

Holy Bible

Aionian Edition®

مۇقېدېس كلام (يەنگى يېزىق)

Uyghur Bible (arabic script)

Holy Bible Aionian Edition ®

مۇقەددەس كلام (يەنگى يېزىق)
Uyghur Bible (arabic script)

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2024

Source text: eBible.org

Source version: 7/13/2024

Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0

Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee, 2010

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc

<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Uyghur tili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

History

Uyghur tili at AionianBible.org/History

- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
- 05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

OLD TESTAMENT

565 ..... مايتا

587 ..... ماركۇس

602 ..... لۇقا

626 ..... يۇھاننا

645 ..... روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى

670 ..... رىملىقلارغا

681 ..... كورنېتۇسلۇقلارغا 1

691 ..... كورنېتۇسلۇقلارغا 2

698 ..... گالاتىيالىقلارغا

702 ..... ئەفەسسۇسلۇقلارغا

706 ..... فىلىپپىلىقلارغا

709 ..... كولوسسىلىكلەرگە

712 ..... تېسالونىكىلىقلارغا 1

715 ..... تېسالونىكىلىقلارغا 2

717 ..... تىموتىيغا 1

720 ..... تىموتىيغا 2

722 ..... تىتىسقا

724 ..... فىلېمونغا

725 ..... ئىبرانىيلارغا

733 ..... ياقۇپ

736 ..... پېترۇس 1

739 ..... پېترۇس 2

741 ..... يۇھاننا 1

744 ..... يۇھاننا 2

745 ..... يۇھاننا 3

746 ..... يەھۇدا

747 ..... ۋەھىي

1 ..... يارىتىلىش

34 ..... مىسىردىن چىقىش

63 ..... لاۋىيلار

85 ..... چۆل-باياۋاندىكى سەپەر

114 ..... قانۇن شەرىھى

139 ..... يەشۇئا

156 ..... باتۇر ھاكىملار

173 ..... رۇت

176 ..... سامۇئىل 1

197 ..... سامۇئىل 2

215 ..... پادىشاھلار 1

236 ..... پادىشاھلار 2

256 ..... تارىخ-تەزكىرە 1

276 ..... تارىخ-تەزكىرە 2

300 ..... ئەزرا

307 ..... نەھەمىيا

317 ..... ئەستەر

323 ..... ئايۇپ

341 ..... زەبۇر

385 ..... پەند-نەسەھەتلەر

399 ..... ھېكمەت توپلىغۇچى

404 ..... كۆيلەرنىڭ كۆيى

407 ..... يەشايا

442 ..... يەرەمىيا

481 ..... يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى

485 ..... ئەزاكىيال

519 ..... دانىيال

530 ..... ھوشىيا

535 ..... يوشىل

537 ..... ئاموس

541 ..... ئوبادىيا

542 ..... يۇنۇس

544 ..... مىكاه

547 ..... ناھۇم

549 ..... ھاباككۇك

551 ..... زەفانىيا

553 ..... ھاگاي

555 ..... زەكەرىيا

561 ..... مالاكى

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

ئادەمنى قوغلاۋېتىپ، ھاياتلىق دەرىخىگە بارىدىغان يولنى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن، ئۆ ئېرەم بېخنىڭ مەشرىق تەرىپىگە كىرۈپلارنى ۋە تۆت تەرەپكە پىرقىرايدىغان يالقۇنلۇق

بىر شەمشەرنى قويۇپ قويدى.

يارتىلىش 3:24

يارىتىلىش

1

مۇقەددەمدە خۇدا ئاسمانلار بىلەن زېمىنى ياراتتى. 2 تۇ چاغدا يەر بولسا شەكسىز ۋە قۇيۇقۇر ھالەتتە بولدى، قاراڭغۇلۇق چوڭقۇر سۇلارنىڭ يۈزىنى قاپلىدى، خۇدانىڭ روھى چوڭقۇر سۇلار ئۈستىدە لەرزەن پەرۋاز قىلاتتى. 3 خۇدا: «يورۇقلۇق بولسۇن!» دېيىدى، يورۇقلۇق پەيدا بولدى. 4 خۇدا يورۇقلۇقنىڭ ياخشى نەتىجىسىنى كۆردى، خۇدا يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىدى. 5 خۇدا يورۇقلۇقنى «كۈندۈز»، قاراڭغۇلۇقنى «كېچە» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ تۇنجى كۈن بولدى. 6 ئاندىن خۇدا: - سۇلارنىڭ ئارىلىقىدا بىر بوشلۇق بولسۇن ۋە سۇلار [يۇقىرى-تۆۋەن] ئىككىگە ئايرىلىپ تۇرسۇن، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن خۇدا بىر بوشلۇق ھاسىل قىلىپ، سۇلارنى بوشلۇقنىڭ ئاستىغا ۋە بوشلۇقنىڭ ئۈستىگە ئايرىۋەتتى، ئىش ئەنە شۇنداق بولدى. 8 خۇدا بۇ بوشلۇقنى «ئاسمان» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ ئىككىنچى كۈن بولدى. 9 ئاندىن خۇدا: «ئاسماننىڭ ئاستىدىكى سۇلار بىر يەرگە يىغىلسۇن، قۇرۇق تۇپراق كۆرۈنۈسۇن!» دېيىدى، دەل شۇنداق بولدى. 10 خۇدا قۇرۇق تۇپراقتى «يەر»، يىغىلغان سۇلارنى بولسا «دېڭىزلار» دەپ ئاتىدى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 11 ئاندىن خۇدا يەنە: «يەر ھەرخىل ئۆسۈملۈكلەرنى، ئورۇقلۇق ئوتياشلارنى، مېۋە بېرىدىغان

دەرەخلەرنى تۇرلرى بويىچە تۈزىدە ئۇندۇرسۇن! مېۋىلەرنىڭ ئىچىدە ئورۇقلارنى بولسۇن!» دېيىدى، دەل شۇنداق بولدى، 12 يەردىكى ئۆسۈملۈكلەرنى، يەنى ئورۇق چىقىدىغان ئوتياشلارنى تۈز تۇرلرى بويىچە، مېۋە بېرىدىغان، يەنى مېۋىلەرنىڭ ئىچىدە ئورۇقلارنى بولغان دەرەخلەرنى تۈز تۇرلرى بويىچە ئۇندۇردى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 13 شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ ئۈچىنچى كۈن بولدى. 14 خۇدا يەنە: «كۈندۈز بىلەن كېچنى ئايرىپ بېرىش ئۈچۈن ئاسمانلاردا يورۇقلۇق جىسىملار بولسۇن. ئۇلار كۈنلەر، پەسىللەر ۋە يىللارنى ئايرىپ تۇرۇشقا بەلگە بولسۇن، 15 ئۇلار ئاسمانلاردا تۇرۇپ نۇر چىقارغۇچى بولۇپ، يەر يۈزىگە يورۇقلۇق بەرسۇن!» دېيىدى، دەل شۇنداق بولدى. 16 خۇدا ئىككى چوڭ نۇر چىقارغۇچى جىسىمنى ياراتتى، چوڭ نۇر چىقارغۇچىنى كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان، كىچىك نۇر چىقارغۇچىنى كېچىنى باشقۇرىدىغان قىلدى. ھەمدە يەنە يۇلتۇزلارنىمۇ ياراتتى. 17 خۇدا بۇلارنى يەرگە يورۇقلۇق بېرىپ، كۈندۈز بىلەن كېچنى باشقۇرۇپ، يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىسۇن دەپ ئاسمانلارنىڭ گۈمبەزىگە ئورۇنلاشتۇردى.

خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 19 شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ تۆتىنچى كۈن بولدى. 20 خۇدا يەنە: «سۇلاردا مىغ-مىغ جانئورلار بولسۇن، ئۇچار-قاناتلار يەرنىڭ ئۈستىدە، ئاسمان بوشلۇقىدا ئۇچسۇن» دېدى. 21 شۇنداق قىلىپ خۇدا سۇدىكى چوڭ-چوڭ مەخلۇقلارنى، شۇنداقلا سۇلاردا مىغ-مىغ جانئورلارنى تۈز تۇرلرى بويىچە ۋە ھەرخىل ئۇچار-قاناتلارنى تۈز تۇرلرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 22 خۇدا بۇ جانئورلارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ: «نەسلىلىنىپ، كۆپىيىپ، دېڭىز سۇلىرىنى تولدۇرۇڭلار، ئۇچار-قاناتلارمۇ يەر يۈزىدە ئاۋۇسۇن» دېدى. 23 شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ بەشىنچى كۈن بولدى. 24 خۇدا يەنە: «يەر جانئورلارنى تۈز تۇرلرى بويىچە چىقارسۇن - مال-چارۋىلارنى، ئۆمۈلگۈچى جانئورلارنى ۋە ياۋايى ھايۋانلارنى تۈز تۇرلرى بويىچە ئايرىدە قىلسۇن» - دېيىدى، دەل شۇنداق بولدى. 25 شۇنداق قىلىپ خۇدا يەردىكى ياۋايى ھايۋانلارنى تۈز تۇرلرى بويىچە، مال-چارۋىلارنى تۈز تۇرلرى بويىچە

ۋە يەر يۈزىدە ئۆمۈلگۈچى بارلىق جانئورلارنى تۈز تۇرلرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 26 ئاندىن خۇدا: «تۈز سۈرەت-ئورازىمىزدا، بىزگە ئوخشايدىغان قىلىپ ئىنساننى ياراتايلى. ئۇلار دېڭىزدىكى بېلىقلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، بارلىق مال-چارۋىلارغا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە ۋە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۆمۈلگۈچى جانئورلارغا ئىگىدارچىلىق قىلسۇن» دېدى. 27 شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئىنساننى تۈز سۈرەت-ئورازىدا ياراتتى؛ ئۇنى ئۆزىنىڭ سۈرىتىدە ياراتتى؛ ئۇلارنى ئەركەك-چىشى قىلىپ ياراتتى. 28 خۇدا ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ: «سەلەر نەسلىلىنىپ، كۆپىيىپ، يەر يۈزىنى تولدۇرۇپ بويىسۇندۇرۇڭلار، دېڭىزدىكى بېلىقلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، شۇنىڭدەك يەر يۈزىدە يۈرىدىغان ھەر بىر ھايۋانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلىڭلار» دېدى. 29 ئاندىن خۇدا يەنە: «مانا، مەن پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى ئورۇقلۇق ئوتياشلار بىلەن ئورۇقلۇق مېۋە بېرىدىغان ھەر بىر دەرەخلەرنى سەلەرگە ئورۇقلۇق بولسۇن دەپ بەردىم، 30 شۇنداقلا يەردىكى بارلىق جانئورلار بىلەن ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر يۈزىدە بارلىق ئۆمۈلگۈچىلەرگە، يەنى بارلىق جان-جانئورلارغا ئورۇقلۇق بولسۇن دەپ بارلىق گۈل-گىياھلارنى بەردىم» دېيىدى، دەل شۇنداق بولدى. 31 خۇدا ياراتقانلارنىڭ ھەممىسىگە سەپسىلىپ قارىدى، ۋە مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى ياخشى بولغانىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ ئالتىنچى كۈن بولدى.

2

شۇنداق قىلىپ ئاسمان بىلەن زېمىن، پۈتكۈل مەۋجۇداتلارنى بىلەن قوشۇلۇپ يارىتىلىپ بولدى. 2 خۇدا بەشىنچى كۈنىگىچە قىلىدىغان ئىشنى تاماملىدى. ۋە بەشىنچى كۈنى بارلىق يارىتىش ئىشنى توختىتىپ ئارام ئالدى. 3 يەتتىنچى كۈنى خۇدا بارلىق يارىتىش ئىشلىرىدىن ئارام ئالغان كۈن بولغانلىقى ئۈچۈن، شۇ كۈننى بەختلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى «مۇقەددەس كۈن» دەپ بېكىتتى. 4 پەرۋەردىگار خۇدا زېمىن بىلەن ئاسماننى ياراتقان كۈنىدە، ئاسمان-زېمىننىڭ يارىتىلىش جەريانىنىڭ تارىخلىرى مۇنداق: 5 زېمىندا تېخى ھېچ گۈل-گىياھ، يەردە ھېچ ئوتياش ئۈمىگەندى، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا يەر يۈزىگە ھۆل-يېغىن ياغدۇرۇمىغانىدى، شۇنداقلا يەر تېرىدىغان ئادەمۇ يوق ئىدى. 6 لېكىن يەردىن بۇلاق سۇنى چىقىپ، تامام يەر يۈزىنى سۇغاردى. 7 ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى يەرنىڭ تۆپىسىدىن ياساپ، ھاياتلىق نەپەسىنى ئۇنىڭ يۇرتىغا پۈتۈلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئادەم تىرىك بىر جان بولدى. 8 ئاندىن كېيىن پەرۋەردىگار خۇدا مەشرىق تەرەپتە ئېرەم دېگەن جايدا بىر باغ بىنا قىلىپ، ياسىغان ئادەمنى شۇ يەرگە ئورۇنلاشتۇردى. 9 پەرۋەردىگار خۇدا يەردىن كۆزنى قاملاشتۇرىدىغان چىرايلىق، [مېۋىلىرى] يېپىشلىك ھەرخىل دەرەخنى ئۇندۇردى؛ ئۇ يەنە باغنىڭ تىۋىزىسىدا «ھاياتلىق دەرەخى» ۋە «ياخشى بىلەن ياماننى بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نى ئۇندۇردى. 10 باغنى سۇغۇرىشقا ئېرەمدىن بىر دەريا ئېقىپ چىقتى؛ ئاندىن بۇلۇنۇپ، تۆت ئېقىن بولدى. 11 بىرىنچى ئېقىننىڭ نامى پېشون بولۇپ، ئالتۇن چىقىدىغان پۈتكۈل ھاۋىلاھ زېمىنى ئايلىنىپ ئۆتتۇ. 12 بۇ يۇرتنىڭ ئالتۇن ناھايىتى ئېسىل ئىدى؛ شۇ يەردە بۇراقلىق دېۋىرقاي بىلەن ئاق ھېقىمقۇ چىقىدۇ. 13 ئىككىنچى دەريانىڭ نامى گېھون بولۇپ، پۈتكۈل كۆش زېمىنىنى ئايلىنىپ ئۆتتۇ. 14 ئۈچىنچى دەريانىڭ نامى دېجەل بولۇپ، ئاشۇرنىڭ شەرقىدىن ئېقىپ ئۆتتۇ، تۆتىنچى دەريانىڭ نامى ئەفرات ئىدى. 15 پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى ئېلىپ ئېرەم دېگەن ئىشلەپ، پەرۋىش قىلسۇن دەپ ئۇنى شۇ يەرگە قويۇپ قويدى. 16 پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە ئەم قىلىپ، باغدىكى ھەر بىر دەرەخ مېۋىلىرىدىن خالىغىنىگىچە يە؛ 17 ئەمما «ياخشى بىلەن ياماننى بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نىڭ مېۋىسىدىن ئېچىگەن، چۈنكى ئۇنىڭدىن

يېگەن كۈنۈڭدە جەزمەن تۈلسەن، - دېدى. 18 ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا يەنە سۆز قىلىپ: - ئادەمنىڭ يالغۇز تۇرۇشى ياخشى ئەمەس، مەن ئۇنىڭغا ماس كېلىدىغان بىر ياردەمچى ھەمراھنى ياساپ بېرىمەن، - دېدى. 19 پەرۋەردىگار خۇدا تۇپراقتىن دالادىكى بارلىق جانئورلار بىلەن ئاسماندىكى ھەممە ئۇچار-قاناتلارنى ياسىغانىدى، ئۇلارغا ئادەمنىڭ نېمە دەپ ئات قويدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنى ئادەمنىڭ ئالدىغا كەلتۈردى. ئادەم ھەر بىر جانئورغا نېمە دەپ ئات قويغان بولسا، ئۇنىڭ ئېتى شۇ بولۇپ قالدى. 20 بۇ تەرىقىدە ئادەم ھەممە مال-چارۋىلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالادىكى ھەر بىر جانئورلارغا ئات قويدى، ۋەھالەنكى، ئادەم ئۆزىگە ماس كېلىدىغان ھېچبىر ياردەمچى ھەمراھ تۇپراقتىن، 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە بىر قاتتىق ئۇيغۇن سالىدى، ئۇ ئۇخلاپ قالدى. ئۇ ئۇخلاۋاتقاندا، ئۇ ئۇنىڭ بىقىندىن بىر ئاز ئېلىپ، ئاندىن ئۇنىڭ ئورنىنى ئەت-گوش بىلەن ئېتىپ قويدى. 22 شۇنداقسىمۇ سەن يەردىكى زىرائەت-ئۆسۈملۈكلەرنى بېسىمەن. 18 يەر ساڭا تىكەن بىلەن قامغاق تۇندۇردى، قايىقۇچە يۈز-كۈزۈڭ تەرگە چۈشمەيدە، ئاندىن ئان يېپەلەيسەن، چۈنكى سەن ئايالىنى ياساپ، ئۇنى ئادەمنىڭ قېشىغا ئەلەكەلدى. 23 ئادەم ئات خۇشال بولۇپ: - مانا بۇ سۈككەلەردىكى سۈككە، ئېتىمىدىكى ئەت بولغاچ، «ئايال» دەپ ئاتالسا، چۈنكى ئۇ ئەر ئېلىنغاندۇر، - دېدى. 24 شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىپ، ئۆز ئايالىغا باغلىنىپ بىر بولۇپ، ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ. 25 ئادەم ئاتا بىلەن ئايالى ھەر ئىككىسى يالغۇز بولسۇمۇ، ھېچ ئۇيلايمىتى.

3

يەر يۈزىدە يىلان رەب پەرۋەردىگار ياراتقان دالادىكى ھايۋانلارنىڭ ھەممىسىدىن ھېلىگەر ئىدى. ئۇ ئايالدىن: - خۇدا راستىنلا باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ مېۋىسىدىن چەكلەپ، دېگەنمۇ؟ - دەپ سورىدى. 2 ئايال بىلەن جاۋاب بېرىپ: - باغدىكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىلىرىنى يېسەك بولىدۇ. 3 ئەمما باغنىڭ ئۆتمۈرسىدىكى دەرەخنىڭ مېۋىسى توغرىسىدا خۇدا: «يۈكۈن چەكلەر، قولىڭمۇ تەگكۈزمەڭلەر، بولمىسا ئۆلسىلەر» دېگەن، دېدى. 4 يىلان ئايالغا: ئۇنداق ئەمەس! ھەرگىز ئۆلمەيسىلەر! 5 بەلكى سىلەر ئۇنى يېگەن كۈنۈڭلاردا، خۇدا كۆزۈڭلارنىڭ ئېچىلىپ، خۇداغا ئوخشاش ياخشى بىلەن يامانى بىلىدىغان بولۇپ قالدىغانلىقىڭلارنى بىلىدۇ، - دېدى. 6 ئايال دەرەخنىڭ [مېۋىسىنىڭ] چەكلەپ ئۇچۇن ياخشىلىقىنى، ئۇنىڭ كۆزنى قاملاشتۇرىدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەممە دەرەخنىڭ ئادەمنى قەللىق قىلىدىغان جەلپكارلىقىنى كۆرۈپ، مېۋىدىن يېدى ۋە ئۇنىڭدىن يېنىدا تۇرغان ئېرىگىمۇ بەردى، ئۇمۇ يېدى. 7 يېشى بىلەنلا ھەر ئىككىسىنىڭ كۆزلىرى ئېچىلىپ، ئۆزلىرىنىڭ يالغۇز ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئەنجۈر يوپۇرماقلىرىنى ئېلىپ بىر-بىرىگە ئۇلاپ تىكەپ، ئۆزلىرىگە ياقۇچ قىلىپ تارتتى. 8 كۈن ساقلىنىغاندا، ئۇلار پەرۋەردىگار خۇدانىڭ باغدا ماڭغان شەپسىنى ئاڭلاپ قېلىپ، ئادەم ئايالى بىلەن پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ھازىر بولغانىدىن قېچىپ باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى. 9 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدا تۇلۇپ ئادەمنى قاقىرىپ ئۇنىڭغا: سەن نەدە؟ - دېدى. 10 ئادەم ئاتا جاۋاب بېرىپ: - مەن باغدا شەپسىنى ئاڭلاپ، يالغۇز ئۆزۈم ئۇچۇن قورقۇپ كېتىپ، يوشۇرۇنۋالدىم، - دېدى. 11 [خۇدا] ئۇنىڭغا: - يالغۇز ئىكەنلىكىڭنى ساڭا كىم ئېيتتى؟ مەن ساڭا چەك، دەپ ئەمىر قىلغان دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن يېدىڭمۇ؟ - دېدى. 12 ئادەم جاۋاب بېرىپ: - سەن ماڭا ھەمراھ بولۇشقا بەرگەن ئايال دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن ماڭا بەرگەندى، مەن يېدىم، - دېدى. 13 پەرۋەردىگار خۇدا ئايالغا: - بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ - دېدى. ئايال جاۋاب بېرىپ: - يىلان مېنى ئالداپ ئازدۇرسا، مەن يېپ سېتىمەن، - دېدى. 14 پەرۋەردىگار خۇدا يىلانغا مۇنداق دېدى: - «بۇ قىلغىنىڭ ئۇچۇن، سەن ھەممە مال-چارۋىلاردىن، دالادىكى بارلىق ھايۋانلاردىن بەرگەن ئەنەكە

ئادەم ئاتا ئايالى ھاۋا بىلەن بىللە بولدى، ھاۋا ھامىلىدار بولۇپ قابىلى تۇغۇپ: «مەن بىر ئادەمگە ئىگە بولىدۇم» - ئۇ پەرۋەردىگار دۇردۇر! - دېدى. 2 ئاندىن ئۇ يەنە قابىلىنىڭ ئىنىسى ھابىلنى تۇغدى. ھابىل پادىچى بولدى، قابىل بولسا تېرىقچى بولدى. 3 بېكىتىلگەن شۇنداق بىر ۋاقىت-ساھەتتە شۇنداق بىر ئىش بولدى، قابىل ئۇ يارقىنىڭ ھوسۇلىدىن پەرۋەردىگارغا ھەدىيە كەلتۈردى. 4 ھابىل ۋە پادىسىدىن قولىرىنىڭ تۇنجىلىرىدىن، يەنى ئۇلارنىڭ يېغىدىن ھەدىيە سۇندى، پەرۋەردىگار ھابىلنى ۋە ئۇنىڭ سۇنغان ھەدىيەسىنى قوبۇل قىلدى. 5 لېكىن قابىل ۋە ئۇنىڭ سۇنغان قارىمىدى. شۇ ۋەجىدىن قابىلنىڭ ئولمۇ ئاچچىقى كېلىپ، چىرايى تۇتۇلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار قايىلغا: نېمىشقا ئاچچىقىڭمۇ سەن ئۇچۇن چىرايىڭ تۇتۇلۇپ كېتىدۇ؟ 7 تەڭرە دۇرۇس ئىش قىلساڭ، سەن كۆتۈرۈلمەسەن؟ لېكىن دۇرۇس ئىش قىلمىساڭ، مانا گۇناھ ئىشنىڭ ئالدىدا [سېنى يايلاپ] بېغىرلاپ ياتىدۇ، ئۇ سېنى ئۆز ئىلگىگە ئالماقچى بولىدۇ؛ لېكىن سەن ئۇنىڭ غالىپ كېلىشىگە كېرەك، دېدى. 8 قابىل ئىنىسى ھابىلغا: «دالغا چىقىپ كېلى!» دېدى. دالادا شۇ ۋەقە بولدى، قابىل ئىنىسى ھابىلغا قول سېلىپ، ئۇنى ئۆلتۈردى. 9 پەرۋەردىگار قايىلغا: ئىشنىڭ ھابىل نەدە؟ - دەپ سورىدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: بىلەيمەن، مەن ئىشنىڭ باققۇچىسىمۇ؟ - دېدى. 10 خۇدا ئۇنىڭغا: - سەن نېمە قىلدىڭ؟ مانا، ئىشنىڭ قېنى يەردىن ماڭا بەر ياد كۆتۈرۈۋاتىدۇ! 11 ئەمدى ئىشنىڭ قولىڭدا تۈكۈلگەن قېنىنى قوبۇل قىلىشقا ئاغزىنى تاققان يەردىن قورغىلىپ، لەنەتكە ئۇچرايسەن. 12 سەن

يەرگە ئىشلىسە كۆتۈرۈۋېتىش كېيىن ساڭا قۇۋۋىتىنى بەرمەيدۇ، سەن يەر يۈزىدە سەرسان بولۇپ، سەرگەردان بولسەن، - دېدى. 13 بۇنى ئاڭلاپ قاپل پەرۋەردىگارغا جاۋاب قىلىپ: - مېنىڭ بۇ جازايىنى ئادەم كۆتۈرەلمىگۈدەك! 14 مانا، سەن يۈگۈن مېنى يەر يۈزىدىن قوغلىدىڭ، مەن ئەمدى سېنىڭ يۈزۈڭدىن يوشۇرۇنۇپ بۇيرىمەن، يەر يۈزىدە سەرسان بولۇپ سەرگەردانلىقتا يۈرەن، شۇنداق بولدىكى، كىملا مېنى تېپىۋالسا، ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ، - دېدى. 15 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - شۇنداق بولدىكى، كىمكى قاپلىنى ئۆلتۈرسە، ئۇنىڭ يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنىدۇ، - دېدى. شۇلارنى دەپ پەرۋەردىگار قاپلىغا ئۇچرىغان بىرى ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتسۇن دەپ ئۇنىڭغا بىر بەلگە قويۇپ قويدى. 16 شۇنىڭ بىلەن قاپل پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ، ئېرەمنىڭ مەشرىقى تەرىپىدىكى نود دېگەن يۇرتتا ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 17 قاپل ئايالى بىلەن بىللە بولۇپ، ئايالى ھامىلدار بولۇپ ھانوخنى تۇغدى. ئۇ ۋاقىتتا قاپل بىر شەھەر بىنا قىلغان ئاتى، ئۇ شەھەرنىڭ نامىنى ئوغلنىڭ ئىسمى بىلەن ھانوخ دەپ ئاتىدى. 18 ھانوختىن ئىراد تۈرەلدى، ئىرادتىن مەھۇياش تۈرەلدى، مەھۇياشنىڭ مەشائىل تۈرەلدى، مەشائىلدىن لەمەخ تۈرەلدى، 19 لەمەخ تۈزىگە ئىككى خوتۇن ئالدى. بىرىنىڭ ئىسمى ئادادا، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى زىللاھ ئىدى. 20 ئادادا ياپالى تۇغدى. ئۇ چېدىردا ئولتۇرىدىغان كۆچمەن ماچىلارنىڭ بۇيىسى ئىدى. 21 ئۇنىڭ ئىنتىسىنىڭ ئىسمى يۇبال ئىدى. يۇچىتار بىلەن نەي چاغۇچىلارنىڭ بۇيىسى ئىدى. 22 زىللاھ يەنە ئىبال-قايىن دېگەن بىر ئوغۇلنى تۇغدى. ئۇ ئىس-تۆمۈر ئەسۋابىلارنى سوقۇچى ئىدى. ئىبال-قايىننىڭ ئانا مەھۇياشنىڭ بىر سىڭىلىسى بار ئىدى. 23 لەمەخ بولسا ئاياللىرىغا سۆز قىلىپ: - ئەي ئادادا بىلەن زىللاھ، سۆزۈمنى ئاڭلاڭلار ئەي لەمەخنىڭ ئاياللىرى، گېنىمگە قۇلاق سېلىڭلار! مېنى زىخىمەندۈرگىنى ئۇچۇن مەن ئادەم ئۆلتۈردۈم، تېنىمنى زېدە قىلغانلىقى ئۇچۇن بىر يىگىتنى ئۆلتۈردۈم. 24 ئەگەر قاپل ئۇچۇن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنسا، لەمەخ ئۇچۇن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنىدۇ! - دېدى. 25 ئادەم ئايالى بىلەن بىللە بولدى. ئايالى بىر

ئوغل تۇغۇپ، ئۇنىڭغا شېت دەپ ئات قويدى. قاپل ھاپىلى ئولتۇرۇۋەتكىنى ئۇچۇن خۇدا ئۇنىڭ ئورنىغا ماڭا باشقا بىر ئەۋلاد تىكلەپ بەردى، دېدى. 26 شېتىنىمۇ بىر ئوغل تۇغۇلدى، ئۇ ئۇنىڭغا ئېنوش دەپ ئات قويدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئادەملەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئىنتىقام قىلىشقا باشلىدى.

5 بۇ ئادەم ئاتنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ نەسەب نامىسىدۇر: - خۇدا ئىنساننى ياراتقان كۈنىدە، ئۇنى تۈزىگە ئوخشاش قىلىپ ياراتتى. 2 ئۇ ئۇلارنى ئەر جىنسى ۋە ئايال جىنسى قىلىپ يارىتىپ، ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت ئانا قىلىپ، يارىتىلغان كۈنىدە ئۇلارنىڭ نامىنى «ئادەم» دەپ ئاتىدى. 3 ئادەم ئايالى بىلەن بىر يۈز ئون ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭ تۈزىگە ئوخشاش يىغىنغان، ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدەك بىر ئوغل تۇرەلدى، ئۇ ئۇنىڭغا شېت دەپ ئات قويدى. 4 شېت تۇغۇلغاندىن كېيىن ئادەم ئاتا سەككىز يۈز ئون تۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭ [يەنە] ئوغل-قىزىلار تۈرەلدى. 5 ئادەم ئاتا جەمئىي توققۇز يۈز ئون تۆمۈر كۆرۈپ، ئادەمدىن ئوتتۇرى. 6 شېت بىر يۈز بەش ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭ ئېنوش تۈرەلدى. 7 ئېنوش تۇغۇلغاندىن كېيىن شېت سەككىز يۈز بەش يىل تۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭ [يەنە] ئوغل-قىزىلار تۈرەلدى. 8 شېت جەمئىي توققۇز يۈز ئون ئىككى يىل كۆن كۆرۈپ، ئادەمدىن ئوتتۇرى. 9 ئېنوش تۇغۇلغاندىن كېيىن ئادەم ئاتا سەككىز يۈز ئون تۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭ [يەنە] ئوغل-قىزىلار تۈرەلدى. 10 كېنان تۇغۇلغاندىن كېيىن، ئېنوش سەككىز يۈز ئون بەش يىل تۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭ يەنە ئوغل-قىزىلار تۈرەلدى. 11 ئېنوش جەمئىي توققۇز يۈز بەش يىل كۆن كۆرۈپ، ئادەمدىن ئوتتۇرى. 12 كېنان يەتتىن ياشقا

ھام، يافت دېگەن ئۈچ ئوغۇل تۈرەلدى. 11 پۈتكۈل جاھان خۇدانىڭ ئالدىدا رەزىللىشىپ، ھەممە بەر زورواۋاللىققا تولۇپ كەتكەنىدى. 12 خۇدا بەر يۈزىگە نەزەر سېلىۋىدى، مانا، جاھان رەزىللىشىپ كەتتى؛ چۈنكى بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ بەر يۈزىدە قىلۋاتقىنى يۈزۈقچىلىق ئىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن خۇدا نۇھقا: مانا، ئالدىغا بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ زاۋاللىقى يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى پۈتكۈل بەر-جاھاننى ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن زورواۋاللىق قاپلىدى. مانا، مەن ئۇلارنى بەر بىلەن قوشۇپ ھالاك قىلىمەن. 14 ئەمدى سەن ئۇزۇڭگە گۈفەر ياغىچىدىن بەر كېمە ياساپ، كېمىنىڭ ئىچىدە بۆلە-خانىلارنى قىلىپ، ئىچى-تېشىنى قارماي بىلەن سۇۋا. 15 سەن ئۇنى شۇنداق ياسىغىن: - ئۇزۇنلۇقى ئۈچ يۈز كەز، كەڭلىكى ئەللىك كەز ۋە ئېگىزلىكى ئۈمۈز كەز بولسۇن. 16 كېمىنىڭ پېشايۋىنى ئاستىغا بەر ئوچۇقلىق ياسا، ئۇنىڭ ئېگىزلىكى بەر كەز بولسۇن؛ ئىشىكىنى كېمىنىڭ يېنىغا ئورۇنلاشتۇر، كېمىنى ئاستى، ئومۇرا ۋە ئۈستى قىلىپ ئۈچ قەۋەت ياسا. 17 چۈنكى مانا، مەن تۈزۈم ئاستىدىكى ھايۋانلىق تىنىقى بارلىكى ھەر بەر ئەت ئىگىسىنى ھالاك قىلىدىغان سۇ تويانى بەر يۈزىگە كەلتۈرمەن؛ بۇنىڭ بىلەن بەر يۈزىدىكى بارلىق مەخلۇقلار تىنىقىدىن توختايدۇ. 18 لېكىن سەن بىلەن ئەدەمەنى تۈزمەن. سەن ئۇزۇڭ، ئوغۇللىرىڭ، ئاياللىق ۋە كېلىنلىرىڭنى ئېلىپ بەرلىكتە كېمىگە كىرىڭلار. 19 ئۇزۇڭ بىلەن ئەت تىرىك ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، بارلىق جاندارلاردىن ھەرقايسىسىدىن بەر جۈپ، بەر ئەركىكىدىن بەرنى، چىشىدىن بەرنى كېمىگە ئېلىپ كىرىڭن؛ 20 تىرىك قېلىش ئۈچۈن قۇشلارنىڭ ھەر بەر تۈرلىرىدىن، مال-چارۋىلارنىڭ ھەر بەر تۈرلىرىدىن ۋە بەردە ئۆملىگۈچى جانىۋارلارنىڭ ھەر بەر تۈرلىرىدىن بەر جۈپى قېلىشقا كىرىدۇ. 21 ئۇزۇڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئۈچۈن ھەر خىل بەجەكلىكەردىن ئېلىپ، يېنىڭغا غەملىگىن، - دېدى. 22 نۇھ شۇنداق قىلدى، خۇدا ئۇزۇڭگە يۈرۈغان ھەممە ئىشنى تەبەجا كەلتۈردى.

8

خۇدا نۇھنى، شۇنداقلا كېمىدە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان بارلىق ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بارلىق مال-چارۋىلارنى ئەسلىدى. شۇنىڭ بىلەن خۇدا بەر شامال چىقىرىپ بەر يۈزىنى بەر يۈزى ۋە سۇلار يېنىشقا باشلىدى. 2 چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ تەڭلىرىدىكى بۇلاقلار ۋە ئاسماننىڭ پەنجىرىلىرى ئېتىلىپ، ئاسماندىن توكۇلگەن يامغۇر توختىدى. 3 سۇلار بارغانسېرى بەر يۈزىدىن ياندى، بەر يۈز ئەللىك كۈن ئۆتكەندىن كېيىن خېلى ئازلىدى. 4 بەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەتتىنچى كۈنى، كېمە ئازارات تاغ تىزمىلىرىدىكى بەرنىڭ ئۈستىدە توختاپ قالدى. 5 سۇلار ئونىنچى ئايغىچە بارغانسېرى ئازىيىپ، ئونىنچى ئاينىڭ بەرنى كۈنى تاغ چوققىلىرى كۆرۈنۈشكە باشلىدى. 6 قىرىق كۈندىن كېيىن نۇھ كېمىگە ئۆزى ئورناتقان دەرىزى ئېچىپ، 7 بەر قۇرغۇننى سىرتقا چىقاردى. ئۇ بەر يۈزىدىكى سۇلار تارتىلىپ بولغۇچە ئۇيان-بۇيان ئۇچۇپ يۈردى. 8 ئۇنىڭدىن كېيىن نۇھ سۇلارنىڭ بەر يۈزىدىن تارتىلغان-تارتىلمىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، بەر كەپەرنى چىقاردى. 9 لېكىن سۇلار تېخىمۇ پۈتكۈل بەر يۈزىنى قاپلاپ تۇرغانچا، كەپەر پۇتىنى قويغۇدەك جاي تاپالماي، نۇھنىڭ قېشىغا كېمىگە يېنىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن نۇھ قولىنى سۇزۇپ ئۇنى تۇتۇپ، كېمىگە ئەكىرىۋالدى. 10 ئۇ بەتتە كۈن ساقلاپ، بۇ كەپەرنى كېمىدىن بەنە سىرتقا چىقاردى. 11 كەپەر كەچتە ئۇنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلدى، مانا، ئۇنىڭ تۇشمۇقىدا يېڭى ئۇزۇۋالغان زەپۇن يوپۇرمىقى بار ئىدى. بۇنى كۆرۈپ نۇھ سۇلارنىڭ بەر يۈزىدىن تارتىلغانلىقىنى بىلدى. 12 ئۇ يەنە بەتتە كۈن ساقلاپ، كەپەرنى يەنە سىرتقا چىقاردى، ئەمما بۇ قېتىم كەپەر ئۇنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلمىدى. 13 نۇھ ئالتە يۈز بەر ياشقا كىرگەن بىلەن، بەرنى ئاينىڭ بەرنى كۈنىدە سۇ بەر يۈزىدىن قۇرۇغانىدى. نۇھ كېمىنىڭ قېشىنى ئېچىپ قارىۋىدى، بەرنىڭ قۇرۇغىنى كۆردى. 14 ئىككىنچى ئاينىڭ يىگىرمە بەتتىنچى كۈنى، بەر يۈزى پۈتۈنلەي قۇرۇپ بولدى. 15 ئۇ ۋاقىتتا خۇدا نۇھقا سۆز قىلىپ: - سەن ئۇزۇڭ، ئاياللىق، ئوغۇللىرىڭ ۋە كېلىنلىرىڭ كېمىدىن چىقىڭلار. 17 ئۇزۇڭ بىلەن بىللە بولغان

7 پەرۋەردىگار نۇھقا مۇنداق دېدى: - «سەن پۈتۈن ئۆيدىكىلىرىڭ بىلەن كېمىگە كىرىڭن، چۈنكى بۇ دەۋردە ئالدىدا سېنى ھەققانىي دەپ كۆردۈم. 2 ھەممە ھالال ھايۋانلارنىڭ ئەركەك-چىشىسىدىن بەتتە جۈپىن، ھارام ھايۋانلارنىڭ ئەركەك-چىشىسىدىن بەر جۈپىن ئېلىپ، شۇنىڭدەك ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭ ئەركەك-چىشىسىدىن بەتتە جۈپىن ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ئەسلىنى پۈتكۈل بەر يۈزىدە تىرىك ساقلاش ئۈچۈن ئۇزۇڭ بىلەن بىللە ئەتىر. 4 چۈنكى يەتتە كۈندىن كېيىن ئۇدا قىرىق كېچە-كۈندۈز بەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرمەن، ئۆزۈم ياسىغان ھەممە جانىۋارلارنى بەر يۈزىدىن يوقىتمەن». 5 شۇنىڭ بىلەن نۇھ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يۈرۈشىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلدى. 6 بەر يۈزىنى توپان باسقاندا نۇھ ئالتە يۈز ياشتا ئىدى. 7 توپاندىن [قۇتۇلۇپ قېلىش] ئۈچۈن نۇھ بىلەن ئوغۇللىرى، ئايالى ۋە كېلىنلىرى بىللە كېمىگە كىردى. 8 ھالال ھايۋانلار بولسۇن، ھارام ھايۋانلار بولسۇن، قۇشلار بىلەن بەردە ئۆملىگۈچى جانىۋارلار بولسۇن، [ھەر بەر تۈردىن] بەر جۈپ-بەر جۈپىن ئەركەك-چىشى بولۇپ، خۇدا نۇھقا يۈرۈغاندەك كېمىگە، نۇھنىڭ قېشىغا كىردى. 10 ۋە شۇنداق بولدى، يەتتە كۈندىن كېيىن، بەر يۈزىنى توپان بېسىشقا باشلىدى. 11 نۇھنىڭ ئۆمرىنىڭ ئالتە يۈزىچى يىلى، ئىككىنچى ئېيىنىڭ ئون بەتتىنچى كۈنىدە چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ تەڭلىرىدىكى بارلىق بۇلاقلار يېرىلىپ، ئاسماننىڭ پەنجىرىلىرى ئېچىلىپ كەتتى. 12 يامغۇر ئۇدا قىرىق كېچە-كۈندۈز بەر يۈزىگە توختىماي ياغدى. 13 دەل يامغۇر باشلانغان كۈنى، نۇھ، نۇھنىڭ شەم، ھام، يافت دېگەن ئوغۇللىرى، نۇھنىڭ ئايالى بىلەن ئۈچ كېلىنى كېمىگە كىردى. 14 ئۇلار بىلەن بىللە ھەر خىل ياۋا ھايۋانلار تۈر-تۈرى بويىچە، ھەر خىل مال-

بارلىق ئەت ئىگىلىرىدىن ھەر بىر تۈردىكى جانئورلارنى، يەنى ئۇچار-قانائارلارنى ھەم مال-چارۋىلارنى، بەردە ئۆملىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۈزۈك بىلەن قوشۇپ كېمىدىن ئېلىپ چىقىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەر يۈزىدە تارلىق-تارقىلىپ، نەسلىنىپ زېمىندا كۆپەيسۇن، - دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن ئۇ، ئايالى، ئوغۇللىرى ۋە كېنىلىرى بىلەن بىللە سىرتقا چىقتى. 19 جانئورلارنىڭ ھەممىسى، بارلىق ئۆملىگۈچى ھايۋانلار، بارلىق ئۇچار-قانائارلار، بەردە مىدىرلاپ يۈرىدىغانلارنىڭ ھەرقايسى تۈز تۈرلىرى بويىچە كېمىدىن چىقىشتى. 20 شۇ چاغدا ئۇ ھەر يەرۋەردىكىغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھنى ياسىدى؛ ئۇ ھالال جانئورلار بىلەن ھالال قۇشلارنىڭ ھەر تۈرىدىن ئېلىپ كېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» ئۆتكۈزدى. 21 شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار خۇشبۇي پۇراپ [مەنمۇ بولدى]؛ پەرۋەردىگار كۆلگە: «ئىنساننىڭ كۆكۈل-نېيىنى ياشلىقدىن تارتىپ رەزىل بولسۇم، مەن ئىنسان تۈپەيلىدىن يەرگە يەنە لەنەت ئوقۇمايمەن ۋە ئەمدى بۇ يېقىمىدەك ھەممە جانئورلارنى ئۇرۇپ يوقىتۇمەنمەن. 22 بۇندىن كېيىن، يەر مەۋجۇت كۆلەندەر، تېرىش بىلەن ئورما، سوغۇق بىلەن ئىسسىق، ياز بىلەن قىش، كۆندۈز بىلەن كېچە ئۈزۈلمەي ئايلىنىپ تۇرىدۇ» - دېدى.

9 خۇدا ئۇ ھەر بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - «سەلەر جۈپلىشىپ كۆپىيىپ، يەر يۈزىنى تولدۇرۇڭلار. 2 يەر يۈزىدىكى بارلىق جانئورلار، ئاسماندىكى بارلىق قۇشلار، بارلىق يەر يۈزىدە مىدىرلاپ يۈرۈكچىلەر ۋە دېڭىزدىكى بارلىق بېلىقلارنىڭ ھەممىسى سىلەردىن قورقۇپ ۋەھىمدە بولسۇن؛ بۇلار قولۇڭلارغا تاپشۇرۇلغاندۇر. 3 مىدىرلاپ يۈرىدىغان ھەرقانداق جانئورلار سىلەرگە ئۇزۇق بولدى؛ مەن سىلەرگە كۆك ئوتياشلارنى بەرگەندەك، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئەمدى سىلەرگە بەردىم. 4 لېكىن سىلەر گۆشنى ئىچىدىكى جېنى، يەنى قېنى بىلەن قوشۇپ يېمەسلىكىڭلار كېرەك. 5 قېنىڭلار، يەنى جېنىڭلاردىكى قان تۈكۈلسە، مەن بەرمەق ئۇنىڭ جىساپىنى ئالغىن؛ ھەرقانداق ھايۋاننىڭ ئىلكىدە قېنىڭلار بار بولسا مەن ئۇنىڭغا تۆلەتكۈزمەن؛ ئىنساننىڭ قولىدا بار بولسا، يەنى بېسىنىڭ قولىدا تۇر قېرىنداشىنىڭ قېنى بار بولسا، مەن ئۇنىڭغا شۇ قان تۆلەتكۈزمەن. 6 كىمكى ئىنساننىڭ قېنىنى تۈكسە، ئۇنىڭ قېنىمۇ ئىنسان تەرىپىدىن تۈكۈلدۈ؛ چۈنكى خۇدا ئىنساننى ئۆز سۈرەت-قۇرۇقىدا ياراتقاندا. 7 ئەمدى سىلەر، جۈپلىشىپ كۆپىيىپ، يەر يۈزىدە تارلىق-تارقىلىپ كۆپىيىڭلار، 8 ئاندىن خۇدا ئۇ ھەر بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - «مانا ئۈزۈم سىلەر بىلەن ۋە سىلەردىن كېيىن كېلىدىغان ئەۋلادلىرىڭلار بىلەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە تۇرغان ھەر بىر جان ئىگىسى، ئۇچارقانائار، مال-چارۋىلار، سىلەر بىلەن بىللە تۇرغان يەر يۈزىدىكى ھەر بىر ياۋايى ھايۋانلار، كېمىدىن چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن - يەر يۈزىدىكى ھېچبىر ھايۋاننى قالدۇرماي، ئۇلار بىلەن ئۆز ئەھدەمنى تۈزۈمەن 11 مەن سىلەر بىلەن شۇنداق ئەھدە تۈزۈمەنكى، نە بارلىق ئەت ئىگىلىرى توپان بىلەن يوقىتىلسا، نە يەرنى ۋەيران قىلىدىغان ھېچبىر توپان يەنە كەلمەس» 12 خۇدا يەنە: «مەن ئۈزۈم سىلەر بىلەن ۋە قېنىڭلاردىكى ھەممە جان ئىگىلىرى بىلەن مەڭگۈلۈك، يەنى پۈتكۈل ئەۋلادلىرىڭلارغىچە بېكىتكەن مۇشۇ ئەھدەمنىڭ بەلگىسى شۇكى: - مانا، مەن ئۈزۈم بىلەن يەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان ئەھدىنىڭ بەلگىسى بولسۇن دەپ ھەسەن-ھۆسننى بۇلۇتلار ئىچىگە قوبەن؛ 14 ۋە شۇنداق بولدىكى، مەن يەرنىڭ ئۈستىگە بۇلۇتلارنى چىقارغىنىدا، شۇنداقلا ھەسەن-ھۆسەن بۇلۇتلار ئىچىدە ئايان بولغىنىدا، مەن سىلەر بىلەن ئەت ئىگىلىرى بولغان بارلىق جانئورلار بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى ياد ئېتىمەن؛ بۇنىڭدىن

10 تۆۋەندىكىلەر ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: - ئۇنىڭ ئوغۇللىرى شەم، ھام ۋە يافەت بولۇپ، توپاندىن كېيىن ئۇلاردىن ئوغۇل تۈرەلگەن: 2 يافەتنىڭ ئوغۇللىرى بولسا، گومەر، ماگوگ، ماداي، ياۋان، ئوبال، مەشەك ۋە تىراس ئىدى. 3 گومەرنىڭ ئەۋلادلىرى: ئاشكاناز، رىفات ۋە تورگاماد ئىدى. 4 ياۋاننىڭ ئەۋلادلىرى: ئېلىشاد، تارشىش، كىتتىيلار ۋە دودانىيلار ئىدى. 5 بۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى دېڭىز يولىدا ۋە ئاراللاردا ئايرىم-ئايرىم ياشىغان قەلقلەر بولۇپ، ھەرقايسى ئۆز تىلى، ئۆز ئائىلە-قەبىلىلىرى بويىچە ئۆز زېمىنلىرىدا تارقىلىپ ئولتۇراقلاشقان. 6 ھامنىڭ ئوغۇللىرى كۇش، مىسر، پۇت ۋە قانائانلار ئىدى. 7 كۇشنىڭ ئوغۇللىرى سېبا، ھاۋىلا، سابتا، راتاماد ۋە سابىتكا ئىدى. راتاماننىڭ ئوغۇللىرى شېبا ۋە دېدان ئىدى. 8 كۇشتىن يەنە تىمرو تۈرەلگەن؛ ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى كۆچمەن ئادەم بولۇپ چىقتى. 9 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆچمەن ئادەم بولدى؛ شۇ سەۋەبىن «پالانچى بولسا تىمرو تەك، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆچمەن ئادەم بولدى» دېگەن گەپ تارقالغان. 10 ئۇنىڭ پادىشاھلىقى شىنار زېمىنىدىكى بابىل، ئەرەك، ئاككاد ۋە كاننە دېگەن شەھەرلەردە باشلانغانىدى. 11 ئۇ بۇ زېمىندىن ئاشۇر زېمىنىغا چىقىپ نىنەۋە، رەھوبوت، ئىر، كالاھ ۋە نىنەۋە بىلەن كالاھنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى رەسەن دېگەن شەھەرلەرنىمۇ بىنا قىلدى (بۇلار قوشۇلۇپ «كاسسا شەھەر» بولدى). 13 مىسىرنىڭ ئەۋلادلىرى لۇدىيلار، ئانامىيلار، لەھابىيلار، نافتىھىيلار، 14 پارتوسىيلار، كاسلۇھىيلار (فىلىستىنلەر كاسلۇھىيلاردىن چىققان) ۋە كافورىيلار ئىدى. 15 قانائاندىن تۇنجى ئوغۇل زېدون تولىپ، كېيىن يەنە ھەت تۈرەلگەن. 16 ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى بولسا يەيۇسىپلار، ئامورىيلار، گىرگاشىيلار، 17 ھۇيىيلار، ئاركىيىيلار، سىنىيلار، 18 ئارۋادىيلار، زەمارىيلار ۋە خاماتىيلار

ئىدى. شۇنىڭدىن كېيىن، قاناتانىلارنىڭ قەبىلىرى ھەر تەرەپكە تارقىلىپ كەتتى. **19** قاناتانىلارنىڭ يۇرت چېگرىسى بولسا زىندوندىن تارتىپ، گىرار تەرىپىگە سۈزۈلۈپ، گازاغا چىقىپ، ئاندىن سودوم، گوموررا، ئادامە بىلەن زەبوت تەرىپىگە تۇتاشتى، لېشاغىچە يېتىپ بارىتى. **20** يۇقىرىقىلار بولسا ھامنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۆز قەبىلىسى ۋە تىللىرى بويىچە قۇم بولۇپ ئۆز زېمىنلىرىدا ئولتۇراقلاشقانىدى. **21** شەمۇ ئوغۇل پەرزەنتلىك بولدى، شەم بولسا يافەنىڭ ئاكىسى، ئېبىرلەرنىڭ ئاتا-بوۋىسى بولدى. **22** شەمنىڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارفاخشاد، لۇد، ئارام، **23** ئارامنىڭ ئوغۇللىرى ئۆز، خۇل، كەتەر، ماش ئىدى. **24** ئارفاخشادتىن شېلاھ تۇردى، شېلاھتىن ئېبەر تۇردى. **25** ئېبەردىن ئىككى ئوغۇل تۇردى، بىرىنىڭ ئىسمى يەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ئاشقان دەردە يەر يۈزىدە يۇلۇنۇش بولدى، يەلەگنىڭ ئىسمىنىڭ ئىسمى يوقان ئىدى. **26** يوقاندىن ئالوداد، شەلەف، خازارماۋەت، يىراھ، **27** ھادورام، ئوزال، دىكلاھ، **28** ئوبال، ئاجانەل، شېبا، **29** ئوفەر، ھاۋىلاھ ۋە يوباب تۇردى. بۇلارنىڭ ھەممىسى يوقاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **30** ئۇلارنىڭ ئولتۇرغان جايلىرى بولسا مېشادىن تارتىپ، سەفقار دېگەن رايوننىڭ شەرق تەرىپىدىكى تاغقىچە سوزۇلدى. **31** يۇقىرىقىلار بولسا شەمنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۆز قەبىلىسى ۋە تىللىرى بويىچە قۇم بولۇپ ئۆز زېمىنلىرىدا ئولتۇراقلاشقانىدى. **32** يۇقىرىقىدىكىلەر ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئۇلار ئۆز نەسەبلىرى ۋە قۇملىرى بويىچە خاتىرلەنگەن. ئوبادىن كېيىنكى يەر يۈزىدىكى بارلىق قۇمىلار ئۇلارنىڭ ئىچىدىن تارقالغان.

11

ئۇ زاماندا يۈزىدىكى تىل ھەم سۆز بىرخىل ئىدى. **2** لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئادەملەر ھەممىسى تەرىپكە سەپەر قىلىپ، شىنار يۇرتىدا بىر تۈزلەڭلىكنى ئۇچرىتىپ، شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. **3** ئۇلار بىر-بىرىگە: «چېلىڭلار، بىز خىشى قۇيۇپ، ئوتتا بېشىۋارلىق! - دېيىشتى. شۇنداق قىلىپ، ئۇلار قۇرۇلۇشتا ئاتىنىڭ ئورنىغا خىشى، لاينىڭ ئورنىغا قارىماي ئىشلەتتى. **4** ئۇلار يەنە: «چېلىڭلار، ئەمدى ئۈزۈمىزگە بىر شەھەر بىنا قىلىپ، شەھەردە ئۇچى ئاسمانلارغا تاقاشقۇدەك بىر مۇنار ياسايمىز! شۇنداق قىلىپ ئۈزۈمىزگە بىر نام تىكلىيەيمىز. بولمىسا، يۈزىگە يەر يۈزىگە تارىلىپ كېتىمىز» - دېيىشتى. **5** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار ئادەم بالىلىرى بىنا قىلىۋاتقان شەھەر بىلەن مۇنارنى كۆرگىلى چۈشتى. **6** پەرۋەردىگار: «مانا، بۇلارنىڭ ھەممىسى بىر قۇمدۇر، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تىلىمۇ بىر، بۇ ئۇلارنىڭ ئىشىنىڭ باشلىنىشىدۇر! بۇندىن كېيىن ئۇلارنىڭ نىيەت قىلغان ھەرقانداق ئىشىنى ھېچ توسۇۋالغىلى بولمايدۇ. **7** شۇڭا بىز تۆۋەنگە چۈشۈپ ئۇلارنىڭ بىر-بىرىنىڭ گەپلىرىنى قۇتالماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ تىلىنى [باشقا-باشقا قىلىپ] قالايمىقانلاشتۇرۇۋېتەيلى» - دېدى. **8** شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇ جايدىن يۈزىگە تارتىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شەھەرنى ياساشتىن توختاپ قالدى. **9** شۇڭا بۇ شەھەرنىڭ نامى «بابىل» دەپ ئاتالدى، چۈنكى ئۇ يەردە پەرۋەردىگار يۈزىدىكىلەرنىڭ تىلىنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتتى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇ جايدىن يۈزىگە تارتىۋەتتى. **10** تۆۋەندىكىلەر شەمنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: - توپان ئۆتۈپ ئىككى يىلدىن كېيىن، شەم يۈز يېشىدا، ئۇنىڭدىن ئارفاكشاد تۇردى.

12

پەرۋەردىگار [ئەسلىدە] ئارامغا مۇنداق دېگەندى: «سەن ئۆز يۇرتىڭدىن، ئۆز ئۇرۇق-ئۇغقانلىرىڭدىن ۋە ئۆز ئاتا جەمەتىڭدىن ئايرىلىپ، مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان زېمىنغا بارغىن. **2** شۇنداق قىلىشقا مەن سېنى ئۇلۇغ بىر خەلق قىلىپ، ساڭا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ، نامىڭنى ئۇلۇغ قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆزۈڭ باشقىلارغا بەخت-بەرىكەت بولىسەن، **3** كىمكى سەن ساڭا بەخت-بەرىكەت تىلىسە مەن ئۇلارنى بەرىكەتلەيمەن، كىمكى سېنى خورلىسا، مەن چوقۇم ئۇنى لەنەتكە قالدۇرىمەن، سەن ئارقىلىق يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-قەبىلىلەرگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىندۇ! - دېدى. **4** ئارام پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئېيتتى بويىچە [ھاراندان] ئايرىلدى، لۇتۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماڭدى. ئارام ھاراندان چىققىنىدا بەتمىش بەش ياشتا ئىدى. **5** ئارام ئايالى ساراي بىلەن ئىنسىنىڭ ئوغلى لۇتنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ يىغقان بارلىق مال-مۈلۈكىنى قوشۇپ، ھارادا ئىگىدارچىلىق قىلغان ئادەملەرنى بىللە قېتىپ، قاناتان زېمىنىغا بېرىش ئۈچۈن يولغا چىقتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار قاناتان زېمىنىغا يېتىپ كەلدى. **6** ئارام زېمىنى كېزىپ، شەم كەڭ دېگەن جايىدىكى «مورەھنىڭ دۈب دەرىخى»نىڭ يېنىغا كەلدى (ئۇ چاغدا ئۇ زېمىندا قاناتانىلار تۇراتتى). **7** پەرۋەردىگار ئارامغا كۆرۈنۈپ، ئۇنىڭغا: «مەن بۇ زېمىننى سېنىڭ ئەسلىڭگە ئاتا قىلىمەن، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەردە تۈزىگە كۆرۈنگەن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانلىق سالدى. **8** ئاندىن ئۇ بۇ يەردىن يۈتكىلىپ، بەيت-ئەلنىڭ شەرقىدىكى تاغقا باردى، غەرب تەرىپىدە بەيت-ئەل، شەرق تەرىپىدە ئابى دېگەن جاي بار ئىدى، ئۇ شۇ يەردە چىدىر تىكتى. ئۇ شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا

ئاتاپ بىر قۇربانگاھ ياساپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىبادەت قىلدى. 13 سودوم خەلقى رەزىل ئادەملەر بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىدە تولىمۇ 9 ئاندىن كېيىن ئىبارم تەدرىجىي كۆچۈپ، جەنۇبىدىكى نەگەۋ رايونىغا قاراپ يۆتكەلدى. 10 زېمىندا ئاچارچىلىق بولغاندى، ئىبارم مىسىرغا چۈشتى؛ ئۇ شۇ پەرۋەردىگار ئىبارمغا: «سەن ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرۈپ، ئوزۇڭ ئۇرغان يەردە ۋاقىتچى تۇرماقچى بولغاندى، چۈنكى زېمىندا ئاچارچىلىق بەك ئېغىر ئىدى. 11 ئەما شۇنداق بولدىكى، ئۇ مىسىرغا يېقىنلاشقاندا، ئايالى ساراغا: «مانا، مەن سېنىڭ ھۈسۈن-جامالىڭنىڭ گۈزەللىكىنى بىلىمەن. 12 شۇنداق بولدىكى، مىسىرلىقلار سېنى كۆرسە، «بۇ ئۇنىڭ ئايالى ئىكەن» دەپ، مېنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ، سېنى تىرىك قالدۇرىدۇ. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ: «مەن ئۇنىڭ سىڭلىسى» دېيىشىڭنى تۈتىنمەن. شۇنداق قىلىش، مەن سېنىڭدىن ياخشىلىق تېپىپ، سەن ئارقىلىق تىرىك قالمەن» - دېدى. 14 ئىبارم مىسىرغا كىرگەندە شۇنداق بولدىكى، مىسىرلىقلار دەرۋەقە ئايالىنىڭ گۈزەل ئىكەنلىكىنى كۆردى. 15 پەرۋەردىگار ئۇنى كۆرۈپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ تەرىپىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايال پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كىرىلدى. 16 پەرۋەردىگار ساراينىڭ سەۋەبىدىن ئىبارمغا ياخشى مۇئامىلە قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ قوي، كالا، ھاڭگا ئېشەكلەر، قۇل-دېدەكلەر، مادا ئېشەكلەر ۋە تۆگىلەرگە ئېرىشتى. 17 ئەما پەرۋەردىگار پەرۋەردىگار ۋە تۆگىلىرىنى ئىبارم ئايالى ساراينىڭ سەۋەبىدىن تولىمۇ ئېغىر ۋاپالارغا مۇبتلا قىلدى. 18 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئىبارمغا چاقىرىپ ئۇنىڭغا: «بۇ زادى سېنىڭ ماڭا نېمە قىلغىنىڭ؟ نېمىشقا ئۇنىڭ ئۆز ئايالىنى ئىكەنلىكىنى ماڭا ئېيتىمىدىڭ؟ 19 نېمىشقا ئۇنى «سىڭم» دەپ مېنىڭ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىشىمغا سەۋەبكار بولغىلى تاس قالىسەن! مانا بۇ ئايالىڭ! ئۇنى ئېلىپ كەتكەن! - دېدى. 20 پەرۋەردىگار ئۇ ئادەملەرگە ئىبارم توغرىسىدا ئەمىر قىلدى؛ ئۇلار ئۇنى، ئايالىنى ۋە ئۇنىڭ بارلىقىنى قوشۇپ يولغا سېلىۋەتتى.

13 شۇنىڭ بىلەن ئىبارم ئايالى ۋە ئۇنىڭ بارلىق نەرسىلىرىنى ھەمدە لۇتىنى ئېلىپ مىسىردىن چىقىپ، قاناتنىڭ جەنۇبىدىكى نەگەۋ يۇرتىغا ماڭدى. 2 ئۇ چاغدا ئىبارم ئىبارم-مال-ۋاران ۋە ئالتۇن-كۈمۈشلىرى كۆپ بولۇپ، خېلىلا باي ئىدى. 3 ئۇ كۆچۈپ يۈرۈپ، جەنۇبىدىكى نەگەۋدىن بەيت-ئەلگە، يەنى بەيت-ئەل بىلەن ئايالىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئەسلىدە چىقىپ كەتكەن چاغدا، ئىبارمغا يېقىنلاشقاندا، ئىبارم ئۇنىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كىرىلدى. ئىبارم شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىبادەت قىلدى. 5 ئىبارم بىلەن بىللە ماڭغان لۇتىنىڭ قولى-كالا پادىلىرى ۋە چىدىرلىرى بار ئىدى. 6 ئەمدى ئۇلار بىللە تۇرسا، زېمىن ئۇلارنى قەيلىملىقتى، 7 بۇ سەۋەبىدىن ئىبارم ئۇنىڭ پادىچىلىرى بىلەن لۇتنىڭ پادىچىلىرىنىڭ ئارىسىدا جەدەل چىقتى (ئۇ ۋاقىتتا قاناتلىقلار بىلەن پەرزىيىلەر شۇ زېمىندا تۇراتتى). 8 شۇڭا ئىبارم لۇتقا: «بەز بولساق قېرىنداشلارمىز، سەن بىلەن مېنىڭ ئارامدا، مېنىڭ پادىچىلىرىم بىلەن سېنىڭ پادىچىلىرىڭ ئارىسىدا تالاش-تارتىش پەيدا بولمىسۇن. 9 مانا، ئالدىڭغا يۈكۈل زېمىن تۇرمادۇ؟ ئەمدى سەن مەندىن ئېلىۋالغىن، ئەگەر سەن سول تەرەپكە بارساڭ، مەن ئوڭ تەرەپكە باراي، ئەگەر سەن ئوڭ تەرەپكە بارساڭ، مەن سول تەرەپكە باراي» - دېدى. 10 ئۇ ۋاقىتتا لۇت نەزەر سېلىپ كۆردىكى، ئىئوردان ۋادىسىدىكى بارلىق تۈزلەڭلىكنىڭ زوتار شەھەرلىرىگە ھەممىلا يەرنىڭ سۈيى ئىنتايىن مول ئىدى؛ پەرۋەردىگار سودوم بىلەن گومورراننى ۋە ئىبارم قىلىشتىن ئىلگىرى بۇ يەر بەشىنى پەرۋەردىگارنىڭ بېغى، مىسىر زېمىنىدەك ئىدى. 11 شۇنىڭ بىلەن لۇت ئۆزىگە ئىئوردان ۋادىسىدىكى يۈكۈل تۈزلەڭلىكىنى تاللىۋالدى؛ ئاندىن لۇت مەشىق تەرەپكە كۆچۈپ باردى. شۇنداق قىلىپ ئىككى يەر ئارىسىدا ئىبارم قاناتان زېمىندا ئولتۇراقلاشتى؛ لۇت بولسا تۈزلەڭلىكتىكى شەھەرلەرنىڭ ئارىسىدا تۇردى؛ ئۇ بارا-بارا چىدىرلىرىنى سودوم شەھىرى تەرەپكە يۆتكىدى.

شمال تەرپىدىكى ھوباب دېگەن جايغىچە قوغلاپ بېرىپ، 16 پۈتكۈل [ئولجا ئالغان] مال-مۈلۈكنى قايتۇرۇۋالدى، ئۆز قېرىندىشى لۇتى، ئۇنىڭ مال-مۈلكى ۋە خوتۇن-قىزلىرى، شۇنداقلا [بارلىق قالغان] ئادەملەرنى ياندۇرۇپ كەلدى. 17 ئابرام كېيىنكى يولغا ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئىتتىپاقداش پادىشاھلارنى مەغلۇپ قىلىپ، قايتىپ كەلگەندە، سودومنىڭ پادىشاھى شاۋەھ ۋادىسى (يەنى خان ۋادىسى) غا ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. 18 سېلىنىڭ پادىشاھى مەلىكەزەدە كۇنان بىلەن شاراب ئېلىپ ئالدىغا چىقتى. ئۇ زات بولسا، ھەممىدىن ئالى تەڭرىنىڭ كاهىنى ئىدى، 19 ئۇ [ئابرامنى] بەخت-بەرىكەتلىك: «ئابرام ئامقان بىلەن زېمىنىڭ ئىگىسى بولغان ھەممىدىن ئالى تەڭرى تەرپىدىن بەرىكەتلىنمەن!» 20 شۇنداقلا دۇشمەنلىرىنى ئۆز قولىغا تاپشۇرغان ھەممىدىن ئالى تەڭرىگە ھەمدۇسۇنا ئوقۇلغان! - دېدى. ئابرام بولسا غەنىمەت ئالغان نەرسىلەرنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۇنىڭغا بەردى. 21 ئاندىن سودومنىڭ پادىشاھى ئابرامغا: «ئادەملەرنى ماڭا بەرگىلا، غەنىمەتلەرنى ئۆزلىرىگە ئالغىلا، - دېدى. 22 لېكىن ئابرام سودومنىڭ پادىشاھىغا جاۋاب بېرىپ: «مەن بولسام ئامقان بىلەن زېمىنىڭ ئىگىسى بولغان ھەممىدىن ئالى تەڭرى پەرۋەردىگارغا قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلغانمەنكى، 23 مەن سەندىن ھەتتا بىر تال يىپ نە بىر تال بوغۇقچىنىمۇ نە سېنىڭ باشقا ھەرقانداق نەرسىڭنى ئالمايمەن، بولمىسا، سەن كېيىن: «مەن ئابرامنى باي قىلىپ قويدۇم» دېيىشىڭ مۇمكىن. 24 شۇڭا يىگىتلىرىڭنىڭ يېكەن-ئىچكىنى، شۇنداقلا ماڭا ھەمراھ بولغانلار، يەنى ئانەر، ئەشكۈل ۋە مامرەلەرگە تېگىشلىك ئۇلۇشتىن باشقا، مەن [غەنىمەتتىن] ھېچنەرسە ئالمايمەن، شۇلار ئۆزلىرىگە تېگىشلىك ئۇلۇشنى ئالسۇن، - دېدى.

15

بۇ ئىشلاردىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامى ئابرامغا ئالامەت كۆرۈنۈشتە كېلىپ: «ئەي ئابرام، قورققىن؛ مەن ئۆزۈم قاتلىنىش ۋە زور ئىنئامىڭدۇرمەن» - دېدى. 2 لېكىن ئابرام: «ئەي رەب پەرۋەردىگار، ماڭا نېمە بېرىسەن؟ مانا، مەن بالىسىز ئۇرسام، ئۆي-بىناساتىرىغا ۋارىسلىق قىلغۇچى مۇشۇ دەمەشلىك ئەلئىزەلە باردۇر، - دېدى. 3 ئابرام يەنە: مانا، سەن ماڭا ئىچىچ نەسىل بەرمىدىڭ، مانا ئۇيۇمدا تۇرۇۋاتقانلاردىن بىرى ماڭا ۋارىس بولىدۇ، دېدى. 4 شۇ ھامان پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامى ئۇنىڭغا كېلىپ: «بۇ كىشى ساڭا ۋارىس بولمايدۇ، بەلكى ئۆز پۇشۇڭدىن بولىدىغان كىشى ساڭا ۋارىس بولىدۇ، - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ: «ئەمدى ئامقانغا قاراپ يۇلتۇزلارنى سانا - قىي، ئۇلارنى سانايالامسەنكى؟! - دېدى. ئاندىن ئۇنىڭغا: «سېنىڭ نەسلىڭمۇ شۇنداق بولىدۇ، - دېدى. 6 ئابرام پەرۋەردىگارغا ئىشەندى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭكى بۇ [ئىشەنچنى] ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى دەپ ھېسابلىدى. 7 يەنە ئۇنىڭغا: مەن بۇ زېمىنغا ئىگە قىلىشقا سېنى كالدەيدىكى ئۆر شەھەردىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگاردۇرمەن، - دېدى. 8 لېكىن [ئابرام]: «ئۇ رەب پەرۋەردىگار، مەن ئۇنىڭغا جەزمەن ئىگە بولىدىغىنىمى قانداق بىلىمەن؟ - دەپ سورىدى. 9 [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭغا: مەن ئۇچۇن ئۇچ باشلىق بىر ئىشەك، ئۇچ باشلىق بىر چىشى تۆچكە، ئۇچ باشلىق بىر قوچقار بىلەن بىر كەپەر ۋە بىر باجكا ئېلىپ كەلگىن، - دېدى. 10 شۇڭا ئۇ يۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنى يېرىمدىن ئىككى پارچە قىلىپ، يېرىمىنى يەنە بىر يېرىمغا تۇتۇلۇتۇدۇل قىلىپ قويۇپ قويدى؛ ئەمما قوشلارنى پارچىلىمىدى. 11 قاغا-قۇزغۇنلار تاپلارنىڭ ئۈستىگە چۈشكەندە، ئابرام ئۇلارنى ئۆز كۆتۈپ ھەيدىۋەتتى. 12 لېكىن كۈن پاتاي دېگەندە، ئابرامنى ئېغىر بىر ئۇيقۇ باستى ۋە مانا، ئۇنىڭ ئۈستىگە دەھشەتلىك بىر ۋەھىمە، توم قاراڭغۇلۇق چۈشتى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگار ئابرامغا: «جەزمەن بىلىشىڭ كېرەككى، سېنىڭ نەسلىڭ ئۆزلىرىنىڭ بولغان بىر زېمىندا مۇساپىر بولۇپ، شۇ يەردىكى

خەلقنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ ۋە شۇنداقلا، بۇ خەلق ئۇلارغا توت يۈز بىلغىچە جەبىر-زۇلۇم سالىدۇ. 14 لېكىن مەن ئۇلارنى قۇللۇققا سالغۇچى شۇ تاپەننىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن. كېيىن ئۇلار نۇرغۇن بايلىقلارنى ئېلىپ شۇ يەردىن چىقىدۇ. 15 ئەمما سەن بولساڭ، ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە ئانا-يولدىرىڭغا قوشۇلسەن؛ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈپ ئاندىن دېنە قىلىنسەن. 16 لېكىن شۇ يەردە توت ئەۋلاد تۇتۇپ، [نەسلىڭ] بۇ يەرگە يېنىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى ئاموريلارنىڭ قەبىلىسىنىڭ زىخى تېخى ئىشەندى، دېدى. 17 شۇنداق بولدىكى، كۈن پېتىپ قاراڭغۇ بولغاندا، مانا، كۆشلىرىڭ ئىمىزىدىن تۇتۇپ كېتىۋاتقان، ئىس-تۆتەك چىقىپ تۇرغان بىر ئۆتەن بىلەن يالغۇزلۇق بىر مەشەل كۆرۈندى. 18 دەل شۇ كۈنى پەرۋەردىگار ئابرام بىلەن ھەمدە ئۇزۇپ ئۇنىڭغا: «مەن سېنىڭ نەسلىڭگە بۇ زېمىننى مېنىڭ ئىسمىدىن تارتىپ ئۇلۇغ دەريا، يەنى ئەفرات دەرياسىغىچە بېرىمەن؛ يەنى كېنىلەر، كەنەزىيلار، كادومىيلار، 20 ھىتىيلار، پەرزىيلەر، رەفائىيلەر، 21 ئاموريلار، قاناتاييلار، گىرگاشاييلار ۋە يەيۇسىيلارنىڭ يۇرتىنى ئۇلارنىڭكى قىلىمەن» دېدى.

16

ئەمما ئابرامنىڭ ئايالى ساراي ئۇنىڭغا ھېچ بالا تۇغۇپ بەرمىدى، لېكىن ئۇنىڭ ھەجەر ئىسمىملىك مىسىرلىق بىر دېدىكى بار ئىدى؛ 2 ساراي ئابرامغا: «مانا، پەرۋەردىگار مېنى تۇغۇشتىن توسى. ئەمدى سەن مېنىڭ دېدىكىمنىڭ قېشىغا كىرگىن، بەلكىم ئۇ ئادەلەتتە ئانا بولۇپ تىكىلىنىشىم مۇمكىن، - دېدى. ئابرام بولسا ساراينىڭ سۆزىنى قوبۇل كۆردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئابرامنىڭ ئايالى ساراي دېدىكى مىسىرلىق ھەجەرنى ئۆز ئېرى ئابرامغا توقاللىققا ئاپرىپ بەردى (ئۇ ۋاقىتتا ئابرام قاناتان زېمىنىدا ئون يىل ئولتۇرغانىدى). 4 ئابرام ھەجەرنىڭ قېشىغا كىردى ۋە ئۇ ھامىلدار بولدى. ئەمما ئۇ ئۆزىنىڭ ھامىلدار بولغىنىنى بىلگەندە، ئۇ ئايال خوجايىنىنى كۆزگە ئېلىپ بولۇپ قالدى. 5 ساراي ئابرامغا قېنىداپ: «ماڭا چۈشكەن بۇ خورلۇق سېنىڭ بېشىڭغا چۈشسۇن! مەن ئۆز دېدىكىمنى قۇچقىڭغا سېلىپ بەردەم؛ ئەمدى ئۇ ئۆزىنىڭ ھامىلدار بولغىنىنى كۆرگەندە مەن ئۇنىڭ نەزىدە كۆزگە ئېلىنىمەن. خەير، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئىمىزىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن! - دېدى. 6 ئابرام ساراينغا: مانا، دېدىكى ئۆز قولىڭدۇر، ساڭا نېمە لايىق كۆرۈنسە ئۇنىڭغا شۇنى قىلغىن، - دېدى. بۇنىڭ بىلەن ساراي ئۇنىڭغا قاتتىقلىق قىلىشقا باشلىدى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن قېچىپ كەتتى. 7 ئەمما پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنى چۆلدەكى بىر يۇلتۇشنىڭ يېنىدا، يەنى شۇ يولنىڭ بويىدىكى يۇلتۇشنىڭ يېنىدىن تېپىپ، ئۇنىڭغا: 8 ئەي ساراينىڭ دېدىكى ھەجەر، نەدىن كەلدىڭ، نەگە بارىسەن؟ - دەپ سورىدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: «مەن خوجايىم ساراينىڭ ئالدىدىن قېچىپ چىققىم، - دېدى. 9 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: ئايال خوجايىنىڭ قېشىغا قايتىپ بېرىپ، ئۇنىڭ قول ئاستىدا بول، - دېدى. 10 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا يەنە: «سېنىڭ نەسلىڭنى شۇنداق ئاۋۇتتىمەنكى، كۆپلۈكىدىن ئۇنى ساناپ بولغىلى بولمايدۇ، - دېدى. 11 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: مانا، سەن ھامىلدارسەن، سەن بىر ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭغا ئىسمىمىل دەپ ئات قويعىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ جەبىر-جاپايىڭنى ئاڭلىدى. 12 ئۇ باۋا ئېشەك كېنى بىر ئادەم بولىدۇ، ئۇنىڭ قولى ھەر ئادەمگە قارشى تۇرىدۇ، شۇنىڭدەك ھەر ئادەمنىڭ قولى ئۇنىڭغا قارشى تۇرىدۇ، ئۇ قېرىنداشلىرىنىڭ تۇدۇلدا ئايرىم تۇرىدۇ، دېدى. 13 ھەجەر ئۆز-ئۆزىگە: «مەن مۇشۇ يەردە مېنى كۆرگۈچى ئارقىسىدىن كۆردۈم» دەپ، ئۆزىگە سۆز قىلغان پەرۋەردىگارنى: «سەن مېنى كۆرگۈچى تەڭرىدۇرسەن، دەپ ئاتىدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇددۇق: «بەئەر-لاھاي-روي» دەپ ئاتالدى. ئۇ

قادهش بىلەن بەردە شەھىرىنىڭ ئارىلىقتىدۇر. 15 ھەجەر ئابرامغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. ئابرام ھەجەر ئۆيىگە تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىغا ئىسمائىل دەپ ئات قويدى. 16 ھەجەر ئابرامغا ئىسمائىلنى تۇغۇپ بەرگەندە ئابرام سەكسەن ئالتە ياشتا ئىدى.

17 ئابرام تۇسقان توققۇز ياشقا كىرگەندە، پەرۋەردىگار ئابرامغا كۆرۈنۈپ ئۆيىگە: مەن قانداق تەڭرىدۇر مەن سەن مېنىڭ ئالدىدا مېڭىپ، كامىل بولغىن. 2 مەن تۆزۈم بىلەن سېنىڭ ئاراڭدا ئەھدەمنى بېكىتىپ، سېنى ئىنتايىن زور كۆپەيتىمەن، - دېدى. 3 ئابرام ئۆزىنى تاشلاپ يۇرتىنى بەرگە يېقىپ ياتتى، خۇدا ئۇنىڭ بىلەن يەنە سۆزلىشىپ مۇنداق دېدى: - 4 تۆزۈمگە كەلسەم، مانا، مېنىڭ ئەھدەم سەن بىلەن تۈزۈلگەندۇر: - سەن نۇرغۇن ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئاتىسى بولىسەن. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ ئىسمىڭ بۇنىڭدىن كېيىن ئابرام ئاتالمايدۇ، بەلكى ئىسمىڭ ئىبراھىم بولىدۇ، چۈنكى مەن سېنى نۇرغۇن ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئاتىسى قىلدىم. 6 مەن سېنى ئىنتايىن زور كۆپەيتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سەندىن كۆپ ئەل-قۇمۇلارنى پەيدا قىلدىم، پۇشۇڭدىن پادىشاھلار چىقىدۇ. 7 مەن سەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭنىڭ خۇداسى بولۇش ئۈچۈن تۆزۈم سەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭنىڭ ئارىسىدا ئەبەدىي ئەھدە سۈپىتىدە بۇ ئەھدەمنى تىكلەيمەن، 8 مەن ساڭا ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭگە سەن ھازىر مۇساپىر بولۇپ تۇرغان بۇ زېمىننى، يەنى يۇتوكول قاناتان زېمىنى ئەبەدىي بىر مۈلۈك سۈپىتىدە ئاتا قىلدىم، ۋە مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، - دېدى. 9 ئاندىن خۇدا ئىبراھىمغا يەنە: - سەن ئۆزۈڭ مېنىڭ ئەھدەمنى تۇتقىن، ئۆزۈڭ ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭمۇ ئەلادىن-ئەلادقا بۇنى تۇتۇشى كېرەك. 10 مەن سەن بىلەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭ بىلەن تۈزگەن، سىلەرنىڭ تۇتۇشۇڭلار كېرەك بولغان ئەھدەم شۇكى، ئاراڭلاردىكى ھەربىر ئەرەككە خەتە قىلىنسۇن. 11 شۇنىڭ بىلەن سىلەر خەتەلىكلىرىڭنى كېسىۋېتىشىڭلار كېرەك، بۇ مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ئەھدىنىڭ بەلگىسى بولىدۇ. 12 بارلىق ئەلادلىرىڭلار، نەسلىدىن-نەسلىگە ئاراڭلاردا، مەيلى ئۆيدە تۇغۇلغانلار بولسۇن، ياكى ئەلادلىقلاردىن بولاي ياتلاردىن يۇلغا سېتىۋېلىنغانلار بولسۇن، ھەممە ئەرەككە سەككىز كۈنلۈك بولغاندا خەتە قىلىنسۇن. 13 ئۆيۈڭدە تۇغۇلغانلار بىلەن يۇلغا سېتىۋالغانلارنىڭ ھەممىسى خەتە قىلىنىشى كېرەك. شۇنداق قىلغاندا، مېنىڭ ئەھدەم تەلەرلىكلەردا ئورناتقان، ئەبەدىي بىر ئەھدە بولىدۇ. 14 لېكىن خەتەلىكى ئۆرۈپ، ئىچى خەتە قىلىنمىغان ھەربىر ئەرەككە مېنىڭ ئەھدەمنى يۇرغان ھېسابلىنىپ، ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، - دېدى. 15 خۇدا ئىبراھىمغا يەنە سۆز قىلىپ: - ئاياللىڭ ساراينى ئەمدى ساراي دەپ ئاتىغىن، بەلكى ئىسمى ساراھ بولسۇن. 16 مەن ئۆيىڭغا بەخت-بەرىكەت بېرىپ، ئۆيىڭمۇ ساڭا بىر ئوغۇل بېرىمەن. مەن دەروھە ئۆيى بەرىكەتلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆ ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئانىسى بولىدۇ، خەتەلەرنىڭ پادىشاھلىرىمۇ ئۆيىڭنى چىقىدۇ، - دېدى. 17 ئىبراھىم [يەنە] ئۆزىنى بەرگە ئېتىپ دۈم يېتىپ كۆلۈپ كەتتى ۋە كۆڭلىدە: «يۈز ياشقا كىرگەن ئادەمۇ بالىلىق بولالامۇ؟ تۇسقان ياشقا كىرگەن ساراھمۇ بالا تۇغۇرما؟!»، - دېدى. 18 ئىبراھىم خۇدانا: «ئاي، ئاياللىڭ ساراھ جەزمەن ئالدىڭدا ياشىسا ئىدى! دېدى. 19 خۇدا ئۆيىگە: «ياق، ئاياللىڭ ساراھ جەزمەن ساڭا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بېرىدۇ، سەن ئۆيىڭغا «ئىسھاق» دەپ ئات قويعىن. مەن ئۆيىڭ بىلەن تۆز ئەھدەمنى تۇزمەن، بۇ ئۆيىڭدىن كېيىن كېلىدىغان نەسلى بىلەن باغلىغان ئەبەدىي بەھدە سۈپىتىدە بولىدۇ. 20 ئىسھاققا كەلسەك، ئۆيىڭ توغرىسىدىكى دۇئا يېڭى ئالغىدىم، مانا، مەن ئۆيى بەرىكەتلىمەن، نەسلىنى كۆپەيتىپ، ئىنتايىن زور ئاۋۇتتەم. ئۆيىڭ پۇشتىدىن ئون ئىككى ئەمىر چىقىدۇ،

18 پەرۋەردىگار مامرەدىكى دۇزارلىقنىڭ يېنىدا ئىبراھىمغا كۆرۈندى، بۇ كۈن ئەڭ ئىسسىق ۋاقىت بولۇپ، ئۆز چىدىرىنىڭ ئىشىكىدە ئولتۇراتتى. 2 ئۆيىنى كۆتۈرۈپ نەزەر سېلىۋىدى، مانا ئۆيىنىڭ ئۈستىدە ئۈچ كىشى تۇراتتى. ئۇلارنى كۆرۈپ ئۆيىدىكى ئىشىكىدىن قوپۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، بەرگە تەگكۈدەك تەزىم قىلىپ: 3 - ئى رەببىم، ئەگەر پىقەر نەزەرلىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، تۆتتەمىكى، قۇللىرىنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كەتسەڭلار، ئازغىنا سۇ كەلتۈرۈلسۇن، سىلەر پۇتلىرىڭلارنى يۇيۇپ دەردەخنىڭ تېگىدە ئارام ئېلىۋېلىڭلار. 5 سىلەر ئۆز قۇلۇڭلارنىڭ يېنىدىن ئۆتكەنكىنەلسە، مەن بىر چىشلەم نان ئېلىپ چىقاي، سىلەر ھاردوقۇڭلارنى چىقىرىپ، ئاندىن ئۆتۈپ كەتكەنكىنەلسە، دېدى. ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - ئېيتىشىڭدەك قىلغىن، دېۋىدى، 6 ئىبراھىم چىدىرىغا ساراھنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ كىرىپ، ئۆيىگە: - ئۈچ داس ئېسىل ئۆيىدىن تېز خېجىمىر يۇغۇرۇپ تۇقاي تەككەن، - دېدى. 7 ئاندىن ئىبراھىم كالا پادىسىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، يۇمران تويىدا بىر موزايىن تاللاپ، چاكارىغا تاپشۇردى، ئۆيىنى تېزلا تەييار قىلدى. 8 ئاندىن ئىبراھىم سېرىق ماي، سۈت ۋە تەييارلانغان موزايىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ، ئۆزى دەردەخنىڭ تېگىدە ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇردى، ئۇلار ئۇلاردىن پىدى. ئۇلار ئۆيىگە: ئاياللىڭ ساراھ نەدە، دەپ سورىۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مانا، چىدىردا، دېدى. 10 بىرى: - مەن كېلەر يىلى مۇشۇ ۋاقىتتا قېشىڭغا جەزمەن قايتىپ كېلىمەن، ۋە مانا ئۇ ۋاقىتتا ئاياللىڭ ساراھنىڭ بىر ئوغلى بولىدۇ، دېدى. ساراھ بولسا ئۆيىنىڭ كەينىدىكى چىدىرنىڭ ئىشىكىدە تۇرۇپ، بۇلارنى ئاڭلاۋاتاتتى. 11 ئىبراھىم بىلەن ساراھ ئىككىسى ياشنىپ، قېرىپ قالغانىدى؛ ساراھتا ئايال كىشىلەردە بولىدىغان ئادەت كۆرۈش توختاپ قالغانىدى. 12 شۇڭا ساراھ ئۆز ئىچىدە كۆلۈپ: - مەن شۇنچە قېرىپ كەتكەن تۇرسام، راستتىلا لەززەت كۆرەلەرمەنمۇ؟ ئېرىمۇ قېرىپ كەتكەن تۇرسام؟ - دەپ خىيال قىلدى. 13 پەرۋەردىگار ئىبراھىمغا: - ساراھنىڭ: «مەن قېرىپ كەتكەن تۇرسام، راستتىنلا بالا تۇغۇرمايمۇ؟» دەپ كۆلگىنى نېمىسى؟ 14 پەرۋەردىگارغا مۇمكىن بولمايدىغان تىلىمات ئىش بارمۇ؟ بېكىتكەن ۋاقىتتا، يەنى كېلەر يىلى دەل بۇ چاغدا قايتىپ كېلىمەن ۋە ئۇ ۋاقىتتا ساراھنىڭ بىر ئوغلى بولىدۇ، - دېدى. 15 ئەمما ساراھ قورقۇپ كېتىپ: - كۆلدىم، دەپ ئىشكار قىلدى، لېكىن ئۆ: - ياق، سەن كۆلۈڭ، - دېدى. 16 ئاندىن بۇ زاتلار تۆبەردىن قوپۇپ، سودوم تەرەپكە نەزىرى ئاغدۇردى. ئىبراھىم ئۇلارنى ئۆزى تىزىپ، ئۇلار بىلەن بىللە ماڭدى. 17 پەرۋەردىگار: - مەن قىلدىغان ئىشنىمى ئىبراھىمدىن يوشۇرسام بولامدۇ؟ 18 چۈنكى ئىبراھىمدىن تولۇغ ۋە كۆچلۈك بىر ئەل چىقىدۇ ۋە شۇنىڭدەك

يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-مىللەتلەر ئۇ ئارقىلىق بەخت-بەرىكەتكە مۇيەسسەر بولىدىغان تۇرسا؟ 19 چۈنكى مەن ئۇنى بىلىپ تاللىغانمەن، ئۇ چوقۇم ئۆز بالىلىرى ۋە ئۇنىڭ ئۆيىدىكىلەرنى ئۆزىگە ئەگەشتۈرۈپ، ئۇلارغا پەرۋەردىگارىڭنى يولىنى تۇتۇپ، ھەققانىيلىقى ۋە ئادالەتنى يۈرگۈزۈشىنى تۈگىتىدۇ. بۇنىڭ بىلەن مەنكى پەرۋەردىگار ئىبراھىم توغرىلىق قىلغان ۋەدەمنى ئەمەلگە ئاشۇرغىمەن، - دېدى. 20 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: - «سودوم ۋە گوموررا توغرىلىق كۆتۈرۈلگەن داد-پەرياد ناھايىتى كۈچلۈك، ئۇلارنىڭ گۇناھى ئىنتايىن ئېغىر بولغىنى ئۈچۈن، 21 مەن ھازىرلا چۈشمەن، قىلىشمايىرى راستىنلا شۇ داد-پەريادلاردىن ماڭا مەلۇم بولغاندەك شۇنچە رەزىلمۇ، بىلىپ باقاي، ئۇنچە رەزىل بولغاندۇمۇ، مەن ئۇنى بىلىشم كېرەك»، 22 شۇنىڭ بىلەن بۇ كىشىلەر ئۆيەردىن قوزغىلىپ، سودوم تەرەپكە يول ئالدى، لېكىن ئىبراھىم يەنىلا پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئالدىدا تۇرە تۇراتتى. 23 ئىبراھىم يېقىن بېرىپ: - سەن راستىنلا ھەققانىيلارنى رەزىللەر بىلەن قوشۇپ ھاللاڭ قىلامسەن؟ 24 شەھەردە ئەللىك ھەققانىي كىشى بار بولۇشى مۇمكىن، سەن راستىنلا شۇ جاينى ھاللاڭ قىلامسەن، ئەللىك ھەققانىي كىشى ئۈچۈن ئۇ جاينى كەچۈرۈپ قىلامسەن؟ 25 ياق، ياق! بۇ ئىش سەندىن ئېرى بولغاي! ھەققانىيلارنى رەزىللەرگە قوشۇپ ئۆلتۈرۈپ، ھەققانىيلارغا رەزىللەرگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش سەندىن ئېرى بولغاي! پۈتكۈل جامائەتنىڭ سوراچىسى ئادالەت يۈرگۈزمەيدۇ؟ - دېدى. 26 پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: - ئەگەر مەن سودوم شەھىرىدە ئەللىك ھەققانىي تاپسام، ئۇلار ئۈچۈن پۈتكۈل جاينى ئاياپ قالمەن، - دېدى. 27 ئاندىن ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: - مانا مەن پەقەت توپا بىلەن كۆلدىن ئىبارەت بولساممۇ، مەن ئىگەم بىلەن سۆزلەشكى يەنە پېتىئالدىم. 28 مۇبادا شۇ ئەللىك ھەققانىيدىن بەش كىشى كەم بولسا، سەن بۇ بەش كىشىنىڭ كەم بولغىنى ئۈچۈن پۈتكۈل شەھەرنى يوقىتامسەن؟ - دېدى. ئۇ: - ئەگەر مەن شۇ يەردە قېرىق بەشىنى تاپساممۇ، ئۇنى يوقىتامىن، - دېدى. 29 ئىبراھىم ئۇنىڭغا سۆزىنى داۋام قىلىپ: - شۇ يەردە قېرىق كىشىلا تېپىلىشى مۇمكىن، دېۋىدى، [پەرۋەردىگار]: - بۇ قېرىق ئۈچۈن ئۇنى يوقىتامىن، - دېدى. 30 ئۇ يەنە سۆز قىلىپ: ئى گەم، خاپا بولمىغىنەن، مەن يەنە سۆز قىلاي. شۇ يەردە ئومبۇزنى تاپساممۇ، يوقىتامىن، - دېدى. 31 ئۇ يەنە سۆز قىلىپ: - مانا ئەمدى مەن ئىگەم بىلەن سۆزلەشكى جۈرئەت قىلدىم، شۇ يەردە يىگىرمىسى تېپىلىشى مۇمكىن، - دېدى. پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: بۇ يىگىرمىسى ئۈچۈن ئۇ يەرنى يوقىتامىن، - دېدى. 32 ئۇ سۆزلەپ: - ئى گەم، خاپا بولمىغاي، مەن پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا سۆز قىلاي! شۇ يەردە ئۇنى تېپىلىشى مۇمكىن، دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مەن ئۇنى ئۈچۈن ئۇنى يوقىتامىن، - دېدى. 33 پەرۋەردىگار ئىبراھىم بىلەن سۆزلىشىپ بولغاندىن كېيىن كەتتى؛ ئىبراھىممۇ ئۆز جايىغا قايتىپ كەتتى.

19

ئىككى پەرىشتە كەچتە سودومغا يېتىپ كەلدى؛ شۇ چاغدا لۇت سودومنىڭ دەرۋازىسىدا تۇراتتى. لۇت ئۇلارنى كۆرۈپلا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئالدىغا چىقىپ يۈزى يەرگە تەگكەندەك تەزىم قىلىپ: 2 - مانا، ئەي خوجىلارم، كەمىنلىرىڭنىڭ تويىگە چۈشۈپ پۇتلىرىڭلارنى يۇيۇپ قونۇپ قالغىلىسىلەر، ئاندىن ئەتە سەھەر قوپۇپ يولغا چىقساڭلارمۇ بولىدۇ، دېۋىدى، بۇلار جاۋابەن: - ياق، بىز شەھەر مەيدانىدا كەچلەيمىز، - دېدى. 3 ئەمما ئۇلارنى چىڭ تۇتۇۋىدى، ئاخىر ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بېرىپ تويىگە كىردى. ئۇلارغا داستىخان سېلىپ، پىتىر توپالاجارنى پىشۇرۇپ بەردى، ئۇلار غىزالاندى. 4 ئۇلار تېخى ياتىمىغانىدى، شەھەردىكىلەر، يەنى سودومنىڭ ئەركەكلىرى، ياش، قېرى

لۈتنىڭ ئارقىسىدىن ماڭغان ئايالى كەينىگە قارىدى، ئۆز تۇرۇشىغا ئايلىنىپ قالدى. 27 ئەمەس تاڭ سەھەردە، ئىبراھىم قوپۇپ ئىلگىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان جايعا چىقىپ، 28 سوۋوم بىلەن گوموررا تەرەپكە، شۇنداقلا ئۆزلەڭلىكىنىڭ ھەممە يىرىگە نەزەر سېلىۋىدى، مانا، يەر يۈزىدىن خۇمدانىڭ تۇتۇندەك تۇتۇن ئۆرلەۋاتقىنىنى كۆردى. 29 ئەمما شۇنداق بولدىكى، خۇدا ئۆز تۈزلەڭلىكىنى شەھەرلەرنى ۋەيران قىلغاندا، ئۆ ئىبراھىمنى ئېسىگە ئېلىپ، لۇت تۇرغان شەھەرلەرنى بىر يەردە قىلغاندا ئۇنى بالا يىتەپ تىنچىدىن چىقىرىپ قۇتقۇزدى. 30 ئەمما لۇت زوتار شەھىرىدە تۇرۇشتىن قورققانچاق، زوتاردىن كېتىپ، تاغقا چىقىپ، ئىككى قىزى بىلەن شۇ يەردە ماكانلاشتى. ئۇ ئىككى قىزى بىلەن بىر ئۆتكۈزدە تۇردى. 31 ئەمدى چوڭ قىز كىچىككە: - ئاتىم بولسا قېرىپ كەتتى، دۇنيانىڭ قانداق-يوسۇنى بويىچە بۇ يۇرتتا بىزگە يېتىنچىلىق قىلىدىغان ھېچ نەرسە كىشى قالمىدى. 32 قېنى، ئاتىمىزنى شاراب بىلەن مەست قىلىپ قويۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بللە ئايالى، شۇنداق قىلساق، بىز پەرزەنت كۆرۈپ ئاتىمىزنىڭ ئۇرۇقىنى قالدۇرالايمىز، - دېدى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆ كىچىسى ئاتىسىغا شاراب ئىچكۈزۈپ [مەست قىلىپ] قويۇپ، چوڭ قىزى كىرىپ ئاتىسى بىلەن ياتتى. لېكىن لۇت ئۇنىڭ كىرىپ ياتقىنىنىمۇ، قويۇپ كەتكىنىنىمۇ ھېچ سەزمىدى. 34 ئەمەس شۇنداق بولدىكى، چوڭ كىچىككە: - مانا، مەن ئاخشام ئاتام بىلەن ياتىم، بۇ يۈكۈن كەچتىمۇ ئۇنىڭغا يەنە شاراب ئىچكۈزۈپ، شۇنىڭ بىلەن سەن كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتتىن؛ شۇنداق قىلىپ، ھەر ئىككىمىز پەرزەنت كۆرۈپ ئاتىمىزنىڭ نەسلىنى قالدۇرالايمىز، - دېدى. 35 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆ كىچىسى ئاتىسىغا شاراب ئىچكۈزۈپ [مەست قىلىپ] قويۇپ، كىچىك قىزى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن بللە ياتتى. ئەمما لۇت ئۇنىڭ كىرىپ ياتقىنىنىمۇ، قويۇپ كەتكىنىنىمۇ ھېچ سەزمىدى. 36 شۇنداق قىلىپ، لۇتنىڭ ئىككى قىزى ئۆز ئاتىسىدىن ھامىلدار بولۇپ قالدى. 37 چوڭ بولسا ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭ ئېتىنى موئاب قويدى، ئۇ بۈگۈنكى موئابىلارنىڭ ئاتىسىدۇر. 38 كىچىكىمۇ ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭ ئېتىنى بەن-ئامى قويدى. ئۇ بۈگۈنكى ئامونىيلارنىڭ ئاتىسىدۇر.

20

ئىبراھىم ئۆيىدىن چىقىپ، جەنۇب تەرەپتىكى نەگەۋگە كۆچۈپ كېلىپ، قادەش بىلەن ئۇنىڭ ئارىلىقىدا تۇرۇپ قالدى؛ بىر مەزگىلدىن كېيىن گەرادا ئولتۇراقلاشتى. 2 شۇ يەردە ئىبراھىم ئايالى ساراھ توغرىسىدا: «ئۇ مېنىڭ سىڭلىقىم» دېگەندى. شۇنىڭ بىلەن گەرادانىڭ پادىشاھى ئاجەلەك ئادەم ئەۋەتىپ، ساراھنى [ئۆزىگە] خوتۇن بولۇشقا ئېلىۋالدى. 3 لېكىن [بىر كۈنى] كىچىسى چۈشەندە خۇدا ئاجەلەككە كېلىپ ئۇنىڭغا: - مانا، سەن ئۆزۈڭگە ئېلىۋالغان ئايال سەۋەبىدىن ئەمدى ئۆلگەن ئادەمدۇرسەن، چۈنكى ئۇ باشقا بىرىنىڭ ئايالىدۇر - دېدى. 4 ئەمما ئاجەلەك ئۇنىڭغا ئېيتتىنچىلىق قىلىدىغانىدى، ئۇ خۇداغا: - ئۇ رەب، ھەقىقەتەن بىر خەلقىنىمۇ ھاللا قىلمەسەن؟ 5 ئۇ ئۆزۈم ماڭ: «ئۇ مېنىڭ سىڭلىم» دەپ ئېيتىمەنمۇ؟ يەنە كېلىپ، بۇ ئايال «ئۇ مېنىڭ ئاكام»، دەپ ئېيتقانىدى. مەن بولسام ساپ كۆڭلۈم ۋە دۇرۇس نىيەت بىلەن بۇ ئىشنى قىلدىم، - دېدى. 6 خۇدا چۈشەندە ئۇنىڭغا يەنە: - بۇ ئىشنى ساپ كۆڭۈل بىلەن قىلغىنىڭنى بىلمەن؛ شۇ سەۋەبتىن مەن سېنى ئالدىمدا گۇناھ قىلىشتىن توسۇپ، ئۇنىڭغا تېگىشكە قويمىدىم. 7 ئەمدى ئۇ كىشىنىڭ ئايالىنى ئۆزىگە قايۇرۇپ بەر؛ چۈنكى ئۇ يەنە مېن، ئۇ سېنىڭ ھەقىقىي دۇئا قىلدۇ ۋە سەن تىرىك قالغىنى. ئەگەر ئۇنى ياندۇرۇپ بەرمىسەڭ شۇنى بىلىپ قويغىنى، سەن ۋە ھەممە ئادەملەرنىڭ قوشۇلۇپ جەزەم ئۆلسىلەر، - دېدى. 8 ئاجەلەك ئەتىگە تاڭ سەھەردە قوپۇپ، ھەممە خىزمەتكارلىرىنى چاقىرىپ،

بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىغا سالدى؛ بۇ ئادەملەر ناھايىتى قورققۇچى كەتتى. 9 ئاندىن ئاجەلەك ئىبراھىمنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - بۇ بىزگە نېمە قىلغىنىڭ؟ مەن ساڭا زادى نېمە گۇناھ قىلدىم، سەن مەن ۋە پادىشاھلىقىمغا نېمە ئىش قىلدىڭ؟ ئېغىر بىر گۇناھنى يۈكەپ قويۇڭ؟ ماڭا قىلمايدىغان ئىشلارنى قىلدىڭ! - دېدى. 10 ئاجەلەك ئىبراھىمغا يەنە: - سەن زادى بىزنىڭ نېمە ئىشىمىزنى كۆرگىنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئىشنى قىلدىڭ؟ - دېدى. 11 ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: - «بۇ يەردە شۇ يېھىزىدىكى ھېچكىم خۇدادىن قورقمايدىكەن، ئۇلار مېنى ئايال قىلىپ تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ئولتۇرۇۋېتىدۇ»، دەپ ئويلىغانىدىم. 12 ئەمەلىيەتتە، ئۇنىڭ مېنىڭ سىڭلىم ئىكەنلىكى راست، لېكىن ئۇ مېنىڭ ئاتا بىر، ئانا بۆلەك سىڭلىم؛ كېيىن ئۇ مېنىڭ ئايال بولدى. 13 لېكىن خۇدا مېنى ئاتامنىڭ ئۆيىدىن چىقىرىپ سەرگەردانلىققا بۇرۇۋېتىدۇ، مەن ئايالغا: - مەن يەنە بىزگە رېگالارساق، سەن ماڭا شۇنداق شايائەت كۆرسەتكەيسىز، مېنىڭ توغرامدا: «بۇ مېنىڭ ئاكام بولۇپ، دېگەن»، دەپ ئېيتقانىدىم - دېدى. 14 ئاندىن ئاجەلەك قوي-كاللار، قۇلار ۋە دېدەكلەرنى ئېلىپ ئۇلارنى ئىبراھىمغا بەردى ۋە ئايالى ساراھنىمۇ ئۇنىڭغا قايۇرۇپ بەردى. 15 ئاجەلەك: - مانا مېنىڭ زېمىنم بولسا ئالدىڭغا تۇرۇپ، كۆزۈڭگە قايسى يەرى باقسا شۇ يەردە تۇرغىن، - دېدى. 16 ئۇ ساراھقا: «مانا، مەن ئاكامغا مېڭ كۆمۈش تەڭگە بەردىم، مانا بۇلار ئۆز يېنىڭدىكىلەر، شۇنداقلا ھەممە ئادەملەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇ ياتتى ياپقۇچى بولدى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ھەرقانداق داغ-تەبىئىي خالاس بولسەن». 17 ئىبراھىم خۇداغا دۇئا قىلدى، خۇدا ئاجەلەك، ئايالى ۋە كېنەزەكلىرىنى ساقلايتتى، ئاندىن ئۇلار [يەنە] بالا تۇغالايدىغان بولدى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئىبراھىمنىڭ ئايالى ساراھ تۇپەيلىدىن ئاجەلەكنىڭ ئۆيىدىكى ھەممە خوتۇنلارنىڭ ئايالى قىلىپ قويغانىدى.

21

ئەمدى پەرۋەردىگار ۋە دەلىلىدىن ساراھنى يوقلىدى؛ پەرۋەردىگار ساراھقا دېگىندەك قىلدى. 2 ساراھ ھامىلدار بولۇپ، ئىبراھىم قېرىغاندا خۇدا ئۇنىڭغا بېكىتكەن ۋاقىتتا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. 3 ئىبراھىم ئۆزىگە تۈرەلگەن ئوغلى، يەنى ساراھ ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىنىڭ ئىسمىنى ئىسھاق قويدى. 4 ئاندىن ئىبراھىم خۇدا ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك ئۆز ئوغلى ئىسھاق تۇغۇلۇپ سەككىزىنچى كۈنى خەتە قىلدى. 5 ئوغلى ئىسھاق تۇغۇلغان چاغدا، ئىبراھىم يۈز ياشتا ئىدى. 6 ساراھ: «خۇدا مېنى كۆلدۈرۈۋەتتى؛ ھەممە بۇ ئىشنى ئاڭلىسا، مەن بىلەن تەڭ كۆلۈشىدۇ»، دېدى. 7 ئۇ يەنە: - كىممۇ ئىبراھىمغا: «ساراھ بالا ئېيتىدىغان بولدى!» دەپ ئېيتالمايتتى؟ چۈنكى ئۇ قېرىغاندا ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردىم - دېدى. 8 بالا چوڭ بولۇپ، ئىسھاقنى ئېلىۋالدى. ئىسھاق ئىسھاقنى ئېلىۋالغان كۈنى ئىبراھىم چوڭ زىياپەت تۈتكۈزۈپ بەردى. 9 ئەمما ساراھ مىسىرلىق ھەجرەتنىڭ ئىبراھىمغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىنىڭ [ئىسھاقنى] مەخسە قىلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ قالدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىبراھىمغا: - بۇ دېدەك بىلەن ئوغلىنى يەيدۇم! چۈنكى ئۇ دېدەكنىڭ ئوغلى مېنىڭ ئوغۇم ئىسھاق بىلەن تەڭ ۋارىس بولسا بولمايدۇ! - دېدى. 11 [ساراھنىڭ] بۇ سۆزى ئىبراھىمغا تەلۈن ئېغىر كەلدى؛ چۈنكى [ئىسھاقنى] ئۇنىڭ ئوغلى-دە! 12 لېكىن خۇدا ئىبراھىمغا: - بالاڭ ۋە دېدىڭنىڭ ۋە جىدىن بۇ سۆز ساڭا ئېغىر كەلمىسۇن، بەلكى ساراھنىڭ ساڭا دېگەنلەرنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سالغىن؛ چۈنكى ئىسھاق بولغىنى سېنىڭ نەسلىڭ ھېسابلىنىدۇ، 13 لېكىن دېدەكنىڭ ئوغلىدىن بىر خەلق-مىللەت بەيدا قىلمەن، چۈنكى ئۇمۇ سېنىڭ نەسلىڭ، - دېدى. 14 ئەمەس تاڭ سەھەردە ئىبراھىم قوپۇپ، نان بىلەن بىر تۇلۇم سۇنى ئېلىپ ھەجەرگە بېرىپ، توشنىسىگە يۈكۈرۈپ، بالىنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ، ئىككىسىنى يولغا سېلىپ قويدى، ھەجەر كېتىپ، بەنەر-شېبانىڭ چۆلىدە كېزىپ

يۇردى. 15 ئەمدى تۆلۈمدىكى سۇ تۆگەپ كەتكەندى، ھەجەر بالى بىر چاتقانلىق ئۈزگە تاشلاپ قويۇپ، ئۈز-ئۈزگە: «بالىنىڭ ئولۇپ كېتىشىگە قاراپ چىدىمايمەن» دەپ، بىر ئوق ئېتىمچە پىراققا بېرىپ، ئۇدۇلدا ئولتۇردى. ئۇ ئۇدۇلدا ئولتۇرۇپ، پەرياد كۆتۈرۈپ يىغلىدى. 17 خۇدا ئوغۇلنىڭ يىغا ئاۋازىنى ئاڭلىدى، شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ھەجەرنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: «ئەي ھەجەر، ساڭا نەمە بولدى؟ قورقىغىن، چۈنكى خۇدا ئوغۇلنىڭ [يىغا] ئاۋازىنى يانتان يېرىدىن ئاڭلىدى. 18 ئەمدى قويۇپ، قولۇڭ بىلەن بالىنى يۆلەپ تۇرغۇز، چۈنكى مەن ئۇنى ئۇلۇغ پەرىشەل-مىللەت قىلمەن، - دېدى. 19 شۇئان خۇدا [ھەجەرنىڭ] كۆزلىرىنى ئاچتى، ئۇ پەر قۇدۇقى بىلەن بللە بولدى، ئۇ ئۆسۈپ چوڭ بولدى، ئۇ چۆلدە ياشاپ، مەرگەن بولۇپ يېتىشتى. 21 ئۇ پاران چۆلدە تۇردى، شۇ ۋاقىتلاردا ئانىسى ئۇنىڭغا مىسر زېمىنىدىن بىر قىزنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەردى. 22 ئۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، ئاجەلگە ۋە ئۇنىڭ لەشكەر بېشى فىكول كېلىپ ئىبراھىمغا: - قىلغان ھەممە ئىشلىرىڭدا، خۇدا سېنىڭ بىلەن بىللەدۇر. 23 ئەمدى سەن دەل مۇشۇ يەردە ماڭا، ئۇلۇمغا ۋە نەزەرگە خىيانت قىلسانلىققا خۇدانىڭ نامىدا قەسەم قىلىپ بەرگەن سەن، مەن ساڭا كۆرسىتىپ كەلگەن مېھرىبانلىقىمدەك، سەمما ماڭا ۋە سەن ھازىر تۇرۇۋاتقان يۇرتقا مېھرىبانلىق قىلغىلىسەن، - دېدى. 24 ئىبراھىم: قەسەم قىلىپ بېرى، دېدى. 25 ئاندىن ئىبراھىم ئاجەلگە كىنىڭ چاكارلىرى تارتۇلغان بىر قۇدۇق توغرىسىدا ئاجەلگە ئېيتىلدى. 26 ئاجەلگە: - بۇ ئىشنى قىلغان كىشىنى بىلمەيمەن، سەن بۇ ئىشنى ماڭمۇ ئېيتمايسەن، مەن بۇ ئىشنى پەقەت يۇڭزىلا ئاڭلىشىم، - دېدى. 27 ئىبراھىم قىي-كالا ئېلىپ ئاجەلگە تەقدىم قىلدى، ئاندىن ئۇلار ئىككىسى ھەدە قىلىشتى. 28 ئىبراھىم نەتە پادىدىن يەتتە چىشى قوزنى بىر تەرەپكە ئايرىپ قويدى. 29 ئاجەلگە ئىبراھىمدىن: سەن بىر تەرەپكە ئايرىپ قويغان بۇ يەتتە چىشى قوزنىڭ نەمەنسى بار؟ - دەپ سورىۋېدى، 30 ئۇ: - مېنىڭ بۇ قۇدۇقنى كولىغىنىمنى تېرىپتاپ قىلغىنىڭغا گۇۋاھلىق سۇپىتىدە بۇ يەتتە چىشى قوزنى قولۇمدىن قۇبۇل قىلغىلىسەن، - دەپ جاۋاب بەردى. 31 ئۇ ئىككىسى شۇ يەردە قەسەم قىلىشقا ئىلتىپات قىلدى، ئۇ شۇ جاينى «ئەبە-ئەبىدا» دەپ ئاتىدى. 32 شۇ تەرىقىدە ئۇلار بەنەر-شېبادا ئەھدە قىلىشتى. ئاندىن ئاجەلگە ۋە ئۇنىڭ لەشكەر بېشى فىكول قوزغىلىپ، فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىغا يېتىپ كەتتى. 33 ئىبراھىم بەنەر-شېبادا بىر تۇپ يۇلغۇننى تىكىپ، ئۇ يەردە ئەبەدى تەڭرى بولغان پەرۋەردىگارىڭ نامىغا ندا قىلىپ ئىبادەت قىلدى. 34 ئىبراھىم فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىدا تۇرۇپ ۋاقىتچە تۇرۇپ قالدى.

22

بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، خۇدا ئىبراھىمنى سىناپ ئۇنىڭغا: - ئەي ئىبراھىم! دېدى. ئۇ: مانا مەن! - دەپ جاۋاب بەردى. 2 ئۇ: سەن ئۇلۇغ ئىشنى، يەنى سەن سۇيىدىغان يالغۇز ئۇلۇغ ئىسھاقنى ئېلىپ، مورىيا يۇرتىغا بېرىپ، شۇ يەردە، مەن ساڭا ئېيتىدىغان تاغلارنىڭ بىرىنىڭ ئۈستىدە ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە سۇغىن، - دېدى. 3 ئەنسى ئىبراھىم سەھەر قوپۇپ، ئېشىكىنى توقۇپ، يىگىتلىرىدىن ئىككىيەن بىلەن ئىسھاقنى بللە ئېلىپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن ئوتۇن بېرىپ، خۇدا ئۇنىڭغا ئېيتقان يەرگە قاراپ ماڭدى. 4 ئۈچىنچى كۈنى ئىبراھىم يېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، يىراقتىن ئۇ يەرنى كۆردى. 5 ئىبراھىم يىگىتلىرىگە: - سىلەر ئېشەك بىلەن مۇشۇ يەردە تۇرۇپ تۇرۇڭلار. مەن بالام بىلەن ئۇ يەرگە بېرىپ، سەجدە قىلىپ، ئاندىن قېشىڭلارغا يېنىپ كېلىمەن، - دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم كۆيدۈرمە قۇربانلىققا

تاللاپ، شۇ يەردە مەرھۇمەلەرنى دەپنە قىلغايلا! مەرھۇمەلەرنى دەپنە قىلىشقا ھېچقايسىمىز ئۆز بەرلىكىنى سىلدىن ئايمىداي، - دېدى. 7 ئىبراھىم ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۆز يېنىدىكى خەلققە، يەنى ھىتىتيلارغا تەزىم قىلىپ، 8 تۇلارغا: - ئەگەر مەرھۇمەلەرنىڭ كۆز ئالدىدا تۇرۇپمۇ سەلسىكى ئۈچۈن، ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، دەپنە قىلىشنى رايۇن كۆرسەتسەڭلار، ئۇنداقتا سۆزۈمنى ئاڭلاپ مېنىڭ ئۈچۈن زوھارنىڭ ئوغلى ئەفرۇنغا سۆز قىلىپ، 9 ئۇنىڭ ئېتىزنىڭ ئايغىدا ئۆزىنىڭكى بولغان ماكىپىلەرنىڭ غارىنى ماكا بېرىشىنى ئىلتىماس قىلىڭلار. ئۇ ماكا بۇنى سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا گورستان بولۇشقا تولۇق نەرخىدە بەرسۇن، - دېدى. 10 شۇ چاغدا ئەفرۇن ھىتىتيلار ئارىسىدا ئولتۇراتتى. شۇنىڭ بىلەن ھىتىتيلق ئەفرۇن ھىتىتيلارنىڭ ئالدىدا، يەنى شەھىرىنىڭ دەۋرازىسىدىن كىرگۈچىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ: - 11 يوقسۇ، ئەي خوجام، ماكا قۇلاق سالغايلا. بۇ ئېتىزلىقنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى غارىنى سىلگە بېرىي، ئۇنى ئۆز خەلقىم بولغان ئادەملەرنىڭ ئالدىدا سىلگە بەردىم، ئۆز مېيىتىلەرنى دەپنە قىلغايلا، - دېدى. 12 ئاندىن ئىبراھىم يەنە زېمىن خەلقى ئالدىدا تەزىم قىلىپ، 13 شۇ زېمىندىكى خەلقنىڭ قۇلاقلىرى ئالدىدا ئەفرۇنغا: - ئىلتىماسىمغا قۇلاق سالغايلا، مەن بۇ ئېتىزلىقنىڭ نەرخى بويىچە پۇل بېرىي، ئۇنى مەندىن قوبۇل قىلغايلا، ئاندىن مەن مېيىتىمنى شۇ يەردە دەپنە قىلاي، - دېدى. 14 ئەفرۇن ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا: 15 ئەي خوجام، ماكا قۇلاق سالغايلا، تۆت يۈز شەكەل كۈمۈشكە پارايدىغان بىر ئېتىزلىق، سىلى بىلەن مېنىڭ ئارامدا تېمە ئىدى؟ سىلى مېيىتىلەرنى دەپنە قىلغايلا، - دېدى. 16 ئىبراھىم ئەفرۇننىڭ سۆزىگە قوشۇلدى، ئاندىن ئەفرۇن ھىتىتيلار ئالدىدا ئېيتقان باھانى، يەنى شۇ چاغدىكى سودا ئۆلچىمى بويىچە تۆت يۈز شەكەل كۈمۈشنى تارازىدا تارتىپ بەردى. 17 شۇنداق قىلىپ مامەرنىڭ ئۆدۈلدىكى ماكىپىلەھقا جايلاشقان ئەفرۇننىڭ ئېتىزلىقى، يەنى ئېتىزلىقنىڭ ئۆزى، ئۇنىڭدىكى غار، شۇنداقلا ئېتىزلىقنىڭ ئىچى ۋە ئەتراپىدىكى بارلىق دەرەخلەرنىڭ ھەممىسى 18 ھىتىتيلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىبراھىمغا تاپشۇرۇلۇپ، [يەنى ئەفرۇننىڭ] شەھىرىنىڭ دەۋرازىسىدىن بارلىق كىرگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ مۈلكى قىلىپ بېكىتىلدى. 19 شۇنىڭدىن كېيىن ئىبراھىم ئايالى ساراھنى قاناتان زېمىندىكى مامرە (يەنى، ھېيون) نىڭ ئۆدۈلدىكى ماكىپىلەھنىڭ ئېتىزلىقىنىڭ غارىدا دەپنە قىلدى. 20 شۇ نەرقىدە ئۇ ئېتىزلىق ۋە ئۇنىڭدىكى غار ھىتىتيلار تەرىپىدىن ئىبراھىمغا گورستان بولۇشقا تاپىن قىلىندى.

24

ئىبراھىم قېرىپ، يېشى بەرگە بېرىپ قالغانىدى، پەرۋەردىگار ئىبراھىمغا ھەر تەرەپتە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلغانىدى. 2 ئىبراھىم ئۆيىدىكى ئەڭ مۇتەۋە خىزمەتكارى، ئۆزىنىڭ پۇتۇن مال-مۈلكىنى باشقۇرىدىغان غوجىدارغا: - قۇلۇڭنى يوتامنىڭ ئاستىغا قويغۇن، 3 مەن سېنى ئاتىمىلارنىڭ خۇداسى شۇنداقلا يەرنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلدۇرغەنكى، سەن مەن ھازىر تۇرۇۋاتقان بۇ قاناتانلارنىڭ ئارىسىدىن ئوغلۇمغا قىز ئېلىپ بەرمەي، 4 بەلكى ئۆز يۇرتىمغا، شۇنداقلا ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرىمنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئوغلۇم ئاستىغا خوتۇن ئېلىپ بەرگەنمەن، - دېدى. 5 خىزمەتكارى ئۇنىڭغا: - مۇبادا ئۇ قىز مەن بىلەن بۇ يۇرتقا كەلگىلى ئۆتمىسا، ئۇنداقتا ئۆزلىرى چىققان شۇ يۇرتقا ئوغلۇلەرنى ياندۇرۇپ ئاپىرادىمەن؟ - دېدى. 6 ئىبراھىم ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - ھېزى بول، ئوغلۇم ھەرگىز شۇ يەرگە ياندۇرۇپ بارمىغىن! 7 مېنى ئاتامنىڭ ئۆيى بىلەن تۇغۇلغان يۇرتۇمدىن يېتەكەپ ئېلىپ كەلگۈچى، يەنى ماكا سۆز قىلىپ: - «سېنىڭ ئەسلىڭگە بۇ يۇرتتىن بىرمەن»، دەپ ماكا قەسەم قىلغان، ئاتامنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز بەرىشىنى ئالدىڭغا ئەۋەتدۇ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇ يەردىن ئوغلۇمغا قىز ئېلىپ كېلەلەيسەن.

تۇراتتى. 31 لايان ئۇنىڭغا: «ئەي پەرۋەردىگارنىڭ بەخت-بەرىكىتى ئانا قىلغۇچى، كىرگەيلا! نېمە ئۈچۈن تاشقىرىدا تۇردىڭ؟ مەن تۇتۇن تەييارلاپ قويدۇم، تۆگىلەرگىمۇ جاي راسلىدىم،» دېدى. 32 تۆ ئادەم تۈيگە كىردى، لايان تۆگىلەردىن يۈككى چۈشۈرۈپ، تۆگىلەرگە سامان بىلەن بوغۇز بېرىپ، تۆ كىشىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ پۇتلىرىنى يۇغىلى سۇ ئېلىپ كەلدى، 33 ئاندىن تۆ كىشىنىڭ ئالدىغا ئاتام قويۇلدى، لېكىن تۆ: «مەن گېيىمنى دەپمەن تۇرۇپ ئاتام چەيمەن،» دېدى. لايان جاۋاب بېرىپ: «ئېيتقايدى، دېدى. 34 تۆ: «مەن بولسام ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارىمەن، 35 پەرۋەردىگار خوجامغا كۆپ بەخت-بەرىكىت ئانا قىلغانچە، ئۇ ئۇلۇغ بىر كىشى بولدى. ئۇ ئۇنىڭغا قوي بىلەن كالا، كۆمۈش بىلەن ئالتۇن، قۇل بىلەن دېدەكەلدى، تۆگە بىلەن ئېشەكلەرنى بەردى. 36 خوجامنىڭ ئايالى ساراھ قېرىغاندا خوجامغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەرگەندى. خوجام [ئوغلغا] ئۆزىنىڭ بارلىقىنى ئاتىدى. 37 خوجام مېنى قەسەم قىلدۇرۇپ: «سەن مەن تۇرۇۋاتقان زېمىندىكى قاناتلىقلارنىڭ قىزلىرىدىن ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بەرمە، 38 بەلكى جەزمەن ئاتامنىڭ تۈيىگە، ئۆز ئوغلىنىڭمۇ قېشىغا بېرىپ، ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بەرگەنمەن،» دېدى. 39 تۆ ۋاقىتتا مەن خوجامغا: «تۆ قىز مەن بىلەن كەلگىلى ئۆتمىشىچۇ؟» دېسەم، 40 تۆ ماڭا جاۋاب بېرىپ: «تۆتقان يوللىرىم ئۆزىڭغا ئوچۇق بولغان پەرۋەردىگارم ئۆز پەرىشتىسىنى سېنىڭ بىلەن ئەۋەتىپ، يولۇڭنى ئوڭ قىلدۇ. بۇ تەرىقىدە سەن مېنىڭ ئائىلىدىكىلىرىم ئارىسىدىن، ئاتامنىڭ جەمەت ئىچىدىن ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بېرىسەن. 41 شۇنداق قىلىپ ئائىلىدىكىلەرنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغىنىڭدا، سەن مەن قىلدۇرغان قەسەمدىن خالاس بولسەن، ئۇلار ساڭا قىزى بەرمىسىمۇ ئوخشاشلا قەسەمدىن خالاس بولسەن،» دېگەندى. 42 شۇڭا مەن بۇ كۆزۈن قۇدۇقنىڭ قېشىغا كېلىپ: «ئەي، خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، تەڭرى سەن بۇ سەپىرىنى ئوڭ قىلساڭ: 43 مانا مەن سۇ قۇدۇقىنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتمەن، ۋە شۇنداق بولسۇنكى، سۇ تارتقىلى كەلگەن قىزغا: «كوزا كەن ماڭا بىر ئۇلۇم سۇ بەرگەن بولساڭ،» دېسەم، 44 تۆ ماڭا: «سەن ئىچكىن، تۆگىلەرگىمۇ سۇ تارتىپ بەرمە،» دېدى جاۋاب بەرسە، ئۇنداقتا بۇ قىز دەل پەرۋەردىگار ئۆزى خوجامنىڭ ئوغلى ئۈچۈن بېكىتكەن قىز بولسۇن، دەپ دۇئا قىلغانىدىم. 45 كۆڭلۈمدە تېخى سۆزۈم تۈگىمەيلا، مانا، رۇكھ كۆمۈشكە مۇراسىم قۇتۇرۇپ چىقىپ، قۇدۇقنىڭ يېنىغا چۈشۈپ سۇ تارتتى، مەن ئۇنىڭغا: «ئىلتىپات قىلىپ، ماڭا سۇ ئىچكىلى قىرساڭ، دېدۈم، 46 ئۇ دەرھال كۆمۈشكە مۇراسىم چۈشۈرۈپ: «ئىچكەيلا، تۆگىلەرنىمۇ سۇغىرىپ قويماي،» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئىچتىم، تۆ تۆگىلەرنىمۇ سۇغىرىپ قويدى. 47 ئاندىن مەن ئۇنىڭدىن: «كىمنىڭ قىزى بولسەن، دەپ سورىسام، ئۇ جاۋاب بېرىپ: «مەن ناھورنىڭ مېلىكىدىن تۇغۇلغان ئوغلى بېئۇئەلنىڭ قىزى بولمەن،» دېدى. شۇ چاغدا مەن ئۇنىڭ بۇنىغا ھالقا، قوللىرىغا بەلەزۈكلەرنى سېلىپ قويدۇم، 48 ئاندىن ئېڭىشىپ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدىم، خوجامنىڭ قېرىندىشىنىڭ قىزى ئۇنىڭ ئوغلى ئۈچۈن ئېلىپ كېتىشكە مېنىڭ يولۇمنى ئوڭ قىلغىنى ئۈچۈن، خوجامنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئېيتتىم. 49 ئەمدى سىلەر خوجامغا ئىخلاس قىلىپ شاپائەت كۆرسىتىپلە دېسەڭلار، بۇنى ماڭا دېگەلار. ئەگەر خالىمىساڭلار، ئۇنىمۇ ماڭا ئېيتىڭلار، مەن ئوڭ تەرەپكە ياكى سول تەرەپكە بارمەن،» دېدى. 50 ئەمدى لايان بىلەن بېئۇئەل جاۋاب بېرىپ: «بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىن بولغاچ، سىلگە يا ئۇنداق يا بۇنداق دېيەلەيمەن. 51 مانا، رۇكھ ئالدىلىرىدا تۇرۇپ، ئۇنى ئېلىپ كەتكەيلا. پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك ئۆز خوجىلىرىنىڭ ئوغلىغا خوتۇن بولسۇن،» دېدى. 52 ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارى ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، يەرگە ئېڭىشىپ، پەرۋەردىگارغا

25 ئىبراھىم كەتتۇراھ ئىسىملىك يەنە بىر ئايالىنى ئالغانىدى. 2 تۆ ئىبراھىمغا زىمىن، يوقشان، مېدان، مىدىيان، ئىشباق ۋە شۇئائىنى تۇغۇپ بەردى. 3 يوقشاندىن شېبا بىلەن دېدان تۆرەلدى، دېداننىڭ ئەۋلادلىرى ئاشۇرىيلار، لېئۇشيلار ۋە لېئۇشمىيلار ئىدى. 4 مىدىياننىڭ ئوغۇللىرى ئەفاد، ئېفەر، ھانوخ، ئابدا ۋە ئەلداد ئىدى. بۇلار ھەممىسى كەتتۇراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 5 ئىبراھىم بارلىقىنى ئىسپاتقا ئاتىۋەتكەندى، 6 ئىبراھىم تېخى ھايات ۋاقتىدا كىچىك خوتۇنلىرىدىن بولغان ئوغۇللىرىغا ھەدىيەلەرنى بېرىپ، ئاندىن بۇلارنى ئوغلى ئىسھاقتىن يىراق تۇرسۇن دەپ، كۆن چىقىش تەرەپكە، شەرقىي زېمىنغا ئەۋەتۋەتكەندى. 7 ئىبراھىمنىڭ ئۆمرىنىڭ كۈنلىرى بىر يۈز يەتمىش يىل بولدى، ئۇ تولغۇ قېرىپ، كۈنلىرى توشۇپ، نەپەستىن توختاپ ۋاپات بولدى، ئۇ ئۆز قورۇمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. 9 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق ۋە ئىسمائىل ئۇنى مامىرنىڭ ئۇدۇلغا جايلاشقان، ھىتىي زوھارنىڭ ئوغلى ئەفروننىڭ ئېتىزلىقىدىكى ماكىيلاھنىڭ غارىدا دەپنە قىلدى. 10 بۇ ئېتىزلىقنى ئىبراھىم ھىتىيلاردىن سېتىۋالغانىدى، مانا بۇ يەرلىككە ئىبراھىم دەپنە قىلىندى، ئايالى ساراھمۇ مۇشۇ يەرگە دەپنە قىلىنغانىدى. 11 ئىبراھىم ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوغلى ئىسھاقنى بەرىكەتلىدى. ئىسھاق ئەنەر-لاھاي-روننىڭ يېنىدا تۇراتتى. 12 تۆۋەندىكىلەر ساراھنىڭ

مىسىرلىق دېدىكى ھەجەردىن تۇغۇلغان، ئىبراھىمنىڭ ئوغلى بولغان ئىسمائىلنىڭ ئەۋلادلىرى: - 13 ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ، ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرى ۋە قەبىلىلىرى بويىچە ئىسمى تۆۋەندىكىچە: - ئىسمائىلنىڭ ئوغلى ئىبىيوت، ئاندىن كېدار، ئادەتەل، مېسىم، 14 مىشمى، دۇماھ، ماسسا، 15 ھاداد بىلەن تېما، يەئۇز بىلەن نافىش ۋە قەدەماھ ئىدى. 16 بۇلار بولسا ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۇلارنىڭ كەنت ۋە چېدىرگاھلىرى ئۇلارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغان بولۇپ، ئۇلار ئون ئىككى قەبىلىگە تەسىر بولغانىدى. 17 ئىسمائىلنىڭ ئۆمرىنىڭ يىللىرى بىر يۈز ئون ئۈچ يەتتە يىل بولدى؛ ئۇ ئاخىرقى نەپسىنى تارتىپ ۋاپات بولۇپ، ئۆز قەۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. 18 [ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى] ھاۋىلاھ رايونىدىن تارتىپ شۇرۇچىغا ئولتۇراقلاشتى (شۇر بولسا مىسىرنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولۇپ، ئاشۇرغا بارىدىغان يولدا ئىدى). ئىسمائىل ئۆزىنىڭ بارلىق قەبرىداشلىرىنىڭ ئۆزلىرىدا ئولتۇراقلاشتى. 19 ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ئىسمائىلنىڭ نەسلىنىڭ بابانى مۇنداق تۇردى: - ئىبراھىمدىن ئىسمائىل تۈرەلدى. 20 ئىسمائىل پادان-ئارامدا ئولتۇرۇشلۇق ئارامىي يېتتەلىنىڭ قىزى، ئارامىي لايىنانىڭ سىڭلىسى بولغان رۇكھانى خوتۇنلۇققا ئالغاندا قىزىنى باشقا كىرگەنىدى. 21 ئەمما رۇكھانى بولسا تۇغاس بولغاچقا، ئىسمائىل خوتۇن ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا دۇئا-تلاۋەت قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايالى رۇكھانى ھامىلدار بولدى. 22 ئەمما ئۇنىڭ قورسىقىدىكى ئىككى بالا بىر-بىرى بىلەن سوقۇشقىلى تۇردى. شۇنىڭ بىلەن رۇكھانى: - ئەگەر بۇنداقتىكى بىلىسىم، [ھامىلدار] بولۇپ نەپە قىلسام؟ - دەپ پەرۋەردىگاردىن سەۋەبىنى سورىغىلى باردى. 23 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: «سېنىڭ قورسىقىڭدا ئىككى ئەل باردۇر، ئىككىدىن ئىككى خەلق چىقىپ بىر-بىرىدىن ئايرىلىدۇ، بىر خەلق يەنە بىر خەلق تىن ئاي-كۈنى توشقاندا، مانا ئۇنىڭ قورسىقىدا دەرۋەقە بىر جۈپ قوشكېزەك بار ئىدى. 25 ئاۋۋال تۇغۇلغىنى قۇرغۇچ بولۇپ، پۈتۈن بەدىنى جۈدەدەك تۈكلۈك ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەسلىدە دەپ قويدى. 26 ئاندىن ئىسمىنى قولى بىلەن ئەسلىدە ئۇنىڭ ئىسمىنى تۇتقان ھالدا چىقتى. بۇ سەۋەبىن ئۇنىڭ ئىسمى ياقۇپ دەپ قويۇلدى. ئۇلار تۇغۇلغاندا ئىسمائىل ئاتىشى ياشتا ئىدى. 27 بالىلار تۇتۇپ چوڭ بولدى؛ ئەسلىدە مۇھەر ئۇچى بولۇپ، دالا-جاڭگالدا يۈرىدىغان ئادەم بولدى. ياقۇپ بولسا دۇرۇس ئادەم بولۇپ، چېدىرلاردا تۇراتتى. 28 ئىسمائىل ئەسلىدە ئۇلۇپ كەلگەن گۆشدىن دائىم يەپ تۇرغاچقا، ئۇنىڭغا ئامراق ئىدى. لېكىن رۇكھانى ياقۇبقا ئامراق ئىدى. 29 بىر كۈنى ياقۇپ [پۇرچاق] شورپىسى قاينىتىۋاتتى؛ ئەسلىدە دالادىن ھېرىپ-ئىچىپ قاينىپ كەلدى. 30 ئەسلىدە ياقۇبقا: - مەن ھامىدىن كەتتىم! تۇتۇپ قالاي، ئاۋۋ قىزىلدىن بەرسەڭ! - ئاۋۋ قىزىل نەرسىدىن مېنى ئوزۇقلاندۇرساڭمۇ! مەن ھامىدىن كەتتىم، - دېدى (شۇ سەۋەبىن ئۇنىڭ ئىسمى «ئېدوم» دەپمۇ ئاتالدى). 31 ياقۇپ ئۇنىڭغا: - ئۇنداق بولسا، ئىنجىلىق ھوقۇقنى ماڭا سېتىپ بەرگەن، - دېدى. 32 ئەسلىدە: - مەن ئۆلەي دەۋامەن، بۇ ئىنجىلىق ھوقۇقنىڭ ماڭا نەپە پايدىسى؟ - دېدى. 33 ياقۇپ: - ئەمەس ھازىر ماڭا قەسەم قىلغىن، دېۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ، ئىنجىلىق ھوقۇقنى ياقۇبقا سېتىپ بەردى. 34 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئەسلىدە ئان بىلەن قىزىل پۇرچاق شورپىسى بەردى، ئۆيەپ-ئىچىپ ئورنىدىن تۇرۇپ كەتتى. شۇنداق قىلىپ ئەسلىدە ئىنجىلىق ھوقۇقىغا شۇنچە ئېتىبارسىز قارىغانىدى.

26

[قانان] زېمىندا ئىبراھىمنىڭ ۋاقتىدىكى ئاچارچىلىقتىن باشقا يەنە بىر قېتىملىق ئاچارچىلىق يۈز بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئىسمائىل گەرار شەھىرىگە، فىلىستىيەلەرنىڭ پادىشاھى ئابىمېلىخنىڭ قېشىغا باردى. 2 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا

– مەن بولسام ئاناڭ شېراھىنىڭ خۇداسىدۇرۇمەن، قورقىغىن، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىلىمەن، سېنى بەخت-بەرىكەتلەپ، ئەسلىڭنى قۇلۇم شېراھىنىڭ سەۋەبىدىن ئاۋۇتەن، – دېدى. 25 ئۇ شۇ يەردە بىر قۇربانغاھ ياساپ، پەرۋەردىگارىڭنىڭ نامىغا ندا قىلىپ ئىبادەت قىلدى. ئۇ شۇ يەردە چىدىرىنى تىكتى، ئىسھاقنىڭ قۇللىرى شۇ يەردە بىر قۇدۇق كۆلدى. 26 ئەمدى ئايەھلەك، ئاغىنىسى ئاھۇزات بىلەن لەشكەر بېشىنى فېكول بىرگە گەرادىن چىقىپ، ئۇنىڭ قېشىغا باردى. 27 ئىسھاق ئۇلارغا: ماڭا تۆمچەنىڭ قىلىپ، مېنى ئاراڭلاردىن قوغلاۋەتكەندىن كېيىن، نېمە ئۈچۈن مېنىڭ قېشىمغا كەلدىڭلار؟ – دېدى. 28 ئۇلار جاۋابەن: – بىز پەرۋەردىگارىڭنىڭ سەن بىلەن بىللە بولغىنىنى روشەن بايقىدۇق، شۇنىڭ بىلەن بىز سېنىڭ توغرا كەڭ: «ئوتۇرمىزدا بىر كېلىشىم بولسۇن، يەنى بىز بىلەن سەن بىر-بىرىمىزگە قەسەم بېرىپ ئەھدە قىلىشلىق» دېدۇق، شۇ ۋەجىدىن سەن بىزگە ھېچقانداق زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىگەن، سەن ساڭا ھېچ ئەگمىگىنىمىزدەك، شۇنداقلا ساڭا ياخشىلىقتىن باشقا ھېچ نېمە قىلمىغىنىمىزدەك (بەلكى سېنى ئامان-ئېسەنلىك ئىچىدە يولۇڭغا ئەۋەتكەندۇق) سەنمۇ شۇنداق قىلغابىسەن. مانا ھازىر سەن پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەخت-بەرىكەت كۆرۈۋاتىسەن! – دېيىشتى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا بىر زىيەت قىلىپ بەردى، ئۇلار بولسا يەپ-ئىچتى. 31 ئەسلى ئاڭ سەھەردە ئۇلار قوپۇپ بىر-بىرىگە قەسەم قىلىشتى؛ ئاندىن ئىسھاق ئۇلارنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇلار ئۇنىڭ قېشىدىن ئامان-ئېسەن كەتتى. 32 ئۇ كۆزنى شۇنداق بولدىكى، ئىسھاقنىڭ قۇللىرى كېلىپ، ئۇنىڭغا ئۆزى كولىغان قۇدۇق توغرىسىدا خەۋەر بېرىپ: «بىز سۇ تاپتۇق!» دېدى. 33 ئۇ ئۇنىڭ نامىنى «شېبا» قويدى. بۇ سەۋەپتىن بۇ شەھەرنىڭ ئىسمى بۈگۈنكىچە «بەنەر-شېبا» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. 34 ئەسائۇ قىرىق باشقا كىرگەندە، ھىتىيلاردىن بولغان بەنەرنىڭ قىزى بەھۇدە بىلەن ھىتىيلاردىن بولغان ئېلونىڭ قىزى ياسامتى خوتۇلۇققا ئالدى. 35 ئەسائۇ بۇلار ئىسھاق بىلەن رۇكائىنىڭ كۆڭلىگە ئازاب ئېلىپ كەلدى.

27

ئىسھاق قېرىپ، كۆزلىرى تولىشىپ، كۆزى غۇۋا كۆرىدىغان بولۇپ قالغاندا شۇنداق بولدىكى، ئۇ چوڭ ئوغلى ئەسائۇنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: – ئوغلۇم! – دېدى. ئۇ: – مانا مەن! – دەپ جاۋاب بەردى. 2 ئۇ ئۇنىڭغا: – مانا مەن ئەمدى قېرىپ كەتتىم، قانچىلىك كۈن كۆرىدىغىنىمىز بىلەنمۇ 3 شۇڭا سەندىن ئۆتۈمەن، قوراللىرىڭ، يەنى ساداق ۋە توقايىڭنى ئېلىپ جاڭگالغا چىقىپ، مەن ئۈچۈن بىر ئوۋ ئۇلاپ كەل؛ 4 مەن ياخشى كۆرىدىغان مەزىلىك تاماقتىن بىرنى ئېتىپ، ماڭا كەلتۈرگىن. مەن ئۇنى يەپ، ئۆلۈشتىن ئىلگىرى كۆڭلۈمدىن ساڭا بەخت-بەرىكەت تېلەپ دۇئا قىلاي، – دېدى. 5 ئىسھاق ئوغلى ئەسائۇغا سۆز قىلغاندا رۇكائىمۇ ئاڭلىدى. ئەسائۇ ئوۋ ئۇلاپ كەلگىلى جاڭگالغا چىقىپ كەتكەندە، 6 رۇكائىمۇ ئوغلى ياقۇپقا: – مانا مەن ئاناڭنىڭ ئاكا ئەسائۇغا: «سەن ئوۋ ئۇلاپ كېلىپ، ماڭا مەزىلىك بىر تانامنى ئەتتىڭ، مەن ئۇنى يەپ تولاپ كېلىشتىن بۇرۇن پەرۋەردىگار ئالدىدا ساڭا بەخت-بەرىكەت تېلەپ دۇئا قىلاي»، – دەپ ئېيتىشنى ئاڭلاپ قالدىم. 8 ئەمدى، ئۇ ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ بۇيرۇغىنىمنى قىلغىن. 9 سەن دەرھال پادىغا بېرىپ، ئوچىكلەرنىڭ ئىچىدىن ئېسىل ئىككى ئوغلاقنى ئېلىپ كەلگىن؛ مەن ئۇلاردىن ئاناڭ ئۈچۈن ئۇ ياخشى كۆرىدىغان مەزىلىك بىر تانام تەييار قىلاي. 10 سەن ئۇنى ئاناڭنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىرگىن. شۇنىڭ بىلەن تۇپەي، ئۇلاپ كېلىشتىن بۇرۇن ساڭا بەخت-بەرىكەت تېلەپ دۇئا قىلىدۇ، – دېدى. 11 لېكىن ياقۇپ ئانىسى رۇكائىغا: – مانا ئاكام ئەسائۇ بولسا تۆكۈك كىشى، مەن بولسام تۆكسۈز سىلىق تەنلىك ئادەمەن. 12 مۇبادا

دېدى. 34 ئەساۋ ئاتىسىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپلا ئىنتايىن ئىچىنارلىق ھالدا ئۇ سېلىپ ئاچقىق بەر ياردا كۆتۈرۈپ ئاتىسىغا: «مېنىمۇ، ئۇ ئاتا، مېنىمۇ بەخت- بەرىكەتلىككە يەل!» - دېدى. 35 ئۇ جاۋاب بېرىپ: «سېنىڭ ئىنىڭ ھىيلە بىلەن كىرىپ، ساڭا ئېگىشلىك بەخت-بەرىكەتتى ئېلىپ كېتىپتۇ، دېدى. 36 ئەساۋ: «راست تۇنىڭ ئىيى ياقۇب ئەمەسمۇ؟! چۈنكى ئۇ ئىشكى قېتىم مېنى پۇتلاپ، ئورۇمنى تارتىۋالدى، ئاۋۋال ئۇ ئىخلىق ھوقۇقىمى تارتىۋالدى ۋە مانا ھازىر ئۇ ماڭا تېگىدىغان بەخت-بەرىكەتتى ئېلىپ كەتتى». دېدى، ئاندىن يەنە: «مېنىڭ ئۈچۈن بىرەر بەخت-بەرىكەت قالدۇرۇۋىلمىدۇ؟» - دېدى. 37 ئىسھاق ئەساۋغا جاۋاب بېرىپ: «مانا، مەن ئۇنى ئۈستىڭگە خوجا قىلدىم، ھەممە قېرىنداشلىرى ئۇنىڭ قۇلۇقىدا بولىدىغان قىلدىم، ئاشلىق ۋە يېڭى شىراب بىلەن ئۇنى قۇۋۋەتلىدىم، ئەي ئوغۇل، ئەمدى ساڭا يەنە نېمىمۇ قىلىپ بېرەلەيمەن؟» - دېدى. 38 ئەساۋ ئاتىسىغا يەنە: «ئەي ئاتا، سىلدىن پەقەت شۇ بىرلا بەخت-بەرىكەت بار ئىدىمۇ؟ ماڭا، ئەي ئاتا، ماڭمۇ بەخت-بەرىكەت تېلەپ دۇئا قىلغايلام؟» - دېدى. ئاندىن ئۇ ئۇن سېلىپ يىغلاپ كەتتى. 39 ئاتىسى ئىسھاق ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: «مانا، تۇرالغۇ جايىڭ يەرنىڭ مۇنبەت كۆچىدىن ئېرى، ئېگىز ئاتىمىنىڭ شەبىنىدىن يىراق بولۇر، 40 سەن كىچىككە تايىنىپ جان باقسەن، ئىنىڭنىڭ خىزمىتىدە بولسەن، لېكىن چىگرىدىن چىقىپ كەرگىنىڭدە، سەن بويۇڭدىن ئۇنىڭ بويۇنتۇرقىنى چىقىرىپ سۈندۈرۈۋېتىسەن» - دېدى. 41 شۇڭا ئەساۋ ئاتىسى ئۇنىڭغا تىلەك بەخت-بەرىكەت سەۋەبىدىن ياقۇبقا ئۈچەنلىك ساقلاپ بوردى. ئەساۋ كۆڭلىدە: «ئانىمنىڭ ماتەم كۆزلىرى يېقىنلىشىپ قالدى، شۇ چاغدا ئىنىم ياقۇبنى ئۆلتۈرۈۋېتىسەن، دەپ خىيال قىلدى. 42 لېكىن رۇكاه چوڭ ئوغلى ئەساۋنىڭ بۇ سۆزلىرىدىن خەۋەر تاپتى. ئۇ كىچىك ئوغلى ياقۇبنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: «مانا تاڭ ئەساۋ سېنى ئۆلتۈرۈۋېتىش دەپ تۈز-تۈزدىن تەسەللى تېپىۋېتىپتۇ، 43 ئەمدى ئەي ئوغۇل، سۆزۈمگە قىلاق سېلىپ، قوپۇپ ھارائىغا، ئاكام لابانىڭ قېشىغا قېچىپ كەتكىن، 44 ئاكىڭنىڭ قەھرى يانغۇچە، ئۇنىڭ قېشىدا بىرنەچچە ۋاقىت تۇرغىن. 45 ئاكىڭ ئاچچىقىدىن يىنىپ، سېنىڭ ئۇنىڭغا قىلغىنىڭنى تۈتۈپ كەتكۈچە شۇ يەردە تۇرۇپ تۇرغىن، ئاندىن مەن ئادەم ئەۋەتىپ، سېنى ئۇ يەردىن ئالدۇرۇپ كېلىمەن. نېمە ئۈچۈن بىر كۈندىلا ھەر ئىككىڭلاردىن مەھرۇم بولۇپ قالاي؟» - دېدى. 46 ئەما رۇكاه ئىسھاققا: «مەن مۇشۇ ھىتى قىزلار ۋە جىدىن جىنىمدىن جاق تويۇم. ئەگەر ياقۇبمۇ بۇ يۇرتتىكى قىزلاردىن، مۇشۇنداق ھىتى قىزنى خوتۇنلۇققا ئالسا ياشىغىنىڭ ماڭا نېمە پايىدى؟» - دېدى.

28

شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ياقۇبنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت تېلەپ، ئۇنىڭغا جېڭكەپ: «سەن قاناتايلىرىنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالما، 2 بەلكى قوپۇپ، پادان-ئارامغا، ئاناڭنىڭ ئاتىسى يېتۈشەننىڭ ئويىگە بېرىپ، ئۇ يەردىن ئاناڭنىڭ ئاكىسى لابانىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالغىن. 3 ھەممىگە قادر تەڭرى سېنى بەخت-بەرىكەت تېلەپ، ئاۋۇتۇپ، سەندىن كۆپ خەلقلەرنى چىقىرىپ كۆپەيتكى، 4 شۇنداقلا ئىبراھىمنىڭ بەخت-بەرىكىتىنى ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن نەسلىڭگە بەرگىي، شۇنداق قىلىپ سەن ھازىر مۇساپىر بولۇپ تۇرۇۋاتقان يەرنى، يەنى ئەسلىدە خۇدا ئىبراھىمغا بەرگەن زېمىنى ئىگەلىسەن! - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ياقۇبنى يولغا سالىدى. ئۇ پادان-ئارامغا، ئارامىي يېتۈشەننىڭ ئوغلى، ياقۇب بىلەن ئەساۋنىڭ ئانىسى رۇكھنىڭ ئاكىسى لابانىڭ قېشىغا قاراپ ماڭدى. 6 ئەساۋ ئىسھاقنى ياقۇبقا بەخت-بەرىكەت تېلەپ، ئۇنى پادان-ئارامغا شۇ يەردىن خوتۇن ئېلىشقا ئەۋەتكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت تېلەپ، ئۇنىڭغا جېڭكەپ: «سەن قاناتايلىرىنىڭ قىزلىرىدىن

29

ئاندىن ياقۇب سەبىخى داۋاملاشتۇرۇپ، مەشرىقتىكى قۇملارنىڭ زېمىنىغا يېتىپ كەلدى. 2 ئۇ قارىۋېدى، مانا، يايلاقتا بىر قۇدۇق تۇراتتى، ئۇنىڭ يېنىدا ئۈچ توپ قوي پادىسى تۇراتتى، چۈنكى خەلق بۇ قۇدۇقتىن پادىلارنى سۇغراتتى. قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا يوغان بىر تاش قويۇلۇق ئىدى. 3 قاچانكى پادىلارنىڭ ھەممىسى ئۇ يەرگە يىغىلسا، پادىچىلار بىرلىكتە قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىكى تاشنى يۈسۈلۈپ تېتىپ، قويلارنى سۇغىرىپ، ئاندىن تاشنى يەنە قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا ئوز تۇرغۇغا قويۇپ قوياتتى. 4 ياقۇب [پادىچىلاردىن]: «ئەي بۇرادەرلەر، سىلەر قەيەرلىك؟» دەپ سورىدى. ئۇلار: «بىز ھارالىقىمىز، دېدى. 5 ئۇ ئۇلاردىن: «سىلەر ناھورنىڭ ئوغلى لابانى تونۇمسىلەر؟» دەپ سورىدى. ئۇلار: «تونۇيمىز، دېدى. 6 ئۇ ئۇلاردىن: «ئۇ سالامەتمۇ، دەپ سورىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: «ئۇ سالامەت تۇرۇۋاتىدۇ. مانا ئەنە ئۇنىڭ قىزى راھىلە قويلارنى بىلەن كېلىۋاتىدۇ، دېدى. 7 ئۇ: «مانا، كۈن ئېگىز تۇرسا، ھازىر ئىخى مانىڭ يىغىلىدىغان ۋاقتى بولىدى، نېمىشقا قويلارنى سۇغىرىپ، ئاندىن يەنە بىر ئوتلامىسىلەر؟» دېدى. 8 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: «ياق، مۇنداق قىلمايمىز. ئاۋۋال پادىلارنىڭ ھەممىسى

يىغىلىپ، پادىچىلار تاشنى قۇدۇقتىڭ تاغزىدىن يۇمىلىتۇۋەتكەندىن كېيىن، ئاندىن قويلارنى سۇغۇرغىز، دېدى. 9 تۇتۇلار بىلەن گەپلىشىپ تۇرغىنىدا، رايىلە ئاتىسىنىڭ قويلرى بىلەن يېتىپ كەلدى، چۈنكى ئۇ قوي باققۇچى ئىدى. 10 شۇنداق بولدىكى، ياقۇپ ئاتىسىنىڭ ئاكىسى لايباننىڭ قىزى رايىلە بىلەن ئاتىسىنىڭ ئاكىسى لايباننىڭ قويلرىنى كۆرگەندە، ئۇ قويلۇپ بېرىپ، قۇدۇقتىڭ تاغزىدىن تاشنى يۇمىلىتۇپتە، ئاتىسىنىڭ ئاكىسى لايباننىڭ قويلرىنى سۇغاردى.

30 ئەما رايىلە تۇزىنىڭ ياقۇبقا بالا تۇغۇپ بېرەلمىگىنىنى كۆرگەندە، 11 ئاندىن ياقۇپ رايىلەنى سۇيۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يىغلاپ تاشلىدى ۋە رايىلەگە: «مەن سېنىڭ ئاتاڭنىڭ تۇغقىنى، رۇكائىنىڭ ئوغلى بولغىنى، دېۋىدى، ئۇ يۇگۇرۇپ بېرىپ ئاتىسىغا خەۋەر بەردى. 13 شۇنداق بولدىكى، لايبان ئۆز سىڭلىسىنىڭ ئوغلى ياقۇپنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلىغاندا، ئۇنىڭ ئالدىغا يۇگۇرۇپ بېرىپ، ئۇنى قۇچاقلاپ سۇيۇپ، ئۇنىڭگە باشلاپ كەلدى. ئاندىن ياقۇپ لايبانغا [كەچۈرمىشلىرىنىڭ] ھەممىسىنى دەپ بەردى. 14 لايبان ئۇنىڭغا: «سەن دەرۋەقە مېنىڭ سۆڭەك بىلەن گۆشۈمدۈرسەن!» دېدى. يۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ قېشىدا بىر ئايچە تۇرۇپ قالدى. 15 ئاندىن لايبان ياقۇبقا: «سەن مېنىڭ تۇغقىم بولغاچ، ماڭا پىكارغا خىزمەت قىلما سەن؟ يېقىنقى، ھەققىڭگە نېمە ئالسىن؟» دېدى. 16 لايباننىڭ ئىككى قىزى بار ئىدى، چوڭىنىڭ ئېنى لېياھ، كىچىكىنىڭ ئېنى رايىلە ئىدى. 17 لېياھنىڭ كۆزلىرى يېقىملىق ئىدى، ئەما رايىلەنىڭ بولسا تەقى-تۇرقى كېلىشكەن، ھۈسنى-جامال چىرايلىق قىز ئىدى. 18 ياقۇپنىڭ كۆڭلى رايىلەگە چۈشكەن بولۇپ لايبانغا: «مەن سېنىڭ كىچىك قىزىڭ رايىلە ئۇچۇن ساڭا يەتتە يىل خىزمەت قىلاي، دېدى. 19 لايبان جاۋاب بېرىپ: «ئۇنى باشقا كىشىگە بەرگىنىدىن ساڭا بەرگىنىم ياخشى، ئەمدى مېنىڭكىدە تۇرغىن، دېدى. 20 ياقۇپ رايىلەنى ئېلىش ئۇچۇن يەتتە يىل خىزمەت قىلدى. ئەما ئۇ ئۇنى ئىنتايىن ياخشى كۆرگەچكە، بۇ يىللار ئۇنىڭغا پەقەت بىر نەچچە كۈندە كالا بىلىندى. 21 ۋاقىت توشقاندا ياقۇپ لايبانغا: «مانا مېنىڭ كۆنلۈم توشتى. ئەمدى ئايالنى ماڭا بەرگىن، مەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرەي، دېدى. 22 لايبان شۇ يەردىكى ھەممە كىشىلەرنى يىغىپ، زىيەت قىلىپ بەردى. 23 لېكىن شۇنداق بولدىكى، كەچ كۆرگەندە، ئۇ چوڭ قىزى لېياھنى ياقۇپنىڭ يېنىغا ئېلىپ كەلدى، ياقۇپ ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ بىللە بولدى. 24 لايبان ئۆز دېدىكى زىيەتنى قىزى لېياھقا دېدەك قىلىپ بەردى. 25 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، مانا ئالدىدا لېياھ تۇراتتى! ئۇ لايبانغا: «بۇ زادى ماڭا نېمە قىلغىنىڭ؟ ئەجەب، مەن رايىلە ئۇچۇن ساڭا خىزمەت قىلىدىمۇ؟ مېنى نېشىقا شۇنداق ئالدىدىڭ!؟» دېدى. 26 لايبان: بىزنىڭ يۇرتىمىزدا كىچىكىنى چوڭدىن ئىلگىرى ياتلىق قىلىدىغان رەسىم-قائىدە يوق. 27 ئەمدى سەن چوڭنىڭ يەتتە كۈنلۈك توي مۇراسىمىنى ئۆتكۈزۈپ بولغىن، ئاندىن يەنە ئىككىنچىسىنىمۇ ساڭا بېرىپ، ئۇ سېنىڭ ماڭا يەنە يەتتە يىل قىلىدىغان خىزمىتىڭنىڭ ھەققى بولىدۇ، دېدى. 28 ياقۇپ ماقۇل بولۇپ، لېياھنىڭ يەتتە كۈنلۈك توي مۇراسىمىنى ئۆتكۈزۈپ بولغاندا، لايبان قىزى رايىلەنىمۇ ئۇنىڭغا خوتۇنلۇقتا بەردى. 29 لايبان دېدىكى لېياھنى قىزى رايىلەگە دېدەك قىلىپ بەردى. 30 بۇ نەرسىدە ياقۇپ رايىلەنىڭ قېشىغا كىردى، ئۇ رايىلەنى لېياھدىن زىيادە ياخشى كوردى. ئاندىن كېيىن ئۇ يەنە يەتتە يىل لايبانغا خىزمەت قىلدى. 31 ئەما بەرۋەردىگار لېياھنىڭ ئەتۋارلىقىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭغا تۇغۇشنى نېسىپ قىلدى، لېكىن رايىلە تۇغماستى. 32 لېياھ ھامىلىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغۇپ: «بەرۋەردىگار خارلانغىنىمى كوردى، ئەمدى ئېرىم مېنى ياخشى كوردىمۇ» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى «رۇبەن» قويدى. 33 ئۇ يەنە ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغۇپ: «بەرۋەردىگار ئەتۋارلىقىنى ئاڭلاپ، بۇنى ھەم ماڭا بەردى» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى شېشۋون قويدى. 34 ئۇ يەنە ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغۇپ: «ئەمدى بۇ قېتىم ئېرىم

مەن كېتەي، چۈنكى مېنىڭ ساڭا ئىشلىگەن جاپالىق خىزمەت ئۈزۈڭگە ئايان، - دېدى. 27 لايا ن ئۇنىڭغا جاۋابەن: نەزىرىڭدە ئىتپات تاپقان بولسام، ئۆتۈنۈپ قالاي، [بېشىمدىن كەتمە]. چۈنكى مەن پەرۋەردىگارىڭنىڭ سېنىڭ سەۋەبىڭدىن ماڭا بەرىكەت بەرگىنىنى تۇتۇپ بەسىم، دېۋىدى، [ياقۇپ] يەنە: - 28 ماڭا ئالدىغان ھەقىقىتى توختاتقىن، مەن ساڭا شۇنى بېرەي، دېدى. 29 [ياقۇپ] ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - مەن ساڭا قانداق خىزمەت قىلىپ كەلگىنىم، مېنىڭ قولىمدا ماللىرىڭنىڭ قانداق بولغىنى ئۈزۈڭگە ئايان. 30 چۈنكى مەن كەلمەستە مېلىڭ ئاز ئىدى، ئەمدى ناھايىتى زور بىر تۈپ بولدى. مېنىڭ قەدىم قەيەرگە يەتسە، پەرۋەردىگار ساڭا بەرىكەت ئاتا قىلدى. ئەمدى مەن قاچان ئۆز ئىشلىم ئۈچۈن ئىشلىگەن تىكلەيمەن؟ - دېدى. 31 شۇنىڭ بىلەن لايا ن: - مەن ساڭا نېمە بېرەي، دېۋىدى، ياقۇپ: - سەن ماڭا ھېچنېمە بەرمىگەن، پەقەت مېنىڭ شۇ ئىشىمغا قوشۇلساڭلا، مەن يەنە پادالىڭنى بېقىپ، ئۇلاردىن خەۋەر ئالمەن. 32 مەن بۈگۈن پۈتكۈل پادالىڭنى ئارىلاپ، ئالا-چىپار قويلارنى، قارا-قوڭۇر پاخاللارنى، شۇنداقلا ئۆچكەلەرنىڭ ئىچىدە ئالا-چىپارلىرىنى ئايرىپ چىقىمەن. بۇلار مېنىڭ ئىش ھەققىم بولسۇن. 33 كېيىن، مېنىڭ ھەقىقىتى تەكشۈرۈپ كەلگەن ۋاقىتىڭدا، ھەقىقەت يولغىنىم كۆز ئالدىڭدا ئىسپاتلىنىدۇ، ئۆچكەلەر ئارىسىدا ئالا-چىپار بولمىغانلىرىنىڭ ھەممىسى، پاخاللار ئارىسىدا قارا-قوڭۇر بولمىغانلىرىنىڭ ھەممىسى ئوغرىلاپ كېلىگەن ھېسابلىنىدۇ، - دېدى. 34 ئۇ ۋاقىتتا لايا ن: - ماڭۇل، دېگەندەك بولسۇن، - دېدى. 35 شۇ كۈنى [لايا ن] تاغلى ۋە ئالا-چىپار تېكلەرنى، ئالا-چىپار چىشى ئۆچكەلەرنى، شۇنداقلا ئاز-پاز ئاق چىكىمى بولغان بارلىق ئۆچكەلەرنى، بارلىق قارا-قوڭۇر قويلارنى ئايرىپ، ئۆز ئوغۇللىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، 36 ئۆزى بىلەن ياقۇپنىڭ ئوغۇلىدا ئۈچ كۈنلۈك ئارىلىقتى قويدى. ياقۇپ بولسا لايا ننىڭ پادىلىرىنىڭ قالغىنىنى باقتى. 37 لېكىن ياقۇپ تېرەك، بادام ۋە چىنار دەرەخلەردىن يۇرمان چۇقلارنى ئېلىپ، قورۇقنى يولۇق قىلىپ شېلىپ، ئاق سىزىقلارنى چىقاردى. 38 ئاندىن مال كۈيلىگەن ۋاقىتىدا سۇ ئىچكى كەلگەندە، ئۇ مۇشۇ شىغلان چۇقلارنى پادىلار سۇ ئىچىدىغان يەرلەردىكى ئۇلارغا مالنىڭ ئالدىغا تەكلىپ قويماقتى. مال بۇ [تاغلى] چۇقلارنىڭ ئالدىدا جۈلەشكەندىن كېيىن ئۇلار تاغلى ۋە ئالا-چىپار قوزلارنى ئۇغدى. 40 ئاندىن ياقۇپ بۇ قوزلارنى لايا ننىڭ پادىسىدىن ئايرىپ چىقاردى، ئاندىن ئۇ لايا ننىڭ پادىسىنىڭ يۈزلىرىنى تاغلى ۋە قوڭۇر قويلارغا قارىتىپ جۈلەشتۈردى، شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۆز مېلىنى لايا ننىڭ مېلىغا قوشماي بۆلەك قۇيۇپ، ئۆزى ئۈچۈن ئايرىم پادىلارنى قىلدى. 41 ساغلام كۈچلۈك مال جۈلەشكەندە، ياقۇپ چۇقلارنى پادىنىڭ كۆز ئالدىغا ئۇلاردا قوياتتى؛ ماللار شۇ چۇقلارنىڭ يېنىدا جۈلەشەتتى. 42 لېكىن جۈلەشۈۋاتقان مال ئاجىز بولسا، ئۇ چۇقلارنى قويماتتى. بۇ تەرىقىدە ئاجىزلىرى لايا نغا، كۈچلۈكلىرى ياقۇپقا تەۋە بولدى. 43 شۇنداق قىلىپ، بۇ كىشى ناھايىتى باي بولۇپ، ماللىرى، دېدەكلىرى، قۇللىرى، تۆگىلىرى ۋە ئېشەكلىرى خېلى كۆپ بولدى.

31

ئەمما ياقۇپ لايا ننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ: - ياقۇپ ئاتىمىزنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكىنى ئېلىپ كەتتى، ئۇنىڭ ئېرىشكەن بۇ دولتى ئاتىمىزنىڭ ئەلەلۈقتىدىن كەلگەن، دېگىنىنى ئاڭلاپ قالدى. 2 ياقۇپ لايا ننىڭ چىرايىغا قارىۋىدى، مانا، ئۇ ئۆزىگە بۇرۇنقىدەك خۇش پېشىل بولدى. 3 بۇ چاغدا، پەرۋەردىگار ياقۇپقا: - سەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ زېمىنىغا، ئۆز ئورۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ قېشىغا قايتىپ كەتكىن. مەن سېنىڭ بىلەن بللە بولمەن، - دېدى. 4 شۇنىڭ ئۈچۈن ياقۇپ ئادەم تەۋەسىپ، راھىلە ۋە لىياھنى ئۆز پادىسى ئورغان كۆكەمگە چاقىرىپ كېلىپ 5 ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - مەن ئاتاڭلارنىڭ چىرايىغا قارىسام ماڭا

مەجبۇرى تارتىۋالمايدىكىن، دېدىم. 32 ئەمدى بۇلتىرىڭغا كەلسەك، ئۇلار كىمدىن چىقسا شۇ تىرىك قالمىدۇ! قېرىنداشلىرىمىز ئالدىدا مەندىن قانداقلا نېمەڭنى تونۇۋالساڭ، ئۇنى ئېلىپ كەت، - دېدى. ھالبۇكى، ياقۇنىڭ رايونىنىڭ بۇلتىرى ئوغرىلاپ، كەلگىنىدىن خەۋىرى يوق ئىدى. 33 لايان ئالدى بىلەن ياقۇنىڭ چېدىرىغا كىرىپ، ئاندىن لاياننىڭ چېدىرى ھەم ئىككى دېدەكنىڭ چېدىرىغا كىرىپ ئاخشۇرۇپ ھېچنەمە تاپالمىدى. لاياننىڭ چېدىرىغا كىرىپ، رايونىنىڭ چېدىرىغا كىردى. 34 رايونى بولسا ئۆي بۇلتىرى ئېلىپ، بۇلارنى تۇتىشىش چۈمىنىڭ ئىچىگە تىقىپ قويۇپ، ئۈستىدە ئولتۇرۇۋالغانىدى. لايان پۈتكۈل چېدىرىنى ئاخشۇرۇپ، ھېچنەمە تاپالمىدى. 35 رايونى ئاتىسىغا: - ئەي خوجام، ئالدىڭدا تۇرالمىغىن ئۈچۈن خاپا بولمىغىن، چۈنكى مەن ھازىر ئاياللىرىڭ ئادەت مەزگىلدە تۇرۇۋاتمەن، - دېدى. شۇنداق قىلىپ، لايان ھەممە يەرنى قويماي ئاخشۇرۇپ، ئۆي بۇلتىرىنى تاپالمىدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئاچچىقلاپ لايان بىلەن جىدەللىشىپ كەتتى. ياقۇپ لايانغا: - سەن مېنى كەينىدىن مۇنچە ئالدىراپ-تېنەپ قوغلاپ كەلگەندە مەندە نېمە سەۋەنلىك، نېمە گۇناھ بار؟ 37 سەن ھەممە يۈك-تاقلىرىنى ئاخشۇرۇپ چىقتىڭ، ئۆيۈڭنىڭ نەرسىلىرىدىن بىرەر نېمە تاپالدىڭمۇ؟ بىر نېمە تاپقان بولساڭ، مېنىڭ قېرىنداشلىرىم بىلەن سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭنىڭ ئالدىدا ئۇنى قويغىن، ئۇلار بىز ئىككىمىزنىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم قىلسۇن. 38 مەن مۇشۇ يىگىرمە يىل قېشىڭدا تۇردۇم، ھېچقانداق ساغلىقنى يوقىتىپ چىقىپ ئۆچكەنلىكىم يوق، پادىلەرىڭدىن قوچقارلىرىڭنى يېگىنمەي يوق. 39 بوغۇزۇڭنىڭ كەلگىنى قېشىڭغا ئېلىپ كەلمەي، بۇ زىياننى ئۆزۈم تولدۇردۇم، كېچىسى ئوغرىلانغان ياكى كۈندۈزى ئوغرىلانغان بولسۇن سەن ئۇنى مەندىن تولىتىپ ئالدىڭ. 40 مېنىڭ كۈنلۈم شۇنداق ئۆتتىكى، كۈندۈزى ئىسسىقتىن، كېچىسى سوغۇقتىن قېلىنىپ، ئۇيقۇم كۈزۈمدىن قاتچاتتى. 41 مېنىڭ كۈنلۈم مۇشۇ يىگىرمە يىلدا تۈپكە تۇرۇپ شۇنداق بولدى، ئون تۆت يىل ئىككى قىزىڭ ئۈچۈن ساڭا خىزمەت قىلدىم، ئالتە يىل پاداڭ ئۈچۈن خىزمەت قىلدىم، ئۇنىڭ ئۈستىگە سەن ئىش ھەققىنى ئون قېتىم ئۆزگەرتتىڭ. 42 ئەگەر ئاناڭنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، يەنى ئىسھاقنىڭ قورقۇنچىسى بولغانىكەن، ئۆزى مەن بىلەن بىللە بولسا ئىدى، سەن جەزمەن مېنى قورقۇت قىلىپ قايغۇرۇۋېتەتتىڭ. لېكىن خۇدا مېنىڭ تارتقان جەبىر-جاپالىرىمنى، قولىرىمنىڭ مۇشەققىتىنى كۆرۈپ تۇنۇڭ كېچە ساڭا تەننەپ بەردى، - دېدى. 43 لايان ياقۇبقا جاۋاب بېرىپ: - بۇ قىزىلار مېنىڭ قىزلىرىم، بۇ ئوغۇللار مېنىڭ ئوغۇللىرىم، بۇ پادا بولسا مېنىڭ پادام بولدى، شۇنداقلا كۈز ئالدىڭدىكى ھەممە نەرسە مېنىڭكىدۇر، ئەمما مەن بۇگۈن بۇ قىزلىرىمنى ۋە ئۇلارنىڭ تۇغقان ئوغۇللىرىنى نېمە قىلماي؟ 44 قېنى كەل، سەن بىلەن ئىككىمىز بىر نەھدە تۇرۇشىمىز، بۇ مەن بىلەن سېنىڭ ئوتتۇرىمىزدا گۇناھ بولسۇن، - دېدى. 45 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ بىر تاشنى ئېلىپ ئۈرە تىكلەپ تۇرۇشقا قىلىپ قويدى. 46 ئاندىن ياقۇپ قېرىنداشلىرىغا: تاش يىغىڭلار، - دېۋىدى، تاشلارنى ئېلىپ كېلىپ دۈۋىلىدى، شۇ يەردە تاش دۈۋىسىنىڭ يېنىدا غىزالىشىڭ. 47 لايان بۇ دۈۋىنى «يەڭگەر-ساھادۇتا» دەپ ئاتىدى، ياقۇپ ئۇنىڭغا «كالبەد» دەپ ئات قويدى. 48 لايان: - بۇ دۈۋە بۇگۈن سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرىمدا گۇناھ بولسۇن، - دېدى. شۇڭا بۇ سەۋەبىدىن دۈۋىنىڭ نامى «كالبەد» ئاتالدى. 49 ئۇ جاي يەنە «مەزپاھ»، دەپمۇ ئاتالدى، چۈنكى لايان يەنە: - ئىككىمىز بىر-بىرىمىز بىلەن كۆرۈشمىگەن ۋاقىتلاردا، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرىمدا قاراۋۇل بولۇپ كۆزىتىپ تۇرسۇن. 50 ئەگەر سەن قىزلىرىمنى بوزەك قىلساڭ، ياكى قىزلىرىمنىڭ ئۈستىگە باشقا خوتۇنلارنى ئالساڭ، باشقا ھېچ كىشى قېشىمىزدا ھازىر بولمىغان تەقدىردىمۇ، مانا، خۇدا مەن بىلەن سېنىڭ ئاراڭدا گۇناھچىدۇر!

32

ياقۇپ ئۆز يولىغا كېتىپ باراتتى، يولدا خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئۇنىڭغا ئۇچرىدى. 2 ياقۇپ ئۇلارنى كۆرۈپ: - بۇ جاي خۇدانىڭ بارگامى ئىكەن! - دەپ، بۇ جايىڭ نامى «ماھاننام» دەپ قويدى. 3 ئاندىن ياقۇپ سېتىر زېمىنىدىكى «ئېدوم يىلقى»غا، ئاكىسى ئەساۋنىڭ قېشىغا ئالدىن خەۋەرچىلەرنى ئەۋەتتى، 4 ئۇلارغا چېكىلەپ: - سىلەر خوجامغا، يەنى ئەساۋغا: «كەينىلىرىم ياقۇپ مۇنداق دېدى: - مەن لاياننىڭ قېشىدا مۇساپىر بولۇپ، تامۇشۇۋاتقىچە تۇردۇم. 5 ئەمدى مەندە كالا، ئېشەك ۋە قويزلا، قۇل-دېدەكلەرمۇ بار، مەن ئۆزلىرىمنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپارمەنمەن دەپ خوجامغا خەۋەر بەتكۈزۈشنى لايىق كۆردۈم»، دەڭلار، - دېدى. 6 خەۋەرچىلەر ياقۇپنىڭ يېنىغا يېتىپ كېلىپ: - بىز ئاكىرى ئەساۋنىڭ قېشىغا باردۇق، ئۇ تۆت يۈز كىشىنى ئېلىپ، سىلنىڭ ئالدىلىرىغا كېلىۋاتىدۇ، - دېدى. 7 ياقۇپ ناھايىتى قورقۇپ، غەم-غۇسسەگە چۈشۈپ ئادەملىرىنى قوي، كالا ۋە تۇلكىلەرگە قوشۇپ، ئىككى يوقىغا تاپىردى. 8 ئۇ: - «ئەگەر ئەساۋ كېلىپ بىر تېمىزغا ھۇجۇم قىلسا، يەنە بىر تېمىز قېچىپ قۇتۇلۇپ قالار، - دەپ ئويلىدى. 9 ئاندىن ياقۇپ مۇنداق دۇئا قىلدى: - ئى ئاتام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى ۋە ئاتام ئىسھاقنىڭ خۇداسى! ماڭ: «ئۆز زېمىنىڭ ۋە ئۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ قېشىغا يېتىپ كەتكەن، ساڭا ياخشىلىق قىلمەن» دەپ ۋەدە قىلغان پەرۋەردىگار! 10 مەن سېنىڭ ئۆز قۇلۇڭغا كۆرسەتكەن ئۆزگەرمەس بارلىق مېھرىبانلىق ۋە بارلىق ۋاپادارلىقنىڭ ئالدىدا ھېچنەمە ئەمەسمەن، چۈنكى مەن بۇ ئىشوردا دەرياسىدىن ئۆتكەندە يالغۇز بىر ھاسام بار ئىدى. ئەمدى مەن ئىككى توپ ئادەم بولۇپ قاتنىۋاتمەن. 11 ئۇتۇنۇپ قالاي، مېنى ئاكام ئەساۋنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايىسەن، چۈنكى ئۇ كېلىپ مەن بىلەن خوتۇن-بالىلىرىمنى ئولتۇرۇۋېتەلمەيدىكىن، دەپ قورقمەن. 12 سەن: «مەن جەزمەن ساڭا زور ياخشىلىق قىلىپ، سېنىڭ ئەسلىڭنى دېگۈدەك قىلدىم، ئەمما مەن سەننىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايىسەن، - دېدى. 13 ئۇ كېچىسى شۇ يەردە قونۇپ قالدى، ئاندىن ئۇ قول تىلكىدىكى مالدىن ئېلىپ، ئاكىسى ئەساۋغا ئىككى يۈز تۇچكە، يىگىرمە تېكە، ئىككى يۈز ساغلىق، يىگىرمە قوچقار، ئوتتۇز چىشى تۈگىنى تايلاقلىرى بىلەن، قىرىق ئىنەك، ئون بۇقا، يىگىرمە مادا ئېشەك، ئون ھاڭگا ئېشەكنى سوۋغات قىلىپ تەييارلاپ، 16 بۇلارنى ئايرىم-ئايرىم توپ قىلىپ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۇلارغا چېكىلەپ: - سىلەر مەندىن بۇرۇن مېڭىپ، ھەر توپنىڭ ئارىسىدا ئارىلىق قويۇپ ھەيدەپ مېڭىڭلار، - دېدى. 17 ئۇ ئەڭ ئالدىدىكى توپ بىلەن ماڭغان كىشىگە تەمر قىلىپ: - ئاكام ئەساۋ ساڭا ئۇچرىغاندا، ئەگەر تۆ سەندىن: «كىشىڭنىڭ ئادىمىمىز؟ قەيەرگە بارىسەن؟ ئالدىڭدىكى جانىۋارلار كىمىنىڭ؟» - دەپ

سورسا، 18 ئۇنداقتا سەن جاۋاب بېرىپ: «بۇلار كەمسىلىرى ياقۇپنىڭ بولۇپ، خوجام ئەساۋغا ئەۋەتكەن سوۋغاغۇز. مانا، ئۇ ئۇزغۇ كەينىمىزدىن كېلىۋاتىدۇ» - دېگەن، دەپ. 19 شۇ تەرىقىدە ئۆشكىنچى، ئۈچىنچى ۋە ئۇلاردىن كېيىنكى پادىلارنى ھەيدەپ ماڭغۇچى كىشىلەرگىمۇ ئوخشاش ئەمىر قىلىپ: - ئەساۋ سىلەرگە ئۇچرىغاندا، سىلەرمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق دەڭلار، ئاندىن: - مانا، كەمسىلىرى ياقۇپ ئۆزۈم ئارقىمىزدىن كېلىۋاتىدۇ، - دەڭلار، دەپ، چۈنكى ئۇ: - مەن ئالدىدا بارغان سوۋغات بىلەن ئۇنى مېنى كەچۈرۈم قىلدۇرۇپ، ئاندىن يۈزى كۆرسەم، مېنى قويۇل قىلارمىكەن، - دەپ ئويلىغانىدى. 21 شۇنداق قىلىپ سوۋغات ئالدىن ئەۋەتلىدى، ئۇ شۇ كېچىسى بارگاھدا قونۇپ قالدى. 22 ئۇ شۇ كېچىدە قويۇپ، ئىككى ئايال ۋە ئىككى دېدىكى ۋە ئون بىر ئوغلىنى ئېلىپ، يايۇك كېچىدىن ئۆتۈپ كەتتى. 23 ئۇ ئۇلارنى ئېقىندىن ئۆتكۈزدى، شۇنداقلا ھەممە ئەلەللىقنىمۇ قارشى تەرەپكە ئۆتكۈزدى. 24 ياقۇپ بولسا بۇ قاتنا يالغۇز قالدى، بىر زات كېلىپ شۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن تاڭ ئاتقۇچە چىلىقتى. 25 لېكىن بۇ زات ئۇنى يېكەلەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يوتىسىنىڭ يېرىقىغا قولىنى تەڭگۈزۈپ قويدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چېلىشۋاتقاندا ياقۇپنىڭ يوتىسى قازاندىن چىقىپ كەتتى. 26 ئۇ زات: - مېنى قويۇپ بەرگىن، چۈنكى تاڭ ئاتاي دەپ قالدى، دەپ. - سەن مېنى بەرگەتلىمىگۈچە، سېنى قويۇپ بەرمەيمەن، دەپ ياقۇپ. 27 ئۇ ئۇنىڭدىن: - ئېتىڭ نېمە؟ دەپ سورىدى. ئۇ: - ئېتىم ياقۇپ، - دەپ. 28 ئۇ ئۇنىڭغا: - سېنىڭ ئېتىڭ بۇنىڭدىن كېيىن ياقۇپ بولماي، بەلكى ئىسرائىل بولىدۇ، چۈنكى سەن خۇدا بىلەنمۇ، ئىنسان بىلەنمۇ ئېلىشىپ غالىب كەلدىڭ، - دەپ. 29 ئاندىن ياقۇپ ئۇنىڭدىن: - نامىڭنى ماڭا دەپ بەرگىن، دېۋىدى، ئۇ: - نېمىشقا مېنىڭ نامىنى سورىساڭ؟ - دەپ ۋە شۇ يەردە ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلدى. 30 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ: - خۇدادى يۈزمۇ-يۈز كۆرۈپ، جېنىم قۇتۇلۇپ قالدى، دەپ ئۇ جاينىڭ نامىنى «يەنئەل» دەپ ئاتىدى. 31 ئۇ يەنئەلدىن ئۆتۈپ ماڭغاندا، كۈن ئۇنىڭ ئۈستىبېشىنى يورۇتتى؛ ئەمما ئۇ يوتىسى تېزەيلىدىن ئاقساق ماڭغىنى. 32 بۇ سەۋەبىدىن ئىسرائىل بۈگۈنچە يوتىنىڭ ئۈستىدىكى بەيىزچە يېنى، چۈنكى شۇ زات ياقۇپنىڭ يوتىسىنىڭ يېرىقىغا، يەنى ئۇنىڭ پېيىگە قولىنى تەڭگۈزۈپ قويغانىدى.

33

ياقۇپ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارۋىدى، مانا ئەساۋ تۆت يۈز كىشى بىلەن كېلىۋاتتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالىلىرىنى ئايرىپ، لىياھ، راھىلە ۋە ئىككى دېدەككە تاپشۇردى، 2 ئۇ ئىككى دېدەك ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرىنى ھەممىنىڭ ئالدىدا ماڭدۇردى، ئاندىن لىياھ بىلەن ئۇنىڭ بالىلىرى، ئەڭ ئاخىرىدا راھىلە بىلەن يۈسۈپنى ماڭدۇردى. 3 ئۆزى بولسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ ماڭدى، ئۇ ئاكىسىنىڭ ئالدىغا يېتىپ بارغۇچە يەتتە يېتە يەرگە باش تۇرۇپ تەزىم قىلدى. 4 ئەساۋ ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ، ئۇنى قۇچاقلاپ، بوينىغا گەرە سېلىپ، ئۇنى سۈيدى، ھەر ئىككىسى يىغلىشىپ كەتتى. 5 ئاندىن ئەساۋ بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، ئاياللار ۋە بالىلارنى كۆرۈپ: - بۇ سەن بىلەن بىللە كەلگەنلەر كىمەر؟ - دەپ سورىدى. ياقۇپ: - بۇلار خۇدا شاپائەت قىلىپ كەمسىلىرىگە بەرگەن بالىلاردۇر، - دەپ. 6 ئاندىن ئىككى دېدەك ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرى ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا تەزىم قىلدى، 7 ئاندىن لىياھمۇ ئۇنىڭ بالىلىرى بىلەن ئالدىغا بېرىپ، تەزىم قىلدى، ئاخىرىدا يۈسۈپ بىلەن راھىلە ئالدىغا بېرىپ، تەزىم قىلدى. 8 ئەساۋ: - ماڭا يولدا ئۇچرىغان ئاشۇ تولىرىڭدا نېمە مەقسەتتىڭ بار؟ - دېۋىدى، ياقۇپ جاۋاب بېرىپ: - بۇ خوجامنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات بېشىم ئۈچۈندۇر، دەپ. 9 لېكىن ئەساۋ: - ئەي قېرىندىشىم، مەندە يېتىپ تاشقۇدەك بار. سېنىڭ ئۆز نەرسىلىرىڭ ئۈزۈڭگە قالسۇن، دەپ. 10

34

بىر كۈنى، لىياھنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بەرگەن قىزى دىناھ يۈرتنىڭ قىزلىرى بىلەن كۆرۈشكىلى چىقتى. 2 شۇ يۈرتنىڭ ئەمرى ھۇنى ھامورنىڭ ئوغلى شەكەم ئۇنى كۆرۈپ قېلىپ، ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، زورلاپ نومۇسقا تەكلى. 3 ئەمما ئۇنىڭ كۆڭلى ياقۇپنىڭ قىزى دىناھقا چۈشۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالدى ۋە ئۇنىڭغا مۇھەببەت بىلەن كۆڭۈل سوردى. 4 شۇنىڭ بىلەن شەكەم ئاتىسى ھاموردىن: - بۇ قىزنى ماڭا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەرگىن، دەپ تەلەپ قىلدى. 5 ياقۇپ [شەكەمنىڭ] قىزى دىناھنى ئىپتىگە تەككەتلىكىنى ئاڭلاپ قالدى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ماللىرى بىلەن دالالاردا ئىدى؛ شۇڭا ياقۇپ ئۇلار كەلگۈچە جىم تۇرۇپ تۇردى. 6 شەكەمنىڭ ئاتىسى ھامور ياقۇپنىڭ ئالدىغا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكىلى چىقتى، 7 ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى خەۋەرنى ئاڭلاپلا دالالاردىن قايتىپ كەلگەندى. بۇلار [شەكەمنىڭ] قېلىدىغان ئىشىنى قىلىپ، ياقۇپنىڭ قىزىنىڭ نومۇسقا تېكىپ ئىسرائىل قەبىلىسىدە شەرمەندىلىك قىلغىنى ئۈچۈن ئازابلىنىپ، ئىنتايىن قاتتىق غەزەپلەندى. 8 ھامور ئۇلارغا سۆز قىلىپ: - ئۇلارغا ئوغۇلغا خوتۇنلۇققا بەرسەڭلار! 9 بىز بىلەن قۇدا-باجا بولۇپ، قىزلىرىڭلارنى بەزگە بېرىڭلار، بىزنىڭ قىزلىرىمىزنىمۇ سىلەر ئېلىڭلار، 10 بىز بىلەن بىللە تۇرۇڭلار. مانا، يەنە ئالدىڭلاردا تۇرۇپتۇ، بۇ يەرنى ماكان قىلىپ، سودا قىلىپ، تۇرۇڭلار ئۈچۈن توي-مولۇك ئېلىڭلار، - دەپ. 11 شەكەم قىزنىڭ ئاتىسى بىلەن ئاكا-ئۇكا بولغاندا: - نەزىرىڭلاردا ئىلتىپات تاپسام دەيمەن، سىلەر نېمە دېسەڭلار، شۇنى بېرىي. 12 مەندىن قانچىلىك تويۇق ياكى سوۋغات تەلەپ قىلساڭلار، ماڭا ئېيتىشىڭلارچە بېرىي، پەقەت بۇ قىزنى ماڭا خوتۇنلۇققا بەرسەڭلارلا بولىدۇ،

دېدى. 13 ياقۇننىڭ ئوغۇللىرى بولسا شەكەم ۋە ئانىسى ھامورغا ھىيلە-مىكر بىلەن جاۋاب بەردى، چۈنكى ئۇ سىڭلىسى دىناھنىڭ ئېيىتىگە تەگكەندى؛ 14 ئۇلارغا: - بىز بۇنداق قىلمايمىز، سىڭلىمىزنى خەستىسىز بىرسىگە بېرىشكە ماقۇل دېيەلمەيمىز؛ چۈنكى بۇ بىزگە نومۇس بولىدۇ. 15 پەقەت بىر شەرتىمىزگە كۈنسەڭلارلا سىلەرگە ماقۇل بولىمىز؛ سىلەرنىڭ بارلىق ئەركەكلىرىڭلار خەتتە قىلىنىپ يەردەك بولسا، 16 قىزلىرىمىزنى سىلەرگە بېرىپ، سىلەرنىڭ قىزلىرىڭلارنى بىز ئېلىپ ئاراكلاردا ئولتۇرۇپ، بىر قۇم بولۇپ قالمىز. 17 ئەمما بىزگە قۇلاق سالماي خەتتە قىلىنىشقا ئۇمىسقاڭلار، ئۇنداقتا بىز قىزىمىزنى ئېلىپ كېتىمىز، - دېدى. 18 ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ھامور ۋە ئوغلى شەكەمنىڭ نەزىرىگە ياتتى. 19 يىگىت بۇ ئىشنى كەينىگە سوزمىدى، چۈنكى ئۇ ياقۇننىڭ قىزىغا ئېچىل بولۇپ قالغانىدى؛ ئۇ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە ھەممىدىن ئەتۋارلىق ئىدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ھامور ئوغلى شەكەم بىلەن شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا بېرىپ، شەھەرنىڭ ئادەملىرىگە سۆز قىلىپ: - 21 بۇ ئادەملەرنىڭ بىز بىلەن تىنناق تۈتكۈسى بار. شۇڭا ئۇلار مۇشۇ يۇرتتا تۇرۇپ سودا-سېتىق قىلسۇن؛ مانا، بۇ جاينىڭ ئىككى تەرىپى ئۇلارغا يەتكۈدەك كۆڭدۈر. بۇ ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى خوتۇنلوققا ئېلىپ، ئۆز قىزلىرىمىزنى ئۇلارغا بېرىمىز. 22 لېكىن پەقەت ئارىمىزىكى ھەممە ئەركەك ئۇلار خەتتە قىلىنغاندەك خەتتە قىلىنسا، ئۇ ئادەملەر ئارىمىزدا تۇرۇپ بىز بىلەن بىر خەلق بولۇشقا ماقۇل دېيىدۇ. 23 شۇ تەرىقىدە ئۇلارنىڭ مال-ئەنئەللىقلىكى، ھەممە چاربايلىرى بىزنىڭكى بولمامدۇ؟ بىز پەقەت ئۇلارغا ماقۇل دېسەڭلار، ئۇلار ئارىمىزدا تۇرىدۇ، - دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرىپ-چىقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ھامور بىلەن ئوغلى شەكەمنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالىدى. شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرىپ-چىقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى خەتتە قىلىندى. 25 ئەمما ئۇچىنچى كۈنى، ئۇلار تېخىمۇ ئاغرىق ياتقىنىدا شۇنداق بولدىكى، ياقۇننىڭ ئىككى ئوغلى، يەنى دىناھنىڭ ئاكاىرى شېمبۇن بىلەن لاۋي ھەرقايسى ئۆز قىلىچىنى ئېلىپ، شەھەر خارابەلىك ئىچىدە تۇرغىنىدا يېسىپ كىرىپ، ھەممە ئەركەكنى ئولتۇرۇۋەتتى؛ 26 ئۇلار ھامور بىلەن ئوغلى شەكەمنىمۇ قىلىچىلاپ، دىناھنى شەكەمنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ كەتتى. 27 ئاندىن ياقۇننىڭ [بارلىق] ئوغۇللىرى: «ئۇلار سىڭلىمىزنىڭ نومۇسىغا تەگدى» دەپ، ئولتۇرۇلگەنلەرنىڭ جايىغا كېلىپ، شەھەرنى بۇلاپ-تالاڭ قىلدى. 28 ئۇلارنىڭ قوي-كالا، ئېشەكلىرىنى، شەھەردىكى ھەممىنى، ئېتىزلىقلاردىكى ھەممىنى ئېلىپ كەتتى، 29 شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارلىق مال-مۈلكىنى بۇلاپ-تالاپ، بارلىق خوتۇن-بالىلارنى ئەسىر قىلىپ، ئۆي ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنىمۇ قوشۇپ ئېلىپ كەتتى. 30 ياقۇپ شېمبۇن ۋە لاۋيىنى ئەيىبلەپ: - سىلەر مېنى بالاغا تىقىپ، زېمىندىكىلەر - قاناتانلار بىلەن پەرىزىيەلەرنىڭ ئالدىدا سېستىمىڭلار. بىزنىڭ ئادىمىمىز ئاز بىر خەلقئۇرۇمىز؛ ئۇلار ماڭا قارشى چىقىپ يىغىلىپ ھۇجۇم قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن ۋە جەمەتمۇ ھىيران بولىمىز، - دېدى. 31 ئەمما ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - نەجەبا، سىڭلىمىزغا بىر پائىھىشە ئايالغا قىلغاندەك مۇئامىلە قىلسا بولمامدۇ؟ - دېدى.

35

ئاندىن خۇدا ياقۇنغا: - سەن ھازىر بەيت-ئەلگە چىقىپ، شۇ يەرنى ماكان قىل، ئوزۇڭ ئاكاڭ ئەسۇدىن قېچىپ ماڭغىنىڭدا ساڭا كۆرۈنگەن [مەن] تەڭرىگە بىر قۇربانغاھ ياسىغىن، - دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئۆيدىكىلەر ۋە ئۆزى بىلەن بىللە بولغانلارنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دېدى: - ئاراكلاردىكى يات ئىلاھ بۇلغىنىشقا تاشلىۋېتىپ، ئوزۇڭلارنى ياكالاپ ئېگىنلەرگىلارنى يەڭگۈشلەڭلار. 3 ئاندىن قوپۇپ بەيت-ئەلگە چىقىمىن. مەن شۇ يەردە قىيىنچىلىققا قالغاندا دۇئا ئېيتىپ ئىجابەت قىلىپ، يۈرگەن يولۇمدا مېنىڭ

36

قېرىپ، كۈنلىرى توشۇپ، نەپەستىن توختاپ ۋاپات بولدى ۋە ئۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئەسۋا بىلەن ياقۇپ ئۇنى دەپنە قىلدى.

تۆۋەندىكىلەر ئەسۋاننىڭ ئەۋلادلىرىدۇر (ئەسۋا يەنە ئېدوم دەپمۇ ئاتىلدى): 2 - ئەسۋا ئاياللىرى قاناتايلىرىنىڭ قىزلىرىدىن ئالدى، يەنى ھىتىيلاردىن بولغان ئېلوننىڭ قىزى ئاداھ بىلەن ھىۋىيلاردىن بولغان زېپىئوننىڭ نەرسىسى، ئاناھننىڭ قىزى ئوھولبىماھنى ئالدى، 3 - ئۇنىڭ باشقا ئىسمى ئاسىئاننىڭ قىزى، نېپايوتنىڭ سىڭلىسى باسمايتىمۇ ئالغانىدى. 4 - ئاداھ ئەسۋاغا ئېلىقازنى تۇغۇپ بەردى، باسماھ بولسا رېۋئەلنى تۇغدى. 5 - ئوھولبىماھ يەتتە ئۆش، ياتالام ۋە كوراھنى تۇغدى، بۇلار قاناتان زېمىنىدا ئەسۋاغا تۇغۇلغان ئوغۇللار ئىدى. 6 - ئەسۋا ئاياللىرى، ئوغۇل-قىزلىرى، ئۆيدىكى ھەممە كىشىلىرى ۋە چاربايلىرى، بارلىق ئۇلارغىنى، شۇنداقلا قاناتان زېمىنىدا تاپقان بارلىق ئەللىقۇتلارنى ئېلىپ، ئىسمى ياقۇپ ئېلىرىپ، باشقا بىر يۇرتقا كۆچۈپ كەتتى. 7 - چۈنكى ھەر ئىككىسىنىڭ ئەللىقۇتلارنى ئىشتاين كۆپ بولغاچقا، بىر بەردە بىللە تۇرالمىدى؛ مۇساپەر بولۇپ تۇرغان زېمىن ئۇلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇلارنى باقمالمايتتى. 8 - بۇنىڭ بىلەن ئەسۋا (ئەسۋا ئېدوم دەپمۇ ئاتىلدى) سېتىر تېغىغا بېرىپ، ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 9 - تۆۋەندىكىلەر تاغلىق رايون سېتىردىكى ئېدومىيلارنىڭ ئاتا-بوۋىسى ئەسۋاننىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: 10 - ئەسۋاننىڭ ئوغۇللىرى: ئەسۋاننىڭ ئايالى ئاداھنىڭ ئوغلى ئېلىقاز، ئەسۋاننىڭ ئايالى باسماھنىڭ ئوغلى رېۋئەل. ئېلىقازنىڭ ئوغۇللىرى: تېھان، ئومار، زەفو، گىلام ۋە كەناز ئىدى. ئەسۋاننىڭ ئوغلى ئېلىقازنىڭ كىچىك خوتۇنى تىمنا ئىدى، ئۇ ئېلىقازغا ئامالەكنى تۇغۇپ بەردى. بۇ قىزىلار بولسا ئەسۋاننىڭ ئايالى ئاداھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. رېۋئەلنىڭ ئوغۇللىرى: ناھات، زەراھ، شامھا ۋە مىززاھ ئىدى، بۇلار ئەسۋاننىڭ ئايالى باسماھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 14 - ئەسۋاننىڭ ئايالى، يەنى زېپىئوننىڭ چوڭ قىزى، ئاناھننىڭ قىزى بولغان ئوھولبىماھنىڭ ئوغۇللىرى: ئۇ ئەسۋاغا يەتتە ئۆش، ياتالام ۋە كوراھنى تۇغۇپ بەردى. 15 - ئەسۋاننىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئىچىدىن تۆۋەندىكى ئەمىرلەر چىققان: ئەسۋاننىڭ ئوغلى ئېلىقازنىڭ ئوغۇللىرىدىن: ئەمىر تېھان، ئەمىر ئومار، ئەمىر زەفو، ئەمىر كېناز، 16 - ئەمىر گىلام، ئەمىر ۋە ئەمىر ئامالەك چىققان. بۇلار ئېدوم زېمىنىدا ئېلىقازنىڭ نەسلىدىن چىققان ئەمىرلەر بولۇپ، ئاداھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 17 - ئەسۋاننىڭ ئوغلى رېۋئەلنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەمىر ناھات، ئەمىر زەراھ، ئەمىر شامھا ۋە ئەمىر مىززاھلار چىققان، بۇلار ئېدوم زېمىنىدا رېۋئەلنىڭ نەسلىدىن چىققان ئەمىرلەردۇر، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئەسۋاننىڭ ئايالى باسماھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 18 - ئەسۋاننىڭ ئايالى ئوھولبىماھنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەمىر يەتتە ئۆش، ئەمىر ياتالام ۋە ئەمىر كوراھلار چىققان. بۇلار ئاناھننىڭ قىزى، ئەسۋاننىڭ ئايالى ئوھولبىماھنىڭ نەسلىدىن چىققان ئەمىرلەر ئىدى. 19 - بۇلار ئەسۋاننىڭ، يەنى ئېدومنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، [ئېدومىيلارنىڭ] ئەمىرلىرى ئىدى. 20 - ھورىيلاردىن بولغان سېتىرنىڭ [ئېدوم] زېمىنىدا ئولتۇرغان ئەۋلادلىرى: لوتان، شوبال، زېپىئون، ئاناھ، دىشون، ئېزەر ۋە دىشان ئىدى. بۇلار سېتىرنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئېدوم زېمىنىدا ھورىيلارنىڭ ئەمىرلىرى ئىدى. 22 - لوتاننىڭ ئوغۇللىرى ھورى بىلەن ھېمام ئىدى، لوتاننىڭ سىڭلىسى تىمنا ئىدى. 23 - شوبالنىڭ ئوغۇللىرى: ئالۋان، ماناھات، ئېپال، شېفو ۋە فونام ئىدى. 24 - زېپىئوننىڭ ئوغۇللىرى: ئايھ ۋە ئاناھ ئىدى. بۇ ئاناھ چۆلدە ئاتىسى زېپىئوننىڭ ئېشەكلىرىنى بېقىۋېتىپ، ئارشاڭلارنى تېپىۋالغان ئاناھنىڭ دەل تۇزى شۇ ئىدى. 25 - ئاناھنىڭ بەرزەتلىرى: ئوغلى دىشون، ئاناھنىڭ قىزى ئوھولبىماھ ئىدى. 26 - دىشوننىڭ ئوغۇللىرى: ھەمدان، ئەشىان، ئىتران ۋە كېران ئىدى. 27 - ئېزەرنىڭ ئوغۇللىرى: بېلھان، زاناۋان ۋە

ئەسۋان ئىدى. 28 - دىشاننىڭ ئوغۇللىرى: ئۆز ۋە ئاران ئىدى. 29 - ھورىيلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئەمىرلىرى: ئەمىر لوتان، ئەمىر شوبال، ئەمىر زېپىئون، ئەمىر ئاناھ، ئەمىر دىشون، ئەمىر ئېزەر ۋە ئەمىر دىشان ئىدى. بۇلار بولسا ھورىيلارنىڭ سېتىر زېمىنىدا تۇز ناملىرى بويىچە ئاتالغان قەبىلىلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئىدى. 31 - ئىسرائىلارنىڭ ئۈستىگە ھېچ پادىشاھ تېخى سەلتەنەت قىلماستا ئېدوم زېمىنىدا سەلتەنەت قىلغان پادىشاھلار تۆۋەندىكىدەك: 32 - بېئورنىڭ ئوغلى بېلا ئېدومدا سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى دېنھابا ئىدى. 33 - بېلا ئۆلگەندىن كېيىن، بوزراھلىق زەراھنىڭ ئوغلى يوباب ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. 34 - يوباب ئۆلگەندىن كېيىن، تېمنايلارنىڭ زېمىنىدىن كەلگەن ھۇشام ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. 35 - ھۇشام ئۆلگەندىن كېيىن، بېدادنىڭ ئوغلى ھاداد ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇ مۇتەبەننىڭ يايلاقلىرىدا مېدىيانلارغا ھۇجۇم قىلىپ يەڭگەندى. ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى ئاۋت ئىدى. 36 - ھاداد ئۆلگەندىن كېيىن، ماسرەكەلىق ساملاھ ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. 37 - ساملاھ ئۆلگەندىن كېيىن، «دەريانىڭ بويىدىكى رەھوبوت» تىن كەلگەن ساۋل ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. 38 - ساۋل ئۆلگەندىن كېيىن، ئاكىبىرنىڭ ئوغلى بانال-ھانان ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى، 39 - ئاكىبىرنىڭ ئوغلى بانال-ھانان ئۆلگەندىن كېيىن، ھادار ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى پاتو ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھىتابە بولۇپ، ئۇ مەي-زاھابنىڭ قىزى بولغان ماترەدنىڭ قىزى ئىدى. 40 - ئەسۋاننىڭ نەسلىدىن بولغان ئەمىرلەر ئۇلارنىڭ ئات-ئىسىملىرى، جەمەتلىرى، نەسەبلىمى ۋە تۇرغان جايلىرى بويىچە: ئەمىر تىمنا، ئەمىر ئالۋاھ، ئەمىر يەھەت، ئەمىر ئوھولبىماھ، ئەمىر ئېلاھ، ئەمىر پىنون، ئەمىر كېناز، ئەمىر تېھان ۋە ئەمىر مىززاھ، ئەمىر ماگىدئەل ۋە ئەمىر ئىراھلار ئىدى. بۇلار ئېدومىيلارنىڭ ئەمىرلىرى بولۇپ، ئۆزلىرى ئىككىگە ئولتۇراقلاشقان جايلار تۇز ناملىرى بىلەن ئاتالغانىدى. مانا شۇ تەرىقىدە ئەسۋا ئېدومىيلارنىڭ ئاتا-بوۋىسى بولدى.

37

ياقۇپ بولسا ئاتىسى مۇساپەر بولۇپ تۇرغان بەردە، يەنى قاناتان زېمىنىدا ئولتۇراقلاشتى. 2 - تۆۋەندىكىلەر ياقۇپ ئەۋلادلىرىنىڭ ئىش-ئىزلىرىدۇر. يۈسۈپ يېڭىت بولۇپ ئون يەتتە ياشقا كىرگەن چاغلىرىدا، ئاكىلىرى بىلەن بىللە قوبلارنى باقاتتى، ئۇ ئاتىسىنىڭ كىچىك خوتۇنلىرى بېلھان ۋە زېلپاھنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن بىللە ئىشلەيتتى. يۈسۈپ ئاتىسىغا ئۇلارنىڭ ناچار قىلىقلىرىنى ئېيتىپ قوياتتى. 3 - يۈسۈپ ئىسرائىلنىڭ قېرىغان ۋاقتىدا تاپقان بالىسى بولغاچقا، ئۇنى باشقا ئوغۇللىرىدىن بەكرەك ياخشى كۆرەتتى. شۇڭا ئۇ يۈسۈپكە ئۇزۇن بەگلىك تون تىككۈرۈپ بەردى. 4 - ئەمما ئاكىلىرى ئاتىسىنىڭ ئۇنى ئۆزلىرىدىن ياخشى كۆرىدىغىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئوچ بولۇپ قالغانىدى ۋە ئۇنىڭغا چىرايلىق گەپ قىلماقتى. 5 - ئۇنىڭ ئۈستىگە يۈسۈپ بىر چۈش كۆرگەن بولۇپ، ئۇنى ئاكىلىرىغا دەپ بېرىۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا تېخىمۇ ئوچ بولۇپ كەتتى. 6 - يۈسۈپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - مېنىڭ كۆرگەن شۇ چۈشۈمنى تاڭلاپ بېقىڭلار. 7 - مانا، بىز ھەممىمىز ئېتىزلاردا ئاشلىقلارنى باغلاۋاتقۇدەك، قاراسام مېنىڭ ئۈچمە تۈرە تۇرۇپتۇدەك، سىلەرنىڭ ئۈچمەڭلار بولسا مېنىڭ ئۈچمەمنىڭ چۆرىدىگەنلىكىنىڭ قىلىپ تۇرغۇدەك! - دېدى. 8 - ئاكىلىرى ئۇنىڭدىن: - ئەجەب، سەن بىزگە پادىشاھ بولامسەن؟ ئۈستىمىزگە ھۆكۈمرانلىق قىلامسەن؟ - دەپ سورىدى. ئۇنىڭ كۆرگەن چۈشلىرى ۋە گېپىدىن ئاكىلىرى ئۇنى تېخىمۇ يامان كۆردى. 9 - كېيىن ئۇ يەنە بىر چۈش كۆردى ۋە چۈشنى ئاكىلىرىغا دەپ: - مانا، مەن يەنە بىر چۈش كۆردۈم. قاراسام، قۇياش بىلەن ئاي ۋە ئون بىر يۇلتۇز ماڭا تەزىم قىلىپ تۇرغۇدەك! - دېدى. 10 - ئۇ بۇ چۈشنى ئاتىسى ۋە

ئاكلارغا دەپ بەردى. ئاتىسى ئۇنىڭغا تەنبە بەرپ: - بۇ كۆزىڭنىڭ زادى قانداق چۈش؟ تەنبە، مەن، ئاناڭ ۋە ئاكا-ئىككىرىڭ ئالدىڭغا بېرىپ، ساڭا بەرگە باش تۇرۇپ تەزىم قىلىمىزمۇ؟ - دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئاكلارنى ئۇنىڭغا ھەسەت قىلغىلى تۇردى، ئەمما ئاتىسى شۇ گەپنى كۆڭلىگە پۈكۈپ قويدى. 12 ئەمدى يۈسۈپنىڭ قېرىنداشلىرى ئاتىسىنىڭ قولىرىنى باقتىلى شەككەمگە كەتكەندى. 13 ئىسرائىل يۈسۈپكە: - ئاكلارنىڭ شەككەمە پادا بېقىۋاتىدىغۇ؟ كەل، مەن سېنى ئۇلارنىڭ قېشىغا ئەۋەتەي، بۇيىدى، يۈسۈپ: - مانا مەن، دېدى. 14 ئۇ ئۇنىڭغا: - ئەمدى بېرىپ ئاكلارنىڭ ئامان-ئېسەمۇ-ئەمەسمۇ، قويلار ئامان-ئېسەمۇ-ئەمەسمۇ، ماڭا خەۋەرنى ئېلىپ كەلگىن، دەپ ئۇنى ھېرودن جىلغىسىدىن يولغا سالىدى، ئۇ شەككەمگە باردى. 15 شۇ يەردە بەرسى ئۇنىڭ دالادا تېنەپ يۈرگىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن: - نېمە ئەزدەۋاتىسىن، دەپ سورىدى. 16 ئۇ: - مەن ئاكلارنى ئەزدەۋاتىمەن. ئۇلارنىڭ پادىلىرىنى قەيەردە بېقىۋاتقانلىقىنى ئېيتىپ بەرسىڭىز، دېدى. 17 ئۇ ئادەم جاۋاب بېرىپ: - ئۇلار بۇ يەردىن كېتىپ قالدى، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ: «يۇرۇڭلار، دوتانغا بارايلى» دېگىنىنى ئاڭلىدىم، دېدى. شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئاكلارنىڭ ئارقىسىدىن بېرىپ، ئۇلارنى دوتاندىن تاپتى. 18 ئۇلار ئۇنى يىراقتىن كۆرۈپ، تۇنجى ئۇلارنىڭ قېشىغا كەلمەيلا، ئۇنى ئۇلتۇرۇۋېتىشى مەسلىھەتلىدى. 19 ئۇلار بىر-بىرىگە: - مانا ھېلىقى چۈش كۆرگۈچى كېلىۋاتىدۇ. 20 كېلىڭلار، ئۇنى ئۇلتۇرۇپ مۇشۇ يەردىكى ئورەكەردىن بىرگە تاشلىۋېتىلى، ئاندىن: - ۋەھشىي بىر ھايۋان ئۇنى يەپ كېتىۋېتى، دەپ، شۇنداق بىز ئۇنىڭ چۈشلىرىنىڭ نېمە بولىدىغىنىنى كۆرمىز! - دېدى. 21 ئەمما رۇبەن بۇنى ئاڭلاپ ئۇنى ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن قۇتقۇزماقچى بولۇپ: - ئۇنى ئۇلتۇرۇپمى، دېدى. 22 رۇبەن ئۇلارغا يەنە: - قان تۆكەڭلار! بەلكى ئۇنى چۆلدەكى مۇشۇ ئورەككە تاشلىۋېتىڭلار، لېكىن ئۇنىڭغا قول تەككۈزمەڭلەر، دېدى (ئەمەلىيەتتە، ئۇ ئۇنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، ئاتىسىنىڭ قېشىغا قايتۇرۇۋەتمەيچى ئىدى). 23 يۈسۈپ ئاكلارنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ، ئۇنىڭ ئالاھىدە تونىنى، يەنى كىيىملىك ئۇزۇن يەڭلىك تونىنى سالدۇرۇۋېلىپ، ئورەككە تاشلىۋەتتى. لېكىن ئورەك قۇرۇق بولۇپ، ئىچىدە سۇ يوق ئىدى. 25 ئاندىن ئۇلار تاماق يېگىلى ئۇلتۇردى. ئۇلار بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋېدى، مانا ئىسسىقلىقلارنىڭ بىر كارۋىنى كېلىۋاتقان تەرەپتىن كېلىۋاتتى. ئۆگىرىگە دورا-دەرمەك، تۇتيا ۋە مۇرمەككەلەر ئارتىلغان بولۇپ، مىسىر تەرەپكە كېتىۋاتتى. 26 يەھۇدا قېرىنداشلىرىغا: - بىزنىڭ بىر تۇغقان قېرىنداشىمىزنى ئۇلتۇرۇپ، قېنى يوشۇرغىنىمىزنىڭ نېمە پادىسى بار؟ 27 كېلىڭلار، ئۇنى ئىسسىقلىقلارغا سېتىۋېتىلى، قانداقلا بولمىسۇن ئۇ بىزنىڭ ئىشىمىز، بىر تۇغقان قېرىنداشىمىز، شۇڭا ئۇنىڭغا قول سالىملى، دېۋىدى، قېرىنداشلىرى يۇنىڭغا قۇلاق سالىدى. 28 مېدىيانلىق سودىگەرلەر شۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندا، ئۇلار يۈسۈپنى ئورەكتىن تارتىپ چىقىرىپ، ئۇلارغا يىگىرمە كۈمۈش تەڭگىگە سېتىۋەتتى. بۇلار بولسا يۈسۈپنى مىسىرغا ئېلىپ كەتتى. 29 رۇبەن ئورەكنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىپ، يۈسۈپنىڭ ئورەكتە يوقلۇقىنى كۆرۈپ، كىيىملىرىنى يىرتىپ، 30 ئىنسىرنىڭ قېشىغا بېرىپ: - بالا يوق تۇردۇ! ئەمدى مەن نەگە باراي؟! - دېدى. 31 ئەمما ئۇلار يۈسۈپنىڭ تونىنى ئېلىپ، بىر تېكىنى بوغۇزلاپ تونى ئۇنىڭ قېنىغا مىلەپ، 32 ئاندىن ئۇزۇن يەڭلىك تونى ئاتىسىنىڭ قېشىغا ئەۋەتىپ، ئۇنىڭغا: - بۇ بىز تېپىۋالدىق، بۇ ئوغۇلنىڭ تونىمۇ-ئەمەسمۇ، ئوزۇڭ كۆرۈپ باقتىن، دېدى. 33 ئۇ ئۇنى تۇتۇپ: - بۇ دەردە قەھمىنىڭ ئوغۇلنىڭ تونى ئىكەن، بىر ۋەھشىي ھايۋان ئۇنى يەپ كەتكەن ئوخشايدۇ، شۇبھىسىزكى، يۈسۈپ تىتما-تىتما قىلىۋېتىلىۋېتى! - دېدى. 34 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ كىيىملىرىنى يىرتىپ، پېلىگە يۈز باغلاپ، نۇرغۇن كۈنلەرگىچە ئوغلى ئۈچۈن ماتەم تۇتتى. 35

38

ئۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا ئاكا-ئۆڭكۈرنىڭ قېشىدىن كېتىپ، ھىرام ئىسىملىك ئادۇللاملىق بىر كىشىنىڭكىگە چۈشتى. 2 شۇ يەردە يەھۇدا شۇ ئىسىملىك بىر قاناتىنىڭ قىزىنى كۆردى، ئۇ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېشىغا كىرىپ ياتتى. 3 ئۇ ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى، يەھۇدا ئۇنىڭغا «ئەر» دەپ ئات قويدى. 4 ئۇ يەنە ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى ۋە ئۇنىڭغا ئونان دەپ ئات قويدى. 5 ئاندىن يەنە ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى ۋە ئۇنىڭغا شەلاھ دەپ ئات قويدى. ئۇ تۇغۇلغاندا يەھۇدا كىزىدا ئىدى. 6 يەھۇدا تۇنجى ئوغلى ئەركە تانار ئىسىملىك بىر قىزنى ئېلىپ بەردى. 7 لېكىن يەھۇدانىڭ تۇنجى ئوغلى ئەر پەرزەندىگە ئىكەنلىكى ئەزىزىدە رەزىل بولغاچقا، پەرزەندىگە ئۇنى ئۆلتۈردى. 8 بۇ چاغدا يەھۇدا ئونانغا: - ئاكاڭنىڭ ئايالىنىڭ قېشىغا كىرىپ، ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېرىنداشلىق بۇرچىنى ئادا قىلىپ، ئاكاڭ ئۈچۈن نەسىل قالدۇرغىن، دېدى. 9 ئەمما ئونان بۇ نەسىلنىڭ تۈزىگە تەۋە بولمايدىغانلىقىنى بىلىپ، ئاكاڭغا نەسىل قالدۇرماسلىق ئۈچۈن ھەر قېتىم ئاكاڭنىڭ ئايالى بىلەن بىللە بولغاندا مەنىيىسىنى يەرگە تاقىۋرۇۋېتتى. 10 ئۇنىڭ بۇ قىلىشى پەرزەندىگە ئىكەنلىكى ئەزىزىدە رەزىل كۆرۈنگەچكە، تۇتۇق ئۇلتۇرۇۋەتتى. 11 يەھۇدا ئەمدى كېنى تارماغا: - ئوغلۇم شەلاھ چوڭ بولغۇچە ئاناڭنىڭ ئۆيىدە تۇل ئۇلتۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. چۈنكى ئۇ ئىچىدە: - بۇمۇ ئاكلارغا ئوخشاش ئۆلۈپ كېتەرمىكەن، دەپ قورقتى. شۇنىڭ بىلەن تانار بېرىپ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. 12 ئەمدى كۆپ كۈنلەر ئۆتۈپ، شۇ ئاننىڭ قىزى، يەھۇداغا تەككەن ئايال تۇلدى. يەھۇدا تەسەلى تاپقاندىن كېيىن ئادۇللاملىق دوستى ھىرام بىلەن بىللە ئۇنىڭ قوي قىرغىچىلىرىنىڭ ئەھۋالىنى بىلىشكە تىنماقچى تۇتتى. 13 تارماغا: - قېنى ئاناڭ قولىرىنى قىرغىچىلى تىنماقچى بول ئالدى، دېگەن خەۋەر يەتتى. 14 شۇنىڭ بىلەن تانار شەلاھ چوڭ بولغان بولسىمۇ، مەن ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىلمىدىم، دەپ قاراپ، ئۇلۇق كىيىمىنى سېلىۋېتىپ، چۈمبەل تارتىپ بەدىنىنى ئوراپ، تىنما يولىنىڭ ئۈستىدە ئەنئىمىغا كىرىش ئېغىزىغا بېرىپ ئۆلتۈردى. 15 ئەمدى يەھۇدا ئۇنى يۈزى يېپىقلىق ھالدا كۆرگەندە: - بۇ بىر پانھىش ئايال ئوخشايدۇ، دەپ ئويلىدى. 16 ئۇ يولدىن بۇرۇلۇپ ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆز كېنى ئىكەنلىكىنى بىلمەي: - كەل، مەن سەن بىلەن بىللە بولاي، دېدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مەن بىلەن بىللە بولساڭ، ماڭا نېمە بېرسەن؟ دەپ سورىدى. 17 ئۇ ئۇنىڭغا: - پادامنىڭ ئىچىدىن بىر ئوغۇلغا ساڭا ئەۋەتىپ بېرىي، دېدى. ئايال: - سەن ئۇنى ئەكەپ بەرگۈچە، ماڭا رەنكە بىرەر نەرسە بېرىمەن؟ دەپ سورىۋېدى، 18 ئۇ: - ساڭا نېنى رەنكە بېرىي؟ - دېدى. ئۇ: - ئۆز مۇھۇرۇڭ بىلەن ئۇنىڭ شونىسىنى ۋە قولۇڭدىكى ھاساڭنى رەنكە بەرگىن، دېۋىدى، ئۇ ئۇلارنى بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ ھامىلدار بولۇپ قالدى. 19 ئاندىن تانار ئورنىدىن تۇرۇپ ماڭدى، ئۇ پەرزەنجىنى سېلىۋېتىپ، ئۇلۇق كىيىمىنى كىيىۋالدى. 20 يەھۇدا: - ئۇ خوتۇننىڭ قولىدىكى رەننى ياندۇرۇپ كەلسۇن دەپ ئادۇللاملىق دوستىنىڭ قولى ئارقىلىق ئوغۇلغا تەۋەتتى، ئەمما ئۇ ئۇنى تاپالمىدى. 21 ئۇ شۇ جايدىكى ئادەملەردىن: - ئەنئىمىدىكى يولىنىڭ بولسا ئۇلتۇرغان بۇتپەرەس پانھىش قېنى، دەپ سورىسا، ئۇلار: - بۇ يەردە ھېچبىر بۇتپەرەس پانھىش بولغان ئەمەس،

دەپ جاۋاب بەردى. 22 يۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەۋدانىڭ قېشىغا يېنىپ بېرىپ: - كەرگەندى، ئويدىنكەردىن ھېچقايسىسى ئۆينىڭ ئىچىدە ئەمەس ئىدى، 12 مەن ئۇنى تاپالدىم، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ جايدىكى ئادەملەر: «بۇ يەردە ھېچبىر يۇتەرەس پايىشە ئايال بولغان ئەمەس» دېيىشى، 23 ھەۋدا: - بوپۇ، ئۇ نەرسىلەرنى ئۇ ئېلىپ كەلسە كەتسۇن، بولسا، باشقىلارنىڭ مەخترىسىگە قاتنىز. ئېمىلا يۇسۇن، مەن ئۇنىڭغا غۇلاق ئەۋەتىم، لېكىن سەن ئۇ خوتۇنى تاپالدىڭ، دېدى. 24 ئۇ ئۈچ ئايغە تۆتكەندىن كېيىن بېرىسى ھەۋداغا: - سېنىڭ كېلىنىڭ تامار بۇزۇقچىلىق قىلدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە زىندان ھامىلىدار بولۇپ قالدى، دېگەن خەۋەرنى يەتكۈزدى. ھەۋدا جاۋاب: - ئۇنى ئېلىپ چىقىڭلار، كۆيدۈرۈۋېتىلسۇن! - دېدى. 25 لېكىن ئۇ ئېلىپ چىقىلغاندا قېيناتىسىغا خەۋەر ئەۋەتتى: - بۇ نەرسىلەرنىڭ ئىگىسى بولغان ئادەمدىن ھامىلىدار بولۇم! ئەمدى سەن كۆرۈپ باق، بۇ مۇھۇر، شويىسى ۋە ھاسانىڭ كىمىنىڭ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلغىن، دېدى. 26 ھەۋدا بۇ نەرسىلەرنى ئېتىراپ قىلىپ: - ئۇ ماڭا نىسبەتەن ھەقلىقتۇر، دەرۋەقە مەن ئۇنى ئوغلۇم شەھاقا ئېلىپ بەرمىدىم، دېدى. بۇ ئىشتىن كېيىن ھەۋدا ئۇنىڭغا يەنە يېقىنچىلىق قىلىدى. 27 ئۇنىڭ ئايالىنىڭ: - سېنىڭ قۇلۇڭ مېنى ئۇنداق مۇنداق قىلدى، دېگەن گەپلىرىنى تۇغۇت ۋاقتى يېقىنلاشتى، مانا قورسىقىدا قوشكېزەك بار ئىدى. 28 ئۇ تۇغقان ۋاقتىدا بالىلاردىن بېرى قولىنى چىقىرۇپتى، تۇغۇت ئانىسى دەرھال بىر قىزىل يېنى ئېلىپ: «بۇ ئاۋۋال چىقتى» دەپ ئۇنىڭ قولىغا چىڭىپ قويدى. 29 لېكىن ئۇ قولى يەنە ئىچىگە تىقىۋالدى، مانا ئۇنىڭ ئىسمى چىقتى. شۇنىڭ بىلەن تۇغۇت ئانىسى: «سەن قانداق قىلىپ بۇسۇپ چىقتىڭ!» دېدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا «بەرەز» دېگەن ئات قويۇلدى. 30 ئاندىن قولىغا قىزىل يىپ چىڭگەن ئاكىسى تۇغۇلدى، ئۇنىڭ ئىسمى زىھرا دەپ ئاتالدى.

39

يۇسۇپ بولسا مىسىرغا ئېلىپ كېلىندى؛ ئۇنى پرەۋىنىڭ غوجىدارى،

پاسىبان بېشى پوتىغا شۇ يەرگە ئېلىپ كەلگەن ئىسمىلا ئۇنىڭ قولىدىن سېتىۋالدى. 2 لېكىن پرەۋەردىگار يۇسۇپ بىلەن بىللە بولغاچقا، ئۇنىڭ ئىشلىرى ئۇنىڭغا تارتتى؛ ئۇ مىسىرلىق خوجىسىنىڭ ئۆيدە تۇرۇپ قالدى. 3 ئۇنىڭ خوجىسى پرەۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇ ئىچە ئىش قىلسا، پرەۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ قولىدا روناق تاپقۇزغانلىقىنى بايقىدى. 4 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئۇنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تېپىپ، ئۇنىڭ خاس خىزمەتچىسى بولدى. خوجىسى ئۇنى ئۆيىنى باشقۇرۇشقا قويدى ۋە بارلىق تەئەللۇقاتىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۇنى ئۆي ۋە بارلىق تەئەللۇقاتىنى باشقۇرۇشقا قويغاندا تارتىپ، پرەۋەردىگار بۇ مىسىرلىقنىڭ ئۆيىنى يۇسۇپنىڭ سەۋەبىدەن بەرىكەتلىدى، پرەۋەردىگارنىڭ بەرىكىتى ئۇنىڭ پۇتۇن ئائىلىسى ۋە بارلىق تېرىقچىلىقىغا كەلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن [پوتىغا] بارلىق ئىشلىرىنى يۇسۇپنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۆز تامىقىنى يېيىشتىن باشقا ھېچقانداق ئىش بىلەن كارى بولمىدى. يۇسۇپ بولسا قامىتى كېلىشىپ، خۇشچىراي يىگىت ئىدى. 7 بەرنەچچە ۋاقىت تۆتكەندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ خوجىسىنىڭ ئايالىنىڭ يۇسۇپكە كۆزى چۈشۈپ قېلىپ: - مەن بىلەن ياتقىن! - دېدى. 8 ئەمما ئۇ ئۆتمەي خوجىسىنىڭ ئايالىغا مۇنداق دېدى: - مانا خوجام ئۆيدىكى ئىشلارنى، شۇنداقلا بارلىق تەئەللۇقاتىنى قولۇمغا تاپشۇردى، ماڭا تولىق ئىشلىنىپ ئىشلىرىم بىلەن كارى بولمايدۇ. 9 بۇ ئۆيدە مەندىن چوڭ ئادەم يوق. سەندىن باشقا ئۇ ھېچبىر نەرسىنى مەندىن ئالىمىدى - چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئايالىدۇرسەن! شۇنداق تۇرۇقلۇق مەن قانداق بۇنداق رەزىللىكنى قىلىپ خۇدا ئالدىدا گۇناھكار بولاي؟ - دېدى. 10 گەرچە ھەر كۈنى يۇسۇپكە شۇنداق دېسىمۇ، شۇنداقلا ئۇ ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلىشى ياكى ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تۇرۇشى رەت قىلغان بولسىمۇ، 11 شۇنداق بىر ۋەقە بولدىكى، بىر كۈنى ئۇ ئۆز ئىشى بىلەن ئۆي ئىچىگە

40

بۇ ئىشلاردىن كېيىن مىسىر پادىشاھىنىڭ ساقىيىسى ۋە باش ناۋبى مىسىر پادىشاھىنىڭ زىنغا تېگىپ گۇناھكار بولۇپ قالدى. 2 شۇنىڭ بىلەن پرەۋەن ئۇنىڭ بۇ ئىشكى مەنەپىدارغا يەنى باش ساقىيى ۋە باش ناۋابغا غەزەپلىنىپ، 3 ئۇلارنى پاسىبان بېشىنىڭ سارىيىغا يۇسۇپ سولاقلىق مۇنارلىق زىندانغا سولاپ قويدى. 4 پاسىبان بېشى يۇسۇپنى ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇلارنى كۈتۈشكە تەيىنلىدى. ئۇلار سولاقتا بەرنەچچە كۈن يېتىپ قالدى. 5 ئۇلار ئىشكىسى - مىسىر پادىشاھىنىڭ ساقىيىسى ۋە ناۋبى گۇناھخاندانى سولاقلىق تۇرغان بىر كېچىدە چۈش كۆردى. ھەربىرىنىڭ چۈشىنىڭ ئۆزىگە خاس تەبىرى بار ئىدى. 6 ئەمما سەن تېگەندە، يۇسۇپ ئۇلارنىڭ قېشىغا كىرىۋېتى، ئۇلارنىڭ غەمكىن ئولتۇرغىنى كۆردى؛ 7 شۇڭا ئۇ ئۆزى بىلەن بىللە خوجىسىنىڭ سارىيىدا سولاقلىق ياتقان پرەۋەننىڭ بۇ ئىشكى مەنەپىداردىن: - تېشىقا چىرايىلار بۇگۈن شۇنچە سولۇن؟ - دەپ سورىدى. 8 ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - ئىشكىمىز بىر چۈش كۆردۈق، ئەمما چۈشىمىزنىڭ تەبىرىنى بېشىپ بېرىدىغان كىشى يوق، دېدى. يۇسۇپ ئۇلارغا: - چۈشكە تەبىر بېرىش خۇدادىن بولىدۇ ئەمەسمۇ؟ چۈشۈكلارنى ماڭا ئېيتىپ بېرىڭلار، - دېدى. 9 يۇنىڭ بىلەن باش ساقىيى يۇسۇپكە چۈشىنى ئېيتىپ: - چۈشۈمدە ئالدىمدا بىر ئۆزۈم تېلى تۇرغۇدەك، 10 بۇ ئۆزۈم تېلىنىڭ ئۈچ شىخى بار ئىكەن. ئۈچ ئۆرۈپ چىچەكلىپ، سايلىرىدا ئۆزۈم بېشىپ كېتىۋەدەك، 11 پرەۋەننىڭ قەدەمى قولىمدا ئىكەن، مەن ئۆزۈملەرنى ئېلىپ پرەۋەننىڭ قەدەمىگە سېقىپ، قەدەمنى ئۇنىڭ قولىغا سۇنۇپتىمەن، دېدى. 12 يۇسۇپ ئۇنىڭغا جاۋاب: - چۈشىنىڭ تەبىرى شۇدۇركى، بۇ ئۈچ شىخ ئۈچ كۈننى كۆرسىتىدۇ. 13 ئۈچ كۈن ئىچىدە پرەۋەن قەددىگىنى رۇسلىتىپ، سېنى مەنەپىسكىگە قايتىدىن تەيىنلەيدۇ. بۇنىڭ

بىلەن سەن بۇرۇن ئۇنىڭغا ساقى بولغاندەك پەرەۋىنىڭ قەدەھنى ئۇنىڭ قولغا سۇندىغان بولسەن. 14 لېكىن ئىشلارنىڭ ئوڭۇشلۇق بولغاندا مېنى يادىڭغا يەتكۈزۈپ، ماڭا شاھىدەت كۆرسىتىپ پەرەۋىنىڭ ئالدىدا مېنىڭ توغرامدا گەپ قىلىپ، مېنى بۇ ئويىدىن چىقارتىۋالدى. 15 چۈنكى مەن ھەقىقەتەن ئىرانىيلارنىڭ زېمىنىدىن ناھەق تۇتۇپ ئېلىپ كېلىندىم، بۇ يەردىمۇ مېنى زىندانغا سالغۇدەك بىر نىس قىلىمىدۇ، - دېدى. 16 باش ناۋاي يۈسۈپنىڭ شۇنداق ياخشى تەبىر بەرگىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: - مەن ئۇ ئۆيۈمنى چۈشۈمگە كۆرۈم، مانا، بېشىدا ئاق نان بار ئۈچ سېۋەت بار ئىكەن. 17 قەرغىسىدا تۇرۇپتەمەن. 18 قارىسام، دەريادىن ھەم سېمىز ھەم چىرايلىق ئەڭ ئۈستۈنكى سېۋەتتە ناۋايلىرى پەرەۋىنگە بېشىۋرغان ھەرخىل نازۇمچە تەلەر بار ئىكەن، لېكىن قۇشلار بېشىمدىكى ئۇ سېۋەتتىكى نەرسىلەرنى يەپ كېتىۋەتكەن، - دېدى. 18 يۈسۈپ جاۋابىدا: - چۈشنىڭ تەبىرى شۇنداق: - بۇ ئۈچ سېۋەت ئۈچ كۈننى كۆرسىتىدۇ. 19 ئۈچ كۈن ئىچىدە پەرەۋىن سېنىڭ بېشىڭنى كېسىپ، جەستىڭنى دەرەخكە ئاسىدىكەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇ چارۋاقاناتلار كېلىپ گۆشۈڭنى يەيدىكەن، - دېدى. 20 ئۈچىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، پەرەۋىنىڭ تۇغۇلغان كۈنى بولغاچقا، ھەممە خىزمەتكارلىرى ئۈچۈن بىر زىياپەت قىلىپ بەردى، شۇنداقلا ھەر ۋەقە خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا باش ساقىنىڭ بېشىنى كۆتۈردى ۋە باش ناۋايىنىڭ بېشىنى ئالدى، 21 ئۇ باش ساقىنى قايتىدىن ئۆز مەنسىپىگە تەيىنلىدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرەۋىنىڭ قەدەھنى ئۇنىڭ قولغا قايتىدىن سۇندىغان بولدى. 22 لېكىن باش ناۋايى بولسا يۈسۈپ ئۇلارغا تەبىر بەرگەندەك ئېسۋەتتى. 23 ئەمما باش ساقى يۈسۈپنى ھېچ ئەسلىمەي، ئەكسىچە ئۇنى تۇتۇپ قالدى.

41

توپوغرا ئىككى يىل تۇتۇپ، پەرەۋىن بىر چۈش كوردى. چۈشۈدە ئۇ [ئىل] دەرياسىنىڭ بويىدا تۇرغۇدەك. 2 ھەم چىرايلىق ھەم سېمىز يەنە تۇپاق ئەنەك دەريادىن چىقىپ، قۇمۇشلۇقتا ئۇلا پۈتۈدەك. 3 ئاندىن يەنە يەنە تۇپاق ئەنەك دەريادىن چىقىپتۇ، ئۇلار سەت ھەم ئۇرۇق بولۇپ، ئالدىنقى ئەنەكلىرنىڭ يېنىدا، دەريانىڭ بويىدا تۇرۇپتۇ. 4 بۇ سەت ھەم ئۇرۇق ئەنەكلەر ئۆيە يەنە چىرايلىق ھەم سېمىز ئەنەكلەرنى يەۋىتىپتۇ. شۇ ۋاقىتتا پەرەۋىن ئويغىنىپ كېتىپتۇ. 5 ئۇ يەنە ئۇخلاپ، ئىككىنچى قېتىم چۈش كوردى: - مانا، بىر تۇپ بۇغداي شېخىدىن توق ۋە چىرايلىق يەنە باشقا چىقىپتۇ. 6 ئۇلاردىن كېيىن يەنە يەنە باشقا چىقىپتۇ، ئۇلار ھەم ئۇرۇق ۋە پۇچەك بولۇپ، شەرق شامىلىدا سوللىشىپ قالغانىدى. 7 بۇ ئۇرۇق باشقاقلار ئۆيە يەنە سېمىز، توق باشقا چىقىپتۇ. ئاندىن پەرەۋىن ئويغىنىپ كېتىپتۇ، بۇ ئۇنىڭ چۈشى ئىكەن. 8 ئەتىسى ئۇنىڭ كۆڭلى ناھايىتى بىشارم بولۇپ، مىسىردىكى ھەممە پالچى-جادۇگەرلەر بىلەن بارلىق دانىشمەنلەرنى چاقىرتىپ كەلدى. پەرەۋىن ئۆز چۈشىنى ئۇلارغا ئېيتىپ بەردى؛ لېكىن ھېچكىم پەرەۋىنگە چۈشلەرنىڭ تەبىرىنى دەپ بەرمىدى. 9 ئۇ چاغدا باش ساقى پەرەۋىنگە: - بۇگۈن مېنىڭ ئۆتكۈزگەن خاتالىقىم ئېسىمگە كەلدى. 10 بۇرۇن پەرەۋىن جانابلىرى قۇللارغا، يەنى پېقىر ۋە باش ناۋايغا ئاچچىلىقلىنىپ، بىزنى پاسپان بېشىنىڭ سارىيىدا سولاققا تاشلىغاندىلا، 11 شۇ چاغلاردا ھەر بىرىمىز بىر كېچىدە بىردىن چۈش كۆردۈق، ھەر قايسىمىز كۆرگەن چۈشنىڭ تەبىرى باشقا-باشقا ئىدى. 12 شۇ يەردە بىز بىلەن بىللە پاسپان بېشىنىڭ قولى بولغان بىر ئىرانىي يىگىت بار ئىدى. ئۇنىڭغا چۈشلەرىمىزنى ئېيتىۋىدۇق، ئۇ بىزگە چۈشلەرىمىزنىڭ تەبىرىنى بايان قىلدى، ئۇ ھەر بىرىمىزنىڭ كۆرگەن چۈشىگە قاراپ تەبىر بەرگەندى. 13 شۇنداق بولدىكى، ئىشلار دەل ئۇنىڭ بەرگەن تەبىرىدە دېيىلگەندەك يۈز بەردى، جانابلىرى پېقىرنى ئۆز مەنسىپىگە قايتىدىن تەيىنلىدە، باش ناۋايى داغدا تاشلىدى، - دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن پەرەۋىن

بارلىق خەلقىم سېنىڭ ئاغزىڭغا قاراپ ئۆزلىرىنى تەرتىپكە تەزىسۇن. پەقەت تەختىلا مەن سەندىن ئۈستۈن تۇرغەن، - دېدى. **41** ئاھىرىدا پەرەۋن يۈسۈپكە: - مانا، مەن سېنى يۈتۈكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە يەتتىلدۈمدىم، - دېدى. **42** ئاھىرى كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا يۈزلىرىنى بەرگە تەگكۈزۈپ تەزم قىلدى. **7** يۈسۈپنىڭ بىلەن، پەرەۋن ئۆز قولىدىن مۇھۇر تۈزۈشكە چىقىرىپ، يۈسۈپنىڭ قولىغا سالىدى؛ ئۇنىڭغا نەپىس كاناپ رەختىنى تىكلەنگەن لىباسنى كىيگۈزۈپ، يولىغا بىر ئاتۇن زەنجىر ئېسىپ قويدى. **43** ئۇنى ئۇنىڭ ئىككىنچى شاھانە ھارۇسىغا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇنىڭ ئالدىدا: «ئەز پۈتكۈلگارا!» - دەپ جازا سالدۇردى. شۇنداق قىلىپ، پەرەۋن ئۇنى يۈتۈكۈل مىسىر زېمىنىغا تىكلەپ قويدى. **44** ئاندىن پەرەۋن يۈسۈپكە يەنە: - مەن دېگەن پەرەۋندۇرمەن، يۈتۈكۈل مىسىر زېمىنىدا سەننىز ھېچكىم قول-پۇتىنى مىدىراتمىسۇن! - دېدى. **45** پەرەۋن يۈسۈپكە زىننەت-پائىنناھ دېگەن نامى بەردى ۋە ئون شەھىرىدىكى كاھىن پوتفەراھنىڭ قىزى ئاسانتانى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەردى. شۇنداق قىلىپ يۈسۈپ يۈتۈكۈل مىسىر زېمىنى باشقۇرۇش ئۈچۈن چۈرگەشكە چىقتى. يۈسۈپ مىسىر پادىشاھى پەرەۋننىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا بېكىتىلگەندە ئوتتۇز ياشتا ئىدى؛ ئۇ پەرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ، مىسىر زېمىنىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىنى كۆزدىن كەچۈردى. **47** مەمۇرچىلىق بولغان يەتتە يىل ئىچىدە زېمىننىڭ ھوسۇلى دۆۋە-دۆۋە بولدى. **48** يەتتە يىلدا ئۇ مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئاشلىقنى يىغىپ، شەھەر-شەھەرگە تاپلىدى، ھەرقايسى شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ئېتىزلىقنىڭ ئاشلىقنى ئۇ شۇ شەھەرنىڭ ئۆزىگە جۇغلاپ قويدى. **49** شۇ تەرىقىدە يۈسۈپ دېڭىزدىكى قۇمدەك ناھايىتى كۆپ ئاشلىق تاپلىدى؛ ئاشلىق ھەددى-ھېسابسىز بولغاچقا، ئۇلار ھېسابلاشنى توختاتتى. **50** ئاچارچىلىق يىللىرى يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇن يۈسۈپكە ئىككى ئوغۇل تۇردى. بۇلارنى ئۇندىكى كاھىن پوتفەراھنىڭ قىزى ئاسانتا ئۇنىڭغا ئۇغۇپ بەردى. **51** يۈسۈپ: «خۇدا پۇتۇن جاي-مۇشەققەت ۋە ئاتامنىڭ پۇتۇن ئائىلىسىنى كۆڭلۈمدىن كۆتۈرۈۋەتتى» دەپ تۇنجى ئوغلىغا ماناسسە دەپ ئات قويدى؛ **52** ئاندىن: «مەن ئازاب-توقۇمەت چەككەن يۇرتتا خۇدا مېنى مۇبىلىك قىلدى» دەپ ئىككىنچىسىگە ئەفرام دەپ ئات قويدى. **53** مىسىر زېمىنىدا مەمۇرچىلىق بولغان يەتتە يىل ئايابلاشتى. **54** ئاندىن يۈسۈپنىڭ ئېيتقىنىدەك ئاچارچىلىقنىڭ يەتتە يىل باشلاندى. ئۇ چاغلاردا باشقا بارلىق يۇرتلاردىمۇ ئاچارچىلىق بولدى؛ لېكىن مىسىر زېمىنىدىكى ھەر يەرلەردە نان بار ئىدى. **55** ئاچارچىلىق يۈتۈكۈل مىسىر زېمىنى باسقاندا، خەلق ئاشلىق سوراپ پەرەۋنگە بەرىد قىلدى. پەرەۋن مىسىرلىقلارنىڭ ھەممىسىگە: - يۈسۈپنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇ سىلەرگە نېمە دېسە، شۇنى قىلىڭلار، - دېدى. **56** ئاچارچىلىق يۈتۈكۈل بەر يۈزىنى بېسىپ كەتتى. يۈسۈپ ھەر يەردىكى ئامبارلارنى ئېچىپ، مىسىرلىقلارغا ئاشلىق ساتتاتتى؛ ئاچارچىلىق مىسىر زېمىنىدا ئىنتايىن ئېغىر بولغىلى ئۇردى. **57** ئاچارچىلىق يۈتۈكۈل بەر يۈزى باسقان بولغاچقا، بارلىق يۇرتلاردىكى خەلقمۇ ئاشلىق ئالغىلى مىسىرغا يۈسۈپنىڭ قېشىغا كېلەتتى.

42

ئەمدى ياقۇپ مىسىردا ئاشلىق بارلىقىنى بىلگىنىدە ئوغۇللىرىغا: - نېھىشقا بەر-بىرىڭلارغا قارىشىپ تۇرسىلەر؟ - دېدى. **2** ئاندىن يەنە: - ماڭا قاراڭلار، ئاڭلىشىمچە مىسىردا ئاشلىق بار ئىكەن. ئۇ يەرگە بېرىپ، ئاندىن شۇ يەردىن بىزگە ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار؛ بۇنىڭ بىلەن ئۆلۈپ كەتمەي، تىرىك قالغىز، - دېدى. **3** بۇنىڭ بىلەن يۈسۈپنىڭ ئون ئاكىسى ئاشلىق سېتىۋالغىلى مىسىرغا بولغا چىقتى. **4** لېكىن ياقۇپ يۈسۈپنىڭ ئىنىسى بېنىامىننىڭ بەرە يامانلىققا ئۇچراپ قېلىشىدىن قورقۇپ ئۇنى ئاھىرى بىلەن بىللە ئەۋەتمىدى. **5** شۇنىڭدەك ئاچارچىلىق قاناتان زېمىنىدىمۇ يۈز بەرگەچكە، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى

بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ، تىرىشىپ بىر-بىرىگە: - بۇ خۇدانىڭ بىزگە زادى نېمە قىلغىنىدۇ؟ - دېيىپتى. 29 ئۇلار قاناتان زىمىنغا، ئاتىسى ياقۇپنىڭ قېشىغا كېلىپ، بېشىدىن ئۆتكەن ھەممە ۋە ھەلەرنى ئۇنىڭغا سۆزلەپ بېرىپ: 30 - ھېلىقى كىشى، يەنى شۇ زېمىننىڭ خوجىسى بىزگە قوبال گەپ قىلدى، بىزگە زېمىننى ياپىلغۇچى جاسۇستەك مۇئامىلە قىلدى، 31 ئەمدى بىز ئۇنىڭغا: «بىز بولساق سەممىي ئادەملەردىن، جاسۇس ئەمەسمىز، 32 بىز بىر ئاتىدىن بولغان ئوغۇللار بولۇپ، ئون ئىككى ئاكا-ئۇكا ئىشۇق، بىرى يوقاپ كەتتى، كىچىك ئىنىمىز ھازىر قاناتان زېمىنىدا ئاتىمىزنىڭ بېنىدا قالدى» دېسەك، 33 ھېلىقى كىشى، يەنى شۇ زېمىننىڭ خوجىسى بىزگە مۇنداق دېدى: «مېنىڭ سىلەرنىڭ سەممىي ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىشىم ئۈچۈن، قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ بىرىنى مېنىڭ بېنىمدا قالدۇرۇپ قويۇپ، ئاچ قالغان ئائىلەلەر ئۈچۈن ئاتلىق ئېلىپ كېتىڭلار، 34 ئاندىن كىچىك ئىنىڭلارنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار، سىلەرنىڭ جاسۇس ئەمەس، بەلكى سەممىي ئادەملەر ئىكەنلىكىڭلارنى بىلەلمەيمەن. ئاندىن قېرىنداشلىرىڭلارنى سىلەرگە قايتۇرۇپ بېرىمەن ۋە سىلەر زېمىنىدا سودا-سېتىق قىلساڭلار بولىدۇ» - دېدى. 35 ئەمما شۇنداق بولدىكى، ئۇلار تاغارلىرىنى تۆككەندە، مانا ھەربىرنىڭ پۇلىدىن ئۆز تاغارلىرىدا تۇراتتى! ئۇلار ۋە ئاتىسى ئۆزلىرىنىڭ چىڭگىلىك پۇللىرىنى كۆرگەندە، قورقۇپ قېلىشى. 36 ئاتىسى ياقۇپ ئۇلارغا: - مېنى ئوغلۇمدىن جۇدا قىلىڭلار! يۈسۈپ يوق بولدى، شېنجۇغۇ يوق، ئەمدى بىنايمىنىمۇ ئېلىپ كەتمەيچى بولۇۋاتىمىز! مانا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ بېشىمغا كەلدى! - دېدى. 37 رۇبەن ئاتىسىغا: - ئەگەر مەن بىنايمىنى قېشىمغا قايتۇرۇپ ئېلىپ كەلسەم، مېنىڭ ئىككى ئوغلۇمنى ئۆلتۈرۈۋەتكەن، ئۇنى مېنىڭ قولىمغا تاپشۇرغۇن، مەن ئۇنى قېشىمغا ياندۇرۇپ ئېلىپ كېلىمەن، - دېدى. 38 لېكىن ياقۇپ جاۋاب بېرىپ: - ئوغلۇم سىلەر بىلەن بىللە تۈرەگە چۈشمەيدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ئاتىسى ئۆلۈپ كېتىپ، ئۆز ئۆيى يالغۇز قالدى. مۇبادا يولدا كېتىۋاتقاندا ئۇنىڭغا بەرەر كېلىشمەسلىك كەلسە، سىلەر مەندەك بىر ئاق چاقىلىق ئادەمنى دورە-ئەلەم بىلەن تەختىسارغا چۈشۈرۈپتېسىلەر، - دېدى. (Sheol h7585)

43

ئاچارچىلىق زېمىنى ئىنتايىن ئېغىر باسقانىدى. 2 بۇ سەۋەبتىن ئۇلار مىسىردىن ئېلىپ كەلگەن ئاتلىقنى يەپ تۈگەتكەندە، ئاتىسى ئۇلارغا: - يەنە بېرىپ بىزگە ئازغىنا ئاتلىق ئېلىپ كېلىڭلار، - دېدى. 3 لېكىن يەھۇدا ئۇنىڭغا جاۋابەن: - ھېلىقى كىشى بىزنى قاتتىق تاڭھالاندۇرۇپ: «ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلسە، يۈزۈمنى كۆرمەن دەپ خىيال قىلىۋالار» دېگەن. 4 ئەگەر ئىنىمىز بىز بىلەن بىللە ئەۋەتسەك، بىز بېرىپ ساڭا ئاتلىق ئېلىپ كېلىمىز. 5 ئەمما ئەۋەتسەك ئۇنىڭغا، بىز بارمايمىز؛ چۈنكى ھېلىقى كىشى بىزگە: «ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلسە، يۈزۈمنى كۆرمەن دەپ خىيال قىلىۋالار» دېگەن، - دېدى. 6 ئىسرائىل ئۇلارغا: - سىلەر ئېتىشقا ماڭا شۇنچە يامانلىق قىلىپ ئۆزىڭلارنىڭ: «يەنە بىر ئىنىمىزمۇ بار» دېدىڭلار، - دېدى. 7 ئۇلار جاۋابەن: - ئۆزىڭلار بىزنىڭ ۋە ئائىلىمىزنىڭ ئەھۋالىنى سۇرۇشتۇرۇپ كۆچلەپ: «ئاناڭلار ئېچى ھاياتمۇ؟ يەنە بىر ئىنىڭلار بارمۇ؟» - دەپ سورىدى. بىز ئۇنىڭ شۇ سۇئالىغا يارشا جاۋاب بەردۇق. ئۇنىڭ بىزگە: «ئىنىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار» دەيدىغىنى ئەنەن بىلەن: 8 يەھۇدا ئاتىسى ئىسرائىلغا: - بالىنى مەن بىلەن ئەۋەتكەن، بىز دەرھال قوزغىلىپ يولغا چىقتىق، شۇنداقتا بىز ۋە سەن، بىز ھەم بالىلىرىمىز ئۆلەي، تېرىك قالمىز، 9 مەن ئۇنىڭغا كېيىل بولمەن، سەن ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭدىن ھېساب ئالسىن، ئەگەر مەن ئۇنى سېنىڭ قېشىمغا تامان-ئېسەن ياندۇرۇپ كېلىپ، يۈزۈڭنىڭ ئالدىدا نۇرغۇن مېھمان، پۈتكۈل

قويۇلار، - دەپ بۇيۇدى. 32 خىزمەتكارلار يۈسۈپكە ئايرىم، ئۇلارغا ئايرىم ۋە يۈسۈپ بىلەن بىللە تاماققا كەلگەن مىسىرلىقلارغىمۇ ئايرىم تاماق قويدى، چۈنكى مىسىرلىقلار ئىرانىلار بىلەن بىر داستاندا تاماق يېيىشنى بىرگىنچىلىك دەپ قاراپ، ئۇلار بىلەن بىللە تاماق چەيتتى. 33 يۈسۈپنىڭ قېرىنداشلىرى ئۇنىڭ ئۇدۇلدا، ھەربىرى چوڭ-كىچىك تەرتىپى بويىچە ئولتۇرغۇزۇلدى، چوڭ چوڭلۇقىغا يارىشا، كىچىك كىچىككىگە يارىشا ئولتۇرغۇزۇلدى، ئۇلار بىر-بىرىگە قاراپ ھيران قېلىشتى. 34 يۈسۈپ ئالدىدىكى داستاندىكى تاماقلاردىن ئۇلارغا بۆلۈپ بەردى. ئەمما بىنايىمغا بەرگىنى باشقىلارنىڭكىگە قارىغاندا بەش ھەسسە كۆپ ئىدى. ئۇلار شاراب ئىچىپ، ئۇنىڭ بىلەن خۇش كەيپ قىلىشتى.

44

ئاندىن ئۇ ئۆز تويىنى باشقۇرىدىغان غوجدارغا بۇيرۇپ: - بۇ كىشىلەرنىڭ تاغارلىرىنى ئېلىپ كۆتۈرەلگۈدەك ئاشلىق قاچىلاپ، ھەر بىرىنىڭ پۇلىنى تاغرىنىڭ ئاغزىغا سېلىپ قويغىن، 2 ئاندىن مېنىڭ جاممىنى، يەنى كۆمۈش جامنى ئاشلىقتىن پۇلى بىلەن بىللە ئەڭ كىچىكنىڭ تاغرىنىڭ ئاغزىغا سېلىپ قويغىن، - دېدى. ئۇ ئادەم يۈسۈپنىڭ دېگىنىدەك قىلدى. 3 ئەتىسى تاڭ يورغاندا، ئۇلار ئېشەكلىرى بىلەن بىللە بولغا سېلىپ قويۇلدى. 4 لېكىن ئۇلار شەھەردىن چىقىپ ئانچە ئۇزۇن ماڭمىلا، يۈسۈپ غوجدارغا: - ئورۇڭدىن ئۇر، بۇ ئادەملەرنىڭ كېنىدىن قوغلىغىن، ئۇلارغا يېتىشكىنىگە ئۇلارغا: «ئېشىقا ياخشىلىققا يامانلىق قاپۇردۇڭلار؟» 5 خوجام شۇ [جامدا] شاراب ئىچمەكچى ھەمدە ئۇنىڭدا پال ئاچمىدۇ ئەمەسمۇ؟! مۇنداق قىلغىنلار رەزىللىك قىلغىنلار بولمايدۇ! دېگەن، - دېدى. 6 بۇ ئادەم ئۇلارنىڭ كېنىدىن يېتىشىپ بېرىپ، ئۇلارغا بۇ سۆزلەرنى قىلدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابىدىن: - خوجمىز ئېشىقا مۇنداق گەپ قىلدۇڭمۇ مۇنداق ئىشنى قىلىش كىمىلىرىدىن نېرى بولسۇن! 8 بىز ئەسلىدە تاغارلىرىمىزنىڭ ئاغزىدىن تاپقان پۇلىنىمۇ قاناتان زېمىندىن سىلىنىڭ قاشلىرىغا قاپۇرۇپ بېرىشكە ئەگەشكەندىق. شۇنداق تۇرۇقلۇق قانداقۇ خوجىلىرىنىڭ تويىدىن ئالتۇن-كۈمۈشنى ئوغرىلايدۇ؟ 9 كىمىلىرىنىڭ ئارىسىدا كىمدىن بۇ [جام] تېپىلسا، شۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم بولسۇن، بىزمۇ خوجمىزنىڭ قۇللىرى بولايلى، - دېدى. 10 غوجدار جاۋابىدىن: - ئېيتقان سۆزلىرىڭلاردەك بولسۇن، جام كىمىنىڭ بېنىدىن تېپىلسا، شۇ كىشى قۇلۇم بولۇپ قېلىپ قالسۇن، قالغانلىرىڭلار بىگۇناھ بولسۇن، - دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئادىراپ-تېنەپ، تاغارلىرىنى يەرگە چۈشۈرۈپ، ھەربىرى ئۆز تاغرىنى ئىچىپ بەردى. 12 غوجدار چوڭنىڭكىدىن باشلاپ كىچىكىنىڭكىگە ئاخشۇردى، جام بىنايىمىنىڭ تاغرىدىن تېپىلدى. 13 بۇنى كۆرۈپ ئۇلار كىيىملىرىنى يىرتىشىپ، ھەربىرى ئېشىكىگە قايتىدىن يۈكنى تارتىپ، شەھەرگە قايتتى. 14 شۇنداق قىلىپ يەھۇدا ۋە قېرىنداشلىرى يۈسۈپنىڭ تويىگە كەلدى، ئۇ ئېچتى شۇ يەردە ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۆزلىرىنى يەرگە ئېتىشتى. 15 يۈسۈپ ئۇلارغا: - بۇ سىلەرنىڭ زادى نېمە قىلغىنلار؟ مېنىڭكە ئادەمنىڭ چوقۇم پال ئاچالمايدىغانلىقى بىلەن تىگىلار؟ - دېدى. 16 يەھۇدا جاۋابىدىن: - بىز خوجمىزغا نېمۇ دېيەلمەيمىز؟ نېمە گەپ قىلالايمىز، قانداق قىلىپ ئۆزىمىزنى ئاقىللايمىز؟ خۇدا كەمسىرنىڭ قەبھىلىكىنى ئاشكارا قىلدى. مانا، بىز ۋە قولىدىن جاملىرى تېپىلغان كىشى ھەممىمىز خوجمىزغا قۇل بولىدىغان بولدۇق، - دېدى. 17 لېكىن يۈسۈپ: - مۇنداق قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن! بەلكى جام كىمىنىڭ قولىدىن تېپىلغان بولسا پەقەت شۇ كىشى مېنىڭ قۇلۇم بولىدۇ. لېكىن قالغانلىرىڭلار ئامان-ئېسەن ئانا ئاتاڭلارنىڭ قېشىغا كېتىڭلار، - دېدى. 18 ئاندىن يەھۇدا ئۇنىڭغا يېقىن بېرىپ مۇنداق دېدى: - ئەي خوجام، كەمسىرنىڭ قۇلاق سېلىپ خوجامنىڭ قولىغا بىر ئېغىز گەپ قىلىشقا ئىجازەت بەرگەيلا. غەزەپلىرى

45 يۈسۈپ ئۆز يېنىدا تۇرغانلارنىڭ ئالدىدا ئۆزىنى تۇتالماي: - ھەممە ئادەم ئالدىمدىن چىقىرىۋېتىلسۇن! دەپ ۋارقىرىدى. شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئۆزىنى قېرىنداشلىرىغا ئاشكارا قىلغاندا ئۇنىڭ قېشىدا ھېچكىم بولمىدى. ئۇ قاتتىق يىغلاپ كەتتى، مىسىرلىقلار ئۇنى ئاڭلىدى، پەرىۋىنىڭ ئوردىسىگەلەرمۇ بۇنىڭدىن [تېزلا] خەۋەر تاپتى. 3 يۈسۈپ قېرىنداشلىرىغا: - مەن يۈسۈپ بولمەن! ئانا! ھازىر مېلىمۇ؟ - دەپ سورىدى. ئەمما قېرىنداشلىرى ئۇنىڭغا قاراپ خۇدۇقۇپ كېتىپ، ھېچ جاۋاب بېرەلمەي قالدى. 4 لېكىن يۈسۈپ ئۇلارنى: - قېنى، ماڭا يېقىن كېلىڭلار، دەپ چاقىردى. ئۇلار يېقىن كەلدى، ئۇ يەنە: - مەن سىلەرنىڭ ئىنىڭلار، يەنى سىلەر مىسىرغا سېتىۋەتكەن يۈسۈپ بولمەن. 5 ئەمدى مېنى مۇشۇ يەرگە سېتىۋەتكىنلار ئۈچۈن ئازابلاڭلار، ئۇزۇڭلارنى ئەيىبە بۇيرۇماڭلار، چۈنكى خۇدا ئادەملەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن مېنى سىلەردىن بۇرۇن بۇ يەرگە ئەۋەتتى. 6 چۈنكى ھازىر زېمىندىكى ئاچارچىلىققا ئىككى يىل بولدى، لېكىن ئېچى يەنە بەش يىلغىچە ھېچ تېرىلغۇمۇ بولمايدۇ، ئورمۇمۇ

بولمايدۇ. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرگە دۇنيادا بىر قالدنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، ئۇلۇغ بىر ئىجتىلىق كۆرسىتىپ، سىلەرنىڭ تىرىك قۇتۇلۇشۇڭلار ئۈچۈن خۇدا مېنى سىلەردىن بۇرۇن بۇ يەرگە ئەۋەتتى. 8 شۇنداق بولغانىكەن، مېنى مۇشۇ يەرگە ئەۋەتكۈچى سىلەر ئەمەس، بەلكى خۇدادۇر. ئۇ مېنى پرەۋىڭگە ئاتىنىڭ ئورنىدا قىلىپ، ئۇنىڭ پۈتكۈل تۈپىگە خوجا قىلىپ تىكلەپ، پۈتكۈل زېمىنغا باش ۋەزىر قىلىپ قويدى. 9 ئەمدى تېزدىن ئاتامنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: - سېنىڭ ئوغلۇڭ يۈسۈپ: «خۇدا مېنى پۈتكۈل مىسىرغا خوجا قىلىپ قويدى. سەن ھايات قىلماي، مېنىڭ قېشىمغا كىلگن» 10 سەن گوشەن يۇرتىدا تۇرسەن، شۇنىڭ بىلەن سەن ئوزۇڭ، ئوغۇللىرىڭ، نەۋرىلىرىڭ، قولىرىڭ، كالىرىڭ ۋە ھەممە ئەللىقلارنىڭ بىلەن ماكا يېقىن تۇرسىلەر. 11 ئوزۇڭ، ئاتلىڭ ۋە ھەممە ئەللىقلارنىڭ ئىسمى نامراتلىق بېسىۋالسا دەپ مەن سېنى شۇ يەردە باقمەن؛ چۈنكى يەنە بەش يىل ئاچارچىلىق باردۇر»، دېدى، - دەڭلار. 12 مانا سىلەرنىڭ كۆزلىرىڭلار ۋە ئىتىم بىنيامىنىڭ كۆزلىرى سىلەرگە گەپ قىلىۋاتقان مېنىڭ ئۆز ئاغزىم ئىكەنلىكىنى كۆرۈۋاتىدۇ. 13 ئاتامغا مېنىڭ مىسىردىكى بۇ بارلىق شان-شەرىپ ھەمدە سىلەرنىڭ بارلىق كۆرگىنىڭلار توغرىسىدا ئېيتىپ، ئاتامنى تېزدىن بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىڭلار، - دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۈزى بىنيامىغا ئېتىپ ئۇنىڭ بوينىغا كىرە سېلىپ يىغلاپ كەتتى، بىنيامىمۇ ئۇنىڭ بوينىغا يۈلىنىپ يىغلىدى. 15 ئاندىن يۈسۈپ بارلىق قېرىنداشلىرىنى سۆيۈپ، ئۇلارنى بىر-بىرلەپ قۇچاقلاپ يىغلىدى. ئاندىن قېرىنداشلىرى ئۇنىڭ بىلەن پاراڭلاشتى. 16 يۈسۈپنىڭ قېرىنداشلىرى كەلدى، دېگەن خەۋەر پرەۋىنىڭ ئوردىسىغا يەتكۈزۈلدى؛ بۇ پرەۋىن ۋە خىزمەتكارلىرىنىڭ نەزىرىدە قۇتۇلۇش بولدى. 17 پرەۋىن يۈسۈپكە: - قېرىنداشلىرىڭغا: «سىلەر ئەمدى مۇنداق قىلىڭلار، ئۇلارنىڭلارغا يۈك ئارتىپ، قاناتان زېمىنغا بېرىپ، 18 ئاناڭلار ۋە جەمەتلىرىنى ئېلىپ مېنىڭ قېشىمغا كېلىڭلار؛ مەن مىسىر زېمىنىدىن ئەڭ ئېسىل يەرلەرنى سىلەرگە بېرى، سىلەر بۇ زېمىندىن چىققان نازۇ-ئېچىمەتلەردىن يەيسىلەر» - دېگەن. 19 ساڭا بولغان ئەمرىم شۇكى، سەن ئۇلارغا: «بىللىرىڭلار ۋە ئاباللىرىڭلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدىن ھارۋىلارنى ئېلىپ بېرىڭلار. شۇنىڭدەك ئاناڭلارنىمۇ بۇ يەرگە يەتكۈزۈپ كېلىڭلار. 20 پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدىن ئەڭ ئېسىل جايلار سىلەرنىڭكى بولغاچقا، ئۆز سەمىراجىلارنىڭلارغا كاربىڭلار بولىسۇن» دەپ بۇيرۇدى، - دېدى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى شۇنداق قىلدى؛ يۈسۈپ پرەۋىنىڭ بۇيرۇقى بويىچە ئۇلارغا ھارۋىلارنى بېرىپ، يولى ئۇچۇنمۇ ئوزۇن بەردى. 22 ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە بىر قۇر كىيىم بەردى؛ لېكىن بىنيامىغا بولسا ئۇ ئۈچ يۈز كۆمۈش تەڭگە، بەش قۇر كىيىم بەردى. 23 ئۇ ئاتىسىغىمۇ شۇ ھەدىيەلەرنى؛ يەنى مىسىرنىڭ ئېسىل مەھسۇلاتلىرى ئارتىلغان ئون ماڭاگى ئېشەك ھەمدە ئاشلىق، نان ۋە ئاتىسىغا يول تەييارلىقى ئارتىلغان ئون مادا ئېشەكنى ئەۋەتتى. 24 ئاندىن ئۇ قېرىنداشلىرىنى يولغا سېلىپ، ئۇلارغا: - يولدا جېدەلەشمەڭلار، دەپ چىكىلدى. ئۇلار يولغا راۋان بولدى. 25 ئۇلار مىسىردىن چىقىپ، قاناتان زېمىنىغا ئاتىسى ياقۇپنىڭ قېشىغا بېرىپ، 26 ئۇنىڭغا يۈسۈپ ئۆزلىرىگە ئېيتقان كەپلەرنى يەتكۈزۈپ: «يۈسۈپ تېخى ھايات ئىكەن! ئۇ پۈتكۈل مىسىر زېمىنغا باش ۋەزىر ئىكەن!» دېدى. ئەمما ئۇلارغا ئىشەنمەي، يۈرىكى قېتىپ ھوشىدىن كېتەي دەپ قالدى. 27 لېكىن ئۇلار يۈسۈپنىڭ ئۆزلىرىگە ئېيتقان بارلىق سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا دېگەندە، شۇنداقلا يۈسۈپنىڭ تۈزى ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتكەن ھارۋىلارنىمۇ كۆرگەندە، ئۇلارنىڭ ئاتىسى ياقۇپنىڭ رۇھىغا جان كىردى. 28 ئىسرائىل شۇنىڭ بىلەن: - ئەمدى ئارىمىم يوق! ئوغلۇم يۈسۈپ تېخى ھاياتمۇ! مەن تولىمەستە بېرىپ تۇرى كۆرۈۋالاي، - دېدى.

شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل بارلىق ئەللىقلارنى ئېلىپ يولغا چىقىپ، بەنەرشىباغا كەلدى. ئۇ شۇ يەردە ئاتىسى ئىسھاقنىڭ خۇداسىغا قۇربانلىقلارنى سۇندى. 2 كېچىسى خۇدا ئالامەت كۆرۈنۈشلەردە ئىسرائىلغا: - ياقۇپ، ياقۇپ! دېدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مانا مەن! - دېدى. 3 ئۆ: - ئاناڭنىڭ تەڭرىسى بولغان خۇدا مەندۇرمەن. سەن مىسىرغا بېرىشتىن قورققىن، چۈنكى مەن سېنى شۇ يەردە ئۇلۇغ بىر قۇرۇم قىلىمەن. 4 مەن سېنىڭ بىلەن مىسىرغا بىللە بارمەن ۋە مەن ئۆزۈم جەزمەن يەنە سېنى شۇ يەردىن ياندۇرۇپ كېلىمەن. يۈسۈپ ئۆز قولى بىلەن سېنىڭ كۆزۈڭنى يۇمىدۇرىدۇ، - دېدى. 5 ئاندىن ياقۇپ بەنەرشىبادىن يولغا چىقتى؛ ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئاتىسى ياقۇپ ۋە ئۇلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى پرەۋىن ئېقى ئېچىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن ھارۋىلارغا ئولتۇرغۇزۇپ، 6 چاربايلىرى بىلەن قاناتان زېمىنىدا تاپقان ئەللىقلارنى ئېلىپ ماڭدى. بۇ تەرىقىدە ياقۇپ بىلەن بارلىق ئەۋلادلىرى مىسىرغا كەلدى؛ ئوغۇللىرى، ئوغۇل ئەۋرىلىرى، قىزلىرى، قىز ئەۋرىلىرىنى يىغىپ، نەسلىلىرىنىڭ ھەممىسى تۈزى بىلەن بىللە ئېلىپ مىسىرغا كەلدى. 8 ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى، يەنى ياقۇپنىڭ مىسىرغا كىلگەن ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: - ياقۇپنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن، 9 رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى ھانوخ، پالۇ، ھەزرون بىلەن كارى. 10 شىمشۆننىڭ ئوغۇللىرى: - يەمۇئەل، يامىن، ئوخاد، ياقىن، زوھار ۋە قاناتانى ئايالدىن بولغان ساتۇل. 11 لاۋىنىڭ ئوغۇللىرى: - گەرشون، كوھات ۋە مەرى. 12 يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى: - ئەر، ئونان، شىلاھ، پەرەز ۋە زەراھ. ئەمما ئەر ۋە ئونان قاناتاننىڭ زېمىنىدا ئۆلۈپ كەتكەندى. پەرەزنىڭ ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن ھامۇلالار ئىدى. 13 ئىسساكارنىڭ ئوغۇللىرى: - تولا، پۇتاه، يوب ۋە شەرون. 14 زېۋۇلۇننىڭ ئوغۇللىرى: - سەرەد، ئېلۇ ۋە جاھىيەل. 15 بۇلار لېياھنىڭ ياقۇپقا دادان-ئامامدا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى ئىدى؛ ئۇ يەنە قىزى دىناھنى تۇغۇپ بەردى. بۇنىڭ ئوغۇل-قىز پەرەزەتلەرنى جەمئىي بولۇپ ئونمۇ ئۈچ جان ئىدى. 16 گادنىڭ ئوغۇللىرى: - زىفىئون، ھاگگى، شۇنى، ئەزبون، ئېرى، ئارودى ۋە ئارئەل. 17 ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: - يىنناھ، يىشۋاھ، يىشۋى ۋە بېرىياھ. ئۇلارنىڭ سىڭلىسى سېراھ ئىدى، بېرىياھنىڭ ئوغۇللىرى ھەبەر ۋە ماكىئەل ئىدى. 18 بۇلار بولسا لابان قىزى لېياھقا دېدەك بولۇشقا بەرگەن زېلپھانىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇللىرى بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە جان ئىدى. 19 ياقۇپنىڭ ئايالى راحىلنىڭ ئوغۇللىرى يۈسۈپ ۋە بىنيامىن. 20 يۈسۈپكە مىسىر زېمىنىدا تۈرەلگەن ئوغۇللىرى ماناسسە ۋە ئەفراتىم؛ بۇلارنى ئوندىكى كاهىن پوتفىراھنىڭ قىزى ئاسنات تۇغۇپ بەردى. 21 بىنيامىنىڭ ئوغۇللىرى: - بېلاھ، بەكەر، ئاشىبەل، گېرا، ئانامان، ئېھى، روش، مۇپىم، ھۇپىم ۋە ئارد. 22 بۇلار راحىلنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت جان ئىدى. 23 داننىڭ ئوغلى: - ھۇشم. 24 ئافائىلنىڭ ئوغۇللىرى: - باھزىئەل، گۇنى، بەزەر ۋە شىلەم. 25 بۇلار لابان قىزى راحىلگە دېدەك بولۇشقا بەرگەن بېلپھانىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي يەتتە جان ئىدى. 26 ياقۇپنىڭ كېلىنلىرىدىن باشقا، ياقۇپنىڭ پۇشىتىدىن بولغان، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە مىسىرغا كەلگەنلەر جەمئىي ئاتمىش ئالتە جان ئىدى. 27 يۈسۈپنىڭ مىسىردا تۇرغان ئوغۇللىرى ئىككى ئىدى. ياقۇپنىڭ جەمەتىدىن بولۇپ، مىسىرغا كەلگەنلەر جەمئىي بەتشمىش جان ئىدى. 28 ياقۇپ يۈسۈپتىن كۆرسەتمە ئېلىپ، ئۆزلىرىنى گوشەنگە باشلاپ بېرىشقا بەھۇدانى يۈسۈپنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار گوشەن يۇرتىغا كېلىپ چۈشتى. 29 يۈسۈپ ئۆزىنىڭ ۋەزىرلىك ھارۋىسىنى قاتتۇرۇپ، ئاتىسى ئىسرائىلنىڭ داغدا گوشەنگە چىقتى. ئۇ

تۇزى ئۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىپ ئاتىسىغا تۇزى ئېتىپ بويىغا گىرە سېلىپ قۇچاقلاپ، تۇزىدىن تۇزۇن يىغىلدى. 30 ئىسرائىل يۇسۇپكە: مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى كۆرۈپ، تېرىك نېكەتلىكىڭنى بىلدىم؛ ئەمدى ئۆلەيمۇ ئارمىم يوق، - دېدى. 31 ئاندىن يۇسۇپ قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيدىكىلىرىگە مۇنداق دېدى: - مەن ھازىر چىقىپ پەرۋەنگە خەۋەر بېرىپ: «قانائان زېمىنىدا ئولتۇرغان قېرىنداشلىرىم، شۇنداقلا ئاتامنىڭ ئۆيدىكىلىرى قېشىمغا كەلدى، 32 بۇ ئادەملەر پادىچىلار بولۇپ، مال بېقىش بىلەن شۇغۇللىنىپ كەلگەن، قوي-كالىلىرى، شۇنداقلا بارلىق مال-مۈلۈكلەرنى ئېلىپ كەلدى» دەپ ئېيتتى. 33 شۇنداق بولدى، پەرۋان سەلەرنى چاقىردۇ، شۇ چاغدا ئۇ سەلەردىن: «نېمە ئوقتىڭلار بار؟» دەپ سورىسا، 34 سەلەر جاۋاب بېرىپ: - كەملىرى كىچىكىمىزدىن تارتىپ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش پادا بېقىپ كەلگەنمىز، دەڭلار. شۇنداق دېسەڭلار گوشەن يۇرتىدا ئولتۇرۇپ قالسىلەر، چۈنكى پادىچىلارنىڭ ھەممىسى مىسىرلىقلار ئارىسىدا كۆزگە ئىلىنمايدۇ.

47

يۇسۇپ پەرۋەنگە قېشىغا كېلىپ: - ئاتام بىلەن قېرىنداشلىرىم قوي-كالىلىرى، شۇنداقلا ھەممە مال-مۈلۈكلەرنى بىللە ئېلىپ قانائان زېمىنىدىن كەلدى. مانا، ئۇلار ھازىر گوشەن يۇرتىغا چۈشتى، دەپ خەۋەر بېرىپ، 2 قېرىنداشلىرىنىڭ ئىچىدىن بەشەيلەن ئېلىپ، پەرۋەنگە ئالدىغا ھازىر قىلدى. 3 پەرۋەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن: - نېمە ئوقتىڭلار بار، دەپ سورىۋىدى، ئۇلار پەرۋەنگە جاۋاب بېرىپ: - كەملىرى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش مال باقتۇچىلارمىز، - دېدى. 4 ئاندىن ئۇلار پەرۋەنگە ئىلتىماس قىلىپ: - قانائان زېمىنىدا قاتتىق قەھەتچىلىك بولغاچقا، كەملىرىنىڭ قويلرىمىزنى باقىدىغانغا يايلاققۇ يوق، شۇڭا بۇ زېمىندا مۇساپىر بولۇپ تۇرۇشقا كەلدۇق، جانابلىرىدىن تەلەپ قىلىمىزكى، كەملىرىنىڭ گوشەن يۇرتىدا تۇرۇشىغا ئىجازەت بەرگىلە، - دېدى. 5 پەرۋەن يۇسۇپكە: - ئاتاڭ ۋە قېرىنداشلىرىڭ قېشىڭغا كەلدى، 6 مانا مىسىر زېمىنى سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇپتۇ، ئاتاڭ ۋە قېرىنداشلىرىڭنى زېمىنىڭ ئەڭ ئېسىل يېرىدە ئولتۇرغۇزغىن؛ ئۇلار گوشەن يۇرتىدا ماكان قىلسۇن. شۇنىڭدەك، ئەگەر سەن ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى قاتتىق كىشىلەرنى بىلەن، بۇلارنى مېنىڭ چارپايلىرىمغا نازارەتچى قىلغىن، - دېدى. 7 كېيىن، يۇسۇپ ئاتىسى ياقۇبنى ئېلىپ، پەرۋەنگە ئالدىغا ھازىر قىلدى؛ ياقۇب پەرۋەنگە بەخت-بەرىكەت تىلدى. 8 ئاندىن پەرۋەن ياقۇب: - ئۆمرۈڭنىڭ يىل-كۈنلىرى نەچچە يەتتى؟ - دەپ سورىدى. 9 ياقۇب پەرۋەنگە جاۋاب بېرىپ: - مۇساپىرلىق سەپىرىم كۈنلىرى بىر يۈز تۆمۈز يىلغا يەتتى؛ ئۆمرۈمنىڭ كۈنلىرى ئاز ھەم جاپا-مۇشەققەتلىك بولۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مۇساپىرلىق تۆمۈر سەپىرىنىڭ كۈنلىرىگە ئېغىر يەتمىدى، - دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ياقۇب پەرۋەنگە بەخت-بەرىكەت تەلەپ، ئاندىن چىقىپ كەتتى. 11 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئاتىسى بىلەن قېرىنداشلىرىنى مىسىر زېمىنىدا ئولتۇراقلاشتۇرۇپ قويدى، پەرۋەننىڭ بۇيرۇقىدەك ئۇلارغا زېمىنىڭ ئەڭ ئېسىل يېرىدىن، يەنى رامسەس دېگەن يۇرتتىن تەۋەلىك بەردى. 12 يۇسۇپ ئاتىسى، قېرىنداشلىرى، شۇنداقلا ئاتىسىنىڭ ھەممە ئۆيدىكىلىرىنى بالا-چاقىلىرىنىڭ سانىرىغا قاراپ ئاشلىق بىلەن تەمىنلەپ باقتى. 13 ئەمما ئاچارچىلىق قاتتىق ئېغىر بولغاچقا، زېمىنىڭ ھېچ يېرىدە ئوزۇق-تۈلۈك ئېلىنمىدى؛ مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىنى ئاچارچىلىقتىن خارايللىشىپ كەتتى. 14 يۇسۇپ ئاشلىق سېتىپ مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىنىدىكى بارلىق پۇلنى يىغۋالدى. ئاندىن يۇسۇپ پۇلنى پەرۋەننىڭ ئوردىسىغا يەتكۈزۈپ بەردى. 15 ئەمما مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىنىدىكى پۇل تۈگەپ كەتكەندە مىسىرلىقلارنىڭ ھەممىسى يۇسۇپنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - بىزگە نان

بەرگىلە! پۇل تۈگەپ كەتكەن ئۆزۈم ئۆلۈمۈم؟ - دېدى. 16 يۇسۇپ جاۋابەن: - پۇلۇڭلار قالغان بولسا، چارپايلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىپ بەرسەڭلار، مەن ماللىرىڭلارغا ئوزۇق-تۈلۈك تېگىشىپ بېرىمەن، - دېدى. 17 يۇسۇپ بىلەن ئۇلار چارپايلىرىنى يۇسۇپنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلگىلى تۇردى؛ يۇسۇپ ئۇلارنىڭ ئاتىلىرى، قوي پادىلىرى، كالا پادىلىرى ۋە ئېشەكلىرىنىڭ ئورنىغا ئوزۇق-تۈلۈك بەردى، شۇ يىلى ماللىرىنىڭ ئورنىغا ئوزۇق-تۈلۈك بېرىپ باقتى. 18 ئۇ يىلى ئاياغلىشىپ، ئۇلار ئىككىنچى يىلى ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ مال پادىلىرىمىز بولسا خوجىمىزنىڭ ئىككىدە، خوجىمىزنىڭ ئالدىدا تەنلىرىمىز بىلەن يېرىمىزنى باشقا ھېچنەرسە قالدى. 19 ئېشىقا كۆز ئالدىلىرىدا بىز ھەم يېرىمىزنى ئۆلۈپ كەتسۇن؟ ئەمدى سىلى تۆتمىز ۋە يېرىمىزنى ئوزۇق-تۈلۈككە تېگىشىپ ئېلىۋالغايلىق؛ تۆتمىز ۋە يېرىمىزنى پەرۋەننىڭ بولۇپ، ئۇنىڭغا قول بولايلى. بىز ئۆلۈپ كەتسە، تېرىك تۇرۇشىمىز، يېرىمىزنى مۇيران بولماسلىقى ئۈچۈن بىزگە ئوزۇق-تۈلۈك بەرگىلە، دېدى. 20 بۇ تەرىقىدە يۇسۇپ مىسىرنىڭ پۈتكۈل تېرىلغۇ يېرىنى پەرۋەن ئۈچۈن سېتىۋالدى؛ چۈنكى ئاچارچىلىق قاتتىق بولغاچقا، مىسىرلىقلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئېتىزىنى سېتىپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن يېرىمىزنى پەرۋەننىڭ بولۇپ قالدى. 21 يۇسۇپ خەلقى مىسىرنىڭ بۇ چېتىدىن بەنە بىر چېتىگىچە ھەرقايسى شەھەرلەرگە كۆچۈردى. 22 پەقەت كاسنانىڭ يېرىنى ئۇ ئالدى؛ چۈنكى كاسنانغا پەرۋەن تەرىپىدىن ئالاھىدە تەمىنات بېرىلگەچكە، ئۇلار پەرۋەن تەرىپىدىن تەمىنلەنگەن ئولاشنى بەپ، ئۆز بەرلىرىنى ساتمايدى. 23 يۇسۇپ خەلقى: - مانا، مەن بۈگۈن ئوزۇقلار بىلەن يەرلىرىڭلارنى پەرۋەن ئۈچۈن سېتىۋالدىم. مانا سەلەرگە ئوزۇق! ئەمدى يەر تېرىڭلار. 24 ئەمدى شۇنداق قىلىسلىرىكى، چىققان ھوسۇلدىن بەشتىن بىرىنى پەرۋەنگە بېرىپ، قالغان تۆت قىسمىنى ئوزۇقلارغا ئېلىپ قېلىڭلار، ئۇ ئوزۇقلۇق ھەمدە ئوزۇقلارغا، جۈملىدىن ئۆيۈڭلەرگە ۋە كىچىك بالىلىرىڭلارغا ئوزۇق بولسۇن، - دېدى. 25 ئۇلار جاۋابەن: - سىلى جېنىمىزنى قۇتقۇزدىڭلار. خوجىمىزنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولساقلا، پەرۋەننىڭ قۇللىرى بولۇپ تۇرايلى، - دېدى. 26 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ: - «ھوسۇلنىڭ بەشتىن بىرىنى پەرۋەنگە بېرىلسۇن» دەپ بۇ ئىشنى بۈگۈنگە قەدەر مىسىر زېمىنى ئۈچۈن قانۇن بەلگىلەپ قىلدى، پەقەت كاسنانىڭ يېرىلا يۇسۇپنىڭ سىرتىدا بولۇپ، پەرۋەنگە تەۋە بولدى. 27 ئىسرائىل مىسىر زېمىنىدا، گوشەن ئۆلكىسىدە ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار شۇ جايدا يەر-زېمىنلىك بولۇپ، ئاۋۇپ، تولىمۇ كۆپەيدى. 28 ياقۇب مىسىر زېمىنىدا ئون يەتتە يىل تۆمۈر كوردى؛ يۇسۇپ بىلەن ياقۇبنىڭ تۆمۈر كۈنلىرى بىر يۈز قىرىق يەتتە يىلغا يەتتى. 29 ئىسرائىلنىڭ كۈنلىرى سەرتاقتا يېقىنلاشقاندا، ئوغلى يۇسۇپنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭغا: - ئەگەر نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، قولىڭنى يومانىڭ ئاستىغا قويۇپ، ماڭا شاپاتەت ۋە ساداقەتلىكنى كۆرسىتىپ، مېنى مىسىردا دەپنە قىلىپ، 30 بەلكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىم بىلەن ياتىدىغان ۋاقتىمدا مېنى مىسىردىن ئېلىپ كېتىپ، ئۇلارنىڭ گورمىسىغا دەپنە قىلغىن، دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مەن ئېيتقىنىڭدەك قىلاي، - دېدى. 31 ياقۇب ئۇنىڭغا: - ماڭا قەسەم قىلىپ بەرگىن، - دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ بەردى؛ ئاندىن ئىسرائىل كارۋانىنىڭ باش تەرىپىدە سەجدە قىلدى.

48

بۇ ئىشلاردىن كېيىن بىرىسى يۇسۇپكە: - مانا ئاتاڭ كېسەل بولۇپ قاپتۇ، دەپ خەۋەر بەردى. ئۇ ئىككى ئوغلى ماناسسە بىلەن ئەفرائىم بىللە ئېلىپ باردى. 2 بىرى ياقۇبقا: - مانا ئوغۇلۇڭ يۇسۇپ قېشىغا كېلىۋاتىدۇ، دەپ خەۋەر بەردى، ئىسرائىل كۆچۈپ قويۇپ كارۋانغا ئولتۇردى. 3

ياقۇپ يۈسۈپكە: - ھەممىگە قانداق تەكۈرى ماڭا قاناتان زېمىندىكى ئۆز دېگەن جايدا ئايان بولۇپ، مېنى بەرىكەتلىك 4 ماڭا: مانا، مەن سېنىڭ نەسلىڭنى كۆرەيتىپ، سېنى ئىنتايىن زور ئاۋۇتتەن، سەندىن بىر تۈركۈم خەلق چىقىرىمەن، بۇ زېمىننى سەندىن كېيىنكى نەسلىگە ئەبەدىي مەراس قىلىپ بېرىمەن، دەپ ئېيتقانىدى. 5 ئەمدى مەن مىسىرغا كېلىشەن ئىلگىرى ساڭا مىسىر زېمىنىدا تۇرغان ئىككى ئوغۇلنىڭ ھېسابلىنىدۇ، ئەفراتقا بىلەن ماناسسەھ بولسا، خۇددى رۇبەن بىلەن شېمىئونغا ئوخشاش، ھەر ئىككىسى مېنىڭ ئوغۇللىرىم بولىدۇ. 6 ئۇلاردىن كېيىن تاپقان بالىلارنىڭ ئۆزۈڭنىڭ بولىدۇ؛ ئۇلار كەلگۈسىدە مەراسقا ئېرىشكەندە ئاڭلىرىنىڭ نامى ئاستىدا بولىدۇ. 7 ماڭا كەلسەك، پاداندىن كېلىۋاتقىنىدا راسھەل قاناتان زېمىنىدا يول ئۈستىدە ئەفراتقا ئاز قالغاندا مېنى تاشلاپ ئۆلۈپ كەتتى. مەن ئۇنى شۇ يەردە، يەنى ئەفراتقا (يەنى بەيت-لەھەمگە) باردىغان يولدا دەپنە قىلدىم، - دېدى. 8 ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپنىڭ ئوغۇللىرىغا قاراپ: - بۇلار كىمدۇر، - دەپ سوردى. 9 يۈسۈپ ئاتىسىغا جاۋابەن: - بۇلار بولسا خۇدا ماڭا بۇ يەردە بەرىكەن ئوغۇللىرىمىدۇر، - دېدى. ئۇ: - ئۇلارنى ئالدىغا يېقىن كەلتۈرگەن، مەن ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت تېلەي، - دېدى. 10 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ كۈزلىرى قېرىلىدىغان غۇۋاللىقنىڭ [ياخشى] كۆرەلمەيتتى. شۇڭا يۈسۈپ ئۇلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىنراق كەلتۈردى، ئۇ ئۇلارنى سۆيۈپ قۇچالدى. 11 ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپكە: - مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى كۆرەلمەيمەن دەپ ھېچ ئويلىمىغاندىم، لېكىن خۇدا مېنى سېنىڭ بالىلىرىڭنىمۇ كۆرۈشكە تېنىپ قىلدى، - دېدى. 12 يۈسۈپ بالىلارنى [ياقۇپنىڭ] تەزىرىنىڭ ئارىلىقىدىن ئېلىپ، يۈزىنى بەرگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلدى. 13 ئاندىن يۈسۈپ بۇ ئىككىلەرنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا يېقىن ئېلىپ كېلىپ، ئەفراتنى ئوڭ قولى بىلەن تۇتۇپ ئىسرائىلنىڭ سول قولىغا ئۇدۇللاپ تۇرغۇزدى، ماناسسەھنى سول قولى بىلەن تۇتۇپ ئىسرائىلنىڭ ئوڭ قولىغا ئۇدۇللاپ تۇرغۇزدى. 14 لېكىن ئىسرائىل ئوڭ قولىنى تۇتۇپ، كەنجى بالىسى ئەفراتنىڭ يېشىغا قويدى، سول قولىنى ماناسسەھنىڭ يېشىغا قويدى. ماناسسەھ تۇنجىسى بولسىمۇ، ئۇ ئىككى قولىنى قاچىلاپ تۇتۇپ شۇنداق قويدى. 15 ئۇ يۈسۈپكە بەخت-بەرىكەت تېلەپ: - ئانىلىرىم ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق خۇدا دەپ بىلىپ يۈزى ئالدىدا ماڭغان، مېنى پۈتكۈل تۈمۈمدە بۇ كۈنگىچە پادىچىدەك يېتەكلەپ بېقىپ كەلگەن خۇدا، 16 ماڭا ھەممە مەمت بولۇپ مېنى ھەممە بالا-قازادىن قۇتقۇزغان پەرىشتە بۇ ئىككى ئوغۇلنى بەرىكەتلىسۇن، ئۇلار مېنىڭ ئىسمىم ۋە ئاتىلىرىم بولغان ئىبراھىم ۋە ئىسھاقنىڭ ئىسمىم بىلەن ئاتىلىپ، يەر يۈزىدە كۆپ ئاۋۇغاي! - دېدى. 17 يۈسۈپ ئاتىسىنىڭ ئوڭ قولىنى ئەفراتنىڭ يېشىغا قويغىنىنى كۆرۈپ كۆڭلىدە خاپا بولدى، شۇڭا ئۇ ئاتىسىنىڭ قولىنى تۇتۇپ، ئەفراتنىڭ يېشىدىن ئېلىپ ماناسسەھنىڭ يېشىغا يۈتكەمەكچى بولۇپ، 18 ئاتىسىغا: - ئەي ئاتا، بۇنداق قىلىشغىن، چۈنكى مانا، تۇنجىسى يۈدۇر، ئوڭ قولىڭنى ئۇنىڭ يېشىغا قويغىن! - دېدى. 19 لېكىن ئاتىسى رەت قىلىپ: - بىلىمەن، ئۇ ئوغۇل، بىلىمەن؛ ئۇنىڭغۇ بىر قۇم چىقىپ، ئۆزىمۇ ئۇلۇغ بولىدۇ، ئەمما دەرىھەققەت ئۇنىڭ ئىسمى ئۇنىڭ ئىسمىم ئۇلۇغ بولىدۇ، ئۇنىڭ نەسلىدىن ناھايىتى كۆپ قۇملار بەيدا بولىدۇ، - دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنى ئۇ بۇ ئىككىسىنى بەرىكەتلىدى: - كەلگۈسىدە ئىسرائىللىقلار بەخت-بەرىكەت تىلىگەندە: «خۇدا سېنى ئەفراتقا بىلەن ماناسسەھدەك ئۇلۇغ قىلسۇن!» دەيدىغان بولىدۇ، دەپ. بۇ تەرىقدە ئۇ ئەفراتنى ماناسسەھتىن ئۆستۈپ قويدى. 21 ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپكە يەنە: - مانا، مەن تۆلمەن، لېكىن خۇدا سىلەر بىلەن بىللە بولۇپ، سىلەرنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ زېمىنىغا قايتۇرۇپ بارىدۇ. 22 مەن ساڭا

49

ئاندىن ياقۇپ ئوغۇللىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - [ھەممىڭلار] جەم بولۇڭلار، مەن سىلەرگە كېيىنكى كۈنلەردە سىلەر بولۇدىغان ئىشلارنى ئېيتىپ بېرەي: - 2 يىغىلىپ كېلىپ ئاڭلاڭلار، ئۇ ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى؛ ئاناڭلار ئىسرائىلغا قۇلاق سېلىڭلار. 3 ئەي رۇبەن، سەن مېنىڭ تۇنجى ئوغۇلۇمىم، كۈچ-قۇدرەتتە ئالدى ئىدىڭ، 4 لېكىن قايناپ تېشىپ چۈشكەن سۇدەك، ئەمدى ئالدى بولماسىمەن، سەن ئاتاڭنىڭ كۆرپىسىگە چىقىڭ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى بولغىنىڭ! ئۇ مېنىڭ كۆرپەمنىڭ ئۈستىگە چىقتى! 5 شېمىئون بىلەن لاۋى قېرىنداشلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ قىلىچلىرى زوراۋانلىقنىڭ قوراللىرىدۇر! 6 ئاھ جېنىم، ئۇلارنىڭ مەسلىھىتىگە كىرمىگەن! ئۇ ئۆزىم، ئۇلارنىڭ جامائىتى بىلەن چىتىلىپ قالغاي! چۈنكى ئۇلار ئاچچىدا ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈپ، ئۆز بېشىمچىلىق قىلىپ بۇقلارنىڭ يېپىنى كەستى. 7 ئۇلارنىڭ ئاچچىقى ئەشەددى بولغاچقا ئەنەكە قالسۇن! غەزەپمۇ رەھىمسىز بولغاچقا ئەنەكە قالسۇن! مەن ئۇلارنى ياقۇپنىڭ ئىچىدە تارقىتىۋېتىمەن، ئىسرائىلنىڭ ئىچىدە ئۇلارنى چىچىۋېتىمەن. 8 ئەي يەھۇدا! سېنى بولسا قېرىنداشلىرىڭ تەرىپلەر، قولۇڭ دۈشمەنلىرىڭنىڭ گەجگىسىنى باسار. ئاتاڭنىڭ ئوغۇللىرى ساڭا باش تۇرار، 9 يەھۇدا ياش بىر شىردۇر، ئەي ئوغۇلۇم، سەن ئۇنى تۇتۇپ چىقىڭ، ئۇ شىردەك [ئۇنىڭ يېنىدا] چۆكۈپ سوزۇلۇپ ياتسا، ياكى چىشى شىردەك پىتۋاسلا، كىممۇ ئۇنى قوزغاشقا پىتتار! 10 شاھانە ھاسا يەھۇدادىن كېتىپ قالمايدۇ، يەھۇدانىڭ بۇشىدىن قانۇن چىقارغۇچى كۆسۈمەيدۇ، تاكى شۇ ھوقۇق ئىگىسى كەلگۈچە كۈتدۇ، كەلگەندە، جاھان خەلقىنى ئۇنىڭغا ئەتتەت قىلدۇ. 11 ئۇ تەخىبىنى ئۆزۈم تېلغا، ئېشەك بالىسىنى سورتۇق ئۆزۈم تېلغا غاڭلاپ قويبار. ئۇ لىياسىنى شارابا يۇيۇپ، تونىنى ئۆزۈم شەرىتدە يۇيار. 12 ئۇنىڭ كۈزلىرى شارابىن قىزىپ كېتەر، چىشلىرى سۈت ئىچكىدىن ئايپاق تۇرار. 13 زەھۈلۈن دېگۈز بويىنى ماكان قىلار، ماكانى كېمىلەرنىڭ پاناھىگاي بولار، يەر-زېمىننى زىدوئىچە يېتىپ بارار. 14 ئىسساكار بەستىلىك بەردەم بىر ئېشەكتۇر، ئۇ ئىككى قوتان ئارىسىدا ياتقاندۇر؛ 15 ئۇ ئارامگاھنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىگە قاراپ، زېمىنىنىڭ ئېسىللىقىنى كۆرۈپ، يۈك كۆتۈرۈشكە مۇراسىمىنى ئېچىپ، ئالۋانغا ئىشلەيدىغان قۇل بولۇپ قالار. 16 دان ئىسرائىل قەبىلىلەردىن بىرى بولار، ئۆز خەلقىگە ھۆكۈم چىقارار. 17 دان يول ئۈستىدىكى يىلان، چىغىر يول ئۈستىدە تۇرغان زەھەرلىك بىر يىلان. ئۇ ئاننىڭ تۇيىقىنى چىقىپ، ئات مىنگۈچى ئارقىغا موللاق ئاتقۇزار. 18 ئۇ پەرزەنتىگە، ئىچكىگە تەلۈرۈپ كۆتۈپ كەلدىم! 19 گادقا بولسا، قاراچىلار قوشۇنى ھۇجۇم قىلار، لېكىن ئۇ تاپىنىنى بېسىپ زەربە بېرەر. 20 ئاشىرنىڭ تامىقىدا زەيۈن مېيى مول بولار، ئۇ شاھلار ئۈچۈن نازۇ-ئېھتەملەرنى تەمىنلەر. 21 ئانفالىدىن چىرايلىق گەپلەر چىقار، ئۇ ئەركىن قويۇۋېتىلگەن مارالدۇر. 22 يۈسۈپ مېۋىلىك دەردەخنىڭ شېخىدۇر، بۇلاقتىڭ يېنىدىكى كۆپ مېۋىلىك شاختەكتۇر، ئۇنىڭ شاخچىلىرى تامدىن ھالقىپ كەتكەندۇر. 23 يا ئاتقۇچىلار ئۇنىڭغا ئازار قىلىپ، ئۇنىڭغا ئوق ئاتتى، ئۇنىڭغا نەپەتەلەندى. 24 ھالېۋى، ئۇنىڭ ئوقيايى مەزمۇت تۇرار، قول-بىلەكلىرى ئەپلىك تۇرغۇزۇلار، شۇ [كۈچ] ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىككىسىنىڭ قوللىرىدىندۇر - (ئىسرائىلنىڭ قورام تېشى، يەنى ئۇنىڭ پادىچىسى ئۇنىڭدىن چىقار!) 25 [ئاشۇ كۈچ] ئاتاڭنىڭ تەكۈسىدىندۇر - (ئۇ ساڭا مەدەت بېرەر!) [يەنى] ھەممىگە قانداق دېدىمۇ - ئۇ سېنى بەرىكەتلەر يۇقىرىدا ئاسماننىڭ

بەرىكەتلىرى بىلەن، تۆۋەندە ياتقان چوڭقۇر سۇلارنىڭ بەرىكەتلىرى بىلەن، ئەمچەك بىلەن بايلىقتۇنۇڭ بەرىكتى بىلەن سېنى بەرىكەتلەر! 26 سېنىڭ ئاتاڭنىڭ تىلگەن بەرىكەتلىرى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ تىلگەن بەرىكەتلىرىدىن زىيادە بولدى، ئۇلار مەڭگۈلۈك تاغ-ئېدىرلارنىڭ چەتلىرىگىچە يەتەر، ئۇلار يۈسۈپنىڭ بېشىغا چۈشەر، يەنى ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئايرىم تۇرغۇچىنىڭ چوققىسىغا تېگەر. 27 قېرىنداشلىرى ئاتىسىنىڭ ئۆلۈپ كەتكىنىنى كۆرگەندە: - ئەمدى يۈسۈپ بىنايەن يەرتۇتۇچ بۇردەكتۇر، ئەتىگەندە تۇتۇقنى يەر، كەچقۇرۇن تۇتۇلجىسىنى تەقسىم قىلار» - دېدى. 28 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى بولۇپ، مەزكۇر سۆزلەر بولسا ئاتىسىنىڭ ئۇلارغا تىلگەن بەرىكەت سۆزلىرىدۇر. ئۇ شۇنىڭ بىلەن ھەربىگە ماس كېلىدىغان بەرىكەت بىلەن ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت تىلدى. 29 ئاندىن ياقۇپ ئۇلارغا مۇنداق تاپىلدى: «مەن ئەمدى ئۆز قۇمۇمنىڭ قېشىغا قوشۇلغەن. سىلەر مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ بېشىدا، ھىتىيلاردىن بولغان ئەفرۇنىڭ ئېتىزلىقىدىكى غارغا دەپنە قىلغۇر، 30 ئۇ غار بولسا قاناتان زېمىنىدا مامرەنىڭ تۇدۇلىدا، ماكىپىلانىڭ ئېتىزلىقىدا. غارى ئىبراھىم گورستان بولسۇن دەپ شۇ ئېتىزلىق بىلەن قوشۇپ ھىتىي ئەفرۇندىن سېتىۋالغانىدى. 31 شۇ يەردە ئىبراھىم ئايالى ساراھ بىلەن دەپنە قىلىنغان، شۇ يەردە ئىسھاق ئايالى رىۋكا بىلەنمۇ دەپنە قىلىنغان، شۇ يەردە مەغۇلپايھى دەپنە قىلدىم. 32 بۇ ئېتىزلىق ھەم ئىچىدىكى غار ھەتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن سېتىۋېلىنغانىدى». 33 ياقۇپ ئوغۇللىرىغا بۇ ۋەسىيەتنى تاپىلاپ بولۇپ، پۇتلىرىنى كارۋانتا تۈزلەپ، نەپەس توختاپ ئۆز قۇمۇغا قوشۇلدى.

50

يۈسۈپ ئاتىسىنىڭ يۈزىگە ئۆزىنى ئېتىپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغلاپ، ئۇنى سۆزدى. 2 ئاندىن يۈسۈپ ئۆز خىزمىتىدە بولغان تېۋىپلارغا ئاتىسىنى مۇمىيا قىلىشنى بۇيرۇدى، شۇنىڭ بىلەن تېۋىپلار ئىسرائىلنى مۇمىيا قىلدى. 3 بۇنى قىلىشقا قىرىق كۈن كەتتى، چۈنكى مۇمىيا قىلىشقا شۇنچىلىك كۈن كېتەتتى. مىسىرلىقلار ئۇنىڭغا يەتمىش كۈن مائەم تۇتتى. 4 ئۇنىڭغا ھازا تۇتۇش كۈنلىرى تۇتۇپ بولغاندا، يۈسۈپ پەرۋەننىڭ ئوردىسىدىكىلەرگە: - مەن نەزىرىڭلاردا ئىلتىپات تاپقان بولسام، پەرۋەننىڭ قۇلاقلىرىغا سۆز قىلىڭلاركى: - ئاتام ماكا قەسەم قىلدۇرۇپ: «مانا مەن تۆمەن، سەن مېنى مەن قاناتان زېمىنىدا ئوزۇم ئۇچۇن كولاپ قويغان گۆرگە دەپنە قىلغىن» دېگەندى. ئەمدى پەرۋەن ماكا ئىجازەت بەرگەي، مەن بېرىپ ئاتامنى دەپنە قىلىپ بولۇپ يېنىپ كەلسەم، - دېدى. 6 پەرۋەن جاۋابەن: - سەن بېرىپ ئوزۇڭگە ئاتاڭ قەسەم قىلدۇرغاندەك ئۇنى دەپنە قىلغىن، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئاتىسىنى دەپنە قىلغىلى ماگدى. پەرۋەننىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى، ئوردىنىڭ ئاقساقاللىرى ھەم مىسىر زېمىنىدىكى ئاقساقاللار ئۇنىڭ بىلەن ھەمراھ بولۇپ ماگدى. 8 يۈسۈپنىڭ ئۆيىدىكى ھەممىسى، قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكىلەرمۇ بىللە باردى، ئۇلار بەقەت كىچىك بالىلىرى، قوي-كالا پادىلىرىنى گوشەن يۇرتىدا قويۇپ كەتتى. 9 ئۇنىڭ بىلەن يەنە جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلارمۇ بىللە باردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ناھايىتى چوڭ بىر قوشۇن بولدى. 10 ئۇلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتەرىپىدىكى «ئاناداننىڭ خامىنى» غا يېتىپ كەلگەندە، شۇ يەردە قاتتىق ۋە ھەسرەتلىك يىغا-زار قىلىپ مائەم تۇتۇپ يىغلاشتى. يۈسۈپ ئاتىسى ئۇچۇن يەتتە كۈن مائەم تۇتتى. 11 شۇ يۇرتتا ئولتۇرۇشلۇق قاناتانىلار ئاناداننىڭ خامىنىدا بولغان بۇ مائەمنى كۆرۈپ: - بۇ مىسىرلىقلارنىڭ ئىنتايىن قاتتىق تۇتقان ھازىنى بولدى، دېيىشتى. بۇ سەۋەبىن ئۇ جاينىڭ نامى «ئايەل-مىزرائىم» دەپ ئاتالدى، ئۇ ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتەرىپىدۇر. 12 ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە تاپلىغىنىدەك قىلدى، 13 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنى قاناتان زېمىنىغا ئېلىپ بېرىپ، مامرەنىڭ تۇدۇلىدا، ماكىپىلانىڭ ئېتىزلىقىنىڭ ئىچىدىكى غاردا دەپنە قىلدى.

مىسىردىن چىقىش

1

ۋە تۆۋەندىكىلەر ئىسرائىل [بىلەن بىللە] مىسىرغا بارغان ئوغۇللىرىنىڭ ئىسىملىرى (ئۇلار ھەرقايسى ئۆز بالا-چاقىلىرىنى ئېلىپ، ياقۇپ بىلەن بىللە مىسىرغا بارغانىدى): 2 - رۇبەن، شېشون، لاۋى، يەھۇدا، 3 ئىسساكار، زەبۇلون، بىنيامين، 4 دان، نافتالى، گاد ۋە ئاشىر. 5 ھەمدى ياقۇپنىڭ بۇشتىدىن بولغانلار جەمئىي بولۇپ يەتمىش ئادەم ئىدى، بۇ ۋاقىتتا يۈسۈپ مىسىردا ئىدى. 6 كېيىن يۈسۈپ، ئۇنىڭ يارىق قېرىنداشلىرى ھەمدە يارىق زامانداشلىرى ئۇلۇپ تۈگىدى. 7 شۇنداقتىمۇ، ئىسرائىلار كۆپ تۇغۇلۇپ، تېز ئاۋۇپ، غىنىتاين كۆچەيدى، ئۇلار زېمىنغا بەر كەلدى. 8 ئۇ ۋاقىتلاردا يۈسۈپنى بىلەيدىغان يېڭى بىر پادىشاھ مىسىردا تەختكە چىقتى. 9 ئۇ خەلقىگە: مانا، ئىسرائىلارنىڭ خەلقى بىزدىن زىيادە ئاۋۇپ ھەمدە بىزدىن كۆپلىنىپ كەتتى. 10 ھەمدى بىز ئۇلارغا نىسبەتەن ئاقالغان ئىش تۇتايلى؛ بولمىسا، ئۇلار تېخىمۇ ئاۋۇپ كېتىدۇ، مۇبادا ئۇرۇش پارتلاپ قالسا، شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار دۇشمەنلىرىمىز تەرەپكە ئۆتۈپ، بىزگە ھۇجۇم قىلىپ، يۈرىمىزنى چىقىپ كېتىشى مۇمكىن، - دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇلارنى قاتتىق ئەمگەكلەر بىلەن خارلاش ئۈچۈن ئىش باشلىرىنى تەييارلاپ نازارەتچىلىككە قويدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلار پەرۋان ئۈچۈن پەتم بىلەن راتامسەس دېگەن ماددى ئەشيا ساقلايدىغان شەھەرلەرنى ياساپ بەردى. 12 لېكىن ئۇلارنى [قاچۇق] ئەگەشسەن، بۇلار شۇنچە كۆپىيىپ ھەممە يەرنى قاپلىدى؛ بۇنىڭ بىلەن مىسىرلىقلار ئىسرائىلارغا ئۇچ بولۇپ كەتتى. 13 شۇنىڭ بىلەن مىسىرلىقلار ئىسرائىلارغا زۇلۇم قىلىپ، ئۇلارنى تېخىمۇ قاتتىق ئىشلىتىپ ئېغىر ئىشلارغا سالىدى. 14 مىسىرلىقلار ئۇلارنى لايچىلىق، خىش-كېسەك قۇيۇش ۋە ئېتىزلىرىنىڭ ھەرخىل ئەمگەكلىرىگە سېلىپ، ئىشنىڭ قاتتىقلىقى بىلەن ئۇلارنىڭ تۇرمۇشىغا قاتتىق ئېغىرچىلىق سالىدى؛ ئۇلارنى تېمە ئەمگەككە سالىدۇ، ئىنتايىن جاپالىق ئىدى. 15 مىسىر پادىشاھى ئىككى ئىبرانىي تۇغۇت ئانىسىغا سۆز قىلىپ (ئۇلارنىڭ ئىسمى شىفراف، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى پۇئاھ ئىدى): 16 - سىلەر قاچانلىكى ئىبرانىي خوتۇنلارنى تۇغدۇرساڭلار، تۇغقاندا ئۇدان قاراڭلار، بۇ ئوغۇل بولسا، ئۇلۇرۇشۇڭلار؛ قىز بولسا، تىرىك قويۇڭلار، - دېدى. 17 لېكىن تۇغۇت ئانىلىرى خۇدادىن قورقۇپ، مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا ئېيتقاندەك قىلماي، بەلكى ئوغۇل بۇ ئاقالارنى تىرىك قويدى. 18 شۇڭا مىسىرنىڭ پادىشاھى تۇغۇت ئانىلىرىنى چاقىرتىپ ئۇلاردىن: - بۇ نېمە قىلىنىڭلار؟! ئوغۇل بالىلارنى تېشىغا تىرىك قويۇڭلار؟ - دەپ سورىدى. 19 تۇغۇت ئانىلىرى پەرۋانگە جاۋاب بېرىپ: - ئىبرانىي ئاياللار مىسىرلىق ئاياللارغا ئوخشامىدۇ، ئۇلار كۆچكۈك، ساغلام-ئىمەن بولغىنى ئۈچۈن تۇغۇت ئانىلىرى ئۇلارنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغۇچە، ئۆزلىرى تۇغۇپ بولىدۇ، - دېدى. 20 نەتىجىدە، خۇدا تۇغۇت ئانىلىرىغا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ ئىسرائىل خەلقى داۋاملىق كۆپىيىپ، تېخىمۇ كۆچەيدى. 21 شۇنداق بولدىكى، تۇغۇت ئانىلىرى خۇدادىن قورقۇدىغان ئىخلاممەن بولغانلىقى ئۈچۈن خۇدا ئۇلارنى ئائىلىلىك بولۇشقا مۇيەسسەر قىلدى. 22 بۇنىڭ بىلەن پەرۋانلىق بۇخرايىغا: - ئىسرائىلاردىن يېڭى تۇغۇلغان ئوغۇل بالىلارنىڭ ھەممىسىنى دەرياغا تاشلاڭلار، لېكىن قىز بالىلارنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قالدۇرۇڭلار، دەپ ئەمر قىلدى.

2

لاۋىنىڭ جەمەتىدىن بولغان بىر كىشى بېرىپ، لاۋىنىڭ نەسلىدىن بولغان بىر قىزنى خوتۇنلۇققا ئالدى. 2 بۇ ئايال ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئانا ئۇنىڭ چىرايلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئۈچ ئاي يوشۇرۇپ ساقلىدى. 3

ئۇنى يەنە يوشۇرۇشقا ئامالسىز قالغاندا، قومۇشتىن بىر سېۋوت ياساپ، ئۇنىڭغا يارىيەم ۋە موم سۇۋاپ، بالنى ئىچىگە سېلىپ، دەريانىڭ قىرغىقىدىكى قومۇشلۇق ئارىسىغا قويۇپ قويدى. 4 ئاندىن بالىنىڭ ھەدىسى ئۇنىڭغا تېمە بولار كىن دەپ يىراقتىن قاراپ تۇردى. 5 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋاننىڭ قىزى سۇغا چۈمۈلگى دەريا تەرەپكە كەلدى؛ ئۇنىڭ چۆرىلىرى دەريا يويىدا ئايلىنىپ يۈردى. پەرۋاننىڭ قىزى قومۇشلۇقنىڭ ئارىسىدا تۇرغان سېۋەتنى كۆرۈپ، خاس چۆرىسىنى ئۇنى ئېلىپ چىقىشقا ئەۋەتتى. 6 سېۋەتنى ئېچىپ قارىدى، مانا، بىر ئوغۇل بالىنى كۆردى ۋە ئۇ بالا يىغلاپ كەتتى. مەلىكە ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ: - بۇ شۇبھىسىزكى ئىبرانىيلارنىڭ بالىلىرىدىن بىرى ئىكەن، دېدى. 7 ئۇ چاغدا بالىنىڭ ھەدىسى پەرۋاننىڭ قىزىدىن: - مەن بېرىپ، سىلى ئۈچۈن بالنى ئېلىپ باقىدىغان بىر ئىبرانىي ئىشلىگەن ئېچىپ كېلىمۇ؟ - دەپ سورىدى. 8 پەرۋاننىڭ قىزى ئۇنىڭغا: - بارغىن، دېدى. قىز بېرىپ بوۋاقنىڭ ئانىسىنى چاقىرتىپ كەلدى. 9 پەرۋاننىڭ قىزى ئۇنىڭغا: - بۇ بالنى ئېلىپ كېتىپ مەن ئۈچۈن ئېلىپ بېقىپ بەر، ھەقىقەتتىكى پىرىمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئايال بالنى ئېلىپ كېتىپ، ئۇنى ئېلىپ باقتى. 10 بالا چوڭ بولغاندا ئۇنى پەرۋاننىڭ قىزىنىڭ قېشىغا ئېلىپ باردى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئوغۇل بولدى. ئۇ: «مەن ئۇنى سۇدىن چىقىرىۋالغان» دەپ ئۇنىڭغا مۇسا دېگەن ئىسمىنى قويدى. 11 مۇسا چوڭ بولغاندىن كېيىنكى كۈندە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا باردى ۋە ئۇلارنىڭ ئېغىر ئەمگەككە سېلىنىۋاتقانلىقىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆردى. ئارادا، بىر مىسىرلىقنىڭ ئىبرانىي قېرىنداشلىرىدىن بىرىنى ئۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. 12 ئۇ توت ئەتراپىغا قاراپ، ئادەم يوقلۇقىنى كۆرۈپ، ھېلىقى مىسىرلىقنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ، قۇمغا كۆمۈپ يوشۇرۇپ قويدى. 13 ئەسسى ئۇ يەنە چىقىپ قارىدى، مانا ئىككى ئىبرانىي بىر-بىرى بىلەن سوقۇشۇۋاتاتتى؛ ئۇ يولىسىزلىق قىلىۋاتقان كىشىگە: - ئۆز قېرىنداشلىقىنى تېشىغا تۈرسەن؟ - دېدى. 14 ھېلىقى كىشى جاۋاب بېرىپ: - كىم سېنى بىزگە ھاكىم ۋە سوراچى قىلىپ قويدى؟ ھېلىقى مىسىرلىقنى ئۆلتۈرگىنىگە ھەممىنىمۇ ئۆلتۈرمەيچكەنمۇ؟ - دېدى. مۇسا بۇ گەپنى ئاڭلاپ قورقۇپ ئۆز ئىچىدە: «مەن قىلغان ئىش جەزمەن ئاشكارا بولۇپ قاپتۇ!» دەپ ئويلىدى. 15 پەرۋان ھەم بۇ ئىشتىن خەۋەر بېيىپ، مۇسا ئۇلارنىمۇ كېچى بولدى، لېكىن مۇسا پەرۋاننىڭ ئالدىدىن قېچىپ، مېدىيان زېمىنىغا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. بىر كۈنى، ئۇ قۇدۇقنىڭ يېنىغا كېلىپ ئولتۇردى. 16 مېدىياننىڭ كاهىنىنىڭ يەتتە قىزى بار ئىدى؛ ئۇلار كېلىپ، ئاتىسىنىڭ قولىرىنى سۇغۇرۇشقا سۇ تارتىپ ئوقۇرلارغا قويۇپ تولدۇرۇشقا باشلىدى. 17 ئۇ ۋاقىتتا [يەرلىك] پادىچىلار كېلىپ، ئۇلارنى ھەيدىدى، مۇسا قويۇپ قىزىلارغا ياردەم بېرىپ، قولىرىنى سۇغۇرۇش بېرىدى. 18 ئۇلار ئاتىسى رېئۇتەننىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە، ئۇلاردىن: - تېشىغا يۈگۈن شۇنچە تېز يېنىپ كەلدىڭلار؟ - دەپ سورىدى. 19 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - بىر مىسىرلىق ئادەم بىزنى پادىچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى ھەمدە بىز ئۈچۈن سۇ تارتىپ، قوي پادىمىزنى سۇغۇرۇپ بەردى! - دېدى. 20 ئۇ قىزلىرىغا: - ئۇنداقتا ئۇ كىشى ھازىر نەدە؟! ئۇ تېشىغا سىرتتا تاشلاپ كەلدىڭلار؟ ئۇنى تاماققا چاقىرىڭلار، - دېدى. 21 مۇسا ئۇ كىشى بىلەن بىللە تۇرۇشقا ماقۇل بولدى. ئۇ قىزى زېھورانى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. 22 ئۇ ئايال ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى؛ مۇسا «مەن ياقا يۇرتتا مۇسا بېرىدۇرمەن» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى گەرشوم دەپ قويدى. 23 ئۇدۇن كۆنلەر ئۆتۈپ، مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۆلدى. ئىسرائىلار ئۆز قوللۇق ھالىنى تۈپەيلىدىن ئاز-زار ئۇرۇپ، ئالە-پەرياد كۆتۈردى؛ قۇللۇقتىن بولغان پەريادى خۇدانىڭ ھۇزۇرىغا بېرىپ يەتتى. 24 خۇدا ئۇلارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاپ، ئۆزىنىڭ ئىبراھىم بىلەن، ئىسھاق

بىلەن ۋە ياقۇب بىلەن تۈزگەن ئەھدەسىنى ئېسىگە ئالدى. 25 شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئىسرائىلنىڭ ھال-ئەھۋالىنى كوردى ۋە خۇدا ئۇلارغا كۆڭۈل يۆلدى.

3

مۇسا بولسا قېيىنئاسى مېدىياننىڭ كاختىنى يەرونىڭ قوي پادىسىنى باقتى. ئۇ قۇبىلارنى باشلاپ چۆلىنىڭ ئەڭ چېتىگە خۇدانىڭ تېغى، يەنى ھورەب تېغىنىڭ باغرىغا كەلدى. 2 شۇ يەردە بىر ئازغانلىقتىن ئۆرلەپ چىققۇتقان ئوت يالقۇنى ئىچىدىن پەرۋەردىگارىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا كۆرۈندى. مانا، ئازغانلىق ئوتتا كۆيۈۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن ئازغان ئۆزى كۆيۈپ كەتمىگەندى. 3 مۇسا: - مەن بېرىپ، بۇ ئاجايىپ مەزىرىنى كۆرۈپ باقاي، ئازغانلىق تېغىنىڭ كۆيۈپ كەتمەيدىغاندۇ؟ دەپ ئويلىدى. 4 پەرۋەردىگارىڭ ئۇنىڭ بۇنى كۆرگىلى يولدىن چەتمەپ [ئازغانلىققا] كەلگىنىنى كوردى، خۇدا ئازغانلىق ئىچىدىن ئۇنى: - مۇسا! مۇسا! - دەپ چاقىردى. ئۇ: مانا مەن! - دەپ جاۋاب بەردى. 5 ئۇ ئۇنىڭغا: - بۇ يەرگە يېقىن كەلمە، يۇلتۇرىڭىڭ كەشكىنى سالغىن، چۈنكى سەن تۇرغان بۇ يەر مۇقەددەس جاي. 6 مەن ئاناڭنىڭ خۇداسى، ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسىدۇر مەن، - دېدى. بۇنى ئاڭلاپ مۇسا خۇداغا قاراشتىن قورقۇپ، يۈزىنى ئېتىۋالدى. 7 پەرۋەردىگارىڭ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: - بەرھەق، مەن مىسىردا تۇرۇۋاتقان قۇمىمىنىڭ تارتۇتقان ئازاب-ئوقۇبەتلىرىنى كۆردۈم، نازارەتچىلەرنىڭ ئۇلارنى [خاراۋاتقانلىقىدىن] قىلغان پەريادىنى ئاڭلىدىم، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ دەردلىرىنى بىلىمەن. 8 شۇڭا مەن ئۇلارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، شۇ زېمىندىن چىقىرىپ، ياخشى ھەم كەڭ زېمىنغا، سۇت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىنغا، يەنى قاناتچى، ھىتتىي، ئامورىي، پەرزىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ يۇرتىغا ئېلىپ بېرىشقا چۈشۈم. 9 مانا ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ئالە-پەريادى ماڭا بەتتى، مىسىرلىقلارنىڭ ئۇلارغا قانداق زۇلۇم قىلغانلىقىنىمۇ كۆردۈم. 10 ئەمدى سەن كەل، مەن سېنى خەلقىم ئىسرائىلنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىرىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارىڭغا ئەۋەتىمەن، - دېدى. 11 لېكىن مۇسا خۇداغا: - مەن كىم ئىدىم، پەرۋەردىگارىڭ ئالدىغا بېرىپ ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقىرىۋەتكەن؟ - دېدى. 12 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - بەرھەق، مەن سەن بىلەن بىللە بولمەن؛ سەن قۇمىنى مىسىردىن ئېلىپ چىققاندىن كېيىن بۇ ئاغدا خۇداغا ئىبادەت قىلىسەن، بۇ ئىش مانا تۈزۈڭگە مېنىڭ سېنى ئەۋەتكىنىمىڭ ئىسپات-بەلگىسى بولدى، - دېدى. ۋ 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا خۇداغا: - مەن ئىسرائىلنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا: «ئانا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دېسەم، ئۇلار مەندىن: «ئۇنىڭ نامى نېمە؟» - دەپ سورىسا، ئۇلارغا نېمە دەپ جاۋاب بېرىمەن؟ - دېدى. 14 خۇدا مۇساغا: - مەن «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» دۇر مەن - دېدى، ئاندىن ئۇ: - بېرىپ، ئىسرائىلغا: «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دەپ ئېيتقىن، دېدى.

4

مۇسا جاۋاب بېرىپ: - مانا، ئۇلار ماڭا ئىشەنمەي تۇرۇپ، سۆزۈمگە قۇلاق سالمايدۇ، بەلكى: «پەرۋەردىگارىڭ ساڭا كۆرۈنمىدى»، دېيىشى مۇمكىن، - دېدى. 2 پەرۋەردىگارىڭ ئۇنىڭغا: - قۇلۇڭدىكى بۇ نېمە؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - بۇ بىر ھاسا، دەپ جاۋاب بەردى. 3 ئۇ: - ئۇنى يەرگە تاشلا، دېدى. ئۇنى يەرگە تاشلىۋىدى، ئۇ بىر يىلانغا ئايلاندى؛ مۇسا ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى. 4 ئاندىن پەرۋەردىگارىڭ مۇساغا: - قۇلۇڭنى ئۇزىتىپ، ئۇنى قۇيرۇقتىن تۇت، دېۋىدى، ئۇ قولىنى ئۇزىتىپ، ئۇنى تۇتتى. ئۇ يەنە ئۇنىڭ قولىدا ھاسىغا ئايلاندى. 5 پەرۋەردىگارىڭ: «ئۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئانا-بوۋىلىرىڭنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىڭ ساڭا كۆرۈنگىنىگە ئىشىنىدۇ، - دېدى. 6 پەرۋەردىگارىڭ ئۇنىڭغا يەنە: - قۇلۇڭنى قويۇڭغا سالغىن، دېۋىدى، ئۇ قولىنى قولىغا سېلىپ چىقىرىۋىدى، مانا، قولى بېسى-ماخاۋ كېلىسەڭگىر كېتپار بولۇپ قارەك ئاقىرىپ كەتتى. 7 ئاندىن ئۇنىڭغا: - قۇلۇڭنى يەنە قويۇڭغا سالغىن، دېۋىدى، قولىنى قولىغا سالىدى. ئۇنى يەنە قولىدىن چىقىرىۋىدى، مانا، ئۇز ئەكسىگە كېلىپ ئەتلەرنىڭ باشقا يەرلىرىدە بولدى. 8 پەرۋەردىگارىڭ: «ئۇنىڭ بولدى، ئەگەر ئۇلار ساڭا ئىشەنمەي، ئالدىنقى مۇجىزىلىك ئالامەتكە كۆڭۈلشۈمسە، ئۇلار ئىككىنچى مۇجىزىلىك ئالامەتكە ئىشىنىدۇ. 9 ھالبۇكى، ئۇلار بۇ ئىككى مۇجىزىگە يەنلا ئىشەنمىسە ۋە ساڭا سۆزۈڭگە قۇلاق سالسا، ئۇنداقتا سەن [ئىل] دەرياسىنىڭ سۇيىدىن ئېلىپ، قۇرۇق يەرگە تۆككەن. شۇنىڭ بىلەن سەن دەريادىن ئالغان سۇ قۇرۇق يەر تۈستىدە قانغا ئايلىنىدۇ، دېدى. 10 ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارىڭا: - ئەي ئىكەم، مەن ئەسلىدىنلا گەپكە تۇستا ئەمەستىم، سەن قۇلۇڭغا سۆز قىلغاندىن كېيىنمۇ يەنلا شۇنداق، چۈنكى مەن ئاغزىم كالۋا ۋە تىلىم ئېغىر ئادەمدەن، - دېدى. 11 پەرۋەردىگارىڭ ئۇنىڭغا: - كىم ئىشەنغان ئېغىز بەرگەن؟ كىم ئادەمنى گاچا ياكى گاس، كۆرگۈچى ياكى كور قىلغان؟ شۇنداق قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگارىڭ ئەمەسمۇ؟ 12 ئەمدى سەن بارغىن، مەن تۇزۇم سېنىڭ ئاغزىڭ بىلەن بىللە بولمەن، نېمە سۆزلەيدىغىنىڭنى ساڭا تۈگىتىپ تۇرمەن، - دېدى. 13 لېكىن ئۇ: - ئەي ئىكەم! سەندىن تۇتۇپ قالاي، سەن [بۇ ئىشقا] خالىغان [باشقا] بىرسىنى ئەۋەتسە، شۇنىڭ قولى بىلەن قىلغىن! - دېدى. 14 بۇنى ئاڭلاپ پەرۋەردىگارىڭ غەزىپ مۇساغا تۆتمەشپ: - لاۋىيلاردىن بولغان

ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا ئېلىپ بارمەن، دېدى، - دېگەن، دېدى. 18 - شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سېنىڭ سۆزۈڭگە قۇلاق سالدىغان بولدى. ئۇ ۋاقىتتا سەن، تۈزۈڭ ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن بىرگە مىسىر پادىشاھىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: «ئىبراھىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىڭ بىز بىلەن كۆرۈشتى، ئەمدى سىزدىن ئوتتۇرىمىز، بىزگە ئۈچ كۈنلۈك يولى بېسىپ، چۆلگە بېرىپ، خۇدايمىز پەرۋەردىگارىڭغا قۇربانلىق قىلىشقا ئىجازەت بەرگەيسىز، - دەڭلار. 19 لېكىن مىسىر پادىشاھىنىڭ ھەتتا قۇدرەتلىك بىر قولىنىڭ ئاستىدا تۇرۇپمۇ، سىلەرنى يەنلا قويۇپ بەرمەيدىغىنىنى بىلىمەن. 20 شۇڭا قۇلۇمنى ئۇزىتىپ، مىسىرلىقلارنى مەن ئۆز زېمىنىمىزگە كۆرسەتمەيچى بولغان ھەرخىل كارامەت-مۇجىزىلەرنى بىلەن تۇرمەن، ئاندىن [پەرۋەردىگارىڭ] سىلەرنى قويۇپ بېرىدۇ. 21 بۇ قۇمىنى مىسىرلىقلارنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپتۇرمەن ۋە شۇنىڭ بىلەن شۇنداق بولدى، سىلەر شۇ يەردىن چىققىنىڭلاردا، قۇرۇق قول چىققىمىز. 22 بەلكى ھەر بىر ئايال كىشى ئۆز قوشنىسىدىن ۋە ئۆز تۇپىدە ئۇلارنى تۇرۇشۇق يات ئايالدىن كۆمۈش زىننەت بۇيۇملىرى، ئالتۇن زىننەت بۇيۇملىرى ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى تەلەپ قىلىدۇ، بۇ نەرسىلەرنى ئوغۇل-قىزلىرىڭلارغا تاپايلىسەن، كىيىملىرىڭلار، شۇ نەرسىدە مىسىرلىقلاردىن ئولجا ئالغان بولسىلەر، - دېدى.

ئاكاڭ ھارۇن بار ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ گەپنى ئۇدان قىلالايدىغىنى بىلىمەن. مانا، ئۇ ئەمدى سېنىڭ ئالدىڭغا چىققاندا ئاللىقاچان بولغا چىقتى؟ سۇ ئېسى كۆرسە، كۆڭلى تولىمۇ خۇش بولىدۇ. 15 ئەمدى دەيدىغان گەپلەرنى ئۇنىڭغا ئېيت، مەن تۇرمۇش سېنىڭ ئاغزىڭ بىلەن بللە ۋە ئۇنىڭ ئاغزى بىلەن بللە بولمەن، نېمە قىلىش كېرەكلىككە ئالدىڭغا سىلەرگە تاللىمەن. 16 ھارۇن سېنىڭ ئورنىڭدا خەلققە سۆزلەيدۇ، شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ ساڭا ئېغىز بولىدۇ، سەن ئۇنىڭغا خۇدادەك بولىسەن. 17 بۇ ھاسىنى قولىڭغا ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن شۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىسەن، - دەيدى. 18 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قېيىناھىسى يەترونىڭ قېشىغا بېنىپ بېرىپ، ئۇنىڭغا: - ماڭا ئىجازەت بەرگەيلا، مىسىردىكى قېرىنداشلىرىمنىڭ قېشىغا باراي، ئۇلار ھايات، ئەمەسمۇ كۆرۈپ كېلەي، دەيدى. يەترو مۇساغا: - ئامان-ئېسەن بېرىپ كەلگەن، - دەيدى. 19 مۇسا ئېغىزى مېدىياندىكى ۋاقتىدا، پەرۋەردىگارى ئۇنىڭغا بەنە: مىسىرغا يېنىپ بارغىن! چۈنكى سېنىڭ جېنىڭنى ئىستىگەن كىشىلەر ئۆلۈپ كەتتى، - دەيدى. 20 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئايالى ۋە ئوغۇللىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنى بىر ئېشەككە مىنىدۈرۈپ، مىسىر زېمىنىغا بېرىشقا يولغا چىقتى. ماڭغاندا مۇسا خۇدانىڭ ھاسىنىنى ئالغاي كەتتى. 21 پەرۋەردىگارى مۇساغا: - مىسىرغا يېنىپ بارغىنىڭدا سەن ئاگاھ بول، مەن قولىڭغا ئاپتۇرغان بارلىق كارامەتلەرنى پەرۋەردىگارى ئالدىدا كۆرسەتكەن. لېكىن مەن ئۇنىڭ كۆڭلىنى خەلقنى قويۇپ بەرمەكچىدەك قاتتىق قىلىمەن. 22 سەن پەرۋەردىگارى مۇنداق دەيدۇ: - ئىسرائىل مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ ئۇيغى ئوغلۇم بولىدۇ، 23 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ساڭا: ئوغلۇمنى ئۆزۈمگە ئىبادەت قىلىشقا قويۇپ بەر، دېدىم. ئۇنىڭغا يول قويۇشنى رەت قىلىدىغان بولساڭ، سېنىڭ ئۇيغى ئوغلۇڭنى ئۆلتۈرمەن! - دېگەن، - دەيدى. 24 ئەمما مۇسا سەپەر قىلىپ بىر قوناقلىققا كەلگەندە، پەرۋەردىگارى ئۇنىڭغا ئۇچراپ، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتمەي كېتى بولىدۇ. 25 شۇنىڭ بىلەن زېبېورا بىر چاقماق تېشىنى ئېلىپ، ئوغلۇنىڭ خەتلىكىنى كېسىپ، ئۇنى ئېرىنىڭ تايىغىغا تاشلاپ: - سەن دەرۋەقە ئالدىدا قان تۆكەر ئەمەشكەنسىن! - دەيدى. 26 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارى ئۇنى قويۇپ بەردى (بۇ چاغدا زېبېورا ئۇنىڭغا: «سەن دەرۋەقە ئالدىدا قان تۆكەر بەر ئەمەشكەنسىن!» - دەيدى. بۇ سۆزنى ئۇ خەتتە تۈپەيلىدىن ئېيتتى). 27 پەرۋەردىگارى ھارۇنغا: - سەن چۆل-باياۋانغا بېرىپ، مۇسا بىلەن كۆرۈشكىن، دېۋىدى، ئۇ بېرىپ خۇدانىڭ تېغىدا ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشپ، ئۇنى سۆيىدى. 28 مۇسا ئۆزىنى ئەۋەتكەن پەرۋەردىگارىنىڭ ھەممە سۆزلىرى بىلەن قىلىشقا بۇرۇنغان بارلىق مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى ھارۇنغا دەپ بەردى. 29 ئالدىن مۇسا بىلەن ھارۇن بېرىپ، ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى يىغدى. 30 ھارۇن پەرۋەردىگارىنىڭ مۇساغا ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىنى بايان قىلدى ۋە خەلقنىڭ كۆز ئالدىدا شۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. 31 يۇنى كۆرۈپ، خەلق ئىشەندى، پەرۋەردىگارىنىڭ ئىسرائىلنى قوغلاپ، ئۇلار ئۇچرىغان خارلىقلارنى كۆرگەنلىكىنى ئاڭلىغان ھامان، باشلىرىنى ئېگىپ سەجدە قىلىشتى.

5

ئالدىن مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارى ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارى ساڭا: «ئۇلارنىڭ بېرىپ چۆلدە ماڭا ئىبادەت قىلىپ، جېنى تۆتكۈزۈشكە قۇۋمىغا يول قويسۇن» دەيدۇ، - دەيدى. 2 لېكىن پەرۋەردىگارى جاۋاب بېرىپ: - ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، مېنى ئىسرائىلغا يول قويغۇزىدىغان قانداق پەرۋەردىگارى ئىكەن ئۇ؟ مەن ئۇ پەرۋەردىگارىنى تونۇمايمەن ھەم ئىسرائىلغىمۇ يول قويمەن، دەيدى. 3 ئۇلار سۆز قىلىپ: - ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى بىز بىلەن كۆرۈشتى. شۇڭا تۆتىنچىزىكى، بىزگە پەرۋەردىگارى خۇدايىمىزغا قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن بىزگە چۆلگە بېرىشقا ئۈچ كۈنلۈك يولغا رۇخسەت

لېكىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - ئەمدى سەن مېنىڭ پەرۋەنگە قىلدىغانلىرىمنى كۆرسەن، چۈنكى ئۇ قۇدرەتلىك بىر قولىدىن مەجبۇرلىنىپ، ئۇلارنى قويۇپ بېرىدۇ، قۇدرەتلىك بىر قولىنىڭ سەۋەبىدىن ئۆزىنىڭ زېمىنىدىن ئۇلارنى قوغلاپ چىقىرىۋېتىدۇ، - دېدى. 2 ئاندىن خۇدا مۇساغا [يەنە] سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 3 مەن ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇبقا قادىر-مۇتلەق تەڭرى سۈپىتىدە كۆرۈندۈم، لېكىن «ياھۇدە» دېگەن نامم بىلەن ئۇلارغا ئاشكارا تونۇلدىم. 4 مەن ئۇلار بىلەن: - «سەلەر مۇساپىر بولۇپ ئولتۇرغان زېمىننى، يەنى قاناتان زېمىنىنى سىلەرگە بېرىمەن» دەپ، ئۇلار بىلەن ئەھدە باغلىشىپ ۋەدە قىلغانمەن. 5 ئەمدى مەن مىسىرلىقلار قۇل قىلىپ زۇلۇم سالغان ئىسرائىلنىڭ ئادەم-زارىلىرىنى ئاڭلاپ، قىلغان شۇ ئەھدەمنى ئېسىمگە ئالدىم. 6 شۇڭا ئىسرائىلغا مۇنداق دېگەن: - «مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن ئۆزۈم سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ ئېغىر يۈكلىرى تاستىدىن چىقىرىپ، ئۇلارنىڭ قۇلۇقىدىن ئازاد قىلىپ، قولىمنى ئۇزىتىپ ئۇلارغا چوڭ پالايىشەتلەرنى چۈشۈرۈپ، سىلەرگە ھەممە مەمت بولۇپ مۇزلۇككە ئېرىشتۈرمەن. 7 سىلەرنى ئۆز قورۇم بولۇشقا قويۇپ قىلمەن ۋە ئۆزۈم خۇدايىڭلار بولمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۆزۈڭلارنى مىسىرلىقلارنىڭ يۈكلىرىنىڭ تاستىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغۇچىڭىز مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر. 8 مەن شۇنىڭ بىلەن سىلەرنى قول كۆتۈرۈپ ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇبقا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا ئېلىپ بارمەن؛ مەن ئۇ يەرنى سىلەرگە مېراس قىلىپ زېمىنلىققا بېرىمەن؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن». 9 ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى مۇسا ئىسرائىلغا دەپ بەردى، لېكىن ئۇلار ئېغىر قۇلۇق ئازابىدىن پاھانغا چۈشكەن بولۇپ، ئۇنىڭغا قۇلاق سالىمدى. 10 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: - 11 بېرىپ مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرۋەنگە: «ئىسرائىلنىڭ زېمىنىڭدىن كېتىشىگە يول قوي»، دەپ ئېيتتىن، دېدى. 12 لېكىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: مانا، ئىسرائىل ماڭا قۇلاق سالىمغان يەردە، پەرۋەن قانداقۇ مەندەك كاپۇيۇ خەتتە قىلىنمىغان بىر ئادەمگە قۇلاق سالىسۇن؟ - دېدى. 13 ئەمما پەرۋەردىگار مۇسا ۋە ھارۇنغا سۆزلەپ، ئۇلارنىڭ ئىسرائىلغا ۋە مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرۋەنگە ئىسرائىلغا توغۇرۇلۇق: - «ئۇلار مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىرىلسۇن» دېگەن ئەمر يەتكۈزۈشنى بۇيۇردى. 14 ئۇ ۋەدەدىكىلەر جەمەت باشلىقلىرى: - ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى بولغان رۇبەنىڭ ئوغۇللىرى ھازىق، پالۇ، ھەزرون ۋە كارى. بۇلار بولسا رۇبەنىڭ نەسلىلىرى ئىدى. 15 شىمىئوننىڭ ئوغۇللىرى: - يەمۇئەل، يامىن، ئوھاد، ياقىن، زوھار ۋە قاناتاللىق ئايالدىن بولغان ساتۇلار ئىدى، بۇلار شىمىئوننىڭ نەسلىلىرى ئىدى. 16 لاۋيىنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسىملىرى، نەسەب ناملىرىگە ئاساسەن: گەرشون، كوھات ۋە مەھارى، لاۋيىنىڭ ئۆمرىنىڭ يىللىرى بىر يۈز تۆتۈز يەتتە يىل بولدى. 17 گەرشوننىڭ ئوغۇللىرى ئاتىلىملىرى بويىچە: - لىيى ۋە شىمىي. 18 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى: - ئامرام، يىزھار، ھېبرون بىلەن ئۆزىنىڭ، كوھات بىر يۈز تۆتۈز ئۈچ يىل تۆمۈر كوردى. 19 مەھاراننىڭ ئوغۇللىرى: - ماھلى ۋە مۇشى. بۇلار نەسەب ناملىرى بويىچە لاۋيىنىڭ نەسلىلىرى ئىدى. 20 ئامرام ئۆز ھائىمىسى يۈكە بەدىنى خوتۇنلۇققا ئالدى، يۈكە بەد ئۇنىڭغا ھارۇن ۋە مۇساق تۇغۇپ بەردى. ئامرام بىر يۈز تۆتۈز يەتتە يىل تۆمۈر كوردى. 21 يىزھارنىڭ ئوغۇللىرى: - كوراه، نەفەگ ۋە زىكرى ئىدى. 22 ئۆزىنىڭ ئوغۇللىرى: - مىشائەل، ئەلزارافان ۋە سىتىرى ئىدى. 23 ھارۇن بولسا ناھىشوننىڭ سىڭلىسىنى، يەنى ئاممىداياننىڭ قىزى ئېلىشېبانى خوتۇنلۇققا ئالدى. ئۇ ئۇنىڭغا ناداب بىلەن ئابېھۇنى، ۋە ئەلئازار بىلەن ئىتامارنى تۇغۇپ بەردى. 24 كوراهنىڭ ئوغۇللىرى: - ئاسسىر، ئەلكناھ ۋە ئابىئاساف، بۇلار

شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: - مانا، مەن پەرۋەنىڭ ئالدىدا سېنى خۇدانىڭ ئورنىدا قىلدىم. ئاڭلا ھارۇن بولسا سېنىڭ يەيغە مېرىڭ بولىدۇ. 2 مەن ساڭا بۇيۇرغىنىمغا ھەممىسىنى [ئۇنىڭغا] دەپسەن؛ ئاندىن ئاڭلا ھارۇن پەرۋەنگە ئۇنىڭ ئۆز زېمىنىدىن ئىسرائىلنى قويۇپ بېرىشى كېرەكلىكى توغرىسىدا سۆز قىلىدۇ. 3 لېكىن مەن پەرۋەنىڭ كۈنلىكى قاتتىق قىلمىشەن، بۇنىڭ بىلەن مەن مىسىر زېمىنىدا مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلىرىنى كۆپلەپ كۆرسىتىمەن. 4 شۇنداقتىمۇ، پەرۋەن سىلەرگە قۇلاق سالىمايدۇ. ئەمما مەن مىسىرنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ قولىمنى ئۇزىتىپ، چوڭ پالايىشەتلەرنى چۈشۈرۈپ، قوشۇنلارم بولغان ئۆز قورۇم ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىمەن. 5 ئۆز قولىمنى مىسىرنىڭ ئۈستىگە سوزغىنىمدا، ئىسرائىلنى ئۇلارنىڭ ئاراسىدىن چىقارغىنىمدا مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ بېتىدۇ، - دېدى. 6 مۇسا بىلەن ھارۇن شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارغا قانداق تاپلىغان بولسا، ئۇلارمۇ شۇنداق قىلدى. 7 ئۇلار پەرۋەنگە سۆز قىلغان ۋاقىتتا مۇسا سەكسەن ياشقا، ھارۇن سەكسەن ئۈچ ياشقا كىرگەن ئىدى. 8 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ: - 9 ئەمدى پەرۋەن سىلەرگە: - ئۆزۈڭلارنى تەستىقلاپ بىر مۇجىزە كۆرسىتىڭلار، دېسە، سەن ھارۇنغا: - ھاساڭنى ئېلىپ پەرۋەنىڭ ئالدىغا تاشلىغىن، دەپ ئېيتتىن. شۇنداق قىلىشى بىلەنلا ھاسا يىلانغا ئايلىنىدۇ، دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن، مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەنىڭ ئالدىغا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيۇرغىنىدەك قىلدى؛ ھارۇن ھاسىنىسى پەرۋەن بىلەن ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئالدىغا تاشلىۋىدى، ئۇ يىلانغا ئايلىنىدى. 11 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەن دانىشمەنلىرى ۋە سېھىرگەرلىرىنى چاقىرتىپ كەلدى؛ مىسىرنىڭ جادۇگەرلىرىمۇ ئۆز جادۇسى بىلەن ئوخشاش ئىشنى قىلدى. 12 ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ھاسىنىسىنى تاشلىدى؛ ئۇلارمۇ يىلانغا ئايلىنىدى. لېكىن ھارۇننىڭ ھاسىنىسى ئۇلارنىڭ ھاسىلىرىنى يۇتۇپ كەتتى. 13 بىراق پەرۋەردىگار ئېيتقانداك پەرۋەنىڭ كۈنلىكى قاتتىقلىق بىلەن پەرۋەردىگار ئېيتقانداك ئۇلارغا قۇلاق سالىمدى. 14 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: - پەرۋەنىڭ كۈنلىكى قاتتىق؛ ئۇ قورۇمنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلىدۇ. 15 ئەمدى سەن ئەمە سەھەردە پەرۋەنىڭ قېشىغا بارغىن (شۇ ۋاقىتتا ئۇ سۇ بويىغا چىقىدۇ) - سەن ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە دەريانىڭ بويىدا ساقلاپ تۇرغىن؛ يىلانغا ئايلىغان ھاسىنىنى قۇلۇڭغا ئېلىۋال. 16 سەن ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: - «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مېنى ئالدىڭغا: «چۆلدە ماڭا ئىبادەت قىلىشى ئۈچۈن قورۇمىنى قويۇپ بەر»، دېيىشكە ئەۋەتكەن ئىدى؛ لېكىن مانا، بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ ئاڭلىمىدىڭ. 17 شۇڭا پەرۋەردىگار ساڭا: - «سەن شۇ [ئالامەت] بىلەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن»،

دەيدۇ - مانا، مەن قولۇمدىكى ھاسا بىلەن دەريانىڭ سۈيىنى ئۇرسام، سۇ باقار ئۆلدى. 14 خەلق ئۇلارنى يىغىپ دۆۋە-دۆۋە قىلدى، [پۈتكۈل] بۇرت-قانغا ئايلىنىدۇ، 18 دەريانىڭ بېلىقلىرى ئۆلۈپ، دەريانىڭ سۈيى سېسىپ كېتىدۇ؛ مىسىرلىقلار سۇدىن سەسكىنىپ، ئىچەلمەيدىغان بولۇپ قالدۇ، 19 كۆرگەندە، كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك ئۇلارغا قۇلاق پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: - سەن ھارۇنغا: - ھاساڭنى ئېلىپ مىسىرلىقلارنىڭ سۈيى قانغا ئايلايسۇن دەپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، يەنى ئېقىنلىرى، تۈستەڭلىرى، كۆللىرى ۋە سۇ تامبارلىرى ئۈستىگە قولىڭنى ئۇزاتقىن. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا، ھەتتا ياغاچ ۋە تاش قاچىلاردىكى سۇلارمۇ قانغا ئايلىنىدۇ، دېگەن، 20 مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنىدەك قىلدى؛ ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا ھاسىنى كۆتۈرۈپ، دەريانىڭ سۈيىنى ئۇرۇۋىدى، پۈتۈن دەريانىڭ سۈيى قانغا ئايلىنىپ كەتتى. 21 دەريادىكى بېلىقلار ئۆلۈپ، دەريانىڭ سۈيى سېسىپ كەتتى. مىسىرلىقلار دەريانىڭ سۈيىنى ئىچەلمەيدىغان بولۇپ قالدۇ، پۈتكۈل مىسىر زېمىنى قانغا ئۆلدى. 22 ئىش خۇدانىڭ بارمىقىنىڭ قىلغىنى! - دېيىشى. لېكىن پەرۋەردىگار كۆڭلىنى قاتتىق لېكىن مىسىرنىڭ جادۇگەرلىرىمۇ ئۆز جادۇلىرى بىلەن ھەم شۇنداق قىلدى. بۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئېيتقاندەك پەرۋەردىگارنىڭ كۆڭلى قاتتىق بولۇپ، ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى؛ 23 ئەگەرسە پەرۋەردىگار ئېيتىپ كېتىپ، بۇ ئىشقا ھېچ پەسەنت قىلمىدى. 24 دەريانىڭ سۈيىنى ئىچەلمىگەن ئۇچۇن بارلىق مىسىرلىقلار ئىچكۈدەك سۇ ئېچىش ئۇچۇن دەريانىڭ ئەتراپىنى كۆلدى. 25 پەرۋەردىگار دەريانى ئۇرۇپ، يەنە يەتتە كۈن تۇتتى.

8

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - پەرۋەردىگار ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ماڭا ئىبادەت قىلىشقا ئۆز قۇمىنى قويۇپ بەر. 2 لېكىن ئۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلساڭ، مانا، مەن دۆلىتىڭنىڭ ھەممە يېرىنى باقار بىلەن باستۇرۇپ ئۆرمەن. 3 دەريادا توپ-توپ باقار پەيدا بولۇپ، [دەريادىن] چىقىپ ئورداڭغا، ھۇجراڭغا، ئورۇن-كۆرپەڭگە، ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ئۆيلىرىگە كىرۋالىدۇ، شۇنىڭدەك خەلقىڭنىڭ ئۇچىسىغا، تۈزۈ ۋە تەڭلىرىڭگە يامىشىپ چىقىۋالىدۇ. 4 باقار ئۆزۈڭنىڭ ئۈستىڭىغا، خەلقىڭنىڭ ئۈستىڭىغا ۋە ھەممە ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ئۈستىڭىغا يامىشىپ چىقىۋالىدۇ» - دېگەن، - دەيدى. 5 پەرۋەردىگار مۇساغا: - سەن ھارۇنغا: باقارنىڭ مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە چىقىشى ئۇچۇن قولىڭنى ئۇزىتىپ، ھاساڭنى ئېقىنلار، ئۈستەڭلەر ۋە ئۆلۈكلەرنىڭ ئۈستىگە شىشتىن، دېگەن - دەيدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ھارۇن قولىنى مىسىرنىڭ سۈيىنى ئۈستىگە ئۇزاتتى، شۇنداق قىلىۋىدى، باقار چىقىپ مىسىر زېمىنىنى قاپلىدى. 7 لېكىن جادۇگەرلەرمۇ ئۆز جادۇلىرى بىلەن ئوخشاش ئىشنى قىلىپ، مىسىر زېمىنىنى ئۈستىگە باقارلارنى پەيدا قىلدى. 8 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ: - باقارلارنى مەندىن ۋە خەلقىمدىن نېرى قىلىش ئۇچۇن پەرۋەردىگاردىن تۇتۇڭلار. شۇنداق بولسا، مەن خەلقىڭنى پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىسۇن دەپ قويۇپ بېرىمەن. دەيدى. 9 مۇسا پەرۋەردىگار: - مەن ئېزىتىشنى قىلاي، پەقەت دەريادىكى باقارلار قېلىپ، باشقىلىرى ئۆزۈڭدۇن ۋە ئۆيلىرىڭنى ئېزىسۇن دەپ، سەن، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە خەلقىڭ ئۇچۇن مېنىڭ دۇئا قىلىدىغان ۋاقىتىمى پېكىتتىن، دەيدى. 10 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - ئەتە بولسۇن، دەيدى. مۇسا ئۇنىڭغا: - خۇداغىز پەرۋەردىگارغا ئوخشاش ھېچبىرىنىڭ يوقلۇقى بىلىشكە ئۇچۇن سېنىڭ دېگىنىدەك بولسۇن. 11 باقار سەندىن، ئۆيلىرىڭدىن، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە خەلقىڭدىن چىقىپ كېتىدۇ، پەقەت دەريادىلا قالدۇ، دەيدى. 12 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ۋە ھارۇن پەرۋەردىگار ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۈستىگە ئەۋەتىلگەن باقار توغرىسىدا پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى. 13 پەرۋەردىگار مۇساڭنىڭ تىلىگىنىدەك قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ئۆيلەردىكى، ھويلىلاردىكى ۋە ئېتىزلاردىكى

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - پەرۋەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: - «ئىبراھىم ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ماڭا ئىبادەت قىلىشقا ئۆز قۇۋمىنى قويۇپ بەر. 2 ئەگەر ئۇلارنى قويۇپ بېرىشى رەت قىلسا، يەنىلا ئۆتۈپ تۇرۇۋالدىغان بولساڭ، 3 مانا، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئېتىزلىقتىكى چاربايلارنىڭ ئۈستىگە، ئات-ئېشەكلەر، تۆگىلەر، ۋە قوي-كالىلەرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ ئىنتايىن ئىغىر بىر ۋابا كەلتۈرىدۇ. 4 لېكىن پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ چاربايلارنى مىسىرلىقلارنىڭ چاربايلاردىن پەرقلەندۈرىدۇ. نەتىجىدە، ئىسرائىلنىڭ چاربايلاردىن ھېچبىرى ئۆلمەيدۇ» - دېگەن. 5 پەرۋەردىگار ۋاقتىنى بېكىتتى: - ئەتە پەرۋەردىگار زېمىندا بۇ ئىشنى قىلىدۇ، دېدى. 6 ئەتىسى پەرۋەردىگار شۇنداق قىلدى، مىسىرلىقلارنىڭ بارلىق چاربايلارنى ئۆلدى، لېكىن ئىسرائىلنىڭ چاربايلاردىن بىرغۇ ئۆلمىدى. 7 پەرۋەردىگار ئادەم ئەۋەتىپ نەكشلىرىنى، مانا، ئىسرائىلنىڭ چاربايلاردىن بىرغۇ ئۆلمەيدى. 8 لېكىن پەرۋەرنىڭ كۆڭلى قاتتىق قىلىنىپ، ئۇ قۇۋمىنى قويۇپ بەرمىدى. 9 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا ۋە ھارۇنغا: - خۇدائىڭ كۆڭلىدىن چاڭگىللىقلارنى توشقۇزۇپ ئېلىڭلار، ئاندىن مۇسا ئۆزى پەرۋەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاسمانغا قارىتىپ چاقچۇن. 9 شۇنداق قىلىشى بىلەن كۆل پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى قاپلايدىغان چاڭ-توزان بولدى ۋە مىسىر زېمىنىدىكى ھەممە يەردە ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ بەدىنىگە چۈشۈشى بىلەن ھۆررەك-ھۆررەك چاقا چىقىرىدۇ، - دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇدائىدىن كۆل ئېلىپ، پەرۋەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئوردى ۋە مۇسا ئۆزى ئاسمانغا قارىتىپ چاقچۇن، ئۇ ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ بەدىنىگە چۈشۈشى بىلەن ھۆررەك-ھۆررەك چاقا چىقاردى. 11 جادۇگەرلەر چاقىلار دەستىدىن مۇسانىڭ ئالدىدا تۇرالماي قالدى، چۈنكى جادۇگەرلەرنىڭ بەدىنىنىمۇ، باشقا بارلىق مىسىرلىقلارنىمۇ ئوخشاش چاقا بېسىپ كەتكەندى. 12 لېكىن پەرۋەردىگار پەرۋەرنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلدى، شۇڭا پەرۋەردىگار دەل مۇساغا ئېيتقىنىدەك ئۇ ئۇلارغا قۇلاق سالىدى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - ئەتە تاڭ سەھەر قوپۇپ، پەرۋەرنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا: «ئىبراھىم ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - قۇۋمىنى ماڭا ئىبادەت قىلىشقا قويۇپ بەر، 14 چۈنكى مەن بۇ قېتىم ھەممە بالا يىتەپتەنلىرىنى يۈرىكىڭگە، ئەمەلدارلارنىڭ ۋە پۇقرالارنىڭ ئۈستىگە ئەۋەتتەن. بۇنىڭ بىلەن سەن پۈتكۈل يەر يۈزىدە مەندەك باشقا بىرنىڭ يوق ئىكەنلىكىنى بىلسەن. 15 چۈنكى مەن قۇۋمىنى ئۆزىتىپ، ئۆزۈڭ ۋە قۇۋمىڭنى ۋابا بىلەن تۇرغان بولسامىدى، بۇ ۋاقىتقىچە سەن يەر يۈزىدىن يوقىلىپ كېتەتتىڭ. 16 ھالبۇكى، مېنىڭ سېنى ئورۇنۇڭغا تەكلىشىمىدىكى مەقسەت شۇ ئىدىكى، دەل ئۆز قۇدرىتىمنى ساڭا كۆرسىتىش، شۇنداقلا نامىنىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىدە جاكارلىنىشى ئۈچۈن ئىدى. 17 سەن يەنە قۇۋمىغا چوڭچىلىق قىلىپ، ئۇلارنى قويۇپ بېرىشى رەت قىلىۋەرسەن؟ 18 مانا، ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مىسىر دۆلىتى بىنا بولغاندىن بۇيان ھېچ كۆرۈلۈپ باقمىغان قاتتىق مۇلدۇرنى ياغدۇرىمەن. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ئادەم ئەۋەتىپ، ھايۋان ۋە ئېتىزدا بار-بىوقۇننى يىغىپ ئىچكىرى سولغىن، چۈنكى ئۆيگە قايتۇرۇلماي سېرىتا قالغان ئادەم ۋە ھايۋانلارنىڭ ھەممىسى مۇلدۇرنىڭ ئاستىدا قېلىپ ئۆلۈپ كېتىدۇ! - دېگەن. دېدى. 20 بۇنى ئاڭلاپ پەرۋەرنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئارىسىدىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىدىن قورققان ھەربىر ئادەم ئۆز قۇۋمىنى ۋە چاربايلارنى يۈكۈرتۈپ ئۆيلەرگە ئېلىپ كەلدى. 21 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئېيتقاندا ئالغانلار ئۆز قۇۋمىنى ۋە ماللىرىنى تاشقىرىدا قالدۇرۇپ قويدى. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا: - مىسىر زېمىنىدىكى ھەر يەردە، ئادەملەر ئۈستىگە، ماللارنىڭ ئۈستىگە، شۇنداقلا مىسىر زېمىنىدىكى دالالارنىڭ ھەممە ئوت.

10

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - پەرۋەرنىڭ ئالدىغا بارغىن، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىش ئۈچۈن پەرۋەرنىڭ كۆڭلى ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويدۇم. 2 بۇ ئىش بىلەن مېنىڭ مىسىرلىقلارنى قانداق رەسۋا قىلغانلىقىم ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىنى سەن ئوغلۇڭنىڭ ئاندىن نەۋرەڭنىڭ قولىغا يەتكۈزۈسەن. بۇنىڭ بىلەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلسىلەر، دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: - ئىبراھىم ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆزۈڭنى ئالدىدا تۇۋەن ئۆتۈشنى قاچانغىچە رەت قىلسەن؟ ماڭا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن قۇۋمىنى قويۇپ بەر. 4 چۈنكى ئەگەر سەن قۇۋمىنى قويۇپ بېرىشى رەت قىلساڭ، مانا، مەن ئەتە سېنىڭ يۇرتۇڭغا چىكەتكە ئەۋەتتەن. 5 ئۇلار سىلەر زېمىن يۈزىنى كۆرمىگۈدەك قىلىپ يېپۇتىدۇ، سىلەرنىڭ مۇلدۇردىن تامان قالغان نەرسىلەرگىلا تۇتۇش، دالالاردا تۇتۇش ھەممە دەل-دەل خەلەرگىلا تۇتۇش يەپ كېتىدۇ. 6 ئۇلار ئوردا-سارايلىرىڭغا، ئەمەلدارلىرىڭنىڭ سارايلارنى، شۇنداقلا بارلىق مىسىرلىقلارنىڭ ئۆيلەرگە تۇتۇپ كېتىدۇ، بۇنداق ئاپەتنى ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ يەر يۈزىدە ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ كۆرۈپ

باقغان» - دېدى-دە، بۇرۇلۇپ پەرۋەننىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. 7 پەرەمسە؟ 26 ئۆزىمىزنىڭ چاربايلەرىمىز بىز بىلەن بىرگە كېتىشى كېرەك، بىر پەرۋەننىڭ ئەمەلدارلىرى ئۇنىڭغا: - بۇ ئادەم بىزگە قاچانغىچە ئۇزاق بولار؟ ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارىغا ئىبادەت قىلىشقا بۇ ئادەملەرنى قويۇپ بەرگەيلا! مىسىرنىڭ خارابى بولغىنى تېخىچە كۆرۈمەيۋاتامدۇ؟ - دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەننىڭ ئالدىغا يەنە چاقىرتىپ كېلىندى. ئۇ ئۇلارغا: - بىلەيمىز، - دېدى. 27 لېكىن پەرۋەردىگارى پەرۋەننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلدى، ئۇ پەرۋەردىگارىغا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن بېرىڭلار، لېكىن بارىدىغانلار زادى كەلمەي - دېدى. 9 مۇسا جاۋاب بېرىپ: - ياشلىرىمىز ۋە قېرى-چۆرىلەر بىلەن، ئوغۇللىرىمىز ۋە قىزلىرىمىز بىلەن، قورقۇنۇش ۋە كالا پادىلىرىمىزنى ئېلىپ ھەممىمىز بارىمىز؛ چۈنكى بىز پەرۋەردىگارى ئۈچۈن ھېيت تۇتقۇزۇشقىمۇ كېرەك، دېدى. 10 ئۇ ئۇلارغا: - سىلەرنى بالا-چاقاڭلار بىلەن قوشۇپ قويۇپ بەرگەندە، پەرۋەردىگارى سىلەر بىلەن بىللە بولغاي؛ مانا، ئالدىڭلاردا بالا ئېشەك تۇرۇپتۇ!

11 ئۇستىگە ۋە مىسىرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈمەن. ئاندىن ئۇ سىلەرنى بۇ يەردىن كېتىشكە يول قويدۇ ۋە ئۇ سىلەرنى ھەممە نەرسىلەرگە بىلەن قوشۇپ قويۇپ بېرىپ، بۇ يەردىن مۇتلەق غوللاپ چىقىردۇ. 2 ئەمدى سەن ھەقىقەتتە تاپلاپ: 12 ئاندىن پەرۋەردىگارى مۇساغا: - مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە كۆلۈڭنى ئۇزاتتىن. شۇنداق قىلىشقا، چىكەتكلەر مىسىر زېمىنىنى بېسىپ، زېمىندىكى ھەرخىل ئوتياشلارنى، يەنى مۇلدۇردىن ئامان قالغاننىڭ ھەممىسىنى يەپ كېتىدۇ، دېدى. 13 مۇسا ھاسىنىنى مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ پەرۋەردىگارى شۇ كۈنى ۋە كېچىسى زېمىن ئۈستىگە شەرق شامىلى چىقاردى. سەھەردە، شەرق شامىلى چىكەتكلەرنى ئۇچۇرۇپ كەلدى. 14 چىكەتكلەر مىسىرنىڭ پۈتكۈل زېمىنىغا يېپىلىپ، مىسىرنىڭ پۈتۈن چىگرىسىنىمۇ باشتى. ئاپەت ئىنتايىن ئېغىر بولدى؛ ئىلگىرى بۇنداق چىكەتكە ئاپەت بولۇپ باقمىغان، مۇندىن كېيىنمۇ ئۇنىڭدەك بولمايدۇ. 15 ئۇلار پۈتكۈل زېمىننىڭ يۈزىنى قاپلىدى، يەر قاراڭغۇلىشىپ كەتتى؛ ئۇلار مۇلدۇردىن ئامان قالغان زېمىندىكى ھەممە ئوتياشلارنى ۋە دەل-دەرەخلەرنىڭ بارلىق مېۋىلىرىنى يەپ كەتتى. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل مىسىر زېمىنى تەۋەسىدىكى دەل-دەرەخلەردە ياكى دادالىكى گۈل-گىياھلاردا ھېچ بېشىلىق قالمىدى. 16 ئاندىن پەرۋەن ئالدىراپ-تېنەپ مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ ئۇلارغا: - مەن ھەم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارى ئالدىدا ھەم سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا گۇناھ قىلدىم. 17 ئەمدى مۇشۇ بىر قېتىم گۇناھىدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگارى خۇدايىڭلاردىن بۇ ئۇلۇغنى مەندىن ئېلىپ كېتىشىنى ئىلتىجا قىلىشڭلارنى ئۈتمەن، - دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەننىڭ ئالدىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارىغا ئىلتىجا قىلدى. 19 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارى شامانى بۇزۇپ غەرب تەرەپتىن ئىنتايىن كۈچلۈك بوران چىقىرىپ، چىكەتكلەرنى ئۇچۇرۇپ، قىزىل دېڭىزغا غەرق قىلدى؛ مىسىرنىڭ پۈتكۈل تەۋەسىدە بىر تالۇ چىكەتكە قالمىدى. 20 لېكىن پەرۋەردىگارى پەرۋەننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويغىنى ئۈچۈن ئۇ ئىسرائىللىقنى قويۇپ بەرمىدى. 21 ئاندىن پەرۋەردىگارى مۇساغا: - قولىڭنى ئامانغا قارىتىپ ئۇزاتتىن، شۇنىڭ بىلەن قاتتىق بىر قاراڭغۇلۇق بولىدۇ، ھەتتا ئادەم سىلىغا قولىغا تۇيۇلغۇدەك قويۇق قاراڭغۇلۇق مىسىر زېمىنىنى قاپلايدۇ، - دېدى. 22 ئاندىن مۇسا قولىنى ئامانغا قارىتىپ تۇرۇشۇپ، قويۇق بىر قاراڭغۇلۇق مىسىر زېمىنىنى ئۈچ كۈنگىچە قاپلاپ تۇردى. 23 ئۈچ كۈنگىچە بىرى يەنە بىرىنى كۆرەلمەس ۋە يا ھېچكىم ئۆز جايىدىن قوزغالماس بولدى؛ لېكىن بارلىق ئىسرائىللىق ئولتۇرغان جايلاردا يورۇقلۇق بار ئىدى. 24 پەرۋەن مۇسаны چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: - بېرىپ، پەرۋەردىگارىغا ئىبادەت قىلىڭلار. پەقەت قورقۇنۇش ۋە كالا پادىلىرىڭلار قالسۇن، بالا-چاقىرىڭلارنىمۇ ئېلىپ بارساڭلار بولىدۇ، دېدى. 25 مۇسا جاۋاب: - ئۇنداقتا خۇدايىمىز پەرۋەردىگارىغا قۇربانلىق قىلىشقا [ئىناقلىق] قۇربانلىقى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىقىغا لازىملىق چاربايلارنى سەن بىزگە

12 پەرۋەردىگارى مىسىر يۇرتىدا مۇسا ۋە ھارۇنغا مۇنداق دېدى: - 2 بۇ ئاي سىلەرگە ئايلازنىڭ ئىچىدە بېشى، يىلىنىڭ ئىچىدە ئېيى بولىدۇ. 3 سىلەر پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىگە سۆز قىلىپ: - بۇ ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى ھەممىڭلار ئانىلىرىڭلارنىڭ ئائىلىسى بويىچە بىر قوزنى ئېلىڭلار، ھەر بىرى ئائىلىگە بىردىن قوزا ئېلىڭلار. 4 ئەگەر مەلۇم بىر ئائىلە بىر قوزنى يەپ بولالمىغۇدەك بولسا، ئۇنداقتا ئۆي ئىگىسى يېنىدىكى قوشنىسى بىلەن بىرلىشىپ ئادەم سانغا قاراپ بىر قوزا ئېلىڭلار؛ ھەر بىر كىشىنىڭ ئىشتىياسىغا قاراپ ھېسابلاپ مۇۋاپىق بىر قوزا ھازىرلاڭلار. 5 ھەر بىر ئايلايدىغان قوزاڭلار چېچىم، بىر ياشلىق ئەركەك

بولسۇن؛ قوي ياكى ئۆچكە بادلىرىدىن تاللانمىمۇ بولىدۇ. 6 قوزنى بۇ ئاينىڭ ئون تەنتىچى كۈنىگىچە يىنىكلاردا ئۇرغۇزۇڭلار، - دېگەن. - شۇ كۈنى ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتى تاللانغان مېلىنى گۆگۈمدا سوسۇن. 7 ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ گۆش يېيىلگەن ئۇنىڭ ئىشىكىنىڭ باش تەرىپىگە ھەم ئىككى يان كېشىكىگە سۈركەپ قويسۇن. 8 ئۇلار شۇ كېچىسى گۆشنى ئوتتا كاۋاپ قىلىپ يېسۇن؛ ئۇنى پىتىر نان ۋە ئاچچىق-چۈچۈك كۆكتات بىلەن قوشۇپ يېسۇن. 9 ئەتىي خام ياكى سۇدا پەشۈرۈپ چەكلەر، بەلكى ئۇنى باش، پۈت ۋە ئىچ-قارغىلىرى بىلەن ئوتتا كاۋاپ قىلىپ بەكلەر. 10 ئۇنىڭ ھېچنەمىسىنى ئەتىگە قالدۇرماڭلار. ئەگەر ئەتىگە ئېشىپ قالغانلىرى بولسا، ئۇنى ئوتقا سېلىپ كۆيدۈرۈۋېتىڭلار. 11 سىلەر ئۇنى مۇنداق ھالەتتە بەكلەر: - ئۇنى يېگەندە بەللەرگىلارنى چىڭ باغلاپ، ئايانلىرىڭلارغا كەش كېسىپ، قوللىرىڭلاردا ھاسا ئېتىقان ھالدا تېز بەكلەر. ئۇ بولسا پەرۋەردىگارىڭنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش» قوزسۇدۇر. 12 چۈنكى مەن ئۆچكەسى مىسىر زېمىنىنى كېزىپ ئۆتمەن، مەن مىسىر زېمىنىدا مەيلى ئىنسان بولسۇن، مەيلى ھايۋان بولسۇن ئۇلارنىڭ ئۇنى تۇغۇلغان ئەركىكىنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن مىسىرنىڭ بارلىق پۈت-ئىلاھلىرىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرمەن، مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 13 شۇ قۇربانلىقنىڭ قېنى سىلەر ئۆلتۈرۈشكەن سىلەرگە [ئىجات] بەلگىسى بولىدۇ؛ بۇ قانلارنى كۆرگىنىدە سىلەرگە ئۆتۈپ تۇرمەن. شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىنى ئۇرغىنىدا ھالاكەت ئېلىپ كېلىنغان ۋابا-ئاپەت سىلەرگە تەگمەيدۇ. 14 بۇ كۈن سىلەرگە خاتىرە كۈن بولسۇن؛ ئۇنى پەرۋەردىگارىڭ ھېتى سۈپىتىدە ئۆتكۈزۈپ تەبرىكلەڭلار؛ ئەدەبى بەلگىسى سۈپىتىدە نەسلىدىن-نەسلىگە مەلگۇ ئۆتكۈزۈڭلار. 15 يەنە كۈن پىتىر نان بەكلەر، بىرىنچى كۈنى ئۆيۈڭلاردىن [بارلىق] خېمىر ئۆزۈڭلارنى يوق قىلىڭلار؛ چۈنكى كىمكى بىرىنچى كۈندىن تارتىپ يەتتىنچى كۈنگىچە بولدىرۇلغان نان يېسە، شۇ كىشى ئىسرائىل قاتارىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 16 بىرىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس ئىبادەت سورۇنى تۈزۈڭلار؛ يەتتىنچى كۈنمۇ ھەم شۇنداق بىر مۇقەددەس ئىبادەت سورۇنى ئۆتكۈزۈلسۇن. بۇ ئىككى كۈن ئىچىدە ھېچقانداق ئىش-ئەمەلگە قىلىنمىسۇن؛ پەقەت ھەر كىشىنىڭ يەيدىغىنىنى تەييارلاشقا مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنىلا قىلىساڭلار بولىدۇ. 17 مەن دەل شۇ كۈنى سىلەرنى قوشۇن-قوشۇن بويىچە مىسىر زېمىنىدىن چىقارغىنىم ئۈچۈن سىلەر پىتىر نان ھېيتىنى ئۆتكۈزۈڭلار؛ شۇ كۈننى نەسلىدىن-نەسلىگە ئەبەدى بەلگىسى سۈپىتىدە ھېيت كۈنى قىلىپ بېكىتىڭلار. 18 بىرىنچى ئاينىڭ ئون تەنتىچى كۈنى، كەچقۇرۇندىن تارتىپ شۇ ئاينىڭ يىگىرمە بىرىنچى كۈنى كەچقۇرۇنغىچە، پىتىر نان بەكلەر. 19 يەنە كۈن ئىچىدە ئۆيلەرگىلاردا ھېچ خېمىر ئۆزۈپ بولمىسۇن؛ چۈنكى مۇسا بىر بولسۇن، زېمىندا تۇغۇلغان بولسۇن؛ كىمكى بولدىرۇلغان نەرسىلەرنى يېسە شۇ كىشى ئىسرائىل جامائىتىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 20 سىلەر ھېچقانداق بولدىرۇلغان نەرسىنى چەي، قەيەردىلا تۇرساڭلار، پىتىر نان بەكلەر. 21 مۇسا ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: - بىرپ ھەر بەرگىلارنىڭ ئائىلىسى بويىچە ئۆزۈڭلارغا بىر قوزنى تارتىپ چىقىرىپ پاختا قوزسىنى سۈيۈڭلار. 22 ئاندىن بىر ئۆتۈم زۇپا ئېلىپ ئۇنى قاچىدىكى قانغا چىلاپ، قاچىدىكى قاننى ئىشىكىنىڭ يېنى ۋە ئىككى كېشىكىگە سۈركەڭلار. سىلەردىن ئەتىگەنكىچە ھېچكىم ئۇنىڭ ئىشىكىدىن قەتئىي چىقىمىسۇن. 23 چۈنكى پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارنى ئۆزۈپ ھالاكەت قىلىش ئۈچۈن، زېمىنىنى كېزىپ تۇتسۇن؛ ئۇ ئىشىكىنىڭ يېنى ۋە ئىككى كېشىكىدىكى قاننى كۆرگەندە، پەرۋەردىگار ھالاكەت قىلغۇچىنىڭ ئۆيلەرگىلارغا كىرىپ سىلەرنى ئۆزۈشىدىن توسۇش ئۈچۈن [مۇھاپىزەت قىلىپ] ئىشىكىنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ تۇرىدۇ. 24 بۇ رەسىم-قائىدىنى ئۆزۈڭلار ۋە بالىلىرىڭلار ئۈچۈن

47 پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بۇ ھېيتنى ئۆتكۈزسۇن. 48 ئەگەر سېنىڭ بىلەن بىرگە تۇرغان مۇساپىر بولسا، پەرۋەردىگارىغا ئاناپ باخسا ھېيتنى ئۆتكۈزمەكچى بولسا، ئۇنداقتا ئالدى بىلەن بارلىق ئەركەكلىرى خەتتە قىلىنسۇن؛ ئاندىن كېلىپ ھېيت ئۆتكۈزسۇن. ئۆزىمىدا تۇغۇلغان كىشىدەك سانالسۇن. لېكىن ھېچبىر خەتتىن ئادەم ئۆتكۈن چىقسۇن. 49 زېمىندا تۇغۇلغان كىشى ھەم ئاراڭلاردا تۇرغان مۇساپىر ئۈچۈن ئوخشاش قانۇن بەلگىلىمە بولسۇن. 50 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى دەل پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا بۇيرۇغاندەك شۇ ئىشلارنى ئادا قىلدى. 51 شۇ كۈننىڭ ئۆزىدە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنى قوشۇن-قوشۇن بويىچە مىسىر زېمىنىدىن چىقاردى.

13

پەرۋەردىگار مۇساغا: 2 - ئىسرائىل ئارىسىدا بالايىتۇننىڭ بارلىق تۇنجى ئەركەك مۇسىپى، مەيلى ئۇ ئىنساننىڭ ياكى ھايۋاننىڭ بولسۇن، ماڭا ئاناپ مۇقەددەس قىلغىن؛ ئۇ ماڭا مەنسۇپتۇر، دېگەندى. 3 مۇسا خەلقىگە مۇنداق دېدى: - سىلەر مىسىردىن ئىبارەت «قۇلۇق ماكانى»دىن چىققان بۇ كۈننى ياد ئېتىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى بۇ يەردىن قۇدرەتلىك قولى بىلەن چىقاردى. بۇنىڭ ئۈچۈن ھېچ بولمىغان نەرسە يېيىلسۇن. 4 ئايىپ ئېيتىشكە بۈگۈنكى كۈنى يولغا چىققان كۈن. 5 ئەمدى پەرۋەردىگار ساڭا بېرىشكە ئانا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلغان، سۆز بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا، يەنى قاناتاي، ھىتى، ئامورى، ۋەي ۋە بۇيۇسلىارنىڭ زېمىنىغا سېنى ئېلىپ بارغىندا مۇشۇ [ئايىپ] ئېشىدا شۇ ئىبادەتنى تۇتىن. 6 يەنە كۈنگىچە پېتىر ئانا بەلگە، يەتتىنچى كۈندە پەرۋەردىگارىغا ئاللاھە ئاتىغان ھېيت ئۆتكۈزۈلسۇن. 7 يەنە كۈن ئىچىدە پېتىر ئانا يېيىلسۇن؛ سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا ھېچقانداق بولمىغان نەرسە يېيىلمەسۇن ۋە يا چىڭبىرلىك ئىچىدە ھېچ خېمىر تۇرۇپمۇ كۆرۈنمىسۇن. 8 شۇ كۈنى سەن ئۆز ئوغۇلۇڭغا: «مىسىردىن چىققىنىمدا پەرۋەردىگارىڭنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن ئىلتىپاتىنى ياد قىلىپ تەشەككۈر بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بۇ [ھېيتنى] ئۆتكۈزۈمەن»، دەپ چۈشەندۈرگەن. 9 پەرۋەردىگارىڭ قانۇن-تەلىمىنىڭ ھەممىسىنى ئاغزىڭدىن چۈشەنمەسلىكى ئۈچۈن، بۇ بەلگىنى قۇلۇڭغا بەلگە قىلىپ سېلىۋال، پېشانەڭگە قاشتەك ئەسلىمە قىلىپ ئورنىتال؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنى قۇدرەتلىك قولى بىلەن مىسىردىن چىقاردى. 10 ئەمدى بۇ بەلگىنى يىل-يىل بېكىتكەن ۋاقىتتا تۇتىن. 11 پەرۋەردىگار سەن بىلەن ئانا-بوۋىلىرىڭغا قىلغان قەسسى بويىچە سېنى قاناتايلىرىڭنىڭ زېمىنىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى ساڭا تەقدىم قىلغاندىن كېيىن، شۇنداق قىلىشنىڭ كېرەك: - 12 بارلىق بالايىتۇننىڭ تۇنجى مۇسىپىنى پەرۋەردىگارىغا ئاناپ سۈنسەن؛ شۇنداقلا چارپاي مېلىڭنىڭ ھەممە تۇنجى ئەركەكلىرىمۇ پەرۋەردىگارىغا مەنسۇپ بولسۇن. 13 ئەمما ئېشەكلەرنىڭ ھەممە تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىغا بىردىن قوزا بەرگەن. ئەگەر ئۇنىڭ ئورنىغا بەرنەرسە بەرمىسەڭ، ئۇنىڭ بويىنى سۇندۇرۋۈمەن. ئوغللىرىڭ ئارىسىدا بارلىق تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىغا ھۆرلۈك بەدىلى تۇلاشۇڭ كېرەك. 14 كېيىنكى كۈنلەردە ئوغلۇڭ سەندىن: «بۇنىڭ مەنىسى نېمىدۇر؟» دەپ سورىسا، سەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: «پەرۋەردىگار قۇدرەتلىك قولى بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ، «قۇلۇق ماكانى»دىن ئازاد قىلدى. 15 شۇنداق بولدىكى، پەرۋەن بويى قاتتىقلىق قىلىپ بىزنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلغىندا، پەرۋەردىگار مىسىر زېمىنىدىكى بارلىق تۇنجى تۇغۇلغانلارنى، ئىنساننىڭ بولسۇن، مانتىڭ بولسۇن، ھەممىسىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى؛ بۇنىڭ ئۈچۈن مەن مانتىڭ بالايىتۇنىنىڭ تۇنجى مۇسىپى، يەنى ھەممە تۇنجى تۇغۇلغان ئەركەكلىرىنى پەرۋەردىگارىغا ئاناپ قۇربانلىق قىلىپ سۈنمەن ۋە ئوغللىرىمنىڭ ھەر بىر تۇنجىلىرى ئۈچۈن ھۆرلۈك بەدىلى تۇلاپ بېرىمەن»، دەپ ئېيتتىن. 16 بۇ بەلگىنى قۇلۇڭغا [ئەسلىمە-بەلگە قىلىپ سېلىۋال، پېشانەڭگە

14

پەرۋەردىگار مۇساغا: 2 - سەن ئىسرائىلغا: «سىلەر بۇرۇلۇپ مىگدول بىلەن دېڭىزنىڭ ئارىلىقىدىكى پى-ھاسروننىڭ ئالدىغا بېرىپ چىقىپ تىككىڭلار؛ باتال-زېفوننىڭ ئۆزلىكىدىكى دېڭىزنىڭ بويىدا چىقىپ تىككىڭلار»، دېگەن. 3 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەن: «ئىسرائىل ئارىسىدا ئېزىپ قالدى، چۈنكى ئىچىدە قاملىپ قالدى» دەپ ئويلايدۇ؛ 4 ئىسرائىلنى قوغلىسۇن دەپ مەن پەرۋەننىڭ كۈلگىنى قاتتىق قىلمەن؛ شۇنداق قىلىپ، مەن پەرۋەن ۋە ئۇنىڭ يۈتكۈل قوشۇنلىرى ئارقىلىق ئۆز ئوغلۇقۇمنى ئايان قىلمەن؛ ۋە مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگارىڭنىڭ تەلىمىنى بىلدۈرۈپ، دېدى. ئىسرائىل خۇدانىڭ سۆزى بويىچە قىلدى. 5 «ئۇ خەلق كېچىپ كەتتى» دەپ مىسىرنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر بېرىلدى، پەرۋەن بىلەن ئەمەلدارلىرى خەلق توغرىسىدىكى قارارىدىن يېنىپ: «ئىسرائىل قۇللۇقتىن قۇيۇۋەتكىنىمىز، بۇ زادى نېمە قىلغىنىمىز؟!» - دېيىشتى. 6 [پەرۋەن] دەرھال جەڭ ھارۋىسىنى قوشۇرۇپ، ئۆز خەلقىنى باشلاپ يولغا چىقتى. 7 ئۇ يەنە ئالە يۈز خىلانغان جەڭ ھارۋىسى، شۇنداقلا مىسىردىكى بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنى يىغدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ھەر بىرىگە لەشكەر باشلىقلىرىنى ئولتۇرغۇزۇپ ئېلىپ ماڭدى. 8 پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرۋەننىڭ كۈلگىنى قاتتىق قىلغىنى ئۈچۈن، ئۇ ئىسرائىلنى قوغلىدى. بۇ چاغدا ئىسرائىل قولىرىنى ئېگىز كۆتۈرۈشكەن ھالدا مىسىردىن چىقىپ يولغانىدى. 9 مىسىرلىقلارنىڭ [ھەممىسى] يەنى پەرۋەننىڭ بارلىق ئاتلىرى بىلەن جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلىق لەشكەرلىرى بىلەن يۈتكۈل قوشۇنى ئۇلارنى قوغلاپ، ئىسرائىل دېڭىز بويىغا چىقىپ تىككەن جايدا، يەنى پى-ھاسروننىڭ يېنىدا، باتال-زېفوننىڭ ئۆزلىكىدا ئۇلارغا يېتىشتى. 10 پەرۋەن يېقىنلاشقاندا، ئىسرائىل بېشىنى كۆتۈرۈپ قارۋىدى، مانا، مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن يۈرۈش قىلىپ قوغلاپ كېلىۋاتتى؛ شۇنى كۆرگەندە ئىسرائىل تولىمۇ قورققۇشۇپ، پەرۋەردىگارىغا ئىبادەت قىلدى. 11 ئۇلار مۇساغا: - مىسىردا گورستان تېپىلماستى، سەن بىزنى چۆلدە تولىسۇن دەپ مۇشۇ يەرگە ئېلىپ كەلدىڭمۇ؟! بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ، بىزگە مۇنداق قىلغىنىڭ نېمىسى؟! 12 مىسىردا تۇرغان ۋاقىتىمىزدا بىز ساڭا: «بىزنى مىسىرلىقلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشىمىزغا قوين، بىز بىلەن كارىڭ بولسۇن» دەپ ئېيتىمىغانمىدۇق؟ مىسىرلىقلارنىڭ قۇللۇقىدا

يولغىنىمىز چۈلگە كېلىپ ئولگىنىمىزدىن ئەۋزەل بولاتتى! - دېدى. 13 بۇنىڭ بىلەن مۇسا خەلقى: « قورقاي، تىك تۇرۇڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ يۈگۈن سىلەرگە يۈرگۈزىدىغان نىجاتىنى كۆرسىلەر، چۈنكى سىلەر يۈگۈن كۆرگەن مىسىرلىقلارنى ئىككىنچى كۆرمەيسىلەر. 14 پەرۋەردىگار سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلدۇ، لېكىن سىلەر بولساڭلار جىم تۇرساڭلارلا بولدى، دېدى. 15 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: « نېمىشقا سەن ماڭا پەرياد كۆتۈرسەن؟ ئىسرائىلغا: «ئالدىغا مېڭىڭلار» دەپ بۇيرۇغىن. 16 لېكىن سەن ھاساسىنى كۆتۈرۈپ قولىڭنى دېڭىزغا تۇتۇش، ئۇنى ئىككىگە بۆلگەن، شۇنداققا، ئىسرائىلار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرسىدىن قۇرۇق يەر بىلەن ئۆتۈپ كېتىدۇ. 17 مانا، مەن ئۇلارنى قوغلىسۇن دەپ مىسىرلىقلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى قاتتىق قىلمەن، شۇنىڭ بىلەن مەن پرەۋ ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۇلۇغلىقىنى ئاپان قىلمەن. 18 شۇنداق قىلىپ، مەن پرەۋ ۋە ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۇلۇغلىقىنى ئاپان قىلغىنىدا، مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلدۈرۈپ دېدى. 19 ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىڭ ئالدىدا يۈرۈۋاتقان خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئەمدى ئۇلارنىڭ كەينىگە ئۆتتى؛ شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭغان بۇلۇت تۈۋرۈكىمۇ ئۇلارنىڭ كەينىگە يۆتكىلىپ، 20 مىسىرلىقلارنىڭ چېدىرگاھى بىلەن ئىسرائىلنىڭ چېدىرگاھىنىڭ ئارىلىقىدا توختىدى، بۇ بۇلۇت بىر تەرەپتە قاراڭغۇلۇق چۈشۈرۈپ، يەنە بىر تەرەپتە كېچىنى يورۇتتى. بۇنىڭ بىلەن پۈتۈن بىر كېچە بىر قوشۇن يەنە بىر قوشۇنغا يېقىن كېلىپ، 21 مۇسا قولىنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە تۇراتتى، پەرۋەردىگار پۈتۈن كېچە شەرقىدىن كۈچلۈك بىر شامال چىقىرىپ، دېڭىزنىڭ سۈيىنى كەينىگە ياندۇردى؛ ئۇ سۈيى ياندۇرۇپ دېڭىزنى قۇرۇق يەر قىلدى، سۇلار ئىككىگە بۆلۈندى. 22 شۇ تەرەقتە ئىسرائىلار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرسىدىكى قۇرۇق يەردىن مېڭىپ، ئۆتۈپ كەتتى؛ سۇلار بولسا ئۇلارنىڭ ئوڭ ۋە سول يېنىدا كۆتۈرۈلۈپ تامدەك تۇراتتى. 23 ئەمما مىسىرلىقلار ئۇلارنى قوغلاپ كېلىۋاتتى - پرەۋنىڭ بارلىق ئاتلىرى، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق لەشكەرلىرى ئۇلارنىڭ كەينىدىن دېڭىزنىڭ ئوتتۇرسىغىچە كەلدى. 24 تاڭ تاققاندا شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئوت بىلەن بۇلۇت تۈۋرۈكىدە تۇرۇپ مىسىرلىقلارنى قوشۇنغا قارىدى ۋە مىسىرلىقلارنىڭ قوشۇنغا پارا كەندىچىلىك چۈشۈردى. 25 ئۇ ئۇلارنىڭ ھارۋىلىرىنىڭ چاقىرىنى پاتقۇزۇپ، ھەيدەپ مېڭىشنى مۇشكۈل قىلدى. مىسىرلىقلار: - يۈرۈڭلار، ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن قاچايلى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن مىسىرلىقلارغا قارشى جەڭ قىلىۋاتىدۇ، - دېيىش. 26 پەرۋەردىگار مۇساغا: - سۇلار يېنىپ مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە، ئۇلارنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئۈستىگە ۋە ئاتلىقلىرىنىڭ ئۈستىگە ئېقىپ بېرىپ، ئۇلارنى چۆكتۈرۈۋەتسۇن دەپ قولىڭنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە تۇراتتىن، - دېدى. 27 مۇسا قولىنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە تۇتقۇندى، تاڭ تاققاندا دېڭىزنىڭ سۈيى يەنە ئەسلى ھالىتىگە يېنىپ كەلدى. قېچىۋاتقان مىسىرلىقلار ئېقىنغا قارشى يۈرگۈزۈشتى، پەرۋەردىگار ئۇلارنى دېڭىزنىڭ ئوتتۇرسىدا مولا قاتقۇزدى. 28 سۇ ئەسلىگە يېنىپ كېلىپ، جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىقلارنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ ئارقىدىن قوغلاپ دېڭىزغا كىرگەن پرەۋنىڭ پۈتكۈل قوشۇنىنى ھەرق قىلىۋەتتى؛ ئۇلاردىن بىر قىسىم ساق قالدى. 29 لېكىن ئىسرائىلار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرسىدىكى قۇرۇق يەر بىلەن مېڭىپ ئۆتۈپ كەتتى؛ سۇلار ئۇلارنىڭ ئوڭ ۋە سول يېنىدا كۆتۈرۈلۈپ تامدەك تۇراتتى. 30 شۇ تەرەقتە پەرۋەردىگار ئۇ كۈنى ئىسرائىلارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى؛ ئىسرائىلار مىسىرلىقلارنىڭ دېڭىزنىڭ يېنىدا تۈلۈك ياتقىنىنى كۆردى. 31 ئىسرائىل خەلقى پەرۋەردىگارنىڭ

15

شۇ چاغدا مۇسا بىلەن ئىسرائىلار پەرۋەردىگارغا مەدھىيە ئوقۇپ مۇنۇ كىلىپ ئېيتتى: - «مەن پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەپ كۆي ئېيتاي، چۈنكى ئۇ كارامەت تۇلۇغلىقىنى كۆرسەتتى، ئۇ ئات ۋە مىنگىچىنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. 2 مېنىڭ كۈچۈم ھەم مېنىڭ كۆيۈم ياق تۇزىدى، ئۇ ماڭا نىجات بولدى، ئۇ مېنىڭ تەكۋىمىدۇر، مەن ئۇنى تۇلۇغلايمەن؛ ئۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ خۇداسىدۇر، مەن ئۇنى ئالىي دەپ مەدھىيەلەيمەن. 3 پەرۋەردىگار جەڭچىدۇر، ياھۋە ئۇنىڭ نامىدۇر. 4 پرەۋنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنى ھەم قوشۇنلىرىنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى؛ ئۇنىڭ ئالىي لەشكەر باشلىقلىرى قىزىل دېڭىزدا ھەرق قىلىندى. 5 چوڭقۇر سۇلار ئۇلارنى كۆمۈۋەتتى، ئۇلار خۇددى تاشتەك دېڭىز كېڭىگە چۆكۈپ كەتتى. 6 سېنىڭ ئوڭ قولىڭ، ئەي پەرۋەردىگار، قۇدرىتى بىلەن شان-شەرەپ تاپتى؛ سېنىڭ ئوڭ قولىڭ، ئەي پەرۋەردىگار، دۈشمەننى كۆكۈم-تالغان قىلىۋەتتى. 7 ئۆز ئۇلۇغلىقىڭنى ھەيۋىسى بىلەن تۈزۈڭگە قارشى چىققانلارنى نابۇت قىلدىڭ، سەن ئوتلۇق غەزىپىڭنى ئەۋەتتىڭ، ئۇ سامانى كۆيدۈرگەن غەمبەك ئۇلارنى يۇتۇۋەتتى. 8 دىمىغىڭنىڭ نەپسى بىلەن سۇلار دۆڭ بولۇپ قورلىدى، جۇشقۇنلار دوقلۇقلار دۆڭ كەبى تىك تۇردى، دېڭىزنىڭ ئوتتۇرسىدىكى چوڭقۇر سۇلار قاتقۇرۇپ قوبۇلدى. 9 دۈشمەن دېدى: «مەن ئۇلارنى قوغلايمەن، يېتىشمەن، ئولجا ئېلىپ ئۈلەشتۈرەيمەن، ئۇلاردىن دەردىمى چىقىرەيمەن، قىلمىچى سۇغۇرۇپ، ئۆز قولۇم بىلەن ئۇلارنى نابۇت قىلىمەن». 10 لېكىن سەن نەپسىڭ بىلەن بۇيۇلدىڭ، دېڭىز ئۇلارنى كۆمۈۋەتتى؛ ئۇلار جۇشقۇنلۇق سۇلاردا قوغۇشۇندەك چۆكۈپ كەتتى. 11 ئىلاھلارنىڭ ئارىسىدا، ئەي پەرۋەردىگار، كىم سېنىڭ تەكۋىنىڭ بولسۇن؟ پاك-مۇقەددەسلىك ئىچىدە ئۆز ھەيۋىنىڭنى كۆرسىتىدىغان، ھەم-مەدھىيەلەر ئارىسىدا دەھشەتلىك تۇرىدىغان، مۇجەز-كارامەت يارىتىدىغان، سەندەك كىم بولسۇن؟ 12 سەن ئوڭ قولىڭنى تۇتۇشنىڭ بىلەن، يەر-زېمىن ئۇلارنى يۇتۇۋەتتى. 13 لېكىن تۈزۈڭگە ھەمىچەمەت قىلىپ قۇتقۇزغان قۇۋمى رەھىملىقلىق بىلەن باشلاپ چىقىڭ، سەن ئۇلارنى ئۆز مۇقەددەس ماكانىڭغا قۇدرىتىڭ بىلەن ھىدايەت قىلىپ يېتەكلىدىڭ. 14 يات خەلقلەر بۇنى ئاڭلاپ، تىرىشىپ كەتتى؛ فىلىستىيەدە تۇرۇۋاتقانلارنى تولغاقتەك ئازاب ئۆتتى. 15 ئاندىن ئېدومنىڭ ئەمەللىرى دەكە-دۈككىگە چۈشتى؛ موناينىڭ پالۋانلىرى بولسا، راسا تىرەك باسقى؛ قاناتان زېمىنىدىكىلەر يۈرىكى سۇ بولۇپ تاقى؛ 16 قورقۇچ ۋە دەھشەت ئۇلارنى باسقى؛ بىلىككىنىڭ ھەيۋىتى بىلەن ئۇلار خۇددى تاشتەك مىدىرلىمالماي قالدى؛ خەلقىڭ ئۆتۈپ كەتكۈچە، ئۇ پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭ رەنە تۆلەپ ھىز قىلغان خەلقىڭ ئۆتۈپ بولغۇچە. 17 ئۇلارنى باشلاپ كىرىپ، ئۆز مېراسىڭ بولغان تاغدا كۈچەتەك تىكىسەن، ئۆز ماكانىڭ قىلغان جايغا، ئۇ پەرۋەردىگار، ئۆز قوللىرىڭ تەييارلىغان مۇقەددەس جايغا، ئۇ رەب، ئۇلارنى ئېلىپ بارىسەن. 18 پەرۋەردىگار تەبەدىلەپ دەڭىچە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ 19 چۈنكى پرەۋنىڭ ئاتلىرى، جەڭ ھارۋىلىرى ئاتلىقلىرى بىلەن بللە دېڭىزغا كىرىپ بولدى؛ پەرۋەردىگار دېڭىزنىڭ سۈيىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ياندۇردى، لېكىن ئىسرائىلار بولسا دېڭىزنىڭ ئوتتۇرسىدىن قۇرۇق يەردىن مېڭىپ ئۆتۈپ كەتتى». 20 ئاندىن ھارۋىنىڭ ھەدىسى يەنە مېرەپە قولىغا داڭ ئېلىپ، مېرەپە قولىغا داڭ ئېلىپ، ئۇنىڭغا داڭ ئېلىپ، ئۇنىڭغا داڭ ئېلىپ، 21 مېرەپە ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق كىلىپ ئوقۇدى: - «پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەپ كۆي ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ زور

ئۇلۇغلقىنى كۆرسەتتى، ئۇ ئات ۋە مىنگۈچنى دېگىزغا تاشلىۋەتتى!»، 22 ئۇلارغا: «گۈگۈمدە سىلەر گۈش بەيسىلەر ۋە ئەتگەندە ئاندىن تويۇنسىلەر، ئاندىن مۇسا ئىسرائىللارنى قىزىل دېگىزدىن باشلاپ، شۇر چۆلىگە ئېلىپ باردى. ئۇلار ئۇدا ئۈچ كۈن چۆلدە يۈرۈپ، سۇ تاپالمىدى. 23 ئاندىن ئۇلار ماراھقا يېتىپ كەلدى، لېكىن ئۇ يەرنىڭ سۈيى ئاچچىق بولۇپ، سۈيى ئىچكى يولمايتتى؛ شۇڭا ئۇ جاينىڭ نامى «ماراھ» دەپ قۇيۇلغان. 24 ئۇ ۋاقىتتا خالايتتى: «بىز نېمە ئىچمىز؟» دەپ مۇسادىن ئاغرىنىپ غوتۇلداشقىلى تۈردى. 25 ئۇ پەرۋەردىگارغا بەرپاد كۆتۈردى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بەر دەرهخنى كۆرسەتتى؛ ئۇ دەرهخ ياغىچىنى ئېلىپ، سۇغا تاشلىۋىدى، سۇ ئاتلىق سۇغا ئايلاندى. ئۇ يەردە پەرۋەردىگار ئۇلارغا ھۆكۈم-بەلگىمە يېكىتىپ، ئۇلارنى سىناپ، مۇنداق دېدى: «26 ئەگەر سىلەر كۆكۈل قويۇپ خۇدا يىگىلەر پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ نەزىدە دۇرۇس بولغاننى قىلىپ، ئەمرلىرىگە قۇلاق سېلىپ، بارلىق ھۆكۈملىرىنى تۇتساڭلار، ئۇنداقتا، مەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە سالغان كېسەللەردىن ھېچبىرىنى ئۈستىڭىزگە سالمايمەن؛ چۈنكى مەنكى سىلەرگە شېئالىق بەرگۈچى پەرۋەردىگار دۇرۇمەن». 27 ئاندىن ئۇلار ئېلىغىغا يېتىپ كەلدى. شۇ يەردە ئون ئىككى يۇلاق بىلەن يەتمىش خورما دەرىخى بار ئىدى، ئۇلار شۇ يەردە سۇلارنىڭ يولىدا چىقىرىپ تىكتى.

16

ئاندىن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئېلىمدىن يولغا ئاتالدى؛ مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ، ئىككىنچى يېنىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە ئېلىم بىلەن سىناينىڭ ئوتتۇرىسىدىكى سىن چۆلىگە يېتىپ كەلدى. 2 ئەنئەنىسىدا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى چۆلدە مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يامان گېيىنى قىلىپ غوتۇلداشقىلى تۈردى. 3 ئىسرائىللار ئۇلارغا: «پەرۋەردىگارنىڭ قولى بىزنى مىسىر يۇرتىدىلا ئولتۇرۇۋەتكەن بولسا بولماسمىدى! شۇ يەردە بىز گۈش قاپاۋاتقان قازانلارنى چۆلدەپ ئولتۇرۇپ، توغۇدەك نان چىگەتمىدۇق؟ لېكىن سىلەر بۇ جامائەتنىڭ ھەممىسىنى ئاچلىق بىلەن ئولتۇرما كىچى بولۇپ بىزنى بۇ چۆلىگە ئېلىپ كەلدىڭلار!» دېيىشتى. 4 بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: «مانا، مەن تامچاندىن سىلەرگە نان ياغدۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن خەلق ھەر كۈنى چىقىپ، بىر كۈنلۈك لازىملىقىنى يىغۋالىسۇن. بۇ تەرىقىدە مەن ئۇلارنىڭ قانۇن-ئەمرلىرىدە ماڭىدىغان-ماڭمايدىغانلىقىنى سىنايمەن. 5 ھەر ھەپتىنىڭ ئالتىنچى كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار يىغۋالغانلىرىنى تەييارلاشۇن، ئۇ باشقا كۈنلەردە تېرىششەنغىدىن بىر ھەسسە كۆپ بولىدۇ، دېدى. 6 ئاندىن مۇسا بىلەن ھارۇن بارلىق ئىسرائىللارغا: «بۈگۈن ئاخشام سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققۇچىنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر ۋە 7 ئەتە سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنى كۆرسىلەر؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ ئۇنىڭ يامان گېيىنى قىلىپ غوتۇلداشقىنلارنى ئاڭلىدى؛ بىزگە كەلسەك، سىلەر يامان گېيىمىزنى قىلىپ غوتۇلداشقىنلار بىزگە ئىدۇق؟» دېدى. 8 مۇسا يەنە: «پەرۋەردىگار بۈگۈن ئاخشام سىلەرگە كىچىكى گۈش بېرىپ، ئەتە ئەتە تەڭگەندە توغۇدەك نان بەرگەندە [بۇنى بىلىسىلەر]؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەر ئۇنىڭ يامان گېيىنى قىلىپ غوتۇلداشقىنلارنى ئاڭلىدى، ئەمدى بىز نېمە ئىدۇق؟ سىلەرنىڭ غوتۇلداشقىنلار بىزگە قارشىلغان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارغا قارشىلغاندۇر»، دېدى. 9 ئاندىن مۇسا ھارۇنغا: «سەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە: «پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىڭلار، چۈنكى ئۇ يامان گېپ بىلەن غوتۇلداشقىنلارنى ئاڭلىدى»، دەپ ئېيتتىن، - دەيدى. 10 شۇنداق بولدىكى، ھارۇن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆزلەپ تۇرغىنىدا، ئۇلار چۆل تەرەپكە قارىۋىدى، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى بۇلۇپتا تايان بولدى. 11 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: «12 - مەن ئىسرائىللارنىڭ يامان گېپ قىلىپ غوتۇلداشقىنىنى ئاڭلىدىم؛ ئەمدى

بەر كۆمۈرەكنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا بىر ئومەر مىقداردا ماننا سېلىپ، پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھۇزۇرىدا قويۇپ قويغىن، - دېدى. **34** [كېيىن؛] ھارۇن پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيۇرغاندەك كۆمۈرەكنى ساقلاش ئۈچۈن ئۇنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قويۇپ قويدى. **35** شۇ تەرىقەدە ئىسرائىل ئادەم ئولتۇراقلاشقان بىر زېمىنغا يېتىپ كەلگۈچە قىرىق يىل «ماننا» يىدى، ئۇلار قاناتان زېمىننىڭ چېگرالىرىغا يەتكۈچە ماننا يىدى. **36** ئەينى چاغدا بىر «ئومەر» (ئەفاس) نىڭ ئۆتىدىن بىرىگە باراۋەر ئىدى.

17 ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى قويۇپ، سىن چۆلىدىن چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە سەپەر قىلىپ، رەفدىم دېگەن يەرگە كېلىپ چىدىرلىرىنى تىكتى. ئەمما ئۇ يەردە خەلقىگە ئىچكى سۇ يوق ئىدى. **2** شۇنىڭ بىلەن خەلق مۇسا بىلەن جىدەللىشىپ: - بىزگە ئىچكى سۇ بەرگىن! - دېدى، لېكىن مۇسا ئۇلارغا: - نېمىشقا مېنىڭ بىلەن جىدەللىشىلسەڭلەر؟ نېمىشقا پەرۋەردىگارىڭنى سىناسىلىرسەڭلەر؟ - دېدى. **3** لېكىن خەلق چاڭگاپ، سۇ تەلەپ قىلىپ، مۇسادىن ئاغرىنىپ غوتۇلداشپ: - سەن نېمىشقا بىزنى، بالىلىرىمىزنى ۋە مېلىمىزنى تۇتسۇزۇق بىلەن تۇتتۇرسەڭلەر؟ - دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈرۈپ: - بۇ خەلقنى قانداق قىلسام بولار؟! ئۇلار ھېلىلا مېنى چالما-كېسەك قىلىشى مۇمكىن! - دېدى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا جاۋابەن: - سەن ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىدىن بىر نەچچىسىنى ئۆزۈڭ بىلەن بللە ئېلىپ چىقىپ، [ئىل] دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئۇرغىنىڭ! ئىشلەتكەن ھاساخى قولۇڭغا ئېلىپ خەلقنىڭ ئالدىغا بارغىن، **6** مانا، مەن شۇ يەردە، ھورەب تېغىدىكى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرغىن؛ سەن قورام تاشنى ئۇرغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۈنكىن خەلقىگە ئىچكى سۇ چىقىدۇ، - دېدى. مۇسا ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ كۆز ئالدىدا شۇنداق قىلدى. **7** مۇسا ئىسرائىلنىڭ جىدەللىشىشى ۋە ئۇلارنىڭ «پەرۋەردىگار ئارىمىزدا زادى بارمۇ-يوقۇ؟» دېيىشىپ پەرۋەردىگارىڭنى سىنىغىن ئۆچۈن، ئۇ يەرنى «ماسسا» ۋە «مەرباھ» دەپ ئاتىدى. **8** شۇ چاغدا ئامالەكلەر كېلىپ رەفدىمدە ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلدى. **9** مۇسا پەشۇئانغا سەن ئۆزىمىزدىن ئامالەك بىلەن جەڭ قىلىشقا ئادەم تاللىغىن. مەن ئەتە خۇدانىڭ ھاسسىنى قولۇمغا ئېلىپ دۈڭنىڭ چوققىسىدا تۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. **10** يەشۇئا مۇسا بۇيرۇغىنىدەك قىلىپ، ئامالەكلەر بىلەن جەڭ قىلدى. مۇسا، ھارۇن ۋە خۇر دۈڭنىڭ چوققىسىغا چىقتى. **11** شۇنداق بولدىكى، مۇسا قولنى كۆتۈرۈپ تۇرسا، ئىسرائىل غالىب كېلتى، لېكىن ئۇ قوللىرىنى پەسكە چۈشۈرۈپ تۇرسا، ئامالەك غالىب كېلتى. **12** مۇسا ئىسرائىلنىڭ ئىشەنچلىرىنى كەتتى، ئۇلار بىر تاشنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭ ئاستىغا قويدى، ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇردى؛ ئاندىن ھارۇن بىلەن خۇر بىرى بىر تەرىپىدە، بىرى يەنە بىر تەرىپىدە ئۇنىڭ قوللىرىنى يۇلەپ تۇردى؛ بۇ تەرىقەدە ئۇنىڭ قوللىرى تاكى كۆن پاتقۇچە مەزمۇت تۇردى. **13** شۇنداق قىلىپ، يەشۇئا ئامالەك ۋە ئۇنىڭ خەلقىنى قىلچىلاپ نابۇت قىلدى. **14** پەرۋەردىگار مۇساغا: - بىر نەسىلمە بولسۇن دەپ بۇ ئىشلارنى بىر كىتابقا يېزىپ قالدۇرغىن، شۇنداقلا شۇلارنى يەشۇئانىڭ قۇلاغىغا ئوقۇپ بەر، چۈنكى مەن ئامالەكنىڭ نامىنى ئاسمانلارنىڭ ئاستىدىن، ھەمما ئادەملەرنىڭ ئېسىدىن مۇتلەق ئوچۇرۇۋېتىمەن، دېدى. **15** ئاندىن مۇسا بىر قۇربانگەھنى ياساپ، نامى «پەرۋەردىگار ئوغۇلدۇر» دەپ ئاتىدى **16** ۋە مۇسا: - يەھىشقا تەختى ئالدىدا بىر قول كۆتۈرۈلۈپ: - «پەرۋەردىگار ئەۋلادىم ئەۋلادىڭغا تەۋەدە قىلىش ئۈچۈن، مۇسا بىلەن ئۇنىڭ ئارىسىدا چىقىرىمەن ۋە شۇنداقلا خۇدانىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىنى ئۇلارغا بىلدۈرمەن، - دېدى. **17** مۇسا ئىسرائىلغا ئىيتتى: - بۇ قىلغىنىڭىز ياخشى بولماپتۇ. **18** سەن جەزمەن ئۆزۈڭنى ھەم مەنمۇ چۆرەڭدە تۇرغان خەلقىڭنىمۇ چارچىتىپ قويسەن، چۈنكى بۇ ئىش ساڭا بەك ئېغىر كېلىدۇ. سەن ئۇنى يالغۇز قىلىپ يېتىشەلمەيسەن. **19** ئەمدى مېنىڭ سۆزۈمگە قۇلاق سالغىن، مەن ساڭا سەن مەسلىھەت بەرسە ۋە [شۇنداق قىلساڭ] خۇدا سېنىڭ بىلەن بللە بولىدۇ. - سەن ئۆزۈڭ خۇدانىڭ ئالدىدا خەلقىڭنى ۋەكىل بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىشلىرىنى خۇداغا مەلۇم قىلغىن، **20** سەن خەلقىگە قانۇن-بەلگىلىمىلىرىنى ئۆگىتىپ، ماڭدىغان يولىنى كۆرسىتىپ، ئۇلارنىڭ قانداق يۇرچى بارلىقىنى ئۆتتۈرغىن. **21**

شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا سەن پۈتكۈل خەلقنىڭ ئارىسىدىن خۇدادىن قورقۇدىغان، نەپسانىيەتچىلىكى يامان كۆرىدىغان ھەم قايلىپەتلىك ھەم دىيانەتلىك ئادەملەرنى تېپىپ، ئۇلارنى خەلقنىڭ ئۈستىگە باش قىلىپ، بەزىسىنى مېڭىشى، بەزىسىنى يۈزىيىشى، بەزىسىنى ئەللىكىيىشى، بەزىسىنى تونىيىشى قىلىپ بەتلىگەن. 22 شۇنىڭ بىلەن بۇلار ھەرقانداق ۋاقىتتا خەلقنىڭ ئىشى-دەۋالارىنى سوراپدۇ. ئەگەر چوڭ بىر ئىش-دەۋا چىقىپ قالسا، بۇنى ساڭا تاپشۇرسۇن؛ لېكىن ھەممە كىچىك ئىش-دەۋالارنى ئۇلار ئۆزلىرى پىچىرسۇن. شۇنداق قىلىپ، ئۇلار سېنىڭ ۋەزىپەڭنى بېشىڭگە، يۈكۈڭنى كۆتۈرۈشۈپ بېرىدۇ. 23 ئەگەر شۇنداق قىلساڭ ۋە خۇدا ساڭا شۇنداق بۇرۇسا، ئۆزۈڭ [ۋەزىپەڭگە] پۈت تەرەپ تۇرالايسەن ۋە خەلقكۆ خاتىرجەملىك بىلەن ئۆز جايىغا قايىپ كېتىدۇ، دېدى. 24 مۇسا قېيىنا تىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ دېگىنىنىڭ ھەممىسىنى قىلدى. 25 مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىل ئارىسىدىن قايلىپەتلىك ئادەملەرنى تاللاپ، ئۇلارنى خەلقنىڭ ئۈستىگە باش قىلىپ، بەزىسىنى مېڭىشى، بەزىسىنى يۈزىيىشى، بەزىسىنى ئەللىكىيىشى، بەزىسىنى تونىيىشى قىلىپ قويدى. 26 بۇلار ھەرقانداق ۋاقىتتا خەلقنىڭ ئىشى-دەۋالارىنى سوراپ تۇردى؛ تەسەرەك ئىش-دەۋالارنى بولسا، مۇساغا يوللايتتى، كىچىك ئىش-دەۋالارنى بولسا ئۆزلىرى سوراپتۇ. 27 ئاندىن مۇسا قېيىنا تىسىنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى.

19

ئىسرائىل مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ، دەل ئۈچىنچى ئېيىنىڭ باشلانغان كۈنى سىناي چۆلىگە يېتىپ كەلدى. 2 ئۇلار رەقىدەندىن چىقىپ، سىناي چۆلىگە يېتىپ كېلىپ، چۆلدە چىدىر تىكى، ئىسرائىل شۇ يەردە، تاغنىڭ ئۇدۇلىدا توختاپ چىدىر تىكى. 3 مۇسا خۇدانىڭ ئالدىغا چىقىۋىدى، پەرۋەردىگار تاغدىن ئۇنىڭغا خىتاب قىلىپ مۇنداق دېدى: - سەن باقۇپنىڭ جەمەتگە سۆز قىلىپ، ئىسرائىلارغا مۇنۇ خەۋەرنى بەتكۈزگىن: - 4 «مېنىڭ مىسىرلىقلارغا نېمە قىلغىنىمى، شۇنداقلا مەن سىلەرنى خۇددى يۈز كۆكۈل بالىلىرى قاناتلىرىغا مىندۈرۈپ ئېلىپ يۈرگەندەك، ئۆز قېشىمغا ئېلىپ كەلگىنىمنى ئۆزۈڭلار كۆرۈڭلار. 5 ئەمدى سىلەر دەرمەققەت مېنىڭ سۆزۈمنى ئاڭلاپ، ئەھدەمنى تۇتساڭلار، ئۇنداقتا بارلىق ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ماڭا خاس بىر گۆھەر بولىسىلەر - چۈنكى پۈتكۈل يەر مېنىڭكىدۇر - 6 ۋە سىلەر ماڭا كەينىلاردىن تەركىب تاپقان خاس بىر پادىشاھلىق ۋە مۇقەددەس بىر قۇرۇم بولىسىلەر». مانا بۇ سەن ئىسرائىلارغا دېشىڭ كېرەك بولغان سۆزلەردۇر، - دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن مۇسا يېنىپ كېلىپ، خەلقنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇرۇنغا شۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا بەتكۈزدى. 8 خەلقنىڭ ھەممىسى بىر ئېغىزىدىن: - پەرۋەردىگار بۇرۇنغا ئۇنىڭ ھەممىسىگە چوقۇم ئەمەل قىلىمىز! - دەپ جاۋاب بەردى. ئاندىن مۇسا خەلقنىڭ جاۋاب سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ قېشىغا بېرىپ بەتكۈزدى. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا: - مانا، مەن ساڭا سۆز قىلغىنىمدا خەلق ئاۋازىمنى ئاڭلىسۇن، ھەممىشە ساڭا ئىشەنسۇن دەپ، يېنىڭغا قارا بۇلۇتنىڭ قاراڭغۇلۇقى ئىچىدە كېلىمەن، دەپ ئېيتتى. مۇسامۇ خەلقنىڭ دېگەنلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاڭلاتتى. 10 پەرۋەردىگار مۇساغا نە: - سەن خەلقنىڭ قېشىغا بېرىپ، يۈكۈن ۋە ئەتە ئۇلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىپ، كىيىم-كېچەكلەرنى يۇدۇرغىن. 11 ئۇلار ئۈچىنچى كۈنىگە تەييار تۇرسۇن، چۈنكى ئۈچىنچى كۈنى بارلىق خەلقنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگار سىناي تاغىغا چىقىدۇ. 12 سەن خەلق ئۈچۈن [تاغنىڭ] ئەتراپىغا بىر باسىل قىلىپ، ئۇلارغا: «سىلەر ئېھتىيات قىلىڭلار، تاغقا چىقىمغا كىلىڭلار ياكى ئۇنىڭ ئېتىكىگە تېگىپ كەتمەڭلار. كىمكى تاغقا تەگسە ئۆلتۈرۈلەي قالىدۇ؛ 13 ئۇنىڭغا ھەتتا بىرەر قولى تېگىپ كەتسە، جالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلسۇن ياكى ئوق

20 خۇدا مۇنۇ بارلىق سۆزلەرنى بايان قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 مەن سېنى «قۇللۇق ماڭى» بولغان مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگار خۇدا يېڭىدۇر مەن. 3 سېنىڭ مەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھىڭ بولمايدۇ. 4 سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مەيلى يۇقىرىدىكى ئاسماندا بولسۇن، مەيلى تۆۋەندىكى زېمىندا بولسۇن، ياكى يەر ئاستىدىكى سۇلاردا بولسۇن، ھەرقانداق نەرسىنىڭ قىياپىتىدىكى ھېچقانداق ئويمان شەكلىنى ياسىما. 5 سەن بۇنداق نەرسىلەرگە باش تۇرما ياكى ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرمە. چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار خۇدا يېڭى ۋاسىلىلىققا ھەسەت قىلغۇچى تەڭرىدۇر مەن. مەندىن نەپەر تەلەنگەنلەرنىڭ قەبەھلىكىنى ئۆزلىرىگە، ئوغۇللىرىغا، ھەتتا نەۋرە-چەۋرەلىرىگە چىقىرىۋەتمەن، 6 ھەتتا مېنى سۇيىدىغان ۋە ئەمىرلىرىمنى تۇتىدىغانلارغا مېڭ ئەۋلادىغىچە ئۆزگەرمەس مېھرىبانلىق كۆرسىتىمەن. 7 پەرۋەردىگار خۇدا يېڭىنىڭ نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالما؛ چۈنكى كىمكى نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالسا، پەرۋەردىگار ئۇنى گۇناھكار ھېسابلىماي قالىدۇ. 8 شابات كۈنىنى مۇقەددەس دەپ بىلىپ تۇتىشى يادىڭدا ساقلىغىن. 9 ئالە كۈن ئىشلىپ بارلىق ئىشلىرىڭنى تۈگەتكىن، 10 لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدا يېڭىغا ئاتالغان شابات كۈنىدۇر، سەن

شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلمايەن، مەيلى سەن ياكى ئوغۇلۇڭ بولسۇن، مەيلى قەزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىڭ، مەيلى بۇقاڭ ياكى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسۇن. 11 چۈنكى ئالتە كۈن ئىچىدە پەرۋەردىگار تاشقان بىلەن زېمىنى، دېڭىز بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارىنى ياراتتى ئاندىن يەتتىنچى كۈندە ئارام ئالدى. بۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار شابات كۈنىنى بەخت-بەرىكەتلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى مۇقەددەس كۈن دەپ بېكىتتى.

12 ئانا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل. شۇنداق قىلىشقا پەرۋەردىگار خۇدايلىك ساڭا ئانا قىلماقچى بولغان زېمىندا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرسەن. 13 قاتلىق قىلما. 14 زىنا قىلما. 15 ئوغرىلىق قىلما. 16 قوشناڭ توغرىلۇق يالغان گۇۋاھلىق بەرمە. 17 سەن قوشناڭنى ئۆي-ئىمارىتىگە كۆز قىرىڭنى سالما، نە قوشناڭنىڭ ئايالى، نە ئۇنىڭ قولىغا، نە ئۇنىڭ دېدىكى، نە ئۇنىڭ كالىسى، نە ئۇنىڭ ئىشىكى ياكى قوشناڭنىڭ ھەرقانداق باشقا نەرسىسىگە كۆز قىرىڭنى سالما. 18 بۇتۇكل خەلق گۈلدۈرماملارنى، چىچىن-يالقۇنلارنى، كانانىڭ ئاۋازى ۋە تاغدىن ئۆرلەپ چىققان ئىس-تۇتەكلەرنى كۆردى ۋە ئاڭلىدى، ئۇلار بۇلارنى كۆرۈپ، تىرتىشىپ يىراق تۇرۇشتى 19 ۋە مۇساغا: - بىرگە سەنلا سۆز قىلمايەن، بىز ئاڭلايمىز؛ لېكىن خۇدا بىزگە ئۆزى سۆز قىلىسۇن، چۈنكى ئۇنداق قىلسا ئۆلۈپ كېتىمىز، دېدى. 20 مۇسا خالايققا جاۋابەن: - قورقۇڭلار، چۈنكى خۇدانىڭ بۇ يەرگە كېلىشى سىلەرنى سىناش ئۈچۈن، يەنى سىلەرنىڭ ئۇنىڭ دەھشەتلىكىنى كۆز ئالدىڭلارغا كەلتۈرۈپ، گۇناھ قىلىۋالغۇڭلار ئۈچۈندۇر، - دېدى. 21 شۇنىڭ بىلەن خالايىق نېرىدا تۇردى؛ لېكىن مۇسا خۇدا ئىچىدە تۇرغان قۇيۇق بۇلۇتنىڭ قېشىغا يېقىن باردى. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا: - سەن بېرىپ ئىسرائىلارغا مۇنۇ سۆزلەرنى يەتكۈزگىن: «سىلەرگە ئەشتىن سۆز قىلغىنىنى كۆردۈڭلار. 23 سىلەر مېنىڭ ئورنىمدا ئىلاھ دەپ كۆمۈشتىن بۇتلار ياسىماڭلار، ياكى تۇزۇڭلار ئۈچۈن ئالتۇندىن بۇتلارنى ياسىماڭلار. 24 - سەن مەن ئۈچۈن تۇپراقتىن بىر قۇربانغاھ ياساپ، شۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭنى، قوي-ئۆچكە بىلەن كالىلىرىڭنى سۇنغىن. ئۈمۈمەن مەن خەلققە نامىنى [ھۆرمەت بىلەن] ئەستىلىدىغان بارلىق جايلاردا، يېنىڭغا كېلىپ ساڭا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىمەن. 25 - ئەگەر ماڭا ئاتاپ تاشلاردىن قۇربانغاھ ياسىماقچى بولساڭ، يۈتۈلغان تاشلاردىن ياسىمىغىن، چۈنكى تاشلارغا ئەسۋابلىقنى ئەتكۈزۈش، ئۇلار ئايەك بولۇپ قالدۇ. 26 قۇربانغاھقا چىقىدىغان پەلەمپەي بولمىسۇن؛ ئۇنداق بولغاندا، پەلەمپەيدىن چىققۇچە ئەۋرىتىش كۆرۈنۈپ قېلىشى مۇمكىن»، - دېدى.

21 - سەن ئۇلارنىڭ ئالدىغا قويدىغان ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەر مۇنۇلاردۇر: -

2 ئەگەر سەن بىر ئىبرانىي قۇلى سېتىۋالغان بولساڭ، ئۇ ئالتە يىلغىچە خىزمەتتە بولۇپ، يەتتىنچى يىلى تۆلەمسىز ھۆر قىلىنسۇن. 3 ئۇ قۇل قىلىنىشقا تەنھا ھالەتتە ئېلىپ كېلىنكەن بولسا، تەنھا ھالەتتە كەتسۇن. ئايالى بىلەن بىرگە ئېلىپ كېلىنكەن بولسا، ئايالغۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەتسۇن. 4 ئەگەر خوجىسى ئۇنىڭغا خوتۇن ئېلىپ بەرگەن بولسا، شۇنداقلا ئايالى ئۇنىڭغا ئوغۇل-قىزىلارنى تۇغۇپ بەرگەن بولسا، ئايال بالىرى بىلەن خوجىسىغا قېلىپ، ئەر يالغۇز كەتسۇن. 5 لېكىن ئەگەر قۇل ئېلان قىلىپ: «مەن خوجام، ئايال ۋە بالىرىمغا مۇھەببەت بولغىنى ئۈچۈن ھۆر بولۇپ كەتمەيمەن» دېسە، 6 ئۇنداق ئۇنىڭ خوجىسى ئۇنى خۇدانىڭ [ئىبادەت سورۇنىنىڭ] ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى ئىشىكىنىڭ ئالدىدا ياكى ئىشىكىنىڭ كېشىكىنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزسۇن؛ ئاندىن خوجىسى بىگىز بىلەن ئۇنىڭ قولىقىنى تەشسۇن. شۇنداق قىلىپ، تۆمەڭگۈگە خوجىسىنىڭ قولى بولۇپ قالدۇ. 7 ئەگەر بىر كىم قىزنى دېدەكلىككە سېتىۋەتكەن بولسا، ئۇ ئەر

بەر تەرەپ قىلىنسون. 32 كالا قول ياكى دېدەكنى ئۆسكەن بولسا، كاللىنىڭ ئىگىسى ئۆسۈلگۈچىنىڭ خوجىسىغا ئۆتمۈز شەككە كۆمۈش بەرسۇن، ئاندىن كالا جاملا-كېسەك قىلىنسون. 33 ئەگەر بىرى بىرىنىڭ ئاغزىنى ئوچۇق قويۇپ ياكى كولاۋاتقان ئورنىنىڭ ئاغزىنى ياپماي، كالا ياكى ئېشەك ئۇنىڭغا چۈشۈپ كەتسە، 34 ئۇنداقتا ئورنىنىڭ ئىگىسى مال ئىگىسىنىڭ زىنىنى تولۇق تۆلەپ بەرسۇن؛ تۆلگەن مال ئۆتكىچى بولىدۇ. 35 ئەگەر بىرىنىڭ كالىسى يەنە بىرىنىڭ كالىسىنى ئۇسۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇلار تىرىك قالغان كالىنى سېتىپ، پۇلى باراۋەر بۆلۈشسۇن ھەم ئۆلۈك كالىنىمۇ شۇنداق بۆلۈشسۇن. 36 لېكىن كاللىنىڭ ئىلگىرىدىن ئۆسدىغان ئادىتى بارلىقى ئېنىق تۇرۇپ، ئىگىسى ئۇنى باغلىماي قويۇۋەتكەن بولسا، ئۇنداقتا ئۆسكۈچى كاللىنىڭ ئىگىسى كالغا كالا تۆلەپ بەرسۇن، ئۆلۈك كالا ئۇنىڭ بولسۇن.

22

ئەگەر بىرى بىر كالا ياكى قويىنى ئوغرىلاپ، ئۇنى سويسا ياكى سېتۋەتسە، ئۇ بىر كاللىنىڭ ئورنىغا بەش كالا، بىر قوينىڭ ئورنىغا تۆت قوي تولىسۇن. 2 ئوغرى تام تەشكەندە تۇتۇلۇپ قېلىپ، تاياق يەپ تۇلۇپ قالسا، ئۆلتۈرگۈچىگە خۇن جازاسى كېلىسۇن. 3 لېكىن شۇ ۋەقە بولغان يەتتە كۈن چىقىپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا ئۆلتۈرگۈچى خۇن جازاسىغا تارتىلسۇن. ئوغرى ئوغرىلىغىنى تۆلەپ زىيانى تولۇقلاپ بېرىشى كېرەك؛ ئۇنىڭدا بىر تېپە بولسا، قۇللۇققا سېتىلىپ، ئوغرىلىغان نەرسىنى تولىشى كېرەك. 4 ئوغرى تۇتۇلغاندا ئوغرىلىغان نەرسە، كالا بولسۇن، ئېشەك بولسۇن، قوي بولسۇن ئۇنىڭ قولىدا تىرىك ھالەتتە تېپىلسا، ئۇ ئىككى ھەسسە قىممەتتە تۆلەپ بەرسۇن. 5 ئەگەر بىرى ئۆز مال-چارۋىلىرىنى ئېتىزلىققا ياكى ئۆزۈمزارلىققا ئولاشقا قويۇۋېتىپ، باشقىلارنىڭ باغ-ئېتىزلىقىدا ئولاشقا يول قويسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزىنىڭ ئەڭ ئېسىل مەھسۇلاتلىرىدىن ياكى ئۆزۈمزارلىقىنىڭ ئەڭ ئېسىل مېۋىسىدىن زىيانى تۆلەپ بەرسۇن. 6 ئەگەر ئوت كېتىپ، نىكەللىككە تۇتىشىپ كېتىپ، ئاندىن ئۆچمەلەرنى، باش تارتىپ بېقىنغان زىرائەتنى كۆيدۈرۈپ، يۈكۈل ئېتىزلىقنى كۆل قىلىۋەتسە، ئۇنداقتا ئوت قويغۇچى بارلىق زىيانى تۆلەپ بەرسۇن. 7 ئەگەر بىرى قوشنىسىغا پۇل ياكى مال-دۇنياسىنى نامانەت قىلغان بولسا، بۇلار ئويىدىن ئوغرىلىنىپ كەتسە، شۇنداقلا ئوغرى كېيىن ئۆتسۇن؛ ئۇ ئوغرىلىغىنى ئىككى ھەسسە قىممەتتە تۆلەپ بەرسۇن. 8 لېكىن ئوغرى تېپىلمىسا، ئۇ ئىگىسىنىڭ قوشنىسىنىڭ مېلىغا قول تەگكۈزگەن ياكى تەگكۈزمىگەنلىكى مەلۇم بولسۇن دەپ، ھاكىملارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن. 9 ھەرخىل خىيانەت، ئۇ مەيلى كالا، ئېشەك، قوي، كىيىم-كېچەك بولسۇن، يىتتۈرۈپ قويغان نەرسە بولسۇن، ئۇلار توغرىلۇق بىر قوشنىسى: «ئەمەلىيەتتە مۇنداق ئىدى» دەپ تالاشقان بولسا، ھەر ئىككىسىنىڭ دەۋامى ھاكىملارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن؛ ھاكىملار قايسىغا گۇناھ بېكىتسە، شۇ قوشنىسىغا ئىككى ھەسسە قىممەتتە تۆلەپ بەرسۇن. 10 ئەگەر بىرى قوشنىسىغا ئېشەك، كالا، قوي ياكى باشقا بىر چارۋايىنى نامانەت قىلسا، بۇ نامانەت مېلى كىشى كۆرمەي تۇلۇپ كەتسە، ياكى زەخمەلەنسە، ياكى ھەيدەپ كەتسىلە، 11 ئۇنداقتا قوشنىسىنىڭ مېلىغا قول تەگكۈزگەن ياكى تەگكۈزمىگەنلىكى مەلۇم بولسۇن دەپ، پەرۋەردىگەرنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ ئۆتمۈزىدىن بىر قەسەم ئېچىۋېلىنسون. مال ئىگىسى بۇ قەسەمنى قويۇپ قىلسۇن، قوشنىسى ئۇنىڭغا تۆلەپ بەرمەسۇن. 12 لېكىن مال ئوغرىلانغان بولسا، ئۇ ئىگىسىگە تۆلەپ بەرسۇن. 13 ئەگەر ئۇنى ۋەھشى ھايۋان بوغۇپ قويغان بولسا، ئۇ مالنىڭ قالدۇقىنى گۇۋاھلىق تۇچۇن كۆرسىتىپ، ئۇنى تۆلەپ بەرمەسۇمۇ بولىدۇ. 14 ئەگەر بىرى قوشنىسىدىن بىر ئۇلاخنى ئۆتمە ئېلىپ، ئۇلاخ ئىگىسى يوق بەردە زەخمەلەنسە ياكى تۇلۇپ قالسا، ئۆتمە ئۇلاخنى تولۇق

تۆلەپ بەرسۇن. 15 لېكىن ئىگىسى نەق مەيداندا بولسا، ئۆتمە ئۇلاخنى تۆلەپ بەرمەسۇن، ئۇلاخ ئىجارىگەرگە ئېلىنغان بولسا، ئۇلاخ ئىجارىگەرگە تۆلەپ بەرگەن بولسا، ئۇ ئىجارىگەر بىر قىزنى ئازدۇرۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە باتسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ تۆلۈقىنى بېرىشى كېرەك، ئاندىن ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالسۇن. 17 لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئۇنىڭغا بەرگىلى تۇتمىسا، زىنا قىلغۇچى پاك قىزلارنىڭ تۆلۈقىغا باراۋەر كېلىدىغان كۆمۈش پۇلى تارازىدا تۇلۇپ بەرسۇن. 18 جادۇگەر خوتۇننى تىرىك قويمىغىن. 19 ھايۋان بىلەن جىنسى مۇناسىۋەت ئۆتكۈزگەن ھەر بىرى جەزەمەن تۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسون. 20 كىمدەكىم بىردىنبىر پەرۋەردىگەردىن باشقا ھەرقانداق ئىلاھقا قۇربانلىق سۇنسا، ھارام دەپ مۇتلەق ھالا كەتكە مەھكۇم قىلىنسون. 21 سىلەر مۇسۇلمانلار مۇساپىر بولۇپ تۇرغان كەتسە، مۇساپىر بولغان كىشىنى ھېچ خارلىماڭلار ۋە ياكى ئۇنىڭغا ھېچ زۇلۇم قىلماڭلار. 22 ھەرقانداق تۇل خوتۇن ياكى يېتىم بالىنى خورلىماڭلار. 23 سەن ئۇلارنى ھەرقانداق تەرەپتە خورلىساڭ، ئۇلار ماڭا بەر ياد كۆتۈرسە، مەن ئۇلارنىڭ ئاۋازىنى چوقۇم ئاڭلايمەن؛ 24 شۇنىڭ بىلەن غەزىم تۇتىشىپ، سىلەرنى قىلچىلاپ ئۆلتۈرمەن، سىلەرنىڭ خوتۇنلىرىڭلار تۇل قىلىنىپ، بالىلىرىڭلار يېتىم بولۇپ قالدۇ. 25 ئەگەر سەن مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئىچىدىن ساڭا قوشنا بولغان كەمبەغەلگە قەرز بەرگەن بولساڭ، ئۇنىڭغا جازاخۇرلاردەك مۇئامىلە قىلىغىن؛ ئۇنىڭدىن ئۆسۈم ئالماڭلار. 26 ئەگەر سەن قوشناڭنىڭ چاچىنى گۆرۈگە ئالغان بولساڭ، كۈن ئۆتۈرۈمەن؛ ئۇنىڭغا ياندۇرۇپ بەر. 27 چۈنكى چاچنى ئۇنىڭ بىردىنبىر يېنىچىسى بولۇپ، بەدىنىنى ياپىدىغان كىيىم شۇدۇر. ئۇ بولسا، ئۇ ئېچىنى يېنىپ ياتىدۇ؛ سەۋەبىن ماڭا بەر ياد قىلسا، بەر يادىنى ئاڭلايمەن؛ چۈنكى مەن شەپقەتلىككۈرمەن. 28 خۇداغا كۆپۈرلۈك قىلما، ۋە خەلقىڭنىڭ ئەمىرلىرىنىمۇ قارغاب تىلىما. 29 خامنىڭنىڭ ھوسۇلىنىڭ تاشقىندىن ۋە شاراب-زەپۇن مېيى كۆچكىڭدىن تاشقىندىن ماڭا ھەدىيە سۇتۇشنى ھايال قىلىغىن. سەن ئوغۇللىرىڭنىڭ ئىچىسىنى ماڭا تاشىغىن. 30 كالا بىلەن قويلارنىڭ تۇنجى بالىلىرىنىمۇ ھەم شۇنداق تاشىغىن؛ تۇنجى بالا يەتتە كۈنگىچە ئانىسى بىلەن بىللە تۇرسۇن، ئەمما سەككىزىنى كۆزى ئۇنى ماڭا ئاتاپ سۇنغىن. 31 سىلەر ماڭا ئاتالغان مۇقەددەس كىشىلەر بولسىلەر؛ شۇڭا دالادا بىر تۇتۇچ ھايۋان تەرىپىدىن بوغۇلغان ھايۋاننىڭ گۆشىنى چەكلەڭلار، بەلكى ئۇنى ئىتارغا تاشلاپ بېرىڭلار.

23

يالغان گەپنى يايغىن ۋە يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ رەزىل ئادەمگە يان باسمىغىن. 2 توپقا ئەگىشىپ رەزىل ئىشتا بولما ياكى دەۋا-دەستۇرلاردا گۇۋاھلىق بەرگەندە توپقا ئەگىشىپ ھەقىقەتنى بۇرمىلىما. 3 كەمبەغەل دەۋا قىلسا، ئۇنىڭغا يان باسما. 4 دۇشمىنىڭنىڭ كالا ياكى ئېشەك ئېزىپ كېتىپ، ساڭا ئۇچراپ قالسا، ئۇنى ئېلىپ كېلىپ، ئىگىسىگە چوقۇم تاپشۇرۇپ بەر. 5 ئەگەر ساڭا ئۈچ بولغان ئېشەك يۈنكى كۆتۈرەلمەي يۈنكىنى ئاستىدا ياتقىنىنى كۆرسەڭ، ئۇنى ياردەمسىز تاشلىماي، بەلكى ئۇنىڭغا ياردەملىشىپ ئېشەكنى قويۇرۇشۇپ بېرىشك زۆرۈر. 6 ئارا گەپنى كەمبەغەلنىڭ دەۋاسىدا ئادالەتنى بۇرمىلىما. 7 ھەرقانداق ساختا ئىشتىن تۈزۈڭى ئېرى تارت؛ بىگۇناھ ئادەم بىلەن ھەقىقەتنى ئادەمنى ئۆلتۈرمىگەن؛ چۈنكى مەن رەزىل ئادەمنى ھەرگىز ئادىل دەپ ئاقلىمايمەن. 8 شۇنىڭدەك ھېچقانداق پارا جەن؛ چۈنكى پارا كۆزى ئوچۇقلارنى كور قىلىپ، ھەقىقەتلەرنىڭ سۆزلىرىنى بۇرمىلايدۇ. 9 مۇساپىر كىشىلەرگە زۇلۇم قىلما، چۈنكى ئۇزۇڭلار مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ تۇرغان بولغاچقا، مۇساپىرنىڭ روھى ھالىنى بىلىسىلەر. 10 ئالەم ئۆز يېرىگىنى تېرىپ، ھوسۇللىرىنى ئال. 11 لېكىن يەتتىنچى يىلى بەرگە ئارام بېرىپ

ئۇنى بوش قوي، خەلقنىڭ نامراتلىرى ئۇنىڭدىن يىغىپ بېسىن، ئۇلاردىن تاشقىنى جاڭگالدىكى ھايۋانلار بېسىن، شۇنداقلا ئۆزۈمزالىق بىلەن زەپىزىللىقنىمۇ شۇنداق قىلغىن. 12 ئالتە كۈن ئىچىدە ئۆز ئىشىكىنى ئادا قىلىپ، يەتتىنچى كۈنى ئارام ئېلىشنىڭ زۆرۈرى. بۇنىڭ بىلەن كالا-ئېشەكلەرنىڭ ئارام تاپىدۇ، دېدىكىنىڭ ئوغلى بىلەن مۇسا بىر كىشىمۇ ھاردۇقنى چىقىرىدۇ. 13 مەن ساڭا ئېيتقىنىمۇ ھەممىنى كۆرگۈل بولۇپ ئادا قىل، باشقا ئىشلارنىڭ نامىنى تىلگىغا ئالما، بۇلار ھەمما تاغرىڭنىمۇ چىقىمىدۇ. 14 ھەر يىلدا ئۈچ قېتىم مېنىڭ ئۈچۈن ھېيت ئۆتكۈزگىن. 15 ئالدى بىلەن «پىتىر نان ھېيتى»نى ئۆتكۈز، ساڭا ئەمىر قىلغىنىدەك ئايىپ ئېيىدىكى پېكىتلىگەن كۈنلەردە يەتتە كۈن پىتىر نان يېگىن، چۈنكى شۇ ئايدا سەن مىسىردىن چىققانىدەك. شۇ ھېيتتا ھېچكىشى ئالدىغا قۇرۇق قول كەلمىسۇن. 16 سەن ئەمىر قىلىپ تېرىغان ئېتىزدىكى زىرائەتنىڭ ئىنجى ھوسۇلىنى ئورغاندا «ئورما ھېيتى»نى ئۆتكۈز، شۇنداقلا سەن ئەمىر قىلىپ بىردىن ئاخىرى ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىڭنى يىل ئاخىرىدا يىغىغاندا «ھوسۇل يىغىش ھېيتى»نى ئۆتكۈز. 17 يىلدا ئۈچ قېتىم ئەركەكلىرىڭنىڭ ھەممىسى رەب پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولسۇن. 18 سەن ماڭا ئاتالغان قۇربانلىقنىڭ قېنى خېمىر تۇرۇپ سېلىنغان نان بىلەن سۇمغىن، ھېيت قۇربانلىقنىڭ يىغىنى بولسا كېچىچە قوندۇرۇپ ئەتىگىچە ساقلىما. 19 زېمىنىڭكى دەسلەپكى ھوسۇلنىڭ ئەڭ ياخشىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كەل. ئۇلارنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ بېشىرما. 20 مانا، مەن بىر پەرىشتىنى يولدا سېنى قوغداپ، مەن ساڭا تەييارلىغان بەرگە ئېلىپ بارسۇن دەپ، ئالدىڭدا يۈرۈشكە ئەۋەتتەن. 21 سەن ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭگە ئاگاھ بول، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سال. ئۇنىڭ زىتىغا تەگمە، بولمىسا، ئۇ ئىتائەتسىزلىكلىرىڭنى كەچۈرمەيدۇ، چۈنكى مېنىڭ نامىم ئۇنىڭدۇر. 22 لېكىن ئەگەر سەن ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مېنىڭ بارلىق يۇرۇغانلىرىغا ئەمەل قىلساڭ، مەن دۈشمەنلىرىڭگە دۈشمەن، كۈشەندىلەرلىڭگە كۈشەندە بولىمەن. 23 چۈنكى مېنىڭ پەرىشتەم ئالدىڭدا يۈرۈپ، سېنى ئامورىي، ھىتىي، پەرزىي، قاناتىي، ھونى ۋە يەبۇسىلارنىڭ زىتىغا باشلاپ كېرىدۇ، مەن ئۇلارنى يوقىتىمەن. 24 سەن ئۇلارنىڭ ئىشلارغا باش تۇرۇپ ئىبادەت قىلما ۋە ياكى ئۇلار قىلغاندەك قىلما، بەلكى ئۇلارنىڭ [بۇتلارنى] ئۈزۈل-كېسىل چىقىۋەت، بۇت تۇرۇۋالغىلىرىنى ئۈزۈل-كېسىل كۆكۈم-تالغان قىلۋەت، 25 لېكىن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار. شۇنداق قىلساڭلار ئۇ نان بىلەن سۇيۇڭلارنى بەرگە تەلەيدۇ، مەن بارلىق كېسەللىكنى ئاراڭلاردىن چىقىرىپ تاشلايمەن. 26 بۇنىڭ بىلەن زېمىنىڭدا بويىدىن ئاجراپ كېتىدىغان ياكى تۇغماس ھېچبىر ئايال ياكى چارباي بولمايدۇ، ئومرۇڭنىڭ كۈنلىرىنى تولۇق قىلىمەن. 27 مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ۋەھىمىنى ئەۋەتتەن، قايسى ئاتىپىگە يېقىنلاشساڭ شۇلارنى پارا كەتدە قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ھەممە دۈشمەنلىرىڭنى كەينىڭگە ياندۇرۇپ قاچۇرىمەن. 28 ھەيۋىلار، قاناتلىقلار ۋە ھىتىيلارنى ئالدىڭدىن قوغلاپ چىقىرىۋېتىشكە سېرىق ھەرىلەرنى ئالدىڭدا يۈرۈشكە ئەۋەتتەن. 29 ئەمما زېمىنىڭ خارايلېشىش، دادالا ۋەھىيى ھايۋانلار ئاۋۇپ ساڭا خەۋەپ بولۇپ قالماستىن ئۈچۈن، شۇ ئەللەرنى ئالدىڭدىن بىر يىلغىچە ھەيدەۋەتتەيمەن، 30 بەلكى سەن ئاۋۇپ، زېمىننى [پۇتۇلەي] مەراس قىلىپ بولغۇچە، ئاز-ئازدىن ھەيدەپ تۇرىمەن. 31 سېنىڭ زېمىنىڭنىڭ چېگرىلىرىنى قىزىل دېڭىزدىن تارتىپ فىلىستىيەلەرنىڭ دېڭىزىغىچە، شۇنىڭدەك چۆلدەن تارتىپ [ئەفرات] دەرياسىغىچە يېكىتمەن، چۈنكى زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنى ھەيدىۋېتىپ بىرىنى ئىگىلىشكە ئۈچۈن، ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن. 32 سەن ئۇلار بىلەن ۋە ياكى ئىشلار بىلەن ھېچقانداق بىر ئەھدە تۇزمە. 33 ئۇلارنىڭ سېنى ئالدىدا

24

ئۇ مۇساغا نە: - «سەن بېرىپ، ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ھارۇن، ناداب، ئابېھۇنى ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى ئارىسىدىن بەتمىش ئادەمنى ئېلىپ، پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھۇزۇرىغا چىقىپ، پراقتا تۇرۇپ سەجدە قىلىڭلار. 2 پەقەت مۇسا پەرۋەردىگارىڭ ئالدىغا يېقىن كەلسۇن، باشقىلار يېقىن كەلمىسۇن، خەلق ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۈستىگە چىقىمىسۇن، - دېدى. 3 مۇسا كېلىپ پەرۋەردىگارىڭ بارلىق سۆزلىرى بىلەن ھۆكۈملىرىنى خالايىققا دەپ بەردى، پۈتكۈل خالايىق بىر ئاۋازدا: - پەرۋەردىگارىڭ ئېيتقان سۆزلىرىڭنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز! - دەپ جاۋاب بېرىشى. 4 ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارىڭ ھەممە سۆزىنى خاتىرىلەپ، ئەمىسى ھەسەرە قوبۇپ تاغنىڭ ئۈستىدە بىر قۇربانلىقنى ياساپ، شۇ يەردە ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىنىڭ سانى بويىچە ئون ئىككى تاش تۇرۇۋېتىلدى. 5 يەنە ئىسرائىللىق بىر نەچچە يىگىتلىرىنى ئەۋەتتى، ئۇلار بېرىپ پەرۋەردىگارىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار سۇندى، ئەنئەتتىكى قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر نەچچە تۇرپاقنىمۇ سۈيۈپ سۇندى. 6 ئاندىن مۇسا قاننىڭ بىرىمىنى قاچىلارغا قاچىلىدى، يەنە بىرىمىنى قۇربانغا ئۈستىگە چاچتى. 7 ئاندىن ئۇ ئەھدىنامىنى قولغا ئېلىپ، خەلققە قۇتۇپ بەردى. ئۇلار جاۋاب: - پەرۋەردىگارىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سېلىپ، ئىتائەت قىلىمىز! - دېيىشى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قاچىلاردىكى قاننى ئېلىپ، خەلققە سېپىپ: - مانا، بۇ پەرۋەردىگار مۇشۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىگە ئاساسەن سىلەر بىلەن باغلىغان ئەھدىنىڭ قېنىدۇر، دېدى. 9 ئاندىن كېيىن مۇسا ۋە ھارۇن، ناداب ۋە ئابېھۇ ئىسرائىللىق ئاقساقاللىرىدىن بەتمىش ئادەم بىلەن بىللە تاغ ئۈستىگە چىقتى. 10 ئۇلار شۇ يەردە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى كۆردى، ئۇنىڭ ئايىغىنىڭ ئاستىدا خۇددى كۆك ياقۇت بىر ياسالغان نەپىس باياندازدەك، ئاسمان گۈمبەزىدەك سۇيۇرۇك بىر جىسىم بار ئىدى. 11 لېكىن ئۇ ئىسرائىللىقنىڭ مۇتەۋەللىرىگە قول تەگكۈزمىدى، ئۇلار خۇدانى كۆرۈپ تۇردى ھەمدە پەپ-ئىچىشتى. 12 پەرۋەردىگار مۇساغا: - تاغ ئۈستىگە، قېشىغا چىقىپ شۇ يەردە تۇرغىن. ساڭا ئۇلارغا ئۆگىتىشكە تاش تاختىلارنى، يەنى مەن يېزىپ قويغان قانۇن-ئەمرنى بېرىمەن، دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قوبۇپ، ياردەمچىسى يەشۇئانى ئېلىپ ماڭدى. مۇسا خۇدانىڭ تېغىغا چىقتى، 14 ئۇ ئاۋۋال ئاقساقاللارغا: بىز يېنىپ كەلگۈچە مۇشۇ يەردە بىزنى ساقلاپ تۇرۇڭلار، مانا، ھارۇن بىلەن خۇر سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا قالدۇ، ئەگەر بىرىنىڭ ئىشى-دەۋامى چىقسا، ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارسۇن، - دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مۇسا تاغنىڭ ئۈستىگە چىقتى ۋە تاغنى بۇلۇت قاپلىدى. 16 پەرۋەردىگارىڭ جۈلۋى سىناي تېغىنىڭ ئۈستىدە توختىدى، بۇلۇت ئۇنى ئالتە كۈنگىچە قاپلاپ تۇردى، يەتتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگار بۇلۇت ئىچىدىن مۇسانى چاقىردى، 17 پەرۋەردىگارىڭ جۈلۋىسىنىڭ قىياپىتى ئىسرائىللىقنىڭ كۆز ئالدىدا تاغنىڭ چوققىسىدا ھەممىنى يۇتقۇچى ئوتتەك كۆرۈندى. 18 مۇسا بۇلۇتنىڭ ئىچىگە كىرىپ، تاغنىڭ ئۈستىگە چىقىپ كەتتى. مۇسا قىزىق كېچە-كۈندۈز تاغدا تۇردى.

25

پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: - 2 سەن ئىسرائىللىقلارغا ئېيتقىن، ئۇلار ماڭا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى كەلتۈرسۇن، كىمىنىڭ كۆڭلى ھەدىيە سۇنۇشقا خۇش بولسا، ئۇنىڭدىن ماڭا سۇنۇلدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى تاپشۇرۇۋېلىڭلار. 3 سىلەر ئۇلاردىن تاپشۇرۇۋالدىغان كۆتۈرمە ھەدىيە: - ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، 4 كۆك، سۇسۇن ۋە قىزىل رەڭلىك يىپ، كاناپ

رەخت، تۇت، 5 قىزىل بويالغان قوچقارنىڭ تېرىلىرى، دېلىنىشنىڭ تېرىلىرى، ئاكانسىيە ياغىچى، 6 چىراغ ئۈچۈن زەينۇمىي، «مەسەلەش مېيى» ۋە خۇشبوۋى ئۈچۈن خۇشبوۋى دورا-دەرمەكلەر، 7 ئەفۇد بىلەن «قوشېن»غا ئورنىتىلغان ئاق ھېقىق ۋە باشقا ئېسىل تاشلار بولسۇن. 8 مېنىڭ تۈزلىرى ئارىسىدا ماكان قىلىش ئۈچۈن [شۇلاردىن] ماگا بىر مۇقەددەس تۇرالغۇنى ياسىسۇن. 9 ئۇنى مەن ساگا بارلىق كۆرسەتمە كىچى بولغىنىغا ئاساسەن، يەنى ئەبەدەت چىدىرىنىڭ نىخسىسى ۋە بارلىق ئەسۋاب-ساياملارنىڭ نىخسىسىغا ئۇيغۇنلاشتۇرۇشقا قىلىپ ياساڭلار. 10 ئۇلار ئاكانسىيە ياغىچىدىن بىر ساندۇق ياسىسۇن. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز بولسۇن. 11 سەن ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن، ئىچى ۋە سىرتىنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستىنى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقار. 12 ئۇنىڭغا ئالتۇندىن تۆت ھالقا قويدۇرۇپ، تۆت چېتىسىغا بېكىتكىن. بىر تەرەپىگە ئىككى ھالقا، يەنە بىر تەرەپىگە ئىككى ھالقا بولسۇن. 13 سەن ھەم ئاكانسىيە ياغىچىدىن ئىككى بالداق ياساپ، ھەر ئىككىسىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ 14 ئاندىن ساندۇق ئۇلار ئارقىلىق كۆتۈرۈلسۇن دەپ، بالداقلارنى ساندۇقنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلىرىدىن تۆتكۈزۈپ قويغىن. 15 بالداقلار ھەممىشە ساندۇقتىكى ھالىقىدا تۇرسۇن، ئۇلار ئۇنىڭدىن چىقىرىۋېلىنمەس. 16 مەن ساگا بىرىدىغان ھۆكۈم-گۇۋاھلىقىنى ساندۇققا قويغىن. 17 ساندۇقنىڭ [ياقۇبىچى سۈپىتىدە] سەن ئالتۇندىن ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر «كافارەت تەختى» ياسىغىن. 18 ئىككى كېرۋىنى ئالتۇندىن سوقۇپ ياسىغىن. ئۇلارنى كافارەت تەختىنىڭ ئىككى تەرەپىگە ئورناتقىن. 19 بىر كېرۋىنى بىر تەرەپىگە، يەنە بىر كېرۋىنى يەنە بىر تەرەپىگە ئورنىتىش ئۈچۈن ياسىغىن. ئىككى تەرەپىدىكى كېرۋىلارنى كافارەت تەختى بىلەن بىر گەۋدە قىلىڭلار. 20 كېرۋىلار بىر-بىرىگە يۈزلەنسۇن، قاناتلىرىنى كافارەت تەختىنىڭ ئۈستىگە كېرىپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى ياپسۇن؛ كېرۋىلارنىڭ يۈزى كافارەت تەختىگە قارىلىنسۇن. 21 سەن كافارەت تەختىنى ساندۇقنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، مەن ساگا بىرىدىغان ھۆكۈم-گۇۋاھلىقىنى ساندۇقنىڭ ئىچىگە قويغىن. 22 مەن شۇ يەردە سەن بىلەن كۆرۈشمەن؛ كافارەت تەختى ئۈستىدە، يەنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقنىڭ ئۈستىدىكى ئىككى كېرۋىنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇپ ساگا ئىسرائىللارغا بەتكۈزۈشكە تاپشۇرىدىغان بارلىق ئەمرلەرنى توغرىسىدا سۆز قىلىمەن. 23 ھەم ئاكانسىيە ياغىچىدىن ئۇزۇنلۇقى ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر شەرە ياسىغىن. 24 ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستىنى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقار. 25 سەن شەرەنىڭ چۆرىسىگە تۆت ئىككى ئېگىزلىكتە بىر لەۋ ياسىغىن؛ بۇ لەۋنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن بىر گىرۋەك چىقار. 26 سەن ئۇ شەرەگە ئالتۇندىن تۆت ھالقا ياساپ، بۇ ھالقىلارنى شەرەنىڭ تۆت بۇرجىكىدىكى چېتىققا ئورناتقىن. 27 شەرەنى كۆتۈرۈشكە بالداقلار تۆتكۈزۈلسۇن دەپ، ھالقىلار شەرە لېۋىگە يېقىن بېكىتىلىسۇن. 28 بالداقلارنى ئاكانسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ شەرە ئۇلار ئارقىلىق كۆتۈرىلىدۇ. 29 شەرەگە يانداپ لېگەن، قاچا-تەخسە، پىيالە ۋە «شاراب ھەدىيەلىرى»نى چاچىدىغان قەدەھلەرنى ياسىغىن؛ ئۇلارنى ساپ ئالتۇندىن ياسىغىن. 30 مېنىڭ ھۇزۇرۇمدا تۇرۇشقا سەن شەرەگە ھەممىشە «قەدىم نان»نى قويغىن. 31 سەن ھەم ساپ ئالتۇندىن بىر چىراغدان ياسىغىن. ئۇ چىراغدان سوقۇپ ياسالسا، چىراغداننىڭ پۇتى، غولى، قەدەھلىرى، غۇنچە ۋە چېچەكلىرى پۈتۈن بىر ئالتۇندىن سوقۇلسۇن. 32 چىراغداننىڭ غولىنىڭ ئىككى يېنىدىن ئالتە شاخچە چىقىرىلىسۇن - چىراغداننىڭ بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە، چىراغداننىڭ يەنە بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە چىقىرىلسۇن؛ 33

26

مۇقەددەس چىدىرى ئون پارچە يوپۇقتىن ياساتقىن؛ يوپۇقلار نېپىز توقۇلغان ئاق كىتاب رەختكە كۆك، سۇسۇن ۋە قىزىل يىپىلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ تىشلەنسۇن؛ ئۇنىڭغا كېرۋىلارنىڭ سۈرىتىنى چىۋەر قوللارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلەپ چىقارغۇزغىن. 2 ھەر بىر يوپۇقنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە سەككىز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ھەر بىر يوپۇق ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە بولسۇن. 3 يوپۇقلارنىڭ بەشى بىر-بىرىگە ئۇلانسۇن، قالغان بەش يوپۇق ھەم بىر-بىرىگە ئۇلانسۇن. 4 سەن ئۇلارنى چىقىلغان بىرىچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا بىر تەرەپىگە رەڭگى كۆك ئەزەمە قادىغىن، شۇنىڭدەك ئۇلارنى چىقىلغان ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ھەم شۇنداق قىلغىن. 5 بىرىچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئەزەمە قادىغىن، ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئەزەمە قادىغىن. ئەزەمە بىر-بىرىگە تۇتۇلدۇرۇلۇدۇ بولسۇن. 6 مۇقەددەس چىدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئالتۇندىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى چوڭ پارچە يوپۇقنى شۇ ئىلغۇلار بىلەن بىر-بىرىگە تۇتاشتۇرغىن. 7 مۇقەددەس چىدىرى ئېيىش ئۈچۈن ئۈچكە تۇتىدىن يوپۇقلارنى ياسىغىن؛ يوپۇقتىن ئون بىر پارچە ياسىغىن. 8 يوپۇقلارنىڭ ھەر بىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئونمۇ گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئون بىر يوپۇقنىڭ ھەممىسى ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە بولسۇن. 9 يوپۇقلارنىڭ بەشىنى ئۇلار بىر قەلب، قالغان ئالتە يوپۇقنىمۇ ئۇلار بىر قەلب، ئالتىنچى يوپۇقنى ئىككى قات قىلىپ، چىدىرنىڭ ئالدى تەرەپىگە ساڭگىلىتىپ قويغىن. 10 سەن بىرىچى ئۇلارنى چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئەزەمە قادىغىن. 11 سەن ھەم مىستىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، چىدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئۇلارنى ئەزەمەلەرگە تۆتكۈزۈپ ئىككى چوڭ پارچىنى ئۇلار بىر قەلب، يەنى ئېيىش قىلغان پارچىسى چىدىرنىڭ كېيىن تەرەپىدە ساڭگىلاپ تۇرسۇن. 13 چىدىر يوپۇقلىرىنىڭ چىدىرنىڭ بويىدىن ئارتۇق قىسمى، يەنى ئۇ تەرەپىدىن بىر گەز، بۇ تەرەپىدىن بىر گەز، چىدىرنىڭ ئىككى تەرەپىدىن ساڭگىلاپ، ئۇنى [تولۇق] ياپسۇن. 14 بۇنىڭدىن باشقا، چىدىرغا قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسىدىن يوپۇق ياساپ بايقىن، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىدە ئۇ يېقىن تېرىسىدىن ياسالغان يەنە بىر يوپۇقنى قاپلىغىن. 15 مۇقەددەس چىدىرنىڭ تىك تاختا بىلەن

ئاكائىسيە ياغىچىدىن ياساپ تىكلەنگەن. 16 ھەر بىر تاختاينىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولسۇن. 17 ھەر بىر تاختاينىڭ ئىككىدىن تۇرۇم بولسۇن، ھەر ئىككى تاختاي شۇلار بىلەن بىر-بىرىگە چىتىلسۇن؛ چىدىرنىڭ بارلىق تاختايلېرى شۇنداق ياسىغىن. 18 چىدىرنىڭ تاختايلېرى شۇنداق ياسىغىن؛ يىگىرمىسىنى جەزبە تەرەپكە تىكلەنگەن، 19 بۇ يىگىرمە تاختاينىڭ تېگىگە كۆمۈشتىن قىرىق تەگلىك ياسىغىن؛ بىر تاختاينىڭ [ئاستىدىكى] ئىككى تۇرۇم ئۈچۈن ئىككىدىن تەگلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ ئىككى تۇرۇم ئۈچۈن ئىككىدىن تەگلىك ياسىغىن. 20 شۇنىڭدەك چىدىرنىڭ ئۈدۈل تەرىپىدە، يەنى شىمال تەرىپىدە يىگىرمە تاختاي بولسۇن؛ 21 بۇلارنىڭ قىرىق تەگلىكى كۆمۈشتىن بولسۇن؛ بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تەگلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تەگلىك ئورۇنلاشتۇرۇلسۇن. 22 چىدىرنىڭ كەينى تەرىپىگە، يەنى غەرب تەرىپىگە ئالتە تاختاي ياساپ تىكلەنگەن. 23 چىدىرنىڭ كەينى تەرىپىدىكى ئىككى بۇلۇڭغا ئىككى تاختاي ياساپ ئورناتقىن. 24 بۇ [بۇلۇڭ تاختايلارى] ئاستىدىن ئۈستىگىچە ئىككى قات قىلىنىپ [تاختايلارنى] ئوتازغا چىتىشتۈرسۇن، ئۈستى بىر ھالقىغا بېكىتىلسۇن. ھەر ئىككىسى شۇنداق قىلىنىپ، ئىككى بۇلۇڭغا تىكلەنسۇن. 25 ئارقا تەرەپتە سەككىز تاختاي بولىدۇ، ئۇلارنىڭ كۆمۈشتىن ياسالغان ئون ئالتە تەگلىكى بولىدۇ، بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تەگلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تەگلىك بولىدۇ. 26 بۇنىڭدىن باشقا سەن ئاكائىسيە ياغىچىدىن بالداق ياسىغىن؛ چىدىرنىڭ بۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداق، 27 چىدىرنىڭ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداق، چىدىرنىڭ ئارقا تەرىپىدىكى تاختايلارغا، يەنى غەرب تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداق ياسىغىن. 28 تاختايلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئوتتۇرا بالداق بۇ تەرەپتىن تۆت تەرەپكە يېتىدىغان بولسۇن. 29 تاختايلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، بالداقلار ئۆتكۈزۈلدىغان ھالقىلارنى ئالتۇندىن ياساپ، بالداقلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن. 30 چىدىرنى ساڭا تاغدا ئايان قىلىنغان نۇسخا بويىچە ياساپ تىكلەنگەن. 31 سەن ئېيىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىغىن؛ ئۇنى چۆرە قوللار كېرۈپلارنىڭ سۈرىتىنى نەپىس قىلىپ چۈشۈرۈپ كەشتىلەپ چىقىسۇن. 32 ئۇنى ئاكائىسيە ياغىچىدىن ياسالغان تۆت خادىغا ئېسىپ قويغىن. بۇ خادىلار ئالتۇن بىلەن قاپلانغان، ھەر بىرىنىڭ ئالتۇن ئېلىكى بولسۇن؛ خادىلار كۆمۈشتىن ياسالغان تۆت تەگلىككە ئورنىتىلسۇن. 33 پەردە چىدىر يوقىدىكى ئىلمەكلەرگە ئېسىلىپ ساڭگىلىتىپ قويۇلسۇن؛ ئاندىن ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى شۇ بەرگە كەلتۈرۈپ، بەردىنىڭ ئىچىگە ئېلىپ كىرگەن. شۇنىڭ بىلەن پەردە سىلەر ئۈچۈن مۇقەددەس جاي بىلەن ئەڭ مۇقەددەس جاينىڭ ئوتتۇرىسىدىكى بىر ئايرىما پەردە بولسۇن. 34 ئاندىن سەن «كافارەت تەختى»نى ئەڭ مۇقەددەس جايدىكى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىگە قويغىن. 35 شىرە بولسا بەردىنىڭ تېشىغا ئورۇنلاشتۇرۇلسۇن؛ چىراغدانى شىرەنىڭ ئۈدۈلغا، چىدىرنىڭ جەزبە تەرىپىگە قويغىن؛ شىرەنى شىمال تەرىپىگە قويغىن. 36 بۇنىڭدىن باشقا سەن چىدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئېيىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىغىن؛ ئۇ كەشتىچى تەرىپىدىن كەشتىلەنسۇن. 37 بۇ پەردە ئۈچۈن ئاكائىسيە ياغىچىدىن بەش خادا ياساپ، ئۇلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ ھەر بىرىنىڭ ئالتۇن ئېلىكى بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە بەش دانە تەگلىكى مىسىن قۇيۇپ تەييارلاقتىن.

27 سەن قۇربانگاھنى ئاكائىسيە ياغىچىدىن ياسىغىن. قۇربانگاھ تۆت

28 سەن ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىن ئاكاڭ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى چاسا بولسۇن؛ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ

ئۆز قېشىڭغا كەلتۈرگەن؛ ئۇلارنى، يەنى ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ناداب، ئابېھۇ، مىسردىن چىقىش

ئەلئازار ۋە ئىتائارلارنىڭ مېنىڭ كەسلىم خىزمىتىمە بولۇشى ئۈچۈن يېنىڭغا كەلتۈرگەن. 2 ئاكاڭ ھارۇنغا ھەم شەرەپ ھەم گۈزەللىك ئۈچۈن مۇقەددەس كېمىلەرنى تەييارلىغىن. 3 ھارۇننىڭ ماڭا مۇقەددەس قىلىنىپ، مېنىڭ كەسلىم خىزمىتىمە بولۇشى ئۈچۈن، مەن ئەقىل-پاراسەتنىڭ روھى بىلەن قەلبىنى تولىدۇرغان چېۋەر كىشىلەرنىڭ ھەربىرىگە سۆز قىلىپ، ئۇلارنى ئالاھىدە كېمىلەرنى تىكشۈشكە بۇيرۇغىن. 4 ئۇلار تىكىدىغان كېمىلەر مۇنۇلاردىن ئىبارەت: - بىر قوشىن، بىر ئەفەندى، بىر تون، كەشتىلەنگەن بىر خالتا كۆڭلەك، بىر سەللە ۋە بىر بەلۋاغ. مېنىڭ كەسلىم خىزمىتىمە بولۇشى ئۈچۈن، ئۇلار ئاكاڭ ھارۇنغا ۋە ئوغۇللىرىغا مۇقەددەس كېمىلەرنى تىكسۇن. 5 ئۇنىڭغا ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن، قىزىل پىيلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەخت ئىشلىتىلسۇن؛ 6 ئەفەندى ئۇلار ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن، قىزىل پىيلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختلەرنى تەييارلاپ، چېۋەر قوللارغا نەپىس قىلىپ [كەشتىلىتىپ] ئىشلەتسۇن. 7 ئەفەندىنىڭ ئىككى بېشىنى بىر-بىرىگە تۇتاشتۇرۇش ئۈچۈن ئىككى دولىسىدا مۇرىلىك تاشما بولسۇن. 8 ئەفەندىنىڭ ئۈستىدىن باغلايدىغان، كەشتىلەنگەن بەلۋاغ ئەفەندى بىلەن بىر پۇتۇن قىلىنسۇن ۋە ئۇنىڭغا قوشخاش سېپتا ئىشلىتىپ، ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن، قىزىل پىيلار ۋە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسالسۇن. 9 ئىككى ئاق ھېقىقى تېپىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ناملىرىنى ئويدۇرغىن؛ 10 ئۇلارنىڭ ناملىرىنىڭ ئالتىسى بىر ياقۇتقا ئويۇلسۇن، قالغان ئالتىسى بولسا يەنە بىر ياقۇتقا ئويۇلسۇن، ھەممىسى تۇغۇلۇش تەرتىپى بويىچە پۇتۇلسۇن. 11 خۇددى ياقۇت تەنقىشچىلىرى ئىشلىگەندەك، مۇھۇر ئويۇلغاندەك ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ناملىرىنى ئىككى ياقۇتقا ئويدۇرغىن؛ ئۇلار ئالتۇندىن ياسالغان كۈزلۈككە بېكىتىلسۇن. 12 ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىغا ئەسلىمە تاش بولسۇن ئۈچۈن، ئىككى ياقۇتنى ئەفەندىنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاشمىسىغا قالدۇرغىن؛ شۇنداق بولغاندا، ھارۇن پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ ناملىرىنى ئەسلىمە سۈپىتىدە مۇرىلىرىدە كۆتۈرۈپ يۈردۈ، 13 بۇنىڭ باشقا، سەن ئالتۇندىن يەنە ئىككى كۈزلۈك ۋە ساپ ئالتۇندىن شۇندەك ئېشىپ ئېتىلگەن ئىككى زەنجىر ياساتقىن؛ ئاندىن ئېشىلمە زەنجىرلەر كۈزلۈكلەرگە بېكىتىلسۇن. 15 «مۇكۇم قوشىنى»نى چېۋەر قوللارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلىتىپ ياساتقىن؛ ئۇنى ھەم ئەفەندى ئىشلىگەن ئۇسۇلدا ياسىغان، ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن، قىزىل پىيلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسىغىن. 16 ئۇ ئىككى قات، تۆت چاسا قىلىنسۇن؛ ئۇزۇنلۇقى بىر غېرىچ، كەڭلىكىمۇ بىر غېرىچ بولسۇن. 17 ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆت قاتار قىلىپ گۆھەرلەرنى ئورناتقىن: - بىرىنجى قاتارغا قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە زۇمرەت ئورنىتىلسۇن؛ 18 ئىككىنچى قاتارغا كۆك قاشتېشى، كۆك ياقۇت ۋە ئالماس ئورنىتىلسۇن؛ 19 ئۈچىنچى قاتارغا سۆسۈن ياقۇت، پەروزا ۋە سۆسۈن كۇۋارنى ئورنىتىلسۇن؛ 20 تۆتىنچى قاتارغا يېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق ۋە ئاناراش ئورنىتىلسۇن؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالتۇن كۈزلۈك ئىچىگە ئورنىتىلسۇن. 21 بۇ گۆھەرلەر ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ناملىرىغا ۋەكىل قىلىنىپ، ئۇلارنىڭ ساندەك ئون ئىككى بولۇپ، مۇھۇر ئويۇلغاندەك ھەربىر گۆھەرگە ئون ئىككى قەبىلىنىڭ نامى بىر-بىرىدىن پۇتۇلسۇن. 22 قوشىغىغا شۇندەك ئېشىلگەن ساپ ئالتۇندىن [ئىككى] ئېشىلمە زەنجىر ياسىغىن. 23 قوشىغىغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ئېتىپ، ئىككى ھالقىنى قوشىنىڭ [بۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىگە بېكىتكىن؛ 24 ئاندىن ئالتۇندىن ئېشىلىپ ياسالغان ئىككى زەنجىرنى قوشىنىڭ [بۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىدىكى ھالقىدىن تۇتقۇزۇپ، 25 ئېشىلگەن شۇ زەنجىرلەرنىڭ ئىككى ئۈچىنى ئىككى كۈزلۈككە بېكىتىپ، [كۈزلۈكلەرنى] ئەفەندىنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاشمىسىنىڭ ئالدى قىسمىغا ئورناتقىن. 26 بۇنىڭدىن

ماي، ئىككى بۆرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى مايى چىقار ھەمدە ئوڭ ئارقا پۈتىنى ئالغىن - (چۈنكى بۇ قوچقار كاهىنلىققا تىكلەش [قۇربانلىقىغا ئاتالغان] قوچقاردۇر) - 23 - بۇنىڭدىن باشقا سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قويۇلغان پىتىر نان سۈپىتىدىن بىر گىردىنى، زەيۈن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پىتىر توقاچتىن بىرنى ۋە پىتىر ھەممەك ئاندىن بىرنى ئېلىپ، 24 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھارۋىنىڭ قولىرىغا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قولىرىغا قويۇپ، ئۇلارنى «پۇلا كلاتما ھەدىيە» 3 نالارنىڭ ھەممىسىنى بىر سېۋەتكە سېلىپ، سېۋەتنى، تورپاقنى ۋە ئىككى قوچقارنى بىللە ھەدىيە قىلىپ كەلتۈرگىن. 4 سەن ھارۋى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىشى ئېغىزىغا يېقىن ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇغىن، 5 ئاندىن كىيىملىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ھارۋىغا خالتا كۆڭەك، ئەفود توتى ۋە ئەفودنى كىيىدۈرگىن، قوشىنى تاقىغىن؛ ئاندىن بېلىگە ئەفودنىڭ كەشتىلەنگەن بەلۋىغىنى باغلىغىن. 6 بېشىغا سەللىنى يۆگەپ، سەللىگە مۇقەددەس ئوتۇغاتنى تاقاپ قويغىن. 7 ئاندىن مەسەلەش مېيىنى ئېلىپ، بېشىغا قۇيۇپ ئۇنى مەسەلگىن. 8 ئاندىن سەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارغا خالتا كۆڭەكلەرنى كىيىدۈرگىن، 9 ئۇلارغا، يەنى ھارۋى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەلۋاغلارنى باغلاپ، ئېگىز يۆكلەرنى كىيىدۈرگىن. شۇنىڭ بىلەن تەبەدىي بەلگىلەمە بويىچە، كاهىنلىق خىزمىتى ئۇلارنىڭكى بولىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ، سەن ھارۋى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى خۇداغا مۇقەددەس قىلىپ ئايرىپ تەيىنلىگىن. 10 - سەن تورپاقنى جامائەت چىدىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلگىن؛ ئېلىپ كەلگىنىگە ھارۋى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قولىرىنى تورپاقنىڭ بېشىغا قويۇسۇن. 11 ئاندىن سەن بۇ تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىشى ئېغىزىنىڭ يېنىدا بوغۇزلىغىن؛ 12 تورپاقنىڭ قېنىدىن ئېلىپ بارمىقىڭ بىلەن ئۇنى قۇربانلىقىڭنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ، قالغان قاننىڭ ھەممىسىنى قۇربانلىقىڭنىڭ ئۈستىگە تۆكۈپ قويغىن. 13 ئىچ قارىنى يۆگەپ تۇرغان بارلىق مايى، شۇنداقلا جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايى، ئىككى بۆرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى مايى تاجىرىپ بۇلارنى قۇربانلىقتا كۆيۈرگىن. 14 تورپاقنىڭ گۆشى، تېرىسى ۋە تېزىكىنى بولسا چىدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ، ئوتتا كۆيۈرۈۋەتكىن؛ بۇ گۆزەھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 15 ئاندىن سەن قوچقارلارنىڭ بىرنى ئېلىپ كەلگىن؛ ھارۋى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قولىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويۇسۇن؛ 16 ئاندىن سەن بۇ قوچقارنى بوغۇزلاپ، ئۇنىڭ قېنىدىن قۇربانلىقىڭنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپكەن. 17 قوچقارنى پارچىلاپ، ئۇنىڭ ئىچ قارى بىلەن پارچىلىرىنى يۇيۇپ، ئۇلارنى گۆش پارچىلىرى ۋە باشنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، 18 پۈتۈن قوچقارنى قۇربانلىقتا كۆيۈرگىن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كۆيۈمۈمە قۇربانلىق - ئوت ئارقىلىق سۇتۇلدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي يەتكۈزۈلدىغان ھەدىيە بولىدۇ. 19 كىيىن سەن ئىككىنچى قوچقارنى ئېلىپ كەلگىن؛ ھارۋى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قولىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويۇسۇن. 20 ئاندىن بۇ قوچقارنى بوغۇزلاپ قېنىدىن ئېلىپ، ھارۋىنىڭ ئوڭ قولىقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئوڭ قولىقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۇلارنىڭ ئوڭ قولىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن ئوڭ پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقىغا سۈرۈپ قويغىن؛ قالغان قاننى قۇربانلىقىڭنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپكەن. 21 ئاندىن قۇربانلىق ئۈستىدىكى قاندىن ۋە مەسەلەش مېيىدىن ئېلىپ، ھارۋىنىڭ ئۈستىگە، ئۇنىڭ كىيىملىرىگە، شۇنىڭدەك ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئۈستىگە ۋە ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگە سەپكەن. شۇنداق قىلىپ ئۇ ۋە ئۇنىڭ كىيىملىرى، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئۇلارنىڭ كىيىملىرىمۇ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنغان بولىدۇ. 22 ئاندىن سەن قوچقارنىڭ مېيى، قۇيرۇق مېيى، ئىچ قارىنى يۆگەپ تۇرغان بارلىق مايى، جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا

ھەن شاراب قوشۇپ سۇنۇلسۇن. 41 ئىككىنچى قوزنى گۆڭمۇدا سۇنغەن، بۇ يېرىم شەكەل پەرۋەردىگارغا «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولۇدۇ. 14 رويخەتكە ئۇنى ئەتىگەلىك قۇربانلىقىنىڭدەك، خۇشبۇي بولۇشى ئۈچۈن ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىق سۈپىتىدە ئاشلىق ھەدىيە ۋە شاراب ھەدىيە بىلەن قوشۇپ سۇنغەن. 42 شۇ تەرەققىدە بۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق نەسلىدىن- نەسلىگە جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۈتكۈزۈلۈپ داخلىق قۇربانلىق بولسۇن، مەن [پەرۋەردىگار] شۇ يەردە سەلەر بىلەن كۆرۈشۈپ، سەن بىلەن سۆزلىشىمەن. 43 شۇنىڭدەك مەن شۇ يەردە ئىسرائىللار بىلەن ئۇچرىشىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ جاي مېنىڭ شان-شەرەپىم بىلەن مۇقەددەس قىلىندۇ. 44 مەن جامائەت چىدىرى بىلەن قۇربانگەھنى تۈزۈمگە ئاتاپ مۇقەددەس قىلىمەن، ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىمۇ تۈزۈمگە كەلتۈرۈپ خىزمەتتە بولۇشقا ئايرىپ مۇقەددەس قىلىمەن. 45 شۇنداق قىلىپ مەن ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولمەن. 46 ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار مېنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىش ئۈچۈن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇداسى پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلدۈرۈپ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار دەردۈمەن.

30

سەن يەنە خۇشبۇي ياندۇرۇش ئۈچۈن بىر خۇشبۇيگەھنى ياساتقىن، ئۇنى ئاكتاسىيە ياغىچىدىن تەييارلىغىن. 2 تۆت تۇت چاسا، تۇزۇلۇق بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى ئىككى گەز بولسۇن. ئۇنىڭ [تۆت بۇرجىكىدىكى] مۇڭگۈزلەر ئۇنىڭ بىلەن بىر پۈتۈن قىلىپ ياسالسۇن. 3 سەن ئۇنى، يەنى ئۇنىڭ ئۈستى، تۆت ئەتراپىنى ھەم مۇڭگۈزلىرىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاشقىن؛ ئۇنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۈك چىقارغىن. 4 ئۇنىڭغا ئالتۇندىن ئىككى خالقا ياساپ، ئۇنىڭ گىرۈكىنىڭ ئاستىغا بېكىتكىن؛ ئۇلارنى ئىككى يېنىغا تۇدۇلۇتۇدۇل بېكىتكىن. خۇشبۇيگەھنى كۆتۈرىدىغان ئىككى بالداقنى سېلىش ئۈچۈن بۇلارنى خۇشبۇيگەھنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورۇنلاشتۇرغىن. 5 بالداقلىرىنى ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن. 6 خۇشبۇيگەھنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ تۈۋىدىكى پەردىنىڭ سىرتىغا، يەنى مەن سەن بىلەن كۆرىشىدىغان جاي بولغان ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى كافارەت تەختىنىڭ تۈۋىغا قويغىن. 7 ھارۇن شۇنىڭ ئۈستىدە ئېسىل خۇشبۇي ئەتىرىنى ياندۇرسۇن؛ ھەر كۈنى ئەتىگەلىكى چىقارغىلارنى بەرلىگى كەلگەندە، خۇشبۇيىلارنى ياندۇرسۇن. 8 شۇنىڭدەك ھارۇن گۆڭمۇدا چىقارغىلارنى تىزىپ ياققاندا، خۇشبۇي ياندۇرسۇن. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا نەسلىدىن-نەسلىگە خۇشبۇي ھەممەشە ئۇچۇرلەي يېتىپ بولىدۇ. 9 سەلەر ئۇنىڭ ئۈستىدە نەھىچقانداق غەيرى خۇشبۇي ياندۇرماڭلار، نە كۆيدۈرمە قۇربانلىق نە ئاشلىق ھەدىيە سۇنماڭلار، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچقانداق شاراب ھەدىيەنى تۆمەڭلار. 10 ھەر يىلدا ھارۇن بىر قېتىم [خۇشبۇيگەھنىڭ] مۇڭگۈزلىرىگە كافارەت كەلتۈرسۇن؛ ھەر قېتىم كافارەت كەلتۈرىدىغان گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنى بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسۇن. نەسلىدىن- نەسلىگە شۇنداق قىلىڭلار؛ بۇ [خۇشبۇيگەھ] پەرۋەردىگارغا «ئەڭ مۇقەددەس» ھېسابلىنىدىغان نەسلىرىنىڭ قاتارىدىندۇر. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دەيدى: 12 سەن ئىسرائىلنىڭ سانىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن ئۇلارنى سانغىنىڭا، ئۇلارنىڭ سانلىقىنى ۋەجىدىن ئارىسىغا بالا يېتەپ كەلمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلارنى سانغىنىڭا ھەر بىر ئادەم ئۆز جېنى ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا كافارەت پۇلى تاپشۇرسۇن. 13 رويخەتكە ئېلىنىپ، ساناقتىن تۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى يېرىشى كېرەك بولغىنى شۇكى، ھەر بىرى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بەرلىكى بويىچە يېرىم شەكەل بەرسۇن (بىر شەكەل يىگىرمە گىراھقا باراۋەر كېلىدۇ).

مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتارىدا ھېسابلىنىدۇ. 37 سىلەر ياسىغان بۇ خۇشبۇيىنىڭ رېتسىپى بىلەن تۈزۈلگەنمۇ ئوخشاش بىر خۇشبۇيى ياساۋالساڭلار بولىدۇ. ئۇ ساڭا نىسبەتەن ھېيتقايدا پەرۋەردىگارىغا خاس قىلىنغان مۇقەددەس بولىدۇ. 38 كىمكى ئۇنىڭ پۇرىقى پۇراپ ھۈزۈرلىنىش ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان ھەرقانداق بىر خۇشبۇيى ياساسا، ئۇ تۈز خەلقى ئارىسىدىن ئۇزۇپ تاشلايدۇ.

پەرۋەردىگار خۇدا مۇساغا مۇنداق دېدى: - 2 مانا، مەن تۈزۈم بەردار قىلىش بىلەن بولغان خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزالەھى تىسمىنى ئاتا پەقەردىم، 3 ئۇنى خۇدانىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇنىڭغا دانالىق، ئەقىل-پاراسەت، ئىلم-ھېكەت ئىگىلىتىپ، ئۇنى ھەرتۈرلۈك ئىشنى قىلىشقا قابىلىيەتلىك قىلىپ، 4 تۈرلۈك-تۈرلۈك ھۈنەرلەرنى قىلالايدىغان، يەنى ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس ئىشلىرىنى قىلالايدىغان، 5 ياقۇتلارنى كېسىپ-ئويالايدىغان، ئۇلارنى زىننەت بۇيۇملىرىغا ئورنىتالايدىغان، ياغاچلارغا نەقىش چىقىرالايدىغان، ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنى قاملاشتۇرالايدىغان قىلدىم. 6 شۇنىڭدەك مانا، مەن يەنە دان قەبىلىسىدىن ئاھىساماننىڭ ئوغلى ئوھولايىنى ئۇنىڭغا ياردەمچىلىككە تەيىنلىدىم، شۇنداقلا مەن ساڭا يۇرۇغان ھەممە نەرسىلەرنى ياسىسۇن دەپ، بارلىق پەم-پاراسەتلىك كىشىلەرنىڭ كۆڭلىگە ئىخچىمۇ ئەقىل-پاراسەت ئاتا قىلدىم، 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جامائەت چىدىرىنى، ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى كافارەت تەختىنى، چىدىرىنىڭ ھەممە ئەسۋابىرىنى، 8 شىرە بىلەن ئۇنىڭ قاچا-قۇچلىرىنى، ساپ ئالتۇندىن ياسىلىدىغان چىراغدان بىلەن ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابىرىنى، خۇشبۇيىگە، 9 كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگە بىلەن ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابىرىنى، يۇيۇش دەپىسى بىلەن ئۇنىڭ تەكلىكىنى ياسىيالايدىغان، 10 خىزمەت كىيىملىرى، يەنى كاھىنلىق خىزمىتىدە كىيىلىدىغان، ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كاھىنلىق كىيىملىرىنى توقۇيالايدىغان، 11 مەسھەلەش مېھى ۋە مۇقەددەس جايغا تەييارلىنىدىغان ئېسىل دورا-دەرمەكلەردىن خۇشبۇيى ياسىيالايدىغان بولدى. مەن ساڭا ئەمىر قىلغىنىم بويىچە ئۇلار بارلىق ئىشنى بەجا كەلتۈرىدۇ. 12 پەرۋەردىگار مۇساغا ئەمىر قىلىپ مۇنداق دېدى: - 13 سەن ئىسرائىلغا ئەمىر قىلىپ ئۇلارغا: «سىلەر مېنىڭ شابات كۈنلەرىمنى چوقۇم تۇتۇڭلار، چۈنكى بۇلار سىلەرنىڭ تۈزۈلگۈزۈپ پاك-مۇقەددەس قىلغۇچىنىڭ مەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇرا كىلاردىكى بىر نىشانە-بەلگە بولىدۇ. 14 شابات كۈنى سىلەرگە مۇقەددەس قىلىپ بېكىتىلگەن ئۈچۈن، ئۇنى تۇتۇڭلار، كىمكى ئۇنى بۇزسا، ئۆلۈم جازاسىغا تارتىلسا بولىدۇ، بەرھەق، كىمكى ئۇ كۈندە ھەرقانداق ئىشنى قىلسا، ئۆز خەلقى ئارىسىدىن ئۇزۇپ تاشلايدۇ. 15 ئالتە كۈن ئىچىدە ئىش قىلىنسۇن، لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس كۈن بولۇپ، ئارام ئالدىغان شابات كۈنى بولىدۇ، كىمكى شابات كۈنىدە بىرەر ئىش قىلسا، ئۆلۈم جازاسىغا تارتىلسا بولىدۇ. 16 ئىسرائىللىقلار شابات كۈنىنى تۇتۇشى كېرەك، ئۇلار تەبەدىنى ئەھدە سۈپىتىدە ئۇنى ئەۋلادىدىن ئەۋلادىغىچە تۇتۇسۇن. 17 بۇ مەن بىلەن ئىسرائىللىقلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تەبەدى بىر نىشانە-بەلگە بولىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئالتە كۈن ئىچىدە ئاسمان بىلەن زېمىننى يارىتىپ، يەتتىنچى كۈندە ئارام ئېلىپ راھەت تاپقانىدى»، - دېگەن. 18 خۇدا سىناي تېغىدا مۇساغا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئىككى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق تاختىنىنى ئۇنىڭغا تاپشۇردى. تاختايىلار تاشتىن بولۇپ، [سۆزلەر] خۇدانىڭ بارلىقى بىلەن ئۇلارغا پۈتۈلگەندى.

بولدىكى، تاختايلىرىنى قولدىن تاشلاپ تاغنىڭ تۈۋىدە چىقىۋەتتى. 20 ئاندىن ئۇلار ياسىغان موزايىنى ئوقۇما سېلىپ كۆيدۈرۈپ، ئۇنى باغچى كۆكۈم-تالغان قىلىپ، سۇ ئۈستىگە چىقىپ ئىسرائىللارنى ئىچىشكە مەجبۇرلىدى. 21 ئاندىن مۇسا ھارۇنغا: سەن ئۇلارنى شۇنچە ئېغىر گۇناھقا پاتۇنۇۋىدەك، مۇشۇ خەلق ساڭا نېمە قىلدى؟ - دېدى. 22 ھارۇن جاۋاب بېرىپ: - خوجامنىڭ غەزەپ-ئاچچىقى تۇتاشمىغا ياكى بۇ خەلقنىڭ قانداق ئىكەنلىكى، ئۇلارنىڭ زەھەبلىككە مايىل ئىكەنلىكى ئۇ يەردىن بىلىسەن. 23 ئۇلار ماڭا: - «بىزگە ئالدىمىزدا يول باشلاپ ماڭدىغان بىر ئىلاھنى ياساپ بەرگەن؛ چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن مۇسا دېگەن شۇ ئادەمگە نېمە بولغىنى بىلمەيمەن»، دېدى. 24 مەن ئۇلارغا: «كىمدە ئالتۇن بولسا شۇنى چىقىرىپ بەرسۇن» دېسەم، ئۇلار ماڭا ئاپتۇرۇپ بەردى، مەن ئۇنى ئوقۇما تاشلىۋىدىم، مانا، بۇ موزايى چىقتى، - دېدى. 25 مۇسا خەلقنىڭ قانداقسىگە تەزگىنىز بولۇپ كەتكەنلىكىنى كۆردى، چۈنكى ھارۇن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا مەخپىي ئويىڭنى بولۇشقا تۈز مەيلىگە قويۇۋەتكەندى. 26 مۇسا چىقىرىۋەتكەن كىرىش ئېغىزىغا بېرىپ، شۇ يەردە تۇرۇپ: - كىمكى پەرۋەردىگارىڭ تەرىپىدە بولسا مېنىڭ يېنىغا كەلسۇن! - دېدى. شۇنى دېۋىدى، لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ قېشىغا يىغىلدى. 27 ئۇلارغا: ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارى مۇنداق دەيدۇ: - «ھەر بىر كىشى ئۆز قىلىچىنى ياپىشىغا ئېسىپ، چىقىرىۋەتكەن ئىچكىگە كىرىپ، بۇ چېندىن ئۆزىنىڭ كىرىپ يۈرۈپ، ھەر بىرى ئۆز قېرىنداشىنى، ئۆز دوست-يۇرادىرىنى، ئۆز قوشنىسىنى ئۆلتۈرسۇن!» - دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار مۇسا نىڭ بۇيرۇقىغا بويىچە ئىش كۆردى، شۇ كۈنى خەلقنىڭ ئىچىدىن ئۈچ مىڭ كىشى ئۆلتۈرۈلدى. 29 ئاندىن مۇسا: ھەر بىرىڭلار بۈگۈن تۈزۈڭلارنى پەرۋەردىگارىغا خاس بولۇشقا ئاتىدىڭلار، چۈنكى ھەر بىرىڭلار ھەتتا ئۆز ئوغلۇڭلار ھەم قېرىنداشلىرىڭنىمۇ ئاتىدىڭلار، شۇنىڭ بىلەن بۈگۈن بەخت-بەرىكەتتى ئۆستۈڭلارغا چۈشۈردۈڭلار، دېدى. 30 ئەمدى مۇسا خەلقكە سۆز قىلىپ: سىلەر دەۋرەۋە ناھايىتى ئېغىر بىر گۇناھ سادىر قىلدىڭلار، ئەمدى مانا، مەن پەرۋەردىگارىڭ ئالدىغا چىقىمەن، گۇناھكارلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرەلەيمەنكىن، - دېدى. 31 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارىڭ ئالدىغا بېنىپ بېرىپ: - ھىي!!! بۇ خەلق دەۋرەۋە ئېغىر بىر گۇناھ سادىر قىلىپ، ئۆزلىرىگە ئالتۇندىن ئىلاھلارنى ياساپتۇ! 32 لېكىن ئەمدى سەن ئۇلارنىڭ گۇناھىنى ھېچ قىلىشقا تۇنغابىسەن...، ئىسمىڭنىڭ، ئىسمىمنى ئۈزۈڭ يازغان دەپىرىڭدىن ئۆچۈرۈۋەتكەن! - دېدى. 33 پەرۋەردىگارى مۇساغا جاۋاب بېرىپ: - كىمكى مېنىڭ ئالدىغا گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇنىڭ ئېتىنى ئۆز دەپىرىمدىن ئۆچۈرۈۋېتىمەن. 34 ئەمدى سەن بېرىپ، مەن ساڭا ئېيتقان جايدا خەلقنى باشلاپ بارغىن. مانا، مېنىڭ پەرىشتەم ئالدىڭدا ماڭدۇ، لېكىن ئۇلارغا جازا بېرىدىغان كۈنۈم كەلگەندە، ئۇلارغا گۇناھى ئۈچۈن جازا بېرىمەن، دېدى. 35 بۇ سۆزدىن كېيىن پەرۋەردىگارى خەلقنىڭ ھارۇننىڭ قولى بىلەن موزايىنى قۇيۇرۇپ ياساتقىنى ئۈچۈن ئۇلارنى ۋابا بىلەن جازالىدى.

33

پەرۋەردىگارى مۇساغا مۇنداق دېدى: - سەن ئورۇنڭدىن تۇرۇپ، ئۆزۈڭ مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ كەلگەن خەلق بىلەن بىللە مۇشۇ يەردىن كېتىپ: «مەن سېنىڭ ئەسلىڭگە ئۇنى بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلىپ ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇبقا ۋە دە قىلغان زېمىنغا بارغىن. 2 شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئالدىڭدا بىر پەرىشتە ئەۋەتىپ، قاناتاي، تامورىي، ھىتىي، پەرىزىيەلەرنى، ھۇي بىلەن يەبۇسىيلارنى ھەيدەپ چىقىرىپ، 3 سېنى سۆز بىلەن ھەسەل تېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا كەلتۈرىمەن. چۈنكى سىلەر بوينى قاتتىق بىر خەلق بولغاچقا،

سەن شۇ يەردىكى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە تۇرغىن. 22 مېنىڭ شان-شەرىپم ئۈتىدىغان ۋاقىتتا، شۇنداق بولدىكى، مەن سېنى شۇ قورام تاشنىڭ يېرىقىدا تۇرغۇزۇپ، مەن ئۆتۈپ بولغۇچە سېنى قورالم بىلەن يېپىپ تۇرغىن. 23 ئاندىن قولىمنى تارتقانغا، شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ ئارقا تەرەپىمنى كۆرسەن، لېكىن يۈزۈم كۆرۈنمەيدۇ، - دەيدى.

34

پەرۋەردىگار مۇساغا: - سەن ئاۋۋالقىغا ئوخشاش ئۈزۈڭ ئۈچۈن تاشنى ئىككى تاختايىنى يۈزۈپ كەل، مەن بۇ تاختايلاغا سەن ئىلگىرى چىقىۋەتكەن تاختايلاردىكى سۈزلەرنى يېزىپ قويمەن. 2 سەن ئەتە ئەنگىلىگە تەييار بولۇپ، سەھەردە سىناي تېغىغا چىقىپ، شۇ يەردە تاغنىڭ چوققىسىدا مېنىڭ ئالدىدا ھازىر بولغىن. 3 لېكىن ھېچ كىشى سەن بىلەن بىللە چىقىمىسۇن ۋە ياكى تاغنىڭ ھېچ بىر يەردە باشقا ئادەم كۆرۈنمىسۇن، قوي-كالىلارمۇ تاغنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرمىسۇن، - دەيدى. 4 مۇسا ئاۋۋالقىغا ئوخشاش تاشنى ئىككى تاختايىنى يۈزۈپ، ئەتىسى تاڭ سەھەر قوپۇپ، بۇ ئىككى تاش تاختايىنى قولىدا ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ يۇرۇشىنى بويىچە سىناي تېغىغا چىقتى. 5 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار بۇلۇتتا چۈشۈپ، شۇ يەردە مۇسانىڭ قېشىدا تۇرۇپ، «ياھۋە» دېگەن نامنى جاكارلىدى. 6 پەرۋەردىگار ئۇنىڭ كۆز ئالدىدىن ئۆتۈپ: - «پەرۋەردىگار، پەرۋەردىگار، رەھىمدار ۋە مۇھىم-پەيغەمبەرلىكىڭنى، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، شاپناھت بىلەن ۋاپاسى كەڭ تەڭرىدۇر، 7 مىڭلىغان-ئون مىڭلىغانلارغا رەھم-شاپناھت كۆرسىتىپ، قەبھەل، ئاسىيلىق ۋە گۇناھنى كەچۈرگۈچىدۇر، لېكىن ئۇ گۇناھكارلارنى ھەرگىز گۇناھسىز دەپ قارمايدىغان، بەلكى ئاتالارنىڭ قەبھەللىكىنى جازاسىنى بالىلىرى ۋە نەۋرىلىرىگە، شۇنداقلا ئۆچمىچى ۋە تۆتىنچى ئەۋلادىغىچە يۈكەيدىغان [تەڭرىدۇر]» - دەپ جاكارلىدى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا دەرھال يەرگە باش قوپۇپ سەجدە قىلىپ: - 9 «ئەي رەب، ئەگەر مەن راستىنلا نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۇنداقتا ئۇ رەب، ئارىمىدا بىز بىلەن ماڭغايلىق، چۈنكى بۇ خەلق دەۋرۈقە بوينى قاتتىق بىر خەلققۇر، بىزنىڭ قەبھەللىكىمىزنى ۋە گۇناھلىقىمىزنى كەچۈرگەن، بىزنى تۈز مىراسىڭ بولۇشقا قوبۇل قىلغايلىق!» - دەيدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇساغا: - مانا، مەن بىر ئەھدە تۈزگەن، سېنىڭ بارلىق خەلقىڭ ئالدىدا پۈتكۈل يەريۈزىنىڭ ھېچبىر جايدا ياكى ھېچبىر ئەل ئارىسىدا قىلىنىپ باقمىغان مۇجىزىلەرنى يارىتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن ئارىسىدا بولغان خەلقىڭنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ [كارامەت] ئەمەلىنى كۆرىدۇ، چۈنكى مېنىڭ سىلەرگە قىلىدىغان ئەمەلم دەۋرۈقە دەھشەتلىك ئىش بولىدۇ. 11 مەن بۈگۈن ساڭا ئاپلايدىغان ئەمرلەرنى تۇتقىن، مانا، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن تامورى، قاناتاي، ھىتىي، پەرزىي، ھۇي ۋە بۇسۇيلارنى ھەيدەپ چىقىرىمەن. 12 ئەمدى ھېزى بولغىنى، سەن بارىدىغان زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار بىلەن ھېچ ئەھدە باغلاشمىغىن، بۇ ئىش سىلەرگە تۇزاق بولىدۇ، 13 بەلكى سىلەر ئۆلارنىڭ قۇربانلىقلىرىنى چۆرۈپ، يۇت تۇرۇۋالغىلىرىنى سۇندۇرۇپ، «ئاشەراھ» يۇلتىرىنى كېسىپ تاشلاڭلار، 14 چۈنكى سەن ھېچقانداق باشقا ئىلاھقا ئىبادەت قىلماسلىقىڭ كېرەك - چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامى «ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى» بولۇپ، ھەسەت قىلغۇچى بىر ئىلاھدۇر مەن. 15 بولمىسا، شۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار بىلەن ئەھدە تۇرۇشۇڭ مۇمكىن، ئاندىن ئۆلار ئىلاھلىرىنىڭ كەينىدىن يۈرۈپ، يۈزۈڭنى قىلىپ، ئىلاھلىرىغا قۇربانلىقلار ئۆتكۈزگەندە، سىلەرنى چاقىرسا ئۆلارنىڭ قۇربانلىقلىرىدىن يەپ كېتىشىڭلار مۇمكىن، 16 سەن شۇنداقلا يەنە ئۆلارنىڭ قىزلىرىنى ئوغۇللىرىغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىشىڭ مۇمكىن، ئۇ قىزلار

مۇسا ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتىنى يىغىپ ئۇلارغا: - پەرۋەردىگار سىلەرگە قىلىشقا بۇيرۇغان ئەمىرلەر مۇنۇلاردۇر: - 2 ئالتە كۈن ئىش-ئەمگەك كۈنى بولسۇن؛ لېكىن بەتتىنچى كۈنى سىلەرگە نىسبەتەن مۇقەددەس بىر كۈن بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئارام ئالدىغان شايات كۈنى بولسۇن. ھەركىم شۇ كۈندە ئىش-ئەمگەك قىلسا ئۆلمەگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 3 شايات كۈنىدە بارلىق تۇرالغۇلاردا ھەرگىز ئوت قاتماڭلار، - دېدى. 4 مۇسا ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - «پەرۋەردىگار بۇيرۇغان ئەمىر مانا شۇكى: - 5 ئۆزۈڭلارنىڭ ئاراڭلاردىن پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» كەلتۈرۈڭلار؛ كۆڭلى خالىغانلارنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» كەلتۈرسۇن؛ يەنى ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، 6 كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپ، ئاق كاناپ رەخت، ئۈچكە تۈتى، 7 قىزىل يويالغان قوچقار تېرىسى، دېلپىن تېرىسى، ئاكانسىيە ياغىچى، 8 چىراغدان ئۇچۇن زەيۈن مېيى، «مەسھەش مېيى» بىلەن خۇشبۇيۇ ئۇچۇن ئىشلىتىلدىغان ئېسىل دورا-دەرەمەكلەر، 9 ھەرقانداق ھەم قوشىنغا ئورنىتىلدىغان ھېقىق ۋە باشقا ياقۇتلارنى كەلتۈرۈڭلار. 10 - ئاراڭلاردىكى بارلىق ماھىر ئۇستىلار كېلىپ پەرۋەردىگار بۇيرۇغانىڭ ھەممىسىنى ياساپ بەرسۇن: 11 - [مۇقەددەس] چىدىر بىلەن ئۇنىڭ ئىچكى ۋە تاشقى يۇيۇقلىرىنى، ئىلغۇلىرىنى، تاختىلىرىنى، بالداقلىرىنى، خادىلىرىنى ۋە بۇلارنىڭ تەڭلىكلىرىنى، 12 ئەھدە ساندۇقى ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «كافارەت تەختى»نى، «ئايىرما بەردە-يۇيۇق»نى، 13 شىرە ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، ئۇنىڭ بارلىق قاچا-تۆچىلىرىنى ۋە «تەقدىم نانلىرى»نى، 14 يورۇقلۇق ئۇچۇن ياسالغان چىراغدان ۋە ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، ئۇنىڭ چىراغلىرى ۋە چىراغ مېيىنى، 15 خۇشبۇيۇگە ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «مەسھەش مېيى»نى، دورا-دەرەمەكلەردىن ئىشلەنگەن خۇشبۇيۇ، مۇقەددەس چىدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى «ئىشىك بەردىسى»نى، 16 كۆيۈرمە قۇربانلىق قۇربانلىقى ۋە ئۇنىڭ مىس شىلالىسى، بالداقلىرىنى ۋە بارلىق ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇشۇ دەپى ۋە ئۇنىڭ تەڭلىكىنى، 17 ھويلىنىڭ بەردىلىرىنى، ئۇنىڭ خادىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تەڭلىكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى بەردىنى، 18 چىدىرنىڭ مىخ-قورۇقلىرىنى، ھويلىنىڭ مىخ-قورۇقلىرىنى، شۇنداقلا بارلىق تانلىرىنى، 19 توقۇلدىغان كىيىملەر، يەنى مۇقەددەس جاينىڭ خىزمىتىگە كەلسىن خىزمىتىدە كىيىلدىغان، ھارۈن كەھنىنىڭ مۇقەددەس كىيىملىرىنى ھەم ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كىيىملىرىنى تەييار قىلسۇن». 20 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى مۇسانىڭ يېنىدىن چىقىپ كېتىشتى. 21 ئاندىن كۆڭلى تارتقانلارنىڭ ھەربىرى، روھى ئۆزلىرىگە تۈرتكە بولغانلارنىڭ ھەربىرى كېلىپ، جامائەت چىدىرنى ياساشقا، شۇنداقلا چىدىرنىڭ خىزمىتىدە ئىشلىتىلدىغان بارلىق سەرەھانلارنى ياساشقا ۋە مۇقەددەس كىيىملەرنى تېكىشكە پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «پۇلاڭلاما ھەدىيە»نى كەلتۈرگىلى تۇردى. 22 ئۇلار ئەرلەرمۇ، ئاياللارمۇ كېلىپ، سۇنۇشقا كۆڭلى خۇش بولغانلارنىڭ ھەربىرى ھەدىيە كەلتۈرۈپ، بۇلاپكا، زىرە-ھالقا، ئۈزۈك، زۇننار-بىلەزۈك قاتارلىق ھەرخىل ئالتۇن بۇيۇملارنى ئېلىپ كەلدى، ئالتۇننى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ بېرىپ دېگەنلەرنىڭ ھەربىرى ئۇنى پەرۋەردىگارغا سۇندى. 23 كىمدە كۆك، سۆسۈن، قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاناپ رەخت، ئۈچكە تۈتى، قىزىل يويالغان قوچقار تېرىسى ۋە دېلپىن تېرىسى بولسا، ئۇلارنى ئېلىپ كېلىشتى. 24 كۈمۈش يامىستىن كۆتۈرمە ھەدىيە كەلتۈرەي دېگەنلەرنىڭ ھەربىرى شۇنى پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلىپ سۇندى. كىمدە چىدىرنىڭ خىزمىتىدە ئىشلىتىلدىغان ھەرخىل سەرەھانلارغا يارىغۇدەك ئاكانسىيە ياغىچى بولسا، ئۇنى ئېلىپ كەلدى. 25 قولى چەۋرە ئاياللارنىڭ ھەربىرى ئۆز قولىرى

36

شۇنىڭ بىلەن بەزالەل ۋە ئوھولايىلار، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار مۇقەددەس چىدىر ياساشنىڭ ھەرخىل ئىشلىرىغا كېرەك بولغان دانالىق-ھېكمەت ۋە ئەقىل-پاراسەتنى ئانا قىلغان ماھىر ئۇستىلارنىڭ ھەربىرى ئۇلارغا قوشۇلۇپ، شۇ ئىشنى ئۇنىڭ ئەمىر قىلغىنى بويىچە ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. 2 شۇ ۋاقىتتا مۇسا بەزالەل ۋە ئوھولايىنى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار دانالىق-ھېكمەت بىلەن كۆڭۈللىرىنى تولدۇرغان، كۆڭلى تۈزى شۇ ئىشنى قىلىشقا قاتنىشىشقا دالالەت قىلغان بارلىق ھۈنەرۋەن-كاسىپلارنى چاقىرىپ يىغدى. 3 ئۇلار كېلىپ مۇقەددەس چىدىرنى ياساشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىش-خىزمەتلىرىگە كېرەكلىك سەرەھانلارنى ياساشقا ئىسرائىل ئېلىپ كەلتۈرگەن بارلىق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لەرنى مۇسادىن تاپشۇرۇۋالدى. ئىسرائىل خەلقى يەنىلا تۈزەمىلى بىلەن ھەر كۈنى ئەتىگىنى مۇساغا تىختىبارى ھەدىيە كەلتۈرۈپ تۇراتتى. 4 ئاندىن مۇقەددەس چىدىرنىڭ ئىشلىرىنى قىلىۋاتقان ئۇستىلارنىڭ ھەممىسى قولىدىكى ئىشنى قويۇپ قويۇپ كېلىپ، 5 مۇساغا: - خەلقىنىڭ ئېلىپ كەلگىنى پەرۋەردىگار بىزگە قىلىشقا بۇيرۇغان ئىشنى پۈتكۈزۈشكە ئېھتىياج بولغىنىدىن كۆپ ئېشىپ كەتتى! - دېيىشتى. 6 ئاندىن مۇسا ئەمىر قىلىپ، پۈتكۈل چىدىرگاھ بويىچە: «مانا، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، ھېچكىم مۇقەددەس چىدىرنى ياساش ئۇچۇن «كۆتۈرمە ھەدىيە» سېتىدە بەنە بېتىچانداق نەرسە تەييارلاپ كەلمىسۇن!» دەپ جا كالتىرى. بۇنىڭ بىلەن كۆپچىلىك ھەدىيەلەر كەلتۈرۈشتىن توختىتىلدى. 7 چۈنكى ئۇلار تەييارلانغان ماتېرىياللار پۈتكۈل قۇرۇلۇش ئىشىغا يېتەتتى، ھەتتا ئېشىپ قالاتتى. 8 مۇقەددەس چىدىرنىڭ قۇرۇلۇش ئىشىنى قىلىۋاتقان ئۇستىلارنىڭ ھەربىرى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ

رەختە كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن ئون پارچە يۇيۇق ياساپ، كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى يۇيۇقلارغا چۈشۈرۈش بىلەن لايىھىلەپ نەپىس قىلىپ كەشتىلەپ چىقى. 9 ھەر بىر يۇيۇقنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە سەككىز گىز، كەڭلىكى تۆت گىز بولۇپ، ھەر بىر يۇيۇق ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە قىلىندى. 10 [بەزالەل] يۇيۇقلارنىڭ بەشىنى بىر-بىرىگە ئۆلدى، قالغان بەش يۇيۇقنىمۇ ھەم بىر-بىرىگە ئۆلدى. 11 ئۇ ئۆلۈپ چىقىلغان بىرغىچە چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىنىڭ بىر تەرىپىگە رەڭگى كۆك ئۆزىمىلەرنى قالدردى، شۇنىڭدەك ئۆلۈپ چىقىلغان ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئۆزىمى قالدردى، ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىمۇ ئەللىك ئۆزىمى قالدردى. ئۆزىمىلەر بىر-بىرىگە ئۆدۈلۈۋاتقاندا قىلىندى. 13 مۇقەددەس چىچىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۇچۇن ئۇ ئالتۇندىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى پارچە يۇيۇقنى شۇ ئىلغۇلار بىلەن بىر-بىرىگە تۇتاشتۇردى. 14 ئۇ مۇقەددەس چىچىرنى يېيىش ئۈچۈن ئۆچكە تۇتىدىن يۇيۇقلارنى ياسىدى؛ يۇيۇقتىن ئون بىر پارچە ياسىدى. 15 يۇيۇقلارنىڭ ھەر بىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون بىر گىز، كەڭلىكى تۆت گىز بولۇپ، ئون بىر يۇيۇقنىڭ ھەممىسى ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە قىلىندى. 16 يۇيۇقلارنىڭ بەشىنى ئۇ ئۆلۈپ بىر قىلىپ، قالغان ئالتە يۇيۇقنىمۇ ئۆلۈپ بىر قىلدى. 17 ئۇ بىرغىچە ئۆلۈپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئۆزىمى، ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئۆزىمى قالدردى. 18 ئۇ چىچىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۇچۇن ھەم مىستىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى چوڭ پارچىنى ئۆلۈپ قويدى. 19 ئۇ ئۇنىڭدىن باشقا چىچىرغا قىزىل يولغان قوچقار تېرىسىدىن يۇيۇق ياساپ ياپتى، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىدىن دېلغىن تېرىسىدىن ياسالغان بەش يۇيۇقنى ياساپ قالدردى. 20 ئۇ مۇقەددەس چىچىرنىڭ تىك تاختايلىرىنى ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ياساپ تىكلدى. 21 ھەر بىر تاختاينىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون گىز، كەڭلىكى بىر يىرىم گىز قىلىندى. 22 ھەر بىر تاختاينىڭ ئىككىدىن تۈرۈمى بار ئىدى، ھەر ئىككى تاختاي شۇلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلدى، ئۇ چىچىرنىڭ بارلىق تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىدى. 23 ئۇ چىچىرنىڭ تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىدى؛ يىگىرمىسى جەنۇب تەرىپىگە ئورنىتىلدى؛ 24 ئۇ بۇ يىگىرمە تاختاينىڭ تېگىگە كۆمۈشتىن قىرىق تەگلىك ياسىدى؛ بىر تاختاينىڭ [ئاستىدىكى] ئىككى تۈرۈمى ئۇچۇن ئىككىدىن تەگلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ ئىككى تۈرۈمى ئۇچۇن ئىككىدىن تەگلىكىنى ياسىدى. 25 شۇنىڭدەك ئۇ چىچىرنىڭ ئۆدۈل تەرىپىگە، يەنى شىمال تەرىپىگە يىگىرمە تاختاي ياسىدى، 26 شۇنداقلا بۇلارنىڭ قىرىق تەگلىكىنى كۆمۈشتىن ياسىدى؛ بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تەگلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تەگلىك ئورۇنلاشتۇرۇلدى. 27 چىچىرنىڭ كەينى تەرىپىگە، يەنى غەرب تەرىپىگە ئالتە تاختاينى ياساپ ئورناتتى. 28 ئۇ چىچىرنىڭ كەينى تەرىپىدىكى ئىككى بۇلۇڭغا ئىككى تاختاينى ياساپ ئورناتتى. 29 بۇ بۇلۇڭ تاختاينى ئاستىدىن ئۈستىگىچە ئىككى قات قىلىپ [تاختايلارنى] ئورناتقاندا چېتىشىۋاتىدى، ئۈستى بىر ھالقىغا چېتىلىدى. ئۇ ھەر ئىككىسىنى شۇنداق ياساپ، ئىككى بۇلۇڭغا ئورناتتى. 30 شۇڭلاشقىمۇ ئۇ تەرىپىدە سەككىز تاختاي بولدى، ئۇلارنىڭ كۆمۈشتىن ياسالغان ئون ئالتە تەگلىكى بار ئىدى؛ بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تەگلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تەگلىك بار ئىدى. 31 بۇنىڭدىن باشقا ئۇ ئاكتاسىيە ياغىچىدىن بالداق ياسىدى؛ چىچىرنىڭ بۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، چىچىرنىڭ ئارقا تەرىپىدىكى تاختايلارغا، يەنى غەرب تەرىپىدىكى تاختايلارغىمۇ بەش بالداقنى ياسىدى. 33 ئۇ تاختايلارنىڭ ئۈستۈرىدىكى ئومۇمى

37 ئاندىن بەزالەل ئەھدە ساندۇقنى ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى يىرىم گىز، ئېگىزلىكى بىر يىرىم گىز، كەڭلىكى بىر يىرىم گىز ئىدى. 2 ئۇ ئۇنىڭ ئىچى ۋە سىرتىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۆرسىگە ئالتۇندىن گىرۈك چىقاردى. 3 ئۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئالتۇندىن تۆت ھالقاق قۇيۇپ، ئۇلارنى ئۇنىڭ تۆت چېتىسىغا بېكىتتى؛ بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقاق، يەنە بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقاق بېكىتتى. 4 ئۇ ھەم ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ئىككى بالداق ياساپ، ھەر ئىككىسىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى، 5 ئاندىن ساندۇق ئۇلار ئارقىلىق كۆتۈرۈلسۇن دەپ، بالداقلارنى ساندۇقنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلىرىدىن ئۆتكۈزۈپ قويدى. 6 ئۇ [ساندۇقنىڭ] ياپقۇچى سۈپىتىدە ئالتۇندىن ئۇزۇنلۇقى ئىككى يىرىم گىز، كەڭلىكى بىر يىرىم گىز بولغان «كافارەت تەختى» ياسىدى. 7 ئۇ ئىككى كېرۈمنى ئالتۇندىن سوقۇپ ياسىدى؛ ئۇلارنى كافارەت تەختىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورناتتى؛ 8 بىر كېرۈمنى بىر تەرىپىگە، يەنە بىر كېرۈمنى يەنە بىر تەرىپىگە ئورناتتى. ئۇ ئىككى تەرىپىدىكى كېرۈملارنى كافارەت تەختى بىلەن بىر گىزۈدە قالدردى. 9 كېرۈملەر بىر-بىرىگە يۈزلىنىپ، قاناتلىرىنى كافارەت تەختىنىڭ ئۈستىگە كېرىپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى يېپىپ ئورناتتى؛ كېرۈملارنىڭ يۈزى كافارەت تەختىگە قارىتىلدى. 10 ئۇ ھەم شەرەنى ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى گىز، كەڭلىكى بىر يىرىم گىز، ئېگىزلىكى بىر يىرىم گىز ئىدى. 11 ئۇ ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۆرسىگە ئالتۇندىن گىرۈك چىقاردى. 12 ئۇ شەرەنىڭ چۆرسىگە تۆت ئىلك ئېگىزلىكتە بىر لەۋ ياسىدى؛ بۇ لەۋنىڭ چۆرسىسىمۇ ئالتۇندىن بىر گىرۈك چىقاردى. 13 ئۇ شەرەگە ئالتۇندىن تۆت ھالقاق ياساپ، بۇ ھالقىلارنى شەرەنىڭ تۆت بۇرجىكىدىكى چېتىققا ئورناتتى. 14 شەرەنى كۆتۈرۈشكە بالداقلار كۆتۈرۈلسۇن دەپ، ھالقىلار شەرە بۇيۇكىغا يېقىن بېكىتىلدى. 15 شەرە ئۇچۇن ئۇ بالداقلارنى ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ شەرە ئۇلار بىلەن كۆتۈرۈلدى. 16 ئۇ شەرەنىڭ ئۈستىگە قويۇلدىغان بارلىق بۇيۇملارنى، يەنى لېگەنلىرىنى، قاچا-تۇچقا تەخسىلىرىنى، [شاراب ھەدىيەلىرىنى] قۇيىدىغان قەدە ۋە يىپىللەرنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. 17 ئۇ ھەم چىراغدانى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى؛ چىراغدانى سوقۇپ ياسىدى؛ چىراغدانىڭ يۇقى، غولى، قەدەلىرى، غۇنچىلىرى ۋە گۈللىرى بىر پۈتۈن ئالتۇندىن سوقۇلدى. 18 چىراغدانىڭ غولىنىڭ ئىككى يېنىدىن ئالتە شاخچە چىقىرىلدى - چىراغدانىڭ بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە، ئۇنىڭ يەنە بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە چىقىرىلدى؛ 19 بىر يېنىدىكى ھەر بىر شاخچە بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدە چىقىرىلدى،

يەنە بىر يېنىدىكى ھەر بىر شاخچىدە بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەم چىقىرىلدى. چىراغداغىغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ياسالدى. 20 چىراغداغىنىڭ [خولدىن] بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان تۆت قەدەم چىقىرىلدى. 21 بۇلاردىن باشقا [پىرىنجى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئىككىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئۈچىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە ياسالغانىدى، چىراغداغىغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ئاستىدە ھەممىسى شۇنداق ئىدى. 22 ئۇنىڭ شۇ غۇنچىلىرى ھەم شاخچىلىرى چىراغداغى بىلەن بىر گەۋدە قىلىندى - بىر پۈتۈن ساپ ئالتۇندىن سوقۇپ ياسالدى. 23 ئۇ چىراغداغىنىڭ يەتتە چىرىغىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پىلىك قاقچىلىرى بىلەن كۆلداغلىرىنى ساپ ئالتۇندىن ياسالدى. 24 ئۇ چىراغداغى ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى بىر تالانت ساپ ئالتۇندىن ياسالدى. 25 ئۇ يەنە خۇشبۇيىگە ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ياسالدى. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى ئىككى گەز بولۇپ، تۆت چاسا قىلىپ ياسالدى، [تۆت بۇرجىكىدىكى] مۇڭگۈزلەر ئۇنىڭ بىلەن بىر پۈتۈن قىلىپ ياسالدى. 26 ئۇ ئۇي، يەنى ئۇنىڭ ئۈستىنى، تۆت تەرىپىنى ھەم مۇڭگۈزلىرىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى، ئۇنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ چۆرسىگە ئالتۇندىن گىرۈەك چىقاردى. 27 ئۇنىڭغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇنىڭ گىرۈكىنىڭ ئاستىغا بېكىتتى، ئۇلارنى ئىككى يېنىغا ئۇدۇلۇتۇدۇل بېكىتتى. خۇشبۇيىگە كۆتۈرىدىغان ئىككى بالداقنى سېلىش ئۈچۈن بۇلارنى خۇشبۇيىگە ئىككى تەرىپىگە ئورۇنلاشتۇردى. 28 ئۇ بالداقلارنى ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 29 ئۇ ھەم مۇقەددەس مەسھەش مېيىنى ياسالدى، ئاندىن ئەتىرىچى چىقارغاندەك دورا-دەرەمەكلەرنى تەكشۈپ ساپ خۇشبۇيى ياسالدى.

38

ئۇ كۆيۈمدۈر قۇربانلىق قۇربانگە ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ياسالدى. قۇربانگە تۆت چاسا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز قىلىندى. 2 ئۇ ئۇنىڭ تۆت بۇرجىكىگە قويۇلدىغان مۇڭگۈزلىرىنى ياسالدى، مۇڭگۈزلىرى قۇربانگە بىلەن بىر گەۋدە قىلىندى. قۇربانگە مېس بىلەن قاپلىدى. 3 ئۇ قۇربانگەنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى - ئۇنىڭغا خاس بولغان داسلارنى، گۈزەكلەرنى، كوربارنى، لاخشىكىلارنى ۋە ئوتدانلارنى ياسالدى، ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى مىستىن ياسالدى. 4 قۇربانگە ئۈچۈن مىستىن بىر شالا ياسالدى، شالانى قۇربانگەنىڭ قاپ بېلىنىڭ ئاستىدىكى گىرۈەكتىن تۆۋەنرەك ئۇرىدىغان قىلدى، شالا قۇربانگەنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا ئىدى. 5 ئۇ شالانىڭ تۆت بۇرجىكىگە بالداقلار ئۆتكۈزۈلدىغان تۆت مىس ھالقىنى قويۇپ ياسالدى. 6 ئۇ بالداقلارنى ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئۇلارنى مىس بىلەن قاپلىدى. 7 ئاندىن ئۇ قۇربانگەنى كۆتۈرۈش ئۈچۈن بالداقلارنى قۇربانگەنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلارغا ئۆتكۈزۈپ قويدى. ئۇ قۇربانگەنى تاختىلاردىن، ئىچىنى يوش قىلىپ ياسالدى. 8 ئۇ يەنە يۈزۈش دېسىنى مىستىن، ئۇنىڭ تەڭلىكىنىمۇ مىستىن ياسالدى، ئۇ بۇلارنى «كۆرۈشۈش چېدىرى» نىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئالدىدا خۇزمەتتە بولغان ئاياللارنىڭ مىس ئەيەكلەردىن ياسالدى. 9 ئاندىن ئۇ چېدىرنىڭ ھويلىسىنىمۇ ياسالدى. ھويلىنىڭ جەنۇبىغا، يەنى جەنۇبقا يۈزلەنگەن تەرىپىگە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىن پەردىلەرنى ياسالدى، ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى. 10 پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ۋە خادىلارنىڭ يىگىرمە تەڭلىكىنى ئۇ مىستىن ياسالدى. خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرى ۋە بالداقلىرى كۆمۈشتىن ياسالغانىدى. 11 شۇنىڭغا ئوخشاش شىمال تەرىپىدىمۇ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز كېلىدىغان پەردە بار ئىدى. پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ۋە خادىلارنىڭ يىگىرمە تەڭلىكىنى ئۇ مىستىن ياسالدى. خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرى

39

مىس شالاسى ۋە قۇربانگەنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى، 31 ھولىنىڭ چۆرسىدىكى خادا تەڭلىكلەرنى، ھولىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى تەڭلىكلەرنى، چىدرىنىڭ بارلىق قوزۇقلىرىنى ۋە ھولىنىڭ چۆرسىدىكى قوزۇقلارنىڭ ھەممىسىنى ياسىدى.

پەرۋەردىگار مۇساغا يۈرۈشىدىكى كۆك، سۇسۇن ۋە قىزىل يىپلار ئىشلىتىلىپ، مۇقەددەس چىدرىنىڭ خىزمىتىدە كىيىلدىغان [كاهىنلىق] كىيىملەر، شۇنداقلا ھارۋىنىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى تەييار قىلىندى. 2 [بەزىلەر] ئالتۇن ۋە كۆك، سۇسۇن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختلەردىن ئەفودنى ياساپ تەييارلىدى. 3 ئۇلار ئالتۇننى سوقۇپ نېپىز قىلىپ، ئۇنى كېسىپ يىپ قىلدى، ئاندىن يۇلارنى ماھىرلىق بىلەن كۆك يىپلار، سۇسۇن يىپلار ۋە قىزىل يىپلاردىن ئاق كاناپ رەختكە لاھىيەلەنگەن نۇسخىلار ئۈستىگە توقۇلدى. 4 ئۇلار ئەفودنىڭ [ئالدى ۋە كەينى] قىسمىنى بىر-بىرىگە تۇتاشتۇرۇپ تۇرىدىغان ئىككى مۇرىلىك تامچا ياسىدى، ئەفودنىڭ ئىككى تەرىپى بىر-بىرىگە تۇتاشتۇرۇلدى. 5 ئەفودنىڭ ئۈستىگە باغلايدىغان بەلۋاغ ئەفود بىلەن بىر پۈتۈن قىلىنغان بولۇپ، ئۇنىڭغا ئوخشاش سېپتا ئىشلىتىلىپ، ئالتۇن ۋە كۆك، سۇسۇن، قىزىل يىپلار ۋە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىنى ياسالدى، ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈشىدىكى كىيىملىرىنى ياسالدى، ھەممىسى ئىككى ئالتۇن كۈزۈلۈككە ئورنىتىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە خۇددى مۇھۈر ئويغاندەك ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ناملىرىنى ئويۇپ ياسىدى. 6 ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىغا ئەسلىمە تاش بولسۇن ئۈچۈن، پەرۋەردىگار مۇساغا يۈرۈشىدىكى ئىككى ياقۇتنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تامچىسىغا بېكىتىپ قويدى. 8 ئۇ قوشىنىنى چىۋەر قوبلارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلىتىپ ياسىدى؛ ئۇنى ئەفودنى ئىشلىگەن ئۇسۇلدا ئالتۇن ۋە كۆك، سۇسۇن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىنى ياسىدى. 9 ئۇلار قوشىنىنى ئىككى قات، تۆت چاسا قىلىپ ياسىدى؛ ئىككى قات قىلىنغاندا ئۇزۇنلۇقى بىر غېرىج، كەڭلىكىمۇ بىر غېرىج كېلەتتى. 10 ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆت قاتار قىلىپ گۆھەرلەرنى ئورناتتى: بىر قاتاردىكىسى قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە زۇمەرەتلەر ئىدى، بۇ بىرىنچى قاتار ئىدى. 11 ئىككىنچى قاتارغا كۆك قاشتېشى، كۆك ياقۇت ۋە ئالماس، 12 ئۈچىنچى قاتارغا سۇسۇن ياقۇت، پېروزا ۋە سۇسۇن كۆلرەس، 13 تۆتىنچى قاتارغا بىرلەپ ياقۇت، ئاق ھېقىق ۋە ئاناراش ئورنىتىلدى؛ يۇلارنىڭ ھەممىسى ئالتۇن كۈزۈلۈككە بېكىتىلدى. 14 بۇ گۆھەرلەر ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ناملىرىغا ۋەكىل قىلىنىپ، ئۇلارنىڭ سانىدەك ئون ئىككى بولۇپ، مۇھۈر ئويغاندەك ھەر بىر گۆھەرگە ئون ئىككى قەبىلىنىڭ نامى بىر-بىرىدىن پۈتۈلدى. 15 ئۇلار قوشىنىغا شۇنداقلا ئىشلىگەن ساپ ئالتۇندىن [ئىككى] ئېشىلە زەنجىر ياسىدى، 16 ئۇلار قوشىنىغا ئالتۇندىن ئىككى كۈزۈلۈك ۋە ئىككى ھالقا ئېتىپ، ئىككى ھالقىنى قوشىنىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتتى، 17 ئاندىن شۇ ئالتۇندىن ئېشىلىپ ياسالغان ئىككى زەنجىرنى قوشىنىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىدىكى ھالقىدىن ئۆتكۈزۈپ، 18 ئېشىلگەن شۇ زەنجىرلەرنىڭ ئىككى ئۈچىنى ئىككى كۈزۈلۈككە بېكىتىپ، [كۈزۈلۈكلەرنى] ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تامچىسىنىڭ ئالدى قىسمىغا ئورناتتى. 19 يۇنىڭ باشقا ئۇلار ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى قوشىنىنىڭ [ئاستى تەرىپىدىكى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتتى؛ ئۇلار ئەفودقا تېگىشىپ تۇرىدىغان قىلىپ ئىچكە قالدۇ. 20 مۇندىن باشقا ئۇلار ئالتۇندىن [يەنە] ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تامچىسىنىڭ ئالدى تۈۋەنكى قىسمىغا، ئەفودقا تېلىنىدىغان جايغا يېقىن، كەشتىلەنگەن بەلۋاغدىن ئېگىزەرەك قىلىپ بېكىتتى. 21 ئۇلار قوشىنىنىڭ ئەفودنىڭ بەلۋاغدىن يۇقىرىراق تۇرۇشى، قوشىنىنىڭ ئەفودتىن ئاجراپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن كۆك شۇينا بىلەن قوشىنىنىڭ ھالقىسىنى

ئەفودنىڭ ھالقىسىغا چېتىپ قويدى. يۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈشىدىكى كىيىملىرىنى ياسالدى. 22 [بەزىلەر] ئەفودنىڭ [ئىچىدىكى] توننى يۇتۇنلەي كۆك رەڭلىك قىلدى. 23 توننىڭ [باشقا كىيىلدىغان] تۈشۈكى دەل ئوخشاش، خۇددى ساۋۇتنىڭ ياقىسىدەك ئىشلەنگەندى، يىرتىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن ئۇنىڭ چۆرسىگە پەۋاز ئىشلەندى. 24 ئۇلار توننىڭ ئېتىكىنىڭ چۆرسىگە كۆك، سۇسۇن ۋە قىزىل يىپتىن ئانارلارنى توقۇپ ئېسىپ قويدى. 25 ئۇلار ھەمدە ئالتۇن قوڭغۇراقلارنى ياساپ، قوڭغۇراقلارنى توننىڭ ئېتىكىنىڭ چۆرسىگە، ئانارلارنىڭ ئارىلىقىغا بىردىن ئېسىپ قويدى، ھەر ئىككى ئانارنىڭ ئوتتۇرىسىغا بىر قوڭغۇراق ئېسىپ قويدى. 26 [كاهىنلىق] خىزمىتىگە ئائىت [قوڭغۇراقلار] توننىڭ ئېتىكىنىڭ چۆرسىگە بېكىتىلدى؛ بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار، بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار قىلىپ بېكىتىلدى، ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈشىدىكى كىيىملىرىنى ياسالدى. 27 ئۇلار ھارۋى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىنى خالتا كۆڭلەكلەرنى تىختى، 28 سەللىنى ئاق كاناپ رەختىنى ياسىدى، شۇنداقلا چىرايلىق ئېگىز بۆلەكلەرنى ئاق كاناپ رەختى، تامبالارنى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختى تەييارلىدى؛ 29 يۇنىڭ باشقا ئۇلار بەلۋاغىمۇ كۆك، سۇسۇن ۋە قىزىل يىپ ئارىلاشتۇرۇلۇپ كەشتىلەنگەن، نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختى تەييارلىدى؛ يۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈشىدىكى كىيىملىرىنى ياسالدى. 30 ئۇلار يەنە نەپىس مۇھۈر ئويغاندەك: «پەرۋەردىگار مۇقەددەس قىلىندى» دەپ ئويۇپ پۈتتى؛ 31 ئۇلار ئوتتۇرىغا كۆك رەڭلىك يىپنى باغلاپ، ئۇنىڭ بىلەن ئوتتۇرىغا سەللىگە تاقىدى، يۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈشىدىكى كىيىملىرىنى ياسالدى. 32 شۇ تەرىقىدە جامائەتنىڭ ئىبادەت چىدرىنىڭ ھەممە قۇرۇلۇشى پۈتكۈزۈلدى؛ ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈشىدىكى ھەممىسىنى شۇ بويىچە قىلدى؛ شۇ تەرىقىدە ھەممىسىنى پۈتتۈردى. 33 ئۇلار چىدرىنى مۇسانىڭ يېنىغا ئېلىپ كەلدى - چىدرى يۇقىرىقى، ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى، ئىلمەكلەرنى، تاختايلارنى، بالداقلىرىنى، خادىملىرى بىلەن تەڭلىكلەرنى، 34 شۇنىڭدەك قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسىدىن ياسالغان يوپۇق بىلەن دېھقان تېرىسىدىن ياسالغان يوپۇقنى، «ئارىما بەردە»، 35 ھەمدە ساندۇق ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «كافارەت تەختى»، 36 شەرە ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، شۇنداقلا «قەدىم نانار»، 37 ساپ ئالتۇندىن ياسالغان چىراغدا بىلەن ئۇنىڭ چىراغلىرىنى، يەنى ئۈستىگە تىزىلغان چىراغلارنى، ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى ھەم چىراغ مېيىنى، 38 ئالتۇن خۇشپۇياگە، مەسھلەش مېيى، دورا-دەرەمەكلەردىن ياسالغان خۇشپۇيا، چىدرىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ بەردىسىنى، 39 مىس قۇربانگە بىلەن ئۇنىڭ مىس شالاسىنى، ئۇنىڭ بالداقلىرى بىلەن ھەممە ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇش دەپنى بىلەن ئۇنىڭ تەڭلىكىنى، 40 ھولىنىڭ چۆرسىدىكى بەردلەرنى، ئۇنىڭ خادىملىرى ۋە ئۇلارنىڭ تەڭلىكلەرنى، ھولىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ بەردىسى بىلەن ھولىنىڭ تانلىرى ۋە قوزۇقلىرىنى، مۇقەددەس چىدرىنىڭ، يەنى جامائەت چىدرىغا ئائىت خىزمەتكە ئىشلىتىلدىغان بارلىق ئەسۋابلىرىنى، 41 مۇقەددەس جايغا ئائىت خىزمەت كىيىملىرى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كاهىنلىق كىيىملىرىنى بولسا، ھەممىسىنى ئېلىپ كەلدى. 42 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بارلىق يۇرۇغانلىرى بويىچە ئەنە شۇنداق ئادا قىلغانىدى. 43 مۇسا ئىشلارنىڭ ھەممىسىگە تەسلىم قارىدى، مانا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يۇرۇشى بويىچە بۇ ئىشلارنى پۈتكۈزگەندى، يۇرۇلغاندەك، دەل شۇنداق قىلغانىدى؛ مۇسا يۇلارنى كۆرۈپ، ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت تىلەپ دۇئا قىلدى.

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق ئەمر قىلدى: - 2 بىرىنچى ئاينىڭ بېشى، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى سەن جامائەت چىدىرىنىڭ مۇقەددەس خانىسىنى تىكلەنگەن. 3 ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى ئۇنىڭغا ئىچىگە قويۇپ، ئىچكى پەردە ئارقىلىق ئەھدە ساندۇقىنى توسۇپ قويغىن؛ 4 شىرىنى چىدىرىنىڭ ئىچىگە ئەكىرىپ، ئۈستىگە تىزىلدىغان نەرسىلەرنى تىزغىن؛ ئاندىن چىراغداقنى ئەكىرىپ، ئۈستىگە چىراغلارنى ئورۇنلاشتۇرغىن. 5 ئالتۇن [بىلەن قاپلانغان] خۇشبۇيى كۆيدۈرگۈچى قۇربانگاھنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۇدۇلىغا تىكلەپ قويغىن؛ چىدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى ئېسىپ قويغىن. 6 كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى مۇقەددەس خانىنىڭ، يەنى جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئالدىغا قويغىن؛ 7 ئاندىن يۇيۇش دېسىنى جامائەت چىدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، سۇ توشۇتۇپ قويغىن. 8 ھويلىنىڭ چۆرىسىگە بەردىلەرنى بېكىتىپ، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى تاشقىن؛ 9 ئاندىن «مەسھەش مېيى» نى ئېلىپ، ئىبادەت چىدىرى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى مەسھەلەپ، ئۇنى ۋە بارلىق ھەممە ئەسۋابلىرىنى خۇداغا ئاتا پۇرسەت مۇقەددەس قىلغىن. شۇنداق قىلىپ [پۈتكۈل چىدىر] مۇقەددەس بولدى. 10 سەن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى مەسھەلەپ، ئۇنى [خۇداغا ئاتا پۇرسەت مۇقەددەس قىلغىن؛ بۇنىڭ بىلەن قۇربانگاھ «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتارىدا بولدى. 11 سەن يەنە يۇيۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تەگلىكىنى مەسھەلەپ مۇقەددەس قىلغىن. 12 ئاندىن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن ئەكىلىپ، ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇيغىن؛ 13 ھارۇنغا مۇقەددەس كىيىملەرنى كىيىدۈرۈپ، ماگا كاهىنلىق خىزمەتتە بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى مەسھەلەپ، [ماگا ئايرىپ] مۇقەددەس قىلغىن. 14 ئاندىن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئېلىپ كىرىپ، ئۇلارغا خالتا كۆڭلەكلەرنى كىيىدۈرۈپ، 15 ئۇلارنىڭ ئاتىسىنى مەسھەلەنگىنىگەدەك ماگا كاهىنلىق خىزمەتتە بولۇشى ئۈچۈن ئۇلارنى مەسھەلەنگەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ مۇسەپپەقەتلىرى ئۇلار ئۈچۈن ئەۋلادىدىن ئەۋلادقىچە ئەبەدىي كاهىنلىقتىن [بەلگىسى] بولدى. 16 مۇسا شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا نېمە بۇيرۇغان بولسا، ئۇ شۇنداق بەجا كەلتۈردى. 17 شۇنداق بولدىكى، ئىككىنچى يىلىنىڭ بىرىنچى ئاينىڭ بېشى، ئاندىن ئىبادەت چىدىرى تىكلەندى. 18 مۇسا چىدىرىنى تىكلەپ، تەگلىكلەرنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، تاختايلىرىنى تىزىپ، ئۇلارنىڭ بالداقلىرىنى بېكىتىپ، خادىلەرنى تىكلدى. 19 مۇقەددەس چىدىرىنىڭ ئۈستىگە [ئىچكى] يوپۇقنى باپتى، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىگە تاشقى يوپۇقنى يېپىپ قويدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 20 ئاندىن ئۇ ھۆكۈم-گۇۋاھلىقنى ئېلىپ، ئۇنى ساندۇق ئىچىگە قويدى؛ بالداقلىرى ئەھدە ساندۇقىنىڭ [ھالىتىدىن] ئۆتكۈزۈپ، «كافارەت تەختى» نى ساندۇقنىڭ ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇردى. 21 ئەھدە ساندۇقىنى مۇقەددەس چىدىرى ئىچىگە ئېلىپ كىرىپ، ئوتتۇرىغا «ئالرىما پەردە» نى تارتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇ ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى پەردە ئارقىلىق توسۇپ قويدى. ھەممە ئىش پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 22 ئۇ شىرىنى جامائەت چىدىرىغا ئېلىپ كىرىپ، مۇقەددەس جاننىڭ شىمال تەرىپىگە، [«ئەڭ مۇقەددەس جاي» دىكى] پەردىنىڭ سىرتىغا قويدى. 23 «ئەقدىم ئانلار»، ئىشەننىڭ ئۈستىگە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا تىزىپ قويدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 24 ئاندىن ئۇ چىراغداقنى جامائەت چىدىرىغا ئېلىپ كىرىپ، ئۇنى مۇقەددەس جاننىڭ جەنۇب تەرىپىگە، شىرىنىڭ ئۇدۇلىغا قويدى، 25 چىراغلارنى

لاۋىيلار

1

ۋە پەرۋەردىگار مۇناسى چاقىرىپ جامائەت چىقىرىدىن ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: - ئەگەر سىلەردىن بىرىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بىر قۇربانلىقنى سۇنماقچى بولساڭلار، قۇربانلىقنىڭ چاربايلاردىن، يەنى كالا ياكى تۇششاق ماللاردىن سۇنۇشۇڭلار كېرەك. 3 ئەگەر ئۇنىڭ سۇنىدىغىنى كالىلاردىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولسا، ئۇنداقتا ئۇ چىقىرىم ئەركەك ھاياۋاننى كەلتۈرسۇن؛ ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇل بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى جامائەت چىقىرىش كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا سۇنسۇن. 4 ئۇ قولىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ بېشىغا قويۇسۇن، شۇنىڭ بىلەن قۇربانلىق ئۇنىڭ ئورنىغا كافارەت بولۇشقا قوبۇل قىلىنىدۇ. 5 ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بۇقنى بوغۇزلىسۇن؛ كاهىنلار يولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى كەلتۈرۈپ، جامائەت چىقىرىش كىرىش ئاغزىدىكى قۇربانلىقنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. 6 ئاندىن [قۇربانلىق قىلغۇچى] كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىنغان ھاياۋاننىڭ تېرىسىنى سويۇپ، تېنىنى پارچىلىسۇن 7 ۋە ھارۇن كاهىننىڭ ئوغۇللىرى قۇربانلىقنى ئوت قىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇنلارنى تىزسۇن. 8 ئاندىن كاهىنلار يولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى گۆش پارچىلىرىنى، بېشى ۋە مېيى بىلەن قوشۇپ، قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدىكى ئوتنىڭ ئۈستىگە تەرتىپ بىلەن تىزىپ قويۇسۇن. 9 لېكىن ئۇنىڭ ئىچ-قارى بىلەن پارچىلىرىنى [قۇربانلىق سۇنغۇچى] سۇدا يۇسۇن؛ ئاندىن كاهىن ھەممىسىنى ئېلىپ كېلىپ قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقىرىلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ. 10 ئەگەر ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن تۇششاق ماللاردىن قوي ياكى چۆچەك قۇربانلىق قىلاي دېسە، ئۇنداقتا ئۇ چىقىرىم يولغان بىر ئەركەكنى كەلتۈرسۇن. 11 ئۇ ئۇنى قۇربانلىقنىڭ شىمال تەرىپىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن كاهىنلار يولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ، قۇربانلىقنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. 12 [قۇربانلىق قىلغۇچى] بولسا گۆشنى پارچىلاپ، بېشى بىلەن مېيىنى كېسىپ ئايرىسۇن. ئاندىن كاهىن يۇلارنى ئېلىپ قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدىكى ئوتنىڭ ئۈستىدە تەرتىپ بويىچە تىزىپ قويۇسۇن. 13 لېكىن ئۇنىڭ ئىچ-قارى بىلەن پارچىلىرىنى [قۇربانلىق سۇنغۇچى] سۇدا يۇسۇن؛ ئاندىن كاهىن ھەممىسىنى ئېلىپ كېلىپ قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقىرىلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ. 14 ئەگەر [قۇربانلىق قىلغۇچى] پەرۋەردىگارغا ئاناپ ئۇچار-قانانلاردىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلاي دېسە، ئۇنداقتا ئۇ پاختەكلەردىن ياكى كەپەر باچكىرىدىن قۇربانلىق كەلتۈرسۇن. 15 كاهىن ئۇنى قۇربانلىقنىڭ بېشىغا ئېلىپ كېلىپ، بېشىنى تولغاپ ئۈزۈپ ئۇنى قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن؛ ئۇنىڭ قېنى سىقىلىپ قۇربانلىقنىڭ تېمىغا سۇزۇلسۇن. 16 لېكىن تاشلىقنى پەلەرى بىلەن قوشۇپ قۇربانلىقنىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۆللۈككە تاشلىۋەتسۇن؛ 17 ئۇ قۇربانلىقنى ئىككى قانتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن يارىسۇن، بىراق ئۇنى ئىككى پارچە قىلىۋەتمىسۇن. ئاندىن كاهىن بۇنى ئېلىپ قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدىكى ئوتنىڭ ئۈستىگە قويۇپ كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقىرىلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ.

3

بىرىسىنىڭ سۇنىدىغىنى تىنماقلىق قۇربانلىق بولسا، شۇنداقلا كالىلاردىن سۇنسا، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا چىقىرىم بىر ئەركەكنى ياكى چىشىسىنى كەلتۈرسۇن. 2 ئۇ سۇنىدىغان بۇ ھاياۋاننىڭ بېشىغا قولىنى قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چىقىرىش كىرىش ئاغزى ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن كاهىنلار يولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى قۇربانلىقنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. 3 سۇنغۇچى كىشى بۇ ئىنئاملىق قۇربانلىقتىن پەرۋەردىگارغا ئاناپ ئۇچار-قانانلاردىن ھەدىيە سۇپىتىدە بىر قىسمىنى ئېلىپ چىقىلسۇن؛ يەنى ئىچ قارىنى يۈگەپ تۇرغان مايىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ 4 ئىككى بۈركىنى ۋە ئۇلارنىڭ

2

ئەگەر بىر كەم پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ئاشلىق ھەدىيە سۇنماقچى بولسا ھەدىيەسى ئېسىل ئۇندىن بولۇشى كېرەك؛ ئۇ ئۇنىڭغا زەپىۋن مېيى قويۇپ

ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ يۈرەككەچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. 5 ھارۋىنىڭ ئوغۇللىرى بولسا بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە كەلتۈرۈپ ئوت ئۈستىگە قويۇلغان ئوتۇننىڭ ئۈستىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىققا قوشۇپ كۆيدۈرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقىرىلدىغان قۇربانلىق بولۇدۇ. 6 ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ يۈرەككەچە بولغان چاۋا مېيىنى ئاجرىتسۇن. 10 خۇددى ئىناقلىق قۇربانلىقى بولغان كالىنىڭ ئىچىدىكى ماي ئاجرىتىلغاندەك، ئاندىن كاهن بۇلارنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. 11 لېكىن تورپاقنىڭ تېرىسى بىلەن ھەممە گۆشى، باش بىلەن پاچاقلىرى، ئىچ قارى بىلەن زىنى، 12 يەنى پۈتكۈل تورپاقنىڭ قالغان قىسىملىرىنى چىقىرىپ كۆيدۈرۈش، پاك بىلەن يەرگە، يەنى كۆللەر ئارقىلىق سۇنۇلدىغان جايعا ئېلىپ چىقىپ، ئوتۇننىڭ ئۈستىدە ئوتتا كۆيدۈرسۇن. بۇلار كۆللەر تۈگۈلدىغان جايدا كۆيدۈرۈۋېتىلسۇن. 13 ئەگەر پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۆزى بىلگەن ھالدا ئېزىپ گۇناھ قىلغان بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دەپ بۇيرۇغان ھەرقانداق ئەمرلىرىگە خىلاپلىق ئىشلىرىنىڭ بىرىنى قىلىپ سېلىپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، 14 شۇنداقلا ئۇلارنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئايدىنلا شىقان بولسا، ئۇنداقتا جامائەت گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر ياش تورپاقنى سۈنۈپ جامائەت چىقىرىش ئالدىغا كەلتۈرسۇن. 15 جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوللىرىنى تورپاقنىڭ يېشىغا قويۇپ، ئاندىن تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. 16 مەسھەلەنگەن كاهن تورپاقنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ جامائەت چىقىرىپ ئىچىگە ئېلىپ كىرسۇن، 17 شۇ يەردە بارمىقىنى قانغا چىلاپ، قاتنى [مۇقەددەس جاينىڭ] بەردىسىنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا يەتتە مەرتىۋە سەپسۇن. 18 شۇنداقلا كاهن قاندىن ئېلىپ جامائەت چىقىرىپ ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان خۇشبۇيگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرسۇن. تورپاقنىڭ قالغان ھەممە قېنىنى بولسا، جامائەت چىقىرىش كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۈكۈپ قويۇسۇن، 19 كاهن [تورپاقنىڭ] ئىچىدىن بارلىق مېيىنى ئاجرىتىپ ئېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. 20 ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغان ئىلگىرىكى تورپاقنى قىلىنغان ئوخشاش بۇ تورپاقنىمۇ شۇنداق قىلسۇن، ۋە دەل شۇنداق قىلىشى كېرەك، شۇ يول بىلەن كاهن ئۇلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈدۇ، شۇ گۇناھ ئۇلاردىن كەچۈرۈلۈدۇ. 21 ئاندىن تورپاقنى چىقىرىپ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، ئىلگىرىكى تورپاقنى كۆيدۈرگەندەك بۇ تورپاقنىمۇ كۆيدۈرسۇن. بۇ جامائەت ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى بولۇدۇ. 22 ئەگەر بىر ئەمىر بىلەن ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، 23 ۋە قىلغان گۇناھى ئۆزىگە مەلۇم قىلىنغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزى قۇربانلىق ئۈچۈن پىچىم بىر تېكىنى سۈسۈن، 24 ئۇ قولىنى تېكىنىگە يېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۆزى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىدىغان ھايۋانلارنى بوغۇزلايدىغان جايعا ئېلىپ بېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. بۇ بىر گۇناھ قۇربانلىقى بولۇدۇ. 25 كاهن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ، ئۆزى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويۇسۇن، ئاندىن قالغان قېنىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۈكۈپ قويۇسۇن. 26 ئۇ ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان ھايۋاننىڭ مېيىنى كۆيدۈرگەندەك، ئۇنىڭ بارلىق مېيىنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۇن. بۇ يول بىلەن كاهن ئۆزى گۇناھتىن پاكلاندۇرۇش ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈدۇ ۋە شۇ گۇناھى تۈگىگەن كەچۈرۈلۈدۇ. 27 ئەگەر پۇقرالاردىن بىرى بىلەن ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناھقا چۈشۈپ

4

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 ئىسرائىلدارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگەن: - «بىرىمى بىلەن ئېزىپ، پەرۋەردىگار «قىلما» دەپ بۇيرۇغان ھەرقانداق ئەمرلەردىن بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناھ قىلسا، [تۆۋەندىكىدەك قىلسۇن]: - 3 - ئەگەر مەسھەلەنگەن كاهن خەلقىنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرىدىغان بىر گۇناھنى قىلسا، ئۇنداقتا ئۇ بۇ قىلغان گۇناھى ئۈچۈن بىر پىچىم ياش تورپاقنى ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارغا گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۈسۈن، 4 ئۇ تورپاقنى جامائەت چىقىرىش كىرىش ئاغزىنىڭ يېنىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، قولىنى ئۇنىڭ يېشىغا قويۇپ، ئاندىن تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بوغۇزلىسۇن. 5 ئاندىن مەسھەلەنگەن كاهن تورپاقنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ، جامائەت چىقىرىپ ئىچىگە كۆتۈرۈپ ئاپارسۇن؛ 6 كاهن شۇ يەردە بارمىقىنى قانغا چىلاپ، قاتنى مۇقەددەس جاينىڭ بەردىسىنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا يەتتە مەرتىۋە سەپسۇن. 7 شۇنداقلا كاهن قاندىن ئېلىپ، جامائەت چىقىرىپ ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان خۇشبۇيگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرسۇن. تورپاقنىڭ قالغان ھەممە قېنىنى

قالسا، 28 ۋە قىلغان گۇناھى ئۆزىگە مەلۇم قىلىنغان بولسا، ئۇنداقتا ئۆزىنىڭ، يەنى ئۇ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشقا پىچىم بىر چىشى ئۈچكى سۇنسۇن، 29 ئۇ قولىنى گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى بوغۇزلايدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ بوغۇزلىسۇن. 30 ئاندىن كاھىن ئۇنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانلىقىنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويۇسۇن، قالغان بارلىق قېنىنى قۇربانلىق قۇربانلىقىنىڭ ئۈستىگە تۆكۈپ قويۇسۇن. 31 ئىناقلق قۇربانلىق قىلىنغان ھايۋاننىڭ مېيى ئىچىدىن ئاجرىتىلغاندەك ئۇنىڭ ھەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن؛ كاھىن ئۇنى پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۈستىگە كەچۈرىدۇ. 32 ئەگەر ئۇ كىشى گۇناھ قۇربانلىق ئۈچۈن قوزا كەلتۈرۈشىنى خالىسا، پىچىم بىر چىشى قوزى سۇنسۇن. 33 ئۇ قولىنى گۇناھ قۇربانلىق [قوزىسىنىڭ] بېشىغا قويۇپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بوغۇزلىدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى گۇناھ قۇربانلىق سۈپىتىدە بوغۇزلىسۇن. 34 ئاندىن كاھىن گۇناھ قۇربانلىقىنى قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانلىقىنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويۇسۇن؛ ئۇنىڭ قالغان بارلىق قېنىنى ئۇ قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە تۆكۈپ قويۇسۇن. 35 ئىناقلق قۇربانلىق قىلىنغان قوزنىڭ مېيى ئىچىدىن ئاجرىتىلغاندەك، ئۇنىڭ ھەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن؛ كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارىڭغا ئاتاپ ئۇنى سۇنۇلدىغان بارلىق قۇربانلىقلارغا قوشۇپ، قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۈستىگە كەچۈرىدۇ.

5

ئەگەر بىرسى مەلۇم ئىشقا گۇناھچى بولۇپ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا قەسەم بۇيرۇلغاندا كۆرگىنى ياكى بىلىگىدىن مەلۇمات بەرمىسە، ئۇنداقتا ئۇ قەبىھلىكنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ. 2 ئەگەر بىرسى تۈزى بىلەي ناپاك بىر نەرسىگە تېگىپ كەتسە - مەيلى ئۇ ناپاك بىر ھايۋاننىڭ جەسىتى بولسۇن، مەيلى ناپاك بىر چارۋىنىڭ جەسىتى بولسۇن، ياكى ناپاك بىر ئۆمۈلگۈچى ھايۋاننىڭ جەسىتى بولسۇن، مۇشۇنداق نەرسىگە تېگىپ كەتسە ئۇمۇ ناپاك سانىلىپ گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ؛ 3 ئەگەر شۇنىڭدەك بىرسى تۈزى ئۇيماي مەلۇم كىشىنىڭ ئادەمنى ناپاك قىلىدىغان ھەرقانداق ئىجتىساگە تېگىپ كەتسە، شۇنداقلا ئۇ بۇنى بىلىپ يەتسە، ئۇنداقتا ئۇ گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ. 4 ئەگەر بىرسى ئاڭسىز رەۋىشتە يامان ياكى ياخشى بىر ئىشنى قىلماي دەپ قەسەم قىلىپ سالسا (كىشىلەر ھەرتۈرلۈك ئىش توغرىسىدا ئاڭسىز رەۋىشتە قەسەم قىلىشى مۇمكىن)، شۇنداقلا ئۇ بۇنى تونۇپ يەتسە، ئۇ بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ. 5 بىرسى يۇقىرىقى ھەرقايسى ئىشلاردا مەن گۇناھكار بولدۇم دەپ بىلسە، ئۇ ئۆز گۇناھىنى «مەن مۇنداق گۇناھ قىلدىم» دەپ ئىقرار قىلسۇن؛ 6 ئاندىن تۈزى سادىر قىلغان گۇناھنىڭ كافارىتى ئۈچۈن پەرۋەردىگارىڭ ئالدىغا «ئىتائەتسىزلىكنى تىلگۈچى قۇربانلىق» سۈپىتىدە ئۇششاق مالدن ساغلىق ۋە يا بىر چىشى ئۈچكىنى گۇناھ قۇربانلىق قىلىپ كەلتۈرسۇن؛ ئاندىن كاھىن ئۇنى گۇناھىدىن پاكلايدۇرۇشقا ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسۇن. 7 ئەگەر ئۇ قويلاردىن [قۇربانلىق] قىلىشقا قۇربى يەتمەسە، ئۇ قىلغان ئىتائەتسىزلىكى ئۈچۈن ئىككى ياخشەك ياكى ئىككى باجىنى ئېلىپ كېلىپ، بىرىنى گۇناھ قۇربانلىق ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن پەرۋەردىگارىڭ ئالدىغا سۇنسۇن. 8 ئۇ بۇلارنى كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرگەندە، [كاھىن] ئاۋۋال گۇناھ قۇربانلىقىغا تەييارلانغانى قۇربانلىق قىلىپ بولىشى ئۈزۈمەي، بېشىغا

6 ئاندىن پەرۋەردىگارىڭ مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 ئەگەر بىرسى گۇناھ قىلىپ پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا ۋاپاسىزلىق قىلىپ، قوشنىسى ئۆزىگە ئامانەت ياكى كېۋالەتكە بەرگەن بىر نەرسە ياكى قوشنىسىدىن زوراۋانلىق بىلەن بۆلۈۋالغان مەلۇم بىر نەرسە توغرىسىدا يالغان گەپ قىلغان بولسا ياكى قوشنىسىدىن ناھەقلىق بىلەن مەلۇم نەرسىنى تارتىۋالغان بولسا، 3 ياكى يىتىپ كەتكەن بىر نەرسىنى تېپىۋېلىپ ئۇنىڭدىن تانسا ياكى كىشىلەرنىڭ گۇناھ سادىر قىلغان ھەرقانداق بىر ئىشى توغرىسىدا يالغان قەسەم ئىچسە، 4 ئۇ گۇناھ قىلغان ئىشتا تۈزىنى گۇناھكار دەپ تونۇپ يەتسە، ئۇنداقتا ئۇ بۆلۈۋالغان ياكى ناھەق تارتىۋالغان نەرسە ياكى ئۇنىڭغا ئامانەتكە بېرىلگەن نەرسە بولسۇن، ياكى يىتىپ كېتىپ تېپىۋالغان نەرسە بولسۇن، 5 ياكى ئۇ ھەرقانداق نەرسە توغرىسىدا يالغان قەسەم ئىچكەن بولسۇن، ئۇنىڭ ھەممىسىنى تولۇق باھاسى بويىچە تولىسۇن،

شۇنداقلا شۇ باھانىڭ بەشىن بىر قىسمى بويىچە قوشۇپ تۇلسۇن، ئۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى قىلغان كۈندە تولىمى ئىگىسىگە تاپشۇرۇپ بەرسۇن. 6 ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارىڭ ئالدىغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئۇششاق مالدىن سەن توختاتقان قىممەت بويىچە پىچىم بىر قوچقارنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كەھنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلسۇن. 7 كەھن بۇ يول بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارىڭ ئالدىغا كافارەت كەلتۈرۈۋەت ۋە ئۇ ھەرقايسى ئىشتا ئىتائەتسىزلىك قىلغان بولسىمۇ ئۇ ئىنگىن كەچۈرۈلۈۋەت. 8 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدى: 9 سەن ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق توغرىسىدا ئەم قىلىپ مۇنداق دېگەن: - كۆيدۈرمە قۇربانلىق توغرىسىدىكى قائىدە-ئىزام مۇنداق بولىدۇ: - كۆيدۈرمە قۇربانلىق پۈتۈن كېچە تاڭ ئاتقۇچە قۇربانگەتتىكى ئوچاقنىڭ ئۈستىدە كۆيۈپ تۇرسۇن، ۋە قۇربانگەتنىڭ ئوتىنى ئۆچۈرمەي پىشۇرغۇزۇڭلار. 10 كەھن كاناپ تونىنى كىيىپ، يالڭاقلىقىنى يېپىپ، ساغرىسىغىچە كاناپ ئىچ تامبال كىيىپ تۇرسۇن، قۇربانگەتنىڭ ئۈستىدىكى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلگەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ كۆلىنى ئېلىپ، قۇربانگەتنىڭ بىر تەرىپىدە قويۇسۇن، 11 ئاندىن كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ باشقا كىيىملەرنى كىيىپ، كۆلىنى چېدىرگانگەن سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ پاكىز بىر جايدا قويۇسۇن. 12 قۇربانگەتنىڭ ئوتى بولسا ھەمىشە يېنىپ تۇرسۇن، ئۇنى ھېچ ۋاقىت ئۆچۈرۈشكە بولمايدۇ، كەھن ئۆزى ھەر كۈنى ئەتكەندە ئۇنىڭغا ئوتۇن سېلىپ، ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى تېزسۇن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ مېيىنى قويۇپ كۆيدۈرسۇن. 13 ئۆزۈلەش بىر ئوت قۇربانگەتنىڭ ئۈستىدە ھەمىشە كۆيۈپ تۇرسۇن، ئۇ ھەرگىز ئۆچۈرۈلۈۋەت. 14 ئاشلىق ھەدىيە توغرىسىدىكى قائىدە-ئىزام مۇنداق: - ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىدىن بىرى ئۇنى پەرۋەردىگارىڭ ئالدىغا، قۇربانگەتنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن. 15 ئۇ ئاشلىق ھەدىيە بولغان ئېسىل تۇتقا قولىنى سېلىپ ئىنگىن شۇنداقلا ئىنگىننى زەپتۈن مېيىدىن بىر چاڭگال ئېلىپ ۋە ھەدىيەنىڭ ئۈستىدىكى بارلىق مەستىكىنى قوشۇپ، بۇلارنى قۇربانگەت ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن، بۇ ھەدىيەنىڭ يادلىنىش ئۆلۈشى» بولۇپ، پەرۋەردىگارىڭ ئالدىغا خۇشبوي كەلتۈرۈش ئۈچۈن قىلىنغان بولىدۇ. 16 ئېتىش قانغانلىرىنى بولسا ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى يېسۇن، ئۇ ئېچىتقۇ سېلىنماي پىشۇرۇلۇپ مۇقەددەس بىر جايدا يېيىلسۇن، ئۇلار ئۇنى جامائەت چېدىرنىڭ ھويلىسىدا يېسۇن. 17 ئۇ مۇتلەق ئېچىتقۇسىز پىشۇرۇلسۇن. مەن ئوتما ماڭا سۆزلىدىغان قۇربانلىق- ھەدىيەلەر ئىچىدىن شۇنى ئۇلارنىڭ ئۆز ئۆلۈشى بولسۇن دەپ ئۇلارغا ھەق قىلىپ بەردىم، ئۇ گۇناھ ۋە ئىتائەتسىزلىكنى تىلگۈچى قۇربانلىقلارغا ئوخشاش «ئەڭ مۇقەددەسلىرىنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 18 ھارۇننىڭ ئەۋلادىدىن بولغان ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسى بۇنىڭدىن يېسۇن، بۇ دەۋردىن-دەۋرگە ئارا كۆلاردا ئەبەدىي بىر بەلگىگە بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا ئاناپ ئوتما سۇنۇلغانلىرىدىن بۇلار ئۇلارنىڭ ئۆلۈشى بولسۇن. ئۇنىڭغا قول تەگكۈزگۈچى جەزمەن مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. 19 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدى: - 20 ھارۇن مەسھىلىنىدىغان كۈندە ئۇ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ پەرۋەردىگارىڭ ئالدىغا سۇندىغىنى مۇنداق بولۇشى كېرەك: - ئۇلار ئۆزۈلەش ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە ئېسىل ئۆتىدىن بىر ئەفھاننىڭ ئۈندىن بىرنى سۇنۇشى كېرەك؛ ئەتىگىنى يېرىمىنى، ئاخشىمى يەنە يېرىمىنى سۇنۇسۇن. 21 ئۇ تاۋىدا زەپتۈن مېيى بىلەن ئېتىلسۇن؛ ئۇ زەپتۈن مېيىغا چىلاپ پىشۇرۇلغاندىن كېيىن سەن ئۇنى ئېلىپ كېر؛ ئاشلىق ھەدىيەنىڭ پىشۇرۇلغان پارچىلىرىنى خۇشبوي سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ئاناپ سۇنغىن. 22 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قىسمىنى ئۇنىڭ ئورنىدا تۇرۇشقا مەسھەلەنگەن بولسا ئۇمۇ (ھەدىيەنى) شۇنداق تەييارلاپ سۇنۇسۇن؛ بۇ ئەبەدىي مۇتلەق بىر بەلگىگە بولىدۇ. بۇ ھەدىيە پەرۋەردىگارغا

7

ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-ئىزام مانا مۇنداق: - بۇ [قۇربانلىق] «ئەڭ مۇقەددەسلىرىنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 2 كۆيدۈرمە قۇربانلىق بوغۇزلىنىدىغان جايدا ئىتائەتسىزلىكنى تىلەش قۇربانلىقىمۇ بوغۇزلىنىدۇ؛ [كەھن] قېنىنى قۇربانگەتنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سېپسۇن. 3 [قۇربانلىق قىلغۇچى كىشى] بارلىق مېيىنى سۇنۇسۇن، يەنى مايلىق قۇيرۇق بىلەن ئىچ قارىنى يۆگەپ تۇرغان ماينى، 4 ئىككى يۈرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ يۈرەككەچە بولغان چاۋا مېيىنى ئاجرىتىپ سۇنۇسۇن. 5 كەھن بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاناپ ئوتما سۇنۇلدىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە قۇربانگەت كۆيدۈرسۇن. بۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدۇ. 6 كەھنلاردىن بولغان ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسى بۇنى يېسۇن، ئۇ مۇقەددەس يەردە يېيىلسۇن؛ ئۇ «ئەڭ مۇقەددەسلىرىنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 7 گۇناھ قۇربانلىقى قانداق بولسا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىسى توغرىسىدىكى قائىدە-ئىزام ئوخشاش؛ بۇ قۇربانلىق كافارەت كەلتۈرۈشكە قۇربانلىق ئۆتكۈزگۈچى كەھنىڭ ئۆزىگە تەۋە بولسۇن. 8 كەھن بىرىنىڭ سۇنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى ئۆتكۈزگەن بولسا، كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ تېرىسى شۇ كەھنىڭ بولىدۇ. 9 ئوتوردا پىشۇرۇلغان ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە، شۇنداقلا قازاندا ياكى تاۋىدا ئېتىلگەن ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە بولسا ئۇنى ئۆتكۈزگەن كەھنىڭ بولىدۇ، يەنى كەھنىڭ ئۆزىگە تەۋە بولىدۇ. 10 ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە، مەيلى زەپتۈن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان بولسۇن، ياكى قۇرۇق كەلتۈرۈلگەن بولسۇن، بۇلار ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەربىرىگە باراۋەر بۇلۇپ بېرىلىدۇ. 11 پەرۋەردىگارغا ئاناپ كەلتۈرۈلگەن ئىناقلىق قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-ئىزام مۇنداق: - 12 سۇنماقچى بولغان كىشى ئۇنى تەشەككۈر ئېيتىش ئۈچۈن سۇنسا، ئۇنداقتا ئۇ «تەشەككۈر قۇربانلىقى» بىلەن بللە زەپتۈن مېيى چىلاپ پىشۇرۇلگەن پىتەر توقچالار، زەپتۈن مېيى سۇرۇلۇپ مەسھەلەنگەن پىتەر ھەمەك نانلار ۋە ئېسىل ئۆتىدىن زەپتۈن مېيىغا چىلاپ پىشۇرۇلغان توقچالارنىمۇ كەلتۈرسۇن. 13 شۇ توقچالاردىن باشقا، يەنە تەشەككۈر ئېيتىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى بىلەن بللە ئېچىتقۇ سېلىنغان نانلارنىمۇ سۇنۇسۇن؛ 14 ئۇ شۇ سۇنغانلىرىنىڭ ھەربىر تۈرىدىن بىرنى ئېلىپ پەرۋەردىگار

ئۈچۈن [قوش قوللاپ] سۇندىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ كەلتۈرسۇن، بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقنىڭ قېنى [قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە] سەپكەن كەھنىنىڭ تۈزگە تەكشۈر. 15 تەشەككەر بىلدۈرىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقنىڭ گۆشى بولسا قۇربانلىق قىلىنغان شۇ كۈنى يېيىلىشى كېرەك، [قۇربانلىقنى سۇنغۇچى كىشى] تاڭ ئاتقۇچە تۇنۇڭ ھېچ ئېھتىسنى قالدۇرمىسۇن. 16 ئەگەر تۇنۇڭ سۇنغان قۇربانلىق قەسىمگە خاس قۇربانلىق ياكى ئىختىيارىي كەلتۈرگەن قۇربانلىق بولسا، ئۇنداقتا ھايلۇننىڭ گۆشى قۇربانلىق قىلىنغان كۈندە يېيىلسۇن، تۇنۇڭ ئېشىپ قالغىنى بولسا، ئەنئەنىسىمۇ يېيىشكە بولىدۇ، 17 لېكىن قۇربانلىقنىڭ گۆشىدىن ئۈچىنچى كۈنگىچە ئېشىپ قالسا، ئۇ ئوتما كۆيدۈرۈلۈشى كېرەك. 18 ئىناقلىق قۇربانلىقنىڭ گۆشىدىن ئۈچىنچى كۈندە يېيىلسە، ئۇنداقتا قۇربانلىق قوبۇل بولمايدۇ، قۇربانلىق سۇنغۇچىنىڭ ھېسابىغىمۇ ھېسابلامايدۇ، بەلكى مەكزۇھ بولىدۇ، كىمدەك تۇنۇڭ يېسە تۈز قەبھلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ. 19 شۇنداقلا ناپاك نەرسىگە تېگىپ قالغان گۆشنى يېيىلەسلىكى كېرەك، بەلكى ئوتما كۆيدۈرۈلۈشى كېرەك. ھەرقانداق پاك ئادەم [ناپاك نەرسىگە تەگمىگەن] قۇربانلىقنىڭ گۆشىنى يېسە بولىدۇ. 20 لېكىن كىمكى ناپاك ھالەتتە تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن يېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 21 كىمكى ناپاك بىر نەرسىگە تېگىپ كەتسە (مەبىي ناپاك ھالەتتىكى ئادەم بولسۇن، ناپاك بىر ھايلۇن بولسۇن ياكى ھەرقانداق ناپاك يىرگىنىچلىك نەرسە بولسۇن) ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارغا خاس ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقنىڭ گۆشىدىن يېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 23 ئىسرائىلارغا مۇنداق دېگىن: - سىلەر كالا، قوي ۋە ئۆچكەلەرنىڭ مېيىنى ھەرگىز بېجەڭلار. 24 تۈزۈلگەن ياكى يىرتقۇچىلار بوغۇز قويغان ھايلۇننىڭ جەستىنىڭ مېيىنى ھەرقانداق ئىشقا ئىشلەتكىلى بولىدۇ، لېكىن ھەرگىز تۇنۇڭ بېجەڭلار. 25 چۈنكى كىمكى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتما سۇنۇلىدىغان ھەرقانداق ھايلۇننىڭ مېيىنى يېسە، شۇنى يېگەن كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 26 سىلەر ھەرقانداق تۇرار جايلىكلاردا ھېچقانداق قاتنى، يەنى ئۇچار-قانانلارنىڭ بولسۇن ياكى چارپايلارنىڭ بولسۇن قېنى ھەرگىز ئېستىمال قىلماڭلار. 27 كىمدەك ھەرقانداق قاتنى ئېستىمال قىلسا، شۇ كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 28 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 29 ئىسرائىلارغا مۇنداق دېگىن: - كىمكى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر ئىناقلىق قۇربانلىق سۇنسا، ئۇنداقتا پەرۋەردىگارغا خاس بولغان ھەدىيەنى شۇ ئىناقلىق قۇربانلىقتىن ئايرىپ كەلتۈرسۇن. 30 ئۆز قولى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئاتىغان، ئوتما سۇنۇلىدىغان ھەدىيەلەرنى، يەنى ماي بىلەن توشنى قوشۇپ ئېلىپ كېلىپ، توشنى «پۇلا كالاغا ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كالا سۇنۇن. 31 كاھىن مېيىنى قۇربانلىق سۈپىتىدە كۆيدۈرۈۋەتسۇن. توش بولسا ھايلۇن بىلەن تۇنۇڭ ئوغۇللىرىغا خاس بولسۇن. 32 ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ئوڭ ئارقا پۇتىنى سىلەر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە كاھىنغا بېرىڭلار. 33 ھايلۇننىڭ ئوغۇللىرىدىن قايسىسى ئىناقلىق قۇربانلىقنىڭ قېنى بىلەن مېيىنى سۇنغان بولسا ئۆز ئۆلۈشى ئۈچۈن ئوڭ ئارقا پۇتىنى ئۆزى ئالسۇن. 34 چۈنكى مەن ئىسرائىلارنىڭ ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن «پۇلا كالاغا ھەدىيە» بولغان توش بىلەن «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان ئارقا پۇتىنى ئەبەدىي بىر بەلگىگە بىلەن ئىسرائىلاردىن ئېلىپ، كاھىن ھايلۇن ۋە تۇنۇڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەقىقىي بولسۇن دەپ ئۇلارغا تەقدىم قىلدىم. 35 [مۇسا] ھايلۇن بىلەن ئوغۇللىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇللۇقىدا كاھىن بولۇشقا تۇنۇڭ ئالدىغا كەلتۈرگەن كۈندە، ئۇلارغا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتما سۇنۇلىدىغان قۇربانلىقلاردىن تەقدىم قىلىدىغان كاھىنلىق ئۆلۈشى مانا

8 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: - 2 ھايلۇننى ئوغۇللىرى بىلەن بىللە، ۋە ئۇلارنىڭ مەخسۇس كىيىملىرىنى، «مەسھەش مېيى»نى، گۇناھ قۇربانلىق بولىدىغان تورپاق بىلەن ئىككى چوققارنى، پېتىر نان سېلىنغان سېۋىتى ئېلىپ كېلىپ، 3 [ئىسرائىلنىڭ] پۇتۇن جامائىتىنى جامائەت چىدىرنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا جەم قىلغىن، - دېدى. 4 مۇسا پەرۋەردىگار تۇنۇڭغا يۈرۈشىنىڭ گۆشىنى يېسە بولىدۇ. 5 ئاندىن مۇسا جامائەتكە: - پەرۋەردىگار يۈرۈش ئىش مانا مۇنداق، - دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھايلۇن بىلەن تۇنۇڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، 7 [ھايلۇنغا] كۆڭلۈك كىيىدۈرۈپ، بەلۋاغ باغلاپ، توشنى كىيىدۈردى ۋە ئۈستىگە ئەفۇدى ياتىپ، ئۇ ئەفۇدىنىڭ بەلۋاغىنى باغلاپ، ئەفۇدى تۇنۇڭغا تاقاپ قويدى. 8 ئاندىن مۇسا تۇنۇڭغا «قوشىن»نى تاقاپ، قوشىننىڭ ئىچىگە «تۆرم بىلەن تۆم»نى سېلىپ، 9 بېشىغا سەللە يۆگەپ پەرۋەردىگار تۇنۇڭغا يۈرۈشىنىڭ سەللىنىش ئالدى تەرىپىگە [ئالتۇن تاختىلىق مۇقەددەس ئوۋغات]نى بېكىتىپ قويدى. 10 ئاندىن مۇسا مەسھەش مېيىنى ئېلىپ ئىبادەت چىدىرى بىلەن ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى مەسھەپ مۇقەددەس قىلدى. 11 ئۇ مايدىن ئېلىپ قۇربانلىققا يەنە مەرتۇھ چېچىپ، قۇربانلىق بىلەن تۇنۇڭ بارچە قاچا-قۇچلىرىنى، يۈيۈنۈش دەپى ۋە تەگلىكىنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشقا مەسھەلدى. 12 ئۇ يەنە مەسھەش مېيىدىن ئازراق ئېلىپ ھايلۇننىڭ بېشىغا قۇيۇپ ئۇنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشقا مەسھەلدى. 13 ئاندىن مۇسا ھايلۇننىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگار تۇنۇڭغا يۈرۈشىنىڭ ئۇلارغا كۆڭلۈك كىيىدۈرۈپ، بەللىرىگە بەلۋاغ باغلاپ، ئۇلارغا ئېگىز يۆگەرنى تاقاپ قويدى. 14 ئاندىن ئۇ گۇناھ قۇربانلىق قىلىدىغان تورپاقنى يېتىلەپ كەلدى، ھايلۇن بىلەن تۇنۇڭ ئوغۇللىرى گۇناھ قۇربانلىق قىلىدىغان تورپاقنىڭ بېشىغا قولىرىنى قويدى. 15 ئۇ ئۇنى بوغۇزلىدى، ئاندىن مۇسا قېندىن ئېلىپ، ئۆز بارمىقى بىلەن قۇربانلىقنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە، چۆرسىگە سۈرۈپ قۇربانلىقنى گۇناھتىن پاكلىدى، قالغان قاتنى بولسا ئۇ قۇربانلىقنىڭ تۇنۇڭگە تۈكۈپ، مۇقەددەس بولۇشقا كافارەت كەلتۈردى. 16 ئاندىن ئۇ ئىچ قاتنىنى يۆگەپ تۇرغان مايدىن ھەممىسىنى، جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋمايىنى، ئىككى يۈرۈك ۋە ئۈستىدىكى مابىرىنى قوشۇپ ئالدى، ئاندىن مۇسا ئۇلارنى قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈردى. 17 بىراق [مۇسا] تورپاقنىڭ تېرىسى بىلەن گۆشى ۋە تېزىكىنى بولسا پەرۋەردىگار تۈزگە يۈرۈشىنىڭ چىدىرگانىنىڭ تاشقىرىدا ئوتما كۆيدۈرۈۋەتتى. 18 ئاندىن ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىدىغان چوققارنى كەلتۈردى، ھايلۇن بىلەن تۇنۇڭ ئوغۇللىرى قولىرىنى چوققارنىڭ بېشىغا قويدى. 19 [ھايلۇن چوققارنى] بوغۇزلىدى، ئاندىن مۇسا قېنىنى ئېلىپ قۇربانلىقنىڭ پارچىلىدى، ئاندىن مۇسا بېشىنى، پارچىلانغان گۆشلىرىنى بارلىق مېيى بىلەن

قوشۇپ كۆيدۈردى. 21 ئۆجەي-قېرىلىرى بىلەن باچاقلىرىنى سۇدا يۇدى. چېرىم بىر موزايى، كۆيدۈرمە قۇربانلىققا چېرىم بىر قوچقارنى تۈزۈك ئۈچۈن ئاندىن مۇسا قوچقارنى پۈتۈن بېتى قۇربانغا ئۈستىدە كۆيدۈردى. بۇ پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيۇرغان، «پەرۋەردىگارغا ئاناپ ئوما سۇنۇلدىغان خۇشبۇي چىقىدىغان قۇربانلىق» ئىدى. 22 ئاندىن ئۇ كاهىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى قىلىندىغان قوچقارنى، ئىككىنچى قوچقارنى كەلتۈردى، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قولىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويدى. 23 ئۇ ئۇنى بوغۇزلىدى، ۋە مۇسا ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ھارۇننىڭ ئوڭ قولىنىڭ يۇمشىقى بىلەن ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرۈپ ۋە ئوڭ يۇرتىنىڭ چوڭ بارمىقىغا سۇۋاپ قويدى. 24 پەرۋەردىگار تۈزۈش سىلەرگە ئايان قىلىدۇ، دېگەن. 5 ئۇلار مۇسا بۇيۇرغان ئاندىن مۇسا ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، قاندىن ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئوڭ قۇلاقلىرىنىڭ يۇمشىقى بىلەن ئوڭ قولىنىڭ باش بارماقلىرىغا سۈردى، ئۇلارنىڭ ئوڭ يۇرتىنىڭ چوڭ بارماقلىرىغا سۇۋاپ قويدى، قالغان قاننى مۇسا قۇربانلىقنىڭ چۆرىسىگە سەپتى. 25 شۇنداق قىلىپ، ئۇ مېيى بىلەن مايلىق قۇيۇقنى، ئىچ قارىنى يۈگەپ تۇرغان بارلىق ماي بىلەن جىگىرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مېيىنى، ئىككى يۈرەك ۋە ئۈستىدىكى مايلىرىنى قوشۇپ ئېلىپ ئوڭ ئارقا يۈتىنىمۇ كېسىپ ئېلىپ، 26 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى پېتىر نان سېلىنغان سېۋەسىن بىر پېتىر توقچاق بىلەن بىر زەپىزىن ماي توقچى ۋە بىر دانە ھەممەك ناننى ئېلىپ بۇلارنى ماي بىلەن ئوڭ ئارقا يۇرتىنىڭ ئۈستىدە قويدى، 27 ئاندىن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قولىرىغا تۇتقۇزۇپ، پۇلاڭلامغا ھەدىيە بولسۇن دەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلاقتى. 28 ئاندىن مۇسا بۇلارنى ئۇلارنىڭ قولىرىدىن ئېلىپ قۇربانلىقنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدە قويۇپ كۆيدۈردى، بۇ «كاهىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى» بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاناپ ئوما سۇنۇلدىغان، خۇشبۇي چىقىدىغان قۇربانلىق ئىدى. 29 ئاندىن مۇسا تۈشنى ئېلىپ پۇلاڭلامغا ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلاقتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ تۈنىڭغا بۇيۇغىنى بويىچە، «كاهىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى» بولغان قوچقارنىڭ بۇ قىسمى مۇسانىڭ ئولۇشى ئىدى. 30 ئاندىن مۇسا مەسھەش مېيىدىن ۋە قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدىكى قاندىن بىر ئاز ئېلىپ، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ كىيىملىرىگە ۋە ئوغۇللىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگە سەپتى. شۇنداق قىلىپ، ئۇ ھارۇن ۋە كىيىملىرىنى، ئوغۇللىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كىيىملىرىنى مۇقەددەس قىلدى. 31 مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق بۇيۇردى: «بۇ گۆشنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا قانىتىپ پىشۇرۇپ شۇ يەردە ئولتۇرۇپ «كاهىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى»غا تەۋە بولغان سېۋەتتىكى نان بىلەن قوشۇپ بەلگەر، بۇلارنى ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى پىسۇن، دەپ بۇيۇغىنىمدەك تۇنى بەلگەر، 32 لېكىن گۆش بىلەن ئاندىن ئېشىپ قالغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئوما كۆيدۈرۈۋېتىڭلار. 33 سىلەر يەنە كۆزىڭىزگە جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدىن چىقماي، خۇداغا ئاناپ كاهىنلىققا تىكلەش كۈنلىرىڭلار توشقۇچە شۇ يەردە تۇرۇڭلار، چۈنكى سىلەرنى خۇداغا ئاناپ كاهىنلىققا تىكلەش ئۈچۈن يەنە كۈن كېتىدۇ. 34 بۈگۈن قىلىنغان ئىشلار پەرۋەردىگارنىڭ بۇيۇغىنى بويىچە سىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈلسۇن دەپ قىلىندى. 35 سىلەر تۈلەسلىكىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىنى تۇتۇپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا كېچە-كۈندۈز يەنە كۈن تۇرۇشۇڭلار كېرەك، چۈنكى ماڭا شۇنداق بۇيۇرۇلدى»، 36 ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن بۇيۇغىنىڭ ھەممىسىنى بەجا كەلتۈردى.

9

سەككىزىنچى كۈنى مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرىپ، 2 ھارۇنغا مۇنداق دېدى: «سەن گۇناھ قۇربانلىقىغا

ئۈستىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن مايلارنى پۈتۈپ كەتتى. پۈتكۈل خەلق بۇنى كۆرۈپ، تۈۋلۈش، دۈم يىقىلىشتى.

10

قالغان ئىككى ئوغلى ئەلئازار بىلەن ئىتامارغا ئاچقىلىنىپ: 17 - نېدىقا سىلەر گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ گوشنى مۇقەددەس جايدا بېسىڭلار؟ چۈنكى ئۇ ئەڭ مۇقەددەسلىرىڭ بىرى» ھېسابلىناتتى، پەرۋەردىگار سىلەرنى جامائەتنىڭ گۇناھىنى كۆتۈرۈپ ئۇلار ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا قارەت كەلتۈرسۇن دەپ، شۇنى سىلەرگە تەقسىم قىلغانىدى. 18 مانا، ئۇنىڭ قېنى مۇقەددەس جاينىڭ ئىچىگە كەلتۈرۈلدى، سىلەر ئەسلىدە مەن بۇيرۇغاندەك ئۇنى مۇقەددەس جايدا بۇگۈن [توغرا ئىش قىلىپ] تۈزلىرىڭ گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۇندى، مېنىڭ بېشىمغا شۇ ئىشلار كەلدى، ئەگەر مەن بۇگۈن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ [گوشنى] يېگەن بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ ئەزىدە ئوبدان بولماسمۇ؟ - دېدى. 20 مۇسا بۇنى ئاڭلاپ جاۋابدىن رازى بولدى.

11

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: 2 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگن: - يەر يۈزىدىكى بارلىق ھايۋانلارنىڭ ئىچىدىن سىلەرگە بېشىشكە بولىدىغان جانىۋارلار شۇكى: 3 ھايۋانلار ئىچىدە ھەم ئۇياقلىرى پۈتۈن ئاچماق (ئۇياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) ھەم كۆشىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەربىرى بېسىڭلار بولىدۇ. 4 لېكىن كۆشىگۈچى ياكى ئاچماق ئۇياقلىق ھايۋانلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى چەسلىككە كېرەك: تۈگە: چۈنكى ئۇ كۆشىش بىلەن ئۇيىق ئاچماق ئەمەس. شۇڭا ئۇ سىلەرگە ھارام بولىدۇ. 5 سۇغۇر بولسا كۆشىش بىلەن ئۇيىق ئاچماق ئەمەس - ئۇ سىلەرگە ھارام بولىدۇ. 6 توشقان بولسا مۇم كۆشىش بىلەن ئۇيىق ئاچماق ئەمەس - ئۇ سىلەرگە ھارام بولىدۇ. 7 چوشقا بولسا ئۇياقلىرى ئاچماق (ئۇياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) بولغىنى بىلەن كۆشىشنى ئۈچۈن سىلەرگە ھارام بولىدۇ. 8 سىلەر شۇ ھايۋانلارنىڭ گوشىدىن چەسلىككە كېرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىگىمۇ تەگەڭلار. ئۇلار بولسا سىلەرگە ھارام بولىدۇ. 9 سۇدا ياشايدىغان جانىۋارلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى بېشىشكە بولىدۇ: - سۇدىكى يەنى دەريا-دېڭىزلاردىكى جانىۋارلاردىن قانئى ۋە قاسراقلىرى بولغانلارنى بېشىشكە بولىدۇ؛ 10 لېكىن دەريا-دېڭىزلاردا ياشايدىغان، يەنى سۇلاردا تۈپ-تۈپ ئۆزىدىغان بارلىق جانىۋارلاردىن، قاسراقلرى ياكى قانئى بولمىغانلىرىنى چەسلىككە كېرەك؛ ئۇلار سىلەرگە يىرىگىچىلىك سانالسۇن. 11 مەزكۇر جانىۋارلار دەۋرەۋەقە سىلەرگە يىرىگىچىلىك سانالسۇن؛ سىلەر ئۇلارنىڭ گوشىدىن چەسلىككە كېرەك؛ ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىنى يىرىگىچىلىك دەپ قاراڭلار. 12 سۇدىكى جانىۋارلارنىڭ ئىچىدىن قانئى بىلەن قاسرىق بولغان جانىۋارلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە يىرىگىچىلىك سانالسۇن. 13 ئۇچار-قانائارلاردىن تۆۋەندىكىلەر سىلەرگە يىرىگىچىلىكتۇر؛ ئۇلار بېيىلەسلىكى كېرەك ۋە سىلەرگە يىرىگىچىلىك بولسۇن: - يەنى بۇرۇت، قورۇلتاز-تايقۇشلار، دېڭىز بۇرۇت، 14 قارلىغاچ قۇرۇقلۇق سار، لاچىن ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 15 ھەممە قاغا-قوزغۇنلار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 16 مۇشۇكىپلاق، تۆگىقۇش، چايكا، سار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 17 ھۇۋۇقۇش، قارنا، ئىبىس، 18 ئاققۇ، ساقىقۇش، بېلىقئالغۇچ، 19 لېدەك، تۇرنا ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، ھۇپۇز ۋە شەپەرەڭ قاتارلىقلار سىلەرگە ھارام سانالسۇن. 20 بۇنىڭدىن باشقا تۆت پۇتلاپ ماڭدىغان، ئۈچىدىن ئۇششاق جانىۋارلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە يىرىگىچىلىك بولىدۇ. 21 ھالبۇكى، تۆت پۇتلاپ ماڭدىغان، ئۈچىدىن ئۇششاق جانىۋارلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى بېسىڭلار بولىدۇ: - پۇنى بىلەن تۈگىك باجىتى بولۇپ، يەر يۈزىدە سەكرەيدىغانلارنى بېسىڭلار بولىدۇ؛ 22 ئۇلارنىڭ ئىچىدىن سىلەرگە بېشىشكە بولىدىغانلىرى: - چېكەتكە ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، قارا چېكەتكە ۋە ئۇنىڭ خىللىرى،

ئالدىدىن كۆتۈرۈپ، چىدرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىڭلار» - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يېقىن كېلىپ، ئۇلارنى كېيىنكى كۆڭلەكلەرى بىلەن كۆتۈرۈپ مۇسانىڭ بۇيرۇغىدىن چىدرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقتى. 6 مۇسا ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ئەلئازار بىلەن ئىتامارغا: - سىلەر باشلىرىڭلارنى ئوچۇق قويمالار، كىيىملىرىڭلارنى يىرتماڭلار، بولمىسا تۈزۈڭلار ئۆلۈپ، پۈتكۈل جامائەتكە غەزەپ كەلتۈرسىلەر؛ لېكىن قېرىنداشلىرىڭلار بولغان پۈتكۈل ئىسرائىل جەمئىي پەرۋەردىگار ياقان ئوت تېپەيدىن مائەم تۇتۇپ يىغلىسۇن. 7 ئەمما سىلەر بولسا ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مەسەلەش مېيى ئۈستۈڭلارغا سۈزۈلگەن بولغاچقا، جامائەت چىدرىنىڭ تاشقىرىغا چىققاڭلار، بولمىسا ئۆلسىلەر، دېدى. شۇنى دېدى، ئۇلار مۇسانىڭ بۇيرۇغىدىن قىلدى. 8 پەرۋەردىگار ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: 9 «سەن تۈزۈڭ ۋە ئوغۇللىرىڭ شاراب ۋە باشقا كۈچلۈك ھاراقلارنى ئىچىپ، جامائەت چىدرىغا ھەرگىز كىرمەڭلار، بولمىسا، ئۆلۈپ كېتىسىلەر. بۇ سىلەر ئۈچۈن دەۋردىن-دەۋرگە ئەدەبىي بەر بەلگىگە بولىدۇ. 10 شۇنداق قىلساڭلار، مۇقەددەس بىلەن ئادەتتىكىنى پاك بىلەن ئاپىكى پەرق ئېتىپ ئاجرىتالايدىغان بولسىلەر؛ 11 شۇنداقلا پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىللارغا تاپشۇرغان ھەممە بەلگىسىلەرنى ئۇلارغا ئۆكتەلەيسىلەر». 12 مۇسا ھارۇن ۋە ئۇنىڭ تىرىك قالغان ئوغۇللىرى ئەلئازار بىلەن ئىتامارغا مۇنداق دېدى: - «سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەردىن ئېشىپ قالغان تاشلىق ھەدىيەنى ئېلىپ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىدا ئىچىتىۋ ئارىلاشتۇرماغان ھالدا يەڭلار، چۈنكى ئۇ ئەڭ مۇقەددەسلىرىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 13 بۇ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلدىغان نەرسىلەردىن سېنىڭ نېسبەڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ نېسبىسى بولغاچقا، ئۇنى مۇقەددەس جايدا بېشىشكە كېرەك؛ چۈنكى ماڭا شۇنداق بۇيرۇلغاندۇر. 14 ئۆزىڭدىن باشقا پۇلاڭلارغا ھەدىيە قىلىنغان توش بىلەن كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان ئارقا پۇتى سەن ۋە ئوغۇل-قېزىرىڭ بىللە پاك بىر جايدا يەڭلار؛ چۈنكى بۇلار سېنىڭ نېسبەڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭنىڭ نېسبىسى بولسۇن دەپ، ئىسرائىللارنىڭ ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن سىلەرگە بىرىلگەن. 15 ئۇلار كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان ئارقا پۇت بىلەن پۇلاڭلارغا ھەدىيە قىلىنغان توشنى ئوتتا سۇنۇلدىغان مايلەرى بىلەن قوشۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلارغا ھەدىيە سۈپىتىدە پۇلاڭلىشى ئۈچۈن كەلتۈرسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغى بويىچە بۇلار سېنىڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ نېسبىسى بولىدۇ؛ بۇ ئەدەبىي بەر بەلگىگە بولىدۇ، 16 ئاندىن مۇسا گۇناھ قۇربانلىقى قىلىدىغان تېكىنى ئىزدىۋېدى، مانا ئۇ ئاللىقاچان كۆيدۈرۈلۈپ بولغانىدى. بۇ سەۋەبىن ئۇ ھارۇننىڭ تىرىك

تومۇزغا ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، چاقىقىز ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، 23 لېكىن توت پۇتۇق بولغان ئۆملىگۈچى ھەم ئۇچىدىغان ھەم باشقا جانئورلار سىلەرگە يىرگىنچىلىك سانالسۇن. 24 بۇ جانئورلارداغۇ مۇنداق يول بىلەن ئاپاك بولسىلەر؛ بەركم ئۇلارنىڭ ئۆلۈك تېنىگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ئاپاك ھېسابلىنىدۇ. 25 سەۋەبىدىن ئاپاك قىلماڭلار. 45 چۈنكى مەن ئۆز خۇدايىڭلار بولۇشقا سىلەرنى كىمدەك مۇنداق ئۆلۈكنىڭ بەر قىسمىنى كۆتۈرسە ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك، ئۆكشى كەچ كىرگۈچە ئاپاك ھېسابلىنىدۇ. 26 ئۇياقلىرى ئاچماق، بىراق پۇتۇنلەي بۇلۇنمىغان ياكى كۆشەيدىغان ھايۋانلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە ھارامدۇر، ھەركم [ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىگە] تەگسە ئاپاك سانالسۇن. 27 توت پۇقى بىلەن ماڭىدىغان ھايۋانلارنىڭ ئىچىدىن تاپىنى بىلەن ماڭىدىغانلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە ئاپاك بولۇپ، ھەركم ئۇلارنىڭ ئۆلۈك تەنلىرىگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانلىدۇ. 28 كىمكى ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىنى كۆتۈرسە ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك، ئۆكشى كەچ كىرگۈچە ئاپاك تۇرىدۇ. بۇ ھايۋانلار بولسا سىلەرگە ھارام بولىدۇ. 29 بەر يۈزىدە ئۆملىگۈچى ئۇششاق جانئورلارنىڭ ئىچىدىن سىلەرگە ھارام بولغانلار مۇنۇلار: قارىغۇ تۈزكۈر، چاشقان، كەسلەنجۈك ۋە ئۇلارنىڭ تۇرلىرى، 30 سالما، قىزىل كەسلەنجۈك، تام كەسلەنجۈك، تۈگۈرۈك كەسلەنجۈك ۋە ھامپىلىئون قاتارلىقلار ھارام بولىدۇ. 31 بۇلارنىڭ ھەممىسى بەر يۈزىدە ئۆملىگۈچى ھەم ئۇششاق جانئورلارنىڭ ئىچىدە سىلەرگە ھارام بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىگە تەگسە، كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانلىدۇ. 32 بۇ جانئورلارنىڭ ئۆلۈكى ھەرقانداق تېنىگە چۈشۈپ قالسا شۇ تېنە ئاپاك ھېسابلىنىدۇ. ھەرقانداق ياغاچ-قاچا-تۇچا بولسۇن، كىيىم بولسۇن، تېرە بولسۇن، تاغار بولسۇن، ھەرقانداق ئىشقا ئىشلىتىلدىغان نەسۋاب بولسۇن، سۇغا چىلىنىشى كېرەك، ئۇلار كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانلىق، كىيىن پاك بولىدۇ. 33 بۇلارنىڭ بىرى ساپالدىن ياسالغان ھەرقانداق قاچا ئىچىگە چۈشۈپ قالسا، شۇ قاچا ئىچىدىكى ھەم نەرسە ئاپاك سانالسۇن ۋە قاچا تۈزى سۇندۇرۇلسۇن. 34 ئەگەر قاچىدىكى سۇدىن ئاش-ئاتام ئۈستىگە چاچراپ كەلسە، ئاش-ئاتام ئاپاك سانالسۇن ۋە شۇنداقلا قاچىدىكى ھەرقانداق ئىچىملىك ئاپاك سانالسۇن. 35 ھەر تېنىگە ئۇنداق ئۆلۈكنىڭ بەر قىسمى چۈشۈپ قالسۇن، ئاپاك سانالسۇن. ئەگەر ئوتۇر ۋە ئوچاق بولسا، ئاپاك بولدى دەپ چىشۇپتۇ، ئۇلار سىلەرگە ھارام بولسۇن. 36 لېكىن شۇنداق ئەھۋالدا بۇلۇق ياكى سۇ يىغىلدىغان كۈچكە يەنلا پاك سانلىدۇ، ئەمما بەركم ئۇلارنىڭ ئۆلۈك تېنىگە تەگسە ئاپاك بولىدۇ. 37 ئەگەر ئۇنداق ئۆلۈكنىڭ بەر قىسمى تېرىشقا تەييارلانغان دانلارغا چۈشۈپ قالسا، يۇمۇ يەنلا پاك سانلىدۇ. 38 لېكىن ئەگەر داننىڭ ئۈستىگە سۇ قۇيۇلغاندىن كېيىن شۇنداق بەر ئۆلۈكنىڭ بەر قىسمى چۈشۈپ قالسا، ئۇنداق بۇ دانلار سىلەرگە ئاپاك سانالسۇن. 39 ئەگەر سىلەرگە يېيىشكە بولىدىغان ھايۋانلاردىن بىرى تۇلۇپ قالسا، ئۇنىڭ ئۆلۈكىگە تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانالسۇن. 40 كىمكى ئۇنداق ئۆلۈكنىڭ گۆشىدىن يېسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك ۋە كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانالسۇن، شۇنداقلا ئۇنداق بەر ئۆلۈكىنى كۆتۈرگەن كىشىمۇ كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك ۋە ئۆكشى كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانالسۇن. 41 بەر يۈزىدە ئۆملىگۈچى ھەم ئۇششاق جانئورلار يىرگىنچىلىك سانلىق، ھەرگىز يېيىلمىسۇن. 42 قورسىقى بىلەن بېغىرلاپ ماڭىدىغان جانئور بولسۇن، بەر يۈزىدە يۈرۈپ توت پۇقى بىلەن ياكى كۆپ پۇتلىرى بىلەن ماڭىدىغان ئۆملىگۈچى جانئورلارنىڭ ھەرتۈرلۈكىنى بولسا، ئۇلارنى ھەرگىز يېمەڭلار، چۈنكى ئۇلار يىرگىنچىلىكدۇر. 43 سىلەر بولسا گلار مۇنداق ئۆملىگۈچى جانئورنىڭ سەۋەبىدىن ئۆزۈڭلارنى يىرگىنچىلىك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. ئۆزۈڭلارنى ئۇلار تەيەبىدىن ئاپاك قىلماڭلار، بولسا ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن بۇلغىنىپ قالسىلەر، 44 چۈنكى مەن خۇدايىڭلاردۇرمەن.

12

بەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگەن: - «ئايال كىشى ھامىلدار بولۇپ ئوغۇل ئۇغسا، ئادەت كۆرۈپ ئاغرىق بولغان كۈنلەردىكىدەك يەنە كۈنگىچە ئاپاك سانالسۇن. 3 سەككىزىنچى كۈنى ئوغلى بولسا ھەتتە قىلىنسۇن. 4 ئايال بولسا شۇنىڭدىن كېيىن ئونمۇ ئۈچ كۈنگىچە «قان پاكلىنىش» تا تۇرسۇن، پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولغۇچە ھىچبىر مۇقەددەس نەرسىگە تەگمىسۇن، مۇقەددەس جايغىمۇ كىرمىسۇن. 5 ئەگەر ئۆز قىزىغا ئۇنداق ئادەت كۈنلەردىكىدەك ئىككى ھەپتىگىچە ئاپاك تۇرۇپ، ئاندىن تامنىش ئالتە كۈنگىچە «قان پاكلىنىش» تا تۇرسۇن. 6 مەيلى ئوغۇل ياكى قىز تۇغسۇن، قان پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولغاندىن كېيىن ئۇ ئايال كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر ياشقا كىرگەن قوزنى، گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر باچكا ياكى پاختەننى ئېلىپ جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كەھننىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. 7 كەھن ئۇنى بەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۇنۇپ، شۇ ئايال ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇندىن پاك بولىدۇ. ئوغۇل ياكى قىز تۇغقان ئايال توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىسىگە مانا شۇدۇر. 8 ئەگەر ئۇنىڭ قوزغا قۇربى تەمىسە، ئۇ ئىككى پاختەن ياكى ئىككى باچكا كەلتۈرسۇن، ئۇلارنىڭ بىرى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن، يەنە بىرى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بولىدۇ، شۇ يول بىلەن كەھن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ، ئۇ ئايال پاك بولىدۇ.

13

بەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 بەرسىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدە بەر چىقان، ياكى تەمرەتكە ياكى پارەقراق تاشقا چىقىپ، ئۇنىڭدىن بەدىنىنىڭ تېرىسىدە يېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ جىراھىتى پەيدا بولغان بولسا، ئۆكشى ھارۇن كەھننىڭ ياكى ئۇنىڭ كەھن ئوغۇللىرىدىن بىرىنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلسۇن. 3 كەھن ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ جىراھىتىگە قارايدۇ، جىراھەت بولغان جاينىڭ تۈكى ئاقىرىپ كەتكەن ھەمدە جىراھەتتە ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنمەس، يېسە-ماخاۋ كېسىللىكدۇر. شۇڭا كەھن ئۇنى كۆرگەندىن كېيىن شۇ كىشىنى «ئاپاك» دەپ جاكارلىسۇن. 4 لېكىن ئەگەر ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدىكى پەيدا بولغان تاشۇ يالتىراق چىقان ئاق بولۇپ، ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنمەس ۋە تۈكۈم ئاقىرىپ كەتمىگەن بولسا، كەھن بۇ جىراھەت بار كىشىنى يەنە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 5 يەتتىنچى كۈنى كەھن ئۇنىڭغا قارسۇن ۋە ئەگەر جىراھەت خۇشاش تۇرۇپ، تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، كەھن ئۇنى يەنە يەنە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 6 يەتتىنچى كۈنى كەھن ئۇنىڭغا يەنە قارسۇن ۋە جىراھەتنىڭ رەڭگى سۇزىشقان ۋە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، ئۇنداق كەھن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن، جىراھەتنىڭ پەقەت بەر چاقا ئىكەنلىكى بېكىتىلىپ، كېسەل

كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ پاك سانالسۇن. 7 لېكىن ئەگەر ئۇ كەسنىغا كۆرۈنۈپ «پاك» دەپ جاكارلانغاندىن كېيىن شۇ چاقا تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ يەنە بىر قېتىم كەسنىغا كۆرۈنۈسۇن. 8 كەسنى ئۇنىڭغا يەنە قارسۇن ۋە ئەگەر چاقا ئۇنىڭ تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، كەسنى ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلسۇن؛ ئۇ جاراھەت پېسە-ماخاۋدۇر. 9 ئەگەر بىر كىمدە پېسە-ماخاۋ جاراھىتى پەيدا بولۇپ قالسا كەسنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلسۇن. 10 كەسنى ئۇنىڭ جاراھىتىگە سەپسىلىپ قارسۇن؛ ۋە ئەگەر تېرىسىدە ئاق بىر چىققان پەيدا بولغان، توكى ئاقىرىپ كەتكەن بولسا ۋە چىققان چىققان جايدا ئەت-گوشى كۆرۈنۈپ قالغان بولسا، 11 بۇ ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىگە چۈشكەن كونا پېسە-ماخاۋ جاراھىتىنىڭ قايتىدىن قورغىلىشى بولۇپ، كەسنى ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلسۇن. ئۇ ناپاك بولغىنى ئۈچۈن ئۇنى سولاشنىڭ ھاجىتى يوق. 12 لېكىن ئەگەر پېسە-ماخاۋ قوزغىلىپ، جاراھىتى بار كىشىنىڭ تېرىسىگە يېسىلىپ كەتكەن بولسا، كەسنى نەڭلا قارسا شۇ يەردە شۇ «پېسە-ماخاۋ» بولسا، تېرىسىنى بېشىدىن يۇتىغىچە قاپلاپ كەتكەن بولسا، 13 ئۇنداقتا كەسنى ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارسۇن؛ مانا، شۇ پېسە-ماخاۋ جاراھىتى پۈتۈن بەدىنىنى قاپلاپ كەتكەن بولسا، ئۇ جاراھىتى بار كىشىنى «پاك» دەپ جاكارلسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭ پۈتۈن بەدىنى ئاقىرىپ كەتكەن بولۇپ، ئۇ «پاك» دەپ سانالسۇن. 14 لېكىن قاچانكى ئۇنىڭغا ئەت-گوشى كۆرۈنۈپ قالسا، ئۇ كىشى ناپاك سانالسۇن. 15 كەسنى مۇنداق كۆرۈنگەن ئەت-گوشىگە قاراپ، ئۇ كىشىنى «ناپاك» دەپ جاكارلسۇن؛ چۈنكى شۇ ئەت-گوشى ناپاك بولۇپ، ئۇ پېسە-ماخاۋ كېسىلدۇر. 16 ھالبۇكى، ئەگەر ئەت-گوشى قايتىدىن ئۆزگىرىپ، ئاقارسا ئۇ كىشى يەنە كەسنىڭ قېشىغا كەلسۇن. 17 كەسنى ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارسۇن؛ جاراھەت ئاقارغان بولسا، كەسنى جاراھىتى بار كىشىنى «پاك» دەپ جاكارلسۇن؛ ئۇ پاك سانىلدۇ. 18 ئەگەر بىر كىمنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىگە زورۇرەك چىقىپ ساقىيىپ، 19 زورۇرەكنىڭ ئورنىدا ئاق چىققان ياكى قىزغۇچ داغ پەيدا بولغان بولسا، كەسنىغا كۆرسىتىلسۇن. 20 كەسنى ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارسۇن؛ ئەگەر داغ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنۈسە، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى تۈكلەر ئاقىرىپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا كەسنى ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلسۇن؛ چۈنكى بۇ زورۇرەكتىن قوزغىلىپ پەيدا بولغان پېسە-ماخاۋ كېسىلى جاراھىتىدۇر. 21 لېكىن كەسنى ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىغاندا، داغ چىققان جايدا ئاقىرىپ قالغان تۈكلەر بولمىسا، ۋە داغۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق بولمىسا، رەڭگى سەل سۇسراق بولغان بولسا، ئۇنداقتا كەسنى ئۇنى يەنە كۆزىگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 22 ئەگەر داغ دەروھە تېرىسىگە يېسىلىپ كەتكەن بولسا، كەسنى ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلسۇن؛ چۈنكى بۇ «پېسە-ماخاۋ» جاراھىتىدۇر. 23 ئەمما ئەگەر داغ ئوز جايدا توختاپ يېيىلمىغان بولسا، بۇ پەقەت زورۇرەكنىڭ زەخمى، خالاس؛ كەسنى ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلسۇن. 24 ئەگەر بىرسىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىنىڭ مەلۇم جايى كۆيۈپ قېلىپ، كۆيگەن جاي ئاق-قوزغۇچ ياكى پۈتۈنلەي ئاق داغ بولۇپ قالسا، 25 كەسنى ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارسۇن؛ ئەگەر شۇ داغدىكى تۈكلەر ئاقىرىپ كەتكەن، داغۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق بولۇپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا بۇ كۆيۈك يارىسىدىن پەيدا بولغان پېسە-ماخاۋ كېسىلدۇر؛ كەسنى ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلسۇن؛ چۈنكى ئۇ پېسە-ماخاۋ جاراھىتىدۇر. 26 لېكىن ئەگەر كەسنى سەپسىلىپ قارىغاندا، داغنىڭ ئورنىدا ھېچقانداق ئاقىرىپ كەتكەن تۈك بولمىسا، شۇنداقلا داغۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق بولمىسا، بەلكى رەڭگى سۇس بولسا، ئۇنداقتا كەسنى ئۇنى يەنە كۆزىگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 27 بەتتىنچى كۈنى كەسنى ئۇنىڭغا يەنە قارسۇن؛ داغ تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، كەسنى ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلسۇن؛ چۈنكى ئۇ

پېسە-ماخاۋ جاراھىتىدۇر. 28 ئەمما ئەگەر داغ جايدا توختاپ، يېيىلمىغان بولسا، شۇنداقلا رەڭگى سۇس بولسا، بۇ پەقەت كۆيۈكتىن بولغان چاۋارتقۇ، خالاس؛ كەسنى ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلسۇن؛ چۈنكى ئۇ كۆيۈكنىڭ تاتىقى، خالاس. 29 ئەگەر بىر تەرەپ ياكى ئايال كىشىنىڭ بېشىدا ياكى ساقلىدا جاراھەت پەيدا بولسا، 30 كەسنى جاراھەتكە سەپسىلىپ قارسۇن؛ ئەگەر جاراھەت ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنۈسە، ئۇستىدە شالاڭ سېرىق تۈك بولسا، ئۇنداقتا كەسنى ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلسۇن؛ چۈنكى بۇ جاراھەت قاقچ بولۇپ، باش ياكى ساقلىدىكى پېسە-ماخاۋنىڭ ئالامىتىدۇر. 31 ئەگەر كەسنى قاقچ جايغا سەپسىلىپ قارىغاندا، ئۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىچىدە ھېچقانداق قارا تۈكۈم بولمىسا، ئۇنداقتا كەسنى قاقچى بار كىشىنى يەنە كۆزىگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 32 كەسنى بەتتىنچى كۈنى قاقچقا يەنە سەپسىلىپ قارسۇن؛ قاقچ كېڭىيىپ كەتسە، ئۇستىدە ھېچقانداق سېرىق تۈك بولمىسا، شۇنداقلا قاقچ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، 33 جاراھىتى بار كىشى بارلىق چاچ-ساقلىنى چۈشۈرۈۋەتسۇن؛ قاقچنىڭ تۈزىنى غەرىمىتىسۇن. كەسنى قاقچى بار كىشىنى يەنە يەنە كۆزىگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 34 بەتتىنچى كۈنى كەسنى قاقچقا سەپسىلىپ قارسۇن؛ ئەگەر قاقچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتسە بولسا، شۇنداقلا ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، كەسنى ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلسۇن. ئاندىن ئۇ كىيىملىرىنى يۇسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ پاك سانىلدۇ. 35 لېكىن ئەگەر ئۇ «پاك» دەپ جاكارلانغاندىن كېيىن قاقچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتسە، 36 كەسنى ئۇنىڭغا يەنە سەپسىلىپ قارسۇن؛ ئەگەر قاقچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، سېرىق تۈكنىڭ بار-يوقلۇقىنى تەكشۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوق؛ چۈنكى بۇ كىشى ناپاك كۆتۈر. 37 ئەگەر قاقچ جايدا شۇ پېتى قېلىپ، ئۇستىدىن قارا تۈك ئۇزۇپ چىققان بولسا، قاقچ ساقايغان بولىدۇ؛ شۇ كىشى پاك بولماقچا، كەسنى ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىشى كېرەك. 38 ئەگەر بىر ياكى ئايال كىشىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدە داغ پەيدا بولۇپ، بۇ داغلار بارقراق ھەم ئاق بولسا 39 كەسنى سەپسىلىپ قارسۇن؛ ئەگەر بەدىنىنىڭ تېرىسىدىكى شۇ داغلار سۇسلىشىپ بوز رەڭگە يۈزلىنگەن بولسا، بۇ تېرىدىن چىققان بىر تاشما، خالاس؛ بۇ كىشى پاك سانالسۇن. 40 ئەگەر بىر كىمنىڭ بېشىنىڭ تۈكلەرى چۈشۈپ كەتكەن بولسا، ئۇ پەقەت بىر تاقىر باش، خالاس؛ ئۇ پاك سانالسۇن. 41 ئەگەر ئۇنىڭ بېشىنىڭ توكى پېشانە تەرىپىدىن چۈشكەن بولسا، ئۇ پەقەت بايەكباش، خالاس؛ ئۇ يەنلا پاك سانالسۇن. 42 لېكىن ئەگەر ئۇنىڭ تاقىر بېشى ياكى بايەك بېشىدا قىزغۇچ ئاق داغ كۆرۈنۈسە، ئۇنداقتا شۇ جاراھەت ئۇنىڭ تاقىر بېشى ياكى بايەك بېشىدىكى پېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ بىر ئالامىتىدۇر. 43 كەسنى جاراھىتىگە سەپسىلىپ قارسۇن؛ ئەگەر ئۇنىڭ تاقىر بېشىدا ياكى بايەك بېشىدا ئىششىق جاراھەت بولسا ھەمدە پېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ ئالامىتىدەك قىزغۇچ ئاق كۆرۈنۈسە، 44 ئۇنداقتا ئۇ پېسە-ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ئادەم بولۇپ، ناپاك ھېسابلىنىدۇ. ئۇنىڭ بېشىغا شۇنداق جاراھەت چۈشكەن بولغاچ، كەسنى ئۇنى مۇتلەق «ناپاك» دەپ جاكارلسۇن. 45 شۇنداق جاراھىتى بار پېسە-ماخاۋ كېسىلى بولغان كىشى كىيىملىرى يىرتق، چاچلىرى چۇۋۇق، بۇرۇت-ساقلى بېيىقلىق ھالدا؛ «ناپاك، ناپاك!» دەپ توتۇلۇپ يۈرۈشى كېرەك. 46 شۇ جاراھىتى بولغان بارلىق كۆزلەردە ئۇ «ناپاك» سانىلدۇ؛ ئۇ ناپاك بولماقچا، ئايرىم ئورۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ ئۇرالغۇسى چىدەرگەنىڭ سىرتىدا بولسۇن. 47 ئەگەر بىر كىمدە، مەيلى يۇڭدىن ياكى كاناپىدىن تىكلىگەن بولسۇن ئۇنىڭدا پېسە-ماخاۋ تىز-دېغى پەيدا بولسا، 48 يەنى كاناپ ياكى يۇڭدىن توقۇلغان رەختتە، ئورۇش يېپىدا ياكى ئارقاق يېپىدا بولسۇن، تېرە-خۇرۇمدا ياكى تېرىدىن ئېتىلگەن ھەرقانداق نەرسىلەردە پېسە-

ماخاۋ ئۆز-دېغى بولسا، 49 شۇنداقلا كېمە-كېچەك ياكى تېرە-خۇرۇمدا، تىرىك قۇش بىلەن بىرگە ئېقىن سۇنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلانغان قۇشنىڭ قېنىغا ئورۇش يىپ ياكى ئارقاق يېلىرىدا، ياتېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەردە بەيدا بولغان ئۆز-دېغى يېشلىق ياكى قىزغۇچ بولسا ئۆز-دېغى «پېسە-ماخاۋ ئۆز-دېغى» دەپ قارىلىپ كەينىغا كۆرسىتىلسۇن. 50 كەينى [داغقا] سەپسىلىپ قارىسۇن، ئاندىن ئۆز-دېغى بەيدا بولغان نەرسىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم ساقلىسۇن. 51 تۆتەنچى كۈنى ئۆز-داغغا قاراپ باقسۇن، ئۆز-دېغى چۈشكەن كېمە-كېچەك، مەيلى ئارقاق يېپتا ياكى ئورۇش يېپتا بولسۇن، ياكى تېرە-خۇرۇمدا ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئۇ كېچىكىپ كەتكەن بولسا، ئۆز-دېغى چىرىكچى پېسە-ماخاۋ كېسىلى دەپ ھېسابلىنىپ، ئۇلار ئاپكە سانالسۇن. 52 شۇنىڭدەك كەينى ئورۇش يىپ ياكى ئارقاق يېپتا ئۆز-دېغى بولسا كېمە-كېچەك ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە شۇنداق ئۆز-دېغى بولسا ئۇلارنىمۇ كۆيدۈرۈۋەتسۇن، چۈنكى ئۇ چىرىكچى پېسە-ماخاۋ كېسىلدۇر. مۇنداق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوتتا كۆيدۈرۈش كېرەكتۇر. 53 لېكىن كەينى ئۆز-دېغى قارىغاندا، ئۆز-دېغى كېمە-كېچەك ئورۇش يېپتا بولسۇن، ئارقاق يېپتا بولسۇن، ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئۆز-دېغى كېچىكىمگە بولسا، 54 ئۇنداقتا كەينى دېغى بار نەرسىنى يۇيۇلسۇن دەپ بۇيرۇپ، ئىككىنچى قېتىم ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ساقلىسۇن. 55 بۇ نەرسە يۇيۇلغاندىن كېيىن كەينى داغقا سەپسىلىپ قارىسۇن، ئەگەر ئۇنىڭ رەڭگى ئۆزگەرمىگەن بولسا (گەرچە كېچىكىپ كەتمىگەن بولسۇمۇ)، ئۇ يەنىلا ئاپكەتتۇر، سەن ئۇنى ئوتتا كۆيدۈرگىن. چۈنكى مەيلى ئۇنىڭ ئۆز-دېغى ئىچ يۈزىدە بولسۇن ياكى تاش يۈزىدە بولسۇن ئۇ چىرىكچى ئۆز-دېغى ھېسابلىنىدۇ. 56 لېكىن ئەگەر كەينى سەپسىلىپ قارىغاندا، مانا، داغنىڭ رەڭگى يۇيۇلغاندىن كېيىن سۇلىشىپ كەتكەن بولسا، ئۇ شۇ قىسمىنى كېمە-كېچەكتىن، ئورۇش يېپتىن ياكى ئارقاق يېپتىن بولسۇن، ياكى تېرە-خۇرۇمدىن بولسۇن ئۇنى تىرىپ ئېلىپ، تاشلۇۋەتسۇن. 57 ئەگەر ئۆز-دېغى كېمە-كېچەكتە، مەيلى ئارقاق يېپتا ياكى ئورۇش يېپتا بولسۇن، ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە كۆرۈنسۇن، بۇ كېچىگىدىغان بىرخىل پېسە-ماخاۋ ئۆز-دېغى دەپ سانالسۇن، سەن ئۇ چاپلاشقان كېمە-كېچەكنى كۆيدۈرۈۋەتكىن. 58 لېكىن ئەگەر ئۆز-دېغى كېمە-كېچەكتە بولسۇن (ئورۇش يېپتا ياكى ئارقاق يېپتا بولسۇن) ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، يۇيۇش بىلەن چىقىپ كەتسە، ئۇنداقتا بۇ ئېگىن ئىككىنچى قېتىم يۇيۇلسۇن، ئاندىن پاك سانالسۇن. 59 پېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭدەك ئۆز-دېغى بەيدا بولغان يۇڭ ياكى كاتاپ رەختتىن توقۇلغان كېمە-كېچەك (ئۆز-دېغى ئورۇش يېپتا ياكى ئارقاق يېپتا بولسۇن) ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەر توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلەمە مانا شۇدۇر؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى پاك ياكى ئاپكە جاكارلاشقا بولىدۇ.

14

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەدى: - 2 پېسە-ماخاۋ بولغان كىشى پاك قىلىندىغان كۈنىدە بەجا قىلىش كېرەك بولغان قانۇن-بەلگىلەمە مانا تۆۋەندىكىدەك تۇر: - ئۇ كەينىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن. 3 كەينى چىدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا چىقىپ، پېسە-ماخاۋ بولغان كىشىگە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر پېسە-ماخاۋ بولغان كىشى كېسىلىدىن ساقايغان بولسا، 4 ئۇنداقتا كەينى پاك قىلىندىغان كىشىگە پاك، تىرىك قۇشتىن ئىككىنچى ئۇنىڭغا قوشۇپ كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت ۋە زوفا كەلتۈرۈشكە بۇيرۇسۇن. 5 ئاندىن كەينى قوشلارنىڭ بىرىنى ئېقىن سۇ قاچىلانغان ساپال كوزنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلاڭلار دەپ بۇيرۇسۇن، 6 ئاندىن تىرىك قۇشنى بولسا، كەينى ئۇنى كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت ۋە زوفا بىلەن ئېلىپ كېلىپ، ئۇ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى

بۇلارنى پۇلا كىلاما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كىلامىسى. 25 ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىنغان ئەركەك قۇربى بولسا تۈزى بوغۇزلىسى، ئاندىن كەھن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى قىلىدىن ئازغىنا ئېلىپ، پاك قىلىدىغان كىشىنىڭ ئوڭ قولىنىڭ يۇمشىقىغا، ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا ۋە ئوڭ يۆنىتىش باش بارمىقىغا سۇرسۇن. 26 ئاندىن كەھن مايدىن ئېلىپ، سول قولىنىڭ ئالغىنىغا ئازغىنا قۇيسۇن. 27 شۇنداق قىلىپ، كەھن ئوڭ بارمىقى بىلەن سول قولىدىكى مايدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قېتىم سەپسۇن. 28 ئاندىن كەھن تۈزى قولىدىكى مايدىن ئېلىپ، پاك قىلىدىغان كىشىنىڭ ئوڭ قولىنىڭ يۇمشىقىغا ۋە ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقى بىلەن ئوڭ يۆنىتىش باش بارمىقىغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى قىلىشنى ئۆستىگەن سۇرسۇن. 29 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭغا كافارەت كەلتۈرۈشكە كەھن قولىدىكى ماينىڭ قالغىنىنى پاك قىلىدىغان كىشىنىڭ بېشىغا قۇيسۇن، 30 ئاندىن شۇ كىشى تۈز قۇربىغا قاراپ پاختەكتىن بەرنى ياكى پاچىكىدىن بەرنى سۇسۇن، 31 تۈز قۇربىغا قاراپ، بەرنى گۇناھ قۇربانلىقى، يەنە بەرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقى قىلىپ ئاشلىق ھەدىيە بىلەن بىللە سۇسۇن. بۇ يولدا كەھن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پاك قىلىدىغان كىشى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. 32 تۈزىدە پېسە-ماخاۋ بولغان، پاك قىلىنىشى ئۈچۈن ۋاجىپ بولىدىغان نەرسىلەرنى كەلتۈرۈشكە قۇربى يەتمەيدىغان كىشىلەر توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىگە مانا شۇلاردۇر. 33 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: - 34 - سىلەر مەن تۈزۈڭلارغا مەراس قىلىپ بېرىدىغان قاناتان زېمىنىغا كىرگەندىن كېيىن، مەن سىلەر ئىگە بولىدىغان شۇ زېمىندىكى بەر تۈگە بەرخىل پېسە-ماخاۋ يارىسىنى ئەۋەتسەم، 35 ئۇنىڭ ئىگىسى كەھننىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا بۇنى مەلۇم قىلىپ: «مېنىڭ تۈزۈمگە ۋاپا يۇقۇندەك كۆرۈندۈ، دەپ مەلۇم قىلىشى كېرەك. 36 كەھن بولسا: - تۈزۈمگە ھەممە نەرسىلەر ئاپاك بولۇسۇن ئۈچۈن مەن بېرىپ بۇ ۋاپاغا سەپسىلىپ قاراشتىن بۇرۇن تېرى بىكارلاڭلار، دەپ بۇيرۇسۇن. ئاندىن كەھن كىرىپ تۈگە سەپسىلىپ قارسۇن. 37 تۇ شۇ ۋاپاغا سەپسىلىپ قارىغىندا، مانا ئۇنىڭ تامليرىغا ۋاپا داغلىرى يۇقۇنغان جىبارلا كۆكۈك بولسا، ھەم يېشىلغا مايىل ياكى قىزغۇچ بولۇپ، تاملارنىڭ يۈزىدىن قېنىقراق بولسا، 38 كەھن ئۇنىڭ ئىشىكىنىڭ ئالدىغا چىقىپ، ئىشىكىنى يەتتە كۈنگىچە تاقاپ قويسۇن. 39 ئاندىن كەھن يەتتىنچى كۈنى يېنىپ كېلىپ، سەپسىلىپ قارىغىندا، ئۇنىڭ تامليرىدىكى ئەز-داغ كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، 40 كەھن: - ۋاپا يۇقۇنغان ئاشلارنى چىقىرىپ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى ئاپاك بىر جايدا تاشلىۋېتىڭلار، دەپ بۇيرۇسۇن. 41 شۇنىڭ بىلەن بىرگە ئۇ ئۇنىڭ ئىچىنىڭ توت ئەتراپىنى قىردورسۇن ۋە ئۇلار قىرغان سۇۋاقنى بولسا شەھەرنىڭ تېشىدىكى ئاپاك بىر جايدا تۈكۈۋەتسۇن. 42 ئاندىن ئۇلار باشقا ئاشلارنى ئېلىپ، ئىلگىرىكى ئاشلارنىڭ ئورنىدا قويسۇن ۋە باشقا ھاك لاي ئېتىپ، ئۇنىڭ بىلەن تېرىنى قايتىدىن سۇسۇسۇن. 43 ئەگەر ئۇ ئاشلارنى چىقىرىپ، تېرىنى قىردورۇپ قايتىدىن سۇۋاتقاندىن كېيىن، تۈيدە ۋاپا دېغى يەنە يەيدى بولسا، 44 تۇنداقتا كەھن يەنە كىرىپ بۇنىڭغا سەپسىلىپ قارسۇن. سەپسىلىپ قارىغىندا، مانا ئەز-داغ تۈيدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، بۇ تۈيگە يۇقىنچى چىرىتكۈچ ۋاپا بولىدۇ، ئۇ ئاپاك سانىلىدۇ. 45 بۇ ۋەجدىن ئۇلار تېرى، يەنى ياغاچ-تاش ۋە بارلىق سۇۋاقى بىلەن بىللە چۈشۈرۈپ، ھەممىسىنى كۆتۈرۈپ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى ئاپاك بىر جايدا تاشلىۋەتسۇن. 46 كىمدەك ئۇي تاقالغان مەزگىلدە ئۇنىڭغا كىرسە، ئۇ كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانىلىدۇ. 47 ئەگەر بەركەم تۇي ئىچىدە ياتقان بولسا، كىيىملىرىنى يۇسۇن، ۋە ئەگەر بەرنى تۈيدە غىزالانغان بولسا، ئۇمۇ تۈز كىيىملىرىنى يۇسۇن. 48 لېكىن كەھن كىرىپ، تۈيگە سەپسىلىپ قارىغىندا ئۇي سۇۋالغاندىن كېيىن ۋاپا ئۇنىڭغا كېڭىيىپ كەتتىگەن

15

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 1 ئىسرائىلارغا مۇنداق دەڭلار: - ھەرقانداق ئەركەكنىڭ تۈز تېمىدىن ئاقا چىقسا شۇ كىشى شۇ ئاقا سەۋەبىدىن ئاپاك سانالسىن. 3 ئاقا چىقىشتىن بولغان ئاپا كلىق توغرىسىدىكى ھۆكۈم شۇكى، ئاقىسى ھەممى تېمىدىن ئېقىپ تۇرسۇن ياكى ئېقىشتىن توختىتىلغان بولسۇن، شۇ كىشى يەنىلا ئاپاك سانالسىن، 4 مۇنداق ئاقا بولغان كىشى ياتقان ھەربىر ئورۇن-كۆرپە ئاپاك سانىلىدۇ ۋە ئۇ قايىسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرسا شۇ نەرسىمۇ ئاپاك سانىلىدۇ. 5 كىمكى ئۇ ياتقان ئورۇن-كۆرپىگە تەگسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن، ئاندىن كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانالسىن. 6 شۇنىڭدەك كىمكى مۇنداق ئاقا بولغان كىشى ئولتۇرغان نەرسىدە ئولتۇرسا ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانالسىن. 7 كىمكى ئاقا بولغان كىشىنىڭ تېشىگە تەگسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن، ۋە كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانالسىن. 8 ئەگەر ئاقا بولغان كىشى پاك بەرسىگە تۈكۈرسە، شۇ كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن، كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانالسىن. 9 قايىسى بەرگە-توقۇمنىڭ ئۈستىگە [ئاقا بولغان] كىشى مەنسى، شۇ نەرسە ئاپاك سانالسىن. 10 كىمكى ئۇنىڭ تېشىگە قويۇلغان نەرسىلەرگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانىلىدۇ، ۋە كىمكى شۇ نەرسىلەرنى كۆتۈرسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن، ۋە كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانالسىن. 11 ئاقا بولغان كىشى قولىنى يۇمىستىن بەرگىگە تەگكۈزسە، شۇ كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانالسىن. 12 ئاقا بولغان كىشى ساپال قاچىنى تۇتۇپ سالىسا، شۇ قاچا چىقىپ تېلىسۇن؛ ياغاچ قاچا بولسا سۇدا يۇيۇلسۇن. 13 قاچانكى ئاقا بار كىشى ئاقا ھالىتىدىن قۇتۇلسا، ئۇنىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن يەتتە كۈنى جېسىلاپ تۇتۇلۇپ، ئاندىن كىيىملىرىنى يۇيۇپ، ئېقىن سۇدا يۇيۇلسۇن؛ ئاندىن پاك سانىلىدۇ. 14 سەككىزىنچى كۈنى ئىككى پاختەك ياكى ئىككى پاچىكى ئېلىپ، جامائەت چىدىرنىڭ كىرىش ئاغزىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، كەھنغا تاپشۇرسۇن. 15 كەھن ئۇلاردىن بەرنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بەرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقى ئۈچۈن سۇسۇن. بۇ يول بىلەن كەھن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ ئاقا بولغانلىقىغا كافارەت كەلتۈرىدۇ. 16 ئەگەر بەر ئەركەكنىڭ مەنىسى تۈزلۈكەن چىقىپ

كەتكەن بولسا، ئۇ پۈتۈن بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك - گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياش تورپاق، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن سانالسۇن. 17 شۇنىڭدەك ئادەمنىڭ مەنىسى قايى كىمىگە ياكى بىرسىگە بىر قوچقارنى كەلتۈرسۇن؛ 4 تۈزى مۇقەددەس كىتاب خاتا كۆلگەكىنى يۇقۇپ قالسا، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 18 نەرسە ۋە ئايال كىشى بىر-بىرىگە يېقىنلىشىشى بىلەن مەنخى چىقسا، ئىككىسى يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 19 نەرسە ئايال كىشىلەر ئاقا كېلىش ھالىتىدە تۇرسا ۋە ئاقىسى خۇن بولسا، ئۇ يەتتە كۈنگىچە «ئايروم» تۇرسۇن؛ كىمكى ئۇنىڭغا تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 20 «ئايروم» تۇرۇش مەزگىلدە، قايى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ياتسا، شۇ نەرسە ناپاك سانىلدۇ، شۇنداقلا قايى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بولسا، شۇ نەرسىمۇ ناپاك سانالسۇن. 21 ھەر كىم ئۇنىڭ ئورۇن-كۆرىپىگە تەگسە ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 22 ھەر كىم ئولتۇرغان نەرسىگە تەگسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 23 ۋە ئەگەر بىر كىم ياتقان ياكى ئولتۇرغان جايدا قويۇلغان بىر نەرسىگە تەگسە، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 24 ئەگەر بىر كىشى شۇ ھالەتتىكى ئايال بىلەن بىرگە ياتسا، شۇنداقلا ئۇنىڭ خۇن ناپاكلىقى شۇ ئەگەرگە يۇقۇپ قالسا، ئۇ يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانالسۇن؛ ئۇ ياتقان ھەربىر ئورۇن-كۆرىمۇ ناپاك سانالسۇن. 25 ئەگەر ئايال كىشىنىڭ ئادەت ۋاقتىنىڭ سىرتىدىمۇ بىر نەچچە كۈنگىچە خۇنى كېلىپ تۇرسا، ياكى خۇن ئاقىسى ئادەت ۋاقتىدىن ئېشىپ كەتكەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ناپاك قان ئېقىپ تۇرغان كۈنلىرىنىڭ ھەممىسىدە، ئۇ ئادەت كۈنلىرىدە تۇرغاندەك سانالسۇن، يەنە ناپاك سانالسۇن. 26 قان كەلگەن ھەربىر كۈندە ئۇ قايى ئورۇن-كۆرىپە ئۈستىدە ياتسا، بۇلار ئۇ ئادەت كۈنلىرىدە ياتقان ئورۇن-كۆرىپەلەردەك ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇ قايى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بولسا، شۇ نەرسە ئادەت كۈنلىرىنىڭ ناپاكلىقىدەك ناپاك سانالسۇن. 27 ھەر كىم بۇ نەرسىلەرگە تەگسە ناپاك بولىدۇ؛ شۇ كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 28 ئايال كىشى قاچان خۇن كېلىشتىن ساقايسا، ئۇ يەتتە كۈننى ھېسابلاپ، ئۆتكۈزۈپ بولغاندا پاك سانىلدۇ. 29 سەككىزىنچى كۈنى ئۇ ئىككى پاختە ياكى ئىككى باچكىنى ئېلىپ جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كىشىنىڭ ئېشىغا كەلتۈرسۇن. 30 كىم بۇلارنىڭ بىرىنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن ئۆتكۈزسۇن؛ بۇ يول بىلەن كىم ئۇنىڭ ناپاك ئاقا قېلىدىن پاك بولۇشىغا ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ. 31 سىلەر مۇشۇ يول بىلەن ئىسرائىللارنى ناپاكلىقتىن ئۆزۈڭلار، بولسا، ئۇلار ناپاكلىقتا تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرغان مېنىڭ تۇرالغۇ چىدىرىمى بۇلغىنى تۈپەيلىدىن ناپاك ھالىتىدە ئولۇپ كېتىدۇ. 32 ئاقا كېلىش ھالىتىدە بولغان كىشى ۋە مەنخى كېتىش بىلەن ناپاك بولغان كىشى توغرىسىدا، 33 شۇنىڭدەك خۇن كېلىش كۈنلىرىدىكى ئاغرىق ئايال كىشى توغرىدا، ئاقا ھالىتىدە بولغان نەرسە ۋە ئايال توغرىدا، ناپاك ھالەتتىكى ئايال بىلەن ياتقان نەرسە توغرىدا كەلگەن قانۇن-بەلگىگە مانا شۇلاردۇر.

16

ھارۇننىڭ ئىككى ئوغلى پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا يېقىنلىشىشى بىلەن ئولۇپ كەتتى. ئۇلار ئولۇپ كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلدى. 2 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: «سەن ئۆز قېرىندىشىڭ ھارۇنغا: «سەن ئولۇپ كەتمەسلىكىڭ ئۈچۈن بەردىنىڭ ئىچىدىكى مۇقەددەس جايدا قويۇلغان ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى» نىڭ ئالدىغا ھەر ۋاقت كەلمە»، دېگەن. چۈنكى مەن «كافارەت تەختى» نىڭ ئۈستىدىكى يۇلتۇزغا ئايان بولمەن. 3 ھارۇن [ئەڭ] مۇقەددەس جايدا مۇشۇ يول بىلەن كىرسۇن: گۇناھلىرىنى ئىشراق قىلىپ، ئۇلارنى تېكىنىڭ بېشىغا ئارتسۇن؛ ئاندىن ئۇنى يېنىدا

تەييار تۇرىدىغان بىر ئادەمنىڭ قولى بىلەن چۆلگە ئەۋەتۈۋەرسۇن. 22 بۇ يول بىلەن تېكە ئۇلارنىڭ ھەممە قەبھىلىكلەرنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىپ، ئادەم ئاتىسى چۆلگە كېتىدۇ. شۇڭا ئۆز تېكىنى چۆلگە قويۇۋەرسۇن. 23 - ئاندىن ھارۋن جامائەت چىدىرىغا كىرىپ مۇقەددەس جاينغا كىرگەن ۋاقىتتا كىيگەن كاناپ كىيىملىرىنى سېلىپ شۇ يەردە ئۇلارنى قويۇپ قويىسۇن. 24 تۇ مۇقەددەس يەردە ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ تاشقىرىغا چىقىپ، ئۆزىنىڭ كۆيۈمە قۇربانلىقى بىلەن خەلقنىڭ كۆيۈمە قۇربانلىقىنى سۇنۇپ، شۇ يول بىلەن ئۆزى ۋە خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. 25 شۇنداقلا ئۆز گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ مېيىنى قۇربانغا كۆيۈرىدۇ. 26 «ئازازول» گە بېكىتىلگەن تېكىنى ئېلىپ بېرىپ قويۇۋەتكەن كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن چىدىرىغا كىرىشكە بولىدۇ. 27 كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن قېنى [تەڭ] مۇقەددەس جاينغا ئېلىپ كىرىلىپ، گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنغان تورپاق بىلەن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنغان تېكىنى بىرىسى چىدىرىغا تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، ئۇلارنىڭ تېرىسى، گۆشى ۋە تېزەكلەرنى ئوتتا كۆيۈرىدۇ. 28 ئۇلارنى كۆيۈرگەن كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن چىدىرىغا كىرىشكە بولىدۇ. 29 - مانا بۇ سىلەرگە بىر ئەبەدى قانۇن - بەلگىلەمە بولسۇن: - ھەر يەتتىنچى ئاينىڭ تۆتىنچى كۈنىدە سىلەر ئۆز نەپىسلىكلەرنى تارتىپ ئۆزۈڭلارنى تۆۋەن ئۆزۈڭلار ۋە ھېچقانداق ئىش قىلماڭلار، مەيلى يەرلىكلەر بولسۇن ياكى ئارا كىلاردا ئورۇنۇتقان ياقا يۇرتلۇقلار بولسۇن شۇنداق قىلىشكە كىرەك. 30 چۈنكى شۇ كۈنىدە سىلەرنى پاكلاشقا سىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈلۈپ، پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا سىلەر ھەممە گۇناھلىرىڭلاردىن پاك بولىسىلەر. 31 بۇ كۈن سىلەرگە پۈتۈنلەي ئارام ئالدىغان شايات كۈنى بولۇپ، نەپىسلىكلەرنى تارتىپ ئۆزۈڭلارنى تۆۋەن ئۆتۈسىلەر، بۇ ئەبەدى بىر بەلگىلىمەدۇر. 32 كىمكى ئاتىسىنىڭ ئورنىدا كەسنىلىك يۈرگۈزۈش ئۈچۈن مەسە قىلىنىپ، خۇداغا ئاتاپ تىكلەنگەن كەسنى بولسا شۇ يول بىلەن كافارەت كەلتۈرىدۇ. ئۇ كاناپىن ئېلىشكەن مۇقەددەس كىيىمنى كىيىپ تۇرۇپ، 33 ئەڭ مۇقەددەس جاي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ، جامائەت چىدىرى بىلەن قۇربانغا ئۇچۇر كافارەت كەلتۈرىدۇ، قالغان كەسنىلەر بىلەن بارلىق خەلقنىڭ جامائىتى ئۈچۈن ھەم كافارەت كەلتۈرىدۇ. 34 بۇ بولسا سىلەر ئۈچۈن ئەبەدى بىر بەلگىلەمە بولۇپ، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللىرى بارلىق گۇناھلىرىدىن پاكلاش ئۈچۈن يىلدا بىر قېتىم كافارەت كەلتۈرۈپ بېرىسىلەر». شۇنىڭ بىلەن [ھارۋن] پەرۋەردىگارى مۇساغا يۈرۈشىنىڭ قىلدى.

17 پەرۋەردىگارى مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 ھارۋن بىلەن ئوغۇللىرى ۋە بارلىق ئىسرائىلغا مۇنداق دېگىن: - پەرۋەردىگارى سىلەرگە يۈرۈغان ھۆكۈم شۇكى: - 3 ئىسرائىلنىڭ ھەممەتىدىن بولغان ھەرقانداق كىشى قۇربانلىق قىلماقچى بولۇپ، كالا ياكى قوي ياكى ئۆچكىنى جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا، پەرۋەردىگارىغا ئاتالغان قۇربانلىق سۈپىتىدە يېتىلپ ئەپكەلمەي، بەلكى چىدىرىغا ئىچىدە ياكى تاشقىرىدا بوغۇزلىسا، ئۇنىڭدىن ئاققان قان شۇ كىشىنىڭ گەدىنىگە ئارتىلىدۇ، بۇ ئادەم «قان تۆككەن» دەپ، ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 5 بۇ ھۆكۈمنىڭ مەقسىتى ئىسرائىلنىڭ ھازىرقىدەك دالادا مال سۈيۈپ قۇربانلىق قىلىشنىڭ ئورنىغا، قۇربانلىقنى جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، كەسنىغا تاپشۇرۇپ پەرۋەردىگارىغا «ئىناقلىق قۇربانلىقى» سۈپىتىدە سۇنۇپ بوغۇزلىشى ئۈچۈندۇر. 6 كەسنى قاننى ئېلىپ جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ يېنىدىكى پەرۋەردىگارىنىڭ قۇربانلىقىنىڭ ئۈستىگە

سېپىپ، پەرۋەردىگارىغا خۇشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن ماينى كۆيۈرىدۇ. تېكە ئۇلارنىڭ ھەممە قەبھىلىكلەرنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىپ، ئادەم ئاتىسى چۆلگە كېتىدۇ. شۇڭا ئۆز تېكىنى چۆلگە قويۇۋەرسۇن. 23 - ئاندىن ھارۋن جامائەت چىدىرىغا كىرىپ مۇقەددەس جاينغا كىرگەن ۋاقىتتا كىيگەن كاناپ كىيىملىرىنى سېلىپ شۇ يەردە ئۇلارنى قويۇپ قويىسۇن. 24 تۇ مۇقەددەس يەردە ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ تاشقىرىغا چىقىپ، ئۆزىنىڭ كۆيۈمە قۇربانلىقى بىلەن خەلقنىڭ كۆيۈمە قۇربانلىقىنى سۇنۇپ، شۇ يول بىلەن ئۆزى ۋە خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. 25 شۇنداقلا ئۆز گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ مېيىنى قۇربانغا كۆيۈرىدۇ. 26 «ئازازول» گە بېكىتىلگەن تېكىنى ئېلىپ بېرىپ قويۇۋەتكەن كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن چىدىرىغا كىرىشكە بولىدۇ. 27 كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن قېنى [تەڭ] مۇقەددەس جاينغا ئېلىپ كىرىلىپ، گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنغان تورپاق بىلەن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنغان تېكىنى بىرىسى چىدىرىغا تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، ئۇلارنىڭ تېرىسى، گۆشى ۋە تېزەكلەرنى ئوتتا كۆيۈرىدۇ. 28 ئۇلارنى كۆيۈرگەن كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن چىدىرىغا كىرىشكە بولىدۇ. 29 - مانا بۇ سىلەرگە بىر ئەبەدى قانۇن - بەلگىلەمە بولسۇن: - ھەر يەتتىنچى ئاينىڭ تۆتىنچى كۈنىدە سىلەر ئۆز نەپىسلىكلەرنى تارتىپ ئۆزۈڭلارنى تۆۋەن ئۆزۈڭلار ۋە ھېچقانداق ئىش قىلماڭلار، مەيلى يەرلىكلەر بولسۇن ياكى ئارا كىلاردا ئورۇنۇتقان ياقا يۇرتلۇقلار بولسۇن شۇنداق قىلىشكە كىرەك. 30 چۈنكى شۇ كۈنىدە سىلەرنى پاكلاشقا سىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈلۈپ، پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا سىلەر ھەممە گۇناھلىرىڭلاردىن پاك بولىسىلەر. 31 بۇ كۈن سىلەرگە پۈتۈنلەي ئارام ئالدىغان شايات كۈنى بولۇپ، نەپىسلىكلەرنى تارتىپ ئۆزۈڭلارنى تۆۋەن ئۆتۈسىلەر، بۇ ئەبەدى بىر بەلگىلىمەدۇر. 32 كىمكى ئاتىسىنىڭ ئورنىدا كەسنىلىك يۈرگۈزۈش ئۈچۈن مەسە قىلىنىپ، خۇداغا ئاتاپ تىكلەنگەن كەسنى بولسا شۇ يول بىلەن كافارەت كەلتۈرىدۇ. ئۇ كاناپىن ئېلىشكەن مۇقەددەس كىيىمنى كىيىپ تۇرۇپ، 33 ئەڭ مۇقەددەس جاي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ، جامائەت چىدىرى بىلەن قۇربانغا ئۇچۇر كافارەت كەلتۈرىدۇ، قالغان كەسنىلەر بىلەن بارلىق خەلقنىڭ جامائىتى ئۈچۈن ھەم كافارەت كەلتۈرىدۇ. 34 بۇ بولسا سىلەر ئۈچۈن ئەبەدى بىر بەلگىلەمە بولۇپ، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللىرى بارلىق گۇناھلىرىدىن پاكلاش ئۈچۈن يىلدا بىر قېتىم كافارەت كەلتۈرۈپ بېرىسىلەر». شۇنىڭ بىلەن [ھارۋن] پەرۋەردىگارى مۇساغا يۈرۈشىنىڭ قىلدى.

18 پەرۋەردىگارى مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 سەن ئىسرائىلغا مۇنداق دېگىن: - «مەن بولسام خۇدا بىلەن پەرۋەردىگارىدۇر مەن. 3 سىلەر ئىلگىرى تۇرغان مىسىر زېمىنىدىكىدەك ئىشلارنى قىلماڭلار ۋە ياكى مەن سىلەرنى ئېلىپ بارىدىغان قاناتان زېمىنىدىكىدەك ئىشلارنى قىلماڭلار، ئۇلارنىڭ رەسىم-ئادەتلىرىدە يۈرمەڭلار، 4 بەلكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلىپ، قانۇن بەلگىلىمىرىمنى تۇتۇپ شۇ بويىچە مېڭىڭلار. مەن خۇدا بىلەن پەرۋەردىگارىدۇر مەن. 5 سىلەر چوقۇم مېنىڭ بەلگىلىمىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇشۇڭلار كىرەك، ئىنسان ئۇلارغا ئەمەل قىلغان بولسا ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتتا بولىدۇ. مەن پەرۋەردىگارىدۇر مەن. 6 - ھېچكىم ئۆزىگە يېقىن تۇرغان بولغان ئالغا يېقىنلىق قىلىپ ئەۋرىشىپ تاشمىسۇن. مەن پەرۋەردىگارىدۇر مەن. 7 ئاناڭنىڭ ئەۋرىشىگە تەگمە، بۇ ئاناڭنىڭ ئەۋرىشىگە تەگمەنىڭ بولمىدۇ، ئۆز سېنىڭ ئاناڭ بولغاچقا ئۇنىڭ ئەۋرىشىگە تەگمەڭ بولمايدۇ. 8 ئاناڭنىڭ ئايلىنىڭ ئەۋرىشىگىمۇ تەگمە، چۈنكى شۇنداق قىلساڭ ئاناڭنىڭ ئەۋرىشىگە تەگمەندەك بولىدۇ. 9 سەن ئاچا-سىڭلىڭنىڭ، بىر ئانىدىن بولغان ياكى بىر ئانىدىن بولغان، ياكى شۇ تۈدە تۇغۇلغان ياكى باشقا يەردە تۇغۇلغان بولسۇن، ئۇنىڭ ئەۋرىشىگە تەگمە. 10 سەن ئۆز تۇغۇلۇشىڭ قىزى ۋە ياكى قىزىڭنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىشىگە تەگمە، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەۋرىشى سەن تۈزۈشۈڭ ئەۋرىشىدۇر. 11 سەن ئاناڭنىڭ ئايلىنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىشىگە تەگمە، ئۇ ئاناڭدىن تۇغۇلغان، سېنىڭ ئاچا-سىڭلىڭ،

شۇڭا ئۇنىڭ ئەۋرىشىگە تەگمە، 12 سەن ئاناڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىشىگىمۇ تەگمە، چۈنكى ئۇ ئاناڭنىڭ بىرىتۇغىنىدۇر. 13 سەن ئاناڭنىڭ ئاچا-سىڭلىرىنىڭ ئەۋرىشىگىمۇ تەگمە، چۈنكى ئۇ ئاناڭنىڭ بىرىتۇغىنىدۇر. 14 ئاناڭنىڭ ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىشىگە تەگمە، ئۇلارنىڭ ئايالىغا يېقىنلىق قىلما، چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ھامما كۆرۈ. 15 سەن كېلىنكىڭنىڭ ئەۋرىشىگە تەگمە، ئۇ سېنىڭ ئوغۇلۇڭنىڭ ئايالى بولغاچقا، ئۇنىڭ ئەۋرىشىگە تەگمەشكە بولىدۇ. 16 سەن ئاكا-ئىنىلىرىڭنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىشىگە تەگمە، چۈنكى بۇ ئۇ ئاكا-ئىنىلىرىڭنىڭ ئەۋرىشىگە تەگمەدەك بولىدۇ. 17 سەن بىر ئايالغا ۋە شۇنىڭ بىلەن بىرگە ئۇنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىشىگە تەگمە، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قىزى ۋە قىزىنىڭ قىزىنىمۇ (خوتۇنلۇققا ئېلىپ) ئەۋرىشىگە تەگمە. ئۇلار بىر-بىرىگە يېقىن تۇغقان بولغاچقا، مۇنداق ئىش بەسەندىلىككۈز. 18 سەن ئايالنىڭ ھايات ۋاقتىدا، ئۇنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ ئەۋرىشىگە تەگمە، ئۇنداق قىلساڭ خوتۇنلۇققا كۈندەشلىك ئازابىنى كەلتۈرسەن. 19 سەن بىر ئايالنىڭ ئادەت كۆرۈپ ئايال تۇرغان ۋاقتىدا يېقىنلىق قىلىپ ئەۋرىشىگە تەگمە، 20 سەن ئۇز قوشناڭنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلىپ ئۇزۇڭنى ئۇنىڭ بىلەن ئايال قىلما. 21 سەن ئۇز ئەسلىڭنى ھېچبىرىنى مولەك مەيدۇغا ئاتاپ تويىن تۈتكۈزسەڭ ئەھمىيەت بولىدۇ، ئەگەر شۇنداق قىلساڭ خۇدايىڭنىڭ نامىنى ئايال قىلغان بولسىن. مەن ئۇزۇم پەرۋەردىگاردۇرمەن. 22 سەن ئاياللار بىلەن بىرگە بولغاندەك ئەھمىيەت كىشى بىلەن بىرگە بولما، بۇ ئىش يىرىكىچىلىكتۇر. 23 سەن ھېچ ھاياۋان بىلەن مۇناسىۋەت قىلىپ ئۇزۇڭنى ئايال قىلما، شۇنىڭدەك ئايال كىشىمۇ مۇناسىۋەت قىلدۇرۇش ئۈچۈن بىر ھاياۋاننىڭ ئالدىغا بارمىسۇن. بۇ ئىش ئىخسالىقتۇر. 24 سەلەر بۇ ئىشلارنى قىلىپ ئۇزۇڭلارنى ئايال قىلماڭلار، چۈنكى مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن چىقىرىۋاتقان تاپىلەر بولسا شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ ئۇزۇڭلارنى ئايال قىلغان 25 ۋە زېمىنىمۇ ئايال بولغاندۇر. بۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۇ زېمىننىڭ قەھەتلىكىنى ئۇز بېشىغا چۈشۈرمەن، شۇنىڭدەك ئۇ زېمىنىمۇ ئۇزۇڭلارنى ئۇزۇڭلارنى قۇسۇپ چىقىرىۋېتىدۇ. 26 لېكىن سىلەر بولساڭلار مېنىڭ بەلگىلىمىم بىلەن ھۆكۈملىرىمنى ئۇزۇڭلار، سىلەردىن ھېچكىم، مەيلى يەرلىك ياكى ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان ياقا يۇرتلۇق بولسۇن بۇ يىرىكىچىلىك ئىشلاردىن ھېچبىرىنى قىلمىسۇن (چۈنكى بۇ بارلىق يىرىكىچىلىك ئىشلارنى سىلەردىن ئىلگىرى شۇ زېمىندا تۇرغان خەلق قىلىپ كەلگەچكە، زېمىنىڭ ئۆزى ئايال بولۇپ قالدى). 28 شۇنداق قىلىپ زېمىنى ئايال قىلساڭلار، زېمىن ئۆزى سىلەردىن ئىلگىرى ئۆزىدە تۇرغان ئەللەرنى قۇسۇپ چىقارغاندەك، سىلەرنىمۇ قۇسۇپ چىقىرىۋېتىدۇ. 29 چۈنكى بۇ يىرىكىچىلىك ئىشلارنىڭ ھەرقاندىقى قىلغۇچى، مۇنداق قىلمىشلارنى قىلغان ھەرقانداق كىشى ئۇز خەلقى ئارىسىدىن ئۇزۇپ تاشلىنىدۇ. 30 سىلەر مەن سىلەرگە تاپىلمىغىنىغا ئەمەل قىلىشىڭلار زۆرۈردۇر، - دەپمەك، سىلەر ئۇزۇڭلاردىن ئىلگىرى ئۆتكەنلەر ئۇزۇڭلار شۇ يىرىكىچىلىك رەسىم-قائىدەلەرنى تۇتۇپ، ئۇزۇڭلارنى ئايال قىلماسلىقىڭلار كېرەك. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن.

19

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 سەن ئىسرائىلارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆز قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: - «مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار مۇقەددەس بولغاچقا، سىلەرمۇ مۇقەددەس بولۇشىڭلار كېرەك. 3 سىلەر ھەر بىرىڭلار ئاناڭلار بىلەن ئاناڭلارنى ئىززەتلەڭلار، مېنىڭ شابات كۈنلىرىمنى بولسا، ئۇلارنى تۇتۇشىڭلار كېرەك. مەن ئۇزۇم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 4 سىلەر ئەرزەنس بۇ ئۇلارغا تاپانماڭلار، ئۇزۇڭلار ئۈچۈن قۇيما بۇتلارنى ياسىماڭلار. مەن ئۇزۇم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 5 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئىناقلىق قۇربانلىقىنى كەلتۈرۈشىنى قىلماڭلار، ساقلىنىڭ ئۈچ-يەتتە يۈزماڭلار. 28 سىلەر ئۆلگەنلەر ئۈچۈن ئۈچ يىلغىچە بۇنى «خەتتىسىز» دەپ قاراپ ئۇنىڭنى بەھىڭلار. 24 ئوتتۇنچى يىلى ئۇلارنىڭ ھەممە مېۋىلىرى پەرۋەردىگارغا مەدھىيە سېتىدە مۇقەددەس قىلىپ بېغىشلاشۇن. 25 ئاندىن بەشىنچى يىلدىن تارتىپ سىلەر ئۇلارنىڭ مېۋىلىرىدىن يېيىشكە باشلاڭلار. شۇنداق قىلساڭلار [زېمىن] مەھسۇلاتلارنى سىلەرگە زىيادە قىلدۇ. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 26 سىلەر قان چىقىمغان نەرسىنى بەھىڭلار. نە چادۇرگەرلىك قىلماڭلار. 27 سىلەر يېشىڭلارنىڭ چىكە-چۆرىسىدىكى چاچنى چۈشۈرۈپ دۈڭلەك قىلماڭلار، ساقلىنىڭ ئۈچ-يەتتە يىلغىچە، 28 سىلەر ئۆلگەنلەر ئۈچۈن

بەدىنلارنى زەخمە يەتكۈزۈپ تېلما گلار، ئۈزۈكلەرغا ھېچقانداق گۈل- سۈرەت ھەمە گلار. مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 29 سەن قەزىكى يۈزۈقلۈك- باھىشلەككە سېلىپ ئاپاك قىلىغىن. بولسا، زېمىندىكىلەر يۈزۈقلۈك- باھىشلەككە بېرىلىپ، يۈتكۈل زېمىنى ئەيىش- ئىشەرەت قېلىپ كېتىدۇ. 30 سىلەر مېنىڭ شابات كۈنلىرىمنى ئۆتۈڭلار، مېنىڭ مۇقەددەس جايمىنى ھۆرمەتلەڭلار. مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 31 جىنكەشلەر بىلەن سېھىرگەرلەرگە تايانماڭلار، ئۇلارنىڭ كەينىدىن يۈرۈپ ئۈزۈكلەرنى ئاپاك قىلماڭلار. مەن ئۈزۈم خۇدا يىگلار پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 32 ئاق باش كىشىنىڭ ئالدىدا ئورۇنۇڭن ئۈز، قەبىلارنى ھۆرمەت قىلغىن، خۇدا يىگلەن قورققىن. مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 33 بىر مۇساپىر زېمىندا ئارا گلاردا تۇرۇۋاتقان بولسا سىلەر ئۇنىڭغا زۇلۇم قىلماڭلار، 34 بەلكى ئارا گلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىر سىلەرگە يەرلىك كىشىدەك بولسۇن، ئۇنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن، چۈنكى سىلەر مۇمىنسىز زېمىندا مۇساپىر بولغانسىلەر. مەن خۇدا يىگلار پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 35 سىلەرنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىڭلاردا، ئۆزۈڭلۈك، ئېغىرلىق ۋە ھەجىم ئۈچەشتە ھېچقانداق ناھەقلىك بولسۇن؛ 36 سىلەردە ئادىل تارازا، ئادىل تارازا تاشلىرى، ئادىل ئەفەھ كەچىنى بىلەن ئادىل ھىن كەچىنى بولسۇن. مەن سىلەرنى مۇمىنسىز زېمىندىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدا يىگلار پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 37 سىلەر مېنىڭ بارلىق قانۇن- بەلىكىلىرىم ۋە بارلىق ھۆكۈملىرىمنى ئۆتۈپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن.

20

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: - ئەگەر ئىسرائىللارنىڭ بىرى ۋە ياكى ئىسرائىل زېمىنىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرنىڭ بىرى مولەك بۇتغا نەسلىنىڭ بىرى بېغىشلىسا، ئۇنىڭغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلىشى كېرەك؛ زېمىندىكىلەر ئۇنى چالما- كېسەك قىلسۇن. 3 ۋە مەن ئۆز يۈزۈمنى بۇ كىشىگە قارشى قىلمەن، چۈنكى ئۆزى ئۆز ئەۋلادلىرىنىڭ بىرى مولەك بۇتغا بېغىشلاپ مۇقەددەس جاينى پاسىكنا قىلىپ، مېنىڭ نامىمنى بۇلغىغىنى ئۈچۈن ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلايمەن. 4 ئەگەر زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار ئۆز نەسلىدىن بىرى مولەككە بېغىشلىغاندا شۇ كىشىگە كۆزۈڭلۈك يۈمۈپ، ئۇنىڭ بىلەن كارى بولسا، شۇنداقلا ئۇنى ئۆلتۈرمىسە، 5 مەن ئۆزۈم يۈزۈمنى ئۇ كىشى بىلەن ئاتلىسىگە قارشى قىلمەن، ئۇنى ۋە ئۇنىڭغا ئەگىشىپ يۈزۈڭلۈك قىلغۇچىلار، يەنى مولەكنىڭ كەينىدىن يۈرۈپ يۈزۈڭلۈك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلايمەن. 6 جىنكەشلەر بىلەن سېھىرگەرلەرگە تايىنىپ، ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرىپ يۈزۈڭلۈك قىلىپ يۈرگۈچىلەر بولسا، مەن يۈزۈمنى شۇ كىشىلەرگە قارشى قىلىپ، ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلايمەن. 7 شۇڭا ئۆزۈڭلارنى پاك قىلىپ مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن خۇدا يىگلار پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 8 قانۇن- بەلىكىلىرىمنى ئۆتۈپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ مەن بولسام سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 9 ئەگەر بىرىم ئۆز ئاتىسى ياكى ئانىسىنى قارغىسا، ئۇلارغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلسە بولمايدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆز ئاتا- ئانىسىنى قارغىنى ئۈچۈن ئۆز قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 10 ئەگەر بىرىم باشقىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلسا، يەنى ئۆز قوشنىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلسا، زىنا قىلغان ئەر بىلەن ئايال ئىككىسى ئۆلۈم جازاسىنى تارتمىسا بولمايدۇ. 11 ئەگەر بىرىم ئانىسىنىڭ ئايالى بىلەن ياتسا، ئۆز ئانىسىنىڭ ئەۋرىشىگە تەگكەن بولىدۇ، ئۇلار ئىككىسى ئۆلۈم جازاسىنى تارتمىسا بولمايدۇ، ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 12 بىرىم ئۆز كېنى بىلەن ياتسا، ئىككىسى نىجىسلىق قىلغىنى ئۈچۈن ئۆلۈم جازاسىنى تارتمىسا بولمايدۇ، ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا

21

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - سەن كائىناتلار بولغان ھارۋىنىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: - بىر كائىن ئۆز خەلقىنىڭ ئارىسىدىكى ئۆلكەلەر ۋە جىدىن ئۆزىنى ئاپاك قىلسۇن. 2 پەقەت ئۆزىنىڭ يېقىن تۇغقانلىرى ئۈچۈن - ئانىسى بىلەن ئاتىسى، ئوغلى بىلەن قېزى ۋە ئاكا- ئىنىسىنىڭ ئۆلۈكى تۈپەيلىدىن ئۆزىنى ئاپاك قىلسا بولىدۇ، 3 شۇنىڭدەك ئەگەر ئاكا- ئىنىسى

ئەرگە تەگمەي پاك قىز ھالەتتە ئۆزى بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان بولسا، ئۇنىڭ ئۆلۈكى تۈپەيلىدىن ئۆزىنى ئاپاك قىلسا بولىدۇ، 4 چۈنكى [كاهن] ئۆز خەلقىنىڭ ئارىسىدا مۇتۈر بولغاچقا، ئۆزىنى ئاپاك قىلىپ بۇلغىماسلىقى كېرەك. 5 كاهنلار بېشىنى يېرىم-پاتا قىلىپ چۈشۈرمەسلىكى، ساقلىنىش ئۈچۈن-پاتىلارنى ھەم چۈشۈرمەسلىكى، بەدىنىگىمۇ زەخم يەتكۈزۈپ تىلماسلىقى كېرەك، 6 بەلكى ئۇلار ئۆز خۇداسىغا مۇقەددەس تۇرۇپ، خۇداسىنىڭ نامىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوبتا سۆزلىدىغان قۇربانلىقلارنى، ئۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى سۆزىدۇ، شۇڭا ئۇلار مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. 7 ئۇلار بىر ئايالنى ئۆز ئەمرىگە ئالغاندا پادىشاھ ئايالىنىمۇ، يۇزۇق ئايالىنىمۇ ئالماستىكى كېرەك ۋە ئېرى قۇيۇۋەتكەن ئايالىنىمۇ ئالماستىكى. چۈنكى كاهن بولسا ئۆز خۇداسىغا خاس مۇقەددەس قىلىنغان. 8 ئۇ خۇدايىڭنىڭ نېنىنى سۆزىنى ئۈچۈن ئۇ ساڭا نىسبەتەن مۇقەددەس دەپ سانىلىشى كېرەك، چۈنكى سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈم مۇقەددەس سۆزۈم، 9 ئەگەر بىر كاهننىڭ قىزى پادىشاھنىڭ قىزى ئۆزى بۇلغان قىلسا، ئۆز ئاتىسىنى بۇلغان بولىدۇ؛ ئوبتا كۆيدۈرۈلسۇن. 10 پېشىغا مەسەلەش زەپىتىمى ئۆتكۈلگەن، كاهنلىق كىيىملىرىنى كىيىشكە تىكلەنگەن، ئۆز قەبرىداشلىرىنىڭ ئارىسىدا باش كاهن قىلىنغان كىشى ياللاشچان بولمىسۇن، كىيىملىرىنىمۇ يىرتىمىسۇن، 11 ئۇ يەنە ھېچ ئۆلۈككە يېقىنلاشماسلىقى كېرەك، ھەتتا ئاتىسى ۋە ياكى ئانىسىنىڭ ئۆلۈكىنىڭ ۋە جىدىنى ئۆزىنى ئاپاك قىلماسلىقى كېرەك. 12 ئۇ [ۋەزىپىسىدە تۇرۇۋاتقاندا] مۇقەددەس جايدىن ھەرگىز ئايرىلمىسۇن ۋە شۇنىڭدەك خۇداسىنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك، چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسىنىڭ ئۇنى ئۆزىگە خاس قىلغان «مەسەلەش مېيى» ئۇنىڭ پېشىدا تۇرىدۇ. مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 13 ئۇ خوتۇن ئالسا پاك قىزنى ئېلىشى كېرەك، 14 ئۇل ۋە ياكى ئەردىن قۇيۇۋېتىلگەن ئايال ۋە ياكى يۇزۇق ۋە ياكى پادىشاھ ئايال بولسا بۇلارنى ئالماستىكى، بەلكى ئۆز خەلقىدىن بولغان پاك قىزنى خوتۇنلۇققا ئېلىشى كېرەك. 15 بولمىسا ئۆز خەلقىنىڭ ئارىسىدا ئۆز ئورۇقنى ئاپاك قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار مەندۇرۇمەن. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: 17 سەن ھارۇنغا مۇنداق دېگەن: «ئۇلادىن-ئۇلادقىچە سېنىڭ نەسلىڭدىن بولغان بىرىنى مېھىپ بولسا، خۇدانىڭ نېنىنى سۆزۈش ئۈچۈن يېقىن كەلمىسۇن؛ 18 مېھىپ بولغان ھەرقانداق كىشى ھەرگىز يېقىن كەلمىسۇن - ياكى كور بولسۇن، توكور بولسۇن، پاناق بولسۇن ياكى بىر ئەزاسى يەنە بىر جىلدىن ئۇزۇن بولغان ئادەم بولسۇن، 19 پۇتى ياكى قولى سۇنۇق بولسۇن، 20 دوڭ بولسۇن، پاربا بولسۇن، كوزىدە ئاق بولسۇن، قىچىشقاق بولغان بولسۇن، تەمرەتكە باسقان بولسۇن ياكى ئورۇقچى ئېزىلگەن ھەركىم بولسۇن، 21 ھارۇن كاهننىڭ نەسلىدىن بولغان ئۇنداق مېھىپ كىشىلەرنىڭ ھېچبىرى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوبتا سۆزلىدىغان نەرسىلەرنى كەلتۈرۈشكە يېقىن بارسىمۇ، ئۇنداق كىشى مېھىپتۇر، ئۇ ئۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى سۆزۈشقا يېقىن كەلمىسۇن. 22 ھالبۇكى، ئۇ ئۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى يەنى «ئەڭ مۇقەددەس» ۋە «مۇقەددەس» ھېسابلانغان نەرسىلەرنىڭ ھەر شەككىسىدىن بېسىن. 23 پەقەت ئۇ پەردىدىن ئۆتۈپ ئىچكىرىسىگە كىرمەسلىكى ياكى قۇربانلىقىمۇ يېقىن بارماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ مېھىپتۇر، بولمىسا، ئۇ مېنىڭ مۇقەددەس جايلىرىمنى بۇلغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈمدۇرۇمەن». 24 بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە ئېيتىپ بەردى.

22 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: 2 سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگەن: «(سىلەر ئىسرائىللارنىڭ ماڭا ئاتىغان

قالغان ھايۋانلار بولسا - بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنسا گلار ياكى بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق سۇپىتىدە قۇربانلىققا ئۇتما كۆيدۈرسە گلار بولمايدۇ. **23** تۇرپاق ياكى قوينىڭ مەلۇم جۈپ ئەزاسىدىن بىرى ئۇزۇنراق يا قىسقا بولسا، مۇنداقلارنى ئىختىيارى قۇربانلىق سۇپىتىدە ئۆتكۈزسەڭ بولىدۇ، لېكىن قەسەمگە باغلىق بولسا قۇربانلىق ئۇچۇن قۇيۇل قىلىنماس. **24** تۇرۇقدىن زەخمىلەنگەن، ئېزىلىپ كەتكەن، يىرىلغان ياكى پىچىلغان ھايۋانى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپلا كىلىدۇ. مۇنداق ئىشنى ئۈز زېمىنلىكلاردىمۇ ھەرىكەز قىلىپلا كىلىدۇ. **25** خۇدايىكلارنىڭ نېي سۇپىتىدە ياقا يۇرتلۇق كىشىنىڭ قولىدىن شۇنداق ھايۋانلاردىن ھېچقايسىسىنى ئېلىپ سۇنما گلار؛ چۈنكى ئۇلار مېھىپ بولغاچقا، سىلەر ئۇچۇن قۇيۇل قىلىنمايدۇ. **26** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - **27** مەزى، قوزا ياكى ئوغلاق تۇغۇلسا يەنە كۈنگىچە ئانىسىنى ئەمىسۇن؛ سەككىزىنچى كۈندىن باشلاپ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۇتما سۇنىدىغان قۇربانلىق سۇپىتىدە قۇيۇل بولۇشقا بارايدۇ. **28** مەيلى كالا بولسۇن، قوي بولسۇن، سىلەر ئانىسى بىلەن بالىسىنى بىر كۈندە بوغۇزلاپلا كىلىدۇ. **29** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر تەشەككۈر قۇربانلىق سۇنما گلار، قۇيۇل قىلىنشقلا يېقى بولغان يول بىلەن سۇنۇڭلار. **30** ئۇ سۇنۇلغان كۈندە يېيىلىشى كېرەك؛ ئۇنىڭدىن ھېچنېمىنى ئەمىسەڭ قالدۇرما سىلىق گلار كېرەك. مەن پەرۋەردىگار دۇرەمەن. **31** سىلەر مېنىڭ ئەمرلىرىمنى چىڭ تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار. مەن پەرۋەردىگار دۇرەمەن. **32** مېنىڭ مۇقەددەس نامىمنى بۇلىغما گلار، مەن ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا مۇقەددەس دەپ بىلىنمەن. مەن سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار بولۇپ، **33** خۇدايىكلار بولۇشقا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلدىم. مەن پەرۋەردىگار دۇرەمەن.

23

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - **2** سەن ئىسرائىلغا مۇنداق دېگەن: - پەرۋەردىگار بېكىتكەن ھېيتلار، سىلەر مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن دەپ چاقىرىپ جاكارلايدىغان ھېيتلار مانا مۇنۇلاردۇر: **3** «ئالتە كۈن ئىش-ئەمگەك قىلىنسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى «خاس شابات كۈنى»، مۇقەددەس سورۇنلار كۈنى بولىدۇ؛ ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىپلا كىلىدۇ. قەيەردىلا تۇرسا گلار بۇ كۈن پەرۋەردىگارغا ئاتالغان شابات كۈنى بولىدۇ. **4** سىلەر بېكىتىلگەن كۈنلەرنى مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن دەپ چاقىرىپ جاكارلايدىغان، پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتلىرى مانا مۇنۇلاردۇر: **5** بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۇگۇمدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «توتۇپ كېتىش ھېيتى» بولىدۇ. **6** شۇ ئاينىڭ ئون بەشتىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «پېتىر نان» ھېيتى بولىدۇ؛ سىلەر يەنە كۈنگىچە پېتىر نان يەيسىلەر. **7** بىرىنچى كۈندە سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش قىلىپ، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىپلا كىلىدۇ. **8** سىلەر يەنە كۈنگىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۇتما سۇنىدىغان قۇربانلىقلارنى تۇرۇڭلار. يەتتىنچى كۈندە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىپلا كىلىدۇ. **9** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - **10** سەن ئىسرائىلغا مۇنداق دېگەن: - سىلەر مەن تۇزۇڭلارغا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ، ئۇنىڭدىن ھوسۇل يىغىدىغانلاردا، ھوسۇلۇڭلارنىڭ دەسلەپكى پىشقىندىن بىر باغلامنى كاسنىڭ قېشىغا ئېلىپ بېرىڭلار. **11** كاسنىڭ سىلەر ئۇچۇن قۇيۇل بولۇشقا ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كۆلتۈسۇن، ئۇنى پۇلا كۆلتۈمۇن ۋاقىت بولسا شاباتنىڭ ئەتىسى بولىدۇ. **12** سىلەر ئۇنى پۇلا كۆلتۈمۇن كۈندە سىلەر بىر باشقا كىرگەن پېتىر مەن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە سۇنۇڭلار، **13** شۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيە سۇپىتىدە زەيۈن

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 34 سەن ئىسرائىلارغا مۇنداق دېگەن: - يەتتىنچى ئاي نىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدىن باشلاپ، يەنە كۈزگىچە پەرۋەردىگارنىڭ «كەپلەر ھېيىق» بولۇدۇ. 35 بەرىخى كۈنىدە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 36 يەنە كۈزگىچە پەرۋەردىگارغا ئاناپ ئوتما سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق سۇنۇڭلار، ئەسكەرخى كۈنىدە سىلەرگە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ، پەرۋەردىگارغا ئاناپ ئوتما سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق سۇنۇڭلار. بۇ ئۆزى تەنتەنىلىك يىغىلىش بولغاچ، ئۆزىنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 37 سىلەر «مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن» دەپ جاكارلايدىغان، يەنى پەرۋەردىگار بېكىتكەن ھېيتلار مانا شۇلاردۇر. شۇ سورۇنلاردا سىلەر ھەرقايسى كۈنگە بېكىتىلگەن بېچە، پەرۋەردىگارغا ئاناپ ئوتما سۇنۇلىدىغان ھەدىيە-قۇربانلىق، يەنى كۆيۈمەرە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيە، باشقا ھەرخىل قۇربانلىقلار ۋە شارب ھەدىيەلەرنى سۇنسىلەر، 38 ئۇلاردىن باشقا، پەرۋەردىگارنىڭ شايات كۈنلىرىنى ئۆتسىلەر ۋە پەرۋەردىگارغا ئاناپ قالغان ھەدىيەلىرىڭلارنى بېرىپ، ھەسەم قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىپ، ئىختىيارى قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى سۇنسىلەر. 39 سىلەر ئەمدى زېمىندىن ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىنى يىغىپ بولۇپ، يەتتىنچى ئاي نىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدىن باشلاپ يەنە كۈن پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتىنى ئۆتكۈزۈڭلار. بەرىخى كۈنى تولۇق ئارام ئېلىش بولىدۇ، ئەسكەرخى كۈنىدە تولۇق ئارام ئېلىش بولىدۇ. 40 بەرىخى كۈنى سىلەر ئېسىل دەرەخلەردىن شاخ-پۇتاقلىرىنى چىناتاپ، يەنى خورما دەرەخلىرى بىلەن قويۇق پۇرماقلىق دەرەخلەرنىڭ شاخلىرىنى كېسىپ، ئېرىق بويىدىكى سۈگەت چۆقلىرىنى قىرغىپ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا يەنە كۈننى شۇنداق شاد-خۇرام ئۆتكۈزۈسىلەر. 41 سىلەر ھەر يىلى بۇ يەنە كۈننى پەرۋەردىگارغا ئاتاغان بىر ھېيت سۈپىتىدە ئۆتكۈزۈڭلار؛ دەۋردىن-دەۋرگىچە بۇ سىلەر ئۆچۈن ئەبەدىي بەر بىلگىمە بولىدۇ، سىلەر ھېيتنى يەتتىنچى ئايدا ئۆتكۈزۈڭلار. 42 يەنە كۈزگىچە كەپلەردە تۇرۇڭلار. ئىسرائىلدا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى كەپدە تۇرسۇن. 43 بۇنىڭ بىلەن مەن ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغىنىمدا، ئۇلارنى كەپلەردە تۇرغۇزغىنىمى ئەۋلادلىرىڭلار بىلدۇ، ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرەمەن. 44 شۇنداق قىلىپ مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن شۇ ھېيتلىرىنى ئىسرائىلغا بايان قىلدى.

24 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 ئىسرائىلارغا

چىراغ ھەمىشە يېنىق تۇرۇشى ئۈچۈن زەبۇندىن سوقۇپ چىقىرىلغان ساپ ماينى ساڭا ئېلىپ كېلىشكە بۇرۇغۇن. 3 ھارۇن جامائەت چىدىرىنىڭ ئىچىدە ھۆكۈم-كۆۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىدە سىرتىدا ھەر كېچىسى ئەتەگىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چىراغلارنى شۇنداق بەرلەپ تۇرسۇن. بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر ئۆچۈن ئەبەدىي بەر بىلگىمە بولىدۇ. 4 ھارۇن ھەمىشە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بۇ چىراغلارنى پاك چىراغلارنىڭ ئۈستىگە تىزىپ قويسۇن. 5 سەن يەنە ئېسىل بۇغداي ئۈندىن ئون ئىككى تونچاقنى ئەتكەن، ھەر بىر تونچاق بەر ئەفەشنىڭ ئۈندىن ئىككىسىگە باراۋەر بولسۇن. 6 ئاندىن سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى پاك شىرەنىڭ ئۈستىگە ئالتىدىن ئىككى قاتار قىلىپ تىزغىن. 7 ھەر بىر قاتارنىڭ ئۈستىگە ساپ مەستىكى قويغۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاناپ ئوتما سۇنۇلىدىغان ھەدىيە، ئەسەلمە نان بولىدۇ. 8 بۇلارنى ئۆتسىلەر ئاناپ ئوتما سۇنۇلىدىغان ۋاكالەت ھەر بىر شايات كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىزسۇن، بۇ ئەبەدىي بەر ئەھدەدۇر. 9 نالار ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا ئەۋەد بولىدۇ، ئۇلار ئۇلارنى مۇقەددەس جايدا يىسۇن، چۈنكى بۇ نەرسىلەر

تۇتۇپ، يەتتىنچى ئايدا، ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى، كافارەت كۈنىدە بۇرغا چېلىپ ساداسىنى يۇقىرى چىقىرىسەلەر، كافارەت كۈنىنىڭ تۈزىدە سىلەر پۈتكۈل زېمىنلاردا بۇرغىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىتىسەلەر. 10 شۇ ئەللىكىنچى يىلى سىلەر مۇقەددەس دەپ بىلىپ، پۈتكۈل زېمىندا تۇنىڭدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنىڭ سېلىستىز كىتلىرىنىڭ ئۆيلىرى بولسا زېمىننىڭ ئېتىزلىرىدەك ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇلارنى ھەممىسىگە ئازادلىقنى جاكارلىشىڭلار كېرەك. شۇ يىلى سىلەرگە «ئازادلىق يىلى» ياندۇرۇپ سېتىۋالغىلى بولىدۇ؛ ئازادلىق يىلى كەلگەندە ئەسلى ئىگىسىنىڭ قولىغا بولىدۇ، ھەربىرىڭلار تۈز يەر-مۈلۈكلىرىڭلارغا قايتىسەلەر، ھەربىرىڭلار تۈز ئائىلە-جەمەتلىرىڭلارغا قايتىپ بارىسەلەر. 11 بۇ ئەللىكىنچى يىلى سىلەرگە بىر ئازادلىق يىلى بولسۇن؛ ئۇ يىلى ھېچ نېمە تېرىمىسەلەر، ئۆزۈڭلاردىن ئۆزۈڭلارنىڭ قولىڭلارنىڭ ئۆزۈملىرىنىمۇ يىغماسەلەر. ھوسۇلىڭلارنى ئورمىسەلەر ۋە چاتالمىغان تاللىرىڭلارنىڭ ئۆزۈملىرىنىمۇ يىغماسەلەر. 12 چۈنكى بۇ ئازادلىق يىلى بولۇپ، سىلەرگە مۇقەددەس ھېسابلىنۇن؛ ئۇنىڭ ھوسۇلى بولسا، ئېتىز-داللىرىدىن تېپىپ [ھەممىڭلار] يەيسەلەر. 13 ئازادلىق يىلى ئاراڭلاردىكى ھەربىر ئادەم ئۆز يەر-مۈلكىگە قايتسۇن. 14 سىلەر قوشناڭلارغا بىر نېمە سېتىپ بەرسەڭلار، ياكى قوشناڭلاردىن بىر نېمە سېتىۋالساڭلار، بىر-بىرىڭلارنى بوزەك قىلساڭلار. 15 قوشناڭدىن [يەرنى] سېتىۋالساڭ، ئۇنداقتا «ئازادلىق يىلى»دىن كېيىن ئۆتكەن يىللارنىڭ سانىنى ھېسابلاپ تۇنىڭدىن سېتىۋېلىشىڭ كېرەك، ئۇمۇ قالغان يىللارنىڭ سانىغا قاراپ، يەرنىڭ كېيىنكى ھوسۇلىرىغا ئاساسەن ساڭا سېتىپ بەرسۇن. 16 «ئازادلىق يىلى»غىچە [يەر] بولغان يىللار كۆپرەك بولسا، باھاسىنى شۇنىڭغا مۇۋاپىق يۇقىرى كۆتۈرسەن؛ قالغان يىللار ئازراق بولسا، باھاسىنى شۇنىڭغا مۇۋاپىق كېمەتسىن. چۈنكى قالغان يىللارنىڭ ھوسۇلىرى قانچە بولسا، شۇ ئۇ بويىچە ساڭا سېتىپ بېرىدۇ. 17 سىلەر بىر-بىرىڭلارنى بوزەك قىلساڭلار، بەلكى خۇدايىڭلاردىن قورقۇڭلار، چۈنكى مەن بولسام خۇدايىڭلار بىرۋەردىڭلاردۇرمەن. 18 سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىرىمنى تۇتۇپ، ھۆكۈملىرىمدە تۇرۇپ، شۇلارغا ئەمەل قىلساڭلار، سىلەر شۇنداق قىلساڭلار، زېمىنڭلاردا تىنچ-ئامان تۇرىسەلەر. 19 شۇنىڭ بىلەن زېمىن سىلەرگە ئۆز مۇبەسىنى بېرىدۇ، سىلەر توغرىدەك يەپ، ئۇنىڭدا تىنچ-ئامان تۇرىسەلەر. 20 ئەگەر سىلەر: مانا، بىزگە تېرىپ ھوسۇلنى يىغىشقا ئىجازەت بېرىلسە، يەتتىنچى يىلى نېمە بەيمىز، دەپ سورىساڭلار، 21 [سىلەرگە مەلۇم بولسۇنكى]، ئالتىنچى يىلدا ئۈچ يىلنىڭ ھوسۇلىنى بەرسۇن دەپ، مەن ئۈستۈڭلارغا بەرىكىتىمنى «چۈش» دەپ بۇيرۇيمەن. 22 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر سەككىزىنچى يىلى تېرىسەلەر، ئەمما توققۇزىنچى يىلىغىچە ئېشىپ قالغان كونا ھوسۇلدىن ئىچىچە يەيسەلەر، شۇ توققۇزىنچى يىلىغىچە سىلەر كونا ئائىلىتىن يەيسەلەر. 23 يەر-زېمىن سېتىلسا، مەڭگۈلۈك سېتىلسۇن، چۈنكى زېمىننىڭ ئۆزى مېنىڭكىدۇر، سىلەر بولساڭلار مېنىڭ يېنىمدىكى مۇساپىر ۋە مېھمان، خالاس. 24 سىلەر ئىگە بولىدىغان پۈتكۈل زېمىندا يەر-زېمىننىڭ ئىگىلىرىگە ئۆي «قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى»نى يارىتىپ بېرىشىڭلار كېرەك. 25 ئەگەر قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى كەمبەغەللىشىپ، ئۆز مېھمانىنى سېتىۋەتكەن بولسا، ئۇنىڭ يېقىن تۇغىنى، يەنى «ھەممەت شاپائەتچى»سى كېلىپ ئۆز قېرىندىشى ساتقان يەرنى قايتۇرۇپ سېتىۋالسۇن. 26 ئەگەر ئۇنىڭ ھېچ شاپائەتچى تۇغىنى بولمىسا، لېكىن ئۇ ياندۇرۇۋېلىشقا كېرەكلىك پۇلنى تاپالسا، 27 ئۇنداقتا ساتقىنىغا قانچە يىل بولغانلىقىنى ھېسابلاپ، [ئازادلىق يىلىغىچە] قالغان يىللار ئۈچۈن سېتىۋالغان كىشىگە مۇۋاپىق پۇل بېرىپ، ئۆز يېرىگە قايتسۇن. 28 لېكىن ئەگەر ئۇ ياندۇرۇۋېلىشقا كېرەكلىك پۇلنى تاپالمىسا، ئۆزى سېتىپ بەرگەن يەر ئازادلىق يىلىغىچە ئالغۇچىنىڭ قولىدا تۇرسۇن، ئازادلىق يىلى كەلگەندە يەر يەر سېتىۋالغۇچىنىڭ قولىدىن چىقسۇن، ئۆز ئىگىسى ئۆز يەر-مۈلكىگە قايتسۇن. 29 ئەگەر بەرسى سېلىق شەھەرنىڭ ئىچىدىكى بىر تۇرالغۇ تۈپى ساتقان بولسا، سېتىپ بىر يىل ئىچىدە ئۇنى ياندۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. تولۇق بىر يىل

قاراپ ھېسابلىسۇن؛ [ھۆرلۈك پۇلى ھېسابلاشتا قۇلنىڭ خوجىسىغا] ئىشلەشكە كېرەك بولغان قالغان كۈنلەرنىڭ ھەقىقىي «مەدىكارنىڭ ئىشلىگەن كۈنلىرى» دەك ھېسابلىانسۇن. 51 ئازادلىق يىلىغا يەنە خېلى يىللار بولسا، شۇنى ھېسابلاپ، سېتىلغان پۇلنىڭ نىسبىتى بويىچە ھۆرلۈك پۇلىنى ھېسابلاپ بەرسۇن؛ 52 ئەگەر ئازادلىق يىلىغا ئاز يىللار قالغان بولسا، ئۇنى ھېساب قىلىپ، قالغان قۇللۇق يىللىرىغا مۇۋاپىق پۇلنى ياندۇرۇپ بەرسۇن. 53 بولمىسا، قۇل شۇ خوجىسىنىڭ پىنىدا يىللىق مەدىكار دەك تۇرۇشى كېرەك، ئۇنىڭ خوجىسى سېنىڭ كۆز ئالدىڭدا ئۇنىڭغا قاتتىق قۇللۇق بىلەن خوجىلىق قىلىسۇن. 54 ئەگەر قۇل يۇقىرىقى يولار بىلەن ھۆرلۈككە چىقالمىسا، ئازادلىق يىلى كەلگەندە قويۇپ بېرىلسۇن - ئۇ بالىرى بىلەن قوشۇلۇپ ئازاد بولىدۇ. 55 چۈنكى ئىسرائىلنىڭ تۈزى ماڭا قول-بەندەلدەردۇر، ئۇلار مەن ئۈزۈم مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن قۇل-بەندىلەردۇر. خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارى ئۈزۈمدۈرمەن.

26

سەلەر ئۈزۈڭلار ئۈچۈن ھېچقانداق بۇت ياسىماڭلار ياكى ئۈزۈڭلارغا ھېچ ئويما مەيۈد ياكى ھەيكەل-تۇرۇشنى تۇرغۇزماڭلار ياكى ئۇلارغا باش تۇرۇشقا ئويۇلغان نەقىشلىك تاشلارنى زېمىنڭلاردا ھەرگىز تىكىلمەڭلار؛ چۈنكى ئۈزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 2 مېنىڭ شابات كۈنلىرىمنى تۇتۇپ، مۇقەددەس جاينىغا تىخلىمەن بولۇڭلار. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 3 ئەگەر سەلەر مېنىڭ بەلگىلىمىمگە مېڭىپ، ئەمىرلىرىمنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلساڭلار، 4 مەن بىر كۈننىڭ ئۈزۈم ھوسۇلىنى بېرىپ تۇرۇشقا، داداڭلىقىڭلار دەردەڭلەرنىڭ مېۋىسىنى چىقىرىشقا ۋاقىتدا يامغۇرلىرىڭلارنى ياغدۇرۇپ تۇرمەن. 5 شۇنىڭ بىلەن خامان تېپىش ۋاقتى ئۈزۈم يىغىش پەسلىگىچە بولىدۇ، ئۈزۈم يىغىش ۋاقتى تېرىلغۇ ۋاقتىغىچە بولىدۇ، سەلەر تېنىڭلارنى تۇيۇنغۇچە يەپ، ئۈزۈم زېمىنڭلاردا تىنىچ-ئامان تۇرىسەلەر. 6 مەن زېمىنغا ئارام-تىنىچلىق ئاتا قىلمەن، شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم سەلەرنى قورقۇتالمايدۇ، ئارايغۇدا يېتىپ تۇرغان سەلەر ۋە ھەشىي ھايۋانلارنى زېمىندىن يوقىتىمەن، قىلىچىمۇ زېمىنڭلاردىن تۇتۇپ، 7 سەلەر دۇشمەنلىرىڭلارنى قورغابىسەلەر، ئۇلار ئالدىڭلاردا قىلىچىلىنىپ يىقىلىدۇ. 8 سەلەردىن بەش كىشى يۈز كىشىنى قورغاپدۇ، يۈز كىشى ئون كىشى قانچۇرىدۇ، دۇشمەنلىرىڭلار بولسا ئالدىڭلاردا قىلىچىلىنىپ يىقىلىدۇ. 9 مەن سەلەرگە يۈزۈمنى قارىتىپ، سەلەرنى پەرزەنت كۆرگۈزۈپ كۆپەيتىمەن، سەلەر بىلەن باغلىغان ئەھدىمنى مەزمۇت تۇرغۇزىمەن. 10 سەلەر تېخىچە تۇرۇن ساقلانغان كونا تاشلىقى يەۋاتقىنىڭلاردا، يېڭى تاشلىق چىقىدۇ، يېڭىسى ۋەجدىن كۈنسىنى چىقىرىۋېتىسەلەر. 11 مەن ئۈزۈم ماكانىمى ئاراڭلاردا تۇرغۇزىمەن ۋە قەلبىم سەلەردىن نەپەتلىمەيدۇ. 12 مەن ئاراڭلاردا مېڭىپ سەلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولمەن ۋە سەلەر مېنىڭ خەلقىم بولسىلەر. 13 مەن سەلەرنى مىسىردا ئۇلارنىڭ قۇللىرى بولۇشتىن ھۆر قىلىشقا شۇ زېمىندىن چىقارغان خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن؛ مەن بۇيۇتۇرۇقۇڭلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ، قەددىڭلارنى تىك قىلىپ ماڭغۇزۇدۇم. 14 ھالبۇكى، ئەگەر سەلەر ماڭا قۇلاق سالماي، بۇ ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلماي، 15 بەلگىلىمىمىنى تاشلاپ، قەلبىڭلاردىن ھۆكۈملىرىمنى يامان كۆرۈپ، بارلىق ئەمىرلىرىمنى تۇتماي، ئەھدىمنى بۇزساڭلار، 16 مەنمۇ بېشىڭلارغا شۇ ئىشلارنى چۈشۈرەتتىكى، - مەن سەلەرگە ۋەھمە سېلىپ، كۆزۈڭلارنى كور قىلدىغان، جېنىڭلارنى زەئىپلەشتۈرىدىغان سىل-ئۇيا كېسىل، كېزىك كېسىلىنى بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن. سەلەر تۇرۇقۇڭلارنى بىكار چىچىپ-تېرىسەلەر، چۈنكى دۇشمەنلىرىڭلار ئۇنى يەپ كېتىدۇ. 17 مەن يۈزۈمنى سەلەرگە قارىتىپ، سەلەرنى شۇنىڭ بىلەن سەلەر دۇشمەنلىرىڭلاردىن تۇرۇلۇپ قانچىدىغان بولسىلەر، سەلەرنى

يۈرۈپ، شۇلار زەھەپلەشكەندەك ئۇلارمۇ زەھەپلەشكەندۇ. 40 ھالبۇكى، ئۇلار ئۆزى قىلغان رەزىللىكى بىلەن ئاتا-بوۋىلەرنىڭ سادىر قىلغان رەزىللىكىنى، ماڭا يۈز تۈرۈپ ئاسىيلىق قىلغىنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ماڭا قارشى تۇرۇپ ماڭغىنى يامانلىقىغا قاراپ قىممىتىنى توختاتسۇن، كەھن ئۇنىڭ ياخشى-بويناغى ئالدى، 41 شۇنىڭدەك مېنىڭ ئۇلارغا قارشى ماڭغىنىغا، شۇنىڭدەك ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىغا ئىشراق بولىدۇ. شۇڭا ئۇ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ خەتسىز كۆڭلى تۈۋەن قىلىنىپ، ئۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى قوبۇل قىلسا، 42 ئۇنداقتا مەن ياقۇپ بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى ياد قىلىپ، ئىسھاق بىلەن باغلىغان ئەھدەمنىمۇ ۋە ئىبراھىم بىلەن باغلىغان ئەھدەمنىمۇ ئېسىمگە كەلتۈرمەن، زېمىنىمۇ ياد قىلمەن. 43 چۈنكى زېمەن ئۇلاردىن تاشلىنىپ، ئۇلار سىز بولۇپ خاراھ ئۇرغان ۋاقىتتا، شابات كۈنلىرىدىن سۆيۈندۈ، ئۇلار بولسا ئۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى قوبۇل قىلدۇ، سەۋەبى دەل شۇكى، ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تاشلىدى، بەلگىلىمىرىمنى قەلبىدىن يامان كۆرگەندى. 44 ھالبۇكى، شۇنداق بولسىمۇ، ئۇلار ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىنىدا ئۇرغىنىدا مەن ئۇلارنى تاشلىمايمەن ياكى ئۇلارغا ئۆچلۈك قىلمايمەن، شۇنىڭدەك ئۇلار بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى يۇزمىمەن، ئۇلارنى يوقا قىلمايمەن، چۈنكى مەن ئۆزۈم ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردۇرمەن. 45 مەن بەلكى ئۇلارنى دەپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولۇشقا ئەللەرنىڭ كۆزى ئالدىدا مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن باغلىشقان ئەھدەمنى ئېسىمدە تۇتمەن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 46 پەرۋەردىگار مۇسائى ۋاستە قىلىپ، سىناي تېغىدا ئۆزى بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ئوتۇرسىدا بېكىتكەن ھۆكۈملەر، بەلگىلىمىلەر ۋە قانۇنلار مانا شۇلار ئىدى.

27

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: - ئەگەر بىرى پەقۇتئاددە بىر قەسەم قىلىپ مەلۇم كىشىنىڭ جېنىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بولسا، ئۇنداقتا شۇ كىشىگە سەن بېكىتكەن جېنىنىڭ قىممىتىنىڭ نەرخى تۆۋەندىكىدەك بولىدۇ؛ 3 بېشى يىگىرمە بىلەن ئاتىشىنىڭ ئارىلىقىدا بولغان ئەر كىشى بولسا، سەن توختىتىدىغان قىممىتى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە بولسۇن؛ ئۇنىڭ قىممىتى ئەللىك شەكەل كۆمۈشكە توختىتىلسۇن. 4 ئايال كىشى بولسا، ئاراڭلاردا توختىتىلغان قىممىتى ئونبۇز شەكەل بولسۇن. 5 ئەگەر بېشى بەش بىلەن يىگىرمىنىڭ ئارىلىقىدا بولسا، ئەركەك ئۆچۈن توختىتىلغان قىممىتى يىگىرمە شەكەل بولۇپ، ئايال كىشى ئۆچۈن ئون شەكەل بولسۇن. 6 ئەگەر بېشى بىر ئاي بىلەن بەش باشنىڭ ئارىلىقىدا بولسا، توختىتىلغان قىممىتى ئوغۇل بالا ئۆچۈن بەش شەكەل، قىز بالا ئۆچۈن ئۈچ شەكەل كۆمۈش بولسۇن. 7 ئەگەر ئاتىشى ياكى ئۆچۈن چوڭقۇر ياشنىكى كىشى بولسا، توختىتىلغان قىممىتى ئەر كىشى ئۆچۈن ئون بەش شەكەل، خوتۇن كىشى ئۆچۈن ئون شەكەل بولسۇن. 8 ئەگەر بىرى توختىتىلغان قىممىتى تۆلەشكە قۇربى يەتمىسە، ئۇ ئۆزى كىشىنىڭ ئالدىدا تەق قىلسۇن؛ كەھن ئۇنىڭ قىممىتىنى بېكىتسۇن. كەھن قەسەم قىلغۇچىنىڭ ئەھۋالىغا قاراپ ئۇنىڭ قىممىتىنى توختىتىپ بەرسۇن. 9 ئەگەر بىرى [قەسەم قىلىپ] پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق بولۇشقا لايىق بولىدىغان بىر ھايۋاننى ئۇنىڭغا ئاتىغان بولسا، ئۇنداقتا شۇنداق ھايۋانلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇتلەق مۇقەددەس سانالسۇن، 10 ھايۋان ناچار بولسا ئۇنىڭ ئورنىغا ياخشىنى ياكى ياخشىنىڭ ئورنىغا ناچارىنى تېگىشكە ياكى ئورنىغا باشقىسىنى ئالماشتۇرۇشقا ھەرگىز بولمايدۇ. مۇبادا ئانغۇچى ئۇ ھايۋاننىڭ ئورنىغا يەنە بىر ھايۋاننى تېگىشلىمەكچى بولسا، ئاۋۋالقىسى بىلەن ئورنىغا تەكەلگىنىنىڭ ھەر شەكسىسى مۇقەددەس سانالسۇن. 11 ئەگەر ھايۋان پەرۋەردىگارغا ئاتالغان

ئۈچۈن بەدەل بېرىلىپ، قايتۇرۇۋېلىنىشقا ھەرگىز بولمايدۇ، ئۇ چوقۇم ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 30 يەرزىمىدىن چىققان ھەممە ھوسۇلنىڭ ئۈندىن بېرى بولغان ئۆشرە بولسا، يەرنىڭ دائىلىق زىرائەتلىرى بولسۇن ياكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىسى بولسۇن، پەرۋەردىگارىنىڭكى بولسۇن، ئۇ پەرۋەردىگارىغا مۇقەددەس قىلىنغاندۇر. 31 بېرى تۇر تۇشۇرلار بىلەن مەلۇم بىر نەرسىنى بەدەل بېرىپ قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ شۇنىڭغا يەنە ئۇنىڭ قىممىتىنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بېرىپ، قايتۇرۇۋالسۇن. 32 كالا ياكى قوي-ئۆچكە پادىسىدىن ئېلىندىغان ئۆشرە بولسا پادىچىنىڭ تايىقى ئاستىدىن ئۆتكۈزۈلگەن ھايۋانلاردىن ھەر ئۈنۈنچىسى بولسۇن، پەرۋەردىگارىغا ئاتىلىپ مۇقەددەس قىلىنغىنى شۇ بولسۇن. 33 ھېچكىم ئۇنىڭ ياشى-يامانلىقىغا قارىمىسۇن ۋە ياكى ئۇنى ئالماشتۇرمىسۇن، ئەگەر ئۇنى ئالماشتۇرغىن دېسە، ئاۋۋالقىسى بىلەن ئورنىغا ئالماشتۇرۇلغان ھەر شىككىسى مۇقەددەس سانالسۇن، ئۇ ھەرگىز بەدەل تۇلۇپ قايتۇرۇۋېلىنمىسۇن. 34 پەرۋەردىگارى سىناي تېغىدا مۇساغا تاپىلغان، ئىسرائىللارغا تاپشۇرۇش كېرەك بولغان ئەمرلەر مانا شۇلار ئىدى.

چۆل-باياۋاندىكى سەپەر

1 ۋە ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندىن كېيىن ئىككىنچى يىلى ئىككىنچى

ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پەرۋەردىگار سىناي چۆلىدە، جامائەت چىدىرىدا تۇرۇپ مۇساغا مۇنداق دېدى: — 2 سىلەر پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنى قەبىلىسى، ئانا جەمەتنى بويىچە ساننى ئېلىپ چىقىڭلار؛ ئادەملەرنىڭ ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، بارلىق ئەركەكلەر تىزىملىنىدۇ. 3 ئىسرائىل ئىچىدە ئومۇمەن يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىققانلارنى ھارۇن بىلەن ئىككىگىلار ئۇلارنىڭ قوشۇن-قىسىملىرى بويىچە ساندىن تۈتكۈزۈڭلار. 4 ھەر بىر قەبىلىدىن سىلەرگە ياردەملىشىدىغان بىردىن كىشى بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۇلارنىڭ ئانا جەمەتنىڭ بېشى بولىدۇ. 5 تۆۋەندىكىلەر سىلەرگە ياردەملىشىدىغانلارنىڭ ئىسمىلىكى: — رۇبەن قەبىلىسىدىن شىدوننىڭ ئوغلى ئەلئۇزۇر، 6 شىبون قەبىلىسىدىن زۇرى-شادادىننىڭ ئوغلى شىلۇمىيەل، 7 يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئامىئادىننىڭ ئوغلى ئاشون، 8 ئىسساكار قەبىلىسىدىن زۇئارنىڭ ئوغلى ئەتائەل، 9 زەھۇلۇن قەبىلىسىدىن جىلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب، 10 يۇسۇپ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ئەفرائىم قەبىلىسىدىن ئامىئۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشامما؛ ماناسسە قەبىلىسىدىن پىداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل، 11 بىنىامىن قەبىلىسىدىن گىدېئوننىڭ ئوغلى ئابدان، 12 دان قەبىلىسىدىن ئامىئادىننىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر، 13 ئاشىر قەبىلىسىدىن ئوكرانىڭ ئوغلى باگىيەل، 14 گاد قەبىلىسىدىن دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلىشاساف، 15 ئافئالى قەبىلىسىدىن ئېئانىڭ ئوغلى ئاھرا، 16 يۇلار جامائەت ئىچىدە چاقىرىلغانلار، يەنى ئانا جەمەت-قەبىلىلەرنىڭ باشلىقلىرى، مېڭىغان ئىسرائىلنىڭ باش سەردارىلى ئىدى. 17 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن ئىسمى ئاتالغان بۇ كىشىلەرنى باشلاپ، 18 ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پۈتكۈل جامائەتنى يىغدى، ئۇلار خەلقنىڭ ھەربىرىنىڭ قەبىلە-ئەسەبى، ئانا جەمەتنى بويىچە ئىسمىنى ئاساس قىلىپ، يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلارنىڭ ھەممىسىنى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى. 19 پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، مۇسا سىناي چۆلىدە ئۇلارنى شۇنداق ساندىن تۈتكۈزدى. 20 ئىسرائىلنىڭ ئۈچىنچى ئوغلى رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى ئانا جەمەتنى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىققانلارنىڭ ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى؛ 21 رۇبەن قەبىلىسىدىن ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق ئالتە مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 22 شىبوننىڭ ئەۋلادلىرى ئانا جەمەتنى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىققانلارنىڭ ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى؛ 23 شىبون قەبىلىسىدىن ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك توققۇز مىڭ ئۈچ يۈز كىشى بولدى. 24 گادنىڭ ئەۋلادلىرى ئانا جەمەتنى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىققانلارنىڭ ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى؛ 25 گاد قەبىلىسىدىن ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئەللىك كىشى بولدى. 26 يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى ئانا جەمەتنى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى؛ 27 يەھۇدا قەبىلىسىدىن ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بەتمىش تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى بولدى. 28 ئىسساكارنىڭ ئەۋلادلىرى ئانا جەمەتنى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى؛ 29 ئىسساكار قەبىلىسىدىن ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك تۆت مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. 30

زەھۇلۇننىڭ ئەۋلادلىرى ئانا جەمەتنى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى؛ 31 زەھۇلۇن قەبىلىسىدىن ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك بەتمىش مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. 32 يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى: — تۇنىڭ ئوغلى ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئانا جەمەتنى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى؛ 33 ئەفرائىم قەبىلىسىدىن ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 34 [يۇسۇپنىڭ ئىككىنچى ئوغلى] ماناسسەنىڭ ئەۋلادلىرى ئانا جەمەتنى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى؛ 35 ماناسسە قەبىلىسىدىن ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئونمۇز ئىككى مىڭ ئىككى يۈز كىشى بولدى. 36 بىنىامىننىڭ ئەۋلادلىرى ئانا جەمەتنى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى؛ 37 بىنىامىن قەبىلىسىدىن ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئونمۇز بەش مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. 38 داننىڭ ئەۋلادلىرى ئانا جەمەتنى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى؛ 39 دان قەبىلىسىدىن ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئونمۇز ئىككى مىڭ بەتمىش يۈز كىشى بولدى. 40 ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئانا جەمەتنى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى؛ 41 ئاشىر قەبىلىسىدىن ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بەش مىڭ يۈز كىشى بولدى. 42 ئافئالنىڭ ئەۋلادلىرى ئانا جەمەتنى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى؛ 43 ئافئالى قەبىلىسىدىن ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. 44 يۇقىرىقىلار بولسا ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، مۇسا بىلەن ھارۇن ھەم ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى ئەمىرى «ھەربىرى ئۆز ئانا جەمەتىگە ۋەكىل بولدى» ئۇلارنى ساندىن تۈتكۈزگەن. 45 شۇنداق قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى، يەنى ئىسرائىلدا يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلاردىن، جەڭگە چىققانلارنىڭ ھەممىسى ئانا جەمەتلەرى بويىچە تىزىملىدى؛ 46 ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى بولدى. 47 بىراق لاۋىيلار ئانا جەمەت-قەبىلىسى بويىچە ساندىن تۈتكۈزۈلگەنلەر كىرگۈزۈلدى. 48 چۆپكى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 49 «سەن بەقەت لاۋىي قەبىلىسىنىلا شۇ ھېسابقا كىرگۈزمىگەن، ئۇلارنىڭ ئومۇمىي سانىنىمۇ ئىسرائىلنىڭ قاتارىغا كىرگۈزمىگەن. 50 لېكىن سەن لاۋىيلارنى [خۇدانىڭ] ھۆكۈم-گۇۋاھلىقى ساقلاشقا چىقىرىپ ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچقا تەسۋىبلارنى ھەم ئۇنىڭغا دائىر بارلىق نەرسىلەرنى باشقۇرۇشقا تەيىنلىگەن، ئۇلار [ئىبادەت] چىقىرىپ ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچقا تەسۋىبلارنى كۆتۈرىدۇ؛ ئىبادەت چىقىرىشنى خىزمىتىنى قىلغۇچىلار شۇلار بولسۇن، ئۇلار چىقىرىشنى تۆت تەرەپىدا ئۈچ چىقىرىشنى تىكسۈن. 51 چىقىرىش كۈچىدىن چىققان قاچا-قۇچقا تەسۋىبلارنى ئۇلار ئۇلار سۆكسۇن، چىقىرىشنى تىكىدىغان قاچا-قۇچقا تەسۋىبلارنى ئۇلار ئۇلار تىكسۈن. 52 ئىسرائىل بارغاھ قۇرغاندا ھەر ئادەم ئۆز قىسمىدا، ئۆزىگە خاس تۇغ ئاستىغا چىقىرىشنى تىكسۈن. 53 بىراق [خۇدانىڭ] غەزىپى ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئۈستىگە چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، لاۋىيلار خۇدانىڭ ھۆكۈم-گۇۋاھلىقى ساقلاشقا چىقىرىشنى تۆت تەرەپىغا

بارگە قۇرسۇن، لاۋيىلار خۇدانىڭ ھۆكۈم-گۈۋاھلىقى ساقلاقلق چىدرىنى مۇھاپىزەت قىلىشقا مەسئۇل بولدى. — دېگەندى. 54 ئىسرائىلار ئەنە شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئۇلار شۇنداق قىلدى.

2

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — 2 ئىسرائىلار ھەر بىرى ئۆزلىرىنىڭ تۇغى ئاستىغا، تۈزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ يېرىقى ئاستىدا چىدر تىكىسۇن، جامائەت چىدرىنىڭ تۆت تەرەپىدىن سەل يىراق بارگە قۇرسۇن. 3 كۈن چىقىش تەرەپكە، شەرق تەرەپكە قارىتىپ ئۆز تۇغى ئاستىدا قوشۇن-قىسمى بويىچە بارگە قۇردىغىنى يەھۇدا لارنىڭ ئەمىرى ئامىنادانىڭ ئوغلى ناھشون بولسۇن. 4 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بەتمىش تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى. 5 ئۇنىڭ يېنىدا بارگە قۇردىغىنى ئىسساكار قەبىلىسى بولسۇن؛ ئىسساكارلارنىڭ ئەمىرى زۇئارنىڭ ئوغلى ئەتالە بولسۇن. 6 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك تۆت مىڭ تۆت يۈز كىشى. 7 ئۇلارنىڭ يېنىدا يەنە زەبۇلون قەبىلىسى بولسۇن؛ زەبۇلونلارنىڭ ئەمىرى ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلتاب بولسۇن. 8 بارلىق ئەمىرى بويىچە ئىش تۇتۇپ، ئۆزلىرىنىڭ تۇغى بويىچە بارگە قۇراتى؛ ئۇلار ئۆز قەبىلىسى ۋە ئاتا جەمەتى تەرىپى بويىچە يولغا چىقاتتى.

3

پەرۋەردىگار سىناي تېغىدا مۇسا بىلەن سۆزلەشكەن كۈنلەردە، ھارۇن بىلەن مۇسانىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىلەردىن ئىبارەت ئىدى. 2 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى مۇنداق: ئۇنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى ناداب ئىدى؛ ئۇنىڭ يەنە ئابېھۇ، ئەلئازار، ئىتتامار دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى. 3 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى ئەنە شۇنداق ئىدى، ئۇلار مەسەلەنگەن كەھنلار ئىدى؛ [مۇسا] ئۇلارنى كەھنلىق ۋەزىپىسى ئۈستىگە خۇداغا ئاتاپ ئايرىغانىدى. 4 لېكىن ناداب بىلەن ئابېھۇ سىناي چۆلىدە غەيرى بىر ئوتتى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇنغىنى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار ئالدىدا تۇردى ۋە ئۇلارنىڭ ھىچ نەسى قالدۇرۇلدى؛ ئەلئازار بىلەن ئىتتامار ئۆز ئاتىسى ھارۇن ئالدىدا كەھنلىق ۋەزىپىسى تۇتتى. 5 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 6 سەن لاۋي قەبىلىسىنى ئالدىڭغا كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى كەھن ھارۇننىڭ خىزمىتىدە بولۇشىغا ئۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىل. 7 ئۇلار ھارۇننىڭ ھاجىتى ۋە پۈتكۈل جامائەتنىڭ ھاجىتىدىن چىقىپ جامائەت چىدرىنىڭ ئالدىدا ۋەزىپە تۇتۇپ، ئىبادەت چىدرىنىڭ خىزمىتىنى چىرىسۇن. 8 ئۇلار يەنە جامائەت چىدرىدىكى بارلىق قاچا-تۇچا ئەسۋابلارنى باشقۇرۇش بىلەن ئىسرائىلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ۋەزىپە تۇتۇپ، ئىبادەت چىدرىنىڭ ئىشلىرىنى چىرىسۇن. 9 سەن لاۋيىلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەقسىملەپ بەرگىن؛ ئۇلار ئىسرائىلار ئىچىدىن مەخسۇس ئۇنىڭغا تاللاپ بېرىلگەن. 10 ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى بولسا سەن ئۆزىنىڭ كەھنلىق ۋەزىپىسىنى تۈتەشكە بېكىتكىن؛ ھەرقانداق بات كىشى يېقىنلاشسا ئۆلتۈرۈلسۇن، — دېدى. 11 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 12 قارا، مەن ئىسرائىلار ئىچىدىن لاۋيىلارنى تاللىدىم، ئۇلارنى ئىسرائىل ئىچىدە بايلىقنىڭ بارلىق ئۇنچى مېۋىسىنىڭ ئورنىغا، يەنى چوڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئورنىغا قويغىن، شۇڭا لاۋيىلار بىنىڭ بولىدۇ. 13 چۈنكى ئۇنچى ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى مېنىڭكىدۇر؛ مەن مىسىر زېمىنىدا ئۇنچى ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسىنى قەتل قىلغان كۈندە ئىسرائىلارنىڭ ئىچىدىكى ئۇنچىلارنىڭ ھەممىسىنى، مەيلى ئادەم بولسۇن ياكى ھايۋان بولسۇن، مۇقەددەس ھېسابلاپ مېنىڭكى قىلغانىدىم. ئۇلار مېنىڭكىدۇر؛ مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 14 ئاندىن پەرۋەردىگار سىناي چۆل-باياۋىنىدا مۇساغا: — 15 سەن لاۋيىلارنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە ساناقىن ئۆتكۈزۈپ، بارلىق ئەركەكلەرنى، يەنى بىر ئائىلىقتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسىنى ساناقىن

تۆتكۈز، — دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۆزىگە دېيىلگەندەك لاۋيىلارنى ساناقنى تۆتكۈزدى. 17 لاۋيىنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى مۇنداق: — گەرشون، كوھات، مەرارى. 18 گەرشوننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى ئاتىللىرى بويىچە لىبى ۋە شەمى ئىدى. 19 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئاتىللىرى بويىچە تامرام، ئەزار، ھىبرون ۋە ئۆزىزى ئىدى. 20 مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ئاتىللىرى بويىچە ماھلى ۋە مۇشى ئىدى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئانا جەمەتنى بويىچە لاۋيىلارنىڭ جەمەتى بولدى. 21 گەرشوندىن لىبنىلارنىڭ جەمەتى بىلەن شەمىيلەرنىڭ جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇلار گەرشونلارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 22 بارلىق ئەرلەرنىڭ سانىغا ئاساسەن، بىر ئايلىقتىن ئاشقانلارنىڭ سانىدىن ئۆتكۈزۈلگەنلىرى جەمەتى بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 23 گەرشوننىڭ جەمەتى ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئارقا تەرىپىدە، يەنى غەرب تەرەپتە بارگاھ قۇردى؛ 24 گەرشون جەمەتنىڭ ئەمرى لائەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف ئىدى. 25 گەرشونلارنىڭ جامائەت چىدىرىدىكى ۋەزىپىسى ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئۆزىدىكى ئاستىنى ئىككى يايلاق بەردە، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى يوپۇق ۋە جامائەت چىدىرىنىڭ ئىشىك بەردىسىگە، 26 شۇنداقلا ھويلا ئەتراپىدىكى بەردلەر، ھويلا دەۋرۈزىسىنىڭ بەردىسى «ھويلا بەردلىرى ئىبادەت چىدىرى بىلەن قۇربانگاھنى چۆرىدەپ تۇراتتى» ۋە ھويلا ئىشىكلىتىلدىغان مۇناسىۋەتلىك بارلىق تانلارغا قاراش ئىدى. 27 كوھاتتىن تامراملارنىڭ جەمەتى، ئەزارلارنىڭ جەمەتى، ھىبرونلارنىڭ جەمەتى ۋە ئۆزىزىلەرنىڭ جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇ كوھاتلارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 28 بارلىق ئەركەكلەرنىڭ سانى بويىچە، بىر ئايلىقتىن ئاشقانلار جەمەتى سەككىز مىڭ ئالتە يۈز ئادەم بولۇپ چىقتى؛ ئۇلار مۇقەددەس جايعا قاراش ۋەزىپىسىنى تۆتەيدىغان بولدى. 29 كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى جامائەت چىدىرىنىڭ جەنۇب تەرىپىدە بارگاھ تىكى. 30 كوھات جەمەتنىڭ ئەمرى ئۆزىزىنىڭ ئوغلى ئەلزاڧان ئىدى. 31

4 ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى ئەھدە ساندۇقى، شېرە، چىراغدان، ئىككى قۇربانگاھ، شۇنىڭدەك مۇقەددەس جاينىڭ ئىچىدە ئىشلىتىلدىغان قاچا-قۇچا، پەردە ۋە ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئىچىدە ئىشلىتىلدىغان بارلىق نەرسىلەرگە قاراش ئىدى. 32 لاۋيىلارنىڭ ئەمرلىرىنىڭ ئەمرى بولسا كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى؛ ئۇ مۇقەددەس خانىغا قاراش ۋەزىپىسىنى تۆتەيدىغانلار ئۈستىدىن نازارەت قىلىدىغان بولدى. 33 مەرارىدىن ماھلى جەمەتى بىلەن مۇشى جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇلار مەرارىنىڭ جەمەتلىرى بولدى. 34 بارلىق ئەركەكلەرنىڭ سانىغا ئاساسەن، بىر ئايلىقتىن يۇقىرى بولغانلار سانىدىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمەتى مىڭ ئىككى يۈز كىشى چىقتى. 35 مەرارىنىڭ جەمەتنىڭ ئەمرى ئابھايلىنىڭ ئوغلى زۇرىيەل بولدى؛ ئۇلار ئىبادەت چىدىرىنىڭ شىمال تەرىپىگە بارگاھ قۇردى. 36 مەرارى ئەۋلادلىرىنىڭ ۋەزىپىسى ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئاخشايلىرى، بالداقلىرى، خادىملىرىغا، تەگلىكلىرى بارلىق ئەسۋاب-جابدۇقلىرىغا قاراش، شۇنىڭدەك بۇلارغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلىتىلدىغان بارلىق نەرسىلەرگە، 37 شۇنداقلا ھويلىنىڭ تۆت ئەتراپىدىكى خادىملارغا ۋە ئۇلارنىڭ تەگلىكلىرى، قوزۇق ۋە تانلارغا مەسئۇل بولۇشقا بەلگىلەندى. 38 ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئالدىغا، شەرق تەرىپىگە، يەنى جامائەت چىدىرىنىڭ كۆچمىش تەرىپىگە بارگاھ قۇرغانلار مۇسا، ھارۇن ۋە ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خىزمىتىدە بولۇش ۋەزىپىسىنى تۆتەپ، مۇقەددەس جايعا قارايدىغان بولدى؛ ئۇلارغا يات بولغان ھەرقانداق ئادەم [مۇقەددەس] جايعا يىقىنلاشسا، ئۆلتۈرۈلەتتى. 39 مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ساناقنى تۆتكۈزگەن بارلىق لاۋيىلار، جەمەتلىرى بويىچە، يەنى بىر ئايلىقتىن يۇقىرى ساناقنى تۆتكۈزۈلگەن ئەركەكلەر جەمەتى يىگىرمە ئىككى مىڭ چىقتى. 40 پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن ئىسرائىل ئىچىدە بىر

ئاندىن كۆتۈرگۈچكە قوش بالداقلارنى ئۆتكۈزۈپ قويسۇن. 12 مۇقەددەس ھويلىنىڭ تۆت تەرىپىدىكى خادىملار، ئۇلارنىڭ تەڭلىكلىرى، قوزۇقلىرى، جايىنىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان بارلىق قاچا-قوچلارنى كۆك بىر رەخت بىلەن يۇڭىپ، ئاندىن ئۈستىگە دېقىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يۇپۇقى يېپىپ، ئاندىن بىر تەپكەشكە سېلىپ قويسۇن. 13 ئۇلار قۇربانغا كىلىدىغان تازىلاپ، ئۈستىگە سۇسۇن رەڭگ بىر رەخت يېپىپ قويسۇن. 14 ئاندىن يەنە قۇربانغا ئىشلىتىدىغان نەسۋابلاپ — كۆلدىن، ئەلەك، بەلگۈرچەك، چىشلەر، شۇنداقلا بارلىق نەسۋابلاپنى قۇربانغا ئۈستىگە تىزىپ، ئاندىن دېقىن تېرىسىدە ئېتىلگەن بىر يوپۇق بىلەن يېپىپ، ئاندىن كۆتۈرىدىغان بالداقلارنى ئۆتكۈزۈپ قويسۇن. 15 پۈتۈن بارگەتلىكلەر يولغا چىقىدىغان چاغدا، ھارۋى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مۇقەددەس جاي ۋە مۇقەددەس جايدىكى بارلىق قاچا-قوچا نەسۋابلاپنى يېپىپ يولغا ئاندىن كېيىن، كۇھانىڭ نەسۋابلىرى كېلىپ كۆتۈرۈسۇن؛ لېكىن ئۇلار كەتمەسلىك ئۈچۈن مۇقەددەس بۇيۇملارغا قول تەگكۈزمىسۇن. جامائەت چىدىرى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن شۇلارنى كۇھانىڭ نەسۋابلىرى كۆتۈرۈشى كېرەك. 16 ھارۋىنىڭ ئوغلى ئەلئازارنىڭ ۋەزىپىسى چىراغ مېيى، خۇشپۇي ئەتىر، دائىمىي تەقدىم قىلىنىدىغان ئاشلىق ھەدىيە بىلەن مەسھەلەش مېيىغا قاراش، شۇنداقلا پۈتكۈل ئىبادەت چىدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەر، مۇقەددەس جاي ھەم مۇقەددەس جايدىكى قاچا-قوچا نەسۋابلاپقا قاراشنى ئىبارەت. 17 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۋىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 18 سىلەر كۇھات جەمەتلىكلەرنى لاۋىيلار ئارىسىدىن قەتئىي يوقىتىپ قويماڭلار؛ 19 بەلكى ئۇلارنىڭ ئۆلمەي، ھايات قېلىشى ئۈچۈن ئۇلار «ئەڭ مۇقەددەس» بۇيۇملارغا يېقىنلاشقان چاغدا، ھارۋى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كىرىپ ئۇلارنىڭ ھەربىگە قىلىدىغان ۋە كۆتۈرىدىغان ئىشلارنى كۆرسىتىپ قويسۇن؛ 20 ئۇلار پەقەت مۇقەددەس جايغا كىرگەندە مۇقەددەس بۇيۇملارغا بىر دەقىم قارىمىسۇن، ئۇنداق قىلىپ قويسا ئۇلار كېتىدۇ. 21 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 22 گەرشون نەسۋابلىرى ئىچىدە ئاتا جەمەتى ۋە ئائىلىلىرى بويىچە، ئۆتۈز ياشىن ئەللىك ياشىقىچە بولغان، جامائەت چىدىرى ئىچىدە خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسىنى ساناقىن ئۆتكۈزۈپ ئومۇمىي سانىنى ئال. 24 گەرشون ئائىلىلىرىنىڭ قىلىدىغان خىزمىتى ۋە ئۇلار كۆتۈرىدىغان نەرسىلەر تۆۋەندىكىچە: 25 — ئۇلار جامائەت چىدىرىنىڭ ئۆزى، يەنى ئاستىدىكى ئىچكى پەردىلەر ۋە سىرتقى پەردىلىرى، ئۇنىڭ ياقۇچىنى، شۇنداقلا ئۈستىگە بايقان دېقىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يۇپۇقى ۋە جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئىشىكىنىڭ پەردىسى، 26 ئىبادەت چىدىرى بىلەن قۇربانغا چىقىرىدىغان تارتىلغان ھويلىدىكى پەردىلەر بىلەن كىرىش دەۋرۋازىسىنىڭ پەردىسىنى، شۇلارغا خاس تانلىرىنى ۋە ئىشلىتىدىغان بارلىق قاچا-قوچا نەسۋابلاپنى كۆتۈرۈسۇن؛ بۇ نەسۋاب-ئۆسكۈنىلەرگە مۇناسىۋەتلىك كېرەك بولغان ئىشلارنى قىلسۇن. 27 گەرشون نەسۋابلاپنىڭ پۈتۈن ۋەزىپىسى، يەنى ئۇلار كۆتۈرىدىغان ۋە چىقىرىدىغان بارلىق ئىشلار ھارۋى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كۆرسەتمىلىرى بويىچە بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېمە كۆتۈرىدىغانلىقىنى سىلەر بەلگىلەپ بېرىڭلار. 28 گەرشون نەسۋابلاپنىڭ جەمەتلىرىنىڭ جامائەت چىدىرىنىڭ ئىچىدە قىلىدىغان خىزمىتى شۇلار؛ ئۇلار كۇھان ھارۋىنىڭ ئوغلى ئەتئامارنىڭ قول ئاستىدا تۇرۇپ ئىشلىسۇن. 29 مەرانىڭ نەسۋابلاپىنىمۇ، ئۇلارنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ساناقىن ئۆتكۈزۈپ، 30 ئۆتۈز ياشىن ئەللىك ياشىقىچە بولغان، جامائەت چىدىرى ئىچىدە خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسىنى ساناقىن ئۆتكۈزۈپ ئومۇمىي سانىنى ئال. 31 ئۇلارنىڭ جامائەت چىدىرى ئىچىدىكى بارلىق خىزمىتى، يەنى كۆتۈرۈش ۋەزىپىسى مۇنداق: — ئۇلار جامائەت چىدىرىنىڭ تاختىلىرى، بالداقلىرى، خادىملىرى ۋە ئۇلارنىڭ تەڭلىكلىرى، 32

5

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 2 سەن ئىسرائىللارغا ئەمر قىلىپ: «سىلەر پىسە-ماخاۋ كېسىل بىلەن ئاقا كېسىلگە گىرىپتار بولغانلارنى، شۇنداقلا ئۆلۈككە تېگىشى بىلەن ئاپك بولۇپ قالغان ھەممىسىنى ئەر-ئايال دېمەي بارگەتتىن چىقىرىۋېتىڭلار. بارگەتلارنى بۇلغۇنەتمەسلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى بارگەتتىن چىقىرىۋېتىڭلار؛ چۈنكى مەن بارگەت ئوتتۇرىسىدا ماكان قىلدىم» — دېگەن، — دېدى. 4 ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ ئۇلارنى بارگەتتىن چىقىرىۋەتتى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ئەمر قىلغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلدى. 5 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 6 سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن: — مەيلى ئەر ياكى ئايال بولسۇن، ئەگەر ئۇ ئىنسانلارنىڭ پەرۋەردىگارىغا

ۋاپاسلىق قىلىدىغان ھەرقانداق گۇناھلىرىدىن بىرىنى سادىر قىلىپ، شۇنىڭ بىلەن گۇناھكار دەپ بېكىتىلسە، 7 ئۇنداقتا ئۇ تۈزى ئۆتكۈزگەن گۇناھىغا ئىقرار قىلىپ، ئىتائەتسىزلىكى كەلتۈرۈپ چىقارغان، زىيانلانغۇچىنىڭ زىيىنىنى تولۇق تۆلەپ بېرىشى كېرەك ۋە تۇنىڭ سىرتىدا ئۆكشىگە يەنە بەشتىن بىر تۈلۈشنى قوشۇپ تۆلەپ بەرسۇن. 8 زىيانلانغۇچىنىڭ مۇبادا ئىتائەتسىزلىكى كەلتۈرۈپ چىقارغان زىيانغا بېرىلگەن تۆلەم پۇلى ئالغۇدەك تۇغىقىنى بولمىسا، تۆلەم پۇلى گۇناھكار بولغان كىشىنىڭ كافارىتىگە سۇيۇلدغان قوشقارغا قوشۇلۇپ، پەرۋەردىكارغا ئاتىلىپ، كاهىنغا بېرىلسۇن. 9 شۇنىڭدەك ئىسرائىلانىڭ خۇداغا ئاتىغان بارلىق مۇقەددەس ھەدىيەلىرى، يەنى كاهىنغا كەلتۈرگەن نەرسىلەردىن بارلىق «كۆتۈرمە قۇربانلىق-ھەدىيە»لەر كاهىنغا ھېساب بولسۇن. 10 ھەركىم خۇداغا ئاتىغان ھەدىيەلەر مۇقەددەس دەپ ھېسابلانمىسۇن، شۇنداقلا كاهىننىڭ بولسۇن، كىشىلەر كاهىنغا نەپە ھەدىيە قىلسا، ئۇنىڭ ھەممىسى كاهىننىڭ بولسۇن. 11 پەرۋەردىكار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 12 سەن ئىسرائىلغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگەن: — ئەگەر بىرسىنىڭ خوتۇنى ئۆز ئېرىدىن يۈز تۈرۈگەن، ساداقەتسىزلىك قىلغان بولسا، 13 — دېمەك، باشقا بىرى بىلەن يېقىنلاشقان، شۇنداقلا ئۇنىڭ بۇلغانغانلىقى ئېرىنىڭ كۆزلىرىدىن يوشۇرۇن بولغان بولسا، ھېچ گۇناھچى بولمىغان ھەم گۇناھ قىلغان چىغىدا تۇتۇلۇپ قالغان بولسا، 14 — شۇنداق ئەھۋالدا، ئېرى ئۆز خوتۇنىدىن گۇمان قىلىپ كۆنمىسە، خوتۇنى راستلا زىنا قىلىپ بۇلغانغان بولسا ياكى ئۆز خوتۇنىغا گۇمان قىلىپ كۆنمىسە، خوتۇنى زىنا قىلغان ۋە بۇلغانغان بولسا، 15 ئەھۋالنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن بۇ ئادەم خوتۇنىنى كاهىننىڭ يېنىغا ئەكەلسۇن ھەم خوتۇنى ئۈچۈن زۆرۈر ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى ئارپا ئۇندىن ئۇندىن بىر ئەفانى ئالغىچ كەلسۇن، شۇ ھەدىيەنىڭ ئۈستىگە ئۇ ھېچ زەپتۇن مېي قۇيىمىسۇن ياكى ھېچ مەستكى قوشۇپ قۇيىمىسۇن، چۈنكى بۇ كۇنداشلىق ھەدىيەسى، ئەسلىمە ئاشلىق ھەدىيەسى بولۇپ، ئۇلارنىڭ قەبھلىكىگە بولغان ئەسلىمەتدۇر. 16 كاهىن ئۇ خوتۇنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىكارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇرغۇزسۇن. 17 كاهىن كۆمۈرگە مۇقەددەس سۇدىن قۇيۇپ، ئىبادەت چىدىرىنىڭ يەر توپىسىدىن بىر چىمدىم ئېلىپ سۇغا چېچىپ قوسۇن. 18 كاهىن ئۇ خوتۇنى پەرۋەردىكارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇرغۇزۇپ، بېشىنى ئېچىپ، ئەسلىمە ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى كۇنداشلىق ھەدىيەسىنى ئۇنىڭ قولىغا تۇتقۇزسۇن، ئاندىن كاهىن قولىغا قارىغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۇيىنى ئالسۇن. 19 كاهىن ئۇ خوتۇنغا قەسەم ئېچكۈزۈپ، ئۇنىڭغا «دەرۋەقە سەن ھېچقانداق ئادەم بىلەن بىللە تامىغان، ئېرىڭنىڭ ئورنىدا باشقا بىرى بىلەن بىللە بولۇشقا ئېزىپ بۇزۇقلۇق قىلىغان بولسا، ئۇنداقتا سەن بۇ قارىغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۇيىدىن خالاس بولغايىسەن. 20 لېكىن سەن ئېرىڭنىڭ ئورنىدا باشقا بىرسىگە يېقىنلاشۇپ تۇرۇشنى بۇلغانغان بولسا، ئېرىڭنى باشقا بىر ئەر سەن بىلەن بىللە تامىغان بولسا، —» دېسۇن، 21 ئاندىن كاهىن ئۇ خوتۇنغا قارىغىش قەسەمىنى ئېچكۈرگەندىن كېيىن، يەنە ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىكار يۇتاقنى يىگىلىپ، قورسقىنى ئىششەتسۇن، شۇنىڭدەك پەرۋەردىكار سېنى ئۆز خەلقىگە ئىچىدە قارىغىش ۋە قەسەم ئېچىش دەستىگە ئايلاندۇرسۇن، بۇ قارىغىش سۇنى ئىچ-قارىغىش كەلتۈرگۈچى ئىششەتسۇن، يۇتاقنى يىگىلىتسۇن» دېگەندە، ئۇ خوتۇن: «ئامىن، ئامىن» دېسۇن. 23 شۇنىڭدەك كاهىن بۇ قارىغىش سۆزلىرىنى دەپەرگە يۈتۈپ قوسۇن، شۇنداقلا يازغان سۆزلەرنى ئەلەم سۇيىگە چىلىسۇن، 24 ئاندىن ئۇ خوتۇنغا بۇ قارىغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۇيىنى ئېچكۈزسۇن، بۇ قارىغىش كەلتۈرگۈچى سۇ ئۇنىڭ ئىچىگە كىرىشى بىلەنلا ئۇنىڭغا ئازاب-ئەلەم بولىدۇ. 25 كاهىن ئۇ خوتۇننىڭ قولىدىن كۇنداشلىق ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىكارنىڭ

ھۇزۇرىدا پۇلا كىلىتىپ بولغاندىن كېيىن، قۇربانغا قەبھە قىلىپ كەلسۇن. 26 كاهىن ھەدىيەدىن بىر سىمى تۇن ئېلىپ، خاتىرە ھېسابىدا قۇربانغا قەبھە قۇيۇپ كۆيدۈرسۇن، ئاندىن ئۇ خوتۇنغا بۇ سۇنى ئېچكۈزسۇن. 27 كاهىن ئەمدى ئۇ خوتۇنغا سۇنى ئېچكۈرگەندىن كېيىن، ئەگەر ئۇ ھەقىقىي بۇلغانغان بولۇپ، ئۆز ئېرىگە ساداقەتسىزلىك قىلغان بولسا، چوقۇم شۇنداق بولىدۇكى، بۇ قارىغىش سۇنى ئۇنىڭ ئىچىگە كىرگەندىن كېيىن ئۇنىڭغا ئازاب-ئەلەم كەلتۈرىدۇ، ئۇنىڭ قورسقىنى ئىششەپ، پوتىسى يىگىلەپ كېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ خوتۇن بۇلغانغان پاك بولسا، شۇ ئىشتىن قارىغىشقا كېتىدۇ. 28 لېكىن ئەگەر ئۇ خوتۇن بۇلغانغان پاك بولسا، شۇ ئىشتىن خالاس بولىدۇ ۋە ئەكسچە ھامىلىدار بولۇپ پەرۋەتلىك بولىدۇ. 29 مانا بۇ كۇنداشلىق توغرىسىدىكى قانۇندۇر، خوتۇن ئۆز ئېرىنىڭ ئورنىدا باشقا بىرى بىلەن بىللە بولۇشى بىلەن ئېزىپ بۇلغانغان بولسا 30 ۋە ياكى بىرى خوتۇندىن گۇمان قىلىپ كۆنمىسە، ئۇنداقتا ئۇ خوتۇننى پەرۋەردىكارنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزسۇن، كاهىن ئۇنىڭغا شۇ قانۇن بويىچە ھەممى ئىجرا قىلسۇن. 31 ئەنە شۇنداق قىلغاندا، ئەر گۇناھتىن خالاس بولۇپ، خوتۇن ئۆز گۇناھىنى كۆتۈرىدۇ.

6 پەرۋەردىكار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىلغا ئېيتقىن: «مەيلى ئەر ياكى ئايال بولسۇن، «تۈزۈمنى پەرۋەردىكارغا ئاتاپ، نازارىيلاردىن بولمەن» دېگەن ئالاھىدە قەسەمنى ئىچكەن بولسا، 3 ئۇنداقتا ئۇ ئۆزىنى ھاراق-شارابىن ئارىپ پەرھىز تۇتسۇن، ھاراق-شاراب بىلەن ئىشلەنگەن سىركىنىمۇ ئىچمىسۇن ياكى ھەرقانداق ئۈزۈم شەرىبىنى ئىچمىسۇن ۋە ھۆل-قۇرۇق ئۈزۈملەر ئىچمىسۇن. 4 ئۆزىنى پەرۋەردىكارغا ئاتىغان بارلىق كۇنلەردە، ئۈزۈم تېلىدىن چىققان ھەرقانداق نەرسىنى، مەيلى ئۈزۈم تۇرۇق بولسۇن، پوتىسى بولسۇن، ئۇلارنى يېيىشكە بولمايدۇ. 5 تۈزۈمنى پەرۋەردىكارغا ئاتىدىم دەپ قەسەم قىلغان كۇنلەردە، ئۇلارنىڭ بېشىغا تۇستىرا تەگكۈزۈشكە بولمايدۇ، ئۆزى پەرۋەردىكارغا ئاتىغان كۇنلەر تۆتۈپ بولمىغۇچە، ئۇ مۇقەددەس بولۇشى كېرەك، ئۇلار چاچلىرىنى تۈزۈن قۇيۇشى كېرەك. 6 ئۇ قەسەم ئىچكەن بارلىق كۇنلەردە ھېچقانداق تۈلكەلەرگە يېقىنلاشمىشقا بولمايدۇ. 7 ئۇنىڭ ئۆز ئانىسى، ئانىسى، قېرىندىشى ياكى ھەدە-سىڭىللىرى ئۆلۈپ قالغان بولسا، ئۇلارنى دەپ ئۆزى ناپاك قىلماسلىقى كېرەك، چۈنكى بېشىدا پەرۋەردىكارغا خاس بولمەن دەپ بەرگەن ۋەدىسىنىڭ بەلگىسى بولىدۇ. 8 ئۆزىنى خۇداغا ئاتىۋەتكەن بارلىق كۇنلەردە پەرۋەردىكار ئالدىدا مۇقەددەس بولۇپ تۇرسۇن. 9 مۇبادا بىر كىشى ئۇنىڭ يېنىدا تۇيۇقسىز ئۆلۈپ قېلىپ، ئۆزىنى پەرۋەردىكارغا ئاتىغانلىقىنىڭ بەلگىسى بولغان بېشى بۇلغانغان بولسا، ئۇ ئۆزىنى پاكلاش كۇنى ۋە كېيىنكى يەتتىنچى كۇنمۇ چېچىنى ئالدۇرسۇن. 10 سەككىزىنچى كۇنى ئۇ ئىككى پاختەكنى ياكى ئىككى باچكىنى ئېلىپ جامائەت چىدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا كاهىنغا تاپشۇرسۇن. 11 كاهىن بىرىنى گۇناھ قۇربانلىقى، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇيۇپ، تۈلكە سەۋەبىدىن ناپاك بولۇپ قالغان گۇناھنى تىلەپ كافارەت قىلسۇن، نازارىي شۇ كۇننىڭ ئۈزۈم ئۆز بېشىنى قايتىدىن مۇقەددەس-پاك قىلسۇن، 12 ئۇ ئۆزىنى پەرۋەردىكارغا ئاتىغان كۇنلەرنى يېڭىۋاشتىن باشلىسۇن، شۇنىڭ بىلەن بىر ياشلىق بىر ئەركەك قۇرنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۇلسۇن، ئىلگىرىكى كۇنلەرى بولسا ئىتائەتسىز ھېسابلايسۇن، چۈنكى ئۇنىڭ ئۆزى [پەرۋەردىكارغا] ئاتىغان ھالىتى بۇلغانغان. 13 نازارىيلاردىن بىرى ئۆزىنى [پەرۋەردىكارغا] ئاتىغان كۇنلەر توشقان كۇنىدە ئۇ توغرىلۇق قانۇن-بەلگىسىمۇ مۇنداق: — كىشىلەر ئۇنى جامائەت چىدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا ئەكەلسۇن، 14 ئۇ ئۆزىنى پەرۋەردىكارغا سۇيۇلدغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر ياشلىق بېجىم ئەركەك قۇرنى، گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياشلىق چىشى

چېرىم بىر قوزنى، ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن چېرىم بىر قوشقارنى كەلتۈرسۇن، ئىشلىتىشكە بەرگىن، — دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۋا بىلەن ئۆتكۈزەلەرنى 15 شۇنداقلا بىر سېۋەت پېتىر نان، زەپتۇن مېيى شەشپۇرۇلگەن ئېسىل ئۆندىن پىشۇرۇلغان توقچاچلار ھەمدە زەپتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسھەلگەن پېتىر ھەممەك نانلار ۋە شۇ قۇربانلىقلارنىڭ قوشۇمچە تاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە 8 مەھارى ئەۋلادلىرىنىڭ قىلدىغان ئىشلىرىغا ئاساسەن، ئۇلارغا ئىككى ھارۋا تۆت تۆتكۈز بەردى. شارب ھەدىيەلىرىنى كەلتۈرسۇن. 16 كەھن يۇلارنى پەرۋەردىگارىنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈپ، نازارىنىڭ شۇ گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى سۇنسۇن؛ 17 پەرۋەردىگارىغا ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە قوشقارنى سۇنسۇن، ئۇنىڭغا قوشۇپ بىر سېۋەت پېتىر ناننى سۇنسۇن؛ كەھن شۇلار بىلەن تەڭ نازارنى قوشۇپ تەقدىم قىلغان تاشلىق ھەدىيە بىلەن شارب ھەدىيەنى كەلتۈرۈپ سۇنسۇن. 18 نازارنى جامائەت چىدىرىنىڭ دەۋرۋازىسى ئالدىدا ئۆزىنى پەرۋەردىگارىغا ئاتىغانلىقىغا بەلگە قىلىپ قويۇۋەتكەن چېچىنى چۈشۈرۈپ، چېچىنى ئېلىپ ئىناقلىق قۇربانلىقى ئاستىدىكى ئوتقا قويۇسۇن. 19 نازارنى شۇ تەرىقىدە ئۆزىنى پەرۋەردىگارىغا ئاتىغانلىقى چېچىنى چۈشۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، كەھن قايناپ پىشىرىلغان قوشقارنىڭ بىر ئالدى قولىنى ھەم سېۋەت بىر پېتىر نان بىلەن بىر پېتىر ھەممەك ناننى ئېلىپ كېلىپ نازارىنىڭ قولىغا تۇتقۇزۇسۇن. 20 كەھن يۇلارنى پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلاشما قۇربانلىق سۈپىتىدە ئورۇسۇن؛ يۇلار پۇلاڭلاشما قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغان توش بىلەن كۆتۈرمە ھەدىيە قىلغان ئالدى قول بىلەن قوشۇلۇپ، مۇقەددەس دەپ جىساپلىنىپ كەھنغا بېرىلسۇن؛ ئاندىن كېيىن نازارنى شارب ئىچسە بولىدۇ. 21 شۇلار بولسا قەسەم ئىچكەن نازارنى توغرىسىدا، ئۆزىنى پەرۋەردىگارىغا ئاتاشتا سۇنۇش زۆرۈر بولغان قۇربانلىق ھەدىيەلەر توغرىسىدا پىكىتلىگەن قانۇن بەلگىلىمىدۇر؛ شۇنىڭدەك ئۇنىڭ قولى تېگمە بەسە شۇنى سۇنۇسۇم بولىدۇ؛ ئۇ ئىچكەن قەسەمى بويىچە، يەنى ئۆزىنى خۇداغا ئاتاش ۋەدىسى توغرىلىق شۇ نىزام-بەلگىگە بويىچە ھەممە نىشىنى ئادا قىلسۇن؛ ۋەدىسىگە ئەمەل قىلسۇن. 22 پەرۋەردىگارى مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 23 سەن ھارۋون بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇزلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگەن: — سىلەر ئىسرائىللارغا مۇنداق بەخت-بەرىكەت تىلەڭلار: — 24 «پەرۋەردىگارى سىلەرگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلغاي، سىلەرنى ئۆز پائىداسىغا ساقلىغاي، 25 پەرۋەردىگارى ئۆزىنىڭ ئۈستۈڭلەردە يورۇتۇپ، سىلەرگە شاپائەت قىلغاي، 26 پەرۋەردىگارى ئۆزىنى ئۈستۈڭلارغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ، سىلەرگە خاتىرجەملىك بەرگەي؛ — دەپ تىلەڭلار. 27 ئۇلار شۇنداق قىلىپ نامىنى ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە قوندۇرىدۇ ۋە مەن ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىمەن.

7

مۇسا ئىبادەت چىدىرىنى تىكلەگەن كۈنى، ئۇ چىدىرىنى مەسھ قىلىپ مابلاپ مۇقەددەس قىلدى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق ئەسۋاب-جابدۇقلار، قۇربانگاھ ۋە ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قوچا ئەسۋابلىرىنى مەسھ قىلىپ مابلاپ مۇقەددەس قىلدى؛ شۇ كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىلنىڭ ئەمىرلىرى، يەنى ئۇلارنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ باشلىقلىرى بولغان، قەبىلە ئەمىرلىرى كېلىپ ھەدىيەلەرنى سۇندى؛ شۇ قەبىلىلەرنىڭ ئەمىرلىرى ساناقىن ئۆتكۈزۈش ئىشىغا نازارەت قىلغۇچىلار ئىدى. 3 ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ھەدىيەلىرىنى پەرۋەردىگارىنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلىشتى، كەلتۈرۈلگەن بۇ ھەدىيەلەر جەمئىي بولۇپ ئالتە ھارۋا، ئون ئىككى ئۆتكۈزدىن ئىبارەت ئىدى؛ ھەر ئىككى ئەمىر بىرلىشىپ بىردىن سايۋەنلىك ھارۋا، ھەر بىر ئەمىر بىردىن ئۆتكۈز ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار بۇ ھەدىيەلەرنى چىدىرىنىڭ ئالدىغا تەكلىشىپ، 4 پەرۋەردىگارى مۇساغا سۆز قىلىپ: — 5 جامائەت چىدىرىنىڭ ئىشلىرىغا ئىشلىتىش ئۈچۈن سەن بۇ نەرسىلەرنى قوبۇل قىلىپ، لاۋىيلارنىڭ ھەربىرىنىڭ چىدىرىدىن ئىشلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ

مېي ئارلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى، 32 تون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بر تالتۇن بىيالە، 33 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بر تورپاق، بر قوچقار، بر ياشلىق بر ئەركەك قوزا، 34 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بر تېكە، 35 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا، بۇلار شىدۇرنىڭ ئوغلى ئەلبۇر سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 36 بەشىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى شېھبۇن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى زۇرى-شادادىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل بولدى. 37 تۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بر يۈز ئوتۇز شەكەل كېلىدىغان بر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم برلىكى بولۇپ، مېي ئارلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى، 38 تون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بر تالتۇن بىيالە، 39 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بر تورپاق، بر قوچقار، بر ياشلىق بر ئەركەك قوزا، 40 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بر تېكە، 41 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا، بۇلار زۇرى-شادادىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 42 ئالتىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى گاد ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى دېۋەننىڭ ئوغلى ئەلئاساف بولدى. 43 تۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بر يۈز ئوتۇز شەكەل كېلىدىغان بر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم برلىكى بولۇپ، مېي ئارلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى، 44 تون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بر تالتۇن بىيالە، 45 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بر تورپاق، بر قوچقار، بر ياشلىق بر ئەركەك قوزا، 46 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بر تېكە، 47 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا، بۇلار دېۋەننىڭ ئوغلى ئەلئاساف سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 48 يەتتىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ئەفرام ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئاممۇدنىڭ ئوغلى ئەلئاساف بولدى. 49 تۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بر يۈز ئوتۇز شەكەل كېلىدىغان بر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم برلىكى بولۇپ، مېي ئارلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى، 50 تون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بر تالتۇن بىيالە، 51 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بر تورپاق، بر قوچقار، بر ياشلىق بر ئەركەك قوزا، 52 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بر تېكە، 53 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا، بۇلار ئاممۇدنىڭ ئوغلى ئەلئاساف سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 54 سەككىزىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ماناسسە ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى پىداھۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل بولدى. 55 تۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بر يۈز ئوتۇز شەكەل كېلىدىغان بر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم برلىكى بولۇپ، مېي ئارلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى، 56 تون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بر تالتۇن بىيالە، 57 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بر تورپاق، بر قوچقار، بر ياشلىق بر ئەركەك قوزا، 58 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بر تېكە، 59 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا، بۇلار پىداھۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 60 توققۇزىنچى كۈنى

86 خۇشۇي بىلەن تولدۇرۇلغان ئالتۇن بىيالە ئون ئىككى بولۇپ، مۇقەددەس زېمىندا بارلىق تۇنجىلارنى ئۆلتۈرگەن كۈنى ئۇلارنى ئۆزۈمگە مۇقەددەس قىلىپ جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بەرلىكى بويىچە ئۆلچەنگەندە، ھەر بىر ئالتۇن بىيالەنىڭ ئېغىرلىقى ئون شەكەل چىقتى؛ بۇ ئالتۇن بىيالەلەرنىڭ ئالتۇن جەمئىي بەر يۈز يىگىرمە شەكەل چىقتى؛ 87 كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن بولغان ماللار: — جەمئىي ئون ئىككى تورباق، ئون ئىككى چوققار، ئون ئىككى بەر ياشلىق ئەركەك قوزا ئىدى، ھەر بىرى تېگىشلىك ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن بىللە سۇنۇلدى؛ ئون ئىككى تېكە گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن سۇنۇلدى؛ 88 ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى ئۈچۈن سۇنۇلغانى جەمئىي يىگىرمە تۆت بۇقا، ئاتمىش چوققار، ئاتمىش تېكە، بەر ياشلىق ئاتمىش ئەركەك قوزا ئىدى. قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسھلىنىپ، ئۇنى خۇداغا چىغىشلاش يولىدا سۇنۇلغان ھەدىيەلەر مانا مۇشۇلار. 89 مۇسا [پەرۋەردىگار] بىلەن سۆزلەشكىلى جامائەت چىدىرىغا كىرگەن چىغىدا، ئۇ «ھۆكۈم- گۇۋاھلىق ساندۇق» نىڭ ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى» نىڭكىكى تەرىپىدىكى كېرۈنك ئۆيۈرسىدىن ئۇنىڭ ئۆزىگە گەپ قىلغان ئاۋازنى ئاڭلاپ تۇردى؛ پەرۋەردىگار شۇ يولىدا تۇنگىغا سۆز قىلغى.

8 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 2 سەن ھارۇنغا: «سەن چىراغلار ياقىدىغان چاغدا يەتتە چىراغنىڭ ھەممىسى چىراغدانىڭ ئالدىنى يورۇتىدىغان بولسۇن» دەپ ئېيتىپ قوي، — دېدى. 3 ھارۇن شۇنداق قىلدى؛ ئۇ چىراغدان ئۈستىدىكى چىراغلارنىڭ ھەممىسىنى ياندۇرۇپ، خۇددى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئېيتقىنىدەك، چىراغ نۇرىنى چىراغداننىڭ ئالدىنى يورۇتىدىغان قىلىپ قويدى. 4 چىراغداننىڭ ياسىلىشى مۇنداق: ئۇ ئالتۇندىن بولغا بىلەن سۆقۇپ ياسالغان، پۇتتىن گۈللەرگىچە بولغا بىلەن سۆقۇپ چىقىرىلغان، پەرۋەردىگار مۇساغا كۆرسەتكەن نۇسخىدە، ئۇ چىراغداننى شۇنداق ياساتى. 5 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 6 سەن ئىسرائىلنىڭ ئىچىدىن لاۋىلارنى تاللاپ چىقىپ پاكلىغىن. 7 ئۇلارنى پاكلاش ئۈچۈن ئۇلارغا مۇنداق قىل: «كافارەت سۈيى» نى ئۇلارنىڭ بەدىنىگە چاچقىن؛ ئاندىن ئۇلار ئۆزلىرى پۈتۈن بەدىنىنى ئۈستۈز بىلەن چۈشۈرسۇن، كىيىملىرىنى يۇيۇپ تۈزى پاك قىلسۇن. 8 ئاندىن كېيىن ئۇلار بەر تورباق بىلەن شۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيەسىنى، بەن زەيۈن مېيى شەشئىزۈلگەن ئېسىل تۇتى كەلتۈرسۇن؛ سەن گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن يەنە بەر تورباقنى كەلتۈر. 9 سەن لاۋىلارنى جامائەت چىدىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈر ۋە پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىنى يىغىپ كەل، 10 لاۋىلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلغىن؛ ئاندىن ئىسرائىللار كېلىپ قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويسۇن. 11 ھارۇن لاۋىلارنى ئىسرائىلنىڭ «پۇلا كىلاما قۇربانلىقى» نى سۇپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىنى قىلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلسۇن. 12 لاۋىلار قوللىرىنى ھېلىقى ئىككى تورباقنىڭ ئېشىغا قويسۇن؛ سەن بەرخى گۇناھ قۇربانلىقى بولسۇن، بەرخى كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولسۇن، لاۋىلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسۇن دەپ پەرۋەردىگارغا سۇغىن. 13 سەن ئاندىن لاۋىلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزۇپ، ئۇلارنى پۇلا كىلاما قۇربانلىق سۇپىتىدە پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىل. 14 لاۋىلار مېنىڭكى بولسۇن دەپ، سەن لاۋىلارنى ئەنە شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللاردىن ئايرىپ چىق. 15 ئاندىن لاۋىلار كىرىپ جامائەت چىدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلسا بولىدۇ؛ سەن ئۇلارنى پاكلايدۇ؛ ئۇلارنى پۇلا كىلاما قۇربانلىق سۇپىتىدە ھەدىيە قىل. 16 چۈنكى ئۇلار ئىسرائىللار ئىچىدە پۈتۈنلەي ماگا ئاتالغان؛ مېنىڭ ئۇلارنى مېنىڭكى بولسۇن دەپ تاللىشىم ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا بايلىقتۇنىڭ تۇنجى مېۋىسى ئورنىدا قويغانلىقىمىدۇر. 17 چۈنكى ئىسرائىلنىڭ تۇنجىسى، مەيلى ئۇ ئىسنان ياكى ھايۋان بولسۇن، پۈتۈنلەي ماگا تەۋەدۇر؛ مەن مىسىر

9 مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىنكى ئىككىنچى يىلى بەرخى ئايدا، پەرۋەردىگار سىناي چۆلىدە مۇساغا يۇرۇپ: — 2 ئىسرائىللار بېكىتىلگەن ۋاقىتتا تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈسۇن؛ 3 بەن مۇشۇ ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۇگۇمدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا، بارلىق بەلگىگە ۋە قائىدە-تەرتىپ بويىچە ھېيتنى ئۆتكۈزۈڭلار، — دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشنى بۇيرۇدى. 5 ئۇلار بەرخى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۇگۇمدا، سىناي چۆلىدە تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزدى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق يۇرۇنغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلدى. 6 بەر تەچچە بىلەن بەر ئۆلۈككە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلار شۇ كۈنى تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزەلمىدى-دە، ئۇلار شۇ كۈنى مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇساغا: — 7 بەز ئۆلۈپ قالغان ئادەمگە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغان بولساقمۇ، لېكىن تېقىشقا ئىسرائىللارنىڭ قاتارىدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا پەرۋەردىگارغا سۇنۇشقا كېرەك بولغىنىنى ئېلىپ كېلىشتىن رەت قىلىنمىز؟ — دېيىشتى. 8 — توختاپ تۇرۇڭلار، مەن يېرىپ پەرۋەردىگار سىلەر توغرا گلاردا تېپە يۇرۇيدىكىن، ئاڭلاپ باقاي، — دېدى مۇسا ئۇلارغا. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 10 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: «سىلەر ۋە سىلەرنىڭ ئەۋلادلىرىڭلار ئىچىدە بەزىلەر ئۆلۈكلەرگە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغان بولسا ياكى ئۇزاق سەپەر ئۈستىدە بولسا، ئۇلار بەنلا پەرۋەردىگار ئۈچۈن تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشكە بولىدۇ. 11 ئۇنداق كىشىلەر ئىككىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۇگۇمدا ھېيتنى ئۆتكۈزۈسۇن؛ (ھېيت تاناسىنى) پېتىر نان ۋە ئاچچىق كۆكتاتلار بىلەن بىللە يېسۇن؛ 12 ئۇلاردىن تەنگە نازاراقۇ قالدۇرمىسۇن ۋە [قوزىسىنىڭ] ئۈستىخانىلىرىدىن بەرەرسىنىمۇ سۇندۇرغۇچى بولمىسۇن؛ ئۇلار ھېيتنى تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ

بارلىق بەلگىلىمىلىرى بويىچە ئۆتكۈزۈسۇن. 13 ھالېۋىكى، پاك بولغان، سەپەر ئۈستىدە بولغان ئەمما ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشكە ھېتبار بەرمىگەن كىشى بولسا ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، چۈنكى بېكىتىلگەن ۋاقىتتا پەرۋەردىگارغا سۈنۈش كېرەك بولغىنىنى سۇغىنغانلىق بۇچۇن، ئۆز گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالىدۇ. 14 ئەگەر ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان بات ئەللىك بىر مۇساپىر پەرۋەردىگار ئۈچۈن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشنى خالسا، ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى توغرىسىدىكى بەلگىگە ۋە قائىدە-تەرتىپ بويىچە ئۆتكۈزۈسۇن، بات ئەللىك مۇساپىرلار ئۈچۈن ۋە زېمىندا تۇغۇلغانلار ئۈچۈن ئاراڭلاردا شۇ بىرلا نىزام بولسۇن. 15 ئىبادەت چىدىرى تىكلەنگەن كۈنى، بۇلۇت ئىبادەت چىدىرى، يەنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چىدىرىنى قاپلاپ تۇردى، كەچتىن تاكى ئەتىگەنگىچە، بۇلۇت خۇددى ئۈستىگە ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئۈستىدە تۇردى. 16 دائىم شۇنداق بولاتتى، [كۈندۈزى] بۇلۇت ئىبادەت چىدىرىنى قاپلاپ تۇراتتى، كېچىسى ئۇ ئوققا ئوخشايتتى. 17 قاچانكى بۇلۇت جامائەت چىدىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلسە، ئىسرائىللار يولغا چىقاتتى، بۇلۇت قەيەردە توختىسا، ئىسرائىللار شۇ يەردە بارگاھ تىكتى. 18 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە ماڭاتتى، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە بارگاھ تىكتى، بۇلۇت ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئۈستىدە قاچىچە ئۇزاق توختىسا، ئۇلار بارگاھتا شۇنچە ئۇزاق تۇراتتى. 19 بۇلۇت ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئۈستىدە خېلى كۈنلەرگىچە توختاپ تۇرسا، ئىسرائىللارمۇ پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسىتىشىنى ئۆتۈپ سەپەرگە چىقاتتى، 20 مۇبادا بۇلۇت ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئۈستىدە پەقەت بىر نەچچە كۈنلا توختىسا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە شۇ ۋاقىتتا بارگاھ قۇرۇپ ياتاتتى، ئاندىن يەنە پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە سەپەرگە ئاتلىناتتى. 21 ۋە مۇبادا بۇلۇت پەقەتلا كەچتىن ئەتىگەنگىچە توختاپ، ئەتىگەندە بۇلۇت يەنە كۆتۈرۈلسە، ئۇلار يەنە يولغا چىقاتتى، مەيلى كۈندۈزى ياكى كېچىسى بۇلۇت كۆتۈرۈلسە، ئۇلار سەپەرگە چىقاتتى. 22 بۇلۇت ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇنراق تۇرسا، مەيلى ئىككى كۈن، بىر ئاي، بىر يىل تۇرسىمۇ، ئىسرائىللار يولغا چىقماي بارگاھتا تۇرۇۋېرىتتى، لېكىن بۇلۇت كۆتۈرۈلۈپ ماڭسىلا ئۇلار سەپىرىنى داۋاملاشتۇراتتى. 23 پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئۇلار بارگاھ قۇراتتى، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئۇلار سەپىرىنى داۋاملاشتۇراتتى، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساڭنىڭ ۋاستىسى بىلەن بەرگەن ئەمرى بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسىتىشىنى تۇتاتتى.

10

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن تۈزۈڭگە ئىككى كاناي، ياشاتقىن، ئۇلارنى كۈمۈشتىن سوقۇز. ئۇلار جامائەتنى يىغىشقا، شۇنداقلا جامائەتنى بارگاھلىرىنى يىغىشتۇرۇپ يولغا چىقىشقا چاقىرىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ. 3 ئىككى كاناي چىلىنغاندا يۈتكۈل جامائەت سېنىڭ يېنىڭغا جامائەت چىدىرى دەۋرەۋازىنىڭ ئالدىغا يىغىلىدىغان بولسۇن. 4 ئەگەر يالغۇز بىرى چىلىنسا، ئەمەللىرى، يەنى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ مېڭىشلىرى سېنىڭ يېنىڭغا كېلىپ يىغىلسۇن. 5 سىلەر قاتتىق يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالغاندا كۈن چىقىش تەرەپتىكى بارگاھلار يولغا چىقسۇن. 6 ئاندىن سىلەر ئىككىنچى قېتىم قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالغاندا جەنۇب تەرەپتىكى بارگاھلار يولغا چىقسۇن، ئۇلار يولغا چىققان چاغدا كاناي قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چىلىنىشى كېرەكتۇر. 7 جامائەتنى يىغىشقا چاقىرىدىغان چاغدا، كاناي چېلىڭلار، ئەمما قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالماڭلار، 8 ھارۋىنىڭ ئەۋلادلىرى، كەھن بولغانلار كانايلىرى چالسۇن، بۇلار سىلەرگە ئەۋلاد-ئەۋلاد بىر ئەبەدى بەلگىگە بولسۇن. 9 ئەگەر سىلەر ئۆز زېمىنڭلاردا سىلەرگە زۇلۇم سالغان دۈشمىنڭلار

ئەمدە ساندۇق يولغا چىقىدىغان چاغدا مۇسا: «ئورۇنلىق تۇرغايىمەن، ئى پەرۋەردىگار، دۈشمەنلىرىڭ تەرىپىدىن بولسۇن، ساڭا ئوچلەر يۈزۈڭنىڭ ئالدىدىن قاچسۇن!» — دەيتتى. 36 ئەمدە ساندۇق توختىغان چاغدا ئۆزى: «قايتىپ كەلگەنمەن، ئى پەرۋەردىگار، مېڭىلغان تۈمەنلىگەن ئىسرائىل خەلقى ئارىسىغا قايتىپ كەلگەنمەن!» — دەيتتى.

11

ۋە شۇنداق بولدىكى، خەلق غولۇدشاتتى، ئۇلارنىڭ غولۇدلاشلىرى پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا يېتىپ ئىنتايىن زەھل ئاڭلاندى؛ ئۇ بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىدى ۋە ئۇنىڭ غەزىپى قوزغالدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئوت-يالقۇنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇتىشىپ، بارگاھنىڭ چېتىدىكى بەزىلەرنى كۆيدۈرۈشكە باشلىدى. 2 خەلق بۇ چاغدا مۇساغا يالۋۇرۇۋىدى، مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا؛ شۇنىڭ بىلەن ئوت پەسىلىپ ئوچتى. 3 پەرۋەردىگارنىڭ ئوتى ئۇلارنىڭ ئوتۇرسىدا تۇتاشتۇرغانلىقى ئۈچۈن ئۇ ئۆيەرگە «تابەراھ» دەپ ئات قويدى. 4 ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى شالغۇت كىشىلەرنىڭ نەپسى تاقىلداپ كەتتى، ئىسرائىللارمۇ يەنە يىغلاشقا باشلىدى: «ئەمدى بىزگە كىم گۆش بېرىدۇ؟ 5 ھېلىمۇ ئېسىمىزدىكى، بىز مىسىردىكى چاغلاردا پۇل خەجلىمەي تۇرۇپمۇ بېلىق يېيەلەيتىقۇ، يەنە تەرخەمەك، تاۋۇز، پىياز ۋە كۆدە پىياز بىلەن سامساقۇ بار ئىدى. 6 مانا بۇ يەردە ھازىر كۆز ئالدىمىزدا مانادىن باشقا نېمەچىمەن يوق، ئەمدى بىزنىڭ جېنىمىزمۇ قۇرۇپ كېتىۋاتىدۇ» دېيىشتى. 7 مانا گوبيا يۇمىغا قۇسۇت تۇرۇۋاتقاندا، كۆرۈنۈشى گوبيا كەھرىۋاغا ئوخشايتتى. 8 كىشىلەر ئۆي-بۆيۈن چېسىپ ئۆتى يىغىپ، بەزىدە يارىغۇنچاقا ئېزىپ، بەزىدە ھاناۋچا سوقۇپ، يا بەزىدە قازاندا پىشۇرۇپ نان قىلىپ بەيتتى؛ تەمى زەپىۋن مېلىق توقچىلارغا ئوخشايتتى. 9 كېچىدە بارگاھقا شەبەم چۈشكەندە، مانامۇ شۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 10 مۇسا خەلقنىڭ ئاتلىمۇ-ئاتلەم ھەربىرى ئۆز چېدىرنىڭ ئىشىكى ئالدىدا يىغ-زار قىلىشۋاتقىنى ئاڭلىدى؛ بۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى قاتتىق قوزغالدى، بۇ ئىش مۇسانىڭ نەزىدىمۇ يامان كۆرۈندى. 11 مۇسا پەرۋەردىگارغا: — سەن بۇ بارلىق خەلقنىڭ ئېغىر يۈكىنى ماڭا ئارتىپ قويۇپ، مەن قۇلۇڭنى ئېشىقا بۇنداق قىيىنلايدىمەن؛ ئېشىقا مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ئىلتىپات تاپمايمەن؟ 12 يا مەن بۇ يۈزۈن خەلققە ھامىلدار بولۇپ، ئۇلارنى تۇغدۇمۇ؟ سەن ئېشى ماڭ: «سەن ئۇلارنى مەن قەسەم ئېچىپ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا مەراس قىلغان شۇ يەرگە يەتكۈزگۈچە، خۇددى باقتان ئاتىسى تەمچەتتىكى بوۋاقتى يارىغىغا ئالغاندەك يارىغىغا ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماڭ» دەۋاتىمەن؟ 13 مەن بۇ خەلققە نەدىن گۆش تېپىپ بېرەلەيمەن؟ چۈنكى ئۇلار ماڭا يىغلاپ: «سەن بىزگە يېگۈدەك گۆش تېپىپ بەر!» دېيىشەمەن. 14 مەن بۇ خەلقنى كۆتۈرۈشنى يالغۇز ئۈستۈمگە ئېلىپ كېتەلەيدىكەنمەن، بۇ ئىش ماڭا بەك ئېغىر كېلىۋاتىدۇ. 15 ئەگەر سەن ماڭا مۇشۇنداق مۇناسىمە قىلماقچى بولساڭ، مەن تۇتۇپ قالاي، بۇ خاراب ھالىتىنى ماڭا كۆرسەتەي، ئىلتىپات قىلىپ مېنى ئۆلتۈرۈۋەت!» — دېدى.

16 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — ئىسرائىل ئاقساقاللىرى ئىچىدىن، سەن يېنىمغا تۇرۇيدىغان خەلق ئاقساقاللىرى ۋە بەگەردىن بەتمىشى تاللاپ يىغىن، ئۇلارنى جامائەت چېدىرنىڭ ئالدىغا ئەكەل. ئۇلار سېنىڭ بىلەن بىللە شۇ يەردە تۇرسۇن. 17 مەن شۇ يەرگە چۈشۈپ سېنىڭ بىلەن سۆزلىشىمەن، ۋە سېنىڭ ئۈستۈڭدە تۇرۇۋاتقان روھنى ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگىمۇ يولۇپ قويغەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سەن بىلەن بىللە خەلقنى كۆتۈرۈش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئالدى، ئاندىن سەن ئۇنى ئۆزۈڭ يالغۇز كۆتۈرمەيدىغان بولسىن. 18 سەن خەلققە مۇنداق دېگەن: «ئەمە گۆش يېيىشكە تەييارلىنىپ تۇرۇڭلارنى [خۇداغا] ئاتاپ باكلاڭلار، چۈنكى سەلەر پەرۋەردىگارنىڭ قولىنى ئاغرىتىپ

يىغلاپ: «ئەمدى كىم بىزگە گۆش بېرىدۇ؟ ئاھ، مىسىردىكى ھامىز بەك ياخشى ئىدى!» دېگەندىكىلەر ئەمەسمۇ؟ پەرۋەردىگار دەۋرۈقە سەلەرگە گۆش بېرىدۇ، سەلەر ئۇنىڭ بەيىسىلەر. 19 سەلەر بىر كۈن، ئىككى كۈن ئەمەس، بەش كۈن، ئون كۈن ئەمەس، يىگىرمە كۈنمۇ ئەمەس، 20 بەلكى پۈتۈن بىر ئاي يەيسىلەر، تاكى بۇنىڭلاردىن ئېتىلىپ چىقىپ ھۇ يولغۇچە بەيىسىلەر؛ چۈنكى سەلەر ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنى مەستىمەي، ئۇنىڭ ئالدىدا يىغلاپ

تۇرۇپ: «بىز نېمە ئۈچۈن مىسىردىن چىقىشۇق؟» — دېدىڭلار. 21 مۇسا: — مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان بۇ خەلقنى يولغا چىققالايدىغان ئەركەكلەر ئالتە يۈز مىڭ تۇرسا، سەن ئېشى: «مەن ئۇلارنى گۆش بەيدىغان، ھەتتا پۈتۈن بىر ئاي گۆش بەيدىغان كىلىمەن» دەيسەن. 22 ئەمەس قوي، كالا پادىلەرنىڭ ھەممىسى سويۇلسا ئۇلارغا يېتەمدۇ؟ ياكى دېگۈدەك ھەممە بېلىق ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىلسە، ئۇلارنىڭ يېيىشكە بەتمەزمۇ؟ — دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: — پەرۋەردىگارنىڭ قولى قىسقا بولۇپ قاپتۇمۇ؟ ئەمدى كۆرۈپ باقتىنە، مېنىڭ ساڭا دېگەن سۆزۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدۇ-يوق؟ — دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن مۇسا چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى خەلققە يەتكۈزدى ۋە خەلق ئىچىدىكى ئاقساقاللاردىن بەتمىش ئادەمنى تاللاپ يىغىپ ئۇلارنى جامائەت چېدىرنىڭ ئەتراپىدا تۇرغۇزدى. 25 ئاندىن پەرۋەردىگار بۇلۇت ئىچىدىن چۈشۈپ، مۇسا بىلەن سۆزلىشىپ، ئۇنىڭدىكى روھنى ئېلىپ بەتمىش ئاقساقالغا قويدى؛ روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قونۇشى بىلەن ئۇلار بېشارەت بېرىشكە كىرىشتى، لېكىن شۇ ۋاقىتتىن كېيىن ئۇلار ئۇنداق قىلىدى. 26 لېكىن ئۇ چاغدا ئۇلاردىن ئىككى ئادەم بارگاھقا قالدى، بىرىنىڭ ئىسمى ئەداد، ئىككىنچىسى مېداد ئىدى «ئۇلار ئەسلىدە ئاقساقاللارنىڭ ئارىسىدا تىمىلانغانىدى، لېكىن ئەبادەت چېدىرىغا چىقماي قالغانىدى». روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىدە قوندى ۋە ئۇلار بارگاھ ئىچىدە بېشارەت بېرىشكە باشلىدى. 27 ياش بىر يىگىت يۇگۇرۇپ كېلىپ مۇساغا: — ئەداد بىلەن مېداد بارگاھتا بېشارەت بېرىۋاتىدۇ، — دېدى. 28 مۇسانىڭ خىزمەتكارى، مۇسا ئالغان سەرخىل يىگىتلەردىن بىرى، ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا قۇيۇپ: — ئى خوجام مۇسا، ئۇلارنى توسۇغايلا، — دېدى. 29 لېكىن مۇسا ئۇنىڭغا: — سەن مېنىڭ سەۋەبىدىن ھەسەت قىلما تامسەن؟ پەرۋەردىگارنىڭ پۈتۈن خەلقى بەيغەمبەر بولۇپ كەتسە ئىدى، پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ روھىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قونسا ئىدى! — دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى بارگاھقا قايتىپ كېتىشتى. 31 ئەمدى پەرۋەردىگار ئالدىدىن بىر شامال چىقىپ، ئۇ دېگۈدەك تەرەپتىن بۇدۇنلەرنى ئۇچۇرۇپ كېلىپ، بارگاھنىڭ ئەتراپىغا يېيۈشتى؛ بۇدۇنلەر بارگاھنىڭ ئۆ تەرەپىدىمۇ بىر كۈنلۈك يول، بۇ تەرەپىدىمۇ بىر كۈنلۈك يول كەلگۈدەك بەر يۈزىنى ئىككى گەز ئېگىزلىكتە كەلگۈدەك قاپلىدى. 32 خەلق ئورنىدىن تۇرۇپ يۈتكۈل شۇ كۈنى، شۇ كېچىسى ۋە ئەتسى پۈتۈن كۈن بۇدۇن تۇتۇپ يىغدى، ئەڭ ئاز دېگەنلەرمۇ ئالاھىزەل ئىككى خومىر يىغدى، ئۇلار بۇلارنى بارگاھنىڭ ئۆت ئەتراپىغا تۈزلىرى ئۇچۇن يېيىشتى. 33 ئۇلار گۆشنى چىناپ ئېزىپ بولماي، گۆش ئېشى چىشلىرى ئارىسىدا تۇرغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇلارغا قوزغىلىپ، خەلقنى ئىنتايىن ئېغىر بىر ۋاپا بىلەن ئوردى. 34 شۇڭا كىشىلەر شۇ يەرنى «قىروت-ھامئاۋاھ» دەپ ئاتىدى، چۈنكى ئۇلار شۇ يەردە نەپسى تاقىلدىغان كىشىلەرنى بەرلىككە قويغانىدى. 35 كېيىن خەلق قىروت-ھامئاۋاھتىن يولغا چىقىپ ھازىرقى جېلىپ، ھازىرقى توختىدى.

12

مەريەم بىلەن ھارۇن مۇسانىڭ ھەبەشلىك قىزى خوتۇنلۇققا ئالغىنى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قارشى سۆز قىلدى «چۈنكى ئۇ ھەبەشلىك بىر قىزنى

ئالغانىدى. 2 ئۇلار: — پەرۋەردىگار بەھت مۇسا بىلەنلا سۆزلىشىپ، بىز بىلەن سۆزلەشمە پىتىمۇ؟ — دېيىشتى. بۇ گەپنى پەرۋەردىگار ئاڭلىدى. 3 مۇسا دېگەن بۇ ئادەم ئىنتايىن كەمتەر-مۇمىن ئادەم بولۇپ، بۇ تەرەپتە يەر يۈزىدىكىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ ئالدىغا تۇتىدىغىنى يوق ئىدى. 4 پەرۋەردىگار مۇسا، ھارۇن ۋە مەريەمگە تۇيۇقسىز — سىلەر ئۈچۈڭلار جامائەت چىدىرىغا كېلىڭلار، — دېدى. ئۈچلىسى چىقىپ كەلدى. 5 ئاندىن پەرۋەردىگار [ئەرشىتىن] بۇلۇت تۇرۇكى ئىچىدە چۈشۈپ، جامائەت چىدىرىنىڭ ئالدىدا تۇتخاپ، ھارۇن بىلەن مەريەمنى چىقىرىۋېتىدى، ئۇلار ئالدىغا كەلدى. 6 ئۇلارغا: — ئەمدى سىلەر گېھىنى ئاڭلاڭلار، ئەگەر سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا پەيغەمبەر بولسا، مەن پەرۋەردىگار ئالامەت كۆرۈنۈشتە تۇنىڭغا تۇرۇمى ئايان قىلمەن، چۈشەدە ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشمەن. 7 لېكىن قۇلۇم مۇساغا نىسبەتەن ئۇنداق ئەمەس، ئۇ بارلىق ئاتلەم ئىچىدە تولىمۇ سادىقتۇر، 8 مەن ئۇنىڭ بىلەن تېپىشماق ئېيتىپ ئولتۇرماي، يۈزمۈز تۇرۇپ بۇستە سۆزلىشمەن، ئۇ مەن پەرۋەردىگارنىڭ قىياپىتىنى كۆرەلەيدۇ. ئەمدى سىلەر تېپىشماق قۇلۇم مۇسا تىغىرغۇلۇق يامان گەپ قىلىشتىن قورقۇڭلار؟ — دېدى. 9 پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق غەزىپى ئۇلارغا قوزغىلىدى ۋە ئۇ كېتىپ قالدى. 10 شۇنىڭ بىلەن بۇلۇت جامائەت چىدىرى ئۈستىدىن كەتتى، ۋە مانا، مەريەم خۇددى ئايلاق قاردەك پېسى-ماخاۋ بولۇپ كەتتى، ھارۇن بۇرۇلۇپ مەريەمگە قارىدى، مانا، ئۇ پېسى-ماخاۋ بولۇپ قالغانىدى. 11 ھارۇن مۇساغا: — ۋاي خوجام! ئاندىن قىلىپ گۇناھ ئۆتكۈزۈپ قويغانلىقىمىز سەۋەبىدىن بۇ گۇناھنى بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ئارتىمىغىسەن. 12 ئۇ خۇددى ئاننىسنىڭ قورسىقىدىن چىققاندىلا بەدىنى يېرىم چىرىك، ئولۇق تۇغۇلغان بالىدەك بولۇپ قالغانى! — دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارغا: — ئى تەڭرى، ئۇنىڭ كېسىلىنى ساقايتىۋەتكەن بولساڭ، — دەپ ئىدى. 14 پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئەگەر ئاتىسى ئۇنىڭ يۈزىگە تۈكۈرگەن بولسا، ئۇ يەتتە كۈن خىجىلچىلىق ئىچىدە تۇرغان بولاتتى ئەمەسمۇ؟ ئەمدى ئۇ بارگەھنىڭ سىرتىغا يەتتە كۈن قاپاپ قويۇلسۇن، ئاندىن ئۇ قايتىپ كەلسۇن، — دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مەريەم بارگەھ سىرتىغا يەتتە كۈن قاپاپ قويۇلدى، تاكى مەريەم قايتىپ كەلگۈچە خەلق يولغا چىقماي تۇرۇپ تۇردى. 16 ئاندىن كېيىن خەلق ھازىرىمىن يولغا چىقىپ، پاران جۈلدە بارگەھ قۇردى.

13

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 2 مەن ئىسرائىللارغا مىراس قىلىپ بەرگەن قاناتان زېمىنىنى چارلاپ كېلىشكە ئادەملەرنى ئەۋەتكەن؛ ھەر بىر ئانا جەمەتكە تەۋە قەبىلىدىن بىردىن ئادەم چىقىرىلسۇن، ئۇلار ئۆز قەبىلىسىدىكى ئەمەر بولسۇن، — دېدى. 3 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۇلارنى پاران جۈلدىن يولغا سالىدى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىللارنىڭ باشلىرى ئىدى. 4 تۆۋەندىكىلەر ئۇلارنىڭ ئىسمىلىرى: — رۇبەن قەبىلىسىدىن زاككۇرنىڭ ئوغلى شامۇيا، 5 شىمئون قەبىلىسىدىن خورنىڭ ئوغلى شافات، 6 يەھۇدا قەبىلىسىدىن يەقۇنەنىڭ ئوغلى كالب، 7 نىسسا كار قەبىلىسىدىن يۇسۇپنىڭ ئوغلى ئىگال، 8 فەرقان قەبىلىسىدىن ئۇنىڭ ئوغلى ھوشىيا، 9 بىنىامين قەبىلىسىدىن رافۇنىڭ ئوغلى باتى، 10 زەبۇلون قەبىلىسىدىن سۇدىنىڭ ئوغلى گاددىيەل، 11 يۇسۇپ قەبىلىسىدىن، يەنى ماناسسەھ قەبىلىسىدىن سۇسنىڭ ئوغلى گاددى، 12 دان قەبىلىسىدىن گىماللىنىڭ ئوغلى ئامبىيەل، 13 ئاشىر قەبىلىسىدىن مىكائىلنىڭ ئوغلى سەتۇر، 14 ئافئال قەبىلىسىدىن ۋۇفىنىڭ ئوغلى ناھى، 15 گاد قەبىلىسىدىن ماسكىنىڭ ئوغلى گېئۇئەل. 16 مانا بۇلار مۇسا چارلاپ كېلىڭلار دەپ قاناتان زېمىنىغا ئەۋەتكەن ئادەملەرنىڭ ئىسمى. مۇسا ئۇنىڭ ئوغلى ھوشىيانى يەھوشۇيا

دەپ ئاتىدى. 17 مۇسا ئۇلارنى چارلاپ كېلىشكە قاناتانغا سەھەرۋەر قىلىپ: — سىلەر مۇشۇ يەردىن نەگەۋ چۆلى تەرەپكە قاراپ مېڭىڭلار، ئاندىن تاغلىق رايونغا چىقىڭلار. 18 ئۇ يەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ئۇ يەردىكىلەرنىڭ كۈچلۈك-ئاجىزلىقىنى، ئاز ياكى كۈچلۈكىنى كۆرۈپ بېقىڭلار، 19 ئۇلار تۇرۇۋاتقان يەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ياخشى-يامانلىقىنى كۆرۈڭلار، ئۇلار تۇرۇۋاتقان شەھەرلەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، بارگاھلىق شەھەر ياكى سېپىل-قەلئەلىك شەھەر ئىكەنلىكىنى، 20 ئۇ يەرنىڭ مۇنبەت ياكى مۇنبەتسىز ئىكەنلىكىنى، دەل-دەرىخلىرىنىڭ بار-يوقلۇقىنى كۆرۈپ بېقىڭلار. يۈرەكلىرىڭ بولۇپ، مېۋە-چۆپلىرىدىن ئالغاج كېلىڭلار، — دېدى. بۇ چاغ دەل ئۈزۈم پىشىپ قالغان ۋاقىت ئىدى. 21 ئۇلار شۇ تەرەپلەرگە چىقىپ، زېمىنى زىن چۆلىدىن تارتىپ تاكى ھامات ئېغىزىنىڭ يېنىدىكى رەھوبىغىچە بېرىپ چارلاشتى. 22 ئۇلار جەنۇب تەرەپتە ھېبرونغا باردى، ئۇ يەردە ئاناقيالارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاھىمان، شىشاي، تالماي دېگەنلەر ئولتۇرۇشلۇق ئىدى. ئەسلىدە ھېبرون شەھىرى مىسىردىكى زوتان شەھىرىدىن يەتتە يىل ئىلگىرى ياسالغانىدى. 23 ئۇلار «ئەشكول جىلغىسى» غا كەلدى، ئۇ يەردە بىر ساپ ئۈزۈم بار بولۇپ، شېخىنى كېسىپ، بىر بالداقتا پىشىپ شىكى ئادەمگە كۆتۈرگۈزۈپ ماڭدى، ئۇلار ئازراق ئانار بىلەن تەنجۇمۇ ئېلىپ قايتىپ كەلدى. 24 ئىسرائىللار شۇ يەردە كېسۋالغان ئەشۇ ئۈزۈم سەۋەبىدىن ئۇ يەر «ئەشكول جىلغىسى» («ئۈزۈم ساپىنى جىلغىسى») دەپ ئاتالدى. 25 ئۇلار قىرىق كۈندىن كېيىن ئۇ يەرلەرنى چارلاپ تۈگىتىپ، قايتىپ كەلدى. 26 ئۇلار كېلىپ، پاران چۆلۈكىدىكى قادەشتە مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتى بىلەن كۆرۈشتى. ئۇلار ئىككىلىگە ھەم يۈكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە مەلۇمات بەردى ھەم زېمىننىڭ مۇبلىرىنى ئۇلارغا كۆرسەتتى. 27 ئۇلار مۇساغا مەلۇمات بېرىپ: — بىز ئۆزلىرى بېرىڭلار دېگەن يەرلەرگە باردۇق، راستتىنلا سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان يەر ئىكەن، مانا بۇلار شۇ يەرنىڭ مۇبلىرى. 28 بىراق ئۇ يەردىكىلەر بەك كۈچۈڭگۈزۈشكەن، شەھەرلەر سېپىللىق بولۇپ ھەم پۇختا-سەيۋەتلىك ئىكەن. ئۇنىڭ ئۈستىگە، بىز ئۇ يەردە ئاناقيالارنىڭ ئەۋلادلىرىنىمۇ كۆردۈق. 29 ئامالەكلەر جەنۇب تەرەپتە تۇرىدىكەن، ھىستىلار، بەيۇسىلار، ئامورىيلار تاغلاردا تۇرىدىكەن، قاناتانلار دېڭىز يولىدا ۋە ئىئوردان دەرياسى يولىدا تۇرىدىكەن، — دېدى. 30 كالب مۇساڭ ئالدىدا كۈچىڭلىكىنى تىنچىتىپ: — بىز دەرھال ئاتلىنىپ بېرىپ ئۇ يەرنى ئىگەللىي! چۈنكى بىز چوقۇم غالىپ كېلىمىز — دېدى. 31 لېكىن ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىققان باشقىلار بولسا: — ئۇلار بىزدىن كۈچلۈك ئىكەن، شۇڭا ئۇلارغا ھۇجۇم قىلساق بولمايدۇ، — دېيىشتى. 32 ئاندىن چارلىغۇچىلار ئۆزلىرى چارلاپ كەلگەن زېمىننىڭ ئەھۋالدىن ئىسرائىللارغا يامان مەلۇمات بېرىپ: — بىز كىرىپ چارلاپ تۇرغان زېمىن ئۇلارغا ئاھالىسىنى يەيدىغان زېمىن ئىكەن، بىز ئۇ يەردە كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى يوغان ئادەملەر ئىكەن. 33 بىز ئۇ يەرلەردە «ئەفلىيەلەر» دېگەن [گىگانت] ئادەملەرنى كۆردۈق «دەرۋەقە ئاناقيالارنىڭ ئەۋلادلىرى ئەفلىيەلەردىن چىققاندۇر؛ بىز ئۆزىمىزگە قاراساق چەككەتكەندە تۇرىدىكەنمىز، بىز ئۇلارغىمۇ شۇنداق كۆرىنىدىكەنمىز، — دېدى.

14

شۇنىڭ بىلەن بارلىق جامائەت داد-پەرياد كۆتۈرۈپ يىغلىدى، ئۇلار كېچىچە يىغار-قىزىلىشىپ چىقتى. 2 ئىسرائىللار مۇسا بىلەن ھارۇنغا تاپا-تەنە قىلىپ: — بىز بالدۇرلا مىسىردا ئولتۇپ كەتسەك بولىمىز! مۇشۇ چۆل-جەزىرىدە ئولتۇپ كەتسەك بولىمىز! 3 پەرۋەردىگار تېپىشماق بىزنى قىلىچ ئاستىدا ئۆلسۇن، خوتۇن بالا-چاقىلىرىمىز بولسۇن، [دۇشمەننىڭ] ئۆچمىسى بولسۇن

دەپ بىزنى بۇ يەرگە باشلاپ كەلگەندۇ؟ ئۇنىڭدىن كۆرە، مىسىرغا قايتىپ كەتكىنىمىز ياخشى ئەمەسمۇ؟ — دەپ غوغلداشتى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىر-بىرىگە: — باشقىدىن بىر باشلىق تەكلىپ مىسىرغا قايتىپ كېتەيلى، — دېيىشتى. 5 مۇسا بىلەن ھارۇن پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا بېقىلىپ دۇم ياتتى. 6 شۇ يەرنى چارلاپ كەلگەنلەر ئىچىدىكى ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن يەقۇئەھنىڭ ئوغلى كالبە كىيىملىرىنى بىرىپ، 7 پۈتۈن ئىسرائىل جامائەتچىلىكىگە: — بىز چارلاپ كېلىشكە ئۆتۈپ بارغان زېمىن ئىنتايىن بەك ياخشى زېمىن ئىكەن. 8 ئەگەر پەرۋەردىگار بىزىن سۆيۈسە، بىزنى شۇ زېمىنغا، يەنى ھەسەل بىلەن سۈت ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ زېمىنغا باشلاپ بېرىپ، ئۇنى بىزگە بېرىدۇ. 9 سىلەر پەقەت پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلماڭلار! ئۇ زېمىندىكىلەردىن قورققانلار، چۈنكى ئۇلار بىزگە نىسبەتەن بىر غەزەۋر، ئۇلارنىڭ پاناھدارلىرى ئۇلاردىن كەتتى، پەرۋەردىگار بولسا بىز بىلەن بىللە؛ ئۇلاردىن قورققانلار، — دېدى. 10 ھالېۋكى، پۈتكۈل جامائەت تەرەپ-تەرەپتىن: — ئۇ ئىككىسىنى جاما-كەسكە قىلىپ ئۆلتۈرۈۋېتىپ، دېيىشتى. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى جامائەت چىدىدا ئىسرائىلغا ئايان بولدى. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا: — بۇ خەلق مېنى قاچانغىچە مەنسىتمەيدۇ؟ گەرچە ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا شۇنچە مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى ياراتقان بولسۇم، لېكىن ئۇلار ماڭا قاچانغىچە ئىشىنىشمەيدىكەن؟ 12 مەن ئۇلارنى ۋابا بىلەن تۇرۇپ يوقىتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سېنى ئۇلاردىن نېمىچۇ چوڭ ۋە قۇدرەتلىك بىر ئەل قىلىمەن، — دېدى. 13 مۇسا بولسا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: — «بۇنداق بولدىغان بولسا بۇ ئىشنى مىسىرلىقلار ئاڭلاپ قالدۇ، چۈنكى سەن ئۇلۇغ قۇدرىتىڭ بىلەن بۇ خەلقنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ئېلىپ چىققانىڭ، 14 ۋە مىسىرلىقلار بۇ ئىشنى شۇ زېمىندىكى خەلقلەرگىمۇ ئېيتىدۇ. ئۇ زېمىندىكى ئاھالىمۇ سەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ خەلقنىڭ ئارىسىدا نىكەتلىكلىكىنى، سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يۈزمۇيۈز كۆرۈنگەنلىكىنى، سېنىڭ يۇلتۇڭ دائىم ئۇلارغا سايبە چۈشۈرۈپ كەلگەنلىكىنى، شۇنداقلا سېنىڭ كۆندۈزى يۇلتۇت تۇرۇۋىكىدە، كېچىسى ئوت تۇرۇۋىكىدە ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭغانلىقىنى ئاڭلىغانىدى. 15 ئەمدى سەن بۇ خەلقنى خۇددى بىر ئادەمنى ئۆلتۈرگەندەك ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ، سېنىڭ نام-شۆھرەتىڭنى ئاڭلىغان ئەللەرنىڭ ھەممىسى: 16 «پەرۋەردىگار بۇ خەلقنى ئۆزى ئۇلارغا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا باشلاپ بارالمايدىغانلىقى ئۈچۈن، شۇڭا ئۇلارنى ئەشۇ چۆل-جەزىرىدە ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ» دەپ قالدۇ. 17 ئەمدى ئۆتۈنمەنكى، رەببىم قۇدرىتىڭنى جارى قىلدۇرغانسەن، ئۆزۈڭنىڭ: 18 «پەرۋەردىگار ئاسانلىقىچە ئاچچىقلاتمايدۇ، ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى تېشىپ تۇرىدۇ، ئۇ گۇناھ ۋە ئىتائەتسىزلىكنى كەچۈرىدۇ، لېكىن گۇناھكارلارنى ھەرگىز گۇناھسىز دەپ قارىمايدۇ، ئاتالارنىڭ قەيلىكىنى ئاتىسىدىن بىلىشىچە، ھەتتا نەرۋە-چەۋرەلىرىگىچە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يۈكلەيدۇ» دېگىنىڭدەك قىلغانسەن. 19 مېھرىي-شەپقىتىڭنىڭ كۆڭلىكى بويىچە، مىسىردىكى چاغدىن تاكى ھازىرغىچە دائىم كەچۈرۈپ كەلگىنىڭدەك، بۇ خەلقنىڭ قەيلىكىنى كەچۈرگەنسىڭ، 20 پەرۋەردىگار: — «بويۇ، سەن دېگەندەك ئۇلارنى كەچۈردۈم. 21 لېكىن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، پۈتكۈل يەر يۈزى مەن پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بىلەن تولدۇ. 22 ھالېۋكى، مېنىڭ جۇلايىنى، مىسىردا ۋە چۆل-جەزىرىدە كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىنى كۆرۈپ تۇرۇپمۇ مېنى مۇشۇنداق ئون قېتىملاپ سىناپ بەنە ئاۋازىغا قۇلاق سالغانلار، 23 مەن قەسەم ئېچىپ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس قىلىپ بېرىمەن دېگەن ئۆز زېمىنى ھەرگىز كۆرەلمەيدۇ، مېنى مەنسىتمەگەنلەردىن بىرىمۇ ئۇ يۇرتنى كۆرەلمەيدۇ. 24 لېكىن ئۆزىدە باشقىچە بىر روھنىڭ بولغىنى، پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭا ئەگەشكىنى ئۈچۈن قۇلۇم كالايتتى ئۇ كىرگەن يەرگە باشلاپ

ۋاستىسى بىلەن سىلەرگە بۇيرۇغان بارلىق ئىشلارغا ئەمەل قىلىنغان بولساڭلار،
24 جامائەت شۇنداق بەرەر گۇناھنىڭ بىلمەي ئۆتكۈزۈلگەنلىكىدىن خەۋەرسىز بولسا، ئۇنداقتا پۈتكۈل جامائەت بەررەۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ ياش بىر توي باقى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە سۇنسۇن ھەمدە قائىدە-نەزەم بويىچە ئۆيىڭىزغا مۇناسىۋەتلىك ئاشلىق ھەدىيە بىلەن شاراب ھەدىيەنى قوشۇپ سۇنسۇن، ۋە ئۇنىڭ ئۈستىگە بىر تېكىنى گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە سۇنسۇن. **25** شۇ يول بىلەن كەينى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، بۇ گۇناھ ئۇلاردىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ، چۈنكى بۇ بىلمەي ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھ ۋە ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ بىلمەي ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھى ئۈچۈن قۇربانلىق، يەنى بەررەۋەردىگارغا ئاتاپ ئوما سۇنۇلدىغان قۇربانلىق ۋە گۇناھ قۇربانلىقى بىرلىكتە بەررەۋەردىگار ئالدىغا سۇنغان. **26** بۇ گۇناھ پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ ھەممىسىدىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ، چۈنكى بۇ پۈتكۈل خەلق بىلمەي ئۆرۈپ ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھتۇر. **27** ئەگەر بىر كىشى بىلمەستىن گۇناھ قىلىپ قويغان بولسا، ئۇ بىر ياشلىق بىر چىشى ئوغلاقنى گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە سۇنسۇن. **28** كەينى شۇ يول بىلەن بىلمەي گۇناھ قىلىپ قويغان ئادەم ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسە ئۇنىڭ بەررەۋەردىگار ئالدىدا بىلمەي ئۆتكۈزگەن گۇناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. **29** بىلمەي بەررەۋەردىگار ئۆتكۈزۈپ قويغان بارلىق كىشىلەرگە، مەيلى شۇ زېمىندا تۇغۇلغان ئىسرائىللار بولسۇن ياكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا بولسۇن، — سىلەرنىڭ ھەممىڭلارغا ئوخشاش بىر قانۇن-بەلگىگە تەبىئەتلىكىڭىز **30** لېكىن يۈرىكىڭىز قاپەك قىلىپ ئىش كۆرگەن كىشى، مەيلى ئۇ زېمىندا تۇغۇلغان بولسۇن ياكى مۇساپىر بولسۇن، بەررەۋەردىگارغا ھاقارەت كەلتۈرگەن بولسۇن، ئۇ ھامان ئۆز ھەقىقىتى ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **31** ئۇ بەررەۋەردىگارنىڭ سۈزى مەنەستىمىگەنكىن، بەررەۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلغانىكەن، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ چوقۇم ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ گۇناھى ئۆزىنىڭ بېشىغا چۈشۈدۇ. **32** ئىسرائىللار چول-جەزىرىدىكى ۋاقىتلاردا، بىر كىشىنىڭ شابات كۈنىدە ئۆتۈن تەرگەنلىكى بايقالدى. **33** ئۆتۈن تېرىۋاتقانلىقىنى بايقاپ قالغانلار ئۇنى مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتكۈل جامائەتنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. **34** ئۇنى قانداق بىر تەرەپ قىلىش كېرەكلىكى تېخى كۆرسىتىلمىگەنچە، ئۇلار ئۇنى قاپماپ قويدى. **35** بەررەۋەردىگار مۇساغا: — ئۇ ئادەم ئۆلتۈرۈلمىسە بولمايدۇ، پۈتۈن جامائەت ئۇنى بارگەنلىكى تېشىغا تەپەسسىپچى قىلىپ ئۆلتۈرسۇن، — دېدى. **36** ئاندىن پۈتۈن جامائەت ئۇ ئادەمنى بارگە سىرتىغا تەپەسسىپچى، خۇددى بەررەۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغاندەك، جاما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. **37** بەررەۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: **38** — سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگەن، ئۇلار ئەۋلاد-مۇ-ئەۋلاد كېم-كېمەكلىرىنىڭ چۆرىسىگە چۈشۈپ ئۆلسۇن ھەم بۇرچىدىكى چۈچۈكلىرىنىڭ ھەر بىرىگە كۆك شۇينا تىكىپ قويسۇن، **39** بۇ خىل چۈچۈكلەر سىلەرنىڭ ئۆيى تىكىپ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ ئۇنى كۆرگەندە بەررەۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ سىلەرگە بىر نەسىھەت بولىدۇ؛ شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ھازىرقىدەك ئۆزۈڭلارنىڭ كۆڭۈڭلار ۋە كۆزۈڭلارنىڭ كەينىگە كىرىپ، قاتراپ بۇزۇقلۇق قىلىپ كەتمەسلىكىڭلار، **40** مېنىڭ بارلىق ئەمرلىرىمنى ئەستە تۇتۇشۇڭلار ھەم ئۆيىڭىزغا ئەمەل قىلىپ، خۇدايىڭلارغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس بولۇشۇڭلار ئۈچۈن بولسۇن. **41** مەن خۇدايىڭلار بولۇش ئۈچۈن سىلەرنى مىنسىز زېمىندىن ئېلىپ چىققان بەررەۋەردىگار دۇرۇمەن؛ مەن بەررەۋەردىگار خۇدايىڭلار دۇرۇمەن.

بەررەۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگەن: — سىلەر ماكانلىشىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە تەقدىم قىلىپ بەردىغان زېمىنغا كىرگەن چېغىڭلاردا، **3** ئەگەر بەررەۋەردىگارغا ئاتاپ ئوما سۇنۇلدىغان، ئۆيىڭىزغا خۇشبۇي بولسۇن دەپ بەررە ھەدىيە-قۇربانلىق قىلماقچى بولساڭلار، قۇربانلىق كالا ياكى قوي-ئۆچكە پادىسىدىن بولسۇن. ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولسۇن، قەسەمنى ئادا قىلىش قۇربانلىقى بولسۇن، ئىختىيارىي قۇربانلىق ياكى سىلەرگە بېكىتىلگەن ھېيتلاردىكى زۆرۈر قۇربانلىق بولسۇن، **4** قۇربانلىق سۇنغۇچى كىشى بەررەۋەردىگارغا ئاتىغىنىغا بىر ئاشلىق ھەدىيەسىنى قوشۇپ كەلتۈرسۇن. كۆيدۈرمە قۇربانلىق ياكى باشقا قۇربانلىق قوزا بولسا، ئۇنداقتا ئاشلىق ھەدىيەسى زەيۈن مېيىدىن بىر ھىنىڭ تۆتىن بىرى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۆندىن ئەفاننىڭ ئۆندىن بىرى بولسۇن، ئۇنىڭغا يەنە شاراب ھەدىيەسى سۇپىتىدە تۆتىن بىر ھىن شارابنى قوشۇپ سۇنسۇن. **6** قۇربانلىقنىڭ قوتقار بولسا، سەن ئۇنىڭغا ئاشلىق ھەدىيەسى سۇپىتىدە ئۈچتىن بىر ھىن زەيۈن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۆندىن ئەفاننىڭ ئۆندىن ئىككىسى بولسۇن **7** ۋە شاراب ھەدىيەسى سۇپىتىدە تۆتىن بىر ھىن شارابنى قوشۇپ سۇنسۇن، بۇلار بەررەۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ سۇنۇلسۇن. **8** ئەگەر سەن بەررەۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ياكى قەسەم ئادا قىلىش قۇربانلىقى ياكى ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇپىتىدە توي باقى تانغان بولساڭ، **9** ئۇنداقتا توي باققا ئاشلىق ھەدىيە سۇپىتىدە يېرىم ھىن زەيۈن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۆندىن ئەفاننىڭ ئۆندىن ئۈچتىن بىرىم ھىن شارابنى قوشۇپ سۇنغۇن، بۇلار بەررەۋەردىگارغا ئاتىلىپ ئوما سۇنۇلۇپ، خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ كەلتۈرۈلسۇن. **11** ھەر بىر سۇنۇلغان توي باقى، قوتقار، قوزا ياكى ئوغالقا نىسبەتەن مۇشۇنداق قىلىنىدۇ. **12** سىلەر سۇنىدىغىنىڭلارنىڭ سانى بويىچە، ھەر خىل قۇربانلىقنىڭ سانىغا قاراپ شۇنداق قىلىشىلەر. **13** شۇ زېمىندا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى بەررەۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ، ئوما سۇنۇلدىغان قۇربانلىق قىلماقچى بولسا ئەنە شۇنداق قىلىسۇن. **14** شۇنىڭدەك سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر ياكى ئەۋلاد-مۇ-ئەۋلاد سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقانلار بولسا، خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ ئوما سۇنۇلدىغان قۇربانلىق قىلماقچى بولسا، سىلەر قانداق قىلغان بولساڭلار، ئۇلارمۇ شۇنداق قىلىسۇن. **15** پۈتكۈل جامائەتكە، مەيلى سىلەر بولۇڭلار ياكى سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھەممىڭلار ئۈچۈن ئوخشاش بىر بەلگىگە بولىدۇ؛ سىلەر ئۈچۈن دەۋر-دەۋر ئەبەدىي بىر بەلگىگە بولىدۇ؛ بەررەۋەردىگار ئالدىدا سىلەر قانداق بولساڭلار، مۇساپىرلارمۇ شۇنداق تۇتۇر. **16** سىلەرگىمۇ، ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغىمۇ ئوخشاش بىر قانۇن-بەلگىگە، ئوخشاش بىر ھۆكۈم بولسۇن. **17** بەررەۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **18** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: — «سىلەر مەن سىلەرنى ئەكەردىغان زېمىنغا يېتىپ بارغاندا، **19** شۇ يەردىن چىققان ئاشلىقنى يەيدىغان چېغىڭلاردا، بەررەۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» تەقدىم قىلىڭلار. **20** سىلەر ھەر بىر يېڭى خېمىردىن پىشقان نانلاردىن بىرنى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ تەقدىم قىلىڭلار؛ سىلەر ئۇنى تەقدىم قىلغاندا خۇددى خاماننىڭ «كۆتۈرمە ھەدىيە»سىگە ئوخشاش بولسۇن. **21** دەۋردىن-دەۋرگە سىلەر دەسلەپكى ھوسۇلدىن چىققان خېمىردىن بىر ناننى «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۇپىتىدە بەررەۋەردىگارغا سۇنۇڭلار. **22** ئەگەر سىلەر ئۆزۈڭلار بىلمەي ئېزىپ گۇناھ قىلىپ، بەررەۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغان بۇ بارلىق ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىنغان بولساڭلار، **23** يەنى بەررەۋەردىگار بۇيرۇغان كۈندىن ئېتىبارەن بارلىق ئەۋلادلىرىڭلارغىچە بەررەۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ

لاۋينىڭ ئەۋرىسى، كورھاتنىڭ ئەۋرىسى، ئەزھارنىڭ ئوغلى كوراه ۋە رۇبەنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئېلىشانىڭ ئوغۇللىرى داتان بىلەن ئابىرام ۋە يەلەتنىڭ ئوغلى ئون 2 ئىسرائىللىق ئىچىدىكى جامائەت ئەمەللىرى بولغان، جامائەت ئىچىدىن سايلانغان مۇتەۋەلدىلەردىن ئىككى يۈز ئەللىك كىشىنى باشلاپ كېلىپ مۇساغا قارشى چىقتى. 3 ئۇلار يىغىلىپ مۇساغا قارشى ھەم ھارۇنغا قارشى چىقتى: — سىلەر ھەددىدىن ئاشقان ئۇلارنىڭ ئارزۇسىدا، جامائەتنىڭ ھەممىسى پاك-مۇقەددەس، پەرۋەردىگارمۇ ئۇلارنىڭ ئارزۇسىدا، شۇنداق تۇرۇقلۇق سىلەر ئېمە دەپ تۈزۈڭلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائەتىدىن ئۆستۈن قوبۇلسە؟ — دېدى. 4 مۇسا ئۇلارنىڭ گېيىنى ئاڭلاپ دۈم يىقىلىپ، كوراه بىلەن ئۇنىڭ گۇرۇھىدىكىلەرگە سۆز قىلىپ: — ئەتە ئەتىگەندە پەرۋەردىگار كىملىرىنىڭ تۈزىگە مەنسۇپ ئىكەنلىكىنى، كىملىرىنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى ئايان قىلىدۇ، شۇ كىشىنى تۈزىگە يېقىنلاشتۇرۇدۇ، كىشى تاللانغان بولسا، ئۇنى تۈزىگە يېقىنلاشتۇرىدۇ. 6 سىلەر مۇنداق قىلىڭلار: — سەن كوراه ۋە سېنىڭ گۇرۇھىدىكىلەر ھەممىسى خۇشۇيدانلارنى ئەپكەڭلىڭلار، 7 ئەتە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشۇيدانلارغا ئوت يېقىپ، خۇشۇيۇنى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويۇڭلار، پەرۋەردىگار كىشى تاللاسا، شۇ مۇقەددەس-پاك بولغان بولسۇن! ئەي سىلەر لاۋىيلار، ھەددىدىن ئاشقان ئۇلارنىڭ ئارزۇسىدا، 8 مۇسا يەنە كوراهقا: — ئى لاۋىيلار، گېيىمىگە قۇلاق سېلىڭلار. 9 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرنى تۈزىنىڭ چىدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلسۇن دەپ ھەممە جامائەتنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن دەپ تۈزىگە يېقىنلاشتۇرۇش ئۈچۈن سىلەرنى ئىسرائىل جامائىتىدىن ئايرىپ چىققان — يەنى پەرۋەردىگار سېنى ۋە سېنىڭ ھەممە قېرىنداشلىرىڭ بولغان لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرىنى بىردەك تۈزىگە يېقىنلاشتۇرغانلىقى سىلەرچە كىچىك ئىشئۇمۇ؟ سىلەر يەنە تېخى كەينىلىك ۋەزىپىسىنى تاما قىلىۋاتامسىلەر؟ 11 شۇ ۋەجىدىن سەن ۋە سېنىڭ گۇرۇھىدىكىلەر ھەممىسى يىغىلىپ پەرۋەردىگارغا قارشى چىقۇپتېسىلەر، ھارۇن ئېمىدى، سىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدىن شۇنچىلىك ئاغرىنىپ غۇتۇلداشپ كەتكۈدەك؟ — دېدى. 12 مۇسا ئېلىشانىڭ ئوغلى داتان بىلەن ئابىرامنى قىچقىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتتى، ئۇلار — بارامىز! 13 سېنىڭ بىزنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان زىمىدىن باشلاپ چىقىپ بۇ چۆل-جەزىدە ئۆلەرمەيچى بولغانلىقىڭنىڭ ئۆزى كىچىك ئىشئۇمۇ؟ سەن تېخى تۈزۈڭنى پادىشاھ ھېسابلاپ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمرانلىق قىلماقچىمۇ؟ 14 ھالبۇكى، سەن بىزنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان يۇرتقا باشلاپ كەلمىدىڭ، ئېتىز ۋە ئۆزۈمبارلىقلارنىمۇ بىزگە مېراس قىلىپ بەرمىدىڭ، سەن بۇ خەقنىڭ كۆزىنىمۇ ئويۇۋالماقچىمۇ؟ بىز بارامىز! — دېدى. 15 ئۇنى ئاڭلاپ مۇسا قاتتىق غەزەپلىنىپ پەرۋەردىگارغا: — ئۇلارنىڭ سوغات-ھەدىيەسىگە ئېتىبار قىلمىغايەن، مەن ئۇلارنىڭ ھەتتا بىرەر ئېشىكىنىمۇ تارتىۋالدىم، بىرەر ئادەمگىمۇ ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈلمىدى، — دېدى. 16 مۇسا كوراهقا: — ئەتە سەن ۋە سېنىڭ گۇرۇھىدىكىلەر — سەن، ئۇلار ۋە ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىڭلار. 17 ھەر بىرىڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ خۇشۇيدانلىرىڭلارنى ئەككىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇشۇيۇنى سېلىڭلار، ھەر بىرىڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ خۇشۇيدانلىرىڭلارنى، يەنى جەمئىي ئىككى يۈز ئەللىك خۇشۇيداننى ئېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇتۇپ تۇرۇڭلار، سەمغۇ، ھارۇنمۇ ھەر بىرىڭلار ئۆز خۇشۇيدانلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار، — دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن ھەر بىر ئادەم ئۆزىنىڭ خۇشۇيداننى ئېلىپ، ئوتتى يېقىپ، خۇشۇيۇنى سېلىپ، مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن بىرلىكتە جامائەت چىدىرىنىڭ دەۋرۈزىسى ئالدىدا تۇرۇشتى. 19 كوراه مۇسا بىلەن

ھارۇنغا ھۇجۇم قىلغىلى پۈتۈن جامائەتنى يىغىپ جامائەت چىدىرىنىڭ دەۋرۈزىسى ئالدىغا كېلىۋىدى، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى يۈكۈل جامائەتكە ئايان بولىدى. 20 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ: — 21 سىلەر بۇ خەلقنىڭ ئارىسىدىن نېرى تۇرۇڭلار، مەن كۆز يۇمۇپ ئاچمىغۇچە ئۇلارنى يۇتۇۋېتىمەن، — دېۋىدى، 22 مۇسا بىلەن ھارۇن دۈم يىقىلىپ: — ئى تەكۈم، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ روھلىرىنىڭ خۇداسى، بىر ئادەم گۇناھ قىلسا، غەزەپنىڭ پۈتۈن جامائەتكە چاچامسەن؟ — دېدى. 23 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 24 سەن جامائەتكە: «سىلەر كوراه، داتان ۋە ئابىرامنىڭ تۇرار جايلىرىدىن ئايرىلىپ ئۇلاردىن نېرى كېتىڭلار» — دەپ بۇيرۇق بەرد، — دېدى. 25 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئورنىدىن تۇرۇپ داتان بىلەن ئابىرام تەرەپكە قاراپ ماڭدى، ئىسرائىل ئاقساقاللىرىمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 26 مۇسا جامائەتكە: — سىلەردىن تۆتتەن بىرى، بۇ زەھەرلىك ئادەملەرنىڭ چىدىرلىرىدىن يىراق كېتىڭلار، ئۇلارنىڭ بارلىق گۇناھلىرى سەۋەبىدىن ئۇلار بىلەن بىللە ۋەيران بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھېچنەرسىسىگە قول تەگكۈزمەڭلار، — دېدى. 27 شۇنىڭ بىلەن جامائەت كوراه، داتان، ئابىرامنىڭ چىدىرلىرىنىڭ تۆت تەرەپىدىن نېرى كەتتى، داتان بىلەن ئابىرام بولسا تۇر ئاياللىرىنى، ئوغۇل-قەزىلەرنى ۋە يوقۇقلىرىنى ئېلىپ چىقىپ ئۆز چىدىرىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا تۇردى. 28 مۇسا: — بۇنىڭدىن سىلەر شۇنى بىلىسىلەركى، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ كۆڭۈمدىن چىققان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار مېنى ئۇلارنى ئادا قىلىشقا ئەۋەتكەن. 29 — ئەگەر بۇ ئادەملەرنىڭ تولىمۇ ئادەتتىكى ئادەملەرنىڭ ئۆلۈمىگە ئوخشاش بولدىغان ياكى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان قىسمەتلەر ئادەتتىكى ئادەملەر دۇچار بولدىغان قىسمەتلەرگە ئوخشاش بولدىغان بولسا، پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتمىگەن بولاتتى. 30 ئەگەر پەرۋەردىگار يېڭى بىر ئىشنى قىلىپ، يەر ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارنى ۋە ئۇلارنىڭ پۈتۈن نەرسىسىنى يۇتۇپ كېتىشى بىلەن، ئۇلار تىرىكلا تەختىسارغا چۈشۈپ كەتسە، ئۇ چاغدا سىلەر بۇ ئادەملەرنىڭ پەرۋەردىگارنى مەنئىتىگە ئىكەنلىكىنى بىلىپ قالسىلەر، — دېدى. (Sheol h7585) 31 مۇسانىڭ بۇ گېيى ئاخىرلىشىشى بىلەنلا ئۇلارنىڭ پۇتى ئاستىدىكى يەر يېرىلدى. 32 يەر ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارنى بارلىق ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن، شۇنىڭدەك كوراهقا تەۋە ھەممە ئادەملەرنى قويمى تەئەللۇقاتلىرى بىلەن قوشۇپ يۇتۇپ كەتتى. 33 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ تەۋەسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى تىرىكلا تەختىسارغا چۈشۈپ كەتتى، يەر ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يېپىلدى. ئۇلار شۇ يول بىلەن جامائەتنىڭ ئارىسىدىن يوقالدى. (Sheol h7585) 34 ئۇلارنىڭ تەراپىدا تۇرغان ئىسرائىللىق ھەممىسى ئۇلارنىڭ ئالدىسىنى ئاڭلاپ: «بەر بىزنىمۇ يۇتۇپ كېتەرمىكىن!» دېيىشىپ قېچىشتى. 35 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن بىر ئوت چىقىپ، خۇشۇيۇنى سۇنۇۋاتقان ھېلىقى ئىككى يۈز ئەللىك ئادەمنىمۇ يۇتۇپ كەتتى. 36 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 37 سەن كاهن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارغا بۇيرۇغۇن، ئۇ خۇشۇيدانلارنى ئوت ئارىسىدىن تېرىۋېلىپ، چوغلىرىنى يىراقلاپ چىچمىغۇ، چۈنكى ئۇ خۇشۇيدانلار خۇدانا ئاتالغاندۇر، 38 شۇڭا ئۇنىڭ جىنىغا ئۆزى زامان بولغان گۇناھكارلارنىڭ خۇشۇيدانلىرىنى تېرىۋالغۇن، ئۇلار قۇربانلىقنى قاپلاش ئۈچۈن سوقۇپ ئېيىز تۈنكە قىلىنسۇن، چۈنكى بۇ خۇشۇيدانلار ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا سۇنۇلۇپ ئۇنىڭغا ئاتالسا مۇقەددەس قىلىنغان. شۇنداق قىلىپ ئۇلار كېيىن ئىسرائىلغا ئىبەرەت بولدىغان ئىشارەت-بەلگە بولدى. 39 شۇنىڭ بىلەن كاهن ئەلئازار ئوتتا كويۇرۇۋېتىلگەنلەر سۇنغان مىس خۇشۇيدانلارنى تېرىۋالدى، ئۇلار قۇربانلىقنى قاپلىشىغا ئېيىز تۈنكە قىلىپ سوزۇلدى. 40 شۇنىڭ بىلەن [قۇربانلىقنىڭ بۇ قاپلىشى] ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا يات ئادەملەرنىڭ

خۇددى كورام بىلەن ئۇنىڭ گۇرۇھدىكىلەرگە ئوخشاش قىسمەتكە قالماسلىقى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارىنىڭ ھۇزۇرىدا خۇشبو ي كۆيدۈرۈشكە يېقىنلاشماسلىقىغا ئىسرائىللار ئۈچۈن بەر سەلمە بولدى. پەرۋەردىگارىنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئەلئازارغا يۇرۇغانلاردۇر. 41 ئەسسى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يامان گېيىنى قىلىپ: — سىلەر پەرۋەردىگارىنىڭ خەلقىنى ئولتۇردۇڭلار، — دەپ غۇتۇلدى. 42 ۋە شۇنداق بولدىكى، جامائەت مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىۋاتقاندا، جامائەت بۇرۇلۇپ جامائەت چىدىرىغا قارىۋىدى، ۋە مانا، بۇلۇت چىدىرنى قاپلىۋالدى ھەم پەرۋەردىگارىنىڭ جۇلاسى ئايان بولدى. 43 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەت چىدىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇردى. 44 پەرۋەردىگارى مۇساغا سۆز قىلىپ: — 45 مەن كۆزنى مۇمۇپ ئاچقۇچە ئۇلارنى پوقىتپ تاشلىشىم ئۈچۈن ئىككىڭلار بۇ جامائەتتىن چىقىپ نېرى كېتىڭلار، — دەپ بۇرۇۋىدى، ئىككىيلەن يىقىلىپ يەردە دۈم باتتى. 46 مۇسا ھارۇنغا: — سەن خۇشبو يادىنى ئېلىپ ئۇنىڭغا قۇربانگاھتىكى تويىن سال، ئۇنىڭغا خۇشبو ي قويۇپ، ئۇلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشكە تېزلىكتە جامائەتنىڭ ئارىسىغا ئاپار، چۈنكى قەھر-غەزەپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدىن چىقتى، ۋا با باسقىلى تۇردى، — دېدى، 47 ھارۇن مۇسانىڭ دېگىندەك قىلىپ، خۇشبو يادىنى ئېلىپ جامائەتنىڭ ئارىسىغا يۆتكۈرۈپ كىردى، ۋە مانا، ۋا با كىشىلەرنىڭ ئارىسىدا باشلانغاندى، ئۇ خۇشبو يىنى خۇشبو يادىغا سېلىپ، خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردى. 48 ئۇ ئۆلۈكلەر بىلەن تېرىكلەر ئوتتۇرىسىدا تۇرۇۋىدى، ۋا با توختىدى. 49 كوراهنىڭ ۋەھقىسى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆلگەنلەردىن باشقا، ۋا با سەۋەبىدىن ئۆلگەنلەر ئون تۆت مىڭ يەتتە يۈز كىشى بولدى. 50 ھارۇن جامائەت چىدىرىنىڭ دەرۋازىسى يېنىدا تۇرغان مۇسانىڭ يېنىغا يېنىپ كەلدى، ۋا با توختىدى.

18 پەرۋەردىگارى ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — سەن، ئوغۇللىرىڭ ۋە ئاتا جەمەتتىكىدىكىلەر سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە مۇقەددەس جايعا مۇناسىۋەتلىك بولغان گۇناھنى، شۇنىڭدەك سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ بىرلىكتە كاھىنلىق ۋەزىپىسىگە مۇناسىۋەتلىك بولغان گۇناھنى ئۇستۇڭلەرگە ئاتىلىسىلەر. 2 سەن قېرىنداشلىرىڭ بولغان لاۋنى قەبىلىسىدىكىلەر، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قەبىلىسىدىكىلەرنى ئوزۇڭ بىلەن بىرلەشتۈر ھەم ئۇلارنى خىزمىتىڭنى قىلىشى ئۈچۈن باشلاپ ئېلىپ كەل، بىراق سەن بىلەن ئوغۇللىرىڭ سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە ھۆكۈم-كۆڭۈلچۈك چىدىرى ئالدىدا خىزمەتلەرنى قىلسۇن. 3 ئۇلار سېنىڭ بۇيرۇقلىرىڭغا تەييار تۇرۇپ، شۇنداقلا چىدىرىدىكى بارلىق خىزمەت-ۋەزىپىنى تۆتەيدۇ، پەقەت مۇقەددەس جايدىكى قاچا-قۇچا ئەسۋابىلارغا ۋە قۇربانگاھقا يېقىنلاشمىسۇن، ئۇنداق قىلسا، ئۇلارمۇ، سىلەرمۇ ئۆلۈپ كېتىسىلەر. 4 ئۇلار سېنىڭ بىلەن بىرلىشىپ، جامائەت چىدىرىدىكى ۋەزىپىنى تۆتەپ، قىلىدىغان ھەربىر ئىشنى قىلسۇن، پەقەتلا ھىچ يات كىشىلەر سىلەرگە يېقىنلاشمىسۇن. 5 قەھر-غەزەپ يەنە ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا چۈشمىسۇن ئۈچۈن، سىلەر مۇقەددەس جايدىكى ۋەزىپە بىلەن قۇربانگاھتىكى ۋەزىپىنى تۆتەشكە مەسئۇل بولۇڭلار. 6 مانا، مەن تۇزۇم سىلەرنىڭ قېرىنداشلىرىڭلار بولغان لاۋىيلارنى ئىسرائىللار ئىچىدىن تاللاپ چىقىم، ئۇلار جامائەت چىدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىشقا پەرۋەردىگارىغا تەقدىم قىلىنغان بولۇپ، سىلەرگە سوۋغا سۈپىتىدە ئاتا قىلىنغان. 7 لېكىن سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە كاھىنلىق ۋەزىپەڭلەردە تۇرۇپ، قۇربانگاھتىكى بارلىق ئىشلارنى ھەم بەردە ئىجىدىكى ئىشلارنى چىقىرىڭلار، سىلەرنىڭ ۋەزىپەڭلەر شۇنداق بولسۇن. كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى، خىزمىتىدە بولۇشۇڭلار ئۈچۈن سىلەرگە سوۋغا قىلىپ بەردىم، يات ئادەملەر يېقىنلاشسا، ئولتۇرۇۋېلىسۇن. 8 پەرۋەردىگارى ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — مەن ماڭا سۆزلىگەن كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى، يەنى ئىسرائىللار ماڭا مۇقەددەس دەپ ئاتىغان بارلىق نەرسىلەرنى ئۇلۇشۇڭلار بولسۇن دەپ، مانا مەڭگۈلۈك بەلگىگە بىلەن ساڭا ۋە سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭغا تەقدىم قىلدىم. 9 ئىسرائىللار ئوتتا سۇنىدىغان، «ئەڭ مۇقەددەس» نەرسىلەردىن سىلەرگە مۇنۇلار قالدۇرۇپ بېرىلدى: — ئۇلارنىڭ ماڭا ئاتاپ سۇنغان بارلىق نەرسىلىرى، يەنى بارلىق ئاشلىق ھەدىيەلەردىن، بارلىق گۇناھ قۇربانلىقلىرىدىن، بارلىق ئىشائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىدىن «ئەڭ مۇقەددەس» ھېسابلانغانى، ساڭا ۋە ئەۋلادلىرىڭغا ئاتا قىلىندۇ. 10 سەن شۇ [ئۇلۇشۇڭنى] «ئەڭ مۇقەددەس» سۈپىتىدە يېگىن، سىلەردىن بولغان ھەربىر نەرسىنى ئۇنى يېسۇن، ئۇ ساڭا «ئەڭ مۇقەددەس» دەپ بېلىنسۇن. 11 مۇنۇلارمۇ سېنىڭ بولۇدۇ: — ئىسرائىللارنىڭ سوۋغاتلىرى ئىچىدىن كۆتۈرمە ھەدىيەلەر، بارلىق پۇلا گاللاما ھەدىيەلەر سېنىڭ، مەن ئۇلارنى ساڭا، شۇنداقلا ئوغۇللىرىڭ بىلەن قېزىلىرىڭغا مەڭگۈلۈك بەلگىگە بىلەن تەقدىم قىلدىم؛ سېنىڭ ئويۇڭدىكى ھەربىر پاك ئادەم ئۇنىڭ يېسە بولىدۇ. 12 زەيۈن مېيدىن ئەڭ ئېسىلىنى، يېڭى شارابىن ئەڭ ئېسىلىنى، شۇنداقلا ئاشلىقتىن ئەڭ ئېسىلىنى، يەنى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ سۇنغان دەسلەپكى پىشقان مەھسۇلاتلارنىڭ ھەممىسى مەن ساڭا تەقدىم قىلىپ بەردىم. 13 ئۇلار يەردىن ئېلىپ پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ ئەكەلگەن دەسلەپكى پىشقان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى

17 پەرۋەردىگارى مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 «سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ، ئۇلاردىن ئانا جەمەتنى بويچە، ھەر قەبىلىنىڭ ئەمىرىدىن بىردىن ئون ئىككى ھاسا ئالغىن، سەن ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئىسمىنى ئۆزىنىڭ ھاسىسىغا يېزىپ قويغىن. 3 لاۋنى قەبىلىسىنىڭ ھاسىسىغا ھارۇننىڭ ئىسمىنى يازغىن، چۈنكى ھەربىر ئانا جەمەت قەبىلە باشلىقى ئۈچۈن بىر ھاسا ۋەكىل بولىدۇ. 4 سەن بۇ ھاسىلارنى جامائەت چىدىرىدىكى ھۆكۈم-كۆڭۈلچۈك [ساندۇقىنىڭ] ئالدىغا، يەنى مەن سېنىڭ بىلەن كۆرۈشىدىغان بەرگە قويغىن. 5 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، مەن تاللىغان كىشىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ ھاسىسى بىخ سۇرىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللارنىڭ سىلەرگە غۇدۇراشقان گەپلىرىنى توختىتىپ ماڭا ئاڭلانمايدىغان قىلىۋېتىمەن». 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىللارغا شۇنداق سۆز قىلدى، ئۇلارنىڭ ھەممە ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا بىردىن ھاسىنى، جەمئىي بولۇپ ئون ئىككى ھاسىنى بەردى، ھەربىر ئانا جەمەتكە بىر ھاسا ۋەكىل بولدى، ھارۇننىڭ ھاسىسىمۇ شۇلارنىڭ ئىچىدە ئىدى. 7 مۇسا ھاسىلارنى ھۆكۈم-كۆڭۈلچۈك چىدىرىغا ئەكىرىپ پەرۋەردىگارىنىڭ ھۇزۇرىغا قويدى. 8 ۋە شۇنداق بولدىكى، مۇسا ئەسسى ھۆكۈم-كۆڭۈلچۈك چىدىرىغا كىرىۋىدى، مانا، لاۋنى جەمەتكە ۋەكىل بولغان ھارۇننىڭ ھاسىسى بىخ سۇرۇپ، غۇنچىلاپ، چېچەكلەپ، بادام چۈشكەندى. 9 مۇسا ھاسىلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدىن ئېلىپ چىقىپ، ئىسرائىل خەلقىگە كۆرسەتتى؛ ئۇلار كۆرگەندىن كېيىن ھەركىم ئۆز ھاسىلىرىنى ئېلىپ كېتىشتى. 10 پەرۋەردىگارى مۇساغا: — شۇ ئاسىلىق قىلغۇچى بالىلارغا بىر تاڭا بەلگىسى بولسۇن دەپ ھارۇننىڭ ھاسىسىنى ھۆكۈم-كۆڭۈلچۈك ئالدىغا ئەكىرىپ قويغىن. شۇنداق قىلساڭ سەن ئۇلارنىڭ غۇدۇراشقان گەپلىرىنى توختىتىپ، ماڭا ئاڭلانمايدىغان قىلىسەن؛ ئۇلارمۇ شۇنىڭ بىلەن

سېنىڭ بولسۇن، ئۇيۇڭدىكى ھەربىر پاك ئادەم ئۇنىڭدىن بېسە بولىدۇ. 14 خاماندېكى ئاشلىقكلار ۋە شاراب كۆلچىكىدىكى شارابكلارغا ئوخشاش ئىسرائىلدا خۇداغا مۇتلەق ئاتلىدىغان ھەربىر نەرسە سېنىڭ بولىدۇ. 15 ئۇلار پەرۋەردىگەرغا ئاتاپ كەلتۈرىدىغان بارلىق جانئورالارنىڭ ئۇنجىلىرى، مەيلى ئىنسان ياكى ئۇلۇغ-چارپاي بولسۇن سېنىڭ بولىدۇ، ھالبۇكى، ئىنسانلارنىڭ ئۇنجىلىرىنى بولسا ئۇلارنى تەلەم تەلەپ ياندۇرۇۋالسىۇن ۋە ئاپاك ھايۋانلارنىڭ ئۇنجىلىرىنى تەلەم تەلەپ ياندۇرۇۋالسىۇن. 16 تەلەم تەلەش كېرەك بولغانلار ئۈچۈن يېشى بىر ئايلىقتىن ئاشقاندا تەلەم بۇنى تەلەنسۇن، ئۇلارغا سەن توختاتقان باھا بويىچە، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شەكلىنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە بىر شەكلى يىگىرمە گىرامم، باھا قويۇپ، بەش كۈمۈش شەكلى ئال. 17 پەقەت تۇنجى كالا، تۇنجى قوي ياكى تۇنجى ئوغلاققا تەلەم ئالساڭ بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەستۇر. سەن ئۇلارنىڭ قېنىنى قۇربانغا قىچىپ، مېيىنى پەرۋەردىگەرغا ئاتاپ ئوتما سۇنۇلدىغان، ئۇنىڭغا خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە كۆيدۈرگىن. 18 ئۇلارنىڭ گۆشى سېنىڭ بولىدۇ، خۇددى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىنغان توش ۋە ئوڭ ئارقا يۇرتقا ئوخشاش، ساڭا تەۋە بولىدۇ. 19 ئىسرائىل پەرۋەردىگەرغا ئاتاپ سۇنغان مۇقەددەس نەرسىلەر ئىچىدىكى كۆتۈرمە ھەدىيە-قۇربانلىقنىڭ ھەممىسى مەن ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان غۇل-قۇرلىرىڭغا مەڭگۈلۈك بەلگىگە بىلەن تەقدىم قىلىم. بۇ پەرۋەردىگەر ئالدىدا ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان ئەۋلادلارنىڭ ئۈچۈن مەڭگۈلۈك تۇزلۇق ئەمدە بولىدۇ. 20 پەرۋەردىگەر ھارۇنغا مۇنداق دەيدى: — [ئىسرائىل] زېمىندا سېنىڭ ھېچقانداق مىراسىڭ بولمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدە ھېچقانداق نېسەۋەك بولمايدۇ، ئىسرائىل ئارىسىدا مانا مەن تۈزۈم سېنىڭ نېسەۋەك، سېنىڭ مىراسىڭدۇر مەن. 21 ئاۋىيارغا بولسا، ئۇلارنىڭ ئۆتەيدىغان خىزمەتلىرى، يەنى جامائەت چىقىرىدىكى خىزمىتى ئۈچۈن، مانا مەن ئىسرائىلدا تەقدىم قىلىنغان بارلىق «ئۇندىن بىر ئۇلۇش» نىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەرگەنمەن. 22 بۇنىڭدىن كېيىن، گۇناھكار يولۇپ ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئىسرائىل جامائەت چىقىرىغا يېقىنلاشمىسۇن. 23

19

پەرۋەردىگەر مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدى: — 2 مەن پەرۋەردىگەر ئەمر قىلغان قانۇن-بەلگىگە شۇكى: — سەن ئىسرائىلغا بۇرۇن، ئۇلار چىقىم، ئۇلار ئۇچۇر، ئۇلار ئۇچۇر، ئۇلار ئۇچۇر قىلىنغان قانۇن-بەلگىگە شۇكى: — سەن ئىسرائىلغا بىرىنى سېنىڭ بېنىڭغا ئەكەلسۇن. 3 سەن سىيرىنى كەھن ئەلئازارغا ئېلىپتۇ، ئۇ ئۇنى چىقىرىدىغان سىرتىغا ئەپچىقسۇن، ئاندىن بىرىنى سىيرىنى ئۇنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. 4 كەھن ئەلئازار بارمىقىغا قانغا مېلىپ، جامائەت چىقىرىنىڭ ئالدىغا قارىتىپ يەتتە مەرتەم چاقسۇن. 5 ئاندىن بىرىنى ئەلئازارنىڭ كۆز ئالدىدا يۆتكۈل سىيرىنى كۆيدۈرسۇن، يەنى ئۇنىڭ تېرىسى، گۆشى، قېنى ۋە تېزەكلەرنى كۆيدۈرسۇن. 6 كەھن كېدىر ياغىچى، زۇفا تۇسۇملۇكى ۋە قىزىل رەختى سىيرىنى كۆيدۈرۈلدىغان ئوتقا تاشلىسۇن. 7 ئاندىن كەھن ئۆز كىيىمىنى يۇسۇن ۋە بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن كېيىن بارگامقا كىرىشكە بولىدۇ، لېكىن كەھن كەچ كىرىشكە ئاپاك سانالسۇن. 8 سىيرىنى كۆيدۈرگەن كىشىمۇ كىيىملىرىنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن ئۇ كەچ كىرىشكە ئاپاك سانالسۇن. 9 پاك بىر ئادەم سىيرىنىڭ كۆلىنى يىغىپ بارگامنىڭ سىرتىدىكى پاك بىر يەرگە قويسۇن، ئۇ ئىسرائىل جامائىتى ئۈچۈن «ئاپا كلىقتى چىقىرىغۇچى سۇ» نى ياساشقا شۇ يەردە ساقلانسۇن، ئۇ بىر «گۇناھنى پاكلىغۇچى» دۇر. 10 سىيرىنىڭ كۆلىنى يىغىشۇرغان ئادەم ئۇنىڭ كىيىملىرىنى يۇسۇن ۋە كەچ كىرىشكە ئاپاك سانالسۇن. بۇ ئىسرائىلغا ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا مەڭگۈلۈك قانۇن-بەلگىگە بولىدۇ. 11 ئۇلارنىڭ، يەنى ھەرقانداق ئۆلگەن كىشىنىڭ جەستىگە تېگىپ كەتكەن ھەربىر كىشى يەتتە كۈن ئاپاك سانىلىدۇ. 12 ئۇ ئادەم ئۈچىنچى كۈنى [تاشۇ سۇ] بىلەن تۇزنى پاكلىسۇن، ھەمدە يەتتىنچى كۈنى پاكلىسۇن، ئاندىن ئۇ پاك سانىلىدۇ، ئەگەر ئۇ ئۈچىنچى كۈنى ھەمدە يەتتىنچى كۈنى تۇزنى پاكلىمىسا، پاك سانالمىدۇ. 13 ھەرقانداق ئادەم ئۆلۈككە، يەنى ھەرقانداق ئۆلگەن كىشىنىڭ جەستىگە تېگىپ كەتسە، ھەمدە تۇزنى پاكلىمىسا، پەرۋەردىگەر ئۇنىڭ چىقىرىنى بۇلغىغان بولىدۇ، شۇ كىشى ئىسرائىل ئارىسىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، چۈنكى «ئاپا كلىقتى چىقىرىغۇچى سۇ» ئۇنىڭغا سېپىلىگەچكە، ئۇ ئاپاك سانىلىدۇ، ئۇنىڭ ئاپا كلىقتى ئىچىدە ئۇستىدە تۇرىدۇ. 14 ئەگەر بىرەر كىشى بىر چىقىرى ئىچىدە ئۆلۈپ قالغان بولسا، ئۇ توغۇرلۇق قانۇن-بەلگىگە مۇنداق بولىدۇ: — شۇ چىقىرىدا كىرگەن ھەربىرى ۋە چىقىرىدا تۇرۇپ قالغانلارنىڭ ھەربىرى يەتتە كۈن ئاپاك سانىلىدۇ. 15 ھەربىر ئوچۇق تۇرغان، ئاغزى يېپىلغان قاچا-قۇچلارنىڭ ھەممىسى ئاپاك سانىلىدۇ. 16 شۇنىڭدەك دادادا قىلىچ-شەمشەر بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەرگە، ياكى ئۆزى ئۆلۈپ قالغاننىڭ ئۆلۈككە، ياكى ئادەمنىڭ ئۆستىخىنىغا ياكى بەرسىگە تەگكەن ھەربىر كىشى يەتتە كۈنگىچە ئاپاك سانىلىدۇ. 17 كىشىلەر بۇ ئاپاك كىشى ئۈچۈن «ئاپا كلىقتى چىقىرىغۇچى سۇ» نىڭ كۆلىدىن ئازراق ئېلىپ كۆمۈرگە كەك سېلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تېقىم سۇ قويسۇن. 18 ئاندىن پاك بىر كىشى زۇفا تۇسۇملۇكىنى ئېلىپ شۇ سۇغا تەگكۈزۈپ ئۇنى چىقىرىغا ۋە ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچلارغا ھەم شۇ يەردە تۇرغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئۈستىگە سېپىپ قويسۇن،

ۋە يەنە ئۇنى ئۇستىخانغا، ئۆلتۈرۈلگۈچىگە ياكى قەبرىگە تەگكەن كىشىنىڭ ئۈستىگە سېپىپ قويسۇن. 19 ئۈچىنچى كۈنى ۋە يەتتىنچى كۈنى ھېلىقى پاك ئادەم [پاك بولغان ئادەملەرنىڭ] ئۈستىگە شۇ سۈنى سېپىپ قويسۇن، شۇنداق قىلغاندا، يەتتىنچى كۈنىگە كەلگەندە ئۇ كىشى پاكلا نغان بولىدۇ، ئاندىن ئۇ كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇيۇسۇن، كەچ كىرگەندە ئۇ پاك سانىلدۇ. 20 لېكىن ئاپاك بولۇپ قېلىپ، ئۆزىنى پاكلىمىغان كىشى پەرۋەردىگارىنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىنى ئۈچۈن، جامائەت ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ «ئاپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» ئۇنىڭ ئۈستىگە سېپىلىگەن، شۇڭا ئۇ ئاپاك سانىلدۇ. 21 بۇ ئىسرائىلارغا مەڭگۈلۈك بەلكىمە بولىدۇ. «ئاپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»نى سەپكەن كىشى بولسا ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى يۇيۇسۇن ۋە «ئاپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»غا تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانالسۇن. 22 ئاپاك كىشى تەگكەن ھەرقانداق نەرسىمۇ ئاپاك سانىلدۇ، بۇ نەرسىلەرگە تەگكەن كىشىلەرمۇ كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانالسۇن.

20

بىرىنچى ئايىنىڭ ئىچىدە ئىسرائىلار، يەنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى زىن چۆلگە يېتىپ كېلىپ، قادەشتە تۇرۇپ قالىدۇ؛ مەرەپەم شۇ يەردە ۋاپات بولىدۇ ۋە شۇ يەرگە دەپنە قىلىندى. 2 جامائەتكە ئىچىدىغانغا سۇ يوق ئىدى، ئۇلار يىغىلىپ مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلغىلى تۇردى. 3 خەلق مۇسا بىلەن تەكلىپ: «قېرىنداشلىرىمىز پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ئۆلگەن چاغدا بىزمۇ بىللە ئۆلسەك بولىمىز!» 4 سىلەر نېمە ئۈچۈن بىز ۋە چاربايلىرىمىزنى بۇ يەردە ئولۇپ كەتسۇن دەپ، پەرۋەردىگارىنىڭ جامائىتىنى بۇ چۆل-جەزىرىگە باشلاپ كەلدىڭلار؟ 5 سىلەر نېمە ئۈچۈن بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ بۇنداق دەھشەتلىك يەرگە ئەلدىڭلار؟ بۇ يەردە يا تېرىقچىلىق قىلغىلى يەر بولمىسا، يا ئەنجۈر، ئۆزۈم، ئانار بولمىسا، ئىچىدىغانغا سۇمۇ بولمىسا، — دېيىشقى. 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەتتىن ئايرىلىپ جامائەت چىدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ دۇم يىقىلىۋىدى، پەرۋەردىگارىنىڭ جۇلاسى ئۇ ئىككىسىگە ئايان بولىدۇ. 7 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: — 8 ھاسىنى قولۇڭغا ئال، ئاندىن سەن ئاكاڭ ھارۇن بىلەن بىرلىكتە جامائەتنى يىغىپ، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا قورام تاشقا بۇيرۇق قىل، شۇنداق قىلىشقا قورام تاش ئۆز سۈيىنى چىقىرىدۇ؛ شۇ يول بىلەن سەن ئۇلارغا سۇ چىقىرىپ، جامائەت ۋە چاربايلىرى ئىچىدىغانغا سۇ بېرىسەن. 9 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگارىنىڭ ھۇزۇرىدىن ھاسىنى ئالدى. 10 مۇسا بىلەن ھارۇن ئىككىسى جامائەتنى قورام تاشنىڭ ئالدىغا يىغدى ۋە مۇسا ئۇلارغا: — گېيىمىگە قولاق سېلىڭلار، ئۇ ئاسىيىلار بىز سىلەرگە بۇ قورام تاشتىن سۇ چىقىرىپ بېرىلمۇ؟! — دەيدۇ. 11 ئاندىن مۇسا ھاسىسى بىلەن قورام تاشنى ئىككى قېتىم ئۇرۇۋىدى، ناھايىتى كۆپ سۇ ئېقىپ چىقتى، سۇدىن جامائەتمۇ، چاربايلارمۇ ئىچىشنى.

12 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا: — سىلەر ماڭا ئىشەنمەي، ئىسرائىلار ئالدىدا مېنى مۇقەددەس دەپ ھۆرمەتلىمىگىنىڭلار ئۈچۈن، ئىككىڭلارنىڭ بۇ جامائەتنى مەن ئۇلارغا تەقدىم قىلىپ بەرگەن زېمىنغا باشلاپ كىرىشىڭلارغا يول قويمايمەن، — دەيدۇ. 13 سۇ چىقىرىلغان جاي «مەرىياھ سۇلىرى» دەپ ئاتالغان؛ ئىسرائىلار شۇ يەردە پەرۋەردىگار بىلەن تاللاشقانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆزىنىڭ مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. 14 مۇسا قادەشتىن ئېدوم پادىشاھى بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «قېرىنداشلىرى ئىسرائىل مۇنداق دەيدۇ: — بىز تارتىۋاتقان جەب-جاپالارنىڭ قانداقلىقى ئۆزلىرىگە مەلۇم، 15 بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز مىسىرغا چۈشكەن بولۇپ، بىز مىسىردا ئۇزاق زامان تۇرۇپ كەتتىق؛ مىسىرلىقلار بىزگىمۇ، بىزنىڭ ئاتا-

بوۋىلىرىمىزغىمۇ يامان مۇئامىلە قىلدى؛ 16 بىز پەرۋەردىگارغا يىلىنىۋېدۇق، ئۈستىگە سېپىپ قويسۇن. 19 ئۈچىنچى كۈنى ۋە يەتتىنچى كۈنى ھېلىقى پاك ئادەم [پاك بولغان ئادەملەرنىڭ] ئۈستىگە شۇ سۈنى سېپىپ قويسۇن، شۇنداق قىلغاندا، يەتتىنچى كۈنىگە كەلگەندە ئۇ كىشى پاكلا نغان بولىدۇ، ئاندىن ئۇ كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇيۇسۇن، كەچ كىرگەندە ئۇ پاك سانىلدۇ. 20 لېكىن ئاپاك بولۇپ قېلىپ، ئۆزىنى پاكلىمىغان كىشى پەرۋەردىگارىنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىنى ئۈچۈن، جامائەت ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ «ئاپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» ئۇنىڭ ئۈستىگە سېپىلىگەن، شۇڭا ئۇ ئاپاك سانىلدۇ. 21 بۇ ئىسرائىلارغا مەڭگۈلۈك بەلكىمە بولىدۇ. «ئاپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»نى سەپكەن كىشى بولسا ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى يۇيۇسۇن ۋە «ئاپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»غا تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانالسۇن. 22 ئاپاك كىشى تەگكەن ھەرقانداق نەرسىمۇ ئاپاك سانىلدۇ، بۇ نەرسىلەرگە تەگكەن كىشىلەرمۇ كەچ كىرگۈچە ئاپاك سانالسۇن.

بىرىنچى ئايىنىڭ ئىچىدە ئىسرائىلار، يەنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى زىن چۆلگە يېتىپ كېلىپ، قادەشتە تۇرۇپ قالىدۇ؛ مەرەپەم شۇ يەردە ۋاپات بولىدۇ ۋە شۇ يەرگە دەپنە قىلىندى. 2 جامائەتكە ئىچىدىغانغا سۇ يوق ئىدى، ئۇلار يىغىلىپ مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلغىلى تۇردى. 3 خەلق مۇسا بىلەن تەكلىپ: «قېرىنداشلىرىمىز پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ئۆلگەن چاغدا بىزمۇ بىللە ئۆلسەك بولىمىز!» 4 سىلەر نېمە ئۈچۈن بىز ۋە چاربايلىرىمىزنى بۇ يەردە ئولۇپ كەتسۇن دەپ، پەرۋەردىگارىنىڭ جامائىتىنى بۇ چۆل-جەزىرىگە باشلاپ كەلدىڭلار؟ 5 سىلەر نېمە ئۈچۈن بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ بۇنداق دەھشەتلىك يەرگە ئەلدىڭلار؟ بۇ يەردە يا تېرىقچىلىق قىلغىلى يەر بولمىسا، يا ئەنجۈر، ئۆزۈم، ئانار بولمىسا، ئىچىدىغانغا سۇمۇ بولمىسا، — دېيىشقى. 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەتتىن ئايرىلىپ جامائەت چىدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ دۇم يىقىلىۋىدى، پەرۋەردىگارىنىڭ جۇلاسى ئۇ ئىككىسىگە ئايان بولىدۇ. 7 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: — 8 ھاسىنى قولۇڭغا ئال، ئاندىن سەن ئاكاڭ ھارۇن بىلەن بىرلىكتە جامائەتنى يىغىپ، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا قورام تاشقا بۇيرۇق قىل، شۇنداق قىلىشقا قورام تاش ئۆز سۈيىنى چىقىرىدۇ؛ شۇ يول بىلەن سەن ئۇلارغا سۇ چىقىرىپ، جامائەت ۋە چاربايلىرى ئىچىدىغانغا سۇ بېرىسەن. 9 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگارىنىڭ ھۇزۇرىدىن ھاسىنى ئالدى. 10 مۇسا بىلەن ھارۇن ئىككىسى جامائەتنى قورام تاشنىڭ ئالدىغا يىغدى ۋە مۇسا ئۇلارغا: — گېيىمىگە قولاق سېلىڭلار، ئۇ ئاسىيىلار بىز سىلەرگە بۇ قورام تاشتىن سۇ چىقىرىپ بېرىلمۇ؟! — دەيدۇ. 11 ئاندىن مۇسا ھاسىسى بىلەن قورام تاشنى ئىككى قېتىم ئۇرۇۋىدى، ناھايىتى كۆپ سۇ ئېقىپ چىقتى، سۇدىن جامائەتمۇ، چاربايلارمۇ ئىچىشنى.

12 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا: — سىلەر ماڭا ئىشەنمەي، ئىسرائىلار ئالدىدا مېنى مۇقەددەس دەپ ھۆرمەتلىمىگىنىڭلار ئۈچۈن، ئىككىڭلارنىڭ بۇ جامائەتنى مەن ئۇلارغا تەقدىم قىلىپ بەرگەن زېمىنغا باشلاپ كىرىشىڭلارغا يول قويمايمەن، — دەيدۇ. 13 سۇ چىقىرىلغان جاي «مەرىياھ سۇلىرى» دەپ ئاتالغان؛ ئىسرائىلار شۇ يەردە پەرۋەردىگار بىلەن تاللاشقانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆزىنىڭ مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. 14 مۇسا قادەشتىن ئېدوم پادىشاھى بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «قېرىنداشلىرى ئىسرائىل مۇنداق دەيدۇ: — بىز تارتىۋاتقان جەب-جاپالارنىڭ قانداقلىقى ئۆزلىرىگە مەلۇم، 15 بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز مىسىرغا چۈشكەن بولۇپ، بىز مىسىردا ئۇزاق زامان تۇرۇپ كەتتىق؛ مىسىرلىقلار بىزگىمۇ، بىزنىڭ ئاتا-

ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بىز ئاغزىمىزنى بۇزۇپ، پەرۋەردىگارغا ھەم ساڭا ھۇجۇم قىلىپ، يامان گەپ قىلىپ گۇناھ قىلدۇق، پەرۋەردىگارغا تىلاۋەت قىلساڭ، ئۇ بۇ يىللارنى ئارىمىزدىن ئېلىپ كەتكەي، — دېۋىدى، مۇسا خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلدى. 8 پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن بەز زەھەرلىك يىلنىڭ شەكلىنى ياساپ خادىغا ئېسىپ قويغىن، يىلان چىقىۋالغان ھەربىرى ئۇنىڭغا قارىسلا قاينا ھاياتقا ئېرىشىدۇ — دېدى. 9 مۇسا مىستىن بىر يىلان ياسىتىپ خادىغا ئېسىپ قويدى، ۋە شۇنداق بولدىكى، يىلان بىر كىمكى چىقىۋالغان بولسا، ئۇ بۇ مىس يىلانغا قارىسلا، ئۇلار ھايات قالدى. 10 ئىسرائىللار يەنە يولغا چىقىپ ئويۇتقا كېلىپ چىقىپ تىكتى. 11 يەنە ئويۇت يولغا چىقىپ، موئاب زېمىنىنىڭ ئۇدۇلدا كۆن چىقىش تەرەپتىكى ئىيە-ئىبارىغا كېلىپ چىقىپ تىكتى. 12 ئۇلار يەنە ئۇ يەردىن يولغا چىقىپ زەرەد جىلغىسىدا چىقىپ تىكتى. 13 يەنە ئۇ يەردىن مېڭىپ ئامورىيلارنىڭ زېمىنىنىڭ چىتىدىن چىقىپ چۆل-باياۋاندىن ئۆتۈپ، ئېقىپ تۇرغان ئارنون دەرياسىنىڭ ئۆتۈپ قېتىدا چىقىپ تىكتى «چۈنكى ئارنون دەرياسى موئابىلارنىڭ چېگرىسى بولۇپ، موئابىلار بىلەن ئامورىيلارنىڭ ئوتۇرىسىدا ئىدى. 14 شۇڭا «پەرۋەردىگارنىڭ جىڭھامسى» دېگەن كىتابتا: —

22

«سۇفادىكى ۋاھەب ۋە دەريا-ۋادىلىرى، ئارنون دەرياسى ۋە جىلغىلارنىڭ يانباغرىلىرى، ئارنىڭ ئۇرۇلغۇسىغىچە يېتىپ، موئابنىڭ چېگرىسىغا چۈشىدۇ» دەپ بۆلۈلگەندى. 16 [ئىسرائىللار] يەنە ئۇ يەردىن مېڭىپ بەئەرگە كەلدى، «بەئەر» قۇدۇق دېگەن مەنىدە بولۇپ، ئىلگىرى پەرۋەردىگار مۇساغا: «سەن خەلقىنىغى، مەن ئۇلارغا ئىچىدىغان سۇ بېرىي» دېگەن شۇ قۇدۇقنى كۆزدە تۇتقان. 17 شۇ چاغدا ئىسرائىللار مۇنۇ ناخشىنى ئېيتتى: «ئاد قۇدۇق، چىقسۇن سۇيۇڭ بۇلدۇقلاپ، ناخشا ئېيتىڭلار، قۇدۇققا بېغىشلاپ: 18 ئۇ قۇدۇقنى ئەمىرلەر، خەلقنىڭ كاتتىلىرى قازغان، قانۇن چىقارغۇچىنىڭ سۈزى بىلەن، ھاسىلىرى بىلەن قازغان». ئىسرائىللار چۆل-باياۋاندىن يەنە مائاتانغا، 19 مائاتاندىن ناھالىيەگە، ناھالىيەدىن بولمۇتقا، 20 بولمۇتتىن موئاب دالاسىدىكى جىلغىغا، يەنە چۆل-باياۋان تەرەپكە قاراپ تۇرغان پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا يېتىپ باردى. 21 ئىسرائىللار ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھوننىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى: 22 — بىزنىڭ ئۆز زېمىنلىرىدىن ئۆتۈۋېلىشىمىزگە ئىجازەت بەرگىلا، بىز سىلنىڭ ئېتىزلىقىغا ۋە ئۆزۈمىزلىرىمىزغا كىرەيمىز، قۇدۇقلىرىدىن سۇمۇ ئىچىمىز، ئەۋەتلىرىدىن ئۆتۈپ كەتكۈچە «خان بولى» دىن چىقمايمىز، — دېدى. 23 سېھون ئىسرائىللارنى ئۆز چېگرىسىدىن ئۆتكىلى قويمالماستىن، ئەكسىچە ئۇ ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشمەن دەپ، ئۆزىنىڭ بارلىق خەلقىنى يىغىپ چۆلگە قاراپ ئاتلاندى. ئۇ ھاازغا كېلىپ ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلدى. 24 ئىسرائىللار تۇنى قىلىچ بىلەن چېپىپ ئۆلتۈرۈپ، ئۇنىڭ يۇرتىنى ئارنون دەرياسىدىن يايىك دەرياسىغىچە، يەنى ئامورىيلارنىڭ چېگرىسىگىچە ئىشلىدى، ئامورىيلارنىڭ چېگرىسى بولسا بەك مۇستەھكەم ئىدى. 25 ئىسرائىللار بۇ يەردىكى ھەممە شەھەرنى ئىشلىدى ھەم ئامورىيلارنىڭ شەھەرلىرىگە، يەنى ھەشبونغا ۋە ئۇنىڭغا ئەۋەتۋە بارلىق يېزا-قىشلاقلارغىمۇ كىرىپ ئورۇنلاشتى. 26 چۈنكى ھەشبون ئەسلىدە ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھوننىڭ مەركىزى شەھىرى ئىدى، سېھون ئەسلىدە موئابنىڭ ئىلگىرىكى پادىشاھى بىلەن سوقۇشقان، ئۇنىڭ ئارنون دەرياسىغىچە بولغان ھەممە زېمىنى تارتۇلغانىدى. 27 شۇ سەۋەبىن شائىرلار: — «ھەشبونغا كېلگىلار! مانا سېھوننىڭ شەھىرى يېڭىۋاشتىن قۇرۇلسۇن، سېھوننىڭ شەھىرى مەھكەم قىلىنسۇن. 28 چۈنكى ھەشبوننىڭ ئۆزىدىن چىقىپ بىر ئوت، سېھوننىڭ شەھىرىدىن بىر يالقۇن يالقۇنلاپ، يۇتۇۋەتتى موئابنىڭ ئار شەھىرىنى، ئارنوندىكى ئېگىز جايلارنىڭ ئەمىرلىرىنى. 29 ۋاي ساڭا ئەي موئاب! ھەي كېموشنىڭ ئۇمىتى، تۈگەشتىڭلار! چۈنكى [كېموش] ئۆز

رۇخسەت قىلىدى، — دەيدى. **14** مۇئاپنىڭ ئەمەلدارلىرى قوپۇپ بالاقتىڭ يېنىغا كېلىپ تۇنگىغا: — بالا ئام بىز بىلەن بىللە كېلىشكە تۇمىدى، — دەيدى. **15** شۇنىڭ بىلەن بالا ئام تېخىمۇ كۆپ ۋە تېخىمۇ مۇتۈر ئەمەلدارلارنى ئەۋەتتى، **16** ئۇلار بالا ئامنىڭ ئالدىغا كېلىپ تۇنگىغا: — «زېھىرىڭ ئوغلى بالا ئام مۇنداق دەيدۇ: — «ھېچنەم سىلنىڭ يېنىمغا كېلىشىڭىزنى تۇسۇمغا، **17** چۈنكى مەن ئۆزلىرىڭىز زور شان-شۈھرەتكە ئېگە قىلمەن، نېمە دەپسەلە ماقۇل دەيمەن، شۇڭا ماڭا ئەشۇ خەلقنى قارغاپ بەرسىلا بولدى»، — دەيدى. **18** بالا ئام بالاقتىڭ خەزمەتكارلىرىغا جاۋابەن: — بالا ئام ماڭا ئۆزىڭنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشكەلىق تولغان ئۆز تۇپىنى بەرسىمۇ، مەيلى چوڭ ياكى كىچىك ئىش قىلاي، خۇدا بىم پەرۋەردىگارىڭنىڭ ماڭا بۇرۇغانلىرىدىن ھالقىپ كېتەلمەيمەن. **19** سىلەرمۇ بۈگۈن تاختام مۇشۇ يەردە قونۇپ قېلىڭلار، پەرۋەردىگار بەن شۇ ئىشلار توغرىسىدا ماڭا نېمە دەيدىكەن، شۇنى بىلەي، — دەيدى. **20** شۇ كېچىسى خۇدا بالا ئامنىڭ كېلىپ تۇنگىغا: — ئۆ كىشىلەر سېنى تەكلىپ قىلىپ كەلگەن بولسا، ئۇلار بىلەن بىللە بارغىن، لېكىن سەن مېنىڭ ساڭا ئېيتىدىغانلىرىم بويىچە ئىش قىلىشنىڭ كېرەك، — دەيدى. **21** بالا ئام ئەتىگەن تۇرۇپ ئېشىكىنى توقۇپ مۇئاپنىڭ ئەمەلدارى بىلەن بىللە ماڭدى. **22** خۇدا بالا ئامنىڭ ماڭغانلىقىدىن غەزەپلەندى، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنى تۇسۇشقا يولدا تۇراتتى. ئۇ شۇ چاغدا ئېشىكىگە سېپى ئىككى غۇلا بىلەن بىللە كېتىۋاتتى. **23** مادا ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قولىغا قىلىچ ئالغان ھالدا يولدا تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، يولدىن چىقىپ ئېتىزلىق بىلەن مېڭىۋىدى، بالا ئام ئېشەكنى يولغا چىقىپ مېڭىشقا دۇمبالاپ تۇردى، **24** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىككى تەرىپى توغرىسىدا تام بىلەن تۇسالىغان ئۇزۇنراقلىقتىكى تار بىر يولدا تۇرۇۋالدى. **25** ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنى كۆرۈپ، تامغا قىستىلىپ مېڭىپ، بالا ئامنىڭ پۇتىنى تامغا قىستاپ يارىلايدۇرۇپ قويدى، بالا ئام ئېشەكنى يەنە دۇمبالدى. **26** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بولسا يەنە ئالدىنقى تەرىپى، ئوڭ ياكى سولغا يۈرۈلۈشقا يوللايدىغان تېخىمۇ تار بىر يەردە كۆتۈپ تۇردى. **27** ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنى كۆرۈپ ماڭى، بالا ئامنىڭ ئاستىدا يېتىۋالدى، بالا ئام قاتتىق خاپا بولۇپ، ئېشەكنى ھاسسى بىلەن قاتتىق دۇمبالاپ كەتتى. **28** بۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئېشەككە زۇۋان كىرگۈزۈۋىدى، ئېشەك بالا ئامغا: — مېنى ئۈچ قېتىم دۇمبالايدىغانغا ساڭا نېمە يامانلىق قېتىمەن؟ — دېۋىدى، **29** بالا ئام ئېشەككە: — سەن مېنى سەتەلەشتۈردۈڭ، قولىمدا قىلىچ بولغان بولسا ئىدى، سېنى چېپىپ ئولتۇرۇۋېتەيم! — دەيدى. **30** ئېشەك بالا ئامغا: — مەن سېنىڭكى بولغىنىدىن تارتىپ مېنىڭ كەلگەن ئېشىكىڭ مەن ئەمەسمۇ؟ ئىلگىرى مەن ساڭا مۇشۇنداق قىلىش ئادىتىم بولۇپ باققانمۇ؟ — دېۋىدى، — ياق، — دەيدى [بالا ئام]. **31** ئەنە شۇ چاغدا پەرۋەردىگار بالا ئامنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى، بالا ئام پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قىلىچى غىلپىدىن چىقىرىپ، يولدا تۇرغانلىقىنى كۆردى، ئۇ يەرگە بېشىنى قوپۇپ سەجدە قىلدى. **32** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى تۇنگىغا: — سەن ئېشىكىڭنى نېمە ئۈچۈن ئۈچ قېتىم دۇمبالايدىسەن؟ قارىغىنا، ماڭغان يولۇڭ مېنىڭ ئەزىمدە تەتۈر بولغانچقا، سېنى تۇسۇشقا چىققۇچى مەن ئۆزۈم ئىدىم. **33** ئېشەك مېنى كۆرۈپ ئۈچ قېتىم مېنىڭ ئالدىمدا يۈرۈلۈپ كەتتى، ئەگەر ئېشەك مېنىڭ ئالدىمدا يۈرۈلۈپ كەتسە، بولسا، مەن ئاللىقاچان سېنى ئولتۇرۇپ ئېشەكنى تىرىك قالدۇرغان بولاتتىم، — دەيدى. **34** بالا ئام پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە: — مەن گۇناھكارمەن، ئۆزلىرىڭنىڭ يولدا مېنى تۇسۇپ تۇرغانلىقلىرىنى كۆرمەپتەن، مۇيادا ئەمدى مېنىڭ پېرىشىم نەزەرلىرىدە رەزىل كۆرۈسە، مەن قايتىپ كېتەي، — دەيدى. **35** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بالا ئامغا يەنە: — يوپۇر، بۇ كىشىلەر بىلەن بىللە

23

بالا ئام بالاقتا: — سىل مۇشۇ يەرگە ماڭا يەتتە قۇربانگاھ ياسىتىپ بەرسىلە، مۇشۇ يەرگە يەنە يەتتە بۇقا بىلەن يەتتە قوشقارمۇ ھازىرلاپ بەرسىلە، — دەيدى. **2** بالا ئامنىڭ دېگىنىدەك قىلىپ بەردى، بالا ئام بىلەن قوشقار ئىككىسى ھەر بىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق قىلىشقا بىردىن بىردىن يېنىدا تۇرسا، مەن ئالدىغا بارىمەن، پەرۋەردىگار مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە كېلەمدىكەن؟ ئۇ ماڭا نېمە دەپ كۆرسەتتە بەرسە، مەن ئۆزلىرىگە شۇنى دەپ بېرىمەن، — دەيدى ۋە بىر دۈڭگە چىقتى. **4** خۇدا بالا ئام بىلەن كۆرۈشتى، بالا ئام خۇداغا: — مەن يەتتە قۇربانگاھ ھازىرلايم، ھەر بىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق سۈپىتىدە بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوشقار سۈندۈم، — دەيدى. **5** پەرۋەردىگار بالا ئامنىڭ ئاغزىغا بىر سۆزنى سېلىپ: — بالا ئامنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ تۇنگىغا مۇنداق دېگەن، — دەيدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالا ئامنىڭ يېنىغا قايتىپ باردى. مانا، ئۇ ۋە مۇئاپنىڭ بارلىق ئەمەللىرى ئۇنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. **7** بالا ئام كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — بالا ئام مېنى ئارام دېگەن يۇرتتىن، مۇئاپ شاھى بالا ئامنى مەشرىق تاغلىرىدىن ئېلىپ كېلىپ، مۇنداق دېدى: — كەل، مېنىڭ ئۈچۈن ياقۇبىنى قارىغىن. كەل، ئىسرائىلنى راسا بىر سۆزۈپ ئەيىلىگەن. **8** ئەزرى ئۆزى قارىغىمغان براۋى مەن قانداق قارىغاي؟ پەرۋەردىگار ئۆزى سۆزۈپ ئەيىلىمگەن براۋى مەن قانداق سۆزۈپ ئەيىلەي؟ **9** مەن قورام تاشلارنىڭ چوققىلىرىدا تۇرۇپ ئۇنى كۆرمەپتەنمەن، دۈڭلەردە تۇرۇپ تۇنگىغا نەزەر سالماقتىمەن، مانا، ئۇلار يەككە ياشايدىغان بىر قوۋم، ئۇلار باشقا قۇمۇلارنىڭ قاتارىدا سانالمىدۇ. **10** ياقۇبنىڭ ئۆپلىرىنى كىم ھېسابلاپ چىقالايدۇ؟ ھەتتا ئىسرائىلنىڭ تۆتىن بىرىشمۇ كىم ساناپ چىقالايدۇ؟ مېنىڭ جېنىم ھەققانىيلىق ئۆلۈمدەك ئولسۇن، مېنىڭ ئاخىرىم ئۇنىڭدەك بولغاي! **11** بالا ئام بالا ئامغا قاراپ: — سەن ماڭا نېمە قىلۋاتىسەن؟! مەن سېنى دۇشمەنلىرىمنى قارغاپ بېرىشكە چاقىرىغان ئۇرسام، مانا سەن ئەكسچە پۈتۈنلەي ئۇلارغا ئامەت تىلدىڭ! — دەيدى. **12** — پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىغا سىلغىنى يەتكۈزۈشكە كۆڭۈل قويمىسام بولمىتى؟ — دەپ جاۋاب بەردى بالا ئام. **13** بالا ئامغا: — مېنىڭ بىلەن بىللە باشقا بىر يەرگە بارسىلا، ئۇلارنى شۇ يەردىن كۆرەلەيلا، بىراق ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەمەس، ئۇلارنىڭ چېگرىدىكى بىر قىسمىنىلا كۆرەلەيلا، سىل شۇ يەردە تۇرۇپ ئۇلارنى مەن ئۈچۈن قارغاپ بەرسىلە، — دەيدى. **14** شۇنىڭ بىلەن بالا ئامنىڭ «زۇفنىڭ دالاسى»غا، پىسگاھ تېغىنىڭ

چوققىسىغا باشلاپ بېرىپ، شۇ يەردە يەتتە قۇربانگاھ سالدۇرۇپ، ھەر بىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق سۈپىتىدە بىردىن بۇقا، بىردىن قوشقار سۈندى. 15 بالائام بالاققا: — سىلى مۇشۇ يەردە تۈزلىرىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ تۇرسىلا، مەن ئاۋۇ ياققا بېرىپ كۆرۈشۈپ كېلەي، — دېدى. 16 كېتىدۇ، ئەۋلادلىرى سۈنى مول جايلاردا بولىدۇ، پادىشاھى ئاگا كەن ئېشىپ كېتىدۇ، تۈننىڭ پادىشاھلىقى ئۈستۈن قىلىنىپ گۈللىنىدۇ. 8 تەڭرى تۈنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان، تۈننىڭ ياۋا بۇنىڭ كۈچى باردۇر، دۈشمەن ئەللەرنى ئۇ يەپ كېتىدۇ، ئۈستىخانلىرىنى ئېزىپ تاشلايدۇ، ئوقيا ئېتىپ تۇلارنى تېشىپ تاشلايدۇ. سەن بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ تۇنىڭغا مۇنداق، مۇنداق دېگەن، — دېدى. 17 بالائام بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، مانا، ئۇ ۋە موئابنىڭ بارلىق ئەمەللىرى ئۇنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. — پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟ — دەپ سورىدى بالاق. 18 بالائام كىلام سۆزى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — «ھەي بالاق، سەن قوپۇپ ئاڭلىغىن، ئاھ، زېپورنىڭ ئوغلى، ماڭا قۇلاق سالغىن. 19 تەڭرى ئىنسان ئەمەستۇر، ئۇ باغغان ئېيتىمدايدۇ، ياكى ئادەم بالاسىمۇ ئەمەستۇر، ئۇ پۇشپانغا قىلمايدۇ. ئۇ دېگەن كىمكى، ئىشقا ئاشۇرماي قالامدۇ؟ ئۇ سۆز قىلغان كىمكى، ئۇ جۇجۇدقا چىقارماي قالامدۇ؟ 20 مانا، ماڭا «ھەرىكەتلە» دەپ تاپشۇرۇلدى، ئۇ ھەرىكەتلىگەن كىمكى، بۇنى مەن بايقايمەن. 21 ئۇ ياققا ئېچىپ كۆنگاھ كۆرمىگەن، ئىسرائىلدا ناھەقلىقنى ئۇچراتمىغان. خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە، پادىشاھنىڭ تەبىئەتە ئاۋازى ئۇنىڭ ئارىسىدۇر. 22 تەڭرى تۈنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان، تۈننىڭ ياۋا كالىنىڭ كىچىك كۈچى باردۇر. 23 چۈشكى ياقۇلارغا ئەپسۇن كارغا كەلمەيدۇ، ئىسرائىلارغۇمۇ پال كارغا كەلمەيدۇ، ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە، ياقۇپ بىلەن ئىسرائىل توغرىسىدا: — «تەڭرى نەقەدەر كارامەت ئىش قىلىپ بەرگەن-ھە!» دەپ جاكارلىماي قالمايدۇ! 24 مانا، بۇ قورۇم چىشى شىردەك قوپىدۇ، ئەركەك شىردەك قەددىنى رۇسلايدۇ، تۈزى ئۇلغان ئۇنى چىگۈچە، ئۆلۈرگەنلەرنىڭ قېنى ئىچىگۈچە، ھەرگىز ياتمايدۇ!»، 25 بالاق بالائامغا: — بولدى، سىلى ئۇلارنى تازا قۇرۇق قارىغىنىسىلا، ئۇلارغا ئاممە تىلىمىسىلا! — دېدى. 26 بالائام بالاققا جاۋاب قىلىپ: — مەن سىلگە: — «پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا ئېيتقانلىرىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىسام بولىدۇ» دېگەن ئەمەسمۇ؟ — دېدى. 27 بالاق بالائامغا: — كەلسە، مەن سىلنى باشقا بىر يەرگە ئاپىراي، خۇدانىڭ نەزىرىدە سىلى شۇ يەردە تۇرۇپ ئۇلارنى قاراشلىرى مۇۋاپىق تېپىلارمىكەن؟ — دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن بالاق بالائامنى باشلاپ، چۆل-باياۋانغا قارايدىغان پىئور تېغىنىڭ چوققىسىغا كەلدى. 29 بالائام بالاققا: — سىلى بۇ يەردە ماڭا يەتتە قۇربانگاھ سالدۇرۇپ بەرسىلە، يەتتە بۇقا بىلەن يەتتە قوشقارمۇ تەييارلاپ بەرسىلە، — دېدى. 30 بالاق بالائامنىڭ دېگەندەك قىلدى، ھەر بىر قۇربانگاھقا بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوشقار سۈندى.

24

بالائام پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلارغا بەخت-بەرىكەت ئانا قىلىشىنى مۇۋاپىق كۆرگەنلىكىنى كۆرۈپ يېتىپ، ئالدىنقى [تىكىلى] قېتىمقىدىكىدەك سېھىر ئىشلىتىشكە بارمىدى، بەلكى يۈزىنى چۆل-باياۋان تەرەپكە قاراتتى. 2 بالائام يېنىنى كۆتۈرۈپ ئىسرائىلارنىڭ قەلبە بويىچە چىدىرلاردا ئۆلۈرگەنلىكىنى كۆردى، خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاغزىغا كىلام سۆزىنى ئېلىپ مۇنداق دېدى: — «بېئورنىڭ ئوغلى بالائام يەتكۈزىدىغان كىلام سۆزى، كۈزى ئېچىلغان ئادەمنىڭ ئېيتىدىغان كىلام سۆزى، 4 يەنى تەڭرىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغۇچى، ھەممىگە قادىرنىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشىنى كۆرگۈچى، مانا ئەمدى كۈزى ئېچىلىپ دۈم يىقىلغان كىشى يەتكۈزگەن كىلام سۆزى: — 5 ئاھ ياقۇپ، چىدىرلىرىڭ نەقەدەر گۈزەل، ئۇرغۇللىرىڭ نەقەدەر گۈزەل، ئاھ ئىسرائىل! 6 گويا كېڭەيگەن دەريا ۋادىلىرىدەك، خۇددى دەريا بويىدىكى باغلاردەك، گويا پەرۋەردىگار تىكىپ تۇتۇرگەن ئۆد دەرىخىدەك،

25

ئىسرائىلار شىتتىمدا تۇرغان مەزگىلدە، خەلق موئاب قىزلىرى بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىشقا بېرىلىپ كەتتى. 2 ئۇ قىزىلار ئىسرائىلارنى ئۆز ئىشلارغا ئاتالغان قۇربانلىقلارغا قاتنىشىشقا چاقىردى، [ئىسرائىلارمۇ] قۇربانلىقلاردىن بەيدىغان، ئۇلارنىڭ ئىشلارغا بەرىكەت چوققىدىغان بولدى. 3 ئىسرائىلار باتال-بېئور بىلەن ئەنە شۇ تەرىقىدە باغلىنىپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ

ئىسرائىلغا ئاچقىچ قوزغالدى. 4 پەرۋەردىگار مۇساغا: — پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى ئىسرائىلغا چۈشمۈسۇن ئۈچۈن، خەلقنىڭ ئەسلىرىنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئۇلارنى مېنىڭ ئالدىدا ئاپاپتا بېسىپ قويغىن، — دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىلنىڭ سورالغۇچىغا: — سىلەر بېرىپ ھەر بىر يىللار تۈزۈڭلارنىڭ باتال-پېتور بىلەن باغلىنىپ كەتكەن ئادەملەرنى تۈزۈۋېتىڭلار، — دېدى. 6 ۋە مۇسا يۈتۈكۈل ئىسرائىل جامائىتى بىلەن جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا يىغا-زار قىلىپ تۇرۇۋاتقاندا، مانا ئىسرائىلاردىن بىرەيلەن كېلىپ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا مېدىيالىق بىر قىزنى تۇز قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا ئېلىپ ماڭدى. 7 كەينى ھارۇننىڭ نەۋرىسى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس بۇنى كۆرۈپ، جامائەت ئىچىدىن قوتۇپ-دە، قولغا نەزە ئېلىپ، 8 ھېلىقى ئىسرائىل ئادەمنىڭ ئارقىسىدىن چېدىرنى ئىچكىرىگە كىرىپ، قىز بىلەن ئىككىسىنىڭ قارىغا نەزە تىقەتتى. ئىسرائىل ئارىسىدا تارقالغان ۋابا ئەنە شۇ چاغدىلا توختىدى. 9 شۇ چاغدا ۋابا ئىچىگە تۈلگەنلەر جەمئىي يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەمگە يەتكەنىدى. 10 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 11 « كەينى ھارۇننىڭ نەۋرىسى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس مېنى دەپ ۋاپاسزىلىققا بولغان ھەستىمىنى ئۆز ھەستى بىلىپ، مېنىڭ ئىسرائىلغا بولغان غەزىپىمنى ياندۇردى، شۇڭا كىرە مەن ۋاپاسزىلىققا بولغان ھەستىمدىن غەزەپلەنگەن بولساممۇ، ئىسرائىلارنى يوقىتۇۋېتىمەن. 12 شۇڭا سەن: — «مانا، مەن ئۇنىڭغا ئۆز نامان-خاتىرجەملىك ئەمدەمنى تەقدىم قىلىمەن! 13 بۇ [ئەھدە] ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا ئەۋەتۈلدى، بولمىغان مەڭگۈلۈك كەھنىلىق ئەھدىسى بولمىدى، چۈنكى ئۆز خۇداسىنى دەپ ۋاپاسزىلىققا ھەستە قىلىپ، ئىسرائىل ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردى. — دەپ جاكارلىغىن. 14 ئۇلارنىڭ بىرى ھېلىقى مېدىيالىق قىز بىلەن بىللە تۈزۈۋېتىلگەن ئىسرائىل ئادەمنىڭ ئىسمى زىمىرى بولۇپ، سالۇننىڭ ئوغلى، شىبۇن قەبىلىسىدىكى بىر جەمەتنىڭ ئەمىرى ئىدى. 15 ئۇلارنىڭ مېدىيالىق قىزىنىڭ ئىسمى كوزى بولۇپ، زۇرنىڭ قىزى ئىدى، زۇر بولسا مېدىيالىق بىر قەبىلىنىڭ باشلىقى ئىدى. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا: — 17 سەن مېدىيالىقلارغا ئارام بەرمەي زەربە بەرگەن، 18 چۈنكى ئۇلار ھىيلە-مىكر ئىشلىتىپ سىلەرگە ئارام بەرمەي، پېتوردىكى ئىشتا، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ سىڭلىسى بولغان مېدىيانىڭ ئەمىرىنىڭ قىزى كوزىنىڭ ئىشىدىمۇ ھىيلە-مىكر ئىشلىتىپ سىلەرنى ئازدۇرغان، — دېدى. كوزى ۋابا تارقالغان كۈنىدە پېتوردىكى ئىش سەۋەبىدىن تۇتۇلۇۋېلدى.

26

ۋابادىن كېيىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارغا سۆز قىلىپ: — 2 سىلەر يۈتۈكۈل ئىسرائىلنىڭ جامائىتى ئىچىدە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنى ئانا جەمەتنى بويىچە ھېسابلاپ ساناقتىن تۆتكۈزۈڭلار، — دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كەينى ئەلئازار موئاب تۈزلەڭلىكىدە، يەنى يىرىخونىڭ يېنىدىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدا ئىسرائىل بىلەن سۆزلىشىپ ئۇلارغا: 4 «پەرۋەردىگارنىڭ مۇسا ۋە مىسىردىن چىققان ئىسرائىلغا بۇيرۇقىنى بويىچە، سىلەردىن يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسى [تەزىملىنىپ] ساناقتىن تۆتكۈزۈلۈشى كېرەك» دەپ ئۆتۈردى. [تەزىملىنىغان سانلار مۇنداق بولدى]: — 5 ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن ئىدى. رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى ھانۇقنىڭ نەسلىدىن بولغان ھانۇق جەمەتى، پالۇننىڭ نەسلىدىن بولغان پالۇ جەمەتى، 6 ھەزرون نەسلىدىن بولغان ھەزرون جەمەتى، كارى نەسلىدىن بولغان كارى جەمەتى، 7 بۇلار رۇبەننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلاردىن ساناقتىن تۆتكۈزۈلگىنى جەمئىي قىرىق ئۈچ مىڭ يەتتە يۈز تۆتۈز كىشى بولدى. 8 پالۇننىڭ ئوغلى ئىلباش، 9 ئىلباشنىڭ ئوغلى

نەسلىدىن بولغان بەكەر جەمەتى، تاھاننىڭ نەسلىدىن بولغان تاھان جەمەتى. 36 شۇتايلىق ئەۋلادلىرى ئېراننىڭ نەسلىدىن بولغان ئېران جەمەتى. 37 مانا بۇلار ئەفرايم ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ھەر قايسى جەمەتلەر بويىچە ساناقىن تۈتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئون ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. جەمەتلىرى بويىچە، ئۇلارنىڭ ھەممىسى يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 38 بىنايىمىنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە، بىلانىڭ نەسلىدىن بولغان بىلا جەمەتى، ئاشبەلنىڭ نەسلىدىن بولغان ئاشبەل جەمەتى، ئاھرامنىڭ نەسلىدىن بولغان ئاھرام جەمەتى، 39 شەقۇفانىڭ نەسلىدىن بولغان شۇقام جەمەتى؛ خۇفانىڭ نەسلىدىن بولغان خۇفام جەمەتى. 40 ئارد بىلەن ئانامان بىلانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئاردنىڭ نەسلىدىن بولغان ئارد جەمەتى، ئاناماننىڭ نەسلىدىن بولغان ئانامان جەمەتى. 41 بۇلار بىنايىمىنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەت بويىچە ساناقىن تۈتكۈزۈلگەندە جەمئىي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئادەم چىقتى. 42 تۆۋەندىكىلەر داننىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەت بويىچە، شۇھامنىڭ نەسلىدىن بولغان شۇھام جەمەتى؛ جەمەت بويىچە بۇلار داننىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 43 شۇھامنىڭ ھەممە جەمەتى ساناقىن تۈتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئون ئۈچ مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 44 ئاشرىنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، ئىتھامنىڭ نەسلىدىن بولغان ئىتھام جەمەتى؛ پىشۇنىڭ نەسلىدىن بولغان پىشۇ جەمەتى؛ بېرىيانىڭ نەسلىدىن بولغان بېرىيا جەمەتى. 45 بېرىيانىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، ھەبەرنىڭ نەسلىدىن بولغان ھەبەر جەمەتى، مالكەئىنىڭ نەسلىدىن بولغان مالكەئىل جەمەتى. 46 ئاشرىنىڭ قىزىنىڭ ئىسمى سېراھ ئىدى. 47 بۇلار ئاشىر ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت بويىچە ساناقىن تۈتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 48 ئافئالنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، يازىتەلنىڭ نەسلىدىن بولغان يازىتەل جەمەتى؛ گۇننىڭ نەسلىدىن بولغان گۇنى جەمەتى؛ 49 بەزەرنىڭ نەسلىدىن بولغان بەزەر جەمەتى؛ شىللەنىڭ نەسلىدىن بولغان شىللە جەمەتى. 50 بۇلار ئافئالنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، جەمەت بويىچە ساناقىن تۈتكۈزۈلگەندە جەمئىي قىرىق بەش مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 51 بۇ قىرىقلار ئىسرائىلدىن ساناقىن تۈتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز بەتتە يۈز ئون ئۈچ ئادەم چىقتى. 52 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 53 زېمىن مۇشۇلارغا رويخەتتە ئېلىنغان سان بويىچە مېنىڭ قىلىپ تەقسىم قىلىنسون. 54 مېنىڭ ئادەم سانى كۆپ قەبىلىلەرگە كۆرە، ئادەم سانى ئاز قەبىلىلەرگە ئازراق بول؛ مېنىڭ رويخەتتە تۈتكۈزۈلگەن ئادەم سانىغا قاراپ ھەر بىر ئادەمگە بۆلۈپ بېرىلسۇن. 55 ھالبۇكى، زېمىن چەك تاشلىنىش يولى بىلەن بۆلۈنسون؛ ئۇلار مېنىڭ ئۆزلىرىمنىڭ ئاتا جەمەت-قەبىلىسىنىڭ نامى بويىچە ۋارىسلىق قىلسۇن. 56 مېنىڭ ئۆزلىرىمنىڭ ئاتا جەمەت-قەبىلىسىنىڭ نامى بىلەن ئادەم سانىنىڭ ئاز-كۆپلۈكىگە قاراپ ھەر بىر ئائىلە-جەمەتكە بۆلۈپ بېرىلسۇن. 57 تۆۋەندىكىلەر ئاتا جەمەت بويىچە ساناقىن تۈتكۈزۈلگەن لاۋىيلار: — گەرشوننىڭ نەسلىدىن بولغان گەرشون جەمەتى، كوھاتنىڭ نەسلىدىن بولغان كوھات جەمەتى؛ مەھارنىڭ نەسلىدىن بولغان مەھار جەمەتى. 58 بۇلار لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرى: — لىبى جەمەتى، ھېرون جەمەتى، ماھى جەمەتى، مۇشى جەمەتى، كوراه جەمەتى، كوھاتتىن ئاھرام تۈرەلگەن. 59 ئاھرامنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى يوكەدە بولۇپ، لاۋىينىڭ مىسىردا تۇغۇلغان قىزى ئىدى؛ ئۇ ئاھرامغا ھارون، مۇسا ۋە ئۇلارنىڭ ئاچىسى مەريەمنى تۇغۇپ بەرگەن. 60 ھاروندىن ناداب، ئابېھۇ، ئەلئازار، ئىتتامار تۈرەلگەن. 61 لېكىن ناداب بىلەن ئابېھۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا غەيرىي بىر ئوتتى سۇنغاندا ئۆلۈپ كەتكەن. 62 لاۋىيلار ئىچىدە بىر ئايلىقنى تاشقان بارلىق ئەركەكلەر ساناقىن تۈتكۈزۈلگەندە جەمئىي يىگىرمە ئۈچ مىڭ ئادەم چىقتى. كىرىشى ئۈچۈن ئۆزۈڭنىڭ قىزەت-شۈھرەتلىكىڭنى بىر قىسىمنى ئۇنىڭغا بەرگەن.

27

يۈسۈپنىڭ ئوغلى ماناسسەنىڭ نەسلىدىن بولغان جەمەتلەر ئىچىدە ماناسسەنىڭ چەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئەۋرىسى، گىلبادنىڭ ئەۋرىسى، ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھادنىڭ قىزلىرى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىسمى ماھلاھ، ئوتاه، ھولگاھ، مىلكاھ، ۋە تىرازھ ئىدى. 2 ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ دەۋرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ، مۇسا بىلەن كاهن ئەلئازار ۋە ئەمىرلەر بىلەن پۈتكۈل جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: 3 — بىزنىڭ ئاتىمىز چۆلدە ئۆلۈپ كەتكەن، ئۇ ئۆيۈدە پەرۋەردىگارغا ھۇجۇم قىلغىلى يىغلىغانلاردىن ئەمەس، بەلكى كوراه گۇرۇھىدىكىلەردىن ئەمەس؛ ئۇ بەلكى ئۆز گۇناھى ئىچىدە ئۆلگەن، ۋە ئۇنىڭ ئوغۇل پەرزەنتى يوق ئىدى. 4 نېمە ئۈچۈن ئاتىمىزنىڭ ئوغلى يوقلۇقى سەۋەبلىك ئۇنىڭ نامى ئۇنىڭ جەمەتىدىن ئۆچۈرۈۋېتىلدى؟ ئۆزلىرىمىزنىڭ بەزى ئاتىمىزنىڭ قېرىنداشلىرى قاتارىدا مېنىڭ بولۇپ بېرىشلىرىمنى تۈتۈنمىز — دېدى. 5 مۇسا ئۇلارنىڭ بۇ ئىشىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. 6 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 7 زەلوفھادنىڭ قىزلىرىنىڭ ئېيتقىنى دۇرۇس، سەن قوچۇم ئۇلارغا ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى قاتارىدا مېنىڭ بىلەن، ئۇلارنىڭ ئاتىسىنىڭ مېنىڭ بىلەن تۈتكۈزۈپ بەرگەن. 8 سەن ئىسرائىلغا ئېيتقىن: «بىر ئادەم ئۆلۈپ كەتكەن چاغدا ئۇنىڭ ئوغلى بولمىسا، ئۇ ئاتىغا سەلەر ئۇنىڭ مېنىڭ قىزىغا تۈتكۈزۈپ بېرىڭلار. 9 قىزى بولمىسا، مېنىڭ قېرىنداشلىرىمغا بېرىڭلار. 10 قېرىنداشلىرى بولمىسا، مېنىڭ ئاتا جەمەت تاغلىرىغا بېرىڭلار. 11 ئەگەر ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى بولمىسا، ئۇ ئاتىغا ئۇنىڭ مېنىڭ جەمەتىدىكى ئەڭ يېقىن بىر تۇغۇقىغا بېرىڭلار؛ ئۇ ئادەم ئۇنىڭ مېنىڭ مېنىڭ جەمەتىدىكى ئەڭ يېقىن مۇساغا بۇيرۇغاندەك، ئىسرائىلغا چۈشۈرۈلگەن ھۆكۈم، قانۇن-بەلگىگە بۆلۈپ قالىسون». 12 پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن ماۋۇ ئابىبارم تېغىغا چىقىپ، مەن ئىسرائىلغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قاراپ باق. 13 كۆرۈپ بولغاندىن كېيىن سەن ئۇنىڭ ھارونغا ئوخشاش ئۆز خەلقىڭىگە قوشۇلسەن. 14 چۈنكى زىن چۆلىدە، جامائەت چېدىل چىقارغان چاغدا، ئىككىلەر مېنىڭ بۇرۇقچىغا ئاسىيلىق قىلىپ، سۇنىڭ ئىشىدا زىن چۆلىدە، قادەشتىكى «مەرباھ سۇلىرى» دېگەن جايدا، مېنى جامائەتنىڭ ئالدىدا مۇقەددەس دەپ ھۆرمەتلىمىدىڭلار، — دېدى. 15 مۇسا پەرۋەردىگارغا سۆز قىلىپ: 16 — ئى پەرۋەردىگار، بارلىق ئەت ئىككىلىرىنىڭ روھلىرىنىڭ خۇداسى، ئۆز جامائەتنىڭ پادىچىسىز يادىدەك بولۇپ قېلىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن جامائەتنى ئىدارە قىلىدىغان، ئۇلارنىڭ ئالدىغا كىرىپ چىقالايدىغان، ئۇلارنى باشلاپ ماڭالايدىغان بىر ئادەمنى تەكلىپ بېرىشىڭنى تەلەپمەن، — دېدى. 18 سەن ئۇنىڭ ئوغلى بەشۇئانى تاللىغىن، — دېدى پەرۋەردىگار مۇساغا، — ئۇنىڭغا روھم بار، سەن قولىڭنى ئۇنىڭ بېشىغا قوي، 19 ئۇنى كاهن ئەلئازار ۋە بارلىق جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزۇپ ۋەزىپىگە قوي. 20 سەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنى ئۇنىڭ گېپىگە كىرىشى ئۈچۈن ئۆزۈڭنىڭ قىزەت-شۈھرەتلىكىڭنى بىر قىسىمنى ئۇنىڭغا بەرگەن.

21 تۆكەن ئەلئازارنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن، [ئەلئازار] ئۆرنىنىڭ ھۆكۈمىنى ۋاستە قىلىپ تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۇنىڭ ئۈچۈن يول سورىسۇن؛ ئىسرائىل خەلقى، يەنى پۈتكۈل جامائەت ئۇنىڭ بۇ يۇرۇقى بىلەن چىقىدۇ، ئۇنىڭ بۇ يۇرۇقى بىلەن كىرىشى كېرەك. 22 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ بۇ يۇرۇقى بويىچە ئىش كۆرۈپ، يەشۇئانى باشلاپ كېلىپ، كاهن ئەلئازارنىڭ ۋە بارلىق جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزدى، 23 [ئەلئازار] قولىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بۇيرۇغىنىدەك ۋەزىپىگە قويدى.

28

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىلغا بۇيرۇپ: — «ماڭا سۇنۇلغان ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى، يەنى ماڭا ئۇزۇق بولدىغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان ئۇتما سۇنۇلىدىغان ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى بولسا، سىلەر ھەربىرى بېكىتىلگەن قەرەلدە سۇنۇشقا كۆڭۈل قويۇڭلار» — دېگەن. 3 سەن ئۇلارغا يەنە: «سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۇتما سۇنۇدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرى مۇنداق بولدۇ: — ھەر كىشى چىرىم بىر ياشلىق ئەركەك قوزدىن ئىككىنى دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىڭلار. 4 تەنتىگىنى بىرى، گۆگۈمدە بىرى سۇنۇڭلار، 5 يەنە تۆتىن بىر ھىندىن سوقۇپ چىقىرىلغان زەپىزەن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئۇندىن بىر ئەفەقى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇڭلار. 6 سىناي تېغىدا بەلگىلەنگەن، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ، ئۇتما سۇنۇلىدىغان دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق مانا شۇدۇر. 7 ھەر بىر قوزا ئۈچۈن ئۇنىڭغا قوشۇلىدىغان شاراب ھەدىيەسى تۆتىن بىر ھىن شاراب بولۇدۇ؛ ئېچىمىغا ئىچىملىك بولغان شاراب ھەدىيەسى مۇقەددەس جايدا پەرۋەردىگارغا سۇنۇپ تۆكۈلسۇن. 8 سەن ئىككىنچى بىر قوزنى گۆگۈمدە سۇنغىن، ئۇنى ئەتىگەنكىدە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن قوشۇپ سۇنغىن؛ ئۇ خۇشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۇتما سۇنۇلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولۇدۇ. 9 — شابات كۈنى چىرىم بىر ياشلىق ئىككى ئەركەك قوزا سۇنۇلسۇن؛ ئۇنىڭغا قوشۇپ زەپىزەن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفەقىنىڭ ئۇندىن ئىككىسى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇلسۇن ۋە شاراب ھەدىيەسى سۇنۇلسۇن؛ 10 بۇ ھەربىر شابات كۈنىدە سۇنۇلىدىغان شابات كۈنىدىكى قۇربانلىقتۇر؛ ئۇنىڭ بىلەن دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە سۇنۇلىدىغان شاراب ھەدىيەسى بىللە سۇنۇلسۇن. 11 — ھەر ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇڭلار، يەنى ئىككى ياش تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق چىرىم يەتتە ئەركەك قوزنى سۇنۇڭلار. 12 ھەر تورپاق بېشىغا زەپىزەن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفەقىنىڭ ئۇندىن ئۈچى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە، قوشقارغا زەپىزەن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفەقىنىڭ ئۇندىن ئەفەقىنىڭ ئۇندىن ئىككىسى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە، 13 ھەر بىر قوزا بېشىغا زەپىزەن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفەقىنىڭ ئۇندىن بىرى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇلسۇن؛ بۇ پەرۋەردىگارغا ئۇتما سۇنۇلىدىغان، خۇشبۇي چىقىرىدىغان بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىقتۇر. 14 ئۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بولسا: — ھەر بىر تورپاق بېشىغا شارابىن بىر ھىن، قوشقار بېشىغا ھىننىڭ ئۈچتىن بىرى، ھەر بىر قوزا بېشىغا ھىننىڭ تۆتىن بىرى سۇنۇلسۇن. بۇ ھەر ئايدا سۇنۇلىدىغان ئايلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولۇپ، بىلنىڭ ھەر ئېيىدا شۇنداق قىلىنسۇن. 15 بۇلارنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان كۆناھ قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇلسۇن؛ شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە شاراب ھەدىيەسى بىلەن بىللە سۇنۇلسۇن. 16 بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «تۆتۈپ كېتىش» [قوزى سۇنۇلسۇن]. 17 شۇ ئاينىڭ

29 يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتكۈزۈڭلار، [تۆكۈن] ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. بۇ سىلەر ئۈچۈن كايلاپار چىلىنىدىغان كۈنى بولۇدۇ. 2 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش بىر تورپاق، بىر قوچقار، يەتتە بىر ياشلىق چىرىم ئەركەك قوزنى سۇنۇڭلار. 3 شۇلارغا قوشۇپ سۇنۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەپىزەن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ھەر بىر تورپاق بېشىغا ئەفەقىنىڭ ئۇندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفەقىنىڭ ئۇندىن ئىككىسى، 4 شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفەقىنىڭ ئۇندىن بىرى سۇنۇلسۇن؛ 5 شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ [كۆناھسىز ئۈچۈن] كافارەت كەلتۈرۈشىگە كۆناھ قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇلسۇن. 6 شۇلارنى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئۇنىڭغا قوشۇمچە بولغان ئاشلىق ھەدىيەسى، دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭغا قوشۇمچە بولغان ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارغا قوشۇلىدىغان شاراب ھەدىيەلىرىنىڭ سىرتىدا سۇنۇڭلار؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ھەربىرى بەلگىسىمە بويىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۇتما خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ سۇنۇلسۇن. 7 يەتتىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتكۈزۈڭلار، نەپىسلىرىڭلارنى تارتىپ تۈزۈڭلارنى

تۆۋەن تۇتۇڭلار، ئۇ كۆنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىشقا بولمايدۇ. 8 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزدىن بەتتىن سۇنۇڭلار «بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا پىچىم كۆرۈلسۇن». 9 شۇلارغا قوشۇپ سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەبىۋن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل تۇندىن بولۇپ، ھەر بىر تورپاق بېشىغا ئەفھاننىڭ ئوندىن ئۇچى، قوچقار بېشىغا ئەفھاننىڭ ئوندىن ئىككىسى، 10 شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفھاننىڭ ئوندىن بىرى، 11 شۇنىڭدەك گۆناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى كافارەت كۆندىكى گۆناھ قۇربانلىقى، دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بىللە سۇنۇلسۇن. 12 قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزدىن ئون تىتى سۇنۇڭلار «شۇلار ھەممىسى پىچىم بولسۇن». 30 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەبىۋن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل تۇندىن بولۇپ، ھەر بىر تورپاق بېشىغا ئەفھاننىڭ ئوندىن ئۇچى، قوچقار بېشىغا ئەفھاننىڭ ئوندىن ئىككىسى، 10 شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفھاننىڭ ئوندىن بىرى، 11 شۇنىڭدەك گۆناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى كافارەت كۆندىكى گۆناھ قۇربانلىقى، دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بىللە سۇنۇلسۇن. 12 قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزدىن ئون تىتى سۇنۇڭلار «شۇلار ھەممىسى پىچىم بولسۇن». 33 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلەمە بويىچە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۇنۇڭلار، 31 گۆناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى كافارەت كۆندىكى گۆناھ قۇربانلىقى، دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۇنۇلسۇن. 32 بەتتىنچى كۆنى ياش تورپاقتىن بەتتىن، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزدىن ئون تىتى سۇنۇڭلار «شۇلار ھەممىسى پىچىم بولسۇن». 33 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلەمە بويىچە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۇنۇڭلار، 34 شۇنىڭدەك گۆناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى كافارەت كۆندىكى گۆناھ قۇربانلىقى، دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۇنۇلسۇن. 35 سەككىزىنچى كۆنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتكۈزۈڭلار، ئۇ كۆنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 36 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ، خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ ئون تىتى سۇنۇڭلار «شۇلار ھەممىسى پىچىم بولسۇن». 37 ھەمدە تورپاق، قوچقار ۋە ئەركەك قوزلارنىڭ سانىغا قاراپ، بەلگىلەمە بويىچە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۇنۇڭلار، 38 شۇنىڭدەك گۆناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى كافارەت كۆندىكى گۆناھ قۇربانلىقى، دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۇنۇلسۇن. 39 بەلگىلەنگەن ھېتىلەرگە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇلدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر ئەنە شۇلاردۇر، سىلەرنىڭ قەسەمگە باغلىق ياكى ئىختىيارەن سۇنىدىغانلىرىڭلار، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭلار، شاراب ھەدىيەلىرىڭلار ۋە ئىناھلىق قۇربانلىقلىرىڭلار بولسا، ئۇلارنىڭ سىرتىدىنمۇ 40 شۇنداق قىلىپ، مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ تۈزىگە بۇرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى قالدۇرماي ئىسرائىللارغا ئۇقتۇردى.

30 مۇسا ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — پەرۋەردىگارنىڭ بۇرۇغانلىرى مۇنداق: — 2 ئەگەر بىراۋ پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچكەن بولسا ياكى ئۆز تۈزى چەكلەمە كىچى بولۇپ قەسەم ئىچكەن بولسا، لەۋزىدىن قايتىشقا بولمايدۇ، ھامان ئاغزىدىن چىققان ھەممە گەپ بويىچە ئىش تۈتۈشى كېرەك. 3 قىز بالا ياش بولۇپ، تېخى ئاتىسىنىڭ تۈپىدىكى چاغدا، ئۆز-ئۆزى چەكلەش توغرىلىق پەرۋەردىگارغا قەسەم بەرگەن بولسا، 4 ئەمما ئاتىسى قىزنىڭ قەسەمى ياكى ئۆز-ئۆزى چەكلەش توغرىسىدا بەرگەن ۋەدىسىنى ئاڭلىغان ۋە قىزنىڭ ئالدىدا ئۆندىمەي شۇك تۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بارلىق ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۇنۇڭلار، 25 شۇنىڭدەك گۆناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى كافارەت كۆندىكى گۆناھ قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۇنۇلسۇن. 26 بەتتىنچى كۆنى ياش تورپاقتىن توققۇزى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزدىن ئون تىتى سۇنۇڭلار «شۇلار ھەممىسى پىچىم بولسۇن». 24 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلەمە بويىچە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۇنۇڭلار، 25 شۇنىڭدەك گۆناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى كافارەت كۆندىكى گۆناھ قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۇنۇلسۇن. 26 بەتتىنچى كۆنى ياش تورپاقتىن توققۇزى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزدىن ئون تىتى سۇنۇڭلار «شۇلار ھەممىسى پىچىم بولسۇن». 27 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلەمە بويىچە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۇنۇڭلار، 28 شۇنىڭدەك گۆناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە

بولدۇ. 8 ئەگەر ئېرى ئاڭلىغان كۈنى تۇتىسقا بولسا، ئۇنىڭ قىلغان قەسىمى ۋە ئۆز-ئۆزى چەكلەش توغرىلۇق ئاغزىدىن چىقارغان تەبىئەت گەپلىرىنى بىكار قىلسا، ئۇنداقتا ئۇلار ئىناۋەتسىز بولىدۇ، پەرۋەردىگار ئۇنى كەچۈرىدۇ. 9 لېكىن ئۇل خوتۇن ياكى ئېرىدىن ئايرىنىپ كەتكەن خوتۇنلار قىلغان قەسىم، يەنى ئۇنىڭ ئۆزى چەكلەش توغرىلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرى بولسا ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 10 ئەگەر ئۇ ئېرىنىڭ ئۆيىدە قەسىم قىلغان ياكى ئۆز-ئۆزى چەكلەش توغرىلۇق قەسىم-ۋەدە ئىچكەن، 11 ئېرى ئاڭلاپ تۇرۇلۇق شۇك تۇرۇۋېلىپ توشمىغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بارلىق قىلغان قەسىملىرى ۋە ئۆز-ئۆزى چەكلەش توغرىلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 12 لېكىن ئۇنىڭ ئېرى ئاڭلاپ تۇرغان چاغدا ئۇنىڭ قەسىم-ۋەدىلىرى ئېنىق رەت قىلغان بولسا، ئايال ئاغزىدىن چىقارغان ۋەدە بېرىش ۋە ئۆز-ئۆزى چەكلەپ تۇرۇش توغرىلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرىنىڭ ھېچقايسىسى ئىناۋەتلىك بولمايدۇ، ئۇنىڭ ئېرى بۇلارنى رەت قىلغان بولغاچقا، پەرۋەردىگار ئۇنى كەچۈرىدۇ. 13 ئايالنىڭ بەرگەن ۋەدىسىنى ۋە ئۇنىڭ چىداپ تۇرۇپ تۇرۇپ چەكلەيدەن دەپ قىلغان قەسىم-ۋەدىسىنى ئۇنىڭ ئېرى ئىناۋەتلىك قىلالايدۇ، ئىناۋەتسىز قىلالايدۇ. 14 ئەگەر ئۇنىڭ ئېرى ھەركۈنى ئۇنىڭ ئالدىدا شۇك تۇرۇۋېلىپ گەپ قىلسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بەرگەن بارلىق قىلغان قەسىملىرىنى ۋە ئۆز-ئۆزى چەكلەپ تۇرۇش توغرىلۇق قىلغان ھەممە ۋەدىلىرىنى ئىناۋەتلىك قىلغانلىقى ھېسابلىنىدۇ، چۈنكى ئېرىنىڭ ئاڭلاپ تۇرغان كۈنىدە گەپ قىلماي شۇك تۇرغانلىقى ئۇنىڭ ئايالنىڭ قەسىم-ۋەدىلىرىنى كۈچكە ئىگە قىلغانلىقىدۇر. 15 لېكىن ئېرى ئايالنىڭ قەسىم-ۋەدىلىرىنى ئاڭلاپ ناھايىتى ئۇزاق ۋاقىتلاردىن كېيىن ئاندىن ئۇنىڭ قەسىم-ۋەدىلىرىنى ئىناۋەتسىز قىلسا، ئۇنداقتا ئۇ ئايالنىڭ گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان بولىدۇ. 16 يۇقىرىقىلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغانلىرى، يەنى ئېرى بىلەن ئايال، ئاتا بىلەن ئۆز ئۆيىدە تۇرۇۋاتقان، ئىچى ياشلىقىدا بولغان قىزى ئوتتۇرىسىدىكى نىزام-بەلگىلەردۇر.

31

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 2 سەن مەدىيانلاردىن ئىسرائىلنىڭ ئىنتىقامىنى ئال، ئاندىن ئۆز خەلقىرىگە قوشۇلسەن، — دېدى. 3 مۇسا خەلقىگە مۇنداق دېدى: — ئاراڭلاردىن جەڭگە چىقىشقا بىر تۈركۈم ئادەملەرنى قوراللاندىرۇڭلار، ئاندىن ئۇلار مەدىيانلاردىن پەرۋەردىگار ئۆچۈن ئىنتىقام ئېلىشقا ئاتالاسۇن. 4 سىلەر ئىسرائىلنىڭ ھەربى قەبىلىسىدىن جەڭ قىلىشقا مىڭدىن ئادەم ماڭدۇرۇڭلار. 5 شۇنىڭ بىلەن تۈمەنلىگەن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەربى قەبىلىسىدىن مىڭدىن، جەمئىي ئون ئىككى مىڭ ئادەم جەڭ قىلىشقا قوراللاندىرۇلدى. 6 مۇسا ھەر قەبىلىدىن مىڭدىن ئادەمنى جەڭ قىلىشقا ماڭدۇردى ھەمدە ئىسرائىلنىڭ ئوغلى فىنھاسنى ئۇلار بىلەن بىللە ماڭدۇردى، فىنھاسنىڭ قولىدا مۇقەددەس نەسۋابلار ۋە تاڭدا كاتاي بار ئىدى. 7 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنى بويىچە مەدىيانلار بىلەن سوقۇشقىلى چىقىپ، ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى، 8 مۇشۇ ئۆلتۈرۈلگەنلەردىن باشقا، يەنە مەدىياننىڭ ئەۋى، رەكەم، زۇر، خۇر ۋە رەبا دېگەن بەش پادىشاھىنى ئۆلتۈردى، يەنە ئېتىرىنىڭ ئوغلى بالائامنى قىلىچ بىلەن چېپىپ تاشلىدى. 9 ئىسرائىل مەدىيانلارنىڭ خوتۇن-قىزلىرى ۋە بالىلىرىنى تۇتقۇن قىلىپ كەتتى، يەنە ئۇلارنىڭ يۇتۇن چارۋا ماللىرى، قوي پادىلىرى ۋە مال-مۈلۈكلەرنى ئولجا قىلدى، 10 ئۇلار تۇرۇۋاتقان يەرلەردىكى بارلىق شەھەر ۋە بارلىق بارگاھلىرىغا ئوت قويۇۋەتتى، 11 ئۇلار ئادەم بولسۇن مال بولسۇن بارلىق غەنىمەت، بارلىق ئولجىنى ئېلىپ كەتتى، 12 ئۇلار تۇتقان ئەسەرلىرىنى ھەم ئولجا-غەنىمەتنى موئاب تۈزلەڭلىكىگە، ئىئوردان دەرياسى بويىغا جايلاشقان يېرىغىنىڭ ئۇدۇلىدىكى

ھەدىيە» بولغان ئۇلۇشى كەھن ئەلئازارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 42 ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان يېرىمى، يەنى مۇسا جەڭگە چىقىپ كەلگەنلەردىن ئېلىپ يۈلۈپ بەرگىنى — 43 جامائەتكە تەۋە بولغان شۇ يېرىمى — قوي ئۈچ يۈز ئون يۈز يەتتە مىڭ بەش يۈز، 44 كالا ئون يۈز ئالتە مىڭ، 45 ئېشەك ئون يۈز مىڭ بەش يۈز، 46 ئادەم ئون ئالتە مىڭ ئىدى. 47 مۇسا پەرۋەردىگار تۈزگە يۈرۈشىنى بويىچە، ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان شۇ يېرىمنىڭ، مەيلى ئادەم ياكى ھايۋان بولسۇن، ئەللىكتىن بىرىنى ئايرىپ ئېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت چىدىرىغا قاراشقا مەسئۇل بولغان لاۋىيلارغا تاپشۇردى. 48 پۈتكۈل قوشۇننىڭ سەردارلىرى، مىڭ بېشى، يۈز بېشىلىرى مۇسا بىلەن كۆرۈشكى كېلىپ، 49 مۇساغا: — خىزمەتكارلىرىنىڭ قولى ئاستىدا جەڭ قىلغان لەشكەرلەرنىڭ ئومۇمىي سانىنى ساناقتىن تۆتكۈزسەڭ بىزنىڭ قارىغىمىز كەم چىقىمىدى. 50 شۇڭا، مانا پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۆزىمىزنىڭ گۇناھىنىڭ قارىغىمىزغا قارىشىمىز ئېرىشكەنلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ھەدىيە قىلىمىز — ئالتۇن بۇيۇملار، پۈت- قول زەنجىرلىرى، بەلۈزك، مۇھۇر ئۈزۈك، زەر-ھالقا، مارجانلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەلدۇق، — دېدى. 51 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كەھن ئەلئازار ئۇلار ئەكەلگەن ئالتۇنلارنى، يەنى ئالتۇندا ياسالغان ھەرخىل بۇيۇملارنى ئالدى. 52 ئۇلارنىڭ مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشىلىرىدىن ئالغىنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە سۇنۇلدى، بارلىق ئالتۇن جەمئىي ئون ئالتە مىڭ يەتتە يۈز ئەللىك شەككە چىقتى. 53 لەشكەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى ئۈچۈن مال-مۈلۈكىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىشقا ئىدى. 54 مۇسا بىلەن كەھن ئەلئازارنىڭ بېشى ۋە يۈز بېشىلىرىنىڭ قولىدىن ئالتۇننى ئېلىپ، جامائەت چىدىرىنىڭ ئىچىگە ئەكىرىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئىسرائىللار ئۈچۈن يادنامە قىلدى.

32 رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن گادنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ كالا پادىلىرى تولىمۇ كۆپەيگەنىدى، ئۇلارنىڭ ياناۋەرنىڭ زېمىنى بىلەن گېئادنىڭ زېمىنىغا كۆزى چۈشتى، ۋە مانا، شۇ زېمىن چارۋا بېقىشقا ماس كېلىدىغان يەر ئىدى. 2 شۇڭا ئۇلار مۇسا، كەھن ئەلئازار ۋە جامائەتنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇلارغا: — 3 ئانوروت، دىيون، ياناۋەر، تىراھ، ھەشبون، ئەلئەھاد، سەم، نېبو، بەئون دېگەن يەرلەر، 4 يەنى ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا پەرۋەردىگار مەغلۇپ قىلىپ بەرگەن يەرلەر بولۇپ، چارۋا بېقىشقا باب يەرلەر ئىكەن، قۇللىرىڭىز چارۋا مېلى بار، — دېدى 5 ۋە يەنە: — ئەگەر سىلنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتلىرىغا ئېرىشكەن بولساق، بىزنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆت دېمەي، بۇ يەرنى بىزگە مىراس قىلىپ بەرسە، — دېدى. 6 مۇسا گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىغا: — قېرىنداشلىرىڭلار جەڭگە چىققان ۋاقىتتا سىلەر مۇشۇ يەردە تۇرامتىڭلار؟ 7 سىلەر نېمە ئۈچۈن ئىسرائىللارنىڭ [دەريادىن] ئۆتۈپ پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئاتا قىلىپ بەرگەن زېمىنغا كىرىشىڭە كۆڭۈللىرىنى سۇۋۇتسۇنلار؟ 8 ئىلگىرى مەن قانداش-بارىئادان ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى شۇ زېمىننى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكەندە ئۇلار مۇلازىمەت قىلىشقا ئىدى. 9 ئۇلار ئەشكول جىلغىسىغا چىقىپ، ئۆز زېمىنىنى كۆرۈپ، ئىسرائىللارنىڭ كۆڭلىنى پەرۋەردىگار ئاتا قىلىپ بەرگەن زېمىنغا كىرىشتىن سۇۋۇتقان. 10 شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىقى كېلىپ قەسەم قىلىپ: 11 «مىسىردىن چىققان يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلار چىن كۆڭلىدىن ماڭا ئەگەشمىگەچكە، ئۇلار مەن شېراھ، ئىسھاق، ياقۇبلارغا [سەلەرگە ئاتا قىلىمەن] دەپ قەسەم قىلغان زېمىننى كۆرسە، [مەن] پەرۋەردىگار بولماي كېتەي! 12 پەقەت كەنئىزىلەردىن بولغان ۋەقەتتە ھىنىڭ ئوغلى كالب بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى بەشۇئالا ماڭا چىن كۆڭلىدىن ئەگەشكەن بولغاچقا، زېمىننى كۆرەلەيدۇ»، دېگەندى. 13 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ

يېرىم قەبىلىسىگە بەردى. 34 گادىنىڭ ئەۋلادلىرى دىيۈن، ئاتاروت، ئاروت، ئاروت، 35 ئاتروت-شوفان، بائازەر، يوكىغىغا، 36 بەيت-ئىبراھىم، بەيت-ھارون قاتارلىق مۇستەھكەم شەھەرلەرنى سالدۇ ۋە شۇنداقلا قوتانلارنى سالدۇ. 37 رۇبەنىڭ ئەۋلادلىرى [يېڭىدىن] ھەشوبىن، ئەلئالەھ، كىرىئائىم، 38 ئىبىئو، ئاتال-مېئون، يۇقەرىقى ئىسىملار تۈزگۈرتىلگەن. ۋە سىبىمانى سالدۇ، ھەم ئۇلار سالغان شەھەرلەرگە يېڭىدىن نام بەردى. 39 ماناسسەنىڭ ئوغلى ماكرىنىڭ ئەۋلادلىرى گېشادا قۇرۇش قىلىپ، ئۇ يەرنى ئېلىپ، شۇ يەردە تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنى قوغلۇۋەتتى. 40 شۇنىڭ بىلەن مۇسا گېشادنى ماناسسەنىڭ ئوغلى ماكرىغا بېرىۋېتىدى، ئۇ شۇ يەردە تۇرۇپ قالدى. 41 ماناسسەنىڭ ئوغلى يائىر ئامورىيلارنىڭ يېزا-قىشلاقلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، بۇ يېزا-قىشلاقلارنى ھاۋوت-يائىر دەپ ئاتىدى. 42 نوباه كىنات ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ كىناتنى ئۆز ئىسمى بىلەن نوباه دەپ ئاتىدى.

33

تۆۋەندىكىلەر ئۆز قوشۇنلىرى بويىچە، مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ بېتەكچىلىكى ئاستىدا مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئىسرائىلنىڭ ماڭغان يوللىرىدۇر؛ 2 مۇسا پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۆزلىرىنىڭ سەپەر قىلغان يوللىرىنى پۈتۈپ قويدى، ئۇلارنىڭ سەپەر قىلغان يوللىرى مۇنداق: — 3 بىرىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى [ئىسرائىل] رامەسس شەھىرىدىن سەپەرگە چىقتى؛ ئۆتۈپ كېتىش ھېتىنىڭ ئەتىسى ئۇلار بارلىق مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا مەردانىلىك بىلەن يولغا چىقتى. 4 بۇ چاغدا مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئاراسىدىكى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى، يەنى بارلىق ئۇچى ئۇغۇللىرىنى دەپنە قىلىۋاتقانىدى؛ پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارنىڭ مۇبەللىرىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چۈشۈردى. 5 ئىسرائىل رامەسسەدىن يولغا چىقىپ سۇككوتقا بېرىپ چىقىپ تىكتى. 6 ئۇلار سۇككوتتىن يولغا چىقىپ چۆل-ياياۋاننىڭ ئايغىدىكى ئېتامغا بېرىپ چىقىپ تىكتى. 7 ئېتامدىن يولغا چىقىپ، ئايلىنىپ ئاتال-زېفوننىڭ ئۆزۈلدىكى بى-خاخىروتىغا بېرىپ مىگدوننىڭ ئالدىدا چىقىپ تىكتى. 8 بى-خاخىروتىن يولغا چىقىپ، دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، ئېتام چۆلىدە ئۈچ كۈن يول يۈرۈپ ماراھادا چىقىپ تىكتى. 9 ماراھادىن يولغا چىقىپ ئېلىمگە كەلدى؛ ئېلىمدە ئون ئىككى يۇلاق بىلەن يەتمىش خورما دەرىخى بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە چىقىپ تىكتى. 10 ئېلىمدىن يولغا چىقىپ قىزىل دېڭىز بويىدا چىقىپ تىكتى. 11 قىزىل دېڭىزدىن يولغا چىقىپ سىن چۆلىدە چىقىپ تىكتى. 12 سىن چۆلىدىن يولغا چىقىپ دوققاھقا كېلىپ چىقىپ تىكتى. 13 دوققاھتىن يولغا چىقىپ ئالۇشقا بېرىپ چىقىپ تىكتى. 14 ئاندىن كېيىن ئالۇشتىن يولغا چىقىپ رىفدىمغا كېلىپ چىقىپ تىكتى؛ ئۇ يەردە خەلققە ئىچىدىغان سۇ ئېلىپلاي قالدى. 15 رىفدىمىدىن يولغا چىقىپ، سىناي چۆلىگە بېرىپ چىقىپ تىكتى. 16 سىناي چۆلىدىن يولغا چىقىپ قىبروت-ھاتتاۋاغا كېلىپ چىقىپ تىكتى. 17 قىبروت-ھاتتاۋادىن يولغا چىقىپ ھازوروتقا چىقىپ تىكتى. 18 ھازوروتتىن يولغا چىقىپ رىتھاھادا چىقىپ تىكتى. 19 رىتھاھادىن يولغا چىقىپ رىمبون-پەرەزەدە چىقىپ تىكتى. 20 رىمبون-پەرەزەدىن يولغا چىقىپ لىبناھادا چىقىپ تىكتى. 21 لىبناھادىن يولغا چىقىپ رىسساھادا چىقىپ تىكتى. 22 رىسساھادىن يولغا چىقىپ كەھەلاتاھادا چىقىپ تىكتى. 23 كەھەلاتاھادىن يولغا چىقىپ شافەر تېغىدا چىقىپ تىكتى. 24 شافەر تېغىدىن يولغا چىقىپ ھاراداھتا چىقىپ تىكتى. 25 ھاراداھتىن يولغا چىقىپ ماكېلوتتا چىقىپ تىكتى. 26 ماكېلوتتىن يولغا چىقىپ ئاھاتا چىقىپ تىكتى. 27 ئاھاتتىن يولغا چىقىپ تەراھادا چىقىپ تىكتى. 28 تەراھادىن يولغا چىقىپ مىتقاھادا چىقىپ تىكتى. 29 مىتقاھادىن يولغا چىقىپ ھاشموناھتا چىقىپ تىكتى. 30 ھاشموناھتىن

34

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىلغا سۆز قىلىپ مۇنداق بۇيرۇغۇن: «سەلەر قاتانان زېمىنغا كىرگەن چاغدا، سەلەرگە مىراس بولۇشقا تەقسىم قىلىندىغان زېمىن قاتانان زېمىن بولىدۇ؛ زېمىننىڭ يېتىلگەن جاي-چېگرالىرى مۇنداق بولىدۇ: — 3 سەلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىگە زىن چۆلىدىن باشلاپ ئېدوم چېگرىسىغا تاقالسۇن؛ ئاندىن جەنۇب تەرىپىگە تەرىپىگە چېگرا كىلار «شور دېڭىزى» نىڭ جەنۇب تەرىپىنىڭ ئەڭ ئايغىغا چىقىدۇ؛ مەن ئەسلىدە ئۇلارغا قانداق مۇئامىلە قىلماقچى بولغان بولسام، سەلەرگە شۇنداق مۇئامىلە بولىدۇ».

تەرىپىدىن بۇرۇلۇپ زىغا ئۆتسۇن، ئۇنىڭ ئايغى توپوغرا قادەش-بارنىئاننىڭ جەنۇبىدا بولىدۇ، ئاندىن ئۇ يەردىن يەنە ھازار-ئاددارغا بېرىپ، ئازموغنا تۇتىشىدۇ، 5 ئاندىن چېگرا ئازموغنا بۇرۇلۇپ مېڭىپ، مىسىر ئېقىنىغا بارىدۇ ۋە دېڭىزغىچە تۇتىشىدۇ. 6 كۈن يېتىش تەرەپتە چېگرا گلار «ئولغ دېڭىز» نىڭ ئۆزى بولىدۇ، يەنى ئۇنىڭ يولىرى بولىدۇ، مانا بۇ سىلەرنىڭ كۈن يېتىش تەرەپتىكى چېگرا گلار بولىدۇ. 7 شىمال تەرەپتىكى چېگرا گلار مۇنداق بولىدۇ: — «ئولغ ئالتە شەھەر [پاناھلىق شەھىرى] بولسۇن، سىلەر شۇلارنى ئادەم ئولتۇرۇپ قويغان كىشىلەرنىڭ شۇ شەھەرلەرگە قېچىپ بېرىۋېلىشىغا بېكىتكىلەر، بۇلاردىن باشقا باشلاپ خامات ئېغىزىغا سوزۇلۇپ، ئاندىن چېگرا زەدادغا تۇتاشسۇن، 9 چېگرا يەنە زىغروغنا ئۆتۈپ ھازار-ئېناندا ئاخىرلاشسۇن، مانا بۇ سىلەرنىڭ شىمالىي چېگرا گلار بولىدۇ. 10 ئاندىن شەرقىي چېگرا يېگانىڭ باسلى سىزنى ھازار-ئېناندىن شېغامغىچە سىزلىسۇن. 11 بۇ چېگرا شېغامدىن ئاينىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى رېبلاھقا چۈشىدۇ، ئاندىن چېگرا شۇ يەردىن چۈشۈپ كىنەرەت دېڭىزنىڭ داۋىنىدىن ئۆتۈپ كۈن چىقىش تەرەپكە تۇتىشىدۇ. 12 ئاندىن چېگرا تۆۋەنلەپ ئىئوردان دەرياسىنى بويلاپ چۈشۈپ، شور دېڭىزغىچە يەتسۇن. مانا بۇ چېگرا رايونى بىكىتىلگەن زېمىن گلار بولىدۇ». 13 مۇسا ئىسرائىلغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ بۇيۇردى: — «مانا بۇ پەرۋەردىگار توققۇز قەبىلە ۋە يېرىم قەبىلىگە تەقدىم قىلىنسۇن دەپ بۇيۇرغان، چەك تاشلىنىش ئارقىلىق ئۆزۈڭلار ۋارىسلىق قىلىدىغان زېمىن گلار بولىدۇ، 14 چۈنكى رۇبەن قەبىلىسىدىكىلەر ئاتا جەمەتتىن بويىچە ۋە گاد قەبىلىسىدىكىلەر ئاتا جەمەتتىن بويىچە ئۆز مەراسىمىغا ئالاقچان ۋارىسلىق قىلىپ ئۇنى ئىشلىگەن، ماناسسەننىڭ يېرىم قەبىلىسىمۇ ئۆز مەراسىمىغا ۋارىسلىق قىلىپ ئۇنى ئىشلىگەن، 15 بۇ ئىككى قەبىلە ۋە يېرىم قەبىلە يېرىغونىڭ ئۆدۈلدا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قىرغىقىدىكى كۈن چىقىش تەرەپتە ئۆز مەراسىمىنى ئېلىپ بولغا، 16 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 17 تۆۋەندىكىلەر زېمىنى سىلەرگە تەقسىم قىلىپ بەرگۈزۈلۈشۈپ بېرىلگەن ئىسىملىكى: — كاھىن ئەلئازار ۋە ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا. 18 سىلەرمۇ يەنە زېمىن تەقسىم قىلىشقا ياردەملىشىش ئۈچۈن ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئەمىر تاللاپ بېرىڭلار. 19 بۇلارنىڭ ئىسمى مۇنداق: — يەھۇدا قەبىلىسىدىن ھەفونەننىڭ ئوغلى كاھىن. 20 شېبۇن قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاممۇدنىڭ ئوغلى شەمۇئەل. 21 نېيمان قەبىلىسىدىن كىسولوننىڭ ئوغلى ئەلداد. 22 دان قەبىلىسىدىكىلەردىن يولگاننىڭ ئوغلى، ئەمىر يۇكى ئىدى. 23 يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: — ماناسسە قەبىلىسىدىكىلەردىن ھەفوننىڭ ئوغلى ئەمىر ھانىئەل. 24 ھەم ئەفرائىم قەبىلىسىدىكىلەردىن شىفتاننىڭ ئوغلى ئەمىر كەمۇئەل. 25 ئادەم تەقسىم قىلىشقا ياردەملىشىش ئۈچۈن ئۆز مەراسىمىنى تاللاشقا مۇنداق دېدى: — 26 ئىسساكار قەبىلىسىدىكىلەردىن ئازازاننىڭ ئوغلى ئەمىر پاتىيەل، 27 ئاشىر قەبىلىسىدىكىلەردىن شېلومنىڭ ئوغلى ئەمىر ئاخىھۇد، 28 نافتالى قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاممۇدنىڭ ئوغلى ئەمىر بەداھەل ئىدى. 29 مانا بۇلار پەرۋەردىگار ئەمىر قىلىپ ئىسرائىلغا قاناتان زېمىندىكى مەراسىمىنى تەقسىم قىلىشقا بېكىتكەن ئىدى.

35

پەرۋەردىگار يېرىغونىڭ ئۆدۈلدا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدىكى موئاب تۈزلەڭلىكىدە مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىلغا مۇنداق ئەمىر قىل، ئۇلار مەراس قىلىپ ئېرىشكەن زېمىندىكى بەزى شەھەرلەرنى لاۋىيلارنىڭ ئولتۇرۇشىغا بەرسۇن، ئۇ شەھەرلەرنىڭ ئۆچمۈرسىدىكى يايلاقلارنىمۇ لاۋىيلارغا بەرسۇن. 3 شۇنداق قىلىپ ئۇلارنىڭ ئۆردىغان شەھەرلىرى بولىدۇ ۋە شۇ شەھەرلەرگە تەۋە يايلاقلارغا ئۇلارنىڭ چاربايلىرى، باشقا مال-مۈلۈكلىرى ھەمدە بارلىق ھايۋانلىرى ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ. 4 سىلەر لاۋىيلارغا بېرىدىغان شەھەرلەردىكى يايلاقلار سېپىلىدىن باشلاپ ھېسابلىغاندا

مۇقەددەس ماي بىلەن مەسھەلەنگەن باش كاھىن ئۆلۈپ كەتكۈچە تۇشۇ كەتمەيدۇ، چۈنكى ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئۆز مەراسىنى قولدىن بەرمەسلىكى شەھەردە تۇرسۇن. 26 لېكىن تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان كىشى كېرەك، — دېدى. 10 پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ئەمر قىلغان بولسا، ئەگەر قېچىپ بېرىۋالغان پاناھلىق شەھىرىنىڭ تەۋەسىدىن چىقىپ كەتكەن بولسا، 27 شۇنداقلا قان قىساس ئالغۇچى كىشى ئۇنى پاناھلىق شەھىرىنىڭ باسلىرىنىڭ تىزىمىدا تۇرۇپ قان قىساس ئالغۇچى قان سىرتىدا تۇرۇپ قېلىپ ئۆلتۈرۈۋەتكەن بولسا، ئۇنداقتا قان قىساس ئالغۇچى قان تۆكۈش كۆزىنى تارتمايدۇ؛ 28 چۈنكى تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان كىشى ئەسلىدە باش كاھىن ئۆلۈپ كەتكۈچە پاناھلىق شەھىرىدە تۇرۇشى كېرەك ئىدى؛ باش كاھىن ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن ئۆز تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا قايتىپ بارسا بولىدۇ. 29 — بۇلار سىلەر تۇرۇشلۇق ھەممە يەردە ئەۋلادىمۇ-ئەۋلاد قانۇن-بەلگىسىمىز بولسۇن. 30 باشقا بىرىنى ئۆلتۈرگەن قاتلىنى بولسا، بىر نەچچە گۇۋاھىچىنىڭ گۇۋاھلىقىدىن كېيىن ئاندىن ئۆلتۈرۈشكە بولىدۇ؛ لېكىن پەقەت بىرلا گۇۋاھىچىنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا، ئۇ ئۇنى ئۆلتۈرۈشنىڭ سەۋەبى بولمايدۇ. 31 ئۆلۈمگە لايىق گۇناھ ئۆتكۈزگەنلەرگە، يەنى قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگەنلەر ئۈچۈن سىلەر ھېچقانداق تۆلەم پۇلىنى قەتئىي قوبۇل قىلماڭلار؛ ئۇنداق كىشى جەزىمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 32 شۇنىڭدەك پاناھلىق شەھەرگە قېچىپ بېرىۋالغان كىشى ئۈچۈن باش كاھىن ئۆلۈپ كېتىشتىن ئىلگىرى ئۆز يېرىگە قايتىپ كېلىشىغا ھېچقانداق تۆلەم پۇلىنى قەتئىي قوبۇل قىلماڭلار. 33 شۇنداق قىلساڭلار، ئۆزۈڭلار تۇرغان زېمىننى بۇلغىغان بولمىسىلەر، چۈنكى قان زېمىننى بۇلغايىدۇ؛ زېمىندا تۆكۈلگەن قانغا دەل شۇ قاننى تۆككەن كىشىنىڭ ئۆز قېنىدىن باشقا ھېچقانداق كافارەت كەلتۈرۈشكە بولمايدۇ. 34 ئۆزۈڭلار ئۆلتۈرۈش زېمىنى، يەنى مەن ئۆزۈم ماكان قىلغان زېمىننى بۇلغىماڭلار، چۈنكى مەن پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئارىسىدا ماكان تۇتقۇچىدۇرمەن.

36

يۈسۈپ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرىدىن ماناسسەنىڭ نەۋرىسى، ماكرىنىڭ ئوغلى گىليادنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى مۇسا ۋە ئىسرائىللارنىڭ كاتىبلىرى بولغان ئەمىرلەرنىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇنداق دېدى: — 2 «پەرۋەردىگار ئىلگىرى غوجامغا چەك تاشلاپ زېمىننى ئىسرائىل خەلقىگە مەراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بېرىشنى بۇيرۇغان، غوجاممۇ پەرۋەردىگارنىڭ قېرىندىشىمىز زەلوفھادنىڭ مەراسىنى ئۇنىڭ قىزلىرىغا تەقسىم قىلىپ بېرىش توغرىسىدىكى بۇيرۇقىمۇ ئالغان. 3 لېكىن، ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ باشقا قەبىلىسىدىكىلەرگە ياتلىق بولۇپ كەتسە، ئۇلارنىڭ مەراسىمى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مەراسىدىن چىقىپ ئۇلارنىڭ ئەرلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مەراسىغا قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئۇنداق بولغاندا بىز چەك تاشلاپ بېرىشكەن مەراس تۈگەيدۇ. 4 ئىسرائىللارنىڭ «ئازادلىق يىلى» كەلگەندە ئۇلارنىڭ مەراسى ئۇلارنىڭ ئەرلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مەراسىغا قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ يۇدقا بولغاندا ئۇلارنىڭ مەراسى بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مەراسىدىن ئېلىپ كېتىلىدۇ». 5 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ئەمر قىلىپ: — يۈسۈپ قەبىلىسىدىكىلەر توغرا ئېيتىدۇ. 6 زەلوفھادنىڭ قىزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى مۇنداق: «ئۇلار ئۆزلىرى خالىغان ئەرگە ياتلىق بولسا بولۇۋېرىدۇ، لېكىن ئۆز جەمەت، ئۆز ئاتا قەبىلىسىدىن بولغان بىرىگە ياتلىق بولۇشى كېرەك. 7 شۇنداق بولغاندا ئىسرائىللارنىڭ مەراسى بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە يۆتكىلىپ كەتمەيدۇ؛ ئىسرائىللارنىڭ ھەر بىرى ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مەراسىنى چىڭ تۇتۇپ قويۇپ بەرمەسلىكى كېرەك. 8 ئىسرائىللارنىڭ ھەر بىرى ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ مەراسىنى ئىگەش ئۈچۈن ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىن مەراسقا ۋارىسلىق قىلغان ھەر بىر قىز-ئايال ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىلىسىدىن بولغان بىرىگە ياتلىق بولۇشى كېرەك. 9 مۇشۇنداق بولغاندا، ئىسرائىللارنىڭ مەراسى بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە يۆتكىلىپ

قانۇن شەرىھى

1

تاللىقىغا باردۇق ۋە سىلەر شۇ يولدىكى بېھتان، دەھشەتلىك چۆلىنى كۆردۈڭلار، بىز ئۇنىڭ ھەممىسىدىن ئۆتۈپ، قادەش-بارىئىغا كەلدۇق. 20 ۋە مەن سىلەرگە: «سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە ئانا قىلىدىغان، ئاموريلارنىڭ تېغىغا يېتىپ كەلدۇق. 21 مانا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ زېمىننى ئالدىڭلارغا قويدى؛ ئانا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە ئېيتقانداك، شۇ يەرگە چىقىپ ئۇنى ئىگەڭلار، قورقاڭلار، ھېچ ھوقۇقاڭلار.» دېدىم. 22 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەممىڭلار بېنىمغا كېلىپ ماڭا. «بىز ئېمىغا كىرىشتىن ئىلگىرى ئالدىن ئادەملەرنى ئەۋەتتىم؛ ئۇلار بىز ئۈچۈن ئۆيەرنى كۆزىتىپ، چىقىشىمىز كېرەك بولغان يول ۋە بىز ئۇچرايدىغان شەھەرلەر توغرىلىق خەۋەر بەتكۈزۈشۈن.» دېدىڭلار. 23 بۇ ئىش ئەزىمىگە مۇۋاپىق كۆرۈنۈپ، مەن ئاراڭلاردىن ئون ئىككى ئادەمنى، يەنى ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردىن ئادەمنى تاللىدىم. 24 ئۇلار يولغا ئاتلىنىپ تاغقا بېرىپ، ئەشكول جىلغىسىغا چۈشۈپ ئۆيەرنى تەكشۈرۈپ كۆرۈشتى. 25 ئۇلار قورلىرىغا شۇ زېمىندىكى مېۋىلەردىن ئېلىپ بىزگە كەلتۈردى ۋە مەلۇمات بېرىپ: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە تەقدىم قىلغان بۇ زېمىن ياخشىدۇر.» دېدى. 26 ھالبۇكى، سىلەر زېمىنغا چىقىشقا ئىشىنىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرىگە قارشى چىقىپ ئۇنىڭغا ئاسايىق قىلىڭلار 27 ۋە ئۆز چىدىرىڭلاردا قاقشاپ: «پەرۋەردىگار بىزگە ئوچ بولغانلىقىدىن بىزنى ئاموريلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان. 28 ئەمدى بىز نەگە بارارمىز؟ چۈنكى قېرىنداشلىرىمىز: «شۇ يەردىكى ئادەملەر بىزدىن چوڭ ھەم ئېگىز بىر خەلق ئىكەن، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىنتايىن چوڭ، سېپىللىرى ئاسمانغا تاقىشىدىكەن، ئۇنىڭ ئۈستىگە بىز شۇ يەردە ئانا-بوۋىلىرىڭلارغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقوب ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىغا: «سىلەرگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان زېمىننى ئىگەڭلار.» دېگەندى. 9 شۇڭا مەن شۇ چاغدا سىلەرگە: «مەن يۈكۈڭلارنى يالغۇز كۆتۈرەيەلمەن. 10 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى كۆپەيتتى، مانا، يۈكۈڭلار سىلەر ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك تۇرغۇزۇشۇر. 11 ئانا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار دەۋرۋەقە سىلەرنى ھازىرقىدىن يەنە مىڭ ھەسسە كۆپەيتكى، شۇنداقلا ۋەدە قىلىنىدىكەن سىلەرگە بىخەت-بەرىكەت ئانا قىلغاي! 12 لېكىن مەن ئۆزۈم يالغۇز قانداقۇ سىلەرنىڭ جاپابېرىڭلارنى، يۈكۈڭلارنى ۋە تالاش-تارتىشىڭلارنى كۆتۈرەيەلمەن؟ 13 ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ھەرقايسى قەبىلىلەرڭلاردىن دانىشمەن، يورۇتۇلغان مۇتۋەرلەرنى تاللاڭلار، مەن ئۇلارنى ئۆستۈڭلەرگە يولباشچى قىلىمەن.» دېدىم. 14 سىلەر بولساڭلار ماڭا: «سېنىڭ ئېيتقىنىڭ ياخشى گەپ بولدى.» دېدىڭلار. 15 شۇنىڭ بىلەن مەن قەبىلىلەرڭلاردىن مۇنەۋۋەر ئادەملەرنى، يەنى دانىشمەن ھەم مۇتۋەر ئادەملەرنى تاللاپ، ئۆستۈڭلەرگە يولباشچى قىلىپ، مېڭىشى، يۈزبېشى، ئەللىكىشى ۋە تۇنېشى قىلىپ تەيىنلەپ، قەبىلىلەرڭلار ئۈچۈن ھەرخىل ئەمەللەرنى تۇتۇشقا كىلىدىم. 16 شۇ چاغدا مەن ئاراڭلاردىكى سوراڭلارغا: «قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىكى ئەرز-دەۋالارنى سوراڭلار، قېرىنداش بىلەن قېرىنداشنىڭ ئوتتۇرىسىدا ۋە يۇقرايىڭ بىلەن قوشنا ئولتۇرغان ياقا يۇرتلۇقلار ئوتتۇرىسىدا ئادىل ھۆكۈم چىقىرىڭلار، 17 ھۆكۈم چىقارغاندا ھېچقانداق كىشىنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلماڭلار، مەيلى كىچىك بولسۇن، چوڭ بولسۇن سىلەر ھەممىسىڭلار ئىشلىرىنى سوراڭلار. سىلەر ئىنسانلارنىڭ سۈلىتىدىن قورقاسلىقڭلار كېرەك، چۈنكى مۇشۇ ھۆكۈم چىقىرىش ئىشى خۇداغا ئەۋەتىشۈر. سىلەرگە تەس چۈشىدىغان ئىش بولسا، مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، مەن ئۇنى ئاڭلايمەن.» دېدىم. 18 ئەينى چاغدا مەن قىلىشقا كېرەك بولغان بارلىق ئىشلار توغرىلىق تاپلىغانمەن. 19 بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە بۇيرۇغاندەك ھورەبىن چىقىپ، ئاموريلارنىڭ

ئۈچۈن بىز ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە قىلغان بارلىق ئەمرى بويىچە جەڭ قىلىش چىقىمىز» - دېدىڭلار. شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ ھەربىرىڭلار ئۆز پېشىمچىلىق قىلىپ قورال-ياراقلىرىڭلارنى ئېسىپ، تاغقا چىقماقچى بولدۇڭلار. 42 لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا: «تۇرغا: - چىقماڭلار، جەڭ قىلماڭلار، چۈنكى مەن ئاراڭلاردا ئەمەسمەن؛ سىلەر چوقۇم دۈشمەنلىرىڭلار ئالدىدا مەغلۇپ بولىسىلەر»، دېگەن، دېدى. 43 مەن سىلەرگە سۆز قىلدىم، لېكىن سىلەر قۇلاق سالىدىڭلار، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قارشى چىقىپ ئاسىيلىق قىلىپ، ئۆز پېشىمچىلىق قىلىپ تاغقا چىقتىڭلار. 44 لېكىن تاغدا تۇرغان ئاموريلار سىلەرگە قارشى ئاتلىنىپ، بىر تۈپ ھەر بىلەردەك سىلەرنى تاكى خورماھىچە قوغلاپ، سېتىرا سىلەرنى قىچلاپ ئۆلتۈردى. 45 سىلەر قايتىپ كېلىپ پەرۋەردىگار ئالدىدا يىغا-زار كۆتۈردۈڭلار، ئەمما پەرۋەردىگار بەربادىڭلارنى ئالگىمىدى، يا ئۆتىڭغا قۇلاق سالىدى. 46 شۇنىڭ بىلەن سىلەر قانداق شەرتتە نۇرغۇن كۈنلەر تۇرۇپ قالدىڭلار - سىلەر قانچە كۈنلەر شۇ يەردە تۇردۇڭلار!

2 ئاندىن بىز بۇرۇلۇپ، پەرۋەردىگار ماڭا ئېيتقانداك قىزىل دېڭىزغا بارىدىغان يول بىلەن سەپەرگە ئاتالدىق، بىز نۇرغۇن كۈنلەر سېتىر تېغى ئەتراپىدا ئايلىنىپ يۈردۈق. 2 پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: - 3 «سىلەرنىڭ مۇشۇ تاغنى ئايلىنىپ تۇرغان ۋاقىتلىرىڭلار يېتەرلىك بولدى، ئەمدى شىمال تەرەپكە بۇرۇلۇڭلار. 4 خەلققە - سىلەر سېتىردا تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلىرىڭلار ئەساولارنىڭ چېگرىسىدىن ئۆتىدىغان بولدۇڭلار، ئۇلار سىلەردىن قورقۇدۇ، شۇڭا بەك ئېھتىيات قىلىپ، 5 ئۇلارغا جەڭ قوزغىماڭلار، چۈنكى مەن سىلەرگە ئۇلارنىڭ زېمىنىدىن ھىتا تاپالغىلىق بەرتۇ بەرمەيمەن، چۈنكى سېتىر تېغى ئەساولارغا مىراس قىلىپ بەردىم. 6 سىلەر ئۇلارغا پۇل تۆلەپ ئۇزۇق-تۇلۇك سېتىۋېلىڭلار، پۇل تۆلەپ سۇ سېتىۋېلىڭلار. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قولىڭلاردىكى بارلىق نەجرى بەرىكەتلىك كەلگەن، ئۇ سىلەرنىڭ بۇ يىپايان چۆل-ياياۋاندىن مېڭىپ تۇرۇۋاتقىنىڭلاردا ھەممىنى بىلدى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ قىرىق يىل سىلەر بىلەن بىللە بولدى؛ ھېچ نەرسىدىن كەم بولمىدىڭلار» - دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن بىز سېتىردا تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلىرىمىز ئەساولارنىڭ زېمىنىدىن ۋە ئارابا تۈزلەڭلىكىدىن، شۇنداقلا ئېلات ۋە ئېغۇن-كەبەردىن ئۆتۈپ، بۇرۇلۇپ مۇتابىدىكى چۆل-ياياۋان يولى بىلەن ماڭدۇق. 9 پەرۋەردىگار ماڭا: «مۇتابىلارنى ئاۋارە قىلماڭلار ياكى ئۇلارغا جەڭ قوزغىماڭلار، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ زېمىنى سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرمەيمەن؛ چۈنكى مەن ئار شەھەر-زېمىنى ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مىراس قىلىپ بەردىم» - دېدى. 10 (ئەمىيلەر ئەسلىدە شۇ يەردە تۇراتتى؛ ئۇلار ئاناكىيلارغا ئوخشاش كۈچلۈك، سانى كۆپ، ئېگىز بولۇق بىر خەلق ئىدى. 11 ئۇلار ئاناكىيلاردەك «گىگانىلار» دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ لېكىن مۇتابىلار ئۇلارنى «ئەمىيلەر» دەپ ئاتايدۇ. 12 سېتىردا ئەسلىدە ھوريلار تۇراتتى، لېكىن ئەساولار ھوريلارنى زېمىنىدىن ھەيدىۋېتىپ، ئۇلارنى يوقىتىپ ئورنىغا ئولتۇراقلاشتى - خۇددى ئىسرائىللار مەنكى پەرۋەردىگار ئۇلارغا تەقدىم قىلغان، ئۇلارنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا قىلغىنىغا ئوخشاش)، 13 [پەرۋەردىگار: «ئەمدى ھازىر ئۇلارنىڭ ئۆرۈپ-ئۆزۈپ زەرد ئېقىنىدىن ئۆتۈڭلار»، دېدى، بۇنى ئاڭلاپ بىز زەرد ئېقىنىدىن ئۆتتۇق. 14 قانداش-بارىئاندىن ئايرىلىپ زەرد ئېقىنىدىن ئۆتكۈچە بولغان كۈنلەر ئۆتۈش سەككىز يىل بولدى، بۇ دەل خۇددى پەرۋەردىگار ئۇلارغا قەسەم قىلغىنىدەك، ئۇ دەۋردىكى جەڭچىلەر بارگاھتىن پۈتۈنلەي يوقىتىلغۇچە بولغان ئارىلىقتىكى ۋاقىت ئىدى. 15 دەۋرەقە پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇلارنى بارگاھتىن يوقىتىپ تۈگەتكۈچە ئۇلارنى ھاللاك قىلىشقا قارشى چىققاندى. 16 ۋە شۇنداق

ئۇچراتتى. 37 ھالبۇكى، سىلەر ئامونىيلارنىڭ زىمىغا، چېگرىسى بولغان پۈتكۈل يايىك ۋادىسىغا، تاغدىكى شەھەرلەرگە ياكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە مەنئى قىلغان ھەرقايسى يەرگە يېقىنلاشمىدىڭلار.

3

ئاندىن بىز بۇرۇلۇپ، باشاغا بارىدىغان يول بىلەن چىقىپ ماڭدۇق؛ باشانىڭ پادىشاھى ئوڭ ۋە بارلىق خەلقى بىزگە قارشى جەڭ قىلىشقا تەدرىپكە چىقتى. 2 پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۇنىڭدىن قورققىن، چۈنكى مەن ئۇنى، ئۇنىڭ خەلقى ۋە زېمىنىنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم؛ ھەشېئىدا تۇرغان ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھونى نېمە قىلغان بولسا، تۇغۇ شۇنداق قىلسەن» - دېدى. 3 پەرۋەردىگار خۇدايىمىز دەروھە پادىشاھنىڭ ئوڭى ۋە بارلىق خەلقىنى قوللىغۇغا تاپشۇردى، بىز ئۇنىڭغا مۇجىم قىلىپ ئۇلاردىن ھېچكىمنى قالدۇرماي قەردۇق. 4 شۇ ۋاقىتتا بىز ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئىشغال قىلدۇق؛ بىز ئۇنىڭ شەھەرلىرىدىن ئىككىسىگە بىرىسىمۇ قالمىدى. بۇلار باشانىڭ ئوڭىنىڭ پادىشاھلىقى، يەنى پۈتكۈل ئارگوب رايونى بولۇپ، جەمئىي ئاتمىش شەھەر ئىدى. 5 بۇ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى ئېگىز سېپىلار ۋە باداقلق قورۇقلىرى بىلەن مۇستەھكەم قىلىنغانىدى، ئۇلارغا قاراشلىق يېزا-كەنتلەر ئىنتايىن كۆپ ئىدى. 6 بىز ئۇلارنى ھەشېئىنىڭ پادىشاھى سېھونى قىلغىنىمىزدەك تەلتۈكس يوقايتتۇق - بارلىق شەھەرلەر، نەلەر، ئايال-باللارنى قويماي ھەممىسىنى تەلتۈكس يوقايتتۇق. 7 بىز پەقەت ئۆزلىرىمىز ئۈچۈن بارلىق چارۋا-ماللارنى ۋە شەھەرلەردىن ئولجا نەيىمەت ئالدىق. 8 شۇ چاغدا بىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھىنىڭ قولىدىن زېمىنى، يەنى ئارون دەرياسىدىن ھەرمون تېغىغىچە بولغان زېمىنى تارتىۋالدىق 9 (ھەرمون تېغىنى زىندونىيلار «سېرون»، ئامورىيلار «سېن» دەپ ئاتايدۇ)، 10 بىز يەنە ئۆزلەڭگىسى بارلىق شەھەرلەر، پۈتكۈل گېئاد ۋە باشا پادىشاھى ئوڭنىڭ پادىشاھلىقىدىكى سالكاھ ۋە تەدرىي شەھەرلىرىگىچە، باشانىڭ بارلىق زېمىنىنى ئىگىلىدىكەن 11 (شۇ چاغدا گېئادنىڭ قالدۇقىدىن پەقەت باشانىڭ پادىشاھى ئوڭ قالغانىدى، ئۇنىڭ كارۋىتى تۆمۈردىن ياسالغانىدى، مانا، ئۇ ئامونىيلارنىڭ رايىھ شەھىرىدە ساقلنىۋاتامدۇ؟ ئۇنىڭ ئۈزۈلۈك توققۇز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز، «گەز» - ئادەتتىكى ئادەمنىڭ جەينىكى تۇلپە قىلىنغان). 12 بىز شۇ چاغدا ئىككىگەن زېمىن مۇنداق: ئارون دەرياسى يېنىدىكى ئارونەر شەھىرىدىن تارتىپ، گېئاد تاغلىقىنىڭ يېرىمى ۋە ئۇنىڭدىكى شەھەرلەرنى رۇبەن ۋە گاد قەبىلىسىدىكىلەرگە تەقدىم قىلدىم، 13 گېئادنىڭ قالغان زېمىنى ۋە ئوڭ پادىشاھنىڭ زېمىنى بولغان پۈتكۈل باشانى مەن ماناسسەنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە تەقدىم قىلدىم (پۈتكۈل ئارگوب رايونى، يەنى پۈتكۈل باشا «گېئادنىڭ زېمىنى» دېيىلىدۇ. 14 ماناسسەنىڭ ئوغلى يائىر پۈتكۈل ئارگوب رايونىنى، يەنى باشانىڭ گەشۇرىيلار ۋە مانا كاتىپىلارنىڭ چېگرىسىگە ئىگىلىگەن ۋە ئۇنى ئۆز ئىسمى بىلەن «ماۋۋوت-يائىر» دەپ ئاتىغان، بۇگۈنگە قەدەر ئۇ شۇنداق ئاتالماقتا). 15 گېئادنى بولسا مەن ماكرىغا تەقدىم قىلدىم. 16 رۇبەندىكىلەر ۋە گادىكىلەرگە مەن گېئادتىن ئارون دەرياسىغىچە (ۋادىنىڭ ئوتتۇرىسى چېگرا ئىدى)، شۇنداقلا ئامونىيلارنىڭ چېگرىسى بولغان يايىك دەرياسىغىچە بولغان زېمىنىنى تەقدىم قىلدىم، 17 يەنە پەسگاھ تاغلىقى ئاستىدا ياتقان ئاراباھ ئۆزلەڭگىسى (تاغلىق ئۆزلەڭگىنىڭ شەرقىي تەرىپىدە) ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ كىنەرەت كۆلىدىن تارتىپ ئۆز دېڭىزىغىچە بولغان قىسمىنى ئۇلارغا چېگرا قىلىپ بەردىم. 18 مەن شۇ چاغدا سىلەرگە: پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆزۈڭلارنىڭ تەلۋۇقاتىڭلار بولسۇن دەپ ئىككىشىڭلار ئۈچۈن بۇ زېمىنى سىلەرگە ئانا قىلغان، ئاراڭلاردىكى جەڭچىلەر جەڭگە تەييارلىنىپ قوراللانغان

ھالدا قېرىنداشلىرىڭلار بولغان ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈڭلار، 19 پەقەت بالا-چاقىرىڭلار ۋە مال-چارۋىلىرىڭلار (مال-چارۋىلىرىڭلارنىڭ كۆپلىكى بىلىمەن) مەن سىلەرگە تەقسىم قىلغان شەھەرلەردە قالسۇن، 20 پەرۋەردىگار قېرىنداشلىرىڭلارغا سىلەرنىڭ ئارام ئالغىنىڭلاردەك ئارام بەرگۈچە، ئۇلار پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۆت تەرىپىدە ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىنىنى ئىككىگۈچە ئۇلار بىلەن بىرگە (جەڭ قىلىڭلار)؛ ئاندىن سىلەر ھەربىرىڭلار مەن سىلەرگە تەقسىم قىلغان تۆت تەلۋۇقاتىڭلارغا قايتىسىلەر» - دەپ تاپلىغانمەن. 21 شۇ چاغدىمۇ مەن يەشۇئاغا: «سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ مۇشۇ ئىككى پادىشاھقا قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆردۈڭ؛ پەرۋەردىگار سەن بارىدىغان ھەربىرى پادىشاھقا قىلغان مۇشۇ ئىككى ئوخشاش قىلدى. 22 سىلەر ئۇلاردىن قورققانلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆزى سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلدى» - دەپ تاپلىغانمەن. 23 شۇ چاغدا مەن پەرۋەردىگاردىن ئۆتۈپتۇ: «24 ئۇ رەب پەرۋەردىگار، سەن ئۆز قۇلۇڭغا ئۆز ئۇلۇغۇقۇڭ ۋە كۈچلۈك قورلۇڭنى ئايان قىلىشقا كىرىشتىڭ، چۈنكى مەيلى ئاسمانلاردا ياكى زېمىندا بولسۇن سېنىڭ قىلغانلىرىڭغا ۋە كۈچ-قۇدرىتىڭگە تەڭ كەلگۈدەك شۇنداق ئىلاھ بارمۇ؟» 25 سەندىن ئۆتۈنمەنكى، مېنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، شۇ يەردىكى ياخشى زېمىنى - شۇ ياخشى تاغلىقى ۋە لىۋانى كۆرۈشكە نېسىپ قىلغىلىمەن» - دېدىم. 26 لېكىن پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلار تۈپەيلىدىن ماڭا غەزەپلىنىپ ئىلتىجاغا قۇلاق سالىدى، بەلكى ماڭا: «بولدى، بەس! بۇ ئىشنى ئالدىدا ئىككىنچى تىلغا ئالغۇچى بولما. 27 سەن پەسگاھنىڭ چوققىسىغا چىقىپ بېشىڭنى كۆتۈرۈپ، ئۆز كۆزۈڭ بىلەن مەغرىبكە، شىمالغا، جەنۇبقا ۋە مەشرىققە تىكىلىپ قارا؛ چۈنكى سەن مۇشۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپتەسەن. 28 يەشۇئاغا ۋە زېبىنى تاپلىغىن، ئۇنى رىغىيەتلەندۈرۈپ يۈرەڭلەڭ قىل؛ چۈنكى ئۇ بۇ خەلقنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ سەن كۆرىدىغان شۇ زېمىنغا ئۇلارنى ئىگە قىلغۇزىدۇ» - دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن بىز بەيت-پېئورنىڭ تۆدۈلىدىكى ۋادىدا تۇرۇپ قالدۇق.

4

- ئەمدى، ئۇ ئىسرائىل، مەن سىلەرگە تۆگىتىدىغان مۇشۇ بەلگىلىمىلەرگە ھەم ھۆكۈملەرگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۇلارغا ئەمەل قىلساڭلار ھاياتلىق تاپسىلەر ۋە شۇنداقلا ئانا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە تەقسىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۆي ئىگە بولسىلەر. 2 مەن سىلەرگە تاپشۇرىدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ مۇشۇ ئەمرىگە ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن، مەن سىلەرگە ئەمىر قىلغان سۆزگە ھېچبىخىلى قوشماڭلار ھەمدە ئۇنىڭدىن ھېچبىخىلى چىقىرىۋەتمەڭلار. 3 سىلەر ئۆز كۆزلىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئاتال-پېئورنىڭ تۈپەيلىدىن قىلغان ئىشلىرىنى كۆرگەنلىرىڭلار، چۈنكى ئاتال-پېئورغا تەگەنلىكىڭلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئاراڭلاردىن يوقايتتى؛ لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا چىڭ باغلىغانلاردىن ھەربىرىڭلار يۈگۈنگە قەدەر ھايات تۇرۇۋاتسىلەر. 5 مانا، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىم ماڭا ئەمىر قىلغاندەك، كىرىپ ئىگەلىدىغان زېمىندا تۇرغاندا ئۇلارغا ئەمەل قىلىسۇن دەپ سىلەرگە بەلگىلىمەن ھەم ھۆكۈملەرنى ئۆگەتتىم. 6 سىلەر ئۇلارنى چىڭ تۇتۇپ ئەمەل قىلىڭلار؛ چۈنكى شۇنداق قىلساڭلار ھۆكۈملەرنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىغان خەلقلەرنىڭ كۆز ئالدىدا سىلەرنىڭ دانا ۋە يورۇتۇلغان بىر خەلق ئىكەنلىكىڭلار ئىسپاتلىنىدۇ، ئۇلار دەروھە: «بۇ ئۇلۇغ ئەل دەرمەققەت دانا ھەم يورۇتۇلغان بىر خەلق ئىكەن» - دەيدۇ. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ بىزنىڭ ئۇنىڭغا ئىنا قىلغان ھەربىر تىلەكلىرىمىزگە بىزگە يېقىن تۇرغىنىدەك، ئۆزىگە يېقىن تۇرغان بىر خۇداسى بولغان بىزگە ئوخشاش باشقا بىر ئۇلۇغ ئەل بارمۇ؟

8 مەن ئالدىنقى قوبىغان مۇشۇ پۈتكۈل قانۇندىكىدەك ئادىل بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرگە ئىگە بولغان سىلەردەك باشقا بىر ئۇلۇغ ئەل بارمۇ؟ 9 تۈز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرگەن ئىشلارنى ئۇنىۋېرساللىققا، ھەم تۇرمۇشۇڭلارنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە قەلبىڭلاردىن چىقارمايلىقىڭلار، ئۇچۇن تۈزۈڭلارغا ئېھتىيات قىلىڭلار ۋە ئۇخلاشنى بىلەن قەلبىڭلارنى [ئېزىشتىن] ساقلاڭلار، شۇنىڭدەك سىلەر كۆرگىنىڭلارنى بالىلىرىڭلارغا ۋە بالىلىرىڭلارنىڭ بالىلىرىغا بەتكۈزۈڭلار، 10 سىلەر ھورەب تېغىدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئالدىدا تۇرغان كۈنى پەرۋەردىگار ماكا: «خەلقىنى مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلىشى ئۈچۈن يېنىمغا يىغىن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۆزلىرىمنى ئوڭىنىپ، يەر يۈزىدىكى بارلىق كۈنلىرىدە مەندىن ئەيمىنىدۇ ۋە بالىلىرىغا ئۆگىنىدۇ» - دېگەندى. 11 سىلەر يېقىن كېلىپ تاغنىڭ تۈۋىدە تۇردۇڭلار، بۇ تاغنىڭ ئوتى ئاسمانلارنىڭ باغرىغىچە كۆيۈپ يەتتى، ھەمدە قاراغۇلۇق، بۇلتۇلار ۋە سۇر تاغنى قاپلىدى، 12 پەرۋەردىگار ئوتنىڭ ئوتۇرسىدىن سىلەرگە سۆز قىلدى، سىلەر سۆزلىرىڭلارنىڭ ساداسىنى ئاڭلىدىڭلار، لېكىن ھېچ شەكىلنى كۆرمىدىڭلار، سىلەر پەقەت بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىڭلار، 13 ۋە ئۇ شۇ چاغدا سىلەرگە ئەمىر قىلغان ئەھدىسىنى، يەنى «ئون ئەمىر»نى ئايان قىلدى ۋە ئۇلارنى ئىككى تاش تاختا ئۈستىگە پۈتتى. 14 ۋە شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماكا ئەمىر قىلىپ، سىلەر دەريادىن ئۆتۈپ ئىككىلەيدىغان زېمىندا ئۇلارنى ئۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرنى ئۆگىتىشى تاپلىدى. 15 تۈزۈڭلارغا ناھايىتى ئېھتىيات قىلىڭلار (چۈنكى پەرۋەردىگار ھورەب تېغىدا ئوت ئوتۇرسىدىن سىلەرگە سۆز قىلغاندا ھېچقانداق شەكىلنى كۆرمىگەنسىلەر)، 16 تۈزۈڭلارنى بۇلغاپ، مەيلى ئەركەك ياكى ئايال سۈرىتىدە، مەيلى يەر يۈزىدىكى ھەرقانداق ھايۋان ياكى ئاسماندا ئۆچىدىغان ھەرقانداق قۇش بولسۇن، مەيلى يەر يۈزىدە ھەرقانداق ئۆسۈملۈكچى ھايۋان ياكى يەر ئاستىدىكى سۇلاردىكى ھەرقانداق بېلىق بولسۇن، ئۇلارنىڭ سۈرىتىدە ھېچقانداق شەكىل-قىياپەتتىكى ئويمان پۈتتى تۈزۈڭلار ئۈچۈن ياسىماڭلار، 19 ياكى شۇنىڭدەك، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ ئاسمانلارغا قاراپ، قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلار، يەنى پۈتكۈل ساماۋىي قوشۇننى كۆرۈپ، كۆڭۈڭلار مايل بولۇپ ئۇلارغا باش ئېگىپ قۇلۇققا كىرمەڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇلارنى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى بارلىق خەلقلەر ئۈچۈن ئورۇنلاشتۇرغان. 20 لېكىن سىلەرنى بولسا پەرۋەردىگار ئۆز مىراسى بولغان بىر خەلق بولۇشۇڭلار ئۈچۈن «تۆمۈر تاۋلاش خۇمىدى» دىن، يەنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتى. 21 لېكىن پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ۋەجھالاردىن ماكا غەزەپلىنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مىراس بولۇش ئۈچۈن ئانا قىلىدىغان ياخشى زېمىن توغرىسىدا: - «سەن شۇ يەرگە كىرىشكە ئىئوردان دەرياسىدىن تۆتمەيسەن» دەپ قەسەم قىلدى. 22 شۇڭا مەن مۇشۇ زېمىندا ئۇلۇشۇم مۇقەررەر، ئىئوردان دەرياسىدىن تۆتمەيسەن؛ بىراق سىلەر بولساڭلار ئۆتكىن ئۆتۈپ ياخشى زېمىننى ئىككىلەيدىسىلەر، 23 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر بىلەن تۈزگەن ئەھدىسىنى ئۇنىۋېرساللىققا، شۇنداقلا تۈزۈڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مەنى قىلغان ئويمان پۈتتى ياكى ھەرقانداق نەرسىنىڭ شەكىل-قىياپىتىنى ياسىماسلىقىڭلار ئۈچۈن تۈزۈڭلارغا ھېزى بولۇڭلار. 24 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ھەممىنى يۇتقۇچى بىر ئوت، ۋاپاسزلىققا ھەسەت قىلغۇچى بىر خۇدادۇر. 25 سىلەر بەزەتلىرى، بەزەتلىرىڭلارنىڭ بەزەتلىرىنى كۆرۈپ، زېمىندا ئۇزاق ۋاقىت تۇرغاندىن كېيىن، بىرخىل شەكىل-قىياپەتتە بولغان ئويمان پۈتتى ياسىغان، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى رەنجىتىپ ئۇنىڭ نەزىرىدە زەربىل بولغاننى قىلىپ تۈزۈڭلارنى بۇلغىغان بولساڭلار، 26 مەن ئاسمان-زېمىننى ئۈستۈڭلارغا گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىمەن، سىلەر ئىئوردان

گېئادىتى راموت، ماناسسەھلەرنىڭ زېمىندىن باشاندېكى گولاندىن ئىبارەت ئىدى. **44** مۇسا ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا قويغان قانۇن مانا تۆۋەندىكىدەك: - **45** (بۇلار بولسا ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندا مۇسا [پەيغەمبەر] ئۇلارغا جاكارلىغان ئاگاھ-گۇۋاھلار، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەردۇر، **46** مۇسا ۋە ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندا ئامورىيلارنىڭ ھەشون شەھىرىدە تۇرۇشلۇق پادىشاھى سېھوتى ئۆلتۈرگەنىدى، مۇسا بۇ ئەمەلەرنى سېھوتنىڭ زېمىنىدا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە، بەيت-پېئورنىڭ تۆۋەندىكى ۋادىدا ئىسرائىلغا جاكارلىغان. **47** شۇ چاغدا ئىسرائىل [سېھوتنىڭ] ۋە باشانىڭ پادىشاھى ئۇنىڭ زېمىنى، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈن بېشى تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھىنىڭ زېمىنىمۇ ئىگىلىگەنىدى، **48** ئۇلارنىڭ زېمىنى ئارون دەرياسىنىڭ قىرغىقىدىكى ئاروھەردىن تارتىپ ستون (يەنى ھەرمون) تېغىغىچە، **49** شۇنداقلا ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى پۈتكۈل ئاراباھ تۈزلەڭلىكى ۋە پىسگاھ تېغىنىڭ باغرىغا جايلاشقان «تۈزلەڭلىكتىكى دېڭىز» غىچە ئىدى).

5

شۇنىڭ بىلەن مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىلنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - «ئى ئىسرائىل، مەن بۈگۈن قۇلاقلارڭىزغا ئاڭلىۋاتقان بۇ بەلگىلىمىلەرگە ھەم ھۆكۈملەرگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۇلارنى توغرىلىق، ئۇلارغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار! **2** پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىلەن ھورەب تېغىدا ئەمدە تۈزدى. **3** بۇ ئەمدى پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن تۈزگەن ئەمەس، بەلكى بىز بىلەن، يەنى بۈگۈنكى كۈندە تېرىك قالغان بىز بىلەن تۈزدى. **4** تاغدا ئوت ئىچىدە تۇرۇپ پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن يۈز تۈرانە سۆزلەشكەندى **5** (شۇ چاغدا سىلەرگە پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامىنى جاكارلاش ئۈچۈن مەن سىلەر ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغاندىم، سىلەر ئوتنىڭ ئالدىدا قورقۇپ، تاغقا چىقىشى خالىمىدىڭلار). **6** ئۇ مۇنداق دېدى: - «مەن سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى» دىن چىقارغان پەرۋەردىگار خۇدادۇر مەن. **7** سېنىڭ مەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھىڭ بولمايدۇ. **8** سەن ئوزۇڭ ئۈچۈن مەيلى يۇقىرىدىكى ئاتاماندا بولسۇن، مەيلى تۆۋەندىكى زېمىندا بولسۇن، ياكى يەر ئاستىدىكى سۇلاردا بولسۇن، ھەرقانداق نەرسىنىڭ قىياپىتىدىكى ھېچقانداق ئويمان شەكىلنى باسما، **9** سەن بۇنداق نەرسىلەرگە باش ئۇرما ياكى ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرمە. چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى خۇدادۇر مەن. مەندىن نەپەتلىگەنلەرگە نىقە پەھلىكەرنى ئۆزلىرىگە، ئوغۇرلىرىغا، ھەتتا نەۋرە-چەۋرەلىرىگىچە چۈشۈرۈمەن. **10** ئەمما مېنى سۇيىدىغان ۋە ئەمرلىرىمنى ئۇتىدىغانلار مىڭ ئەۋلادىغىچە تۈزگەنمەس مېھرىبانلىق كۆرسىتمەن. **11** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى قالايمىقان تالغا ئالما، چۈنكى كىمكىدەم نامىنى قالايمىقان تالغا ئالسا، پەرۋەردىگار ئۇنى گۇناھكار ھېسابلىماي قالايدۇ. **12** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئەمەل قىلغاندەك شابات كۈنىنى مۇقەددەس دەپ بىلىپ تۇت، ئۇنىڭغا ئەمەل قىل. **13** ئالتە كۈن ئىشلەپ بارلىق ئىشلىرىڭنى تۈگەتكەن، **14** لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئالغان شابات كۈنىدىن سەن شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلمايسەن، مەيلى سەن ياكى ئوغۇلۇڭ بولسۇن، مەيلى قىزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىڭنىڭ، مەيلى بۇلاق، مەيلى ئېشىكىڭ، مەيلى ھەرقانداق باشقا ئۇلغىڭ، ياكى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسۇن، شۇنىڭ بىلەن قۇلۇڭ ۋە دېدىڭنىڭ سەندەك ئارام ئالالايدۇ. **15** سەن ئوزۇڭنىڭ ئەسلىدە مىسىر زېمىنىدا قول بولغانلىقىڭنى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ كۈچلۈك قولى ۋە تۇتاقان بىلىكى بىلەن سېنى شۇ يەردىن چىقارغانلىقىنى ئېسىڭدە

6

«مانا، بۇلار پەرۋەردىگار ساڭا سىلەر [دەريادىن] ئۆتۈپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا تۇرغىنىڭلاردا ئۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە تۈگىتىشنى تاپلىغان ئەمەلەر، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەردۇر: - **2** (شۇنىڭ بىلەن سىلەر، يەنى سەن ئوزۇڭ، ئوغۇلۇڭ ۋە نەۋرەڭ بارلىق تېرىك كۈنلىرىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقۇپ، مەن سىلەرگە تاپلاۋاتقان ئۇنىڭ بارلىق بەلگىسىم ۋە ئەمەللىرىمنى تۇتىشىم، شۇنداقلا ئۇزۇن كۈنلەرنى كۆرسىلىم. **3** سەن، ئى ئىسرائىل، ئۇلارنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار، شۇنىڭ بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە دېگەندەك، سۇت

بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان مۇنبەت زېمىندا تۇرۇپ، ھالىكلار ياخشى بولىدۇ ۋە سانىكلار ئىنتايىن كۆپىيىدۇ: 4 - ئا كالاكلار، ئەي ئىسرائىل: - سەندىن كۈچلۈك ئەل-مىللەتلەرنى ھەيدەۋېتىدۇ. 2 - ئەمدى پەرۋەردىگار - پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، پەرۋەردىگار بىر بىرلىكتۇر، 5 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىكى پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن، پۈتۈن جىنىڭ بىلەن ۋە پۈتۈن كۈچۈڭ قىلغىنىڭدا، سەن ئۇلارنى تەنتەككۈس يوقىتىشىڭ كېرەك، ئۇلار بىلەن ھېچ بىلەن سۆيگىن. 6 مەن ساڭا بۈگۈن تاپىلغان بۇ سۆزلەر قەلبىڭدە بولسۇن، 7 سەن ئۇلارنى بالىلىرىڭغا سىڭدۈرۈپ تۇرگەت، مەيلى تۇيىدە ئولتۇرغاندا، يولدا ماڭغاندا، ئورۇنۇدا ياتقاندا ۋە ئورۇنۇڭدىن ئۇرۇۋاتقاندا ھەر ۋاقىت ئۇلار توغرىلۇق سۆزلىگىن، 8 ئۇلارنى قولۇڭغا [ئەسلىمەن]-بەلگە قىلىپ تېڭىۋال، پېشانەڭگە قاشقىدەك سىمۇل قىلىپ ئورنىتۋال، 9 سەن ئۇلارنى تۇيۇڭدىكى كېشەكلەرگە ۋە دەۋرۋازىلىرىڭغا پۈتكۈزگىن. 10 ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى قەسەم قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسماھىل ۋە ياقۇبقا ۋە دە قىلغان زېمىنى ساڭا ئاتا قىلىش ئۈچۈن سېنى تۇتىشىغا باشلىغاندا، - ئوزۇڭ قۇرمىغان ئۇلۇغ ۋە ئېسىل شەھەرلەرگە، 11 ئوزۇڭ بىسائىت قىلىنغان ئاللىقاچان ئېسىل بىسائىت قىلىنغان تۈپلەرگە، ئوزۇڭ كۆمىغان، ئاللىقاچان كولاغان قۇدۇقلارغا، ئوزۇڭ تىكىگەن ئۆزۈمزالار ۋە زەيتۇنزارلارغا مۇيەسسەر قىلىنىشىڭ بىلەن سەن يەپ تۇيۇنغاندىن كېيىن، 12 - ئەينى چاغدا سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قوللۇق ماكانى» چىقارغان پەرۋەردىگارى ئۇنىڭدىن ھېزى بول. 13 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورققىن، ئىبادىتىدە بولغىن ۋە قەسەم قىلساڭ ئۇنىڭ نامى بىلەنلا قەسەم ئېچىكىن. 14 سىلەر باشقا ئىشلارغا، يەنى ئەتراپىڭدىكى ئەللەرنىڭ ئىشلارنى قەتئىي ئەزىمەتلەرگە، 15 چۈنكى ئارا كىلاردىن تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسلىققا ھەسەت قىلغۇچى تەڭرىدۇر. [ئەگەر شۇنداق قىلساڭ] پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ غەزىپى ساڭا قوزغىلىپ، ئۇ سېنى يەر يۈزىدىن يوقايتى قىلمايدۇ. 16 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى ماساسھاتا سىنىغاندەك ئۇنى سىنىماڭلار. 17 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمىرلىرىنى، سىلەرگە تاپىلغان گۇۋاھ-ھۆكۈملىرى ۋە بەلگىلىرىنى كۆكۈل قويۇپ تۇتۇڭلار. 18 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس ۋە ياخشى بولغاننى قىلىڭلار، شۇنداق قىلغاندا ھالىكلار ياخشى بولىدۇ ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىككىلىسىلەر، 19 شۇنداقلا پەرۋەردىگار ۋە دە قىلغاندەك بارلىق دۈشمەنلىرىڭلارنى ئالدىڭلاردىن ھەيدەپ چىقىرىۋېتىسىلەر. 20 كەلگۈسىدە ئۇلۇغ سەندىن: - «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز سىلەرگە تاپىلغان ئاگاھ-گۇۋاھ، بەلگىم ھەم ھۆكۈملەر تېمە» دەپ سورىسا، 21 سەن ئۇلۇغۇڭغا مۇنداق دەيسەن: «بىز ئەسلىدە مىسىردا پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرى ئىكەنمىز، بىراق پەرۋەردىگار بىزنى مىسىردىن كۈچلۈك بىر قولى بىلەن چىقارغان. 22 پەرۋەردىگار كۈز ئالدىمىزدا ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، پەرۋەردىگار ئۈستىگە ھەم ئۇنىڭ بارلىق ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈردى، 23 ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم ئېچىپ ۋە دە قىلغان زېمىنى بىزگە ئاتا قىلىپ، ئۇنىڭغا بىزنى باشلاپ كىرىشكە شۇ يەردىن يېتەكلەپ چىقارغان. 24 پەرۋەردىگار بىزگە بۇ بارلىق بەلگىلىمىلەرنى تۇتۇشى، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن قورقۇشنى تاپىلغان، ئۇ ھاھمىزنىڭ دائىم ياخشى بولۇشى ۋە بىزنىڭ بۈگۈنكىدەك تىرىك ساقالغاندەك، ئۇنىڭ پاناھىدا بولۇشىمىز ئۈچۈن شۇنداق تاپىلغاندۇر، 25 ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئالدىدا تۇرۇپ تېز تاپىلغاندەك بۇ بارلىق ئەمەلەرگە ئەمەل قىلىشقا كۆكۈل بۆلسەك بۇ بىز ئۈچۈن ھەققانىيلىق بولىدۇ».

7 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھازىر ئىككىلىشىپ كېتىۋاتقان زېمىنغا باشلاپ كىرگۈزگەندىن كېيىن، ئالدىڭدىن كۆپ يات ئەل-مىللەتلەرنى، يەنى ھىتىيىلار،

19- بەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن چىقىرىش ئۈچۈن ۋاستە قىلغان، ئۆز كۈزۈڭ بىلەن كۆرگەن دەھشەتلىك ھۆكۈم-سناقلار، مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر، كۈچلۈك قول ۋە سوزۇلغان بىلەنكى مەھكەم ئېسىڭدە تۇت، پەرۋەردىگار سەن قورقۇۋاتقان بارلىق خەلقىنىمۇ شۇنداق قىلدۇ. 20 ئۇنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاكى ئۇلارنىڭ سەندىن يوشۇرۇنغان قالدۇقلىرى يوقىتىلغۇچە ئۇلارنىڭ تارىسىغا سېرىق ھەرىلەرنى ئەۋەتتۇ، 21 سەن ئۇلاردىن قورقاسلىقلىق كېرەك، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئارا كېلىدۇ، شۇ ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك بىر ئىلاھدۇر. 22 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ ئەللەرنى ئالدىڭىن پەيدىنپەي ھەيدەيدۇ، سەن ئۇلارنى بىراقلا يوقىتۇپ بەلمەيسەن، بىراقلا يوقىتۇۋەتكەن تەقدىردىمۇ، دادىلىق ھاياتلار كۆپىيىپ، ئۈستىڭگە باستۇرۇپ كېلىشى مۇمكىن. 23 لېكىن ئالدىڭغا ئىلگىرىلەپ ماڭغىنىڭدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنى قورلۇڭغا تاپشۇرىدۇ ۋە ئۇلارنى پارا كەندە قىلىپ، يوقىتىلغۇچە دەككە-دۈككەگە سالىدۇ. 24 ئۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى قورلۇڭغا تاپشۇرىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ ناملىرىنىمۇ ئاسمان ئاستىدىن يوق قىلىسەن، ئۇلارنى يوقىتىلغۇچە ھېچبىر ئادەم ئالدىڭدا تۇرالمىدۇ. 25 سىلەر ئۇلارنىڭ ئويما يېتىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار، كۆز قىرىڭلارنى شۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ئالتۇن-كۈمۈشكە سالماڭلار، ئۇلارنى ئالماڭلار، بولمىسا ئۇ سىلەرگە قىتلاق بولىدۇ، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك بىر نەرسىدۇر. 26 سەن ھېچقانداق يىرگىنچلىك نەرسىنى تۇيۇڭگە ئېلىپ كەلمە، بولمىسا سەن ئۇنىڭغا ئوخشاش لەنەتلىك نەرسە بولۇپ قالسىن، سەن ئۇنىڭدىن قاتتىق يىرگەن، ئۇنىڭغا مۇتلەق نەپەردەن، چۈنكى ئۇ لەنەتلىك بىر نەرسىدۇر.

9

ئاڭلا، ئى ئىسرائىل! سەن بۈگۈن تۈزۈڭدىن چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرگە ئىگە بولۇش ئۈچۈن، سېپىللىرى ئاسمانغا تاقىشىدىغان چوڭ شەمەھەرلەرنى ئىگىلىش ئۈچۈن، ئانا كىيىلارنى قوغلاپ چىقىرىش ئۈچۈن ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتسەن (سەن ئۇلارنى بىلىسەن، ئۇلار توغرىلىق «كىم ئانا كىيىلار ئالدىدا تۇرۇلسۇن!» دەپ ئاڭلىغانسەن). 3 سەن بۈگۈنكى كۈندە شۇنى بىلىپ قويغىنى، سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ تۈزىدۇ، ئۇ ئالماپ يۇقىنچى ئۇيغۇر، ئۇ مۇشۇ ئەللەرنى ھالاك قىلىدۇ، ئالدىڭدا ئۇلارنى تېزىدىن يىقىتىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ تەۋەلىكىنى ئىگىلەپ، پەرۋەردىگار ساڭا ئېيتقانداكى ئۇلارنى تېزىدىن يوقىتىسەن. 4 پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئالدىڭدىن ھەيدىگەندە سەن كۆڭلۈڭدە: «ھەققانىيلىقم سەۋەبىدىن پەرۋەردىگار مېنى زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا يېتەكلەپ كىردى» دېمىگەن، بەلكى شۇ ئەللەرنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار سېنىڭ ئالدىڭدا ئۇلارنى تەلەۋقاتىدىن مەھرۇم قىلدۇ. 5 سەن ئۇلارنىڭ زېمىنىغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلىشىڭ سېنىڭ ھەققانىي بولغانلىقىڭدىن ياكى كۆڭلۈڭنىڭ دۇرۇسلىقىدىن ئەمەس، بەلكى ئۇ ئەللەرنىڭ رەزىللىكىدىن ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭ ئىبرام، ئىسھاق ۋە ياقۇبقا قەسەم قىلغان سۈزۈڭگە ئەمەل قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنى سېنىڭ ئالدىڭدا تەلەۋقاتىدىن مەھرۇم قىلدۇ. 6 ئەمدى شۇنى بىلىپ قويغىنى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بۇ ياخشى زېمىنى ساڭا مىراس قىلغىنى سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭدىن ئەمەس، چۈنكى سەن ئەسلى بولۇپ قاتتىق بىر خەلقىسەن. 7 ئەمدى سېنىڭ خۇدايىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى قانداق غەزەپلەندۈرگەنلىكىنى ئېسىڭدە تۇتتىن - ئۇنى تۇتۇما، سەن مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈندىن بېرى تاكى بۇ يەرگە كەلگۈچە پەرۋەردىگارغا ئاسايىش قىلىپ كەلدىڭ. 8 سىلەر ھورەب تېغىدا پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرگەن ۋە پەرۋەردىگار سىلەرگە ئاچچىقلىنىپ، سىلەرنى ھالاك قىلماقچى بولدى. 9 شۇ چاغدا مەن تاش تاختايلارنى، يەنى پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن تۇرگەن ئەھدە تاختايلارنى تاپشۇرۇۋېلىش ئۈچۈن تاغقا چىققانىدىم، مەن تاغغا قىرىق كېچە-كۈندۈز تۇردۇم (مەن نە تاماق چىمدىم، نە

سۇ ئىچمىسىدە)؛ 10 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ماڭا تۈز بارمىقى بىلەن پۈتكەن ئىككى تاختىنى تاپشۇردى، ئۇلاردا پەرۋەردىگار تاغدا ئوت ئىچىدە سىلەرگە سۆزلەنگەن چاغدا، جامائەت يىغىلغان كۈنى ئېيتقان بارلىق سۆزلەر پۈتۈلگەندى.

11 ۋە شۇنداق بولدىكى، قىرىق كېچە-كۈندۈز تۈتۈپ، پەرۋەردىگار ماڭا ئىككى تاش تاختىنى، يەنى ئەمدە تاختىلىرىنى بەردى. 12 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇرغىن، مۇشۇ يەردىن چۈشكىن، چۈنكى سەن مىسىردىن چىقارغان خەلىقنىڭ تۈزلىرىنى بۇلىدى، ئۇلار تېزلا مەن ئۇلارغا تاپىلغان بولدىن چەتتەپ ئۆزلىرىگە قېما بىر بۇتخى ياسىدى» دېدى. 13 پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: «مەن بۇ خەلىقنى كۆرۈپ يەتتىم، مانا، ئۇ بويى قاتتىق بىر خەلىقتۇر. 14 مېنى توغما، مەن ئۇلارنى يوقىتىمەن، ئۇلارنىڭ نامىنى ئاسماننىڭ تېكىدىن ئوچۇرۇۋېتىمەن ۋە شۇنداق قىلىپ، سېنى ئۇلاردىن چوڭ ۋە ئۇلۇغ بىر خەلىق قىلىمەن» - دېدى. 15 مەن بۇرۇلۇپ، تاغدىن چۈشۈم، تاغ بولسا ئوت بىلەن يالقۇنلاۋاتتى، ئىككى ئەمدە تاختىنى ئىككى قولىمدا ئىدى. 16 مەن كۆردۈم، مانا سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىدا گۇناھ قىلىپسىلەر، سىلەر تۈزۈڭلار ئۈچۈن قېما بىر موزايى ياساپسىلەر، سىلەر تېزلا پەرۋەردىگار سىلەرگە تاپىلغان بولدىن چەتتەپ كېتىپسىلەر. 17 مەن ئىككى تاختىنى ئىككى قولىمغا ئېلىپ، چۆرۈپ تاشلاپ، ئۇلارنى كۆز ئالدىڭلاردا چىچۈەتتىم. 18 سىلەر پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرۈپ بارلىق تۈتۈڭلەرگە گۇناھكارلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، يەنە ئاۋۋالقىدەك پەرۋەردىگار ئالدىدا يىقىلىپ، قىرىق كېچە-كۈندۈز دۈم ياتتىم (مەن ھېچ نەرسە بېدىم، سۇ ئىچمىدىم) 19 چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى يوقىتىدىغان قاتتىق غەزىپى ھەم قەھرىدىن قورقۇم. پەرۋەردىگار شۇ چاغدىمۇ مېنىڭ تىلىكىمنى ئاڭلىدى. 20 پەرۋەردىگار ھارۋىدىن غەزەپلىنىپ، ئۆتمۈ يوقاتماقچى بولدى، مەن ھارۋى ئۈچۈمۇ دۇئا قىلدىم. 21 مەن سىلەرنىڭ گۇناھكارلىرىنى، يەنى ياسىغان موزايى ئېلىپ ئۆتتۈم كۆيدۈردۈم ۋە ئۆتى يانچىپ كۆكۈم-تالغان قىلىپ ئېزۋەتتىم؛ ئۇنىڭ تويىسىنى ئېلىپ تاغدىن چۈشىدىغان ئېرىق سۈيىگە چىچۈۋەتتىم 22 (سىلەر يەنە ئابراھام، ماسساھ، كىبروت-ھاتتاۋاھدىمۇ پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈردۈڭلار. 23 پەرۋەردىگار سىلەرنى قادەش-بارېئادىن [قانانغا] ماڭدۇرماقچى بولۇپ سىلەرگە: «چىقىپ، مەن سىلەرگە تەقدىم قىلغان زېمىننى ئىگەلەڭلار» - دېگەندىمۇ، سىلەر ئۇنىڭ سۈزىگە قارشى چىقىپ ئاسىيلىق قىلىڭلار، نە ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار، نە ئاۋازىغا ھېچ قۇلاق سالمىدىڭلار. 24 مەن سىلەرنى تۇتۇغان كۈندىن تارتىپ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭلار). 25 شۇنىڭ بىلەن مەن تاشۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئالدىدا تۈزۈمنى بەرگە ئېتىپ يەنە قىرىق كېچە-كۈندۈز دۈم ياتتىم؛ دەرۋەقە دۈم ياتتىم، چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرگە قاراپ «ئۇلارنى يوقىتىمەن» دېگەندى. 26 شۇڭا مەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: «ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن ئۆز ئوغلۇڭلۇڭنىڭ ئارقىلىق تۈزۈڭ ئۈچۈن خۇرۇلۇك بەدىلى تەلەپ سېتىۋالغان، مىسىردىن كۆچۈلۈك قۇلۇڭ بىلەن چىقارغان ئۆز خەلىقنىڭ بولغان مىراسىڭنى يوقاتمىغىنەن؛ 27 ئۆز قۇللىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبنى ئېسىڭدە تۇتقانىسەن؛ بۇ خەلىقنىڭ باشباشقا قىلىقىغا، ئۇلارنىڭ رەزىللىكى ياكى گۇناھىغا قارىمىغىنەن؛ 28 بولمىسا، سەن بىزنى ئېلىپ چىققان شۇ زېمىندىكىلەر: «پەرۋەردىگار بۇ خەلىقنى ئۇلارغا ۋەدە قىلغان زېمىننى ئىگەلەشكە ئېلىپ كىرەلمەيدىغانلىقى ئۈچۈن ۋە ئۇلارغا نەپەرتلەنگىنى تۈپەيلىدىن ئۇلارنى چۆل-باياۋاندا يوقىتىشقا [مىسىردىن] چىقاردى» - دېدۈ. 29 قانداقلا بولمىسۇن، ئۇلار زور كۈچلۈك ۋە تۇزار تىلغا بىلىكىڭ بىلەن [مىسىردىن] چىقارغان خەلىقنىڭ ۋە سېنىڭ مىراسىڭدۇر» - دېدىم.

شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا: «تۈزۈڭ ئۈچۈن ئاۋۋالقىدەك ئىككى تاش تاختىنى ئويۇپ چىقىپ، تاغقا يېتىمغا كەل. تۈزۈڭگە باغچتىن بىر ساندۇق ياسىغىن. 2 مەن بۇ تاختىلارغا سەن چىچۈۋەتكەن ئاۋۋالقى تاختىلاردىكى سۆزلەرنى يازمەن، سەن ئۇلارنى ساندۇققا قوبىسەن» - دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مەن ئاكتاسىيە ياغچىدىن بىر ساندۇق ياسىدىم، ئاۋۋالقىدەك ئىككى تاش تاختىنى ئويۇپ چىقتىم؛ ئىككى تاختىنى قولىمدا كۆتۈرۈپ تاغقا چىقتىم. 4 پەرۋەردىگار ئەسلىدە ئوت ئىچىدىن تاغدا جامائەت يىغىلغان كۈندە سىلەرگە ئېيتقان شۇ ئون ئەمرنى ئاۋۋالقى پۈتۈتكەن تاختىلارغا يازدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ماڭا تاپشۇردى. 5 مەن بۇرۇلۇپ تاغدىن چۈشۈپ تاختىلارنى تۈزۈم ياسىغان ساندۇققا قويدۇم؛ پەرۋەردىگار ماڭا تاپلىغىنىدەك ئۇلار تېخى ئۇنىڭدا نۇرماقتا. 6 شۇ چاغدا ئىسرائىللار بەنەرەت-بەنە-يائىنا كادىن موسەھقا يول ئېلىپ ماڭدى، ھارۋى شۇ يەردە ئولدى ۋە شۇ يەردە دەپنە قىلىندى، ئۇنىڭ ئوغلى ئەلشازار ئۇنىڭ ئورنىنى بېسىپ كاهىنلىق قىلدى. 7 ئىسرائىللار شۇ يەردىن گۇدگوداھقا، ئاندىن گۇدگوداھتىن يوبتاھقا سەپەر قىلدى (يوبتاھ ئېرىق-ئېقىنى مول يەردۇر). 8 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئەمدە ساندۇقنى كۆتۈرۈشكە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خىزمىتىدە تۇرۇپ ئۇنىڭ نامىدا بەخت-بەرىكەت ئىلەشكە لاۋىي قەبىلىسىنى تۈزگە تاللاپ ئايرىدى. ۋە يۈگۈنگە قەدەر شۇنداق بولۇۋاتىدۇ. 9 شۇڭا لاۋىي قەبىلىسىنىڭ [مىسرائىل] قېرىنداشلىرى ئىچىدە نېسۇسى ياكى مىراسى يوققۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئېيتقاندەك، پەرۋەردىگار ئۆزى ئۇنىڭ مىراسىدۇر. 10 مەن ئەمدى ئاۋۋالقى كۈنلەردىكىدەك قىرىق كېچە-كۈندۈز پەرۋەردىگار ئالدىدا تۇردۇم؛ پەرۋەردىگار شۇ چاغدىمۇ تىلىكىمگە قۇلاق سالىدى، ئۇ سىلەرنى يوقىتىدى. 11 پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇر، خەلىقنى باشلاپ ئالدىدا يول ئالغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەن ئۇلارغا تەقدىم قىلىشقا ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىننى ئىگەلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا كىرسۇن» - دېدى. 12 ئەمدى، ئىسرائىل، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەندىن تەلەپ قىلىدۇ؟ - ھاللىڭ ياخشى بولسۇن دەپ مېنىڭ يۈگۈن سىلەرگە مۇشۇ تاپلىغانلىرىمدىن باشقا نەرسىنى تەلەپ قىلما؟ - ئۇنىڭ تەلەپ قىلغىنى بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى قورقۇپ، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن بارلىق يوللاردا مېڭىپ، ئۆتى سۈيۈپ، پۈتكۈل قىلىپ ۋە پۈتكۈل جىنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرى ۋە بەلگىلىمىسىنى تۇتۇشتىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟ 14 مانا، ئاسمانلار ۋە ئاسمانلارنىڭ ئاستىمى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا مەنسۇپتۇر؛ يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدىكى ھەممە نەرسىلەرمۇ ئۇنىڭغا مەنسۇپتۇر. 15 ھالېۋى، پەرۋەردىگار پەقەت ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن سۈيۈپ، ئۇلارنى سۆيىدى ۋە شۇنىڭ بىلەن يۈگۈنگەدەك بارلىق ئەللەر ئارىسىدىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كېيىنكى نەسلىنى، يەنى سىلەرنى ئالدىدى. 16 شۇڭا كۆڭلۈڭلارنى خەتلىك قىلىڭلار، بوغۇڭلارنى يەنە قاتتىق قىلىڭلار. 17 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار خۇدايلارنىڭ خۇداسى، رەببىڭلارنىڭ رەببى، ئۇلۇغ ئىلاھ، قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بولغۇچى، ئىنسانلارنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىغۇچى، چېچقانداق پارىنى ئالمىغۇچىدۇر؛ 18 ئۇ ئېتىم-بېسىر ۋە تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ، مۇساپىرنى سۈيۈپ ئۇنىڭغا چەك-ئىچمەك ۋە كىيىم-كېچەكنى بەرگۈچىدۇر. 19 شۇڭا سىلەرمۇ مۇساپىرنى سۈيۈشۈڭلار كېرەك، چۈنكى سىلەرمۇ مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر ئىدىڭلار. 20 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى قورقتىن، سەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولغىن، ئۇنىڭغا باغلىغىن ۋە [پەقەت] ئۇنىڭ نامىدىلا قەسەم ئىچكىن. 21 ئۇ سەن ئۈچۈن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرگەن بۇ ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك ئىشلارنى

قلغان، تۆسەن مەدەھىيەلەيدىغان، سېنىڭ خۇدايىڭدۇر، 22 ئاتا-بوۋىلەرنىڭ جەمئىي بەتمىش جان مىسىرغا چۈشكەندى، ۋە ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلار دەك كۆپ قىلدى.

11

ئەمدى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سۆيگەن، ئۇنىڭ تاپلىغىنى، بەلگىلىمىلىرىنى، ھۆكۈملىرىنى ھەم ئەمرلىرىنى ئەزچىل تۇتقىن. 2 شۇ ئىشلارنى يۈكۈن ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، چۈنكى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ جازا-تەربىيىسى، تۇلۇغلىق، كۈچلۈك قولى ۋە ئۇزارتىلغان بىلىكىنى، مىسىر زېمىنىدا مىسىر پادىشاھى پەرۋەردىگار ھەم ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى ئۈستىگە كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلىرى ۋە قىلغانلىرىنى كۆرمىگەن بالىلىرىڭلارغا سۆزلەيمەن (چۈنكى ئۇلار [پەرۋەردىگارنىڭ] مىسىرنىڭ قوشۇنى، ئۇلارنىڭ ئاتلىرى، ئۇلارنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىغا قىلغان ئىشلىرى، يەنى قىزىل دېڭىزنىڭ سۈلىرى بىلەن ئۇلارنى غەرق قىلىپ، ئۈزۈل-كېسىل ھالدا قىلغانلىقى، 5 ئۇنىڭ سىلەر مۇشۇ يەرگە كەلگۈچە سىلەرگە نېمە قىلغانلىقى، 6 ئۇنىڭ رۇبەنىڭ ئەۋلادى، ئېلىيانىڭ ئوغۇللىرى داتان ۋە ئابرامغا نېمە قىلغانلىقى، يەنى پۈتۈن ئىسرائىل ئارىسىدا يەر يۈزىنىڭ ئاغزىنى قانداق ئېچىپ ئۇلارنى ئائىلىسىدىكىلىرى ۋە چىدىرلىرى بىلەن قوشۇپ بارلىق ئەۋلۇقاتلىرى بىلەن يۈتۈۋەتكەنلىكىنى كۆرمىگەندى)، 7 [مەن بەلكى سىلەرگە سۆز قىلىمەن]؛ چۈنكى سىلەرنىڭ كۆزلىرىڭلار پەرۋەردىگار قىلغان بارلىق تۇلۇغ ئىشلارنى كۆردى. 8 ئەمدى، مەن سىلەرگە يۈكۈن تاپلىغان بارلىق ئەمرلەرنى تۇتۇڭلار، شۇنداق قىلىڭلار كۈچلىنىپ، ھازىر ئۆتۈپ ئىشلىگەنچى بولغان زېمىنغا كىرىپ ئۆتۈپ ئىشلىگەنچى 9 ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ ئۇلارغا ھەم ئەۋلادلىرىغا بېرىشكە ۋە دە قىلغان زېمىندا، يەنى سۇت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان مۇنبەت يەر زېمىندا ئۇرۇپ ئۇزۇن تومۇر كۆرسىلىدۇ. 10 چۈنكى سىلەر ئىشلىگەن كىرىدىغان شۇ زېمىن سىلەر چىققان مىسىر زېمىنىدەك ئەمەس، ئۇ يەر بولسا، سىلەر تۇنىڭغا تۇرۇق چاچقاندىن كېيىن پۈتۈڭلار بىلەن سۇغىرىدىغان كۆڭلۈكتەك زېمىن ئىدى، 11 بىراق سىلەر ئىشلىگەنكى تۇتىدىغان شۇ زېمىن بولسا غاغ-جىلغىلىرى بولغان يەر زېمىندۇر؛ ئۇ ئاسماندىكى يامغۇردىن سۇ ئىچىدۇ، 12 ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆزى ئەزىلەيدىغان يەر زېمىندۇر؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ كۆزلىرى يىلىڭنى بېشىدىن يىلىڭنى ئاخىرىغىچە ئۈزلۈكسىز تۇنىڭغا تىكىلىدۇ. 13 شۇنداق بولدىكى، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، پۈتكۈل قەلبىڭلار ۋە پۈتكۈل جىنىڭلار بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇش ئۈچۈن مەن سىلەرگە يۈكۈن تاپلىغان ئەمرلەرگە كۆڭۈل قويۇپ قۇلاڭلار، 14: «مەن زېمىنڭلارغا تۈز يەسىلدە يامغۇر، يەنى دەسلەپكى ۋە كېيىنكى يامغۇرلارنى ئاتا قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئاشلىقلار، يېڭى شاربابلار ۋە زەپەن مېيىڭلارنى يىغالايسىلەر، 15 مەن شۇنداقلا مال-ۋارايلىرىڭلارنى ئۈچۈن ئوت-چۆپ بېرىمەن، سەن يەپ-ئىچىپ تويۇنسىن» - دەيدۇ. 16 قەلبىڭلار ئالدىنىپ، باشقا ئىشلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا چوقۇنۇپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈن ئۆزۈڭلارغا ھېزى بولۇڭلار، 17 بولمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلەرگە قوزغىلىپ، يامغۇر يامغاسلىقى ئۈچۈن ئاسمانلارنى ئېشىۋېتىپ يامغۇر ياغدۇرمايدۇ، ئۇ ياق مەھسۇلاتلىرىنى بەرمەيدۇ ۋە پەرۋەردىگار سىلەرگە ئاتا قىلدىغان مۇنبەت زېمىندىن يوقىتىلسىلەر. 18 سىلەر مېنىڭ بۇ سۆزلىرىمنى قەلبىڭلارغا يۈكۈپ جىنىڭلاردا ساقلاڭلار، قولۇڭلارغا [ئەسلەتمە]-بەلگە قىلىپ تېكىۋىلىڭلار، يېشەنەڭلەرگە قاشتەك سىمۇل قىلىپ ئورنىتىۋېلىڭلار، 19 سىلەر ئۇلارنى بالىلىرىڭلارغا توڭگىتىلسىلەر؛ تويە ئۇلۇغنىڭلاردا، يولدا مېڭۇتىشىڭلاردا، ياتقىنىڭلاردا ۋە ئورۇندىن قوپقىنىڭلاردا ئۇلار توغرىلىق سۆزلەڭلار؛ 20

12

ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئىگىلىشىڭلارغا بېرىدىغان زېمىندا تۇرغاندا، يەر يۈزىدىكى بارلىق كۆزلىرىڭلاردا كۆڭۈل قويۇپ تۇتۇشۇڭلار كېرەك بولغان بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەر مانا مۇنۇلاردۇر: - 2 سىلەر ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ ئېگىز تاغلار، دۆڭلەر ۋە ھەربىر يېشىل دەرىخ ئاستىدىكى ئۆز ئىشلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغان ئىبادەتگاھلىرىنى ئەلتۈكۈس يوقىتىشىڭلار كېرەك؛ 3 ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرىنى يۈزۈڭلار، يۇت تۇرۇڭلارنى چىقىڭلار ۋە ئاشراھلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار، ئىلاھلارنىڭ ئويمان مەبۇدلىرىنى كېسىپ تاشلاڭلار، ئۇلارنىڭ ئىسىم-ناملىرىنىمۇ شۇ يەردىن يوقىتىشىڭلار كېرەك. 4 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ خىزمىتىدە ئۇلادەك قىلىڭلار، 5 بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز نامىنى تىكلەش ئۈچۈن بارلىق قەبىلىلەر ئىچىدىن زېمىنلىرى ئارىسىدىن تاللىغان، ئۆز ئۇلۇغۇسى بولغان جاينى ئەزەڭلار، شۇ يەرگە كېلىڭلار، 6 شۇ يەرگە سىلەر كۆيدۈرمە ۋە ئىناقلىق قاتارلىق قۇربانلىقلىرىنى، مەھسۇلاتلىرىڭلاردىن ئۇندىن بىرى بولغان ئوشلارنى، قۇلۇڭلاردىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى، قەسەمگە باغلىق ھەدىيەلەرنى، ئىختىيارى ھەدىيەلەرنى ۋە قوي-كالا پادىلىرىڭلارنىڭ نۇجىي بالىلىرىنى ئەكىلسىلەر، 7 سىلەر ئائىلەڭلەر بىلەن

قوشۇلۇپ شۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىكلارنىڭ ئالدىدا زىياپەت قىلىڭلار، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلەرنى بەرىكەتلىگەن قول ئەمگىكىڭلارنىڭ مۇۋەپپەقىيەت شادلىنىشى. 8 سىلەر بىز بۇگۈن قىلغىنىمىزدەك، يەنى ھەربىرىڭلار ئۆز بىلگىنىڭلارچە قىلغىنىڭلاردەك قىلىۋالغىڭلار كېرەك، 9 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلەرگە بېرىدىغان ئاراملىق ھەم مەراسىمغا يېتىپ كەلمىدىڭلار. 10 بىراق سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلەرگە مەراس قىلىپ بېرىدىغان ئۇنلاردا قىلغاندىن كېيىن، شۇنداقلا ئۇ سىلەرنى ئەتراپىڭلاردىكى بارلىق دۈشمەنلىرىڭلاردىن قۇتقۇزۇپ ئارام بەرگەندىن كېيىن، سىلەر تىنچ-ئامان تۇرغاندا، 11 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىكلار ئۆز نامىنى قويدىغان بىر جاي بولدى، سىلەر شۇ يەرگە كۆيدۈرمە ۋە ئىناقلىق قاتارلىق قۇربانلىقلىرىڭلارنى، مەھسۇلاتلىرىڭلاردىن ئۆندىن بىرى بولغان ئوشلىرىنى، قوڭۇرلاردىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى ۋە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قەسەم قىلغان ئېسىل ھەدىيەلەرنى ئەكىلىشىڭلار، 12 ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىكلار ئالدىدا شادلىنىشىڭلار، يەنى سىلەر، غۇل-قۇرغاقلىرىڭلار، قۇل-دېدەكلىرىڭلار ۋە سىلەر بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار (چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاراڭلاردا ھېچقانداق نېسەبى ياكى مىراسى يوقتۇر) ھەممىڭلار شادلىنىشىڭلار. 13 سەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىڭنى ئۆدۈل كەلگەن جايلاردا قىلىشقا ئۈچۈن كۆڭۈل قويغىن؛ 14 پەقەت پەرۋەردىگار ھەممە قەبىلىلىرىڭنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن تاللىغان جايدا كۆيدۈرمە قۇربانلىقىڭنى قىل ۋە شۇ جايدا مېنىڭ ساڭا بارلىق تاپىلغىنىغا ئەمەل قىل. 15 ھالبۇكى، سەن كۆڭۈڭ تارتقىنىچە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەرىكەتلىگىنى بويىچە شەھەر-يېزىلىرىڭدا ھالال مايۋانلارنى سۈيۈپ (خۇددى جەرنە ياكى كېپىك گۆشىدىن يېگەنگە ئوخشاش)، گۆش يېسەڭ بولىدۇ، مەيلى پاك، مەيلى نابەك كىشىلەر بولسۇن ئۇلارنىڭ گۆشىنى يېسە بولىدۇ. 16 سىلەر پەقەت ئۇنى قېنى بىلەن قوشۇپ چەمسىلىككە كېرەك، سىلەر قېنىنى سۇ تۆككەندەك يەرگە تۆكۈۋېتىشىڭلار كېرەك. 17 سەن ئاشلىقتىن، يېڭى شاراپتىن، زەيتۇن مېيىدىن ئۆندىن بىرى بولغان ئوشلىرىڭنى ياكى كالا-قوي پادىلىرىڭنىڭ تۇنجى بالىلىرىنى، ياكى قەسەمگە باغلىق ھەدىيەلىرىڭنى، ئىختىيارى ھەدىيەلىرىڭنى ياكى قولۇڭدىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلىرىڭنى شەھەر-يېزىلىرىڭدا چەمسىلىككە كېرەك، 18 بەلكى بۇلارنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئاللايدىغان جايدا يېتىشىڭ كېرەك، يەنى سەن، غۇلۇڭ، قىزىڭ، قۇل-دېدىكىڭ ۋە سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار بىرگە يېسەڭ بولىدۇ، ۋە سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەمگىكىڭنىڭ بارلىق مۇۋەپپەقىيەت شادلىنىشىڭ. 19 ئۆزۈڭگە ھېزى بولغىنىكى، سەن زېمىندا تۇرغان بارلىق كۈنلىرىڭدە لاۋىيلاردىن ۋاز كەچمەسلىكىڭ كېرەك. 20 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ۋەدە قىلغاندەك چېگرا لىرىڭنى كېڭەيتكەندە، سەن كۆڭۈڭ تارتىپ: «گۆش يەيمەن» دېسەڭ، سەن كۆڭۈڭنىڭ تارتقىنىچە گۆش يېسەڭ بولىدۇ. 21 ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىكلار ئۆز نامىنى قويۇشقا ئاللايدىغان جاي سەندىن بەك بىراق بولسا، سەن پەرۋەردىگار ساڭا قەدەم قىلغان كالا-قوياردىن ئېلىپ سويىسەن؛ مەن ساڭا تاپىلغاندەك ئۇلارنى سويىسەن ۋە شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە كۆڭۈڭ تارتقىنىچە بوغۇزلاپ يېسەن. 22 جەرنە ياكى كېپىك يېگەندەك ئۇلارنى يېسەن؛ مەيلى پاك مەيلى نابەك كىشىلەر بولسۇن ئۇنىڭ گۆشىدىن يېسە بولىدۇ. 23 پەقەت شۇنىڭدىن ھېزى بولغىنىكى، ئۇلارنىڭ قېنىنى چەم، چۈنكى جان دېگەن قاندىدۇر، سەن گۆشى جان بىلەن قوشۇپ چەمسىلىككە كېرەك. 24 سەن قاتنى چەمسىلىككە كېرەك، بەلكى ئۇنى سۇنى يەرگە تۆككەندەك يەرگە تۆكۈۋەت. 25 سەن ئۇنى چەمسىلىككە كېرەك، شۇنداق قىلىشقا ھاللىك ۋە سەندىن كېيىنكى بالىلىرىڭنىڭ ھالى ياخشى بولىدۇ،

چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلغان بولسىەن. 26 بىراق سەندىكى پەرۋەردىگارغا تايغان ۋە قەسەمگە باغلىق نەرسىلەرنى بولسا، سەن ئۇلارنى ئېلىپ پەرۋەردىگار ئاللايدىغان جايدا تاپىرسەن؛ 27 سەن [شۇ يەردە] پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانلىقىنى ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىقىڭنى، گۆش بىلەن قېنىنى سۇنىغىن؛ باشقا قۇربانلىقلىرىڭنىڭ قېنىنىمۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانلىقىغا ئۈستىدە قويغىن ۋە گۆشىنى يېگىن. 28 مەن ساڭا تاپىلغان بۇ بارلىق سۆزلەرگە قۇلاق سېلىپ كۆڭۈل بۆلگىن. شۇنداق قىلىشقا، پەرۋەردىگار خۇدايىكلارنىڭ نەزىرىدە ياخشى ۋە دۇرۇس بولغاننى قىلغان بولسىەن ۋە ئۆز ھالىڭ ۋە سەندىن كېيىنكى ئەۋلادلىرىڭنىڭ ھالى ياخشى بولىدۇ. 29 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن بارىدىغان يەردىكى ئەللەرنىڭ زېمىنىنى ئىشلىتىش ئۈچۈن ئۇلارنى سېنىڭ ئالدىڭدا يوقىتىدۇ، شۇ چاغدا، سەن ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىشلىگەن شۇ يەردە تۇرغىنىڭدا، 30 شۇ ئەللەر ئالدىڭدا يوقىتىلغاندىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ئىزىدىن مېڭىشقا ئېزىقتۇرۇلماستىن ئۆچۈن تۇرۇڭگە ھېزى بول ۋە - «بۇ ئەللەر ئۆز ئىشلىرىنىڭ ئىبادىتىنى قانداق تۇتقان بولغىنىدى؟» مەنمۇ شۇنداق قىلىپ باقايلى؛ دەپ ئۇلارنىڭ ئىشلىرىنى ھېچ نەزىمە. 31 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتىدە بولغىنىڭدا قەتئىي ئۇلارنىڭ يولى بويىچە ئىش ئىشلىتىشكە تەييار بولسا، ئۇلار ئۆز ئىشلىرى يىرگىنىچىلىك بولسا، تېمە ئىش ئىشلىتىشكە تەييار بولسا، ئۇلار ئۆز ئىشلىرى تاپىلغان جايدا كۆيدۈرمە قۇربانلىقىڭنى قىل ۋە شۇ جايدا مېنىڭ ساڭا بارلىق تاپىلغىنىغا ئەمەل قىل. 32 مەن سىلەرگە تاپىلغانلىقى ئەمەللەرگە ھەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار، ئۇنىڭغا ھېچ نېمە قوشماڭلار، ئۇنىڭدىن ھېچ نەرسىنى چىقىرۋەتمەڭلار.

13 ئەگەر ئاراڭلاردىن پەيغەمبەر ياكى چۈش كۆرگۈچى چىقسا، سىلەرگە مەلۇم بۇ مۇجىزىلىك ئالامەت ياكى كارامەتنى كۆرسىتىپ بەرى دېسە 2 ۋە ئۇ سىلەرگە ئالدىنلا دېگەن مۇجىزىلىك ئالامەت ياكى كارامەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلسا، ئەمما شۇنىڭ بىلەن مۇناسىۋەتلىك «باشقا ئىشلارغا (يەنى سىلەر تۇنۇمىغان ئىشلارغا) ئەگەشمەيلى» ۋە «ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولايلى» دېسە، 3 شۇ پەيغەمبەر ياكى چۈش كۆرگۈچىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سىلماڭلار؛ چۈنكى شۇ تاپتا پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلەرنىڭ ئۇنى، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىكلارنى پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جىنىڭلار بىلەن سۆيىدىغان-سۆيۈمەيدىغانلىقى بىلىش ئۈچۈن سىناۋاتقان بولىدۇ. 4 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىكلارغا ئەگەشىپ مېڭىشىڭلار كېرەك؛ سىلەر ئۇنىڭدىن قورقۇڭلار، ئەمىرلىرىنى تۇتۇڭلار، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىڭلار، سىلەر ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇنىڭغا باغلىنىڭلار. 5 شۇ پەيغەمبەر ياكى چۈش كۆرگۈچى بولسا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنشى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار خۇدايىكلارغا ناسىيلىق قىلىشنى قۇتراتتى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سېنى مېڭىشقا ئەمىر قىلغان يولدىن ئېزىقتۇرۇشقا تۇرۇندى؛ سىلەر مۇشۇنداق رەزىلىلىكنى ئاراڭلاردىن يوقىتىشىڭلار كېرەك. 6 قېرىندىشىڭ، مەيلى ئاناڭنىڭ ئوغلى ياكى ئۆز ئوغۇلۇڭ ياكى قىزىڭ، جان-جىگىرىڭ بولغان ئايالڭ ياكى جان دوستۇڭ ئاستىرىدىن سېنى ئازدۇرماقچى بولۇپ: «بارايلى، باشقا ئىشلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىيلى» دېسە، يەنى ئۆزۈڭ ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭ ھېچ تۇنۇمايدىغان، ئەتراپىڭدىكى ئەللەرنىڭ ئىشلىرى بولسۇن، يېقىن بولسۇن، يىراق بولسۇن، ھەتتا يەر يۈزىنىڭ بۇ چېتىدا ياكى تۆ چېتىدا بولسۇن، شۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىيلى دېسە، 8 تۇنداقتا سەن ئۇنىڭغا قوشۇلما ياكى ئۇنىڭغا قۇلاق سىلما،

سەن ئۇنى ھېچ ئالما، ئۇنىڭغا رەھم قىلما ۋە ئۇنىڭ گۇناھىنى ھېچ بوشۇرما، 9 سارا، لاچىن، قورۇلتاز-تاپقۇشلار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 14 ھەممە قاندا-قانداقلا بولمىسۇن، ئۇنى ئۆلتۈرگىن، ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە تۇنجى قول سالغۇچى سەن بول، ئاندىن بارلىق خەلقنىڭ قولىرى ئەگىشىپ شۇنداق قىلسۇن. 10 ئۇ سېنى مىسىر زېمىنىدىن، «قوللۇق ماكانى»دىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى تاشلاشقا ئېزىقۇرماقچى بولدى، شۇڭا سەن ئۇنى ئۆلتۈرۈشۈڭ، جاملا-كېسەك قىلىشنىڭ كېرەك، 11 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل ئاڭلايدۇ، قورقۇدۇ، شۇنىڭدىن كېيىن يەنە شۇنداق رەزىل ئىشنى ئاراڭلاردا قىلمايدۇ. 12 ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئولتۇراقلىشىشقا ساڭا تەقدىم قىلغان مەلۇم بىر شەھەردە: «ئاممىزىن بەزى رەزىل ئادەملەر چىقىپ: «بارايلى، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىدا بولايلى» دەپ سىلەر ھېچ تۇتمايدىغان ئىلاھلارغا ئەگىشىشكە ئۆز شەھىرىدىكىلەرنى ئېتىۋىزىدۇ» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىساڭ، 14 شۇ ھامان تەكشۈرۈپ سۈرۈشتە قىل، راست بولسا، دەۋرە ۋە بۇ يىرىگىچىلىك ئىش ئاراڭلاردا يۈز بەرگەنلىكى ئىسپاتلانغان بولسا، 15 ئۇنداقتا سەن شۇ شەھەردىكىلەرنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈپ، بۇ شەھەرنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى، جۈملىدىن مال-ۋارانلىرىنى تەلتۈكۈس ھالدا قىلىۋەت. 16 ئۇنىڭدىكى بارلىق ئولجىنى ئوتتۇرىدىكى چوڭ مەيدانغا يىغىپ، شۇ شەھەرنى بارلىق ئولجىسى بىلەن قوشۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقتە ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋەت، ئۇ مۇڭگۈگە خارا بىلىك بولىدۇ. قاندىن قۇرۇلما سىلىقى كېرەك. 17 تەلتۈكۈس ھالا كەتكە يېتىنلىككەن چېغىر نەرسە قولۇڭغا چاپلاشمىسۇن، شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار غەزىپىدىن يېنىپ ساڭا رەھم كۆرسىتىدۇ، ئۇ ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىپ، ئانا-بۇلۇڭىڭغا قەسەم قىلغاندەك سېنى كۆپەيتىدۇ. 18 سەن مەن بۇگۈن تاپىلغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تۇتۇپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلىش ئۈچۈن ئاۋازىغا قۇلاق سالساڭ، ھالىڭ شۇنداق ياخشى بولىدۇ.

14

سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ بەرزەتلىرىدىن سىلەر، ئۆلگەنلەر ئۈچۈن بەدىنىڭلارنى ھېچ كەسمەسلىككەن كېرەك ۋە ياكى ماڭلاي چېچىڭلارنى قىرىپ تاقىپ قىلماسلىقىڭلار كېرەك، 2 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان مۇقەددەس بىر خەلقئۇرسەن، پەرۋەردىگار يەر يۈزىدىكى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدىن ئۇنىڭ ئالاھىدە گۆھىرى بولغان بىر خەلق بولۇشى ئۈچۈن سېنى تاللىغاندۇر. 3 سەن ھېچقانداق يىرىگىنچىلىك نەرسىنى چەمسلىگىڭ كېرەك، 4 تۆۋەندىكىلەر سىلەر يېيىشكە بولىدىغان ھايۋانلار: كالا، قوي، ئۆچكە، 5 كېيىك، جەرەن، بۇغا، ياۋا ئۆچكە، ئاھۇ، بۆكەن، ياۋا قوي، 6 شۇنداقلا ھايۋانلار ئىچىدە ئۇياقلىرى پۈتۈنلەي ئاچماق (ئۇياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) ھەم كۆشىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەرخىلىنى يېسەڭلار بولىدۇ. 7 لېكىن، كۆشىگۈچى ياكى ئاچماق ئۇياقلىق ھايۋانلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى چەمسلىگىڭلار كېرەك: تۆگە، توشقان ۋە سۇغۇر (چۈنكى ئۇلار كۆشىگۈچى بولغىنى بىلەن تۇپتى ئاچماق ئەمەستۇر. شۇڭا ئۇلار سىلەرگە ھارام بولىدۇ). 8 چوشقا بولسا ئۇياقلىرى ئاچماق بولغىنى بىلەن كۆشىگۈچى ئۈچۈن سىلەرگە ھارام بولىدۇ، شۇنداق ھايۋانلارنىڭ گۆشىنى چەمسلىگىڭلار كېرەك ۋە ھەم ئۆلۈكلەرگە تەگەسلىككەن كېرەك. 9 سۇدا ياشايدىغان جانۋارلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېيىشكە بولىدۇ: سۈدىكى جانۋارلاردىن قانئې ۋە قاسىراقلىرى بولغانلارنى يېيىشكە بولىدۇ، 10 لېكىن قانئې ۋە قاسىراقلىرى بولغانلارنى چەمسلىگىڭلار كېرەك، ئۇلار سىلەرگە نەسبەتەن ھارام بولىدۇ. 11 بارلىق ھالال قۇشلارنى يېسەڭلار بولىدۇ، 12 بىراق تۆۋەندىكى ئۇچار-قانانلارنى چەمسلىگىڭلار كېرەك: بەنى بۇركۇت، تاپقۇش، غېجىرلار، دېڭىز بۇركۇتى، 13 قارلىغاچ قۇيرۇقلۇق

15

ھەر بىر يەتتە يىلنىڭ ئاخىرىدا سەن بىر «خالاس قىلىش»نى جاكارلىغىن. 2 بۇ «خالاس قىلىش» مۇنداق بولىدۇ: بارلىق قەرز شىكلىرى قوشنىسىغا بەرگەن قەرزنى كەچۈرۈم قىلىشى كېرەك، ئۇنى قوشنىسىدىن ياكى قېرىنداشىدىن تەلەپ قىلماسلىقى كېرەك، چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىدا بىر «خالاس قىلىش» جاكارلاندى. 3 چەتئەللىكتىن بولسا تەلەپ قىلىشقا بولىدۇ، لېكىن قېرىنداشىڭغا بولغان قەرزنى كەچۈرۈم قىلىشنىڭ كېرەك. 4 ھالبۇكى، ئاراڭلاردا ھەممەتلىرى بولمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىلەرگە مىراس بولۇش ئۈچۈن ئىلگىرىكىڭلارغا بېرىدىغان شۇ زېمىندا نۇرغىنىڭا سېنى زىيادە بەرىكەتلەيدۇ، 5 پەقەت سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن سىلەرگە بۇگۈن تاپىلغان بۇ پۈتۈن ئەمەلگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلسەڭلار شۇنداق بولىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ۋەدە قىلغاندەك ئۇ سېنى بەرىكەتلەيدۇ، سەن كۆپ ئەللەرگە كېلەتلىك ئېلىپ قەرز بېرىسەن، لېكىن ئۇلاردىن قەرز ئالمايسەن، سەن كۆپ ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرسەن، لېكىن ئۇلار ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم سۈرمەيدۇ. 7

پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا شەھەر-يېزاڭلار ئىچىدە تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلىرىڭ ئارىسىدىن كەمبەغەل بىر ئادەم بولسا، سەن ئۇنىڭغا كۆڭلۈڭنى قاتتىق قىلما ياكى ھاجىتى چۈشكەن قېرىنداشىڭغا قولىڭنى يۇمۇۋالما؛ 8 سەن بەلكى سېھىيلىق بىلەن ئۇنىڭغا قولىڭنى ئوچۇق قىل ۋە ئۇنىڭدا نېمە كەم بولسا چوقۇم ھاجىتىدىن چىقىپ ئۇنىڭغا تۆتتە بېرىپ تۇر. 9 كۆڭلۈڭدە نامرات قېرىنداشىڭنى تاغرىنىپ: يەتتىنچى يىل، يەنى «خالاس يىلى» يېقىنلاشتى، دەپ رەزىل ئويىدا بولۇشتىن، ئۇنىڭغا ھېچ نەرسە بەرمەسلىكتىن ھېزى بول، شۇنداق بولۇپ قالسا ئۇ سېنىڭ توغرا گادا پەرۋەردىگارغا بەرىد كۆتۈرۈشى بىلەن بۇ ئىش ساڭا گۇناھ ھېسابلىنىدۇ. 10 سەن چوقۇم ئۇنىڭغا سېھىيلىق بىلەن بەرگىن، ئۇنىڭغا بەرگىنىڭدە كۆڭلۈڭدە نارازى بولما، چۈنكى بۇ ئىش ئۇچۇن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بارلىق ئىشلەرنىڭدا ۋە قولىڭدىكى بارلىق ئەمگىڭدە بەرىكەتلىدۇ. 11 چۈنكى كەمبەغەللەر زېمىندىن يوقاپ كەتمەيدۇ، شۇڭا مەن ساڭا: «سەن سېھىيلىق بىلەن زېمىندىكى قېرىنداشىڭغا، يەنى سېنىڭ نامراتلىرىڭغا ۋە ھاجەتمەنلەرگە قولىڭنى تاقچىن» - دەپ تاپلىدىم. 12 سېنىڭ قېرىنداشىڭ، مەيلى ئىبرانىي ئەر ياكى ئىبرانىي ئايال بولسۇن ساڭا سېتىلغان بولسا، ئۇ ئالتە يىل قۇللۇققا ئېلىنىدۇ، ئاندىن يەتتىنچى يىلدا سەن ئۇنى ئۇزۇڭدىن خالاس قىلىپ قويۇۋەت. 13 ئۇنى قويۇۋەتكەندە قۇرۇق قول قويۇۋەتسەڭ بولمايدۇ؛ 14 سەن چوقۇم قويلىرىڭنى، خامنىڭنى ۋە شىراب كۆچلىكىڭنى تەقدىم قىلىشىڭ كېرەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەرىكەتلىگىنى بويىچە سەن ئۇنىڭغا بەر. 15 سېنىڭ ئەسلىدە مىسىر زېمىندا قۇل بولغانلىقىڭنى، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھۆزلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغانلىقىنى يادىڭدا تۇت، شۇڭا مەن بۇگۈن بۇ ئىشنى ساڭا تاپلىدىم. 16 ھالبۇكى، شۇ قۇلۇڭ ساڭا: «مەن سەندىن كەتمەيمەن» دېسە (چۈنكى ئۇ سېنى ۋە ئائىلەڭدىكىلەرنى سۆيىدۇ، سېنىڭ بىلەن ھالى ياخشى بولىدۇ) 17 - شۇ چاغدا سەن بىگىزى ئېلىپ تۇنىڭ قېلىقىنى ئىشىكتە تەش. شۇنىڭ بىلەن تۇمەڭگۈگە سېنىڭ قۇلۇڭ بولىدۇ، شۇنىڭدەك دېدىڭىڭىمۇ شۇنداق مۇئامىلە قىلغىن. 18 [قۇلۇڭنى] يېنىڭدىن قويۇۋېتىش ساڭا ئېغىر كەلسۇن؛ چۈنكى ئۇ قۇللۇققا ئالتە يىل بولغاچقا، قىممىتى مەدەنكارنىڭكىدىن ئىككى ھەسسە ئارتۇق بولىدۇ؛ [ئۇنى قويۇۋەتسەڭ] پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بارلىق ئىشلەرنىڭدا سېنى بەرىكەتلىدۇ. 19 كالىرىڭ ۋە قويلىرىڭ ئارىسىدا تۇغۇلغان بارلىق تۇنجى ئەركەك موزاي-قوزلىرىڭنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتا، كالىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى ھېچقانداق ئەمگەككە سالما، قويلىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى قىرما. 20 سەن ۋە ئۇيۇڭدىكىلەر ھەر يىلى شۇ مېلىڭنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايدا يەڭلار. 21 ھەرقايسى جايلارنىڭ بىرىرى مېيىپ بولسا، مەيلى تۇمەجرۇم ، كور ياكى ئۇنىڭدا ھەرقانداق نۇقسان بولسا، ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا قۇربانلىق قىلىشلىق كېرەك. 22 بەلكى ئۇنى شەھەر-يېزاڭلار ئىچىدە يېسەڭ بولىدۇ؛ كىشىلەر مەيلى پاك ياكى ناپاك بولسۇن، ئۇنى جەرەن ياكى كېيىنكى يېكەندەك يېسە بولىدۇ. 23 پەقەت سەن ئۇنىڭ قېنىنى چەپ، قېنىنى سۇنى يەرگە تۆككەندەك تۆكۈۋەت.

16 ئايىب ئېيتىپ ئالاھىدە ئېسىڭدە تۇت ۋە تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتاپ تەبرىكلىگىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئايىب ئېيتىدا مىسىردىن كېچىدە چىقارغان. 2 سەن «تۇتۇپ كېتىش ھېيتى» نىڭ مېلىنى (مەيلى قوي ياكى كالا پادىسىدىن بولسۇن) پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللاپ يېكەندىغان جايدا ئۇنىڭغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلغىن؛ 3 شۇنداقلا سەن ھېچقانداق بولمىغان ناختى بەمەسلىك كېرەك، سەن ئۇنىڭ بىلەن

پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ھەرقانداق نۇقسانى ياكى باشقا كىچىكلىكى بولغان كالا ياكى قويى قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنمىسىڭىز كېرەك، چۈنكى ئۇنداق قىلىش پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا يىرغىنچىلىقتۇر. 2 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئەھدە قىلدىغان شەھەر-يېزاڭ ئىچىدە ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، بىرىنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا بىرەر رەزىل ئىشنى قىلغانلىقى -

18

لاۋىي كاهىنلار ۋە شۇنىڭدەك بارلىق لاۋىيلار قەبىلىسىنىڭ ئىسرائىلدا ھېچقانداق نېپىسۇسى ياكى مىراسى بولمايدۇ، ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئويما سۇنۇلدىغان قۇربانلىقلاردىن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىدىن يېيىشكە بولىدۇ، 2 بىراق ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئارىسىدا ھېچقانداق مىراسى بولمايدۇ؛ پەرۋەردىگار ئېيتقاندا، ئۇ ئۆزى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر. 3 كاهىنلارنىڭ قۇربانلىق قىلىدىغان خەلقتىن ئالدىنقى ئۆلۈشى مۇنداق: - (مەيلى كالا ياكى قوي بولسۇن) قول، ئېگەك كۆشى ۋە ئۈچەي-قېرىنى كاهىنلارغا بېرىلىدۇ. 4 سىلەرنىڭ ئاشلىقلىرىڭلاردىن، يېڭى شاربابلاردىن ۋە زەيۋن مېھىڭلاردىن دەسلەپكى پىشقان ھوسۇلى ۋە قۇربانلىقلاردىن دەسلەپكى قىرقلانغان ئۆتۈكى ئۇنىڭغا بېرىلسە، 5 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇنى ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىنى ئۆز نامىدا خىزمىتىدە دائىم تۇرۇشقا بارلىق قەبىلىلىرىڭلار ئىچىدىن تاللاۋالغان. 6 تەڭرى لاۋىي بولغان بىر ئادەم پۈتكۈل ئىسرائىلدىكى ھەرقانداق شەھەر-يېزىدىن، يەنى ئۆزى ماكانلاشقان جايدىن چىقىپ، پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايغا كەلسە 7 شۇ يەردە پەرۋەردىگار ئالدىدا تۇرغۇچى بارلىق قېرىنداشلىرىغا ئوخشاش پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نامىدا خىزمەتتە تۇرغان بولسا، 8 ئۇنداقتا (مەيلى ئۇ ئاتىسىدىن قالغان مىراسىنى سېتىۋەتكەن ياكى سېتىۋەتمىگەن بولسۇن) ئۇنىڭ يەيدىغان ئۆلۈشى قېرىنداشلىرىنىڭكىدەك بولۇشى كېرەك. 9 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىنغا كىرگەن چاغدا، سەن شۇ يەردىكى ئەللەرنىڭ يىرغىنچىلىك ئادەتلىرىنى ئۆگەنمىسىڭىز كېرەك. 10 ئارا كالا ئۆز ئوغلى ياكى قىزىنى ئويىن ئۆتكۈزىدىغان، پالچىق، رەمچىلىك، ئەپسانىلىك، جادۇگەرلىك 11 ياكى دەمىدچىلىك قىلغۇچى ياكى جىنكەش، سېھىرگەر ياكى ئۆلگەنلەردىن يول سورايدىغان ھېچقانداق كىشى بولمىسۇن؛ 12 چۈنكى بۇنداق ئىشلارنى قىلىدىغان ھەرقانداق كىشى پەرۋەردىگارغا نەپرەتلىك بولىدۇ؛ بۇ يىرغىنچىلىك ئىشلار تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ ئەللەرنى ئالدىڭلاردىن ھەيدەپ چىقىرىدۇ. 13 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەيىبىڭنى مۇكەممەل بولۇشۇڭ كېرەك؛ 14 چۈنكى سەن زېمىندىن ھەيدەيدىغان بۇ ئەللەر رەمچىلەر ۋە پالچىلارغا قۇلاق سالىدۇ، بىراق پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئۇنداق قىلىشقا يول قويمىدۇ. 15 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىلەر ئۇچۇن ئارا كالا، قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەر تۇرغۇزىدۇ؛ سىلەر ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار. 16 بۇ سىلەر ھورەب تېغىدا يىغىلغان كۈندە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئاۋازىنى يەنە ئاڭلىدىم، بۇ دەھشەتلىك ئىشنى كۆرمىدىم، بولسا ئۇلۇپ كېتىمىز» دەپ تەلەپ قىلغىنىڭلارغا پۈتۈنلەي ماس كېلىدۇ. 17 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۇلارنىڭ ماڭا دېگەن سۆزى ياخشى بولدى. 18 مەن ئۇلارغا قېرىنداشلىرى ئارىسىدىن ساڭا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەرنى تۇرغۇزىمەن، مەن ئۆز سۆزلىرىمنى ئۇنىڭ ئاغزىغا سامەن ۋە ئۇ مەن ئۇنىڭغا بارلىق تاپلىغىنىمنى ئۇلارغا سۆزلەيدۇ. 19 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ مېنىڭ نامىمدا دەيدىغان سۆزلىرىمگە قۇلاق سالىدىغان ھەرقانداق كىشى بولسا، مەن ئۇنىڭدىن ھېساب ئالىمەن. 20 ئەمما مېنىڭ نامىمدا باشباشقا قىلىپ مۇشۇ قانۇننى بىر دەپتەرگە كۆچۈرۈپ يۈزۈش كېرەك. 19 شۇ دەپتەر ئۇنىڭ يېنىدا دائىم بولۇشى ۋە ئۇنى ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئوقۇشى كېرەك؛ شۇنداق

كۆڭلۈڭدە: «پەرۋەردىگار قىلىغان سۆزى قانداق بەرق ئېتىمىز» دېسەك، 22 بىر كۈنلەردە بولىدىغان كەھنلار ۋە سوراچى بەگەر ئالدىدا ھازىر بولسۇن، 18 بەيغەمبەر پەرۋەردىگارنىڭ نامدا سۆز قىلغان بولسا ۋە ئۇ بېشارەت قىلغان ئىش توغرا چىقىمسا ياكى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىسا، ئۇنداقتا بۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن چىقىمىغان، شۇ بەيغەمبەر باشباشتاقتىن بىلەن سۆزلىگەن دەپ، ئۇنىڭدىن قورقا.

19

پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىندىكى تائىپىلەرنى سىلەرنىڭ ئالدىكىلاردىن ئۈزۈپ تاشلىغان ۋاقتدا ۋە سىلەر شۇنداقلا ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ۋە ئۆيلىرىدە تۇرغىنىڭلاردا، 2 سىلەر شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىن ئۈچ شەھەرنى ئايرىم قىلىشكە كېرەك؛ 3 شۇنداقلا، ئادەم ئۆلتۈرگەن ھەربىر كىشى شۇ يەرلەرگە، شۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىۋالسا ئۇ دەپ يول ھازىرلاپ، پەرۋەردىگار خۇدايىكلار مىراس بولۇشقا سىلەرگە بېرىدىغان زېمىننى ئۈچ رايونغا بۆلسىلەر. 4 تىرىك قېلىش ئۈچۈن شۇ يەرلەرگە قېچىپ بېرىۋالغان، ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشى توغرىلىق بەلگىلەمە مۇنداق: - ئۇ قوشنىسىنى ئاسادىيلىقتىن ئۈزۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان، شۇنداقلا ئەسلىدە ئۇنىڭغا ئۈچ-ئادادى ئېلىنغان بولسا، شۇ يەرگە قېچىپ بېرىۋالسا بولىدۇ. 5 مەسىلەن، ئۇ قوشنىسى بىلەن ئوتۇن كېسىشكە ئورمانغا كىرگەن بولۇپ، دەرەخنى كېسىشكە پالتىنى كۆتۈرگەندە پالتا بېشى سېپىدىن ئاجراپ كېتىپ قوشنىسىغا تېگىپ كېتىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۇنداقتا جاۋابكار كىشى بۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىۋېلىپ ھايات قالدۇ؛ 6 بولمىسا، قان قىسايى ئالغۇچى غەزىپ قانغىغاندا ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىنى غولايىدۇ ۋە يول ئۈزۈن بولغاچقا، ئۇنىڭغا يېتىشۈپ ئۆلتۈرۈۋېتىشى مۇمكىن، ئەمەلىيەتتە، ئۇ كىشى ئۆلمەيلا يايىق ئەمەس، چۈنكى ئۇنىڭ ئەسلىدە قوشنىسىغا ھېچقانداق ئۈچ-ئادادى يوق ئىدى. 7 شۇڭا مەن سىلەرگە: «تۈزۈڭلار شۇنداق ئۈچ شەھەرنى ئايرىشكە كېرەك» دەپ ئەمر قىلىمەن. 8 پەرۋەردىگار خۇدايىكلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ئەسەم قىلغىنىدەك چىگرايىكلارنى كېڭەيتىشى، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ۋەدە قىلغان بارلىق زېمىننى سىلەرگە ئەقىدى قىلىشى خالايدۇ؛ 9 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىكلارنى سۆيۈش ۋە ئۇنىڭ يوللىرىدا دائىم مېڭىش ئۈچۈن مەن سىلەرگە بۇكۈن ئاپىلغان بۇ ئەمرنى ئۇسۇلاڭلارلا ئۇ شۇنداق قىلىدۇ، ئۇنداقتا سىلەر مۇشۇ ئۈچۈن بۇ ئۈچ شەھەردىن باشقا يەنە ئۈچ شەھەرنى قوشىسىلەر. 10 ۋە شۇنداق قىلىساڭلار پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلەرگە مىراس قىلىپ ئەقىدى قىلدىغان زېمىن ئارىسىدا ناھەق قان تۆكۈلەيدۇ ۋە شۇنىڭدەك گەدىنىڭلارغا خۇن گۇناھى چۈشمەيدۇ. 11 لېكىن بىرى قوشنىسىغا ئۈچ-ئادادە تۇتقان بولسا، پايلاپ تۇرۇپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، تۇرۇپ ئۆلتۈرۈۋەتسە ۋە شۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىۋالغان بولسا، 12 ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئۆز شەھىرىدىكى ئاقساقاللار ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى شۇ يەردىن ياندۇرۇپ كېلىشى كېرەك، ئاندىن ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېلىش دەپ «قان قىسايى ئالغۇچى» نىڭ قولىغا ئېلىۋېتىشى كېرەك. 13 سەن ئۇنى ھېچ تايغىدىن، شۇنداق قىلغاندا ئىسرائىلدىن تۆكۈلگەن گۇناھسىز قاننىڭ دېغىنى تازىلىغان بولسىلەر، ئاندىن ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ. 14 پەرۋەردىگار خۇدايىك ساڭا ئىككى ئۈچۈن ئەقىدى قىلدىغان زېمىن بۇرۇنقىلار مىراس بېرىگە بېكىتكەن، قوشناڭنىڭ پاسىل تېشىنى يۆتكەلمەسلىكىڭ كېرەك. 15 مەلۇم جىنايەت ياكى گۇناھ توغرىسىدا بىرسىگە «ئۇ گۇناھ قىلغان» دەپ ئەرز-شېكايەت قىلىشتا يالغۇز بىرلا گۇناھچى بولسا كۆپايە قىلمايدۇ، بەلكى ھەممە ئىش ئىككى ياكى ئۈچ گۇناھچىنىڭ سۆزى بىلەن بېكىتىلىدۇ. 16 بىرى توغرىلىق «بالىچى-پوكلۇچى گۇناھ قىلغان» دەپ ئەرز قىلدىغان قارا نىيەتلىك بىر گۇناھچى چىقسا، 17 دەۋالاشىپ قالغان ئىككى ئادەم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، شۇ

20

ئەگەر سەن دۈشمەنلىرىڭگە جەڭ قىلغىلى چىقىپ، ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرىنى، شۇنداقلا تۈزۈڭدىن كۆپ بولغان بەر ئەلنى كۆرسەڭ، ئۇلاردىن ھېچ قورقا. چۈنكى سېنى مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگار خۇدايىك ئۆزى سەن بىلەن بىللەدۇر. 2 سىلەر جەڭگە چىقىش ئالدىدا كەھن ئۆزى ئالدىغا چىقىپ خەلققە سۆز قىلىپ 3 ئۇلارغا: ئەي ئىسرائىل، ئاڭلاڭلار! سىلەر بۈگۈن دۈشمەنلىرىڭلار بىلەن سوقۇشۇش ئالدىدا تۇرۇۋاتىسىلەر. كۆڭۈللىرىڭلار جۈرئەتسىز بولسۇن؛ قورقاڭلار، تىترەڭلار، ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن دەككە-دۈككەگە چۈشمەڭلار، 4 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىك ئۆزى دۈشمەنلىرىڭلار ئۈستىدىن غەلبە قىلىشكە ئۈچۈن سىلەر بىلەن بىللە جەڭگە چىقىدۇ. - دەپ ئېيتسۇن. 5 شۇ چاغدا ئەمەلدارلار خەلققە مۇنداق دېسۇن: - «ئاراڭلاردا بىر يېڭى ئۆي سېلىپ، ئۇنى [خۇداغا] ئاتىغان بىرى بارمۇ؟ ئۇنداقتا ئۇ ئۆي ئۆيگە بېنىپ كەلسۇن، بولمىسا ئۇ جەڭدە ئۆلۈپ كېتىپ، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنى [خۇداغا] ئاتىشى مۇمكىن. 6 تەك سېلىپ ئۈزۈمزار بەرپا قىلىپ، تېخى ئۇنىڭ مېۋىسىنى چىگەن بىرىم بارمۇ؟ بار بولسا ئۆيگە بېنىپ كەلسۇن، بولمىسا ئۇ جەڭدە ئۆلۈپ كەتسە، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنىڭ مېۋىسىنى يېيىشى مۇمكىن. 7 بىر قىز بىلەن ۋەدەلىشىكەن بولۇپ، تېخى ئۇنى ئۆز ئەمرىگە ئالغان بىرىم بولسا، ئۇ ئۆيگە بېنىپ كەلسۇن، بولمىسا ئۇ جەڭدە ئۆلۈپ كەتسە، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنى ئۆزىگە خوتۇنلۇققا ئېلىشى مۇمكىن. 8 ئاندىن مەن سەن بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك جاسارەتسىز بولۇپ كېلىشى مۇمكىن» دەپ ئېيتسۇن. 9 ئەمەلدارلار خەلققە شۇلارنى ئېيتقاندىن كېيىن ئۇلار خەلقنىڭ ئالدىدا يېتەكچىلىك قىلىشقا قوشۇنلارغا سەردارلارنى تەييارلىدى. 10 سىلەر ھۇجۇم قىلىشقا مەلۇم بىر شەھەرگە يېتىشكەن ئۇلارنى ئاۋۋال ئۇنىڭغا سۆھبەت توغرىسىدا سۆز قىلىڭلار. 11 ئەگەر ئۇلار سۆھبەتنى خالايمىز، دەپ جاۋاب بېرىپ ئۆز دەۋازىلىرىنى سىلەرگە ئاچسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان ھەممە خەلق سىلەرگە پېقىن قۇلۇق ھاشاردا بولىدۇ. 12 لېكىن سىلەر بىلەن سۆھبەت قىلىشقا تۇتماي، بەلكى سىلەر بىلەن جەڭ قىلماقچى بولسا سىلەر ئۇنى قورشاڭلار. 13 پەرۋەردىگار خۇدايىكلار ئۇنى قولىڭلارغا ئېلىۋالغاندا ئۇنىڭدىكى ھەربىر ئەركەكنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈڭلار؛ 14 لېكىن ئاياللار بىلەن بالىلارنى، كالا بىلەن شەھەردىكى ھەممە نەرسىنى، يەنى بارلىق غەنىمەتنى ئۆزۈڭلارغا ئولجا قىلىپ ئېلىڭلار؛ پەرۋەردىگار خۇدايىكلار ئۆز دۈشمەنلىرىڭلاردىن سىلەرگە ئېلىپ بەرگەن ئولجىدىن يەپ سۆيۈنەتسىلەر. 15 سىلەردىن يىراقتا بولغان، [زېمىنغا تەۋە بولمىغان] ئەللەرنىڭ شەھەرلىرىگە شۇنداق قىلىڭلار. 16 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلەرگە مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىندىكى ئەللەرنىڭ شەھەرلىرىنى بولسا، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى تىنىنى بار ھېچ نەرسىنى تىرىك قويماي، 17 بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلەرگە بۇرۇنغىدەك ھىتىيلار بىلەن ئامورىيلار، قانائانىيلار بىلەن پەرىزىيلەر،

ھۆييار بىلەن بەۋىسىلارنىڭ ھەممىسى تەلئۇكۇس يوقىتىشقا كىرگەن. 18 بولمايدۇ. 17 ئۇ بەلكى ئۈچ ئايالنىڭ ئوغلى ئۇنچى ئوغۇم دەپ ئېتىراپ قىلىنۇن، چۈنكى بۇ ئۇنىڭ كۈچ-قۇۋۋىتى بار ۋاقىتىدىكى دەسلەپكى مۇسۇندۇر، ئۇنچى ئوغۇلۇق ھوقۇقى ئۇنىڭكى بولغاچقا، ئانىسى بارلىق مال-مۈلۈكىدىن ئۇنىڭغا ئىككى تۈلۈش مىراس بەرسۇن. 18 ئەگەر بىرسىنىڭ باشباشقا ۋە ئىنتايىن ئوغل ئوغلى بولسا، ئۇ نە ئانىسىنىڭ سۈزىگە، نە ئانىسىنىڭ سۈزىگە قۇلاق سالماي، ھەتتا ئاياق-تەرىپىمۇ كار قىلماي، ئۇلارنىڭ گېيىنى يەنلا ئاڭلىمىسا، 19 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ئۇنى تۇتۇپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا ئېلىپ بېرىپ، شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن؛ 20 ئۇلار شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا ئەر ز قىلىپ: «بۇ ئوغلىمىز باشباشقا ۋە ئىنتايىن ئوغل قىلىپ، سۈزىمىزنى ئاڭلىماي يۈرىدۇ، ئۇ ئەپىي يامان، شارايغۇر بولۇپ قالدى» دەپ ئېيتسۇن. 21 ئۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ھەممە خەلقى بىر بولۇپ ئۆي-جالما كېسەك قىلىپ ئولتۇرسۇن. سىلەر بۇ يول بىلەن ئۇزۇڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر، پۈتكۈل ئىسرائىل بۇ ئىشنى ئاڭلاپ قورقۇدىغان بولىدۇ. 22 ئەگەر بىرى ئۆلۈم جازاسىغا لايىق گۇناھ سادىر قىلىپ، ئولتۇرۇلگەن بولسا ۋە چەستىنى دەپەرەخكە ئېسىپ قويغان بولسا، 23 ئۇلۇكى كېچىچە دەپەرەختە قىلىنۇن؛ قانداقلا بولمىسۇن، سىلەر دەپەرەخكە ئېسىلغۇچىنى شۇ كۈندە كۆمۈۋېتىڭلار (چۈنكى كىم دەپەرەخكە كىشى [دەرەخكە] ئېسىلغان بولسا، خۇدا تەرىپىدىن لەنەتكە قالدۇرۇلغان كىشى ھېسابلىنىدۇ). شۇنداق قىلسا، 24 پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرگەن زېمىننى بۇلغىمىغان بولسىلەر.

21

ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلەرگە مىراس قىلىپ شىگەشكە بېرىدىغان زېمىندا، دالادا ئولتۇرۇلگەن بىر جەسەت تېپىلسا، ئەمما ئۇ ئولتۇرگەن ئادەم مەلۇم بولمىسا، 2 ئاقساقاللىرىڭلار بىلەن سوراچى بەگلىرىڭلار چىقىپ ئۆلۈك تېپىلغان يەر بىلەن ئەتراپىدىكى شەھەرلەرنىڭ ئارىلىقىنى ئۆلچىسۇن. 3 ئولتۇرۇلگۈچىنىڭ جەسىتىگە ئەڭ يېقىن شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى بولسا ئىشقا سېلىنمىغان، بۇ يۇرتتوقۇ سېلىنمىغان ئەنكە تېپىپ كەلسۇن؛ 4 شۇ شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى ئەنكەنى سۈي تۇختىماي ئاقىدىغان، ھەيدىلىپ تېرىلغان بىر جىلغىغا ئېلىپ بېرىپ، شۇ جىلغىنىڭ تۈزىدە ئەنكەنى بويىنى سۇندۇرۇۋەتسۇن؛ 5 شۇ چاغدا لاۋىيىنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلار ئۇلارنىڭ قېشىغا كەلسۇن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىكلار ئۇلارنى ئۆزىنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بەخت-بەرىكەت تېلەشكە تىلەلغاندۇر. ھەر بىر دەۋا ۋە ھەر بىر ئاياق جازاسى ئۇلارنىڭ سۈزى بويىچە كېسىلسۇن. 6 ئولتۇرۇلگۈچىنىڭ جەسىتىگە ئەڭ يېقىن شەھەردىكى ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى شۇ جىلغىغا كېلىپ، بويى سۇندۇرۇلغان ئەنكەنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، قولىرىنى يۇيۇپ 7 گۇۋاھلىق بېرىپ: «قوللىرىمىز بولسا بۇ قاننى تۈكىدى، كۈزلىرىمىز بۇ ئىشنى كۆرمىدى، 8 ئەي پەرۋەردىگار، سەن ئۇزۇڭ ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغان خەلقنىڭ ئىسرائىلنى كېچىرگەن ۋە ناھەق ئاققان قاننىڭ گۇناھىنى ئىسرائىل خەلقىگە ئارىغىغابىسەن.» دېسۇن؛ شۇنداق قىلىپ بۇ قان گۇناھىغا كاپارەت كەلتۈرۈلگەن بولىدۇ. 9 سىلەر شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەزىزىدە توغرا بولغانى قىلىپ ناھەق تۈكلۈك قاننىڭ گۇناھىنى ئۇزۇڭلاردىن چىقىرىۋەتكەن بولسىلەر. 10 ئەگەر سىلەر دۇشمەنلىرىڭلار بىلەن جەڭ قىلغىلى چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىكلار ئۇلارنى قۇلۇڭلارغا بەرگەچ، ئۇلاردىن ئەسەر ئالغان بولسا، 11 بۇ ئەسەرلەرنىڭ ئارىسىدا چىرايلىق بىر ئايالنى كۆرۈپ، كۈڭلۈك ئۇنىڭغا چۈشۈپ، ئۇنى ئەمرىگە ئېلىشنى خالىسا، 12 ئۇنداقتا ئۇنى تۈيۈگە ئېلىپ بارغىن؛ ئۇ چىچىنى چۈشۈرۈپ، تىزىقلىرىنى ياساپ، 13 ئەسەرلىكىگە كىيگەن كىيىملىرىنى سېلىپ، تۈيۈگە ئولتۇرۇپ تولۇق بىر ئاي-ئانا-ئانىسى ئۈچۈن ماتەم تۇتسۇن؛ ئاندىن سەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنى تۈيۈگە ئايال قىلىپ ئۇنىڭغا ئەر بولساڭ بولىدۇ. 14 كىيىن، ئەگەر دەپەرەخكە كۆڭلۈك ئۇنىڭدىن سۇيۇنمىسە، ئۇ قەيەرنى خالىسا، بارغىلى قويۇشۇڭ كېرەك، ئۇنى يۇلغا ساقىغىن ۋە ئۇنىڭغا دېدەكتەك مۇئامىلە قىلىغىن، چۈنكى سەن ئۇنىڭغا يېقىنلىق قىلىپ تۇرات قىلغانسەن. 15

22

سەن قېرىنداشىڭنىڭ كالىسى ياقى ئېزىپ كەتكىنىنى كۆرسەڭ، چاتىقنىڭ بولماي يۈزمە، قانداقلا بولمىسۇن، ئۇنى قېرىنداشىڭنىڭ قېشىغا تەككۈزۈپ بەر. 2 ئەگەر دەپەرەندىنىڭ ساڭا يېقىن ئولتۇرسا ۋە ياكى ئىگىسىنى تۇنۇمسىڭ، شۇ ھايۋاننى ئۆز تۈيۈگىگە ئېلىپ كېلىپ، قېرىنداشىڭنى ئۇنى ئەزدەپ كەلگۈچە ئۇزۇڭ ساقلاپ ئاندىن ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ بەرگىن. 3 سەن ئوخشاشلا ئۇنىڭ يىتكەن ئېشىكى ياكى كىيىملىرىنىمۇ شۇنداق قىل؛ شۇنداقلا قېرىنداشىڭنىڭ ھەرقانداق يىتكەن نەرسىسىنى تېپىۋالساڭ، ئۇنىمۇ شۇنداق قىلغىن؛ سەن ئۇزۇننى بۇ ئىشتىن قاچۇرمىغىن. 4 ئەگەر قېرىنداشىڭنىڭ ئېشىكى ياكى كالىسىنىڭ يولدا يىقىلىپ چۈشكىنىنى كۆرسەڭ، سەن بۇ ئەھۋالدىن ئۇزۇننى قاچۇرمىغىن؛ قېرىنداشىڭغا ياردەملىشىپ ئۇنىڭغا تارتىپ تۇرغۇزغىن. 5 ئايال كىشى بولسا ئەرلەرنىڭ كىيىمىنى كىيىمىنى كىيىمىنىڭ، شۇنىڭغا ئوخشاشلا ئەر كىشى ئايال كىشىنىڭ كىيىمىنى كىيىمىنىڭ، چۈنكى كىمكى شۇنداق قىلسا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك بولىدۇ. 6 ئەگەر سەن يولدا كېتىۋېتىپ، بىر دەپەرەختە ياكى يەردە بالىرى ياكى تۇخۇملىرى بولغان قۇشنىڭ تۇتۇشىغا ئۇچرىساڭ، ئانىسى تۇخۇم ياكى بالىرىنى بېسىپ ياتقان بولسا، ئانا-بالىرىنى براقالا ئالمىغىن؛ 7 ھېچ بولمىغاندا سەن ئانىسىنى قويۇۋېتىپ، بالىلارنىلا ئالساڭ بولىدۇ؛ شۇنداق قىلساڭ ساڭا ياخشى بولۇپ ئۇزۇن تۇمۇر كۆرسەن. 8 يېڭى بىر ئۆي سالىساڭ، ئۆزۈڭگە بىر توشما تام ياسىغىن؛ بولسا بىرىنى ئۇنىڭدىن يىقىلسا چۈشسە، ئۇزۇڭگە قان توكۇلۇش گۇناھىنى كەلتۈرۈشۈڭ مۇمكىن. 9 ئۆز ئۇزۇمزارلىقىڭغا ئىككى خىل ئۇرۇق چاچمىغىن؛ بولسا تېرىغىنىڭنىڭ ھەممىسى ۋە ئۇزۇمزارلىقىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرى بۇلغانغان ھېسابلىنىدۇ. 10 سەن كالا بىلەن ئېشەكنى بىرگە قوشۇپ يەر بەدىمىگىن. 11 يۇڭ ۋە كاپتاينى ئىبارەت ئىككى خىل يېتىپ تۇرغان كىيىمنى كىيىمىگىن. 12 سەن يېتىپ تۇرغان ئۆي ئۇزۇمزارلىقىڭغا يېزىپ يۈزۈك قويغىن. 13 ئەگەر بىرى خوتۇن ئېلىپ ئۇنىڭغا يېقىنلىق قىلغاندىن كىيىن ئۇنىڭغا ئۇچ بولۇپ، 14 ئۇنىڭ يامان گېيىنى قىلىپ، ئۇنىڭغا بەتام چاپلاپ، ئەرز قىلىپ: «مەن بۇ خوتۇننى ئالدىم، لېكىن ئۇنىڭغا يېقىنلىق

قىلىم ئۇنىڭ قىز ئەمەسلىكىنى بىلىم» دېسە، **15** ئۇنداقتا قىزنىڭ ئاتا-ئانىسى قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتىنى ئېلىپ شەھەر دەۋراۋازىسىدا ئولتۇرغان شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا كەلتۈرسۇن، **16** ئاندىن قىزنىڭ ئانىسى ئاقساقاللارغا سۆز قىلىپ: «مەن قىزىمنى بۇ كىشىگە خوتۇنلۇققا بەردەم، لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا ئوچ بولۇپ قالىدى، **17** ۋە مانا، ئۇ ئۇنىڭ يامان گېيىنى قىلىپ، بەتام چاپلاپ ئەرز قىلىپ: «قىزىڭنىڭ قىز ئەمەسلىكىنى بىلىم»، دەيدۇ. بىراق مانا قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتى!» دەپ، ئىسپات رەختى ئاقساقاللىرىنىڭ ئالدىدا بېيىپ قويسۇن. **18** ئۇ ۋاقىتتا شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى ئېرىنى تۇتۇپ ئۇنىڭغا تاياق-تەرەپىيە بېرىپ، **19** ئىسرائىلدىكى بىر پاك قىزنىڭ يامان گېيىنى قىلىپ، ئۇنىڭغا بەتام چاپلىدىڭ دەپ، يۈز شەكىل كۆمۈش تۆلەمسۇن، ئاندىن ئۇلار بۇلۇنى قىزنىڭ ئانىسىغا بەرسۇن دەپ بېكىتسۇن. ئەمما قىز بولسا شۇ كىشىنىڭ خوتۇن بولۇپ تۇرۇپتىكى كېرەك، ئەز پۇتۇن ئۆمرىدە ئۇنى قويۇپ بەرسە بولمايدۇ. **20** لېكىن بۇ سۆز راست چىقىپ، قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتى بولسا، **21** قىزنى ئانىسىنىڭ ئۆيىنىڭ دەۋراۋازىسى ئالدىغا ئاپتۇرسۇن ۋە ئانىسىنىڭ تويىدە بۇزۇقلۇق قىلىپ ئىسرائىلنىڭ ئىچىدە شەرىئەتلىك قىلغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ شەھەرنىڭ ئادەملىرى شۇ يەردە ئۇنى جاما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرسۇن. شۇنداق قىلىنغانلاردا سەلەر ئۇزۇڭلاردىن رەزىللىكى چىقىرىۋېتىلسە. **22** ئەگەر بىرى ئېرى بار خوتۇن بىلەن زىنا قىلىپ تۇتۇلۇپ قالسا، زىنا قىلىشقان ئەر-خوتۇن ئىككىسى ئولتۇرۇلسۇن. شۇنداق قىلغاندا ئىسرائىلنىڭ ئىچىدىن رەزىللىكى چىقىرىۋېتىلسە. **23** ئەگەر بىرى شەھەردە بىر ۋە بىلەن ۋەدىلىشىپ قويغان بىر قىزنى تۇرپىتىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولسا، **24** ئىككىسىنى شەھەرنىڭ دەۋراۋازىسىغا ئېلىپ چىقىپ جاما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرۇڭلار، قىز بولسا شەھەردە تۇرۇپ ۋارىقلىقىنى ئۇچۇن، ئەر بولسا باشقىنىڭ ۋەدىلىشىكەن قىزى بىلەن ياتقىنى ئۈچۈن ئولتۇرۇلسۇن. شۇنداق قىلىپ، سەلەر ئۇزۇڭلاردىن رەزىللىكى چىقىرىۋېتىلسە. **25** ئەگەر ئەر كىشى باشقىسى بىلەن ۋەدىلىشىكەن قىزنى دالادا تۇتۇۋېلىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتسا، پەقەت قىز بىلەن ياتقان ئەر كىشى ئولتۇرۇلسۇن. **26** قىزغا بولسا، ھېچنەمە قىلماڭلار، چۈنكى قىزنىڭ ئۆزىدە تۆلۈمگە لايىق ھېچ گۇناھ يوق. بۇ ئىش بولسا بىرى قوشنىسىغا ۋە جۇم قىلىپ ئۇنى ئولتۇرۇۋەتكەنكى ئوخشاش ئىشئۇر. **27** چۈنكى ئۇ باشقىسىغا ۋەدىلىشىكەن قىزنى دالادا تۇتۇۋالغاندا، قىز تولغان بولسىمۇ ئۇنى قۇتقۇزغۇدەك كىشى ئېلىپسەن. **28** ئەگەر بىرى بىرەر ئەر بىلەن ۋەدىلىشىگەن قىزنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ ھەر ئىككىسى تۇتۇلسا، **29** قىز بىلەن ياتقان ئادەم قىزغا يېتىنچىلىق قىلىپ خار قىلغىنى ئۈچۈن قىزنىڭ ئانىسىغا ئەللىك شەكىل كۆمۈش بېرىشى كېرەك، ئاندىن قىزنى ئۆزىگە خوتۇن قىلىپ ئېلىشى كېرەك، ئۇ پۈتكۈل ئۆمرىدە ئۇنى قويۇپ بەرسە بولمايدۇ. **30** ھېچكىم ئانىسىنىڭ خوتۇنىنى ئالماستىكى كېرەك، ئانىسىنىڭ يوقىنىنى ئاچماستىكى كېرەك.

23

كىمكى سوقۇلۇش ياكى كېسىلىش تۈپەيلىدىن تاختا قىلىۋېتىلگەن بولسا، پەرۋەردىگارىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن. **2** كىمكى ھارامدىن تۇغۇلغان بولسا پەرۋەردىگارىڭ جامائىتىگە كىرەلمەس؛ ئونىنچى ئەۋلادىغىچە مۇنداقلاردىن ھېچكىم پەرۋەردىگارىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن. **3** ھېچبىر ئامبىرى ۋە يا ھېچبىر مۇناپىي پەرۋەردىگارىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن؛ ئونىنچى ئەۋلادىغىچە ئۇلاردىن ھېچكىم پەرۋەردىگارىڭ جامائىتىگە ھەرگىز كىرمىسۇن. **4** سەۋەب شۇكى، سەلەر مىسىردىن چىققىنىڭلاردا ئۇلار ئالدىڭلارغا پەكلىك، سۇ ئېلىپ چىقىمىدى ۋە سەلەرگە زىيانكەشلىك قىلىشقا سەلەرنى قارغىسۇن دەپ، ئارام-ناھارائىمىدىكى پېتۇرلۇق بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى ياللىدى. **5** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بولسا بالائامنىڭ سۆزىنى ئاڭلىماي، بەلكى سەلەر ئۈچۈن قارغىشى بەرىكەتكە

24 ئەگەر بىرى بىر ئايالى ئەمەسلىكىنى ئالغاندىن كېيىن ئۇنىڭدا بىرەر سەت ئىشى بېلىپ، ئۇنىڭ سۇيۇغىمىسە، ئۇنداقتا تالاق خېتى يېزۇپ، ئۇنىڭ قولىغا بېرىشى كېرەك، ئاندىن ئۇنى ئۆز تويىدىن چىقىرىۋەتسە بولىدۇ. **2** ئايال ئۇنىڭ تويىدىن چىققاندىن كېيىن باشقا ئەرگە تەگسە بولىدۇ. **3** بۇ ئىككىنچى ئەرمۇ ئۇنى يامان كۆرۈپ، تالاق خېتىنى يېزىپ قولىغا بېرىپ ئۇنى ئۆز تويىدىن چىقىرىۋەتسە ياكى ئۇنى ئالغان ئىككىنچى ئېرى تۇلۇپ كەتسە **4** ئۇنى قويۇپ بەرگەن

ئاۋۋالقى ئېرى ئۇنى ئاباڭ ھېسابلاپ، ئىككىنچى قېتىم خوتۇنلۇققا ئالمىسۇن؛ چۈنكى ئۇنداق قىلسا، پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا يىرىڭچىلىك ئىش بولىدۇ. سەن پەرۋەردىگارىڭ خۇدايىڭ ساڭا مېراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنىڭ ئۈستىگە گۇناھ يۈكلىمىگەن. 5 ئەگەر بىر كىشى خوتۇن ئالغان بولسا ئۇنىڭغا نەچچە كىچىك ئىش، نە باشقا بىر نەشقا بۇيرۇلمىسۇن؛ ئۇ بەلكى ئالغان خوتۇننى خۇش قىلىش ئۈچۈن بىر يىلغىچە ئەركىن-ئازاد بولۇپ تويىدە ئولتۇرسۇن. 6 ھېچكىم يارغۇنچاق ياكى تۈگەننىڭ ئۈستى تېشىنى كاپالەتكە ئالمىسۇن؛ چۈنكى بۇ ئىش بىرسىنىڭ ھاياتىنى كاپالەتكە ئالغاندەك بولىدۇ. 7 ئەگەر بىر كىشى ئىسرائىلاردىن بولغان قېرىندىشىنىڭ بىرىنى يۇلاپ كېلىپ، ئۇنى قۇدەك ئىشلەتسە ۋە ياكى ئۇنى سېتىۋەتسە شۇ بۇلاڭچى ئولتۇرۇلسۇن؛ سىلەر شۇنداق قىلساڭلار ئارالاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىلسىلەر. 8 بېسە-ماخاۋاۋايى-پەيدا بولسا، تۈزۈڭلارغا پەخەس بولۇڭلار، لاۋىي كاختىلارنىڭ سىلەرگە بارلىق كۈرسەتكىنى قىلڭلار؛ مەن ئۇلارغا قانداق ئەمىر قىلغان بولسام شۇنىڭغا كۆڭۈل قويۇپ ئەمەل قىلڭلار. 9 مىسىردىن چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگارىڭ خۇدايىڭلارنىڭ يولدا مەريەمگە قانداق قىلغىنىنى ئەسكە ئېلىڭلار. 10 ئەگەر سەن ئۆز يۇرتىدا-قوشناڭغا قەرز بەرسەڭ، كاپالەت ئېلىش ئۈچۈن تويىگە كىرمىگەن، بەلكى تاشقىرىدا تۇرۇپ تۇر، ساڭا قەرزدار كىشى ئۆزى ساڭا بېرىدىغان كاپالەتنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقسۇن. 12 شۇ كىشى يوقسۇل بولسا سەن ئۇنىڭ كاپالەتكە ئالغان [كىيىمى] يېنىپ ئۆخلىمىغىنەن، 13 ھېچ بولمىغاندا سەن بەلكى كاپالەتنى كۈن پاتقاندا ئۇنىڭغا قايرۇپ بەرگەن؛ شۇنداق قىلساڭ ئۆز تونىنى يېنىپ ئۆخلىغاندا، ساڭا پەخت-بەرىكەت تەلپۈدۇ، شۇنداق قىلساڭ بۇ ئىش ساڭا پەرۋەردىگارىڭ خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا ھەققانەتلىق سانىلىدۇ. 14 ئاجىز، نامرات مەدكارغا ناھەقلىق قىلما، مەيلى ئۇ قېرىنداشلىرىڭلاردىن بولسۇن ياكى يېزا-شەھەرلىرىڭلاردا تۇرغان مۇساپىرلاردىن بولسۇن. 15 تۆۋەنلىكتىن تۆۋەن ھەققىگە ئىنتىزار بولماقچا، ئۇ ئىشلىگەن شۇ كۈنى كۈن پېتىنشىن يۈزۈن ھەققىنى چوقۇم بەرگەن؛ بولمىسا، ئۇ سېنىڭ توغرا گۇناھ پەرۋەردىگارىغا بەرپاد كۆتۈرىدۇ، بۇ ئىش گۇناھ بولۇپ بېشىڭغا چۈشىدۇ. 16 بالىلارنىڭ جىنايىتى ئۈچۈن ئاتا ئولتۇرۇلمىسۇن، بالىلارمۇ ئاتىنىڭ جىنايىتى ئۈچۈن ئولتۇرۇلمىسۇن؛ بەلكى جىنايىتى بار بولغان ھەربىر كىشى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈم جازاسىنى تارتسۇن. 17 سەن مۇساپىر ياكى يېتىم توغرىسىدىكى ھۆكۈمنى بۇزىلمىسا، ئۇل ئايىنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنىمۇ كاپالەتكە ئالما، 18 بەلكى ئۆزۈڭنىڭ مىسىردا قۇل بولۇپ پەرۋەردىگارىڭ خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن ھۆر قىلىپ قۇتقۇزۇپ كەلگىنىنى يادىڭغا كەلتۈرگەن. شۇڭا مەن ساڭا بۇنىڭغا ئەمەل قىلغىن دەپ بۇيرۇيمەن. 19 سەن ئېتىزلىقنىڭ ھوسۇلىنى يېقىنىڭدا بىر باغ تۇنجى ئېتىز قىلغان بولساڭ، ئۇنى ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن يېنىپ بارمىغەن، ئۇ تۇنجى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە ئۇل خوتۇنغا تەگمىسۇن. شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگارىڭ خۇدايىڭ سېنىڭ قوللىرىڭنىڭ بارلىق ئەمگىكىنى بەرەكەتلەيدۇ. 20 زەينۇن دەرەخىنى قاققىنىڭ ئۇنۇما.

26

سەن پەرۋەردىگارىڭ خۇدايىڭ ساڭا مېراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئۆزۈڭنىڭ قىلىپ ئىشلىگەن ئولتۇراقلاشقاندا، 2 پەرۋەردىگارىڭ خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىنىڭ ھوسۇلىنى ئالغاندا، سەن بەرنىڭ دەسلەپكى پېشقان مۇسۇنى ئېلىپ، سېۋەتكە سېلىپ پەرۋەردىگارىڭ خۇدايىڭ ئۆز نامىنى قۇيۇشقا تاللايدىغان جايعا ئېلىپ بېرىشىڭ كېرەك، 3 ئاندىن شۇ ۋاقىتتىكى كاھىنىنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈپ، ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگارىڭ ئۆزى بىزگە بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم قىلغان زېمىنغا كىردىم، بۇگۈن مەن پەرۋەردىگارىڭ خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا شۇنداق بولغىنىغا گۇۋاھىمەن»، دەپ ئېيتىسەن. 4

25

ئەگەر ئىككى كىشى بىر نەرسىنى تاللىشىپ قېلىپ، ھۆكۈم بېرىشنى تەلەپ قىلىپ سوت ئالدىغا كەلسە، ئۇنداقتا سوراچىلار دەۋاغا ھۆكۈم چىقىرىپ ھەقدارنى ھەق، گۇناھى بار ئادەمنى گۇناھكار دەپ جاكارلىسۇن. 2 ئەگەر

كەين سېۋەننى قولۇڭدىن ئېلىپ تۇرى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانلىقىنىڭ ئالدىدا قويدۇ، 5 ئاندىن سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيسەن: - «مېنىڭ ئاتام ئەسلى غەرب بىر ئارامىي ئىدى، مىسىرغا چۈشۈپ ئولتۇراقلاشتى، ئۇلار شۇ يەردە سانى ئاز مۇساپىر بولسىمۇ، بارغانسېرى كۆپىيىپ تۇلغۇ، كۆچۈلۈك، چوڭ بىر خەلق بولدى. 6 لېكىن مىسىرلىقلار بىزگە قاتتىق قولۇق قىلىپ، زۇلۇم سېلىپ بىزنى ئېغىر تەمگەككە سالدى. 7 ئەمما بىز ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا پەرياد قىلىدۇق، پەرۋەردىگار ئاۋازىمىزنى ئاڭلاپ بىز تارتىۋاتقان خارلىق، جاپا ۋە زۇلۇمغا نەزىرىنى سالدى. 8 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار كۆچۈلۈك قول ۋە تۇزارەتقا بەلەك، دەھشەتلەر ۋە مۇجىزىلىك ئالەملەر ۋە كارامەتلەر بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ 9 بىزنى بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىپ بۇ زېمىنغا، يەنى سۇت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىنغا ئىگە قىلدى! 10 ئەمدى مانا، ئەي پەرۋەردىگار، سەن ماڭا بەرگەن بۇ زېمىننىڭ مېۋىسىنىڭ دەسلەپكى پېشقىنىنى سېنىڭ قېشىڭغا تەكەللىم»، دەيسەن. شۇلارنى دەپ، سېۋەننى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھۇزۇرىدا قويۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىسەن، 11 شۇنداق قىلىپ سەن ۋە تۆيۈكلىكلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سىلەرگە ئاتا قىلغان ھەممە ئەتىرىدىن خوش بولۇڭلار، ئۆزۈڭ، ئاۋىيلار ۋە ئاراڭلاردا تۇرىدىغان مۇساپىرلار قوشۇلۇپ شىندىلىڭلار. 12 سەن ھەر ئۈچىنچى يىلىدا، يەنى ئوندىن بىرى بولغان ئۆشەر يىلىدا ھەممە ھوسۇلۇڭنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۆشەر ئايرىپ بولغاندىن كېيىن، سەن لاۋىي بىلەن مۇساپىرغا، يېتىم-يېسىر، تۇل خوتۇنلارغا دەۋرلارنىڭ ئىچىدە شۇلاردىن يەپ تۇتۇسۇن دەپ بېرىسەن، 13 ۋە سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سۆز قىلىپ شۇنداق دەيسەن: «مەن تۇيۇمدىن [خۇداغا] مۇقەددەس قىلىنغان نەرسىلەرنى ئايرىپ ئېلىپ چىقىپ، سەن ماڭا تاپىلغان ئەمىر بويىچە بۇلارنى لاۋىي بىلەن مۇساپىرغا، يېتىم-يېسىر، تۇل خوتۇنلارغا بەردەم، مەن سېنىڭ ئەمىرىڭنىڭ ھېچبىرىنى نە بۇزىمىدىم، نە/ھېچقاچان تۇتۇمىدىم، 14 مائەم تۇتقانلىرىدا شۇلاردىن ھېچبىرىنى يېدىم، ناپاڭ ھالەتتە تۇرۇپ بۇنىڭدىن بېزىپتىن ئالدىم، تۈلگەن كىشىگە ئاناپ بۇنىڭدىن ھېچنېمە بەرمىدىم، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ ھەر ئىشقا سەن ماڭا ئەمىر قىلىشنىڭ بويىچە قىلدىم. 15 ئەمدى سەن مۇقەددەس ئىشقا سەن ماڭا كىلىپ بولغان ئائىمئانلاردىن نەزەر سېلىپ ئۆز خەلقىنى ئىسرائىلى، شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم بىلەن قىلغان ۋەدەڭ بويىچە، ھەسەل بىلەن سۇت ئاقىدىغان، بىزگە بەرگەن بۇ زېمىننى بەرىكەتلىگەن»، 16 بۇگۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بۇ بەلگىلىمىلەرگە ھەم ھۆكۈملەرگە ئەمەل قىلىشقا ئەمىر قىلدى، پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جىنىڭ بىلەن ئۇلارنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىل. 17 سەن بۇگۈن پەرۋەردىگارنى تۇزۇڭنىڭ خۇدايىڭ بولۇشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشقا، ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىگە، ئۇنىڭ ئەمىرلىرىگە، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلىپ ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىشقا قۇيۇل قىلىڭ، 18 ۋە پەرۋەردىگار بولسا بۇگۈن سىلەرنى ئۇنىڭ خاس خەلقى بولۇشقا، ئۇنىڭ بارلىق ئەمىرلىرىنى تۇتۇشقا (ئۆسۈملۈكلەرگە ۋەدە قىلغاندەك) سىلەرنى قۇيۇل قىلدى. 19 شۇنداق بولسا، ئۆسۈملۈكلەر ئىززەت، نام-شۆھرەت ۋە شان-شەرەپ بېرىپ، ئۆزى ياراتقان بارلىق ئەللەردىن سىلەرنى ئۆستۈن قىلدۇ. بۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۇنىڭ ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈچۈن مۇقەددەس بىر خەلق بولسىلەر.

27

مۇسا ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاتىساقاللىرى خەلقىگە بۇيرۇپ مۇنداق دېدى: - «مەن بۇگۈن سىلەرگە تاپىلغان بۇ بارلىق ئەمىرنى تۇتۇڭلار. 2 ئىئوردان دەرياسىدىن تۇتۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگەن

ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا چىڭ تۇرمىسا، لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: - مەن! دېسۇن.

28

ئەگەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ مەن بۇگۈن ساڭا ئاپتۇرىدىغان ئەمرىڭگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلسەڭ، خۇدايىڭ پەرۋەردىگار سېنى يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەرنىڭ ئۈستىگە چوڭ قىلدۇ؛ 2 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلىساڭ بۇ ھەممە بەخت-بەرىكەتلەر ساڭا ئەگىشىپ ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ: - 3 سەن شەھەردە بەخت-بەرىكەتلىك بولسەن، سەھرادىمۇ بەخت-بەرىكەتلىك بولسەن. 4 بايلىقتۇڭنىڭ مېۋىسى بىلەن يېرىڭنىڭ مېۋىسى، چارپايلىرىڭنىڭ مېۋىسى، يەنى كالاڭنىڭ نەسىللىرى ۋە قوي پادىلىرىڭ تۇغىنى بولسا، بەخت-بەرىكەتلىك بولىدۇ. 5 سېۋىتىڭ بەخت-بەرىكەتلىك بولىدۇ، تەڭشەقۇ بەخت-بەرىكەتلىك بولىدۇ. 6 سەن كىرىسەڭمۇ بەخت-بەرىكەتلىك بولسەن، چىقساڭمۇ بەخت-بەرىكەتلىك بولسەن. 7 ساڭا قارشى چىققان دۈشمەنلىرىڭنى پەرۋەردىگار ئالدىڭغا مەغلۇپ قىلدۇ؛ ئۇلار بىر يول بىلەن ساڭا ھۇجۇمغا كېلىپ، يەنە بىر يول بىلەن ئالدىڭدىن قاچىدۇ. 8 سېنىڭ ئامبارلىرىڭدا ۋە قولۇڭ بىلەن قىلىدىغان بارلىق ئىشلارنىڭدا پەرۋەردىگار ئۈستۈڭگە بەخت-بەرىكەت بۇيۇرىدۇ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا ئۆسپىن بەرىكەتلىدۇ. 9 ئەگەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتۇپ يوللىرىدا ماڭساڭ، ئۆزى قەسەم بىلەن ساڭا ۋەدە قىلغاندەك پەرۋەردىگار سېنى تىكلەپ ئۆزىگە مۇقەددەس بىر خەلق قىلدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى ھەممە خەلقلەر سېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغىنىڭنى كۆرۈپ سەندىن قورقۇدۇ. 11 پەرۋەردىگار سېنى ياشىتىدۇ؛ ساڭا بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىندا سېنى ئۆز بەدىنىڭنىڭ مېۋىسى بىلەن چارپايلىرىڭنىڭ مېۋىسى ۋە يېرىڭنىڭ مېۋىسىنى مول ۋە بەرىكەتلىك قىلدۇ. 12 پەرۋەردىگار سېنىڭ زېمىنىڭغا ئۆز ۋاقتىدا يامغۇر بېرىپ قوللىرىڭنىڭ ھەممە ئىشلىرىنى بەرىكەتلەش ئۈچۈن ئۆز خەزىنىسى بولغان ئاسماننى ساڭا ئاچىدۇ؛ ئۇزۇڭ ھېچ كىمدىن قەرز ئالمىيسەن، بەلكى كۆپ ئەللەرگە قەرز بېرىسەن. 13 پەرۋەردىگار سېنى قۇيرۇق ئەمەس، باش قىلدۇ؛ سەن پەقەت ئۈستى بولۇپ، ئاستى بولمايسەن. ئەگەر مەن سىلەرگە بۇگۈن تاپلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرىڭگە قۇلاق سېلىپ، ئۇلارنى تۇتۇپ ئەمەل قىلساڭ، 14 شۇنداقلا مەن بۇگۈن سىلەرگە بۇيۇرغان ھەممە سۆزلەرنىڭ ھېچ بىرىدىن ئوڭ ياكى سولغا چەتەپ كەتمىسەڭ، باشقا ئىشلارغا ئەگىشىپ قۇللۇققا كىرىسەڭمۇ، شۇنداق بولىدۇ. 15 لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، مەن بۇگۈن سىلەرگە تاپلىغان ئۇنىڭ بارلىق ئەمرلىرى بىلەن بەلگىلىمىلىرىنى تۇنمىساڭلار ھەممە ئۇلارغا ئەمەل قىلمىساڭلار، بۇ لەنەتلەرنىڭ ھەممىسى ساڭا ئەگىشىپ ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ: - 16 سەن شەھەردە لەنەتكە قالسەن، سەھرادىمۇ لەنەتكە قالسەن. 17 سېۋىتىڭ لەنەتكە قالدى، تەڭشەقۇ لەنەتكە قالدى. 18 بايلىقتۇڭنىڭ مېۋىسى، يېرىڭنىڭ مېۋىسى، كالاڭنىڭ نەسىللىرى ۋە قوي پادىلىرىڭنىڭ تۇغىنى لەنەتكە قالدى. 19 سەن كىرىسەڭمۇ لەنەتكە قالسەن، چىقساڭمۇ لەنەتكە قالسەن. 20 سېنىڭ پەرۋەردىگارى تاشلىغان رەزىل قىلمىشلىرىڭ ئۈچۈن ئۇ سەن يوق قىلىنغۇچە، تېزدىن ھالەك قىلىنغۇچە، قولۇڭ قىلغان بارلىق ئىشلارنىڭدا سېنىڭ ئۈستۈڭگە لەنەت، پارا كەندىلىك ۋە دەشتمە چۈشۈرىدۇ. 21 پەرۋەردىگار سەن ئىككەنلىكىڭنى كىرىدىغان زېمىندا سېنى يوقاتقۇچە ساڭا ۋابا چىلاتقۇزىدۇ. 22 پەرۋەردىگار سېنى سىل-ۋابا كېسىلى، كېزىك كېسىلى، ياللىغۇلۇق كېسىلى ۋە بەزىگە كېسىلگەن گىرىپتار قىلىپ، قۇرغاقچىلىق، چاۋىرىش ئاپىتى ۋە ھال ئاپىتىگە

كەڭچىلىكتە شادلىق ۋە كۆڭۈل خۇشلىق بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا يىڭنىڭ قۇللۇقىدا بولمىغاچقا، 48 بۇنىڭ ئورنىغا سەن ئاتلىق ۋە ئۈستۈزۈلۈك، يالڭاچلىق ۋە ھەر نەرسىنىڭ كەچلىكىدە بولۇپ پەرۋەردىگار ساڭا قارشى ئەۋەتىدىغان دۈشمەنلىرىڭنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ قالسىن، ئۇ سېنى ھالاك قىلغۇچە بويۇنغا تۆمۈر بويۇنتۇرۇشى سالىدۇ. 49 پەرۋەردىگار يىراقتىن، يەنى يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن سەن تىلىنى بىلەيدىغان، بۈركۈتتەك شۇڭغۇپ كېلىدىغان بىر ئەلنى ساڭا قارشى ئەۋەتىدۇ. 50 ئۇ ئەلپازى ئەسەددىي، قىرلارغا يۈز-خاتىرە قىلمايدىغان ۋە باشلارغا مېھىر كۆرسەتمەيدىغان بىر ئەل بولىدۇ. 51 ئۇ سەن ھالاك بولغۇچە، چارۋىلىرىڭنىڭ ئەسلى بىلەن يېرىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى يەپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇ سېنى يوقىتىپ بولغۇچە ساڭا ئەن ئاشلىق، نە يىڭى شاراب، نە زەپۇن مېيى، نە كالاڭنىڭ موزالىرىنى نە قوي پادىلىرىڭنىڭ قوزلىرىدىن بىر تېخى قويمايدۇ. 52 سەن تايانغان پۈتۈكل زېمىنىڭدىكى ھەممە ئېگىز، مەھكەم سېپىللىرىڭ ئورۇلۇپ چۈشكۈچە، ئۇ پۈتۈكل زېمىنىڭدىكى بارلىق دەۋرۋازلىرىڭ ئالدىغا كېلىپ، سېنى قورشىۋالىدۇ؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇدا يىڭنىڭ ساڭا بەرگەن زېمىنىڭنىڭ ھەر يېرىدىكى ھەممە دەۋرۋازلىرىڭ ئالدىغا كېلىپ، سېنى قورشىۋالىدۇ. 53 شۇ ۋاقىتتا دۈشمەنلىرىڭنىڭ قىستاپ كېلىشى بىلەن يولغان قامال-قىستانىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرى ئىچىدە، پەرۋەردىگار خۇدا يىڭنىڭ ساڭا ئاتا قىلغان، ئۆز تېنىڭنىڭ مېۋىسى بولغان ئوغۇللىرىڭنىڭ گۆشىنى ۋە قىزلىرىڭنىڭ گۆشىنى يەيسەن. 54 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئاراڭلاردىكى نازۇك، ئىنتايىن سىلىق-سېپايە بىر ئادەم قېرىدىشى، قۇچقىدىكى ئايالى، شۇنداقلا تېخى تىرىك بالىلىرىدىن قىزغىنىپ، ئۇلارغا يامان كۆزى بىلەن قارايدۇ، 55 شۇڭا، دۈشمەنلىرىڭنىڭ قامال-ئىسكەنجىسىدە سەن ئۆز دەۋرۋازلىرىڭ ئىچىدە قىينالغىنىڭدا ھېچنەمە قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئۆزى بىلەن ئاتقان بالىلىرىڭنىڭ گۆشىدىن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئازراقمۇ بەرمەيدۇ. 56 ئاراڭلاردىكى ئەسەلە نازۇك ۋە سىلىق-سېپايە بولغان، سىلىق-سېپايىلىكى ۋە نازۇك قۇددىن پۇتى بىلەن بەرگە دەسسەشمۇ خالىمايدىغان ئايال قۇچقىدىكى ئېرى، قوغۇل-قىز پەرزەنتلىرىدىن قىزغىنىپ، ئۇلارغا يامان كۆزى بىلەن قارايدۇ؛ چۈنكى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قامال-ئىسكەنجىسى بىلەن سەن ئۆز دەۋرۋازلىرىڭ ئىچىدە قىينالغىنىڭدا ھېچنەرسە قىلغانغاچقا، ئۇ ئۆز پۇتى ئارىلىقىدىن چىققان بالا ھەمراھى بىلەن ئۆزى تۇققان بالىلىرىنى يوشۇرۇنچە يەيدۇ. 58 سەن بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن بۇ قانۇننىڭ بارلىق سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلسەڭ، پەرۋەردىگار خۇدا يىڭنىڭ ئۇلۇغ ۋە ھەيۋەتلىك نامىدىن قورقساڭ، 59 پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۈستىڭگە چۈشۈرىدىغان ۋاپالار ھەم نەسلىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان ۋاپالارنى ئاجايىب قىلىدۇ؛ ئۇ دەھشەتلىك، ئۇزاققا سوزۇلىدىغان ۋاپالارنى ۋە ئېغىر، ئۇزاققا سوزۇلىدىغان كېسەللەرنى ئۈستىڭگە ۋە نەسلىڭگە چۈشۈرىدۇ، 60 پەرۋەردىگار سەن قورقىدىغان، مىسىردىكى بارلىق كېسەللەرنى ئۈستىڭگە چۈشۈرۈپ، ساڭا چاپلاشتۇرىدۇ. 61 شۇنىڭدەك بۇ قانۇننى كىتابتا پۈتۈلگەن ھەممە كېسەل ۋە ھەممە ۋاپاتمۇ پەرۋەردىگار تاكى سەن ھالاك بولغۇچە ئۈستىڭگە چۈشۈرىدۇ. 62 شۇنىڭ بىلەن ئەسەلە ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇن بولساڭلارمۇ، ئەمدىلىكتە ئاز بىر تۈركۈم كىشىلەر بولۇپ قالسىلەر، چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدا يىڭنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالىدىڭلار. 63 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار ئىلگىرى سىلەرگە ياخشىلىق قىلىپ، سىلەرنى ئاۋۇتقىنىدىن سۆيۈنگەندەك، ئۇ ئەمدى سىلەرنى يوقىتىپ ھالاك قىلىدىغىنىدىن سۆيۈندۈ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئىگەشكە كىرىدىغان زېمىندىن ۋۇلۇپ تاشلىنىسىلەر. 64 پەرۋەردىگار سىلەرنى يەر يۈزىنىڭ بۇ چېتىدىن ئۆچىتىگچە بولغان ھەممە ئەللەرنىڭ ئارىسىغا تارقىتىدۇ؛ سىلەر ئۆزۈڭلار ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تونۇمىغان ياغاچ بىلەن تاشتىن ياسالغان ئىلاھلارنىڭ

29 تۆۋەندىكىلەر پەرۋەردىگار ئىسرائىل بىلەن ئەھدە باغلاش ئۈچۈن مۇئاب زېمىنىدا مۇساغا تايانغان سۆزلەردۇر. بۇ ئەھدە پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن ھورەدە قىلغان ئەھدىدىن باشقا بىر ئەھدە ئىدى. 2 مۇسا پۈتۈكل ئىسرائىلنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: «سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ مىسىر زېمىنىدا پىرۋونىگە، ئۇنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى ۋە زېمىنىڭ ھەممە يېرىدە كۆز ئالدىڭلاردا تېپە شىش قىلغىنىنى كۆردۈڭلار، 3 يەنى شۇ چوڭ تاپەلەر بىلەن ئۇلۇغ مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرنى ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆردۈڭلار. 4 لېكىن پەرۋەردىگار سىلەرگە بۇگۈنكىچە چۈشەنگۈدەك كۆڭۈل، كۆرگۈدەك كۆز ۋە ئاڭلىغۇدەك قۇلاق بەرمىدى. 5 مەن قىرىق يىل سىلەرنى باياۋاندا يېتەكلەپ يۈردۈم، شۇ ۋاقىتلاردا ئۈستۈڭلاردىكى كىيىملىرىڭلار كۆنرىمىدى، پۈتۈڭلاردىكى كىشىلارمۇ كۆنرەپ كەتتى. 6 خۇدا ئۆزىنىڭ سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدا يىڭلار ئىكەنلىكىنى بىلسۇن دەپ، سىلەرگە بېشىڭە نان، ئىچىشىگە شاراب ياكى كۈچلۈك ئىچمىلىك تېپىپ قىلىدى. 7 سىلەر بۇ جايدا يېتىپ كەلگىنىڭلاردا ھەشونىڭ پادىشاھى سېھون بىلەن باشانىڭ پادىشاھى ئوگ بىز بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقتى؛ ئەمما بىز ئۇلارنى ئۇرۇپ مەغلۇپ قىلدۇق؛ 8 بىز ئۇلارنىڭ زېمىنلىرىنى ئېلىپ رۇبەنلەر بىلەن گادىلار ۋە ماناسسەنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مېراس قىلىپ بەردۇك. 9 ئەمدى سىلەر ھەممە ئىشلىرىڭلاردا راۋاج تېپىش ئۈچۈن بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىنى تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار. 10 بۈگۈن ھەممىڭلار - قەبىلە باشلىقلىرىڭلار، ئاقساقاللىرىڭلار، ئەمەلدارلىرىڭلار، شۇنىڭدەك ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئەرلىرى، 11 كىچىك بالىلىرىڭلار، ئاياللىرىڭلار، چېدىرگاھىڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار، شۇنداقلا ئوتۇن كەسكىچىلىرىڭلار ۋە سۇ توشۇغۇچىلىرىڭلارمۇ، ھەممىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر تۇرۇۋاتسىلەر؛ 12 مەقسەت شۇكى، پەرۋەردىگار خۇدا يىڭلارنىڭ ئەھدىسىگە، يەنى پەرۋەردىگار خۇدا يىڭلار بۈگۈن سىلەرگە بەرگەن قەسىمى بىلەن باغلىغان ئەھدىگە داخىل بولۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر، 13 ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۇ سىلەرنى بۈگۈن تۈزگە خاس بىر خەلق قىلىپ سىلەرگە ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا، يەنى شېراھ، شىھاق ۋە ياقۇبقا قىلغان قەسىمى بويىچە ئۆزى سىلەرگە خۇدا بولۇشتۇر. 14 لېكىن مەن بۇ ئەھدە ۋە قەسىمنى ياغۇز سىلەر بىلەنلا ئەمەس، 15 بەلكى بۈگۈن بىز بىلەن بۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدا يىڭنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلار، شۇنداقلا بۈگۈن بۇ يەردە بىز بىلەن بىرگە بولغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسى بىلەنمۇ تۇتۇشمەن (چۈنكى سىلەر بىزنىڭ مىسىر زېمىنىدا قانداق تۇرغانلىقىمۇ ۋە سەپىرىمىزدە ئەللەرنىڭ ئۆتۈرسىدىن قانداق تۇتۇپ كەلگىنىمىزنى ئۇيدان بىلىسىلەر؛ 17 سىلەر

ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى يىرىكچىلىك نەرسىلەرنى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى باغاج، تاش، ئالتۇن ۋە كۈمۈشتىن ياسالغان بۇتلارنى كۆردۈڭلار. 18. ئەمدىنىڭ مەقسىتى بولسا، سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ھەربىر ئەر، ھەربىر ئايال، ھەربىر ئاتلە ۋە ھەربىر قەبىلىلەرگە بۈگۈن كۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن يېنىپ، شۇ ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇلۇقىغا كىرىپ كېتىدىغان ھېچ كىشى بولمىسۇن، شۇنداقلا ئاراڭلاردا توت سۈيى ۋە ئەمەن چىقىرىدىغان يىلتىز پەيدا بولۇپ قالمىسۇن ئۈچۈندۇر. 19. دەۋرە قە شۇنداق بولىدۇكى، شۇ لەنەت سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا ئۆز كۆڭلەدە ئۆز-ئۆزىنى بەخت-بەرىكەتلىك ساناپ: «مەن قاچىچە باشباشتا قىلىق بىلەن ماڭسام، تىنىچ-ئامانلىقتا تۇرۇپمەن»، دېگۈچى شۇنداق بىر كىشى بولىدۇ، نەتىجىدە، نەم بەرمۇ چاڭقاڭ بەرگە ئوخشاشلا ۋەيران قىلىنىدۇ. 20. پەرۋەردىگار مۇنداق كىشىنى ئەپۇ قىلمايدۇ، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بىلەن ئوقلۇق قەھرى تۇتۇندەك شۇ كىشىگە چۈشۈدۇ، بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ھەممە لەنەتلەر ئۇنىڭ بېشىغا چۈشۈدۇ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئاسماننىڭ تېگىدىن ئۆچۈرىدۇ. 21. پەرۋەردىگار بۇ قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەھدىنىڭ ھەممە لەنەتلىرى بويىچە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرىدىن ئۇنى ئېرىپ چىقىپ، ئاپەتكە مۇپتىلا قىلىدۇ. 22. كەلگۈسى دەۋر بولسا، يەنى سىلەردىن كېيىن چىقىدىغان بالىلىرىڭلار ۋە شۇنداقلا يىراق يۇرتتىن كەلگەن مۇساپىرلار پەرۋەردىگار شۇ زېمىننىڭ ئۈستىگە ئەۋەتكەن بالا يېتىپتەن بىلەن كېسەللەرنى كۆرىدۇ؛ 23. «بىزنىڭ ئۇنىڭغا ئەمەل قىلمىشىمىز ئۈچۈن كىم تاشمانغا چىقىپ ئۇنى ئېلىپ چۈشۈپ بىزگە ئاڭلىتىدۇ؟» دېيىشىڭىزغا ھاجىتى بولمايدۇ. 13. ۋە شۇنىڭدەك ۋە زەبۇئىلارنىڭ ۋەيرانچىلىقىدەك زېمىننىڭ ھەممە يېرى گۈڭگۈزەتلىشىپ، شورلىشىپ، كۆيۈپ كەتكىنى، تېرىقچىلىقىمۇ، ھوسۇلۇ بولمىغىنى، ئوت-چۆمۈ ئۈمىگىنى كۆرىدۇ؛ 24. بۇنى كۆرگەنلەر، ھەتتا ھەممە ئەل-يۇرت: «ئېھشقا پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا مۇنداق قىلغاندۇ؟ ئېھشقا ئۇنىڭ غەزىپى شۇنچە قاتتىق، ئەشەددى بولغاندۇ؟» دەپ سورىدايۇ؛ 25. ئاندىن ئۇلارغا جاۋاب بېرىلسۇن: «ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارنى مىسر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغىنىدا ئۇلار بىلەن يېتىككەن ئەھدىنى تاشلاپ، 26. بېرىپ ئۇلارنىڭ نېپىسى بولغان، ئۆزۈم تۇتۇمغان ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا چوقۇنغىنى ئۈچۈن شۇنداق بولدى. 27. مانا بۇ سەۋەبىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بۇ زېمىنغا تۇتىشىپ، بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ھەممە لەنەتنى ئۇنىڭ ئۈستىگە كەلتۈردى. 28. شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار غەزەپ، ئاچچىق ۋە زور قەھەر بىلەن ئۇلارنى يۇرتىدىن يۇلۇپ، باشقا بىر يۇرتقا تاشلىدى» - دېيىلىدۇ. 29. ھەربىر يوشۇرۇن سىرلار بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ كۆرۈپ، لېكىن ھەرقانداق ئاشكارا بولغان ۋەھىيلەر بولسا بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلمىشىم ئۈچۈن ئەبەدىگىچە بىز ۋە بالىمىزنىڭ كۆرۈدۇر.

30

ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بۇ بارلىق ئىشلار، يەنى مەن سېنىڭ ئالدىڭدا قويغان بۇ بەرىكەت بىلەن لەنەت بېشىڭغا چۈشكەندە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھەيدەتكەن ئەللەرنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ، يۇلارنى ئېسىڭگە ئېلىپ كۆتۈرۈپ، 2. ئۆزۈڭ ۋە بالىلىرىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يېنىغا يېنىپ ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۈگۈن ساڭا ئەمەل قىلغان بارلىق ئىشلارغا پۈتۈن قەلبىڭ ۋە پۈتۈن جېنىڭ بىلەن ئەتتەتە قىلساڭ، 3. شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى سۈرگۈزۈلۈپ قايتۇرۇپ، ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تۈزى ھەيدەتكەن ئەللەردىن يىغىپ كېلىدۇ. 4. گەرچە ئاراڭلاردىن ھەتتا تاشمانلارنىڭ چېتىگىچە ھەيدىلىپ كەتكەنلەر بولمىسۇن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن يىغىپ جەم قىلىپ كېلىدۇ. 5. پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا كەلتۈرىدۇ ۋە سەن ئۇنى

31

ئاندىن مۇسا بېرىپ ھەممە ئىسرائىلغا سۆز قىلدى؛ 2. ئۇ مۇنداق دېدى: «مەن بۈگۈن بىر يۈز يىگىرمە ياشقا كىردىم، ئەمدى سىلەرگە سەردار ياكى باشلىغۇچى بولالمايمەن، پەرۋەردىگار ماڭا. سەن بۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتەيلى، دېگەندى. 3. لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار تۈزى سىلەرنى يېتەكلەپ [دەريادىن] ئۆتۈپ، بۇ ئەللەرنى ئالدىڭلاردا ۋەيران قىلىدۇ، شۇنىڭ

بىلەن ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئىگىلىگەنلىرى، پەرۋەردىگارىڭ ئىيتىتىدەك، بەشۋىئا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا باشلاپ [دەردىدىن] تۇتىدۇ. 4 پەرۋەردىگارىڭ سەھون بىلەن ئوڭ دېگەن ئىككى ئامورىي پادىشاھى ۋە ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ھالاك قىلغاندەك، ئۇ بۇ ئەللەرگىمۇ شۇنداق قىلىدۇ. 5 ئەمما پەرۋەردىگارىڭ ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغىنىدا، مەن سىلەرگە تاپلىغان پۈتكۈل ئەمىر بويىچە ئۇلارغا مۇناسىلەت قىلىسىلەر. 6 جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولۇڭلار، ئۇلارنىڭ ئالدىدا تىترەڭلەر، ئۇلاردىن ھېچ قورقماڭلار، چۈنكى سىلەر بىلەن بىرگە بارغۇچى پەرۋەردىگارىڭ خۇدايڭلار تۇرىدۇ، ئۇ سىلەردىن ۋاز كەچمەيدۇ، سىلەرنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيدۇ. 7 ئاندىن مۇسا يەشۇئانى چاقىرىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۈز ئالدىدا ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ: «سەن جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، چۈنكى بۇ خەلق پەرۋەردىگارىڭ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم قىلىپ بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىنغا كىرگەندە سەن ئۇلار بىلەن بىللە بېرىشنىڭ كېرەك، سەن ئۇلارغا ئۇنى ئىگىلىتىپ مەراس قىلدۇرسەن. 8 مانا، سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭغۇچى پەرۋەردىگارىڭ تۇرىدۇ، ئۇ سەن بىلەن بىللە بولۇپ سەندىن ۋاز كەچمەيدۇ، سېنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيدۇ سەن قورقىغىن، پارا كەندە بولما! - دېدى. 9 مۇسا بۇ قانۇننى يېزىپ بولۇپ، ئۇنى پەرۋەردىگارىڭ ئەھدە ساندىقىنى كۆتۈرىدىغان لاۋىنىڭ ئەۋلادى بولغان كاتىھلار بىلەن ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 10 مۇسا ئۇلارغا مۇنداق بۇيرۇدى: - «مەرەپتە بىلىشنىڭ ئاخىرى بىلدا، يەنى ئازادلىق بىلى دەپ بېكىتىلگەن ۋاقىتتا، «كەپەلەر ھېيتى» باشلانغاندا، 11 ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى كېلىپ پەرۋەردىگارىڭ خۇدايڭنىڭ ھۇزۇرىدا جەم بولۇش ئۈچۈن ئۇ ئالدىدىغان جايغا يىغىلغاندا، ئۇنى ئاڭلىسۇن دەپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا بۇ قانۇننى ئوقۇپ بېرىسەن. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن [شۇ چاغدا] بارلىق خەلقنى، ئەم بولسۇن، ئايال بولسۇن، بالا بولسۇن، قورۇقلارنىڭ ئىچىدە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاڭلاپ، ئوڭىنىپ، پەرۋەردىگارىڭ خۇدايڭلاردىن قورقۇپ، بۇ قانۇننىڭ بارلىق سۆزلىرىنى ئۇتۇپ ئۇنىڭغا ئەمەل قىلسۇن، دەپ ئۇلارنى يىغىن. 13 شۇنداق بولسا، ئۇلارنىڭ بۇ قانۇننى تۇتۇغان بالىلىرىمۇ ئۇنى ئاڭلاپ ئوڭىنىپ، سىلەر ئىگەشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بارىدىغان زېمىندا ياشىغان بارلىق كۈنلىرىدە پەرۋەردىگارىڭ خۇدايڭلاردىن قورقىدىغان بولىدۇ. 14 ئاندىن پەرۋەردىگارىڭ مۇساغا سۆز قىلىپ: «مانا سېنىڭ ئۆلىدىغان ۋاقتىڭ يېقىنلىشىپ قالىدۇ. ئەمدى يەشۇئانى چاقىرىغىن، ئىككىڭلار جامائەت چېدىرىغا بېرىپ شۇ يەردە ھازىر بولۇڭلار. مەن ئۇنىڭغا ۋەزىپە تاپشۇرغىمەن» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن يەشۇئا ئىككىسى بېرىپ، جامائەت چېدىرىدا ھازىر بولدى. 15 پەرۋەردىگارىڭ بۇلۇت تۇرۇۋىشىنىڭ ئىچىدە كۆرۈندى، بۇلۇت تۇرۇۋىشى چېدىرنىڭ دەۋرۋازىسىنىڭ ئۈستىدە توختىدى. 16 پەرۋەردىگارىڭ مۇساغا مۇنداق دېدى: «مانا، سەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قېشىدا ئۇخلاش ئالدىدا تۇرسەن، ئاندىن بۇ خەلق قوزغىلىپ، بارىدىغان زېمىندىكى يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ بۇزۇقچىلىق قىلىپ، مېنى تاشلاپ، مەن ئۇلار بىلەن باغلىغان ئەھدىنى بۇزىدۇ. 17 شۇ ۋاقىتتا مېنىڭ غەزەپم ئۇلارغا تۇتىشىپ، مەن ئۇلارنى تاشلاپ، ئۇلاردىن يۈزۈمنى يوشۇرغىمەن. ئۇلار يۇتۇۋېتىلىدۇ، كۆپ بالا بېشاپتە ۋە كۆپلەتلەر بېشىغا چۈشىدۇ ۋە ئۇلار شۇ ۋاقىتتا: «شۈبھىسىزكى، خۇدايمىز ئارىمىزدا بولمىغىنى ئۈچۈن، بۇ بالىلار بېشىمىزغا چۈشتى» - دەيدۇ. 18 لېكىن مەن ئۇلارنىڭ باشقا ئىلاھلارغا مايىل بولۇپ ئەگىشىپ، قىلغان ھەممە رەزىللىكلىرى ئۈچۈن شۇ كۈنى يۈزۈمنى پۈتۈنلەي يوشۇرغىمەن. 19 ئەمدى سىلەر تۈزۈڭلار ئۈچۈن بۇ غەزەپنى يۈتۈپ، ئۇنى ئىسرائىللارغا تۈگىتىڭلار، بۇ غەزەپنىڭ كېيىن ئىسرائىلنىڭ ئەيىبىگە مەن ئۈچۈن گۇۋاھچى بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى ئۇلارنىڭ ئاغزىغا سالغىن. 20 چۈنكى مەن ئۇلارنى مەن ئاتا-

32 «قولاق سېلىڭلار، ئەي ئاسمانلار، مەن سۆزلەي، ئاغزىمنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلا، ئى يەر-زېمىن! 2 ئەھم بولسا يامغۇردەك ياغىدۇ، سۆزلىرىم شەبەمدەك تامدۇ، يۇمران ئوت-چۆپ ئۈستىگە چۈشكەن سىم-سىم يامغۇردەك، كۆكرارلىقنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن خاسىيەتلىك يامغۇردەك بولىدۇ. 3 چۈنكى مەن پەرۋەردىگارىڭ نامىنى بايان قىلىشەن، ئەمدى خۇدايمىزنى ئۇلۇغ دەپ جاكارلاڭلار! 4 ئۇ قورام تاشنى، ئۇنىڭ ئەمەللىرى مۇكەممەلدۇر، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرى ھەققانىي، ئۇ ناھەقلىق يوق، ۋاپادار بىر خۇدا، ئادىل ۋە دىيائەتلىكتۇر. 5 ئەمما [تۆز قىلى] ئۇنىڭغا بۇزۇقلۇق قىلدى، ئۇلارنىڭ قىلىشلىرى ئۇنىڭ تۈز بايلىرىنىڭكىدەك بولدى - مانا بۇ ئۇلارنىڭ ئەيىبىدۇر! ئۇلار ئەگرى ۋە ئەپلاس بىر نەسىلدۇر! 6 ئەي ئەھم ۋە نادان خەلق، پەرۋەردىگارىڭ ياخشىلىقىنى شۇنداق ياندۇرمايسەن؟ ئۇ سېنى بەدەل تۆلەپ ھۆر قىلغان ئاتاڭ ئەمەسمۇ؟ ئۇ سېنى يارىتىپ، سېنى تىكلەنگەن ئەمەسمۇ؟ 7 تۆتكەن كۈنلەرنى ئېسىڭگە ئالغىن، دەۋردىن-دەۋرگىچە تۆتكەن يىللارنى ئويلىغىن، ئاتاڭدىن سورا، ئۇ ساڭا دەپ بېرىدۇ، ئاقساقاللىرىڭغا سوئال قوي، ئۇلار سېنى خەۋەرلەندۈرىدۇ. 8 ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئەللەرنىڭ ئۇلارغا تۇلەشۈرگەندە، ئادەماتىنىڭ بۇ غەزەپنىڭ كېيىن ئىسرائىلنىڭ ئەيىبىگە مەن ئۈچۈن گۇۋاھچى بولۇشى پەرزەنتلىرى بىر-بىرىدىن بۆلگىنىدە، ئۇ قەلقلەرنىڭ چېگرىلىرى ئىسرائىل ئۈچۈن ئۇنى ئۇلارنىڭ ئاغزىغا قاراپ بېكىتكەن. 9 چۈنكى پەرۋەردىگارىڭ نېسىۋىسى بولسا

ئۇنىڭغا خاس بولغان خەلقىدۇر؛ ياقتۇرۇش خۇددى چەك تاشلىنىپ چىققاندا، قورام تېشىمىزدەك ئەمەستۇر. بۇنىڭغا دۈشمەنلىرىمىز ئۆزلىرى گۇۋاھلىق بەرسۇن! ئۇنىڭ مىراسدۇر. 10 ئۇ ئۇنى چۆل بىر زېمىن، شامال ھۇۋلايدىغان دەھشەتلىك بىر باياۋاندا ئۇنى تاپچى؛ ئۇنى ئوراپ تەتراپىدا قوغداپ تۇردى، ئۇنى كۆز قارىغۇدەك ساقلىدى، 11 خۇددى بۈركۈت ئۇ چاڭگىسىنى تەۋرىتىپ، بالىلارنىڭ ئۈستىدە پەرۋاز قىلىپ، قاناتلىرىنى يېيىپ ئۇلارنى يەلپىرنىڭ ئۈستىگە ئېلىپ كۆتۈرگەندەك، 12 پەرۋەردىگارمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق يالغۇز يېتە چىكىلى قىلدى؛ ھېچقانداق يات ئىلاھ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئەمەس ئىدى. 13 ئۇ ئۇنى يەر يۈزىنىڭ تېگىز جايلىرىغا مىندۈردى، ۋە ئۇ ئېتىزلىقنىڭ مەھسۇلاتىدىن يېدى، ئۇ ئۇنىڭغا قىيا تاشتىن ھەسەل شۇرتىپ، چاقماق تېشىدىن زەپىن مېيى شۇرتتى؛ 14 ساگا كالا قايىقى بىلەن قوي سۈتىنى ئىچكۈزۈپ، قوزىلارنىڭ يېغىنى، باشاندىكى قوچقارلار ۋە تېكەلەرنىڭ گۆشىنى يېگۈزۈپ، ئېسىل بۇغداينىڭ ئېسىل دانىدىن يېگۈزدى، سەن بولساڭ ئۈزۈم قېنى بولغان ساپ شارابى ئىچتىڭ. 15 لېكىن بەشۈرۈن سەرمەپ تەپكەك بولۇپ قالدى؛ بەرھەق، سەن سەرمەپ كەتتىڭ، بوردىلىپ كەتتىڭ، تويۇنۇپ كەتتىڭ! ئۇ ئۆزى ياراتقان تەڭرىنى تاشلاپ، ئۆز ئىنجانتىنىڭ قورام تېشىنى كۆزگە ئىلىدى. 16 ئۇلار بولسا يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۇنىڭ ۋاپاسىزلىقىغا بولغان ھەستىنى قوزغىدى، يىرگىنچلىك ئىشلار بىلەن ئۇنىڭ غەزىپىنى كەلتۈردى. 17 ئۇلار ئىكە-تەڭرىسى ئەمەس جىنلارغا، ئۆزى بىلمەيدىغان ئىلاھلارغا، ئانا-بوۋىلىرىمۇ قورقمايدىغان، يېڭى بەيدا بولۇپ قالغان ئىلاھلارغا قۇربانلىق قىلدى. 18 سەن ئۆزۈڭنى تۈرەلدۈرگەن قورام تاشنى كۆڭلۈڭدىن چىقاردىڭ، سېنى ئايرىدە قىلغان تەڭرىنى ئۇنتۇدۇڭ. 19 پەرۋەردىگار بۇنى كۆرۈپ، ئوغۇل-قەزىلەرنىڭ ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرگەندىن، ئۇلاردىن بىزار بولۇپ مۇنداق دېدى: «مەن ئۇلاردىن يۈزۈمنى يوشۇرغەن، ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرۈپ باقاي، چۈنكى ئۇلار تىپىلاسا بىر نەسەلدۇر، قەلبىدە ۋاپادارلىقى يوق بالىلاردۇر. 21 ئىكە-تەڭرىسى ئەمەسلىرى بىلەن ھەستىمنى كەلتۈردى، ئەرزەمسە مەيۈدىلىرى بىلەن قەھرىمنى قوزغىدى؛ شۇڭا «ھېچ خەلق ئەمەس» بولغان بىر خەلق ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ھەستىنى قوزغاپمەن، نادان بىر ئەل ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرۈمەن. 22 چۈنكى مېنىڭ غەزىپىمدىن بىر ئوت ئۇتاشتى، ئۇ تەھتىسارنىڭ تېگىگىچە كۆيۈپ بارىدۇ، ئۇ يەر بىلەن ئۇنىڭ مەھسۇلاتىنى يەپ كېتىدۇ، ۋە تاغلارنىڭ ئۆللىرىنىمۇ ئۇتاشتۇرىدۇ. (Sheol h7585) 23 مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بالايىناپەتلەرنى دۈۋەلەيمەن، يا-ئوقلىرىمنى بىرنى قوماي ئۇلارغا ئاتىمەن. 24 ئۇلار ئاچارچىلىقتىن يېڭىلەپ كېتىدۇ، تومۇز ئىسسىق ۋە ۋاپاتنىڭ نەشتەلىرى تەرىپىدىن يەپ كېتىلىدۇ؛ ئۇلارغا قارشى پەتۈنچ ھايۋانلارنىڭ چىشىلىرى، توپدا توملىگۇچىلەرنىڭ زەھىرىنى ئەۋەتمەن. 25 تاشقىرىدا قىلىچ ئۇلارنى مۇسبەتتەك سالىدۇ، ئىچكىرىدە ۋەھىمە باسدۇ، ئۇ يىگىت بىلەن قىزنى، ئەمچەككىسى بالا بىلەن ئاق چاقلىقنى ھەممىسىنى يوقىتىدۇ. 26 مەن: «ئۇلارنى چېپىۋېتىمەن، ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۇلارنىڭ نامىنى ئۆچۈرگەن» - دەيتىم، 27 بىراق دۈشمەننىڭ مەخپىرە قىلىشىدىن قورقۇم، ئىسرائىلنىڭ رەقىبلىرى بۇ ئىشنى خاتا چۈشىنىپ: «بۇ ئىش بىزنىڭ قولىمىزنىڭ كۈچلۈكلىكىدىن بولغان بولسا كېرەك، پەرۋەردىگار بۇنى ھېچ قىلمىدى» دېمىسۇن دەپ، [بۇ ئىشنى قىلىدىم]. 28 ئىسرائىل نەسەبىدىن مەھرۇم بولغان بىر ئەل، ئۇلارنىڭ ھېچ ئەقىل-پەيى يوقتۇر. 29 ئاھ، ئۇلار دانا بولسىدا! شۇنداق بولسا بۇنى چۈشىنىپ، ئۆز ئاقىۋىتى قانداق بولىدىغىنىنى ئويلايتتى! 30 ئەگەر ئۇلارنىڭ قورام تېشى ئۇلارنى سېتىۋەتكەن بولسا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى [دۈشمەنلىرىگە] تاشلاپ بەرمىگەن بولسا، بىر كىشى قانداقۇ مىڭ كىشىنى ئۆز ئالدىدىن ھەيدەيەلەيتتى؟، كىشى كىشى قانداقۇ تون مىڭ كىشىنى قاچۇرالايتتى؟ 31 چۈنكى باشقىلارنىڭ قورام تېشى بولسا بىزنىڭ

شۇڭا سەن ئىسرائىلغا بېرىدىغان شۇ زېمىننى ئۆدۈلۈڭدا كۆرسەن، لېكىن ئۇنىڭغا كىرەلمەيسەن.

33

خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇساننىڭ ئۆلۈمىدىن ئىلگىرى ئىسرائىلارنى بەرىكەتلەشكە تىلگەن بەخت-تىلەكلەرنى مۇنئاز - 2 ئۇ مۇنداق دېدى: - «پەرۋەردىگار تۇرى سىناي تېغىدىن كېلىپ، سېتىردىن چىقىپ [ئىسرائىل] ئۆستىگە بارلىدى، پاران تېغىدىن پەيدا بولۇپ چاقىندى، ئۇ تۈمەنلىگەن مۇقەددەسلەرنىڭ تۇتۇسىدىن چىقىپ كەلدى، ئوڭ قولىدىن ئىسرائىلغا ئاتالغان ئوتلۇق بىر قانۇن چىقتى. 3 دەردەھەققەت، ئۇ خەلقىنى سۆيىدۇ، سېنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىڭ قولىڭدۇر، ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئايىغىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ، سۆزلىرىڭگە مۇيەسسەر بولىدۇ. 4 مۇسا بىرگە بىر قانۇن يۈرۈپ، بۇنى ياقۇننىڭ جامائىتىگە مېراس قىلىپ بەردى، 5 خەلقىنىڭ سەردارلىرى جەم بولۇپ، ئىسرائىلنىڭ قەبىللىرى بىر يەرگە يىغىلغاندا، ئۇ يەشۇرۇننىڭ ئوتتۇرىسىدا پادىشاھدەك بولدى. 6 «رۇبەن بولسا، ئادەملەرنى ئۆلۈپ كەتمەي، ھايات تۇرۇسۇن؛ ئۇنىڭ ئادەملىرى ئاز بولمىسۇن». 7 [مۇسا] نىڭ يەھۇدا توغرىسىدا تىلگەن بەختى مۇنداق: - «يەھۇدانىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغايىسەن، ئۇ پەرۋەردىگار، ئۇنى ئۆز خەلقىگە قۇل قىلدۇرغايىسەن؛ ئۇنىڭ قولىرى ئۇلار ئۈچۈن كۈرەش قىلسۇن؛ ئەمدى ئۆزىنى تەزگۈنچىلەرگە قارشى تۇرۇشقا ئۇنىڭغا مەدەت بولغايىسەن». 8 ئۇ لاۋى توغرىسىدا مۇنداق دېدى: - «سېنىڭ تۇرمۇش ۋە تۇمۇم تاشلىرىڭ سېنىڭ بۇ مۇقەددەس بەندىگە تاپشۇرۇلغان؛ سەن ئۇنى ماساسادا سىنىدىڭ، مەريھانىڭ سۇلىرىنىڭ يېنىدا ئۇنىڭ بىلەن تالاشتىڭ. 9 ئۇ ئۆز ئاتا-ئانىسى توغرىسىدا: «ئۇلارغا يۈز-خاتىرە قىلمايەن»، دەپ ئېيتتى، ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ ھېچ يۈزىنى قىلماي، ئۆز بالىلىرىنىمۇ ئۆتۈشنى خالىماي، بەلكى سېنىڭ سۆزۈڭگە ئەمەل قىلىپ، ئەھدەئى چىڭ تۇتتى. 10 مانا، [لاۋىيلار] ياقۇبقا ھۆكۈملىرىڭنى تۇتقۇزىدۇ، ئۇلار ئىسرائىلغا قانۇنلۇق تۇتىدۇ؛ ئۇلار دىمىڭغا خۇشبۇيى سۇنىدۇ، قۇربانلىقىڭغا پۈتۈن كۆيۈمە قۇربانلىقلارنى كەلتۈرىدۇ. 11 ئۇ پەرۋەردىگار، ئۇنىڭ تەنەللۇقاتىنى بەرىكەتلىگەن، ئۇنىڭ قولىرىنىڭ ئەجرى سېنى خۇش قىلغۇدەك بولغاي، ئۇنىڭغا قارشى چىققانلار ۋە ئۇنىڭ نەپەتلىگەنلەر بولسا، ئۇلارنى قۇبلىغۇدەك ھالدا بەللىرىنى سۇندۇرغايىسەن». 12 ئۇ بىنيامين توغرىسىدا مۇنداق دېدى: - «پەرۋەردىگارنىڭ سۆيىكى بولسا، ئۇ ئۇنىڭ يېنىدا جىزەتەر ماكان قىلىدۇ، پەرۋەردىگار ساپە بولۇپ پۈتۈن كۈن ئۇنى ساقلايدۇ، ئۇ ئۇنى مۇرىسى ئوتتۇرىسىدا ماكانلاشتۇرىدۇ». 13 يۈسۈپ توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: - «ئۇنىڭ زېمىنى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەرىكەتلىك بولغاي؛ ئاسمانلارنىڭ ئېسىل تېپەتلىرى بىلەن، شەبەم بىلەن، يەر تېگىدىكى تېپەتلىرى بىلەن، 14 كۆزىدىن ھاسىل بولىدىغان ئېسىل مەھسۇلاتلىرى بىلەن، ئايدىن ھاسىل بولىدىغان ئېسىل تېپەتلىرى بىلەن، 15 قەدىمكى تاغلارنىڭ ئالىي تېپەتلىرى بىلەن، مەڭگۈلۈك دۆڭلەرنىڭ ئېسىل تېپەتلىرى بىلەن، 16 يەرنىڭ ئېسىل تېپەتلىرى ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلىرى بىلەن، ئازغانلىقتا تۇرغۇچى زاتنىڭ شاپائىتى بىلەن بەرىكەتلەنسۇن؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى يۈسۈپنىڭ بېشىغا، يەنى ئۇز قېرىنداشلىرىدىن ئايرىلغاننىڭ چوققىسىغا چۈشسۇن. 17 ئۇنىڭ ھەيۋىتى ئۇز يۇقىسىنىڭ تۇنجىسىدە كىتۈر، ئۇنىڭ مۇڭگۈزلىرى ياۋا كالىنىڭ مۇڭگۈزلىرىدە كىتۈر، ئۇلار بىلەن ئۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ھەممىسىنى بىراقلا يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ئۇسۇدۇ، مانا ئەفراتنىڭ تۈمەنلىگەن ئادەملىرى، ماناسسەنىڭ مىڭلىغان ئادەملىرى شۇنداق بولىدۇ. 18 زەبۇلون توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: - «ئەي زەبۇلون، سەن چىققىڭدا شادلانغىن، ئەي سەن ئىسساكار، ئۆز چىدىرلىرىڭدا خۇش بولغىن! 19 مانا ئۇلار خەلقلىرىنى تاغقا

چاقىرىدۇ، شۇ يەردە ئۇلار ھەققانىيلىقنىڭ قۇربانلىقلىرىنى سۇنىدۇ، چۈنكى ئۇلار دېڭىزدىكى مول دۆلەتلەرنى، قۇمغا كۆمۈلگەن گۆھەرلەرنى سۇمۇرۇپ ئۇلارغا مۇيەسسەر بولىدۇ». 20 گاد توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: - «گادنىڭ زېمىنى كېڭەيتكىچىگە بەخت-بەرىكەت بولغاي، گاد بولسا چىشى شىردەك ئولتۇراقلاشقان، ئۇ بىلەك ھەم باش تېرىسىنى تىتما-تىتما قىلىۋېتىدۇ، 21 شۇ يەردە ئۇ ئەڭ ئېسىل تېپىشنى تاللاۋىدۇ، چۈنكى شۇ يەردەمۇ ھۆكۈم بېكىتكۈچىنىڭ ئۆلۈشى بولغان جاي ساقلاقتۇر، ئۇ خەلقىنىڭ سەردارلىرى بىلەن كېلىپ، ئىسرائىل بىلەن بىرگە پەرۋەردىگارنىڭ ئادالىتى بىلەن ھۆكۈملىرىنى يۈرگۈزدى». 22 دان توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: - «دان بولسا ياش بىر شىردۇر، ئۇ باشاندىن تاقاپ تۇرىدۇ». 23 نافتالى توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: - «ئەي نافتالى، ئىلتىپاتقا تۇيۇنغانسەن، پەرۋەردىگار تەرىپىدىن كەلگەن بەخت-بەرىكەتكە تولۇپ، مەغرەب بىلەن جەنۇبى ئۈزۈڭگە مۈلۈك قىلىپ ئىشلىگەن». 24 ئاشىر توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: - «ئاشىر ئوغۇللار بىلەن بەرىكەتلىنىدۇ، ئۇ قېرىنداشلىرى ئارىسىدا ئىلتىپات كۆرسۇن؛ پۇتى باغقا چىلاستۇن. 25 دەروازا بالداقلىرىڭ تۆمۈر بىلەن مىستىن بولىدۇ، كۆنلىرىڭ قانداق بولسا، كۆچۈڭمۇ شۇنىڭغا مۇۋاپىق تەڭ بولىدۇ». 26 «ئەي يەشۇرۇن، تەزگۈنچى باشقا ھېچكىم يوقتۇر، ئۇ ساڭا ياردەمگە ئاسمانلار ئۈستىگە، زور ھەيۋىتى بىلەن بۇلۇتلارنىڭ ئۈستىگە مىنىپ كېلىدۇ. 27 ئەزەلدىن خۇدا سېنىڭ باشپاناھىڭدۇر، ئاستىڭغا ھالدا قىلغىن!؛ دەپ [ساڭا] يۈرۈيدۇ، 28 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئاشلىق بىلەن يېڭى شاراب مول بولغان بىر زېمىندا تۇرۇپ، ئالغۇز ئامان-ئېسەن ماكان تۇتىدۇ، ياقۇپنىڭ بۇلىقى ئوخشاشلا ئامان-ئېسەن بولىدۇ، ئۇنىڭ ئاسمانلىرىمۇ شەبەم تېپىپ تۇرىدۇ. 29 بەختلىكسەن، ئۇ ئىسرائىل! سەندەك پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى قۇتقۇزغان خەلقنى ئەنەم كەن بارمۇ؟ بولسا سېنىڭ مەدەتكار قانلىقىڭ، ھەيۋەتلىك قىلىچىڭدۇر! سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ ساڭا زەھەپلىشىپ يۈسۈنىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ ئېگىز جايلارىدا دەسسەپ ماڭغىسەن».

34

ئاندىن مۇسا موئابنىڭ تۈزلەڭلىكلىرىدىن چىقىپ نېبو تېغىنىڭ ئۈستىگە، يەنى يېرىخونىڭ ئوتتۇرىسىدىكى پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا چىقتى. شۇ يەردە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پۈتكۈل زېمىننى كۆرسەتتى، گېلىئادىن داغغىچە 2 پۈتكۈل نافتالى بىلەن ئەفراتىم ۋە ماناسسەنىڭ زېمىنى، يەھۇدانىڭ پۈتكۈل زېمىنى بىلەن قوشۇپ مەغرەبىتىكى دېڭىزغىچە، 3 جەنۇبتىكى تەگمۇ زېمىنى، «خورما شەھىرى» دەپ ئاتالغان يېرىخو ۋادىسىدىكى تۈزلەڭلىكنى زۇنار شەھىرىگە قەدەر، ھەممىنى ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. 4 ئاندىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ: «مەن قەسەم قىلىپ: «بۇ زېمىننى سېنىڭ ئەسلىگە بېرىمەن» دەپ ئېيتىمەن، ئىسھاق ۋە ياقۇبقا ۋەدە قىلغان زېمىن مانا مۇشۇدۇر. ئەمدى ساڭا ئۇنى ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرۈشكە تېپىپ قىلدىم، لېكىن سەن شۇ يەرگە تۇتۇپ كىرەلمەيسەن» دېدى. 5 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا شۇ يەردە يەنى موئابنىڭ زېمىنىدا ۋاپات بولدى. 6 ئۇ ئۆتتى موئابنىڭ زېمىنىدىكى تاغ جىلغىسىدا، بەت-پېتىنىڭ ئوتتۇرىسىدا دەپە قىلدى؛ ئۇنىڭ قەبرىسىنىڭ قەبرىدە ئىكەنلىكىنى بۈگۈنكىچە ھېچكىم بىلمەيدۇ. 7 مۇسا ۋاپات بولغان ۋاقىتتا بىر يۈز يىگىرمە ياشقا كىرگەندى، لېكىن كۆزلىرى ھېچ تورلاشمىغان ۋە ماغدۇرىدىن ھېچ كىتمىگەندى. 8 ئىسرائىل مۇسا ئۈچۈن موئابدىكى تۈزلەڭلىككە ئوتتۇز كۈنگىچە ماتەم تۇتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغلايدىغان كۈنلەر تۈگىگەندى. 9 مۇسا قولىرىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويغاچقا، ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا دانالىق بەرگۈچى روھ بىلەن تولغانىدى. شۇنىڭ

بىلەن ئىسرائىللار ئۆزىگە ئىتائەت قىلىپ، پەرۋەردىگارىنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى. 10 مۇسادىن كېيىن ئۆزىگە پەرۋەردىگار بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلەشكەن ئىككىنچى بىر پەيغەمبەر ئىسرائىل ئىچىدە چىقىمىدى؛ 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى مەنسىز زېمىنغا ئەۋەتىشى بىلەن ئۇ شۇ يەردە پىرەۋنگە، ئۆزىنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە پۈتكۈل زېمىنلىكلىرى ئالدىدا كۆرسەتكەن ھەممە مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرگە، 12 ئايان قىلىنغان شۇ بارلىق ئۇلۇغ قۇدرەتكە ۋە مۇسا نىڭ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا كۆرسەتكەن بارلىق دەھشەتلىك ھەيۋىسىگە تەڭ تۇرغۇدەك ھېچقانداق ئادەم چىقىمىدى.

يەشۇئا

1

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى بولغان مۇسا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار مۇسانىڭ خىزمەتكارى، ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ۋاپات بولدى. ئەمدى سەن قوزغىلىپ، بۇ خەلقنىڭ ھەممىسىنى باشلاپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، مەن ئۇلارغا، يەنى ئىسرائىلغا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىگەن. 3 مەن مۇساغا ئېيتقىنىمىدەك، پۇتۇڭلارنىڭ تاپىنى قەيەرگە تەككەن بولسا، شۇ جايى سىلەرگە بەردەم؛ 4 چېگرا كۆل-چۆل-باباۋادىن تارتىپ لىۋانىيە، ھىتىيىلارنىڭ زېمىنى تۈز ئىچىگە ئېلىپ، ئەفرات دەرياسىدىن كۈن بېشىنىكى ئوتۇرا دېڭىزغىچە بولىدۇ. 5 سېنىڭ بارلىق ھايات كۈنلىرىڭدە ھېچكىم ساڭا قارشى تۇرالمىدۇ. مەن تۈزۈم مۇسا بىلەن بىللە بولغاندەك سېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، سېنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيمەن. 6 سەن جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن؛ چۈنكى سەن بۇ خەلقنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا مىراسخور قىلىپ ئىگلىتىسەن. 7 مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ساڭا بۇيرۇغان بارلىق قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا كۈتكۈزۈلۈپ، قەتئىي جۈرئەتلىك ۋە تۇتۇق قەيسەر بولغىن؛ سەن قەيەرگە بارساڭ ئىشبارنىڭ غەلبىلىك بولۇشى ئۈچۈن ئۆتكەن يا ئوڭ يا سولغا چەتەپ كەتمە؛ 8 بۇ قانۇن كىتابىنى ئۆز ئاغزىڭدىن نېرى قىلماي، ئۇنىڭ ئىچىدە پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسىنى ئۆتۈپ، ئۇنى كېچە-كۈندۈز زىكر قىلىپ ئويلا؛ شۇنداق قىلساڭ يوللىرىڭدا غەلبىلىك بولۇپ، ئۆزۈڭ روناقتا بېسىن. 9 مانا ساڭا: - جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بول، دەپ بۇيرۇغاندىمۇ؟ شۇڭا ھېچ ۋەھىمىگە چۈشمە، يۈرەكسىز بولما، چۈنكى قەيەرگە بارساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن بىلەن بېرىگۈدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا خەلقنىڭ باشلىرىغا بۇيرۇپ: - 11 سىلەر چېدىرگاھتىن ئۆتۈپ خەلققە: - ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ئۇزۇق-تۇلۇك تەييار قىلىڭلار، چۈنكى ئۈچ كۈن توشقاندا سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىننى ئىگەش ئۈچۈن كىرىسىلەر، - دەڭلار، دېدى. 12 يەشۇئا رۇبەنلەر بىلەن گادىلار ۋە ماناسسەنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە سۆز قىلىپ: - 13 خۇدانىڭ قولى بولغان مۇسانىڭ سىلەرگە بۇيرۇپ: - پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئاراملىق ئانا قىلىپ بۇ زېمىننى سىلەرگە بەرگەن، دەپ ئېيتقىنىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. 14 خوتۇن بالا-چاقاڭلار ۋە چاربايلىرىڭلار مۇسا ئۆزى سىلەرگە تەقسىم قىلغان، ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى زېمىندا قالسۇن، لېكىن ئاراڭلاردا قانچىلىك باتۇر پالۋان بولساڭلار، سىلەر ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا سەپتە تۇرۇپ ئۇلارغا ياردەم بېرىپ جەڭ قىلىڭلار، تاكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قېرىنداشلىرىڭلارغا سىلەرگە ئانا قىلىنغان ئوخشاش ئارام ئانا قىلىپ، قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۇلارغا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىننى ئىگەنگۈچە شۇنداق قىلىڭلار. ئاندىن سىلەر تەۋەلىككەڭلەر بولغان زېمىننى، يەنى خۇدانىڭ قولى بولغان مۇسا سىلەرگە تەقسىم قىلغان، ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى بۇ زېمىننى ئىگەش ئۈچۈن قايتىپ بېرىڭلار، - دېدى. 16 ئۇلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: - سەن بىزگە ئەمر قىلغاننىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز، سەن بىزنى قەيەرگە تەۋەلىككەڭ، شۇ يەرگە بارىمىز. 17 بىز ھەممە ئىشتا مۇسانىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغىنىمىزدەك ساڭا قۇلاق سالىمىز، بىردىنبىر تىلىكىمىز، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغاندەك سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولغاي! 18 كىمكى سېنىڭ ئەمرىڭگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، سەن بىزگە بۇيرۇغان ھەرقانداق سۆزلىرىڭگە قۇلاق سالىمىز، ئولتۇرۇلىدۇ! سەن پەقەتلا جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، - دېدى.

2

ئاندىن كېيىن ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىككى چارلىغۇچىنى شىتتىمدىن ئەۋەتىپ ئۇلارغا: - سىلەر بېرىپ ئۇ زېمىننى، بولۇپمۇ يىرىغۇ شەھىرىنى چارلاپ كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەرگە بېرىپ، راھاب ئاتلىق بىر باھىشنىڭ ئۆيىگە كىرىپ قويدى. 2 لېكىن بىرىنى كېلىپ يىرىغۇ پادىشاھىغا: - بۈگۈن كېچە ئىسرائىللاردىن بىرنەچچە كىشى بۇ زېمىننى چارلىغى كەپتۇ، دەپ خەۋەر بەتەكۈزدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يىرىغۇ پادىشاھى راھابنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: - سېنىڭ قېشىڭغا كېلىپ، ئۆيۈڭگە كىرگەن شۇ كىشىلەرنى بىزگە تاپشۇرۇپ بەرگەن، چۈنكى ئۇلار بۇ زېمىننىڭ ھەر يېرىنى بايلىغى كەپتۇ، - دېدى. 4 لېكىن ئۇ ئايال ئۇ ئىككى كىشىنى ئېلىپ چىقىپ يوشۇرۇپ قويغاندى، مەن ئۇلارنىڭ نەدىن كەلگەنلىكىنى بىلىمەن، 5 قاراڭغۇ چۈشۈپ، قورۇقنى ئېتىدىغان ۋاقىت كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، بۇ ئادەملەر چىقىپ كەتتى. مەن ئۇلارنىڭ قەيەرگە كەتكىنىنى بىلمەيمەن. ئۇلارنى تېزىن قوغلىساڭلار، چوقۇم يېتىشۋالىسىلەر، - دېدى. 6 لېكىن ئۇ ئايال ئۇلارنى تۈگۈرگە ئېلىپ چىقىپ، تۈگۈرگە ئۈستىدە رەتلەپ يېيىپ قويغان زىغىر پاختىلارنىڭ ئاستىغا يوشۇرۇپ قويغاندى. 7 ئۇ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئەزەدەپ قوغلىغۇچىلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ يولى بىلەن چىقىپ دەريا كېچىكىرىگە چىقىپ باردى. ئۇلارنى قوغلىغۇچىلار شەھەردىن چىقىشى بىلەنلا، شەھەرنىڭ قورۇق تاقالىدى. 8 شۇ ۋاقىتتا، ئۇ ئىككى كىشى تېخى ئۇخلاشقا ياتىغاندى، راھاب تۈگۈرگە چىقىپ ئۇلارنىڭ قېشىغا بېرىپ 9 ئۇلارغا: - پەرۋەردىگارنىڭ بۇ زېمىننى سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرگەنلىكىنى، شۇنداقلا سىلەردىن بولغان ۋەھىمىگەڭلار بىزىڭگە چۈشۈپ، بۇ زېمىننىڭ ئەھمىيىسى ئالدىڭلاردا ھالدىن كېتەي دېگىنىنى بىلىمەن؛ 10 چۈنكى بىز سىلەر مىسىردىن چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىڭلاردا قىزىل دېڭىزنى قورۇتقانلىقىنى، شۇنداقلا سىلەرنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۆت تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھى سېھون بىلەن ئوگىي قانداق قىلغانلىقىڭلارنى، ئۇلارنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىڭلارنى ئاڭلىدۇق. 11 بۇنى ئاڭلاپ يۈرىكىمىز سۇ بولۇپ، سىلەرنىڭ سەۋەبلىرىدىن ھەرقايسىمىزنىڭ روھى چىقىپ كەتتى. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بولسا بۇقۇردا، ئاتىمىزنىڭ ھەممە تەۋەندە بەرنىڭ خۇداسىدۇر. 12 ئەمدى سىلەردىن تۆتتەنكى، مەن سىلەرگە كۆرسەتكەن ھىممەت ئۈچۈن سىلەرمۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ جەمەتىگە ھىممەت قىلىشقا پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ماڭا قەسەم قىلىڭلار، شۇنداقلا ئانا-ئامانى، ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرىمنى ۋە ئۇلارغا تەۋە بارلىقىغا چىقىلساڭلار، جېنىمىزنى تىرىك قالدۇرۇپ، ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇشۇڭلار توغرىسىدا ماڭا بىر كاپالەت بەلگىسىنى بېرىڭلار، - دېدى. 14 ئىككى كىشى ئۇنىڭغا: - ئەگەر سەن بۇ ئىشىمىزنى تاشكارىلاپ قويمىساڭ، سىلەر جېنىڭلاردىن ئايرىلساڭلار، بىزمۇ جېنىمىزدىن ئايرىلغاي! شۇنىڭدەك شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار بىزگە بۇ زېمىننى ئىگە قىلغۇزغاندا، بىز جەزمەن سىلەرگە مېھرىبانلارچە ۋە سەمىمى مۇئامىلە بولىمىز، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئايال ئۇلارنى ئەنجىرىدىن بىر تانا بىلەن چۈشۈرۈپ قويدى (چۈنكى ئۇنىڭ ئۆيى شەھەرنىڭ سېپىلىدا بولۇپ، ئۇ سېپىلنىڭ ئۈستىدە ئولتۇراتتى). 16 ئايال ئۇ ئىككىسىگە: - قوغلىغۇچىلار سىلەرگە ئۇچراپ قالماستىن ئۇچۇن، تاغقا چىقىپ، ئۇ يەردە ئۈچ كۈن يوشۇرۇنۇپ تۇرۇڭلار، قوغلىغۇچىلار شەھەرگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئاندىن سىلەر ئۆز يولۇڭلارغا ماڭساڭلار بولىدۇ، - دېدى. 17 ئىككىسى ئايالغا: - ئەگەر سەن بىزنىڭ دېگىنىمىزدەك قىلساڭ، سەن بىزگە قىلغۇزغان قەسەمدىن خالاس بولىمىز: - 18 مانا، بىز زېمىنغا كىرگەن

چاغدا، سەن بىزنى چۈشۈرۈشكە ئىشلەتكەن بۇ قەزىل تانىنى بەنجىرىگە باغلاپ قويغىن، ئاندىن ئانا-ئاناڭنى، ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلىرىڭنى، شۇنداقلا ئاناڭنىڭ بارلىق جەمەتلىكلەرنى ئويۇڭگە، ئۈزۈڭگە بېغىش جەم قىلغىن. 19 شۇنداق بولدى، ئويۇڭنىڭ ئىشىكلىرىدىن تاشقىرىغا چىققان ھەركىمنىڭ قېنى ئۈزۈپ بېشىدا بولدى، بىز ئۇنىڭغا مەسئۇل ئەمەسمىز، لېكىن بىراۋ ئويۇڭدە سەن بىلەن بىللە بولغان بىرىنىڭ ئۈستىگە قول سالسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قېنى بىزنىڭ بېشىمىزغا چۈشكەن! 20 ئەگەر سەن بۇ ئىشنى ئاشكارىلاپ قويماڭ، سەن بىزگە قىلغۇزغان بۇ قەسەمدىن خالاس بولىمىز، - دېدى. 21 راھاب جاۋاب بېرىپ: - سىلەرنىڭ دېگىنىڭلەردەك بولسۇن دەپ، ئۇلارنى يولغا سېلىپ قويدى. ئۇلار كەتكەندىن كېيىن، ئايال بەنجىرىگە ئۇ قەزىل تانىنى باغلاپ قويدى. 22 ئۇ ئىككىسى ئۆيەردىن ئايرىلىپ، تاغقا چىقىپ، قوغلىغۇچىلار [شەھەرگە] قايتىپ كەتكۈچە ئۆيەردە ئۈچ كۈن تۇردى. قوغلىغۇچىلار يول بويىدىكى ھەممە يەرنى ئەزدەپمۇ ئۇلارنى تاپالمىدى. 23 ئاندىن بۇ ئىككىسى تاغدىن چۈشۈپ، قايتىپ ماڭدى، ئۇلار دەريادىن ئۆتۈپ، ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ قېشىغا كېلىپ، پېشىدىن كەچۈرگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. 24 ئۇلار يەشۇئاغا: - پەرۋەردىگار دەروھە قەزىلنى قولىمىزغا تاپشۇردى، زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ تۆھپىلىمىزدىن روھى چىقىپ كەتتى، - دېدى.

4

پۈتكۈل خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن تامامەن ئۆتۈپ بولغاندا، پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: - 2 خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللىغىن، ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەم بولسۇن، 3 ئۇلارغا: - سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، كاهىنلارنىڭ پۇتلىرى مەزمۇت تۇرغان جايىدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، ئۇلارنى كۆتۈرۈپ كېلىپ ئۈزۈڭلار بۈگۈن كېچە بارگاھ تىكىدىغان بەزگە قويۇڭلار، دېگەن، دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەمنى، يەنى ئىسرائىللار ئارىسىدىن تاللىغان ئون ئىككى كىشىنى چاقىردى، 5 ئاندىن يەشۇئا ئۇلارغا: - سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈشۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندىقىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىنىڭ سانىغا ماس ھالدا بىردىن تاشنى ئېلىپ مۇرەككەرگە قويۇڭلار. 6 چۈنكى بۇ ئارالاردا بىر ئەسلىمە-بەلگە بولدى، كەلگۈسىدە بالىلىرىڭلار: - بۇ تاشلارنىڭ سىلەرگە نېمە ئەھمىيىتى بار؟ - دەپ سوراپ قالسا، سىلەر ئۇلارغا: - 7 ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۇلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندىقىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ قويۇلدى، [ئەھدە ساندىقى] ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزۈلگەندە ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۇلىرى تۇرۇپ قويۇلدى، شۇڭا بۇ تاشلار ئىسرائىللارغا مەڭگۈلۈك بىر ئەسلىمە-بەلگە بولدى، - دەپ جاۋاب بېرىسەلەر. 8 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار يەشۇئا ئۇلارغا بۇيرۇغاندەك قىلدى، پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا قىلغان ئەمرى بويىچە ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ سانىغا مۇۋاپىق ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، قوندىغان جايغا كۆتۈرۈپ بېرىپ، شۇ يەردە قويۇپ قويدى. 9 بۇنىڭدىن باشقا يەشۇئا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئەھدە ساندىقىنى كۆتۈرگەن كاهىنلارنىڭ پۇتلىرى مۇستەھكەم تۇرغان جايدا ئون ئىككى تاشنى تىكلەپ قويدى. بۇ تاشلار بولسا بۈگۈنكىچە شۇ يەردە تۇرىدۇ. 10 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا خەلققە ئېيتىشقا تاپىلغان بارلىق ئىشلار ئورۇنلانغۇچىلىك، يەنى مۇسا ئەسلىدە يەشۇئاغا بۇيرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسى بەجا كەلتۈرۈلگۈچە، ئەھدە ساندىقىنى كۆتۈرگەن كاهىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ تۇردى. خەلق شۇ يەردىن تېزىن ئۆتۈۋاتتاتتى. 11 شۇنداق بولدىكى، بارلىق خەلق تامامەن ئۆتۈپ بولغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ [ئەھدە] ساندىقى بىلەن كاهىنلار خەلقنىڭ ئالدىدىن ئۆتتى. 12 رۇبەنلەر بىلەن گادىلار ۋە ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەر مۇساڭنىڭ ئۇلارغا بۇيرۇغىنىدەك سەپە تۇرۇپ ئىسرائىللارنىڭ

3

يەشۇئا ئەتىسى تاڭ سەھەردە تۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن شىتتىمدىن ئايرىلىپ ئىئوردان دەرياسىغا كەلدى، ئۇلار دەريادىن ئۆتكۈچە شۇ يەردە بارگاھ تىكىپ تۇردى. 2 ئۈچ كۈن توشۇپ، سەردارلار چىدىرگاكتىن ئۆتۈپ، 3 خەلققە ئەمىر قىلىپ: - سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندىقىنى، يەنى لاۋىيلارنىڭ ئۆيى كۆتۈرۈپ ماخىمىنى كۆرگەن ھامان، تۇرغان ئورۇنلاردىن قوزغىلىپ، ئەھدە ساندىقىنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ مېڭىڭلار. 4 لېكىن ئۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ ئارىلىقىڭلاردا ئىككى مىڭ گز ئارىلىق قالسۇن، قايسى يول بىلەن ماڭدىغىنىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭغا يېقىنلاشماڭلار، چۈنكى سىلەر ئىلگىرى مۇشۇ يول بىلەن مېڭىپ باقمىغانسىلەر، - دېدى. 5 يەشۇئا خەلققە: - ئۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىڭلار، چۈنكى ئەتە پەرۋەردىگار ئارالاردا مۇجىزە-كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، - دېدى. 6 ئاندىن يەشۇئا كاهىنلارغا: - ئەھدە ساندىقىنى كۆتۈرۈپ خەلقنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈڭلار، دەپ بۇيرۇدى، ئۇلار ئەھدە ساندىقىنى ئېلىپ خەلقنىڭ ئالدىدا ماڭدى. 7 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: - ھەممە ئىسرائىلنىڭ مېنىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغىنىدەك، سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولدىغانلىقىمنى بىلىشى ئۈچۈن بۈگۈندىن ئېتىبارەن سېنى ئۇلارنىڭ ئەزىزىدە چوڭ قىلىمەن. 8 ئەمدى سەن ئەھدە ساندىقىنى كۆتۈرگەن كاهىنلارغا: - سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنىڭ بويىغا يېتىپ كەلگەندە، ئىئوردان دەرياسى ئىچىدە تۇرۇڭلار، - دېگەن، - دېدى. 9 يەشۇئا ئىسرائىللارغا: - بۇ ياققا كېلىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، دېدى. 10 ئاندىن يەشۇئا: - مانا، سىلەر شۇ ئىش ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھايات تەڭرىنىڭ ئارالاردا ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ھىتىيىلار، گىرگاڭشېيىلار، ئامورىيلار، قانائانىيلار، پەرىزىيىلار، ھۇيىيلار، يەيۇسىيىلارنى ھەيدەپ تېتىدىغانلىقىنى بىلىسەلەر - پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ئەھدە ساندىقى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسى ئىچىدىن ئۆتكۈزۈلدى. 12 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللاڭلار، ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردىن بولسۇن، 13 شۇنداق بولدى، پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ

ئالدىدا دەريادىن ئۆتتى. 13 جەمئىي بولۇپ قىرىق مىڭگە قوراللانغان كىشى پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ، يىرىخو تۈزلەڭلىكىگە كىلىپ، جەڭ قىلىشقا تەيار تۇردى. 14 تۇ كۈنى پەرۋەردىگار بەشۋانى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ نەزىدە چوڭ قىلدى، ئۇلار ئۇنىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە مۇسادىن قورققاندىكى ئۇنىڭدەك ئۆتكۈزۈپ قورقتى. 15 پەرۋەردىگار بەشۋانغا سۆز قىلىپ: - 16 ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقنى كۆتۈرگەن كاهىنلارغا: - ئىئوردان دەرياسىدىن چىققىڭلار، دەپ بۇيرۇغىن، دەپى. 17 شۇڭا بەشۋان كاهىنلارغا: - ئىئوردان دەرياسىدىن چىققىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 18 شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارىڭ ئەھدە ساندۇقنى كۆتۈرگەن كاهىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئويمانلىقىدىن چىقىپ، پۇتلىرىنىڭ تاپىنى قۇرۇقلۇقتى دەسسەشنى بلەنلە، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى يەنە ئۆز جايىغا قايتىپ كېلىپ، ئاۋۋالقىدەك ئىككى قىرغىقىغا تېشىپ ئېقىشقا باشلىدى. 19 خەلق بولسا بىرىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، يىرىخونىڭ شەرقىنىڭ ئەڭ چەت تەرىپىدىكى گىلگالغا كېلىپ چىقىرىلدى. 20 ئۇلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئالغاچ كەلگەن ئون ئىككى تاشنى بولسا، بەشۋان ئۇلارنى گىلگالدا تىكلەپ قويىدى، 21 ئاندىن ئىسرائىلغا: - كېيىن بالىلىرىڭلار ئۆز ئاتلىرىدىن: - بۇ ئاتلارنىڭ ئەھمىيىتى نېمە، دەپ سورىسا، 22 سىلەر بالىلىرىڭلارغا مۇنداق ئۇقتۇرۇپ قويۇڭلار: - «ئىسرائىل ئىلگىرى قۇرۇق يەرنى دەسسەپ، ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكەندى، 23 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بىز قىزىل دېڭىزدىن ئۆتكۈچە ئالدىمىزدا ئۇنىڭ سۇلىرىنى قۇرۇتۇپ بەرگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەر ئۆتكۈچە ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنى قۇرۇتۇپ بەردى، 24 بەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر پەرۋەردىگارىڭ قولىنىڭ قانچىلىك كۈچلۈكلىكى بىلىسۇن، شۇنداقلا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن ھەمىشە قورقۇشۇڭلار ئۈچۈن ئۇ شۇنداق قىلدى» - دەپى.

6 يىرىخو سېپىلىنىڭ قوۋۇق-دەرۋازىلىرى ئىسرائىلنىڭ سەۋەبىدىن مەھكەم ئېتىلىپ، ھىچكىم چىقالمايتتى، ھىچكىم كىرەلمەيتتى. 2 پەرۋەردىگار بەشۋانغا سۆز قىلىپ: - مانا، مەن يىرىخو شەھىرىنى، پادىشاھىنى ھەمدە باتۇر جەڭچىلەرنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم. 3 ئەمدى سىلەر، يەنى بارلىق جەڭچىلەر شەھەرنى بىر قېتىم ئايلىنىپ مېڭىڭلار، ئالە كۈنىڭىچە ھەر كۈنى شۇنداق قىلىڭلار. 4 ھەمدە يەتتە كاهىن ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قوچقار مۈڭگۈزىدىن ئېتىلگەن يەتتە بۇرغىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن، يەتتىنچى كۈنىگە كەلگەندە سىلەر شەھەرنى يەتتە قېتىم ئايلىنىلسىلەر، كاهىنلار بۇرغىلارنى چالسۇن، 5 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار قوچقار بۇرغىلىرى بىلەن سوزۇپ بىر ئاۋاز چىقارغىنىدا، بارلىق كىشىلەر بۇرغىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قاتتىق تەنتەنە قىلىپ تۈۋلەنسۇن، بۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ سېپىللىرى تېگىدىن ئۈرۈلۈپ چۈشسۇن، ھەر بىر ئادەم ئالدىغا قاراپ ئېتىلىپ كىرىدۇ، - دەپى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى بەشۋان كاهىنلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: - سىلەر ئەھدە ساندۇقنى كۆتۈرۈپ مېڭىڭلار، يەتتە كاهىن پەرۋەردىگارىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن، دەپى. 7 ئۇ خەلققە: - چىقىپ شەھەرنى ئايلىنىڭلار، قوراللىق لەشكەرلەر پەرۋەردىگارىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ماڭسۇن، دەپى. 8 بەشۋان بۇنى خەلققە بۇيرۇغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرگەن يەتتە كاهىن ئالدىغا مېڭىپ بۇرغىلارنى چالدى، پەرۋەردىگارىڭ ئەھدە ساندۇقى بولسا ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئېلىپ مېڭىدى. 9 قوراللىق لەشكەرلەر بۇرغا چىلىۋاتقان كاهىنلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى، ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن ئەگىشىپ ماڭدى. كاهىنلار ماڭغاچ بۇرغا چالاتتى. 10 بەشۋان خەلققە بۇيرۇپ: - مەن سىلەرگە: «تۇلاڭلار» دېمىگۈچە نە تۇلماڭلار، نە ئاۋازىڭلارنى چىقارماڭلار، نە تاغرىڭلاردىن ھېچبىر سۈمۈم چىقىمىسۇن، لېكىن سىلەرگە «تۇلاڭلار» دېگەن كۈندە، شۇ چاغدا تۇلاڭلار، - دېگەندى. 11 شۇ تەرىقىدە ئۇلار پەرۋەردىگارىڭ ئەھدە ساندۇقنى كۆتۈرۈپ شەھەرنى بىر ئايلاندى، خىلاپىق

5 شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى بىلەن دېڭىزنىڭ يېنىدىكى قاناتانلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى پەرۋەردىگارىڭ ئىسرائىلار ئۆتۈپ كەتكۈچە ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ئىئوردان سۇلىرىنى قانداق قۇرۇتۇپ بەرگىنىنى ئاڭلىغاندا، يۈرەكلىرى سۇ بولۇپ، ئىسرائىلنىڭ سەۋەبىدىن ئۇلارنىڭ روھى چىقاي دەپ قالدى. 2 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار بەشۋانغا سۆز قىلىپ: - سەن چاقاق تاشلىرىدىن چىقارلارنى ياساپ، ئىسرائىلارنى ئىككىنچى قېتىم خەتتە قىلغىن، دەپى. 3 شۇنىڭ بىلەن بەشۋان چاقاق تاشلىرىدىن چىقارلارنى ياساپ، ئىسرائىلارنى «خەتتىلىك دۈڭلۈكى» دە خەتتە قىلدى. 4 بەشۋاننىڭ ئۇلارنى خەتتە قىلىشىنىڭ سەۋەبى شۇ ئىدىكى، مىسىردىن چىققان جەڭگە يارىغۇدەك ھەممە ئەركەكلەر مىسىردىن چىققاندىن كېيىن چۆللۈكنىڭ يولىدا ئۆلۈپ تۈگەندى. 5 چۈنكى مىسىردىن چىققان بارلىق خەلق خەتتە قىلىنغان بولسىمۇ، لېكىن مىسىردىن چىققان چۆللۈكنىڭ يولىدا يۈرگەن ۋاقىتتا ئىسرائىل ئارىسىدا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى خەتتەسىز قالغانىدى، 6 چۈنكى ئەسلىدە پەرۋەردىگارىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالغان، مىسىردىن چىققان خەلق ئىچىدىكى جەڭگە يارىغۇدەك بارلىق ئەركەكلەر ئۆلۈپ تۈگىگۈچە ئىسرائىل قىرىق يىل چۆلدە يۈرگەندى، پەرۋەردىگار ئۇلارغا: - سىلەرنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنى، يەنى سۇت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان يۇرتتىكى كۆرگۈچىلەر قىلمايەن، دەپ قەسەم قىلغانىدى. 7 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئورنىنى باستۇرغان ئەۋلادلىرى بولسا، يولدا خەتتە قىلىنمىغاچقا، بەشۋان ئۆزى ئۇلارنى خەتتە قىلدى. 8 بارلىق خەلق خەتتە قىلىنىپ، ساقايغۇچىلىك چىقىرىلدى، ئۆز ئورۇنلىرىدىن

چېدرگاھقا قايتىپ كېلىپ، چېدرگاھدا قوندى. 12 ئەتىسى بەشۇن تاڭ سەھەردە قوپتى، كاسنامۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بەنە كۆتۈردى؛ 13 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا بەنە قوتقار بۇرغىسىنى كۆتۈرگەن بەنە كاھىن ئالدىغا مېڭىپ توختىماي چېلىپ ماڭدى؛ [كاھىنلار] ماڭغىچا بۇرغا چالغاندا، قوراللىق لەشكەرلەر ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى، ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن ئەگىشىپ ماڭدى. 14 ئىككىنچى كۈنمۇ ئۇلار شەھەرنىڭ ئەتراپىنى بىر قېتىم ئايلىنىپ، يەنە چېدرگاھقا يېنىپ كەلدى. ئۇلار ئالتە كۈنگىچە شۇنداق قىلىپ تۇردى. 15 يەتتىنچى كۈنى ئۇلار تاڭ سەھەردە قوپۇپ، ئوخشاش ھالەتتە بەنە قېتىم شەھەرنىڭ ئەتراپىنى ئايلىدى؛ پەقەت شۇ كۈنلا ئۇلار شەھەرنىڭ ئەتراپىنى بەنە قېتىم ئايلىدى. 16 يەتتىنچى قېتىم ئايلىنىپ بولۇپ، كاسنىلار بۇرغا چالغاندا بەشۇن خەلققە: - ئەمدى تۇرۇڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى سىلەرگە تاپشۇرۇپ بەردى! 17 لېكىن شەھەر ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەر پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتالغانلىقى ئۈچۈن [سىلەرگە] «ھارام» دۇر؛ پەقەت پادىشاھ ئايال راھاب بىلەن ئۇنىڭ پۇتۇن تۇيۇنلىرىلا تامان قالسۇن؛ چۈنكى ئۇ بىز ئەۋەتكەن ئەلچىلىرىمىزنى يوشۇرۇپ قويغانىدى. 18 لېكىن سىلەر قانداقلا بولمىسۇن «ھارام» دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن تۈزۈڭلارنى تارتىڭلار؛ بولمىسا، «ھارام» قىلىنغان نەرسىلەردىن ئېلىشىڭلار بىلەن تۈزۈڭلارنى ھارام قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ چېدرگاھىنىمۇ ھارام قىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرسىلەر. 19 ئەمما بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، مىس ۋە تۆمۈردىن بولغان نەرسىلەر بولسا پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىنسۇن؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خەزىنىسىگە كىرگۈزۈلسۇن، - دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن خەلق تۈۋلىشىپ، كاھىنلار بۇرغا چالدى. شۇنداق بولدىكى، خەلق بۇرغا ئاۋازىنى ئاڭلىغىنىدا ئىنتايىن قاتتىق تۈۋلۈدى، سېپىل تېگىدىن تۈرۈلۈپ چۈشتى؛ خەلق ئۇنىڭ ئۈستىدىن تۈتۈپ، ھەربىرى ئۆز ئالدىغا ئاتلىنىپ كىرىپ، شەھەرنى ئىشغال قىلدى. 21 ئۇلار ئەر-ئايال بولسۇن، قېرى-ياش بولسۇن، قوي-كالا ۋە ئېشەكلەر بولسۇن شەھەر ئىچىدىكى ھەممىنى قىلىچلاپ يوقاتتى. 22 بەشۇن تاڭ زېمىنى چارلاپ كەلگەن ئىككى ئادەمگە: سىلەر تۇپاھىشە خوتۇننىڭ تۈپىگە كىرىپ، ئۇنىڭغا بەرگەن قەسىمىڭلار بويىچە ئۇنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ چىقىڭلار، دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئىككى چارلىغۇچى ياش يىگىت كىرىپ، راھابنى ئاتا-ئانىسى بىلەن قېرىنداشلىرىغا قوشۇپ ھەممە نەرسىلىرى بىلەن ئېلىپ چىقتى؛ ئۇلار ئۇنىڭ بارلىق ئۇرۇق-تۇغقانلىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ چېدرگاھىنىڭ سىرتىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ قويدى. 24 خالاپىق شەھەرنى ۋە شەھەر ئىچىدىكى ھەممە نەرسىلەرنى ئوت يېقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى. پەقەت ئالتۇن-كۈمۈش، مىس ۋە تۆمۈردىن بولغان قاچا-قۇچا ئەسۋابلىرىنى يىغىپ، پەرۋەردىگارنىڭ تۈپىنىڭ خەزىنىسىگە ئەكىرىپ قويدى. 25 لېكىن بەشۇن پادىشاھ ئايال راھابنى، ئاتا جەمەتىدىكىلەرنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بولغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى تىرىك ساقلاپ قالدى، ئۇ بۇگۈنگىچە ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرۇۋاتىدۇ؛ چۈنكى ئۇ بەشۇن يىغىنچى چارلاشقا ئەۋەتكەن ئەلچىلىرىنى يوشۇرۇپ قويغانىدى. 26 ئۇ چاغدا بەشۇن تاڭ-بېشارەت بېرىپ: - بۇ يىغىنچى شەھەرنى قايتىدىن ياساشقا قوبقان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قارغىش ئاستىدا بولىدۇ؛ ئۇ شەھەرنىڭ ئۆلىنى سالغاندا ئۇنىڭ غولدىن ئايرىلىدۇ، شەھەرنىڭ قۇۋۇقلىرىنى ئورۇنلاشتۇرىدىغان چاغدا كىچىك غولدىنمۇ ئايرىلىدۇ، - دېدى. 27 پەرۋەردىگار بەشۇن بىلەن بىللە ئىدى؛ ئۇنىڭ نام-شۇھرىتى پۈتكۈل زېمىنغا كەڭ تارقالدى.

سادر قىلغىنى ئۈچۈن ئۇ ۋە ئۇنىڭغا بارلىق تەۋە بولغانلار ئوتما كۆيدۈرۈلسۇن، - دەيدۇ، دەپ، ھېيتتىن،» 16 يەشۇئا تەسى تاڭ سەھەردە تۇرۇپ ئىسرائىلنى ئالدىغا يىغىپ، قەبىلە-قەبىلىنى ھازىر قىلىۋىدى، يەھۇدا قەبىلىسى بېكىتىلدى؛ 17 ئۇ يەھۇدانىڭ جەمەتلىرىنى ھازىر قىلىۋىدى، زاھىيلار جەمەتى بېكىتىلدى. ئۇ زاھىيلار جەمەتىنى ئائىلە-ئائىلە بويىچە ئالدىغا كەلتۈرۈۋىدى، زاھىي دېگەن كىشى بېكىتىلدى. 18 زاھىي ئۆز ئائىلىسىدىكى ئەركەكلەرنى بىردىن-بىردىن ھازىر قىلىۋىدى، يەھۇدا قەبىلىسىدىن زەھاننىڭ ئەۋلادى، زاھىينىڭ نەۋرىسى، كارمىنىڭ ئوغلى ئاقان بېكىتىلدى. 19 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئاقانغا: - ئەي ئوغلۇم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىغا شان-شەرەپنى قاچۇرۇپ بېرىپ، [ئۇنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن] قىلغانلىرىڭنى ئىقرار قىلغىن، مەندىن ھېچنەمىنى يوشۇرماي، قىلغىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ھېيتتىن، دېدى. 20 ئاقان يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: - مەن دەروھە قەبىلىسىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارى ئالدىدا گۇناھ قىلىپ، مۇنداق-مۇنداق قىلدىم؛ 21 مەن ئۆلچىنىڭ ئارىسىدىن شاندار چىققان چىرايلىق بىر توغنا، ئىككى يۈز شەكەل كۆمۈش، ئەللىك شەكەل ئېغىرلىقتىكى ئالتۇن تاختىغا كۆزۈم قىزىپ ئۇلارنى ئېلىۋالدىم. مانا، بۇ نەرسىلەرنى چىدىرىمنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى بەرگە كۆمۈپ قويۇدۇم، كۆمۈش ئۇلارنىڭ ئاستىدا، - دېدى. 22 شۇلارنى دېۋىدى، يەشۇئا نەچچە نەچچە ئۇلار چىدىرىغا يۈگۈرۈپ باردى ۋە مانا، نەرسىلەر دەروھە چىدىرىدا يوشۇرۇقلۇق بولۇپ، كۆمۈش بۇلارنىڭ ئاستىدا ئىدى. 23 ئۇلار بۇ نەرسىلەرنى چىدىرىدىن ئېلىپ چىقىپ يەشۇئاغا، شۇنداقلا بارلىق ئىسرائىلنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا قويدى. 24 ئاندىن يەشۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى قوپۇپ زەھاننىڭ ئوغلى ئاقاننى، كۆمۈش، تون ۋە ئالتۇن تاختا بىلەن قوشۇپ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىنى، ئۆبلىرى بىلەن ئېشەكلىرى، قولىرى، چىدىرى بىلەن بارلىق تەۋەلىكلەرنى ئېلىپ ئاقور جىلغىسىغا كەلتۈردى. 25 يەشۇئا ئاقانغا: - سەن بېشىمىزغا قانچىلىك ئاپەت كەلتۈردۈڭ! مانا، يۈگۈن پەرۋەردىگارى سېنىڭ ئۈستىڭگە ئاپەت كەلتۈردۈ، - دېدى. ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۇنى جاما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇلار ئائىلىسىدىكىلەرنىمۇ جاما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، ھەممىنى ئوتما كۆيدۈرۈۋەتتى. 26 ئاندىن خالايق بىر چوڭ دۆۋە تاشنى ئۇنىڭ ئۈستىگە دۈۋەلەپ قويدى. يۈگۈنگە قەدەر ئۇ تۇرۇپ تۇرماقتا. يۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھرىي ياندى. شۇنىڭ بىلەن شۇ بەرگە «ئاپەت جىلغىسى» («ئاقور جىلغىسى») دەپ نام قويۇلدى ۋە بۇ كۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا.

8 پەرۋەردىگارى يەشۇئاغا: - سەن ھىچ قورقا، ھەم ھودۇقىغىن. تۇرۇپ، بارلىق جەڭچىلەرنى تۈزۈڭ بىلەن ئېلىپ، ئابى شەھەرگە چىققىن. مانا، مەن ئابىنىڭ پادىشاھى، خەلقى، شەھىرى ۋە زېمىنىنى قوشۇپ سېنىڭ قولىڭغا تاپشۇردۇم. 2 سەن بىرىخو بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغا قانداق قىلغان بولساڭ ئابى شەھىرى بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلسەن. نەقەت سىلەر بۇ قېتىم شەھەردىن ئولجا ۋە چاربايلارنى ئالساڭلار بولىدۇ. ئەمدى سەن شەھەرنىڭ كەينى تەرىپىگە ھۇجۇم قىلىشقا پىسىرما قويغىن، - دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن، يەشۇئا بىلەن ھەممە جەڭچىلەر قوزغىلىپ، ئابىغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. يەشۇئا ئوتتۇز مىڭ باتۇر جەڭچىنى ئىلغاپ كېچىدە ئۇلارنى ماڭدۇردى 4 ۋە ئۇلارغا مۇنداق تاپلىدى: - «سىلەر تاڭدا بولۇپ، شەھەردىن بەك نېرى كەتمەي شەھەرنىڭ كەينىدە مۇكۈنۈپ تۇرۇپ، ھەممىڭلار يۈكۈرمە ھۇجۇمغا تەيار تۇرۇڭلار. 5 مەن تۈزۈم بىلەن قالغان ھەممە كىشىلەرنى ئېلىپ شەھەرگە يېقىن بارمەن، شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار بالدۇرقەدەك ئالدىمىزغا چىقىپ ھۇجۇم

قىلىپلاپ ئۆلتۈردى. 25 شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈندە ئۆلتۈرۈلگەن ئەر-ئاياللار، يەنى ئايلىقلارنىڭ ھەممىسى ئون ئىككى مىڭ ئادەم ئىدى. 26 چۈنكى يەشۇئا ئايىدا تۇرۇۋاتقان ھەممە ئادەم يوقىتىلغۇچە قولىدىكى ئۇزۇن تۇرغان نەزىسىنى يىغىمغانىدى. 27 ھالبۇكى، پەرۋەردىگارىڭ يەشۇئاغا يۈرۈغان سۆزى بويىچە ئىسرائىل ئادەملىرىنى چارپاي بىلەن ئولجىنى ئۆزلىرى ئۈچۈن ئالدى. 28 ئاندىن يەشۇئا ئايى شەھىرىنى كېڭەيتىپ، ئۇنى ئەبەدىگە خارابىلىك دۆۋىسىگە ئايلاندۇرۇۋەتتى، تاكى بۈگۈنگىچە شۇ شۇنداق تۇرماقتا. 29 ئاينىڭ پادىشاھى بولسا، ئۇ بىر دەردە خەتە ئاستۇرۇپ، ئۇ يەردە كەچكەچە تۇرغۇزدى. كۈن پاتقاندا يەشۇئا ئەمىر قىلىۋېدى، كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆلكىنى دەردە خەتە چۈشۈرۈپ، ئۇنى شەھەرنىڭ قۇۋۋىتىگە ئالدىغا تاشلاپ، ئۈستىگە چوڭ بىر دۆۋە تاشنى دۈۋىلۈۋەتتى؛ بۇ تاش دۆۋىسى بۈگۈنگىچە تۇرماقتا. 30 ئاندىن يەشۇئا ئىپال تېغىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىغا قۇربانغاكە ياسىدى. 31 پەرۋەردىگارىڭ قولى مۇسانىڭ ئىسرائىلغا يۈرۈشىنى بويىچە، مۇساغا نازىل قىلىنغان قانۇن كىتابىدا يۈتۈلگەندەك، قۇربانغاكە ھېچبىر تۈمۈر ئەسۋاب تەڭگۈزۈلمىگەن پۈتۈن تاشلاردىن ياسالغانىدى. ئۇنىڭ ئۈستىدە خەلق پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ كېڭەيتىۋېتىلگەن قۇربانلىقلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇنۇپ تۇردى. 32 شۇ يەردە يەشۇئا ئۇنىڭ تاشلىرىنىڭ ئۈستىگە يۈتۈكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا مۇسا يۈتۈكۈل قانۇنىنى كۆچۈرۈپ يۈتۈپ قويدى. 33 ئاندىن يۈتۈكۈل ئىسرائىل خەلقى، ئۇلارنىڭ ئاتىسى قانۇنلىرى، ئەمەلدارلىرى بىلەن ھاكىملىرى، مەيلى مۇساپەرلەر بولسۇن ياكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرغانلار بولسۇن، ھەممىسى پەرۋەردىگارىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىككى تەرىپىدە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كىشىلەر بولغان ئاۋىللىرىنىڭ ئالدىدا تۇردى؛ پەرۋەردىگارىڭ قولى مۇسانىڭ دەسلەپتە يۈرۈشىنى بويىچە، ئىسرائىلنىڭ بەخت-بەرىكىتىنى تىلەشكە خەلقنىڭ يېرىمى گەزىم تېغى ئالدىدا، يەنە بىر يېرىمى ئىپال تېغى ئالدىدا تۇردى. 34 ئاندىن يەشۇئا قانۇن كىتابىدا يۈتۈلگەننىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قانۇندىكى ھەممە سۆزلەرنى، جۈملىدىن بەخت-بەرىكىت سۆزلىرى ۋە لەنەت سۆزلىرىنى ئوقۇپ بەردى. 35 يەشۇئا بۇلارنى يۈتۈكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە، جۈملىدىن ئاياللار، بالىلار ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپەرلەرغا ئوقۇپ بەردى، مۇسانىڭ بارلىق بۇيرۇقلىرىدىن ھېچبىر سۆزنى قالدۇرمىدى.

9 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدىكى، يەنى تاغلىق رايوندىكى، شەھەر ئىئورداندىكى، ئۇلۇغ دېڭىز بويىدىكى، لۇداننىڭ ئۆزلىكىگە سوزۇلغان بارلىق يۇرتلاردىكى پادىشاھلار ۋە شۇنىڭدەك ھەتتىيلار، ئامورىيلار، قانانىيلار، پەرىزىيلەر، ھۇيلار، يەھۇيلارنىڭ پادىشاھلىرى بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقاندا، 2 ھەممىسى بىر بولۇپ يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىشنى ئىتتىپاقلاشتى. 3 ئەمما كېيىن ئاھالىلىرى يەشۇئانىڭ يېرىغۇ بىلەن ئايغا تېمە قىلىشنى ئاڭلىغاندا، 4 ئۇلار ھىيلە-مىكەر ئىشلىتىپ، ئۆزلىرىنى [تۈزۈن] سەپەردە بولغاندەك كۆرسىتىپ، ئېشەكلەرگە كونا تاغ-خۇرجۇن بىلەن كونا، يىرتق-ياماق شاراب تۇلمىرىنى ئارتىپ، 5 يۇرتلىرىغا ياماق چۈشكەن كونا كىشىلەرنى كېسىپ، كونا جۈل-جۈل ئېگىنلەرنى ئۈستىگە ئورغان ئىدى، ئۇلار سەپەرگە ئالغان نانىلارنىڭ ھەممىسىنى پاختىلىشىپ قۇرۇپ كەتكەنىدى. 6 ئۇلار گىلگال چېدىرگاھىغا بېرىپ يەشۇئانىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلغا: - بىز يىراق يۇرتتىن كەلدۇق، بىز بىلەن ئەھدە تۈزسەڭلار، دېدى. 7 لېكىن ئىسرائىل ھۇيلارغا جاۋاب بېرىپ: - سىلەر بىزنىڭ ئاڭىمىزدا تۇرۇۋاتقان مۇشۇ يەردىكىلەر بولۇشۇڭلار مۇمكىن، ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن قانداق ئەھدە تۈزەيمىز؟ - دېدى. 8 ئۇلار يەشۇئاغا: - بىز سېنىڭ قۇللارىڭمىز، دېدى. يەشۇئا ئۇلاردىن: -

قۇربانگاھى ئۈچۈن ئۇلارنى ئوتۇن يارغۇچلار ۋە سۇ توشۇغۇچلار دەپ بېكىتى. ئۇلار بۈگۈنگە قەدەر شۇنداق قىلىپ كەلمەكتە.

10

شۇنداق بولدىكى، يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك بەشۋىئاننىڭ ئايى شەھىرىنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىنى، يېرىخو بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك، ئايى بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلغىنىنى، گىبئۇندا ئولتۇرغۇچىلارنىڭ ئىسرائىل بىلەن سۆزلەشۈپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، 2 ئۇ ۋە خەلقى قاتتىق قورقتى؛ چۈنكى گىبئون بولسا ئايدىن چوڭ شەھەر بولۇپ، پايتەخت شەھەرلىرىدەك ئىدى؛ ئۇنىڭ ھەممە ئادەملىرى تولىمۇ بائۇر پائۇنلار ئىدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك ھىبروننىڭ پادىشاھى ھوھام، يارمۇتنىڭ پادىشاھى پىراتام، لاقىشنىڭ پادىشاھى يافىيا ۋە ئەلگۇرنىڭ پادىشاھى دەبىرگە خەۋەر ئەۋەتتى: 4 مېنىڭ بىنىمغا كېلىپ گىبئۇنلارغا ھۇجۇم قىلىشىمىز ئۈچۈن ماڭا مەدەت بېرىڭلار؛ چۈنكى ئۇلار بولسا بەشۋىئا ۋە ئىسرائىل بىلەن سۆزلەشۈۋالدى، - دېدى. 5 شۇنداق قىلىپ ئامورىيلارنىڭ بەش پادىشاھى، يەنى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، ھىبروننىڭ پادىشاھى، يارمۇتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەلگۇرنىڭ پادىشاھى - ئۇلار ئۆزلىرى بارلىق قوشۇنلىرى بىلەن بىللە چىقىپ، گىبئۇننىڭ تۇدۇلدا بارگاھ تىكىپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 6 بۇنىڭ بىلەن گىبئۇنلىقلار گىلگادىكى چېدىرگاھقا، بەشۋىئاننىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتتى: سەن ئۆز قۇبلىرىڭنى تاشلىۋەتتى، دەرھال قېشىمىزغا كېلىپ مەدەت بېرىپ، بىزنى قۇتقۇزغىن؛ چۈنكى تاتلىق رايوندا ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى بىرلىشىپ بەرگە ھۇجۇم قىلدى، - دېدى. 7 بۇنى ئاڭلاپ بەشۋىئا بارلىق جەڭچىلەرنى، جۈملىدىن ھەممە بائۇر پائۇنلارنى ئېلىپ گىلگادىن يولغا چىقتى. 8 پەرۋەردىگار بەشۋىئاغا: - ئۇلاردىن قورققىن، چۈنكى مەن ئۇلارنى سېنىڭ قولىڭغا تاپشۇردۇم، ئۇلارنىڭ ھېچبىرى ئالدىڭدا پۇت تىرەپ تۇرالمادى، - دېدى. 9 بەشۋىئا گىلگادىن چىقىپ پۈتۈن كېچە مېڭىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تۇرۇقسىز چۈشتى. 10 پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا تىرىپەن قىلدى، بەشۋىئا ئۇلارنى گىبئۇندا قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ قېرىپ، بەيت-ھورونغا چىقىدىغان داۋان يولىدا قوغلاپ، ئازىكە بىلەن ماڭىداھقىچە سۈرۈپ-توقاي قىلدى. 11 ئۇلار ئىسرائىلدىن قېچىپ، بەيت-ھوروننىڭ داۋاندىن چۈشۈۋاتقاندا، پەرۋەردىگار تاكى ئۇلار ئازىكەغا يەتكۈچە ئاسماندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چوڭ-چوڭ مۇلدۇر-تاشلارنى ياغدۇردى. ئۇلار ئۆلدى؛ مۇشۇ مۇلدۇرلەر بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئىسرائىللار قىلچىلاپ ئۆلتۈرگەنلەردىن كۆپ ئىدى. 12 ئاندىن بەشۋىئا پەرۋەردىگارغا سۆز قىلدى، - يەنى پەرۋەردىگار ئامورىيلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا تاپشۇرغان كۈنىدە ئۇ ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: - «ئەي قۇياش، گىبئون ئۈستىدە توختاپ تۇر! ئەي ئاي، ئايچالون جىلغىسى ئۈستىدە توختاپ تۇر!» 13 شۇنى دېۋىدى، خەلق دۈشمەنلەردىن ئىنتىماق ئېلىپ بولغۇچىلىك قۇياش ماڭگى توختاپ تۇردى، ئايغۇ توختاپ تۇردى. بۇ ۋەقە ياشارنىڭ كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ قۇياش تەخمىنەن پۈتۈن بىر كۈن ئاسماننىڭ ئۈستىدە توختاپ ئولتۇرۇشقا ئالدىرمىدى. 14 پەرۋەردىگار بىر ئىنساننىڭ نىداسىغا قۇلاق سالغان شۇنداق بىر كۈن ئىلگىرى بولۇپ باقىغان ۋە كېيىنمۇ بولۇپ باقىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل ئۈچۈن جەڭ قىلدى. 15 ئاندىن بەشۋىئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل گىلگادىكى چېدىرگاھقا بېنىپ كەلدى. 16 ئەمما ئۇ بەش پادىشاھ بولسا قېچىپ ماڭىداھتىكى غارغا يوشۇرۇنۇۋالدى. 17 شۇنىڭ بىلەن بىرى بەشۋىئاغا مەلۇم قىلىپ: - ئۇ بەش پادىشاھ تېپىلدى؛ ئۇلار ماڭىداھتىكى غارغا يوشۇرۇنۇۋاپتۇ،

دېدى. 18 بەشۋىئا: - ئۇنداق بولسا غارىنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى يۈملىتىپ قويۇڭلار، ئاندىن ئۇنىڭ ئالدىدا ئادەملەرنى كۈزەتكە قويۇڭلار. 19 لېكىن سىلەر توختاپ قالماي دۈشمەنلىرىڭلارنى قوغلاپ كەينىدە قالغانلارنى قىرىڭلار؛ ئۇلارنى تۈز شەھەرلىرىگە كىرگۈزمەڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى ئۇلارنى قولىڭلارغا تاپشۇرۇپ بەردى، - دېدى. 20 ئاندىن شۇنداق بولدىكى، بەشۋىئا بىلەن ئىسرائىللار ئۇلارنى قىرىپ قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ يوقاتتى؛ لېكىن قېچىپ قۇتۇلغان بىر قالدۇق مۇستەھكەم شەھەرلىرىگە كىرىۋالدى. 21 ئاندىن بارلىق خەلق ماڭىداھتىكى چېدىرگاھقا، بەشۋىئاننىڭ قېشىغا تىنىچ-سالامەت بېنىپ كەلدى. ھېچكىم ئىسرائىللارغا قارشى ئېغىز ئېچىشقا جۈرئەت قىلالىدى. 22 بەشۋىئا: - غارىنىڭ ئاغزىنى ئېچىپ، ئۇ بەش پادىشاھنى غارىدىن چىقىرىپ مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، - دېدى. 23 ئۇلار شۇنداق قىلىپ بەش پادىشاھنى، يەنى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، ھىبروننىڭ پادىشاھى، يارمۇتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەلگۇرنىڭ پادىشاھى غارىدىن چىقىرىپ ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. 24 ئۇ پادىشاھلار بەشۋىئاننىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلگەندە، بەشۋىئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرىنى چاقىرىپ، ئۆزى بىلەن جەڭگە چىققان لەشكەر سەردارلىرىغا: - كېلىپ پۈتۈنلىرىڭلارنى بۇ پادىشاھلارنىڭ گەدىنىگە قويۇڭلار، - دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇلار كېلىپ پۈتۈنلىرى ئۇلارنىڭ گەدىنىگە قويۇۋالدى. 25 ئاندىن بەشۋىئا ئۇلارغا: - قورققانلار ۋە ھېچ ھودۇققانلار، قەيسەر ۋە غەيرەتلىك بولۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەر ھۇجۇم قىلغان بارلىق دۈشمەنلىرىڭلارغا شۇنداق ئىشىنى قىلدى، - دېدى. 26 ئاندىن بەشۋىئا پادىشاھلارنى قىلچىلاپ ئۆلتۈرۈپ، جەسەتلىرىنى بەش دەرەخكە ئېسىپ قويدى؛ ئۇلار دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە كەچكىچە ئېسىقلىق تۇردى. 27 كۈن تاپقاندا بەشۋىئا ئۇ يۇرۇق بىلەن كىشىلەر ئۆلۈكلەرنى دەرەخلەردىن چۈشۈرۈپ، ئۇلار ئىلگىرى يوشۇرۇنغان غارغا تاشلاپ، غارىنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى قويۇپ قويدى. بۇ تاشلار تاكى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 28 ئۇ كۈنى بەشۋىئا ماڭىداھنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى بىلەن شەھىرىدىكى ھەممە خەلقنىڭ بىرىنىمۇ قويماي قىلچىلاپ مۇتلەق يوقاتتى؛ ئۇ يېرىغۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ماڭىداھنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 29 ئاندىن بەشۋىئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ماڭىداھتىن چىقىپ، لېناھقا بېرىپ لېناھ شەھىرىگە ھۇجۇم قىلدى. 30 پەرۋەردىگار تولىمۇ پادىشاھى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ بەشۋىئا ئۇنى قىلچى بىلەن ئۆرۈپ، شەھىرىدىكى ھەممە خەلقنىڭ بىرىنىمۇ قويماي قىلچىلاپ ئۆلتۈردى؛ ئۇ يېرىغۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 31 ئاندىن بەشۋىئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لېناھتىن چىقىپ، لاقىشقا بېرىپ، ئۇنى قامال قىلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 32 پەرۋەردىگار لاقىشنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئۇلار ئىككىنچى كۈنلا ئۇنى قىلچى بىلەن ئېلىپ، دەل لېناھقا قىلغىنىدەك، شەھىرىدىكى خەلقنىڭ بىرىنىمۇ قويماي قىلچىلاپ ئۆلتۈردى. 33 ئۇ ۋاقىتتا گەزەرنىڭ پادىشاھى ھورام لاقىش شەھىرىگە مەدەت بېرىش ئۈچۈن چىقىپ كەلدى؛ لېكىن بەشۋىئا ئۇنى بارلىق ئادەملىرى بىلەن قوشۇپ ئۆرۈپ، ئۇلاردىن ھېچكىمنى تىرىك قويماي ئۆلتۈردى. 34 ئاندىن بەشۋىئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لاقىشتىن چىقىپ، ئەلگۇنغا بېرىپ ئۇنى قامال قىلىپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. 35 ئۇلار شۇ كۈنى شەھەرنى ئېلىپ، ئۇنىڭدىكى ئادەملەرنى قىلچىلاپ، شۇ كۈنى بەشۋىئا شەھىرىدىكى بارلىق كىشىلەرنى ئەلتۈكۈس يوقاتتى؛ ئۇ دەل لاقىشقا قىلغىنىدەك، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلدى. 36 ئاندىن بەشۋىئا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى ئەلگۇندىن چىقىپ ھىبرونغا بېرىپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. 37 ئۇلار ئۇنى ئېلىپ، دەل ئەلگۇندا قىلغىنىدەك ئۇنىڭ پادىشاھىنى

قىلچىلاپ، ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا- كەنتلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممە ئادەمنىڭ ھېچبىرىنى قويماي قىلچىلاپ يوقاتتى. يەشۇئا شەھەرنى ۋە ئىچىدىكى بارلىق ئادەملەرنى مۇتلەق يوقاتتى. 38 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل دېھقانچىلىرى، شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. 39 ئۇ شەھەرنى ئېلىپ ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا- كەنتلىرىنى قىلچى بىلەن ئۆرۈپ، پادىشاھنى تۇتۇپ، بۇلاردىكى بارلىق ئادەملەرنىڭ ھېچبىرىنى قويماي تەلتۈكسۇس يوقاتتى. يەشۇئا ھېرونىغا قىلغىنىدەك، لېناھقا ۋە ئۇنىڭ پادىشاھقا قىلغىنىدەك، دەپىر بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 40 بۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ پۈتۈن يۇرتنى، يەنى تاغلىق رايوننى، جەنۇبىي نەگەۋ يۇرتىنى، شەفەلاھ ئويمانلىقىنى، داۋاندىكى يۇرتلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، ھەممە يۇرتنى ئىشغال قىلىپ بارلىق پادىشاھلىرى بىلەن مەغلۇپ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بۇ يۇرتنىڭ ھەممەسىنى سوزۇلغان ئۆھچىكىنى قويماي، بەلكى نەپەسى بارلارنىڭ ھەممىسىنى مۇتلەق يوقاتتى. 41 يەشۇئا قادەش-بارنىئادىن تارتىپ گاراغچە بولغان يۇرتلارنى، شۇنىڭدەك گوشەننىڭ پۈتكۈل يۇرتىنى تاكى گېئوتىنچىمۇ ھۇجۇم قىلىپ ئالدى. 42 بۇ قېتىمى ئۇرۇشتا يەشۇئا بۇ پادىشاھلارنى مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىشغال قىلدى. چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئىسرائىل تەرەپتە ئۆرۈپ جەڭ قىلدى. 43 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل كىلگادىكى چىدراگاققا يېنىپ كەلدى.

11

ئەمما ھازىرنىڭ پادىشاھى يابىن بۇلارنى ئاڭلاپ مادوننىڭ پادىشاھى يوباب بىلەن شېرونىڭ پادىشاھى ۋە ئاقساقلىق پادىشاھىغا ئادەم ئەۋەتتى، 2 شۇنداقلا شىمالدىكى تاغلىق رايوندىكى پادىشاھلارغا، كىننەروتنىڭ جەنۇبىدىكى تۈزلەڭلىك، ئويمانلىق ۋە غەربتىكى دور ئېگىزلىكىدىكى ھەممە پادىشاھلارغا ئەلچى ئەۋەتتى؛ 3 ئۇ يەنە شەرق بىلەن غەرب تەرەپتىكى قاناتانلار، تامورىيلار، ھىتىيلار، پەرزىيەلەر بىلەن تاغلىق رايوندىكى يۇسۇپلار ۋە ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى مىزىيا يۇرتىدا تۇرۇۋاتقان ھۇيلارنى چاقىردى. 4 ئۇلار، يەنى پادىشاھلىرى ۋە بارلىق قوشۇنلىرى چىقتى؛ ئۇلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ ئىدى، ئۇلارنىڭ نۇرغۇن ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بار ئىدى. 5 بۇ ھەممە پادىشاھلار بىر بولۇپ يىغىلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش ئۈچۈن مەروم سۇلىرىنىڭ يولىدا چىقىرىلدى. 6 لېكىن پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: سەن ئۇلاردىن ھېچ قورقۇنغىن، چۈنكى مەن ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا ھالاكەتكە تاپشۇرىمەن. سەن ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ بەلبېرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىسەن، - دېدى. 7 بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ ھەممە جەڭچىلىرى مەروم سۇلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئۇيۇشۇپ چۈشۈپ ھۇجۇم قىلدى. 8 پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئۇلارنى ئۆرۈپ چوڭ زىدون ۋە مىسرفوت-مايىغىچە، شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى مىزىيا ۋادىسىغىچە سۈرۈپ بېرىپ، ئۇلاردىن ھېچبىرىنى قويماي قىلچىلاپ ئۆلتۈردى. 9 يەشۇئا پەرۋەردىگارنىڭ ئۈستىگە بۇرۇغىنىدەك قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ بەلبېرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. 10 شۇ چاغدا يەشۇئا قانىپ بېرىپ، ھازىرنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھىنى قىلچىلاپ ئۆلتۈردى. ھازىر بولسا شۇ دەۋردە ئاشۇ بارلىق ئەللەرنىڭ بېشى ئىدى. 11 ئىسرائىلدا شەھەر ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممىسىنى قىلچىلاپ ئۆلتۈرۈپ، ھېچ نەپەس ئىگىسىنى قويماي ھەممىسىنى ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى؛ ھازىرنى يەشۇئا ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى، 12 شۇ پادىشاھلارنىڭ بارلىق پايەخت شەھەرلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى مەغلۇپ قىلدى، پەرۋەردىگارنىڭ قولى بولغان مۇسا بۇ يۇرتنىڭ ھەممەسىنى قىلچىلاپ ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى. 13 لېكىن ئېگىزلىككە سېلىنغان شەھەرلەرنى بولسا، ئىسرائىل كۆيدۈرۈۋەتتى. 14 ئىسرائىل بۇ شەھەرلەردىكى غەنىملەرنى ۋە چاربايلارنى ئۆزلىرىگە ئولجا قىلىپ ئالدى، لېكىن ئىچىدىكى ھەممە ئادەملەرنى قىلچىلاپ يوقاتتى؛ ئۇلار بىر مۇساغا نەپەس ئىگىسىنى تېرىك قويمىدى. 15 پەرۋەردىگار ئۆز قولى بولغان مۇساغا نېمە بۇرۇغان بولسا، مۇسامۇ يەشۇئاغۇ شۇنى بۇرۇغانىدى ۋە يەشۇئاغۇ شۇنداق قىلدى. ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇرۇغىنىدىن ھېچنېمىنى قالدۇرماي ھەممىنى شۇ بويىچە ئادا قىلدى. 16 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ زېمىننىڭ ھەممىسىنى، يەنى تاغلىق رايوندىكى زېمىنلارنى، بارلىق جەنۇبىي نەگەۋ زېمىنىنى، بارلىق گوشەن زېمىنىنى، ئويمانلىقتىكى زېمىنلارنى، تۈزلەڭلىكتىكى زېمىنلارنى ۋە ئىسرائىلنىڭ تاغلىق رايونلىرىنى ۋە شەفەلاھ ئويمانلىقىنى، 17 سېئېر داۋنىغىچە سوزۇلغان ھالاك تېغىدىن تاكى ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى لۇان جىلغىسىغا جايلاشقان باتال-گادىقىچە بولغان زېمىننى ئىشغال قىلدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرىنى تۇتۇپ بىلەن ئۇزۇن ۋاقىت جەڭ قىلدى. 18 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا بۇ ھەممە پادىشاھلار باشقا، ھېچبىر شەھەر ئىسرائىل بىلەن سۆھبەت قىلمىدى، ئىسرائىل ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جەڭ ئارقىلىق ئالدى. 20 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈڭلىكى قاتتىق قىلىنىشى، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش نىيىتىدە بولۇشى پەرۋەردىگارنىڭ ئىدى؛ بۇنىڭ مەقسىتى، ئۇلارنىڭ ئۆزۈل-كېسىل يوقىلىشى؛ يەنى، ئۇلارغا ھېچ رەھم قىلىنماي، ئەكسىچە پەرۋەردىگار مۇساغا بۇرۇغىنىدەك ئۇلارنىڭ يوقىلىشى ئۈچۈن ئىدى. 21 ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا كېلىپ ئانا كىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى تاغلىق رايوندىن، ھېبروندىن، دەبرىدىن، ئانايدىن، ھەزىدانىڭ ھەممە تاغلىق رايونى بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە تاغلىق رايونىدىن يوقاتتى؛ يەشۇئا ئۇلارنى شەھەرلىرى بىلەن قوشۇپ ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى. 22 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ زېمىنىدا ئانا كىيلاردىن ھېچبىرىمۇ قالدۇرۇلمىدى؛ پەقەت گازا، گات ۋە ئاشدودتا بىر نەچچەسىلا قالدى. 23 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا پەرۋەردىگار مۇساغا ۋە دە قىلغاندەك پۈتكۈل زېمىننى ئالدى، يەشۇئا ئۇنى ئىسرائىلغا ئۇلارنىڭ قوشۇن-قەبىلىسى بويىچە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلدى. ئاندىن زېمىن جەڭدىن ئارام تاپتى.

12

ئىسرائىل ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتەن تەرىپىدە، يەنى كۇن چىقىش تەرىپىدە [ئىككى] پادىشاھنى ئۆلتۈردى. ئۇلار ئۇلارنىڭ زېمىنى، يەنى ئارون دەرياسىدىن تارتىپ ھەرمون تاغلىقىغا تۇتاشقان زېمىن بىلەن شەرق تەرەپتىكى بارلىق ئاراباھ تۈزلەڭلىكىنى ئىشغال قىلدى. شۇ [ئىككى] پادىشاھلار بولسا: 2 [بىرى] ھەشوبىدا تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھون؛ ئۇ ئاروئەر (ئاروئەر ئارون دەرياسىنىڭ يولىدا) ۋە ئارون جىلغىسىدىكى شەھەردىن تارتىپ، گېلىئادنىڭ بىرىمىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان يايىك دەرياسىغىچە (بۇ ئامورىيلارنىڭ چېگرىسى ئىدى) بولغان يەرلەردە سەلتەنەت قىلاتتى، 3 ئۇ سەلتەنەت قىلغان زېمىن يەنە شەرق تەرەپتىكى كىننەروت دېڭىزدىن تارتىپ ئاراباھ دېڭىزىغىچە، يەنى شور دېڭىزىغىچە سوزۇلغان ئاراباھ تۈزلەڭلىكىنى، شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى بىت-بەشموتقا بارىدىغان يولى ۋە جەنۇب تەرىپىدە پىسگاھ تېغىنىڭ داۋانلىرىنىڭ چېتىگىچە سوزۇلغان زېمىننى ئۆز ئىچىگە ئالاتتى. 4 ئۇنىڭدىن باشقا ئىسرائىل باشان پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنىنى ئالدى، ئۇ ئورە قايىلار [دېيىلدىغان گىگانتلارنىڭ] قالدۇقىدىن بىرى ئىدى (ئۇلار ئاشتاروت ۋە ئەدەبە تۇراتتى). 5 ئۇ ھەرمون تېغىدىكى يۇرتلارغا، سالكاھ ۋە پۈتكۈل باشان زېمىنىنى، يەنى گەشۇرىيلار بىلەن مانا كاتىپلارنىڭ چېگرىسىغىچە، شۇنىڭدەك گېلىئادنىڭ بىرىمىغا، تاكى ھەشوبىنىڭ پادىشاھى سېھوننىڭ چېگرىسىغىچە سەلتەنەت قىلاتتى. 6 پەرۋەردىگارنىڭ قولى

بولغان مۇسا بىلەن ئىسرائىلار بۇلارغا ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلغاندى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا شۇ زېمىننى رۇبەنلەرگە، گادلارغا ۋە ماناسسەنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مەراس قىلىپ بەرگەندى. 7 تۆۋەندىكىلەر يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدە ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلغان پادىشاھلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى لىۋان جىلغىسىدىكى باتال-گادتىن تارتىپ، سېئىرنىڭ داۋانلىرىنىڭ يېنىدىكى ھالاك تېغىغىچە بولغان زېمىنلاردىن ئىبارەت ئىدى. يەشۇئا بۇ زېمىنلارنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇن-قەبىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا مەراس قىلىپ بەردى، 8 جۈملىدىن تاغلىق يۇرتى، شەفەلاھ ئويمانلىقىنى، ئاراباھ تۈزلەڭلىكىنى، ئېگىزلىكتىكى داۋانلارنى، چۆللۈكنى ۋە جەنۇبىدىكى نەگەۋ زېمىنى، ھىتىيلار، ئامورىيلار، قاناتاييلار، پەرزىيەلەر، ھۇيىلار ۋە يەۋسىيىلارنىڭ زېمىنلىرىنى بۆلۈپ بەردى: 9 ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ بىرى يىرخوننىڭ پادىشاھى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ يېنىدىكى باتىنىڭ پادىشاھى، 10 بىرى يېرۇسالىمنىڭ پادىشاھى، بىرى ھېبروننىڭ پادىشاھى، 11 بىرى يارمۇتنىڭ پادىشاھى، بىرى لاھىشنىڭ پادىشاھى، 12 بىرى تەگوتنىڭ پادىشاھى، بىرى گەزەننىڭ پادىشاھى، 13 بىرى دەبىرنىڭ پادىشاھى، بىرى گەدەرنىڭ پادىشاھى، 14 بىرى خورمەھنىڭ پادىشاھى، بىرى ئارادنىڭ پادىشاھى، 15 بىرى لىبناھنىڭ پادىشاھى، بىرى ئادۇلامنىڭ پادىشاھى، 16 بىرى ماككەداھنىڭ پادىشاھى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ پادىشاھى، 17 بىرى تاپۇئاھنىڭ پادىشاھى، بىرى ھەفەرنىڭ پادىشاھى، 18 بىرى ئافەكنىڭ پادىشاھى، بىرى لاشاروننىڭ پادىشاھى، 19 بىرى مادوننىڭ پادىشاھى، بىرى ھازورنىڭ پادىشاھى، 20 بىرى شىرون-مەروننىڭ پادىشاھى، بىرى ئاقساقىڭ پادىشاھى، 21 بىرى تاناقىنىڭ پادىشاھى، بىرى مەگىدوننىڭ پادىشاھى، 22 بىرى كەدەشنىڭ پادىشاھى، بىرى كارەمەلنىڭ يېنىدىكى يوكىئامنىڭ پادىشاھى، 23 بىرى دور ئېگىزلىكىدىكى دوروننىڭ پادىشاھى، بىرى گوپىننىڭ پادىشاھى، 24 بىرى تەراھنىڭ پادىشاھى بولۇپ، جەمئىي ئونمۇز بىر پادىشاھ ئىدى.

13

ئەمما يەشۇئا باشلىنىپ، پېشى خېلى بىر بەرگە بېرىپ قالغاندى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «سەن ئەمدى قېرىپ قالدىڭ، پېشىڭمۇ چوڭىيىپ قالدى، لېكىن يەنە ئىگىلىشىڭنى كېرەك بولغان نۇرغۇن زېمىن بار، 2 بۇ زېمىنلار بولسا مۇنۇلار: - فىلىستىيەنىڭ ۋە گەشۇرىيلارنىڭ بارلىق يۇرتلىرى، 3 يەنى مىسىرنىڭ شەرق تەرىپىدىكى شېھور دەرياسىدىن تارتىپ، شىمال تەرىپىدىكى ئېكرون شەھىرىنىڭ چېگرالىرىغىچە سوزۇلغان يەرلەر (شۇ يۇرت قاناتاييلارنىڭ زېمىنى ھېسابلىناتتى)، جۈملىدىن گازا، ئاشدود، ئاشكېلون، گات ۋە ئېكروندىكى بەش فىلىستىيە ئەمىر باشقۇرىدىغان يۇرتلار بىلەن ئاۋۇيىلارنىڭ جەنۇب تەرەپتىكى يۇرتلىرى؛ زىدونىيلارغا تەۋە بولغان مەئارادىن تارتىپ ئافەك بىلەن ئامورىيلارنىڭ چېگراسىغىچە بولغان قاناتاييلارنىڭ بارلىق زېمىنى؛ 5 گەبالييلارنىڭ زېمىنى ۋە بارلىق لىۋان زېمىنى، يەنى كۇن چىقىش تەرەپتىكى ھەرمون تېغىنىڭ تېتىكىدىكى باتال-گادتىن تارتىپ، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە بولغان زېمىنلار؛ 6 لۇئىدىن تارتىپ مىسىر پوت-ماتىغىچە سوزۇلغان تاغلىقتا بارلىق ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ، يەنى زىدونىيلارنىڭ زېمىنى قاتارلىقلاردىن ئىبارەتتۇر. بۇ زېمىندىكى خەلقنىڭ جەمئىيىتى مەن ئىسرائىل ئالدىدىن قوغلۇتسىمەن. شۇڭا سەن چوقۇم مېنىڭ ساڭا بۇيرۇغىم بويىچە بۇنى چەك تاشلاپ ئىسرائىللىقلارغا مەراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بېرىشىڭ كېرەك. 7 سەن ئەمدى بۇ زېمىنلارنى توققۇز قەبىلە بىلەن ماناسسەنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مەراس قىلىپ بۆلۈڭ»، 8 رۇبەنلەر بىلەن گادلار بولسا، [ماناسسەنىڭ يېرىم قەبىلىسى] بىلەن بىرلىكتە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوقىيى،

ئوغلى ماكرىنىڭ ئەۋلادىغا تەۋە قىلىنغان بولۇپ، ماكرىلارنىڭ يېرىم قىسمىغا جەمەت-ئائىللىرى بويىچە مەراس قىلىپ بۆلۈپ بېرىلگەنىدى. 32 مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق قېتىدا، يېرىغىنىڭ ئۇلۇغدا، مۇناينىڭ تۈزلەڭلىكلىرىدە بولغان ۋاقىتدا بۆلۈپ بەرگەن مەراسلار مانا بۇ زېمىنلار ئىدى. 33 لېكىن مۇسا لاۋى قەبىلىسىگە ھېچ مەراس زېمىنى تەقدىم قىلمىدى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئېيتقىنىدەك، ئۆزى ئۇلارنىڭ مەراسىدۇر.

ئىسرائىلارنىڭ قاناتان زېمىنىدىن ئالغان مەراسلىرى تۆۋەندىكىدەك، ئەلشازار كادىن بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىلەردىكى جەمەت-ئائىلە باشلىقلىرى مۇشۇ مەراسلارنى ئۇلارغا بۆلۈپ بەرگەن. 2 پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن توققۇز يېرىم قەبىلە توغرىسىدا بۇيرۇغىنىدەك، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۆلۈشى چەك تاشلاش بىلەن بۆلۈپ بېرىلدى. 3 چۈنكى قالغان ئىككى قەبىلە بىلەن ماناسسەنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ مەراسىنى بولسا مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۆت تەرىپىدە ئۇلارغا تەقسىم قىلغانىدى، لېكىن ئۇ لاۋىلارغا ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھېچ مەراس بەرمىگەنىدى 4 (بۇسۇنىڭ ئەۋلادلىرى ماناسسە ۋە فەرقانم دېگەن ئىككى قەبىلگە بۆلۈنگەنىدى. لاۋىلارغا بولسا، تۇرۇشقا بولىدىغان شەھەرلەر بېكىتىلىپ، شۇنداقلا شۇ شەھەرلەرگە تەۋە يايلاقلاردىن چاربايلەرنى باقىدىغان ۋە مال-مۈلۈكلەرنى ئورۇنلاشتۇرىدىغان يەرلەردىن باشقا ئۇلارغا ھېچ ئۆلۈشلەرنى بەرمىگەنىدى). 5 پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئىسرائىلار شۇنداق قىلىپ زېمىنى بۆلۈشۈۋالدى. 6 يەھۇدالار كىگالغا، يەشۇئانىڭ قېشىغا كەلدى، كەنزىي يەقۇئەننىڭ ئوغلى كادىب يەشۇئاغا مۇنداق دېدى: «پەرۋەردىگار ئۆز ئادىمى بولغان مۇساغا مەن بىلەن سېنىڭ توغرا كادا قەدەش-بارىئاندا نېمە دېگەنلىكىنى بىلسەنغۇ؛ 7 پەرۋەردىگارنىڭ ئادىمى مۇسا مېنى قەدەش-بارىئاندىن زېمىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكەندە، مەن قىرىق ياشتا ئىدىم؛ چىن [ئېتىقادلىق] كۆڭلۈم بىلەن ئۇنىڭغا خەۋەر يەتكۈزگەنىدىم. 8 ئەمما مەن بىلەن چىققان قېرىنداشلىرىم خەلقنىڭ كۆڭلىنى سۇ قىلۋەتكەنىدى. لېكىن مەن بولسام پۈتۈن قەلبىم بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىغا ئەگەشتم. 9 ئۆز كۈنى مۇسا قەسەم قىلىپ: «سەن پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىغا ئەگەشكىنىڭ ئۈچۈن، سېنىڭ پۈتۈن دەدەسىڭ زېمىن جەزمەن تەبەددىگەچە سېنىڭ بىلەن نەسلىڭنىڭ مەراسى بولىدۇ» دېگەنىدى. 10 - مانا ئىسرائىل چۆلدە سەرگەردان بولۇپ يۈرگەندە، پەرۋەردىگار مۇساغا شۇ سۆزلەرنى دېگەن كۈندىن كېيىنكى قىرىق بەش يىل ئىچىدە ئۆزى ئېيتقىنىدەك مېنى تىرىك ساقلىدى. مانا مەن بۈگۈن سەككىسەن بەش ياشقا كىردىم. 11 مەن مۇشۇ كۈندىمۇ مۇسا مېنى چارلاشقا ئەۋەتكەن كۈنىدىكىدەك كۈچلۈكەن، مەيلى جەڭ قىلىش بولسۇن ياكى بىر يەرگە بېرىپ-كېلىش بولسۇن، مېنىڭ يەنىلا بالدۇرقەدەك كۈچ-دەرمەنم باردۇر. 12 ئەمدى پەرۋەردىگار شۇ كۈندە ۋەدە قىلغان بۇ تاغلىق يۇرتى ماڭا مەراس قىلىپ بەرگىن؛ چۈنكى ئۆز كۈنى سەمئۇئەل يەردە ئاناكىيلار تۇرىدىغانلىقىنى، شۇنداقلا چوڭ ھەم مۇستەھكەم شەھەرلەر بارلىقىنى ئاڭلىدىڭغۇ. لېكىن پەرۋەردىگار مەن بىلەن بىللە بولسا، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك مەن ئۇلارنى قوغۇلەتسەن» 13 بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا يەقۇئەننىڭ ئوغلى كادىبكە بەخت-بەرىكەت تىلەپ، ھېبىرون ئۆيىگە مەراس قىلىپ بەردى. 14 شۇ كىچىك ھېبىرون تاكى بۈگۈنگىچە كەنزىي يەقۇئەننىڭ ئوغلى كادىبنىڭ مەراسى بولۇپ تۇرماقتا؛ چۈنكى ئۇ پۈتۈن قەلبى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئەگەشكەن 15 (ئىلگىرى ھېبىرون بولسا كىرىئات-ئاربا دەپ ئاتىلاتتى. ئاربا دېگەن ئادەم ئاناكىيلار ئارىسىدا ئەڭ داڭقى چىققان ئادەم ئىدى). شۇنداق قىلىپ زېمىن جەڭدىن ئارام تاپتى.

يەھۇدالار قەبىلىسىنىڭ مەراسى بولسا جەمەت-ئائىللىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ ئېرىشكەن زېمىن بولۇپ، جەنۇبىي تەرەپنىڭ ئۈچى ئېدومنىڭ چېگرىسىغا ۋە زىن چۆلىگە تۇتاشتى؛ 2 جەنۇبىي چېگرىسى «شور دېڭىزى»نىڭ ئايغىدىن، يەنى جەنۇبىي تەرەپكە چوقچىلىپ چىققان قولىقتىن باشلىنىپ، 3 «سېرىق ئېشەك داۋىنى»نىڭ جەنۇب تەرىپىدىن ئۆتۈپ، زىنغا تۇتاشتى؛ ئاندىن قەدەش-بارىئاننىڭ جەنۇبىي ياقىلاپ ھەزرونىغا ئۆتۈپ، ئادارغا بېرىپ، كار كاتھقا بۇرۇلۇپ، 4 ئازموناغا ئۆتۈپ مىسىر ئېقىنى بىلەن چىقىپ، ئۈچى دېڭىزغا تاقىشاتتى. بۇ ئۇلارنىڭ جەنۇبىي چېگرىسى ئىدى. 5 شەرقىي چېگرىسى بولسا شور دېڭىزدىن ئىئوردان دەرياسىنىڭ دېڭىزغا قۇيۇلىدىغان ئېغىزىغىچە ئىدى؛ شىمالىي چېگرىسى بولسا دېڭىزنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ دېڭىزغا قۇيۇلىدىغان ئېغىزىدىن باشلىنىپ، 6 ئاندىن بەيت-ھوگلاغا بېرىپ، بەيت-ئارابانىڭ شىمالىدىن ئۆتۈپ، رۇبەننىڭ ئوغلى بوھاننىڭ تېشىنىڭ قېشىغىچە ئىدى؛ 7 ئاندىن چېگرا ئاقور جىلغىسىدىن دەپرەگە قاراپ ئۆتۈپ، ئۆيەردىن شىمال تەرىپىگە بۇرۇلۇپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى ئادۇممىغا چىقىدىغان داۋاننىڭ ئۆزۈلدىكى گىلگالغا يېتىپ بېرىپ، ئاندىن ئەن-شەمەش سۇلىرىدىن ئۆتۈپ، ئەن-روگەل بۇلىقىغا تۇتاشتى؛ 8 ئۆيەردىن «بەن-ھىنومنىڭ جىلغىسى»غا چىقىپ، يەيۇسىيلار ئېگىزلىكىدىن، يەنى يېرۇسالېمنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى داۋاندىن ئۆتۈپ، ئاندىن ھىنوم جىلغىسىنىڭ ئالدىغا، يەنى غەرب تەرىپىگە، رەفايىلارنىڭ جىلغىسىنىڭ شىمالىي بېشىدىكى تاغنىڭ چوققىسىغا چىقتى؛ 9 چېگرا بۇ تاغنىڭ چوققىسىدىن نەفتواھ سۇيىنىڭ بۇلىقىغا بېرىپ، ئاندىن ئەفرۇن تېغىدىكى شەھەرلەرنىڭ يېنى بىلەن چىقىپ، ئۆيەردىن بائالاھ (يەنى كىرىئات-يىئارم) غا يېتىپ بېرىپ، 10 ئاندىن بائالاھتىن ئۆتۈپ، غەرب تەرىپىگە قارىلىپ سېئىر تېغىغا بېرىپ، يىئارم تېغى (يەنى كېسالىون) نىڭ شىمالىي باغرىدىن ئۆتۈپ، بەيت-شەمەشكە چۈشۈپ، تىمناھتىن ئۆتتى؛ 11 ئاندىن شىمالغا قاراپ ئەكرۇننىڭ داۋىنى بىلەن چىقىپ شىكرونىغا ئۆتۈپ، بائالاھ تېغىنىڭ يېنىغا تۇتاشتى؛ ياپەتەلگە يېتىپ، ئاندىن ئۈچى دېڭىزغا تاقاشقاندى. 12 غەرب تەرىپىدىكى چېگرىسى بولسا دېڭىز يولىرى ئىدى. يەھۇدالارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئۇلارغا تۇتاشتىغان تۆت تەرىپىدىكى چېگرا مانا شۇ ئىدى. 13 يەقۇئەننىڭ ئوغلى كادىبكە بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا بەرگەن ئەمرى بويىچە، ئۇنىڭغا يەھۇدالارنىڭ ئارىسىدا بىر ئۆلۈش، يەنى ئاناكىنىڭ ئاتىسى ئاربانىڭ شەھىرى بولغان ھېبىرون ئانا قىلىندى. 14 كادىب شۇ يەردىن شېشاي، ئاھمان ۋە ئالمالى دېگەن ئۈچ ئاناكىنى قوغۇلەتتى؛ ئۇلار ئۈچى ئاناكىنىڭ ئەۋلادى ئىدى. 15 ئاندىن شۇ يەردىن چىقىپ، دەپرە تۇرۇۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەپىرنىڭ نامى كىرىئات-سەفەر ئىدى). 16 كادىب: - كىمكى كىرىئات-سەفەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۆنى ئالسا، ئۇنىڭغا قىزم ئاكىسىنى خوتۇنلۇققا ئۇندىدى. 17 كادىبنىڭ ئۆكسى كېنىزىنىڭ ئوغلى ئوتىيەل ئۆنى ئىشغال قىلدى، كادىب ئۇنىڭغا قىزم ئاكىسىنى خوتۇنلۇققا بەردى. 18 شۇنداق بولدىكى، قىز ياتلىق بولۇپ ئۇنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدىن بىر پارچە يەر سوراشقا ئۇندىدى. ئاكىسا ئېشەكتىن چۈشۈشكە كادىب ئۇنىڭدىن: - سېنىڭ نېمە تەلپىڭ بار؟- دەپ سورىدى. 19 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مېنى ئالاھدە بىر بەرىكەتلىگەنمەن؛ سەن ماڭا ئەگەشكەن [قاغىچىراق] يەر بەرگەنكەنمەن، ماڭا يەنە نېمە بۇلاقتىمۇ بەرگەنمەن، - دېدى. شۇنى دېۋىدى، كادىب ئۇنىڭغا ئۆستۈن بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى. 20 تۆۋەندىكىلەر يەھۇدا قەبىلىسىگە ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تەككەن مەراس ئۆلۈشلەردۇر: 21 يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ ئەڭ جەنۇبىغا جايلاشقان، ئېدوم چېگرىسى تەرەپتىكى شەھەرلەر: - كازەئەل، ئېدەر، ياكۇر،

22 كىناھ، دىموناھ، ئاداداھ، 23 كەدەش، ھازور، پىتئان، 24 زىف، تەلەم، پىئالوت، 25 ھازور-ھاداھ، كىرىوت-ھەزرون (يەنى ھازور)، 26 ئامام، سېما، مولاداھ، 27 ھازار-گادداھ، ھەشون، بەيت-بەلەت، 28 ھازار-شۇئال، بەئەر-شېبا، بىزوتىيا، 29 بانالاھ، ئىچم، ئېزەم، 30 ئەلتولاد، كېسلى، خورماھ، 31 زىكلاگ، مادماناھ، سانسائناھ، 32 لىئاوت، شىلېم، ئاين رەمبون قاتارلىقلار جەمئىي يىگىرمە توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 33 شەھەرلەر ئويمانلىقىدىكى شەھەرلەر بولسا ئەشتائول، زورېشاھ، ئاشناھ، 34 زانواھ، ئەن-گانىم، تاپېۇئاھ، ئەنام، 35 يارمۇت، ئادۇلام، سوكوھ، نازىكەھ، 36 شانارايىم، ئادتايم، گەدەراھ ۋە گەدەرئام بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 37 بۇلاردىن باشقا يەنە زىئان، ھاداھ، مىگال-گاد، 38 دىلبان، مېزىيا، يوقتەھل، 39 لاھىش، بوزكات، ئەگلون، 40 كابون، لاھماس، قىتلىش، 41 گەدەرئوت، بەيت-داداگون، ئانام ۋە ماككەداھ بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 42 بۇنىڭدىن باشقا يەنە لىبناھ، ئېتەر، ئاشان، 43 ھەقتاھ، ئاشناھ، نەزىب، 44 كېئىلاھ، ئاقزىب ۋە مارەشاھ بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە يەنە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى، 45 يەنە ئەكرون بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-كەنتلەر، 46 شۇنداقلا ئەكروننىڭ غەرب تەرىپىدىن تارتىپ ئاشدودنىڭ يېنىدىكى ھەممە شەھەرلەر بىلەن ئۇلارنىڭ كەنت-قىشلاقلىرى قوشۇلۇپ، 47 ئاشدود ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار، گازا شەھىرى ۋە شۇنداقلا مىسىر ئېقىنىغىچە ۋە ئۇلارنىڭ قىرغىقىغىچە، ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 48 تاغلىق رايوندىكى شەھەرلەر: - شامىر، يائىتىر، سوكوھ، 49 دانناھ، كىرىئات-سانناھ (يەنى دەپىر)، 50 ئاباب، ئەشتەموھ، ئانم، 51 گوئشەن، ھولون ۋە گلۇھ بولۇپ، جەمئىي ئون بىر شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 52 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئاراب، دۇماھ، ئېشان، 53 يانم، بەيت-تاپېۇئاھ، ئافكاھ، 54 ھۇمتاھ، كىرىئات-ئاربا (يەنى ھېرون) ۋە زەبۇر بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 55 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ماون، كارمەل، زىف، يۇتياھ، 56 يىزەھەل، يوكېئام، زانواھ، 57 كايىن، گېئىئەھ ۋە تىمناھ بولۇپ، جەمئىي ئون شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 58 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ھالۇل، بەيت-زۇر، گەدور، 59 مائارات، بەيت-ئانوت ۋە ئەلتەكئون بولۇپ، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 60 بۇنىڭدىن باشقا يەنە كىرىئات-بائال (يەنى كىرىئات-پىئارام) ۋە رىباھ دېگەن ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 61 چۆلىدىكى شەھەرلەر بولسا: - بەيت-ئاراباھ، مىددىن، سەككاھ، 62 نىبشان، «شور شەھىرى» ۋە ئەن-گەدى، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 63 لېكىن پېرۇسايىدا ئۇلتۇزۇقلۇق بەيۇسىلارنى بولسا يەھۇدالار قوغلىۋېتەلمىگەن، شۇڭا تا بۇگۈنگىچە بەيۇسىلار يەھۇدالار بىلەن پېرۇسايىدا بىللە تۇرماقتا.

16

بۇسۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ چىققان مىراس زېمىن بولسا يىرىخوغا تۇتاش بولغان ئىئوردان دەرياسىدىن تارتىپ، يىرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۆللەرگىچە بولغان يۇرتلار ۋە يىرىخوندىن چىقىپ، چۆلدىن ئۆتۈپ بەيت-ئەلنىڭ تاغلىق رايونىغا سوزۇلغان يۇرتلار ئىدى. 2 چېگرىسى بەيت-ئەلدىن تارتىپ لۇزا، ئاندىن ئاركىيلارنىڭ چېگرىسىدىكى ئاتاروتقا يېتىپ، 3 ئاندىن غەرب تەرىپىگە بېرىپ، ياغەل تېغىلەرنىڭ چېگرىسىغا تۇتىشىپ، ئاستىن

بەيت-ھوروننىڭ چېتىگە چۈشۈپ، گەزەرگە بېرىپ دېڭىزدا ئاخىرلىشىپتى. تەلەم، پىئالوت، 25 ھازور-ھاداھ، كىرىوت-ھەزرون (يەنى ھازور)، 26 ئامام، سېما، مولاداھ، 27 ھازار-گادداھ، ھەشون، بەيت-بەلەت، 28 ھازار-شۇئال، بەئەر-شېبا، بىزوتىيا، 29 بانالاھ، ئىچم، ئېزەم، 30 ئەلتولاد، كېسلى، خورماھ، 31 زىكلاگ، مادماناھ، سانسائناھ، 32 لىئاوت، شىلېم، ئاين رەمبون قاتارلىقلار جەمئىي يىگىرمە توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 33 شەھەرلەر ئويمانلىقىدىكى شەھەرلەر بولسا ئەشتائول، زورېشاھ، ئاشناھ، 34 زانواھ، ئەن-گانىم، تاپېۇئاھ، ئەنام، 35 يارمۇت، ئادۇلام، سوكوھ، نازىكەھ، 36 شانارايىم، ئادتايم، گەدەراھ ۋە گەدەرئام بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 37 بۇلاردىن باشقا يەنە زىئان، ھاداھ، مىگال-گاد، 38 دىلبان، مېزىيا، يوقتەھل، 39 لاھىش، بوزكات، ئەگلون، 40 كابون، لاھماس، قىتلىش، 41 گەدەرئوت، بەيت-داداگون، ئانام ۋە ماككەداھ بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 42 بۇنىڭدىن باشقا يەنە لىبناھ، ئېتەر، ئاشان، 43 ھەقتاھ، ئاشناھ، نەزىب، 44 كېئىلاھ، ئاقزىب ۋە مارەشاھ بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە يەنە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى، 45 يەنە ئەكرون بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-كەنتلەر، 46 شۇنداقلا ئەكروننىڭ غەرب تەرىپىدىن تارتىپ ئاشدودنىڭ يېنىدىكى ھەممە شەھەرلەر بىلەن ئۇلارنىڭ كەنت-قىشلاقلىرى قوشۇلۇپ، 47 ئاشدود ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار، گازا شەھىرى ۋە شۇنداقلا مىسىر ئېقىنىغىچە ۋە ئۇلارنىڭ قىرغىقىغىچە، ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 48 تاغلىق رايوندىكى شەھەرلەر: - شامىر، يائىتىر، سوكوھ، 49 دانناھ، كىرىئات-سانناھ (يەنى دەپىر)، 50 ئاباب، ئەشتەموھ، ئانم، 51 گوئشەن، ھولون ۋە گلۇھ بولۇپ، جەمئىي ئون بىر شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 52 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئاراب، دۇماھ، ئېشان، 53 يانم، بەيت-تاپېۇئاھ، ئافكاھ، 54 ھۇمتاھ، كىرىئات-ئاربا (يەنى ھېرون) ۋە زەبۇر بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 55 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ماون، كارمەل، زىف، يۇتياھ، 56 يىزەھەل، يوكېئام، زانواھ، 57 كايىن، گېئىئەھ ۋە تىمناھ بولۇپ، جەمئىي ئون شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 58 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ھالۇل، بەيت-زۇر، گەدور، 59 مائارات، بەيت-ئانوت ۋە ئەلتەكئون بولۇپ، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 60 بۇنىڭدىن باشقا يەنە كىرىئات-بائال (يەنى كىرىئات-پىئارام) ۋە رىباھ دېگەن ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 61 چۆلىدىكى شەھەرلەر بولسا: - بەيت-ئاراباھ، مىددىن، سەككاھ، 62 نىبشان، «شور شەھىرى» ۋە ئەن-گەدى، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 63 لېكىن پېرۇسايىدا ئۇلتۇزۇقلۇق بەيۇسىلارنى بولسا يەھۇدالار قوغلىۋېتەلمىگەن، شۇڭا تا بۇگۈنگىچە بەيۇسىلار يەھۇدالار بىلەن پېرۇسايىدا بىللە تۇرماقتا.

17 ماناسسەھە بۇسۇنىڭ تۇنجى ئوغلى بولغاچقا، ئۇنىڭ قەبىلىسىگە چەك تاشلىنىپ مىراس بېرىلگەن. ماناسسەھەنىڭ تۇنجى ئوغلى ماكىرنىڭ [ئەۋلادلىرى] (ماكىر گېئىئادنىڭ ئاتىسى ئىدى) بۇتۇر پالۋان بولغاچقا، ئۇلارغا گېئىئاد بىلەن باشان مىراس قىلىپ بېرىلدى. 2 ماناسسەھەنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغۇ، جۈملىدىن ئابېزەھەرلەر، ھەلەككەر، ئاسرىئەللەر، شەكەملەر، ھەفەرلەر بىلەن شېمىدالار ئۆز جەمەت-ئائىلىرى بويىچە مىراس ئۇلاشنى ئالدى. بۇلار بولسا بۇسۇنىڭ ئوغلى ماناسسەھەنىڭ ئەر جەمەت ئائىلىلىرى ئىدى. 3 ئەمدى ماناسسەھەنىڭ چەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئەۋرىسى، گېئىئادنىڭ ئەۋرىسى، ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلۇفھادنىڭ ئوغۇل بەرزەئىلىرى يوق بولۇپ، پەقەت قىزىلار بار ئىدى. ئۇنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىسمىلىرى ماھلاھ، نونناھ، ھولگاھ، مىلكاھ ۋە تىرزاھ ئىدى. 4 ئۇلار كاھەن ئەلئىئازار بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئەمىرلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا: - پەرۋەردىگار مۇساغا بىز توغرىلىق قېرىنداشلىرىمىز قاتارىدا مىراس بېرىشكە تەمر قىلغانىدى، دەيدى. شۇنى دېۋىدى، [يەشۇئا] پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى قاتارىدا ئۇلارغا مىراس بەردى. 5 بۇنىڭ بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ تەرىپىدىكى گېئىئاد بىلەن باشان زېمىنلىرىدىن باشقا، ماناسسەھەگە يەنە ئون ئۇلۇش يەر بېرىلدى. 6 چۆنكى ماناسسەھەنىڭ قىزلىرى ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قاتارىدا مىراسقا ئىگە بولغانىدى، گېئىئاد زېمىنى ماناسسەھەنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا تەگكەندى. 7 ماناسسەھەنىڭ زېمىنىنىڭ چېگرىسى بولسا ئاشرىدىن تارتىپ شەكەمنىڭ ئۆتمۈزىدىكى مېكتاتقا بېرىپ، ئاندىن جەنۇب تەرىپىگە قايلىپ، ئەن-تاپېۇئاھدا ئۇرغۇچىلارنىڭ جايىغىچە تۇتاشتى. 8 چۆنكى تاپېۇئاھنىڭ زېمىنى بولسا ماناسسەھەگە تەگكەندى، لېكىن ماناسسەھەنىڭ چېگرىسىدىكى تاپېۇئاھ شەھىرى ئەفرائىمغا تەۋە ئىدى. 9 چېگرىسى ئۇ يەردىن كاناھ ئېقىنىغا چۈشۈپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن چىقتى. ئۇ يەردىكى شەھەرلەر بولسا ماناسسەھەنىڭ شەھەرلىرىنىڭ ئارىسىدا بولسۇمۇ، ئەفرائىمغا تەگدى. ماناسسەھەنىڭ چېگرىسى جىلغىنىڭ شىمال تەرىپى بىلەن بېرىپ دېڭىزغا يېتىپ ئاخىرلىشتى. 10 جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى زېمىن ئەفرائىمغا، شىمال تەرىپىدىكى زېمىن ماناسسەھەگە تەۋە ئىدى، غەرب تەرىپىدىكى چېگرىسى دېڭىز ئىدى. ئۇلارنىڭ زېمىنى شىمال تەرىپىدە ئاشرىنىڭ ئۇلۇشىگىچە يېتىپ، شەرق تەرىپى ئىسساكارنىڭ ئۇلۇشىگە

تۇتاشتۇرغانىدى. 11 ماناسسەھكىمۇ ئىسساكار بىلەن ئاشىرنىڭ ئۆلۈشلىرى ئىچىدىن بەيت-شېتاب ۋە تۇنگىغا قاراشلىق كەنتلەر، ئېلىپتام بىلەن تۇنگىغا قاراشلىق كەنتلەر، دور ئاھالىسى بىلەن دورغا قاراشلىق كەنتلەر، ئەن-دور ئاھالىسى بىلەن ئەن-دورغا قاراشلىق كەنتلەر، تانانا ئاھالىسى بىلەن تاناناققا قاراشلىق كەنتلەر ۋە مېگىددو ئاھالىسى بىلەن مېگىددوغا قاراشلىق كەنتلەر، يەنى «ئۈچ ئېگىزلىك» دېگەن يۇرت تەگدى. 12 لېكىن ماناسسەھ بۇ شەھەردىكىلەرنى قوغلىتىۋەتتى، قانائىيىلار شۇ يۇرتلاردا تۇرۇۋېرىشكە نىيەت باغلىغانىدى. 13 ئىسرائىل بارغانسېرى كۈچەيگەچكە قانائىيىلارنى تۈزلەشكە ھاشارچى قىلىپ بېقىندۇردى، لېكىن ئۇلارنى ئۆز يەرلىرىدىن مۇتلەق قوغلىۋېتەلمىدى. 14 يۈسۈپلەر بولسا يەشۇئاغا: - بىز پەرۋەردىگار ھازىرغىچە شۇنداق بەرىكەتلەپ كەلگەن، چوڭ بىر خەلق تۇرساق، سەن نېمىشقا چەك تاشلاش بىلەن بىزگە پەقەت بىر ئۇلۇش مەراس، بىر پارچە يەرلا بەردىڭ؟ - دېدى. 15 يەشۇئا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - تەڭرى سىلەر چوڭ بىر خەلق بولساڭلار، ئەفرائىمنىڭ تاغلىق يۇرتى سىلەرگە تار كەلگەن بولسا، ئورمانغا بېرىپ تۈپەردىكى پەرزىپلەر بىلەن [گىگانت] رەفايىيىلار يۇرتىدا دەرەخلەرنى كېسىپ، تۈزۈڭلار ئۈچۈن بىر جايى چىقىرىۋېلىڭلار، دېدى. 16 لېكىن يۈسۈپلەر: - تاغلىق يۇرت بىزگە يەتمەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن بۇ ۋاقىتتا جىلغىدا تۇرۇۋاتقانلار، مەيلى بەيت-شېتابدا ۋە تۇنگىغا قاراشلىق كەنتلەردە بولسۇن ياكى يىزەتەل جىلغىسىدا تۇرۇۋاتقان قانائىيىلار بولسۇن، ھەممىسىنىڭ تۆمۈردىن جەڭ ھارۋىلىرى بار ئىكەن، دېدى. 17 شۇنداق دېۋىدى، يەشۇئا يۈسۈپ جەمەتنى بولغان ئەفرائىم بىلەن ماناسسەھكە سۆز قىلىپ: - سىلەر دەرۋەزە چوڭ بىر خەلقلەر ۋە زور كۈچۈڭلار باردۇر، شۇڭا سىلەرگە پەقەت بىر ئۇلۇش مەراس بېرىلسە بولىدۇ، 18 تاشۇ پۈتكۈل تاغلىق يۇرتىمۇ سىلەرگە بېرىلىدۇ، گەرچە ئۇ ئورمانلىق بولسىمۇ، سىلەر ئۇنى كېسىپ بوشتىسىلەر ۋە تۇنىڭ ئەتراپىغىمۇ ئىگە بولىسىلەر؛ قانائىيىلارنىڭ تۆمۈر جەڭ ھارۋىلىرى بار، شۇنداقلا كۈچلۈك بولسىمۇ، سىلەر ئۇلارنى ھەيدەپ چىقىرىۋەتەلىسىلەر، - دېدى.

18

پۈتكۈل ئىسرائىلار جامائىتى شىلھقا يىغىلىپ، ئۆيەردە ئىبادەت چىجدى تىكتى. گەرچە زېمىن ئۇلارنىڭ ئالدىدا بويسۇندۇرۇلغان بولسىمۇ، 2 لېكىن ئىسرائىل ئارىسىدا ئۆز مەراس ئۇلۇشى تېخى تەقسىم قىلىنمىغان يەنە قەبىلە قالغانىدى. 3 شۇڭا يەشۇئا ئىسرائىلارغا مۇنداق دېدى: - «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە بەرگەن بۇ زېمىننى قولۇڭلارغا ئېلىشقا سۇسۇلق قىلىپ قاچانغىچە كەينىگە سۈرسىلەر؟ 4 سىلەر تۈزۈڭلار ئۈچۈن ھەر قەبىلىدىن ئۈچ ئادەمنى تاللاڭلار، مەن ئۇلارنى قوزغىلىپ پۈتكۈل زېمىننى ئايلىنىپ چىقىپ، ئۇنى ھەر بىر قەبىلە ئۆز مەراس ئۇلۇشىغا مۇۋاپىق سىز-خاتىرىلەشكە، ئاندىن قېشىغا يېنىپ كېلىشكە ئەۋەتىمەن. 5 ئۇلار زېمىننى يەنە تەقسىم قىلىشقا بولسۇن، لېكىن يەھۇدا قەبىلىسى بولسا جەنۇبتىكى تۈز ئۇلۇش زېمىنىدا تۇرۇۋەرسۇن، يۈسۈپنىڭ جەمەتىمۇ شىمال تەرەپتىكى تۈز ئۇلۇش زېمىنىدا تۇرۇۋەرسۇن. 6 سىلەر زېمىننى يەنە تەقسىم قىلىشقا چىقىپ سىز-خاتىرىلەشكە يېنىمىغا كېلىڭلار، ئاندىن مەن پەرۋەردىگار خۇدائىنىڭ ئالدىدا بۇ يەردە سىلەر ئۈچۈن چەك تاشلايمەن. 7 ئەمما لاۋىيانىڭ بولسا، ئاراڭلاردا ئۇلۇشى بولمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كەھنلىقى ئۇلارنىڭ مەراسىدۇر. گاد بىلەن رۇبەن ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوقى، شەرق تەرەپىدە پەرۋەردىگارنىڭ قۇي بولغان مۇسا ئۇلارغا مەراس قىلىپ بەرگەن يەرلەرنى تاللىغانچان ئالغاندۇر. 8 [زېمىننى خاتىرىلەشكە بېكىتكەن] كىشىلەر قوزغىلىپ يولغا چىققاندا، يەشۇئا ئۇلارغا قاتتىق چېكىلەپ: - سىلەر بېرىپ

19

ئىككىنچى چەك شىمبۇنغا چىقتى، يەنى شىمبۇنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى، ئۇلارنىڭ مەراسى بولسا يەھۇدالارنىڭ مەراس ئۇلۇشىنىڭ ئارىسىدا ئىدى. 2 ئۇلارنىڭ ئېرىشكەن مەراسى ئىچىدە بەئەز-شېبا، شېبا، مولاداھ، 3 ھازار-شۇئال، بالاھ، ئېزەم، 4 ئەتولادا،

بىتۇل، خورماھ، 5 زىكلاگ، 6-بەيت-ماركابوت، ھازار-سۇساھ، 6 بەيت-
 لىباۋت ۋە شارۇھنە بولۇپ، جەمئىي ئون ئۈچ شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق
 كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 7 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئاين، رىمىون، ئېتەر، ئاشان
 بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار 8 ھەمدە
 جەنۇب تەرەپتىكى بائالات-بەئەر (يەنى جەنۇبىدىكى راماه) غىچە بولغان بۇ
 [توت] شەھەرنىڭ تەزىرىدىكى ھەممە كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇلار
 شېمبۇنلار قەبىلىسىنىڭ ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئېرىشكەن
 مىراسى ئىدى. 9 شېمبۇنلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى يەھۇدلارنىڭ ئۆلۈشىنىڭ
 ئىچىدىن ئېلىپ بېرىلدى، چۈنكى يەھۇدلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى ئۆزلىرىگە كۆپلۈك
 قىلغانىدى، شۇڭا شېمبۇنلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى ئۇلارنىڭ مىراس ئۆلۈشىنىڭ
 ئىچىدىن بېرىلدى. 10 ئۈچىنچى چەك زەبۇنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى
 بويىچە تارتىلدى، ئۇلارنىڭ مىراس چېگرىسى ساردىقا بارايتى، 11 چېگرىسى
 غەرب تەرەپتە ماريبالاھقا بېرىپ دابىيە شەككى يېتىپ يوكىئامنىڭ ئۆدۈلدىكى
 ئېقىنغا تۇتىشاتتى؛ 12 ئۇ ساردىدىن شەرق تەرىپىگە قارىلىپ، كۆن چىقىشقا
 يۈرۈلۈپ كىسلىوت-تابور يۇرتىغا تۇتىشىپ، دابىراققا تۇتۇپ، ياقىياغا باردى؛
 13 ئاندىن شۇ يەردىن ئۆشەق كۆن چىقىشقا [يەنە] يۈرۈلۈپ، گات-
 ھەفرە ۋە ئەت-كازىغا كېلىپ ئېھقانقا سوزۇلغان رىمىون يۇرتىغا يېتىپ باردى.
 14 ئاندىن ئۇ يەردىن شىمال تەرەپكە قارىلىپ، ھانائونغا يېتىپ بېرىپ، يىتھ-
 ئەلنىڭ جىلغىسىدا ئاخىرلاشتى. 15 ئۇلارنىڭ ئۆلۈشى يەنە كاتمات، ناھالال،
 شىمرون، يىدالاه ۋە بەيت-لەھەممىمۇ ئوراپ، جەمئىي ئون شىككى شەھەر ۋە
 ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالاتتى. 16 بۇ بولسا، يەنى بۇ
 شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار زەبۇنلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى
 بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى. 17 تۆتىنچى چەك
 ئىسساكارغا چىقتى، يەنى ئىسساكارلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە
 تارتىلدى؛ 18 ئۇلارغا بېرىلگەن يۇرتلار يىزەرەلگىچە بولۇپ، كەسۇلوت،
 شۇنەم، 19 ھاڧارئايم، شىتون، ئاناھارات، 20 رايىت، كىششون، ئېيەز،
 21 رەمەت، ئەن-گانىم، ئەن-ھاداد ۋە بەيت-پازىزىنى ئۆز ئىچىگە ئالدى،
 22 ئاندىن چېگرىسى تابور، شاھازماھ ۋە بەيت-شەمەشكە يېتىپ، ئىئوردان
 دەرياسىدا ئاخىرلاشتى؛ ئۇلارنىڭ ئۆلۈشى جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا
 قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 23 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا
 قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىسساكارلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-
 ئائىللىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى. 24 بەشىنچى چەك ئاشىرلار قەبىلىسىگە
 جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى؛ 25 ئۇلارنىڭ زېمىنى ھەلكتات، ھالى،
 بەتەن، ئاقساق، 26 ئاللامەلەك، تامىئاد ۋە مىشائى ئۆز ئىچىگە ئالدى؛ چېگرىسى
 غەرب تەرەپتە كارمەل بىلەن شەھور-لىبائىقا تۇتىشىپ، 27 ئاندىن شەرق تەرەپكە
 قارىلىپ بەيت-داڭوگىغا بېرىپ، زەبۇن [زېمىنى] بىلەن ئېتىھەلگە يېتىپ بېرىپ كاپۇلنىڭ
 شىمال تەرىپىدىن ئۆتۈپ، بەيت-ئېمەك بىلەن ئېتىھەلگە يېتىپ بېرىپ كاپۇلنىڭ
 شىمال تەرىپىگە چىقتى؛ 28 ئېيرون، رەھوب، ھاموون ۋە كانائى ئۆز ئىچىگە ئېلىپ
 چوڭ زىدونغا يېتىپ باردى. 29 ئاندىن چېگرىسى راماه تەرىپىگە قارىلىپ، ئۆز
 دېگەن مۇستەھكەم شەھەرگە بېرىپ، خوساھقا قارىلىپ، ئاقزىب بىلەن ھەبەلگە
 تۇتاش بولغان دېڭىزدە ئاخىرلاشتى؛ 30 زېمىنى ئۇمماھ، ئافەك ۋە رەھونىمۇ ئۆز
 ئىچىگە ئالغان، جەمئىي يىگىرمە شىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-
 قىشلاقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغانىدى. 31 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا
 قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئاشىرلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-
 ئائىللىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى. 32 ئالتىنچى چەك ئافئالغا چىقتى،
 يەنى ئافئاللار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى؛ 33 ئۇلارنىڭ

20

پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 سەن
 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگەن: - «ئۆزۈم مۇسائىن ۋاسىتىسى بىلەن سىلەرگە
 بۇيرۇغاندەك، ئۆزۈڭلار ئۈچۈن «پاناھلىق شەھەرلەر» نى تاللاپ بېكىتىڭلار؛ 3
 بىلەي، تاسادىپلىقتىن ئادەم ئۆرۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان ھەرقانداق كىشى
 ئۇ شەھەرلەرگە قېچىپ كەتسۇن. بۇنىڭ بىلەن بۇ شەھەرلەر سىلەرگە قان
 ئىنتىقامنى ئالغۇچىدىن پاناھكار بولىدۇ. 4 [ئادەمنى شۇنداق ئۆلتۈرگەن]
 كىشى بۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىپ، شەھەرنىڭ قۇرۇقىغا كېلىپ،
 شۇ يەردە شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا تۈز ئەھۋالى ئېيتسۇن؛ ئۇلار ئۇنى تۈزىگە
 قوبۇل قىلىپ شەھەرگە كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭ ئۆزلىرى بىلەن بىللە تۇرۇشىغا ئۇنىڭغا
 جاي بەرسۇن. 5 ئەمدى قان قىساسنى ئالغۇچى ئۇنى قوغلاپ كەلسە، ئۇلار
 ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىنى قىساسكارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەرمىسۇن؛ چۈنكى
 شۇ كىشىنىڭ بۇرۇندىن ئۆز قوشنىسىغا مىھى ئۈچ-ئاداۋىتى بولغان، بەلكى
 تاسادىپىي ئۆرۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان. 6 [ئادەم ئۆلتۈرگەن] كىشى جامائەت
 ئالدىدا سوراق قىلىنغۇچە شۇ شەھەردە تۇرسۇن؛ ئاندىن شۇ ۋاقىتتىكى باش

كاهن ئۆلۈپ كەتكەندە، ئۇ شۇ شەھەردىن ئايرىلىپ، ئۆز شەھەرگە، يەنى قېچىپ چىققان شەھەردىكى ئۆيگە يېنىپ كەلسۇن. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئافىلى تاغلىق يۇرتىدىكى كەدەشنى، ئەفراتنىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى شەكەمنى ۋە يەمۇدانىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى كىرىتات-ئاربا، يەنى ھېرونى، 8 يىرىخنىڭ شەرق تەرىپىدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆت قېتىدىكى رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئۆزلەشكەنكى چۆلىدىكى بەزەرنى، گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گېئادىتىكى راموتنى ۋە ماناسسە قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن باشلاندىكى گولاننى تاللاپ بېكىتتى. 9 مانا بۇ شەھەرلەر بارلىق ئىسرائىل ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپەرلەر ئۈچۈن پاناھگاھ بولۇشقا بېكىتىلگەن شەھەرلەردۇر؛ كىمكى بەلبەي، تاسادىپلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرگەن بولسا، ئۇنىڭ جامائەت ئالدىدا سوراق قىلىنىشىدىن بۇرۇن، قان قىساسكارنىڭ قولىدا ئۆلەسلىكى ئۈچۈن شۇ شەھەرلەرگە قېچىپ كېتىشكە بۇ شەھەرلەر بېكىتىلگەن.

21

ئۇ ۋاقىتتا لاۋىي جەمەتلىرىنىڭ كاتىۋاشلىرى كاهن ئەلشازار، ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ كاتىۋاشلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، 2 قاناتان زېمىنىدىكى شىلوهدا ئۇلارغا: - مۇناسىڭ ۋاسىتىسى ئارقىلىق پەرۋەردىگار بىز توغرىۋالۇق: «ئۇلارغا تۇرۇشقا شەھەرلەرنى، ماللىرى ئۈچۈن يايلاقلارنى قوشۇپ بەرگىن»، دەپ ئېيتقان، دەپى. 3 شۇنى دېۋىدى، ئىسرائىل پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمرى بويىچە ئۆز مەراس ئۇلۇشلىرىدىن مۇنۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلارنى قوشۇپ لاۋىيلارغا بەردى. 4 - بىرىخى تاشلانغان چەك كوھات جەمەتلىرىگە چىقتى؛ چەك تاشلىنىپ، لاۋىيلار ئىچىدىكى كاهن ھارۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا يەھۇدا قەبىلىسى، شىمىئون قەبىلىسى ۋە بىنيامين قەبىلىسىنىڭ زېمىنلىرىدىن ئون ئۈچ شەھەر بېكىتىلدى؛ 5 ئاندىن كوھاتنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئەفرات قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە ماناسسە يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنلىرىدىن ئون شەھەر بېكىتىلدى. 6 گەرشوننىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئىسساكار قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، ئافىلى قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە ماناسسەنىڭ يەنە بىر يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئۈچ شەھەر بېكىتىلدى. 7 مەراننىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ، رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە زەبولۇن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئىككى شەھەر بېكىتىلدى. 8 بۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگار مۇناسىڭ ۋاسىتىسى بىلەن بۇ يۇرۇغىنىدەك ئىسرائىل چەك تاشلاپ بۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلارنى قوشۇپ، لاۋىيلارغا بەردى. 9 ئۇلار يەھۇدانىڭ قەبىلىسى بىلەن شىمىئوننىڭ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تۆۋەندە تىزىلغان مۇنۇ شەھەرلەرنى بەردى: 10 - (چەك تاشلانغاندا، لاۋىيلارنىڭ نەسلى بولغان كوھاتلار جەمەتلىرىدىكى ھارۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا بىرىخى چەك چىققانچا مۇنۇ شەھەرلەر بېرىلدى): 11 - ئۇلارغا يەھۇدانىڭ تاغلىق رايونىدىكى كىرىتات-ئاربا (ئاربا ئانا كىنىڭ ئاتىسى ئىدى)، يەنى ھېرونى بىلەن ئەتراپىدىكى يايلاقلارنى قوشۇپ بەردى. 12 لېكىن شەھەرگە تەۋە ئېتىزلا بىلەن كەنت-قىشلاقلارنى يەقۇنەننىڭ ئوغلى كالبەك مەراس قىلىپ بەردى. 13 شۇنداق قىلىپ ئۇلار ھارۇن كاهننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر ھېرونى ۋە يايلاقلارنى، يەنە ئۇلارغا لىبناھ بىلەن يايلاقلارنى، 14 ياتىر بىلەن يايلاقلارنى، ئەشتەموئا بىلەن يايلاقلارنى، 15 ھولون بىلەن يايلاقلارنى، دەپ بىلەن يايلاقلارنى، 16 ئايىن بىلەن يايلاقلارنى، يۇتھام بىلەن يايلاقلارنى، بەيت-شەمەش بىلەن يايلاقلارنى بەردى؛ 17 بۇ ئىككى قەبىلىنىڭ زېمىنلىرىدىن جەمىي تۆتۈز شەھەرنى بەردى. 17 مۇندىن باشقا ئۇلارغا بىنيامين قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گېئوتون بىلەن يايلاقلارنى،

44 تۇ ۋاقتتا پەرۋەردىگار ئىلگىرى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك، ئۇلارغا ھەر تەراپدا تىنچ-ئاراملىق بەردى؛ ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ھېچقاندىمۇ ئۇلارنىڭ ئالدىدا قەددىنى رۇسلاپ تىك تۇرالمىيىتى؛ بەلكى پەرۋەردىگار ھەممە دۈشمەنلىرىنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 45 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنىڭ جەمەتىگە ۋەدە قىلغان ھەممەتلىرىدىن ھېچبىرى قالدۇرۇلماي ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

22

تۇ ۋاقتتا يەشۇئا رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسە يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى چاقىرىپ ئۇلارغا: - 2 سىلەر بولسا گادلار پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇساننىڭ سىلەرگە بۇرۇغىنىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىدىغانلار، مېنىڭ سىلەرگە ئەمەل قىلغان بارلىق سۆزلىرىمگىمۇ قۇلاق سالىدىغانلار؛ 3 سىلەر بۇ نۇرغۇن كۈنلەردە تاكى بۈگۈنگە قەدەر قېرىنداشلىرىڭلارنى تاشلىۋەتتەي، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار [سىلەرگە] ئەمەل قىلغان ۋەزىپىنى تۇتۇپ كەلدىڭلار؛ 4 ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ۋەدە قىلغىنىدەك، قېرىنداشلىرىڭلارغا ئاراملىق بەردى؛ شۇڭا سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۆت تەرىپىدە سىلەرگە بەرگەن مىراس زېمىنلىرىغا، تۈز چېدىرلىرىڭلارغا قايتىپ بېرىڭلار. 5 پەقەتلا پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا سىلەرگە بۇرۇپ تاپشۇرغان قانۇن-ئەمەللەرگە ئەمەل قىلىشقا، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمەلىرىنى تۇتۇپ تۇنىڭغا باغلىنىپ، پۈتۈن قەبىلىڭلار ۋە پۈتۈن جان-دەلىڭلار بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا ئىخلاسل بىلەن كۆڭۈل بۆلۈڭلار. - دەيدى. 6 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئۇلارنى بەخت-بەرىكەت تىلەپ، يولغا سالىدى؛ ئۇلار تۈز چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 7 ماناسسە يېرىم قەبىلىسىگە بولسا مۇسا ئۇلارغا باشلىنى مىراس قىلىپ بەرگەندى؛ يەنە بىر يېرىم قەبىلىگە يەشۇئا ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ قېتى، يەنى غەرب تەرىپىدە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا مىراس بەردى. يەشۇئا ئۇلارنى تۈز چېدىرلىرىغا قايتىش يولغا سالغان ۋاقتىدا، ئۇ ئۇلارغىمۇ بەخت-بەرىكەت تىلەپ، 8 ئۇلارغا: - ئىنتايىن كۆپ بايلىقلار، ئىنتايىن كۆپ چاربايلارنى، شۇنداقلا كۆپ مىقداردا كۆمۈش، ئالتۇن، مىس، تۆمۈر ۋە كىم-كېچەكلەرنى ئېلىپ، تۈز چېدىرلىرىڭلارغا قايتىپ بېرىڭلار؛ دۈشمەنلىرىڭلاردىن ئالغان ئولجىنى قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۆلەشتۈرۈپ بېرىڭلار، دەيدى. 9 تۇ ۋاقتتا رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسە يېرىم قەبىلىسى قاناتان زېمىنىدىكى شىلومەدىن چىقىپ ئىسرائىلاردىن ئايرىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە ئۇلارنىڭ تەئەللۇقاتى بولغان ئۆز مىراس زېمىنى گېلىئاد يۇرتىغا قاراپ قايتىپ ماڭدى. 10 رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسە يېرىم قەبىلىسى قاناتان زېمىنىدىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدىكى گەللىلوتقا يېتىپ كەلگەندە، ئۆز بەردە ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدا بىر قۇربانلىقنى ياسىدى؛ قۇربانلىق ناھايىتى چوڭ ۋە ھەيۋەتلىك ياسالغانىدى. 11 ئىسرائىلغا: «مانا رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسە يېرىم قەبىلىسى قاناتان زېمىنىدىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۆت قېتىدىكى گەللىلوت، يەنى ئىسرائىلارنىڭ ئۆزۈلدا بىر قۇربانلىقنى ياساپتۇ» دېگەن خەۋەر ئاڭلاندى. 12 ئىسرائىلار بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغان ھامان، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئۇلار بىلەن تۇرۇشۇش ئۈچۈن شولھوقا توپلاندى. 13 تۇ ۋاقتتا ئىسرائىلار كامەن ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاسنى گېلىئاد زېمىنىدىكى رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسە يېرىم قەبىلىسىگە ماڭدۇردى 14 ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن ئون ئەمەرنى، ئىسرائىلنىڭ ھەربىر قەبىلىسىدىن جەمەت باشلىقى بولغان بىردىن ئەمەرنى ئۇنىڭغا ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتتى؛ ھەربىر ئەمەل ھەرقايسى ئاتا جەمەتتىكى مىڭلىغان ئىسرائىلارنىڭ كاتىۋىتى ئىدى. 15 بۇلار ئەمدى گېلىئاد زېمىنىغا، رۇبەنلەر، گادلار ۋە

ماناسسە يېرىم قەبىلىسىگە كېلىپ ئۇلارغا: - 16 مانا پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى سىلەرگە مۇنداق دەيدۇ: «سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىپ، ئۆزۈڭلارغا قۇربانلىقنى ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىدىن يۈز تۈرۈپ، پەرۋەردىگارغا ئاسايىلىق قىلىپ ئۆتكۈزگەن بۇ زەزىللىكلەر زادى قانداق ئىش؟ 17 پەيئورد بۇرۇن ئۆتكۈزگەن قەبىلىكىمىز بىزگە يېتىپ تاشمىمۇ؟ گەرچە پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىنىڭ بېشىغا ۋاپا چۈشكەن بولسۇمۇ، بىز تېخى بۈگۈنگە قەدەر بۇ ئىشتىن ئۆزىمىزنى پاكلايدۇرمۇدۇق. 18 سىلەر بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن ياندىڭلار؛ شۇنداق بولدىكى، سىلەر بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئاسايىلىق قىلغان بولغاچقا، ئۇ جەزەمە ئەمە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە غەزەپلىنىدۇ. 19 ھالبۇكى، مۇبادا سىلەر مىراس قىلىپ ئالغان زېمىن ئاڭ بولۇپ قالغان بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا، ئۇنىڭ چېدىرى تىكلەنگەن يۇرتقا يېنىپ كېلىپ، ئارىمىزدا مىراس ئېلىڭلار. پەقەت پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قۇربانلىقىدىن باشقا تۈزۈڭلار ئۈچۈن قۇربانلىق ياساش بىلەن پەرۋەردىگارغا ۋە بىزلەرگە ئاسايىلىق قىلىڭلار. 20 زىرائىنىڭ ئوغلى ئاقان ھارام يېتىكىلىگەن نەرسىلەردىن ئېلىپ، ئىتائەتسىزلىك قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇ سەۋەبىن قەبىلىكى ئۈچۈن ياغۇز ئۇلار تۇتۇرۇلۇپ قالماي، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يەنە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن ئەمەسمۇ؟» 21 شۇنىڭ بىلەن رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسە يېرىم قەبىلىسى مىڭلىغان ئىسرائىلارنىڭ كاتىۋىلىرىغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - 22 «ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى پەرۋەردىگار دۇرا ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى بولغان پەرۋەردىگار ئۆزى بۇنى بىلىدۇ، ئىسرائىل ئۇنى بىلگەي! ئەگەر بۇ ئىش ئاسايىلىق بولسا ياكى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك بولسا، ئەمدى بىزلەرنى بۈگۈن ئۆلۈمدىن ئاچماڭلار! 23 ئەگەر بىزنىڭ ئۆزىمىز ئۈچۈن قۇربانلىقنى باسسىمىز پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىپ ئۈچۈن بولغان بولسا، شۇنداقلا قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش، ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى سۇنۇش، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇش ئۈچۈن بولغان بولسا، ئۇنداقتا پەرۋەردىگار ئۆزى بۇ ئىش توغرىلۇق بىزدىن ھېساب ئالسۇن؛ 24 ئەكسىچە بۇ ئىشنى قىلىشىمىزنىڭ سەۋەبى ھەقىقەتەن شۇكى، كەلگۈسىدە سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلار بىزنىڭ بالىلىرىمىزغا: «سىلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىلەن قانداق مۇناسىۋىتىڭلار بار؟» 25 ئەي رۇبەنلەر ۋە گادلار، پەرۋەردىگار بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ئىئوردان دەرياسىنى چېگرا قىلىپ قويغان ئەمەسمۇ؟ شۇڭا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگاردىن ھېچقانداق نېسبەڭلار يوقتۇر!» دېيىشىدىن ئەندىشە قىلدۇق. 26 شۇڭا بىز: «قۇيۇپ بىر قۇربانلىق ياساپ، لېكىن بۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۇچۇمۇ ئەمەس، باشقا خىل قۇربانلىقلار ئۇچۇمۇ ئەمەس، 27 بەلكى كەلگۈسىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن باشقا خىل قۇربانلىقلىرىمىز ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشىمىز ئۈچۈن، سىلەر ۋە بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا، شۇنداقلا كېيىنكى دەۋرلەرىمىزدە بىر ئەسەلمە گۇۋاھلىق بولسۇن ئۈچۈن ئۇنى ياسىدۇق؛ بالىلىرىڭلارنىڭ كەلگۈسىدە بالىلىرىمىزغا «پەرۋەردىگاردىن ھېچقانداق نېسبەڭلار يوق» دېمەسلىكى ئۈچۈن شۇنداق قىلدۇق. 28 ئەگەر ئۇلار كەلگۈسىدە بىز بىلەن ئەۋلادلىرىمىزغا شۇنداق دېسە، بىز جاۋاب بېرىپ: «مانا، كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن ياكى باشقا خىل قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ئۈچۈن ياسالغان ئەمەس، بەلكى سىلەر بىلەن بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا بىر گۇۋاھلىق بولسۇن دەپ ياسالغان، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز ياسىغان قۇربانلىقنىڭ ئەندىزىسىدۇر!» دېيەلەيمىز. 29 پەرۋەردىگارغا ئاسايىلىق قىلىپ، پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ چېدىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغان قۇربانلىقتىن باشقا ئىككىنچى بىر قۇربانلىقنى ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە

كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيەلەر ۋە باشقا خىل قۇربانلىقلارنى ئۆتكۈزۈش نىيىتى بىزدىن نېرى بولغاى،» 30 كەھن فېنھاس ۋە تۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگەن جامائەت ئەمەللىرى، يەنى مىڭلىغان ئىسرائىللىق كاتتۇباشلىرى رۇبىنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھلەرنىڭ نىيىتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا تۇلار شۇنىڭدىن خۇش بولدى. 31 ئەلئازارنىڭ ئوغلى كەھن فېنھاس رۇبىنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھلەرگە: «سەلەر پەرۋەردىگارىغا بۇ ئەتتەتسىزلىكنى قىلىشىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگارىنى ئۇيغۇرئىزدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئەمدى بىلدىق، سەلەر بۇ ئىش بىلەن ئىسرائىللىق پەرۋەردىگارىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇڭلار، دېدى. 32 ئاندىن ئەلئازار كەھننىڭ ئوغلى فېنھاس بىلەن ئەمىرلەر رۇبىنلەر ۋە گادىلارنى يېنىدىن، گېلئاد زېمىنىدىن چىقىپ قاناتان يېقىنىغا ئىسرائىللىق بېنىغا يېتىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى تۇلارغا دەپ بەردى. 33 بۇ ئىش ئىسرائىللىق ئەزىزىدە ياخشى كۆرۈندى، ئىسرائىللىق خۇداغا ھەمدۇسائا ئېيتىپ، رۇبىنلەر بىلەن گادىلارغا جۇمۇ قىلىپ، تۇلار بىلەن تۇرۇشۇپ تۇلارنىڭ تۇرۇۋاتقان زېمىنى ۋەيران قىلايلى، دېگەن گېنى شىككىنچى تىلغا ئالدى. 34 رۇبىنلەر بىلەن گادىلار بۇ قۇربانلىققا «گۇۋاھلىق» دەپ ئات قويدى، چۈنكى تۇلار: «تۇ ئارىمىزدا پەرۋەردىگارىنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىگە گۇۋاھتۇر» دېدى.

24

ئاندىن يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنى شەكەمگە يىغىپ،

23

پەرۋەردىگارىغا ئىسرائىلغا ئەتراپىدىكى دۈشەنلىرىدىن ئارام يېرىپ تۇرۇن زامانلار تۇتۇپ، شۇنداقلا يەشۇئا قېرىپ، يېشىمۇ چوڭىيىپ قالغاندا، 2 يەشۇئا پۈتكۈل ئىسرائىلنى، تۇلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى، باشلىقلىرىنى، ھاكىم-سورالچىلىرى بىلەن بەگ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىرىپ تۇلارغا مۇنداق دېدى: «مەن قېرىپ قالدىم، يېشىمۇ چوڭىيىپ قالدى. 3 پەرۋەردىگارى خۇدايىڭلارنىڭ سەلەر ئۈچۈن مۇشۇ يەردىكى بارلىق ئائىلەلەرگە قانداق ئىشلارنى قىلغىنىنى تۇزۇڭلار كۆردۈڭلار، چۈنكى سەلەر تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ قىلغۇچى پەرۋەردىگارى خۇدايىڭلار تۇردۇر. 4 مانا، مەن تۇرۇم يوقاتقان ھەممە ئەللەرنىڭ زېمىنلىرى بىلەن قالغان بۇ ئائىلەرنىڭ زېمىنلىرىنى قوشۇپ قەبىلە-جەمەتلىكلەر بويىچە جەڭ تاشلاپ ئىئوردان دەرياسىدىن تارتىپ كۆن يېتىش تەرەپتىكى تۇلۇغ دېڭىزغىچە، سەلەرگە مېراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بەردىم. 5 پەرۋەردىگارى خۇدايىڭلار تۇزى تۇلارنى ئالدىڭلاردىن قوغلاپ چىقىرىپ، كۆزۈڭلاردىن نېرى قىلىپ، پەرۋەردىگارى خۇدايىڭلار سەلەرگە ئېيتقىنىدەك سەلەر تۇلارنىڭ زېمىنىغا ئىگە بولسىلەر. 6 شۇڭا سەلەر تولۇق قەيسەر بولۇپ مۇسانىڭ قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئوڭ يا سولغا چەتتەپ كەتمەي، تۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار، 7 شۇنداق قىلىپ، ئاراڭلاردا قېلىپ قالغان بۇ ئائىلە بىلەن باردى-كەلدى قىلماڭلار، شۇنىڭدەك تۇلارنىڭ ئىشلەرنىڭ ناملىرىنى تىلغا ئالماڭلار ياكى تۇلارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلماڭلار، تۇلارغا ئىبادەت قىلماڭلار، تۇلارغا باش تۇرماڭلار، 8 بەلكى بۇگۈنگىچە قىلغىنىڭلاردەك، پەرۋەردىگارى خۇدايىڭلارغا باغلىنىپ تۇرۇڭلار. 9 چۈنكى پەرۋەردىگارى ئالدىڭلاردىن چوڭ-چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرنى قوغلاپ چىقىرىۋەتكەندۇر، بۇگۈنگىچە ھېچقانداق ئادەم ئالدىڭلاردا پۈت تەرىپ تۇرالمىدى. 10 پەرۋەردىگارى خۇدايىڭلار سەلەرگە ئېيتقىنى بويىچە سەلەر تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ قىلغىنى ئۈچۈن سەلەردىن بىر ئادەمگىلار تۇلارنىڭ مىڭ ئاندىن تەرىپەن قىلىدۇ. 11 شۇڭا پەرۋەردىگارى خۇدايىڭلارنى سۆيۈش ئۈچۈن تۇز كۆڭۈلڭلارغا قاتتىق سەكەك بولۇڭلار! 12 چۈنكى ئەگەر سەلەر تۇنىڭدىن يۈز تۇرۇپ ئاراڭلاردا قالغان بۇ ئەللەر بىلەن ئارىلىشىپ-باغلىنىپ، تۇلار بىلەن قودا-باجا بولۇپ، تۇلار بىلەن بېرىش-كېلىش قىلساڭلار، 13 ئۇنداقتا سەلەرگە شۇ ئىش ئايان بولسۇنكى، پەرۋەردىگارى خۇدايىڭلار ئالدىڭلاردىن

تاپشۇرۇپ بەردىم، 12 مەن ئالدىڭلارغا سېرىق ھەرىنى ئەۋەتىم، سېرىق ھەرە ئامورىيلارنىڭ ئىككىلا پادىشاھىنى ھەيدەۋەتكەندەك ئۇلارنىمۇ ھەيدەۋەتتى؛ بۇ ئىش سىلەرنىڭ قىلىچىڭلار ياكى ئوقايىڭلار بىلەن بولدى. 13 مەن سىلەرگە ئۆز قىزلىقلىرىڭلار بىلەن ئەمگەك سىڭدۈرمىگەن بىر زېمىننى، ئۆزۈڭلار ياسىمىغان شەھەرلەرنى بەردىم، ۋە سىلەر شۇلاردا ماكان قىلىڭلار، ئۆزۈڭلار تىكىگەن ئۆزۈمزالىقلار بىلەن زەپىزىنارلىقلاردىن مېۋىلەرنى يەۋاتسىلەر، دەيدۇ. - 14 - شۇڭا ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ ئىخلاسىمەنلىك ۋە ھەقىقەت ئىچىدە ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ ئۆز تەرىپىدە ۋە مىسىردا چوقۇنغان ئىلاھلارنى تاشلاپ، پەقەت پەرۋەردىگارىڭنىڭ قۇللۇقىدا بولۇڭلار. 15 لېكىن ئەگەر پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئىبادىتى سىلەرگە يامان كۆرۈنسە، كىمگە ئىبادەت قىلىدىغىنىڭلارنى تاللىۋېلىڭلار. جايدا دەپنە قىلدى.

مەيلى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ ئۆز تەرىپىدە تۇرغاندا چوقۇنغان ئىلاھلار بولسۇن ياكى سىلەر تۇرۇۋاتقان زېمىندىكى ئامورىيلارنىڭ ئىلاھلىرى بولسۇن، ئۇلارنى تاللاڭلار، لېكىن مەن بىلەن تويۇمىدىكىلەر بولساق پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئىبادىتىدە بولمىز، - دەيدى. 16 خەلق جاۋاب بېرىپ: - پەرۋەردىگارىڭنى تەرك ئېتىپ باشقا ئىلاھلارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇش بىزدىن نېرى بولسۇن! 17 چۈنكى بىز بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى «قوللۇق ماكانى» بولغان مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ، كۆزىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ چوڭ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىپ، قايسى يولدا ماڭايلى، قايسى خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئۆتمەيلى، بىزنى ساقلىغۇچى پەرۋەردىگار خۇدا بىزنى ئۆزىدۇر! 18 پەرۋەردىگار بۇ زېمىندا تۇرغان بارلىق تائىپىلەرنى، جۈملىدىن ئامورىيلارنى ئالدىمىزدىن قوغلەۋەتتى، شۇڭا بىزمۇ پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئىبادىتىدە بولمىز، چۈنكى ئۇ بىزنىڭ تەكۈمىزىدۇر! - دەيدى. 19 بەشۇن خەلققە: - سىلەر پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئىبادىتىدە بولالمىسىلەر، چۈنكى ئۇ مۇقەددەس بىر خۇدادۇر، ئۇ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى بىر تەكۈم بولغاچقا، ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلار بىلەن گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرمەيدۇ. 20 ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگارىڭنى تاشلاپ، يات ئىلاھلارغا چوقۇنغان بولساڭلار ئۇمۇ سىلەردىن يۈز ئورۇپ، سىلەرگە ياخشىلىق قىلىپ كەلگەننىڭ ئورنىدا سىلەرگە بالا كەلتۈرۈپ يوقىتىدۇ، - دەيدى. 21 لېكىن خەلق بەشۇنغا جاۋاب بېرىپ: - ھەرگىز ئۇنداق بولمايدۇ! بىز پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئىبادىتىدە بولمىز، - دەيدى. 22 بۇنى ئاڭلاپ بەشۇن خەلققە: - ئۆزۈڭلارنىڭ پەرۋەردىگارىڭنى، ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشنى تاللىغانلىقىڭلارغا ئۆز-ئۆزۈڭلارغا گۇۋاھچى بولدۇڭلار، دېۋىدى، ئۇلار: - ئۆزىمىز گۇۋاھ! - دەپ جاۋاب بېرىشتى. 23 ئۇ: - ئۇنداق بولسا ئەمدى ئاراڭلاردىكى يات ئىلاھلارنى چىقىرىپ تاشلىۋېتىپ، كۆڭۈڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىغا ئىتىلىدىغان قىلىڭلار، دەيدى. 24 خەلق بەشۇنغا جاۋاب بېرىپ: - بىز پەرۋەردىگار خۇدا بىزنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالىدىغان بولمىز، دەيدى. 25 شۇنىڭ بىلەن بەشۇن ئۇ كۈنى خەلق بىلەن ئەھدە باغلىشىپ، شەكەمدە ئۇلار ئۈچۈن ھۆكۈم بەلگىلىمىلەرنى توختىتىپ بەردى. 26 ئاندىن بەشۇنغا بۇ ھەممە سۆزلەرنى پەرۋەردىگارىڭنىڭ قانۇن كىتابىغا يۆتۈپ، يوغان بىر تاشنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارىڭنىڭ مۇقەددەس جايىنىڭ يېنىدىكى دۇب دەرىخىنىڭ ئاستىغا تىكلەپ قويدى. 27 ئاندىن بەشۇن خەلققە: - مانا بۇ تاش بولسا بىزگە گۇۋاھ بولۇپ تۇرىدۇ، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارىڭنىڭ بىزگە قىلغان ھەممە سۆزلىرىنى ئاڭلاپ تۇردى، ئۇ پەرۋەردىگار خۇدا بىڭلاردىن تامغاسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۇستىڭلاردا گۇۋاھچى بولۇپ تۇرىدۇ، - دەيدى. 28 بەشۇن شۇلارنى دەپ خەلقنى يولغا سېلىپ، ھەربىرى ئۆز مىراسى بىرىگە ياندۇردى. 29 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئۇنىڭ ئوغلى، پەرۋەردىگارىڭنىڭ قولى بەشۇنغا بىر يۈز تون پېشىدا ۋاپات بولدى. 30 ئۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفرايم تالغىق رايونىدا، گائاش

باتۇر ھاكىملار

1

ۋە يەشۇئا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىلار پەرۋەردىگار: - بىزدىن كىم ئاۋۋال چىقىپ قاناتانيلار بىلەن سوقۇشسۇن؟ - دەپ سورىدى. 2 پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: - يەھۇدا چىقىسۇن، مانا، مەن زېمىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم، - دېدى. 3 ۋاقىتتا يەھۇدا ئاكىسى شېمېئونغا: - سەن مېنىڭ بىلەن بىللە قاناتانيلار بىلەن سوقۇشسۇن، ماڭا چەك تاشلىنىپ مېراس قىلىنغان زېمىنغا چىقساڭ، مەنمۇ ساڭا چەك تاشلىنىپ مېراس قىلىنغان زېمىنغا سەن بىلەن بىللە چىقىپ [سوقۇشمەن]، دېۋىدى، شېمېئون ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. 4 يەھۇدا ئۇ يەرگە چىققاندا، پەرۋەردىگار قاناتانيلار ۋە پەرزىيەلەرنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىزەك دېگەن جايدا ئۇلارنى تۇرۇپ قېرىپ، ئون مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. 5 ئۇلار بىزەكتە ئادىنى-بىزەك دېگەن پادىشاھ بىلەن ئۇچرىشىپ قېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سوقۇشۇپ قاناتانيلار بىلەن پەرزىيەلەرنى تۇرۇپ قەردى. 6 ئادىنى-بىزەك قاچى، ئۇلار غولاب بېرىپ، ئۇنى تۇتۇپ، قولىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن پۇتلەرنىڭ چوڭ بارمىقىنى كېسىۋەتتى. 7 شۇنىڭ بىلەن ئادىنى-بىزەك - ئەينى چاغدا قولىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن پۇتلەرنىڭ چوڭ بارمىقى كېسىۋېتىلگەن يەتمىش پادىشاھ داستانخىمىنىڭ تېگىدىكى ئۇۋاقلارنى تېرىپ يېيگەندى. مانا ئەمدى خۇدا مېنىڭ قىلغان ئىمىنى ئۆزۈمگە ياندۇردى، دېدى. ئاندىن ئۇلار ئۆيى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى، كېيىن ئۇ شۇ يەردە ئۆلدى. 8 يەھۇدالار يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ شەھەرنى ئىشغال قىلدى، ئۇلار ئۇ يەردە ئۆلتۈرۈۋالغان قىلچىلاپ قېرىپ، شەھەرگە ئوت قويۇۋەتتى. 9 ئاندىن يەھۇدالار چۈشۈپ، تاغلىق رايون، جەنۇبىدىكى نەگەۋ ۋە سەفلاھ ئويمانلىقىدا تۇرۇۋاتقان قاناتانيلار بىلەن سوقۇشتى. 10 ئاندىن يەھۇدالار جېروئېدىكى قاناتانيلارغا ھۇجۇم قىلىپ، شېشاي، ئاسمان ۋە تالمىلارنى تۇرۇپ قەردى (ئىلگىرى جېروئې «كىرىئات-ئارىيا» دەپ ئاتالغۇ). 11 ئاندىن ئۇلار ئۆيەردىن چىقىپ، دەپىرە تۇرۇۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەپىر «كىرىئات-سەفەر» دەپ ئاتالغۇ). 12 كالاپ: - كىمكى كىرىئات-سەفەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالسا، ئۇنىڭغا قىزم ئاكىسىنى خوتۇنلۇققا بېرىمەن، دېگەندى. 13 كالاپنىڭ ئۆكسى كېنازنىڭ ئوغلى ئوتىيەل ئۇنى ئىشغال قىلدى، كالاپ ئۇنىڭغا قىزى ئاكىسىنى خوتۇنلۇققا بېردى. 14 ۋە شۇنداق بولدىكى، قىز [بايلىق بولۇپ] ئۇنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدىن بىر پارچە يەر سوراشقا ئۇندىدى. ئاكىسا ئېشىكتىن چۈشۈشكە كالاپ ئۇنىڭدىن: - سېنىڭ نېمە تەلپىڭ بار؟ - دەپ سورىدى. 15 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مېنى ئالاھىدە بىر بەرىكەتلىككە ئېسىن، سەن ماڭا نەگەۋدىن [قاغچىراق] يەر بەرگەنكىنەن، ماڭا بىر نەچچە بۇلاقتىمۇ بەرگەنمەن، دېدى. شۇنى دېۋىدى، كالاپ ئۇنىڭغا ئۈستۈن بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى. 16 مۇسانىڭ قېنىتاسىنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كېيىنلەر يەھۇداغا قوشۇلۇپ «خورمىلىق شەھەر»دىن چىقىپ ئاراننىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى يەھۇدا چۆلىگە بېرىپ، شۇ يەردىكى خەلق بىلەن بىللە تۇرغانىدى. 17 يەھۇدا بولسا ئاكىسى شېمېئون بىلەن بىللە بېرىپ، زەفات شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان قاناتانيلارنى تۇرۇپ قېرىپ، شەھەرنى مۇتلەق ۋەيران قىلدى، شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ئىسمى «خورماھ» دەپ ئاتالغان. 18 ئاندىن يەھۇدالار گازا بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى، ئاشكېلون بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى، ئەركون بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى ئىشلىدى. 19 پەرۋەردىگار يەھۇدا بىلەن بىللە بولغاچ، ئۇلار تاغلىق يۇرتنى مەغلۇپ قىلىپ ئالدى، لېكىن جىلغىدىكىلەرنى بولسا، ئۇلارنىڭ تۈمۈر جەڭ ھارۋىلىرى بولغاچقا، ئۇلارنى

زېمىندىن قوغلۇپتەلىدى. 20 ئۇلار مۇسانىڭ بۇيرۇغىدىنلا كەينى كەلگەن بىلەن، شۇنىڭ بىلەن كالاپ ئاناكنىڭ ئۈچ ئوغلىنى ئۆيەردىن قوغلۇۋەتتى. 21 لېكىن بىنايمانلار بولسا يېرۇسالېمدا ئۆلتۈرۈۋاتقان يەھۇدىيلارنى غولاب بىلەن تۇرماقتا. 22 يۇسۇپنىڭ جەمەتى بەيت-ئەلگە ھۇجۇم قىلدى، پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىللە ئىدى. 23 يۇسۇپنىڭ جەمەتى بەيت-ئەلگە ھۇجۇم قىلىپ، 24 چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتتى (ئىلگىرى شەھەرنىڭ نامى ئۆز ئىدى). 24 چارلىغۇچىلار شەھەردىن بىر كىشىنىڭ چىقىپ كېلىشىنى بايقاپ ئۇنىڭغا: - شەھەرگە كىرىدىغان يولى بىزگە كۆرسىتىپ قويساڭ، ساڭا شاپائەت كۆرسىتىمەن، - دېدى. 25 شۇنىڭ بىلەن شۇ كىشى شەھەرگە كىرىدىغان يولى ئۇلارغا كۆرسىتىپ قويدى. ئۇلار بېرىپ شەھەردىكىلەرنى تۇرۇپ قىلىچلىدى، لېكىن ئۇ ئادەم بىلەن ئائىلىسىدىكىلەرنى ئامان قويدى. 26 ئۇ ئادەم كېيىن ھىتتاينىڭ زېمىنىغا بېرىپ، شۇ يەردە بىر شەھەر بەرپا قىلىپ، نامىنى ئۆز دەپ ئاتىدى. تا يۇگۇنكىچە ئۇنىڭ نامى شۇنداق ئاتالماقتا. 27 لېكىن ماناسسەلەر بولسا بەيت-شېشاي ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەرنى، ئاتاناقنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەرنى ئىشغال قىلىدى، ئۇلار دور ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى، ئېتىبار ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى، مېگىدو ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى قوغلۇۋەتتى، زېمىنى ئالدى، قاناتانيلار شۇ زېمىندا تۇرۇۋېرىشكە بەل باغلىغانىدى. 28 ئىسرائىل بارغانسېرى كۈچەيگەچكە قاناتانيلارنى ئۆزلىرىگە ھاشارچى قىلىپ بېقىندۇردى، لېكىن ئۇلارنى ئۆز يەرلىرىدىن پۈتۈنلەي قوغلۇۋەتتى. 29 ئەفرائىملا ۋە گەزەردە تۇرۇۋاتقان قاناتانيلارنى قوغلۇۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن قاناتانيلار گەزەردە ئۇلار بىلەن بىللە تۇرۇۋەردى. 30 زەبۇلون نە قىتروندا تۇرۇۋاتقانلارنى نە ناھالودا تۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن قاناتانيلار ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆلتۈرۈۋالغۇچى، ئۇلارغا ھاشارچى مەدكار بولدى. 31 ئاشىر بولسا نە ئاكىدودا تۇرۇۋاتقانلارنى نە زېدودا تۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتتى، شۇنداقلا ئاھلاب، ئاقزىب، جەھاب، ئافەك رەھوبلاردا تۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتتى. 32 شۇنىڭ بىلەن ئاشىرلار شۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا، يەنى قاناتانيلارنىڭ ئارىسىدا ئۆلتۈرۈۋالغۇچى قالدى، ئۇلار قاناتانيلارنى ئۆز يېرىدىن قوغلۇۋەتتى. 33 ئافىلالار نە بەيت-شەمەشتە تۇرۇۋاتقانلارنى نە بەيت-ئانائىدا تۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا، يەنى قاناتانيلارنىڭ ئارىسىدا ئۆلتۈرۈۋالغۇچى قالدى، بەيت-شەمەش ۋە بەيت-ئانائىدىكى خەلق ئۇلارغا ھاشارچى مەدكار بولدى. 34 ئامورىيلار دانلارنى تاغلىق رايونغا مەجبۇرىي ھەيدەپ چىقىرىۋېتىپ، ئۇلارنى جىلغا-تۈزلەڭلىككە چۈشۈشكە يول قويمىدى. 35 ئامورىيلار ھەرەس تېغى، ئايچالون ۋە شائالىمدا تۇرۇۋېرىشكە نىيەت باغلىغانىدى، لېكىن يۇسۇپ جەمەتنىڭ قولى كۈچەيگەندە، قاناتانيلار ئۇلارغا ھاشارچى مەدكار بولدى. 36 ئامورىيلارنىڭ چېگرىسى بولسا «سېرىق ئېشىك داۋىنى»دىن قورام تېغىغا تۇتۇپ يۇقىرى تەرىپىگە باراتتى.

2

پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى گىلگادىن بوكمىغا كېلىپ: - مەن سىلەرنى مىسىردىن چىقىرىپ، ئانا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ بەرگەن زېمىنغا ئېلىپ كېلىپ: «مەن سىلەر بىلەن قىلغان ھەددەمنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى بىكار قىلمايمەن، 2 لېكىن سىلەر بۇ زېمىننىڭ خەلقى بىلەن ھېچقانداق ئەھدە باغلىماڭلار، بەلكى ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرىنى يۈزۈپ تاشلىشىڭلار كېرەك» - دېگەندىم، لېكىن سىلەر مېنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق قىلمىدىڭلار، بۇ سىلەرنىڭ نېمە قىلغىنىڭلار! 3 شۇڭا مەن [شۇ چاغدا] سىلەرگە: «شۇنداق قىلساڭلار» ئۇلارنى سىلەرنىڭ

ئالدىنقىلاردىن قولغۇئەتمەيەن، ئۇلار بىقىنىكلارغا ياتاق بولۇپ سانجىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى سىلەرگە تور-تۇراق بولىدۇ، - دەپ ئاگاھلاندۇردۇم، - دېدى. 4 پەرۋەردىگارنىڭ بەرشىسى بارلىق ئىسرائىلغا بۇلارنى دېگەندە، ئۇلار ئۇن سېلىپ يىغلاپ كېتىشى. 5 شۇنىڭ بىلەن بۇ جاينىڭ نامى «يوكىم» دەپ قويۇلدى؛ ئۇلار شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا تاپان قۇربانلىقلارنى سۇندى.

3 6 يەشۇئا خەلقى تارقىتىۋېتىۋېتىدى، ئىسرائىل ھەرقايسىسى ئۆزلىرىگە مەراس قىلىنغان زېمىنى ئىگەش ئۈچۈن قايتىپ كېتىشى. 7 يەشۇئا ئۆتكۈل ھايات كۈنلىرىدە، شۇنداقلا يەشۇئادىن كېيىن قالغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە كارامەت ئەمەللىرىنى ئۇ يەردىن ئاقتاساقلارنىڭ ئۆتكۈل ھايات كۈنلىرىدە ئىسرائىل خەلقى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ تۇردى. 8 ئەمدى ئۇنىڭ ئوغلى، پەرۋەردىگارنىڭ قولى يەشۇئا بىر يۈز ئون يېشىدا ۋاپات بولدى. 9 ئۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفراتتا تاغلىق رايوندا، گاتاش تېغىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئۆز مەراس ئولتۇرى بولغان تىننا-سېراھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى. 10 بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ ھەممىسى [تولۇپ] ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ كەتتى؛ ئۇلاردىن كېيىن پەرۋەردىگارنى تونۇمايدىغان، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ئەمەللىرىنى بىلمىگەن بىر دەۋر يەيدە بولدى. 11 شۇنىڭدىن تارتىپ ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلىپ بانال-بۇلارنىڭ ئىبادىتىگە كىرىشتى. 12 ئۇلار ئۆزلىرىنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئېلىپ كەلگەن ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئەتراپىدىكى تائىپلەرنىڭ ئىلاھلىرىدىن بولغان يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، ئۇلارغا باش تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 13 ئۇلار پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ۋال ۋال ئاشەراھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىشتى. 14 بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا تۇتىشىپ، خاراب قىلىنىۋېتىپ، ئۇلارنى تالان-تاراج قىلغۇچىلارنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى، يەنە ئەتراپىدىكى دۈشمەنلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۈشمەنلەرنىڭ ئالدىدا باش كۆتۈرۈلدى. 15 ئۇلار قەيەرگە بارمىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇلارنى ئاپەت بىلەن تۇردى، خۇددى پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارغا قەسەم قىلىشىدەك، ئۇلار تولۇق ئازابلىق ھالەتكە چۈشۈپ قالدى. 16 ئاندىن پەرۋەردىگار [ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن] باتۇر ھاكىملارنى تۇرغۇزدى، ئۇلار [ئىسرائىللىرى] تالان-تاراج قىلغۇچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ چىقتى. 17 شۇنداقسىمۇ، ئۇلار ئۆز ھاكىملىرىغا قۇلاق سالىدى، ئەكسىچە ئۇلار يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ بۇزۇقلۇق قىلىپ، ئۇلارغا باش تۇرۇپ چوقۇندى؛ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ماڭغان يولىدىن، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمىرلىرىگە ئىتائەت قىلىش يولىدىن تېزلا چىقىپ كەتتى؛ ئۇلار ھېچ ئىتائەت قىلمىدى. 18 پەرۋەردىگار قاچانكى ئۇلار ئۈچۈن باتۇر ھاكىملارنى تۇرغۇزسا، پەرۋەردىگار ھامان شۇ باتۇر ھاكىم بىلەن بىللە بولاتتى، باتۇر ھاكىمنىڭ ھايات كۈنلىرىدە ئۇلارنى دۈشمەنلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ چىقاتتى؛ چۈنكى ئۇلارنى خارلاپ ئەزەلدىن تۇتۇپ بېرىلدىكى كۆتۈرۈلگەن ئادە-زارلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئىچىنى ئاغرىتاتتى. 19 لېكىن باتۇر ھاكىم ئۆلۈپ كېتىشى بىلەنلا، ئۇلار ئارقىسىغا يېنىپ، يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا باش تۇرۇشۇپ، ئۆزلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىدىن زىيادە بۇلغايتتى؛ ئۇلار نە قىلىشىلىرىدىن توختىمايتتى، نە ئۆز جاھىل يولىدىن ھېچ يانمايتتى. 20 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قاتتىق تۇتاشتى؛ ئۇ: «بۇ خەلق مەن ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تاشلىغان ئەھدەمنى بۇزۇپ، ئاۋازىغا قۇلاق سالىشىنى ئۈچۈن، 21 بۇنىڭدىن كېيىن مەن يەشۇئا ئۆلگەندە بۇ يۇرتتا قالدۇرغان تائىپلەردىن ھېچبىرىنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قولغۇئەتمەيەن، 22

پادشاه: - جم تۇرا! - دېدى، شۇنىڭ بىلەن ئەتراپىدىكى خىزمەتكارلارنىڭ ھەممىسى سىرتقا چىقىپ كەتتى. 20 ئاندىن ئەھدە پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلدى؛ پادىشاھ يالغۇز ساقلىقنىڭ بىلەن ئولتۇراتتى. ئەھدە: - مەندە سىلى ئۈچۈن خۇدادىن كەلگەن بىر سۆز بار، دېيىدى، پادىشاھ ئورۇندۇقتىن قوپۇپ تۈرە تۇردى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئەھدە سول قولىنى تۇتۇپ ئوڭ يۆنىلىشنى شەمشەرنى سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئۇنىڭ قورسىقىغا تىقتى. 22 شۇنداق قىلىپ شەمشەرنىڭ دەستىسىمۇ تىغى بىلەن قوشۇلۇپ كىرىپ كەتتى، سېمىز ئېتى شەمشەرنى قىسۇلغاچقا، ئەھدە شەمشەرنى قورسىقىدىن تارتىپ چىقىرىۋالدى، ئۈچەي- بوق ئارقىدىن چىقتى. 23 ئاندىن ئەھدە دالانغا چىقىپ، پادىشاھنىڭ ئىشىكارىنى ئىچىدىن ئېتىپ قۇتۇلۇپ قويدى. 24 ئۇ چىقىپ كەتكەندە، پادىشاھنىڭ خىزمەتچىلىرى كېلىپ قاراسا، پادىشاھنىڭ ئىشىكارى قۇتۇلۇپ كەتكەن ئىدى، ئۇلار: - پادىشاھ ساقلىق ئۆيدە چوڭ تەرەپكە ئولتۇرغان بولسا كېرەك، دەپ ئويلىدى. 25 ئۇلار ئۇزۇن ساقلاپ كىرىمىگە سەت بولارمۇ دەپ ئويلاشتى؛ ئۇ يەنىلا پادىشاھنىڭ ئىشىكارىنى ئاچمىغاندىن كېيىن، ئاچقۇچنى ئېلىپ ئىشىكارىنى ئېچىۋېتىدى، مانا، خوجىسىنىڭ يەردە ئۆلۈك ياتقىنىنى كۆردى. 26 ئەمدى ئۇلار ئىككىلىنىپ قاراپ تۇرغان ۋاقىتتا، ئەھدە چىقىپ چىققانىدى؛ ئۇ ئاش ئويمىلار بار جايدىن ئۆتۈپ، سېتىمغا چىقىپ كەلگەنىدى. 27 شۇ يەردە يەتكەندە، ئۇ ئەفرائىم تاغلىق رايونىدا كاناي چېلىۋېتىدى، ئىسرائىلار ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تاغلىق رايوندىن چۈشتى، ئۇ ئالدىدا يول باشلاپ ماڭدى. 28 ئۇلارغا: - ماڭا ئەگىشىپ يۈرۈڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار دۇشمىنلىقلار موئابىلارنى قۇتۇلۇرغا تاپشۇردى، - دېيىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا ئەگىشىپ چۈشۈپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ كېچىكارىنى تۇتۇپ، ھېچكىمنى ئۆتكۈزمىدى. 29 ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار موئابىلاردىن ئون مىڭغە ئەسكەرنى ئولتۇردى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەمەل يالۋانلار ئىدى؛ ئۇلاردىن ھېچبىر ئادەم قېچىپ قۇتۇلالىدى. 30 شۇ كۈنى موئاب ئىسرائىلنىڭ قولىدا بېسىقۇتۇلدى، زېمىن سەكسەن يىلغىچە تامان- تىنچلىقتا تۇردى. 31 ئەھدەدىن كېيىن ئانانىڭ ئوغلى شامگار ھاكىم بولدى؛ ئۇ ئانە يۈز فىلىستىيەلىكنى بىراقلا كالا ساجغۇچ بىلەن ئولتۇردى؛ ئۇمۇ ئىسرائىلنى قۇتقۇزدى.

4

ئەمدى ئەھدە ۋاپات بولغاندىن كېيىن ئىسرائىلار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يەنە رەزىل بولغاننى قىلغىلى تۇردى. 2 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى قاناتاننىلارنىڭ پادىشاھى يابىنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى. يابىن ھازور شەھىرىدە سەلتەنەت قىلاتتى؛ ئۇنىڭ قوشۇن سەردارىنىڭ ئىسمى سىسېرا بولۇپ، ئۇ ھاروشەت- گويىم دېگەن شەھەردە تۇراتتى. 3 ئىسرائىلار پەرۋەردىگارغا نالە- پەرياد كۆتۈردى، چۈنكى يابىنىڭ قوشۇنۇ يۈز تۆمۈر جەڭ ھارۋىسى بولۇپ، ئىسرائىلغا يىگىرمە يىلدىن بۇيان تولىمۇ زۇلۇم قىلىپ كەلگەنىدى. 4 ئۇ ۋاقىتتا لاپىدونىڭ خوتۇنى دەبوراه دېگەن ئايال يەنە يىگىرمە ئىسرائىلغا ھاكىم ئىدى. 5 ئۇ ئەفرائىم تاغلىقىدىكى راماه بىلەن بىت- ئەلنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى «دەبورانىڭ خورما دەرىخى» نىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى؛ بارلىق ئىسرائىللار دەۋالەرى توغرىسىدا ھۆكۈم سورىغىلى ئۇنىڭ قېشىغا كېلەتتى. 6 ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ ئاقىلى يۇرتىدىكى كەدەشتىن ئابىئونامنىڭ ئوغلى باراقتى چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا: - مانا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار [مۇنداق] ئەمر قىلغان ئەمەسمۇ؟! ئۇ: - سەن بېرىپ ئاقىللار قەبىلىسى ھەم زەبۇلون قەبىلىسىدىن ئون مىڭ ئادەمنى ئوزۇڭ بىلەن بىللە ئېلىپ تابور تېغىغا چىققىن؛ 7 شۇنىڭ بىلەن مەن يابىنىڭ قوشۇن سەردارى سىسېرانى جەڭ ھارۋىلىرى ۋە قوشۇنلىرى بىلەن قوشۇپ كىشىنىڭ ئېقىنىنىڭ بويىغا، سېنىڭ قېشىڭغا بارغۇسى تىپكە

5

شۇ كۈنى دەبوراه ۋە ئابىئونامنىڭ ئوغلى باراقتى مۇنداق نەزمە بىلەن قوشۇپ كىشىنىڭ ئېقىنىنىڭ بويىغا، سېنىڭ قېشىڭغا بارغۇسى تىپكە

ئۆزلىرىنى پىدا قىلغىنى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇڭلار! 3 ئەي پادىشاھلار، ئاڭلاڭلار، ئەي ئەمىرلەر، قۇلاق سېلىڭلار! مەن، مەن پەرۋەردىگارىغا ئاناپ نەزمە ئوقۇيمەن، مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىغا كۆي ئېيتىمەن. 4 ئۇ پەرۋەردىگارى، سەن سېتىردىن چىققىنىڭدا، ئېدومنىڭ يايلىقىدىن چىقىپ يۈرۈش قىلغىنىڭدا، يەر تىرتەپ، ئاسمانلاردىن سۇلار ئالدىدا تەۋرەندى، ئەنە سىناي تېغىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا. 6 ئانا ئانىنىڭ ئوغلى شامكارنىڭ كۈنلىرىدە، ھەم يانە ئىلنىڭ كۈنلىرىدە، چوڭ يوللار تاشلىنىپ قېلىپ، يولۇچىلار ئەگرى-توقاي چىغىر يوللار بىلەن ماڭاتتى، 7 ئىسرائىلدا ئەزەمەتلەر يوقاپ كەتتى، تاكى مەنكى دەبوراه قوزغىلىپ، ئىسرائىلدا يەر ئانا سۈپىتىدە پەيدا بولغىنىمىچە. 8 [ئىسرائىلدا] يېڭى ئىسلاھلارنى تاللىدى، تۇرۇش دەۋرۈزلىرىغا يېتىپ كەلدى. قىرىق مىڭچە ئىسرائىللىقنىڭ ئارىسىدا، ياي قاققان ياي بەزە تېپىلىسىچۇ؟ 9 قەلەم ئىسرائىلنىڭ ئەمىرلىرىگە قايلىدۇر، ئۇلار خەلق ئارىسىدا ئۆزلىرىنى ئىختىيارەن پىدا قىلدى، پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇڭلار! 10 ئۇ ئاق ئېشەككەرگە مىنگەندى، ئۇ نەپىس زىچلىرىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانلار، ئۇ يولدا يۈرگەنلەر، كۆڭۈل بۆلۈڭلار! 11 سۇ تەڭلىدىغان جايلاردا ئولجا بۆلۈشۈۋاتقانلارنىڭ جۇشقۇن ئاۋازلىرىنى ئاڭلاڭلار! ئۇلار شۇ يەردە پەرۋەردىگارىنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىنى مەدھىيەلەپ، ئۇنىڭ ئىسرائىلدىكى ئەزەمەتلىرىنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىنى تەرىپلىشىدۇ. شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارىنىڭ خەلقى چۈشۈپ دەۋرۈزلارغا يېتىپ كېلىپ: 12 «ئۇ دەبوراه، ئويناغان، ئويناغان! ئويناغان، ئويناغان، غەزەل ئېيتتىن! ئوتۇڭدىن تۇر، ئۇ باراق، ئەسىرلىكىنى يالاپ ماڭ، ئۇ ئايىتنامىنىڭ ئوغلى!» - دېيىشىدۇ. 13 مانا خەلقنىڭ ئاز بىر قانچىسى ئاليجانابارغا تەگىشىش ئۈچۈن چۈشتى، پەرۋەردىگارىنىڭ خەلقى يېنىمغا پالۋان كېي چۈشۈپ كەلدى. 14 مانا، ئەفراتلاردىن تامالەكتە يىلتىز تارىتىپ قالغانلار كەلدى، مانا، بىنايمىنلارمۇ قۇملىرىغا قوشۇلۇپ تەگىشىپ كەلدى، ماكىردىن ئەمىرلەر چۈشۈپ كەلدى، زەبۇلدىن سەردارلىق ھاسىنىنى تۇتقانلار يېتىپ كەلدى. 15 ئىسسىكارنىڭ ئەمىرلىرى دەبوراهقا قوشۇلدى، باراق ھېمە قىلغان بولسا ئىسسىكارمۇ شۇنداق قىلىپ، ئۇنىڭ كېنىدىن جىلغىغا تاپ باستۇرۇپ ئېتىلىپ چۈشتى! ۋە يەنىڭ ئائىلە-جەمەتلىرىدىكىلەرنىڭ ئارىسىدا شۇنچە ئۇلۇغ نىيەتلەر قەلبلىرىگە پۈكۈلگەندى! 16 سەن نېشىقا قوتانلارنىڭ ئىچىدە تۇرۇپ، قوتانلارغا چىلىنغان نەينىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاشنى خالاپ قالىدۇ؟ رۇبەنىڭ ئائىلە-جەمەتلىرىدىكىلەرنىڭ ئارىسىدا شۇنچە ئۇلۇغ نىيەتلەر قەلبلىرىگە پۈكۈلگەندى! 17 گېتادالار بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ قالىدى، دانالارمۇ نېشىقا كېمىلەرنىڭ يېنىدا تۇتخاپ قالىدى؟ ئاشىرلار بولسا دېڭىز بويىدا [جىم] ئولتۇرۇۋالدى، دېڭىز قولىقلىرىدا تۇرۇپ قالىدى. 18 زەبۇلۇنلار جانلىرىنى ئۆلۈمگە تەۋەككۈل قىلدى، نافتالارمۇ جەڭ مەيدانىدىكى يۇقىرى جايلاردا ھەم شۇنداق قىلدى! 19 پادىشاھلار ھەممىسى كېلىپ، سوقۇشتى، قانائانىلارنىڭ پادىشاھلىرىمۇ ئۇرۇشقا چىقتى، ئانائاققا، مېگىدونىڭ سۇ بويلىرىدا تۇرۇشتى. لېكىن بىر ئازمۇ كۆمۈش ئولجا ئالدىمى! 20 ئاسمانلاردا يۇلتۇزلارمۇ جەڭ قىلدى، ئوربىلىرىدىن سىسىراغا قارشى جەڭگە ئاتلاندى. 21 كىشون دەرياسىنىڭ ئېقىنى [دۈشمەننى] ئېقىتىپ كەتتى، شۇ قەدىمىي دەريا، ئۇ كىشون دەرياسىدۇر! ئەي مېنىڭ جېنىم، پۈتۈن كۈچۈڭ بىلەن ئالغا باسقن! 22 ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ ئۇلارنى تەكلىپ تەكلىپ قىلىپ، قىلىپتاق، ئولجا بېرىپ، چاقماقتا، چاقماقتا. 23 مەرۈزغا لەنەت ئوقۇڭلار، دەيدۇ پەرۋەردىگارىنىڭ پەرىشتىسى، ئۇ يەردە ئولتۇرغۇچىلارغا لەنەت ئوقۇڭلار،

6 ئىسرائىل پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارى ئۇلارنى يەتتە يىلغىچە مەدىيانىلارنىڭ قولىغا تاشلىرىپ بەردى. 2 ئۇ ۋاقىتتا مەدىيانىلار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن غالب كېلىپ، ئىسرائىل مەدىيانىلارنىڭ سەۋەبىدىن ئۆزلىرى ئۈچۈن تاغلاردىن، تۆڭكۈرلەردىن ۋە قورام تاشلاردىن پاناھ جايلارنى ياسىدى. 3 ھەر قېتىم ئىسرائىل ئۇرۇق تېرىغاندا شۇنداق بولاتتىكى، مەدىيانىلار، تامالەكتىلەر ۋە مەشرىقتىكىلەر كېلىپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلاتتى. 4 ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا بارگاھلارنى تىكىپ، زېمىندىكى ھوسولنى ۋەيران قىلىپ، گازاغچە ئىسرائىلغا چېچقانداق ئاشلىق قالدۇرماي، ئۇلارنىڭ قوي، كالا، ئېشەكلەرنىمۇ ئېلىپ كېتەتتى. 5 چۈنكى ئۇلار چېكەتكىلەردەك كۆپ بولۇپ، ئۆز مال-چارۋىلىرى ۋە چىدىرلىرىنى ئېلىپ كېتەتتى، ئۇلارنىڭ ئادەملىرى ۋە تۆگىلىرى سان-ساناقسىز بولۇپ، زېمىنى ۋەيران قىلىش ئۈچۈن تاجاۋۇز قىلاتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل مەدىيانىلارنىڭ ئالدىدا تولىمۇ خار ھالەتكە چۈشۈپ قالىدى، ئاندىن ئىسرائىل پەرۋەردىگارىغا نالە-بەرياد كۆتۈردى. 7 مەدىيانىلارنىڭ دەستىدىن ئىسرائىل پەرۋەردىگارىغا بەرياد كۆتۈرگەندە شۇنداق بولدىكى، 8 پەرۋەردىگارى ئىسرائىلغا بەرىغە مېھرىنى ئەۋەتتى. ئۇ كېلىپ ئۇلارغا: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارى مۇنداق دەيدۇ: «مەن سىلەرنى مىرسىدىن چىقىرىپ، «قۇللۇق تانائاققا»دىن ئېلىپ چىققاندىم، 9 سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن، شۇنداقلا سىلەرگە بارلىق زۇلۇم قىلغۇچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن قوغلۇپتەپ، ئۇلارنىڭ زېمىنىنى سىلەرگە بەردىم 10 ۋە سىلەرگە: «مانا، مەن پەرۋەردىگارى سىلەرنىڭ خۇدايىڭلاردۇرمەن، سىلەر ئامورىيلارنىڭ زېمىنىدا تۇرغىنىڭلار بىلەن ئۇلارنىڭ ئىسلاھلىرىدىن قورققانلار» دېگەندىم. لېكىن سىلەر مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالىدىڭلار»، - دېدى. 11 ئاندىن پەرۋەردىگارىنىڭ پەرىشتىسى كېلىپ ئوفراھ دېگەن جايدا ئايىتپەز جەمەتتىكى يوتاشقا تەۋە

بولغان دۇب دەرخىنىڭ تۇيۇدە ئولتۇردى. ئۇ ۋاقىتا [يوئاشنىڭ] ئوغلى گىدېئون مېديانيلارنىڭ [بۇلاڭچىلىقىدىن] ساقلىنىش ئۈچۈن شاراب كۆچكىسى ئىچىدە بۇغداي تېپىۋاتاتتى. 12 پەرۋەردىگارنىڭ بەرىشىسى ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ: - ئەي جاسارەتلىك بالۇان، پەرۋەردىگار سەن بىلەن بىللدۇر! - دېدى. 13 قىلغاندۇ؟ - دېشىت. ئۇلار سۈرۈشتۈرۈۋىدى، يۇنى يوئاشنىڭ ئوغلى گىدېئوننىڭ گىدېئون ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - ئى خوجام، ئەگەر پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە بولغان بولسا، بۇ كۆرگۈزۈلگەن تېپىشقا ئىستېمىزگە كەلدى؟ ئانا-بوۋىلىرىمىز بىزگە سۆزلەپ بەرگەن ئۇنىڭ بارلىق مۇجىزىلىرى قېنى؟ بۇلار توغرىسىدا ئانا-بوۋىلىرىمىز: «مانا، پەرۋەردىگار بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ كەلمىگەنمىدۇ؟» - دېدى. لېكىن بۇگۈنكى كۈندە پەرۋەردىگار بىزنى تاشلاپ، مېدياننىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى! - دېدى. 14 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا قاراپ: - سەن مۇشۇ كۆچكۈڭگە تايىنىپ، بېرىپ ئىسرائىلنى مېدياننىڭ قولىدىن قۇتقۇزغىن! مانا، مەن سېنى ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ - دېدى. 15 گىدېئون ئۇنىڭغا: - ئى رەب، مەن ئىسرائىلنى قانداق قۇتقۇزالايمەن؟ مېنىڭ ئائىلەم بولسا ماناسسەھ قەبىلىسى ئىچىدە ئەڭ نامرىتى، تۈزۈم ئاتامنىڭ جەمەتىدە ئەڭ كىچىكىدۇرمەن، - دېدى. 16 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - مەن جەزمەن سەن بىلەن بىللە بويمەن، شۇڭا سەن مېديانلارنى بىر ئادەمنى ئۇرغاندەك ئۇرۇپ قىرسەن، - دېدى. 17 گىدېئون ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلىپ: - مەن نەزىرىڭگە ئىلتىپا تاپقان بولسام، مەن بىلەن سۆزلەشكۈچىنىڭ ھەقىقەتەن سەن تۈزۈڭ ئىكەنلىكىگە بىر ئالامەت كۆرسەتكەنسەن، 18 ئۇتۇنمەن، مەن يېنىپ كېلىپ تۇزەھەدىيە-قۇربانلىقىمنى ئالدىڭغا قويغۇچە بۇ يەردىن كەتمىگەنسەن، - دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: - سەن يېنىپ كەلگۈچە كۈتمەن، دېدى. 19 گىدېئون بېرىپ [تويىگە] كىرىپ بىر ئوغلاقنى تەييارلاپ، بىر ئەفەھ ئېسىل ئۇندىن پىتىر نان پىشۇرۇپ، گۈشىنى سېۋەتكە سېلىپ، شورپىسىنى كورغا تۇسۇپ بۇلارنى ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا سۇندى (ئۇ ئىچىچە دۇب دەرخىنىڭ تۇيۇدە ئولتۇراتتى). 20 ئاندىن خۇدانىڭ بەرىشىسى ئۇنىڭغا: - بۇ گۆش بىلەن پىتىر نانلارنى ئېلىپ بېرىپ، مۇشۇ يەردىكى [قورام] تاشنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، شورپىنى تۈككەن، - دېۋىدى، ئۇ شۇنداق قىلدى. 21 پەرۋەردىگارنىڭ بەرىشىسى قولىدىكى ھاسىنى ئۇزىتىپ ئۇچىنى گۆش بىلەن پىتىر نانلارغا تەككۈزۈۋىدى، [قورام] تاشتىن ئوت چىقىپ، گۆش بىلەن پىتىر نانلارنى يەپ كەتتى. شۇ ھامان پەرۋەردىگارنىڭ بەرىشىسىمۇ ئۇنىڭ كۆزىدىن غايىب بولدى. 22 شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ بەرىشىسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ: - ئابلا، ئى رەب پەرۋەردىگار! چاتاق بولدى، چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ بەرىشىسى بىلەن يۈزمۈيۈز كۆرۈشۈپ قالدىم...! - دېدى. 23 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - خاتىرجەم بولغىن! قورقىغىن، تۆلەيسەن، - دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن گىدېئون پەرۋەردىگارغا ئاناپ تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا ياساپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى «ياھۇۋە-شالوم» دەپ ئاتىدى. بۇ قۇربانغا تا بۇگۈنكىچە ئابىئېزەر جەمەتىنىڭ قوراه دېگەن جايىدا بار. 25 ئۇ كېچىسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - سەن ئاناڭنىڭ [چوڭ] بۇقىسى ۋە يەتتە ياشلىق ئىككىنچى بۇقىسىنى ئېلىپ ئاناڭغا تەۋە بولغان بانال قۇربانگىنى ئۇرۇپ، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشەراھ بۇقىنى كېسىۋەتكەن. 26 ئاندىن مۇشۇ قورغاننىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان، بەلگەلەنگەن رەسىم بويىچە بىر قۇربانغا ياساپ، ئىككىنچى بىر بۇقىنى ئېلىپ، ئۇزۇڭ كېسىۋەتكەن ئاشەراھنىڭ پارچىلىرىنى ئوتۇن قىلىپ قالاپ، ئۇنى كۆيدۈرۈمە قۇربانلىق قىلغىن، - دېدى. 27 شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئۆز خەنزىمچىلىرىدىن ئون ئادەمنى ئېلىپ بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ تۈزىگە ئېيتقىنىدەك قىلدى، لېكىن ئۇ ئاتامنىڭ تۇيۇدە بىلەن ۋە شەھەر ئادەملىرىدىن قورقۇنى ئۈچۈن، ئۇ بۇ ئىشنى كۆندۈزۈ قىلماي، كېچىسى قىلدى. 28 ئەتىسى سەھەردە شەھەر خەلقى

7

يەرۇبائال (يەنى گىدېئون) ۋە تۈزىگە قوشۇلغان ھەممە خەلق ئەتىسى سەھەر قوپۇپ، ھارود دېگەن بۇلاقنىڭ يېنىغا بېرىپ چىقىرىپتىكى. مېديانيلارنىڭ ئەشكەرگى بولسا ئۇنىڭ شىمال تەرىپىدە، مورەھ ئېگىزلىكىنىڭ يېنىدىكى جىلغىدا ئىدى. 2 ئەمدى پەرۋەردىگار گىدېئونغا: - ساڭا ئەگەشكەن خەلقنىڭ سانى ئىنتايىن كۆپ، شۇڭا مەن مېديانيلارنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرالايمەن، بولمىسا ئىسرائىل: «ئۆزىمىزنى ئۆزىمىزنىڭ قولى قۇتقۇزدى» دەپ ماختىنىپ كېتىشى مۇمكىن. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن سەن ئەمدى خەلققە: «كەملەر قورقۇپ تىترەك باسقان بولسا، ئۇلار گېلىتاد تېغىدىن يېنىپ كەتسۇن» دەپ جاكارلىغىن - دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ئارىسىدىن يىگىرمە ئىككى مىڭ كىشى قايتىپ كېتىپ، پەقەت ئون مىڭلا قېلىپ قالدى. 4 پەرۋەردىگار گىدېئونغا يەنە: - خەلقنىڭ سانى يەنىلا ئىنتايىن كۆپ، ئەمدى سەن بۇلارنى

سۇنىڭ لېۋگە ئېلىپ كەلگەن. ئۇ يەردە مەن ئۇلارنى سەن ئۈچۈن سىناقتىن ئۆتكۈزەي، مەن كىمكى كۆرسىتىپ: «ئۇ سەن بىلەن بارسۇن دېسەم»، ئۇ سەن بىلەن بارسۇن، لېكىن مەن كىمكى كۆرسىتىپ: «ئۇ سەن بىلەن بارسىمۇن» دېسەم، ئۇ سەن بىلەن بارسىمۇن، - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن گىدېئون خەلقى سۇنىڭ لېۋگە ئېلىپ كەلدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - كىمكى ئەت سۇ ئىچكەندەك تىلى بىلەن يالاپ سۇ ئىچسە، ئۇلارنى ئايرىم بىر تەرەپتە تۇرغۇزغىن، ھەم كىمكى تەزلىنىپ تۇرۇپ سۇ ئىچسە، ئۇلارنىمۇ ئايرىم بىر تەرەپتە تۇرغۇزغىن، - دېدى. 6 شۇنداق بولدىكى، ئوچۇمنى ئاغزىغا تەگكۈزۈپ يالاپ سۇ ئىچكەنلەردىن ئۈچ يۈزى چىقتى. قالغانلارنىڭ ھەممىسى تەزلىنىپ تۇرۇپ سۇ ئىچتى. 7 ئاندىن پەرۋەردىگار گىدېئونغا: - مەن مۇشۇ سۇنى يالاپ ئىچكەن ئۈچ يۈز ئادەمنىڭ قولى بىلەن سىلەرنى قوغدۇرۇپ، مەدىيىنى سېنىڭ قولىڭغا تاپشۇرغىن؛ لېكىن قالغان خەلق بولسا ھەممىسى ئۆز جايىغا يېنىپ كەتسۇن، - دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن بۇ [ئۈچ يۈز ئادەم] ئوزۇق-ئۆلۈك ۋە كانايلىرىنى قولغا ئېلىشتى؛ گىدېئون ئىسرائىلنىڭ قالغان بارلىق ئادەملىرىنى ئۆز چېدىرىغا قايتۇرۇۋېتىپ، پەقەت شۇ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئېلىپ قالدى. ئەمدى مەدىيىلىلەرنىڭ لەشكەرگاھى بولسا ئۇلارنىڭ تۆۋەن تەرىپىدىكى جىلغىدا ئىدى. 9 شۇ كېچىسى شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - سەن قوپۇپ لەشكەرگاھقا چۈشكىن، چۈنكى مەن ئۆي سېنىڭ قولىڭغا تاپشۇردۇم؛ 10 ئەگەر سەن چۈشۈشتىن قورقساڭ، ئۆز خىزمەتكارىڭ پۇراھنى بىللە ئېلىپ لەشكەرگاھقا چۈشكىن. 11 سەن ئۇلارنىڭ نېپە دېھشۈۋاتقىنىنى ئاڭلاپسەن، ئاندىن سەن لەشكەرگاھقا [ھۇجۇم قىلىپ] چۈشۈشكە جۈرئەت قىلالايسەن، دېدى. بۇنى ئاڭلاپ ئۇ خىزمەتكارى پۇراھنى ئېلىپ لەشكەرگاھنىڭ چېتىدىكى ئەسكەرلەرنىڭ يېنىغا باردى. 12 مانا مەدىيان، تامالەك ۋە بارلىق مەشرىقتىكىلەر چېكەتكىلەردەك كۆپ بولۇپ، جىلغىنىڭ يويىغا يېيىلغانىدى؛ ئۇلارنىڭ تۆگىلى كۆپلىكىدىن دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك ھەدى-ھېسباسىز ئىدى. 13 گىدېئون بارغاندا، مانا، ئۇ يەردە بىرىمى ھەمراھقا كۆرگەن چۈشۈشى سۆزلەپ بېرۋاتتې: - مانا، مەن بىر چۈش كۆرۈم، چۈشۈمدە مانا، بىر ئارپا توقچى مەدىياننىڭ لەشكەرگاھىغا دومۇلاپ چۈشۈۋېتەك، ئۇ چېدىرغا كېلىپ سوقۇلۇپتەدەك، شۇنىڭ بىلەن چېدىر تۇرۇلۇپ، دۈم كۆمۈرۈلۈپ كېتىپتۇ - دەۋاتتې. 14 ئۇنىڭ ھەمراھى جاۋابەن تەبىر بېرىپ: - ئۇنىڭ مەنىسى شۇكى، ئۇ توقاچ پۇشاڭنىڭ ئوغل، ئىسرائىللىق ئادەم گىدېئوننىڭ قىلچىدىن باشقا نەرسە ئەمەستۇر، خۇدا مەدىيان ۋە ئۇنىڭ بارلىق قوشۇنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپتۇ، دېدى. 15 شۇنداق بولدىكى، گىدېئون بۇ چۈشنى ۋە ئۇنىڭ يېرىلگەن تەبىرىنى ئاڭلاپ، سەجدە قىلدى، ئاندىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ لەشكەرگاھىغا يېنىپ كېلىپ: - قوپۇڭلار، پەرۋەردىگار مەدىياننىڭ لەشكەرگاھىنى قوللارغا تاپشۇردى، - دېدى. 16

8 (كېيىن، ئەفرائىم ئۇنىڭغا: - سەن نېپىشقا بېزگە شۇنداق مۇئامىلە قىلسەن، مەدىيانىلار بىلەن سوقۇشقا چىققاندا، بىزنى چاقىرىدىمىڭمۇ، دەپ ئۇنىڭ بىلەن قاتنىشىپ كەتتى. 2 ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: - مېنىڭ قىلغانلىرىمنى قانداقمۇ سىلەرنىڭ قىلغانلىرىڭغا تەڭلەشتۈرۈشى بولسۇن؟ ئەفرائىمنىڭ ئۈزۈملەرنى پاسا كېسىشى، ئابېئېزەلەرنىڭ ئۈزۈم ئۆزگىدىن ئارنىق ئەمەسمۇ؟ 3 خۇدا مەدىياننىڭ ئەمىرلىرى ئورب بىلەن زەئەبىنى قوللارغا تاپشۇرغان يەردە، مېنىڭ قولىمدىن كەلگەننى قانداقمۇ سىلەرنىڭ قىلغانلىرىڭغا تەڭلەشتۈرۈشى بولسۇن؟ - دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇلارنىڭ ئۇنىڭغا بولغان ئاچچىقى ياندى). 4 ئەمدى گىدېئون ئىئوردان دەرياسىنىڭ يويىغا يېتىپ كەلدى، ئۇ ۋە ئۆزىگە ھەمراھ بولغان ئۈچ يۈز ئادەم ھېرىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا مەدىيانىلارنى قوللاپ دەريادىن ئۆتتى. 5 گىدېئون سۈكۈت شەھەرلىرىگە: - ماڭا ھەمراھ بولۇپ كەلگەن كىشىلەرگە نان بەرسەڭلار، چۈنكى ئۇلار ھېرىپ-چارچاپ كەتتى. بىز مەدىياننىڭ ئىككى پادىشاھى زەبا ۋە زامۇنانى قوللاپ كېتىپ بارمىز، - دېدى. 6 لېكىن سۈكۈتنىڭ چوڭلىرى جاۋاب بېرىپ: - زەبا ۋە زامۇنانا ھازىر سېنىڭ قوللارغا چۈشۈشتۇمۇ؟ بىز سېنىڭ مۇشۇ لەشكەرلىرىڭگە نان بەرمەدۇق؟! - دېدى. 7 گىدېئون: - خەپ! شۇنداق بولغىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار زەبا ۋە زامۇنانى مېنىڭ قولىمغا تاپشۇرغاندا، ئەنلىرىڭلارنى چۆلدەك يانتاق ۋە شوخا بىلەن خاماندا تېپمەن، - دېدى. 8 گىدېئون ئۇ يەردىن يەنۇئەلگە ھېرىپ، ئۇ يەردىكى ئادەملەرگەمۇ شۇنداق دېۋىدى، يەنۇئەلدىكى كىشىلەرمۇ ئۇنىڭغا سۈكۈتلىك دەپ جاۋاب بېرىدى. 9 ئۇ يەنۇئەلدىكىلەرگە: - مەن غەلبە بىلەن يېنىپ كەلگەنلىم، مۇنارنىڭلارنى تۇرۇۋېتىمەن، - دېدى. 10 ئۇ چاغدا زەبا ۋە زامۇنانا كۆرۈڭلەر دېگەن جايدا ئىدى، ئۇلار بىلەن ماڭغان قوشۇندىن بەش مىڭگە لەشكەر بار ئىدى. بۇلار بولسا مەشرەپلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇندىن قىلىپ قالغانلىرى ئىدى، چۈنكى ئۇلاردىن قىلىچ ئۇتقانلىرىدىن بىر يۈز يىگىرمە مىڭ ئۇلۇزۇلۇك ئىدى. 11 گىدېئون بولسا نوباب ۋە يوبېغىلارنىڭ شەرقىدىكى كۈچەنلەرى بىلەن چىقىپ مەدىياننىڭ

لەشكەرگاھىغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى تارمار قىلدى، چۈنكى لەشكەرگاھىتىكلەر ئولتۇردى. 30 گىدېئوننىڭ ئاياللىرى كۆپ بولغاچقا، ئۇنىڭ بۇشتىدىن يەتمىش تولىمۇ ئەندىشىسىز تۇرغانىدى. 12 زەباھ ۋە زالمۇنا قېچىپ كەتتى؛ گىدېئون كەينىدىن قوغلاپ بېرىپ، مېدىياننىڭ بۇ ئىككى پادىشاھى زەباھ ۋە زالمۇنا قېچىپ كەتتى. ئۇ ئۇلارنى تۇتۇۋالدى؛ ئۇ پۈتكۈل لەشكەرگاھىتىكلەرنى ئالاقزادە قىلىپ تەرىپەرەن قىلىۋەتتى. 13 ئاندىن يوشانىنىڭ ئوغلى گىدېئون ھەرەس داۋىنىدىن تۇتۇپ، جەڭدىن قايتىپ كەلدى، 14 ئۇ سۆڭۈكلۈك بىر ياش يىغىننى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭدىن سۈرۈشتە قىلىۋېدى، يىگىت ئۇنىڭغا سۆڭۈكنىڭ چوڭلىرى ۋە ئاقساقاللىرىنىڭ ئىسىملىرىنى يېزىپ بەردى؛ ئۇلار جەمئىي بولۇپ يەتمىش يەتتە ئادەم ئىدى. 15 ئاندىن گىدېئون سۆڭۈكنىڭ ئادەملىرىنىڭ قېشىغا بېتىپ بارغاندا: «سەلەر مېنى زاڭلىق قىلىپ: «زەباھ ۋە زالمۇنا ھازىر سېنىڭ قولىڭغا چۈشتۈمۇ؟ بىز سېنىڭ بىلەن بىللە ماڭغان مۇشۇ ھارغىن ئادەملىرىگە نان بېرەمدۇق؟» دېگەندىكىلار!

9 مانا، ئۇ زەباھ ۋە زالمۇنا دېگەنلەر! - دېدى. 16 شۇنى دەپ ئۇ شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىنى تۇتۇپ كېلىپ، چۆلىدىكى بايقاق بىلەن شوخلارنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن سۆڭۈكنىڭ ئادەملىرىنى تۇرۇپ ئەدەپنى بەردى. 17 ئاندىن ئۇ پەنۋەلىنىڭ مۇنازىرى تۇرۇپ، شەھەردىكى ئادەملەرنى ئولتۇردى. 18 گىدېئون زەباھ ۋە زالمۇنا قىلىپ: «سەلەر ئىككىڭلار تاپوردا ئولتۇرگەن ئادەملەر قانداق ئادەملەر ئىدى؟ - دەپ سورىۋېدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - ئۇلار ساڭا ئىنتايىن ئوخشايتتى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى شامزادە ئىدى، - دېدى. 19 ئۇ بۇنى ئاڭلاپ: - ئۇلار مېنىڭ بىر تۇغقانلىرىمدۇر، بىز بىر ئانىنىڭ ئوغۇللىرىمىز. پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەلەر ئەينى ۋاقىتتا ئۇلارنى تىرىك قويغان بولساڭلار، مەن سەلەرنى ھەرگىز ئۆلتۈرەيەتتىم، - دېدى؛ 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇ چوڭ ئوغلى بەتەرگە: - سەن قوپۇپ بۇلارنى ئۆلتۈرگەن، - دېدى. لېكىن ئوغۇل كىچىك بولغاچقا قورقۇپ، قىلىچىنى سۇغۇرمىدى. 21 شۇنىڭ بىلەن زەباھ ۋە زالمۇنا: - سەن تۈزۈك قوپۇپ بىزنى ئۆلتۈرگەن، چۈنكى ئادەم قانداق بولسا كۈچىمۇ شۇنداق بولىدۇ، - دېدى. شۇنداق دېۋىدى، گىدېئون قوپۇپ زەباھ ۋە زالمۇنا ئولتۇردى. ئۇ ئۆتكەننىڭ بىرىندىكى ھالال ئاي شەكلىك بېزەكلەرنى ئېلىۋالدى. 22 ئاندىن ئىسرائىللىقلار گىدېئونغا: سەن بىزنى مېدىياننىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانىكەن، تۈزۈك بىزگە پادىشاھ بولغىن؛ ئوغۇل ۋە ئوغۇلنىڭ ئوغلىمۇ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرۈش، - دېدى. 23 ئەمما گىدېئون ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - مەن ئۆستۈڭلەرگە سەلتەنەت قىلمايمەن، ئوغلۇم ئۆستۈڭلەرگە سەلتەنەت قىلمايدۇ، بەلكى پەرۋەردىگارى ئۆزى ئۆستۈڭلەرگە سەلتەنەت قىلدۇ، دېدى. 24 ئاندىن گىدېئون ئۇلارغا يەنە: - سەلەرگە پەقەت بىرلا ئىتتىماسم بار: - ھەر بىر ئىككى ئۆز ئولجاڭلاردىن ھالقا-زىپىلەرنى ماڭا بېرىڭلار، دېدى (مېدىيانلار ئىسمائىللاردىن بولغاچقا، ھەربىرى ئالتۇن زىپە-ھالقىلارنى تاپايىتى). 25 ئۇلار جاۋاب بەردى: - بىرىشىڭ رازىمىز، دەپ يەرگە بىر يېپىنچىنى سېلىپ، ھەربىرى ئۇنىڭ ئۈستىگە ئولجىسىدىن زىپە-ھالقىلارنى ئېلىپ تاشلىدى. 26 ئۇ سوۋاپ يىغقان ئالتۇن زىپىلەرنىڭ ئېغىرلىقى بىر مىڭ يەتتە يۈز شەكەل ئالتۇن ئىدى، بۇنىڭدىن باشقا مېدىيان پادىشاھلىرى ئۆزىگە تاشقان ھالال ئاي شەكلىك بۇيۇملار، زۇنران، ئوچىسىغا كېيىگەن سۈسۈن ئېگىنلەر ۋە ئۆتكەننىڭ بويىغا تاشقان ئالتۇن نەجرلەرمۇ بار ئىدى. 27 گىدېئون بۇ نەرسىلەردىن بىر نەرسە ياستىمى، ئۆز شەھىرى ئوفراتتا قوپۇپ قويدى. نەتىجىدە، پۈتكۈل ئىسرائىل ئۆزى ئەدەپ بۇزۇقلىقىنى قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ نەرسە گىدېئون ۋە ئۇنىڭ پۈتۈن ئائىلىسىگە بىر-تۇتۇق بولدى. 28 مېدىيانلار شۇ تەرىقىدە ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا بولسۇندۇرۇلۇپ، ئىككىنچى باش كۆتۈرۈلدى؛ زېمىن گىدېئوننىڭ كۆزلىرىدە قىرىق يىلغىچە تىنچ-ئاراملىق تاپتى. 29 يوشانىنىڭ ئوغلى يەروبوئال قايتىپ بېرىپ، ئۆز ئۆيدە

بولغىن، دەپتۇ، 15 ئازغان ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - ئەگەر سىلەر مەنى سەممى نىيەتلىك بىلەن ئۈستۈڭلەرگە پادىشاھ قىلىشى خالساڭلار، كېلىپ مېنىڭ سايمەننىڭ ئاستىدا پائىلەنلەرگە، بولسا، ئازغاندىن بىر تۈت چىقىدۇ ۋە لۋاننىڭ كېدىر دەرەخلىرى يەپ كېتىدۇ! - دەپتۇ. 16 ئەگەر سىلەرنىڭ ئاجەلەكنى پادىشاھ قىلىغىنىڭلار راست سەممى ۋە دۇرۇس نىيەت بىلەن بولغان بولسا، يەرۋىيائال ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە ياخشىلىق قىلغان، ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرى بويىچە ئۇنىڭغا قايىرىغان بولساڭلار - 17 (چۈنكى ئاتام سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىپ، ئۆز جېنى خەتەرگە تەۋەككۈل قىلىپ سىلەرنى مەدىياننىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى! 18 لېكىن سىلەر بۈگۈن ئاتامنىڭ جەمەتكە قارشى قوزغىلىپ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى، جەمئىي بەتمىش ئادەمنى بىر تاشنىڭ ئۈستىدە ئۆلتۈرۈپ، ئۇنىڭ دېدىكىنىڭ ئوغلى ئاجەلەكنى تۇغىنىڭلار بولغىنى ئۈچۈن شەكەم خەلقىنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تەكلىپىسىز! 19 - ئەمدى ئەگەر سىلەر يەرۋىيائال ۋە جەمەتكە سەممى ۋە دۇرۇس مۇئامىلە قىلغان بولساڭلار، سىلەر ئاجەلەكتىن خۇشاللىق تاپقانىسىلەر، ئۇمۇ سىلەردىن خۇشاللىق تاپقانى! 20 لېكىن بولسا، ئاجەلەكتىن ئوت چىقىپ، شەكەمدىكىلەر ۋە بەيت-مىللىنىڭ خەلقىنى يەپ كەتسۇن، شۇنداقلا، شەكەمدىكىلەر ۋە بەيت-مىللىنىڭ خەلقىدىن ئوت چىقىپ، ئاجەلەكنى يەپ كەتسۇن! - دېدى. 21 بۇتام قېرىندىشى ئاجەلەكتىن قورقۇپ، قېچىپ بەنەر دېگەن جايغا بېرىپ، ئۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 22 ئاجەلەك ئىسرائىلغا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. 23 خۇدا ئاجەلەك بىلەن شەكەمنىڭ ئادەملىرى ئوتتۇرىسىغا بىر يامان روھ ئەۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن شەكەمدىكىلەر ئاجەلەككە ئاسىيلىق قىلىشقا قوزغىلدى. 24 بۇنىڭ مەقسىتى، يەرۋىيائالنىڭ بەتمىش ئوغلىغا قىلىنغان زوراۋانلىق ۋە قان قەرزىنى ئۆلتۈرگەن قېرىندىشى ئاجەلەكنىڭ بويىغا چۈشۈرۈش، شۇنداقلا ئۆز ئاكا-ئۇكاڭلىرىنى ئۆلتۈرۈشكە ئۇنى قۇرلاپ-قۇۋۋەتلىگەن شەكەمدىكى كىشىلەرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈشتىن ئىبارەت ئىدى. 25 شەكەمدىكى كىشىلەر ئاجەلەكنى تۇتماقچى بولۇپ، تاغلارنىڭ چوققىلىرىغا يايلاپچىلارنى يۆتكۈرمە قىلىپ تۇرغۇزدى، ئۇلار ئۇ يەردىن ئۆتكەن يولۇچىلارنىڭ مەنىسىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى. بۇ ئىش ئاجەلەككە يەتكۈزۈلدى. 26 ئەبەدىنىڭ ئوغلى گائال ئۆز ئاكا-ئۇكاڭلىرى بىلەن شەكەمگە كۆچۈپ كېلىۋىدى، شەكەمدىكى كىشىلەر ئۇنىڭغا ئىشەنچ باغلاپ ئۇنى ئۆز يارىۋىلىكى قىلدى. 27 شۇنداق قىلىپ ئۇلار شەھەردىن ئېتىزلىققا چىقىپ، ئۆزۈمزالارنىڭ ئۆزۈملىرىنى ئۈزۈپ سىقىپ، شاراب ياساپ، شادلىق قىلىپ ئۆز بۇتىنىڭ ئىبادەتخانىسىغا كىرىپ، يەپ-ئىچىشىپ ئاجەلەكنىڭ ئۈستىدىن لەنەت قوغۇغى ئۆردى. 28 ئەبەدىنىڭ ئوغلى گائال: - ئاجەلەك دېگەن كىم ئىدى؟ شەكەم دېگەن نېمە ئىدى، بىز نېمە دەپ ئۇنىڭغا خىزمەت قىلغۇدەككەن! ئۇ يەرۋىيائالنىڭ ئوغلى ئەممەسۇ؟ زەبۇل ئۇنىڭ نازاتەنجىسى ئەممەسۇ؟ سىلەر شەكەمنىڭ ئاتىسى ھامورنىڭ ئادەملىرىنىڭ خىزمىتىدە بولساڭلار بولمۇ؟ بىز تېمىشقا ئاجەلەكنىڭ خىزمىتىدە بولىدىكەنمىز؟ 29 كاشكى بۇ خەلق مېنىڭ قول ئاستىمدا بولسا ئىدى! ئۇ چاغدا مەن ئاجەلەكنى ھەيدۈتەيم، مەن ئاجەلەككە: - ئۆز قوشۇنىڭنى كۆپەيتىپ، جەڭگە چىققىن! - دېگەن بولغىم. 30 ئەمدى شەھەر باشلىقى زەبۇل ئەبەدىنىڭ ئوغلى گائالنىڭ بۇ سۆزلىرىنى ئاڭلىغىدا، ئاچچىق كېلىپ، 31 ئەلچىلەرنى ئاجەلەكنىڭ قېشىغا يوشۇرۇنۇپ ئەۋەتتى: «مانا، گائالنىڭ ئوغلى قېرىنداشلىرى بىلەن شەكەمگە كېلىۋاتىدۇ، مانا، شەھەرنى سىلگە قارشى چىقىشقا قۇتۇتۇۋاتىدۇ. 32 شۇڭا سىل ئادەملىرىنى ئېلىپ بۈگۈن كېچە [شەھەر] ئەتراپىدىكى ئېتىزلىققا بېرىپ مارات ئولتۇرغايلا، 33 ئەتە كۈن چىققان ھامان قوزغىلىپ شەھەرگە ھۇجۇم قىلغايلا، ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرى سىلگە قارشى چىققاندا، سىل ئەھۋالغا قاراپ ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرغايلا، - دېدى. 34 بۇنى

ئادەملەرنى ئاجەلەكنىڭ ئۆلگىنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز جايلىرىغا قايتىپ كېتىشى. 56 شۇنداق قىلىپ خۇدا ئاجەلەكنىڭ ئۆزىنىڭ يەتمىش ئاكا-ئۆكسىنى ئوتتۇرۇپ، ئاتىسىغا قىلغان رەزىللىكىنى ئۇنىڭ ئۆز بېشىغا باندۇردى؛ 57 شۇنىڭدەك خۇدا شەكەمنىڭ ئادەملىرى قىلغان بارلىق پامانلىقلارنىمۇ ئۇلارنىڭ بېشىغا باندۇرۇپ چۈشۈردى. بۇنىڭ بىلەن يەرۇبىيانىڭ ئوغلى يوتام ئېيتقان لەنەت ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كەلدى.

10

ئاجەلەكتىن كېيىن ئىسساكار قەبىلىسىدىن بولغان دودونىڭ ئەۋرىسى، پۇتھانىڭ ئوغلى تولا دېگەن كىشى ئىسرائىلنى قۇتقۇزۇشقا تۇردى، ئۇ ئەفراتنىڭ تاغلىرىدىكى شامور دېگەن جايدا تۇراتتى، 2 ئۇ ئىسرائىلغا يىگىرمە ئۈچ يىل ھاكىم بولۇپ ئالەمدىن ئوتتى ۋە شاموردا دەپنە قىلىندى. 3 ئۇنىڭدىن كېيىن گېلىئادلىق يائىر تۇردى، ئۇ ئىسرائىلغا يىگىرمە ئىككى يىل ھاكىم بولدى. 4 ئۇنىڭ ئوتتۇز ئوغلى بولۇپ، ئۇلار ئوتتۇز تەخەبىگە مىنىپ يۈرەتتى. ئۇلار ئوتتۇز شەھەرگە ئىگىدارچىلىق قىلاتتى، بۇ شەھەرلەر گېلىئاد يۇرتىدا بولۇپ، تا بۈگۈنكىچە «يائىرنىڭ كەنتلىرى» دەپ ئاتالماقتا. 5 يائىر ۋاپات بولۇپ، كاموندا دەپنە قىلىندى. 6 لېكىن ئىسرائىللار يەنە پەرۋەردىگارىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلىپ، پائال بىلەن ئاشراھەر يۇرتىغا باش تۇرۇپ، شۇنداقلا سۇرىيەنىڭ ئىسلاھىرى، زىدوئىدەينىڭ ئىسلاھىرى، موئابنىڭ ئىسلاھىرى، ئامونىيىلارنىڭ ئىسلاھىرى ۋە فىلىستىيەنىڭ ئىسلاھىرىنىڭ ئىبادىتىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارىڭ تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئىبادەتتە بولدى. 7 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغىلىپ، ئۇلارنى فىلىستىيەنىڭ ۋە ئامونىيىلارنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى. 8 بۇلار بولسا شۇ يىلى ئىسرائىلنى قاتتىق بېسىپ ئەزدى، ئاندىن ئۇلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ مەشىق تەرىپىدە ئامونىيىلارنىڭ زېمىنىدىكى گېلىئادا ئولتۇرۇشلۇق بارلىق ئىسرائىل خەلقىگە ئون سەككىز يىلغىچە زۇلۇم قىلدى. 9 ئامونىيىلار يەنە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، بەھۇدا، بىنيامين ۋە ئەفراتنىڭ جەمەتىگە قارشى ھۇجۇم قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن بۈيۈك ئىسرائىل قاتتىق ئازابلايدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارىغا بەرىياد قىلىپ: - بىز ساڭا گۇناھ قىلدۇق، ئۆز خۇدايىمىزنى تاشلاپ، پائال يۇلتىرىڭنىڭ قۇلۇقىغا كىرىپ كەتتىم، دەيدى. 11 پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا: - مەن سىلەرنى مىسىرلىقلاردىن، ئامونىيىلاردىن، ئامونىيىلاردىن ۋە فىلىستىيەلەردىن قۇتقۇزغان ئەمەسمىدەم؟ 12 زىدوئىيىلار، ئامالەكلەر ۋە ماونىلار كېلىپ سىلەرگە زۇلۇم قىلىغىنىدا، ماڭا بەرىياد قىلىغىنىڭلاردا سىلەرنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان ئەمەسمىدەم؟ 13 شۇنداقسىمۇ، سىلەر يەنە مېنى تاشلاپ، يات ئىسلاھارنىڭ قۇلۇقىغا كىردىڭلار. مەن سىلەرنى ئەمدى قۇتقۇزمايمەن! 14 ئەمدى بېرىپ ئۆزۈڭلار تاللىغان ئىسلاھارغا بەرىياد قىلىڭلار، قىيىنچىلىققا قالغان چىچىڭلاردا شۇلار سىلەرنى قۇتقۇزسۇن، - دەيدى. 15 ئەمما ئىسرائىللار پەرۋەردىگارىغا يالۋۇرۇپ: - بىز گۇناھ قىلدۇق! ئەمدى نەزىرىڭگە نېمە ياخشى كۆرۈشە بىزگە شۇنداق قىلغىن، بىزنى پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا قۇتقۇزۇۋالغىن! - دەيدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل يات ئىسلاھارنى ئۆز ئارىسىدىن چىقىرىپ تاشلاپ، پەرۋەردىگارىڭ ئىبادىتىگە كىرىشتى؛ (پەرۋەردىگار) ئىسرائىلنىڭ تارتۇق ئازاب-ئوقۇبەتلىرىنى كۆرۈپ، كۆڭلى يېرىم بولدى. 17 شۇ ۋاقىتتا ئامونىيىلار توپلىنىپ گېلىئادا چىدىرگاھ ئىككى، ئىسرائىلارمۇ يىغىلىپ كېلىپ مېزىياغا چۈشۈپ چىدىرگاھ ئىككى. 18 گېلىئادىكى خەلقنىڭ چوڭلىرى ئۆزئارا: - كىم ئامونىيىلار بىلەن سوقۇشۇشقا باشلاشچى بولسا، ئۇ بارلىق گېلىئاد ئىسلاھەرگە باش بولىدۇ، دەيدى.

شۇ چاغدا گېلىئادلىق يەفتاھ دېگەن كىشى باتۇر بابۇن ئىدى. ئۇ بىر باھىشە ئايالنىڭ ئوغلى بولۇپ، گېلىئادتىن تۈرەلگەندى. 2 لېكىن گېلىئادنىڭ ئۆز ئايالى ئۇنىڭغا بەرنەچچە ئوغۇل بالا تۇغۇپ بەرگەندى، بۇ ئايالدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى چوڭ بولغاندا يەفتانى ئۆيىدىن قوغلاپ: - سەن باشقا خوتۇندىن بولغان ئوغۇل بولغاچقا، تاتىمىزنىڭ ئۆيىدىن مېراسقا ئىگە بولمايسەن، - دەيدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ قېرىنداشلىرىدىن قېچىپ، توب دېگەن زېمىندا تۇرۇپ قالدى. شۇ يەردە بىر مۇنچە بىكار تەلەپلەر يەفتاھنىڭ ئەتراپىغا بىر-بىرلەپ يىغىلدى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن كىرىپ-چىقىپ يۈرەتتى. 4 ئەمما بەرنەچچە ۋاقىت ئۆتكەندە ئامونىيىلار ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقا چىقتى. 5 ئامونىيىلار ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلغاندا گېلىئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتانى توب زېمىنىدىن ئېلىپ كەلمەكچى بولۇپ ئۇنىڭ يېنىغا باردى. 6 ئۇلار بېرىپ يەفتامقا ئىتىجا قىلىپ: - بىزنىڭ ئامونىيىلار بىلەن ئۇرۇش قىلىشىمىز ئۈچۈن سەن كېلىپ بىزگە سەردار بولۇپ بەرگىن، - دەيدى. 7 يەفتاھ گېلىئادنىڭ ئاقساقاللىرىغا جاۋاب: - سىلەر مېنى ئۈچ كۆرۈپ ئاتامنىڭ جەمەتىدىن ھەيدىۋېتىشكە ئىشەنمەيلى، ئەمدى بېشىڭلارغا بالا يېتەت چۈشكەندە قانداقسىگە مېنىڭ قېشىمغا كېلىپ قالدىڭلار، - دەيدى. 8 گېلىئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھقا: - دۇرۇس، لېكىن سېنى بىز بىلەن بىللە بېرىپ ئامونىيىلارغا قارشى جەڭ قىلىپ، گېلىئادا ھەممە ئولتۇرۇۋاتقانلارغا باش بولسۇن دەپ، قېشىڭغا كەلدۇق، - دەيدى. 9 يەفتاھ گېلىئادنىڭ ئاقساقاللىرىدىن: - ئەگەر سىلەر مېنى ئامونىيىلار بىلەن سوقۇشۇشقا باندۇرۇپ بارغىنىڭلاردا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى مېنىڭ قولىمغا ئېلىۋېرسا، مەن سىلەرگە باش بولامدەم؟ - دەپ سوردى. 10 گېلىئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتامقا جاۋاب بېرىپ: - ئېيتقىنىڭدەك قىلىساق، پەرۋەردىگار ئۆزى ئارغىزدا گۇناھ بولۇپ ھۆكۈم چىقارسۇن! - دەيدى. 11 بۇنى ئاڭلاپ يەفتاھ گېلىئادنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن باردى؛ خەلق ئۇنى تۈزبەرگە ھەم باش ھەم سەردار قىلىپ تىكلدى. يەفتاھ مېزىياغا بارغاندا ھەممە سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا بايان قىلدى. 12 ئاندىن يەفتاھ ئامونىيىلارنىڭ پادىشاھىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى، ئۇنىڭدىن: - مېنىڭ زېمىنىمغا بېسىپ كىرىپ، مەن بىلەن سوقۇشۇشقا مەندە نېمە ھەققىڭ بار ئىدى؟ - دەپ سوردى. 13 ئامونىيىلارنىڭ پادىشاھى يەفتانىڭ ئەلچىلىرىگە جاۋاب بېرىپ: - چۈنكى ئىسرائىل مىسىردىن چىقىپ كەلگەندە ئۇلار ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ [شېمالدىكى] يايۇك ئېقىنىغىچە [ۋە غەربتە] ئىئوردان دەرياسىغىچە مېنىڭ زېمىنىمى بولۇپ ئىگىلىۋالغانىدى. ئەمدى سەن بۇ يەرلەرنى تىنچلىق بىلەن ماڭا باندۇرۇپ بەر! - دەيدى. 14 يەفتاھ ئەلچىلەرنى ئامونىيىلارنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا يەنە ئەۋەتتى 15 ئۇنىڭغا: - يەفتاھ سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىل نە موئابنىڭ زېمىنى نە ئامونىنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدى، 16 بەلكى ئۇلار مىسىردىن چىقىپ كەلگەندە چۆل-باياۋاندا مېڭىپ قېزىل دېڭىزدىن ئۆتۈپ، ئاندىن قادەش دېگەن جايغا يېتىپ كەلگەندى، 17 شۇ چاغدا ئىسرائىللىقلار ئېدوم پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئەلچىلەر ئەۋەتتى: «زېمىنلىرىدىن كېسىپ ئۆتۈۋېلىشقا ئىجازەت بەرگىيالا» دەپ سورىدى. ئېدوم پادىشاھى ئۇيغىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار موئاب پادىشاھىنىڭ قېشىغا [ئىتىجا بىلەن] ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى، ئۇمۇ قوشۇلغانىدى. شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىل قادەشتە تۇرۇپ قالغان، 18 ئاندىن ئۇلار چۆل-باياۋان بىلەن مېڭىپ ئېدوم زېمىنى بىلەن موئاب زېمىنى ئايلىنىپ ئۆتۈپ، موئاب زېمىنىنىڭ شەرق تەرىپىدىن كېلىپ، ئاخىرىدا ئارنون دەرياسىنىڭ شۇ قېتىدا چىدىر تىكى. ئۇلار موئابنىڭ چىچىرىسى ئىچىگە كىرمىدى، چۈنكى ئارنون دەرياسى موئابنىڭ چىچىرىسىدۇر. 19 ئاندىن ئىسرائىل ئامونىيىلارنىڭ پادىشاھى سېھوتغا، يەنى ھەشوبنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى:

«بىزنىڭ زېمىنلىرىمىزنىڭ ئىچىدىن ئۆتۈپ ئۆز جايىغا بېرىۋېلىشىمىزغا ئىجازەت بەرگەن» - دېدى. 20 لېكىن سېھون ئىسرائىلغا ئىشەنچ قىلالماي، يۇرتىدىن ئۆتكىلى قويمىدى، ئۇ بەلكى خەلقلىرىنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ، جاھازا دېگەن جايغا چۈشۈپ چىدىرگاھ تىكىپ، ئىسرائىل بىلەن تۇرۇشنى، 21 ئەمما ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سېھوننى بارلىق خەلقى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئىسرائىلار ئۇلارنى تۇرۇپ قىردى. ئاندىن ئىسرائىل شۇ يەردە ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ ھەممە زېمىنىنى ئىلگىدى. 22 ئارتون دەرياسىدىن تارتىپ يايىك ئېقىنىغىچە، چۆل-باياۋاندىن تارتىپ ئىئوردان دەرياسىغىچە ئامورىيلارنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى ئىلگىدى. 23 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئامورىيلارنى ئۆز خەلقى بولغان ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن قوغلاپ چىقاردى، ئەمدى سەن شۇ يۇرتقا ئىگە بولماقچۇمۇ؟ 24 سېنىڭ ئىلاھىڭ قىموش ساڭا ئىگە تەكەن يەرگە ئۈزۈك ئىگە بولۇڭمۇ؟ شۇنىڭغا ئوخشاش پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئالدىمىزدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن خەلقنىڭ يېرىگە بولسا، بىزمۇ شۇنىڭغا ئىگە بولىمىز. 25 ئەمدى سەن دەرۋەقە موناياڭ پادىشاھى بولغان زېبېورنىڭ ئوغلى بالاقىنىمۇ كۈچلۈك؟ ئۇ قاچان ئىسرائىل بىلەن تىرىكشەن ياكى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىشقا چۈشەن قىلغان؟ 26 يەنە كېلىپ، ئىسرائىل ھەشېون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلاردا، ئاروتەر ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلاردا ھەممە ئارتون دەرياسىنىڭ بويىدىكى بارلىق شەھەرلەردە ئۈچ يۈزىل ماكان تۇتۇپ ئولتۇرغان ۋاقتلاردا، ئېقىشقا سېلىن شۇ يەرلەرنى قاپۇرۇۋالدىڭلار؟ 27 شۇڭا مەن ساڭا گۇناھ قىلىدىم، بەلكى ماڭا تاجاۋۇز قىلىپ، يامانلىق قىلغۇچى سەن تۇرۇڭدۇرسەن. بىردىنبىر ئادالەت چىقارغۇچى پەرۋەردىگار تۈزى بۈگۈن ئىسرائىل بىلەن ئامورىيلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارسۇن!» - دېدى. 28 لېكىن ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى يەفئاننىڭ ئەلچى ئەۋەتىپ ئېيتقان سۆزلىرىنى تىكىشىمىدى. 29 شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روى يەفئاننىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ [قۇۋۋەتلىنىپ] گېلىئاد بىلەن ماناسسەلەرنىڭ يۇرتىدىن ئۆتۈپ گېلىئادتىكى مېزىھاقا بېرىپ، ئاندىن گېلىئادتىكى مېزىھادىن ئامورىيلار تەرەپكە ماڭدى. 30 شۇ چاغدا يەفئاد پەرۋەردىگارغا قەسەم ئېچىپ: - ئەگەر سەن دەرۋەقە ئامورىيلارنى قولۇمغا تۇتۇپ بەرسەڭ، 31 ئۇنداقتا مەن ئامورىيلارنىڭ قېشىدىن تىنچ-ئامان بېنىپ كەلگىنىمدە، ئويۇمنىڭ ئىشىكىدىن چىقىپ ماڭا ئۇنچى يولۇقتى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بولىدۇ، مەن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىمەن. - دېدى. 32 شۇنىڭ بىلەن يەفئاد چىقىپ ئامورىيلار بىلەن سوقۇشقىلى ئۇلار تەرەپكە ئۆتتى، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئاروتەردىن تارتىپ مىنىتقىچە ئۇلارنى قاتتىق تۇرۇپ قىرىپ، يىگىرمە شەھەرنى ئېلىپ، ئايەل-قىراممىچىمۇ يېتىپ باردى. بۇنىڭ بىلەن ئامورىيلار ئىسرائىلغا بويسۇندۇرۇلدى. 34 ئاندىن يەفئاد مېزىھاقا قايتىپ ئويىگە كەلگەندە ئۆز قىزى داپ چىلىپ ئۆسۈل ئويناپ ئۇنىڭ ئالدىغا كۆرۈشكى چىقتى. بۇ ئۇنىڭ يالغۇز قىزى بولۇپ، ئۇنىڭ باشقا ھېچ ئوغۇل-قىزى يوق ئىدى. 35 ئۇ ئۇنى كۆرگەندە ئۆز ئىگىلىرىنى يىرتىپ: - ئاھ، ئاھ، مېنىڭ قىزىم! سەن مېنى ئىنتايىن يامان ھالغا چۈشۈردۈڭ، مېنى دەردكە چۈشۈرگۈچىلەردىن بىرى بولۇپ قالدىڭ، چۈنكى مەن پەرۋەردىگارغا ئاغزىمنى ئېچىپ، ئېيتقان گېپىمدىن يېنىۋالمايمەن. - دېدى. 36 قىزى ئۇنىڭغا: - ئەي ئاتا، پەرۋەردىگارغا ئاغزىڭنى ئېچىپ ۋەدە قىلغان بولساڭ، ئاغزىڭنى چىققىنى بويىچە، ماڭا شۇنى قىلغۇن، چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ بولغان ئامورىيلاردىن ئىنتىقامىڭنى ئېلىپ بەردى، - دېدى. 37 ئاندىن ئۇ ئاتىسىغا يەنە: - مېنىڭ شۇ ئىنتىقامىمنى قوبۇل كۆرگىنىڭ، ماڭا ئىككى ئايلىق مۇھلەت بەرسەڭ، مەن قىز دوستلىرىم بىلەن بېرىپ تاغلاردا يۈرۈپ، قىزلىقم ئۈچۈن

12 لېكىن ئەفراتىمىيلار بولسا تېپىلىش زافون تەرەپكە ئۆتۈپ يەفئاققا سوئال قىلدى: - سەن ئامورىيلار بىلەن جەڭ قىلغىلى بارغىنىڭدا ئېقىشقا بىزنى بىللە بېرىشقا چاقىرايمىسەن؟ ئەمدى بىز بۇ يۇرتنى ئۆزۈڭ بىلەن قوشۇپ ئوتما كۆيدۈرۈۋېتىمىز. - دېدى. 2 يەفئاد ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - مەن بىلەن خەلقىم ئامورىيلارغا قارشى قاتتىق جەڭ قىلىۋاتقاندا، سېلەرنى چاقىراسام، مېنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇۋېلىڭلار. 3 سېلەرنىڭ كېلىپ مېنى قۇتقۇزۇۋالغانلىقىڭلارنى كۆرۈپ، جېنىمنى ئالغىنىغا ئېلىپ قۇيۇپ، ئامورىيلارغا ھۇجۇم قىلىشقا ئاتالدىم، پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولۇمغا تاپشۇردى. ئەمدى سېلەر ئېقىشقا بۈگۈن كېلىپ ماڭا ھۇجۇم قىلىۋېتىڭلار. - دېدى. 4 لېكىن ئەفراتىمىيلار گېلىئادلارنى [ھاقارەتلىپ]: - سېلەر ئۇ گېلىئادلار، ئەفراتىمىي ئارىسىدا ۋە ماناسسەنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپەرلەر، ئەفراتىمىي تۇرۇۋاتقان چاقچۇنلىرىم، خالاس! - دېدى. شۇنىڭ بىلەن يەفئاد بارلىق گېلىئادلىقلارنى يىغىپ ئەفراتىم بىلەن سوقۇشتى. ئۇلار ئەفراتىمىيلارنى تۇرۇپ قىرىپ مەغلۇپ قىلدى. 5 ئاندىن گېلىئادلىقلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ كېچىكلىرىنى توسۇپ، ئەفراتىمىيلارنى ئۆتكۈزۈۋېتىدى. شۇنداق بولدىكى، ئەفراتىمىي بەرە چاقچون كېچىككە كېلىپ: - مېنى ئۆتكىلى قويغىن، دېسە گېلىئادلىقلار ئۇنىڭدىن: - سەن ئەفراتىمىيۇ؟ - دەپ سورىدايلى. ئۇ كىشى «ياق» دېسە، 6 ئۇلار ئۇنىڭغا: - «سېئولەت» دېگەن! - دەيتتى. ئەگەر ئۇ كىشى ئاتوغرا تەلەپپۇز قىلىپ «سېئولەت» دەپ جاۋاب بېرىپ قالسا، ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ ئىئوردان دەرياسىنىڭ كېچىكىنىڭ يېنىدا ئولتۇرۇۋېتەتتى. شۇ تەرەققىدە شۇ ۋاقىتتا قىرىق ئىككى مىڭگە ئەفراتىمىي ئولتۇرۇلدى. 7 يەفئاد ئاتە يىل ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. ئاندىن گېلىئادلىق يەفئاد ئەلەمدىن ئۆتۈپ، گېلىئاد شەھەرلىرىنىڭ بىرىدە دەپنە قىلىندى. 8 ئۇنىڭدىن كېيىن بەيت-ئەلەملىك ئىبزان ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 9 ئۇنىڭ ئوغۇز ئوغلى، ئوغۇز قىزى بولۇپ، ئوغۇز قىزىنى سىرتقا ئەۋەتكەن بولۇپ، سىرتتىن ئوغۇز قىزى ئوغۇللىرىغا ئېلىپ بەردى. ئۇ يەنە يىلغىچە ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 10 ئاندىن ئىبزان ئۆلۈپ، بەيت-ئەلەمدە دەپنە قىلىندى. 11 ئۇنىڭدىن كېيىن زەبۇلون قەبىلىسىدىن بولغان ئېلون ئىسرائىلغا ھاكىم بولۇپ، ئون يىل ئىسرائىلدا ھۆكۈم سۈردى. 12 ئاندىن زەبۇلون قەبىلىسىدىن بولغان ئېلون ئۆلۈپ، زەبۇلون زېمىنىدىكى ئىبجالون دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى. 13 ئۇنىڭدىن كېيىن پىراتونلۇق ھىللەنىڭ ئوغلى ئابدون ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 14 ئۇنىڭ قىرىق ئوغلى ۋە ئوغۇز ئەۋرىشى بار ئىدى. ئۇلار يەتتىن ئىككى مىڭگە كىرىپ ماڭاتتى. ئۇ ئىسرائىلغا سەككىز يىل ھاكىم بولدى. 15 ئاندىن پىراتونلۇق ھىللەنىڭ ئوغلى ئابدون ئۆلۈپ، ئەفراتىم زېمىنىدا، ئامالەكلەرنىڭ تاغلىق رايونىدىكى پىراتون دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى.

13 لېكىن ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يەنە رەزىل بولغاننى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى قىرىق يىلغىچە فىلىستىنلەرنىڭ قولىغا تاشلاپ قويدى. 2 شۇ چاغدا زورپاھ دېگەن جايدا، دان جەمەتىدىن بولغان،

مانوتاه ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇنىڭ ئايالى تۇغماس بولۇپ، ھېچ بالىسى يوق ئىدى. 3 پەرۋەردىگارنىڭ بەررىشى بىلەن ئايالغا ئايان بولۇپ ئۇنىڭغا: مانا، سەن تۇغماس بولغىنىڭ ئۈچۈن بالا تۇغدىڭ، لېكىن ئەمدى سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغسەن. 4 ئەما سەن سەھكەگ بولۇپ، شاراب ياكى كۈچلۈك ھاراق ئىچمە، ھېچ ئاپكەن نەرسىنىمۇ يېمىگەن. 5 چۈنكى مانا، سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغسەن. بۇ بالا ئانىسىنىڭ قورسىقىدا چاغدىن تارتىپ خۇداغا ئاتالغان «ئازارنى» بولدىغىنى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بېشىغا ھەرگىز ئۆستىرا سېلىنمىسۇن. ئۇ ئىسرائىلنىڭ فىلىستىلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇش ئىشىنى باشلايدۇ. - دەيدى. 6 ئايال ئېرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: مانا، خۇدانىڭ بىر ئادىمى يېنىمغا كەلدى، ئۇنىڭ تۇرقى خۇدانىڭ بەررىشىدەك، ئىنتايىن دەھشەتلىك ئىكەن، لېكىن مەن ئۇنىڭدىن: «ئەندەن كەلدىڭ» دەپ سورىدىم، ئۇمۇ ئۆز نام-شەرىپىنى ماڭا دەپ بەرمىدى. 7 ئۇ ماڭا: «مانا، سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغسەن، ئۇ بالا ئانىسىنىڭ قورسىقىدا چاغدىن تارتىپ ئۆلىدىغان كۈنىگىچە خۇداغا ئاتالغان بىر نازارنى بولىدىغان بولغاچقا، ئەمدى سەن شاراب ياكى كۈچلۈك ھاراق ئىچمە ۋە ھېچ ئاپكەن نەرسىنىمۇ يېمىگەن» دەيدى، - دەيدى. 8 بۇنى ئاڭلاپ مانوتاه پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: ئاھ رەببىم، سەن بۇ يەرگە ئەۋەتكەن خۇدانىڭ ئادىمى بىزگە يەنە كېلىپ، تۇغۇلدىغان بالغا تېمە قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى ئۆتكۈزۈپ، دەپ ئىلتىجا قىلدى. 9 خۇدا مانوتاهنىڭ دۇئاسىنى ئاڭلىدى، ئايال ئېتىزلىقتا ئولتۇرغاندا، خۇدانىڭ بەررىشى يەنە ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. ئەما ئۇنىڭ ئېرى مانوتاه ئۇنىڭ قېشىدا يوق ئىدى. 10 ئاندىن ئايال دەرھال يۈكۈرۈپ بېرىپ، ئېرىگە خەۋەر بېرىپ: مانا، ھېلىقى كۈنى يېنىمغا كەلگەن ئادەم ماڭا يەنە كورۇدى، دېيىدى، 11 مانوتاه دەرھال قوپۇپ ئايالنىڭ كەينىدىن مېڭىپ، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا كېلىپ: - بۇ ئايالغا كېلىپ سۆز قىلغان ئادەم سەئۇمۇ؟ دەپ سورىدى، ئۇ جاۋاب: - شۇنداق، مەندۇرمەن، دەيدى. 12 مانوتاه ئۇنىڭغا: ئېيتقان سۆزلىرىڭ بە جا كەلتۈرۈلگەندە، بالا قايسى تەرىقىدە چوڭ قىلىنىشى كېرەك، ئۇ تېمە ئىشلارنى قىلىدۇ؟ - دەپ سورىدى. 13 پەرۋەردىگارنىڭ بەررىشى مانوتاهقا جاۋاب بېرىپ: - مەن بۇ ئايالغا ئېيتقان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئۇ ھېزى بولۇپ ئۆزى تارتسۇن، 14 ئۇ ئۆزۈم تېلىدىن چىققان ھېچقانداق نەرسىدىن يېمىسۇن، شاراب ياكى كۈچلۈك ھاراق ئىچمىسۇن، ھېچ ئاپكەن نەرسىلەردىن يېمىسۇن، مەن ئۇنىڭغا بارلىق ئەمىر قىلغىنىمنى تۇسۇن، دەيدى. 15 مانوتاه پەرۋەردىگارنىڭ بەررىشىگە: - ئىلتىپات قىلىپ، كەتمەي ئۆرسالا، ئۆزلىرىگە بىر ئوغلاق تەييارلايلى، دېيىدى، 16 پەرۋەردىگارنىڭ بەررىشى مانوتاهقا جاۋاب بېرىپ: - سەن مېنى ئۆتۈپ قالساڭمۇ، مەن ئېتىڭدىن چەيمەن، ئەگەر سەن بىرەر كۈيدۈرمە قۇربانلىق سۇنماقچى بولساڭ، ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇشۇڭ كېرەك، دەيدى (ئۇنىڭ شۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، مانوتاه ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ بەررىشى ئىكەنلىكىنى بىلىگەندى). 17 ئاندىن مانوتاه پەرۋەردىگارنىڭ بەررىشىدىن: - ئۆزلىرىنىڭ نام-شەرىپىنى ئېتىپ بەرگەن بولسا، سۆزلىرى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدا، سىلگە ھۆرمىتىمىزنى بىلدۈرەتتۇق، - دەيدى. 18 پەرۋەردىگارنىڭ بەررىشى ئۇنىڭغا جاۋاب: - نامىنى سوراپ قالدىڭمۇ؟ مېنىڭ نامىم كارامەت تىلىماتتۇر، - دەيدى. 19 شۇنىڭ بىلەن مانوتاه ئوغلاق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ بېرىپ ئۇنى قورام ئاشنىڭ ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇندى. پەرۋەردىگارنىڭ بەررىشى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا تاجايىپ كارامەت بىر ئىشنى قىلىپ كۆرسەتتى، مانوتاه ۋە ئايالى قاراپ تۇردى. 20 شۇنداق بولدىكى، ئوت ئالتۇنى قۇربانلىقتىن ئاشىمغا كۆتۈرۈلگەندە، پەرۋەردىگارنىڭ بەررىشىنىمۇ قۇربانلىقتىن چىققان ئوت

14

بىر ۋاقىتتا، شىمشون تىنماقا چۈشۈپ، ئۇ يەردە بىر قىزنى كوردى، ئۇ فىلىستىن قىزلىرىدىن بىرى ئىدى. 2 ئۇ شۇ يەردىن چىقىپ ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىغا قايتىپ: - مەن تىنماقا فىلىستىن قىزلىرىدىن بىرىنى كوردۇم، ئۇنى ماڭا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىڭلار، - دەيدى. 3 بىراق ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭغا: - قېرىنداشلىرىڭنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىچىدە ياكى بىزنىڭ پۈتكۈل قۇممۇمىزنىڭ ئارىسىدىن ساڭا بىر قىز چىقماستۇ؟ نېدىشقا خەتسىز بولغان فىلىستىلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلاردىن خوتۇن ئالماقچى بولسەن؟ - دەيدى، ئەما شىمشون ئاتىسىغا: - ئۇنى ماڭا ئېلىپ بەرگىن، چۈنكى ئۇ ماڭا بەك ياقتى، - دەيدى. 4 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى بۇ ئىشنىڭ پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بولغىنىنى بىلىدى. چۈنكى فىلىستىلەر شۇ چاغدا ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈپ تۇرغان بولغاچقا، ئۇ فىلىستىلەرگە تاقابلىق تۇرۇشقا پۇرسەت ياراتماقچى ئىدى. 5 ئەمدى شىمشون ئاتا-ئانىسى بىلەن تىنماقا چۈشۈپ، ئۇلار تىنماقدىكى ئۇزۇمزارلىقلارغا يېتىپ كەلگەندە، مانا بىر ياش شىر خۇركىرىگەن يېنى ئۇنىڭغا ئېتىلدى. 6 شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ قولدا ھېچنەمە بولغان ھالەتتە شىرنى تۇتۇپ، ئۇنى ئوغلاقنى يىرتقانداق يىرتىپ تىنما-تىنما قىلىۋەتتى. لېكىن ئۇ بۇ ئىشنى ئاتا-ئانىسىغا دېمىدى. 7 ئاندىن ئۇ [تىنماقا] چۈشۈپ، ئۇ قىز بىلەن پاراڭلاشتى، ئۇ قىز شىمشونغا بەك ياراپ كەتتى. 8 بىرمەزگىلدىن كېيىن ئۇ قىزنى ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن قاينا بارغاندا، شىرنىنىڭ ئۆلكىنى كۆرۈپ باقاي دەپ يولىدىن بۇرۇلۇپ قارۋىدى، مانا شىرنىنىڭ ئىسىكىلىنىڭ ئىچىدە بىر تۈپ ھەسەل ھەرىلىرى بىلەن ھەسەل تۇراتتى. 9 ئۇ ھەسەلدىن ئوچىمغا ئېلىپ يەپ ماڭدى، ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇلارغىمۇ بەردى، ئۇلارمۇ يىدى، لېكىن ئۇنىڭ ھەسەلنى شىرنىنىڭ ئىسىكىلىنىڭ ئىچىدىن ئېلىپ كەلگىنىنى ئۇلارغا دېمىدى. 10 ئۇنىڭ ئانىسى [ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ] چۈشۈپ قىزنىڭ ئۆيىگە كەلدى، ئۇ يەردە شىمشون بىر زىپەت بەردى، چۈنكى بۇرۇندىلا توي قىلىدىغان يىگىتلەر شۇنداق قىلىدىغان رەس-قائىدە بار ئىدى. 11 ئۇلار شىمشوننى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇشقا ئوتتۇز يىگىتنى تېپىپ كەلدى، ئۇلار ئۇنىڭغا ھەمراھ بولدى. 12 شىمشون ئۇلارغا: - مەن سىلەردىن بىر تېپىشماق سوراي، ئەگەر سىلەر زىيارەت قىلىدىغان يەتتە كۈن ئىچىدە ئۇنىڭ مەنىسىنى ماڭا دەپ بېرەلسەڭلار، مەن سىلەرگە ئوتتۇز دانە كاناپ كۆپەك بىلەن ئوتتۇز يۈرۈش ئېگىن بېرىمەن، 13 ئەگەر ئۇنى يېشىپ بېرىلسەڭلار، سىلەر ماڭا ئوتتۇز دانە كاناپ كۆپەك بىلەن ئوتتۇز يۈرۈش ئېگىن بېرىڭلار، - دەيدى. ئۇلار ئۇنىڭغا: - ماڭول، ئۇنداق بولسا تېپىشماقنى ئېيتقان، قېنى ئاڭلايلى، - دەيدى. 14 ئۇ ئۇلارغا: - يېشىلدىغىنى

يېڭىچىنىڭ ئىچىدىن چىقتى، تاللىق كۆچۈڭگۈزنىڭ ئىچىدىن چىقتى، [بۇ نېمە؟] - نېمىشقا بىزگە ھۆجۈم قىلماقچى بولسىلەر؟ - دېۋىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - دېدى. ئۇلار ئۈچ كۈنگىچە بۇ تېپىشماقچى ئايالدى. 15 يەتتىنچى كۈنى - بىز شىمشوننى تۇتۇپ باغلاپ، ئۇ بىزگە قانداق قىلغان بولسا، بىزنىمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق بولىدىكى، ئۇلار شىمشوننىڭ ئايالىنىڭ قېشىغا بېرىپ: - سەن ئېرىڭنى شۇنداق قىلىمىز، دەپ چىقتى، دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ھەزدا يۇرتىدىكى ئاداپ-سىياپ، تېپىشماقچى مەنەسنى بىزگە ئېيتىپ بېرىشكە ماقۇل قىلغىن، بولسا سېنى ئاناڭنىڭ ئۆيى بىلەن قوشۇپ كۆيدۈرۈۋېتىمىز، سىلەر بىزنى يوقسۇل قىلىشقا بۇ يەرگە چاقىرغىمۇ؟ - دېدى. 16 شىمشوننىڭ ئايالى ئۇنىڭ ئالدىدا يىغلاپ تۇرۇپ: - سەن ماڭا ئۈچ، مېنى پەقەت سۆيەيسەن، سەن مېنىڭ قورۇمىمنىڭ بالىلىرىدىن بىر تېپىشماقچى سورىدىڭ، ئەمما ماڭا مەنەسنى ئېيتىپ بەرمىدىڭ، دەپ يىغلىغىنى تۇردى. شىمشون ئۇنىڭغا جاۋابەن: - مانا، مەن ئۇنى ئانا-ئاناغىمۇ دەپ بەرمىگەن ئۇرسام، ساڭا دەپ بېرەمدىم؟ - دېدى. 17 زىياپەت ئۆتكۈزۈلگەن يەتتە كۈندە ئۇ ئېرىنىڭ ئالدىدا يىغلاپلا يۈردى. شۇنداق بولىدىكى، يەتتىنچى كۈنى بولغاندا ئايالى ئۇنى قىستاپ تۇرۇۋالغىچقا، ئۇنىڭغا تېپىشماقچى مەنەسنى ئېيتىپ بەردى، ئاندىن ئايال بېرىپ ئۆز خەلقىنىڭ ئادەملىرىگە تېپىشماقچى مەنەسنى دەپ بەردى. 18 شۇنىڭ بىلەن يەتتىنچى كۈنى كۈن پاقىستا، شەھەرنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - ھەسەلدەتۇ تاللىقى بارمۇ؟ شىردەتۇ كۆچۈڭگۈزى بارمۇ؟ - دېدى. ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - ئەگەر سىلەر مېنىڭ ئىنىم بىلەن يەر ئاغدۇرمىغان بولساڭلار، تېپىشماقچى ھەرگىز ئاياللىقتىڭلار! - دېدى. 19 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارىڭنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى، ئۇ ئاشۇچۇرغا چۈشۈپ، ئاشۇچۇرلاردىن ئۆتۈز كىشىنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلاردىن ئولجا ئېلىپ، ئولجىدىن ئىگىلىرىنى ئېلىپ كېلىپ، تېپىشماقچى مەنەسنى يېشىپ بەرگەنلەرگە بەردى، شۇنىڭدەك شىمشوننىڭ غەزىپى كېلىپ، ئانا-ئانىسىنىڭ ئويىگە يېنىپ كەتتى. 20 ئاندىن شىمشوننىڭ ئايالى شىمشوننىڭ ھەمراھلىرىدىن بولغان يېڭىتە تەۋە قىلىندى.

15

ئەمما بىر نەچچە ۋاقىت ئۆتۈپ بۇغداي ئورۇش مەزگىلى كەلگەندە شۇنداق بولىدىكى، شىمشون بىر ئوغلاقنى ئېلىپ ئۆز ئايالىنىڭ ئويىگە بېرىپ: «مەن خوتۇنۇمنىڭ قېشىغا ئۇنىڭ ھۇجرىسىغا كىرەن» دېدى. لېكىن ئايالىنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئىچكىرىگە كىرىشىگە يول قويمىدى. 2 قېيىناتىسى ئۇنىڭغا: - مەن ھەقىقەتەن سىزنى ئۇنىڭغا مۇتلەق ئۈچ بولۇپ كەتتى، دەپ ئويلىدىم، شۇڭا مەن ئۇنى سىزنىڭ قولىڭىزغا بېرىۋەتكەندىم. ھالبۇكى، ئۇنىڭ كىچىك سىڭلىسى ئۇنىڭدىن تېخىمۇ چىرايلىقۇ؟ ئۇنىڭ ئورنىغا شۇنى ئالغان بولسىڭىز! - دېدى. 3 ئەمما شىمشون ئۇلارغا: - ئەمدى مەن بۇ قېتىم فىلىستىيەلەرگە زىيان يەتكۈزەيسەم، ماڭا گۇناھ بولمايدۇ! - دېدى. 4 شۇنى دەپ شىمشون بىر ئۈچ يۈز چىلبۇرىنى تۇتۇپ كېلىپ، ئوتقاشلارنى تەييارلاپ، چىلبۇرلەرنى چىزىپ قۇيرۇقلىرىنى بىر-بىرىگە چېتىپ، ئىككى قۇيرىقىنىڭ ئوتتۇرىسىغا بىردىن ئوتقاشنى ئاستى، 5 ئوتقاشلارغا ئوت يېقىپ چىلبۇرلەرنى ئېلىپ بېرىپ، فىلىستىيەلەرنىڭ ئېتىزدىكى ئورمىغان زىرائەتلەرگە قويۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۆدۈۋە-دۆۋە ئۆچمەلەرنى، ئورۇلمىغان زىرائەتلەرنى، شۇنداقلا زەپىزۇن باغلىرىنىمۇ كۆيدۈرۈۋەتتى. 6 فىلىستىيەلەر بۇنى كۆرۈپ: بۇنى كىم قىلدى، - دەپ سورىسا، خەلق جاۋاب بېرىپ: - تىناھلىق ئادەمنىڭ كۆيۈلگۈشى شىمشون قىلدى، قېيىناتىسى ئۇنىڭ ئايالىنى ئۇنىڭ قولىغا بېرىۋەتكەن ئۈچۈن شۇنداق قىلدى، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەلەر چىقىپ، ئۇ ئايال بىلەن ئاتىسىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. 7 شىمشون ئۇلارغا: - سىلەر شۇنداق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، مەن سىلەردىن ئىنتىقام ئالماي بولىدى قىلمايمەن، - دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن شىمشون ئۇلارنى قىر-چاپ قىلىپ قەتلى قىلغۇچى، ئاندىن ئۇ بىر ئېتىم قورام تېشىنىڭ تۆگىكىدە تۇردى. 9 ئۇ ۋاقىتتا فىلىستىيەلەر چىقىپ، ھەزدا يۇرتىدا چىدر تىكىپ، لېھى دېگەن جايدا يېيىلدى. 10 ھەزدا يۇرتىدا:

16 ئاندىن شىمشون گازغا باردى، ئۇ ئۆيىدە بىر پامىش ئايالىنى كۆرۈپ، كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن يېقىنلىق قىلدى. 2 لېكىن گازلىقلار بىرسىنىڭ: -

شىمشون بۇ يەرگە كەلدى، دېگىنىنى ئاڭلاپ، [شەھەرنى] قوشاپ، كېچىگە شەھەرنىڭ قۇرۇقىدا ئۇن چىقارماي ماراپ تۇردى ۋە: ئەتە ئۇ يورۇغاندا ئۇنى ئۆلتۈرمىز، - دېيىشتى. 3 شىمشون يېرىم كېچىگە ياتتى، ئاندىن ئورنىدىن تۇرۇپ شەھەر قورۇقىنىڭ ئىككى قاتىنىنى تۇتۇپ، ئۇنى ئىككى كېشىكى ۋە بالداق-تاقىقى بىلەن قوشۇپ، بىراقلا قۇمۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئارىپ ھېيرونىڭ ئۆدۈلىدىكى تاغقا ئېلىپ چىقىپ كەتتى. 4 كېيىن ئۇ سورەك جىلفىسىدا ئولتۇرۇشلۇق دىللاھ ئىسىملىك بىر ئايالىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئاشىق بولۇپ قالدى. 5 بۇنى بىلىپ فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمرلىرى ئۇ ئايالنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: - سەن ئۇنى ئالداپ، ئۇنىڭ كۆچۈڭگۈزلۈكىنىڭ زادى نەدىن بولغانلىقىنى كولاپ سوراپ، بىزنىڭ قانداق قىلساق ئۇنى يېڭەلەيدىغانلىقىمىزنى، ئۇنى باغلاپ بويسۇندۇرالايدىغانلىقىمىزنى ئېيتىپ بەرسەڭ، بىز ھەر بىرىمىز ساڭا بىر مىڭ بىر يۈز كۇمۇش تەڭگە بېرىمىز، - دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن دىللاھ شىمشوندىن: - سەن كۆچۈڭگۈزلۈكۈڭنىڭ زادى نەدىن بولغانلىقىنى، شۇنداقلا قانداق قىلغاندا سېنى باغلاپ بويسۇندۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگىن! -

دېدى. 7 شىمشون ئۇنىڭغا جاۋاب: «ئادەملەر مېنى بەنە تال قورۇتۇلغان يېڭى يا كىرىجى بىلەن باغلىسا، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالغەن،» دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرى بەنە تال قورۇتۇلغان يېڭى يا كىرىجىنى ئېلىپ كېلىپ، بۇ ئايالغا بەرىۋىدى، بۇ ئۇ كىرىچلەر بىلەن ئۆي باغلاپ قويدى. 9 (دىللاھ بەرنەچە ئادەمنى ھۇجرىدا ياپلاپ تۇرۇشقا يوشۇرۇپ قويغانىدى). ئۇ شىمشونغا: «ئەي شىمشون، فىلىستىيلەر سېنى تۇتقىلى كەلدى!» دېدى. ئۇ قوپۇپ كىرىچلەرنى چىگە شۇنا ئويمان كۆيۈپ ئۈزۈلۈپ كەتكەندەك ئۈزۈۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ كۈچتۈرگۈزۈلۈشىنىڭ سىرى ئاشكارا بولغانىدى. 10 بۇنى كۆرۈپ دىللاھ شىمشونغا: «مانا، سەن مېنى ئالداپ، ماڭا يالغان ئېيتىپسەن! ئەمدى ماڭا سېنى نېمە بىلەن باغلىسا بولدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگەن،» دېدى. 11 ئۇ جاۋاب بەرپ: «ئادەملەر مېنى ھېچ ئىشلەتمىگەن يېڭى ئارغاچقا بىلەن باغلىسا، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالغەن،» دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن دىللاھ يېڭى ئارغاچقا ئېلىپ كېلىپ، ئۆي باغلاپ: «ئەي شىمشون، فىلىستىيلەر سېنى تۇتقىلى كەلدى!» دېدى (ئەسلىدە بەرنەچە ئادەم ھۇجرىدا يوشۇرۇنۇپ، ئۆي ياپلاپ تۇرۇشقا ئىدى). لېكىن شىمشون ئۆز قولىدىكى ئارغاچلارنى يېنى ئۈزگەندەك ئۈزۈپ تاشلىدى. 13 بۇنى كۆرۈپ دىللاھ شىمشونغا: «سەن ھازىرغىچە مېنى ئالداپسەن، ماڭا يالغان ئېيتىپسەن، ئەمدى ماڭا سېنى نېمە بىلەن باغلىسا بولدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگەن،» دېدى. ئۇ جاۋاب بەرپ: «سەن مېنىڭ بېشىمدىكى بەنە تۈرۈم چاچنى دۇكاندىكى تۈرۈش يىپ بىلەن قوشۇپ تۈرۈپ قويساڭلا بولۇدۇ،» دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن [شىمشون ئۇخلىغاندا ئۇ ئۇنىڭ بېشىدىكى بەنە تال چاچنى تۈرۈش يىپ بىلەن قوشۇپ تۈرۈپ،] قوزۇققا باغلاپ قوپۇپ ئۇنىڭغا: «ئەي شىمشون، فىلىستىيلەر سېنى تۇتقىلى كەلدى!» دېدى. شىمشون تۇتقۇدىن ئۇيغىنىپ، تۈرۈش يىپ بىلەن قوزۇقنى پاراقتا تارتىپ يۈلۈۋەتتى. 15 ئاندىن ئايال ئۇنىڭغا: «ماڭا كۆڭلۈڭ يوق تۇرۇپ، قانداقسىگە ساڭا تاشقى بولۇدۇ، دەپسەن؟» سەن مېنى ئۈچ قېتىم ئالداپ، كۈچتۈرگۈزۈلۈشىڭنىڭ نەدىن بولغانلىقىنى ماڭا ئېيتىپ بەرمىدىڭغۇ،» دېدى. 16 ئۇنىڭ ھەركۈنى سۆزلىرى بىلەن ئۆي قىستاشلىرى ۋە يالۋۇرۇشلىرى بىلەن شىمشوننىڭ ئۈلگۈدەك ئىچى بۇتۇشى ۋە شۇنداق بولدىكى، 17 ئۇ كۆڭلىدىكى سىرىنى قويماي ئۇنىڭغا ئاشكارا قىلىپ: «مەن ئانامنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ خۇداغا ئاتىلىپ نازارنى بولغىنمۇ ئۈچۈن، بېشىمغا ھەرگىز ئۆستىرا سېلىنىپ باقمىغان، ئەگەر مېنىڭ چېچىم چۈشۈرۈۋېتىلسە، كۈچۈم مەندىن كېتىپ، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالغەن،» دېدى. 18 دىللاھ ئۇنىڭ ئۆزىگە كۆڭلىدىكى ھەممە سىرىنى دەپ بەرگەننى كۆرۈپ، فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرىنى چاقىرىپ كېلىشكە ئادەم ماڭدۇرۇپ: «بۇ قېتىم سىلەر بەنە يەپ چىقىڭلار، چۈنكى شىمشون كۆڭلىدىكى ھەممە سىرىنى ماڭا ئاشكارا قىلدى،» دېدى. شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى قوللىرىغا كۆمۈشلەرنى ئېلىپ، ئۇنىڭ قېنىغا چىقتى. 19 ئاندىن دىللاھ ئۆي تۈزۈپ تۇرىدىغان ياتقۇزۇپ، تۇختىلىپ قوپۇپ، بىر ئادەمنى چاقىرىپ كىرىپ ئۇنىڭ بېشىدىكى بەنە تۈرۈم چاچنى چۈشۈرۈۋەتتى، شۇنداق قىلىپ ئۇ شىمشوننىڭ يۈزىگە قىلىنىشىنى باشلىغۇچى بولدى. شىمشون كۈچىدىن كەتكەندى، 20 ئۇ: «ئەي شىمشون، فىلىستىيلەر سېنى تۇتقىلى كەلدى!» دېدى، ئۇ تۇتقۇدىن ئۇيغىنىپ: «مەن ئورۇمدىن تۇرۇپ، ئىلگىرىكى پارچىگە قېتىمقىدەك، بوشىنىپ كېتىمەن، دەپ ئويلىدى. لېكىن ئۇ پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئۆزىدىن كەتكىنىنى بىلمەيتتى. 21 شۇنىڭ بىلەن، فىلىستىيلەر ئۆي تۇتقۇزۇپ، كۆزلىرىنى تۇتۇپ، گازاغا ئېلىپ چۈشۈپ، ئۆي مىس زىچىلەر بىلەن باغلاپ، زىنداندا ئۇن تارتىشقا سالىدى. 22 لېكىن بېشىدىكى چۈشۈرۈۋېتىلگەن چېچى بەنە ئۆسۈشكە باشلىدى. 23

ئەفرائىمنىڭ تاغلىرىدا مىكاه ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. 2 ئۇ ئانىسىغا: «سېنىڭ ھېلىقى بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگەڭ ئوغرىلاپ كېتىلگەندى، سەن تەڭگىلەرنى قارىغىڭدۇ ۋە بۇنى ماڭا دەپ بەردىڭ. مانا، كۈمۈش مەندە، ئۆي مەن ئالغاندىم، دېۋىدى، ئانىسى: «ئەي ئوغلۇم، پەرۋەردىگارى سېنى بەرگەنلىكىگە،» دېدى. 3 مىكاه بۇ بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگىنى ئانىسىغا ياندۇرۇپ بەردى. ئانىسى: «مەن ئەسلىدە بۇ پۇلنى سەن ئوغلۇمنى دەپ پەرۋەردىگارىغا بېغىشلاپ، ئۇنىڭ بىلەن ئويمان بۇت ۋە قۇيما بۇت ياساشقا ئاتىۋەتكەندىم، ئەمدى يەنىلا ساڭا بېرىي،» دېدى. 4 لېكىن مىكاه كۈمۈشنى ئانىسىغا قايتۇرۇپ بەردى، ئانىسى ئۇنىڭدىن ئىككى يۈز كۈمۈش تەڭگىنى ئېلىپ بىر زەرگەرگە بەرپ، بىر ئويمان بۇت بىلەن بىر قۇيما بۇت ياساتتى؛ ئۇلار مىكاهنىڭ ئۆيىگە قوپۇپ قويۇلدى. 5 مىكاه دېگەن بۇ كىشى ئەسلىدە بىر بۇغقانغا پەيدا قىلغان، شۇنىڭدەك ئۆزىگە بىر ئەفود بىلەن بىر نەچچە «تەرافىم» نى ياسىغانىدى، ئاندىن ئۆز ئوغۇللىرىدىن بىرنى كەلسىنغا مەخسۇس تەييارلاپ، ئۇنى ئۆزىگە كەلگەن قىلدى. 6 شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى، ھەركەم ئۆز نەزىدە ياخشى كۆرۈنگەننى قىلاتتى. 7 بەھۇدا جەمەتنىڭ تەۋەسىدىكى بىت-لەھەمە لاۋى قەبىلىسىدىن بولغان بىر يىگىت بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يەردە مۇسلىپ بولۇپ تۇرۇپ قالغانىدى. 8 بۇ يىگىت بىر جاي تېپىپ تۇراي دەپ، بەھۇدالارنىڭ يۈرتىدىكى بىت-لەھەم شەھىرىدىن

چىقى. ئۇ سەپەر قىلىپ، ئەفرائىم تاغلىقىغا، مېكھانىك ئۆيىگە كېلىپ چۈشتى. 9 «دانىك لەشكەرگە» دەپ ئاتالماقتا، ئۇ كىرىتات، يېتارنىڭ ئارقا تەرىپىگە مېكھانىك ئۆيىگە: قەبەردىن كەلدىڭ، دەپ سورىدى، ئۇ ئۆيىگە جاۋابەن: «جايلاشقاندى». 13 ئاندىن ئۇلار ئۆيەردىن ئەفرائىم تاغلىق رايونىغا بېرىپ، مەن ھەزۇدالارنىڭ يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بىر لاۋىيەن، بىر جاي تېپىپ تۇراي دەپ چىقتىم، - دېدى. 10 مېكھانىك ئۆيىگە: ئۇنداق بولسا مەن بىلەن تۇرۇپ، ماڭا ھەم ئاتا ھەم كاهىن بولۇپ بەرگىن، مەن ساڭا ھەر يىلى ئون كۈمۈش تەڭگە، بىر يۈرۈش ئېگىن ۋە كۆندىلىك چەك-ئىچمىكىڭنى بېرىي، - دېدى. بۇنى ئاڭلاپ لاۋىي كىشى ئۆيىگە كەلدى. 11 لاۋىي ئۆيىگە كىشى بىلەن تۇرۇشقا رازى بولدى؛ يىگىت شۇ كىشىگە ئۆز ئوغۇللىرىدىن بىرەدەك بولۇپ قالدى. 12 ئاندىن مېكھانىك بۇ لاۋىي كىشىنى [كەھنلىققا] مەخسۇس تەيىنلىدى. شۇنىڭ بىلەن [لاۋىي] يىگىت ئۆيىگە كاهىن بولۇپ، مېكھانىك ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. 13 ئاندىن مېكھانىك: - بىر لاۋىي كىشى ماڭا كاهىن بولغىنى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارىڭنىڭ ماڭا ياخشىلىق قىلدىغىنى بىلىمەن، - دېدى.

18

شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى، شۇنداقلا شۇ كۈنلەردە دانلارنىڭ قەبىلىسى ئۆزلىرىگە ئولتۇراقلىشىش ئۈچۈن جاي ئىزدەۋاتقاندى، چۈنكى شۇ كۈنگىچە ئۇلار ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا چەك تاشلىنىپ يېتىكلىگەن مىراس زېمىنغا ئېرىشمىگەنىدى. 2 شۇنىڭ بىلەن دانلار پۈتكۈل جەمەتتىن زور پائالىيەت ۋە ئەشتاۋلادا ئولتۇرۇشلۇق بەش پائالىيەت زېمىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى ۋە ئۇلارغا تاپلاپ: - سىلەر بىرپەننى چارلاپ كېلىڭلار، دېدى. ئۇلار سەپەر قىلىپ ئەفرائىم تاغلىق يۇرتىغا كېلىپ مېكھانىك ئۆيىگە چۈشۈپ ئۆيەردە قوندى. 3 ئۇلار مېكھانىك ئۆيىنىڭ يېنىدا تۇرغىنىدا لاۋىي يىگىتنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ، ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۆيىگە: - سېنى كىم بۇ جايغا ئېلىپ كەلدى؟ بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىنىپ؟ بۇ جايدا نېمە ئېرىشتىڭ؟ - دەپ سورىدى. 4 ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: - مېكھانىك ماڭا مۇنداق-مۇنداق قىلىپ، مېنى ياللاپ ئۆزىگە كاهىن قىلدى، دېدى. 5 بۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۆيىگە: ئۇنداق بولسا بىزنىڭ ماڭغان سەپىرىمىزنىڭ ئۆزۈشلۈك بولىدىغان-بولمايدىغانلىقىنى بىلىشىمىز ئۈچۈن، خۇدادىن سوراپ بەرگىن، - دېدى. 6 كاهىن ئۇلارغا: - خاتىرىمىز بىر يۈرۈپكەنلەر. ماڭغان يولۇڭلار پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئالدىدىدۇر، - دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن بۇ بەش ئادەم چىقىپ، لەش دېگەن جايغا يېتىپ كەلدى. ئۇلار ئۆيەردىكى خەلقنىڭ تىنچ-تامان ياشاۋاتقىنىنى، تۇرمۇشنىڭ زىدىنىلارنىڭ ئۆرپ-ئادەتلىرى بويىچە ئىكەنلىكىنى، خاتىرىمىلىك ۋە راھەت ئىچىدە تۇرۇۋاتقىنىنى كۆردى، شۇ زېمىندا ئۇلارنى خار قىلغۇچى ھېچقانداق ھوقۇقدار يوق ئىدى، ئۇلار زىدىنىلاردىن يىراق تۇراتتى، شۇنداقلا باشقىلار بىلەنمۇ ھېچقانداق باردى-كەلدى قىلىشىمايتتى. 8 [بەش پائالىيەت] زور پائالىيەت ۋە ئەشتاۋلادا ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ قېشىغا قايتىپ كەلدى. قېرىنداشلىرى ئۇلاردىن: - نېمە خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭلار؟ - دەپ سورىدى. 9 ئۇلار جاۋابەن: - بىز قويۇپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلالايمۇ! چۈنكى بىز شۇ زېمىننى چارلاپ كەلدۇق، مانا ئۇ ئىنتايىن ياخشى بىر يۇرت ئىكەن، ئەمدى تېخىقىمۇ قىممەت قىلماي جىم ئولتۇرسىلەر؟ ئەمدى دەھشەت بېرىپ، ئۆزۈمنى ئېلىشقا ئەزمەڭلەرنى ئەزمەڭلەر، بىرپەننى ھۇجۇم قىلىپ زېمىننى ئىشكەلگەلەر. 10 ئۇ يەرگە بارغىنىڭلاردا سىلەر تىنچ-تامان تۇرۇۋاتقان بىر خەلقنى، ھەر ئەتراپىغا سوزۇلغان كەڭ-ئازادە بىر زېمىننى كۆرسەلەر! خۇدا ئۆيەرنى سىلەرنىڭ قولىڭلارغا تاپشۇرغاندۇر، ئۇ يۇرتتا يەر يۈزىدە تېپىلدىغان بارلىق نەرسىلەردىن ھېچبىرى كەم ئەمەس، دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن دانلارنىڭ جەمەتتىن ئالتە يۈز ئادەم جەڭگە قوراللىنىپ، زور پائالىيەت ۋە ئەشتاۋلادىن چىقىپ ماڭدى. 12 ئۇلار ھەزۇدا يۇرتىدىكى كىرىتات-يېتارم دېگەن جايغا بېرىپ، چىدىر تىكتى (شۇڭا بۇ جاي تاكى يۈگۈنگىچە

ئىسرائىلدا تېخى پادىشاھ تىكلەنمىگەن شۇ كۈنلەردە، ئەفرائىم تاغلىق رايونىنىڭ چەت تەرىپىدە ئولتۇرۇشلۇق بىر لاۋىي كىشى بار ئىدى، ئۇ يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بىر قىزنى كېنىزەكلەككە ئالدى. 2 لېكىن ئۇ كېنىزەك ئېرىگە ۋاپاسلىق قىلىپ، ئۇنىڭ يېنىدىن چىقىپ، يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىككە ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ، تۆت ئايغىچە تۇردى. 3 ئۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ ئېرى قويۇپ كېنىزىنىڭە ياخشى گەپلەرنى قىلىپ، كۆڭلىنى ئېلىپ ياندۇرۇپ كېلىشكە كېنىزىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇ بىر خىزمەتكارنى ۋە ئىككى ئېشەكنى ئېلىپ باردى. كېنىزەك ئېرىنى ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كىردى، ئاتىسى ئۇنى كۆرۈپ خۇش بولۇپ قارشى ئالدى. 4 ئۇنىڭ قېنىتاتىسى، يەنى قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنى تۇتۇپ قالدى، ئۇ ئۆيەردە ئۈچ كۈنگىچە يەپ-ئىچىپ، ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ قېچتى. 5 تۆتىنچى كۈنى لاۋىي كىشى سەھەر قوپۇپ ماغىلى تەييارلىنىۋىدى، كېنىزىنىڭ ئاتىسى كۆيۈلگەن: «بىر توغرام نان يەپ يۈرىكىڭنى قۇۋۋەتلەندۈرۈپ ئاندىن ماڭغىن» - دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى ئولتۇرۇپ بىللە يەپ-ئىچىپ تاماقلىنىدى. قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنىڭ: «سەندىن ئۆتۈنەي، بۇ كېچىمۇ قويغىن، كۆڭلۈڭ ئېچىلسۇن» دېدى. 7 بۇ كىشى ماغىلى قويۇۋىدى، لېكىن قېنىتاتىسى ئۇنى زورلاپ، يەنە ئېلىپ قالدى، ئۇ يەنە بىر كۈن قېچتى. 8 بەشىنچى كۈنى ئۇ سەھەر قوپۇپ ماغىلى تەييارلىنىدى، لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنىڭغا: «[ناۋۋال] يۈرىكىڭنى قۇۋۋەتلەندۈرگىن» دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى كۈن ئېگىزگىچە ئولتۇرۇپ، بىللە تاماقلىنىدى. 9 ئاندىن بۇ كىشى كېنىزىنى ۋە خىزمەتكارنى ئېلىپ ماغىلى تەييارلىنىۋىدى، قېنىتاتىسى، يەنى قىزنىڭ دادامى ئۇنىڭغا: «مانا، كەچ كېرەي دەۋالاندۇ، سەندىن ئۆتۈنەي، بۇ يەردە يەنە بىر كېچىنى ئۆتكۈزۈڭلار، مانا، كۈن مەغرەققە ئېگىلىۋى، بۇ يەردە قويغىن، كۆڭلۈڭ ئېچىلسۇن» ئاندىن ئەمەس سەھەردە يولغا چىقىپ، ئۆيۈڭلەرگە كېتىڭلار» - دېدى. 10 لېكىن ئۇ كىشى ئەمدى يەنە بىر كېچە قونۇشقا تىنماي، قوپۇپ يولغا چىقىپ يەيۈسنىڭ، يەنى يېرۇسالېمنىڭ ئۆزىگە كەلدى. ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىككى توقۇقلۇق ئېشەك ۋە كېنىزىنى بار ئىدى. 11 ئۇلار يەيۈسقا يېقىن كەلگەندە كۈن ئولتۇراي دەپ قالغانچاق، خىزمەتكارى غوجىسىغا: «يەيۈسلىارنىڭ بۇ شەھەرگە كىرىپ، شۇ يەردە قونايلى، دېدى. 12 لېكىن غوجىسى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: «بىز ئىسرائىللار تۇرمايدىغان، يات ئەللەر تۇرىدىغان شەھەرگە كىرمەيلى، بەلكى گېبىئاھقا ئۆتۈپ كېتەيلى» دېدى. 13 ئاندىن ئۇ يەنە خىزمەتكارغا: «كەلگىن، بىز يېقىندىكى جايلاردىن بىرىگە بارايلى، گېبىئاھدا ياكى رامادا قونايلى» دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېكىس، بىنىامىن يۇرتىدىكى گېبىئاھنىڭ يېنىغا يېتىپ بارغاندا كۈن ئولتۇرغانىدى. 15 ئۇلار گېبىئاھقا كىرىپ، ئۇ يەردە قونماقچى بولدى، شەھەرنىڭ چوڭ مەيدانىغا كىرىپ ئولتۇرۇشقا، لېكىن ھېچكىم ئۇلارنى قوندۇرۇشقا ئۆيىگە تەكلىپ قىلمىدى. 16 ھالبۇكى، ئۇ كېچىسى قېرى بىر ئادەم ئەشىنى تۇتۇپ، ئېتىزلىقتىن يېنىپ كېلىۋاتقاندى. ئۇ ئەسلىدە ئەفرائىم تاغلىق رايونلىق ئادەم ئىدى، ئۇ گېبىئاھدا مۇساپىر بولۇپ، ئولتۇراقلىشىپ قالغانىدى، لېكىن ئۇ يەردىكى خەلقلەر بىنىامىنلاردىن ئىدى. 17 ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، بۇ يولۇچىنىڭ شەھەرنىڭ مەيدانىدا ئولتۇرغىنىنى كۆرۈپ تۇنگان: «قەيەردىن كەلدىڭ؟ قەيەردە بارىسەن؟» دەپ سورىدى. 18 ئۇ جاۋاب بېرىپ: «بىز يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمدىن ئەفرائىم تاغلىقىنىڭ چەت ياقلىرىغا كېتىپ بارمىز، مەن ئەسلى شۇ جايدىن بولۇپ، يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بارغاندەك، ئىشلارمۇ يەھۇدا يۇرتىدىكى ئۆيىگە مۇناسىۋەتلىك ئىدى، لېكىن بۇ يەردە ھېچ كىم مېنى ئۆيىگە تەكلىپ قىلمىدى. 19 بىزنىڭ ئېشەكلىرىمىزگە

20

شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى چىقىپ، جامائەت دادىن تارتىپ ئەن-شېباغىچە يىغىلىپ گېبئاز زېمىنىنىڭ خەلقى بىلەن قوشۇلۇپ مېزباھدا، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا كېلىپ بىر ئادەمدەك بولدى. 2 پۈتكۈل قۇبۇمنىڭ چوڭلىرى، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىسىنىڭ باشلىقلىرى خۇدانىڭ خەلقىنىڭ جامائىتى ئارىسىدا ھازىر بولدى. جامائەت جەمئىي بولۇپ تۆت يۈز مىڭ قىلىچ تۇتقان پىيادە ئەسكەر ئىدى 3 (بىنىامىنلار ئىسرائىلنىڭ مېزباھدا جەم بولغىنىدىن ئەمدى خەۋەر تاپقاندى)، ئىسرائىللار سۈرۈشتە قىلىپ: «بۇ رەزىل ئىش قانداق يۈز بەردى؟» - دەپ سورىدى. 4 ئولتۇرۇلگەن چوكاننىڭ ئېرى لاۋىي كىشى جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: «مەن بولسام ئۆز كېنىزىمنى ئېلىپ، بىنىامىننىڭ گېبئاه شەھەرگە قويغىلى بارغاندەك، 5 گېبىئاھنىڭ ئادەملىرى كېچىدە ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى بولۇپ، مېنى دەپ تۇتتى قورشۇۋالدى. ئۇلار مېنى ئولتۇرۇشنى قەستلىدى، كېنىزىمنى بولسا

ئۇلار ئاياغ ئاستى قىلىپ ئولتۇرۇۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن مەن كىيىمىمنىڭ ئۆزۈمنىڭ جەستىنى پارچە-پارچە قىلىپ، كىشىلەرگە كۆتۈرۈۋېتىپ ئىسرائىلنىڭ مىراسى بولغان زېمىننىڭ ھەر بىر يۇرتىغا ئەۋەتتىم. چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل ئىچىدە باسقۇچ ۋە ئېھلىسلىق قىلدى. 7 مانا، ئەي بارلىق ئىسرائىل، سىلەر ھەممىڭلار قېرىنداشىمىز بولغان بىنىئامىننىڭ ئەسلىرى بىلەن يەنە تۇرۇشۇشقا چىقامدۇق ياكى ئويلىنىپ، مەسلىھەت كۆرسىتىڭلار. 8 شۇنىڭ بىلەن ھەممە خەلق بىر ئادەمدەك قوپۇپ: ئارىمىزدىن نە ھېچكىم ئۆز چىدىرىگە بارمىسۇن نە ھېچكىم ئۆز ئۆيىگە قايتسۇن، 9 بەلكى بىز گىبئىئاھقا شۇنداق قىلايلىكى: بىز چەك ئاشلاپ ئۆيىڭىزغا ھۇجۇم قىلايلى؛ 10 بىز ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىسىدىكىلەردىن يۈزنىڭ ئىچىدىن ئونى، مىڭدىن يۈزى، ئون مىڭدىن مىڭنى تاللاپ چىقىپ، ئۇلارنى خەلق ئۈچۈن ئوزۇق-تالغان يەتكۈزۈشكە تەييارلىدىم. شۇنداق قىلىپ خەلق بىنىئامىن يۇرتىدىكى گىبئىئاھ شەھىرىگە بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئىسرائىل ئىچىدە قىلغان بارلىق ئېھلىسلىقنى ئۇلارنىڭ ئۆز بېشىغا ياندۇرسۇن، - دېيىشتى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى بىر ئادەمدەك بولۇپ، ئۆز شەھەرگە ھۇجۇم قىلىشقا تويلايدى. 12 ئاندىن ئىسرائىل قەبىلىلىرى بىنىئامىننىڭ بارلىق جەمەتلىرىگە ئەلچى ئەۋەتتى: ئاراڭلاردا يۈز بەرگەن يۈزەللىك زادى نېمە ئىش؟ 13 ئەمدى گىبئىئاھدىكى بۇ لۇچكەلەرنى بىزگە تۇتۇپ بېرىڭلار. شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىپ، ئىسرائىلدىن رەزىللىكنى يوق قىلايلى، - دېدى. لېكىن بىنىئامىنلار ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان ئىسرائىلنىڭ سۆزىنى تىنچىتىپ، 14 بەلكى بىنىئامىنلار ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن شەھەر-شەھەرلەردىن كېلىپ گىبئىئاھقا يىغىلدى. 15 ئۇ ۋاقىتتا بىنىئامىنلاردىن شەھەر-شەھەرلەردىن تىزىلغانلار يىگىرمە ئالتە مىڭ قىلىچ تۇتقان ئەركەك ئىدى. ئۇنىڭ باشقا گىبئىئاھدىن خىلانغان يەتتە يۈز ئەسكەر بار ئىدى. 16 بۇ يۈزكۈل قوشۇن ئارىسىدا خىلانغان يەتتە يۈز سولخاي ئەسكەر بولۇپ، سالغۇغا تاشنى سېلىپ نىشانغا ئاتىسا، قىلىچمۇ قېيىپ كەتمەيتتى. 17 بىنىئامىن قەبىلىسىدىن باشقا، ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلۈپ، قىلىچ تۇتقانلار تۆت يۈز مىڭ ئەركەك چىقتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭچىلەر ئىدى. 18 ئىسرائىل قوپۇپ يەتتە ئەلگە چىقىپ خۇدادىن: - بىزنىڭ ئارىمىزدىن كىم ئاۋۋال چىقىپ بىنىئامىنلار بىلەن سوقۇشسۇن، دەپ سورىۋىدى، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: - يەھۇدا [ئاۋۋال] چىقسۇن، دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئۆزۈمگە چىقىپ، گىبئىئاھنىڭ ئۆزۈمگە چىقىپ، ئاندىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بىنىئامىن بىلەن تۇرۇشۇشقا چىقىپ، گىبئىئاھنىڭ يېنىدا راسلىنىپ ئۇلارغا قارشى سەپ تۈزدى. 21 شۇ كۈنى بىنىئامىنلار گىبئىئاھدىن چىقىپ، ئىسرائىلدىن يىگىرمە ئىككى مىڭ كىشىنى ئۆلتۈرۈپ، يەرگە يەكسان قىلىۋەتتى. 22 لېكىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى جاسارەتكە كېلىپ، ئاۋۋال كۈنى سەپ تۈزگەن جايدا ئىككىنچى كۈنى يەنە سەپ تۈزدى. 23 [سەپ تۈزۈشتىن ئاۋۋال ئاخشىمى] ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بېرىپ، كەچ كىرگۈچە پەرياد قىلىپ يىغلاپ، پەرۋەردىگار يول سوراپ: - بىز ئۆز قېرىنداشىمىز بولغان بىنىئامىن ئەسلىرى بىلەن يەنە تۇرۇشۇشقا چىقساق بولامدۇ، بولمامدۇ؟ - دەپ سورىۋىدى، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: - ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىڭلار، دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئىككىنچى كۈنى بىنىئامىنلارغا يېقىن كېلىپ ھۇجۇم قىلدى. 25 بىنىئامىنمۇ ئىككىنچى كۈنى گىبئىئاھدىن چىقىپ ئىسرائىل بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنىڭ ئون سەككىز مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈرۈپ، يەرگە يەكسان قىلىۋەتتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچ تۇتقانلاردىن ئىدى. 26 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى، يەنى تۆت قوشۇن قوپۇپ يەتتە ئەلگە چىقىپ يىغلاپ، شۇ كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كەچكەچە روزا تۇتۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيۈمگە قۇربانلىق بىلەن ئىناھلىق قۇربانلىق

مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. 46 تۇ كۈنى بىنيامينلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر يىگىرمە بەش مىڭ ئادەم ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پالۋانلار بولۇپ، قىلچ تۇتقانلار ئىدى. 47 ھالبۇكى، ئۇلاردىن پەقەت ئالتە يۈز ئادەم قالغانىدى، ئۇلار بۇرۇلۇپ چۆل تەرەپكە قېچىپ، رىموندىكى تىك يارغا باردى. ئۇلار رىموندىكى تىك ياردا توت ئاي تۇردى. 48 ئىسرائىللار يەنە بىنيامينلارنىڭ زېمىنىغا يېنىپ كېلىپ، ھەممە شەھەرلەردىكى ئادەملەرنى، چاربايلارنى ھەم ئۇچرىغانلارنىڭ ھەممىسىنى قىلچ بىلەن قىرۋەتتى، شۇنداقلا ئوت قۇيۇپ، تۆدۈل كەلگەن شەھەرلەرنىڭ ھەممىسىنى كۆيدۈرۈۋەتتى.

21

ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى مېزىھادا قەسەم قىلىشىپ: - بىزنىڭ ئىچىمىزدىن ھېچكىم ئۆز قىزىنى بىنيامينلارغا خوتۇنلۇققا بەرمىسۇن، - دېيىشكە ئىدى. 2 شۇنىڭ ئۈچۈن خەلق بەيت-ئەلگە كېلىپ، ئۆيەردە كەچ كىرگۈچە خۇدانىڭ ئالدىدا پەرياد كۆتۈرۈپ قاتتىق يىغلىشىپ: - 3 ئەي ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارى، ئىسرائىلدا تېشىقا شۇنداق ئىش يۈز بېرىدۇ، تېشىقا ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلەردىن بىرى يوقاپ كەتسۇن؟ - دېيىشتى. 4 ئەتسى خەلق سەھەر قوپۇپ، ئۆيەردە قۇربانغا ياساپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇندى. 5 ئىسرائىللار ئۆزئارا: - ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلەردىن جامائەتكە قوشۇلۇپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشقا كەلمىگەن كىملىرى بار؟ - دەپ سوراشتى، چۈنكى ئۇلار كىمكى مېزىھادا پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ھازىر بولمىسا، ئۇ شەكسىز ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن، دەپ قاتتىق قەسەم قىلىشقا ئىدى. 6 ئىسرائىل ئۆز قەبىلىدىشى بولغان بىنيامين توغرىلىق پۇشايمان قىلىپ: - مانا، ئەمدى ئىسرائىل ئارىسىدىن بىر قەبىلە ئۇزۇۋېتىلدى. 7 بىز پەرۋەردىگارىنىڭ نامىدا بىزنىڭ ئىچىمىزدىن ھېچقايسىمىز ئۆز قىزىمىزنى بىنيامينلارغا خوتۇنلۇققا بەرمەيمىز، - دەپ قەسەم قىلغاندۇق، ئەمدى قانداق قىلساق ئۇلاردىن قالغانلىرىنى خوتۇنلۇققا قىلايمىز - دېيىشتى. 8 ئۇلار يەنە ئۆزئارا: - ئىسرائىل قەبىلىلەردىن قايسىسى مېزىھادا پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا چىقىمىدى؟ - دەپ سوراشتى. مانا، يابەش-گېئادلىقلاردىن ھېچقايسىسى چىدراگاھقا، جامائەتكە قوشۇلۇشقا كەلمىگەن ئىدى. 9 چۈنكى خەلقنى ساناپ كۆرگەندە يابەش-گېئادنىڭ ئادەملەردىن ئۆيەردە ھېچكىم يوق ئىدى. 10 شۇنىڭ بىلەن جامائەت ئون ئىككى مىڭ پالۋاننى ئۆيەردە ئەۋەتىپ، ئۇلارغا تاپلاپ: - يابەش-گېئادتا تۇرۇۋاتقانلارنى، جۈملىدىن ئاياللار ۋە بالىلارنى ئۆرۈپ-قىرىپ قىلچاپ ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، 11 شۇنداق قىلغاندىكى، بارلىق ئەركەكلەرنى ۋە ئەرلەر بىلەن بىللە بولغان بارلىق ئاياللارنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، دېدى. 12 ئۇلار شۇنداق قىلىپ يابەش-گېئادتىكى خەلقنىڭ ئىچىدە تېخى ئەرلەر بىلەن بىللە بولۇپ باقىغان توت يۈز قىزنى تېپىپ، ئۇلارنى تۇتۇپ قاناتان زېمىندىكى شىلوھقا، چىدراگاھقا ئېلىپ كەلدى. 13 ئاندىن پۈتكۈل جامائەت رىموندىكى تىك ياردىكى بىنيامينلارغا ئادەم ئەۋەتىپ، ئۇلارنى تىنچلىق سالىغىنى جاكارلىدى. 14 شۇنىڭ بىلەن بىنيامينلار قايتىپ كەلدى، ئىسرائىللار يابەش-گېئادتىكى ھايات قالغان قىزلارنى ئۇلارغا خوتۇنلۇققا بەردى، لېكىن بۇلار ئۇلارغا بېتىشىمىدى. 15 ۋە خەلق بىنيامين توغرىلىق پۇشايمان قىلدى، چۈنكى پەرۋەردىگارى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلەرنىڭ ئارىسىدا كەمتۈك پەيدا قىلىپ قويغانىدى. 16 بۇ ۋاقىتتا جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرى: - بىنياميننىڭ قىز-ئاياللىرى يوقۇۋېتىلدى، ئەمدى بىز قانداق قىلساق قالغانلىرىنى خوتۇنلۇققا قىلايمىز، - دېدى. 17 ئاندىن يەنە: - بىنياميندىن قېچىپ قۇتۇلغان قالدسىغا مىراس ساقلىنىشى كېرەككى، ئىسرائىلنىڭ بىر قەبىلىسىمۇ ئۆچۈپ كەتمەسلىكى كېرەك. 18 پەقەت بىزلا قىزلىرىمىزنى ئۇلارغا خوتۇنلۇققا بەرسەك بولمايدۇ، چۈنكى

رۇت

1

– مېنى ناۋى دەپمەن، بەلكى «مارا» دەڭلار، چۈنكى ھەممىدىن قانداق ماڭا زەرداب يۇتقۇزدى. 21 توققۇزۇم تەل ھالەتتە بۇ يەردىن چىقتىم، لېكىن پەرۋەردىگار مېنى قۇرۇق قاپتۇردى. پەرۋەردىگار مېنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەردى، ھەممىدىن قانداق مېنى خارلىغانىكەن، نېشىقا مېنى ئاۋى دەپسەلەر؟ – دېدى. 22 شۇنداق قىلىپ ناۋى بىلەن كېلىپ مۇئاب قىزى رۇت مۇئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەلدى، ئۇلار ئىككىسى بەيت-لەھەمگە يېتىپ كېلىشى بىلەن تەڭ ئاربا ئورمىسى باشلانغانىدى.

2

ناۋىنىڭ ئېرىگە تۇغقان كېلىدىغان يولاز ئىسىملىك بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئەلەھەمنىڭ جەمەتىدىن بولۇپ، ئىنتايىن باي ئادەم ئىدى. 2 مۇئاب قىزى رۇت ناۋىغا: – مەن ئېتىزلىققا باراي، پەرەكسىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات بېھىپ، ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىپ ئاربا باشاقلارنى تەرسەم؟ – دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: – بارغىن، ئەي قىزىم، دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۇ چىقىپ ئېتىزلىقلارغا كېلىپ، ئۇ يەردە ئورمىچىلارنىڭ كەينىدىن باشقا تەردى. بەختىگە يارىشا، دەل ئۇ كەلگەن ئېتىزلىق ئەلەھەمنىڭ جەمەتى يولغان يولازنىڭ ئېتىزلىقلىرى ئىدى. 4 مانا، ئۇ قاقىتا يولاز بەيت-لەھەمدىن چىقىپ كېلىپ، ئورمىچىلار بىلەن سالاملىشىپ: – پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بللە بولغاي! – دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: – پەرۋەردىگار ساڭا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلغاي! – دېدى. 5 يولاز ئورمىچىلارنىڭ ئۈستىگە نازارەتكە قويۇلغان خىزمەتكارىدىن: – بۇ ياش چوكان كىمىنىڭ قىزى بولدى؟ – دەپ سورىدى. 6 ئورمىچىلارنىڭ ئۈستىگە قويۇلغان خىزمەتكار جاۋاب بېرىپ: – بۇ ناۋى بىلەن بللە مۇئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەلگەن مۇئابى چوكان بولدى. 7: «ئورمىچىلارنىڭ كەينىدىن ئۇنچىلەرنىڭ ئارىسىدىكى چىچىلىپ كەتكەن باشاقلارنى تېرەۋالامۇ؟» دەپ تەلەپ قىلدى. ئاندىن ئۇ كېلىپ تەككەندىن ھازىرغىچە ئىشلەۋاتىدۇ، ئۇ پەقەت كەپدە بىر ئادەم ئالدى، – دېدى. 8 يولاز رۇتقا: – ئەي قىزىم، ئاڭلاۋاتامسەن؟! سەن باشقا تەرگى باشقا بىر كىمىنىڭ ئېتىزلىقىغا بارمىغىن، بۇ يەردىنمۇ كەتمە، مېنىڭ دېدەكلىرىم بىلەن بىرگە مۇشۇ يەردە تۇرغىن. 9 دىققەت قىلغىن، قايسى ئېتىزدا ئورما ئورغان بولسا، [دېدەكلىرىڭ] كەتكىشىپ بارغىن. مەن يىگىتلەرگە: ئۇنىڭغا چىقىشقا كالا، دەپ تاپلاپ قويۇدۇم! ئەگەر ئۆسسەپ قالساڭ بېرىپ، ئىدىشلاردىن يىگىتلەرنى [قۇدۇقنى] تارتقان سۇدىن ئىچكىن، – دېدى. 10 رۇت ئۆزىنى يەرگە تېشىپ تىزلىنىپ، بېشىنى يەرگە تەككۈزۈپ تەزىم قىلىپ، ئۇنىڭغا: – مەن بىر يىگانە تۇرمام، نېشىقا ماڭا شۇنچە غەمخورلۇق قىلغۇدەك نەزىرىڭدە شۇنچىلىك ئىلتىپات تاپقانمەن؟ – دېدى. 11 ۋاز ئۇنىڭغا جاۋابەن: – ئېرىڭ ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن قېيىناتىڭغا قالغانلىرىڭنىڭ ھەممىسى، شۇنداقلا سېنىڭ ئاناڭنى ۋە ئۆزۈڭنىڭ قانداق ئايرىلىپ، سەن بۇرۇن تونۇيدىغان بىر خەلقنىڭ ئارىسىغا كەلگىنىڭ ماڭا پۈتۈنلەي ئايان بولدى؛ 12 پەرۋەردىگار قىلغىنىڭغا مۇۋاپىق ساڭا ياندۇرغاي، سەن ئاتلارنىڭ تېگىدە پاناھ ئىزدىگەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ساڭا ئۇنىڭ تولۇق ئىنتايىن بېرىلگەن، دېدى. 13 رۇت جاۋابەن: – ئەي خوجام، نەزىرىڭ ئىلتىپات تاپقانمەن، مەن سېنىڭ دېدىڭىز بولۇشىمۇ بارمىساممۇ، سەن ماڭا تەسەللى بېرىپ، دېدىڭىز مېھرىبانە سۆزلەرنى قىلدىڭ، – دېدى. 14 تاماق ۋاقتىدا يولاز ئۇنىڭغا: – قېنى، بۇ ياققا كەلگىن، ئاندىن يە، ئانى سىزگە تۈگۈرگىن! – دېدى. رۇت ئورمىچىلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئولتۇردى، يولاز قوماچتىن ئېلىپ ئۇنىڭغا ئىتى. ئۇ ئۇنىڭ تويغۇچە يېدى ۋە يەنە ئازراق ئاشۇرۇپ قويدى. 15 ئۇ باشقا تەرگى قويغاندا، يولاز يىگىتلەرگە بۇيرۇپ: – ئۇنى ھەممى ئۇنچىلەرنىڭ ئارىسىدا باشقا تەرگى قويۇڭلار، ئۇنى ھېچ خىجالەتتە قالدۇرماڭلار. 16 ھەتتا

[باتۇر] ھاكىملار ھۆكۈم سۈرگەن مەزگىلدە شۇنداق بولدىكى، زېمىندا ئاچارچىلىق يۈز بەردى. شۇ ۋاقىتتا بىر ئادەم ئايالى ۋە ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يەۋدا زېمىنىدىكى بەيت-لەھەمدىن چىقىپ، مۇئابنىڭ سەھراىدا بىر مەزگىل تۇرۇپ كېلىشكە باردى. 2 ئۇ كىشىنىڭ ئىسمى ئەلەھەم، ئايالىنىڭ ئىسمى ناۋى، ئىككى ئوغلىنىڭ ئىسمى ماھولون بىلەن كىيون ئىدى. ئۇلار بەيت-لەھەمدە ئولتۇرۇقلۇق، ئەفرات جەمەتىدىن ئىدى. ئۇلار مۇئابنىڭ سەھراسىغا كېلىپ شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. 3 كېيىن ناۋىنىڭ ئېرى ئەلەھەم ئۆلدى، ئايالى ئىككى ئوغلى بىلەن قالدى. 4 ئۇلار مۇئاب قىزىدىن ئۆزلىرىگە خوتۇن ئالدى. بىرىنىڭ ئېتى ئورباھ، يەنە بىرىنىڭ ئېتى رۇت ئىدى. ئۇلار شۇ يەردە ئون يىلدەك تۇردى. 5 ماھولون بىلەن كىيون ھەر ئىككىسى ئۆلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايىسى ئېرى ھەم ئوغۇللىرىدىن ئايرىلىپ يالغۇز قالدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئايال ئىككى كىيىن بىلەن قويۇپ مۇئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەتمەكچى بولدى؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز خەلقىنى يوقلاپ، ئاشلىق بەرگەنلىكى توغرىسىدىكى خەۋەرنى مۇئابنىڭ سەھراسىدا تۇرۇپ ئاڭلىغانىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىككى كىيىن بىلەن بللە تۇرغان يىردىن چىقىپ، يەۋدا زېمىنىغا قايتىشقا يولغا چىقتى. 8 ناۋى ئىككى كىيىن: – ھەر ئىككىڭلار قايتىپ ئۆز ئاناڭلارنىڭ ئويىگە بېرىڭلار. سىلەرنىڭ مەرھۇملارغا ۋە ماڭا مېھرىبانلىق كۆرسەتكىنىڭلاردەك پەرۋەردىگارمۇ سىلەرگە مېھرىبانلىق كۆرسەتكەن؛ 9 پەرۋەردىگار سىلەر ئىككىڭلارنى ئۆز ئېرىڭلارنىڭ ئويىدە ئارام تاپقۇزغاي! – دەپ، ئۇلارنى سۆيۈپ قويدى. ئۇلار ھۆركەپ يىغلىنىپ 10 ئۇنىڭغا: – ياق، بىز چوقۇم سېنىڭ بىلەن تەڭ ئۆز خەلقىڭنىڭ يېنىغا قايتىمىز، – دېيىشى. 11 لېكىن ناۋى: – يېنىپ كېتىڭلار، ئەي قىزلىرىم! نېشىقا مېنىڭ بىلەن بارماڭىلەر؟ قورسىقىمدا سىلەرگە نەزەر بولغۇدەك ئوغۇل بارمۇ؟ 12 يېنىپ كېتىڭلار، ئەي قىزلىرىم! چۈنكى مەن قېرىپ كەتكەچكە، ئەركە تېگىشكە يارمايمەن، دەردەققەتە بۇلۇڭ كېچە بىر ئەركە بولۇشقا، شۇنداقلا ئوغۇلۇق بولۇشقا ئۈمىد بار دېگەندەمۇ، 13 ئۇلار يىگىت بولغۇچە سەۋر قىلىپ ئورانتاتىڭلارمۇ؟ ئۇلارنى دەپ باشقا ئەركە تەگمەي ساقلاپ ئورانتاتىڭلارمۇ؟ ياق، بولمايدۇ، قىزلىرىم! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قولى ماڭا قارشى بولۇپ مېنى ئازابلايدىغىنى ئۇچۇن، مەن تارتىدىغان دەرد-ئەلەم سىلەرنىڭكىدىن تېخىمۇ ئېغىر بولۇدۇ، – دېدى. 14 ئۇلار يەنە ھۆركەپ يىغلاشتى. ئورباھ قېيىناتىسىنى سۆيۈپ خوشلاشتى، لېكىن رۇت ئۇنى چىڭ قۇچاقلاپ تۇرۇۋالدى. 15 ناۋى ئۇنىڭغا: – مانا، كېيىن سىڭلىڭ ئۆز خەلقى بىلەن ئىلاھلىرىنىڭ يېنىغا يېنىپ كەتتى؛ سەمۇ كېيىن سىڭلىڭنىڭ كەينىدىن يېنىپ كەتكەن! – دېدى. 16 لېكىن رۇت جاۋابەن: – مېنىڭ سېنىڭ يېنىڭدىن كېتىشىمنى ۋە ساڭا كەتكىشىنى نىيىتىمدىن يېنىشنى ئۈتۈمگە، چۈنكى سەن ئەگە بارساڭ مەنمۇ شۇ يەرگە بارمەن، سەن نەدە قوشساڭ مەنمۇ شۇ يەردە قولىمەن؛ سېنىڭ خەلقىڭ مېنىڭمۇ خەلقىمدۇر ۋە سېنىڭ خۇدايىڭ مېنىڭمۇ خۇدايمدۇر. 17 سەن نەدە ئۆلسەڭ مەنمۇ شۇ يەردە ئۆلمەن ۋە شۇ يەردە باتمەن، ئۆلۈمدىن باشقىسى مېنى سەندىن ئايرىۋەتسە پەرۋەردىگار مېنى ئۆرسۇن ھەم ئۇنىڭدىن ئاشۇرۇپ جازالسۇن! – دېدى. 18 ناۋى ئۇنىڭ ئۆزىگە ئەگىشىپ بېرىشقا قەتئىي نىيەت قىلغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا يەنە ئېغىز ئاچمىدى. 19 ئىككىسى مېڭىپ بەيت-لەھەمگە يېتىپ كەلدى. شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بەيت-لەھەمگە يېتىپ كەلگىندە پۈتكۈل شەھەردىكىلەر ئۇلارنى كۆرۈپ زىلزىلىگە كەلدى، ئاياللار بولسا: – بۇ راستتىنلا ناۋىمۇ؟ – دېيىشى. 20 ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن:

ھەم ئۇنىڭ ئۈچۈن ئازراق باشقا لارنى ئۇنچىلەردىن ئەمەي ئايرىپ، ئۇنىڭغا تەرگىلى چۈشۈرۈپ قويۇڭلار، ئۇنى ھېچ ئەبىلىمەڭلار، دېدى. 17 شۇنداق قىلىپ ئۇ كەچكە ئېتىزلىقتا باشقا تەردى، تېرۇالغانلىرىنى سوققاندا، تەخسەن بىر ئەفەھ ئاربا چىقتى. 18 ئاندىن ئۇ ئارىسىنى ئېلىپ، شەھەرگە كىردى، قېيىنئاسى ئۇنىڭ تەرگەن [ئارىسىنى] كۆردى، ئۇ يەنە ئۇ تەبە تۇيۇغاندىن كېيىن ساقلاپ قويغىنى چىقىرىپ ئۇنىڭغا بەردى. 19 قېيىنئاسى ئۇنىڭغا: سەن بۈگۈن نەدە باشقا تەردىڭ، نەدە ئىشلىدىڭ؟ ساڭا ئەغىرلۇق قىلغان شۇ كىشىگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلغىناي! - دېدى. ئۇ قېيىنئاسىغا كىمىنىڭكىدە ئىش قىلغىنىنى ئېيتىپ: - مەن بۈگۈن ئىشلىگەن ئېتىزنىڭ ئىگىسىنىڭ ئىسمى بولماش ئىكەن، دېدى. 20 ئاۋامى كېلىڭە: تەرىكلەرگىمۇ، تۈلكەنلەرگىمۇ مېھرىبانلىق قىلىشنى باش تارتمىغان كىشى پەرۋەردىگاردىن بەخت-بەرىكەت كۆرگەي! - دېدى. ئاندىن ئاۋامى ئۇنىڭغا يەنە: ئۇ ئادەم بىزنىڭ يېقىن تۇغىنىمىزدۇر، ئۇ بىزنى قۇتقۇزۇۋالغانغا ھەممە تەلەردىن بىردۇر، - دېدى. 21 مۇئاب قىزى رۇت يەنە: ئۇ ماڭا يەنە: «مېنىڭ يىگىتىم بۇتۇن ھوسۇلۇمنى يىغىپ بولغۇچە ئۇلار بىلەن بىرگە بولغىن» دېدى. - دېدى. 22 ئاۋامى كېلىپ رۇتقا: ئەي قىزىم، بىرسىنىڭ ساڭا يامانلىق قىلسا سىنى ئۈچۈن باشقىسىنىڭ ئېتىزلىقىغا بارماي، ئۇنىڭ دېدەكلىرى بىلەن بىللە چىقىپ ئىشلىسەڭ ياخشىدۇر، دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئاربا ۋە بۇغداي ھوسۇلى يىغىلىپ بولغۇچە، رۇت بولغانىڭ دېدەكلىرى بىلەن يۈرۈپ باشقا تەردى. ئۇ قېيىنئاسى بىلەن بىللە تۇرۇۋەردى.

4

بۇ ئاربا شەھەر دەۋازاسىغا چىقىپ، شۇ يەردە ئولتۇردى. مانا، ئۇ ۋاقىتتا بولغان ئېيتقان ھېلىقى ھەممە تەلىك ھوقۇقىغا ئىگە كىشى كېلىۋاتتى. بۇ ئاربا ئۇنىڭغا: - ئەي بۇرادەر، كېلىپ بۇ يەردە ئولتۇرغىن، دېدى، ئۇ كېلىپ ئولتۇردى. 2 ئاندىن بۇ ئاربا شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىدىن ئون ئادەمنى چاقىرىپ، ئۇلارغۇمۇ: - بۇ يەردە ئولتۇرۇڭلار، دېدى. ئۇلار ئولتۇرغاندا 3 ئۇ ھەممە تەلىك ھوقۇقىغا ئىگە كىشىگە: - مۇئابنىڭ سەھراسىدىن يېنىپ كەلگەن ئاۋامى قېرىنداشىم ئەنەلەككە تەۋە شۇ زېمىننى ساتماقچى بولۇۋاتىدۇ، 4 سىس شۇڭا مەن مۇشۇ ئىشنى ساڭا خەۋەرلەندۈرمەكچى ئىدىم، شۇنداقلا مۇشۇ يەردە ئولتۇرغانلارنىڭ ئالدىدا ۋە ھەقىقىي ئاقساقاللىرىنىڭ ئالدىدا «بۇنى سېتىۋالغىن» دېمەكچىمەن. سەن ئەگەر ھەممە تەلىك ھوقۇقىغا ئاساسەن ئالاي دېسەڭ، ئالغىن؛ ھەممە تەلىك قىلماي، ئالماي دېسەڭ، ماڭا ئېيتتىن، مەن بۇنى بىلەي، چۈنكى سەندىن [ئاۋام] باشقىسىنىڭ ھەممە تەلىك ھوقۇقى بولمايدۇ، ئاندىن سەندىن كېيىن مېنىڭ ھوقۇقىم بار، دېدى. ئۇ كىشى: - ھەممە تەلىك قىلىپ ئۇنى ئالغىن، دېدى. 5 بۇ ئاربا ئۇنىڭغا: ئۇنداقا يەرنى ئانامنىڭ قولىدىن ئالغان كۈندە مەرھۇمنىڭ مۇراسىمىغا ئۇنىڭ نامى بىلەن ئالغان بىرەر ئەۋلادى قالدۇرۇلۇشى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ ئايالى، مۇئاب قىزى رۇتنىمۇ ئېلىشىڭ كېرەك، - دېدى. 6 ھەممە تەلىك كىشى: - ئۇنداق بولسا ھەممە تەلىك ھوقۇقىمنى ئىشلىتىپ [ئېتىزنى] ئالسام بولمىغۇدەك، ئالسام ئۆز مۇراسىمغا زىيان يەتكۈزگۈدەكەن، ھەممە تەلىك ھوقۇقىنى سەن ئۆزۈڭ ئىشلىتىپ، يەرنى سېتىۋالغىن، مەن ئىشلىتەلمەيمەن دېدى. 7 قەدىمكى ۋاقىتلاردا ئىسرائىلدا ھەممە تەلىك ھوقۇقىغا ياكى ئالماشتۇرۇش-تېگىشىش ئىشىغا مۇناسىۋەتلىك مۇنداق بىر رەسىم-قائىدە بار ئىدى: - ئىشنى كەسمەك ئۈچۈن بىر تەرەپ ئۆز كەشىنى سېلىپ، ئىككىنچى تەرەپكە بىرەتتى. ئىسرائىلدا سودا-سېتىقنى بېكىتىشتە مانا مۇشۇنداق بىر تۈسۈل بار ئىدى. 8 شۇڭا ھەممە تەلىك ھوقۇقىغا ئىگە كىشى بولغاندا: - سەن ئۇنى ئالغىن، دەپ، ئۆز كەشىنى سېلىۋەتتى. 9 بۇ ئاقساقالارغا ۋە كۆپچىلىككە: - سىلەر بۈگۈن مېنىڭ ئەنەلەككە تەۋە بولغان ھەممىنى، شۇنداقلا كېيىن بىلەن ماھلونغا تەۋە بولغان ھەممىنى ئانامنىڭ قولىدىن ئالغىنىغا گۇۋاھتۇرسىلەر. 10 ئۇنىڭ ئۈستىگە مەرھۇمنىڭ نامى قېرىنداشلىرى ئارىسىدىن ۋە شەھەرنىڭ دەۋازاسىدىن ئۆچۈرۈلمەسلىكى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ مۇراسىمغا ئۇنىڭ نامى بولغان [بىرەر ئەۋلادى] قالدۇرۇلۇش ئۈچۈن ماھلوننىڭ ئايالى، مۇئاب قىزى رۇتنى خوتۇنلۇققا ئالدىم. سىلەر بۈگۈن بۇنىڭغا گۇۋاھتۇرسىلەر، دېدى. 11 دەۋازاندا ئۇرغان ھەممە خەلق بىلەن ئاقساقالار: - بىز گۇۋاھتۇرمىز. پەرۋەردىگارىڭ بىزنىڭ ئۆيۈڭگە كىرگەن ئايالىنى ئىسرائىلنىڭ جەمەتىنى بەرپا قىلغان راسلە بىلەن لېياھ ئىككىسىدەك قىلغاي،

3

شۇ كۈنلەردە، قېيىنئاسى ئاۋامى ئۇنىڭغا: - ئەي قىزىم، ھال-ئەھۋالنىڭ ياخشى بولۇشى ئۈچۈن، سېنىڭ ئارام-بەخىتىڭنى نەزەردە تۇتۇپمۇ؟ 2 سەن دېدەكلىرى بىلەن ئىشلىگەن بۇ ئاربا بىزگە تۇتقان كېلىدۇ ئەمەسمۇ؟ مانا، بۈگۈن ئاخشام ئۇ خاماندا ئاربا سورۇيدۇ. 3 ئەمدى سەن يۇيۇنۇپ-ئارىشىپ، ئۆزۈڭگە ئەتىلىك ماي سورۇپ، [ئېسىل] كىيىملىرىڭنى كىيىپ، خامانغا چۈشكىن، لېكىن ئۇ ئەر كىشى يەپ-ئىچىپ بولمىغۇچە، ئۆزۈڭنى ئۇنىڭغا كۆرسەتمىگەن. 4 ئۇ ياتقاندا ئۇنىڭ ئۇخلايدىغان يېرىنى كۆرۈۋال. ئاندىن سەن كىرىپ، ئاياغ تەرىپىنى ئىچىپ، شۇ يەردە يېتىۋالغىن. ئاندىن ئۇ ساڭا نەپە قىلىش كېرەكلىكىنى ئېيتىدۇ، - دېدى. 5 رۇت ئۇنىڭغا: - سەن نېمە دېسەڭ مەن شۇنى قىلىمەن، - دېدى. 6 ئۇ خامانغا چۈشۈپ، قېيىنئاسى ئۇنىڭغا ئايلىغاندەك قىلدى. 7 بۇ ئاربا يەپ-ئىچىپ، كۆڭلىنى خۇش قىلىپ چەشنىڭ ئايىغىغا بېرىپ ياتتى. ئاندىن رۇت شەپ-چىقارماي كېلىپ، ئاياغ تەرىپىنى ئىچىپ، شۇ يەردە ياتتى. 8 بىر كىچىدە بۇ ئاربا چۈچۈپ، ئالدىغا ئېگىشكەندە، مانا بىر ئايال ئايىغىدا ياتتى! 9 كىم سەن؟! - دەپ سورىدى ئۇ. رۇت جاۋاب: - مەن خىزمەتكارنىڭ رۇت بولىمەن. سەن مېنىڭ ھەممە تەلىك-ئىجتىكارىم بولغىنىڭ ئۈچۈن خىزمەتكارنىڭكىگۈستە تۇتۇشنىڭ ئېتىكىنى يېيىپ قويغىلىمەن، - دېدى. 10 ئۇ جاۋاب: - ئەي قىزىم، پەرۋەردىگاردىن بەخت-بەرىكەت تاپقانىم! سېنىڭ كېيىن كۆرسەتكەن ساداقەت-مېھرىبانلىقىڭ ئىلگىرى كۆرسەتكەنكىگىن ئارتۇق، چۈنكى [سېنى] ئۆزىڭگە يېتىڭلەر، مەيلى كەمەغەل بولسۇن، باي بولسۇن، ئۇلارنىڭ كەينىدىن كەتمەيدىكەن. 11 ئۇ قىزىم، ئەمدى قورقغىن! دېگەننىڭ ھەممىسىنى ئورۇنداپ بېرىمەن؛ چۈنكى بۈگۈن شەھەردىكى مۇتەۋەلەر سېنى بەزەلەتلىك ئايال دەپ بىلدۈ. 12 دۇرۇس، ساڭا ھەممە تەلىك-ئىجتىكار بولغىن راست؛ لېكىن سېنىڭ مەندىن يېقىنراق يەنە بىر ھەممە تەلىك بار. 13 ئەمدى كېچىچە بۇ يەردە قالغىن، ئەمە سەھەردە ئەگەر ئۇ ھەممە تەلىك ھوقۇقىنى ئىشلىتىپ سېنى ئېلىشى خالىسا، ئۇ ئالسىۇن؛ لېكىن ھەممە تەلىك ھوقۇقى بويىچە سېنى ئالسا، پەرۋەردىگارىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ساڭا ھەممە تەلىك قىلىپ سېنى ئالاي. تاڭ

سەن ئوزۇڭ ئەفراتتاھ جەمەتى ئىچىدە باياشات بولۇپ، بەيت-لەھەمدە نام-ئىززەتنىڭ زىيادە بولغاي، 12 پەرۋەردىگار ساڭا بۇ ياش چوكاندىن تاپقۇزىدىغان نەسلىڭ تۇپەيلىدىن سېنىڭ جەمەتنىڭ تامار بەھۇداغا تۇغۇپ بەرگەن پەرەزنىڭ جەمەتدەك بولغاي! - دېدى. 13 ئاندىن بوغاز رۇتى ئەمرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭغا يېقىنلىق قىلدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا شاپاھەت قىلىپ، تۆھمەتلەر بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى. 14 قىز-ئاياللار ناتومغا: - ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ساڭا ھەممەت-ئىجتىكار نەسلىنى ئۇزۇپ قويىمىغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قاچۇرۇلسۇن! شۇ نەسلىڭنىڭ نامى ئىسرائىلدا ئىززەت-ئابرويۇلۇق بولغاي! 15 ئۇ ساڭا جېنىڭنى يېڭىلىغۇچى ھەم قېرىغىنىڭدا سېنى ئەزىزلىغۇچى بولىدۇ، چۈنكى سېنى سۆيىدىغان، ساڭا يەتتە ئوغۇلدىن ئەۋزەل بولغان كېلىنىڭ ئۇنى تۇغدى، - دېدى. 16 ئاتىمى بالىنى ئېلىپ، باغرىغا باسقى ۋە ئۇنىڭغا باققۇچى ئانا بولدى. 17 ئۇنىڭغا قوشنا بولغان ئاياللار «ئاتومغا بىر بالا تۇغۇلدى» دەپ، ئۇنىڭغا ئىسىم قويدى. ئۇلار ئۇنىڭغا «ئوبەد» دەپ ئات قويدى. ئوبەسەنىڭ ئاتىسى بولدى، يەسە داۋۇتنىڭ ئاتىسى بولدى. 18 پەرەزنىڭ نەسەبنامىسى تۆۋەندىكىدەككىتى: - پەرەزدىن ھەزرون تۆرەلدى، 19 ھەزروندىن رام تۆرەلدى، رامدىن ئامىناداب تۆرەلدى، ئامىنادابىن ناھشون تۆرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۆرەلدى، 20 ئامىنادابىن ناھشون تۆرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۆرەلدى، 21 سالموندىن بوغاز تۆرەلدى، بوغازدىن ئوبەد تۆرەلدى، 22 ئوبەدىن يەسە تۆرەلدى ۋە يەسەدىن داۋۇت تۆرەلدى.

سامۇئل 1

1

ئەفرائىم تاغلىقدىكى راماتانم-زوفىندا ئەلكانە ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ ئەفرائىم بولۇپ، يەروھامنىڭ ئوغلى، يەروھام ئېلىخۇنىڭ ئوغلى، ئېلىخۇ توخۇنىڭ ئوغلى، توخۇ زۇفۇنىڭ ئوغلى ئىدى. 2 ئۇنىڭ ئىككى ئايالى بار ئىدى. بىرىنىڭ ئىسمى ھانا، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى پەنتىئا ئىدى. پەنتىئانىڭ ئايالى بار ئىدى، لېكىن ھانانىڭ باسى يوق ئىدى. 3 بۇ ئادەم ھەر يىلى ئۆز شەھىرىدىن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۇردىگارغا سەجدە قىلىپ قۇربانلىق سۇنغىلى شۇلۇغا باراتتى. ئۇ يەردە ئەلنىڭ خۇشى ۋە فىنھاس دېگەن ئىككى ئوغلى پەرۇردىگارنىڭ كاختىلىرى بولۇپ ئىشلەيتتى. 4 ھەر قېتىم ئەلكانە قۇربانلىق قىلغان كۈنىدە ئۇ [قۇربانلىقتىن] ئايالى پەنتىئا ۋە ئۇنىڭ ھەر بىر ئوغۇل-قۇربانلىق تۇرۇشۇشى بىرەتتى. 5 ئەمما ھاناغا بولسا ئۇ ئىككى ھەسسىلىك ئۇلۇش بېرىتتى، چۈنكى ئۇ ھاناخنى تولۇم سۈيەتتى. لېكىن پەرۇردىگار ئۇنى ئۇغماس قىلغانىدى. 6 پەرۇردىگارنىڭ ئۇنى ئۇغماس قىلغانلىقىدىن ئۇنىڭ كۈندەش رەقىبى [پەنتىئا ھاناخنى] ئازابلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق قېرىشتى. 7 ۋە ھەر يىلى، ھانا ھەر قېتىم پەرۇردىگارنىڭ ئويىگە چىققاندا، [پەنتىئا] ئۇنىڭغا ئازار بېرىتتى. پەنتىئا شۇنداق قىلغاچقا، ئۇ يىغلاپ ھېچ نەپەس بەرمەيتتى. 8 ئاخىرى ئۇنىڭ ئېرى ئەلكانە ئۇنىڭغا: - ئى ھانا، نېمىشقا يىغلايسەن؟ نېمىشقا بىر نەرسە چەپسەن؟ نېمىشقا كۆڭلۈڭ ئازار بەيدۇ؟ مەن ئوزۇم ساڭا ئون ئوغۇلدىن ئەۋزەل ئەمەسمۇ؟! دېدى. 9 ئۇلار شۇلۇغا دەپ-ئىچكىدىن كېيىن (ئەلى دېگەن كىشى شۇ چاغدا پەرۇردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئىشىكى يېنىدىكى ئورۇدۇققا ئولتۇراتتى) ھانا داستىخاندىن تۇردى، 10 ئۇ قاتتىق ئازاب ئىچىدە پەرۇردىگارغا دۇئا قىلىپ زار-زار يىغلايتتى. 11 ئۇ قەسەم ئىچىپ: - ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۇردىگار، ئەگەر دېدىڭنىڭ دەردىگە يېتىپ، مېنى ياد ئېتىپ دېدىڭنى ئۇنۇتماي، بەلكى دېدىڭگە بىر ئوغۇل بالا ئاتا قىلساڭ، ئۇ پۈتۈن ئۆمرىنىڭ كۈنىدە سەن پەرۇردىگارغا بېغىشلەيمەن، ئۇنىڭ بېشىغا ئۆستىرا ھېچقان سېلىنمايدۇ، دېدى. 12 ئۇ پەرۇردىگارنىڭ ئالدىدا دۇئاسىنى داۋام قىلىۋاتقاندا، ئەلى ئۇنىڭ ئاغزىغا قاراپ تۇردى، 13 چۈنكى ھانا داۋام ئىچىدە قىلغاچقا ئەلۋىرى مىندىراۋاتتى بىلەن ئاۋازى ئاڭلانمايتتى. شۇڭا ئەلى ئۇنى مەست بولۇپ قاپتۇ، دەپ ئويلىدى. 14 ئەلى ئۇنىڭغا: - قاچانغىچە مەست يۈزسەن؟ شارابىڭنى ئۈزۈڭدىن نېرى قىل، دېدى. 15 لېكىن ھانا جاۋاب: - ئۇنداق ئەمەس، ئى غوجام! كۆڭلى سۇنۇق بىر مەزلۇمەن. مەن شارابىم، ھاراقۇ ئىچمىدىم، بەلكى جىنىم دەردى پەرۇردىگارنىڭ ئالدىدا تۈكۈم، 16 دېدەن كىرىشى يامان خوتۇن دەپ بىلىشىگە چۈشكەن مېنىڭ زور دەردىم ۋە ئازابلىرىمدىن بۇ كۈنگىچە شۇنداق ئىدا قىلۋاتىمەن، دېدى. 17 ئەلى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - تىنىچ-ئامان قايغىن، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۆزىدىن تىلىگەن ئىلتىپاتنى ئىجابەت قىلغى، دېدى. 18 ھانا: - دېدەن كىرىشى كۆز ئالدىلىرىدا كېيىن چىرايدى ئىلگىرىكىدەك غەمكىنلىك كۆرۈمىدى. 19 ئۇلار ئەسسى تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ پەرۇردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا سەجدە قىلىپ بولۇپ، رامامدىكى ئويىگە يېنىپ كەلدى. ئەلكانە ئايالى ھاناغا يېقىنلىق قىلدى، پەرۇردىگار ئۇنى ئەسلىگەندى. 20 ھانا ھامىلدار بولۇپ، ۋاقتى-سائىتى توشۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئۇ: «مەن ئۇنى پەرۇردىگاردىن تىلەپ ئالدىم»، دەپ، ئىسمىنى سامۇئىل قويدى. 21 ئۇنىڭ ئېرى ئەلكانە ئويىدىكى

ھەممىسى بىلەن پەرۇردىگارغا تاندىغان ھەر يىللىق قۇربانلىقى قىلغىلى ۋە قىلغان قەسمنى ئادا قىلىش ئۈچۈن شۇلۇغا چىقتى. 22 لېكىن ھانا ھەر يىلى بارماي ئېرىگە: - بالا ئەمچەكتىن ئايرىلغاندىلا ئاندىن مەن ئۇنىڭ پەرۇردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى ئېلىپ بارمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۆ يەردە مەڭگۈ تۇرىدۇ، دېدى. 23 ئېرى ئەلكانە ئۇنىڭغا: - تۈزۈڭگە نېپە ياخشى كۆرۈنسە، شۇنى قىلغىن. ئۇنى ئەمچەكتىن ئايرىغۇچە تۇرۇپ تۇرغىن. پەرۇردىگار ئۆز سۆز-كلامىغا ئەمەل قىلغى، دېدى. ئايالى ئويىدە قېلىپ بالىسى ئەمچەكتىن ئايرىغۇچە ئېستى. 24 بالىسى ئەمچەكتىن ئايرىلغاندىن كېيىن ئۇ ئۇنى ئېلىپ، شۇنداقلا ئۈچ بۇقا، بىر ئەفە ئون ۋە بىر تۇلۇم شارابى ئېلىپ پەرۇردىگارنىڭ شۇلۇغىدىكى ئويىگە ئاپاردى. بالا بولسا ئىچكى كىچىك ئىدى. 25 ئۇلار بىر يۇقىنى سويۇپ بالىنى ئەلنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. 26 شۇنىڭ بىلەن ھانا [ئۇنىڭغا]: - ئى غوجام، ئۆزلىرىدە ھايات راست بولغىنىدەك، ئۇ يەردە سىلنىڭ قاتلىرىدا تۇرۇپ پەرۇردىگارغا ئىدا قىلغان مەزلۇمەن مەن بولمەن، دېدى. 27 مەن مۇشۇ ئوغۇل بالا ئۈچۈن دۇئا قىلدىم ۋە مانا، پەرۇردىگار مېنىڭ تىلىگەن ئىلتىپاتىنى ئىجابەت قىلدى. 28 ئەمدى ھازىر مەن ئۇنى پەرۇردىگارغا تاپشۇرۇپ بەردىم. ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنىرىدە ئۇ پەرۇردىگارغا بېغىشلانغان بولىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز يەردە پەرۇردىگارغا سەجدە قىلدى.

2

ھانا داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى: - «مېنىڭ قەلبىم پەرۇردىگار بىلەن يارايدۇ، مېنىڭ مۇڭلۇرۇم پەرۇردىگار بىلەن ئېگىز كۆتۈرۈلدى؛ ئاغزىم دۇشمەنلىرىمنىڭ ئالدىدا تەنتەنىلىكتە ئىچىلدى؛ چۈنكى سېنىڭ ئىختىيارىڭ شادلىنىمەن. 2 پەرۇردىگار دەك مۇقەددەس بولغۇچى پۇتۇر، چۈنكى سەندىن باشقا ھېچ كىم يوق، خۇدا ئەمەزكە ھېچ ئۇيۇلتاش پۇتۇر. 3 ئى ئىنسانلار، كىبىرلىك سۆزلىرىڭلارنى كۆپەيتىۋەرمەڭلار، يوغان گەپلەرنى ئاغزىڭلاردىن چىقارماڭلار، چۈنكى پەرۇردىگار بىلەن ھىدايەتكە ئىگە خۇدادۇر. ئىنسانلارنىڭ ئەمەللىرى ئۇنىڭ تەرىپىدىن تازىلانغان بولىدۇ. 4 پالۋانلارنىڭ ئوق-يارىرى سۇندۇرۇلدى، لېكىن پۇتلىشىپ يىقىلغانلارنىڭ بىلى بولسا قۇدرەت بىلەن باغلاندى. 5 قورسىقى توق بولغانلار نان تېپىش ئۈچۈن ئۆزىنى ياللانمىشقا بەردى، لېكىن ئاچ قالغانلار ھازىر ئاچ قىلدى، ھەتتا ئۇغاس ئايال يەتتىنى تۇغىدۇ، لېكىن كۆپ بالىلىق بولغان سولشىپ كېتىدۇ. 6 پەرۇردىگار ھەم ئولتۇرىدۇ، ھەم ھايات بېرىدۇ، ئۇ ئادەمنى تەنتەنىلىككە چۈشۈرىدۇ، ئۇ يەردىن يەنە تۇرغۇزىدۇ، (Sheel h7585) 7 پەرۇردىگار ئادەمنى ھەم نامرات قىلىۋېتىدۇ، ھەم باي قىلىدۇ، ئۇ كىشىنى ھەم بەس قىلىدۇ، ھەم ئېگىز كۆتۈرىدۇ. 8 ئۇ ئۆزى مىسكىننى توپىدىن قوپۇرىدۇ، قىلقتىن يوقسۇلنى كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلارنى ئېسىلدارلەر ئارىسىدا تەڭ ئولتۇرغۇزىدۇ؛ ئۇلارنى شان-شەرەپلىك تەختىگە مېراس قىلىۋېرىدۇ، چۈنكى يەرنىڭ تۇرۇڭلىرى پەرۇردىگارنىڭ كىشىدۇر؛ ئۇ ئۆزى دۇنيانى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سالغانىدى. 9 ئۇ مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ پۇتلىرىنى ئۇ مەزمۇت قىلىدۇ، ئەمما رەزىلەلەر بولسا، قاراڭغۇدا شۇك قىلىنىدۇ؛ چۈنكى ھېچكىم ئۇز قۇدرىتى بىلەن نۇسرەت تاپمايدۇ. 10 پەرۇردىگار بىلەن قارىشىلاشقانلار پارە-پارە قىلىۋېتىلىدۇ؛ ئۇ ئۆزى ئائىمىلاردىن ئۇلارغا قارشى گۈلدۈرلەيدۇ، پەرۇردىگار بەر بۇزۇنچە چەتلىرىگىچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئۇ ئۆزى تىكىلگەن پادىشاھقا قۇدرەت بېرىدۇ، ئۇ ئۆزى مەسلىكىنىڭ مۇڭلۇقۇنى ئېگىز كۆتۈرىدۇ!». 11 ئەلكانە بولسا رامامدىكى ئۆز ئويىگە يېنىپ باردى. بالا بولسا ئەلنىڭ قېشىدا پەرۇردىگارغا خىزمەت قىلىپ قالدى. 12 ئەمما ئەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىنتايىن يامان كىشىلەردىن بولۇپ، پەرۇردىگارنى ئۇنۇتمايتتى. 13 كاشىلارنىڭ خەلقلىرىگە مۇنداق ئادىتى بولغان: - بىرى قۇربانلىق قىلىپ، گۆش

قايان پەشۋاقتادا كاهىنىڭ خىزمەتكارى كېلىپ ئۈچ تىللىق چاڭگىلىنى قولىدا تۇتۇپ 14 داش، قازان، داڭقان ياكى كورنىڭ ئىچىگە سانجىب، چاڭگىلىغا تېپە ئېلىنغان بولسا كاهىن شۇنى ئۆزىگە ئالاتتى. ئۇلارنىڭ شىلوھىغا [قۇربانلىق قىلغىلى] كەلگەن ھەممە ئىسرائىللارغا شۇنداق ئادىتى بولغان. 15 بەختى كورگىنى بىلەن، سېنىڭ جەمەتىڭدە ئەبەدىگىچە بىر مۇقەررىن ئادەم تېپىلمايدۇ! 32 سەن تۇرالغۇ جايىدا دەرد-قايغۇ كورسەن، ئىسرائىللار ھەرقانداق ھۇزۇر-قۇربانلىق قىلغىلى كەلگەن ھەممە ئىسرائىللارغا شۇنداق ئادىتى بولغان. 15 شۇنداقلا ھەتتا ياغنى كۆيدۈرمەستە كاهىنىڭ خىزمەتكارى كېلىپ قۇربانلىق قىلىۋاتقان ئادەمگە. - كاهىنغا كاۋاپ ئۈچۈن گوش بەرگەن، چۈنكى ئۇ سەئىدىن قايان پىشقان گوش قۇيۇل قىلىپ، بەلكى خام گوش لازىم، دەپتى. 16 ئەگەر قۇربانلىق قىلغۇچى ئۇنىڭغا: - ئاۋۋال يېغى كۆيدۈرۈلۈپ بولسۇن، ئاندىن نېچنى خالىساڭ شۇنى ئالغىن، دېسە، ئۇ: - بولمايدۇ، ماڭا دەرهال بەر! بولمىسا مەجبۇرى ئامەن، دەپتى، 17 شۇنداق قىلىپ بۇ ئىككى باشنىڭ گۇناھى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تولىمۇ ئېغىر بولغانىدى، چۈنكى ئۇنىڭ سەۋەبىدىن خەق پەرۋەردىگارغا ئاتىغان قۇربانلىقلار كۆزگە ئىلىنمايۋاتتى. 18 ئەمما سامۇئىل ئارەسەدە بالا بولۇپ كاپايتىن توقۇلغان بىر ئەفۇدى كېسىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خىزمەت قىلاتتى. 19 بۇنىڭدىن باشقا ئۇنىڭ ئانىسى ھەر يىلدا ئۇنىڭغا بىر كىچىك تون تىكىپ، ھەر يىللىق قۇربانلىق قىلغىلى ئېرى بىلەن بارغاندا ئالغىچ كېلتەتتى. 20 ئەلى ئەلكان ۋە ئابالىغا بەخت تىلەپ دۇئا قىلىپ: -

«ئابالىڭنىڭ پەرۋەردىگارغا يېغىلىشىنىڭ ئورنىغا ساڭا ئۇنىڭدىن باشقا نەسىل بەرگەي، دېدى، ئاندىن بۇ ئىككىسى ئۆز ئۆيىگە ياندى. 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ھانانى يوقلاپ بەرگەتلىپ، ئۇ ھامىلدار بولۇپ جەمئىي ئۈچ ئوغۇل ۋە ئىككى قىز تۇغدى. كىچىك سامۇئىل بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئۆسۈۋاتتى. 22 ئەلى بەك قېرىپ كەتكەنىدى، ئۇ ئوغۇللىرىنىڭ پۈتكۈل ئىسرائىلغا ھەممە قىلغانلىرىنى ئاڭلىدى ھەم جامائەت چىدىرىنىڭ ئىشىكىدە خىزمەت قىلىدىغان ئابالار بىلەن ياتقىنىنىمۇ ئاڭلىدى. 23 ئۇ ئۇلارغا: - سىلەر تېپە ئۈچۈن شۇنداق ئىشلارنى قىلىسىلەر؟ چۈنكى بۇ خەلقنىڭ ھەممىسىدىن سىلەرنىڭ يامانلىقلىرىنى ئاڭلاۋاتمەن، دېدى. 24 بولمايدۇ، ئۇ ئوغۇللىرىم! مەن ئاڭلىغان بۇ خەۋەر ياخشى ئەمەس، پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى ئازدۇرۇۋېسىلەر، 25 ئەگەر بىر ئادەم يەنە بىر ئادەمگە گۇناھ قىلسا، باشقا بىرى ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن رەھم سورىسا بولىدۇ، لېكىن ئەگەر بىرى پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلسا، كىم ئۇنىڭ گۇناھىنى تىلەپلەيدۇ؟ - دېدى. لېكىن ئۇلار ئاتىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆلتۈرۈشنى نىيەت قىلغانىدى. 26 ئەمما سامۇئىل دېگەن بالا ئۆسۈۋاتتى، پەرۋەردىگار ھەم ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات بايقاندى. 27 خۇدانىڭ بىر ئادىمى ئەلنىڭ يېنىغا كېلىپ مۇنداق دېدى: - پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مىسىردا، پەرۋەردىگار ئۇرغاندا ئۆزۈمنى ئاتاڭنىڭ جەمەتىگە ئۈچۈن ئايان قىلىدىمەن؟ 28 مەن ئۇنى كاهىنم بولۇش، ئۆز قۇربانلىقىدا قىلىش، خۇشبۇي يېتىش ۋە مېنىڭ ئالدىدا ئەفۇد توننى كېيىپ خىزمەت قىلىشقا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىدىن تاللىمىغاندىمەن؟ شۇنىڭدەك مەن ئىسرائىلنىڭ ئوتما كۆيدۈرىدىغان ھەممە قۇربانلىقلىرىنى ئاتاڭغا تاپشۇرۇپ نەقد قىلغان ئەمەسمۇ؟ 29 نېمىشقا مەن بۇرۇغان، تۇرالغۇ جايىدىكى قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەلەرنى دەپسەندە قىلىسىلەر؟ نېمىشقا خەلق ئىسرائىللار كەلتۈرگەن ھەممە ھەدىيەلەرنىڭ بېسىلدىن ئۆزلىرىگە سەمىتسىپ، ئۆز ئوغۇللىرىگە ئۆز مۈرىتىنى مېنىڭكىدىن ئۆستۈن قىلىسەن؟» 30 ئۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن دەرهەققەت سېنىڭ ۋە ئاتاڭنىڭ جەمەتلىكلىرىنىڭ ئالدىدا خىزمىتىدە مەڭگۈ ماڭدۇ، دەپ ئېيتقاندىم؛ لېكىن ئەمدى مەن پەرۋەردىگار شۇنى دەيمەنكى، بۇ ئىش ھازىر مەندىن نېرى بولسۇن! مېنى خۇزمەت قىلغانلارنى مەن خۇزمەت قىلىمەن، لېكىن مېنى كەمسىتىدىغانلار پەس قارىلىدۇ، 31 مانا

مەيلى قۇربانلىق بىلەن بولسۇن، مەيلى ھەدىيە بىلەن بولسۇن كافارەت قىلىنماي، ئەبەدىگىچە كەچۈرۈم قىلىنمايدۇ، دېدى. 15 سامۇئىل ئەتسى تاڭ ئاققۇچە يېتىپ، ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ تۇنىڭ ئىشكىلىرىنى ئاچتى. ئەمما سامۇئىل ۋەھىيلىك كۆرۈنۈشى ئەلگە ئېيتىشتىن قورقتى. 16 لېكىن ئەلى سامۇئىلنى چاقىرىپ: ئۇ سامۇئىل ئوغلوم، دېدى. ئۇ: مانا مەن، دەپ جاۋاب بەردى. 17 ئۇ: ئۇ ساڭا نېمە سۆز قىلدى؟ سەندىن ئۆتۈنەي، ئۇنى مەندىن يوشۇرمىغىن. ئەگەر تۇنىڭ ساڭا ئېيتقانلىرىنىڭ بىرىنى ماڭا ئېيتماي قويساڭ، خۇدا دېگىنىنى سېنىڭ بېشىڭغا چۈشۈرسۇن ۋە تۇنىڭ ئارتۇق چۈشۈرسۇن! - دېدى. 18 - بۇ زادى نېمە ۋاراك-چۈرۈك؟ دەپ سورىدى. ئۇ كىشى ئالدىراپ كېلىپ شۇنىڭ بىلەن سامۇئىل تۇنىڭغا ھېچنېمىنى قالدۇرماي ھەممىنى دەپ بەردى. ئەلى: مانا، ئۇ پەرۋەردىگاردۇر، ئۇ نېمىنى لايىق تاپسا، شۇنى قىلسۇن، دېدى. 19 سامۇئىل ئۇسۇپ چوڭ بولۇۋاتتى ۋە پەرۋەردىگار تۇنىڭ بىلەن بللە بولۇپ، تۇنىڭ ئېيتقان بېشارەتلىك سۆزلىرىدىن ھېچقايسىسى يەردە قالدۇرمايتتى. 20 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل دادىن تارتىپ بەتەر-شېباغىچە سامۇئىلنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ بەيغەمبىرى قىلىپ تىكلەنگەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 21 شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار شىلوهدا تۇرۇپ يەنە ئايان قىلدى. چۈنكى پەرۋەردىگار شىلوهدا تۇرۇپ سۆز-كالاھى ئارقىلىق سامۇئىلغا تۇرۇپ ئايان قىلدى، ۋە سامۇئىل تۇنىڭ سۆزىنى پۈتكۈل ئىسرائىلغا يەتكۈزدى.

4

ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل فىلىستىيەلەر بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقىپ تەبەن-ئەزەرگە يېقىن جايدا بارگاھ-چېدىرلارنى تىكتى. فىلىستىيەلەر بولسا ئافەك دېگەن جايدا بارگاھ-چېدىرلارنى تىكتى. 2 فىلىستىيەلەر ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى سەپ تىزىپ تۇردى. جەڭ كېڭەيگەندە ئىسرائىل فىلىستىيەلەر ئالدىدا تارمار بولدى، فىلىستىيەلەر ئۇلارنىڭ جەڭ سەلەبىدىن توت مۇڭچە ئادەمنى ئۆلتۈردى. 3 خالايىق بارگاھقا يېتىپ كەلگەندە، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى: - نېمىشقا پەرۋەردىگار بۇگۈن بىزنى فىلىستىيەلەر تەرىپىدىن تارمار قىلدۇردى؟ بىز شىلوهدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانىدۇقنى قېشىمىزغا ئېلىپ كېلەيلى؛ ئۇ ئارىمىزدا بولسا، بىزنى دۇشمىنىمىزنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇدۇ، دېدى. 4 شۇ گەپتىن كېيىن خالايىق شىلوهغا ئادەم ماڭدۇرۇپ، شۇ يەردىن كېرۋېلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغان سامۇئىل قوشۇنلارنىڭ سەردارى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانىدۇقنى ئېلىپ كۆتۈرۈپ كەلدى. شۇنىڭدەك ئەلىنىڭ ئىككى ئوغلى خۇنىي بىلەن فىنھاسمۇ خۇدانىڭ ئەھدە سانىدۇق بىلەن بللە كەلدى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانىدۇق لەشكەرگاھقا ئېلىپ كېلىنگەندە پۈتكۈل ئىسرائىل يەرنى ئەۋرەتكۈدەك كۈچلۈك بىر چۇقان كۆتۈرۈشتى. 6 فىلىستىيەلەر كۈچلۈك تەبەنە ئاۋازىنى ئاڭلاپ: - ئىبراينلارنىڭ لەشكەرگاھىدىن ئاڭلانغان بۇ كۈچلۈك چۇقان نېمە ۋەجدىن چىققاندا، دەپ ئېيتىشتى. ئارقىدىنلا ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانىدۇقنىڭ ئۇلارنىڭ لەشكەرگاھىغا كەلتۈرۈلگىنىنى بىلىپ يەتتى. 7 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەلەر قورقۇپ: - ئىللار ئۇلارنىڭ لەشكەرگاھىغا كېتۈپ، ھالەمىزغا ۋاي! مۇنداق ئىش بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ بولغان ئەمەس، دېيىشتى. 8 ھالەمىزغا ۋاي! بىزنى بۇ قۇدرەتلىك ئىللارنىڭ قولىدىن كىم قۇتقۇزۇدۇ؟ مانا باياۋاندا مىسىرلىقلارنى تۈرلۈك بالا-ۋابالار بىلەن ئۇرغان ئىللار دەل شۇلاردۇر! 9 ئۇ فىلىستىيەلەر، ئۆزلىرىگە جەسۇر كۈرسىتىپ ئەركەكتەك تۇرۇڭلار، بولمىسا، ئىبراينلار بىزگە قۇل بولغاندەك بىز ئۇلارغا قۇل بولىمىز، ئەركەكتەك بولۇپ جەڭ قىلىڭلار! - دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەلەر ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلدى. ئىسرائىل تارمار قىلىنىپ، ھەربىي تەرەپ-تەرەپكە ئۆز چېدىرىگە بەدەر قاچتى. جەڭدە قاتتىق قىرغىنچىلىق بولۇپ، ئىسرائىلدىن ئوتتۇز مىڭ پىيادە ئەسكەر ئۆلتۈرۈلدى. 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە

سانىدۇقنى ئولجا بولۇپ كەتتى ۋە ئەلىنىڭ ئىككى ئوغلى خۇنىي بىلەن فىنھاسمۇ ئۆلتۈرۈلدى. 12 شۇ كۈنى بىر بىنايىتىلىك جەڭ مەيدانىدىن قېچىپ كېلىپ كېچەكلىرى يېرىق، ئۈستىبېشى توپا-چاڭ ھالدا شىلوهغا يۆگۈرۈپ كەلدى. 13 ئۇ يېتىپ كەلگەندە، مانا ئەلى بولنىڭ چېتىدە ئۆز ئورۇندۇقىدا ئولتۇرۇپ تاقى-تاق بولۇپ كۆتۈرۋاتتى، تۇنىڭ كۆڭلى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانىدۇقنىڭ غېمىدە پەرىشان ئىدى. ئۇ كىشى خەۋەرنى يەتكۈزگىلى شەھەرگە كىرگەندە، پۈتكۈل شەھەر بەرياد-چۇقان كۆتۈردى. 14 ئەلى بەرياد ساداسىنى ئاڭلاپ: - بۇ زادى نېمە ۋاراك-چۈرۈك؟ دەپ سورىدى. ئۇ كىشى ئالدىراپ كېلىپ ئەلىگە خەۋەر بەردى 15 (ئەلى تۇقسان سەككىز باشقا كىرگەن، كۆزلىرى قېتىپ قالغان بولۇپ، كۆزمە يېتى،) 16 ئۇ كىشى ئەلىگە: - مەن جەڭدىن قايتىپ كەلگەن كىشىمەن، بۇگۈن جەڭ مەيدانىدىن قېچىپ كەلدىم، دېدى. ئەلى: - ئۇ ئوغلوم، نېمە ئىش يۈز بەردى؟ - دەپ سورىدى. 17 خەۋەرچى جاۋاب بېرىپ: - ئىسرائىل فىلىستىيەلەرنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچتى. خەلق ئارىسىدا قاتتىق قىرغىنچىلىق بولدى! سېنىڭ ئىككى ئوغلىڭ، خۇنىي بىلەن فىنھاسمۇ ئۆلدى ھەمدە خۇدانىڭ ئەھدە سانىدۇقىمۇ ئولجا بولۇپ كەتتى، دېدى. 18 ۋە شۇنداق بولدىكى، خەۋەرچى خۇدانىڭ ئەھدە سانىدۇقنى تىلغا ئالغاندا، ئەلى دەروازىنىڭ يېنىدىكى ئورۇندۇقتىن كەينىگە يىقىلىپ چۈشۈپ، بويىنى سۈنۈپ ئۆلدى؛ چۈنكى ئۇ قېرىپ، بەدىنىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتكەنىدى. ئۇ قىرىق يىل ئىسرائىلنىڭ ھاكىمى بولغانىدى. 19 تۇنىڭ كېيىن، يەنى فىنھاسىنىڭ ئايالى ھامىلدار بولۇپ تۇغۇشقا ئاز قالغانىدى. ئۇ خۇدانىڭ ئەھدە سانىدۇقنىڭ ئولجا بولۇپ كەتكەنلىكى ۋە قېيىناتىسى بىلەن ئېرىنىڭ ئۆلگەنلىكى خەۋىرىنى ئاڭلىغاندا، بەدىنىدا قاتتىق ئوغۇلغا ئۆتۈپ، پۈكۈلۈپ بالنى تۇغدى. 20 ئۇ ئۆلدى دەپ قالغاندا، چۆرسىدە تۇرغان ئاياللا: - قورقىغىن، سەن ئوغۇل بالا تۇغۇدۇڭ، دېدى. لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابمۇ بەرمىدى ھەم كۆڭۈل بۆلمىدى. 21 ئۇ: «شان-شەرەپ ئىسرائىلدىن كەتتى» دەپ بەلغا «ئىباد» دەپ ئەسىم قويدى، چۈنكى خۇدانىڭ ئەھدە سانىدۇقنى ئولجا بولۇپ كەتكەن ھەم قېيىناتىسى بىلەن ئېرىمۇ ئۆلگەنىدى. 22 ئۇ يەنە: - شان-شەرەپ ئىسرائىلدىن كەتتى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئەھدە سانىدۇقنى ئولجا بولۇپ كەتتى! - دېدى.

5

فىلىستىيەلەر خۇدانىڭ ئەھدە سانىدۇقنى ئولجا ئېلىپ، ئۇنى ئەبەن-ئەزەردىن ئېلىپ ئاشدودقا باردى. 2 ئۇ يەردە فىلىستىيەلەر خۇدانىڭ ئەھدە سانىدۇقنى ئېلىپ داگون بۇتخانىسىغا ئەكىرىپ، داگون دېگەن بۇتنىڭ يېنىغا قويدى. 3 ئاشدوددىكىلەر ئەتسى سەھەر قوپۇپ كەلسە، مانا داگون بۇتقى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانىدۇقنىڭ ئالدىدا يىقىلغىنىچە دۇم ياتاتتى. شۇڭا ئۇلار داگون بۇتقى ئېلىپ يەنە ئۆز ئورنىدا تۇرغۇزۇپ قويدى. 4 لېكىن ئەتسى سەھەر قوپۇپ كەلسە، مانا، داگون پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانىدۇقنىڭ ئالدىدا يىقىلغىنىچە دۇم ياتاتتى؛ داگوننىڭ بېشى ھەم قولىرى بوسۇغدا چىقىلغانىدى؛ داگوننىڭ پەقەت بېلىقىسىمان تېپى قالغانىدى. 5 شۇڭا بۇگۈنگە قەدەر ئاشدودتا يا داگوننىڭ كەھنابىرى بولسۇن يا داگوننىڭ بۇتخانىسىغا كىرگۈچىلەر بولسۇن، داگوننىڭ بوسۇغىغا دەسسەمىيەدۇ. 6 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئاشدوددىكىلەرنىڭ ئۈستىگە قاتتىق چۈشۈپ، ئۇلارنى ۋەيران قىلىپ، ئاشدود بىلەن ئەتراپىدىكىلەرنى ھۆرەك كېسىپ بىلەن ئۆردى. 7 ئاشدوددىكىلەر بۇلارنى كۆرۈپ: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە سانىدۇقنى بۆلەردە تۇرمىسۇن! چۈنكى تۇنىڭ قولى بىزنى ۋە ئىلاھىمىز داگوننى قاتتىق بېسىۋالدى، دېيىشتى. 8 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئادەم ماڭدۇرۇپ فىلىستىيەلەرنىڭ ھەممە غوجىلىرىنى چاقىرتىپ جەم قىلىپ ئۇلاردىن: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە سانىدۇقنى قانداق بىر تەرەپ

قىلمىز؟ دەپ سورىدى. ئۇلار: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندىقى گاڭغا چەت يول بىلەن يۆتكەلسۇن، دەپ جاۋاب بېرىشى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندىقىنى تۆبەرگە چەت يول بىلەن يۆتكىدى. 9 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئۇنى چەت يول بىلەن يۆتكەندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ قولى تەشەھەرگە چۈشۈپ كىشىلەرنى قاتتىق ساراسىمىگە چۈشۈردى. ئۇ كىچىكلەردىن تارتىپ چوڭلارغىچە شەھەردىكىلەرنى ئوردى، ئۇلار ھۆررەك كېسىلگەن گىرىپتار بولدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندىقىنى ئەۋەتتى. لېكىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندىقى ئەۋەتكۈنغا يېتىپ كەلگەندە، ئەۋەتكۈنلەر پەرياد قىلىپ: - بىز بىلەن خەلقىمىزنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندىقىنى بەرگە يۆتكىدى! - دېدى. 11 ئۇلار ئادەم ماڭدۇرۇپ فىلىستىيەلەرنىڭ غوجىلىرىنى قىچقارتىپ جەم قىلىپ ئۇلارغا: - بىز بىلەن خەلقىمىزنى ئۆلتۈرمەسلىكى ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندىقىنى بۇ يەردىن تۆز جايغا كەتكۈزۈڭلار، دېدى؛ چۈنكى قاتتىق ۋەھمە شەھەرنى باسقاندى، خۇدانىڭ قولى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تولىمۇ ئېغىر چۈشكەندى. 12 تولىمىڭ ئادەملەر بولسا ھۆررەك كېسىلى بىلەن تۇرۇلۇپ، شەھەرنىڭ پەريادى ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى.

6

پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندىقى فىلىستىيەلەرنىڭ يۇرتىدا يەتتە ئاي تۇردى. 2 فىلىستىيەلەر كەھنەلەر بىلەن پالچىلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: - پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندىقىنى قانداق قىلىمىز؟ ئۇنى قانداق قىلىپ ئۆز جايغا ئەۋەتەلەيمىز؟ يول كۆرسىتىڭلار، دېدى. 3 ئۇلار: - ئەگەر ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندىقىنى قايتۇرۇپ ئەۋەتسەڭلار، قۇرۇق ئەۋەتمەڭلار، ھېچ بولمىغاندا ئۇنىڭ بىلەن بىر «ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى»نى بەرگە ئەۋەتسەڭلار زۆرۈردۇر، دېدى. شۇنداق قىلغاندا شىپا تاپسىلەر، شۇنداقلا ئۇنىڭ قولىنىڭ نېمە ئۈچۈن سىلەردىن ئايرىلغانلىقىنى بىلىسىلەر، دېدى. 4 ئۇلار: - بىز نېمىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ ئەۋەتتىمىز؟ - دەپ سورىدى. ئۇلار: - فىلىستىيەلەرنىڭ غوجىلىرىنىڭ سانى بەش؛ شۇڭا بەش ئالتۇن ھۆررەك ۋە بەش ئالتۇن چاشقان ياساپ ئەۋەتتىڭلار؛ چۈنكى سىلەرگە ۋە غوجاڭلارغا ئوخشاشلا بالا-قازا چۈشتى. 5 ھۆررەكلىرىڭلارنىڭ شەكلىنى ۋە زېمىنلىرىڭلارنى ۋەيران قىلدىغان چاشقانلارنىڭ شەكلىنى نەقىش قىلىپ ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈڭلار. شۇنىڭ بىلەن تۆ بەلكىم سىلەرنىڭ، ئىلاھلىرىمىزنىڭ ۋە زېمىنلىرىمىزنىڭ ئۈستىنى باسقان قولىنى يېنىكلىتىرىمىكەن: - 6 مىسىرلىقلار بىلەن پرەۋەن ئۆز كۆڭۈللىرىنى قاتتىق قىلغاندەك سەلمۇ نېمىشقا ئۆز كۆڭۈللىرىنى قاتتىق قىلىسىلەر؟ ئۇ مىسىرلىقلارغا زور قاتتىق قوللۇق كۆرسەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئىسرائىلنى قۇيۇپ بەرمىدۇ، ئۇلار شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كەلمىدۇ؟ 7 ئەمدى يېڭى بىر ھارۋا ياساپ، تېخى بۇيۇنۇرۇققا كۆندۈرۈلمىگەن موزالىق ئىككى ئىنەكنى ھارۋىغا قوشۇڭلار، ئۇلاردىن موزالىقنى ئايرىپ، ئۆيدە ئېلىپ قېلىڭلار؛ 8 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندىقىنى كۆتۈرۈپ ھارۋىغا سېلىڭلار، ۋە ئۇنىڭغا ئەۋەتىدىغان ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلدىغان ئالتۇن بۇيۇملارنى بىر پاقىلا سېلىپ ساندىققا يانداپ قويۇڭلار ۋە ساندىقىنى شۇ يېنى ماڭدۇرۇڭلار؛ 9 ئاندىن قاراپ تۇرۇڭلار. ئەگەر ھارۋا ئىسرائىل چېكىسىدىكى يول بىلەن بەيت-شەمەشكە ماڭسا، بەرگە كەلگەن شۇ چوڭ بالا-قازانى چۈشۈرگۈچىنىڭ ئۆزى پەرۋەردىگار بولىدۇ. ئۇنداق بولسا، بىزنى ئۇرغان ئۇنىڭ قولى ئەمەس، بەلكى بەرگە چۈشكەن تاسادىپلىق بولىدۇ، خالاس، دېيىشى. 10 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەلەر شۇنداق قىلدى. ئۇلار موزالىق ئىككى ئىنەكنى ھارۋىغا قوشۇپ، موزالىقنى ئۆيدە سولاپ قويۇپ، 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندىقىنى

7 شۇنىڭ بىلەن كىرىئات-يېئارىمدىكى ئادەملەر كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندىقىنى ئېلىپ چىقىپ، دۇڭنىڭ ئۈستىدىكى ئاينىدا بىلەن ئۆيدە قويدى ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەلئازارنى ئەھدە ساندىقىغا قاراشقا پەرۋەردىگارغا ئاتا پېكىتى. 2 ئەھدە ساندىقى كىرىئات-يېئارىمدىن قويۇلغاندىن تارتىپ ئۇزۇن ۋاقىت، يەنى يىگىرمە يىل تۇتتى. ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتى پەرۋەردىگارنى سېغىندى. 3 ۋە سامۇئىل ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە: - ئەگەر پۈتۈن قەلبىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىپ، يانلارنىڭ ئىلاھلىرى بىلەن ئاشتاروتلارنى ئۆز ئاراڭلاردىن يوقىتىپ، كۆڭۈللىرىنى پەرۋەردىگارغا باغلاپ، خاس ئۇنىڭ ئىبادىتىدا بولساڭلار ئۆز سىلەرنى فىلىستىيەلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل باتاللار بىلەن ئاشتاروتلارنى تاشلاپ خاس پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدا بولدى. 5 ئاندىن سامۇئىل: - پۈتكۈل ئىسرائىلنى مېزىھ شەھىرىگە جەم قىلساڭلار، مەن سىلەر ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دۇئا قىلاي، دېدى. 6 ئەمدى ئۇلار مېزىھقا جەم بولۇپ، ئۆيەردە سۇ تارتىپ ئۇنى پەرۋەردىگار ئالدىغا قويدى ۋە ئۇ كۈنى روزا تۇتۇپ: - بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدىق، دېدى. شۇنىڭ بىلەن سامۇئىل مېزىھتا ئىسرائىللارنىڭ ئەرز-دەۋاللىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. 7

فېلسىتېلەر ئىسرائىلنىڭ مېزىدا جەم بولغىنى ئاڭلىدى؛ فېلسىتېلەرنىڭ غوجىلىرى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقتى. ئىسرائىلار بۇنى ئاڭلاپ فېلسىتېلەردىن قورقتى. 8 ئىسرائىلار سامۇئىلغا: «بىز ئۇچۇن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنى فېلسىتېلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇشى ئۇچۇن ئۇيغۇنغا ئىدا قىلىشتىن توختىمىغىن، دېدى. 9 سامۇئىل ئانىسىنى ئېمۇتقان بىر قورخۇن ئېلىپ تولۇق بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ پەرۋەردىگارغا سۇندى، سامۇئىل ئىسرائىلنىڭ ھەققىدە پەرۋەردىگارغا بەرپاد كۆتۈردى، پەرۋەردىگار دۇئاسىنى ئاڭلىدى. 10 سامۇئىل كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلغاندا فېلسىتېلەر ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى يېقىنلاپ كەلدى. لېكىن پەرۋەردىگار شۇ كۈنى فېلسىتېلەرنىڭ ئۈستىگە قاتتىق گۈلدۈرۈمەمە كۆلدۈرۈلۈپ ئۇلارنى ئالاقۇدە قىلۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىل ئالدىدا تارمار بولدى. 11 ئىسرائىلار مېزىدىن چىقىپ ئۇلارنى بەيت-كارنىڭ تۈۋىگىچە قوغلاپ قىردى. 12 ئۇ ۋاقىتتا سامۇئىل بىر تاشنى ئېلىپ، ئۇنى مېزىدا بىلەن شەننىڭ ئوتتۇرسىدا تىكلەپ: «پەرۋەردىگار بىزگە ھازىرغىچە ياردەم بېرىۋاتىدۇ» دەپ ئۆيى-ئەنە-ئەزەر دەپ ئاتىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن فېلسىتېلەر بېسىق سېسىق ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا يەنە تاجاۋۇز قىلمىدى، سامۇئىل [ھاكىم] بولغان بارلىق كۆلەندە پەرۋەردىگارنىڭ قولى فېلسىتېلەرنىڭ ئۈستىگە قارشى بولدى، 14 شۇنداق قىلىپ ئەكروندىن تارتىپ كاتتىچە فېلسىتېلەر ئىسرائىلدىن ئېلىۋالغان شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى ئىسرائىلغا ياندۇرۇلدى؛ شەھەرلەرگە تەۋە زېمىنلارمۇ ئىسرائىل فېلسىتېلەرنىڭ قولىدىن ياندۇرۇپ ئالدى، بۇنىڭدىن باشقا ئىسرائىل بىلەن ئامورىيلار ئوتتۇرسىدا تىنچلىق بولدى. 15 سامۇئىل بولسا پۈتۈن ئومۇردە ئىسرائىلنى سۈردى. 16 ھەر يىلى ئۇ بەيت-ئەل، گىلگال ۋە مېزىدا ئېلىنىپ، مۇشۇ يەرلەردە ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزەتتى. 17 ئالدىن ئۇ رامامقا يېنىپ باراتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۆيى شۇ يەردە ئىدى ھەم ئۇ ئۆيىدەمۇ ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزەتتى. ئۇ ئۆيىدەمۇ پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانغا ياسىغانىدى.

9 بىنيامين قەبىلىسىدىن كىش ئاتلىق بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ ئابىئەلنىڭ ئوغلى، ئابىئەل زېرورنىڭ ئوغلى، زېمور بىكوراننىڭ ئوغلى، بىكوران ئابىئەلنىڭ ئوغلى ئىدى؛ ئافيا بولسا بىنيامينلىق ئىدى. ئۇ ئۆزى بائۇر ۋە دۆلەتقەن كىشى ئىدى. 2 كىشنىڭ ساتۇل ئىسمىمۇ، ئېسىل ۋە خۇشخۇي بىر ئوغلى بار ئىدى. ئىسرائىل ئارىسىدا ئۇنىڭ چىرايلىق ئادەم يوق ئىدى، ئۇ شۇنداق ئېگىز بولۇق تەر ئىدىكى، خەلقنىڭ ھەرقاندىقى ئۇنىڭ مۇرىسىگىمۇ كەلمەيتتى. 3 ساتۇلنىڭ ئاتىسى كىشنىڭ ئېشەكلىرى يېتىپ كەتكەنىدى. بۇنىڭ بىلەن كىش ئوغلى ساتۇلغا: «سەن خىزمەتكارلاردىن بىرىنى تۈزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ، ئېشەكلەرنى تېپىپ كەلگىن، دېدى. 4 ئۇلار بىرپە قىرغاق ئېدىرلىقىدىن ئۆتۈپ، شالىشاھ زېمىنىنى كېزىپ، ئۇلارنى ئىزدەپ تاپالمىدى، ئۇلار شاتالم زېمىندىن ئۆتۈپ، ئۇلارنى ئېشەكلەر ئۆيىدەمۇ يوق ئىدى. ئاندىن بىنيامين زېمىنىنى كېزىپ ئۆتتى، ئۇلارنى خىزمەتكارغا: «بولە، ئۆيگە يانايلى، بولسا ئاتام ئېشەكلەردىن ئەسىرمەي، ئەكسچە بىزنىڭ غېمىمىزنى يەپ كېتەرمىكى، دېدى. 6 لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا: «مانا، بۇ شەھەردە خۇدانىڭ بىر ئادىمى بار. ئۇ مۇھەتتەم بىر ئادەم، ھەر نېمە دېسە ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. ئەمدى ئۇ يەرگە بارايلى، ئۇ بىزگە بارىدىغان يولنى كۆرسىتىپ قويارمىكىن، دېدى. 7 شۇڭا ساتۇل خىزمەتكارغا: «لېكىن ئۇنىڭ يېنىغا بارساق ئۇ كىشىگە نېمە بېرىمىز؟ چۈنكى خۇزۇنلارمىزدا ئان ئۆزىگە كۆزىگىچە ئۇلار شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ، مېنى تاشلاپ باشقا ئىشلارغا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن، ئەمدى ئۇلار ساڭا ھەم شۇنداق قىلىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنىڭ سۆزىگە ئۇنىغۇن. لېكىن ئۇلارنى قاتتىق ئاڭلايدۇرۇپ كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ ئۇلارنى قانداق باشقۇرىدىغانلىقىنى بىلدۈرگىن، دېدى. 10 سامۇئىل ئۇنىڭ بىر پادىشاھ سوريغان خەلققە، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. 11 ئۇ: «يەنە مېنىڭ ئۈستۈمگە سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ ئۆتەدىغان يولى مۇنداق بولۇدۇ:»

8 شۇنداق بولدىكى، سامۇئىل قېرىغاندا ئوغۇللىرىنى ئىسرائىلغا ھاكىم قىلىپ قويدى. 2 ئۇنىڭ ئۇيغۇنىنىڭ ئىسمى يويىل بولۇپ، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى ئابىياھ ئىدى. بۇلار بەنە-ئە-ئىبىدا ھاكىملىق قىلدى. 3 لېكىن ئوغۇللىرى ئۇنىڭ يوللىرىدا يۈرمەيتتى، بەلكى مەنەئەتتى كۆزلەپ ئېزىپ، پارلارنى يەپ، ھەق-ناھەق ئاستىن-ئۈستۈن قىلدى. 4 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ ھەممە تاقىقلىرى رامامدا جەم بولۇپ سامۇئىلنىڭ قېشىغا كېلىپ 5 ئۇنىڭغا: «مانا سەن قېرىدىڭ، ئوغۇللىرىڭ بولسا سېنىڭ يوللىرىڭدا يۈرمەيدۇ، بارلىق ئەللەردە بولغاندەك ئۈستۈمگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھ بېكىتىن، دېدى. 6 ئۇلارنىڭ «ئۈستۈمگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھ بېكىتىن» دېگىنى سامۇئىلنىڭ كۆڭلىگە ئېغىر كەلدى. سامۇئىل پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلدى، 7 پەرۋەردىگار سامۇئىلغا جاۋاب: «خەلق ساڭا ھەر نېمە ئېيتسا ئۇلارغا قۇلاق سالغىن، چۈنكى ئۇلار سېنى ئەمەس، بەلكى «ئۈستۈمگە پادىشاھ بولسۇن» دەپ مېنى تاشلىدى. 8 مەن ئۇلارنى مىسىردىن چىقارغان كۆندىن تارتىپ يۈرگۈزۈپ كۆزىگىچە ئۇلار شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ، مېنى تاشلاپ باشقا ئىشلارغا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن، ئەمدى ئۇلار ساڭا ھەم شۇنداق قىلىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنىڭ سۆزىگە ئۇنىغۇن. لېكىن ئۇلارنى قاتتىق ئاڭلايدۇرۇپ كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ ئۇلارنى قانداق باشقۇرىدىغانلىقىنى بىلدۈرگىن، دېدى. 10 سامۇئىل ئۇنىڭ بىر پادىشاھ سوريغان خەلققە، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. 11 ئۇ: «يەنە مېنىڭ ئۈستۈمگە سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ ئۆتەدىغان يولى مۇنداق بولۇدۇ:»

ئۇلار خۇدانىڭ ئادىمى تۇرغان شەھەرگە باردى. 11 ئۇلار شەھەرگە چىقىدىغان يولدا كېتىۋاتقاندا، سۇ تارتىشلىق چىققان بىر نەچچە قىزغا ئۇچرىدى ۋە ئۇلاردىن: ئالدىن كۆرگۈچى مۇشۇ بەرمۇ؟ - دەپ سورىدى. 12 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: شۇنداق. مانا ئۇ ئالدىنقىلاردا تۇرىدۇ؛ تېز بېرىڭلار، چۈنكى خالايىق بۈگۈن [شەھەرنىڭ] يۇقىرى جايىدا قۇربانلىق قىلماقچى، شۇڭا ئۇ بۈگۈن شەھەرگە كىردى. 13 [قۇربانلىقتىن] بېيىشكە ئېغىز يۇقىرى جايغا چىقماي تۇرۇپلا، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن شەھەردە ئۇچرىشىڭلار. خەلق ئۇ كەلگۈچە ئاتام بەيىدۇ، چۈنكى ئۇ ئاۋۋال قۇربانلىقنى بەرىكەتلەيدۇ؛ ئاندىن چاقىرىلغان مېھمانلار ئاتامغا ئېغىز تېگىدۇ. ھازىر چىقىڭلار، چۈنكى بۇ دەل ئۇنى تاپقىلى بولىدىغان ۋاقىت، دېدى. 14 ئۇلار شەھەرگە چىقىپ شەھەر مەركىزىگە كەلگەندە، مانا سامۇئىل يۇقىرى جايغا چىقىشقا ئۇلارغا قاراپ كېلىۋاتاتتى. 15 پەرۋەردىگار ساۋىل كېلىشتىن بىر كۈن ئىلگىرى سامۇئىلغا: 16 - ئەمە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مەن يېنىڭغا بىنايەت زېمىندىن بىر ئادەمنى ئەۋەتتىم. سەن ئۇنى مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمە مەر بولۇشقا مەسئەل قىلغىن. ئۇ مېنىڭ خەلقىمنى فىلىستىنلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ. چۈنكى مېنىڭ خەلقىمنىڭ يەريادى ماكا يەتكىنى ئۈچۈن ئۇلارغا ئىلتىپات بىلەن قارىدىم، - دېدى. 17 سامۇئىل ساۋىلنى كۆرگەندە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: مانا، مەن ساڭا سۆز قىلغان ئادەم مۇشۇدۇر. بۇ ئادەم مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدۇ، دەپ ئىزاھ قىلدى. 18 ساۋىل دەۋرۋازىدا تۇرغان سامۇئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ: سىلدىن سوراي، ئالدىن كۆرگۈچىنىڭ ئۇنى نەدە، دەپ سورىدى. 19 سامۇئىل ساۋىلغا: ئالدىن كۆرگۈچى مەن ئۆزۈم شۇ. مەندىن ئاۋۋال يۇقىرى جايغا چىققىن. بۈگۈن سىلەر مەن بىلەن ئاتام بەيىسلەر، ئەتە سېنى ئۇزۇتۇپ چىققاندا، كۆڭلۈڭدىكى ھەربىر ئىشلارنى ساڭا دەپ بېرىي، - دەپ جاۋاب بەردى. 20 ئەمما ئۈچ كۈن بۇرۇن يېتىپ كەتكەن ئېشەكلەردىن بولسا، ئەندىشە قىلغىن؛ ئۇلار تېپىلدى. ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئارزۇسى كىمگە مايىل؟ ساڭا ۋە ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە ئەمەسمۇ؟ - دېدى. 21 ساۋىل جاۋاب بېرىپ: مەن ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئىچىدىكى ئەڭ كىچىك قەبىلە بولغان بىنايەتتىن، جەمەتمۇ بىنايەت قەبىلىسى ئىچىدىكى ئەڭ كىچىكى تۇرسا، نېمە ئۈچۈن بۇ سۆزلەرنى ماكا دەپلەر؟ - دېدى. 22 سامۇئىل بولسا ساۋىلنى ۋە خىزمەتكارىنى باشلاپ، مېھمانخانا ئويىگە كىردى ۋە ئۇلارنى چاقىرىلغانلارنىڭ ئارىسىدا تۇردە ئولتۇرغۇزدى. ئۇلار ئوتتۇزچە ئادەم ئىدى. 23 سامۇئىل ئاشپەزگە: مەن ساقلاپ قويغىن دەپ، ساڭا تاپشۇرغان ھېلىقى تائامنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن ئاشپەز ساقلاپ قويغان چوڭ ئاجرىتىلغان قولى ئېلىپ ساۋىلنىڭ ئالدىغا قويدى. سامۇئىل: مانا، [ساڭا] ساقلاپ قويۇلغىنى شۇدۇر ئۇ ئالدىڭغا ئېلىپ يېگىن؛ چۈنكى ئۇ مەن خەلقىنى چاقىرغان چىغىندا ئاناين ساڭا ئاتاپ ئېلىپ قويغاندىن تارتىپ بۇ يېيىكىلىگەن ۋاقىتقىچە ساقلاندى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ كۆزى ساۋىل بىلەن سامۇئىل تاماقتا بىللە بولدى. 25 ئۇلار يۇقىرى جايىدىن چۈشۈپ شەھەرگە كىردى، [سامۇئىل] ئۆزىگە ساۋىل بىلەن سۆزلەشتى. 26 ئەتە سىنىڭ تاڭ شەھەردە ئورۇندىن تۇرغاندا سامۇئىل ساۋىلنى ئۆزىگە چاقىرىپ: ئورۇندىن تۇر، مەن سېنى ئۇزۇتۇپ قويماي، دېدى. ساۋىل ئورۇندىن تۇردى ۋە ئىككىسى بىللە چىقتى، - ھەم ئۇ سامۇئىل بىلەن بىللە كوچىغا چىقتى. 27 ئۇلار شەھەرنىڭ ئايىغىغا كېتىۋاتقاندا، سامۇئىل ساۋىلغا: خىزمەتكارغا ئالدىمىزدا ماڭغۇچ تۇرغىن، دەپ يۇرۇغىن، دېدى. ئۇ شۇنداق قىلدى. ئالدىن سامۇئىل: سەن تۇرۇپ تۇر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامىنى ساڭا يەتكۈزەي، دېدى.

پادشاھ بېكىتىپ بەرگەيسەن» - دېدىڭلار. ئەمدى ئۆزۈڭلارنى قەبىلەڭلار بويىچە، جەمەتكلەر بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىڭلار» - دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن سامۇئىل ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنى ئالدىغا جەم قىلىپ، چەك تاشلىۋىدى، چەك بىنئامىن قەبىلىسىگە چىقتى. 21 ئۇ بىنئامىن قەبىلىسىنى جەمەت-جەمەتلىرى بويىچە ئۆز ئالدىغا كەلتۈرۈپ چەك تاشلىۋىدى، چەك ماترىنىڭ جەمەتلىرىگە چىقتى. ئاندىن كېيىن يەنە چەك تاشلىۋىدى، كىشىنىڭ ئوغلى ساۋئۇلغا چىقتى. ئۇلار ئۇنى ئەزدۈۋىدى، ئەمما ئۇنى تاپالمىدى. 22 شۇڭا ئۇلار پەرۋەردىگار بىلەن يەنە: - ئۇ كىشى بۇ يەرگە كېلەمدۇ؟ - دەپ سورىدى. پەرۋەردىگار جاۋابىدىن: - مانا، ئۇ يۈك-تاقارنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى، دېدى. 23 شۇڭا ئۇلار يۈگۈرۈپ بېرىپ ئۇنى شۇ يەردىن ئېلىپ كەلدى. ئۇ خەلقنىڭ ئۇمۇمىيلىقىدا تۇرغاندا خالاقنىڭ بويى ئۇنىڭ مۇرسىمىگە كەلدى. 24 سامۇئىل بارلىق خەلققە: - ئەمدى پەرۋەردىگار تاللىغان كىشىگە قاراڭلار! دەرۋەقە بارلىق خەلقنىڭ ئىچىدە ئۇنىڭغا پىتىدىغان بىرىنى يوقۇتۇر، ۋە خەلقنىڭ ھەممىسى: - پادشاھ ياشىسۇن! - دەپ توۋلاش. 25 سامۇئىل خەلققە پادشاھلىق ھوقۇق-قانۇنلىرىنى تۇتقۇردى ۋە ئۇنى ئورام يازما قىلىپ يېزىپ چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. ئاندىن سامۇئىل ھەممە خەلقنى، ھەرقايسىسىنى ئۆز قولىرىگە قايۇردى. 26 ساۋئۇل ھەم كېيىنكى ئويىگە قايتتى؛ كۆڭۈللىرى خۇدا تەرىپىدىن تەسىرلەندۈرۈلگەن بۇ ئىزكۆم بائور كىشى ئۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. 27 لېكىن بىر نەچچە رەزىل كىشى: - بۇ كىشى قانداقۇ بىزنى قۇتقۇزالمىسۇن؟ - دەپ ئۇنى كەمسىتىپ ئۇنىڭغا ھېچ سوۋغات بەرمىدى، ئەمما ئۇ ئالگىملىققا سالىدى.

12

سامۇئىل پۈتكۈل ئىسرائىلغا: - مانا، مەن سىلەرنىڭ بارلىق ئېھتىقان سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلاپ تۇتسۇڭلارغا بەر پادشاھ قويدۇم؛ 2 مانا ئەمدى پادشاھ سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا يۈرەكتە، مەن بولسام قېرىپ بېشىم تاقاردى؛ مانا، مېنىڭ ئوغۇللىرىم ئاراڭلاردا تۇرىدۇ، ياشلىقىدىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا مېڭىپ كەلدىم. 3 مانا بۇ يەردە تۇرۇپتىمەن. پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە ئۇنىڭ مەسھ قىلىنىشىنىڭ ئالدىدا ماڭا ئەرزىڭلار بولسا دەۋرىڭلار، كىمنىڭ ئۇنى تارتىۋالدىم؟ كىمنىڭ ئېشىكىنى تارتىۋالدىم؟ كىمنىڭ ھەقىقىي پىدىم؟ كىمگە زۇلۇم قىلدىم؟ ياكى مەن كۈزۈمنى كور قىلىش ئۈچۈن كىمدىن پارا ئالدىم؟ شۇنداق بولسا دەڭلار، ۋە مەن ئۇنى سىلەرگە تەلپ بېرىمەن، دېدى. 4 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - سەن بىزنىڭ ھەقىقىتىمىزنى ئېھتىدىڭ، ھېچكىمگە زۇلۇم قىلىدىڭ ۋە ھېچ كىشىنىڭ قولىدىن بىرەر نەرسىنىمۇ ئېلىۋالمايدىڭ، دېدى. 5 ئۇ ئۇلارغا: - مەندە ھېچ ھەقىقەتكار قانداقلىقىغا پەرۋەردىگار سىلەرگە گۇۋاھ بولۇپ ۋە ئۇنىڭ مەسھ قىلغىنى ھەم بۇگۈن گۇۋاھچى بولسۇن، دېۋىدى، ئۇلار: - ئۇ گۇۋاھتۇر، دېدى. 6 سامۇئىل خەلققە مۇنداق دېدى: «مۇسا بىلەن ھارۇننى تىكلەپ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغۇچى بولسا پەرۋەردىگار دۇر. 7 ئەمدى ئون ئونلاردىن تۇرۇڭلار، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا يۈرگۈزگەن ھەقىقەتنى ئەمەللىرىنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويۇشقا سۆز قىلاي. 8 باقۇپ مىسىرغا كىرگەندىن كېيىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار پەرۋەردىگارغا بەرىد قىلغاندا، پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننى ئەۋەتتى. ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىردىن چىقىرىپ بۇ يەردە ئولتۇراقلاشتۇردى. 9 ئەمما ئۇلار ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇدى، شۇڭا ئۇ ئۇلارنى ھازىرنىڭ قوشۇنىدىكى سەردار سىسىراننىڭ قولىغا، فىلىستىنلەرنىڭ قولىغا ھەم مۇناپىڭ پادشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ بۇلار ئۇلار بىلەن چەك قىلىشتى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا بەرىد قىلىپ: «بىز گۇناھ قىلىپ پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، باتالار ۋە تاشتاۋىراتلارنىڭ ئىبادىتىدە بولدۇق، ئەمما ئەمدى بىزنى دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغۇن، بىز ساڭا ئىبادەت قىلىمىز، دېدى. 11 ۋە پەرۋەردىگار بەر بۇيىباتان، بىدان، يەقناھ ۋە سامۇئىلنى ئەۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن تىنىچ-ئامان تۇرۇۋاتقاندىڭلار. 12 لېكىن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئۆزى پادشاھسىڭلار بولسۇمۇ، ئاموننىڭ پادشاھى ناھاشنىڭ سىلەرگە قارشى قويغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا سىلەر: باق! بىز پادشاھ ئۈستىمىزگە سەلتەنەت قىلىسۇن دەپ ماڭا ئېيتتىڭلار. 13 ئەمدى سىلەر خالاب تاللىغان، سىلەر تىلىگەن پادشاھقا قاراڭلار، مانا، پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ

11

شۇ ۋاقىتتا ئامونى ناھاش چىقىپ يابەش-گېئادنى مۇھاسىرىگە ئالدى. يابەشنىڭ ھەممە ئادەملىرى ناھاشقا: - ئەگەر بىز بىلەن ئەمدە تۈزەشكە، ساڭا بويۇنمىز، دېدى. 2 لېكىن ئامونى ناھاش ئۇلارغا: - بۇ يۈكۈل ئىسرائىلغا دەشتمە قىلىش ئۈچۈن ھەر بىرىڭلارنىڭ ئوڭ كوزىنى ئويۇپ ئاندىن سىلەر بىلەن ئەمدە قىلاي، دېدى. 3 يابەشنىڭ ئاقساقاللىرى ئۇنىڭغا: - بىزگە يەنە كۈن مۇھەلت بەرگىن؛ بىز ئىسرائىلنىڭ يۈتۈكىگە يۈتۈكىمىزگە ماڭدۇرۇپ ئاندىن كېيىن بىزنى قۇتقۇزىدىغان دادەم چىقىمىسا، ئۆزىمىز چىقىپ ساڭا تەسلىم بولىمىز، دېدى. 4 ئەمدى ئەلچىلەر ساۋئىلنىڭ شەھىرى گېئادقا كېلىپ مۇشۇ سۆزلەرنى خەلقنىڭ قولىغا يەتكۈزدى؛ ھەممە خەلق بەرىد كۆتۈرۈپ يىغىلدى. 5 ۋە مانا، ساۋئىل ئېتىزلىقتىن چىقىپ كىللىلارنى ھەيدەپ كېلىۋاتتى، ئۇ: - خەلق نېمە دەپ يىغلايدۇ، دەپ سورىدى. ئۇلار يابەشنىڭ كەلگەن كىشىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. 6 ساۋئىل بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە كېلىپ، ئۇنىڭ غەزىپ قاتتىق قوزغالدى. 7 ئۇ بىر جىزىپ تېپىپ چىقىپ پارچىلاپ، پارچىلىرىنى ئەلچىلەرنىڭ قولى ئارقىلىق يۈتۈكۈل ئىسرائىل زېمىنىغا تارقىتىپ: - ھەر كىم كېلىپ ساۋئىل بىلەن سامۇئىلغا ئەگەشمە، ئۇلارنىڭ ئۇلارنىڭ مۇشۇنىڭغا ئوخشاش قىلىنىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچى خەلقنىڭ ئۈستىگە چۈشتى؛ شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئىتتىپاقلىشىپ بىر ئادەمدەك جەڭگە چىقتى. 8 ساۋئىل ئۇلارنى بىرەك [دېگەن جايدا] سانغاندا ئىسرائىل ئۈچ يۈز مىڭ، ھەزودانىڭ ئادەملىرى بولسا ئۈچمىز مىڭ چىقتى. 9 ئۇلار كەلگەن ئەلچىلەرگە: - گېئادتىكى يابەشنىڭ ئادەملىرىگە شۇنداق ئېيتىڭلاركى، ئەمە كۈن چۈش بولغاندا نىجات سىلەرگە كېلىدۇ، دېدى. ئەلچىلەر بېرىپ شۇنى گېئادتىكى يابەشلىقلارغا يەتكۈزدى؛ ئۇلار ئىنتايىن خۇشال بولۇش. 10 شۇنىڭ بىلەن يابەشلىكلەر: - ئەمە بىز قېشىڭلارغا چىقىپ [تەسلىم بولىمىز]، سىلەر بىزنى قانداق قىلىشقا لايىق كۆرسەڭلار، شۇنداق

ئۆستۈڭلارغا بىر پادىشاھ قويدى. 14 ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا ئۇقلاڭلارنى سېلىپ، ئۇنىڭ ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلساڭلار، سىلەر ھەم ئۆستۈڭلاردا سەلتەنەت قىلغان پادىشاھ خۇدايىكلار پەرۋەردىگارغا ئەگەشسەڭلار، ئەمدى سىلەرگە ياخشى بولىدۇ. 15 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالىماي، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلساڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قارشى بولغاندەك سىلەرگىمۇ قارشى بولىدۇ. 16 ئەمدى ئۇرۇڭلار، پەرۋەردىگار كۈزلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا قىلىدىغان ئۇلۇغ كارامەتنى كۆرۈڭلار! 17 بۈگۈن بۇغداي ئورىدىغان ۋاقىت ئەمەسمۇ؟ مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلاي، ئۇ گۈلدۈرمەمما بىلەن يامغۇر ياغدۇرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ بىر پادىشاھ تىلگىنىڭلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئەزىزىدە زور رەزىللىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يېتىسىلەر». 18 ئاندىن سامۇئىل پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى، شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شۇ كۈنى گۈلدۈرمەمما بىلەن يامغۇر ياغدۇردى. خەلق پەرۋەردىگاردىن ۋە سامۇئىلدىن بەك قورقتى. 19 خەلقنىڭ ھەممىسى سامۇئىلغا: خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا بىزنى ئۆلتۈرسۇن دەپ كەمبىلىرىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلغىن، چۈنكى ھەممە گۇناھلىرىمىزنىڭ ئۈستىگە يەنە يامانلىق ئاشۇرۇپ تۈزىمىزگە بىر پادىشاھ ئىلىدۇق، دېدى. 20 سامۇئىل خەلققە مۇنداق دېدى: قورقاڭلار، سىلەر دەرۋەقە بۇ ھەممە رەزىللىكى قىلغانسىلەر، لېكىن ئەمدى پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن چەتتىمەي، پۈتكۈل كۆڭۈللىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار، 21 ئادەمگە پايدا يەتكۈزۈمەيدىغان ياكى ئادەمنى قۇتقۇزالمىدىغان بەھۇدە ئىشلارنى ئەزەپ، يولدىن ئېزىپ كەتمەڭلار، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئايىنى يوقۇتۇر. 22 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئۇلۇغ نامى ئۈچۈن ئۆز خەلقىنى تاشلىمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى ئۆز خەلقى قىلىشنى لايىق كۆرگەندۇر. 23 ماڭا نىسبەتەن، سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىشتىن توختاش بىلەن پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن؛ بەلكى مەن سىلەرگە ياخشى ۋە دۇرۇس يولنى ئۆگىتىمەن. 24 پەقەت سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ پۈتكۈل كۆڭۈللىرىڭلار ۋە ھەقىقەت بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار، چۈنكى سىلەر ئۈچۈن قىلغان ئۇلۇغ كارامەتلەرگە قاراڭلار! 25 لېكىن يامانلىق قىلساڭلار، ھەم ئۆزۈڭلار ھەم پادىشاھسىڭلار ھالاك قىلىنسىلەر».

13

ساۋول [ئۆتۈن] ياشتا پادىشاھ بولۇپ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئىككى يىل سەلتەنەت قىلغاندىن كېيىن 2 تۈزىگە ئىسرائىلدىن ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئىلغاپ ئالدى. ئىككى مىڭ مىڭ مىڭ ئىسرائىلغا بەيت-ئەل تاغلىرىدا ساۋولنىڭ قېشىدا، بىر مىڭ بىنئامىن زېمىنىدىكى گېئىئاھدا يوناننىڭ قېشىدا ئىدى. ئەمما ئۇ قالغان خەلقنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆيلىرىگە كەتكۈزۈۋېتى. 3 يونان بولسا فىلىستىيەلەرنىڭ گېئىئادىكى لەشكەرگاھىغا ھۇجۇم قىلدى، فىلىستىيەلەر بۇنىڭدىن خەۋەر تاپتى. ساۋول بولسا: پۈتكۈل زېمىندىكى ئىسرائىلغا ئاڭلاپ ئويغانسۇن دەپ، كاناي چالدىردى. 4 پۈتكۈل ئىسرائىل ساۋولنىڭ فىلىستىيەلەرنىڭ لەشكەرگاھىغا ھۇجۇم قىلغانلىقىدىن ھەمدە ئىسرائىلنىڭ فىلىستىيەلەرگە نەپەزلىنىدىغانلىقىدىن خەۋەر تاپتى. خەلق ساۋولنىڭ كەينىدىن گېئىئاھقا بېرىپ يىغىلدى. 5 فىلىستىيەلەردىن ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى ئۈچ مىڭ جەڭ ھارۋىسى، ئالتە مىڭ ئاتلىق لەشكەر ۋە دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ پىيادە لەشكەر يىغىلدى. ئۇلار كېلىپ بەيت-ئاۋەننىڭ شەرق تەرىپىدىكى مېكاشتا بارگاھ تىكى. 6 ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۆزلىرىنىڭ قاتتىق خىيىم-خەتەردە قالغانلىقىنى كۆرۈپ غارلارغا، چاتقاللىقلارغا، قىيا تاشلىقلارغا، يۇقىرى جايلارغا ۋە ئارگاڭلارغا يوشۇرۇنۇپلىقتى، 7 [بەزى] ئىسرائىللىقلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، گاد ۋە گېئىئادنىڭ زېمىنىغا قېچىپ

14 بىر كۈنى ساۋولنىڭ ئوغلى يونان باراڭ كۆتۈرگۈچىسىگە: كەلگىن، ئۇدۇلەيمىزدىكى فىلىستىيەلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىنىڭ يېنىغا چىقايلى، دېدى. ئەمما ئۇ ئانىسىغا ھېچنەم دېمىدى. 2 ساۋول بولسا گېئىئاھنىڭ چېتىدىكى مىگروندىكى ئانا دەرەخنىڭ تېگىدە قالدى. ئۇنىڭ قېشىدىكى خەلق ئالتە يۈزچە ئىدى 3 (ئۇ ۋاقىتتا ئەھودنى ئاخىزۇۋاتقان، پەرۋەردىگارنىڭ كەينى ئىدى. ئاخىزۇپ فىنھاسنىڭ ئوغلى، فىنھاس ئەلنىڭ ئوغلى ئىدى). خەلق بولسا يوناننىڭ كەتكىنلىكىنى بىلمىگەندى. 4 يونان فىلىستىيەلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتى تەرىپىدە تۇتۇلغان بولغان داۋاننىڭ ئىككى تەرىپىدە تۇرۇۋاتقان تىك قىيا تاشلار بار ئىدى. بىرنىڭ

نامى بوزە، يەنە بىرنىڭ نامى سەنەھ ئىدى. 5 بىر قىيا تاش شىمالى تەرەپدە بار ئىدى. 26 خەلق ئورمانلىققا كىرگەندە، مانا بۇ ھەسەل ئېقىپ تۇراتتى، بولۇپ، مىخماش بىلەن قارىشىپ تۇراتتى، يەنە بىرى جەزۇب تەرەپدە گىبىئان ئۆدۈلدى ئىدى. 6 يونان ياراق كۆتۈرگۈچىسىگە: - كەل، بۇ خەتسىزلىرىڭ قاراۋۇلار تەرتىپىگە چىقايلى، پەرۋەردىگار بىز ئۈچۈن بىر نىش قىلسا ئەجەب ئەمەس، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئادەملەرنىڭ كۆپ ياكى ئاز بولۇشى ھېچ توسالغۇ بولمايدۇ، دېدى. 7 ئۇنىڭ ياراق كۆتۈرگۈچىسى ئۇنىڭغا: - كۆڭلۈڭدە ھەر نېمە بولسا شۇنى قىلغىن، بارغىن، مانا، كۆڭلۈڭ نېمى خىلاسسا مەن سەن بىلەن بىللەمەن، دېدى. 8 يونان: - مانا، بىز ئادەملەر تەرەپكە چىقىپ تۇرغۇنىمىز ئۇلارغا كۆرسەتلى، 9 ئەگەر ئۇلار بىزگە: - بىز سىزنىڭ قىشقىكلارغا بارغۇچە تۇرۇپ تۇرۇڭلار، دېسە ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقماي ئۆز جايىمىزدا تۇرۇپ تۇرالا، 10 لېكىن ئۇلار: - بىزنىڭ قېشىمىزغا چىقىڭلار، دېسە، چىقايلى، چۈنكى شۇنداق بولسا پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولىمىزغا بېرىپتۇ، دەپ بىلىمىز، مۇشۇنداق نىش بىزگە بىر بېشارەت بولىدۇ، دېدى. 11 ئىككىيلەن ئۆزىنىڭ قېشىمىزغا چىقىۋاتقاندا، 12 ئەترەتلىكلەر يونان بىلەن ياراق كۆتۈرگۈچىسىگە: - بىزگە چىقىڭلار، بىز سىلەرگە بىر نەرسىنى كۆرسىتىپ قويغىمىز، دېدى. يونان ياراق كۆتۈرگۈچىسىگە: - ماڭا گەشىگىپ چىققىن، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا بەردى، دېدى. 13 ئۇنىڭغا ئەگەشتى، فىلىستىيەلىرى ياندا يىقىلدى، ياراق كۆتۈرگۈچىسى كەينىدىن كەينىدىن كېلىپ ئۇلارنى قەتەل قىلدى. 14 شۇ ئۇنچى ھۇجۇمدا يونان بىلەن ياراق كۆتۈرگۈچىسى تەخمىنەن يېرىم قوشۇق بەردە ئۆلتۈرگەنلەر يىگىرمەدەك ئادەم ئىدى. 15 ئاندىن لەشكەرگەھدىكەرنى، دالادا تۇرۇۋاتقانلارنى، بارلىق ئەترەتلىكلەرنى ۋە بۇلاڭ-تالان قىلغۇچىلارنى تىرەك باسنى، ئۇلار ھەممە تىرەپ قورقۇپ، يەرمۇ تەۋرىنىپ كەتتى، چۈنكى بۇ چوڭ قورقۇنغۇن خۇدا تەرىپىدىن كەلگەن ئىدى. 16 ئەمدى بىنايمان زېمىنىدىكى گىبىئالدا تۇرۇۋاتقان پاپاللىقلار كۆردىكى، مانا، لەشكەر تەرىپلىرى تارمار بولۇپ تۇرغان. بۇيان يۈرگۈزۈشۈپ كەتتى. 17 ساۋول قېشىدىكى خەلققە: ئادەملەرىمىزنى ساناپ كىمىنىڭ بۇ يەردىن كەتكەنلىكىنى ئېنىقلاڭلار، دېدى. ئۇلار سانىدى، مانا، يونان بىلەن ياراق كۆتۈرگۈچىسى يوق چىقتى. 18 ساۋول ئاخىھاقا: - خۇدانىڭ ئەمدە ساندۇقنى ئېلىپ كەلگەن، دېدى. چۈنكى ئۇ ۋاقىتتا خۇدانىڭ ئەمدە ساندۇقى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ئىدى. 19 ساۋول كىمىگە سۆز قىلىۋاتقاندا فىلىستىيەلىرىنىڭ لەشكەرگەھدى بولغان غەلۋە بارغانسېرى كۈچىيىپ كەتتى. ساۋول كەينىگە: - قورلۇڭنى يىغىن، دېدى. 20 ئاندىن ساۋول ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلق يىغىلىپ جەڭگە چىقتى، ۋە مانا، فىلىستىيەلىرىنىڭ ھەربىرى ئۆز سەپىدىشىغا قارشى قىلىچ كۆتۈرۈپ زور پارا كەندىلىك بولدى. 21 ئۇ ۋاقىتتىن ئىلگىرى فىلىستىيەلىرىنىڭ ئارىسىدا بولغان، ئۇلار بىلەن بىللە لەشكەرگەھنىڭ ئەتراپىغا چىققان ئىبرانىيلار بار ئىدى، ئۇلارمۇ ساۋول ۋە يونان بىلەن بىللە بولغان ئىسرائىلغا قوشۇلدى. 22 ئۇنىڭدەك ئەفرائىم تاغلىرىدا ئۆزىنى يوشۇرغان ئىسرائىل فىلىستىيەلىرىنىڭ قاقىقىنى تاللىغاندا سوقۇشقا چىقىپ ئۇلارنى قوغلىدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇنى ئىسرائىلغا نۇسرەت بەردى. سوقۇش بىت-ئاۋەننىڭ تەرىپىگە ئۆتتى. 24 لېكىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۇ كۈنى زور بېسىم ئاستىدا قالدى، چۈنكى ساۋول ئۇلارغا قەسەم ئىچكۈزۈپ: - مەن دۇشمەنلىرىمىزنى ئىنتىقام ئالغۇچە كەچ بولۇشتىن ئىلگىرى ئاتام يېگەن كىشىگە لەنەت بولسۇن، دەپ ئېيتقانىدى. شۇنىڭ ئۈچۈن خەلق تەرىپىدىن نامى يېگەن كىشىگە 25 ئەمما بارلىق زېمىندىكى قوشۇن بىر ئورمانلىققا كىرگەندە يەزىدە ھەسەل

يونانان ئولتۇرۇلمەدۇ؟ بۇنداق ئىش بزدن نېرى بولغا! پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمىزكى، ئۇنىڭ بېشىدىن بىر تال چاچ بەرگە چۈشمەيدۇ، چۈنكى بۇگۈنكى ئىشنى ئۇ خۇدانىڭ ياردىمى بىلەن ئەمەلگە ئاشۇردى، دېدى. شۇنداق قىلىپ خەلق يوناننى تۇلۇمدىن خالاس قىلدى. 46 ئاندىن ساۋول فىلىستىيەلەرنى قوغلاشتىن توختىدى، فىلىستىيەلەر ئۆز جايغا قايتىپ كەتتى. 47 شۇنداق قىلىپ ساۋول ئىسرائىلنىڭ سەلتەنىنى ئۆزىنىڭ قىلدى، ئاندىن ئۇ چۆرسىدىكى دۈشمەنلەرگە، يەنى مۇئابار، ئامونىيلار، ئېدومىيلار، زوبادىكى پادىشاھلار ۋە فىلىستىيەلەرگە ھۇجۇم قىلدى. ئۇ قايسى تەرەپكە يۈزلەنسە غالىپ كېلەتتى. 48 ئۇ زور جاسارەت كۆرسىتىپ ئامالەكلەرنى ئورۇپ ئىسرائىلنى بۇلاقتى. ئاللاھ قىلمۇچىلاردىن قۇتقۇزدى. 49 ساۋولنىڭ ئوغۇللىرى يونان، يىشۇ ۋە مالىي-شۇئا ئىدى، ئۇنىڭ ئىككى قىزىنىڭ ئىسمى بولسا - چوڭنىڭ مېرەب، كىچىكنىڭ مىقال ئىدى. 50 ساۋولنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئاھونام بولۇپ، ئۇ ئاخىماتازنىڭ قىزى ئىدى. ساۋولنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى ئابەر ئىدى، ئۇ ساۋولنىڭ ئاغىسى نەرنىڭ ئوغلى ئىدى. 51 ساۋولنىڭ ئاتىسى كىش ۋە ئابەرنىڭ ئاتىسى نەرس بولسا، ئىككىسى ئايىتەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 52 ساۋول پۈتكۈل ئۆمرىدە فىلىستىيەلەر بىلەن قاتتىق جەڭگە بولۇپ تۇردى. ساۋول ئۆزى ھەرقاچان باۋۇرا پالۋانلارنى كۆرسە، ئۇنى ئۆز خىزمىتىگە سالاتتى.

15

ئەمدى سامۇئىل ساتۇلغا: - پەرۋەردىگار سېنى ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ بولۇش ئۈچۈن مەسھ قىلغىلى مېنى ئەۋەتكەندى، ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئاڭلىغىن. 2 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن ئامالەكلەرنىڭ ئىسرائىلغا قىلغان مۇئامىلىسىنى، يەنى ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندا ئۇلارنىڭ يولدا ئۇلارغا قانداق قارشىلىق كۆرسەتكەنلىكىنى كۆرگۈمگە ئۈمىدەنمەن. 3 ئەمدى بېرىپ ئامالەكلەرنى ئورۇپ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ۋەيران قىلىپ ئۇلارنى ھېچ ئانچىلا، نەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، ئۆسمۈر بولسۇن، يۇياق بولسۇن، كالا-قوي، تۆگە ۋە ئىشەك ھەممىسىنى يوقاتقىن، دېدى. 4 ساۋول خەلقى جەم قىلىپ ئۇلارنى تەلانىم شەھىرىدە سانۋىدى، ئىككى يۈز مىڭ پىيادە ئەسكەر، ۋە ھۇدا قەبىلىسىدىن ئون مىڭ ئادەم چىقتى. 5 ساۋول ئامالەكلەرنىڭ شەھىرىگە كەلگەندە شۇ يەردىكى ۋادىدا يۈكۈمۈرە قويدى. 6 ئاندىن ساۋول كېنىيەلەرگە: - چىقىپ كېتىڭلار، سىلەرنى ئۇلار بىلەن قوشۇپ يوقاتمىلىقىم ئۈچۈن ئامالەكلەرنىڭ ئاراسىدىن چىقىپ كېتىڭلار، چۈنكى ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندا سىلەر ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە مېھرىبانلىق كۆرسەتكەنسەلەر، دېدى. شۇنىڭ بىلەن كېنىيەلەر ئامالەكلەردىن چىقىپ كەتتى. 7 ئەمدى ساۋول ئامالەكلەرنى ھاۋىلدىن تارتىپ مىسىرنىڭ ئۆردۈلىدىكى شۇرۇچە قوغلاپ تۇردى. 8 ئۇ ئامالەكلەرنىڭ پادىشاھى ئاگاگنى تىرىك تۇتتى، ئەمما بارلىق خەلقى قىلىچ بىسى بىلەن پۈتۈنلەي يوقاتتى. 9 لېكىن ساۋول بىلەن خەلق ئاگاگنى ئايدى ۋە قوي-كالا، بوردالغان مال ۋە قورنلاردىن ئەڭ ئېسىلەرنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن نېمە ياخشى بولسا شۇنى ئاياپ ئۇلارنىڭ ھاللاق قىلىشقا قولى بارمىدى؛ لېكىن نېمە يارماس ۋە زەمپ بولسا شۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇلار يوقاتتى. 10 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سامۇئىلغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 11 «ساۋولنى پادىشاھ قىلغىنىغا پۇشايمان قىلدىم، چۈنكى ئۇ ماڭا ئەگىشىشتىن يېنىپ مېنىڭ سۆزۈمگە ئەمەل قىلمىدى»، سامۇئىل نازار چېچىپ يۈكۈل بىر كېچە پەرۋەردىگارغا بەرپاد كۆتۈردى. 12 ئەتىسى سامۇئىل ساۋولنىڭ ئالدىغا چىقىش ئۈچۈن تاڭ سەھەردىلا ئورنىدىن تۇردى. سامۇئىلغا: - ساۋول كارەملىگە باردى ۋە مانا، ئۇ ئۆزىگە بىر ئابدە تۇرغۇزۇپ ئاندىن يېنىپ گىلگاغا چۈشۈپتۇ، دېگەن خەۋەر بېرىلدى. 13 سامۇئىل

سېنىڭ ئانا قۇ خوتۇنلارنىڭ ئارىسىدا بالىسىز بولۇدۇ، دېۋىدى، سامۇئىل ئاگاھى گىلگادا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چاناپ بارە-بارە قىلدى. 34 ئاندىن سامۇئىل راماحقا باردى. ساۋول بولسا «ساۋولنىڭ يۇرتى گىبىئاه» دېگەن جايدىكى ئويىگە چىقىپ كەتتى. 35 سامۇئىل ئۆلگەن كۈنىگىچە ساۋول بىلەن قاينا كۆرۈشمىدى. ئەمما سامۇئىل ساۋول ئۈچۈن قايغۇردى. پەرۋەردىگار ساۋولنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلغانلىقىدىن ئەپسۇسلاندى.

16

پەرۋەردىگار سامۇئىلغا: - سەن قاچانغىچە ساۋول ئۈچۈن قايغۇرۇپ يۈرسەن؟ مەن ئۇنى ئىسرائىلغا سەلتەنەت قىلىشتىن مەھرۇم قىلىپ تاشلىغان ئەمەسمۇ؟ مۇڭگۈڭۈڭنى زەينۇمى بىلەن تولدۇرۇپ بارغۇ. مەن سېنى بەيت-لەھەملىك يەسەنكى قېشىغا ئەۋەتەن. ئۇنىڭ ئوغۇللىرىدىن پادىشاھ بولۇشقا ئۈزۈمگە بىرى بېكىتتىم، دېدى. 2 سامۇئىل بولسا: - مەن قانداق بارمەن؟ ساۋول بۇ ئىشنى ئاڭلىسا مېنى ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ! - دېدى. پەرۋەردىگار: - ئوزۇڭ بىلەن بىر ئىنەكنى ئالغاي بېرىپ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن كەلدىم، دېگەن. 3 يەسەنكى قۇربانلىققا چاقىرغۇ، ئاندىن مەن ساڭا قىلىدىغىنكى ئايان قىلىمەن، ۋە مەن ساڭا دېگەن بىرىنى ئۈزۈم ئۈچۈن مەسە قىلغۇ، دېدى. 4 سامۇئىل پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىنى ئادا قىلىپ بەيت-لەھەمگە باردى. يېتىپ كەلگەندە شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى تىرىگەن ھالدا چىقىپ:

17

ئەمما فىلىستىيلەر جەڭ قىلىش ئۈچۈن قوشۇنلىرىنى يىغدى. ئۇلار يەھۇداغا ئەۋەتۈلگەن سوكوندا جەم بولۇپ، سوكون بىلەن ئازىراكھ ئوتتۇرىسىدىكى ئەفەس-دائىمىدا چېدىرلارنى تىكتى. 2 ساۋول بىلەن ئىسرائىللارمۇ جەم بولۇپ ئېلاھ جىلغىسىدا چېدىرلىرىنى تىكەپ فىلىستىيلەر بىلەن جەڭ قىلغىلى سەپ تۈزدى. 3 فىلىستىيلەر بىر تەرەپتىكى تاغدا، ئىسرائىللار يەنە بىر تەرەپتىكى تاغدا تۇراتتى، ئوتتۇرىسىدا جىلغا بار ئىدى. 4 شۇ ۋاقىتتا فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن گاللىق گولئات ئىسىملىك بىر چېچىپون پالۋان چىقىپ كەلدى. ئۇنىڭ ئېگىزلىكى ئالتە گەز بىر غېرىغ ئىدى. 5 بېشىغا مىس دۈبۈلغا، ئۇچىسىغا قاسراقلىق ساۋۇت كېيگەنىدى. ئۇنىڭ بۇ مىس ساۋۇتى بولسا بەش مىڭ شەكەل كېلەتتى. 6 باچاقلىرىغا مىستىن تىزلىق باغلىغان، ئوتىنىسىگە مىس ئاتما نەيزە قىستۇرۇلغانىدى. 7 ئۇنىڭ نەيزىسىنىڭ سېپى بولسا پاكىزنىڭ خاندەندە ئىدى، نەيزىسىنىڭ بېشى ئالتە مىڭ شەكەل كېلەتتى، قانداق كۆتۈرگۈچىسى ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭاتتى. 8 ئۇ ئورنىدا تۇرۇپ ئىسرائىلنىڭ قوشۇنلىرىغا مۇنداق تۇتۇلاتتى: - «سەلەر ئېشىقا جەڭ قىلىش ئۈچۈن سەپ تۈزگەنلىرىمۇ؟ مەن فىلىستىي ئەمەسمۇ؟ سەلەر بولسا گلار ساۋولنىڭ قۇللىرىغۇ؟ ئارا گلاردىن بىر ئادەمنى تاللاپ چىقىڭلار، ئۇ مەن بىلەن ئېلىشىشقا چۈشسۇن!» 9 ئۇ مەن بىلەن ئېلىشىپ مېنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرەلسە، بىز سەلەرنىڭ قۇللىرىڭلار بولىمىز. لېكىن مەن ئۇنى مەغلۇپ قىلىپ ئۆلتۈرسەم، سەلەر بىزنىڭ قۇللىرىمىز بولۇپ بىزنىڭ ئىززەت-زىننەتتە بولۇسلىرىم، 10 شۇ فىلىستىي يەنە سۆز قىلىپ: - مەن بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىغا قارەت قىلدىمغۇ؟ سەلەر بىر ئادەمنى چىقىرىڭلار، بىز ئېلىشايلى! - دېدى. 11 ساۋول بىلەن ھەممە ئىسرائىل بۇ فىلىستىينىڭ سۈزلىرىنى ئاڭلاپ، ئالاقىدە بولۇپ بەك قورقتى. 12 داۋۇت يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمدە ئولتۇرۇقلۇق يەسەنكى ئەفراتلىق ئادەمنىڭ ئوغلى ئىدى. يەسەننىڭ سەككىز ئوغلى بار ئىدى، ساۋولنىڭ كۈنلىرىدە ئۇ خېلى ياشىنىپ قالغانىدى. 13 يەسەننىڭ ئۈچ چوڭ ئوغلى ساۋول بىلەن جەڭگە چىققانىدى. جەڭگە چىققان ئۈچ ئوغۇلنىڭ ئۇچىسىنىڭ ئىسمى ئېلىئاب، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى ئابناداب ۋە ئۈچىنچىسىنىڭ ئىسمى شامما ئىدى. 14 داۋۇت ھەممىدىن كىچىكى ئىدى. ئۈچ چوڭ ئوغلى ساۋولغا ئەگىشىپ چىققانىدى. 15 بەزىدە داۋۇت ساۋولنىڭ قېشىدىن ئۆز ئاتىسىنىڭ قولىرىنى بېقىش ئۈچۈن قايتىپ كېلەتتى. 16 ئاشۇ

فلسىتى بولسا قىرىق كۈنگىچلىك ھەر ئەتە تەڭنە ۋە كەچتە چىقىپ تۇردى. 17 جەڭ كىمىلىرىنى كىيگۈزۈپ، بېشىغا ماس دۇيۇلغىنى تاقاپ ۋە ئۇنىڭغا بىر يەسسە ئوغل داۋۇتقا: بۇ ئەفەق قوماچى ۋە بۇ ئون ناننى ئېلىپ لەشكەرگاھغا تېز بېرىپ ئاڭلىرىڭغا بەرگەن، 18 بۇ ئون پارچە قۇرۇق تۇلارنىڭ مىڭبېشىغا بېرىپ ئاڭلىرىڭنى ئەھۋالىنى سوراپ تۇلارنىڭ كىيىپ خېتىنى ئېلىپ كەلگەن، دەيدى. 19 ساتۇل، شۇ [ئۈچ ئوغل] ۋە ئەسرايىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېلاھ جىلغىسىدا تۇرۇپ فىلىستىيەلەرگە قارشى جەڭ قىلاتتى. 20 داۋۇت بولسا ئەتىسى سەھەر قوپۇپ قويلارنى بىر باقتۇرچىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئاشلىق-تۈلۈكنى ئېلىپ يەسسە ئۇنىڭغا تاپلىغاندەك، قوشۇن ئىستېھكامغا يەتكەندە، جەڭگە چىقىدىغان لەشكەرلەر سۈرەن كۆتۈرۈۋاتقانىدى. 21 ئەسرايىل ۋە فىلىستىيەلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلۇدۇل تۇرۇپ سوقۇشقا سەپ تزدى. 22 داۋۇت بولسا ئېلىپ كەلگەن نەرسىلەرنى يۈك-تاقارغا قارىغۇچىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ سەپ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ ئاڭلىرىدىن تىنچلىق سوردى. 23 ئۇ تۇلار بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغاندا، فىلىستىيەلەردىن بولغان گولشات دېگەن چېمپىئون پالۋان فىلىستىيەلەرنىڭ سېپىدىن چىقىپ يەنە ھېلىقى گېنى قىلدى، داۋۇت ئۇنى ئاڭلىدى. 24 ئەسرايىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى بۇ ئادەمنى كۆرگەندە قېچىپ كېتىشى ۋە بەك قورقۇ. 25 ئەسرايىلنىڭ ئادەملىرى بىر-بىرىگە: - چىقىۋاتقان بۇ ئادەمنى كۆردۈڭلارمۇ؟ ئۇ ئەسرايىلغا ھاقارەت قىلىش ئۈچۈن چىقىدۇ. شۇنداق بولدىكى، ئۇنى ئۆلتۈرگەن ئادەمگە پادىشاھ كۆپ مال-مۈلۈك ئىنتام قىلىدۇ، ئۆز قىزىنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بېرىدۇ ھەم ئاتىسىنىڭ جەمەتىنى ئەسرايىل ئەۋەسدە باج-ئالۋاندىن خالاس قىلىدۇ، دەيدى. 26 داۋۇت ئۆز يېنىدا تۇرغان ئادەملەردىن: - بۇ فىلىستىيە ئۆلتۈرۈپ ئىسرايىلغا قىلغان شۇ ھاقارەتنى يوقاتقان كىشىگە نېمە قىلىندۇ؟ چۈنكى بۇ خەتسىز فىلىستىيە زادى كىم؟ ئۇ قانداقسىگە مەڭگۈ ھايات بولغۇچى خۇدانىڭ قوشۇنلىرىغا ھاقارەت قىلىشقا يېتىندۇ؟ - دەيدى. 27 خالايىق ئۇنىڭغا ئالدىنقىلارنىڭ دېگەن سۆزى بويىچە جاۋاب بېرىپ: - ئۇنى ئۆلتۈرگەن كىشىگە مۇنداق-مۇنداق قىلىندۇ، دەيدى. 28 لېكىن ئۇنىڭ چوڭ ئاكىسى ئېلىئاب ئۇنىڭ ئادەملەر بىلەن سۆزلەشكىنى ئاڭلاپ قالدى، ئېلىئابنىڭ داۋۇتقا ئاچچىق كېلىپ: - نېمىشقا بۇ يەرگە كەلدىڭ؟ چۈنكى ئۇ ئازغىنە قولىنى كىمگە تاشلاپ قويدۇ؟ مەن كىيىرلىكىڭنى ۋە كۆڭلۈڭنىڭ يامانلىقىنى بىلىمەن. سەن ئالايىتەن جەڭنى كۆرگىلى كەلدىڭ، دەيدى. 29 داۋۇت: - مەن نېمە قىلدىم؟ پەقەت بىر سۆز قىلىپ بولمامدەككەن؟ - دەيدى. 30 داۋۇت بۇرۇلۇپ باشقىسىدىن ئالدىنقىدەك سوردى، خەلق ئالدىدا ئېيتقاندەك ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. 31 ئەمما بىرىمى داۋۇتنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قېلىپ ساتۇلغا يەتكۈزدى، ئۇ داۋۇتنى چاقىرتىپ كەلدى. 32 داۋۇت ساتۇلغا: - بۇ كىشىنىڭ سەۋەبىدىن ھېچكىمنىڭ يۈزىكى سۇ بولمىسۇن. سىلنىڭ قۇللارى بۇ فىلىستىيە بىلەن سوقۇشقىلى چىقىدۇ، دەيدى. 33 ساتۇل داۋۇتقا: - سەن بۇ فىلىستىيە بىلەن سوقۇشقىلى بارساڭ بولمايدۇ سەن تېخى ياش، ئەمما ئۇ ياشلىقىدىن تارتىپلا جەڭچى ئىدى، دەيدى. 34 داۋۇت ساتۇلغا: - قۇللارى ئۆز ئاتىسىنىڭ قولىرىنى بېقىپ كەلدىم. بىر شىر ياكى ئېقىق كېلىپ پادىدىن بىر قوزنى ئېلىپ كەتسە، 35 مەن ئۇنىڭ كەينىدىن غوللاپ ئۇنى تۇرۇپ قوزنى ئاغزىدىن قۇتقۇزۇپ ئالايىم. ئەگەر قوپۇپ ماڭا ھۇجۇم قىلسا مەن ئۇنى يايلىدىن تۇتۇپلا تۇرۇپ ئۆلتۈرەيەيم. 36 قۇللارى ھەم شىر ھەم ئېقىقنى ئۆلتۈرگەن، بۇ خەتسىز فىلىستىيە تۇرلارغا ئوخشاش بولدى. چۈنكى ئۇ مەڭگۈ ھايات بولغۇچى خۇدانىڭ قوشۇنىغا ھاقارەت كەلتۈردى - دەيدى. 37 داۋۇت سۆزىنى داۋام قىلىپ: - مېنى شىرنىڭ چاڭگىلىدىن ۋە ئېقىقنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار ئوخشاشلا بۇ فىلىستىيەنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دەيدى. ساتۇل داۋۇتقا: - بارغىن، پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، دەيدى. 38 ئاندىن ساتۇل داۋۇتقا ئۆز قۇللارى يەت-ئەلەملىك يەسسەنىڭ ئوغللىرىغا، دەپ جاۋاب بەردى.

داۋۇت بىلەن سائۇننىڭ سۆھبىتى ئايغلاشقاندا، يوناننىڭ كۆڭلى كەمبەغەل ۋە ئەتۋارسىز ئادەمەن - دېدى. 24 سائۇننىڭ غۇلاملىرى سائۇنغا داۋۇتنىڭ دېگەنلىرىنى ئۆز ئەينى يەتكۈزدى. 25 سائۇن: - سىلەر داۋۇتقا: - پادىشاھ ساڭا باشقا تولۇق ئالغۇزمايدۇ، پەقەت پادىشاھ دۈشمەنلىرىدىن تىنىقما ئېلىش ئۈچۈن يۈز فىلىستىننىڭ خەتلىكىنى ئالدى، دەپ ئېيتىڭلار، دېدى (سائۇننىڭ مەقسىتى بولسا داۋۇتنى فىلىستىلەرنىڭ قولىدا يوقىتىش ئىدى). 26 غۇلاملار بۇ سۆزلەرنى داۋۇتقا يەتكۈزدى، پادىشاھنىڭ كۈيۈغى بولۇش داۋۇتقا يېقىپ قالدى. ئەمدى يېكىتلىگەن مۇھەت توشمايلا، 27 داۋۇت تۇرۇپ ئۆز ئادەملىرى بىلەن چىقىپ شىككى يۈز فىلىستىننى ئۆلتۈردى. داۋۇت ئۇلارنىڭ خەتلىكىنى كېسىپ ئېلىپ پادىشاھنىڭ كۈيۈغى بولۇش ئۈچۈن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھقا تاپشۇردى. سائۇن قىزى مىقانى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. 28 سائۇن پەرۋەردىگارىنىڭ داۋۇت بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى ۋە ئۆز قىزى مىقانىنى ئۇنى سۆيىدىغانلىقىنى كۆرۈپ 29 داۋۇتتىن تېخىمۇ قورقتى. شۇنىڭ بىلەن سائۇن ئۈزلۈكسىز داۋۇتقا دۈشمەن بولدى. 30 فىلىستىلەرنىڭ ئەمىرلىرى دائىم سوقۇشقا چىقاتتى، ئەمما ھەر قېتىم چىقىشقا داۋۇتنىڭ ئىشلىرى سائۇننىڭ ھەممە خىزمەتكارلىرىنىڭكىدىن مۇۋەپپەقىيەتلىك بولاتتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ نامى [خالايىق] تەرىپىدىن تولغۇ مۇرەككەپ سارماۋەر بولاتتى.

19

سائۇن ئۆز ئوغلى يونان ۋە ھەممە خىزمەتكارلىرىگە داۋۇتنى ئۆلتۈرۈشكە بۇيرۇق قىلدى. لېكىن سائۇننىڭ ئوغلى يونان داۋۇتقا بەك تىمراق ئىدى. 2 يونان داۋۇتقا: - ئاتام سائۇن سېنى ئۆلتۈرمەيچى، ئەمدى ئەمە ئەتىگەن قاتتىق ئېھتىيات قىلغىن، بىر مەخپىي جايى تېپىپ ئۆزۈڭنى يوشۇرغىن، 3 مەن ئۆزۈم چىقىپ سەن يوشۇرۇنغان ئېتىزلىققا بېرىپ ئاتامنىڭ يېنىدا تۇرۇپ ئاتام بىلەن سېنىڭ توغرا گدا سۆزلىشىپ باقاي، ئەھۋالنى ئېنىق بىلگەندىن كېيىن ساڭا خەۋەر قىلاي، دېدى. 4 يونان ئاتىسى سائۇنغا داۋۇتنىڭ ياخشى گېپىنى قىلىپ: - پادىشاھ ئۆز خىزمەتكارىغا، يەنى داۋۇتقا پامانلىق قىلغىن! چۈنكى ئۇ ساڭا گۇناھ قىلغان، بەلكى ئۇنىڭ ئەمەللىرى ئۆزۈڭگە كۆپ ياخشىلىقلارنى ئېلىپ كەلگەن: - 5 ئۇ ئۆز جېنىنى تالقىنىغا ئېلىپ قويۇپ ھېلىقى فىلىستىننى ئۆلتۈردى ۋە شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار پۈتكۈز ئىسرائىل ئۈچۈن چوڭ نۇسرەت بەردى. شۇ چاغدا سەن ئۆزۈڭ كۆرۈپ خۇش بولغان ئەمەسچۇ؟ ئەمدىلىككە تېمىشقا داۋۇتنى سەۋەبسىز ئۆلتۈرۈپ ناھەق قان تۆكۈپ گۇناھكار بولمايچى بولسەن؟ - دېدى. 6 سائۇن يوناننىڭ سۆزىگە كىردى. ئۇ: - پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنمايدۇ، دېدى. 7 ئاندىن يونان داۋۇتنى چاقىرىپ، داۋۇتقا بولغان ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. ئاندىن كېيىن يونان داۋۇتنى سائۇننىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى ۋە ئۇ ئىلگىرىكىدەك ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى. 8 ئەمما يەنە جەڭ بولدى، داۋۇت چىقىپ فىلىستىنلەر بىلەن جەڭ قىلىپ، ئۇلارنى قاتتىق قىرىپ مەغلۇپ قىلدى، ئۇلارنىڭ ئالدىدىن بەدەر قېچىستى. 9 ئەمدى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن قاپاھەتلىك بىر روھ يەنە سائۇننى باسنى. ئۇ ئۆز ئۆيىدە قولدا نەزىرىنى تۇتۇپ ئولتۇراتتى، داۋۇت بولسا قولى بىلەن ساز چېلىپ تۇراتتى، 10 سائۇن نەزىرى بىلەن داۋۇتنى سانجىپ تامغا قاراپ قويمايچى بولۇپتى، لېكىن داۋۇت ئۆزىنى قاچۇرۇۋالدى، نەزىرى تامغا قالدېلىپ قالدى. داۋۇت شۇ كېچىسى قېچىپ قۇتۇلدى. 11 سائۇن بىر نەچچە چاپارمەنلەرنى داۋۇتنىڭ ئويىگە ئەۋەتىپ ئۇنى بايلاپ تۇرۇپ ئەتىسى تاڭ يورۇغاندا ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە ماڭدۇردى. ئەمما داۋۇتنىڭ ئايالى مىقال ئۇنىڭغا: - ئەگەر بۇ كېچە جېنىڭنى ئېلىپ قاچمىساڭ، ئەنە ئۆلتۈرۈلسەن، دېدى. 12 شۇڭا مىقال داۋۇتنى بەنجىردىن چۈشۈرۈپ قويدى. شۇنداق قىلىپ ئۇ قېچىپ قۇتۇلدى. 13 ئاندىن مىقال بىر «تەرافم» بۇختى ئېلىپ

كارۋاتقا ياتقۇزۇپ، بېشىغا ئوچكە يۇڭدىن قىلىنغان بىر ياستۇقنى قويۇپ، ئەدىيال بىلەن يېپىپ قويىدۇ. 14 سائۇل داۋۇتنى تۇتۇش ئۈچۈن چاپارمەنلەرنى ئەۋەتكەندە ماقال: - ئۇ ئاغرىق قالىدۇ، دېدى. 15 سائۇل چاپارمەنلەرنى قايتىدىن ئەۋەتتى: - ئۇنى كارۋات بىلەن قوشۇپ ئېلىپ كېلىڭلار، ئۇنى ئولتۇرغۇن، دەپ بۇيرۇدى. 16 چاپارمەنلەر كىرگەندە، مانا كارۋاتقا يۇڭ ياتاتتى، بېشىغا ئوچكە يۇڭدىن قىلىنغان ياستۇق قويۇلغانىدى. 17 سائۇل ماقالغا: - نېشىقا مېنى يۇنداق ئالداپ، دۇشمىنى قانچۇرۇۋېتسەن؟ - دېدى. ماقال سائۇلغا جاۋاب بېرىپ: - ئۇ: «مېنى قويۇۋەتكەن، بولسا مېنى ئولتۇرۇۋېتسەن» دېدى، دېدى. 18 داۋۇت قېچىپ قۇتۇلۇپ، رامامقا سامۇئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ، سائۇلنىڭ ئۇنىڭغا قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. ئاندىن ئۇ سامۇئىل بىلەن نايوتقا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. 19 بىرى سائۇلغا: - داۋۇت رامامدىكى نايوتقا بار نىكەن، دەپ خەۋەر بەردى. 20 سائۇل داۋۇتنى تۇتۇپ كېلىشكە چاپارمەنلەرنى ماڭدۇردى. ئەمما ئۇلار يېتىپ بارغاندا بەيغەمبەرلەرنىڭ بىر جامائىتى بېشارەت بېرىۋاتقانلىقىنى ۋە سامۇئىلنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ ئۇلارغا نازارەتچىلىك قىلىۋاتقانلىقىنى كۆردى، شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ روھى سائۇلنىڭ چاپارمەنلەرنىڭ ۋۇجۇدىغىمۇ چۈشۈپ، ئۇلارمۇ ھەم بېشارەت بېرىشكە باشلىدى. 21 بۇ خەۋەر سائۇلغا ئېيتىلدى، ئۇ يەنە باشقا چاپارمەنلەرنى ئەۋەتتى، لېكىن ئۇلارمۇ بېشارەت بېرىشكە چۈشتى. ئاندىن سائۇل ئۈچىنچى قېتىم يەنە چاپارمەنلەرنى ماڭدۇردى. ئۇلارمۇ ھەم بېشارەت بېرىشكە چۈشتى. 22 ئاندىن سائۇل ئۆزى رامامقا بېرىپ، سەۋدىكى چوڭ قۇدۇققا يېتىپ كەلگەندە، «سامۇئىل بىلەن داۋۇت نەدە؟» - دەپ سورىدى، بىرى: - ئۇلار رامامدىكى نايوتقا بار نىكەن، دەپ جاۋاب بەردى. 23 شۇڭا ئۇ رامامدىكى نايوتقا يېتىپ كەلدى، خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغىمۇ چۈشتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇمۇ پىيادە مېڭىپ رامامدىكى نايوتقا بارغۇچە بېشارەت بېرىپ ماڭدى. 24 ئۇ ھەتتا كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ سامۇئىلنىڭ ئالدىدا بېشارەت بەردى، پۈتۈن بىر كېچە ۋە پۈتۈن بىر كۈندۈز ئۇ يەردە يالڭىچ ياتتى. بۇنىڭ بىلەن: - «سائۇل ۋە بەيغەمبەرلەردىمۇ؟» دېدىغان گەپ بەيدا بولدى.

20

داۋۇت رامامدىكى نايوتتىن قېچىپ يوناتاننىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: - مەن نېمە قىلىپتەن؟ قەبەق قىلىپتەن؟ ئاناڭ ئالدىدا نېمە گۇناھ قىلىپتەن، ئۇ مېنىڭ جېنىمنى ئالماقچى بولۇۋاتىدۇ؟ - دېدى. 2 ئۇ ئۇنىڭغا: - يوقسۇ، بۇنداق ئىش نېرى بولسۇن! سەن تۆلمەيسەن، چوڭ ئىش بولسۇن، كىچىك ئىش بولسۇن ئانام ماڭا دەيمى قويمايدۇ. نېشىقا ئانام بۇ ئىشنى مەندىن يوشۇرىدىكەن؟ ھەرگىز ئۇنداق بولمايدۇ، دېدى. 3 لېكىن داۋۇت يەنە قەسەم قىلىپ: - ئاناڭ سېنىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقىنىمى جەزمەن بىلدۈر، شۇڭا ئۇ كۆڭلەندە: - يوناتان بۇنى بېلىپ قالىسۇن، بولسا ئۇنىڭغا نازار بولىدۇ، دېگەندۇ. لېكىن پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھاياتى بىلەن، جېنىڭ ۋە ھاياتىڭ بىلەن ئالدىڭدا قەسەم قىلمەنكى، ماڭا ئۆلۈمنىڭ ئارىلىقى بىر قەدەملا قالدى، دېدى. 4 يوناتان داۋۇتقا: - كۆڭلۈڭ تېنى خالسا شۇنى قىلاي، دېدى. 5 داۋۇت يوناتانغا مۇنداق دېدى: - مانا ئەنە «يېڭى ئاي» بولىدۇ، مەن ئادەتتىكىدەك پادىشاھ بىلەن ھەمداستىخان بولسام بولمايدۇ. لېكىن مېنى قويۇپ بەرگىن، مەن ئۈچىنچى كۈنى ئاخشىمىچە دالادا مۇكۇنۇۋالاي. 6 ئاناڭ مېنىڭ سورۇندا يوقلۇقىمنى كۆرۈپ سورىسا، سەن ئۇنىڭغا: «داۋۇت مەندىن ئۆز شەھىرى بېت-لەھەمگە تېزراق بېرىپ كېلىشكە جىددىي رۇخسەت سورىدى، چۈنكى ئۇ يەردە پۈتكۈل ئائىلىسى ئۈچۈن بىر يىللىق قۇربانلىق تۆكۈزۈۋېتىدەن»، دېگىن، دېدى. 7 ئەگەر ئۇ: - ئوبدان بوپتۇ، دېسە، قۇلۇڭ تىنىچ-ئامان بولىدۇ. - لېكىن ئۇ ئاچچىقلا نىسا،

ئادام مېنىڭ بېرىشىمنى ئېھتىۋ، ئەگەر سېنىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام قېرىنداشلىرىم بىلەن كۆرۈشۈپ كېلىشكە رۇخسەت بەرگەن، دېدى. شۇڭا ئۇ پادىشاھنىڭ داستىخانغا كەلدى، دېدى. 30 سائۇلنىڭ يولغا قاتتىق غەزەپى كېلىپ: ئۇ بۇزۇق، كايخ خوتۇننىڭ ئوغلى، ئېھتىشقا يەلسەننىڭ ئوغلى تۈزۈڭگە تاللاپ، تۈزۈڭنى شەرمەندە قىلىپ ۋە ئاناڭنى ئومۇسقا قويغىنىڭنى بىلمەمدەن؟ 31 ئەگەر يەلسەننىڭ ئوغلى يەر يۈزىدە تىرىك بولسلا، سەن ھەم سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ مۇستەھكەم بولمايدۇ، شۇڭا ئەمدى ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى مېنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلگەن، چۈنكى ئۇ ئۆلۈمگە مەھكەم دەدۇر! - دېدى. 32 يونان ئاتىسى سائۇلغا جاۋاب بېرىپ: ئۇ ئېھتىشقا ئۆلۈمگە مەھكەم قىلىنىشى كېرەك؟ ئۇ نېمە قېتى؟ - دېدى. 33 ئاندىن سائۇل يونانغا ساجىش ئۈچۈن ئۇنىڭغا نەزىرىنى ئاتتى، بۇنىڭ بىلەن يونان ئاتىسىنىڭ داۋۇتنى ئۆلتۈرمەكچى بولغانلىقىنى ئېيتىپ بېلىپ بەتتى. 34 يونان بولسا قاتتىق تايچىلاپ داستىخاندىن قوپۇپ كەتتى ۋە يېڭى ئانىنىڭ ئىككىنچى كۈنى ھېچ ئاتام بېجىدى. چۈنكى ئاتىسىنىڭ داۋۇتنى شۇنداق ھاقارەتلىشى ئۇنىڭغا قاتتىق ئازار بولغانىدى. 35 ئەمدى يونان داۋاغا چىقىپ داۋۇت بىلەن كېلىشكەن جايدا باردى. ئۇنىڭ بىلەن بىر كىچىك غۇلام بىللە باردى. 36 ئۇ غۇلامغا: سەن ئاتقان يا ئوقىرىخى تېپىپ كەلگەن، دېدى. غۇلام يۈگۈردى، ئۇ بىر تۇپنى ئۇنىڭ ئالدى تەرەپكە ئاتتى. 37 غۇلام يونان ئاتقان ئوق چۈشكەن جايدا كەلگەندە يونان غۇلامنى چاقىرىپ: ئوق سېنىڭ ئالدى تەرەپىڭدە تۇرمامدۇ؟ - دېدى. 38 ئاندىن يونان غۇلامنى يەنە چاقىرىپ: يول، ئىنتىك بول، ھايال بولمىغان! - دېدى. يوناننىڭ غۇلامى ئوقنى يىغىپ غوجىسىغا ئېلىپ كەلدى. 39 لېكىن غۇلامنىڭ بولغان ئىشتىن خەۋىرى ئوق ئىدى. بۇنى يالغۇز يونان بىلەن داۋۇتلا بىلەتتى. 40 ئاندىن يونان غۇلامغا ياراغلىرىنى بېرىپ ئۇنىڭغا: ئۇلارنى شەھەرگە ئېلىپ كەتكەن، دېدى. 41 غۇلام كەتكەندىن كېيىن داۋۇت [ئاتىنىڭ] جەنۇب تەرەپىدىن چىقىپ يەرگە يىقىلىپ ئۈچ قېتىم تەزىم قىلدى. ئۇلار بىر-بىرىنى سۆيۈشتى، بىر-بىرىگە ئېسىلىشىپ يىغلاشتى، بولۇپمۇ داۋۇت قاتتىق يىغلىدى. 42 يونان داۋۇتقا: سەپرىڭ تىنچ-ئامان بولسۇن، چۈنكى بىز ئىككىمىز: پەرۋەردىگار مېنىڭ بىلەن سېنىڭ ئوتتۇرىڭدا ۋە مېنىڭ نەسلىم بىلەن سېنىڭ نەسلىڭ ئوتتۇرىسىدا مەڭگۈگە گۇۋاھ بولسۇن، دەپ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم ئېچىشكەن، دېدى. داۋۇت ئورنىدىن قوپۇپ ماڭدى، يونانمۇ شەھەرگە كىرىپ كەتتى.

22

داۋۇت ئۇ يەردىن كېتىپ ئادۇلامدىكى غاراغا قاچتى. ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىلەن ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتى بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭ قېشىغا باردى. 2 ئېزىلگەن، قەرزدار بولغان ۋە دەردەمەنلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ ئۇنىڭ بېشىغا كەلدى ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ سەردارى بولدى. ئۇنىڭغا قوشۇلغان ئادەملەر بولسا تۆت يۈزچە ئىدى. 3 داۋۇت ئۇ يەردىن چىقىپ موئابدىكى مېزىھاقا بېرىپ موئابنىڭ پادىشاھىدىن: خۇدانىڭ مېنى نېمە قىلىدىغىنىنى بىلگۈچە، ئانا-ئانىمنىڭ بۇ يەرگە كېلىپ ئاراڭلاردا تۇرۇشىغا يول قويغايلا، دەپ تەلەپ قىلدى. 4 داۋۇت ئاتىسى ۋە ئاتىسىنى موئابنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. داۋۇت قورغاندا تۇرغان پۈتكۈل كۈنلەردە ئانا-ئانىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇردى. 5 ئەمما گاد پەيغەمبەر داۋۇتقا: قورغاندا تۇرماي، بۇ يەردىن چىقىپ، يەھۇدا

21

لېكىن ئاخىمەلەك داۋۇتنى كۆرگەندە تىرەپ قورقۇپ ئۇنىڭغا: ئېھتىشقا بىرىمۇ سەن بىلەن كەلمەي يالغۇز كەلدىڭ؟ - دېدى. 2 داۋۇت ئاخىمەلەك كەلگەن: پادىشاھ ماڭا مەلۇم بىر ئىشنى بۇيرۇپ: مەن ساڭا بۇيرۇغان ئىش ياكى ساڭا تاپىلغان يوليورۇق توغرىسىدىن ھېچكىم بىزنى بېلىمىسۇن، دېگەندى. ئۆز غۇلاملىرىنى بولسا مەلۇم بىر جايدا بېرىشقا بېكىتىپ قويدۇم. 3 ئەمدى قولۇڭدا نېمە بار؟ بەش نان، ياكى نېمە بولسا، شۇنى ماڭا بەرگەن، دېدى. 4 كەھن داۋۇتقا جاۋاب بېرىپ: قولىمدا ئادەتتىكى نان يوق، پەقەت مۇقەددەس نان بار. ئەگەر غۇلاملار ئاياللارغا يېقىنلاشمىغان بولسا يېسە راۋا بولىدۇ، دېدى. 5 داۋۇت كەھنغا جاۋاب بېرىپ: بەرھەق، مەن باشقا ۋاقىتلاردا چىققىنىغا ئوخشاش، ئاياللار بىزدىن يىراق بولغىنى ئۈچ كۈن بولدى. مەن [ھەر قېتىم] چىققاندا، گەرچە ئادەتتىكى سەپەر بولسىمۇ، غۇلاملارنىڭ قاچىلىرى پاك بولىدىغان يەردە، بۈگۈن ئۇلار ۋە قاچىلىرى تېخىمۇ پاك بولمادى، دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن كەھن ئۇنىڭغا مۇقەددەس ناندىن بەردى، چۈنكى بۇ يەردە «تەقدىم نان»دىن باشقا ھېچقانداق نان يوق ئىدى. بۇ نان پەرۋەردىگارنىڭ

فېلسىتى گولشاتنىڭ قىلچىنى بەردى» - دېدى. **11** پادىشاھ ئادەم ئەۋەتەپ ئاخشۇننىڭ ئوغلى كاھىن ئاخسەلمەكنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى، يەنى ئوبدىكى كاشىنلارنىمۇ چاقىرتىپ كەلدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى. **12** سائۇل: - ئى ئاخشۇننىڭ ئوغلى ئاڭلىغىن، دېدى. ئۇ: - ئى غوجام، مانا مەن، دېدى. **13** سائۇل ئۇنىڭغا: - ئېشىقا سىلەر، سەن بىلەن بەسسەننىڭ ئوغلى، ماڭا قەست قىلسىلەر؟ سەن ئۇنىڭغا نان ۋە قىلچ بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن يول سوردىڭمۇ؟ مانا ئەمدى ئۇ بۈگۈنكىدەك ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى بولۇپ ياپلاپ يۈرمەكتە! - دېدى. **14** ئاخسەلمەك پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: - سىلنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا داۋۇتدەك سادىق كىم بار؟ ئۇ پادىشاھنىڭ كۈيۇغلى، سىلنىڭ مەخپىي مەسلىھەتلىرىگە ئىتىبار قىلغۇچى ۋە ئوردىلىرى ئىچىدە ئەزەتلىك ئەمەسمۇ؟ **15** مەن پەقەت ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن يول سوراشنى بۇگۈنلا باشلىدىمۇ؟ [ئاسىيلىق] قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن! پادىشاھ ئۇز قولىنى ۋە ئاتامنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئەيىبە يۈرۈمىگىلا، چۈنكى قۇللارنىڭ بۇ ئىشتىن قىلچە خەۋىرى يوق، دېدى. **16** لېكىن پادىشاھ: - ئى ئاخسەلمەك، سەن تولىسەن، سەن ۋە ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتى چوقۇم تولىسەن، دېدى. **17** پادىشاھ ئۆز چۆرىسىدىكى چابارمەنلىرىگە: - ماڭ، پەرۋەردىگارىڭنىڭ كاشىنلىرى ئۆلتۈرۈڭلار! چۈنكى ئۇلار ھەم داۋۇتقا ھەمدەم بولدى ھەم ئۇنىڭ قاچقىنىنى بىلىپ تۇرۇپ ماڭا خەۋەر بەرمىدى، دېدى. لېكىن پادىشاھنىڭ قول ئاستىدىكى پەرۋەردىگارىڭنىڭ كاشىنلىرى ئۆلتۈرۈشكە قول كۆتۈرگەن ئىدى. **18** ئەمدى پادىشاھ دوتەڭگە: - سەن بېرىپ كاشىنلارنى ئۆلتۈرۈۋەتكەن، دېدى. ئېدوملۇق دوتەڭ بېرىپ كاشىنلارنى ئۆلتۈردى، بۇ كۈنى ئۇ كانايىن توغرىلىق ئەفود كىيگەن سەكسەن بەش ئادەمنى ئۆلتۈردى. **19** ئاندىن ئۇ كاشىنلارنىڭ شەھىرى ئوبدا ئۆلتۈرۈۋەتتى، قەدى، يەنى ئەۋرە ئايالار، بالىلار ۋە بوۋاقلار، كالا، ئېشەك، قويلار - ھەممىسىنى قىلىپتۇ. **20** ئەما ئاخشۇننىڭ ئوغلى ئاخسەلمەكنىڭ ئايىپاتى دېگەن بىر ئوغلى قۇتۇلۇپ داۋۇتنىڭ قېشىغا قېچىپ كەلدى. **21** ئايىپاتار داۋۇتقا سائۇل پەرۋەردىگارىڭنىڭ كاشىنلىرىنى ئۆلتۈردى، دەپ خەۋەر بەردى. **22** داۋۇت ئايىپاتارغا: - ئۇ كۈنى دوتەڭنىڭ ئۆيىدە ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ جەزمەن سائۇلغا خەۋەر بېرىدىغىنىنى بىلگەندىم. مەن ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنىڭ ئۆلتۈرۈۋەتكەن زامان بولۇپ، دېدى. **23** مەن بىلەن بىللە ئۇرغىن، ھىچ قورققىن. چۈنكى مېنىڭ ئالماقچى بولغانلار سېنىڭ جېنىڭمۇ ھەم ئالماقچى. مېنىڭ قېشىمدا بىخەتەر تۇرسەن، دېدى.

23

بىرىسى داۋۇتقا خەۋەر بېرىپ: - مانا فېلسىتىلەر كېتىۋاتقاندا ھۇجۇم قىلىپ خانىمالارنى بۇلاپ تالماقتا، دېدى. **2** داۋۇت پەرۋەردىگاردىن: - مەن بېرىپ فېلسىتىلەرگە زەرەپ بەرمەيمۇ؟ - دەپ سورىدى، پەرۋەردىگار داۋۇتقا: - بېرىپ فېلسىتىلەرگە زەرەپ بېرىپ كېتىۋاتقاندا ئازاد قىلغىن، دېدى. **3** لېكىن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا: - مانا بىز ھۇددا زېمىنىدا تۇرۇپمۇ قورقۇۋاتقان يەردە، كېتىۋاتقاندا فېلسىتىلەرنىڭ قوشۇنلىرىغا ھۇجۇم قىلساق قانداق بولار؟ - دېدى. **4** شۇڭا داۋۇت يەنە بىر قېتىم پەرۋەردىگاردىن سورىدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - سەن ئورتۇڭدىن تۇرۇپ كېتىۋاتقاندا بارغىن، چۈنكى مەن فېلسىتىلەرنى قولغا تاپشۇرىمەن، دېدى. **5** ئۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن كېتىۋاتقاندا ساقلىنىپ، ئۇلارنى تاپتىق قىردى. داۋۇت شۇنداق قىلىپ كېتىۋاتقاندا ئورۇن ئالغانلارنى قۇتقۇزدى. **6** ئەمدى ئاخسەلمەكنىڭ ئوغلى ئايىپاتار كېتىۋاتقاندا قېچىپ كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇنىڭ قولىدا ئەفود بار ئىدى. **7**

ئالدىرىۋاتقاندى، لېكىن ساۋىل ئادەملەرى بىلەن داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرى ئۆتمەز دەپ ئۇلارنى قورشىغىلى تۇردى. 27 ئەمما بىر خەۋەرچى ساۋىلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: «فېلىستىيەلەر زېمىنىمىزنىڭ جەنۇب تەرىپىگە كىرىپ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋاتىدۇ، تېزىن قايتىسالا، دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ساۋىل يېنىپ داۋۇتتى قورقلاشتىن توختاپ فېلىستىيەلەر بىلەن سوقۇشقىلى چىقتى. شۇڭا ئۇ يەر سېلا-خامماھېلكوت دەپ ئاتالدى. 29 داۋۇت بولسا ئۇ يەردىن چىقىپ ئەن-گەدنىڭ تاغ-قورغانلىقىدا تۇردى.

24

ساۋىل فېلىستىيەلەرنى قوغلاپ چىقىرىپ يانغاندا ئۇنىڭغا: مانا، داۋۇت ئەن-گەدنىكى جۇدە ئورۇۋېتىپتۇ، دېگەن خەۋەر بېرىلدى. 2 ساۋىل ئەمدى پۈتكۈل ئىسرائىلدىن خىلانغان ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئېلىپ داۋۇت بىلەن ئادەملىرىنى ئىزدىدىكى «ياۋا تېكەر» قورام تاشلىقىغا چىقتى. 3 ئۇ يولىنىڭ يېنىدىكى قوي قوتانلىرىغا كەلگەندە، شۇ يەردە بىر غار بار ئىدى، ئۇ تەرەت قىلىش ئۈچۈن غارغا كىردى، داۋۇت بىلەن ئادەملىرى غارنىڭ ئىچىگە كىرسە ئولتۇراتتى. 4 داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا: مانا بەرۋەر دېگەننىڭ ساڭا: - تۈز دۇشمىنىڭى سېنىڭ قولىڭغا بېرىمەن، ئەپ ساڭا لايىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دېگەن كۆنى دەل مۇشۇ كۈن ئىكەن، دېدى. داۋۇت قوپۇپ ساۋىلنىڭ تونىنىڭ يېشىنى تۇيۇدۇرماس كېسىۋالدى. 5 لېكىن ساۋىلنىڭ تونىنىڭ يېشىنى كەسكىنى ئۈچۈن داۋۇت كۈلگە قاتتىق ئەپسۇسلاندى. 6 ئۇ ئۆز ئادەملىرىگە: - بەرۋەردىڭىز مېنى بەرۋەردىڭىز تۈزى مەسە قىلغان غوجامغا بۇنداق قولۇمنى ئۇزارتىشىن ساقلىسۇن، چۈنكى ئۇ بەرۋەردىڭىزنى مەسەلەڭىدۇر، دېدى. 7 شۇ سۆز بىلەن داۋۇت ئۆز ئادەملىرىنى توسۇپ ساۋىلغا چىقىشنى قويمىدى. ساۋىل بولسا قوپۇپ غاردىن چىقىپ ئۆز يولىغا كەتتى. 8 ئاندىن داۋۇتقا ئۆرۈپ غاردىن چىقىپ ساۋىلنىڭ كەينىدىن: - ئۇ غوجام پادىشاھ! - دەپ جاھىردى. ساۋىل كەينىگە قاراۋىدى، داۋۇت ئېگىلىپ يۈزىنى يەرگە ياققان ھالدا تەزىم قىلدى. 9 داۋۇت ساۋىلغا مۇنداق دېدى: - مانا، داۋۇت سېنى قەستلەشكە پۇرسەت ئەزدەۋاتىدۇ، دەيدىغان كىشىلەرنىڭ سۆزىگە تېمىشقا قولاق سالما! 10 مانا بۈگۈن ئۆز كۆزۈرى بىلەن كۆردىڭىز، بەرۋەردىڭىز بۈگۈن غاردا سىلنى ئۆز قولىمغا بەرگەندى. بەزىلەر ماڭا ئۇنى ئولتۇرۇۋەتكەن، دېدى؛ لېكىن مەن سىلنى ئايلاپ-غوجامغا قولۇمنى ئۇزارتمايمەن، چۈنكى ئۇ بەرۋەردىڭىزنى مەسەلەڭىدۇر، دېدىم. 11 قارىسالا، ئۇ ئانا، قولۇمدىكى تونلارنىڭ پېشىگە، سىلنى ئولتۇرمەي تونلارنىڭ يېشىنى كەسكەنلىكىدىن شۇنى بېلىسەڭىز، كۆڭلۈمدە سىلگە يا يامانلىق يا ئاسىيلىق يوق، سىلگە گۇناھ قىلغىم يوق، لېكىن سىلى جېنىمنى ئالغىل بايلىماقتىلا. 12 بەرۋەردىڭىز مەن بىلەن سىلنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم قىلسۇن، مېنىڭ ھېسابىنى سىلدىن بەرۋەردىڭىز ئالسۇن، لېكىن مېنىڭ قولىم سىلگە كۆتۈرۈلەيدۇ. 13 كۈنلار: - «رەزىللىك رەزىللەردىن چىقىدۇ» دەپ ئېيتقاندىن، لېكىن ئۆز قولىم سىلگە كۆتۈرۈلەيدۇ. 14 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى كىمكى تۇتقىلى چىقتى؟ كىمكى قوغلاپ يۈردىمۇ؟ بىر ئۆلۈك ئىتتى، خالاس! يالغۇز بىر بۈرگىنى، خالاس! 15 بەرۋەردىڭىز سوراشنى بولۇپ مەن بىلەن سىلنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن! ئۇ ھەق-ناھەقنى ئايرىپ، دەۋايىنى سوراپ مېنى سىلنىڭ قولىدىن خالاس قىلىپ، ئادالەت يۈزگۈرگەي!» - دېدى. 16 داۋۇت ساۋىلغا بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندا ساۋىل: - بۇ سېنىڭ ئاۋازىڭمۇ، ئۇ ئوغۇل داۋۇت؟ - دېدى. ئاندىن ساۋىل يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يىغلاپ كەتتى. 17 ئۇ داۋۇتقا: «سەن مەندىن ئادىلسەن، چۈنكى سەن ماڭا ياخشىلىق قىلىۋەردۇڭ، لېكىن مەن ساڭا يامانلىق قىلىۋەردۈم. 18 سەن بۈگۈن ماڭا ياخشىلىق قىلغانلىقىڭنى ئوبدان كۆرسىتىپ بەردىڭ، بەرۋەردىڭىز

مېنى قولىڭغا تاپشۇرغان بولسىمۇ، سەن مېنى ئولتۇرمىدىڭ. 19 بىرىسى ئۆز ئۆتمەز دەپ ئۇلارنى قورشىغىلى تۇردى. 20 ئەمما بىر خەۋەرچى ساۋىلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: «فېلىستىيەلەر زېمىنىمىزنىڭ جەنۇب تەرىپىگە كىرىپ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋاتىدۇ، تېزىن قايتىسالا، دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ساۋىل يېنىپ داۋۇتتى قورقلاشتىن توختاپ فېلىستىيەلەر بىلەن سوقۇشقىلى چىقتى. شۇڭا ئۇ يەر سېلا-خامماھېلكوت دەپ ئاتالدى. 29 داۋۇت بولسا ئۇ يەردىن چىقىپ ئەن-گەدنىڭ تاغ-قورغانلىقىدا تۇردى.

25

سامۇئىل تولىدى. پۈتكۈل ئىسرائىل يىغىلىپ ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم ئۆتتى، ئۇلار ئۇنى ئۇنىڭ رامماھېلكوت تۈپىدە دەپەنە قىلدى. داۋۇت بولسا قوپۇپ باران چۆلىگە باردى. 2 ئەمدى تېرىكچىلىكى كارەمەلدە بولغان، ماتوندا ئولتۇرۇقلۇق بىر ئادەم بار ئىدى. بۇ كىشى بەك ياك بولۇپ ئۈچ مىڭ قوي، بىر مىڭ ئۆچكىسى بار ئىدى. ئۇ ئۆز قولىرىنى كارەمەلدە قىرغۇقاتتى. 3 ئۇ ئادەمنىڭ ئىسمى ئابال بولۇپ، ئابالنىڭ ئىسمى ئابىگاڭل ئىدى، ئابال ھەم بەم-پاراسەتلىك ھەم ئەپ-تۇرق چىرايلىق، لېكىن ئېرى قاتتىق قول ۋە رەزىل ئىدى، ئۇ كالاينىڭ ئەۋلادىدىن ئىدى. 4 داۋۇت جۇدە تۇرۇپ ئابالنىڭ ئۆز قولىرىنى قىرغۇقاتتى ئاڭلاپ 5 ئون ياش يىگىتنى ئۇ يەرگە ماڭدۇرۇپ ئۇلارغا: - سىلەر كارەمەلگە چىقىپ ئابالنىڭ قېشىغا بېرىپ، مەندىن ئۇنىڭغا سالام ئېيتىڭلار. 6 ئۇنىڭغا: «باشغاسەن، سىزگە تىنج-تامانلىق بولغاي، ئۆيىڭىزگە تىنج-تامانلىق بولغاي، ھەممە بارلىقىڭىزغا تىنج-تامانلىق بولغاي! 7 مەن قىرغۇچىلارنىڭ سىزدە ئىش باشلىغانلىقىنى ئاڭلىدىم. سىزنىڭ پادىچىلىرىڭىز بىز تەرەپلەردە تۇرغاندا ئۇلارغا ھېچ زىمەنە تېكىزەلمىدۇق؛ بىز كارەمەلدە تۇرغان ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ ھېچ تەرسىسى يېتىپ كەتمىدى. 8 ئۆز يىگىتلىرىڭىزدىن سورىسىڭىز ئۇلار سىزگە دەپ بېرىدۇ. شۇڭا بىز قۇتۇلۇق بىر كۈندە كەلدۇق، شۇڭا يىگىتلىرىمىز نەزىرىڭىزدە ئىلتىپات تاپسۇن، ئۆز قولىڭىزغا تېمە چىقسا شۇنى كەينىلىرىڭىزگە ۋە ئوغلىڭىز داۋۇتقا تېمە چىقسا شۇنى بەرگەيسىز»، دەڭلار. - دېدى. 9 داۋۇتنىڭ يىگىتلىرى ئۇ يەرگە بېرىپ بۇ گەپلەرنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتنىڭ نامىدا ئۇنىڭغا ئېيتىپ ئاندىن جىم تۇرۇپ ساقلىدى. 10 ئابال داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىغا جاۋاب بېرىپ: - داۋۇت دېگەن كىم؟ يەسەننىڭ ئوغلى دېگەن كىم؟ بۇ كۈنلەردە ئۆز غوجىلىرىنى تاشلاپ كېتىۋاتقان خىزمەتكارلار تولا. 11 مەن ئۆزۈمنىڭ چەك-ئىچمەكلىرىمنى ۋە يۇڭ قىرغۇچىلىرىمغا سويغان گۆشىنى كەلگەن جاينى نامەۋەت بولغان كىشىلەرگە بېرىمەنمۇ؟ - دېدى. 12 داۋۇتنىڭ يىگىتلىرى كەلگەن بولغا يېنىپ كەتتى. يېنىپ كېلىپ ئۇلار داۋۇتقا ھەممە گەپنى دەپ بەردى. 13 داۋۇت ئۆز ئادەملىرىگە: - ھەر بىرىڭلار ئۆز قىلىچىڭلارنى ئېسىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ھەربىرى ئۆز قىلىچىنى [تاشمىشغا] ئاستى، داۋۇت ئۆز قىلىچىنى ئاستى. ئاندىن تۆت يۈزچە ئادەم داۋۇت بىلەن چىقتى، ۋە ئىككى يۈز كىشى جابدۇقلار بىلەن قالدى. 14 ئەمما ئابالنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن بىرى ئۇنىڭ ئابالنى ئېيتتى: - داۋۇت ئەلچىلەرنى جۇدە غوجىمىزغا سالام بېرىشكە ئەۋەتكەنكەن، لېكىن ئۇ ئۇلارنى تىلاپ كاپىپ كەتتى. 15 بۇ ئادەملەر بولسا، بىزگە كۆپ ياخشىلىق قىلغان. بىز دادادا ئۇلارنىڭ يېنىدا يۈرگەن ۋاقىتلىرىمىزدا بىزگە ھېچ يامانلىق كەلمىدى، بىزنىڭ ھېچ تەرسىمىزمۇ يېتىپ كەتمىگەندى. 16 بىز ئۇلارغا يېقىن جايدا قوي باققان ۋاقىتتا ئۇلار كېچە-كۈندۈز بىزگە سېپىلەك بولغانىدى. 17 ئەمدى بۇ ئىشتىن خەۋەردار بولىدەك، قانداق قىلىش كېرەكلىكىنى ئويلىشىپ

باقايلاب، بولسا، غوجمىزغا ۋە پۈتكۈل ئۆيدىكىلەرگە بىر بالا-قازا كەلمەي قالمايدۇ. ئۇ شۇنچە كىچىك بىر ئادەمكى، ھېچكىم ئۇنىڭغا سۆز قىلىشقا يېتىنالمىدا، دېدى. **18** ئايگائىل دەرھال ئىككى يۈز نان، ئىككى تۈلۈم شاراب، بەش پىشۇرۇلغان قوي، بەش سېناھ قوماچ، بەر يۈز كىشىمەش پوشىكى، ئىككى يۈز نەنجۈر پوشىكى ئېلىپ ئېشەكلەرگە تارتىپ **19** ئۆز يىگىتلىرىگە: - مېنىڭ ئالدىمدا بېرىڭلار، مانا، مەن كەينىڭلاردىن باراي، دېدى. لېكىن ئۇ ئۆز ئېرى نابالغا بۇ ئىشنى دەيدى. **20** ئۇ ئۆز ئېشىكىگە سېنىپ تاغنىڭ ئېتىكىدىن چۈشكەندە، مانا داۋۇت ئادەملىرى بىلەن ئۇنىڭ ئۇدۇلغا چۈشۈپ ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشتى. **21** داۋۇت ئەسلىدە: - مەن بۇ كىشىنىڭ مېنى چۈلدە بىكاردىن بىكار قوغداپ، ئۇنىڭ بارلىقىدىن ھېچنەمىنى يىتتۈرگۈزمىگەندىم؛ لېكىن ئۇ ياخشىلىقنىڭ ئورنىدا ماڭا يامانلىق قىلدى. **22** ئۇنىڭ ئادەملىرىدىن ئەتىگىچە بەرەر ئەركەكنى قالدۇرۇپ قويسام، خۇدا مەن داۋۇتنى ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالىغاي، دېگەندى. **23** ئايگائىل داۋۇتنى كۆرۈپ، ئالدىراپ ئېشەكتىن چۈشۈپ، داۋۇتنىڭ ئالدىدا يىقىلسا يۈزىنى يەرگە يېقىپ تەزىم قىلدى، **24** ئۇنىڭ پۇتلىرىغا ئېسىلىپ مۇنداق دېدى: - «ئى غوجام، يۇقەيھەك ماڭا ھېسابلاستۇن، ئەمدى شۇنى ئۆتۈمەنكى، دېدەڭلەرنىڭ سىلگە سۆز قىلىشىغا ئىجازەت قىلىپ، دېدىڭلارنىڭ سۈزىگە قۇلاق سالغايلا:» **25** ئۆتۈمەنكى، غوجام بۇ رەزىل ئادەم نابالغا پىسەنت قىلىنغايلا، چۈنكى ئۇنىڭ مېجەزى خۇددى ئىسىمغا ئوخشاشتۇر، ئۇنىڭ ئىسمى «كاج»، دەرۋەقە ئۇنىڭدا كاجلىق تولغۇ ئېغىردۇر، لېكىن مەن دېدەڭلەرنى بولسا غوجام ئەۋەتكەن يىگىتلەرنى كۆرمىدىم.

26

ئەمدى زىققارلار گىبىئاھغا ساتۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ: - داۋۇت بىلەن قەسەم ئېچمەنكى، پەرۋەردىگار سىلنى ئۆز قولىرى بىلەن قان تۆكۈپ ئىنتىقام ئېلىشىنى ساقلىدى. ئەمدى دۈشمەنلەر، سىلى غوجامغا يامانلىق قىلغاي بولغانلارمۇ نابالغا ئوخشاش بولسۇن. **27** ئەمدى دېدەڭلەرنى غوجامغا ئېلىپ كەلگەن بۇ سۇغاۋات بولسا غوجامغا ئەگەشكەن يىگىتلەرگە تەقسىم قىلىنسۇن. **28** سىلدىن ئۆتۈمەنكى، دېدەڭلەرنىڭ سەۋەنلىكىنى كەچۈرگەيلا، چۈنكى سىلى، ئى غوجام پەرۋەردىگارنىڭ جەڭلىرىنى قىلىپ كەلگەنلىرى ئۈچۈن، بارلىق كۈنلىرىدە سىلە يامانلىق ئېيىلىشىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار جەزمەن جەمەتلىرىنى مەزمۇت قىلدۇ. **29** بىرسى قويۇپ سىلنى قوغلاپ جانلىرىنى ئىزدەسە، سىلى غوجامنىڭ جېنى پەرۋەردىگار خۇدالىرىنىڭ قېشىدىكى تىرىكلەر خالتىسى ئىچىدە ئورلىنىپ ساقلىنىدۇ، لېكىن دۈشمەنلىرىنىڭ جانلىرىنى بولسا، ئۇ سالغۇغا سېلىپ چۆرۈپ تاشلايدۇ. **30** ئەمدى پەرۋەردىگار سىلى غوجام توغرىسىدا ئېيتقان بارلىق ياخشى ۋەدىلەرگە ئەمەل قىلىپ، سىلنى ئىسرائىلغا باش قىلغاندا شۇنداق بولىدۇكى، **31** سىلى غوجامنىڭ ناھەق قان تۆككەنلىكلىرى ياكى ئۆز ئىنتىقاملىرىنى ئالغانلىقى ئۈچۈن كۆڭۈللىرىگە پۇتلىكشاڭ ياكى دەرد بولمايدۇ. ۋە پەرۋەردىگار غوجامغا نۇسرەت بەرگەندە سىلى ئۆز دېدەڭلىرىنى ياد قىلغايلا». **32** داۋۇت ئايگائىلغا: - سېنى يۈكۈن مېنىڭ بىلەن ئۇچرىشىشقا ئەۋەتكەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قاينۇرۇلغاي! **33** ئەمدى ئەقىل-پاراسىتىڭگە بارىكالا، ساڭمۇ بارىكالا! چۈنكى سەن يۈكۈن مېنى ئۆز قولىم بىلەن قان تۆكۈپ ئىنتىقام ئېلىشىنى توستۇڭ. **34** لېكىن مېنى ساڭا زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈشتىن ساقلىغان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەن مېنىڭ ئالدىمغا تېزلىنىپ كەلمىگەن بولساڭ، نابالنىڭ ئادەملىرىدىن ھېچ ئەركەك تەننىڭچە تىرىك قالماستىكى، دېدى. **35** ئاندىن داۋۇت ئۇنىڭ ئۆزىگە كەلتۈرگەن نەرسىلىرىنى قولىدىن تاپشۇرۇپ ئېلىپ ئۇنىڭغا: - تىنچ-ئامان ئۆيىڭگە بارغىن، مانا سۆزلىرىڭگە قۇلاق سېلىپ، كۆڭلۈڭنى قويۇپ قىلىدەم، دېدى. **36** ئايگائىل نابالنىڭ قېشىغا كەلدى، مانا، ئۇ

ئېلىپ، ئىككىسى چىقىپ كەتتى. ئەمما بېھىم كۆرمىدى، تۇيۇقۇ قالمىدى ھەم ئويغىنىپ كەتمىدى، بەلكى ھەممىسى ئۇخلاۋەردى، چۈنكى پەرۋەردىگار بىر قانچە ئۇيغۇن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرگەندى. 13 داۋۇت ئۇدۇلدىكى تەرەپكە تۇتۇپ يىراقراق بىر دۇنكىنى تېپىپسە ئۇردى، ئۇلارنىڭ ئارىلىقى يىراق ئىدى. 14 داۋۇت قوشۇن بىلەن تەرنىڭ ئوغلى ئابەرىگە تۇتۇلدى. - جاۋاب بەرمەسەن، ئۇ ئابەرى! - دېدى. ئابەرى: - پادىشاھقا تۇلغۇچى كىم سەن؟ - دېدى. 15 داۋۇت ئابەرىگە: - سەن بائۇر ئەمەسمۇ؟ ئىسرائىلدا ساڭا كىم ئەڭ كېلەيدۇ؟ ئېھشقا غوجاڭ پادىشاھنى قوغدىمىدىڭ، چۈنكى خەلق تىنچ بىر كىشى غوجاڭ پادىشاھنى ھالاك قىلغىلى كىرەتتۇ. 16 سېنىڭ بۇنداق قىلغىنىڭ ياخشى ئەمەس! پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [ھەقىقەت قىلمەتتىكى]، پەرۋەردىگار مەسە قىلغان غوجاڭلارنى قوغدىمىغانلىقىڭلار ئۈچۈن ئۆلۈمگە لايىق بولدۇڭلار. ئەمدى پادىشاھنى ئەزىمى ۋە بېشىنىڭ يېنىدىكى سۇ ئىدىشىنىڭ قەبەردىلىكىگە قاراپ بېقىڭلار، دېدى. 17 ساۋل داۋۇتنىڭ ئاۋازىنى تۇتۇپ: - بۇ سېنىڭ ئاۋازىڭمۇ، ئۇ ئوغلۇم داۋۇت! - دېدى. داۋۇت: - ئۇ غوجام پادىشاھ، بۇ مېنىڭ ئاۋازىمدۇر، دېدى. 18 ئۇ يەنە: - ئېھشقا غوجام ئۆز قولىنى مۇنداق قوغلايدۇ؟ مەن نېمە كېلىپتەنمۇ؟ قولىما نېمە يامانلىق بار؟ 19 ئەمدى غوجام پادىشاھ ئۆز قولىنىڭ سۈزىگە قۇلاق سالغاي، پەرۋەردىگار سىلنى ماڭا قارشى قوزغىغان بولسا بىر ھەدىيە-قۇربانلىق ئۇنىڭ كۆڭلىنى رازى قىلغاي، لېكىن ئىنسان بالىرى بولسا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئەنەتكە قالسۇن، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمدى مېنى پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىدىن بەھرىمەن بولۇشتىن مەھرۇم قىلىپ، مېنى باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىلىپ، دېگىنى بولدى. 20 ئەمدى مېنىڭ قېنىم پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن يىراق بەرگە توكۇلۇسۇن، چۈنكى تاغلاردا بىر كەلكىلى ئوۋلانغاندەك ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يالغۇز بۇرگىنى ئىزدىگىلى چىقىپتۇ، دېدى. 21 ساۋل: - مەن گۇناھ قىلدىم، يېنىپ كەلگىن ئۇ ئوغلۇم داۋۇت، مېنىڭ جېنىم بۇگۈن كۆزلىرىڭدە ئەزىز سانالغىنى ئۈچۈن مەن ساڭا بۇندىن كېيىن ھېچ زىيان-زەخمەت بەتمەيمەن، مانا، ئەخمەقلىق قىلدىم، بەك ئېزىپتەنمەن، دېدى. 22 داۋۇت جاۋاب بېرىپ: - مانا پادىشاھنىڭ ئەزىمى، غۇلاملاردىن بىرى كېلىپ ئۇنى ياندۇرۇپ ئالسۇن. 23 پەرۋەردىگار ھەر ئادەمنىڭ ھەقىقىيلىقى بىلەن سادىقلىقىغا قاراپ ياندۇرغاي. چۈنكى بۇگۈن پەرۋەردىگار سىلنى مېنىڭ قولىمغا تاپشۇردى، لېكىن مەن پەرۋەردىگارنىڭ مەسەلىگىگە قول تۇتۇشتىن خالىمىدىم. 24 مانا، بۇگۈن سىلنىڭ جانلىرى مېنىڭ كۆزلىرىمدە ئەزىز بولغاندەك مېنىڭ جېنىم پەرۋەردىگارنىڭ كۆزىدە ئەزىز بولغاي، ئۇ مېنى ھەممە ئاۋازچىلىكتىن قۇتقۇزغاي، دېدى. 25 ساۋل داۋۇتقا: - ئەي ئوغلۇم داۋۇت، بەرىكەتلىگەن بېسىن. سەن جەزمەن ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلىسەن، ئىشلارنىڭ جەزمەن راۋاجلىق بولدى، دېدى. ئاندىن داۋۇت ئۆز يولىغا كەتتى، ساۋل ئۆز جايىغا يېنىپ باردى.

27

داۋۇت كۆڭلىدە: - ھامان بىر كۈنى ساۋلنىڭ قولىدا ھالاك بولىدىغان ئوخشاشمەن. شۇڭا فىلىستىلەرنىڭ زېمىنىغا تېزىن قېچىپ كېتىشىمدىن باشقا ئامال يوق، شۇنداق قىلىشقا ساۋل ئىسرائىل زېمىنى ئىچىدە مېنى تېپىشتىن ئۈمىدسىزلىنىپ، ئەزەبىدىن قول تۇرۇدۇ، ۋە مەن ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلمەن، دەپ ئويلىدى. 2 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت قوپۇپ ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئالتە يۈز ئادەمنى ئېلىپ گائىنىڭ پادىشاھى مانوقىڭ ئوغلى ئاقشىنىڭ قېشىغا باردى. 3 ئەمدى داۋۇت ۋە ئادەملىرى، يەنى ھەربىرى ئۆز ئائىلىسىدەك بىلەن بىللە گائىنا ئاقشى بىلەن تۇردى. داۋۇت ئىككى ئايال، يەنى يىزە ئەللىك ئاھىئوئام ۋە ئاباننىڭ ئۆل خوتۇنى كارەملىك ئايىگائىل بىلەن بىللە شۇ يەردە تۇردى. 4 ساۋل: - داۋۇت

28 ئۆزۈڭلەردە فىلىستىلەر ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن ئۆز قوشۇنلىرىنى يىغدى، ئاقشى داۋۇتقا: - بىلىشىڭ كېرەككى، ئادەملىرىڭنى ئېلىپ مېنىڭ بىلەن جەزمەن جەڭگە چىقىشىڭ لازىم، دېدى. 2 داۋۇت ئاقشىغا: - ئۇنداققا سىلى قۇللارنىڭ نېمە قىلالايدىغانلىقىنى بىلىپ قالالا - دېدى. ئاقشى داۋۇتقا: - مانا، سېنى ئۆزۈمگە مەڭگۈلۈك پاسپان قىلاي، دېدى. 3 (سامۇئىل تۆلىگەندى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئۇنى ئۆز شەھىرى بولغان رامادا دەپنە قىلغانىدى. ساۋل بولسا جىنىكەشلەر بىلەن پالچىلارنى زېمىندىن قوغلاپ چىقاردى). 4 فىلىستىلەر تولىنىش چىقىپ شۇنەمدە چىقىپ كەتتى. ساۋل ھەم پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىغىپ، گېئوتاندا چىقىپ كەتتى. 5 ساۋل ئەمدى فىلىستىلەرنىڭ قوشۇن بارگەھنى كۆرگەندە قورقۇپ، يۈزىكى سۇ بولۇپ كەتتى. 6 ساۋل پەرۋەردىگاردىن يول سورىدى، لېكىن پەرۋەردىگار يا چۈش بىلەن يا «ئۆرم» بىلەن يا بەھەمبەرلەر ئارقىلىق ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن ساۋل خىزمەتكارلىرىغا: - ماڭا پالچى جىنىكەش بىر خوتۇننى تېپىپ بېرىڭلار، مەن بېرىپ ئۇنىڭدىن يول سوراي، دېدى. خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: - ئەن-دوردا جىنىكەش بىر خوتۇن بار ئىكەن، دېدى. 8 ساۋل ئىنقابلىنىپ، باشقا كىيىملەرنى كىيىپ ئىككى ئادەمنى ھەمراھ قىلىپ باردى. ئۇلار كېچىسى بېرىپ خوتۇننىڭ قېشىغا كەلدى، ئۇ خوتۇنغا: - ماڭا چىن چاقىرىپ پال ئېچىپ، مەن دېگەن بىرسىنى قېشىمغا كەلتۈرگىن، دېدى. 9 خوتۇن ئۇنىڭغا: - مانا، ساۋلنىڭ قىلغانلىرى، يەنى زېمىندىن جىنىكەشلەرنى ۋە پالچىلارنى يوقاتقانلىقىنى ئۆزۈڭ بىلسەن، ئېھشقا مېنى ئۆلتۈرۈشكە جېنىمغا ئۇزاق قوبىسەن، دېدى. 10 ساۋل ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىپ: - پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بۇ ئىش ئۈچۈن ساڭا جازا بولمايدۇ، دېدى. 11 خوتۇن: - ساڭا كىمى چىقىرمەن؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - ماڭا سامۇئىلنى چىقارغىن، دېدى. 12 خوتۇن سامۇئىلنى كۆرگەندە

قاتتى ئاۋاز بىلەن چىقىرىدى، ئاندىن سائۇلغا: - نېشىقا مېنى گولايىسەن؟ سەن ئۈزۈڭ سائۇلغا! - دېدى. **13** پادىشاھ ئۇنىڭغا: - قورقغىن! نېنى كۆردۈڭ؟ - ئۈزۈڭ سائۇلغا! - مەن بىر ئىشلەشكە بەردىن چىققىنىنى كۆردۈم، دېدى. ئۇنىڭغا: - پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىپ ئېيتىمەنكى]، سەن **14** ئۆزۈڭنى قىياپىتى قانداق ئىكەن؟ دېدى. خوتۇن: - قېرى بىر بوۋاي چىقىۋاتىدۇ، ئۇ يېنىغا كىيىگەن، دېدى. سائۇل: - ئۇ سامۇئىل ئىكەن، دەپ بىلىپ، ئۇ يېزىنى بەرگە يېقىپ تەزىم قىلدى. **15** سامۇئىل سائۇلغا: - نېشىقا مېنى ئاۋازە قىلىپ چىقاردىڭ؟ - دېدى. سائۇل: - مەن تولىمۇ پەرىشان بولدىم، چۈنكى فىلىستىيەلىر ماڭا قارشى جەڭ قىلىۋاتىدۇ، ۋە خۇدا مەندىن يىراقلاپ، ماڭا ياكى بەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ياكى چۈشلەر ئارقىلىق ھېچ جاۋاب بەرمەيۋاتىدۇ. شۇڭا مېنىڭ نېمە قىلىشىم كېرەكلىكىنى ماڭا بىلدۈرگەيسىن دەپ، سېنى چاقىردىم، دېدى. **16** سامۇئىل: - پەرۋەردىگار سەندىن يىراقلاپ، دۇشنىڭنىڭ بولغاندىن كېيىن نېشىقا مەندىن مەسلىھەت سوراپسەن؟ - دېدى. **17** ياخشى ئىكەنلىكىنى بىلىمەن. لېكىن فىلىستىيەلىرنىڭ ئەمىرلىرىنى ئارزۇ قىلىپ - پەرۋەردىگار ئۆزى ئۈچۈن مەن ئارقىلىق ئېيتقىنىنى قىلدى، پەرۋەردىگار پادىشاھلىقنى قوللىدىن يىرتىپ ئېلىپ، قوشناڭغا، يەنى داۋۇتقا بەردى. **18** سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، ئۇنىڭ ئاماللىرىگە قاراتقان قاتتىق غەزىپىنى يۈرگۈزگەننىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار بۈگۈن ساڭا شۇ ئىشنى قىلدى، **19** پەرۋەردىگار ئۈزۈڭ بىلەن ئىسرائىلنىمۇ فىلىستىيەلىرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ئەتە سەن ۋە قوغۇللىرىڭ مېنىڭ بىلەن بىللە بولسىلەر، ۋە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىمۇ فىلىستىيەلىرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، دېدى. **20** سائۇل شۇ ئان يەرگە دۈم يىقىلدى، سامۇئىلنىڭ سۆزلىرىدىن قاتتىق قورقۇپ كەتتى، بىر كېچە كۈندۈز تاماققا چىگەنچە، ماغدۇرغۇ قالىدى. **21** ئايال ئەمدى سائۇلنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭ تولىمۇ پەرىشان بولغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا: - مانا، دەپدەكلىرى جېنىنى ئالغىنىغا ئېلىپ قوپۇپ تاپىلغانلىرىغا بىنا ئەنەنە قىلدىم. **22** ئەمدى سىلدىن ئۆتۈمەن، دېدىكىرىنىڭ سۆزىگە كىرگەنچە، مېنى سىلنىڭ ئالدىلىرىغا بىر چىشلەم نان كەلتۈرۈشكە ئۇنغايلا، شۇنىڭ بىلەن سىلى يەپ قۇۋۋەت تېپىپ ئاندىن ئۆز يوللىرىغا كېتەيلا، دېدى. **23** لېكىن ئۇ ئەتە قىلىپ: - چەيمەن، دەپ ئۆتتى. ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ھەم ئايالنى بېشىنى ئۇنىڭغا دەۋەت قىلىشتى، ئۇ يەردىن قوپۇپ كارۋانغا ئولتۇردى. **24** ئايالنىڭ ئۆيدە بىر بورداق موزاي بار ئىدى. ئۇ دەرھال ئۇنى سويدى، ھەم خىجىم يۇغۇرۇپ پىتىر نان پىشۇرۇپ بەردى. **25** ئۇ ئۇنى سائۇل بىلەن خىزمەتكارلىرىنىڭ ئالدىغا قويدى. ئۇلار يەپ بولۇپ، شۇ كېچىسى كەتتى.

30 شۇنداق بولدىكى، داۋۇت ۋە ئادەملىرى ئۈچىنچى كۈنى زىكلاڭغا بېتىپ كەلدى، مانا، ئاماللىرىگە جەنۇب تەرەپكە بۇ زىكلاڭغا ھۇجۇم قىلىپ، زىكلاڭنى ۋەيران قىلىپ ئوت قوپۇپ كۆيدۈرگەندى. **2** ئۇلار شەھەردىكى قىز-ئاياللارنى، چوڭ بولسۇن، كىچىك بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەسەرگە ئالدى. ئۇلاردىن ھېچكىمنى ئۆلتۈرمەي، ھەممىسىنى ئېلىپ، يولغا چىققانىدى. **3** داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن شەھەرگە كەلگەندە، مانا، شەھەر ئاللىقاچان كۆيۈپ تىگىگەندى، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ۋە غۇل-قىزلىرى ئەسەرگە ئېلىنغانىدى. **4** ئەمدى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان خەلق قاتتىق يىغىنار ئۆلتۈرۈشتى، تاكى ماغدۇرۇ قالمۇغىچە يىغلاشتى. **5** داۋۇتنىڭ ئىككى ئايالى، يەزىرە ئەللىك ئاھىتى بىلەن كارەملىك ئايالدىن تۇل قالغان ئاياللىرىمۇ ئەسەرگە ئېلىنغانىدى. **6** داۋۇت قاتتىق ئازابلىدى، چۈنكى بارلىق خالايىق، ھەربىرى ئۆز غۇل-قىزلىرى ئۈچۈن قايغۇرۇپ غەزەپلىنىپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈپ، دېشىۋاتتى. ئەمما داۋۇت ئۆزى خۇداسى پەرۋەردىگاردىن كۈچ-قۇۋۋەتلەندۈردى. **7** داۋۇت ئاخىمەللىكنىڭ ئوغلى كاھىن ئابدىئارغا: - ئەفۇدىنى يېنىمغا ئېلىپ كەلگەن، دېدى. **8** داۋۇت پەرۋەردىگاردىن: - بۇ قوشۇننى قوغلايمۇ؟ ئۇلارغا يېتىشەلەرمەنمۇ؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - قوغلا، سەن جەزمەن ئۇلارغا يېتىشىۋالسىن ھەم ھەممىنى قاپۇرۇپ كېلەيسەن، دېدى. **9** داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئالتە يۈز ئادەم بېرىپ پېسور ۋادىسىغا بېتىپ كەلگەندە، كەينىدە سۈرۈلۈپ قالغانلار شۇ يەردە قالدى. **10** داۋۇت ئۆزى تۈز يۈز ئادەم بىلەن داۋاملىق قوغلاپ ماڭدى، ئىككى يۈز ئادەم ھالسىراپ كەتكەچكە، پېسور ۋادىسىدىن ئۆتەلمەي كەينىدە قالغانىدى. **11** ئۇلار دادالا مىسىرلىق بىر ئادەمنى ئۇچراتتى. ئۇلار ئۇنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا نان بېرىپ يېگۈزدى، سۇ ئىچكۈزدى، **12** ئۇنىڭغا بىر پارچە ئەنجۈر پوشىكى بىلەن ئىككى كىشىنىمۇ پوشىكىنىمۇ بەردى، ئۇلارنى يەپ، ئۇنىڭغا قايتىدىن جان كىردى، چۈنكى ئۇ ئۈچ كېچە-كۈندۈز نان يېگەن، سۇمۇ ئىچمىگەندى. **13** داۋۇت ئۇنىڭدىن: - سەن كىمگە تەۋە؟ سەن قەيەركىسەن؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - مەن مىسىرلىق يىگىت بولۇپ، بىر ئاماللىرىڭنىڭ قولىمدا، لېكىن مەن ئۈچ كۈن ئىلگىرى كېسەل بولۇپ قالغاچقا،

29 فىلىستىيەلىر ھەممە قوشۇنلىرىنى يىغىپ ئافەكتە جەم قىلدى، ئىسرائىللىر يەزىرە ئەلدىكى بۇلاقتا يېنىدا چىدىر تىكتى. **2** فىلىستىيەلىرنىڭ سەردارلىرى يۈز ياكى مىڭدىن ئەسكەرنى باشلاپ، سەپ تىزىپ كەلدى، ئۇلارنىڭ كەينىدىن داۋۇت ئۆز ئادەملىرىنى باشلاپ ئاقىش بىلەن چىقىپ سەپ تۈزدى. **3** فىلىستىيەلىرنىڭ ئەمىرلىرى: - بۇ ئىسرائىللىر بۇ يەردە نېمە ئىش قىلدى؟ - دېدى. ئاقىش فىلىستىيەلىرنىڭ ئەمىرلىرىگە: - بۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سائۇلنىڭ خىزمەتكارى داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ئۇ بۇ يەردە يەنە نېمە كۈن، يەنە نېمە بىلاردىن بىرى مەن بىلەن تۇرغان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ماڭا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە ئۇنىڭدىن ھېچ نەمەس ئېلىپ باقمىدىم، دېدى. **4** ئەمما فىلىستىيەلىرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا ئاچچىقلايدى، فىلىستىيەلىرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا: - ئۇنى قاپۇرۇۋەت! بۇ كىشى سەن ئۈزۈڭ ئۇنىڭغا ئورۇنلاشتۇرغان جايعا كەلسۇن، بىز بىلەن بىللە سوقۇشقا چىشىمىسۇن، بولمىسا، ئۇ سوقۇشتا بىزگە رەقەب بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. بۇ ئادەم ئۆز غوجىسى بىلەن نېمىسى ئارقىلىق يارشىدۇ؟ بۇ ئادەملەرنىڭ باشلىرىنى ئېلىش بىلەن بولمامدۇ؟ **5** بۇ قىز-ئاياللار بۇرۇن ئۇنىڭ توغرىسىدا ئۇسسۇل

غوجام مېنى تاشلىۋەتتى. 14 بىز ئەسلى كەرە تېلېرنىڭ يۈزىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە ۋە يەھۇدا زېمىنىغا ۋە كالىنىڭ زېمىنىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە جۇجۇم قىلىپ بۇلاڭ-تالاڭ قىلدۇق، شۇنداقلا زىكلاڭنى كۆيدۈرۈۋەتكەندىن، دېدى. 15 داۋۇت ئۇنىڭدىن: «بىزنى ئۇ [دۈشمەن] قوشۇنى تەرەپكە باشلاپ بارالامسەن، دېدى. ئۆزى ئۇنىڭ نامى بىلەن مەن سېنى ئۆلتۈرمەيمەن، سېنى غوجاڭنىڭ قولىغىمۇ تۇتۇپ بەرمەيمەن دەپ قەسەم قىلسا، سىنى ئۇ قوشۇننىڭ قېشىغا باشلاپ باراي، دېدى. 16 ئۇنى ئۇ يەرگە باشلاپ بارغاندا، مانا ئۇلار پۈتكۈل يەرگە بېسىپ، يەپ-ئىچىپ فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىدىن ھەم يەھۇدا زېمىنىدىن ئالغان چوڭ ئۇلجا ئېلىپ چۈشۈپ بولۇپ ئۆسۈل ئوينىۋاتاتتى. 17 ئەمما داۋۇت شۇ كۈنى گۇگۇمدىن تارتىپ ئىككىنچى كۈنى كەچكەچە ئۇلارنى ئۇرۇپ قىردى. تۈگىگەن مەن بەدەر قاچقان توت يۈز يىگىتتىن باشقا ھېچبىر ئادەم قېچىپ قۇتۇلمىدى، 18 ۋە داۋۇت ئامالەكلەر بۇلۇۋالغان ھەممە نەرسىنى ياندۇرۇپ ئالدى، ئۆزىنىڭ ئىككى ئايالىنىمۇ قۇتقۇزۇۋالدى. 19 گلبوئا تېغىدا ساۋۇت بىلەن ئوغۇللارنىڭ ئۆلۈك باقمىقىنى كۆردى. 9 ئۇلار ئامالەكلەر ئېلىپ كەتكەن ئوغۇل-قەز، مال-مۈلۈكلەر ۋە باشقا ھەممە نەرسىنى داۋۇت ئۇلاردىن قايتۇرۇۋالدى، ھېچنەمە، چوڭ بولسۇن كىچىك بولسۇن چۈشۈپ قالغانىدى، 20 [داۋۇتنىڭ ئادەملىدى] قايتۇرۇۋالغان ماللىرىنىڭ ئالدىغا [ئولجا ئالغان] باشقا قوي ۋە كالا پادىلارنى سېلىپ ھەيدەپ كېتىۋاتتى. [ئۇنىڭ ئادەملىرى] كېتىۋېتىپ: «بۇلار داۋۇتنىڭ ئۇچىسى، دېشىپ، داۋۇت ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆزىگە ئالدى. 21 داۋۇت ھالىزىلىپ ئۆزى بىلەن بىللە بارالمىغان بېسور ۋادىسىنىڭ بويىدا قالدۇرۇپ كەتكەن ئىككى يۈز ئادەمنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلدى، ئۇلار داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن ئادەملەرنىڭ ئالدىغا چىقتى، داۋۇت خەلقنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا سالام قىلدى. 22 لېكىن داۋۇت بىلەن بارغانلارنىڭ ئارىسىدىكى رەزىل ئادەملەر ۋە ئەرزەمسەلەرنىڭ ھەممىسى قوپۇپ: «بۇلار بىز بىلەن بارمىغاندىن كېيىن بىز ياندۇرۇپ ئالغان ئولجىدىن ئۇلارغا ھېچ نەمە بەرمەيلى. ئۇلار پەقەت ھەربىي ئۆز خوتۇن-بالىلىرىنى ئېلىپ كەتسۇن، دېدى. 23 ئەمما داۋۇت: «ياق، ئۇ يۈز ئادەم، پەرۋەردىگار بىزگە تەقسىم قىلغانى [ئۇلارغىمۇ تەقسىم] قىلىنسا بولىدۇ، چۈنكى ئۇ بىزنى قوغداپ بىزنىڭكىگە تاجاۋۇز قىلغانلارنى قولىمىزغا تاپشۇردى. 24 بۇ ئىشتا كىم سىلەرگە ماقۇل دەيدۇ؟ چۈنكى سوقۇشقا چۈشكەننىڭ ئۆلۈشى قانداق بولسا يۈك-تاقارغا قارىغۇچىلارنىڭمۇ ئۆلۈشى شۇنداق بولىدۇ، ھەممە ئادەم تەڭ بۇلۇشسۇن» دېدى. 25 شۇ كۈندىن تارتىپ بۇ ئىسرائىل ئۇچۇن ھۆكۈم-بەلگىگە قىلىپ بېكىتىلدى. بۇگۈنكىچە ھەم شۇنداق. 26 داۋۇت زىكلاڭغا يېتىپ كەلگەندە، ئولجىدىن دوستلىرى بولغان يەھۇدا ئاقساقاللىرىغا ئەۋەتتى: «مانا، پەرۋەردىگارنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ئالغان ئولجا سىلەرگە بىر سوۋغات بولسۇن، دېدى. 27 ئۇ ئولجىدىن ھەم بەيت-ئەلدىكلەرگە، جەنۇبىي راموتىكلەرگە، ياتىردىكلەرگە، 28 ئاروئەردىكلەرگە، سىفونىيىكلەرگە، ئەشتەموتادىكلەرگە، 29 راقالدىكلەرگە، يەھوئەئەللىكلەرنىڭ شەھەرلىرىدىكلەرگە ۋە كېنىيەلەرنىڭ شەھەرلىرىدىكلەرگە، 30 خورامىتىكلەرگە، قوراشاندىكلەرگە، ئاتاقىكلەرگە، 31 ھېرونىدىكلەرگە ۋە داۋۇت ۋە ئادەملىرى بىللە يۈرگەن ھەممە يەردىكلەرگە سوۋغات ئەۋەتتى.

31

ئەمدى فىلىستىيەلەر ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى فىلىستىيەلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، گلبوئا تېغىدا قىرىپ يىقىتلىدى. 2 فىلىستىيەلەر ساۋۇت ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تاپ بېسىپ قوغلاۋاتتى. فىلىستىيەلەر بولسا ساۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى يوناتان، ئابناداب، مەلكىشۇئانى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. 3 ساۋۇتنىڭ ئەتراپىنى ئۇرۇش قاپلىدى، ئوقياچىلار ساۋۇتقا يېتىشتى، ئۇ ياقى بىلەن

سامۇئل 2

1

سامۇئل ئۆلگەندىن كېيىن، داۋۇت ئامالەكلەرنى قىرغىن قىلىپ يېنىپ كەلگەندە، ئۆزىنىڭدا ئىككى كۆن تۇردى. 2 ئۇ ئىككى كۈننى شۇنداق بولدىكى، مانا سامۇئەلنىڭ لەشكەرگاھىدىن كېيىن يىرتىق ۋە بېشىغا توپا-چاڭ چاچقان بىر ئادەم كەلدى. ئۇ داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، يەرگە يىقىلىپ باش تۇردى. 3 داۋۇت ئۇنىڭدىن: نەدىن كەلدىڭ؟ دەپ سورىدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ئىسرائىلنىڭ لەشكەرگاھىدىن قېچىپ كەلدىم - دېدى. 4 داۋۇت ئۇنىڭدىن: ئىش قانداق بولدى؟ ماڭا دەپ بەرگىن، دېدى، ئۇ: خەلق جەڭدىن قاچتى، خەلقنى بەك جىق كىشى سوقۇشتا ئولتۇردى. سامۇئل بىلەن ئوغلى يونا ئامۇ ئۆلدى، - دېدى. 5 داۋۇت خەۋەر ئېلىپ كەلگەن يىگىتتىن: سامۇئل بىلەن ئوغلى يونا ئامۇنىڭ ئۆلگىنىنى قانداق بىلدىڭ؟ دەپ سورىدى. 6 ئۇنىڭغا خەۋەر بەرگەن يىگىت: مەن ئاسادىيې گىليوتتا تېغىغا چىققاندىم، مانا سامۇئل نەيزىگە يۈلىنىپ تۇرۇپتۇ، جەڭ خارۇبىلىرى ۋە ئاتلىقلار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى قوغلاۋاتتى. 7 ئۇ كەينىگە قاراپ مېنى كۆرۈپ چاقىردى. مەن «مانا مەن»، دېدىم. 8 ئۇ: تۈزۈڭ كىم بولسىنەن، دەپ مەندىن سورىۋېدى، مەن ئامالەكلەردىن، دېدىم. 9 ئۇ يەنە ماڭا: ئۆستۈمدە تۇرۇپ مېنى ئولتۇرۇۋەتكەن، گەرچە جىنم مەندە بولسىمۇ، مەن بەك ئازاپلىنىپ كېتىۋاتمەن - دېدى. 10 شۇڭا مەن ئۇنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئۇنى ئولتۇردۇم، چۈنكى، ئۇ شۇ ھالدا يىقىلسا، تىرىك قالمايدىغانلىقىنى بىلىم. ئاندىن بېشىدىكى تاجى ۋە بىلىكىدىكى بەلەۋزىنى ئېلىپ مۇشۇ يەرگە غوجامغا ئېلىپ كەلدىم، - دېدى. 11 شۇ ئاندا داۋۇت ئۆز كىيىملىرىنى بېرىپ، تىلما-تىلما قىلۋەتتى، ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق ئادەملەرمۇ مەھمۇم شۇنداق قىلدى. 12 ئۇلار سامۇئل بىلەن ئوغلى يونا ئامۇنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ جەمەتى ئۈچۈن مائەم ئۆتۈپ ئاھ-زار كۆتۈرۈپ كەچكەچە روزا ئۆتتى، چۈنكى ئۇلار قىلىچ ئاستىدا يىقىلىپ قازا قىلغانىدى. 13 داۋۇت ئۇنىڭ تۈزىگە خەۋەر بەرگەن يىگىتتىن:

قەيەردىن سەن؟ دەپ سورىدى، ئۇ: مەن بىر ئامالەك مۇساپىرىنىڭ ئۆزۈم - دېدى. 14 داۋۇت ئۇنىڭغا: سەن قانداق پەرۋەردىگارىڭنىڭ مەسىھ قىلغىنىنى ھالاك قىلىشقا قولۇڭنى سۈرۈشتىن قورقۇدىڭ؟ - دېدى. 15 ئاندىن داۋۇت ئۆز غۇلاملىرىدىن بىرىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: بۇ ياققا كەل، ئۇنىڭغا ئېتىلىپ بېرىپ، ئۇنى ئولتۇرگىن - دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆز ئورۇۋىدى، [ئامالەك] ئۆلدى. 16 داۋۇت ئۇنىڭغا: قان قەرزىڭ بېشىڭغا چۈشسۇن! چۈنكى ئۆز ئاغزىڭ پەرۋەردىگارىڭنىڭ مەسىھ قىلغىنىنى ئولتۇرگىنىڭگە كۆۋاللىق بېرىپ ئەيىبلدى، - دېدى. 17 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت سامۇئل بىلەن ئوغلى يونا ئامۇنى ئۈچۈن مائەم ئۆتۈپ مۇنداق بىر نەزمە ئوقۇدى 18 (ئۇ «ئوقيا» دەپ ئاتالغان بۇ نەزمىنى پۈتكۈل يەھۇدا خەلقىگە ئۆگەتكەن، دەپ بۇيرۇدى. دەرۋەھە ئۇ «ياشار» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندى): - 19 - ئى ئىسرائىل، سېنىڭ گۈزەل ئەزىزىڭ يۇقىرى جايلېرىڭدا قىرغىن بولۇپ ياتىدۇ! پالۋانلار شۇنداق دەھشەتلىك يىقىلدىغۇ؟! 20 گات شەھىرىدە بۇ خەۋەرنى بەرمەڭلار، ئاشكولوننىڭ كۈچلىرىدا ئۇنى ئېلان قىلماڭلار، فىلىستىننىڭ قىزلىرى شادلىنمىسۇن، خەمسەزىلەرنىڭ قىزلىرى تەتەنە قىلمىسۇن! 21 ئى گىليوتتا ئاغرى، ئۆستۈڭلارغا نە شەبەم بولمىسۇن، نە يامغۇر چۈشمىسۇن، نە سىلەردە كۆتۈرۈلمە ھەدىيەلەر ئۈچۈن ھوسۇل بېرىدىغان ئېتىزلەر يەنە كۆرۈنمىسۇن! چۈنكى ئۇ يەردە پالۋانلارنىڭ قالغىنى بۇلغانىدى، سامۇئەلنىڭ قالغىنى ياغ بىلەن سۈرۈلمەيدىغان بولدى. 22 قەربلىدىغانلارنىڭ قېنىنى تۆكەي، پالۋانلارنىڭ تېشىدىكى يېغىنى چاقماي، يونا ئامۇنىڭ ئوقىسىنى ھېچقاچان [جەڭدىن]

يانغان ئەمەس، سامۇئەلنىڭ قىلىچى ھېچقاچان قىنىغا قايتقان ئەمەس. 23 ساتۇل بىلەن يونا ئامۇنىڭ ھايات ۋاقتىدا سۇيۈملۈك ھەم يېقىملىق ئىدى، ئۇلار ئۆلۈمدىمۇ بىر-بىرىدىن ئايرىلىدى، ئۇلار بۈركۈتلەردىن چاققان، شىرلاردىن كۆچلۈك ئىدى. 24 ئى ئىسرائىل قىزلىرى، ساتۇل ئۈچۈن يىغلاڭلار، ئۇ سىلەرنى يېزەپ قىرغۇچ كىيىملىرىنى كىيىۋېرۈپ، كىيىملىرىڭلارنى تاللىۋىز-زىننەت بىلەن زىننەتلىگەندى. 25 پالۋانلار كەسكىن جەڭدە شۇنداق دەھشەتلىك يىقىلدىغۇ؟! يونا ئامۇ يۇقىرى جايلېرىڭدا قىرغىن بولۇپ ياتىدۇ! 26 سەن ئۈچۈن ھەسرەتتە قالدىم، ئى ئىم يونا ئامۇ! ماڭا شۇنچە سۇيۈملۈك ئىدىڭ! ماڭا بولغان مۇھەببىتىڭ قانچىسى ئىدى، ھەتتا قىز-ئاياللارنىڭ مۇھەببىتىدىن ئارتۇق ئىدى. 27 پالۋانلار شۇنداق دەھشەتلىك يىقىلدىغۇ! جەڭ قوراللىرى شۇنداق دەھشەتلىك ۋەيران قىلىندىغۇ!

2

ئاندىن كېيىن داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: يەھۇدا شەھەرلىرىنىڭ بىرىگە چىقايۇ؟ دېدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - چىققىن، دېدى. داۋۇت، نەگە چىقاي؟ - دەپ سورىۋېدى، ئۇ: ھېيرونغا چىققىن - دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئىككى ئايال بىلەن، يەنى يىزە ئەللىك ئاھىستان ۋە ئەسلى كارمەللىك ئايالنىڭ ئايالى بولغان ئابىگانىل بىلەن ئۆز يەرگە چىقتى. 3 داۋۇت ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولغان ئادەملەرنىڭ ھەربىرىنى ھەم ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆيىدىكىلەرنى ئۆز يەرگە ئېلىپ چىقتى، ئۇلار ھېيروننىڭ شەھەرلىرىدە ئولتۇراقلاشتى. 4 يەھۇدانىڭ ئادەملىرىمۇ ئۆز يەرگە كېلىپ داۋۇتنى يەھۇدا جەمەتىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدى. داۋۇتقا ساتۇلنى دەپنە قىلغانلار يابەش-گېئادىتەكلەر، دەپ خەۋەر بېرىلدى، 5 داۋۇت يابەش-گېئادىتەكلەرگە ئەلچىلەر ئەۋەتىپ ئۇلارغا: - «غوجاڭلار بولغان ساتۇلغا شۇنداق ياخشىلىق قىلىپ، ئۇنى دەپنە قىلغىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلەرگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلغاي. 6 پەرۋەردىگار سىلەرگىمۇ مېھرىبانلىق ۋە ئۆز ۋاپالىقىنى كۆرسەتكەي، سىلەر بۇنداق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن مەنمۇ بۇ ياخشىلىقنىڭلارنى سىلەرگە قايتۇرىمەن. 7 ئەمدى ھازىر غەيرەتلىك بولۇڭلار، چۈنكى غوجاڭلار ساتۇل ئۆلدى، يەھۇدا جەمەتى مېنى مەسىھ قىلىپ، ئۆزلىرىگە پادىشاھ قىلدى» - دەپ خەۋەر بەتكۈزدى. 8 ئەمما ساتۇلنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى نەرنىڭ ئوغلى ئابىر ساتۇلنىڭ ئوغلى ئىشىۋىشەتنى ماھانائىغا ئېلىپ بېرىپ، 9 ئۇنى گېئادىقا، گەشۇرىيلارغا، يىزە ئەلگە، ئەفرائىمغا، بىنيامينغا ۋە شۇنداقلا پۈتكۈل ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلدى. 10 ساتۇلنىڭ ئوغلى ئىشىۋىشەت پادىشاھ بولغاندا قىرىق ياشقا كىرگەندى. ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ھالبۇكى، يەھۇدا جەمەتى داۋۇتقا ئەگىشىۋەتتى. 11 داۋۇتنىڭ ھېيروندا يەھۇدا جەمەتى ئۈستىدە سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يەتتە يىل ئالتە ئاي بولدى. 12 [بىر كۈن] نەرنىڭ ئوغلى ئابىر ساتۇلنىڭ ئوغلى ئىشىۋىشەتنىڭ ئادەملىرى بىلەن ماھانائىدىن چىقىپ گېئادىغا باردى. 13 شۇ چاغدا زەرۇئەينىڭ ئوغلى يوتاب بىلەن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى چىقىپ ئۇلار بىلەن گېئادىدىكى كۆلنىڭ يېنىدا ئۇچراشتى. ئۇلاردىن بىر تەرەپ كۆلنىڭ ئۇ يېقىدا، يەنە بىر تەرەپ كۆلنىڭ ئۇ يېقىدا ئولتۇردى. 14 ئابىر يوتابقا: يىگىتلەر قوپۇپ ئالدىمىزدا ئېلىشىپ ئوينىسۇن - دېدى. يوتاب: قوپسۇن - دېدى. 15 ئۇلار يېقىنلىشىپ سان بويىچە بىنيامين بىلەن ساتۇلنىڭ ئوغلى ئىشىۋىشەت تەرەپتىن ئون ئىككى كىشى ۋە داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن ئون ئىككى كىشى چىقىپ ئوتتۇرىغا ئۆتتى. 16 ئۇلار بىر-بىرىنىڭ يېنىنى قانداقلاپ ئۆتۈپ ھەربىرى رەقىبىنىڭ قېتىقىغا قىلىچى بىلەن سانجىقتى، ھەممىسى يىقىلىپ ئۆلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەر «قىلىچ بىسىلەرنىڭ ئېتىزى» دەپ ئاتالدى، ئۇ گېئادىدۇر. 17 ئۇ كۆندىكى بولغان سوقۇشۇش نىسبىتىن ئەشەددى بولدى، ئابىر بىلەن ئىسرائىلنىڭ

ئادەملەرى داۋۇتنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن مەغلۇپ قىلىندى. 18 شۇ يەردە زەرۋەننىڭ ئوغۇللىرى يوتاب، ئابشاي ۋە ئاساھەل دېگەن ئۈچەلەن بار ئىدى. ئاساھەل خۇددى دادا دېگەن چەتلىك ئادەم ئىدى. 19 ئاساھەل ئابەرنىڭ كەبىدىن غوللاپ يۈرگۈزى، ئابەرنىڭ ئەگىشىپ تۇرغان ياكى سولغا يۈرۈلمى تاپ پىسىپ قوغلىدى. 20 ئابەر كەينىگە قاراپ: سەن ئاساھەلمۇسەن؟ دەپ سورىدى، ئۇ: شۇنداق، مەن شۇ، دەپ جاۋاب بەردى. 21 ئابەر ئۇنىڭغا: يا ئوڭغا يا سولغا يۈرۈلۈپ يىگىتلەرنىڭ بىرىگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى يارىتىشى ئۈزۈڭگە تارتۇلغان، دېدى. لېكىن ئاساھەل ئۇنى قوغلاشتىن يۈرۈلۈشقا ئۇنىمىدى. 22 ئابەر ئاساھەلگە يەنە: مېنى ئەمدى قوغلىماي يۈرۈلۈپ كەتكەن، مەن سېنى نېمە دەپ ئۇرۇپ يىقىتقۇدەكەن؟ ئۇنداق قىلىپ ئاساھەل ئۇنىڭ ئالدىدا قانداق يۈزۈمنى كۆتۈرۈلەيمەن؟ - دېدى. 23 لېكىن ئاساھەل يەنىلا قوغلاشتىن توختىمىدى، شۇنىڭ بىلەن ئابەر ئەزىزلىكىنى تۇتۇشنى ئۇنىڭ قورسىقىغا تىقمۇتتى. نەزەر دۈمبىسىنى تىشىپ چىقتى، ئۇ شۇ يەردە يىقىلىپ ئۆلدى. شۇنداق بولدىكى، ئاساھەل يىقىلىپ ئۆلگەن يەرگە ھازىر كېلىدىغان ھەربىر كىشىلەر ئۇ يەردە توختاپ قالدۇ. 24 شۇنىڭ بىلەن يوتاب بىلەن ئابشاي ئابەرنى قوغلاشتى. كۆن پاشقاندا ئۇلار گېيىلەرنىڭ چۆلگە ماڭدىغان يولىنىڭ بويىغا، گىشاھ يېزىسىنىڭ ئۈستىدىكى ئامماھ ئېرىلىقىغا يېتىپ كەلدى، 25 بىنىامىنلار بولسا ئابەرنىڭ كەينىدە قوشۇندەك سەپ بولۇپ، بىر دۆڭ تۈپسىگە چىقىپ تۇردى. 26 ئابەر يوتابنى چاقىرىپ: قىلىچ دائىم ئادەملەرنى يەپ تۇرۇشى كېرەكمۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى پەقەت ئۈچ-داداۋە تىن ئىبارەت بولىدىغانلىقىنى بىلمەمسەن؟ سەن قاچانغىچە خەلقلەرگە: «قېرىنداشلىرىڭلارنى قوغلاشتىن توختاڭلار» دەپ يۈرۈمىز ئۇرۇپمىسەن؟ 27 يوتاب: خۇدانىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئەگەر سەن مۇشۇ سۆزنى قىلىنغان بولساڭ، كۆپچىلىكنىڭ ھېچبىرى قېرىنداشلىرىنى قوغلاشتىن ئەتەنگەنچىمۇ يامايىتى - دېدى. 28 بۇنىڭ بىلەن يوتاب كاناي چالدى؛ ھەممە [يەھۇدارلار] شۇئان توختىدى ۋە قايتا ئىسرائىلنى قوغلىمىدى، ئۇلار بىلەن قايتا جەڭ قىلىشىدى. 29 ئابەر بىلەن ئادەملەرى بولسا كېچىچە مېڭىپ، ئارابا ئۆزلەنگەندىن چىقىپ، ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بىتون دېگەن يۆتكۈل يۇرتى كېزىپ ئۆتۈپ، ماھانغا يېتىپ كەلدى. 30 يوتاب ئابەرنى قوغلاشتىن يېنىپ بارلىق ئادەملەرنى جەم قىلدى. ئاساھەلدىن باشقا داۋۇتنىڭ غۇلاملىرىدىن ئون توققۇز ئادەم يوق چىقتى، 31 لېكىن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى بىنىامىنلاردىن ۋە ئابەرنىڭ ئادەملىرىدىن ئۈچ يۈز ئاتمىش كىشىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرگەندى. 32 ئۇلار ئاساھەلنى ئېلىپ بەت-ئالەھمەد ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى؛ ئاندىن يوتاب بىلەن ئادەملىرى كېچىچە مېڭىپ، تاڭ ئاتقاندا ھېبرونغا يېتىپ كەلدى.

3

ھالۋىكى، سائۇلنىڭ جەمەتى بىلەن داۋۇتنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدىكى جەڭ ئۇزۇن ۋاقىتقىچە داۋاملاشتى؛ داۋۇتنىڭ جەمەتى بارغانسېرى كۈچەيدى، لېكىن سائۇلنىڭ جەمەتى بارغانسېرى ئاجىزلاشتى. 2 ھېبروندا داۋۇت بىر قانچە ئوغۇللىق بولدى، ئۇنىڭ تۇنجىسى ئامنون بولۇپ، يىزەھەللىك ئامنوندىن تۇغۇلدى؛ 3 ئىككىنچىسى كېتاب بولۇپ كارەملىك ئابالنىڭ ئايالى بولغان ئابىگائىلدىن تۇغۇلدى. ئۈچىنچىسى ئابشالوم ئىدى. ئۇ گەشورنىڭ پادىشاھى ئالماننىڭ قىزى مائاكاھدىن تۇغۇلغانىدى، 4 ئۈچىنچىسى ئادونىيا بولۇپ ھاگگىتتىن تۇغۇلغان ئىدى. بەشىنچىسى شەفاتىيا بولۇپ ئابىتالدىن تۇغۇلغان ئىدى. 5 ئالتىنچىسى يىترىئام بولۇپ داۋۇتنىڭ ئايالى ئەگلاھدىن تۇغۇلدى. داۋۇتنىڭ بۇ ئالتە ئوغلىنىڭ ھەممىسى ھېبروندا تۇغۇلدى. 6 سائۇلنىڭ جەمەتى بىلەن داۋۇتنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدىكى جەڭ داۋامىدا، ئابەر سائۇلنىڭ جەمەتىدە ئۆز ھوقۇقىنى

كۈچەيتتى. 7 ئەمدى سائۇلنىڭ بىر كىشىسى بار ئىدى، ئۇ ئابىھاننىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى رىزپاھ ئىدى. بىر كۈنى ئىشبوئەت ئابەرگە: ئېھىشقا ئانامنىڭ كىيىمى بىلەن بىللە بولۇڭۇ؟ - دېدى. 8 ئابەر ئىشبوئەتنىڭ بۇ سۆزلىرىگە ئىنتايىن ئاجىزلىنىپ مۇنداق دېدى: «مەن بۇ يۈزۈڭنى كۆرۈشكە ئانامنىڭ سائۇلنىڭ جەمەتىگە، ئۇنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرىغا ۋە دوستلىرىغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىپ، سېنى داۋۇتنىڭ قولىغا تاپشۇرۇشقا تۇرسام، مېنى يەھۇداغا تەۋە بىر ئىشنىڭ پېشىدەك كۆرۈپ، بۇگۈن بۇ خوتۇن ئۈچۈن مېنى كۆزىڭغا يۈرۈمچۈمەن؟» 9 مەن پەرۋەردىگارىڭنىڭ داۋۇتقا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك قىلىسام خۇدا مەنكى ئابەرنى قاتتىق ئۇرسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئارتۇق ئۇرسۇن! 10 - يەنى، پادىشاھلىقى سائۇلنىڭ جەمەتىدىن يۆتكەپ، داۋۇتنىڭ تەختىنى دادىن بەتەر-شېباغىچە يۆتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە تىكىلمەسەم!»، 11 ئىشبوئەت ئابەردىن قورقۇپ، ئۇنىڭغا جاۋاب بەر بىر ئېغىز سۆز قىلىشىمۇ جۈرئەت قىلالىدى. 12 ئابەر بولسا ئۇنى ئۈچۈن ئەلچىلەرنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇرۇپ ئۇنىڭغا: زېمىن كىمىڭكى؟ مەن بىلەن ئەھدە تۈزگەن، مېنىڭ قولىم سېنىڭ تەرىپىڭدە بولۇپ، يۆتكۈل ئىسرائىلنى ساڭا مايىل قىلىمەن - دېدى. 13 داۋۇت جاۋاب بېرىپ: بولمىدۇ، مەن سەن بىلەن ئەھدە قىلماي. پەقەت بىرلا ئىشنى تەلەپ قىلماي، مېنىڭ قېشىمغا كەلگەندە سائۇلنىڭ قىزى مەقانى ئېلىپ كەلسەڭ، يۈزۈمنى كۆرەلەيسەن، دېدى. 14 ئاندىن داۋۇت ئىشبوئەتنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: مەن بىر يۈز فىلىستىنلىك خەتلىكى بەدىلى بىلەن ئالغان ئايالىم مەقانى ماڭا قايتۇرۇپ بەرگەن - دېدى. 15 ئىشبوئەت ئادەم ئەۋەتىپ مەقانى ئۇنىڭ ئېرىدىن، يەنى ئاشىنىڭ ئوغلى پاتىيەلدىن ئېلىپ كەلدى. 16 لېكىن ئۇنىڭ ئېرى باخۇرىمغىچە ئۇنىڭ كەينىدىن يىغىلغان يېتى ئەگىشىپ ماڭدى. ئاخىر بېرىپ ئابەر ئۇنىڭغا: يېنىپ كەتكەن، دېۋىدى، ئۇ قايتىپ كەتتى. 17 ئەمدى ئابەر ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا: سىلەر يۈزۈن داۋۇت ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولسۇن، دېگەن ئارزۇ-ئىستىكە بولمۇڭلار. 18 ئەمدى ھازىر ھەرىكەت قىلىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار داۋۇت توغرىسىدا: - قۇل-بەندەم داۋۇتنىڭ قولى بىلەن ئىسرائىل خەلقىنى فىلىستىنلەرنىڭ قولىدىن، شۇنداقلا بارلىق دۇشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغەن، - دېگەندى. 19 ئابەر يەنە بىنىامىنلارنىڭ قىلىشىمۇ مۇشۇ سۆزلەرنى ئېيتتى. ئاندىن ئىسرائىل بىلەن بىنىامىننىڭ يۆتكۈل جەمەتىنىڭ ئارزۇ-ئىستىكىدىكى داۋۇتنىڭ قولىغا ئېيتىشقا ھېبرونغا باردى. 20 شۇنداق قىلىپ ئابەر يىگىرمە ئادەمنىڭ ھەمراھلىقىدا ھېبرونغا داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە داۋۇت ئابەر ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرىگە بىر زىياپەت تەييارلىدى. 21 ئابەر داۋۇتقا: مەن قوزغىلىپ يۆتكۈل ئىسرائىلنى غوجام پادىشاھنىڭ ئالدىغا جەم قىلماي، ئۇلار سېنىڭ بىلەن ئەھدە قىلىشسۇن، ئاندىن سەن ئۆز كۆڭلۈڭ خالىغاننىڭ بارلىقى ئۈستىدىن سەنئەتتە قىلالايدىغان بولسەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئابەرنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇ ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتتى. 22 مانا، شۇ ئەسنادا داۋۇتنىڭ ئادەملىرى بىلەن يوتاب بىر يەرگە ھۇجۇم قىلىپ نۇرغۇن ئولجا ئېلىپ قايتىپ كەلدى. لېكىن ئابەر شۇ چاغدا ھېبروندا داۋۇتنىڭ قېشىدا يوق ئىدى؛ چۈنكى داۋۇتنىڭ ئۆزىنى قوشۇنى بىلەن ئامان-ئېسەن قايتىپ كەلدى. 23 يوتاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان يۆتكۈل قوشۇن يېتىپ كەلگەندە، خەلق ئۇنىڭغا: نەرنىڭ ئوغلى ئابەر پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى، پادىشاھ ئۇنى يولغا سېلىپ قوشۇنى بىلەن ئۇ ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتتى - دېدى. 24 ئاندىن يوتاب پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ: بۇ سېنىڭ نېمە قىلغىنىڭ؟! مانا، ئابەر قېشىڭغا كەتتى! ئېھىشقا ئۇنى يولغا سېلىپ قويدۇڭۇ؟ ئۇ ھازىر كېتتى! 25 سەن نەرنىڭ ئوغلى ئابەرنى بىلسەنمۇ! ئۇنىڭ كېلىشى جەزمەن سېنى ئالداش ئۈچۈن، سېنىڭ چىقىپ-كېرىدىغان يولۇڭنى،

شۇنداقلا بارلىق ئىش-ئىبارلىقنى بىلۈپلەش ئۈچۈندۇر، - دېدى. 26 ئوياب داۋۇتنىڭ قېشىدىن چىقىشى بىلەن ئۇ خەۋەرچىلەرنى ئابىرەنىڭ كەينىدىن ماڭدۇردى. ئۇلار ئۇنى سىراھ قۇدۇقىنىڭ يېنىدىن ياندۇرۇپ ئېلىپ كەلدى، لېكىن داۋۇت بۇ ئىشتىن بىخەۋەر ئىدى. 27 ئابىرە ھېرونغا يېنىپ كەلگەندە ئوياب ئۇنى شەھەر قۇدۇقىدا ئۇچرىتىپ، «ساڭا دەيدىغان مەخپىي سۆزۈم بار ئىدى» دەپ ئۇنى بىر چەتكە ئەتكىزىپ تۇرۇپ ئۇنى قان قىساسىنى ئېلىش ئۈچۈن قورسىقىغا پىچاق سالدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. 28 كېيىن، داۋۇت بۇ ئىشنى ئاڭلاپ: مەن ۋە پادىشاھلىقىم پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا نەرنىڭ ئوغلى ئابىرەنىڭ ئاقتان قېنى ئۈچۈن مەڭگۈ بىكۇناھدۇرمۇز، 29 [ئۇنىڭ قېنى ئاقتۇزۇش] گۇناھى يولۇنىڭ بېشىغا ۋە ئاتىسىنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىغا قايىم بولۇپ چۈشۈن، يولۇنىڭ ئاتىسىدىن ئاقا يارا كېسىلى، ياكى ماۋا خۇ كېسىلى، ياكى ھاسغا تابانچىغۇ، قىلچىن ئۆلگۈچى ياكى ئاش-ئۆلۈكسىزلىك توكسۇمىسۇن! - دېدى. 30 شۇنداق قىلىپ، ئابىرە گېيۇتۇندىكى جەڭدە ئۇلارنىڭ ئىنىسى ئاساھەلى ئۆلتۈرگەن ئۈچۈن، ئوياب بىلەن ئىنىسى ئابىشاي ئۆلتۈردى. 31 داۋۇت يولۇغا ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەن بارلىق خەلققە: كىيىملىرىڭلارنى يىرتىڭلار! يۈز كىيىم كىيىڭلار! ئابىرەنىڭ [مېيىنى] ئالدىدا ماتەم تۇتۇڭلار! دېدى. داۋۇت پادىشاھ [ئابىرەنىڭ] جىنازىسىنىڭ كەينىدىن ماڭدى. 32 ئۇلار ئابىرەنى ھېروندا دەپنە قىلدى، پادىشاھ ئابىرەنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ يىغلىدى، خەلقىنىڭ ھەممىسىمۇ يىغلاشتى. 33 پادىشاھ ئابىرە ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇپ: - «ئابىرەنىڭ ئەخمەققەتلىكىنى توغرىمۇ؟ 34 قوللىرىڭ باغلاشقا بولمىسۇن، پۇتلىرىڭ ئىشكەكلىك بولمىسۇن، لېكىن سەن كىشىلەرنىڭ رەزىلەرنىڭ قولىدا يىقىلغىنىدەك، يىقىلىپ ئۆلگەنسەن!» - دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئۈچۈن يەنە يىغلاشتى. 35 ئاندىن بارلىق خەلق داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇنىڭغا كۈن پاتقۇچە تاماق يېيىشنى تۇتۇندى. ئەمما داۋۇت قەسەم ئىچىپ: مەن كۈن پاتماستا يانا ئاشقا ھەرقانداق نەرسىنى تېتىسام، خۇدا مېنى ئۇرسۇن ياكى ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالسۇن، - دېدى. 36 بارلىق خەلق بۇنى بايقاپ، بۇ ئىشتىن رازى بولدى، ئەمەلىيەتتە پادىشاھ قىلغان ھەربىر ئىش بارلىق خەلقنى رازى قىلاتتى. 37 شۇنىڭ بىلەن بارلىق خەلق، شۇنداقلا پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ كۈنى نەرنىڭ ئوغلى ئابىرەنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشىنىڭ پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى ئەمەسلىكىنى بىلىپ يەتتى. 38 پادىشاھ ئۆز خەزمەتكارلىرىغا: بىلەمسەلەر؟ پۈكۈن ئىسرائىلدا بىر سەردار، ئۇلۇغ بىر زات يىقىلدى! 39 گەرچە مەن مەسەپ قىلىنىپ پادىشاھ تىكلەنگەن بولساممۇ، مەن ئاجىز بىر بەدىئەم. بۇ ئادەملەر، يەنى زەرەۋىيانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ۋەھشىيلىكىنى مەن كۆتۈرەلمىگۈدەكەن، پەرۋەردىگار رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ رەزىللىكىنى ئۆز يېنىغا قايىتۇرسۇن! - دېدى.

5 ئاندىن كېيىن ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى ھېرونغا داۋۇتنىڭ قېشىغا باشقا ھەرقانداق نەرسىنى تېتىسام، خۇدا مېنى ئۇرسۇن ياكى ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالسۇن، - دېدى. 36 بارلىق خەلق بۇنى بايقاپ، بۇ ئىشتىن رازى بولدى، ئەمەلىيەتتە پادىشاھ قىلغان ھەربىر ئىش بارلىق خەلقنى رازى قىلاتتى. 37 شۇنىڭ بىلەن بارلىق خەلق، شۇنداقلا پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ كۈنى نەرنىڭ ئوغلى ئابىرەنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشىنىڭ پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى ئەمەسلىكىنى بىلىپ يەتتى. 38 پادىشاھ ئۆز خەزمەتكارلىرىغا: بىلەمسەلەر؟ پۈكۈن ئىسرائىلدا بىر سەردار، ئۇلۇغ بىر زات يىقىلدى! 39 گەرچە مەن مەسەپ قىلىنىپ پادىشاھ تىكلەنگەن بولساممۇ، مەن ئاجىز بىر بەدىئەم. بۇ ئادەملەر، يەنى زەرەۋىيانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ۋەھشىيلىكىنى مەن كۆتۈرەلمىگۈدەكەن، پەرۋەردىگار رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ رەزىللىكىنى ئۆز يېنىغا قايىتۇرسۇن! - دېدى.

4 ساۋولنىڭ ئوغلى ئابىرەنىڭ ھېروندا ئۆلگىنىنى ئاڭلىغاندا قولى بوشىشىپ كەتتى، بارلىق ئىسرائىل دەكە-دۈككەگە چۈشتى. 2 ساۋولنىڭ ئوغلىنىڭ قوشۇنىنىڭ ئالدىن يۈرەر قىسمىدا ئىككى سەردارى بولۇپ، بىرىنىڭ ئىسمى باتاناھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى رەكاب ئىدى. ئۇلار بىنيامين قەبىلىسىدىن بولغان بەنەرتولۇق رېمومنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى (چۈنكى بەنەرتولۇق بىنيامين قەبىلىسىگە تەۋە ھېسابلىناتتى، 3 لېكىن بەنەرتولۇقلار گىنتايمغا قېچىپ بېرىپ ئۇ يەردە بۇ كۈنگىچە مۇساپىردەك ياشاۋاتىدۇ). 4 ساۋولنىڭ ئوغلى يوناننىڭ بىر ئوغلى بولۇپ، پۇتى ئاقساق ئىدى. ساۋول بىلەن يوناننىڭ ئۆلكەلىكى توغرىلۇق خەۋەر يىزرەئەلگە يەتكەندە، ئۇ بەش ياشقا كىرگەن ئىدى. ئىنىنىڭ ئانىسى ئۇنى ئېلىپ قاچتى، لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئالدىراپ يۈگۈرگەچكە، بالا

10 داۋۇت بارغانسېرى قۇدرەت تاپتى، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 11 ئۇنىڭ پادىشاھى ھىرام داۋۇتنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى ۋە ئۇلار بىلەن قوشۇپ، كېدىر ياغاچلىرى، ياغاچچىلار ۋە تاشچىلارنى ئەۋەتتى؛ ئۇلار داۋۇت ئۈچۈن بىر ئوردا ياساپ بەردى. 12 داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىنى ئىسرائىلغا پادىشاھ تىكلەپ، ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى گۈللەندۈرگەنلىكىنى بېسىپ بەتتى. 13 داۋۇت ھېروندىن كەلگەندىن كېيىن يېرۇسالېمدىن يەنە ئاياللارنى ۋە كېنەزەكلەرنى ئالدى؛ شۇنىڭ بىلەن داۋۇتقا يەنە كۆپ ئوغۇل-قىزلار تۇغۇلدى. 14 يېرۇسالېمدا ئۇنىڭ تۇغۇلغانلارنىڭ ئىسمىمىرى مانا مۇنداق ئىدى: شامۇئا، شوباب، ناتان، سۇلايمان، 15 شېھار، ئېلشۇئا، نەفەگ، يافيا، 16 ئېلشامما، ئېلئادا ۋە ئېلئەھەت. 17 فىلىستىيەلەر داۋۇتنىڭ ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسئەلەنگىنىنى ئاڭلىغاندا، ئۇلار ھەممىسى داۋۇتنى تۇتقىل قىلدى، داۋۇت بۇنى ئاڭلاپلا، قورغىغا چۈشتى. 18 فىلىستىيەلەر كېلىپ «رەفايم جىلغىسى»دا يېپىلىپ تۇردى؛ 19 داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: فىلىستىيەلەرگە قارشى ئاتلىنىمايۇ؟ ئۇلارنى قولۇمغا تاپشۇراسمەنمۇ؟» دېدى. پەرۋەردىگار داۋۇتقا: چىققىن! چۈنكى، مەن فىلىستىيەلەرنى جەزمەن قولۇمغا تاپشۇرمەن» دېدى. 20 ئۇ ۋاقىتتا داۋۇت باتال-پەرازىمغا باردى. ئۇ يەردە داۋۇت ئۇلارنى تارماق قىلدى. ئۇ: «پەرۋەردىگار مېنىڭ ئالدىمدا دۈشمەنلىرىم ئۈستىگە خۇددى كەلكۈن يارى ئېلىپ كەتكەندەك بۇسۇپ كىردى» دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەرنى «باتال-پەرازىم» دەپ ئاتىدى. 21 فىلىستىيەلەر يەردە ئۆز مەۋزىلىرىنى تاشلاپ كەتتى؛ داۋۇت بىلەن ئادەملىرى ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. 22 ئەمدى فىلىستىيەلەر يەنە چىقىپ «رەفايم جىلغىسى»دا يېپىلىپ تۇردى. 23 داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سورىدى، پەرۋەردىگار: سەن ئۇ يەرگە چىقماي، بەلكى ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئايلىنىپ ئۆتۈپ ئۆچمە دەرىخىلەرنىڭ تۈۋىدىن ھۇجۇم قىلغىن» دېدى، 24 شۇنداق بولدىكى، سەن ئۆچمە دەرىخىلەرنىڭ ئۈستىدىن ئاياغ تۇتىشىپ ئاڭلىشىڭ بىلەنلا دەرىھال ئاتلان؛ چۈنكى شۇ تاپتا پەرۋەردىگار فىلىستىيەلەرنىڭ قوشۇنغا ھۇجۇمغا چىققان بولدى، 25 داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئەمر قىلغىنىدەك قىلىپ، فىلىستىيەلەرنى گېبئوندىن كەزەرگىچە قوغلاپ قەردى.

6

داۋۇت ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىن بارلىق سەرخىل ئادەملەرنى يىغىدى، بۇلار ئوتتۇرىغا چىقتى. 2 ئاندىن داۋۇت ۋە ئۇنىڭغا ئەۋەتكەنلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يۆتكەپ كېلىش ئۈچۈن يەھۇدادىكى ئابىلالاھغا چىقتى؛ ساندۇق [مۇقەددەس] نام بىلەن، يەنى كېرۋىلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغانىدى. 3 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى دۈگە ئولتۇرۇشلۇق ئابىلالانىڭ ئۈستىدە يېڭى بىر ھارۋىغا سېلىپ، ئۇنى شۇ يەردىن ئېلىپ چىقتى. ئابىلالانىڭ ئوغۇللىرى ئۇززاھ بىلەن ئامىيو ئۇ يېڭى ھارۋىنى ھەيدىدى. 4 ئۇلار ھارۋىنى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن دۈگە ئولتۇرۇشلۇق ئابىلالانىڭ ئۈستىدىن ئېلىپ چىقتى؛ ئامىيو ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ماڭدى. 5 داۋۇت بىلەن يۆتكۈل ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تەنتەنە قىلىپ كۆي قوتۇپ چىلتار، تەمبۇر، داپ، داڭ-دۇمباق ۋە چاڭلار چېلىپ ئۆسسۈل ئوينىدى. 6 لېكىن ئۇلار ئاكونىڭ خامىنىغا كەلگەندە، كالىلار ئالدىغا مۇدۋرەپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن، ئۇززاھ قولىنى سوزۇپ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تۇتالدى. 7 پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇززاھقا قوزغالدى؛ ئۇ خانا قىلغىنى ئۈچۈن، ئۇنى خۇدا شۇ يەردە تۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇززاھ

7

پادىشاھ ئۆز ئوردىسىدا ئۇززاھنى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئەتراپىدىكى بارلىق دۈشمەنلىرىدىن ئارام بەرگەندىن كېيىن، 2 پادىشاھ ناتان بەيغەبەرگە: مانا قارا، مەن كېدىر ياغاچچىدىن ياسالغان ئۈستە ئولتۇرغۇچى، لېكىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىر چىدىرنىڭ ئىچىدە تۇرۇۋاتىدۇ» دېدى. 3 ناتان پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: كۆڭلۈڭدە نېمە ئويلىغىنىڭ بولسا، شۇنى قىلغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ

بىلەن بىللەدۇر - دېدى. 4 لېكىن كېچىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارىڭ ئۇنىڭ ئىسرائىللىرىدىن قۇتقۇزۇپ چىققان خەلقنىڭ ئالدىدا زېمىنىڭ سۈزى ناتانغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 5 - بېرىپ قۇلۇم داۋۇتقا دېگن: «پەرۋەردىگارىڭ: - «سەن دەرۋەقە ماڭا تۇرىدىغانغا ئوي سالماقچىمۇ سەن؟» ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەبەدىگىچە بىر خەلق بولۇشقا بېكىتىڭ، سەن، ئۇ پەرۋەردىگارىڭ، - دەيدۇ. 6 - «مەن ئىسرائىللىرىنى مىسىردىن چىقارغاندىن تارتىپ، بۇ ئۇلارنىڭ خۇداسى بولۇڭ. 25 ئەمدى ھازىر، ئۇ پەرۋەردىگارىڭ خۇدا، ئۇز كۈنگىچە بىر ئۆيدە ئولتۇرمىدىم، بەلكى بىر چېدىرىنى ماكان قىلىپ، كېزىپ يۈردۈم. 7 مەن ئۆزۈم بارلىق ئىسرائىللىرى بىلەن يۈرگەن ھەممە يەرلەردە، خەلقىم ئىسرائىلنى پادىچى بولۇپ بېقىشقا ئەمر قىلغانلارغا، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەرقانداق قەبىلىسىنىڭ بىر [يېتەكچىسىگە]: ئېنىشقا ماڭا كېلىپ ياغاچتىن بىر ئوي ياسىمايسىلەر؟ - دەپ باققانمۇ؟ 8 ئەمدى قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگن: - ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىڭ: - سېنى خەلقىم ئىسرائىلغا باشلاپ قىلىپ تىكلەش ئۈچۈن سېنى يايلاقلاردىن، قوي بېقىشتىن ئېلىپ كەلدىم، - دەيدۇ، 9 - ۋە مەن قەبەرگە بارمىغىن، مەن ھامان سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇم ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى يوقىتىپ كەلدىم؛ يەر يۈزىدىكى ئۇلۇغلار نام-شۆھرەتكە ئىگە بولغاندەك سېنى ئۇلۇغ نام-شۆھرەتكە سازاۋەر قىلدىم. 10 مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جاينى بېكىتىپ، ئۇلارنى شۇ يەردە تىكىپ تۇتۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز زېمىنىدا تۇرىدىغان، پارا كەندىچىلىككە ئۇچرايدىغان بولىدۇ. رەزىللەر دەسلەپتىكىدەك، شۇنداقلا مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا ھاكىملارنى تەيىنلىگەن كۈنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالمايدۇ. مەن ھازىر ساڭا ھەممە دۈشمەنلىرىڭدىن ئارام بەردىم. ئەمدى مەنىكى پەرۋەردىگارىڭ ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويماي، مەن سېنىڭ ئۈچۈن بىر ئويىنى قۇرۇپ بېرىمەن!» - دەيدۇ. 12 «كۈنلەرنىڭ توشۇپ، ئاتا-بوۋىلەرنىڭ بىلەن [تولۇمدا] ئۇلغىنىڭدا، مەن ئۆز پۇشتىڭدىن بولغان نەسلىڭنى سېنىڭ ئورنىڭدا تۇرغۇزۇپ، پادىشاھلىقى مەزمۇت قىلىمەن. 13 مېنىڭ نامىم ئۈچۈن بىر ئويى ياسىغۇچى تۇرىدۇ، ۋە مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىق تەختىنى ئەبەدىگىچە مۇستەھكەم قىلىمەن. 14 مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولغىنىم دەپ ئويىنىم بولىدۇ. ئەگەر ئۇ قەبىلىگە قىلسا، ئۇنىڭغا ئىنسانلارنىڭ تايىقى بىلەن ۋە ئادەم بالىلىرىنىڭ ساۋاق-دۇبىلاشلىرى بىلەن تەربىيە بېرىمەن. 15 ئەمما مەن سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇۋەتكەن ساۋادىن مېھىر-شەپقىتىمنى جۇدا قىلغىنىمدەك، ئۇنىڭدىن مېھىر-شەپقىتىمنى جۇدا قىلمايمەن. 16 شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئويۇڭ ۋە سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ ئالدىڭدا ھەمىشە مەزمۇت قىلىنىدۇ، تەختىڭ ئەبەدىگىچە مەزمۇت تۇرغۇزۇلىدۇ». 17 ئانا بۇ بارلىق سۆزلەر ۋە بارلىق ۋەھىينى ھېچنەمە قالدۇرماي، داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى. 18 ئاندىن داۋۇت پادىشاھ كىرىپ، پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئۇ، رەب پەرۋەردىگارىڭ، مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ ئويۇم نېمە ئىدى، سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈدەك؟» 19 لېكىن، ئۇ رەب پەرۋەردىگارىڭ، [مېنىڭ بۇ مەزمۇن] سېنىڭ نەزىرىڭگە كىچىككەن بىر ئىش ھېسابلاندى؛ چۈنكى سەن مەن قۇلۇڭنىڭ ئويۇنىنىڭ يىراق كەلگۈسى توغرىلىق سۆزلىدىڭ، بۇ ھەممىلا ئادەمگە دائىم بولىدىغان ئىش، ئۇ، رەب پەرۋەردىگارىڭ؟ 20 ئەمدى داۋۇت ساڭا يەنە نېمە دېسۇن؟ سەن ئۆز قۇلۇڭنى تونۇيسەن، ئۇ، رەب پەرۋەردىگارىڭ. 21 سەن سۆز-ۋەدەڭ ۋە ۋەجدىڭ، ئۆز كۆڭلۈڭدىكىگە ئاساسەن بۇ ئۇلۇغ ئىشنىڭ ھەممىسىنى قۇلۇڭ بىلىسۇن دەپ بېكىتىپ قىلغانسەن. 22 شۇڭا سەن ئۇلۇغسەن، ئۇ پەرۋەردىگارىڭ، قۇلاقمىز بارلىق تاڭلىغىنىدەك، سېنىڭ تەڭرىلىكىڭ يوق، سەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھ يوقۇر. 23 خەلقىڭ ئىسرائىلدەك يەنە باشقا بىر ئەل بارمۇ، ئۇلار جاھاندا ئالاھىدە تۇرىدۇ؟ - چۈنكى [سەن] خۇدا ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ تۇرۇڭگە خاس بىر خەلق قىلىش ئۈچۈن، شۇنداقلا نام-شۆھرەتكە ئىگە بولۇش ئۈچۈن، ئۆزۈڭ باردىڭ، سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مىسىردىن،

بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، داۋۇت فىلىستىلەرگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى يۇسۇفنىڭ ئۆيىدىن چىقىرىپ، داۋۇت فىلىستىلەرنىڭ قولىدىن مەركىزىي شەھەرنىڭ ھوقۇقىنى ئالدى. 2 ھەممە مۇئاپىلارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى مەغلۇپ قىلدى. ئۇ ئۇلارنى بەرگە ياقىتۇرۇپ، ئانا بىلەن ئولچەپ، ئىككى ئانا كەلگەنلەرنى ئولتۇردى، بىر ئانا كەلگەنلەرنى تىرىك قالدۇردى. مۇئاپىلار بولسا داۋۇتقا يېقىنىپ، ئۇنىڭغا سېلىق تاپشۇردى. 3 ئاندىن زوبابنىڭ پادىشاھى رەھوبنىڭ ئوغلى ھادادبەزەر ئەفرات دەرياسىغا چىقىپ، شۇ يەردىكى ھاكىمىيەتنى ئۆزىگە قايتىدىن تارتىۋالماقچى بولغاندا، داۋۇت ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، مەغلۇپ قىلدى. 4 داۋۇت ئۇنىڭ قوشۇنىدىن بىر مىڭ يەتتە يۈز ئاتلىق ئەسكەرنى ۋە يىگىرمە مىڭ پىيادە ئەسكەرنى ئەسەر قىلدى؛ داۋۇت ھارۋا ئاتلارنىڭ يېنىنى كەستۈردى، لېكىن ئۆزىگە يۈز ھارۋىلىق ئاتنى قالدۇرۇپ قويدى. 5 دەمەشىقتىكى سۇبىلەر زوبابنىڭ پادىشاھى ھادادبەزەرگە ياردەم بېرىش ئۈچۈن چىقتى، لېكىن داۋۇت سۇبىلەردىن يىگىرمە ئىككى مىڭ ئادەمنى ئولتۇردى. 6 ئاندىن داۋۇت بىر نەچچە بارگاھ ئەسكەرلەرنى دەمەشىقتىكى سۇبىلەرنىڭ زېمىنىدا تۇرغۇزدى؛ شۇنىڭ بىلەن سۇبىلەر داۋۇتقا يېقىنىپ ئۇنىڭغا سېلىق تاپشۇردى. داۋۇت قەبەرگە بارسا، پەرۋەردىگارىڭ ئۇنىڭغا نۇسرەت بېرىختى. 7 داۋۇت ھادادبەزەرنىڭ غۇلاملىرىغا ئەمەللىك ئالتۇن قالدۇرغان تارتۇپلىپ، يېروسۇپھاغا كەلتۈردى. 8 ۋە ھادادبەزەرنىڭ شەھەرلىرى بولغان بىتاي بىلەن بىر تىنچ شەھەرلەردىن ئىنتايىن كۆپ مىسنى قولغا چۈشۈردى. 9 خاماتنىڭ پادىشاھى توي داۋۇتنىڭ ھادادبەزەرنىڭ پۈتۈن قوشۇنىنى مەغلۇپ قىلغىنىنى ئاڭلاپ، 10 ئۆز ئوغلى يورامنى داۋۇتنىڭ ھالىنى سوراشقا ۋە داۋۇتنىڭ ھادادبەزەر بىلەن چەك قىلىپ ئۇنى مەغلۇپ قىلغىنىغا ئۇنى تىرىككەشكە ئەۋەتتى. چۈنكى ھادادبەزەر دائىم توي بىلەن چەك قىلىپ كېلىۋاتاتتى. يورام بولسا كۆمۈش، ئالتۇن ۋە مىس قاچا-بۇيۇملارنى ئېلىپ كەلدى. 11 داۋۇت پادىشاھ مۇشۇلارنى ۋە ئۆزى يېقىندۇرغان ھەممە ئەللەردىن، جۈملىدىن سۇبىلەردىن، مۇئاپىلاردىن، تايىمىنلاردىن، فىلىستىلەردىن ۋە تامالەكلەردىن ئولچا ئالغان ئالتۇن-كۆمۈشلەرنى پەرۋەردىگارىڭ ئاتا-ئاپ بېغىشلىدى. بۇلار زوبابنىڭ پادىشاھى

رەھبەرنىڭ ئوغلى ھادادئەزەردىن ئالغان ئولجىنى ئۆز ئىچىگە ئالدى. 13 داۋۇت سۈزىلەرنى مەغلۇپ قىلىپ، يەنى ئون سەككىز مىڭ ئادەمنى «شور ۋادىسى»دا ئۆلتۈرۈپ يانغاندا، ئۇنىڭ نام-دالىكى خېلى چىققاندى. 14 ئۇ ئېدومدا ئەسكەر باراڭلەرنى ئۇرغۇزدى؛ پۈتۈن ئېدومدا باراڭلەرنى قۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئېدومىيلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا بېقىندى. داۋۇت قەيەرگە بارسا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا نۇسرەت بېرىپتى. 15 داۋۇت پۈتكۈل ئىسرائىل ئۆستىگە سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پۈتكۈل خەلقنى سوراپ، ئادىل ھۆكۈملەر چىقىرىپ ئادالەت يۈرگۈزەتتى. 16 زەرۇئەينىڭ ئوغلى يوتاب قوشۇننىڭ سەردارى بولدى؛ ئاھلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات مېرزا بولدى؛ 17 ئاخىزنىڭ ئوغلى زادوك بىلەن ئابىاتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك كاهىن بولدى؛ سېرايا دىۋان بېگى بولدى. 18 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا كەرەتلىكلەر بىلەن پەلەتلىكلەرنىڭ يولباشچىسى بولدى؛ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرىمۇ كاهىن بولدى.

9

داۋۇت: ساۋۇلنىڭ ئويىدىن تىرىك قالغان بىرەرسى بارمىكىن، بار بولسا مەن يوناننىڭ ھۆرمىتىدە ئۇنىڭغا شاپائەت كۆرسەتەي؟ - دېدى. 2 ئەمدى ساۋۇلنىڭ ئائىلىسىدىكى زىيا دېگەن بىر خىزمەتكار قالغاندى. ئۇلار ئۇنى داۋۇتنىڭ قېشىغا چاقىردى. كەلگەندە، پادىشاھ ئۇنىڭكى: سەن زىيا مۇ؟ دەپ سورىدى. ئۇ: پېتىر مەن شۇ! - دېدى. 3 پادىشاھ: ساۋۇلنىڭ ئائىلىسىدىن بىرەرسى تىرىك قالدىمۇ؟ مەن ئۇنىڭغا خۇدانىڭ شاپائىتىنى كۆرسەتەي دەۋاتمەن، - دېدى. زىيا پادىشاھقا: يوناننىڭ بىر ئوغلى تىرىك قالدى؛ ئۇنىڭ ئىككى پۇتى ئاقسايىدۇ - دېدى. 4 پادىشاھ ئۇنىڭكى: ئۇ قەيەردە، دەپ سورىدى. زىيا پادىشاھقا: ئۇ لو-دىباردا، ئاممەلنىڭ ئوغلى ماركىرنىڭ ئۆيىدە تۇرىدۇ - دېدى. 5 شۇڭا داۋۇت پادىشاھ كىشى ئەۋەتىپ ئۇنى لو-دىباردىن، ئاممەلنىڭ ئوغلى ماركىرنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ كەلدى. 6 ساۋۇلنىڭ ئەۋرىشى، يوناننىڭ ئوغلى مەفىبوشەت داۋۇتنىڭ ئالدىغا كەلگەندە، يۈزىنى بەرگە قىيىپ، تەزم قىلدى. داۋۇت: [سەن] مەفىبوشەت مۇ؟ - دەپ چاقىرىۋېدى، ئۇ: پېتىر شۇ! - دەپ جاۋاپ قايتۇردى. 7 داۋۇت ئۇنىڭكى: قورقىغىن، ئاناڭ يونان ئۇچۇن، ساڭا شاپائەت قىلمايەن؛ بولۇڭ ساۋۇلنىڭ ھەممە يەر-زېمىنلىرىنى ساڭا قايتۇرۇپ بېرى، سەن ھەممىشە مېنىڭ داستانىمدىن غزالىنىسەن - دېدى. 8 مەفىبوشەت تەزم قىلىپ: قۇلۇڭ نېمە ئىدى، مەندەك بىر تۈلۈك ئىت ئايلىرى قەدىرلىكۈدەك نېمە ئىدىم؟ - دېدى. 9 ئاندىن پادىشاھ ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارى زىيانى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ساۋۇلنىڭ ۋە پۈتكۈل ئائىلىسىنىڭ ھەممە تەئەللۇقاتىنى مانا مەن غوجاڭنىڭ ئوغلىغا قولىغا بەردىم. 10 سەن بىلەن ئوغۇللىرىڭ ۋە خىزمەتكارلىرىڭ ئۇنىڭ ئۇچۇن شۇ يېقىندا تېرىقچىلىق قىلىپ، چىققان مەھسۇلاتلىرىنى غوجاڭنىڭ ئوغلىغا يېتىشكە تاپشۇرۇڭلار. غوجاڭنىڭ ئوغلى مەفىبوشەت مەن بىلەن ھەممىشە ھەمداستىخان بولۇپ غزالىنىدۇ - دېدى (زىيانىڭ ئون بەش ئوغلى ۋە يىگىرمە خىزمەتكارى بار ئىدى). 11 زىيا پادىشاھقا: غوجام پادىشاھ قۇللارغا يۇرۇغاننىڭ ھەممىسىگە كەملىرى ئەمەل قىلىدۇ - دېدى. پادىشاھ داۋۇت [ئەنە]: مەفىبوشەت بولسا پادىشاھنىڭ ئوغلىدەك داستانىمدىن تانام بېسىن - [دېدى]. 12 مەفىبوشەتنىڭ مىكا دېگەن كىچىك بىر ئوغلى بار ئىدى. زىيانىڭ ئۆيىدە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى مەفىبوشەتنىڭ خىزمەتكارلىرى بولدى. 13 ئەمدى مەفىبوشەت يېرۇسالىمدا تۇراتتى، چۈنكى ئۇ ھەممىشە پادىشاھنىڭ داستانىدىن تانام يەپ تۇراتتى. ئۇنىڭ ئىككى پۇتى ئاقساق ئىدى.

10 كېيىن شۇنداق ئىش بولدىكى، ئامونىيلارنىڭ پادىشاھى ئۆلدى ۋە ئۇنىڭ ھانىن دېگەن ئوغلى ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 2 داۋۇت بولسا: ئۇنىڭ ئاتىسى ماگا ئىلتىپات كۆرسەتكەندەك مەن ئاناھىنىڭ ئوغلى ھانىغا ئىلتىپات كۆرسەتەي، - دېدى. ئاندىن داۋۇت ئاتىسىنىڭ بەتسىگە [ھانىننىڭ] كۆڭلىنى سوراقتا ئۆز خىزمەتكارلىرىدىن بىرنەچچىنى ماگا قۇردى. داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى ئامونىيلارنىڭ زېمىنىغا كەلگەندە، 3 ئامونىيلارنىڭ ئەمەلدارلىرى غوجىسى ھانىغا: سىلى داۋۇتنى راستلا ئاتلىرىنىڭ ھۆرمىتى ئۇچۇن قاشلىرىغا كۆڭۈل سوراپ ئادەم ئەۋەتپەتۇ، دەپ قاراملا؛ داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى قاشلىرىغا ئەۋەتكىنى شەھەرنى پايلاپ ئۇنىڭدىن مەلۇمات ئېلىش، ئاندىن بۇ شەھەرنى ئاغدۇرۇش ئۇچۇن ئەمەسمۇ؟ - دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ھانىن داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ، ساقلارنىڭ يېرىمىنى چۈشۈرۈپ، كىيىملىرىنىڭ بەلدىن تۆۋىنى كەستۈرۈپ، كۆمىنى ئېچىپ كەتكۈزۈۋەتتى. 5 بۇ خەۋەر داۋۇتقا يەتكۈزۈلدى؛ ئۇ ئۇلارنى كۈتۈۋېلىشقا ئالدىغا ئادەم ماگا قۇردى؛ چۈنكى ئۇلار ئىنتايىن نومۇس ھېس قىلغاندى. پادىشاھ ئۇلارغا: ساقل-بۇرۇتۇڭلار ئۆسكىچىلىك بىرخى شەھەردە تۇرۇپ، ئاندىن يېنىپ كېلىڭلار، - دېدى. 6 ئامونىيلار ئۆزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ نەپىسىگە ئۇچرىغانلىقىنى بىلىپ، ئادەم ئەۋەتىپ بەيت-رەھبەردىكى سۈزىلەر بىلەن زىياھدىكى سۈزىلەردىن يىگىرمە مىڭ پىيادە ئەسكەر، مانا كەھنىڭ پادىشاھىدىن بىر مىڭ ئادەم ۋە تۈبىدىكى ئادەملەردىن ئون ئىككى مىڭ ئادەمنى يالاپ كەلدى. 7 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ، يوتابنىڭ پۈتكۈل جەڭگىۋار قوشۇنىنى [ئۇلارنىڭ ئالدىغا] ماگا قۇردى. 8 ئامونىيلار چىقىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۈزدى؛ زىيا بىلەن رەھبەردىكى سۈزىلەر ۋە تۈب بىلەن مانا كەھنىڭ ئادەملىرى دادالا سەپ تۈزدى؛ 9 يوتاب جەڭنىڭ ئالدى ھەم كەينىدىن بولدىغانلىقىغا كۆزى يېتىپ، ئىسرائىلدىن بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى ئىلغاپ، سۈزىلەرگە قارشى سەپ تۈزدى؛ 10 قالغانلارنى ئامونىيلارغا قارشى سەپ تەزغىن دەپ ئىنسى ئابىشانىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۇنىڭغا: 11 - ئەگەر سۈزىلەر ماگا كۈچلۈك كەلسە، سەن ماگا ياردەم بەرگەنسەن؛ ئەمما ئامونىيلار ساڭا كۈچلۈك كەلسە، مەن بېرىپ ساڭا ياردەم بېرىم. 12 جۈرئەتلىك بولغىن! ئۆز خەلقىمىز ئۇچۇن ۋە خۇدايمىزنىڭ شەھەرلىرى ئۇچۇن بائۇرلۇق قىلايلى. پەرۋەردىگار ئۆزىگە لايىق كۆرۈنكىنى قىلغاي! - دېدى. 13 ئەمدى يوتاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئادەملەر سۈزىلەرگە ھۇجۇم قىلىپ چىقتى؛ سۈزىلەر ئۇنىڭ ئالدىدا قاچتى. 14 ئامونىيلار سۈزىلەرنىڭ قاچقىنىنى كۆرگەندە، ئۇلارمۇ ئابىشايىدىن قېچىپ، شەھەرگە كىرىۋالدى. يوتاب بولسا ئامونىيلار بىلەن جەڭ قىلىشتىن چىكىنىپ، يېرۇسالىمغا يېنىپ كەلدى. 15 سۈزىلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىللىرىنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولغىنىنى كۆرگەندە، يەنە جەم بولۇشى. 16 ھادادئەزەردىن ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئېرى تەرىپىدىكى سۈزىلەرنى [ياردەمگە] چاقىرىپ، ئۇلارنى يۆتكەپ كەلدى؛ ئۇلار خېلام شەھىرىگە كەلگەندە، ھادادئەزەرنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى شوباك ئۇلارغا ياخشىلىق قىلدى. 17 بۇ خەۋەر داۋۇتقا يەتكەندە، ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىغدۇرۇپ، ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، خېلام شەھىرىگە باردى. سۈزىلەر داۋۇتقا قارشى سەپ تىزىپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 18 سۈزىلەر يەنە ئىسرائىلدىن قاچتى. داۋۇت بولسا يەتتە يۈز جەڭ ھارۋىلىقى، قىرىق مىڭ ئاتلىق ئەسكەرنى قىردى ھەم قوشۇنىنىڭ سەردارى شوباكنى ئۆيىدە تۇتۇردى. 19 ھادادئەزەرگە بېقىنغان ھەممە پادىشاھلار ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىل ئالدىدا يېڭىلىكىنى كۆرگەندە، ئىسرائىل

بىلەن سۆلە قىلىشىپ تۇلارغا بېقىندى. شۇنىڭدىن كېيىن سۇرۇلەر ئامونىلارغا يەنە ياردەم بېرىشكە جۈرئەت قىلالمىدى.

11

شۇنداق بولدىكى، يېڭى يىلىنىڭ بېشىدا، پادىشاھلار جەڭگە ئاتلانغان ۋاقىتتا داۋۇت يول تاپى ئادەملەرى بىلەن ھەمدە ھەممە ئىسرائىلنى جەڭگە ماڭدۇردى؛ تۇلار ئامونىلارنىڭ زېمىنى ۋەيران قىلىپ، رايىباھ شەھىرىنى مۇھاسىرىگە ئالدى. لېكىن داۋۇت يېرۇسالېمدا قالدى. 2 بىر كۈنى كەچتە داۋۇت كارۋايىن قوپۇپ، پادىشاھ ئوردىسىنىڭ تۈگۈزىسىدە ئايلىنىپ يۈرەتتى؛ ئۆزىدىن ئۇ مۇنچىدا يۇيۇنۇۋاتقان بىر ئايالىنى كۆردى. بۇ ئايال بەك چىرايلىق ئىدى. 3 داۋۇت ئادەم ئەۋەتىپ، ئايالنىڭ خەۋىرىنى سورىدى؛ بىرى ئۇنىڭغا: «بۇ ئېلىشماننىڭ قىزى، ھىتىي ئۆزىنىڭ ئايالى بات-شېبا ئەمەسمۇ؟» دېدى. 4 داۋۇت كىشى ئەۋەتىپ، ئۇنى قېشىغا ئەكەلتۈردى (ئۇ ۋاقىتتا ئۇ ئادەمنىڭ پاكلىنىۋاتقانىدى). ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا كەلگەندە، داۋۇت ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولدى؛ ئاندىن ئۇ ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال ھامىلىدار بولدى، ھەم داۋۇتقا: مېنىڭ بويۇمدا قاپتۇ، دەپ خەۋەر ئەۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يول تاپقا خەۋەر يەتكۈزۈپ: ھىتىي ئۆزىنى مېنىڭ قېشىمغا ئەۋەتتىڭلار، دېدى. يول تاپ ئۆزىنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى. 7 ئۆزى داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۆز يول تاپنىڭ ھالىنى، خەلقنىڭ ھالىنى ۋە جەڭ ئەھۋالىنى سورىدى. 8 ئاندىن داۋۇت ئۆزىغا: ئۆز ئۆيۈڭگە بېرىپ پۇتلىرىڭنى يۇغىن، دېدى. ئۆزى پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن چىققاندا، پادىشاھ كەينىدىن ئۇنىڭغا بىر سوغا ئەۋەتتى. 9 لېكىن ئۆزى ئۆز ئۆيىگە بارماي، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ دەرۋازىسىدا، غوجىسىنىڭ باشقا قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا ياتتى. 10 تۇلار داۋۇتقا: ئۆزى ئۆز ئۆيىگە بارمىدى، دەپ خەۋەر بەردى. داۋۇت ئۆزىدىن: سەن يىراق سەپەردىن كەلدىڭ ئەمەسمۇ؟ نېشىقا ئۆز ئۆيۈڭگە كەلمىدىڭ؟» دەپ سورىدى.

11 ئۆزى داۋۇتقا: مانا، ئەھدە ساندۇق، ئىسرائىللار ۋە يەھۇدىلار بولسا كەپلەردە تۇرۇپ، غوجا يول تاپ بىلەن غوجا مىنىڭ خىزمەتكارلىرى ئوچۇق دالادا چىدىر تىكىپ يېتىۋاتسا، مەن يەپ-ئىچىپ، ئايال بىلەن يېتىشقا ئۆيۈمگە بارايغۇ؟ سېنىڭ جېنىڭ بىلەن ۋە ھاياتىڭ بىلەن ئەسەم قىلمەنكى، مەن ئۇنداق ئىشنى قىلمايمەن» دېدى. 12 داۋۇت ئۆزىغا: بۇگۈن بۇ يەردە قالغىن، ئەتە سېنى كەتكۈزۈپتەيمەن» دېدى. ئۆزى ئۇ كۈنى ۋە ئەتەسى يېرۇسالېمدا قالدى. 13 داۋۇت ئۇنى قاقىرىپ ھەمداسىغا قىلىپ، يەپ-ئىچكىۈزۈپ مەست قىلدى. لېكىن شۇ كېچىسى ئۆزى ئۆز ئۆيىگە بارماي، چىقىپ غوجىسىنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆز كارۋىتىدا ئۇخلايدى. 14 ئەتەسى داۋۇت يول تاپقا خەت يېزىپ، ئۆزىنىڭ ئالغاچ كېتىشىگە بەردى. 15 خەتتە ئۇ: ئۆزىنى سوغۇش ئەڭ كەسكىن بولىدىغان ئالدىنقى سەپتە تۇرغۇزغىن، ئاندىن ئۇنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن چېكىنىپ تۇرۇڭلار، دەپ يازغانىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن يول تاپ شەھەرنى كۆزىتىپ، ئۆزىنى پالۋانلار [كەسكىن سوقۇشقان] يەرگە ماڭدۇردى. 17 شەھەردىكى ئادەملەر چىقىپ، يول تاپ بىلەن سوقۇشقاندا خەلقنى، يەنى داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن بىرنەچچىسى يىقىلدى؛ ئۆزى ماڭدۇردى. 18 يول تاپ ئادەم ئەۋەتىپ جەڭنىڭ ھەممە ۋەقەلىرىدىن داۋۇتقا خەۋەر بەردى. 19 ئۇ خەۋەرچىگە مۇنداق ئايدىلىدى: پادىشاھقا جەڭنىڭ ھەممە ۋەقەلىرىنى دەپ بولغىنىڭدا، 20 ئەگەر پادىشاھ غەزەپلىنىپ سېنىڭدىن: سوقۇشقاندا نېشىقا شەھەر سېنىغا شۇنداق يېقىن باردىڭلار؟ تۇلارنىڭ سېنى بىلەن ياندىغانلىقىنى بىلمەيتتىڭلار؟ 21 پەرۋىيە شەھىرىنىڭ ئوغلى ئاجەلەكى كىم ئۆلتۈرگىنى بىلمەمسەن؟ بىر خوتۇن سېنى بىلەن ئۇنىڭغا بىر پارچە يارغۇنچاق تېشىنى ئېتىپ، ئۇ تەبەز شەھىرىدە ئۆلىدۇمۇ؟ نېشىقا سېنىغا شۇنداق يېقىن باردىڭلار؟» دېسە، سەن:

12

سېلىنىڭ قۇللارى ھىتىي ئۆزى ماڭدۇردى، دەپ ئېيتتىن» دېدى. 22 خەۋەرچى بېرىپ يول تاپ ئۇنىڭغا ئېيتقۇزۇپ ئەۋەتكەن خەۋەرنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتقا دەپ بەردى. 23 خەۋەرچى داۋۇتقا: دۈشمەنلەر بىزدىن كۈچلۈك كېلىپ، دالادا بىزگە ھۇجۇم قىلدى؛ لېكىن بىز تۇلارغا زەرەپ يېرىپ چېكىندۈرۈپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا قوغلدۇق. 24 ئاندىن يا ئاتقۇچىلار سېلىدىن قۇل-خىزمەتكارلىرىڭغا يا ئېتىپ، پادىشاھنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىدىن بىرنەچچىنى ئۆلتۈردى. قۇللارى ئۆزى ماڭدۇردى» دېدى. 25 داۋۇت خەۋەرچىگە: يول تاپقا مۇنداق دېگەن: «بۇ ئىش نەزىرىگە ئېغىر بولمىسۇن، قىلچ يا ئۇنى يا بۇنى بەيدۇ؛ شەھەرگە بولغان ھۇجۇمىڭلارنى قاتتىق قىلىپ، ئۇنى غۇلىتىڭلار، دەپ ئېيتىپ ئۇنى جۈرئەتلەندۈرگىن» دېدى. 26 ئۆزىنىڭ ئايالى ئېرى ئۆزىنىڭ ئۆلگىنى ئاڭلاپ، ئېرى ئۈچۈن ماتەم تۇتتى. 27 ماتەم كۈنلىرى ئۆتكەندە داۋۇت ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى ئوردىسىغا كەلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ داۋۇتنىڭ ئايالى بولۇپ، ئۆزى ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغدى. لېكىن داۋۇتنىڭ قىلغان ئىشى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل ئىدى.

پەرۋەردىگار ئانا ئۇ داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى. ئۇ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «بىر شەھەردە ئىككى ئادەم بار بولۇپ، بىرى باي، يەنە بىرى كەمبەغەل ئىدى. 2 باينىڭ ئىنتايىن تولا قوي ۋە كالا پادىللىرى بار ئىدى. 3 لېكىن كەمبەغەلنىڭ ئۆزى سېتىۋېلىپ باققان كىچىك بىر ساقلىق قوزدىن باشقا بىر نەرسىسى يوق ئىدى. قوزا كەمبەغەلنىڭ ئۆيدە بالىللىرى بىلەن تەڭ تۇتۇپ چوڭ بولدى. قوزا ئۇنى يېگىندىن يەپ، ئۇنىڭ ئىچكىدىن ئىچىپ، ئۇنىڭ قۇچقىدا ئۇخلايدى؛ ئۇنىڭ نەزىرىدە ئۇ ئۆز قوزىدەك ئىدى. 4 بىر كۈنى بىر يولچى باينىڭكىگە كەلدى. ئەمما ئۇ ئۆزىگە كەلگەن مېھمان ئۈچۈن ئۇنىڭ قوي ياكى كالا پادىللىرىدىن بىرنى يېگۈزۈشكە تەييارلاشقا كۆزى قىيماي، بەلكى كەمبەغەلنىڭ قوزىسىنى تارتىۋېلىپ سويۇپ، كەلگەن مېھمان ئۈچۈن تەييارلىدى.» 5 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ ئۇ كىشىگە قاتتىق غەزەپلەندى. ئۇ ئاناغا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلمەنكى]، شۇنى قىلغان ئادەم ئۆلۈمگە لايىقئۇر! 6 ئۇ ھېچ رەھىمدىللىك كۆرسەتمەي بۇ ئىشنى قىلغىنى ئۈچۈن قوزغا توت ھەسسە تۆلۈم تۇلسۇن» دېدى. 7 ئانا داۋۇتقا: سەن دەل شۇ كىشىدۇرسەن! ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۆستىدە پادىشاھ بولغىلى مەسە قىلدىم ۋە سائۇلنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇم؛ 8 مەن غوجاڭنىڭ جەمەتىنى ساڭا بېرىپ، غوجاڭنىڭ ئاياللىرىنى قۇتقىشىغا ياتقۇزۇپ، ئىسرائىلنىڭ جەمەتى بىلەن يەھۇدانىڭ جەمەتىنى ساڭا بەردىم. ئەگەر سەن بۇنى ئاز كۆرگەن بولساڭ، مەن ساڭا يەنە ھەسسەلەپ بېرىمەن، 9 نېشىقا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى كۆزگە ئېلىماي، ئۇنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلدىڭ؟ سەن ھىتىي ئۆزىنى قىلچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزۈپ، ئۇنىڭ ئايالىنى ئۆزۈڭگە ئايال قىلدىڭ، سەن ئۇنى ئامونىلارنىڭ قىلچى بىلەن قەتل قىلدىڭ. 10 ئەمدى سەن مېنى كۆزگە ئېلىماي، ھىتىي ئۆزىنىڭ ئايالىنى ئۆزۈڭگە ئايال قىلغىنىڭ ئۈچۈن، قىلچ سېنىڭ ئۆيۈڭدىن ئايرىلمايدۇ.» 11 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا ئۆز ئۆيۈڭدىن ساڭا يانلىق كەلتۈرۈپ، كۆزلىرىڭنىڭ ئالدىدا ئاياللىرىڭنى ئېلىپ، ساڭا يېقىن بېرىمەن، ئۇ بولسا كۆپكۈندۈزدە ئاياللىرىڭ بىلەن ياتىدۇ. 12 سەن بولساڭ ئۇ ئىشنى مەخپىي قىلدىڭ، لېكىن مەن ئۇ ئىشنى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا كۆندۈردە قىلمەن» دېدى. 13 داۋۇت ئاناغا: مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلدىم» دېدى. ئانا داۋۇتقا: پەرۋەردىگار ھەم گۇناھسىڭىز ئوتتۇرىغا، سەن تولىمىسەن. 14 ھالبۇكى، بۇ ئىش بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ دۈشمەنلىرىگە كۆپۈرلۈك قىلىشقا پۇرسەت بەرگىنىڭ

ئۈچۈن، سېنىڭ ئۇغۇلغان ئوغۇل بالا چوقۇم تولدۇ، - دېدى. 15 شۇنىڭ بۇ يوناداب تولمۇ ھىلىگەر بەر كىشى ئىدى. 4 ئۇ ئامونغا: سەن پادىشاھنىڭ بىلەن ئانا ئۆز ئۆيگە قايتىپ كەتتى. پەرۋەردىگار ئۆزى ياندىن داۋۇتقا ئۇغۇلغان بالىنى شۇنداق ئۆردىكى، ئۇ قاتتىق كېسەل بولدى. 16 داۋۇت بالا ھەققىدە خۇداغا يىلىندى. ئۇ روزا تۇتۇپ، كېچىلەردە ئىچكىرىگە كىرىپ يەردە دۈم ياتىتى. 17 ئۇنىڭ جەمەتنىڭ ئاقساقاللىرى قوپۇپ ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنى يەردىن قوپۇرماقچى بولدى، لېكىن ئۇ ئۇنىمىدى ۋە ئۇلار بىلەن تاماق يېيىشنى رەت قىلدى. 18 يەتتىنچى كۈنى بالا ئۆلدى. داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى بالا ئۆلدى، دېگەن خەۋەرنى ئۇنىڭغا بېرىشتىن قورقۇپ: «بالا تىرىك ۋاقتىدا پادىشاھ بىزنىڭ سۆزلىرىمىزگە قۇلاق سالىمىدى، ئەمدى بىز قانداق ئۇنىڭغا بالا ئۆلدى، دەپ خەۋەر بېرىمىز؟ ئۇ ئۆزىنى زىمەتلەندۈرۈشى مۇمكىن!» - دېيىپتى. 19 لېكىن داۋۇت خىزمەتكارلىرىنىڭ چىراغلىقلىقىنى كۆرۈپ، بالىنىڭ ئۆلگىنى ئۇقتى. شۇڭا داۋۇت خىزمەتكارلىرىدىن: «بالا ئۆلدۇمۇ؟ دەپ سورىدى. ئۇلار: ئۆلدى، - دەپ جاۋاب بەردى. 20 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يەردىن قوپۇپ، يۇيۇنۇپ، [خۇشبۇي] ماي بىلەن مەسلىنىپ، كىيىملىرىنى بەلگىلەشەلەپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ ئىبادەت قىلدى، ئاندىن ئۆز ئۆيىگە قايتىپ ئۆزىگە تاماق ئەكەلگۈزۈپ يېدى. 21 خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: سىلنىڭ بۇ تېمە قىلغانلىرى؟ بالا تىرىك چاغدا روزا تۇتۇپ يىغىلدى، لېكىن بالا ئۆلگەندىن كېيىن قوپۇپ تاماق يىدىلا، - دېدى. 22 ئۆز مەن: «كىم بىلسۇن، پەرۋەردىگار ماڭا شېائەت كۆرسىتىپ، بالىنى تىرىك قالدۇرۇۋالدى» دەپ ئويلاپ، بالا تىرىك ۋاقتىدا روزا تۇتۇپ يىغىلدىم. 23 لېكىن ئەمدى ئۇ ئۆلگەندىن كېيىن نېمىشقا روزا تۇتاي؟ مەن ئۇنى ياندۇرۇپ ئاللايمەنمۇ؟ مەن ئۇنىڭ يېنىغا بارغىمەن، لېكىن ئۇ يېنىمغا يېتىپ كېلەلمەيدۇ، - دېدى 24 داۋۇت ئايال بات-شېياغا تەسەللى بەردى. ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتتى، ئۇ بىر ئوغۇل تۇغۇدى، داۋۇت ئۇنى سۇلايمان دەپ ئاتىدى. پەرۋەردىگار ئۇنى سۇيدى، 25 ۋە ئانا يەنە مېر ئارقىلىق ۋەھىيەت كۆرۈپ، ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار ئۈچۈن «يەددىيا» دەپ ئىسىم قويدى. 26 يوناب ئاموننىلارنىڭ شاھانە پايىتەختى رايىھقا ھۇجۇم قىلىپ ئۆتتى ئالدى. 27 ئاندىن يوناب خەۋەرچىلەرنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇرۇپ: مەن رايىھقا ھۇجۇم قىلىپ، شەھەرنىڭ سۇ بار قىسمىنى ئالدىم. 28 ھازىر سەن قالغان ئەسكەرلەرنى يىغىپ، شەھەرنى قامال قىلىپ، ئۇنى ئىشغال قىلغىن، بولسا مەن شەھەرنى ئالسام، مېنىڭ ئىسىم بىلەن ئاتىلىشى مۇمكىن - دېدى. 29 شۇڭا داۋۇت ھەممە خەلقنى جەم قىلىپ، رايىھقا ھۇجۇم قىلىپ ئۆتتى ئالدى. 30 ئۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھنىڭ تاجىنى ئۇنىڭ بېشىدىن ئالدى. ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ئاتۇننىڭ ئېغىرلىقى بىلەن ئۆلدى، ۋە ئۇنىڭ كۆزىدە گۆگەر بار ئىدى. كىشىلەر بۇ تاجنى داۋۇتنىڭ بېشىغا كىيگۈزدى، داۋۇت بولسا ئۇ شەھەردىن ئۇرغۇن ئولجا ئالدى. 31 ئەمما ئۇ يەردىكى خەلقنى شەھەردىن چىقىرىپ ئۇلارنى ھەرە، خامان تېپىدىغان تىرىلار ۋە تۆمۈر پاتىلار بىلەن ئىشلەتتى ياكى خۇدائىدا قاتتىق ئەمگەككە سالىدى، داۋۇت ئاموننىلارنىڭ ھەممە شەھەرلىرىدە شۇنداق قىلدى، ئاندىن داۋۇت بارلىق خەلق بىلەن يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى.

13

داۋۇتنىڭ ئوغلى ئابىشالومنىڭ تامار دېگەن چىرايلىق بىر سىڭلىسى بار ئىدى. بۇ ئىشلاردىن كېيىن، داۋۇتنىڭ ئوغلى ئامون ئۇنىڭغا تاشنىق بولۇپ قالدى. 2 ئامون سىڭلىسى تامارنىڭ ئىشىقىدا شۇنچە دەرد تارتتىكى، ئۇ كېسەل بولۇپ قالدى. ئەمما تامار ئىچى قىز ئىدى، شۇنىڭ بىلەن ئامونغا ئۆتۈپ ئىش قىلىش مۇمكىن بولمايدىغاندەك كۆرۈندى. 3 لېكىن ئاموننىڭ يوناداب ئىسىملىك بىر دوستى بار ئىدى. ئۇ داۋۇتنىڭ ئاكىسى شېياھنىڭ ئوغلى ئىدى.

خىزمەتكارلىرىنىڭ سىلىنىڭ قۇللىرى بىلەن بىللە بېرىشىنى ئۆتۈمەن، - دېدى. 25 پادىشاھ ئابىشالومغا: ياق، ئوغلۇم، بىز ھەممىمىز بارمايلى، ساڭا ئېغىرچىلىق چۈشۈپ قالسۇن، - دېدى. ئابىشالوم شۇنچە دېسەمۇ، ئۇ بارغىلى ئۆتمىدى، بەلكى ئۇنىڭغا ئامەت تىلدى. 26 لېكىن ئابىشالوم: ئەگەر بېرىشقا تۇتمىسالا، ئاكام ئامىننى بىز بىلەن بارغىلى قويىسالا، - دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭدىن: نېمىشقا ئۆسپىڭىز بىلەن بارىدۇ؟ - دەپ سورىدى. 27 ئەمما ئابىشالوم ئۇنى كۆپ زورلىغىنى ئۈچۈن ئۇ ئامىننىڭ، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە بېرىشىغا قوشۇلدى. 28 ئابىشالوم ئۆز غۇلاملىرىغا بۇيرۇپ: سەگەك تۇرۇڭلار، ئامىن شاراب ئىچىپ خۇش كەيپ بولغاندا، مەن سىلەرگە ئامىننى ئۇرۇڭلار دېسەم، ئۇنى دەرھال ئۆلتۈرۈڭلار. قورقماڭلار! بۇلارنى سىلەرگە بۇيرۇغۇچى مەن ئەمەسمۇ؟ چۈزەتلىك بولۇپ باتۇرلۇق كۆرسىتىڭلار - دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن ئابىشالومنىڭ غۇلاملىرى ئامىنغا ئابىشالوم ئۆزى بۇيرۇغاندەك قىلدى. شۇ ئابىشالومنىڭ ھەممە ئوغۇللىرى قوپۇپ، ھەر بىرى ئۆز قېچىرىغا مىنىپ قاچتى. 30 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئىچى يولدا قېچىپ كېتىۋاتقاندا، «ئابىشالوم پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى ئۆلتۈردى. ئۇلارنىڭ ھېچ بىرى قالمىدى» دېگەن خەۋەر داۋۇتقا يەتكۈزۈلدى. 31 پادىشاھ قوپۇپ كىيىملىرىنى يىرتىپ بەردە دۈم ياتتى، ئۇنىڭ ھەممە قۇل-خىزمەتكارلىرى بولسا كىيىملىرى يىرتىق ھالدا يېنىدا تۇراتتى. 32 ئەمما داۋۇتنىڭ ئاكىسى شېبىئانىڭ ئوغلى يوناڧاد ئۇنىڭغا: - غوجام، ئۇلار پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى بولغان ھەممە يىگىتلەرنى ئۆلتۈردى، دەپ خىيال قىلىسالا. چۈنكى پەقەت ئامىن ئۆلدى، ئۇ ئىش ئامىننىڭ ئابىشالومنىڭ سىڭلىسى تامارنى خار قىلغان كۈندىن باشلاپ «پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرى ئۆلدى» دېگەن ئويدا بولۇپ كۆڭۈللىرىنى بىئارام قىلىسالا. چۈنكى پەقەت ئامىنلا ئۆلدى - دېدى. 34 ئابىشالوم بولسا قېچىپ كەتكەندىكى، [يېرۇسالېمدا] كۆچمىچى غۇلام قارۋىدى، مانا، غەرب تەرىپىدىن تاغنىڭ يېنىدىكى يول بىلەن نۇرغۇن ئادەملەر كېلىۋاتتى. 35 يوناڧاد پادىشاھقا: مانا، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى كەلدى. دەل قۇللىرى دېگەندەك بولدى - دېدى. 36 سۆزىنى تۈگىتىپ تۇرۇۋىدى، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ قاتتىق يىغا-زار قىلدى. پادىشاھ بىلەن خىزمەتكارلىرىمۇ قاتتىق يىغلاشتى. 37 لېكىن ئابىشالوم بولسا گەشۈرنىڭ پادىشاھى، ئاممىنىڭ ئوغلى ئالمايىڭ قېشىغا باردى. داۋۇت ئوغلى ئۈچۈن ھەر كۈنى ھازا ئۆتۈپ قاينۇردى. 38 ئابىشالوم قېچىپ، گەشۈرغا بېرىپ ئۇ يەردە ئۈچ يىل تۇردى. 39 داۋۇت پادىشاھنىڭ قەلبى ئابىشالومنىڭ يېنىغا بېرىشقا ئىنتىزار بولدى، چۈنكى ئۇ ئامىنغا نىسبەتەن تەسەللى تاپقانىدى، چۈنكى ئۇ ئۆلگەندى.

14

ئەمدى زەرۇئەينىڭ ئوغلى يوناڧاد پادىشاھ قەلبىنىڭ ئابىشالومغا تەلۈرۋاتقانلىقىنى بايقىدى. 2 شۇنىڭ ئۈچۈن يوناڧاد تەكۋانغا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردىن دانىشمەن بىر خوتۇننى ئەگەلدۈرۈپ ئۇنىڭغا: سەندىن ئۆتۈنەي، ئۆزۈڭنى مائەم تۇتقان كىشىدەك كۆرسىتىپ قارىلىق كىيىمى كىيىپ، ئۆزۈڭنى ئەتىلىك ماي بىلەن باغلىماي، بەلكى ئۆزۈڭنى ئۈلگۈچى ئۈچۈن ئۇزۇن ۋاقىت ھازىدار بولغان ئايالەك قىلىپ 3 [داۋۇت] پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن، - دېدى. شۇنداق قىلىپ، يوناڧاد دېمەكچى بولغانلىرىنى ئۇ ئايالغا ئۆگەتتى. 4 شۇنىڭ بىلەن تەكۋانلىق ئايال پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ، تەزىم قىلىپ، باش ئۇرۇپ: ئى پادىشاھم، مېنى قۇتقۇزۇۋالغايلا، - دېدى. 5 پادىشاھ ئۇنىڭدىن: نېمە دەردىڭ بار؟ دەپ سورىدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: مەن دەردۈم ھەم ئۇل خوتۇنمەن! ئېرىم ئۆلۈپ كەتتى، 6 دېدەكلىرىنىڭ ئىككى

ئۇ مېنىڭ يۈزۈمنى كۆرمەي، ئۆز ئويىگە بارسۇن، دېگەندى. شۇڭا ئابىشالوم پادىشاھنىڭ يۈزىنى كۆرمەي، ئۆز ئويىگە كەتتى. 25 ئەمدى پۈتكۈل ئىسرائىل تەۋەسىدە ئابىشالومدەك چىرايلىق دەپ ماختالغان ئادەم يوق ئىدى. تاپىندىن تارتىپ چوققىسىغىچە ئۇنىڭغا ھېچ نەيىب يوق ئىدى. 26 ئۇنىڭ چىچىنى چۈشۈرگەندە (ئۇ ھەر يىلنىڭ ئاخىرىدا چىچىنى چۈشۈرەتتى، چىچى ئېغىرلىشىپ كەتكەچكە، شۇڭا ئۇنى چۈشۈرەتتى)، چىچىنى پادىشاھنىڭ «تۇخۇم تارازا»سى بىلەن ئارتسا ئىككى يۈز شەكەل چىقاتتى. 27 ئابىشالومدىن ئۈچ غۇل ۋە تامار ئىسىملىك بىر قىز تۇغۇلدى. قىزى تولۇق چىرايلىق ئىدى. 28 ئابىشالوم پادىشاھنىڭ يۈزىنى كۆرمەي، يېرۇسالىمدا توپوغرا ئىككى يىل توشقۇچە تۇردى، 29 ئابىشالوم يولغا ئادەم ماڭدۇرۇپ، ئۆزىنى پادىشاھنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى، ئۇ ئۇنىڭغا، ئەمما ئۇ كەلگەن ئىدى، ئابىشالوم ئىككىنچى قېتىم ئۇنىڭ يېنىغا ئادەم ئەۋەتتى، لېكىن يولغا كېلىشى خالىمىدى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئابىشالوم ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: - يولغا كېلىڭ، مېنىڭكىگە پادىشاھ ئارىبا ئېرىقلىق بىر پارچە ئېتىزلىق بار، بېرىپ ئۇنىڭغا ئوت قويۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنداق قىلىپ، ئابىشالومنىڭ خىزمەتكارلىرى يولغا كېلىپ، ئۇنىڭغا ئوت قويۇپ، 31 ئاندىن يولغا قوزغىلىپ ئابىشالومنىڭ ئويىگە كىرىپ ئۇنىڭغا: «ئېتىزلىق خىزمەتكارلىرىڭ ئېتىزلىقىغا ئوت قويدى!» - دەپ سۆزدى. 32 ئابىشالوم يولغا جاۋاب بېرىپ: مانا مەن ساڭا ئادەم ئەۋەتتىم: قېشىغا كەلسۇن، ئاندىن پادىشاھنىڭ قېشىغا ماڭا ۋاكالەتتە بارغۇزۇپ ئۇنىڭغا، مەن ئېتىزلىق كەشۈردىم، يېنىپ كەلگەندەمەن؟ ئۇ يەردە قالسام، ياخشى بولاتتىكەن، دەپ ئېيتقۇزماقچى ئىدىم. ئەمدى پادىشاھ بىلەن دىدارلاشمادىمەن، مەندە قەبىلىك بولسا، ئۇ مېنى ئۆلتۈرسۇن، - دېدى. 33 شۇنىڭ بىلەن يولغا پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا بۇ خەۋەرنى بەتكۈزدى. پادىشاھ ئابىشالومنى چاقىردى، ئۇ پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ، پادىشاھنىڭ ئالدىدا تەزىم قىلىپ باش تۇردى، پادىشاھ ئابىشالومنى سۆزدى.

15

بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئابىشالوم ئۆزىگە جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئاتلارنى تەييارلاپتى ھەم ئۆز ئالدىدا يۈگۈرىدىغان ئەللىك ئەسكەرنى بېكىتتى. 2 ئابىشالوم تاڭ سەھەردە قوپۇپ، دەريۇزغا بارىدىغان يولنىڭ يېنىدا تۇراتتى. چاقان بېرىسى دەۋلىتى كەمسۇن دەپ، پادىشاھقا ئەرز تۇتقىلى كەلسە، ئابىشالوم ئۇنى چاقىرىپ: سەن قايسى شەھەردىن كەلدىڭ، - دەپ سورىدى. ئۇ كىشى: قۇلۇڭ ئىسرائىلنىڭ ئالانچى قەبىلىسىدىن كەلدى، دېسە، 3 ئابىشالوم ئۇنىڭغا: مانا، دەۋايىڭلار دۇرۇس ۋە ھەق ئىكەن، لېكىن پادىشاھ تەرىپىدىن ئۆزىگە ۋاكالەتتە ئەرزىنىڭنى ئاڭلاشقا قويۇلغان ئادەم يوق، دەيتتى. 4 ئاندىن ئابىشالوم يەنە: كاشكى، مەن زېمىندا سوراجى قىلىنسايدىم، ھەر كىمنىڭ ئەرزى ياكى دەۋايى بولۇپ، مېنىڭ قېشىغا كەلسە، ئۇنىڭغا ئادالەت كۆرسەتەتتىم! - دەيتتى. 5 بىرىم ئۇنىڭغا تەزىم قىلىشقا ئالدىغا بارسا، ئابىشالوم قولىنى ئۇزۇتۇپ، ئۇنى ئۇتۇپ سۆيەتتى. 6 ئابىشالوم شۇنداق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىغا مانا كەلگەن ئىسرائىلنىڭ ھەر بىر ئادەملىرىنىڭ كۆڭۈللىرىنى ئۇتۇۋالاتتى. 7 تىل بىل ئۆتكەندە، ئابىشالوم پادىشاھقا: مېنىڭ ھېرىندا پەرۋەردىگارغا ئىچكەن قەسىمى ئادا قىلىش ئۈچۈن، شۇ يەرگە بېرىشقا ئىجازەت بەرسەڭ، 8 چۈنكى قۇلۇڭ سۈرىيەدىكى گەشۇردا تۇرغىنىدا قەسىم ئىچىپ: ئەگەر پەرۋەردىگار مېنى يېرۇسالىمغا قايتۇرسا، مەن پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىمەن، دەپ ئېيتقانىدى، - دەيتتى. 9 پادىشاھ ئۇنىڭغا: تىنچ-تامان بېرىپ كەلگەن، دېۋىدى، ئۇ قوزغىلىپ ھېرىونغا كەتتى. 10 لېكىن ئابىشالوم ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىرىگە مەخپىي ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: بۇرغا ئاۋازىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا: «ئابىشالوم ھېرىوندا پادىشاھ بولدى!» دەپ ئېلان قىلىڭلار، دېدى. 11 ئەمدى ئىككى يۈز ئادەم

ئاھتوفەلمۇ ئاشالومنىڭ قەستىگە قاتناشقانلار ئىچىدە ئىكەن، دەپى، شۇنىڭ بىلەن داۋۇت دۇئا قىلىپ: ئۇ پەرۋەردىگار، ئاھتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى ئەمەل قىلىشقا ئايلاندۇرغانىكەن، دەپى. **32** داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىغا، يەنى ئادەتتە ئۇ مەخسۇس خۇداغا ئىبادەت قىلىدىغان جايغا يەتكەندە، ئارقىلىق ھۇشاي تونى يىرتىق، يېشىغا توپا-چاڭ چېچىلغان ھالدا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. **33** داۋۇت ئۇنىڭغا: مېنىڭ بىلەن بارساڭ، ماڭا يۈك بولۇپ قالسىەن، **34** لېكىن شەھەرگە قايتىپ بېرىپ ئاشالومغا: ئۇ پادىشاھ، مەن بۇگۈنگە قەدەر ئاناڭنىڭ قولى-خىزمەتكارى بولغاندەك، ئەمدى سېنىڭ قولى-خىزمەتكارىڭ بولاي، دەسەڭ، سەن مەن ئۈچۈن ئاھتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى بىكار قىلىۋەلەيسەن. **35** مانا زادوك ۋە ئايپاتار دېگەن كاهىنلارمۇ شۇ يەردە سەن بىلەن بىللە بولۇدۇ ئەمەسمۇ؟ پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن نېمە ئاڭلىساڭ، زادوك بىلەن ئايپاتار كاهىنلارغا ئېيتقىن. **36** مانا، ئۇلارنىڭ ئىككى ئوغلى، يەنى زادونىڭ ئوغلى ئاخىماتاز بىلەن ئايپاتارنىڭ ئوغلى يوناھامۇ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرىدۇ. ھەرچە ئاڭلىساڭ، ئۇلار ئارقىلىق ماڭا خەۋەر يەتكۈزگىن - دەپى. **37** شۇنىڭ بىلەن داۋۇتنىڭ دوستى ھۇشاي شەھەرگە باردى، ئاشالوممۇ دەل شۇ چاغدا يېرۇسالىمغا كىردى.

16

داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىدىن ئەمدىلا تۇتۇشقا مەقبۇشەنتىڭ خىزمەتكارى زىبا ئىككى يۈز نان، بىر يۈز كىشىنى پۈشكىلى، يۈز يازلىق مېۋە پۈشكىلى ۋە بىر تۇلۇم شارابى ئىككى ئېشەككە تارتىپ ئالدىغا چىقتى. **2** پادىشاھ زىباغا: يۇلارنى نېمە ئۈچۈن ئەكەلدىڭ؟ دەپى. زىبا: ئېشەكلەرنى پادىشاھنىڭ ئائىلىسىدىكى مېھنىتى ئۈچۈن، نانلار بىلەن يازلىق مېۋىلەرنى غۇلاملارنىڭ يېيىشى ئۈچۈن، شارابى چۆلدە ھېرىپ كەتكەنلەرنىڭ ئىچىشى ئۈچۈن ئەكەلدىم - دەپى. **3** پادىشاھ: غوجاڭنىڭ ئوغلى نەدە؟ - دەپ سوردى. زىبا پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ئۇ يەنىلا يېرۇسالىمدا قالدى، چۈنكى ئۇ: يۈكۈن ئىسرائىل جەمەتلىكەر ئاتامنىڭ پادىشاھلىقىنى ماڭا ياندۇرۇپ بېرىدۇ، دەپ ئۈمىدلىنىدۇ - دەپى. **4** پادىشاھ زىباغا: مانا مەقبۇشەنتىڭ ھەممىسى ساڭا ئەۋەت بولسۇن، دېۋىدى، زىبا: مەن سىلگە تەزىم قىلىمەن، سىلنىڭ ئالدىلىرىدا ئىلتىپات تاپسام، ئۇ غوجام پادىشاھ، - دەپى. **5** داۋۇت پادىشاھ يازۇرىغا كەلگەندە، مانا سائۇلنىڭ جەمەتىدىن بولغان، گېرانىڭ ئوغلى شىمىي ئىسىملىك بىر ئادەم شۇ يەردىن ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى؛ ئۇ بۇ ياققا كەلگەن كىمدۇ بىرىنى قارغۇۋاتتى. **6** ئۇ داۋۇتنىڭ ئۆزىگە ۋە داۋۇت پادىشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىغا قاراپ تاشلارنى تاشتى، ھەممە خەلق بىلەن بارلىق پالۋانلار پادىشاھنىڭ ئۆگە تەرىپىدە ۋە سول تەرىپىدە تۇراتتى. **7** شىمىي قارغاپ: يوقال، يوقال، ھەي سەن قانغۇر، ئېپلاس! **8** سەن سائۇلنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدۇڭ، لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ قېنىنى سېنىڭ بېشىڭغا قايۇردى، ئەمدى پەرۋەردىگار پادىشاھلىقنى ئوغلۇڭ ئاشالومنىڭ قولىغا بەردى، مانا، ئۇزۇڭنىڭ زەھىللىكى سېنىڭ سۆزۈڭگە چۈشۈپ، چۈنكى سەن بىر قانغۇرسەن! - دەپى. **9** زەرۇئەينىڭ ئوغلى ئاشاي پادىشاھقا: نېھتىقا بۇ ئۇلۇك نىت غوجام پادىشاھنى قارىغۇسۇن؟ ئۇ يەرگە بېرىپ ئۇنىڭ بېشىنى كەسكىلى ماڭا ئىجازەت بەرگەنەن! - دەپى. **10** لېكىن پادىشاھ: ئۇ زەرۇئەينىڭ ئوغۇللىرى، مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭلار؟ ئۇ قارىغۇسۇن! ئەگەر پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا، داۋۇتنى قارىغۇسۇن، دەپ ئېيتقان بولسا، ئۇنداقتا كىم ئۇنىڭغا: نېھتىقا بۇنداق قىلسەن؟ - دېيەلسۇن؟ **11** داۋۇت ئاشايغا ۋە بارلىق خىزمەتكارلىرىغا: مانا ئۇزۇ پۇشتۇمدىن بولغان ئوغلۇم مېنىڭ جىمىنى ئەزىدگەن يەردە، بۇ بىنايمەن كىشى ئۇنىڭدىن ئارتۇقراق قىلالمىدۇ؟ ئۇنى قارىغۇسۇن، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا شۇنداق بۇيۇدۇ. **12** پەرۋەردىگار بەلكىم مېنىڭ دەردىمىنى ئەزىزىگە ئېلىپ، بۇ ئادەمنىڭ يۈگۈن

مېنى قارىغۇسۇننىڭ ئورنىدا ماڭا ياخشىلىق ياندۇرار، دەپى. **13** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن يولدا مېڭەۋەردى. شىمىي بولسا داۋۇتنىڭ ئايلاندۇرغانىكەن، دەپى. **32** داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىغا، يەنى ئادەتتە ئۇ مەخسۇس خۇداغا ئىبادەت قىلىدىغان جايغا يەتكەندە، ئارقىلىق ھۇشاي تونى يىرتىق، يېشىغا توپا-چاڭ چېچىلغان ھالدا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. **33** داۋۇت ئۇنىڭغا: مېنىڭ بىلەن بارساڭ، ماڭا يۈك بولۇپ قالسىەن، **34** لېكىن شەھەرگە قايتىپ بېرىپ ئاشالومغا: ئۇ پادىشاھ، مەن بۇگۈنگە قەدەر ئاناڭنىڭ قولى-خىزمەتكارى بولغاندەك، ئەمدى سېنىڭ قولى-خىزمەتكارىڭ بولاي، دەسەڭ، سەن مەن ئۈچۈن ئاھتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى بىكار قىلىۋەلەيسەن. **35** مانا زادوك ۋە ئايپاتار دېگەن كاهىنلارمۇ شۇ يەردە سەن بىلەن بىللە بولۇدۇ ئەمەسمۇ؟ پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن نېمە ئاڭلىساڭ، زادوك بىلەن ئايپاتار كاهىنلارغا ئېيتقىن. **36** مانا، ئۇلارنىڭ ئىككى ئوغلى، يەنى زادونىڭ ئوغلى ئاخىماتاز بىلەن ئايپاتارنىڭ ئوغلى يوناھامۇ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرىدۇ. ھەرچە ئاڭلىساڭ، ئۇلار ئارقىلىق ماڭا خەۋەر يەتكۈزگىن - دەپى. **37** شۇنىڭ بىلەن داۋۇتنىڭ دوستى ھۇشاي شەھەرگە باردى، ئاشالوممۇ دەل شۇ چاغدا يېرۇسالىمغا كىردى.

17

ئاھتوفەل ئاشالومغا: ماڭا ئون ئىككى مىڭ ئادەمنى تاللاۋىلىشقا رۇخسەت بەرسەڭ، مەن بۇگۈن كېچە قوزغىلىپ، داۋۇتنى غولاي، **2** مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشكەندە ئۇ ھېرىپ، قولىرى ئاجىز بولىدۇ، مەن ئۇنى ئالاقىدە قىلىۋېتىمەن، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قاچىدۇ. مەن پەقەت پادىشاھنىلا ئۇرۇپ ئۆلتۈرىمەن، **3** ئاندىن ھەممە خەلقنى ساڭا يېقىندۇرۇپ قايۇرىمەن، سەن ئەزىدگەن ئادەم بولغۇسىلا، ھەممە خەلق سېنىڭ قېشىڭغا قايتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ھەممە خەلق ئامان-ئېسەن قالىدۇ، دەپى. **4** بۇ مەسلىھەت ئاشالومغا ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىغا ياقى، **5** لېكىن ئاشالوم: ئارقىلىق ھۇشاي نېھتىقا چاقىرىڭلار، ئۇنىڭ سۆزىنىمۇ ئاڭلايلى، - دەپى. **6** ھۇشاي ئاشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئاشالوم ئۇنىڭغا: ئاھتوفەل مۇنداق-مۇنداق ئېيتتى؛ ئۇ دېگەندەك قىلالىمۇ؟ بولمىسا، سەن بىر مەسلىھەت بەرگىن، - دەپى. **7** ھۇشاي ئاشالومغا: ئاھتوفەلنىڭ بۇ ۋاقىتتا بەرگەن مەسلىھەتى ياخشى ئەمەس، - دەپى. **8** ھۇشاي يەنە مۇنداق دېدى: «سەن ئاناڭ بىلەن ئادەملەرنى بىلىسەنغۇ - ئۇلار پالۋانلاردۇر، ھازىر دادىلىك بالىلىرىدىن جۇدا قىلىنغان چىشى قېشىقتە پەيلى يامان. ئاناڭ بولسا ھەقىقىي جەڭچىدۇر، ئۆز ئادەملىرى بىلەن بىرگە قومايدۇ. **9** مانا ئۇ ھازىر بىر غاردا يا باشقا بىر يەردە مۇكۇنۇۋالغان بولسا كېرەك. مۇبادا ئۇ ئاۋۋال خەلقىمىز ئۈستىگە چۈشسە شۇنى ئاڭلىغان ھەركىم: ئاشالومغا ئەگەشكەنلەر قىرغىنچىلىققا ئۇچراپتۇ، - دەيدۇ. **10** ئۇ ۋاقىتتا ھەمما شىر يۈرەك پالۋانلارنىڭ يۈرەكلىرىمۇ سۇ بولۇپ كېتىدۇ؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئاناڭنىڭ باتۇر ئىكەنلىكى، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەرنىڭمۇ پالۋان ئىكەنلىكى بىلدۇ. **11** شۇڭا مەسلىھەتەم شۇكى، پۈتكۈل ئىسرائىل دائىن تارتىپ بەتەر-شىباغىچە سېنىڭ قېشىڭغا تېز يىغىلسۇن (ئۇلار دېڭىزدىكى قۇملاردەك كۆپتۇر). سەن

ئۈزۈك ئۇلارنى باشلاپ جەڭگە چىققان. 12 بىز ئۇنى قەيەردە تاپساق، ئۈچۈن ئېلىپ كەلدى، چۈنكى ئۇلار: شۇبھىسىزكى، خەلق چۆلدە ھەربىي-شەبە بەرگە چۈشكەندەك ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشەيلى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆزى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان كىشىلەردىن ھېچ كىممۇ قالمايدۇ. 13 ئەگەر ئۇ بىر شەھەرگە كىرۋالسىمۇ، پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ يەرگە ئارغامچىلارنى ئېلىپ كېلىپ، شەھەرنى ھەمما ئۇنىڭكى كىچىك شېغىل-تاشلارنىمۇ قالدۇرماي سۈرۈپ ئەكىلىپ، دەريا جىلغىسىغا تاشلىۋېتىمىز. 14 ئابشالوم بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى: ئازىقلىق ھۇشيانىڭ مەسلىھەت ئاھستوفەلنىڭ مەسلىھەتلىرىدىن ياخشى ئىكەن، دېيىشتى. چۈنكى پەرۋەردىگار ئابشالومنىڭ بېشىغا بالا كەلسۇن دەپ، ئاھستوفەلنىڭ ياخشى مەسلىھەتنىڭ بىكار قىلىنىشىنى بېكىتكەندى. 15 ھۇشاي زادوڭ بىلەن ئايىپاتار كاهىنلارغا: ئاھستوفەلنىڭ ئابشالوم بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا بەرگەن مەسلىھەت مۇنداق-مۇنداق، ئەمما مېنىڭ مەسلىھەتم بولسا مۇنداق-مۇنداق، 16 ھازىر سىلەر دەرھال ئادەم ئەۋەتىپ داۋۇتقا: بۇ كېچىدە چۈنلىك كېچىكلىرىدە غۇمى، بەلكى تېز تۈتۈپ كېتىڭلار، بولمىسا پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلق ھاللاق بولۇشى مۇمكىن، دەپ يەتكۈزۈڭلار - دېدى. 17 ئۇ ۋاقىتتا يوناتان بىلەن ئاخىماناز ئەن-رۈگەلدە كۆتۈپ تۇراتتى، ئۇلار باشقىلارنىڭ كۆرۈپ قالماستىن ئۈچۈن شەھەرگە كىرمىدى، بىر دېدەكنىڭ چىقىپ ئۇلارغا خەۋەر بېرىشى بېكىتىلدى. ئۇلار بېرىپ داۋۇت پادىشاھقا خەۋەرنى يەتكۈزدى، 18 لېكىن بىر ياش يىگىت ئۇلارنى كۆرۈپ قېلىپ، ئابشالومغا دەپ قويدى، ئەمما بۇ ئىككىيلەن ئىتتىك بېرىپ، ماھۇرىمىدىكى بىر ئادەمنىڭ ئويىگە كىردى. بۇ ئادەمنىڭ ھويلىسىدا قۇدۇق بار ئىدى، ئۇلار شۇنىڭغا چۈشۈپ يوشۇرۇندى. 19 ئۇنىڭ ئايالى قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا ياپقۇچنى يېپىپ ئۈستىگە سوقۇلغان بۇغداينى تۈكۈپ قويدى، شۇنىڭ بىلەن ھېچ ئىش ئاشكارا بولمىدى. 20 ئابشالومنىڭ خىزمەتكارلىرى ئويىگە كىرىپ ئايالنىڭ قېشىغا كېلىپ: ئاخىماناز بىلەن يوناتان قەيەردە؟ - دەپ سورىدى. ئايال: ئۇلار تېرىقتىن تۈتۈپ كەتتى، دېدى. كەلگەنلەر ئۇلارنى ئۆزىدە تاپالمىدى، پىرۇسايغا قايتىپ كەتتى. 21 ئۇلار كەتكەندىن كېيىن، بۇ ئىككىيلەن قۇدۇقتىن چىقىپ، بېرىپ داۋۇت پادىشاھقا خەۋەر بەردى. ئۇلار داۋۇتقا: قوپۇپ، سۇدىن ئۆتكىن، چۈنكى ئاھستوفەل سېنى تۇتۇش ئۈچۈن شۇنداق مەسلىھەت بېرىپتۇ، - دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قوزغىلىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتتى، تاڭ ئاتقۇچە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكەن ھېچكىم قالماي. 23 ئاھستوفەل ئۆز مەسلىھەتىنى قوبۇل قىلغانلىقىنى كۆرۈپ ئېشىكىنى توقۇپ، ئۆز شەھىرىدىكى ئويىگە بېرىپ، ئويىدىكىلەرگە ۋەسىيەت تاپشۇرغاندىن كېيىن، ئېشىلىپ ئۆلۈۋالدى. ئۇ ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. 24 شۇ ئارىلىقتا داۋۇت ماھانائىغا يېتىپ كەلگەندى، ئابشالوم ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرىمۇ ئىئوردان دەرياسىدىن تۈتۈپ بولغانىدى. 25 ئابشالوم يوتابنىڭ ئورنىدا ئاماسانى قوشۇننىڭ ئۈستىگە سەردار قىلىپ قويدى. ئاماسا بولسا يېزا ئىسىملىك بىر ئىسرائىللىق كىشىنىڭ ئوغلى ئىدى. ئۇ كىشى ئاھشائىڭ قىزى ئايىگائىل بىلەن يېقىنچىلىق قىلغانىدى. ئاھشاي يوتابنىڭ ئانىسى زەرەئىيا بىلەن ئاچا-سېكىلى ئىدى. 26 ئىسرائىل بىلەن ئابشالوم گېلىئادنىڭ زېمىنىدا بارگاھە كىتتى. 27 داۋۇت ماھانائىغا يېتىپ كەلگەندە، ئامورنىلارنىڭ رابباھ شەھىرىدىن بولغان ئاھشائىڭ ئوغلى شۇي بىلەن لودبارلىق ئامىئەلنىڭ ئوغلى ماكر ۋە رويگىمىدىن بولغان گېلىئادلىق بارزىلاي دېگەنلەر 28 يوتقان-كۆرىيە، داس، قاچا-قۇچا، بۇغداي، ئارپا، ئۇن، قوماچ، پۇرچاق، قىزىل ماش، قۇرۇغان پۇرچاقلار، 29 ھەسەل، قايماق ۋە قويلارنى كەلتۈرۈپ، كالا سۈتىدە قىلىنغان قۇرۇت-ئەرىچىك قاتارلىقلارنى داۋۇت بىلەن خەلقىگە ئېيىش دەپ ئاتىلىدۇ. 19 زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماناز [يوتابقا]: پەرۋەردىگار سېنى

18

داۋۇت ئۆزى بىلەن بولغان خەلقى يىغىپ ئېدىلىدى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە مېڭىشى بىلەن يۈزىنى قويدى. 2 ئاندىن داۋۇت خەلقنى ئۈچ يۈلكەك يۈلۈپ جەڭگە چىقاردى، بىرىچى يۈلكى يوتابنىڭ قول ئاستىدا، ئىككىنچى يۈلكى زەرۇئەيىننىڭ ئوغلى، يوتابنىڭ ئىنىسى ئابشائىڭ قول ئاستىدا ۋە ئۈچىنچى يۈلكى گائىلق ئىتتايىنىڭ قول ئاستىدا قويدى. پادىشاھ خەلقىگە: بەرھەق، مەنمۇ سىلەر بىلەن جەڭگە چىقمەن، دېدى. 3 لېكىن خەلق: سىلى چىشمىسىلا، ئەگەر بىز قاچساق دۈشمەن بىرگە پەرۋا قىلمايدۇ، ھەمما بىرىمىز ئۆلۈپ كەتسەكۇ بىزگە پەرۋا قىلمايدۇ، چۈنكى ئۆزلىرى بىزنىڭ ئون مىڭمىزگە باراۋەر بولسا، ياخشىسى سىلى شەھەردە تۇرۇپ بىرگە ھەممەد بولۇشقا تەييار تۇرغايلا، دېدى. 4 پادىشاھ ئۇلارغا: سىلەرگە نېمە لايىق كۆرۈنسە، شۇنى قىلىمەن، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق يۈزدىن، مىڭدىن بولۇپ شەھەردىن چىققاندا، پادىشاھ دەۋرۈزىنىڭ يېنىدا تۇردى. 5 پادىشاھ يوتاب بىلەن ئابشاي ۋە ئىتتايغا: مەن ئۈچۈن ئابشالومغا ياخشى مۇئامىلە بولۇپ ئاياڭلار، دېدى. پادىشاھنىڭ (ھەممە سەردارلىرىغا) ئابشالوم توغرىسىدا شۇنداق تاپلىغىنىدا، بارلىق خەلق تاپلىغىنىنى ئاڭلىدى. 6 ئاندىن خەلق ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى مەيدانغا چىقتى، سوقۇش ئەفراتنىڭ ئورمانلىقىدا بولدى. 7 ئۆيەردە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن مەغلۇپ بولدى. ئۇ كۈنى ئۇلار قاتتىق قىرغىن قىلىندى - بىرگەمە سىكى ئۆلدى. 8 سوقۇش شۇ زېمىنغا يېيىلدى، ئورمانلىق يەۋەتەكلەر قىلىچتا ئۆلگەنلەردىن كۆپ بولدى. 9 ئابشالوم داۋۇتنىڭ غۇلاملىرى بىلەن تۇيۇقسىز ئۇچرىشىپ قالدى، ئابشالوم ئۆز قېچىرىغا مىنىپ، چوڭ دۈب دەرىخىنىڭ قۇيۇق شاخلىرىنىڭ تېگىدىن ئۆتكەندە، ئۇنىڭ بېشى دەرەخ شېخىغا كېلىشىپ قېلىپ، ئۇ ئېسىلىپ قالدى، ئۇ تىنىگەن قېچىرى بولسا ئالدىغا كېتىپ قالدى. 10 بىرى بۇنى كۆرۈپ يوتابقا خەۋەر بېرىپ: مانا، مەن ئابشالومنىڭ بىر دۈب دەرىخىدە ساڭگىلاپ تۇرغىنىنى كۆردۈم، دېدى. 11 يوتاب خەۋەر بەرگەن ئادەمگە: نېمە! سەن ئۇنى كۆرۈپ تۇرۇپ، نېمىشقا ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ بەرگە چۈشۈرمىدىڭ؟ شۇنداق قىلغان بولساڭ، ساڭا ئون كۈمۈش تەڭگە ۋە بىر كەمەر بېرەيمىز، - دېدى. 12 ئۇ ئادەم يوتابقا: قولىمغا مىڭ كۈمۈش تەڭگە تەككىسىمۇ، قولىمنى پادىشاھنىڭ ئوغلىغا ئۆز ئامانەتتە! چۈنكى پادىشاھنىڭ ھەممىدىن ئالدىدا ساڭا، ئابشايغا ۋە ئىتتايغا: مېنىڭ ئۈچۈن ھەر بىر بىرگىلار ئابشالومنى ئاياڭلار، دەپ بۇيرۇغىنىنى ئاڭلىدۇق. 13 ئەگەر مەن ئۆز جېنىمنى تەۋەككۈل قىلىپ، شۇنداق قىلغان بولسام (ھەر قانداق ئىش پادىشاھتىن يوشۇرۇن قىلمايدۇ!) سەن مېنى تاشلاپ، دۈشمىنىڭ قاتارىدا كۆرەتتىڭ، - دېدى. 14 يوتاب: سېنىڭ بىلەن بۇنداق دېيىشىشكە چىلام يوق! - دېدى-دە، قولىغا ئۈچ نەيزى ئېلىپ دەرەختە ساڭگىلاقتى ھالدا تىرىك تۇرغان ئابشالومنىڭ يۈزىگە ساڭىجىدى. 15 ئاندىن يوتابنىڭ يارغ كۆتۈرگۈچىسى بولغان ئون غۇلام ئابشالومنىڭ چۆرسىگە يىغىلىپ، ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. 16 ئاندىن يوتاب كاناي چالدى، خەلق ئىسرائىلنى قوغلاشتىن ياندى، چۈنكى يوتاب قوشۇننى چېكىنىشكە چاقىردى. 17 ئۇلار ئابشالومنى ئورمانلىقتىكى چوڭ بىر ئازگاغا تاشلاپ ئۈستىگە نۇرغۇن تاشلارنى دۈۋىلەپ قويدى. ئىسرائىللار بولسا قېچىپ ھەربىرى ئۆز ماكانىغا كەتتى. 18 ئابشالوم تىرىك ۋاقىتدا پادىشاھ ۋادىسىدا ئۆزىگە بىر ئابىدە تۇرغۇزغانىدى. چۈنكى ئۇ: مېنىڭ نامىنى قالدۇردىغانغا ئۇغلام يوق دەپ، ئۇ تاش ئابىدىنى ئۆز نامى بىلەن ئاتىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ تاش بۈگۈنگە قەدەر «ئابشالومنىڭ يادىكارى» دەپ ئاتىلىدۇ. 19 زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماناز [يوتابقا]: پەرۋەردىگار سېنى

دۇشمەنلەرنىڭ قۇتقۇزۇپ سەن ئۈچۈن ئىنتىقام ئالدى، دەپ پادىشاھقا خەۋەر بېرىشكە مېنى دەرھال ماڭغۇزغىن، - دېدى. 20 لېكىن يولدا ئۇنىڭغا: سەن بۇگۈن خەۋەر بەرمەيسەن، بەلكى باشقا بىر كۈنى خەۋەر بېرىسەن، پادىشاھنىڭ ئوغلى ئۆلگىنى تۇپەيلىدىن، بۇگۈن خەۋەر بەرمەيسەن، دېدى. 21 شۇنىڭ بىلەن يولدا كۆشىغا: بېرىپ پادىشاھقا كۆرگىنىڭنى دەپ بەرگىن، كۆشى يولغا يەتتىم قىلىپ يۈگۈرۈپ كەتتى. 22 لېكىن زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتاز يولغا يەتتى: ئەنە قانداقلا بولمىسۇن بۇ كۆشىنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈشكە ماڭا ئىجازەت بەرگىن، - دېدى. يولدا: ئۇ ئوغۇل، ساڭا ھېچقانداق سۇيۇنچى بەرگۈدەك خەۋەر بولمىسا، نېشىقا يۈگۈرۈشنى خالايسەن؟ - دېدى. 23 ئۇ يەنە: قانداقلا بولمىسۇن، مېنى يۈگۈرگۈزگىن، دېدى. يولدا: ئۇنىڭغا: ماڭ، يۈگۈر، دېۋىدى، ئاخىماتاز ئىئوردان دەرياسىدىكى تۈزلەڭلىك بىلەن يۈگۈرۈپ كۆشىگە يېتىشىپ ئۆتكەن تۆتۈپ كەتتى. 24 داۋۇت ئىچكى-تاشقى دەرۋازىنىڭ ئويۇرسىدا ئولتۇراتتى. كۆزەتچى دەرۋازىنىڭ تۇرغىسىدىن سېپىنىڭ ئۈستىگە چىقىپ، يېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا بىر ئادەمنىڭ يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقىنىنى كۆردى. 25 كۆزەتچى ۋارقىراپ پادىشاھقا خەۋەر بەردى. پادىشاھ: ئەگەر ئۇ يالغۇز بولسا ئۆتكەنچە چوقۇم خەۋەر بار، دېدى. خەۋەرچى بولسا يېقىنلىشىپ كېلىۋاتتى. 26 ئاندىن كۆزەتچى يەنە بىر ئادەمنىڭ يۈگۈرۈپ كەلگىنىنى كۆردى. كۆزەتچى دەرۋازىدە تۇرغان: مانا يەنە بىر ئادەم يالغۇز يۈگۈرۈپ كېلىۋاتىدۇ، - دېدى. پادىشاھ: بۇمۇ خەۋەرچى ئىكەن، دېدى. 27 كۆزەتچى: ئاۋۋالقىسىنىڭ يۈگۈرۈشى ماڭا زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتازنىڭ يۈگۈرۈشىدەك كۆرۈندى، - دېدى. پادىشاھ: ئۇ ياخشى ئادەم، خۇش خەۋەر بەتكۈزۈپتۇ، - دېدى. 28 ئاخىماتاز پادىشاھقا تولاپ: سالام! دەپ پادىشاھقا يۈزى بەرگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلىپ: غوجام پادىشاھقا زىيان بەتكۈزۈشكە قولىرىنى كۆتۈرگەن ئادەملەرنى مەغلۇبىيەتكە مۇپتلا قىلغان پەرۋەردىگار خۇداڭلارنى مۇبارەكتۇر! - دېدى. 29 پادىشاھ: ئاشالوم سالامەتمۇ؟ - دەپ سورىدى. ئاخىماتاز جاۋاب بېرىپ: يولدا پادىشاھنىڭ قولى ۋە پېقىرلىرىنى ماڭدۇرغاندا، پېقىر كىشىلەرنىڭ چوڭ قالايمىقانچىلىقىنى كۆردۈم، لېكىن تېمە ئىش بولغانلىقىنى بىلىدىم، - دېدى. 30 پادىشاھ: بولدى، بۇ ياققا تۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. ئۇ بىر تەرەپكە بېرىپ تۇردى. 31 ۋە مانا، كۆشى يېتىپ كەلدى، كۆشى: غوجام پادىشاھ خۇش خەۋەرنى ئاڭلىغا. پەرۋەردىگار بۇگۈن ئاسىيلىق قىلىپ قوزغالغان ھەممىسىدىن سىلنى قۇتقۇزۇپ، ئۇلاردىن ئىنتىقام ئالدى، دېدى. 32 پادىشاھ كۆشىغا: يىگىت ئاشالوم سالامەتمۇ؟ دەپ سورىدى. كۆشى: غوجام پادىشاھنىڭ دۇشمەنلىرى ۋە سىلنى قەستلەشكە قوزغالغانلارنىڭ ھەممىسى ئۆيىڭىزگە ئوخشاش بولسۇن! - دېدى. 33 پادىشاھ تولىمۇ ئازايلىشىپ، دەرۋازىنىڭ تۆپىسىدىكى بالىخانىغا يىغىلغان پېتى چىقتى؛ ئۇ ماڭغاچ: ئۇ ئوغۇل ئاشالوم! ئۇ ئوغۇل، ئوغۇل ئاشالوم! كاشكى، مەن سېنىڭ ئورتۇڭدا تولىمە بولمايمىدى! ئۇ ئاشالوم، مېنىڭ ئوغۇلۇم، مېنىڭ ئوغۇلۇم! دېدى.

19

بىرى يولغا: پادىشاھ ئاشالوم ئۈچۈن يىغلاپ ماتەم تۇتماقتا، دەپ خەۋەر بەردى. 2 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈندىكى نۇسرەت خەلق ئۈچۈن مۇسەبەكە ئېلاندى؛ چۈنكى خەلق شۇ كۈندە: پادىشاھ ئۆز ئوغلى ئۈچۈن قايغۇ-ھەسرەت تارتىۋاتىدۇ، دەپ ئاڭلىدى. 3 ئۇ كۈنى خەلق سوقۇشتىن قېچىپ خىجالەتتە قالغان ئادەملەردەك، ئوغرىلىقچە شەھەرگە كىردى. 4 پادىشاھ يۈزىنى يېپىپ: ئۇ، ئوغۇل ئاشالوم، ئۇ ئاشالوم، مېنىڭ ئوغۇلۇم! - دەپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن پەرياد كۆتۈردى. 5 لېكىن يولدا پادىشاھنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ: ئۆز جېنىڭنى، ئوغۇللىرىڭ بىلەن قىزلىرىڭنىڭ

دېدى. 21 زەرۇپىيانىڭ ئوغلى ئابشاي بۇنى ئاڭلاپ: شىمەي يەرۋەردىڭىزنىڭ ئاندىن مانا، ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئادەملىرى پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: ئېھىشقا مەسە قىلغىنى قارىغان ئۇرسا، ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىش لازىم بولمامدۇ؟ قېرىنداشلىرىمىز يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئوغرىلىقىغا پادىشاھنى ۋە پادىشاھنىڭ ئائىلە-تاۋابىئاتلىرىنى، شۇنداقلا داۋۇتقا ئەگەشكەن ھەممە ئادەملەرنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزۈشكە مۇيەسسەر بولىدۇ؟ - دېدى. 42 يەھۇدانىڭ ھەممە ئادەملىرى ئىسرائىلدا ئادەملەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەككە يۈگۈن سىلەر ماڭا قارشى چىقىمۇ؟ يۈگۈنكى كۈندە ئىسرائىلدا ئادەملەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەككە يۈگۈن ئىسرائىلغا پادىشاھ ئىكەنلىكىنى بىلەيمەنمۇ؟ - دېدى. 23 ئاندىن پادىشاھ شىمەيگە: سەن ئۆلمەيسەن، - دېدى. پادىشاھ ئۆزىگە قەسەم قىلدى. 24 ئەمدى سائۇلنىڭ نەۋرىسى مەفىبوشەت پادىشاھنى قارشى ئالغىلى كەلدى، پادىشاھ كەتكەن كۈندىن تارتىپ ساق-سالامەت قارىتىپ كەلگەن كۈنگىچە، ئۇ يا پۇتلىرىنىڭ تەرىقىتى ئالمىغان يا ساقلىنى ياشىمىغان ۋە ياكى كىيىملىرىنى يۇمىغانىدى. 25 تەرىقىتى ئالمىغان قارشى ئالغىلى يېرۇسالىمدىن كەلگەندە، پادىشاھ ئۆزىگە: ئۇ مەفىبوشەت، ئېھىشقا مېنىڭ بىلەن بارمىدۇ؟ - دەپ سورىدى. 26 ئۇ: ئۇ، غوجام پادىشاھ، قۇللىرى ئاقساق بولغاچقا، ئېھىشكىنى توقۇپ، مىنىپ پادىشاھ بىلەن بىللە باراي، دېدىم. ئەمما خىزمەتكارمىنى مېنى ئالداپ قويۇپتۇ، 27 ئۇ يەنە غوجام پادىشاھنىڭ ئالدىدا قۇللىرىنىڭ غەيۇبىتىنى قىلدى. لېكىن غوجام پادىشاھ خۇدانىڭ بىر پەرشتىسىدەك كۆرۈنۈش، شۇنىڭ ئۈچۈن سىلگە تېپە لايىق كۆرۈنۈش، شۇنى قىلغىلا. 28 چۈنكى ئاتاننىڭ جەمەتىنىڭ ھەممىسى غوجام پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئۆلگەن ئادەملەردەك ئىدى، لېكىن سىلى ئۆز قۇللىرىنى ئۆزلىرى بىلەن ھەمداستىغان بولغانلار ئارىسىدا قويدىلا، مېنىڭ پادىشاھنىڭ ئالدىدا پەرياد قىلىشى ئەھمەتتىمۇ؟ - دېدى. 29 پادىشاھ ئۆزىگە: ئېھىشقا ئىشبارنى توغرىسىدا سۆزلۈپسەن؟ مېنىڭ ھۆكۈمۈم، سەن بىلەن زىيا يەرلەرنى بۆلۈشۈپلىڭلار، - دېدى. 30 مەفىبوشەت پادىشاھقا: غوجام پادىشاھ ئامان-ئىسەن ئۆز ئۆيىگە كەلگەندىن كېيىن، زىيا ھەممىنى ئالسىمۇ رازىمەن! - دېدى. 31 گېلىئادلىق بارزىلايمۇ روڭگىدىن چۈشۈپ پادىشاھنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزۈپ قويۇشقا كېلىپ، پادىشاھ بىلەن بىللە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتتى. 32 ئەمدى بارزىلاي خېلى ياشانغان بىر ئادەم بولۇپ، سەكسەن ياشقا كىرگەنىدى، پادىشاھ ماھانائىدا نۇرغان ۋاقىتتا، ئۇنى قانداق دەل مۇشۇ ئادەم ئىدى، چۈنكى ئۇ خېلى كاتتا بىر كىشى ئىدى. 33 پادىشاھ بارزىلايغا: مېنىڭ بىلەن بارغىن، مەن سەدىن يېرۇسالىمدا ئۆزۈمنىڭكىدە خەۋەر ئالغىن، دېدى. 34 لېكىن بارزىلاي پادىشاھقا: مېنىڭ بىر نەچچە كۈنلۈك ئورمۇم قالغاندۇ، پادىشاھ بىلەن بىرگە يېرۇسالىمغا بارامدۇ؟ 35 قۇللىرى سەكسەن ياشقا كىردىم، ياخشى-ياماننى يەنە پەرق ئېتەلەيمەنمۇ؟ يەپ-ئېچكىنىنىڭ تەمىنى تېتىلەمدۇ؟ يېتىك نەغمىچىلەر بىلەن قىز نەغمىچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىيالايمدۇ؟ ئېھىشقا قۇللىرى غوجام پادىشاھقا يەنە يۈك بولمىن؟ 36 قۇللىرى پەقەت پادىشاھنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزۈپ ئاندىن نازارنى ئۆزىگە قويماي دېگەن، پادىشاھ بۇنىڭ ئۈچۈن ئېھىشقا ماڭا شۇنچە شاپناپتە كۆرسىتىدىلا؟ 37 قۇللىرىنىڭ ئۆلگەندە ئۆز شەھرىدە، ئاتام بىلەن ئاتامنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا يېتىشم ئۈچۈن قايتىپ كېتىشىگە ئىجازەت بەرگەيلا. ئەمدى مانا، بۇ يەردە ئۆز قۇللىرى كىمھام بار ئەمەسمۇ؟ ئۇ غوجام پادىشاھ بىلەن ئۆتۈپ بارسۇن، ئۆزىگە ئۆزلىرىگە تېپە لايىق كۆرۈنۈش شۇنى قىلغىلا، - دېدى. 38 پادىشاھ: كىمھام مېنىڭ بىلەن ئۆتۈپ بارسۇن، ساڭا تېپە لايىق كۆرۈنۈش ئۆزىڭغا شۇنى قىلاي، شۇنداقلا سەن مەندىن ھەر نەچچە سورساڭ، ساڭا قىلمەن، - دېدى. 39 ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتتى، پادىشاھمۇ ئۆتتى. ئاندىن پادىشاھ بارزىلاينى سۆيۈپ ئۆزىگە بىخەتەر تىلدى، بارزىلاي ئۆز يۇرتىغا يېنىپ كەتتى. 40 پادىشاھ گىلگالغا چىقتى، كىمھام ئۆزىنىڭ بىلەن باردى. يەھۇدادىكى بارلىق ئادەملەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ خەلقىنىڭ يېرىمى پادىشاھنى دەريادىن ئۆتكۈزۈپ ئۆزىگە قويغانىدى. 41 كۆرگەن خەلقنىڭ ھەربىرى توختايتتى. ئۇ كىشى ھەممە خەلقنىڭ توختىغىنىنى

20

ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ يەردە بىنايەت قەبىلىسىدىن، بىكرىننىڭ ئوغلى شىبا ئىسىملىك بىر ئىنسان بار ئىدى. ئۇ كاناي چېلىپ: - بىزنىڭ داۋۇتقا ھېچقانداق ئورتاق نېسىۋىمىز يوق، يەسەننىڭ ئوغلىدىن ھېچقانداق مەراسىمىز يوق! ئىسرائىل، ھەر بىرلىرىڭلار ئۆز ئۆيۈڭلەرگە يېنىپ كېتىڭلار، - دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى داۋۇتتىن يېنىپ بىكرىننىڭ ئوغلى شىباغا ئەگەشتى. لېكىن يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىئوردان دەرياسىدىن تارتىپ يېرۇسالىمغا كېلىپ ئوردىسىغا كىردى، پادىشاھ ئوردىغا قاراشقا قويۇپ كەتكەن ئاشۇ ئون كىنيزەكنى بىر ئۆيگە قاماپ قويدى. ئۇ ئۇلارنى باقتى، لېكىن ئۇلارغا يېقىنچىلىق قىلمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز يەردە ئۇل ئاياللاردەك ئۆلگۈچە قالمىغان يېتى ئۆردى. 4 ئاندىن پادىشاھ ئاماساغا: ئۈچ كۈن ئىچىدە يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى چاقىرىپ، يىغىپ كەلگىن، ئۆزۈڭمۇ بۇ يەردە ھازىر بولغىن، دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئاماسا يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى چاقىرىپ يىغىپ باردى. لېكىن ئۇنىڭ ئۇنداق قىلىشى پادىشاھ بېكىتكەن ۋاقىتتىن كېيىن قالدى، 6 ئۇ ۋاقىتتا داۋۇت ئابشايغا: ئەمدى بىكرىننىڭ ئوغلى شىبا بىزگە چۈشۈرىدىغان ئاپەت ئابشايونىڭ چۈشۈرىدىغان ئېھىشقا ئېلىپ ئۇلارنى قوغلاپ بارغىن. بولسا، ئۇ مۇستەھكەم شەھەرلەرنى ئىگىلىۋېلىپ، بىزىن ئۆزىنى چاقىرغۇسى مۇمكىن، - دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن يوتابنىڭ ئادەملىرى ۋە كەرەتلىكلەر، يەلەتلىكلەر، شۇنداقلا بارلىق باۋانلار ئۆزىگە ئەگىشىپ چىقتى، ئۇلار يېرۇسالىمدىن چىقىپ، بىكرىننىڭ ئوغلى شىبانى قوغلىدى. 8 ئۇلار گېيئوندىكى قورام تاشقا يېقىن كەلگەندە ئاماسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقتى. يوتاب ئۆستىيىشىغا جەڭ ئېلان قىلىپ، يېلىگەن غىلاپلىق بىر قىلچىنى ئاتقان كەمەر باغلىغانىدى. ئۇ ئالدىغا مېڭىۋىدى، قىلچ غىلاپلىق چۈشۈپ كەتتى. 9 يوتاب ئاماسادىن: تىنچلىقمۇ، ئىنىم؟ - دەپ سورىدى. يوتاب ئاماسانى سۆيىمەنچى بولغاندەك ئوڭ قولى بىلەن ئۇنى ساقلىدىن ئۆتتى. 10 ئاماسا يوتابنىڭ يەنە بىر قولىدا قىلچ بارلىغىغا دىققەت قىلدى. يوتاب ئۇنى قورسىقىغا شۇنداق تىقىپ، ئۆچەبلىرى چىقىپ بەرگە چۈشتى. ئىككىنچى قېتىم سېلىشنىڭ ھاجىتى قالمىغانىدى، چۈنكى ئۇ ئۆلدى. ئاندىن يوتاب بىلەن ئىنسى ئابشاي بىكرىننىڭ ئوغلى شىبانى قوغلىدى كەتتى. 11 يوتابنىڭ غۇلاملىرىدىن بىرى ئاماسانىڭ يېنىدا تۇرۇپ: كىم يوتاب تەرەپتە تۇرۇپ داۋۇتتىن قوللىسا، يوتابقا ئەگەشسۇن، دەيتتى. 12 ئەمما ئاماسا ئۆز قېنىدا يۇمىلىنىپ، يوتابنىڭ ئۆيىدە ياتاتتى، ئۇنى كۆرگەن خەلقنىڭ ھەربىرى توختايتتى. ئۇ كىشى ھەممە خەلقنىڭ توختىغىنىنى

كۆرۈپ، ئامانلىق جەستىنى يولدىن ئېتىزلىققا تارتىپ قويدى ھەم بىر كىيىمنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تاشلىدى. 13 جەسەت يولدىن يۆتكەلگەندىن كېيىن خەلقنىڭ ھەممىسى بىكرىنىڭ ئوغلى شېبانى قوغلىغان يولغا ئەگەشتى. 14 شېبا بولسا بەيت-مانا كادىدىكى ئايەلگىچە ۋە پەرىيلەرنىڭ يۇرتىنىڭ ھەممە يەرلىرىنى كېزىپ ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلەردىن ئۆتتى، [پەرىيلەكلەردىن] جەم بولۇپ ئۇنىڭغا ئەگەشىپ باردى. 15 شۇنىڭ بىلەن يوتاب ۋە ئادەملەرنى كېلىپ، بەيت-مانا كادىدىكى ئايەل ۋە ئۇنى مۇھاسىرەگە ئالدى. ئۇلار شەھەرنىڭ چۆرىسىدىكى سېپىلنىڭ ئۆزىدە ئېستەھكام سالدۇ، يوتابقا ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى كېلىپ، سېپىنى ئورۇشكە بازغانلاۋاتقاندا، 16 دانىشمەن بىر خوتۇن شەھەردىن تويلاپ: قۇلاق سېلىڭلار! قۇلاق سېلىڭلار! يوتابنى بۇ يەرگە چاقىرىپ كېلىڭلار، مېنىڭ ئۆيۈمنىڭ بىلەن سۆزلەشكە چىقىپ بولىغىنىنى ئۇنىڭغا ئېيتىڭلار، - دېدى. 17 ئۇ يېقىن كەلگەندە خوتۇن ئۆيىنىڭ: سىل يوتابمۇ؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: شۇنداق، مەن شۇ، دېدى. خوتۇن ئۇنىڭغا: كېڭەينىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىلا، دېدى. ئۇ: ئاڭلاۋاتمەن، دېدى. 18 خوتۇن: كىنلاردا ئايەل ھەم سەلھەت تاپقىن، ئاندىن مەسلىھەت ھەل قىلىندۇ، دېگەن گەپ بار، 19 ئىسرائىلنىڭ تىنىچ ۋە مۇمىن بەندىلىرىدىن بىرىمەن، سىل ھازىر ئىسرائىلدىكى ئانا كەبى چوڭ بىر شەھەرنى خاراپ قىلىۋاتىدۇ، ئېشىققا پەرىۋەردىگىرنىڭ مەراسىنى يوقاتماقچى بولسا؟ - دېدى. 20 يوتاب جاۋاپ بېرىپ: ئۇنداق ئىش مەندىن نېرى بولسۇن! مەندىن نېرى بولسۇن! مېنىڭ ھېچنېمىنى يۇتۇۋالغۇم ياكى يوقاتمۇم يوقتۇر، 21 ئىش ئۇنداق ئەمەس، بەلكى ئەفراتنىڭ ئېقىرىلىدىغان بىكرىنىڭ ئوغلى شېبا دېگەن بىر ئادەم داۋۇت پادىشاھقا قارشى قولىنى كۆتۈرۈپتۇ. بەھت ئۇنى تاپشۇرساڭلار، ئاندىن شەھەردىن كېتىمەن، دېدى. خوتۇن يوتابقا: مانا ئۇنىڭ بېشى سېپىلدىن سىلگە تاشلىنىدۇ، - دېدى. 22 ئاندىن خوتۇن ئۆز ئالاقى بىلەن ھەممە خەلققە مەسلىھەت سالدۇ، ئۇلار بىكرىنىڭ ئوغلى شېبانىڭ بېشىنى كېسىپ، يوتابقا تاشلاپ بەردى. يوتاب كاناي چالدى، ئۇنىڭ ئادەملىرى شۇنى ئاڭلاپ، شەھەردىن كېتىپ، ھەر بىرى ئۆز ئۆيىگە قايتتى. يوتاب پېرۇساھقا پادىشاھنىڭ قېشىغا باردى. 23 ئەمدى يوتاب پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى ئىدى، يەھوئادانىڭ ئوغلى بنىامىن بولسا كەرەتلىك بىلەن پەلەتلىك ئۈستىگە سەردار بولدى. 24 ئادونىام باج-ئالۋانغا باش بولدى، ئاھلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات بولسا دۇئايىچى بولدى، 25 شېبا كاتىپ، زادوڭ بىلەن ئابىاتار كەينى ئىدى، 26 ياتىرىلى ئىرا بولسا داۋۇتقا خاس كەينى بولدى.

21

ئەمما داۋۇتنىڭ كۈنلىرىدە ئۇدا ئۈچ يىل ئاچارچىلىق بولدى. داۋۇت ئۇنىڭ توغۇرلۇق پەرىۋەردىگاردىن سورىدى، پەرىۋەردىگار ئۇنىڭغا: ئاچارچىلىق ساڭلار ۋە ئۇنىڭ قانچى جەمەتلىكلەر سەۋەبىدىن، بەنى ئۇنىڭ گېبىئۇنلۇقلارنى قىرغىن قىلغىنىدىن بولدى، دېدى. 2 يادىشاھ گېبىئۇنلۇقلارنى چاقىرىپ، ئۇلار بىلەن سۆزلەشتى (گېبىئۇنلۇقلار ئىسرائىللاردىن ئەمەس ئىدى، بەلكى ئامورىيلارنىڭ بىر قىسمى ئىدى. ئىسرائىل ئەسلىدە ئۇلار بىلەن ئەھدە قىلىپ قەسەم ئىچكەندى، لېكىن ساڭلار ئىسرائىل ۋە يەھۇدلارغا بولغان قىزغىنلىقى بىلەن ئۇلارنى ئۆلتۈرۈشكە ئىشلىگەندى). 3 داۋۇت گېبىئۇنلۇقلارغا: سىلەرگە نېمە قىلىپ بېرىمەن؟ مەن قانداق قىلىپ بۇ گۇناھنى كافارەت قىلىپ ياپسام، ئاندىن سىلەر پەرىۋەردىگارىڭنىڭ مەراسىمغا بەخت-بەرىكەت تىلەپلەيسىلەر؟ - دېدى. 4 گېبىئۇنلۇقلار ئۇنىڭغا: بىزنىڭ ساڭلار ۋە ئۇنىڭ جەمەتلىكلەردىن ئالتۇن-كۈمۈش سوراڭ ھەققىمىزنى، ۋە بىزنىڭ سەۋەبىمىزدىن ئىسرائىلدىن بىر ئادەمنىمۇ تۆلمەگە مەھكۇم قىلدۇرۇش ھەققىمىزنى، دېدى. داۋۇت: سىلەر نېمە دېسەڭلار، مەن شۇنداق قىلاي، دېدى. 5 ئۇلار پادىشاھقا: بۇرۇن بىزنى

پەرۋەردىگار ئۇنى بارلىق دۈشمەنلىرىدىن ھەم ساتۇل پادىشاھنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان كۈنى، ئۇ پەرۋەردىگارغا بۇ كۈننى ئېيتتى: - 2 ئۇ مۇنداق دېدى: - پەرۋەردىگار مېنىڭ خادا تېغىم، مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ نىجاتكارىمدۇر! 3 خۇدا مېنىڭ قورام تېشىمدۇر، مەن ئۇنىڭغا باينىمەن - ئۇ مېنىڭ قالقىتىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچى مۇڭگۈزۈم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارم ۋە باشپاناھم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچىمدۇر، سەن مېنى زورۋانلاردىن قۇتقۇزغۇسەن! 4 مەدھىيەلەرگە لايىق پەرۋەردىگارغا مەن ندا قىلىمەن، شۇنداق قىلىپ، مەن دۈشمەنلىرىدىن قۇتقۇزغۇمەن، 5 چۈنكى ئۆلۈمنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى قوشۇۋالدى، ئىخلاسسىزلىرىڭ يامراپ كېتىشى مېنى قورقۇتۇپتۇ، 6 تەختسارانىڭ تانلىرى مېنى چىرىمىۋالدى، ئۆلۈم سىرتقا قارىرى ئالدىغا كەلدى. (Sheol h7585) 7 قىينالغىنىدا مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلىم، خۇدايغا بەرپاد كۆتۈردۈم؛ ئۇ ئىبادەتخانىسىدىن ئاۋازىنى ئاڭلىدى، مېنىڭ بەرپادىم ئۇنىڭ قۇلىقىغا كىردى، 8 ئاندىن بەر-زېمىن تەۋرەپ سىلىكىپ كەتتى، ئاسمانلارنىڭ ئۆللىرى دەشەتلىك تەۋرەندى، سىلىكىپ كەتتى، چۈنكى ئۇ غەزەپلىدى. 9 ئۇنىڭ دىمىغىدىن ئىس ئۆرلەپ تۇراتتى، ئاغزىدىن چىققان ئوت ھەممىسىنى يۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭدىن كۆمۈر چوغلارنى چىقتى؛ 10 ئۇ ئاسمانلارنى تېڭىشتۇرۇپ تېڭىپ چۈشتى، پۇنى ئاستىدا تۆم قاراڭغۇلۇق ئىدى. 11 ئۇ بىر كېرۈپ ئۆستىدە پەرۋاز قىلدى، ئۇ شامانىڭ قاناتلىرىدا كۆرۈندى. 12 ئۇ قاراڭغۇلۇقنى، شۇنداقلا يىغىلغان سۇلارنى، ئاسمانلارنىڭ قويۇق بۇلۇنلىرىنى، ئۆز تەراپىدا چىدىرى قىلدى. 13 ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرغان يورۇقلۇقتىن، ئوتلۇق چوغلار چىقىپ تۇتتى؛ 14 پەرۋەردىگار ئاسماندا گۈلدۈرلىدى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئاۋازىنى ياقتۇردى؛ 15 بەرھەق، ئۇ ئوقلىرىنى ئېتىپ، [دۈشمەنلىرىنى] تارقىتىۋەتتى؛ چاقاقلارنى چاققۇرۇپ، ئۇلارنى قىياس-سىۋەرگە سالىدى؛ 16 شۇنىڭ بىلەن دېڭىزنىڭ تەكتى كۆرۈنۈپ قالدى، ئالەمنىڭ ئۆللىرى ئاشكارىلاندى، پەرۋەردىگارنىڭ تەبىئىي بىلەن، دىمىغىنىڭ نەپىسىنىڭ زەربىسى بىلەن. 17 ئۇ يۇقىرىدىن قولىنى ئۆزىتىپ، مېنى تۇتتى؛ مېنى ئۇلۇغ سۇلاردىن تارتىپ ئالدى. 18 ئۇ مېنى كۈچلۈك دۈشمىنىدىن، ماڭا ئۆچمەنلەردىن قۇتقۇزدى؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈك ئىدى. 19 كۈلپەتكە تۇرىغان كۈنۈمدە، ئۇلار ماڭا قارشى ھۇجۇمغا تۇتتى؛ بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ تايانچىم ئىدى. 20 ئۇ مېنى كەڭ-ئازادە بىر جايغا ئېلىپ چىقاردى؛ ئۇ مېنى قۇتقۇزدى، چۈنكى ئۇ مەندىن خۇرسەن بولدى. 21 پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىغا قاراپ ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ قولىمنىڭ ھالالىقىنى ئۇ ماڭا قاينۇردى؛ 22 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىنى تۇتۇپ كەلدىم؛ رەزىلىك قىلىپ خۇداىدىن ئايرىلىپ كەتتىم؛ 23 چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق ھۆكۈملىرى ئالدىمىدۇر؛ مەن ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىدىن چەتتەپ كەتتىم؛ 24 مەن ئۇنىڭ بىلەن غۇبارسىز يۈردۈم، ئۆزۈمنى گۇناھتىن نېرى قىلىم، 25 ۋە پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىغا قاراپ، كۆز ئالدىدا بولغان ھالالىقىم بويىچە قىلغانلىرىمنى قاينۇردى. 26 ۋاپادار-مېھرىبانلارغا تۇرۇڭنى ۋاپادار-مېھرىبان كۆرسىتىسەن، غۇبارسىزلارغا تۇرۇڭنى غۇبارسىز كۆرسىتىسەن؛ 27 ساپ دىللىقلارغا تۇرۇڭنى ساپ دىللىق كۆرسىتىسەن؛ تەبىئەتتە تۇرۇڭنى تەبىئەت كۆرسىتىسەن؛ 28 چۈنكى سەن ئاجىز مۇمىن خەلقىنى قۇتقۇزغۇسەن؛ بىراق كۆزلىرىڭنى تەكەببۇر ئۆستىڭە تىكىپ، ئۇلارنى شەرەمدە قىلسەن؛ 29 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار مېنىڭ چىراغىمدۇرسەن، پەرۋەردىگار مېنى باسقان قاراڭغۇلۇقنى ئۇرلاندۇردى؛ 30 چۈنكى سەن ئارقىلىق دۈشمەن قوشۇنى ئارىسىدىن يۈگۈرۈپ ئۆتتۈم؛ سەن خۇدايىم ئارقىلىق مەن سېپىلدىن ئاتلاپ ئۆتتۈم. 31 تەڭرىم - ئۇنىڭ يولى مۇكەممەلدۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى

23

تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ ئاخىرقى سۆزلىرىدۇر: - يەسەسەنڭ ئوغل داۋۇتنىڭ بېشارىتى، يۇقىرى مەرتىۋىگە كۆتۈرۈلگەن، ياقۇپنىڭ خۇداسى تەرىپىدىن مەسھەلەنگەن، ئىسرائىلنىڭ سۇيۇملۇك كۈنجىسىنىڭ بېشارەت سۆزلىرى مانا: - 2 پەرۋەردىگارنىڭ روىى مەن ئارقىلىق سۆز قىلدى، ئۇنىڭ سۆزلىرى تىلىمىدۇر. 3 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى سۆز قىلدى، ئىسرائىلنىڭ قورام تېشى مانا شۇنداق دېدى: - كىمكى ئادەملەرنىڭ ئارىسىدا ئادالەت بىلەن سەلتەنەت قىلسا، كىمكى خۇدادىن قورقۇش بىلەن سەلتەنەت قىلسا، 4 ئۇ قۇياش چىققاندىكى تاڭ ئۆرىدەك، بۇلۇتسىز سەھەردەك بولىدۇ، يامغۇردىن كېيىن ئاسمان سۈزۈك بولۇشى بىلەن، يۇرمان مابىسلار تۇپراقتىن چىقىدۇ، مانا ئۇ شۇنداق بولىدۇ. 5 بەرھەق، مېنىڭ ئۆيۈم تەڭرى ئالدىدا شۇنداق ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇ مەن بىلەن مەڭگۈلۈك ئەلدە تۇردى، بۇ ئەھدە ھەممە ئىشلاردا مۇبەسسەل ھەم مۇستەھكەمدۇر؛ چۈنكى مېنىڭ بارلىق نىجاتلىق ئىشلىرىمنى، ھەممە ئىشتارلىقىمنى، ئۇ بەرق ئۇرغۇزمامدۇ؟ 6 لېكىن ئېھىلاسارنىڭ ھەممىسى تىكەنلەردەك، ھېچكىم قولىدا تۇتالمىغاچقا، چۆرۈپتەلىدۇ. 7 ئۇلارغا قول تۇتاتقۇچى تۇنۇمۇر قورال ۋە نەزە سېپى بىلەن قوراللاندۇرمىسا بولمايدۇ؛

ئۇلار ھامان تۇرغان بېرىدە ئوتما كۆيدۈرۈۋېتىلدى! 8 داۋۇتنىڭ پالۋانلىرىنىڭ ئىسمىمىزى تۆۋەندىكىدەك خاتىرىلەنگەندۇر: - ئاخىمىمىز ئۇچ-بوشەب-باشسەبەت سەردارلارنىڭ بېشى ئىدى. ئۇ بىر قېتىملىق جەڭدە نەزىرە ئوينىتىپ، سەككىز يۈز ئادەمنى ئۆلتۈرگەنىدى. 9 كېيىنكىسى ئاخىمىز دودونىڭ ئوغلى تەلئازار ئىدى؛ فىلىستىيەلەر يىغىلىپ جەڭ قىلىپلاچى بولدى؛ شۇ ۋاقىتتا داۋۇت ۋە ئۆزىگە ھەمراھ بولۇپ چىققان ئۈچ پالۋان ئۇلارنى جەڭگە چاقىردى؛ تەلئازار شۇ ئۈچتىن بىرى ئىدى. لېكىن ئىسرائىللار چېكىندى؛ 10 ئۇ قوزغىلىپ، تاكى بېلىكى تېلىپ، قولى قىلىچقا چاپلىشىپ قالغۇچە فىلىستىيەلەرنى قىردى. ئۇ كۈنى پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنى چوڭ نۇسرەتتە كېڭەيتتى. خەلق ئۇنىڭ قېشىغا قايتقاندا پەقەت ئۇلجا يىغىش ئىشلا قالغانىدى. 11 ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكىسى ھارارلىق ئاڭلىنىڭ ئوغلى شامام ئىدى. بىر كۈنى فىلىستىيەلەر قوشۇن بولۇپ يىغىلغانىدى؛ يېقىن ئەتراپتا قويۇق ئۆسكەن بىر قىزىل ماشلىق بار ئىدى. كىشىلەر فىلىستىيەلەرنىڭ ئالدىدىن قاچقاندى، 12 شامام بولسا قىزىل ماشلىق ئوتتۇرىسىدا مەزمۇت تۇرۇپ، ئۇنى قوغداپ فىلىستىيەلەرنى قىردى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ئىسرائىللارغا] غايەت زور نۇسرەت ئاتا قىلدى. 13 ئورما ۋاقىتتا ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدىن يەنە ئۈچى ئاۋۇلانىڭ غارىغا چۈشۈپ، داۋۇتنىڭ يېنىغا كەلدى. فىلىستىيەلەرنىڭ قوشۇنى رەفائىم ۋادىسىغا بارگاھ قۇرغانىدى؛ 14 ئۇ چاغدا داۋۇت قورغاندا ئىدى؛ فىلىستىيەلەرنىڭ قارۋۇللىقى بولسا بەيت-لەھەمدە ئىدى. 15 داۋۇت ئۆسسەپ: ئاھ، بىرسى ماڭا بەيت-لەھەمنىڭ دەۋۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقنى سۇ ئەكىلىپ بەرگەن بولسا ياخشى بولاتتى! - دېۋىدى، 16 ئۇ ئۈچ پالۋان فىلىستىيەلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن يۈسۈپ تۇتۇپ، بەيت-لەھەمنىڭ دەۋۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقنى سۇ تارتتى ۋە داۋۇتقا ئېلىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇ ئۆزىنىڭ ئىچكى ئىچكى ئىچىدىكى، بەلكى سۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۈكۈپ: 17 - ئى پەرۋەردىگار، بۇنداق ئىش مەندىن نېرى بولسۇن! بۇ ئۈچ ئادەمنىڭ ئۆز ھاياتىغا تەۋەككۈل قىلىپ بېرىپ ئەكەلگەن بۇ سۇ ئۇلارنىڭ قېنىغا ئوخشاش ئەمەسمۇ! - دېدى. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئىچكىشكە ئۆتمىدى، بۇ ئۈچ پالۋان قىلغان ئىشلار دەل شۇلار ئىدى. 18 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوتابنىڭ ئىسمى ئابىشاي بۇ ئۈچىنىڭ بېشى ئىدى. ئۇ ئۈچ يۈز ئادەم بىلەن قارىلىشىپ نەزىسىنى بىقىرىتىپ ئۇلارنى ئۆلتۈرگەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە نامى چىققانىدى. 19 ئۇ بۇ ئۈچەيلەننىڭ ئىچىدە ئەڭ ھۆرمەتلىكى ئىدى، شۇڭا ئۇلارنىڭ بېشى ئىدى؛ لېكىن ئۇ ئاۋۋال ئۈچەيلەنگە يەتمەيتتى. 20 ھەيۋادانىڭ ئوغلى، بىنايا كېزەتەلدىن بولۇپ، بىر پالۋان ئىدى؛ ئۇ كۆپ قاتتىق ئىشلارنى قىلغان. ئۇ موئابى ئارەبلىك ئىككى ئوغلىنى ئۆلتۈرگەن. يەنە قارىغان بىر كۈنى ئازگالغا چۈشۈپ، بىر شېرىنى ئۆلتۈرگەنىدى. 21 ئۇ ھەم كۈچتۈرگۈز بىر مىسىرلىقنى ئۆلتۈرگەنىدى. مىسىرلىقنىڭ قولىدا بىر نەزىر بار ئىدى، لېكىن بىنايانىڭ قولىدا بىر ھاسىلا بار ئىدى. ئۇ مىسىرلىقنىڭ قولىدىن نەزىسىنى تارتىۋېلىپ، ئۆز نەزىسى بىلەن ئۇنى ئۆلتۈردى. 22 بۇ ئىشلارنى ھەيۋادانىڭ ئوغلى بىنايا قىلغان بولۇپ، ئۇ ئۈچ پالۋان ئارىسىدا نام چىقارغانىدى. 23 ئۇ ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدە ھۆرمەتلىك ئىدى. لېكىن ئۇ ئاۋۋال ئۈچ پالۋانغا يەتمەيتتى. داۋۇت ئۇنى ئۆزىنىڭ پاسىبانى بېجى قىلدى. 24 ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدە يوتابنىڭ ئىسمى ئاساھەل، بەيت-لەھەملىك دودونىڭ ئوغلى ئەل-ھامان بار ئىدى. 25 [بۇنىڭدىن باشقا]: ھارودلىق شامام، ھارودلىق ئېلىگا، 26 باتلىق ھەلەز، تەكۋالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئەرا، 27 ئاناتولىق ئابىيەز، ھوشاتلىق مېونىي، 28 ئاخوھلۇق زالمون، نىتروھاتلىق ماھاراي، 29 نىتروھاتلىق پائانائىھنىڭ ئوغلى خەلەب، بىنىمىنلاردىن كېيىنقىلىق رىبايانىڭ ئوغلى ئىمتاي، 30 پىراتونلۇق بىنايا، گائاش ۋادىلىرىدىن ھىدداي، 31 ئارباتلىق ئابى-ئالون، بارھوملۇق ئازماۋەت، 32 شائالونلۇق

24

پەرۋەردىگارنىڭ زەبىخى ئىسرائىلغا يەنە قوزغالدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى جازالاش ئۈچۈن داۋۇتنى قوزغۇدى، ئۇ ئادەم چىقىرىپ، ئۇلارغا: - ئىسرائىللار بىلەن ھەيۋادانىڭ سانىنى ئال، دېدى. 2 پادىشاھ ئۆز يېنىدا تۇرغان قوشۇن سەردارى يوتابقا: بارغىن، داندن تارتىپ بەنەر-شېباغىچە ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ يۇرتلىرىنى كېزىپ، خەلقنى ساناپ چىققىن، مەن خەلقنىڭ سانىنى بىلەي، دېدى. 3 يوتاب پادىشاھقا: بۇ خەلق ھازىر مەيلى قانچىلىك بولسۇن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنىڭ سانىنى يۈز ھەسسە ئاشۇرغاي، بۇنى غوجام پادىشاھ ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەي! لېكىن غوجام پادىشاھ تېشىغا بۇ ئىشتىن خۇش بولىدىكەن؟ - دېدى. 4 ئەمما يوتاب بىلەن قوشۇننىڭ باشقا سەردارلىرى تېخىمۇسۇ، پادىشاھنىڭ يارىلىق ئۇلاردىن كۈچلۈك ئىدى؛ شۇنىڭ بىلەن يوتاب بىلەن قوشۇننىڭ باشقا سەردارلىرى ئىسرائىلنىڭ خەلقىنى سانغىن پادىشاھنىڭ قېشىدىن چىقتى. 5 ئۇلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ ياتازەرگە يېقىن گاد ۋادىسىدا ئارۋەردە، يەنى شەھەرنىڭ جەنۇب تەرىپىدە بارگاھ تىكتى. 6 ئاندىن ئۇلار گېلىئادا ۋە تاختىم-ھودىشنىڭ يۇرتىغا كەلدى. ئاندىن دان-يانانغا كېلىپ ئېلىنىپ زىدوئىغا باردى. 7 ئاندىن ئۇلار تۇر دېگەن قورغانلىق شەھەرگە، شۇنداقلا ھىتاي بىلەن قاناتانلارنىڭ ھەممە شەھەرلىرىگە كەلدى؛ ئاندىن ئۇلار ھەيۋادانىڭ جەنۇب تەرىپىگە، شۇ يەردىكى بەنەر-شېباغىچە باردى. 8 شۇنداق قىلىپ ئۇلار يۇتۇقۇل زېمىنىنى كېزىپ، قوتقۇز ئاي يىگىمە كۆن ئۆتكەندىن كېيىن، يېرۇسالىمغا يېنىپ كەلدى. 9 يوتاب پادىشاھقا خەلقنىڭ سانىنى مەلۇم قىلىپ: ئىسرائىلدا قىلىچ كۆتۈرەلمەيدىغان باتۇردىن سەككىز يۈز مىڭ، ھەيۋادا بەش يۈز مىڭ بار ئىكەن، دېدى. 10 داۋۇت خەلقنىڭ سانىنى ئالغاندىن كېيىن، ئىچىدە ئازابلىدى ۋە پەرۋەردىگارغا: بۇ قىلىنمى ئېغىر گۇناھ بولۇپتۇ. ئى پەرۋەردىگار، قۇلۇڭنىڭ قەبىلىكىنى كۆتۈرۈۋەتكەنسەن، چۈنكى مەن تولىمۇ ئەخمەقلىك قىلىپتەن، دېدى. 11 داۋۇت ئەتىگەندە تۇرغاندا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گاد بەيغەمەركە كېلىپ: 12 «يېرىپ داۋۇتقا ئېيتتىن، پەرۋەردىگار: - مەن ئۈچ [بالا-قازان] ئالدىڭغا قوجەن، ئۇلارنىڭ بىرىنى تاللاۋالغىن، مەن شۇنى ئۆستۈڭگە چۈشۈرىمەن، دەيدۇ - دېگەن» - دېيىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن گاد داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ يۇنى تېنىڭدا دېدى. ئۇ تېنىڭغا: «يەنە بىلغىچە زېمىنىڭدا ئاچارچىلىق ساڭا بولسۇنمۇ؟ ياكى دۈشمەنلەرنىڭ ئۈچ ئايغىچە سېنى قوغلاپ، سەن ئۇلاردىن قامچامسەن؟ ۋە ياكى ئۈچ كۈنگىچە زېمىنىڭدا ۋابا تارقالسۇنمۇ؟ ئەمدى سەن ئوبدان ئويلاپ، بىر نەپە دېگەن. مەن مېنى ئەۋەتكۈچىگە نەپە دەپ جاۋاب بېرەي؟» - دېدى. 14 داۋۇت گادقا: مەن تولىمۇ تەڭلىكتە قالدىم! سەندىن ئۆتۈنەيكى، بىز پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشۈپ، چۈنكى ئۇنىڭ رەھمەتلىكى زور دۇر؛ ئىنساننىڭ قولىغا پەقەت چۈشۈپ قالدىغايەن! - دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئەتىگەندىن تارتىپ بېكىتىلگەن ۋاقىتقىچە ۋابا چۈشۈردى. داندن تارتىپ بەنەر-شېباغىچە بەنمىش مىڭ ئادەم ئۆلدى. 16 ئەمدى پەرەشتە قولىنى يېرۇسالىمغا تۇرۇتۇپ شەھەرنى ھالاك

قلاي دېگەندە، پەرۋەردىگار ئېغىر ھۆكۈمدىن پۇشايمان قىلىپ، خەلقىنى ھالاک قىلىۋاتقان پەرىشتىگە: ئەمدى بولدى قىلغىن، قولۇڭنى يىغىن، - دېدى. ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەبۇسى ئاراۋناھنىڭ خامىنىنىڭ يېنىدا ئىدى. 17 داۋۇت خەلقى يوقىتىۋاتقان پەرىشتىنى كۆرگەندە پەرۋەردىگارغا: مانا، گۇناھ قىلغان مەن، قەبھلىك قىلغۇچى مەندۇرمەن. لېكىن بۇ قوربىلار بولسا نېمە قىلدى؟ سېنىڭ قولۇڭ مېنىڭ ئۆستۈمگە ۋە ئاتامنىڭ جەمەتىنىڭ ئۆستىگە چۈشسۇن! - دېدى. 18 شۇ كۈنى گاد داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بېرىپ يەبۇسى ئاراۋناھنىڭ خامىنىغا پەرۋەردىگارغا ئاتاىپ بىر قۇربانگاھ ياسىغىن، دېدى. 19 داۋۇت گادنىڭ سۆزى بويىچە پەرۋەردىگار بۇيرۇغاندەك قىلدى. 20 ئاراۋناھ قاراپ پادىشاھ بىلەن خىزمەتكارلارنىڭ ئۆز تەرىپىگە كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ئالدىغا چىقىپ پادىشاھنىڭ ئالدىدا يۈزىنى يەرگە تەككۈزۈپ، تەزىم قىلدى. 21 ئاراۋناھ: غوجام پادىشاھ نېمە ئىش بىلەن قۇللىرىنىڭ ئالدىغا كەلدىكىلىك؟ - دەپ سورىدى. داۋۇت: خەلقىنىڭ ئارىسىدا ۋابانى توختىتىش ئۈچۈن، بۇ خامانى سەندىن سېتىۋېلىپ، بۇ يەردە پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىغىلى كەلدىم، - دېدى. 22 ئاراۋناھ داۋۇتقا: غوجام پادىشاھ تۈزلىرى ئېمىنى خالىسىلا شۇنى ئېلىپ قۇربانلىق قىلسىلا. مانا بۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن كالىلار بار، ئوتۇن قىلىشقا خامان تېپىدىغان تىرىنلار بىلەن كالىلارنىڭ بويۇنلۇقلىرى بار. 23 ئۇ پادىشاھ، بۇنىڭ ھەممىسىنى مەنكى [ئاراۋناھ] پادىشاھقا تەقدىم قىلاي، دېدى. ئۇ يەنە پادىشاھقا: پەرۋەردىگار خۇدالىرى سىلنى قوبۇل قىلىپ شەپقەت كۆرسەتكەي، دېدى. 24 پادىشاھ ئاراۋناھقا: ياق، قانداقلا بولمىسۇن بۇلارنى سەندىن ئۆز نەرخىدە سېتىۋالسام بولمايدۇ. مەن بەدەل تۆلمەي پەرۋەردىگار خۇدايىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ھەرگىز سۇنمايمەن، - دېدى. ئاندىن داۋۇت خامان بىلەن كالىلارنى ئەللىك شەكەل كۆمۈشكە سېتىۋالدى. 25 ئاندىن داۋۇت ئۇ يەردە پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياساپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى قىلدى. پەرۋەردىگار زېمىن ئۈچۈن قىلغان دۇئالارنى قوبۇل قىلىپ، ۋابا ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا توختىدى.

پادشاھلار 1

بىلەن ئۇلۇغ سۇلايمان گۇناھكار سانلىق قالارمىزىمىكىن، - دېدى. 22 مانا، ئۇ تېخى پادشاھ بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغىنىدا ئاتان بەيغەمبەرمۇ كىرىپ كەلدى. 23 ئۇلار پادشاھقا: - ئاتان بەيغەمبەر كەلدى، دەپ خەۋەر بەردى. ئۇ پادشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپلا، يۈزى بەرگە يېقىپ تۇرۇپ پادشاھقا تەزم قىلدى. 24 ئاتان: - ئى غوجام پادشاھ، سىلى ئادونىيا مەندىن كېيىن پادشاھ بولۇپ مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ، دەپ ئېيتقاندىمۇ؟ 25 چۈنكى ئۇ بۇگۈن چۈشۈپ، كۆپ بۇقا، بوردىغان تورپاقلار بىلەن قويلارنى سويدۇرۇپ، پادشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى، قوشۇننىڭ سەردارلىرىنى، ئايىباتار كاهىنىنى چاقىردى، ۋە مانا، ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا بەپ-ئىچىپ: «باشسۇن پادشاھ ئادونىيا!» - دەپ تۇرۇلماقتا. 26 لېكىن قۇللىرى بولغان مېنى، زادوك كاهىنى، يەھوياداننىڭ ئوغلى، بىنايانى ۋە قۇللىرى بولغان سۇلايماننى ئۇ چاقىرمىدى. 27 غوجام پادشاھ كىمىنىڭ ئۆزلىرىدىن كېيىن غوجام پادشاھنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغانلىقىنى ئۆز قۇللىرىغا ئۆتۈرمى ياكى ئۇ ئىشنى بۇيرۇدىمۇ؟ - دېدى. 28 داۋۇت پادشاھ: - بات-شېبانى ئالدىغا چاقىرىڭلار، دېدى. ئۇ پادشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. 29 پادشاھ بولسا: - جېنىنى ھەممە قېنىقلىقتىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، 30 مەن ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارى بىلەن ساڭا قەسەم قىلىپ: «سېنىڭ ئۇلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاھ بولۇپ ئورۇنۇدا مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دەپ ئېيتقىنىمدا، بۇگۈنكى كۈندە مەن ئۇ ئىشنى چوقۇم ئۇجۇدقا چىقىرىمەن، - دېدى. 31 ۋە بات-شېبا يۈزى بەرگە يېقىپ تۇرۇپ پادشاھقا تەزم قىلىپ: - غوجام داۋۇت پادشاھ ئەبەدى باشسۇن! - دېدى. 32 داۋۇت پادشاھ: - زادوك كاهىنى، ئاتان بەيغەمبەرنى، يەھوياداننىڭ ئوغلى، بىنايانى ئالدىغا چاقىرىڭلار، دېدى. ئۇلار پادشاھنىڭ ئالدىغا كەلدى. 33 پادشاھ ئۇلارغا: - غوجاڭلارنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۈزۈڭلارغا قوشۇپ، سۇلايماننى ئۆز قېچىرىمگە مىندۈرۈپ، گېھونغا ئېلىپ بېرىڭلار، 34 ئۇ يەردە زادوك كاهىن بىلەن ئاتان بەيغەمبەرنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادشاھ بولۇشقا مەسئۇل قىلىسۇن. ئاندىن كاناي چېلىپ: - سۇلايمان پادشاھ باشسۇن! دەپ تۇرۇڭلار. 35 ئاندىن ئۇ تەختىدە ئولتۇرۇشقا بۇ بەرگە كەلگەندە، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ مېڭىڭلار، ئۇ مېنىڭ ئورۇنۇدا پادشاھ بولىدۇ، چۈنكى مەن ئۇنى ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادشاھ بولۇشقا تەيىنلىدىم، - دېدى. 36 يەھوياداننىڭ ئوغلى، بىنايا پادشاھقا جاۋاب بېرىپ: - ئامىن! غوجام پادشاھنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىمۇ شۇنداق بۇيرۇسۇن! 37 پەرۋەردىگار غوجام پادشاھ بىلەن بىللە بولغاندا، سۇلايمان بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭ تەختىنى غوجام داۋۇت پادشاھنىڭكىدىن تېخىمۇ ئۇلۇغ قىلغاي! - دېدى. 38 زادوك كاهىن، ئاتان بەيغەمبەرنى، يەھوياداننىڭ ئوغلى، بىنايا ۋە كەرەتتە بىلەن بەلەتتە بىلەن چۈشۈپ، سۇلايماننى داۋۇت پادشاھنىڭ قېچىرىغا مىندۈرۈپ، گېھونغا ئېلىپ باردى. 39 زادوك كاهىن ئىبادەت چېدىرىدىن ماي بىلەن تولغان بۇ مۇڭگۈزنى ئېلىپ، سۇلايماننى مەسئۇل قىلدى. ئاندىن ئۇلار كاناي چالدى. خەلقىنىڭ ھەممىسى: - سۇلايمان پادشاھ باشسۇن! - دەپ تۇرۇشتى. 40 خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ كېنىدىن ئەگىشىپ، سۇناي چېلىپ زور شادلىق بىلەن يەر يېرىلغۇدەك تەنتەنە قىلىشتى. 41 ئەمدى ئادونىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن جەم بولغان مېھمانلار غزالىنى چىققاندا، شۇنى ئاڭلىدى. يوتاب كاناي ئاۋازىنى ئاڭلىغاندا: - نېمىشقا شەھەردە شۇنچە قىيىقاس-سۈرەن سېلىندۇ؟ - دەپ سورىدى. 42 ئۇ تېخى سۈزىنى تۈگەتمەيلا، مانا ئايىباتار كاهىننىڭ ئوغلى يوتابان كەلدى. ئادونىيا ئۇنىڭغا: - كىرىڭ، قەيسەر ئادەمسەن، چوقۇم بىزگە خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭ، - دېدى. 43 يوتابان ئادونىياغا جاۋاب بېرىپ: - ئۇنداق ئەمەس! غوجام داۋۇت

داۋۇت پادشاھ خېلى ياشىنىپ قالغانىدى؛ ئۇنى يوتقان-ئەدىيال بىلەن ياپسۇمۇ، ئۇ ئىسسىقتى. 2 خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: - غوجام پادشاھ ئۆزلىرى ئۈچۈن، ئالدىلىرىدا تۇرىدىغان بىر پاك قىز ئاپتۇزلى، ئۇ پادشاھتىن خەۋەر ئېلىپ، سىلىنىڭ قۇچاقلىرىدا ياتسۇن، شۇنىڭ بىلەن غوجام پادشاھ ئىسسىيلا - دېدى. 3 ئۇلار پۈتكۈل ئىسراىل زېمىنىنى كېزىپ گۈزەل بىر قىزنى ئەزدەپ يۈرۈپ، ئاخىرى شۇناملق ئىسراىلغا ئېلىپ كەلدى. 4 قىز ئىنتايىن گۈزەل ئىدى، ئۇ پادشاھتىن خەۋەر ئېلىپ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى، ئەمما پادشاھ ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلمايتتى. 5 ئەمما ھاگگىنىنىڭ ئوغلى ئادونىيا مەرتىۋىسىنى كۆتۈرمەي كېلىپ بولۇپ: «مەن پادشاھ بولمەن» دېدى. ئۇ ئۆزىگە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىقلارنى ۋە ئالدىدا يۈرىدىغان ئەللىك ئەسكەرنى تەييار قىلدى. 6 (ئۇنىڭ ئاتىسى ھېچقاچان: «نېمىشقا بۇنداق قىلىسەن؟» دەپ، ئۇنىڭغا تەنبە-تەرىپى بەرمەي يېرىمۇ باقمىغانىدى ھەم ئۇ ناھايىتى كېلىشكەن يىگىت بولۇپ، ئانىسى ئۇنى ئىشلوۋمىدىن كېيىن تۇتقانىدى). 7 ئۇ زەرۋەننىڭ ئوغلى يوتاب ۋە كاهىن ئايىباتار بىلەن مەسلىھەت قىلىشىپ تۇردى. ئۇلار بولسا ئادونىياغا ئەگىشىپ ئۇنىڭغا ياردەم بەرتى. 8 لېكىن كاهىن زادوك ۋە يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا، ئاتان بەيغەمبەر، شىمىي، رەي ۋە داۋۇتنىڭ ئۆز پالۋانلىرى ئادونىياغا ئەگەشمىدى. 9 ئادونىيا قوي، كالا ۋە بوردىغان تورپاقلارنى ئەن-رۈگەلنىڭ يېنىدىكى زەھەلەت دېگەن تاشتا سويدۇرۇپ، ھەممە ئاكا-تۇكلارنى، يەنى پادشاھنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن پادشاھنىڭ خىزمىتىدە بولغان ھەممە يەھۇدالارنى چاقىردى. 10 لېكىن ئاتان بەيغەمبەر، بىنايا، پالۋانلار ۋە ئۆز ئىنىسى سۇلايماننى ئۇ چاقىرمىدى. 11 ئاتان بولسا سۇلايماننىڭ ئانىسى بات-شېباغا: «ئاڭلىدىڭمۇ؟ ھاگگىنىنىڭ ئوغلى ئادونىيا پادشاھ بولدى، لېكىن غوجام داۋۇت ئۇنىڭ خەۋەرسىز. 12 ئەمدى مانا، ئۆز جېنىڭ ۋە ئۇلۇڭ سۇلايماننىڭ جېنىنى قۇتقۇزۇشقا مېنىڭ ساڭا بىر مەسلىھەت بېرىشىمگە ئىجازەت بەرگىسەن. 13 داۋۇت پادشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: - غوجام پادشاھ ئۆزلىرى قەسەم قىلىپ ئۆز كەمسىلىرىگە ۋەدە قىلىپ: «سېنىڭ ئۇلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاھ بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دېگەن ئەھمەتلىك مەسلىھەت ئۇرۇقلۇق نېمىشقا ئادونىيا پادشاھ بولىدۇ؟ - دېگەن. 14 مانا، پادشاھ بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغاندا، مەغۇسنىڭ كەينىگە كىرىپ سۆزۈڭنى ئىسپاتلايمەن، - دېدى. 15 بات-شېبا ئىچكىرى تۈپكە پادشاھنىڭ قېشىغا كىردى (پادشاھ تولىمۇ قېرىپ كەتكەنىدى، شۇناملق ئىسراىلغا پادشاھنىڭ خىزمىتىدە بولۇۋاتاتتى). 16 بات-شېبا پادشاھقا ئېگىشىپ تەزم قىلدى. پادشاھ: - نېمە تەلپىڭ بار؟ - دەپ سورىدى. 17 ئۇ ئۇنىڭغا: - ئى غوجام، سىلى پەرۋەردىگار خۇدالىرى بىلەن ئۆز دېدەكلىرىڭگە: «سېنىڭ ئۇلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاھ بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دەپ قەسەم قىلغاندىلا. 18 ئەمدى مانا، ئادونىيا پادشاھ بولدى! لېكىن ئى غوجام پادشاھ، سىلىنىڭ ئۇنىڭدىن خەۋەرلىرى يوق. 19 ئۇ كۆپ كالىلارنى، يورداق تورپاقلار بىلەن قويلارنى سويدۇرۇپ، پادشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى، ئايىباتار كاهىنىنى ۋە قوشۇننىڭ سەردارى يوتابنى چاقىردى. لېكىن قۇللىرى سۇلايماننى ئۇ چاقىرمىدى. 20 ئەمدى، ئى غوجام پادشاھ، پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى سىلىگە تىكلەنگەن، ئۇلار غوجام پادشاھنىڭ ئۆزلىرىدىن كېيىن تەختلىرىدە كىمىنىڭ ئولتۇرىدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارغا خەۋەر بېرىشلىرىنى كۈتىۋاتىدۇ، 21 بىر قارارغا كەلمىسە، غوجام پادشاھ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن بىللە ئۇخلاشقا كەتكەندىن كېيىن، مەن

پادشاھ سۇلايماننى پادشاھ قىلدى! 44 ۋە پادشاھ ئۆزى ئۇنىڭغا زادوڭ لەنەت بىلەن مېنى قارغىدى. كېيىن ئۇ ئىئوردان دەرياسىغا بېرىپ مېنىڭ كەھنى، ئانا، بەيغەمبەرنى، يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايانى ۋە كەرەتەيلەر بىلەن بەلەتلىرىنى ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتتى، ئۇنى پادشاھنىڭ قېچىرىغا مىندۇردى، 45 بىلەن ئۆلتۈرمەيمەن، دەپ قەسەم قىلدىم. 9 ئەمما ھازىر ئۇنى گۇناھسىز دەپ ئاندىن زادوڭ كەھن بىلەن ئانا، بەيغەمبەرنى ئۆزى پادشاھ بولۇشقا گەھوند مەسھ قىلدى. ئۇلار ئۆز يەردىن چىقىپ شادلىق قىلىپ، پۈتكۈزۈلگەن ھەممىنى قىياس-سۈرەن بىلەن لەرزىگە سالدى. سىز ئاڭلاۋاتقان سادا دەل سۇدۇر. 46 ئۇنىڭ ئۆستىگە سۇلايمان ھازىر پادشاھلىق تەختىدە ئولتۇرۇۋاتىدۇ. 47 يەنە كېلىپ پادشاھنىڭ خىزمەتكارلىرى كېلىپ غوجىمىز داۋۇت پادشاھقا: «خۇدالىرى سۇلايماننىڭ نامىنى سىلىنىڭكىدىن ئەۋزەل قىلىپ، تەختىنى سىلىنىڭكىدىن ئۇلۇغ قىلغاي!» دەپ بەخت تىلەپ مۇبارەكلەشكە كېلىشتى. پادشاھ ئۆزى ياتقان ئورۇندا سەجدە قىلدى 48 ۋە پادشاھ: «بۈگۈن مېنىڭ تەختىمگە ئولتۇرغۇچى بىرسىنى تەيىنلىگەن، ئۆز كۆزلىرىمگە شۇنى كۆرگۈزگەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇبارەكلەنسۇن!» دېدى. 49 شۇنى ئاڭلاپ ئادونىيانىڭ بارلىق مېھمانلىرى ھودۇقۇپ، ئورنىدىن قوپۇپ ھەربىرى ئۆز يولىغا كەتتى. 50 ئادونىيا بولسا سۇلايماندىن قورقۇپ، ئورنىدىن قوپۇپ، [ئىبادەت چىدىرىغا] بېرىپ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىنى تۇتتى. 51 سۇلايمانغا شۇنداق خەۋەر بېرىلىپ: «ئادونىيا سۇلايمان پادشاھتىن قورقۇدۇ، چۈنكى مانا، ئۇ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىنى تۇتۇپ تۇرىدۇ. - (سۇلايمان پادشاھ بۈگۈن ماڭا شۇنى قەسەم قىلىۋاتتى، ئۇ ئۆز قولىنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرمەسلىكىگە ۋەدە قىلغاي)» دېدى، - دېيىلدى. 52 سۇلايمان: ئۇ دۇرۇس ئادەم بولسا بېشىدىن بىر تال چاچ يەرگە چۈشمەيدۇ، لېكىن ئۇنىڭدا رەزىللىك تېپىلسا، ئۆلدۈرۈلۈپ، 53 سۇلايمان پادشاھ ئادەم ئەۋەتتى ئۇنى قۇربانگاھتىن ئېلىپ كەلدى، ئۇ كېلىپ سۇلايمان پادشاھنىڭ ئالدىدا ئېگىشىپ تەزم قىلدى. سۇلايمان ئۇنىڭغا: ئۆز ئۆيۈڭگە كەتكىن، - دېدى.

2

داۋۇتنىڭ ئۆلدىغان ۋاقتى يېقىنلاشقاندا، ئوغلى سۇلايمانغا تاپىلاپ مۇنداق دېدى: 2 «ئەمدى يەرزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى بارىدىغان يول بىلەن كېتىمەن. يۈرەكلىك بولۇپ، ئەركەكتەك بولغىن! 3 سەن بارلىق قىلىۋاتقان ئىشلەردىكى ھەممە بارلىق نىيەت قىلغان ئىشلەردىكىدا راۋاج ئېھتىش ئۈچۈن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇندا پۈتۈلگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرى، ئۇنىڭ ئەمرلىرى، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى ۋە ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، ئۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتىن. 4 شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئەگەر ئەۋلادلىرىڭ ئۆز يولىغا كۆڭۈل بۆلۈپ، مېنىڭ ئالدىدا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جىنى بىلەن ھەققەتتە ماڭسا، ساڭا ئەۋلادلىرىڭ ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ئېيتقان سۈزىگە ئەمەل قىلىدۇ. 5 ئەمما زەرۋىيانىڭ ئوغلى يوتابنىڭ ماڭا قىلىشىنى، يەنى ئۇنىڭ ئۆزى قانداق قىلىپ ئىسرائىلنىڭ قوشۇندىكى ئىككى سەردارى، يەنى نېريانىڭ ئوغلى ئابىر بىلەن بەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ، تىنىچ مەزگىلدە جەڭدە تۈكلەندەك قان تۆكۈپ، بېلىگە باغلىغان كەمەركە ۋە پۇتغا كېيگەن كەشىگە جەڭدە تۈكلەندەك قان چېچىپ، داغ قىلغانلىقىنى بىلسەن. 6 سەن ئۇنى داناللىققا مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىپ، ئۇنىڭ ئاق بېشىنىڭ كۆرگە سالامەت چۈشۈشىگە يول قويغىن. 7 (Sheol h7585) لېكىن گېلىئادلىق بارزىلانىڭ ئوغلىغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىپ، داستانىنىڭ ئان يېگۈزگەن، چۈنكى مەن ئاڭ ئاڭلاشۇلۇمدىن قاچقىنىدا، ئۇلار يېنىمغا كېلىپ ماڭا شۇنداق قىلغان. 8 ۋە مانا باھۇرىدىن كەلگەن بىنىامىن قەبىلىسىدىن گېراننىڭ ئوغلى شەمى يېنىڭدا تۇرىدۇ. ئۇ مەن ماھانغا بارىدىغاندا، ئەشەددى پەرۋەردىگارنىڭ چىدىرىغا قېچىپ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىنى تۇتتى. 29

سۇلايمان پادىشاھقا: «مانا، يوتاب پەرۋەردىگارنىڭ چىدىرىغا قېچىپ بېرىپ، قۇربانغاھنىڭ يېنىدا تۇرىدۇ» دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئوغلى بىنايانى شۇ يەرگە ئەۋەتتى: «مال، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتكەن، دېدى. 30 بىنايا پەرۋەردىگارنىڭ چىدىرىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: «پادىشاھ سېنى بۇ ياققا چىقسۇن!» دېدى، دېدى. ئۆز-ياق، مۇشۇ يەردە تۇرغۇن، دېدى. بىنايا پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇنىڭغا خەۋەر بېرىپ: «يوتاب مۇنداق-مۇنداق دېدى، ماڭا شۇنداق جاۋاب بەردى، دېدى. 31 پادىشاھ ئۇنىڭغا: «ئۆزى دېگەندەك قىلىپ، ئۆزى چىپپ ئۆلتۈرگەن ۋە ئۆزى دەپ قىلغىن. شۇنىڭ بىلەن يوتاب تۆككەن ناھەق قان مەندىن ۋە ئاتامنىڭ جەمەتىدىن كۆتۈرۈلۈپ كەتكەي. 32 شۇنداق قىلىپ ئاتام داۋۇت بىخەۋەر ئەھۋالدا ئۆزۈندىن ئادىل ۋە ئېسىل ئىككى ئادەمنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى نەرنىڭ ئوغلى ئابىر بىلەن يەھۇدانىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى يەتەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى قىلىقلىغىنى ئۆچۈن، پەرۋەردىگار تۆت تۆككەن قاننى تۈز بېشىغا ياندۇرىدۇ. 33 ئۇلارنىڭ قېنى يوتابنىڭ بېشى ۋە نەسلىنىڭ بېشىغا مەڭگۈ بايقايدى، لېكىن داۋۇت، ئۇنىڭ نەسلى، جەمەتى ۋە خەتتەگە ئەبەدىگە دەپنە بېرىدۇ. پەرۋەردىگار دىن-تىنچ-خاتىرجەملىك بولغاي، دېدى. 34 يەھۇدانىڭ ئوغلى بىنايا چىقىپ ئۆزى چىپپ، ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدى. ئاندىن ئۆز چۆلىدىكى تۈز يولدا دەپنە قىلىندى. 35 پادىشاھ يەھۇدانىڭ ئوغلى بىنايانى ئۇنىڭ ئورنىغا قوشۇنىنىڭ سەردارى قىلدى؛ پادىشاھ ئابىياتارنىڭ ئورنىغا زادوكنى كاهن قىلىپ تەيىنلىدى. 36 ئاندىن كېيىن پادىشاھ شەمەينى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: «يېرۇسالېمدا تۈزۈلگەن بىر ئۆي سېلىپ ئۆيەردە ئولتۇرغۇن. باشقا ھېچ بەرگە چىقما. 37 ئەگەر سەن چىقىپ كىردۈن جىلغىسىدىن ئۆتسەڭ، شۇنى ئېنىق بىلىپ قويكى، شۇ كۈندە سەن شەكسىز ئۆلسەن. سېنىڭ قېنىڭ ئۆز بېشىڭغا چۈشۈدۇ، دېدى. 38 شەمەي پادىشاھقا: «غوجامنىڭ سۈزى بەرھەققۇر. غوجام پادىشاھ ئېيتقانداك قۇللارنى شۇنداق قىلدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن شەمەي ئۇزۇن ۋاقىتقىچە يېرۇسالېمدا تۇردى. 39 ئۈچ يىلدىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، شەمەينىڭ قۇللاردىن ئىككىسى قېچىپ مائاكاھنىڭ ئوغلى، گائىنىڭ پادىشاھى ئاقىشىنىڭ قېشىغا باردى. شەمەيگە: «مانا قۇللارنىڭ گات شەمەيدە تۇرىدۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. 40 شەمەي ئېشىكىنى توقۇپ قۇللارنى ئۆزىدىكى گاتقا، ئاقىشىنىڭ يېنىغا باردى. ئاندىن ئۇ يېنىپ ئۆز قۇللارنى گاتتىن ئېلىپ كەلدى. 41 سۇلايمانغا: «شەمەي يېرۇسالېمدىن گاتقا بېرىپ كەلدى، دەپ خەۋەر يەتكۈزۈلدى. 42 پادىشاھ شەمەينى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: «مەن سېنى پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلدۇرۇپ: «شۇنى ئېنىق بىلىپ قويكى، سەن قايسى كۈنى چىقىپ بەر بەرگە بارغان بولساڭ، سەن شۇ كۈندە شەكسىز ئۆلسەن، دەپ ئاڭلايدۇرۇپ ئېيتىمغۇمكىم؟ ئۆزۈڭ، مەن ئاڭلىغان سۆز بەرھەق، دېگەندىكىمگۇ؟ 43 شۇنداق بولغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ئالدىدا قىلغان قەسمنىڭنى يۈزۈپ، مەن ساڭا يۈرۈغان بۇرۇقۇمىنىمۇ تۇمىدىڭ؟» دېدى. 44 پادىشاھ شەمەيگە يەنە: «سەن ئاتام داۋۇتقا قىلغان ھەممە رەزىللىكىنى ئوبدان بىلىسەن، ئۆزۈڭگە ئايداندۇر. مانا پەرۋەردىگار رەزىللىكىڭنى ئۆز بېشىڭغا ياندۇرىدۇ. 45 لېكىن سۇلايمان پادىشاھ بولسا بەرگە تىلىنىپ، داۋۇتنىڭ تەختى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئەبەدىگە دەپنە قىلىندۇ، دېدى. 46 ئاندىن پادىشاھنىڭ بۇرۇقۇ بىلەن يەھۇدانىڭ ئوغلى بىنايا چىقىپ ئۆزى چىپپ ئۆلتۈردى. پادىشاھلىق بولسا سۇلايماننىڭ قولىدا مۇستەھكەم قىلىندى.

3

سۇلايمان مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرەۋن بىلەن ئىتتىپاق تۈزۈپ پەرەۋننىڭ قىزى خوتۇنلۇققا ئالدى. ئۆز ئوردىسى، پەرەۋەردىگارنىڭ ئۆيى ۋە يېرۇسالېمنىڭ چۆرسىدىكى سېپىلى ياساپ پۈتكۈزۈلگۈچىلىك تۇتۇپ «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە

مېنىڭ ئوغلۇم، ئولگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ» دەيدۇ. ئەمما بەنە بىرى: «ياق، ئولگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم» دەيدۇ، دېدى. 24 پادىشاھ: ماڭا بىر قىلىچ ئېلىپ كېلگىلار، دېدى. ئۇلار قىلىچنى پادىشاھقا ئېلىپ كەلگەندە 25 پادىشاھ: تىرىك بالىنى ئوتتۇرىدىن كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ يېرىمىنى بېرىگە، يەنە بىر يېرىمىنى ئىككىنچىسىگە بېرىلگەن، دېدى. 26 ئۇ ۋاقىتتا تىرىك بالىنىڭ ئانىسى ئۆز بالىسىغا ئىچىنى ئاغرىتىپ پادىشاھقا: «ئاھ غوجام! تىرىك بالىنى ئۇنىڭغا بەرسىلە، ھەرگىز ئۇنى ئۆلتۈرمەيگەن!» دەپ يالۋۇردى. لېكىن ئىككىنچىسى: «ئۇنى نە مېنىڭكى نە سېنىڭكى قىلماي، ئوتتۇرىدىن كېسىڭىلار»، دېدى. 27 پادىشاھ جاۋابەن: «تىرىك بالىنى ئۇنىڭغا بېرىڭىلار، ئۇنى ھېچ ئۆلتۈرمەڭلار، چۈنكى بۇ بالىنىڭ ئانىسى شۇدۇر، دېدى. 28 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھىنىڭ قىلغان ھۆكۈمى توغرىسىدا ئالگىدى ۋە ئۇلار پادىشاھتىن قورقتى، چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ ئادىل ھۆكۈملىرىنى چىقىرىش دانالىقىنىڭ ئۇنىڭدا بارلىقىنى كۆردى.

4

سۇلايمان پادىشاھ پۈتكۈل ئىسرائىلغا پادىشاھ بولدى. 2 ئۇنىڭ چوڭ ئەمەلدارلىرى مۇنۇلار: زادوكنىڭ ئوغلى ئازاريا كاهن ئىدى، 3 شېشائىڭ ئوغۇللىرى ئېلىخورەف ۋە ئاخىياھ كاتىپلار ئىدى، ئاھلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات دۇئا ئېيىگى ئىدى، 4 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا قوشۇننىڭ باش سەردارى ئىدى. زادوكنىڭ بىلەن ئابىيائار كاهىنلار ئىدى، 5 ئاتانىڭ ئوغلى ئازاريا ئازارەت يېڭى، ئاتانىڭ يەنە بىر ئوغلى زاۋد ھەم كاهن ۋە پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى. 6 ئاخىشار ئوردىنىڭ غوجىدارى، ئابدانىڭ ئوغلى ئادونىرام باج-ئاۋان بېگى ئىدى. 7 پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىدا سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئۆزى ئۆچۈن ۋە ئوردىدىكىلىرى ئۆچۈن بەك-ئىچمەك تەمىنلەيدىغان، ئون ئىككى نازارەتچى تەمىنلەنگەن ئىدى، ئۇلارنىڭ ھەربىرى يىلدا بىر ئايدىن بەك-ئىچمەك تەمىنلەشكە مەسئۇل ئىدى. 8 ئۇلارنىڭ ئىسمى تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن: ئەفرائىم تاغلىق رايونىغا بەن-خۇر، 9 ماكار، شاتالىم، بەيت-شەمەش ۋە ئېلون-بەيت-ھانانغا بەن-دەكەر، 10 ئارۇبوتقا بەن-خەسەد، ئۇ يەنە سوكوھ ۋە خەفەر دېگەن بارلىق يۇرتقىمۇ مەسئۇل ئىدى، 11 يەنە نافات-دورغا بەن-ئابىئاداب (ئۇ سۇلايماننىڭ قىزى تافاتنى خوتۇنلۇققا ئالغان)، 12 ئاتاناق، مەگدو ۋە يىزەنەلنىڭ تۆۋەنكى تەرىپىدىكى زارەتانىڭ يېنىدا بولغان پۈتكۈل بەيت-شائىغا، شۇنداقلا بەيت-شائىدىن تارتىپ ئابەل-مەھولغاغىچە، جىكئېئامدىن ئۆتكۈچە بولغان زېمىنلارغا ئاھلۇدنىڭ ئوغلى باتانا، 13 راموت-گېئادا بەن-كېبەر، ئۇ يەنە گېئادا يۇرتىغا جايلاشقان، ماناسسەنىڭ ئوغلى يائىرغا تەۋە بولغان كىشىلەر ۋە ھەم باشىدىكى يۇرت ئارگوب، جىمىلدىن ئۇ يەردىكى سېپىل، مىس بالداقلىق قورۇقلىرى بولغان ئاغدىش چوڭ شەھەرگىمۇ مەسئۇل ئىدى. 14 مالاھانغا ئىدىنىڭ ئوغلى ئاھىئاداب، 15 ئاتالغا ئاخىمائاز (ئۇ سۇلايماننىڭ قىزى باسماختى خوتۇنلۇققا ئالغانىدى). 16 ئاشىر ۋە ئولتوقا ھوشايىنىڭ ئوغلى باتاناھ، 17 ئىسساكارغا پارۇتائەننىڭ ئوغلى يەھوشافات، 18 بىنىئام زېمىنىغا ئېلاننىڭ ئوغلى شىمى، 19 گېئادا زېمىنىغا (ئەسلىدە ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھون ۋە باشىنىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنى ئىدى) ئۆرنىڭ ئوغلى كېبەر. ئۇ شۇ يۇرتقا بىردىنبىر نازارەتچى ئىدى. 20 ھەمۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمداك نۇرغۇن ئىدى. ئۇلار يەپ-ئىچىپ، خۇشاللىق قىلاتتى. 21 ۋە سۇلايمان بولسا [ئەفرات] دەرياسىدىن تارتىپ فىلىستىلەرنىڭ زېمىنىغا ۋە مىسىرنىڭ چېگرا بويىچە بولغان ھەممە پادىشاھلىقلارنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلاتتى. ئۇلار تۇپان كەلتۈرۈپ سۇلايماننىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. 22 سۇلايماننىڭ ئوردىسىغا كېتىدىغان كۈنلۈك تەمىنات ئۆچۈن ئوتتۇز كور تاسقىغان ئاق تۇن، ئاتمىش كور قارا تۇن، 23 ئون يوردىغان

تۇي، يايلاقتىن كەلتۈرۈلگەن يىگىرمە تۇي، يۈز قوي كېتەتتى، بۇنىڭدىن باشقا بۇغىلار، جەرەنلەر، كىيىكلەر ۋە يوردىغان توخۇلار لازىم ئىدى. 24 چۈنكى ئۇ تىنچسىدىن تارتىپ گاراغىچە، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ يۈز يېرىدىكى ھەممە يۇرتلارنىڭ ئۈستىدە، يەنى [ئەفرات] دەرياسىنىڭ يۈز يېرىدىكى بارلىق پادىشاھلارنىڭ ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرەتتى، ئۇنىڭ تۆت ئەتراپى تىنچ ئىدى. 25 سۇلايماننىڭ پۈتكۈل كۈنلىرىدە دادىن تارتىپ بەن-شېباغىچە يەمۇدا بىلەن ئىسرائىل ئادەملىرىنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆزۈم ئېلى ۋە ئۆز ئەنجۈر دەرەخىنىڭ تېگىدە ئامان-ئېسەن ئولتۇراتتى. 26 سۇلايماننىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرى ئۈچۈن تۆت مىڭ ئاتخانىسى، ئون ئىككى مىڭ چەۋەندىزى بار ئىدى. 27 مەزكۇر نازارەتچىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزىگە بېكىتىلگەن ئايدا سۇلايمان پادىشاھقا ۋە ئۇنىڭ داستانىغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ بەك-ئىچمەكلىرىنى كېمەتچى تەمىنلەيتتى. 28 خەلق بولسا ھەربىرى ئۆزىگە بېكىتىلگەن نورما بويىچە ئات-قېچىرلار ئۈچۈن ئاريا بىلەن سامانلارنى [نازارەتچىلەر بار] بەرگە ئېلىپ كېلەتتى. 29 خۇدا سۇلايمانغا دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمداك دانالىق، ئىنتايىن مول پەم-پاراسەت ئاتا قىلىپ، ئۇنىڭ قەلبىنى كەڭ قىلىپ زور يورۇتتى. 30 شۇنىڭ بىلەن سۇلايماننىڭ دانالىقى بارلىق شەرقىيلىكلەرنىڭ دانالىقىدىن ۋە مىسىردىكى بارلىق دانالىقتىن ئاشتى. 31 چۈنكى ئۇ بارلىق ئادەملەردىن، جىمىلدىن ئەزراھلىق ئېتان بىلەن ماخولىنىڭ ئوغۇللىرى جېمان، كالكوۋ ۋە داردا دېگەنلەردىن دانا ئىدى، ۋە ئۇنىڭ شۇەرىتى ئەتراپىدىكى ھەممە ئەللەر ئارىسىدا يېيىلدى. 32 ئۇ ئېيتقان بەند-ئەسەپت ئۈچ مىڭ ئىدى، ئۇنىڭ شېئىر-كۆيلىرى بىر مىڭ بەش ئىدى. 33 ئۇ لۇئادىكى كېدەر دەرەخىدىن تارتىپ تامدا ئۆسۈدىغان لېپكەڭگۈلگىچە دەرەخ-گىياھلارنىڭ ھەممىسىنى بايان قىلىپ خاتىرىلەنگەن ئىدى، ئۇ يەنە مال ۋە ھايۋانلار، قۇشلار، ھاشارەت-ئۆملىگۈچىلەر ۋە بېلىقلار توغرىسىدا بايان قىلىپ خاتىرىلەنگەن ئىدى. 34 سۇلايماننىڭ دانالىقى ئاڭلىغىلى كىشىلەر بارلىق ئەللەردىن كېلەتتى، شۇنداقلا ئۇنىڭ دانالىقى توغرىدا ۋە ئۇ تاپقان يەر يۈزىدىكى ھەممە پادىشاھلاردىن كىشىلەر كەلمەكتە ئىدى.

5

ئۇنىڭ پادىشاھى ھىرام سۇلايماننى ئاتىسىنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولۇشقا مەسئۇل قىلىنغان دەپ ئاڭلاپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى ئۇنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى، چۈنكى ھىرام داۋۇتتى ئىزچىل سۈيگۈچى ئىدى. 2 سۇلايمان ھىرامغا ئادەم ئەۋەتىپ مۇنداق ئۆچۈرنى بەتكۈزدى: «3 «ئۆزۈڭ بىلسەنكى، ئاتام داۋۇتنىڭ دۇشمەنلىرىنى پەرۋەردىكار ئۇنىڭ پۇتى ئاستىغا قويغۇچە، ئۇ ئەتراپىدا ھەر تەرەپتە جەڭ قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىكار خۇداسىنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا ياسىيالىدى. 4 ئەمدى ھازىر پەرۋەردىكار خۇدايم ماڭا ھەممە تەرەپتىن ئارام بەردى، ھېچبىر دۇشمىنىم يوق، ھېچبىر بالا-قازا يوق. 5 مانا، پەرۋەردىكارنىڭ ئاتام داۋۇتقا: «مەن سېنىڭ ئورۇنۇڭغا ئۆز تەختىگە ئولتۇرغۇزغان ئوغلۇڭ بولسا، ئۇ مېنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا ياسايدۇ» دەپ ئېيتقىنىدەك، مەن پەرۋەردىكار خۇدائىمنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا ياساي دەپ تىبەت قىلدىم، 6 ئەمدى مەن ئۈچۈن [ئادەملىرىڭگە] لۇئادىن كېدەر دەرەخلىرىنى كېسىڭىلار، دەپ يارلىق چۈشۈرگەن، مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ خىزمەتكارلىرىڭغا ھەمدەمدە بولۇدۇ. سېنىڭ بېكىتىشىڭ بويىچە خىزمەتكارلىرىڭغا بېرىلدىغان ئىش ھەققىنى ساڭا تۆلەيمەن، چۈنكى ئۆزۈڭگە ئايانكى، دەرەخ كېسىشتە ئارىمىزدا ھېچكىم زىددىدىكىلەردەك ئۆستە ئەمەس». 7 ھىرام سۇلايماننىڭ سۆزىنى ئاڭلىغاندا ئىنتايىن خۇشال بولۇپ: «بۈگۈن بۇ تولۇغ خەلق ئۆستىگە ھۆكۈم سۈرۈشكە داۋۇتقا شۇنداق دانا بىر ئوغۇل بەرگەن پەرۋەردىكارغا تەشەككۈر ئېيتىلسۇن!» دېدى. 8 ھىرام سۇلايمانغا ئادەم ئەۋەتتى: سەن

ماكا قويغان تەلپەرلىكنى ئاڭلاپ قويۇل قىلدىم. مەن سېنىڭ كېڭىرىدىغىنى
ۋە ئارچا ياغىچى توغرىلۇق ئارزۇ قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىشەن، 9
مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم شۇلارنى لۇئىدىن دېڭىزغا ئاپىرىدۇ، مەن ئۇلارنى سال
قىلىپ باغلاپ، دېڭىز بىلەن سەن ماكا بېكىتكەن يەرگە يەتكۈزۈمەن، ئاندىن
شۇ يەردە ئۇلارنى يەشكۈزۈمەن. شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇلارنى تاپشۇرۇۋېلىپ،
ئېلىپ كېتىسەن. بۇنىڭ ھېسابىغا سەن تەلپەرلەر بويىچە ئوردىدىكىلەر ئۈچۈن
بېكەك-ئىچمەككە تەسلىگەن بېكەك، 10 شۇنداق قىلىپ، ھىرام سۇلايمانغا
بارلىق تەلپى بويىچە كېڭىرىدىغانلىرى ۋە ئارچا ياغچىلىرىنى بەردى. 11 سۇلايمان
ھىرامغا ئوردىدىكىلەرنىڭ بېكەك-ئىچمەككە يىگىرمە مىڭ كور بۇغداي ۋە يىگىرمە
بات ساپ زەپىۋىن مېيىنى ئەۋەتىپ بەردى، ھەر يىلى سۇلايمان ھىرامغا شۇنداق
بېرەتتى. 12 بەرۋەردىگەر سۇلايمانغا ۋەدە قىلغاندەك ئۇنىڭغا دانالىق بەرگەندى.
ھىرام بىلەن سۇلايماننىڭ ئارىسىدا ئىناقلىق بولۇپ، ئىككىسى ئەھدە تۈزۈشتى.
13 سۇلايمان پادىشاھ پۈتۈن ئىسرائىلدىن ھاشارغا ئىشلەپچىلەرنى بېكىتتى،
ئۇلارنىڭ سانى ئونمۇ مىڭ ئىدى. 14 ئۇ بۇلارنى تۆۋەت بىلەن ھەر ئايدا ئون
مىڭدىن لۇئىغا ئەۋەتەتتى، شۇنداق قىلىپ، ئۇلار بىر ئاي لۇئىدا تۇرسا، ئىككى
ئاي تويىدە تۇردى. ئادۋىنرەم ھاشارچىلارنىڭ ئۈستىدە تۇراتتى. 15 سۇلايماننىڭ
يەتمىش مىڭ ھامىلى، تاغلاردا ئىشلەيدىغان سەكسەن مىڭ ئاچچىسى بار ئىدى.
16 ئۇنىڭدىن باشقا سۇلايماننىڭ مەنسەپدارلىرىدىن ئىش ئۈستىگە قويۇلغان ئۈچ
مىڭ ئۈچ يۈز ئىش بېشى بار ئىدى، ئۇلار ئىشلەپچىلەرنى باشقۇراتتى. 17
پادىشاھ بارلىق چۈشۈرۈشى بىلەن ئۇلار ئىبادەتخانىنىڭ ئۆلىنى سېلىشقا يۈزلەنگەن،
چوڭ ۋە قىممەتلىك تاشلارنى كېسىپ كەلتۈردى. 18 ۋە سۇلايماننىڭ
ئاچچىلىرى بىلەن ھىرامنىڭ ئاچچىلىرى ۋە گەلبەللىقلەر قوشۇلۇپ تاشلارنى ئويۇپ،
تۈپنى ياساش ئۈچۈن ياغاچ ھەم تاشلارنى تەييارلاپ قويدى.

6

ئىسرائىللىرى مىسىردىن چىققاندىن كېيىنكى تۆت يۈز سەككىسىنچى يىلى،
سۇلايماننىڭ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى سەلتەنىتىنىڭ تۇنجى يىلىنىڭ ئىككىنچى
ئېيىدا، يەنى زىف ئېيىدا ئۇ بەرۋەردىگەرنىڭ تۈپنى ياساشقا باشلىدى. 2
سۇلايمان پادىشاھ بەرۋەردىگەرغا ياسىغان ئىبادەتخانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئاتمىش
گەز، كەڭلىكى يىگىرمە گەز ۋە ئېگىزلىكى ئۈچمۇز گەز ئىدى. 3 ئىبادەتخانىدىكى
«مۇقەددەس جاي» نىڭ ئالدىدىكى ئايۋاننىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىبادەتخانىنىڭ كەڭلىكى
بىلەن باراۋەر بولۇپ، يىگىرمە گەز ئىدى. ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋاننىڭ
كەڭلىكى ئون گەز ئىدى. 4 ئۇ ئىبادەتخانىغا روجەكلىك دېزى-بەنجىرىلەرنى
ئورناتتى. 5 ئىبادەتخانىغا تېمغا، يەنى مۇقەددەس جاي ۋە «كاللاخانا» نىڭ تېمغا
پادىشاھ ئۈچ قەۋەتلىك بىر ئىمارەتتى سالىدى ۋە ئۇنىڭ ئىچىگە ھۇجرىلارنى
ياسىدى. 6 تاشقىرىقى ئىمارەتنىڭ تۆۋەنكى قەۋىتىنىڭ كەڭلىكى بەش گەز،
ئوتتۇرا قەۋىتىنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز، ئۈچىنچى قەۋىتىنىڭ كەڭلىكى بەش گەز
ئىدى. چۈنكى ئىبادەتخانىنىڭ تاشقى تېمدا ئىمارەتلەرنى ئورناتقان تۈشۈكلەر بولماسلىقى
ئۈچۈن ئۇ تامغا تەكچە چىقىرىلغانىدى. 7 ئىبادەتخانا پۈتۈنلەي تەييار قىلىپ ئېلىپ
كېلىنكەن تاشلاردىن بىنا قىلىنغانىدى. شۇنداق قىلغاندا، ئۇنى ياسىغان ۋاقىتتا نە
بولسا نە پالتا نە باشقا تۈمۈر ئەسۋابلارنىڭ ئاۋازى ئۇ يەردە ھېچ ئاڭلانمايتتى. 8
تۆۋەنكى قەۋەتنىڭ ھۇجرىلىرىنىڭ كىرىش ئىشىكى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە
ئىدى، بىر ئايالما بەلەم بەيەمى ئوتتۇرا قەۋەتكە ئاندىن ئوتتۇرا قەۋەتتىن ئۈچىنچى
قەۋەتكە چىقاتتى. 9 شۇنداق قىلىپ [سۇلايمان] ئىبادەتخانىنى ياساپ پۈتتۈردى.
ئىبادەتخانىنىڭ ئۈستىگە خار-ئىمارەتلەرنى بېكىتىپ، ئۇنى كېڭىرىتەن تاختايلار بىلەن
قاپلىدى. 10 ئۇ ئىبادەتخانىغا پادىشاھ ئىمارەتنىڭ قەۋەتلىرىنى ئېگىزلىكىنى بەش
گەزدىن قىلدى. شۇ ئىمارەتنىڭ قەۋەتلىرى ئىبادەتخانىغا كېڭىرىدىغانلىرى ئارقىلىق

34 قوش قاناتلىق ئىشك بولسا ئارچا ياغىچىدىن ياسالدى. بىر قانچى يېپىلىپ قاتلىناتتى، ئىككىنچى قانتىمۇ يېپىلىپ قاتلىناتتى. 35 ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كېرۋىلار، خورما دەرەخلىرى ۋە چېچەك ئۇنچىلىرىنى نەقىش قىلدى، ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، جۈملىدىن نەقىشلەر ئۈستىگە ئالتۇن قاپلىدى. 36 ئىچكىرىكى ھويلىنىڭ تېمىنى بولسا ئۈچ قەۋەت يۈزۈلغان تاش بىلەن بىر قەۋەت كېدىر ياغىچىدىن ياسىدى. 37 [سۇلايماننىڭ سەلتەنتىنىڭ] تۆتىنچى يىلىنىڭ زىف ئېيىدا پەرۋەردىگارىنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئۇلى سېلىندى. 38 ۋە ئون بىرىنچى يىلىنىڭ بۇل ئېيىدا، يەنى سەككىزىنچى ئايدا ئىبادەتخانىنىڭ ھېچبىرى قالدۇرۇلماي، لايىھە بويىچە پۈتۈنلەي تامام بولدى. شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ تۈبى ياساشغا يەتتە يىل كەتتى.

7 سۇلايمان ئۆز ئوردىسىنى بولسا، ئون ئۈچ يىلدا ياساپ پۈتۈردى. 2 تۇر ياسىغان بۇ [لوان ئورمىنى سارچى] نىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز، كەڭلىكى ئەللىك گەز ۋە ئېگىزلىكى ئۈچۈن گەز قىلدى. كېدىر ياغىچى تۈزۈۋىدىن تۆت قاتار ۋە تۈزۈۋىدىن ئۈستىگە كېدىر ئىلمىرى قويۇلغانىدى. 3 تۈزۈۋىدىن ئۈستىدىكى لىم كۆتۈرۈپ تۇرغان ئۆگزىسىمۇ كېدىر ياغىچىدىن ئىدى. لىملار جەمئىي قىرىق بەش بولۇپ ھەر قاتاردا ئون بەشتىن ئىدى. 4 ئۇنىڭ ئۈچ قەۋەت دېرىزىسى بار ئىدى، ئۈچ قەۋەتتىكى دېرىزىلەر بىر-بىرىگە تۇدۇلۇۋىدۇل ئىدى. 5 بارلىق ئىشىكلەر ۋە كېشەكلەر تۆت چاسلىق قىلىنغانىدى، ئىشىكلەر ئۈچ كۆزنەكلىك بولۇپ، ئىشىكلەر بىر-بىرىگە تۇدۇلۇۋىدۇل ئىدى. 6 ئۇ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، توغرىسىنى ئۈچۈن گەز قىلىپ، تۈزۈۋىدىن بىر دەھلىز ياسىدى، ئۇنىڭ ئالدىدا يەنە بىر دەھلىز بار ئىدى، ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا يەنە تۈزۈۋىدىن ئايۋان بار ئىدى. 7 ئاندىن كېيىن ئۇ سوراق سورايدىغان تەختى ئۈچۈن «سوراق دەھلىزى» دەپ ئاتالغان يەنە بىر دەھلىزنى ياسىدى. ئۇ دەھلىزنىڭ تېكىدىن تارتىپ تورۇسنىڭ ئىلمىرىغىچە كېدىر ياغىچى بىلەن قاپلانغانىدى. 8 [سۇلايمان] ئۆزى ئولتۇرىدىغان ساراي، يەنى دەھلىزنىڭ ئارقا ھويلىسىغا جايلاشقان ساراينىڭ لايىھىسى «سوراق ئۆيى» نىڭكىگە ئوخشاش ئىدى. سۇلايمان ئۆز تەمرىگە ئالغان پەرۋەننىڭ قىزى ئۈچۈن شۇ دەھلىزگە ئوخشاش بىر ساراينى ياساتتى. 9 بۇ ئىمارەتلەرنىڭ ھەممىسى ئىچكىرىكى تاملىرىدىن تارتىپ چوڭ ھويلىنىڭ تاملىرىغىچە، ئۇلدىن تارتىپ تۈركىنىڭ پەۋازىغىچە قىممەت تاشلاردىن، يەنى ئۈچۈم بويىچە ئويۇلۇپ ئاندىن ئۈچ تېشى ھەرە بىلەن كېسىلگەن تاشلاردىن ياسالغانىدى. 10 ئۇللىرى بولسا چوڭ ۋە قىممەت تاشلاردىن، ئۇزۇنلۇقى ئون گەز ۋە سەككىز گەز بولغان تاشلاردىن قىلىنغانىدى. 11 ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يەنە بېكىتىلگەن ئۈچۈم بويىچە ئويۇلغان قىممەت ئېسىل تاشلار ۋە كېدىر ئىلمىرى قويۇلغانىدى. 12 چوڭ ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى تام ئۈچ قەۋەت ئويۇلغان تاش ۋە بىر قەۋەت ئويۇلغان كېدىر ئىلمىرىدىن ياسالغانىدى. پەرۋەردىگارىنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئىچكىرىكى ھويلىسىنىڭ تېمى ۋە يەنە ئوردىدىكى دەھلىزنىڭ تېمىمۇ شۇنداق ياسالغانىدى. 13 سۇلايمان پادىشاھ ئادەم تەۋەتەپ ھىرامنى ئوردىن كەلتۈردى. 14 ئۇ كىشى نافتالى قەبىلىسىدىن بولغان بىر تۇل خوتۇننىڭ ئوغلى بولۇپ، تاتىسى ئۇلار بىر مېسكەر ئىدى. ھىرام مېسكەرچىلىكتە تۇرلۇك ئىشلارنى قىلىشقا تونۇتۇلغان، تۇستا، پەم-پاراسەتلىك ۋە بىلىملىك ئىدى. ئۇ سۇلايمان پادىشاھنىڭ قېنىغا كېلىپ، ئۇنىڭ ھەممە ئىشىنى قىلدى. 15 ئۇ ئۆزى ئىككى تۈزۈۋىدىن مىستىن ياسىدى. ھەر بىر تۈزۈۋىنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز بولۇپ، ئايلاشمىسى ئون ئىككى گەز ئىدى. 16 بۇ تۈزۈۋىدىن ئۈستىگە قويۇش ئۈچۈن مىستىن ئىككى تاجنى قۇيۇپ ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قويدى. بىر تاجنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز، ئىككىنچى تاجنىڭ ئېگىزلىكىمۇ بەش گەز ئىدى. 17 تۈزۈۋىدىن ئۈستىگە

دەرەخلىرىنىڭ ئۆسۈشى ۋە چۆرىشىگە تورلانغان گۈل شاخلىرىنى نەقىش قىلدى. 37 تۇرۇش ۋە تۇرۇش ئۈن تەڭلىكى ياساپ بولىدى. ھەممىسى بىر ئۆسۈش قۇرۇلۇپ، ئوخشاش چوڭقۇرغا ۋە شەكىلدە ئىدى. 38 تۇرۇشتىن ئۈن داس ياسىغان بولۇپ، ھەر بىر داسقا قىرىق بات سۇسغىتى؛ ھەر بىر داسنىڭ توغرىسى تۆت گەز ئىدى. ئۈن تەڭلىكىنىڭ ھەر بىرىنىڭ تۈپسىدە بىردىن داس بار ئىدى. 39 تۇرۇش داسى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ يېنىدا ۋە بەشىنى ئىبادەتخانىنىڭ سول يېنىدا قويدى، مىس دېڭىزى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، يەنى شەرقىي جەنۇب تەرىپىگە قويدى. 40 ھىرام شۇلارغا تەلەللۇق داس، كۆرەك ۋە قاچا-قۇچىلارنى ياساپ تەييار قىلدى. شۇنداق قىلىپ ھىرام سۇلايمان پادىشاھ ئۈچۈن پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىنىڭ بارلىق قۇرۇلۇش خىزمىتىنى پۈتكۈزدى: 41 ئىككى تۈۋرۈك، ئىككى تۈۋرۈكنىڭ ئۈستىدىكى ئاپقۇرسىمان ئىككى باش ۋە بۇ ئىككى باشنى بېيىپ تۇرىدىغان ئىككى تورنى ياسىتىپ پۈتتۈردى، 42 شۇ ئىككى تور ئۈستىگە قاپچاشلىرى ئۇلانغان تۆت يۈز ئانارنى ياساتتى. بىر توردا ئىككى قاتار ئانار بولۇپ، تۈۋرۈك ئۈستىدىكى ئاپقۇرسىمان ئىككى بېيىپ تۇراتتى. 43 تۇرۇش داس تەڭلىكى ۋە داس تەڭلىكىگە قويۇلدىغان ئۈن «يۈزۈش دەپى» نى، 44 «مىس دېڭىز» ۋە ئۇنىڭ ئاستىدىكى ئۈن ئىككى مىس بۇقىنى ياساتقۇزدى، 45 قازانلارنى، كۆرەكلەرنى ۋە قاچا-قۇچىلارنى تەييار قىلدى. ھىرام پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيى ئۈچۈن سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئەمرى بىلەن ياسىغان بۇ ھەممە نەرسىلەر پارقارايدىغان مىستىن ئىدى. 46 پادىشاھ ئۇلارنى ئىئوردان تۈزلەڭلىكىدە، سۈكۈت بىلەن زاھاتانىڭ ئوتتۇرىسىدا، [شۇ يەردىكى] سېغىزلايدا قېلىپ ياساپ، قۇيۇرۇپ چىقتى. 47 بۇ نەرسىلەر شۇنچە كۆپ بولغاچقا، سۇلايمان ئۇلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچىدى. شۇنىڭ بىلەن مىسنىڭ ئېغىرلىقى مەلۇم بولدى. 48 سۇلايمان يەنە پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيى ئىچىدىكى بارلىق نەسۋىلارنى ياساتتى: يەنى ئالتۇن خۇشبۇيىگە، «تەقدىم نان» قويۇلدىغان ئالتۇن شەرىنى، 49 كالاخانا ئالدىدا تۇرىدىغان ساب ئالتۇن چىراغلارنى (بەشىنى ئوڭ يېنىدا، بەشىنى سول يېنىدا) ياساتتى، ۋە شۇلارنىڭ گۈللىمىسى رەنەتلەرنى، چىراغلىرىنى، چىراغ قىستۇقچىلىرىنى ئالتۇندىن ياساتتى، 50 داس-پىيالىلىرىنى، چىچاقلىرىنى، قاقچىلىرىنى، تەخسىلىرىنى ۋە كۆلدانلارنىڭ ھەممىسىنى ساب ئالتۇندىن ياساتتى، ئۇ ئىچكىرىكى خانىنىڭ، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جاينىڭ قاتلىنىدىغان، قوش قاتلىق ئىشكىلەرنىڭ گىرەلىرىنى ۋە ئۆيىدىكى مۇقەددەس جاينىڭ [ئىشكىلەرنىڭ] گىرەلىرىنى ئالتۇندىن ياساتتى. 51 سۇلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيى ئۈچۈن قىلدۇرىدىغان ھەممە قۇرۇلۇشلار تامام بولغاندا، ئۇ ئاتىسى داۋۇت [خۇداغا] ئاتىغان نەرسىلەرنى (يەنى كۆمۈش، ئالتۇن ۋە تۈرلۈك باشقا بۇيۇملارنى) ئەكەلتۈرۈپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىنىڭ خەزىنىلىرىگە قويدۇردى.

8 شۇ چاغدا سۇلايمان پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى» دىن، يەنى زىيۇدىن يۆتكەپ كېلىش ئۈچۈن ئىسرائىل ئاقساقاللىرى، قەبىلە بەگلىرى ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ بەگلىرىنى يىرۇسالېمغا ئۆز يېنىغا يىغىلىشقا چاقىردى. 2 بۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېتات قىلىپ، يەنى يەتتىنچى ئايىدىكى بەكىتلىگەن ھېيتتا سۇلايمان پادىشاھنىڭ قېشىغا يىغىلدى. 3 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى يېتىپ كەلگەندە لاۋىيلار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ [ماڭدى]. 4 ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى، جامائەت چىدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق مۇقەددەس بۇيۇملارنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. كاهىنلار بىلەن لاۋىيلار مۇشۇلارنى ئېلىپ چىقتى. 5 سۇلايمان پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلغان بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ

ماڭدىغان بولسا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغان بىر زات كەم بولمايدۇ، دەپ بەرگەن ۋەدەگە تۇرغايىسەن. 26 تەمدى ھازىر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن قۇلۇڭ داۋۇتقا ئېيتقان سۆزلىرىڭ تەمەلگە ئاشۇرۇلغاي، دەپ تۇتۇمەن! 27 لېكىن خۇدا ئۆزى راستلا يەر يۈزىدە ماكان قىلامدۇ؟ مانا، ئاسمانلار بىلەن ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى سېنى سىغىدۇرمىغان يەردە، مەن ياسىغان بۇ ئوي قانداقۇ سېنىڭ ماكانىڭ بولالامدۇ؟! 28 لېكىن ئى يەرۋەردىگەر خۇدايم، قۇلۇڭنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، قۇلۇڭنىڭ يۈكۈن ساڭا كۆتۈرگەن نىداسى ۋە تىلىكىنى ئاڭلىغايىسەن، 29 شۇنىڭ بىلەن ئۆز كۆزلىرىڭنى كېچە-كۆندۈز بۇ ئويگە، يەنى سەن: «بىنىڭ نامم ئۆيۈدە ئايان بولسۇن» دەپ ئېيتقان جايغا كېچە-كۆندۈز تىككەيسەن، ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئۆيىگە قاراپ قىلغان دۇئاسىغا قۇلاق سالغايىسەن. 30 قۇلۇڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىل بۇ جايغا قاراپ دۇئا قىلغان چاغدا، ئۇلارنىڭ ئىلتىجىسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۆز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن تۇرۇپ ئاڭلىغايىسەن، ئاڭلىغىنىڭدا ئۇلارنى كەچۈرگەيسەن. 31 تەگەر بىرى ئۆز قوشنىسىغا گۇناھ قىلسا ۋە شۇنداقلا ئىشىنىڭ راست-يالغانلىقىنى بېكىتىش ئۈچۈن قەسەم ئېچكۈزۈلسە، بۇ قەسەم بۇ ئويىدىكى قۇربانلىقىڭنىڭ ئالدىغا كەلسە، 32 سەن قەسەمنى ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئامال قىلىپ ئۆز بەندىلىرىڭ تۇتۇرسىدا ھۆكۈم چىقارغايىسەن؛ گۇناھى بار ئادەمنى گۇناھقا تارتىپ، ئۆز يولىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرۇپ، گۇناھسىز ئادەمنى ئاقلاپ، ئۆز ئادىللىقىغا قاراپ ئۇنىڭغا قەسەمنى بەرگەيسەن. 33 ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىل سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن دۈشمەندىن بېكىلسە، ساڭا قايتىپ بۇ ئويىدە تۇرۇپ، نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، 34 سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارنى سەن ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرۇپ كەلگەيسەن. 35 ئۇلار ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان ئېتىلىپ يامغۇر ياغمايدىغان قىلىۋېتىلگەن بولسا، لېكىن ئۇلار بۇ جايغا قاراپ ساڭا دۇئا قىلىپ نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سېنىڭ ئۇلارنى قېنىقلىققا سالغىنىڭ تۈپەيلىدىن ئۆز گۇناھىدىن يېنىپ تۇرۇلسا، 36 سەن ئاسماندا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، قۇللىرىڭنىڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرگەيسەن؛ چۈنكى سەن ئۇلارغا بەھىش كېرەك بولغان ياخشى يولنى ئۆگىتىسەن ۋە ئۆز خەلقىڭكە مېراس قىلىپ بەرگەن زېمىنىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغۇرسەن! 37 ئەگەر زېمىندا ئاچارچىلىق ياۋا بولسا، يا زىرائەتلەر دان ئالسا يا ھال چۈشسە يا ئۇنى چېكەتكەن ياكى چېكەتكەن لىجىنلىرى بېسۇلسا، يا دۈشمەنلەر ئۇلارنىڭ زېمىندىكى شەھەرلىرىنىڭ قۇرۇقلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ قورشۇلسا، يا ھەرقانداق ئاپەت يا كېسەللىك بولسا، 38 سېنىڭ خەلقىڭ بولغان ئىسرائىلدىكى ھەرقانداق كىشى ئۆز كۆڭلىدىكى ۋاپابىلىپ، ئۇلاردىن ھەرقايسى كىشى قوللىرىنى بۇ ئويگە سۈنۈپ، ھەرقانداق دۇئا ياكى ئىلتىجا قىلغان بولسا، 39 تەمدى سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، كەچۈرۈم قىلغايىسەن، سەن ھەربىر ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگەچكە، ئامال قىلىپ ئۆزىنىڭ يوللىرىنى ئۆزىگە ياندۇرغايىسەن (چۈنكى سەنلا، يالغۇز سەنلا ھەممە ئىنسان بالىرىنىڭ قەلبىنى بىلگۈچىدۇرسەن)؛ 40 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇپ ئۆمرىڭنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە سەندىن قورقۇدىغان بولىدۇ. 41 ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلدىن بولغان، سېنىڭ ئۇلۇغ نامىڭ تۈپەيلىدىن يىراق-يىراقلاردىن كەلگەن مۇساپىر بولسا 42 (چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ئۇلۇغ نامىڭ، قۇدرەتلىك قۇلۇڭ ۋە سوزغان بىلىكلىك توغرىسىدا ئاڭلىمايدۇ)، - ئۇنداق بىرى كېلىپ بۇ ئوي تەرىپىگە قاراپ دۇئا قىلسا، 43 سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ، ئۇ مۇساپىر ساڭا نىدا قىلىپ تىلىگىنىڭنىڭ

سۇلايمان پەرۋەردىگارغا ئىناقلق قۇربانلىقى سۈپىتىدە يىگىرمە ئىككى مىڭ كالا ۋە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ قوي قۇربانلىق قىلدى، پادىشاھ بىلەن بارلىق ئىسرائىلدار شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ تۇپىنى ئۇنىڭغا بېغىشلىدى. 64 شۇ كۈنى پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ تۇپىنىڭ ئالدىدىكى ھويلىسىنىڭ تۆتۈرسىنى ئايرىپ مۇقەددەس قىلىپ، ئۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە ئىناقلق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى سۇندى، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا نۇرغان مىس قۇربانغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە ئىناقلق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى قوبۇل قىلىشقا كىچىك كەلدى. 65 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋاقىتتا سۇلايمان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتۈن ئىسرائىل، يەنى خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ مىسىر ئېقىنىغىچە ھەممە يەرلەردىن كەلگەن زور بىر جامائەت پەرۋەردىگار خۇداىزىنىڭ ئالدىدا يەتتە كۈن ۋە يەتتە كۈن، جەمئىي ئون تۆت كۈن ئىچىدە ھېيت تۈتكۈزدى. 66 سەككىزىنچى كۈندە ئۇ خەلقى قاپتۇردى، ئۇلار پادىشاھنىڭ بەختىنى تىلدى، ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تۈز قولى داۋۇتقا ۋە خەلقى ئىسرائىلغا قىلغان ياخشىلىقلىرى ئۈچۈن قەلبىدە شاد-خۇرام بولۇپ ئۆز توي-چىدرلىرىگە قايتىپ كەتتى.

9 سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ تۇپى، پادىشاھ ئوردىسى ۋە شۇنداقلا قۇرۇشى ئارزۇ قىلغان باشقا قۇرۇلۇشلارنى كۆلگىدەك پۈتكۈزۈپ بولغاندا، 2 پەرۋەردىگار سۇلايمانغا گىبئۇندا كۆرۈنگەندەك ئەمدى ئىككىنچى قېتىم ئۇنىڭغا كۆرۈندى. 3 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «سەن مېنىڭ ئالدىدا قىلغان دۇئا ۋە ئىلھىياڭنى كۆرگەندە، مېنىڭ نام ئۇنىڭدا ئەبەدىگىچە ئايان قىلىنىشى ئۈچۈن، سەن ياسىغان بۇ تۇپنى تۈزۈمگە مۇقەددەس قىلدىم، مېنىڭ كۈزلىرىم ۋە كۆڭلۈم شۇ يەردە ھەمىشە بولىدۇ. 4 سەن بولساڭ، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ئالدىدا ماڭغىنىدەك، سەمۇ ساگا يۈرۈشىڭنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىش ئۈچۈن، بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملىرىنى تۇتۇپ، پاك كۆڭۈل ۋە دۇرۇسلىق بىلەن ئالدىدا ماڭساڭ، 5 مەن ئەمدى ئاتاڭ داۋۇتقا: «ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ۋەدە قىلغىنىدەك، مەن پادىشاھلىق تەختىنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئەبەدىگىچە مەھكەم قىلىمەن. 6 لېكىن تۈزۈك يا ئوغۇللىرىڭ ماڭا ئەگىشىشتىن ۋاز كېچىپ مەن ئالدىڭلاردا قويغان ئەمىرلەر بىلەن بەلگىلىمىلەرنى تۇتماي، بەلكى باشقا ئىشلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ ئۇلارغا سەجدە قىلساڭلار، 7 شۇ چاغدا مەن ئىسرائىلنى ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن ئۈزۈپ چىقىرىمەن، ۋە ئۆز نامىنى كۆرسىتىشكە تۈزۈمگە مۇقەددەس قىلغان بۇ تۇپنى نەزىرىمىڭ تاشلايمەن ۋە ئىسرائىل ھەممە خەلقلەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە ئاپ-تەنتىنىڭ تۇپىيىكى بولىدۇ، 8 بۇ توي گەرچە ھازىر كۆركەم كۆرۈنۈشمۇ، شۇ زاماندا ئۇنىڭدىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى زور ھەيران قىلىشىپ ئۇشقىرتىپ: «پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا ۋە بۇ تۇپىگە نېمىشقا شۇنداق قىلدى؟» دەپ سورىدۇ. 9 كىشىلەر: - چۈنكى [زېمىندىكى خەلقلەر] ئۆز ئاتا-ئۆبىلىرىنى مىسىر زېمىندىن چىقارغان پەرۋەردىگار خۇداسىنى تاشلاپ، ئۆزلىرىنى باشقا ئىللارغا باغلاپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ قۇللۇقىدا بولغانلىقى ئۈچۈن، پەرۋەردىگار بۇ پۈتكۈل كۆلپەتنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈپتۇ، دەپ جاۋاب بېرىدۇ. 10 شۇنداق بولدىكى، يىگىرمە يىل ئۆتۈپ، سۇلايمان ئۇ ئىككى تۇپنى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ تۇپى بىلەن پادىشاھ تۇپىنى ياساپ بولغاندىن كېيىن، 11 ئۆزىنىڭ پادىشاھى ھىرام سۇلايمانغا بارلىق تەلەپلىرى بويىچە كېلىدەر ھەرخىلى، ئارچا دەرەخلىرى ۋە ئالتۇن تەمىنىگىنى ئۈچۈن سۇلايمان پادىشاھ ئۇنىڭغا گالىيە ئۆلكىسىدىن يىگىرمە شەھەرنى بەردى. 12 ھىرام سۇلايمان ئۇنىڭغا بەرگەن شەھەرلەرنى

10 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى بولسا سۇلايماننىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن باغلىنىشلىق بولغان داڭقى-شۆھرىتىنى ئاڭلاپ، ئۇنى قىيىن چىگىش-سوللار بىلەن سىنىشلى كەلدى. 2 ئۇ خۇشخۇبۇي يۇمۇلار، تىنماين تولا ئالتۇن ۋە ياقت-كۆھەرلەر ئارتىلغان تۆگەلرنى ئېلىپ، چوڭ دەپدە بىلەن پىرۇسايغا كەلدى. سۇلايماننىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۆز كۆڭلىگە پۈككەن ھەممە ئىش توغرىلۇق ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. 3 سۇلايمان ئۇنىڭ ھەممە سورىغانلىرىغا جاۋاب بەردى، ھېچنە پادىشاھقا قاراڭغۇ ئەمەس ئىدى، بەلكى ھەممىسىدە ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. 4 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايماننىڭ دانالىقىغا، ياسىغان ئورد-سارايغا، 5 داستاندىكى تائاملارغا، ئەمەلدارلارنىڭ قاتار-قاتار ئولتۇرۇشلىرىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ قاتار-قاتار تۇرۇشلىرىغا، ئۇلارنىڭ كېيىگە كىيىملىرىگە، ئۇنىڭ ساقىيلىرىغا ۋە ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ تۇپىدا ئاتاپ سۇنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىغا قاراپ، ئۇنى ئىچىگە چۈشۈپ كەتتى. 6 ئۇ پادىشاھقا:

– مەن ئۆز يۇرتىدا سىلىنىڭ ئىشلىرى ۋە دانالىقلىرى توغرىسىدا ئاڭلىغان خەۋەر راست ئىكەن، 7 ئەمما مەن كېلىپ ئۆز كۆزلىرىم بىلەن كۆرگۈچە بۇ سۆزلەرگە ئىشەنمىگەندەم، ۋە مانا، مەن يېرىمىنىمۇ ئاڭلىمىغان ئىكەنمەن، سىلىنىڭ دانالىقلىرى بىلەن بەرىكەت-پايشالىقلىرى مەن ئاڭلىغان خەۋەردىن زىيادە ئىكەن. 8 سىلىنىڭ ئادەملىرى تېمىدېگەن بەختلىك-ھەمەشە سىلىنىڭ ئادىلىرىدا تۇرۇپ دانالىقلىرىنى ئاڭلىدىغان بۇ خەزمەتكارلار نەقەدەر بەختلىككۇر! 9 سىلىدىن سۆيۈنگەن، سىلىنى ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەككۇر! سىلىنىڭ ئىسرائىلغا مەڭگۈلۈك باغلىغان مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئۇ سىلىنى توغرا ھۆكۈم ۋە ئادالەت سۈرگىلى پادىشاھ قىلدى، دېدى. 10 ئۇ پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە ئالتانت ئالتۇن، ئىنتايىن كۆپ خۇشبۇي يۇمىلار ۋە ياقت-گۆھەرلەرنى سوغۇغا قىلدى، شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايمان پادىشاھقا سۇنغان شۇنچە زور مىقداردىكى خۇشبۇي يۇمىلار ئۇنىڭدىن كېيىن ھېچ كۆرۈنگەن ئەمەس 11 (ھىرامنىڭ ئۇنىڭ ئەپكەلدىغان كېمىلىرىمۇ ئۇنىڭدىن بەنە ئىنتايىن زور مىقداردىكى سەندەل ياغىچى ۋە ياقت-گۆھەرلەرنى ئېلىپ كەلدى. 12 پادىشاھ سەندەل ياغىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسى ئۈچۈن پەلەمپەي-سالاسۇنلار ياساتتى ھەم نەغمە-ناۋاچىلار ئۈچۈن چىنلار ۋە سزالارنى شۇنىڭدىن ياساتتى. شۇ ۋاقىتتىن كېيىن شۇنداق زور مىقداردىكى ئېسىل سەندەل ياغىچى بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ كەلتۈرۈلمىدى يا كۆرۈلۈپ باقمىدى). 13 سۇلايمان پادىشاھ شېبانىڭ ئايال پادىشاھقا ئۆز شاھانە ساخاۋىتىدىن بەرگەندىن باشقا، ئايال پادىشاھنىڭ كۆڭلى تارتقان ھەممىنى – نېپە سورىسا، شۇنى بەردى، ئاندىن ئۇ خەزمەتكارلىرى بىلەن يولغا چىقىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. 14 سۇلايمانغا ھەر يىلى كەلتۈرۈلگەن ئالتۇننىڭ ئۆزى ئالتە يۈز تاتمىش ئالتە ئالتانت ئىدى. 15 بۇ كىرىمدىن باشقا، تىجارەتچىلەردىن، تۆھپىچىلەرنىڭ سودىسىدىن، بارلىق تەرەپبە پادىشاھلىرىدىن ۋە ئۆز زېمىنىدىكى ئەمەلدارلاردىن ھەم ئالتۇن كەلتۈرۈلدى. 16 سۇلايمان پادىشاھ ئىككى يۈز چوڭ سپارىنى سوقۇردى ۋە ھەر سېپارغا ئالتە يۈز شەكەل ئالتۇن كەتتى، 17 شۇنداقلا ئۈچ يۈز قالدقانى ياپلاقلانغان ئالتۇندىن ياسىدى، ھەر بىر قالدقانى ياساشقا ئۈچ مىنا ئالتۇن ئىشلىتىلدى، پادىشاھ ئۇلارنى «لۋان ئورمىنى سارىيى»غا ئېسىپ قويدى. 18 پادىشاھ پىل چىنشارىدىن چوڭ بىر تەختنى ياساپ، ئۇنى تاولانغان ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. 19 تەختنىڭ ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەي بار ئىدى، تەختنىڭ باش يۆلەنچۈكى يۇمىلاق بولۇپ، ئورۇندۇقنىڭ ئىككى يېنىدا تايانغۇچىسى بار ئىدى، ھەر بىر تايانغۇچىنىڭ يېنىدا بىردىن ئۆرە تۇرغان شىرنىڭ ھەيكىلى بار ئىدى. 20 ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەينىڭ ئۈستىدە، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە ئۆرە تۇرغان ئون ئىككى شىرنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ھەر بىر باسقۇچنىڭ ئوڭ-سول تەرىپىدە بىردىن بار ئىدى، باشقا ھېچقانداق ئەلدە ئۇنىڭغا ئوخشاش ياسالغىنى يوق ئىدى. 21 سۇلايمان پادىشاھنىڭ بارلىق جام-پىياللىرى ئالتۇندىن ياسالغان، «لۋان ئورمىنى سارىيى»دىكى بارلىق قاچا-قۇچلار تاولانغان ئالتۇندىن ياسالغان، ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى كۆمۈشتىن ياسالغان، سۇلايماننىڭ كۆنلىرىدە كۆمۈش ھېچنەرسىگە ئەرزەتمەيتتى. 22 چۈنكى پادىشاھقا قاراشلىق دېڭىزدا يۈرىدىغان، ھىرامنىڭ كېمىلىرىگە قوشۇلۇپ «تارىشىش كېمە» ئەترىتىمۇ بار ئىدى، «تارىشىش كېمە ئەترىتى» ئۈچ يىلدا بىر قېتىم كېلىپ ئالتۇن-كۆمۈش، پىل چىنشارى، مايۇنلار ۋە تۇزلارنى تەكشۈرۈپ، 23 سۇلايمان پادىشاھ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلاردىن بىلىقتا ۋە داناللىقتا ئۆستۈن ئىدى. 24 خۇدا سۇلايماننىڭ كۆڭلىگە سالغان دانالىقىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىدىكىلەر ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن دىدارلىشىش ئارزۇسى بىلەن كېلەتتى. 25 كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆز سوغۇغىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ يەنى كۆمۈش-قاچا-قۇچلار، ئالتۇن

11

لېكىن سۇلايمان پادىشاھنىڭ كۆڭلى پەرۋەننىڭ قىزىدىن باشقا كۆپ چەتئەللىك ئاياللارغا، جۈملىدىن موئابى، ئامموني، ئېدومى، زېدونى، ھىتىي ئاياللىرىغا چۈشكەن ئىدى. 2 پەرۋەردىگار تەسلىدە مۇشۇ ئەللەر توغرىلىق ئىسرائىلغا: «ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئەزدەپ بارماڭلار، ۋە ئۇلارنى سىلەرنىڭكىلەرگە كۆرگۈزمەڭلار، چۈنكى ئۇلار كۆڭۈللىرىڭلارنى چوقۇم ئۆز مەبۇدلىرىغا ئازدۇرىدۇ» دەپ ئاڭلاھلاندۇرغان. بىراق سۇلايماننىڭ كۆڭلى دەل شۇلارغا باغلىنىدى. 3 ئۇنىڭ بەنە يۈز ئايالى، يەنى خانىشە ۋە ئۈچ يۈز كېنىزىكى بار ئىدى، ئاياللىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئازدۇرۇپ يۈرۈۋەتكەن ئىدى. 4 شۇنداق بولدىكى، سۇلايمان ياشانغاندا، ئۇنىڭ ئاياللىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى باشقا ئىشلارغا ئازدۇرۇپ يۈرۈۋەتتى، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇنىڭ كۆڭلى ئاتىسى داۋۇتتىكىگىدەك پەرۋەردىگار خۇداسىغا مۇتلەق سادىق بولدى. 5 شۇڭا سۇلايمان زېدونىلارنىڭ مەبۇدى تاشتارتىنى، ئاممونيلىرىنىڭ يىرگىنچلىك مەبۇدى مىلكومنى ئەزدىدى، 6 شۇنىڭ بىلەن سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلدى، ئۇ ئاتىسى داۋۇت پەرۋەردىگارغا ئەگەشكەندەك ئەزىزلىك بىلەن ئەگەشمىدى. 7 ئاندىن سۇلايمان يېرۇسالېم ئالدىدىكى ئېدىرلىقتا موئابىلارنىڭ يىرگىنچلىك مەبۇدى كېموش ھەم ئاممونيلىرىنىڭ يىرگىنچلىك مەبۇدى مىلكوم ئۈچۈن بىر «يۇقىرى جاي»نى ياسىدى؛ 8 شۇنىڭدەك ئۆزىنىڭ مەبۇدلىرىغا خۇشبۇي ياقدىغان ۋە قۇربانلىق قىلىدىغان ھەر بىر بات ئەللىك ئايالى ئۇچۇنمۇ ئۇ شۇنداق قىلدى؛ 9 شۇڭا پەرۋەردىگار سۇلايماندىن رەنجىدى، گەرچە ئۇ ئۇنىڭغا ئىككى قېتىم كۆرۈنگەن بولسىمۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا دەل مۇشۇ ئىش توغرىلىق، يەنى باشقا ئىشلارنى ئەزدەمەسلىكىنى تاپلىغان بولسىمۇ، ئۇنىڭ كۆڭلى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ئېلىپ كەتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تاپلىغىنىغا ئەمەل قىلىدى. 11 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سۇلايمانغا مۇنداق دېدى: – «سەن شۇنداق قىلىۋېرىپ، مېنىڭ ساڭا كۆيۈرۈۋالغان ئەھدەم بىلەن بەلگىلەنمىنى تۇتقۇنمۇ، ئۈچۈن، مەن جەزمەن پادىشاھلىقى سەندىن يىرتۇۋېتىپ خەزمەتكارىڭغا بېرىمەن. 12 لېكىن ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ۋە جىدىن سېنىڭ ئۆز كۆنلىرىڭدە مەن شۇنداق قىلمايمەن، بەلكى ئوغلۇڭنىڭ قولىدىن ئۇنى يىرتۇۋېتىمەن. 13 لېكىن پۈتۈن پادىشاھلىقنى ئۇنىڭدىن يىرتۇۋەتمەيمەن، بەلكى قۇلۇم داۋۇتنىڭ ۋە جىدىن ۋە ئۆزۈم تاللىغان يېرۇسالېم ئۈچۈن ئوغلۇڭغا بىر قەبىلىنى قالدۇرۇپ قويغىمەن». 14 ئەمما پەرۋەردىگار سۇلايمانغا بىر دۇشمەن، يەنى ئېدوملۇق ھادادنى قوزغىدى، ئۇ كىشى ئېدومنىڭ پادىشاھىنىڭ نەسلىدىن ئىدى. 15 تەسلىدە داۋۇت ئېدوم بىلەن (جەڭ قىلغان) ۋاقىتتا، قوشۇننىڭ سەردارى يوقاب ئېدومنىڭ ھەممە ئەللىرىنى يوقاقتىدى (چۈنكى ئېدومدىكى

ھەممە ئەلەرنى يوقاتقۇچە، يوتاب بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ئۆيەردە ئالتە ئاي تۇرغانىدى؛ ئۇ ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى كۆمگىلى چىققاندا 17 ھاداد ئاتىسىنىڭ بىرەنچە ئېدومى خىزمەتچىلىرى بىلەن مىسىرغا قېچىپ كەتكەندى. ھاداد ئۇ چاغدا كىچىك بالا ئىدى. 18 ئۇلار مېدىيان زېمىنىدىن چىقىپ پاراناغا كەلدى. ئۇلار پارانىدىن بىرەنچە ئادەمنى ئېلىپ ئۆزلىرىگە قوشۇپ مىسىرغا، يەنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرەۋىننىڭ قېشىغا كەلدى. پەرەۋىن ئۇنىڭغا بىر ئۆي تەقسىم قىلىپ، ئوزۇق-تۇلۇق تەمىنلىدى ھەمدە بىر پارچە يەرتۇمۇ ئۇنىڭغا تەقدىم قىلدى. 19 ھاداد پەرەۋىننىڭ نەزىرىدە كۆپ ئىلتىپات تاپقان بولۇپ، ئۇ ئۆز خوتۇنىنىڭ سىڭلىسى، يەنى تاپەنەس خانىشنىڭ سىڭلىسىنى ئۇنىڭغا خوتۇن قىلىپ بەردى. 20 تاپەنەسنىڭ سىڭلىسى ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل، گېنۇباتنى تۇغۇپ بەردى. تاپەنەس پەرەۋىننىڭ ئوردىسىدا ئۇنى ئۆزى چوڭ قىلدى. ئاندىن گېنۇبات پەرەۋىننىڭ ئائىلىسى، يەنى پەرەۋىننىڭ ئوغۇللىرى ئارىسىدا تۇردى. 21 ھاداد مىسىردا: «داۋۇت ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا تۇخلاپ قالدى» ۋە «قوشۇننىڭ سەردارى بولماي تۇلدى» دەپ ئاڭلىغاندا پەرەۋىن: «مېنىڭ ئۆز يۇرتۇمغا بېرىشىمغا ئىجازەت قىلغايلا، دېدى. 22 پەرەۋىن ئۇنىڭغا: «سېنىڭ ئۆز يۇرتۇمغا باراي دېگىنىڭ نېمە دېگىنىڭ، مېنىڭ قېشىمدا ساڭا تېمە كەملىك قىلدۇ؟» دېدى. ئۇ جاۋابەن: «ھېچ نەرسە كەم ئەمەس، ئەمما ئىملا بولمىسۇن مېنى كەتكىلى قويغايلا، دېدى. 23 خۇدا سۇلايمانغا يەنە بىر دۇشمىنى قوزغىدى، ئۇ بولسا غوجىسى، يەنى زوبانىشنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەرنىڭ يېنىدىن قېچىپ كەتكەن ئېلىدانىڭ ئوغلى رەزون ئىدى. 24 داۋۇت [زوبانىشلارنى] قەتل قىلغاندا رەزون ئۇلاردىن بىر توپ ئادەمنى ئۆزىگە توپلاپ ئۇلارنىڭ سەردارى بولدى. ئاندىن كېيىن بۇلار دەمەشقە بېرىپ ئۆيەردە تۇرۇپ، دەمەشق ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈردى. 25 شۇنىڭ بىلەن ھاداد ئىسرائىلغا ئاۋارچىلىك تۇغدۇرغاندىن باشقا، رەزون سۇلايماننىڭ بارلىق كۆزلىرىدە ئىسرائىلنىڭ دۇشمىنى ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى ئۈچ كۆرەتتى، ئۆزى سۈرىيە ئۈستىدە پادىشاھ ئىدى. 26 سۇلايماننىڭ يەروبوئام دېگەن بىر خىزمەتكارى بار ئىدى. ئۇ زەرەداھدىن كەلگەن ئەفرامىي نېبانىڭ ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى زەرۇئاھ ئىسىملىك بىر ئۆل ئايال ئىدى. يەروبوئام ئۇ پادىشاھقا قارشى چىقتى. 27 ئۇنىڭ پادىشاھقا قارشى چىقىشىنى سەۋەبى مۇنداق ئىدى: سۇلايمان مىللو قەلئەسىنى ياسىغاندا، ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدىكى سېپىلىنىڭ بىر يۈسۈكىنى ياساۋاتتى؛ 28 يەروبوئام قاۋۇل قەيسەر يىگىت ئىدى؛ سۇلايمان يىگىتتىن ئىشچان ۋە چاققان ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى يۈسۈپنىڭ جەمەتىگە بۇيرۇلغان ئىشنىڭ ئۈستىگە قويدى. 29 شۇ كۈندەردە يەروبوئام يېرۇسالىمدىن چىقىۋاتقاندا، ئۇنى ئەزدەۋاتقان شولۇقلۇ ئاخيياھ بەيغەمبەر ئۇنى يولدا ئۇچراتتى. ئاخيياھ بېيىگى بىر توننى كېيۋالغانىدى. ئىككىسى دادالا يالغۇز قالغاندا 30 ئاخيياھ ئۈستىدىكى توننى قولغا ئېلىپ، ئۇنى يىرتىپ ئون ئىككى پارچە قىلىپ 31 يەروبوئامغا مۇنداق دېدى: «ئۆزۈڭگە ئون پارچىنى ئالغىن؛ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، پادىشاھلىقىنى سۇلايماننىڭ قولىدىن يىرتىۋېتىپ ئون قەبىلىنى ساڭا بېرىمەن. 32 بىراق قۇلۇم داۋۇتنىڭ ۋە جىدىن ۋە يېرۇسالىم، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن تاللانغان شەھەر ئۈچۈن بىر قەبىلە ئۇنىڭغا قالدۇ. 33 چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ زىندونىلارنىڭ ئايال مەيۋىدى ئاشتاروتقا، مۇئابىلارنىڭ مەيۋىدى كېموشقا ۋە ئامونىلارنىڭ مەيۋىدى مىلكومغا سەجدە قىلىپ، ئۇنىڭ ئاتىسى داۋۇتنىڭ قىلىغىنىدەك قىلماي، مېنىڭ بەلگىلىمىم بىلەن ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلماي، نەزىرىمدە دۇرۇس بولغانى قىلمىدى، مېنىڭ يوللىرىمدا ماڭمىدى؛ 34 لېكىن پۈتكۈل پادىشاھلىقىنى ئۇنىڭ قولىدىن تارتىۋالمايمەن، چۈنكى مەن تاللانغان، ئۆز ئەمىرلىم ۋە بەلگىلىمىمىنى تۇتقان قۇلۇم داۋۇتتى دېدى، ئۇنىڭ

12

رەھبەر يوتام شەقەمگە باردى؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى پادىشاھ تىكلىگىلى شەقەمگە كەلگەندى. 2 نېبانىڭ ئوغلى يەروبوئام شۇ ئىشنى ئاڭلىغاندا، شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئىچى مىسىردا ئىدى (چۈنكى يەروبوئام سۇلايمان پادىشاھتىن قېچىپ مىسىردا تۇرۇۋاتتى). 3 ئەمدى ئۇلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى چاقىرتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن يەروبوئام ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى كېلىپ رەھبەر يوتامغا سۆز قىلىپ: 4 «سىلىنىڭ ئاتلىرى بوينىمىزغا سالغان بوينۇتۇرقىنى ئېغىر قىلدى. سىلى ئەمدى ئاتلىرىنىڭ بىزگە قويغان قاتتىق تەلەپلىرى بىلەن ئېغىر بوينۇتۇرقىنى يېنىكىلىتىپ بەرسىلە، سىلىنىڭ خىزمەتلىرىدە بولمىز، دېيىشتى. 5 ئۇ ئۇلارغا: «ھازىرچە قايتىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق تارتىلىپ كەتتى. 6 رەھبەر يوتام پادىشاھ ئۆز ئاتىسى سۇلايمان ھايات ۋاقتىدا ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان مويسېپىتلاردىن مەسلىھەت سوراپ: «بۇ خەلققە بېرىدىغان جاۋاب توغرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرسىتىسىلەر؟» دېدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭغا: «ئەگەر سىلى رازىلىق بىلەن بۈگۈن بۇ خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولمىسە، (ۋە دەروۋەقە ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولسا) ئۇلارغا ياخشى سۆزلەر بىلەن جاۋاب قىلسىلا، ئۇلار سىلىنىڭ بارلىق كۆزلىرىدە خىزمەتلىرىدە بولىدۇ، دېدى. 8 لېكىن ئۇ مويسېپىتلارنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتتىن قايىرىپ قويۇپ، ئۆزى بىلەن چوڭ بولغان، ئالدىدا خىزمىتىدە بولۇۋاتقان ياشلاردىن مەسلىھەت سوراپ 9 ئۇلارغا: «ماڭا «سىلىنىڭ ئاتلىرى بىزگە سالغان بوينۇتۇرقىنى يېنىكىلىتىپ بەرسىلەر» دەپ تىلگەن بۇ خەلققە جاۋاب بېرىشىمىز توغرىۋۇلۇق قانداق مەسلىھەت بېرىسىلەر؟» دېدى. 10 ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان بۇ ياشلار ئۇنىڭغا: «سىلىنىڭ ئاتلىرى بوينۇتۇرقىمىزنى ئېغىر قىلدى، ئەمدى سىلى ئۇنى بىزگە يېنىك قىلغايلا» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ: «مېنىڭ چىمچىلاق بارلىقىم ئاتامنىڭ بىلدىن تومراقتۇر. 11 ئاتام سىلەرگە ئېغىر بوينۇتۇرقىنى سالغان، لېكىن مەن بوينۇتۇرقۇڭلارنى ئېغىر ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلەرگە قاچىلار بىلەن تەنپە-تەربىيە بەرگەن بولسا، مەن

سەلەرگە «چايانلىق قاچىلار» بىلەن تەنبە پىرىمەن»، دېگەنلا، - دەيدى. 12 بىرىنىڭ ئالدىدا باش ئۇرغىلى ھەتتا داغىچە بارى، 31 ۋە ھەم «ئېگىز جايلا» دا رەھبەرلەر پادىشاھ ئۇلارغا: «ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىغا بەنە كېلىڭلار»، دېگەندەك، يەھرىيۇم ۋە بارلىق خەلق ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. 13 پادىشاھ مۇسەپپىيانلىق ئۇنىڭغا بەرگەن مەسلىھەتنى تاشلاپ، خەلققە قاتتىق بىلەن جاۋاب بەردى. 14 ئۇ ياشلارنىڭ مەسلىھەتى بويىچە ئۇلارغا: - ئاتام سەلەرگە ئېغىر بويۇنۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن بويۇنۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سەلەرگە قاچىلار بىلەن تەنبە-تەربىيە بەرگەن بولسا مەن سەلەرگە «چايانلىق قاچىلار»، بىلەن تەنبە-تەربىيە پىرىمەن، دەيدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىدى. بۇ ئىش پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بولغان، چۈنكى بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شۇلۇق ئاھىيانىڭ ۋاسىتىسىدە نىبانىڭ ئوغلى يەھرىيۇمغا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىغان بولدى. 16 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغىنىنى كۆرگەندە خەلق پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: - داۋۇتتىن بىزگە نېمە نېسىبە بار؟ يەسەننىڭ ئوغلىدا بىزنىڭ ھېچ مەسسىھ يوقتۇر! ئۆز ئۆي-چېدىرلىرىڭلارغا قايتىڭلار، ئىسرائىل! ئۇ داۋۇت، سەن ئۆز جەمەتتىڭلارنىڭ بول، - دەيدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئۆز ئۆي-چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 17 ئەمما يەھۇدا شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىلغا بولسا، يەھرىيۇم ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. 18 رەھبەرلەر پادىشاھ باج-ئالۋان بېكىت ئادورامنى ئىسرائىلغا ئەۋەتتى، لېكىن پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى جاما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇ چاغدا رەھبەرلەر پادىشاھ ئالدىراپ، ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىسىغا چىقىپ، يېرۇسالىمغا تىكشۈۋەتتى. 19 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يۈز تۈرۈپ، بۈگۈنگە قەدەر ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ كەلدى. 20 ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى يەھرىيۇمغا ئېنىپ كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا، ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى خەلقنىڭ جامائىتىگە چاقىردى. ئۇلار ئۇنى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە رەسمىي پادىشاھ قىلدى. يەھۇدا قەبىلىسىدىن باشقا ھېچكىم داۋۇتنىڭ جەمەتىگە ئەگەشمىدى.

21 رەھبەرلەر يېرۇسالىمغا قايتىپ كېلىپ، ئىسرائىلنىڭ جەمەتى بىلەن جەڭ قىلىپ، پادىشاھلىقنى سۇلايماننىڭ ئوغلى بولغان ئۆزىگە قايتۇرۇپ كەتكەن ئۈچۈن يەھۇدانىڭ پۈتكۈل جەمەتىدىن ۋە بىنئامىن قەبىلىسىدىن بىر يۈز سەككىسەن مىڭ خىلانغان جەڭكۈۋار ئەسكەرنى توپلىدى. 22 لېكىن خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شېباغا كېلىپ: - 23 «يەھۇدانىڭ پادىشاھى، سۇلايماننىڭ ئوغلى رەھبەرلەرگە، پۈتۈن يەھۇدا بىلەن بىنئامىننىڭ جەمەتىگە ۋە خەلقنىڭ قالغانلىرىغا سۆز قىلىپ: - 24 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ھۇجۇمغا چىققاڭلار، قېرىنداشلىرىڭلار ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىڭلار، ھەربىرىڭلار ئۆز ئۆيۈڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر»، دېگەن» - دېيىلدى. ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالىدى. پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئۇلار ئۆيلىرىگە قايتىپ كەتتى. 25 يەھرىيۇم بولسا ئەتراپتا خەلقنىڭ شەھەر شەھىرىنى ياساپ شۇ يەردە تۇردى، كېيىن ئۇ يەردىن چىقىپ يەنە ئەلنى ياسىدى. 26 رەھبەرلەر كۆلگە ئۆز-ئۆزىگە: - ئەمدى پادىشاھلىق داۋۇتنىڭ جەمەتىگە بېشىنى مۇمكىن. 27 ئەگەر بۇ خەلق پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدە قۇربانلىق قىلىشقا يېرۇسالىمغا چىقسا، بۇ خەلقنىڭ قەلبى ئۆز غوجىسى، يەنى يەھۇدا پادىشاھى رەھبەرلەرگە يەنە مايل بولىدۇ، ئاندىن ئۇلار مېن ئولتۇرۇپ يەنە يەھۇدا پادىشاھى رەھبەرلەرگە تەرىپىگە ئانامىدىن، دەيدى. 28 پادىشاھ مەسلىھەت سوراپ، ئالتۇندىن ئىككى موزاي ھەيكىلىنى ياسىتىپ خەلققە: - يېرۇسالىمغا چىقىش سەلەرگە ئېغىر كېلىدۇ، ئىسرائىل، مانا سەلەر مۇسسىز زېمىندىن چىقارغان ئىلاھلار! - دەيدى. 29 بىرىنى يەيت-ئەلدە، يەنە بىرىنى داندان ئۇرغۇزۇپ قويدى. 30 بۇ ئىش گۇناھقا سەۋەب بولدى، چۈنكى خەلق موزايلىرىنىڭ

13

ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن خۇدانىڭ بىر ئادىمى يەھۇدادىن چىقىپ يەيت-ئەلگە كەلدى، شۇ يەتتە يەھرىيۇم خۇشۇي يېقىشقا قۇربانلىقنىڭ پېشىدا تۇراتتى، 2 شۇ ئادەم قۇربانلىققا قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بىلەن چاقىرىپ: ئۇ قۇربانلىققا، ئۇ قۇربانلىققا مۇنداق دەيدۇ: - مانا داۋۇتنىڭ جەمەتىدە يوسىيا تىمسىلىك بىر ئوغۇل تۇغۇلدى. ئۇ بولسا سېنىڭ ئۈستۈڭدە خۇشۇي ياققان «يۇقىرى جايلا» دىكى كەھنەلەرنى سويۇپ قۇربانلىق قىلدۇ، شۇنداقلا سېنىڭ ئۈستۈڭدە ئادەم سۆڭەكلىرى كۆيدۈرۈلدى! - دەيدى. 3 ئۇ كۈنى ئۇ بىر پېشارەتلىك ئالامەتتىن جاكارلاپ: پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزىنى ئېسىپلايدىغان ئالامەت شۇ بولىدۇكى: - مانا، قۇربانلىققا يېرىلىپ، ئۈستىدىكى كۆللەر تۈكۈلۈپ كېتىدۇ، - دەيدى. 4 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھرىيۇم پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ يەيت-ئەلدىكى قۇربانلىققا قاراپ جاكارلىغان سۆزىنى ئاڭلىغاندا، ئۇ قۇربانلىققا تۇرۇپ قولىنى سۈزۈپ: - ئۇنى تۇتۇڭلار، دەيدى. لېكىن ئۇنىڭغا قارىتىپ سوزغان قولى شۇنىڭ بىلەن شۇ پېتى قۇرۇپ كەتتى، ئۇنى ئۆزىگە يەنە يىغىلدى. 5 ئاندىن خۇدانىڭ ئادىمى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بىلەن ئېيتقان مۇجىزىلىك ئالامەت يۈز بېرىپ، قۇربانلىققا ھەم يېرىلىپ ئۈستىدىكى كۆللەر تۈكۈلۈپ كەتتى. 6 پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىدىن: - پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ مېنىڭ قەھقىمىدە ئۆتۈنگەيسىنى، قۇلۇمنى ئەسلىگە كەلتۈرگى، دەپ يالۋۇردى. خۇدانىڭ ئادىمى پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىنى ئۆتۈنگەندە، پادىشاھنىڭ قولى يەنە ئۆزىگە يىغىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 7 پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىگە: - مېنىڭ بىلەن ئويۇمىڭغا بېرىپ ئۆزۈڭنى قۇتالاندۇرغىن، مەن ساڭا ئىنئام بېرىم، دەيدى. 8 لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: - سەن ماڭا ئوردا ئىشنى بېرىمىن بەرسەڭمۇ، سېنىڭ بىلەن بارمايمەن ياكى بۇ يەردە نان بەس سۇ ئىچمەيمەن. 9 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز سۆزىنى يەتكۈزۈپ ماڭا يۈرۈپ: «سەن نە نان بېچە نە سۇ ئىچمە، بارغان يولۇڭ بىلەن قايتىپ كەل» دېگەن، دەيدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەيت-ئەلگە كەلگەن يول بىلەن ئەمەس، بەلكى باشقا يول بىلەن قايتىپ كەتتى. 11 لېكىن يەيت-ئەلدە ياشانغان بىر يەھرىيۇم تۇراتتى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئۇ كۈنى يەيت-ئەلدە قىلغان بارلىق ئەمەللىرىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پادىشاھقا قىلغان سۆزلىرىنىمۇ ئاتىسىغا ئېيتىپ بەردى. 12 ئاتىسى ئۇلاردىن، ئۇ قايسى يول بىلەن كەتتى، دەپ سورىدى؛ چۈنكى ئوغۇللىرى يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قايسى يول بىلەن كەتكىنىنى كۆرگەندى، 13 ئۇ ئوغۇللىرىغا: - ماڭا ئېشەكنى توقۇپ بېرىڭلار، دەپ تاپىلدى. ئۇلار ئۇنىڭغا ئېشەكنى توقۇپ بەرگەندە ئۇ ئۇنىڭغا مىنىپ 14 خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ كەينىدىن قوغلاپ كەتتى. ئۇ ئۇنى بىر دۈب دەرخانىنىڭ

ئاستىدا ئولتۇرغان يېرىدىن تېپىپ ئۇنىڭدىن: - يەھۇدان كەلگەن خۇدانىڭ ئادى سەمۇئەل دەپ سۆزدى. ئۇ: - مەن شۇ، دەپ جاۋاب بەردى. 15 ئۇ ئۇنىڭغا: - مېنىڭ بىلەن ئۆيۈمگە بېرىپ نان يېگىن، دېدى. 16 ئۇ جاۋابەن: - مەن نە سېنىڭ بىلەن قايلمايمەن، نە سېنىڭكىگە كرەلمەيمەن، مەن نە بۇ يەردە سېنىڭ بىلەن نان يەپ سۇ ئىچمەلمەيمەن، 17 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز سۆزى بىلەن ماڭا تاپلاپ: «ئۇ يەردە نان چە، سۇ ئىچمىگىن؛ بارغان يولۇڭ بىلەن قايتىپ كەلگىن» دېگەن، دېدى. 18 [قېرى پەيغەمبەر] ئۇنىڭغا: - مەن ھەم سەندەك بىر پەيغەمبەردۇرمەن؛ ۋە بىر پەرىشە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ماڭا يەتكۈزۈپ: - «ئۇنىڭغا نان يېگۈرۈپ، سۇ ئىچكۈزگىلى ئۈزۈك بىلەن ئويۇڭگە ياندۇرۇپ كەل» دېدى، دەپ ئېيتتى. لېكىن ئۇ شۇنى دەپ ئۇنىڭغا يالغان ئېيتىۋاتتى. 19 شۇنىڭ بىلەن [خۇدانىڭ ئادى] ئۇنىڭ بىلەن يېنىپ ئۆيدە نان يەپ سۇ ئىچتى. 20 لېكىن ئۇلار داستىخاندا ئولتۇرغىنىدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنى ياندۇرۇپ ئەكەلگەن قېرى پەيغەمبەرگە كەلدى. 21 ئۇ يەھۇدان كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمىنى چاقىرىپ: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ بۇيۇرغان نەمرىنى تۇتماي، 22 بەلكى يېنىپ، ئۇ ساڭا: - نان چە، سۇ ئىچمە، دەپ مەننى قىلغان يەردە نان يەپ سۇ ئىچكىنىڭ تۈپەيلىدىن، جەستىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قەبرىسىدە كۆمۈلەيدۇ»، دەپ تۈۋلدى. 23 ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى نان يەپ سۇ ئىچىپ بولغاندا، ئۇنىڭغا، يەنى ئۆزى ياندۇرۇپ ئەكەلگەن پەيغەمبەرگە ئېشەكنى توقۇپ بەردى. 24 ئۇ يولغا چىقتى. كېتىۋاتقىنىدا، يولدا ئۇنىڭغا بىر شىر ئۇچراپ، ئۇنى ئولتۇرۇۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆلۈكى يولدا تاشلىنىپ قالدى، ئېشەكنى بولسا ئۇنىڭ يېنىدا ئۇراتتى؛ شىر مۇ جەستەن ئېنىدا ئۇراتتى. 25 مانا بىر نەچچە ئادەم ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، يولدا تاشلىنىپ قالغان جەستە بىلەن جەستەن ئېنىدا ئۇرغان شىرنى كۆردى؛ ئۇلار قېرى پەيغەمبەر ئۇرغان شەھەرگە كېلىپ ئۇ يەردە شۇ خەۋەرنى يەتكۈزدى. 26 ئۇنى يولىدىن ياندۇرغان پەيغەمبەر بۇنى ئاڭلاپ: - ئۇ دەل پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلغان خۇدانىڭ ئادىمىدۇر. شۇڭا پەرۋەردىگار ئۇنى شىرغا تاپشۇردى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا قىلغان سۆزى بويىچە شىر ئۇنى تىتما-تىتما قىلىپ ئولتۇردى، دېدى. 27 ئۇ ئوغۇللىرىغا: - ماڭا ئېشەكنى توقۇپ بېرىڭلار، دېدى؛ ئۇلار ئۇنى توقۇپ بەردى. 28 ئۇ يولدا تاشلاشلىق جەستە بىلەن جەستەن ئېنىدا ئۇرغان ئېشەك ۋە شىرنى تاپتى، شىر بولسا نە جەستە تى جىگەندى نە ئېشەككىمۇ تاشلىغانىدى. 29 پەيغەمبەر خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ جەستىنى ئېلىپ ئېشەككە ئارتىپ ياندى، قېرى پەيغەمبەر ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم ئۆتۈپ ئۇنى دەپنە قىلغىلى شەھەرگە كىردى. 30 ئۇ جەستە ئۆز قەبرىستانلىقىدا قويدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم ئۆتۈپ: - ئاھ بۇرادىم! - دەپ بەرپاد كۆتۈردى. 31 ئۇ دەپنە قىلغاندىن كېيىن ئۇ ئۆز ئوغۇللىرىغا: - مەن ئۆلگەندە مېنى خۇدانىڭ ئادىمى دەپنە قىلىنغان گۆرگە دەپنە قىلىڭلار، مېنىڭ سۆڭەكلەرىمنى ئۇنىڭ سۆڭەكلەرنىڭ يېنىدا قويۇڭلار، 32 چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن بەيت-ئەلەدىكى قۇربانغا قارىغان ۋە سامارىيەدىكى شەھەرلەرنىڭ «يۇقىرى جاي» لىرىدىكى [ئىبادەت] ئۆيلىرىگە قارىغان، ئۇنىڭ جارى قىلغان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ، دېدى. 33 لېكىن يەروبوئام بۇ ۋەقەدىن كېيىنمۇ ئۆز رەزىل يولىدىن يانماي، بەلكى «يۇقىرى جايلار» غا خەرخەل خەلقنى كەھنلارنى تەپىنلىدى، كەم خالسا، ئۇ شۇنى «مۇقەددەس قىلىپ» [كەھنلىق مەنسىپىگە] بېغىشلايتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار «يۇقىرى جايلار» دا [قۇربانلىق قىلىشقا] كەھن بولاتتى. 34 شۇ ئىش تۈپەيلىدىن يەروبوئام جەمەتتىن ئېلىپ چىقىپ باسقۇچقا كۆتۈرۈلۈپ، ئۇلارنىڭ بىر يۈزىدىن ئۆزۈپ ئېلىنىپ ھالاک بولۇشىغا سەۋەب بولدى.

ۋاقتتا يەروبوئامنىڭ ئوغلى ئابىياھ كېسەل بولۇپ قالدى. 2 يەروبوئام ئابىياھقا: - ئورۇڭدىن قوپۇپ، ھېچكىم سېنىڭ يەروبوئامنىڭ ئايالى ئىكەنلىكىنى تونۇمغۇدەك قىلىپ ئۆز قېياپىتىڭنى ئۆزگەرتىپ، شىلوققا بارغىن. مانا ماڭا: «بۇ خەلقنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولسەن» دەپ ئېيتقان ئابىياھ پەيغەمبەر ئۇ يەردە ئولتۇردۇ. 3 قورۇلغا ئون نان، بىر نەچچە پۇشكال، بىر قۇتا ھەسەلنى ئېلىپ ئۇنىڭ قېشىغا بارغىن. ئۇ يىگىتمىزنىڭ نېمە بولدىغانلىقىنى ساڭا دەپ بېرىدۇ، دېدى. 4 يەروبوئامنىڭ ئايالى شۇنداق قىلىپ، شىلوققا بېرىپ ئابىياھنىڭ ئۆيىگە كەلدى. ئابىياھنىڭ كۆزلىرى قېرىلىقتىن كور بولۇپ كۆرەلمەيتتى. 5 لېكىن پەرۋەردىگار ئابىياھقا: - مانا، يەروبوئامنىڭ ئايالى ئۆز ئوغلى توغرىسىدا سەندىن سورىغىلى كېلىدۇ، چۈنكى ئۇ كېسەلدۇر. ئۇنىڭغا مۇنداق-مۇنداق دېگىن، چۈنكى ئۇ كەلگەندە باشقا قىياپەتكە كىرىۋالغان بولىدۇ، دەپ ئېيتقاندى. 6 ئۇ ئىشكىدىن كىرگەندە ئابىياھ ئاياغ ئۇشىنى ئاڭلاپ مۇنداق دېدى: - «ھەي، يەروبوئامنىڭ ئايالى، كىرگىن، نېشىقا باشقا قىياپەتكە كىرىۋالدىڭ؟ ساڭا بىر شۇم خەۋەرنى بېرىش ماڭا بۇيۇرۇلدى. 7 بېرىپ يەروبوئامغا مۇنداق دېگىن: - «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مەن سېنى خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئېلىپ كۆتۈرۈپ، ئۆز خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران قىلىپ 8 پادىشاھلىقنى داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن بىر تۇتۇپ، ساڭا بەردىم، لېكىن سەن مېنىڭ ئەمىرلىرىمنى تۇتۇپ، نەزىمدە پەقەت دۇرۇس بولغاننىلا قىلىشتا پۈتۈن قەلبىدىن ماڭا ئەگەشكەن قۇلام داۋۇتقا ئوخشاش بولدىڭ، 9 بەلكى ئۆزۈڭدىن ئىلگىرى كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئارتۇق رەزىللىك قىلىپ، مېنىڭ غەزىپىمى قوزغاپ، مېنى ئارقا-ئارقىغا تاشلاپ، بېرىپ ئۆزۈڭگە غەيرى ئىلاھلارنى، قۇيما بۇدەلارنى ياساتتىڭ، 10 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن يەروبوئامنىڭ جەمەتىگە بالا چۈشۈرۈپ، يەروبوئامنىڭ ئىسرائىلدىكى خانىدانىدىن ھەممە ئەركەكنى، ھەتتا ئاجىز ياكى مېيىپ بولسىمۇ ھەممىسىنى ئۆزۈپ تاشلايمەن، ئادەملەر پوق-تېزەكلەرنى سۇيۇرگەندەك يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن قالغىنىنى يوق بولغۇچە سۇيۇرىمەن. 11 يەروبوئامدىن بولغانلاردىن شەھەردە تۇلگىنىنى ئىتلار يەيدۇ، سەھرادا تۇلگىنى ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغاندۇر. 12 ئەمدى سەن بولساڭ، قوپۇپ ئۆز قۇيۇڭگە بارغىن، ئايىغىڭ شەھەرگە كىرگەن ھامان، بالا ئۆلىدۇ. 13 پۈتۈن ئىسرائىل ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم ئۆتۈپ ئۇنى دەپنە قىلىدۇ، چۈنكى يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن قەبرىگە قويۇلدىغان يالغۇز شۇلا بولىدۇ، چۈنكى يەروبوئامنىڭ جەمەتىنىڭ ئارىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پەقەت شۇنىڭغا پەزىلەت تېپىلدى. 14 ئەمدى پەرۋەردىگار ئۆزىگە يەروبوئامنىڭ جەمەتىنى ئۆزۈپ تاشلايدىغان، ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھنى تىكلەيدۇ، دەردە خەلققە، ئۇ پات ئارىدا بولىدۇ! 15 پەرۋەردىگار ئىسرائىلنى ئۆرۈپ، خۇددى سۇدا لىگىشىپ قالغان قۇمۇشەك قىلىپ قويىدۇ، ئاتا-بوۋىلىرىغا قەدىم قىلغان بۇ ياخشى زىمىندىن قورۇپ، ئۇلارنى [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۈستىگە تارتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزىگە «باشراھ بۇلار» نى ياساپ پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 16 يەروبوئامنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن، ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھ قىلدۇرغىنى تۈپەيلىدىن، خۇدا ئىسرائىلنى تاشلاپ بېرىدۇ»، 17 شۇنىڭ بىلەن يەروبوئامنىڭ ئايالى قوپۇپ، يولغا چىقىپ تىزىملىق قاپتىپ كەلدى، ئۇ ئۆيىنىڭ بۇسۇغىسىدىن ئاتلىشىغا بالا ئۆلدى. 18 ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلدى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قولى ئابىياھ پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقان سۆزدەك، پۈتۈن ئىسرائىل ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم ئۆتتى. 19 ئەمدى يەروبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى، يەنى جەڭلىرى ۋە قانداق ئەسلىھە نەت قىلغانلىرى توغرىسىدا مانا، «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ

تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 20 يەروبوئامنىڭ سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يىگىرمە ئىككى يىل بولۇپ، ئۇ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى. ئوغلى ناداب ئۇنىڭ ئورنىدا ھۆكۈم سۈردى. 21 ۋە سۇلاماننىڭ قىزى بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ چوڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مائاقا بولۇپ، ئوغلى رەھوبوئام بولسا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى، رەھوبوئام پادىشاھ بولغاندا قىزى بىر ياشقا كىرگەنىدى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز نامىنى ئايان قىلىش ئۈچۈن، ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرى ئارىسىدىن تاللانغان يېرۇسالېم شەھىرىدە ئون يەتمە يىل ھۆكۈم سۈردى، ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئاناھاب بولۇپ، ئامونى ئىدى. 22 يەھۇدالار بولسا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يامانلىق قىلدى، ئۇلار ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى سادىر قىلغانلىرىدىن زىيادە گۇناھلارنى قىلدى، ئۇنىڭ ھەممەتلىك غەزەبىنى قوزغىغانىدى. 23 چۈنكى ئۇلار «يۇقىرى جايلار»نى، «بۇت تۇرۇش»لارنى ۋە ھەم ھەربىي ئېگىز دۆڭلەر ئۈستىدە، ھەربىي كۆك دەرىھلەرنىڭ ئاستىدا «ئاشىراھ» پۇتلارنى ياسىدى. 24 ۋە زېمىندا كەسپىي بەچچۇزالار مۇ بار ئىدى. ئۇلار پەرۋەردىگار ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ بارلىق يېرىگىچلىك ھارام ئىشلىرىنى قىلاتتى. 25 رەھوبوئام پادىشاھنىڭ سەلتەنەتنىڭ بەشىنچى يىلىدا شۇنداق بولدىكى، مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاك يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلدى. 26 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى گۆھەر-بايلىقلارنى ئوردىسىدىكى گۆھەر-بايلىقلارنى ئېلىپ كەتتى، ئۇ ھەممىسىنى، جۈملىدىن سۇلايمان ياساتقان ئالتۇن سپىرالارنىمۇ ئېلىپ كەتتى. 27 ئۇلارنىڭ ئورنىدا رەھوبوئام پادىشاھ مىسىن يېرىمۇچە سېپار-قالقلار ياساپتې، ئۇلارنى پادىشاھ ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنى ساقلايدىغان پاسابىن بەلگىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 28 شۇنداق قىلىپ، پادىشاھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان چاغدا، پاسابىنلار ئۆسپىپار-قالقلارنى كۆتۈرۈپ چىقاتتى، ئاندىن ئۇلارنى يەنە پاسابىنغا تەكرىپ قىرۇشاتتى. 29 ئەمما رەھوبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغىنىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؛ 30 رەھوبوئام بىلەن يېرۇبوئام بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇرغانىدى. 31 رەھوبوئام ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئاناھاب بولۇپ، بىر ئامونى ئىدى. رەھوبوئامنىڭ ئوغلى ئابىيام ئانىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

15

ئىبائەتنىڭ ئوغلى يەروبوئام پادىشاھنىڭ سەلتەنەتنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا ئابىيام يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇپ 2 يېرۇسالېمدا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مائاكا بولۇپ، ئابىيامنىڭ قىزى ئىدى. 3 ئابىيامنىڭ قەلبى يۇسۇس داۋۇتنىڭ كۆڭلىدە خۇداسى پەرۋەردىگارغا پۈتۈنلەي بېغىشلانغان ئەمەس ئىدى، بەلكى ئانىسى رەھوبوئامنىڭ ئۇنىڭدىن ئىلگىرى قىلغان بارلىق گۇناھلىرىدا ماڭاتتى. 4 شۇنداقتىمۇ داۋۇتنىڭ سەۋەبىدىن خۇداسى پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا ئۇنىڭغا [يورۇق] بىر چىراغنى قالدۇرۇش ئۈچۈن، داۋۇتنىڭ ئەۋلادىنى ئۇنىڭدىن كېيىنمۇ تىكلەپ تۇرغۇزدى ۋە يېرۇسالېمى قوغدىدى. 5 چۈنكى داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلىپ، ھىتىي ئۇرپاغا قىلغانلىرىدىن باشقا ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئەمر قىلغانلىرىدىن چىقىمىدى. 6 ئەمدى [ئابىيامنىڭ] پۈتۈن ئۆمرىدە رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 7 ئابىيامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغىنىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؛ ئابىيام بىلەن يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇراتتى. 8 ئابىيام ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى، ئۇلار ئۇنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلدى. ئاندىن ئوغلى

پادشاهی تاسانك سەلتەنتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا بائاشا ناداجى ئولتۇرۇپ، تۈزى ئۇنىڭ ئورنىدا پادشاه بولدى. 29 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادشاه بولغاندا يەروبوئامنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى چېپىپ ئولتۇردى، پەرۋەردىگارىنىڭ قولى شىلۋولۇق ئاخييانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئۇ يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن بەشى بارلارنى بېرىشۈ قويماي پۈتۈنلەي يوقاتتى. 30 بۇ ئىش يەروبوئامنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرى ھەم ئۇنىڭ ئىسرائىلى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن بولدى، ئۇ شۇلار بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنىڭ غەزەپىنى قاتتىق قوزغىغانىدى. 31 نادانىڭ باشقا ئىشلىرى بىلەن قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 32 ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادشاھى بائاشا بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 33 يەھۇدانىڭ پادشاھى تاسانك سەلتەنتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا ئاخييانىڭ ئوغلى بائاشا پۈتۈن ئىسرائىل ئۈستىگە تىرىشەتتى سۈرۈشكە باشلىدى، ئۇ يىگىرمە تۆت يىل سەلتەنتەت قىلدى. 34 ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىدە رەزىل بولغانى قىلدى؛ ئۇ يەروبوئامنىڭ يولدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان گۇناھدا ماڭدى.

16

پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى ھانانىنىڭ ئوغلى يەھۇغا كېلىپ بائاشانى ئەيىبلەپ مۇنداق دېيىلدى: 2 «مانا، مەن سېنى توپا-چاڭ ئىچىدىن چىقىرىپ، خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران قىلىپ قويدۇم، لېكىن سەن يەروبوئامنىڭ يولدا يۈرۈپ خەلقىم ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇردۇڭ، ئۇلار گۇناھلىرى بىلەن غەزەپىنى قوزغىدى. 3 مانا، مەن بائاشانى ئۆز جەمەتى بىلەن سۈپۈرۈپ يوقىتىپ، جەمەتكى ئىبائەتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتكە ئوخشاش قىلمەن. 4 بائاشادىن بولغانلاردىن شەھەردە ئۆلگەننى ئىتلار يەيدۇ، سەھرادا ئۆلگەننى ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ. 5 بائاشانىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە ئۇنىڭ قىلغانلىرى بىلەن قۇدرىتى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 6 بائاشا ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆلدى ۋە تىرىشەتتە دەپنە قىلىندى؛ ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئېلاھ ئورنىدا پادشاه بولدى. 7 بائاشانىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىدە قىلغان بارلىق رەزىللىكى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگارىنىڭ بائاشانىڭ بېشىغا ۋە ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىغا چۈشۈرگىنى توغرىلىق سۆزى ھانانىنىڭ ئوغلى يەھۇ يەنە يەنە ئارقىلىق بېرىلگەندى، چۈنكى ئۇ يەروبوئامنىڭ جەمەتى قىلغىنىغا ئوخشاش قىلىپ ئۆز قوللىرىنىڭ ئىشلىرى (جۈملىدىن يەروبوئامنىڭ جەمەتىنى چېپىپ ئولتۇرگەنلىكى) بىلەن پەرۋەردىگارىنىڭ غەزەپىنى قوزغىدى. 8 يەھۇدا پادشاھى تاسانك سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە ئالتىنچى يىلىدا، بائاشانىڭ ئوغلى ئېلاھ تىرىشەتتە ئىسرائىلغا پادشاه بولۇپ، ئىككى يىل سەلتەنتەت قىلدى. 9 لېكىن ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ يېرىمىغا سەردار بولغان خىزمەتكارى زىمى ئۇنىڭغا قەست قىلدى؛ [ئېلاھ] تىرىشەتتە تىرىشەتتىكى ئوردىسىدىكى غوجىدار ئارزاننىڭ تۈپىدە شاراب ئىچىپ مەست بولغاندا 10 زىمى كىرىپ ئۇنى چېپىپ ئولتۇردى. بۇ ۋاقىت يەھۇدانىڭ پادشاھى تاسانك سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلى ئىدى. زىمى ئېلاھنىڭ ئورنىدا پادشاه بولدى. 11 ئۇ پادشاه بولۇپ ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشى بىلەنلا ئۇ بائاشانىڭ بارلىق جەمەتىنى چېپىپ ئولتۇردى، ئۇ ئۇنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى ۋە دوستلىرىدىن بىر ئەركەكسىمۇ تىرىك قالدۇرمىدى. 12 شۇنداق قىلىپ زىمى پەرۋەردىگارىنىڭ يەھۇ يەنە يەنە ئارقىلىق بائاشانى ئەيىبلەگەن سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بائاشانىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى يوقاتتى. 13 بۇ ئىش بائاشانىڭ بارلىق گۇناھلىرى بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى ئېلاھنىڭ گۇناھلىرى، جۈملىدىن ئۇلارنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان گۇناھلىرى، ئەرزىمەس بۇتلىرى بىلەن

ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنىڭ غەزەپىنى قوزغاپ، شۇنداق بولدى. 14 ئېلاھنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 15 يەھۇدانىڭ پادشاھى تاسانك سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلىدا زىمى تىرىشەتتە كۈن سەلتەنتەت قىلدى. خەلق فىلىستىيەلەرگە تەۋە بولغان گېبىيونى قوشۇنۇ بىلەن باراگە تىككەندى. 16 باراگەدا تۇرغان خالايىق: - «زىمى قەست قىلىپ پادشاھنى ئولتۇردى» دەپ ئاڭلىدى. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ كۈنى باراگەدا قوشۇننىڭ سەردارى ئومرى ئىسرائىلغا پادشاه قىلدى. 17 ئاندىن ئومرى ئىسرائىلنىڭ ھەممىسىنى يەتتە كەلەپ، گېبىيوندىن چىقىپ، تىرىشەتتە قورشىدى. 18 ۋە شۇنداق بولدىكى، زىمى شەھەرنىڭ ئېلىغانلىقىنى كۆرۈپ، پادشاه ئوردىسىدىكى قورغانغا كىرىپ، ئوردىغا تەۋە قوبۇل قىلدى، ئۇنى كۆيۈپ ئۆلدى. 19 بۇ ئىش ئۇنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈن، يەنى پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىدە رەزىللىك قىلىپ، يەروبوئامنىڭ يولدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان گۇناھتا ماڭغىنى ئۈچۈن شۇنداق بولدى. 20 زىمىنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قەست قىلغىنى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 21 ئەمما ئىسرائىل خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ، ئۇلارنىڭ يېرىمى گىئانانىڭ ئوغلى تىبىنى پادشاه قىلىشقا تۇنجى ئەگەشتى، باشقا يېرىمى بولسا ئومرىگە ئەگەشتى. 22 ئەمدى ئومرىگە ئەگەشكەن خەلق گىئانانىڭ ئوغلى تىبىنىگە ئەگەشكەن خەلقنى كۈچلۈك چىقتى. تىبى ئۆلدى؛ ئومرى پادشاه بولدى. 23 يەھۇدانىڭ پادشاھى تاسانك ئۆتۈز بەرىنچى يىلىدا ئومرى ئىسرائىلغا پادشاه بولۇپ ئون ئىككى يىل سەلتەنتەت قىلدى. ئۇ تىرىشەتتە ئالتە يىل سەلتەنتەت قىلدى. 24 ئۇ شەھەردىن سامارىيە ئېگىزلىكىنى ئىككى تالانت كۈمۈشكە سېتىۋېلىپ، شۇ ئېگىزلىك ئۈستىگە قۇرۇلۇشلارنى سېلىپ بىر شەھەر بىنا قىلىپ، ئۇنى ئېگىزلىكنىڭ ئەسلى ئىگىسى شەھەرنىڭ نامى بىلەن «سامارىيە» دەپ ئاتىدى. 25 ئومرى پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىدە رەزىل بولغانى قىلدى، ئۇزىدىن ئىلگىرىكى پادشاھلارنىڭ ھەممىسىدىن بەشمەن بولۇپ يامانلىق قىلدى. 26 ئۇ ئىبائەتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ ھەممە يوللىرىدا، شۇنداقلا جۈملىدىن ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان گۇناھى ئىچىدە ماڭدى؛ ئۇلار ئەرزىمەس بۇتلىرى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنىڭ غەزەپىنى قوزغىدى. 27 ئومرىنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 28 ئومرى ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆلدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاھاب ئورنىدا پادشاه بولدى. 29 يەھۇدا پادشاھى تاسانك سەلتەنتىنىڭ ئۆتۈز سەككىزىنچى يىلىدا ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب ئىسرائىلغا پادشاه بولدى. ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب سامارىيەدە يىگىرمە ئىككى يىل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سەلتەنتەت قىلدى. 30 ئەمما ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىدە ئۇزىدىن ئىلگىرىكىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئاشۇرۇپ يامانلىق قىلدى. 31 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئىبائەتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدا يۈرۈش ئانچە ئېغىر گۇناھ ئەمەستەك، ئۇ زىمىنىڭ پادشاھى ئەتېئانىنىڭ قىزى يەزەبانى خوتۇنلۇققا ئالدى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاتال دېگەن بۇنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى. 32 ئۇ سامارىيەدە ياسىغان بائالىنىڭ ئۇتخانىسى ئىچىگە بائالغا بىر قۇربانغا ياسىدى. 33 ئاھاب ھەم بىر «ئاشەراھ بوت» تەۋە ياساتتى؛ ئاھاب شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ بۇرۇن تۈپكەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە پادشاھلىرىنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنىڭ غەزەپىنى قوزغىغان ئىشلىرىدىن ئاشۇرۇپ يامانلىق قىلدى. 34 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە بەيت-ئەللىك خىشەل يېرىخو شەھىرىنى ياسىدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭ

ئۇنى سالغاندا نۇجى ئوغلى ئاھابم ئۆلدى؛ ۋە دەروازىلىرىنى سالغاندا ئۇنىڭ كەنجى ئوغلى سەكۈب ئۆلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارىڭ نۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا ئارقىلىق [يېرىخو توغرىلۇق] ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

17

ئەمدى گىلبىئادا تۇرۇۋاتقانلاردىن بولغان تىشىلىق ئىلىياس ئاھابقا:

– مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مېنىڭ سۆزۈمىز بۇ يىللاردا نە شەبەمە نە يامغۇر چۈشمەيدۇ، دېدى. 2 ئاندىن پەرۋەردىگارىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ: – 3 بۇ يەردىن كېتىپ، مەشرىق تەرەپكە بېرىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتەرىپىدىكى قېرىت ئېقىنىنىڭ بويىدا ئوزۇڭنى يوشۇرغۇن، 4 ۋە شۇنداق بولىدۇ، سەن ئېقىننىڭ سۇيىدىن ئىچسەن؛ مانا، ساڭا ئۇ يەردە ئوزۇق يەتكۈزۈپ بېرىشكە قاغ-قۇرغۇنلارنى بۇرۇدۇم، دېيىلدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرۋەردىگار بۇرۇغاندەك قىلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتەرىپىدىكى قېرىت ئېقىنىغا بېرىپ، ئۇ يەردە تۇردى. 6 قاغ-قۇرغۇنلار ئەنگەندە نان بىلەن گۆش، ھەر كىچىنە يەنە نان بىلەن گۆش يەتكۈزۈپ بېرىپتى. ئۇ ئۆزى ئېقىننىڭ سۇيىدىن ئىچتى. 7 لېكىن زېمىندا يامغۇر يامغىنىدىن ئۈچۈن بىر مەزگىلدىن كېيىن ئېقىن سۇ قۇرۇپ كەتتى.

8 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ: – 9 ئورۇندىڭ تۇرۇپ زىدىندىكى زارەققا ئېرىپ، ئۇ يەردە تۇرغۇن، مانا، مەن ئۇ يەردىكى بىر تۇل خوتۇننى سېنى بېقىشقا بۇرۇدۇم، دېيىلدى. 10 ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ زارەققا بېرىپ، شەھەرنىڭ دەروازىسىغا كەلگەندە، مانا ئۇ يەردە بىر تۇل خوتۇن ئۆتۈن تېرىپ تۇراتتى. ئۇ تۇل خوتۇننى چاقىرىپ: – ئۆتۈنمەن، قاچىدا ماڭا ئىچكىلى ئازراق سۇ ئېلىپ كەلگەنسەن، دېدى. 11 ئۇ سۇ ئالغىلى ماڭغاندا، ئۇ يەنە: – ئۆتۈنمەن، ماڭا قولىڭدا بىر چىشلەم نامۇ ئالغاي كەلگەنسەن، دېدى. 12 ئەمما ئۇ: – پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھاياتى بىلەن، ساڭا قەسەم قىلىمەنكى، مەندە ھېچ نان يوق، پەقەت ئىدشاتتا بىر چاڭگال ئۈن، كوزىدا ئازغىنە ماي بار، مانا ئىككى تال ئوتۇن تېرىۋاتمەن؛ ئاندىن بېرىپ ئۈزۈم بىلەن ئوغۇلما نان ئېتىپ، ئۇنى يەپ ئولتۇر، دېدى. 13 ئىلىياس ئۇنىڭغا: – قورقغۇن، بېرىپ ئېيتقىنىڭدەك قىلغۇن، لېكىن ئاۋۋال بىر كىچىك تۇتاق ئېتىپ، ماڭا ئېلىپ كەلگەن؛ ئاندىن ئۈزۈڭ بىلەن ئوغۇلما نان ئەتكەن. 14 چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: – «پەرۋەردىگار يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىدىغان كۈنىڭىزگە قەدەر ئۆتۈن ئۆتۈنمەن، ئۇ ئۆتۈننىڭ ماڭا كېمەيدۇ»، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ، ئىلىياسنىڭ ئېيتقىنىدەك قىلدى ۋە ئۇ، ئىلىياس ۋە ئايالنىڭ ئۆيىدىكىلەر خېلى كۈنلەرگىچە يېدى. 16 پەرۋەردىگارىڭ ئىلىياس ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى بويىچە، ئىدشاتتى ئۇ ئۆتۈمدىكى ۋە كوزىدىكى ماي بۇ كېمەيدى. 17 شۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئېنىڭ ئىگىسى بولغان بۇ ئايالنىڭ ئوغلى كېسەل بولدى، ئۇنىڭ كېسىلى شۇنداق ئېغىرلىشىپ كەتتىكى، ئۇنىڭدا نەپەس قالدى. 18 ئايال ئىلىياسقا: – ئى خۇدانىڭ ئادىمى، مېنىڭ سەن بىلەن نېمە ئالاقەم بار ئىدى؟ سەن گۇناھىمنى يادقا كەلتۈرۈپ، ئوغۇلمنىڭ جىنىغا زامىن بولۇشقا كەلدىڭمۇ؟ دېدى. 19 ئۇ ئۇنىڭغا: – ئوغۇلنى قولۇمغا بەرگەن، دەپ ئۇنى ئۇنىڭ قۇچىدىن ئېلىپ ئۆزى ئولتۇرغان بالىغا ئېلىپ چىقىپ ئۆز ئورنىغا قويۇپ، 20 پەرۋەردىگارغا بەرىدە قىلىپ: – ئى خۇدايىم پەرۋەردىگار، مەن مېھمان بولغان بۇ تۇل خوتۇننىڭ ئوغلىنى ئولتۇرۇش بىلەن ئۇنىڭ بېشىغىمۇ بالا چۈشۈردۈڭمۇ؟ دەپ ئىدا قىلدى. 21 ئۇ بالىنىڭ ئۈستىگە ئۈچ قېتىم ئۆزىنى چاپلاپ، پەرۋەردىگارغا بەرىدە قىلىپ: – ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، بۇ بالىنىڭ جېنى ئۆزىگە يەنە يېتىپ كىرسۇن! دەپ ئىدا قىلدى. 22 پەرۋەردىگار ئىلىياسنىڭ پەريادىنى ئاڭلىدى؛ بالىنىڭ جېنى ئۇنىڭغا يېتىپ

كىرىشى بىلەن ئۆتەردى. 23 ئىلىياس بالىنى بالىغاندىن ئېلىپ چۈشۈپ، ئۆيىگە كىرىپ، ئاتىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى. ئىلىياس: – مانا ئوغۇلۇڭ تېرىككۈر، دېدى. 24 ئايال ئىلىياسقا: – مەن ئۇ شۇ ئارقىلىق ئەمدى سېنىڭ خۇدانىڭ ئادىمى ئىكەنلىكىنى، ئاغزىڭدىن چىققان پەرۋەردىگارىڭ سۆزى ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى بىلىم، دېدى.

18

ئۇزۇن ۋاقىت ئۆتۈپ، پەرۋەردىگارىڭ سۆزى [قۇرغاقچىلىقنىڭ] ئۈچىنچى يىلىدا ئىلىياسقا كېلىپ: – سەن بېرىپ ئوزۇڭنى ئاھابنىڭ ئالدىدا ئايان قىلغۇن، ۋە مەن يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرغۇنمەن، دېيىلدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئىلىياس ئۆزىنى ئاھابنىڭ ئالدىدا ئايان قىلغىلى چىقىپ كەتتى. ئاچارچىلىق بولسا سامارىيەدە قاتتىق ئىدى. 3 ئاھاب ئوردىسىدىكى غوجىدار ئوبادىيانى چاقىردى (ئوبادىيا تولغۇ تەۋادار كىشى بولۇپ پەرۋەردىگاردىن ئىنتايىن قورقاتتى. 4 يەزەبەل پەرۋەردىگارىڭ بەيغەمبەرلىرىنى ئۆلتۈرۈپ يوقىتىۋاتقاندا ئوبادىيا يۈز بەيغەمبەرنى ئېلىپ ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئايرىم-ئايرىم ئىككى غارغا يوشۇرۇپ، ئۇلارنى نان ۋە سۇ بىلەن باققاندى). 5 ئاھاب ئوبادىياغا: – زېمىننى كېزىپ ھەممە بۇلاق ۋە ھەممە جىلغىلارغا بېرىپ باققىن، ئۇ يەرلەردە ئات-قېچىلارنى تېرىك ساقلىغۇدەك ئوت-چۆپ تېپىلارمىكىن؟ شۇنداق بولسا بىزنىڭ ئۇلارغا ئىزىمىزنىڭ بىر قىسمىنى سويماي تۇرالارمىز، دېدى. 6 ئۇلار ھەربىرى جايلارىغا بۇلۇتۇپ ماڭدى؛ ئاھاب ئۆز ئالدىغا ماڭدى، ئوبادىيا ئۆز ئالدىغا ماڭدى. 7 ئوبادىيا ئۆز يولىدا كېتىپ بارغاندا، مانا، ئۇنىڭغا ئىلىياس ئۇچرىدى. ئۇ ئۇنى ئوتۇپ يەرگە يىقىلىپ دۈم ئېتىپ: بۇ راست سەن، غوجام ئىلىياسمۇ؟ – دەپ سورىدى. 8 ئۇ ئۇنىڭغا: – بۇ مەن. بېرىپ ئۆز غوجاڭغا: ئىلىياس قايتىپ كەلدى؛ دەپ ئېيتقىن، دېدى. 9 ئۇ ئىلىياسقا مۇنداق دېدى: – «سەن قانداقسىگە كەمسەڭنى ئۆلتۈرگىلى ئاھابنىڭ قولىغا تاپشۇرماقچى بولسەن، مەن زادى نېمە گۇناھ قىلدىم؟» 10 ئۇ خۇدايىڭ پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، غوجام ئادەم ئەۋەتىپ سېنى ئۆزىڭگە ھېچ ئەل ۋە مەملىكەت قالمىدى. شۇ ئەل، مەملىكەتلەر: «ئۇ بۇ يەردە يوق» دېسە، پادىشاھ ئۇلارغا سېنى تاپالمىغانغا قەسەم ئىچكىزدى. 11 لېكىن سەن ماڭا ھازىر: «بېرىپ غوجاڭغا: ئىلىياس قايتىپ كەلدى؛ دېگەن» – دەيسەن! 12 مەن قېشىڭدىن كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارىڭ روھى سېنى مەن بىلىسەن يەرگە ئېلىپ بارىدۇ، شۇنداقلا مەن ئاھابقا خەۋەر يەتكۈزۈپ، لېكىن ئۇ سېنى تاپالمىسا، مېنى ئۆلتۈرىدۇ. ئەمەلىيەتتە، كەمسەڭ باشلىقىمىدىن تارتىپ پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ كەلگەنمەن. 13 يەزەبەل پەرۋەردىگارىڭ بەيغەمبەرلىرىنى ئۆلتۈرگەندە مېنىڭ قانداق قىلغۇنمەن، يەنى مەن پەرۋەردىگارىڭ بەيغەمبەرلىرىدىن يۈزى ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئايرىم-ئايرىم ئىككى غارغا يوشۇرۇپ، ئۇلارنى نان ۋە سۇ بىلەن تەمىنلەپ باققانلىقىم سەن غوجامغا مەلۇم قىلىنغان ئەمەسمۇ؟ 14 ئەمدى سەن ھازىر ماڭا: «بېرىپ غوجاڭغا: مانا ئىلىياس كەلدى دېگەن»، دېدىڭ. شۇنداق قىلىمەن ئۇ مېنى ئۆلتۈرىدۇ!»، 15 لېكىن ئىلىياس: – مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن جەزەمەن بۇگۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ئايان بولمەن، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئوبادىيا ئاھابنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا خەۋەر بەردى. ئاھاب ئىلىياس بىلەن كۆرۈشكىلى باردى. 17 ئاھاب ئىلىياسنى كۆرگەندە ئۇنىڭغا: – بۇ سەنمۇ، ئى ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى؟! دېدى. 18 ئۇ جاۋاب بېرىپ: – ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى مەن ئەمەسم، بەلكى سەن بىلەن ئاناڭنىڭ جەمەتىدىكىلەر! چۈنكى سەلەر پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئەمرلىرىنى تاشلاپ باتال دېگەن بۇتلارغا تايىنىپ ئەگەشكەنسىلەر. 19 ئەمدى ئادەم ئەۋەتىپ كارەمەل

تېغدا يۈتكۈل ئىسرائىلنى يېنىغا جەم قىل، شۇنداقلا يەزەبەلنىڭ داستىخاندىن غازلىنىدىغان بانالنىڭ تۆت يۈز ئەللىك بەيغەمبىرى بىلەن ئاشەراھنىڭ تۆت يۈز بەيغەمبىرى يىغدۇرۇ، - دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئاھاب ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، بەيغەمبەرلەرنى كارمەل تېغىغا يىغدۇردى. 21 ئىلىياس بارلىق خەلقلە يېقىن كېلىپ: - قاچانغىچە ئىككى يېرى ئارىسىدا ئارىسالدى ئۆرسىلەر؟ ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدا بولسا، ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار، بانال خۇدا بولسا، ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار، - دېدى. ئەمما خەلق ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەي، ئۇ تەن چىقارمىدى. 22 ئىلىياس خەلققە: - پەرۋەردىگارنىڭ بەيغەمبەرلىرىدىن پەقەت مەن يالغۇز قالدىم. ئەمما بانالنىڭ بەيغەمبەرلىرى تۆت يۈز ئەللىك كىنىدۇر. 23 ئەمدى بەزگە ئىككى بۇقا بېرىلسۇن. ئۇلار ئۆزلىرىگە بىر بۇقىنى تاللاپ، سوۋىپ پارچىلاپ ئۆتۈننىڭ ئۈستىگە قويسۇن، ئەمما ئۆت ياقىسۇن. مەنمۇ باشقا بىر بۇقىنى تەييار قىلىپ ئۆت ياقاي ئۆتۈننىڭ ئۈستىگە قوياي. 24 سىلەر بولسا گلار، ئۆز ئىلاھلىرىڭلارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار. مەن بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىمەن. قايسى خۇدا ئۆت بىلەن جاۋاب بەرسە، شۇ خۇدا بولسۇن، - دېدى. ھەممە خەلق: - بۇ ئوبدان گەپ، دەپ جاۋاب بەردى، 25 ئىلىياس بانالنىڭ بەيغەمبەرلىرىگە: سىلەر كۆپ بولغاچ ئاۋۋال ئۆزۈڭلار ئۆچسۇن بىر بۇقىنى تاللاپ تەييار قىلىڭلار، ئاندىن ھېچ ئۆت ياقاي ئۆز ئىلاھلىرىڭلارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار، - دېدى. 26 ئۇلار ئۆتۈننىڭ دېڭىنى بويىچە ئۆزلىرىگە بېرىلگەن بۇقىنى ئېلىپ ئۆت تەييار قىلدى. ئەتىگەندىن چۈشكەچە ئۇلار بانالنىڭ نامىنى چاقىرىپ: - ئى بانال، بەزگە جاۋاب بەرگەن! دەپ ندا قىلدى. لېكىن ھېچ ئاۋاز ياكى ھېچ جاۋاب بولمىدى. ئۇلار راسلانغان قۇربانغا چۆرسىدە توختىماي سەكرەپتى. 27 چۈش كىرگەندە ئىلىياس ئۇلارنى زالىق قىلىپ: - ئۇلۇكرەك قىچقىرىڭلار، چۈنكى ئۇ بىر ئىلاھ ئەمەسمۇ؟ بەلكىم ئۇ چوڭقۇر خىيالغا چۆمۈپ كەتكەندۇ، ياكى ئىش بىلەن چىقىپ كەتكەندۇ، ياكى بىر سەپەرگە چىقىپ كەتكەندۇ؟ ياكى بولسا ئۇ ئۇخلاۋاتقان بولۇشى مۇمكىن، ئۇنى ئويغىتىشىڭلار كېرەك؟! - دېدى.

19 لېكىن ئاھاب ئىلىياسنىڭ ھەممە قىلغىنىنى، جۈملىدىن ھەممە بەيغەمبەرلەرنى قىلچىلاپ ئۆلتۈرگىنىنى يەزەبەلگە ئېيتىپ بەردى، 2 يەزەبەل بولسا ئىلىياسقا بىر خەۋەرچى ئەۋەتىپ: - ئەگەر ئەتە مۇشۇ ۋاقىتقىچە سەن شۇلارنىڭ جانلىرىغا قىلغىنىڭدەك مەن سېنىڭ جېنىڭنى ئوخشاش قىلىپ، ئىلاھلار ماڭمۇ شۇنداق قىلسۇن ھەمدە ئۇنىڭمۇ زىيادە قىلسۇن! - دەپ ئېيتقۇزدى. 3 ئۇ بۇنى بىلگەندە، ئۆز جېنىنى قۇتقۇزماق ئۈچۈن قېچىپ ھەزدا تەۋەسىدىكى بەتەر-شىباغا باردى. ئۇ ئۇ يەردە ئۆز خىزمەتكارىنى قالدۇرۇپ قويۇپ، 4 ئۆزى چۆلىنىڭ ئىچىگە قاراپ بىر كۆن يول ماڭدى. ئۇ ئۇ يەردىكى بىر شۇۋاننىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ ئاستىدا ئولتۇرۇپ، ئۆزىنىڭ ئۆلۈمىگە تىلەك تىلەپ: - ئى پەرۋەردىگار ئەمدى بولدى، جېنىمنى ئالغىن، ئەيلا دېگەن ئىبلەن مەن ئانا-بوۋىلىرىمدىن ئارتۇق ئەمەسمەن، - دېدى. 5 ئۇ شۇ شۇۋان ئاستىدا يېتىپ ئۇخلاپ قالدى. مانا بىر ۋەقە ئۇنى ئۇنىڭغا: - قوپۇپ، نان يېگىن، دېدى. 6 ئۇ قاراسا بېشىدا قىزىق چوغلاردا پىشۇۋاتقان بىر پىششىك ۋە بىر كوزا سۇ ئۇراتتى. ئۇ يەپ-ئىچىپ يەنە ئۇخلىغىلى ياتتى. 7 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ بەرىشىسى يەنە كېلىپ ئىككىنچى قېتىم ئۇنى ئوقۇپ ئۇنىڭغا: - قوپۇپ نان يېگىن. بولمىسا يولۇڭنىڭ ئېغىرىنى كۆتۈرۈۋال، - دېدى. 8 ئۇ قوپۇپ يەپ-ئىچتى. شۇ ئاتامدىن ئالغان قۇۋۋەت بىلەن ئۇ قىزىق كېچە- 35 سۇ قۇربانلىقىنىڭ چۆرسىدىن ئېقىپ چۈشۈپ، كولاغان ئازگەنمۇ سۇ بىلەن تولدۇردى. 36 كەچلىك قۇربانلىقنىڭ ۋاقتى كەلگەندە ئىلىياس بەيغەمبەر قۇربانلىققا يېقىن كېلىپ مۇنداق دۇئا قىلدى: - ئەي پەرۋەردىگار، ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ئۆزۈڭنىڭ ئىسرائىلدا خۇدا

مۇھەبەت بىلەن ھەسەت قىلدىم. چۈنكى ئىسرائىللار سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ قۇربانگاھلىرىڭنى يىقىتىپ، سېنىڭ بەيغەمبەرلىرىڭنى قىلچىق بىلەن ئۆلتۈردى. مەن، يالغۇز مەنلا قالدۇم ۋە ئۇلار مېنىڭ جېنىمنى ئاغلىق قىستلەۋاتىدۇ، دېدى. 11 ئۇ ئۆتكەنغا: - چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تاغدا تۇرغۇن، دېدى. مانا، پەرۋەردىگار تۆتۈپ كېتىۋاتتى، [ئۇنىڭ ئالدىدا] زور كۈچلۈك بىر شامال چىقىپ، تاغلارنى سۇندۇرۇپ، قورام تاشلارنى پارچىلاپ چىقىۋەتتى. لېكىن پەرۋەردىگار شامالدا ئەمەس ئىدى، شامالدىن كېيىن بىر يەر تەۋرەش بولدى. لېكىن پەرۋەردىگار بەر تەۋرەشتە ئەمەس ئىدى. 12 يەر تەۋرەشتىن كېيىن بىر لاۋۇلدىغان ئوت كۆتۈرۈلدى. لېكىن پەرۋەردىگار ئوتتا ئەمەس ئىدى. ئوتتىن كېيىن بوشقۇن، مۇلايم بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. 13 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئىلىياس شۇنى ئاڭلاپ، يۈزى يېپىنچىسى بىلەن ئوراپ غارنىڭ ئاغزىغا بېرىپ تۇردى. مانا، بىر ئاۋاز چىقىپ ئۆتكەنغا: - ئىلىياس، سەن بۇ يەردە نېمە قىلىۋاتىسەن؟ - دېدى. 14 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۈچۈن زور ئوقلۇق مۇھەبەت بىلەن ھەسەت قىلدىم. چۈنكى ئىسرائىللار سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ قۇربانگاھلىرىڭنى يىقىتىپ، سېنىڭ بەيغەمبەرلىرىڭنى قىلچىق بىلەن ئۆلتۈردى. مەن يالغۇز مەنلا قالدۇم ۋە ئۇلار مېنىڭ جېنىمنى ئاغلىق قىستلەۋاتىدۇ، دېدى. 15 پەرۋەردىگار ئۆتكەنغا مۇنداق دېدى: - بارغۇن، كەلگەن يولۇڭ بىلەن قايتىپ، ئاندىن دەمەشقىنىڭ چۆلىگە بارغۇن. ئۇ يەرگە بارغاندا ھازىراتى سۈرىيە ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسئۇل قىلىن. 16 ئاندىن تېشىنىڭ ئوغلى ھەيۋى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسئۇل قىلىن؛ ئۆز ئورۇنۇڭغا بەيغەمبەر بولۇشقا ئاھەل-مەھوللىق شافانىڭ ئوغلى ئېلىشامۇ مەسئۇل قىلىن. 17 ۋە شۇنداق بولدىكى، ھازىراتىنىڭ قىلىچىدىن قېچىپ قۇتۇلغان ھەربىي بەھۇ ئۆلتۈرۈدۇ، ھەيۋىنىڭ قىلىچىدىن قېچىپ قۇتۇلغان ھەربىي ئېلىشا ئۆلتۈرۈدۇ. 18 لېكىن ئىسرائىلدا يەتتە مىڭ كىشىنى، يەنى باتالىنىڭ ئالدىدا تىزىلىرى پۈتكەن ۋە ئۆتكەنغا ئاغزىنى سۈيۈگۈزمىگەن ھەربىي ئۆزۈمگە ساقلاپ قالدۇردۇم، - دېدى. 19 ئۇ ئۇ يەردىن چىقىپ، شافانىڭ ئوغلى ئېلىشانى تاپتى. ئۇ چاغدا ئۇ يەر ھەيدەۋاتتى، ئۇنىڭ ئالدىدا ئون ئىككى جۈپ ئۆي بار ئىدى، ئۇ ئون ئىككىنچىسى بىلەن قوش ھەيدەۋاتتى. ئىلىياس كېلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۆز يېپىنچىسىنى تاشلاپ ئارتىپ قويدى. 20 ئۇ ئۇ يارنى تاشلاپ ئىلىياسنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈپ كېلىپ: - مېنى بېرىپ ئاتام بىلەن ئانامنى سۈيگىلى قويغۇن، ئاندىن مەن كېلىپ ساڭا ئەگىشىشى، - دېدى. ئۇ ئۆتكەنغا: - قايتقىن، مەن ساڭا نېمە قىلدىم؟ - دېدى. 21 ئۇ ئۆتمىگەن ئايرىلىپ، ئۆزى ئىشلەتكەن بىر جۈپ ئۆيى سۈيۈپ، ئۇلارنىڭ جابدۇقىنى ئوتۇن قىلىپ، گۆشىنى پىشۇرۇپ خەلققە بېرىۋېتىدۇ، ئۇلار يېدى. ئاندىن ئۇ ئورنىدىن قوپۇپ ئىلىياسنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى.

20

سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد پۈتكۈل قوشۇننى جەم قىلدى؛ ئۇ ئوتتۇز ئىككى پادىشاھنى تات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئېلىپ چىقىپ، سامارىيەگە قورشاپ ھۇجۇم قىلدى. 2 ئۇ ئەلچىلەرنى شەھەرگە كىرگۈزۈپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ قېشىغا ئەۋەتىپ ئۆتكەنغا: 3 «بەن-ھاداد مۇنداق دەيدۇ: - سېنىڭ كۆمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭ، سېنىڭ ئەڭ چىرايلىق خوتۇنلارنىڭ بىلەن بالىلىرىڭمۇ مېنىڭكىدۇر، دەپ تەكۋىزدى. 4 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۆتكەنغا: ئىلىياس، سېنى ئېيتقانلىرىدەك مەن ئۆزۈم ۋە بارلىق سېلىنىڭكىدۇر، دەپ جاۋاب بەردى. 5 ئەلچىلەر يەنە كېلىپ: - «بەن-ھاداد سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: - ساڭا دەۋرۈفە: - سېنىڭ كۆمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭنى، سېنىڭ خوتۇنلارنىڭ بىلەن بالىلىرىڭنى ماڭا تاپشۇرۇپ بېرىسەن،

بىز تۈزلەنگىلىككە ئۇلار بىلەن سوقۇشساق، جەزمەن ئۇلارغا كۈچلۈك كېلىمىز. چاقىرىپ: - كەمىنلىرى كەسكىن جەڭ مەيدانىغا چىققاندىم، ۋە مانا، بىر 24 ئەمدى شۇنداق قىلغايلىكى، پادىشاھلارنىڭ ھەربىي ئۈز مەنسىپىدىن چۈشۈرۈپ، ئۇلارنىڭ ئورنىدا ۋالىيلارنى تىكلەيمىز. 25 ئاندىن سىلى مەرھۇم بولغان قوشۇنلارغا باراۋەر بولغان يەنە بىر قوشۇننى، يەنى ئاتانىڭ ئورنىغا ئات، ھارۋىنىڭ ئورنىغا ھارۋا تەييار قىلدۇرۇپ ئۇلارنىڭ بىغىلايدۇ، بىز تۈزلەنگىلىككە ئۇلار بىلەن سوقۇشايلى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا كۈچلۈك كەلمەمدۇق؟». ئۇ ئۇلارنىڭ سۈزىگە قۇلاق سېلىپ شۇنداق قىلدى. 26 كېيىنكى يىلى ئەتىيازدا بەن-ھاداد سۈزىلەرنى ئېتىلاپ تولۇق يىغىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى ئافەك شەھەرگە چىقتى. 27 ئىسرائىلارمۇ ئۇلارنى ئېتىلاپ، ئۇزۇق-تۇلۇق تەييارلاپ، ئۇلار بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقتى. ئىسرائىلار ئۇلارنىڭ ئۇدۇلدا بارگاھ تىكلۈندى، سۈزىلەرنىڭ ئالدىدا خۇددى ئىككى تۈپ كىچىك ئوغلاق پادىسىدەك كۆرۈندى. لېكىن سۈزىلەر پۈتكۈل زېمىننى قاپلىغانىدى. 28 ئەمما خۇدانىڭ ئادى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سۈزىلەر: پەرۋەردىگار تاغ ئىلاھىدۇر، جىلغىلارنىڭ ئىلاھى ئەمەس، دەپ ئېيتقىنى ئۇچۇن، مەن بۇ زور بىر توپ ئادەمنىڭ ھەممىسىنى سېنىڭ قولىڭغا تاپشۇرغۇم، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسەلەر»، دېدى. 29 ئىككى تەرەپ يەتتە كۈن بىر-بىرىنىڭ ئۇدۇلدا بارگاھلىرىدا تۇردى. يەتتىنچى كۈنى سوقۇش باشلاندى. ئىسرائىلار بىر كۈندە سۈزىلەردىن يۈز مىڭ پىيادە ئەسكەرنى ئۆلتۈردى. 30 قالغانلار ئافەك شەھەرگە قېچىپ كىرىۋالدى، لېكىن سېپىلى ئورۇلۇپ ئۇلاردىن يىگىرمە يەتتە مىڭ ئادەمنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ بېسىپ ئۆلتۈردى، بەن-ھاداد ئۆزى بەدەر قېچىپ شەھەرگە كىرىپ ئىچكىرىدىكى بىر ئۆيگە مۇكۇۋالدى. 31 خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: - مانا بىز ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنى رەھىملىك پادىشاھلار دەپ ئاتىلىدۇق، شۇنىڭ ئۈچۈن بەللىرىمىزگە يۈز باغلاپ باشلىرىمىزغا كۇلا يۆگەپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا تەسلىمگە چىقايلى، ئۇ سىلنىڭ جانلىرىنى ئايارمىكەن؟ - دېدى. 32 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەللىرىگە يۈز باغلاپ باشلىرىغا كۇلا يۆگەپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: - كەمىنلىرى بەن-ھاداد: «جېنىمنى ئايىغايلا»، دەپ ئىلتىجا قىلدى، دېدى. ئۇ بولسا: - ئۇ تېخى ھاياتمۇ؟ ئۇ مېنىڭ بۇرادىم، دېدى. 33 بۇ ئادەملەر بۇ سۈزىنى ياخشىلىقنىڭ ئالامىتى، دەپ ئويلاپ، دەرھاللا ئۇنىڭ بۇ سۈزىنى چىڭ تۇتۇۋېلىپ: - بەن-ھاداد سىلنىڭ بۇرادەرلىرىدۇر! - دېدى. ئۇ: - ئۇنى ئېلىپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن بەن-ھاداد ئۇنىڭ قېشىغا چىقتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى قولىدىن تارتىپ جەڭ ھارۋىسىغا چىقاردى. 34 بەن-ھاداد ئۇنىڭغا: - مېنىڭ ئاتام سىلنىڭ ئاتىلىرىدىن ئالغان شەھەرلەرنى سىلگە قايتۇرۇپ بېرىي، ئاتام سامارىيەدە رەستە-بازارلىرىنى تىكلەگەندەك سىلى ئۆزلىرى ئۇچۇن دەمەشقىتە رەستە-بازارلارنى تىكلەيلا، - دېدى. ئاھاب: - بۇ شەرت بىلەن سېنى قويۇپ بېرىي، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى ئەمدە قىلىشنى ۋە ئۇ ئۇنى قويۇپ بېرىدى. 35 پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىنىڭ بىرى پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن يەنە بىرگە: - سەندىن ئۆتۈمەن، مېنى ئۇرغۇن، دېدى. لېكىن ئۇ ئادەم ئۇنى ئۇرغىلى ئۇنىمىدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭغا: - سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلىمىغىنىڭ ئۈچۈن مانا بۇ يەردىن كەتكەنلىگە بىر شىر سېنى بوغۇپ ئۆلتۈرىدۇ، - دېدى. ئۇ ئۇنىڭ يېنىدىن چىققاندا، ئۇنىڭغا بىر شىر ئۇچراپ ئۇنى ئۆلتۈردى. 37 ئاندىن كېيىن ئۇ يەنە بىر ئادەمنى ئېھپىپ ئۇنىڭغا: - سەندىن ئۆتۈمەن، مېنى ئۇرغۇن، دېدى. ئۇ ئادەم ئۇنى قاتتىق ئۇرۇپ زەخمىلەندۈردى. 38 ئاندىن پەيغەمبەر بېرىپ ئۆز قىياپىتىنى ئۆزگەرتىپ، كۆزلىرىنى تېگىنى بىلەن تېگىپ يول بويىدا پادىشاھنى كۆتۈپ تۇردى. 39 پادىشاھ شۇ يەردىن ئۆتكەندە ئۇ پادىشاھنى

21

بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، يىزىرە ئەللىك نابوتنىڭ يىزىرە ئەلدە، سامارىيەنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ ئوردىسىنىڭ يېنىدا بىر ئۇزۇمزارلىق بار ئىدى. 2 ئاھاب نابوتقا سۆز قىلىپ: - ئۆز ئۇزۇمزارلىقىڭنى ماڭا بەرگىن، مېنىڭ ئۆيۈمگە يېقىن بولغاچ، ئۇنى بىر سەي-كوكىتلىق باغ قىلاي. ئۇنىڭ ئورنىدا ساڭا ئوبدانراق بىر ئۇزۇمزارلىق بېرىي، ياكى لايىق كۆرسەڭ باھاسىنى نەق بېرىمەن، دېدى. 3 ئەمما نابوت ئاھابقا: - پەرۋەردىگار مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مەراسىنى ساڭا سېتىشى مەندىن نېرى قىلسۇن، دېدى. 4 ئاھاب يىزىرە ئەللىك نابوتنىڭ: - ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مەراسىنى ساڭا بەرمەيمەن» دەپ ئېيتقان سۈزىدىن ھايا بولۇپ غەشلىككە چۈمگەن ھالدا ئوردىسىغا قايتتى، ئۇ كارىۋاتتا يېتىپ يۈزى [تام] تەرەپكە تۇرۇپ ئانمۇ ئېچىدى. 5 خوتۇنى يىزىرە ئەلنىڭ قېشىغا كېلىپ: روھى كەيپاتنىڭ تېشىغا شۇنچە تۇۋەن، تېشىقا نان پەيسەن؟ - دېدى. 6 ئۇ ئۇنىڭغا: - مەن يىزىرە ئەللىك نابوتقا سۆز قىلىپ: «ئۇزۇمزارلىقىڭنى ماڭا يۇلغا بەرسەڭ، ياكى لايىق كۆرسەڭ ئۇنىڭ ئورنىغا باشقا ئۇزۇمزارلىق بېرىي» دېدىم، لېكىن ئۇ: «ساڭا ئۇزۇمزارلىقىمنى بەرمەيمەن» دېدى، - دېدى. 7 خوتۇنى يىزىرە ئەل ئۇنىڭغا: - سەن ھازىر ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە سەلتەنەت قىلىۋىتىپ مەمەمۇ؟ قويۇپ نان يەپ، كۆڭلۈڭنى خوش قىلغىن، مەن ساڭا يىزىرە ئەللىك نابوتنىڭ ئۇزۇمزارلىقىنى ئېتىزىتىرمەن، دېدى. 8 ئاندىن ئۇ ئاھابنىڭ نامىدا بىر خەت يېزىپ، ئۈستىگە ئۇنىڭ مۇخۇرىنى بېسىپ، خەتنى نابوتنىڭ شەھىرىدە ئۇنىڭ بىلەن تۇرۇۋاتقان ئاقساقاللار ۋە مۇتۋەرلەرگە ئەۋەتتى. 9 خەتتە ئۇ مۇنداق يازغانىدى: - «روزا ئۆتۈش كېرەك دەپ بۇيرۇپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تۇردە ئۆلتۈرۈۋىتىش، ئۇلارنى نابوتنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇزۇپ: «سەن خۇداغا ۋە پادىشاھقا ئەنەت توغۇنۇڭ» دەپ گۇۋاھلىق بەرگۈزۈڭلار. ئاندىن ئۇنى ئېلىپ چىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈڭلار». 11 شەھەرنىڭ ئادەملىرى، يەنى ئۇنىڭ شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان ئاقساقاللار بىلەن مۇتۋەرلەر يىزىرە ئەلنىڭ ئۇلارغا ئەۋەتكەن خېتىدە پۈتۈلگەندەك قىلدى، 12 ئۇلار روزىنى بۇيرۇپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تۇردە ئۆلتۈرۈۋىتىش، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يەنى بېلىيانىڭ بالىلىرى خەلقنىڭ ئالدىدا نابوت ئۈستىدىن ئەرز قىلىپ: «نابوت خۇداغا ۋە پادىشاھقا دەشمە قىلدى» دەپ گۇۋاھلىق بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار نابوتنى شەھەرنىڭ تاشقىرىغا سۈرۈپ ئېلىپ چىقىپ، تاشلار بىلەن چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. 14 ئاندىن ئۇلار يىزىرە ئەلگە ئادەم ئەۋەتىپ: «نابوت چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلدى» دەپ خەۋەر بەردى. 15 يىزىرە ئەل نابوتنىڭ چالما-

كېسەك قىلىنىپ ئۆلتۈرۈلگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا ئاھايىق: قوپۇپ، يەزە ئەللىك نابونىڭ ساڭا بۇلغا بەرگىلى ئۇيغىغان ئۈزۈمزارلىقىنى تاپشۇرۇپ ئالغىن؛ چۈنكى نابوت ھايات ئەمەس، بەلكى ئۆلدى، دېدى. 16 شۇنداق بولدىكى، ئاھاب نابونىڭ تۈلگەنلىكىنى ئاڭلاپ، يەزە ئەللىك نابونىڭ ئۈزۈمزارلىقىنى ئىگەشكە ئۈچۈن شۇ بەرگە باردى. 17 لېكىن پەرۋەردىگارىڭ سۈزى تىشىلىق ئىلىياسقا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 18 «قوپۇپ بېرىپ، سامارىيەدە ئۆلتۈرۈلۈشۈك ئىسرائىل پادىشاھى ئاھاب بىلەن ئۇچراشقىن، مانا ئۇ نابونىڭ ئۈزۈمزارلىقىدا تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى ئىگىلۈش ئۈچۈن ئۇ بەرگە باردى. 19 ئۇنىڭغا: «ئادەم ئۆلتۈردۈڭمۇ، يېرى ئىگىلىۋالدىڭمۇ؟» دېگەن، ئاندىن ئۇنىڭغا يەنە سۆز قىلىپ: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «نابونىڭ قېنىنى ئىتلار يالغان جايدا سېنىڭ قېنىڭمۇ ئىتلار ياللايدۇ» دېگەن، 20 ئاھاب ئىلىياسقا: - ئۇ دۇشمىنمەن، مېنى تاپتىڭمۇ؟ دېدى. ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - راست، مەن سېنى تاپمى، چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە زەننەت قىلىش ئۈچۈن ئۆزۈڭنى سېتىۋەتتىڭ. 21 پەرۋەردىگار: «مانا، مەن ئۆستۈڭگە بالا چۈشۈرۈپ نەسلىڭنى يوقىتىپ، سەن ئاھابنىڭ ئىسرائىلدا قالغان جەمەتىدىكى ھەممە ئەركەكى، ھەتتا ئاجىز ياكى مېيىپ بولسۇن، ھەممىسىنى ئۆزۈپ يوقىتىمەن» 22 ۋە سەن مېنىڭ غەزىپىمنى قوزغاپ ئىسرائىلنى گۇناھقا ئازدۇرغىنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ جەمەتىڭنى نىبانىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتى ۋە ئاخىيانىڭ ئوغلى باناشانىڭ جەمەتىگە ئوخشاش قىلىمەن» - دەيدۇ، 23 - يەزە ئەللىك نابونىڭ پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «يەزە ئەلنىڭ سېپىلىنىڭ ئېتىدا ئىتلار يەزە ئەلنى بەيدۇ. 24 ئاھابنىڭ جەمەتىدىكىلەردىن شەھەردە ئۆلگەنلەرنى ئىتلار بەيدۇ، سەھرادا ئۆلگەنلەرنى بولسا ئاھابنىڭ قوشلار بەيدۇ، دېدى 25 (بەرھەق، خوتۇنى يەزە ئەلنىڭ قۇترىنى بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە زەننەت قىلىش ئۈچۈن ساقىنغان ئاھابدەك ھېچكىم يوق ئىدى. 26 ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ قوغلۇۋەتكەن ئامورىيلارنىڭ قىلغىنىدەك قىلىپ، بىرگىچلىك بۇتلارغا تايىنىپ ئەگىشىپ، ئەنەتلىك ئىشلارنى قىلاتتى). 27 لېكىن ئاھاب بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا ئۆز كىيىملىرىنى يىرتىپ بەدىنىگە بۇز يۆگەپ، روزا تۇتتى. ئۇ بۇز رەختتە ياتاتتى، جىمجىت ماڭاتتى. 28 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تىشىلىق ئىلىياسقا كېلىپ: - 29 «ئاھابنىڭ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرغۇنى قانداق تۆۋەن تۇتۇۋاتقانلىقىنى كۆردۈڭمۇ؟ ئۇ تۇرغۇنى مېنىڭ ئالدىمدا تۆۋەن تۇتۇۋاتقانلىقى تۈپەيلىدىن، بۇ بالانى ئۇنىڭ كۆزلىرىدە كەلتۈرمەيمەن، بەلكى ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ كۆزلىرىدە ئۇنىڭ جەمەتىگە كەلتۈرمەن» - دېيىلدى.

22

ئۈچ يىلغىچە سۈرىيە بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا جەڭ بولمىغاچقا، ئۇلار تىنچلىقتا تۇتتى. 2 ئوتتۇچى يىلدا بولسا يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنى يوقلاپ باردى. 3 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: - گېلىئادتىكى راموت بىزنىڭ ئىكەنلىكىنى بىلسىلەرغۇ؟ شۇنداق ئىكەن، ئېتىقادىمىز بىز جىم ئۆلتۈرۈپ، تېخىچە سۈرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن ئۇنى ئالمايمىز؟ - دېدى. 4 ئۇ يەھوشافاتقا: - جەڭ قىلغىنى مېنىڭ بىلەن گېلىئادتىكى راموتقا بېرىشقا ماقۇل بولامدۇلا؟ - دەپ سورىدى. يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا جاۋاب بېرىپ: - بەز سىلنىڭ-مېنىڭ دەپ ئايرىمايمىز، مېنىڭ خەلقىم ئۆزلىرىنىڭ خەلقىدۇر، مېنىڭ ئائىلىم سىلنىڭ ئائىلىدۇر، دېدى. 5 لېكىن يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: - تۆتۈنەنكى، بۈگۈن ئاۋۋال پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى سوراپ كۆرگەنمۇ، دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا، يەنى تۆت يۈزچە ئادەمنى يىغدۇرۇپ ئۆلەردىن: - سوقۇشقىلى گېلىئادتىكى راموتقا چىقسام بولامدۇ، يوق؟ - دەپ

مەندىن ئۆتۈپ، ساڭا سۆز قىلىشقا باردى؟! - دېدى. 25 مەككيا جاۋاب كەسىپ بەھچۇزلارنى زېمىندىن ھەيدەپ چىقاردى. 47 تۇ ۋاقتتا ئېدومنىڭ بېرىپ: - تۇرۇڭنى يوشۇرۇش ئۈچۈن ئىچكىرىدىكى ئويگە يۈگۈرگەن كۈندە پادىشاھى يوق ئىدى، بەلكى بىر ۋالىي ھۆكۈم سۈرەتتى. 48 بەھوشافات شۇنى كۆرسەن، دېدى. 26 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمدى: - مەككايى ئېلىپ ئۇيغۇر ئالتۇن ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن بىر «تاشنىش كېمە» ئەرتىپتى قۇردى. قايتۇرۇپ بېرىپ، شەھەر ھاكىمى ئامون بىلەن پادىشاھنىڭ ئوغلى يوشاھقا ئايشۇرۇپ، 27 تۇلارغا تاپلاپ: «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: - ئۇنى زىندانغا سۇلاپ مەن تىنچ-تامان يېنىپ كەلگۈچىلىك قىناپ نان بىلەن سۇنى ئاز-ئاز بېرىپ تۇرۇڭلار». دېگەن، دەپ بۇيرۇدى. 28 مەككيا: - ئەگەر سەن ھەقىقەتەن تىنچ-تامان يېنىپ كەلسەڭ، پەرۋەردىگار مېنىڭ ۋاسىتىم بىلەن سۆز قىلىغان بولىدۇ، ئاندىن ئۇ يەنە: - ئەي جامائەت، ھەر بىرىڭلار ئاڭلاڭلار، دېدى. 29 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات گېئادتىكى راموتقا چىقتى. 30 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: - مەن باشقا قىياپەتكە كىرىپ جەڭگە چىقاي، سىلى بولسا ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ چىققىلا، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشقا قىياپەت بىلەن جەڭگە چىقتى. 31 سۈرىيەنىڭ پادىشاھى جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىدىكى تىنچ سەردارغا: - چوڭلىرى ياكى كىچىكلىرى بىلەن ئەمەس، پەقەت ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن سوقۇشۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 32 ۋە شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرى يەھوشافاتنى كۆرگەندە: - ئۇنى چوقۇم ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى دەپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى بۇرۇلدى. لېكىن يەھوشافات پەرياد كۆتۈردى. 33 جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرى ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمەسلىكىنى كۆرگەندە ئۇنى قوغلىماي، بۇرۇلۇپ كېتىپ قېلىشتى. 34 ئەمما بىرەيلەن قاراسغىلا بىر ئوقيا ئېتىۋىدى، ئوق ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ساۋۇتىنىڭ مۇرسىدىن تۆۋەنكى ئۆلىقىدىن ئۆتۈپ تەڭدى. ئۇ ھارۋىلىرىگە: ھارۋىنى ياندۇرۇپ مېنى سەپىن چىقارغىن، چۈنكى مەن يارىدار بولۇم، دېدى. 35 ئۇ كۈنى جەڭ بارغانسېرى قاتتىق بولدى. پادىشاھ بولسا سۈرىيەلەرنىڭ ئۆلۈمىگە ئۇرۇلدى ھارۋىسىغا يۈلىنىپ تۇردى. ئۇ زىمىندىن قېنى ھارۋىنىڭ تېگىگىچە ئېقىپ، كەچ كىرگەندە ئۇ ئۆلدى. 36 كۈن پاتاردا قوشۇن ئارىسىدا بىر قاتتىق سادا ئاڭلىنىپ: - ھەر ئادەم ئۆز شەھەرگە ياتسۇن! ھەربىرى ئۆز يۇرتىغا يېنىپ كەتسۇن! - دېيىلدى. 37 پادىشاھ ئۆلدى، كىشىلەر ئۇنى سامارىيەگە ئېلىپ كەلدى، ئۇلار پادىشاھنى سامارىيەدە دەپنە قىلدى. 38 بىرى پادىشاھنىڭ ھارۋىسىنى سامارىيەنىڭ كۆلىدە [يۇغاندا] (بۇ كۆل ھادىشاھ ئابالار يۇيۇندىغان جاي ئىدى)، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئىتلار ئۇنىڭ قېنىنى يالدى. 39 ئاھابنىڭ باشقا ئىشلىرى، قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ ياسىغان «پىل چىش سارىچى» ۋە بىنا قىلغان ھەممە شەھەرلەر توغرىلۇق «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلغان ئەمەسمۇ؟ 40 ئاھاب ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا تۇخلىدى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاھازيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 41 ئاساننىڭ ئوغلى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ سەلتەنتىنىڭ تۆتىنچى يىلىدا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 42 يەھوشافات پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە بەش يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئازۇباھ بولۇپ، ئۇ شېلىنىڭ قىزى ئىدى. 43 ئۇ ھەر ئىشتا ئاتىسى ئاساننىڭ بارلىق يوللىرىدا يۈرۈپ، ئۇلاردىن چىقماي پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانى قىلاتتى. پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلغانىدى، خالايق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. 44 ۋە يەھوشافات بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئوتتۇرىسىدا تىنچلىق بولدى. 45 يەھوشافاتنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن قۇدرىتى، قانداق جەڭ قىلغانلىرى توغرىسىدا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلغان ئەمەسمۇ؟ 46 ئۇ ئاتىسى ئاساننىڭ كۆلىرىدە زېمىندىن قوغۇپىتىلگەن

پادشاھلار 2

1 ئاھاب تۈلگەندىن كېيىن موئاب ئىسرائىلغا ئىسپانغا كۆتۈردى. 2

ئاھازيا سامارىيەدە تۇرغاندا [ئورداسىدىكى] بالخاننىڭ ئەنجىرىسىدىن يىقىلىپ چۈشۈپ، كېسەل بولۇپ قالدى. ئۇ خەۋەرچىلەرنى ئەۋەتىپ ئۇلارغا: «ئەكرەن شەھرىدىكى ئىلاھ باتال-زەبۇدىن مېنىڭ توغرامدا، كېسەلدىن ساقايامدۇ، دەپ سوراڭلار، دېدى. 3 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بولسا تىشىلىق ئىلىياسقا: «ئورۇڭدىن تۇر، سامارىيە پادشاھىنىڭ ئەلچىلىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇلارغا: «ئىسرائىلدا خۇدا يوقۇ، ئەكرەندىكى ئىلاھ باتال-زەبۇدىن يول سورىغى ماڭدىڭلارمۇ؟ 4 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ھازىر مۇنداق دېدىكى: «سەن چىققان كارۋاتىن چۈشەلمەيسەن، سەن چوقۇم تۈلەسەن» دېگەن، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىلىياس يولغا چىقتى. 5 خەۋەرچىلەر پادشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلدى، ئۇ ئۇلاردىن: تېشىققا يېنىپ كەلدىڭلار، دەپ سورىدى. 6 ئۇلار ئۇنىڭغا: «بىر ئادەم بىزگە ئۇچراپ بىزگە: «سەلەرنى ئەۋەتكەن پادشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىلدا خۇدا يوقۇ، ئەكرەندىكى ئىلاھ باتال-زەبۇدىن يول سورىغى ئادەملەرنى ئەۋەتتىڭمۇ؟ شۇنىڭ ئۈچۈن سەن چىققان كارۋاتىن چۈشەلمەيسەن، سەن چوقۇم تۈلەسەن!» دەڭلار، - دېدى. 7 پادشاھ ئۇلاردىن: سىلەرگە ئۇچراپ بۇ سۆزلەرنى قىلغان ئادەم قانداق ئادەم ئىكەن؟ - دەپ سورىدى. 8 ئۇلار ئۇنىڭغا: ئۇ تۈكلۈك، يېلىگە تاسما باغلىغان ئادەم ئىكەن، دېدى. پادشاھ: ئۇ تىشىلىق ئىلىياس ئىكەن، دېدى. 9 ئاندىن پادشاھ بىر ئەللىكىشىپنى قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن ئىلىياسنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى، بۇ كىشى ئىلىياسنىڭ قېشىغا بارغاندا، مانا ئۇ بىر دۇڭنىڭ ئۈستىدە ئولتۇراتتى. ئۇ ئۇنىڭغا: ئۇ خۇدانىڭ ئادەمى، پادشاھ سېنى چۈشۈپ كەلسۇن! دەيدۇ، دېدى. 10 لېكىن ئىلىياس ئەللىكىشىپقا: ئەگەر مەن خۇدانىڭ ئادەمى بولسام، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ سەن بىلەن ئەللىك ئادەمكىنى كۆيدۈرسۇن، دەپ جاۋاب بەردى. شۇنان ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ، ئۇنىڭ تۈزى بىلەن ئەللىك ئادەمكىنى كۆيدۈرۈۋەتتى. 11 شۇنىڭ بىلەن پادشاھ يەنە بىر ئەللىكىشىپنى ئۇنىڭ قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ئۇ خۇدانىڭ ئادەمى، پادشاھ ئېيتتى: سېنى دەرھال چۈشۈپ كەلسۇن! - دېدى. 12 لېكىن ئىلىياس ئەللىكىشىپقا: ئەگەر مەن خۇدانىڭ ئادەمى بولسام، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ سەن بىلەن ئەللىك ئادەمكىنى كۆيدۈرسۇن، دەپ جاۋاب بەردى. شۇنان خۇدانىڭ ئوتى ئاسماندىن چۈشۈپ ئۇنىڭ تۈزى بىلەن ئەللىك ئادەمكىنى كۆيدۈرۈۋەتتى. 13 پادشاھ ئەمدى ئۈچىنچى بىر ئەللىكىشىپنى قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى؛ ئەللىكىشىپنى بېرىپ ئىلىياسنىڭ ئالدىغا چىقىپ، تىزلىنىپ ئۇنىڭغا يالۋۇرۇپ: ئۇ خۇدانىڭ ئادەمى، مېنىڭ جېنىم بىلەن سېنىڭ بۇ ئەللىك قۇلۇڭنىڭ جانلىرى نەزىرىڭدە ئەرز بولسۇن! 14 دەۋرەقە، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ، ئىلگىرىكى ئىككى ئەللىكىشىپنى ئۇلارنىڭ قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن كۆيدۈرۈۋەتتى. لېكىن ھازىر مېنىڭ جېنىم سېنىڭ نەزىرىڭدە ئەرز بولسۇن، دېدى. 15 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىلىياسقا: سەن چۈشۈپ ئۇنىڭ بىلەن بارغىن، ئۇنىڭدىن قورققىن، دېدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن چۈشۈپ پادشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ 16 پادشاھقا: پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «ئىسرائىلدا ۋەھىي سورىغىلى بولىدىغان خۇدا يوقۇ، ئەكرەندىكى ئىلاھ باتال-زەبۇدىن يول سورىغىلى ئەلچىلەرنى ئەۋەتتىڭمۇ؟ شۇنىڭ ئۈچۈن سەن چىققان كارۋاتىن چۈشەلمەيسەن، سەن چوقۇم تۈلەسەن!» دەيدۇ، - دېدى. 17 شۇنىڭ

بىلەن ئىلىياس دېگەندەك، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئاھازيا تۇلدى. ئۇنىڭ ئوغلى بولمىغاچقا، يەھورام ئۇنىڭ ئورنىدا پادشاھ بولدى. بۇ يەھوشافاتنىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادشاھى يەھورامنىڭ ئىككىنچى يىلى ئىدى. 18 ئەمدى ئاھازيانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرى بولسا، ئۇلار «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۈزلىگەن ئەمەسمۇ؟

2

پەرۋەردىگار ئىلىياسنى قارا قۇيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرمەيچى بولغان ۋاقىتتا ئىلىياس بىلەن ئېلىشا گىلگادىن چىقىپ كېتۋاتاتتى. 2 ئىلىياس ئېلىشاغا: «سەندىن ئۆتۈنمەن، بۇ يەردە قالغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى بەيت-ئەلگە ماڭغۇزدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن! دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەيت-ئەلگە چۈشۈپ كەلدى. 3 ئۇ ۋاقىتتا بەيت-ئەلدىكى يەغەمبەر شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بىلەمسەن، پەرۋەردىگار بۈگۈن غوجاڭنى سەندىن ئېلىپ كېتىدۇ؟ - دېدى. ئۇ: بىلىمەن، شۇڭ ئۇرۇڭلار، دېدى. 4 ئىلىياس ئېلىشاغا: «سەندىن ئۆتۈنمەنكى، بۇ يەردە قالغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى يېرىغۇغا ماڭغۇزدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى يېرىغۇغا باردى. 5 ئۇ ۋاقىتتا يېرىغۇدىكى يەغەمبەر شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بىلەمسەن، پەرۋەردىگار بۈگۈن غوجاڭنى سەندىن ئېلىپ كېتىدۇ؟ - دېدى. ئۇ: بىلىمەن، شۇڭ ئۇرۇڭلار، دېدى. 6 ئىلىياس ئېلىشاغا: «سەندىن ئۆتۈنمەنكى، بۇ يەردە قالغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى ئىئوردان دەرياسىغا ماڭغۇزدى، دېدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى مېڭۋەردى. 7 ئەمدى يەغەمبەر شاگىرتلىرىدىن ئەللىك كىشى بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۇدۇلدا يىراقتىن قاراپ تۇراتتى. ئەما ئۇ ئىككىيلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ يويىدا توختاپ تۇردى. 8 ئىلىياس يېپىنچىسىنى قاتلاپ، ئۇنىڭ بىلەن سۇنى ئۇرۇدى، سۇ ئىككىگە بۆلۈنۈپ تۇردى؛ ئۇلار ئىككىسى قۇرۇق يولدىن ئۆتتى. 9 ئۆتۈپ بولغاندىن كېيىن ئىلىياس ئېلىشاغا: مەن سەندىن ئايرىلماستىن، سېنىڭ ئۈزۈك ئۈچۈن مەندىن تېمە تىلكىڭ بولسا، دەۋەرگىن، دېدى. ئېلىشا: سېنىڭ ئۈستۈڭدە تۇرغان روھنىڭ ئىككى ھەسسىسى ئۈستۈمگە قونسۇن، - دېدى. 10 ئۇ: بۇ تىلكىڭگە ئېرىشەمەن قىيىندۇر؛ مەن سەندىن ئېلىپ كېتىلگەن ۋاقىتتىمدا، مېنى كۆرۈپ تۇرساڭ، ساڭا شۇنداق بېرىلىدۇ؛ بولمىسا، بېرىلمەيدۇ، - دېدى. 11 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سۆزلىشىپ ماڭغاندا، مانا، ئوتلۇق بىر جەڭ خارۋىسى بىلەن ئوتلۇق ئانلار نامايان بولدى؛ ئۇلار ئىككىسىنى ئايرىۋەتتى ۋە ئىلىياس قارا قۇيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈپ كەتتى. 12 ئېلىشا يۇنى كۆرۈپ: ئۇ ئامام، ئۇ ئامام، ئىسرائىلنىڭ جەڭ خارۋىسى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى! - دەپ ۋارقىرىدى. ئاندىن ئۇ ئۇنى يەنە كۆرەلمىدى. ئۇ تۈز كېيىمىنى ئۆتۈپ، ئۇلارنى يىرتىپ ئىككى پارچە قىلىۋەتتى. 13 ئاندىن ئۇ ئىلىياسنىڭ ئۇچىسىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسىنى يەردىن ئېلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ قىرغىقىغا قايتىپ كەلدى. 14 ئۇ ئىلىياسنىڭ ئۈستىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسى بىلەن سۇنى ئۇرۇپ: «ئىلىياسنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار نەددۇر؟»، دېدى. ئېلىشا سۇنى شۇنداق تۇرغاندا سۇ ئىككىگە بۆلۈندى؛ ئېلىشا سۇدىن ئۆتۈپ كەتتى. 15 يېرىغۇدىكى يەغەمبەر شاگىرتلىرى قارشى قىرغاققا تۇرۇپ ئۇنى كۆردى ۋە: «ئىلىياسنىڭ روھى ئېلىشانىڭ ئۈستىدۇر»، دەپ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ، باش ئۇرۇپ تەزىم قىلدى. 16 ئۇلار ئۇنىڭغا: مانا سېنىڭ كەمىنلىرىڭ ئارىسىدا ئەللىك ئەزەمەت بار، ئۆتۈنمەن، بۇلار غوجاڭنى ئەزدىگىلى

بارسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ روھى بەلكىم ئۇنى كۆتۈرۈپ تاغلارنىڭ بىر يېرىدە ياكى جىلغىلارنىڭ بىر تەرىپىدە تاشلاپ قويدىمىكى، دېدى. لېكىن ئۇ: سىلەر ھېچ ئادەمنى ئەۋەتمەڭلار، دېدى. 17 ئەمما ئۇلارنىڭ ئۇنى قىستاۋېرىشى بىلەن ئۇ خىجالەت بولۇپ: ئادەم ئەۋەتىڭلار، دېدى. شۇڭا ئۇلار ئەللىك كىشىنى ئەۋەتتى، بۇلار ئۈچ كۈن ئۇنى تېزدىدى، لېكىن ھېچ تاپالمىدى. 18 ئۇلار ئېلىشانىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە (ئۇ يىرىخودا تۇرۇۋاتتى) ئۇ ئۇلارغا: مەن دەرۋەقە سىلەرگە «ئەزدەپ بارماڭلار!» دېدىمۇ؟ دېدى. 19 شەھەردىكى ئادەملەر ئېلىشاغا: غوجام كۆرگەندەك، شەھەر ئۆزى ئوبدان جايدىدۇر، لېكىن سۇ ناچار ۋە تۇپراق تۇغماستۇر، دېدى. 20 ئۇ يېڭى بىر كوزا ئېلىپ كېلىپ، ئىچىگە تۇز قويۇپ، ماگا پېرىڭلار، دېدى. ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى. 21 ئۇ بۇلارنىڭ بېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا تۇزنى توكتى ۋە: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن بۇ سۇلارنى ساقايتىم، ئەمدى ئۇلاردىن قايتا تۇلۇم بولمايدۇ ۋە يەرنىڭ تۇغماسلىقى بولمايدۇ» دېدى. 22 خۇددى ئېلىشانىڭ ئېيتقان بۇ سۇزدەك، ئۇ سۇ تاكى بۇگۈنگە قەدەر پاك بولۇپ كەلدى. 23 ئېلىشا يىرىخودىن چىقىپ بەيت-ئەلگە باردى. ئۇ يولدا كېتىپ بارغاندا، بەزى بالىلار شەھەردىن چىقىپ ئۇنى زاڭلىق قىلىپ: چىقىپ كەت، ئۇ تاغىر باش! چىقىپ كەت، ئۇ تاغىر باش! - دەپ ۋارقىراشتى. 24 ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارغا قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارغا لەنەت ئوقۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئورمانلىقتىن ئىككى چىشى ئېيىق چىقىپ، بالىلاردىن قىرىق ئىككىنى بىرتۈەتتى. 25 ئۇ ئۇ يەردىن كېتىپ، كارمەل تېغىغا بېرىپ، ئۇ يەردىن سامارىيەگە كېلىپ باردى.

3 يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى، ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورام سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئون ئىككى يىل سەلتەنت قىلدى. 2 ئۇ ئۆزى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلاتتى، لېكىن ئاتىسى بىلەن ئانىسى قىلغان دەرىجىدە ئەمەس ئىدى. ئۇ ئاتىسى ياساقان «پاتال تۇرۇۋىكى» نى ئېلىپ تاشلىدى. 3 لېكىن ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان نېبانىڭ ئوغلى يەھورامنىڭ گۇناھلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، ئۇلاردىن ھېچ يانمىدى. 4 موبابنىڭ پادىشاھى مېشا ئاھابىنى چوڭ قوبىچى ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا يۈز مىڭ قوزا ھەم يۈز مىڭ چوقچاننىڭ يۇڭىنى ئوليان قىلاتتى. 5 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئاھاب ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن موبابنىڭ پادىشاھى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا يۈز ئۆرۈدى. 6 ئۇ ۋاقىتتا يەھورام پادىشاھ سامارىيەدىن چىقىپ ھەممە ئىسرائىلنى [چەڭ ئۇچۇن] ئېتىلىدى. 7 ئۇ يەنە ئادەم ئەۋەتىپ يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا خەۋەر بېرىپ: موبابنىڭ پادىشاھى مەندىن يۈز ئۆردى؛ موباب بىلەن سوقۇشقىلى چىقامسەن؟ - دېدى. ئۇ: چىقىمەن، بىزدە مېنىڭ-سېنىڭ دەيدىغان گەپ يوقتۇر، مېنىڭ خەلقىم سېنىڭ خەلقىڭدۇر، مېنىڭ ئاتلىرىم سېنىڭ ئاتلىرىڭدۇر، دېدى. 8 ئۇ يەنە: قايسى يول بىلەن چىقايلى، دەپ سورىدى. يەھورام: بىز ئېدوم چۆلىنىڭ يولى بىلەن چىقايلى، دەپ جاۋاب بەردى. 9 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئېدومنىڭ پادىشاھىغا قوشۇلۇپ ماڭدى. ئۇلار يەتتە كۈن ئايلىنىپ يۈرۈش قىلغاندىن كېيىن، قوشۇن ۋە ئۇلار ئېلىپ كەلگەن ئات-ئۇلاغلارغا سۇ قالدۇردى. 10 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاپلا! پەرۋەردىگار بىز ئۈچ پادىشاھنى موبابنىڭ قولىغا چۈشۈسۇن دەپ، بىر يەرگە جەم قىلغان ئوخشايدۇ، دېدى. 11 لېكىن يەھوشافات: پەرۋەردىگاردىن يول سورىشىمىز ئۈچۈن بۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ بىر بەغەمبىرى يوقۇ؟ - دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ چاكارلىرىدىن بىرى: ئىلىياسنىڭ قولىغا سۇ قويۇپ بەرگەن شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشا بۇ يەردە بار، دېدى. 12 يەھوشافات: پەرۋەردىگارنىڭ سۈز-كالاھى

4 بەغەمبەر شاگىرتلىرىدىن بىرىنىڭ تۇل قانغان خوتۇنى ئېلىشاغا پەرياد قىلىپ: سېنىڭ قۇلۇڭ بولغان مېنىڭ ئېرىم ئۆلۈپتۇ. بىلىسەنكى، سېنىڭ قۇلۇڭ پەرۋەردىگاردىن قورققان ئادەم ئىدى. ئەمدى قەرزىڭنى مېنىڭ ئىككى ئوغلىمنى قۇلۇققا ئالغىلى كەلدى. 2 ئېلىشا ئۇنىڭدىن: سېنىڭ ئۈچۈن نېمە قىلاي؟ دېگەن، ئۇ يۈگە نېمەڭ بار؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: دېدىكىڭنىڭ ئۆيدە

كېچىك بىر كوزا مايدىن باشقا مېھنەتسە يوق، - دېدى. 3. ئۇ: بېرىپ ھەممە قوشنىلىرىڭىزنى چۈگۈن-كوزا، يەنى بوش چۈگۈن-كوزىلارنى ئۆتمە ئالغىن، ئۇلار ئاز بولسۇن. 4. ئاندىن ئۆزۈڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭ ئۆيگە كىرىڭ، ئىشىكىنى يېپىپ ھەممە چۈگۈن-كوزىلارغا ماي قاچىلىغىن، توشقانلىرى بىر چەتكە ئېلىپ قويغىن، - دېدى. 5. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆي يەردىن ئايرىلىپ ئوغۇللىرى بىلەن ئۆيگە كىرىپ ئىشىكىنى ياپتى. ئوغۇللىرى چۈگۈن-كوزىلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلگەندە، ئۇ ماي قۇيىدى. 6. ۋە شۇنداق بولدىكى، چۈگۈن-كوزىلارنىڭ ھەممىسى تولغاندا ئۇ ئوغلىغا، يەنە بىر كوزا ئېلىپ كەلدى. دېدى. ئەمما ئوغلى: ئەمدى كوزا قالدۇق، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا ماي توتخىنا قالدۇق، 7. ئەمدى ئۇ بېرىپ خۇدانىڭ ئادىمىگە خەۋەر يەتكۈزدى. ئۇ: بېرىپ ماينى سېتىۋەت، قەرزىڭنى ئۆگەتكىن، ئاندىن قالغان پۇل بىلەن ئۆزۈڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ جېنىنى بېقىڭلار، دېدى. 8. بىر كۈنى ئېلىشا شۇنەم شەھەرگە باردى، ئۇ يەردە بىر باي ئايال بار ئىدى ۋە ئۇ ئۆي ئۆز ئۆيىدە تاماققا تۇتۇپ قالدۇق، شۇنىڭدىن كېيىن ھەرقاچان ئۇ يەردىن تۇتۇپ ماڭسا، ئۇ ئۇنىڭ ئۆيىگە كىرىپ غىزالتى. 9. بىر كۈنى ئۇ ئۆز ئۆيىگە: بۇ يەردىن دائىم ئۆتۈدىغان كىشى خۇدانىڭ بىر مۇقەددەس ئادىمى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتىم. 10. بىز ئۆزۈڭدە ئۇنىڭغا بىر كىچىك كەك توي سالايمىز. ئۇنىڭغا ئۆيىدە كارۋات، شېرى، ئورۇندۇق ۋە چىراغدان تەييارلاپ بېرىمىز، ۋە شۇنداق بولسۇنكى، ئۇ قاچانلا يېتىمىزغا كەلسە شۇ مۇنداق ئۆزۈڭ، - دېدى. 11. ئەمدى پەيغەمبەر بىر كۈنى ئۆيىگە كەلگەندە، شۇ بالىغا كىرىپ يېتىپ قالدۇق، 12. ئۇ ئۆز خىزمەتكارى گەھازىغا: سەن ئۇ شۇنەملىك ئايالنى چاقىرىغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى چاقىرغاندا، ئايال ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. 13. پەيغەمبەر خىزمەتكارىغا: سەن ئۇنىڭغا: «سىلى بىزنىڭ غېمىمىزنى يەپ مۇشۇنداق ئۆزلىرىنى كۆپ ئاۋارە قىلدىلا، مەن سىلى ئۈچۈن تېمە قىلىپ بېرىمەن؟ پادىشاھقا ياكى قوشۇن سەردارىغا بېرە تەلەپلىرىنى تەكشۈرمەي؟» - دېگەن، ئايال بۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - مەن ئۆز خەلقىم ئارىسىدا ياشاۋاتىمەن، بولدى! دېدى. 14. ئەمدى ئېلىشا گەھازىدىن، ئۇنىڭغا تېمە قىلىپ بېرىش كېرەك؟ - دەپ سورىدى. گەھازى: ئۇنىڭ ئوغۇل بالىسى يوق ئىكەن، ۋە ئېرىمۇ قېرى ئىكەن، دېدى. 15. ئۇ ئۇنى چاقىرىغىن، دېدى. ئايالنى چاقىرىۋىدى، ئايال ئىشىكىگە كېلىپ تۇردى. 16. پەيغەمبەر ئۇنىڭغا: كېلەر يىلى تەنھەنەن مۇشۇ ۋاقىتتا چاقىرىۋىدىمىز، ئوغۇللىرى بولمىدۇ، دېدى. ئۇ ياق، ئۇ غوجام ئى خۇدانىڭ ئادىمى، دېدىكىگە يالغان ئېيتىمىغىن، دېدى. 17. ئەمدى ئېلىشا ئۇنىڭغا دېگەندەك ئۇ ئايال ھامىلدار بولۇپ، ئىككىنچى يىلى بېكىتىلگەن ۋاقىتتا ئوغۇل تۇغدى. 18. بالا ئۆسۈپ چوڭ بولدى. بىر كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئانىسى بار يەرگە، ئورمىچىلارنىڭ قېشىغا چىقىپ كەتتى. 19. ئۇ ئانىسىغا: ۋاي بېشىم، ۋاي بېشىم، دەپ ۋايسىدى. ئۇ خىزمەتكارىغا، ئۇ ئانىسىنىڭ قېشىغا ئېلىپ بارغىن، دېدى. 20. ئۇ ئۇنى كۆتۈرۈپ ئانىسىنىڭ يېنىغا ئاپىرىپ قويدى. بالا ئانىسىنىڭ ئېتىكىدە چۈشكەچە ئولتۇردى، ئاندىن ئولتۇپ قالدۇق، 21. ئاندىن ئانىسى چىقىپ، ئۇنى خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئۆيىدىكى كارۋاتقا ياتقۇزۇپ قويۇپ، ئىشىكىنى يېپىپ چىقىپ كەتتى. 22. ئۇ ئېرىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: غۇلاملاردىن بىرنى ماڭدۇرغىن، ئۇ بىر ئېشەكنى ئېلىپ كەلسۇن، مەن ئۇنى چاپقۇرۇپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا دەرھال بېرىپ كېلەي، دېدى. 23. ئېرى ئۇنىڭغا: ئېشەك ئۇنىڭ قېشىغا بۈگۈن بارىمەن؟ بۈگۈن ياكى يېقىن ئايى شاھىبات كۈنى بولسا، دېدى. ئايال ئۇنىڭغا، ھەممە ئىش تىنچلىق - دېدى. 24. ئۇ ئېشەكنى تونۇتۇپ غۇلامغا: ئىتتىك ھەيدەپ ماڭ، مەن دېمىگۈچە توختىمىغىن، دېدى. 25. شۇنىڭ بىلەن ئۇ كارمەل تېغىغا بېرىپ خۇدانىڭ ئادىمى ئالدىغا كەلدى. ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى ئۇنى يىراقتىنلا كۆرۈپ ئۆز خىزمەتكارى گەھازىغا: مانا

سۈرىيە پادىشاھىنىڭ قوشۇن سەردارى ئاتامان ئۆز غوجىسىنىڭ ئالدىدا تولىمۇ قەدرلەندى ۋە ئىززەتلەندى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ قولى ئارقىلىق سۈرىيەگە نۇسخە تەلەر بەرگەندى. ئۇ ئاتىز جەننى بولغىنى بىلەن، لېكىن ماخاۋ كېسىلگە گىرىپتار بولۇپ قالغانىدى. 2 ئەمدى سۈرىيەلەر توپ-توپ بولۇپ، بۇلاڭچىلىققا چىقىپ ئىسرائىلدىن بىر كىچىك قىزنى تۇتۇپ كەلگەندى؛ بۇ قىز ئاتاماننىڭ ئايالىنىڭ خىزمىتىنى قىلاتتى. 3 ئۇ خاتىغا: كاشكى، مېنىڭ غوجام سارىيەدىكى پەيغەمبەرنىڭ قېشىدا بولسىدى! ئۇ ئۆزى ماخاۋ كېسىلدىن ساقايىتتى، دېدى. 4 ئاتامان بېرىپ خوجىسىغا: ئىسرائىلنىڭ يۇرتىدىن بولغان كىچىك قىز مۇنداق-مۇنداق ئېيتتى، دېدى. 5 سۈرىيە پادىشاھى: ياخشى! سەن بارغىن، مەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا بىر مەكتۇپ ئەۋەتتەن، دېدى. ئاتامان ئون ئالانت كۆمۈش بىلەن ئالتە مىڭ شەكىل ئالتۇن ۋە ھەم ئون كىشىلىك كىيىمى ئېلىپ ئىسرائىلغا باردى. 6 ئۇ مەكتۇپنى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا ئاپىرىپ تاپشۇرۇپ بەردى. مەكتۇپتا: «بۇ مەكتۇپ ساڭا بەتكەندە بىلگەنسىڭىز، مەن ئۆز خىزمەتكارىم ئاتاماننى سېنىڭ قېشىڭغا ماڭدۇرۇدۇم. سەن ئۇنى ماخاۋ كېسىلدىن ساقايىتقايسەن»، دەپ يۆتكەلگەندى. 7 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خەتنى ئوقۇپ بولۇپ، ئۆز كىيىملىرىنى بىر-بىرى تەرتىپتە ئۆتتى ۋە: مەن خۇدامۇ؟ كىشىنى ئۆلتۈرۈپ ھەم تىرىلدۈرلەيمەنمۇ؟ ئېنىقلا ئۇ كىشى: بۇ ئادەمنى ماخاۋ كېسىلدىن ساقايىتقىن، دەپ ھاۋالا قىلدۇ؟ قېنى، ئويلىنىپ كۆرۈڭلار، ئۇ دەرۋەقە مەن بىلەن جەڭ قىلغىلى ئەۋەتتەنمۇ، دېدى. 8 ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ئۆز كىيىملىرىنى يىرتقىنى ئاڭلىغاندا، پادىشاھقا ئادەم ئەۋەتىپ: ئېنىقلا ئۆز كىيىملىرىڭنى بىر تىنچ ئۇ كىشى ھازىر بۇ يەرگە كەلسۇن، ئاندىن ئۇ ئىسرائىلدا بىر پەيغەمبەر بار ئىكەن دەپ بىلدۈرۈپ بەردى. 9 ئاتامان ئاتىلىرى ۋە جەڭ ھارۋىسى بىلەن كېلىپ، ئېلىشانىڭ ئۆيىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا توختىدى. 10 ئېلىشا بىر خەۋەرچىنى ماڭدۇرۇپ ئاتامانغا: بىرپ ئىئوردان دەرياسىدا يەتتە قېتىم يۇيۇنۇپ كەلگەن، شۇنداق قىلساڭ تەئەبىرىڭ ئەسلىگە كېلىپ پاكىز بولىسەن، دېدى. 11 لېكىن ئاتامان ئاچچىقلىنىپ يىنىپ كېلىپ: مانا ئۇ چوقمۇ چىقىپ، مېنىڭ بىلەن كۆرۈشىدۇ، تۈرە تۇرۇپ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ، [بارا] جاينىڭ ئۈستىدە قولىنى سىلىكىپ، ماخاۋ كېسىلنى ساقايتىدۇ، دەپ ئويلاپ كەلگەندىم. 12 دەپ شۇنىڭ دەريالىرى، يەنى ئاتامان بىلەن قارىپار [دەرياسىنىڭ سۈلىرى] ئىسرائىلنىڭ ھەممە سۈلىرىدىن ياخشى ئەمەسمۇ؟ مەن ئۇلاردا يۇيۇنسام پاكىز بولمامدەم؟ دېدى، ئۇ قاتتىق غەزەپلىنىپ يۈرۈلۈپ يولغا چىقتى. 13

لېكىن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ: ئۇ ئاتامان، ئەگەر پەيغەمبەر سىلگە ئېغىر بەر ئىشنى تاپىلغان بولسا، قىلماسىدىلا؟ ئۇنداق بولغان يەردە، ئۇ سىلگە سۇغا چۈشۈپ يۇيۇنۇپ، پاكىز بولسىلا، دېگەن بولسا شۇنداق قىلماسا؟ دېيىشتى. 14 شۇڭا ئۇ چۈشۈپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ سۆزىگە بىنائەن ئىئوردان دەرياسىدا يەتتە قېتىم چۈمۈلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئېيى پاكلىنىپ، كىچىك بالىنىڭ ئېتىدە بولۇپ ساقايدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بارلىق ھەمراھلىرى بىلەن خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: مانا ئەمدى پۈتكۈل يەرىۋىدە ئىسرائىلدىن باشقا يەردە خۇدا يوق ئىكەن، دەپ بىلىپ يەتتىم؛ ئەمدى ھازىر، ئۆز كەمەڭگۈن بىر سوۋغاتنى قويۇل قىلغىن، دېدى. 16 لېكىن ئېلىشا: مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ھېچ نېمىنى قويۇل قىلماسەن، دېدى. [ئاتامان] تولا چىڭ تۇرۇۋالسىمۇ، ھېچ قويۇل قىلمىدى. 17 ئاندىن ئاتامان مۇنداق دېدى: ئەگەر قويۇل قىلساڭ، كەمەڭگە توپىدىن ئىككى قېچىر يۈك بېرىلسۇن؛ قىلۋاتاتتى. ئۇ ئۆز خىزمەتكارلىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ، پالانچى-پوكونچى

يەردە بارگاھ تىكەن، دەپ بېكىتەتتى. 9 خۇدانىڭ ئادىمى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر ئەۋەتتى: سەن بالاغىچى پۈكۈنچى بەرگە بېرىشتىن ئېھتىيات قىلغىن، چۈنكى سۈرىيەلەر ئۇ بەرگە چۈشەنچى، دېدى. 10 ئۇ ۋاقىتلاردا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خۇدانىڭ ئادىمى ئۆزىگە كۆرسەتكەن جايغا ئادەم ئەۋەتتى. ئۇ يەردىكى ئادەملەرگە ئېھتىيات قىلىشنى ئاگاھلاندۇردى. بۇنداق ئىش پىرقاچە قېتىم بولدى. 11 بۇنىڭ سەۋەبىدىن سۈرىيەنىڭ پادىشاھى كۈلگە قاتتىق ئاچچىقلىنىپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى چاقىرىپ ئۇلاردىن: «ئارىمىزدىن كىمنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى تەرىپىدە ئۆردىغانلىقىنى ماڭا كۆرسىتىپ بەرمەمسىلەر؟! - دەپ سورىدى. 12 لېكىن خىزمەتكارلىرىنىڭ بىرى: - ئۇ غوجام پادىشاھ ئۇنداق ئەمەس؛ بەلكى ئىسرائىلدا تۇرىدىغان ئېلىشا دېگەن پەيغەمبەر سەن ياتقان ھۇجرا گدا قىلغان سۆزلىرىڭنى ئىسرائىل پادىشاھىغا ئېيتىپ بېرىدۇ، - دېدى. 13 ئۇ پېرىپ ئۇنىڭ ئەدەتكە ئىگەلىكىنى پايلاپ كېلگەن، مەن ئادەم ماڭدۇرۇپ ئۇنى تۇتۇپ كېلەي، دېدى. ئۇلار: - ئۇ دوتان شەھىرىدە ئىكەن، دەپ خەۋەر قىلدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەرگە ئاتلىقلار، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە زور بىر قوشۇننى ماڭدۇردى. ئۇلار كېچىسى يېتىپ كېلىپ شەھەرنى قورشۇۋالدى. 15 خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ مالىيە سەھىرەدە تۇرۇپ چىقسا، مانا، بىر ئاتلىقلار ۋە جەڭ ھارۋىلىرى قوشۇننى شەھەرنى قورشۇۋالغانىدى، مالاي ئۇنىڭغا: ئېلا، ئۇ غوجام، قانداق قىلارمىز؟ - دېدى. 16 لېكىن ئۇ: قورققىن، مانا بىز بىلەن بىرگە بولغانلار ئۇلار بىلەن بىرگە بولغانلاردىن كۆپتۇر، دېدى. 17 ئەمدى ئېلىشا دۇئا قىلىپ: ئۇ پەرۋەردىگار، مالانىڭ كۆزلىرىنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ ئاچقاسەن، دېدى، ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يىگىتنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى ۋە ئۇ ئەينى ئەھۋالنى كۆردى، مانا، پۈتكۈل تاغ ئېلىشانى چۆرىدەپ تۇرغان يالقۇنلۇق ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن تولغانىدى. 18 سۈرىيەلەر چۈشۈپ ئۆتەرەپكە كەلگەندە، ئېلىشا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: بۇ خەلقنى كورلۇق بىلەن تۇرغىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېلىشانىڭ تىلىكى بويىچە ئۇلارنى كورلۇق بىلەن تۇردى. 19 ئېلىشا ئۇلارغا: بۇ [سېلىر ئەزدىگەن] يول ئەمەس ۋە [سېلىر ئەزدىگەن] شەھەر ئەمەس، مېنىڭ كەينىمدىن ئەگىشىڭلار، سېلىرنى سېلىر ئەزدىگەن ئادەمنىڭ قېشىغا باشلاپ باراي، دەپ ئۇلارنى سامارىيەگە باشلاپ باردى. 20 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سامارىيەگە كىرگەندە ئېلىشا: ئۇ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ ئاچقاسەن، دېدى، پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى، ۋە مانا، ئۇلار سامارىيەنىڭ تىنچسىدا تۇراتتى. 21 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى كۆرگەندە ئېلىشادىن: ئۇ ئاتام، ئۇلارنى ئۆلتۈرۈۋەپتەنمۇ؟ ئۇلارنى ئۆلتۈرۈۋەپتەنمۇ؟ دەپ سورىدى. 22 ئۇ: سەن ئۇلارنى ئۆلتۈرمە، ھەتتا ئۇزۇڭ قىلىچ ۋە توقيايىك بىلەن ئەسەر قىلغانلىرىڭنى ئۆلتۈرمەيدىغان يەردە، بۇلارنى ئۆلتۈرۈشكە بولامتى؟ ئەكسىچە، ئۇلارنىڭ ئالدىغا نە، سۇ قويغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەپ-ئىچىپ ئۆز غوجىسىغا يېتىپ كەتسۇن، دېدى. 23 شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۇلارغا چوڭ زىياپەت بەردى، ئۇلار يەپ-ئىچىپ بولغاندىن كېيىن، ئاندىن ئۇلارنى يولغا سالىدى. ئۇلار غوجىسىنىڭ يېنىغا قايتتى. شۇنىڭدىن كېيىن سۈرىيەدىن بۇلاچىقلار شايلىرى ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا قايتا بېسىپ كىرىدى. 24 كېيىن شۇنداق بولدىكى، سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد پۈتكۈل قوشۇننى يىغىپ سامارىيەنى ھۇمبارىگە ئالدى. 25 شۇنىڭ بىلەن سامارىيەدە زور ئاچارچىلىق بولدى. ئۇلار ئۇنى شۇنچە ئۇزۇن قامال قىلدىكى، بىر ئېشەك بېشى سەكسەن شەكەل كۆمۈشكە، ۋە كەپەر مايىنىڭ بىر چىنىسىنىڭ تىتىن بىرى بەش شەكەل كۆمۈشكە ياراتتى. 26 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سېپىلىنىڭ ئۈستىدىن ئۆتكەندە، بىر ئايال ئۇنىڭغا: ئۇ غوجام پادىشاھ، ياردەم بەرگىن! دەپ پەرياد كۆتۈردى. 27 ئۇ: ئەگەر پەرۋەردىگار ساڭا

شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بېرىپ شەھەرنىڭ دەۋراۋازىدىكى پاسىبانلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: بىز سۇرىيەرنىڭ لەشكەرگاھىغا چىققاق، مانا ھېچكىم يوق ئىكەن، ھەمما ئادەمنىڭ شەبەسىمۇ يوقتۇر، بەلكى ئاتلار باغلاقتى، ئېشەكلەر باغلاقتى بولۇپ، چىدىرلار تەبىئىي ھېتى تۇرۇدۇ، دېدى. 11 دەۋراۋازىدىكى پاسىبانلار شۇ خەۋەرنى تۇتۇپ ئېلان قىلىپ، پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا خەۋەر يەتكۈزدى. 12 پادىشاھ كېچىسى قوپۇپ خىزمەتكارلىرىغا: مەن سۇرىيەرنىڭ بىزگە نېمە قىلماقچى بولغىنىنى سىلەرگە دەپ بېرىي. ئۇلار بىزنىڭ ئاچارچىلىقتا قالغىنىمىزنى بېلىپ، لەشكەرگاھتىن چىقىپ دالادا مۇكۇنۇۋېلىپ: ئىسرائىللار شەھەردىن چىقسا، بىز ئۇلارنى تىرىك تۇتۇپ، ئاندىن شەھەرگە كىرەلەيمىز، دېيىشكەن گەپ، دېدى. 13 خىزمەتكارلىرىدىن بىرى جاۋاب بېرىپ: بىر نەچچە كىشىنى شەھەردە قالغان ئاتلاردىن بەشىنى ئېلىپ (ئۇلارنىڭ ئاقشۇتى بۇ يەردە قالغان ئىسرائىلنىڭ بارلىق كىشىلىرىنىڭكىدىن، ھەمما ھالاك بولغانلىرىنىڭكىدىن بەسەر بولمايدۇ)، ئۇلارنى كۆرۈپ كېلىشكە ئەۋەتەيلى، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككى جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئۇلارغا قاتنىدىغان ئاتلارنى تەييار قىلدى. پادىشاھ ئۇلارنى سۇرىيەرنىڭ قوشۇنىنىڭ كېنىدىن ئەۋەتىپ: بېرىپ ئەھۋالنى كۆرۈپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 15 بۇلار ئۇلارنىڭ ئەزىدىن ئىئوردان دەرياسىغىچە غولاپ باردى، ۋە مانا، پۈتكۈل يول بويى سۇرىيەر ئالدىراپ قاچقاندا ئاشلۇۋەتكەن كىيىم-كېچەك ۋە ھەرخىل ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەر بىلەن تولغانىدى. ئەلچىلەر يېنىپ كېلىپ پادىشاھقا شۇنى خەۋەر قىلدى. 16 ئۇ ۋاقىتتا خەلق چىقىپ سۇرىيەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن ئۇچلارنى تالدى، شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارىڭىز ئېيتقان سۈزىدەك، بىر خالدا ئاق ئۈن بىر شەكەلگە، ئىككى خالدا ئاربا بىر شەكەلگە سېتىلدى. 17 ئەمدى پادىشاھ بىلىكىنى تۇتۇپ ماڭغان ھېلىقى ئەمەلدارنى دەۋراۋازى باشقۇرۇشقا تەيىنلەپ قويغانىدى. ئەمدى خالايىق دەۋراۋازىدىن [ئېيتىلىپ چىققاندا] ئۇنى دەسسەپ-چەبلىۋەتتى ۋە شۇنىڭ بىلەن تۇتۇلدى. بۇ ئىش پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنى تۇتماقچى بولۇپ، ئۇنىڭ ئالدىغا بارغاندا، دەل ئېلىشا ئېيتقانداك بولدى. 18 شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئادىمى پادىشاھقا ئېيتقان شۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: «ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا سامارىيەنىڭ دەۋراۋازىدا ئىككى خالدا ئاربا بىر شەكەلگە ۋە بىر خالدا ئاق ئۈن بىر شەكەلگە سېتىلدى». 19 ئەمما ھېلىقى ئەمەلدار خۇدانىڭ ئادىمىگە: «مانا، ھەمما پەرۋەردىگار ئامانغا تۇلكۇك ئاچسىمۇ، ئۇنداق بىر ئىشنىڭ بولۇشى مۇمكىنمۇ؟!» دېگەندى. ئۇ: «سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرسەن، لېكىن شۇنىڭدىن چەبەسەن»، دېگەندى. 20 ئۇنىڭغا ھەم دەل شۇنداق بولدى، چۈنكى خەلق ئۇنى دەۋراۋازىدا دەسسەپ تۇتۇرگەندى.

8 ئېلىشا ئۆزى ئوغلىنى تېرىلدۈرگەن ئايالغا نەسەت قىلىپ: سەن ۋە ئۆز ئۆيدىكىلىرىڭ بىلەن بېرىپ، قەيەردە ئولتۇرغۇدەك جاي تاپساڭ، ئۇ يەردە تۇرغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار: ئاچارچىلىق بولسۇن، دەپ بېكىتتى. بۇ ئاچارچىلىق زېمىندا يەنمە يىلغىغە تۈگمەيدۇ، دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئايال خۇدانىڭ ئادىمى ئېيتقانداك ئۆز ئۆيدىكىلىرى بىلەن بېرىپ، فىلىستىيەرنىڭ يۇرتىدا يەنمە يىلغىغە تۇردى. 3 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەنمە يىل ئۆتكەندە، ئايال فىلىستىيەرنىڭ يۇرتىدىن يېنىپ كەلدى، ئۇ پادىشاھتىن ئۆيى بىلەن زېمىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلغىلى باردى. 4 شۇ ۋاقىتتا پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ خىزمەتكارى گەھازى بىلەن سۆزلىشىپ ئۇنىڭغا: ئېلىشا قىلغان ھەممە ئۇلۇغ ئەمەللىرىنى ماڭا بايان قىلىپ بەرگىن، دەۋاتاتتى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھقا ئېلىشانىڭ قانداق قىلىپ بىر تۈلكۈنى تېرىلدۈرگەنلىكىنى دەپ بېرۋاتقاندا، ئېلىشا ئوغلىنى تېرىلدۈرگەن شۇ ئايال پادىشاھتىن ئۆز ئۆيى ۋە زېمىنىنى

دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 24 يورام ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىدا دەپە قىلىندى. ئوغل ئاھازيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 25 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، ئاھابنىڭ ئوغل يورامنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئوغل ئاھازيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 26 ئاھازيا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرىم ياشتا بولغاندا يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئىسمى ئاتالماي ئىدى، ئۇ ئىسرائىل پادىشاھى ئورامنىڭ قىزى ئىدى. 27 [ئاھازيا] ئاھابنىڭ جەمەتىنىڭ بولدا يۈرۈپ ئاھابنىڭ جەمەتى قىلغاندەك، خۇدانىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى؛ چۈنكى ئۇ ئاھابنىڭ كۈيۇغلى ئۇنىڭغا ھەمبەھەت ئىدى. 28 ئاھابنىڭ ئوغل يورام سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بىلەن گېلىئادتىكى راموتتا سوقۇشقاندا ئاھازيا ئۇنىڭغا ھەمدە مەلۇمات سوقۇشقا چىققانىدى. سۈرىيە يورامنى زىخمەلەندۈردى. 29 يورام پادىشاھ رامادا سۈرىيە پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشقاندا سۈرىيەلەردىن يېگەن زەخمىنى داۋالاش ئۈچۈن، يىزىرەئەلگە يېنىپ كەلدى. ئاھابنىڭ ئوغل يورام كېسەل بولغاچقا، يەھۇدانىڭ پادىشاھى، يەھورامنىڭ ئوغل ئاھازيا ئۇنى يوقىغىلى يىزىرەئەلگە بۇرۇلدى.

9

ئېلىشا بەيغەمبەر بەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتىلاردىن بىرى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا: «يېلىڭنى باغلاپ بۇ ماي قاچىسىنى قولىڭغا ئېلىپ، گېلىئادتىكى راموتقا بارغىن. 2 ئۇ يەرگە بارغاندا ئىتىشىنىڭ نەۋرىسى، يەھوشافاتنىڭ ئوغل يەھوزى تېپىپ، ئويىگە كىرىپ، ئۇنى ئۆز بۇرادەرلىرى ئارىسىدىن ئورنىدىن ئۇرغۇزۇپ، ئىچكىرىكى ئويىگە باشلاپ كىر. 3 ئاندىن قاچىدىكى ماينى بېشىغا قويۇپ، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن سېنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسئۇل قىلدىم، دېگەن؛ شۇنى دەپ بولۇپلا ئىشىنىشى ئېچىپ، قېچىپ چىققىن، ھايال بولما» - دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن شۇ ياش بەيغەمبەر يىگىت گېلىئادتىكى راموتقا باردى. 5 ئۇ يەرگە كەلگەندە، مانا، قوشۇننىڭ سەردارلىرى ئۇ يەردە ئولتۇراتتى. ئۇ: «ئۇ سەردار، ساڭا بىر سۈزۈم بار، دېدى. يەھۇ: - قايسىمىزغا؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - ساڭا، ئۇ سەردار، دېدى. 6 ئۇ قويۇپ ئويىگە كىردى. يىگىت بېشىغا ماينى قويۇپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن سېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەلگىگە، يەنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسئۇل قىلدىم. 7 سەن ئۆز غوجاڭ ئاھابنىڭ جەمەتىنى يوقىتىسەن، چۈنكى ئۆز قوللىرىم بەيغەمبەرلەرنىڭ قېنى ئۈچۈن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ جەمەتى قۇللارنىڭ قېنى ئۈچۈن يىزىرەئەلدىن ئىنتىقام ئالاي. 8 ئاھابنىڭ پۈتكۈل جەمەتى يوقىلدى، ئاھابنىڭ جەمەتىدىن ئىسرائىلدىكى ھەممە ئەركەكلەرنى ھەممىسى ئاجىز ياكى مېھىپ بولسۇن ھەممىسىنى ھالەك قىلىسەن. 9 مەن ئاھابنىڭ جەمەتىنى نىبانىڭ ئوغل يەروبوئامنىڭ جەمەتىدەك ۋە ئاخىيانىڭ ئوغل بائاشانىڭ جەمەتىدەك يوق قىلىسەن. 10 ئىتتار يىزىرەئەلنى يىزىرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە يەيدۇ. ھېچكىم ئۇ دەپنە قىلمايدۇ». شۇنى دەپ بولۇپلا يىگىت ئىشىنىشى ئېچىپ قېچىپ كەتتى. 11 يەھۇ ئۆز غوجىسىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قېشىغا يېنىپ چىققاندا، ئۇلار ئۇنىڭ: - ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ بۇ تەلۋە سېنى نېمە ئىش بىلەن ئۈزدەپ كەپتۇ؟ - دەپ سورىدى. ئۇ ئۇلارغا: سىلەر شۇ كىشى ۋە ئۇنىڭ سېسىپەتلىرىنى بىلسىلەر، - دېدى. 12 ئۇلار: يالغان ئېيتىما! بىزگە دەپ بەرگىنە! دېۋىدى، ئۇ: - ئۇ ماڭا مۇنداق-مۇنداق دەپ، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۆستىدە پادىشاھ بولۇشقا مەسئۇل قىلدىم» دەپ ئېيتتى - دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھەممىسى تولىرىنى سېلىپ، بەلەمبەيدە يېنىپ ئۇنىڭغا پايانداز قىلدى. ئۇلار كاناي چېلىپ: «يەھۇ پادىشاھ بولدى!» دەپ جاكارلاشتى. 14

قەلدى 29 (ئاھانىڭ ئوغلى يورانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون بەرخى يىلدا ئاھازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغاندى). 30 يەھۇ ئەمدى يەزەرەلگە كەلدى، يەزەرەل شۇنى ئاڭلاپ كۆزلىرىگە سۈرمە سۈرۈپ، چاچلىرىنى تاراپ، دېرىزىدىن قاراپ تۇراتتى. 31 يەھۇ دەۋرۋازىدىن كىرگەندە ئۇنىڭغا: ئۇ زىمى، ئۆز غوجاڭنىڭ قاتلى، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ - دەپ سورىدى. 32 يەھۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ، دېرىزىگە قاراپ تۇرۇپ: - مەن تەرەپتە تۇرىدىغان كىم بار؟ دەپ سورىۋېدى، ئىككى-ئۈچ ئاغۋات دېرىزىدىن ئۇنىڭغا قارىدى. 33 ئۇ: شۇ ئايالى تۆۋەنگە تاشلاڭلار، دېيىشىڭلار، ئۇلار ئۇنى تۆۋەنگە تاشلىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ قېنى ھەم تامغا ھەم ئالارغا چېچىلدى. ئۇ ئۇنى ئاتلىرىغا دەستىپ ئۈستىدىن ئۆتۈپ كەتتى. 34 ئاندىن ئۇ ئۆيگە كىرىپ يەپ-ئىچكەندىن كېيىن: بۇ ئالەمنى ئايالىڭنىڭ ھەستىنى تەكشۈرۈپ، ئۇنى دەپنە قىلىڭلار. چۈنكى نېملا بولسۇن ئۇ پادىشاھنىڭ مەلىكىسىدۇر، دېدى. 35 لېكىن ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلىۋېتەيلى دەپ بېرىۋېدى، ئۇنىڭ باش سۆڭىكى، ئايىلىرى ۋە قولىنىڭ ئالقىنىدىن باشقا ھېچ بىرىنى تاپالمىدى. 36 ئۇلار يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى ئۇنىڭغا دېگەندە ئۇ: بۇ ئىش پەرۋەردىگار تۈز قولى تىشىلىق ئىلىياس ئارقىلىق ئېيتقان مۇنۇ سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىدۇر: - «ئىتلىر يەزەرەلدىكى شۇ پارچە يەردە يەزەرەلنىڭ گۆشىنى يەيدۇ. 37 يەزەرەلنىڭ ئۆلۈكى سىرتىدا، يەزەرەلدىكى شۇ پارچە يەردە قىغدىك يېلىپ كېتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم: «ئۇ يەزەرەل ئىكەن» دېيەلمەيدۇ» - دېدى.

10

ئەمدى سامارىيەدە ئاھانىڭ يەتمىش ئوغلى بار ئىدى. يەھۇ خەتلەرنى يېزىپ سامارىيەگە، يەنى يەزەرەلدىكى ئەمدىلەر-ئاقساقاللارغا ۋە ئاھانىڭ جەمەتىدىكى پادىشاھلارغا ئەۋەتتى. خەتلەردە مۇنداق دېيىلدى: - 2 «سەلەر بىلەن بىللە غوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرى، جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلار، قورغانلىق شەھەر ۋە ساۋۇت-قوراللارمۇ باردۇر، شۇنداق بولغاندىن كېيىن بۇ خەت سەلەرگە ئەتكەندە، 3 ئۆز غوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەڭ ياخشىسىنى تاللاپ، ئۆز ئانىسىنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزۇپ، غوجاڭلارنىڭ جەمەت ئۈچۈن سوقۇشقا چىقىڭلار». 4 لېكىن ئۇلار دەككە-دۈككەگە چۈشۈپ ئىنتايىن قورقۇشۇپ: مانا ئىككى پادىشاھ ئۇنىڭ ئالدىدا پۈت تەرەپ تۇرالمىغان يەردە، بىز قانداق پۈت تەرەپ تۇرالايمىز؟ - دېيىشتى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئوردا بېشى، شەھەر باشلىقى، ئاقساقاللار بىلەن پادىشاھلار يەھۇغا خەۋەر يەتكۈزۈپ: بىز سېنىڭ قۇللارنىڭمۇ، سەن ھەرىجە يۈرۈساڭ شۇنى قىلىمىز، ھېچكىمنى پادىشاھ قىلمايمىز. ساڭا نېمە مۇۋاپىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دەپ ئېيتتى. 6 يەھۇ ئىككىنچى خەتنى يېزىپ، خەتتە: - «ئەگەر مەن تەرەپتە بولۇپ، مېنىڭ سۆزلىرىمگە كىرىشكە رازى بولساڭلار ئۆز غوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ، ئەتە مۇشۇ ۋاقىتتا يەزەرەلگە، مېنىڭ قېشىمغا ئۇلارنى كەلتۈرۈڭلار. ئەمدى پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى يەتمىش كىشى بولۇپ، ئۆزلىرىنى باققان شەھەرنىڭ ئۇلۇغلىرىنىڭ قېشىدا تۇراتتى. 7 خەت ئۇلارغا ئەتكەندە ئۇلار شاھزادىلەرنى، يەتمىش يەتتە ھەممىسىنى ئولتۇرۇپ، باشلىرىنى سۆۋەتلەرگە سېلىپ، يەزەرەلگە يەھۇغا ئەۋەتتى. 8 بىر خەۋەرچى كېلىپ يەھۇغا: ئۇلار شاھزادىلەرنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ كەلدى، دەپ خەۋەر بەرگەندە، ئۇ ئۇلارنى ئىككى دۆۋە قىلىپ، دەۋرۋازنىڭ ئالدىدا ئەتە ئەتكەنچە قويۇلار، دېدى. 9 ئەتكەندە ئۇ چىقىپ، ئۇ يەردە تۇرۇپ پۈتكۈل خالايققا: سەلەر بىگۇناھسىلەر، مانا، مەن تۈزۈم غوجامغا قەست قىلىپ ئۇنى ئولتۇردۇم، لېكىن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كىم چېپىپ ئولتۇردى؟ 10 ئەمدى شۇنى بىلىڭلار، يەھۇ دەۋرۋازنىڭ ھېچ سۆزى، يەنى پەرۋەردىگار ئاھانىڭ جەمەتى توغرىسىدا ئېيتىشىدىن ھېچبىر سۆز يەردە قالمايدۇ. چۈنكى

28 يەھۇ شۇ يول بىلەن پائالىيەت ئىسرائىل ئىچىدىن يوق قىلدى. 29 يەھۇ پاسبانلىرى تىزىلىپ، ھەربىرى ئۆز قولىدا قورالنى تۇتۇپ، ئىبادەتخانىنىڭ ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇرغان گۇناھكارلارنىڭ ئىسمىنى ئىسرائىل گۇناھكارلىرىدىن، يەنى بەيت-ئەل بىلەن داندېكى ئالتۇن موزاي پەلەندىدىن تۈزى يىغىدى. پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا تۇردى. 12 يەھۇدا شاھزادىنى ئۇچۇرغا چىقىرىپ ئۇنىڭ پېشىغا تاجنى كىيگۈزۈپ، ئۇنىڭغا گۇناھنامىلەرنى بېرىپ، پادىشاھ بولۇشقا كۈرۈنگىنىنى ئادا قىلىپ، ئاھابنىڭ جەمەتكە تەكلىۈمىدىكى ھەممە نىيەتنى بەجا قىلىپ پۈتكۈزگىنىنى ئۇچۇن، سېنىڭ ئوغۇللىرىڭ تۇنجى سەلسىگىچە ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرۇدۇ، دېدى. 31 لېكىن يەھۇ پۈتۈن قەلبىدىن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنىڭ مۇقەددەس قانۇنىدا مېڭىشقا كۈتكۈل بۇلىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان يەھۇدا پاسبانلىرىنىڭ ئىسمىنى ئىسرا ئىسرائىلنىڭ كۈنلەردە پەرۋەردىگارى ئىسرائىلنىڭ زېمىنى كېسىپ-كېسىپ ئازاپتىن باشلىدى. چۈنكى ھازىرقى ئىسرائىلنىڭ ھەممە نىيەتنى بەجا قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ چىگرا لىرىدىن يۈسۈپ تۇتۇپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى؛ ئۇ بارلىق گىلىئاد يۇرتىنى، ئارون جىلغىسىنىڭ يېنىدىكى ئارون ئەردىن تارتىپ گىلىئاد تەن تۇتۇپ باشلىغىچە، گاد، رۇبەن ۋە ماناسسەنىڭ بارلىق يۇرتلىرىنى ئىشغال قىلدى. 34 ئەمدى يەھۇنىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن سەلتەنتىنىڭ ھەممە قۇردى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 35 يەھۇ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يەھوئازنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 36 يەھۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سامارىيەدە سەلتەنت قىلغان ۋاقتى يىگىرمە سەككىز يىل ئىدى.

11

ئەمدى ئاھازيانىڭ ئانىسى ئاتالىيا ئوغلىنىڭ ئۆلگىنى كۆرگەندە، بارلىق شاھ نەسلىنى ئۆلتۈرۈشكە قوزغالدى. 2 لېكىن يورام پادىشاھنىڭ قىزى، يەنى ئاھازيانىڭ سىڭلىسى يەھوشىبا ئۆلتۈرۈلۈش ئالدىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدا ئاھازيانىڭ ئوغلى يوشىبا ئوغلى ئىكەنلىكىنى ئېلىپ چىقىپ، ئۇنى ۋە ئىنىك ئانىسىنى ياستۇق-كەركەك ئامبىرىغا يوشۇرۇپ قويدى. يوشاش شۇ يول بىلەن ئاتالىيادىن يوشۇرۇپ قېلىنىپ ئۆلتۈرۈلدى. 3 ئاندىن كېيىن «ئىنىك ئانىسى» بىلەن يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئۆيىدە ئالتە يىلغىچە يوشۇرۇنۇپ تۇردى. شۇ ۋاقىتلاردا ئاتالىيا زېمىنىدا سەلتەنت قىلدى. 4 يەتتىنچى يىلى يەھۇدا ئادەم ئەۋەتىپ كارىيلار ھەم ئوردا پاسبانلىرىنىڭ يۈزبېشىلىرىنى پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە چاقىرىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن ئەھدە قىلىشنى. ئۇ ئۇلارغا پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدە قەسەم ئىچكىزۈپ، پادىشاھنىڭ ئوغلىنى كۆرسەتتى. 5 ئاندىن ئۇلارغا بۇيرۇپ: مانا سىلەر قىلىشلىرىڭلار كېرەك بولغان ئىش شۇكى: - شابات كۈنىدە پاسبانلىق تۇتۇق كەلگەن ئۈچتىن بىرى پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا پاسبانلىق كۆزىتى قىلىسۇن. 6 ئۈچتىن بىرى سۈر دېگەن دەروازىدا تۇرسۇن ۋە ئۈچتىن بىرى ئوردا پاسبانلار ھويلىسىنىڭ كەينىدىكى دەروازىدا تۇرسۇن، شۇنداق قىلىپ سىلەر ئوردا ئۈچۈن پاسبانلىق قىلىسىلەر. 7 شابات كۈنىدە پاسبانلىق تۇتۇق قىلىپ بولغان ئۈچتىن ئىككى قىسمى پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدە پادىشاھنىڭ قېشىدا پاسبانلىق قىلىسۇن. 8 سىلەر پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا تۇرۇپ، ھەربىرىڭلار قولىڭلارغا ئۆز قوراللىرىنى ئېلىپ، كىمەدەم سېپىڭلاردىن تۈتكۈل ئورۇنسا ئۇنى ئۆلتۈرۈڭلار، پادىشاھ چىقىپ-كەرسە ئۇنىڭ بىلەن بىللە يۈرۈڭلار، دېدى. 9 يۈزبېشىلار كەھن يەھۇدا بارلىق تاپلىغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشتى؛ ھەربىر يۈزبېشى ئۆز ئادەملىرى، ھەم شابات كۈنىدە پاسبانلىق تۇتۇشقا كەلگەنلەرنى ھەم پاسبانلىق تۇتۇش يانغانلارنى قالدۇرۇپ قالدى، ئاندىن يەھۇدا كەھننىڭ قېشىغا كەلدى. 10 كەھن بولسا داۋۇت پادىشاھنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدە ساقلانغان نەزە ۋە قالدانلىرىنى يۈزبېشىلارغا تارقىتىپ بەردى. 11 ئوردا

12 يەھۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ يەتتىنچى يىلىدا يەھوشاش پادىشاھ بولدى؛ ئۇ قىرىق يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى بەت-ئەل شىبائىلىق زىبىياھ ئىدى. 2 يەھوشاش يەھۇدا كەھن ئۇنىڭغا نەسەت قىلىپ تۇرغان بارلىق كۈنلەردە، پەرۋەردىگارىنىڭ ئەزىزىدە دۇرۇس بولغانى قىلدى. 3 ھەقىقەت «يۇقىرى جايلار»، لا يۇقىرىلىدى، خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»،غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبو ياقىتى. 4 يەھوشاش كەھنلارغا: - پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە خۇداغا ئاتالغان ھەممە پۇل، جۈملىدىن رويجەتتىن تۈتكۈزۈلگەن ھەر كىشىنىڭ باج پۇلى، قەسەم ئىچكەنلەرنىڭ پۇلى ۋە ھەركىم ئىختىيارى بىلەن پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە بېغىشلاپ ئەكەلگەن ھەممە پۇلى 5 كەھنلار خەزىنىچىلەردىن تاپشۇرۇۋېلىپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىنىڭ قايسى يېرى بۇزۇلغان بولسا، شۇ پۇلنى ئىشلىتىپ شۇلارنى ئوڭىتىسۇن، دېدى. 6 لېكىن يەھوشاش پادىشاھنىڭ سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە ئۈچتىنچى يىلغىچە، كەھنلار ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى تېخىچە ئوڭىمىغانىدى. 7 ئاندىن يەھوشاش پادىشاھ يەھۇدا كەھن ۋە باشقا كەھنلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: - تېخىشقا ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭىشىمىڭلار؟ مۇندىن كېيىن خەزىنىچىلەردىن پۇل ئالماڭلار ۋە ئۇزۇڭلار ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭاتماڭلار، دېدى. 8 شۇنىڭ

بىلەن كاشىلار ماقۇل بولۇشۇپ: بىز بۇنىڭدىن كېيىن خەلقنى پۇل ئالمايمىز ھەم ئۆزىمىز ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنىمۇ ئوڭشىمايمىز، دېدى. 9 ئەمدى يەھوئادا كاشىلار بىر ساندۇقنى ئېلىپ چىقىپ، ياپقۇچىدىن بىر تۈشۈك تېشىنى ئۆي قۇرغانىنىڭ يېنىغا قويدى، كىشىلەر پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە كىرگەندە، ئۆي ئۆڭ تەرىپى تەرتىپتى، دەرۋازىغا قارايدىغان كاشىلار پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈلگەن بارلىق پۇلنى ئۇنىڭغا سالاتتى. 10 ۋە شۇنداق بولاتتىكى، ئۇلار ساندۇقتا كۆپ پۇل چۈشكەنلىكىنى كۆرسە، پادىشاھنىڭ كاتىپى بىلەن باش كاشىلار ئىبادەتخانىغا چىقىپ، پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدىكى پۇلنى خالىغا چىقىپ، ساناپ قوياتتى. 11 ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ئىش باشلىرىغا تەلپەپ-ھېسابلاپ بېرىپتى، ئۇلار بولسا ئۆي پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ياغاچى بىلەن تاقچىلار، 12 تاقچىلار بىلەن تاقچىلارغا بېرىپتى. ئۇلار مۇشۇ پۇلنى پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭاشقا لازىم بولغان ياغاچ بىلەن ئويۇلغان تاشلارنى سېتىۋېلىشقا، شۇنىڭدەك ئىبادەتخانىنى ئوڭاشقا ۋە ھەممە باشقا چىقىمغا ئىشلىتەتتى. 13 لېكىن پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈلگەن پۇل ئىبادەتخانىغا ئاتىلىدىغان كۆمۈش قاچا-قۇچلار، چاقىلار، پىيالىلەر، كانىپلار، يا ئالتۇندىن ياكى كۆمۈشتىن ياسالغان باشقا ھەر قانداق نەرسىلەرنى ياستىشقا ئىشلىتەلەيتتى. 14 ئۇلار بەلكى شۇ پۇلنى ئىش بېشىغا بېرىپ، پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىنى ئوڭىتاتتى. 15 ئۇلار پۇلنى ئىش بېشىگە بېرىپ، ئىشلەشچىلەرگە تەقسىم قىلىپ بېرىش ئۈچۈن تاپشۇراتتى، لېكىن ئۇنىڭ ھېساۋاتىنى قىلمايتتى، چۈنكى بۇلار ئىسناپ بىلەن ئىش قىلاتتى. 16 لېكىن ئىتتەئىسىزلىك قۇربانلىقى پۇلى بىلەن گۇناھ قۇربانلىقىغا مۇناسىۋەتلىك پۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىنمەيتتى، ئۇ كاشىلارغا تەۋە ئىدى. 17 ئۇ ۋاقىتتا سۈرىيە پادىشاھى ھازائەل گات شەھەرگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۆي ئىشغال قىلدى. ئاندىن ھازائەل يېرۇسالىمغا ھۇجۇم قىلىشقا بۇلەندى. 18 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن يەھۇدا پادىشاھلىرى يەھوشافات، يورام ۋە ئاھازيا پەرۋەردىگارىغا تەقدىم قىلغان ھەممە مۇقەددەس بۇيۇملارنى، ۋە ئۆزى تەقدىم قىلغانلىرىنى پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيى ھەم پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ خەزىنىلىرىدىن ئىزدەپ تاپقان بارلىق ئالتۇنغا قوشۇپ، ھەممىسىنى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلگە ئەۋەتتى، ئاندىن ھازائەل يېرۇسالىمدىن چىقىپتى. 19 يوشاڭنىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۈزلىگەن ئەمەللىرى 20 ئەمدى [يەھوشافاتنىڭ] خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا قەست قىلىپ سىلا داۋىنى تەرىپىدىكى مىللەت قەلئەسىدە ئۆي ئۆلتۈردى. 21 ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن شېمىياننىڭ ئوغلى يوزاقار ۋە شومەرنىڭ ئوغلى يەھوزاباد ئۆي زەخمىلەندۈردى، شۇنىڭ بىلەن ئۆلدى. ئۇ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپمۇ قىلىندى، ئوغلى ئامازيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

13

ئاھازيانىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى يوشاڭنىڭ سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلى، يەھۇدانىڭ ئوغلى يەھوشافات سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، سامارىيەدە ئون يەتتە يىل سەلتەنت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلىپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا يۇتلاشتۇرغان نىبانىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىغا ئەگىشىپ ماڭدى، ئۇ ئۇلاردىن ھېچ چىقىمىدى. 3 بۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارىنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغالدى، ئۇ ئۇلارنى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلنىڭ ۋە ھازائەلنىڭ ئوغلى بەن-ھادادنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 4 يەھوشافات پەرۋەردىگاردىن رەھم تىلدى، ۋە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قىسلىقىنى قانداق كۆرۈپ دۇئاسىغا قۇلاق سالدى. چۈنكى

باغلىغان ئەھدىسى تۈپەيلىدىن ئۇ ئۇلارغا ئىلتىپات قىلىپ، ئۇلارنى بۈگۈنگە قەدەر ھالاک قىلماي، ئۆز ھۆزۈرىدىن چىقىرىۋېتىشى خاتىجىغا ئىدى. 24 سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازاھەل ئۆلدى ۋە ئوغلى ۋەن-ھاداد ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 25 ئاندىن كېيىن يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاھاز ھازاھەلنىڭ ئوغلى ۋەن-ھادادنىڭ قولىدىن ھازاھەل ئۆز ئاتىسى يەھوئاھازدىن جەڭگە تارتىۋالغان شەھەرلەرنى ياندۇرۇۋالدى. يەھوئاھاز ئۆتۈرۈپ، ئۈچ قېتىم مەغلۇپ قىلىپ، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىنى ياندۇرۇۋالدى.

14

ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوشانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا (يەھۇدا دىكى) يوشانىڭ ئوغلى ئامازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 2 پادىشاھ بولغاندا ئۇ يىگىرمە بەش ياشقا كىرگەندى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنت قىلدى، ئۇنىڭ ئاتىسى يېرۇسالېم يەھۇدادان ئىدى. 3 ئامازىيا پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلاتتى، لېكىن ئەجدادى داۋۇت قىلغاندەك ئەمەس، بەلكى ئاتىسى يوشانىڭ بارلىق قىلغانلىرى بويىچە ئىش كۆرەتتى. 4 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلسىدى، خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبوۋ ياقاتتى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، سەلتەنتى ئۇنىڭ قولىدا مۇقىم بولغاندا، ئۇ پادىشاھ ئاتىسىنى ئۆلتۈرگەن خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ ئۆلتۈردى. 6 لېكىن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇن كىتابىدا پەرۋەردىگارىنىڭ: «ئاتلارنى ئوغۇزلىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ ياكى ئوغۇزلىرىنى ئاتلىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ، بەلكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنۇن» دەپ بۆلۈنگەن ئىمرى بويىچە، ئۇ ئۆلتۈرگۈچىلەرنىڭ بالىلىرىنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدى. 7 «شور ۋادىسى»دا ئېدومىيلاردىن ئون مىڭ ئەسكىرنى ئۆلتۈردى ۋە جەڭ قىلىپ سېلىنى ئىشغال قىلىپ ئۇنى يوقىتە ئەل دەپ ئاتىدى، بۈگۈنگىچە شۇنداق ئاتىلىپ كەلمەكتە. 8 ئاندىن كېيىن ئامازىيا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھۇنىڭ نەۋرىسى، يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاھازنىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: «قىيى، (جەڭ مەيدانىدا) يۈز تۇرانە كۆرۈشۈپ» دېدى. 9 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھاز يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىياغا ئەلچى ئەۋەتىپ مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزدى: «لۇئادىكى تىكەن لۇئادىكى كېدەر دەرىخىگە سۆز ئەۋەتىپ: ئۆز قىزىڭنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بەرگىن، دېدى، لېكىن لۇئادىكى بىر ياۋايى ھايۋان تۇتۇپ كېتىۋېتىپ، تىكەننى دەسسەۋەتتى. 10 سەن دەۋرۈڭ ئېدومنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدىڭ، كۆڭلۈڭدە ئۆز-ئۆزۈڭدىن غەمگىن بولۇپ كەتتىڭ، ئەمدى يىراپ بەخىرلەن، بىراق ئۆيدە قالغىن، نېمىشقا بېشىڭغا كۆلپەت كىلتۈرۈپ، ئۆزۈڭنى ۋە ئۆزۈڭ بىلەن يەھۇدانى بالاغا يىقىتسەن؟»، 11 ئەمما ئامازىيا قۇلاق سالىدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھاز جەڭگە چىقتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن يەھۇدادىكى بەيت-شەمەشتە ئۇچراشپ سوقۇشتى. 12 يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن تىرىپەرەن قىلىنىپ، ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە قېچىپ كەتتى. 13 ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھاز بەيت-شەمەشتە ئامازىيانىڭ نەۋرىسى، يەھوئاھازنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيانى ئەسىر قىلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى، ئۇ يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنىڭ ئەفرائىم دەۋرۋازىسىدىن تارتىپ بۇرچەك دەۋرۋازىسىغىچە بولغان توت يۈز گەزلىك بىر يۈلكىنى ئورۇۋەتتى. 14 ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ ئويىدىن ھەمدە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىدىن تېپىلغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، ھەممە قاچا-قۇچلارنى بۇلۇۋالدى ۋە كېيىلىك سۈپەتتە بىر نەچچە تۇتقۇننى ئېلىپ سامارىيەگە بېنىپ كەتتى. 15 ئەمما يەھوئاھازنىڭ باشقا ئىشلەرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن جەڭ قىلىپ

15

ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە بەتتىنچى يىلىدا ئامازىيانىڭ ئوغلى ئازاريا يەھۇدانىڭ پادىشاھى بولدى. 2 ئون ئالتە ياشقا كىرگەندە پادىشاھ بولۇپ يېرۇسالېمدا ئەللىك ئىككى يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ئىسمى يەھوئىيا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېم ئىدى. 3 ئۇ ئاتىسى ئامازىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلاتتى. 4 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلسىدى، خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبوۋ ياقاتتى. 5 ئەمما پەرۋەردىگار پادىشاھنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭ ئۆلۈمىگە ئۇنى ماخاۋ كېسىلگە مۇبتىلا قىلغان، ئۇ ئايرىم ئۆيدە تۇراتتى ۋە پادىشاھنىڭ ئوغلى يوتام ئوردىنى باشقۇرۇپ يۇرتنىڭ خەلقىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرەتتى. 6 ئازاريانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم

قلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ھەيۋدا پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 7 ئازاريا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا تۇخلىدى؛ كىشىلەر ئۇنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا دەپنە قىلدى. ئۇغل يوتام ئۇنىڭ ئورنىدا پادشاھ بولدى. 8 ھەيۋدا پادشاھى ئازاريا ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇز سەككىزچى يىلدا، يەروبوئامنىڭ ئۇغل زەكرىيا سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادشاھ بولۇپ، ئالتە ئاي سەلتەنت قىلدى. 9 ئۇ ئاتا-بوۋىلىرى قىلغاندەك پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلاتتى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان نىبانىڭ ئۇغل يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقىمىدى. 10 يەھشۇڭ ئۇغل شالۇم ئۇنىڭغا قەست قىلدى، ئۇنى خەلقنىڭ ئالدىدا ئۇرۇپ ئۆلتۈردى ۋە ئۇنىڭ ئورنىدا پادشاھ بولدى. 11 زەكرىيانىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 12 [ئۇنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى] پەرۋەردىگارىنىڭ ھەيۋا - سېنىڭ ئوغۇللىرىڭ تەنتىجى يەسلىگىچە ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇردۇ، دېگەن سۆزى ئەمەلگە ئاشۇردى. دەرۋەقە شۇنداق بولدى. 13 يەھشۇڭ ئۇغل شالۇم ھەيۋدا پادشاھى ئازاريا ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزچى يىلدا پادشاھ بولۇپ، سامارىيەدە تولۇق بىر ئاي سەلتەنت قىلدى. 14 گادنىڭ ئۇغل مەناھەم تېرازدان چىقىپ، سامارىيەگە كېلىپ، يەھشۇڭ ئۇغل شالۇمنى شۇ يەردە ئۇرۇپ ئۆلتۈردى ۋە ئۇنىڭ ئورنىدا پادشاھ بولدى. 15 شالۇمنىڭ باشقا ئىشلىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ قەست قىلىشى، مانا «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 16 شۇ چاغدا مەناھەم تېسەھ شەھىرىگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇ يەردە ئۇرۇقتانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئۇ يەنە تېرازدان تارتىپ ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق زېمىنلىرىنى ۋەيران قىلدى. ئۇلار تەن بېرىپ دەرۋازىنى تاجىمىنى ئۇچۇن شەھەرگە شۇنداق ھۇجۇم قىلدىكى، ھەتتا ئۇنىڭكى جىمى ھامىلدار ئاياللارنىڭ قارىنى يىرتىپ ئۆلتۈردى. 17 ھەيۋدا پادشاھى ئازاريا سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزچى يىلدا، گادنىڭ ئۇغل مەناھەم ئىسرائىلغا پادشاھ بولۇپ، سامارىيەدە ئون يىل سەلتەنت قىلدى. 18 ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلىپ، پۈتۈن ئۆمرىدە ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان نىبانىڭ ئۇغل يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقىمىدى. 19 ئاسۇرىيەنىڭ پادشاھى پۇل ئىسرائىل زېمىنىغا تاجاۋۇز قىلدى؛ ئۇ ۋاقىتتا مەناھەم: «پادشاھلىقىمنىڭ مۇستەھكەملىكى ئۈچۈن ماڭا ياردەم قىلغايلا» دەپ ئۇنىڭغا ماڭا ئالانت كۆمۈش بەردى. 20 مەناھەم ئاسۇرىيەنىڭ پادشاھىغا بېرىدىغان شۇ پۇلنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە باي ئادەملىرىگە باج سېلىش بىلەن ئالدى؛ ئۇ ھەر يەردىن ئەللىك شەكەل كۆمۈش ئالدى. شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادشاھى قايتىپ كەتتى ۋە بۇ زېمىندا ئۇرۇپ قالمىدى. 21 مەناھەمنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 22 مەناھەم ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا تۇخلىدى ۋە ئۇغل يەھشۇڭ ئورنىدا پادشاھ بولدى. 23 ھەيۋدا پادشاھى ئازاريا ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئەللىكىچى يىلدا، مەناھەمنىڭ ئۇغل يەھشۇڭ سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادشاھ بولۇپ، ئىككى يىل سەلتەنت قىلدى. 24 ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلىپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان نىبانىڭ ئۇغل يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقىمىدى. 25 ۋە ئۇنىڭ سەردارى رەمەلىيانىڭ ئۇغل يەھشۇڭغا قەست قىلىپ ئۇنى سامارىيەدە، پادشاھ ئوردىسىدىكى قەلئەدە ئۆلتۈردى؛ شۇ نىشتا ئارگوپ بىلەن ئارىيە ۋە ئەللىك گېنئادلىق كىشى يەھشۇڭنى ئۆردى؛ ئۇ يەھشۇڭنى ئۆلتۈرۈپ ئۇنىڭ ئورنىدا پادشاھ بولدى. 26 يەھشۇڭنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مانا «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن

16 رەمەلىيانىڭ ئۇغل يەھشۇڭ ئۇنىڭ ئون يەتتىنچى يىلدا، يوتامنىڭ ئۇغل ئاھاز ھەيۋداغا پادشاھ بولدى. 2 ئاھاز پادشاھ بولغاندا يىگىرمە ياشقا كىرگەن بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنت قىلغانىدى. ئۇ ئاتىسى داۋۇت قىلغاندەك ئەمەس، ئەكسىچە پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلىدى. 3 ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادشاھلىرىنىڭ يولدا ماڭغىنى، ھەتتا پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنى يىگىزىپ كېلىپ گۇناھلىرىغا ئەگىشىپ، ئۆز ئۇلىنى ئۈستىن تۇتقۇزۇپ كۆيدۈردى. 4 ئۇ «يۇقىرى جايلار»دا، دۆڭلەردە ۋە ھەر بىر كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا قۇربانلىق قىلىپ، كۆچە كۆيدۈرتتى. 5 شۇ ۋاقىتتا سۇرىيەنىڭ پادشاھى رەزىن بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادشاھى، رەمەلىيانىڭ ئۇغل يەھشۇڭغا ھۇجۇم قىلىپ، [پادشاھ] ئاھازنى مۇھاسىرىگە ئېلىپ قورشۇلغانى بىلەن، لېكىن ئۇنى مەغلۇپ قىلالمىدى. 6 ئاشۇ ۋاقىتتا سۇرىيەنىڭ پادشاھى رەزىن ئېلات شەھىرىنى سۇرىيەگە قايتۇرۇۋالدى ۋە شۇ يەردە ئۇرۇقتان ھەيۋدالارنى ھەيدىۋەتتى. ئاندىن سۇرىيەلەر كېلىپ ئۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار بۈگۈنكىچە شۇ يەردە ئولتۇرماقتا. 7 ئاھاز ئاسۇرىيەنىڭ پادشاھى تىگلات-پىلەسەركە ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى: مەن سىلنىڭ قۇللىرى، سىلنىڭ ئوغۇللىرى بولمى، ماڭا ھۇجۇم قىلىۋاتقان سۇرىيەنىڭ پادشاھىنىڭ قولىدىن ۋە ئىسرائىلنىڭ پادشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇشقا چىققايلا، دېدى. 8 شۇنى ئېيتىپ ئاھاز پەرۋەردىگارىنىڭ ئونى ۋە پادشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنەلەردىكى كۆمۈش بىلەن ئالتۇننى سوۋغا قىلىپ، ئاسۇرىيەنىڭ پادشاھىغا

ئەۋەتى. 9 ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭ تەلپىگە قوشۇلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى دەمەشقە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى؛ ئۇنىڭدىكى ئاھالىنى تۇتقۇن قىلىپ كىر شەھەرگە ئېلىپ باردى ۋە رەزىنى تۇتۇردى. 10 ئاھاز پادىشاھ تەمدى ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پلەسەر بىلەن كۈرۈشكى دەمەشقە باردى ۋە شۇنداقلا دەمەشقنى قۇربانغاھنى كۆردى. ئاندىن ئاھاز پادىشاھ شۇ قۇربانغاھنى رەسمىي، ئۇنىڭ بارلىق ياسىلىش تەپسىلاتلىرىنىڭ لايىھىسىنى سىزىپ، ئۇنى ئۇرىيا كاھىنغا يەتكۈزدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئۇرىيا كاھىن ئاھاز پادىشاھ دەمەشقنى ئەۋەتكەن بارلىق تەپسىلاتلار بويىچە بىر قۇربانغاھ ياسىدى. ئاھاز پادىشاھ دەمەشقنى يېنىپ كەلمەستە، ئۇرىيا كاھىن ئۇنى شۇنداق تەييار قىلغانىدى. 12 پادىشاھ دەمەشقنى يېنىپ كېلىپ، قۇربانغاھنى كۆرۈپ، قۇربانغاھقا بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇربانلىق سۇندى؛ 13 ئۇ قۇربانغاھنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئاشلىق ھەدىيەسىنى كۆيدۈرۈپ، «شاراب ھەدىيە»سىنى تۈكۈپ، «ئىناقلىق قۇربانلىق»نىڭ قېنىنى چاچتى. 14 شۇنداق قىلىپ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىنىڭ ئالدىدىكى مىس قۇربانغاھنى ئېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى بىلەن تۇرنىنىڭ قۇربانغاھىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتكۈزۈپ، ئۆز قۇربانغاھىنىڭ شىمال تەرىپىگە كۆيدۈردى. 15 ئاھاز پادىشاھ ئۇرىيا كاھىنغا بۇيرۇق قىلىپ: مۇشۇ چوڭ قۇربانغاھ ئۈستىگە ئەتكەنلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن كەچلىك ئاشلىق ھەدىيەسىنى، پادىشاھنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى، ھەممە يۇرتنىڭ پۈتۈن خەلقىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى، ئاشلىق ھەدىيە ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى كۆيدۈرۈپ سۇنسەن. كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ بارلىق قانلىرى ۋە باشقا قۇربانلىقلارنىڭ بارلىق قانلىرىنى ئۇشۇ قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە تۈكسەن. مىس قۇربانغاھ بولسا مېنىڭ يول سورىشىم ئۈچۈن بولسۇن، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇرىيا كاھىن ئاھاز پادىشاھ بۇيرۇغانىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلدى. 17 ئاھاز پادىشاھ داس تەگلىكىگە يېقىتىلگەن تاختايلارنى كېسىپ تاجرىتىپ، داسلارنى تەگلىكىدىن ئېلىۋەتتى؛ ئۇ مىس «دېڭىز»نى تېگىدىكى مىس ئۇيلارنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈپ ئېلىپ، ئۇنى تاش تاختايلق بىر مەيدانغا كۆيدۈردى. 18 ئۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنى رازى قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە تەتتىشىدىغان «شابات كۈنىدىكى ئايۋانلىق يول» بىلەن پادىشاھ تاشقىرىدىن كىرىدىغان يولنى ئېشۋەتتى. 19 ئاھازنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۈزلىگەن ئەمەسمىدى؛ 20 ئاھاز ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى؛ ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى ھەزەقيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

17

يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلىدا، ئېلاھنىڭ ئوغلى ھوشيا سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، توققۇز يىل سەلتەنت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانلىقى قىلغىنى، لېكىن ئۇنىڭ ئىلگىرى ئۆتكەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىدەك ئۇنداق رەزىللىك قىلمايتتى. 3 ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى شالمانەزەر ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىش چىققاندا، ھوشيا ئۇنىڭغا بېقىنىپ سوۋغا-سالام بەردى. 4 ئەمما ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھوشيانىڭ ئامبىلىق قىلماقچى بولغىنىنى بايقىدى؛ چۈنكى ھوشيا يۇرتقىدەك ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا يىللىق سوۋغا-سالام بولماي، بەلكى مىسىرنىڭ پادىشاھى سوغا تەلپىرىنى ماڭدۇرغانىدى. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇنى تۇتۇپ، باغلاپ زىندانغا سولۇۋەتتى. 5 ئاندىن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى چىقىپ يۆتكۈل (ئىسرائىل) زېمىنى تالان-تاراج قىلىپ، سامارىيەنى ئۈچ يىلغىچە قامال قىلدى. 6 ھوشيانىڭ سەلتەنتىنىڭ توققۇزىنچى يىلىدا،

كېتىپ، ئۇ يەردە بۈگۈنگە قەدەر تۇرۇپ كەلدى. 24 ئەمما ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى بابل، كۇتباھ، ئاۋۋا، خامات ۋە سەفارۋا ئىمىن خەلقى يۈتكەپ ئىسرائىلنىڭ ئورنىغا سامارىيەنىڭ شەھەرلىرىگە ماكانلاشتۇردى. ئۇلار شۇنىڭ بىلەن سامارىيەگە ئىگىدارچىلىق قىلىپ شەھەرلەردە ئولتۇردى. 25 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئۇ يەردە دەسلەپتە ئولتۇرغۇنىدا پەرۋەردىگاردىن قورققاندى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى قىيما-جىيما قىلىدىغان بىرەنچە شىرلارنى ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتتى. 26 شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر يەتكۈزۈلۈپ: - سىلى يۈتكەپ سامارىيەنىڭ شەھەرلىرىدە ماكانلاشتۇرغان خەلقلەر شۇ يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى بىلمەيدۇ، شۇڭا ئۇلارنىڭ ئارىسىغا شىرلارنى ئەۋەتتى، مانا بۇلار ئۇلارنى ئۆلتۈرمەكتە، چۈنكى خەلق يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى بىلمەيدۇ، دېيىلدى. 27 شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئەمر قىلىپ: - سىلەر ئۇ يەردىن ئېلىپ كەلگەن كەھنلارنىڭ بىرىنى يەنە ئۇ يەرگە ئاپىرىڭلار، ئۇ ئۇ يەردە تۇرۇپ، ئۇلارغا ئۇ يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى ئۆگەتسۇن، - دېدى. 28 ئۇنىڭ يۇرۇقى بىلەن ئۇلار سامارىيەدىن يۈتكەن كەھنلارنىڭ بىرى كېلىپ، بەيت-ئەلدە تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچىنى ئۇلارغا ئۆتتۈ. 29 لېكىن شۇ خەلقلەرنىڭ ھەر بىرى ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ يۇرتلىرىنى ياساپ، سامارىيەلىكلەر ساغانا «يۇقىرى جايلار»دىكى ئىبادەتگاھلار ئىچىگە تۇرغۇزدى، ھەر بىر خەلق ئۆزى تۇرغان شەھەردە شۇنداق قىلدى. 30 بابلدىن كەلگەنلەر سۆككوت-بىنوت دېگەن مەۋدىنى ياسىدى، كۇتېين كەلگەنلەر نەرگال بۇتخانىسى، خاماتىن كەلگەنلەر ئاشخا بۇتخانىسى، 31 ئاۋۋىيلار نېھاز بىلەن تارتاك بۇتخانىسى، سەفارۋىيلار سەفارۋا ئىمىن بۇتخانىسى بولغان ئادرا مەھەلە بىلەن ئانامەھەلەكە ئۆز بالىلىرىنى ئاتاپ ئولتۇرۇپ، 32 ئۇلار ئەمدى مۇشۇنداق ھالەتتە پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، ئۆز ئارىسىدىكى ھەر تۈرلۈك ئادەملەرنى ئۆزلىرى ئۈچۈن «يۇقىرى جايلار»دىكى بۇتخانىلاردا قۇربانلىقلارنى سۇندىغان كەھن قىلىپ بېكىتكەن. 33 ئۇلار پەرۋەردىگاردىن قورقاتتى ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ قايسى ئەلدىن كەلگەن بولسا، شۇ ئەلنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىدا ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىدا تۇرۇپ بولاتتى. 34 بۈگۈنگە قەدەر ئۇلار ئىلگىرىكى ئادەتلەر بويىچە مېڭىپ كەلمەكتە، ئۇلار پەرۋەردىگاردىن قورقماي، پەرۋەردىگار ئىسرائىل دەپ ئاتىغان ياقۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا تاپلىغان بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەر، قانۇن ۋە ئەمرلەرگە مۇۋاپىق ئىش كۆرمەيدۇ. 35 پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىر ئەھدە قىلىشىپ ئۇلارغا بۇيۇرۇپ: - «باشقا ئىلاھلاردىن قورقماي، ئۇلارغا سەجدە قىلماي ياكى ئۇلارغا باش ئۇرماي ۋە ئۇلارغا قۇربانلىق قىلماڭلار. - 36 پەقەت زور قۇدرەت ۋە ئۇزاتقان بىلىكى بىلەن سىلەرنى مىنىر زېمىندىن چىقارغان پەرۋەردىگارنىلا قورقۇڭلار، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىڭلار ۋە ئۇنىڭغا قۇربانلىق سۇنۇڭلار. 37 ئۇ سىلەر ئۈچۈن يۈتكۈزگەن بەلگىلىمىلەر، ھۆكۈملەر، قانۇن ۋە ئەمرى بولسا، ئۇلارنى ئەبەدىگىچە كۆڭۈل بۆلۈپ تۇتۇڭلار، باشقا ئىلاھلاردىن قورقماڭلار. 38 مەن سىلەر بىلەن قىلغان ئەھدىنى ئۇنىۋىيەتچىلەر بىلەن باشقا ئىلاھلاردىن قورقماڭلار، 39 بەلكى خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردىن قورقۇڭلار، ۋە ئۇ سىلەرنى ھەممە دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ» - دېگەندى. 40 لېكىن ئۇلار قۇلاق سالماي، ئىلگىرىكى قائىدە-يوسۇنلارنى يۈزگۈزەتتى. 41 مۇشۇ ئەللەر شۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگاردىن قورقاتتى ھەم ئولتۇرۇش قۇللۇقىدا بولاتتى؛ ئۇلارنىڭ بالىلىرى بىلەن بالىلىرىنىڭ بالىلىرىمۇ شۇنداق قىلاتتى؛ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى قانداق قىلغان بولسا، ئۇلارمۇ بۇگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق قىلىپ كەلدى.

18

ئىلاھنىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ھوشيانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا، يەھۇدانىڭ [سابىق] پادىشاھى ئاھازنىڭ ئوغلى ھەزەكيا

مۇشۇ ئىشەنگەن تايانچىڭ زادى نېمىدى؟ 20 سەن: «ئۇرۇش قىلىشقا تەدبىر- مەسلىھەتتىن ھەم كۆچمىز بار، دەيسەن - بۇ پەقەت بىر قۇرۇق گەپ، خالاس! - سەن زادى كىمگە تايىنىپ ماڭا قارشى تۆتكە قوپسەن؟ 21 راب-شا كەنىڭ گەپلىرى ئۇنىڭغا تۇتقۇزدى.

مانا ئەمدى سەن يېرىنى بار ئاشۇ قۇمۇش ھاسا، يەنى مىسىرغا تايىنىسەن، بېرى ئۇنىڭغا يۈلەنسە، ئۇنىڭ قولىغا سانجىپ كىرىدۇ، مىسىر پادىشاھى پەرۋەنگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق بولىدۇ! 22 ئەگەر سىلەر ماڭا: «بىز خۇدا بىز بولغان پەرۋەردىگارغا تايىنىمىز» - دەيسەڭلار، ھەزەركىيا تۈزى ھەزۋادىكىلەرگە ۋە يېرۇسالېملىكلەرگە: «سىلەر پەقەت يېرۇسالېمىكى مۇشۇ ئىبادەتگە ئالدىدىلا ئىبادەت قىلىشكۇلار كېرەك» دەپ، ئۇنىڭغا ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانلىقلارنى يوق قىلىۋەتتىمۇ؟ ئۇلار ئاشۇ پەرۋەردىگارنىڭ يۇقىرى جايلارى ئەمەسمۇ؟ 23 ئەمدى ھازىر خوجايىم ئاسۇرىيە پادىشاھى بىلەن بىر توختامغا چىڭگاز: - «ئەگەر سىلەردە ئۇلارغا مەنلىگۈدەك ئەسكەرلىرىڭلار بولسا، مەن سىلەرگە ئىككى مىڭ تاتتى بىكارغا بېرىمەن!» 24 سىلەردە ئۇنداقلار بولسا، خوجايىمنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئەڭ كىچىكى بولغان بەرەشكەر بېشىنى قانداق چۈپكىندۈرلەپەيسىلەر؟! گەرچە سىلەر جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىرغا تايىنىسەڭلار! 25 مەن مۇشۇ يەرنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارسىز كەلمەيمۇ؟ چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا: «مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىشقا چىققىن» - دېدى. 26 ئېلىشكۇم، شۇبنا ۋە يوتاه راب-شا كەنگە: - يېقىرلىرىغا ئارامى تىلدا سۆزلىسەڭ، بىز بۇنى چۈشىنىمىز، بىزگە ئىبرانى تىلدا سۆزلىسەڭ، گەپلىرى سېپىلدا تۇرغانلارنىڭ قۇلىقىغا كىرمىسۇن! - دېدى. 27 بىراق راب-شا كە: - خوجايىم مېنى مۇشۇ گەپنى خوجايىنلىقلارغا ۋە سىلەرگەلا ئېيتىشقا ئەۋەتكەنمۇ؟ مۇشۇ گەپنى سىلەر بىلەن بىرلىكتە سېپىلدا ئولتۇرغانلارغا دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار تۈز يوقىنى يېگۈچى ھەم تۈز سۆيۈدۈكنى ئىچكىچى بولىدۇ! - دېدى. 28 ئاندىن راب-شا كە ئىبرانى تىلدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار!» - دەپ ۋارقىردى، 29 - «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: - ھەزەركىيا سىلەرنى ئالداپ قويىمىسۇن، چۈنكى ئۇ سىلەرنى [پادىشاھنىڭ] قولىدىن قۇتقۇزالمىدۇ، 30 ئۇنىڭ سىلەرنى: - «پەرۋەردىگار بىزنى جەزمەن قۇتقۇزدۇ، مۇشۇ شەھەر ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتمەيدۇ، دەپ پەرۋەردىگارغا تاياندۇرۇشقا يول قويمالار! 31 ھەزەركىياغا قۇلاق سالماڭلار، چۈنكى ئاسۇرىيە پادىشاھى مۇنداق دەيدۇ: - مەن بىلەن سۆھبەتلىشىپ، مەن تەرەپكە تۇتۇڭلار، شۇنداق قىلساڭلار ھەربىرىڭلار تۇزۇڭلارنىڭ تۈزۈم بارىڭلدىن ھەم تۇزۇڭلارنىڭ ئەنجىر دەرەخىدىن مېۋە يەيسىلەر، ھەربىرىڭلار تۈزۈم سۇ كۈچلىكلىكلەردىن سۇغىچىسىلەر، 32 تامەن كېلىپ سىلەرنى يۇغدالىق ھەم شارابلىق بىر زېمىنغا، ئېنى، ئۆزۈم ئارامى ۋە زەپىن دەرەخلىرى بار، ھەسەل چىقىرىدىغان بىر زېمىنغا، يەنى زېمىنلىقلارغا ئوخشاش بىر زېمىنغا ئاپىرپ قويغۇچە يەپ-ئىچمۇ يېرىڭلار! شۇنىڭ بىلەن سىلەر تىرىك قېلىپ، ئۆلمەيسىلەر! ھەزەركىيا سىلەرگە: - «پەرۋەردىگار بىزنى قۇتقۇزدۇ» دەپ ئۇنىڭغا قۇلاق سالماڭلار! 33 ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىنىڭ بىرى تۈز زېمىننى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ 34 خامات ۋە ئارىاد دېگەن يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ سەفارۋا، خېنا ۋە ئىلاھ شەھەرلىرىنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ ئۇلار سامارىيەنى مېنىڭ قولىمدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ 35 مۇشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىدىن تۈز زېمىننى قۇتقۇزغان زادى كىم بار؟ شۇنداق ئىكەن، پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى مېنىڭ قولىمدىن قۇتقۇزالمادۇ؟» - دېدى. 36 ئەمما خەلق سۆزكە قىلىپ ئۇنىڭغا جاۋاب ھېچقانداق بىر سۆز قىلمىدى، چۈنكى پادىشاھنىڭ بۇيرۇقى شۇكى: - «ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەڭلار». 37 ئاندىن ھىلىقىنىڭ ئوغلى،

ئىنسان قولى بىلەن ياسالغانلىرى، ياغاچ ۋە تاش، خالاس، شۇڭا ئاسۇرىيلار ئۇلارنى ھالاک قىلدى. 19 ئەمدى، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارغا سېنىڭ، پەقەت سېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايلىن».

20 شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا ئەجەل كەلتۈرگۈچى بىر كېسەلگە مۇبتلا بولدى. ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا يەنە يەقىن مەزگىلدە ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: -

«پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئۇنىڭ ئوغۇرلۇق ۋە سەپەت قىلغىن، چۈنكى ئەجەل كەلدى، ياشايىسەن» - دېدى. 2 | ھەزەكىيا | بولسا يۈزىنى تام تەرەپكە قىلىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: 3 ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئالدىڭدا مېنىڭ ھەقىقەت ۋە پاك دىل بىلەن مېڭىپ يۈرگەنلىكىمنى، نەزىرىڭ ئالدىڭدا دۇرۇس بولغان ئىشلارنى قىلغانلىقىمنى ئەسلىپ قويغايىسەن، - دېدى، ۋە ھەزەكىيا يىغلاپ ئېقىپ كەتتى. 4 يەشايا چىقىپ ئوردىدىكى ئوتۇزنا ھولغا يەتمەستە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: - 5 يېنىپ بېرىپ خەلقىنىڭ باشلامچىسى ھەزەكىياغا مۇنداق دېگىن: - «پەرۋەردىگار، ئاناڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - «دۇئاڭنىڭ ئاڭلىدىم، كۆز ياشلىرىڭنى كۆردۈم، مانا، مەن سېنى ساقايتىمەن. ئۇچىشى كۈندە پەرۋەردىگارنىڭ ئويىگە چىقىسەن. 6 كۈنلىرىڭگە مەن يەنە ئون بەش يىل قوشىمەن، شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى ۋە شۇ ھەرنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن، ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن مەن ۋە شۇ ھەرنى ئەتراپىدىكى سېپىلدەك قوغدايمەن. 7 (يەشايا بولسا: - «ئەنجۇر بوشىكى تەييارلاڭلار، دېدى. ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېلىپ، يارىسىغا چاپلىۋىدى، ئۇ ساقايدى. 8 ھەزەكىيا يەشايا: دىن: ئىسپاتلاندىغان قانداق بېشارەتلىك ئالامەت بولدى؟ - دەپ سورىغانىدى. 9 يەشايا: - پەرۋەردىگارنىڭ تۈزى ئېيتقان ئىشىنى جەزمەن قىلدىغانلىقىنى ساڭا ئىسپاتلاش ئۈچۈن پەرۋەردىگار دىن شۇنداق بېشارەتلىك ئالامەت بولدىكى، سەن قۇياشنىڭ پەلەمپەي ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنىڭ ئون باسقۇچ ئالدىغا مېڭىشى ياكى ئون باسقۇچ كېنىگە يېنىشىنى خالامسەن؟ - دېدى. 10 ھەزەكىيا: قۇياش سايىسىنىڭ ئون باسقۇچ ئالدىغا مېڭىشى ئاسان؛ سايە ئون باسقۇچ كېنىگە يانمىسۇن، دېگەندى. 11 شۇنىڭ بىلەن يەشايا يەنە يەقىن مەزگىلدە پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى ۋە ئۇ قۇياشنىڭ ئاھاز پادىشاھ قۇرغان پەلەمپەي باسقۇچلىرى ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنى ياندۇرۇپ، ئون باسقۇچ كېنىگە ماڭدۇردى. 12 شۇ يەتتە بالادانىڭ ئوغلى بايىل پادىشاھى مېروداق-بالادان، ھەزەكىيانى كېسەل بولۇپ يېتىپ قاپتۇ، دەپ ئاڭلاپ، خەتلەر ھەدىيە بىلەن ئەۋەتتى. 13 ھەزەكىيا بولسا ئەلچىلەرنىڭ كېيىنى تىڭشاپ، ئۇلارغا بارلىق خەنزە-ئامبارلىرىنى، كۆمۈشنى، ئالتۇننى، دورا-دەرمانلارنى، سەرخىل مايلارنى، ساۋۇت-قورالار تامبىرىدىكى ھەممىنى ۋە بايلىقلىرىنىڭ بارلىقىنى كۆرسەتتى، ئوردىسى ۋە پۈتكۈل پادىشاھلىقى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن ھەزەكىيا ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرغۇ قالمىدى. 14 ئاندىن يەشايا يەنە يەقىن مەزگىلدە ھەزەكىيانىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭ: - «مۇشۇ كىشىلەر نېمە دېدى؟ ئۇلار سېنى يوقلاشقا نەدىن كەلگەن؟» - دەپ سورىدى. ھەزەكىيا: - «ئۇلار يىراق بىر يۇرتتىن، يەنى بايىلدىن كەلگەن» دېدى. 15 يەشايا يەنە: - «ئۇلار ئورداڭدا نېمىنى كۆردى؟» دەپ سورىدى. ھەزەكىيا: - «ئوردامدا بار نەرسىلەرنى ئۇلار كۆردى، بايلىقلىرىنىڭ ئارىسىدىن مەن ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرغۇ قالمىدى» دېدى. 16 يەشايا ھەزەكىياغا: پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويغىن: 36 شۇڭا ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىم چىكىنىپ، يولغا چىقىپ، نىنە ۋە 37 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز يۇقى ئىسروقتىڭ شەھىرىگە قايتىپ تۇردى.

ھېچنەرسە قالمىدۇ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 - ھەمدە بايلىقلار ئوغۇللىرىنى، يەنى ئۆزۈڭدىن بولغان ئەۋلادلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بايلىق پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا تاغۇت بولىدۇ. 19 ھەزەكىيا ئەمدى ئۆز-ئۆزىگە «ئۆز كۈنلىرىمدە بولسا ئامان-تىنچلىق، خۇدانىڭ ھەققەت-ۋاپالىقى بولمامدۇ؟»، دەپ بەي شاياباغا: «سىز ئېيتقان پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزى ياخشى ئىكەن» - دەيدى. 20 ھەزەكىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ قۇدرىتى، ئۇنىڭ قانداق قىلىپ شەھەرگە سۇ تەمىنلەش ئۈچۈن كۆل، شۇنداقلا سۇ ئاپرىدىغان نور ياسىغانلىقى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 21 ھەزەكىيا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى، ئوغلى ماناسسەم ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

21

ماناسسەم پادىشاھ بولغاندا ئون ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئەللىك بەش يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ھەفزاباھ ئىدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىلارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىگە ئوخشاش ئىشلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى. 3 ئۇ ئاتىسى ھەزەكىيا بۇزۇپ يوقانغان «يوقىرى جايلار»نى قايتىدىن ياساتتى، ئۇ بائالغا ئاتاپ قۇربانغاھلارنى سالدۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھاب قىلغاندەك بىر ئاشەراھ مەيۇد ياسىدى؛ ئۇ ئاسماندىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش توردى ۋە ئۇلارنىڭ قۇلۇقىغا كىردى. 4 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تېيىدۇم قۇربانغاھلارنى ياساتتى. شۇ ئىبادەتخانا توغرىلۇق پەرۋەردىگار: مەن يېرۇسالېمدا مېنىڭ نامىمنى قويمەن، دېگەندى. 5 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تېيىنىڭ ئىككى ھويلىسىدا «ئاماننىڭ قوشۇنى»غا قۇربانغاھلارنى ئاتاپ ياساتتى. 6 ئۇز ئوغلى ئىمىن ئۆتكۈزدى؛ جادۇگەرچىلىك بىلەن پالچىلىق ئىشلەتتى، ئۆزىگە جىنكەشلەر بىلەن ئەپسۇنچىلارنى بېكىتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە سان-ساناقسىز رەزىللىكنى قىلىپ ئۇنىڭ غەزەپىنى قوزغىدى. 7 ئۇ ياساتقان «ئاشەراھ» ئويما مەبۇدى [خۇدانىڭ] تۈپىگە قويدى. شۇ توي توغرىلۇق پەرۋەردىگار داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانغا: «بۇ ئۆيدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن مەن تاللىغان يېرۇسالېمدا ئۆز نامىمنى ئەبەدىگىچە قالدۇرغۇمەن؛ 8 ئەگەر ئىسرائىل پەقەت مەن ئۇلارغا تاپىلغان بارلىق ئەمرلەرگە، يەنى ئۆز قۇلۇم مۇسا ئۇلارغا بۇيرۇغان بارلىق قانۇنغا مۇۋاپىق ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويسا، مەن ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقسىم قىلغان بۇ زېمىندىن قايتىدىن ئېرى قىلمايمەن»، دېگەندى. 9 لېكىن ئۇلار قۇلاق سالمايتتى؛ شۇڭلاشقىمۇ، ماناسسەم ئۇلارنى شۇنداق ئازدۇردىكى، ئۇلار پەرۋەردىگار ئىسرائىلارنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغان يات ئەللىكلەردىن ئاشۇرۇپ رەزىللىك قىلاتتى. 10 شۇڭا پەرۋەردىگار ئۆز قولىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق مۇنداق دېدى: 11 - يەھۇدانىڭ پادىشاھى ماناسسەم بۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنى قىلىپ، ھەتتا ئۆتكۈن ئىلگىرى تۆكەن ئامورىيلار قىلغان بارلىق رەزىللىكتىن زىيادە رەزىللىك قىلىپ، ئۇنىڭ پۇتلىرى بىلەن يەھۇدانىمۇ ئالغاندا ئازدۇرغىنى ئۈچۈن 12 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، يېرۇسالېم بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە شۇنداق بالايىپتەك كەلتۈرەيلىكى، كىمكى ئۇنى تاللىغان قۇلاقلىرى زىكىداپ كېتىدۇ. 13 مەن سامارىيەنى ئۆچكىگە تانا ۋە ئاھابنىڭ جەمەتىنى تەكشۈرگەن تىك ئۆچكىچى بىپ بىلەن يېرۇسالېمنى تەكشۈرگەن، كىشى قاچىنى چىقارپ سۈركەندىن كېيىن دۈم كۆمۈتۈرۈپ قويغاندەك، يېرۇسالېمنى چىقارپ ئۆزۈمەن. 14 مەن مىراسىمنىڭ قالغانلىرىدىن ۋاز كېچىپ، دۈشمەنلىرىڭنىڭ قولىغا تاپشۇرغەن، ئۇلارنى ھەممە دۈشمەنلىرىگە بۇلاڭ-تالاڭ ئويىپىكى ۋە ئولجا قىلىپ

بىرەمەن؛ 15 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ نەزىرىمدە رەزىل بولغانى قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى مىسىردىن چىققان كۈندىن تارتىپ بۇگۈنگىچە غەزەپنى قوزغاپ كەلدى». 16 ماناسسەم ئەمدى پۈتكۈل يېرۇسالېمنى بىر چىقىدىن بەنە بىر چىقىگىچە قاينغا تولدۇرۇپ، كۆپ ناھەق قان تۆككۈزدى ۋە ئوخشاشلا تۈزى قىلىۋاتقان گۇناھى بىلەن يەھۇدلارنى ئازدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدىكى رەزىللىكىنى قىلىشىغا سەۋەب بولدى. 17 ماناسسەمنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇ سادىر قىلغان گۇناھ «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 18 ماناسسەم ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئۆز تېيىنىڭ بېغىدا، يەنى ئۆز زىھنىنىڭ بېغىدا دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى ئامون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 19 ئامون پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئىككى يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مەشۇللەمەت ئىدى؛ ئۇ يوتبالىق ھارۋۇنىڭ قىزى ئىدى. 20 ئامون ئاتىسى ماناسسەم قىلغاندەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلاتتى. 21 ئۇ ئاتىسى ماڭغان بارلىق يوللاردا ماڭاتتى؛ ئۇ ئاتىسى قۇلۇقىدا بولغان يۇتلارنىڭ قۇلۇقىدا بولۇپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ، 22 پەرۋەردىگارنىڭ يولىدا يۈرمەي، ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تەرك قىلدى. 23 ئەمدى ئاموننىڭ خىزمەتكارلىرى پادىشاھنى قەستلەپ، ئۇنى ئۆز ئوردىسىدا ئۆلتۈردى. 24 لېكىن يۇرت خەلقى ئامون پادىشاھنى قەستلىگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئاندىن يۇرت خەلقى ئۇنىڭ ئورنىدا ئوغلى يوسىيانى پادىشاھ قىلدى. 25 ئاموننىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 26 ئۇ ئۆز زىھنىنىڭ بېغىدا ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوسىيانى ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

22

يوسىيا پادىشاھ بولغاندا سەككىز ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئونمۇ بىر يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەدېداھ ئىدى؛ ئۇ يۈز كاتلىق ئادايانىڭ قىزى ئىدى. 2 يوسىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانى قىلىپ، ھەر ئىشتا ئاتىسى داۋۇتنىڭ بارلىق يولىدا يۈرۈپ، نە ئۇڭغا نە سولغا چەتەپ كەتمىدى. 3 پادىشاھ يوسىيا سەلتەنتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا، پادىشاھ مەشۇللەمنىڭ نەۋرىسى، ئازىلىيانىڭ ئوغلى كاتىپ شافاننى پەرۋەردىگارنىڭ تېيىگە ئەۋەتتى. 4 «باش كاهن ھىلىيانىڭ قېشىغا چىقىپ شۇنى بۇيرۇغىنى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تېيىگە ئېلىپ كېلىنكەن، دەۋرۈزۈۋەتلەر خەلقىتىن يىغقان پۇلنى ساتسۇن. 5 ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تېيىنى ئوڭشايدىغان ئىشلارنى نازارەت قىلغۇچى ئىشچىلارغا تاپشۇرۇپ بەرسۇن. ئۇلار ھەم پەرۋەردىگارنىڭ تېيىدىكى يۈزۈلغان يەرلەرنى ئوڭشاشقا تېيىدە ئىشلىگۈچىلەرگە، يەنى ياغاچچىلار، تاپچىلار ۋە تاشتراشلاغا بەرسۇن. ئۇلار مۇشۇ پۇل بىلەن تېيىنى ئوڭشاشقا لازىم بولغان ياغاچ بىلەن ئويۇلغان تاشلارنى سېتىۋالسۇن، دېگەن» - دەيدى. 7 لېكىن ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان پۇلنىڭ ھېسابى قىلىنمىدى. چۈنكى ئۇلار ئىسناپ بىلەن ئىش قىلاتتى. 8 باش كاهن ھىلىيانى كاتىپ شافانغا: «مەن پەرۋەردىگارنىڭ تېيىدە بىر ئەۋرەت كىتابىنى تاپمى، دېدى، شۇنى ئېيتىپ ھىلىيانى كىتابىنى شافانغا بەردى، ئۇ ئۇنى ئوقۇدى. 9 ئاندىن كېيىن كاتىپ شافان پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ پادىشاھقا خەۋەر بېرىپ: خىزمەتكارلىرىم ئىبادەتخانىدىكى پۇلنى يىغىپ پەرۋەردىگارنىڭ تېيىنى ئوڭشايدىغان ئىش بېشىلىرىنىڭ قولىرىغا تاپشۇرۇپ بەردى، دېدى. 10 ئاندىن كاتىپ شافان پادىشاھقا: ھىلىيانى ماڭا بىر كىتابىنى بەردى، دېدى. ئاندىن شافان پادىشاھقا ئۇنى ئوقۇپ بەردى. 11 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ

تەۋرات كىتابىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا، ئۆز كىيىملىرىنى يېرتى. 12 پادىشاھ ھەم ھەممەتلىك كەھن بىلەن شافانىڭ ئوغلى ئاھكامغا، مىكايانىڭ ئوغلى ئاكبۇر بىلەن شافان كاتىپقا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمەتكارى ئاساباغا بۇيرۇپ: - 13 بېرىپ مەن ئۈچۈن ۋە خەلق ئۈچۈن، يەنى پۈتكۈل بەھۇدادىكلەر ئۈچۈن بۇ تەييارلانغان كىتابنىڭ سۆزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگاردىن يول سوراڭلار. چۈنكى ئانا-پۇلىرىمىز بۇ كىتابنىڭ سۆزلىرىگە، ئۆزىڭىزنىڭكى بىلەن بىرگە پۈتۈلگەنلىرىگە ئەمەل قىلىشقا قۇلاق سالغانلىقى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ بىزگە قوزغالغان غەزەپى ئىنتايىن دەھشەتلىك، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ھەممىسى كەھن، ئاھكام، ئاكبۇر، شافان ۋە ئاسابالار خارخاسنىڭ نەۋرىسى، تىكۋانىڭ ئوغلى كىيىم-كېچەك بېگى شالوونىڭ ئايال بەيغەمە بۇلداشنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشتى. ئۇ يېرىم سائىتىگە كىرىپ، مەھەللىسىدە ئولتۇراتتى. 15 ئۇ ئۆز ئۆزىگە مۇنداق دېدى: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىمۇنداق دەيدۇ: - «سەلەرنى ئەۋەتكەن كىشىگە مۇنداق دەڭلار: - 16 پەرۋەردىگارىمۇنداق دەيدۇ: - مانا مەن بەھۇدانىڭ پادىشاھى ئوقۇغان كىتابنىڭ ھەممەسى سۆزلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بۇ جايدا ۋە بۇ يەردە تۇرغۇچىلارغا بالا ياتاپ چۈشۈرمەن. 17 چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇيى يېقىپ، قوللىرىنىڭ ھەممەسىنى بىلەن مېنىڭ ئاچقىمىنى كەلتۈردى. ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭ قەھرىم بۇ يەرگە قاراپ ياندى ھەم ئۇچۇرلەيدۇ. 18 لېكىن سەلەرنى پەرۋەردىگاردىن يول سورىغىنى ئەۋەتكەن بەھۇدانىڭ پادىشاھىغا بولسا شۇنداق دەڭلار: سەن ئاڭلىغان سۆزلەر توغرىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارى شۇنداق دەيدۇ: - 19 چۈنكى كۆڭلۈڭ يۇمشاق بولۇپ، مۇشۇ جاي ۋە ئۇنىڭدا تۇرغۇچىلارنىڭ ۋەيرانە ۋە لەنەتكە ئايلاندۇرۇلغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارنى ئەيىبلەپ ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئاڭلىغانىڭدا، پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا تۇرۇشنى تۈۋەن قىلىپ، كىيىملىرىڭنى يېرتىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىغلىغىنىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ دۇئا يېزىپ ئاڭلىدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگارى. 20 بۇنىڭ ئۈچۈن سېنى ئانا-پۇلىرىڭ بىلەن يىغلىشقا، ئۆز قەيەرىڭگە ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە بېرىشقا تېشىپ قىلمەن؛ سېنىڭ كۆزلىرىڭ مەن بۇ جاي ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان بارلىق كۆلپەتلەرنى كۆرۈمەيدۇ»، ئۇلار يېنىپ بېرىپ، بۇ خەۋەرنى پادىشاھقا يەتكۈزدى.

23

پادىشاھ ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، بەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرىنى ئۆز قېشىغا چاقىرتىپ كەلدى. 2 پادىشاھ پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە چىقتى، بارلىق بەھۇدانىكى ئەر كىشىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، كەھنلەر بىلەن بەيغەمەلەر، يەنى بارلىق خەلق، ئەڭ كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. ئاندىن پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدە تېيىلغان ئەھدە كىتابىنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بەردى. 3 پادىشاھ تۇرۇۋىرىشىدا يېنىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا: - پەرۋەردىگارىغا ئەگىشىپ پۈتۈن قەلبىم ۋە پۈتكۈل جىنىم بىلەن ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى، ھۆكۈم-كۆڭۈللىرىنى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، ئۇنىڭ كىتابىغا پۈتۈلگەن ئەھدىگە ئەمەل قىلىمەن دەپ ئەھدىگە ئۆزىنى باغلىدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسىمۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا ئۆزىنى باغلىدى. 4 ئاندىن كىيىن پادىشاھ باش كەھن ھەممىسى بىلەن ئورۇن باسار كەھنلارغا ۋە ھەممە دەۋرۈنۈۋەتلەرگە: - باتالغا، ئاشارە ۋە بۇتغا ۋە ئاسماننىڭ بارلىق قوشۇنىغا ئاناپ ياسالغان بارلىق ئەسۋاب-ئۇسكۈنىلەرنى پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ ئۆيىدىن چىقىرىۋېتىڭلار، دەپ ئەمر قىلدى، ئۇ ئۇلارنى يېرۇسالېمنىڭ سىرتىدا، كىدرۇن ئېتىزلىقىدا كۆيدۈردى ۋە كۆزلىرىنى يەيت-ئەلگە ئېلىپ باردى. 5 ئۇ بەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ بەھۇدا شەھەرلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار»دا ھەممە يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپلىرىدىكى «يۇقىرى

بەت-ئەلدە قىلغاندەك قىلىپ، پوقاتى. 20 تۇتۇپ بەرلەردەكى «يۇقىرى جابلار»غا خاس بولغان ھەممە كاسىنلارنى قۇربانلىق ئۈستىدە تۇتۇرۇپ، قۇربانلىق قىلدى، ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئادەم سۆڭەكلىرىنى كۆيدۈردى؛ ئۇ ئاخىردا يېرۇسالېمغا يېنىپ باردى. 21 پادىشاھ بارلىق خەلققە بارلىق چۈشۈرۈپ: - بۇ ئەمدە كىتابدا پۈتۈلگەندەك، خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىغا «تۇتۇپ كېتىش ھېيتى»نى ئۆتكۈزۈڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 22 «باتۇر كاسىلار» ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدەن ھۆكۈم سۈرگەن كۈنلەردىن تارتىپ، نە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ ۋاقتلىرىدا نە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ۋاقتلىرىدا ئۇنداق بىر «تۇتۇپ كېتىش ھېيتى» ئۆتكۈزۈلۈپ باقمىغانىدى، 23 يوسىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون سەككىزىچى يىلىدا، پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ بۇ «تۇتۇپ كېتىش ھېيتى» يېرۇسالېمدا ئۆتكۈزۈلدى. 24 شۇنىڭدەك يوسىيا يەھۇدا يۇرتىدا ۋە يېرۇسالېمدا پەيدا بولغان جىنەتلىك ۋە پالچىلارنى، تەراھم مەيۋىلىرى، ھەرقانداق پۇتار ۋە بارلىق باشقا لەنتەلىك نەرسىلەرنى زېمىندىن پوقاتى. ئۇنىڭ شۇنداق قىلىشىنىڭ مەقسىتى، ھىلىقىا كاهىن پەرۋەردىگارىنىڭ ئۇيىدىن تاپقان كىتابتا خاتىرىلەنگەن ئەۋرىتىكى سۆزلەرگە ئەمەل قىلىشتىن ئىبارەت ئىدى. 25 ئۇنىڭدەك مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇنغا ئىنتىلىپ پۈتۈن قەبىلى، پۈتۈن جىبى ۋە پۈتۈن كۈچى بىلەن پەرۋەردىگارىغا قايتىپ، ئۆزىنى يېغىشلىغان بار پادىشاھ ئۆلگەن ئىلگىرى بولمىغانىدى ۋە ئۆلگەن كېيىنمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش بىرسى بولۇپ باقمىدى. 26 لېكىن پەرۋەردىگارىنىڭ ئاچچىقى ماناسسەھنىڭ ئۆزىنى رەنجىتىدەك بارلىق رەزىللىكلەرنى تۈپەيلىدەن يەھۇداغا تۇتاشتۇرغاندىن كېيىن، ئۆزىنىڭ شۇندەك غەزەپىدىن يامىدى. 27 پەرۋەردىگارى: - ئىسرائىلنى تاشلىغاندەك يەھۇدا ئۆز كۈزۈمىدىن نېرى قىلمەن ۋە ئۆزۈم تاللىغان بۇ شەھەر يېرۇسالېم ۋە مەن: - «مېنىڭ نامىم شۇ يەردە بولدى» دېگەن شۇ ئىبادەتخانىنى تەرك قىلمەن، دېدى. 28 يوسىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۈزلىگەن ئەمەس ئىدى. 29 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرۋەن-نەكو ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا ھۇجۇم قىلغىلى ئەفرات دەرياسىغا باردى. ئۇ چاغدا يوسىيا پادىشاھ پەرۋەن بىلەن سوقۇشۇشقا چىقتى، لېكىن پەرۋەن ئۆزى كۆرۈپ مەڭگۈدودا ئۆتۈلۈردى. 30 خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ ئۆلۈكىنى جەڭ خارۇسسىغا سېلىپ مەڭگۈدودا يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. يۇرت خەلقى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاھازنى مەسە قىلىپ، ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى. 31 يەھوئاھاز پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئۈچ ياشتا بولۇپ، ئۈچ ئاي يېرۇسالېمدا سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ئىسمى ھامۇتال ئىدى، ئۇ لېناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى ئىدى. 32 يەھوئاھاز بۇيۇنلىرى بارلىق قىلغانلىرىدەك، پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى. 33 ئەمدى پەرۋەن-نەكو ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا سەلتەنت قىلماسلىقى ئۈچۈن، ئۆزى خامات يۇرتىدىكى رىيلادا سولاپ قويدى ۋە [يەھۇدا] زېمىنىغا يۈز تالانت كۈمۈش بىلەن بىر تالانت ئالتۇن سېلىپ چۈشۈردى. 34 ئاندىن پەرۋەن-نەكو يوسىيانىڭ ئوغلى ئېلىكەنى ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلىپ، ئىسمىنى يەھوئاھازغا ئۆزگەرتتى. ئۇ يەھوئاھازنى ئۆزى بىلەن مىسىرغا ئېلىپ كەتتى، يەھوئاھاز مىسىرغا كېلىپ شۇ يەردە ئۆلدى. 35 يەھوئاھاز كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى پەرۋەنگە بەردى، لېكىن پەرۋەننىڭ شۇ يۇرۇقىنى ئىجرا قىلىپ پۇلنى تاپشۇرۇش ئۈچۈن يۇرتقا ھەربىي ئادەمنىڭ جامىغا قاراپ باج-ئالۋان قويغانىدى، ئالتۇن ۋە كۈمۈشنى ئۇ يۇرتنىڭ خەلقىدىن، ھەربىيگە سالغان ئۆلچەم بويىچە پەرۋەن-نەكوغا بېرىشكە يېغىنغانىدى. 36 يەھوئاھاز پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئون بىر يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ئىسمى

24

زېىدداھ ئىدى، ئۇ رۇملىق بەدائابانىڭ قىزى ئىدى. 37 يەھوئاھاز بۇيۇنلىرى بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى. ئۇنىڭ كۈنلىرىدە بابىلنىڭ پادىشاھى نېبوئادنەسار [يەھۇداغا] ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى، يەھوئاھاز ئۇنىڭغا ئۈچ يىلغىچە بېقىندى بولدى، ئاندىن ئۇنىڭدىن تېنىپ ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا قارشى چىقتى. 2 شۇ ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگارى ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىشقا كالىدىلەر يۇلا ئېچىلار شايبكىسى، سۇزىلەر يۇلا ئېچىلار شايبكىسى، مۇتابىلار يۇلا ئېچىلار شايبكىسى، ۋە ئانمۇنىيلار يۇلا ئېچىلار شايبكىسى قوزغىدى، ئۇ ئۇلارنى يەھۇدانى ھالاک قىلىش ئۈچۈن قوزغىدى. بۇ ئىشلار پەرۋەردىگارى ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئاگاھ قىلغان سۆز-كلامنىڭ ھەممەلىگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. 3 دەۋرەۋەقە پەرۋەردىگارىنىڭ ئېيتقىنىدەك، ماناسسەھنىڭ گۇناھلىرى تۈپەيلىدەن يەھۇدانى ئۆز كۆزلىرىدىن نېرى قىلىش ئۈچۈن، بۇ ئىشلار ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشتى. 4 چۈنكى [ماناسسەھنىڭ] ناھەق قان تۈكۈپ، يېرۇسالېم ناھەق قانلار بىلەن تولدۇرغىنى تۈپەيلىدەن، پەرۋەردىگارى [يەھۇدا لارنى] ئەمەل قىلىشقا كۆڭلى تۇتمايتتى. 5 يەھوئاھاز كىمىنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەس ئىدى. 6 يەھوئاھاز ئاتا-بوئىلىرىنىڭ ئارىسىدا تۇخلىدى، ئوغلى يەھوئاھاز ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 7 مىسىرنىڭ پادىشاھى بولسا ئۆز يۇرتىدىن ئىككىنچى چىقىمىدى. چۈنكى بابىلنىڭ پادىشاھى «مىسىر ئېقىنى»دىن تارتىپ ئەفرات دەرياسىغىچە بولغان مىسىر پادىشاھىغا تەۋە زېمىننى تارتىۋالغانىدى. 8 يەھوئاھاز پادىشاھ بولغاندا ئون سەككىز ياشتا بولۇپ، ئۈچ ئاي يېرۇسالېمدا سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ئىسمى نەھۇشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېملىق ئەلناتانىڭ قىزى ئىدى. 9 يەھوئاھاز ئاتىسىنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى. 10 بابىلنىڭ پادىشاھى نېبوئادنەسارنىڭ سەردارىلىرى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلغىلى چىقتى، شەھەرنى قامال قىلدى. 11 ئۇنىڭ سەردارىلىرى شەھەرنى قامال قىلىپ تۇرغاندا نېبوئادنەسار ئۆزۈم شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقتى. 12 ئاندىن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوئاھاز بىلەن ئاتىسى، بارلىق خىزمەتكارلىرى، ئەمەلدارلىرى ۋە ئاغۇنلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇنىڭغا تەن بەردى. شۇنداق قىلىپ بابىلنىڭ پادىشاھى ئۆز سەلتەنتىنىڭ سەككىزىچى يىلىدا ئۇنى ئەسىر قىلىپ ئېتتى. 13 نېبوئادنەسار پەرۋەردىگارىنىڭ ئۇيىدىكى بارلىق خەزىنىلەر بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەرنى ئېلىپ كەتتى، پەرۋەردىگارى ئاگاھ بەرگەندەك، ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سۇلايمان پەرۋەردىگارىنىڭ ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ياساتقان ھەممە ئالتۇن-قاچا-ئەسۋابلارنى كېسىپ سۈكتى. 14 يېرۇسالېملىق بارلىق ئاھالىسىنى، جۈملىدىن ھەممە ئەمەلدارلار، ھەممە باتۇر پالۋانلار، جەمئىي بولۇپ ئون مىڭ ئەسىرنى ۋە بارلىق ھۈنەرۋەنلەر ۋە تۆمۈرچىلەرنىمۇ ئېلىپ كەتتى، يۇرتتىكى خەلقنى ئەڭ نامراتلاردىن باشقا ھېچكىم قالمىدى. 15 ئۇ يەھوئاھازنى بابىلغا ئېلىپ كەتتى ۋە شۇنىڭدەك پادىشاھنىڭ ئاتىسى، پادىشاھنىڭ ئايالىنى، ئۇنىڭ ئاغۇنلىرى ۋە يۇرتتىكى مۇتۈەرلەرنى ئەسىر قىلىپ يېرۇسالېمدىن بابىلغا ئېلىپ باردى. 16 ئۇ باتۇر-پالۋانلارنىڭ ھەممىسىنى (بەتتە مىڭ ئىدى)، ھۈنەرۋەن ۋە تۆمۈرچىلەرنى (جەمئىي بەش مىڭ ئىدى) - بۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭگىۋار ئادەملەر بولۇپ، بابىلنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى ئەسىر قىلىپ، بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 17 ئاندىن بابىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ تاغىسى ماتتانبىيانى ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى زەدەكىياغا ئۆزگەرتتى. 18 زەدەكىيا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئون بىر يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئاتىسى لېناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى ھامۇتال ئىدى. 19

زەدە كىيا بەھوئا كىمنىڭ بارلىق قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلاتتى. 20 پەرۋەردىگارنىڭ يېرۇسالېمغا ھەم بەھوئاغا قاراتقان غەزىپى تەپەبلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆز ھۇزۇرىدىن بەھىدە تەكۋىچە بولغان ئارىلىقتا، تۆۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى: - ئاۋۋال، زەدە كىيا بايلى پادىشاھقا ئىسپان كۆتۈردى.

25

ئاندىن شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ توققۇزىچى يىلى، ئونىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنىدە بايلى پادىشاھى نېپوقەدەنە پۈتكۈل قوشۇنىغا يەتتە چىكىلك قىلىپ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى؛ ھەمدە ئۇنى قورشۇش بىلەن بارغاھ قۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەتراپدا قاشا-پوتەيەلەرنى قۇرۇشتى. 2 شۇنىڭ بىلەن شەھەر زەدە كىيانىڭ ئون بىرىنچى يىلىغىچە مۇھاسىرىدە تۇردى. 3 شۇ يىلى تۆتىنچى ئاينىڭ توققۇزىچى كۈنى شەھەردە ئىغىر قەھەتچىلىك ھەممىنى باسقان ۋە زېمىندىكىلەر ئۈچمۇ ھېچ ئاش-ئۇزۇق قالمىغانىدى. 4 شەھەر سېپىلى بۇسۇلدى؛ بارلىق جەڭگىۋار لەشكەرلەر قاچماقچى بولۇپ، ئۆن كېچىدە بەدەر تىكىۋېتىشتى. ئۇلار پادىشاھنىڭ باغچىسىغا يېقىن «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەۋرۋازدىن كېتىشتى (كادىلەر بولسا شەھەرنىڭ ھەرىپىدا تۇراتتى). ئۇلار [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئاراباھ تۈزلەڭلىكى» نى بويلاپ قېچىشتى. 5 لېكىن كادىلەرنىڭ قوشۇنى پادىشاھنى قورلاپ يېرىخو تۈزلەڭلىكىدە زەدە كىياغا يېتىشتى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن قوشۇنى تۈنگىن تارقىلىپ كەتكەنىدى. 6 ۋە ئۇلار پادىشاھنى تۇتۇپ، رىيلاھ شەھىرىگە، بايلى پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئاپباردى؛ ئۇلار شۇ يەردە ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقاردى. 7 [بايلى پادىشاھ] زەدە كىيانىڭ ئوغۇللىرىنى ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا قەتل قىلدى؛ ئاندىن زەدە كىيانىڭ كۆزلىرىنى ئويۇۋەتتى؛ ئۇ ئۇنى مىس كىشەنلەر بىلەن باغلاپ، بايلىغا ئېلىپ باردى. 8 ۋە بەشىنچى ئاينىڭ يەتتىنچى كۈنىدە (بۇ بايلى پادىشاھى نېپوقەدەنە سارنىڭ ئون توققۇزىچى يىلى ئىدى) بايلى پادىشاھنىڭ خىزمەتكارى، پاسىيان بېگى نېبوزار-ئادان يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 9 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تويىنى، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە شەھەردىكى بارلىق ئۆيلەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى؛ بارلىق بەھەپۈت ئىمارەتلەرگە ئوت توت قۇيۇپ كۆيدۈرۈۋەتتى. 10 ۋە پاسىيان بېگى يەتتە چىكىلكىدىكى كادىلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى پۈتكۈل سېپىلىنى تۇرۇۋەتتى. 11 پاسىيان بېگى نېبوزار-ئادان شەھەردە قالغان باشقا كىشىلەرنى، بايلى پادىشاھى تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولغانلارنى ۋە قالغان ھۈنەرۋەنلەرنى ئەسەر قىلىپ ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. 12 لېكىن پاسىيان بېگى زېمىندىكى ئەڭ نامراتلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزۈمزالىقلارنى پەرۋىش قىلىشقا ۋە تېرىقچىلىق قىلىشقا قالدۇردى. 13 كادىلەر پەرۋەردىگارنىڭ تويىدىكى مىستىن ياسالغان ئىككى تۇۋرۇقنى، داس تەكلىكلىرىنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ تويىدىكى مىستىن ياسالغان «دېڭىز» نى چىقىپ، بارلىق مىسلىرىنى بايلىغا ئېلىپ كەتتى. 14 ئۇلار يەنە [ئىبادەتتە ئىشلىتىلدىغان] ئىدىشلار، گۈرچەك-بەلگۈرچەكلەر، لاخشىگىلەر، پىياھە-تەخسىلەر ھەم مىستىن ياسالغان بارلىق ئەسۋابلارنى ئېلىپ كەتتى؛ 15 خۇشپۇدانلار ۋە قاچىلارنى بولسا، ئالتۇندىن ياسالغان بولسىمۇ، كۆمۈشتىن ياسالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى پاسىيان بېگى ئېلىپ كەتتى. 16 ۋە سۇلايمان [پادىشاھ] پەرۋەردىگارنىڭ تويى ئۈچۈن مىستىن ياساتقان ئىككى تۇۋرۇق ۋە «دېڭىز» نى، شۇنداقلا داس تەكلىكلىرىنى ئېلىپ كەتتى؛ بۇ مىس سايمانلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچەش مۇمكىن ئەمەس ئىدى. 17 بىرىنچى تۇۋرۇقنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى تاجى بولسا مىس بولۇپ، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز ئىدى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن ئايالغىسى تور شەكىلدە ھەم ئانار نۇسخىدا پىزەلەگەندى، ھەممىسى مىستىن ئىدى؛ ئىككىنچى تۇۋرۇق

تارىخ-تەزكىرە 1

1 ئادەمئانا، شېت، پېنوش، 2 كېنان، ماھالابل، يارەد، 3 ھانوخ، مەتۇشەلاھ، لەمەخ، 4 نۇھ. تۇختىن شەم، ھام، يافتەلەر تۈرەلگەن. 5 يافتەننىڭ ئوغۇللىرى گومەر، ماگوگ، ماداي، ياۋان، ئۇبال، مەشەك ۋە تىراس ئىدى. 6 گومەرنىڭ ئوغۇللىرى ئاشكىناز، دىفات ۋە توگامار ئىدى. 7 ياۋاننىڭ ئوغۇللىرى ئېلشاه، تارشىش ئىدى، كىتتىلار بىلەن رودانىلار ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 8 ھامنىڭ ئوغۇللىرى كۇش، مىسر، پۇت ۋە قاناتان ئىدى. 9 كۇشنىڭ ئوغۇللىرى سېبا، ھاۋىلاھ، ساباھ، راتام ۋە سابىكا ئىدى. راتامنىڭ ئوغلى شېبا ۋە دېدان ئىدى. 10 كۇشتىن يەنە ئىمرو تۈرەلگەن؛ ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى زەبەردەس بىر ئادەم بولۇپ چىقتى. 11 مىسىرنىڭ ئەۋلادلىرى لۇدىلار، ئانامىلار، لەھابىلار، ئافىۋىيلار، 12 پارتوسىيلار، كاسۇۋىيلار (فىلىستىيلەر كاسۇۋىيلاردىن چىققان) ۋە كاتتورىيلار ئىدى. 13 قاناتاندىن تۇنجى ئوغۇل زېدون تۇرىلىپ، كېيىن يەنە ھەت تۈرەلگەن. 14 ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى يەنە يەبۇسىيلار، ئامورىيلار، گىرگاڭشىيلار، 15 ھۇيىيلار، ئاركىيىلار، سىنىيىلار، 16 ئارۋادىيلار، زەمىرىيلار ۋە خاماتىيلار ئىدى. 17 شەمنىڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارقاخشاد، لۇد، ئارام، [ئارامنىڭ ئوغۇللىرى] ئۇز، ھول، گەتەر، مەشەك ئىدى. 18 ئارقاخشادتىن شېلاھ تۈرەلدى، شېلاھتىن ئېبەر تۈرەلدى. 19 ئېبەردىن ئىككى ئوغۇل تۈرەلگەن بولۇپ، بىرىنىڭ ئىسمى يەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ياشىغان دەۋردە يەر يۈزى بۇلۇپ كەتكەنىدى؛ يەلەگنىڭ ئىسمى يوقان ئىدى. 20 يوقاندىن ئالموداد، شەلەف، خازارماۋت، يىراھ، 21 ھادورام، ئۇزال، دىكلاھ، 22 ئېپال، ئابجاھەل، شېبا، 23 قۇر، ھاۋىلاھ، يوباب تۈرەلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى يوقاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 24 شەم، ئارقاخشاد، شېلاھ، 25 ئېبەر، يەلەگ، رەتۇ، 26 سېرۇگ، ناھور، تەراھ، 27 ئاندىن ئابرام دۇنياغا كەلدى (ئابرام بولسا ئىبرامنىڭ ئۆزى). 28 ئىبرامنىڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق بىلەن ئىسمائىل ئىدى. 29 تۆۋەندىكىلەر ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى: ئىسمائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى نېبىيوت بولۇپ، قالغانلىرى كېدار، ئادەھەل، مېسەم، 30 مىسما، دۇماھ، ماسسا، ھاداد، تېبا، 31 بەتۇر، ئافىش، قەدەماھ؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 32 ئىبرامنىڭ توقى كەتۇراھدىن تۈرەلگەن ئوغۇل زىمىران، يوقشان، مېدان، مېدىان، ئىشباك ۋە شۇتاه ئىدى. يوقشاننىڭ ئوغۇللىرى شېبا بىلەن دېدان ئىدى. 33 مېدىياننىڭ ئوغۇللىرى تەفاھ، ئېفەر، ھانوخ، ئابدا، ئەلداھات ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كەتۇراھنىڭ ئەۋلادلىرى. 34 ئىبرامدىن ئىسھاق تۈرەلدى. ئىسھاقنىڭ ئوغۇللىرى ئەسۇ بىلەن ئىسرائىل ئىدى. 35 ئەسۇنىڭ ئوغۇللىرى ئېلىفاز، رېۋئەل، يەۋۇش، يائالام ۋە كوراھ ئىدى. 36 ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرى تېبان، ئومار، زەفى، گاتام، كېناز، تىمنا ۋە ئامالەك ئىدى. 37 رېۋئەلنىڭ ئوغۇللىرى ناھات، زەراھ، شاماه بىلەن مېزراھ ئىدى. 38 سېتىرنىڭ ئوغۇللىرى لوتان، شوبال، زىبتون، ئاناھ، دىشون، ئېزەر ۋە دىشان ئىدى. 39 مورى بىلەن ھومام لوتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى (تىمنا لوتاننىڭ سىڭلىسى ئىدى). 40 شوبالنىڭ ئوغۇللىرى ئاليان، ماناھات، ئەبال، شەفى بىلەن ئونام ئىدى. زىبتوننىڭ ئوغۇللىرى ئاياب بىلەن ئاناھ ئىدى. 41 ئاناھنىڭ ئوغلى دىشون ئىدى. دىشوننىڭ ئوغۇللىرى ھامران، ئەشبان، ئىتران بىلەن كېران ئىدى. 42 ئېزەرنىڭ ئوغۇللىرى بلھان، زاناۋان، ياتاكان ئىدى. دىشاننىڭ ئوغۇللىرى ئۇز بىلەن ئاراران ئىدى. 43 ئىسرائىلارغا ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ بولمىغان زامانلاردا، ئېدوم زېمىنىغا پادىشاھ بولغانلار مۇنۇ كىشىلەر: پېئورنىڭ ئوغلى بېلا،

ئۇنىڭ پايەختى دىمھاباھ دەپ ئاتىلاتتى. 44 بېلا ئۆلگەندىن كېيىن بوزراھلىق زەراھنىڭ ئوغلى يوباب ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 45 يوباب ئۆلگەندىن كېيىن تەمانلارنىڭ يۇرتىدىن بولغان ھۇشام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 46 ھۇشام ئۆلگەندىن كېيىن بېدادنىڭ ئوغلى ھاداد ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى؛ ھاداد دېگەن بۇ ئادەم موئاب دالاسىدا مېدىيانلارنى تارمار قىلغان، ئۇنىڭ پايەختىنىڭ ئىسمى ئاۋىت ئىدى. 47 ھاداد ئۆلگەندىن كېيىن ماسرەكەھلىق ساملاھ ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 48 ساملاھ ئۆلگەندىن كېيىن دەريا بويىدىكى رەھوبىيىن كەلگەن سائۇل ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 49 سائۇل ئۆلگەندىن كېيىن ئاكىبىرنىڭ ئوغلى ئاتال-ھانان ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 50 ئاتال-ھانان ئۆلگەندىن كېيىن ھاداد ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ئۇنىڭ پايەختىنىڭ ئىسمى باي ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھتەبەل بولۇپ، مەي-زاھابنىڭ نەۋرىسى، مازەندىڭ قىزى ئىدى. 51 ئاندىن ھاداد تۈلدى. 52 ئېدوملۇقلارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرى: قەبىلە باشلىقى تىمنا، قەبىلە باشلىقى ئاليا، قەبىلە باشلىقى يەتەت، قەبىلە باشلىقى ئوھولىماھ، قەبىلە باشلىقى ئەلاھ، قەبىلە باشلىقى پىننون، 53 قەبىلە باشلىقى كېناز، قەبىلە باشلىقى تېبان، قەبىلە باشلىقى مېزىر، 54 قەبىلە باشلىقى ماگدىيەل، قەبىلە باشلىقى ئېرام؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئېدومدىكى قەبىلە باشلىقلىرىدۇر.

2 ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى رۇبەن، شىمېون، لاۋى، يەھۇدا، ئىسساكار، زەۋۇلون، 2 دان، يۇسۇپ، بىنىيام، ئافئال، گاد ۋە ئاشىردىن ئىبارەت. 3 يەھۇدانىڭ ئوغلى ئېر، ئۇيان ۋە شىلاھ ئىدى. بۇ ئۈچەيلى قاناتلىق شۇيانىڭ قىزىدىن بولغان. يەھۇدانىڭ تۇنجى ئوغلى ئېر بەرەۋەردىگەرنىڭ نەزىرىدە زەربىل بولغانلىقىدىن بەرەۋەردىگار ئۇنىڭ چېنىنى ئالغان. 4 يەھۇداغا كېلىپ تاماردىن بەرەز بىلەن زەراھ تۈرەلگەن. يەھۇدانىڭ جەمئىي بەش ئوغلى بولغان. 5 بەرەزنىڭ ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن ھامۇل ئىدى. 6 زەراھنىڭ ئوغۇللىرى زىمىرى، تېبان، جېمان، كالكل بىلەن دارا قاتارلىق بەش ئىدى. 7 كارمىنىڭ ئوغلى ئاكار ئىدى. ئاكار بولسا خۇدا لەنەت قىلغان نەرسىنى ئېلىپ، «ئىسرائىلغا بالا-قازا كەلتۈرگۈچى» بولۇپ چىقتى. 8 تېباننىڭ ئوغلى ئازارىيا ئىدى. 9 ھەزروندىن تۈرەلگەن ئوغۇللار يەراھمىيەل، رام ۋە ئام كالەب ئىدى. 10 ئامىناداب رامدىن تۈرەلگەن؛ ناھشون ئامىنادابدىن تۈرەلگەن؛ ناھشون يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ باشلىقى بولغان. 11 سالون ناھشوندىن تۈرەلگەن؛ بوئاز سالوندىن تۈرەلگەن. 12 ئوبەد بوئازدىن تۈرەلگەن؛ يەسسە ئوبەددىن تۈرەلگەن. 13 يەسسەنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ تۇنجىسى ئېلىتاب، ئىككىنچىسى ئامىناداب، ئۈچىنچىسى شىمىيا، 14 تۆتىنچىسى نەتائەل، بەشىنچىسى رادادى، 15 ئالتىنچىسى ئوزەم، يەتتىنچىسى داۋۇت ئىدى. 16 زەرۇئېيا بىلەن ئابىگاھل ئۇلارنىڭ سىڭلىسى ئىدى. زەرۇئېيانىڭ ئابىشاي، يوتاب ۋە ئاساھەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. 17 تاماسا ئابىگاھلدىن تۈرەلدى؛ ئاماسانىڭ ئاتىسى ئىسمائىلاردىن بولغان يەتەر ئىدى. 18 كالەب ئازۇباھ (پېرىوت دەپمۇ ئاتىلىدۇ) تىن ئوغۇل كۆردى؛ [ئازۇباھتىن] بولغان ئوغۇللىرى بەشەر، شوباب ۋە ئاردون ئىدى. 19 ئازۇباھ ئۆلگەندىن كېيىن كالەب يەنە ئەفراتنى ئالدى؛ ئەفرات ئۇنىڭغا خۇرنى تۇغۇپ بەردى. 20 خۇردىن ئۆزى تۈرەلدى؛ ئوردىن بەزالل تۈرەلدى. 21 كېيىن ھەزرون گېئادنىڭ ئاتىسى ماكرىننىڭ قىزى ئېلىپ بىر ياستۇققا باش قويۇۋىدى (ئۇ ئاتىشى ياشقا كىرگەندە ئۇنى ئالغان)، ئۇنىڭدىن سەگۇب تۈرەلدى. 22 سەگۇبىن يائەر تۈرەلدى؛ يائەرنىڭ گېئاد زېمىنىدا يىگىرمە ئۈچ شەھىرى بار ئىدى. 23 گەشۇر بىلەن ئارام شۇ يۇرتتىكىلەردىن «يائەرنىڭ يېزا قىشلاقلىرى»نى، كىناتنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار بولۇپ جەمئىي ئاتىشىش

يېزا-شەھەرنى تارتىۋالدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى گېلىتاندېڭ ئاتىسى ماكرىنڭ ئەۋلادلىرىدۇر. 24 ھەزرىت كەلەپ-ئەفراتادا ئۆلگەندىن كېيىن، ئايالى ئابىياھ ئۆيىگە ئاشۇرنى تۇغدى؛ ئاشۇرنىڭ ئاتىسى ئىدى. 25 ھەزرىتنىڭ تۇنجى ئوغلى يەراھمىيەننىڭ ئوغۇللىرى رام، بۇناھ، ئورەن، ئوزمە ۋە ئاخىياھ ئىدى. 26 يەراھمىيەننىڭ ئاتاھارا دېگەن يەنە بىر ئايالى بار ئىدى، ئۇ ئونماننىڭ ئاتىسى ئىدى. 27 يەراھمىيەننىڭ تۇنجى ئوغلى رامنىڭ ئوغۇللىرى مائاز، يامىن ۋە ئېگەر ئىدى. 28 ئونماننىڭ ئوغۇللىرى شاماي بىلەن يادا ئىدى، شامايىنىڭ ئوغۇللىرى ناداب بىلەن ئابىشۇر ئىدى. 29 ئابىشۇرنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئابىھايىل بولۇپ، ئابىھايىلدىن ئۆيىگە ئابىيان بىلەن مولدى تۇردى. 30 نادابنىڭ ئوغۇللىرى سەلەد بىلەن ئاپپىم ئىدى؛ سەلەد تا ئۆلگۈچە ئوغۇل بەرزەت كۆرمىگەن. 31 يىشى ئاپپىمىنىڭ ئوغلى، شېشان يىشىنىڭ ئوغلى؛ ئاخىلاي شېشاننىڭ ئوغلى ئىدى. 32 شامايىنىڭ ئىنىسى يادا ئىدى ئوغۇللىرى يەتەر بىلەن يوناتان ئىدى، يەتەر تاكى ئۆلگۈچە ئوغۇل بەرزەت كۆرمىگەن. 33 بەلەت بىلەن زازا يوناتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى يەراھمىيەننىڭ ئەۋلادلىرىدۇر. 34 شېشان قىز بەرزەت كۆرۈپ، ئوغۇل بەرزەت كۆرمىگەن ئىدى، شېشاننىڭ مىسىرلىق يارخا دەيدىغان بىر مالىي بار ئىدى. 35 شېشان قىزى مالىي يارخاغا خوتۇنلۇققا بەرگەن، ئۆيىگەن يارخاغا تايىمى تۇردى. 36 ئابىياندىن ئاتان، ئاتاندىن زاباد تۇردى. 37 زابادىن ئىشلال؛ ئىشلالدىن ئوبەد تۇردى. 38 ئوبەدىدىن يەھۇ، يەھۇدىن ئازاريا تۇردى. 39 ئازاريادىن ھەلەز، ھەلەزدىن ئەلئاساھ تۇردى. 40 ئەلئاساھتىن سىسماي، سىسمايدىن ئىشلال تۇردى. 41 ئىشلالدىن يەكاسىيا، يەكاسىيادىن ئەلئاساھ تۇردى. 42 يەراھمىيەننىڭ ئىنىسى كالىبىنىڭ ئوغۇللىرى تۆۋەندىكىلەر: مىشا ئۆيى بولۇپ، زىننىڭ ئاتىسى ئىدى، مارشامو ئۆيى بولۇپ، ھېروننىڭ ئاتىسى ئىدى. 43 ھېروننىڭ ئوغۇللىرى كوراه، تاپپۇھ، رەكەم ۋە شېما ئىدى. 44 شېمادىن راھام تۇردى، ئۆيى يورېكامنىڭ ئاتىسى ئىدى، شاماي رەكەمدىن تۇردى. 45 ماون شامايىنىڭ ئوغلى، ماون بەيت-زۇرىننىڭ ئاتىسى ئىدى. 46 كالىبىنىڭ توقىلى ئەفەدىن ھاران، موزا ۋە گازەز تۇردى. ھاراندىن گازەز تۇردى. 47 يادىخاننىڭ ئوغۇللىرى رەگەم، يوتام، گەشان، بەلەت، ئەفە ۋە شائافار ئىدى. 48 كالىبىنىڭ توقىلى مائا كادىن شېبەر بىلەن تىرخانە تۇردى. 49 ئۆيىگەن يەنە مادماننىڭ ئاتىسى ئىدى، شائاف، ماكبىياننىڭ ئاتىسى ۋە گېلىتاندېڭ ئاتىسى شۇ تۇردى. ئاكىسى كالىبىنىڭ ئوغلى خۇرنىڭ ئوغۇللىرى: كىرىئەت-پىئارىمنىڭ ئاتىسى شوبال، 51 بەيت-لەھمەننىڭ ئاتىسى سالما، بەيت-گادەرنىڭ ئاتىسى خارەف ئىدى. 52 كىرىئەت-پىئارىمنىڭ ئاتىسى شوبالنىڭ ئەۋلادلىرى: خارەف ھەمەدە ماناخاتلارنىڭ پىرى ئىدى. 53 كىرىئەت-پىئارىم جەمەتلىرىدىكى ئىتىرىلەر، پۇتىيلار، شۇماتىيلار، مىشراتىيلار بولۇپ، بۇ جەمەتلەردىن يەنە زوروتىيلار بىلەن ئەشائىيلار ئارىلىشىپ چىققان. 54 سالماننىڭ ئەۋلادلىرى بەيت-لەھمەم بىلەن نىئوفانار، ئارتوت، بەيت-يوتابىلار، ماناخاتلارنىڭ پىرىم قىسمى، زورىيلار، 55 ياپەزدە ئولتۇراقلىشىپ قالغان تەۋرات خەتتاتلىرى، يەنى تىراتىيلار، شىماتىيلار بىلەن سۇكاتىيلار ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كېنىيلەر بولۇپ، رەكەب جەمەتىنىڭ بۇيىسى خاماتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

4 يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرەز، ھەزرون، كارىم، خۇر ۋە شوبال ئىدى. 2 شوبالنىڭ ئوغلى رېئايادىن جاھات تۇردى، جاھاتتىن ئاخۇمىي بىلەن لاخاد تۇردى. بۇلار زوروتىي جەمەتىدىن ئىدى. 3 پىئارىمنىڭ ئوغۇللىرى يىزەتەل، ئەشمىشا، ئىدىباش ئىدى؛ ئۇلارنىڭ سىگىلىنىڭ ئىسمى ھازىللىپۇتى ئىدى. 4 گەدورنىڭ ئاتىسى بەنۇئەل، خۇشاھنىڭ ئاتىسى ئېزەر ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى بەيت-لەھمەننىڭ ئاتىسى بولغان ئەفراتانىڭ تۇنجى ئوغلى خۇردىن تۇردى. 5 ئەفەتنىڭ ئاتىسى ئاشۇرنىڭ قىزى ۋە ئاتاراه دېگەن كىشى ئايالى بار ئىدى. 6 ئاتاراه ئاشۇرنىڭ ئاخۇززام، ھەفەر، تەمەنى، ئاخاشارىنى تۇغۇپ بەردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاتاراهنىڭ ئوغۇللىرى. 7 ھېلاننىڭ ئوغۇللىرى زەرەت، زوھار بىلەن ئەئمان ۋە 8 كوز ئىدى؛ كوزدىن ئابوب، ھازىزىيا بىلەن خارۇمنىڭ ئوغلى ئاخارەننىڭ جەمەتلىرى تۇردى. 9 ياپەز ئۆز قېرىنداشلىرى ئىچىدە ھەممىدىن بەك خۇرمەتلىك ئىدى، ئاتىسى: «ئۇغۇق ئۆستىدە بەك ئازابلايدىم» دەپ ئۆيىگە ياپەز دېگەن ئىسمىنى قويغان. 10 ياپەز ئىسىملىكىنىڭ خۇداسىغا ئىدىقلىق: «مېنى ناھايىتى كۆپ بەرىكەتلىگەن بولساڭ، زېمىنىمى كېڭەيتىشكە، قولىڭ بىلەن مېنى يۆلەپ، بالا-قازاندىن ساقلاپ، ماڭا ئازاب-ئوقۇبەتنى كۆرسەتمەگەنمەن!» - دەپ ئىلدى. خۇدا ئۇنىڭ تىلگىنى ئىجابتا ئەيلىدى.

3 داۋۇتنىڭ ھېبروندا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى ئامون بولۇپ، يىزەلەننىڭ ئاخۇنئامدىن بولغان، ئىككىنچى ئوغلى دانىيال كارمەللىك ئابىگانلىدىن بولغان؛ 2 ئۈچىنچى ئوغلى ئاشالوم گەشۇرنىڭ پادىشاھى تالماننىڭ قىزى مائا كادىن بولغان؛ تۆتىنچى ئوغلى ئادونىيا بولۇپ، ھاگگىتىن بولغانىدى؛ 3

11 شۇخانىڭ ئىسمى كېلۈپ مېھرى تۈرەلگەن، مېھرى ئېشىنىڭ ئاتىسى ئىدى. 12 ئېشىنىڭ بەيت-رافا، پاسبىھار ۋە ئىر-ناھاشنىڭ ئاتىسى تېخىناھ تۈرەلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى رىكھلەقلار ئىدى. 13 كېنازنىڭ ئوغلى ئوتىبەل بىلەن سېرايا ئىدى؛ ئوتىبەلنىڭ ئوغلى خاتات بىلەن مېئوتاي ئىدى. 14 [ھامدىكلەرنىڭ] چىدىرىغا ۋە ئۇ يەرلەردە ئولتۇرۇشلۇق مېئولۇقلارغا مۇجۇم مېئوتاي ئىدى؛ ئوتىبەلنىڭ ئوغلى خاتات بىلەن مېئوتاي ئىدى. 15 [ھەنەزۇنەلەر جىلغىسى] دىكىلەرنىڭ ئەجدادى بولغان يوتاب تۈرەلدى (ئۇلار ئەسلىدە ھەنەزۇنەلەر ئىدى). 16 يەقۇنەننىڭ ئوغلى كالىنىڭ ئوغلى ئىرۇ، ئېلاھ بىلەن نام ئىدى؛ ئېلاھنىڭ ئوغلى كېناز ئىدى. 16 يەھىلەللىنىڭ ئوغلى زىف بىلەن زىفاد، تېرىيا بىلەن ئاسارىيەل ئىدى. 17 نەزىرنىڭ ئوغلى ئىرى-ئەتەر، مېرەد، ئېفەر ۋە يالونلار؛ مېرەد پەرەۋىنىڭ قىزى بىتپايانى ئالدى؛ ئۇ ھامىلدار بولۇپ مېرىيەم، شاماي بىلەن ئېشىتمونانىڭ ئاتىسى ئىشباھنى تۇغدى. بۇلار بىتپايان بولغان ئوغۇللار. مېرەدنىڭ يەھۇدلاردىن بولغان ئايالى بولسا گەدورنىڭ ئاتىسى يەردەنى، سوكوھنىڭ ئاتىسى ھەبەر بىلەن زانوانىڭ ئاتىسى يەكۇتەيەنى تۇغدى. 19 ناھامنىڭ سىگىسى خۇدىيانىڭ ئايالىدىن گارمىلىق كېئىلانىڭ ئاتىسى بىلەن مائاكات جەمەتىدىن بولغان ئېشىتمونانىڭ ئاتىسى تۈرەلگەن. 20 شىمونيڭ ئوغۇللىرى ئامون ۋە رىناھ، بەن-ھانان بىلەن تولىن ئىدى. يىشنىڭ ئوغۇللىرى زوھەت بىلەن بىن-زوھەت ئىدى. 21 شېلاھ يەھۇدانىڭ ئوغلى ئىدى؛ ئۇنىڭ تۈرەلگەن لېكھانىڭ ئاتىسى ئېر، مارەشانىڭ ئاتىسى ئالاداد ۋە بەيت-ئاشبىيدا ئولتۇراقلاشقان قەكەن توقۇغۇچىلارنىڭ جەمەتلىرى 22 ۋە بەيت يوكىم، كوزىبالىقلار، يوتاش بىلەن ساراف (بۇلار ئىككىسى موئاب يۇرتىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان) ۋە ياشۇنى-لەھەملەرمۇ بار ئىدى (بۇلارنىڭ ھەممىسى قەدىمكى خاتىرىلەردۇر). 23 بۇلار بىتپايان ۋە گەدەرا ئولتۇراقلاشقان بولۇپ، كۇلاچىلار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە تۇرۇپ پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە بولتتى. 24 نەمۇئەل ۋە يامىن، يارىب، زەرەھ بىلەن ساتۇل شىمونيڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 25 شالوم ساتۇلنىڭ ئوغلى، مېسىام شالومنىڭ ئوغلى، مىشما مېسىامنىڭ ئوغلى ئىدى. 26 مىشماننىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىلەر: - مىشماننىڭ ئوغلى خامۇئىل، خامۇئىلنىڭ ئوغلى زاككۇر، زاككۇرنىڭ ئوغلى شىمىي ئىدى. 27 شىمىينىڭ ئون ئالتە ئوغلى، ئالتە قىزى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ پەرزەنتى كۆپ بولغاچقا، ئۇلارنىڭ ھەرقايسىسىنىڭ جەمەتىنىڭ پەرزەنتلىرى يەھۇدا جەمەتىنىڭكىدەك ئۇداق كۆپ بولغان. 28 ئۇلار بەئەر-شېبا، مولاداد، ھازار-شۇئال، 29 بلخاد، ئېزەم، تولاد، 30 بېئەل، خورما، زىكلاگ، 31 بەيت-ماركابوت، ھازار-سۇسۇم، بەيت-بىرى ۋە شائارانغا ماكانلاشقاندى. تاكى داۋۇت پادىشاھنىڭ دەۋرىگىچە بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىدى. 32 ئۇلار ئولتۇراقلاشقان جايلار ئېتىم، ئاين، رىمىون، توكەن ۋە ئاشان قاتارلىق بەش شەھەرنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان. 33 ۋە بۇ شەھەرلەرنىڭ ئۆيچۇرسىدىكى بارلىق يېزا-كەنتلەر تاكى ئاتالغا قەدەر شۇلارغا قارايتتى. بۇلار بولسا ئۇلار ماكانلاشقان جايلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۆز نەسەبنامىلىرىمۇ بار ئىدى. 34 [ئۇلارنىڭ جەمەت باشلىرى] مېشوباب، ياملەك، ئامازيانىڭ ئوغلى يوشاھ، 35 يويىل، يوسىبىيانىڭ ئوغلى ھەي (يوسىبىيا سېرايانىڭ ئوغلى، سېرايا ئاتىسىنىڭ ئوغلى ئىدى)، 36 ئەليويىيانى، ياناكوب، بەشوباب، ئاسايا، ئادىئەل، يەسسىئەل، بىنايا 37 ۋە شىفىنىڭ ئوغلى زىزالار ئىدى (شىفى ئالوننىڭ ئوغلى، ئالون بەيدانىڭ ئوغلى، بەيدانى شىمىرنىڭ ئوغلى، شىمىرى شېمىيانىڭ ئوغلى ئىدى). 38 يۇقىرىدا خاتىرىلەپ ئۆتكەن ئىسىملارنىڭ ھەممىسى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ئىدى؛ بۇلارنىڭ جەمەتلىرىنىڭ ھەممىسى ناھايىتى گۈللەنگەنىدى. 39 ئۇلار قوي پادىلىرىغا ئوتلاق ئېزەپ تاكى گەدور ئېغىزىغىچە، يەنى جىلغىنىڭ كۆن چىقىش تەرىپىگىچە بارغاندى. 40 ئۇلار شۇ يەردە ياپېشىل، ناھايىتى

5

ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەنىڭ ئوغۇللىرى مۇئۇنار: - (رۇبەن گەرچە تۇنجى ئوغۇل بولغىنى بىلەن، لېكىن [ئاتىسىنىڭ توقىلى بىلەن] زىنا قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭ چوڭ ئوغۇلۇق ھوقۇقى ئىسرائىلنىڭ ئوغلى بولغان بۇسۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تۆتكۈزۈۋېتىلگەن. شۇڭا نەسەبنامە بويىچە ئۇ چوڭ ئوغۇل ھېسابلانمايدۇ. 2 يەھۇدا قېرىنداشلىرى ئىچىدە ئۇسۇنلۇككە ئىگە بولغان بولسىمۇ، ۋە ئىدارە قىلغۇچى ئۆتكىن چىققان بولسىمۇ، لېكىن چوڭ ئوغۇل ھوقۇقى بۇسۇنىكە تەۋە بولۇپ كەتكەن): - 3 ئىسرائىلنىڭ تۇنجىسى رۇبەنىڭ ئوغۇللىرى مۇئۇنار: - ھانوخ ۋە بالۇ، ھەزرون ۋە كارى. 4 يويىلنىڭ ئەۋلادلىرى مۇئۇنار: - [يويىلنىڭ] ئوغلى شېمىيا، شېمىيانىڭ ئوغلى گوگ، گوگنىڭ ئوغلى شىمىي، 5 شىمىينىڭ ئوغلى مىكاه، مىكاهنىڭ ئوغلى رېئاي، رېئايانىڭ ئوغلى بائال، 6 بائالنىڭ ئوغلى بەئەراھ؛ بەئەراھ ئاسۇرىيە پادىشاھى تىلگات-پىلنەسەر تەرىپىدىن تۇتقۇن قىلىپ كېتىلگەن. ئۇ چاغدا ئۇ رۇبەن قەبىلىسىنىڭ باشلىقى ئىدى. 7 ئۇنىڭ ئىنىلىرى نەسەبنامىسىدە خاتىرىلەنگەندەك، جەمەتلىرىنىڭ تارىخى بويىچە يولباشچى بولغان قەبىلە، زەكۇرىيا ۋە بىلا دەپ پۈتۈلگەندىكى 8 (بىلا ئازازنىڭ ئوغلى؛ ئازاز شېمىيانىڭ ئوغلى، شېمىيانىڭ ئوغلى ئىدى). يويىل ئاروئەردە، ئېيى ۋە بائال-مېئونىغىچە سوزۇلغان جايلاردا تۇراتتى. 9 ئۇلار بەنە كۆن چىقىشقا قاراپ تاكى ئېفرات دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى چۆلىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا قەدەر ئولتۇراقلاشتى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ گېئاد يۇرتىدىكى چارۋا ماللىرى كۆپىيىپ كەتكەنىدى. 10 ساتۇلنىڭ سەلتەنتىنىڭ كۆنلىرىدە ئۇلار ھاگارىيلار بىلەن تۇرۇش قىلىشتى؛ ھاگارىيلار ئۇلارنىڭ قولىدا مەغلۇپ بولغاندىن كېيىن ئۇلار گېئادنىڭ كۆن چىقىش تەرىپىدىكى پۈتۈن زېمىندا ھاگارىيلارنىڭ چىدىرلىرىدا ماكانلاشتى. 11 ئۇلارنىڭ ئۇدۇلدا گادنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى سالخەغا قەدەر باشان زېمىنىغا ماكانلاشقاندى. 12 باشاندا ماكانلاشقانلاردىن قەبىلە باشلىقى يويىل، مۇئاۋن قەبىلە باشلىقى شافام بار ئىدى؛ يەنە ياناي بىلەن شافامۇ بار ئىدى. 13 ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغۇقلىرى جەمەتلىرى بويىچە مىكائىل، مەشۇلام، شېبا، يوراي، ياكان، زىيا ۋە ئېبەر بولۇپ، جەمئىي يەتتە ئىدى. 14 يۇقىرىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئابىھايلىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. ئابىھايلى خۇرنىڭ ئوغلى، خۇرى يارويانىڭ ئوغلى، يارويانىڭ گېئادنىڭ ئوغلى، گېئادنىڭ مىكائىلنىڭ ئوغلى، مىكائىل بەششىيانىڭ ئوغلى، يەشيشاي يادىوننىڭ ئوغلى، يادىوننىڭ ئوغلى ئىدى؛ 15 گۇرنىڭ نەۋرىسى، ئابدېننىڭ ئوغلى ئاخى ئۇلارنىڭ جەمەت باشى ئىدى. 16 ئۇلار گېئادقا، باشانغا ۋە باشانغا تەۋە يېزا-كەنتلەرگە، شۇنداقلا پۈتكۈل شارون يايلىقىغا، تاكى تۆت چېتىگىچە ماكانلاشقاندى. 17 بۇلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدا پادىشاھى يوتام ۋە ئىسرائىل پادىشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنتىنىڭ كۆنلىرىدە نەسەبنامىلەرگە پۈتۈلگەندى. 18 رۇبەن، گاد قەبىلىلىرىنىڭ ۋە ماناسسە يېرىم قەبىلىسىنىڭ باتۇر، قالغان-قىلىچ تۇتالايدىغان، قۇيا تۇتالايدىغان ھەم جەڭگە

ماھىر قىرىق تۆت مىڭ بەيە يۈز ئاتىشى جەڭگۈۋار ئادىمى بار ئىدى. 19 تۇلار ئۆرئەل، ئۆرئەلنىڭ ئوغلى ئۆزىيانىڭ ئوغلى شاتۇل ئىدى. 25 ھاگارىلار، بەيەتۇرلار، نانىشلار ۋە ئودابىلار بىلەن جەڭ قىلغان. 20 تۇلار جەڭ قىلغاندا مەدەت تېپىپ، ھاگارىلار ۋە تۇلار بىلەن ئىتتىپاقداشلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان، چۈنكى ئۇلار جەڭ ئۈستىدە خۇداغا ندا قىلغان، ئۇلار ئېنىڭغا تايانغانچقا، خۇدا ئۇلارنىڭ تىلگىنى ئىجابتە قىلغان. 21 تۇلار يەنە دۈشمەتنىڭ چارۋا-ماللىرىنى، جۈملىدىن ئەللىك مىڭ تۈگە، ئىككى يۈز ئەللىك مىڭ قوي، ئىككى مىڭ بېشىكىنى ئولجا ئالغان ۋە يۈز مىڭ جاننى ئەسىر ئالغان. 22 بۇ ئۇرۇش خۇدانىڭ نىيىتىدىن بولغاچقا، دۈشمەندىن ئۆلگەنلەر ناھايىتى كۆپ بولغان، سۈرگۈن قىلىنىۋەتقەن ئۇلار شۇلارنىڭ يېرىنى ئىشغال قىلىپ تۇرغان. 23 ماناسسەنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەر باشىدىن باتال-ھەرمون، سېنىر، ھەرمون تېغىغا قەدەر بولغان زېمىندا يېلىپ ماكانلاشتى. ئۇلار زور كۈپەيگەن. 24 ئۇلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئېغىر، ئىشى، ئەلىيەل، ئازرىئەل، بەرمىيا، خوداۋيا ۋە يادىيەل ئىدى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى باتۇر جەڭچىلەر، مەشھۇر مۇتۈرلەر، شۇنداقلا ھەرقايسى ئۆز جەمەتىگە جەمەت بېشى ئىدى. 25 ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىدىن يۈز ئۇرۇپ، يۈزۈقلۈك قىلىپ خۇدا ئەسلىدە ئۇلارنى ئالدىدا يوقاقتان شۇ يەردىكى تاقىپىلەرنىڭ ئىلاھلىرىغا ئەگىشىپ كەتتى. 26 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئاسۇرىيە پادىشاھى پۇل (يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى تىلگات-پىلئەسەر) نىڭ روھىنى قوزغىشى بىلەن، ئۇ ئۇلارنى، يەنى رۇبەن قەبىلىسىدىكىلەرنى، گاد قەبىلىسىدىكىلەرنى ۋە ماناسسە يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى خالا، خابور ۋە خارارا ھەم گوزان دەرياسى بويىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ كەتتى، ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى بۈگۈنگە قەدەر تېخىمۇ شۇ يەردە ماكانلىشىپ تۇرماقتا.

6

لاۋيىنىڭ ئوغۇللىرى گەرشون، كوھات ۋە مەرارى. 2 كوھاتنىڭ ئوغلى ئارام، ئىزار، ھېرون ۋە ئۆزىئەل ئىدى. 3 ئارامنىڭ بەرزەتلىرى ھارۇن، مۇسا ۋە مەريەم ئىدى. ھارۇننىڭ ئوغلى ناداب، ئابېھۇ، ئەلتازار ۋە ئىتتامار ئىدى. 4 ئەلتازاردىن فىنھاس، فىنھاسنىڭ ئابىشۇئا، 5 ئابىشۇئادىن يۈكى، يۈكىدىن ئۆزى، 6 ئۆزىدىن زەراھىيا، زەراھىيادىن مېرايوت، 7 مېرايوتتىن ئامارىيا، ئامارىيادىن ئاخىتۇب، 8 ئاخىتۇبتىن زادوك، زادوكتىن ئاخىماناز، 9 ئاخىمانازدىن ئازارىيا، ئازارىيادىن يوحانان، 10 يوحاناندىن ئازارىيا (بۇ ئازارىيا يېرۇسالېمدا سۇلايمان سالغۇزغان مۇقەددەس ئۆيدە كەينىلىك خىزمىتىدە بولغان)، 11 ئازارىيادىن ئامارىيا، ئامارىيادىن ئاخىتۇب، 12 ئاخىتۇبتىن زادوك، زادوكتىن شالۇم، 13 شالۇمدىن ھىلقىيا، ھىلقىيادىن ئازارىيا، 14 ئازارىيادىن سېرايا، سېرايادىن يەھوزاداك تۇرەلدى، 15 پەرۋەردىگار ئېقودەنەسارنىڭ ۋاستىسى بىلەن يەھۇدالىكلەر بىلەن يېرۇسالېملىكلەرنى سۈرگۈن قىلىدىغان چاغدا، بۇ يەھوزاداك سۈرگۈن قىلىنغان. 16 لاۋيىنىڭ ئوغلى گەرشوم، كوھات ۋە مەرارى. 17 گەرشومنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى لېئى ۋە شىمەي ئىدى. 18 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئارام، ئىزار، ھېرون ۋە ئۆزىئەل ئىدى. 19 مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ماھى ۋە مۇشى ئىدى. بۇلار لاۋىيلارغا مەنسۇپ ھەرقايسى جەمەتلەر ئىچىدىكى ئائىلىلەر ئىدى. 20 گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: گەرشومنىڭ ئوغلى لېئى، لېئىنىڭ ئوغلى جاھات، جاھاتنىڭ ئوغلى زىمما، 21 زىممانىڭ ئوغلى يوتاه، يوتاهنىڭ ئوغلى ئىددو، ئىددونىڭ ئوغلى زەراھ، زەراھنىڭ ئوغلى بىياتراي ئىدى. 22 گوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: گوھاتنىڭ ئوغلى ئامناداب، ئامنادابنىڭ ئوغلى كوراه، كوراهنىڭ ئوغلى ئاسسىر، 23 ئاسسىرنىڭ ئوغلى ئەلكانا، ئەلكانانىڭ ئوغلى ئېبىئاساف، ئېبىئاسافنىڭ ئوغلى ئاسسىر، 24 ئاسسىرنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى

جەمەتنىڭ بەرلىرى بولسا (مۇشۇ بەرلەر چەك تاشلاش ئارقىلىق ئۇلارغا تەقسىم قىلىنغان): - 55 بەھۇدا زېمىنىدىكى ھېرون ۋە ھېروننىڭ تۆت تەرىپىدىكى ئېتىزلىقلىرى ئۇلارغا تەقسىم قىلىنغان 56 (لېكىن بۇ شەھەرنىڭ تەرىپىدىكى ئوتلۇقلار ۋە شەھەرگە قاراشلىق يېزا-كەنتلەر بولسا يەقۇنەننىڭ ئوغلى كالبەك بېرىلدى). 57 ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا «پاناھلىق شەھىرى» ھېرون بېرىلدى، بۇنىڭ باشقا لېناھ بىلەن ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، بايىر، ئېشىپموتقا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 58 ھىلەن ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، دەپەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 59 ئاشان ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، بەيت-شەمەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ تەقسىم قىلىنغان، 60 يەنە بىنىمىن قەبىلىسىدىكى زېمىننىڭ گېبا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئالەمەت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاناتوت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بۇلۇپ بېرىلگەن. ئۇلار جەمەتلىرى بويىچە ئېرىشكەن شەھەر جەمئىي ئون ئۈچ بولدى. 61 كوھاتنىڭ باشقا ئەۋلادلىرىغا بولسا تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، ماناسسە يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 62 گىرشوننىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتتىكى قاراپ، ئىسساكار قەبىلىسى، ئاشىر قەبىلىسى، ئافلىق قەبىلىسى ۋە باشان يۇرتىدىكى ماناسسە يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئۈچ شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 63 مەراننىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتتىكى قاراپ، تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە زەبۇلون قەبىلىسىدىن ئون ئىككى شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 64 ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ بۇ شەھەرلەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە ئېتىزلىقلارنىڭ ھەممىسىنى لاۋيايلارغا بۇلۇپ بەردى. 65 ئۇلار تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، يەنە يۇقىرىدا نامى ئاتالغان شەھەرلەرنى بەھۇدا قەبىلىسىدىن، شېمىئون قەبىلىسىدىن ۋە بىنىمىن قەبىلىسىدىن ئېلىپ ئۇلارغا بەردى. 66 كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان بەزى جەمەتلەرگە ئەفرايم قەبىلىسىنىڭ زېمىنى تەۋەسىدىكى شەھەرلەردىن بۇلۇپ بېرىلگەنمۇ بولدى. 67 ئىسرائىللار ئۇلارغا [يەنە ئىككى] «پاناھلىق شەھىرى»، يەنى ئەفرايم تاغلىقىغا جايلاشقان شەكەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى گەزەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى بەردى، 68 يەنە يوكىيام ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بەيت-ھورون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، 69 ئىياجولون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، گات-رعمون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى ئۇلارغا بەردى. 70 [ئىسرائىللار يەنە] ماناسسە يېرىم قەبىلىسىدىن ئايرى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بلېئام ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى كوھاتنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بەردى. 71 گىرشوننىڭ ئەۋلادلىرىغا ماناسسە يېرىم قەبىلىسىدىكى جەمەتلەرنىڭ زېمىنىدىن باشلاندىكى گولان ۋە گولانغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاشتاروت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 72 ئىسساكار قەبىلىسىدىن كەدەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، داېرات ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 73 راموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئانەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 74 ئاشىر قەبىلىسىدىن ئۇلارغا ماشال ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئابدون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 75 خۇكوك ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، رەھوب ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 76 ئافلىق قەبىلىسىدىن گالىيەدىكى كەدەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ھامون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، كىرئايىم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ بېرىلدى. 77 مەراننىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا بولسا زەبۇلون قەبىلىسىدىن رعمون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، تابور ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 78 يەنە رۇبەن قەبىلىسىنىڭكىدىن، ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۆت تەرىپىدىن، يېرىخونىڭ شەرقىي ئۆڭلىدىكى، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۆنچىقىش بويىدىكى يەرلەردىن چۆلىدىكى بەزەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ياھزا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 79 كەدەموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، مېفانائ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار

7

ئىسساكارنىڭ ئوغۇللىرى: - تولا، پۇتاه، باشۇب ۋە شىرون دېگەن تۆتەيلەن ئىدى. 2 تولانىڭ ئوغۇللىرى: - ئۇززى، رىفايا، پىرىيەل، ياھماي، يىسسام ۋە سامۇئىلدىن ئىبارەت، بۇلارنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. داۋۇتنىڭ زامانىدا تولانىڭ ئادەم سانى نەسەبنامىلەردە يىگىرمە ئىككى مىڭ ئالتە يۈز باتۇر جەڭچى دەپ خاتىرىلەنگەن. 3 ئۇزۇننىڭ ئوغلى ئىزراقىيا ئىدى، ئىزراقىيانىڭ ئوغۇللىرى مىكئىل، ئوبادىيا، يويىل ۋە ئىشىيا ئىدى. بۇ بەشەيلەرنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. 4 نەسەبنامىلەر بويىچە ئۇلار بىللە خوتۇن، بالا-چاقىلارنى ئاھايىپ كۆپ ئىدى. 5 بۇلارنىڭ ئىسساكارنىڭ بارلىق جەمەتلىرى ئىچىدىكى باتۇر جەڭچى قېرىنداشلىرى بىلەن قوشۇلۇپ، نەسەب بويىچە تىزىمغا ئېلىنغان جەمئىي سەككىسەن بەتتە مىڭ ئادەم بار ئىدى. 6 بىنىمىننىڭ پىلا، بەگەر ۋە بەدىيايەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. 7 بېلاننىڭ ئېزون، ئۇززى، ئۇزۇشەل، يەرىموت ۋە ئىرى دېگەن بەش ئوغلى بولۇپ، ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزىمغا ئېلىنغان جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئۈچۈز تۆت باتۇر جەڭچى بار ئىدى. 8 بەگەرنىڭ ئوغۇللىرى زېھرا، يوشاش، ئەلئېزەر، ئەلئوبىئاي، ئومرى، يەرموت، ئابىيا، ئاناتوت ۋە ئالامەت ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى بەگەرنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، 9 جەمەت باشلىرى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزىمغا ئېلىنغان جەمئىي يىگىرمە ئىككى يۈز باتۇر جەڭچى بار ئىدى. 10 بەدىيايەلنىڭ ئوغلى بلېئان ئىدى؛ بلېئاننىڭ ئوغۇللىرى يەئۇش، بىنىمىن، ئەخۇد، كاناتاھ، زىبان، تارشىش ۋە ئاخشاھار ئىدى؛ 11 بۇلارنىڭ ھەممىسى بەدىيايەلنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت باشلىرى ۋە باتۇر جەڭچىلەر ئىدى. ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزىمغا ئېلىنغانلىرى جەڭگە چىققانلىرى جەمئىي ئون بەتتە مىڭ ئىككى يۈز ئىدى. 12 شۇ يىپىيلار ۋە خۇپپىيلار بولسا يەنە ئىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى؛ خۇشپىيلار ئاخىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 13 ئافلىقنىڭ ئوغۇللىرى: ياھزەشەل، گۇنى، يەزەر، شالوم، بۇلارنىڭ ھەممىسى بلېئاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 14 ماناسسەنىڭ ئوغۇللىرى: - ئۇنىڭ سۇرىيەلىك توقىلىدىن ئارىئەل تۈرەلگەن، ئۇنىڭدىن يەنە گېلىئادنىڭ ئاتىسى ماكر تۇغۇلغان. 15 ماكر شۇ يىپىيلار ۋە خۇپپىيلار ئارىسىدىن ئايال ئالغان (ماكرنىڭ سىگىلىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى). ماكرنىڭ يەنە بىر ئەۋلادىنىڭ ئىسمى زەلوفھاد ئىدى، زەلوفھادنىڭ پەقەت بىرنەچچە قىزىلا بولغان. 16 ماكرنىڭ ئايالى مائاكاھ ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭغا بەرەش دەپ ئات قويغان؛ بەرەشنىڭ ئىسمىنىڭ ئىسمى شەرەش ئىدى؛ شەرەشنىڭ ئوغلى ئۇلام ۋە راکەم ئىدى. 17 ئۇلامنىڭ ئوغلى بېدان ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى گېلىئادنىڭ ئەۋلادلىرى؛ گېلىئاد ماكرنىڭ ئوغلى، ماكر ماناسسەنىڭ ئوغلى ئىدى. 18 گېلىئادنىڭ سىگىلىسى ھامولەككىن ئىشپود، ئابېئېزەر ۋە ماھالاھ تۇغۇلغان. 19 شېمدانىڭ ئوغۇللىرى ئاخىيان، شەكەم، لىخى ۋە ئانئام ئىدى. 20 ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى: ئۇنىڭ ئوغلى شۇتلاھ، شۇتلاھنىڭ ئوغلى بەرەد، بەرەدنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى ئېلتاد، ئېلتادنىڭ ئوغلى تاھات، 21 تاھاتنىڭ ئوغلى زاباد، زابادنىڭ ئوغلى شۇتلاھ ئىدى (ئېزەر بىلەن ئېلتاد گائىلقلارنىڭ چارۋا ماللىرىنى بۇلاڭ-تالڭ قىلغىلى چۈشكەندە، شۇ يەرلىك گائىلقلار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەن. 22 ئۇلارنىڭ ئاتىسى ئەفرايم بۇ بالىرى ئۈچۈن خېلى كۈنلەرگىچە ماتەم تۇتقاچقا، ئۇنىڭ بۇرادەرلىرى ئۇنىڭغا تەسەللى بەرگىلى كەلگەن. 23

ئەفرات ئايالى بىلەن بللە قايتا بىر باسقۇچقا باش قويغان. ئايالى ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغقان، ئەفرات ئۇنىڭغا ئائىلەم بالا-قازاغا يولۇقتى دەپ، بېرىيا دەپ ئىسىم قويغان. 24 ئۇنىڭ قىزى ئۇستۇن بەيت-ھورون بىلەن تۆۋەن بەيت-ھوروننى ۋە تۆزۈن-شە-رەھىنى بىنا قىلغان. 25 بېرىياھنىڭ ئوغلى رېفاھ بىلەن رەشەف ئىدى، رەشەفنىڭ ئوغلى تېلاھ، تېلاھنىڭ ئوغلى تاھان، 26 تاھاننىڭ ئوغلى لادان، لاداننىڭ ئوغلى ئاممۇد، ئاممۇدنىڭ ئوغلى ئەلشامما، 27 ئەلشاممانىڭ ئوغلى ئۇن، ئۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىدى. 28 ئەفراتنىڭ زېمىنى ۋە ماكانلاشقان يەرلىرى بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر بولۇپ، كۆنچىقتى تەرىپىدە ئارانائى، كۆنچىقتى تەرىپىدە گەزەر بىلەن ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر، شەكەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر، تاكى گازا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەرگىچە سوزۇلاتتى. 29 ماناسسە قەبىلىسىنىڭ زېمىنىغا تۇتاشقان يەنە بەيت-شېئان ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر، ئاتاناق ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر، مەگدو ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر، دور ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر مۇ بار ئىدى. ئىسرائىلنىڭ ئوغلى يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى مانا مۇشۇ يەرلەرگە ماكانلاشقاندى. 30 ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: بېنھام، يېشۇئا، يېشۇئا ۋە بېرىيا، ۋە ئۇلارنىڭ سېراھ دېگەن سېككىسىمۇ بار ئىدى. 31 بېرىياھنىڭ ئوغلى خەبەر بىلەن مالكىئەل بولۇپ، مالكىئەل بېزائۇنىڭ ئاتىسى ئىدى. 32 خېبەردىن ياقەلت، شومەر، خوتام ۋە ئۇلارنىڭ سېككىسى شۇيا تۈرلەگەن. 33 ياقەلتنىڭ ئوغۇللىرى پاساق، بېھال ۋە ئاشۇت، بۇلار ياقەلتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 34 شەمەرنىڭ ئوغۇللىرى ئاخى، روھگاھ، خۇبباھ ۋە ئارام ئىدى. 35 [شەمەرنىڭ] ئىنىسى ھەلەمنىڭ ئوغلى زوفاھ، بېنھام شەھەر ۋە ئامال ئىدى، 36 زوفاھنىڭ ئوغلى سۇئاھ، ھارنەفەر، شۇئال، پېرى، ئىبراھ، 37 بېزەر، خود، شامئا، شىلشاھ، ئىتران ۋە بەئەراھ ئىدى. 38 بەئەرنىڭ ئوغۇللىرى يەقۇنەھ، پىسپاھ ۋە ئارا ئىدى. 39 ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ئاراھ، خانئىئەل ۋە رىزىيا ئىدى. 40 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ھەر قايسىسى جەمەت باشلىرى، ئالامەت باتۇر جەڭچىلەر، يولباشچىلار ئىدى، ئۇلارنىڭ جەمەتلىرى بويىچە نەسەب نامىگە تىزىلغاندا، جەڭگە چىقىلغانلارنى جەمئىي يىگىرمە ئالتە مىڭ ئىدى.

9 يۈتكۈل ئىسرائىلار نەسەب بويىچە تىزىمغا ئېلىنغاندى. مانا، ئۇلار

«ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىسى» دېگەن كىتابقا يۈتكۈلگەندۇر. 2 يەھۇدالار بولسا ئاسىيلىق قىلغانلىقىدىن بايلغا سۈرگۈن قىلىنغان. ھەممىدىن ئاۋۋال قايتىپ كېلىپ ئۆز زېمىنى ۋە ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشقانلار بولسا بىر قىسىم ئىسرائىلار، كەھنلار، لاۋىلار ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئىدى. 3 يېرۇساھىغا ماكانلاشقانلار بولسا يەھۇدا قەبىلىسى، بىنىامىن قەبىلىسى، ئەفرات قەبىلىسى ۋە ماناسسە قەبىلىسىدىن بىر قىسىملىرى ئىدى. 4 ئۇلارنىڭ ئىچىدە يەھۇدانىڭ ئوغلى يەرەزنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئۇتاي بار ئىدى، ئۇتاي ئاممۇدنىڭ ئوغلى، ئاممۇد ئورمىنىڭ ئوغلى، ئورمى ئىمرىنىڭ ئوغلى، ئىمرى بانىنىڭ ئوغلى ئىدى. 5 شىلوشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ئۇنىڭ ئۇچى ئوغلى ئاسابا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بار ئىدى. 6 زوراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەتتۇب ۋە ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى بولۇپ جەمئىي ئالتە يۈز توقسان ئادەم بار ئىدى. 7 بىنىامىننىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ھاسسۇئەھنىڭ ئەۋرىسى، ھوداۋيانىڭ ئەۋرىسى، مەشۇلامنىڭ ئوغلى ساللۇ بار ئىدى، 8 يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى يېنىيا، مىركنىڭ ئەۋرىسى، ئۆزۈننىڭ ئوغلى تېلاھ ۋە بىنىامىننىڭ ئەۋرىسى، دېئۇلەننىڭ ئەۋرىسى، شەفايمانىڭ ئوغلى مەشۇلام 9 ھەمدە ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى بار ئىدى، ئۇلار نەسەب نامىسى بويىچە تىزىلغاندا جەمئىي توققۇز يۈز ئەللىك ئالتە ئادەم ئىدى. يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغانلار ئۆز جەمەتلىگە جەمەت بېشى ئىدى. 10 كەھنلار ئىچىدە يەدايا، يەھويارىب، ياقن ۋە 11 ئازاريا بار ئىدى. ئازاريا خۇدانىڭ تۇپنى باشقۇرغۇچى بولۇپ، ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ھىلقىيا مەشۇلامنىڭ ئوغلى، مەشۇلام زادوكنىڭ ئوغلى، بولسا بېرىياھنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 17 زەبادىيا، مەشۇلام، ھىزكى، خېبەر،

زادوك مېرلوتنىڭ ئوغلى، مېرلوت ئاخشۇننىڭ ئوغلى ئىدى. 12 يەنە مالكىيانىڭ ئەۋرىسى، باشقۇرنىڭ ئەۋرىسى، بەرھامنىڭ ئوغلى ئادابا ھەمدە ئادىيەننىڭ ئوغلى مائاسا بار ئىدى؛ ئادىيەل يەزھارنىڭ ئوغلى، يەزھار ھەم شۇلارنىڭ ئوغلى، مەشۇللام مەشلىپمىنىڭ ئوغلى، مەشلىپمىنىڭ ئوغلى ئىدى. 13 ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ھەممىسى جەمەت باشلىرى بولۇپ، جەمەتتىكى بىر مىڭ يەتتە يۈز تامىش ئادەم ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتلەرنى قىلىشقا بېكىتىلگەن ئىقتىدارلىق كىشىلەر ئىدى. 14 لاۋنى قەبلىسىدىن مەرراننىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ھاشابىيانىڭ ئەۋرىسى، ئازرىكانىڭ ئەۋرىسى، ھاشىۋىنىڭ ئوغلى شىجاي بار ئىدى؛ 15 يەنە بايقاقار، ھەرەش، گالال ۋە ئاسافنىڭ ئەۋرىسى، زىكرىنىڭ ئەۋرىسى، مىكاننىڭ ئوغلى ماتانبا، 16 يەنە يەدۇتۇننىڭ ئەۋرىسى، گالانىڭ ئەۋرىسى، شىجايانىڭ ئوغلى ئوبادىيا ھەمدە ئەلكاننىڭ ئەۋرىسى، ئاساننىڭ ئوغلى بەرھەميا بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى نىتوقائىلقلارنىڭ يېزا-كەنتلىرىگە ماكانلاشقان ئىدى. 17 دەۋرۋانۇنلار شالۇم، ئاققۇب، ئالمون، ئاخمان ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئىدى؛ شالۇم ئۇلارنىڭ بېشى ئىدى. 18 ئۇلار تاكى ھازىرغىچە شەرق تەرەپتىكى «پاداشھاننىڭ دەۋرۋانۇنى»دا «دەۋرۋانۇنلار» قىلىپ كەلمەكتە؛ ئۇلار ئىلگىرى ئايلىقلارنىڭ چىدىرگاھىدا دەۋرۋانۇنلارنىڭ قىلغان ئىدى. 19 كورەننىڭ ئەۋرىسى، ئېيتاشھاننىڭ ئەۋرىسى، كوراهنىڭ ئوغلى شالۇم ھەمدە ئەۋرىسى ئاتىسىنىڭ جەمەتىدىكى قېرىنداشلىرى بولغان كوراهىيلار [خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ] خىزمىتىنى باشقۇراتتى، چىدىرنىڭ ئەۋرىسى، باشقۇرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ چىدىرگاھىنى باشقۇرۇشقا قويۇلغان، [ئىبادەت] چىدىرنىڭ ئىشىكىنى باققان ئىدى. 20 ئىلگىرى ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس ئۇلارنىڭ يولباشچىسى بولغان، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان. 21 مەشەلمىيانىڭ ئوغلى زەكەريا بولسا جامائەت چىدىرنىڭ دەۋرۋانۇنى بولغان ئىدى. 22 دەۋرۋانۇنلارنىڭ تاللانغان بۇ كىشىلەر جەمەتتىكى ئىككى يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ئۇلار ئۆز يېزا-كەنتلىرىدە، نەسەبلىرى بويىچە تىزىلغان (ئەسلىدە داۋۇت ۋە ئالدىن كۆرۈلگۈچى سامۇئىل ئۇلارنى ئامانەت قىلىنغان ۋەزىپىلىرىگە بېكىتكەن ئىدى. 23 ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى، يەنى مۇقەددەس چىدىرنىڭ ئىشىكى-دەۋرۋانلىرىنى بېقىشقا بېكىتىلگەن ئىدى). 24 شەرقى، غەربى، شىمالى ۋە جەنۇبى ئىشىكى-دەۋرۋانلىرىدا دەۋرۋانۇنلار بېكىتىلگەن ئىدى. 25 ئۇلارنىڭ يېزا-كەنتلىرىدە ئولتۇرۇشلۇق قېرىنداشلىرى بولسا ھەر يەتتە كۈندە تۆۋەن بويىچە كېلىپ ئۇلار بىلەن بىرگە خىزمەتتە بولاتتى. 26 تۆت دەۋرۋانۇن بېگى لاۋىيلاردىن ئىدى؛ ئۇلارغا تاپشۇرۇلغىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئامبار-خەزىنىلەرنى بېقىش ئىدى. 27 بېقىش مەسئۇلىيىتى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە بولغاچقا، ئۇلار كېچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ تەرەپىدىكى ئورۇنلىرىدا تۇراتتى ھەمدە ھەر كۈنى تەڭگەندە ئىشىكى-دەۋرۋانلارنى ئېچىشقا مەسئۇل ئىدى. 28 ئۇلاردىن بىر قىسمى [ئىبادەتخانا] خىزمىتىدە شىكىلىتىلغان ئەسۋاب-ئۆسكۈنىلەرگە مەسئۇل ئىدى؛ ئۇلار ساناپ تەپتىش، ساناپ تەپكەپ قوياتتى. 29 ئۇلارنىڭ يەنە بىر قىسمى تاپشۇرۇلغىنى بويىچە قاچا-قۇچلار ۋە مۇقەددەس جايدىكى بارلىق ئەسۋاب-ئۆسكۈنىلەر، شۇنداقلا ئاق ئون، شاراب، زەپتون، مېي، مەستىكى ۋە خۇشبوۋى بۇيۇملارغا مەسئۇل ئىدى. 30 كەنتلەرنىڭ ئوغۇللىرىدىن بەزىلەر خۇشبوۋى بۇيۇملاردىن تەبىئىي ياشايتتى. 31 لاۋىيلاردىن ماتىتىياھ، يەنى كوراهىيلاردىن شالۇمنىڭ ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ ۋەزىپىسى قازان ئېنى ئېتىشىگە مەسئۇل ئىدى. 32 ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى، كوراهنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە «تەقدىم نان»غا مەسئۇل بولۇپ، ھەر شايات كۈنى تىزىدىغانغا ئانلارنى تەييارلايتتى. 33 لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىرى

10

فلىستىيەلەر ئىسرائىللارغا ھۇجۇم قىلدى، ئىسرائىللار فىلىستىيەلەرنىڭ ئالدىدىن قاچتى، ئۇلار گلبونا تېغىدا قىرىپ يوقىتىلدى. 2 فىلىستىيەلەر ساۋول بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تاپ بېسىپ قوغلىدى؛ ئۇلار ئاخىرى ساۋولنىڭ ئوغۇللىرىدىن يوناتان، ئابناداب، مالكى-شۇئالارنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. 3 ساۋولغا قارشى جەڭ ئىنتايىن شىددەتلىك بولدى؛ ئوقياچىلار ساۋولغا يېتىشىپ ئوقيا ئېسىپ ئۇنى يارىلايدۇردى. 4 ئاندىن ساۋول ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە قىلىچىكى سۇغۇرۇپ مېنى سانجىپ ئۆلتۈرۈۋەتكەن؛ بولمىسا بۇ خەتنىسىزەلەر كېلىپ مېنى سانجىپ، مېنى خورلۇققا قويۇشى مۇمكىن، دېدى. لېكىن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىنتايىن قورقۇپ كېتىپ، ئۆمىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋول قىلىچىنى ئېلىپ ئۆستىگە ئۆزىنى تاشلىدى. 5 ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ساۋولنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپ، ئۇمۇ ئوخشاشلا ئۆزىنى قىلىچىنىڭ ئۆستىگە تاشلاپ ئۆلگەن بىلەن تەڭ ئۆلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ساۋول، ئۈچ ئوغلى ھەم پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر شۇ كۈندە بىراقلا ئۆلدى. 7 ئەمدى ۋادىدا تۇرغان ئىسرائىللار ئەسكەرلىرىنىڭ قاچقانلىقىنى ۋە ساۋول بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگەندە، ئۇلار شەھەرلىرىنى تاشلاپ قاچتى، فىلىستىيەلەر كېلىپ ئۇ جايلاردا ئورۇنلاشتى. 8 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئەسسى فىلىستىيەلەر ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كىچىم-كېچەكلىرىنى سالدۇرۇۋالغىلى كەلگەندە گلبونا تېغىدا ساۋول بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈك ياتقانلىقىنى كۆردى-دە، 9 كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ، كاللىسىنى ۋە ساۋوت-ياراغلىرىنى ئېلىپ كەتتى ھەمدە ئۇلارنى فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىنىڭ ھەممە يەرلىرىگە تاپرىپ، ئۆز يۇرتىغا ۋە خەلققە خۇش خەۋەر بەتكۈزدى. 10 ئۇلار ساۋولنىڭ ساۋوت-ياراغلىرىنى ئۇلارنىڭ يۇرتىدا قويۇپ، كاللىسىنى داگون يۇرتىغا ئېسىپ قويدى. 11 ئەمدى بابەش-گلبونادا ئولتۇرغۇچىلار فىلىستىيەلەرنىڭ ساۋولغا بارلىق قىلغانلىرىنى ئاڭلىغاندا 12 ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ھەممە باتۇرلار ئاتلىنىپ، ساۋول بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ جەسەتلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنى يابەشكە قايتۇرۇپ كېلىپ، يابەشنىڭ دۈب دېرىخىنىڭ ئۈستىگە دەپنە قىلدى ۋە يەتتە كۈن روزا ئۆتتى. 13 شۇنىڭ بىلەن ساۋول پەرۋەردىگارغا قىلغان ۋاپاسلىقى ئۈچۈن ئۆلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامىغا كىرمەي ۋە ھەتتا پەرۋەردىگاردىن يول سورىماي، بەلكى پالچى جىننىگە ئېشىغا بېرىپ ئۆنگەن يول سورىغان ئىدى.

شۇڭا پەرۋەردىگار ئۇنى ئۆلتۈرۈپ، پادىشاھلىقىنى يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتقا ئۆتكۈزۈپ بەردى.

11

ئۇ چاغدا بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ھېرونغا كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا يىغىلىشىپ: «قاراسلا، بىز تۈزلىرىنىڭ ئەت-سۈكەكلەردۇرمىز! 2 بۇرۇن ساۋۇل بىزنىڭ ئۈستىمىزدە سەلتەنەت قىلغاندۇ ئىسرائىل خەلقىگە جەڭگە چىقىپ- كىرەشكە يولغاچى بولغان تۈزلىرى ئىدى. تۈزلىرىنىڭ خۇدالىرى بولغان پەرۋەردىگارمۇ تۈزلىرىگە: - سەننىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى بولۇپ ئۇلارنى باقسەن ۋە ئىسرائىلنىڭ ئەمرى بولسەن، دېگەندى» - دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى ھېرونغا كېلىپ پادىشاھ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىشىپ، داۋۇت ھېروندا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلار بىلەن بىر ھەمدە تۈزۈشتى. ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سامۇئىلنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتتىنى بويىچە، داۋۇتتىن مەسە قىلىپ، ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا پادىشاھ قىلىپ تىكلدى. 4 داۋۇت بىلەن بارلىق ئىسرائىل خەلقى يېرۇسالېمغا كەلدى (يېرۇسالېم شۇ چاغدا «يەبۇس» دەپ ئاتىلاتتى، زېمىندىكى ئاھالە بولغان يەبۇسىيلار شۇ يەردە تۇراتتى). 5 يەبۇس ئاھالىسى داۋۇتقا: «سەن بۇ يەرگە ھېچقانداق كىرەلمەيسەن!» دېدى. بىراق داۋۇت زىنن دېگەن قورغىنى ئالدى (شۇ يەر «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ). 6 داۋۇت: «كىم ئالدى بىلەن يەبۇسىيلارغا ھۇجۇم قىلسا، شۇ كىشى يولغاچى ۋە سەردار بولىدۇ» دېدى. زەرەئىيانىڭ ئوغلى يوتاب ئالدى بىلەن ئاتلىنىپ چىقىپ، يولغاچى بولدى. 7 داۋۇت قورغاندا تۇراتتى، شۇڭا كىشىلەر ئۇ قورغىنى «داۋۇت شەھىرى» دەپ ئاتاشتى. 8 داۋۇت شەھەرنى مىلودىن باشلاپ تۆت ئەتراپىدىكى سېپىلغىچە يېڭىۋاشىن ياساتتى، شەھەرنىڭ قالغان قىسمىنى يوتاب ياساتتى. 9 داۋۇت كۈندىن كۈنگە قۇدرەت تاپتى، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 10 تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ پالۋانلىرى ئىچىدە يولغاچىلار ئىدى، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا ئېيتقان سۆزى بويىچە يۈكۈل ئىسرائىل بىلەن بىرلىشىپ، داۋۇتنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلىپ، بىرلىكتە ئۇنى پادىشاھ قىلىشقا كۈچىدى. 11 تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ پالۋانلىرىنىڭ تىزىملىكى بويىچە خاتىرىلەنگەندۇر: - ھاكونىيلاردىن بولغان ياشوبىئام يولغاچىلار ئىچىدە بېشى ئىدى، ئۇ نەزىسىنى پىقىرتىپ بىر قېتىمدىلا ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۆلتۈرگەن. 12 ئۇنىڭدىن قالسا ئاخوخى دودونىڭ ئوغلى ئەلئازار بولۇپ، ئۇ «ئۈچ پالۋان»نىڭ بىرى ئىدى، 13 ئىلگىرى فىلىستىيەلەر پاس-داممىدا جەڭ قىلىشقا يىغىلغاندا، ئۇ داۋۇت بىلەن ئۇ يەردە ئىدى. ئۇ يەردە ئاربا ئۇسۇپ كەتكەن بىر ئېتىزلىق بولۇپ، خەلق فىلىستىيەلەرنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچقاندى، 14 ئۇلار بولسا ئېتىزلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇۋېلىپ، ھەم ئېتىزلىقنى قوغدىغان، ھەم فىلىستىيەلەرنى تارمار قىلغان، پەرۋەردىگار ئەنە شۇ يول بىلەن ئۇلارنى غايەت زور غەلبىگە ئېرىشتۈرگەن. 15 ئوتتۇز يولغاچى ئىچىدىن [يەنە] ئۈچەنە قورام تاشلىقتىكى ئادالامنىڭ غارىغا چۈشۈپ داۋۇتنىڭ يېنىغا كەلدى. فىلىستىيەلەرنىڭ قوشۇنى بولسا «رەفايم جىلغىسى» دا بارگاھ قۇرغانىدى. 16 بۇ چاغدا داۋۇت قورغاندا، فىلىستىيەلەرنىڭ قاراۋۇلگاھى بەيت-لەھمەدە ئىدى. 17 داۋۇت ئۇسۇسپ: «ئادە، بىرى ماڭا بەيت-لەھمەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ ئېقىپ بەرگەن بولسا ياخشى بولاتتى!» دېۋىدى، 18 بۇ ئۈچ پالۋان فىلىستىيەلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن يۈسۈپ تۇتۇپ، بەيت-لەھمەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ تارتتى ۋە داۋۇتقا ئېلىپ كەلدى، لېكىن ئۇ ئۇنىڭ ئىچكى ئۆيىدى، بەلكى سۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۈكۈپ: 19 «خۇدايم بۇ ئىشنى مەندىن نېرى قىلسۇن! مەن ھاياتىمنىڭ

خەۋپە قېلىشىغا قارىغىمەن بۇ كىشىلەرنىڭ قېنى ئىچىمە قانداق بولىدۇ؟ چۈنكى بۇنى ئۇلار ھاياتىنىڭ خەۋپە قېلىشىغا قارىماي ئېلىپ كەلگەن»، دېدى. شۇڭا داۋۇت بۇ سۇنى ئىچكى ئۆيىدى. بۇ ئۈچ پالۋان قىلغان ئىشلار دەل شۇلار ئىدى. 20 يوتابنىڭ ئىنىسى ئابىشاھ ئۈچىنىڭ بېشى ئىدى، ئۇ ئۈچ يۈز ئادەم بىلەن قارشىلىشىپ نەزىسىنى پىقىرتىپ ئۇلارنى ئۆلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە نامى چىققاندى. 21 ئۇ مۇشۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە ھەممىدىن بەك ھۆرمەتكە سازاۋەر بولغان بولسىمۇ، لېكىن يەنىلا ئاۋۋال ئۈچەيلەنگە بەتمەيتتى. 22 بەھربادانىڭ ئوغلى بىنايا كازىمەلدىن بولۇپ، بىر باتۇر پالۋان ئىدى، ئۇ كۆپ قاتتىق ئىشلارنى قىلغان. ئۇ مۇناھىي ئارنىنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئۆلتۈرگەن. يەنە قارىغان بىر كۈنى ئازكالغا چۈشۈپ، بىر شىرنى ئۆلتۈرگەندى. 23 ئۇ يەنە قولىدا باپكارنىڭ ئۆقدەك بىر نەزىسى بار، بىرىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گىز كېلىدىغان بىر مىسىرلىقنى قەتل قىلدى، ئۇ بىر ھاسا بىلەن ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنىڭ نەزىسىنى قولىدىن تارتىۋېلىپ ئۆز نەزىسى بىلەن ئۆلتۈردى. 24 بەھربادانىڭ ئوغلى بىنايا مانا بۇ ئىشلارنى قىلغان. شۇنىڭ بىلەن ئۈچ پالۋان ئىچىدە نام چىققاندى. 25 مانا، ئۇ ئېھلىقى ئوتتۇز پالۋاندىن بەركەك شۇھرىت قازانغان بولسىمۇ، لېكىن ئالدىنقى ئۈچ پالۋانغا بەتمەيتتى. داۋۇت ئۇنى ئۆزىنىڭ پاسىبانى يېڭى قىلىپ تەيىنلىگەن. 26 قوشۇندىكى پالۋانلار بولسا: - يوتابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل، بەيت-لەھمەلنىڭ دودونىڭ ئوغلى ئەلئانان، 27 ھارورۇق شاموت، پولىنۇق ھەلەز، 28 ئەكوتالىق ئىككە شىننىڭ ئوغلى ئەرا، ئاناتوتۇق ئابىئەزەر، 29 خۇشالىق سىبىكاي، ئاخوھلۇق ئىلاي، 30 نوتافلىق ماھاراي، نوتافلىق بانائەھنىڭ ئوغلى خەلەب، 31 بىنايەم ئەۋلادلىرىدىن گىبئىئەل رىباينىڭ ئوغلى ئىتتاي، پراتوتۇق بىنايا، 32 گائاش ۋادىلىرىدىن كەلگەن خۇراي، ئارباتلىق ئابىيەل، 33 باھارۇمۇق ئازماۋەت، شالبونۇق ئېلىبايا، 34 گىزوتۇق ھاشەمنىڭ ئوغۇللىرى، ھارارلىق شاگىنىڭ ئوغلى يوتانان، 35 ھارارلىق ساكارنىڭ ئوغلى ئاھىيام، ئۆرنىڭ ئوغلى ئېلىفال، 36 مەكەرراتلىق ھەفەر، پولىنۇق ئاخىبايا، 37 كارەمەللىك زەرە، ئەزىباينىڭ ئوغلى ئاناراي، 38 ئاناتاننىڭ ئىنىسى يويىل، ھاگرنىڭ ئوغلى مېبھار، 39 ئاموتۇق زەلەك، زەرۇئەينىڭ ئوغلى يوتابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولغان بەئەروھلۇق ناھاراي، 40 ئىترىق ئەرا، ئىترىق گارەب، 41 ھىتتى ئۇريا، ئاھالانىڭ ئوغلى زايدا، 42 رۇبەن قەبىلىسىدىن شىزانىڭ ئوغلى، رۇبەنلەر ئىچىدە يولغاچى بولغان ئادنا ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئوتتۇز ئادەم، 43 مائا كىشىنىڭ ئوغلى ھانان، مىستىلىق يوشافات، 44 ئاشتارائاتلىق ئۇزۇنيا، ئاروھەللىك خوتامنىڭ ئوغلى شامما بىلەن جەئىيەل، 45 شىرنىڭ ئوغلى يىدىيايەل بىلەن ئۇنىڭ ئىنىسى تىزلىق يوخا، 46 ماھالونىق ئەلەيەل، ئەلئاناننىڭ ئوغۇللىرى يەرباي بىلەن يوشاۋيا، موباللىق يىتتا، 47 ئەلەيەل، ئوبەد ۋە مەزىبالىق ياتاسىيەللىھەردىن ئىبارەت ئىدى.

12

داۋۇت كىشىنىڭ ئوغلى ساۋۇلنىڭ بېسىمى سەۋەبىدىن زىكلاگا يوشۇرۇنۇپ ياتقان چاغدا مۇن كىشىلەر داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىشى (ئۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا جەڭ قىلىشتا ياردەم بەرگەن باتۇرلاردىن ئىدى؛ 2 ئوقيا بىلەن قوراللانغان بولۇپ، ئۇڭ قولى بەلمۇ، سول قولى بەلمۇ ئوقيا ۋە سالغا ئاتالمايتتى؛ ئۇلار ساۋۇلنىڭ بىنايەم قەبىلىسىدىن بولغان ئوغۇللىرى ئىدى): 3 - ئۇلارنىڭ يولغاچىسى ئاخىئەزەر، ئاندىن قالسا يوتاش بولۇپ، ئىككىسى گىبئەللىق شېئائەھنىڭ ئوغلى ئىدى؛ يەنە ئازماۋەتنىڭ ئوغلى بەزىيەل بىلەن پەلەئۇم؛ يەنە بەراكاھ بىلەن ئاناتوتۇق يەھو، 4 گىبئونۇق يىشمىيامۇ بار ئىدى. يىشمىيا «ئوتتۇز پالۋان» ئىچىدە باتۇر بولۇپ شۇ ئوتتۇزغا يېتەكچىلىك قىلغۇچى ئىدى؛ يەنە يەرەمىيا، باھازىيەل، يوهانان ۋە گەدەراتلىق يوزاباد، 5

ئەلۋاي، يەرموت، بىئالبا، شەماريا، خارۇفلۇق شەفايا، 6 كوراملىقلاردىن ئۈچ مىڭ كىشى بار ئىدى؛ شۇ چاغقا قەدەر بۇلارنىڭ كۆپىنچىسى ساۋىل بولغان ئەلكاندا، بىشىيا، ئازارەل، يۈبزەر ۋە ياشۇبىئامار، 7 يەنە گەدورلۇق جەمەتىنى قوللاپ كەلمەكتە ئىدى. 30 ئەفرائىملاردىن، ئۆز جەمەتلىرىدە يەروھامنىڭ ئوغلى يۇبلاھ بىلەن زەباديا بار ئىدى. 8 گاد قەبىلىسىدىن بەزىلەر يۈز-ئايروپ تاپقان باتۇر ئەزىمەتلەر جەمئىي يىگىرمە مىڭ سەككىز يۈز كىشى چۆلدەكى قورغانغا بېرىپ داۋۇتقا بېقىندى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭگە ماھىر، ئىدى. 31 ماناسسە يېرىم قەبىلىسى ئىچىدە نامى پۈتۈلگەن، داۋۇت پادىشاھ قاتقان ۋە نەزە بىلەن قوراللانغان باتۇر جەڭچىلەر ئىدى؛ ئۇلارنىڭ تۇرۇق بەتەينى شىرغا، چاققانلىقى بەتەينى تاغدىكى يۈكەنگە ئوخشايتتى. 9 ئۇلارنىڭ ئىسسىكارلاردىن زامان-ۋەزەينەت چۈشىنىدىغان، ئىسرائىلنىڭ قانداق قىلىشى كېرەكلىكىنى بىلىدىغان يولباشچىلار جەمئىي ئىككى يۈز كىشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممە قېرىنداشلىرى ئۇلارنىڭ ئەمرىگە بويسۇناتتى. 33 زەبۇلۇنلاردىن جەڭگە تەييارلانغان، ھەرخىل قورال-ياراقلار بىلەن قوراللانغان، ئالا كۆڭۈلۈك قىلمايدىغان، داۋۇتنىڭ ياردىمىگە كەلگەن جەمئىي ئەللىك مىڭ كىشى ئىدى. 34 ئافىئالاردىن يولباشچى بولغان مىڭ كىشى بار ئىدى؛ ئۇلارغا تەكلىپ قىلىنغان قاتقان ۋە نەزە ئاغانلار جەمئىي ئۈمۈز بەتەينى مىڭ كىشىگە بېتەتتى. 35 دانالاردىن جەڭگە تەييارلانغان جەمئىي يىگىرمە سەككىز مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. 36 ئاشىرلاردىن جەڭگە چىقىپ قوشۇن سېپىگە ئاتلىنىشقا تەييار بولغان جەمئىي قەبىلىسى بىلەن يەھۇدا قەبىلىسىدىن كىشىلەر قورغانغا كېلىپ داۋۇتقا بېقىنغان. 17 داۋۇت چىقىپ ئۇلارنى قارشى ئېلىپ: «ئەگەر سىلەر تىنچلىق نىيىتىدە ماڭا ياردەم بېرىشكە كەلگەن بولساڭلار، سىلەر بىلەن بىر جان بىر دەل بولمەن؛ لېكىن قولىمدا ھېچ ناھەقلىق بولمىغان مېنى دۈشمەنلىرىڭگە سېتىۋەتەي كېلىپ بولساڭلار، ئاتا-بوۋىلەرنىڭ خۇداسى بۇنى نەزىرىگە ئېلىپ ھۆكۈم چىقارغاي!» - دېدى. 18 بۇ چاغدا خۇدانىڭ روھى ھېلىقى ئۈمۈز پالۋاننىڭ يولباشچىسى ئاماسايغا چۈشۈشۈدى، ئۇ: «ئاد داۋۇت، بىز ساڭا بېقىندۇقۇز؛ ئاد بەسەنىڭ ئوغلى، بىز سەن بىلەن بىللەدۇرمۇز؛ تۈزۈڭگە ئامان-تىنچلىق، ئامان-تىنچلىق بولغاي! ساڭا ياردەم بەرگۈچىلەرگىمۇ ئامان-تىنچلىق بولغاي! چۈنكى سېنىڭ خۇدايىڭ ساڭا مەدەتكاردۇر» شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۇلارنى ئېلىپ قېلىپ، «زەربىدار تەرەت باشلىقلىرى» قىلدى. 19 داۋۇت ئىلگىرى فىلىستىيەلەر بىلەن بىرلىكتە ساۋىلغا قارشى ئۇرۇشقا ئاتلانغاندا، ماناسسە قەبىلىسىدىكى بەزىلەر داۋۇت تەرەپكە تۆتتى (لېكىن ئۇلار [فىلىستىيەلەرگە] ياردەم بەرمىدى، چۈنكى فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى: «داۋۇت ئۆز غوجىسى ساۋىل تەرەپكە تۆتۈپ كېتىشى مۇمكىن، ئۇنداقتا بېشىمىز كەتمەي قالمايدۇ» دەپ مەسلىھەتلىشىپ ئۇلارنى قايتۇرۇپ كەتمەي كېتىپ بولغانىدى). 20 داۋۇت زىلكاغا قايتىپ بارغاندا، ماناسسە قەبىلىسىدىكى ئادناھ، يوزاباد، بەدىيەل، مىكايل، يوزاباد، ئېلخۇز، زىلتايىلار كېلىپ ئۇنىڭغا قوشۇلدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ماناسسە قەبىلىسىنىڭ مىڭبېشىلىرى ئىدى. 21 ئۇلار داۋۇت قاراقچىلارغا قارشى جەڭ قىلغاندا ئۇنىڭغا ياردەملەشتى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلار، قوشۇندىكى يولباشچىلار ئىدى. 22 چۈنكى شۇ كۈندە داۋۇتقا ياردەم بېرىش ئۈچۈن ھەر كۈنى ئادەملەر كېلىپ قوشۇلۇپ، خۇددى خۇدانىڭ قوشۇنىدەك زور بىر قوشۇن بولۇپ كەتكەنىدى. 23 پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ساۋىلنىڭ پادىشاھلىقىنى داۋۇتقا ئېلىپ بەرمەي كېلىپ بولغان قوراللانغان جەڭچىلەر يولباشچىلىرى بىلەن ھېرونا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: 24 يەھۇدالاردىن قاتقان ۋە نەزە بىلەن قوراللانغان جەمئىي ئالتە مىڭ سەككىز يۈز كىشى بولۇپ، ھەممىسى جەڭگە تەييارلانغان ئىدى. 25 شېبۇنلاردىن جەڭگە تەييارلانغان باتۇر جەڭچىلەر جەمئىي بەتەينى مىڭ بىر يۈز كىشى، 26 ئاشىرلاردىن جەمئىي تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى، 27 بەھوئادا ھارۇنلارنىڭ جەمەت بېشى بولۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەر جەمئىي ئۈچ مىڭ بەتەينى يۈز كىشى ئىدى. 28 يەنە ياش بىر باتۇر جەڭچى زادوڭ ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىن يىگىرمە ئىككى يولباشچى بار ئىدى. 29 بىئىئامىلاردىن، ساۋىلنىڭ ئۇرۇق-ئۇغقانلىرىدىنمۇ

13

داۋۇت مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە بارلىق يولباشچىلار بىلەن مەسلىھەتلەشتى؛ 2 ئاندىن پۈتۈن ئىسرائىل ئاممىسىغا: «ئەگەر سىلەر ماقول كۆرسەڭلار، شۇنداقلا بۇ ئىشنى خۇدايمىز پەرۋەردىگاردىن دەپ بىلسەڭلار، بىز ئىسرائىلنىڭ زېمىنلىرىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىغا شۇ يەردە قالغان قېرىنداشلىرىمىزغا ھەمدە ئۇلار بىلەن بىللە شەھەرلەردە ۋە ئەتىزلىقلاردا تۇرۇۋاتقان كاهىن ھەم لاۋىيلارغا مۇشۇ يەرگە يىغىلىش توغرىلىق ئادەم ئەۋەتەيلى. 3 بىز خۇدايمىزنىڭ ئەھدە سانىدۇقنى مەشەگە يۆتكەپ كېلىپ، چۈنكى ساۋىلنىڭ كۆزلىرىدە ھېچقايسىمىز [ئەھدە سانىدۇق] ئالدىدا خۇدادىن يول سوراپ باقمىدۇق» دېدى. 4 بۇ ئىشنى پۈتۈن ئاممىغا توغرا تاپقۇچقا، ھەممىبىلەن ماقول بولۇشى. 5 شۇڭا داۋۇت مىسىرنىڭ شېھور دەرياسىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە بولغان يۆتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى چاقىرتىپ كېلىپ، خۇدانىڭ ئەھدە سانىدۇقنى كىرىتات-بېئامىدەن يۆتكەپ كەلمەي كېلىپ بولدى. 6 ئاندىن داۋۇت بىلەن يۆتكۈل ئىسرائىل خۇدانىڭ ئەھدە سانىدۇقنى يۆتكەپ كېلىش ئۈچۈن پالاققا، يەنى بەھوئادا تەۋە بولغان كىرىتات-بېئامىغا كەلدى؛ ئىككى كېرۈننىڭ ئىمۇرسىدا تولىغۇچى پەرۋەردىگار بۇ ئەھدە سانىدۇق ئۈستىگە تۈز نامىنى قويغانىدى. 7 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە سانىدۇقنى ئاينىدانبىڭ تۇيىدىن ئېلىنغان يېڭى بىر ھارۇمغا قويدى؛ ئۆزۈز ھەم بىلەن ئاخىيو ھارۇننى مەيدىدى. 8 داۋۇت بىلەن

بارلىق ئىسرائىل جامائىتى خۇدانىڭ ئالدىدا ھە دەپ نەغمە-ناۋا قىلىپ، چىلتار، تەمبۇر، داپ، چاڭگال ۋە كاناي-سۇنبايار چالاتتى. 9 لېكىن ئۇلار كىدون خامىنىغا كەلگەندە كاللار ئالدىغا مۇدۈرەپ كېتىپ يىقىلغاندا ئۇززاھ ئەمدە ساندۇقنى يۇلۇالاي دەپ قولىنى ئۇنىڭغا سوزدى. 10 ئۇززاھنىڭ ئەمدە ساندۇقىغا قولى تەگكەنلىكى ئۈچۈن، خۇدا ئۇنىڭغا غەزەپلىنىپ ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇززاھ شۇ يەردە خۇدانىڭ ئالدىدا ئۆلدى. 11 لېكىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۇززاھنىڭ تېنىنى بۈسكەنلىكىگە ئاچچىقلاندى ۋە ئۇ يەرنى «بەرەز-ئۇززاھ» دەپ ئاتىدى، ئۇ يەر تاكى ھازىرغىچە شۇ نام بىلەن ئاتىلىپ كەلمەكتە. 12 شۇ كۈنى داۋۇت خۇدانى قورقۇپ: «مەن زادى قانداق قىلىپ خۇدانىڭ ئەمدە ساندۇقنى بۇ يەرگە يۆتكەپ كېلەلەيمەن؟» دېدى. 13 شۇڭا داۋۇت ئەمدە ساندۇقنى ئوزى تۇرۇۋاتقان «داۋۇت شەھىرى» گە يۆتكەپ كەلمەي، گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئويىگە ئايرىپ قويدى. 14 خۇدانىڭ ئەمدە ساندۇق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئويىدە ئۇچ ئاي تۇردى، پەرۋەردىگار ئوبەد-ئېدومنىڭ ئاتىلىسىنى ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەنئەنىۋى قاتلىرىنى بەرسەكتى.

تۇر پادىشاھى ھىرام داۋۇت بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچىلەردى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۈچۈن ئوردا سېلىشقا كېلىدىغانىچى، تاغى ۋە ياغاچچىلارنى ئەۋەتتى. 2 بۇ چاغدا داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئوزىنى ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ بولۇشقا جەزمەن تىكلەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ يەتتى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى كۆزلەندۈرگەنىدى. 3 داۋۇت يېرۇسالىمدا يەنە بىر مۇنچە خوتۇن ئالدى ھەمدە يەنە ئوغۇل-قىزىلارنى كۆردى. 4 تۆۋەندىكىلەر ئۇنىڭ يېرۇسالىمدا كۆرگەن پەرزەنتلىرىنىڭ ئىسمىلىرى: شامۇيا، شوياپ، ناتان، سۇلىمان، 5 ئىبھار، ئەلشۇيا، ئەلپەلەت، 6 نوگاھ، نەفەگ، ياقىيا، 7 ئەلشامما، بەئەلىيا ۋە ئەلفەلەت. 8 داۋۇتنىڭ مەسھ قىلىنىپ يۆتكۈلۈشى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلىنغانلىقىنى ئاڭلىغان فىلىستىيەلەرنىڭ ھەممىسى داۋۇت بىلەن قارشىلىشىش پۇرسىتىنى ئەزلەپ كەلدى، داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارغا قارشى جەڭگە ئاتلاندى. 9 فىلىستىيەلەر «فەيام جىلغىسى» غا بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى كىردى. 10 داۋۇت خۇدانى: «مەن فىلىستىيەلەرگە قارشى جەڭگە چىقسام بولامدۇ؟ ئۇلارنى مېنىڭ قولىمغا تاپشۇرمامسەن؟» دەپ سورىۋىدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: «جەڭگە چىقى، مەن ئۇلارنى سۈزىسىز قولىمغا تاپشۇرىمەن» دېدى. 11 فىلىستىيەلەر باتال-پەرازىغا ھۇجۇم قىلغىلى كەلگەندە، داۋۇت ئۇلارنى شۇ يەردە مەغلۇپ قىلدى ۋە: «خۇدا مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق دۈشمەنلەرنى ئۈستىگە خۇددى كەلكۈن بارى ئېلىپ كەتكەندەك بۇسۇپ كىردى» دېدى. شۇڭا ئۇ يەر «باتال-پەرازىم» دەپ ئاتالغان. 12 فىلىستىيەلەر ئۆزلىرىنىڭ بۇ يەردە تاشلاپ چاققانلىقتىن، داۋۇت ئادەملىرىگە ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋېتىشى تاپىلدى. 13 فىلىستىيەلەر يەنە جىلغىغا بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى كىرىۋىدى، 14 داۋۇت يەنە خۇدانى يول سورىدى. خۇدا ئۇنىڭغا: «ئۇلارنى ئارقىسىدىن قوغلىماي، تەڭپە ئۆتۈپ، ئۇلارغا ئۆجىملىكىنىڭ تۇدۇلىدىن ھۇجۇم قىلغىن. 15 سەن ئۆجىم دەردە خەلىرىنىڭ ئۈستىدىن ئاياغ ئۇشۇشنى ئاڭلىشىڭ بىلەنلا جەڭگە ئاتلان، چۈنكى ئۇ چاغدا خۇدا سېنىڭ ئالدىڭدا فىلىستىيەلەرنىڭ قوشۇنىغا ھۇجۇمغا چىققان بولىدۇ» دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت خۇدانىڭ دېگىنى بويىچە ئىش ئۆتۈپ، فىلىستىيەلەرنىڭ قوشۇنىغا كېيىن ئۆزىگە قوغلاپ زەربە بەردى. 17 شۇ سەۋەبىن داۋۇتنىڭ شەھىرى بارلىق يۇرت-زېمىنلارغا يۇر كەتتى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ قورقۇنچىسى بارلىق ئەلەرنىڭ ئۈستىگە سالىدى.

10 ئۆزىنىڭ ئەۋلادلىرى جەمەت بېشى بولغان ئاھىئاداب ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى. 11 داۋۇت كەھنەلەردىن زادىك بىلەن ئابىياتارنى، شۇنىڭدەك لاۋىلىيلاردىن ئۆرىيەل، ئاساييا، يوئېل، شىبايا، ئەلئەيەل ۋە ئامىئادىنى چاقىرتىپ كېلىپ ئۇلارغا: 12 «سەلەر لاۋىي جەمەتىنىڭ باشلىرىسىلەر، ئۆزۈڭلارنى ۋە سەلەرنىڭ قېرىنداشلىرىڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمدە ساندۇقىنى مەن تەييارلاپ قويغان يەرگە كۆتۈرۈپ كېلىشى ئۈچۈن پاك قىلىڭلار. 13 چۈنكى ئىلگىرى سەلەر شۇنداق قىلماي، بەلگەلەنگەن تەرتىپ بويىچە ئۆتكىن يول سورىمىغىنىزدىن خۇداغىمىز پەرۋەردىگار بىزگە زەربە بەرگەن» دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن كەھنەلەر بىلەن لاۋىيلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كېلىشى ئۈچۈن ئۆزلىرىنى پاك قىلدى. 15 لاۋىيلار ئەمدى مۇسانىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالاھى بىلەن تاپلىغىنى بويىچە، خۇدانىڭ ئەمدە ساندۇقىنى بالداق بىلەن مۇزسىگە ئېلىپ كۆتۈردى. 16 داۋۇت يەنە لاۋىيلارنىڭ يولباشچىلىرىغا ئۆزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىدىن نەغمىچىلەرنى تەيىنلەشنى بۇيرۇدى، ئۇلار جۈملىدىن تەمبۇر، چىلتار، جاڭگال قاتارلىق ھەر خىل سازلارنى چېلىپ ئاۋازنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ شاد-خۇراملىق ئىچىدە كوي ئېيتىشقا تەيىنلەندى. 17 شۇڭلاشقا، لاۋىيلار يوئېلنىڭ ئوغلى ھىماننى ۋە ئۇنىڭ جەمەتدىكى بەرەكىيانىڭ ئوغلى ئاسافنى ھەم ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن بولغان مەرانىلاردىن كۇشاياننىڭ ئوغلى ئېتائىنى بەلگىلىدى. 18 ئۇلار بىلەن بىرلىكتە يەنە قېرىنداشلىرىدىن زەكەرىيا، بىن، ياتازىيەل، شېراموت، يەھىيەل، ئۇننى، ئېلىئاب، بىناياھ، ماناسىياھ، مانتىتياھ، ئەلفەلەھ، مېكنىيا ھەم دەرۋازىيەن ئوبەد-ئېدوم بىلەن جەمئىيەتنى ئىككىنچى دەرىجىلىك ئەترەت قىلىپ تەشكىللىدى. 19 نەغمىچى ھىمان، ئاساف ۋە ئېتائىلار مىس چاڭگال چېلىپ، ياكۇق ئاۋاز چىقىراتتى، 20 زەكەرىيا، ياتازىيەل، شېراموت، يەھىيەل، ئۇننى، ئېلىئاب، ماناسىياھ ۋە بىنايالار تەمبۇر چېلىپ «ئالاموت ئۆسلىنى» دا تەڭكەش قىلاتتى، 21 مانتىتياھ، ئەلفەلەھ، مېكنىيا، ئوبەد-ئېدوم، جەئىيەل ۋە ئازازىيالار چىلتار چېلىپ باشلاشچىلىق قىلىپ، «شەمىنىت ئۆسلىنى» دا تەڭكەش بولاتتى. 22 لاۋىيلارنىڭ يولباشچىسى كەئاننىيا مۇزىكىغا ناھايىتى پىششىق بولغاچقا، مەخسۇس نەغمە-ئاۋازلىققا مەسئۇل بولۇپ مۇزىكا ئۆستەتتى. 23 بەرەكىيانى ئەلەكناھ ئەمدە ساندۇقىغا مەسئۇل ئىشچىلار قارىلىدى. 24 شەبانىيا، بەھوشافات، نەتائەل، تاماساي، زەكەرىيا، بىنايا ۋە ئەلئېزەر قاتارلىق كەھنەلەر خۇدانىڭ ئەمدە

ساندۇق ئالدىدا كاناي چالاتتى، ئوبەد-ئېدوم بىلەن ھەمىھامو ئەھدە ساندۇققا مەسئۇل ئىشچىلار قىلىنىپ قويۇلغانىدى. 25 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئىسرائىل ئاقساقاللىرى ۋە مەككىشى قاتارلىقلار بىلەن بىرگە ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدىن خۇشاللىققا چۈمگەن ھالدا پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ چىققىلى باردى. 26 ۋە شۇنداق بولدىكى، [داۋۇتلار] خۇدا پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ماڭغان لايۇيلارغا ياردەم بەرگەنلىكىنى كۆرۈپ، يەنە يۇقا ۋە يەنە چوققار قۇربانلىق قىلدى. 27 داۋۇت ۋە شۇنداقلا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرىدىغان لايۇيلار ھەمدە نەغمىچىلەر ھەم نەغمە-ناۋا پېشى بولغان كەناتىيالارنىڭ ھەممىسى كاناپ لىباس كىيىشكەندى، داۋۇت ئۇنىڭ ئۈستىگە يەنە كاناپ ئەفود كىيگەندى. 28 پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ئەمدى شۇ تەرەققىدە تەبىئەت قىلىپ، بۇرغا، كاناي، جاڭگال، تەمبۇر، چىلتار قاتارلىق تۈرلۈك سازلار بىلەن يۇقىرى ئاۋازدا مۇزىكا چېلىپ، پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كېلىشتى. 29 پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقى داۋۇت شەھىرىگە يېتىپ كەلگەندە ساتىنلىق قىزى مىقال پەنجىردىن تۆۋەنگە قاراپ تۇراتتى، ئۇ داۋۇتنىڭ سەكەپ ئويىپ-چېلىپ تەبىئەت قىلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئىچىدە ئۇنى زاڭلىق قىلدى.

16

ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كىرىپ داۋۇت ئۇنىڭغا ھازىرلاپ قويغان چېدىرنىڭ ئۆتۈرسىغا قويۇپ، ئاندىن خۇدانىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىق سۇندى. 2 داۋۇت كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىق سۇنۇپ بولغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارىنىڭ نامدا خەلققە بەخت تىلدى. 3 ئۇ يەنە ئەر-ئايال دەپمۇ ئىسرائىلنىڭ ھەر بىرىگە بىردىن نان، بىردىن خورما پوشىكى، بىردىن ئۈزۈم پوشىكى ئۆلەشتۈرۈپ بەردى. 4 داۋۇت بىر قىسىم لايۇيلارغا پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا خىزمەتتە بولۇش، يەنى دۇئا-تەلاۋت ئوقۇش، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر-رەھمەت ئېيتىش ۋە كۆي-مۇناجات ئوقۇشنى بۇيرۇدى. 5 ئۇلارنىڭ بولمايچىسى بولسا ئاساف، ئاندىن زەكەريا ئىدى، باشقىلىرى بولسا جەئەبەل، شەبىر، موم، يەھىيەل، ماتىتياھ، ئېلىتاب، بىنايا، ئوبەد-ئېدوم ۋە جەئەبەللەر ئىدى. ئۇلار تەمبۇر-چىلتار چېلىشقا قويۇلدى؛ ئاساف بولسا چاڭلارنى چالاتتى. 6 بىنايا بىلەن يازىيەلدىن ئىبارەت ئىككى كەھن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا ھەردايم كاناي چېلىشقا قويۇلدى. 7 شۇ كۈنى داۋۇت ئاساف ۋە قېرىنداشلىرىنى پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر-رەھمەت ئېيتىشقا بەلگىلەپ ئۇلارغا بىرىچىدىن مۇنۇ كۇننى تاپشۇردى: - 8 «پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر قىلىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى قاقچىرىپ ئىدا قىلىڭلار، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى ئەللەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار! 9 ئۇنىڭغا ناخشىلار ئېيتىپ، ئۇنى كۆپلەڭلار، ئۇنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۇجىزىلىرى ئۈستىدە سېغىنىپ تولىنىڭلار. 10 مۇقەددەس نامىدىن بەخىرلىنىپ داللاڭلار، پەرۋەردىگارىنى ئەزىزلىۋىڭلار، كۆڭلى شادلانغۇن! 11 پەرۋەردىگارى ۋە ئۇنىڭ قۇدرىتىنى ئەزىزلىڭلار، ئۇنىڭ يۈز-ھۈزۈرىنى توختىماي ئەزىزلىڭلار. 12 ئۇنىڭ ياراتقان مۇجىزىلىرىنى، كارامەت ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن چىققان ھۆكۈملىرىنى ئەستە تۇتۇڭلار، 13 ئۇنى ئۇنىڭ قولى ئىسرائىلنىڭ ئەسلى، ئۆزى تاللانغانلىرى، ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى! 14 ئۇ، پەرۋەردىگار - خۇدائىمىز، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى پۈتكۈل بەر يۈزىدۇر. 15 ئۇ ئۆزى تۈزگەن ئەھدىنى ئەبەدى يادىڭلاردا تۇتۇڭلار - بۇ ئۇنىڭ مىڭ ئەۋلادىچە ۋەدىلەشكەن سۆزىدۇر - 16 ئىبراھىم بىلەن تۈزگەن ئەھدىسى، يەنى ئىسپاققا ئىچكەن قەسىمدۇر. 17 ئۇ بۇنى ياقۇپقىمۇ نىزام دەپ جەزمەلەشتۈردى، ئىسرائىلغا ئەبەدى ئەھدە قىلىپ بېرىپ: - 18

داۋۇت ئۆز ئويىدە تۇرۇۋاتقان چېغىدا، نانان پەيغەمبەرگە: «قارا، مەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان ئويىدە تۇرۇۋاتىمەن، پەرۋەردىگارىڭ ئەمدە ساندۇق بولسا چېدىر پەردىلىرى ئاستىدا تۇرۇۋاتىدۇ» دېدى. 2 نانان داۋۇتقا: «كۆڭلۈڭدە پۈككەنلىرىڭگە ئەمەل قىلغىن، چۈنكى خۇدا سەن بىلەن بىللەدۇر» - دېدى. 3 شۇ كۈنى كېچىدە خۇدانىڭ سۆزى نانانغا كېلىپ يەتتى: 4 «سەن بېرىپ قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سەن مەن ئۈچۈن ئورالغۇ ئوي سالىساڭ بولىمايدۇ. 5 چۈنكى مەن ئىسرائىللارنى باشلاپ چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر بىر ئويىدە تۇرۇپ باقمىغانمەن، پەقەت بۇ چېدىردىن ئۆز چېدىرغا، بىر چېدىرگاھدىن باشقا بىرىگە يۆتكىلىپ يۈردۈم، خالاس. 6 مەن ئىسرائىل خەلقى بىلەن بىللە مەيلى قەيەرگە بارماي، ھېچقاچان ئىسرائىلنىڭ بىرەر ھاكىمىغا، يەنى مېنىڭ خەلقىمنى بېقىشنى تاپقان بىرەر سىڭە: نېشىقا سەلەر ماكا كېدىر ياغىچىدىن ئوي سېلىپ بەرمەيسىلەر؟ - دەيمدۇ؟ 7 ئەمدى سەن قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئېيتىدۇكى، مەن سېنى ئەمدى يايلاقلاردىن، قورلارنىڭ ئارقىسىدىن ئېلىپ، خەلقىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر بولۇش ئۈچۈن چاقىرتىپ چىقىمەن. 8 مەيلى قەيەرگە بارمىغىن، مەن ھامان سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇم ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق دۇشمەنلىرىڭنى يوقىتىپ كەلدىم؛ يەرزىدىكى ئۇلار نام-شۆھرەتكە ئىگە بولغاندەك سېنى نام-شۆھرەتكە سازاۋەر قىلدىم. 9 مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جايى بېكىتىپ، ئۇلارنى شۇ يەردە تىكىپ تۇتتۇرغىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز زېمىنىدا تۇرىدىغان، پارا كەندىچىلىككە ئۇچرىمايدىغان بولىدۇ. رەزىللەر دەسلەپتىكىدەك ۋە مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا ھاكىملارنى تەيىنلىگەن كۈنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالىمايدۇ. مەن بارلىق دۇشمەنلىرىڭنى ساڭا بېقىندۈردىمەن. ۋە مەنكى پەرۋەردىگار ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويماي، مەن سېنىڭ ئۈچۈن بىر ئويى ياساپ بېرىمەن! 11 سېنىڭ كۈنلىرىڭ توشۇپ، ئانا-بوۋىلىرىڭنىڭ يېنىغا قايتقان ۋاقتىڭدا سېنىڭ نەسلىڭدىن، يەنى ئوغۇللىرىڭدىن بىرى سېنىڭ ئورنىڭنى باسدىغان قىلمەن؛ مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلىمەن. 12 ئۇ ماڭا بىر ئوي ياسايدۇ، مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلىمەن. 13 مەن ئۇنىڭغا ئانا بولىمەن، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ، مېھرى-شەپقىتىمنى سېنىڭدىن ئاۋۋال ئۈتكەن [ئىدارە قىلغۇچىدىن] جۇدا قىلغىنىدەك ئۇنىڭدىن ھەرگىز جۇدا قىلمايمەن؛ 14 ئۇنى مېنىڭ ئويۇمدە ۋە مېنىڭ پادىشاھلىقىمدا مەڭگۈ تۇرغۇزىمەن، ئۇنىڭ تەختى مەڭگۈ مەزمۇت بولۇپ تۇرغۇزۇلىدۇ». 15 نانان بۇ بارلىق سۆزلەر ۋە بارلىق ۋەھىينى ھېچنەمە قالدۇرماي، داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى. 16 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت كىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئى خۇدا پەرۋەردىگار، مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ ئويۇم نېمە ئىدى، سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈدەك؟ 17 لېكىن ئى خۇدا پەرۋەردىگار، [بۇ مەرتىۋىگە كۆتۈرگىنىڭ] سېنىڭ نەزىرىڭدە كىچىككەن بىر ئىش ھېسابلىنىدۇ، چۈنكى سەن مەن قۇلۇڭنىڭ ئويىنىڭ بىراق كەلگۈسى توغرىلىق سۆزلىدىڭ ۋە مېنى ئۇلۇغ مەرتىۋىلىك زات دەپ قارىدىڭ، ئى خۇدا پەرۋەردىگار! 18 سەن كەمسەڭ ئۈستىگە چۈشۈرگەن شۇنداق شان-شەرەپ توغرىلىق داۋۇت ساڭا نېمە دېيەلسۇن؟ چۈنكى سەن دەرۋەقە ئۆز قۇلۇڭنى ئۈزۈڭ بىلسەن. 19 ئاھ پەرۋەردىگار، پېتىر قۇلۇڭ ئۈچۈن ھەمدە ئۆز كۆڭلۈڭدىكى نېتىشكە بويچە بۇ بارلىق ئۇلۇغلىقنى كۆرسىتىپ، بۇ چوڭ ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئايان قىلدىڭ، 20 ئاھ پەرۋەردىگار، قولىقىمىز تولۇق تالغىنى بويچە ساڭا ئەڭ كەلگۈدەك ھېچكىم يوق؛ سېنىڭدىن بۈلەك ھېچبىر ئىلاھ يوقتۇر. 21 دۇنيادا قايسى بىر ئەل خەلقىنىڭ

18 شۇ ئىشتىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، داۋۇت فىلىستىلەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى بويسۇندۇرۇپ، ئۇلارنىڭ قولىدىن گاتتى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەرنى تارتىۋالدى. 2 ئۇ يەنە موئابىلارغا ھۇجۇم قىلدى، موئابىلار ئۇنىڭغا بېقىنىپ، ئۇلارنى تۆلەيدىغان بولدى. 3 زوبايىنىڭ پادىشاھى ھادادبېزەر ئۆز تەۋەسىنى ئەفرات دەرياسىغىچە كېڭەيتىشكە تاللىنىپ چىققاندا، داۋۇت تاكى خاماتقا قەدەر تۇرغۇنغا ھۇجۇم قىلدى. 4 داۋۇت ئۇنىڭ مىڭ جەڭ ھارۋىسىنى ئولجا ئالدى، يەتتە مىڭ ئاتلىق لەشكىرىنى، يىگىرمە مىڭ پىيادە لەشكىرىنى تەسىر ئالدى. داۋۇت بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرىنىڭ پېيىنى قىرقتۇپ، پەقەت يۈز ھارۋىغا قوشقىدەك ئاتنىلا ئېلىپ قالدى. 5 دەمەشىقتىكى سۇزىلەر زوبايىنىڭ پادىشاھى ھادادبېزەرگە ياردەم بېرىشكە كەلدى، داۋۇت سۇزىلەردىن يىگىرمە ئىككى مىڭ ئەسكەرنى ئولتۇردى. 6 داۋۇت سۇزىلەردىكى دەمەشقى رايونىغا قارۋۇل ئەترەتلىرىنى تۇرغۇزۇۋالدى، سۇزىلەر داۋۇتقا بېقىنىپ، ئۇنىڭغا ئۇلارنى تۆلەيدىغان بولدى. داۋۇت قەيەرگە [جەڭگە] چىقسۇن، پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ تۇردى. 7 داۋۇت ھادادبېزەرنىڭ خىزمەتكارلىرىنى ئىشلىتىدىغان ئالتۇن قالقانلارنىڭ ھەممىسىنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ قايتتى. 8 ئۇ يەنە ھادادبېزەرگە تەۋە تىبھات بىلەن كۆندىن تىبھات ئىككى شەھەردىن نۇرغۇن مىس ئولجا ئالدى؛ كېيىنكى زامانلاردا سۇلايمان مۇشۇ مىسلارنى ئىشلىتىپ مىس كۆل، مىس تۇرۇرۇكلەر ۋە باشقا بارلىق مىس ئەسۋابىلارنى ياساتقان. 9 خامات پادىشاھى تۇ داۋۇتنىڭ زوباي پادىشاھى ھادادبېزەرنىڭ پۇتۇن قوشۇنىنى مەغلۇپ قىلغانلىقىنى ئاڭلاپ، 10 ئۆز ئوغلى ھادورمانى داۋۇتقا سالام بېرىپ، ئۇنىڭ ھادادبېزەر بىلەن جەڭ قىلىپ، ئۇنى مەغلۇپ قىلغان غەلبىسىنى تەبرىكلەشكە ئەۋەتتى. چۈنكى تۇ ئەسلىدە ھادادبېزەر بىلەن دائىم ئۇرۇشۇپ تۇراتتى. ھادورام ھەرخىل ئالتۇن، كۈمۈش، مىس ئەسۋاب-جابدۇقلارنى سوغا قىلىپ ئەكەلدى. 11 داۋۇت پادىشاھ بۇ ئەسۋاب-جابدۇقلارنى ھەرقايسى ئەللەردىن، جۈملىدىن ئېدوم، موئاب، ئامونلاردىن، فىلىستىلەردىن ۋە ئامالەكلەردىن ئولجا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەر بىلەن قوشۇپ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارغا بېغىشلىدى. 12 زەرۇئىيىنىڭ ئوغلى ئابىشاى [شور ۋادىسى]دا ئېدومىيلاردىن ئون سەككىز مىڭ

ئادەمنى ئولتۇردى. 13 داۋۇت ئېدومدا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى تۇرغۇزدى؛ ئېدوملارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا بېقىندى. داۋۇت قەبەرگە جەڭگە چىقىمىسۇن، پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ تۇردى. 14 داۋۇت پادىشاھ بولۇپ پۈتۈن ئىسرائىل ئۆستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، بارلىق خەلقكە ئادالەت ۋە ھەقىقەتلىق بىلەن مۇئامىلە قىلدى. 15 زەرۇئەلنىڭ ئوغلى يوتاب قوشۇنغا سەردار، ئاھلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات مەززا، 16 ئاخىزنىڭ ئوغلى زادوك بىلەن ئابىئاراننىڭ ئوغلى ئامەلەك [باش] كاھىن، شاۋشا كاتىپ، 17 يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا كەرەتلىك بىلەن پەلەتلىك بىلەن يولباشچىسى ئىدى، داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭ يېنىدىكى ئەمەلدارلار بولدى.

19

كېيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، ئامونلارنىڭ پادىشاھى ناھاش ئۆلدى؛ ئوغلى ھانۇن ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 2 داۋۇت: «ناھاش ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتكەن ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئوغلى ھانۇنغا ئىلتىپات كۆرسەتمەن» دەپ، ئاتىسىنىڭ بەتسىگە ئۇنىڭ كۆڭلىنى سوراشقان ھانۇننىڭ يېنىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى. داۋۇتنىڭ ئەلچىلىرى ئامونلارنىڭ زېمىنىغا يېتىپ كېلىپ، كۆڭلىنى سورىغىلى ھانۇن بىلەن كۆرۈشمەكچى بولدى. 3 لېكىن ئامونلارنىڭ ئەمەلدارلىرى ھانۇنغا: «داۋۇتنى راستلا ئاتىلىرىنىڭ ئەزەت-ھۆرمىتىنى قىلىپ سىلگە كۆڭۈل سورىغىلى ئادەم ئەۋەتمەيتتى، دەپ قاراملا؟» ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئالدىلىرىغا كېلىشى بۇ يەرنى كۆزىتىش، ئاغدۇرمىچلىق قىلىش، چارلاش ئۈچۈن ئەمەسمۇ؟» - دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ھانۇن داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ ساقال-يۇرتلىرىنى چۈشۈرگۈزۈپتەپ ھەم كېسىملىرىنىڭ بىلەن تۇتۇشنى كەستۈرۈۋېتىپ ئاندىن ئۇلارنى قويۇۋەتتى. 5 بەزىلەر كېلىپ داۋۇتقا ئەلچىلەرنىڭ ئەھۋالىنى تەقدىردى، ئۇ ئۇلارنى كۆتۈرۈۋېلىشقا ئالدىغا ئادەم ئەۋەتتى، چۈنكى ئۇلار تولمۇ ئىزا-ئەھسانەتە قالغانىدى. شۇڭا پادىشاھ ئۇلارغا: «ساقال-يۇرتلىقلار ئۆسكۈچىلىك يېرىغۇ شەھىرىدە تۇرۇپ ئاندىن يېنىپ كېلىڭلار» دېدى. 6 ئامونلار ئۆزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرىغانلىقىنى بىلدى، ھانۇن ۋە ئامونلار ئارام-ناھارام، ئارام-مانا كەك ۋە زوبادىن جەڭ ھارۋىسى ۋە ئاتلىق لەشكەر يالاشقا ئادەم ئەۋەتىپ مىڭ ئالانتا كۆمۈش بەردى، 7 ئۇلار تۇنجى ئىككى مىڭ جەڭ ھارۋىسى، شۇنداقلا مانا كەك پادىشاھى بىلەن ئۇنىڭ قوشۇنىنى ياللاۋالدى؛ ئۇلار مەدەنىيەتنىڭ ئالدىغا كېلىپ بارغان قۇردى. ئامونلارمۇ جەڭ قىلىش ئۈچۈن ھەرقايسى شەھەرلىرىدىن كېلىپ جەم بولۇشتى. 8 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ يوتاب بىلەن بارلىق ئەسكەر قوشۇنىنى [ئۇلارنىڭ ئالدىغا] چىقاردى. 9 ئامونلار چىقىپ شەھەر دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۇرۇپ تۇرۇشتى. 10 يوتاب ئۆزىنىڭ ئالدى-كەينىدىن ھۇجۇمغا ئۇچرايدىغانلىقىنى كۆرۈپ، پۈتۈن ئىسرائىلدىن بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى تاللاپ، سۇرىيلەر بىلەن جەڭ قىلىشقا ئۇلارنى سەپتە تۇرغۇزدى؛ 11 ئۇ قالغان ئادەملەرنى ئىسمى ئابىشاغا تاپشۇردى، شۇنىڭدەك ئۇلار ئۆزلىرىنى ئامونلار بىلەن جەڭ قىلىشقا سەپ قىلىپ تەييارلىدى. 12 يوتاب ئابىشاغا: «ئەگەر سۇرىيلەر ماڭا كۈچلۈك كەلسە، سەن ماڭا ياردەم بەرگەنسەن، ئەمما ئامونلار ساڭا كۈچلۈك كەلسە، مەن بېرىپ ساڭا ياردەم بېرىم. 13 جۈرئەتلىك بولغىن! ئۆز خەلقىمىز ئۈچۈن ۋە خۇدايىمىزنىڭ شەھەرلىرى ئۈچۈن باتۇرلۇق قىلاي. پەرۋەردىگار تۈزگە لايىق كۆرۈنگىنىنى قىلغاي!» - دېدى. 14 ئەمدى يوتاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئادەملەر سۇرىيلەرگە ھۇجۇم قىلغىلى چىقتى؛ سۇرىيلەر ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى. 15 سۇرىيلەرنىڭ قاچقانلىقىنى كۆرگەن ئامونلارمۇ يوتابنىڭ ئىسمى ئابىشانىڭ ئالدىدىن قېچىپ، شەھەرگە كىرىۋالدى، ئاندىن يوتاب يېرۇسالىمغا

20

شۇنداق بولدىكى، يېڭى يىلنىڭ بېشىدا، پادىشاھلار جەڭگە ئاتلانغان ۋاقىتتا، يوتاب كۈچلۈك قىسىمنى باشلاپ كېلىپ، ئامونلارنىڭ يەرلىرىنى ۋەيران قىلىپ، ئاندىن رابايىنى مۇھاسىرەگە ئالدى. ئۇ چاغدا داۋۇت يېرۇسالىمدا تۇرۇۋاتتى. يوتاب رابايىغا ھۇجۇم قىلىپ شەھەرنى ۋەيران قىلىپ تاشلىدى. 2 داۋۇت ئۇلارنىڭ پادىشاھىنىڭ يېشىدىن تاجى ئېلىۋېدى (ئالتۇننىڭ ئېغىرلىقى بىر تالانت چىقتى، ئۇنىڭغا ياقۇتلار قوندۇرۇلغانىدى)، كىشىلەر بۇ تاجنى داۋۇتنىڭ يېشىغا كىيىۋېرۈپ قويدى. داۋۇت شەھەردىن يەنە نۇرغۇن جەڭ غەنىمەتلىرىنى ئېلىپ كەتتى. 3 ئۇ يەنە شەھەردىكى خەلقنى ئېلىپ چىقىپ ھەرە، جوتۇ ۋە پالتا بىلەن ئىشلەشكە سالىدى، داۋۇت ئاموننىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدىكى خەلقلەرنىمۇ شۇنداق ئىشلەتتى؛ ئاندىن داۋۇت كۈچلۈك بىلەن يېرۇسالىمغا قايتتى. 4 شۇ ۋەقەدىن كېيىن [ئىسرائىلدا] گەرەدە فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشتى؛ ئۇ چاغدا خۇشاللىق سىنبىكاي رەفايىلاردىن بولغان سىنبىيائى تىسىملىك بىرىنى ئولتۇرۇۋەتتى، فىلىستىيلەر تەز يۈكتى. 5 كېيىنچە [ئىسرائىلدا] بىلەن فىلىستىيلەر يەنە سوقۇشتى؛ يانېرنىڭ ئوغلى ئەلھانەن گاتلىق گولياينىڭ ئىسمى لايىمىنى ئولتۇردى؛ بۇ ئادەمنىڭ ئەيزىسىنىڭ دەستىسى پاپىرانىڭ ئوقىدەك توم ئىدى. 6 كېيىنكى ۋاقىتلاردا گاتتا يەنە سوقۇش بولدى، ئۇ يەردە ناھايىتى بەستىلىك بىر ئادەم بار ئىدى، ئۇنىڭ قولىدىمۇ، پۇتتىمۇ ئالتىدىن بارماق بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى، ئۇمۇ رەفايىلاردىن ئىدى. 7 بۇ ئادەم ئىسرائىللىرى تىللىغىلى تۇرۇۋېدى، داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىيانىڭ ئوغلى يوناتان چىقىپ ئۇنى ئولتۇرۇۋەتتى. 8 بۇلار گاتلىق رافانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ھەممىسى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا ئۆلدى.

21

شەيتان ئىسرائىلغا زەربە بېرىش ئۈچۈن، داۋۇتنى ئىسرائىللىرى ساناقتىن ئۆتكۈزۈشكە ئېزىقتۇردى. 2 شۇڭا داۋۇت يوتابقا ۋە خەلقنىڭ يولباشچىلىرىغا: «سىلەر بەنەر-شېباندىن دانغىچە ئارىلاپ ئىسرائىللىرى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ كېلىپ مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈڭلار، ئۇلارنىڭ سانىنى بىلەي» دېدى. 3 لېكىن يوتاب جاۋابەن: «پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ھازىر مەيلى قانچىلىك بولسۇن، يۈز ھەسسە ئاشۇرۇۋەتكەي، لېكىن ئۇ خوجام پادىشاھم، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزۈڭنىڭ خىزمىتىگە تۇرۇۋاتقانلار ئەمەسمۇ؟ خوجام بۇ ئىشنى زادى نېمە دەپ تەلەپ قىلىدۇ؟ خوجام ئىسرائىلنى تېمىشقا گۇناھقا مۇپتلا قىلىدۇ!» - دېدى. 4 لېكىن پادىشاھنىڭ سۆزى يوتابنىڭ سۆزى بېسىپ چۈشتى؛ شۇڭا يوتاب چىقىپ پۈتۈن ئىسرائىل زېمىنىنى ئارىلاپ يېرۇسالىمغا قايتىپ كەلدى. 5 يوتاب ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن خەلقنىڭ سانىنى داۋۇتقا

مەلۇم قىلدى؛ پۈتۈن ئىسرائىلدا قولدا قىلىنغان كۆتۈرلەيدىغان ئادەملەر بىر مىليون بىر يۈز مىڭ، يەھۇدلاردىن قولدا قىلىنغان كۆتۈرلەيدىغان ئادەملەر تۆت يۈز يەتمىش مىڭ بولۇپ چىقتى. 6 بىراق لاۋيا بىلەن بىنىامىنلارلا ساناققا كىرمىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ بۇ بۇيرۇقى بىۋاقىتتە نەزىرىدە يىرگىنچىلىك ئىدى. 7 خۇدا بۇ ئىشنى يامان كۆرگەچكە، ئىسرائىلغا زەرە بەردى. 8 داۋۇت خۇداغا: «مەن بۇ ئىشنى قىلىپ چوڭ گۇناھ ئۆتكۈزۈپتەنمەن، ئەمدى مەنكى قۇلۇڭنىڭ بۇ قەبىلىسىگە كىچىرىۋىشىنى تىلەيمەن، چۈنكى مەن تولىۋەنمەن» دېيىپ، ئىش قىلىنمەن» - دېدى. 9 پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گادقا: 10 سەن بىرپە داۋۇتقا ئېيتىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇكى، مەن ساڭا ئۈچ بالا-قازاننى ئالدىڭدا قويغىن، شۇنىڭدىن بىرىنى تاللاۋال، مەن شۇنى بېشىڭغا چۈشۈرىمەن» دېگەن، - دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن گاد داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: 12 «قىنى تاللىغىن؛ يا ئۈچ يىل ئاچارچىلىقتا قېلىشتىن، يا ئۈچ ئاي دۈشمەنلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، ياۋا بىرلىك تەرىپىدىن غولغا قىلىنلىشىدىن ۋە ياكى ئۈچ كۈن پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچىڭنى ئۇرۇشى - يەنى ۋابا كېسىلىنىڭ زېمىندا تارقىلىشى، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن چېگرىسىنى خاراب قىلىشىدىن بىرىنى تاللىغىن».

ئەمدى ئويلىنىپ كۆر، بىر نەپە دېگەن، مەن مېنى ئەۋەتكۈچىگە نېمە دەپ جاۋاب بېرىمەن؟» - دېدى. 13 داۋۇت گادقا: «مەن بەك قاتتىق تەلەپكە قالدىم، ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشەي دەيمەن، چۈنكى ئۇ تولىۋ شەپقەتلىككۈز. پەقەت ئىنسانلارنىڭ قولىغا چۈشمەسە، دەيمەن» دېدى. 14 شۇ سەۋەبلىك پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ۋابا تارقىتىپ، ئىسرائىلدىن يەتمىش مىڭ ئادەم ئۆلدى. 15 خۇدا يېرۇسالېمنى ۋەيران قىلىپ تاشلاش ئۈچۈن بىر پەرىشتىنى ئەۋەتتى، ئۇ ۋەيران قىلىۋاتقاندا، پەرۋەردىگار ئەھۋالنى كۆرۈپ تۈزى چۈشۈرگەن بۇ بالا-قازاننى پۇشايماق قىلىپ قالدۇ، دە، ۋەيران قىلغۇچى پەرىشتىگە: «بەس! ئەمدى قولىڭنى تارت!» دېدى. ئۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەۋسې ئورماننىڭ خاھىشىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. 16 داۋۇت بېشىنى كۆتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ ئاسمان بىلەن يەرنىڭ ئارىلىقىدا، قولىدىكى غولغا پىن سۇغۇرغان قىلچىنى يېرۇسالېمغا تەگەپ تۇرغانلىقىنى كۆردى. داۋۇت بىلەن ئاقساقالارنىڭ ھەممىسى يۈز رەختكە ئورالغان ھالدا يەرگە دۈم يىقىلدى. 17 داۋۇت خۇداغا: «خەلقىڭنىڭ سانىنى ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇغۇچى مەن ئەمەسمۇ؟ گۇناھ قىلىپ بۇ زەھەرلىك ئۆتكۈزگۈچى مەندۇرمەن، بۇ بىر پادا قوبىلار بولسا، زادى نېمە قىلدى؟ ئاھ، پەرۋەردىگار خۇدايىم، قولىڭ ئۆز خەلقىگە ئەمەس، بەلكى ماڭا ۋە مېنىڭ جەمەتىمگە چۈشكەي، ۋابانى ئۆز خەلقىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمەكچىمەن!» دېدى. 18 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى گادقا: سەن بىرپە داۋۇتقا ئېيتتىن، ئەي پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانغا سالسۇن، دېۋىدى. 19 داۋۇت گادنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئېيتتىنى بويىچە شۇ يەرگە چىقتى. 20 ئۇ چاغدا ئورمان بۇغداي تېپىۋاتتى؛ ئورمان بۇرۇلۇپ پەرىشتىنى كۆرۈپ، ئۆزى تۆت ئوغلى بىلەن مۇكۇۋالغانىدى. 21 داۋۇت ئورماننىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ داۋۇتنى كۆرۈپ، خاماندىن چىقىپ كەلدى-دە، بېشىنى يەرگە تەگكۈدەك ئېگىپ داۋۇتقا تەزم قىلدى. 22 داۋۇت ئورمانغا: «خەلقى ئىچىدە تارالغان ۋابانى توسۇپ قېلىش ئۈچۈن، مۇشۇ خاماننى ۋە تەرىپىدىكى يەرنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ، بۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئانا بىر قۇربانغا سالاي دەيمەن. سەن تولۇق باھا قويۇپ بۇ يېرىڭنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ» دېدى. 23 - تاللىسا، غوجام پادىشاھىنىڭ قانداق قىلغۇسى كەلسە شۇنداق قىلغاي، قارىسا، قۇربانلىق قىلىشقا كالىلارنى بېرىي، خامان تېپىدىغان تېرىلارنى ئوتۇن قىلىپ

22

شۇڭا داۋۇت: «مانا بۇ پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ئۆيى بولىدىغان جاي، مانا بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈندۈرگەن قۇربانغا بولىدۇ» - دېدى. 2 داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى سالدۇرۇش ئۈچۈن ئىسرائىل زېمىنىدىكى يات ئەللىكلەرنى يىغىشنى بۇيرۇدى ھەم تاشلارنى ئويۇشقا تاشچىلارنى تەيىنلىدى. 3 ئىشك-دەرۋازىلارغا ئىشلىتىشنى مەن ۋە گىرە-بالداق ياساش ئۈچۈن نۇرغۇن تۆمۈر تەييارلىدى؛ يەنە نۇرغۇن مىس تەييارلىدىكى، ئۇنىڭ ئېغىرلىقىنى تارازلاپ بولماقتى، 4 ئۇ يەنە سان-ساناقسىز كىدىر ياغىچى تەييارلىدى، چۈنكى زىدونلۇقلار بىلەن تۇرۇقلار داۋۇتقا نۇرغۇن كىدىر ياغىچى يەتكۈزۈپ بەرگەنىدى. 5 داۋۇت كۆڭلىدە: «ئوغلۇم سۇلايمان ئىچى باش، بىر يۇمران كۆچەت خالاس، پەرۋەردىگارغا سېلىندىغان ئوي ناھايىتى بەھەبۇت ۋە كاتتا بولۇشى، شان-شۇھرىتى بارلىق يۇرتلارغا يېلىشى كېرەك، شۇنىڭ بىلەن بۇ ئويگە كېتىدىغان ماتېرىياللارنى ھازىرلاپ قويۇشۇم كېرەك» دەپ ئويلىدى. شۇڭا داۋۇت ئۆلۈشتىن ئىلگىرى نۇرغۇن ماتېرىيال ھازىرلاپ قويدى. 6 داۋۇت ئوغلى سۇلايماننى قىچقىرىپ ئۇنىڭغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئوي سېلىشنى تاپىلدى. 7 داۋۇت سۇلايمانغا مۇنداق دېدى: «ئۇ ئوغلۇم، مەن ئەسلىدە پەرۋەردىگار خۇدانىڭ نامىغا ئانا بىر ئوي سېلىشنى ئويلىغان، 8 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا: «سەن نۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى ئۆتكۈزگەن، نۇرغۇن چوڭ جەڭلەرنى قىلدىڭ، سېنىڭ مېنىڭ نامىغا ئانا بىر ئوي سېلىشىڭغا بولمايدۇ، چۈنكى سەن مېنىڭ ئالدىمدا نۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى يەرگە ئۆتكۈزگەن» قارا، سېنىڭ بىر ئوغلۇ تۇرۇلدۇ، ئۇ ئارام-تىنچلىق ئادىمى بولىدۇ، مەن ئۆي ھەر تەرەپتىكى دۈشمەنلەردىن ئارام تاپقۇزغۇم، ئۇنىڭ ئىسمى دەردەقە سۇلايمان ئاتىلىدۇ، ئۇ تەختتىكى كۈنلەردە مەن ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق ۋە ئاسايىشلىق ئانا قىلىمەن. 10 ئۇ مېنىڭ نامىغا ئانا بىر ئوي سالدۇ، ئۇ ماڭا ئوغلۇ بولىدۇ، مەن ئۇنىڭغا ئانا بولغۇم، مەن ئۇنىڭ ئىسرائىل ئۈستىدىكى پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مەزمۇت قىلىمەن» دېگەن سۆز-كلامى ماڭا يەتتى. 11 ئۇ ئوغلۇم، ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي! شۇنىڭ بىلەن يولۇڭ راۋان بولۇپ، ئۇنىڭ سېنىڭ توغۇرۇلۇق بەرگەن ۋەدىسى بويىچە پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆيىنى سالىسەن. 12 پەرۋەردىگار ساڭا بەم ۋە ئەقىل بەرگەي ۋە ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا كۆرسەتمە بەرگەي، سېنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ مۇقەددەس

قانونغا ئەمەل قىلدىغان قىلغاي، 13 شۇ ۋاقىتتا، پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئۈچۈن مۇساغا تاپشۇرغان بەلگىسىمە ھۆكۈملەرگە ئەمەل قىلسا، يولۇڭ راۋان بولىدۇ. ھېرونىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى پېرىيا، ئىككىنچى ئوغلى ئامارىيا، ئۈچىنچى قەيسەر، باتۇر بول! قورقما، ھودوقۇمۇ كەتمە، 14 قارا، مەن پەرۋەردىگارنىڭ تۇرى ئۈچۈن جاپا-مۇشەققەتلىرىم ئارقىلىق يۈز مىڭ تالانت تالانت، مىڭ مىڭ تالانت كۆمۈش ۋە ئىنتايىن كۆپ، سان-ساناقسىز مىس، تۆمۈر تەييارلىدىم؛ يەنە ياغاچ ۋە تاش تەييارلىدىم، بۇنىڭغا يەنە سەن قوشساڭ بولىدۇ. 15 بۇنىڭدىن باشقا سېنىڭگە يەنە تاش كەسكىچى، تاجى، ياغاچى ھەم ھەرخىل خىزمەتلەرنى قىلالايدىغان نۇرغۇن ئۆستىلار بار، 16 تالانت-كۆمۈش، مىس، تۆمۈر بولسا سان-ساناقسىز، سەن ئىشقا تۇتۇشۇشقا ئورۇن ئۆزىڭدىن تۇر، پەرۋەردىگارم سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، 17 داۋۇت يەنە سەن ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارغا ئوغلى سۇلايمانغا ياردەم بېرىشىنى تاپالاب: 18 «خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە ئەمەسمۇ؟ ھەر ئەتراپىڭلاردا سىلەرگە تىنىچ-ئاراملىق بەرگەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇ زېمىندىكى ئاھالىنى قولغا تاپشۇردى، زېمىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە خەلقىنىڭ ئالدىدا تىزگىنلەندى. 19 ئەمدى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن جىنىڭلار بىلەن قەتئىي نىيەتكە كېلىپ، خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمدە ساندۇقنى ۋە خۇدانىڭ مۇقەددەس خىتابىدىكى قاچا-ئەسۋابلىرىنى ئۇنىڭ نامىغا ئاتاپ سېلىنغان تۈپكە ئايرىپ قويۇش ئۈچۈن، پەرۋەردىگار خۇدانىڭ مۇقەددەس خىتابىنى سېلىشقا ئورۇنلاڭلار» دېدى.

23

داۋۇت قېرىپ كۆزلىرى توشاي دەپ قالغاندا، ئوغلى سۇلايماننى ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلدى. 2 داۋۇت ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارنى، كاهىنلارنى ۋە لاۋىيلارنى يىغدى. 3 لاۋىيلاردىن ئۈچمۇ تاشىن تاشقانلارنىڭ ھەممىسى ساناقسىز تۈتكۈزۈلدى، تىزىملىنىپ بويىچە، ئۇلاردىن ئەرلەر جەمئىي ئۈچمۇ سەككىز مىڭ كىشى ئىدى. 4 داۋۇت: «بۇلارنىڭ ئىچىدە يىگىرمە تۆت مىڭ كىشى پەرۋەردىگارنىڭ تۈپنى باشقۇرۇش خىزمىتىگە، ئالتە مىڭ كىشى ئەمەلدار ۋە سوتچىلىققا، 5 تۆت مىڭ كىشى دەرۋازىۋەنلىككە ۋە يەنە تۆت مىڭ كىشى مەن ياسىغان سازلار بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇش ئىشىغا قويۇلسۇن» - دېدى. 6 داۋۇت ئۇلارنى لاۋىينىڭ ئوغلى گېرشون، كوھات ۋە مەرىرى جەمەتلىرى بويىچە گۇرۇپپىلارغا بۆلدى: 7 گېرشونىلاردىن لادان بىلەن شىمەي بار ئىدى، 8 لاداننىڭ ئوغلى: تۇنجى ئوغلى بەھىيەل، يەنە زىم نامى بىلەن يۈبەلدىن ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى، 9 شىمەينىڭ ئوغلىدىن شېلوم، ھازىيەل ۋە ھاراندىن ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى، يۇقىرىقىلار لاداننىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. 10 شىمەينىڭ ئوغۇللىرى جاھات، زىنا، يەئۇش ۋە پېرىيا، بۇ تۆتەيلەننىڭ ھەممىسى شىمەينىڭ ئوغلى ئىدى. 11 جاھات تۇنجى ئوغۇل، زىنا ئىككىنچى ئوغۇل ئىدى، يەئۇش بىلەن پېرىياھنىڭ ئەۋلادلىرى كۆپ بولغاچقا، بىر [جەمەت گۇرۇپپىسى] دەپ ھېسابلانغان. 12 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئارام، ئىزارا، ھېرون ۋە ئۆزىيەلدىن ئىبارەت تۆت كىشى ئىدى، 13 ئارامنىڭ ئوغلى ھارۇن بىلەن مۇسا ئىدى. ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى ئەڭ مۇقەددەس بۇيۇملارنى پاكلاش، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا مەڭگۈگە [قۇربانلىقلارنى] سۇنۇش، ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلىش، مەڭگۈ ئۇنىڭ نامىدىن بىخەت تىلەپ دۇئا بېرىشكە ئايرىلغانىدى. 14 خۇدانىڭ ئادىمى مۇساغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى لاۋىي قەبىلىسىدىن دەپ ھېسابلىنىپ پۈتۈلگەن. 15 مۇسانىڭ ئوغلى گېرشوم بىلەن ئەلئېزېر ئىدى. 16 گېرشومنىڭ ئوغۇللىرىدىن شەبۇيەل چوڭ ئوغلى ئىدى. 17 ئەلئېزېرنىڭ ئوغلى رەھابىيا ئىدى؛ ئەلئېزېرنىڭ باشقا ئوغلى بولمىغان، لېكىن رەھابىيانىڭ ئوغۇللىرى

24

ھارۇن ئەۋلادلىرىنىڭ تۆۋەنچىلىككە بۆلۈنۈشى تۆۋەندىكىچە: ھارۇننىڭ ئوغلى ناداب، ئابھۇ، ئەلئازار ۋە ئىتتامار. 2 ناداب بىلەن ئابھۇ ئاتىسىدىن بۇرۇن ئۆلۈپ كەتكەن ھەم پەرزەنت كۆرمىگەنىدى، شۇڭا ئەلئازار بىلەن ئىتتامار كەھنلىقنى تۇتاتتى. 3 داۋۇت ۋە ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زادوك ۋە ئىتتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاخىمەلەك ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنى گۇرۇپپىلارغا بۆلۈپ، ۋەزىپىسى بويىچە ئىشقا قويدى، 4 ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار ئىتتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلاردىن كۆپ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇلارنى شۇنىڭغا ئاساسەن ئايرىپ تۈۋەت-گۇرۇپپىلارغا بۆلدى. ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار ئون ئالتە كىشى ئىدى، ئىتتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار سەككىز كىشى ئىدى، 5 ئۇلار چەك تاشلاش يولى بىلەن كەڭشەپ تۈۋەت-گۇرۇپپىلارغا بۆلۈندى. شۇنداق قىلىپ مۇقەددەس خىتابىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ۋە خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ھەم ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھەم ئىتتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولدى. 6 لاۋىي نەنەلنىڭ ئوغلى شېجاييا كاتىپ بولسا پادىشاھ، ئەمەلدارلار، كاهىن زادوك، ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك،

شۇنداقلا كاهنلارنىڭ ۋە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئالدىدا ئۇلارنىڭ ئىسمىنى يۈزۈپ قويدى. ئەلئىئازانىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىن بىر جەمەت تاللاندى، ئاندىن ئىتتاملارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىن بىر جەمەت تاللاندى. 7 بىرىنچى چەك يەھويارىبقا، ئىككىنچى چەك بەداياغا، 8 ئۈچىنچى چەك ھارمىغا، تۆتىنچى چەك سېئورمىغا، 9 بەشىنچى چەك مالكىياغا، ئالتىنچى چەك مېيامىغا، 10 بەتتىنچى چەك ھاككوزغا، سەككىزىنچى چەك ئابىياغا، 11 توققۇزىنچى چەك يەشۇئاغا، ئونىنچى چەك شېكائىياغا، 12 ئون بىرىنچى چەك ئەلىياشېبقا، ئون ئىككىنچى چەك ياكىمغا، 13 ئون ئۈچىنچى چەك مۇپپاغا، ئون تۆتىنچى چەك بەشەبئابقا، 14 ئون بەشىنچى چەك بىلگھقا، ئون ئالتىنچى چەك ئىمەرگە، 15 ئون بەتتىنچى چەك ھېزىغا، ئون سەككىزىنچى چەك ھاپېزەزگە، 16 ئون توققۇزىنچى چەك پىتايىغا، يىگىرمىنچى چەك بەھەزكەلگە، 17 يىگىرمە بىرىنچى چەك ياقىغا، يىگىرمە ئىككىنچى چەك گامۇلغا، 18 يىگىرمە ئۈچىنچى چەك دېلپايغا، يىگىرمە تۆتىنچى چەك مائازباغا چىقتى. 19 مانا بۇ ئۇلارنىڭ خىزمەت تەرتىپى؛ بۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئاتىسى ھارۇننىڭ ۋاسىتىسى بىلەن يۇرۇغان نىزام بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ تويىگە كىرىش تۇتۇشى ئىدى. 20 لاۋىينىڭ قالغان ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئامراننىڭ ئەۋلادلىرىدىن شۇبايەل، شۇبايەلنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە بەھدىيا بار ئىدى. 21 رەھابىياغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، جۇملىدىن ئىنجى ئوغلى يىشيا بار ئىدى. 22 ئەزھارنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە شېلوموت، شېلوموتنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە جاھات بار ئىدى. 23 ھېروننىڭ ئوغۇللىرى: ئىنجى ئوغلى بەريا، ئىككىنچىسى ئاماريا، ئۈچىنچىسى يازايەل، تۆتىنچىسى جەھامىام ئىدى. 24 ئۈزۈننىڭ ئوغۇللىرى: مىكاد، مىكادنىڭ ئوغۇللىرىدىن شامىر بار ئىدى. 25 مىكادنىڭ ئىككىنچىسى ئىشيا ئىدى، يىشيا ئىككىنچىسى ئىچىدە زەكەريا بار ئىدى. 26 مەھارنىڭ ئوغۇللىرى: ماھلى ۋە مۇشى؛ يائازيانىڭ ئوغلى بېئو ئىدى. 27 مەھارنىڭ ئوغلى يائازيادىن بولغان ئەۋلادلىرى بېئو، شوھام، زاككۇر ۋە ئىبرى بار ئىدى. 28 ماھلنىڭ ئوغلى ئەلئىئاز ئىدى، ئەلئىئازنىڭ ئوغلى يوق ئىدى. 29 كىشكە كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە بەراھىمىيەل بار ئىدى. 30 مۇشنىڭ ئوغۇللىرى ماھلى، ئېدەر ۋە بەرموت ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەتلىرى بويىچە پۈتۈلگەندى. 31 ئۇلارمۇ ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئوخشاش، داۋۇت پادىشاھ، زادوك، ئاخمەلەك ۋە شۇنىڭدەك كاهنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا چەك تارتتى؛ ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەڭ كىچىكلىرىمۇ ئوخشاشلا چەك تارتتى.

25

داۋۇت بىلەن قوشۇننىڭ سەردارلىرى ئاساف، ھېمان ۋە يەدۇتۇنلارنىڭ ئوغۇللىرىمۇ ۋەزىپە يۈككەپ، ئۇلارنى چىلتار، تەمبۇر ۋە جاڭ-جاڭلار چېلىپ، بېشارەت بېرىش خىزمىتىگە قويدى. ئۇلاردىن ۋەزىپىگە قويۇلغانلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: 2 ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىدىن زاككۇر، يۇسۇپ، نىئانبا ۋە ئاشارىلاھ بار ئىدى؛ ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى ئاسافنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى؛ ئاساف پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە بېشارەت بېرىپ سۆزلەيتتى. 3 يەدۇتۇنغا كەلگەندە، ئۇنىڭ گەدالىيا، زېرى، يەشاييا، شىمەي، ھاشابىيا ۋە ماتىتىياھ دېگەن ئالتە ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى يەدۇتۇننىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى. يەدۇتۇن پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىپ مەدھىيە ئوقۇش ئۈچۈن چىلتار چېلىپ بېشارەت بېرىتتى. 4 ھېماننىڭ بولسا، ئۇنىڭ يۈككىيا، ماتانبا، ئۆزىيەل، شۇبەيەل، بەرموت، ھانانبا، ھانانى، ئەلىيانا، گىددالى ۋە رومامى-ئېزەر، يوشىكاشا، ماللوتى، ھوتەر ۋە ماخازىئوت دېگەن

رومامى ئېزەرگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنسىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون كىشى كىشى ئىدى.

26

دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى تۆۋەندىكىدەك بولدى: كوراه جەمەتلىكەردىن ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە كورەننىڭ ئوغلى مەشەلمىيا بار ئىدى. 2 مەشەلمىيانىڭ بىرنەچچە ئوغلى بولۇپ، ئۇنىڭ زەكەريا، ئىككىنچىسى يەدىيەل، ئۈچىنچىسى زەباديا، تۆتىنچىسى ئاتىيەل، 3 بەشىنچىسى ئېلام، ئالتىنچىسى يەھوئانان، يەتتىنچىسى ئەليويناى ئىدى. 4 ئوبەد-ئېدومنىڭ ئوغۇللىرى: ئىنجى ئوغلى شىبايا، ئىككىنچىسى يەھوزاباد، ئۈچىنچىسى يوناھ، تۆتىنچىسى ساكار، بەشىنچىسى نەئانەل، 5 ئالتىنچىسى ئامىيەل، يەتتىنچىسى ئىسساكار، سەككىزىنچىسى پېئۇلتاي، دەرىۋەقە خۇدا ئوبەد-ئېدومغا بەخت-ساادەت ئاتا قىلغانىدى. 6 ئۇنىڭ ئوغلى شىبايا بىرنەچچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرگەن بولۇپ، ھەممىسى ئاتا جەمەت ئىچىدە بولماي ئىدى، چۈنكى ئۇلار باتۇر ئەزىمەتلەر ئىدى. 7 شىبايانىڭ ئوغۇللىرى: ئوتى، رىفايەل، ئوبەد ۋە ئەلزاباد ئىدى. ئەلزابادنىڭ ئىنسىلىرى ئىلخۇز بىلەن سەمكىيانىڭ ئىككىسى باتۇر ئىدى. 8 يۇلارنىڭ ھەممىسى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى، قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى [خۇدانىڭ] خىزمىتىدە قوللىنىش قىلىدىغان ئادەملەر ئىدى. ئوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادى جەمئىي ئاتتىن كىشى ئادەم ئىدى. 9 مەشەلمىيانىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى بار ئىدى، ھەممىسى باتۇر بولۇپ، جەمئىي ئون سەككىز ئادەم ئىدى. 10 مەھاراننىڭ ئەۋلادى بولغان خوساھنىڭ بىرنەچچە ئوغلى بار ئىدى، چوڭ ئوغلى شىرى (شىرى ئەسلىدە تۇنجى ئوغۇل بولمىسۇ، ئانىسى ئۇنى چوڭ ئوغۇل قىلىپ تىكلەنگەن)، 11 ئىككىنچى ئوغلى ھىلىقى، ئۈچىنچىسى تەبالبيا، تۆتىنچىسى زەكەريا ئىدى. خوساھنىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى جەمئىي بولۇپ ئون ئۈچ ئادەم ئىدى. 12 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى جەمەت باشلىرى بولۇپ دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلارغا بۆلۈنۈشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە قېرىنداشلىرى بىلەن بىللە پەرۋەردىگارىڭنىڭ تۇيىدىكى خىزمەت ۋەزىپىسى تاپشۇرۇلغانىدى. 13

27

ئۇلار، مەيلى چوڭ بولسۇن ياكى كىچىك بولسۇن، ئۆز جەمەتى بويىچە چەك تارتىپ ھەربىر دەرۋازىغا بەلگىلەندى. 14 شەرقىي دەرۋازىدا دەرۋازىۋەنلىك قىلىشقا چەك چىققىنى شەلمىيا بولدى؛ ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭ ئوغلى زەكەريا (ئاققانە مەسلەھىتى ئىدى) ئۈچۈن چەك تارتتى؛ ئۇنىڭغا شىمالىي دەرۋازىنىڭ دەرۋازىۋەنلىك چىكى چىقتى. 15 جەنۇبىي دەرۋازىنىڭ چىكى ئوبەد-ئېدومغا چىقتى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئامبار-خەزىنىلەرگە مەسئۇل بولدى. 16 شۇپېم بىلەن خوساھقا غەربىي دەرۋازىنىڭ ۋە شۇنىڭدەك داۋان بولدىكى شاللىكەت دەرۋازىسىنىڭ چىكى چىقتى؛ دەرۋازىۋەنلەر ياندېشىپ تۇراتتى. 17 شەرقىي دەرۋازىغا ھەركىزى ئاتلە لاۋي دەرۋازىۋەن مەسئۇل ئىدى؛ شىمالىي دەرۋازىغا ھەركىزى توت ئادەم، جەنۇبىي دەرۋازىغا ھەركىزى توت ئادەم مەسئۇل ئىدى؛ ئامبار-خەزىنىلەرنىڭ ھەربىرىگە ئىككى ئادەم بىر گۇرۇپپا بولۇپ قاراتتى. 18 غەرب تەرەپتىكى دەھلەزنىڭ ئالدىدىكى يولدا توت كىشى، دەھلەزنىڭ تۈزىدە ئىككى كىشى پاسبائىلىق قىلاتتى. 19 يوقۇردىكى كىشىلەر دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى بولۇپ، كوراهنىڭ ۋە مەھاراننىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى. 20 ئۇلارنىڭ [باشقا] لاۋي قېرىنداشلىرىدىن خۇدانىڭ تۇيىدىكى خەزىنىلەرنى ۋە مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان بۇيۇملار خەزىنىسى باشقۇرۇشقا تاختايما قويۇلدى. 21 گەرگىشون جەمەتىدىكى لاداننىڭ ئەۋلادلىرىدىن، گەرگىشونى لادان جەمەتىگە بولماي بولغىنى؛ جەھىيەل ئىدى؛ 22 جەھىيەلنىڭ ئوغۇللىرى زېئام بىلەن ئۇنىڭ ئىنىسى يوبئىل ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارىڭنىڭ تۇيىدىكى

بار ئىدى. 9 ئالتىنچى ئايدىكى ئالتىنچى تۇۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى تەكۋالىق ئىككەننىڭ ئوغلى ئىرا ئىدى، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 10 بەتتىنچى ئايدىكى بەتتىنچى تۇۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى ئەفراتم ئەۋلادلىرى ئىچىدىكى پىلونۇق ھەلەز بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 11 سەككىزىنچى ئايدىكى سەككىزىنچى تۇۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى زەراھ جەمەتتىكى خۇشائلىق سىبىكاي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 12 توققۇزىنچى ئايدىكى توققۇزىنچى تۇۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى بىنيامن قەبىلىسىدىكى ئاناتولۇق ئابىئەزەر بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 13 ئونىنچى ئايدىكى ئونىنچى تۇۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى زەراھ جەمەتتىكى نىتوفاللىق ماھاراي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 14 ئون بىرىنچى ئايدىكى ئون بىرىنچى تۇۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى ئەفراتم قەبىلىسىدىكى پىراتولۇق بىنايا بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 15 ئون ئىككىنچى ئايدىكى ئون ئىككىنچى تۇۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى ئەنتىيەل جەمەتتىكى نىتوفاللىق ھەلەي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 16 ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنى ئىدارە قىلىپ كەلگەنلەر تۇۋەندىكىلەر: رۇبىنىلار ئۈچۈن زىكرىننىڭ ئوغلى ئەلئىزەر قەبىلە باشلىقى ئىدى، شىمبۇنىيلار ئۈچۈن قەبىلە باشلىقى ماناكەننىڭ ئوغلى شەفائىيا؛ 17 لاۋى قەبىلىسى ئۈچۈن كەمۇئەننىڭ ئوغلى ھاسابىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى، ھارۇنىيلار ئۈچۈن جەمەت بېشى زادوك؛ 18 يەھۇدا قەبىلىسى ئۈچۈن داۋۇتنىڭ ئاكىسى ئېلىخۇ قەبىلە باشلىقى ئىدى، ئىسساكارىيلار ئۈچۈن مىكائىلنىڭ ئوغلى ئومرى قەبىلە باشلىقى ئىدى، 19 زەبۇنىيلار ئۈچۈن ئوبادىيانىڭ ئوغلى بىشمايا قەبىلە باشلىقى ئىدى، نافتالى قەبىلىسى ئۈچۈن ئازىيەلنىڭ ئوغلى يەرموت قەبىلە باشلىقى ئىدى، 20 ئەفرائىمىيلار ئۈچۈن ئازازىيانىڭ ئوغلى ھوشىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى، ماناسسىھ يېرىم قەبىلىسى ئۈچۈن پىدايانىڭ ئوغلى يويئىل قەبىلە باشلىقى ئىدى، 21 گېئادا ماكانلاشقان ماناسسىھ يېرىم قەبىلىسى ئۈچۈن زەكەرىيانىڭ ئوغلى ئىددو قەبىلە باشلىقى ئىدى، بىنيامن قەبىلىسى ئۈچۈن ئابىئەرنىڭ ئوغلى يائاسىيەل قەبىلە باشلىقى ئىدى، 22 دان قەبىلىسى ئۈچۈن يەروھامنىڭ ئوغلى ئازارەل قەبىلە باشلىقى ئىدى. يۇقىرىدىكىلەر ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئۈچۈن قەبىلە تىزىملىغان، چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ سانىنى ئاممىدىكى ئۇلۇزىدەك كۆپ قىلىشەن دېگەندى. 24 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوتاب سانىنى ئېلىشقا كىرىشكەن، لېكىن تۈگىمىگەن، چۈنكى مۇشۇ ئىش ۋەجىدىن [خۇدانىڭ] غەزىپى ئىسرائىلنىڭ بېشىغا ياغدۇرۇلغان؛ شۇ سەۋەبىن ئىسرائىلنىڭ سانى «داۋۇت پادىشاھنىڭ يىلنامىلىرى» دېگەن خاتىرىگە كىرگۈزۈلگەن. 25 پادىشاھنىڭ ئامبار-خەزىنىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادىيەلنىڭ ئوغلى ئازماۋەت ئىدى، دالا، شەھەر، يېزا-كەنت ۋە مۇنارلاردىكى ئامبار-خەزىنىلەرنى باشقۇرغۇچى ئۆزۇزىيانىڭ ئوغلى يونانان ئىدى. 26 ئېتىز-ئېرىقلاردا تېرىقچىلىق قىلىشچىلارنى باشقۇرغۇچى كېلۇنىڭ ئوغلى ئەزرى ئىدى، 27 ئۆزۇمزالىقلارنى باشقۇرغۇچى راماهلىق شىمەي، ئۆزۇمزالىقلاردىكى شاراب ئامبارلىرىنى باشقۇرغۇچى شىفمىلىق زايدى، 28 شەفەلاھ تۈزلەڭلىكىدىكى زەيۈن ۋە ئۆچمە دەرىخىلەرنى باشقۇرغۇچى گەدەرىك بال-ھانان ئىدى، ماي ئامبارلىرىنى باشقۇرغۇچى يوتاش، 29 شاروئىدا بېقىلىدىغان كالا پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى شاروئۇلۇق سىتراي، جىلغىلاردىكى كالا پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادالينىڭ ئوغلى شافات، 30 تۆگىلەرنى باشقۇرغۇچى ئىسمائىللاردىن ئوبىل؛ ئېشەكلەرنى باشقۇرغۇچى مېروئوتۇلۇق يەھدىيا، 31 قوي پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى خاگارىلىق يازىز ئىدى.

28

داۋۇت ئىسرائىلدىكى بارلىق ئەمەلدارلارنى، ھەرقايسى قەبىلە باشلىقلىرىنى، تۇۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى پادىشاھنىڭ خىزمىتىنى قىلىدىغان قوشۇن بېشى، مىكېبېشى، يۈزبېشى، پادىشاھ ۋە شاھزادىلەرنىڭ بارلىق مال-مۈلۈك، چارۋا ماللىرىنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدارلارنى، شۇنىڭدەك مەھرەم-غوجىدارلار، پالۋانلار ۋە بارلىق باتۇر جەڭچىلەرنى يېرۇسالېمغا چاقىرىپ كەلدى. 2 پادىشاھ داۋۇت ئورنىدىن تۇرۇپ مۇنداق دېدى: - ئۇ يۇرادەلرەم ۋە خەلق، گېنىمگە قۇلاق سېلىڭلار: كۆڭلۈمدە پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇق ئۈچۈن بىر ئارامگاھ، خۇدايىمىزنىڭ تەختىيەرىنى بولىدىغان بىر ئۆي سېلىش ئارزۇيۇم بار ئىدى ھەمدە ئۇنى سېلىشقا تەييارلىقىمۇ كۆرۈپ قويغانىم. 3 لېكىن خۇدا ماڭا: «سەن مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ ئۆي سېلىشقا بولىدۇ، چۈنكى سەن جەڭچى، ئادەم ئولتۇرۇپ قان تۆككەنسىن» دېدى. 4 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئاتامىزنىڭ پۈتۈن جەمەتتىن مېنى ئەبەدىلەپ ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا تاللىدى، چۈنكى ئۇ يەھۇدانى يولباشچى بولۇشقا تاللىغان، ئۇ يەھۇدا جەمەتى ئىچىدە ئاتامىزنىڭ جەمەتىنى تاللىغان، ئاتامىزنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە مەندىن رازى بولۇپ، مېنى پۈتۈن ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلىپ تىكلەنگەن، 5 مېنىڭ ئوغۇللىرىم ئىچىدىن (پەرۋەردىگار دەۋرەۋەقە ماڭا كۆپ ئوغۇل ئاتا قىلغان) تۆتەنە ئوغۇلۇم سۇلايماننى پەرۋەردىگارنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلغا ھۆكۈمران بولۇشقا تاللىدى. 6 ئۇ ماڭا: «سېنىڭ ئوغۇلۇڭ سۇلايمان بولسا مېنىڭ تۈيۈم ۋە ھويلىلىرىمنى سالىغۇچى بولىدۇ، چۈنكى مەن ئۇنى ئۆزۈمگە ئوغۇل بولۇشقا ئالدىم، مەنمۇ ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن. 7 ئۇ مېنىڭ ئەمىر-بەلىكىملىرىمگە يۈكۈنكىدەك چىڭ تۇرۇپ رىئايە قىلىدىغان بولسا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلىمەن» دېگەندى. 8 شۇڭا يۈكۈن پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتى پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنىڭ، شۇنداقلا خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا [شۇنى ئېيتىمەن]: - بۇ ياخشى يۇرتقا ئىگىدارچىلىق قىلىش ئۈچۈن ۋە كەلگۈسىدە بالىلىرىڭلارغا مەڭگۈلۈك مىراس قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن، سىلەر خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمىرلىرىنى ئەزدەپ تۇتۇڭلار. 9 - ئۇ، سەن ئوغۇلۇم سۇلايمان، ئاتاڭنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى بىل، ساپ دىل ۋە پىداكارلىق بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولغىن. چۈنكى پەرۋەردىگار جىمى ئادەمنىڭ كۆڭلىنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ، بارلىق ئوي-ئىيەتلىرىنى پەرق ئېتىدۇ. سەن ئۇنى ئەزدەسەڭ، ئۇ تۆرتىنى ساڭا تاپقۇزۇدۇ، تۆتىڭدىن تېنىپ كەتسەڭ، سېنى مەڭگۈ ئۇزۇپ تاشلايدۇ. 10 ئەمدى سەن كۆڭۈل قويغىن، پەرۋەردىگار مۇقەددەس خاتىرە قىلىش ئۈچۈن بىر تۆتىنى سېلىشقا سېنى تاللىدى؛ باتۇر بول، ئۇنى ئادا قىل!». 11 داۋۇت [مۇقەددەس كىتابنىڭ] دەھلىزى، خانلىرى، خەزىنىلىرى، بالىخانىلىرى، ئىچكى ئۆيلىرى ۋە كافارەت تەختىدىكى ئۇنىڭ لايىھىسىنىڭ ھەممىسىنى ئوغلى سۇلايمانغا تاپشۇردى، 12 [خۇدانىڭ] روھىدىن تاپشۇرۇۋالغىنى بويىچە ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ ھويلىلىرى، تۆت ئەتراپىدىكى كىچىك ئۆيلىرى، مۇقەددەس خاتىرەدىكى خەزىنىلەر، مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان بۇيۇملار قوشۇلدىغان خەزىنىلەرنىڭ لايىھىلىرىنى قالدۇرماي تۇتىشىغا كۆرسەتتى. 13

يەنە كاشىلار بىلەن لاۋيىلارنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى، پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدىكى ھەرخىل ۋەزىپىلەر، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە ئېھتىياجلىق بارلىق ئەسۋابلار توغرىسىدىكى بەلگىلىمىلەرنى كۆرسەتتى، 14 ۋە ھەرخىل ئىشلارغا كېرەكلىك ئالتۇن ئەسۋابلارنى باسقۇچتا كېتىدىغان ئالتۇن، ھەرخىل ئىشلارغا كېرەكلىك كۈمۈش ئەسۋابلارنى باسقۇچتا كېتىدىغان كۈمۈش، 15 ئالتۇن چىراغلارغا، ئۇلارغا تەۋە ئالتۇن چىراغلارغا، يەنى ھەر بىر چىراغدا ۋە چىراغلارغا كېتىدىغان ئالتۇن، كۈمۈش چىراغلارغا، يەنى ھەر بىر چىراغدا ۋە ئۇ شۇنىڭغا تەۋە چىراغلار ئۈچۈن كېتىدىغان كۈمۈشنى تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ ھەر بىر چىراغدا ئىشلىتىش ئورنىغا قاراپ كېرەكلىكىنى بەردى، 16 نان تەزىدىغان ئالتۇن شىرەلەرنى باسقۇچتا، يەنى ھەر بىر شىرە ئۈچۈن كېرەكلىك ئالتۇن بەردى، كۈمۈش شىرەلەرنى باسقۇچتا كېرەكلىك كۈمۈش بەردى، 17 ۋىلكا-ئىلمەكلەر، تەخسە-بىيالە ۋە چۈگۈنلەرنى ياساشقا، ئالتۇن چىنىلەر، يەنى ھەرخىل چىنىنى ياساشقا كېرەكلىك بولغان ساپ ئالتۇن بەردى، كۈمۈش چىنىلەرنى ياساشقا، يەنى ھەر بىر چىنى ئۈچۈن كېرەكلىك كۈمۈش بەردى، 18 خۇشبوياغا ياساشقا كېرەكلىك ئېسىل ئالتۇن بەردى. ئۇ يەنە قاناتلارنى كېرىپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمدە ساندىۋىنى يېپىپ تۇرىدىغان ئالتۇن كېرۋىلار قارايدىغان [كافارەت] تەختىنىڭ ئۇچىسىنى تاپشۇرۇپ بەردى. 19 «بۇلارنىڭ ھەممىسى، پەرۋەردىگارى ئۆز قولىنى ئۆستۈمگە قويغاندا ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق نۇسخا-ئەندىزىلەر بولغاچقا، مەن يېزىپ قويدۇم، دېدى داۋۇت، 20 داۋۇت يەنە ئوغلى سۇلايمانغا: «سەن بائۇر ۋە جاسارەتلىك بول، بۇنى ئادا قىل، قورما، ئالاقادىمۇ بولۇپ كەتسە، چۈنكى پەرۋەردىگارى خۇدا، مېنىڭ خۇدايم سېنىڭ بىلەن بىللە بولدى، تاكى پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدىكى كېيىنكى ئىبادەت خىزمىتى ئۈچۈن تەييارلىق ئىشلىرى ئۆگەنگەن ھەقىقەت سەندىن ھېچ ئايرىلمايدۇ ياكى تاشلاپمۇ قويمايدۇ. 21 قارا، خۇدانىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خىزمىتىنى چىقىرىدىغان كاشىلار ۋە لاۋيىلارنىڭ گۇرۇپپىلىرى تەييار تۇرىدۇ، سېنىڭ يېنىڭدا ھەرخىل ھۈنەرگە ئوستا، ھەر بىر خىزمەتكە تەييار تۇرغان ھۈنەرۋەنلەرمۇ بارلىق بىلەن تۇرىدۇ، ئۇنىڭ ئۆستىگە ئەمەلدارلار ۋە بارلىق خەلق سېنىڭ ئەمرىڭنى كۈتىدۇ» دېدى.

29

داۋۇت پۈتكۈل جامائەتكە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: «خۇدا ئۆزى تاللىغان ئوغلۇم سۇلايمان تېخى ياش، بىر يۇمران كۆچمەت، خالاس، بۇ قۇرۇلۇش بولسا تولىمۇ چوڭ، چۈنكى بۇ مۇقەددەس ئوردا ئىنسان ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارى خۇدا ئۈچۈن ياسىلىدۇ. 2 مەن خۇدانىڭ ئۆيى ئۈچۈن پۈتۈن كۈچۈمنى چىقىرىپ، ئالتۇن بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا، ئالتۇن، كۈمۈش بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا كۈمۈش، مىس بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا مىس، تۆمۈر بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا تۆمۈر، ياغاچ بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا ياغاچ تەييارلاپ قويدۇم، يەنە ئاق ھېقىق، كۆزۈكۈل باقت، رەڭلىك تاش ۋە ھەرخىل ئېسىل تاشلارنى، يەنە ناھايىتى كۆپ مەرمەرنى يىغىپ قويدۇم. 3 مەن خۇدانىڭ ئۆيىدىن سۆيۈنىدىغانلىقىم ئۈچۈن خۇدانىڭ ئۆيىنى سېلىشقا تەييارلىغان بارلىق نەرسىلەردىن باشقا، ئۆزۈمنىڭ ئەلۋاقتىدىن ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى خۇدانىڭ ئۆيىگە ئاتىدىم؛ 4 يەنى ئۇنىڭ تاملىرىنى قاپلاش ئۈچۈن ئوغۇر ئالتۇندىن ئۈچ مىڭ تالانت، ساپ كۈمۈشتىن يەتتە مىڭ تالانت تەقدىم قىلدىم؛ 5 ئالتۇندىن ياسىلىدىغانلىرىغا ئالتۇن، كۈمۈشتىن ياسىلىدىغانلىرىغا كۈمۈش ۋە ھۈنەرۋەنلەرنىڭ قولى بىلەن ھەرخىل ياسىلىدىغانلىرىغا كېرەك بولغىنىنى تەقدىم قىلدىم. بۈگۈن يەنە كىملىرىنىڭ پەرۋەردىگارىغا بىرچە تاختىسى بار»، 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىكى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى، قەبىلە باشلىقلىرى، مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە پادىشاھنىڭ ئىشلىرىغا مەسئۇل بولغان غوجىدارلارمۇ يېغىشلاشقا

بېقىنىپ بويسۇندى. 25 پەرۋەردىگار سۇلايماننى ئىسرائىل خەلقى ئالدىدا ناھايىتى ئۇلۇغ قىلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئاتا قىلغان شاھانە ھەيۋەت شۇنداق يۇقىرىكى، ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئۆتكەن ھەرقانداق ئىسرائىل پادىشاھلىرىدا ھېچ بولۇپ باققان ئەمەس. 26 بەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇت پۈتۈن ئىسرائىلغا شۇنداق پادىشاھ بولغانىدى. 27 ئۇنىڭ ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان ۋاقتى جەمئىي قىرىق يىل بولدى؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل، يېرۇسالېمدا ئونمۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. 28 ئۇ ئۇزۇن ئۆمۈر، دۆلەت-بايلىق ۋە ئەززەت-ھۆرمەت كۆرۈپ، خېلى كۆپ ياشاپ، ئالەمدىن ئۆتتى؛ ئورنىغا ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمان پادىشاھ بولدى. 29 پادىشاھ داۋۇتنىڭ بارلىق ئىشلىرى، باشتىن ئاخىرىغىچە مانا ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىلنىڭ خاتىرىلىرى، ناتان پەيغەمبەرنىڭ خاتىرىلىرى ۋە ئالدىن كۆرگۈچى گادنىڭ خاتىرىلىرىدە پۈتۈلگەندۇر. 30 ئۇنىڭ سەلتەنتى، كۆرسەتكەن كۈچ-قۇۋۋىتى، شۇنداقلا ئۇنىڭ، ئىسرائىل ۋە ھەرقايسى دۆلەت-مەملىكەتلەرنىڭ بېشىدىن ئۆتكەن ۋە قەلەرمۇ شۇ خاتىرىلەردە پۈتۈلگەندۇر.

تارىخ-تەزكىرە 2

1

داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ ھۆكۈمرانلىقى مۇستەھكەملەندى؛ چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنى بەك يۈكۈم قىلدى.

2 سۇلايمان پۈتكۈل ئىسرائىلدارنى، مىڭبېشى، يۈزبېشى، سوراچى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ قەبلە-جەمەت باشلىقلىرى بولغان ئەمەلدارلارنى چاقىرتىپ ئۇلارغا سۆز قىلدى. 3 سۇلايمان بارلىق جامائەت بىلەن بىرلىكتە گىبېئوننىڭ ئېگىزلىكىگە باردى؛ چۈنكى ئۇ يەردە خۇدانىڭ «جامائەت چېدىرى»، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا ياپاۋاندا ياساتقان چېدىر بار ئىدى. 4 خۇدانىڭ ئەھدە ساندىقىنى بولسا داۋۇت كىرىت-ئېتارمىدىن ئېلىپ چىقىپ، ئۆزى ئۇنىڭغا تەييارلانغان يەرگە ئەكەلگەنىدى؛ چۈنكى ئۇ يەرۋاسىدا ئەھدە ساندىقى ئۈچۈن بىر چېدىر تىكتۈرگەنىدى. 5 خۇرنىڭ ئەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزەلدا ياسىغان مىس قۇربانگاھ بولسا [گىبېئوندا]؛ يەنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائەت چېدىرى ئالدىدا ئىدى؛ سۇلايمان جامائەت بىلەن بىرلىكتە بېرىپ، شۇ يەردە [پەرۋەردىگاردىن] تىلەك تىلدى. 6 سۇلايمان جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدىكى مىس قۇربانگاھنىڭ يېنىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىپ، قۇربانگاھتا مىڭ مائى كۈيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى. 7 شۇ كېچىسى خۇدا سۇلايمانغا ئايان بولۇپ، ئۇنىڭغا: -

2 سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۆي ھەم پادىشاھلىقى ئۈچۈن بىر ئوردا سېلىش نىيىتىگە كەلدى. 2 شۇنىڭدىن كېيىن سۇلايمان بەنئىش مىڭ ئادەمنى ھاماللىققا، سەكسەن مىڭ ئادەمنى تاغدا تاش كېسىشكە، ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز كىشىنى نازارەتچىلىككە تەيىنلىدى. 3 سۇلايمان تۇرپانداشلىقى ھۇرامغا ئادەم ئەۋەتىپ: «ئۆزلىرى ئاتام داۋۇتنىڭ تۇرالغۇسى بولسۇن دەپ ئوردا سېلىشىغا كېلىدىغانلىقىنى بىلىشىڭلار، شابات كۈنلەردە، يېڭى قىلغايلا. 4 مانا، مەن ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۆي سالماقچىمەن، ئۆي ئۇنىڭ ئالدىدا خۇشبو يېقىش، «تەقدىم ئانلار» نىڭ ئۆزۈملەي قويۇلۇشى، ھەركۈنى ئەتە-ئاخشاھاملىرىدا، شابات كۈنلەردە، يېڭى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بېكىتىپ بەرگەن جەمئىيەت-ئايەملەردە كۈيدۈرمە قۇربانلىقلارنىڭ سۇنۇلۇشى ئۈچۈن بولىدۇ. بۇ ئىشلار ئىسرائىل خەلقىگە مەڭگۈلۈك بىر بەلگىگە بولىدۇ. 5 مەن سالماقچى بولغان ئۆي ئاجايىپ ھەيۋەتلىك بولىدۇ، چۈنكى بىزنىڭ خۇدايىمىز ھەممە ئىشلاردىن ئۈستۈندۇر. 6 لېكىن ئاتىمىلار ۋە ئاتىمىلارنىڭ ئۈستىدىكى ئاتىمىلار ئۆي سېغىدۇرالمىدىغان تۇرسا، كىم ئۇنىڭغا ئۆي سالالسا؟ مەن كىم ئىدىم، قانداقۇ ئۇنىڭغا ئۆي سالدۇرغۇدەك قۇدرەتكە ئىگە بولاي؟ مەن پەقەت ئۇنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى كۈيدۈرگۈدەكلا ئادەم ئەمەن، خالاس! 7 ئەمدى ئۆزلىرى ماڭا ئاتام داۋۇت يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدا تەييارلاپ قويغان ئۆستىلار بىلەن بىللە ئىشلەش ئۈچۈن، ئالتۇن-كۈمۈشتە، مىس ۋە تۆمۈردە ئىشلەشكە پىششىق، سۇسۇن، توق قىزىل ۋە كۆك رەڭلىك يىپ ئىشلەشكە پۇختا ھەم نەققاشلىق بىلىدىغان بىر ئۇستامنى ئەۋەتكەن بولسا. 8 ھەم ماڭا لۇئادىن كېلىدىغان ئارچا-قارىغاي ۋە سەندەل دەرەخلىرىنى تەككۈزۈپ بەرگەن بولسا؛ چۈنكى ئۆزلىرىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ لۇئادا ياغاچنى كېسىشكە ئۈستىلىقىنى بىلىمەن؛ مانا، ماڭا كۆپلەپ ياغاچلارنى تەييارلاپ بېرىش ئۈچۈن مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم ئۆزلىرىنىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە ئىشلىسۇن؛ چۈنكى مەن سالدىغان ئۆي ئىنتايىن ھەيۋەتلىك ۋە ئاجايىپ كارامەت بولىدۇ. 10 مانا، مەن ئۆزلىرىنىڭ ياغاچ كېسىدىغان خىزمەتكارلىرىغا يىگىرمە مىڭ كور يۇغداي، يىگىرمە مىڭ كور ئارپا، يىگىرمە مىڭ بات شاراب، يىگىرمە مىڭ بات زەپىۋىن مېيى بېرىمەن» - دېدى. 11 ئۇنىڭ پادىشاھى ھۇرام سۇلايمانغا جاۋابن مەكتۇپ يوللاپ: «پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى سۈيىگەچكە ئۆزلىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلدى» - دېدى. 12 ھۇرام يەنە: «ئاسمان پەلەك بىلەن بەر-زېمىننى ياراتقان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسائان بولغاي! چۈنكى ئۇ پادىشاھ داۋۇتقا يورۇتۇلغان، بەم-پاراسەتلىك، پەرۋەردىگار ئۈچۈن بىر ئۆي، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن بىر ئوردا سالالايدىغان بىر دانىشمەن ئوغۇل بەردى. 13 مانا مەن ھازىر ئۆزلىرىگە ھۈنەردە كامالەتكە يەتكەن، تەقىل-پاراسەت بىلەن يورۇتۇلغان، ھۇرام-ئايى دېگەن بىر ئادەمنى ئەۋەتەي. 14 ئۇنىڭ نامى دان قەبىلىسىلىك بىر ئايال، نامى ئۆرلۈك ئىكەن. ئۇ ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، ئاشلار، ياغاچچىلىق ئىشلەرىغا ماھىر، سۇسۇن، توق قىزىل، ئاق ۋە كۆك رەڭلىك يىپ ئىشلەشكە پۇختا، ھەرخىل نەققاشلىق ئىشلىرىغىمۇ ئۇستى، تاپشۇرۇلغان ھەرقانداق لايىھىگە ئامالنى قىلالايدۇ. بۇ كىشى ئۆزلىرىنىڭ ھۈنەرۋەنلىرى بىلەن ۋە ئاتلىرى بولغان خوجام داۋۇتنىڭ ھۈنەرۋەنلىرى بىلەن بىللە ئىشلىسۇن. 15 ئەمدى خوجام تىلغا ئالغان يۇغداي، ئارپا، ماي ۋە شاراب بولسا، بۇلارنى ئۆز خىزمەتكارلىرىغا تەككۈزۈپ بەرگەن بولسا. 16 بىز بولساق سىلگە قانچە كېرەك بولسا لۇئادا شۇنچە ياغاچ كېسىپ، سال قىلىپ باغلاپ، دېڭىز ئارقىلىق يوپىغاغا يەتكۈزۈپ بېرىمىز؛ ئاندىن سىل ئۇ يەردىن يېرۇسالېمغا توشۇپ كەتسە بولىدۇ»

دېدى. 17 تائىسى داۋۇت ئىسرائىل زېمىنىدا تۇرۇشلۇق ياقا يۇرتلۇقلارنى سانائەتتىن ئۆتكۈزگەندەك، سۇلايمانمۇ ئۇلارنى سانائەتتىن ئۆتكۈزدى. ئۇلار جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز ئادەم چىقتى. 18 ئۇ ئۇلاردىن بەتمىش مىڭ كىشىنى ھاماللىققا، سەكسەن مىڭ كىشىنى تاغدا تاش كېسىشكە ۋە تىش قىلىۋاتقانلار ئۈستىدىن نازارەت قىلىپ تۇرۇشقا ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز كىشىنى تەيىنلىدى.

3

سۇلايمان يېرۇسالېمدا پەرۋەر دېگەر تائىسى داۋۇتقا ئايان بولغان مورىيا تېغىدا، يەنى بەيۇسى ئورماننىڭ خامىنىدا، داۋۇت تەييار قىلىپ قويغان يەردە، پەرۋەردىگارىنىڭ تۇپىنى سېلىش ئىشىنى باشلىدى. 2 سۇلايماننىڭ سەلتەنتىنىڭ تۆتىنچى يىلى، ئىككىنچى ئاينىڭ ئىككىنچى كۈنى ئۇ قۇرۇلۇشنى باشلىدى. 3 سۇلايمان سالغان خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ ئۆلى مۇنداق: - ئۇزۇنلۇقى (قەدىمكى زاماندا قوللانغان ئۆلچەم بويىچە) تائىمىش گەز، كەڭلىكى يىگىرمە گەز ئىدى. 4 ئۆيىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋاننىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز بولۇپ، ئۆيىنىڭ كەڭلىكىگە توغرا كېلەتتى؛ ئېگىزلىكى يىگىرمە گەز ئىدى، ئۇ ئىچىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى، ئۇ ئۆيىنىڭ چوڭ زېلىنىڭ تاملىرىنى ئارچا-قارغاي تاختايلېرى بىلەن قاپلاتتى، ئاندىن كېيىن ساپ ئالتۇن قاپلاتتى ۋە ئۈستىگە خورما دەرەخىنىڭ شەكلى بىلەن زەنجىر ئەقىقىلىرىنى ئويدۇردى. 6 ئۇ ئۆيىنى ئالامەت چىرايلىق قىلىپ تاملىرىنى يەنە ئېسىل تاش-ياقتۇقلار بىلەن زىننەتلەتتى. ئۇ ئىشلەتكەن ئالتۇنلار پۈتۈنلەي پارۋايىم ئالتۇن ئىدى. 7 ئۇ پۈتۈن ئۆيى، ئۆيىنىڭ ئىللىرى، ئىشىك بوسۇغا-كېشەكلىرى، بارلىق تاملىرى ۋە ئىشىكلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى، ئۇ تامغا كېرۋانلارنىڭ ئەقىقىلىرىنى ئويدۇردى. 8 سۇلايمان يەنە ئەڭ مۇقەددەس جايىنى ياساتتى؛ ئۆيىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز بولۇپ (ئۆيىنىڭ كەڭلىكى بىلەن تەڭ ئىدى)، كەڭلىكىمۇ يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئۆيىنى ئىچىنى پۈتۈنلەي ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى؛ ئالتۇن جەمئىي بولۇپ ئالتە يۈز تالانت ئىدى. 9 ئالتۇن مىقتىڭ ئېغىرلىقى جەمئىي ئەللىك شەكەل بولدى. بالىخانلىرىنىڭ ئىچمۇ ئالتۇن بىلەن قاپلاندى. 10 ئەڭ مۇقەددەس جاي ئىچىدە ئۇ ئىككى كېرۋىنىڭ ھەيكىلىنى ياساپ، ئۇلارنى پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 11 ئىككى كېرۋىنىڭ قانتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى جەمئىي يىگىرمە گەز ئىدى؛ بىر كېرۋىنىڭ بىر قانتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز بولۇپ، ئۆيىنىڭ تېمىغا تېگىپ تۇراتتى، ئىككىنچى تەرەپتىكى قانتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئىككىنچى بىر كېرۋىنىڭ قانتىغا يېتەتتى. 12 يەنە بىر كېرۋىنىڭ قانتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئۇمۇ ئۆيى تېمىغا تېگىپ تۇراتتى، ئىككىنچى بىر قانتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئالدىنقى بىر كېرۋىنىڭ قانتىغا يېتەتتى. 13 بۇ ئىككى كېرۋىنىڭ قاناتلىرى يېيىلغان ھالدا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى جەمئىي يىگىرمە گەز كېلەتتى؛ ئىككىلا كېرۋىن ئۈرە تۇرغۇزۇلغان بولۇپ، يۈزلىرى ئۆيىنىڭ ئىچىگە قارايتتى. 14 سۇلايمان يەنە كۆك رەڭلىك، سۇسۇن رەڭلىك، توق قىزىل ۋە ئاق رەڭلىك يىپ توقۇلمىلىرىدىن ۋە نەپەس كاناپىن [ئۆيىنىڭ ئىچىدىكى] بەردىسىنى ياساتتى، ئۆيىنىڭ ئۈستىگە كېرۋىنلارنى كەشتە قىلىپ توقۇتتى. 15 ئۆيىنىڭ ئالدىغا يەنە ئېگىزلىكى ئوتتۇز بەش گەز كېلىدىغان ئىككى تۈۋرۈك ياساپ قويدۇردى؛ ھەر تۈۋرۈكنىڭ يېشىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز كېلەتتى. 16 ئۇ يەنە (ئىچكى كالاخاندېكىدەك) مارجانسىمان زەنجىر ياسىتىپ، تۈۋرۈك باشلىرى ئۈستىگە ئورناتتى؛ ئۇ يۈز دانە ئانار ياسىتىپ ئۇلارنى زەنجىرلەرگە ئورناتتى. 17 ئۇ بۇ ئىككى تۈۋرۈكنى ئۆيىنىڭ ئالدىغا، بىرىنى ئوڭ تەرەپىدە، بىرىنى سول تەرەپىدە تۇرغۇزدى؛ ئۇ ئوڭ تەرەپتىكىسىنى ياقتىن، سول تەرەپتىكىسىنى بوغاز دەپ ئاتىدى.

ئىشكەر ۋە ئۇنىڭ «مۇقەددەس جاي» نىڭ تاشقىرىقى ئىشكەرنى ئالتۇندىن قىلدۇردى.

5

شۇنىڭ بىلەن سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئوي ئۈچۈن قىلىدىغان بارلىق قۇرۇلۇشلار تامام بولغاندا، ئۇ ئاتىسى داۋۇت [خۇداغا] ئاتا بېغىشلىغان نەرسىلەرنى (يەنى كۆمۈش، ئالتۇن ۋە ھەممە باشقا بۇيۇملارنى) ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئويىنىڭ خەزىنىلىرىگە قويدۇردى. 2 شۇ چاغدا سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى» دىن، يەنى زىغوندىن يۆتكەپ كېلىش ئۈچۈن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنى، قەبىلە بەگلىرىنى ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ بەگلىرىنى يېرۇسالېمغا يىغىلىشقا چاقىردى. 3 بۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېتىپقان، يەنى بەشىنچى ئايدا، بېكىتىلگەن ھېيتتا پادىشاھنىڭ قېشىغا يىغىلدى 4 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى يېتىپ كەلگەندە لاۋىيلار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ [ماگدى]. 5 تۇلار ئەھدە ساندۇقىنى، جامائەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق مۇقەددەس بۇيۇملارنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. كاهىنلار بولغان لاۋىيلار مۇشۇلارنى ئېلىپ چىقتى. 6 سۇلايمان پادىشاھ ۋە بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا مېڭىپ، كۆپلىكىدىن سانىيى ئېلىپ بولمايدىغان سان-ساناقسىز قوي بىلەن كالىنى قۇربانلىق قىلۋاتتى. 7 كاهىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۆز جايىغا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى «كالاخانا» سىغا، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىپ كېرۋىلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ ئاستىغا قويدى. 8 كېرۋىلارنىڭ يېلىپ تۇرغان قانىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئورنى ئۈستىدە بولغاچقا، ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان بالداقلارنى بېھىپ تۇراتتى. 9 بۇ بالداقلار ساندۇقنىڭ تۆتقۇچىلىرىدىن ناھايىتى ئۇزۇن چىقىپ تۇرغاچقا، كالاخانىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىدىكى ئىككى بالداقنىڭ ئۆچلىرىنى كۆرگىلى بولاتتى، بىراق ئۇنىڭ سىرتىدا تۇلارنى كۆرگىلى بولمايتتى؛ بۇ بالداقلار تاكى بۇگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 10 ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىچىدە مۇسا پەيغەمبەر ھورەب تېغىدا تۇرغاندا ئىچىگە سالغان ئىككى تاختايدىن باشقا ھېچنەرسە يوق ئىدى (ئىسرائىل مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىن پەرۋەردىگار تۇلار بىلەن ھورەبە ئەھدە تۈزگەندى). 11 كاهىنلار مۇقەددەس جايدىن چىقىشتى (شۇ يەردە ھازىر بولغان بارلىق كاهىنلار، ئۆز تۈۋىتىگە قارىماي ئۆزلىرىنى خۇداغا ئاتا بېغىشلىغانىدى، 12 نەغمە-ناۋاچى بارلىق لاۋىيلار، جۈملىدىن ئاساف، ھېمان، يەدۇتۇن ۋە تۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى چەكەن توپلىرىنى كېيىشىپ، قۇربانلىقنىڭ شەرقىدە تۇرۇپ چاڭ، تەمبۇر ۋە چىتارلار چېلىشۋاتقانىدى، تۇلار بىلەن بللە كاناي چېلىۋاتقان يەنە بىر يۈز يىگىرمە كاهىن بار ئىدى) 13 ۋە شۇنداق بولدىكى، كانايچىلار بىلەن نەغمە-ناۋاچىلار ھەممىسى بىردەك چېلىپ، بىر ئاۋاز بىلەن پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-ھەممۇسانا ئېيتىۋاتقاندا، يەنى كانايلار، جاڭلار ۋە ھەرخىل سازلارنى چېلىپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن «پەرۋەردىگار مېھرىبانمۇ، تۈزگەنمەن مۇھەببەتتە ئەبەدىدە بەدكىچىدۇر» دەپ پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەۋاتقاندا - شۇ ھامان ئىبادەتخانا، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئويى بىر بۇلۇت بىلەن تولدۇرۇلدى، 14 كاهىنلار ئەشۇ بۇلۇت تەيپىلەندى ۋە زىھىللىرىنى ئۆتۈشكە تۇرالمىدى، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى خۇدانىڭ ئويىنى تولدۇرغانىدى.

6

بۇ يەتتە سۇلايمان: - پەرۋەردىگار تۆم قاراڭغۇلۇق ئىچىدە تۇرغەن، دەپ ئېيتقانىدى، 2 لېكىن، [ئۇ پەرۋەردىگار]، مەن سېنىڭ ئۈچۈن بىر ھەيۋەتلىك ماكان بولسۇن دەپ، سەن مەڭگۈ تۇرىدىغان بىر ئويىنى ياسىدىم، چاغدا، تۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا قۇلاق سېلىپ، ئۆز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن

دېدى. 3 ئاندىن پادىشاھ بۇرۇلۇپ بارلىق ئىسرائىل جامائىتىگە بىخەت تىلدى، ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتى ئۇنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. 4 ئۇ مۇنداق دېدى: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە بولغاي! ئۇ ئۆز ئاغزى بىلەن ئاتام داۋۇتقا ۋەدە قىلغانىدى ۋە ئۆز قولى بىلەن ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ئۇ ئەسلىدە داۋۇتقا: 5 «مەن ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان كۈندىن بۇيان نامم ئۈچۈن بۇ يەردە بىر ئوي سالايم دەپ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنىڭ شەھەرلىرىدىن ھېچقايسىسىنى تاللىدىم، ياكى خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران بولۇشقا ھېچقايسى ئادەمنى تاللىدىم؛ 6 ھالبۇكى، مەن نامم شۇ يەردە بولسۇن دەپ يېرۇسالېمنى تاللىدىم ۋە خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلسۇن دەپ داۋۇتنى تاللىدىم» دېگەندى. 7 ئەمدى ئاتام داۋۇتنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتا بىر ئوي سېلىش ئارزۇ-ئېتىپ بار ئىدى. 8 بىراق پەرۋەردىگار ئاتام داۋۇتقا: «كۆڭلۈڭدە مېنىڭ نامىغا بىر ئوي ياساشقا قىلغان نېتىڭنى ياخشىدۇر، 9 ئەمما شۇ ئويى سەن ياسىمايسەن، بەلكى پۇشۇڭدىن بولىدىغان ئوغلۇڭ، ئۇ مېنىڭ نامىغا ئاتا بىر ئوي سالىدۇ»، دېگەندى. 10 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار ئۆز سۆزىگە ئەمەل قىلدى. مەن پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتامنىڭ ئورنىنى بېسىپ، ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇردۇم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتا بىر ئوي سالىدىم. 11 مەن بۇ ئوي ئەھدە ساندۇقىنى قويدۇم، ئەھدە ساندۇقى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل بىلەن تۈزگەن ئەھدە [تاختىلىرى] باردۇر» دېدى. 12 ئاندىن سۇلايمان ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۈزلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانلىقىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ قوللىرىنى كۆتۈرۈپ: - 13 (چۈنكى بايا سۇلايمان مىسىر ئۇزۇنلۇقى بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز كېلىدىغان بىر پەشتاق ياسىتىپ، تاشقىرىقى ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسىغا جايلاشتۇرغانىدى. ئۇ ئەنە شۇ پەشتاق ئۈستىگە چىقىپ تۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا يۈكۈنۈپ ئولتۇرۇپ، ئاسمانغا قاراپ غۇلجىنى يايغانىدى) 14 - ئۇ مۇنداق دۇئا قىلدى: - ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار! نە ئاسماندا نە زېمىندا سەندەك خۇدا يوقتۇر، سېنىڭ ئالدىڭدا پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭىدىغان ئۆز قۇللىرىڭ ئۈچۈن ئەھدەگە تۇرۇپ تۈزگەنمەن مۇھەببىتىڭنى كۆرسىتىسەن. 15 چۈنكى سەن ئۆز قۇلۇڭنى ئاتام داۋۇتقا بەرگەن ۋەدە تۇردۇڭ، سەن ئۆز ئاغزىڭ بىلەن ئېيتقان سۆزۈڭنى مانا يۈكۈنكىدەك ئۆز قۇلۇڭ بىلەن ئۇچۇدقا چىقاردىڭ. 16 ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، ئۆز قۇلۇڭنى ئاتام داۋۇتقا: «ئەگەر سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭ ئۆز يوللىرىغا سەگەك بولۇپ سەن مېنىڭ ئالدىدا ماڭغاندەك، قانۇنۇمغا ئەمەل قىلىپ ماڭمىسا، ساڭا ئەۋلادلىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغان بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ بەرگەن ۋەدەگە تۇرغايىسەن. 17 ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن قۇلۇڭ داۋۇتقا ئېيتقان سۆزلىرىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاي، دەپ تۆتىنمەن! 18 لېكىن خۇدا ئۆزى راسلا يەر يۈزىدە ئىنسانلار بىلەن ماكان قىلامدۇ؟ مانا، ئاسمانلار بىلەن ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى سېنى سىغىدۇرالمىدىغان يەردە، مەن ياسىغان بۇ ئوي قانداقۇ سېنىڭ ماكانىڭ بولالمىسۇن؟! 19 لېكىن ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايم، قۇلۇڭنىڭ دۇئا ۋە ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، قۇلۇڭنىڭ ساڭا كۆتۈرگەن نىداسى ۋە تىلىكىنى ئاڭلىغايىسەن. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۆز كۆزلىرىڭنى كېچە-كۈندۈز بۇ ئويگە، يەنى سەن: «مېنىڭ نامىنى ئۇ يەردە ئايان قىلسەن» دەپ ئېيتقان جايغا كېچە-كۈندۈز تىككەيسەن، ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئۇ جايغا قاراپ قىلغان دۇئاسىغا قۇلاق سالىغايىسەن. 21 قۇلۇڭ ۋە خەلقىڭنى ئىسرائىل بۇ جايغا قاراپ دۇئا قىلغان چاغدا، تۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا قۇلاق سېلىپ، ئۆز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن

تۇرۇپ ئاڭلىغان، ئاڭلىغىنىڭدا ئۇلارنى كەچۈرگەن. 22 ئەگەر بىرى ئۆز قوشنىسىغا گۇناھ قىلسا ۋە شۇنداقلا ئىشنىڭ راست-بالغانلىقىنى بېكىتىش ئۈچۈن قەسەم ئىچكۈزۈلسە، بۇ قەسەم بۇ تۈپىدىكى قۇربانگاھنىڭ ئالدىغا كەلسە، 23 سەن قەسەمنى ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئامال قىلىپ ئۆز بەندىلىرىنى ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارغايىسە؛ گۇناھى بار ئادەمنىڭ گۇناھىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ، ئۆز يولىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرۇپ، گۇناھسىز ئادەمنى ئاڭلاپ ئۆز ئادىللىقىغا قاراپ ئۇنىڭغا ھەققىنى بەرگەن. 24 ئۆز خەلقىنى ئىسرائىل سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن دۈشمەندىن يېككە، يامانلىقىدىن قايتىپ بۇ ئويىدە تۇرۇپ، نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، 25 سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، ئۆز خەلقىنىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارنى سەن ئاتا-بوۋىلىرىغا ۋە ئۆزلىرىگە تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرۇپ كەلگەن. 26 ئۇلار ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان ئېتىلىپ يامغۇر ياغمايدىغان قىلىۋېتىلگەن بولسا، لېكىن ئۇلار بۇ جاينى قاراپ ساڭا دۇئا قىلىپ نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سېنىڭ ئۇلارنى قېنىقلىققا سالغىنىڭ تۈپەيلىدىن ئۆز گۇناھىدىن يېنىپ تۇرۇۋالسا، 27 سەن ئاسماندا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، قۇللارنىڭ ۋە خەلقىنىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرگەن؛ چۈنكى سەن ئۇلارغا مېڭىش كېرەك بولغان ياخشى يولنى ئۆگىتىسەن ۋە ئۆز خەلقىگە مېراس قىلىپ بەرگەن زېمىننىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇرسەن! 28 ئەگەر زېمىندا ئاچارچىلىق ياۋا بولسا، يا زىرائەتلەر دان ئالسا يا ھال چۈشسە يا ئۇنى چېكەتكىلەر ياكى چېكەتكە لېنىكىلرى پېسۇلسا، يا دۈشمەنلەر ئۇلارنىڭ زېمىندىكى شەھەرلىرىنىڭ قۇۋۇقلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ قورشۇلسا، يا ھەرقانداق ئاپەت يا كېسەللىك بولسا، 29 ئۇنداقتا بارلىق خەلقىنى ئىسرائىل بولسۇن، ھەرقانداق كىشى بولسۇن، ئۆزىگە كەلگەن ئاپەتنى ۋە ئۆز دەردىنى بېلىپ، قوللىرىنى بۇ ئۆيگە سۇتۇپ، مەيلى قانداق دۇئا ياكى ئىلتىجا قىلسۇن، 30 ئەمدى سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، كەچۈرۈم قىلغايىسەن، سەن ھەر بىر ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلىگەچكە، ئۆزىنىڭ يوللىرىنى ئۆزىگە ياندۇرغايىسەن (چۈنكى سەنلا، پەقەت سەنلا ھەممە ئىنسان بالىلىرىنىڭ قەلبىنى بىلىگۈچىدۇرسەن)، 31 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇپ ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە سەندىن قورقۇپ يوللىرىڭدا ماڭىدىغان بولىدۇ. 32 ئۆز خەلقىنىڭ ئىسرائىلدىن بولغان، سېنىڭ ئۇلۇغ نامىڭ، قۇدرەتلىك قۇۋۋىتى ۋە سوزغان بىلىكىڭ تۈپەيلىدىن يىراق-يىراقلىرىدىن كەلگەن مۇساپىر بولسا، ئۆچكەن بۇ ئوي تەرەپكە قاراپ دۇئا قىلسا، 33 سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ، ئۇ مۇساپىر ساڭا نىدا قىلىپ تىلگىنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قىلغايىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر نامىڭنى تونۇپ يېتىپ، ئۆز خەلقىنىڭ ئىسرائىلدىكە سەندىن قورقىدىغان بولۇپ، مەن ياسىغان بۇ ئۆيىنىڭ سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغىنى بىلىدۇ. 34 ئەگەر سېنىڭ خەلقىڭ سېنىڭ تاپشۇرۇۋالغان بىلەن دۈشمىنى بىلەن جەڭ قىلىشقا چىققاندا، سەن تاللىغان بۇ شەھەرگە، شۇنداقلا مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئوي تەرەپكە قاراپ سەن پەرۋەردىگارىغا دۇئا قىلسا، 35 سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇلارنى نۇسرەتكە ئېرىشتۈرگەن. 36 ئەگەر ئۇلار ساڭا گۇناھ سادىر قىلغان بولسا (چۈنكى گۇناھ قىلمايدىغان ھېچكىشى يوقتۇر) سەن ئۇلارغا غەزەپلىنىپ، ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان بولساڭ، بۇلار ئۇلارنى يىراق-يېقىنغا، ئۆز زېمىنىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ بارغان بولسا، 37 لېكىن ئۇلار سۈرگۈن قىلىنغان يۇرتتا ئەس-ھوشىنى تېپىپ تۇرۇۋالسا، ئۆزى سۈرگۈن بولغان يۇرتتا ساڭا: «بىز گۇناھ قىلىپ، پەھىللىككە بېرىلپ سەندىن يۈز تۇرۇپ كەتتۇق، دەپ يېلىنسا، 38» ئەگەر ئۇلارنى سۈرگۈن

دۇنيانىڭ ئاڭلىم ۋە ئۈزۈمگىمۇ بۇ جاينى «قۇربانلىق ئۆي» بولۇشقا ئالدىم. ئىدى. 11 سۇلايمان پەرۋەننىڭ قىزى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دىن ئۆزى ئۇنىڭغا 13 ئەگەر مەن ئاسماننى ياغمايدىغان قىلىپ پۈتتۈرۈشۈمگە ياكى چىچەكلەرگە زېمىندىكى مەھسۇلاتلارنى بەپ تاشلاشنى بۇرۇسۇم ۋە ياكى خەلق ئارىسىغا ۋاپا تارقىتىۋەتسەم، 14 [شۇ چاغدا] نامم بىلەن ئاتالغان بۇ خەلق ئۆزىنى كەمتەر تۇتۇپ، دۇئا قىلىپ يۈزۈمنى ئىزلەپ، رەزىل يوللىرىدىن يانسا، مەن ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئۇلارنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈم ۋە زېمىنىنى ساقايتىمەن. 15 سۇلايمان بۇ چاغدا پەرۋەردىگارىڭ قۇربانلىقىنىڭ قىزىڭغا، مەن ئاسماندا ئەمدى بۇ يەردە قىلىنغان دۇئالارغا مېنىڭ كۈزلىرىم ئوچۇق ۋە قۇلاڭلىرىم دىڭ بولىدۇ. 16 مەن ئەمدى نامم مەڭگۈ بۇ يەردە ئايان قىلىنۇن دەپ بۇ ئۆيىنى تاللاپ، ئۆي ئۈزۈمگە مۇقەددەس قىلىدۇ، كۈزۈم، قەلبىمۇ ھەمىشە شۇ يەردە بولىدۇ. 17 سەن بولسا، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ئالدىدا ماڭغىنىدەك سەمۇ ساڭا بۇرۇغىنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىش ئۈچۈن بەلگىلىمىز ۋە ھۆكۈملىرىمى تۇتۇپ ئالدىدا ماڭساڭ، 18 مەن ئەمدى ئاتاڭ داۋۇتقا: «ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ئەھدە قىلىنمىدەك، مەن سېنىڭ پادىشاھلىق تەختىڭنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە مەھكەم قىلىمەن. 19 بىراق ئەگەر سىلەر مېنىڭدىن يۈز تۇرۇپ، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا جاكارلىغان بەلگىلىمىز ۋە ئەمىرلىرىمى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىپ چوقۇنساڭلار، 20 شۇ چاغدا مەن ئىسرائىلنى ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىننى يۇلۇپ تاشلايمەن، ۋە ئۆز نامىنى كۆرسىتىشكە ئۈزۈمگە مۇقەددەس قىلغان بۇ ئۆيىنى نەزەردىن تاشلايمەن ۋە ئىسرائىلنى ھەممە خەلقلەر ئارىسىدا سۈز-چۈچەك ۋە ئاپا-تەننىڭ ئۆيىچىسى قىلىمەن، 21 ئۆيىڭىز گەرچە ھازىر تولۇق بولسۇم، شۇ زاماندا ئۇنىڭدىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى قاتتىق ھەيران قىلىشىپ: «پەرۋەردىگارى بۇ زېمىنغا ۋە بۇ ئۆيگە نېمىشقا شۇنداق قىلغاندۇ؟» دەپ سورىدايۇ. 22 كىشىلەر: - چۈنكى [زېمىندىكى خەلقلەر] ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى، يەنى ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگارىنى تاشلاپ، ئۆزلىرىنى باشقا ئىلاھلارغا باغلاپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ قۇللۇقىدا بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ بۇ يۈنكۈل كۆلپەتتى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈپتۇ، دەپ جاۋاب بېرىدۇ.

9

شېبانىڭ ئايال پادىشاھى بولسا سۇلايماننىڭ دادىسى-شۇھرىتىنى ئاڭلاپ، 9 شۇنداق بولدىكى، يىگىرە يىل تۇتۇپ، سۇلايمان پەرۋەردىگارىڭ ئۆيى بىلەن پادىشاھنىڭ ئۆيىنى ياساپ بولغاندىن كېيىن، 2 ئۆي ھىرام ئۆزىگە سوغا قىلغان شەھەرلەرنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقتى، ئىسرائىل شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. 3 سۇلايمان خامات-زىباھ شەھەرگە بېرىپ ئۆي ئىشغال قىلدى. 4 ئۆي يەنە چۆلىدىكى دامورنى ۋە ئۆزىنىڭ خاماتقا قۇرغان بارلىق خەزىنە شەھەرلىرىنى يەنە ئوڭشىتىپ قۇردى. 5 ئۆي تەنە ئۆستۈنكى بەت-ھورون بىلەن ئاستىنكى بەت-ھوروننى سېپىل، بالداقلىق قۇرۇقلۇقى بولغان قورغانلىق شەھەرلەرگە تايلايدۇردى، 6 باتاللىق، شۇنداقلا ئۆزىگە خاس ھەممە خەزىنە شەھەرلىرى، «چەك ھارۋىسى شەھەرلىرى»، ئاتلىقلارنى ئورۇنلاشتۇرغان شەھەرلەرنى ۋە يۇرۇسايىدا، لۇئادا ۋە ئۆزى سورىدىغان بارلىق زېمىندا خالىغىنىنى بىنا قىلدى. 7 ئىسرائىلدىن بولمىغان ھىتىتلىلەر، ئامورىلار، پەرزىيەلەر، ھۇيىلار ۋە بەبۇسىلاردىن [ئىسرائىل] زېمىندا قېلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، 8 سۇلايمان بۇلارنى، يەنى ئىسرائىل پۈتۈنلەي يوقاتقاندا ئەللەرنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىنى قۇللۇق ھاشاغا تۇتتى. ئۇلار بۇ يۈنكۈل كۆنكىچە شۇنداق بولۇپ كەلدى. 9 لېكىن ئىسرائىلدىن سۇلايمان ئۆز ئىشلىرى ئۈچۈن ھېچكىمنى قول قىلماي، بەلكى ئۇلارنى لەشكەر، ھۆكۈمدار-ئەمەلدار، ھارۋا بىلەن ئاتلىقلارنىڭ سەردارلىرى قىلدى. 10 بۇلاردىن پادىشاھ سۇلايماننىڭ ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئۈستىگە قويغان چوڭ نازارەتچىلىرى بولۇپ، ئىككى يۈز ئەللىك

مۇبارەكزۇرا خۇدالەرى ئىسرائىلغا باغلىغان مۇھەببەت ئۈچۈن، ئۇلارنى مەڭگۈ مەزمۇت تۇرسۇن دەپ ئۇ سىلنى توغرا ھۆكۈم ۋە ئادالەت سۈرگىلى ئۇلار ئۈستىگە پادىشاھ قىلدى، دېدى. 9 ئۇ پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن، ئىنتايىن كۆپ خۇشبۇيۇ يۇيۇملار ۋە ياقتۇ-گۆھەرلەرنى سوۋغا قىلدى. شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايمان پادىشاھقا سۇنغان شۇنچە زور مىقداردىكى خۇشبۇيۇ يۇيۇملار شۇنىڭدىن كېيىن ھېچ كۆرۈنگەن ئەمەس 10 (ئوقۇردىن ئالتۇنلارنى ئەپكەلدىغان ھۇراننىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايماننىڭ خىزمەتكارلىرى يەنە ئىنتايىن زور مىقداردىكى سەندەل ياغىچىنى ۋە ياقتۇ-گۆھەرلەرنى ئېلىپ كەلدى. 11 پادىشاھ سەندەل ياغىچىدىن پەرۋەردىگارىنىڭ ئونى ئۈچۈن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسى ئۈچۈن بەلەمپەيلەر ياساپ ھەم نەغمە-ئاۋاجلار ئۈچۈن چىلتارلار ۋە سازلارنى شۇنىڭدىن ياساتتى. شۇنداق ئېسىل سەندەل ياغىچى بەمۇدا زېمىندا بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ كۆرۈلۈپ باقمىغانىدى). 12 سۇلايمان پادىشاھ شېبانىڭ ئايال پادىشاھقا ئۇنىڭ تۈزگە قىلغان سوۋغىلىرىدىن ئاشۇرۇپ سوۋغا تۇتتى، ئايال پادىشاھنىڭ كۆڭلى تارتقان ھەممىنى تېمە سورىسا، شۇنى بەردى، ئاندىن ئۇ خىزمەتكارلىرى بىلەن يولغا چىقىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. 13 سۇلايمانغا ھەر بىر كەلتۈرۈلگەن ئالتۇننىڭ ئوزى ئالتە يۈز تانمىش ئالتە تالانت ئىدى. 14 بۇ كىرىمدىن باشقا، ئوقۇتقۇچى-تىجارەتچىلەر، بارلىق تەرەپ پادىشاھلار ۋە ئۆز زېمىندىكى ئەمەلدارلارمۇ ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى ئېلىپ سۇلايمانغا ئاپتۇناتتى. 15 سۇلايمان پادىشاھ ئىككى يۈز چوڭ سپارىنى سوقۇردى ۋە ھەر سپارغا ئالتە يۈز شەكەل ئالتۇن كەتتى. 16 شۇنداقلا ئۈچ يۈز قالدقانى ياپالاقلانغان ئالتۇندىن ياسىدى، ھەر بىر قالدقانى ياساشقا ئۈچ يۈز شەكەل ئالتۇن ئىشلىتىلدى، پادىشاھ ئۇلارنى «لۇئان ئورمىنى سارىيى»غا ئېسىپ قويدى. 17 پادىشاھ پىل چىشىرىدىن چوڭ بىر تەخت ياساپ، ئۇنى ساب ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. 18 تەختنىڭ ئالتە قەۋەتلىك بەلەمپەيى بار ئىدى، ئۇنىڭ بىر ئالتۇن پۇتپەرىسى تەخت بىلەن تۇتىشىپ تۇراتتى، ئورۇندۇقنىڭ ئىككى يېنىدا تايانغۇچىسى بار ئىدى، ھەر بىر تايانغۇچىنىڭ يېنىدا بىردىن ئورە تۇرغان شىرنىڭ ھەيكىلى بار ئىدى. 19 ئالتە قەۋەتلىك بەلەمپەينىڭ ئۈستىدە، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە ئورە تۇرغان ئون ئىككى شىرنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ھەر بىر باسقۇچنىڭ ئوڭ-سول تەرىپىدە بىردىن بار ئىدى، باشقا ھېچقانداق ئەلدە ئۇنىڭغا ئوخشاش ياسالغىنى يوق ئىدى. 20 سۇلايمان پادىشاھنىڭ بارلىق جام-پىياللىرى ئالتۇندىن ياسالغان، «لۇئان ئورمىنى سارىيى»دىكى بارلىق قاچا-قۇچلار ئالتۇنغا ئالتۇندىن ياسالغان، سۇلايماننىڭ كۆنلىرىدە كۈمۈش ھېچنەمە ھېسابلىناتتى. 21 چۈنكى پادىشاھنىڭ كېمىلىرى ھۇراننىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە تارشىشقا بېرىپ تۇراتتى، «تارشىش كېمە»لەر ھەر ئۈچ يىلدا بىر قېتىم كېلىپ ئالتۇن-كۈمۈش، پىل چىشىرى، مايمۇنلار ۋە ئوزلارنى ئەپكەلەتتى. 22 سۇلايمان پادىشاھ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلاردىن بايلىقتا ۋە داناللىقتا ئۈستۈن ئىدى. 23 خۇدانىڭ سۇلايماننىڭ كۆڭلىگە سالغان داناللىقىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن دىدارلىشىش ئارزۇسى بىلەن كېلەتتى، 24 كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆز سوۋغىنى ئېلىپ كېلەتتى، يەنى كۈمۈش قاچا-قۇچلار، ئالتۇن قاچا-قۇچلار، كىم-كېچەكلەر، دۇيۇلغا-ساۋۇتلار، تېتىقتۇلار، ئانلار ۋە قېچىلارنى ئېلىپ كېلەتتى. ھەر يىلى ئۇلار بەلگىلىك مىقداردا شۇنداق قىلاتتى. 25 ۋە سۇلايماننىڭ جەڭ ھارۋىسىغا قاتنىدىغان ئاتلىرى ئۈچۈن تۆت مىڭ ئېيىلى بار ئىدى، شۇنىڭدەك ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق ئەسكىرى بار ئىدى، ئۇ ئۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى»گە ۋە ئۆزى تۇرىدىغان يېرىغا ئورۇنلاشتۇردى. 26 سۇلايمان [ئەفرات]

10 رەھبەرلەر شەقەمگە باردى، چۈنكى پۈتۈكل ئىسرائىل ئۇنى پادىشاھ كىنگىلى شەقەمگە كەلگەنىدى. 2 نىبانىڭ ئوغلى يەروبوئام شۇ ئىشنى ئاڭلىغاندا شۇنداق بولدىكى، مىسىردىن قايتىپ كەلدى (چۈنكى ئۇ سۇلايمان پادىشاھتىن قېچىپ مىسىردا تۇرۇۋاتقانى). 3 ئەمدى خالايىق ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى چاقىرتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن يەروبوئام ۋە پۈتۈكل ئىسرائىل كېلىپ رەھبەرلەرگە: «4 سىلنىڭ ئاتلىرى بولمىغىنىغا سالغان بوينىمىزغا ئۇلارنى ئېغىر قىلدى. سىل ئەمدى ئاتلىرىنىڭ بىزگە قويغان قاتتىق بەلەمپەيلىرى بىلەن ئېغىر بوينىمىزنى ئېلىۋېتىڭلار، بېشىڭلارنى بەرسىلە، سىلنىڭ خىزمەتلىرىدە بولمىز، دېيىشىڭلار. 5 ئۇ ئۇلارغا: ھازىرچە قايتىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق تارتىلىپ كەتتى. 6 رەھبەرلەر پادىشاھ ئۆز ئاتىسى سۇلايمانغا ھايات ۋاقتىدا ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان مويسېپىتلاردىن مەسلىھەت سوراپ: «بۇ خەلققە بېرىدىغان جاۋابم توغرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرسىتىسىلەر؟» دېدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭغا: «ئەگەر سىل زارلىق بىلەن بۈگۈن بۇ خەلقنى خۇش قىلىپ ئۇلارغا مېھرىبان مۇئامىلە كۆرسىتىپ، ئۇلارغا ياخشى سۆزلەر بىلەن جاۋاب قىلسىلار، ئۇلار سىلنىڭ بارلىق كۆنلىرىدە خىزمەتلىرىدە بولىدۇ، دېدى. 8 لېكىن ئۇ مويسېپىتلارنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتنى قارىپ قۇيۇپ، ئۆزى بىلەن چوڭ بولغان، ئالدىدا خىزمىتىدە بولۇۋاتقان باشلاردىن مەسلىھەت سوراپ 9 ئۇلارغا: «ماڭا «سىلنىڭ ئاتلىرى بىزگە سالغان بوينىمىزنى ئېلىۋېتىڭلار» دەپ تىلگەن بۇ خەلققە جاۋاب بېرىشىمىز توغرىلىق قانداق مەسلىھەت بېرىسىلەر؟» دېدى. 10 ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان ياشلار ئۇنىڭغا: «سىلنىڭ ئاتلىرى بوينىمىزنى ئېغىر قىلدى، ئەمدى سىل ئۇنى بىزگە يېنىك قىلغىلا» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ: «ئەينىڭ چىمچىلاق بارمىقىم ئاتامنىڭ بېلىدىن تومراقتۇر. 11 ئاتام سىلەرگە ئېغىر بوينىمىزنى سالغان، لېكىن مەن بوينىمىزنى ئېغىر قىلىشقا تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلەرگە قاچىلار بىلەن تەنبە-تەربىيە بەرگەن بولسا مەن سىلەرگە «چايانلىق قاچىلار» بىلەن تەنبە-تەربىيە بېرىمەن»، دېگەنلا، دېدى. 12 رەھبەرلەر پادىشاھ ئۇلارغا: «ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار، دېگەندەك، يەروبوئام ۋە بارلىق خەلق ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. 13 رەھبەرلەر پادىشاھ مويسېپىتلارنىڭ مەسلىھەتنى تاشلاپ كۆپچىلىككە قاتتىقلىق بىلەن جاۋاب بەردى. 14 ئۇ ياشلارنىڭ مەسلىھەت بويىچە ئۇلارغا: «ئاتام سىلەرگە ئېغىر بوينىمىزنى سالغان، لېكىن مەن ئۇنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلەرگە قاچىلار بىلەن تەنبە بەرگەن بولسا مەن سىلەرگە «چايانلىق قاچىلار» بىلەن تەنبە-تەربىيە بېرىمەن، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىدى، بۇ ئىش خۇدا تەرىپىدىن بولغان، چۈنكى بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارىنىڭ شۇلۇقى ئاخىيانىڭ ۋاستىسىدە

نېتانىڭ ئوغلى يەروبوئامغا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىغان بولدى. 16 رەھبەرلەر يەروبوئامغا ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىغان بولدى. 16 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھىنىڭ ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغىنىنى كۆرگەندە خەلق پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: «داۋۇتتىن بىرگە نېمە نېسىۋە بار؟ يەسەننىڭ ئوغلىدا يېزىڭ ھېچ مەسىمىسى يوقمۇ؟» ھەر بىر يىل ئۆز ئۆي-چىدىرلىرىغا بارغاندا قايتىڭلار، ئىسرائىل! ئى داۋۇت، سەن ئۆز جەمەتنىڭكىلا ئىگە بول - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئۆز ئۆي-چىدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشى. 17 ئەمما يەھۇدا شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىلغا بولسا، يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. 18 رەھبەرلەر يەروبوئام پادىشاھ باج-ئالۋان بېكى ئادورامنى ئىسرائىلغا ئەۋەتتى، لېكىن پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى جاما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇ چاغدا رەھبەرلەر پادىشاھ ئالدىرىپ، ئۇلارنىڭ جەڭ ھارۋىسىغا چىقىپ، يېرۇسالىمغا تىكىۋەتتى. 19 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يۈز ئۆرۈپ، بۈگۈنگە قەدەر ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ كەلدى.

12

رەھبەرلەرنىڭ پادىشاھلىقى مۇستەھكەم بولغاندا، شۇنداقلا كۈچەيگەندە، شۇنداق بولدىكى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن-ئەھكاملىرىنى تەرك قىلدى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىلنى ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەتتى. 2 ۋە ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارىغا ۋاپاسلىق قىلغىنى تۈپەيلىدىن، رەھبەرلەر سەلتەنتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا شۇنداق بولدىكى، مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاك يېرۇسالىمغا ھۇجۇم قوزغىدى. 3 شىشاك بىر مىڭ ئىككى يۈز جەڭ ھارۋىسى، تاتلىق ئەسكەرنى باشلاپ كەلدى؛ ئۇ ئۆزى بىلەن بىللە مىسىردىن ئېلىپ چىققان لەشكەرلەر، جۈملىدىن لىۋىيەلىكلەر، سۈككىيەر ۋە ئېفىئوپىيەلىر سان-ساناقسىز ئىدى. 4 ئۇ يەھۇداغا ئەۋەتۈلگەن قورغانلىق شەھەرلەرنى ئىشغال قىلدى، ئاندىن يېرۇسالىمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى. 5 بۇ چاغدا شىشاك سەۋەبىدىن يەھۇدا ئەمەلدارلىرى يېرۇسالىمغا يىغىلىشقا كەلدى، شىمايا بەيغەمە رەھبەر يەروبوئام ۋە ئەمەلدارلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - (سەلەر مېنىڭدىن ۋاز كەچكىنلەر ئۈچۈن، مەنمۇ سەلەردىن ۋاز كېچىپ شىشاكنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم» دەيدۇ، دېدى. 6 شۇنى ئاڭلاپ، ئىسرائىل ئەمەلدارلىرى بىلەن پادىشاھ ئۆزلىرىنى تۈۋەن قىلىپ: «پەرۋەردىگار ئادىلدۇر، دېيىشتى. 7 پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى تۈۋەن قىلغانلىقىنى كۆرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى شىماياغا يېتىپ كېلىپ: «ئۇلار ئۆزلىرىنى تۈۋەن قىلغانىكەن، مەن ئۇلارنى ھالاك قىلماي، بەلكى ئۇلارغا ئازغىنە نىجات كۆرسىتىمەن ۋە مېنىڭ قايىپ ئۇرغان غەزەپم شىشاكنىڭ قولى بىلەن يېرۇسالىمغا تۈگۈلەيدۇ. 8 ھالبۇكى، ئۇلارنىڭ ماڭا بېقىنىش بىلەن دۇنيادىكى پادىشاھلىقلارغا بېقىنىشنىڭ قانداق پەرق بارلىقىنى بىلىپ يېتىشى ئۈچۈن، ئۇلار شىشاكقا بېقىندى بولدى» - دېيىلدى. 9 شۇنىڭ بىلەن مىسىر پادىشاھى شىشاك يېرۇسالىمغا ھۇجۇم قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنە-بىلىقلار بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنە-بىلىقلارنى ئېلىپ كەتتى. ئۇ ھەممىسىنى، جۈملىدىن سۇلېمان ياساتقان ئالتۇن سپار-قالقانلارنى قېچماي ئېلىپ كەتتى. 10 ئۇلارنىڭ ئورنىدا رەھبەر يەروبوئام پادىشاھ مىسىر بىر مۇنچە سپار-قالقانلار باستىپ، ئۇلارنى پادىشاھ ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنى ساقلايدىغان پاسىبان بىلەن ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 11 پادىشاھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان چاغدا، پاسىبانلار ئۇ قالقانلارنى ئېلىپ تۇتۇپ تۇراتتى، ئاندىن ئۇلارنى يەنە پاسىبانغا ئەكىلىپ قويۇشقا. 12 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئۆزىنى تۈۋەن قىلغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپى ئۇنىڭدىن يېنىپ، ئۇنى تامامەن يوقىتىۋەتتى؛ يەھۇدا دىكلەر ئىچىدەمۇ ئاز-تولا ياخشى ئىشلار تېپىلدى. 13 پادىشاھ رەھبەر يەروبوئام يېرۇسالىمدا ئاستا-ئاستا قۇدرەت ئەمرىگە ئالدى. ماھاللات داۋۇتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ قىزى، ئۇنىڭ ئانىسى يەسەننىڭ ئوغلى ئېلتانىڭ قىزى ئابىھىل ئىدى. 19 ماھاللات يەروبوئامغا يەتتۇش، شىمايا ۋە زاھام دېگەن ئوغۇللار تۈرەلدى. 20 كېيىنكى ۋاقىتلاردا

11

رەھبەرلەر يېرۇسالىمغا كېلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىپ پادىشاھلىقى ئۆزىگە قايتۇرۇپ ئەكىلىش ئۈچۈن يەھۇدا بىلەن بىنئامىن جەمەتىدىن بىر يۈز سەككىسەن مىڭ خىلانغان جەڭگىۋار ئەسكەرنى تۈپەيلىدى. 2 لېكىن خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شىماياغا كېلىپ: 3 «يەھۇدانىڭ پادىشاھى، سۇلېماننىڭ ئوغلى رەھبەر يەروبوئامغا، يەھۇدا بىلەن بىنئامىندىكى ئىسرائىلغا سۆز قىلىپ: 4 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ھۇجۇمغا چىقىمىز، قېرىنداشلىرىڭلار بىلەن جەڭ قىلىمىز، ھەر بىر يىل ئۆز ئۆي-چىدىرلىرىغا قايتىپ كېتىڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر»، دېگەن» - دېيىلدى. ۋە ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدى، يەروبوئامغا ھۇجۇم قىلىشتىن ياندى. 5 رەھبەر يەروبوئام يېرۇسالىمدا تۇراتتى، ۋە يەھۇدا قورغانلىق شەھەرلەرنى ساقلىغانىدى. 6 ئۇ بەيت-لەھەم، ئېتام، تەكوتا، 7 بەيت-زۇر، سوخو، ئادۇلام، 8 گات، مارەشاھ، زىف، 9 ئادورام، لاقتىش، ئازىكاه، 10 زوراه، ئابىيائون، ھېيرونى ياساتتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى قورغانلىق شەھەرلەر بولۇپ، يەھۇدا ۋە بىنئامىننىڭ زېمىنىدا ئىدى. 11 ئۇ بارلىق قەلئە-قورغانلارنى مۇستەھكەملىدى ۋە ئۇلاردا سەردارلارنى تەيىنلىدى، زاپاس ئاتلىق، ماي ۋە شارابلارنى تەييارلىدى. 12 ئۇ يەنە ھەرقايسى شەھەرلەرنى كۆپلىگەن قانغان ۋە نەيزىلەر بىلەن قوراللىق قىلىپ، ئالامەت مۇستەھكەملىۋەتتى. يەھۇدا بىلەن بىنئامىن ئۇنىڭ تەرىپىدە تۇراتتى. 13 پۈتكۈل ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقان كەھنەلەر بىلەن لاۋىيلار قايىم يۇرتتا بولمىسۇن ئۇنىڭ تەرىپىدە تۇراتتى. 14 چۈنكى يەروبوئام بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى لاۋىيلارنى چەتكە قېقىپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ كەينىلىك ئۆتكۈزۈشنى چەكلەنگەنلىكى ئۈچۈن، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئوتلاقلىرى ۋە مال-مۈلكىنى تاشلاپ يەھۇدا زېمىنىغا ۋە يېرۇسالىمغا كېلىشىكەندى 15 (چۈنكى يەروبوئام «يۇقىرى جايلار»دىكى خىزمەت ئۈچۈن «تېكە ئىلاھلىرى» ۋە ئۆزى ياسىغان موزاي مەيۋىلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشقا تۈزى ئۈچۈن كەھنەلەرنى تەيىنلىگەندى). 16 ۋە بۇ [لاۋىيلارغا] ئەگىشىپ، ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن كۆڭلەم ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ-ئىزدەشكە ئەرادە تىكلەنگەنلەر ئانا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن يېرۇسالىمغا كېلىشى. 17 شۇنداق قىلىپ ئۇلار يەھۇدا پادىشاھلىقىنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇپ، سۇلېماننىڭ ئوغلى يەروبوئامنى ئۈچ يىل كۈچلەندۈردى؛ چۈنكى [يەھۇدادىكلەر] ئۈچ يىل داۋۇتنىڭ ۋە سۇلېماننىڭ يولىدا ماڭغانىدى. 18 رەھبەر يەروبوئام ماھاللاتنى ئەمرىگە ئالدى. ماھاللات داۋۇتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ قىزى، ئۇنىڭ ئانىسى يەسەننىڭ ئوغلى ئېلتانىڭ قىزى ئابىھىل ئىدى. 19 ماھاللات يەروبوئامغا يەتتۇش، شىمايا ۋە زاھام دېگەن ئوغۇللار تۈرەلدى. 20 كېيىنكى ۋاقىتلاردا

پۈتكۈل ئىسرائىل قەبىلىرى ئىچىدىن تاللانغان شەھەردە ئون يەتتە يىل سەلتەنەت قىلدى، رەھبەرلىكى ئانىسىنىڭ ئىسمى ئامام بولۇپ، ئۇ ئامونى ئىدى. 14 ئارقا تەرىپىدە ساقلانغان ئىسرائىل ئالدى-ئارقىدىن ھۇجۇمغا ئۇچراۋاتتى، ئۇلار پەرۋەردىگەرغا بەرىد كۆتۈردى، كەسپلىك قىلدى. 15 رەھبەرلىكى ئانىسىنىڭ بارلىق قىلغان ئىشلىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە نەسەب خاتىرىلىدىكى «شەمىيا يەھىيەنىڭ سۆزلىرى» ۋە «ئالدىن كۆرگۈچى ئىدىنىڭ سۆزلىرى» دەپ يۈزلىگەن ئەمەلىيەتتىمۇ؟ رەھبەرلىكى بىلەن يەروبوئام ئوتتۇرىسىدا ئۇرۇشلار توختىماي يۈزۈپ تۇراتتى. 16 رەھبەرلىكى ئانا-بوئام ئارىسىدا تۇخلىدى، «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئابىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

13 پادىشاھ يەروبوئامنىڭ سەلتەنەتنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئابىيا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولدى. 2 ئۇ يەروبوئامغا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى، ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مىكاي بولۇپ، ئۇ گېئىھالىق تۇرىيەنىڭ قىزى ئىدى. ئابىيا بىلەن يەروبوئام ئوتتۇرىسىدا ئۇرۇش بولدى. 3 ئابىيا جەڭ قىلىش ئۈچۈن خىللانغان جەڭچىلەردىن تۆت يۈز مىڭنى باشلاپ چىقتى، يەروبوئام خىللانغان باتۇر جەڭچىلەردىن سەككىز يۈز مىڭنى باشلاپ چىقتى، ئابىياغا قارشى سەپ تۈزۈپ تۇردى. 4 ئابىيا ئەفراتتا تاقلىق رايوندىكى زەمارىم تېغىغا چىقىپ مۇنداق دېدى: - «ئى يەروبوئام ۋە ئىسرائىل خەلقى، گېيىمگە قۇلاق سېلىڭلار! 5 بىلەمسىلەر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار «ئۇزۇق ئەھدە» قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى پادىشاھلىقنى داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مەڭگۈگە تەقدىم قىلغانمۇ؟ 6 لېكىن داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ قولى، نىبانىڭ ئوغلى يەروبوئام قوزغىلىپ ئۆز غوجىسىدىن يۈز تۇردى. 7 شۇنىڭ بىلەن بەزى مۇتەئەسسلەر، «ئىسرائىلنىڭ بالىلىرى» ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلىپ، سۇلايماننىڭ ئوغلى رەھبەرلىك بىلەن قارشىلىشىشقا تۇرغۇزۇلدى، رەھبەرلىك ئۇ چاغدا تېخى ياش، سەبىي بىلەن بولغاچقا، ئۇلارغا تەڭ كېلەلمىدى. 8 ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان پادىشاھلىققا قارشى چىقىپ «ئۆزىمىزنى كۆرسىتىمىز» دېيىلسە، سىلەرنىڭ ئادىملىرىدە ھەرقەۋەت كۆپتۇر، سىلەردە يەنە يەروبوئام سىلەرگە ياساپ بەرگەن، ئىلاھلار دەپ قارىلىدىغان ئالتۇن موزابىل بار. 9 سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ كەھنلىرى بولغان ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن لاۋىيلارنى قوغلىۋېتىپ، يەزىدىكى باشقا ئەللەر قىلغىنىدەك ئۆزلىرىڭلارغا [خالىغانچە] كەھن تىكلەۋالغان ئەمەسمىڭلار؟ كەمدەكىم بىر تۇرپاق ۋە يەتتە قوزنى تېلىپ كېلىپ تۇرۇپتىن [كەھنلىققا] بېغىشلايمەن دېسە، ئۇ خۇدا بولغان بۇلارغا كەھن بولالايدۇ! 10 لېكىن بىز بولساق، پەرۋەردىگار بىزنىڭ خۇدايىمىز، بىز ئۇنىڭدىن ۋاز كەچمىدۇق، پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولغان كەھنلەر بولسا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىدۇر، لاۋىيلار ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە تۇرماقتا. 11 ئۇلار ھەر كۈنى ئەتىسى-ئاخشىمى يەروبوئامغا كۆيدۈرۈمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ، ئېسىل خۇشپۇي ياقىدۇ، پاكىز شەرەگە «تەقدىم ئالار»، مۇتەزىپ قويۇلىدۇ، ھەر كۈنى كەچتە ئۇلار ئالتۇن چىراغدا ئۈستىدىكى چىراغلارنى ياندۇرۇلىدۇ، چۈنكى بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنىڭ تاپشۇرۇقىغا ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمىز. بىراق سىلەر بولسا گار ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتىڭلار. 12 قاراڭلار، خۇدا بىزنى باشلىغۇچى بولۇپ بىز بىلەن بىللەدۇر، قولىرىغا كاتاي ئالغان، سىلەرگە ھۇجۇم قىلىشقا سىڭال چىلىشقا تەييار تۇرىدىغان ئۇنىڭ كەھنلىرىمۇ بىز بىلەن بىللەدۇر. ئىسرائىل بالىلىرى، ئانا-بوئاڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار بىلەن جەڭ قىلىڭلار، چۈنكى سىلەر ھەرگىز غەلبە قازىنالمىسىلەر». 13 لېكىن يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئاقىسىدىن ھۇجۇم قىلىپ ئۇچۇن يۈكۈمە قويغانىدى. شۇنداقكى،

14 ئابىيا ئانا-بوئام ئارىسىدا تۇخلىدى، كىشىلەر ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» گە دەپنە قىلدى. ئوغلى ئاسا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ئاسا پادىشاھ بولغان كۈنىدە ئون يىل تىنىچ ئۆتتى. 2 ئاسا خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس ۋە توغرا بولغانى قىلدى. 3 ئۆيات ئەللەردىن كەلگەن بۇت قۇربانلىقلىرى ۋە «يۇقىرى جايلار» نى يوقىتىپ، «بۇت تۇرۇر» لارنى ئورۇپ چىقىپ، ئاشۇراھ بۇتلىرىنى كىسىپ تاشلىدى، 4 يەھۇدالارغا ئانا-بوئامنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ئەزدەشنى، مۇقەددەس قانۇن-ئەمەللىرىنى تۇتۇشنى ئەم قىلدى. 5 ئۇ يەنە يەھۇدا زېمىنىدىكى ھەر بىر شەھەرلەردىن «يۇقىرى جايلار» نى ۋە «كۈن تۇرۇرلىرى» نى يوقاتتى. ئۇ چاغدا پۇتۇن پادىشاھلىق ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدا تىنىچ-ئاسايىشلىقتا ئۆتتى. 6 ئۇ يەنە يەھۇدا زېمىنىدا بىر نەچچە قورغانلىق شەھەرلەرنى سالدۇردى، چۈنكى بۇت-زېمىن ئاراملىقتا بولدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئاراملىق بەرگەچكە، شۇ يىللاردا ھېچ ئۇرۇش بولمىدى. 7 ئۇ يەھۇدالارغا: - زېمىن ئالدىمىزدا تىنىچ تۇرغاندا، بۇ شەھەرلەرنى سېپىل بىلەن قورشالغان، مۇنارلىق، بالداقلىق قۇرۇقلىرى بولغان شەھەرلەر قىلىپ قۇرۇلدى، چۈنكى بىز خۇدالىمىز پەرۋەردىگارنى ئەزىگىنىمىز ئۈچۈن ئۇ تىنچلىك بەردى، بىز ئۇنى ئەزىدە كەلدۇق ۋە ئۇ بىزنىڭ توت ئەتراپىمىزدا بىزگە ئاراملىق بەردى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قۇرۇلۇشنى باشلىدى ۋە ئىشلىرى ئۇڭشۇلۇق بولدى. 8 ئاسانىڭ قوشۇنى بار ئىدى، يەھۇدا قەبىلىسىدىن قالغان ۋە نەزىرە بىلەن قوراللانغان ئۈچ يۈز مىڭ ئەسكىرى، بىنايمەن قەبىلىسىدىن سېپار ۋە ئوقيا بىلەن قوراللانغان ئىككى يۈز سەكسەن مىڭ كىشىلىك، ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر ئەزىمەتلىرى ئىدى. 9 ئۇ چاغدا زەراھ ئىسىملىك بىر ئېفىئوپىيەلىك مىليون كىشىلىك قوشۇن بىلەن ئۈچ يۈز جەڭ ھارۋىسىنى باشلاپ، [ئاساغا] ھۇجۇم قوزغاپ ماركەشقا كەلدى. 10 ئاسا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىشىشقا ئاتالدى، ئۇلار ماركەشقا يېقىن زەفاھ جىلغىسىغا كېلىپ، بىر-بىرىگە قارشى سەپ تۈزۈپ تۇرۇشتى. 11 ئاسا خۇداسى پەرۋەردىگارغا ندا قىلىپ: - ئى پەرۋەردىگار، ئۆز بەندىڭگە ياردەم بەرسەڭ، ئۇ كۈچلۈك بولسۇن، ئاجىز بولسۇن

سەن ئۈچۈن ھېچقاچە ئىش ئەمەس. ئۇ بەرۋەردىگار خۇدايەز، بىزگە ياردەم قىلغايىنەن، چۈنكى بىز ساڭا تايىنىمۇ ۋە سېنىڭ نامىڭدا بۇ زور قوشۇنغا قارشى ئاتلىنىپ چىقتۇق. ئۇ بەرۋەردىگار، سەن بىزنىڭ خۇدايەزىمۇ دەرسەن، ئىنسانلار سېنىڭ غالىپ كەلمىسۇن! - دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن بەرۋەردىگار ئاسا ۋە بەرۋەردىگار ئالدىدا ئېقىمۇ پىيەلەرنى تۇرۇپ تىرىپەن قىلىۋەتتى، ئېقىمۇ پىيەلەر قاچتى. 13 ئاسا ئۆز ئادەملىرى بىلەن بىرلىكتە ئۇلارنى تاكى گەرارغىچە قوغلىدى، ئېقىمۇ پىيەلەر شۇنداق يىقىتلىدىكى، ئۇلاردىن بىر ئادەم تىرىك قالدى، چۈنكى ئۇلار بەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە ئۇنىڭ قوشۇنى ئالدىدا كۆكۈم-تالغان قىلىندى. بەرۋەردىگار غايەت زور جەڭ غەنەتلىرىنى قوغلىغا ئېلىپ كەتتى. 14 ئۇلار يەنە گەرار ئەتراپىدىكى بارلىق شەھەرلەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئىشغال قىلدى، چۈنكى بەرۋەردىگاردىن زور بىر قورقۇنۇش مۇشۇ شەھەرلەردىكىلەرنى باسقاندى. بەرۋەردىگار يەنە ھەممە شەھەرنى بىر تۇتۇپ قويماي بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى، چۈنكى ئۇلاردا تولىمۇ كۆپ مال-مۈلۈك بار ئىدى. 15 ئۇلار يەنە مال باققان چارۋىچىلارنىڭ چىدىر-قوتانلىرىغىمۇ زەربە قىلىپ، ناھايىتى كۆپ قوي ۋە توڭلەرنى ئېلىپ يېرۇسالېمغا قايتتى.

16

شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ تاكى ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇز بەشىنچى يىلىغىچە تۇرۇش بولۇپ باقىدى. ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇز ئالتىنچى يىلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باناشا بەرۋەردىگارغا ھۇجۇم قىلدى، ھېچكىم بەرۋەردىگار پادىشاھى ئاسا بىلەن باردى- كەلدى قىلىسۇن دەپ، رامام شەھىرىنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 2 ئۇ ۋاقىتتا ئاسا بەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنىلەردىن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردىن ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ ئۇلارنى دەمەشقتە تۇرۇشلۇق سۈرىيە پادىشاھى بەن-ھادادا ئەۋەتىپ ۋە بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈپ: - 3 «مېنىڭ ئاتام بىلەن سىلنىڭ ئاتىلىرىنىڭ ئارىسىدا بولغاندەك مەن بىلەن سىلنىڭ ئارىلىرىدا بىر ئەھدە بولسۇن. مانا، سىلگە كۆمۈش بىلەن ئالتۇن ئەۋەتتىم، ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باناشا بىلەن بولغان ئەھدىلىرىدىن قولىرىنى ئۈزۈلسە، شۇنىڭ بىلەن ئۇ مېنى قامال قىلىشتىن قول تۇتسۇن» - دېدى. 4 بەن-ھادادا ئاسا پادىشاھنىڭ سۈزىگە كىرىپ، ئۆز قوشۇنىنىڭ سەردارلىرىنى ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىشقا ئەۋەتىپ، ئىنجون، دان، ئابەل-مايىم، نافتالىدىكى بارلىق ئامبار شەھەرلىرىنى بېقىندۇردى. 5 باناشا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، رامام ئىستېھكامىنى ياساشتىن قولىنى يىغىپ، قورۇلۇشلارنىڭ ھەممىسىنى توختاتتى. 6 ئاسا پادىشاھ بولسا پۈتكۈل بەرۋەردىگار ئادەملىرىنى باشلاپ، باناشا رامام شەھىرىنى ياساشقا ئىشلەتكەن تاشلار بىلەن ياغاچلارنى راماحتىن توشۇپ ئېلىپ كەتتى. ئۇ مۇشۇلارنى ئىشلىتىپ گېبىانى ۋە مېزباھنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 7 ئۇ چاغدا، ئالدىن كۆرگۈچى ھانىي بەرۋەردىگار خۇدايىغا ئەمەس، بەلكى سۈرىيە پادىشاھىغا تايانغانلىقىنى ئۈچۈن سۈرىيە پادىشاھىنىڭ قوشۇنى ئۆز قولىگەن قۇتۇلدى. 8 ئېقىمۇ پىيەلەر بىلەن لۇيەلىكلەر چوڭ بىر قوشۇن ئەمەسمىدى؟ سەن بە قەت بەرۋەردىگارغا تايانغاندا، ئۇ ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرغانىدى. 9 چۈنكى بەرۋەردىگار كۆڭلى ماڭا تامامەن سادىق بولغانلارغا ياردەم بولۇپ، ئۆزۈمنى قۇدرەتلىك كۆرسىتەي دەپ، كۆزلىرىنى پۈتۈن بەر يۈزىدە تۇيان-تۇيان بۇيان يۈرگۈرتىدۇ. سەن بۇ ئىشتا بەك ئەخمەقلىق قىلدىڭ، ئەمدى بۇنىڭدىن كېيىن ئۇلارنىڭ خالاس بولالمىسەن، دېدى. 10 بۇنى ئاڭلاپلا ئاسا ئالدىن كۆرگۈچىگە ئىنتايىن غەزەپلىنىپ، ئۇنى زىندانغا سولاپ قويدى، ئۇنىڭ بۇ سۈزىگە قەھرى قايىپ كەتتى. ئۇ شۇ ۋاقىتلاردا خەلقنى بەزىلەرگە زۇلۇم سېلىشقا باشلىغانىدى. 11 مانا، ئاسانىڭ قىلغان ئىشلىرى باشتىن ئاخىرىغىچە «بەرۋەردىگار ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. 12 ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزىچى يىلىدا پۈتتە بىر كېسەل بەيدا بولدى، ۋە كېسىلى بارغانسېرى ئېغىرلىشىپ كەتتى، لېكىن ئۇ ئاغرىغاندۇمۇ بەرۋەردىگارنى ئەزىمەتسىز ئۆلتۈرۈلسۇن، دېيىلدى. 14 ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن ۋارقىراش ۋە كاناي ھەم بۇرغا چېلىش بىلەن بەرۋەردىگارغا قەسەم پىرىشتى. 15 پۈتكۈل

15

خۇدانىڭ رومى ئۈدەنىڭ ئوغلى ئازاربانىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاسا بىلەن كۆرۈشۈشكە چىقىپ تۇنگىغا: - ئۇ ئاسا، پۈتكۈل بەرۋەردىگار ۋە بىنىمىنلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! سىلەر بەرۋەردىگار بىلەن بىللە بولغىنىڭلاردا، ئۇمۇ سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. سىلەر ئۇنى ئەزىمەتسىز قىلىڭلار ئۇ سىلەرگە تاپقۇزۇلدۇ، لېكىن سىلەر ئۇنىڭ ئاز كېچىگە ئۆز سىلەردىن ئاز كېچىدۇ. 3 ئىسرائىللار ئۇزۇن كۈنلەرگىچە ھەقىقىي خۇدا، تەلىم بېرىدىغان كامەن ۋە قانۇن-ئەھكاملاردىن جۇدا بولۇپ يۈردى، 4 لېكىن ئۇلار قىيىنچىلىقتا قالغان ۋاقىتلاردا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بەرۋەردىگارغا قايتىپ، ئۇنى ئەزىمەت ۋە ئۇ ئۇلارغا ئۆزىنى تاپقۇزدى. 5 ئۇ ۋاقىتلاردا چىقىپ-كىرىپ تۇرغانلارغا ھېچ ئاراملىق بولمىغان، چۈنكى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلار مائىمانچىلىق ئىچىدە تۇراتتى. 6 خۇدا ئۇلارنى ھەرخىل قىيىنچىلىق-مائىمانچىلىق ئىچىدە قالدۇرغانچاق، مەملىكەت بىلەن مەملىكەت، شەھەر بىلەن شەھەر ئوزۇنراق سوقۇشۇپ ۋەيران بولدى. 7 لېكىن سىلەر بولساڭلار، قەيسەر بولۇڭلار، مەزمۇت تۇرۇپ قولىرىڭلارنى يوشماڭلار، چۈنكى ئەمەللىرىڭلارنىڭ نەجىر-ئىنتايىم باردۇر، دېدى. 8 ئاسا بۇ گەپلەرنى ۋە ئۈدە بەيغەمبەر بەرگەن بېشارەتنى ئاڭلىغاندا تۇ دادىللىشىپ، پۈتۈن بەرۋەردىگار ۋە بىنىمىن زېمىنىدا، شۇنداقلا ئەفراتنىڭ تاغلىق رايونلىرىدا قولغا چۈشۈرگەن ھەرقايسى شەھەرلەردىكى يىرگىنچىلىك بۇتلارنى يوقاتتى ۋە يەنە بەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئايۋان ئالدىدا تۇرغان بەرۋەردىگار قۇربانلىقىنى يېككاشتىن ياساتتى. 9 ئۇ بارلىق بەرۋەردىگار ۋە بىنىمىنلارنى، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلاشقان بارلىق ئەفراتىي، ماناسسەھى، شىمبۇتنى مۇساپىرلىرىنى يىغدى (چۈنكى نۇرغۇن ئىسرائىل ئاسانىڭ خۇداسى بەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى كۆرگەن بولۇپ، ئىسرائىلدىن چىقىپ ئاسا تەرەپكە ئۆتكەنىدى). 10 ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون بەشىنچى يىلى ئۈچىنچى ئايدا ئۇلار يېرۇسالېمغا يىغىلدى. 11 شۇ كۈنى ئۇلار ئېلىپ كەلگەن جەڭ غەنەتلىرىدىن يەتتە يۇزقا ۋە يەتتە مىڭ قوشنى بەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلدى. 12 ئۇلار يەنە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان بەرۋەردىگارنى پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جىنى بىلەن ئەزىمەتسىز بەر ئەھدە تۇرۇشتى، 13 ئەھدە، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان بەرۋەردىگارنى ئەزىمەتسىز قېرى-ياش، ئەر-ئايال دېمەي ھەممىسى ئۆلتۈرۈلسۇن، دېيىلدى. 14 ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن ۋارقىراش ۋە كاناي ھەم بۇرغا چېلىش بىلەن بەرۋەردىگارغا قەسەم پىرىشتى. 15 پۈتكۈل

قىرىق بەرخى يىلدا ئۆلدى، ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆلدى. 14 خەلقلەر ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» دە ئۆزىگە ئاتاپ تەييارلىتىپ كولىغان قەرىگە دەپە قىلدى، ئۇلار ئۇنى تەننارلارنىڭ تۇسۇلى بىلەن تەكشۈرگەن ھەتتە ئۆزۈڭ دەرمەند بولغان بىر ئارىلاشما پۈركەلگەن جىنازىغا ياتقۇزدى ھەمدە ئۇنىڭغا ئاتاپ نۇرغۇن خۇشبۇي ياندۇردى.

17 ئوغلى يەھوشافات ئاساننىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى، ئۇ ئىسرائىل پادىشاھلىقىغا ئاقىل تۇرۇش ئۈچۈن ئۆزى كۈچەيتتى. 2 ئۇ ھەربىي كۈچلىرىنى يەھۇدانىڭ ھەممە قورغانلىق شەھەرلىرىگە ئورۇنلاشتۇردى ھەمدە يەھۇدا زېمىنىغا ۋە ئاتىسى ئاسا ئىشغال قىلغان ئەفراتىدىكى ھەرقايسى شەھەرلەرگە مۇداپىئە كۈچلىرىنى تۇرغۇزدى. 3 پەرۋەردىگار يەھوشافات بىلەن بىللە بولدى، چۈنكى ئۇ ئاتىسى داۋۇتنىڭ باشتا يۈرگۈزگەن يوللىرىدا مېڭىپ باتال بۇتلارنى ئەزەمەتلىدى، 4 بەلكى ئاتىسىنىڭ خۇدا سىناغا ئەزەپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىدە مېڭىپ، ئىسرائىلنىڭ قىلمىشلىرىنى دورىلىدى. 5 شۇڭا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى ھۆكۈمرانلىقىنى مۇستەھكەملىدى، پۈتكۈل يەھۇدا كىچىك ئۆيىگە سالام-سۇغۇلارنى سۇنۇپ تۇردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ، شان-شۆھرەت ناھايىتى يۇقىرى بولدى. 6 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىدا ماڭماقچا، غەيرەتلىك بولدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ يەھۇدا زېمىنىدىن «يۇقىرى جايلار»نى ۋە تاشەراھ بۇتلارنى يوقاتتى. 7 ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئۆزىنى يىلى ئۆزىنىڭ ئەمەلدارلىرىدىن بەن-ھايىل، ئوباديا، زەكەريا، ئەنانەل، مىكايالارنى يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە خەلققە تەلەم بېرىشكە ئەۋەتتى. 8 ئۇلار بىلەن بىللە بارغانلاردىن يەنە ئىشاي، ئەنانيا، توب-ئادونىيا قاتارلىق بىرقانچە لاۋىيلار، شۇنداقلا يەنە ئەلشامما بىلەن يەھورام دېگەن ئىككى كەھنەمۇ بار ئىدى. 9 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنى كىتابىنى ئالغانچە بېرىپ، يەھۇدا زېمىنىدىكى بارلىق شەھەرلەرنى ئارىلاپ يۈرۈپ خەلق ئارىسىدا تەلەم بېرىتتى. 10 يەھۇدانىڭ ئەتراپىدىكى مەملىكەتلەرنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچى باسى ۋە ئۇلار يەھوشافات بىلەن تۇرۇش قىلىشقا پىتىنالمىقتى. 11 فىلىستىنلەردىن يەزىلىرى يەھوشافاتقا سوغۇ-سالاملار ۋە كۆمۈش ئولپانلىرىنى تاپشۇردى، ئەرەبلەرمۇ پادىلاردىن ئۇنىڭغا يەتتە مىڭ يەتتە يۈز قۇچقار، يەتتە مىڭ يەتتە يۈز تېكە سوغۇغا قىلدى. 12 يەھوشافات بارغاسىرى كارامەت قۇدرەت تېپىپ، يەھۇدادا بىرنەچچە قورغان ۋە ئامبار شەھىرى بىنا قىلدى. 13 ئۇ يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە نۇرغۇن ماددىي ئەشيا زاپىسى تەييارلىدى؛ يېرۇسالېمدىمۇ ئۇنىڭ زەھەرسىز بائۇر جەڭچىلىرى بار ئىدى. 14 ھەممەتلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: - يەھۇدا قەبىلىسىدىكى مىڭاشلىرى ئىچىدە ئاداناھ سەردار بولۇپ، بائۇر جەڭچىلەردىن ئۈچ يۈز مىڭغا باشلاپچىلىق قىلاتتى؛ 15 ئاداناھنىڭ قول ئاستىدا يەھوھانان سەردار بولۇپ، ئىككى يۈز سەكسەن مىڭ ئادەمگە باشلاپچىلىق قىلاتتى؛ 16 يەھوھانانىڭ قول ئاستىدا زىكرىئەل ئوغلى تاماسىيا بار ئىدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا ئۆزىنى تايىۋەتكەن ئادەم بولۇپ، ئىككى يۈز مىڭ بائۇر جەڭچىگە باشلاپچىلىق قىلاتتى. 17 بىنىامىن قەبىلىسى ئىچىدە ئېلىيادا دېگەن بائۇر بىر جەڭچى بولۇپ، ئوقيا ۋە قالقان بىلەن قوراللانغان ئىككى يۈز مىڭ بائۇر جەڭچىگە باشلاپچىلىق قىلاتتى؛ 18 ئېلىيادا ئوغلى ئاستىدا يەھوزاباد بولۇپ، جەڭگە تەييار قوشۇندىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ ئادەمگە باشلاپچىلىق قىلاتتى. 19 بۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە ھازىر تۇراتتى، پادىشاھنىڭ يەنە پۈتۈن يەھۇدا زېمىنىدىكى قورغانلىق شەھەرلەرگە ئورۇنلاشتۇرۇلغان ئادەملەرى بولسا، ئۇلارنىڭ سىرتىدا ئىدى.

يەنە: - شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلىغىن، مەن پەرۋەردىگارنىڭ تۈز تەختىدە ئولتۇرغانلىقىنى، ئاممىنىڭ يۈكۈل قوشۇنلىرى تۈنىڭ يېنىدا، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. 19 پەرۋەردىگار: «كىم ئاھانچى گېئادىتى راموتقا چىقىپ، شۇ يەردە ھالاك بولۇشقا ئالدىدايۇ؟» - دېدى. بىرىمى ئۇنداق، بىرىمى مۇنداق دېيىشنى: 20 شۇ ۋاقىتتا بىر روھ چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: «مەن بېرىپ ئالداي» دېدى. پەرۋەردىگار تۈنىڭدىن: «قانداق ئۇسۇل بىلەن ئالدايسەن؟» دەپ سورىۋىدى، 21: «مەن چىقىپ تۈننىڭ ھەممە پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىدا يالغانچى بىر روھ بولمەن»، دېدى. پەرۋەردىگار: «تۇنى ئالداپ ئىلكىگە ئالدايسەن، بېرىپ شۇنداق قىل» - دېدى. 22 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بۇ ھەممە پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ئاغزىغا بىر يالغانچى روھنى سالىدۇ، پەرۋەردىگار سېنىڭ توغرا گادا يالغانچى كۆرسىتىپ سۆزلىدى» - دېدى. 23 شۇنى ئاڭلاپ كەتسەن ئۇنىڭ توغرا دەدە كىيا كېلىپ مەكبانىڭ كىچىكىغا بىرىپ سېلىپ: - پەرۋەردىگارنىڭ روھى قايسى يول بىلەن مەندىن ئۆتۈپ ساڭا سۆز قىلىشقا باردى؟ - دېدى. 24 مەكبانى جاۋاب بېرىپ: «تۇرۇڭنى يوشۇرۇش ئۈچۈن ئىككىرىدىكى تۈپكە يۈزگۈرگەن كۈندە شۇنى كۆرسەن، دېدى. 25 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمدى: - مەكبانى ئېلىپ قايتۇرۇپ بېرىپ، شەھەر ھاكىمى ئامون بىلەن پادىشاھنىڭ توغرا يولدا تاپشۇرۇپ، 26 ئۇلارغا تاپلاپ: «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: - تۇنى زىندانغا سولاپ مەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگۈچىلىك قىلىپ، نان بىلەن سۇنى ئاز-ئاز بېرىپ تۇرۇڭلار» - دەڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 27 مەكبا: - ئەگەر سەن ھەقىقەتەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلسەڭ، پەرۋەردىگار مېنىڭ ۋاستىمە بىلەن سۆز قىلىغان بولىدۇ، دېدى. ئاندىن ئۇ يەنە: - ئەي جامائەت، ھەر بىر يىل ئاڭلاڭلار، دېدى. 28 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن ھەزرىتى پادىشاھى يەھوشافات گېئادىتى راموتقا چىقتى. 29 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: - مەن باشقا قىياپەتكە كىرىپ جەڭگە چىقاي، سىلى بولسا تۈز كىيىملىرىنى كىيىپ چىقىلسا، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشقا قىياپەت بىلەن جەڭگە چىقتى. 30 سۈرىيەنىڭ پادىشاھى جەڭ ھارۋىسى سەردارىلىغا: - چوڭلۇرى ياكى كىچىكلىرى بىلەن ئەمەس، پەقەت ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن سوقۇشۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 31 ۋە شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارىلىرى يەھوشافاتنى كۆرگەندە: - تۇنى چوقم ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى دەپ، ئۇنىڭغا ئولتۇرۇپ چوقم قىلىپتى بولدى؛ لېكىن يەھوشافات بەرپاد كۆتۈردى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ياردەم بەردى. خۇدا ئۇلارنى تۇتىدىغان بىراقلاشتۇردى، 32 چۈنكى شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارىلىرى تۈنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمەسلىكىنى كۆرگەندە ئۇنى قوغلىماي، بۇرۇلۇپ كېتىپ قېلىشنى. 33 ئەمما بەرپەلەن قارىسىغا بىر ئوققا ئېتىۋىدى، ئوق ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ساۋۇتىنىڭ مۇرسىدىن تۆۋەنكى ئۆلىقىدىن ئۆتۈپ تەڭدى. ئۇ ھارۋىكېڭىگە: ھارۋىنى ياندۇرۇپ مېنى سەپىن چىقارغىن، چۈنكى مەن بارىدار بولىدۇ، دېدى. 34 ئۇ كۈنى جەڭ بارغانسېرى قاتتىق بولدى. پادىشاھ كەچىكچە سۈرىيەلىرنىڭ ئۇدۇلىدا تۇرۇپ جەڭ مۇۋەپپەقىيەت يۇقىلىپ تۇردى. كۈن پېتى بىلەن ئۆتۈلدى.

20 كېيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، موئابىلار، ئامونىلار ۋە مائونىلاردىن بەزىلىرى بىرلىشىپ كېلىپ يەھوشافاتقا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. 2 [چاپارمەنلەر] كېلىپ يەھوشافاتقا: - [تولۇك] دېڭىزنىڭ تۆۋەن قېتىدىن، يەنى ئېدومدىن سىلگە ھۇجۇم قىلغىلى زور بىر قوشۇن چىقىپ كەلدى؛ مانا، ئۇلار ھازازون-تاماردا، دېدى (ھازازون-تامار يەنە «ئەن-گەدى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ). 3 بۇنى ئاڭلىغان يەھوشافات قورققۇچ، پەرۋەردىگارنى ئەزدەشكە نىيەت باغلاپ، پۈتۈن يەھۇدا تەۋەسىدە «روزا تۇتۇشمىز كېرەك» دەپ جاكارلىدى. 4 يەھۇدالار ئەمدى پەرۋەردىگاردىن ياردەم تىلگى يىغىلدى؛ خەلق يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارنى ياردەم تىلەشكە كېلىشتى. 5 يەھوشافات يەھۇدا ۋە يېرىمىسىدىكى جامائەت ئارىسىغا چىقىپ، پەرۋەردىگار تۇتىشىنى يېڭى ھويلىسىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ 6 مۇنداق دۇئا قىلىپ: - «ئۇ پەرۋەردىگار، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى، سەن ئەرشىتە تۇرغۇچى خۇدا، بارلىق ئەل-مەملىكەتلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگۈچى ئەمەسمىدىڭ؟ سېنىڭ قۇلۇڭ كۈچ-قۇدرەتكە تولغاندۇر، بېچىك سېنى توسالمايدۇ. 7 ئۇ خۇدايمىز، سەن بۇ زېمىندىكى ئاھالىنى ئۆز خەلقىڭنىڭ ئىسرائىل ئالدىدىن قوغلاپ، ئۇنى ئۆز دوستۇڭ ئىبرامىمىنىڭ نەسلىگە مەڭگۈلۈك مىراس قىلىپ بەرگەن ئەمەسمىدىڭ؟ 8 ئۇلار شۇ يەردە تۇردى ھەم شۇ يەردە سېنىڭ نامىڭغا ئاتاپ بىر مۇقەددەس خىتا سېلىپ: 9 «مۇبادا بېشىمىزغا بەر بالا يىتاپەت كەلسە، مەيلى ئۇ قىلىچ، جازا، ۋاپا، ئاچارچىلىق بولسۇن، قىيىنچىلىقتا قالغان

19 يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات ئامان-ئېسەن يېرىمىسىدىكى ئوردىسىغا قايتىپ كەلدى. 2 ئالدىن كۆرگۈچى ھانانىنىڭ ئوغلى يەھۇ پادىشاھ يەھوشافاتنىڭ ئالدىغا چىقىپ: - سېنىڭ رەزىنلەرنىڭ ياردىمىدە بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئۈچ بولغانلارنى سۈيگىنىڭ دۇرۇشمۇ؟ شۇ سەۋەبىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بېشىڭغا چۈشۈپ بولدى. 3 ھالبۇكى، سەن ئاشەراھ بۇتلىرىنى زېمىندىن يوقىتىپ تاشلىغىنىڭ ۋە خۇدانى ئەزدەشكە نىيەت قىلغىنىڭ ئۈچۈن سەندىمۇ ياخشىلىق

ۋاقىتىمىزدا، مۇشۇ ئۆي، يەنى سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇپ، ساڭا مۇراجىئەت قىلساق (چۈنكى سېنىڭ نامىڭ مۇشۇ ئۆيدىدۇر)، سەن ئاڭلايسەن ۋە قەتئىيەتلىك دەپكەندى. 10 ئەمدى مانا، بۇ يەرگە ئامونىيىلار، موئابىلار ۋە سېتىر تېغىدىكىلەر بېسىپ كېلىۋاتىدۇ! ئىلگىرى ئىسرائىللىرى مىسىر زېمىنىدىن چىققان چاغدا سەن ئىسرائىلنىڭ ئۇلارغا تاجاۋۇز قىلىشىغا يول قويمىغاندىڭ، ئۇ چاغدا ئىسرائىللىرى ئۇلارنى يوقاتماي تۇرىدىن ئېلىنىپ تۆككەن. 11 ئەمدى قارا، ھازىر ئۇلارنىڭ ياخشىلىقىمىزنى قانداق يول بىلەن قايتۇرماقچى بولۇۋاتىمىز! ئۇلار بىزنى سەن بىزگە مىراس قىلىپ بەرگەن بۇ زېمىندىن قوغلاپ چىقارماقچى بولۇۋاتىدۇ. 12 ئۇ خۇدايىمىز، سەن ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارمايمسەن؟ چۈنكى بىزنىڭ بىزگە ھۇجۇم قىلىشقا كېلىۋاتقان زور قوشۇن بىلەن قارشىلاشقۇدەك كۈچىمىز يوق؛ نېمە قىلىشىمىزنىمۇ بىلمەي قالدۇق؛ لېكىن بىزنىڭ كۈزىمىز ساڭا تىكىلىپ تۇرماقتا» - دېدى. 13 بۇ چاغدا پۈتۈن يەھۇدا خەلقى، ئۇلارنىڭ قۇچاقىنى باغلىدى، خوتۇن بالا-چاقىلىرىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا تۇراتتى. 14 ۋە شۇ يەتتە پەرۋەردىگارىڭ رەببى جامائەتنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغان لاۋىيلاردىن ئاساننىڭ ئەۋلادى بولغان مامىئانىڭ چەۋرىسى، جەئەبىنىڭ ئەۋرىسى، بىنايانىڭ ئەۋرىسى، زەكارىيەنىڭ ئوغلى يازارىيەلگە چۈشتى، 15 ئۇ: ئى پۈتۈن يەھۇدا خەلقى، سىلەر يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ۋە پادىشاھ يەھوشافات، قۇلاق سېلىڭلار! پەرۋەردىگارىڭ سىلەرگە مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر بۇ زور قوشۇندىن قورقۇپ كەتمەڭلار ۋە ئالاقزادە بولۇپ كەتمەڭلار، چۈنكى بۇ جەڭ سىلەرنىڭكى ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆزىنىڭكىدۇر. 16 ئەتە ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقىڭلار، مانا، ئۇلار ئۆز داۋاندىن چىقىپ كېلىدۇ ۋە سىلەر ئۇلارنى يەرۋەل چۈلنىڭ ئالدىدىكى جىلغا ئېغىزىدا تۇرغىنىسىلەر. 17 سىلەر بۇ دۆرەم جەڭدە تۇرۇشۇشۇڭلارنىڭ حاجىتى بولمايدۇ، پەقەت سەبەك تېزلىپ تۇرۇڭلار، سىلەر بىلەن بىللە بولغان پەرۋەردىگارىڭ نىجات-نۇرىتىنى كۆرۈڭلار! ئۇ يەھۇدا، ئۇ يېرۇسالېمىدىكىلەر، قورققانلار، ئالاقزادىمۇ بولۇپ كەتمەڭلار، ئەتە ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقىڭلار، پەرۋەردىگارىڭ چوقۇم سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ» - دېدى. 18 بۇ گېنى ئاڭلاپ يەھوشافات بېشىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تىزلاندى ۋە بارلىق يەھۇدا خەلقى ھەم يېرۇسالېمىدىكىلەر پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا دۈم يىقىلىپ پەرۋەردىگارىغا سەجدە قىلدى. 19 كوھات ئەۋلادى ۋە كوراء ئەۋلادى ئىچىدىكى لاۋىيلاردىن بولغانلار ئورۇنلىرىدىن تۇرۇشۇپ ئىنتايىن كۈچلۈك ئاۋاز بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنى مەدھىيەلىدى. 20 پۈتۈن خەلق ئەتە تەسى قاق سەھەردە تۇرۇپ تەكۋا چۆلىگە قاراپ تىلاندى، ئۇلار ئائىلىسى كېتىۋاتقاندا، يەھوشافات ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلارغا: «ئۇ يەھۇدا خەلقى، ئۇ يېرۇسالېمىدىكىلەر، گېيىمىگە قۇلاق سېلىڭلار! خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىغا تايىنىڭلار، چوقۇم مەزمۇت تۇرغۇزۇۋالىسىلەر؛ ئۇنىڭ بەغەمبەرلىگە ئىشىنىڭلار، يولۇڭلار چوقۇم راۋان بولىدۇ» - دېدى. 21 ئاندىن ئۇ خەلق بىلەن ئوبدان مەسلىھەتلىشىپ، پەرۋەردىگارىڭ مۇقەددەس بەھەيۋەتلىكىنى مەدھىيەلىپ، ئۇنىڭغا ئاتاپ غەزەل-كۆي ئېيتىدىغانلارنى: «سىلەر پەرۋەردىگارىغا رەھمەت-تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ تۈزگەنمەس مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر!» دەپ ئوقۇشقا تەييارلىنىپ، قوشۇننىڭ ئالدىدا ماڭدۇردى. 22 ئۇلار تەبىئەتە قىلىپ ھەمدۇسائا ئوقۇشى بىلەن، پەرۋەردىگارى يەھۇدا خەلقىگە ھۇجۇم قىلىشقا چىققان ئامونىيىلار، موئابىلار ۋە سېتىر تېغىدىكىلەرگە پىستىرما قوشۇنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى تارمار قىلدۇردى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئامونىيىلار بىلەن موئابىلار سېتىر تېغىدىكىلەرگە ھۇجۇم قىلىشقا ئۆتتى، ئۇلارنى بىرى قويماي قىرۋەتتى، ئۇلار سېتىر تېغىدىكىلەرنى قىرپ تۈگەتكەندىن كېيىن يەنە ئۆزلىرى بىر-بىرىنى قىرغىن قىلىشقا چۈشكەندى. 24 يەھۇدالار چۆلىدىكى كۆزەتكەمقا كېلىپ شۇ زور قوشۇن

21 يەھوشافات ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە «داۋۇت شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى يەھورام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 2 [يەھورامنىڭ] بەرىنچە ئىنسىسى، يەنى يەھوشافاتنىڭ ئازاربايا، يەھىيەل، زەكەريا، ئازاربايا، مىكئال ۋە شەفاتىيا دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىل پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 3 ئۇلارنىڭ ئانىسى ئۇلارغا نۇرغۇن ئاتلارنى، كۆمۈش ۋە قىممەتلىك بۇيۇملارنى، شۇنداقلا يەھۇدا زېمىنىدىكى بىرقانچە قورغانلىق شەھەرنى سوغۇغا قىلدى؛ پەقەت پادىشاھلىقى بولسا، يەھورام چوڭ ئوغلى بولغاچقا، ئۇنىڭغا بەردى. 4 يەھورام ئاتىسىنىڭ پادىشاھلىق تەختىگە چىقىپ ھوقۇقىنى مۇستەھكەملىدى. ئاندىن ئۇ بارلىق ئىشلىرىنى، شۇنداقلا يەھۇدادىكى بىرقانچە ئەمەلدارلارنى قىلچىلاپ قەتل قىلدى. 5 يەھورام تەختكە ئولتۇرغىنىدا ئوتتۇز ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى. 6 ئۇ ئاھاب جەمەتىدىكىلەرگە ئوخشاش، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ماڭغان يولدا ماڭدى، چۈنكى ئۇ ئاھابنىڭ قىزىنى ئەمىرىگە ئالغانىدى؛ ئۇ

پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى. 7 بىراق پەرۋەردىگار داۋۇت بىلەن تۈزگەن ئەھدىسى سەۋەبىك، داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مەڭگۈ ئۆچمەيدىغان بىر چىراغ قالدۇراي دەپ، ۋەدە قىلغىنى بويىچە داۋۇتنىڭ جەمەتىنى يوق قىلىپ تاشلاشنى خالىدى. 8 [يەھويمانىڭ] سەلتەنىدىكى كۈنلەردە ئېدوملار يەھۇدانى ئايرىلىپ چىقىپ، ئۆز ئالدىغا ئۆزلىرىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان بىر پادىشاھ تىكلدى. 9 يەھورام، سەردارلىرى ۋە بارلىق جەڭ ھارۋىلىرى [ئىئوردان دەرياسىدىن] تۆتۈپ، كېچىدە قوزغىلىپ چىقىپ، ئۆزلىرىنى قورشۇلغان ئېدومىيلارغا ۋە جەڭ ھارۋىسى سەردارلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ غالىپ كەلدى. 10 ھالبۇكى، ئېدومىيلار شۇنىڭدىن ئېتىۋارەن يەھۇداغا قارشى چىقىپ، تاكى بۈگۈنگە قەدەر يەھۇدانىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن ئايرىلىپ تۇردى. يەھورام ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنى تاشلىغىنى ئۈچۈن لىبنالھىلقلارمۇ شۇ چاغدا ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ ئۇنىڭ قولىدىن ئايرىلىپ چىقتى. 11 ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەھورام يەنە يەھۇدانىڭ ئاغلاردا «يوقىرى جايلا»نى بايلىتىپ، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى بۇزۇقچىلىققا پۇتلاشتۇردى، يەھۇدالارنىمۇ شۇنداق تازىدۇردى. 12 شۇ ۋاقىتلاردا ئىلىياس يەھىيەمبەر تەرىپىدىن يېزىلغان بىر مەكتۇپ يەھورامغا تەگدى، ئۇنىڭدا مۇنداق يېزىلدى: «سېنىڭ بولۇڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سەن ئاتاڭ يەھوشافاتنىڭ بولۇشىغا يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭكۆ بولۇشىنى تۇتماي، 13 بەلكى ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ بولۇشىغا، يەھۇدالارنى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى خۇداسى ئاھاب جەمەتىدىكىلەر بۇزۇقچىلىقلار قىلغاندەك بۇزۇقچىلىقلارغا پۇتلاشتۇرغانلىقىڭ ئۈچۈن، شۇنداقلا ئاتاڭنىڭ جەمەتىدىكىلەرنى، يەنى تۈزۈڭدىن ياخشى بولغان ئىنسانلارنى قەتل قىلغىنىڭ ئۈچۈن، 14 پەرۋەردىگار سېنىڭ خەلقىڭنى، خوتۇن بالا-چاقىلىرىڭنى ۋە بارلىق مال-مۈلۈكۈڭگە ئالامەت زور زەرب بىلەن تۈردى. 15 تۆتىنچى ئېغىر ۋاپاتلار بىلەن تۇرۇپ، ئۆچمەي-باغرىڭنى ئېغىر كېسەلگە مۇپىن قىلىۋېتىدى، كېسەلنىڭ كۈندىن كۈنگە ئېغىرلىشىپ، ئۆچمەيلىك ئېقىپ چىقىدۇ» دېيىلگەندى. 16 كېيىنكى ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگار فىلىستىيەلەرنىڭ ۋە ئېسۇئۇيەلەرنىڭ يېنىدىكى ئەرەبلەرنىڭ روھىنى يەھورامغا قارشى قوزغىتى. 17 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەھۇدا زېمىنىغا زەرب قىلىپ بېسىپ ئۆتتى ۋە پادىشاھ ئوردىسىدىكى بارلىق مال-مۈلۈكنى بۇلاڭ-تالڭ قىلىپ، ئوغۇللىرى بىلەن خوتۇنلىرىنى تۇتقۇن قىلىپ ئېلىپ كەتتى، ئۇلار كەنجى ئوغلى يەھوشافاتتىن بۆلەك ئوغۇللىرىدىن بىرىنىمۇ قالدۇرمىدى. 18 بۇ ۋەقەدىن كېيىن پەرۋەردىگار يەھورامنى تۇرۇپ، ئۆچمەيلىرىنى ساقايماس ئېغىر كېسەلگە گىرىپتار قىلدى. 19 ۋە شۇنداق بولدى، ئۇنىڭ كېسەل كۈندىن-كۈنگە ئېغىرلىشىپ، ئىككى يىل ۋاقىت تۇتۇشكە ئاز قالغاندا، كېسەللىك تۈپەيلىدىن ئۆچمەيلىرى تېشىلىپ چۈشتى، ئۇ تولىمۇ ئازايلىنىپ ئۆلدى، ئۇنىڭ خەلقى ئاتا-بوۋىلىرىنى ئەزەتلەپ ئۇلارغا خۇشبۇي ياققاندا، ئۇنىڭغا ھېچقانداق خۇشبۇي يېقىپ ئۆلتۈرمىدى. 20 يەھورام تەختكە چىققان چاغدا ئوتتۇز ئىككى ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى ۋە ئۇ دۇنيادىن كەتكەندە ھېچكىم ئۇنىڭغا قاغۇ-ھەسرەت چەكمىدى. خىلاپىق ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» گە دەپنە قىلدى، لېكىن پادىشاھلار قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىندى.

22

يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار يەھورامنىڭ كەنجى ئوغلى ئاھازيانى ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلىپ تىكلدى، چۈنكى ئەرەبلەر بىلەن بللە بارگاھقا بېسىپ كىرگەن قاراڭچىلار ئاھازيانىڭ ئاكاىرىنى قويماي ئۆلتۈرۈۋەتكەندى. شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازيا سەلتەنەت قىلدى. 2 مۇھاپىزەت قىلسۇن؛ 5 ئۈچتىن بىرى پادىشاھ ئوردىسىنى، ئۈچتىن بىرى «ئۆل

23

يەتتىنچى يىلى، يەھويادا جاسارەتكە كېلىپ، يەروھامنىڭ ئوغلى ئازاريا، يەھوھانانىڭ ئوغلى ئىشمائىل، ئۇبەدىنىڭ ئوغلى ئازاريا، ئادايانىڭ ئوغلى ماناسىيا ۋە زىكرىيانىڭ ئوغلى ئەلشافات قاتارلىق بەش قانچە يۈزبېشى چاقىرىپ ئۇلار بىلەن ئەھدە تۈزدى. 2 ئۇلار يەھۇدا زېمىنىنى ئايرىلاپ، يەھۇدادىكى ھەرقايسى شەھەرلەردىن لاۋىيلارنى ۋە ئىسرائىلدىكى چوڭ بولمىغانلارنى يىغدى؛ ئۇلار يېرۇسالېمغا كېلىشتى. 3 پۈتكۈل جامائەت خۇدانىڭ ئۆيىدە پادىشاھ بىلەن ئەھدىلەشتى. يەھويادا ئۇلارغا: - پادىشاھنىڭ ئوغلى پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرى توغرىلىق ۋەدە قىلغىنىدەك چوقۇم سەلتەنەت قىلىدۇ. 4 مانا سىلەر قىلىشىڭلار كېرەك بولغان ئىش ئىشكى: - شابات كۈنىدە پاسىيلىقنى تۇتۇپ كېلىڭلەر كاهىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ھەرقايسى دەۋرۋازىلارنى مۇھاپىزەت قىلسۇن؛ 5 ئۈچتىن بىرى پادىشاھ ئوردىسىنى، ئۈچتىن بىرى «ئۆل

دەرۋازىسى»نى مۇھاپىزەت قىلسۇن، باشقىلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھويلىلىرىدا بولسۇن. 6 لېكىن كەھنلەر ھەم ۋەزىپە تۆھپىدىغان لاۋىيلاردىن بۆلەك ھېچكىمنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرگۈزمىسۇن (كەھن-لاۋىيلار پاك-مۇقەددەس دەپ ھېسابلانغانچا كىرىشىگە بولىدۇ). باشقا خەلقنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگار ئۆيىگە كىرىشكەن جايلارنى كۈزەت قىلسۇن. 7 لاۋىيلارنىڭ ھەربىرى قولغا قوراللىرىنى ئېلىپ پادىشاھنى ئوراپ تۇرسۇن، ئۆز مەيلىچە مۇقەددەس ئۆيگە كىرىشكە تۇرۇنغان ھەركىم ئۆلتۈرۈلسۇن، سىلەر پادىشاھ كىرىپ-چىقىپ يۈرگىنىدە ئۇنىڭ يېنىدىن ئايرىلماڭلار، - دېدى. 8 لاۋىيلار بىلەن يەھۇدانىڭ ھەممىسى كەھن يەھويادانىڭ بارلىق تاپلىغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشتى. لاۋىيلارنىڭ ھەربىرى شابات كۈنى تۆۋەنچىلىككە كىرگەن ۋە تۆۋەنچىلىكتىن چۈشكەنلەرنى ئۆز بېنىدا قالدۇرۇپ قالدى، چۈنكى كەھن يەھويادا ھېچكىمنى تۆۋەنچىلىكتىن چۈشۈشكە قويمىدى. 9 ئاندىن يەھويادا كەھن داۋۇت پادىشاھنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساقلاقلق نەيزە ۋە قالدان-سىپارلىرىنى يۈز بېشىلارغا تارتىپ بەردى. 10 ئۇ يەنە كۆپچىلىكى، ھەربىرى قولغا ئۆز نەيزىسىنى تۇتقان ھالدا، ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدىن تارتىپ سول تەرىپىگىچە، قۇربانغا بىلەن ئىبادەتخانىنى يويلاپ پادىشاھنىڭ تەتراپىدا تۇرغۇزدى. 11 ئاندىن ئۇلار شاھزادىنى ئېلىپ چىقىپ، ئۇنىڭ بېشىغا تاجنى كىيگۈزۈپ، ئۇنىڭغا كۆۋاتنامىلەرنى بېرىپ، ئۇنى پادىشاھ قىلدى، يەھويادا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى [خۇشېۋى ماي بىلەن] ئۇنى مەس قىلدى ۋە «پادىشاھ باشلىسۇن!» دەپ تۇتالدى. 12 ئاتالغا خەلقئەلەرنىڭ چېشىنى يۈرگەنلىكىنى ۋە پادىشاھنى تەرىپلەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئارىسىغا كەلدى. 13 ئۇ قاراسا، مانا پادىشاھ ئۆيىنىڭ دەۋرۋازىسىدا، تۇرۇكنىڭ يېنىدا تۇراتتى، پادىشاھنىڭ بېنىدا ئەمدەلدارلار بىلەن كانايچىلار تەزىلغانىدى، بارلىق يۇرتنىڭ خەلقى شادلىنىپ كاناي چېلىشاتتى، نەغمىچىلەر ھەرخىل سازلارنى چېلىپ، جامائەتنى باشلاپ مەدھىيە توختۇۋاتاتتى. بۇنى كۆرگەن ئاتالغا كىيىملىرىنى تەرتىپ - ئاسىيلىق، ئاسىيلىق - دەپ ۋارقىردى. 14 ئەما

يەھويادا كەھن قوشۇنغا مەسئۇل بولغان يۈزبېشىلارنى چاقىرتىپ ئۇلارغا: - ئۇنى سەلەپلەرگە ئۆتۈۋېتىڭلار، سىرتقا چىقىرىۋېتىڭلار، - كىمدەم ئۇنىڭغا ئەگەشسە قىلىنسا، دەپ بۇيرۇدى. چۈنكى كەھن: - ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئىچىدە تۇتۇۋېتىۋېتىڭلار، دەپ ئېيتقانىدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا يول بوشتىپ بەردى، ئۇ ئوردىنىڭ «ئات دەۋرۋازىسى» بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرگەندە [لەشكەرلەر] ئۇنى شۇ يەردە تۇتۇردى. 16 يەھويادا، پۈتكۈل جامائەت ۋە پادىشاھ بىرلىكتە: «پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولايلى!» دېگەن بىر نەھدىنى تۇتۇشتى. 17 ئاندىن بارلىق خەلق باتالنىڭ بۇتخانىسىغا بېرىپ ئۇنى يۈزۈپ تاشلىدى، ئۇنىڭ قۇربانلىقلىرى بىلەن مەيۋىلىرىنى چىقىپ بارە-پارە قىلىپ، باتالنىڭ كەھنى مائىتاتىنى قۇربانلىقلارنىڭ ئالدىدا تۇتۇردى. 18 ئاندىن كېيىن يەھويادا كەھن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق مەسئۇلىيەتلەرنى لاۋى قەبىلىسىنىڭ كەھنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. كەھنلارنى بولسا، ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئىچىدە تۇتۇۋېتىۋېتىلگەن بىلەن قاراشقا، پەرۋەردىگارغا ئاناپ كۆيۈمىدە قۇربانلىق سۇنۇشقا داۋۇت تەيىنلىگەنىدى. ئۇلار قۇربانلىقلارنى داۋۇتنىڭ كۆرسەتمىلىرى بويىچە، خۇشال-خۇراملىق ئىچىدە نەغمە-ناۋا ئوقۇغان ھالدا مۇساغا تاپشۇرۇلغان تەۋرات-قانۇننى پۈتۈلگەندەك سۇنۇشقا مەسئۇل ئىدى. 19 [يەھويادا] يەنە پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھەرقايسى دەۋرۋازىلىرىغا دەۋرۋازىلەرنى تەيىنلىدى، ھەرقانداق ئىشلاردىن ئاڭ قىلىنغان ئادەملەر كىرگۈزۈلۈپ، 20 ئۇ يەنە يۈزبېشىلەرنى، ئاقسۆڭەكلەر، خەلق ئىچىدىكى يولباشچىلار ۋە يۇرتنىڭ ھەممە خەلقىنى باشلاپ كېلىپ، پادىشاھنى پەرۋەردىگار

يەھۇداسكى يولباشچىلار پادىشاھنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا باش ئوردى، پادىشاھ ئۇلار كۆرسەتكەن مەسلىھەتنى ماقۇل كۆردى. 18 ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدىن ۋاز كېچىپ، ئاشىراھ ۋە بۇتلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىشتى. ئۇلارنىڭ بۇ گۇناھى سەۋەبلىك خۇدانىڭ غەزىپى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېملىكلەرنىڭ بېشىغا كەلدى. 19 شۇنداق بولسىمۇ، پەرۋەردىگار ئۇلارنى تۈزىگە ياندۇرۇش ئۈچۈن يەنىلا ئۇلارنىڭ ئارىسىغا بەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتتى، بۇ بەيغەمبەرلەر گەرچە ئۇلارنى تاڭلايدىغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار يەنىلا قۇلاق سالىدى. 20 ئۇ چاغدا خۇدانىڭ روھى باش كەينى يەھۇدانىڭ ئوغلى زەكەرياغا چۈشتى، ئۇ خەلقنىڭ ئالدىدا تۈرە تۇرۇپ ئۇلارغا: «خۇدا مۇنداق دەيدۇ: «سەلەر ئېتىقاد پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ ئەمىرلىرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ سەلەر ھېچ راۋاجلىق كۆرمەيسىلەر، چۈنكى سەلەر پەرۋەردىگارىڭىز ۋاز كېچتىڭلار ۋە تۇمۇ سەلەردىن ۋاز كېچتى» - دېدى. 21 خىلاپلىق [زەكەرىيا] ئۆلتۈرۈشكە قەستلىدى، ئاخىر ئۇلار ئۆي پادىشاھنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگار تۇپنىڭ ھويلىسىدا جاما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. 22 پادىشاھ يوشا زەكەرىيانىڭ ئانىسى يەھۇدانىڭ تۈزىگە كۆرسەتكەن شەپقىتى ياد ئەتمەكچى بولدى، ئەمەسچە ئۇنىڭ ئوغلىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. زەكەرىيا جان تۈزۈش ئالدىدا: «پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى نەزەردىن كەلتۈرۈپ، ئۇنىڭ ھېسابىنى ئالسىن!» - دېدى. 23 شۇ يىلىنىڭ ئاخىرىدا سۈرىيەنىڭ قوشۇنى يوشاشقا ھۇجۇم قىلىپ كەلدى، ئۇلار يەھۇداغا ۋە يېرۇسالېمغا تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، خەلق ئىچىدىكى يولباشچىلارنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلاردىن ئالغان پۇتۇن تۇرۇش نەتىجىمە تەلپىنى دەمەش پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. 24 دەرۋەقە سۈرىيە قوشۇنىدىن پەقەت ئاز بىر قىسىم ئەسكەرلەر كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن يەھۇدالار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىڭىز ۋاز كېچكەنلىكى ئۈچۈن پەرۋەردىگار چوڭ بىر قوشۇننى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئۇلار يوشاشقا جازا ئىجرا قىلدى. 25 سۈرىيەلەر يوشاشنى تاشلاپ كەتكەن چاغدا (چۈنكى ئۇ قاتتىق ئاغرىپ قالغانىدى) ئۇنىڭ تۈز خىزمەتكارلىرى باش كەينى يەھۇدانىڭ ئوغلىنىڭ قېنى ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىش كېرەك دەپ ئۆي قەستلىدى، ئۇلار ئۆي كارۋىتىدا ئۆلتۈرۈۋەتتى. ئۇ شۇ يول بىلەن ئۆلدى، كىشىلەر ئۇنى داۋۇت شەھىرىدە دەپنە قىلغىنى بىلەن، بىراق پادىشاھلارنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىندى. 26 ئۆي قەستلىگەنلەر مۇنۇلار: «ئاممىنى ئايال شىمىيانىڭ ئوغلى زاباد بىلەن مۇئاۋىي ئايال سىمىرىنىڭ ئوغلى يەھوزاباد ئىدى. 27 يوشاشنىڭ ئوغۇللىرى، ئۇنىڭغا قارىتىلغان قاتتىق ۋە نۇرغۇن تاڭلا بېشارەتلەر، شۇنداقلا ئۇنىڭ خۇدانىڭ ئۆيىنى يېڭىلاشتىن سېلىشقا دائىر ئىشلىرى «پادىشاھلارنىڭ تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابنىڭ ئىزاھلىرىغا يۆتكەلگەندۇر. يوشاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

25

ئامازىيا تەختكە چىققان چىچىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەھوزادان بولۇپ، يېرۇسالېم ئىدى. 2 ئامازىيا پەرۋەردىگارىڭىز نەزىرىدە توغرا بولغان ئىشلارنى قىلدى، لېكىن پۇتۇن كۆڭلى بىلەن قىلىدى. 3 ۋە شۇنداق بولدى، ئۇ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەملىۋالغاندىن كېيىن پادىشاھ ئانىسىنى ئۆلتۈرگەن خىزمەتكارلىرىنى ئۆتۈپ ئۆلتۈردى. 4 لېكىن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇن كىتابىدا پەرۋەردىگارىڭىز: «ئە ئاتلارنى توغۇلدى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ نە توغۇلدى تاللىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ، بەلكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەن ئەمرى بويىچە، ئۇ ئۆلتۈرگۈچىلەرنىڭ بالىلىرىنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدى. 5 ئامازىيا يەھۇدالارنى يىغىپ، جەمەتلىرىگە قاراپ پۇتۇن يەھۇدالارنى

ئىسرائىل پادىشاھى يوشاھ جەڭگە ئاتلىنىپ چىقتى؛ ئىككى تەرەپ، يەنى ئۇ يەھۇدا پادىشاھى ئامازىيا بىلەن بەيت-شەمەشتە، جەڭ مەيدانىدا يۈز تۈرانە ئۇچراشتى. 22 يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن تەرىپەن قىلىنىپ، ھەربىرى ئۆز تۈپكە چىقىپ كەتتى. 23 ئىسرائىل پادىشاھى يوشاھ بەيت-شەمەشتە يەھوئاھازنىڭ ئەۋرىسى، يوشاھنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى ئامازىيانى ئەسەر قىلىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ۋە ئۇ يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنىڭ ئەفرات دەۋرۋازىسىدىن تارتىپ بۇرچەك دەۋرۋازىسىغىچە بولغان يۈز كەزلىك بىر بۆلىكىنى ئورۇۋەتتى. 24 ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىدە، ئوبەد-ئېدوم مەسئۇل بولۇپ ساقلانغان ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىدىن تېپىلغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، قاچا-قۇچلارنى بۇلۋالدى ۋە كېپىللىك سۈپىتىدە بىرەنچە تۇتقۇننى ئېلىپ سامارىيەگە يېنىپ كەتتى. 25 ئىسرائىل پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوشاھ ئۆلگەندىن كېيىن، يوشاھنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا ئون بەش يىل تۆمۈر كۆردى. 26 ئامازىيانىڭ قالغان ئەمەللىرى بولسا، مانا ئۇلارنىڭ ھەممىسى باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا يۈزۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 27 ئامازىيا پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەندىن باشلاپلا يېرۇسالېمدا بەزىلەر ئۇنى قەستلەشكە كىرىشكەندى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ لاغىش شەھىرىگە قېچىپ كەتتى؛ لېكىن قەستلىگۈچىلەر كەينىدىن لاغىشقا ئادەم ئەۋەتىپ، ئۇ يەردە ئۇنى ئۆلتۈردى. 28 ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئاتلارغا تارتىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى. ئۇ يېرۇسالېمدا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «يەھۇدانىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى.

26

يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ئۇنىڭ ئون ئالتە ياشقا كىرگەن ئوغلى ئۆزىيانى تىكلەپ، ئۇنى ئاتىسى ئامازىيانىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى 2 (پادىشاھ ئاتىسى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا تۇرغاندىن كېيىن، ئېلات شەھىرىنى قايتىدىن ياساپ، يەھۇداغا يەنە ئەۋە قىلغۇچى دەل ئۆزىيانى ئىدى). 3 ئۆزىيانە تەختكە چىققان چىغىدا ئون ئالتە ياش ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا جەمئىي ئەللىك ئىككى يىل پادىشاھلىق قىلدى. ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ئىسمى يەھوليا بولۇپ، يېرۇسالېملىق ئىدى. 4 ئۇ ئاتىسى ئامازىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ ئەزىمەت دۇرۇس بولغانى قىلدى. 5 خۇدا بەرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر بىلەن يورۇتۇلغان زەكەريا ئۆزىيانغا تەلەم بەرگەچكە، ئۇ ھايات ۋاقتىدا ئۆزىيانا خۇدانى ئەزدىدى؛ ۋە ئۇ پەرۋەردىگارنى ئەزىمەت كۈنلەردە خۇدا ئۇنىڭ ئىشلىرىنى راۋان قىلدى. 6 ئۇ چىقىپ فىلىستىيەلەرگە جۇمۇم قىلدى ۋە گانتىڭ سېپىلىنى، جابەھنىڭ سېپىلىنى ۋە ئاشدودنىڭ سېپىلىنى چاقىرۇۋەتتى. يەنە ئاشدود ئەتراپىدا، شۇنداقلا فىلىستىيەلەر ئارىسىدا بىرەنچە شەھەر بەرپا قىلدى. 7 خۇدا ئۇنىڭ فىلىستىيەلەر ۋە گۇز-بانالدا ئورۇۋاتقان ئەرەبلەر بىلەن ماۋنلارغا قارشى ئۇرۇشىغا ياردەم بەردى. 8 ئامونىيلار ئۆزىيانغا ئولپان تولىدى؛ ئۆزىيانا ئولپان قۇدرەتلىك بولۇپ، نام-شۆھرەتتىكى تاكى مىسىرنىڭ چېگرىسىغىچە تارقالدى. 9 ئۆزىيانا يېرۇسالېمدىكى «بۇرچەك دەۋرۋازىسى»دا، «جىلغا دەۋرۋازىسى»دا ۋە سېپىلنىڭ قارىلىدىغان يېرىدە مۇنارلار سالىدى ۋە ئۇلارنى تاجايىپ مۇستەھكەم قىلدى. 10 ئۇ يەنە چۆللەردە بىر مۇنچە كۆزەت مۇنارىنى سالىۋىدى ۋە كۆپ قۇدۇقلارنى كولاتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ شەھەرلەر تۈزلەڭلىكىدە ۋە ئېگىزلىكتە نۇرغۇن چارۋىسى بار ئىدى؛ ئۇ يەنە تېرىقچىلىققا ئىمراق بولغاچقا، تاغلاردا ۋە ئېتىز-باغلاردا [نۇرغۇن] باغۋەنلەرنى ۋە ئۆزۈمچىلەرنى يىلاپ ئىشلەتتى. 11 ئۆزىيانىڭ يەنە ئۇرۇشقا ماھىر قوشۇنى بار ئىدى. قوشۇن كاتىپ جەئىيەل ۋە ئەمەلدار ماناسىيا ئېنىقلىغان سانغا ئاساسەن قىسم-قىسىملار بويىچە بۆلۈنۈپ، پادىشاھنىڭ سەردارلىرىدىن بىرى بولغان ھاناينانىڭ يېتەكچىسى ئاستادا سەپ بولۇپ جەڭگە چىقتى. 12 بۇ

27 يوتام تەختكە چىققان چىغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ئىسمى يەروشا بولۇپ، زادوونىڭ قىزى ئىدى. 2 ئۇ ئاتىسى ئۆزىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ ئەزىمەت دۇرۇس بولغانى قىلدى (لېكىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس خانىسىغا كىرمىدى). لېكىن خەلق يەنىلا يۇزۇق ئىشلارنى قىلىۋەردى. 3 پەرۋەردىگار يوشاھنىڭ يۇقىرىقى دەۋرۋازىسىنى ياساتقۇچى يوتام ئىدى؛ ئۇ يەنە ئۇفەلدىكى سېپىلدىمۇ نۇرغۇن قۇرۇلۇشلارنى قىلدى. 4 ئۇ يەھۇدانىڭ تاغلىق رايونىدا شەھەرلەرنى بىنا قىلدى؛ ئورمانلىقلارنىمۇ قەلئە قورغانلار ۋە كۆزەت مۇنارىلىرىنى ياساتتى. 5 ئۇ ئامونىيلارنىڭ پادىشاھى بىلەن تۇرۇش قىلىپ ئۇلارنى يەڭدى؛ شۇ يىلى ئامونىيلار ئۇنىڭغا ئۈچ ئالانت كۈمۈش، مىڭ توننا بۇغداي، مىڭ توننا ئارپا ئولپان بەردى؛ ئامونىيلار ئىككىنچى ۋە ئۈچىنچى يىلىمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش ئولپان ئېلىپ كەلدى. 6 يوتام خۇداسى پەرۋەردىگار ئالدىدا يوللىرىنى

توغرا قىلغىنى ئۈچۈن قۇدرەت تاپتى. 7 يوتامنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن قىلغان جەڭلىرى ۋە تۇتقان يوللىرىنىڭ ھەممىسى مانا «بەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى» دا يۈزلىگەندۇر. 8 تەختكە چىققان چىغدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېزۇسقا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. 9 يوتام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا تۇخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى ئاھاز تۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

28

ئاھاز تەختكە چىققان چىغدا يىگىرمە ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېزۇسقا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. تۆتتىنسى داۋۇتقا ئوخشاش پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىدە دۇرۇس بولغاننى قىلماي، 2 بەلكى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ يولغا كىرىپ ماڭدى؛ ئۇ ھەمەتا بانالارغا ئاتاپ مەيۇدلارنى قۇيدۇردى؛ 3 پەرۋەردىگارى ئىسرائىللار زىمىندىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ يىگىچىلىك گۇناھلىرىنى دوراپ، ھىننوم جىلغىسىدا كۆچە كۆيدۈردى؛ ئۇنىڭ بەرزەتلىرىنى ئىتتىن ئۆتكۈزۈپ كۆيدۈردى؛ 4 يەنە «يۇقىرى جايلا» دا، دۇڭدە ۋە ھەرقايسى كۆكرەگەن دەرەخ ئاستىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى ۋە كۆچە كۆيدۈردى. 5 شۇڭا، ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارى ئۇنى سۈرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ سۈرىيە ئۇنى تارمار كەلتۈرۈپ، بەھۇدادىن نۇرغۇن خەلقنى تۇتقۇن قىلىپ دەمەشىققە ئېلىپ كەتتى. خۇدا يەنە ئۇنى ئىسرائىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئىسرائىل پادىشاھى [بەھۇدادا] چوڭ قىرغىنچىلىق ئېلىپ باردى. 6 رەمەلىيانىڭ ئوغلى پىكاد بەھۇدادا بىر كۈن ئىچىدە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەزەمەتلەر ئىدى؛ بۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىدىن ۋاز كەچكەندى. 7 زىكرى ئىسىملىك بىر ئەفرانچى ئەزەمەت بار ئىدى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ ئوغلى ماناساھانى، ئوردىنىڭ باش غوجىدارى نازىكام ۋە پادىشاھنىڭ باش ۋەزىرى ئەلكاننى قەتل قىلدى. 8 ئىسرائىل ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئىككى يۈز مىڭ ئايال، ئوغۇل-قىز بالىلارنى تۇتقۇن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلار يەنە بەھۇدادىن نۇرغۇن تۇرۇش غەنىمەتلىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ سامارىيەگە كەتتى. 9 لېكىن ئۇ يەردە پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆدەد ئىسىملىك بىر پەيغەمبىرى بار ئىدى؛ ئۇ سامارىيەگە قايتىپ كەلگەن قوشۇننىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇلارغا: - قاراڭلار، ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارى بەھۇدالارنى ئاچچىقىدا سىلەرنىڭ قولىڭلارغا تاپشۇردى ۋە سىلەر پەلەككە يەتكەن قەھرى-غەزەپ بىلەن ئۇلارنى ئۆلتۈردۈڭلار. 10 ئەمدى سىلەر يەنە بەھۇدالار بىلەن يېزۇسقا ئېلىقلىق مەجبۇرى ئۆزۈڭلارغا قۇل-دەدەك قىلماقچى بولۇۋاتسىلەر. لېكىن سىلەر ئۆزۈڭلارمۇ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارى ئالدىدا گۇناھ-ئىتائەتسىزلىكلەر ئۆتكۈزۈڭلارغۇ؟ 11 ئەمدى گېيىمگە قۇلاق سېلىڭلار! قېرىنداشلىرىڭلاردىن تۇتقۇن قىلىپ كەلگەنلەرنى قايتۇرۇۋېتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگارىنىڭ قاتتىق غەزەپى يېشىڭلارغا چۈشەي دەپ قالدى، دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن ئەفرانچىلارنىڭ بىرقانچە يولباشچىلىرى، يەنى يوهانانىڭ ئوغلى نازارىيا، مەشلىمونتىڭ ئوغلى بەرەكبىيا، شالۇمنىڭ ئوغلى ھەزەكبىيا ۋە ھادايىنىڭ ئوغلى تاماماس قوزغىلىپ چىقىپ جەڭگەن قوشۇننى تۇتقۇن قىلىپ 13 ئۇلارغا: - بۇ تۇتقۇنلارنى بۇ يەرگە ئېلىپ كىرسەڭلار بولمايۇ، بىزنىڭ پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا گۇناھسىز تۇرۇپ، يەنە تېخىمۇ كۆپ گۇناھلار ۋە ئىتائەتسىزلىكلەرنى ئايتىماقچىمۇسىلەر؟ چۈنكى بىزنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمىز ھېلىمۇ ئىنتايىن ئېغىردۇر، ئىسرائىلنىڭ بېشىغا ئوتلاق قەھەر-غەزەپ چۈشەي دەپ قالدى، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر تۇتقۇنلار بىلەن تۇرۇش غەنىمەتلىرىنى يولباشچىلار ۋە يۈككۈل جامانەت ئالدىدا قالدۇرۇپ قويدى. 15 يۇقىرىدا ئىسمى تىلغا ئېلىنغان كىشىلەر قوزغىلىپ، تۇتقۇنلارنى باشلاپ چىقتى،

29

ھەزەكبىيا تەختكە چىققان چىغدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېزۇسقا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. تۆتتىنسى داۋۇتقا ئوخشاش پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىدە دۇرۇس بولغاننى قىلماي، 2 بەلكى ئىسرائىلنىڭ يولغا كىرىپ ماڭدى؛ ئۇ ھەمەتا بانالارغا ئاتاپ مەيۇدلارنى قۇيدۇردى؛ 3 پەرۋەردىگارى ئىسرائىللار زىمىندىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ يىگىچىلىك گۇناھلىرىنى دوراپ، ھىننوم جىلغىسىدا كۆچە كۆيدۈردى؛ ئۇنىڭ بەرزەتلىرىنى ئىتتىن ئۆتكۈزۈپ كۆيدۈردى؛ 4 يەنە «يۇقىرى جايلا» دا، دۇڭدە ۋە ھەرقايسى كۆكرەگەن دەرەخ ئاستىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى ۋە كۆچە كۆيدۈردى. 5 شۇڭا، ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارى ئۇنى سۈرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ سۈرىيە ئۇنى تارمار كەلتۈرۈپ، بەھۇدادىن نۇرغۇن خەلقنى تۇتقۇن قىلىپ دەمەشىققە ئېلىپ كەتتى. خۇدا يەنە ئۇنى ئىسرائىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئىسرائىل پادىشاھى [بەھۇدادا] چوڭ قىرغىنچىلىق ئېلىپ باردى. 6 رەمەلىيانىڭ ئوغلى پىكاد بەھۇدادا بىر كۈن ئىچىدە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەزەمەتلەر ئىدى؛ بۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىدىن ۋاز كەچكەندى. 7 زىكرى ئىسىملىك بىر ئەفرانچى ئەزەمەت بار ئىدى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ ئوغلى ماناساھانى، ئوردىنىڭ باش غوجىدارى نازىكام ۋە پادىشاھنىڭ باش ۋەزىرى ئەلكاننى قەتل قىلدى. 8 ئىسرائىل ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئىككى يۈز مىڭ ئايال، ئوغۇل-قىز بالىلارنى تۇتقۇن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلار يەنە بەھۇدادىن نۇرغۇن تۇرۇش غەنىمەتلىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ سامارىيەگە كەتتى. 9 لېكىن ئۇ يەردە پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆدەد ئىسىملىك بىر پەيغەمبىرى بار ئىدى؛ ئۇ سامارىيەگە قايتىپ كەلگەن قوشۇننىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇلارغا: - قاراڭلار، ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارى بەھۇدالارنى ئاچچىقىدا سىلەرنىڭ قولىڭلارغا تاپشۇردى ۋە سىلەر پەلەككە يەتكەن قەھرى-غەزەپ بىلەن ئۇلارنى ئۆلتۈردۈڭلار. 10 ئەمدى سىلەر يەنە بەھۇدالار بىلەن يېزۇسقا ئېلىقلىق مەجبۇرى ئۆزۈڭلارغا قۇل-دەدەك قىلماقچى بولۇۋاتسىلەر. لېكىن سىلەر ئۆزۈڭلارمۇ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارى ئالدىدا گۇناھ-ئىتائەتسىزلىكلەر ئۆتكۈزۈڭلارغۇ؟ 11 ئەمدى گېيىمگە قۇلاق سېلىڭلار! قېرىنداشلىرىڭلاردىن تۇتقۇن قىلىپ كەلگەنلەرنى قايتۇرۇۋېتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگارىنىڭ قاتتىق غەزەپى يېشىڭلارغا چۈشەي دەپ قالدى، دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن ئەفرانچىلارنىڭ بىرقانچە يولباشچىلىرى، يەنى يوهانانىڭ ئوغلى نازارىيا، مەشلىمونتىڭ ئوغلى بەرەكبىيا، شالۇمنىڭ ئوغلى ھەزەكبىيا ۋە ھادايىنىڭ ئوغلى تاماماس قوزغىلىپ چىقىپ جەڭگەن قوشۇننى تۇتقۇن قىلىپ 13 ئۇلارغا: - بۇ تۇتقۇنلارنى بۇ يەرگە ئېلىپ كىرسەڭلار بولمايۇ، بىزنىڭ پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا گۇناھسىز تۇرۇپ، يەنە تېخىمۇ كۆپ گۇناھلار ۋە ئىتائەتسىزلىكلەرنى ئايتىماقچىمۇسىلەر؟ چۈنكى بىزنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمىز ھېلىمۇ ئىنتايىن ئېغىردۇر، ئىسرائىلنىڭ بېشىغا ئوتلاق قەھەر-غەزەپ چۈشەي دەپ قالدى، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر تۇتقۇنلار بىلەن تۇرۇش غەنىمەتلىرىنى يولباشچىلار ۋە يۈككۈل جامانەت ئالدىدا قالدۇرۇپ قويدى. 15 يۇقىرىدا ئىسمى تىلغا ئېلىنغان كىشىلەر قوزغىلىپ، تۇتقۇنلارنى باشلاپ چىقتى،

ئويى ئۇنىڭغا مۇقەددەس قىلىپ پاكىزلاڭلار، مۇقەددەس خانداندىن بارلىق پاسكىنا نەرسىلەرنى چىقىرىپ تاشلاڭلار. 6 چۈنكى بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئاسىيلىق قىلىپ، خۇداغىمىز پەرۋەردىگارىڭنى نەزىردە رەزىل بولغانى قىلىپ، ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى، پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئۇلۇغسۇدىن يۈزىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئارقىنى قىلدى. 7 ئۇلار ئايۋاننىڭ ئىشىكلىرىنى ئېتىۋەتكەن، چىراغلارنى ئۆچۈرۈۋەتكەن، خۇشبۇي ياقىغانىدى ۋە مۇقەددەس خانداندا ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا ھىچ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇمبايدىغان بولۇپ كەتكەندى، 8 شۇ سەۋەبىن پەرۋەردىگارىڭ غەزىپى بەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدا كەلگەننىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، خۇددى ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرۈپ تۇرغىنىڭلاردەك، ئۇلارنى دەھشەتكە سېلىپ، ۋەھمە بولۇشقا ھەم زاڭلىق قىلىپ ئۇش-ئۇش قىلىندىغان ئويىڭىڭىزغا ئايالاندۇرۇپ قويدى. 9 شۇ سەۋەبىن ئاتا-بوۋىلىرىمىز قىلچى ئاستىدا قالدى، ئوغۇل-قىزلىرىمىز ۋە خوتۇنلىرىمىز ئۇمۇ تۇتقۇن قىلىندى. 10 ئەمدى مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىڭنىڭ غەزىپىنىڭ بىزدىن ياددۇرۇلۇشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بىلەن ئەھدىلىشىش نىيىتىگە كەلدىم. 11 ئۇ بالىرىم، غايىل بولماڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگارىڭ سىلەرنى ئۆز ئالدىدا تۇرۇپ خىزمىتىدە بولۇشقا، ئۇنىڭ خىزمەتكارى بولۇپ خۇشبۇي يېقىشقا ئاللىغان، دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن ئايۋانلاردىن تۆۋەندىكىلەر ئورنىدىن تۇرۇپ ئوتتۇرىغا چىقتى: - كەھانلاردىن بولغان ئاماسيانىڭ ئوغلى مامات ۋە ئازارىيانىڭ ئوغلى يوئىل، مەرابىلاردىن ئابدنىڭ ئوغلى كىش، يەھالەللىنىڭ ئوغلى ئازارىيا، گەرشونلاردىن زىمماننىڭ ئوغلى يوئام، يوئاننىڭ ئوغلى ئېدەن، 13 ئەلېزافاننىڭ ئەۋلادلىرىدىن شىمىرى بىلەن جەئىيەل، ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەكەرىيا بىلەن مامانېيا، 14 ھىماننىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەھىيەل بىلەن شىمىرى، بەدۇئۇنىڭ ئەۋلادلىرىدىن شىمايا بىلەن ئۆزىيەللەر. 15 ئۇلار قېرىنداشلىرىنى يىغىپ، ئۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلىدى، پادىشاھنىڭ تاپشۇرۇقى، پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگارىڭنى ئويىنى پاكىزلاشقا كىردى. 16 كەھنەلەر پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئويىنى ئىچكىرىسىگە پاكىزلاشقا كىردى، ئۇلار پەرۋەردىگارىڭنىڭ مۇقەددەس جايدىن تاپقان بارلىق ناپاك-ئىنجىس نەرسىلەرنى پەرۋەردىگارىڭ ئويىنىڭ ھويلىسىغا توشۇپ چىقتى، ئاندىن ئۇلارنى ئايۋانلار ئېلىپ چىقىپ، [شەھەر سىرتىدىكى] كىدرون جىلىغىسىغا ئاپىرىپ تەختتى. 17 ئۇلار بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدىن باشلاپ، ئويىنى قايتىدىن خۇداغا ئاتاپ پاكىزلاشقا كىرىشىپ، سەككىزىنچى كۈنى پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئايۋىنىغا چىقتى، ئۇلار [يەنە] سەككىز كۈن ۋاقىت سەرب قىلىپ پەرۋەردىگارىڭنى ئويىنى پاكىزلاپ، بىرىنچى ئايىنىڭ ئون ئالتىنچى كۈنىگە كەلگەندە ئىشنى تۈگەتتى. 18 ئاندىن ئۇلار ھەزەكيا پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: - بىز پەرۋەردىگارىڭنىڭ پۈتكۈل ئويىنى، جۈملىدىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانلىقىنى ۋە ئۇنىڭدىكى بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى، «ئەقدەم نان» تېزىلدىغان شىرنى ۋە شىرنە ئۈستىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى پاكىزلەۋەتتۇق، 19 ئاناڭ پادىشاھ تەختتىكى چىچىدا ئاسىيلىق قىلىپ ئاشلىۋەتكەن بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى تەييارلاپ تەخ قىلىپ، پاكىزلاپ قويدۇق، مانا، ئۇلار ھازىر پەرۋەردىگارىڭنىڭ قۇربانلىقىغا ئالدىغا قويدى، دېدى. 20 ھەزەكيا پادىشاھ ئەتەكتە تاڭ سەھەر ئورنىدىن تۇرۇپ شەھەردىكى ئەمەلدارلارنى يىغىپ پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئويىگە چىقتى. 21 ئۇلار پادىشاھلىق ئۈچۈن، مۇقەددەس خانا ۋە پۈتۈن بەھۇدالار ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىق قىلىشقا بەنەمە بۇقا، بەنەمە قوچقار، بەنەمە قوزا ۋە بەنەمە تېكە ئېلىپ كەلدى، [پادىشاھ] ھارۇن ئەۋلادلىرى بولغان كەھنەلەرغا بۇلارنى پەرۋەردىگارىڭنىڭ قۇربانلىقىغا سۇنۇشنى بۇيرۇدى. 22 ئۇلار بۇقلارنى بوغۇزلىدى، كەھنەلەر قېنىنى ئېلىپ، قۇربانلىققا سەپتى، ئاندىن ئۇلار قوچقارلارنىمۇ بوغۇزلاپ، قېنىنى قۇربانلىققا سەپتى، قوزلارنىمۇ

30

ھەزەكيا پۈتۈن ئىسرائىلغا ۋە بەھۇداغا ئادەم ئەۋەتىپ ھەممە ئەفرائىملار بىلەن ماناسسەلەرگە خەت يېزىپ، ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىڭنى سېغىنىپ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»نى ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا، پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئويىگە يىغىلىشىنى چاقىردى 2 (پادىشاھ،

ئەمەلدارلىرى ۋە يېرۇسالىمدىكى بارلىق جامائەت بىلەن بىللە مەسلىھەتلىشىپ، كىرىشتى، بىراق ھەزەركىيا ئۇلار ھەققىدە دۇئا قىلىپ: - كىمكى ئۆز ئاتا-ئىككىنچى ئايدا تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزەيلى دەپ قارارغا كېلىشتى. بۇ ئىككىنچى ئايدا تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزەيلى دەپ قارارغا كېلىشتى. كەلگەن بولسا، گەرچە ئۇلار مۇقەددەس خانىغا ئائىت پاكلىنىش بەلگىسىگە بولمىغاچقا، ھېيتنى ۋاقتىدا ئۆتكۈزەلمىدى. 4 پادىشاھ ۋە پۈتكۈل جامائەت بۇ پىلاننى ناھايىتى ياخشى بويۇپ، دەپ قارىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ بەنەر-شېبان دىنغىچە بارلىق خەلقىنى يېرۇسالىمغا كېلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنى سېغىنىپ تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشكە چاقىرىشقا ئەۋەتەيلى، دەپ بېكىتتى، چۈنكى ئۇلار ھېيتنى ئۇزۇن ۋاقىتلاردىن بۇيان پۈتۈلگەن بەلگىگە بويىچە ئۆتكۈزۈلمىگەندى. 6 چاپارمەنلەر پادىشاھ بىلەن ئەمەلدارلارنىڭ خەلىپىنى ئېلىپ، پۈتۈن ئىسرائىل ۋە ھەيۋدا يۈزىنى كېزىپ، پادىشاھنىڭ بارلىقى بويىچە مۇنداق خەۋەرنى جاكارلىدى: «ئى ئىسرائىل، ئىبراھىم، ئىسمائىل ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىغا يېنىپ كېلىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار ئۆز ئۆزىمىز پادىشاھلارنىڭ جاڭگىلىدىن قۇتۇلغان قالدۇقلارنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىدۇ. 7 ئاتا-بوۋاڭلار ۋە قېرىنداشلىرىڭلارغا ئوخشاش بولماڭلار، ئۇلار ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىغا ئائىلىنىپ قىلغاچقا، ئۇ خۇددى سىلەر كۆرگەندەك ئۇلارنى خاراچىلىككە تاپشۇرغان. 8 ئاتا-بوۋاڭلارغا ئوخشاش بويۇنلارنى قاتتىق قىلماڭلار، پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ ئۇلۇق غەزەپىنىڭ سىلەردىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىشى ئۈچۈن، ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگارىغا يېقىنلاڭلار، ئۇ مەڭگۈگە ئۆزىگە خاس دەپ ئاتىغان مۇقەددەس خانىغا كېلىپ، خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار. 9 ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگارىغا قايتساڭلار، قېرىنداشلىرىڭلار ۋە بالا-چاقىلىرىڭلار ئۆزلىرىنى تۇتقۇن قىلغانلارنىڭ ئالدىدا رەھم-ئىتپاققا ئېرىشىپ، بۇ يۇرتقا قايتىپ كېلىدۇ، چۈنكى خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارىڭلار شاپاھەتلىك ۋە رەھىملىككۈز، سىلەر ئۇنىڭ تەرىپىگە تۇتساڭلار، ئۇ سىلەردىن يۈز ئۆرۈمەيدۇ. 10 چاپارمەنلەر شەھەر-مۇشەھەر بېرىپ، تاكى زەيۋۇنغىچە ئەتراپ ۋە ماناسسەنىڭ يۇرتلىرىنى كېزىپ چىقتى، لېكىن ئۇ يەردىكىلەر ئۇلارنى زاڭلىق قىلىپ مەخزىرە قىلدى. 11

31

بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى تۆگىگەندىن كېيىن، بۇ يەردە ھازىر بولغان ئىسرائىللىقنىڭ ھەممىسى يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىگە بېرىپ، ئۇ يەردىكى «بۇت تۈۋرۈك»لەرنى چىقىپ، ئاشىراھ بۇتلارنى كېسىپ تاشلىۋەتتى، يەنە يەھۇدا ۋە بېنېامين زېمىنىدا، شۇنداقلا ئەتراپ ۋە ماناسسە زېمىنىدا ھەرقايسى يەرلىرىدىكى «يۇقىرى جىلار» ۋە قۇربانگاھلارنى، ھەممىسىنى يۈزۈپ يوقا قىلىۋەتتى، شۇنىڭدىن كېيىن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەرقايسىسى ئۆز تەۋەلىكىگە، ئۆز شەھەرلىرىگە قايتىپ كېتىش. 2 ھەزەركىيا كىشىلەر بىلەن لاۋىيلارنى تۆۋەت-گۆرۈپپىلارغا بۆلۈپ، كىشىلەر بىلەن لاۋىيلارنىڭ ھەرقايسىسىنى ئۆزىگە خاس خىزمىتىگە بېكىتىپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۈنۈپ، پەرۋەردىگارى تېنىنىڭ ھوللىرىدا، ئىشك-دەرۋازىلىرى ئىچىدە ۋەزىپە تۆتەپ، پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇيدىغان قىلدى. 3 پادىشاھ يەنە ئۆز مېلىدىن بىر ئۆلۈشنى ئېلىپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن ئىشلىتىشكە بۇيرۇدى، بۇلار پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا پۈتۈلگىنى بويىچە تەشەككۈل ۋە كەچلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، شابات كۈنى، يېڭى ئاي ۋە ھېيت-بايرام كۈنلىرىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن ئايرىلدى. 4 پادىشاھ يەنە كىشىلەر بىلەن لاۋىيلارنىڭ پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ تەۋرات قانۇنىنى چىڭ ئىجرا قىلىشى ئۈچۈن، تەقدىم قىلىشقا تېگىشلىك ئۆلۈشنى ئۇلارغا بېرىڭلار، دەپ يېرۇسالىمدا تۇرۇشلۇق خەلققە بۇيرۇدى. 5 بۇ يۇرۇق چىقىرىلىشى بىلەن، ئىسرائىللىق ھوسۇل-مەھسۇلاتلارنىڭ دەسلەپكى ئېلىنىغان قىسمى تاشلىق، يېڭى شاراب، زەبۇن مېي ۋە ھەسەللەرنى ھەمدە ئېتىزلىقتىن چىققان ھەرخىل مەھسۇلاتلارنىڭ ھوسۇللىرىدىن ئېلىنىشى، يەنە ھەرخىل خىلاپ ھالدا تۇتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتاپ سۈيۈلگەن قوزا گۆشلىرىنى يېيىشكە

نەرسىلەرنىڭ ئۈندىن بىرى ئۆشەرگە تۈركۈملەپ ئەكىلىشى. 6 ھەۋدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە تۇرۇۋاتقان ئىسرائىلار بىلەن ھەۋدارامۇ قوي- كاللىرىنىڭ ئۈندىن بىرى ئۆشەرگە ۋە پەرۋەردىگار خۇداسىغا ئاتالغان مۇقەددەس يۇمۇلارنىڭ ئۈندىن بىرى ئۆشەرگە ئەكىلىپ، دۈۋە-دۈۋە دۇۋىلىۋەتتى. 7 ئۈچىنچى ئايدىن باشلاپ دۇۋىلىنىپ، يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە توختىدى. 8 ھەزەكيا ئەمەلدارلار بىلەن بىللە كېلىپ، دۈۋە-دۈۋە بولغان بۇ مەھسۇلاتلارنى كۆرۈپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇدى ۋە ئۇنىڭ خەلقى بولغان ئىسرائىلارغا بەخت-سائادەت ئىلدى. 9 ھەزەكيا كەھنابىلەن لاۋىيلاردىن بۇ دۈۋە-دۈۋە مەھسۇلاتلار توغرىلىق سورىۋىدى، 10 زادوك جەمەتىدىن بولغان باش كەھن ئازاريا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: «خەلق پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ھەدىيە كەلتۈرگىلى باشلىغاندىن بۇيان توغرىدەك يېدۇق، يەنە نۇرغۇن ئېشىپ قالدى. چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى بەرىكەتلىگەن، شۇڭا ئېشىپ قالغىنىمۇ شۇنچە كۆپ، دېدى. 11 ھەزەكيا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئامبارلارنى تەييارلاشنى بۇرۇۋىدى، ئۇلار شۇنداق قىلدى. 12 ئۇلار سەمىي-ساداقەتلىك بىلەن ھەدىيەلەرنى، ئۈندىن بىر تۈشەرە ۋە خۇداغا ئالاھىدە ئاتالغان نەرسىلەرنى ئامبارلارغا ئەكىردى. لاۋىيلاردىن بولغان كونونىيا باش ئامبارچى، ئىسنى شىمىي مۇئاۋىن باش ئامبارچى بولدى. 13 كونونىيا ۋە ئىسنى شىمىي نىڭ قول ئاستىدا يەھىيەل، ئازاريا، ناخات، تاساھەل، يەرموت، يوزاباد، ئەلئەل، يىسماقىيا، ماھات ۋە بىنايالار نازارەت قىلىش خىزمىتىگە مەسئۇل بولدى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ھەزەكيا پادىشاھ بىلەن خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ باشقۇرغۇچىسى ئازاريانىڭ كۆرسەتمىسى بىلەن ئىشلەيتتى. 14 شەرقىي دەروازىنىڭ دەروازىنى لاۋىي يىھاننىڭ ئوغلى كورە خۇداغا خالىس قىلىنغان ھەدىيە-سوۋغاتلارغا مەسئۇل ئىدى، ئۇ پەرۋەردىگارغا سۇتۇلغان ۋە «ئەڭ مۇقەددەس» بولغان نەرسىلەرنى تەقسىم قىلاتتى. 15 ئىبەن، مىنېم، يەشۇئا، شىمايا، ئاماريا ۋە شېكەنىيالار ئۇنىڭ قول ئاستىدا بولۇپ، ئۇلار كەھنابىلەرنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە، چوڭ-كىچىكلىكىگە قاراماي، تۆۋەت بويىچە ئۆز قېرىنداشلىرىغا بۇلارنى ئۆلەشتۈرۈپ بېرىشكە تەييارلىدى، 16 بۇنىڭدىن باشقا، ئۇلار نەسەبنامىگە تىزىملىغان ئۈچ ياشتىن يۇقىرى ئەركەكلەردىن، ھەر كۈنى تۇتۇق بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، يۈكەنگەن ۋەزىپىسىنى ئورۇنلايدىغانلارنىڭ ھەممىسىگە تەقسىم قىلىپ بېرىتتى. 17 ئۇلار نەسەب نامى تىزىملىغان جەمەتلەرنى بويىچە كەھنابىلەرمۇ ھەمدە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان لاۋىيلارغا تۇتۇق ۋە ۋەزىپىسىگە قاراپ تەقسىم قىلىپ بېرىتتى، 18 نەسەب نامىدە «لاۋىي جامائىتى» [دەپ]، پۈتۈلگىنىگە قاراپ بۇلارنىڭ بارلىق كىچىك بالىلىرىغا، خوتۇنلىرى ۋە ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرىگىمۇ تەقسىم قىلىپ بېرىتتى؛ چۈنكى ئۇلار ساداقەتلىك بىلەن ئۆزلىرىنى خۇداغا ئاتاپ پاكلىنىپ، مۇقەددەس بولۇشقا يېتىشلىغانىدى. 19 ھەرقايسى شەھەرلەرنىڭ ئەتراپلىرىدا ئولتۇراقلاشقان، ھارۋىنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كەھنابىلەر بولسا، ھەربىر شەھەردە مەخسۇس تىزىملىغان ئادەم قويۇلغانىدى، ئۇلار كەھنابىلەر ئىچىدىكى بارلىق ئەركەكلەرگە ۋە شۇنداقلا نەسەب نامىدە پۈتۈلگەن بارلىق لاۋىيلارغا تېكىشلىك ئۆلۈشلىرىنى بېرىتتى. 20 ھەزەكيا پۈتۈن ھەۋدا زېمىنىدا شۇنداق قىلدى، ئۇ ئۆز خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا ياخشى، دۇرۇس ۋە ھەق بولغاننى قىلدى. 21 مەيلى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتلەرگە ئائىت ئىشتا بولسۇن، مەيلى ئەۋرەت قانۇنغا ھەم ئەمىرلىككە ئەمەل قىلىش نىيىتىدە خۇداسىنى ئەزدەشتە بولسۇن، ئۇ پۈتۈن قەلبى بىلەن قىلدى ۋە روناق تاپتى.

32

بۇ بارلىق ئىشلارنى ۋە ساداقەتلىك ئەمەللەرنى چېگرەندىن كېيىن، ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىپ ھەۋداغا تاجاۋۇز قىلىپ، قورغانلىق شەھەرلىرىگە

ھۇجۇم قىلىپ بۇسۇپ كىرىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلىش ئۈچۈن ئۇلارنى قورسۇۋالدى. 2 ھەزەكيا سەناخېرىپنىڭ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىش نىيىتىنىڭ بارلىقىنى بىلگەندە، 3 ھەمەلدارلىرى ۋە باتۇر ئەزىمەتلىرى بىلەن شەھەر سىرتىدىكى بۇلاق-ئېرىقلارنى توسۇۋېتىش توغرىلىق مەسلىھەتلەشنى، ئۇلار ئۇنى قوللىدى. 4 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەر يىغىلىپ: «تېخى ئۈچۈن ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىغا مۇ سۇ مەنبەسىنى تېپىۋېلىشىغا قالدۇرىدىكەنمىز؟» دەپ بارلىق بۇلاق كۆزلىرىنى ئېتىۋەتتى ۋە ئۇ يۇرت ئوتتۇرىسىدىن ئېقىپ تۇتىدىغان ئېرىقنى توسۇۋەتتى. 5 ھەزەكيا ئۆزى غەيرەتلىنىدۇرۇپ، بۇزۇلۇپ كەتكەن سېپىلارنى يېڭىلاشتىن ئۆڭلەتتى، ئۇنىڭغا قارۇۋىتىلغانلارنى سالدۇردى، يەنە بىر تاشقى سېپىلۇ ياساتتى ھەمدە داۋۇت شەھىرىدىكى «مىللو» قەلئەسىنى مۇستەھكەملىدى، ئۇ يەنە نۇرغۇن قورال-ياراغ ۋە قاتناقلارنى ياساتتى. 6 ئۇ خەلقنىڭ ئۈستىگە سەردارلارنى تەييارلىدى ئاندىن ئۇلارنى شەھەر دەروازىسىدىكى مەيدانغا، ئۆز ئالدىغا يىغدۇرۇپ، ئۇلارغا ئىلھام-رىغبەت بېرىپ: 7-ئەرادەلارنى چىڭ قىلىپ باتۇر بولۇڭلار، ئاسۇرىيە پادىشاھىدىن ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەن زور قوشۇندىن قورققانلار ياكى ئالاقىدە بولۇپ كەتمەڭلار، چۈنكى بىز بىلەن بىرگە بولغۇچىلار ئۇلار بىلەن بىرگە بولغۇچىلاردىن كۆپتۇر. 8 ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولغۇچى ناھايتى بىر ئىنسانىي ئەتلىك بىلەك، خالاس؛ لېكىن بىز بىلەن بىللە بولغۇچى بولسا بىزگە مەدەتكار بولۇپ، بىز ئۈچۈن جەڭ قىلغۇچى خۇدايىمىز پەرۋەردىگار باردۇر. دېدى. خەلق ھەۋدانىڭ پادىشاھى ھەزەكيانىڭ سۆزلىرىگە ئىشىنىپ تاپاندى. 9 شۇنىڭدىن كېيىن ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىپ پۈتۈنلۈك كۈچ-قوشۇن بىلەن لاقىش شەھىرىنى مۇھاسىرىگە ئالدى، شۇ چاغدا ئۇ خىزمەتكارلىرىنى يېرۇسالېمغا، ھەۋدانىڭ پادىشاھى ھەزەكياغا، شۇنداقلا يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان بارلىق ھەۋدالارغا ئەۋەتىپ، ئۇلارغا مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزۈپ: 10 «ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىپ: «يېرۇسالېم مۇھاسىرى ئىچىدە تۇرۇقلۇق، سىلەر زادى تېكىگە تايىنىپ ئۇنىڭغا تېخىچە تۇرۇۋاتسىلەر؟» 11 ھەزەكيا سىلەرگە: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلدۇرۇۋىدى» دەپ ئىشەندۈرۈپ، سىلەرنى ئاچلىق ۋە ئۇسسۇزلۇقتىن ئۆلۈمگە تاپشۇرماقچى بولۇۋاتقانمۇ؟ 12 شۇ ھەزەكيا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتمىگەن؟ ئاندىن ھەۋدادىكى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرگە: «سىلەر بىرلا قۇربانگاھ ئالدىدا سەجدە قىلسىلەر ۋە شۇنىڭ ئۈستىگە خۇشبۇي ياقتىسىلەر» دەپ ئەمىر قىلغان ئەمەسمۇ؟ 13 مېنىڭ ۋە مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ بارلىق ئەل خەلقىگە تېخى قىلغانلىقىنى بىلمەيسىلەر؟ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-پۇتلىرى ئۆز زېمىنىنىڭ قولىمدىن قۇتۇلدۇرۇشقا بەر نامال قىلالغۇ؟ 14 مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىم ئۆزۈل-كېسىل يوقاتقان ئەشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ پۇت-ئىلاھلىرىنىڭ قايسىبىرى ئۆز خەلقىنى مېنىڭ قولىمدىن قۇتۇلدۇرغان؟ ئۇنداقتا سىلەرنىڭ خۇدايىكلار سىلەرنى مېنىڭ قولىمدىن قۇتۇلدۇرۇۋالالمايدۇ ئەمەسمۇ؟» دېدى. 16 [سەناخېرىپنىڭ] خىزمەتكارلىرى داۋاملىق يەنە پەرۋەردىگار خۇدانى ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارى ھەزەكيانى ھاقارەتلىدىغان گەپلەرنىمۇ قىلدى. 17 ئاندىن سەناخېرىپ تېخى خەت يېزىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ھاقارەتلەپ، زاڭلىق قىلىپ: «خۇددى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھلىرى ئۆز خەلقىنى

چاڭگىلىدىن قۇتقۇزالمىغاندا، ھەزەركىيانىڭ خۇداسىمۇ ئۇنىڭ خەلقىنى مېنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزالمىدۇ» دېدى. 18 ئۇلار شەھەرنى ئېلىش غەزىدە يېرۇسالېم سېپىلىدە تۇرۇۋاتقان خەلقى قورقۇتۇپ، پاتىپارايچىلىققا چۆمدۈرۈش ئۈچۈن يەھۇدى تىلىدا تۈنلۈك تۇلپ تۇردى. 19 ئۇلار يېرۇسالېمنىڭ خۇداسىنى خۇددى يەريۇدىدىكى يات خەلقلەرنىڭ ئىنساننىڭ قولىدا يالغان ئىلاھلىرىغا ئوخشىتىپ سۆزلىدى. 20 شۇنىڭ تېز يېلىدىن ھەزەركىيا پادىشاھ ۋە ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا بەيغەمبەر دۇئا قىلىپ ئاسمانغا قاراپ ندا قىلىۋېدى، 21 پەرۋەردىگار بىر پەرىشتە ئەۋەتتى، ئۇ ئاسۇرىيە پادىشاھى قوشۇنىنىڭ لەشكەرگاھىغا كىرىپ، پۈتكۈل باتۇر جەڭچىلەرنى، ئەمەلدارلار ۋە سەردارلارنى قويمىي قەبۇل قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيە پادىشاھى شەرمەندە بولۇپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. ئۆزىنىڭ يۇرتىغا كىرگەن چىغىدا ئۆز پۇشىدىن بولغان ئوغۇللىرى ئۇنى قىلىچ بىلەن چېپىپ ئۆلتۈردى. 22 ئەنە شۇ تەرىقىدە، پەرۋەردىگار ھەزەركىيانى ۋە يېرۇسالېم ئاھالىسىنى ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىننىڭ ۋە باشقا بارلىق دۇشمەنلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزۇپ قالدى ۋە ئۇلارنى ھەر تەرەپتە قوغدىدى. 23 نۇرغۇن كىشىلەر ھەدىيەلەرنى پەرۋەردىگارغا تاشات ئۈچۈن يېرۇسالېمغا ئەكەلدى، شۇنداقلا نۇرغۇن ئېسىل نەرسىلەرنى ئەكىلىپ يەھۇدا پادىشاھى ھەزەركىياغا سۈندى، شۇنىڭدىن ئېتىۋارەن ھەزەركىيا بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولدى. 24 شۇ كۈنلەردە ھەزەركىيا كېسەل بولۇپ ساكراتقا چۈشۈپ قالدى، ئۇ پەرۋەردىگارغا تىلاۋەت قىلدى ۋە پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتتى. 25 لېكىن ھەزەركىيا ئۆزىگە كۆرسىتىلگەن ئىلتىپاتقا مۇۋاپىق تەشەككۈر ئېيتىمىدى، ئۇ كۆڭلىدە تەكەببۇرلىشىپ كەتتى. شۇڭا خۇدانىڭ غەزىپى ئۇنىڭغا ۋە شۇنىڭدەك يەھۇدا ۋە يېرۇسالېملىكلەرگە قوزغالدى. 26 لېكىن ھەزەركىيا ۋە يېرۇسالېملىكلەر تەكەببۇرلىقتىن يېنىپ تۇرلارنى تۈۋەن تۇتۇپ يۈرگەچكە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ھەزەركىيانىڭ كۈنلىرىدە ئۇلارغا چۈشىدى. 27 ھەزەركىيانىڭ دۇنياسى تولىمۇ كۆپ، ئىززەت-ھۆرمىتى قەۋەتلا يۇقىرى ئىدى، ئۇ ئۆزىگە ئالتۇن، كۆمۈش، گۈھەر-ياقۇت، خۇشبۇي دورا-دەرەمەك، قاتقان ۋە مەرخىل قىممەتلىك بۇيۇملارنى ساقلايدىغان خەزىنىلەرنى سالدۇردى؛ 28 ئۇ يەنە ئاشلىق، يېڭى شاراب ۋە زەپىن جېمى ساقلايدىغان ئامبارلارنى، يەنە ھەر تۈرلۈك مالدار ۋە پادىلىرى ئۈچۈن ئېغىل-قوتالارنى سالدۇردى. 29 ئۇ ئۆزىگە شەھەرلەر، بىنا قىلدۇرۇش ۋە نۇرغۇن قوي-كالىلارغا ئىگە بولدى، چۈنكى خۇدا ئۇنىڭغا غايەت كۆپ دەپشە-دۇنيا تانا قىلغانىدى. 30 ھەزەركىيانىڭ ئىبارەت بۇ كىشى گېھون ئېقىنىنىڭ يۇقىرى ئېقىمىدىكى سۇنى توشۇپ، سۇنى توپوغرا داۋۇت شەھىرىنىڭ كۆپىنچىسى تەرىپىگە ئېقىپ كېلىدىغان قىلغانىدى. ھەزەركىيا بارلىق قىلغان ئەمەللىرىدە روناقتا تاپتى. 31 ھالبۇكى، بايلىق ئەمەللىرىنىڭ ئىچىلىرى كېلىپ ھەزەركىيا بىلەن كۆرۈشۈپ، يەھۇدا زېمىنىدا يۈز بەرگەن بۇ مۇجىزىلىك ئالامەت توغرىدا كۆپ سورىغان چاغدا، ئۇنىڭ كۆڭلىدە نېمە بارلىقىنى مەلۇم قىلىشقا سىنىماقچى، خۇدا ئۇنى يالغۇز قالدۇرۇپ، ئۇنىڭدىن كەتتى. 32 ھەزەركىيانىڭ قالغان ئىشلىرى ۋە ياخشى ئەمەللىرى بولسا، مانا ئۇلار «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى» دا، ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا بەيغەمبەرنىڭ كۆرگەن ۋە ھېلىكى خاتىرىسىدە پۈتۈلگەندۇر. 33 ھەزەركىيا ئانا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى، ئۇلار ئۇنى داۋۇت ئەۋلادلىرى قەبرىستانلىقى ئېگىزلىكىدە دەپنە قىلدى، ئۇ ئۆلگەن چاغدا بارلىق يەھۇدا خەلقى بىلەن يېرۇسالېملىكلەر ئۇنىڭغا ھۆرمەت بىلدۈردى. ئۇنىڭ ئورنىغا ئاماناسسەھ پادىشاھ بولدى.

ئالدىن كۆرگۈچلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئۆتكەنغا ئېيتقان گەپلىرى بولسا، مانا ئۇلار «ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۆتكەلگەندۇر. 19 ئۇنىڭ دۇئاسى، خۇدانىڭ ئۇنىڭ تىلەكلىرىنى قانداق ئىجابەت قىلغانلىقى، ئۇنىڭ تۈزى تۈۋەن قىلىشىدىن ئىلگىرى قىلغان بارلىق گۇناھى ۋە ۋاپاسلىقى، شۇنداقلا ئۇنىڭ قەيەردە «يۇقىرى جايلار» سالدۇرغانلىقى، ئاشىراھ مەبۇدىلىرى ھەم ئويمان مەبۇدىلارنى تىكلەنگەنلىكى بولسا، مانا ھەممىسى «ئالدىن كۆرگۈچلەرنىڭ خاتىرىلىرىدە» يۆتكەلگەندۇر. 20 ماناسسە ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا تۇخلىدى، كىشىلەر ئۇنى ئۆز ئوردىسىغا دەپنە قىلدى، ئۇنى ئامون ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 21 ئامون تەختكە چىققان چىغدا يىگىرمە ئىككى ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 22 ئاتىسى ماناسسە قىلغىنىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىدە رەزىل بولغانى قىلدى. ئۇ ئاتىسى ماناسسە ياساتقان بارلىق ئويمان مەبۇدىلارغا قۇربانلىق سۇندى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 23 ئۇ تۈزى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئاتىسى ماناسسە تۈزى تۈۋەن تۇتقانداك تۈۋەن تۇتتى، بۇ ئاموننىڭ بولسا گۇناھ-قەبىھلىكى بارغانسېرى ئېشىپ باردى. 24 كېيىن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنى قەستلەپ ئۆز ئوردىسىدا ئۆلتۈرۈۋەتتى. 25 لېكىن پەرۋەردىگار ئامون پادىشاھنى قەستلىگەنلەرنى ھەممىسىنى ئۆلتۈردى، ئاندىن يۇرت خەلقى ئۇنىڭ ئورنىدا ئۇلى بوسىيان پادىشاھ قىلدى.

34

بوسىيا پادىشاھ بولغاندا سەككىز ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئولتۇز بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىدە دۇرۇس بولغانى قىلىپ، ھەر ئىشتا ئاتىسى داۋۇتنىڭ يوللىرىدا يۈرۈپ، نە ئۇنىڭغا نە سولغا چەتەپ كەتتى. 3 ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ سەككىزى يىلى، تۇنجى گۈدەك چىغدىلا، ئاتىسى داۋۇتنىڭ خۇداسى ئەزلەشكە باشلىدى، سەلتەنتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلىغا كەلگەندە پەرۋەردىگار بىلەن يېرۇسالېمدىكى «يۇقىرى جايلار»، ئاشىراھ مەبۇدىلىرى، ئويمان بۇلار ۋە قۇيمان بۇلارنى يوقىتىپ، زېمىنى پاكىزلاشقا كىرىشتى. 4 خەلق ئۇنىڭ كۈز ئالدىدا «ئانلار»نىڭ قۇربانگاھلىرىنى چىقىپ تاشلىدى. ئۇ قۇربانگاھلارنىڭ ئۈستىگە ئېگىز قىلىپ ئورۇنلاشتۇرۇلغان «كۈن تۇرۇۋالغۇ» نى كېسىپ تاشلىدى، ئۇ يەنە ئاشىراھ مەبۇدىلىرى، ئويمان-قۇيمان بۇلارنى چىقىپ، ئۇنىڭ تۈپىنى بۇ مەبۇدىلارغا قۇربانلىق سۇنغانلارنىڭ قەبرىلىرىگە چىچىۋەتتى. 5 [بۇت] كاسىنىڭ ئۈستىغا ئورۇنلاشتۇرۇلغان ئۇنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرۈۋەتتى، شۇنداق قىلىپ، ئۇ پەرۋەردىگار بىلەن يېرۇسالېمى ياكىزلىدى. 6 ئۇ ماناسسە، ئەفراتىم، شېمبون ھەمما نافتالىغىچە ئۇلارنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە ۋە ئەتراپىدىكى خارابىلەردە شۇنداق قىلدى؛ 7 ئۇ قۇربانگاھلارنى چىقىپ، ئاشىراھ مەبۇدىلىرى ۋە ئويمان بۇلارنى كۆكۈم-تالغان قىلىۋەتتى، پۈتۈن ئىسرائىلدىكى خۇشبۇيگاھلارنىڭ ھەممىسىنى كېسىپ تاشلاپ، يېرۇسالېمغا قايتتى. 8 ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون سەككىزى يىلى پەرۋەردىگارنىڭ ۋە مۇقەددەس خانىنى پاكىزلاپ بولغاندىن كېيىن، ئازالىيانىڭ ئوغلى شافان، شەھەر باشلىقى ماناسسىياھ ۋە يوتاهاننىڭ ئوغلى تەزكەرىچى يوتاهنى خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تۈپىنى ئوڭلاشقا ئەۋەتتى. 9 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باش كاهىن ھىلىقىيان ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ تۈپىگە بېغىشلاپ ئەكەلگەن پۇلنى تاپشۇردى. بۇ پۇلنى ھەسەلە دەروازىۋەن لايىھىلەر ماناسسە، ئەفراتىم ۋە ئىسرائىلنىڭ قالدۇقىدىن، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار ۋە يېرۇسالېمدىكىلەردىن يىغىۋالدى. 10 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تۈپىنى ئوڭشايدىغان ئىشلارنى نازارەت قىلغۇچى ئىشچىلارغا تاپشۇرۇپ بەردى، بۇلار ھەم پۇلنى پەرۋەردىگارنىڭ تۈپىنى ئوڭشاش ۋە مۇستەھكەملەشكە ئىشلىگۈچىلەرگە بەردى، 11 ئۇلار بولسا

يەتكۈزدى. 29 پادشاھ ئادەم ئەۋەتسە، بەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ كەلدى. 30 پادشاھ پەرۋەردىگارنىڭ تۇيىگە چىقتى؛ بارلىق بەھۇدادىكى ئەركىنلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، كەھنەلەر بىلەن لاۋىيلار، شۇنداقلا بارلىق خەلق، ئەڭ كىچىككىنلەر تارتىپ چوڭىغىچە ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ تويىدە تەييارلانغان ئەھدە كىتابىنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بەردى. 31 پادشاھ ئۆز ئورنىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: - پەرۋەردىگارغا ئەگىشىپ پۈتۈن قەلبىم ۋە پۈتكۈل جىنىم بىلەن ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى، ھۆكۈم-كۆڭۈللىرىنى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، ئۇنىڭ كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەھدەگە ئەمەل قىلىمەن دەپ ئۆزىنى ئەھدەگە باغلىدى. 32 شۇنىڭ بىلەن خەلقىنىڭ ھەممىسىمۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا ئۆزىنى باغلىدى. ئۇ يەنە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ۋە بىنىئامىندىكى خەلقىنىمۇ بۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرغۇزۇپ ئۇنىڭغا ئۆزىنى باغلاتتى. شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار خۇدانىڭ، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدىسى بويىچە ئىش قىلىدىغان بولدى. 33 يوسىيا ئىسرائىللارغا قاراشلىق يۇرتلاردىن بارلىق يىرگىنچىلىك ئەنەرسەلەرنى چىقىرىپ تاشلاپ، ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ خىزمىتىگە كىرىدىغان قىلدى. [يوسىيانىڭ] بارلىق كۆڭلىدە خەلق ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن ھېچ باغىمىدى.

35

يوسىيا پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى يېرۇسالېمدا ئۆتكۈزمەسچى بولدى، بەرىخى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئۇلار تۇتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزلارنى سويدى. 2 پادشاھ كەھنەلەرنىڭ ۋەزىپىلىرىنى بەلگىلىدى، ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ تويىدىكى خىزمەتچى قىلىشقا رىغبەتلەندۈردى. 3 ئۇ يەنە پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىگە ئۆزلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاتا-پاك-مۇقەددەس يولۇققا تەلەم بەرگۈچى لاۋىيلارغا: - سىلەر مۇقەددەس ئەھدە ساندىقىنى ئىسرائىل پادشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمان سالدۇرغان تۈپكە تەكرىپ ئورۇنلاشتۇرۇڭلار، ئەمدى ئۇنى مۇزەككەردە كۆتۈرۈپ يۈرۈش ۋەزىپىسى قالىدى. ئەمدى سىلەر خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە، شۇنداقلا ئۇنىڭ خەلقى ئىسرائىلنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار. 4 شۇنىڭ ئۈچۈن جەمئىيەتتىكى ۋە ئۆتۈم-گۈرۈپچىلەر بويىچە، ئىسرائىلنىڭ پادشاھى داۋۇتنىڭ يازغىنى ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ يازغىنىغا ئاساسەن، ئۆزۈڭلارنى ئوبدان تەييارلاڭلار. 5 سىلەر ئۆز ئاتا جەمەتلىرىڭلارنىڭ تۆۋەت-گۈرۈپچە تەرىپى بويىچە قېرىنداشلىرىڭلاردىن ئىبارەت شۇ ئاددىي خەلق-پۇقرالار جەمەت-جەمەتلىرىگە ۋەكىل بولۇپ، مۇقەددەس ساھىپىلەرگە ئۇرۇنۇش، ھەر بىر گۈرۈپچىدا لاۋىي جەمەتتىن بىر نەچچە ئادەم بولسۇن. 6 سىلەر تۇتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزلارنى سويۇش، ئۆزۈڭلارنى پاكلاڭلار، [ئىسرائىلدىكى] قېرىنداشلىرىڭلار ئۈچۈن، يەنى ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگار مۇناسىۋىتى بىلەن تەييارلانغان سۆز-كلامغا بېقىنىشى ئۈچۈن، ھەممە ئىشنى تەييار قىلىڭلار، دېدى. 7 يوسىيا شۇ يەردە ھازىر بولغان بارلىق خەلق پۇقرالارنىڭ تۇتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزبالىق بولسۇن دەپ، جەمئىي ئۈچۈن مىڭ قوزا ۋە ئوغلاق، ۋە يەنە ئۈچ مىڭ بۇقا بەھىدە قىلدى؛ بۇ ماللارنىڭ ھەممىسى پادشاھنىڭ مېلىدىن چىقىرىلغانىدى. 8 ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىمۇ ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن خەلققە ۋە كەھنەلەر بىلەن لاۋىيلارغا قوزبالىق مېلى «كۆتۈرمە بەھىدە» قىلدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ تويىنى باشقۇرغۇچىلاردىن مېلىنى، زەكرىيا ۋە بەھىيەلۇ ئىككى مىڭ ئالتە يۈز قوزا-تۈچكە بىلەن ئۈچ يۈز يۇقىرى كەھنەلەر تۇتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتا-پۇقرالارنىڭ قىلىش ئۈچۈن بەھىدە قىلىپ تاپشۇردى. 9 لاۋىيلارنىڭ يولباشچىلىرى

ئېتىپ ئۇنىڭغا [تەككۈزدى]، پادىشاھ خىزمەتكارلىرىغا: مەن ئېغىر بارىلادىم، مېنى ئېلىپ كېتىڭلار، دېدى. 24 ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنى جەڭ ھارۋىسىدىن يۈلەپ چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ ئىككىنچى جەڭ ھارۋىسىغا ياتقۇزۇپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ مېڭىۋىدى، ئۇ شۇ يەردە تۇلدى. ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىندى، بارلىق يەھۇدا ۋە يېرۇسالېملىقلار يوسىياغا تەزىيە تۇتۇشتى. 25 يەرمىيا پادىشاھنى ئۇلارغا ھۇجۇمغا سېلىۋىدى، پادىشاھ ئۇلارنىڭ مۇقەددەس تۇپىدە [پەيغەمبەر] يوسىيا ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇدى؛ ئەم-ئاۋاچى ئەر-ئايالارنىڭ ياشلىرىنى قىلچىلدى، قىز-يىگىتلەر، قېزىلار، بېشى قاقارغانلارغا ھېچ ئىچ ھەممىسى تاكى بۈگۈنگىچە يوسىيانى تەرپلەپ مەرسىيە ئوقۇپ كەلمەكتە، ئۇ ئىش ئىسرائىلدا بەلگىسىگە ئايلاندى. مانا بۇلار «مەرسىيەلەر» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەندۇر. 26 يوسىيانىڭ قالغان ئىشلىرى، ئۇنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ تەۋرات كىتابىدا يېزىلغانلىرىغا ئەگەشكەن باخشى ئەمەللىرى، 27 قىلغانلىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە ھەممىسى «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر.

36

[يەھۇدا] زېمىنىدىكى خەلق يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاھازنى تاللاپ، يېرۇسالېمدا ئاتىسىنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلىپ تىكلدى. 2 يەھوئاھاز تەختكە چىققان چىغىدا يىگىرمە ئۈچ ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ ئاي سەلتەنەت قىلدى. 3 مىسىر پادىشاھى ئۇنى يېرۇسالېمدا پادىشاھلىقتىن بىكار قىلدى ۋە يەھۇدا زېمىنىغا بىر يۈز تالانت كۆمۈش، بىر تالانت ئالتۇن جەرمەنە قويدى. 4 ئاندىن مىسىر پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئورنىغا ئۇنىڭ ئىنىسى ئېلئاشىمىنى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېم ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھوئاكىمغا ئۆزگەرتتى؛ ئاندىن ئەفون ئىنىسى يەھوئاھازنى مىسىرغا ئېلىپ كەتتى. 5 يەھوئاكىم تەختكە چىققان چىغىدا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى. 6 باپىل پادىشاھى نېبۇقادنەسار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى چىقىپ، ئۇنى مىسىر زەنجىرى بىلەن باغلاپ ياپىغا ئېلىپ كەتتى. 7 نېبۇقادنەسار يەنە پەرۋەردىگار ئۆيىدىكى بىر قىسىم ئەسۋاب-بۇيۇملارنى ياپىغا ئاپىرىپ، ئۇنىڭ باپىلدىكى بۇتخانىسىغا قويدى. 8 يەھوئاكىمنىڭ قالغان ئىشلىرى، ئۇنىڭ يىرگىنچىلىك ئىشلىرى، ئۇنىڭدىكى ئەيىبلەر بولسا مانا، «ئىسرائىل ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. ئۇنىڭ ئوغلى يەھوئاكىن ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 9 يەھوئاكىن تەختكە چىققان چىغىدا ئون سەككىز ياشتا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ ئاي ئون كۈن سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى. 10 يېڭى يىل تۈگەندە، نېبۇقادنەسار ئادەم ئەۋەتىپ يەھوئاكىننى پەرۋەردىگار ئۆيىدىكى ئېسىل بۇيۇملار بىلەن بىرلىكتە باپىلغا ئەكەلدۈرۈپ، يەھوئاكىننىڭ تاغىسى زەدەكيا يەھۇدا ۋە يېرۇسالېم ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلدى. 11 زەدەكيا تەختكە چىققان چىغىدا يىگىرمە بىر ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل سەلتەنەت قىلدى؛ 12 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى؛ يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنى يەتكۈزگەن بولسۇمۇ، ئۇ يەرەمىيانىڭ ئالدىدا تۈزىنى تۈۋەن قىلىدى؛ 13 ئۇ تۈزىنى خۇدانىڭ نامىدا [بېقىندىش] قەسىمىنى ئىچكىۈرگەن نېبۇقادنەساردىن يۈز ئوردى؛ بونىنى قاتتىق قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا توۋا قىلىپ بېنىشقا كۆڭلىنى جاھىل قىلدى. 14 ئۇنىڭ ئۈستىگە، كاهىنلارنىڭ بارلىق باشلىرى بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى يات ئەللىكلەرنىڭ ھەممە يىرگىنچىلىك ئىشلىرىنى دوراپ، ئاسىيلىقلىرىنى ئاشۇردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا ئۆزىگە ئاناپ مۇقەددەس قىلغان تۈپنى بۇلغۇتتى. 15 ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار تۈز خەلقىگە ۋە تۇرالغۇسىغا ئىچىنى ئاغرىتقاچقا، تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ ئەيىبلەرنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى

تەزرا

1

پارس پادىشاھى قورەشنىڭ بەرىنجى يىلى، پەرۋەردىگارنىڭ بەرەمىيانىڭ ئاغزى ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ پارس پادىشاھى قورەشنىڭ روھىنى قوزغىشى بىلەن پۈتۈن پادىشاھلىق تەۋەسىدە تۇرۇپ مۇنداق بىر جاكارنامە چىقاردى، شۇنداقلا ئۇنى يازما قىلىپ پۈتۈپتۇ: 2. «پارس پادىشاھى قورەش مۇنداق دەيدۇ: - ئاسمانلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار يەرزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنىڭ ئىگىدارچىلىقىنى ماڭا بەردى، ئۇ شۇنداقلا مېنى يەھۇدا زېمىنىغا جايلاشقان يېرۇسالېمدا تۈزگە بىر ئوي سېلىشقا بۇيرۇدى. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن ئاراڭلاردا خۇدانىڭ خەلقى بولغانلاردىن ھەرقايسى جايغا بولسا، ئۇنىڭ خۇداسى [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، ئۇ يەھۇدا زېمىنىدىكى يېرۇسالېمغا چىقسۇن، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئويىنى سالىسۇن! ئۇ بولسا خۇدادۇر، ماكانى يېرۇسالېمدۇر! 4 [سۈرگۈنلۈكتە] قالغان خەلق قەيەردە ماكانلاشقان بولسا، [ئۇ يېرۇسالېمغا چىقسۇن]؛ شۇ يەردىكى ئادەملەر ئۇلارغا ئائىت، كۆمۈش، مال-مۈلۈك، چارپايىلارنى تەسلىپ ياردەم بەرسۇن ۋە شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا جايلاشقان خۇدانىڭ شۇ ئۈچۈن خالىس ھەدىيەلەرنى تەقدىم قىلسۇن» - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا ۋە يېنىمىدىكى قەبىلە باشلىقلىرى، كاهىنلار، لاۋىيلار، شۇنداقلا خۇدا تەرىپىدىن روھى قوزغىلىغان بارلىق خەلق ئورۇنلىرىدىن قوپۇپ يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگارنىڭ ئويىنى [يېڭىلاش] سېلىشقا بېرىشقا تەييارلاندى. 6 ئەتراپتىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى كۆمۈش قاچا-قۇچا، ئالتۇن، مال-مۈلۈك، چارپايىلار ۋە قىممەت باھالىق بۇيۇملار بىلەن ئۇلارنى قوللاپ قۇۋۋەتلىدى، بۇنىڭدىن باشقا سۇنۇلدىغان ھەرخىل ئىختىيارىي ھەدىيە-قۇربانلىق سۈپىتىدە ھەرخىل سوغۇتلارنى تەقدىم قىلدى. 7 پادىشاھ قورەش پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدىكى قاچا-قۇچىلارنىمۇ، يەنى ئىلگىرى ئېپوقادەنەسار يېرۇسالېمدىن ئەكلىپ ئۆز ئىلاھىنىڭ بۇتخانىسىغا قوپۇپ قويغان قاچا-قۇچىلارنىمۇ ئېلىپ چىقتى. 8 پارس پادىشاھى قورەش خەنزە يېڭى مېترەداتى بۇيرۇپ بۇ قاچا-قۇچىلارنى ئالدىرۇپ چىقتى؛ مېترەدات شۇلارنى يەھۇدانىڭ ئەمرى شەشبازارغا سانى بويىچە ساناپ تاپشۇرۇپ بەردى. 9 قاچا-قۇچىلارنىڭ سانى مۇنداق: - ئالتۇن داس ئۈچمۇز، كۆمۈش داس مىڭ، پىچاق يىگىرمە توققۇز، 10 ئالتۇن بىيالە ئۈچمۇز، بىرىگە ئوخشاش بولغان كۆمۈش پىيالە تۆت يۈز ئون، باشقا قاچا-قۇچىلار بىر مىڭ. 11 بارلىق ئالتۇن-كۆمۈش قاچا-قۇچا، بەش مىڭ تۆت يۈز، سۈرگۈن قىلىنغان خەلق بىلەن يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىنكەن چاغدا، شەشبازار بۇ قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەلگەندى.

2

تۆۋەندىكىدەك ئېپوقادەنەسار تەرىپىدىن بېلىغا سۈرگۈن قىلىنغان [يەھۇدىيە] تۈلكىسىدەكلىرىدىن، ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى قايتىپ كېلىپ، يېرۇسالېم ۋە يەھۇدىيەگە چىقىپ، ھەربىرى ئۆز شەھەرلىرىگە كەتكەنلەر: - 2 ئۇلار زەدۇببەل، يەشۇئە، نەھەمىيا، سېرايا، رەئەلئاي، مۇردىكاي، بېلىشان، مېسپار، بېگۋاي، رەھۇم ۋە بانائاھلار بىلەن بىللە قايتىپ كەلدى. ئەمدى ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئىچىدىكى ئەركەكلەرنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: 3 پاروۋشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ بىر يۈز بەتمىش ئىككى كىشى، 4 شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز بەتمىش ئىككى كىشى؛ 5 ئارائاشنىڭ ئەۋلادلىرى يەتمەش بەش كىشى؛ 6 باھات-موتائىننىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى يەشۇئا بىلەن يوتائىننىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ سەككىز يۈز ئون ئىككى كىشى؛ 7 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى

يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 8 زائىئۇننىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 9 زاككايانىڭ ئەۋلادلىرى يەتمە يۈز تاتمىش كىشى؛ 10 باننىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز قىرىق ئىككى كىشى؛ 11 بېيانىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 12 ئازگاننىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ 13 ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز تاتمىش ئالتە كىشى؛ 14 بېگۋانىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئەللىك ئالتە كىشى؛ 15 ئادىنىڭ ئەۋلادلىرى تۆت يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 16 ھەزەكىيانىڭ جەمەتىدىن بولغان ئاھىرنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان سەككىز كىشى؛ 17 بىزباننىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 18 يورائاشنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى؛ 19 ھاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 20 گېبىيارنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان بەش كىشى؛ 21 بەيت-لەھەمەلىكلەر بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 22 نوتوفالقلار ئەللىك ئالتە كىشى؛ 23 ئاناتوتلۇقلار بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 24 ئازماۋەتلىكلەر قىرىق ئىككى كىشى؛ 25 كىرىتات-ئارمىلقلار، كەفراھىلقلار ۋە بەئەروئۇقلار بولۇپ جەمئىي يەتمە يۈز قىرىق ئۈچ كىشى؛ 26 راماھىلقلار بىلەن گېبىيلىقلار جەمئىي ئالتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 27 مېكاشىلقلار بىر يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ 28 بەيت-ئەللىكلەر بىلەن ئايىلىقلار جەمئىي ئىككى يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 29 بېئوللىقلار ئەللىك ئىككى كىشى؛ 30 ماگبىشنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئەللىك ئالتە كىشى؛ 31 ئىككىنچى بىر ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 32 ھارمىنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە كىشى؛ 33 لود، ھادد ۋە ئوننىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي يەتمە يۈز يىگىرمە بەش كىشى؛ 34 پىرىغولقلار ئۈچ يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 35 سىنائاھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز ئۈچمۇز كىشى. 36 كاهىنلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: - بەشۇئا جەمەتىدىكى بەداياننىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز بەتمىش ئۈچ كىشى؛ 37 ئىمىرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئەللىك ئىككى كىشى؛ 38 پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 39 ھارمىنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئون يەتمە كىشى. 40 لاۋىيانىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: - خۇداۋىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى بەشۇئا بىلەن كادىمىيەنىڭ ئەۋلادلىرى بەتمىش تۆت كىشى؛ 41 غەزەلەكەشلەردىن: - ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى. 42 دەۋرۇۋەنلەرنىڭ نەسلىدىن: - شالۇۋىنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاھىرنىڭ ئەۋلادلىرى، ئالمۇننىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، خاتتائانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن شوبابىنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي بىر يۈز ئۈچمۇز توققۇز كىشى. 43 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆۋەندىكىچە: - زىخاننىڭ ئەۋلادلىرى، خاشۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، ئابىاتوننىڭ ئەۋلادلىرى، 44 كىروسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىياھاننىڭ ئەۋلادلىرى، پادوننىڭ ئەۋلادلىرى، 45 لىبانائىنىڭ ئەۋلادلىرى، ھاگاھانىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، 46 ھاگابىنىڭ ئەۋلادلىرى، ھاگھارنىڭ ئەۋلادلىرى، رېئاھانىڭ ئەۋلادلىرى، 47 گىدەللىنىڭ ئەۋلادلىرى، ھاگھارنىڭ ئەۋلادلىرى، رېئاھانىڭ ئەۋلادلىرى، 48 رەزىنىنىڭ ئەۋلادلىرى، نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى، گاززائامنىڭ ئەۋلادلىرى، 49 ئۆززاننىڭ ئەۋلادلىرى، پاسىياننىڭ ئەۋلادلىرى، بىساننىڭ ئەۋلادلىرى، 50 ئاسانائىنىڭ ئەۋلادلىرى، مەتتائىنىڭ ئەۋلادلىرى، نەفۇسىمىنىڭ ئەۋلادلىرى، 51 باكۇكىنىڭ ئەۋلادلىرى، خاكۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، خارخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، 52 بازولوننىڭ ئەۋلادلىرى، مەھىدانىڭ ئەۋلادلىرى، خارشاننىڭ ئەۋلادلىرى، 53 باركوسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىسېرئانىڭ ئەۋلادلىرى، تېماننىڭ ئەۋلادلىرى، 54 زەزباننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن خاتتائانىڭ ئەۋلادلىرى. 55 سۇلايماننىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: - سوتائىنىڭ ئەۋلادلىرى، سۇفەرەتنىڭ ئەۋلادلىرى، پىرۇداننىڭ ئەۋلادلىرى، 56 يائالائىنىڭ ئەۋلادلىرى، داركوننىڭ ئەۋلادلىرى،

گىدەلىنىك ئەۋلادلىرى، 57 شەفەبىيانىك ئەۋلادلىرى، خاتىلىنىك ئەۋلادلىرى، پوقەرەت-ھازىزىيانىنىك ئەۋلادلىرى بىلەن ئامنىنىك ئەۋلادلىرى. 58 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايماننىڭ خىزمەتكارى بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي ئۈچ يۈز توقسان ئىككى كىشى. 59 تۆۋەندىكى كىشىلەر تەل-مىلاھ، تەل-خارشى، كېرۇب، ئادان ۋە ئىمەردىن كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ ياكى نەسەبىنىڭ ئىسرائىل ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرىلمىدى. 60 بۇلار دەلىيانىڭ ئەۋلادلىرى، توبىيانىڭ ئەۋلادلىرى ۋە نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز ئەللىك ئىككى كىشى؛ 61 كاهىنلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە خابىيانىڭ ئەۋلادلىرى، كوزنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن بارزىلانىڭ ئەۋلادلىرى بار ئىدى، بارزىلانىڭ گېئادىلىق بارزىلانىڭ بىر قىزى ئالغاجقا ئۆزلىنىك ئېتى بىلەن ئاتالغانىدى. 62 بۇلار جەمەتنىڭ نەسەبنامىسى ئۈزۈپ تاپىلمىدى، شۇڭا ئۇلار «ئىپاك» ھېسابلىنىپ كاهىنلىقتىن قالدۇرۇلدى. 63 ۋالىي ئۇلارغا: «ئۆرم ۋە تۆمۈمى كۆتۈرگۈچى كاهىن ئارىمىزدا خىزمەتتە بولغۇچە «ئەڭ مۇقەددەس يىمەكلىكلەر» گە ئېغىز تەڭكۆزۈمبەپسىلەر، دېدى. 64 پۈتۈن جامائەت جەمئىي قىرىق ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز ئاتمىش كىشى؛ 65 يۈزىڭىز باشقا ئۇلارنىڭ يەنە يەتتە مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە قۇل-دېدىكى بار ئىدى، يەنە ئىككى يۈز ئەتراپىدا ئەزەلچىسى بار ئىدى. 66 ئۇلارنىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئالتە ئېتى، ئىككى يۈز قىرىق بەش قېچىرى، 67 تۆت يۈز ئوتتۇز بەش تۈگىسى ۋە ئالتە مىڭ يەتتە يۈز يىگىرمە ئېشىكى بار ئىدى. 68 جەمەت كاتىئاشلاردىن بەزىلىرى يېرۇسالىمغا ۋە پەرۇردىگارنىڭ تويىگە كەلگەن چاغدا، خۇدانىڭ شۇ ئويى ئەسلى ئورنىغا يېڭىلاشتىن سېلىنىشى ئۈچۈن چىن كۆڭلىدىن سۇغۇلارنى تەقدىم قىلدى. 69 ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ قۇربىغا قاراپ قۇرۇلۇش خەزىنىسىگە ئاتمىش بىر مىڭ دارىك ئالتۇن، بەش مىڭ مىنا كۈمۈش ۋە يۈز قۇر كاهىن تونى تەقدىم قىلدى. 70 شۇنىڭدىن كېيىن كاهىنلار، لاۋىيلار ۋە بىر قىسىم خەلق قوشۇلۇپ، غەزەللىكەشلەر، دەۋرۈۋانلار، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى، قالغان ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى.

3 ئىسرائىل خەلقى ھەرقايسىسى ئۆز شەھەرلىرىدە ماكانلاشقانىدى، يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە، خەلق بىر ئادەمدەك بولۇپ يېرۇسالىمغا يىغىلدى. 2 يوزادانىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ كاهىن قېرىنداشلىرى، شېئالنىڭ ئوغلى زەرۇبابەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى ئورۇنلىرىدىن قوپۇپ، خۇدانىڭ ئادىمى مۇسا پۈتكەن قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەندەك پەرۇردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈنۈش ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ قۇربانگەھىنى سېلىشقا كىرىشتى. 3 گەرچە ئۇلار شۇ يەرلىك خەلقلەردىن قورقسىمۇ، لېكىن قۇربانگەھنى تەسلىدىكى ئۆلى تۈستىگە سېلىپ، ئۇنىڭدا پەرۇردىگارغا ئاتاپ ئەتىگەنلىك ۋە كەچلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆتكۈزۈشكە كىرىشتى. 4 ئۇلار يەنە «مۇقەددەس قانۇندا» پۈتۈلگىنى بويىچە «كەپلەر ھېيىق» نى ئۆتكۈزۈپ، ھەر كۈنى بەلگەلەنگەن تەلەپكە مۇۋاپىق سان بويىچە كۈنلۈك كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى سۈنۈشتى. 5 شۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار يەنە ھەر كۈنلۈك كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، يېڭى ئاي قۇربانلىقى ۋە پەرۇردىگارنىڭ بارلىق مۇقەددەس دەپ بېكىتىلگەن ھېيتلىرى ئۈچۈن تەقدىم قىلىنىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى، شۇنىڭدەك ھەر بىر كىشىنىڭ كۆڭلىدىن پەرۇردىگارغا ئاتاپ سۇنىدىغان ئىختىيارىي قۇربانلىقلىرىنى سۈنۈپ تۇراتتى. 6 شۇنداق قىلىپ ئۇلار يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدىن باشلاپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى پەرۇردىگارغا ئاتاپ سۇنۇشقا باشلىدى، لېكىن پەرۇردىگارنىڭ تويىنىڭ ئۈچىنچى سېلىنىمىدى. 7 ئۇلار تاشچىلار

تولدا بىر نەرز خېتىنى يازدى؛ خەت ئارامىي تىلدن تەرجىمە قىلىندى. 8 ۋالى رەھۇم بىلەن دىۋان بېگى شىمشاي پادىشاھ ئارتاخشاھتاغا پىرۇسالىم ئۆستىدىن تۆۋەندىكىدەك نەرزنامە يازدى: 9 «مەزكۇر مەكتۇبىنى يازغانلاردىن، ۋالى رەھۇم، كاتىپ بېگى شىمشاي ۋە ئۇلارنىڭ باشقا ھەمراھلىرى بولغان سوراجىلار، مۇيەتتىشلەر، مەنەسپدارلار، كاتىپلار، ئارقۇمۇلقار، بايلىقلار، شۇشائىقلار، يەنى ئېلامىيلار 10 ۋە ئۇلۇغ جاناپى ئوسناپار سامارىيە شەھەرگە ۋە [ئەفرات] دەرياسىنىڭ مۇشۇ تەرەپىدىكى باشقا يەرلەرگە ئورۇنلاشتۇرغان ئاھالىلەر بار 11 (مانا بۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھقا يازغان خېتىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى) _ ئۇلارنىڭ دەريانىڭ مۇشۇ تەرەپىدىكى خىزمەتكارلىرىدىن پادىشاھ ئالىلىرى ئارتاخشاھتاغا سالام! 12 پادىشاھ ئالىلىرىگە مەلۇم بولسۇنكى، ئۇلارنى تەرەپتىن بىز تەرەپكە كەلگەن يەھۇدىيلار پىرۇسالىمغا كېلىشى، ئۇلار ئاشۇ ئاسىي ۋە سېسىق شەھەرنى قۇرۇۋاتىدۇ، ئۇلنى ياساپ پىتۇردى، سېپىلى ياساپ چىقتى ۋە سېپىلنىڭ ئۇللىرىنى بىر-بىرىگە ئۇلاپ ياساۋاتىدۇ. 13 ئەمدى ئۇلۇغ پادىشاھ ئالىلىرىگە شۇ مەلۇم بولغايكى، مۇبادا بۇ شەھەر توكلاسا، سېپىل پۈتكۈزۈلسە، ئۇلار باج تاپشۇرمايدىغان، ئولپان تۆلمەيدىغان ۋە پاراق تاپشۇرمايدىغان بولۇۋالدى، بۇنداق كېتۈرسە پادىشاھلارنىڭ خەزىنىسىگە سۈزۈم زىيان بولىدۇ. 14 بىز ئوردىنىڭ تۈزىنى يەپ تۇرۇپ، پادىشاھىمىزنىڭ بۇنداق بېھۇرمەت قىلىنىشىغا قاراپ ئۇرۇشمىزغا قەتئىي توغرا كەلمەيدۇ، شۇ سەۋەبىدىن پادىشاھىمىزغا مەلۇم قىلىشقا جۈرئەت قىلدۇق. 15 شۇنىڭ ئۈچۈن [ئالىلىرىنىڭ] ئانا-بوۋىلىرىنىڭ تارىخنامىسىنى سۈرۈشتە قىلىشىرنى تەشەببۇس قىلىمىز، سىلى تارىخنامىدىن بۇ شەھەرنىڭ ئەھۋالىنى بىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھلارغىمۇ، ھەرقايسى ئۆلكىلەرگىمۇ زىيان يەتكۈزۈپ كەلگەن ئاسىي بىر شەھەر ئىكەنلىكىنى، قەدىمدىن تارتىپ بۇ شەھەردىكىلەر ئاغدۇرۇمچىلىق تېرىغانلىقىنى بىلگەنلا، دەل شۇ سەۋەبتىن بۇ شەھەر ۋەيران قىلىنغانىدى. 16 شۇڭا بىز ئالىلىرىغا شۇنى ئۆتۈرۈۋالغىمىزكى، ئەگەر بۇ شەھەر قۇرۇلسا، سېپىللىرى پۈتكۈزۈلسە، ئۇنداقتا سىلنىڭ دەريانىڭ مۇشۇ تەرەپىدىكى يەرلەرگە ھېچقانداق ئىگىدارچىلىقلىرى بولماي قالدۇق. 17 پادىشاھ مۇنداق جاۋاب بولدى: _ «ۋالى رەھۇم، دىۋان بېگى شىمشايغا ۋە سامارىيە ھەم دەريانىڭ شۇ تەرەپىدىكى باشقا يەرلەردە تۇرۇشلۇق ھەمراھلىرىڭلارغا سالام! 18 سىلەرنىڭ بىرگە يازغان نەرز خېتىڭلار مېنىڭ ئالدىمدا ئېنىق قىلىپ ئوقۇپ بېرىلدى. 19 ئەكشۇرۇپ كۆرۈشى بۇرۇۋىدۇم، بۇ شەھەرنىڭ دورەقە قەدىمدىن تارتىپ پادىشاھلارغا قارشى چىقىپ ئىسپان قوزغىغان، شەھەردە دائىم ئاسىيلىق-قوزغىلاڭ كۆتۈرۈشكە ئىشلارنىڭ بولۇپ كەلگەنلىكى مەلۇم بولدى. 20 ئىلگىرىكى ۋاقىتلاردا قۇدرەتلىك پادىشاھلار پىرۇسالىمغا ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، دەريانىڭ شۇ تەرەپىدىكى يۇتۇن يەرلىرىنى ئىدارە قىلىپ كەلگەن، ئۇلار شۇلارغا يېقىن باج، ئولپان ۋە پارىقىنى تاپشۇرۇپ كەلگەن ئىكەن. 21 ئەمدى سىلەر بۇرۇق چۈشۈرۈپ ئۇ خەلقنى ئىشتىن توختىتىڭلار، مەندىن باشقا يارىلىق چۈشۈرۈلمۈگۈچە، بۇ شەھەرنى يېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقىشقا بولمايدىغانلىقى ئۆتۈرۈڭلار. 22 بۇ ئىشنى ئادا قىلماي قېلىشتىن پەخەس بولۇڭلار، پادىشاھلارغا زىيان كەلتۈرىدىغان ئاپەت نېشىقا كۈچىۋېرىدىكەن؟». 23 پادىشاھ ئارتاخشاھتاينىڭ يارىلىقىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى رەھۇمغا، دىۋان بېگى شىمشاي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرىغا ئوقۇپ بېرىلشنى بىلەنلا، ئۇلار ئالمان-ئالمان پىرۇسالىمدىكى يەھۇدىلارنىڭ قېشىغا چىقىپ، ھەربىي كۈچ ئىشلىتىپ، ئۇلارنى ئىشنى توختىتىشقا مەجبۇر قىلدى. 24 شۇنىڭ بىلەن پىرۇسالىمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئىشلار توختىدى؛ ئىش تاكى پارس پادىشاھى دارىغۇس تەختكە چىقىپ ئىككىنچى يىلىغىچە توختاتقانلىقى قالدى.

بۇ چاغدا يەنە مەبەرىلەر، يەنى ھاگىي يەنە مەبەرىلەر بىلەن ئىددونىڭ ئوغلى زەكەريا يەنە مەبەرىلەر ۋە پىرۇسالىمدىكى يەھۇدىيلارغا بېشارەت بېرىشكە باشلىدى؛ ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ نامىدا ئۇلارغا بېشارەت بېرىشتى. 2 شۇنىڭ بىلەن شېتابلىق ئوغلى زەربۇبايەل ۋە يۇرادانىڭ ئوغلى يەشۇئا قوپۇپ پىرۇسالىمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىنى يېڭىۋاشتىن سېلىشقا باشلىدى؛ خۇدانىڭ يەنە مەبەرىلىرى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇپ ئۇلارغا ياردەم بەردى. 3 شۇ چاغدا دەريانىڭ غەرب تەرەپىنىڭ باش ۋالىيسى تانتىناي بىلەن شېتاب-بوزىناي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ: «كىم سىلەرگە بۇ ئۆينى يېڭىۋاشتىن سېلىشقا، بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتتۈرۈشكە بۇرۇق بەردى؟» دەپ سورىدى. 4 ئۇلار يەنە: «بۇ قۇرۇلۇشقا مەسئۇل بولغۇچىلارنىڭ ئىسمى نېمە؟» دەپ سورىدى. 5 لېكىن خۇدانىڭ نەزىرى يەھۇدا ئاقساقاللىرىنىڭ ئۈستىدە ئىدى، شۇڭا باش ۋالىي قاتاللىقلار پادىشاھ دارىغۇسقا مەلۇم قىلغۇچە، شۇنداقلا ئۇنىڭدىن بۇ ھەقتە بىرەر جاۋاب يارىلىق كەلگۈچە ئۇلارنىڭ قۇرۇلۇش ئىشىنى توسمىدى. 6 دەريانىڭ غەرب تەرەپىنىڭ ۋالىيسى تانتىناي بىلەن بوزىناي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى، يەنى دەريانىڭ غەرب تەرەپىدىكى ئافارساقاللىقلار پادىشاھ دارىغۇسقا خەت ئەۋەتتى؛ خەتنىڭ كۆچۈرۈلمىسى مانا تۆۋەندىكىدەك: 7 ئۇلار پادىشاھقا ئەۋەتكەن مەلۇماتتا مۇنداق دېيىلگەن: «دارىغۇس ئالىلىرىغا چوڭقۇر ئامان-ئېسەنلىك بولغاي! 8 پادىشاھىمىزغا شۇ ئىش يېتىپ مەلۇم بولسۇنكى، بىز يەھۇدىيەگە، ئۇلۇغ خۇدانىڭ تۈپىگە بېرىپ كۆردۈكى، شۇ ئۆي يوغان تاشلار بىلەن ياسىلىۋاتىدۇ، تاملىرىغا ئىمىللەر ئۆتكۈزۈلۈپ سېلىنماقتا؛ بۇ قۇرۇلۇش تېز سۈرەتتە ئۆتكۈشلۈك ئېلىپ بېرىلۈپتۇ. 9 ئاندىن بىز ئۆيەردىكى ئاقساقاللاردىن: _ كىم سىلەرگە بۇ ئۆينى سېلىشقا، بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتتۈرۈشكە بۇرۇق بەردى؟ _ دەپ سورىدۇق. 10 ۋە ئالىلىرىغا مەلۇم بولسۇن ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئىسسىملىرىنى سورىدۇق، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ باشلىقلىرىنىڭ ئىسىملىرىنى يۇتۇپ خاتىرىلەپ كىچى ئىدۇق. 11 ئۇلار بىرگە: «بىز ئىسمان-زېمىننىڭ خۇداسىنىڭ قۇللىرى، بىز ھازىر بۇنىڭدىن ئۇزۇن يىللار ئىلگىرى سېلىنغان ئۆيىنى يېڭىۋاشتىن سېلىۋاتمىز، مۇشۇ ئۆيىنى ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئۇلۇغ بىر پادىشاھى سالدۇرغانىدى. 12 لېكىن ئانا-بوۋىلىرىمىز ئىسماندىكى خۇدانىڭ غەزىپىنى كەلتۈرۈپ قويغاچقا، خۇدا ئۇلارنى كەلدىلىك بايلىق پادىشاھى نېپوقادەنەسارنىڭ قولغا تاپشۇرغان؛ ئۇ بۇ ئۆينى چاقىرۇۋۇپتۇ، خەلقنى بايلىققا ئۇتقۇن قىلىپ ئەكەتكەن. 13 لېكىن بايلىق پادىشاھى قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى پادىشاھ قورەش خۇدانىڭ بۇ ئۆيىنى يېڭىۋاشتىن سېلىشقا يارىلىق چۈشۈرگەن. 14 ۋە نېپوقادەنەسار پىرۇسالىمدىكى بۇ ئىبادەتخانىدىن ئېلىپ بايلىق بۇتخانىسىغا ئاپىرىپ قويغان خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچىلارنىمۇ پادىشاھ قورەش ئۇلارنى بايلىق بۇتخانىسىدىن تەپتىشۈرۈپ، شەشبازار تىسىملىك بىر كىشىگە تاپشۇرغان؛ ئۇ ئۆينى باش ۋالىي قىلىپ تەيىنلەنگەنىدى. 15 ھەم ئۇنىڭغا: _ بۇ قاچا-قۇچىلارنى ئېلىپ ئۇلارنى پىرۇسالىمدىكى ئىبادەتخانىغا ئاپىرىپ قويغىن؛ خۇدانىڭ ئۆيى ئەسلى جايغا يېڭىۋاشتىن سېلىنسۇن، دەپ بۇرۇۋىدۇ. 16 ئاندىن شۇ شەشبازار دېگەن كىشى كېلىپ، پىرۇسالىمدىكى خۇدانىڭ تۈپىگە ئۇل سالغان، ئەنە شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ ھازىرغىچە ياسىلىۋاتىدۇ، تېخى پۈتمىدى» دەپ جاۋاب بەردى. 17 ئەمدى ئالىلىرىغا لايىق كۆرۈشە، پادىشاھىمىزنىڭ شۇ يەردە، يەنى بايلىق خەزىنىنى ئاخشۇرۇپ بېقىشنى، ئۇ يەردە پادىشاھ قورەشنىڭ پىرۇسالىمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىنى يېڭىۋاشتىن سېلىش توغرىسىدا چۈشۈرگەن يارىلىقىنىڭ بار-يوقلۇقىنى تەكشۈرۈپ بېقىشنى سورايمىز ھەم پادىشاھىمىزنىڭ بۇ ئىش توغرىسىدا ئۆز ئەرداسىنى بىزگە بىلدۈرۈپ قويۇشىنى ئۆتۈمىز».

ئاندىن پادىشاھ دارغۇس بايلىدىكى دۆلەت-بايلىقلار ساقلىغان «ئارخىپلار ئۆي»نى تەكشۈرۈپ چىقىشقا بارلىقلارنى چۈشۈردى. 2 مەيدان ئۆلكىسىدىكى ئاھىتتا قەلئەسىدىن بىر ئورام قەغەز تېپىلدى، ئۇنىڭدا مۇنداق بىر خاتىرە يۈزۈلگەن: 3 «پادىشاھ قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى، پادىشاھ قورەش يېرۇسالىمدىكى خۇدانىڭ تېگە دائىر مۇنداق بىر يارلىق چۈشۈردى: «قۇربانلىق سۇيۇلدۇرغان ئورۇن بولۇش ئۈچۈن بۇ ئۆي يېڭىۋاشتىن سېلىنۇن، ئۇ يۇختا سېلىنۇن، ئۇنىڭ ئىگىزلىكى ئاتمىش گەز، كەلكى ئاتمىش گەز بولسۇن. 4 ئۈچ قەۋەت يوغان ئاش، بىر قەۋەت يېڭى ياغاچ بىلەن سېلىنۇن، بارلىق خىراجەت پادىشاھلىق خەزىنىسىدىن چىقىم قىلىنۇن. 5 ئەسلىدە نېپوقادەنەسار يېرۇسالىمدىكى ئىبادەتخانىدىن ئېلىپ بارىلغان ئېرىق، خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچلارنىڭ ھەممىسى قاپتۇرۇپ كېلىنىپ، يېرۇسالىمدىكى ئىبادەتخانىغا قايتىدىن يەتكۈزۈلۈپ، ھەر بىرى ئۆز جايىغا قويۇلسۇن، ئۇلار خۇدانىڭ تېگە قۇيۇلسۇن». 6 [دارغۇستىن بارلىق چۈشۈرۈلۈپ]: «شۇڭا، ئۇ دەريانىڭ شۇ تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تانتانى ۋە شېتار-بوزناني ھەم سىلەرنىڭ ھەمراھلىرىڭلار، يەنى دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى ئافاساقلىقلار، ئەمدى سىلەر ئۆيەردىن نېرى كېتىڭلار! 7 خۇدانىڭ تېگە قۇرۇلۇشى بىلەن كارىڭلار بولسۇن، يەھۇدىيلارنىڭ باش ۋالىيسى بىلەن يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ خۇدانىڭ بۇ ئۆيىنى ئەسلىدىكى ئورنىغا بېسىشىغا يول قويۇڭلار. 8 شۇنىڭدەك مەن خۇدانىڭ بۇ تېگە سېلىنىشى ئۈچۈن يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرى توغرىۋۇلۇق سىلەرگە بۇيرۇق چۈشۈردۈمكى: - دەريانىڭ غەرب تەرىپىدىن، پادىشاھلىق خەزىنىسىگە تاپشۇرۇلغان باج كىرىمىدىن سىلەر كېچىككۈرمەي شۇ ئادەملەرگە تولۇق خىراجەت ئاجرىتىپ بېرىڭلار، قۇرۇلۇش ھېچ توختاپ قالسۇن. 9 ئۇلارغا نېمە كېرەك بولسا، جۈملىدىن ئاسماندىكى خۇداغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇشقا، مەيلى ئەركەك تۇرۇپ بولسۇن، قۇچقار ياكى قوزلار بولسۇمۇ، شۇلار بېرىلسۇن؛ يەنە يېرۇسالىمدىكى كەھنەلەرنىڭ بەلگىلىگىنى بويىچە بۇغداي، تۇز، شارب ياكى زەينۇن مايلا بولسۇن شۇلارنىڭ بىر بۇيۇمى كەم قىلىنماي، ھەر كۈنى تەمىن قىلىپ تۇرۇلسۇن. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئاسماندىكى خۇداغا خۇشبۇيۇ قۇربانلىقلارنى كەلتۈرۈپ، پادىشاھقا ۋە پادىشاھنىڭ ئەۋلادلىرىغا تۇزۇن تۆمۈر تىلىسۇن. 11 مەن يەنە بۇيرۇيمەنكى، كىمكى بۇ يارلىقنى ئۆزگەرتسە، شۇ كىشىنىڭ ئۆيىنىڭ بىر تال ئىمى سۇغۇرۇۋېلىنىپ تىكلەنگەندىن كېيىن، شۇ كىشى ئۆزىگە ئېسىپ مېخلاپ قويۇلسۇن، ئۇنى ئەخلەتخانىغا ئايلاندۇرۇۋېتىلسۇن! 12 ۋە ئۆزىنىڭ نامىنى شۇ يەردە قالدۇرغان خۇدا مۇشۇ يېرۇسالىمدىكى ئۆيىنى ئۆزگەرتىشكە ياكى بۇزۇشقا قول تۇزارىتىغان ھەرقانداق پادىشاھ ياكى خەلقىنى ھالاق قىلسۇن! مەن دارغۇس مۇشۇ يارلىقنى چۈشۈردۈم، ئەستايىدىللىق بىلەن بەجا كەلتۈرۈلسۇن!» دېيىلدى. 13 ئاندىن دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تانتانى، شېتار-بوزناني ۋە ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى پادىشاھ دارغۇسنىڭ ئەۋەتكەن بۇيرۇقى بويىچە ئەستايىدىللىق بىلەن شۇ ئىشنى بەجا كەلتۈردى. 14 يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرى قۇرۇلۇشنى داۋاملاشتۇرۇپ، ھاگاي يەغەمبەر ۋە ئىدوونىڭ ئوغلى زەكرىيانىڭ بېشارەت بېرىشلىرى بىلەن شۇ ئىشتا روناق تاپتى. ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەمرى بويىچە، شۇنداقلا قورەش، دارغۇس ۋە ئارتاخاشتا قاتارلىق پارس پادىشاھلىرىنىڭ ئەمرى بويىچە ئىشلەپ، ئۆيى يېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقىش ئىشىنى پۈتتۈردى. 15 بۇ ئۆي دارغۇس پادىشاھى سەلەتتىنىڭ ئالتىنچى يىلى، ئادار ئېيىنىڭ ئۈچىنچى كۈنى پۈتكۈزۈلدى. 16 ئىسرائىل - كەھنەلەر، لاۋىيلار ۋە قالغان سۇرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەن خەلقلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ بۇ ئۆيىنى ئۆزىگە ئاتاش مۇراسىمىنى خۇشال-

7

شۇ ئىشلاردىن كېيىن پارس پادىشاھى ئارتاخاشتا سەلەتتە سۈرگەن مەزگىلدە ئەزرا دېگەن كىشى [بايلىدىن يېرۇسالىمغا چىقتى]، ئۇ سېرايانىڭ ئوغلى، سېرايا ئازاريانىڭ ئوغلى، ئازاريا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، 2 ھىلقىيا شالائىمنىڭ ئوغلى، شالووم زادوكنىڭ ئوغلى، زادوك ئاخىزىيانىڭ ئوغلى، 3 ئاخىزىيانىڭ ئوغلى، ئاماريا ئازاريانىڭ ئوغلى، ئازاريا مېرايوينىڭ ئوغلى، 4 مېرايوين زەراھىياھنىڭ ئوغلى، زەراھىياھ ئۆزىنىڭ ئوغلى، ئۆزى يۈككىنىڭ ئوغلى، 5 يۈككى ئابىشۇئانىڭ ئوغلى، ئابىشۇئا فىنھاسنىڭ ئوغلى، فىنھاس ئەلئازارنىڭ ئوغلى، ئەلئازار بولسا باش كەھن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىدى، 6 - ئەزرا دېگەن بۇ كىشى بايلىدىن قايتىپ چىقتى. ئۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇساغا نازىل قىلغان تەۋرات قانۇنىغا پىشقان تەۋراتشۇناس ئىدى، ئۇنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭدا بولغاچقا، ئۇ تېخى تەلەپ قىلسا پادىشاھ شۇنى بەرگەنىدى. 7 پادىشاھ ئارتاخاشتا ئۇنىڭ تەنچى يىلى بىر قىسىم ئىسرائىل، كەھنەلەر، لاۋىيلار، غەزەلەكەشلەر، دەرۋازىلەر ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە يېرۇسالىمغا قايتىپ چىقتى. 8 [ئەزرا] ئەمدى پادىشاھنىڭ سەلەتتىنىڭ تەنچى يىلى بەشىنچى ئايدا يېرۇسالىمغا يېتىپ كەلدى. 9 بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى ئۇ بايلىدىن چىقىشقا تەييارلاندى، خۇدانىڭ شەپقەتلىك قولى ئۇنىڭغا بولغاچقا، ئۇ بەشىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى يېرۇسالىمغا يېتىپ كەلدى. 10 چۈنكى ئەزرا كۆڭۈل قوپۇپ پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنىنى چۈشىنىپ تەھسىل قىلىشقا ھەم ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىل ئىچىدە ئۇنىڭدىكى ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەرنى توختىتىشقا تەييار قىلغانىدى. 11 مانا بۇ پادىشاھ ئارتاخاشتا كەھن ھەم تەۋراتشۇناس ئەزراغا تاپشۇرغان يارلىق خېتىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى: - «ئەزرا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىگە ئائىت ئىشلارغا ھەم ئۇنىڭ ئىسرايلارغا تاپشۇرغان بەلگىلىمىلەرگە پىشقان تەۋراتشۇناس ئىدى): - 12 «مەنكى پادىشاھلىرىم پادىشاھى ئارتاخاشتادىن ئاسماندىكى خۇدانىڭ مۇكەممەل تەۋرات-قانۇنىغا پىشقان تەۋراتشۇناس كەھن ئەزراغا سالام! 13 ئەمدى مەن شۇنداق يارلىق چۈشۈرۈمكى، پادىشاھلىقىمدا تۇرۇۋاتقان ئىسرايلاردىن، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ كەھن ۋە لاۋىيلاردىن كەملەر

يېرۇسالىمغا بېرىشنى خالىسا، ھەممىسى سېنىڭ بىلەن بارسا بولىدۇ. 14 تۆۋەندىكىچە: 2 فېنھاسنىڭ ئەۋلادلىرىدىن گېرشون، ئىتامارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن چىزكى سەن پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بەشمە مەسلىھەتچىسى تەرىپىدىن تەيىنلەنگەن ئىكەن، قولىڭدىكى خۇدانىڭ قانۇن كىتابىدا ئېيتىلغانلىرى بويىچە، بەھۇدە ۋە يېرۇسالىمغا تەكشۈرۈش-ھال سوراشقا ئەۋەتىلگەن سەن. 15 سەن پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ مەسلىھەتچىلىرى ئۆز ئىختىيارى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا سۇنغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى كۆتۈرۈپ بېرىپ ئۇنىڭغا تەقدىم قىلىش (ئۇنىڭ ماكانى يېرۇسالىمدۇر). 16 شۇنىڭدەك قولىڭ پۈتكۈل بايلىق ئۆلكىسىدە قانچىلىك ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى تاپالسا، شۇنى خەلق ۋە كەھنەلەر يېرۇسالىمدىكى خۇدانىڭ ئويىگە تەقدىم قىلىشقا ئۆز ئىختىيارى بىلەن بەرگەن سوۋغاتلارغا قوشۇپ ئېلىنغان. 17 سەن بۇ پۇللارغا ئېھتىياجلىق بىلەن قوربانلىقلار ئۈچۈن تورباق، قوچقار، قوزا ۋە قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەلىرى ھەم شاراب ھەدىيەلىرى سېتىۋېلىپ، بۇلارنى يېرۇسالىمدىكى خۇدايىڭنىڭ ئۆيىدىكى قوربانلىققا سۇنغۇن. 18 قالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى سەن ۋە جەمئەتتەكىلەرگە قانداق قىلىش مۇۋاپىق كۆرۈنسە، خۇدايىڭنىڭ ئەرادىسى بويىچە شۇنداق قىلىڭلار. 19 سېنىڭ خۇدايىڭنىڭ ئۆيىدىكى ئىشلارغا ئىشلىتىشكە ساڭا بەرگەن قاچا-قۇچىلارنى يېرۇسالىمدىكى خۇدانىڭ ئالدىغا قوي. 20 ئەگەر شۇنىڭدەك ساڭا خۇدايىڭنىڭ ئۆيىدىكى قالغان ئىشلارغا چىقىم قىلىنغانغا نېمە خىراجەت كېرەك بولسا، سەن پادىشاھ خەزىنىسىدىن ئېلىپ ئىشلەتكىن. 21 شۇنىڭ بىلەن مەنكى پادىشاھ ئارتاخشاشتادىن دەريانىڭ شۇ غەرب تەرىپىدىكى بارلىق خەزىنە بەگلىرىگە شۇنداق بۇيرۇق چۈشۈرەتتىكى، ئاسماندىكى خۇدانىڭ ئەۋات-قانۇننىڭ ئالىمى بولغان كەھن ئەزرا سەلەردىن نېمى تەلەپ قىلسا، سىلەر ئەستايىدىللىق بىلەن ئۇنىڭ دېگەندەك چېكىڭلار. 22 ئۇنىڭ ئالدىغىنى كۈمۈش يۈز تالانتىچىمە، بۇغداي يۈز كورغىچە، شاراب يۈز باتىچىمە، زەيتۇن مېي يۈز باتىچىمە بولسۇن، تۇزغا چەك قويۇلسۇن. 23 ئاسمانلاردىكى خۇدا نېمى تەمىر قىلسا، شۇ ئاسمانلاردىكى خۇدانىڭ ئۆيى ئۈچۈن ئەستايىدىللىق بىلەن چېكىلسۇن، تېمىشقا [خۇدانىڭ] غەزىپىنى پادىشاھ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ پادىشاھلىقىغا چۈشۈرگۈدەك؟ 24 بىز شۇنىمۇ سىلەرگە مەلۇم قىلىمىزكى، ئومۇمەن كەھنەلەر، لاۋىيلار، غەزەلەكەشلەر، دەروازىۋەنلەر، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە خۇدانىڭ بۇ ئۆيىدە خىزمەت قىلىدىغانلارنىڭ ھېچقايسىسىدىن باچ، ئولپان ۋە پاراق ئېلىشقا بولمايدۇ. 25 ئەمدى سەن ئەي ئەزرا، خۇدايىڭنىڭ سەندە بولغان ھېكمىتىگە ئاساسەن، دەريانىڭ شۇ غەرب تەرىپىدە خۇدايىڭنىڭ ئەۋات-قانۇنىنى بىلگەن، بارلىق خەلقنىڭ دەۋاسىنى سورايدىغان، ئۇلارنى ئىدارە قىلىدىغان سوراقچى ۋە ھاكىملارنى تەيىنلىگەن، ۋە ئەۋات-قانۇننى بىلمەيدىغانلارغا بولسا، ئۇلارغا بۇلارنى ئۆگىتىڭلار. 26 خۇدايىڭنىڭ قانۇنىغا ۋە پادىشاھلىقىنىڭ قانۇنىغا رىئايە قىلمايدىغانلار بولسا، ئۇنىڭ ئۆستىدىن ئادالەتلىك بىلەن ھۆكۈم چىقىرىلسۇن، ئۇ قولىمغا، ياكى سۈرگۈنگە ياكى مال-مۈلكىنى مۇسادىرە قىلىشقا ۋە ياكى زىندانغا تاشلاشقا ھۆكۈم قىلىنسۇن. 27 [ئەزرا مۇنداق دېدى] - ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىغا ھەممۇ سۇناسا بولغاي! چىزكى ئۆ پادىشاھنىڭ كۆڭلىگە، يېرۇسالىمدىكى پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئۆيىنى شۇنداق كۆرگەن بېزەش نىيىتىنى سالىدى، 28 يەنە مېنى پادىشاھ ۋە مەسلىھەتچىلىرى ئالدىدا ھەم پادىشاھنىڭ مۇھتەرەم ئەمىرلىرى ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈردى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قولى مەندە بولۇپ، ئۇ مېنى غەيرەتلەندۈرگەچكە، ئۆزۈم بىلەن بىللە [يېرۇسالىمغا] چىقىشقا ئىسرائىل ئىچىدىن بىر نەچچە مۇتەۋەلەرنى يىغدىم.

8

پادىشاھ ئارتاخشاھتا سەلتەنەت سۈرۈپ تۇرغان ۋاقىتتا، بايلىدىن مېنىڭ بىلەن بىللە قايتقانلارنىڭ ئاتا جەمەت باشلىقلىرى ۋە ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرى قالدۇم. 23 شۇنىڭ بىلەن بىز روزا تۇتۇپ خۇدايىمىزدىن شۇ ئىش توغرىلىق

تۇتۇندۇق، ئۇ دۇئالەرنى ئىجابەت قىلدى. 24 مەن كەين باشلىرى ئىچىدىن ئون ئىككى ئادەمنى ۋە شەرەپىيە، ھاشاييا ۋە ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ئاكا-ئۇكىلىرىدىن ئون ئادەمنى تاللاپ، 25 ئۇلارغا ئالتۇن، كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلارنى، يەنى پادىشاھ، ئۇنىڭ مەسلىھەتچىلىرى، ئەمىرلىرى ۋە شۇنىڭدەك شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق ئىسرائىل «كۆيدۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە خۇدايىمىزنىڭ ئويىگە ھەدىيە قىلغان سوۋغاتلارنى تاپشۇردۇم. 26 مەن كۈمۈشتىن ئالتە يۈز ئەللىك تالانت، يۈز تالانت ئېغىرلىقتىكى كۈمۈش قاچا-قۇچا، يۈز تالانت ئالتۇننى ئۇلارنىڭ قولىغا ئۆلچەپ تاپشۇردۇم. 27 ئۇلارغا تاپشۇرغانلىرىدىن يەنە ئالتۇن داس يىگىرمە بولۇپ، قىممىتى مىڭ دارىك، سۈپەتلىك ۋە ۋالىداپ پارقىرايدىغان مىس چوڭ داس ئىككى بولۇپ، ئالتۇندەك قىممەتلىك ئىدى. 28 مەن ئۇلارغا: «سەلەر پەرۋەردىگارىغا مۇقەددەستۈرسىلەر، قاچا-قۇچىلارمۇ مۇقەددەستۈر، ئالتۇن-كۈمۈش ئالما-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىغا ئىختىيارى ھەدىيە قىلىنغان سوۋغاتىز. 29 ئاكا يېرۇسالېمىدىكى پەرۋەردىگارىڭ ئۆيدىكى ئامبار-خەزىنىلەرگە بەتكۈزۈپ، كەھنلەر ۋە لاۋىيلارنىڭ باشلىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ قەبىلە-جەمەت باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا تارازىدىن ئۆتكۈزگۈچە بۇلارنى ئوبدان قاراپ قوغداڭلار، دېدىم. 30 شۇنىڭ بىلەن كەھنلەر بىلەن لاۋىيلار يېرۇسالېمىدىكى خۇدايىمىزنىڭ ئويىگە تاپشۇرغان، تارازىدىن ئۆتكۈزۈلگەن شۇ ئالتۇن-كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلارنى تاپشۇرۇۋالدى. 31 شۇنىڭ بىلەن بىرغىچە ئاينىڭ ئون ئىككىنچى كۈنى بىز ئاخاۋا دەرياسىنىڭ بويىدىن قوزغىلىپ يېرۇسالېمغا چىقىشقا ماڭدۇق. خۇدايىمىزنىڭ قولى ئۈستىمىزدە بولغاچقا، ئۇ بىزنى دۈشمەنلىرىمىزدىن ۋە يولدا ياپلاپ تۇرغان قارالغۇلاردىن قۇتقۇزدى. 32 بىز يېرۇسالېمغا كېلىپ ئۇ يەردە ئۈچ كۈن تۇردۇق، 33 تۆتىنچى كۈنى خۇدايىمىزنىڭ ئويىدە ئالتۇن-كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلار تارازىدا ئۆلچىلىپ كەھن ئۆريانىڭ ئوغلى مەرەمونتىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى، ئۇنىڭ يېنىدا فىنھاسنىڭ ئوغلى ئەلئازار، يەنە لاۋىيلاردىن يەشۇئانىڭ ئوغلى يوزاباد بىلەن بىنئۇئىنىڭ ئوغلى ئوتادىياھلار بار ئىدى. 34 ھەممە نەرسە سانى بويىچە ۋە ئېغىرلىقى بويىچە ئۆلچەندى ۋە شۇنىڭ بىلەن بىللە ھەربىرىنىڭ ئېغىرلىقى پۈتۈپ قويۇلدى. 35 شۇ چاغدا ئەسلى ئېلىپ كېتىلگەنلەرنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتقان ئىسرائىللىقلار خۇداسىغا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» سۈپىتىدە پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن ئون ئىككى تورپاق، توقسان ئالتە قۇچقار، بەتمىش يەتتە قوزا سۇندى، يەنە گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئون ئىككى تېكە سۇندى، بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارىغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئىدى. 36 ئۇلار پادىشاھنىڭ بارلىق خەتلەرنى پادىشاھنىڭ ۋالىيلىرىغا ۋە دەريانىڭ بۇ غەرب تەرىپىدىكى جۈكۈمدارلارغا تاپشۇرۇۋىدى، ئۇلار خەلققە ۋە خۇدانىڭ ئويىنىڭ ئىشلىرىغا ئىزچىل ياردەم بەردى.

9

بۇ ئىشلار پۈتكەندىن كېيىن ئەمىرلەرنىڭ بىلەن كۆرۈشكىلى يېنىمغا كېلىپ: «ئىسرائىللىقلار، كەھنلەر ۋە لاۋىيلار قۇربانلىق مۇشۇ يېمىنلاردىكى تائىپىلەردىن، يەنى ئۇلارنىڭ يىرگىنچىلىك ئادەتلىرىدىن ئايرىپ تۇرمىدى، دېمەك، ئۇلار قاناتايلىقلار، ھىتىيىلەر، بەررىزىيلەر، بەۋسىيىلەر، ئامونىيلار، موئابىيلار، مىسىرلىقلار ۋە ئامورىيلارغا تەگشىپ ماڭدى. 2 چۈنكى ئۇلار بۇ يات تائىپىلەردىن تۈزلىگەن ۋە ئوغۇللىرىغا خوتۇن ئېلىپ بېرىپ، [خۇداغا] خاس مۇقەددەس نەسلىنى مۇشۇ يېمىنلاردىكى تائىپىلەر بىلەن ئارىلاشتۇرۇۋەتتى، ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئەمىرلەر بىلەن ئەمدەلدارلار بۇ ساداقەتسىزلىكنىڭ باشلاپچىلىرىدۇر، دېيىشتى. 3 مەن بۇ ئىشنى تاڭلاپلا كۆرگەن بىلەن تۆمۈنى يىرتىپ، چاچ-ساقاللىرىمنى يۇلۇپ غەم-قايغۇغا چۈشۈپ ئولتۇرۇپ كەتتىم. 4 ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ سۆزلىرىدىن قورققۇپ تىرتىگەنلەرنىڭ ھەربىرى سۈرگۈنلۈكتىن

قاپىتپ كەلگەنلەرنىڭ ساداقەتسىزلىكى تۈپەيلىدىن يېنىمغا كەلدى. مەن تاكى كىچىك قۇربانلىق سۇنۇلغۇچە غەم-قايغۇغا چۈمۈپ ئولتۇردۇم. 5 كىچىك قۇربانلىق ۋاقىتىدا مەن ئۆزۈمنى تۈۋەن قىلغان ھالەتتىن تۇرۇپ، كۆڭلۈڭ ۋە تۆمۈڭ يىرتىق ھالدا خۇدايىم پەرۋەردىگارىغا يۈزلىنىپ تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، قۇربانلىق بېرىپ، 6 دۇئا قىلىپ: «ئاھ خۇدايىم، شەرمەندىلىكتە ئۆزۈمنى ساڭا قارىتىشتىن ئىزا تارقاتقىمەن، ئۇ خۇدايىم، چۈنكى قەبىلىلىرىمىزنى تولىقىدىن باشلىرىمىزدىن ئاشتى، ئاسىيلىق-ئىنتايىنسىزلىكىمىز ئاسمانلارغا تاقاشتى. 7 ئا-بۇيلىرىمىزنىڭ كۆزلىرىدىن ئارىتىپ بۈگۈنگە قەدەر زور ئىنتايەنسىزلىكتە يۈرۈپ كەلدۇق، شۇڭا قەبىلىلىرىمىز تۈپەيلىدىن بىز، بىزنىڭ پادىشاھلىرىمىز ۋە كەھنلىرىمىز خۇددى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك ھەرقايسى يۇرتلاردىكى پادىشاھلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ، قىلىچقا، سۈرگۈنلۈككە، يۈك-ئالغا، ئومۇسقا تاپشۇرۇلدىق. 8 ئەمدى ھازىر ئازغىنە ۋاقىت خۇدايىمىز كۆزلىرىمىزنى ئۇرلايدۇرۇپ، قۇللۇقىمىزدا بىزگە ئازغىنە ئارام بېرىلسۇن دەپ، قېچىپ قۇتۇلغان بىر قالدۇقنى ساقلاپ قېلىپ، بىزگە ئۆزىنىڭ مۇقەددەس جايىدىن خۇددى قاتقان قورۇقتەك مۇقەم ئورۇن بېرىپ، بىزگە خۇدايىمىز پەرۋەردىگارىدىن ئىلتىپات كۆرسىتىلدى. 9 چۈنكى بىز ھازىر قۇللارمىز، ھالبۇكى، خۇدايىمىز مۇشۇ قۇللۇقىمىزدا يەنىلا بىزنى تاشلىۋەتتى، بەلكى پارس پادىشاھلىرىنىڭ ئالدىدا رەھىمگە ئېرىشتۈرۈپ، خۇدايىمىزنىڭ تۈپنى سېلىپ، خارابىلەشكەن جايلەرنى يېڭىلاشتىن ئوڭلاشقا بىزنى روھلاندىردى، شۇنداقلا بىزنى ھەزرىتى ۋە يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدا سېپىلىق قىلدى. 10 ئۇ خۇدا، بىز بۇ [ئىلتىپاتلار] ئالدىدا يەنە نېمە دېيەلەيمىز؟ چۈنكى بىز يەنىلا سېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىڭ بولغان بەنەمبەرلەر قاتارلىق تاپلىغان ئەمىرلىرىڭنى تاشلىۋەتتۇق، سەن [ئۇلار قاتارلىق]: «سەلەر كىرىپ مەراس قىلىپ ئىگەلىيدىغان زېمىن بولسا، شۇ زېمىندىكى تائىپىلەرنىڭ ئىسلىقى بىلەن بۇلغانغان بىر زېمىن، چۈنكى ئۇلار تۈرلۈك ئايماقلىقلارنى قىلىپ، يىرگىنچىلىك ئادەتلىرى بىلەن بۇ زېمىننى ئۈچ يەتتىن ئۈچىنچى تۈردە تۇرۇۋەتتى. 12 شۇڭا سەلەر قۇربانلىقلارنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بەرمەڭلار، ئوغۇللىرىڭلارغا ئۇلارنىڭ قۇربانلىق ئېلىپ بەرمەڭلار، سەلەر كۆچىيىپ، زېمىننىڭ ئازۇ-ئەمەللىرىدىن يېيىشكە، زېمىننى ئەبەدىلەيدە ئەۋلادلىرىڭلارغا مەراس قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن مەڭگۈ ئۇلارنىڭ ئامان-تەسلىقلىكى ياكى مەنپەئەتتىن ھەرگىز ئەزىمەتلىڭلار» - دېگەندىك. 13 بىزنىڭ رەزىل قىلىشىمىز ۋە ناھايىتى ئېغىر ئىنتايەنسىزلىكىمىز تۈپەيلىدىن بۇ ھەممە بالا-قارا-پېشىمىزغا كەلگەندى ۋە سەن، ئۇ خۇدايىم، قەبىلىلىرىمىزگە تېگىشلىك بولغان جازا بېرىپ، بىزگە يۈكۈندەك ئىنتايىن قورساقلىق قىلدى، كۆرسەتكەن تۇرۇقلۇق، 14 بىز قانداقۇمۇ يەنە ئەمىرلىرىمىزگە خىلاپلىق قىلىپ، بۇنداق يىرگىنچىلىك قاندىلىرىنى تۇتقان بۇ تائىپىلەر بىلەن نىكاھلىنىۋېرىمىز؟ مۇبادا شۇنداق قىلىدىغان بولساق، سەن بىزگە غەزەپلىنىپ، بىزگە بىر قالدۇق ياكى قۇتۇلغۇدەك بىرىشىمىز قالدۇرماي يوقاتماي قالامسەن؟ 15 ئۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارى، سەن ھەققانىيلىرىمىز! سەن شۇ سەۋەبىن بىز يۈكۈندەك قۇتۇلۇپ قالغان بىر قالدۇق، قارا، بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ئىنتايەنسىزلىكىمىزگە تۇرۇۋاتقىمىز، شۇڭا سېنىڭ ئالدىڭدا ھېچقايسىمىزنىڭ تۈرلۈك قالدۇقى» - دېدىم.

10

ئەزرا دۇئا قىلىپ، گۇناھىنى تۈزۈپ يىغلاپ خۇدانىڭ ئويى ئالدىدا يىقىلىپ دۇم ياتقان چاغدا، ئىسرائىللىقلار ناھايىتى چوڭ بىر جامائەت، ئەر-ئاياللار ۋە بالىلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ يىغلىدى، كۆپچىلىكى قاتتىق يىغلاپ كېتىشتى. 2 ئېلاننىڭ ئەۋلادلىرىدىن، بەھىيەنىڭ ئوغلى شېكانيا ئەزراغا: «بىز خۇدايىمىزغا ساداقەتسىزلىك قىلىپ بۇ زېمىندىكى يات تائىپىلەرنى خوتۇن تاپتۇق. ھالبۇكى، ئىسرائىل ئۈچۈن يەنىلا ئۈمىد بار، 3 بىز ئەمدى خۇدايىمىز بىلەن

ئەھدىلەشەيلى، خوجاننىڭ ۋە خۇداجىزنىڭ ئەمرىدىن قورقۇپ تىرىگەنلەرنىڭ نەسەتلىگە ئاساسەن بۇ خوتۇنلارنى ۋە ئۇلاردىن تۈرەلگەن بەرزەتلەرنى يولغا سېلىپ قويۇلدى. ھەممە ئىش ئەۋرەت قانۇنى بويىچە قىلىنىدۇ. 4 تۇر! بۇ ئىش ساگا باغلىقتۇر، بىز سېنى قوللايمىز؛ جۈرئەتلىك بولۇپ ئىشنى ئادا قىلغىن، - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئەزرا ئورنىدىن قوپۇپ، كاهىنلارنىڭ لاۋىيلارنىڭ ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائەتىنىڭ باشلىقلىرىنى شۇ سۆز بويىچە ئىش قىلىمىز، دەپ قەسەم ئېيتتىكى ئۆزىدىكى، ئۇلار قەسەم ئېيتتى. 6 ئاندىن ئەزرا خۇدانىڭ ئۆيى ئالدىدىن قوپۇپ ئەلىياشېنىڭ ئوغلى يەھوئانانىڭ ئۆيىگە كىردى، ئۇ ئۆيىگە كەلگەندە غىزامۇ ئېچىدى، سۇمۇ ئېچىدى، چۈنكى ئۇ سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ساداقەتسىزلىكى ئۈچۈن ئېچىتتى. 7 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدا سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىگە جاكارلىنىپ، يېرۇسالېمغا يىغىلغانلار، 8 ئەمىرلەر ۋە ئاقساقاللارنىڭ نەسەتلىرى بويىچە، كىمكى ئۈچ كۈن ئىچىدە يېتىپ كەلمىسە، ئۇنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكى مۇسادىرە قىلىنىدۇ، سۈرگۈندىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ جامائىتىدىن ئايرىلىدۇ، دەپ، جاكارنامە چىقىرىلدى. 9 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا ۋە بېنىامىندىكى بارلىق ئەلەر ئۈچ كۈنگىچە يېرۇسالېمغا يىغىلىپ بولدى. ئۇ توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمىنچى كۈنى ئىدى، بارلىق خەلق خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ ھويلىسىدىكى مەيدانغا كېلىپ ئولتۇردى، كۆپچىلىك بۇ ئىشتىن قورققانچە، شۇنىڭدەك قاتتىق ياغقان يامغۇر تۈپەيلىدىن، تىترەپ كېتىشى. 10 كاهىن ئەزرا ئورنىدىن قوپۇپ ئۇلارغا: - سىلەر خۇداغا ساداقەتسىزلىك قىلىپ يات تائىپلەرنىڭ قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ ئىسرائىللارنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنى ئاشۇرۇۋالغان. 11 ئەمدى سىلەر ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھكارلىرىنى تۇتۇپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانى قىلىپ، ئۆزۈڭلارنى بۇ زېمىندىكى تائىپلەردىن ۋە بۇ يات ئەللىك خوتۇنلارنىڭ ئارىسى ئۈچۈن قىلغان، دېدى. 12 پۈتۈن جامائەت يۇقىرى ئاۋازدا جاۋاب بېرىپ: - ماڭول، بىز ئۆزلىرىڭنىڭ شۇ گەپلىرى بويىچە ئىش كۆرىمىز. 13 بىراق ئادەملەر بەك كۆپ، يەنە كېلىپ يامغۇر پەسىلى بولغاچقا ئالادا تۇرالمايمىز، ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ دېگەن بىر-ئىككى كۈندە پۈتىدىغان ئىش ئەمەس، چۈنكى بىزدە بۇ ئىشتا ئىتائەتسىزلىك قىلغانلار ناھايىتى كۆپتۇر! 14 خۇدانىڭ مۇشۇ ئىش تۈپەيلى كەلگەن قاتتىق غەزەپنىڭ بىزدىن كەتكۈچە، باشلىقلىرىمىز پۈتكۈل جامائەتكە ۋەكىل بولۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن، بىزنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىمىزدە يات ئەللەردىن خوتۇن ئالغانلارمۇ بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا شۇ شەھەرنىڭ ئاقساقال ۋە ھاكىملىرى بىلەن بىرلىكتە كېلىپ بۇ ئىشنى بىر تەرەپ قىلىش، - دېدى. 15 بۇ ئىشقا بەقەت ئاساسەنلىك ئوغلى يوتانان بىلەن تىقواھنىڭ ئوغلى يازىيا قارشى چىقتى، مەشۇلام بىلەن لاۋىي شاپىتاي ئۇلارنى قوللىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن سۈرگۈندىن قايتىپ كەلگەنلەر ئەنە شۇنداق قىلدى. كاهىن ئەزرا ۋە ئاتا جەمەتلىرىنىڭ باشلىقلىرى بولغانلار جەمەت بويىچە بۇ ئىشقا ئايرىلدى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسىملىرى بويىچە تىزىلغاندى. ئۇلار ئونىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى بۇ ئىشنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشقا كىرىشتى. 17 ئۇلار يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغان ئەلەرنىڭ سورىقىنى بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى تۆكەتتى. 18 كاهىنلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغانلاردىن مۇشۇلار چىقتى: - يوزادا كىنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: - مائاسېياھ، ئەلئىزەر، يارىب، گەداليا. 19 ئۇلار خوتۇنلىرىمىزنى يولغا سېلىپ قويمىز دەپ [قەسەم قىلىپ] قول بېرىشتى ۋە گۇناھى ئۈچۈن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى سۈپىتىدە قوي پادىسىدىن قورچقارنى سۈندى. 20 ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھانانى بىلەن زەبادىيا، 21 ھارمىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە مائاسېياھ، ئېلىياھ، شىجايا، يەھىيە ۋە ئۆزىيا، 22 پاشخۇرنىڭ

نەھەمىيا

1

ھاقالىيانىڭ ئوغلى نەھەمىيا شۇنداق بايان قىلدىكى: - يىگىرمىنچى يىلى كىسلەۋ ئىپىدا، مەن شۇشان قەلئەسىدە تۇراتتىم، 2 تۈز قېرىنداشلىرىمدىن بىرى بولغان ھانانى بىلەن بىرەنچە كىشى يەھۇدىيەدىن چىقىپ كەلدى، مەن ئۇلاردىن سۈرگۈنلۈكتىن قۇتۇلۇپ قالغان يەھۇدىلار ۋە يېرۇسالېم توغرىسىدا سورىدىم. 3 ئۇلار ماڭا: - سۈرگۈنلۈكتىن قۇتۇلغان خەلقنىڭ قالدسى [يەھۇدىيە] ئۆلكىسىدە قاتتىق جاپا-مۇشەققەت ئاستىدا ۋە ئاھانەت ئىچىدە قالدى. يېرۇسالېمنىڭ سېپىلى بولسا ئۇرۇۋېتىلدى، قۇۋۇقلارمۇ كۆيدۈرۈۋېتىلدى، دەپ ئېيتىپ بەردى. 4 مەن بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ ئولتۇرۇپ يىغلاپ كەتتىم، بىرەنچە كۈنگىچە ئالە-بەرەيدە كۆتۈرۈپ، ئاسمانلاردىكى خۇدا ئالدىدا روزا تۇتۇپ، دۇئا قىلىپ 5 مۇنداق دېدىم: - «ئى ئاسماندىكى خۇدا پەرۋەردىگەر، ئۆزىنى سۆيۈپ، ئەمىرلىرىنى تۇتقانلارغا تۈزگەرمەس مېھىر كۆرسىتىپ ئەھدىسىدە تۇرغۇچى ئۇلۇغ ۋە دەشەتلىك تەڭرى، 6 ئەمدى سېنىڭ ئالدىڭغا مۇشۇ يەتتە قۇللارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن پىقەر قۇلۇڭنىڭ كېچە-كۈندۈز قىلىۋاتقان بۇ دۇئاسىغا قۇلۇشنىڭ سېلىنغاي، كۆزۈڭ ئۈچۈن بولغاي، مەن بىز ئىسرائىلنىڭ سېنىڭ ئالدىڭغا سادىر قىلغان گۇناھلىرىمىزنى ئېتىراپ قىلىمەن، مەنمۇ، ئاتامنىڭ جەمەتمۇ گۇناھ قىلدۇق! 7 بىز سېنىڭ يولۇڭغا تەتۈر ئىش قىلىپ، سەن قۇلۇڭ مۇساغا تاپىلغان ئەمىرلىك، بەلگىلىمىڭ ۋە ھۆكۈملىرىڭنى ھېچ تۇتمىدۇق. 8 سېنىڭ ئۆز قۇلۇڭ مۇساغا تاپلاپ: «ئەگەر سىلەر ۋاپاسىزلىق قىلساڭلار، سىلەرنى پۈتۈن تاپىپىلەرنىڭ ئارىسىغا تارقىتىۋېتىمەن، لېكىن ماڭا يېنىپ كېلىپ، مېنىڭ ئەمىرىمنى تۇتۇپ ئەمەل قىلساڭلار، گەرچە ئارالاردىن ھەمما ئاسمانلارنىڭ ئەڭ چېتىگە قوغلۇۋېتىلگەنلەر بولسىمۇ، مەن ئۇلارنى شۇ يەردىن يىغىپ، مېنىڭ نامىمنى تىكلەشكە تاللىغان جايدا ئېلىپ كېلىمەن» دېگەن سۆزۈڭنى ياد قىلغايىسەن، دەپ تۇتتىمەن. 10 بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭ قۇللارنىڭ ۋە سېنىڭ خەلقىڭ، ئۆزۈڭنىڭ زور قۇدرىتىڭ ۋە كۈچلۈك قۇلۇڭ بىلەن ھۆرلۈككە تۇتقۇزدۇڭ. 11 ئى رەببىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئاسىغا ھەم سېنىڭ نامىڭنى ئەيمىنىشتىن سۆيۈنگەن قۇللارنىڭكۇ دۇئاسىنى قۇلۇشنىڭ كىشىسىغا، يۈكۈن قۇلۇڭنىڭ ئىشلىرىنى ئوڭۇشلۇق قىلغايىسەن، ئۇنى شۇ كىشىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈرگەيسىن». شۇ ۋاقىتتا مەن پادىشاھنىڭ ساقىسى ئىدىم.

2

ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ ئارتاخشاھنىڭ يىگىرمىنچى يىلى نىسان ئېيى، پادىشاھنىڭ ئالدىغا شىراب كەلتۈرۈلگەندى، مەن شىرابنى ئېلىپ پادىشاھقا سۇندۇم. بۇنىڭدىن ئىلگىرى مەن پادىشاھنىڭ ئالدىدا ھېچقاچان غەمكىن كۆرۈنگەن ئەمەس ئىدىم. 2 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ مېنىڭدىن: - بىرەر كېسەللىك بولمىسا، چىرايىڭ نېمىشقا شۇنچە غەمكىن كۆرۈندۈ؟ كۆڭلۈڭدە چوقۇم بىر دەرد بار، دېۋىدى، مەن ئىنتايىن قورقۇپ كەتتىم. 3 مەن پادىشاھقا: - پادىشاھ مەڭگۈ ياشىغايلا! ئاتا-بوۋىلىرىمىڭ قەبىرلىرى جايلاشقان شەھەر خارابىلىككە ئايلانغان، دەۋرۋازا-قۇۋۇقلارنى كۆيدۈرۈۋېتىلگەن ئورسا، مەن قانداق غەمكىن كۆرۈنمەي؟ - دېدىم. 4 پادىشاھ مېنىڭدىن: - سېنىڭ نېمە تەلپىڭ بار؟ - دەپ سورىۋىدى، مەن ئاسماندىكى خۇداغا دۇئا قىلىپ، 5 ئاندىن پادىشاھقا: - ئەگەر پادىشاھنىڭ كۆڭلىگە مۇۋاپىق كۆرۈنسە، قۇللارنى ئۆزلىرىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسا، مېنى يەھۇدىيەگە ئەۋەتكەن بولسا، ئاتا-بوۋىلىرىمىڭ قەبىرلىرى جايلاشقان شەھەرگە بېرىپ، ئۇنى يېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقسام، دېدىم. 6 پادىشاھ (شۇ چاغدا خانىش پادىشاھنىڭ يېنىدا ئولتۇراتتى)

3 شۇ چاغدا باش كەلدىن ئەلىياشېۋ ۋە ئۇنىڭ كەلدىن قېرىنداشلىرى قۇيۇپ «قوي قۇۋۇق» نى يېڭىۋاشتىن ياساپ چىقتى، ئۇلار قۇۋۇقنىڭ قاناتلىرىنى ئورنىتىپ، ئۇنى [خۇداغا] ئاتاپ مۇقەددەس دەپ بېكىتتى، ئۇلار «يۈزنىڭ

مۇنارى» بىلەن «ھاناينىڭ ئۇنارى» غىچە بولغان ئارىلىقتىكى سېپىلى ئوڭشاپ، ئۇنى مۇقەددەس دەپ بېكىتتى؛ 2 ئۇنىڭغا تۇتاش قىسمىنى يىغىۋالغان بولغان يەنە بىر بۆلۈكنى ياسىدى. 22 بۇلاردىن كېيىنكى بىر قىسىمنى ئىئوردان ياسىدى؛ يەنە ئۇنىڭغا تۇتاش قىسمىنى ئىئورداننىڭ ئوڭى زاكۇر ياسىدى. 3 تۈزلەڭلىكلىككە، كاهىنلار ياسىدى. 23 بۇلارنىڭ يېنىدا، بىنايەت بىلەن «يېقىن قورۇق» نى سەنئەتكارلىرى ئوڭىدى، ئۇلار ئۇنىڭ لىم-كېشەكلىرىنى سېلىپ، قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. 4 ئۇنىڭغا تۇتاش قىسمىنى ھاكوزنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموت ياسىدى؛ ئۇنىڭغا تۇتاش قىسمىنى مەشەزايەننىڭ نەۋرىسى، بەرەكەينىڭ ئوغلى مەشۇلام ياسىدى. ئۇنىڭغا تۇتاش قىسمىنى باتانانىڭ ئوغلى زادوك ياسىدى. 5 ئۇنىڭغا تۇتاش قىسمىنى تەكۋانلىقلار ياسىدى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ چوڭلىرى ئۆز خوجىسىنىڭ ئىشىنى زىممىسىگە ئېلىشقا تۇتمىدى. 6 «كونا قورۇق» نى ياسىيانىڭ ئوغلى يەھودا بىلەن يېسۇيانىڭ ئوغلى مەشۇلام ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ لىم-كېشەكلىرىنى سېلىپ، قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. 7 ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمى گېبىيونلۇق مەلانىيا، مېرونوتلۇق يادون ھەمدە دەريانىڭ بۇ غەربى تەرەپىدىكى ئالىيانىڭ باشقۇرۇشى ئاستىدىكى گېبىيونلۇقلار بىلەن مېزابلقلار ياسىدى. 8 ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى زەرگەرلەردىن بولغان خارھايانىڭ ئوغلى ئۆزىيەل ياسىدى. ئۇنىڭغا تۇتاش قىسمىنى خۇشۇي بۇيۇم ياسايدىغان ئەترەتلەردىن ھانايا ياسىدى. ئۇلار يېرۇسالېم (سېپىلى) تاكى «قېلىن تام» غىچە ئوڭشاپ ياسىدى. 9 ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى يېرۇسالېمنىڭ يېرىمنىڭ ھاكىمى بولغان خۇزنىڭ ئوغلى رېفائىيا ياسىدى. 10 ئۇلارنىڭ يېنىدا، خارۇمافنىڭ ئوغلى يەدايا ئۇنىڭ ئۆزىدىكى قىسمىنى ياسىدى. ئۇلارنىڭ يېنىدىكى قىسمىنى خاشابىيانىڭ ئوغلى ھامۇش ياسىدى. 11 ئۇلارنىڭ يېنىدا، مالىكىيا بىلەن باھات-موتانىڭ ئوغلى ھاشۇب سېپىلنىڭ باشقا بىر بۆلىكى بىلەن «خۇدانىڭ مۇنارى» نى ياسىدى. 12 ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى يېرۇسالېمنىڭ ھاكىمى خاللوھەشنىڭ ئوغلى شالوم تۈزى ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى ياسىدى. 13 «جىلغا قورۇق» نى ھائۇن بىلەن زانواتا شەھىرىنىڭ ئاھالىسى ياسىدى. ئۇلار ئۇنى ياساپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى ۋە يەنە «تېزەك قورۇق» غىچە مىڭ گەز سېپىلىنىمۇ ياسىدى. 14 «تېزەك قورۇق» نى بەيت-ھاككەرمە يۇرتىنىڭ باشلىقى رەكەبىڭ ئوغلى مالىكىيا ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنى ياساپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. 15 «يۇقىر قورۇق» نى مېزىيا يۇرتىنىڭ باشلىقى كولىموزەنىڭ ئوغلى شالوم ياسىدى. ئۇ ئۇنى ياساپ، ئۆگزىسىنى يېپىپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى ۋە يەنە شاھانە باغنىڭ يېنىدىكى سولام كولىنىڭ سېپىلى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دىن چىقىرىدىغان يەلەمپەيگىچە يېڭىۋاشتىن ياسىدى. 16 ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۇتاش قىسمىنى داۋۇتنىڭ قەبرىلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى سۈنئىي كۆلگە ھەم ئۇنىڭ كەينىدىكى «بالۇلارنىڭ قورۇقى» گە قەدەر بەيت-زۇر يۇرتىنىڭ يېرىمنىڭ ھاكىمى، ئازبۇنىڭ ئوغلى نەھەمىيا ياسىدى. 17 ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۇتاش قىسمىنى ئالىيانىڭ ئوغلى رەھوم ياسىدى؛ ئۇنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى كېشەلەننىڭ يېرىم يۇرتىنىڭ ھاكىمى ھاشابىيا ئۆز يۇرتىغا ۋاكالەتتە ياساپ چىقتى. 18 ئۇنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى - كېشەلەننىڭ ئىككىنچى يېرىمنىڭ ھاكىمى، ھېناداننىڭ ئوغلى باۋاي ياسىدى. 19 ئۇنىڭ يېنىدا، مېزايەننىڭ ھاكىمى يەھوشافات ئوغلى ئېزەر قورال-ياراغ ئامبىرىغا چىقىش يولىنىڭ ئۆزىدە، سېپىلنىڭ دوقۇشىدىكى يەنە بىر بۆلۈكنى ياسىدى. 20 زاباياننىڭ ئوغلى بارۇق ئۇنىڭدىن كېيىنكى يەنە بىر بۆلۈكنى، يەنى سېپىلنىڭ دوقۇشىدىن تاكى باش كاهىن ئەلىياشېنىڭ ئۆيىنىڭ دەۋرىسىغىچە بولغان بۆلۈكنى كۆڭۈل قويۇپ ياسىدى. 21 ئۇنىڭ يېنىدا ھاكوزنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموت سېپىلنىڭ

شۇنداق بولدىكى، سانباللار بىزنىڭ سېپىلى يېڭىۋاشتىن ئوڭشاشقا تاقابلىقىمىزنى ئاڭلاپ غەزەپلىنىپ، قەھرى بىلەن يەھۇدلارنى مەخپىرە قىلدى. 2 ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرى ۋە سامارىيە قوشۇنى ئالدىدا: - بۇ ئەھمىيەت يەھۇدلار نېمە قىلماقتىدۇ؟ ئۇلار ئۆزلىرىنى شۇنداق مۇستەھكەملىمەن كېچمۇ؟ ئۇلار قۇربانلىقلارنى سۇغماقچىمۇ؟ ئۇلار بىر كۈن ئىچىدە پۈتۈرۈشمە كېچمۇ؟ توپا دۆۋىلىرى ئىچىدىن كۆيۈپ كەتكەن تاشلارنى كولاپ چىقىرىپ ئۇلارغا جان كىرگۈزەمدىكەن؟ - دېدى. 3 ئۇنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقان ئاممونى تويىبا: ۋە ئۇلار ھەرقانچە ياسىسىمۇ، بىز ئۆلكە سېپىلنىڭ ئۈستىگە يامىشىپ چىقسا، ئۇلارنىڭ تاش تېمى تۇرۇۋېتىلدى - دېدى. 4 - ئى خۇدايىز، قۇلاق سېلىپ تاڭغايغىسىن، كەمىستىلەشمىز، ئۇلارنىڭ قىلغان ھاقارەتلىرىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرغۇسىن؛ ئۇلارنى تۇتقۇن قىلىپ ئېلىپ بېرىلغان ياقا يۇرتتا خەقتىڭ ئوچىغىسىغا ئايلاندۇرغۇسىن؛ 5 ئۇلارنىڭ قەبىلىنى يامغىلىغان، گۇناھلىرى ئالدىڭدەن ئۆچۈرۈۋېتىلسۇن، چۈنكى ئۇلار سېپىلنى ئوڭشاشقا تاقابلىق كۆلگە بازار بەردى؛ 6 شۇنداقسىمۇ سېپىلنى يېڭىۋاشتىن ئوڭشاشقا رەزىدۇق؛ ئۇنى ئۇلاپ، ئېگىزلىكىنى يېرىمغا يەتكۈزدۇق؛ چۈنكى كۆچمەك كۆڭۈل قويۇپ ئىشلىدى. 7 شۇنداق بولدىكى، سانباللار، تويىبا، ئەرەبلەر، ئاممونىيلار، ئاشدودلۇقلار يېرۇسالېم سېپىللىرىنى يېڭىۋاشتىن ئوڭشاش قۇرۇلۇشىنىڭ يەنىلا ئېلىپ بېرىلۋاتقانلىقىنى، سېپىل بۆسۈكلىرىنىڭ ئېشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ قاتتىق غەزەپكە كېلىشتى-دە، 8 بىرلىكتە يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنىڭدا

قالايماقچىلىق تۇغۇرۇشنى قەستلەشتى. 9 شۇڭا بىز خۇدا بىزغا ئىلتىجا قىلدۇق ھەم ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن كېچە-كۈندۈز كۈزەتچى قوپۇپ، ئۆزلىرىمىز ئۇلاردىن مۇداپىئەلەندۇق. 10 بۇ چاغدا يەھۇدىيەدىكىلەر: - ئىشچى-ھاممالار ھالدىن كەتتى، شۇنىڭدەك جاما-كېسەك ئەخلەتلەر يەنىلا ناھايىتى كۆپ، بىز سېپىلى ئوڭشاشقا ھەمنا سېپىلىغۇ يېقىنلاشمىدۇق! - دېيىشتى. 11 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا دۈشمەنلىرىمىز: - ئۇلار سەزمەستە، ئۇلار كۆرمەستە، ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋېلىپ ئۇلارنى تولىتۇرۇپ، قۇرۇلۇشنى توختىتىۋېتىمىز! - دېيىشتى. 12 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلارنىڭ ئەتراپىدا تۇرۇۋاتقان يەھۇدىلارمۇ يېنىمىزغا ئون قېتىم كېلىپ: - قايسى تەرەپكە قارىساڭلار، ئۇلار شۇ تەرەپتىن كېلىپ سىلەرگە ھۇجۇم قىلىۋاتىدۇ! - دەپ خەۋەر بەتكۈزۈشتى. 13 شۇڭا مەن خەلقنى جەمەت-جەمەت بويىچە، قولىغا قىلىچ، نەيزە ۋە ئوقيارىنى ئېلىپ، سېپىلى بەس بولغان ياكى ھۇجۇمغا ئۇچرىغان يەردە سېپىلىنىڭ ئارقىسىدا قاراۋۇللۇقتا تۇرۇشقا قويدۇم. 14 كۈزدىن كەچۈرۈپ چىققاندىن كېيىن ئورنىدىن قوپۇپ مۇتەۋەلەر بىلەن ئەمەلدارلار ۋە باشقا خەلققە: - ئۇلاردىن قورققانلار، ئۇلارغۇ ۋە دەشەتلىك رەببى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، ئۆز قېرىنداشلىرىڭلار، ئوغۇل-قىزلىرىڭلار، ئاياللىرىڭلار ۋە ئوي-ماكانىڭلار ئۈچۈن جەڭ قىلىڭلار، دېدىم. 15 شۇنداق بولدىكى، ئۆزلىرىڭ سۇيىقەستنى بېسىپ قالغانلىقىمىز دۈشمەنلەرنىڭ قولىغا يېتىپ بارغاچ، شۇنىڭدەك خۇدا ئۇلارنىڭ سۇيىقەستىنى بىتچىت قىلغاچ، بىز ھەممىمىز سېپىلغا قاتىپ، ھەربىرىمىز ئەسلى ئىش ئورنىمىزدا ئىشى داۋاملاشتۇرۇۋەردۇق. 16 ئەنە شۇ چاغدىن باشلاپ خىزمەتكارلىرىمىڭ يېرى ئىش بىلەن بولدى، يېرىمى قولىغا نەيزە، قاتقان، ئوقيا تۇتقان، دوۋىلغا-ساۋۇت كېيگەن ھالدا يۈرۈشتى. سەردار-ئەمەلدارلار سېپىلى ئوڭشاشقا ئاتقان بارلىق يەھۇدىيە تەرىپلىرىنىڭ ئارقىسىدا تۇردى. ھەم يۈكلەرنى توشۇۋاتقانلار ھەم ئۇلارغا يۈك ئارتۇۋاتقانلارمۇ بىر قولىدا ئىشلەپ، بىر قولىدا ياراغلىرىنى چىڭ تۇتۇشقانىدى. 18 ئاممىلارنىڭ ھەربىرى بەللىرىگە قىلىچ-خەنجەرلىرىنى ئاسقان ھالدا [سېپىلى] ياساۋاتتى، كانايچى بولسا يېنىمدا تۇراتتى. 19 مەن مۇتەۋەلەر، ئەمەلدارلار ۋە باشقا خەلققە: - بۇ قۇرۇلۇش ناھايىتى چوڭ، دائىرىسى كەڭ، بىز ھەممىمىز سېپىلدا بۆلەك-بۆلەكلەر بويىچە تارقىلىپ ئىشلەپ، بىر-بىرىمىزدىن يىراق تۇرۇۋاتىمىز. 20 شۇڭا مەيلى قەيەردە بولۇڭلار، كاناي ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلارلا، بىز بار شۇ يەرگە كېلىپ بىغلىڭلار، خۇدا بىزنى ئۈچۈن جەڭ قىلدۇ، - دېدىم. 21 مەن ئەنە شۇ تەرەققىدە ئىشلەيدۇق، خەلقنىڭ يېرىمى تاڭ ئاتقاندىن تارتىپ يۇلتۇز چىققۇچە نەيزىلىرىنى چىڭ تۇتۇپ تۇرۇشتى. 22 ئۇ چاغدا مەن يەنە خەلققە: - ھەممەيلىمەن ئۆز خىزمەتكارى بىلەن كېچىنى يېرۇسالىمغا كىرىپ تۆتكۈزسۇن، شۇنداق بولسا ئۇلار كېچىسى بىزنىڭ مۇھاپىزەتچىلىكىمىزنى قىلدۇ، كۈندۈزۈ ئىشلەيدۇ، دېدىم. 23 شۇنداق قىلىپ يا مەن، نە قېرىنداشلىرىم، يا خىزمەتكارلىرىم ياكى ماڭا ئەگەشكەن مۇھاپىزەتچىلەرنىڭ ھېچقايسىسى كىيىملىرىنى سېلىشىمىدى، ھەربىرى ھەمنا سۇغا بارغاندۇمۇ ئۆزىنىڭ ياراغلىرىنى ئېلىۋالدى.

5 ئۇ چاغدا خالايسى ۋە ئۇلارنىڭ خوتۇنلىرى ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان يەھۇدىلار ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ قاتتىق داد-بەرياد كۆتۈرۈشتى. 2 بەزىلەر: - بىز ۋە ئوغۇل-قىزلىرىمىزنىڭ جان سائىمىزنى كۆپ، كۈن كەچۈرىشىمىز ئۈچۈن توغۇدەك ئاشلىق ئاللىساق بولمايدۇ، دېيىشتى. 3 يەنە بەزىلەر: - بىز ئاچارچىلىقتا قالغان ۋاقىتىمىزدا ئاشلىق ئېلىپ يېمىز دەپ ئېيتىلىمىز، ئۆزۈمزالىقىمىزنى ۋە ئۆزلىرىمىزنى رەنكە بېرىشكە مەجبۇر بولدۇق، دېيىشتى. 4 ۋە يەنە بەزىلەر: - پادىشاھنىڭ ئېيتىلىمىز ۋە ئۆزۈمزالىقىمىز ئۈستىگە سالغان باج-سېلىقنى تاپشۇرۇشقا پۇل قەرز ئالدىق. 5 گەرچە بەدەنلىرىمىز

ئىدى. 19 - ئاھ خۇدايم، مەن مۇشۇ خەلق ئۈچۈن قىلغان بارلىق ئىشلىرىمنى ياد ئەتكەنمەن، ماگا شاپائەت كۆرسەتكەنمەن!

6

شۇنداق بولدىكى، سانائەت، توبىيا، ئەرەب بولغان گەشەم ۋە دۈشمەنلىرىمنىڭ قالغان قىسمى مېنىڭ سېپىلى يېڭىلاشتىن ئوڭشاپ چىققانلىقىمى، سېپىلىنىڭ ئەمدى بۇسۇرلىرىنىڭ قالمىغانلىقىنى ئاڭلاپ (لېكىن ئۇ چاغدا مەن ئېنى سېپىل قورۇقلىرىنىڭ قاناتلىرىنى ئورنىتىۋالغانمەن)، 2 سانائەت بىلەن گەشەم ماگا: - كەلسىلا، بىز ئۈنۈ تۈزلەڭلىكىدىكى كەفرىم كەنتىدە كۆرۈشەيلى! - دەپ ئادەم ئەۋەتتى. ئەمەلىيەتتە ئۇلار ماگا قەست قىلماقچى ئىكەن. 3 شۇڭلاشقا مەن ئەلچىلەرنى ئەۋەتتىم: - مەن ئۇلۇغ بىر ئىش بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلىقىمىدىن سىلەر تەرەپكە چۈشمەيمەن. مەن قانداقۇ سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارىمەن دەپ، ئىشى تاشلاپ ئۇنى توختىتىپ قويماي؟ - دېدىم. 4 ئۇلار ئۇدا تۆت قېتىم مۇشۇ تەرىقىدە ئادەم ئەۋەتتى، مەن ھەر قېتىم شۇنداق جاۋاب بەردىم. 5 ئاندىن سانائەت بىلەن شۇ ئىشنى قېتىم شۇ تەرىقىدە ئۆز خىزمەتكارىغا چەتلىگەن خەتنى قولغا تۇتقۇزۇپ ئەۋەتتىم. 6 خەتتە: «ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا مۇنداق بىر گەپ تارقىلىپ يۈرىدۇ، ۋە گەشەم شۇنداق دەيدۇ: - سەن ۋە بەھۇدالار بىرگە ئىسپان كۆتۈرمەكچى ئىكەنلىرىڭ، شۇڭا سەن سېپىلىنىمۇ يېڭىلاشتىن ئوڭشاشقا كىرىشىپسەن، ئېيتىشلارغا قارىغاندا سەن ئۆزۈڭنى ئۇلارغا پادىشاھ قىلىۋالغاندەك سەن. 7 سەن يەنە يېرۇسالېمدا ئۆزۈڭ توغرىلىق: «مانا، بەھۇدىيە ئۆزىمنىڭ بىر پادىشاھىمىز بار!» دەپ جار سېلىپ تەشۋىق قىلىشقا بىز نەچچە يىغىمەيە قۇيۇپسەن. ئەمدى بۇ گەپلەر سۆزىم پادىشاھنىڭ قولىغا يېتىپ بايان قىلىندۇ. شۇڭا، كەلگىن، بىز بىرلىكتە مەسلىھەتلىشىۋالايلى» دېيىلگەن ئىكەن. 8 مەن ئۇنىڭغا: «سەن ئېيتقان ئىشلار ھېچقاچان قىلىنغان ئەمەس، بۇلار بەلكى ئۆز كۆڭلۈڭدىن ئويۇرۇپ چىقارغىنىڭ، خالاس» دەپ جاۋاب قايتۇردۇم. 9 ئەمەلىيەتتە، ئۇلار: «مۇشۇنداق قىلىشقا ئۇلارنىڭ قولى ماغدۇرسىزلىنىپ، قۇرۇلۇش ئىشى ئادا قىلىنماي قالدى!» دەپ ئويلاپ بىزنى قورققانچى ئىدى. - «ئەمدى مېنىڭ قولىمنى ئىشتا تېخىمۇ كۈچلەندۈرگىدەنمەن!»، 10 مەھەتابەننىڭ نەۋرىسى، دېلانىڭ ئوغلى شېھنا ئۆزىنى ئۆز ئۆيىگە قامۇالغانىدى، مەن ئۇنىڭ ئۆيىگە كەلسەم ئۇ: - بىز خۇدانىڭ ئۆيىدە، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدە كۆرۈشەيلى ۋە ئىبادەتخانىنىڭ دەۋرازا قاناتلىرىنى ئېتىپ قويايلى، چۈنكى ئۇلار سېنى ئۆلتۈرگىلى چىلىدۇ، شۇبھىسىزكى، كېچىسى كېلىپ سېنى ئۆلتۈرمەكچى بولدى! - دېدى. 11 مەن: - ماگا ئوخشاش بىر ئادەم قانداقۇ قېچىپ كەتسۇن؟ مەندەك بىر ئادەم جىنىمنى قۇتقۇزغەن دەپ قانداقۇ ئىبادەتخانىغا كىرۋالغۇدەكەن؟ مەن ھەرگىز ئۆيەرگە كىرۋالمايمەن! - دەپ جاۋاب بەردىم. 12 چۈنكى مەن قارىسام، ئۇنىڭ خۇدا تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن ئەمەس، بەلكى توبىيا بىلەن سانائەت تەرىپىدىن سېتىۋېلىنسى، ماگا زىيان يەتكۈزمەكچى بولۇپ بۇ بېشارەت بەرگەنلىكىگە كۆزۈم يەتتى. 13 ئۇنى سېتىۋېلىشنى مەقسەت، مېنى قورقۇتۇپ، شۇلارنىڭ دېگەندەك قىلغۇزۇپ گۇناھ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت ئىدى. شۇنداق قىلغان بولسام، نامىنى بۇلۇپ مېنى قارىلاشقا شىكايەت قىلالايدىغان بولاتتى. 14 - «ئاھ خۇدا، توبىيا بىلەن سانائەتنى ئېسىڭدا تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىغا يارىشا ئۆز بېشىغا ياندۇرغۇسىن، شۇنداقلا مېنى قورققانچى بولغان ئايال يىغىمەيە نوتادىيا بىلەن باشقا يىغىمەيەلەرنىڭ ئۆز بېشىغا ياندۇرغۇسىن!»، 15 ئېلۇل ئېيىنىڭ يىگىرمە بەشىنچى كۈنى سېپىل پۇتى، پۇتون قۇرۇلۇشقا ئەللىك ئىككى كۈن ۋاقىت كەتتى. 16 شۇنداق بولدىكى، دۈشمەنلىرىم بۇنىڭ خەۋەر تاپتى ۋە تەراپىمىزدىكى بارلىق ئەللەر قورقۇپ كېتىشتى؛ ئۆز ئەزىزىدە ھەيۋىتى

7 سېپىل ئوڭشىلىپ بولۇپ، مەن دەۋرازا بىلەن ئورنىتىپ، دەۋرازا ئەلەرنى، ئەزەلەكلەشلەرنى ۋە ۋادىلارنى بېكىتىپ تەبىئەتتىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، 2 مەن ئىنم ھانانى بىلەن قەلئە ھەردارى ھانانىي يېرۇسالېمدا باشقۇرۇشقا قويدۇم، چۈنكى ھانانىيا ئىشەنچلىك ئادەم بولۇپ، خۇدادىن قورقۇشقا كۆپ ئادەملەردىن ئېشىپ كېتەتتى. 3 مەن ئۇلارغا: - كۈن ئىسسىقچە يېرۇسالېمدا قورۇقلىرى ئېچىلسۇن، قورۇقلارنىڭ قاناتلىرى ئېشىكەندە، بالداقلار تاقالغان ۋاقىتلەردىمۇ دەۋرازا ئەلەرنى پېنىدا تۇرۇپ كۆزەت قىلسۇن، شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلاردىن قاراۋۇللار كۆزەت تۇۋەتلىرىگە قويۇلۇپ بېكىتىلسۇن، ھەر بىر ئادەم ئۆزىنىڭ بىر كۆزىنىگە مەسئۇل بولسۇن، شۇنداقلا ھەر بىرنىڭ كۆزى ئۆز ئۆيىنىڭ ئۆزۈم بولسۇن، دەپ تاپىلدىم. 4 شەھەر چوڭ ھەم كۆرى بولغىنى بىلەن ئاھالە ئاز، ئۆيلەر ئېچى سېلىنمىغانىدى. 5 خۇدايم كۆڭلۈمگە مۇتەۋەلەر، ئەمەلدارلار ۋە خەلقنىڭ ھەر بىرىنى نەسەبىمى بويىچە روھىيەت ئېلىشقا ئۇلارنى يىغىش نىيىتىنى سالدى. مەن ئاۋۋال بىرىنچى قېتىم قايتىپ كەلگەن ئادەملەرنىڭ نەسەبىمىنى تاپتىم، ئۇنىڭدا مۇنداق پۇتۇلگەندى: - 6 تۆۋەندىكىلەر بەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكىلەردىن، ئەسلى بايىل پادىشاھى ئېپوقادەن سار تەرىپىدىن سۈرگۈن قىلىنغانلاردىن، يېرۇسالېم ۋە بەھۇدىيەگە چىقىپ، ھەر بىرى ئۆز شەھەرلىرىگە كەتتى: - 7 ئۇلار زەرۇبەبەل، بەشۇئا، نەھەمىيا، ئازارىيا، راتامىيا، ئاھامانى، مودىكاي، بېلشان، مېسىرەت، بىگۇيا، نەھۇم ۋە بانائاھالار بىللە قايتىپ كەلدى. ئەمدى ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئىچىدىكى ئەركەكلەرنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: - 8 پاروشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ بىر يۈز بەتمىش ئىككى كىشى، 9 شەفاننىڭ ئەۋلادلىرى ئۇچ يۈز بەتمىش ئىككى كىشى، 10 ئارائىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز بەتمىش بەش كىشى، 11 پاداھات-موتانىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى بەشۇتا بىلەن ئوتانىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ سەككىز يۈز ئون سەككىز كىشى، 12 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى، 13 زائۇنىڭ ئەۋلادلىرى سەككىز يۈز قىرىق بەش كىشى، 14 زاككايىنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز ئاتمىش كىشى، 15 بىنئۇئېنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز قىرىق سەككىز كىشى، 16 بېلانىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى، 17 ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئۇچ يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى، 18 ئادونىكاسنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئاتمىش يەتتە كىشى، 19 بىگۇيانىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئاتمىش يەتتە كىشى، 20 ئادنىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئەللىك بەش كىشى، 21 ھەزەكىيانىڭ جەمەتىدىن بولغان ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان سەككىز كىشى، 22 ھاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۇچ يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى، 23 بېزىيانىڭ ئەۋلادلىرى ئۇچ يۈز يىگىرمە تۆت كىشى، 24 ھارفىنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى، 25 گېبىئوننىڭ ئەۋلادلىرى توقسان بەش كىشى، 26 بەيت-لەھەملىكلەر بىلەن ئىتوفالقلار جەمئىي بىر يۈز سەككىسەن سەككىز كىشى، 27 ئانائوتۇقلار بىر يۈز

يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 28 بەيت-ئازماۋەتلىكلەر قىرىق ئىككى كىشى. 29 بولغۇچە «ئەڭ مۇقەددەس بەلكىلەر» گە ئېغىز تەگكۈزمەسىلەر، دېدى. 66 كىرىتات-يىشارەتلەر، كەفرەھلىقلار ۋە بەنەرەتلىقلەر بولۇپ جەمئىيەتتە يۈز قىرىق ئۈچ كىشى؛ 30 رامەھلىقلار بىلەن گېپىلقلار جەمئىيەتتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 31 مىكاشلىقلار بىر يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ 32 بەيت-ئەللىكلەر بىلەن ئايلىقلار جەمئىيەتتە يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 33 ئىككىنچى بەيت-ئىبىدىكلەر ئەللىك ئىككى كىشى؛ 34 ئىككىنچى بەيت-ئىبىدىكلەر بىلەن ئەللىك ئىككى كىشى؛ 35 ھارمىنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە كىشى؛ 36 پىرغولۇقلار ئۈچ يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 37 لود، ھادىد ۋە ئونونىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىيەتتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 38 سىناھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ مىڭ توققۇز يۈز ئۈچۈن كىشى. 39 كەھنەلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: - يەشۇئا جەمئەتتىكى يەھىيانىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز بەتمىش ئۈچ كىشى؛ 40 ئىمىئەرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئەللىك ئىككى كىشى؛ 41 پانغۇرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز قىرىق بەتتە كىشى؛ 42 ھارمىنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئون بەتتە كىشى. 43 لاۋىيلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: - خورداۋانىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى يەشۇئا بىلەن كادىمىيەنىڭ ئەۋلادلىرى بەتمىش تۆت كىشى، 44 غەزەۋۇنلەرنىڭ نەسلىدىن: - ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز قىرىق سەككىز كىشى. 45 دەرۋازىۋەنلەرنىڭ نەسلىدىن: - ئاللىۋىنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاتىرنىڭ ئەۋلادلىرى، ئالوننىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىئاننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن شوبانىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىيەتتە يۈز ئۈچۈن سەككىز كىشى. 46 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆۋەندىكىچە: - زىخاننىڭ ئەۋلادلىرى، خاسۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، ئابىئوتنىڭ ئەۋلادلىرى. 47 كىرونىڭ ئەۋلادلىرى، سىياننىڭ ئەۋلادلىرى، پادوننىڭ ئەۋلادلىرى، 48 لىباننىڭ ئەۋلادلىرى، ھاجاھانىڭ ئەۋلادلىرى، شالماننىڭ ئەۋلادلىرى، 49 ھانانىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەنىڭ ئەۋلادلىرى، گاھارنىڭ ئەۋلادلىرى، 50 رىياھانىڭ ئەۋلادلىرى، رەزىنىنىڭ ئەۋلادلىرى، نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى، 51 گاززانىڭ ئەۋلادلىرى، ئىززاننىڭ ئەۋلادلىرى، پاسىياننىڭ ئەۋلادلىرى، 52 بىساننىڭ ئەۋلادلىرى، مەتتىئىنىڭ ئەۋلادلىرى، نەفۇسسەسىنىڭ ئەۋلادلىرى، 53 باكىۋىنىڭ ئەۋلادلىرى، خاكۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، خارخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، 54 بازىلىنىڭ ئەۋلادلىرى، مەھىداننىڭ ئەۋلادلىرى، خارشاننىڭ ئەۋلادلىرى، 55 پاركوئىنىڭ ئەۋلادلىرى، سىسپراننىڭ ئەۋلادلىرى، تىپھانىڭ ئەۋلادلىرى، 56 نەزىياننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن خاتىئاننىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىبارەت. 57 سۇلايماننىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: - سوتانىڭ ئەۋلادلىرى، سۇفەرەتنىڭ ئەۋلادلىرى، پىردانىڭ ئەۋلادلىرى، 58 پاتالانىڭ ئەۋلادلىرى، داركوننىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەننىڭ ئەۋلادلىرى، 59 شەفەتتىياننىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىئەننىڭ ئەۋلادلىرى، پوقرەت-ھاززىيەتنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن ئاموننىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىبارەت. 60 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايماننىڭ خىزمەتكارلىرى بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىيەتتە ئۈچ يۈز توقسان ئىككى كىشى. 61 تۆۋەندىكى كىشىلەر تەل-مېلاھە، تەل-خارشاش، كېرۇب، ئادودون، ئىمىئەردىن كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمئەتىنىڭ ياكى نەسەبىنىڭ ئىسرائىل ئادىمى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرىلمىدى. 62 بۇلار دېلانىڭ ئەۋلادلىرى، توبىياننىڭ ئەۋلادلىرى ۋە نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىيەتتە يۈز قىرىق ئىككى كىشى؛ 63 كەھنەلاردىن خابابانىڭ ئەۋلادلىرى، كوزىنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن بارزىلانىڭ ئەۋلادلىرى بار ئىدى، بارزىلانىڭ گېپتادلىق بارزىلانىڭ پىرقىزى ئالغاقچا ئۇلارنىڭ ئېنى بىلەن ئاتالغانىدى. 64 بۇلار جەمئەتنىڭ نەسەبىنامىسى ئىزدەپ تاپىلدى، شۇڭا ئۇلار «ئىپاك» ھېسابلىنىپ كەينىدىن قالدۇرۇلدى. 65 ۋالىي ئۇلارغا: - ئۆرم ۋە تۆمىنى كۆتۈرگۈچى كەھنە ئارىمىزدا خىزمەتتە

8 يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە، ئىسرائىلارنىڭ ھەممىسى ئۆز شەھەرلىرىگە كېلىپ تۇرۇشۇپ بولدى. بۇ چاغدا پۈتۈن خالايىق خۇددى بىر ئادەمدەك بولۇپ «سۇ قۇۋۇق» ئالدىدىكى مەيدانغا يىغىلىپ، تەۋراتشۇناس ئەزادىن پەرۋەردىگارنىڭ مۇساننىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئىسرائىلغا تاپىلغان تەۋرات-قانۇن كىتابىنى كەلتۈرۈشنى تەلەپ قىلدى. 2 يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى كەھنە ئەزرا تەۋرات-قانۇن كىتابىنى جامائەتكە، يەنى ئەر-ئاياللار، شۇنداقلا ئاڭلاپ چۈشەنەلمەيدىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى؛ 3 «سۇ قۇۋۇق» نىڭ ئالدىدىكى مەيداندا، ئەنگەندىن چۈشكەچە، ئەر-ئاياللارغا، شۇنداقلا ئاڭلاپ چۈشەنەلمەيدىغان كىشىلەرگە ئوقۇپ بەردى. پۈتكۈل جامائەتنىڭ قۇلاقلىرى تەۋرات-قانۇن كىتابىدىكى سۆزلەردە ئىدى. 4 تەۋراتشۇناس ئەزرا مەخسۇس مۇشۇ نىشقا ھازىرلانغان ياغاچ مۇنبەرگە چىقىپ تۇردى، تۇنىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۇرغىن ماتىتسىيا، شېما، ئاناھ، تۇرىيا، ھىلىقىيا بىلەن مائاسىياھلار ئىدى؛ سول تەرىپىدە تۇرغىن پىدايا، مەشائەل، مالكىيا، ھاشوم، ھاشىدادانا، زەكەرىيا بىلەن مەشۇلام ئىدى. 5 ئەزرا پۈتكۈل خالايىقنىڭ كۆز ئالدىدا كىتابىنى ئاچتى، چۈنكى ئۇ پۈتۈن خالايىقتىن ئېگىزدە تۇراتتى، ئۇ كىتابىنى ئاچقاندا، بارلىق خالايىق ئورنىدىن قوپتى. 6 ئەزرا ئۇلۇغ خۇدا بولغان پەرۋەردىگارغا مەدھىيەلەر ئوقۇۋىدى، بارلىق خالايىق قوللىرىنى كۆتۈرۈپ جاۋابەن: «ئامىن! ئامىن!» دېيىشى، ئاندىن تىزلىنىپ، پىشانىسىنى بەرگە يىقىپ، پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. 7 ئاندىن كېيىن لاۋىيلاردىن يەشۇيا، پانى، شەرەبىيا، يامىن، ئاڭكۇب، شاپىتاي، خودىيا، مائاسىياھ، كېلتا، ئازارىيا، يوزاباد، ھانان ۋە يېلايالار خالايىققا تەۋرات قانۇنىنى چۈشەندۈردى، جامائەت تۈرە تۇراتتى. 8 ئۇلار جامائەتكە كىتابىنى خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇنىنى جاراڭلىق ئوقۇپ بەردى ۋە ئوقۇلغانى چۈشىنىۋېلىشى ئۈچۈن تۇنىڭ مەنىسى ۋە ئەھمىيىتى توغرىسىدا ئېنىق تەبىر بەردى. 9 ۋالىي نەھەسىيا بىلەن تەۋراتشۇناس كەھنە ئەزرا ۋە خەلقىگە قانۇننىڭ مەنىسىنى تۈگىتىدىغان لاۋىيلار پۈتكۈل جامائەتكە: - بۈگۈن خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس كۈندۈر، يىغا-زار قىلىڭلار! - دېدى. چۈنكى خالايىقنىڭ ھەممىسى تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى ئاڭلاپ يىغا-زار قىلىپ كېتىشكە ئىدى. 10 ئاندىن [نەھەسىيا] ئۇلارغا: - سىلەر بېرىپ نازۇ-ئېھتىراتنى يەپ، شەرەتلەرنى ئىچىڭلار، تۈزىگە [ئىچىڭلار] تەپارىلىمىغانلارغا بەك-ئىچىمەك بولۇپ بېرىڭلار، چۈنكى

بۇگۈن رەبىمىزگە ئاتالغان مۇقەددەس بىر كۈندۇر، غەمكىن بولماڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ شادلىقى سىلەرنىڭ كۈچۈڭلاردۇر، دېدى. **11** لاۋىيلارمۇ: - بۇگۈن مۇقەددەس كۈن بولغاچقا، تىنچلىنىڭلار، غەمكىن بولماڭلار! - دەپ جامائەتنى تىنچلاندۇردى. **12** جامائەت قايتىپ بېرىپ، يەپ-ئىچىشتى، باشقىلارغىمۇ يەك-ئىچمەك ئۆلەشتۈرۈپ بەردى، شاد-خۇراملىققا چۈمدى، چۈنكى ئۇلار بېرىلگەن تەلىم سۆزلىرىنى چۈشەنگەندى. **13** ئەتىسى خالايق ئىچىدىكى قەبىلە كاتىۋاشلىرى، كاهىنلار ۋە لاۋىيلار تەۋراتنى ئۇنۇشتۇرۇشقا ئىزا ئېلىپ، تەۋرات قانۇندىكى سۆزلەرنى تېخىمۇ چۈشىنىپ پەم-پاراسەتكە ئېرىشمەكچى بولدى. **14** ئۇلار تەۋرات قانۇنىدا پەرۋەردىگار مۇناسىۋىتىنى بىلەن ئىسرائىللارغا بەتتىنچى ئايدىكى ھېيتتا كەپەلەردە تۇرۇشى كېرەكلىكى پۈتۈلگەنلىكىنى ئۇقتى، **15** شۇنداقلا ئۇلارنى تۇرۇۋاتقان بارلىق شەھەرلەردە ۋە يېرۇسالېمدا: «سىلەر تاغقا چىقىپ، زەينۇن شېخى بىلەن ياۋەزەينۇن شاخلىرىنى، خاداس ئۆچمە شاخلىرىنى، خورما دەرىخىلەرنىڭ شاخلىرىنى ۋە يوپۇرماقلىرى باراقتىن دەرىخە شاخلىرىنى ئەكىلىپ، تەۋراتتا يېزىلغىنىدەك كەپەلەرنى ياساڭلار» دېگەنلىكىنى تارقىتىپ جاركالاشنى بۇيرۇغانلىقىنى ئۇقتى. **16** شۇنىڭ بىلەن خالايق چىقىپ شاخ ئەكىلىپ ئۆزلىرى ئۈچۈن، ھەربىرى ئۆزلىرىنىڭ تۈگۈنلەردە، ھويلىلىرىدا، خۇدانىڭ تەيىدىكى ھويلىلاردا، «سۇ قورۇق»نىڭ چوڭ مەيدانىدا، ۋە «ئەفرات دەۋرۋازىسى»نىڭ چوڭ مەيدانىدا كەپەلەرنى ياساپ تىكتى. **17** سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەن پۈتكۈل جامائەت كەپەلەرنى ياساپ تىكتى ۋە شۇنداقلا كەپەلەرنى جاپلاشتى، ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ شۇ كۈنگىچە ئىسرائىللار ئۇنداق قىلىپ باقمىغانىدى. ھەممەيلىن قاتتىق خۇشال بولۇشتى. **18** بەرىنچى كۈندىن ئاخىرقى كۈنگىچە [ئەزرا] ھەركۈنى خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇن كىتابىنى ئوقۇدى. ئۇلار يەنە كۈن ھېيت تۈتكۈزدى، سەككىزىنچى كۈنى بەلگىلىمە بويىچە تەنتەنبە ئىبادەت يىغىلىشى تۈتكۈزۈلدى.

9

شۇ ئاينىڭ يىگىرمە تىنچى كۈنى ئىسرائىللار روزا تۇتۇپ، بوز كېسىپ، ئۈستى-بېشىغا توپا چاچقان ھالدا يىغىلدى؛ **2** ئىسرائىل ئەسلى ئۆزلىرى بارلىق يات تائىپىلەردىن ئايرىپ چىقتى، ئاندىن تۈرە تۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ گۇناھلىرىنى ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تۈتكۈزگەن قەبىلىلىكىنى ئېتىراپ قىلدى. **3** ئۇلار شۇ كۈننىڭ تۆتىنچى بىردە ئۆز بىردە تۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇن كىتابىنى ئوقۇدى، كۈننىڭ يەنە تۆتىنچى بىردە ئۆزلىرىنىڭ گۇناھلىرىنى تونۇدى ۋە خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. **4** لاۋىيلاردىن يەشۇئا، بانى، كادامىيەل، شەبانىيا، يۇنى، شەرەبىيا، بانى ۋە كېنانلار بەلەمپەيلەردە تۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئۈزلۈك ئاۋاز بىلەن ندا قىلدى. **5** لاۋىي يەشۇئا، كادامىيەل، بانى، ھاشابنىيا، شەرەبىيا، خودىيا، شەبانىيا ۋە پىنتايىلار: «ئورۇڭلاردىن قوپۇپ خۇدايىگىلار بولغان پەرۋەردىگارغا ئەبەدىلەپ بەدگىچە تەشەككۈر-مەدھىيە قايۇرۇڭلار!» - دېدى ۋە مۇنداق [دۇئا-ھەمدۇ سانا ئوقۇدى]: - [ئى خۇدا!، ئىنسانلار سېنىڭ شائۇ-شەۋكەتلىك نامىڭنى ئۇلۇغلىغۇن! بەرقە، بارلىق تەشەككۈر-مەدھىيەلەر نامىڭغا يېتىشمەيدۇ! **6** سەن، بەقەت سەنلا پەرۋەردىگار دۇرسەن، ئاسمانلارنى، ئاسمانلارنىڭ ئاھىنىنى ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىنى، يەر ۋە يەر ئۈستىدىكى ھەممىنى، دېڭىزلار ۋە ئۇلار ئىچىدىكى ھەممىنى ياراتقۇچىدۇرسەن، سەن بۇلارنىڭ ھەممىسىگە ھاياتلىق بەرگۈچىسەن، ئاسمانلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى ساڭا سەجدە قىلىۋىچىدۇر. **7** سەن بەرقە پەرۋەردىگار خۇدادۇرسەن، سەن ئايرامنى تاللىدىڭ، ئۇنى كادىيەنىڭ ئور شەھىرىدىن ئېلىپ چىقتىڭ، ئۇنىڭغا ئىبراھىم دېگەن نامنى ئاتا قىلدىڭ. **8** سەن

زېمىندىكى پادشاھلارنى ۋە ئۇلارنىڭ قەبىلە-قوۋملىرىنى: «سەلەر ئۇلارغا خالغانچە مۇئامىلە قىلڭلار»، دەپ ئۇلارنىڭ قولغا تاپشۇرۇلۇڭ. 25 ئۇلار مۇستەھكەم شەھەرلەرنى، مۇنبەت يەرلەرنى ئىشغال قىلىپ، ھەرخىل ئېسىل بۇيۇملارغا تولغان تويەلەرگە، كولاپ قويۇلغان قۇدۇقلارغا، ئۈزۈملەرلىقلەر، زەپىرلۇقلار ۋە ئىنتايىن كۆپ مېۋىلىك دەرەخلەرگە ئىگە بولدى؛ يەپ-ئىچىپ سەمرىپ، سېنىڭ زور مېھرىبانلىقىڭ سۈيۈنۈشتى. 26 لېكىن ئۇلار گەدەكەشلىك قىلىپ سېنىڭ يۈز تۇرۇپ، تەۋرات قانۇنىنى ئارقىسىغا تاشلىدى، ئۇلارنى يېنىڭغا ياندۇرماق ئۈچۈن ئاگاھ-گۇۋاھلىق يەتكۈزگەن يەنە مېھرىبانلىقىڭنى ئۆلتۈرۈپ ئەشەددى كۆپۈرلۈك قىلدى. 27 شۇڭا سەن ئۇلارنى جەپىر-زۇلۇم سالغۇچىلارنىڭ قولغا تاپشۇرۇلۇڭ، دەرۋەقە ئۇلار ئۇلارنى قىيىندى، ئۇلار قىيىنلانغان ۋاقىتىدا ساڭا ئۇلۇزۇشقاندى، سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارغا قۇلاق سالدىڭ، زور رەھىمدىلىقتىكى بويىچە ئۇلارغا قۇتقۇزغۇچىلارنى ئەۋەتتىڭ، ئۇلار بۇلارنى ئەزگۈچىلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزاتتى. 28 لېكىن ئۇلار ئاراملقلىق ئېرىشكەندىن كېيىن يەنە سېنىڭ ئالدىڭدا رەزىللىك قىلىشقا باشلىدى، سەن ئۇلارنى يەنە دۈشمەنلىرىڭنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇڭ، ئۇلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى، ئۇلار يەنە سېنىڭ ئالدىڭدا ئالەپ-پىرىيات قىلىشۇپ، سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، رەھىمدىلىكلىرىڭ بويىچە ئۇلارنى يېنىش-يېنىشلاپ قۇتقۇزۇڭ. 29 سەن ئۇلارنى ئۈزۈڭنىڭ تەۋرات-قانۇنىڭغا قايىشقا ئاگاھلاندۇرۇلۇڭ، لېكىن ئۇلار مەغرۇرلىنىپ، ئەمىرلىرىگە قۇلاق سالىدى، ھۆكۈملىرىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلدى (ئىنسان ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلسا، ئۇلار شۇ سەۋەبىن ھاياتا بولىدۇ). ئۇلار جاھىللىق بىلەن بىنىنى تولغاپ، گەدەكەشلىك قىلىپ ساڭا قۇلاق سېلىشنى رەت قىلدى. 30 ئۇلارغا ئۈزۈن يىل سەۋر-تاقەت قىلدىڭ، روھىڭ يەنە مېھرىبانلىقىڭنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئاگاھ-گۇۋاھلىق بەرگەن بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا قۇلاق سالىدى، شۇڭا سەن ئۇلارنى ھەرقايسى ئەل-بۇرتلاردىكى تائىپىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇڭ. 31 ھالبۇكى، سەن زور رەھىمدىلىقلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئۇلارنىڭ نەسلىنى پۈتۈنلەي قۇرۇتۇۋەتمىدىڭ ھە ۋە ئۇلارنى تاشلىۋەتمىدىڭ، چۈنكى سەن مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل تەڭرىدۇرسەن. 32 ئەمدى ئاھ خۇدايىمىز، ئەمدە گەدە تۇرۇپ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسىتىدىغان تۇلۇغ، قۇدرەتلىك ۋە دەشەتلىك تەڭرى، ئەمدى سېنىڭ بىزنىڭ، پادشاھلىرىمىزنىڭ ۋە ئەمىرلىرىمىزنىڭ، كاشىلىرىمىزنىڭ، يەنە مېھرىبانلىرىمىزنىڭ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ شۇنداقلا ئۈزۈڭنىڭ بارلىق خەلقىڭنىڭ ئاسۇرىيە پادشاھىنىڭ زامانىدىن بۇيان بۈگۈنكىچە بېشىمىزغا چۈشكەن بارلىق ئازاپ-ئوقۇبەتلەرنى كىچىك ئىش دەپ قارىماستىكى تۆتۈنمىز. 33 بېشىمىزغا كەلگەن بارلىق ئىشتا سەن ئادىلسەن؛ چۈنكى سېنىڭ قىلغىنىڭ ھەقىقەت بويىچە بولدى، بىزنىڭ قىلغىنىمىز رەزىللىكتۇر. 34 پادشاھلىرىمىز، ئەمىرلىرىمىز، كاشىلىرىمىز بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ھەممىسى سېنىڭ تەۋرات قانۇنىڭغا ئەمەل قىلماي، ئەمىرلىرىمىزگە ۋە سېنىڭ ئۇلارغا ئىسپاتلاپ بەرگەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىمىزغا ھىچ قۇلاق سالىدى. 35 ئۇلار سەن ئۇلارغا مۇيەسسەر قىلغان پادشاھلىقتا تۇرۇشىن، ئۇلارغا ئانا قىلغان زور مەمۇرچىلىقتىن ۋە شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئالدىغا يايغان بۇ كەڭ مۇنبەت زېمىندىكى تۇرمۇشتىن بەھرىمەن بولۇۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار سېنىڭ ئىبادەت-خىزمىتىڭگە بولمىدى ياكى ئۆزلىرىنىڭ رەزىل قىلىشىدىن يانمىدى. 36 مانا، بىز بۈگۈن قۇللارمىز! سەن مېۋىسى بىلەن نازۇ-نېمەتلىرىدىن يېيىشكە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلىپ بەرگەن زېمىندا تۇرساقمۇ، بىز مانا تۇنىڭدا قۇل بولۇپ قالدۇق! 37 [زېمىن] سەن بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن بىزنى ئىدارە قىلىشقا بېكىتكەن پادشاھلارغا مول مەھسۇلاتلىرىنى بېرىپ تۇردۇ، ئۇلار بەدەنلىرىمىزنى ھەم چارۋا ماللىرىمىزنى ئۈز مەيلىچە باشقۇرۇپ

10

بۇنىڭغا بەرىجى بولۇپ مۇھۇر باسقانلار ھاقالىيانىڭ ئوغلى، ۋالىي نەھەمىيا بىلەن زەدەكىيا ئىدى، 2 ئاندىن [كاشىلىرىمىز] سېرايا، ئازاريا، يەرمەيا، 3 پاختۇر، ئاماريا، مالكىيا، 4 ھاتۇش، شەبانىيا، ماللۇق، 5 ھارم، مەرەموت، ئوبادىيا، 6 دانىيال، گىئىنتون، بارۇق، 7 مەشۇلام، ئابىيا، مىيام، 8 مانازىياھ، بېلگى، شېمىيالار، ئۇلار كاشىلىرىمىز ئىدى. 9 لاۋىياردىن: 10 ئازانىيانىڭ ئوغلى يەشۇئا، ھىبانادىڭ ئەۋلادلىرىدىن بىننۇئى بىلەن كادىمىيەل ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شەبانىيا، خودىيا، كېلتە، پېلايا، ھانان، 11 مىكا، رەخوب، ھاشابىيا، 12 زاككور، شەربىيا، شەبانىيا، 13 خودىيا، بانى، بېننۇئى ئىدى. 14 جامائەت باشلىقلىرىدىن: پاروش، پاهات-موتاب، ئېلام، زائۇ، بانى، 15 بۇنى، ئازگاد، بىباي، 16 ئانودىيا، بېگۇيا، ئاندىن، 17 ئاپېر، ھەزەكىيا، ئاززور، 18 خودىيا، ھاشۇم، بىزاي، 19 ھارىف، ئاناتوت، نېباي، 20 ماگپىياش، مەشۇلام، ھېزىر، 21 مەشەزىياھ، زادوك، يادۇئا، 22 پىلتايا، ھانان، ئانابا، 23 ھوشىيا، ھانانىيا، ھاشۇب، 24 ھاللوخوش، پىلخا، شوبەك، 25 ھەمۇم، ھاشابىيا، ماناسىياھ، 26 ئاخىياھ، ھانان، ئانان، 27 ماللۇق، ھارم، پاتانلار ئىدى. 28 قالغان خەلق: 29 كاشىلىرىمىز لاۋىيلار، دەرۋازىۋەنلەر، ئەزەلەكەشلەر، ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە شۇنىڭدەك ئۆزلىرىنى زىمىنلاردىكى تائىپىلەردىن ئايرىپ چىقىپ، خۇدانىڭ تەۋرات قانۇنىغا قايىتقانلارنىڭ ھەربىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ۋە ئوغۇل-قەزىرەتلىرى قاتارلىق ھىدايەت تېپىپ يورۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسى 29 ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان مۇتەۋەپلەر بىلەن قوشۇلۇپ: «ئۆزىمىزنى قارىغىش قەسىمى بىلەن ئەھدىگە باغلاپ، خۇدانىڭ قولى مۇسا قاتارلىق جاكارلىغان تەۋرات قانۇنىدا مېڭىپ، رەببىمىز پەرۋەردىگارىمىزنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى، ھۆكۈم-بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ ئەمەل قىلىمىز؛ 30 قەزىرەمىزنى بۇ يۇرتتىكى يات ئەللىكلەرگە ياتلىق قىلىمىز ھەم ئوغۇللىرىمىزغىمۇ ئۇلارنىڭ قەزىرەمىزنى ئېلىپ بەرمەيمىز؛ 31 بۇ يۇرتتىكى يات ئەللىكلەر شابات كۈنىدە مال-تاۋار ۋە ئاشلىقلىرىنى ئەكىلىپ ساتماقچى بولسا، شابات كۈنلىرى ياكى ھەرقايسى باشقا مۇقەددەس كۈنلەردەمۇ ئۇلاردىن قەتئىي ھېچنەم سېتىۋالمايمىز؛ ھەر بەستىچى يىلى يەرنى تېرىستىق ئاق قالدۇرىمىز ھەم بارلىق قەرزلىرىگە چۆرۈم قىلىمىز» - دېيىشتى. 32 بىز يەنە ئۆزىمىزگە ھەربىر ئادەم ھەر يىلى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىنىڭ خىزمەت خىراجىتى ئۈچۈن ئۈچتىن بىر شەكىل كۆمۈش بېرىشكە بەلگىلىمىلەرنى بېكىتتۇق؛ 33 بۇ پۇل «تەزىلدىغان تەقدىم نان» لار، دائىمىي ئاشلىق ھەدىيەلەر، دائىمىي كۆيدۈرۈمە قۇربانلىقلار، شابات كۈنى بىلەن يېڭى ئايلاردىكى كۆيدۈرۈمە قۇربانلىقلار، قەربىي يېتىكىلىگەن ھېيتلاردا قىلىندىغان كۆيدۈرۈمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن، ھەرخىل مۇقەددەس بۇيۇملار ئۈچۈن، ئىسرائىلغا كەلگەن كەلتۈرىدىغان گۇناھ قۇربانلىقلىرى ئۈچۈن، شۇنىڭدەك خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خىزمەتلەرنىڭ خىراجىتى ئۈچۈن ئىشلىتىلسۇن دەپ بەلگىلەندى. 34 بىز يەنە ئانا جەمەتلىرىمىز بويىچە كاشىلار، لاۋىيلار ۋە خەلق ئارىسىدا چەك تاشلاپ، ھەر يىلى بەلگىلەنگەن قەدەرلە خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىگە تەۋرات قانۇنىدا بۆلۈڭىنىدەك پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قۇربانلىقىدا قالاش ئۈچۈن ئۆتۈن يەتكۈزۈپ بېرىش تۈۋەنلىرىنى بېكىتتۇق؛ 35 يەنە ھەر يىلى ئېتىزىمىزدىكى تۇنجى پىشقان ھوسۇلى، ھەممە مېۋىلىك دەرەخلەرنىڭ تۇنجى پىشقان مېۋىلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە يەتكۈزۈپ بېرىشىنى، 36 شۇنداقلا تەۋرات قانۇنىدا بۆلۈڭىنىدەك، تۇنجى

ئوغلەمنى ۋە كالا، قوي-ئوغلاق پادىلىرىدىن تۇنجى چار بەيمىزنى خۇدانىڭ ئويىگە ئايرىپ، ئۇ ئويىدە ۋەزىپە تۆتەۋاتقان كەھنلارغا ئەيىپلىشى، 37 مەھرى يېڭى خېمىرنىڭ دەسلەپ پىشقان نالىرىدىن بىرى، شۇنداقلا بارلىق «كۆتۈرمە ھەدىيە» لىرىمىزنى تەقدىم قىلىشنى، ھەرخىل دەرەخلەردىن دەسلەپكى پىشقان مېۋىلەرنى، يېڭى شاراب، يېڭى زەپەن مېيىنى خۇدايىمىزنىڭ ئويىنىڭ خەزىنە- ئامبارلىرىغا ئايرىپ بېرىشنى، يەنى كەھنلارغا يەتكۈزۈپ بېرىشنى، شۇنىڭدەك ئېتىراپلىرىمىزدىن چىققان ھوسۇلنىڭ ئۈندىن بىرى بولغان ئۇششۇنى ئۇيۇرۇلغان چاقدا يېڭىتۇرۇپ، لاۋىيلار بىزنىڭ تېرىقچىلىققا تايىنىدىغان شەھەرلىرىمىزدىن چىققان ھوسۇلنىڭ ئۈندىن بىرى بولغان ئۇششۇنى تاپشۇرۇۋالسۇن دەپ يېڭىتۇرۇپ، 38 لاۋىيلارنىڭ ھەۋلا دىلىرىدىن كەين بولغان بىرى ئۇلار بىلەن بىللە بولسۇن، لاۋىيلار ئەشۇ ئۈندىن بىر ئۆلۈشنىڭ يەنە ئۈندىن بىر ئۆلۈشنى ئايرىپ خۇدانىڭ ئويىگە، ئۇنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىغا ساقلاشقا تاپشۇرۇسۇن دەپ بەلگىلەيدۇ. 39 ئىسرائىل ئىنسانلىرى بىلەن لاۋىيلار تاشلىقتىن، يېڭى شارابىن، يېڭى زەپەن مېيىدىن «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ مۇقەددەس جايدىكى ئەسۋاب-ئۆسكۈنىلەر ساقلىنىدىغان خەزىنە- ئامبارلارغا، يەنى ۋەزىپە تۆتەيدىغان كەھن، دەروازىلار ۋە غەزەلەكەشلەر تۇرىدىغان جايغا تاپشۇرۇشى كېرەك. بىز خۇدايىمىزنىڭ ئويىنىڭ ھاجەتلىرىدىن ھەرگىز قۇتۇلمىغان تارىمىز!

11

ئۇ چاغدا خەلق ئىچىدىكى ئەمىرلەر يېرۇسالىمدا تۇراتتى؛ قالغان پۇقرالار چەك تاشلىنىش بىلەن ئۈندىن بىرى مۇقەددەس شەھەر يېرۇسالىمدا ئولتۇراقلىشىپ، قالغان ئۈندىن توققۇزى باشقا شەھەرلەردە ئولتۇراقلاشتى. 2 تۆز ئىختىيارى بىلەن يېرۇسالىمدا ئولتۇراقلىشىشقا تەييارلىق قىلغان چاقدا يولسا، جامائەت ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت تىلدى. 3 بەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن، يېرۇسالىمغا ماكانلىشىپ قالغان بەگ-ئەمىرلەر تۆۋەندىكىدەك (ئىسرائىل، كەھنلار، لاۋىيلار، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايماننىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرى بەھۇدىيە شەھەرلىرىدە، ھەربىرى ئۆز تەۋەلىكىدە ماكانلاشقان بولسۇمۇ، بەھۇدلاردىن ۋە بىنىئامىنلاردىن بەزىلىرى يېرۇسالىمدا ماكانلاشتى): - بۇلارنىڭ ئىچىدە، بەھۇدلاردىن: - پەرەزنىڭ ئەۋلادىدىن بولغان ئۆزۈزىيانىڭ ئوغلى ئانايا، ئۆزۈزىيا زەكەرىيانىڭ ئوغلى، زەكەرىيا ئامارىيانىڭ ئوغلى، ئامارىيا شەفانىيانىڭ ئوغلى، شەفانىيا ماھالائىلنىڭ ئوغلى ئىدى. 5 بەھۇدىيە بارۇقنىڭ ئوغلى مائاسىياھ، بارۇق كول-ھوزەشنىڭ ئوغلى، كول-ھوزەھ ھازابانىڭ ئوغلى، ھازابا ئاداينىڭ ئوغلى، ئادايا يوتارىينىڭ ئوغلى، يوتارىب زەكەرىيانىڭ ئوغلى، زەكەرىيا شىلوتىنىڭ ئوغلى. 6 يېرۇسالىمغا ماكانلاشقان بارلىق پەرەز جەمئەتلىكلەر جەمئىي تۆت يۈز ئاتىشى سەككىز كىشى بولۇپ، جەمئىي ئەزىمەت ئىدى. 7 بىنىئامىننىڭ ئەۋلادلىرىدىن: - مەشۇلالانىڭ ئوغلى سالۇ، مەشۇلالام يوتەندىڭ ئوغلى، يوتەد پىدايانىڭ ئوغلى، پىدايا كولايانىڭ ئوغلى، كولاي مائاسىياھنىڭ ئوغلى، مائاسىياھ ئىتتىپاقىنىڭ ئوغلى، ئىتتىپاقى بەھۇدىيانىڭ ئوغلى. 8 ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەر، گىباي ۋە سالاي ئىدى؛ شۇلارغا مۇناسىۋەتلىك جەمئىي توققۇز يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى ئىدى. 9 زىكرىيانىڭ ئوغلى يوبىل ئۇلارنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدار ئىدى؛ سىنۇئانىڭ ئوغلى بەھۇدا شەھەرنىڭ مۇئاۋىن ھاكىمى ئىدى. 10 كەھنلاردىن: - يوتارىينىڭ ئوغلى بەھۇدا بىلەن ياقىن، 11 شۇنداقلا خۇدانىڭ ئويىنىڭ باش غوجىدارى سېرايا، سېرايا ھىلىقىيانىڭ ئوغلى، ھىلىقىيا مەشۇلالانىڭ ئوغلى، مەشۇلالام زادوكنىڭ ئوغلى، زادوك مېرايوتنىڭ ئوغلى، مېرايوت ئاخشىۋىنىڭ ئوغلى ئىدى، 12 بەھۇدىيانىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئىبادەتخانىدىكى خىزمەتتە بولغانلاردىن جەمئىي سەككىز يۈز يىگىرمە ئىككى

كىشى بار ئىدى؛ يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى ئادايا بار ئىدى؛ يەروھام پىللايانىڭ ئوغلى، پىللايا ئامىرنىڭ ئوغلى، ئامىر زەكەرىيانىڭ ئوغلى، زەكەرىيا پاشقۇرنىڭ ئوغلى، پاشقۇر مالىكىيانىڭ ئوغلى ئىدى؛ 13 ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى جەمئەت باشلىقى بولۇپ، جەمئىي ئىككى يۈز قىرىق ئىككى كىشى ئىدى؛ يەنە ئازارەلنىڭ ئوغلى ئاماشساي بار ئىدى؛ ئازارەل ئاخزايانىڭ ئوغلى، ئاخزاي مەشلىموتنىڭ ئوغلى، مەشلىموت ئىمىرنىڭ ئوغلى ئىدى؛ 14 بەھۇدىيانىڭ قېرىنداشلىرىدىن، پالۋان-ئەزەمەتلەردىن، جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى بار ئىدى؛ گېدولوننىڭ ئوغلى زايدىيەل ئۇلارنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدار ئىدى. 15 لاۋىيلاردىن: - ھاشۇشۇنىڭ ئوغلى شىبايا بار ئىدى؛ ھاشۇشۇ ئازرىكاننىڭ ئوغلى، ئازرىكام ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا بۇنىنىڭ ئوغلى ئىدى؛ 16 بەھۇدىيانىڭ ئۇيۇلارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرى بولغان شاپتاي بىلەن يوزاباد بولۇپ، خۇدانىڭ ئويىنىڭ ئىشىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل ئىدى. 17 بەھۇدىيانىڭ ئوغلى مائاتانیا دۇئا ۋاقىتلىرىدا تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىشقا يېتەكچىلىك قىلاتتى؛ مكا زايدىننىڭ ئوغلى، زايدى ئاسافنىڭ ئوغلى ئىدى؛ باكۇنىيا قېرىنداشلىرى ئىچىدە مۇئاۋىنلىق ۋەزىپىسىنى تۆت يېتى؛ يەنە شامۇئانىڭ ئوغلى ئابدا بار ئىدى؛ شامۇئا گالانىڭ ئوغلى، گالال يەھۇدىيانىڭ ئوغلى ئىدى. 18 مۇقەددەس شەھەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ئىككى يۈز سەككىز تۆت كىشى ئىدى. 19 دەروازىلەر ئىدى: - دەروازىلاردا كۆزەت تۇرىدىغان ئاكتۇب بىلەن تالون ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛ ئۇلار جەمئىي بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى ئىدى. 20 قالغان ئىسرائىل، كەھنلار، لاۋىيلار بەھۇدىيە شەھەرلىرىدە، ھەربىرى ئۆز مەراسىمدا ماكانلاشتى. 21 ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولسا قەبىلە دۆلەتكە ماكانلاشتى؛ ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنى زىخا بىلەن گىشپا باشقۇردى. 22 يېرۇسالىمدا لاۋىيلارنى باشقۇرغۇچى باننىڭ ئوغلى ئۆزۈزى ئىدى؛ يان ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا مائاتانيانىڭ ئوغلى، مائاتانیا مكاينىڭ ئوغلى ئىدى - دەپك، ئۆزۈزى ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى خۇدانىڭ ئويىدىكى خىزمەتكە مەسئۇل بولغان غەزەلەكەشلەردىن ئىدى. 23 چۆكىي پادىشاھ ئۇلار توغرىلىق بارلىق چۈشۈرگەن بولۇپ، غەزەلەكەشلەرنىڭ ھەر كۆپلۈك ئۇزۇق-تۇزۇق، تۆلۈكىنى، شۇنداقلا تۆتەيدىغان ۋەزىپىسىنى بېكىتكەندى. 24 بەھۇدانىڭ ئوغلى زەرھانىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەشەزىيانىڭ ئوغلى پىتاهىيا پۇقرالارنىڭ بارلىق ئىشلىرىدا پادىشاھنىڭ مەسئۇلى ئىدى. 25 يېزا-قىشلاقلار ۋە ئۇلارغا تەۋە ئەتراپىدىكى جايلاردا بەھۇدلاردىن بەزىلىرى تۇراتتى؛ كىرىئات-ئاربا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، دىيون ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، بەشۇئا، مولاداھ، بەيت-بەلەت، 27 ھازار-شۇئال، بەتەر-شىبىيا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، 28 زىنگلا، مىكونا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، 29 ئەن-رىمون، زوراه، يارمۇت، 30 زانوتاه، ئادۇلام ۋە بۇ ئىككى بەرگە تەۋە قىشلاقلاردا، لاقىش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بەرلەردە، ئازىكە ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەردە ماكانلاشتى؛ ئۇلار ماكانلاشقان بەرلەر بەتەر-شىبىيان تەۋەسىدىكى جىلغىغا قەدەر سوزۇلدى. 31 بىنىئامىنلار بولسا گىبا، مىكاش، ئابجا، بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، 32 بەزىلىرى ئاناتوت، نوب، ئانانېيا، 33 ھازور، راماه، گىتتايم، 34 ھادىد، زەبوئىم، نىباللات، 35 لود، ئونو، شۇنداقلا ھەنەروئىلەر جىلغىسىدا ماكانلاشقاندى. 36 ئەسلىدە بەھۇدىيەگە تەبىئەتتە لاۋىيلار قىسىملىرىدىن بەزىلىرى بىنىئامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىغا ماكانلاشتى.

شېئالتىيەنىڭ ئوغلى زەرۇبىيەل ۋە يەشۇئا بىلەن بىرلىكتە [سۇرگۈنلۈكتىن] چىققان كەھن ۋە لاۋىيلار تۆۋەندىكىلەر: - [كەھنلار] سېرايا، يەرمىيا، ئەزرا، 2 ئاماريا، ماللۇق، ھامۇش، 3 شېكانيا، رەھۇم، مەرەموت، 4 ئىدود، گىنتوتى، ئابىيا، 5 ميامىن، ماتادىيا، بىلگە، 6 شېمايا، يوتارس، يەدايا، 7 ساللو، ئاموك، ھىلقىيا ۋە يەدايا. بۇلار بولسا يەشۇئانىڭ كۈنلىرىدە كەھن بولغانلار ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. 8 لاۋىيلاردىن بولسا يەشۇئا، بىنۇئى، كادىمىل، شەرەبىيا، يەھۇدا، ماتانايالار، ماتاناييا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىشقا مەسئۇل بولدى. 9 ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى باكبۇكسىيا بىلەن ئۇنى ئۇتۇق بويىچە ئۇلار بىلەن ئۆدۈلمۈتۈۋال خىزمەتتە تۇراتتى. 10 يەشۇئادىن يوياك تۆرەلدى، يوياكىمدى ئەلىياشىب تۆرەلدى، ئەلىياشىبتىن يويادا تۆرەلدى، 11 يويادادىن يوناتان تۆرەلدى، يوناتاندىن ياددۇئا تۆرەلدى. 12 يوياكىمنىڭ كۈنلىرىدە كەھنلاردىن جەمەت باشلىق بولغانلار مۇنۇلار: - سېرايا جەمەتكە مېرايا، يەرمىيا جەمەتكە ھانانىيا، 13 ئەزرا جەمەتكە مەشۇلام، ئاماريا جەمەتكە بەھوھانان، 14 مېلىكۇ جەمەتكە يوناتان، شەبانيا جەمەتكە يۇسۇپ، 15 ھارم جەمەتكە ئادانا، مېرايوت جەمەتكە ھەلكاي، 16 ئىدود جەمەتكە زەكېريا، گىنتوتىن جەمەتكە مەشۇلام، 17 ئابىيا جەمەتكە زىركى، مېنيامىن بىلەن موئادىلارنىڭ جەمەتكە پىلتاي، 18 بىلگە جەمەتكە شامۇئا، شېمايا جەمەتكە بەھوھانان، 19 يوتارس جەمەتكە ماتىئىيا، يەدايا جەمەتكە ئۇزى، 20 سالايا جەمەتكە كاللاي، ئاموك جەمەتكە ئېبەر، 21 ھىلقىيا جەمەتكە ھاسابىيا، يەدايا جەمەتكە ئەنەل. 22 ئەلىياشىب، يويادا، يوهانان ۋە ياددۇئانىڭ كۈنلىرىدە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى تىزىلغان ۋە ئوخشاشلا، پارس پادىشاھى دارىئۇس تەختىنى چاغراغىچە كەھنلارمۇ تىزىلىپ كەلگەن. 23 جەمەت باشلىق بولغان لاۋىيلار تاكى ئەلىياشىبنىڭ نەۋرىسى يوهاناننىڭ ۋاقتىغىچە تەزكىرىنىمدە تىزىلىپ كەلگەن. 24 لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىق بولغان ھاسابىيا، شەرەبىيا، كادىمىيەنىڭ ئوغلى يەشۇئالار قېرىنداشلىرى بىلەن ئۆدۈلمۈتۈۋال ئۇرۇپ، خۇدانىڭ ئادىمى داۋۇتنىڭ ئەمرى بويىچە تۆۋەنلىشىپ مەدەھىيە-مۇناجات، تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىپ تۇراتتى. 25 ماتاناييا، باكبۇكسىيا، ئوبادىيا، مەشۇلام، ئامون بىلەن ئاكتۇبالار دەروازىۋەنلەر بولۇپ، سېپىل قورۇقلىرىنىڭ ئامبارلىرىغا قارايتتى. 26 بۇ كىشىلەر يىزادانىڭ نەۋرىسى، يەشۇئانىڭ ئوغلى يوياكىمنىڭ كۈنلىرىدە، شۇنىڭدەك ۋالىي نەھەمىيا بىلەن تەۋراتشۇناس كەھن ئەززانىڭ كۈنلىرىدە ۋەزىپىگە تەييارلانغان. 27 يېرۇسالېم سېپىلىنى [خۇداغا] ئاتاپ تاپشۇرۇش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلگەن چاغدا، جامائەت لاۋىيلارنى تۇرغان ھەرقايسى جايلاردىن ئەزەد تەپپىپ، ئۇلارنى تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىش، غەزەل توقۇش، چاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتارلارنى چېلىشقا، خۇشال-خۇراملىق بىلەن ئاتاپ تاپشۇرۇلۇش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈشكە يېرۇسالېمغا ئېلىپ كەلدى. 28 غەزەل كەشلىرى يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى ئۆزلەشكەن، نىۋاتلىقلارنىڭ يېزا-كەنتلىرىدىن، 29 بەيت-گىلگادىن، گېبا بىلەن ئازماۋەت ئېتىزلىقلىرىدىن يىغىلغاندى، چۈنكى غەزەل كەشلىرى يېرۇسالېمنىڭ توت ئەتراپىغا ئۆزلىرىگە مەھەللە-قىشلاقلار قۇرۇۋالغانىدى. 30 كەھنلار بىلەن لاۋىيلار ئۆزلىرىنى پاكلىدى، ئاندىن خەلقى ۋە سېپىل دەروازىلىرىنى ھەم سېپىلنىڭ ئۆزىنىمۇ پاكلىدى. 31 مەن [نەھەمىيا] يەھۇدانىڭ ئەمرلىرىنى باشلاپ سېپىلغا چىقىپ، تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئوقۇيدىغان ئىككى چوڭ ئەترەت ئادەمنى تۇيۇشتۇردۇم، بىر ئەترەت سېپىلنىڭ ئوڭ تەرىپىدە «ئېزەك قورۇقى»غا قاراپ ماڭدى، 32 ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن ھوشايا بىلەن يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرىنىڭ

13

شۇ كۈندە مۇسانىڭ كىتابى جامائەت ئالدىدا ئوقۇپ بېرىلدى، كىتابتا: ئامونىيلار بىلەن موئابىيلار مەڭگۈ خۇدانىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن، 2 چۈنكى ئۇلار ئىسرائىللارنى ئۇرۇقلۇق ۋە سۇ ئەكىلىپ قارشى ئالماي، ئەكسىچە ئۇلارنى قارغاشقا پالاتامنى ياللىۋالغان، ھالبۇكى، خۇداغىمۇ ئۇ قارغاشلارنى بەخت-بەرىكەتكە ئايلاندۇرۇۋەتكەن، دەپ يېزىلغان سۆزلەر چىقتى. 3 شۇنداق

بولدىكى، جامائەت بۇ قانۇن سۆزلىرىنى ئاڭلاپ بارلىق شالغۇت كىشىلەرنى ئىلغاپ چىقىرىۋەتتى. 4 بۇ ئىشتىن ئاۋۋال، خۇدايەزنىڭ ئۆيىنىڭ خەزىنىسى باشقۇرۇشقا مەسئۇل كەھن ئەلىياشىپ تويىنىڭ تۇغىنى بولۇپ، 5 ئۇنىڭغا كەڭرى بىر تويى تەييارلاپ بەرگەندى. شۇ تويىدە ئىلگىرى ئاشلىق ھەدىيەلەر، مەستىكى، قاچا-تۇچا، شۇنىڭدەك لاۋىيلار، غەزەلكەشلەر ۋە دەروازىۋەنلەرگە بېرىشكە بۇيرۇلغان ئاشلىق توشىرىلەر، يېڭى شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مېيى، شۇنداقلا كەھنلارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە قۇربانلىق» لار ساقلىناتتى. 6 بۇ ۋاقىتلاردا مەن يېرۇسالېمدا ئەمەس ئىدىم، چۈنكى بابىل پادىشاھى ئارتاخشاھنىڭ ئوتتۇز ئىككىنچى يىلى مەن پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ كەتكەندىم، بىر مەزگىلدىن كېيىن مەن يەنە پادىشاھتىن رۇخسەت ئېلىپ 7 يېرۇسالېمغا قايتىپ بارسام، ئەلىياشىپنىڭ خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ھويلىلاردا تويغا توي ھازىرلاپ بەرگەنلىكىدەك رەزىل ئىشنى ئۆتۈم. 8 بۇ ئىش مېنى قاتتىق ئازابلىدى، مەن تويىنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق توي جاھازىلىرىنى قويماي تالغا تاشلاشتۇرۇۋەتتىم. 9 مەن يەنە ئەمىر قىلىپ، ئۆيلىرىنى پاكلاقتۇرۇپ، ئاندىن خۇدانىڭ ئۆيىدىكى قاچا-تۇچا، ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن مەستىكى تۈپەرگە ئەكرگۈزۈپ قويۇدۇم. 10 مەن يەنە خەقلەرنىڭ لاۋىيلارنىڭ ئېلىشقا تېگىشلىك ئۆلۈشلىرىنى بەرمەگەنلىكىنى، ھەتتا ۋەزىپىگە قويۇلغان لاۋىيلار بىلەن غەزەلكەشلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۆز بەر-ئېتىزلىقىغا قېچىپ كەتكەنلىكىنى بايقىدىم، 11 شۇڭا مەن ئەمەلدارلار بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنى تەيىبلەپ: - ئېلىشقا خۇدانىڭ ئۆيى شۇنداق تاشلىۋېتىلدى! - دەپ، [لاۋىيلارنى] يىغىپ ئۇلارنى ئىلگىرىكى ئورنىغا يېڭىۋاشتىن تۇرغۇزدۇم. 12 ئاندىن بارلىق ھەدىيە خەلقى ئاشلىق توشىرىسى، يېڭى شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مېيىنى خەزىنە ئامبارلىرىغا ئېلىپ كېلىپ تاپشۇردى. 13 مەن خەزىنە ئامبارلارغا مەسئۇل بولۇشقا خەزىنىچى-ئامبارچىلارنى تەيىنلىدىم؛ ئۇلار كەھن شەلەمىيا، ئەۋراتشۇناس زادوك بىلەن لاۋىيلاردىن بولغان پادىپا ئىدى، ئۇلارنىڭ قول ئاستىدا ماتانايانىڭ نەۋرىسى، زاككۇرنىڭ ئوغلى ھانان بار ئىدى؛ چۈنكى بۇلارنىڭ ھەممىسى سادىق، ئىشەنچلىك دەپ ھېسابلىناتتى، ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى قېرىنداشلىرىغا تېگىشلىك ئۆلۈشلەرنى ئۆزلىشىۋېرىپ بېرىش ئىدى. 14 «ئادەم خۇدايىم، مۇشۇ ئىش يۈزىدىن مېنى ياد ئەيلىگەندىم، خۇدايىمنىڭ ئۆيى ۋە ئۇنىڭغا ئائىت خەزىنەتلەر ئۈچۈن كۆرسەتكەن مېھرىمى ئۈچۈن ۋە ئەيلىگەندىم!» 15 شۇ كۈنلەردىمۇ مەن يەھۇدىيەدە بەزىلەرنىڭ شابات كۈنلىرىدە شاراب كۆچلەكلەرنى چېلەۋاتقىنىنى، ئۆچمەلەرنى باغلاپ، بۇلارنى ۋە شۇنىڭدەك شاراب، ئۆزۈم، ئەنجۈر ۋە ھەرخىل يۈكلەرنى ئېشەكلەرگە ئارىتىپ، توشۇپ يۈرگەنلىكىنى كۆردۈم؛ ئۇلار بۇلارنى يېرۇسالېمغا شابات كۈنىدە ئېلىپ كىردى، ئۇلارنىڭ مۇشۇ ئاش-تۈلۈكلەرنى سېتىپ يۈرگەن كۈنى مەن ئۇلارنى گۇناھلىق يېرىپ ئاگاھلاندۇرۇپ قويۇدۇم. 16 يەنە يەھۇدىيەدە تۇرۇۋاتقان بەزى تۇرلۇقلار يېلىق ۋە ھەرخىل مال-تاۋارلارنى توشۇپ كېلىپ شابات كۈنى يەھۇدىيەلىكلەرگە ساتىدىكەن، يەنە كېلىپ بۇلارنى يېرۇسالېمدا ساتىدىكەن! 17 شۇ سەۋەبىن مەن يەھۇدىيە ئەمىرلىرى بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنى تەيىبلەپ: - سىلەرنىڭ شابات كۈنىنى بۇلغاپ، رەزىل ئىش قىلغىنىڭلار نېمىسى؟ 18 ئىلگىرى ئاتا-بوۋاڭلار ئوخشاش ئىشنى قىلغان ئەمەسمۇ، شۇنىڭ بىلەن خۇدايىمىز بىزنىڭ بېشىمىزغا ۋە بۇ شەھەرگە ھازىرقى بۇ بالا يىتايەتنى باغدۇرغان ئەمەسمۇ؟ ئەمدى سىلەر شابات كۈنىنى بۇلغاپ، ئىسرائىلنىڭ پېشىغا خۇدانىڭ غەزىپىنى تېخىمۇ ياغدۇرىدىغان بولۇڭلار، دېدىم. 19 شۇڭا، شۇنداق بولدىكى، شابات كۈنىدىن ئىلگىرى، گۇگۇم سايسى يېرۇسالېم قورۇقلۇقىغا چۈشكەن ۋاقتىدا، مەن شەھەر قورۇقلىرىنى ئېتىشىنى يۈرۈدۈم ۋە شۇنىڭدەك شابات كۈنى توتۇپ كەتكۈچە قورۇقلارنى ئاچماسلىق توغرىسىدا بۇيرۇق چۈشۈردۈم. مەن يەنە ھېچقانداق

ئەستەر

1

ئاھاشۇرۇش (ھىندىستاندىن ھەبەشىستانغىچە بىر يۈز يىگىرمە بەتتە تۈلكىگە ھۆكۈمرانلىق قىلغان ئاھاشۇرۇش) نىڭ تەختتىكى كۈنلەردە شۇنداق بىر ۋەقە بولدى: - 2 شۇ كۈنلەردە، ئۇ پادىشاھ ئاھاشۇرۇش شۇشان قەلئەسىدىكى شاھانە تەختتە ئولتۇرغىنىدا، 3 ئۇ سەلتەنەت سۈرۈپ ئۈچىنچى يىلى بارلىق ئەمىرلەر ۋە بەگ-ھاكىملىرىغا زىياپەت بەردى، پارس ۋە مېدىئانىڭ قوشۇنى، شۇنىڭدەك ھەرقايسى تۈلكىلەرنىڭ ئېسىل زادىلىرى ۋە بەگلىرىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولدى. 4 ئۇ سەلتەنەتنىڭ بايلىقىنىڭ شانۇ-شەۋكىتى ۋە ھەيۋىتىنىڭ كاتتا جۇلاسىنى كۆپ كۈنلەر، بەنى بىر يۈز سەكسەن كۈن كۆرگەزمە قىلدى. 5 بۇ كۈنلەر ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن پادىشاھ يەنە شۇشان قەلئەسىدىكى بارلىق خەلققە چوڭ-كىچىك دەپمەي، ئوردىنىڭ چارپىغىدىكى ھويلىدا يەتتە كۈن زىياپەت بەردى. 6 ئۇ يەر ئاق ۋە كۆك كەندىر يىپىتى تونۇلغان يەردىلەر بىلەن بېزەلگەن بولۇپ، بۇ يەردىلەر مەرمەر تاش تۇرۇكلەرگە بېكىتىلگەن كۈمۈش ھالقىلارغا ئاق رەڭگە كەندىر يىپ ۋە سۈسۈن يۇڭلۇق شۇبىلار بىلەن ئېسىلغانىدى، ئاق قاشتاش ۋە ئاق مەرمەر تاشلار، سەدەپ ۋە قارا مەرمەر تاشلار يانتۇرۇلغان مەيدان ئۈستىگە ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان دىۋانلار قويۇلغانىدى. 7 ئىچكىلىكلەر ئالتۇن جامالاردا تۇتۇپ ئىچىلەتتى، جامالار بىر-بىرىگە ئوخشىمايتتى، شاھانە مەي-شارابلار پادىشاھنىڭ سەلتەنەتتىگە يارىشا مول ئىدى. 8 شاراب ئىچىش قائىدىسى بويىچە، زورلاشقا رۇخسەت قىلىنمايتتى، چۈنكى پادىشاھ ئوردىدىكى بارلىق غوجىدارلارغا، ھەركىمنىڭ ئىچىشى ئۆز خانىشى بويىچە بولسۇن، دەپ بېكىتىپ بەرگەنىدى. 9 خانىش ۋاشىتىمۇ پادىشاھ ئاھاشۇرۇشنىڭ ئوردىسىدا ئاياللار ئۈچۈن زىياپەت بەردى. 10 يەتتىنچى كۈنى ئاھاشۇرۇش پادىشاھ شارابىن كەچى چاغ بولغىنىدا، ئالدىدا خىزمەتتە تۇرغان مەھۇمان، بىزتا، ھارونبا، بىگا، ئاباگا، زىبار، كاركاس دېگەن يەتتە ھەرەمئاشىسىنى 11 خانىش ۋاشىتىمۇ پۇقرالار ۋە ئەمىرلەرنىڭ ئالدىدا گۈزەللىكىنى كۆرسەتسۇن دەپ، ئۇنى خانىشلىق تاجىنى كىيىپ كېلىشكە چاقىرىشقا ئەۋەتتى، چۈنكى ئۇ تولۇق چىرايلىق ئىدى. 12 لېكىن ھەرەمئاشىلىرى خانىش ۋاشىتىمۇ پادىشاھنىڭ ئەمرىنى تەكۈرۈگەندە، ئۇ كېلىشى رەت قىلدى، شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئىنتايىن غەزەپلىنىپ، ئۇنىڭ قەھرى ئوردىدىكى 13 شۇ ۋاقىتلاردا پادىشاھنىڭ ئىشلىرى توغرىلۇق قانۇن-ئەھكاملارنى بېشىشى بىلگەنلەردىن مەسلىھەت سوراش ئادىتى بار ئىدى، شۇڭا پادىشاھ ۋەزىيەتنى بېشىشى چۈشىنىدىغان دانىشمەنلەردىن سورىدى 14 (ئۇ چاغدا دانىشمەنلەردىن ئۇنىڭ يېنىدا كارشىنا، شىتار، ئاداماتا، تارشىش، مەرەس، مارسېنا، مەمۇكان قاتارلىق يەتتە پارس بىلەن مېدىئانىڭ ئەمىرلىرى بار ئىدى، ئۇلار دائىم پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈپ تۇراتتى، پادىشاھلىقتا ئۇلار ئالدىنقى قاتاردا تۇراتتى). 15 پادىشاھ ئۇلاردىن: - خانىش ۋاشى مەنىكى پادىشاھ ئاھاشۇرۇشنىڭ ھەرەمئاشىلىرى ئارقىلىق تەكۈرۈگەن ئەمىر بويىچە ئىش قىلىغىنى ئۈچۈن ئۇنى قانۇن بويىچە قانداق بىر تەرەپ قىلىش كېرەك؟ - دەپ سورىدى. 16 مەمۇكان پادىشاھ ۋە ئەمىرلەرنىڭ ئالدىدا جاۋاب بېرىپ: - خانىش ۋاشى ئايلىرىنىڭ زىتتا تېگىپلا قالماي، بەلكى پادىشاھنى ئاھاشۇرۇشنىڭ ھەرقايسى تۈلكىلىرىدىكى بارلىق ئەمىرلەر ۋە بارلىق پۇقرالارنىڭ زىتتا تەگدى. 17 چۈنكى خانىشنىڭ شۇ قىلغىنى بارلىق ئاياللارنىڭ قۇلغىغا يەتسە، ئۇلار «پادىشاھ ئاھاشۇرۇش: «خانىش ۋاشىنى پىشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار» دەپ ئەمر قىلسا، ئۇ كەلمەپتۇ!» دەپ ئۆز ئەمرلىرىنى مەسلىھەت بېرىدىغان قىلىپ قويىدۇ. 18 پارس ۋە مېدىئانىدىكى مەلىكە-

خاتىلەر خانىشنىڭ بۇ ئىشنى ئاڭلاپ، بۈگۈنلا پادىشاھنىڭ بارلىق بەگ-ئەمىرلىرىگە شۇنىڭغا ئوخشاش دەيدىغان بولدى، شۇنىڭ بىلەن مەسلىھەتلىك ۋە خاپىلىق ئۈزلۈكسىز بولدى. 19 پادىشاھقا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ئايلىرىدىن مۇنداق بىر بارلىق چۈشۈرۈلسۇن، شۇنىڭدەك ئۇ پارسلار ۋە مېدىئانىڭ مەڭگۈ تۈزگەرتىلەيدىغان قانۇن-ئەھكاملارنى ئىچىگە پۈتۈلگەن بېكى، ۋاشى ئىككىنچى پادىشاھ ئاھاشۇرۇشنىڭ ھۇزۇرىغا كەلمىگەي، ئۇنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسى ئۇنىڭدىن ياخشى بىرسىگە بېرىلسەي. 20 ئايلىرىنىڭ جاكارلىغان بارلىق ئۆزۈن سەلتەنەتتىگە يېتىپ ئاڭلانغان ھامان (ئۇنىڭ سەلتەنەتنىڭ زېمىنى بېيىيان بولسۇن)، ئاياللارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئېرىگە، مەيلى چوڭ بولسۇن كىچىك بولسۇن ئۇلارغا ھۆرمەت قىلىدىغان بولسۇن، - دېدى. 21 مەمۇكاننىڭ بۇ گېپى پادىشاھ بىلەن ئەمىرلىرىنى خۇش قىلدى، پادىشاھ ئۇنىڭ گېپى بويىچە ئىش كۆردى. 22 ئۇ پادىشاھنىڭ بارلىق تۈلكىلىرىگە، ھەربىر تۈلكىگە ئۆز بىزىغى بىلەن، ھەرقايسى ئەل-مىللەتكە ئۆز تىلى بىلەن خەتلەرنى ئەۋەتتى: «ھەربىر ئەر كىشى ئۆز ئائىلىسى ئىچىدە خوجايىن بولسۇن، شۇنداقلا ئۆز ئانا تىلى بىلەن سۆزلىسۇن» دېگەن ئەمرنى چۈشۈردى.

2

بۇ ئىشلار ئۆتۈپ، پادىشاھ ئاھاشۇرۇشنىڭ غەزىپى بېسىلغاندا، ئۇ ۋاشىنى سېغىنىپ، ئۇنىڭ قىلغىنىنى ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدىن چىقىرىلغان بارلىقى ھەققىدە ئەسەپ ئويلىنىپ قالدى. 2 شۇ سەۋەبىن پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان غوجىدارلار ئۇنىڭغا: - ئايلىرى ئۈچۈن ساھىبجامال ياش قىزلارنى ئەزدەپ تېپىپ كەلتۈرگەيلا، 3 ئايلىرى پادىشاھلىقىدىكى ھەرقايسى تۈلكىلەردە بارلىق گۈزەل قىزلارنى يىغىپ، شۇشان قەلئەسىدىكى ھەرەمسارايغا كەلتۈرۈشكە ئەمەلدارلارنى تەيىنلىگەيلا، قىزلار ئوردىدىكى قىز-ئاياللارغا مەسئۇل بولغان ھەرەمئاشىسى جېگىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغاي، ئۇلارغا كېرەكلىك ئۇپ-ئەڭلىكلەر تەمىنلەنگەي. 4 ئايلىرىنى سۆيۈندۈرگەن قىز ۋاشىنىڭ ئورنىنى بېسىپ خانىش بولسۇن، دېدى. بۇ گەپ پادىشاھنى خۇش قىلدى ۋە ئۇ شۇنداق قىلدى. 5 شۇشان قەلئەسىدە بىنيامەن قېلىسۇن، كىشىنىڭ ئەۋرىشى، شىمەينىڭ ئەۋرىشى، ياتىرنىڭ ئوغلى مۇردىكاي ئىسىملىك بىر ھەۋدى بار ئىدى 6 (كىشى بولسا بايلىق پادىشاھى ئېبوقادەسار ھەۋدا پادىشاھى يەكۈنىيە بىلەن بىر تۈپ كىشىلەرنى تۇتقۇن قىلىپ يېرىۋالدىن، ئەگەتكەندە، ئۇلار بىلەن بىللە ئەسىر قىلىنىپ كېتىلگەنىدى). 7 مۇردىكاي ئۇنىڭ تاغىسىنىڭ قىزى ھاداساھنى (بەنى ئەستەر) بېقىپ چوڭ قىلغانىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئانا-ئانىسى يوق ئىدى. بۇ قىز گۈزەل، ئەقى-تۇرقى كېلىشكەن ئىدى، ئانا-ئانىسى ئۆلۈپ كەتكەن بولغاچقا مۇردىكاي ئۇنى ئۆز قىزى قاتارىدا بېقىپ چوڭ قىلغانىدى. 8 پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋە بارلىق جاكارلانغاندىن كېيىن نۇرغۇن قىزلار شۇشان قەلئەسىگە كەلتۈرۈلۈپ جېگىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى، شۇنداق بولدىكى، ئەستەرمۇ ئوردىغا كەلتۈرۈلۈپ ئوردىدىكى قىز-ئاياللارغا مەسئۇل بولغان جېگىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى. 9 ئەستەر جېگىغا ياققان بولۇپ، ئۇ ئۇنىڭغا ئىلتىپات كۆرسەتتى، ئۇ تېزلا ئۇنىڭغا ئۇپ-ئەڭلىك ۋە تېگىشلىك بېجەلگەنلەرنى تەمىنلىدى ھەم ئوردىدىن ئۇنىڭغا ئاللانغان يەتتە كېنىزەكنى بەردى، ئاندىن ئۇنى كېنىزەكلەرنى بىلەن ھەرەمسارايىنىڭ ئەڭ ئېسىل جايدىن ئورۇن بەردى. 10 ئەستەر ئۇنىڭ مىللىتى ۋە تېگى-تەكلىپىنى ھېچكىمگە بېشىمىدى، چۈنكى مۇردىكاي ئۇنىڭغا بۇنى ئاشكارىلىماسلىقىنى تاپلىغانىدى. 11 مۇردىكاي ئەستەرنىڭ ھال-ئەھۋالىدىن خەۋەر تېپىپ ۋە ئۇنىڭغا قانداق مۇئامىلە قىلىندىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، ھەركۈنى ھەرەمسارايىنىڭ ھويلىسى ئالدىدا ئايلىنىپ يۈرەتتى. 12 قىزلارغا ئائىت رەسمىيەت بويىچە، ھەربىر قىزنىڭ ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ ئاھاشۇرۇش بىلەن

بىلەن بولۇش تۈۋىتىدىن ئاۋۋال، ئۇن ئىككى ئاي بەدىنى تازىلىنى كېرەك ئىدى، چۈنكى قىزلارنىڭ «تازىلىنىش كۈنلىرى» مۇنداق يول بىلەن ئادا قىلىناتتى: ئالتە ئاي مۇرمەككى مېي بىلەن، ئالتە ئاي تەم-تەڭلىك ۋە شۇنداقلا قىزلارنىڭ بەدىنى ياكىزلايدىغان باشقا يۇيۇملار بىلەن پەرداز قىلىنىشى كېرەك ئىدى. 13 قىز پادىشاھنىڭ جۇزۇرىغا كىرىدىغان چاغدا مۇنداق قائىدە بار ئىدى: «موردىكانىڭ ئۈستىگە قول سېلىشى كىچىككەنەر بىش» دەپ ھېسابلىدى؛ ئوردىغا كىرگەندە ئۇنىڭ تېمە تېمە بولسا، شۇلار ھەرەمسارادىن ئۇنىڭغا بېرىلەتتى. 14 قىز ئاخشى كىرىپ كېتىپ، ئەتىسى ئەتىگەندە قايتىپ چىققاندا ھەرەمسارادىن «ئىككىنچى بۆلۈم»گە قايتۇرۇلۇپ، توقال-كېنەزەكلەرگە مەسئۇل بولغان پادىشاھنىڭ ھەرەمئەتلىسى شائاشغاننىڭ قولىغا تاپشۇرۇلاتتى؛ پادىشاھ ئۇ قىزغا ئامراق بولۇپ قېلىپ، ئىسمىنى ئاتاىپ چاقىرمۇغچە، ئۇ ئىككىنچى ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ بىلەن بىللە بولماقتى. 15 موردىكانىڭ تاغىنى ئاجىزلىنىش قىزى ئەستەر، يەنى موردىكانى ئۆز قىزى قىلىپ بېقىۋالغان قىزنىڭ پادىشاھ بىلەن بىللە بولۇشقا كىرىش تۈۋىتى كەلگەندە، ئۇ قىزلارغا مەسئۇل بولغان پادىشاھنىڭ ھەرەمئەتلىسى ھېچكىمگە بەرگەن نەرسىلەردىن باشقا ھېچنەرسىنى تەلەپ قىلىدى. ئەستەرنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇنى ياقىتۇرۇپ قالاتتى. 16 پادىشاھ ئاھايىشۇرۇش سەلتەنەت سۈرۈپ يەتتىنچى يىلىنىڭ ئۈچىنچى ئېيىغا، يەنى تەبەت ئېيىغا كەلگەندە، ئەستەرنىڭ بىلەن بىللە بولۇشقا شاھانە ئوردىغا باشلاپ كىرىلدى. 17 پادىشاھ ئەستەرنى باشقا بارلىق قىزلاردىن ياخشى كۆرۈپ قالغاچقا، شۇنداقلا ئەستەرنىڭ ئىلتىپاتى ھەم ئامراقلىقىغا ئېرىشكەن بولغاچقا، پادىشاھ خانىش تاجىنى ئۇنىڭ يېشىغا كىلدۈرۈپ، ئۇنى ۋاشىنىڭ ئورنىغا خانىش قىلىپ تىكلدى. 18 ئاندىن پادىشاھ ئۇنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ۋە بەگ-ھاكىملىرىغا ئەستەرنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتى ئۈچۈن كاتتا زىيەت بەردى، ئۇ بەنە قىزلىرى ئۆلكەرگە باج-تاۋالدىن تازاد مەزگىل بولسۇن دەپ ئېلان چىقاردى ھەمدە شاھانە يايلىقلىرىدىن سېخىلىق بىلەن ئىنئاملارنى بەردى. 19 ئىككىنچى قېتىم قىزلار شۇنداق يىغىلغان ۋاقىتتا موردىكانىڭ ئوردا دەۋرۋازىسىدا ئولتۇرىدىغان ئورنى بار بولغانىدى 20) (ئەستەر موردىكانىڭ تاپلىغىنى بويىچە، ئۇنىڭ مىللىتى ۋە تېگى-تەكىنى يەنىلا باشقىلارغا ئېيتىمىغانىدى؛ چۈنكى ئەستەر موردىكانىڭ كېيىنى ئىلگىرى باققان ۋاقىتتا ئالغانغا دەك ئاڭلايتتى). 21 ئۇ كۈنلەردە، موردىكانى ئوردا دەۋرۋازىسىدىكى ئورنىدا ئولتۇرغان ۋاقىتدا، پادىشاھنىڭ بىگان ۋە تەرەش دېگەن ئىككى دەۋرۋازىۋەن ھەرەمئەتلىسى پادىشاھ ئاھايىشۇرۇشقا غەزەپلىنىپ، ئۇنىڭغا قول سېلىشى قەستلەۋاتقاندى. 22 بۇ سۇيىقەستنى موردىكانى سېزىپ قېلىپ، ئۇنى خانىش ئەستەرگە ئېيتتى؛ ئەستەر بۇ ئىشنى موردىكانىڭ نامىدا پادىشاھقا سۈزلەپ بەردى. 23 بۇ ئىش سۈرۈشتە قىلىنۇپ، راست بولۇپ چىقتى ۋە ئۇ ئىككىسى دارغا ئېسىلدى. بۇ ۋەقە پادىشاھنىڭ كۆز ئالدىدا تارىخ-تەزكىرە كىتابىدا يۈزۈلدى.

3

بۇ ئىشلاردىن كېيىن پادىشاھ ئاھايىشۇرۇش ئاڭاگىيلاردىن بولغان ھامىدانىڭ ئوغلى ھاماننىڭ مەنەسپىنى ئۆستۈردى؛ پادىشاھ ئۇنىڭ ئورنىنى ئۆستۈرۈپ، ئۆزى بىلەن بىللە ئىشلەيدىغان بارلىق ئەمىرلەرنىڭكىدىن يۇقىرى قىلدى. 2 پادىشاھ ئۇنىڭ ھەققىدە ئەمىر قىلغاچقا، ئوردا دەۋرۋازىسىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ بارلىق ئەمەلدارلىرى ھاماننىڭ ئالدىدا تەزىم قىلىپ باش تۇراتتى؛ لېكىن موردىكانى بولسا ھامانغا نە تەزىم قىلىدى، نە باش ئۆرمىدى. 3 ئوردا دەۋرۋازىسىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ خىزمەتكارلىرى موردىكانىڭ: - سىل ئېشىقا پادىشاھنىڭ ئەمىرگە خىلاپلىق قىلدىلا؟ - دەپ سورايىتى. 4 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ھەر كۈنى نەسەت قىلىشقان بولسىمۇ، ئۇ قاتتىق ئالە-پەرياد كۆتۈرۈلدى؛ ئۇلار روزا تۇتۇپ، كۆز يېشى قىلىپ، يىغا-

قۇلاق سالغاندىن كېيىن، ئۇلار: - قېنى، موردىكانىڭ قىلغان بۇ ئىشىغا يول قويۇلمايدۇ-يوق، بەر كۆرەيلىچۇ، دەپ بۇنى ھامانغا ئېيتتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارغا ئۆزىنىڭ يەھۇدىي ئىكەنلىكىنى ئېيتقاندى. 5 ھامان موردىكانىڭ ئۆزىگە باش تۇرۇپ تەزىم قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ قاتتىق غەزەپلىدى. 6 لېكىن ئۇ «موردىكانىڭ ئۈستىگە قول سېلىشى كىچىككەنەر بىش» دەپ ھېسابلىدى؛ چۈنكى ئۇلار موردىكانىڭ مىللىتى ئۇنىڭغا دەپ قويغانىدى؛ شۇڭا ھامان خەلقىنى بىراقلا يوقىتىش يولىنى ئىزدەپ يۈردى. 7 پادىشاھ ئاھايىشۇرۇشنىڭ ئون ئىككىنچى يىلى بىرىنچى ئايدا، يەنى نىسان ئېيىدا، بىرىنچى ھاماننىڭ ئالدىدا [قۇتلۇق] ئاي-كۈننى بېكىتىش ئۈچۈن ھەر كۈن، ھەر ئاي بويىچە «پۇر»، يەنى چەك تاشلىۋىدى، ئون ئىككىنچى ئايدا، يەنى «ئادار ئېيى»غا چىقتى. 8 ھامان پادىشاھ ئاھايىشۇرۇشقا: - پادىشاھلىقلىرىنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىدىكى ئەل-مىللەتلەر ئارىسىدا چېچىلىپ ياشاۋاتقان بىر خەلق بار، ئۇلارنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرى باشقا خەلقلەرنىڭكىگە ئوخشىمايدۇ، ئۇلار ئالىيلىرىنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىگىمۇ بويىنمايدۇ، شۇڭا ئۇلارنىڭ ياشىشىغا يول قويۇش ئالىيلىرىغا ھېچ پايدا يەتكۈزمەيدۇ. 9 ئەگەر پادىشاھقا لايىق كۆرۈنسە، ئۇلارنى يوقىتىش توغرىسىدا يارلىق يېزىپ چۈشۈرگەن بولسا، مانا مەن ئۇ يېنىمدىن ئون مىڭ تالانت كۈمۈشنى ئالىيلىرىنىڭ خەزىنىلىرىگە سېلىش ئۈچۈن پادىشاھلىقنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان خادىملارنىڭ قولىغا تاپشۇرغەن، دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئۇنىڭ بارلىقىدىن ئۆزىنى سىرىپ چىقىرىپ، يەھۇدىيلارنىڭ رەھبى، ئاڭاگىي ھامداننىڭ ئوغلى ھامانغا بېرىپ: 11 - شۇ كۈمۈشلەرنى ئۆزۈڭگە ئىنئام قىلىم، ئۇ خەلقنىمۇ ساڭا تاپشۇرۇم، ئۇلارنى قانداق قىلىشى خالىساڭ، شۇنداق قىل! - دېدى. 12 ئاندىن بىرىنچى ئاينىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھنىڭ مەزىرىسى چاقىرىلىپ، بارلىق ھاماننىڭ بارلىق تاپلىغىنى بويىچە يۈزۈلدى؛ ئۇ ھەرقايسى ئۆلكىلەرگە ئۆز يېزىقىدا، ھەرقايسى ئەل-مىللەتكە ئۆز تىلىدا يازدۇرۇلۇپ، ھەر بىر ئۆلكىلەرنىڭ ئالىيلىرىغا، ھەر بىر ئەل-مىللەتنىڭ ئەمىرلىرىگە ئەۋەتىلدى؛ بارلىق پادىشاھ ئاھايىشۇرۇشنىڭ نامىدا يۈزۈلگەن بولۇپ، ئۇنىڭ ئۆزۈك مۇھۈرى بىلەن چېچەتەلدى. 13 بارلىق مەكتۇپلىرى چىقارمەنلەرنىڭ قولى بىلەن پادىشاھلىقنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىگە يەتكۈزۈلدى؛ ئۇنىڭدا بىر كۈن ئىچىدە - ئون ئىككىنچى ئاينىڭ، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى قېرى-ياش، بالىلار ۋە ئاياللار دەپمە، بارلىق يەھۇدىيلارنى قويماي قىرىپ، ئۆلتۈرۈپ، نەسلى قۇرۇتۇۋېتىلىش، ئۇلارنىڭ مال-مۈلكى ئولجا قىلىنسۇن، دېيىلگەنىدى. 14 شۇ يارلىق ھەر بىر ئۆلكىدە جاكارلىنىش ئۈچۈن، شۇنداقلا شۇ كۈنى ھەر بىر خەلق شۇنداق قىلىشقا تەييار بولۇپ تۇرۇشى ئۈچۈن، مەكتۇپنىڭ كۆچمىسى ئۇخلىرى ھەر بىر ئەل-مىللەتكە ئېلان قىلىنماقتى يولدى. 15 چىقارمەنلەر پادىشاھنىڭ ئەمرى بويىچە دەرھال يولغا چىقتى؛ بارلىق شۇشان قەلئەسىنىڭ ئۆزىدىمۇ ئېلان قىلىندى. بۇ چاغدا پادىشاھ ھامان بىلەن شاراب ئىچىشكە ئولتۇرغانىدى. لېكىن شۇشان شەھىرىدىكىلەر كەككە-دۈككىگە چۆمۈپ كېتىشى.

4

موردىكانى بولۇۋاتقان ئىشلاردىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ئېگىنلەرنى يىرتىپ، ئۈستىگە يۈز ئارتىپ، ۋە ئۈستى-يېشىغا كۆل چېچىپ، شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىپ ناھايىتى قاتتىق ۋە ئەلەملىك پەرياد كۆتۈردى. 2 ئۇ ئوردا دەۋرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ توختاپ قالدى؛ چۈنكى بوز يېپىنغان ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئوردا دەۋرۋازىسىدىن كىرىشىگە رۇخسەت يوق ئىدى. 3 پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋە يارلىقى يەتكۈزۈلگەن ھەرقايسى ئۆلكىلەردە يەھۇدىيلار ئارىسىدا قاتتىق ئالە-پەرياد كۆتۈرۈلدى؛ ئۇلار روزا تۇتۇپ، كۆز يېشى قىلىپ، يىغا-

زار قىلدى، نۇرغۇن كىشىلەر بوز يېھىنىپ كۆلدە ئېغىناپ يېتىشتى. 4 كۆرۈنۈش، پادىشاھنىڭ ھامانى ئېلىپ ئۆزلىرىگە تەييارلىغان زىياپەتتىكىگە داخىل ئەستەرنىڭ خىزمىتىدە بولغان دېدەكلىرى ۋە ھەرەمداغىلىرى بۇ ئىشنى ئۇنىڭغا ئېيتىۋىدى، خانىشنىڭ كۆڭلى ئىنتايىن ئېغىر بولدى، مۇردىكىنىڭ بوزنى تاشلاپ، كىيۈنلۈشكە كىيىم-كېچەك چىقارتىپ بەردى، لېكىن مۇردىكى قوبۇل قىلمىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئەستەرنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا پادىشاھ تەيىنلەپ ئەۋەتكەن ھەرەمداغىلىرىدىن ھاتاق ئىسىملىك بىرنى چاقىرىپ، ئۇنى مۇردىكىنىڭ قېشىغا بېرىپ، بۇ ئىشنىڭ زادى قانداق ئىش ئىكەنلىكىنى، نېمە سەۋەبىدىن بولۇۋاتقانلىقىنى تىك-تىكلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن ھاتاق ئوردا دەۋرۋازىسى ئالدىدىكى مەيدانغا كېلىپ مۇردىكى بىلەن كۆرۈشتى. 7 مۇردىكى بېشىغا كەلگەن ھەممە ئىشنى، ھامان يەھۇدىلارنىڭ نەسلىنى قۇرۇتۇۋېتىش ئۈچۈن پادىشاھنىڭ خەزىنىلىرىگە تاپشۇرۇشقا ۋەدە قىلغان كۆمۈشنىڭ سانىنى قالدۇرماي ئېيتىپ بەردى. 8 مۇردىكى يەنە ھاتاققا شۇنداق جاكارلانغان، يەھۇدىلارنى يوقىتىش توغرىسىدىكى بارلىقنىڭ كۆچۈرمىسىنى ئەستەرنىڭ كۆرۈپ يېقىشىغا يەتكۈزۈپ بېرىشكە تاپشۇردى ھەمدە ئۇنىڭغا ئەستەرنى ئەھۋالىنى چۈشەندۈرۈپ، ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈپ ئۆز خەلقى ئۈچۈن پادىشاھتىن تۆتۈن ئىلتىجا قىلىپ بېقىشقا ئۈندەشنى تاپلىدى. 9 ھاتاق قايتىپ كېلىپ مۇردىكىنىڭ گەپلىرىنى ئەستەرنىگە يەتكۈزدى. 10 ئەستەرنى ھاتاققا مۇردىكىغا ئېيتىدىغان گەپلەرنى تاپشۇرۇپ، ئۇنى مۇردىكىنىڭ يېنىغا يەنە ئەۋەتتى. 11 پادىشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى ۋە ھەرقايسى ئۆلكە خەلقى، مەيلى ئەر بولسۇن ئايال بولسۇن، چاقىرتىلماي تۇرۇپ ئىچكى ھويلىغا، پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا ئۆز مەبلىغە كىرسە، پادىشاھ ئۇنىڭغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ ئالتۇن ھاسسىنى تەڭلەپ ئۆلۈمدىم كەچۈرۈم قىلسا، ئۇنداقتا ئۆكۈشكە نىسبەتەن بېشىغا چۈشۈدىغان بىرلا قانۇن-بەلگىگە باردۇر. ئۇ ئۆلۈم جازاسىنى تارتىدۇ. ھازىر مېنىڭ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىرتىلىشىمغا ئوتتۇز كۈن بولدى». 12 ئەستەرنىڭ سۆزلىرى مۇردىكىغا يەتكۈزۈلۈۋىدى، 13 مۇردىكى مۇنۇ گەپلەرنى ئەستەرنىگە يەتكۈزۈشنى ھاۋالە قىلدى: «سەن كۆڭلۈڭدە مەن ئوردىدا ياشاۋاتمەن، شۇڭا بارلىق باشقا يەھۇدىلاردىن نېمە بولۇپ قۇتۇلمەن، دەپ خىيال ئەيلىمە. 14 ئەگەر بۇ چاغدا سەن جىم تۇرۇۋالساڭ، يەھۇدىلارغا باشقا تەرەپتىن مەدەت ۋە نىجات چىقىشى مۇمكىن، لېكىن ئۇ چاغدا سەن ئۆز ئاتا جەمەتنىڭ بىلەن قوشۇلۇپ يوقىتلىسەن، كىم بولسۇن، سېنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسىڭ ئېرىشكىنىڭ دەل بۇلۇڭنى مۇشۇنداق بەيت ئۈچۈن بولغانمۇ؟» 15 ئەستەرنى مۇردىكىغا مۇنداق دەپ جاۋاب قايتۇردى: «سەن بېرىپ، شۇنداقكى بارلىق يەھۇدىلارنى يىغىن، مېنىڭ ئۈچۈن روزا تۇتۇپ، ئۈچ كېچە-كۈندۈز ھېچ نېمەڭلەر، ھېچ ئىچمەڭلەر، مەن ھەم دېدەكلىرىمۇ شۇنداق روزا تۇتۇم، ئاندىن كېيىن مەن قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كىرمەن، ماڭا ئۆلۈم كەلسە، ئۆلەي». 17 شۇنىڭ بىلەن مۇردىكى ئۆيەردىن كېتىپ، ئەستەرنىڭ تاپلىغىنىدەك قىلدى.

6 شۇ كۈنى كېچىسى پادىشاھنىڭ ئۇيقۇسى قېچىپ، تارىخ-تەزكىرىنامىنى ئەكەلدۈردى ۋە يۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا ئوقۇپ بېرىلدى. 2 بىر يەردە: «پادىشاھنىڭ بىگانا، تەرەش دەيدىغان ئوردا دەۋرۋازىسى باقىدىغان ئىككى ھەرەمداغىسى بار ئىدى، ئۇلار پادىشاھ ئاھاۋىشۇرۇشقا قول بېسىشقا قەستلىگەندە، مۇردىكى بۇ ئىشنى پاش قىلىپ خەۋەر يەتكۈزگەن، دەپ پۈتۈلگەندى. 3 پادىشاھ: بۇ ئىش ئۈچۈن مۇردىكىغا قانداق نام-شۆھرەت ۋە ئىززەت-ئىكرام ئاتىل قىلىندى؟ دەپ سورىدى. - ئۇ ھېچ نېمەگە ئېرىشىمىدى، دەپ جاۋاب بېرىشنى پادىشاھنىڭ يېنىدىكى خىزمەتچى بولغان غۇلاملىرى. 4 ئوردا ھويلىسىدا كىم بار؟ دەپ سورىدى پادىشاھ. بۇ چاغدا ھامان پادىشاھتىن مۇردىكىنى ئۆزى تەييارلاپ قويغان دارغا ئېسىشى تەلەپ قىلغىلى كېلىپ، ئوردىنىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىغا كىرگەندى. 5 مانا، ھامان ھويلىدا تۇرۇپ، دېشىنى پادىشاھنىڭ غۇلاملىرى ئۇنىڭغا. - كىرسۇن، - دېدى پادىشاھ. 6 ھامان كىرىۋىدى، پادىشاھ ئۇنىڭدىن: - پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە نېمە ئىشلارنى قىلىشى كېرەك؟ - دەپ سورىۋىدى، ھامان كۆڭلۈدە:

زار قىلدى، نۇرغۇن كىشىلەر بوز يېھىنىپ كۆلدە ئېغىناپ يېتىشتى. 4 ئەستەرنىڭ خىزمىتىدە بولغان دېدەكلىرى ۋە ھەرەمداغىلىرى بۇ ئىشنى ئۇنىڭغا ئېيتىۋىدى، خانىشنىڭ كۆڭلى ئىنتايىن ئېغىر بولدى، مۇردىكىنىڭ بوزنى تاشلاپ، كىيۈنلۈشكە كىيىم-كېچەك چىقارتىپ بەردى، لېكىن مۇردىكى قوبۇل قىلمىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئەستەرنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا پادىشاھ تەيىنلەپ ئەۋەتكەن ھەرەمداغىلىرىدىن ھاتاق ئىسىملىك بىرنى چاقىرىپ، ئۇنى مۇردىكىنىڭ قېشىغا بېرىپ، بۇ ئىشنىڭ زادى قانداق ئىش ئىكەنلىكىنى، نېمە سەۋەبىدىن بولۇۋاتقانلىقىنى تىك-تىكلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن ھاتاق ئوردا دەۋرۋازىسى ئالدىدىكى مەيدانغا كېلىپ مۇردىكى بىلەن كۆرۈشتى. 7 مۇردىكى بېشىغا كەلگەن ھەممە ئىشنى، ھامان يەھۇدىلارنىڭ نەسلىنى قۇرۇتۇۋېتىش ئۈچۈن پادىشاھنىڭ خەزىنىلىرىگە تاپشۇرۇشقا ۋەدە قىلغان كۆمۈشنىڭ سانىنى قالدۇرماي ئېيتىپ بەردى. 8 مۇردىكى يەنە ھاتاققا شۇنداق جاكارلانغان، يەھۇدىلارنى يوقىتىش توغرىسىدىكى بارلىقنىڭ كۆچۈرمىسىنى ئەستەرنىڭ كۆرۈپ يېقىشىغا يەتكۈزۈپ بېرىشكە تاپشۇردى ھەمدە ئۇنىڭغا ئەستەرنى ئەھۋالىنى چۈشەندۈرۈپ، ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈپ ئۆز خەلقى ئۈچۈن پادىشاھتىن تۆتۈن ئىلتىجا قىلىپ بېقىشقا ئۈندەشنى تاپلىدى. 9 ھاتاق قايتىپ كېلىپ مۇردىكىنىڭ گەپلىرىنى ئەستەرنىگە يەتكۈزدى. 10 ئەستەرنى ھاتاققا مۇردىكىغا ئېيتىدىغان گەپلەرنى تاپشۇرۇپ، ئۇنى مۇردىكىنىڭ يېنىغا يەنە ئەۋەتتى. 11 پادىشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى ۋە ھەرقايسى ئۆلكە خەلقى، مەيلى ئەر بولسۇن ئايال بولسۇن، چاقىرتىلماي تۇرۇپ ئىچكى ھويلىغا، پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا ئۆز مەبلىغە كىرسە، پادىشاھ ئۇنىڭغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ ئالتۇن ھاسسىنى تەڭلەپ ئۆلۈمدىم كەچۈرۈم قىلسا، ئۇنداقتا ئۆكۈشكە نىسبەتەن بېشىغا چۈشۈدىغان بىرلا قانۇن-بەلگىگە باردۇر. ئۇ ئۆلۈم جازاسىنى تارتىدۇ. ھازىر مېنىڭ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىرتىلىشىمغا ئوتتۇز كۈن بولدى». 12 ئەستەرنىڭ سۆزلىرى مۇردىكىغا يەتكۈزۈلۈۋىدى، 13 مۇردىكى مۇنۇ گەپلەرنى ئەستەرنىگە يەتكۈزۈشنى ھاۋالە قىلدى: «سەن كۆڭلۈڭدە مەن ئوردىدا ياشاۋاتمەن، شۇڭا بارلىق باشقا يەھۇدىلاردىن نېمە بولۇپ قۇتۇلمەن، دەپ خىيال ئەيلىمە. 14 ئەگەر بۇ چاغدا سەن جىم تۇرۇۋالساڭ، يەھۇدىلارغا باشقا تەرەپتىن مەدەت ۋە نىجات چىقىشى مۇمكىن، لېكىن ئۇ چاغدا سەن ئۆز ئاتا جەمەتنىڭ بىلەن قوشۇلۇپ يوقىتلىسەن، كىم بولسۇن، سېنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسىڭ ئېرىشكىنىڭ دەل بۇلۇڭنى مۇشۇنداق بەيت ئۈچۈن بولغانمۇ؟» 15 ئەستەرنى مۇردىكىغا مۇنداق دەپ جاۋاب قايتۇردى: «سەن بېرىپ، شۇنداقكى بارلىق يەھۇدىلارنى يىغىن، مېنىڭ ئۈچۈن روزا تۇتۇپ، ئۈچ كېچە-كۈندۈز ھېچ نېمەڭلەر، ھېچ ئىچمەڭلەر، مەن ھەم دېدەكلىرىمۇ شۇنداق روزا تۇتۇم، ئاندىن كېيىن مەن قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كىرمەن، ماڭا ئۆلۈم كەلسە، ئۆلەي». 17 شۇنىڭ بىلەن مۇردىكى ئۆيەردىن كېتىپ، ئەستەرنىڭ تاپلىغىنىدەك قىلدى.

5 ئۈچىنچى كۈنى ئەستەرنى شامانە كىيىملىرىنى كىيىپ، ئوردىنىڭ ئىچكىرىكى ھويلىسىغا كىرىپ، پادىشاھنىڭ ئۆيلىرىنىڭ ئۈستىدە تۇردى، پادىشاھ بولسا ئۆز شاھانە ئۆيىدىكى تەختىدە، ئۆيدىن دەۋرۋازىغا قاراپ ئولتۇراتتى. 2 پادىشاھ خانىش ئەستەرنىڭ ھويلىدا تۇرغىنىنى كۆردى، خانىش ئۇنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپماق، ئۇ قولىدىكى ئالتۇن ھاسسىنى ئۇنىڭغا تەلگىدى. ئەستەرنى ئالدىغا كېلىپ شاھانە ھاسنىنى ئۇچىغا قولىنى تەگكۈزدى. 3 پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئۇ خانىشنى ئەستەرنى بىرەر ئىشنىڭ بارمىدى؟ نېمە تەلپىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى تەلەپ قىلساڭمۇ شۇ ساڭا بېرىلەتتى، دېدى. 4 - ئەگەر ئالىيلىرىغا لايىق

«پادشاه ئەزەت-ھۆرمىتى قىلىشى ياخشى كۆرگەن كىشى مېنىڭدىن باشقا يەنە كەم بولاتتى؟» دەپ ئويلىدى. دەپ 7 پادشاھقا: پادشاھ ئەزەت-ھۆرمىتى قىلىشى ياخشى كۆرگەن كىشىگە 8 پادشاھ دەپ ئاتىغانىدى. شاھانە كىيىم-كېچەك ۋە دائىم مىنىدىغان ئارغىماق، يەنى بېشىغا شاھانە تاج-بەلگە تاقالغان ئارغىماق ئېلىپ كېلىنىپ، 9 شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى پادشاھنىڭ ئەڭ مۇھىم ئەمىرلىرىدىن بىرىگە تۇتقۇزسۇن، ئۇ كىيىمنى پادشاھ ئەزەت-ھۆرمىتى قىلىشى ياخشى كۆرگەن كىشىگە كىيگۈزۈپ ۋە ئۇنى ئارغىماققا مىنىدۈرۈپ شەھەر مەيدان-كوچىلىرىنى ئايلاندۇرسۇن ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا: «قاراڭلار! پادشاھ ئەزەت-ھۆرمىتى قىلىشى ياخشى كۆرگەن كىشىگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىندۇ!» دەپ جاكارلاپ ماڭسۇن، - دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن پادشاھ ھامانغا: «تېز بېرىپ دېگىنىڭدەك شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى ئەپكەل، ئوردا دەۋراۋىسىنىڭ ئالدىدا ئولتۇرغان ئاۋۇ بەھۇدىي مۇردىكىغا دەل سۆزۈڭدەك قىلغىن، سېنىڭ دېگەنلىرىڭنىڭ بىرەرسىمۇ كەم بولۇپ قالدىمۇ!» - دېدى. 11 شۇنداق قىلىپ ھامان شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى كېلىپ، ئالدى بىلەن مۇردىكىغا شاھانە كىيىمنى كىيگۈزدى، ئاندىن ئۇنى ئارغىماققا مىنىدۈرۈپ، شەھەر مەيدان-كوچىلىرىنى ئايلاندۇردى ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا: «مانا، پادشاھ ئەزەت-ھۆرمىتى قىلىشى ياخشى كۆرگەن كىشىگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىندۇ!» دەپ جاكارلاپ ماڭدى. 12 مۇردىكى يەنىلا ئوردا دەۋراۋىسىنىڭ ئالدىغا قايتىپ باردى، ھامان بولسا غەم-قايغۇغا پېتىپ، بېشىنى چۈمكىگەن ھالدا ئالدىراپ-تېنەپ ئۆز تويىغا قايتىپ كەتتى. 13 ھامان خوتۇنى زەرەشكە ۋە بارلىق دوست-ئاغىنلىرىغا بېشىغا كەلگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن ئۇنىڭ دانىشمەنلىرى بىلەن خوتۇنى زەرەش بۇنى ئاڭلاپ ئۆيىگە: «مۇردىكىنىڭ ئالدىدا يېڭىلىققا باشلاپتۇ، ئۇ ئەگەر بەھۇدىيلىرىنىڭ نەسلىدىن بولسا، ئۇنى يېڭىلەپلا، ئەكسىچە سۆزسىز ئۇنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولىدىلا، دېيىشتى. 14 ئۇلار تېخى ھامان بىلەن سۆزلىشىۋاتقان چاغدا، پادشاھنىڭ ھەرەمىغا ئېلىپ كېلىپ ھاماننى ئەستە تەييارلىغان زىيەتتە پېرىشقا ئالدىراتتى.

8 پادشاھ ئاھاشۇرۇش شۇ كۈنى بەھۇدىيلىرىنىڭ دۇشمىنى ھاماننىڭ ئوي-زېمىنى ئىلتىپات قىلىپ خانىش ئەستە بەردى، مۇردىكىمۇ پادشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈلدى، چۈنكى ئەستە ئۆزىنىڭ مۇردىكى بىلەن تۇغقان ئىكەنلىكىنى پادشاھقا دەپ بەرگەندى. 2 پادشاھ ئۆزىنىڭ ھاماندىن قايغۇرۇۋالغان ئۆزۈكىنى چىقىرىپ مۇردىكىغا بەردى، ئەستەرمۇ مۇردىكىنى ھاماننىڭ ئوي-جاينى باشقۇرۇشقا قويدى. 3 ئەستە يەنە پادشاھنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئايغىغا يېقىلىپ، كۆزىگە ياش ئالغان ھالدا پادشاھتىن ئاڭگىلىاردىن بولغان ھامان كەلتۈرۈپ چىققان بالايىناپتەننى ھەم ئۇنىڭ بەھۇدىيلىرىنى يوقىتىش سۈيىقەستىنى بىكار قىلىشىنى بېسىپ ئوتتۇردى. 4 پادشاھ ئالتۇن ھاسسىنى ئەستەرگە تەڭكۈدى، ئەستە ئورنىدىن قوپۇپ پادشاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. 5 ئەگەر ئايلىرى ماقۇل كۆرسە، ئەگەر مەن پادشاھنىڭ ئالدىدا ئىكناپتە ئېرىشكەن بولسام، ئەگەر پادشاھ بۇ ئىشنى توغرا دەپ قاراسا، شۇنىڭدەك مەندىن مەمنۇن بولسا، بارلىق چۈشۈرۈپ ئاڭگىلىاردىن ھامداننىڭ ئوغلى ھامان يازغان مەكتۇپلارنى، يەنى پادشاھنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىسىدىكى بەھۇدىيلىرىنى يوقىتىش توغرىسىدىكى مەكتۇپلارنى بىكار قىلىدىغان بىر بارلىق يېزىلىشىنى تەلەپمەن. 6 چۈنكى مەن ئۆز خەلقىمگە چۈشىدىغان بۇ بالايىناپتەننىڭ قانداقۇ چىداپ قاراپ تۇرالايمەن؟ - دېدى ئەستە پادشاھقا. 7 پادشاھ ئاھاشۇرۇش خانىش ئەستە بىلەن بەھۇدىي مۇردىكىغا: مانا، ھامان بەھۇدىيلىرىغا زىيانكەشلىك قىلىپتى كىلىندۇ، نېمە ئىلتىماسىڭ بار؟ ھەتتا پادشاھلىقىمىنىڭ يېرىمىنى ئىلتىماس قىلساڭمۇ شۇنداق قىلىندۇ، - دېدى. 3 - ئەگەر نەزەرلىرىدە ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، ئۇ ئايلىرى، ۋە پادشاھقا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، مېنىڭ ئىلتىماسم ئۆز جېنىمنى ئايغايلا، شۇنىڭدەك مېنىڭ تەلەپم ئۆز خەلقىمنى ساقلايالا، 4 چۈنكى بىز، يەنى مەن ۋە مېنىڭ خەلقىم بىرگە يوقىتىلىپ، قېرىلىپ، نەسلىمىزدىن قۇرۇلۇشقا سېتىۋېتىلىدۇ. ئەگەر بىز ئۆل ۋە دېدەكلىككە سېتىۋېتىلگەن بولساق، سۈكۈت قىلغان بولاتمىز، لېكىن پادشاھنىڭ تارتىدىغان زىيىنىنىمۇ دۇشمەن تۆلەپ بېرەلمەيتى، - دەپ جاۋاب بەردى ئەستە. 5 پادشاھ ئاھاشۇرۇش خانىش ئەستەردىن: - بۇنداق قىلىشقا پېتىنغان كىشى كىم ئىكەن؟ ئۇ قەيەردە؟! - دەپ سورىدى. ئەستە جاۋاب: - 6 بۇ دۇشمەن ۋە زەرەرخەندە مانا مۇشۇ رەزىل ھامان - دېدى، ھامان پادشاھ بىلەن خانىش ئالدىدا شۇ زامانلا دەككە-دۈككەگە چۈشتى. 7 شۇنىڭ بىلەن پادشاھ قەھرى-غەزەپكە كېلىپ زىيەت-شاراب ئۈستىدىن تۇردى، دە، چارباغقا چىقىپ كەتتى، ھامان بولسا خانىش ئەستەردىن جېنىنى تەلەشكە قالدى، چۈنكى ئۇ پادشاھنىڭ ئۆزىگە جازا بەرمەي قويمايدىغان نىيەتكە كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەندى. 8 پادشاھ

7 شۇنىڭ بىلەن پادشاھ بىلەن ھامان خانىش ئەستەرنىڭ زىيەتتىگە داخىل بولۇشقا كەلدى. 2 پادشاھ ئىككىنچى قېتىملىق زىيەتتە ئۈستىدە شاراب ئىچىۋاتقاندا ئەستەردىن: - ئۇ خانىش ئەستە، نېمە تەلەپكە بار؟ ئۇ ساڭا ئىجابەت قىلىندۇ، نېمە ئىلتىماسىڭ بار؟ ھەتتا پادشاھلىقىمىنىڭ يېرىمىنى ئىلتىماس قىلساڭمۇ شۇنداق قىلىندۇ، - دېدى. 3 - ئەگەر نەزەرلىرىدە ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، ئۇ ئايلىرى، ۋە پادشاھقا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، مېنىڭ ئىلتىماسم ئۆز جېنىمنى ئايغايلا، شۇنىڭدەك مېنىڭ تەلەپم ئۆز خەلقىمنى ساقلايالا، 4 چۈنكى بىز، يەنى مەن ۋە مېنىڭ خەلقىم بىرگە يوقىتىلىپ، قېرىلىپ، نەسلىمىزدىن قۇرۇلۇشقا سېتىۋېتىلىدۇ. ئەگەر بىز ئۆل ۋە دېدەكلىككە سېتىۋېتىلگەن بولساق، سۈكۈت قىلغان بولاتمىز، لېكىن پادشاھنىڭ تارتىدىغان زىيىنىنىمۇ دۇشمەن تۆلەپ بېرەلمەيتى، - دەپ جاۋاب بەردى ئەستە. 5 پادشاھ ئاھاشۇرۇش خانىش ئەستەردىن: - بۇنداق قىلىشقا پېتىنغان كىشى كىم ئىكەن؟ ئۇ قەيەردە؟! - دەپ سورىدى. ئەستە جاۋاب: - 6 بۇ دۇشمەن ۋە زەرەرخەندە مانا مۇشۇ رەزىل ھامان - دېدى، ھامان پادشاھ بىلەن خانىش ئالدىدا شۇ زامانلا دەككە-دۈككەگە چۈشتى. 7 شۇنىڭ بىلەن پادشاھ قەھرى-غەزەپكە كېلىپ زىيەت-شاراب ئۈستىدىن تۇردى، دە، چارباغقا چىقىپ كەتتى، ھامان بولسا خانىش ئەستەردىن جېنىنى تەلەشكە قالدى، چۈنكى ئۇ پادشاھنىڭ ئۆزىگە جازا بەرمەي قويمايدىغان نىيەتكە كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەندى. 8 پادشاھ

يەھۇدىيلارنىڭ تۇيۇشۇپ، ئۆز ھاياتىنى قوغدىشىغا، شۇنداقلا ئۆزلىرىگە دۈشمەنلىك قىلىدىغان ھەر مىللەت ۋە ھەر قايسى ئۆلكىلەردىكى كۈچلەرنى، جۈملىدىن ئۇلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى قويماي يوقىتىشىغا، قىرىشىغا، نەسلىنى قۇرۇتۇشىغا، شۇنداقلا مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشىغا ئىجازەت بېرىلدى، 12 بۇ ئىش بىر كۈندە، يەنى ئون ئىككىنچى ئاينىڭ، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھ ئاھاشۇرۇشنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلەردە ئىجرا قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەندى، 13 يارلىق ھەرقايسى ئۆلكىگە ئەۋەتىلىپ، پەرمان سۈپىتىدە ئېلان قىلىنسۇن، يەھۇدىيلارنىڭ ئەشۇ كۈنى دۈشمەنلىرىدىن ئىنتىقام ئېلىشقا تەييارلىنىپ قويۇشى ئۈچۈن يارلىقنىڭ كۈچۈرۈلمىسى ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەرگە ئۆتۈرۈلسۇن، دەپ بېكىتىلدى. 14 شۇنىڭ بىلەن چەۋەندازلار توپلارغا ۋە قېچىرلارغا مىنىپ پادىشاھنىڭ بۇيرۇقى بويىچە جىددىي يولغا ئاتالدى، يارلىق شۇ ئىشقا قەتئەسلىدىمۇ جاكارلاندى. 15 مۇردىكى كۆك ۋە ئاق رەڭلىك شاھانە كىم كىيىپ، بېشىغا كاتتا ئالتۇن تاجنى تاقاپ، سۈسۈن رەڭ كەندىر يېپىنچىنى يېپىنىپ، پادىشاھنىڭ مۇزۇرىدىن چىقتى، شۇ ئىشقا شەھەردىكى خەلق خۇشاللىققا چۆمۈپ تەتەنە قىلىشتى. 16 يەھۇدىيلار يورۇقلۇق، شاد-خۇراملىق ۋە ئەزەت-ئىكرامغا مۇيەسسەر بولدى. 17 ھەرقايسى ئۆلكە، ھەرقايسى شەھەرلەردە، پادىشاھنىڭ ئەمر-يارلىقى يېتىپ بارغانلىقى بىلەن يەھۇدىيلار شاد-خۇراملىققا چۆمۈپ، زىياپەت قىلىپ مۇبارەك بىر كۈننى ئۆتكۈزۈشتى؛ نۇرغۇن بەرلىك ئاھالىلەر ئۆزلىرىنى يەھۇدىي دېپىشۋالدى؛ چۈنكى يەھۇدىيلاردىن قورقۇش ۋە ھەممىسى ئۇلارنى بېسۋالغانىدى.

9

ئون ئىككىنچى ئاي، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى، پادىشاھنىڭ ئەمرى بىلەن يارلىق ئىجرا قىلىنىشقا ئاز قالغان چاغدا، يەنى يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمەنلىرى ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشىگە ئۈمىد قىلىپ كۈتكەن كۈنى، ئەكسىچە يەھۇدىيلارنىڭ ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىدىغان كۈنگە ئايلىنىپ كەتتى. 2 يەھۇدىيلار پادىشاھ ئاھاشۇرۇشنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى ئۆزلىرى تۇرۇشلۇق شەھەرلەردە ئۇلارغا قەست قىلماقچى بولغانلارغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن يىغىلىشقا باشلىدى؛ ھېچكىم ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرالمىدى؛ ئۇلاردىن بولغان قورقۇنچ ھەربىر ئەل-مىللەتنى باسقاندى. 3 ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى بەلگەر، ۋالىبار، ئۆلكە باشلىقلىرى، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ئىشلىرىنى ئىجرا قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدىيلارنى قوللىدى؛ چۈنكى مۇردىكىدىن بولغان قورقۇنچ ئۇلارنى باسقاندى. 4 چۈنكى مۇردىكى دېگەن كىشى ئوردىدا ئىنتايىن نوپۇزلۇق بولۇپ، نام-شۇھرىتى ھەممە ئۆلكىلەرگە تارقالغانىدى؛ ئۇنىڭ ھوقۇقى بارغانسېرى چوڭىيىپ كېتىۋاتتى. 5 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۆزلىرىنىڭ ھەممە دۈشمەنلىرىنى قىلچىلاپ، قىرغىن قىلىپ يوقاتتى؛ ئۆزلىرىگە ئۈچ بولغانلارغا قانداق قىلىشنى خالىسا شۇنداق قىلدى. 6 شۇ ئىشقا قەتئەسلىدىلا يەھۇدىيلار بەش يۈز ئادەمنى قەتل قىلىپ يوقاتتى. 7 ئۇلار بەنە پارشاندا، دالفون، ئاسپاتا، 8 بوراتا، ئاداليا، ئاردا، 9 پارمىشتا، ئاربا، ئارداي ۋە ۋايىزاتنى قەتل قىلدى؛ 10 بۇ ئون ئادەم ھامىدانىڭ ئەۋزىسى، يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمىنى بولغان ھاماننىڭ ئوغلى ئىدى، لېكىن ئۇلار ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالىدى. 11 شۇ كۈنى شۇ ئىشقا قەتئەسلىدى قىلىنغان ئادەم سانى پادىشاھقا مەلۇم قىلىندى. 12 پادىشاھ خانىش ئەستەزگە: «يەھۇدىيلار شۇ ئىشقا قەتئەسلىدى بەش يۈز ئادەمنى قەتل قىلىپ يوقىتىپتۇ، يەنە ھاماننىڭ ئون ئوغلىنى قەتل قىپتۇ؛ ئۇلار پادىشاھنىڭ باشقا ئۆلكىلەردە نېمە قىلدىكىن؟ ئەمدى نېمە ئىشلىمىسىڭ بار؟ ئۇ ساڭا بېرىلدۇ، يەنە نېمە تەلپىڭ بار؟ ئۇمۇ بەجا تەلپىلىدىمۇ، - دېدى. 13 - ئايلىرىغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، شۇ ئىشقا يەھۇدىيلارنىڭ ئەتمۇ بۈگۈنكى يارلىقتا

توغرىسىدىكى شۇ ئىككىنچى خەتنى تولۇق ھوقۇقى بىلەن تەكىتلەپ، يەنە بىر خەتنى يوللىدى. 30 موردىكايا خاتىرىچەملىك ۋە ھەقىقەتنىڭ سۆزلىرىنى يەتكۈزىدىغان مەكتۇپلارنى ئاھاشۇپروشىنىڭ پادىشاھلىقىدىكى بىر يۈز يىگىرمە يەتتە تۈلكىدىكى بارلىق يەھۇدىيلارغا ئەۋەتىپ، 31 شۇ «بۇرم» كۈنلىرى بەلگىلەنگەن ۋاقىتلىرىدا تۆتكۈزۈلسۇن، شۇنىڭدەك يەھۇدىي موردىكايا ۋە خانىش ئەستەرنىڭ تاپلىغانلىرى بويىچە، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئۆز-ئۆزىگە ۋە نەسلىگە بېكىتكەنلىرى بويىچە ئەينى ۋاقىتتىكى تۇتۇلغان روزىلار ۋە كۆتۈرۈلگەن نىدا-پەرىادىلار ئەسلىپ خاتىرىلەنسۇن، دەپ تەكىتلىدى. 32 ئەستەرنىڭ يارلىقى «بۇرم بايرىمى» دىكى شۇ ئىشلارنى بېكىتىپ بەردى، بۇ ئىش تارىخنامىسىمۇ پۈتۈلدى.

10

پادىشاھ ئاھاشۇپروش قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىز ئاراللىرىدىكى ئاھالىلەرنىڭ ھەممىسىگە ئالۋان تۈلگۈزەتتى. 2 ئۇنىڭ نوپۇز-مەبۇتى ۋە قۇدرىتىنى تايان قىلغان بارلىق قىلغان-ئەتەكەنلىرى، شۇنداقلا موردىكاينىڭ پادىشاھنىڭ ئۆستۈرۈشى بىلەن ئېرىشكەن كاتتا شۇھرىتى توغرىسىدىكى تەپسىلاتلار مېدىئا ۋە پارس پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرىدە پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 3 چۈنكى يەھۇدىي موردىكاينىڭ مەرتىۋىسى پادىشاھ ئاھاشۇپروشتىن كېيىنلا ئىككىنچى ئورۇندا تۇراتتى؛ ئۇ دائىم ئۆز خەلق-مىللىتىنىڭ بەختىنى كۆزلەپ، بارلىق نەسلىدىكىلەرگە ئامان-ئېسەنلىك تىلەك سۆزلىرىنى قىلاتتى، يەھۇدىيلارنىڭ ئارىسىدا زور ئىززەت-ھۆرمەت تېپىپ، قېرىنداشلىرىنىڭ قەدرلىشىگە ئېرىشكەندى.

تايۇپ

1

«ئۆز» دېگەن يۇرتتا، ئايۇپ ئىسىملىك بىر ئادەم ياشىغانىدى. بۇ ئادەم بولسا قۇسۇرسىز، دۇرۇس، خۇدادان قورقىدىغان، يامانلىقتىن ئۆزىنى بىراق ئۆتىدىغان ئادەم ئىدى. 2 ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل ۋە ئىچ قىز تۇغۇلدى. 3 ئۇنىڭ يەنە يەتتە مىڭ قوي، ئۈچ مىڭ توكە، بەش يۈز جۈپ كالا، بەش يۈز ماددا ئېشەك قاتارلىق مال-مۈلكى بار ئىدى. ئۇنىڭ ماللىرى بەك كۆپ ئىدى، ئۇ شەرقلەر ئىچىدە ھەممىدىن ئۇلۇغ ئىدى. 4 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى تۆۋەن بويىچە يېتىككەن كۈندە ئۆز ئۆيىدە باشقىلار ئۈچۈن داستىخان سېلىپ زىيەت قىلاتتى. بۇ كۈنلەردە ئۇلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۈچ سىڭلىسىنى ئۇلار بىلەن بىللە تاماقلىنىشقا چاقىرىتاتتى. 5 ئۇلارنىڭ شۇ زىيەت كۈنلىرى ئاياغلىشى بىلەن ئايۇپ ئادەم ئەۋەتىپ ئۇلارنى خۇدا ئالدىدا پاكلىنىشقا ئورۇنلاشتۇراتتى. ئۇ تاڭ سەھەردە ئۆزىدىن ئۇرۇپ ئۇلارنىڭ سانىغا ئاساسەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى قىلاتتى. چۈنكى ئايۇپ: «بىلىرىم گۇناھ قىلىپ قويۇپ، كۆڭلىدە خۇداغا بەھۇرمەتلىك قىلىپ قورقمايدىكەن» دەپ ئويلايتتى. ئايۇپ ھەردايم ئەنە شۇنداق قىلىپ تۇراتتى. 6 بىر كۈنى، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارىنىڭ خۇزۇرىغا ھازىر بولدى. شەيتانمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋالدى. 7 پەرۋەردىگار شەيتاندىن: - نەدىن كەلدىڭ؟ - دەپ سورىدى. شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: - يەرىۋىنى كېزىپ پالاپ، ئۇياق-بۇياقلارنى ئايلىنىپ چۆرگەلەپ كەلدىم، - دەپتى. 3 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانىدەن؟ يەرىۋىنىدە ئۇنىڭدەك مۇكەممەل، دۇرۇس، خۇدادان قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن بىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق. مەيلى سەن مېنى ئۇنى بىكاردىن-بىكار بۇتۇپ ئېتىشكە دەۋەت قىلغان بولسا كۇت، ئۇ يەنىلا سادىقلىقىدا چىڭ تۇرۇۋاتىدۇ، - دەپتى. 4 شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: - ھەر ئادەم ئۆز جېنىنى دەپ تېرىسىنى بېرىشكە مۇرادى بولسۇن، ھەممە ئېھتىسەنمۇ بېرىشكە تەيياردۇر، 5 بىراق سەن ھازىر قۇلۇڭنى سۈزۈپ ئۇنىڭ سۆڭەك-ئەتىلىرىگە تەگسەڭ، ئۇ سەندىن يۈز ئۇرۇپ تىللىمسا [شەيتان بولماي كېتەي!] - دەپتى، 6 پەرۋەردىگار شەيتانغا: - مانا، ئۇ ھازىر سېنىڭ قولىڭدا تۇرۇۋاتىدۇ! بىراق ئۇنىڭ جېنىغا تەگمە! - دەپتى. 7 شۇنداق قىلىپ شەيتان پەرۋەردىگارنىڭ خۇزۇرىدىن چىقىپ، ئايۇپنىڭ بەدىنىنى تاپىنىدىن بېشىغىچە ئىنتايىن ئازابلىق ھۈزۈر-كۈزۈردىن ئازابلىق بىلەن ئۆشۈرۈۋەتتى. 8 ئايۇپ بولسا بەدىنىنى تاتلاش-غىراش ئۈچۈن بىر ساپال پارچىسىنى قولغا ئېلىپ، كۆلۈككە كىرىپ ئولتۇردى. 9 ئايۇپ ئۇنىڭغا: - نەجەبا سەن نېمىچىسى ئۆز سادىقلىقىڭدا چىڭ تۇرۇۋاتىسەن؟ خۇدادانى قارغا، ئۇلۇپلا تۈگەش! - دەپتى. 10 لېكىن ئايۇپ ئۇنىڭغا: - سەن ھاماقەت ئاياللاردەك گەپ قىلىۋاتىسەن. بىز خۇدانىڭ ياخشىلىقىنى قوبۇل قىلغانىكەنمىز، نەجەبا سەن ئۇنىڭدىن كەلگەن كۈلپە تىنمۇ قوبۇل قىلىشىمىز كېرەك ئەمەسمۇ؟ - دەپتى. ئىشلاردا ئايۇپ ئېغىزدا ھېچقانداق گۇناھ ئۆتكۈزۈلمىدى. 11 ئايۇپنىڭ دوستلىرىدىن ئۈچەيەن ئۇنىڭغا چۈشكەن كۈلپە يىمىن خەۋەردار بولدى. ئۇلار، يەنى ئاتىلىق ئېلىغان، شۇخالىق بىلدا ۋە ئاتاملىق زوفا رادېگەن كىشىلەر بولۇپ، ئۆز ئۆزلىرىدىن چىقىپ، ئايۇپقا ھېسداشلىق بىلدۈرۈش ھەم تەسەللى بېرىش ئۈچۈن ئۇنىڭ يېنىغا بېرىشقا بىللە كېلىشكەندى. 12 ئۇلار كېلىپ يىراقتىلا ئۇنىڭغا قارىۋېدى، ئۇنى تونىيالمىي قالىدى، دە- ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ يىغلاپ ئاتىلىدى. ھەر بىرى ئۆز ئۆزىنى يىرتىۋېتىپ، توبا-چاڭلارنى ئاتىغانغا ئېتىپ ئۆز باشلىرىغا چېچىشتى. 13 ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە داق بەردە يەنە كېچە-كۈندۈز ئولتۇردى، ئۇنىڭغا ھېچكەم گەپ قىلمىدى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ دەرد-ئەھمىتىگە ئىنتايىن ئازابلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەندىكى.

2

يەنە بىر كۈنى، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ خۇزۇرىغا ھازىر بولۇشقا كەلدى. شەيتانمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋالدى. 2 پەرۋەردىگار شەيتاندىن: - نەدىن كەلدىڭ؟ - دەپ سورىدى. شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: - يەرىۋىنى كېزىپ پالاپ، ئۇياق-بۇياقلارنى ئايلىنىپ چۆرگەلەپ كەلدىم، - دەپتى. 3 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانىدەن؟ يەرىۋىنىدە ئۇنىڭدەك مۇكەممەل، دۇرۇس، خۇدادان قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن بىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق. مەيلى سەن مېنى ئۇنى بىكاردىن-بىكار بۇتۇپ ئېتىشكە دەۋەت قىلغان بولسا كۇت، ئۇ يەنىلا سادىقلىقىدا چىڭ تۇرۇۋاتىدۇ، - دەپتى. 4 شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: - ھەر ئادەم ئۆز جېنىنى دەپ تېرىسىنى بېرىشكە مۇرادى بولسۇن، ھەممە ئېھتىسەنمۇ بېرىشكە تەيياردۇر، 5 بىراق سەن ھازىر قۇلۇڭنى سۈزۈپ ئۇنىڭ سۆڭەك-ئەتىلىرىگە تەگسەڭ، ئۇ سەندىن يۈز ئۇرۇپ تىللىمسا [شەيتان بولماي كېتەي!] - دەپتى، 6 پەرۋەردىگار شەيتانغا: - مانا، ئۇ ھازىر سېنىڭ قولىڭدا تۇرۇۋاتىدۇ! بىراق ئۇنىڭ جېنىغا تەگمە! - دەپتى. 7 شۇنداق قىلىپ شەيتان پەرۋەردىگارنىڭ خۇزۇرىدىن چىقىپ، ئايۇپنىڭ بەدىنىنى تاپىنىدىن بېشىغىچە ئىنتايىن ئازابلىق ھۈزۈر-كۈزۈردىن ئازابلىق بىلەن ئۆشۈرۈۋەتتى. 8 ئايۇپ بولسا بەدىنىنى تاتلاش-غىراش ئۈچۈن بىر ساپال پارچىسىنى قولغا ئېلىپ، كۆلۈككە كىرىپ ئولتۇردى. 9 ئايۇپ ئۇنىڭغا: - نەجەبا سەن نېمىچىسى ئۆز سادىقلىقىڭدا چىڭ تۇرۇۋاتىسەن؟ خۇدادانى قارغا، ئۇلۇپلا تۈگەش! - دەپتى. 10 لېكىن ئايۇپ ئۇنىڭغا: - سەن ھاماقەت ئاياللاردەك گەپ قىلىۋاتىسەن. بىز خۇدانىڭ ياخشىلىقىنى قوبۇل قىلغانىكەنمىز، نەجەبا سەن ئۇنىڭدىن كەلگەن كۈلپە تىنمۇ قوبۇل قىلىشىمىز كېرەك ئەمەسمۇ؟ - دەپتى. ئىشلاردا ئايۇپ ئېغىزدا ھېچقانداق گۇناھ ئۆتكۈزۈلمىدى. 11 ئايۇپنىڭ دوستلىرىدىن ئۈچەيەن ئۇنىڭغا چۈشكەن كۈلپە يىمىن خەۋەردار بولدى. ئۇلار، يەنى ئاتىلىق ئېلىغان، شۇخالىق بىلدا ۋە ئاتاملىق زوفا رادېگەن كىشىلەر بولۇپ، ئۆز ئۆزلىرىدىن چىقىپ، ئايۇپقا ھېسداشلىق بىلدۈرۈش ھەم تەسەللى بېرىش ئۈچۈن ئۇنىڭ يېنىغا بېرىشقا بىللە كېلىشكەندى. 12 ئۇلار كېلىپ يىراقتىلا ئۇنىڭغا قارىۋېدى، ئۇنى تونىيالمىي قالىدى، دە- ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ يىغلاپ ئاتىلىدى. ھەر بىرى ئۆز ئۆزىنى يىرتىۋېتىپ، توبا-چاڭلارنى ئاتىغانغا ئېتىپ ئۆز باشلىرىغا چېچىشتى. 13 ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە داق بەردە يەنە كېچە-كۈندۈز ئولتۇردى، ئۇنىڭغا ھېچكەم گەپ قىلمىدى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ دەرد-ئەھمىتىگە ئىنتايىن ئازابلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەندىكى.

3

[يەنە كۆزدىن] كىيىن، ئايۇپ ئېغىز ئېچىپ [تەھۋالغا قارىتا] ئۆزىنىڭ كۆرۈۋاتقان كۆزىگە لەنەت ئوقۇپ مۇنداق دېدى: 3 «دەن تۇغۇلغان ئاشۇ

بولسا قۇسۇرسىز، دۇرۇس، خۇدادان قورقىدىغان، يامانلىقتىن ئۆزىنى بىراق ئۆتىدىغان ئادەم ئىدى. 2 ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل ۋە ئىچ قىز تۇغۇلدى. 3 ئۇنىڭ يەنە يەتتە مىڭ قوي، ئۈچ مىڭ توكە، بەش يۈز جۈپ كالا، بەش يۈز ماددا ئېشەك قاتارلىق مال-مۈلكى بار ئىدى. ئۇنىڭ ماللىرى بەك كۆپ ئىدى، ئۇ شەرقلەر ئىچىدە ھەممىدىن ئۇلۇغ ئىدى. 4 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى تۆۋەن بويىچە يېتىككەن كۈندە ئۆز ئۆيىدە باشقىلار ئۈچۈن داستىخان سېلىپ زىيەت قىلاتتى. بۇ كۈنلەردە ئۇلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۈچ سىڭلىسىنى ئۇلار بىلەن بىللە تاماقلىنىشقا چاقىرىتاتتى. 5 ئۇلارنىڭ شۇ زىيەت كۈنلىرى ئاياغلىشى بىلەن ئايۇپ ئادەم ئەۋەتىپ ئۇلارنى خۇدا ئالدىدا پاكلىنىشقا ئورۇنلاشتۇراتتى. ئۇ تاڭ سەھەردە ئۆزىدىن ئۇرۇپ ئۇلارنىڭ سانىغا ئاساسەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى قىلاتتى. چۈنكى ئايۇپ: «بىلىرىم گۇناھ قىلىپ قويۇپ، كۆڭلىدە خۇداغا بەھۇرمەتلىك قىلىپ قورقمايدىكەن» دەپ ئويلايتتى. ئايۇپ ھەردايم ئەنە شۇنداق قىلىپ تۇراتتى. 6 بىر كۈنى، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ خۇزۇرىغا ھازىر بولدى. شەيتانمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋالدى. 7 پەرۋەردىگار شەيتاندىن: - نەدىن كەلدىڭ؟ - دەپ سورىدى. شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: - يەرىۋىنى كېزىپ پالاپ، ئۇياق-بۇياقلارنى ئايلىنىپ چۆرگەلەپ كەلدىم، - دەپتى. 3 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانىدەن؟ يەرىۋىنىدە ئۇنىڭدەك مۇكەممەل، دۇرۇس، خۇدادان قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن بىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق. مەيلى سەن مېنى ئۇنى بىكاردىن-بىكار بۇتۇپ ئېتىشكە دەۋەت قىلغانىدەن؟ ئايۇپ ئۇنىڭغا: - نەجەبا سەن نېمىچىسى ئۆز سادىقلىقىڭدا چىڭ تۇرۇۋاتىسەن؟ خۇدادانى قارغا، ئۇلۇپلا تۈگەش! - دەپتى. 10 لېكىن ئايۇپ ئۇنىڭغا: - سەن ھاماقەت ئاياللاردەك گەپ قىلىۋاتىسەن. بىز خۇدانىڭ ياخشىلىقىنى قوبۇل قىلغانىكەنمىز، نەجەبا سەن ئۇنىڭدىن كەلگەن كۈلپە تىنمۇ قوبۇل قىلىشىمىز كېرەك ئەمەسمۇ؟ - دەپتى. ئىشلاردا ئايۇپ ئېغىزدا ھېچقانداق گۇناھ ئۆتكۈزۈلمىدى. 11 ئايۇپنىڭ دوستلىرىدىن ئۈچەيەن ئۇنىڭغا چۈشكەن كۈلپە يىمىن خەۋەردار بولدى. ئۇلار، يەنى ئاتىلىق ئېلىغان، شۇخالىق بىلدا ۋە ئاتاملىق زوفا رادېگەن كىشىلەر بولۇپ، ئۆز ئۆزلىرىدىن چىقىپ، ئايۇپقا ھېسداشلىق بىلدۈرۈش ھەم تەسەللى بېرىش ئۈچۈن ئۇنىڭ يېنىغا بېرىشقا بىللە كېلىشكەندى. 12 ئۇلار كېلىپ يىراقتىلا ئۇنىڭغا قارىۋېدى، ئۇنى تونىيالمىي قالىدى، دە- ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ يىغلاپ ئاتىلىدى. ھەر بىرى ئۆز ئۆزىنى يىرتىۋېتىپ، توبا-چاڭلارنى ئاتىغانغا ئېتىپ ئۆز باشلىرىغا چېچىشتى. 13 ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە داق بەردە يەنە كېچە-كۈندۈز ئولتۇردى، ئۇنىڭغا ھېچكەم گەپ قىلمىدى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ دەرد-ئەھمىتىگە ئىنتايىن ئازابلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەندىكى.

كۈن بولغان بولسا بوپتىكەن! «ئوغۇل بالا ئايرىدە بولدى!» دېيىلگەن شۇ كېچە بولغان بولسا بوپتىكەن! 4 شۇ كۈنى زۇلمەت قاپلىغان بولسا بوپتىكەن! ئەرشتە تۇرغان تەكۋى كۈز ئالدىدىن شۇ كۈنى يوقىتۇۋەتكەن بولسا بوپتىكەن، قۇياش نۇرى تۇنىڭ تۈستىگە چۈشۈۋېلىشى بوپتىكەن! 5 شۇ كۈنى قاراڭغۇلۇق ھەم ئۆلۈمنىڭ كۈلەڭگىسى ئۆز قولىغا ئالسا بوپتىكەن! بۇلۇتلار ئۇنى يۇتۇپ كەتسە بوپتىكەن، شۇ كۈنى كۈن قاراڭغۇلاقتۇچىلار قورقۇپ كەتكۈزۈۋەتكەن بولسا بوپتىكەن! 6 شۇ كەچنى - زۇلمەت تۇتۇپ كەتسە بوپتىكەن، شۇ كۈن يىل ئىچىدىكى [باشقا] كۈنلەر بىلەن بىللە شاتالانمىسا بوپتىكەن! شۇ كۈن ئاينىڭ بىر كۈنى بولۇپ سانالمىسا بوپتىكەن! 7 مانا، شۇ كېچىدە تۇغۇت بولسا بوپتىكەن! ئۇ كېچىدە ھېچقانداق شاد-خۇراملىق ئاۋاز ياكى گۇمۇس بوپتىكەن! 8 كۈنلەرگە لەنەت قىلغۇچىلار شۇ كۈنگە لەنەت قىلسا بوپتىكەن! لېۋىئانى قوزغاشقا پىتىنالايدىغانلار شۇ كۈنگە لەنەت قىلسا بوپتىكەن! 9 شۇ كۈن تاڭ سەھەردىكى يۇلتۇزلار قاراڭغۇلاشسا بوپتىكەن! ئۇ كۈن قۇياش نۇرى بېھۇدە كۈتسە بوپتىكەن! شۇ كۈن سۇبھىنىڭ قاپلىرىنىڭ ئىچىلىشى بېھۇدە كۈتسە بوپتىكەن! 10 چۈنكى شۇ كۈن مېنى كۈتۈرگەن بايلىقنىڭ ئىشىكىنى ئەتمىگەن، مېنىڭ كۈزلىرىمنى دەرد-ئەلەمنى كۈرەلمەس قىلغان. 11 ئاھ، نېشىقا ئانامنىڭ قورسىقىدىن چۈشۈپلا ئۆلۈپ كەتمىگەندەك؟! نېشىقا قورساقىدىن چىققاندىلا نەپەستىن قالمىغاندەك؟! 12 نېشىقا مېنى قوبۇل قىلىدىغان ئېتەكلەر بولغاندۇ؟ نېشىقا مېنى ئېتىدىغان ئەمچەكلەر بولغاندۇ؟ 13 مۇشۇلار بولغان بولسا، ئۇنداقتا مەن مەڭگۈ تىنىچ بېتىپ قالايىم، مەڭگۈلۈك ئۇيقۇغا كەتكەن بولايىم، شۇ چاغدا ئارام تاپقان بولايىم. 14 شۇ چاغدا ئۆزلىرى ئۇچۇنلا خىلۋەت جايلاغا مازار سالغان يەر يۈزىدىكى بادشاھلار ھەم مەسلىھەتچىلەر بىلەن، 15 ياكى ئالتۇن يىغان، ئۆيلىرى كۈمۈشكە تولغان بەگ-شاھزادىلەر بىلەن بولايىم؛ 16 قورساقىن مەرگىسىز چۈشۈپ كەتكەن يوشۇرۇن بالىدەك، نۇرى كۈرمەي چاچراپ كەتكەن بالىدەك ھايات كەچۈرمىگەن بولايىم. 17 ئاشۇ يەردە رەزىللەر ئاۋازچىلىكىنى خالىي بولۇدۇ، ئاشۇ يەردە ھالدىن كەتكەنلەر ئارام تاپىدۇ، 18 ئاشۇ يەردە تەسىرلەر رايونىدا بولۇدۇ، ئۇلار تەرگۈچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمايدۇ؛ 19 غەربىلارمۇ ھەم ئۇلۇغلامۇ ئاشۇ يەردە تۇرىدۇ، قۇل بولسا خوجا بىلىدىن ئازاد بولىدۇ، 20 جاپا تارتقۇچىغا ھەم دەپ نۇر بېرىلدۇ؛ نېشىقا دەرد-ئەلەمگە چۈمگەنلەرگە ھايات بېرىلدۇ؛ 21 ئۇلار تەشلىق بىلەن ئۆلۈمنى كۈتىدۇ، بىراق ئۇ كەلمەيدۇ، ئۇلار ئۆلۈمنى يوشۇرۇن گۈھەرنى كېزىپ ئىزدىگەندىن ئەھۋەل بىلىدۇ، 22 ئۇلار گۈرنى تاپقاندا زور خۇشال بولۇپ، شاد-خۇراملىققا چۈمىدۇ. 23 ئۆز يولى ئېنىقسىز ئادەمگە، يەنى تەكۋىنىڭ توسقى سېلىنغان ئادەمگە نېشىقا [نۇر ۋە ھايات] بېرىلدۇ؛ 24 شۇڭا تامىقىمىنىڭ ئورنىغا ئالدىم كېلىدۇ، مېنىڭ قاتتىق پەريادلىرىم شارقىراتمىدەك شارقايدۇ. 25 چۈنكى مەن دەل قورققان ۋەھشەت ئۆز پېشىمغا چۈشتى، مەن دەل قورقىدىغان ئىش ماڭا كەلدى. 26 مەندە ھېچ ئاراملىق يوقتۇر! ھەم ھېچ خاتىرىمە ئەمەسمەن! ھېچ تىنىچ-تامانلىقم يوقتۇر! بىراق پارا كەندىچىلىك ھامان ئۆتۈمگە چۈشەنمەن».

4

تېملىق ئېلىنغان جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 «بىرى سەن بىلەن سۆزلەشمەكچى بولسا، ئىغىر ئالامەت» بىراق كىم ئاغزىغا كەلگەن گەپنى يۇتۇۋاتالايدۇ؟ 3 قارا، سەن كۆپ ئادەملەرگە تەل-تەرىپىيە بەرگەن ئادەمسەن، سەن جانسىز قورلارغا كۆچ بەرگەنسەن، 4 سۆزلىرىڭ دەلدەڭشىپ ئاران ماڭدىغانلارنى رىغبەتلەندۈرگەن، تىزلىرى پۈكۈلگەنلەرنى يۈلگەنسەن. 5 بىراق ھازىر نۇۋەت ساڭا كەلدى، شۇنىڭ بىلەن ھالىڭنىڭ كەتتىڭ، بالا يىتەتتىڭ! ساڭا تېگىشى بىلەن، سەن ئالاقزادە بولۇپ كەتتىڭ. 6 ئىخلاسىڭنىڭ

5

قېنى، ئىلتىجا قىلىپ باق، ساڭا جاۋاب قىلغۇچى بارمىكىن؟ مۇقەددەسلەرنىڭ قايسىسىدىن پاناھ تىلەيسەن؟ 2 چۈنكى ئەخمەقنىڭ ئاچچىقى تۇزى ئۆلتۈرىدۇ، قەھرى ناداننىڭ جېنىغا زامىن بولىدۇ. 3 مەن ئۆز كۆزۈم بىلەن ئەخمەقنىڭ يىلتىز تارتقانلىقىنى كۆرگەنمەن، لېكىن شۇ ھامان ئۇنىڭ ماكانىنى «ئەلەمگە ئۇچرايدۇ» دەپ بىلدىم. 4 ئۇنىڭ بالىلىرى تامانلىقتىن يىراقتۇر؛ ئۇلار شەھەر دەۋۋازىسىدا سوت قىلىنغاندا باستۇرۇلدى، ئۇلارغا ھېچكىم ھىمايىچى بولمايدۇ. 5 ئۇنىڭ ھوسۇلىنى ئاچلار بەپ تۈگىتىدۇ، ئۇلار ھەمما تىكەن ئارىسىدا قالغانلىرىنىمۇ ئېلىپ تۈگىتىدۇ، قىلتاچىمۇ ئۇنىڭ مال-مۈلۈكلىرىنى يۇتۇۋېلىشقا تەييار تۇرىدۇ. 6 چۈنكى ئاۋازچىلىك ئەزەلدىن تۇپىدىن تۇتۇپ چىقىمىدا، كۈلپەتۇ يەردىن تۈسۈپ چىققانمۇ ئەمەس. 7 بىراق ئۇچقۇن يۇقىرىغا ئۇچىدىغاندەك، ئىنسان كۈلپەت تارتىشقا ئۇچۇلغاندۇر. 8 ئورۇڭدا مەن بولسام، تەكۋىغا مۇراجىئەت قىلايىم، مەن ئىشىمنى خۇدايغىلا تاپشۇرۇۋېتەيىم. 9 ئۇ ھېسابسىز كىرامەتلەرنى، سان-ساناقسىز مۇجىزىلەرنى يارىتىدۇ. 10 ئۇ بەرگە ماغۇز تەقدىم قىلىدۇ، ئۇ دالا تۈستىگە سۇ ئەۋەتىپ بېرىدۇ. 11 ئۇ پەس ئورۇندا تۇرىدىغانلارنىڭ مەرتىۋىسىنى ئۆستۈن قىلىدۇ، مائەم تۇتقانلار تامانلىققا كۆتۈرۈلىدۇ. 12 ئۇ ھېلىگەلەر ئىنساننىڭ نىيەتلىرىنى بىكار قىلىۋېتىدۇ، نەتىجىدە ئۇلار ئىشىنى يۇتقۇزىۋېتىدۇ. 13 ئۇ مەككەلارنى ئۆز ھېلىگەلەرلىكىدىن تۇزاققا ئالىدۇ، تەرگەلەرنىڭ نەپەسلىرىنى ئېقىتىپ كېتىدۇ. 14 كۈندۈزدە ئۇلار قاراڭغۇلۇققا ئۇچرايدۇ، چۈشتە تۈن كېچىدەك سىلاشتۇرۇپ ماڭىدۇ. 15 بىراق ئۇ مىسكىنلەرنى مەككەلارنىڭ قىلىچى ۋە تاغزىدىن قۇتقۇزىدۇ، ئۇلارنى كۈچلۈكلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇدرەتلىك قولى بىلەن قۇتقۇزىدۇ. 16 شۇڭا، ئاجىزلار ئۇچۇن تۇمۇد تۇغۇلىدۇ، قەھىلەك تاغزىنى يۇمىدۇ. 17 قارا، تەكۋى ئىبرەت بەرگەن ئادەم بەختلىكتۇر، شۇڭا، ھەممىگە قاندىن تەربىيىسىگە سەل

قارما جۇمۇ 18 چۈنكى ئۇ ئادەمنى يارىلاندىرۇدۇ، ئاندىن يارىنى تاكىدۇ، ئۇ كېلىشى بىلەن پارا كەندىچىلىككە ئۇچرىدى. 21 مانا سىلەر ئۇلارغا ئوخشاش سانجىدۇ، بىراق ئۇنىڭ قولىرى يەنە ساقايتىدۇ. 19 ئۇ سېنى ئالتە قېنىچلىقتىن قۇتقۇزىدۇ، ھەتتا يەنە كۆپلەپ سەھىپىچىقاندۇق يامانلىق ساڭا تەگمەيدۇ. 20 قورقۇپ كېتىۋاتسىلەر. 22 مەن سىلەرگە: «ماڭا بېرىڭلار»، ياكى: «ماڭا مال-مۈلۈكلەر بېرىڭلار» دەيدىكەنمەن. 23 ياكى: «مېنى ئېزىۋېتىۋېتىڭلار» دەيدىكەنمەن. 24 ماڭا ئۆتسەڭلار، يوشۇرۇنسىنەن، ۋەيرانىلىق كەلگەندە ئۆتىڭلار ھېچ قورقمايدىغان بولسىنەن. 22 ۋەيرانىلىق ۋە قەھەتچىلىك ئالدىدا كۆلۈپلا قويۇپسەن، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلاردىن ھېچ قورقمايسەن. 23 سەن دالادىكى تاشلار بىلەن ئەھدىداش بولسىنەن، ياۋايى ھايۋانلارمۇ سەن بىلەن ئىناق ئۆتىدۇ. 24 سەن چېدىرىڭنىڭ تىنچ-ئامانلىقتا بولدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىسەن، مال-مۈلۈكلۈكنى ئېدىتلىسەڭ، ھەممە ئېمەننىڭ تەل ئىكەنلىكىنى بايقايسەن. 25 ئەسلىڭ كۆپ بولدىغانلىقىنى، پەرزەنتلىرىڭنىڭ ئوت-چۆپەك كۆپ ئىكەنلىكىنى بىلسەن. 26 سەن ئۆز ۋاقتىدا بېلىپ يىغىلغان بار ياغ ۋەغدايدەك، پەقەت ۋاقت-سائىتىڭ پىشىپ يېتىلگەندەلا بەرلىككە كىرسەن. 27 بىر تۈزىمىز بۇنى تەكشۈرۈپ كۆرگەنمىز - ئۇلار ھەقىقەتەن شۇنداقتۇر، شۇڭا تۈزۈڭ ئاڭلاپ بىل، بۇلارنى تۈزۈڭگە تەبىقلاپ ئويلاپ باق».

7 ئىنسانغا زىمىندا جەۋرە-جاپا چېكىدىغان تۇرمۇش بېكىتىلگەن ئەمەسمۇ؟

ئۇنىڭ كۈنلىرى بىر مەدىكارنىڭكىگە ئوخشاش ئەمەسمۇ؟ 2 قۇل كەچقۇرنىڭ سايىسىگە تەشنا بولغاندەك، مەدىكار ئۆز ئەمگىكىنىڭ ھەقىقىي كۈتۈپتە، 3 مانا بېھۇدە ئايلاپ ماڭا بېكىتىلگەن، غەشلىككە تولغان كېچىلەر ماڭا ئېسىپ قىلىنغان. 4 مەن ياتقىنىمدا: «قاچان قۇپارمەن؟» دەپ ئويلايمەن، بىراق كەچ ئۆزۈمدىن ئۇزۇن بولىدۇ، تاڭ ئاتقۇچە پۈتۈن بىر كېچە مەن تولغىنىپ ياتمەن. 5 ئەلەم قۇرتلار ھەم توپا-چاڭلار بىلەن قاپلاندى، تېرىلمىر يېرىلىپ، يىرىلاپ كەتتى. 6 كۈنلىرىم پاكىرنىڭ موكىسىدىن ئىتتىك ئۆتۈدۇ، ئۇلار ئۈمىدسىزلىك بىلەن ئاياغلاشايدۇ دەپ قالىدۇ. 7 [ئەھ خۇدا]، مېنىڭ جېنىم بىر نەپەسلا خالاس. كۈزۈم ياخشىلىقنى قايتىدىن كۆرمەيدىغانلىقى ئېسىڭدە بولسۇن، 8 مېنى كۆرگۈچىڭ كۈزۈ ئىككىنچى قېتىم ماڭا قارمايدۇ، سەن نەزىرىڭنى ئۆستۈمگە چۈشۈرگىنىدە، مەن يوقالغان بولمەن. 9 بۇلۇت غايىب بولۇپ، قايتا كۆرۈنگەندەك، ئوخشاشلا تەھتىسارغا چۈشكەن ئادەم قايتىدىن چىقىمايدۇ. (Sheol h7585) 10 ئۇ يەنە ئۆز ئۆيىگە قايتمايدۇ، ئۆز يۇرتى ئۇنى قايتا تونۇمايدۇ. 11 شۇڭا مەن ئاغزىمنى يۇمايم، روھىمنىڭ دەرد-تەنھى بىلەن سۆز قىلاي، جېنىمنىڭ ئازابىدىن زارلايمەن. 12 ئېشىققا سەن ئۆستۈمدىن كۆزەت قىلسەن؟ مەن [خەتەرلىك] بىر دېڭىزمۇ-يا؟ ياكى دېڭىزدىكى بىر ئەجدىھاممۇ؟ 13 مەن: «ئادەم، ياتقان ئورنۇم ماڭا راھەت بېرىدۇ، كۆرىمەن نالە-پەرىدىغا دەرمەن بولىدۇ» - دېسەم، 14 ئەمدى سەن چۈشۈر بىلەن مېنى قورقۇتۇۋاتسەن، غايىبانە ئالامەتلەر بىلەن ماڭا ۋەھمە سالسىنەن. 15 شۇنىڭ ئۈچۈن بوغۇلۇشۇمنى، ئۆلۈمنى، بۇ سۈكۈتلىرىمگە قاراپ ئولتۇرۇشتىن ئارتۇق بولمەن. 16 مەن ئۆز جېنىمدىن تويۇم، مېنىڭ ئەمگۈگە ياغىشۇم يوق، مېنى مەيلىگە قويۇۋەتكەن، مېنىڭ كۈنلىرىم بېھۇددۇر. 17 ئىنسان بالىسى ئېدى؟ سەن ئېشىققا ئۇنى چوڭ بىلىسەن، ئەپ دەپ ئۇنىڭغا كۆڭۈل بېرىسەن؟ 18 ھەر ئەنگەندە ئۇنى سۆزۈشتۈرۈپ كېلسەن، ھەر نەپەس ئۇنى سىنايسەن! 19 قاچانغىچە مېنىڭدىن نەزىرىڭنى ئالىمىسەن، ماڭا قاچانغىچە ئاغزىمدىكى سېرىق سۇنى يۇتۇۋالغۇدەك ئارام بەرمەيسەن؟ 20 مەن گۇناھ قىلغان بولساممۇ، ئۇ ئىنسانىيەتنى كۆزەتكۈچى، ساڭا نېمە قىلىپتەن؟! مەن ساڭا يۈك بولۇپ قالدۇممۇ؟ بۇنىڭ بىلەن مېنى تۈزۈڭگە زۆرە ئىشاق قىلغانغىمۇ؟ 21 سەن ئېشىققا مېنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمنى كەچۈرۈپ قىلىپ، گۇناھىمنى ساقىت قىلمايسەن؟

6 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 «ئادەم، مېنىڭ دەردلىك زارىم

تارازىدا تۇلچەنمەن! ئادەم، بېشىمغا چۈشكەن بارلىق بايلىقلارمۇ بۇلار بىلەن بللە تارازىلانىما! 3 شۇنداق قىلىنسا ئۇ ھازىر دېڭىزدىكى قۇمىدىن ئېغىر بولۇپ چىقىدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن سۆزلىرىم تەلۈملەرچە بولۇۋاتىدۇ. 4 چۈنكى ھەممىگە قاندىن ئۇقۇرى ماڭا سانجىلىق ئىچىمدە تۇرۇۋاتىدۇ، ئۇلارنىڭ زەھەرىنى روھىم ئىچىمەكتە، تەڭرىنىڭ ۋەھمىلىرى ماڭا قارشى سەپ تۈزۈپ ھۇجۇم قىلىۋاتىدۇ. 5 ياۋا ئېشەك ئوت-چۆپ تاپقاندا ھاكاردۇمۇ؟ كالا بولسا يەم-خەشەك ئۈستىدە مۇرەمدۇ؟ 6 ئۆز بولسا تەمسىز نەرسىنى يېگىلى بولامدۇ؟ خام تۇخۇمنىڭ ئېقىنىڭ تەمى بارمۇ؟ 7 جېنىم ئۇلارغا تەگسۇم سەسكىنىپ كېتىدۇ، ئۇلار ماڭا بېرىشچىلىك تاماق بولۇپ تۇرىدۇ. 8 ئادەم، مېنىڭ تەشنىم بولغىنىم كەلسىدۇ! تەڭرى ئىنتىزارمىنى ئىجابەت قىلسىدۇ! 9 ئادەم، تەڭرى مېنى يانچىپ تاشلىسۇن! ئۇ قولىنى قويۇۋېتىپ جېنىمنى ئۇزۇپ تاشلاشقا مۇۋاپىق كۆرسىدى! 10 شۇنداق بولسا، ماڭا تەسەللى بولاتتى، ھەتتا رەھىمسىز ئاغرىقلاردا قىينالساممۇ، شادلىنامم، چۈنكى مۇقەددەس بولغۇچىڭ سۆزلىرىدىن تانمىغان بولمام! 11 مەندە ئۆلۈمنى كۈتكۈدەك يەنە قانچىلىك ماغدۇر قالىدۇ؟ مېنىڭ سەۋر-تاقەتلىك بولۇپ ھاياتىمنى ئۇزارتىشىمنىڭ نېمە نەتىجىسى بولار؟ 12 مېنىڭ كۈچۈم تاشتەك چىڭمۇ؟ مېنىڭ ئەللىرىم مىستىن ياسالغانمىدى؟ 13 ئۆزۈمگە ياردەم بەرگۈدەك ماغدۇرۇم قانلىدى ئەمەسمۇ؟ ھەرقانداق ئەقىل-تەدبىر مەندىن قورغۇن بولمىگەن ئەمەسمۇ؟ 14 ئۈمىدسىزلىنىپ كېتىۋاتقان كىشىگە دوستى مېھرىبانلىق كۆرسەتمىكى زۆرۈردۇر، بولمىسا ئۇ ھەممىگە قاندىن قورقۇشتىن ۋاز كېچىشى مۇمكىن. 15 بىراق بۇرادەرلىرىم ۋاقىتلىق «ئالدامچى ئېرىق» سۈيىدەك، ماڭا مېھلىگەرلىك بىلەن مۇئامىلە قىلماقتا، ئۇلار سۆزلىرى ئېقىپ تۈگىگەن ئېرىققا ئوخشايدۇ. 16 ئېرىگەن مۇز سۆزلىرى ئېرىققا كىرگەندە ئۇلار قارىداپ كېتىدۇ، قارلار ئۇلارنىڭ ئىچىدە يوقىلىپ كېتىدۇ، 17 ئۇلار بەسلىنىڭ ئىللىشى بىلەن قۇرۇپ كېتىدۇ، ھاۋا ئىسسىپ كەتكەندە، ئىزدىن يوقىلىپ كېتىدۇ. 18 سەپەرداشلار ماڭغان يولىدىن چىقىپ، ئېرىققا بۇرۇلىدۇ، ئۇلار ئېرىقنى يويلاپ مېڭىپ، چۆلدە ئېزىپ ئۆلىدۇ. 19 تەلىق كارۋانلارمۇ ئېرىق ئىزدەپ ماڭدى، شېپالىق سودىگەرلەرمۇ ئۇلارغا ئۈمىد بىلەن قارىدى، 20 بىراق ئۇلار ئىشەنگىنىدىن ئۈمىدسىزلىنىپ نومۇستا قالىدۇ، ئۇلار تاشۇ بەرگە

چۈنكى مەن پات ئاردا توپنىڭ ئىچىدە ئۇخلايمەن، سەن مېنى ئەزدەپ كېلسەن، لېكىن مەن مەۋجۇت بولمايمەن».

8

ئاندىن شۇخالىق بىلدا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 «سەن قاچانغىچە مۇشۇلارنى سۆزلەيسەن؟ تاغزىڭنىكى سۆزلەر كۈچلۈك شامالدىك قاچانغىچە چىقىدۇ؟ 3 تەڭرى ئادالەتتى بۇرمىلىغۇچىمۇ؟ ھەممىگە قانداق ئادىللىقنى بۇرملامدۇ؟ 4 سېنىڭ بالىلارنىڭ ئۇنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇ ئۇلارنىمۇ ئىتائەتسىزلىكنىڭ جازاسىغا تاپشۇرغان، خالاس. 5 بىراق ئەگەر ئۇزۇڭ ھازىر چىن كۆڭلۈڭدىن تەڭرىنى ئەزدەسەڭلا، ھەممىگە قانداق ئىلتىجا قىلساڭلا، 6 ئەگەر سەن ساپ دىل ھەم دۇرۇس بولغان بولساڭ، شۇبھىسىزكى، ئۇ سەن ئۈچۈن ئويغىنىدۇ، چوقۇم سېنىڭ ھەققىياتلىقىڭغا تولغان ئوراغۇڭنى گۈللەندۈرىدۇ. 7 سەن دەسلەپتە ئىبىرتىزىس قارالغان بولساڭمۇ، بىراق سەن ئاخىرىدا چوقۇم تېخىمۇ گۈللىنەسەن. 8 شۇڭا سەندىن تۇتۇنەيىكى، تۆتكەندى دەۋرلەردىن سوراپ باققىن، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئەزدىنىشلىرىگىمۇ كۆڭۈل قويغىن؟ 9 (چۈنكى بىز بولساق تۇتۇڭزىلا ئۇغۇلغانمىز، كۈنلەرىمىز پەقەت بىر سايە بولغاچقا، ھېچنېمىنى بىلمەيمىز). 10 ساڭا كۆرسەتمە يېرىپ تۆگەنلەيدىغان ئۇلار ئەمەسمۇ؟ ئۇلار ئۆز كۆڭلىدىكىنى ساڭا سۆزلەيمدۇ؟ 11 لاتىقا بولمىسا يېكەنلەر ئېگىز تۈسەلەمدۇ؟ قومۇشۇلۇقتىكى ئوت-چىرىلەر سۇسىز تۈسەلەمدۇ؟ 12 ئۇلار يېشىل پېتى بولۇپ، تېخىچە ئورۇنلغان بولسىمۇ، ھەرقانداق ئوت-چۈپىن تېز تۈزۈپ كېتىدۇ. 13 تەڭرىنى ئۇنتۇغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئاققۇمۇ ئىلەن مانا شۇنداقمۇ؛ ئېپلاسارنىڭ ئۇمىدى مانا شۇنداق يوققا كېتەر. 14 چۈنكى ئۇنىڭ تايانچى، چۈرۈك بىر نەرسە، خالاس؛ ئۇنىڭ ئىشەنگىنى بولسا ئۇمۇچۇڭنىڭ ئوردۇرى، خالاس. 15 ئۇ ئۆز ئۇۋىسىغا يۇنىدۇ، بىراق ئۇ مەزمۇت تۇرمايدۇ، ئۇ ئۇنى چىڭ تۇتۇۋالغان بولسىمۇ، بىراق تۇر بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ. 16 ئۇ قۇياش ئاستىدا كۆكلىگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ پىلەكلىرى ئۆز بېخىنى قاپلىغان بولسىمۇ، 17 ئۇنىڭ يىلتىزلىرى تاش دۇۋىسىگە چىرىنىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇ تاشلار ئارىسىدا ئورۇن ئەزدىگەن بولسىمۇ، 18 لېكىن [خۇدا] ئۇنى ئورۇندىن يۇلۇۋەتسە، ئاشۇ يەر ئۇنىڭ تېنىپ: «مەن سېنى كۆرمىگەن» - دەيدۇ. 19 مانا ئۇنىڭ يولىنىڭ شادلىقى! ئۇنىڭ كېيىن ئورنىغا باقمىشلىرى تۇپراقتىن ئۇنىدۇ. 20 قارا، خۇدا دۇرۇس ئادەمنى تاشلىمايدۇ، ياكى يامانلىق قىلغۇچىلارنىڭ قولىنى تۇتۇپ ئۇلارنى يۇلمەيدۇ. 21 ئۇ يەنە سېنىڭ تاغزىڭنى كۈلكە بىلەن، لەۋلىرىڭنى شادلىق ئاۋازلىرى بىلەن تولدۇرىدۇ، 22 ساڭا نەپەز تەلەپكەنلەرگە شەرەمەندىلىك چاڭلىنىدۇ، ئەسكەرنىڭ چېدىرى يوقىتىلىدۇ».

9

ئاۋۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 «ۋاي، سېنىڭلا توغرا، [دۇنيانى] ھەقىقەتەن سەن دېگەندەك دەپ بىلىمەن! بىراق ئىنسان بالىسى قانداق قىلىپ تەڭرى ئالدىدا ھەققانى بولسۇن؟ 3 ھەتتا ئەگەر بىرسى ئۇنىڭ بىلەن دەۋاللىشىشقا پىتئانسا، شۇ [كىشى] مەسىلىلەرنىڭ مىڭدىن بىرىگىمۇ جاۋاب بېرەلمەيدۇ. 4 ئۇنىڭ قەلبىدە چوڭقۇر دانالىق باردۇر، ئۇ زور كۈچ-قۇدرەتكە ئىگىدۇر؛ كىممۇ ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ، يۈرىكىنى توم قىلىپ، كېيىن تىنچ-ئامان قالغان؟ 5 ئۇ تاغلارنى غەزىپىدە غۇلاقتاندا، ئۇلارغا ھېچ بىلدۈرمەيلا ئۇلارنى يۇلۇپ تاشلايدۇ. 6 ئۇ بەر-زېمىننى تەۋرىتىپ ئۆز ئورنىدىن قوزغىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۇرۇۋولكىرى تىرەپ كېتىدۇ. 7 ئۇ قۇياشقا كۆتۈرۈلە دەپ سۆز قىلسا، ئۇ قۇرمايدۇ، ئۇ [خالاس] يۇلتۇزلارنىڭمۇ ئورنىنى چىچەتەپ قويالايدۇ. 8 ئامانلارنى كەڭ يايغۇچى پەقەت تۇدۇر، ئۇ دېڭىز دولقۇنلىرى ئۈستىگە دەسسەپ يۈرىدۇ. 9 ئۇ يەنە قارالغىچى يۇلتۇز، ئورغۇن يۇلتۇز تۈركۈمى ۋە

قەلب يۇلتۇز توپىنى، جەنۇبى يۇلتۇز تۈركۈملىرىنىمۇ باراقتان. 10 ئۇ ھېسابلىغۇسىز ئۇلۇغ ئىشلارنى، ساناپ تۈگەتمەيدىغان كارامەت ئىشلارنى قىلىدۇ. 11 قارا، ئۇ يېنىدىن ئوتىدۇ، بىراق مەن ئۇنى كۆرمەيمەن، ئۇ ئۆتۈپ كېتىدۇ، بىراق ئۇنى بايقىيالمىمەن. 12 مانا، ئۇ ئېلىپ كېتىدۇ، كىم ئۇنى تۈز يولىدىن ياندۇرالىسۇن؟ كىم ئۇنىڭدىن: «نېمە قىلىۋاتىمەن» دەپ سوراشقا پىتئانسا؟ 13 تەڭرى غەزىپىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ، راھانىڭ ياردەمچىلىرى ئۇنىڭ ئايىغىغا باش ئېگىدۇ. 14 شۇنداق تۇرۇقلۇق، مەن قانداق ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلەيتىم. مەن مۇنازىرە قىلغۇدەك قانداق سۆزلەرنى تاللىيالايتىم؟ 15 مۇبادا مەن ھەققانى بولساممۇ، مەن يەنىلا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلەيتىم، مەن پەقەت سوتچىمغا ئىلتىجالا قىلالايتىم. 16 مەن ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلغان ۋە ئۇ ماڭا جاۋاب بەرگەن بولسىمۇ، مەن تېخى ئۇنىڭ سادىقنى تاللىغانلىقىغا ئىشەنچ قىلالىغان بولمىم، 17 ئۇ بوران-چاپقۇنلار بىلەن مېنى ئېزىدۇ، ئۇ ئارىلىرىمنى سەۋەبسىز ئاۋۇتقاقتا. 18 ئۇ ماڭا ھەتتا نەپەس ئېلىشىمۇ رۇخسەت بەرمەيدۇ، ئەكسىچە ئۇ ماڭا دەرد-ئەلەمنى يۈكلىۋەتتى. 19 كۈچ-قۇدرەت توغرىسىدا گەپ قىلساق، مانا، ئۇنىڭدىن كۈچلۈك [يەنە باشقا كىم] بار؟ ئادالەتكە كەلسەك، كىم ئۇنى سوتقا چاقۇرالىسۇن؟! 20 مەن ئۆزۈمنى ئاقلىماقچى بولسام، ئۆز ئاغزىم ئۆزۈمنى گۇناھقا پائىزدار، قوسۇرسىز بولغان بولسام، ئۇ يەنىلا مېنى تەڭرى دەپ بېكىتەر. 21 بىراق مەن ئەسلىدە ئىبىرتىزىم ئىدىم. مەيلى، ئۆزۈمنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىم بىلەن بەرۋايىم بەلكى! ئۆز جېنىمدىن تويۇم! 22 ھەممە ئىش ئوخشاش ئىكەن، شۇڭا مەن دەپمەنكى، ئۇ دۇرۇسلارنىمۇ، يامانلارنىمۇ ئوخشاشلا يوقىتىدۇ. 23 ئۇ يۇقسىز بېشىغا قازا كېلىپ ئۆلسە، ئۇ بىگۇناھلارغا قىلىنغان بۇ سۇنئەتقا قاراپ كۆلىدۇ. 24 بەر يۈزى يامانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى، بىراق ئۇ سوتچىلارنىڭ كۆزلىرىنى بۇ ئادالەتسىزلىكنى كۆلمەيدىغان قىلىپ قويىدۇ، مۇشۇنداق قىلغۇچى ئۇ بولماي، يەنە كىم بولسۇن؟ 25 مېنىڭ كۆزلىرىم بەلتانانىڭ يۈزۈشىدە تېز ئۆتۈدۇ، ئۇلار مەندىن قېچىپ كېتىدۇ، ئۇلارنىڭ ھېچقانداق ياخشىلىقى يوقتۇر. 26 ئۇلار قومۇش كېمىلەردەك چاسپان تۇتۇپ كېتىدۇ، ئالغۇر يۈرۈكتۈ ئۇنى تۇتقىلى شۇڭغۇغاندەك تېز ماڭىدۇ. 27 ئەگەر: «ئالە-پەرىادىن توختاپ، چىرايىنى تۇتۇلدۇرماي خۇش چىراي بولاي» دېسەممۇ، 28 مەن يەنىلا ئازابلىرىمنىڭ ھەممىسىدىن قورقۇپ يۈرمەن، چۈنكى سېنى مېنى بىگۇناھ ھېسابلىمايدۇ دەپ بىلىمەن. 29 مەن ھامان ئەيىبلىك ئادەم بولسام، مەن بەۋدە جاپا تارتىپ نېمە قىلاي؟ 30 ھەتتا قارى سۇ بىلەن يۇيۇپ، قولىمنى شۇنچى پاكىزلىغان بولساممۇ، 31 سەن يەنىلا مېنى ئەۋرەزگە چۆمۈلدۈرسەنكى، ئۆز كىيىمىمۇ مەندىن نەپەز تىلىنىدىغان بولىدۇ! 32 چۈنكى ئۇ مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلگۈدەك، ماڭا ئوخشاش ئادەم ئەمەس. مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن سوتتا دەۋاللىشىۋېلىشكە چىلىم يوقتۇر. 33 ئوتتۇرىمىزدا ھەر ئىككىمىزنى ئۆز قولى بىلەن تەڭ ئۇتىدىغان كېلىشىۋرۈلگۈچى بولسۇن! 34 ئۇ ئۆزىنىڭ تايىقىنى مەندىن يراق قىلسۇن، ئۇنىڭ ۋەھشىسى مېنى قورقاتمىسۇن، 35 شۇنداق مەن ئۇنىڭدىن قورقماي سۆزلەيەلەيتىم، بىراق ئەۋەلم ئۇنداق ئەمەسمۇز!

10

مەن ئۆز جېنىمدىن نەپەز تىلىنمەن، ئۆز دەردىمنى توكۇۋالايم؛ قەلبىمدىكى ئاھ-زارىمنى سۆزلۈۋالاي. 2 مەن تەڭرىگە: «مېنىڭ گۇناھىمنى بېكىتمە، ماڭا كۆرسەتكىنكى، سەن زادى نېمە ئۈچۈن مەن بىلەن دەۋاللىشىسەن؟ 3 ئادەمنى تەڭرىنىڭ، ئۆز قولىڭ بىلەن باراقتىڭنى چىچەككە قاقنىڭ ساڭا يادىلىقىمۇ؟ يامانلارنىڭ سۈيىقەستىگە نۇر چاقنىڭ ياخشىمۇ؟ 4 سېنىڭ كۆزۈڭ ئىنساننىڭكىدەك ئاجىزمۇ؟ سەن ئادەملەر كۆزۈگەندەك خىرە كۆرەمسەن؟ 5 سېنىڭ كۆزلىرىڭ ئۆلىدىغان ئىنساننىڭ كۆزلىرىدەك چەكلىككۇ؟ سېنىڭ يىللىرىڭ

ئىنساننىڭ يىللىرىدە قىسقىمۇ؟ 6- سەن مېنىڭ رەزىل ئادەم ئەمەسلىكىمنى بىلىپ تۇرۇپ، سېنىڭ قولىڭدىن قۇتۇلدۇرغۇدەك ھېچكىمنىڭ يوقلۇقى بىلىپ تۇرۇپ، نېمىشقا مېنىڭ خاتالىقىمنى سوراپ يۈرسەن؟ نېمىشقا مېنىڭ گۇناھىمنى سۈرۈشتۈرسەن؟» - دەيمەن. 8- سەن ئۆز قولىڭ بىلەن مېنى شەكىللەندۈرۈپ، بىر گەۋدە قىلىپ ياراتقانەن؛ بىراق سەن مېنى يوقا قىلمايچىسەن! 9 سەن لايىھى ياسىغاندەك مېنى ياسىغانىڭنى ئېھسىسكە تۇتقايىسەن، دەپ يىلىنمەن؛ سەن مېنى يەنە تېرراققا قاينۇرمايسەن! 10 سەن [ئۆستىلىق بىلەن] مېنى سۈيەك قۇيۇپ چىقاي، مېنى ئويىچىككە تۇيۇقان ئەمەسمۇ؟ 11 سەن تېرە ھەم ئەت بىلەن مېنى كىيىندۈرگەنسەن، ئۆستىخان ھەم بەي بىلەن بىرلەشتۈرۈپ مېنى توقۇرغانسەن. 12 سەن ماڭا ھايات ھەم مېھىر-شەپقەت تەقدىم قىلغانسەن، سەن سۆيگۈڭ بىلەن روھىدىن خەۋەر ئالدىڭ. 13 بىراق بۇ ئىشلار سېنىڭ قەلبىڭدە يوشۇرۇقلۇق ئىدى؛ بۇلارنىڭ ئەسلىدە قەلبىڭدە يۈكۈلكىنى بىلىمەن. 14 گۇناھ قىلغان بولسام، سەن مېنى كۆزىتىپ يۈرگەن بولاتتىڭ، سەن مېنىڭ قەبىھلىكىمنى جازا ئىلماي قويمايتتىڭ. 15 رەزىل ھېسابلانغان بولسام، ماڭا بالا كېلەتتى! ھەم ياكى ھەققانىي ھېسابلانمايمۇ، قاتتىق نومۇسقا چۈمۈپ، ئازابقا چۈمگەندە، بېشىمنى يەنلا كۆتۈرۈشكە جۈرئەت قىلالمايتتىم، 16 ھەتتا [بېشىمنى] كۆتۈرۈشكە جۈرئەت قىلىشقا، سەن ئەشەددى شىركەت مېنىڭ پېيىمگە چۈشەتتىڭ؛ سەن ماڭا كارامەت كۈچۈڭنى ئارقا-ئارقىدىن كۆرسەتتەڭ. 17 سەن مېنى ئەيىبلەيدىغان گۇناھچىلىرىمنى قايتىدىن ئالدىمغا كەلتۈرسەن، ماڭا قارىتىلغان غەزەپنى زور قىلسەن، كۈچلەر ماڭا قارشى دولقۇنلاپ كەلمەكتە. 18 سەن ئەسلىدە نېمىشقا مېنى بالىياتۇردىن چىقارغانسەن؟ كاشكى، مەن چاچراپ كەتكەن بولسام، ھېچ ئادەم مېنى كۆرمەس ئىدى! 19 مەن ھېچقاچان بولمىغان بولسايمۇ، بالىياتۇردىن بۇئاستە گۈرگە ئايرىلغان بولسايمۇ! 20 مېنىڭ ئازغىنە كۆزلىرىم تۈگەي دېگەن ئەمەسمۇ؟ شۇڭا مەن بارسا كەلمەس بەرگە بارغۇچە، - قاراڭغۇلۇق، تولۇم ساپە بولغان زېمىنغا، - زۇلمەت بىر زېمىنغا، يەنى قاراڭغۇلۇقنىڭ ئۈزىنىڭ زېمىنغا، تولۇم ساپىسىنىڭ زېمىنغا، تەرتىپسىز، ھەتتا ئۆز نۇرى قاپقاراڭغۇ قىلىنغان شۇ زېمىنغا بارغۇچە، ماڭا ئازراق جان كىرىش ئۈچۈن، ئىشكىنى بىر دەققە توختات، مەندىن ئېرى بول!».

12 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 سەل بەرھەق ئەل-ئەھلىسەلار! ئولسەڭلار ھېكەتمۇ سىلەر بىلەن بىللە كېتىدۇ؟ 3 مېنىڭ سىلەردەك ئۆز ئەقلىم بار، ئەقلىدە سىلەردىن قالايمەن؛ بۇ ئىشنىڭ نىشانلىرى كىم بىلەيدۇ؟ 4 مەن ئۆز دوستلىرىمغا مازاق ئويىيىكى بولۇپمۇ، مەندەك ئەزگە ئىشلىغا قىلىپ، دۇئاسى ئىجابەت بولغان كىشى، ھەققانىي، دۇرۇس بىر ئادەم مازاق قىلىندى! 5 راھەتتە ئولتۇرغان كىشىلەر كۆڭلەدە ھەرقانداق كۈلپەتتىن ئەزىزگە ئالمايدۇ؛ ئۇلار: «كۈلپەتلەر پۈتلىرى تېپىلسا ئالدىدا تۇرغان كىشىگىلا تەييار تۇرىدۇ» دەپ ئويلايدۇ. 6 قاراڭغۇلارنىڭ چىدىرلىرى ئاۋاتلىشىدۇ، تەڭرىگە ھاقارەت كەلتۈرىدىغانلار ئامان تۇرىدۇ؛ ئۇلار ئۆزىنىڭ ئىلاھىنى ئۆز ئالدىغا كۆتۈرىدۇ. 7 ئەمدى ھاياتلاردىنمۇ سوراپ باق، ئۇلار ساڭا توختىدۇ، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ ساڭا دەيدۇ، 8 ۋە ياكى بەر-زېمىنغا گەپ قىلساڭمۇ، ئۇمۇ ساڭا توختىدۇ؛ دېڭىزدىكى بېلىقلار ساڭا سۆز قىلىدۇ. 9 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى بەرۋەردىگەرنىڭ قولى قىلغانلىقىنى كىم بىلەيدۇ؟ 10 بارلىق جان ئىشلىرى، بارلىق ئەت ئىشلىرى، جۈملىدىن بارلىق ئىنساننىڭ نەپسى ئۇنىڭ قولىدۇر. 11 ئېغىزدا تاماننى تېتىغاندەك، قۇلاقمۇ سۆزىنىڭ توغرىلىقىنى سىناپ باقدۇ ئەمەسمۇ؟ 12 ياشانغانلاردا دانالىق راست تېپىلەمدۇ؟ كۈنلەرنىڭ كۆپ بولۇشى بىلەن يورۇتۇلۇش كېلەمدۇ؟ 13 ئۇنىڭدا دانالىق ھەم قۇدرەت بار؛ ئۇنىڭدا يوليورۇق ھەم يورۇتۇش باردۇر. 14 مانا، ئۇ خارا بولسا، ھېچكىم قايتىدىن قۇرۇپ چىقالمايدۇ؛ ئۇ قاماپ قويغان ئادەمنى ھېچكىم قويۇۋېتەلمەيدۇ. 15 مانا، ئۇ سۇلارنى توختىتسا، سۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ، ئۇ ئۇلارنى قويۇپ بەرسە، ئۇلار بەر-زېمىننى بېسىپ ۋەيران قىلىدۇ. 16 ئۇنىڭدا كۈچ-قۇدرەت، چىن ھېكەتمۇ بار؛ ئالدىنقى، ئالدىنقىمۇ ئۇنىڭغا تەۋەدۇر. 17 ئۇ مەسلەھەتچىلەرنى يالڭىچ قىلدۇرۇپ، يالپا ئېلىپ كېتىدۇ، سوراقچىلارنى رەسۋا قىلىدۇ. 18 ئۇ پادىشاھلار [ئەل-ئەھلىگە] سالغان كىشىلەرنى يېشىدۇ، ئاندىن شۇ پادىشاھلارنى يالڭىچلاپ، چاتراقلارنى لاتا بىلەنلا قالدۇرۇپ [شەرەمەندە قىلىدۇ]. 19 ئۇ كەسلىلارنى يالڭىغا ماڭدۇرۇپ ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇ كۈچ-ھوقۇقدارلارنى ئاغدۇرىدۇ. 20 ئۇ ئىشەنچلىك قارالغان زانلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىدۇ؛ ئاقساقاللارنىڭ ئەقلىنى ئېلىپ كېتىدۇ. 21 ئۇ ئاقسۆڭەكلەرنىڭ ئۈستىگە ھاقارەت توكىدۇ، ئۇ پائۇلارنىڭ بۇلۇغىنى يېشىپ [ئۇلارنى كۈچسىز قىلىدۇ]. 22 ئۇ قاراڭغۇلۇقتىكى چوڭقۇر سىرلارنى ئاشكارا قىلىدۇ؛ ئۇ ئولسۇڭ ساپىسىنى يورۇتىدۇ. 23 ئۇ ئەل-يۇرتلارنى ئۇلاغلاشتۇرىدۇ ھەم ئاندىن ئۇلارنى گۇمران قىلىدۇ؛ ئەل-يۇرتلارنى كېڭەيتىدۇ، ئۇلارنى تارقىتىدۇ. 24 ئۇ زېمىندىكى ئەل-جامائەتنىڭ كاتتىۋاشلىرىنىڭ ئەقلىنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنى يولسىز دەشت-كۆرۈپ بولغان. 12 «ئىنسان تۇغۇلۇپ بىر ياۋا ئېشىكنىڭ تەخىيىگە ئايلاپتۇچە،

ئاندىن ئاناماتلىق زوقار جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 «گەپ مۇنداق كۆپ تۇرسا، ئۇنى جاۋابىز قالدۇرغىلى بولماس؟ سۆزمەن كىشى ئۆزىنى ئاقلىسا بولمىدۇ؟ 3 سېنىڭ سەپسە تەلىرىڭ كۆپچىلىكنىڭ ئاغزىنى ئۇۋاقلىسا بولامدۇ؟ سەن مازاق قىلىپ سۆزلەيدىن كېيىن، ھېچكىم بۇ ئىشنى يۈزۈڭگە سالمىسىمۇ؟ 4 چۈنكى سەن: «مېنىڭ ئەقىدىلىرىم ساپىز، مەن سەن [خۇدانىڭ] ئالدىدا پاكەن» - دېدىڭ. 5 تاھ، تەڭرى گەپ قىلىشىدى ئاغزىنى ئېچىپ سېنى ئەيىبلىشىدى! 6 شۇنداق قىلىپ ئۇ دانالىقنىڭ سىرلىرىنى ساڭا ئېچىپ بەرسىدى! چۈنكى دانالىق ئىشكى تەرەپلىككۇر! تەڭرىنىڭ گۇناھىڭنىڭ خېلى بىر قىسمىنى كۆتۈرۈپتې، ئۇلاردىن تۇتىدىغانلىقىنى ئويىدىن بىلىپ قوي! 7 سەن تەڭرىنى ئۆزىڭدەن تەقدىر قىلغان ئۇنى تۇپىن تۇتۇپالامسەن؟! ھەممىگە قادىرنىڭ چەكسىزلىكىنى چۈشىنىپ بېتەلمەسەن؟ 8 [بۇنداق دانالىق] ئاسماندىن ئېگىزدۇر، [ئۇنىڭغا ئېرىشكەن] نېمە ئاماللىق بار؟ ئۇ تەھتىسارادىن چوڭقۇردۇر، سەن ئېنى بىلەلمەيسەن؟ (Sheel h7585) 9 ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەر-زېمىندىن ئۇزۇندۇر، كەڭلىكى دېڭىز-ئوكيانلاردىن كەڭدۇر. 10 ئۇ ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، ئادەمنى قامىسا، ئۇنى سوراقتا چاقىرسا، كىممۇ ئۇنى توسالسىن؟ 11 چۈنكى ئۇ ساختا ئادەملەرنى ئويىدىن بىلىدۇ؛ ئۇ تەكشۈرمەي تۇرۇپلا ئالدىنچىلىقنى ئاللىقاچان كۆرۈپ بولغان. 12 «ئىنسان تۇغۇلۇپ بىر ياۋا ئېشىكنىڭ تەخىيىگە ئايلاپتۇچە،

14

باياۋاندا سەرسان قىلىپ ئازدۇردۇ. 25 ئۇلار نۇرسىز لاندۇرۇلۇپ قاراڭغۇلۇقتا يولنى سىلاشتۇردى، ئۇ ئۇلارنى مەست بولۇپ قالغان كىشىدەك گەلدى-گۈلدۈك ماڭدۇردۇ.

13

مانا، مېنىڭ كۈزۈم بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ چىققان، مېنىڭ قۇلۇقىم بۇلارنى ئاڭلاپ چۈشەنگەن. 2 سىلەرنىڭ بىلگەنلىرىڭلارنى مەنمۇ بىلىمەن، مېنىڭ سىلەردىن قېلىشقۇچىلىكىم يوق. 3 بىراق مېنىڭ ئارزۇيۇم ھەممىگە قانداق بىلەن سۆزلىشىشسۇن، مېنىڭ خۇدا بىلەن مۇنازىرە قىلىشۇم كېلىدۇ. 4 سىلەر بولسا ئۇلار تۆھمەت چاڭلىغۇچىلار، ھەممىڭلار يارامسىز تېۋىپسىلەر. 5 سىلەر پەقەتلا سۆزۈمگە تۇرغان بولساڭلار ئىدى! بۇ سىلەر ئۈچۈن دانالىق بولاتتى! 6 مېنىڭ مۇنازىرەمگە قۇلاق سېلىڭلار، لەۋرەتمىدىكى مۇھاكىمىلەرنى ئاڭلاپ بېقىڭلار. 7 سىلەر خۇدانىڭ ۋاكالەتچىسى سۈپىتىدە بولۇۋېلىپ بىئادىل سۆز قىلىمىسىلەر! ئۇنىڭ ئۈچۈن سىلە-مىكىلىك گەپ قىلىۋاتىمىسىلەر! 8 ئۇنىڭغا يۈز-خاتىرە قىلىپ [خۇشامەت] قىلىۋاتىمىسىلەر! ئۇنىڭغا ۋاكالەتتە دەۋا سورىۋاتىمىسىلەر! 9 ئۇ ئىچ-ياغرىڭلارنى ئاخشۇرۇپ چىقىسا، سىلەر ئۈچۈن ياخشى بولاتتىمۇ؟ ئىنسان بالىسىنى ئالدىغاندەك ئۇنى ئالدىۋاتىمىسىلەر! 10 سىلەر يۈز-خاتىرە قىلىپ يوشۇرۇنچە خۇشامەت قىلىۋاتىمىسىلەر، ئۇ چوقۇم سىلەرنى ئەيىبلەيدۇ. 11 بۇنىڭدىن كۆرە ئۇنىڭ ھەيۋىتىنىڭ سىلەرنى قورققىنى، ئۇنىڭ ۋەھىمىسىنىڭ سىلەرگە چۈشكىنى ئۈزۈك ئەمەسمۇ؟ 12 پەندە-نەسەپتىكىلەر پەقەت كۆلگە ئوخشاش سۆزلەر، خالاس؛ سىلەر [ئىشەنچ باغلىغان] ئىستىھكامىڭلار پەقەت لايى ئىستىھكاملار، خالاس. 13 مېنى ئىختىيارىمغا قويۇۋېتىپ زۇۋان سۈرمەڭلار، مېنى گەپ قىلىش قۇيۇڭلار. يېنىمغا ھەرىجە كەلسە كەلسۇن! 14 قانداقلا بولسۇن، جېنىم بىلەن تەۋەككۈل قىلىمەن، مەن جېنىمنى ئالغىنىمغا ئېلىپ قويىمەن! 15 ئۇ جېنىمنى ئالسىمۇ مەن يەنىلا ئۇنى كۆيىمەن، ئۇنىڭغا تايىنىمەن؛ بىراق قانداقلا بولسۇن مەن ئۇنى تۇتقان يوللىرىمنى ئۇنىڭ ئالدىدا ئالماقچىمەن؛ 16 بۇنداق قىلىش ماڭا ئىجتىلىق بولۇدۇ، چۈنكى ئېھلاس بىر ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا بارالمىدۇ. 17 سۆزلىرىمنى دىققەت بىلەن ئاڭلاڭلار، بايانلىرىمغا ئۇنداق قۇلاق سېلىڭلار. 18 مانا، مەن ئۆز دەۋامىنى تەرتىپلىق قىلىپ تەييار قىلدىم، مەن ئۆزۈمنىڭ ھەقىقەتەن ئالغىنىمغا ئىلتىقام قىلىمەن. 19 مەن بىلەن بەس-مۇنازىرە قىلىدىغان قىممەت كىم باركىن؟ ھازىر سۆزۈڭ قىلغان بولسام، تىنتىنغان بولاتتىم! 20 [ئاھ خۇدا!] ماڭا پەقەت ئىككى ئىشنىلا قىلىپ بەرگىن، شۇنداق بولغاندىلا، مەن ئۆزۈمنى سەندىن قاچۇرمايمەن. 21 - قۇلۇڭنى مەندىن يراق قىلغىن؛ - ۋە ھەممەڭنى مېنى قورققۇتسۇن. 22 ئاندىن مېنى سوت قىلىشقا چاقىر، مەن ساڭا جاۋاب بېرىمەن، ياكى مەن ساڭا [دەۋامىدىن] سۆز قىلىسام، سەنمۇ ماڭا جاۋاب بېرىسەن. 23 مېنىڭ قەبىھلىكىم ھەم گۇناھلىرىم زادى قانچىلىك؟ ئىنتايىن تىزلىكىم ھەم گۇناھىمنى ماڭا كۆرسىتىپ بەر! 24 تېھىشقا دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرسەن؟ تېھىشقا مېنى ئۆز دۇشمىڭ دەپ بىلىڭ! 25 ئۇياق-بۇياققا ئۇچۇرۇۋېتىلدىغان ئاچكىسى بىر يوپۇرماقنى ۋەھىمىگە سالماقچىمۇسەن؟ قۇرۇپ كەتكەن پاختىنى قوزغىلىۋاتىمىسەن؟ 26 چۈنكى سەن مېنىڭ ئۆستۈمدىن زەھەردەك ئەرزىلەرنى يازىسەن، سەن ياشلىتىدىغىنى قەبىھلىكىمنى ماڭا قايتۇرۇۋاتىسەن. 27 مەن چىرىپ كەتكەن بىر نەرسە، مەن پەقەت كۈيە يېگەن بىر كىيىملا بولغىنىم بىلەن، لېكىن سەن مېنىڭ پۇتلىرىمنى كىشىلەنەلەيسەن، ھەممە يوللىرىمنى كۆرتىپ يۈرسەن، تاپانلىرىمغا ماڭا سىلىق ئۇچۇن چەك سىزىپ قويغانىسەن.

15

تېھىشقا ئېلىنغان بۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: 2 دانىشەن كىشىنىڭ قۇرۇق شامالداك سەپسەتە بىلەن جاۋاب بېرىشى توغرىمۇ؟ [دانىشەن] قورسىقنى ئىسسىق مەشرىق شامىلى بىلەن توغۇزسا بولامدۇ؟ 3 پادىشاھ سۆزلەر بىلەن، تايىنى يوق گەپلەر بىلەن مۇنازىرىلىشىشى مۇۋاپىقمۇ؟ 4 بەرھەق، سەن ئىمان-ئىخلاسىنى يوق قىلىۋەتەنمۇ، خۇدانىڭ ئالدىدا دۇئا-ئىستىقامەتكە توسالغۇ بولسىن. 5 چۈنكى قەبىھلىكنىڭ ئاغزىڭغا سۆز سالدۇ، سەن مەككەلارنىڭ تىلىنى تاللاپ قوللىنىسەن. 6 مەن ئەمەسمەن، بەلكى ئۆز ئاغزىڭ ئۆزۈڭنىڭ گۇناھىڭنى بېكىتىدۇ، ئۆز لەۋرەڭ ساڭا قارشى گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 7 سەن ئىنسانلار ئىچىدە تۇنجى بولۇپ تۇغۇلغانمۇ؟ سەن تاغ-داۋانلاردىن ئاۋۋال ئايرىدە بولغانمۇ؟ 8 تەڭرىنىڭ مەخپىي كېڭىشىنى ئاڭلاپ كەلگەنمۇسەن؟ دانالىق سەن

بىلەنلا چەكلەنمەيدۇ؟ 9 سەن بىلگەنلەرنى بىزنىڭ بىلەيدىغانلارنىمۇ بارمۇ؟ سەن چۈشەنگەننى بىزنىڭ چۈشەنمەيدىغىنىمۇ بارمۇ؟ 10 ئاقساقاللا ھەم قەربار بىزنىڭ تەرىپىمىزدە تۇرىدۇ، ئۇلار سېنىڭ ئاتا-كەڭىڭنى ياشتا چوڭدۇر. 11 تەڭرىنىڭ تەسەللىرى، يەنى ساڭا مۇلاھىزىلەش بىلەن ئېيتقان مۇشۇ سۆز سەن ئۈچۈن ئازلىق قىلامدۇ؟ 12 ئېھتىشقا كۆڭۈلنىڭ كەينىگە كىرىپ كېتىسەن؟ كۆزۈڭنى تېگە پارقەتتەنمەن؟ 13 شۇنداق قىلىپ سەن روھىڭنى تەڭرىگە قارشى تۇرغۇزدۇڭ، ئېغىزىڭدىن شۇنداق سۆزلەرنىڭ چىقىشىغا يول قويۇۋاتتەن. 14 ئىنسان نېمە ئىدى؟ ئۆز-ئۆزىنى پاكىيالىغۇدەك؟ ئاندىن تۇغۇلغان ئادەم بالىسى نېمە ئىدى؟ ھەققانىي بولالغۇدەك؟ 15 قارا، [خۇدا] ئۆز مۇقەددەسلىرىگىمۇ ئىشەنمىگەن، يەردە، ئاسمانلارمۇ ئۇنىڭ ئەزىزىدە پاك بولغان يەردە، 16 يىرىگىچلىك بولغان، سېسىپ كەتكەن، قەبھەلكنى سۇغىچكەندەك ئىچىدىغان ئىنسان بالىسى زادى قانداق بولار؟ 17 مەن ساڭا كۆرسەتتى، ماڭا قۇلاق سال، كۆزۈم كۆرگەننى بايان قىلىۋاتقىمەن. 18 دانىشمە نەلەر ئاتا-بوۋىلىرىدىن بۇلارنى ئاڭلىغان، يوشۇرماي بۇلارنى بايان قىلغان: 19 - (پەقەت شۇلارغا، [يەنى ئاتا-بوۋىلىرىغا] يەر-زېمىن تاپشۇرۇلغانىدى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن يات ئادەم ئۆتۈشكە يېتىنالمىتتى) 20 - رەزىل ئادەم بارلىق كۆنلىرىدە ئازابلىنىدۇ، زالم كىشىگە يىللار ساناقلانغان بېكىتىلگەندۇر. 21 ئۇنىڭ قولىغا ۋەھىملىرىنىڭ ئاۋازى كىرىدۇ، ياشاشلىقىدا بۇلاچى ئۇنىڭ ئۈستىگە بېسىپ چۈشىدۇ. 22 قاراڭغۇلۇقتىن قۇتۇلۇشقا ئۇنىڭ كۆزى يەتمەيدۇ، قۇتۇلۇش بىلەن چېپىلىشقا ساقلىنغاندۇر. 23 ئۇ ئاش ئەزەپ: «زادى نەدىن تېپىلار؟» دەپ يولدا تېنەپ يۈرىدۇ، ئۇ زۇلەت كۆنىنىڭ ئۇنىڭغا يېقىنلاشقانلىقى بىلىدۇ. 24 دەرد-ئەلەم ھەم ئازاب ئۇنىڭغا ۋەھىمە قىلىدۇ، ھۇجۇمغا تەييار بولغان پادىشاھتەك ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىدۇ. 25 چۈنكى ئۇ تەڭرىگە قارشى قولىنى كۆتۈرگەن، ھەممىگە قادىرغا كۈچ كۆرسەتمەكچى بولغان، 26 شۇڭا ئۇ بويىنى قاتتىق قىلىپ، كۆپ قەۋەتلىك قالقانى كۆتۈرۈپ ئۇنىڭغا قاراپ ئېتىلىدۇ. 27 يۈزىنى ياغ باسقان بولسىمۇ، پىقىنلىرى سەمرەپ كەتكەن بولسىمۇ، 28 ئۇ خارابە شەھەرلەردە، ئادەم قونغۇسى كەلمەيدىغان،

كېسەك دۆلىرى بولۇشقا يېتىكلىگەن ئۆيلەردە ياشايدۇ، 29 ئۇ ھېچ بېسىمايدۇ، ئۇنىڭ مال-مۈلكى بولسا ئۈزۈلۈپ قالىدۇ، ئۇنىڭ تەلۈقلەنمەن زېمىن ئۈستىدە كېڭەيمەيدۇ. 30 ئۇ قاراڭغۇلۇقتىن ئېچىپ قۇتۇلمايدۇ، يالقۇن ئۇنىڭ شاھىرىنى كۆيدۈرۈپ قۇرۇتۇدۇ، [خۇدانىڭ] بىر نەپىسى بىلەن ئۇ [دۇنيادىن] كېتىدۇ، 31 ئۇ ساقلىنىشقا تايىنمىسۇن! ئۇ ئالدىنىپ كەتكەن، شۇڭا ساقلىنىشقا ئۆزى ئۇنىڭ ئىنتايىن بولۇدۇ، 32 ئۇنىڭ كۆزى تېخى توشماي تۇرۇپلا، ئۇنىڭ شېخى تېخى كۆكرەپ بولماپلا، بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇدۇ. 33 ئۆزۈم تېلى سىلكىنىپ، توك ئۈزۈملەر چۈشۈرۈۋېتىلگەندەك، زەپىن دەرخىنىڭ چېچىكى ئېچىلىپلا تۈكلۈپ كەتكەندەك بولىدۇ. 34 چۈنكى ئېيلاسارنىڭ جەمەتى تۇغماس بولىدۇ، ئوت پارا يېگەنلەرنىڭ چېدىرلىرىنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 35 [بىراق] ئۇلار [ھەردائىم] يامانلىقى ئويلاپ، قەبھەلكنى تۇغۇرىدۇ، كۆڭلىدە ھامان ھىيىلە مەكەر تەييارلايدۇ.

16 ئاندىن ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دەيدى: 2 - مەن مۇشۇنداق گەپلەرنى كۆپ ئاڭلىغانمەن، سىلەر ھەممىڭلار ئازاب يەتكۈزىدىغان ئاجايىپ تەسەللى بەرگۈچى ئىكەنلىرىمگە! 3 مۇنداق ئاتىلاپ قىلغان گەپلەرڭلارنىڭ چېكى بارمۇ؟ سىلەرگە مۇنداق جاۋاب بېرىشكە زادى نېمە قۇتۇلۇق قىلدى؟ 4 قىلغىنىڭىزنى ئۆزۈم سىلەرگە ئوخشاش سۆز قىلالايمەن، سىلەر مېنىڭ ئورنىمدا بولىدىغان بولساڭلار، مەنمۇ سۆزلەرنى باغلاشتۇرۇپ ئېيتىپ، سىلەرگە زەربە قىلالايمەن، بېشىمىمۇ سىلەرگە قارىتىپ چاقىيالايمەن! 5 ھالبۇكى، مەن تەكسىچە

ئاچا! دەپ چاقىرىمەن! 15 ئۇنداقتا ئۆمىد نەدە؟ شۇنداق، ئۆمىدىكى كىم كۆرەلسۇن؟ 16 ئۆمىد نەھتەستارنىڭ تۆمۈر پەنجىرىلىرى ئىچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ! بىز بىرلىكتە توپىغا كىرىپ كېتىمەن! (Sheol h7585)

18

شۇخالىق بېلاد جاۋابەن مۇنداق دېدى: 2 سەندەك ئەدەملەر قاچانغىچە مۇنداق سۆزلەرنى توختاتمايسىلەر؟ سىلەر ئوبدان ئويلاپ بېقىڭلار، ئاندىن بىز سۆز قىلىمىز. 3 بىز ئېنىق سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ھاياۋانلار ھېسابلىنىمۇ؟ ئېنىق ئالدىڭلاردا ئەھمەق تۇنۇلمىدۇ؟ 4 ھەي ئۆزۈڭنىڭ غەزىپىدە ئۆزۈڭنى يىرتقۇچى، سېنى دەپلا يەر-زېمىن تاشلىۋېتىلەمدۇ؟ تاغ-تاشلار ئۆز ئورنىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتەمدۇ؟ 5 قانداقلا بولسۇن، يامان ئادەمنىڭ چىرىغى ئوچۇرۇلۇدۇ، ئۇنىڭ ئوت-ئۇچقۇنلىرى يالغۇنلىمايدۇ. 6 چىلدىرىدىكى نۇر قاراڭغۇلۇققا ئايلىنىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاسقان چىرىغى ئوچۇرۇلۇدۇ. 7 ئۇنىڭ مەزمۇت قەدەملىرى قىسىلىدۇ، ئۇنىڭ نەسەپلىرى ئۆزىنى موللاقتۇرۇدۇ. 8 چۈنكى ئۆز پۇتلىرى ئۆزىنى ئۇرغا تەۋە تۇدۇ، ئۇ دەل ئۆزىنىڭ ئۈستىگە دەسسەيدىغان بولىدۇ. 9 قىلماق ئۇنى تاپىندىن ئىلىۋالدى، ئۇزاق ئۇنى تۇتۇۋالدى. 10 يەردە ئۇنى كۆتىدىغان يوشۇرۇن ئارغاچ بار، بولدا ئۇنى تۇتماقچى بولغان بىر قاپقان بار. 11 ئۇنى ھەر تەرەپتىن ۋەھىملەر بېسىپ قورقۇتۇۋالدى، ھەم ئۇلار ئۇنى ئىز قوغلاپ قوغلاۋاتىدۇ. 12 ماغدۇرىنى ئاچارچىلىق يەپ تۈگەتتى، پالاكت ئۇنىڭ يېنىدا پايلاپ يۈرىدۇ، 13 ئۇنىڭ چوڭ بالىسى ئۇنىڭ تېرىسىنى ھەۋاتىدۇ، ئۇنىڭ ئەزالىرىنى شورىدايدۇ. 14 ئۇ ئۆز چىلدىرىدىكى ئاماللىقتىن يۈلۈپ تاشلىنىدۇ، (تولۇمنىڭ تۇنجىسى) ئۇنى «ۋەھىملەرنىڭ پادىشاھى» نىڭ ئالدىغا ئالايلاپ ئاپىرىدۇ. 15 ئۇنىڭدىن ھەممەسى، بەلكى باشقىلار ئۇنىڭ چىلدىرىدا تۇرىدۇ، نۇرغۇننىڭ ئۈستىگە گۈلگۈزۈپ باغدۇرۇلدى. 16 ئۇنىڭ يىلتىزى تېگىدىن قۇرۇتۇلدى، ئۈستىدىكى شاخلىرى كېسىلدى. 17 ئۇنىڭ ئەسلىمىسىمۇ يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ئېشىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ، سىرتلاردا ئۇنىڭ نام-ئايىرىنى قىلمايدۇ. 18 ئۇ يورۇقلۇقتىن قاراڭغۇلۇققا قوغلۇۋېتىلگەن بولۇپ، بۇ دۇنيادىن ھەيدىۋېتىلىدۇ. 19 ئەل-يۇرتتا ھېچقانداق پەرزەنتلىرى ياكى ئەۋلادلىرى قىلمايدۇ، ئۇ مۇساپىر بولۇپ تۇرغان يەرلەردىمۇ نەسلى قىلمايدۇ. 20 ئۇنىڭ كېيىنكىلەر ئۇنىڭ كۈنىگە قاراپ ئالاقىدە بولىدۇ، خۇددى ئالدىمىقلارمۇ چۆچۈپ كەتكەندەك. 21 مانا، قەيە ئادەمنىڭ ماكانلىرى شۇبھىسىز شۇنداق، ئەكزى تونۇمايدىغان كىشىنىڭمۇ ئورنى چوقۇم شۇنداقتۇر.

20

ئاندىن ئاناماللىق زوفا جاۋابەن مۇنداق دېدى: 2 «مېنى بشارام قىلغان خىياللار جاۋاب بېرىشكە ئۈندەۋاتىدۇ، چۈنكى قەلبىم بشاراملىقتا تۈرتەنمەكتە. 3 مەن ماگا ھاھارەت كەلتۈرۈپ، مېنى ئەبەيدىغان سۆزلەرنى ئاڭلىدىم، شۇڭا مېنىڭ روھ-زېھنىم مېنى جاۋاب بېرىشكە قىستىدى. 4 سەن شۇنى بىلمەيسەنكى، يەر يۈزىدە ئادەمئەتتە ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى، 5 رەزىللەرنىڭ غالبى تەننەنسى قىسقىدۇر، ئېيلاسارنىڭ خۇشاللىقى بىردەملىكتۇر. 6 ئۇنداق كىشىنىڭ شان-شەرىپى ئاسمانغا يەتكەن بولسۇمۇ، يېشى بۇلۇتلارغا تاقاشسۇمۇ، 7 يەنىلا ئۆزىنىڭ پوقدەك يوقاپ كېتىدۇ، ئۇنى كۆرگەنلەر: «ئۇ نەدەدۇر؟» دەيدۇ. 8 ئۇ چۈشەتكەن ئۇچۇپ كېتىدۇ، قايتا تاپقىلى بولمايدۇ، كېچىدىكى غايىبانە ئالامەتتەك ئۇ ھەيدىۋېتىلىدۇ. 9 ئۇنى كۆرگەن كۆز شەككىچى ئۇنى كۆرمەيدۇ، ئۇنىڭ تۇرغان جايى ئۇنى قايتا تېپمايدۇ. 10 ئۇنىڭ غوغۇللىرى مىسكىنلەرگە شەپقەت قىلىشقا مەجبۇرلىنىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ ھەم ئۇنى قولى بىلەن بايلىقلىرىنى قايتۇرۇپ بېرىدۇ. 11 ئۇنىڭ ئۇستىخانلىرى ياشلىق ماغدۇرغا تولغان بولسۇمۇ، بىراق [ئۇنىڭ ماغدۇرى] ئۇنىڭ بىلەن بىللە توپا-چاڭدا يېتىپ قالىدۇ. 12 گەرچە رەزىللىك ئۇنىڭ ئاغزىدا تاتلىق تېنىغان بولسۇمۇ، ئۇنى تىل ئاستىغا يوشۇرغان بولسۇمۇ، 13 ئۇ ئۇنى يۇتقۇسى كەلەي مېھرى ئۈزەلمىسۇمۇ، ئۇ ئۇنى ئاغزىدا قالدۇرسۇمۇ، 14 بىراق ئۇنىڭ قارىندىكى تامىقى تۈزگىرىپ، كوبرا يىلاننىڭ زەھەرىگە ئايلىنىدۇ. 15 ئۇ بايلىقلارنى يۇتۇۋېتىدۇ، بىراق ئۇلارنى ياندۇرىدۇ، خۇدا ئۇلارنى تاشقازغاندىن چىقىرىۋېتىدۇ. 16 ئۇ كوبرا

19

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: 2 «سىلەر قاچانغىچە جېنىمنى ئازابلىماقچىسىلەر، قاچانغىچە مېنى سۆز بىلەن ئەزمەقچىسىلەر؟ 3 سىلەر مېنى ئون قېتىم خارلىدىڭلار، ماگا ئۇۋال قىلىشقا تۇمۇس قىلمايسىلەر. 4 ئەگەر مېنىڭ سەۋەتلىكىم بولسا، مەن ئەمدى ئۇنىڭ [دەردىنى] تارتىمەن. 5 ئەگەر سىلەر مېنىڭدىن ئۆسۈنۈك ئالماشماقچى بولساڭلار، يۈزۈم ئالدىدا شەرم-ھاياتى كۆرسىتىپ مېنى ئەيىبلەمەيچى بولساڭلار، 6 ئەمدى بېلىپ قويۇڭلار، ماگا ئۇۋال قىلغان تەڭرى ئىكەن، ئۇ ئۆرى بىلەن مېنى چىرىمىشۈرۈپ تارتتى؛ 7 قارا، مەن ئالەپ-يەرىد كۆتۈرۈپ «زورۋانلىق!» دەپ ۋارقىرايمەن، بىراق ھېچكىم ئاڭلىمايدۇ، مەن ۋارقىرايمەن، بىراق ماگا ئادالەت كەلمەيدۇ. 8 ئۇ بولۇمنى مېنى ئۆتۈۋالمايۇن دەپ چىت بىلەن تۇسۇپ قويدى، قەدەملىرىمگە قاراڭغۇلۇق سالىدى. 9 ئۇ مەندىن شان-شەرىپىمنى مەرھۇم قىلدى، بېشىمدىن تاجىنى تارتىۋالدى. 10 ئۇ ماگا ھەر تەرەپتىن يۈزۈڭچىلىق قىلىۋاتىدۇ، مەن تۈگەشتم؛ ئۆمىدىمى ئۇ دەۋرەخنى يۇلغاندەك يۇلۇۋالدى. 11 غەزىپىنى ماگا قارىتىپ قوزغىدى، مېنى ئۆز دۈشمەنلىرىدىن ھېسابلىدى. 12 ئۇنىڭ قوشۇنلىرى سەپ

يىلاننىڭ زەھەرىنى شورايىدۇ، چار يىلاننىڭ نەشىرى ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ. 17 ئۆزى بۇنى تېتىسۇن! 20 ئۆزىنىڭ ھالاكىتىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرسۇن، قايتىدىن ئېرىق-ئۆستەڭلەرگە ھەۋەس بىلەن قارىيالايدۇ، بال ۋە سېرىق ماي بىلەن ئاقىدىغان دەريالاردىن ھۇزۇرلىنىپلا بولىدۇ. 18 ئۆز ئېرىقىنى بۇتالماي قاپۇرىدۇ، تىجارەت قىلغان پادىسىدىن ئۇ ھېچ ھۇزۇرلىنىپلا بولىدۇ. 19 جۈزىكى ئۇ مىسكىنلەرنى ئېزىپ، ئۇلارنى تاشلىۋەتكەن، ئۇ ئۆزى سالىغان تۇپىنى ئىگىلىۋالغان. 20 ئۇ ئاچكۆزلۈكتىن ئەسلا زېرىكەيدۇ، ئۇ ئارزۇلىغان نەرسىلەردىن ھېچقايسىسىنى ساقلاپ قالمايدۇ. 21 ئۇنىڭغا يۇتۇۋالغۇدەك ھېچنەرسە قالمايدۇ، شۇڭا ئۇنىڭ باياشاتلىقى مەڭگۈلۈك بولىدۇ. 22 ئۇنىڭ قوتقۇزۇشى تەل بولغاندا، ئۇ يۇقسىز قىسلىچىلىققا ئۇچرايدۇ، ھەربىر ئېزىلگۈچىنىڭ قولى ئۇنىڭغا قارشى چىقىدۇ. 23 ئۇ قورسىقىنى تويغۇزۇۋاتقىنىدا، خۇدا دەھشەتلىك غەزەپنى ئۇنىڭغا چۈشۈرىدۇ، ئۇ غەزىلىنىۋاتقاندا [غەزەپنى] ئۇنىڭ ئۈستىگە يادغۇرىدۇ. 24 ئۇ تۆمۈر قورالدىن قېچىپ قۇتۇلسۇمۇ، بىراق مىس ئوقيا ئۇنى سانجىيدۇ. 25 ئۇنىڭ ئوق كەينىدىن تارتىپ چىقىرىۋېلىنغاندا، ئالتىراق ئوق ئۇچى تويىن چىقىرىۋېلىنغاندا، ۋەھىمىلەر ئۇنى باسدۇ. 26 زۇلمەت قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ بايلىقلىرىنى يۇتۇۋېتىشكە تەييار تۇرىدۇ، ئىنسان پۇتلىمىگەن ئوت ئۇنى يۇتۇۋالىدۇ، ئۇنىڭ چىرىدا قېلىپ قالغانلىرىنىمۇ يۇتۇۋېتىدۇ. 27 ئاسمانلار ئۇنىڭ قەبھىلىكىنى ئاشكارىلايدۇ، پەرزەنتىمۇ ئۇنىڭغا قارشى قوزغىلىدۇ. 28 ئۇنىڭ مال-دۇنياسى ئېلىپ كېتىلىدۇ [خۇدانىڭ] غەزەپلىك كۈندە كەلگۈن ئۇلغىيىپ ئوي-بىساتىنى غۇلىتىدۇ. 29 خۇدانىڭ رەزىل ئادەمگە بەلگىگەن نېسۋىسى مانا شۇنداق، بۇ خۇدا ئۇنىڭغا بېكىتكەن مىراسىرۇر».

21

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 «گەپلەرىمگە قۇلاق سېلىڭلار، بۇ سىلەرنىڭ ماكا بەرگەن «تەسەللىرىڭلار» نىڭ ئورنىدا بولسۇن! 3 سۆز قىلىشىمغا يول قويساڭلار، سۆز قىلىشىمدىن كېيىن، يەنە مازاق قىلىۋېرىڭلار! 4 مېنىڭ شىكايىتىم بولسا، ئىنسانغا قارىتىلىۋاتقاندا؟ روھم قانداقۇ پىتاقەت بولسۇن؟ 5 ماكا ئوبدان قاراڭلارچۇ؟ سىلەر چوقۇم ھەيران قالسىلەر، قۇلۇڭلار بىلەن ئاغزىڭلارنى ئېتىۋالسىلەر. 6 مەن بۇ ئىشلار ئۈستىدە ئويلاساملا، ۋەھىمىگە چۈشمەن، پۈتۈن تەلەپتى تىرەك باسدۇ. 7 ئېھتىشقا يامانلار ياشىۋېرىدۇ، تۇزۇن تۆمۈر كۆرىدۇ، ھەتتا زور كۈچ-ھوقۇقلۇق بولىدۇ؟ 8 ئۇلارنىڭ نەسلى ئۆز ئالدىدا، پەرزەنتلىرى كۆز ئالدىدا مەزمۇت تۇسىدۇ، 9 ئۇلارنىڭ ئويلىرى ۋەھىمدىن ئامان تۇرىدۇ، تەڭرىنىڭ تايىقى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەگەيدۇ. 10 ئۇلارنىڭ كالىرى جۈپلەشە تۇرۇقلىماي قالمايدۇ، ئىنسى موزايلايدۇ، موزىنىمۇ تاشلىمايدۇ. 11 [رەزىللەر] كىچىك بالىلارنى قوي پادىسىدەك تالاغا چىقىرىۋېرىدۇ، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرى تاقلاپ-سەكرەپ ئۆسۈل ئويىپ يۈرىدۇ. 12 ئۇلار داپ ھەم چىلتارغا تەگكەش قىلىدۇ، ئۇلار نەينىڭ ئاۋازىدىن شادلىنىدۇ. 13 ئۇلار كىرەننى ئاۋاتلىق ئىچىدە تۇتۇۋېرىدۇ، ئاندىن كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا تەھتەسارغا چۈشۈپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) 14 ھەم ئۇلار تەڭرىگە: «بىزدىن نېرى بول، بىزنىڭ يوللىرىڭ بىلەن تونۇشمىقىم يوقتۇر!» - دەيدۇ، 15 - ھەممىگە قاندىن خىزمىتىدە بولۇشنىڭ ئەرزىگۈدەك نەرى باردۇ؟ ئۇنىڭغا دۇئا قىلساق بىرگە نېمە پايدا بولسۇن؟!» 16 قاراڭلار، ئۇلارنىڭ بەختى ئۆز قولىدا ئەمەسمۇ؟ بىراق يامانلارنىڭ نەسھىتى مەندىن نېرى بولسۇن! 17 يامانلارنىڭ چىرىغى قانچە قېتىم ئوچىدۇ؟ ئۇلارنى ئۆزلىرىگە لايىق كۆپلەت باسدۇ؟ [خۇدا] غەزەپىدىن ئۇلارغا دەردلەرنى يۇلۇپ بېرەمدۇ؟ 18 ئۇلار شامال ئالدىدىكى ئېگىزغا ئوخشاش، قارا قۇيۇن ئۇچۇرۇپ كېتىدىغان ياخالغا ئوخشاشلا يوقالدى؟ 19 تەڭرى ئۇنىڭ قەبھىلىكىنى بالىرىغا چۈشۈرۈشكە قالدۇرمامدۇ؟ [خۇدا] بۇ جازانى ئۇنىڭ ئۆزىگە بەرسۇن، ئۇنىڭ

22

ئاندىن تېمانلىق ئېلىغا مۇنداق دېدى: - 2 ئادەم خۇداغا قانداقۇ پايدا كەلتۈرەلسۇن؟ دانا ئادەملەرمۇ ئۇنىڭغا نېمە پايدا كەلتۈرەلسۇن؟ 3 سەن ھەقەتقانى بولساڭمۇ، ھەممىگە قانداق نېمە بەرە بېرىۋېتىش؟ يوللىرىڭ ئەيىبىز بولغان تەقدىردىمۇ، سەن ئۇنىڭغا نېمە غەيىمەتلەرنى ئېلىپ كېلەيلىسەن؟ 4 ئۇنىڭ سېنى ئەيىلەيدىغانلىقى، ۋە ئۇنىڭ ساڭا شىكەتلىرى بەرەتۈزۋېتىشى سېنىڭ ئىخلاسەن بولغىنىڭ ئۇچۇنمۇ؟ 5 سېنىڭ رەزىللىكىڭ زور ئەمەسمۇ؟ سېنىڭ كۆڭۈللىرىڭ ھېسابلەش ئەمەسمۇ؟ 6 سەن قېرىنداشلىرىڭ سەۋەبىز كېيىلىك ئالغانسەن، سەن ياللاڭشۇلەرنى كىيىم-كېچەكلىرىدىن مەرھۇم قىلىۋەتكەنسەن. 7 ھالىسىزلا تىغانلارغا سۇ بەرمىدىڭ، ئاچ قالغانلارغا تاشنىمۇ يايىپ بەرمىدىڭ، 8 گەرچە سەن يەر-زېمىننىڭ بولغان قولى تۇزۇن ئادەم بولساڭمۇ، يەر-زېمىن ئۆتۈپ ھۆرمەتلىنىپ كەلگەن ئادەم بولساڭمۇ، 9 سەن تۇل خوتۇنلارغا قۇرۇق قول ياندۇرغانسەن، يېتىم-يېسىرلارنىڭ قولىنىمۇ يانچىتۋەتكەنسەن. 10 مانا شۇ سەۋەبىن تەتراپىڭدا ئۇزاقلار ياتىدۇ، ئۆشۈمۈت بەيدا بولغان ۋەھىمىمۇ سېنى باسدۇ. 11 شۇ سەۋەبىمۇ سېنى قاراڭغۇلۇق بېسىپ كۆرەلمەس قىلدى، بىر كەلگۈن كېلىپ سېنى غەرق قىلدى. 12 تەڭرى نەرشانلارنىڭ چوققىسىدا تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئەڭ ئېگىز يۇلتۇزلارنىڭ نەقەدەر ئالىي ئىكەنلىكىگە قاراپ باقا! 13 بىراق سەن: «تەڭرى تېنى بىلىدۇ؟ ئۇ راست شۇنچە زۇلمەت قاراڭغۇلۇقتا بېرىنچى پەرق ئېتەلمەيدۇ؟» دەۋاتسەن. 14 يەنە: «قۇيۇق يۇلتۇزلار ئۇنى توسۇۋالىدۇ، شۇڭا ئۇ بەدەك ئۈستىدە ئايلىنىپ ماڭغىنىدا بىزنى كۆرەيدۇ؟» - دېسەن. 15 يامان ئادەملەر ماڭغان كونا يولى سەمغۇ تۇتۇۋېرەمسەن؟ 16 ئۇلار ۋاقتى توغماي تۇرۇپلا ئېلىپ كېتىلگەن، ئۇلارنىڭ ئۇللىرى كەلگۈن تەرىپىدىن ئېقىتىلىپ كېتىلگەن. 17 ئۇلار تەڭرىگە: «بىزدىن نېرى بول!» ھەممىگە قانداق بىزنى نېمە قىلانسۇن؟» - دەيتتى. 18 بىراق ئۇلارنىڭ ئويلىرىنى ئېسىل نەرسىلەر بىلەن تولدۇرغان دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر، مەن بولسام يامانلارنىڭ

نەسەتتىن يىراقلاشقانمەن! 19 ھەققانەلەر ئۇلارنىڭ بەربات بولغانلىقىنى كۆرۈپ شادلىنىدۇ، بىگۇناھلار ئۇلارنى مازاق قىلىپ: - «بىزگە قارشى چىققۇچىلار شۇبەھسىز ۋەيران بولىدۇ، ئوت ئۇلارنىڭ بايلىقلىرىنى يۇتۇۋەتمەمدۇ؟» - دەيدۇ. 21 [شۇڭا] خۇداغا بويىمۇنۇپ ئۇنى تونۇساڭ، شۇ چاغدا بىلەن ئامان بولسەن، شۇنىڭ بىلەن ساڭا نامەت كېلىدۇ. 22 ئۇنىڭ ئاغزىدىن كەلگەن نەسەتتىمۇ قويۇل قىل، ئۇنىڭ سۆزلىرىنى كۆڭلۈڭگە يۈكۈپ قوي. 23 سەن ھەممىگە قانداق قىلىشقا قارىتىپ كەلسەڭ، مۇقەررەرى، قايتىدىن قۇرۇلۇپ چىقالايسەن، ئەگەر سەن قەبىھلىكنى چىدىرلىرىڭدىن يىراقلاشتۇرساڭ، 24 ئەگەر سەن ئالتۇن ئۇنۇقنى توپا-چاڭ ئۈستىگە تاشلىساڭ، ئۇنىڭ ئالتۇن ئۇنۇق شىدەتلىك ئېقىنىنىڭ تاشلىرىغا قوشۇۋەتسەڭ، 25 ئۇنداقتا ھەممىگە قانداق ئۆزى ساڭا ئالتۇن بولىدۇ، سېنىڭ ئۈچۈن سەرخىل كۆمۈشۈم بولىدۇ. 26 ئۇ چاغدا سەن ھەممىگە قانداق سۆيۈنسەن، يۈزۈڭنى تەڭرىگە قاراپ كۆتۈرەلەيسەن. 27 سەن ئۇنىڭغا دۇئا قىلساڭ، ئۇ قۇلاق سالىدۇ، شۇنداقلا سەنمۇ ئېچىكەن قەسەملىرىڭگە ئەمەل قىلسەن. 28 سەن قارار قىلغان نىس ئەمەلگە ئاشىدۇ، يوللىرىڭ ئۈستىگە نۇر چۈشىدۇ. 29 ئادەملەر پەس قىلىنغاندا، سەن ئۇلارغا: «ئورۇنلاڭلاردىن تۇرۇڭلار»، دەيسەن، شۇنىڭ بىلەن [خۇدا] چىرايى سۇنغانلارنى قۇتقۇزىدۇ. 30 ئۇ ھەمما گۇناھى بار ئادەمنىمۇ قۇتقۇزىدۇ، ئۇ قورلۇڭدىكى ھالاللىقتىن قۇتقۇزۇلىدۇ.

23

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - «بۈگۈنمۇ شىكايەت ئاچقىمۇ، ئۇنىڭ مېنى باسقان قولى ئاھ-زارلىرىدىمۇ ئېغىردۇر! 3 ئاھ، ئۇنى نەدىن تاپالايدىغانلىقىنى بىلگەن بولسامىدى، ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئۆلتۈرىدىغان جايىغا بارار ئىدىم! 4 شۇندا مەن ئۇنىڭ ئالدىدا دەۋايىي بايان قىلىپ، ئاغزىمنى مۇنازىرىلەر بىلەن تولدۇراتتىم، 5 مەن ئۇنىڭ ماڭا بەرمەيچى بولغان جاۋابىنى بىلەلەيتىم، ئۇنىڭ ماڭا نېمى دەپمەيچى بولغانلىقىنى چۈشەنەلەيتىم. 6 ئۇ ماڭا قارشى تۇرۇپ زور كۈچى بىلەن مېنىڭ بىلەن تالاشماق؟ ياق! ئۇ چوقۇم ماڭا قۇلاق سالاتتى. 7 ئۇنىڭ خۇزۇرىدا ھەققانىي بەرئادەم ئۇنىڭ بىلەن دەۋالاشايلىق، شۇنداق بولسا، مەن ئۆز سۈنچىم ئالدىدا مەڭگۈكىچە تالانغان بولاتتىم. 8 ئەپسۇس، مەن ئالغا قاراپ ماڭسام، لېكىن ئۇ ئۆيەردە يوق، كەينىمگە باسام، ئۇنىڭ سايسىنىمۇ كۆرەلەيمەن. 9 ئۇ سول تەرەپتە ئىش قىلىۋاتقاندا، مەن ئۇنى بايقىيالمايمەن، ئۇ ئۇنىڭ تەرەپتە يوشۇرۇنغاندا، مەن ئۇنى كۆرەلەيمەن، 10 بىراق ئۇ مېنىڭ ماڭدىغان يولۇمنى بىلىپ تۇرىدۇ، ئۇ مېنى تالغاندىن كېيىن، ئالتۇندەك ساپ بولىمەن. 11 مېنىڭ يۇرتىم ئۇنىڭ قەدەملىرىگە چىڭ تەكشەن، ئۇنىڭ يولىنى چىڭ تۇتۇپ، ھىچ چەتتىمىدىم. 12 مەن يەنە ئۇنىڭ لەۋلەرنىڭ بۇيرۇقىدىن باش تارتىمىدىم، مەن ئۇنىڭ ئاغزىدىكى سۆزلەرنى ئۆز كۆڭلۈڭىڭدىن قىممەتلىك بىلىپ قەدرلەپ كەلدىم. 13 بىراق ئۇنىڭ بولسا بىرلا مۇددىئاسى باردۇر، كىممۇ ئۇنى يولىدىن بۇرۇيالىسۇن؟ ئۇ كۆلگە نېمى ئارزۇ قىلغان بولسا، شۇنى قىلىدۇ. 14 چۈنكى ئۇ ماڭا نېمى ئىرادە قىلغان بولسا، شۇنى بەرھەق ۋۇجۇدقا چىقىرىدۇ، مانا مۇشۇ خىلدىكى ئىشلار ئۇنىڭدا يەنە نۇرغۇندۇر. 15 شۇڭا مەن ئۇنىڭ ئالدىدا دەككە-دۈككەگە چۈشمەن، بۇلارنى ئويلىساملا، مەن ئۇنىڭدىن قورقۇپ كېتىمەن. 16 چۈنكى تەڭرى كۆڭلۈمنى تاجىز قىلغان، ھەممىگە قانداق مېنى ساراسىمگە سالىدۇ. 17 ھالبۇكى، مەن قاراڭغۇلۇق ئىچىدە تۇرۇۋاتىمەن، مېنىڭ ۋە ياكى يۈزۈمنى ئورۇنغان زۇلمەت قاراڭغۇلۇقىمۇ ھىچ سۈكۈت قىلىدىم.

24

ئېشىقا ھەممىگە قانداق [سوراق] كۈنلىرىنى بېكىتمەيدۇ؟ ئېشىقا ئۇنى تونۇغانلار ئۇنىڭ شۇ كۈنلىرىنى بىكاردىن-بىكار كۈتىدۇ؟ 2 مانا، ئادەملەر ھەم ھەيۋەت باردۇر، ئۇ ئاسمانلارنىڭ قەدىدىكى ئىشلارنىمۇ تەرتىپكە سالىدۇ. 3

25

شۇخالىق بىلدا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - «ئۇنىڭا ھۆكۈمرانلىق

ئۇنىڭ قوشۇنلىرىنى ساناپ تۈگەتكى بولامدۇ؟ ئۇنىڭ نۇرى كىمنىڭ ئۈستىگە چۈشمەي قالار؟ 4 ئەمدى ئىنسان بالىسى قانداق تەكۈننىڭ ئالدىدا ھەققانى بولالسىۇن؟ ئايال زاتىدىن توغۇلغانلار قانداق پاك بولالسىۇن؟ 5 مانا، ئۇنىڭ نەزىرىدە ھەمما ياقۇ يورۇق بولغان يەردە، يۇلتۇزلارمۇ پاك بولغان يەردە، 6 قۇت بولغان ئىنسان، سازاڭ بولغان ئادەم بالىسى [ئۇنىڭ ئالدىدا] قانداق بولار؟».

26

ئايۇپ [بىلداقا] جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 «ماغدۇرسىز كىشىگە قاتلىس ياردەملەرنى بېرۈۋەتتىڭ! بىلەكلىرى كۈچسىز ئادەمنى كارامەت قۇتقۇزۇۋەتتىڭ! 3 ئەقىل يوق كىشىگە قاتلىس نەسەھەتلەرنى قىلۋەتتىڭ! ۋە ئۇنىڭغا ئالامەت بىلىملەرنى نامايان قىلۋەتتىڭ! 4 سەن زادى كىمنىڭ مەدەتى بىلەن بۇ سۆزلەرنى قىلدىڭ؟ مەندىن چىققۇۋاتقىنى كىمنىڭ روھى؟ 5 - «ئەرۋاھلار، يەنى سۇ ئاستىدىكىلەر، شۇنداقلا ئۇ يەردە بارلىق تۇرۇۋاتقانلار تولغىنىپ كېتىدۇ، 6 بەرھەق، [خۇدانىڭ] ئالدىدا تەھتاسارامۇ يېپىنچىسىز كۆرۈنىدۇ، ھالا كەتتىڭمۇ ياقۇچى يوقۇر. (Sheol h7585) 7 [ئۇ يەرنىڭ] شىمالى [قۇتۇپنى] ئالەم يوشۇقۇغا سوزغان، ئۇ يەر [شارخى] بوشلۇق ئىچىدە مۇئەللىق قىلغان، 8 ئۇ سۇلارنى قويۇق بۇلۇتلىرى ئىچىگە يىغىدۇ، بۇلۇت ئۇلارنىڭ ئېغىرلىقى بىلەنمۇ يىرتىلىپ كەتمەيدۇ. 9 ئۇ ئاينىڭ يۈزىنى ياپىدۇ، ئۇ بۇلۇتلىرى بىلەن ئۇنى توسىدۇ. 10 ئۇ سۇلارنىڭ ئۈستىگە جەمەپ سىزىپ قويغان، بۇنىڭ بىلەن ئۇ يورۇقلۇق ھەم قاراڭغۇلۇقنىڭ چىگرىسىنى بېكىتكەن. 11 ئاسمانلارنىڭ تۈۋۈكلىرى تەۋرەپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ ئەيىبى ئاڭلاپلا ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. 12 ئۇ دېڭىزنى قۇدرىتى بىلەن تەنچىلاندۇردى، ئۆز ھېكمىتى بىلەن راھابىنى پارە- پارە قىلىپ تاجىۋىتتى. 13 ئۇنىڭ روھى بىلەن ئاسمانلار بېزەلگەن، ئۇنىڭ قولى تېز قاچقان ئەجدەھانى ساجىيدۇ. 14 مانا، بۇ ئىشلار پەقەت ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ كىچىككىنە بىر قىسمىدۇر، خالاس، ئۇنىڭ سۆز- كالامىدىن ئاڭلاۋاتقىنىمىز ناھايىتى بەس بىر شۇرلاش، خالاس! ئۇنىڭ پۈتكۈل زور قۇدرىتىنىڭ گۈلدۈرمامىسىنى بولسا كىممۇ چۈشىنەنمىسۇن؟!».

27

ئايۇپ بايانىي داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: - 2 «مېنىڭ ھەقىقىي تارتىۋالغان تەكۈننىڭ ھاياتى بىلەن، جېنىمنى ئاغرىتقان ھەممىگە قادىرنىڭ ھەقىقىي بىلەن قەسەم قىلمەنكى، 3 تېنىمدە نەپەس بولمىسا، تەكۈننىڭ بەرگەن روھى دىمىغىدا تۇرسىلا، 4 لەۋلىرىمدىن ھەققانىيىسىز سۆزلەر چىقمايدۇ، تىلم ئالداچلىقى بىلەن ھېچ شۇئارىيادىمۇ! 5 سىلەرنىڭكىنى ئوغرا دېيىش مەندىن يىراق تۇرسۇن! جېنىم چىققانغا قەدەر دۇرۇسلۇقۇمنى ئۈزۈمدىن ئايرىمايمەن! 6 ئالدىلىقىمى چىڭ تۇتۇۋېرىمەن، ئۇنى قويۇپ بەرمەيمەن، ۋىجدانم ياشىغان ھېچبىر كۈنۈمدە مېنى ئەيىبلىمىسۇن! 7 مېنىڭ دۇشمىتىم رەزىللەرگە ئوخشاش بولسۇن، ماڭا قارشى چىققانلار ھەققانىيىسىز دەپ قارالسۇن. 8 چۈنكى تەكۈن ئېيلاش ئادەمنى ئۈزۈپ تاشلىغاندا، ئۇنىڭ جېنىنى ئالغاندا، ئۇنىڭ يەنە نېپە ئۈمىدى قالار؟ 9 بىلاشپەت ئۇنى بېسىپ چۈشكەندە، تەكۈن ئۇنىڭ ئالە-پەريادىنى ئاڭلامدۇ؟ 10 ئۇ ھەممىگە قادىردىن سۆزۈنەمدۇ؟ ئۇ ھەردائىم تەكۈننىڭ ئىتىجا قىلالامدۇ؟ 11 مەن تەكۈننىڭ قىلغانلىرى توغرىسىدا سىلەرگە مەلۇمات بەرمەي، ھەممىگە قادىردا نېپە بارلىقىنى يوشۇرۇپ يۈرمەيمەن. 12 مانا سىلەر ئاللىبۇرۇن بۇلارنى كۆرۈپ چىقتىڭلار، سىلەر نېشىقا ئاشۇنداق پۈتۈنلەي قۇرۇق خىياللىق بولۇپ قالدىڭلار؟ 13 رەزىل ئادەملەرنىڭ تەكۈننى بېكىتكەن ئاقۇچى شۇنداقكى، زوراۋانلارنىڭ ھەممىگە قادىردىن ئالدىغان نېسىۋىسى شۇنداقكى: - 14 ئۇنىڭ بالىلىرى كۈيەيسە،

قىلىقلىنىش ئۈچۈنلا كۈيەيدۇ، ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ نېنى بېتىشمەيدۇ. 15 ئۇنىڭ ئۈزىدىن كېيىن قالغان ئادەملىرى ئولام بىلەن بىۋاسىتە دەپە قىلىنىدۇ، بۇنىڭ بىلەن قالغان تۇل خوتۇنلىرى ماتەم تۇتمايدۇ. 16 ئۇ كۈمۈشلەرنى توپا- چاڭدەك يىغىپ دۇۋىلىسىمۇ، كىيىم- كېچەكلەرنى لايدەك كۆپ يىغىسىمۇ، 17 بۇلارنىڭ ھەممىسى تەييارلىسىمۇ، بىراق كىيىملەرنى ھەققانىيلار كېيىدۇ، بىگۇناھلارمۇ كۈمۈشلەرنى بۇلۇشىدۇ. 18 ئۇنىڭ ياسىغان تۈپى پەرۋاننىڭ غوزىسىدەك، ئۈزۈمزارنىڭ كۆزەنجىسى ئۈزىگە سالغان كېدەك بولۇدۇ. 19 ئۇ باي بولۇپ يېتىپ دەم ئالغىنى بىلەن، بىراق ئەڭ ئاخىرقى قېتىم كېلىدۇكى، كۈزىنى ئاچقاندا، ئەمدى تۈگەشتم دەيدۇ. 20 ۋەھىمىلەر كەلكۈندەك بېشىغا كېلىدۇ، كەچتە قارا قۇيۇن ئۇنى چاڭگىلىغا ئالىدۇ. 21 شىرق شامىلى ئۇنى ئۇچۇرۇپ كېتىدۇ، شىددەت بىلەن ئۇنى ئورنىدىن ئېلىپ يىراققا ئېتىپ تاشلايدۇ. 22 بوران ئۇنى ھېچ ئىچىن ئىچىن، بېشىغا تۇرۇلىدۇ، ئۇ ئۇنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن ھە دەپ تۇرۇنىدۇ، 23 بىراق [شامال] ئۇنىڭغا قاراپ چاۋاك چالىدۇ، ئۇنى ئورنىدىن «ئۇش-ئۇش» قىلىپ غولغۇتۇپتىدۇ.».

28

- «شۈبھىسىزكى، كۆمۈش تېپىلىدىغان كانلار بار، ئالتۇننىڭ ئاۋلىنىدىغان ئۆز ئورنى باردۇر، 2 تۆمۈر بولسا يەر ئاستىدىن قېزىۋېلىنىدۇ، مىس بولسا تاشتىن ئېرىتىلىپ ئېلىنىدۇ. 3 ئىنسانلار [يەر ئاستىدىكى] قاراڭغۇلۇققا چەك قويۇدۇ، ئۇ يەر قەدىرگىچە چارلاپ يۈرۈپ، قاراڭغۇلۇققا تەۋە، ئۇلارنىڭ سايبىسىدە تۇرغان تاشلارنى ئىزدەيدۇ. 4 ئۇ يەر يۈزىدىكىلەردىن يىراق جايدا تىك بولغان قۇدۇقى كولايدۇ، مانا شۇنداق ئادەم ئايغۇ باسامىدىغان، ئۇيغۇلغان يەرلەردە ئۇلار ئاراغىچى ئۆتۈپ بوشلۇققا پۇلاڭلاپ يۈرىدۇ، كىشىلەردىن يىراققا ئېلىنىپ تۇرىدۇ. 5 ئاشلىق چىقىدىغان يەر، تەككى كولاغاندا بولسا يۇلتۇزىدەك كۆرۈنىدۇ، 6 يەردىكى تاشلار ئارىسىدىن كۆك ياقۇتلار چىقىدۇ، ئۇنىڭغا ئالتۇن رۇدىسىمۇ باردۇر. 7 ئۇ يولنى ھېچقانداق ئالغۇر قۇش بىلەيدۇ، ھەمما سارنىڭ كۆزۈمۇ ئۇنىڭغا يەتمەگەن. 8 ھاكۇۋىر بىرىتقۇچىلارمۇ ئۇ يەرنى ھېچ دەسسەپ باقمىغان، ئەشەددى شىرۇمۇ ئۇ جايدىن ھېچقانچان ئۆتۈپ باقمىغان. 9 ئىنسان بالىسى قولىنى چاقاق تېشىنىڭ ئۈستىگە تەككۈزىدۇ، ئۇ تاغلارنى يىلتىزىدىن قۇمۇرۇپىتىدۇ. 10 تاشلار ئارىسىدىن ئۇ قاناللارنى چاپىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ كۆزى ھەر خىل قىممەتلىك نەرسىلەرنى كۆرىدۇ، 11 يەر ئاستىدىكى ئېقىتلارنى تېشىپ كەتمىسۇن دەپ ئۇلارنى توسۇۋالىدۇ، يوشۇرۇن نەرسىلەرنى ئۇ تاشكارايدۇ. 12 بىراق دانالىق نەدىن ئېيپىلار؟ يورۇتۇلۇشنىڭ ماكانى نەدىدۇ؟ 13 ئىنسان بالىلىرى ئۇنىڭ قىممەتلىكلىكىنى ھېچ بىلمەس، ئۇ تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن تېپىلماس. 14 [يەر] تېگى: «مەندە ئەمەس» دەيدۇ، دېڭىز بولسا: «مەن بىلەنمۇ بىللە ئەمەسمۇز»، دەيدۇ. 15 دانالىقنى ساپ ئالتۇن بىلەن سېتىۋالغىلى بولىدۇ، كۈمۈشنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىر تارازىدا تارتىۋېلىپ بولماس. 16 ھەمما ئۇ يەردە چىقىدىغان ئالتۇن، ئاق ھېقىق ياكى كۆك ياقۇت بىلەنمۇ بىر تارازىدا تارتىۋېلىپ بولىدۇ. 17 ئالتۇن ۋە خرۇستالىنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن سېلىشتۇرغىلى بولىدۇ، ئېسىل ئالتۇن قاچا-قۇچىلار ئۇنىڭ بىلەن ھېچ ئالماشتۇرۇلماس. 18 ئۇ ئۈچ-تۆت-مارجان، خرۇستالى ئادەمنىڭ ئېسىدىن چىقىرىدۇ، دانالىقنى ئېلىش قىزىل ياقۇتلارنى ئېلىشتىن ئەۋزەلدۇر. 19 ئېفىئوپىيەدىكى سېرىق ياقۇت ئۇنىڭغا يەتمەس، سېرىق ئالتۇنمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىسلىشمەيدۇ. 20 ئۇنداقتا، دانالىق نەدىن تېپىلىدۇ؟ يورۇتۇلۇشنىڭ ماكانى نەدىدۇ؟ 21 چۈنكى ئۇ بارلىق ھايات ئىشلىرىنىڭ كۆزىدىن يوشۇرۇلغان، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناللاردىنمۇ يوشۇرۇن تۇرىدۇ. 22 ھالا كەت ۋە ئولام پەقەتلا: «ئۇنىڭ شۇھرىتىدىن خەۋەر ئالدىق» دەيدۇ. 23 ئۇنىڭ ماڭغان يولىنى چۈشىنىدىغان، تۇرىدىغان يېرىنى بىلىدىغان

پەقەتلا بىر خۇدادۇر. 24 چۈنكى ئۇنىڭ كۈزى يەرنىڭ قەرىگىچە يېتىدۇ، ئۇ ئاسماننىڭ ئاستىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى كۆرىدۇ. 25 ئۇ شامالارنىڭ كۈچىنى تارازغا سالغاندا، [دۇنيانىڭ] سۈلىرىنى ئۆلچەگەندە، 26 يامغۇرلارغا قانۇن بىت چۈشۈرگەندە، گۈلدۈرمەمنىڭ چاقىقىغا يولىنى بېكىتكەندە، 27 ئۇ چاغدا ئۇ دانالققا قاراپ ئۇنى بايان قىلغان، ئۇنى ئەمۇنە قىلىپ بەلگىگەن، ئۇ ئۇنىڭ باش-ئايىغىغا قاراپ چىقىپ، 28 ئىنسانغا: «مانا، رەببەن قورقۇش دانالىقتۇر، يامانلىقتىن يىراقلىشىش يورۇتۇلۇشتۇر» - دېگەن.

29

ئايۇپ باينىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: - 2 «ئادەم ئەھۋال ئىلگىرىكى ئايالدىكىدەك بولسىدى، تەڭرى مەندىن خەۋەر ئالغان كۈنلەردىكىدەك بولسىدى! 3 ئۇ چاغدا ئۇنىڭ چىرىغى بېشىغا نۇر چاچقان، ئۇنىڭ يورۇقلۇقى بىلەن قاراڭغۇلۇقتىن ئۆتۈپ كەتكەن بولسىمۇ! 4 ئۇ ئىشلار مەن قىران ۋاقتىدا، يەنى تەڭرى چىدىرىدا ماڭا سىرداش [دوست] بولغان ۋاقتتا بولغانىدى، 5 ھەممىگە قانداق مەن بىلەن بىللە بولغان، مېنىڭ ياش بالىلارمۇ ئەتراپىدا بولغان، 6 مېنىڭ باسقان قەدەملىرىم سېرىق مايناغا چۈمۈلگەن، يېنىمىدىكى تاش مەن ئۈچۈن زەپىزەن ماي دەرياسى بولۇپ تاققان، 7 شەھەر دەۋرۋازىسىغا چىققان ۋاقتىدا، كەڭ مەيداندا ئورۇنمۇ تەييارلانغاندا، 8 ياشلار مېنى كۆرۈپلا ئەيىبنىپ ئۆزلىرىنى چەكە ئالاتتى، قېرىلار بولسا ئورۇندىن تۇراتتى، 9 شاھزادىلەرمۇ كەپتىن توختاپ، قولى بىلەن ئاغزىنى تېشىۋالاتتى. 10 ئاقسۆڭەكلەرمۇ تىنچلىنىپ، تىلىنى تاڭلىغىغا چاپلىۋالاتتى. 11 قۇلاق سۆزۈمنى ئاڭلىسىلا، ماڭا بەخت تىلەيتتى، كۈز مېنى كۆرسىلا ماڭا ياخشى گۇۋاھلىق بېرەتتى. 12 چۈنكى مەن ماڭا ھىمايە بول دەپ يىلىنغان ئېزىلگۈچىلەرنى، پاناھسىز قالغان يېتىم-يېسىرلارنىمۇ قۇتقۇزۇپ تۇراتتىم. 13 ھالەك بولاي دېگەن كىشى ماڭا بەخت تىلەيتتى، مەن تۇل خوتۇننىڭ كۆڭلىنى شادلاندىرۇرۇپ ناخشا يارقاتقۇزاتتىم. 14 مەن ھەققانىيلىقنى تون قىلىپ كېلىۋالدىم، ئۇ مېنى ئۆز گەۋدىسى قىلدى. ئادالەتلىك ماڭا يېنىغا ھەم سەللە بولغان. 15 مەن كورغا كۆز بولايلىم، توكۇرغا پۈت بولايلىم. 16 يوقسۇلارغا ئانا بولايلىم، ماڭا ئاتۇش كىشىنىڭ دەۋاسىنىمۇ تەكشۈرۈپ چىقايلىم. 17 مەن ئادالەتسىزنىڭ ھىڭگايغان چىشلەرنى چىقىپ تاشلايتتىم، ئۈچىنىنى چىشلەردىن ئېلىپ كېتەيتتىم. 18 ھەم: «مېنىڭ كۈنلۈم قۇمىدەك كۆپ بولۇپ، ئۆز ئۇۋامدا راھەت ئىچىدە ئولمەن» دەيتتىم، 19 ھەم: «يىلتىزم سۇلارغىچە تارتىلىپ باردۇ، شەبەم پۈتۈن كېچىچە شېخىمغا چاپلىشىپ ياتىدۇ، 20 شۇھرىتىم ھەردائىم مەندە يېڭىلىنىپ تۇرىدۇ، قولىمىدىكى قۇياق ھەردائىم يېڭى بولۇپ تۇرىدۇ» دەيتتىم. 21 ئادەملەر ماڭا قۇلاق سالماقتى، كۆتۈپ تۇراتتى، نەسەتلىرىنى ئاڭلاي دەپ سۆزۈم ئىچىدە تۇراتتى. 22 مەن گەپ قىلغاندىن كېيىن ئۇلار قايتا گەپ قىلمايتتى، سۆزلىرىم ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شەبەم بولۇپ چۈشەتتى. 23 ئۇلار يامغۇرلارنى كۆتكەندەك مېنى كۆتەتتى، كىشىلەر [ۋاقتىدا ياغقان] «كېيىنكى يامغۇرنى» قارشى ئالغاندەك سۆزلىرىمنى ئاغزىم ئىچىپ ئىچىپ ئىچەتتى! 24 ئۈمىدسىزلەنگەندە مەن ئۇلارغا قاراپ كۆلۈمسەرەيتتىم، يۈزۈمدىكى ئۇرنى ئۇلار بەرگە چۈشۈرەيتتى. 25 مەن ئۇلارغا يولىنى تاللاپ كۆرسىتىپ بېرىتتىم، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كاتتۇش بولۇپ ئولتۇراتتىم، قوشۇنلىرى ئارىسىدا تۇرغان پادىشاھدەك ياشايتتىم، بىراق بۇنىڭ بىلەن ماتەم تۇتىدىغانلارغا تەسەللى يەتكۈزگۈچىمۇ بولايلىم».

30

«بىراق ھازىر بولسا، ياشلار مېنى مازاق قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ دادىلىرىنى ھەمما يادامىنى باقىدىغان ئىشلار بىلەن بىللە ئىشلەشكە يول قويۇشىنىمۇ يامان كۆرەيتتىم. 2 ئۇلارنىڭ ماغدۇزى كەتكەندىن كېيىن، قولىدىكى كۈچ قىزلارغا ھەۋەس قىلىپ كۆز تاشلاپ يۈرەي؟ 2 ئۇنداق قىلسام ئۈستۈمدىكى

تەڭرىدىن ئالدىغان نېپسۇم نېمە بولار؟ ھەممىگە قانداق ئالدىغان مەراسىم نېمە بولار؟ 3 بۇ گۇناھنىڭ تەبىئىي ھەققانىيلىقىغا قارىتا قازا ئەمەسمۇ؟ قەبىلىك قىلغانلارغا كۆپلەپ ئەمەسمۇ؟ 4 ئۇ مېنىڭ بولغىنىم كۆرۈپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ھەر بىر قەدەمدە مېنى ساناپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ 5 ئەگەر ساختىلىققا ھەمراھ بولۇپ ماڭغان بولساممۇ، ئەگەر پۈتۈم ئالدىملىق بىلەن بىللە بولۇشقا ئالدىرىغان بولسا، 6 (مەن ئادىللىق مەزىنىغا قويۇلغان بولساممۇ!) ئۇنداقتا تەڭرى ئەيىبلىرىڭدىن خەۋەر ئالمايتتى! 7 ئەگەر قەدىم يولدىن چىققان بولسا، كۆڭلۈم كۆزۈمگە تەگكەن بولسا، ئەگەر قولۇمغا ھەرقانداق داغ چاپلاشقان بولسا، 8 ئۇنداقتا مەن تېرىغىنى باشقا بىرىمۇ، يېسۇن! بىخەتەر يۇلۇنۇپ تاشلىۋېتىلسۇن! 9 ئەگەر قەلب مەلۇم بىر ئايالدىن ئازدۇرۇلغان بولسا، شۇ نىيەتتە قوشنامىنىڭ ئىشىك ئالدىدا پايلاپ تۇرغان بولسام، 10 ئۆز ئايالىم باشقىلارنىڭ ئۆگىنىنى تارتىدىغان كۆنگە قالسۇن، باشقىلار ئۇنى ئاياق ئاستى قىلسۇن. 11 چۈنكى بۇ ئەشەددى نۇمۇسلۇق گۇناھتۇر، ئۇ سوراقچىلار تەرىپىدىن جازالاندى كېرەكتۇر. 12 [بۇ گۇناھ] بولسا ئادەمنى ھالەك قىلغۇچى ئىش، ئۇ مېنىڭ بارلىق ئاپقائىرىمىنى يۇلۇپ ئالغان بولمىتى. 13 ئەگەر قۇلۇمنىڭ ياكى دېدىكىمنىڭ ماڭا قارىتا ئەرزى بولغان بولسا، ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى كۆزۈمگە ئېلىشقا بولسا، 14 ئۇنداقتا تەڭرى مېنى سوراققا تارتىشقا ئورنىدىن تۇرغاندا قانداق قىلىمەن؟ ئەگەر ئۇ مەندىن سوتال-سوراق ئالغىن دەپ كەلسە، مەن ئۇنىڭغا قانداق جاۋاب بېرىمەن؟ 15 مېنى بايلىقتۇدا ئاپىرىدە قىلغۇچى ئۇلارنىمۇ ئاپىرىدە قىلغان ئەمەسمۇ. مەن بىلەن ئۇنىڭكىمىنى ئىشلىرىمىزنىڭ بايلىقتۇسىدا تۇرەلدۈرگۈچى بىر ئەمەسمۇ؟ 16 ئەگەر مېنىڭكىمىنى ئۆز ئارزۇ-ئۈمىدىمىزدىن سوتقان بولسا، ئەگەر ئۇل خوتۇننىڭ كۆز ئۇزىنى قاراڭغۇلاشتۇرغان بولسا، 17 ياكى ئۆزۈمنىڭ بىر چىشىم ئېنىمى يالغۇز يېگەن بولسا، ئۇنى بېتىم-يېسىم بىلەن بىللە بېجىگەن بولسا، 18 (ئەمەلىيەتتە ياش ۋاقىتىدىن تارتىپ ئوغلى ئانا بىلەن بىللە بولغاندەك ئۆمۈمەن بىلەن بىللە تۇرغانىدى، ئاپامنىڭ قورسىقىدىن چىققاندىن تارتىپلا ئۇل خوتۇننىڭ يۈلەنجۈكى بولۇپ كەلدىم)، 19 ئەگەر كىيىم-كېچەك كەملىكىدىن ھالەك بولاي دېگەن بىرىگە، ياكى چايانسىز بىر يوقسۇلغا قاراپ ئولتۇرغان بولسا، 20 ئەگەر ئۇنىڭ بەللىرى [كىيىمسىز قېلىپ] ماڭا بەخت تىلىمىگەن بولسا، ئەگەر ئۇ قوزلىرىمنىڭ يۇڭىدا ئىسسىنمىغان بولسا، 21 ئەگەر شەھەر دەرۋازىسى ئالدىدا «ھۆكۈم چىقارغانلار ئارىسىدا» مېنىڭ ئۆلۈپ كۆتۈرۈلمەيمەن، دېمەك-يېسىرلارغا زىيانكەشلىك قىلىشقا قول كۆتۈرگەن بولسام، 22 ئۇنداقتا مۇرەم تاغقىدىن ئايرىلىپ چۈشسۇن! بىلىم ئۆگىنىدىن سۆنۈپ كەتسۇن! 23 چۈنكى تەڭرى چۈشۈرگەن بايلىقتا مېنى قورقۇتقۇچا ساقلاقتى، ئۇنىڭ ھەيۋىتىدىن ئۇنداقتا ئىشلارنى قەتئىي قىلالمايتتىم. 24 ئەگەر ئالتۇنغا ئىشىنىپ ئۆز تايانچىم قىلغان بولسام، ياكى ساپ ئالتۇنغا: «ئۆلۈپ كۆتۈرۈلمەيمەن!» دېگەن بولسام، 25 ئەگەر بايلىقلىرىم زور بولغانلىقتىن، ياكى قۇلۇم ئالغانغا نىمە يېنىن شادلىنىپ كەتكەن بولسام، 26 ئەگەر مەن قۇياشنىڭ جۇلاسىنى چاچقانلىقىنى كۆرۈپ، ياكى ئاينىڭ ئايدىكى ماڭغانلىقىنى كۆرۈپ، 27 كۆڭلۈم ئاستىدىن ئازدۇرۇلغان بولسا، شۇنداقتا [بۇلارغا چوقۇنۇپ] ئاغزىم قۇلۇمنى سۆيگەن بولسا، 28 بۇمۇ سوراقچى ئالدىدا گۇناھ دەپ ھېسابلىناتتى، چۈنكى شۇنداق قىلغان بولسام مەن يۇقىرىدا تۇرغۇچى تەڭرىگە ۋاپاسزلىق قىلغان بولىمەن. 29 ئەگەر ماڭا نېمە تەلەنگەن كىشىنىڭ ھالەكلىكىگە قارىغىنىدا شادلىنىپ كەتكەن بولسام، بېشىغا كۆپلەپ چۈشكەنلىكىدىن خۇشال بولغان بولسام - 30 (ئەمەلىيەتتە ئۇ تۈگەشسۇن دەپ قارغاب، ئۇنىڭ ئۆلۈمىنى تىلەپ ئاغزىمنى گۇناھ ئۆتكۈزۈشكە يول قويمىغانمەن) 31 ئەگەر چىدىرىمىدىكى مەن توغرىلۇق: «خوجايىنىمىزنىڭ داستانىدىن يەپ تۇيۇمىغان قېنى كىم بار؟» دېمىگەن بولسا، 32 (مۇساپىرلاردىن كىچىدا قالغىنى

32 شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈچ كىشى ئايۇپقا جاۋاب بېرىشتىن توختىدى، چۈنكى ئۇلار ئايۇپنىڭ قارىشىدا ئۆزىنى ھەققانى دەپ تۇيۇدىغانلىقى بىلدى. 2 ئاندىن بۇزۇقلىق راننىڭ ئائىلىسىدىن بولغان باراخەننىڭ ئوغلى ئېلىخۇ ئىسىملىك يىگىتنىڭ غەزىپ قوزغىلىدى، ئۇنىڭ غەزىپى ئايۇپقا قارىتا قوزغىلىدى، چۈنكى ئۇ خۇدانى ئەمەس، بەلكى ئۆزىنى توغرا ھېسابلىغانىدى، 3 ئۇنىڭ غەزىپى ئايۇپنىڭ ئۈچ دوستىرىمۇ قارىتىلدى، چۈنكى ئۇلار ئايۇپقا رەددىيە بەرگۈدەك سۆز تاللاپلا تۇرۇپ، يەنىلا ئۇنى گۇناھكار دەپ بېكىتكەنىدى. 4 بىراق ئېلىخۇ بولسا ئايۇپقا جاۋاب بېرىشى كۈتكەنىدى، چۈنكى بۇ تۆتەلەتنىڭ كۆرگەن كۈنلىرى ئۆزىدىن كۆپ ئىدى، 5 ئېلىخۇ بۇ ئۈچ دوستىنى ئاغزىدا ھېچقانداق جاۋاب يوقلۇقنى كۆرگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ غەزىپى قوزغىلىدى. 6 شۇنىڭ بىلەن بۇزۇق باراخەننىڭ ئوغلى ئېلىخۇ ئېغىز ئېچىپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - «مەن بولسام ياش، سىلەر بولسا گۇناھكار باراخەننىڭ ئوغلى شۇنداق بولغاچقا مەن تارتىنىپ، بىلگەنلىرىمى سىلەرگە ئايان قىلىشتىن قورقۇپ كەلدىم. 7 مەن: «يېشى چوڭ بولغانلار [ئاۋۋال] سۆزلىشى كېرەك، بىلار كۆپەيسە، ئادەمگە دانالىقنى ئۆگىنىدۇ»، دەپ قارايتتىم، 8 بىراق ھەر بىر ئىنساندا روھ بار، ھەممىگە قاندىن ئۆتۈش ئۇنى قەل-ئىدرا كلىق قىلىپ يورۇتىدۇ. 9 لېكىن چوڭلارنىڭ دانا بولۇشى ئانائىن، قېرىلارنىڭ توغرا ھۆكۈم چىقارالىشىمۇ ئانائىن. 10 شۇڭا مەن: «ماڭا قۇلاق سېلىڭلار»، دېمەن، مەنمۇ ئۆز بىلگىنىمنى بايان ئەيلەي. 11 مانا، سىلەر توغرا سۆزلەرنى ئەزەپ يۈرگىنىڭلاردا، مەن سۆزلەرىڭلارنى كۆتكەنمەن، سىلەرنىڭ مۇنازىرەلارغا قۇلاق سالمايم، 12 شۇنداق، سىلەرگە چىن كۆڭلۈمدىن قۇلاق سالدىم، بىراق سىلەردىن ھېچقايسىڭلار ئايۇپقا رەددىيە بەرمىدىڭلار، ھېچقايسىڭلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە جاۋاب بېرىلمىدىڭلار، 13 سىلەر: «ھەقىقەتەن دانالىق تاپتۇق!» دېمەپەيلىسە، ئىنسان ئەمەس، بەلكى تەڭرى ئۇنىڭغا رەددىيە قىلدۇ. 14 ئۇنىڭ گەپكە تىزىلغان ھۇجۇم سۆزلىرى ماڭا قارىتىلغان ئەمەس، ھەممەن بولسام سىلەرنىڭ گەپلىرىڭلار بويىچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەيمەن 15 (بۇ ئۈچەيلەن ھەيرانئوخەس بولۇپ، قايتا جاۋاب بېرىشىمىدى، ھەممە سۆز ئۇلاردىن ئۆچۈپ كەتتى. 16 مەن كۈتۈپ تۇراتتىم، چۈنكى ئۇلار گەپ قىلىدى، بەلكى جىمجىت تۇرۇپ قايتا جاۋاب بەرمىدى،) 17 ئەمدى ئۆزۈمنىڭ تۇتۇشىدا مەن جاۋاب بېرىي، مەنمۇ بىلگىنىمنى كۆرسىتىپ بېرىي. 18 چۈنكى دەيدىغان سۆزلىرىم لىق تولدى،

ئىچىمىدىكى روھ ماڭا تۈرتكە بولدى؛ 19 مانا، قورسىقىم ئىچىلگەن شاراب تۇلۇمغا ئوخشايدۇ، يېڭى شاراب تۇلۇملىرى پارىلاپ كېتىدىغانداك پارىلانغان بولدى. 20 شۇڭا مەن سۆز قىلىپ ئىچىمنى بوشتايم، مەن لەۋلىرىمنى ئىچىپ جاۋاب بېرىم. 21 مەن ھېچكىمگە يۈز-خاتىرە قىلمايمەن، ۋە ياكى ھېچ ئادەمگە خۇشامەت قىلمايمەن. 22 مەن خۇشامەت قىلىشنى ئوڭىمگە تىگمەن؛ ئۇنداق بولدىغان بولسا، ياراتقۇچۇم چوقۇم تېزلا مېنى ئېلىپ كېتىدۇ».

33

«ئەمدىلىكتە، ئۇ ئايۇپ، بايانلىرىمغا قۇلاق سالغانىمەن، سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلاپ چىققايمەن. 2 مانا ھازىر لەۋلىرىمنى ئاچتىم، ئاغزىمدا تىلىم كەپ قىلىدۇ. 3 سۆزلىرىم كۆڭلۈمدەك دۇرۇس بولىدۇ، لەۋلىرىم ساپ بولغان تەلپىن بايان قىلىدۇ. 4 تەڭرىنىڭ روھى مېنى ياراتقان، ھەممىگە قاندىن كەنەپسى مېنى جانلاندىرىدۇ. 5 جاۋابىڭ بولسا، ماڭا رەددىيە بەرگىن؛ سۆزلىرىڭنى ئالدىغا سەپكە قويۇپ جەڭگە تەييار تۇرغىن! 6 مانا، تەڭرى ئالدىدا مەن ساڭا ئوخشاش بەندەمەن، مەنمۇ لايدىن شەكلىلەندۈرۈلۈپ ياسالغانمەن. 7 بەرھەق، مەن ساڭا ھېچ ۋەھىمە سالماقچى ئەمەسمەن، ۋە ياكى مەن سالغان يۈك ساڭا بېسىم بولمايدۇ. 8 سەن دەرۋەقە قۇلىقىمغا كەپ قىلىدىكەن، ئۆز ئاۋازىڭ بىلەن: 9 «مەن ھېچ ئەنئەنىسىز بولماي پاك بولمەن، مەن ساپ، مەندە ھېچ گۇناھ يوق... 10 مانا، خۇدا مەندىن سەۋەب تېپىپ ھۇجۇم قىلىدۇ، ئۇ مېنى ئۆز دۇشمىنى دەپ قارايدۇ، 11 ئۇ پۇتلىرىمنى كىشىلەرگە سالىدۇ، ھەممە يوللىرىمنى كۆرتىپ يۈرىدۇ» - دېگەنلىكىڭنى ئاڭلىدىم. 12 مانا، مەن ساڭا جاۋاب بېرىمكى، بۇ ئىشتا گېپىڭ توغرا ئەمەس؛ چۈنكى تەڭرى ئىنساندىن ئۇلۇغدۇر. 13 سەن تېھىققا ئۇنىڭ بىلەن دەۋالاشىپ: «ئۇ ئۆزى قىلغان ئىشلىرى توغرىۋالاق ھېچ چۈشەنچە بەرمەيدۇ، دەپ يۈزىسەن؟ 14 چۈنكى تەڭرى ھەقىقەتەن كەپ قىلىدۇ، بىر قېتىم، ئىككى قېتىم، لېكىن ئىنسان بۇنى سەزمەيدۇ؛ 15 چۈش كۆرگەندە، كېچىدىكى غايىبانە ئالامەتتە، - (قاتتىق ئۇيغۇن ئىنسانلارنى باسقاندا، ياكى ئورۇن-كۆرىپىلەردە ئۆگەك باسقاندا) - 16 - شۇ چاغلاردا ئۇ ئىنسانلارنىڭ قۇلىقىنى ئاچىدۇ، ئۇ ئۇلارغا بەرگەن نەسىھەتنى [ئۇلارنىڭ يۈزىگە] مۇھۈزلەيدۇ. 17 ئۇنىڭ ھەممىسى ئادەملەرنى [يامان] يولىدىن ياندۇرۇشتۇر، ئىنساننى تەككۈرۈلۈقتىن ساقلاشتۇر؛ 18 بۇنىڭ بىلەن [خۇدا] ئادەمنىڭ جېنىنى كۈز بەتمەس ھاڭدىن ياندۇرۇپ، ساقلايدۇ، ئۇنىڭ ھاياتىنى قىلىپلىنىشتىن قوغدايدۇ. 19 ياكى بولمىسا، ئۇ ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قالغىنىدا ئاغرىق بىلەن، سۈڭەكلەرنى ئۆز-ئارا سوقۇشتۇرۇپ بىشارم قىلىش بىلەن، تەرىپىيە قىلىنىدۇ. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۈتۈن ۋۇجۇدى ئاتامدىن نەپرەتلىنىدۇ، ئۇنىڭ جېنى ھەرخىل نازۇ-ئېمەتلەردىن قاچىدۇ. 21 ئۇنىڭ ئېنى كۈزدىن يوقىلىپ كېتىدۇ، ئەسلىدە كۈرۈنمەيدىغان سۈڭەكلەرنى يۇرتۇپ چىقىدۇ. 22 بۇنىڭ بىلەن جېنى كۈز بەتمەس ھاڭغا يېقىن كېلىدۇ، ھاياتى ھالەك قىلغۇچى بەرەشتىلەرگە يېقىنلىشىدۇ؛ 23 بىراق، ئەگەر ئۇنىڭ بىلەن بىر تەرەپ تۇرىدىغان كېلىشتۈرگۈچى بىر پەرىشتە بولسا، يەنى مېڭىنىڭ ئىچىدە بىرسى بولسا، - ئىنسان بولمىسا توغرا يولنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان كېلىشتۈرگۈچى بولسا، 24 ئۇنداققا [خۇدا] ئۇنىڭغا شەپقەت كۆرسىتىپ: «ئۇنى ھاڭدىن چۈشۈپ كېتىشتىن قۇتقۇزۇپ قويغىن، چۈنكى مەن نىجات-قۇتۇلۇشقا كاپالەت ئالدىم» - دەيدۇ. 25 بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئەنئەنى بىللىق ۋاقتىدىكىدىن يۇمران بولىدۇ؛ ئۇ باشلىقىغا قايتىدۇ. 26 ئۇ تەڭرىگە دۇئا قىلىدۇ، ئۇ شەپقەت قىلىپ ئۇنى قوبۇل قىلىدۇ، ئۇ خۇشال-خۇرام نەتىجە قىلىپ ئۇنىڭ دىيارىنى كۆرىدۇ، ھەمدە [خۇدا] ئۇنىڭ ھەقىقەتلىقىنى ئۆزىگە قايغۇرىدۇ. 27 ئۇ ئادەملەر ئالدىدا كويى ئېلىپ: - «مەن گۇناھ قىلدىم، توغرا يولنى بۇرمىغانمەن، بىراق تېگىشلىك جازا ماڭا بېرىلدى! باش تارتقان، ئۇنىڭ يوللىرىدىن ھېچبىرىنى ھېچ تەنئارلىمىغان. 28 ئۇلار

28 ئۇ روھىنى ھاڭغا چۈشۈشتىن قۇتقۇزدى، جېنىم ئۇنى مۇزۇرلىنىپ كۆرىدۇ» - دەيدۇ. 29 مانا، بۇ ئەمەللەرنىڭ ھەممىسىنى تەڭرى ئادەمنى دەپ، ئىككى ھەمما ئۈچ مەرتەبە ئايان قىلىدۇ، 30 ھەممىسى ئۇنىڭ جېنىنى ھاڭدىن ياندۇرۇپ قۇتقۇزۇشتۇر، ئۇنى ھاياتلىق نۇرى بىلەن يورۇتۇش ئۈچۈندۇر. 31 ئۇ ئايۇپ، ماڭا قۇلاق سالغانىمەن؛ ئۇنىڭنى چىقارما، مەن يەنە سۆز قىلاي. 32 ئەگەر سۆزلىرىڭ بولسا، ماڭا جاۋاب قىلىۋەرگىن؛ سۆزلىڭىن! چۈنكى ئىمكانىيەت بولسا مېنىڭ سېنى ئاقلىغۇم بار. 33 بولمىسا، مېنىڭكىنى ئاڭلاپ ئولتۇر؛ سۆزۈڭ قىلغىن، مەن ساڭا دانالىقنى ئوڭىتىپ قويماي».

34

ئېلىخۇ يەنە جاۋابەن مۇنداق دەيدۇ: 2 «ئۇ دانىشمەنلەر، سۆزلىرىمنى ئاڭلاڭلار، ئۇ تەجرىبە-ساۋاقلىق ئادەملەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار. 3 ئېغىز تاام تېتىپ باققانداك، قۇلاق سۆزنىڭ تەمىنى سىناپ باقىدۇ. 4 ئۆزىم ئۈچۈن تېنىڭ توغرا بولدىغانلىقىنى بايقاپ تاللاي، ئارىمىزدا تېنىڭ ياخشى بولدىغانلىقىنى بىلەي! 5 چۈنكى ئايۇپ: «مەن ھەقىقەتەن بولمەن»؛ ۋە: «تەڭرى مېنىڭ ھەقىقىتىم يۇلاپ كەتكەن» - دەيدۇ. 6 يەنە ئۇ: «ھەقىقىمگە زىيان يەتكۈزۈدىغان، يالغان گەپنى قىلىشىم توغرىمۇ ھېچ تاسىيلىقىم بولمىغىن بىلەن، ماڭا سىناپلىغان ئوق زەھىمگە داۋايوق» - دەيدۇ. 7 قېنى، ئايۇپقا ئوخشايدىغان كىم بار؟! ئۇنىڭغا نىسبەتەن باشقىلارنى قارغۇدەك سۇنچىگەندەك ئاددىي ئىشنى. 8 ئۇ قەبھەك قىلغۇچىلارغا ھەمراھ بولۇپ يۈرىدۇ، ئۇرۇشلار بىلەن بىللە ماڭىدۇ. 9 چۈنكى ئۇ: «ئادەم خۇدادىن سۆيۈنمەس، ئۇ ئۇنىڭغا ھېچقانداق پايدىسى يوق» دەيدۇ. 10 شۇڭا، ئۇ دانىشمەنلەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، رەزىللىك تەڭرىدىن يىراققا تۇرسۇن! يامانلىق ھەممىگە قاندىن نېرى بولسۇن! 11 چۈنكى ئۇ ئادەمنىڭ قىلغانلىرىنى ئۆزىگە قايغۇرىدۇ، ھەر بىر ئادەمگە ئۆزى يولى بويىچە تېگىشلىك نېسىۋە تاپقۇزىدۇ. 12 دەرھەقىقەت، تەڭرى ھېچ ئەسلىك قىلمايدۇ، ھەممىگە قاندىن ھۆكۈمىنى بەرگىز بۇرمىلىمايدۇ. 13 كىم ئۇنىڭغا يەزىمىنى ئامانەت قىلغان؟ كىم ئۇنى پۈتكۈل جاھاننى باشقۇرۇشقا تەيىنلىدى؟ 14 ئۇ پەقەت كۆڭلىدە شۇ نەتىجەنى قىلسا، ئۇنىڭ روھىنى ھەم نەپسىنى ئۆزىگە قايغۇرۇۋالسا، 15 شۇ ئاندا بارلىق ئەت ئىكلىرى بىرگە نەپەستىن قالىدۇ، ئادەملەر توپا-چاڭغا قايتىدۇ. 16 سەن دانىشمەن بولساڭ، بۇنى ئاڭلا! سۆزلىرىمنىڭ ساداسىغا قۇلاق سال! 17 ئادەتكە ئۈچ بولغۇچى ھۆكۈم سۈرەلمەيدۇ؟ سەن «ھەممىدىن ئادىل بولغۇچى»نى گۇناھكار بېكىتمەسەن؟! 18 ئۇ بولسا پادىشاھنى: «بارئىماس!»، مۇتەۋەلەرنى: «رەزىللەر»، دېگۈچىدۇر. 19 ئۇ نە ئەمىرلەرگە ھېچ-خاتىرە قىلمايدۇ، نە بابىلارنى كەمبەغەللەردىن يۇقىرى كۆرمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇ ئۆز قولى بىلەن ياراتقانلاردۇر. 20 كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە ئۇلار تۇتۇپ كېتىدۇ، تۇن يېرىمىدا ئەلەرمۇ تەۋرىنىپ دۇنيادىن كېتىدۇ؛ ئادەمنىڭ قولىنى ئۇلار ئېلىپ كېتىلىدۇ. 21 چۈنكى ئۇنىڭ نەزەرى ئادەمنىڭ يوللىرىنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۇ ئىنساننىڭ بار قەدەملىرىنى كۆرۈپ يۈرىدۇ. 22 شۇڭا قەبھەك قىلغۇچىلارغا يوشۇرۇنغۇدەك ھېچ قاراڭغۇلۇق يوقتۇر، ھەمما ئۇلۇمنىڭ سايىسىدىمۇ ئۇلار يوشۇرۇنالمىدايۇ. 23 چۈنكى تەڭرى ئادەملەرنى ئالدىغا ھۆكۈم قىلىشقا كەلتۈرۈش ئۈچۈن، ئۇلارنى ئۆزۈنچە كۆزىتىپ يۈرۈشىنىڭ ھاجىتى يوقتۇر. 24 ئۇ كۈچلۈكلەرنى تەكشۈرۈپ ئولتۇرمايلا بارە-بارە قىلىۋېتىدۇ، ھەم باشقىلارنى ئۇلارنىڭ ئورنىغا قويىدۇ، 25 چۈنكى ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى ئۇنىڭغا ئېنىق تۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى كېچىدە تۇرۇپتۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يانچىلىدۇ. 26 ئۇ يامانلارنى خالايىق ئالدىدا كاپالىغاندەك ئۇلارنى تۇرىدۇ، 27 چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭغا تەگىشىشتىن باش تارتقان، ئۇنىڭ يوللىرىدىن ھېچبىرىنى ھېچ تەنئارلىمىغان. 28 ئۇلار

شۇنداق قىلىپ مىسكىنلەرنىڭ نالە-بەريادىنى تۇنۇڭ ئالدىغا كىرگۈزۈڭدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېزىلگۈچىلەرنىڭ باۋۇرۇشىنى ئاڭلايدۇ. 29 ئۇ سۆزۈمگە تۇرسا، كىم ئاغرىنىپ قاقشىسۇن. مەيلى ئەلدىن، مەيلى شەخىستىن بولسۇن، ئەگەر ئۇ [شەپقىتىنى كۆرسەتمەي] يۈزى يوشۇرۇۋالسا، كىم ئۇنى كۆرەلسۇن؟ 30 ئۇنىڭ مەقسىتى ئىپلاسلاز ھۆكۈمرانلىق قىلىسۇن، ئۇلار ئەل-ئەھلىنى دامىغا چۈشۈرمىسۇن دېگەنلىكتۇر. 31 چۈنكى بۇنىڭ بىلەن ئۇلاردىن بىرى تەڭرىگە: «مەن تەڭرى بۇرۇلۇق قىلغانمەن، مەن توغرىنى يەنە بۇرمىلىمەن، 32 ئۆزۈم بىلىشىمنى ماڭا ئۆگىتىپ قويغايەن، مەن يامانلىق قىلغان بولسام، مەن قايتا قىلمايمەن» - دېسە، 33 سەن ئۇنىڭ پىكىتىنى رەت قىلغانلىقىڭ ئۈچۈن، ئۇ پەقەت سېنىڭ پىكرىڭ بويىچە ئىنساننىڭ قىلغانلىرىنى ئۆزىگە قايۇرۇشى كېرەك. مەن ئەمەس، سەن قارار قىلىشىڭ كېرەك، ئەمدى بىلگەنلىرىڭنى بايان قىلساڭمۇ 34 قەللى بار ئادەملەر بولسا، گېپىنى ئاڭلىغان دانا كىشى بولسا: - 35 «ئايۇپ ساۋاتسىز دەك گەپ قىلدى، ئۇنىڭ سۆزلىرىدە ئەقىل-پاراسەتىم ئەسەريوق» - دېدى. 36 ئايۇپ رەزىل ئادەملەردەك جاۋاب بەرگەنلىكىدىن، ئاخىرىغىچە سىنالسۇن! 37 چۈنكى ئۇ ئۆز گۇناھىنىڭ ئۈستىگە يەنە ئاسىيلىقنى قوشىدۇ، ئۇ ئارىمىزدا [ئانھات بىلەن] چاۋاك چېلىپ، تەڭرىگە قارشى سۆزلەرنى كۆپەيتكەن».

35

ئېلىخۇ يەنىلا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - 2 «سەن مۇشۇ گېپىڭنى، يەنى «ھەقىقىيلىق تەڭرىنىڭكىدىن ئۆستۈندۇر» دېگىنىڭنى توغرا دەپ قارامسەن؟ 3 شۇنداق بولغانلىقى ئۈچۈن سەن: «ھەقىقىيلىقنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى بولسۇن؟ گۇناھ قىلمىغىنىڭ گۇناھ قىلمىغىغا قارىغاندا ئارتۇقچىلىقى نەدە؟» دەپ سورىدىڭ. 4 ئۆزۈم سۆزلەر بىلەن ساڭا [جاۋاب بەردىم]، ساڭا ھەم سەن بىلەن بىللە بولغان ئۆلپەتلىرىڭگە جاۋاب بەردىم، 5 ئاسمانلارغا قاراپ باقتىن، يەكەنكى بۇلۇتلارغا سەيسالغىن، ئۇلار سەندىن يۇقىرىدۇر. 6 ئەگەر گۇناھ قىلغان بولساڭ، ئۇنداقتا تەڭرىگە قايسى زىيانكەشلىكى قىلالايتتىڭ؟ جىنايەتلىرىڭ كۆپەيسىمۇ، ئۇنداقتا ئۇنىڭغا قانداق زىيانلارنى سالالار ئىدىڭ؟ 7 سەن ھەقىقىي بولغان تەقىردىمۇ، ئۇنىڭغا نېمە بەرەلەيتتىڭ؟ ئۇ سېنىڭ قۇلۇڭدىن نېمىمۇ ئالار-ھە؟ 8 سېنىڭ ئەسكىلىكلىرىڭ پەقەت سەندەك بىر ئىنسانغا، ھەقىقىيلىقنىڭ بولسا پەقەت ئىنسان بالىلىرىغا تەسىر قىلىدۇ، خالاس. 9 ئادەملەر زۇلۇم كۆپەيتىپ كەتكەنلىكىدىن باۋۇرىدۇ، كۆچلۈكلەرنىڭ بېسىمى تۈپەيلىدىن ئۇلار ئالە-بەرياد كۆتۈرىدۇ. 10 بىراق ھېچكىم: «كېچىلەردە ئىنسانلارغا ناخشا ئاتا قىلغۇچى ياراتقۇچۇم تەڭرىنى نەدىن ئەزىشكە كېرەك؟» دېمەيدۇ. 11 ئۇنىڭ بىزگە ئۆگىتىدىغىنى بەزىمىدىكى ھايلۇنلارغا ئۆگىتىدىغىنىدىن كۆپ، ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قانانلارغا ئۆگىتىدىغىنىدىن ئارتۇق ئەمەسمۇ؟ 12 ئۇلار ئالە-بەرياد كۆتۈرىدۇ، بىراق رەزىل ئادەملەرنىڭ ھاكۇۋۇلۇقىنىڭ تەسىرى تۈپەيلىدىن، ئۇنى خۇدا ئىجابەت قىلمايدۇ. 13 بەرھەق، تەڭرى قۇرۇق دۇتاققا قۇلاق سىلغان يەردە، ھەممىگە قانداق مۇشۇلارغا ئەھمىيەت بەرمىگەن يەردە، 14 سەن: «مەن ئۇنى كۆرەلمەيمەن» دېسەڭ، [ئۇ قانداق قۇلاق سالىسۇن؟] دەۋايىڭ تېخى ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ، شۇڭا ئۇنى كۆتۈپ تۇرغىن. 15 بىراق ئۇ ھازىر [توۋا قىلىش پۇرسىتى بېرىپ]، ئۆز زەپىنى تېخى توكىگەن ئەھۋالدا، ئايۇپ ئۆزىنىڭ تەڭرى بۇرۇلۇقى بىلەن بىرلىشىدۇ؟ 16 چۈنكى ئايۇپ قۇرۇق گەپ ئۈچۈن ئاغزىنى ئاچقان، ئۇ تۇتۇرۇقسىز سۆزلەرنى كۆپەيتكەن».

36

ئېلىخۇ سۆزىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: - 2 «مېنى بىردەم سۆزلىگى قويساڭ، مەن يەنە تەڭرىگە ۋاكالىتەن قىلىدىغان سۆزۈمنىڭ

شۇنداق، يۈرۈشمۇ بۇنى ئاڭلاپ تەۋرىنىپ كېتىۋاتىدۇ، يۈرۈشمۇ قېيىن چىقىپ كېتەي، دېدى. 2 مانا ئاڭلىغىنا! ئۇنىڭ ھۈركىرىگەن ئاۋازى، ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان گۈلدۈرۈمما ئاۋازى ئاڭلا! 3 ئۇ ئاۋازنى ئاسمان ئاستىدىكى پۈتكۈل بەرگە، چاقىقىنى بەرنىڭ قەرىگىچە يەتكۈزۈپتۇ. 4 چاقماقتىن كېيىن بىر ئاۋاز ھۈركۈرىدە، ئۆز ھەيۋىتىنىڭ ئاۋازى بىلەن ئۇ گۈلدۈرۈپتۇ، ئاۋازى ئاڭلىنىشى بىلەنلا ھېچ ئايماقچا چاقاقلارنىمۇ قۇرۇۋېتىدۇ. 5 تەڭرى ئاۋازى بىلەن كارامەت گۈلدۈرۈپتۇ، بىز چۈشىنەلمەيدىغان نۇرغۇن قاتلىق ئىشلارنى قىلدۇ. 6 چۈنكى ئۇ قارغا: «بەرگە ياغ!»، ھەم ھۆل-يېغىنغا: «كۈچلۈك يامغۇر بول!» دەيدۇ. 7 ئۇ بارلىق ئىنساننى ئۆزىنىڭ ياراتقانلىقى بىلەن دەپ، ھەممە ئادەمنىڭ قولىنى يۇلار بىلەن توسۇپ قويىدۇ، 8 ياۋايى ھايۋاناتلار ئۆز ئۆيىگە كىرىپ كېتىدۇ، ئۆز قورالغۇسىدا تۇرغۇزۇلىدۇ. 9 بوران چاقپۇن كۆھىقاپىن كېلىدۇ، ھەم سوغۇق-زىمىستان تاراتقۇچى شاماللاردىن كېلىدۇ. 10 تەڭرىنىڭ نەپىسى بىلەن مۇز ھاسىل بولىدۇ، بېيپان سۇلار قېتىپ قالىدۇ. 11 ئۇ يەنە قويۇق بۇلۇتلارغا مول نەملىك يۈكلەيدۇ، ئۇ چاقماق كۆتۈرىدىغان بۇلۇتنى كەڭ بېيىپ قويىدۇ. 12 ئۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىن يۈزىدە ئۇ يۇرۇغان ئىشنى ئىجرا قىلىش ئۈچۈن، ئۇنىڭ يوليورۇقلىرى بىلەن ھەرىياقتا يۈرۈلىدۇ. 13 ياكى تەرىپى تايىقى بولۇشى ئۈچۈن، ياكى ئۆز دۇنياسى ئۈچۈن، ياكى ئۆز رەھىمدىللىكىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن ئۇ [بۇلۇتلىرى] كەلتۈرىدۇ. 14 ئۇ ئايۇپ، بۇنى ئاڭلاپ قوي، تەڭرىنىڭ كارامەت ئەمەللىرىنى تونۇپ يېتىپ شۇڭا تۇر. 15 تەڭرىنىڭ بۇلۇتلارنى قانداق سەپە تۇرغۇزغانلىقى بىلەنمۇ؟ ئۇنىڭ بۇلۇتنىڭ چاقىقىنى قانداق چاقىتۇرىدىغانلىقىنىمۇ بىلەنمۇ؟ 16 بۇلۇتلارنىڭ قانداق قىلىپ بولۇشقا مۇتەلەق تۇرىدىغانلىقىنى، بىلىمى مۇكەممەل بولغۇچىنىڭ كارامەتلىرىنى بىلەنمۇ؟ 17 ھەي، ئۇنىڭ قانداق قىلىپ يەر-زېمىننى جەنۇبىدىكى شامال بىلەن تىنچلاندۇرۇپ، سېنى كىم-كىچىككىنىڭ تۈتەك ئىستىقتىن بىلەنمۇ؟ 18 سەن ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ ئاسماننى خۇددى قۇيۇپ چىقارغان ئەينەكتەك، مۇستەھكەم قىلىپ يايغاندىكىمۇ؟ 19 ئۇنىڭغا تېنى دېيىشىمىز كېرەكلىكىنى بىزگە تۈگىتىپ قويغىن! قاراڭغۇلۇقمىز تەيپىلەن بىز دەۋايىمىزنى جايدا سەپكە قوبۇلمايمىز. 20 ئۇنىڭغا «بىنىڭ ساڭا گېيىم بار» دېيىش ياخشىمۇ؟ ئۇنداقتا دېگۈچى ئادەم بۇتۇلماي قالمىدۇ. 21 ئەمدى شاماللار كېلىپ بۇلۇتلارنى تارتىۋېتىدۇ، بىراق بۇلۇتلار ئاراسىدىكى قۇياش نۇرغا ئادەملەر بىۋاسىتە قاراپ تۇرالمىدۇ. قۇياشنىڭ ئالتۇن رەڭگى شىمال تەرەپتىنمۇ پەيدا بولىدۇ، تەڭرىنىڭ ھۇزۇرىدا دەھشەتلىك ھەيۋەت باردۇر، ھەممىگە قادىرى بولسا، بىز ئۇنى مۇلچەرلەيمىز، قۇددى قاتلىتىمىز، ئۇنىڭ ئادالىتى ئۇلۇغ، ھەققانىيلىقى چوڭقۇر، شۇڭا ئۇ ئادەملەرگە زۇلۇم قىلمايدۇ. 24 شۇڭا ئادەملەر ئۇنىڭدىن قورقۇدۇ، كۆڭلىدە ئۆزى دانا چاغلادىغانلارغا ئۇ ھېچ ئېتىبار قىلمايدۇ».

ئاندىن پەرۋەردىگار قارا قۇيۇن ئىچىدىن ئايۇپقا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: 2 - «ئەسھەتتىن تۇتۇرۇقسىز سۆزلەر بىلەن خىرەلەشتۈرگەن زادى كىم؟ 3 ئەركەكتەك بېلىڭنى چىڭ باغلا، شۇندا مەن سەندىن سوراي، ئاندىن سەن مېنى خەۋەردار قىل! 4 مەن يەر-زېمىننى ئايرىدە قىلغىنىدا، سەن زادى نەدە ئىدىڭ؟ بۇلارنى چۈشەنگەن بولساڭ، بايان قىلىۋەر. 5 كىم يەر-زېمىننىڭ ئۆلچىمىنى بېكىتكەن؟ - سەن بۇنى بىلەنمەن؟ كىم ئۇنىڭ ئۈستىگە تانا تارتىپ ئويلىگەن؟ 6 تاڭ سەھەردىكى يۇلتۇزلار بىللە كۆي تېپىشقان ۋاقىتتا، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى خۇشاللىقتىن تەبەنە قىلىشقان ۋاقىتتا، يەر-زېمىننىڭ ئۇللىرى نەگە ياتتۇرۇلغان؟ كىم ئۇنىڭ بۇرچەك تېشىنى سالغان؟ 8 بالايىتۇدەن چىققاندا،

دېڭىز سۈيى يۈسۈپ چىققاندا، كىم ئۇنى دەرۋازىلار ئىچىگە بەند قىلغان؟ 9 مەن بۇلۇتنى دېڭىزنىڭ كىيىمى قىلغاندا، ۋە قاپ-قاراڭغۇنى ئۇنىڭ زاكىسى قىلغاندا، 10 مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن پاسىل كەسكەن ۋاقىتتا، ئۇنى چەكلەپ بالدداقلىرى ھەم دەرۋازىلارنى سالغاندا، 11 يەنى ئۇنىڭغا: «مۇشۇ يەرگىچە بارسەن، پاسىلدىن تۆمە، سېنىڭ تەكەبۇر دولقۇنلىرىڭ مۇشۇ يەردە توختىسۇن» دېگەندە، سەن نەدە ئىدىڭ؟ 12 سەن تۇغۇلغاندىن بېرى سەھەرنى «چىق» دەپ بۇيرۇپ باقتىمۇسەن؟ سەن تاڭ سەھەرىگە تۈزى چىقىدىغان جاينى كۆرسەتكەنمۇسەن؟ 13 سەن شۇنداق قىلىپ سەھەرىگە يەر يۈزىنىڭ قەرىنىمۇ يورۇتقۇزۇپ ھۆكۈم سۈرگۈزۈپ، شۇنداقلا رەزىلەرنى تىرتىپ يەر-زېمىندىن قوغلاقتۇرغانمۇسەن؟ 14 شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىن سېغىز لاغىغا بېسىلغان مۇھۇر ئەزىلەردەك تۈزگەرتىلدى، كېيىن كىيىمدەك ھەممە ئىشنى بولدى، 15 ھەم شۇنىڭ بىلەن رەزىلەرنىڭ «ئىرى» ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلدى، كۆتۈرۈلگەن بىلەكلەر سۇندۇرۇلدى. 16 دېڭىزدىكى بۇلۇتلارغا سەپەر قىلىپ يەتكەنمۇسەن؟ ئوكانلارنىڭ قەرىدە مېڭىپ باقتىمۇسەن؟ 17 ئۇلارنىڭ دەرۋازىلىرى ساڭا ئاشكارىلانغانمۇ؟ ئۇلارمۇ سايسىنىڭ دەرۋازىلىرىنى كۆرگەنمۇسەن؟ 18 تەڭرىنىڭ يەر-زېمىننىڭ چوڭلۇقىغا يەتكەنمۇ؟ ھەممىسىنى بىلگەن بولساڭ ئېنىق بايان قىل! 19 زۇر تۇرۇشلۇق جايعا بارىدىغان يول نەدە؟ قاراڭغۇلۇقنىڭ بولسا، ئەسلى ئورنى نەدە؟ 20 سەن [بۇنى بىلىپ] ئۇلارنى ئۆز چېكىسىغا ئايرالمىسەن؟ ئۇلارنىڭ ئويىگە ماڭىدىغان يوللارنى بىلىپ يېتەلمەسەن؟ 21 ھەممە، راست، سەن بىلىسەن، چۈنكى سەن ئۇلارنىڭ چاغلاردىن ئىلگىرى تۇغۇلغانسەن، كۈنلەرنىڭ سانى دەرھەقىقەت كۆپىن كۆپتۇر! 22 قارا چاچلانغان خەزىنىلەرگە كىرىپ كوردۇڭمۇ، مۇلدۇر ئامبىرلىرىنىمۇ كۆرۈپ باقتىڭمۇ؟ 23 بۇلارنى ئازاب-ئوقۇبەتلىك زامانغا قالدۇردۇم، جەڭ ۋە ئۇرۇش كۈنى ئۈچۈن تەييارلاپ قويۇم. 24 چاقماق دېگەن قانداق يول بىلەن يېرىلدى؟ شەرق شامىلى يەر يۈزىدە قانداق يول بىلەن تارقىتىلدى؟ 25 يامغۇر كەلگۈنىنىڭ چۈشىدىغان قانلىقىنى چېپىپ تەييارلىغان كىمدۇ؟ گۈلدۈرۈمىنىڭ چاقىقى ئۈچۈن يول تەييارلىغان كىمدۇ؟ 26 شۇنداق قىلىپ يامغۇر ھېچ ئادەم يوق بولغان يەر يۈزىگە، ھېچ ئادەم ئاستىز دەشت-ياياۋانغا ياغۇرۇلمايدۇ؟ 27 شۇنىڭ بىلەن چۆللەشكەن، قۇرغاق تېرراقلار قانداقۇرۇلدى، ئوت-چۆپ بىخ ئۇرۇپ كۆكلەپ چىققامدۇ؟ 28 يامغۇرنىڭ ئاسسى بارمۇ؟ شەبەننى كىم تۇغۇدۇ؟ 29 مۇز بولسا كىمنىڭ بالايىتۇسىدىن چىققىدۇ؟ ئاسماندىكى ئاق قىراۋى بولسا كىم دۇنياغا كەلتۈردى؟ 30 شۇ چاغدا سۇ قېتىپ تاشتەك بولدى، چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ يۈزى قېتىپ تۇتاشتۇرۇلدى. 31 «قەل بۇلۇتۇلار ئورنى» نىڭ باغلىمى باغلىيالمىسەن؟ ئورنىنىڭ رىشتىلىرىنى بوشتالمىسەن؟ 32 «ئون ئىككى زودىئاك بۇلۇتۇر كۆكۈملىرى» نى ئۆز بەسلىدە ئېلىپ چىقىرالمىسەن؟ «چوڭ ئېيىق تۈركۈمى» نى كۆچۈرگۈلىرى بىلەن يېتەكلىيەلمەسەن؟ 33 ئاسماننىڭ قانۇنىيەتلىرىنى بىلىپ يەتكەنمۇسەن؟ ئاسماننىڭ يەر ئۈستىگە سۈرىدىغان ھۆكۈملىرىنى سەن بەلگىلەپ قويغانمۇ؟ 34 سەن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ بۇلۇتلارغىچە يەتكۈزۈپ، يامغۇر ياغۇرۇپ ئۇزۇنقى قىيان-تاشقىنلارغا باستۇرالمىسەن؟ 35 سەن چاقماقلارنى بۇيرۇپ ئۆز يولىغا ماڭدۇرالمىسەن؟ ئۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «مانا بىز!» دەپ ساڭا جاۋاب بېرىدۇ؟ 36 ئادەمنىڭ ئىچ-باغرىغا دانالىق بېغىشلاپ كىرگۈزگەن كىمدۇ؟ ئەقىلگە چۈشىنىش قابىلىيىتى بەرگەن كىمدۇ؟ 37 بۇلۇتلارنى دانالىق بىلەن سانغان كىم؟ ئاسمانلاردىكى سۇ تۆلۈملىرىنى توكىدىغان كىم؟ 38 بۇنىڭ بىلەن توپا-چاڭلارنى قاتۇرۇپ ئۇيۇل قىلدۇرغان، چامىلارنى يەر-بەرگە چاپلاشتۇرغۇزغان زادى كىم؟ 39 «چىشى شىر ئۈچۈن ئۇ ئۇلاپ يۈرەمسەن، شىر كۆچۈرگۈنىڭ ئىشتىھاسىنى قانداقۇرالمىسەن؟ 40 ئۇلار ئۇلۇرىدا

زۆڭرۈپ يۈرگەن ۋاقتدا، چاتقاللىق ئىچىدە تۇرۇپ تۇزاق قويۇپ، [سەن ئۇلارغا ئولجا بېرەلمەسەن؟] 41 چې كەچمەپ بولۇپ، ئېزىپ كېتىپ يىراققا كېتىپ قالغاندا، بالىلار تەڭرىگە ئىلتىجا قىلىپ نالە-يەرىد كۆتۈرگەندە، تاغ قاغىلىرى ھەم بالىلار ئۈچۈن يەنى تەسلىگەن كىمدۇ؟

39

سەن تاغدىكى ياۋا توچكىلەرنىڭ قاچان تۇغدىغانلىقىنى بىلمەسەن؟ جەھەننەلەرنىڭ بالىغانلىقىنى كۆزىتىپ باققانغۇسەن؟ 2 ئۇلارنىڭ بوغاز بولغىلى نەچچە ئاي بولغانلىقىنى سانىيالايمسەن؟ 3 ئۇلارنىڭ بالىلانغان ۋاقتىدىن ھەزرىتى بارمۇ؟ 3 ئۇلار قەدىدى پۈكۈپ، پىتىپ بالىلىرىنى تۇغىدۇ، ئۇلار ئۆزىدىكى تولغاقى چىقىرىپ تاشلايدۇ، 4 ئۇلارنىڭ بالىلىرى كۈچلىنىپ يېتىلىدۇ، ئۇلار دادادا تۇسۇپ، [ئانىسىنىڭ] بىندىن چىقىپ قېلىپ كەلمەيدۇ. 5 ياۋا ئېشەكنى دالغا قويۇپ تېتىپ تەركىزىلىپ چىقارغان كەم؟ شاش ئېشەكنىڭ ئوخشىرىپ يېشىۋەتكەن كەم؟ 6 چۆل-باياۋاننى تىڭ تۇرى قىلغانمەن، شورلوقىنىمۇ تىڭ ئۇرالمىسى قىلغانمەن. 7 ئۇ شەھەرنىڭ قىياس-سۈرەتلىرىدىن يىراق تۇرۇپ ئۇ مازاق قىلىدۇ، ئۇ ئېشەكنىڭ ۋارەرىنىشىمۇ ئاڭلىمايدۇ. 8 ئۇ تاغلارنى ئۆز يايلىقى دەپ كېزىدۇ، شۇ يەردىكى ھەممە گۈل-گىياھنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. 9 ياۋا كالا بولسا خىزمەتلىگە كىرىشكە رازى بولامدۇ؟ سېنىڭ ئوقۇرۇشىڭ يېنىدا نۇرۇشقا ئۇنالمۇ؟ 10 ياۋا كالىنى تانا بىلەن باغلاپ، تاپقا چۈشۈرلەمسەن؟ ئۇ ساڭا تەگىشىپ چىقىدىغاندا مېڭىپ تېرىنا تارتامدۇ؟ 11 ئۇنىڭ كۈچى زور بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭغا تايىنمىسەن؟ ھەممەگىكى ئۇنىڭغا تامانەت قىلمايمسەن؟ 12 دانلەرنى ئېگە كۆتۈرۈپ تەكلىشى ئۇنىڭغا تاپشۇرالمىسەن؟ [دانلەرنى] خامىنىغا يىغىشتۇرىدۇ، دەپ ئۇنىڭغا ئىشەنمەن؟ 13 توڭمۇش قاناتلىرىنى شادلىق بىلەن قاقىدۇ، بىراق بۇلار ئىلەكلىك قانات ئۆچىرى ھەم پەلەنگە يېتەمدۇ؟ 14 ئۇ تۇخۇملىرىنى يەرگە تاشلاپ قويىدۇ، تۇخۇملىرىم توپىدا ئىستىلىسۇن، دەيدۇ. 15 ئۇلارنىڭ ئاسادىيى دەسسىلىپ يانچىلىدىغانلىقىنى، دادىسى بىرەر ھاياتلىق ئاسانلا ئۇلارنى دەسسىپ-چەيلەيدىغانلىقىنى ئۇنىدۇ. 16 بالىلىرىنى ئۇنىڭ ئەمەستەك باغرىنى قاتتىق قىلىدۇ، ئۇنىڭ تۇغۇشنىڭ ئەجرى بىكارغا كېتىدۇ، بىراق ئۇ پەسەت قىلغاندەك ئۇرىدۇ. 17 چۈنكى تەڭرى ئۇنى كەم ئەقىل قىلغان، ئۇنىڭغا دانالغى بەرمىگەن. 18 ھاياۋى، ئۇ يۈكۈرۈش ئالدىدا مەيدىسى يۇقىرىغا كۆتۈرگىنىدە، ئات ھەم ئاتلىقلارنى كەستىپ مازاق قىلىدۇ. 19 سەن ئاتقا كۈچ بېغىشلىغانىدىڭ؟ سەن ئۇنىڭ بوينىغا يەلپۈنۈپ تۇرىدىغان يايلىنى كىيگۈزگەنمىدىڭ؟ 20 سەن ئۇنى ھەيۋەتلىك پۇرقۇشلىرى بىلەن ئادەمنى قورقۇتىدىغان، چېكەتكىدەك سەكرەيدىغان قىلالامسەن؟ 21 ئۇ ئەشەددىلىك بىلەن يەر تاتلاپ-زۇچۇچۇپ، ئۆز كۈچىدىن شادلىنىپ كېتىدۇ، قوراللىق قوشۇن بىلەن جەڭ قىلىشقا ئاتلىنىدۇ. 22 ئۇ قورقۇنچقا نىسبەتەن كۆلۈپلا قويىدۇ، ھېچنەمىدىن قورقمايدۇ، قىلچىنىڭ بىسىدىن ئۇ ئاغمايدۇ. 23 ئۇ قىدىن، چۆللۈك نەزەر، گۈرۈمۇ ئۇنىڭ يېنىدا شاراقتىدۇ، 24 ئۇ بەرنى ئاچتى ھەم غەزەپ بىلەن يۇتۇۋېتىدۇ، [جەڭ] كاتايىنى بىر ئاڭلاپلا ھاياجانلىنىپ قىن-قىنىغا پاتماي كېتىدۇ. 25 كاتايانلارنىڭ ئاۋازى بىلەنلا ئۇ: «ئاياھاي!» دەيدۇ، ئۇ جەڭنى يىراقىن يۇراپ بولىدۇ، ئۇ سەكرەكەردلەرنىڭ ئوۋلاشلىرىنى، جەڭچىلەرنىڭ ۋارقىراشلىرىنى خۇشاللىق بىلەن ئاڭلايدۇ. 26 سار سېنىڭ ئەقلىڭ بىلەن ئۇچامدۇ، قاناتلىرىنى جەنۇبقا قاراپ كېرەمدۇ؟ 27 بۈركۈت يۈرۈشۈك بىلەن يۇقىرىغا پەرزاق قىلىپ كۆتۈرۈلەمدۇ، ئۇنىڭنى يۇقىرىغا سالامدۇ؟ 28 ئۇ قورام تاشنىڭ ئۈستىدە ماكانلىشىدۇ، ئۇ تاشنىڭ چوققىسىغا قونىدۇ، تىك قىيامۇ ئورالغۇسى قىلىدۇ. 29 شۇ يەردىن ئۇ ئۇنى پايلاپ يايىۋالىدۇ، كۆزلىرى يىراق-

40

يىراقلىرىنى كۆزىتىدۇ. 30 ئۇنىڭ بالىلىرى قان شورايىدۇ، ئولتۇرۇلغانلار نەدە بولسا، ئۇ شۇ يەردە بولىدۇ». 40 پەرۋەردىگار ئايۇپقا يەنە جاۋابەن: - 2 «ھەممىگە قادر بىلەن دەۋالاشىدىغان كىشى ئۇنىڭغا تەرىپى قىلماچىمۇ؟ تەڭرىنى تەبىئىيلىكچى كىشى جاۋاب بەرسۇن!» - دېدى. 3 ئايۇپ بولسا پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: - 4 «مانا، مەن ھېچنەمگە يارمايمەن، ساڭا قانداق جاۋاب بېرەلمەيمەن؟ قولۇم بىلەن ئاغزىمنى ئېتىپ كەپتىن قالاي، 5 بىر قېتىم دېدىم، مەن يەنە جاۋاب بەرمەيمەن، شۇنداق، شۇنداق، شۇنداق قېتىم دېدىم مەن قايتا سۆزلەيمەن» - دېدى. 6 ئاندىن پەرۋەردىگار قارا قۇيۇن ئىچىدىن ئايۇپقا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - 7 «ئەركەتكەك بېلىكىنى چىڭ باغلا، ئاندىن مەن سەندىن سوراي، سەن مېنى خەۋەردار قىلىن. 8 سەن دەۋرۈۋەقە مېنىڭ ھۆكۈمىنى پۈتتۈرۈپ، بىكارغا كەتكۈزۈپ چىقمۇسەن؟ سەن ئۆزۈڭنى ھەققانى قىلمەن دەپ، مېنى ناتوغرا دەپ تەبىئىيلىكچىمۇسەن؟ 9 سېنىڭ تەڭرىنىڭ بىلىكىدەك [كۈچلۈك] بىر بىلىكىڭ بارمۇ؟ سەن ئۆيۈڭدە ئاۋاز بىلەن گۈلدۈرلەيمەن؟ 10 قېنى، ھازىر تۇرۇڭ شۇ-شەھەر ھەم سالاپەت بىلەن يېزىۋال! ھەيۋەت ھەم كۈرەملىك بىلەن تۇرۇڭ كېيىن ئۇرۇپ، 11 ھەزرىتىنىڭ ھەقىقىي چېچىپ تاشلىغىنى، شۇنىڭ بىلەن ھەرىر تەككۈرنىڭ كۆزىگە تىكىلىپ قاراپ، ئاندىن ئۇنى بەسلىشىۋىگەن. 12 راست، ھەرىر تەككۈرنىڭ كۆزىگە تىكىلىپ قاراپ، ئاندىن ئۇنى بويسۇندۇرغىن، زەرلەلەرنى ئۆز ئورنىدا دەسسىپ بەر بىلەن يەكسان قىل! 13 ئۇلارنى بىرگە توپىغا كۆمۈپ قوي، يوشۇرۇن جايدا ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى كېيەن بىلەن ئېتىپ قويغىن، 14 شۇنداق قىلالساڭ، مەن سېنى ئېتىراپ قىلىپ ماختايغىنى، «ئۇڭ قولىڭ ئۇزۇڭنى قۇتقۇزىدۇ!». 15 مەن سېنىڭ بىلەن تەڭ ياراتقان بېگىموتنى كۆرۈپ قوي، ئۇ كالدەك ئوت-چۆپ يەيدۇ. 16 مانا، ئۇنىڭ بىلىكى كۈچىنى، قورساق مۇسكۇللىرىدىكى قۇدرىتىنى ھازىر كۆرۈپ قوي! 17 ئۇ قۇيۇقنى كېلىدەر دەرىخىدە ئېگىدۇ، ئۇنىڭ ئوتلىرىدىكى سىڭىرلىرى بىر-بىرىگە چىڭ تۇتۇپ قويۇلغان. 18 ئۇنىڭ سۆڭەكلىرى مېس تۇرۇپدەك، پۈت-قوللىرى تۆمۈر چوققاغا ئوخشايدۇ. 19 ئۇ تەڭرى ياراتقان جانئورلارنىڭ بېشىدۇر، پەقەت ئۇنىڭ ياراتقۇچىسىلا ئۇنىڭغا ئۆز قىلمىچىنى يېتىلەشتۈرىدۇ. 20 ئاغلار ئۇنىڭغا چەكلىك تەمىنلەيدۇ، ئۇ يەردە ئۇنىڭ يېنىدا دادىسى ھەرىر ھاياۋانلار ئوينايدۇ. 21 ئۇ سەدەپكۈل دەرهخلىكىنىڭ ئاستىدا باندۇ، قۇمۇشۇق ھەم سارلىقنىڭ ساقىنىدا باندۇ. 22 سەدەپكۈللۈكلەر ئۆز سايىسى بىلەن ئۇنى ياپىدۇ، ئۇستەگەكى ئالار ئۇنى ئوراپ تۇرىدۇ. 23 قارا، دەريا تېشىپ كېتىدۇ، بىراق ئۇ ھېچ خۇدۇقمايدۇ، ھەتتا ئىئوردانىدەك بىر دەريامۇ ئۇنىڭ ئاغزىغا تۈركەشەپ ئۇرۇلىشىمۇ، يەنىلا خاتىرجەم تۇرىدۇ. 24 ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنى تۇتقىلى بولامدۇ؟ ئۇنى تۇتۇپ، ئاندىن بۇرۇننى تېشىپ چۆللۈك تۈتكۈرگى بولامدۇ؟ 41 لېۋىئائانى قارماق بىلەن تارتالامسەن؟ ئۇنىڭ تىلىنى تارتالغا بىلەن [باغلاپ] باسالامسەن؟ 2 ئۇنىڭ بۇرغىغا قۇمۇش چۆلۈكنى كىرگۈزەلمەمسەن؟ ئۇنىڭ ئېگىلىكىنى تۆمۈر نەزەر بىلەن تېشىلەمسەن؟ 3 ئۇ ساڭا ئارقا-ئارقىدىن ئىلتىجا قىلامدۇ؟ ياكى ساڭا ياۋاشلىق بىلەن سۆز قىلامدۇ؟ 4 ئۇ سەن بىلەن ئەمدە تۇزۇپ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى مەڭگۈ مالاي سۇپىتىدە قوبۇل قىلالامسەن؟ 5 سەن ئۇنى قۇشقاچنى بوينىغا ئىدەك دەپ بىلتىۋالغانمۇ؟ 6 دېدەكلىرىڭنىڭ ھۇزۇرى ئۈچۈن ئۇنى باغلاپ قويمايمسەن؟ 7 ھىجرەتچىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدە سودىلىشامدۇ؟ ئۇنى سودىگەرلەرگە بۆلۈشتۈرۈپ بەرمەمدۇ؟ 7 سەن ئۇنىڭ پۈتۈكلۈك تېرىسىگە

ئاتارنەزىنى سانجىيالىمىسەن؟ ئۇنىڭ پېشىغا چاڭگىلك بىلەن سانجىيالىمىسەن؟! 8 توۋا قىلدىم»، 7 پەرۋەردىگار ئايۇپقا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن شۇنداق قولايىقى ئۇنىڭغا بەرلا تەگكۈزگەندىن كېيىن، بۇ جەڭنى ئەسلىپ ئىككىنچى بولدىكى، پەرۋەردىگار تېماتلىق ئېلىغا مۇنداق دېدى: - «مېنىڭ غەزەپ ساڭا ئۇنداق قىلغۇچى بولمىسا، 9 مانا، [ئۇنى بۇسۇندۇرغۇن]» دېگەن ھەرقانداق ھەم ئىككى دوستۇڭغا قاراپ قوزغالدى، چۈنكى سىلەر مېنىڭ توغرامدا تۈز ئۆمىد بېھۇدىكىلىۋىز، ھەم ئۇنى بەر كۆرۈپلا، ئۆمىدىسىزلىنىپ بەرگە قاراپ قالدۇق ئەمەسمۇ؟ 10 ئۇنىڭ جېنىغا تېگىشكە پېتىنلايدىغان ھېچكىم يوقتۇر؛ ئۇنداقتا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرماقچى بولغان كىمدۇر؟ 11 ئاسمان ئاستىدىكى ھەممە نەرسە مېنىڭ ئورسا، مېنىڭ ئالدىمغا كېلىپ «ماڭا تېگىشكىلىكى بەرگىنە» دەپ باقتان ئىكەن، مەن ئۇنىڭغا قايىرۇشقا تېگىشلىكىم؟ 12 [بۇ ئاتانانگ] ئەزالىرى، ئۇنىڭ زور كۈچى، ئۇنىڭ تۈزۈلۈشىنىڭ گۈزەللىكى توغرىلىق، مەن سۆزۈك قىلىپ تۇرالمىيەن. 13 كىم ئۇنىڭ ساۋۇتلىق تونىنى سالدۇرۇۋېتەلسۇن؟ كىم ئۇنىڭ قوش ئېڭىكى ئىچكە كىرىۋالسا؟ 14 كىم ئۇنىڭ يۈز دەۋرۋازلىرىنى ئاچالسا؟ ئۇنىڭ چىشلىرى ئەتراپىدا ۋەھىمە ياتىدۇ. 15 قاسراقلارنىڭ سەبلىرى ئۇنىڭ بەخىدۇر، ئۇلار بىر-بىرىگە چىڭ چاپلاشتۇرۇلغانكى، 16 بىر-بىرىگە شامال كىرمەس يېقىن تۇرىدۇ. 17 ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز مەراھىلىغا چاپلاشقاندۇر؛ بىر-بىرىگە زىچ پېشىتۇرۇلغان، ھېچ ئايرىلمىستۇر. 18 ئۇنىڭ چۈشكۈرۈشلىرىدىن نۇر چاقىنايدۇ، ئۇنىڭ كۆزلىرى سەھەردىكى قاپاقەكتۇر. 19 ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئوتلار چىقىپ تۇرىدۇ، ئوت ئۇچقۇنلىرى سەكرەپ چىقىدۇ. 20 قۇمۇش كۆلخانغا قويغان قايىۋاتقان قازاندىن چىققان ھوردەك، ئۇنىڭ بۇيۇن توشۇكىدىن تۇتۇن چىقىپ تۇرىدۇ، 21 ئۇنىڭ نەپسى كۆمۈرلەرنى تۇتاشتۇرىدۇ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىر يالغۇن چىقىدۇ. 22 بۇنىدا زور كۈچ ياتىدۇ، ۋەھىمە ئۇنىڭ ئالدىدا سەكرىشىپ تۇبايدۇ. 23 ئۇنىڭ ئەتىرى قات-قات بىرلەشتۈرۈلۈپ چىڭ تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭدىكى [قاسراقلار] پېشىتۇرۇلۇپ، مىدىرلماي تۇرىدۇ. 24 ئۇنىڭ يۈزى بەتەبىنى تاشتەك مۇستەھكەم تۇرىدۇ، ھەتتا تۆگەنىڭ ئاستى تېشىدەك مەزمۇت تۇرىدۇ. 25 ئۇ ئورنىدىن قوزغىلىسا، باۋانلارمۇ قورقۇپ قالدۇ؛ ئۇنىڭ تولىغىنىپ شاۋقۇنلىشىدىن ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. 26 بىرىسى قىلىچنى ئۇنىڭغا تەگكۈزسىمۇ، ھېچ ئۇنىمۇ يوق، نەيزە، ئاتارنەزى ۋە ياكى چاڭگىق بولسىمۇ بەر بىر ئۇنىمىسىدۇر. 27 ئۇ تۆمۈرنى ساماندىك، مىسنى پور ياغاچكە چاغلادۇ. 28 ئوقيا بولسا ئۇنى قورقىتىپ قاقچۇزالمىيۇ؛ سالغا ئاشلىرى ئۇنىڭ ئالدىدا پاخالغا ئايلىنىدۇ. 29 توقاقلامۇ پاخالدىك ھېچنېمە ھېسابلانمايدۇ؛ ئۇ نەيزە-شەبىرنىڭ تەگلىنىشىگە قاراپ كۆلۈپ قويدۇ. 30 ئۇنىڭ ئاستى قىسمى بولسا ئۆتكۈز ساپال پارچىلىرىدۇر؛ ئۇ لاي ئۆستىگە چوڭ تېرنا بىلەن تاتلىغاندىك ئىز قالدۇرىدۇ. 31 ئۇ دېڭىز-ئوكيانلارنى قازاندىك قاينىتىۋېتىدۇ؛ ئۇ دېڭىزنى قازاندىكى مەلھەمدەك ۋاراقىشىتىدۇ، 32 ئۇ ماڭسا ماڭغان يولى پارقرايدۇ؛ ئادەم [بۇزغۇنلارنى كۆرۈپ] چوڭقۇر دېڭىزنى ئايناق چاچلىق بۇۋاي دەپ ئويلاپ قالدۇ. 33 بەر يۈزىدە ئۇنىڭ تەگلىنىشى يوقتۇر، ئۇ ھېچ قورقاس يارىلىغان. 34 ئۇ بۇيۇكلەرنىڭ ھەرقاندىغىغا [جۈزئەت بىلەن] نەزەر سېلىپ، قورقمايدۇ؛ ئۇ بارلىق مەغرۇر ھايۋانلارنىڭ پادىشاھدۇر.

42

ئايۇپ پەرۋەردىگارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - 2 «ھەممە ئىشنى قىلالايدىغىنىڭى، ھەرقانداق مۇددىئايىڭنى توسۇۋالغىلى بولمايدىغىنى بىلدىم! 3 (نەسەبتى تۇتۇۋىسىز سۆزلەر بىلەن خىرەلەشتۈرگەن كىم؟) بەرھەق، مەن ئۆزۈم چۈشەنمىگەن ئىشلارنى دېدىم، مەن ئەقلىم بەنمەيدىغان تىلىسمات ئىشلارنى ئېيتىم. 4 ئاڭلاپ باقتىمىن، سۆزلەپ بەردى، مەن سەندىن سوراي، سەن مېنى خەۋەردار قىلغىلىسەن. 5 مەن قۇلىقىم ئارقىلىق خەۋىرىڭنى ئاڭلىغانمەن، بىراق ھازىر كۆزۈم سېنى كۆرۈۋاتىدۇ. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆز-ئۆزۈمدىن نەپەرتلىنمەن، شۇنىڭ بىلەن توپا-چاڭلار ۋە كۆللەر ئارىسىدا

زەبۇر

1

رەزىلەرنىڭ گېيى بويىچە ماڭىدىغان، گۇناھكارلارنىڭ بولدى تۇرمايدىغان، مەخسە قىلغۇچىنىڭ ئورنىدا ئولتۇرمايدىغان ئادەم بەخت تاپۇر!
 2 ئۇنىڭ خۇرسەنلىكى پەقەت پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئەتراپىدا قانۇندىلىدۇر، ئۇ پەرۋەردىگارىڭنىڭ قانۇنى كېچە-كۈندۈز سېغىنىپ تۇرالايدۇ. 3 ئۇ خۇددى ئېرىق بويغا تىكىلگەن، ئۆز پەسلىدە مۇسبىتى بېرىدىغان، يۇرۇماقلىرى سولاشمايدىغان دەرىخەتتە تۇرۇپ، ئۇ ئېمىلا قىلسا روناق تاپىدۇ. 4 رەزىل ئادەملەر بولسا ئۇنداق بولماس، ئۇلار خۇددى شامال ئۇچۇرۇۋەتكەن تۈزەندە تۇرۇپ، 5 شۇنىڭ ئۈچۈن رەزىلەر سوراق كۈنىدە تىك تۇرالمىدۇ، گۇناھكارلار ھەققانىيلارنىڭ جامائىتىدە ھېچ بېشىنى كۆتۈرۈپ تۇرالمىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنىڭ يولىنى كۆڭلگە پۈتكەن، رەزىلەرنىڭ يولى بولسا يوقىلىدۇ.

2

ئەللەر ئېھشىقا چۇقان سالىدۇ؟ نېمە ئۈچۈن خەلقلەر بىكاردىن-بىكار سۇيقەست ئويلايدۇ؟ 2 دۇنيادىكى پادىشاھلار سەپكە تىزىلىپ، ئەمەلدارلار قارا نېمەت ئېلىشىپ، پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ مەسھى بىلەن قارىلىشىپ: -

3 «ئۇلارنىڭ چەكلىمىلىرىنى چۇرۇۋېتىپ، ئۇلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى بۇزۇپ تاشلايلى!» - دېيىشىدۇ. 4 ئاسماندا ئولتۇرغۇچى كۆلىدۇ، رەب ئۇلارنى مازاق قىلىدۇ، 5 ھەم ئاچچىقىدا ئۇلارغا سۆزلەپ، قەھرى بىلەن ئۇلارنى ۋەھشىگە سېلىپ: - 6 «تۈزۈم بولسا زىغۇندا، بەنى مۇقەددەس تېغىدا، تۈزۈم مەسھ قىلغان پادىشاھنى تىكلەم» - 7 «مەن [ئەرتىشكى] بەرماننى جاكارلايمەنكى، پەرۋەردىگار ماڭا: - «سەن مېنىڭ ئوغۇلۇم، تۈزۈم سېنى يۈگۈنكى كۈنىدە تۇغۇلدۇردۇم، 8 مەندىن سورا، مەن ساڭا مىراس بولۇشقا ئەللەرنى، تەئەللۇقۇڭ بولۇشقا يەردۈزۈن چەت-چەتلىرىگىچە بېرىمەن، 9 سەن تۈمۈر تاياق بىلەن ئۇلارنى بېتىچت قىلىۋېتىسەن؛ سېھال چىنىنى كۆكۈم-تالغان قىلغاندەك، سەن ئۇلارنى پارە-پارە قىلىۋېتىسەن» - دېدى. 10 ئەمدى، ھەي پادىشاھلار، ئەقىلدار بولۇڭلار! جاھاندىكى سوراچىلار ساۋاق ئېلىڭلار، 11 پەرۋەردىگار دىن قورقۇش بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار، تىرەك ئىچىدە خۇشاللىنىڭلار! 12 ئۇغۇلنىڭ غەزىپىنىڭ قوزغالماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى سۆيۈڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ غەزىپى سەھلا قاينىسا، يولۇڭلار دىلا ھالاك بولىسىلەر؛ ئۇنىڭغا تايانغانلار نەقەدەر بەختلىكتۇر!

3

داۋۇت ئۆز ئوغلى ئابىشالومدىن قېچىپ يۈرگەن كۈنلەردە يازغان كۆي: - ئۇ پەرۋەردىگار، مېنى قىستاتقانلار نەقەدەر كۆيىپ كەتكەن، مەن بىلەن قارىلىشىۋاتقانلار ئېھدىگەن كۆپ! 2 نۇرغۇنلار مەن توغرىلىق: - «خۇدادىن ئۇنىڭغا ھېچ نىجات يوقتۇر» دېيىشىۋاتىدۇ. سېلاھ! 3 بىراق سەن، ئۇ پەرۋەردىگار، ئەتراپىدىكى قانغاندۇرسەن، شان-شەرىپ ھەم بېشىمنى يۈلكۈچىدۇرسەن! 4 ئاۋازىم بىلەن مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلىمەن، ئۇ مۇقەددەس تېغىدىن نىجات بېرىدۇ. سېلاھ. 5 مەن بولسا ياتىم، ئۇخلىدىم، ئويغاندىم، چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا يۈرۈپ-يۈرۈپ بولدى. 6 مېنى قورشاپ سەپ تۈزگەن تۈمەنلىگەن ئادەملەر بولسىمۇ، مەن ئۇلاردىن قورقايەن! 7 ئۇ پەرۋەردىگار، ئورۇنۇڭدىن تۇر! مېنى قۇتقۇز، ئۇ خۇدايم! مېنىڭ بارلىق دۇشمەنلىرىمنىڭ ئەستىگە سالغابىسەن، رەزىلەرنىڭ چىشىلىرىنى چىقىۋەتكەنسىن! 8 نىجاتلىق بولسا پەرۋەردىگار دىندۇر، بەرىكىتىڭ ئۆز خەلقىگە بولسۇن! سېلاھ!

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار ھەم سەككىز تارلىق ئارقا بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار، غەزىپىڭ تۇتقاندا مېنى ئەيىبلە، قەھرىڭ كەلگەندە مېنى ئەدەپلە. 2 ماڭا شاپانەت قىلغىن، ئۇ پەرۋەردىگار، چۈنكى مەن ئەيىپلىشىپ كەتتىم؛ ئۇ پەرۋەردىگار، مېنى ساقايتقىن، چۈنكى مېنىڭ ئۈستىمغا ئىلەم ۋەھشىگە چۈشتى. 3 مېنىڭ

جېنم دەھشەتلىك دەككە-دۈككەگە چۈشتى؛ ئۇ پەرۋەردىگار، قاچانغىچە شۇنداق بولدى؟ 4 يېنىغا قايت، ئۇ پەرۋەردىگار، جېنىمنى ئازاد قىلغايىمەن، ئۆزگەرەمسەن مۇھەببەتنى ئۈچۈن مېنى قۇتقۇزغىن. 5 چۈنكى تۆلۈمدە بولسا ساڭا سېغىنىشلار يوق، تەھتىسارادا كىم ساڭا تەشەككۈرلەرنى ئېيتسۇن؟ (Sheol h7585) 6 مېنىڭ تۆھ نارسىلىرىمدىن ماغدۇرۇم قالدۇدى، تۇن بويى ئورۇن-كۆرپەمنى كۈچلۈك قىلمەن، ياشلىرىم بىلەن كارۋىشىمنى چۈكۈزۈمەن. 7 دەردلەردىن كۆزۈم خىرەلەشپ كەتتى؛ بارلىق كۈشەندىلىرىم تۈپەيلىدىن كۆزۈم كاردىن چىقىۋاتىدۇ. 8 ئۇ قەھەتلىك قىلغۇچىلار، ھەممىڭلار مەندىن نېرى بولۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار يىغا ئاۋازىمنى ئاڭلىدى. 9 پەرۋەردىگار ئىلاۋىتىمنى ئاڭلىدى، پەرۋەردىگار دۇئائىمنى ئىجابەت قىلدۇ؛ 10 دۇشمەنلىرىمنىڭ ھەممىسى يەرگە قاراپ قالدۇ، ئۇلار زور پارا كەندىچىلىككە دۇچار بولدى؛ تۇيۇقسىز كەينىگە يېنىپ خىجالەتتە قالدۇ.

9 ئەغىمچىلەرنىڭ يېنىغا تاپشۇرۇلۇپ، «مۇت-لايەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: مەن سەن پەرۋەردىگارىنى پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەدھىيەلەيمەن، مەن سېنىڭ قىلغان بارلىق كارامەتلىرىڭنى بايان قىلماي، ئۇلاردىن بىرى شېرىككە مېنى تىتما-تىتما قىلىۋەتمەسۇن، قۇتقۇزغۇچى يوقۇلدىن پايدىلىنىپ مېنى ئېزۈۋەتمەسۇن، مېنى بارلىق قوغلىغۇچىلاردىن قۇتقۇزغىن، ئۇلاردىن خالاس قىلغىن، 3 ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئەگەر قولىمدا قەھەتلىك قىلغان بولسام، ئەگەر شۇنداق قىلغان بولسام: 4 ئەگەر مەن بىلەن ئىناق ئۆتكۈچىگە يامانلىق قاپتۇرغان بولسام، (ئەكسىچە مەن بىلەن بىكاردىن-بىكار دۇشمەنلەشكەننىمۇ قۇتقۇزۇدۇم) 5- ئۇنداقتا، دۇشمەن مېنى قوغلاپ تۇتۇۋالسۇن، ئۇ جېنىمنى چەپلەپ بەر بىلەن بەكسان قىلسۇن، شۇرىتىمنى تۇپراققا كۆمۈسۇن! 6 ئۇ پەرۋەردىگار، غەزىپىڭ بىلەن ئورۇنۇڭدىن تۇرغىن، مېنى ئەزەكلەرنىڭ قەھرىگە تاقابىل تۇرۇشقا قەدەملىڭنى رۇسلىغىن، ۋە مېنىڭ ئۈچۈن تۇرغانغىن، سەن سوت ۋە ھۆكۈمنى بېكىتكەندىكىڭلار! 7 خەلقلەردىن بولغان جامائەت ئەتراپىڭغا ئولىشىدۇ، سەن ئۇلار ئۈچۈن پەلەتتىكى ئورۇنۇڭغا قايتىپ بارغايىسەن. 8 پەرۋەردىگار خەلقلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئۇ پەرۋەردىگار، ئۆز ھەققانىيلىقىم بويىچە، ۋە ئۆزۈمدە بولغان دۇرۇسلىقىم بويىچە، ماڭا ھۆكۈم چىقارغايىسەن. 9 ئاھ، رەزىللەرنىڭ يامانلىقى ئاخىرلاشسۇن! ھەققانىي ئادەمنى چىڭ تۇرغۇزغايىسەن؛ ئۇ، ئادەم قەلبىرىنى ھەم ئىنجىرىنى سىنىغۇچى ھەققانىي خۇدا! 10 مېنىڭ قالىتىم بولسا، دۇرۇس نەپەسلىكلەرنى قۇتقۇزغۇچى خۇدادۇر، 11 خۇدا ئادىل سوتچىدۇر، ئۇ كۆن بويى گۇناھتىن رەنجىدىغان شلاھتۇر، 12 بىرى [يامان] بولىدىن يانغىسا، ئۇ قىلچىنى بېلىدۇ، يا ئوقىنى تارتىپ بەتلەپ قويدۇ. 13 شۇنداق ئادەملەر ئۈچۈن ئۇ تۆلۈم قوراللىرىنى تەييارلىدى؛ ئۇ ئوقلىرىنى كۆيدۈرگۈچى ئوق قىلدى. 14 مانا، مۇشۇنداق كىشىلەر تولغاقتا قەھەتلىك تۇرغىمى، ئۇنىڭ بويىدا قالغىنى يامانلىقتۇر، ئۇنىڭ تۇغقىنى بولسا ساخلىقتۇر. 15 ئۇ بىر ئورنى كولاپ، ئۇنى چوڭقۇر قىلدى؛ ئۇ ئۆزى كولىغان ئورنىغا يىقىلسۇن چۈشتى. 16 ئۇنىڭ يامانلىقى يېنىغا قايتىپ كېلىدۇ، ئۇز زورۋانلىقى بولسا ئۇز ئۈستىگە قايتىپ چۈشىدۇ. 17 مەن پەرۋەردىگارىنى ھەققانىيلىقى بىلەن مەدھىيەلەيمەن، ھەممىدىن يۇقىرى تۇرغۇچى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى ياكۇتسىپ، كۆي قىلىپ ئېيتىمەن.

8 ئەغىمچىلەرنىڭ يېنىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گىتىف» تا ئورۇنلاشسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ئۇ، ئۆز ھەيۋەتىنى ئاسمانلاردىنمۇ يۇقىرى تىكىلگەن پەرۋەردىگار رەببىمىز، پۈتكۈل بەر يۈزىدە نامىڭ شۇنچە شەرەپلىكتۇر! 2 ئۆز رەقبىرىڭ تۈپەيلىدىن، دۇشمەن ۋە قىساقچىلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىشىكە، بۇاقلار ۋە بالىلارنى خالاس، دەپ بىلسۇن! سېلاھا!

10

ئېشىقا، ئى پەرۋەردىگار، پىراقتا تۇرسەن؟ ئېشىقا ئازابلىق كۈنلەردە تۇزۇڭنى يۇشۇرسەن؟ 2 رەزىل ئادەملەر تەكەببۇرلۇق بىلەن ئاجىز مۇمىنلەرنى تاپ باسقۇچ قىلغان بۇرۇن، ئۇلار ئۆزلىرى تاپقان ھىيلەلەر بىلەن ئىلىنىپ، بېلىنىدۇ. 3 چۈنكى رەزىللەر ئۆز ئارزۇ-ھەۋەسىلەر بىلەن ماختىنىدۇ، ئاچ كۈزلەر ئۈچۈن بەخت تىلەيدۇ، پەرۋەردىگارى بولسا كۈزىگە ئىلمايدۇ. 4 ئۇلار چىرايدىن ھاكاۋۇرلۇق ياغدۇرۇپ، خۇدانى ئەزىمەيدۇ، ئۇلار بارلىق خىياللىرىدا: «ھېچبىر خۇدا يوقتۇر!» دەيدۇ. 5 ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەمىشە راۋان بولىدۇ، سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ئۇلارنىڭ نەزىرىدىن يىراق ۋە ئۇستۇن تۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ رەقىبلىرى بولسا، ئۇلارغا قاراپ «ئۆي!» دەپ مازاق قىلىدۇ. 6 [رەزىل ئادەم] كۆڭلىدە: «مەن ھېچ تەۋرەنمەي تۇرىمەن! دەۋردىن-دەۋرگە ھېچ مۇشەققەتتە ئىچىمەن» - دەيدۇ. 7 ئۇنىڭ ئاغزى قارغاش، ئالداچلىق ھەم زۇلۇمغا تولغان، تىل ئاستىدا ئەسكلىك ۋە قەبىھلىك ياتىدۇ. 8 ئۇ مەھەللىلەردە يوشۇرۇنچە مازاپ ئولتۇرىدۇ، ئۇ ئېھسان جايلىرىدا گۇناھسىزلارنى ئولتۇرۇۋېتىدۇ، كۈزلىرى يوقسۇللارنى كۈزلەيدۇ، 9 ئۇ چاقماقلىقىدا ياتقان شىردەك يوشۇرۇنچە پايلاپ ياتىدۇ، ئۇ مۇمىنلەرنى تۇتۇۋېلىش ئۈچۈن يوشۇرۇنچە مازاپ ياتىدۇ، مۇمىنلەرنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇلارنى ئۆز تورىغا چۈشۈرىدۇ. 10 [يوقسۇل] ئېزىلىدۇ، پۈكۈلىدۇ، دەردەمەنلەر ئۇنىڭ ياۋۇزۇقلىرى بىلەن يىقىلىدۇ. 11 ئۇ كۆڭلىدە: «تەكۋى بۇنى ئېتىۋېلىپ، قالدۇ، ئۇ يۈزىنى بېيۇلىپ، قارىمايدۇ، بۇنى ھەرگىز كۆرمەيدۇ» - دەيدۇ. 12 ئورۇن ئۇرغۇن، ئۇ پەرۋەردىگار، ئۇ تەكۋىم، قولىڭنى كۆتۈرگەن، ئېزىلگەن مۇمىنلەرنى ئۇنتۇما! 13 رەزىل ئادەم ئېشىقا [سەن] خۇدانى كۈزىگە ئىلمايدۇ؟ ئۇ كۆڭلىدە: «[خۇدا] بۇنى سۇرۇشتۇرمەيدۇ!» - دەيدۇ. 14 سەن بۇنى كۆرگەنسىن، سەن ئۆز قولىڭ بىلەن يامانلىق ھەم زۇلۇمنى ئۆزلىرىگە قايۇرۇش ئۈچۈن، تۇزۇڭ بۇلارنى كۈزلەپ يۈرسەن، دەردەمەنلەر ئۆزلىرىنى ساڭا تامانەت قىلىدۇ، چۈنكى سەن يېتىم-يېسىرلەرگە بار-يۈكە بولۇپ كەلگەنسىن، 15 رەزىل، يامان ئادەمنىڭ بىلىكىنى سۇندۇرۇۋەتكەنسىن، ئۇنىڭ رەزىللىكىنى بەرمۇبەر سۇرۇشتۇرۇپ، ئۇزۇل-كېسىل يوقاتقانىسىن. 16 پەرۋەردىگار ئەبەدىلەپ دەگىچە پادىشاھدۇر، [ئىمانسىز]

ئەللەر بولسا [پەرۋەردىگارنىڭ] زېمىنىدىن يوقلار، 17 پەرۋەردىگار، سەن ئاجىز مۇمىنلەرنىڭ ئامانلىرىنى ئاڭلايسەن، ئۇلارنىڭ دىلىنى توق قىلىسەن، يېتىم-يېسىرلەر ۋە ئېزىلگەنلەر ئۈچۈن ئادالەتنى ياقلاپ، يەرزىدىكى ئىنسانلارنىڭ [ئاجىز-مۇمىنلەرگە] قايىدىن ۋەھمە سالغۇچى بولماسلىقى ئۈچۈن، قۇلىقىڭنى دىڭ تۇرسەن.

11

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: پەرۋەردىگارى باشپاناھم قىلىم، ئەمدى سىلەر قانداقۇ ماڭا: «قۇشنىڭ ئۆز تېغىغا ئۇچۇپ قاچ! 2 چۈنكى مانا، رەزىللەر كامانى تارتىپ، قاراڭغۇلۇقتىن كۆڭلى دۇرۇسلاغا قارىتىپ ئاتماقچى بولۇپ، ئۇلار ئوقنى كىرىمچىغا سېلىپ قويدى، 3 «ئۇلار ھالاك قىلىنسا، ئەمدى ھەقتانيلار تېمۇ قىلار؟» - دەۋاتسىلەر! 4 پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدۇر، پەرۋەردىگارنىڭ تەختى ئاتمانلاردۇر، ئۇ نەزەر سالىدۇ، ئۇنىڭ سەرگۈز كۈزلىرى ئىنسان بالىلىرىنى كۆزىتىپ، سىنايدۇ، 5 پەرۋەردىگار ھەقتاننى ئادەمنى سىنايدۇ، رەزىللەرگە ۋە زوراۋانلىققا خۇشتارلارغا ئۇ ئىچ-ئىچىدىن نەپەرتلىنىدۇ. 6 ئۇ رەزىللەرگە قايىنلار، ئوت ۋە كۆڭگۈرتى ياغدۇرىدۇ، پىزغىم قىزىق شامال ئۇلارنىڭ قەدەھدىكى نېپسۇنى بولىدۇ. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار ھەقتانيدۇر، ھەقتانلىق ئۇنىڭ ئامرىقىدۇر، كۆڭلى دۇرۇسلا ئۇنىڭ دىدارىنى كۆرىدۇ.

12

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، شېئىت بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - قۇتقۇزغايىسەن، پەرۋەردىگار، چۈنكى ئىخلاسەن ئادەم تۆگەپ كەتتى، ئادەملەر ئارىسىدىن سادىق مۇمىنلەر غايىپ بولدى. 2 ھەربىرى ئۆز يېقىنلىرىغا يالغان ئېيتىدۇ، خۇشامەتچى لەۋلەردە، ئاللىكۆڭلۈك بىلەن سۆزلىشىدۇ. 3 پەرۋەردىگار بارلىق خۇشامەتچى لەۋلەرنى، ھاكاۋۇرلارچە سۆزلەيدىغان تىلنى كېسىۋەتكەي! 4 ئۇلار: «تېلىمىز بىلەن غەلبە قىلىمىز، لەۋلىرىمىز بولسا تۈزىمىزنىڭكىدۇر، كىم بىرگە رەب بولاللىسۇن؟» - دەيدۇ. 5 «ئېزىلگۈچى ئاجىزلارنى باسقان زۇلۇم ۋە جىدىن، مەسكىنلەرنىڭ ئاھۇزلارلىرى ۋە جىدىن، ھازىرلا ئورۇنمىدىن تۇراي» - دەيدۇ پەرۋەردىگار، «مەن ئۇلارغا، ئۇلار زارىسىپ كۆتكەن ئازادلىقنى يەتكۈزۈمەن». 6 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرى تالۋانلىغان كۈمۈشتە كۆتۈر. 7 سەن پەرۋەردىگار، ئۇلارنى ساقلايسەن، سەن [مۇمىنلەرنى] مۇشۇ دەۋردىن مەڭگۈگە قوغدايسەن، 8 [چۈنكى] رەزىل ئادەملەر ھەربىدا غادىيىپ يۈرۈشىدۇ، پەسكەشلىك ئىنسان بالىلىرى ئارىسىدا ئاللىجانابلىق دەپ ماختالماقتا!

13

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - ئۇ پەرۋەردىگار، قاچانغىچە؟ سەن مېنى مەڭگۈگە تۇتۇمسەن؟ قاچانغىچە دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرسەن؟ 2 قاچانغىچە ھەركۈنى قايقۇرۇپ، قەلبىمدە؟ قاچانغىچە دۇشمەن مەندىن شادلىنىپ غالىپ بۇرىدۇ؟ 3 ماڭا قارا، ماڭا جاۋاب بەرگەن، ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايم! تولۇم ئۇيغۇسى مېنى بېسىپ كەلگۈچە، كۆزۈمنى يورۇتقانىسىن، 4 دۇشمىنىڭ: «مەن كۈچىيىپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىم» دېمەسلىكى ئۈچۈن، رەقىبلىرىم سەن تۈرۈلگەنلىكىمنى كۆرۈپ شادلانماسلىقى ئۈچۈن، [كۆزۈمنى يورۇتقانىسىن]! 5 بىراق مەن بولسام سېنىڭ تۈرگەرمەس مۇھەببىتىڭگە تۇرۇمنى تاپشۇرۇم، يۈزىم سېنىڭ ئىجتىلىقىڭدىن شادلىنىدۇ، 6 مەن پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىمەن، چۈنكى ئۇ ماڭا زور مەھربانلىقنى كۆرسەتتى.

14

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - نەخمىق كىشى كۆڭلىدە: «ھېچبىر خۇدا يوق» - دەيدۇ. ئۇلار چىرىكىلىشىپ، يىرگىنچىلىك قەبىھلىكى قىلىشتى، ئۇلارنىڭ ئىچىدە مەھربانلىق قىلغۇچى يوقتۇر، 2 پەرۋەردىگار ئەرشە تۇرۇپ، ئادەم بالىلىرىنى كۆزىتىپ: «بۇ ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدا ئىنساننى چۈشىنىدىغان بىرەرسى بارمىدۇ؟ خۇدانى ئەزىمەيدىغانلار بارمىدۇ؟ 3 ھەممە ئادەم يولدىن چىقتى، ھەممە ئادەم چىرىكىلىشىپ كەتتى، مەھربانلىق قىلغۇچى يوق، ھەتتا بەرمۇ يوقتۇر. 4 ئاتنى يېگەندەك مېنىڭ خەلقىمنى يۇتۇۋالغان بۇ قەبىھلىك قىلغۇچىلار ھېچبىرىنى بىلمەيدۇ؟» - دەيدۇ. ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچبىر ئىلتىجا قىلمايدۇ. 5 مانا ئۇلارنى غايەت زور قورقۇنچ باسى، چۈنكى خۇدا ھەقتانيلارنىڭ دەۋرىدۇر. 6 «سىلەر ئېزىلگەنلەرنىڭ كۆڭلىگە يۈككەن ئۈمىدىنى يوق قىلماقچى بولسىلەر، بىراق پەرۋەردىگار ئۇنىڭ باشپاناھىدۇر، 7 ئاھ، ئىنساننىڭ ئىجتىلىقى زىنەدىن چىقىپ كەلگەن بولسا ئىدى! پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ئاسارەتتىن چىقىرىپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگەن چاغدا، ياقۇپ شادلىنىدۇ، ئىسرائىل خۇشاللىنىدۇ!

15

داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار، كىم چىدىرىڭدا تۇرالايدۇ؟ كىم پاك-مۇقەددەس تېغىڭدا ماڭالىشىدۇ؟ 2 كىمكى تامامەن دۇرۇسلاقتا ماڭسا، ھەقتانلىقنى يۈرگۈزسە، كۆڭلىدە ھەققەتنى سۆزلىسە؛ 3 تىل بىلەن

گەپ توشۇمىسا، ئۆز يېقىنىغا يامانلىق قىلىسا، قوشنىسىنىڭ ئەيىبى كىلەپ ئاچىسا، 4 بەس ئادەمنى كۆزگە ئېلىسا، پەرۋەردىگاردىن ئەيىبىدىغانلارنى ھۆرمەتلىسە، ئۆزىگە زىيانلىق بولغان قەدىردىمۇ ئېچكەن قەسىمنى ئۆزگەرتكىسە، 5 ئۇلارنىڭ كۆڭلى پەرزەنتلىرى بىلەن قاندى، بالىلىرىغا بايلىقلىرىنى قالدۇرىدۇ. 15 مەن بولسام، ھەققانىيلىقتا يۈزۈڭگە قارىغۇچى بولمەن؛ ئويغانغىنىدا، سېنىڭ دىدارىڭدىن سۆيۈمەن!

16

داۋۇت يازغان «مىختام» كىتابى: مېنى ساقلىغىن، ئى تەڭرى، چۈنكى مەن ساڭا تايىنىمەن. 2 مېنىڭ جېنىم پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ رەببىمدۇرسەن، سەندىن باشقا مېنىڭ بەخت-سائادىتىم يوقتۇر» - دېدى. 3 بەر يۈزىدىكى مۇقەددەس بەندىلىرىڭ بولسا، ئۇلار ئالچاغانلاردۇر، ئۇلار مېنىڭ ھەمە خۇشاللىقىمدۇر. 4 كىم باشقا ئىلاھنى ئىزدەشكە ئالدىرسا، ئۇلارنىڭ دەردلىرى كۆپىيىپ كېتىدۇ. غەيرىي ئىلاھلارغا ئاتاىپ ھەدىيە قىلىدىغانلىرىنى تۆكەيمەن، ئۇلارنىڭ ناملىرىنى تىلىمىغۇمۇ ئالمايمەن. 5 پەرۋەردىگار بولسا مېنىڭ مىراسىم ھەم قەدەمىدىكى نېسۋەمدۇر؛ چەك تاشلىنىپ ئېرىشكەن نېسۋەمنى ئۇزۇڭ ساقلايسەن؛ 6 [نېسۋەمنى بەلگىلىگەن] سىزنىڭ ماڭا گۈزەل بەرلەرنى بېكىتكەندۇر؛ بەرھەق، مېنىڭ گۈزەل مىراسىم باردۇر! 7 ماڭا ئەسەبەت بەرگەن پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قىلغۇر، مەنما كېچىلەردىمۇ ئۇچىدىم ماڭا تۆكىندۇ. 8 مەن پەرۋەردىگارنى ھەردائىم كۆز ئالدىمدىن كەتكۈزمەيمەن، ئۇ ئوڭ يېنىمدا بولغاچقا، مەن ھەرگىز تەۋرەنمەيمەن. 9 شۇڭا مېنىڭ قەلبىم شادلاندى، مېنىڭ روھىم تېخىمۇ كۆتۈرۈلدى، مېنىڭ ئېتىم تامان ئېسەنلىككە تۇرىدۇ؛ 10 چۈنكى جېنىمنى ھەتتەسارادا قالدۇرمامسەن، شۇنداقلا سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىڭنى چىرىشتىن ساقلايسەن. (Sheol h7585) 11 سەن ماڭا ھايات يولنى كۆرسىتىسەن؛ ھۇزۇرۇڭدا تۇلۇپ تاشقان شاد-خۇراملىق باردۇر، ئوڭ قولىڭدا مەڭگۈلۈك بەر-ھەلەزەتلەرمۇ باردۇر.

17

داۋۇتنىڭ دۇئاسى: - ھەققانى تەلەپنى ئاڭلا، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ نىدايىغا كۆڭۈل قويغىن؛ مېنىڭ دۇئاىغا قۇلاق سالغىن، ئى ئالغانچى لەۋلەردىن چىققان ئەمەس. 2 ھۇزۇرۇڭدىن ھۆكۈم چىقىرىلغان! كۆزۈڭنى ئېمە دۇرۇس ئىكەنلىكىنى پەرق تەكشۈر؛ 3 سەن مېنىڭ قەلبىمنى سىنىغانسەن، سەن كېچىدىمۇ ماڭا يېقىنلىشىپ كۆزەتتىڭ، سەن مېنى تۇلۇپ كۆرۈڭدەن كەچۈردىڭسەن، مېنىڭدىن ھېچبىر سەۋەنلىك تاپالمىدىڭ، كۆڭلۈمدە: ئاغزىم ئەتتەتەتلىك قىلىسۇن! - دەپ نىيەت قىلدىم. 4 ئادەم بالىلىرىنىڭ ھاياتلىقى ئىشلىرىدا، لەۋلىرىڭدىن چىققان سۆزلەر بىلەن زوراۋانلارنىڭ يوللىرىدىن ئۆزۈمنى نېرى قىلدىم. 5 مېنىڭ قەدەملىرىم يوللىرىڭدىن چىققان، پۇتلىرىم تېپىلىپ كەتمىگەن. 6 مەن ساڭا ئىتىجا قىلدىم، چۈنكى تىلەكلىرىمنى ئىجابەت قىلىسەن، ئى تەڭرى؛ ماڭا قۇلاق سالغىن، سۆزلىرىمنى ئاڭلىغىن. 7 ئى، ئۆزۈڭگە ئايانغانلارنى قارشى چىققۇچىلاردىن ئوڭ قولىڭ بىلەن قۇتقۇزغۇچى، كارامەتلىرىڭنى كۆرسىتىپ، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى ئايان قىلغايىسەن! 8 مېنى كۆز قارىغۇچۇڭدەك ساقلىغايىسەن؛ قاناتلىرىڭ سايبىسە مېنى يوشۇرغايىسەن؛ 9 مېنى يۇلتۇلغى بولغان رەزىل ئادەملەردىن، مېنى قوشۇۋالغان تەشەددى كۆشەندىلىرىمدىن يوشۇرغىن؛ 10 ئۇلارنىڭ باغرىنى ماي قاپلاپ، قېتىپ كەتكەن؛ ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرى تەكەببۇرلارچە سۆزلەيدۇ؛ 11 ئۇلار يوللىرىنى تورۇپ، بىزنى يەرگە تۇرۇشقا كۆزىنى ئالاتىپ، 12 ئولجىغا ئايچ كۆزلۈك بىلەن تىككەن شىردەك، يوشۇرۇن جايلىرىدا ماراپ يۈرىدىغان ياش شىردەكتۇر. 13 ئورۇنۇڭنى تۇرغايىسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇنىڭ يولىنى توسۇپ، يەر بىلەن يەكسان قىلغايىسەن، جېنىمنى رەزىل ئادەمدىن قۇتقۇزغىن، قىلچىڭ بىلەن، 14 [مېنى] ئۆز قولىڭ بىلەن

18 نەغمىلەرنىڭ بېشىغا ئاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى داۋۇت يازغان كىتابى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى بارلىق دۇشمەنلىرىدىن ھەم ساتۇل پادىشاھنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان كىتابى، ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇنۇ كىتابنىڭ سۆزلىرىنى ئېيتتى: - ئاھ، پەرۋەردىگار، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىم، مەن سېنى سۆيۈمەن! 2 پەرۋەردىگار مېنىڭ خادا ئېغىم، مېنىڭ قورغىم، مېنىڭ ئىجتىھاتكارىدۇر! مېنىڭ تەڭرىم، مېنىڭ قورام ئېتىقىم، مەن ئۇنىڭدىن ھىمايە تاپمەن؛ ئۇ مېنىڭ قالىقىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچى مۇڭگۈزۈم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارىمدۇر! 3 مەدھىيلەرگە لايىق پەرۋەردىگارغا نىدا قىلىمەن، شۇندا دۇشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزغۇچىم، 4 ئۇلارنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى قورشىۋالدى، ئىخلاسسىزلىرىڭنى يامراپ كېتىشى مېنى قورشىۋەتتى؛ 5 ھەتتەسارانىڭ تانلىرى مېنى چىرىۋالدى، ئولۇم سىرتماقلىرى ئالدىمغا كەلدى. (Sheol h7585) 6 قىينالغىنىدا مەن پەرۋەردىگارغا نىدا قىلدىم، خۇدايىغا بەرىدا كۆتۈردۇم؛ ئۇ نىبىدە ئىخانىسىدىن ئاۋازىمنى ئاڭلىدى، مېنىڭ بەرىدايم ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كەلدى، ئۇنىڭ قولىغا كىردى. 7 شۇ چاغ يەرزېم تەۋرەپ، سىلىكىنىپ كەتتى، تاغلارنىڭ تۈللىرى دەھشەتلىك تەۋرەندى، سىلىكىنىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ غەزەپلىدى. 8 ئۇنىڭ دىمىغىدىن ئىس تۇرۇپ ئۇراتتى، ئاغزىدىن چىققان ئوت ھەممىسىنى يۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭدىن كۆمۈر چوغلارنى چىقتى؛ 9 ئۇ ئاسمانلارنى تەزىم قىلدۇرۇپ چۈشتى، يۇقى ئاستى ئوم قاراڭغۇلۇق ئىدى. 10 بىر كۈبۇنى مىنىپ بەرۋاز قىلدى، شامانىڭ قاناتلىرىدا غۇيۇلداپ ئۇچۇپ كەلدى. 11 ئۇ قاراڭغۇلۇقنى ئۆزىنىڭ يوشۇرۇنىدىغان جايى قىلدى، سۇلارنىڭ قاراڭغۇسىنى، ئاسمانلارنىڭ قويۇق بۇلۇتلىرىنى، ئۆز تەراپىدا چىدىرى قىلدى. 12 ئۇنىڭ ئالدىدىكى يورۇقلۇقتىن، قويۇق بۇلۇتلار، مۇلدۇر، تۇتۇق چوغلار چىقىپ تۇتتى؛ 13 پەرۋەردىگار ئاسماندا گۈلدۈرلىدى؛ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئاۋازىنى ياكراقتى، مۇلدۇر ۋە تۇتۇق چوغلار بىلەن. 14 بەرھەق، ئۇ ئوقلىرىنى ئېتىپ، [دۇشمەنلىرىمنى] تارقىتىۋەتتى؛ چاقماقلارنى چاققۇرۇپ، ئۇلارنى قىياس-چۇقناغا سالدى، 15 شۇنىڭ بىلەن دېڭىزلارنىڭ تەككى كۆرۈنۈپ قالدى، ئالەمنىڭ تۈللىرى ئاشكارىلاندى، تەننېھىڭ بىلەن، دىمىغىڭدىن چىققان نەپەسىنىڭ زەربىسى بىلەن، ئى پەرۋەردىگار. 16 ئۇ يۇقىرىدىن قولىنى ئۇزىتىپ، مېنى تۇتتى؛ مېنى ئۇلۇغ سۇلاردىن تارتىپ ئالدى. 17 ئۇ مېنى كۈچلۈك دۇشمىنىمدىن، ھەم ماڭا ئۇچمەنلىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزدى؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈك ئىدى. 18 كۈپلەتكە ئۇچرىغان كۈنۈمدە، ئۇلار ماڭا قارشى ھۇجۇمغا ئۇچتتى؛ بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ تايانچىم ئىدى. 19 ئۇ مېنى كەڭرى-تازادە بىر جايغا ئېلىپ چىقاردى؛ ئۇ مېنى قۇتقۇزدى؛ چۈنكى ئۇ مەندىن خۇرسەن بولدى. 20 پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىغا قاراپ ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ قولىمنىڭ ھالالىقىنى ئۇ ماڭا قايتۇردى؛ 21 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىنى تۇتۇپ كەلدىم؛ رەزىللىك قىلىپ خۇدايىدىن ئايرىلىپ كەتمىدىم؛ 22 چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق ھۆكۈملىرى ئالدىمىدۇر؛ مەن ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى ئۆزۈمدىن نېرى قىلىدىم؛ 23 مەن ئۇنىڭ بىلەن غۇبارسىز يۈردۈم، ئۆزۈمنى گۇناھتىن نېرى قىلدىم؛ 24 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىغا قاراپ، كۆز ئالدىدىكى ئورۇننىڭ ھالالىقىغا قاراپ، قىلغانلىرىمنى قايتۇردى. 25 ۋاپادار-مېھرىبانلار ئۆزۈڭنى ۋاپادار-مېھرىبان كۆرسىتىسەن؛

غۇبارسىزلارغا تۈزۈلگۈچى غۇبارسىز كورستىسەن، 26 ساپ دىللىقلارغا تۈزۈلگۈچى ساپ دىللىق كورستىسەن، تەتۈرلەرگە تۈزۈلگۈچى تۈزۈلگۈچى كورستىسەن، 27 چۈنكى ئاجىز مۇمىن خەلقى قۇتقۇزغۇچى تۈزۈلگۈچى، بىراق تەكەبۇر كۈزلەرنى شەرمەندە قىلسەن، 28 چىرىغىنى جۇلالىق قىلغان سەندۈرسەن، پەرۋەردىگار خۇدايمى مېنى باسقان قاراڭغۇلۇقنى نۇرلاندۇردى، 29 چۈنكى سەن ئارقىلىق [دۈشمەن] قوشۇنى ئارىسىدىن يۈگۈرۈپ تۈتۈم، سەن خۇدايم ئارقىلىق مەن سېلىدىن ئاتلاپ تۈتۈم. 30 تەكۈم - ئۇنىڭ يولى مۇكەممەلدۇر، پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى سىناپ ئىسپاتلانغاندۇر، ئۇ ئۆزىگە ئايانغانلارنىڭ ھەممىسىگە قالغاندۇر. 31 چۈنكى پەرۋەردىگار دىن باشقا يەنە كىم ئىلاھتۇر؟ بىزنىڭ خۇدايىمىز دىن باشقا كىممۇ قورام تاشتۇر؟ 32 يەنى بىلىمى كۈچ - قۇۋۋەت بىلەن ئورغۇچى تەڭرى، يولۇمنى تۈپتۈر، مۇكەممەل قىلغۇچى تەڭرىدۇر، 33 ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كېيىنكىڭىدەك [تۇتقۇز] قىلدۇ، شۇنىڭ بىلەن مېنى ئېگىز جايلىرىدا تۇرغۇزدى، 34 قوللىرىمنى ئۇرۇش قىلىشقا ئۆگىتىدۇ، شۇڭلاشقا بىلەن كىرىم مىس كامانى كېرەلەيدۇ، 35 سەن ماڭا ئىجتىلىق بولغان قالدۇقنى ئاتا قىلدىڭ، ئېنىڭ ئوڭ قولىڭ مېنى يۇلدى، سېنىڭ مۇلايىم كەمتەرلىكىڭ مېنى ئۇلۇغ قىلدى. 36 سەن قەدەملىرىم ئاستىدىكى جاينى كەڭ قىلدىڭ، مېنىڭ پۇتلىرىم تېپىلىپ كەتتى. 37 مەن دۈشمەنلىرىمنى قوغلاپ يەتتىم، ئۇلار ھالاك بولمىغۇچە چېچ ياندىم. 38 قايتىدىن ئورنىدىن تۇرالماس قىلىپ ئۇلارنى يانچۇەتتىم، ئۇلار پۇتلىرىم ئاستىدا يىقىلدى. 39 سەن جەڭ قىلىشقا كۈچ بىلەن بىلىمنى باغلىدىڭ، سەن ماڭا ھۇجۇم قىلغانلارنى پۈتۈم ئاستىدا ئېڭىلدۈردۈڭ، 40 دۈشمەنلىرىمنى كۈز ئالدىدا ئارقىسىغا ياندۇرۇپ قاقچۇزدۇڭ، شۇنىڭ بىلەن ماڭا ئۈچمەنلەرنى يوقىتىم. 41 ئۇلار پەرياد كۈتۈردى، بىراق قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم يوق ئىدى، ھەتتا پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى، ئۇمۇ ئۇلارغا جاۋاب بەرمىدى. 42 مەن ئۇلارغا سوققا بېرىپ، شامال تۇچۇرغان تويىدەك قىلۋەتتىم؛ كۈچىدىكى پاتقاقتەك، ئۇلارنى تۈكۈۋەتتىم. 43 سەن مېنى خەلقنىڭ نىزىرىدىن قۇتقۇزغانىسەن، سەن مېنى ئەللەرنىڭ بېشى قىلغانىسەن، ماڭا يات بولغان بىر خەلق خىزمىتىدە بولماقتا. 44 سۈزۈمنى ئاڭلاپلا ئۇلار ماڭا ئىنتايىن قىلدۇ، يات ئەلدىكىلەر ماڭا بىچارىلەرچە تەسلىم بولدى، 45 يات ئەلدىكىلەر چۈشكۈنلىشىپ كېتىدۇ، ئۇلار ئۆز ئىستىھكاملىرىدىن تىرتىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ، 46 پەرۋەردىگار ھاياتقا مېنىڭ قورام تېشىم مۇبارەكلەنسۇن! ئىجتىلىق بولغان خۇدا [ھەممىدىن] ئالىدۇر، دەپ مەدھىيەلەنسۇن! 47 ئۇ، مەن ئۈچۈن تولۇق قىسساس ئالغۇچى تەڭرى، خەلقلەرنى ماڭا بويسۇندۇرغان [خۇدادۇر]، 48 ئۇ مېنى دۈشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزغان، بەرھەق، سەن مېنى ماڭا ھۇجۇم قىلغانلاردىن يۇقىرى كۈتۈردۈڭ، زور ۋاۋان ئادەمدىن سەن مېنى قۇتقۇزدۇڭ. 49 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئەللەر ئارىسىدا ساڭا رەھمەت ئېيتىمەن، ئۇ پەرۋەردىگار، نامىڭنى ئۇلۇغلاپ كۆيەلەرنى ئېيتىمەن، 50 [پەرۋەردىگار] تۈزى تىكىلگەن پادىشاھقا زور نۇسرەتلەرنى بېغىشلايدۇ، تۈزى مەسھ قىلىنغان، يەنى داۋۇتقا ھەم ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈگە تۈگەرەمسە مۇھەببىتىنى كۈرسىتىدۇ.

20 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - كۆپلەپلىك كۈندە پەرۋەردىگار ساڭا ئىجابەت قىلغان؛ ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ نامى سېنى ئېگىزدە ئامان ساقلىغانى! 2 ئۇ ئۆز مۇقەددەس جايىدىن ساڭا مەدەت ئەۋەتكەن، زىۋىدىن ساڭا كۈچ-قۇۋۋەت بەرگەن، 3 بارلىق [ئاشلىق ھەدىيە]لىرىڭنى ياد قىلغان، كۈيدۈرمە قۇربانلىقنىڭنى قوبۇل قىلغان؛ سېلھا! 4 كۆڭلۈڭدىكى تەشەببۇتلارنى ساڭا ئاتا قىلغان، كۆڭلۈڭگە پۈككەن بارلىق ئارزۇلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغانى. 5 بىزەر غەلبە ئىشنى تەرىكەپ تەنتەنە قىلىمىز، خۇدايىزىڭ نامىدا تۇغلىرىمىزنى تىكىمىز؛ پەرۋەردىگار بارلىق تەلەپلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغانى! ھازىر بىلىمىڭنى، پەرۋەردىگار ئۆزى مەسھ قىلغىنىنى قۇتقۇزدۇ، مۇقەددەس ئەشەرلىرىدىن ئۇنىڭغا قۇدرەتلىك قۇتقۇزغۇچى قولىنى ئۇزارتىپ جاۋاب بېرىدۇ. 6 ھازىر بىلىمىڭنى، پەرۋەردىگار ئۆزى مەسھ قىلغىنىنى قۇتقۇزدۇ، مۇقەددەس ئەشەرلىرىدىن ئۇنىڭغا قۇدرەتلىك قۇتقۇزغۇچى قولىنى ئۇزارتىپ جاۋاب بېرىدۇ. 7 بىزەر جەڭ ھارۋىلىرىغا، بىزەر ئاتلارغا [ئاتىنىدۇ]؛ بىراق بىز بولساق پەرۋەردىگار خۇدايىزىڭ نامىنى ياد ئېيتىمىز، 8 ئۇلار تىزى پۈكلىنىپ يىقىلدى، بىراق بىز بولساق، قەدەمىزنى رۇسلاپ تىك تۇرىمىز. 9 ئۇ پەرۋەردىگار، پادىشاھقا غەلبە بەرگەن، ندا قىلغىنىمىزدا بىزگە ئىجابەت قىلغانىسەن!

21 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - پادىشاھ قۇدرىتىڭنىڭ شادلىنىدۇ، ئۇ پەرۋەردىگار، غەلبە-ئىجتىلىقنىڭ ئۇ نەقەدەر خۇرسەن بولىدۇ! 2 سەن ئۇنىڭ كۆڭلۈ تىلىكىنى ئۇنىڭغا ئاتا قىلدىڭ، لەۋلىرىنىڭ تەلپىنى رەت قىلغان ئەمەسسىن. سېلھا! 3 چۈنكى سەن ئېسىل بەرىكەتلەر بىلەن ئۇنى قارشى ئالدىڭ، ئۇنىڭ بېشىغا ساپ ئالتۇن تاج كىيىدۇردۇڭ. 4 ئۇ سەندىن ئومۇر تىلىسە، سەن ئۇنىڭغا بەردىڭ، يەنى ئۇزۇن كۈنلەرنى، تاكى تەبەدىلگە بەدىگىچە بەردىڭ. 5 ئۇ سېنىڭ بەرگەن غەلبە-ئىجتىلىقنىڭ زور شەرەپ قۇتچى، سەن ئۇنىڭغا ئىززەت-ھەيۋەت ھەم شان-شەۋكەت قوندۇردۇڭ. 6 سەن ئۇنىڭ تۈزى مەڭگۈلۈك بەرىكەتلەر قىلدىڭ، دىدارىڭنىڭ شادلىقى بىلەن ئۇنى زور خۇرسەن قىلدىڭ، 7 چۈنكى

غۇبارسىزلارغا تۈزۈلگۈچى غۇبارسىز كورستىسەن، 26 ساپ دىللىقلارغا تۈزۈلگۈچى ساپ دىللىق كورستىسەن، تەتۈرلەرگە تۈزۈلگۈچى تۈزۈلگۈچى كورستىسەن، 27 چۈنكى ئاجىز مۇمىن خەلقى قۇتقۇزغۇچى تۈزۈلگۈچى، بىراق تەكەبۇر كۈزلەرنى شەرمەندە قىلسەن، 28 چىرىغىنى جۇلالىق قىلغان سەندۈرسەن، پەرۋەردىگار خۇدايمى مېنى باسقان قاراڭغۇلۇقنى نۇرلاندۇردى، 29 چۈنكى سەن ئارقىلىق [دۈشمەن] قوشۇنى ئارىسىدىن يۈگۈرۈپ تۈتۈم، سەن خۇدايم ئارقىلىق مەن سېلىدىن ئاتلاپ تۈتۈم. 30 تەكۈم - ئۇنىڭ يولى مۇكەممەلدۇر، پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى سىناپ ئىسپاتلانغاندۇر، ئۇ ئۆزىگە ئايانغانلارنىڭ ھەممىسىگە قالغاندۇر. 31 چۈنكى پەرۋەردىگار دىن باشقا يەنە كىم ئىلاھتۇر؟ بىزنىڭ خۇدايىمىز دىن باشقا كىممۇ قورام تاشتۇر؟ 32 يەنى بىلىمى كۈچ - قۇۋۋەت بىلەن ئورغۇچى تەڭرى، يولۇمنى تۈپتۈر، مۇكەممەل قىلغۇچى تەڭرىدۇر، 33 ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كېيىنكىڭىدەك [تۇتقۇز] قىلدۇ، شۇنىڭ بىلەن مېنى ئېگىز جايلىرىدا تۇرغۇزدى، 34 قوللىرىمنى ئۇرۇش قىلىشقا ئۆگىتىدۇ، شۇڭلاشقا بىلەن كىرىم مىس كامانى كېرەلەيدۇ، 35 سەن ماڭا ئىجتىلىق بولغان قالدۇقنى ئاتا قىلدىڭ، ئېنىڭ ئوڭ قولىڭ مېنى يۇلدى، سېنىڭ مۇلايىم كەمتەرلىكىڭ مېنى ئۇلۇغ قىلدى. 36 سەن قەدەملىرىم ئاستىدىكى جاينى كەڭ قىلدىڭ، مېنىڭ پۇتلىرىم تېپىلىپ كەتتى. 37 مەن دۈشمەنلىرىمنى قوغلاپ يەتتىم، ئۇلار ھالاك بولمىغۇچە چېچ ياندىم. 38 قايتىدىن ئورنىدىن تۇرالماس قىلىپ ئۇلارنى يانچۇەتتىم، ئۇلار پۇتلىرىم ئاستىدا يىقىلدى. 39 سەن جەڭ قىلىشقا كۈچ بىلەن بىلىمنى باغلىدىڭ، سەن ماڭا ھۇجۇم قىلغانلارنى پۈتۈم ئاستىدا ئېڭىلدۈردۈڭ، 40 دۈشمەنلىرىمنى كۈز ئالدىدا ئارقىسىغا ياندۇرۇپ قاقچۇزدۇڭ، شۇنىڭ بىلەن ماڭا ئۈچمەنلەرنى يوقىتىم. 41 ئۇلار پەرياد كۈتۈردى، بىراق قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم يوق ئىدى، ھەتتا پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى، ئۇمۇ ئۇلارغا جاۋاب بەرمىدى. 42 مەن ئۇلارغا سوققا بېرىپ، شامال تۇچۇرغان تويىدەك قىلۋەتتىم؛ كۈچىدىكى پاتقاقتەك، ئۇلارنى تۈكۈۋەتتىم. 43 سەن مېنى خەلقنىڭ نىزىرىدىن قۇتقۇزغانىسەن، سەن مېنى ئەللەرنىڭ بېشى قىلغانىسەن، ماڭا يات بولغان بىر خەلق خىزمىتىدە بولماقتا. 44 سۈزۈمنى ئاڭلاپلا ئۇلار ماڭا ئىنتايىن قىلدۇ، يات ئەلدىكىلەر ماڭا بىچارىلەرچە تەسلىم بولدى، 45 يات ئەلدىكىلەر چۈشكۈنلىشىپ كېتىدۇ، ئۇلار ئۆز ئىستىھكاملىرىدىن تىرتىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ، 46 پەرۋەردىگار ھاياتقا مېنىڭ قورام تېشىم مۇبارەكلەنسۇن! ئىجتىلىق بولغان خۇدا [ھەممىدىن] ئالىدۇر، دەپ مەدھىيەلەنسۇن! 47 ئۇ، مەن ئۈچۈن تولۇق قىسساس ئالغۇچى تەڭرى، خەلقلەرنى ماڭا بويسۇندۇرغان [خۇدادۇر]، 48 ئۇ مېنى دۈشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزغان، بەرھەق، سەن مېنى ماڭا ھۇجۇم قىلغانلاردىن يۇقىرى كۈتۈردۈڭ، زور ۋاۋان ئادەمدىن سەن مېنى قۇتقۇزدۇڭ. 49 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئەللەر ئارىسىدا ساڭا رەھمەت ئېيتىمەن، ئۇ پەرۋەردىگار، نامىڭنى ئۇلۇغلاپ كۆيەلەرنى ئېيتىمەن، 50 [پەرۋەردىگار] تۈزى تىكىلگەن پادىشاھقا زور نۇسرەتلەرنى بېغىشلايدۇ، تۈزى مەسھ قىلىنغان، يەنى داۋۇتقا ھەم ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈگە تۈگەرەمسە مۇھەببىتىنى كۈرسىتىدۇ.

19 داۋۇت يازغان كۆي: - ئەشەرلەر تەڭرىنىڭ ئۇلۇغلىقىنى جاكارلايدۇ، ئاممان گۇمبىزى ئۇنىڭ قولى ياستىغانلىرىنى ئامان قىلدۇ، 2 ئۇلارنىڭ سۆزلىرى كۈن-كۈنلەر دەريادەك ئېقىۋاتىدۇ، كېچە-كېچىلەپ ئۇلار بىلىمى ئايان قىلىۋاتىدۇ. 3 تىلسىز ھەم ئاۋازسىز بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ساداسى [ئالەمگە] ئاڭلانماقتا. 4 ئۇلارنىڭ تۈلپەم تانىسى يەر يۈزىدە تارتىلماقتا، ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ئالەمنىڭ چېتىگىچە يەتمەكتە. ئۇلارنىڭ ئىچىدە [خۇدا] قۇياش ئۈچۈن چىدىر تىككەن، 5 [قۇياش] ھۇجرىسىدىن توغنا چىققان يىڭىتەك

پادشاه پەرۋەردىگارغا تابىنىدۇ، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى بىلەن ئۇ ھىج ئەۋرەنمەيدۇ. 8 سېنىڭ قورلۇڭ بارلىق دۈشمەنلەرنىڭ تېپىپ، تاشكارە قىلىدۇ؛ ئوڭ قورلۇڭ ساڭا ئۈچمەنلىك قىلغانلارنى تېپىپ تاشكارە قىلىدۇ؛ 9 سېنىڭ دىدارىڭ كۆرۈنگەن كۈندە، ئۇلارنى يالغۇز خۇمانغا سالغاندەك كۆيدۈرسەن، پەرۋەردىگار دەرغەزەپ بىلەن ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ؛ ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ تۇتىدۇ. 10 ئۇلارنىڭ تۇخۇمىنى جاھاندان، نەسلىرىنى كىشىلىك دۇنيادىن قۇرىتىسەن، 11 چۈنكى ئۇلار ساڭا يامانلىق قىلىشقا ئۇرۇندى، ئۇلار رەزىل بىر نەپەسنى ئويلاپ چىققىنى بىلەن، ئەمما غەلبە قىلالىدى. 12 چۈنكى سەن ئۇلارنى كەينىگە يۈرۈلۈشقا مەجبۇر قىلدىڭ، سەن ئۇلارنىڭ يۈزىگە قاراپ ئويلىغۇچى چەنلەيسەن. 13 ئۇ پەرۋەردىگار، ئۆز كۈچۈڭ بىلەن ئۇلۇغ تۇتۇقنى نامايان قىلغابىسەن، شۇنىڭ بىلەن بىز ناخشا ئېيتىپ قۇدرىتىڭنى مەدھىيەلەيمىز.

22

ئەخمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئايچەلەت-خاشاھار» (تاڭ سەھەردە كەلگەن مەدەت) دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - «ئاھ ئىلاھ، ئىلاھ، ئېھشىقا مەندىن ۋاز كەچتىڭ؟ سەن ئېھشىقا مېنى قۇتقۇزۇشتىن شۇنچە يىراقسەن؟ ئېھشىقا قاتتىق پەريادلىرىمدىن شۇنچە يىراق تۇرسەن، 2 خۇدايىم، كۈندۈزدە نىدا قىلدىم، لېكىن سەن ھېچ جاۋاب قىلمايسەن، كېچىدە مەن شۇنداق پەرياد قىلىشتىن ئارام ئالالمايمەن. 3 ئۇنىڭغا سەھىدە قىلىدۇ؛ 30 كەلگۈسىدە بىر ئەۋلاد ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ؛ بۇ ئەۋلاد رەب ئۈچۈن ئۆز پەرزەنتلىرى ھېسابلىنىدۇ. 31 كېيىن ئۇلار كېلىپ، شۇ چاغدا تۇغۇلدىغان بىر قورۇمغا ئۇنىڭ ھەقتانلىقىنى جاكارلاپ شۇنى ئېلان قىلىدۇكى، «ئۇ بۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى!»

23

داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار مېنى باققۇچى پادىچىمدۇر، موھتاج ئەمەسمەن ھېچ نەرسىگە، 2 ئۇ مېنى يۇمران چېۋىلەردە ياتقۇزۇپ دەم ئالدۇرار، تىنىچ قاتدىغان سۇلارنى يولىتىپ باقىدۇ، 3 ئۇ ئۇجۇدۇمنى يېڭىلايدۇ، ئۇ ھەقتانلىق يولدا ئۆز نامى ئۈچۈن يېتەكلىيدۇ؛ 4 ھەتتا مەن ئۆلۈم سايىسى بولغان جىلغىدىن ئۆتسەمۇ، ھېچ يامانلىقتىن قورقايەن؛ چۈنكى سەن مەن بىلەن بىللەدۇرسەن؛ سېنىڭ ھاساك ھەم تايىقىڭ ماڭا ئەسەللىدۇ. 5 مېنى خار قىلغۇچىلارنىڭ كۆز ئالدىدا ماڭا كەڭ داستىخان سالىسەن، مېنىڭ بېشىمنى ماي بىلەن مەسە قىلسەن؛ قەدەم تاشىدۇ، 6 بەرھەق، بارلىق كۈنلەردە ياخشىلىق ۋە ئۆزگەرمەس شەپقەت ماڭا ئەگىشىپ مەھراپ بولىدۇ؛ مەڭگۈدىن-مەڭگۈگە پەرۋەردىگارنىڭ دەرگاھىدا ياشايەن!

24

داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگارغا مەسئۇپتۇر، جاھان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەجۇداتلار؛ ئۇنىڭغا ئەنئەنەتتە قۇتقۇچى يەزىرى ۋە ئۇنىڭغا تۇرۇناتقانلارمۇ، 2 چۈنكى جاھاننىڭ ئۆلىنى چوڭقۇر دېڭىزلار ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، بەرنى سۇلار ئۈستىگە ئورناتقان ئۇدۇر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا كىم چىقالايدۇ؟ ئۇنىڭ مۇقەددەس جايىغا كىم كىرىپ تۇرالايدۇ؟ 4 قولىرى گۇناھتىن پاكىز، دىلى ساپ، قۇرۇق نەرسىلەرگە تەلۈرۈپ قارىمىغان، يالغان قەسەم قىلمىغان كىشى كەرەلەيدۇ. 5 بۇنداق كىشى بولسا پەرۋەردىگارنى بەختى، ئۆز نىجائىتى بولغۇچى خۇدادىن ھەقتانلىقىنى تاپشۇرۇۋالىدۇ ۋە [ئۇنى] كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ، 6 بۇ دەۋر ئۇنى ئىزدىگۈچى دەۋردۇر، بەنى سېنىڭ دىدارىڭنى ئىزدىگۈچىلەر، ئۇ ياقۇنىڭ [خۇداسى]! سېلاھا! 7 ئۇ قورۇقلار، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! [كەڭ ئېچىڭلار]! ئۇ مەڭگۈلۈك ئىشىكلەر، كۆتۈرۈلۈڭلار! شۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ كىرىدۇ!

8-شان-شەرەپ شىگىسى پادىشاھ دېگەن كىم؟ ئۇ پەرۋەردىگار دۇر، ئۇ كۈچلۈك ۋە قۇدرەتلىكتۇر! پەرۋەردىگار، جەڭ مەيدانىدا قۇدرەتلىكتۇر! 9 ئۇ قۇرۇقلار، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! كەڭ ئىچكىڭلار! ئۇ مەڭگۈلۈك نىشىڭلەر، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! شۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپ شىگىسى پادىشاھ كىرىدۇ! 10 شان-شەرەپ شىگىسى پادىشاھ دېگەن كىم؟ ساماۋىي قۇشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بولسا، شان-شەرەپ شىگىسى پادىشاھتۇر! سېلاھ!

25

داۋۇت يازغان كۆي: پەرۋەردىگار، جېنىم ساڭا تەلۈرۈپ قارايدۇ؛ ساڭا تايىنىشەن، ئۇ خۇدايم، مېنى يەرگە قارىتىپ خىجالەتتە قالدۇرمايغىنەن؛ ۋە ياكى دۈشمەنلىرىمنى ئۈستۈمدىن غالب قىلىپ شادلاندىرمايغىنەن؛ 3 بەرھەق، سېنى كۆتكۈچىلەردىن ھېچقايسىسى شەرەمدە بولماس، بىراق ھېچبىر سەۋەبسىز خائىنلىق قىلغۇچىلار شەرەمدە بولىدۇ. 4 مېنى سېنىڭ ئەزىزلىكىڭ بىلدىغان قىلغىنەن، ئۇ پەرۋەردىگار، يوللىرىڭنى ماڭا ئۆگىتىپ قويغىنەن. 5 مېنى ھەققىڭدە ماڭدۇرۇپ، ماڭا ئۆگەتكەنەن، چۈنكى تۈزۈك مېنىڭ نىجاتلىقم بولغان خۇدايمدۇرسەن، مەن كۆن بويى ساڭا قاراپ تەلۈرەنەن، 6 ئۆز رەھىمدىڭلارنىڭ، ئۆزگەرمەس مېھرىبىرىڭنى يادىڭغا كەلتۈرگەنەن، ئۇ پەرۋەردىگار! چۈنكى ئۇلار ئەزەلدىن تارتىپ بار بولۇپ كەلگەندۇر، 7 مېنىڭ باشلىقىمدا كۆنۈلۈپ، شۇنداقلا ئىتائەتسىزلىكىمنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەنەن؛ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ، مېھرىبانلىقىڭ بىلەن، مېنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەنەن، ئۇ پەرۋەردىگار، 8 پەرۋەردىگار مېھرىبان ۋە دۇرۇستۇر، شۇڭا ئۇ گۇناھكارلارنى دۇرۇس يولغا سالىدۇ. 9 مۇسئەلەرنى ياخشى-ياماننى پەرق ئېتىشكە ئۇ يېتەكلىدۇ، مۇسئەلەرگە ئۆز يولىنى ئۆگىتىدۇ. 10 ئۇنىڭ ئەھدىسى ۋە ھۆكۈم-گۇۋاھلىرىنى تۇتقانلارنىڭ ھەممىسىگە نىسبەتەن، پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق يوللىرى ئۆزگەرمەس مۇھەببەت ۋە ھەقىقەتتۇر. 11 ئۆز نامىڭ ئۈچۈن، ئۇ پەرۋەردىگار، قەبىلىكىم ئىنتايىن ئېغىر بولسىمۇ، سەن ئۇنى كەچۈرۈپتەنەن. 12 كىمكى پەرۋەردىگار دىن ئەيىبنەن، خۇدا ئۆزى تاللىغان يولدا ئۇنىڭغا [ھەقىقەتتى] ئۆگىتىدۇ، 13 ئۇنىڭ جېنى ئازادە-ياخشىلىقتا ياشايدۇ، ئۇنىڭ نەسلى يەر يۈزىگە مىراس بولىدۇ. 14 پەرۋەردىگار ئۆزىدىن ئەيىبنىدىغانلار بىلەن سىرادىشتۇر؛ ئۇ ئۇلارغا ئۆز ئەھدىسىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ. 15 مېنىڭ كۆزلىرىم ھەمىشە پەرۋەردىگارغا تىكىلىپ قارايدۇ، چۈنكى ئۇ پۇتلىرىمنى توردىن چىقىرىۋېتىدۇ. 16 ماڭا قاراپ مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەنەن، چۈنكى مەن غەربانەن، دەردەمدەندۇرمەن. 17 كۆڭلۈمنىڭ ئازارلىرى كۆپىيىپ كەتتى؛ مېنى باسقان قىسماقلاردىن چىقارغىنەن. 18 دەردىمىنى، ئازابلىرىمنى نەزىرىڭگە ئالغىن، بارلىق گۇناھلىرىمنى كەچۈرگەنەن! 19 مېنىڭ دۈشمەنلىرىمنى نەزىرىڭگە ئالغىن، چۈنكى ئۇلار كۆپتۇر، ئۇلار ماڭا چوڭقۇر ئۆچمەنلىك بىلەن نەپەسلىنىدۇ. 20 جېنىمنى ساقلىغىنەن، مېنى قۇتقۇزغىنەن، مېنى شەرەمدىلىكتە قالدۇرمايغىنەن، چۈنكى مەن سېنى باشتان-ئاخىر قىلدىم. 21 كۆڭۈل سايلىقى ۋە دۇرۇسلىق مېنى قوغدىغىنەن، چۈنكى مەن ساڭا ئۆمىد باغلاپ كۆتۈرۈۋاتىمەن. 22 ئۇ خۇدا، ئىسرائىلنى بارلىق كۆپلەتلىرىدىن قۇتقۇزۇپ چۈرۈلۈككە چىقارغىنەن!

27

داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار مېنىڭ ئۇرۇم ۋە نىجاتلىقىمدۇر، مەن يەنە كىمدىن قورقاي؟ پەرۋەردىگار ھاياتىمنىڭ قورغىنىدۇر، مەن كىمنىڭ ئالدىدا تىترەيم؟ 2 يامانلىق قىلغۇچىلار «ئۇنىڭ تەلىرىنى يەيلى» دەپ ماڭا ھۇجۇم قىلغاندا، رەقىبىم، دۈشمەنلىرىم ماڭا يېقىنلاشقاندا، ئۇنىڭ يىغىلىدى ئۇلار، 3 زور قوشۇن بارگاھ قۇرۇپ مېنى قورشاۋغا ئالسىمۇ، قەلبىمدە ھېچ قورقۇنچ بولمى، ماڭا تۇرۇش قوزغىسىمۇ، يەنىلا خاتىرجەم تۇرىمەن. 4 پەرۋەردىگار دىن بىرلا نەرسىنى تىلەپ كەلدىم، مەن شۇنىڭغا ئىنتىلىشەنمەنكى: - ئۆمۈر بويى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ گۈزەللىكىگە قاراپ يۈرىمەن، ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدا تۇرۇپ، يېتەكلىشىمگە مۇيەسسەر بولسام، دەيمەن. 5 بېشىمغا كۆن چۈشكەندە، ئۇ مېنى سايۋىنى ئاستىغا ئالىدۇ، مېنى چىدىرىنىڭ ئىچىدە تامان ساقلاپ يوشۇرۇۋالىدۇ، ئۇ مېنى تۇتۇتاش ئۈستىگە مۇقىم تۇرغۇزىدۇ. 6 شۇڭا ھازىر تەرجاندىكى دۈشمەنلىرىم ئالدىدا بېشىم يۇقىرى كۆتۈرۈۋالىدۇ، ئۇنىڭ مۇقەددەس چىدىرىدا تەنتەنە قىلىپ قۇربانلىقلار سۈنمەن، ناخشا-كۆپلەر ئېيتىمەن، مۇناجاتلارنى ئېيتىمەن پەرۋەردىگارغا! 7 ئىنا قىلغىنىمدا ئاۋازىمنى ئاڭلىغىنەن، ئۇ پەرۋەردىگار، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، نىجات بەرگەنەن. 8 ئۆز كۆڭلۈم: «ئۇنىڭ دىدارىنى ئۆزۈڭلار!» دەيدۇ، دىدارىڭنى، ئۇ پەرۋەردىگار، ئۆزۈم ئۆزۈم دەيمەن. 9 مەندىن تۇرۇشنى قاپقۇرمايغىنەن! غەزەپلەنگەندە قۇلۇڭنى نېرى قوغلىمايغىنەن، سەن مېنىڭ ياردىمىڭنى ئالماي كەلدىڭ، سەن مەندىن ئايرىلغىنەن، مېنى تاشلىۋەتتىڭەنەن، مېنى تىنچكارم خۇدا! 10 ئانا-ئامام مېنى تاشلىۋەتسىمۇ، پەرۋەردىگار مېنى قۇچىقىغا ئالىدۇ. 11 ماڭا ئۆز يولۇڭنى ئۆگەتكەنەن، ئۇ پەرۋەردىگار، كۈشەندىلىرىم [ياپلاپ يۈرەكتەن]، مېنى ئۆز يولغا باشلىغىنەن. 12 مېنى رەقىبىرىمنىڭ مەيلىگە تاپشۇرمايغىنەن، چۈنكى ماڭا قارا جاپالانچى بولغان يالغانچىلار خېلى كۆپتۇر، ئۇلارنىڭ نەپەسلىرىم زور ئالغانلىقىم 13، ئاھ، پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقىنى تىرىكەرنىڭ زېمىنىدە كۆرۈشكە كۆزۈم يەتمىگەن بولسا...! 14 پەرۋەردىگارنى تەلۈرۈپ كۆتىكىن! جىگەرلىك بول، قەلبىڭ مەردانە بولسۇن! شۇنداق قىل، پەرۋەردىگارنى تەلۈرۈپ كۆتىكىن!

28

داۋۇت يازغان كۆي: - مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقارغىنەن، 28 داۋۇت يازغان كۆي: - مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقارغىنەن، مەن ئۇنىڭ قورام تېشىم، ماڭا سۆزۈك قىلغىنەن، چۈنكى سەن جىمىجت تۇرۇۋالساڭ، مەن چوڭقۇر ماڭغا چۈشىدىغانلارغا ئوخشاشلا بولىمەن. 2 ساڭا بەرپاد كۆتۈرگىنىم، سېنىڭ مۇقەددەس كاللانغاڭغا قۇلۇمنى كۆتۈرگىنىم، مېنىڭ ئىشلىجىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغىنەن! 3 مېنى رەزىللەر ۋە قەبىلىك ئاۋلىغىنەن، 3 چۈنكى ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆز ئالدىمدا تۇتقۇنمەن، مەن

26

داۋۇت يازغان كۆي: - مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقارغىنەن، 26 داۋۇت يازغان كۆي: - مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقارغىنەن، مەن ئۇنىڭ قورام تېشىم، ماڭا سۆزۈك قىلغىنەن، چۈنكى سەن جىمىجت تۇرۇۋالساڭ، مەن چوڭقۇر ماڭغا چۈشىدىغانلارغا ئوخشاشلا بولىمەن. 2 ساڭا بەرپاد كۆتۈرگىنىم، سېنىڭ مۇقەددەس كاللانغاڭغا قۇلۇمنى كۆتۈرگىنىم، مېنىڭ ئىشلىجىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغىنەن! 3 مېنى رەزىللەر ۋە قەبىلىك ئاۋلىغىنەن، 3 چۈنكى ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆز ئالدىمدا تۇتقۇنمەن، مەن

قېلىنچىلار بىلەن بللە تاشلۇۋەتكەن، ئۇلار ئاغزىدا يېقىنلىرى بىلەن دوستانە سۆزلەشمىسۇ، كۆڭلەدە ئۈچمەنلىك باردۇر. 4 تۇلارنىڭ قېلىنلىرىغا قاراپ، ئىشلىرىنىڭ ئاماللىقىغا قاراپ ئىش تۇتقانى، قولىنىڭ قىلغانلىرى بويىچە تۇلارنىڭ ياندۇرغىلى، تېگىشلىك جازانى تۇلارنىڭ قاپتۇرغىلى. 5 چۈنكى تۇلار نە پەرۋەردىگارىنىڭ قىلغانلىرى، نە قوللىرىنىڭ ئىشلىگەنلىرىنى ھېچ نەزىرىگە ئالمىدۇ، [پەرۋەردىگار] تۇلارنى غۇلپىتىپ، قايتىدىن باش كۆتۈرگۈزمەيدۇ. 6 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قاپتۇرغۇلى، چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئىلتىجابلىرىمنىڭ ساداسىنى ئالغان. 7 پەرۋەردىگار مېنىڭ كۈچۈم، مېنىڭ قالىنىمىم، مېنىڭ كۆڭلۈم ئۇنىڭغا ئىشەندى، شۇنىڭ بىلەن ياردەم تاپمى؛ شۇڭا كۆڭلۈم زور شادلىنىدۇ، ئۆز كۈيۈم بىلەن مەن ئۇنى مەدھىيەلەيمەن. 8 پەرۋەردىگار ئۆز [خەلقىنىڭ] كۈچىدۇر، شۇنداقلا مەسە قىلغىنىغا قۇتقۇزغۇچى قورغاندۇر. 9 ئۆز خەلقىنى قۇتقۇزغىلى، مەراسىنى بەرپەكەتلىك قىلغىلى، تۇلارنى پادىچىدەك بېقىپ تۇرۇۋالدى، مەن ئۇلارنى كۆتۈرۈپ يۈزگەيسەن.

29 داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگارغا بەرگەنلىرىم، ئۇ قۇدرەتلىك بولغۇچىنىڭ بەرزەتلىرى، پەرۋەردىگارغا شان-شۈكۈت، كۈچ بەرگەنلىرىم! 2 پەرۋەردىگار ئۆز نامىغا لايىق شان-شۈكۈت بەرگەنلىرىم، پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ كۆزەللىكىدە سەجدە قىلغانلار! 3 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چوڭقۇر سۇلار ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ، شان-شەرەپ ئىشى بولغان تەڭرى گۈلدۈرماملارنى باكرىتىدۇ، پەرۋەردىگار بۈيۈك دېڭىزلار ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ. 4 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى كۈچلۈكتۇر، پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى ھەيۋەتكە تولغاندۇر، 5 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى كېدىر دەرەخلىرىنى سۇندۇرۇپتۇ، بەرھەق، پەرۋەردىگار ئۇلارنى سۇندۇرۇپتۇ.

6 تۇلارنى موزاي ئويناقلانغاندەك ئويناقلانغاندەك ئويناقلانغان، ياۋا كالىنىڭ بالىسى ئويناقلانغاندەك، تۇلۇن ۋە سىرغون تېغىنى ئويناقلانغان. 7 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چاققانلارنىڭ يالغۇنلىرىنى شاختىتىپتۇ، 8 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چۆل-جەزىرىنى زىلزىلىگە سالدى، پەرۋەردىگار قەدەشتىكى چۆل-جەزىرىنى زىلزىلىگە سالدى، 9 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى دۇب دەرەخلىرىنى ھەيران توغلىتىدۇ، ئورمانلىقلارنى يالغانچىلىق، ئۇنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدا بولغان ھەممىسى «شان-شۈكۈت!» دەپ تەبىئەتتە قىلىدۇ. 10 پەرۋەردىگار تويان ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ ئولتۇرىدۇ، بەرھەق، پەرۋەردىگار مەڭگۈگە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈپ ئولتۇرىدۇ. 11 پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە قۇدرەتنى بەخش ئېتىدۇ، ئۆز خەلقىنى ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن بەرپەكەتلىدۇ.

30 مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى خۇداغا تاشانى تەرىپكە، داۋۇت يازغان كۆي: - مەن سېنى ئالىي دەپ ئۇلغايغىمەن، ئۇ پەرۋەردىگار، چۈنكى سەن مېنى بەستىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ، دۈشمەنلىرىمنى ئۈستۈمدىن خۇشالاندۇردىڭ. 2 ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايم، مەن ساڭا ئالەم كۆتۈردۈم، سەن مېنى ساقاپتتىڭ. 3 ئۇ پەرۋەردىگار، سەن تەھتىسارادىن جېنىمنى ئېلىپ چىقتىڭ، ھاڭغۇ چۈشۈدىغانلار ئارىسىدىن ماڭا ھايات بېرىپ ساقلىدىڭ. (Sheol h7585) 4 پەرۋەردىگارغا كۆي ئېيتىڭلار، ئۇ ئۇنىڭ ئىخلاسەن بەندىلىرى، ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنى ياد ئېتىپ تەشەككۈر ئېيتىڭلار. 5 چۈنكى ئۇنىڭ غەزەپى دەققەدە ئۆتۈپ كېتىدۇ، شۇپائىتى بولسا ئۆمۈرۋايەت بولىدۇ، يىغا-زار كېچىچە قونۇپ قالسىمۇ، خۇشاللىق تاڭ سەھەر بىلەن تەڭ كېلىدۇ. 6 مەن بولسام ئۆز راھەت-پاراغىتىمدە: «مەڭگۈگە تەۋرەنمەي مۇقىم تۇرىمەن» - دېدىم. 7

31 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - سەن پەرۋەردىگارنى، مەن باشپاناھ قىلدىم، مېنى ھېچقاچان يەرگە قارىتىپ قويماغىلى، ئۆز ھەققانىيلىقى بىلەن مېنى ئازاد قىلىپ قۇتقۇزغىلى، 2 ماڭا قۇلاق سالغىلى، مېنى تېزەك قۇتقۇزغۇلغىلى، مېنى 3 چۈنكى سەن تاش، تۈزۈمنى قوغدايدىغان قورغانلىق قىلغىلى، بولغىلى. 3 چۈنكى سەن مېنىڭ ئۇيۇلتىشىم، مېنىڭ قورغىنىم، سەن شۇڭا ئۆز نامىڭ ئۈچۈن مېنى يېتەكلىگەن، مېنى باشلىغىلى. 4 ماڭا يوشۇرۇن سېلىنغان تۇزاقنى قەدەملىرىمنى تارتقىلى، چۈنكى سەن مېنىڭ باشپاناھىم، 5 مەن روھىمنى قۇلۇڭغا تاپشۇردۇم، سەن ماڭا ئىناقلىق قىلىپ ھۆرۈلكە چىقارغان، ئۇ پەرۋەردىگار، ھەق تەڭرى. 6 يالغان ئىشلارغا چوقۇندىغانلاردىن بىرىگىنىم كەلدىم، مەن بولسام پەرۋەردىگارغا ئېتىقاد قىلىمەن. 7 تۈزگەنمەن مۇھەببىتىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلىنىمەن، چۈنكى مېنىڭ خارلىقىمنى كۆردۈڭسەن، جېنىمنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرىدىن خەۋەر تاپتىڭ. 8 مېنى دۈشمەنلىرىمنىڭ قولىغا چۈشۈرمىدىڭ، بەلكى پۇتلىرىمنى كۆرۈپ باقتىڭ. 9 ئۇ پەرۋەردىگار، ماڭا رەھم-شەپقەت كۆرسەتكەن، چۈنكى بېشىمغا كۆلپەت چۈشتى، دەر-تەلەمدەن كۆزۈم تۈگۈشەي دەپ قالدى، جېنىم، جۇجۇدۇمۇ شۇنداق. 10 ھاياتىم قايغۇ-ھەسرەت بىلەن، يىللىرىم غەم-غۇسسە بىلەن تۇرۇۋاتىدۇ. گۇناھم تۈپەيلىدىن ماغۇرۇم كېتەي دەپ قالدى، ئۈستىخانىلىرىم سىزىپ كەتتى. 11 مەن رەقىبلىرىمنىڭ ئىزا-ئاھانلىقىغا قالدىم، يېقىنلىرىم ئالدىدا تېخىمۇ شۇنداق، تونۇشلىرىمغىمۇ بىر ۋەھىمە بولدىم، كوچىدا مېنى كۆرگەنلەرمۇ مەندىن داچىپ قاچىدۇ. 12 ھەممەيلى مېنى ئۆلگەن ئادەمدەك، كۆڭلىدىن چىقىرىپ تاشلاشتى، پۇچۇق چىنىدەك بولۇپ قالدىم. 13 چۈنكى نۇرغۇنلارنىڭ تۆھمەتلىرىنى ئاڭلىدىم، ۋەھىمە تەرەپ-تەرەپلەردە تۇرىدۇ، ئۇلار ماڭا ھۆججە قىلىشقا مەسلىھەتلىنىۋاتىدۇ، جېنىمنى ئېلىشقا قەست قىلىۋاتىدۇ. 14 بىراق مەن ساڭا تايىنىمەن، ئۇ پەرۋەردىگار، «سەن مېنىڭ خۇدايم!» - دېدىم. 15 مېنىڭ كۆزلىرىم سېنىڭ قۇلۇڭدۇر، مېنى دۈشمەنلىرىمنىڭ قولىدىن ھەم ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزغىلى. 16 قۇلۇڭغا دىدار كىرگەن جەلۋىسىنى چۈشۈرگەن، تۈزگەنمەن مۇھەببىتىڭ بىلەن ماڭا ئىناقلىق ئاتا قىلغىلى. 17 ئۇ پەرۋەردىگار، مېنى يەرگە قارىتىپ قويماغىلى، چۈنكى مەن ساڭا ئىلتىجا قىلدىم، رەزىللەر يەرگە قاراپ قالسۇن، ئۇلارنىڭ تەھتىسارادا زۇۋانى تۇتۇلسۇن، (Sheol h7585) 18 يالغان لەۋلەر زۇۋاندىن قالسۇن! ئۇلار ھەققانىيلارنى خالغانچە مازاق قىلىپ تەكەببۇرلۇق بىلەن سۆزلەپتە: 19 تۇزۇڭنى باشپاناھ قىلغانلار ئۈچۈن ئىنسان باللىرىنىڭ كۆز ئالدىدا كۆرسەتكەن ئىلتىپاتلىرىنىڭ، يەنى تۇزۇڭدىن قورققانلار ئۈچۈن، ساقلىغان ئىلتىپات-ئېھتىرامنىڭ نەققەدەر مولدۇر!

20 سەن ئۇلارنى ئىنسانلارنىڭ سۇيقەستلىرىدىن ئۆز ھۇزۇرۇڭدىكى يوشۇرۇن دالدا جايغا ئالسىن، سەن ئۇلارنى تىل-ئاھانە تەلەردىن سايۇشنىڭكە يوشۇرۇپ قويسەن. 21 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيەلەر بولسا ئۇنى! چۈنكى ئۇ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى زۇلمەتلىك بىر شەھەردە تاجايىپ نىمىيە قىلدى! 22 چۈنكى مەن دەككە-دۈككەدە ھودۇقۇپ: - سېنى، مېنى كۆزىدىن چىقىرىپ قويدىمكىن، دەپ قورققاندىم، ھالبۇكى، مەن ئالە كۆتۈرۈپ يىلىغىنىمدا، پەرىدىغا قۇلاق سالىدىڭ. 23 پەرۋەردىگارىڭ سۆيۈكلەر، ئۇ ئۇنىڭ بارلىق مۇمىن بەندىلىرى! پەرۋەردىگار ئۆزىگە سادىقلارنى قوغدايدۇ، ھەم تەكەببۇرلۇق بىلەن ئىش قىلغۇچىلارنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ھەسسىلەپ قاپۇردۇ! 24 ئۇ پەرۋەردىگارىڭ تەلمۈرۈپ كۆتكەنلەر، جىگەرلىك بول، قەلبىڭ مەردانە قىلسۇن!

32

داۋۇت يازغان «ماسقىل»: - ئەتە ئەسىزلىكىم كەچۈرۈم قىلغان، گۇناھلىرىم بېيىلغان كىشى بەختلىكتۇر! 2 پەرۋەردىگار رەزىللىكلىرى بىلەن ھېسابلاشمايدىغان، روھىدا ھېچقانداق ھېلىلىك يوق كىشى بەختلىكتۇر! 3 مەن [گۇناھىمنى ئىشراق قىلماي]، سۆزۈم ئۇرۇۋالغاندىم، كۈن بويى ئاھۇ-پەغان ئىچىدە، سۆڭەكلىرىم چىرىپ كەتتى؛ 4 چۈنكى مېنى باسقان قوۋلۇڭ ماكا كېچە-كۈندۈز ئېغىر بولدى، يازدىكى قۇرغاقچىلىقتەك يىلىكم قانغىراپ كەتتى. سېلاھ! 5 ئەمدى گۇناھىمنى سېنىڭ ئالدىڭغا ئېتىراپ قىلدىم، قەبھلىكىمنى سەندىن يوشۇرۇۋەرمەيدىغان بولىدۇم، مەن: «پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىقىمنى ئېتىراپ قىلىمەن» - دېدىم، شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ رەزىل گۇناھىمنى كەچۈرۈم قىلدىڭ. سېلاھ! 6 شۇڭا سېنى ئاپالادىنغا بەيتە، ھەربىر ئىخلاسەن ساگا داۋنا بىلەن ئىلتىجا قىلسۇن! چوڭ توپانلار ئۆرلەپ، تېشىپ كەتكەندە، [سۇلار] شۇ كىشىگە ھەرگىز يېقىنلاشمايدۇ. 7 سەن مېنىڭ دالدا جايلىدۇرسەن، سەن مېنى زۇلۇمدىن ساقلايسەن، ئەتراپىنى ئىختالىق ناخشىلىرى بىلەن قاپلايسەن! سېلاھ. 8 - مەن سەن مېڭىشقا تېگىشلىك بولدىم سېنى يېتەكلىمەيمەن ھەم تەربىيەلەيمەن، مېنىڭ كۆزۈم ئۆستۈڭدە بولۇشى بىلەن ساڭا نەسەت قىلىمەن. 9 ئەقىل يوق بولغان ئات ياكى ئېشەكتەك بولما، ئۇلارنى چەكلەشكە تىزگىنلەيدىغان يۈگە بولمىسا، ئۇلار ھەرگىز ساڭا يېقىن كەلمەيدۇ. 10 رەزىللەرگە چۈشۈدىغان قاينۇ-ھەسرەتلەر كۆپتۈر، بىراق مېھىر-شەپقەتلەر پەرۋەردىگارغا تايانغان كىشىنى چۈزىدەيدۇ؛ 11 ئۇ ھەققانىيلار، پەرۋەردىگار بىلەن شادلىنىپ خۇرسەن بولۇڭلار، كۆڭلى دۇرۇسلا، خۇشاللىقتىن تەنتەنە قىلىڭلار!

33

ئەي ھەققانىيلار، پەرۋەردىگار ئۇچۇن تەنتەنە قىلىڭلار! مەدھىيەلەش دۇرۇسلا ئۇچۇن گۈزەل ئىشئۇر. 2 راۋاب بىلەن پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەڭلار، ئوتارغا تەككەش بولۇپ، ئۇنىڭغا كۈيەلەرنى ئېيتىڭلار. 3 ئۇنىڭغا ئاتاپ يېڭى بىر مۇناجات-ناخشىنى ئېيتىڭلار، ماھىرلىق بىلەن چېلىپ، ئاۋازىڭلارنى يۇقىرى ياڭرىتىڭلار. 4 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بەزەھەقتۇر، ئۇنىڭ بارلىق ئىشلىرى ۋەدىلىرىگە ساداقەتلىكتۇر. 5 ئۇ ھەققانىيەت ھەم ئادالەتتىن ياخشى كۆرۈچىدۇر؛ يەزىمەن پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقى بىلەن تولغاندۇر. 6 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بىلەن ئامانلار يارىتىلغان، ئۇنىڭ ئاغزىدىكى نەپەس بىلەن ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى ئارىلىغاندۇر؛ 7 ئۇ دېڭىزدىكى سۇلارنى بىر يەرگە يىغىپ دۈۋەلدەيدۇ، ئۇ ئوڭايلا ئامبارلار ئىچىدە ساقلاپ تۇرىدۇ؛ 8 يۈپۈكلەر پەرۋەردىگارنىڭ رەزىمەتلىرىگە ئەيمەنسۇن، دۇنيادىكى پۇتۇن جان نىڭلىرى ئۇنىڭدىن قورقۇپ، ھۆرمەتلىنسۇن؛ 9 چۈنكى ئۇنىڭ بىر سۆزى بىلەنلا ئىش پۈتۈرۈلگەندى، ئۇنىڭ بىر ئەمرى بىلەنلا

روھى ئېزىلگەنلەرنى قۇتقۇزىدۇ. 19 ھەققانىيلار دۇچ كەلگەن ئاۋارچىلىكلەر كۆپتۇر، بىراق پەرۋەردىگار ئۇلارنى بۇلارنىڭ ھەممىسىدە قۇتقۇزىدۇ. 20 [تۇ ھەققانىينىڭ] سۆڭەكلەرنى ساق قالدۇرىدۇ، ئۇلاردىن بىرىمۇ سۇيۇپ كەتمەيدۇ. 21 يامانلىقنىڭ ئۆزى رەزىلەرنى ئۆلتۈرىدۇ، ھەققانىيلارغا نەپەزەتلىدىغانلار گۇناھتا قالدۇ. 22 پەرۋەردىگار ئۆز قۇللارنىڭ جانلىرىنى بەدەل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىدۇ، ئۇنىڭغا تايانغانلاردىن ھېچكىمگە گۇناھ بېكىتىلمەيدۇ.

35

داۋۇت يازغان كۆي: ئۇ پەرۋەردىگار، مەن بىلەن ئېلىشقانلار بىلەن ئېلىشقا، ماڭا جەڭ قىلغانلارغا جەڭ قىلغايلىق! 2 قولۇڭغا سىپار ۋە قاتقان ئالغىن، ماڭا ياردەمگە ئورۇنۇڭ ئۇزغايلىق، 3 نەيزىنى سۇغۇرۇپ، مېنى قوغلاۋاتقانلارنىڭ يولىنى توسقايلىق، مېنىڭ جېنىمغا: «مەن سېنىڭ نىجاتلىقىڭمۇمەن!» دېگەيسىن! 4 مېنىڭ ھاياتىغا چاڭ سالماقچى بولغانلار يەرگە قارىتىلىپ شەرەمەندە بولغاي، ماڭا قەست ئەيلىگەنلەر كەينىگە ياندۇرۇلۇپ رەسۋا بولغاي. 5 ئۇلار گۇناھكار ئۇچقان سامانداك تۈزۈپ كەتكەي، پەرۋەردىگارنىڭ بەرىشتىسى ئۇلارنى تارقىتىۋەتكەي! 6 ئۇلارنىڭ يولى قاراڭغۇ ۋە تېپىلغان بولغاي، پەرۋەردىگارنىڭ بەرىشتىسى ئۇلارنى قوغلىۋەتكەي! 7 چۈنكى ئۇلار ماڭا ئورۇنسىز ئورا-ئۇزاق تەپىرلىدى، جېنىمنى سەۋەبسىز ئېلىشقا ئۇلار تۇتى كولىدى. 8 ھالاكەت تۇيدۇرماستىن ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكەي، ئۆزى يوشۇرۇن قۇرغان تورغا ئۆزى چۈشكەي، ھالاكەتكە يىقىلغاي. 9 ئۇ چاغدا جېنىم پەرۋەردىگاردىن سۇيۇندۇ، ئۇنىڭ تىنچلىق-قۇتقۇزۇشىدىن شادلىنىدۇ! 10 مېنىڭ ھەممە ئۇستىخانلىرىم: «ئۇ پەرۋەردىگار، كىممۇ ساڭا تەڭداش كېلەلسۇن؟» دەيدۇ، «سەن ئېزىلگەن مۇمىنلەرنى كۈچلۈكلەرنىڭ چاڭگىلىدىن، ئېزىلگەنلەر يوقسۇللارنى ئۇلارنى بۇلغۇنچىلاردىن تارتۇپلا قۇتقۇزغىن!» 11 ياۋۇز، يالغان گۇناھكار قۇيۇپ، خەۋىرم بولغان گۇناھكار بىلەن ئۇستۇمدىن شىكايەت قىلماقتا. 12 ئۇلار مېنىڭ ياخشىلىقىمغا يامانلىق قىلىپ، مېنى پاناھسىز يېتىم قىلىپ قويغاندى! 13 لېكىن مەن بولسام، ئۇلار كېسەل بولغاندا، بۇزنى يۇگەپ كېيىۋالدىم، ئۇلارنى دەپ روزا تۇتۇپ، ئۆزۈمنى تۆۋەن قىلىدىم، ئەمدى داۋايام بولسا ھازىر باغرىمغا يېنىپ كەلدى!

14 مەن بۇ ئىشلاردىن دوست ياكى قېرىنداشلىقىمنىڭ بېشىغا چۈشكەن ئىشقا ئوخشاش مەيۋىلىنىپ يۈردۈم، مەن ئۆز ئانىسىغا ھازا تۇتقانداك، بېشىمنى سېلىپ يۈردۈم. 15 بىراق مەن پۇتلىشىپ كەتكەندە، ئۇلار خۇشال بولۇشۇپ كەتكەندى، بىر يەرگە جەم بولدى، دەرۋەجەم بولۇشۇپ مۇشۇ زوراۋانلار ماڭا قارشى چىقىشتى، بىراق خەۋىرم يوق ئىدى، ئۇلار مېنى پارە-پارە قىلىش ئۈچۈن توختىماي زەربە بەرىشتى. 16 خۇددى بىر چىشلەم پۇشكال ئۈستىدە چاقچاق ۋە تالاش قىلغان خۇداسىزلارداك، ئۇلار ماڭا چىشىلارنى غۇچۇرلىتىپ خىرىس قىلىشتى. 17 ئۇ رەب، قاچانغىچە بەرۋا قىلغايلىق؟ جېنىمنى ئۇلارنىڭ ھالاكەتتىن قۇتقۇزغايلىق، مېنىڭ بەدىنىم ھاياتى [مۇشۇ] يېرىتقۇچ شېئىرنىڭ ئاغزىدىن تارتىۋالغايلىق! 18 زور جامائەت ئارىسىدا مەن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن، نۇرغۇنلىغان خەلق ئارىسىدا سېنى مەدھىيەلەيمەن. 19 پەرۋەردىگارغا ئامانەت قىل، ئۇنىڭغا تايان، ئۇ چوقۇم [تلىكىڭنى] نىجات قىلدۇ. 6 ھەققانىيلىقنىڭ نۇردەك، ئاداللىقنى چۈشەتكى قىياشەتكە چاقىتىدۇ. 7 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىنىچ بولۇپ، ئۇنى سەۋرچانلىق بىلەن كۈت، ھارامدىن روناق تاپقان ئادەم تۈپەيلىدىن، يامان نەپەس ئىشقا ئاشىدىغان كىشى تۈپەيلىدىن ئۆزۈڭنى كۆيدۈرمە. 8 ئاچچىقىڭدىن، غەزەپىدىن قايت، ئۆزۈڭنى كۆيدۈرمە، ئۇ پەقەت سېنى يامانلىققا ئېلىپ بارىدۇ. 9 چۈنكى يامانلىق قىلغۇچىلار زېمىندىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، پەرۋەردىگارغا تەلۈرۈپ كۆتكەنلەر بولسا، زېمىنغا ئىگىدارچىلىق قىلدۇ. 10 كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا،

37

داۋۇت يازغان كۆي: يامانلىق قىلغۇچىلار تۈپەيلىدىن ئۆزۈڭنى كۆيدۈرمە، ناكەسلەرگە ھەسەت قىلما. 2 چۈنكى ئۇلار ئوت-چۆپەلەردەك تېزلا ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، يۇمران ئۆسۈملۈكلەرگە ئوخشاش تۈزۈپ كېتىدۇ. 3 پەرۋەردىگارغا تايان، تەرىشىپ ياخشىلىق قىل، زېمىندا ماڭا كىلىشىپ ياشاپ، ئۇنىڭ ۋاپا-ھەققىتىنى ئۇزۇق بىلىپ ھۇزۇرلا. 4 «پەرۋەردىگارنى خۇزىرەنىلىك» دەپ بىلگىن، ئۇ ئارزۇ-تەلەكلەرگە بەتكۈزىدۇ. 5 ئۆزۈڭنى پەرۋەردىگارغا ئامانەت قىل، ئۇنىڭغا تايان، ئۇ چوقۇم [تلىكىڭنى] نىجات قىلدۇ. 6 ھەققانىيلىقنىڭ نۇردەك، ئاداللىقنى چۈشەتكى قىياشەتكە چاقىتىدۇ. 7 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىنىچ بولۇپ، ئۇنى سەۋرچانلىق بىلەن كۈت، ھارامدىن روناق تاپقان ئادەم تۈپەيلىدىن، يامان نەپەس ئىشقا ئاشىدىغان كىشى تۈپەيلىدىن ئۆزۈڭنى كۆيدۈرمە. 8 ئاچچىقىڭدىن، غەزەپىدىن قايت، ئۆزۈڭنى كۆيدۈرمە، ئۇ پەقەت سېنى يامانلىققا ئېلىپ بارىدۇ. 9 چۈنكى يامانلىق قىلغۇچىلار زېمىندىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، پەرۋەردىگارغا تەلۈرۈپ كۆتكەنلەر بولسا، زېمىنغا ئىگىدارچىلىق قىلدۇ. 10 كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا،

38

دەۋىت يازغان كۆي: - (ئەسلىمە ئۈچۈن) ئۇ پەرۋەردىگار، غەزىپىگە تەبىئەت بەرمىگەن، قەھرىگە مېنى جازامىغايسەن! 2 چۈنكى ئۇقلىرىڭ مېنى زەخمىلەندۈرۈپ سانغىدى، قولۇڭ ئۈستۈمدىن قاتتىق باستى. 3 قاتتىق غەزىپىڭ ئۈپەيلىدىن ئەلەمدە ھېچ ساقلىق يوق، گۇناھم ئۈپەيلىدىن ئۈستىخانلىرىمدا تارام يوقۇر. 4 چۈنكى گۇناھلىرىم بويۇمدىن تاشقى، ئۇلار كۆتۈرەلمىگەن ئېغىر يۈككە مېنى بېسىۋالدى. 5 ئەخمەقلىقىمدىن چارەھەللىرىم سېسىپ، شەۋەرەپ كەتتى. 6 ئازابىن بەللىرىم تولۇپ پۈكۈلۈپ كەتتى، كۈن بويى مەنمەگە يېتىپ يۈرىمەن! 7 چاتپاقلىرىم ئوتقا تولدى، ئەلەمنىڭ ساق يېرى يوقۇر. 8 مەن تولۇق ھالسىراپ، ئېزىلىپ كەتتىم، قەلبىمدىكى ئازاب-قايغۇ ئۈپەيلىدىن كۆزۈم كەتتى. 9 رەب، بارلىق ئارزۇيۇم كۆز ئالدىڭىزدۇر، ئۇ تەرتىپلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس، 10 يۈرىكىم جىغىلاپ، ھالىمدىن كەتتىم، كۆزلىرىمنىڭ نۇرى ئوچتى. 11 بار-يۈرەدەلىرىم مېنى ئورغان ۋاپا ئۈپەيلىدىن، ئۆزلىرىنى مەندىن تارتتى، يېقىنلىرىم مەندىن يىراق قاچتى. 12 جېنىمنى ئالماقچى بولغانلار ئۇزاق قۇردۇ، ماڭا زىياننى قەستلىگەنلەر زەھەرنى چاچماقتا، ئۇلار كۈن بويى ھىيلە-مىكەرلەرنى ئويلىماقتا. 13 لېكىن مەن گاس ئادەمدەك ئالگىمايەن، گاچا ئادەمدەك ئاغزىمنى ئاچمايەن، 14 بەرھەق، مەن ئالگىيلىمايدىغان گاسلاردەك بولۇپ قالدىم، ئاغزىمدا قىلدىغان رەددىيە-تەبىئەت يوق. 15 چۈنكى ئۈمىدىنى سەن پەرۋەردىگارغا باغلىدىم، رەب خۇدايىم، سەن ئىلتىپاتىغا ئىجابەت قىلىسەن. 16 چۈنكى مەن: - «ئۇلار مېنىڭ ئۈستۈمگە چىقىپ ماختىماقچى، بولسا، پۇتلىرىم تېپىلىپ كەتكەندە، ئۇلار شادلىنىدۇ» - دېدىم مەن. 17 چۈنكى مەن دەلدەك ئىشلىدىم، تۈگىشى يەپ قالدىم، ئازابىم كۆز ئالدىمدىن كەتتى. 18 چۈنكى مەن ئۆز يامانلىقىمنى ئىشقا قىلمەن، گۇناھم ئۈستىدە قاينىدىم. 19 لېكىن دۈشمەنلىرىم جۇشقۇن مەم كۈچلۈككۈز، قارا چاپلاپ، ماڭا تەپەككۈرلەرنىڭ سانى ئۇرغۇندۇر. 20 ۋاپاغا جايا قىلدىغانلار بولسا، مەن بىلەن قارىشىلىشىدۇ، چۈنكى مەن ياخشىلىقنى كۆزلەپ، ئىنتىلىمەن. 21 ئۇ پەرۋەردىگار، مەندىن ۋاز كەچمىگەن! ئۇ خۇدايىم، مەندىن يىراقلاشمىغايسەن! 22 ئۇ رەب، مېنىڭ ئىجتالىقىم، ماڭا چاسان ياردەم قىلغايىسەن!

39

نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، داۋۇت يازغان كۆي: - «تىلىم گۇناھ قىلىسۇن دەپ، يوللىرىغا دىققەت قىلمەن، رەزىللەر كۆز ئالدىمدا بولسا، مەن ئاغزىمغا بىر كۆشەك سالغىن» - دېگەندىم. 2 مەن سۈكۈت قىلىپ، زۇۋان سۈرىدىم، ھەتتا ياخشىلىق توغرىسىدىكى سۆزلەرنىمۇ ئاغزىمدىن چىقارمىدىم، بىراق دىل ئازابىم ئىخچىم قوزغالدى. 3 كۆڭلۈمدە زەردەم قاينىدى، ئويلاغۇسىرى ئوت بولۇپ ياندى، ئاندىن تىلىم ئىختىيارسىز سۆزلەپ كەتتى. 4 ئۇ پەرۋەردىگار، تۆز ئەجلىمنى، كۆزلىرىمنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ماڭا تايان قىلغىن، ئاجىز ئىنسان بالىسى ئىكەنلىكىمنى ماڭا بىلدۈرگىن. 5 مانا، سەن كۆزلىرىمنى پەقەت نەچچە غىرىپلا قىلدىڭ، سېنىڭ ئالدىڭدا تۈرمۈ يوق ھېسابىدىدۇر، بەرھەق، بارلىق ئىنسانلار تىك تۇرسۇن، پەقەت بىر تىنچلا، خالاس. سېلاھ. 6 بەرھەق، ھەربىر ئىنساننىڭ ھاياتى خۇددى بىر كۆلەڭگىدۇر، ئۇلارنىڭ ئالدىراپ-سالدىراشلىرى بەھۇدە ئاۋازچىلىككۈز، ئۇلار بايلىقلارنى توپلايدۇ، لېكىن كېيىن بۇ بايلىقلارنى كىمىنىڭ قولىغا جۇغلىنىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. 7 ئۇ رەب، ئەمدى مەن تېنى كۈتمەن؟ مېنىڭ ئۈمىدىم سىڭلا باغلىقتۇر. 8 مېنى بارلىق تاسىبلىقلىرىمدىن قۇتقۇزغايىسەن، مېنى ھاماقەتلەرنىڭ مەخسىتىگە قالدۇرماغايىسەن. 9 سۈكۈت قىلىپ زۇۋان سۈرىدىم، چۈنكى مانا، مۇشۇ [جازانى] ئۆزۈڭ يۈرگۈزگەنسىن. 10 مېنى

رەزىل ئادەم ھاللا كۆيۈپ بولدى، ئۇنىڭ ماكانغا سەپسىلىپ قارىساڭ، ئۇ يوق بولىدۇ. 11 بىراق ياۋاش-مۆمىنلەر زېمىنىغا مىراسلىق قىلىدۇ، ۋە چەكسىز ئارامبەخشلىكتىن ھۇزۇرلىنىدۇ. 12 رەزىل ئادەم ھەققانىيغا قەست قىلىدۇ، ئۇنىڭغا چىشىلىرىنى غۇجۇرتلىتىپ خىرىس قىلىدۇ، 13 لېكىن رەب ئۇنىڭغا قاراپ كۆيۈپ، چۈنكى [رەب] ئۇنىڭ بېشىغا كېلىدىغان كۈننى كۆرىدۇ. 14 ياۋاشلار ۋە يوقسۇللارنى يىقىتىش ئۈچۈن، يولى دۇرۇسلىرىنى قىرىپ تاشلاش ئۈچۈن، رەزىللەر قىلچىنى غىلىپىدىن سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئۇنىڭنىڭ كىرىمىنى تارتىپ تەييارلىدى. 15 لېكىن قىلچى بولسا ئۆز يۈرىكىگە سانجىلىدۇ، ئۇقلىرىنى سۇندۇرۇۋېتىدۇ. 16 ھەققانىيلارنىڭ «ئاز»، كۆپلىگەن يامانلارنىڭ بايلىقلىرىدىن ئەۋەلدۇر. 17 چۈنكى رەزىللەرنىڭ بىلەكلىرى سۇندۇرۇلدى، لېكىن پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنى يۈلەيدۇ، 18 پەرۋەردىگار كۆڭلى دۇرۇسلىرىنىڭ كۈنلىرىنى بىلىدۇ، ئۇلارنىڭ مىراسى مەڭگۈگە بولىدۇ. 19 ئۇلار ئېغىر كۈنلەردە بەرگە قاراپ قالمىدۇ، قەھەتچىلىكتىمۇ ئۇزاق تۇرىدۇ. 20 بىراق رەزىللەر ھاللا كۆيۈپ، پەرۋەردىگار بىلەن قارىلاشقۇچىلار چىمە زەردىكى گۈل-گىياھلەك تۈزۈپ كېتىدۇ، ئۇلار تېگەيدۇ، ئىس-تۈتۈندەك تارقىلىپ تۈگەيدۇ. 21 رەزىل ئادەم ئوتتە ئېلىپ قاينۇرمايدۇ، ئەمما ھەققانىي ئادەم مېھرىبانلىق بىلەن ئوتتە بېرىدۇ، 22 چۈنكى [پەرۋەردىگار] رەھمەت قىلغانلار زېمىنىغا ئىگە بولىدۇ، بىراق ئۇنىڭ لەنتىگە تۇرغانلار ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، 23 مەردانە ئادەمنىڭ قەدەملىرى پەرۋەردىگار تەرىپىدىندۇر، [رەب] ئۇنىڭ يولىدىن خۇرسەن بولىدۇ. 24 ئۇ تېپىلىپ كەتسە، يىقىلىپ چۈشمەيدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ يۈلەپ تۇرىدۇ. 25 مەن ياش ئىدىم، ھازىر قېرىپ قالدىم، لېكىن ھەققانىيلارنىڭ تاشلىۋېتىلگەنلىكىنى، ياكى پەرزەنتلىرىمنىڭ نان تىلگەنلىكىنى ئەسلا كۆرگەن ئەمەسمەن، 26 ئۇ كۈن بويى مەرد-مېھرىبان بولۇپ ئوتتە بېرىدۇ، ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ خەلققە بەرىكەت يەتكۈزدى. 27 يامانلىقنى تاشلاڭلار، ياخشىلىق قىلىڭلار، مەڭگۈ ياشايسىلەر! 28 چۈنكى پەرۋەردىگار ئادالەتنى سۆيىدۇ، ئۇ ئۆز مۆمىن بەندىلىرىنى تاشلىمايدۇ، ئۇلار مەڭگۈگە ساقلىنىدۇ، لېكىن رەزىللەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 29 ھەققانىيلار يەر-جاھانغا ئىگە بولىدۇ، ئەبەدىلەك بەدگىچە ئۇنىڭدا ماكان تۇتۇپ ياشايدۇ. 30 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزى دانالىق جاكارلايدۇ، ئۇنىڭ تىلى ئادىل ھۆكۈملىرىنى سۆزلەيدۇ، 31 قەلبىدە خۇدانىڭ [مۇقەددەس] قانۇنى تۇرىدۇ، ئۇنىڭ قەدەملىرى تېپىلىپ كەتمەس. 32 رەزىللەر ھەققانىي ئادەمنى بايلاپ يۈرىدۇ، ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرگۈدەك بەتقەبەت بۇرىدۇ. 33 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنى دۈشمەننىڭ چاڭگىلىغا چۈشۈرمەيدۇ، ياكى ھۆكۈمدە ئۇنى گۇناھقا پۇتقەيدۇ. 34 پەرۋەردىگارنى تەلۈرۈپ كۆت، ئۇنىڭ يولىنى چىڭ تۇتىن، ئۇ سېنىڭ مەرتۇبەڭنى كۆتۈرۈپ، زېمىنىڭنى قىلىدۇ، رەزىللەر ھاللا قىلىنغاندا، سەن يۇقى كۆرىسەن. 35 مەن رەزىل ئادەمنىڭ زومىگەرلىك قىلىۋاتقىنىنى كۆردۈم، ئۇ خۇددى ئايىنغان باراقسان بايپىش دەرىجىدە رونا قىلىۋاتقىنىنى كۆردۈم، 36 بىراق ئۇ تۇتۇپ كەتتى، مانا، ئۇ يوق بولدى، مەن ئۇنى ئەزەسەمۇ، ئۇ تېپىلمايدۇ. 37 مۇكەممەل ئادەمگە نەزەر سال، دۇرۇس ئىنسانغا قارا! چۈنكى بۇنداق ئادەمنىڭ ئاخىر كۆرىدىغىنى ئارامبەخش خاتىرجەملىك بولىدۇ. 38 ئەنئەنىسىز بولسا بەرلىكتە ھاللا بولىشىدۇ، ئۇلارنىڭ كېلچىكى ئۈزۈلدى، 39 بىراق ھەققانىيلارنىڭ ئىجتىھاتى پەرۋەردىگار دېنىدۇر، ئۇ ئېغىر كۈنلەردە ئۇلارنىڭ كۈچلۈك پاناھىدۇر. 40 پەرۋەردىگار ياردەم قىلىپ ئۇلارنى ساقلايدۇ، ئۇ ئۇلارنى رەزىللەردىن ساقلاپ قۇتقۇزىدۇ، چۈنكى ئۇلار ئۇنى باشپاناھى قىلىدۇ.

سالغان ۋايابىڭنى مەندىن نېرى قىلغىنەن، چۈنكى قولۇڭنىڭ زەربىسى بىلەن تۈگىشى دەپ قالدۇم. 11 سەن تەنھەرىكەت بىلەن كىشىنى ئۆز يامانلىقى ئۈچۈن تەربىيىلەنگىنىدە، سەن خۇددى نەرسىلەرگە كۆپە قۇرۇق چۈشكەندەك، ئۇنىڭ نىزەت-غۇرۇرىنى يوق قىلىۋېتىسەن؛ بەرھەق، ھەربىر ئادەم بىر تىنچلا، خالاس. سېلاھ. 12 ئۇ پەرۋەردىگار، دۇئايىنى ئاڭلىغىنەن، پەريادىغا قۇلاق سالغىنەن! كۆز ياشلىرىغا سۈكۈت قىلغىنەن! چۈنكى مەن پۈتۈكل ئاتا-بوۋىلىرىمدەك، سېنىڭ ئالدىڭدا ياقا يۇرتلۇق، مۇساپەرمەن، خالاس! 13 ماڭا كىچىك كۆزۈڭنى مەندىن نېرى قىلغىنەنكى، مەن بارسا كەلمەس جاينغا كەتكۈچە، مېنى پەرىز بولسۇمۇ راھەتتىن بەھرىمەن قىلغىنەن.

40

داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگارغا تەلۈرۈپ، كۈتۈم، كۈتۈم؛ ئۆزۈم، ئۆزۈم؛ ماڭا ئېيىگەپ پەريادىمنى ئاڭلىدى. 2 ئۇ مېنى ھالاكەت ئورنىدىن، شۇنداقلا پاتقاق لايدىن ئارتىۋالدى، پۇتلىرىمنى ئۇيۇلتاش ئۈستىگە تۇرغۇزۇپ، قەدەملىرىمنى مۇستەھكەم قىلدى. 3 ئۇ ئاغزىمغا يېڭى ئاشا-مۇناجاتنى، يەنى خۇدايىمنى مەدھىيەلەشەرنى سالىدى، تۇرغۇن خەلق بۇنى كۆرۈپ، قورقۇدۇ، ھەم پەرۋەردىگارغا تاپىنىدۇ. 4 تەكەبۇرلاردىن ياردەم ئىزدەيدىغان، يالغانچىلىققا ئېزىپ كەتمەيدىغان، بەلكى پەرۋەردىگارنى ئۆز تايانچىسى قىلغان كىشى بەختلىككۇرا! 5 ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىم، سېنىڭ بىز ئۈچۈن قىلغان كارامەتلىرىڭ ۋە ئوي-نېيەتلىرىڭنى بارغاسىرى كۆپەيتىپ، سان-ساناقسىز قىلغانىدىن، كىممۇ ئۇلارنى بىر-بىرلەپ ھېسابلاپ تۈزۈڭگە! (رەھمەت قايىرۇپ) بولالسىن! ئۇلارنى سۆزلەپ باشتىن-ئاخىر بايان قىلاي دېسەم، ئۇلارنى ساناپ تۈگىتىش مۇمكىن ئەمەس. 6 مەن قۇربانلىق، نە ئاش ھەدىيەلەر سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، بىراق سەن ماڭا [سەزگۈر] قۇلاقلارنى ئاتا قىلدىڭ، نە كۆپدۈرمە قۇربانلىق، نە گۇناھ قۇربانلىقنى تەلەپ قىلىدىڭ، 7 شۇڭا جاۋاب بەردىمكى - «مانا مەن كەلدىم!» - دېدىم. ئورام يازما دەستۇردا مەن توغۇرلۇق پۈتۈلگەن:

42 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراهنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان «ماسقل»: - كېيىك ئېقىرلاردىكى سۇغا تەشنا بولغاندەك، جېنىم ساڭا تەشنادۇر، ئۇ خۇدا. 2 مېنىڭ جېنىم خۇداغا، ھايات تەڭرىگە ئىنتىزاردۇر، ئاھ، مەن قاچمايۇ خۇدانىڭ خۇزۇرىدا كۆرۈنۈشكە مۇيەسسەر بولىنەن! 3 مېنىڭ كېچە-كۈندۈز يېگىنم كۆز ياشلىرىم بولۇپ كەلگەن، خەقلەر كۆن بويى مەندىن: «خۇدايىڭ قەيەردە؟» دەپ سورىدايۇ. 4 ئۆتكەن كۈنلەرنى ئەسلەپ، جېنىمنىڭ دەردلىرىنى تۈگۈتۈۋاتمەن (مەن كۆپچىلىك بىلەن كېلىۋېتىپ، خۇدانىڭ ئۆيىگە تەنەنە قىلىپ مېڭىپ، خۇشاللىقتا ھەمدۇسانا ئوقۇپ، ناخشا ئېيتىپ، جېنىنى تەبرىكلەپ تۈپ-تۈپ قوشۇندەك، جامائەت بىلەن بىللە بارايمەن!) 5 - ئۇ جېنىم، سەن تېنىمدە ئېشىقا بۇنداق قايغۇزىسەن؟ ئېشىقا ئېشىمدە بۇنداق مەيۈسلىنىپ كەتسەڭ؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا؛ چۈنكى ئۇنىڭ جامالىدىن چىققان ئىخلىقتىن، مەن ئۇنى بەنلا ئۇلۇغلايمەن، - مېنىڭ خۇدايىم! 6 جېنىم ئېشىمدە مەيۈسلىنىپ كەتتى؛ شۇڭا مەن سېنى سېغىنمەن، ھەتتا مۇساپەرلىقتا ئىئوردان دەرياسى بويىدىكى ۋادىلاردا، ھەرمەن تاغلىرىدا، مزار تېغىدە ئۇ سېنى سېغىنمەن. 7 سېنىڭ شارەقتارلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرىغا، چوڭقۇر ھاڭ بىلەن چوڭقۇر ھاڭ ماسلىشىپ خۇركەتمەكتە. سېنىڭ ھەممە دولقۇنلېرىڭ ھەم قاينام-تاشقىنلېرىڭ مېنى غەرق قىلدى. 8 كۈندۈزى پەرۋەردىگار ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى [ماڭا] بۇيۇرۇپ، كېچىلىرى ئۇنىڭ ناخشىسى، ۋە ھەم ھاياتىم بولغان تەڭرىگە قىلغان دۇئا ماڭا ھەمراھ بولدى. 9 مەن ئورام تېشىم بولغان خۇداغا: - «مېنى ئېشىقا ئۇتۇپ قالدىڭ؟ مەن ئېشىقا دۈشمەننىڭ زۇلۇمىغا ئۇچراپ، ھەمىشە ئازاب چىكىپ يۈرۈۋاتمەن!» - دەيمەن. 10 سۈڭەكلىرىمنى ئەزگەندەك رەقىبلىرىم مېنى مەخىرە قىلىپ تەيىنلەيدۇ؛

18 قەلبىمىز ھېچ ئاغمىدى، ساڭا ساداقەتسىزلىك قىلىدۇ، قەدەملىرىمىز بولۇڭدىن ھېچ ئېزىپ كەلمىدى. 19 بىراق سەن بىزنى چېلىۋىرىلەر ماكاندا ئەزىدەك، بىزگە ئۆلۈم سايىسىنى جاپالاشتۇردۇڭ. 20 ئەگەر بىز خۇدايىزىڭ نامىنى ئۇتۇغان بولساق، ياكى يات بىر ئىلاھقا قول كۆتۈرگەن بولساق، 21 خۇدا سەن چوقۇم بۇنى سۈرۈشتە قىلسا ئىدىكىمۇ، قەلبىڭنى سىرلارنى بىلىپ تۇرىدىغان نۇرساڭ؟ 22 بىراق سەن تەبىئىي بىز كۈن بويى قەلبىمىزنى بوغۇزلىنىشنى كۈتۈپ تۇرغان قويلار كەبى ھېسابلانماقتىمىز. 23 ئويغان، ئى رەب! نېھشقا ئۇخلاپ ياتىمىسەن؟ ئورۇڭدىن تۇر، بىزنى مەڭگۈگە تاشلاۋەتتىڭمىز. 24 نېھشقا يۈزۈڭنى بىزدىن يوشۇرسەن؟ نېھشقا كۆپلەپ تەلەمىزگە، ئۇچرىغان زۇلۇملارمىزغا پەسەت قىلمايسەن؟ 25 قارىغىنا، جىنىمىز تۇپراققا بىغىرلاپ يۈردىمۇ، تېنىمىز يەرگە چاپلاشتى، 26 ئورۇڭدىن تۇرۇپ بىزگە ياردەمدە بولغىمىز! ئۆزۈڭنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ سەۋەبىدىن، بىزەرنى ھۆرلىككە چىقارغىمىز!

45

تەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «نەلۋەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرىغا تاپشۇرۇلغان، «سۇيۈملۈك يار ئۇچۇن» دېگەن «ماسقىل» مۇناجات-ناخشا: قەلبىمىز گۈزەل ئىش توغرىسىدا سۆزلەر ئۇرغۇپ چىققاندا، پادىشاھقا بېغىشلانغان مۇناجاتىمىز ئېيتىمەن؛ تىلىم گوربا ماھىر شائىرنىڭ قەلبىدۇر، 2 ئىنسان بالىلىرى ئىچىدە سەن ئەڭ گۈزەلدۈرسەن، لەۋلىرىڭ شاپائەت بىلەن تولدۇرۇلغاندۇر؛ شۇڭا خۇدا ساڭا مەڭگۈگە رەھمەت قىلدى. 3 ئى بۈيۈك بولغۇچى، قىلىچىڭنى ئاستىن يېتىڭغا، ھەيۋىتىڭ ۋە شان-شەۋكىتىڭ بىلەن! 4 ھەقىقەت، كەمتەرلىك ھەم ئادالەتتى ئالغا سۈرۈشكە ئاتلانغىنىڭدا، شان-شەۋكىت ئىچىدە غەلبە بىلەن ئالغا باس! شۇنىڭ بىلەن ئوڭ قولىڭ تۈزۈڭگە كىرامەت قورقۇنچۇلۇق ئىشلارنى كۆرسىتىدۇ! 5 سېنىڭ قولىرىڭ تۆتكۈردۈر، ئۇلار پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ يۈرىكىگە سانجىلىدۇ، پۈتۈن ئەللەر ئايىغىڭغا يىقىتىلىدۇ. 6 سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا، ئەبەدىلەتتە بەدىلىڭدۇر؛ پادىشاھلىقتىكى شاھانە ھاساڭ، ئادالەتنىڭ ھاسىسىدۇر. 7 سەن ھەققانىيلىقنى سۆيۈپ، رەزىللىككە تەبىئەتلىنىپ كەلگەنسەن؛ شۇڭا خۇدا، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ، سېنى ھەر ھالدىكىڭدىن ئۈستۈن قىلىپ شادلىق مېيى بىلەن مەسھ قىلدى. 8 سېنىڭ كىيىملىرىڭدىن مۇرمەككى، مۇتەبەر ۋە دارچىن ھىدى كېلىدۇ، پىل چىشى سارايلاردىكى سازەندىلەرنىڭ تارقاق سالىرى سېنى خۇرسەن قىلىدۇ. 9 پادىشاھلارنىڭ مەلىكىلىرى ھۆرمەتلىك كېنەزەكلەرنىڭ قاتارىدەدۇر، خانىشنىڭ ئۇفەردىكى ساپ ئالتۇن [ئىيۈ-زىنەتلەرنى] تاقاپ ئوڭ قولىڭدا تۇرىدۇ؛ 10 «ئاڭلىغىن، ئى قەزىم، كۆرگىن، سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغىن، ئۆز قەلبىڭ ۋە ئانا جەمەتتىكى ئۇتۇپ قال! 11 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ گۈزەل جامالىڭغا مەپتۇن بولىدۇ، ئۇ سېنىڭ خوجاڭ، سەن ئۇنىڭغا سەجدە قىل»، 12 ئۆز شەھىرىنىڭ قىزى [ئالدىڭدا] سۇغۇ بىلەن ھازىر بولىدۇ، خالايق ئارىسىدىكى بايلار سېنىڭ شاپائىتىڭنى كۈتىدۇ، 13 شاھانە قەزىنىڭ ئىچىكى دۇنياسى پۈتۈنلەي پارلاق، ئۇنىڭ كىيىملىرىمۇ زەر بىلەن كەشتەلەنگەن؛ 14 ئۇ كەشتىلىك كىيىملەر بىلەن پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا ئىلتىزۇملىدۇ، كەينىدىن ئۇنىڭغا قولداش كېنەزەكلەرمۇ بىلەن يېنىڭغا ئېلىپ كېلىنىدۇ، 15 ئۇلار خۇشال-خۇرام، شادلىق ئىچىدە باشلاپ كېلىنىدۇ، ئۇلار بىرلىكتە پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرىشىدۇ. 16 «ئانا-بويۇللىرىڭنىڭ ئورنىغا ئوغۇللىرىڭنى چىقىدۇ، سەن ئۇلارنى پۈتكۈل جاھانغا ھاكىم قىلىسەن. 17 مەن سېنىڭ نامىڭنى ئەۋلاددىن-ئەۋلادقا ياد ئەتكۈزەتەن، شۇڭلاشقا بارلىق قۇمۇلار سېنى ئەبەدىلەتتە بەدىلىڭگە مەدھىيەلەيدۇ».

ئۇلار كۈن بويى مەندىن: «خۇدايىڭ قەيەردە؟» دەپ سورىماقتا. 11 ئى جېنىم، تېنىمدە نېھشقا بۇنداق قاينغۇرسەن؟ نېھشقا ئىچىمدە بۇنداق مەيۈسلەن كەتتىڭ؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا، چۈنكى مەن ئۇنى بەنلا مەدھىيەلەيمەن، يەنى چىراغىغا سالامەتلىك، نىجاتلىق ئاتا قىلغۇچى خۇدايىم مەدھىيەلەيمەن! ئۇ مېنىڭ خۇدايىمدۇر!

43

ئى يەرۋەردىڭىز، مەن توغۇرلۇق ھۆكۈم چىقارغىلىمەن، دەۋلىتىمىز ئەقسەسىز بىر خەلق ئالدىدا سورىغىلىمەن؛ مېنى ھىيلىگەر ھەم قەبىئە ئادەمدىن قۇتۇلدۇرغىلىمەن. 2 چۈنكى سەن ناھاككەم بولغان خۇدادۇرسەن؛ نېھشقا مېنى تاشلاۋەتتىڭمىز؟ نېھشقا دۈشمەننىڭ زۇلۇمىغا ئۇچراپ، ھەممىشە ئازاب چېكىپ يۈرۈۋاتمەن؟» - دەيمەن. 3 ئۆز ھەقىقىتىڭ ۋە نۇرۇڭنى ئەۋەتكەن، ئۇلار مېنى يېتەكلىگەن؛ مېنى مۇقەددەس تېغىڭغا، ماكانىڭغا ئېلىپ كەلگەن؛ 4 شۇنىڭ بىلەن مەن خۇدانىڭ قۇربانلىقى ئالدىغا باراي، يەنى مېنىڭ چەكسىز خۇشلۇقىم بولغان ئەركىننىڭ يېنىغا باراي، بەرھەم، چىنلار چېلىپ سېنى مەدھىيەلەيمەن، ئى خۇدا، مېنىڭ خۇدايىم! 5 ئى جېنىم، سەن نېھشقا بۇنداق قاينغۇرسەن؟ نېھشقا ئىچىمدە بۇنداق ئىشارم بولۇپ كېتىسەن؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا! چۈنكى مەن ئۇنى بەنلا مەدھىيەلەيمەن، يەنى چىراغىغا سالامەتلىك، نىجاتلىق ئاتا قىلغۇچى خۇدايىم مەدھىيەلەيمەن!

44

تەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۇچۇن يىزىلغان «ماسقىل»: - ئى خۇدا، ئۆز قۇلاڭلىرىمىز بىلەن ئاڭلىدۇق، ئاتلىرىمىز بىزگە بايان قىلىپ، ئۆز كۆزلىرىدە، يەنى قەدىمكى زامانلاردا سېنىڭ قىلغان زور ئەمىلىرىڭنى قۇتقۇزغاندى، 2 سەن [ئانا-بويۇللىرىمىزنىڭ ئالدىدا] ئۆز قۇلۇڭ بىلەن يات ئەللەرنى قوغۇلۇتسىپ، ئۇلارنىڭ [زېمىنىغا ئانا-بويۇللىرىمىزنى] ئورۇنلاشتۇردۇڭ، يات قۇمۇلارغا ئاپەت چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى تارقىتىۋەتتىڭ. 3 بەرھەم، بويۇللىرىمىز زېمىنى ئۆز قىلىچى بىلەن ئالغىنى يوق، ئۆز بىلىكى بىلەن ئۆزلىرىنى قۇتقۇزغىنىمۇ يوق، بۇ بەلكى سېنىڭ ئوڭ قولىڭ، سېنىڭ بىلىكىڭ ۋە جامالىڭنىڭ ئۆزىنىڭ قىلغىنىدۇر؛ چۈنكى سەن ئۇلاردىن خۇرسەنلىك تاپتىڭ. 4 سەن ئۆزۈڭ مېنىڭ پادىشاھىمىدۇرسەن، ئى خۇدا، سەن ياقۇپ ئۇچۇن غەلبىلەر يۇرۇغۇچىدۇرسەن. 5 سەن ئارقىلىق بىز رەقىبلىرىمىزنى ھەيدىۋېتىمىز؛ نامىڭ بىلەن ئۆزىمىزگە قارشى تۇرغانلارنى چەيلەيمىز؛ 6 چۈنكى ئۆز ئوقىيىغا تابانمايمەن، قىلىچىمىمۇ مېنى قۇتقۇزالمىيدۇ. 7 چۈنكى سەن بىزنى رەقىبلىرىمىزدىن قۇتقۇزدۇڭ، بىزگە ئوچ بولغانلارنى يەرگە قاراتتىڭ. 8 خۇدانى كۈن بويى ئېتىخالىنىپ ماختايمىز، نامىڭنى ئەبەدىلەتتە بەدىلىڭگە مەدھىيەلەيمىز. سېلاھا! 9 بىراق سەن [ھازىر] بىزنى تاشلاۋىتىپ ئاھانەتكە قالدۇردۇڭ؛ قوشۇنلىرىمىز بىلەن جەڭگە بىللە چىققىلىمەن. 10 سەن رەقىبلىرىمىز ئالدىدا بىزنى چېكىندۈردۇڭ؛ بىزنى ئۇچمەنلەرگە خالىغانچە تالان-تاراج قىلدۇردۇڭ. 11 سويۇشقا تاپشۇرۇلغان قويلاردەك، بىزنى ئۇلارغا تاپشۇردۇڭ، ئەللەر ئارىسىغا بىزنى تارقىتىۋەتتىڭ. 12 سەن ئۆز خەلقىڭنى كىرگاغا سېتىۋەتتىڭ، ئۇنىڭ قىممىتىدىن ئۆزۈڭ ھېچ بېيىپ كەتمىدىڭ، 13 سەن بىزنى قوشنا ئەللەرنىڭ مەخپىرىسىگە قالدۇرغانسەن؛ ئەتراپىدىكىلەرگە ئاھانەت، زاڭلىق ئويىڭنى قىلدىڭسەن. 14 سەن بىزنى ئەللەر ئارىسىدا سۇز-چۈچەككە قويدۇڭسەن، يات قۇمۇلار بىزگە باش چايقىشىپ قاراشماقتا. 15 مەخپىرە ھەم كۆيۈرۈك ئېيتقۇچىلارنىڭ ئاۋازى تېپەيلىدىن، دۈشمەنلەر ۋە ئوچ ئالغۇچىلار تېپەيلىدىن، كۈن بويى ئۇياتمىز ئالدىمىز كەتمەيدۇ، يۈزۈمنىڭ نومۇسى مېنى چىرمىۋالىدۇ. 17 مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى بېشىمىزغا چۈشتى؛ بىراق بىز سېنى ئۇنتۇمىدۇق، ياكى ئەھدەڭگە ھېچ ئاسايلىق قىلمىدۇق؛

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «پاك قىزلا ئۈچۈن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، كورانىنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي: - خۇدا پاناھكاسىمۇ ۋە قۇدرىتىمىزدۇر، كۆلپەتلەر چۈشكەن ھامان ھازىر بولدىغان بىر ياردەمچىدۇر. 2 شۇڭا بەر-زېمىن ئۆگۈنۈۋېلىپ، تاغلار گۈمۈرۈلۈپ دېڭىز تەڭلىرىگە چۈشۈپ كەتسىمۇ، ئۇنىڭ دولقۇنلىرى شاۋقۇنلىنىپ قاينام بولسىمۇ، ئۆركەشلىرى بىلەن تاغلار سىلكىنىپ كەتسىمۇ، قورقمايىز. سېلاھ. 4 خۇدانىڭ شەھىرى - يەنى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ماكانلاشقان مۇقەددەس جايى، خۇرسەن قىلىدىغان ئېقىنلىرى شاخلىغان بىر دەريا باردۇر. 5 خۇدا ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدەدۇر، ئۇ يەر ھەرگىز تەۋرىمەيدۇ، خۇدا تاڭ ئېتىشى بىلەنلا ئۇنىڭغا ياردەمگە كېلىدۇ. 6 [بارلىق] ئەللەر قاياپ، پادىشاھلىقلار تىرەپ كەتتى؛ ئۇ ئاۋازىنى قورقۇۋەتكەن ھامان، بەر ئېرىپ كېتىدۇ. 7 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە، ياقۇننىڭ خۇداسى ئېڭىز قورغىنىمىزدۇر! سېلاھ. 8 كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرى كۆرۈڭلار! ئۇ بەر يۈزىدە قىلغان كارامەت ۋەيرانچىلىقلارنى كۆرۈڭلار! 9 ئۇ، جاھاننىڭ ئۇ چېتىگىچە بولغان ئۇرۇشلارنى توختىتىدۇ، ئۇ توپقالارنى سۇندۇرىدۇ، نەيزىلەرنى ئوشۇۋېتىدۇ، جەڭ ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 10 ئۇ: «توخاش، مېنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىمنى بىلىپ قويۇش! مەن پۈتكۈل ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغلىنىمەن، مەن بەر يۈزىدە «يۈزۈك» دەپ قارىلىمەن - دەيدۇ. 11 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە، ياقۇننىڭ خۇداسى يېنىڭ ئېڭىز قورغىنىمىزدۇر!

49

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كورانىنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي: - ئى بارلىق خەلقلەر، كۆكۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار! بەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلار، قۇلاق سېلىڭلار! 2 مەيلى ئاددىي پۇقا، يا ئېسىل زادىلەر، يا باي، يا گاداپلار بولسۇن، ھەممىڭلار ئاڭلاڭلار! 3 ئاغزىم دانالىقنى سۆزلەيدۇ، دىلم ئەقلىگە تۇيغۇن ئىشلارنى ئويلاپ چىقىدۇ. 4 قۇلۇم ھېكەتلىك تەمسىلىي زەن قويۇپ ئاڭلايدۇ، چىلتار چىلىپ سىرلىق سۆزنى ئېچىپ بېرىمەن. 5 ئېغىر كۈنلەردە، مېنى قىلتاققا چۈشۈرمەيچى بولغانلارنىڭ قەبىھلىكىرى ئەتراپىدا بولسىمۇ، مەن ئېتىشقا قورقۇنمەن! 6 ئۇلار يالپىقلىرىغا تايىنىدۇ، مال-مۈلۈكلەرنىڭ زورلۇقى بىلەن چوڭلىقى قىلىدۇ، 7 ئىنسان مەڭگۈگە ياشاپ، گۈر-ھاڭنى كۆرمەسلىكى ئۈچۈن، ھېچكىم ئۆز يۇرتىدا رىشنىڭ ھاياتىنى پۇل بىلەن قاينۇرۇۋالمايدۇ؛ ۋە ياكى خۇداغا ئۇنىڭ جېنىنى قۇتۇلدۇرغۇدەك باھانى بېرەلمەيدۇ، (چۈنكى ئۇنىڭ جېنىنىڭ باھاسى ئىنتايىن قىممەت، ۋە بۇ باھا بويىچە بولغاندا، مەڭگۈگە قەرز تاپشۇرۇشى كېرەكتۇر) 10 ھەممىگە ئايانكى، دانىشمەن ئادەملەرمۇ تۇلدۇ، ھەممە ئادەم بىلەن تەڭ، ئادان ۋە ھاماقەتلەر بىللە ھالاك بولىدۇ، شۇنداقلا ئۇلار مال-دۇنياسىنى ئۆزلىرىگە قالدۇرۇپ كېتىدۇ. 11 ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكى ئوي-پىكىرلەر شۇنداقكى: «ئوي-ئىمارىتىمىز مەڭگۈگە، ماكان-ئورۇنلارغىمىز دەۋردىن-دەۋرگىچە بولىدۇ»، ئۇلار ئۆز يەرلىرىگە تىسىملىرىنى نام قىلىپ قويىدۇ. 12 بىراق ئىنسان ئۆزىنىڭ نام-ئىزىتىدە تۇرۇۋەرمەيدۇ، ئۇ ھالاك بولغان ھايۋانلاردەك كېتىدۇ. 13 ئۇلارنىڭ مۇشۇ يولى دەل ئۇلارنىڭ نادانلىقىدۇر، لېكىن ئۇلارنىڭ كەينىدىن دۇنياغا كەلگەنلەر، يەنىلا ئۇلارنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىگە ئايرىن ئوقۇيدۇ. سېلاھ. 14

ئۇلار قويلاردەك تەھتىسارغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۆلۈم ئۇلارنى ئۆز ئورۇقى قىلىدۇ، ئەتىسى سەھەردە دۇرۇسلا ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزىدۇ، ئۇلارنىڭ گۈزەللىكى چىرىتىلىشقا تاپشۇرۇلىدۇ، تەھتىسارغا بولسا ئۇلارنىڭ ھەيۋەتلىك ماكاندۇر! (Sheol h7585) 15 بىراق خۇدا جېنىمنى تەھتىسارانىڭ ئىلكىدىن قۇتقۇزىدۇ، چۈنكى ئۇ مېنى قۇبۇل قىلىدۇ. سېلاھ. (Sheol h7585) 16 بىرىسى بېيىپ كېتىپ، ئاتلە-جەمەتنىڭ ئايرۇنى تۈسۈپ كەتسىمۇ، قورقا، 17 چۈنكى ئۇ ئۆلگەندە ھېچنەرسىنى تېلىپ كېتەلمەيدۇ؛ ئۇنىڭ شۇھرىتى ئۇنىڭ بىلەن بىللە [گۆرگە] چۈشمەيدۇ. 18 گەرچە ئۇ ئۆمۈر بويى ئۆزىنى بەختلىك چاغلانغان بولسىمۇ، (بەرھەق، كىشىلەر روناق تاپقىنىڭدا، ئەلۋەتتە سېنى ھامان ماختايدۇ) ئۇلار ئالاقىدە بولدى، دەككە-دۈككەگە چۈشۈپ بەدەر قېچىشتى. 6 ئۇ

48

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كورانىنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي: - ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگار، خۇدايىمىزنىڭ شەھىرىدە، ئۇنىڭ مۇقەددەسلىكى تۇرغان تاغدا، ئۇ زور مەدھىيەلەرگە لايىقتۇر! 2 ئېگىزلىكىدىن كۆركەم، زىننەتلىك، پۈتكۈل جاھاننىڭ خۇرسەنلىكىدۇر، شىمالى تەرەپلىرى گۈزەلدۇر، بۈيۈك پادىشاھنىڭ شەھىرىدۇر! 3 خۇدا قورغانلىرىدا تۇرىدۇ، بۇ يەردە ئۇ ئېڭىز پاناھگاھ دەپ تونۇلىدۇ، 4 مانا، پادىشاھلار يىغىلدى، ئۇلار شەھەرنى بېسىپ تۇتۇپ، جەم بولدى. 5 [شەھەرنى] كۆرۈپلا ئۇلار ئالاقىدە بولدى، دەككە-دۈككەگە چۈشۈپ بەدەر قېچىشتى. 6 ئۇ

يورۇقلۇقى كۆرەلمەيدۇ. 20 ئىنسان ئەزەت-ئايۇيدا بولۇپ، لېكىن يورۇتۇلسا، ھالاك بولدىغان ھايۋانلارغا ئوخشاش بولدى، خالاس.

50

ئاساف يازغان كۆي: - قادر خۇدا، يەنى پەرۋەردىگار ئېغىز ئېچىپ، كۆچىشىدىن كۆپىنچىسىگە يەرىۋىدىكىلەرگە مۇراجىئەت قىلدى. 2 گۈزەللىكنىڭ جەۋھىرى بولغان زىنن تېغىدىن، خۇدا جۇلالىدى. 3 خۇدايىمىز كېلىدۇ، ئۇ ھەرگىزمۇ سۈكۈت ئىچىدە تۇرمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئالدىدا يەۋەتكۈچى ئوت كېلىدۇ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا زور بوران-چاپقۇن قاينايدۇ. 4 ئۆز خەلقىنى سوراق قىلىش ئۈچۈن، ئۇ قۇربىدىن ئاسمانلارنى، يەرنىمۇ گۇۋاھلىققا چاقىرىدۇ. - 5 «بىنىڭ مۇمىن بەندىلىرىمى، يەنى مەن بىلەن قۇربانلىق ئارقىلىق ئەمدە تۈزگۈچىلەرنى ھۇزۇرۇمغا چاقىرىپ يىغىنلار!» 6 ئاسمانلار ئۇنىڭ ھەقتانلىقىنى ئېلان قىلىدۇ، چۈنكى خۇدا ئۆزى سوراق قىلغۇچىدۇر! سېلاھ. 7 «ئاڭلاڭلار، ئۇ خەلقىم، مەن سۆز قىلاي، ئۇ ئىسرائىل، مەن ساڭا ھەقىقەتنى ئېيتىپ قويماي، مەنكى خۇدا، سېنىڭ خۇدايىڭدۇر مەن. 8 ھازىر ئەيىلىگىن سېنىڭ قۇربانلىقلىرىڭ سەۋەبىدىن، ياكى ھەمىشە ئالدىدا سۇتۇلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭ سەۋەبىدىن ئەمەس، 9 مەن سېنىڭ ئېغىنلىڭدىن ھېچبىر ئۆزۈڭنى، قوتانلىرىڭدىن ھېچبىر تېكىنى ئالمايچۇ ئەمەسمەن. 10 چۈنكى ئورمانلىقلاردىكى بارلىق ھايۋاناتلار ماڭا مەنسۇپتۇر، مىڭلىغان تاغدىكى مال-ۋارانلارمۇ مېنىڭكىدۇر، 11 تاغلاردىكى پۈتۈن ئۇچار-قانانلارنى بىلىمەن، دادادىكى بارلىق جانىۋارلار مېنىڭكىدۇر. 12 قانم ئاچسىمۇ ساڭا بېشىمەن، چۈنكى ئالەم ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە ئەنەرسىلەر مېنىڭكىدۇر. 13 ئەجەب، مەن ئۆزۈمنىڭ گۆشىنى يەمدەمەن؟ كېنىڭ قېنىنى ئىچمەمدەمەن؟ 14 قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا تەشەككۈرلەرنى ئېيت، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قىلغان ۋەدەڭگە ۋاپا قىل. 15 بېشىڭغا كۈن چۈشكەندە ماڭا مۇراجىئەت قىل، مەن سېنى قۇتۇلدۇرغىمەن، سەن بولساڭ مېنى ئۇلۇغلاغىنەن». 16 لېكىن رەزىللەرگە خۇدا شۇنداق دەيدۇ: - «بىنىڭ ئەمىرلىرىمنى بايان قىلىشقا نېمە ھەققىڭ بار؟ ئەھدەمنى تىلغا ئالغۇدەك سەن كىم ئىدىڭ؟ 17 سەن مېنىڭ ئەمىلىرىمدىن يىرگەندىڭ، سۆزلىرىمنى رەت قىلدىڭ ئەمەسمۇ؟ 18 توغرىنى كۆرسەڭ، سەن ئۇنىڭدىن زوق ئالدىڭ، زىناخورلار بىلەن شېرىك بولدىڭ، 19 ئاغزىڭدىن يامان كەپ چۈشەيدۇ، تىلىڭ يالغانچىلىقنى توقۇيدۇ. 20 ئۆز قېرىندىشىڭنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ ئولتۇرسەن، ئاناڭنىڭ ئۇلۇغ تۆھمەت قىلسەن. 21 سەن بۇ ئىشلارنى قىلىشنىڭدا، مەن ئۇن چىقارمىدىم، دەرەۋەقە، سەن مېنى ئۈزۈڭگە ئوخشاش دەپ ئويلىدىڭ، لېكىن مەن سېنى ئەيىبلەپ، بۇ ئىشلارنى كۆز ئالدىڭدا ئەينى پوچچە ساڭا كۆرسىتىمەن. 22 - ئۇ، تەڭرى ئۇنتۇغانلار، بۇنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار! بولسا، سىلەرنى بارە-بارە قىلىۋېتىمەن؛ ھېچكىم سىلەرنى قۇتقۇزمايدۇ. 23 بىراق قۇربانلىق سۈپىتىدە رەھمەت ئېيتقانلارنىڭ ھەرقايسىسى ماڭا شەرەپ كەلتۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇنىڭغا ئۆز ئىقتىسادىنى كۆرسىتىشىگە يول تەييارلىغان بولىدۇ.

تۇرىدۇ. 4 سېنىڭ ئالدىڭدا، پەقەت سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ ئۆتكۈزۈپ، نەزىرىڭدە رەزىل بولغان ئىشنى سادىر قىلدىم؛ شۇ ۋەجىدىن، سەن [مېنى ئەيىبلەپ] سۆزلىسەڭ، ئادىللىقنى ئىسپاتلىنىدۇ، [مېنى] سوراق قىلىشنىڭدا، ئۆزۈڭنىڭ بايقىق ئىسپاتلىنىدۇ. 5 مانا، مەن تۇغۇلغىنىدىلا، يامانلىقتا ئىدىم، ئانامنىڭ قارىدا يەپىدا بولغىنىدىلا مەن گۇناھتا بولىدۇم. 6 بەرھەق، سەن ئادەملەرنىڭ چىن قەلبىدىن سەمىمىلىك تەلەپ قىلسەن، ئىچكىدىكى يوشۇرۇن جايلارىدا سەن ماڭا دانالىقنى بىلدۈرسەن. مېنى گۇناھلىرىمدىن زۇفا بىلەن تازىلىغىنەن، ھەم مەن پاك بولىمەن؛ مېنى پاكلاپ يۇغىغىنەن، مەن قارىدىمۇ ئاق بولىمەن. ماڭا شاد-خۇرام ئاۋازلارنى ئاڭلاتقانىم، شۇنىڭ بىلەن سەن ئەزگەن ئۆستىخانىلىرىم يەنە شادلىنىدۇ. 7 مېنى [گۇناھلىرىمدىن] زۇفا بىلەن تازىلىغىنەن، ھەم مەن پاك بولىمەن؛ مېنى پاكلاپ يۇغىغىنەن، مەن قارىدىمۇ ئاق بولىمەن. 8 ماڭا شاد-خۇرام ئاۋازلارنى ئاڭلاتقانىم، شۇنىڭ بىلەن سەن ئەزگەن ئۆستىخانىلىرىم يەنە شادلىنىدۇ. 9 گۇناھلىرىمدىن چىرايىڭنى يوشۇرۇپ، يامانلىقلىرىمنى ئۆچۈرۈۋەتكەنەن. 10 مەندە پاك قەلب ياراتقانىم، ئۇ خۇدا؛ ۋەجۈمدىكى سادىق روھىمنى يېڭىلىغىنەن. 11 مېنى ھۇزۇرۇڭدىن چىقىرۇۋېتىۋەتكەنەن، مېنىڭ مۇقەددەس روھىڭنى قايتۇرۇۋالغىنەن. 12 ئاھ، ئىچكىلىڭدىكى شادلىقنى ماڭا يېڭىلاشتىن ھېس قىلدۇرغىنەن؛ ئىنتايىن تەن روھ ئارقىلىق مېنى يۈلگەيسەن. 13 بۇنىڭ بىلەن مەن ئىنتايىن تەزىرگە يوللىرىڭنى ئۆگىتتى، ۋە گۇناھكارلار بېشىڭغا قايتىدۇ. 14 قان تۆكۈش گۇناھىدىن مېنى قۇتۇلدۇرغىنەن، ئۇ خۇدا، ماڭا ئىچىنلىق بەرگۈچى خۇدا، شۇنىڭ بىلەن تىلىم ھەقتانلىقىڭنى ياكىزىپ كۆيلىدۇ. 15 ئۇ رەببىم، لەۋلىرىمنى چاقىغان، ئاغزىم مەدھىيلىرىڭنى بايان قىلىدۇ. 16 چۈنكى سەن قۇربانلىقنى خۇش كۆرمەيسەن، بولسا سۇنار ئىدىم، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن خۇرسەنلىك تاپمايسەن. 17 خۇدا قوبۇل قىلىدىغان قۇربانلىقلار سۇنۇق بىر روھتۇر؛ سۇنۇق ۋە ئېزىلگەن قەلبنى سەن كەمسىتمەيسەن، ئۇ خۇدا، 18 شايائەتنىڭ بىلەن زىنغانغا مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەنەن، يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىرىنى يېڭىلاشتىن بىنا قىلغىنەن! 19 ئۇ چاغدا سەن ھەقتانلىقتىن بولغان قۇربانلىقلاردىن، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن، پۈتۈنلەي كۆيدۈرۈلگەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن خۇرسەنلىك تاپمىسەن؛ ئۇ چاغدا ئادەملەر قۇربانلىقىغا بۇقا-تۆگىلەرنى تەقدىم قىلىشىدۇ.

52

ئەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقل»، ئېدوملۇق دوغەگ ساتۇل بادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ: «داۋۇت ئاخىمەلەكنىڭ تويىگە كىردى» دەپ يالغانچىلىق قىلغاندىن كېيىن يېزىلغان: - ئۇ ئوچى باتۇر، نېمە ئۈچۈن رەزىللىككەن ماختىنىسەن؟ تەڭرىنىڭ تۈزگەنمەس مۇھەببىتى مەڭگۈلاكتۇر. 2 ئۆتكۈر ئۆستىرا كەبى، تىلىڭ زەھەر چاچماقچى، ئۇ يالغانچىلىق توقۇۋاندى. 3 سەن ياخشىلىقنى ئورنىدا يامانلىقنى، ھەق سۆزىنىڭ ئورنىدا يالغانچىلىقنى ياخشى كۆرسەن، 4 ھامان ئادەمنى نابۇت قىلىدىغان سۆزلەرنى ياخشى كۆرسەن، ئۇ ئالدىچى تىل! 5 بەرھەق، تەڭرى ئوخشاشلا سېنى مەڭگۈلەپ قويدى، ئۇ سېنى تۇتۇۋالدى، يەنى ئۆز چىدىرىڭدىن تارتىپ چىقىدۇ؛ تىرىكەرنىڭ زېمىنىدىن سېنى يىلتىزىڭدىن قۇمۇرۇپ تاشلايدۇ. سېلاھ. 6 ھەقتانلىقلارنى كۆرۈپ قورققۇش، ۋە ئۇنى مەخپىرە قىلىپ كۆلۈپ: - 7 «قاراڭلار، خۇدانى ئۆز يۈزلىنىشى قىلغان ئادەم، پەقەت ئۆز بايلىقلىرىنىڭ كۆپلۈكىگە تايانغان ئادەم، ئۇ ئاچ كۆزۈلۈكى بىلەن كۆچۈلەندى» - دەيدۇ. 8 مەن بولسام خۇدانىڭ تويىدە ئۆسكەن باراقسان زەپىزەن دەرەختە كەن، مەن خۇدانىڭ تۈزگەنمەس مۇھەببىتىگە مەڭگۈگە تايىنمەن. 9 مەن ساڭا

ئەبەدىگە دەتەشەككۈر ئېيتىمەن، چۈنكى سەن بۇ ئىشلارنى قىلدۇرگەن، مۇمىن بەدىئىلەرنىڭ ئالدىدا نامىڭغا تەلۈرۈپ كۆيىمەن، مۇشۇنداق قىلىش ئەلادۇر.

53

ئەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، ماخالات ئاھاڭدا داۋۇت يازغان «ماسقىل»: «تەخمەق كىشى كۆلگەدە:» «ھېچبىر خۇدا يوق» - دەيدۇ، ئۇلار چىرىكىلىشىپ، نەپەرتلىك قەبىھ ئىشلارنى قىلىشتى؛ ئۇلارنىڭ ئىچىدە مەھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر. 2 خۇدا نەرشە تۇرۇپ، ئىنسان بالىرىنى كۆزىتىپ: «بۇ ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدا، ئىنسانىي چۈشىنىدىغان بەرسە بارمىدۇ؟ خۇدا ئىزدەيدىغانلار بارمىدۇ؟ 3 ھەممە ئادەم بولدىن چىقتى، ھەممە ئادەم چىرىكىلىشىپ كەتتى، مەھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر، ھەتتا بەرىمۇ. 4 ناھىيەگەندەك مېنىڭ خەلقىمنى يۇتۇۋالغان، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ بىلىمى يوقمىدۇ؟» - دەيدۇ. ئۇلار بەرۋەردىكارغا ھېچبىر ئىشقا قىلمىدى، 5 قورققۇدەك ھېچ ئىش بولمىسىمۇ، مانا ئۇلارنى غايەت زور قورقۇنۇش باسقۇچى، چۈنكى خۇدا سېنى قورشاۋغا ئالغانلارنىڭ ئۇستىخانلىرىنى پارچىلاپ چىچىۋەتتى؛ سەن ئۇلارنى خىجىللىققا قويۇڭ، چۈنكى خۇدا ئۇلارنى نەزىردىن ساقىت قىلدى. 6 ئاھ، ئىنساننىڭ ئىجتىلىقى نىغوندىن چىقىپ كەلگەن بولسا ئىدى! خۇدا ئۆز خەلقىنى ئاسارىتىدىن چىقىرىپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگەن چاغدا، ياقۇپ شادلىنىدۇ، ئىسرائىل خۇشال بولىدۇ!

54

ئەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل» (زىف شەھىرىدىكى ساتۇل پادىشاھنىڭ بېشىغا بېرىپ: «داۋۇت بىزنىڭ مۇشۇ يۇرتىمىزغا مۇكۆۋالغان، سىلى بىلەمىدەلا؟») دەپ ئايغاقچىلىق قىلغاندىن كېيىن يېزىلغان: ئۇ خۇدا، ئۆز نامىڭ بىلەن مېنى قۇتقۇزغىلىسەن، زور قۇدرىتىڭ بىلەن دەۋايىمى سوغىغىسىن. 2 ئۇ خۇدا، دۇئايىنى ئاڭلىغىنىسەن، ئاغزىمدىكى سۆزلەرگە قۇلاق سالغىنىسەن. 3 چۈنكى يات ئادەملەر ماڭا ھۇجۇم قىلىشقا ئورنىدىن تۇردى؛ زومىگەرلەر مېنىڭ جېنىمنى ئۇلماقتا؛ ئۇلار خۇدانى نەزىرىگە ھېچ ئىلمىيدۇ. سېلاھ. 4 قارا، خۇدا ماڭا ياردەم قىلغۇچىدۇر؛ رەبب جېنىمنى يۈلەيدىغانلار ئارىسىدىدۇر. سېلاھ. 5 ئۇ دۇشمەنلەرنىڭ يامانلىقىنى ئۆزىگە قايتۇردى؛ [ئۇ خۇدا]، ئۆز ھەقىقىتىڭ بىلەن ئۇلارنى ئۇزۇپ تاشلىغىنىسەن. 6 مەن ساڭا خالىسى قۇربانلىقلار سۇمىمەن، نامىڭنى مەدھىيەلەيمەن، ئۇ بەرۋەردىكار، شۇنداق قىلىش ئەلادۇر. 7 چۈنكى ئۇ مېنى بارلىق بالا-قازالاردىن قۇتقۇزدى؛ دۇشمەنلەرنىڭ مەغلۇبىيىتىنى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆردۈم.

55

ئەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل»: «ئۇ خۇدا، دۇئايىنى ئاڭلىغىنىسەن، تىلىكىمدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرمىغىنىسەن، 2 ماڭا قۇلاق سېلىپ، جاۋاب بەرگىسىن، مەن دادا-پەرياد ئىچىدە كېزىپ، ئاھ-زار چېكىپ يۈرمەن؛ 3 سە ھۇجۇم دۇشمەننىڭ تەھدىتلىرى، رەزىللىرىنىڭ زۇلۇملىرى؛ ئۇلار بېشىمغا ئاۋارچىلىكلەرنى تۇتقۇدۇ، ئۇلار غەزەپلىنىپ ماڭا ئاداۋەت ساقلايدۇ، 4 ئىچىدە يۈرۈمگەن ئولغىنىپ كەتتى، ئۆلۈم ھەشەتلىرى ۋۇجۇدۇمنى قاپلىدى. 5 قورققۇنۇش ۋە تەرتەك بېشىمغا چۈشتى، دەھشەت مېنى چۆمكۈۋالدى. 6 مەن: «كەپتەردەك قاننىم بولسىمۇ كاشكى، ئۇچۇپ بېرىپ ئارامگاھ تاپار ئىدىم» - دېدىم. 7 - «بىراق جايبارغا چېقىپ، چۆل-باياۋانلاردا ماكانلىشىش ئىدىم؛ سېلاھ. 8 بوران-چايقۇنلاردىن، قارا قۇيۇندىن چېقىپ، پاناھگاھقا ئالدارلار ئىدىم». 9 ئۇلارنى يۇتۇۋەتكەن، سەن ئۇ رەبب، تىللىرىنى يۇلۇۋەتكەن، چۈنكى شەھەر ئىچىدە زوراۋانلىق ھەم

جەدەنلۈقنى كۆردۈم. 10 ئۇلار كېچە-كۈندۈز سېپىللەر ئۈستىدە غادىيىپ يۈرمەكتە، شەھەر ئىچىدە قاپاھەت ۋە شۇملۇق قاپلىدى. 11 ھاھام ئارزۇ-ھەۋەسلەر ئۇنىڭ ئىچىدە تۇرىدۇ، ساختىلىق ۋە ھىيلە-مىكىرلىك، كوچىلاردىن كەتمەيدۇ. 12 ئەگەر دۇشمەن مېنى مەستخەر قىلغان بولسا، ئۇنىڭغا سەۋر قىلىمەن؛ بىراق مېنى كەمسىتىپ، تۈزىنى ماختىغان ئادەم ماڭا ئۆچمەنلەردىن ئەمەس ئىدى؛ ئەگەر شۇنداق بولغان بولسا، ئۇنىڭدىن تۈزۈمنى قاچۇرمايمەن؛ 13 لېكىن بۇنى قىلغان سەن ئىكەنلىكىڭنى - مېنىڭ يۇرادىم، سىردىشىم، ئەزىز دوستۇم بولۇپ چىقىشىڭنى ئويلىماپتەن! 14 خالايققا قېتىلىپ، خۇدانىڭ ئۆيىگە ئىككىمىز بىللە ماڭغاندۇق، ئۇزاتار شېرىن پاراڭلاردا بولغاندۇق؛ 15 مۇشۇنداق [ساتقۇنلارنى] تولىم تۇيۇقسىز چۈچىتۈۋەتسۇن! ئۇلار تەھتىسارغا تىرىك چۈشكە! چۈنكى ئۇلارنىڭ ماكانلىرىدا، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا رەزىللىك تۇرماقتا. (Sheol h7585) 16 لېكىن مەن بولسام، خۇداغا ندا قىلمەن، بەرۋەردىكار مېنى قۇتقۇزدى. 17 ئەتىڭنى، ئاخشىنى ۋە چۈشتە، دەردىمنى تۈكۈپ بەرپاد كۆتۈرىمەن، ئۇ جەزمەن سادايىغا قۇلاق سالىدۇ. 18 ئۇ ماڭا قارشى قىلىنغان جەڭدىن مېنى تامان قىلىدۇ، گەرچە كۆپ ئادەملەر مېنى قورشاۋغا ئالغان بولسىمۇ. 19 ئەزىزى - ئەزەلدىن تەختتە ئولتۇرۇپ كەلگۈچى! [ئۇ ناھىيە] ئاڭلاپ ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلىدۇ، (سېلاھ) چۈنكى ئۇلاردا ھېچ ئۆزگىرىشلەر بولمىدى، ئۇلار خۇدادىن ھېچ قورقمايدۇ. 20 [ھېلىقى يۇرادىم] ئۆزى بىلەن دوست بولغانلارغا مۇشت كۆتۈردى؛ ئۆز ئەھدىسىنى يۈزۈپ تاشلىدى. 21 ئاغزى سېرىق مايدىنۇمۇشاق، بىراق كۆڭلى جەڭدۇر ئۇنىڭ، ئۇنىڭ سۆزلىرى ياغدۇخۇ سىلىق، ئەمەلىيەتتە سۇغۇرۇپ ئالغان قىلچىلاردۇر. 22 يۈكۈڭنى بەرۋەردىكارغا تاشلاپ قوي، ئۇ سېنى يۈلەيدۇ، ئۇ ھەققانىيلارنى ھەرگىز تەۋرەتمەيدۇ. 23 بىراق، سەن خۇدا ئاشۇ رەزىللىرى ھالاكەت ھاڭغا چۈشۈرسەن، قانغۇرلار ۋە ھىيلىگەرلەر ئۆمرىڭنى يېرىمىنىمۇ كۆرمەيدۇ؛ بىراق مەن بولسام، ساڭا تايىنىمەن.

56

ئەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «خىلۋەتتىكى دۇب دەرهەلەردىكى باختەك» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كىتابى (قىلىستىلەر گات شەھىرىدە ئۇنى ئەسەرگە ئالغاندا يېزىلغان): ئۇ خۇدا، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەن، چۈنكى ئىنسانلارنىڭ نەپىسى بوغىناپ مېنى قوغلىماقتا، كۈن بويى ئۇلار مەن بىلەن جەڭ قىلىپ مېنى باسماقتا؛ 2 مېنى كۆزلىگەن رەقىبلىرىمنىڭ نەپىسى بوغىناپ كۈن بويى مېنى قوغلىماقتا؛ ماڭا ھەيۋە قىلىپ جەڭ قىلغۇچىلار ئىنتايىن كۆپتۇر! 3 مەن قورققان كۈنۈمدە، مەن ساڭا تايىنىمەن. 4 مەن سۆز-كلامىنى تۇلۇغ دەپ مەدھىيەلەيدىغان خۇداغا، خۇداغىلا تايىنىمەن، مەن قورقايەن، ناھايىتى بەر ئەت ئىگىسى مېنى نېمە قىلسۇن؟ 5 ئۇلار كۈن بويى سۆزلىرىمنى يۈرمەيدۇ، ئۇلارنىڭ بارلىق ئوقى ماڭا زىيانكەشلىك قىلىشتۇر، 6 ئۇلار توپ بولۇپ ئادەمنى قەستلىشىپ، يوشۇرۇنىدۇ؛ يېشىمگە چۈشۈپ، جېنىمنى ئېلىشنى كۈتىدۇ. 7 [گۇناھ] بىلەن گۇناھنى يېيىپ قاچىسا بولامدۇ؟ غەزىپىڭ بىلەن ئەللەرنى بەرگە تۇرغىنىسەن، ئۇ خۇدا! 8 مېنىڭ سەرسەنلىرىمنى تۈزۈك ساناپ كەلگەن، كۆزۈمدىن تاققان ياشلىرىمنى تۈلۈمۈڭگە توپلاپ ساقلىغىنىسەن، بۇلار دەپىرىگە پۈتۈكلۈك ئەمەسمۇ؟ 9 شۇنىڭ بىلەن مەن ساڭا ندا قىلغان كۈندە، دۇشمەنلىرىم چېكىنىدۇ؛ مەن شۇنى بىلىمكى - خۇدا مەن تەرىپىدىمۇر! 10 خۇدانى - ئۇنىڭ سۆز-كلامىنى تۇلۇغلايمەن! بەرۋەردىكارنى - ئۇنىڭ سۆز-كلامىنى تۇلۇغلايمەن! 11 خۇدانىلا تايانچم قىلىم - مەن قورقايەن، ناھايىتى شۇ بەر ئىنسان مېنى نېمە قىلسۇن؟ 12 ساڭا قىلغان ۋەدىلىرىمگە ۋاپا قىلمەن، ئۇ خۇدا، ساڭا تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى

سۆمەن. 13 چۆنكى سەن جېنىمى ئۆلدىم قۇتۇلدۇرغانسەن، سەن پۇتلىرىمنى پۇتلىشىشىن ساقلاممەن؟ شۇنىڭ بىلەن مەن خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا، تىرىكلەر تۇرىدىغان يورۇقلۇقتا ماڭمەن.

57

نەغمىچلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلغىنەسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۆيى، (بۇ كۆيى) ساۋل پادىشاھ داۋۇتنىڭ ئۆيىنى كۆزلەشكە پايلاشقانلارنى ئەۋەتسە، ئۆي ئۆلتۈرۈۋەتمەيچى بولغان چاغدا يېزىلغان: - ئى خۇدايم، دۇشمەنلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغىنەسەن، ماڭ قارشى تۇرغانلاردىن مېنى ئېگىزدە تامان ساقلىغىنەسەن. 2 مېنى يامانلىق قىلغۇچىلار چاڭگىلىدىن قۇتقۇزۇۋالغىنەسەن، قاغىنور ئادەملەردىن مېنى قۇتقۇزغىنەسەن. 3 چۆنكى مانا، ئۇلار جېنىمنى ئېلىش ئۈچۈن پايلىمىقتا، زوراۋانلار ماڭ قارشى تۇپ بولۇشۇپ قەستلەشمەكتە، بۇ قىلغىنى مەندە بولغان بىرەر ئاسىيلىق ئۈچۈن ئەمەس، ياكى گۇناھم ئۈچۈن ئەمەس، ئى پەرۋەردىگار، 4 مەندە ھېچ سەۋەنلىك بولمىسۇ، ئۇلار يۈكۈرۈپ ماڭ قارشى سەپ سالدۇ، مېنىڭ ياردىمىمگە كېلىشكە ئۇيغۇن، [ھامىنى] نەزىرىگە ئالغىنەسەن. 5 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، بارلىق ئەل-يۇرتلارنى سوتلاپ-جازالاشقا ئورۇنلۇك ئۇزغىنەسەن، قەستلەشنى نەپەس قىلغۇچىلارنىڭ ھېچقايسىسىغا رەھم قىلغىنەسەن. 6 ئۇلار كېچىسى قاپتېپ كېلىپ، غالجىر ئىتتەك غاۋ-غۇزۇ قىلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ لاغايلاپ يۈرمەكتە. 7 قارا، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن نېمۇق تاشقان شۈلگەيلىرىنى! لەۋلىرىدىن قىلچىلار چىقىپ تۇرىدۇ، ئۇلار: «كىم تاڭلىيالايدۇ؟» دەيدۇ. 8 لېكىن سەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى مەخسۇرە قىلسەن، بارلىق ئەللەرنى مازاق قىلسەن! 9 ئى مېنىڭ كۈچۈم بولغۇچى! مەن ساڭا ئەلۋرۇپ قاراپ يۈرمەن، چۆنكى خۇدا مېنىڭ يۇقىرى پاناھلىغۇچىم. 10 ماڭ تۈزگەرمەس مۇھەببىتىنى كۆرسەتكۈچى خۇدا مېنىڭ ئالدىمدا ماڭدۇ، خۇدا ماڭ دۇشمەنلەرنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرسىتىدۇ. 11 بىراق، [ئى خۇدا]، بۇلارنى قەتل قىلماي تۇرغاي، بولمىسا مېنىڭ خەلقىم سېنى تۇتقۇدۇ. تۈز كۈچۈڭ بىلەن ئۇلارنى سەرسان قىلغىنەسەن، ئۇلارنىڭ بېشىنى ئېغىرلاشتۇرغىنەسەن، ئى رەب، بىزنىڭ قاتلىنىمىز! 12 ئۇلارنىڭ ئاغزىنىڭ بۇزۇقلۇقى تۈپەيلىدىن، لەۋلىرىنىڭ سۆزلىرى تۈپەيلىدىن، ئۇلاردىن چىققان قاراغۇشلار ھەم ئالدىنقىلار تۈپەيلىدىن، ئۇلار ئۆز تەكەبۇرلۇقى ئىچىدە تۇرۇپ چۈشكەن. 13 غەزىپىڭ بىلەن بۇ ئىشلارغا خاتىمە بەرگەنەسەن، خاتىمە بەرگەنەسەن! شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يوق بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىگىچە خۇدانىڭ ھەقىقەتەن ياقۇپقا ھۆكۈمدارلىق قىلىدىغانلىقى ئايان بولغاي! 14 دەروھقە، ئۇلار ھازىرغىچە كېچىسى قاپتېپ كېلىپ، غالجىر ئىتتەك غاۋ-غۇزۇ قىلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ لاغايلاپ يۈرىدۇ. 15 ئىتلار دەك ئۇلار ئۇزۇق ئۆزۈپ ئەدەپ ھەر يەردە قاترايدۇ، قارى تويغۇچە ھۇلاپ يۈرمەكتە، 16 لېكىن مەن بولسام قۇدرىتىڭنى كۆيەلمەن، بەرھەق، سەھەرلەردە تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى ناخشا قىلىپ ياكىتمەن، چۆنكى سەن مەن ئۈچۈن يۇقىرى قورغان، ئېغىر كۈنلىرىمدە پاناھلىغۇچى بولۇپ كەلگەنەن. 17 ئى مېنىڭ كۈچۈم بولغۇچى، ساڭا كۆيەلمەن ئېيتىمەن، چۆنكى خۇدا مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىم، ماڭ تۈزگەرمەس مۇھەببەت كۆرسەتكۈچى خۇدايم.

نەغمىچلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلغىنەسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۆيى: - ئى قۇدرەت ئىلگىرى، سىلەر ھەقىقەتەن ئادالەتتى سۆزلەۋاتامسىلەر؟ ئى ئىنسان بالىلىرى، ئادىل ھۆكۈم چىقىرامسىلەر؟ 2 باق، سىلەر كۆڭۈلگەردە يامانلىق تەييارلايسىلەر، يەر يۈزىدە ئۆز قۇلۇڭلار بىلەن قىلىدىغان زوراۋانلىقنى تۈپەنلىتىسىلەر. 3 رەزىللەر ئانىسىنىڭ قورسىقىدا ئېزىپ كېتىدۇ، ئۇلار تۇغۇلۇپلا يولدىن ئادىشىپ، يالغان سۆزلەيدۇ. 4 ئۇلارنىڭ زەھىرى يىلاننىڭ زەھىرىدۇر، ئۇلار ئۆز قولىنى پۈتۈك قىلغان كاس كورا يىلان دەك، 5 مەيلى يىلانچىلار شۇنچە چىرايلىق سېھرىلىسىمۇ، ئۇ نەي ئاۋازغا قەتئىي قۇلاق سالمايدۇ. 6 ئى خۇدا، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىكى چىشىلىرىنى سۇندۇرۇۋەتكەنەن! مۇشۇ ياش شىرلارنىڭ توكىكاي چىشىلىرىنى چىقىۋەتكەنەن، ئى پەرۋەردىگار! 7 ئۇلار ئېقىپ كەتكەن سۇلاردەك ئۆتۈپ كەتكەن، ئۇلار ئۇلارنى چەنلەپ تاققاندا، ئۇلارنى ئۇچسىز بولۇپ كەتكەن! 8 ئۇلار يول ماڭغاندا ئىزى يوقىلىپ كەتكەندەك، ئۇلار يوقاپ كەتسۇن، ئايانلىق چۈشۈپ كەتكەن ھامىلىسىدەك، ئۇلار كۈن كۆرمىسۇن! 9 قازان يانتاقلارنىڭ ئىسسىقلىقى سەرگۈچە، (مەيلى ئۇلار يۇمران پېتى، ياكى ئوت تۇتاشقان بولسۇن) ئۇ ئۇلارنى تۇتۇتۇپتىدۇ. 10 ھەقىقەت ئادەم [خۇدانىڭ] ئىنتىقامىنى كۆرگەندە خۇشال بولىدۇ، ئۆز ئىزلىرىنى رەزىللەرنىڭ قېنىدا يۇيىدۇ. 11 شۇڭا ئادەملەر: «دەرۋەقە، ھەقىقەتتە ئۇچۇن ئىنتام باردۇر، دەرۋەقە يەر يۈزىدە ھۆكۈم يۈرگۈزگۈچى بىر خۇدا باردۇر» - دەيدۇ.

نەغمىچلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گۇۋاھلىق نىلۋەرى» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۆيى: - (داۋۇت ئارام-ناھارائىم ۋە ئارام-زويابىدىكى سۆزبەلىكلەر بىلەن جەڭ قىلغاندا، ئۇنىڭ سەردارى بولغان يوتاب جەڭگە قايتا بېرىپ، «شۇر ۋادىسى» دا ئېلىۋىدىكىلەردىن ئۇن ئىككى مىڭ ئەسكەرنى قىلىنغان چاغدا يېزىلغان) ئى خۇدا، سەن بىزنى چەتكە قاقتىڭ، بىزنى پارە-پارە قىلىۋەتتىڭ، سەن بىزدىن رەنجىدىڭ، ئەمدى بىزنى يېنىڭغا قايتۇرغىن! 2 سەن زېمىنى تەۋرىتىپ يېرۈۋەتكەندىڭ،

ئەمدى ئۇنىڭ يۈسۈكلىرىنى ساقايتقاسەن، چۈنكى ئۇ دەلدە گۈشپ كەتتى! بەندىلەر پەقەت بىر تىنىق، ئېسىلزالدىلەر مۇ بىر ئالدام سۆز خالاس، تارازغا 3 سەن تۈز خەلقىگە كۈلپەت-خارلىقلارنى كۆرگۈزدۈڭ، سەن بىزگە ئالاقادىلىكنىڭ شاراىنى ئىچكىزدۈڭ. 4 سەن تۈزۈڭ ئەمىندىغانلارغا تۇغ تىكلەپ بەرگەنسەن، ئۇ ھەقىقەتنى ئايان قىلىشقا كۈتۈرۈلدى. (سېلاھ). 5 تۈز سۈيگەنلەرنىڭ ئىخالىق بېشىنى ئۇچۇن، ئۇڭ قورلۇڭ بىلەن قۇتقۇزغاسەن، [دۇئاغىنى] ئىجاپەت قىلغاسەن. 6 خۇدا تۈز پاك-مۇددەھەسلىكىدە شۇنداق دېگەن: «مەن تەبەئە قىلمەن، مەن شەكەم دىيارىنى بۇلۇپ بېرىمەن، سۈكۈت ۋادىسىنى [تەقسىم قىلىشقا] ئۆلچەيمەن. 7 گېئاد ماڭ مەنسۇپۇر، ماناسسەھمۇ ماڭ مەنسۇپۇر، ئەفرائىم بولسا بېشىمدىكى دۇيۇلغامدۇر، يەھۇدا مېنىڭ ئەمىر-پەرمان چىقارغۇچىمدۇر، 8 مۇئاب مېنىڭ يۇتۇش جاۋۇرۇمدۇر، ئېدومغا چورۇقۇمنى تاشلايمەن، فىلىستىيە، مېنىڭ سەۋەبىدىن تەبەئە قىلگىلار!» 9 كىم مېنى مۇستەھكەم شەھەرگە باشلاپ كىرەلسۇن؟ كىم مېنى ئېدومغا ئېلىپ بارالسۇن؟ 10 ئى خۇدا، سەن بىزنى راستتىنلا چەتكە قاقىتقۇ؟ قوشۇنلارمىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقماسەن؟ 11 بىزنى زۇلۇملار دىيارىغا قۇتۇلۇشقا ياردەملەشكەيسەن، چۈنكى ئىنساننىڭ ياردىمى بىكاردۇر! 12 خۇدا ئارقىلىق بىز چوقۇم باتۇرلۇق كۆرسىتىمىز، بىزگە زۇلۇم قىلغۇچىلارنى چەيلىگۈچى دەل ئۇ تۈزىدۇر!

63

داۋۇت يازغان كۆي (ئۇ يەھۇدادىكى چۆل-ياياۋاندا يولغان چاغدا يېزىلغان): ئى خۇدا، سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن، تەشلىق بىلەن سېنى ئۇزدىمدا. مەن قۇرغاق، چاڭقاق، سۇسىز زىندان تۇرۇپ، جېنىم ساڭا ئىنتىزار، ئەتلىرىم تەلۈرۈپ ئىنتىلارنى. 2 مۇقەددەس جاينىڭدا ساڭا كۆز تىكىپ قارىغىنىمدا، مەن يەنە زور قۇدرىتىڭ ۋە ئۇلۇغ قۇدۇڭنى كۆرسەم! 3 تۈزگەرەمسە مۇھەببىتىڭ ھاياتىنىمۇ ئەزىدۇر، لەۋلېرىم سېنى مەدھىيەلەيدۇ، 4 شۇ سەۋەبىدىن تىرىك بولساملا، ساڭا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇيمەن، سېنىڭ نامىڭدا قوللىرىمنى كۈتۈرىمەن. 5 جېنىم ئازۇپەتلەردىن ھەم مايلىق گۈشلەردىن قانائەتلىنەنمەن، قانائەتلىنەنمەن، ئاغزىم ئېچىلىپ خۇش لەۋلېرىم ساڭا مەدھىيەلەرنى ياكىرىدۇ، 6 ئورنۇمدا يېتىپ سېنى ئەسلىگىنىمدا، تۈن كېچىلەردە سېنى سېغىنىپ ئويلىنىمەن. 7 چۈنكى سەن ماڭ ياردەمدە بولۇپ كەلگەنسەن، سېنىڭ قانائىتىڭ سايبىدە شاد-خۇراملىقتا ناخشىلارنى ياكىرىمەن. 8 مېنىڭ جېنىم ساڭا چىڭ چاپلىشىپ ماڭدۇ، سېنىڭ ئۇڭ قورلۇڭ مېنى يۇتقەنمەن. 9 بىراق جېنىمنى يوقىتىشقا ئۇردەۋاتقانلار يەر تەكلىرىگە چۈشۈپ كېتىدۇ، 10 ئۇلارنىڭ قېنى قىلىچ تىغدا توكۇلدۇ، ئۇلار چېلبۇرلەرگە يەم بولدى. 11 لېكىن بادشاھ خۇدادىن شادلىنىدۇ، ئۇنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغانلارنىڭ ھەممىسى روھلىنىپ شادلىنىدۇ، چۈنكى يالغان سۆزلىگۈچىلەرنىڭ زۇۋانى تۇۋالقىنىدۇ.

64

ئەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ئى خۇدا، پەريادىمنى ئاڭلىغاسەن، دۇئاغىمغا قۇلاق سالغاسەن! 2 بەرنىڭ چەت-چەتلىرىدە تۇرۇپ، يۈرىكىم زەپەللىنىپ كەتكەندە، مەن ساڭا مۇراجىئەت قىلمەن: سەن مېنى ئۈزۈمدىن يۇقىرى قورام تاشقا يېتە كەلەيسەن! 3 چۈنكى سەن ماڭا پاناھگاھ، دۇشمىن ئالدىدا مۇستەھكەم مۇنار بولۇپ كەلگەنسەن. 4 مەن چىدىرىڭنى مەڭگۈلۈك ئۇزغۇم قىلمەن، قاناتلىرىڭ سايبىدە پاناھ تاپمەن. سېلاھ. 5 چۈنكى سەن، ئى خۇدا، قەسەملەرنى ئاڭلىدىڭ، ئەمىندىغانلارغا تەۋە مېراسنى ماڭمۇ بەردىگەنسەن. 6 بادشاھنىڭ كۈنلىرىگە كۈن قوشۇپ تۇرارسەن، ئۇنىڭ يىللىرى دەۋردىن-دەۋرگىچە بولىدۇ. 7 ئۇ خۇدانىڭ ئالدىدا مەڭگۈ ھۆكۈم سۈرىدۇ، ئۇنى ئامان ساقلاشقا مۇھەببەت ۋە ھەقىقەتنى بېكىتىپ تەمىنلىگەنسەن، 8 شۇنىڭ بىلەن ئالدىڭدا ئىچكىن قەسەملەرنىگە ھەر كۈنى ئەمەل قىلمەن، مەن نامىڭنى مەڭگۈ كۈلەيمەن!

65

ئەغىمچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، داۋۇت يازغان كۆي: جېنىم خۇداغىلا قاراپ سۈكۈتتە كۈتۈدۇ، مېنىڭ ئىخالىقىم ئۇنىڭدۇر. 2 پەقەت ئۇلا مېنىڭ قورام تېشىم ۋە مېنىڭ ئىخالىقىم، مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر، مەن ئىخالىق تەۋرىنىپ كەتمەيمەن. 3 سىلەر قاچانغىچە شۇ ئاجىز بىر ئىنسانغا ھۇجۇم قىلسىلەر؟ ھەممىڭلار قىلغىنىڭ قانغان تامى، ئىرغاڭلاپ قالغان قاشانى غۇلاتقاندا، ئۇنى غۇلاتماقچىسىلەر! 4 ئۇنى شۇەرەت-ھەيۋىتىدىن چۈشۈرۈۋېتىشتىن باشقا، ئۇلارنىڭ ھېچ مەسلىھەتى يوقتۇر، يالغانچىلىقلاردىن خۇرسەن ئۇلار، ئاغزىدا بەخت تىلىگىنى بىلەن، ئۇلار ئىچىدە لەنەت ئوقۇيدۇ. سېلاھ. 5 ئى جېنىم، خۇداغىلا قاراپ سۈكۈتتە كۈتكەن، چۈنكى مېنىڭ ئۆمۈم ئۇنىڭدۇر. 6 پەقەت ئۇ مېنىڭ قورام تېشىم ھەم مېنىڭ ئىخالىقىم، مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر، مەن تەۋرىنىپ كەتمەيمەن. 7 ئىخالىقىم ھەم شان-شۇرىم خۇداغا باغلىقتۇر، مېنىڭ كۈچۈم بولغان قورام تاش، مېنىڭ پاناھگاھم خۇدادۇر. 8 ئى خالايىق، ئۇنىڭغا ھەردايم تايىنڭلار! ئۇنىڭ ئالدىدا ئىچ-باغرىڭلارنى توكۇڭلار، خۇدا بىزنىڭ پاناھگاھىمىزدۇر! سېلاھ. 9 ئاددىي

66

ئەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي-ناخشا: زىغۇندا، مەدھىيە سۈكۈت ئىچىدە سېنى كۈتتىڭ، ئى خۇدا، ساڭا قىلغان ۋەدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 2 ئى، دۇئا ئاڭلىغۇچى، سېنىڭ

ئالدىنقى بارلىق ئەت ئىككىرى كېلىدۇ. 3 گۇناھلىق ئىشلار، ئاسىيلىقلارمىز، [كەلكۈن باسقاندەك] مەندىن غالىپ كېلىدۇ، لېكىن سەن ئۇلارنى يېپىپ كەچۈرمە قىلىسەن، 4 سەن تاللاپ تۈزۈڭگە يېقىنلاشتۇرغان كىشى ئەمەلگەن بەختلىك! ئوھىيلىرىڭدا ماكانلىشىدۇ، بەزىلەر سېنىڭ ماكانىڭنىڭ، يەنى مۇقەددەس ئىبادەتخانىنىڭ بەرىكەتتىن قانائەت تاپمىز، 5 سەن ھەققانىيلىقنى نامايان قىلىدىغان كارامەت ۋە دەھشەت ئىشلار بىلەن بىزگە جاۋاب، ئى نىجاتلىقىمىز بولغان خۇدا، پۈتكۈل يەر-دېڭىزلارنىڭ چەت-چەتلىرىدىكىلەرگە چە تاياغى بولغۇچى! 6 بىلىڭ قۇدرەت بىلەن باغلانغان بولۇپ، كۈچۈڭ بىلەن تاغلارنى بەرپا قىلغانسەن، 7 دېڭىزلارنىڭ ئۆركەشلىگەن شاۋقۇنلىرىنى، دولقۇنلارنىڭ شاۋقۇنلىرىنى، ھەمدە ئەللەرنىڭ چۇقانىلىرىنى تىنچىتىۋېتىسەن! 8 جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىدە تۇرۇۋاتقانلار كارامەتلىرىڭدىن قورقۇدۇ، سەن كۈچىڭنىڭ قىسمىنىڭ، كۈچىڭنىڭ شادلاندىرۇسەن، 9 يەر يۈزىنىڭ [غېمىنى يەپ] يوقلاپ كېلىپ، ئۆي سۇغۇرسەن، ئۆي توغۇمۇ مۇنبەتلەشتۈرسەن. خۇدانىڭ دەريا-ئېقىنلىرى سۇغا تولغاندۇر، شۇنداق قىلىپ سۇلارنى تەييارلاپ، كىشىلەرنى ئاشلىق بىلەن تەمىنلەيسەن. 10 تېرىلغۇ ئېتىزلارنىڭ چۈشەنلىرىنى سۇغا قاندۇرسەن، قىزىلغۇن تاراشلايسەن، تۇپراقنى مول يېقىنلار بىلەن يۇمشىتىسەن، ئۇنىڭدا ئۆلگەنلەرنى بەرىكەتلىەيسەن. 11 سەن تېپەتلىرىڭنى يىلىنىڭ ھوسۇلىغا تاج قىلىپ قوشۇپ بېرىسەن؛ قەدەملىرىڭنى باياشاتلىق ھەرياناغا نامدۇ؛ 12 دادالىدىكى يايلاقلارغىمۇ نامدۇ، تاغ-داۋانلار شات-خورمالىقنى ئۆزلىرىگە بەلۋاغ قىلدۇ؛ 13 كۆكەملەر قوي پادىلىرى بىلەن كېيىنگەن، جىلغىلار مايسىلارغا قاپلىنىدۇ، ئۇلار خۇشاللىق بىلەن تەبەتتە قىلدۇ، بەرھەق، ئۇلار ناخشىلارنى ياكىرىتىشىدۇ!

66 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، كۆيى-ناخشا: - پۈتكۈل جاھان، خۇشاللىق بىلەن خۇداغا تەبەتتە قىلىڭلار! 2 ئۇنىڭ نامىنىڭ تۇلۇغۇنى ناخشا قىلىپ جاكارلاڭلار، ئۇنىڭ مەدھىيىلىرىنى شەرەپلىك قىلىڭلار! 3 خۇداغا: «سېنىڭ قىلغانلىرىڭ نەقەدەر قورقۇنچۇق! قۇدرىتىڭ زور بولغاچ، دۇشمەنلىرىڭ ئالدىڭدا زەئىپلىشىپ تەسلىم بولدى؛ 4 بارلىق يەر يۈزىدىكىلەر ساڭا سەجدە قىلىپ، سېنى كۆيۈپ، ناخشا ئېيتىشىدۇ، ئۇلار نامىڭنى كۆيۈپ ناخشا قىلىپ ئېيتىدۇ» - دەڭلار! 5 كېلىڭلار، خۇدانىڭ قىلغانلىرىنى كۆرۈڭلار، ئىنسان بالىلىرى ئالدىدا قىلغان كارامەتلىرى قورقۇنچۇقتۇر. 6 ئۇ دېڭىزنى قورۇقلۇققا ئايلاندۇردى، [ئەجدادلىرىم] دەريادىنمۇ پىيادە ئوتتۇ، بىز ئۇ يەردە ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولدۇق. 7 ئۇ قۇدرىتى بىلەن مەڭگۈ مۇكەممەل سۇردۇ، ئۇنىڭ كۆزلىرى ئەللەرنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ؛ ئاسىيلىق قىلغۇچىلار مەغرۇرلانمىسۇن! سېلاھ! 8 ئى قۇمۇلار، خۇدايىزغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىڭلار، ئۇنىڭغا بولغان مەدھىيە-ھەمدۇسۇنلارنى ياكىرىتىڭلار! 9 ئۇ جېنىمىزنى ھاياتلىق ئىچىگە تىككەن، پۇتلىرىمىزنى تېپىلدۈرۈشلا يول قويمىدۇ. 10 چۈشكى سەن، ئى خۇدا، بىزنى سىنىڭدىن كۆمۈشنى ئوتتۇرغا ئاۋلغاندەك بىزنى ئاۋلىدىڭ. 11 سەن بىزنى تورغا چۈشۈردۈڭ، بىلىمىزگە ئېغىر يۈكنى يۈكلىدىڭ. 12 خەلقلىرى بېشىمىزغا مىندۈردۈڭ، بىز ئوت ۋە كەلكۈننى بېسىپ ئوتتۇق، سەن ئاخىر بىزنى كەڭچىلىككە چىقاردىڭ. 13 مەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ئېلىپ ئۆيۈڭگە كىرەي، ساڭا قىلغان قەسەملىرىڭگە ئەمەل قىلىسەن، 14 بەرھەق، بېشىمغا كۈن چۈشكەندە لەۋلىرىم چىقارغان، ئېغىزىم ئېيتقان ۋەدىلىرىمى ئەمەلگە ئاشۇرغەن. 15 مەن ساڭا بورداق ماللارنى، كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇنمەن، قوچقارلارنىڭ يېغىنى خۇش پۇرىتىپ كۆيدۈرمەن، ئوڭۇز ۋە ئۆچكەلنى ئەكىلىپ سۇنمەن. سېلاھ!

16 خۇدادىن ئەمىنگۈچى ھەممىڭلار، كېلىڭلار، قۇلاق سېلىڭلار! ئۇنىڭ مەن ئۈچۈن قىلغان كارامەتلىرىنى بايان قىلىسەن، 17 ئاغزىم ئېچىپ ئۇنىڭغا بەرباد كۆتۈردۈم، ئۇنىڭ تۇلۇغۇنى جاكارلىغان مەدھىيىلەر تىلىمدا بولدى. 18 كۆڭلۈمدە گۇناھنى كۆزلەپ يۈرگەن بولسام، رەب [دۇئاينى] ئاڭلىمىغان مۇقەددەس ئىبادەتخانىنىڭ بەرىكەتتىن قانائەت تاپمىز، 5 سەن ھەققانىيلىقنى نامايان قىلىدىغان كارامەت ۋە دەھشەت ئىشلار بىلەن بىزگە جاۋاب، ئى نىجاتلىقىمىز بولغان خۇدا، پۈتكۈل يەر-دېڭىزلارنىڭ چەت-چەتلىرىدىكىلەرگە چە تاياغى بولغۇچى! 6 بىلىڭ قۇدرەت بىلەن باغلانغان بولۇپ، كۈچۈڭ بىلەن تاغلارنى بەرپا قىلغانسەن، 7 دېڭىزلارنىڭ ئۆركەشلىگەن شاۋقۇنلىرىنى، دولقۇنلارنىڭ شاۋقۇنلىرىنى، ھەمدە ئەللەرنىڭ چۇقانىلىرىنى تىنچىتىۋېتىسەن! 8 جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىدە تۇرۇۋاتقانلار كارامەتلىرىڭدىن قورقۇدۇ، سەن كۈچىڭنىڭ قىسمىنىڭ، كۈچىڭنىڭ شادلاندىرۇسەن، 9 يەر يۈزىنىڭ [غېمىنى يەپ] يوقلاپ كېلىپ، ئۆي سۇغۇرسەن، ئۆي توغۇمۇ مۇنبەتلەشتۈرسەن. خۇدانىڭ دەريا-ئېقىنلىرى سۇغا تولغاندۇر، شۇنداق قىلىپ سۇلارنى تەييارلاپ، كىشىلەرنى ئاشلىق بىلەن تەمىنلەيسەن. 10 تېرىلغۇ ئېتىزلارنىڭ چۈشەنلىرىنى سۇغا قاندۇرسەن، قىزىلغۇن تاراشلايسەن، تۇپراقنى مول يېقىنلار بىلەن يۇمشىتىسەن، ئۇنىڭدا ئۆلگەنلەرنى بەرىكەتلىەيسەن. 11 سەن تېپەتلىرىڭنى يىلىنىڭ ھوسۇلىغا تاج قىلىپ قوشۇپ بېرىسەن؛ قەدەملىرىڭنى باياشاتلىق ھەرياناغا نامدۇ؛ 12 دادالىدىكى يايلاقلارغىمۇ نامدۇ، تاغ-داۋانلار شات-خورمالىقنى ئۆزلىرىگە بەلۋاغ قىلدۇ؛ 13 كۆكەملەر قوي پادىلىرى بىلەن كېيىنگەن، جىلغىلار مايسىلارغا قاپلىنىدۇ، ئۇلار خۇشاللىق بىلەن تەبەتتە قىلدۇ، بەرھەق، ئۇلار ناخشىلارنى ياكىرىتىشىدۇ!

67 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن چىلىنسۇن، دەپ يېزىلغان كۆيى-ناخشا: - خۇدا بىزگە مېھرى-شەپقەت كۆرسىتىپ، بىزنى بەرىكەتلىپ، ئۆز جامالىنىڭ نۇرىنى ئۆستۈمىزگە چاچتاي! سېلاھ! 2 شۇنداق قىلغاندا يولۇڭ پۈتكۈل جاھاندا، قۇتۇلدۇرۇش-نىجاتلىقنىڭ بارلىق ئەللەر ئارىسىدا ئايان بولدى. 3 بارلىق قۇمۇلار سېنى مەدھىيىلەي، ئى خۇدا، بارلىق قۇمۇلار سېنى مەدھىيىلەي! 4 جىمى قۇمۇلار خۇشاللىق بىلەن تەبەتتە قىلىپ يەر يۈزىدىكى تاپىلەر، سەن يېتەكلەيسەن، سېلاھ. 5 بارلىق قۇمۇلار سېنى مەدھىيىلەي، ئى خۇدا، بارلىق قۇمۇلار سېنى مەدھىيىلەي، ئى خۇدا، بارلىق قۇمۇلار سېنى مەدھىيىلەي! 6 ۋە يەر-زېمىن كۆكلىرىنى ئۆزىڭدۇر، خۇدا، بىزنىڭ خۇدايمىز، بىزنى بەرىكەتلىەيدۇ، 7 خۇدا بىزنى بەرىكەتلىەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكىلەر چەت-ياقىلارغىچە ئۆتىدىن ئەمىنىشىدۇ!

68 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆيى-ناخشا: - خۇدا ئورنىدىن تۇردى، دۇشمەنلىرىنى تەرىپەن قىلىۋېتىدۇ! ئۇنىڭغا ئۈچمەنلەر ئۇنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچىدۇ! 2 نىس-تەبەت ئۇچۇرلغاندەك، ئۇلارنى ئۇچۇرۇپ يوقىتىسەن، موم ئوتتا ئېرىتىلگەندەك، رەزىللەر خۇدانىڭ ئالدىدا ھالاك بولدى. 3 ھەرقاھەتتە قىلغانلىرىنىڭ خۇشاللىقى، ئۇلار خۇدا ئالدىدا روھلىنىپ، تەبەتتە قىلىپ شادلىنىدۇ. 4 خۇداغا كۆيۈپ ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى ناخشا قىلىپ ياكىرىتىڭلار، چۆل-باياۋانلارغا مىنگۈچىگە بەر بولۇپ كۆتۈرۈپ ياساڭلار، ئۇنىڭ نامى «ياھ» دۇر؛ ئۇنىڭ ئالدىدا شادلىنىڭلار. 5 يېتىلەرغا ئاتا بولغۇچى، ئۇل خۇدانىڭ دەۋاسىنى سورىغۇچى، ئۆز مۇقەددەس ماكانىدا تۇرغان خۇدادۇر. 6 خۇدا غەيبلىرىنى ئوي-ئوچاقلىق قىلدۇ، ئۇ مەھسۇسلارنى ئاۋاتلىققا چىقىرىدۇ، لېكىن ئاسىيلىقنى قاغىچاق يەردە قالدۇرىدۇ. 7 ئى خۇدا، ئۆز خەلقىڭنىڭ ئالدىدا ماڭغىنىڭدا، چۆل-باياۋاندىن ئوتتۇپ سەپەر قىلغىنىڭدا، - (سېلاھ) - 8 خۇدانىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا، بەنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا، يەر-جاھان تەۋرىنىپ، ئاسمانلارمۇ يېغىن ياغۇردى، ئاۋۇ سىناي تېغىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى. 9 سەن، ئى خۇدا، ئۆز مىراسىڭ [بولغان زېمىن-خەلق] ئۈستىگە خاسىيەتلىك بىر ياغۇر ياغۇردۇڭ، ئۇلار ھالىسىزلىغاندا ئۇلارنى كۆچۈلدۈردۇڭ، 10 سېنىڭ باققان پادىڭ ئۆيەرگە ماكانلاشتى، مېھرىبانلىق بىلەن مۇستەھكەم ئۆچۈن تەييارلىق قىلدىڭ، ئى خۇدا! 11 رەب ئەمىر قىلدى، ئۆي جاكارلىغۇچى قىز-ئاياللار تېپىلگەن زور بىر قوشۇندۇر! 12 «پادىشاھلار ھەم قوشۇنلىرى بەدەر قېچىشنى، بەدەر قېچىشنى!» - [دېيىشنى]، ئۆيدە ئولتۇرغان قىز-ئاياللار بولسا ئولچىلارنى يۇلىشىۋالدى، 13 سىلەر قوي باققاندا پادىلار ئارىسىدا ياتقان بولسا گلارمۇ، زېمىنلار ئەمدى قانائىرىغا كۆمۈش سەپكەن، پەيلىرى بارقىراق ئالتۇن بىلەن بېزەلگەن پاختەكتەك بولدى؛ 14 ھەممىگە قادر خۇدا پادىشاھلارنى زېمىندا تېرىپەر قىلىۋەتكەندە، بەر زالمون تېغىدىكى قاردەك ئاقىرىپ كەتتى. 15 باشان تېغى قۇدرەتلىك بىر تاغ، باشان تېغى ئېگىز چوققىلىرى

كۆپ بىر تاغدۇر، 16 ئەي ئېگىز چوققىلىق تاغلار، نېپە ئۈچۈن خۇدا ئۆز ماكانى قىلىشى خالىغان تاغقا ھەسەت بىلەن قارىلىسۇن! دەۋرە، پەرۋەردىگار شۇ تاغدا مەڭگۈ تۇرىدۇ! 17 خۇدانىڭ جەڭ ھارۋىلىرى تۆمەن-تۆمەن، مىليون-مىليوندىنۇر، رەب ئۇلار ئارىسىدا تۇرىدۇ، سىناي تېغىدىكى مۇقەددەس جايدا تۇرىدۇ. 18 سەن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلۈڭ، ئىنسانلارنى تۇتقۇن قىلغۇچىلارنى تۇزۇڭ ئەسەر قىلىپ ئېلىپ كەتتىڭ، ياكى خۇدا ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇشى ئۈچۈن، ھەتتا ئاسىيلىق قىلغانلار [ئارىسىدا تۇرۇشى] ئۈچۈنمۇ، سەن ئىنسان ئارىسىدا تۇرۇپ ئىلتىپاتلارنى قوبۇل قىلىدىڭ. 19 رەب مەدھىيەلەنسۇن، چۈنكى ئۇ ھەر كۈنى يۈكلىرىنى كۆتۈرمەكتە، يەنى ئىجتالىقىمىز بولغان تەڭرى! سېلاھ. 20 بىزنىڭ تەڭرىمىز بىردىنبىر ئىجتىكار تەڭرىدۇر، رەبگە، يەنى پەرۋەردىگارغا، ئۆلۈمگە باغلىق ئىشلار تەۋەدۇر. 21 بەرھەق، خۇدا ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ بېشىنى يارىدۇ، ئۆز گۇناھلىرىدا داۋاملىق كېتىۋېرىدىغانلارنىڭ چاقلىق كاللىسىنى ئۇ چاقىدۇ. 22 رەب مۇنداق دەيدى: «ئۆز خەلقىنى باشان دىيارىدۇ، دېڭىزلارنىڭ چوڭقۇر جايلىرىدۇ چاقىرۇپ كېلىمەن، 23 شۇنداق قىلىپ [سەن خەلقىنىم] ئۇنى قانغا، يەنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قېنىغا مىلىنىدۇ، ئىلتىرىڭنىڭ تىلى بۇنىڭدۇر نېسۋىسىنى [يالايدۇ]». 24 ئۇلار سېنىڭ ماڭغانلىرىڭنى كۆردى، ئى خۇدا، يەنى مېنىڭ ئىلاھ، مېنىڭ پادىشاھىمنىڭ مۇقەددەس جايىغا كىرىپ ماڭغانلىرىنى كۆردى، 25 ئالدىڭدا مۇناجىتلار، كەينىڭدە چالغۇچىلار ماڭدى، ئوتۇرسىدا داھىي قىزلار بار ئىدى. 26 «جامائەتلەردە خۇدا رەبگە تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىڭلار، ئى ئىسرائىل بۇلاقلاردىن چىققانلار!» - دېيىشى. 27 تۆرەدە ئۇلارنىڭ باشلاپچىسى بولغان كىچىك بىنايەت قەبىلىسى ماڭىدۇ، يەھۇدا ئەمىرلىرى، زور بىر توپ ئادەملەر، زەۋلەننىڭ ئەمىرلىرى، نافتالىننىڭ ئەمىرلىرىمۇ بار. 28 سېنىڭ خۇدايىڭ كۈچۈڭنى يۈرۈپ بېكىتكەن، ئۆزۈڭ بىز ئۈچۈن قىلغىنىڭنى مۇستەھكەملىگەن، ئى خۇدا! 29 يېرۇسالېمىدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخاناڭ ۋەجدىن، پادىشاھلار ساڭا ئاتاپ ھەدىيەلەرنى ئېلىپ كېلىدۇ، 30 ئاھ، ھېلىقى قومۇشلۇقتىكى [يېرتۇچ] جانۋارنى، كۆچكۈنلەرنىڭ توپىنى، ئاتىپلەردىكى تورپاقلارنىمۇ ئەيىبلەنگەن، ئاندىن ئۇلارنىڭ ھەربىرى كۈمۈش تەڭگىلەرنى كەتكىپ ساڭا تىز يۈكۈشىدۇ، ئۇرۇشۇمار خەلقلەرنى تەپرىمەن قىلىۋەتكەن! 31 مۇتۋەر ئەلچىلەر مىسىردىن كېلىدۇ، ئېفىئوپىيە بولسا خۇداغا قاراپ قورلىرىنى تېزدىن كۆتۈرىدۇ. 32 ئۇ يەر يۈزىدىكى ئەل-بۇلار، خۇدانى ناخشا بىلەن مەدھىيەلەنگەن، رەببى مەدھىيەلەپ كۈيلەرنى ئېيتىڭلار! (سېلاھ) 33 ئاسمانلارنىڭ ئۈستىگە، قەدىمىدە بار بولغان ئاسمانلارنىڭ ئۈستىگە مىنگۈچى توغۇلۇق كۆي ئېيتىڭلار مانا، ئۇ ئاۋازنى ئاڭلىتىدۇ، ئۇنىڭ ئاۋازى كۈچلۈكتۇر! 34 خۇدانى كۈچلۈك دەپ بىلىپ جاكارلاڭلار، ئۇنىڭ ھەيۋىسى ئىسرائىل ئۈستىدە، ئۇنىڭ كۈچى بۇلۇتلاردا تۇرىدۇ، 35 ئى خۇدا، مۇقەددەس جايلارىڭدىن سۈرلۈك كۆرۈنسەن! ئىسرائىلنىڭ بىردىنبىر تەڭرىسى! خەلقىگە كۈچ-قۇدرەت بەرگۈچى بولسا، تۇردۇ! خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن!

69

تەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئەلۋەپەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - مېنى قۇتقۇزغىلىن، ئى خۇدا! سۇلار جېنىمدىن ئۆتتى، 2 ئۇرغۇدەك جاي يوق چوڭقۇر پاتاقلىققا چۆكۈپ كەتتىم، سۇنىڭ چوڭقۇر يېرىگە چۈشۈپ كەتتىم، كەلكۈن مېنى غەرق قىلدى. 3 پەريادلىرىمدىن ھالىمدىن كەتتىم، گاللىرىم قۇرۇپ كەتتى، خۇدايىغا ئەلۋرۈپ، كۆزۈمدىن كېتەي دەپ قالدۇم، 4 سەۋەبىم ماڭا ئوچ بولغانلار چاچلىرىمدىن كۆپتۇر، مېنى يوقىتالماي بولغانلار، قارا چاپالار مەن بىلەن دۈشمەنلىشىدىغانلار كۈچلۈكتۇر، شۇ چاغدا ئۆزۈم بۇلىغان نەرسىنى قايتۇرغىمەن. 5 ئى خۇدا، مېنىڭ

تاشۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ، ئىگلىك تىكلەيدۇ. 36 تۇنۇڭ قۇللىرىنىڭ نەسلىرى ئۇنىڭغا مەراس بولۇدۇ، تۇنۇڭ نامى سۆيگەنلەر ئۆز يەرلەردە ماكانلىشىدۇ.

70

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا ئاپشۇرۇلۇپ، «سەلتىش ئۇچۇن» ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار، مېنى قۇتقۇزۇشقا ئالدىرىغايەن! پەرۋەردىگار، تېز كېلىپ ماڭا ياردەم قىلغايەن! 2 مېنىڭ جېنىمنى ئىزدەۋاتقانلار يەرگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنسۇن، مېنىڭ زېنىمدىن خۇرسەن بولغانلار كەينىگە ياندۇرۇلۇپ شەرمەندە بولغاي. 3 مېنى: - «ۋاھا! ۋاھا!» دەپ مەخسۇرە قىلغانلار ئۆز شەرمەندىلىكىدىن كەينىگە يانغاي! 4 بىراق سېنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى سەندە شادلىنىپ خۇشال بولغاي! ئىجتالىقنى سۆيگەنلەر ھەممىشە: «خۇدا ئۇلۇغلاشۇن» دېيىشكەي. 5 بىراق مەن ئېزىلگەنمەن، ھەم يوقسۇلەن، يېنىمغا تېزىدىن كەل، ئى خۇدا! سەن مېنىڭ ياردەمچىم، مېنىڭ ئازاد قىلغۇچىم؛ ئى پەرۋەردىگار، كېچىكەي كەلگەيەن!

71

سەندىن، پەرۋەردىگاردىن پاناھ تاپەن، مېنى ھەرگىز يەرگە قارامغايەن. 2 ئۆز ھەققانىيلىقىڭدا مېنى قۇتقۇلدۇرغايەن، ماڭا قۇلاق سالغايەن، مېنى قۇتقۇلدۇرغايەن. 3 ماڭا ئۆزۈم دائىم پاناھلىنىدىغان تۇرالغۇ قورام تاش بولغايەن؛ سەن مېنى قۇتقۇزۇشقا بۇيرۇق چۈشۈرگەيەن. 4 چۈنكى سەن ھەققانىيەتسەن، رەھىمسەن ئادەمدىن ئازاد قىلغايەن، 5 چۈنكى سەن مېنىڭ ئۈمىدىمگە ئۇرسەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، باشلىقىدىن تارتىپلا مېنىڭ تابانچىمگە ئۇرسەن، 6 بايلىقىڭدىكى ۋاقىتتىن باشلاپ مەن ساڭا تايىنىپ كەلدىم، ئۆزۈڭ مېنى ئانىمىڭ قارىدىن چىقارغۇچىسەن، مەدھىيەمنىڭ تېمىسى بولسا ھەردائىم سەن توغرىلۇقۇمۇر. 7 مەن ئۇرغۇنلارغا غەيرىي ياكى كارامەت سانالدىم، چۈنكى سەن مېنىڭ مۇستەھكەم پاناھىڭمۇدەرسەن. 8 تاغزىم كۆن بويى مەدھىيىلەرنىڭ ھەم شان-شەرىپىڭگە تولدۇ، 9 ئەمدى قېرىغىنىمدا مېنى تاشلىمىغايەن. مەن ئاغدۇرۇم كەتكەندە، مەندىن ۋاز كەچمىگەيەن. 10 چۈنكى دۈشمەنلىرىم ماڭا قارشى سۆزلىشىدۇ، جېنىمنى ئېلىشقا كۈزلەۋاتقانلار قەستلىشىپ: - «خۇدا ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى، ئۇنى قوغلاپ تۇتۇۋېلىڭلار، چۈنكى قۇتقۇلدۇرۇدىغانلار يوقتۇر» - دېيىشىدۇ. 12 ئى خۇدا، مەندىن يىراقلاشمىغايەن، ئى خۇدا، ماڭا ياردەمگە تېز كەلگەيەن! 13 جېنىمغا كۆشەندە بولغانلار شەرمەندە بولۇپ يوقىتىلسۇن؛ زېنىمغا ئىتلىگەنلەر رەسۋالىق ھەم شەرمەندىچىلىك بىلەن قاپلانغۇن؛ 14 بىراق مەن بولسام، ئىزچىل ئۈمىدە بولمەن، سېنى تېخىمۇ مەدھىيەلەيمەن. 15 ھەققانىيلىقنىڭ، ئىجتالىقنىڭ ئاغزىمدا كۆن بويى بايان قىلىنىدۇ، يۇلار سان-ساناقسىزدۇر، بىلگىنىدىن كۆپ ئارتۇقتۇر. 16 مەن رەب پەرۋەردىگارنىڭ بۈيۈك ئىشلىرىنى جاكارلىغان ھالدا كېسەن، سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭنى ياد ئېتىپ جاكارلايمەن - پەقەت سېنىڭكىنىلا! 17 ئى خۇدا، سەن ياشلىقىدىن تارتىپ ماڭا ئۆگىتىپ كەلگەنسىن، بۈگۈنگە قەدەر سېنىڭ قىلغان كارامەت ئىشلىرىڭنى جاكارلاپ كېلىۋاتمەن. 18 ئەمدى ھازىر مەن قېرىپ، ئاق چاچلىق بولغىنىمدا، ئى خۇدا، مەن بۇدەۋرگە [كۆچلۈك] بىلىكىڭنى [جاكارلىغۇچىم]، كېلەر ئەۋلادنىڭ ھەممىسىگە قۇدرىتىڭنى ئايان قىلغۇچە، [مېنى تاشلىۋەتمىگەيەن!] 19 ئى ئۇلۇغ كارامەت ئىشلىرىنى قىلغان خۇدا، ھەققانىيلىقنى بەلگە تاقاشى، ساڭا كىممۇ ئوخشاش بولالسىن! 20 سەن ماڭا كۆپ ھەم ئېغىر كۆپلەتلەرنى كۆرسەتكەنسىن، مېنى قايتىدىن يىتكىلەيسەن، يەر تەڭلەردىن قايتۇرۇپ ئېلىپ چىقىسەن، 21 سەن مېنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىمنى تېخىمۇ يۇقىرى قىلىپ، ھەر تەرەپتىن ماڭا تەسەللى

بېرىسەن. 22 مەن سېنى راۋاب چېلىپ مەدھىيەلەيمەن، سېنىڭ ھەققىتىڭنى مەدھىيەلەيمەن، ئى خۇدا، مېنى چىلتار چېلىپ سېنى كۆپلەيمەن، ئى سەن، ئىسرائىلنىڭ مۇقەددىسى! 23 ساڭا كۆپلەر ئېيتقىنىمدا، لەۋلېرىم تەبەنە قىلدۇ، ئۆزۈڭ خۇلۇككە چىقارغان جېنىمىمۇ شۇنداق رولىنىپ ئېيتىدۇ، 24 تىلىم كۆن بويى ھەققانىيلىقنى توغرىسىدا سۆزلەيدۇ، چۈنكى ماڭا يامانلىق قىلماقچى بولغانلار يەرگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىندۇ.

72

سۇلايمان ئۇچۇن: - ئى خۇدا، پادىشاھقا ھۆكۈملىرىڭنى تاپشۇرغايەن، پادىشاھنىڭ ئوغلىغا ئۆز ھەققانىيلىقىڭنى بەرگەيسەن. 2 شۇنداق بولغاندا ئۆز خەلقىنى ئۇچۇن ھەققانىيلىق بىلەن، ساڭا تەۋە ئېزىلگەن مۇمىنلەر ئۇچۇن ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، 3 تاغلار خەلقىگە تىنىچ-ئامانلىق ئېلىپ كېلىدۇ، ئېدىرلىقلارمۇ ھەققانىيلىق بىلەن شۇنداق قىلىدۇ. 4 پادىشاھ خەلق ئارىسىدىكى ئېزىلگەنلەرگە ئادىل ھۆكۈملەرنى چىقىرىدۇ، ئۇ نامراتلارنىڭ بالىلىرىنى قۇتقۇزىدۇ، زامانلارنى بىتچىت قىلىدۇ. 5 شۇنداق بولغاندا كۆن ۋە ئاي يوق بولۇپ كەتمىسەن، ئەۋلادىن-ئەۋلادقا خەلق سەندىن ئەمىنىدۇ. 6 ئى بولسا گويى يېڭىدىن ئورغان ئوتلاققا باققان يامغۇردەك، يەر سۇغىرىدىغان ھۆل-يېغىنلاردەك چۈشىدۇ. 7 تۇنۇڭ كۆزلىرىدە ھەققانىيلار روناق تاپىدۇ، ئاي يوق بولغۇچە تىنىچ-ئامانلىق تېشىپ تۇرىدۇ. 8 ئۇ دېڭىزدىن-دېڭىزلارغىچە، [ئەفەت] دەرىياسىدىن يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ. 9 چۆل-باياۋاندا ياشاۋاتقانلار تۇنۇڭ ئالدىدا باش قويمىدۇ، تۇنۇڭ دۈشمەنلىرى توپلارنى يالايدۇ. 10 ئاراشىنىڭ ۋە ئارالارنىڭ پادىشاھلىرى تۇنۇڭغا ھەدىيەلەر تەقدىم قىلىدۇ، شېبا ۋە سېبانىڭ پادىشاھلىرىمۇ سوغۇقلار سۈنىدۇ. 11 دەرۋەقە، بارلىق بولدى، 12 چۈنكى ئۇ يەرپادى كۆتۈرگەن يوقسۇللارنى، پاناھسىز ئېزىلگەنلەرنى قۇتقۇلدۇرىدۇ، 13 ئۇ يوقسۇل-ئاجىزلارغا ئىچىنى ئاغرىتىدۇ، يوقسۇللارنىڭ جېنىنى قۇتقۇزىدۇ، 14 ئۇلارنىڭ جېنىنى زۇلۇم-زومىگەرلىكتىن خۇلۇككە چىقىرىدۇ، ئۇلارنىڭ قېنى تۇنۇڭ نەزىرىدە قىممەتلىكتۇر. 15 [پادىشاھ] ياشىسۇن! شېبانىڭ ئائىلىلىرىدىن تۇنۇڭغا سۇنۇلدۇ، تۇنۇڭ ئۇچۇن دۇئا توختاۋسىز قىلىنىدۇ، تۇنۇڭغا كۆن بويى بەخت تىلىنىدۇ، 16 يەر يۈزىدىكى ھوسۇل مول بولدى، ھەتتا تاغ چوققىلىرىدىمۇ شۇنداق بولدى. [مىغ-مىغ] چۈشكەن بېيۇلەر لۇئادىكى ئورمانلاردەك تەۋرىنىدۇ، شەھەردىكىلەر بولسا دالادىكى ئوت-پېشىللىقتەك گۈللىنىدۇ، 17 تۇنۇڭ نامى مەڭگۈگە ئۆچمەيدۇ، تۇنۇڭ نامى قۇياش يوقالغۇچە تۇرىدۇ، ئادەملەر تۇنۇڭ بىلەن ئۆزلىرىگە بەخت تىلەيدۇ، بارلىق ئەللەر ئۇنى بەختلىك دەپ ئاتىشىدۇ. 18 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، پەرۋەردىگار خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە بولغاي! كارامەت ئىشلىرىنى ياراتقۇچى ياغۇز ئۇدۇرا! 19 تۇنۇڭ شەرەپلىك نامىغا مەڭگۈگە تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن! تۇنۇڭ شان-شۆھرىتى پۈتكۈل دۇنيانى قاپلىغاي! ئامىن! ۋە ئامىن! 20 يەسەننىڭ ئوغلى داۋۇتنىڭ دۇتلىرى شۇنىڭ بىلەن تامام بولدى.

73

ئاساف يازغان كۆي: - دەرۋەقە خۇدا ئىسرائىلغا، قەلبى ساپ بولغانلارغا مېھرىبانىدۇر، 2 لېكىن ئۆزۈم بولسام، پۈتلىشىپ يېقىلىپ چۈشۈشكە تاسلا قالدىم، ئايغاغىرىم تېپىلىپ كەتكىلى قىل قالدى، 3 چۈنكى رەزىللەرنىڭ روناق تاپقانلىقىنى كۆرۈپ، ھاكۇۋۇرلارغا ھەسەت قىلدىم، 4 چۈنكى ئۇلار ئۆلۈمدە ئازابلا تارتمايدۇ، ئەكسىچە تېنى مەزمۇت ۋە ساغلام تۇرىدۇ. 5 ئۇلار ئىنسانغا خاس جاپانى كۆرمەيدۇ، ياكى خەقلەردەك بالا بېشاپتەك ئۆچمەيدۇ. 6 شۇڭا مەغرۇرلۇق مارجاندەك ئۇلارغا ئېسىلىدۇ، زورلۇق-زومىگەرلىك

تۈندەك ئۇلارغا چاپلىشىدۇ. 7 ئۇلار سەرىپ كەتكەنلىكىدىن كۆزلىرى تومپىيىپ چىقتى، ئۇلارنىڭ قەلبىدىكى خىيالەتلەر ھەددىدىن ئېشىپ كېتىدۇ. 8 باشقىلارنى مەخسەرە قىلىپ زەھەرلىك سۆزلەيدۇ، ھالىنى ئۇستۇن قىلىپ دۈيىنىپ، دوق قىلىدۇ. 9 ئۇلار تاغزىنى بەلگەكە قويىدۇ، ئۇلارنىڭ تىللىرى يەر يۈزىنى كېزىپ يۈرىدۇ. 10 شۇڭا «خۇدانىڭ» خەلقى مۇشۇلارغا مايىل بولۇپ، ئۇلارنىڭ دېگەنلىرىنى سۇنچىكەندەك ئاخىرىغىچە ئېچىپ: - 11 «تەڭرى قانداق بىلەلەيتتى؟»، «ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى پىلام بارمۇ؟» - دەيدۇ. 12 مانا بۇلار رەزىللەردۇر، ئۇلار بۇ دۇنيادا راھەت-پاراغەتنى كۆرىدۇ، بايلىقلارنى توپلايدۇ. 13 «ئادەم ھەقىقەتەن بىكاردىن-بىكار كۆڭلۈمنى پاكلايدۇرۇپمەن، گۇناھسىز تۇرۇپ قولىمنى ئارتۇپقۇمۇ يۈيۈپ كېتسەن، 14 بىكارغا كۈن بويى جاپا چېكىپتەنمەن، شۇندىمۇ ھەر سەھەردە «ۋىجداننىڭ» ئەينىگە ئۇچراپ كەلدىم»، 15 بىراق مەن: - «يۇنۇق [دېسەم]، بۇ دەۋردىكى بەرزەتلىرىگە ئاسايىلىق قىلغان بولمامدەن؟» - دېدىم. 16 ئۇلارنى كاللامدىن تۆتكۈزەي دېسەم، كۆزۈمگە شۇنداق ئېغىر كۆرىندى. 17 تەڭرىنىڭ مۇقەددەس جايلىرىغا كىرگۈچە شۇنداق ئويلىدىم، كىرگەندىلا [ايماقنىڭ] ئاقۇتىنى چۈشەندىم. 18 دەۋرەۋەقە سەن ئۇلارنى تېپىلغان يەرلەرگە ئورۇنلاشتۇرسەن، ئۇلارنى يىقىتسۇن پارە-پارە قىلىۋېتسەن. 19 ئۇلار كۆزىنى يۇمۇپ ئاچقۇچلا شۇنچە پارا كەندە بولىدۇ، دەھشەتلىرى ئۇلارنى بېسىپ يوقىتىدۇ! 20 سەن ئى رەب، چۈشۈن ئويغانغاندەك ئويغىنىپ، ئورۇنۇڭدىن ئۇرۇپ ئۇلارنىڭ سىياقىنى كۆزگە ئېلىپسەن. 21 يۈرەكلىرىم قايناپ، ئىچلىرىم سانجىلغاندەك بولغان چاغدا، 22 ئۆزۈمنى ھېچنەمە بىلمەيدىغان بىر ھاماقەت، ئالدىڭدا بىر ھايۋان شەكىلىدىكى بىلىپ بېسىم. 23 ھالۋۇكى، مەن ھەمىشە سەن بىلەن بىللە، سەن مېنى ئوڭ قولىمدىن تۇتۇپ يۈلىدىڭ، 24 ئۆز نەسىھەتتە بىلەن مېنى يېتەكلەيسەن، شان-شەرىپىڭنى نامايان قىلغاندىن كېيىن، ئاخىرىدا سەن مېنى تۈزۈڭگە قويۇل قىلىسەن. 25 ئەرشە سەندىن باشقا مېنىڭ كىم بار؟ يەر يۈزىدە بولسا سەندىن باشقا ھېچكىمگە ئىنتىزار ئەمەسمەن. 26 ئەللىرىم ھەم قەلبىم زەئىپلىشىدۇ، لېكىن خۇدا قەلبىمدىكى قورام تاش ھەم مەڭگۈلۈك نېسۋەمدۇر! 27 چۈنكى مانا، سەندىن يىراق تۇرغانلار ھاللا ك بولىدۇ، ۋاپاسىزلىق قىلغان پاندەشە ئايالدىك سەندىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەربىرىنى يوقىتىسەن. 28 بىراق مەن ئۇچۇن، خۇداغا يېقىنلىشىش ئەۋەلدۇر! ئۇنىڭ بارلىق قىلغان ئىشلىرىنى جاكارلاش ئۇچۇن، رەب بەرپۇرەردىڭىزنى تايانچ قىلدىم.

75

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا «ھاللا قىلغىنەسەن» دېگەن ئاھاڭدا توقۇلسۇن دەپ تاپشۇرۇلغان، ئاسانىڭ كۆي-ناخشىسى: - ساكا تەشەككۈر ئېيتىمىز، ئى خۇدا، تەشەككۈر ئېيتىمىز! چۈنكى نامىڭ بىزگە يېقىندۇر، بۇنى قىلغان كارامەتلىرىڭ ئىسپاتلاپ جاكارلايدۇ. 2 مەنكى بەرپۇرەردىڭىز: - «مەن بېكىتكەن ۋاقتى ئىختىيارىغا ئالغىنىمدا، ئادالەت بىلەن سوراق قىلىسەن؛ 3 بەر ھەم بەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇۋاتقانلار تەۋرىنىپ تۇرسۇمۇ، ئۇنىڭ تۇرۇڭلىرىنى تۇرغۇزغۇچى ئۆزۈمدۇرمەن» - دېدى. سېلاھ. 4 ماختانغانلارغا: - «ماختانماڭلار»، ھەم رەزىللەرگە «مەڭگۈزۈڭنى كۆتۈرمە» - دېدىم؛ 5 «مەڭگۈزۈڭنى يۇقىرى كۆتۈرمە، بۇنىڭ قاتتىق قىلىپ غادىيىپ سۈزىلە!» 6 چۈنكى كۆتۈرۈلۈش شەرقىن ياكى غەربىن ئەمەس، ياكى جەنۇبىنىمۇ كەلەيدۇ؛ 7 چۈنكى خۇدا سۆيىچىدۇر، ئۇ بىرسىنى كۆتۈرىدۇ، بىرسىنى چۈشۈرىدۇ. 8 چۈنكى بەرپۇرەردىڭىزنىڭ قولىدا بىر قەدەر تۇرىدۇ، ئۇنىڭدىكى شاراب كۆيۈكلىشىۋاتىدۇ، ئۇ تەبىئەت شاراب بىلەن تولدى، خۇدا ئۇنىڭدىن تۆكىدۇ؛ 9 دەۋرەۋەقە بەر يۈزىدىكى بارلىق رەزىللەرنىڭ دۇغىنى قويماي ئىچىۋېتىدۇ؛ 10 بولسام، مەڭگۈگە گۇۋاھلىق بېرىمەن: - ياقۇپنىڭ خۇداسىغا كۆپلىرىنى ئېيتىمەن. 10 «مەن رەزىللەرنىڭ مۇڭگۈزۈلۈشىنى ھەممىسىنى كېسىپ تاشلايمەن، بىراق ھەقىقەتلىرىنىڭ مۇڭگۈزۈلۈشىنى كۆتۈرۈلدىم».

74

ئاساف يازغان «ماسقىل»: - ئى خۇدا، سەن ئېشىققا مەڭگۈگە بىزنى تاشلىۋەتتىڭ؟ نېمىشقا غەزىپىڭنى تۆتۈن چىقارغاندەك ئۆز بايلىقتىكى قولىرىڭنى چىقىرسەن؟ 2 تۈزۈڭ رەنە تۆلەپ ئازاد قىلغان جامائىتىڭنى، يەنى ئۆز مىراسىڭ بولۇشقا قەدىمدە ئۇلارغا ھەممەتتە بولۇپ قۇتقۇزغان قەبىلىنى، تۈزۈڭ ماكان قىلغان زىغون تېغىنى يادىڭغا كەلتۈرگەنمەن! 3 قەدىملىرىڭنى مۇشۇ مەڭگۈلۈك خارابىلقلارغا قاتتايىسەن، دۈشمەنلەر مۇقەددەس جايىڭدا گۇمران قىلغان بارلىق نەرسىلەرگە [قارىغىنەسەن]، 4 رەقىبلىرىڭ جامائەتلىرىڭنىڭ ئوتتۇرىسىدا خۇر-پۇر قىلىدۇ، مۇجىزاتلار ساقلانغان ئورۇنغا ئۇلار ئۆز تۇغلىرىنى تىكىپ، 5 ھەربىرى ئۆزلىرىنى كۆرسىتىشىپ، پالتا ئويىنىتىپ ئورمان كەسكۈچىدەك، 6 ئۇلار ھازىر [مۇقەددەس جايىڭنى] نەقىشلەرنى ئالا قويماي، پالتا-بولقىلار بىلەن چىقىۋەتتى، 7 ئۇلار مۇقەددەس جايىڭغا ئوت قويدى، ئۆز نامىڭدىكى ماكاننى يۇلغاپ، يەر بىلەن تەڭ قىلىۋەتتى. 8 ئۇلار كۆڭلە: «بىز بۇلارنىڭ ھەممىسىنى يوقىتايلى» دەپ، تەڭرىنىڭ زېمىندىكى جامائەتلىرىنىڭ ھەربىرىنى كۆيدۈرۈۋەتتى. 9 بىزگە ئەسلىمە بولغان مۇجىزاتلارنى ھېچ

76

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا، تارلىق سازلاردا چېلىنسۇن دەپ تاپشۇرۇلغان، ئاسانىڭ كۆي-ناخشىسى: - بەھۇدادا خۇدا تۇتۇلغاندۇر، ئۇنىڭ نامى ئىسرائىلدا تۇلغۇدۇر. 2 ئۇنىڭ پاناھى جايى ساپىدا، زىغون تېغىدا ئۇنىڭ ماكانى بار. 3 ئۇ بەردە ئۇ ئوتلۇق ئۇقلارنى، قاتقان، قىلچ ھەم جەڭ قوراللىرىنى چىقىپ تاشلىدى. سېلاھ. 4 تۈزۈڭ ئوۋ-ئوۋغا تاغلىرىدىن نەقەدەر شەرەپلىك، نەقەدەر

ئەلەسەن! 5 باتۇرلار بۇلاندى، ئۇلار ئۇزۇن ئۇيغۇغا كەتتى، پالۋانلارنىڭ ھېچقايسىسى ئۆز قولىنى كۆتۈرەلمىدى. 6 سېنىڭ ئەيىبلەشكەن بىلەن، ئۇ ياقۇپنىڭ خۇداسى، جەڭ ھارۋىسى ھەم ئاتلار ئۈلۈكتەك تۇختلىدى. 7 سەندىن، سەندىن قورقۇش كېرەكتۇر، غەزەپلەنگىنىڭگە كىم ئالدىڭلار ئۇ سۇنۇسۇن؟ 8 يەر يۈزىدىكى بارلىق ياۋاش مۇئمىنلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، سەن خۇدا سوراق قىلىشقا ئورۇنلىق بولغان ۋاقتىڭدا، ئاسماندىن ھۆكۈمنى چىقىرىپ ئاڭلاقتۇردۇڭ؛ يەر بولسا ۋەھىمگە چۈشۈپ، سۈكۈت قىلدى. سېلاھ. 10 چۈنكى ئىنسانلارنىڭ قەھرى ساڭا شۆھرەت كەلتۈردى؛ ئۇلارنىڭ قالغان قەھرى ساڭا بەلۋاغ بولدى. 11 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا قەسەم قىلىپ، ئەمەل قىلغىڭلار؛ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتتىكىلەر قورقۇشى كېرەك بولغۇچىغا ھەدىيەلەر سۇنۇسۇن، 12 ئۇ ئەمەلرەن ئىكەنمۇ روھىنى سۇندۇردى؛ ئۇ يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارغا دەھشەتلىكتۇر.

77

نەغىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، ئاساف يازغان كۆي: - ئاۋازىم خۇداغا كۆتۈرۈلدى، مەن بەر ياد قىلىمەن، ئاۋازىم خۇداغا كۆتۈرۈلدى، ئۇ ماڭا قۇلاق سالدۇ. 2 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، مەن رەببى ئىزدىدىم، كېچىچە قولىمنى [دۇئاغا] كۆتۈرۈپ، يوش قولىمدا، جېنىم تەسەللىنى خالىماي رەت قىلدى. 3 مەن خۇدانى ئەسلىپ سېغىنىدىم، ئاھ-زار قىلدىم؛ سېغىنىپ ئولتۇرۇپ، روھىم پارا كەندە بولدى. سېلاھ. 4 سەن مېنىڭ كۆزۈمنى يۇمۇرۇمدىكى، چوڭقۇر غەشلىك ئىلىكىدە بولغانلىقىمدا سۆزلىيەلەيتتىم. 5 مەن: «كونا زاماندىكى كۈنلەرنى، قەدىمكى يىللارنى خىيال قىلىمەن، 6 كېچىلەردە ئېيتقان ناخشامنى ئەسلىيەن؛ كۆڭلۈمدە چوڭقۇر خىيال سۈرەيمەن» - [دېدىم]؛ روھىم ئىتىلىپ ئىزدەنگەن ئىدى، 7 - «رەب مەڭگۈگە تاشلۇپتەمدۇ؟ ئۇ قايتىدىن ئىلتىپات كۆرسەتمەيدۇ؟ 8 ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئەمدى مەڭگۈگە تۆگەپ كەتمەي؟ ئۇنىڭ ۋەدىسى ئەۋلادىدىن-ئەۋلادقىچە ئىناۋەتسىز بولامدۇ؟ 9 تەڭرى مېھىر-شەپقىتىنى كۆرسىتىشى ئۈچۈندۇ؟ ئۇ غەزەپلىنىپ ئۆز رەھىملىقىنى توختىتۇۋەتتىمۇ؟»، سېلاھ. 10 ئاندىن مەن مۇنداق دېدىم: - «بۇنداق دېسەم بولمايدۇ، بۇ ئېتىقادىمنىڭ ئاجىزلىقى ئەمەسمۇ! ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوڭ قولىنىڭ يىللىرى، يەنى يەنىھىڭ قىلغانلىرىنى - ياد ئېتىمەن؛ قەدىمدىن بۇيانقى كارامەتلىرىڭنى ئەسلىيەن. 12 سېنىڭ بارلىق ئىشلىڭلەرنىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئولتۇرغۇن، سېنىڭ قىلغانلىرىڭ ئۈستىدە ئىستىقامەت قىلىمەن، 13 ئۇ خۇدا، يولۇڭ بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتۇر، خۇدادەك ئۇلۇغ بىر ئىلاھ بارمىدۇر؟ 14 مۇجىزىلەر ياراتقۇچى ئىلاھمۇ، ئەل-مىللەتلەر ئارا سەن كۈچۈڭنى نامايان قىلدىڭ. 15 ئۆز بىلىڭ بىلەن ئۆز خەلقىڭنى، يەنى ياقۇپ ۋە يۇسۇپنىڭ پەرزەنتلىرىنى ھۆرلۈككە چىقارغانسەن؛ سېلاھ. 16 سۇلار سېنى كوردى، ئۇ خۇدا، سۇلار سېنى كوردى؛ تىرەك ئۇلارنى باسنى، دېڭىز تەڭلىرى پاتىپاباراق بولدى. 17 قارا بۇلۇتلار سۇلارنى توكۇۋەتتى؛ ئاسمانلار زور ساداسىنى ئاڭلاتتى؛ بەرقەق، سېنىڭ ئوقلىرىڭ تەرەپ-تەرەپكە تېتىلدى. 18 كۆڭلۈرمامانىڭ ئاۋازى قارا قۇيۇدا ئىدى، چاقماقلار جاھاننى يورۇتتى؛ يەر يۈزى ئالاقزادە بولۇپ تەۋرەندى. 19 سېنىڭ يولۇڭ ئويمان-دېڭىزلاردا، قەدەملەرنىڭ چوڭقۇر سۇلاردىمۇ، ئاياغ ئەزىزلىرىڭنى تاپقىلى بولمايدۇ. 20 سەن قوي پادىسىنى باققاندا، مۇسا ۋە ھارۇننىڭ قولى بىلەن تۇز خەلقىڭنى يېتەكلىدىڭ.»

78

ئاساف يازغان «ماسقۇل»: - ئۇ مېنىڭ خەلقىم، تەسەللىمى ئاڭلاڭلار، ئاغزىمدىكى سۆزلەرگە قۇلاق سېلىڭلار. 2 مەن ئاغزىمنى بىر تەمسىل بىلەن ئاچمەن، قەدىمكى تېپىشماقلارنى ئېلان قىلىمەن. 3 بىز بۇلارنى ئاڭلىغان،

تەڭرىنىڭ ئۇلارنىڭ ھەممەت-قۇتقۇزغۇچىسى ئىكەنلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى. بەھۇدا قەبلىسىنى، ياخشى كۆرگەن زىننەت تېغىنى تاللىدى. 69 [شۇ يەردە] 36 بىراق ئۇلار ئاغزى بىلەن ئۇنىڭغا خۇشامەت قىلدى، تىلى بىلەن ئۇنىڭغا يالغان سۆز قىلدى؛ 37 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈڭلى ئۇنىڭغا سادىق بولمىدى، ئۇلار ئۇنىڭ ئەھدىسىنى چىڭ تۇتمىدى. 38 بىراق ئۇ يەنىلا رەھىمدىل ئىدى، قەبىلىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارنى يوقاتمىدى؛ ئۇ قايتا-قايتا ئۆز غەزەبىدىن ياندى، ئۇ قەھرىنى قوزغىغىنى بىلەن ھەممىنى تۈگىدى. 39 ئۇ ئۇلارنىڭ بەقەت ئەت ئىكلىرى، كەنەسە قايتىپ كەلمەس بىر نەپەس ئىكەنلىكىنى ياد ئەتتى. 40 ئۇلار چۆل-دەشتە شۇنچە كۆپ قېتىم ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈردى. شۇنچە كۆپ قېتىم باياۋاندا كۈڭگە ئازار بەردى! 41 بەرھەق، ئۇلار قايتىدىن يولىدىن چەتمەپ تەڭرىنى سىندى، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ يۈرىكىنى زېدە قىلدى. 42 ئۇلار ئۇنىڭ قولىنى [ئەسلىمىدى]؛ ئۇلارنى زومەگىرنىڭ چاڭگىلىدىن مەزكۇر ئۇلارنىڭ قولىنى، ئۇلارنىڭ قولىنى كۆرسەتكەن ئىسدىن چىقاردى. يارىتىپ، زىننەت دالاسىدا مۇجىزىلەرنى كۆرسەتكەن ئىسدىن چىقاردى. 43 [مىسىرىقلارنىڭ] دەريابىنى، ئېقىنلىرىنى قاغنا ئايلايدۇرۇپ، ئۇلارنى ئىچەلمەس قىلىپ قويدى؛ 44 ئۇلارنىڭ ئارىسىغا نەشتەلىك چىۋىلارنى تۈپ-تۈپى بىلەن ئەۋەتتى، ھاللاك قىلار باقلارنى ماڭدۇردى؛ 46 ئۇلارنىڭ زىرائەتلىرىنى كېيىنەك قۇتۇرغىغا تۇتۇپ بېرىپ، مەھسۇلاتلىرىنى چېكەتكەلەرگە بەردى؛ 47 ئۇزۇم تاللىرىنى مۇلدۇر بىلەن ئۇرۇدۇرۇپ، ئەنجۈرلىرىنى قىزىق بىلەن ئۇششۇتتۇ. 48 ئۇ كالىرىنى مۇلدۇرگە سوقۇرۇپ، ماللىرىنى چاقاق ئوتلىرىدا [كۆيدۈرۈۋەتتى]. 49 ئۇلارغا غەزەپنىڭ دەھشەتلىكىنى - قەھرىنى، ئاچچىقىنى ھەم ئىغىر كۈيەتلىرىنى، بالا ئىشاپەت ئېلىپ كېلىدىغان بىر تۈركۈم بەرىشتەلەرنىمۇ چۈشۈردى. 50 ئۇ ئۆز غەزەپىنى ئۇچۇن بىر يولىنى ئۆزلەپ قويدى؛ ئۇلارنىڭ جېنىنى ئۆلۈمدىن ئاجىي، بەلكى ھاياتىنى ۋاباغا تاپشۇردى؛ 51 ئۇ مىسىردا بارلىق تۇنجى تۇغۇلغان بالىلارنى، ھاماننىڭ چىدىرلىرىدا ئۇلارنىڭ غۇرۇرى بولغان تۇنجى ئوغۇل بالىلىرىنى قۇربەتتى. 52 ئۇ پادىچىدەك ئۆز خەلقىنى مىسىردىن سەپەرگە ئالدىندۇرۇپ، چۆل-باياۋاندىن ئۇلارنى قوي پادىسىدەك باشلاپ ماڭدى؛ 53 ئۇلارنى ئامان-ئېسىنەن يېتەكلىگەچكە، ئۇلار قورقۇنغۇچى خالى بولۇپ ماڭدى، دۈشمەنلىرىنى بولسا، دېڭىز يۈزۈپ كەتتى. 54 ئۇ ئۇلارنى ئۆز مۇقەددەس زېمىنىنىڭ چېگراسىغا، ئوڭ قولى ئىگىلىۋالغان بۇ تاغلىققا ئېلىپ كەلدى. 55 ئۇ ئەللەرنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قوغلىۋېتىپ، زېمىن ئۈستىگە تانا تارتقۇزۇپ ئۆلچەپ، ئۇلارغا تەقسىم قىلدى؛ ئىسرائىل قەبىلىلىرىنى ئۇلارنىڭ چىدىرلىرىغا ئولتۇراقلاشتۇردى. 56 بىراق ئۇلار خۇدانى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنى سىناپ ئاچچىقلاندۇردى، ئۇنىڭ تاپشۇرغان گۇۋاھ-ئاگاھلىرىنى تۇتمىدى؛ 57 بەلكى ئانا-بوۋىلەردەك يولىدىن تەيىپ ئاسىيلىق قىلدى، خاتىن ئوقىدەك قېسىپ كەتتى. 58 ئۇلار ئېگىزلىكتە قۇرغان ئىبادەتگاھلار بىلەن ئۇنىڭ غەزەپىنى قوزغىدى، ئويما بۇتلىرى بىلەن ئۇنىڭ يۈرىكىنى ئۆرتتى. 59 خۇدا ئۇلارنى ئاڭلاپ غەزەپلەندى، ئىسرائىلدىن ئىنتايىن يىرگەندى. 60 ئۇ شۇلەھدىكى ماكاننى، يەنى ئۇ ئىسنان ئارىسىدا تۇرغان چىدىرنى تاشلاپ كەتتى، 61 ئۇنىڭ قۇدرەت بەلگىسىنى بۇلاپ كېتىشكە، شان-شەرىپىنى ئىشغالىيەتچىلەرنىڭ قولىغا بەردى؛ 62 ئۇ خەلقىنى قىلىققا تاپشۇردى، ئۇنىڭ مىراسى بولغانلاردىن ئىنتايىن غەزەپلەندى. 63 ئوت ئۇلارنىڭ يىگىتلىرىنى يالىدى، قىزلىرىنى توي ناخشىلىرىدا ماختالمايتتى. 64 ئۇلارنىڭ كاھىنلىرى قىلىق ئاستىدا يىقىلدى، لېكىن تۇل خوتۇنلىرى ھازا تۇتمىدى. 65 ئاندىن رەب بىرىنى تۇرغۇن ئۇيغاندەك ئويغاندى، شارايىن جاسارەتلىككە ئالغاندا تۇرغۇن بولدى. 66 ئۇ قەبىلىلىرىنى ئۆرۈپ چېكىندۈرۈپ، ئۇلارنى تۈگەمسە رەسۋاغا قالدۇردى. 67 يۈسۈپنىڭ چىدىرىنى شاللاپ، رەت قىلدى؛ ئەفراتنى قەبىلىسىنى تاللىدى؛ 68 بەلكى

79

ئاساف يازغان كۆي: - ئى خۇدا، ئەللەر ئۆز مىراسىڭغا يۈسۈپ كىردى؛ ئۇلار سېنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىڭنى بۇلغىدى، يېرۇسالېمنى دۈۋە-دۈۋە خارايلەرگە ئايلايدۇردى. 2 ئۇلار قۇللارنىڭ جەسەتلىرىنى ئاسماندىكى ئۇچار-قانانلارغا بەم قىلىپ، مۇمىن بەدىلىرىنىڭ ئەللىرىنى دالادىكى ھاياۋاناتلارغا تاشلاپ بەردى. 3 ئۇلار خەلقىنىڭ قانلىرىنى يېرۇسالېم ئەتراپىدا سۇدەك ئاققۇزدى، جەسەتلىرىنى كۆمگىلى بىرەر ئادەمۇ قالدۇرمىدى. 4 قوشنىلىرىمىز ئالدىدا رەسۋاغا قالدۇق، ئەتراپىمىزدا كەلگەن مەخسۇرە ۋە مازاق ئويىڭنى بولدۇق. 5 قاچانغىچە، ئۇ پەرۋەردىگارىمىز سەن مەڭگۈگە غەزەپلەنمەسەن؟ سېنىڭ يۈرىڭنىڭ ئوت بولۇپ ئۆرتىنىۋېرىمىدۇ؟ 6 قەھرىڭنى سېنى تونۇمىغان ئەللەر ئۈستىگە، نامىڭنى بىلىگەن پادىشاھلىقلار ئۈستىگە تۈگەپتەن! 7 چۈنكى ئۇلار ياقۇبىنى يالماپ، ئۇنىڭ ماكانىنى خارابىلىككە ئايلايدۇرۇۋەتتى. 8 ئانا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قەبىلىلىرىنى بىزگە ھېسابلىمىغانسەن، رەھىمدىللىقلىرىڭ بىزنىڭ بېنىمىزغا چاپسان كەلگەن! چۈنكى بىز ئىنتايىن پەس ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدۇق. 9 ئۆز نامىڭنىڭ شۇھرىتى ئۈچۈن بىزگە ياردەم قىلغايىسەن، ئۇ ئىختىلىقىمىزنىڭ خۇداسى، نامىڭ ئۈچۈن بىزنى قۇتقۇزغايىسەن، گۇناھلىرىمىزنى كاپارەت قىلىپ كەچۈرگەنسەن، 10 ئەللەر تېمىشقا: «ئۇلارنىڭ خۇداسى قەيەردە؟» دەپ مازاق قىلىشىدۇ؛ قۇللارنىڭ تۈگەن قان قەرزىنىڭ ھېسابى ئەللەر ئارىسىدا، كۆز ئالدىمىزدا قىلىنسۇن. 11 ئەسلىرىمىزنىڭ ئاھ-زارلىرى ئالدىڭغا كەلگەن؛ بىلىڭىڭنىڭ ئۇلۇغلىقى بىلەن، ئۆلۈمگە يۈرۈلغانلارنى ساقلىغايىسەن. 12 ئى رەب، يات قوشنىلىرىمىزنىڭ ساڭا قىلغان زور ھاقارىتىنى يەتتە ھەسسە قوشۇپ ئۆزلىرىگە، يەنى ئۇلارنىڭ ئىچى-باغرىغا قايۇرغايىسەن، 13 شۇنداق قىلىپ، سېنىڭ خەلقىڭ - ئۆزۈڭ باققان قۇبلىرىڭ بولغان بىلەر، ساڭا مەڭگۈگە تەشەككۈرلەر ئېيتىمىز، ئەۋلادىدىن ئەۋلادقىچە سېنىڭ مەدھىيىلىرىڭنى ئايان قىلىمىز.

80

«ئەلۋەلەر!» دېگەن ئاھاڭدا، بىر گۇۋاھلىق؛ ئاساف يازغان كۆي: - قۇلاق سالغايىسەن، ئى ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى، يۈسۈپنى قوي پادىسىدەك يېقىپ يېتەكلىگۈچى؛ ئى كېرۋىلار ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى، ئۇرلاغايىسەن! 2 ئەفراتنى، بېنىامىن، مائىناسەھلەرنىڭ ئالدىدا قۇدرەتلىكىنى قوزغىغايىسەن، بىزلىرىنى قۇتقۇزغۇچى كەلگەنسەن! 3 ئى خۇدا، بىزنى ئۆز پېنىڭغا قايۇرغايىسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايىسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز! 4 ئى پەرۋەردىگارىمىز، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، خەلقىڭنىڭ دۇئارىغا بولغان غەزەپنىڭ قاچانغىچە ياقۇنلاپ تۇرىدۇ؟ 5 سەن كۆز ياشلىرىنى ئۇلارغا ئۇرۇق ئورنىدا قىلدىڭ، كۆز ياشلىرىنى قاچا-قاچلاپ ئۇلارغا ئىچكۈزدۈڭ. 6 بىزنى قوشنىلىرىمىزغا تالاشقا قويدۇڭ، دۈشمەنلىرىمىز بىزنى مەخسۇرە قىلىشىدۇ. 7 ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، بىزنى ئۆز پېنىڭغا قايۇرغايىسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايىسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز! 8 سەن مىسىردىن بىر تۈپ ئۇزۇم كۆچۈپتىن ئېلىپ كەلدىڭ؛ يات ئەللەرنى ھەيدىۋېتىپ، ئورنىغا ئۆي چىدىرىنى شاللاپ، رەت قىلدى؛ ئەفراتنى قەبىلىسىنى تاللىدى؛ 68 بەلكى

تىكىنىڭ 9 ئونىڭ ئالدىدا يەرنى كەڭ ئاچتىڭ، ئۇ چوڭقۇر يىلتىز تارتىپ، پۈتۈن زېمىنغا يېقىلدى. 10 ئونىڭ سايبىسى تاغلارنى قاپلىدى، غوللىرى قۇدرەتلىك كېدىر دەرەخلىرىدەك تۇستى؛ 11 ئۇ شاھلىرىنى دېڭىزغىچە، پىلەكلەرنى [تەفرات] دەرياسى بويلىرىغىچە تۇزاتتى. 12 سەن ئېتىقاد ئونىڭ قاشالىرىنى يۈزۈپ، مېۋىسىنى ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارنىڭ ئۈزۈپ ئېلىشىغا يول قويدۇڭ؟ 13 مانا ئورمانلىقتىكى ياۋا توڭگۇزۇلار ئۇنى يېرىۋاتىدۇ، دادلىكى ھاياتلار ئونىڭ ئورۇنلىقىدۇر. 14 ئۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، سەندىن ئۆتۈنەتتىكى، پېنىمىزغا قايتقانىدە! ئەرشىن ھاياتىغا نەزەر سالغانىسەن، كېلىپ بۇ ئۈزۈم تېلىدىن خەۋەر ئالغانىسەن! 15 بەنى ئوڭ قۇلۇڭ تىكىدىن بۇ يىلتىزدىن، ئۈزۈڭ ئۈچۈن مەزمۇت يېتىشتۈرگەن بۇ ئوڭلۇڭدىن خەۋەر ئالغانىسەن! 16 مانا ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلدى، كېسىۋېتىلدى؛ يۈزۈڭدىكى تەبىئىي قارشىلىقنى كۆرۈپ ئۇلار ھالداك بولماقتا، 17 قولۇڭنى ئوڭ قۇلۇڭدىكى ئادەمگە، بەنى ئوڭلۇڭ ئۈچۈن مەزمۇت يېتىشتۈرگەن ئىنسان ئۇلغا قوندۇرغانىسەن، 18 شۇنداق قىلغاندا بىز سەندىن ھەرگىز چېكىنمەيمىز؛ پىزنى يېڭىغانىسەن، شۇندا بىز نامىڭنى چاقىرىپ ساڭا ئىلتىجا قىلىمىز. 19 ئۇ پەرۋەردىگەر، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، پىزنى ئۆز يېنىڭغا قايۇرغانىسەن! جامالىڭنىڭ ئۇرنى چاقىغانىسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلەيمىز!

83

ئاسافنىڭ كۆي-ناخشىسى: ئۇ خۇدا، ئۇن چىقارماي تۇرۇۋالما، جىم تۇرۇۋالما، سۆزۈك قىلىپ تۇرۇۋالما، تە كۆم! 2 چۈنكى مانا، سېنىڭ دۈشمېنىڭنىڭ دۇرۇڭ قىلماقتا، ساڭا ئۈچمەنلەر باش كۆتۈرمەكتە. 3 ئۇلار قۇلۇق بىلەن سېنىڭ خەلقىڭگە سۇيقەست قىلدۇ، سېنىڭ ھىمايە قىلىپ قەدىرلىگەنلەرنىڭ بىلەن قارشىلىشىنى مەسلىھەتلىشىدۇ. 4 ئۇلار: «بۇرۇڭلار، ئۇلارنى مىللەت قاتارىدىن يوق قىلايلى! ئىسرائىلنىڭ نامى ئىككىنچى تىلغا ئېلىنمىسۇن!» دەپمەكتە. 5 ئۇلار ھەممەنەپەس، ھەممەل مەسلىھەتلىشتى؛ ئۇلار ساڭا قارشى ئىتتىپاق تۈزدى. 6 مانا، ئېدوم ۋە ئىسمائىللارنىڭ چىدىرلىرى، موئاب ھەم ھاگارىيلار، 7 گەبال، ئامون، ۋە ئامالەك؛ فىلىستىيە ھەممە تۈر ئاھالىلىرى، 8 ئاسۇرىيەمۇ ئۇلارغا قوشۇلدى؛ ئۇلار لوت ئوغۇللىرىغا يار-يۈلەك بولۇپ كەلگەن. سېلاھ، 9 سەن كىشىلەر دەرياسىدا مېدىيانلارغا، سېسىراغا ۋە ياپىنغا قانداق تاقابىل تۇرغان بولساڭ، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلغانىسەن؛ 10 بۇلار تەن-دور يېزىلسا قىرلغانىدى، يەر ئۈچۈن تېزەك-ئوغۇتقا ئايلاغانىدى. 11 ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى ئۈرەپ ۋە زىيەتكە، ئۇلارنىڭ داھىيلىرىنى زەبا ھەم زالمۇنغا ئوخشاش قىلغانىسەن، 12 چۈنكى ئۇلار: «خۇدانىڭ چىمەن-يايلاقلىرىنى ئۈزۈمگە مۈلۈك قىلمايلايلى!» دەپ ئېيتقان. 13 ئۇ خۇدايىم، ئۇلارنى دەملىنىدىغان قاغاقچىلىقنىڭ شامالدا ئۇچۇرۇلغان سامان كەبى سورۇۋەتكەن. 14 ئوت ئورمانلىققا تۇتاشقانغا ئوخشاش، يالقۇن تاغلارنى كۆيدۈرگەنگە ئوخشاش، 15 سەن يەنە ئۇلارنى يورنىڭ بىلەن قوغلىغانىسەن، قارا قۇيۇنىڭ بىلەن ۋەھىمىگە سالغانىسەن، 16 ئۇلارنىڭ سېنىڭ نامىڭنى ئەزدىنى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى شەرم-ھاياب بىلەن چۆمۈرگەن. ئۇ پەرۋەردىگەر! 17 ئۇلار ئومۇستىن تەبەدى شەرمەندە بولسۇن، جاھانغا رەسۋا بولۇپ يوقىتىلسۇن. 18 ئۇلار بىلسۇنكى، نامىڭ پەرۋەردىگەر بولغان سەنلا پۈتكۈل جاھاندىكى ئەڭ ئالىي بولغۇچىدۇرسەن.

84

ئەغمىچىلەرنىڭ پېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گىتىڭ» تاپشۇرۇلغان دەپ، كوراهنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي: - ماڭا كىلىڭ ئەقەدەر ئەزىزدۇر، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگەر! 2 جېنىم پەرۋەردىگەرنىڭ ھولىلىرىغا تەشنا بولۇپ، سېغىنىپ ھەتتا ھالدىن كېتىدۇ، دىلم ۋە ئەتىرىم ھايات تەڭرىگە تەلۈرۈپ نىدا قىلدۇ، 3 مانا، ھەتتا مۇبارەك قۇچقاچمۇ بىر ماكاننى تاپقان، قارىلغاچمۇ تۈزگە ھەم بالا تۇغدىغان ئۇۋا ياسايدىغان جابىنى تاپقان، - بەنى سېنىڭ قۇربانگەلەرنىڭ، ئۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگەر، - مېنىڭ پادىشاھىم، مېنىڭ خۇدايىم! 4 سېنىڭ تۈيۈڭدە تۇرۇۋاتقانلار بەختلىكتۇر! ئۇلار ئۈزلۈكسىز سېنى مەدھىيەلەيدۇ. سېلاھ، 5 كۈچ-قۇدرىتى سەندىن بولغان كىشى بەختلىكتۇر - قەلبىدە كۆتۈرۈلە يوللار بولغانبار، 6 يىغا ۋادىسىدىن ئۆتكەندە، ئۇلار ئۇنى بۇلاققىغا ئايلايدۇر،

تىكىنىڭ 9 ئونىڭ ئالدىدا يەرنى كەڭ ئاچتىڭ، ئۇ چوڭقۇر يىلتىز تارتىپ، پۈتۈن زېمىنغا يېقىلدى. 10 ئونىڭ سايبىسى تاغلارنى قاپلىدى، غوللىرى قۇدرەتلىك كېدىر دەرەخلىرىدەك تۇستى؛ 11 ئۇ شاھلىرىنى دېڭىزغىچە، پىلەكلەرنى [تەفرات] دەرياسى بويلىرىغىچە تۇزاتتى. 12 سەن ئېتىقاد ئونىڭ قاشالىرىنى يۈزۈپ، مېۋىسىنى ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارنىڭ ئۈزۈپ ئېلىشىغا يول قويدۇڭ؟ 13 مانا ئورمانلىقتىكى ياۋا توڭگۇزۇلار ئۇنى يېرىۋاتىدۇ، دادلىكى ھاياتلار ئونىڭ ئورۇنلىقىدۇر. 14 ئۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، سەندىن ئۆتۈنەتتىكى، پېنىمىزغا قايتقانىدە! ئەرشىن ھاياتىغا نەزەر سالغانىسەن، كېلىپ بۇ ئۈزۈم تېلىدىن خەۋەر ئالغانىسەن! 15 بەنى ئوڭ قۇلۇڭ تىكىدىن بۇ يىلتىزدىن، ئۈزۈڭ ئۈچۈن مەزمۇت يېتىشتۈرگەن بۇ ئوڭلۇڭدىن خەۋەر ئالغانىسەن! 16 مانا ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلدى، كېسىۋېتىلدى؛ يۈزۈڭدىكى تەبىئىي قارشىلىقنى كۆرۈپ ئۇلار ھالداك بولماقتا، 17 قولۇڭنى ئوڭ قۇلۇڭدىكى ئادەمگە، بەنى ئوڭلۇڭ ئۈچۈن مەزمۇت يېتىشتۈرگەن ئىنسان ئۇلغا قوندۇرغانىسەن، 18 شۇنداق قىلغاندا بىز سەندىن ھەرگىز چېكىنمەيمىز؛ پىزنى يېڭىغانىسەن، شۇندا بىز نامىڭنى چاقىرىپ ساڭا ئىلتىجا قىلىمىز. 19 ئۇ پەرۋەردىگەر، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، پىزنى ئۆز يېنىڭغا قايۇرغانىسەن! جامالىڭنىڭ ئۇرنى چاقىغانىسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلەيمىز!

81

ئەغمىچىلەرنىڭ پېشىغا تاپشۇرۇلۇپ «گىتىڭ» تاپشۇرۇلغان دەپ، ئاساف يازغان كۆي: - كۈچ-قۇۋۋىتىمىز بولغان خۇداغا كۆي ئېيتىپ ياكۇبتىڭلار، ياقۇپنىڭ خۇداسىغا شادلىنىپ تەنتەنە قىلىڭلار! 2 ناخشىنى ياكۇبتىڭ، داۋىي ئېلىپ، يېقىملىق چىلتار ھەم راۋابنى چېلىڭلار! 3 يېڭى ئايدا، بەلگەلەنگەن ۋاقىتتا، بىرام-ھىيت كۈنەمدە ناغرا-سۇناي چېلىڭلار! 4 چۈنكى بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن بېكىتىلگەن بەلگىسىمۇ، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ بىر پەرىمانىدۇر. 5 ئۇ مىسىر زېمىنىدا يۈرۈش قىلغانىدە، (شۇ يەردە بىز چۈشەنمەيدىغان تىلى ئاڭلاپ يۈرەتتۇق) ئۇ ئۇنى يۈسۈپكە گۇۋاھ قىلىپ بەردى، 6 - «ئۇنىڭ مۇرسىنى يۈكتىن ساقىت قىلدىم، ئۇنىڭ قولى سېۋەت كۆتۈرۈشتىن ئازاد بولدى؛ 7 قىستاقچىلىقتا نىدا قىلدىڭ، مەن سېنى ئازاد قىلدىم؛ گۈلدۈرماما چىققان مەخپىي جايدىن ساڭا جاۋاب بەردىم، «مەرىباھ» سۆلىرى يويىدا سېنى سىندىم». سېلاھ، 8 - «تىڭشە، خەلقىم، مەن سېنى گۇۋاھلار بىلەن ئاگاھلاندۇردىم، ئۇ ئىسرائىل، ماڭا قۇلاق سالىساڭ ئىدى! 9 ئارا گدا يات ئىلاھ بولمىسۇن، يات ئەلدىكى ئىلاھقا باش ئەگمىگن! 10 سېنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگەر خۇدايىڭدۇر، ئەگمىگن! ئاغزىڭنى يوغان ئاچ، مەن ئۇنى تولدۇردىمەن. 11 - بىراق خەلقىم سادىجىغا قۇلاق سالىدى، ئىسرائىلنىڭ ماڭا باغلانغۇسى يوق ئىدى؛ 12 شۇڭا مەن ئۇلارنى ئۆز تەرسالىقىغا قويۇۋەتتىم؛ ئۇلار ئۆز مەسلىھەتلىرى بىلەن مېڭىۋېرىپتى. 13 - ئاھ، مېنىڭ خەلقىم ماڭا قۇلاق سالىسا ئىدى! ئىسرائىل مېنىڭ يوللىرىمدا يۈرسە ئىدى! 14 ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىنى تېزلا ئېڭلىدۇرە ئىدىم، قولىمۇ رەقەبلىرىگە بۇرۇپ، ئۇلارنى باسار ئىدىم. 15 پەرۋەردىگەرگە نەپەتەنلىكلەر ئونىڭ ئالدىدا زەئىپلىشىپ بېسۇنار ئىدى، ئۇلارنىڭ شۇ ناخىرىنى مەڭگۈگە بولاتتى؛ 16 ساڭا ئاش-بۇغداينىڭ ئەڭ ئېسىلىنى يېگۈزەر ئىدىم، بەرھەق، قورام تاشتىن ھەسەل ئاققۇزۇپ سېنى قاندۇرار ئىدىم».

82

ئاساف يازغان كۆي: - خۇدا ئۆز ئىلاھى مەجلىسىدە تۇرۇپ رىياسەتچىلىك قىلدۇ، ئۇ ئىلاھلار ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ 2 - قاچانغىچە سىلەر ناھەق ھۆكۈم چىقىرىسىلەر، قاچانغىچە رەزىللەرگە يۈز-خاتىرە قىلىسىلەر؟

بەرھەق، كۆز يامغۇرلىرى ئۇنى بەرھەق تەلەرگە تولدۇرىدۇ. 7 تۇلار كۈچىگە - يولۇڭنى ماڭا تۈگەتكەن، ئۇ پەرۋەردىگار، ۋە سېنىڭ ھەققىڭدە يۈرۈمەن، كۈچ تۇلپ مېڭۇرىدۇ، ھەربىرى زىغۇغا يېتىپ كېلىپ، خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا ھازىر بولىدۇ. 8 ئۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، دۇئا ئېيتىپ ئاڭلىغان، ئۇ ياقۇننىڭ خۇداسى، قۇلاق سالغان، 9 سېلاھ. 9 تۇلۇغلايمەن. 13 چۈنكى ماڭا بولغان مېھىر-مۇھەببەتنىڭ زور دۇر، سەن قارا، ئۇ قالىقىنىمىز بولغان خۇدا، تۈزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىگە ئىلتىپات بىلەن قارىغىن! 10 چۈنكى سېنىڭ ھويلىرىڭدا تۆتكەن بىر كۆن باشقا يەردە تۆتكەن مىڭ كۆندىن ئەلادۇر، رەزىلەرنىڭ چىدىرلىرىدە ياشىغاندىن كۆرە، خۇدا ئېغىننىڭ بوسۇغىسىدا تۇرغىنمىز ياخشىدۇر. 11 پەرۋەردىگار خۇدا قۇياش ۋە قانقاندۇر، پەرۋەردىگار شاپائەت ۋە شان-شۆھرەت بەخش ئېتىدۇ، دۇرۇس ماڭغانلاردىن ئۇ ھەرقانداق ئىلتىپاتنى ھېچ ئالمايدۇ، 12 ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، بەختلىككۇر ساڭا تاپانغان ئىنسان!

85

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراهنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي: - سەن ئۆز زېمىنىڭغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ، ياقۇننى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرغاندىڭ، ئۇ پەرۋەردىگار. 2 ھەقلىكىڭ قەبھەلىكىنى كەچۈرۈپ قىلىپ، بارلىق گۇناھلىرىنى ياپقاندىڭ. 3 سېلاھ. 3 سەن پۈتۈن قەھرىڭنى ئىچكىگە قايتۇرۇۋېلىپ، غەزىپىڭنىڭ ئەشەددىلىكىدىن يانغاندىڭمەن. 4 ئەمدى بىزنى ئۆز بېشىڭغا قايتۇرغايەن، ئۇ ئىجتالىقىمىز بولغان خۇدا! بىزگە بولغان ئاچچىقىڭغا ھاي بەرگەنمەن. 5 سەن بىزگە ئەبەدىي غەزەپلىنمەسەن! ئەۋلادىن-ئەۋلادقا غەزەپىڭنى سوزماسەن؟ 6 ھەقلىڭ ئۆزۈڭدىن شادلىنىشى ئۈچۈن، بىزنى قايتىدىن يېڭىلىمەسەن؟ 7 بىزگە ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسەتكەن، ئۇ پەرۋەردىگار، بىزگە ئىجتالىقىڭنى ئانا قىلغايەن! 8 تەڭرى پەرۋەردىگارنىڭ نېپەلەرنى دەيدىغانلىقىغا قۇلاق سالماي، چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىگە، ئۆز مۇمىن بەندىلىرىگە ئامان-خاتىرجەملىكىنى سۆزلەيدۇ، ئۇلار يەنە ھاماقەتلىككە قايتىسۇن! 9 بىزىمىزدا شان-شۆھرەتنىڭ تۇرۇشى ئۈچۈن، دەرھەققەت، تۇنىڭدىن ھەممىدىن ئېغىنراق ئۇنىڭ ئىجتالىقى يېقىندۇر. 10 ئۆزگەرمەس مۇھەببەت ۋە ھەققەت ئۆزئارا كۆرۈشۈپ، ھەققانىيەت ۋە ئامان-خاتىرجەملىك بىر-بىرىنى سۆيۈشى، 11 ھەققەت يەردىن ئۆزۈپ چىقماقتا، ھەققانىيەت ئەرشلەردىن قارايدۇ. 12 پەرۋەردىگار بەرىكەت بېرىدۇ، بىزىمىز ھوسۇلنى بېرىدۇ، 13 ھەققانىيەت ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭدۇ، ئۇنىڭ قەدەملىرىگە يول ھازىرلايدۇ!

87

كوراهنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي-ئاخشا: - ئۇنىڭ تولى بولسا مۇقەددەس تاغلاردۇر. 2 پەرۋەردىگار زىيۇننىڭ دەۋرۋازلىرىنى سۆيىدۇ، ياقۇننىڭ بارلىق ماكان-جايلەردىن ئەۋزەل كۆرىدۇ، 3 سېنىڭ شەرىپىڭگە تۇلۇغ ئىشلار ئېيتىلماقتا، ئۇ خۇدانىڭ شەھىرى! سېلاھ. 4 «مېنى تونۇپ بىلىگەنلەر ئارىسىدا راھاب بىلەن بابىلى تىلغا ئالغەن، مانا فىلىستىيە، ئۆر بىلەن ئېشىۋىيە، مانا بۇ ئادەم شۇ يەردە تۇرغان» - دەيمەن. 5 بەرھەق، زىيۇن توغرىۋالۇق شۇنداق ئېيتىلىدۇ: - «بۇ ئادەم، بالانچى-پوچكىنى ئۇنىڭغا تۇرغۇلغان، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئۆزى ئۇنى مۇستەھكەملەيدۇ، 6 خەلق-قۇمۇلارنى خاتىرىلىگەندە پەرۋەردىگار: - «بۇ كىشى بۇ يەردە تۇرغان» - دەپ ئاللاھدە خاتىرىگە يېزىپ قويدۇ. سېلاھ. 7 ناخشىچىلار، ئۇسۇلچىلار شۇنى تەڭ ئېيتىدۇ: - «مېنىڭ بارلىق يۇلاق-مەنبەلىرىم سېنىڭدۇر!»

88

كوراهنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي-ئاخشا: - نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ماخالات-لبائوت»، ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، ئەززالىق ھېمان يازغان «ماسقىل»: - ئۇ پەرۋەردىگار، ئىجتالىقىم بولغان خۇدا، كېچە-كۈندۈز ساڭا نالە قىلىپ كەلدىم. 2 دۇئا ئېيتىپ سېنىڭ ئالدىڭغا كىرىپ ئىجابەت بولسۇن، نىدا ئېيتىپ قۇلاق سالغايەن، 3 چۈنكى دەردلەردىن جېنىم تۇرغان، ھاياتىم تەھتىسارغا يېقىنلاشقان، (Sheel h7585) 4 ھاڭغا چۈشۈۋاتقانلار قاتارىدا ھېسابلىنمەن، كۈچ-مادارى قۇرۇغان ئادەمدەك بولۇپ قالدىم. 5 ئۇلۇكلەر ئارىسىغا تاشلانغانمەن، قىرىلىپ قەبرىدە ياتقانلاردەك، سەن ئۇلارنى يەنە ئەسلىمەيسەن، ئۇلار قۇلۇڭدىن ئۆزۈپ ئېلىنىپ يىراق قىلىنغان. 6 سەن مېنى ھاڭنىڭ ئەڭ تېڭىگە، زىلمەتلىك جايلارغا، دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يەرلىرىگە چۈمدۈردۈڭ. 7 قەھرىڭ ئۆستۈمگە ئېغىر يۈككە كەلسە، بارلىق دولقۇنلارنىڭ بىلەن مېنى قېنىدىڭ. 8 مەندىن دوست-بۇرادەرىمىنى يىراقلاشتۇردۇڭ، ئۇلارنى مەندىن يىرگەندۈردۈڭ، مەن قامالغانمەن، ھېچ جىقمايمەن. 9 كۆزلىرىم ئازاب-ئوقۇبەتتىن خىرەلەشتى، ھەر كۈنى ساڭا نىدا قىلىمەن، ئۇ پەرۋەردىگار، قولىرىمنى ساڭا كۆتۈرۈپ كەلدىم. 10 ئۇلۇكلەرگە مۇجىزە كۆرسەتسەنمۇ؟ مەرھۇملار ئورنىدىن تۇرۇپ ساڭا تەشەككۈر ئېيتارمۇ؟ 11 ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ قەبرىدە بايان قىلنارمۇ؟ ھالاكەت دىيارىدا سادىقلىق-ھەققىنىڭ ماختالارمۇ؟ 12 كارامەتلىرىڭ زۇلمەتتە تونۇلارمۇ؟ ھەققانىيلىقىڭ «تۇتۇلۇش زېمىن»دە بىلىنەر مۇ؟ 13 بىراق مەن بولسام، پەرۋەردىگار، ساڭا پەرياد كۆتۈرمەن، تاڭ سەھەردە دۇئا ئېيتىپ ئالدىڭغا كىرىدۇ. 14 ئۇ پەرۋەردىگار، نېمىگە

86

داۋۇتنىڭ دۇئاسى: قۇلىقىڭنى مەن تەرەپكە تۇتىمەن، ئۇ پەرۋەردىگار، ماڭا جاۋاب بەرگەنمەن، چۈنكى مەن ئېزىلگەن ۋە ھاجەتتە ئىدىم. 2 جېنىمنى ساقلىغانمەن، چۈنكى مەن ساڭا مۇمىندۇر مەن، ئۇ سەن خۇدايم، ساڭا تاپانغان قۇلۇڭنى قۇتقۇزغايەن، 3 ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەنمەن، ئۇ رەب، چۈنكى مەن كۆن بويى ساڭا نىدا قىلىمەن. 4 قۇلۇڭنىڭ جېنىمنى شاد قىلغىن، چۈنكى جېنىم ساڭا تەلۈرۈپ قارايدۇ، 5 چۈنكى سەن رەب، مېھرىبان، كەچۈرۈمچان سەن! تۈزەڭگە ئىلتىجا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە زور مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكۈچىدۇرسەن! 6 مېنىڭ دۇئا ئېيتىپ قۇلاق سالغىن، ئۇ پەرۋەردىگار، يېلىنىشلىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغانمەن، 7 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، مەن ساڭا ئىلتىجا قىلىمەن، چۈنكى سەن ماڭا جاۋاب بېرىسەن. 8 ئىلاھلار ئارىسىدا سېنىڭ تەڭرىلىكىڭ يوقتۇر، ئۇ رەب، قىلغان ئىشلارنىڭكىمۇ تەڭرىلىكى يوقتۇر. 9 سەن ياراتقان بارلىق ئەللەر كېلىپ سېنىڭ ئالدىڭغا سەجدە قىلدى، ئۇ رەب، نامىڭنى ئۇلۇغلايدۇ. 10 چۈنكى سەن ناھايىتى بۈيۈكسەن، مۇجىزىلەرنى ياراتقۇچىدۇرسەن، سەن خۇدادۇرسەن، يالغۇز سەنلا. 11 ئۆز

جېنىنى تاشلۇۋەتتىڭ؟ نېمگە جامالىڭنى مەندىن يوشۇردۇڭ؟ 15 ياشلىقسىدىن تارتىپ مەن ئېزىلگەن، بىماردۇرۇمەن، ۋەھشەتلىرىڭنى كۆرۈۋېرىپ ھېچ ھالىم قالمىدى. 16 قەھرىڭ ئۈستۈمدىن ئۆتتى، ۋەھشىلىرىڭ مېنى ئاپۇت قىلدى. 17 ئۇلار كۆن بويى تاشقىن سۈپىدىكى مېنى ئارۋالدى، تامامەن مېنى چۆمدۈردى. 18 جان دوستلىرىمى، ئاغىلىرىمى مېنىڭ يىراقلاشتۇردۇڭ، مېنىڭ ئەزىز دوستۇم بولسا قاراڭغۇلۇقتۇر!

89

ئەزھلىق ئېتان يازغان «ماسقۇل»:- پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئۆزىگەرمەس مۇھەببىتى ئەبەدىي كۈيلىمەن، ئاغزىمدا دەۋردىن-دەۋرگىچە ھەقىقەت-ساداقتىڭنى ئايان قىلىمەن. 2 چۈنكى مەن: ئۆزىگەرمەس مۇھەببەت مەڭگۈگە تىكىلىپ ماڭدۇ، سەن ھەقىقەت-ساداقتىڭنى ئەرەشەلادا مۇستەھكەملەۋاتىسەن - دەپ بىلىم؛ 3 سەن دېدىڭكى:- «مەن تاللىۋالغىنىم بىلەن ئەھدە ئۆزىگەنمەن، قۇلۇم داۋۇتقا قەسەم قىلدىم:- 4 سېنىڭ ئەۋلادىڭنى مەڭگۈ داۋام قىلدۇرغىمەن، تەختىڭنى ئەۋلادىدىن-ئەۋلادقا قۇرۇپ چىقىمەن»، سېلاھ. 5 ھەم ئاسمانلارمۇ سېنىڭ مۇجىزىلىرىڭنى تەبىرىكلەيدۇ، ئۇ پەرۋەردىگارى، مۇقەددەسلىرىڭ جامائىتىدە ئۇلار ھەقىقەت-ساداقتىڭنى مەدھىيەلەيدۇ؛ 6 چۈنكى ئاسمانلاردا پەرۋەردىگارىڭنىڭ تەكلىپى بارمۇ؟ قۇدرەت ئىگىسىنىڭ ئوغۇللىرى ئارىسىدا پەرۋەردىگارىغا ئوخشايدىغان كىم بار؟ 7 تەكلىپكە مۇھىمى مۇقەددەسلىرىڭ مەجلىسلىكىڭنى قاتتىق تىرتىتىدۇ، ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەر ئۇنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن ئۇ قورقۇنۇلۇقتۇر. 8 ئۇ پەرۋەردىگارى، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، قۇدرەتلىك ياد، ساكا ئوخشايدىغان كىم بار؟ ئەتراپىڭدا ھەقىقەت-ساداقتىڭ تۇرۇقلۇقتۇر. 9 دېڭىزنىڭ مەغرۇرلۇقى ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈزىسەن، دولقۇنلارنى ئۆركەشلىگەندە، سەن ئۇلارنى تىنچلاندۇرسەن؛ 10 راھابىي ئۆلگۈدەك يانچىدىڭىسەن، كۈچلۈك بىلىڭ بىلەن دۈشمەنلىرىڭنى تەرىپەن قىلىپ تارقىتقۇن، 11 ئاسمانلار سېنىڭكى، يەرمۇ سېنىڭكىدۇر، جاھان ھەم ئۇنىڭغا تولغان ھەممىنى بەرپا قىلدىڭ. 12 شىمال ۋە جەنۇبى، ئۇلارنى ياراتقان، تاپور ۋە ھەممەن چوققىلىرى نامىڭنى ياكىتىپ كۆيەر. 13 قۇدرەتلىك بىلەك سېنىڭكىدۇر، كۈچلۈكتۇر سېنىڭ قۇلۇڭ، ئوڭ قۇلۇڭ ھەم كۆتۈرۈلۈكتۇر. 14 تەختىڭنىڭ ئۇنى ھەققانىيلىق ھەم ئادالەتتۇر، مۇھەببەت ھەم ھەقىقەت-ساداقتە دائىم دىدارىڭ ئالدىدا ماڭدۇ. 15 تەبەئە ساداسىنى بىلىكەن خەلق بەختلىكتۇر، ئۇلار سېنىڭ جامالىڭنىڭ نۇرىدا ماڭدۇ، ئۇ پەرۋەردىگارى! 16 ئۇلار نامىڭدا كۆن بويى شاد بولار، ھەققانىيلىقىدا ئۇلار كۆتۈرۈلدى. 17 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈچىڭنىڭ شان-شەرىپى ئۈزۈڭدۈرسەن، سېنىڭ ئىلتىپاتىڭ بىلەن مۇڭگۈزىمىز كۆتۈرۈلدى. 18 چۈنكى پەرۋەردىگارى بىزنىڭ قالغىنىمىز، ئىسراىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى شامىمىزدۇر. 19 سەن بۇرۇن ئۆز مۇمىن بەندەگە غايىبەنە ئالامەتتە كۆرۈنۈپ سۆز قىلىپ شۇنى دېگەندىڭىسەن:- «مەن بىر ئەزىمەت ئۈستىگە ياردىمىنى قولىمدا تۇرۇپ، ئەل ئارىسىدىن مەن تاللىۋالغان بىرسىنى كۆتۈردۈم، 20 قۇلۇم داۋۇتتى تاپتىم، مۇقەددەس مېھىم بىلەن مەن ئۇنى مەسە قىلىپ تىكلدىم. 21 قۇلۇم ئۇنىڭغا يار بولۇشقا پېتىكىلىگەن، بىلىم ئۇنى كۈچلەندۈرىدۇ. 22 دۈشمەن ئۇنىڭدىن ھېچ ئالۋان-سېلىق ئالمايدۇ، بەسكەش ئادەم ئۇنى قىستمايدۇ؛ 23 بەلكى مەن رەقىبلىرى ئۇنىڭ ئالدىدا يانچىمەن، ئۇنى ئۈچ كۆرگەنلەرنى يەر بىلەن يەكسان قىلىمەن، 24 ئۆز ھەقىقەت-ساداقتە ھەم مېھىر-مۇھەببەت ئۇنىڭغا يار بولار، ھەم مېنىڭ نامى بىلەن ئۇنىڭ مۇڭگۈزى كۆتۈرۈلدى. 25 مەن ئۇنىڭ قولىنى دېڭىز ئۈستىدە، ئوڭ قولىنى دەريالار ئۈستىدە قويغىمەن. 26 ئۇ مېنى چاقىرىپ دەيدۇكى:- «سەن مېنىڭ ئاتام، مېنىڭ تەكلىم، نىجاتلىقم بولغان

قورام تېشىمدۇرسەن!»، 27 مەن يەنە ئۇنى مېنىڭ تۇنجى ئوغۇلم دەپ، دۇنيا پادىشاھلىرىدىن ئەڭ يۇقىرى قىلىمەن. 28 مېنىڭ مۇھەببىتىم ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەبەدىي قالدۇرغىمەن، مېنىڭ ئەھدەم ئۇنىڭ بىلەن مەھكەم تۇرىدۇ؛ 29 مەن ئۇنىڭ ئەسلىنى ئەبەدىيەلەشتۈرگەنمەن، ئۇنىڭ تەختىنى ئاسماننىڭ كۈنلىرىدە داۋام قىلدۇرغىمەن. 30 مۇبادا ئوغۇللىرى تەۋرات-قانۇنۇمدىن چىقىپ، ھۆكۈملىرىم بويىچە يۈرمىسەن. 31 بەلگىلىمىلەرنى يۈزسا، ئەمىرلىرىگە ئىتائەت قىلىسا، 32 - ئۇ ۋاقىتتا ئىتائەتسىزلىكنى تاپاق بىلەن، گۇناھىنى يارا-جاراھەت بىلەن جازالايمەن. 33 لېكىن مۇھەببىتىم ئۇنىڭدىن ئۈزۈپ قويمايمەن، ھەقىقەت-ساداقتىڭغا خىيانەت قىلمايمەن. 34 مەن ئۆزۈڭنى ئەھدەمنى ئەسلا بۇزمايمەن، لەۋلىرىمىدىن چىققانلىرىنى ھېچ ئۆزگەرتمەيمەن. 35 مەن بىر قېتىم پاك-مۇقەددەسلىكىمگە قەسەم ئېچتىم - داۋۇتقا قەتئىي يالغان سۆزىمگە يەنە:- 36 «ئۇنىڭ ئەۋلادى ئەبەدىي داۋاملاشار، ئۇنىڭ تەختى كۆز ئالدىمىدىكى قۇياش كەبى ئۇرار؛ 37 ئۇ ئاي كەبى مەڭگۈلۈك مۇستەھكەملىنەر، ئاسماندىكى تۇرغۇن گۇۋاھچىدەك مەزمۇت تۇرار»، سېلاھ. 38 بىراق سەن بۇلارنى چەتتە قېتىپ، تېنىپ كەتتىڭ؛ سەن مەسە قىلغان پادىشاھقا قاتتىق غەزەپلەندىڭ. 39 قۇلۇڭ بىلەن ئۆزۈڭنى ئەھدەدىن ۋاز كەچتىڭ، ئۇنىڭ تاجىنى بەرگە تاشلاپ داغ تەككۈزدۈڭ. 40 ئۇنىڭ بارلىق تام-پاسلىرىنى يىقىتىپ، قەلەبىرىنى خارابىلىككە ئايلاندۇردۇڭ. 41 بولدىن ئۇ ئۇتۇقتانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى بۇلماقتا، ئۇ بارلىق قوشنىلىرى ئالدىدا رەسۋا بولدى. 42 ئۇنى ئەزگەنلەرنىڭ ئوڭ قولىنى يۇقىرى كۆتۈردۈڭ، پۈتكۈل دۈشمەنلىرىنى خۇشال قىلدىڭ. 43 بەرھەق، سەن ئۇنىڭ قىلىچىڭنى بىسىنى قاپتۇرەتتىڭ، جەڭدە ئۇنى تىك تۇرغۇزىدىڭ. 44 ئۇنىڭ جۇلالىقى يوقىتىپ، ئۇنىڭ تەختىنى بەرگە تۇرۇۋەتتىڭىسەن. 45 باشلىق كۈنلىرىنى سەن قىسقارتتىڭ، ئۇنى خىجالەتكە چۆمدۈردۈڭ. سېلاھ. 46 قاچانغىچە، ئۇ پەرۋەردىگارى؟ ئۆزۈڭنى ئەبەدىي يوشۇرغۇچىمىسەن؟ قەھرىڭ ئوت كەبى مەڭگۈ يانارمۇ؟ 47 ماڭا نىسبەتەن، تۆمۈرنىڭ قىس ئىكەنلىكى ئەستە تۇتقىن! تېشىمۇ بارلىق ئىنسان بالىلىرىنى يېھۋىلىككە ياراتقانىمۇ؟ 48 قېنى، قايسى ئادەم باشاپ ئۆلۈمنى كۆرمەيدىكەن؟ ئۆزۈڭنى ھەتتەسارنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزالمىدىكەن؟ سېلاھ. (Sheol h7585) 49 سەن ھەقىقەت-ساداقتىڭدا داۋۇتقا قەسەم ئېچكەن، ئاۋۋالقى مېھىر-مۇھەببەتلەر قەيەردە قالدى، يا رەببىم؟ 50 قۇللىرىڭ ئۇچراۋاتقان مەخپىرلەرنى ياد ئەتكەنمىسەن، ئۇ رەب - مەن ئىچىدە پۈتكۈل كۈچلۈك ئەللەرنىڭ مازاقلىرىنى كۆتۈرۈپ يۈرمەن. 51 دۈشمەنلىرىڭنىڭ ئۆزۈڭ مەسە قىلغاننىڭ قەدەملىرىنى قانچىلىك مەخپىرلىگەننى، ئۇ پەرۋەردىگارى، ياد ئەتكەنمىسەن! 52 پەرۋەردىگارىغا مەڭگۈگە تەشەككۈر-مەدھىيە قاپتۇرۇلسۇن! ئامىن! ئامىن!

90

خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇسانىڭ دۇئاسى:- يا رەببىم، سەن بارلىق دەۋردە بىزگە ماكان بولۇپ كېلىۋاتىسەن، 2 تاغلار ۋۇجۇدقا كەلمەستىن بۇرۇن، سەن بەرۋە ئالەمنى شەكىللەندۈرمەستىن بۇرۇن، ئەزەلدىن ئەبەدىگىچە تەكۋىدۇرسەن. 3 سەن ئىنساننى تۇپراققا ئايلاندۇرۇپ:- «ھەي، ئىنسان بالىلىرى، قايتىڭلار!» - دەپسەن. 4 مانا، سېنىڭ نەزىرىڭدە مىڭ يىل - ئۆتۈپ كەتكەن تۇتۇقۇننى بىر كۆن، تۇندىكى بىر جېسەكتۇر، خالاس. 5 سەن ئادەملەرنى سۇ تاشقىنىدە ئېلىپ كېتىسەن، ئۇلار ئۆتۈپ كەتكەن بىر ئۇيغۇندەك، تاڭ سەھەردە ئۆتۈپ چىققان ئوت-چۆپكە ئوخشايدۇ - 6 ئەتىگەندە ئۇلار كۆكۈرپ تۇنىدۇ، كېچىسى بولسا كېسىلىپ، سولىنىپ كېتەر. 7 چۈنكى بەز ئەزىپىڭ بىلەن قويمايمىز، قەھرىڭ بىلەن دەككە-دۈككەدە قالغىن. 8 سەن قەبىلىلىرىمىزنى كۆز ئالدىڭغا، يوشۇرۇن قىلىشىمىزنى جامالىڭنىڭ

نۇرى ئالدىغا قويدۇڭ. 9 بارلىق كۈنلەردە دەرىزىنىڭ ئاستىدا ئۆتۈپ كېتىدۇ، ھاماقەت بۇنى چۈشەنمەس، 7 رەزىللەر ئوت-چۆپەك ئايىغاندا، قەبھلىك يىللىرىمىزنى بىر تۇھ تارتىش بىلەنلا تۈگىتىمىز. 10 تۆمرىمىزنىڭ يىللىرى بەشمىش يىل، ماغدۇرغىن بار بولسا سەكسەن يىل، بىراق ئۇلارنىڭ بەخرى جاپا ۋە بېھۇدىلىكتۇر؛ ھايات تېزلىك بىلەن ئۆزەر، مانا، بىز ئۆچۈپ كەتتۇق. 11 9 چۈنكى مانا دۇشمەنلىرىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مانا دۇشمەنلىرىڭ بويلىدۇ؛ ساڭا بولغان ھۆرمەت-ئەيمىنىشنىڭ ئاز-كۈپلۈكىگە قاراپ ھېسابلىنىدىغان، ئاچچىقلىقىڭ شىددىتىنى كىم بىلسۇن؟ 12 شۇڭا كۈلكىمىزنى داناللىققا چۈشۈپمىز ئۈچۈن، كۈنلىرىمىزنى ساناشنى بىرگە تۈگەتكەنمىز! 13 يېنىمىزغا قايىقىمىز، ئۇ پەرۋەردىگار، سېنى قاچانغىچە...؟! قۇللارىڭغا رەھم قىلغايىسەن! 14 بىزنى ئەتىگەندە تۈزگەنمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن قاندىرغايىسەن، ئۇنداقتا بارلىق كۈنلىرىمىزدە كۈيەلەرنى ياكى تېشىنى شادلىنىمىز. 15 سەن بىزنى جاپاغا چۈشمەن كۈنلەرگە ئاساسەن، كۈيەتتى كۈزۈڭەن يىللىرىمىزغا ئاساسەن يەنە خۇرسەن قىلغىن! 16 ئۇلۇغ ئىشلەرنىڭ قۇللارىڭغا كۈزۈڭەن، شان-شەۋكىتىڭ ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىمىز ئاشكارا بولغاي! 17 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ شېرىن مەرھەمىتى ئۈستىمىزدە بولغاي، قولىمىزنىڭ ئىشلىرىنى ئۈستىمىزگە بەرىكەتلىك قىلغايىسەن، بەرھەق، قولىمىزنىڭ ئىشلىرىنى بەرىكەتلىك قىلغايىسەن!

93

پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ ئۇ ھەيۋەتنى كىم قىلىپ كېيىگەن؛ پەرۋەردىگار كېيىگەن، ئۇ يېلىنى قۇدرەت بىلەن باغلىغان، بەرھەق، شۇڭا دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەرەققىي ئەتسە. 2 سېنىڭ تەختىڭ قەدىمدىلا بەرپا قىلىنغان، سەن ئەزەلدىن بار بولغۇچىسەن. 3 كەلكۈن-تاشقىنلار ئۆز ساداسىنى كۆتۈردى، ئۇ پەرۋەردىگار، كەلكۈن-تاشقىنلار ئۆز ساداسىنى كۆتۈردى! كەلكۈن-تاشقىنلار ئۆزۈڭنى دولقۇنلارنى يۇقىرى كۆتۈردى! 4 كۆپ سۇلارنىڭ شاۋقۇنلاردىن، دېڭىز-ئوكياندىكى قۇدرەتلىك دولقۇنلاردىن، ئۈستۈن تۇرغان پەرۋەردىگار قۇدرەتلىكىمىز! 5 سېنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ ئىدىيىگەن ئىشەنچلىكتۇر! كۈنلەر يوق بولغۇچە، ئۇ پەرۋەردىگار، ئۈيۈڭگە پاك-مۇقەددەسلىك ئەبەدىلەتتە راۋادۇر.

94

ئۇ ئىتىقاملار ئالغۇچى تەڭرى، پەرۋەردىگار! ئۇ ئىتىقاملار ئالغۇچى تەڭرى، پارلىغايىسەن! 2 كۆتۈرۈلگەن، ئۆزۈڭنى كۆتۈرگەن، ئۇ جاھاننى سوراق قىلغۇچى، مەغرۇرلارغا جازاسىنى بەرگەن! 3 قاچانغىچە رەزىللەر، ئۇ پەرۋەردىگار، قاچانغىچە رەزىللەر تەننە قىلىپ يۈرۈپتۇر! 4 قاچانغىچە ھاكاۋۇرلارچە سۆزلەپ ۋالاقشىدىمۇ، قەبھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى بوغان گەپ قىلىپ يۈرىدۇ؟ 5 ئۇلار خەلقىنى ئېزىدۇ، ئۇ پەرۋەردىگار، سېنىڭ مېراسىڭغا جەبىر-جاپا سالماقتا. 6 ئۇل ئابال ۋە غېرىپ-مۇساپىلارنى قىرىپ، يېتىم-يېسىرلەرنى تولىتۇرۇپ: 7 «باھ كۆرمەيدۇ»، «ياقۇلنىڭ خۇداسى كۆڭۈل يۈلمەيدۇ»، - دەيدۇ. 8 سىلەر كۆڭۈل قويۇڭلار، ئۇ ئەنلىك ھاماقەتلەرنى! ئەخمەقلەر، قاچان دانا بولسىلەر؟ 9 قۇلاقنى تىكلىگۈچىنىڭ ئۆزى ئاڭلىمايدۇ؟ كۆزنى ياسىغۇچىنىڭ ئۆزى كۆرمەيدۇ؟ 10 ئەللەرنى تەربىيىلەشچى، ئىنسانغا ئەقىل-بىلىم تۈگەتكۈچىنىڭ ئۆزى ئادەمنى ئەيىبلەيدۇ! 11 پەرۋەردىگار ئىنساننىڭ ئوي-خىياللىرىنىڭ تۇتايى يوقلۇقى بىلدۈ. 12 سەن تەربىيىلەگەن ئادەم بەختلىكتۇر، ئۇ باھ، بەنى سەن ئەۋرات-قائۇنۇڭدىن ئەقىل ئۆگىتىدىغان كىشى بەختلىكتۇر! 13 شۇنداق قىلىپ، تاكى باسقۇچلار ئۈچۈن ئورەك كولا ئىنقىچە - سەن ئۇنى يامان كۈنلەردىن خاتىرجەم ساقلايسەن. 14 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى تەرك ئەتمەيدۇ، ياكى ئۆز مېراسىدىن ۋاز كەچمەيدۇ. 15 چۈنكى ھۆكۈم-بەرىمان ھوقۇقى ھامان ئادالەتكە قايىتىدۇ، بارلىق دىلى دۇرۇسلار بولسا، ئۇنىڭ كەينىدىن ماڭىدۇ. 16 مەن ئۈچۈن يامانلار بىلەن قارشىلىشىشقا كىم ئورنىدىن تۇرىدۇ؟ مەن ئۈچۈن قەبھلىك قىلغۇچىلار بىلەن قارشىلىشىشقا كىم مەيدانغا چىقىدۇ؟ 17 ئەگەر پەرۋەردىگار ماڭا ياردەمدە بولمىغان بولسا،

91

ئەڭ ئالىي بولغۇچىنىڭ مەخپىي جايىدا تۇرغۇچى، ھەممىگە قادىرنىڭ سايىسىدە ئارخىمىدا ياشايدۇ. 2 مەن پەرۋەردىگارى: - «مېنىڭ ئاشپانام، مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ خۇدايم، ئۇنىڭغا تايىنىمەن» - دەيمەن. 3 بەرھەق، ئۇ قىلغانچىنىڭ تۈزىقىدىن سېنى قۇتۇلدۇرىدۇ، شۇم ۋابا-قازادىن ھەم خالاس ئەتىدۇ. 4 تۇپەيلىرى بىلەن سېنى ياپىدۇ، قاناتلىرى ئاستىدا پاناھ تاپىسەن، ئۇنىڭ ھەققىنى ساڭا قالغان ھەم ئىستېھكامدۇر. 5 سەن نە كېچىدىكى ۋەھمىدىن، نە كۈندۈزۈ ئۇچۇرغان ئوقىدىن، 6 نە قاراڭغۇلۇقتا كەزگۈچى ۋابادىن، نە چۈش ۋاقتىدا ۋەيرانلىق قىلغۇچى ھالا كەتتىن قورقايىسەن. 7 سېنىڭ يېنىڭدا مىڭى يىقىلسا، ئۇڭ يېنىڭدا ئون مىڭ غۇلاپ چۈشمىسۇ، لېكىن بالا-قازا ساڭا يېقىنلاشمايدۇ. 8 سەن پەقەت كۈزلىرىڭ بىلەن بېقىپ، باسقۇچلارغا بېرىلگەن جازانى كۆرسەن. 9 پەرۋەردىگارى پاناھ دەپ بىلگىنىڭ ئۈچۈن، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنى ماكان قىلغىنىڭ ئۈچۈن، 10 يېنىڭغا ھېچ پالا كەت چۈشمەيدۇ، ھېچ ۋابا چېدىرىڭغا يېقىنلاشمايدۇ. 11 ئۇ ئۆز پەرىشتىلىرىگە سېنىڭ ھەققىڭدە ئەمىر قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پۈتۈكلۈك سېنى ساقلايدۇ. 12 ئايىغىڭ تاشقا تۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ. 13 شەر ۋە كوبرا يىلان ئۈستىدىن بېسىپ ئۆتسەن، ئارىسلان ۋە ئەجدىھانى دەسسەپ-چەلبەيسەن. 14 «ئۇ ماڭا مۇھەببىتىنى باغلىغانلىقى ئۈچۈن، مەن ئۇنى قۇتۇلدۇرغۇم، ئۇ نامىنى تەن ئالغىنى ئۈچۈن يۇقىرىدا ساقلايمەن. 15 ئۇ ماڭا ئىدا قىلىدۇ، مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىمەن، ئېغىر كۈن ئۇنى باسقاندا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولىمەن، مەن ئۇنى خالاس قىلىپ، ئىززەت-ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىمەن. 16 ئۇزاق تۇمۇر بىلەن ئۇنى قاندىرغۇم، ھەم ئىچىلىقىمنى ئۇنىڭغا كۆرسىتىمەن».

92

شابات كۈنى ئۈچۈن بىر كۈي-ناخشا: - پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىش، نامىڭنى كۈيەش ئەلدۇر، ئۇ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى! 2 تۈزگەنمەس مۇھەببىتىڭنى سەھەردە، كېچىلەردە بولسا، ھەقىقەت-ساداقتىكى جاكارلاش، 3 ئون تارلىق ساز ۋە راۋابنى چېلىپ، چىلتار بىلەن مۇڭلۇق ئاھاڭدا چېلىش ئەلدۇر! 4 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار، ئۆز قىلغىنىڭ ئارقىلىق مېنى خۇرسەن قىلدىڭ، قوللىرىڭنىڭ قىلغانلىرى بىلەن مەن روھلىنىپ ناخشا ئېيتىمەن. 5 پەرۋەردىگار، قىلغان ئىشلىرىڭنىڭ ئېمىدېگەن ئۇلۇغۇدۇر! ئۇلارنىڭ ناھايىتى چوڭقۇردۇر! 6 بىغەم كىشى بۇنى بىلمەس،

جېنم بالدۇر چىقىپ سۈكۈت دىيارىدا ياتار ئىدى. 18 ئايغىم پۇتلىشا دېگىنىدە، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مېنى يۆلىدى. 19 ئۇچىدىكى كۆپلىگەن غەم-ئەندىشلەر ئارىسىدا، سېنىڭ تەسەللىرىڭ جېنىمنى سۆيۈندۈردى. 20 ئىنسانىيەتنى قانۇنغا ئايلاندۇرىدىغان، تاج كۆز ئولتۇرغان بىر تەخت، سەن بىلەن ئالاقىدە بولامدۇ؟ 21 ئۇلار ھەققانىيلارنىڭ جېنىغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىدۇ، بىگىزغا قاتنى توكىدىغان ھۆكۈملەرنى چىقارماقتا. 22 بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ ئېگىز قورغىنىم بولىدۇ، ھە، مېنىڭ خۇدايم پاناھ قورام تېشىمدۇر. 23 ئۇ ئۆلەرنىڭ قەيەلىكىنى ئۆز پېشىغا سالىدۇ، ئۆلەرنىڭ ئۆز ياۋۇزلۇقلىرى بىلەن ئۆلەرنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ، بەرقەم، پەرۋەردىگار خۇدايمىز ئۆلەرنى ئۈزۈپ تاشلا.

97 پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! بەر-زېمىن خۇش بولسۇن، كۆپلىگەن ئاراللار شادلانسون! 2 بۇ ئۆلەر ۋە قارا كۆڭلۈك ئۆينىڭ تەتراپىدىمۇ، ھەققانىيەت ۋە ئادالەت تەختىنىڭ ئۆلىدۇ، 3 ئۆينىڭ ئالدىدا توت يالقۇنى يۈرىدۇ، ئەتراپتىكى دۈشمەنلەرنى كۆيدۈرۈپ تاشلايدۇ، 4 ئۆينىڭ چاقماقلىرى جاھاننى يورۇتتى، بەر بۇنى كۆرۈپ تىترەپ كەتتى، 5 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، پۈتكۈل زېمىنىڭ ئىگىسىنىڭ ئالدىدا، تاغلار مومدەك ئېرىپ كېتىدۇ. 6 ئاسمانلار ئۆينىڭ ھەققانىيىتى جاكارلايدۇ، بارلىق خەلقلەر ئۆينىڭ شان-شەرىپىنى كۆرىدۇ، 7 ئويمان ھەيكەللەرگە چوقۇنغانلار، بۇتلار بىلەن ماختىنىپ يۈرگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى ئۇ ياتقا قالىدۇ. بارلىق ئىشلار، ئۆينىڭ سەجدە قىلىڭلار! 8 سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ سەۋەبىدىن، ئى پەرۋەردىگار، زىنن ئاڭلاپ شادلاندى، بەھۇدا قىزلىرى خۇش بولدى. 9 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار پۈتكۈل بەر يۈزى ئۈستىدىكى ئەڭ ئالىيىدۇرسەن، سەن بارلىق ئىشلاردىن نەقەدەر يۇقىرىدۇرسەن! 10 پەرۋەردىگارنى سۆيگەنلەر، يامانلىقتىن نەپەرتلىنىڭلار! تۆمۈن ئەندىلىرىنىڭ جېنىدىن خەۋەر ئالدىدۇ، رەزىللەرنىڭ چاڭگىلىدىن خالاس قىلىدۇ. 11 ھەققانىيلار ئۈچۈن نۇر، دىلى دۇرۇسلار ئۈچۈن شادلىق تېرىلغاندۇر، 12 پەرۋەردىگاردىن شادلىنىڭلار، ئى ھەققانىيلار، ئۆينىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنى ياد ئېتىپ تەشەككۈر ئېيتىڭلار!

98 داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگارغا ئاناپ يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ كارامەت مۇجىزىلەرنى ياراتتى، ئۆينىڭ ئوڭ قولى ھەم مۇقەددەس بىلىكى ئۆزىگە زەبەر-نجات كەلتۈردى. 2 پەرۋەردىگار ئۆز نىجاتىنى ئايان قىلدى، ھەققانىيەتنى ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارا كۆرسەتتى. 3 ئۇ ئىسرائىل جەمەتىگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتى ھەم ھەققەت-ساداقتى ئېسىگە ئالدى، زېمىنىڭ چەت-ياقلىرىمۇ خۇدايمىزنىڭ نىجاتلىقىنى كۆردى. 4 پەرۋەردىگارغا ئاۋازلىرىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، پۈتكۈل بەر يۈزى، تەبىئەت قىلىپ ئاۋازلىرىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، ناخشا ئېيتىڭلار! 5 پەرۋەردىگارغا چىلتار چېلىپ ناخشا ئېيتىڭلار، چىلتار بىلەن، كۆينىڭ ساداسى بىلەن! 6 كاناي ھەم سۇناي ئاۋازلىرى بىلەن، پادىشاھ بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا تەبىئەت قىلىڭلار، 7 دېڭىز-ئوكيان ھەم ئۆينىڭ تولىغان ھەممە جۇش ئۇرۇپ، جاھان ھەم ئۆينىڭ ياشاۋاتقانلار شۇقۇنلسۇن! 8 كەلكۈن-تاشقىنلار چاۋاك چالسۇن، پەرۋەردىگار ئالدىدا تاغلار قوشۇلۇپ تەبىئەت قىلىپ ناخشا ئېيتسۇن، 9 چۈنكى مانا، ئۇ بەرنى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ، ئۇ ئالەمنى ئادىللىق بىلەن، خەلقلەرنى ئۆز ھەققەت-ساداقتىدە سوراق قىلىدۇ.

99 پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! خەلقلەر تىرتىسۇن! ئۇ كېرۈبلەر ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرىدۇ، بەر-جاھان زىلزىلىگە كەلسۇن! 2 پەرۋەردىگار زىننۇدا بۇيۇكتۇر، ئۇ بارلىق خەلقلەر ئۈستىدە تۇرىدىغان ئالىيىدۇر. 3 ئۇلار ئۇلۇغ ۋە سۈرۈلك نامىكى مەدھىيەلەيدۇ، پاك-مۇقەددەس سۇزۇر! 4 پادىشاھنىڭ قۇدرىتى ئادالەتكە يېغىنلانغاندۇر، ئۆزۈڭ دۇرۇسلىقنى مەھكەم ئورناتقانسەن، سەن ياقىپ ئارىسىدا ئادالەت ۋە ھەققانىيەت يۈرگۈزگەن. 5 پەرۋەردىگار خۇدايمىزنى ئۇلۇغلاڭلار! تەختبەرى ئالدىدا ئېگىلىپ سەجدە قىلىڭلار - ئۇ مۇقەددەس سۇزۇر! 6 ئۆينىڭ كاشىلىرى ئارىسىدا مۇسا ۋە ھارۇن بار ئىدى، نامىنى چاقىرغانلار ئىچىدە سامۇئېلۇ ھازىر ئىدى، ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىپ،

جېنم بالدۇر چىقىپ سۈكۈت دىيارىدا ياتار ئىدى. 18 ئايغىم پۇتلىشا دېگىنىدە، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مېنى يۆلىدى. 19 ئۇچىدىكى كۆپلىگەن غەم-ئەندىشلەر ئارىسىدا، سېنىڭ تەسەللىرىڭ جېنىمنى سۆيۈندۈردى. 20 ئىنسانىيەتنى قانۇنغا ئايلاندۇرىدىغان، تاج كۆز ئولتۇرغان بىر تەخت، سەن بىلەن ئالاقىدە بولامدۇ؟ 21 ئۇلار ھەققانىيلارنىڭ جېنىغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىدۇ، بىگىزغا قاتنى توكىدىغان ھۆكۈملەرنى چىقارماقتا. 22 بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ ئېگىز قورغىنىم بولىدۇ، ھە، مېنىڭ خۇدايم پاناھ قورام تېشىمدۇر. 23 ئۇ ئۆلەرنىڭ قەيەلىكىنى ئۆز پېشىغا سالىدۇ، ئۆلەرنىڭ ئۆز ياۋۇزلۇقلىرى بىلەن ئۆلەرنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ، بەرقەم، پەرۋەردىگار خۇدايمىز ئۆلەرنى ئۈزۈپ تاشلا.

95 كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنى ياڭرىتىپ كۆيەيلى، نىجاتلىقىمىز بولغان قورام تېشىمىزغا تەبىئەت قىلايلى. 2 تەشەككۈرلەر بىلەن ئۆينىڭ ئالدىغا كېلەيلى، ئۆينىڭ كۆيلىرى بىلەن تەبىئەت قىلايلى! 3 چۈنكى پەرۋەردىگار - بۈيۈك بىر ئىلاھتۇر، پۈتكۈل ئىشلار ئۈستىدىكى بۈيۈك بىر پادىشاھتۇر. 4 يەرنىڭ تەڭلىرى ئۆينىڭ قولىدىمۇ، تاغلارنىڭ چوققىلىرىمۇ ئۆينىڭكىدۇر. 5 دېڭىز ئۆينىڭكى، ئۇ ئۇنى ياراتقان، قۇرۇقلۇقنى ئۆينىڭ قولىرى شەكىللەندۈردى. 6 كېلىڭلار، ئۆينىڭ باش ئۇرۇپ سەجدە قىلايلى، پەرۋەردىگار ياراتقۇچىمىز ئالدىدا تىز يۈكەيلى! 7 چۈنكى ئۇ بىزنىڭ خۇدايمىزدۇر، بىز بولساق ئۆينىڭ ياللىقىدىكى خەلق، ئۆينىڭ قولى باقىدىغان قوراللىرىمىز. بۈگۈن، ئەگەر ئۆينىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، 8 تەبىئى چاغلاردا مەرىپەت بولغاندەك، چۆل-باياۋاندىكى ماسساھادا بولغان كۆندەك، يۈرىكىڭلارنى جاھىل قىلىڭلار! 9 مانا شۇ يەردە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنى سىندى، ئىسپاتلىدى ھەم قىلغىنىمنى كۆردى. 10 مەن قىرىق يىل شۇ دەۋردىن بىزار بولۇپ: «ئۇلار كۆڭلىدە ئاداشقان بىر خەلق، مېنىڭ بولغىنىمى ھېچ بىلىپ تەبىئەتكە» - دېدىم. 11 شۇڭا مەن غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: - «ئۇلار ھەرگىز مېنىڭ ئارامىمغا كىرمەيدۇ» - دېدىم.

96 پەرۋەردىگارغا ئاناپ يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار! پۈتكۈل بەر يۈزى، پەرۋەردىگارنى كۆيەڭلار! 2 پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىڭلار، نامىغا تەشەككۈر-مەدھىيە قىلىڭلار، نىجاتلىقىنى ھەر كۈنى ئېلان قىلىڭلار! 3 ئۆينىڭ شان-شۆھرەتىنى ئەللەر ئارىسىدا، ئۆينىڭ مۇجىزىلىرىنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا جاكارلاڭلار! 4 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلۇغ، زور مەدھىيەلەرگە لايىقتۇر! ئۇ بارلىق ئىشلارلاردىن ئۈستۈن، ئۆينىڭ قورقۇش كېرەكتۇر، 5 چۈنكى بارلىق خەلقلەرنىڭ ئىلاھلىرى - بۇتلار خالاس، بىراق پەرۋەردىگار ئاسمان-بەيەننى ياراتقاندۇر. 6 شان-شۆھرەت ۋە ھەيۋەت ئۆينىڭ ئالدىدا، مۇقەددەس جايدا قۇدرەت ۋە گۈزەللىك كۆرۈنىدۇ. 7 پەرۋەردىگارغا [تەبىئەتلىق] بەرگەبىلىلەر، ئى ئەل-قەبىلىلەر، پەرۋەردىگارغا شان-شۆھرەت ۋە قۇدرەتنى بەرگەبىلىلەر! 8 پەرۋەردىگارغا ئۆز نامىغا لايىق شان-شۆھرەتنى بەرگەبىلىلەر، سۇغا-سالام ئېلىپ ھويلىلىرىغا كىرىڭلار! 9 پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار، پۈتكۈل بەر-يۈزى، ئۆينىڭ ئالدىدا تىرەڭلار! 10 ئەللەر ئارىسىدا ئېلان قىلىڭلار: «پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! شۇڭا مانا، دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. ئۇ ئادىللىق بىلەن خەلقلەر ئۈستىدە ھۆكۈم چىقىرىدۇ. 11 ئاسمانلار شادلانسون، بەر-جاھان خۇش بولسۇن، دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۆينىڭ تولىغان ھەممە چوقان سېلىپ جۇش تۇرسۇن! 12 دالالار ھەم ئۆلەردىكى ھەممە يىلرۇسۇن! ئۇ چاغدا ئورماندىكى پۈتكۈل دەرەخلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا ياڭرىتىپ ناخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى مانا، ئۇ

چاقىردى، ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بەردى. 7 خۇدا بۇلۇت تۇرۇشىدا ئۇلارغا سۆزلىدى، ئۇلار ئۇ تايىنىدىغان تاگا- گۇۋاھلىقلارغا ھەم نىزام- بەلگىسىگە ئەمەل قىلىشنى. 8 ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىزىن، سەن ئۇلارغا جاۋاب بەردى، يامان قىلىشىغا يارىشا جازا بەرگەن بولسا، سەن ئۇلارنى كەچۈرگۈچى ئىلاھ ئىدىڭ. 9 پەرۋەردىگار خۇدايىزىن ئۇلارغا ئۇنىڭ مۇقەددەس تېغىدا ئېلىپ سەجدە قىلغۇلار! چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىزىن مۇقەددەس ئۇلارغا

100

تەشەككۈر ئېيتىش ئۈچۈن يېزىلغان كۆي: - ئۇ پۈتكۈل يەر- جاھان، پەرۋەردىگارغا ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! 2 خۇشاللىق بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار، ھۇزۇرغا تەبەئە ناخشىلار بىلەن يېقىنلىشىڭلار! 3 بىلىپ قويۇڭلار، پەرۋەردىگار ھەق خۇدادۇر، بىزنى ياراتقان ئۇنىڭ ئۆزىدۇر، بىز ئەمەس! بىز ئۇنىڭ خەلقىدۇمىز، ئۆز يايلىقىدا باققان قويلىرىدۇرمىز. 4 دەۋر ئۇلارغا تەشەككۈر ئېيتىشلار بىلەن، ھويلىرىغا مەدھىيەلەر بىلەن كىرىڭلار، ئۇنى مەدھىيەلەپ، نامىغا تەشەككۈر- مەدھىيە قاپۇرۇڭلار! 5 چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىبان، ئۇنىڭ مېھىر- مۇھەببىتى ئەبەدىلەپ دېگەچكە، ئۇنىڭ ھەقىقەت- سادىقى ئەۋلادىدىن- ئەۋلادىقىدۇر!

101

داۋۇت يازغان كۆي: - مەن تۈزگەرمەس مۇھەببەت ھەم ئادالەت توغرىۋالۇق ناخشا ئېيتىمەن، سېنى، ئۇ پەرۋەردىگار، ناخشىلار بىلەن كۆيلىمەن. 2 مەن مۇكەممەل يولدا ئېھتىيات بىلەن ئىش كۆرمەن، سەن قاچانمۇ يېنىمغا كېلىسەن؟! ئۆز ئۆي- ئوردامدا ساپ كۆڭۈل بىلەن يۈزمەن. 3 ھېچ باسقۇچ نەرسىنى كۆز ئالدىمغا كەلتۈرمەيمەن، يولدىن چەتلىگەنلەرنىڭ قىلىشىغا نەپەسلىنمەن، بۇنداقلار ماڭا ھېچ يېقىنماس ئىسلا. 4 تەڭرى كۆڭۈل مېنىڭدىن يىراق كېتىدۇ، ھېچ رەزىلىكى توغۇم يوقۇر. 5 كىمكى ئۆز يېقىنىنىڭ كېلىدىن تۆھمەت قىلغان بولسا، مەن ئۇنى يوقىتىمەن، نەزىرى ئۈستۈن، دىلى تەكەببۇر ئادەمنى مەن سىغىدۇرمايمەن، 6 كۆڭۈل زېمىنىدىكى مۇستەلھەردۇر، ئۇلار ئوردامدا مەن بىلەن بىللە تۇرسۇن! كىم مۇكەممەل يولدا ماڭسا، ئۇ مېنىڭ خىزمىتىمدە بولىدۇ. 7 ئالدىنچىلىق يۈرگۈزگەنلەرنىڭ ئۆي- ئوردامدا ئورنى بولمايدۇ، يالغان سۆزلىگەنلەر كۆز ئالدىمدا تۇرمايدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرىدىن يامانلىق قىلغۇچىلارنى ئۈزۈپ تاشلاش ئۈچۈن، ھەر سەھەردە زېمىندىكى بارلىق رەزىل ئادەملەرنى يوقىتىمەن.

103

داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر قاپۇر، ئۇ جېنىم، ئۇ پۈتۈن ۋۇجۇدۇم، ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تەشەككۈر قاپۇر! 2 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر قاپۇر، ئۇ جېنىم، ئۇنىما ئۇنىڭ بارلىق مېھرىبانلىق- بەرىكەتلىرى، 3 ئۇ پۈتكۈل قەبىلىلەرنىڭ كەچۈرىدۇ، بارلىق كېسەللەرنىڭ داۋا قىلىدۇ، 4 ھاياتلىقنى ھاڭدىن ھۆرلۈككە قۇتقۇزىدۇ، بېشىڭغا مېھىر- مۇھەببەت ھەم رەھىملىقلارنى تاج قىلىپ كىيگۈزىدۇ. 5 كۆڭۈلنى نازۇنچە تەلەر بىلەن قاندىرىدۇ، ياشلىقنى يۈرۈشۈشكە كەتكۈزىدۇ. 6 پەرۋەردىگار بارلىق ئېزىلگەنلەر ئۈچۈن مەقانىلىق ھەم ئادالەتتىن يۈرگۈزىدۇ، 7 ئۇ ئۆز يوللىرىنى مۇساغا، قىلغانلىرىنى ئىسرائىلغا نامايان قىلغان. 8 پەرۋەردىگار رەھىملىك ۋە شەپقەتلىك، ئۇ ئاسانلىقىغا ئاچچىقلا ئامىدۇ، ئۇنىڭ مېھىر- مۇھەببىتى تېشىنى تۈرىدۇ. 9 ئۇ ئۆزۈنچە تەبىئەتتە مەيدۇ، ياكى تەبىئەتتە غەزەپىدە تۇرۇرمەيدۇ. 10 ئۇ بىزگە كۈنلەرىمىزغا قارىتا مۇئامىلە بولغان ئەمەس، بىزگە قەبىلىلەرنىڭ قارىتا تېگىشلىكى ياندۇرغان ئەمەس. 11 ئىسرائىل پەردىن قانچىلىك ئېگىز بولسا، ئۇنىڭدىن قورقۇدىغانلارغا بولغان مۇھەببەت شۇنچىلىك زور دۇر. 12 شەرق غەربىن قانچىلىك يىراق بولسا، بىزدىكى ئاسىيلىقلارنىمۇ شۇنچە يىراقلاشتۇرىدۇ. 13 ئانا بالىلارغا قانداق كۆيۈنگەن بولسا، پەرۋەردىگارمۇ ئۇزىدىن قورقۇدىغانلارغا شۇنداق مېھرىبان دۇر. 14 چۈنكى ئۇ ئۆزى بىزنىڭ جىسمىمىزنى بىلىدۇ، ئۇ ئېرىقنى ئىكەنلىكىمىزنى تۇتسىمۇ ئالدى. 15 ئىنسان بولسا - ئۇنىڭ كۈنلىرى ئوت- چۆپكە ئوخشايدۇ، دادىسى كۆلەك ئۇنى چىقىپ چىچەكلەيدۇ، 16 ئۇنىڭ ئۈستىدىن شامال ئۇچۇپ ئۆتىدۇ، ئۇ يوق بولىدۇ، ئەسلى ماكانى ئۇنى قايتا تونۇمايدۇ. 17 لېكىن ئۇزىدىن قورقۇدىغانلارغا، ئۇز

ھەدىسىگە ۋاپا قىلغانلارغا، كۆرسەتمىلىرى ئورۇنلاش ئۈچۈن ئۇلارنى ھېسدا تۇتقانلارغا، پەرۋەردىگارنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئەزەلدىن ئەبەدىگىچە، ھەقىقەتتە ئۇلادىن ئەۋلادلىرىگىچىدۇر. 19 پەرۋەردىگار تەختىنى تەرىشە قۇرغان، ئۇنىڭ سەلتەنتى ھەممىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ، 20 ئۇ سۈزىگە قۇلاق سالغۇچى، كىلامىنى ئىجرا قىلغۇچى، قۇدرىتى زور بولغان ئۇنىڭ پەرىشتىلىرى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايغۇرۇڭلار! 21 ئۇ سىلەر، ئۇنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى، ئىرادىسىنى ئادا قىلغۇچى خىزمەتكارلىرى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايغۇرۇڭلار! 22 ئۇ، ئۇنىڭ بارلىق ياسىغانلىرى، ھۆكۈمرانلىقى ئاستىدىكى بارلىق جايلاردا پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايغۇرۇڭلار! ئۇ مېنىڭ جېنىم، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر قايغۇر!

104

پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايغۇر، ئۇ جېنىم! ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئىنتايىن ئۇلۇغسەن، شان-شەۋكەت ۋە ھەيۋەت بىلەن كېلىنكەنسەن، 2 لباس بىلەن پۈركەنگەندەك يۈرۈقلۈك پۈركەنگەنسەن، ئائىماتلارنى چىدەر بەردىسى كەي ياغانسەن. 3 ئۇ يۇقىرىقى راۋاقلارنىڭ ئىلمىرىنى سۇلارغا ئورۇناتقان، بۇلۇتلارنى جەڭ ھارۋىسى قىلىپ، شامال قاناتلىرى ئۈستىدە ماڭدۇ، 4 ئۇ پەرىشتىلىرىنى شاماللا، خىزمەتكارلىرىنى ئوت يالقۇنى قىلدۇ، 5 يەنى ئۇ ئۇللىرى ئۈستىگە ئورۇناتقان، ئۇ تەسلا تەۋرىنىپ كەتمەيدۇ. 6 لباس بىلەن ئورالغاندەك، ئۇنى چوڭقۇر دېڭىزلار بىلەن ئورغانسەن، سۇلار ئاغلاپ چوققىلىرى ئۈستىدە تۇردى، 7 سېنىڭ تەبىئىيەت بىلەن سۇلار بەدەر قاچتى، گۈلدۈرمامانىڭ ساداسىدىن ئۇلار تېزدىن ياندى، 8 تاغلار تۈرلەپ چىقتى، ۋادىلار چۈشۈپ كەتتى، [سۇلار] سەن بېكىتكەن جايغا چۈشۈپ كەتتى. 9 ئۇلار تېشىپ، يەرنى يەنە قاپلىمىسۇن دەپ، سەن ئۇلارغا چەكلەمە قويغانسەن. 10 [تەڭرى] ۋادىلاردا بۇلاقلارنى ئېچىپ ئۇرغۇتتۇ، سۇلىرى تاغلار ئارىسىدا ئاقىدۇ. 11 دادلىكى ھەربىر جانىۋارغا ئۇسۇلۇق بېرىدۇ، ياۋايى ئېشەكلەر ئۇسۇلۇقنى قاندىرىدۇ. 12 كۆكسكى قوشلار ئۇلارنىڭ بويىدا قولىدۇ، دەرەخ شاخلىرى ئارىسىدا سايرايدۇ. 13 ئۇ يۇقىرىدىكى راۋاقلاردىن تاغلارنى سۇغىرىدۇ، يەر سېنىڭ ياسىغانلىرىڭنىڭ مۇبەرىدىن قاندىرىدۇ! 14 ئۇ ماللار ئۈچۈن ئوت-چۆپۈلەرنى، ئىنسانلار ئۈچۈن كۆكتاتلارنى ئۇستۇرىدۇ، شۇنداقلا ناننى يەردىن چىقىرىدۇ، 15 ئادەمنىڭ كۆڭلىنى خۇش قىلىدىغان شاربىنى، ئىنسان يۈزىنى پارەتلىدىغان مائىنى چىقىرىدۇ؛ ئىنساننىڭ يۈرىكىگە نان بىلەن قۇۋۋەت بېرىدۇ، 16 پەرۋەردىگارنىڭ دەرەخلىرى، يەنى ئۇزى تىككەن لىۋان كېدەر دەرەخلىرى [سۇ ئىچىپ] قاناتەتلىنىدۇ. 17 ئەنە ئاشۇلار ئارىسىغا قۇشلار ئۇۋا ياسايدۇ، لەيلەك بولسا، ئارچا دەرەخلىرىنى ماكان قىلىدۇ. 18 ئېگىز چوققىلار تاغ ئۆچكىلىرىنىڭ، تىك يارلار سۇغۇزلارنىڭ پاناھى بولىدۇ. 19 پەسلىرىنى بېكىتمەك ئۈچۈن ئۇ ئايىنى ياراتتى، قۇياش بولسا پېتىشىنى بىلدۈ، 20 سەن قاراڭغۇلۇق چۈشۈرسەن، تۇن بولىدۇ، ئورماندىكى جانىۋارلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭدا شېپەر-شېپەر كېزىپ يۈرىدۇ. 21 ئارىسلار ئولجا تەزدەپ ھۆركەيدۇ، تەڭرىدىن ئوزۇق-تۈلكۈ سۈرىشىدۇ، 22 قۇياش چىقىپلا، ئۇلار چىكىنىدۇ، قايتىپ كىرىپ ئۇلاردا ياتىدۇ. 23 ئىنسان بولسا ئۇز ئىشىغا چىقىدۇ، تا كەچكەچە مېھنەت بولىدۇ. 24 ئۇ پەرۋەردىگار، ياسىغان ھەرخىل نەرسىلەرنى ئەفەدە كۆپتۈر! ھەممىسىنى جېكەت بىلەن ياراتقانسەن، يەر يۈزى ئىجات-بايلىقلارنىڭ بىلەن تولدى. 25 ئەنە بۈيۈك بېياپان دېڭىز تۇرىدۇ! ئۇنىڭدا سان-ساناقسىز غۇز-غۇز جانىۋارلار، چوڭ ۋە كىچىك ھايۋانلار بار. 26 شۇ بەردە كېمىلەر قاتنايدۇ، ئۇنىڭدا ئۇيناقلۇسۇن دەپ سەن ياسىغان لۇشاغۇ بار، 27 ۋاقتىدا ئوزۇق-تۈلكۈ بەرگەن دەپ، بۇلارنىڭ ھەممىسى

ساڭا قارايدۇ. 28 ئۇلارغا بەرگەنگە، تېۋىۋالدۇ، قولىڭنى ئاچتىڭىزدا، ئۇلار نازىمەتلەرگە تويىدۇ. 29 يۈزۈڭنى يوشۇرساڭ، ئۇلار دەكە-دۈككەگە چۈشىدۇ، رولىرىنى ئالساڭ، ئۇلار جان تۈزۈپ، يەنە تۇپراققا قايتىدۇ. 30 روھىڭنى ئەۋەتىڭىز، ئۇلار يارىتىلىدۇ، يەر-يۈزى يېڭى [بىر دەۋر بىلەن] ئالمىشىدۇ. 31 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شۆھرىتى ئەبەدىدۇر، پەرۋەردىگار ئۆز ياراتقانلىرىدىن خۇرسەن بولىدۇ. 32 ئۇ يەرگە باقسىندا، يەر تىرتەيدۇ، تاغلارغا تەگكىنىدە، ئۇلار تۇتۇن چىقىرىدۇ. 33 ھاياتلا بولىدىكەنمەن، پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىمەن؛ ۋۇجۇدۇم بولسا خۇدايىنى كۈيلەيمەن. 34 ئۇ سۈرگەن ئوي-خىياللىرىدىن سۆيۈنسە، پەرۋەردىگاردا خۇشاللىنىمەن! 35 گۇناھكارلار يەر يۈزىدىن تۈگىتىلىدۇ، رەزىللەر يوق بولىدۇ. ئۇ جېنىم، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايغۇر! ھەمدۇسا!

105

پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىڭلار، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى خەلقئارا ئارىسىدا ئايلان قىلىڭلار! 2 ئۇنىڭغا ناخشىلار ئېيتىپ، ئۇنى كۈيلەڭلار، ئۇنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۇجىزىلىرى ئۈستىدە سېغىنىپ تۇرۇڭلار. 3 مۇقەددەس نامىدىن بەخىرلىنىپ داڭلاڭلار، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ كۆڭلى شادلانسون! 4 پەرۋەردىگارنى ھەمدە ئۇنىڭ كۈچىنى ئەزدەڭلار، دىدار-ھۇزۇرنى توختىماي ئەزدەڭلار. 5 ئۇنىڭ ياراتقان مۇجىزىلىرىنى، كارامەت-ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن چىققان ھۆكۈملىرىنى ئەستە تۇتۇڭلار، 6 ئۇنىڭ قولى ئىبراھىم نەسلى، ئۆزى ئالغانلىرى، ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى! 7 ئۇ، پەرۋەردىگار - خۇدايىمىز، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى پۈتكۈل يەر يۈزىدىدۇر. 8 ئۆزى تۈزگەن ھەدىسىنى ئەبەدى ياددا تۇتىدۇ بىلەن تۈزگەن ھەدىسى، ئىسھاققا ئىچكەن قەسسىمىدۇر. 10 ئۇ بۇنى ياقۇقسۇن نىزام دەپ جەزمەلەشتۈرىدۇ، ئىسرائىلغا ئەبەدى ئەھدە قىلىپ بېرىپ: 11 «ساڭا قاناتان زېمىنى بېرىمەن، ئۇنى مىراسىڭ بولغان نېپسۇڭە قىلمەن»، - دېدى، 12 - گەرچە شۇ چاغدا ئۇلارنىڭ سانى ئاز، ئېتىۋارغا ئېلىنمىغان، شۇ يەردىكى مۇساپىرلار بولمىسۇن. 13 ئۇلار ئۇ يۇرتتىن بۇ يۇرتقا، ئەزەلدىن ئەۋەلگە كېزىپ يۈردى، 14 ئۇ ھېچكىمنىڭ ئۇلارنى ئېزىشىگە يول قويمىدى، ئۇلارنى دەپ پادىشاھلار غىمۇ تەبىئەت بېرىپ: 15 مەن مەسھ قىلغانلىرىمغا تەگمە، بەيغەمبەرلىرىمگە يامان ئىش قىلما! - دېدى. 16 ئۇ ئاشۇ يۇرتقا ئاچارچىلىقنى بۇرۇدى، تەرىك بولغان ئاش-ناننى قۇرۇتۇۋەتتى. 17 ئۇ ئۇلاردىن بۇرۇن بىر ئادەمنى ئەۋەتكەندى، يۈسۈپ قۇل قىلىپ سېتىلغانىدى. 18 ئۇنىڭ پۇتلىرى زەنجىردە ئاغرىدى، ئۇنىڭ جېنى تۈمۈرگە كىرىپ قىسىلدى، 19 شۇنداقلا تا ئۆزىگە ئېيتىلغان ۋەھىي ئەمەلگە ئاشۇرۇلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامى ئۇنى سىناپ تاولدى؛ 20 پەرۋەردىگار ئادەملىرىنى ئەۋەتىپ ئۇنى بوشاتقۇزدى، قۇمۇلارنىڭ ھۆكۈمدارى ئۇنى ھۆزلۈككە چىقاردى. 21 ئۇ ئۆز ئوردىسىغا غوجىدار قىلىپ قويدى، پۈتۈن مال-مۈلۈكىگە باشلىق قىلىپ تەيىنلەپ، 22 ئۆز ۋەزىرلىرىنى ئۇنىڭ ئىختىيارىدا بولۇپ تەرىپلىنىشكە، ئاقساقاللىرىغا دانالىق ئۆگىتىشكە ئېۋەتتى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل مىسىرغا كەلدى، ياقۇپلار ھامانىڭ زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ ياشىدى. 24 [پەرۋەردىگار] ئۆز خەلقىنى كۆپ قەلبىدە ئۆز خەلقىگە نەپەت ھاسىل قىلدى، ئۇلارنى ئۆز قۇللىرىغا ھىيلە-مىكرىل بولۇشقا مايىل قىلدى، 26 ئۇ ئۆز قولى بولغان مۇسانى، ئۇنىڭ تاللىغىنى ھارۇننى بولدى. 27 ئۇلار [مىسىردا] ئىلاھى ئالامەتلەرنى ئايلان قىلىپ، ھام زېمىنىدا ئۇنىڭ مۇجىزىلىرىنى ئورناتتى. 28 پەرۋەردىگار قاراڭغۇلۇقنى ئەۋەتىپ،

[زېمىنى] زۇلمەتكە قايلىتوۋەتتى، [مىسىرلىقلار] ئۇنىڭ ئەمرىگە قارشى تۇرغان ئەمەسمۇ؟ 29 ئۇلارنىڭ سۆزلىرى قانغا ئايلىندۇردى، بېلىقلىرىنى قورۇتۇۋەتتى. 30 ئۇلارنىڭ بەرلىرىنى مۇمىز باقلار باستى، شاھ-ئەمىرلەرنىڭ ھۇجرىلىرىغىمۇ ئۇلار تولۇپ كەتتى. 31 ئۇ بەر سۆز بىلەنلا، غۇز-غۇز چۈمۈلەر بېسىپ كەلدى، ھەممە بۇلۇڭ-پۇچقاقلاردا غىڭ-غىڭ ئۇچار چۈمۈلەلەر. 32 ئۇ مېھماننىڭ ئورنىغا مۇلدۇر باغدۇرۇپ، بۇ زېمىنغا يالقۇنلۇق ئوت چۈشۈردى. 33 ئۇ ئۆزۈم ئالدى، ئەنجۈر دەرەخلىرىنى ئۇردى، زېمىندىكى دەرەخلىرىنى سۇندۇرۇۋەتتى. 34 ئۇ بىر سۆز قىلىشى بىلەنلا، چېكەتكە كەلدى، سانسىز يۇتقۇر ھاشارەتلەر مۇتلەپ، 35 زېمىندا بار بولغان گىياھلارنى يۇتۇۋەتتى، ئېتىزلارنىڭ بارلىق ھوسۇللىرىنى يەپ تۈگەتتى. 36 [ئاخىردا] زېمىندىكى بارلىق تۇنجى تۇغۇلغانلارنى، ئۇلارنىڭ غۇزۇرى بولغان بەرىخى ئوغۇل بالىلىرىنى قىرۋەتتى. 37 ئۇ خەلقىنى بولسا، ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى كۆتۈرگۈزۈپ چىقاردى، قەبىلىلەردە بىرىسىمۇ يىقىلسا چۈشۈپ قالغىنى يوق. 38 ئۇلارنىڭ چىقىقىغا مىسىر خۇشال بولدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ ۋەھمىسى [مىسىرلىقلارغا] چۈشۈپ. 39 ئۇ ئۇلارغا بۇلۇننى سايۋەن بولۇشقا، ئوتنى تۇندە نۇر بولۇشقا بەردى. 40 ئۇلار سورىدى، ئۇ بۇندىنلەرنى چىقاردى، ئۇلارنى ساماۋىي نان بىلەن قاندۇردى. 41 ئۇ تاشنى ياردى، سۇلار بۇلۇڭ-قۇلاق چىقتى، قاقاسلىقتا دەريادەك ئاقتى. 42 چۈنكى ئۇ بەرگەن مۇقەددەس سۆزىنى، ئۇز قولى ئىبراھىمنى ئەستە تۇتتى. 43 ئۇ خەلقىنى شاد-خۇراملىق بىلەن، ئۇز تاللىغىنىنى شادىيانە تەنتەنلەر بىلەن [ئازادلىققا] چىقاردى. 44 ئۇ ئۇلارغا ئەللەرنىڭ زېمىنلىرىنى بېرىپ، ئۇلارنى خەلقلىرىنىڭ ئەجىر-مېھنەتلىرىگە مۇبەسسەر قىلدى، 45 بۇ، ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، قانۇنلىرىغا ئىتائەت قىلىشى ئۈچۈن ئىدى! ھەمدۇسانا!

106

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر، تەبەددىۋۇ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى. 2 پەرۋەردىگارنىڭ قۇدرەتلىك قىلغانلىرىنى كىم سۆزلەپ بېرەلەيدۇ؟ ئۇنىڭ بار-شان-شۇھرىتىنى كىم جاكارلاپ بېرەلەيدۇ؟ 3 بەختلىككۈر ئادالەتتى تۇتقان، دائىم ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزگەن كىشى! 4 خەلقىگە بولغان ھىممىتىگە بىلەن مېنى ئەسلىگەيسەن، ئۇ پەرۋەردىگار، ئىنجائىتىگە بىلەن يېتىمغا كېلىپ خەۋەر ئالغان! 5 شۇنىڭ بىلەن، سەن تاللىغانلىرىڭنىڭ بەرىكىتىنى كۆرەي، ئۇز ئېلىڭنىڭ شادلىقى بىلەن شاد بولاي، ئۆز مىراسىڭ [بولغان خەلقىڭ] بىلەن بەخىرلىنىپ، يارىپ يۈرەي! 6 بىز ئاتا-بوۋىلىرىمىز قاتارىدا گۇناھ ئۆتكۈزۈۋاتقۇ، قەبىلىگە قىلدۇق، يانماقنى ئەيلىدۇق. 7 مىسىردا تۇرغان ئاتا-بوۋىلىرىمىز مۆجىزىلىرىڭنى نەزىرىگە ئالماي، كۆپ مېھرىبانلىقلىرىڭنى ئېسىڭگە ئالمىدى، بەلكى دېڭىزدا، قىزىل دېڭىز بويىدا ئىسپان كۆتۈردى. 8 بىراق ئۇ قۇدرىتىمنى نامايان قىلاي دەپ، ئۆز نامى ئۈچۈن ئۇلارنى قۇتقۇزدى. 9 ئۇنىڭ قىزىل دېڭىزغا تەنەب بېرىشى بىلەن، ئۇ قۇتقۇرۇق بولدى، خۇددى قانچىراق چۆللۈكتىن يېتەكلىپ ماڭغاندەك، ئۇ ئۇلارنى دېڭىز تەگىز تەگىرلىرىدىن [قۇرۇق] ئۆتكۈزدى. 10 ئۇلارنى ئۈچ كۈرگەنلەرنىڭ قولىدىن ھۆرلۈككە چىقاردى، ئۇلارغا ھەججە مەتبۇ بولۇپ دۈشمەن چاڭگىلىدىن قۇتقۇزدى. 11 ياۋلارنى سۇلار باستى، ئۇلارنىڭ ھېچبىرىسى ساق قالمىدى. 12 شۇنداقلا ئۇلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىشىنىپ قىلدى، ئۇلار ئۇنى كۈيلىدى. 13 ئۇلار ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى شۇنچە تېز ئۇتۇدى، نەسەپتىنى كۈتمىدى! 14 بەلكى دادا ئاچ كۈزۈلۈككە بالادەك بېرىلدى، چۆل-باياۋاندا تەكۈننى سىندى. 15 شۇڭا ئۇ سورىغىنىنى ئۇلارغا بەردى، بىراق جۇدە تەكۈنچى بىر كېسەلنى جانلىرىغا تەككۈزدى. 16 ئۇلار بارگەندا مۇساغا ھەسەت قىلدى، خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىسى ھارۇنىنىمۇ كۆرەلمىدى. 17 يەر ئېچىلىپ داداتىنى يۇتۇۋەتتى،

107

ئاھ، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر، تەبەددىۋۇ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى! 2 پەرۋەردىگار ياۋ قولىدىن قۇتقۇزغانلار، ئۇ ھەججە مەتبۇ بولۇپ قۇتقۇزغان خەلقىنى ئۇنى داۋاملىق بايان قىلسۇن! 3

يەنى ئۇ شەرق بىلەن غەرب، شىمال بىلەن جەنۇب، ھەرقايسى يۇرتلاردىن يىغىۋېلىنغانلار بۇنى ئېيتسۇن! 4 ئۇلار چۆل-باياۋاننى كېزىپ پىنھان يولدا ئادايتتى، ئادەم ماكانلاشقان ھېچبىر شەھەرەنى تاپالمىستىن. 5 ئاچ ھەمدە ئۆسسۇز بولۇپ، جىنى چىقاي دەپ قالدى. 6 ئاندىن پەرۋەردىگارىغا بەرىد قىلدى، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلدى. 7 ماكانلاشقۇدەك شەھەرگە يەتكۈچە، ئۇ ئۇلارنى تۈز يولدا باشلىدى. 8 ئۇلار پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۆزىگە مەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 9 چۈنكى ئۇ چاڭقىغان كۆڭلۈنى قاندۇردى، ئاچ قالغان جاننى ئېسىل نېمەتلەر بىلەن تولدۇردى. 10 زۇلمەتتە، ئۆلۈم كۈلەڭگىسىدە ياشىغانلار، تۆمۈر كىشىن سېلىنىپ، ئازاب چەككەنلەرنى بولسا، 11 (چۈنكى ئۇلار تەڭرىنىڭ ئەسلىرىگە قارشىلىق قىلدى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ نەسەبىنى كەمسىتى) 12 - ئۇ ئۇلارنى جاپا-مۇشەققەت تارتقۇزۇپ كەتتە قىلدى، ئۇلار پۇتلىشىپ يىقىلدى، ئۇلارغا ياردەمگە بېرىمىز يوق ئىدى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگارىغا يېلىنىپ بەرىد قىلدى، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلدى. 14 ئۇلارنى زۇلمەت ھەم ئۆلۈم سايبىدىن چىقىرىپ، ئۇلارنىڭ زەنجىر-ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ تاشلىدى. 15 ئۇلار پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۆزىگە مەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 16 مانا ئۇ مەس دەروازىلارنى پارە-پارە قىلىپ، تۆمۈر ئاقاقالارنى كېسىپ تاشلىدى. 17 ھاماقەتلەر ئۆز ئىتائەتسىزلىك يوللىرىدىن، قەبىھلىكىدىن ئازابلارغا ئۇچرايدۇ، 18 كۆڭلىدە ھەرخىل ئوزۇق-تۆلەكتىن بىزار بولۇپ، ئۆلۈم دەۋرلىرىغا يېقىنلىشىدۇ. 19 ئاندىن پەرۋەردىگارىغا يېلىنىپ بەرىد قىلدى، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلدى. 20 ئۇ سۆز-كلامىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى ساقايتىدۇ، ئۇلارنى زاۋاللىقلاردىن قۇتقۇزىدۇ. 21 ئۇلار پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۆزىگە مەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئادەم بالىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 22 قۇربانلىق سۈپىتىدە تەشەككۈرلەر ئېيتسۇن، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى تەنتەنىلىك ناخشىلار بىلەن بايان قىلسۇن! 23 كېمىلەردە دېڭىزغا چۈشۈپ قاتنىغۇچىلار، ئۇلۇغ سۇلاردا تىرىكچىلىك قىلغۇچىلار، 24 بۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ ئىشلىرىغا گۇۋاھچىدۇر، چوڭقۇر ئوكياندا كۆرسەتكەن كارامەتلەرنى كۆرگۈچىدۇر. 25 چۈنكى ئۇ بىر سۆز بىلەنلا شىددەتلىك شامانى چىقىرىپ، دولقۇنلارنى ئۆرگەشلىتىدۇ، 26 كېمىچىلەر ئاسمان-يەرلەك ئۆرلەيدۇ، سۇلارنىڭ تەھتىلىرىگە چۈشىدۇ، دەھشەتتىن ئۇلارنىڭ جىنى ئېرىپ كېتىدۇ. 27 ئۇلار مەست ئادەمدەك ئەلەك-سەلەك ئەمگە ئۇرغۇلدايدۇ، ھەرقانداق ئەقىل-چارىسى تۆگەيدۇ، 28 ئاندىن پەرۋەردىگارىغا يېلىنىپ بەرىد قىلدى، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلدى. 29 ئۇ يورائى تىنىتىدۇ، سۇ دولقۇنلىرىمۇ جىم بولىدۇ. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تىنىچلىقتىن شادلىنىدۇ، ئۇ ئۇلارنى تەشەننا بولغان ئارامگاھىغا يېتەكلىپ بارىدۇ. 31 ئۇلار پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۆزىگە مەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 32 ئۇلار خەلقنىڭ جامائىتىدۇمۇ ئۇنى ئۇلۇغلىسۇن، ئاقساقالار مەجلىسىدە ئۇنى مەدھىيىلىسۇن. 33 ئۇ دەريالارنى چۆلگە، بۇلاقلىرىنى قاقسلىققا ئايلاندۇرىدۇ. 34 ئاھالىسىنىڭ يامانلىقى تۈپەيلىدىن، ھوسۇلۇق يەرنى شورلۇق قىلدى. 35 ئۇ يەنە چۆل-باياۋاننى كۆلگە، چاڭقاق يەرنى بۇلاقلىرىغا ئايلاندۇرىدۇ، 36 ئاچلارنى شۇ يەرگە جاپىلاشتۇرۇپ، ئۇلار ئوتلارغا قاراشقان بىر شەھەرنى بەرىد قىلدى، 37 ئۇلار ئېتىزلارنى ھەدەپ-تېرىپ، ئۆزۈمزالارنى بەرىد قىلدى، بۇلار ھوسۇل-مەھسۇلاتنى مول بېرىدۇ. 38 ئۇ (پەرۋەردىگارى) ئۇلارغا بەرىكەت بېرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ سانى خېلىلا ئېشىپ بارىدۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ مال-ۋارانلىرىنى

108

داۋۇتنىڭ كۆي-ناخشىسى: - ئىرادەم چىڭ، ئى خۇدا، ئىرادەم چىڭ، مەن مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىپ، بەرھەق، سېنى كۆپلەيمەن، پۈتۈن روھىم بىلەن! 2 ئى نەغمە-سازلىرىم، ئويمان! مەن سەھەر قۇياشنىمۇ ئويغىتىمەن! 3 خەلقى-مىللەتلەر ئارىسىدا سېنى ئۇلۇغلايمەن، ئى پەرۋەردىگارى، ئەللەر ئارىسىدا سېنى كۆپلەيمەن! 4 چۈنكى ئۆزىگە مەس مۇھەببىتىڭ ئەرشلەرگە يەتكۈدەك ئۇلۇغغۇر، ھەقىقىتىڭ بۇلۇتلارغا تاقاشتى. 5 ئى خۇدا، شان-شۈھرىتىڭ ئەرشلەردىن يۇقىرى ئۇلۇغلاينغى، شان-شەرىپىڭ بەرىزىنى قاپلىغى! 6 ئۆز سۆيگەنلىرىڭنىڭ ئىجتالىق ئېھتىشى ئۈچۈن، ئوڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغىلىمەن، دۇئائىنى ئىجابەت قىلغىلىمەن. 7 خۇدا ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكىدە شۇنداق دېگەن: - «مەن تەنتەنە قىلىمەن، مەن شەكەم دىيارىنى بۆلۈپ بېرىمەن، سۈككوت ۋادىسىنى [تەقسىم قىلىشقا] ئۆلچەيمەن. 8 گېئاد ماكا مەنسۇپتۇر، ماناسسەھمۇ ماكا مەنسۇپتۇر، ئەفراتىم بولسا بېشىمدىكى دۇبۇلغامدۇر، بەخۇدا مېنىڭ ئەمىر-پەرىمان چىقارغۇچىمدۇر، 9 مۇئاب مېنىڭ يۇيۇنۇش جاۋۇزۇمدۇر، ئىدومغا چورۇغۇمنى تاشلايمەن، مەن فىلىستىيە ئۈستىدىن تەنتەنە قىلىمەن!». 10 كىم مېنى بۇ مۇستەھكەم شەھەرگە باشلاپ كىرەلسۇن؟ كىم مېنى ئىدومغا ئېلىپ بارالسۇن؟ 11 ئى خۇدا، سەن بىزنى راستتىنلا چەتكە قاتتىڭمۇ؟ قوشۇنلىرىمىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقماسمۇ؟ 12 بىزنى زۇلۇملاردىن قۇتۇلۇشقا ياردەملىگەنلىكىڭىز، چۈنكى ئىنساننىڭ ياردىمى بىكاردۇر! 13 خۇدا ئارقىلىق بىز چوقۇم باتۇرلۇق كۆرسىتىمىز، بىرگە زۇلۇم قىلغۇچىلارنى چەيلىگۈچى دەل ئۇ ئۆزىدۇر!

109

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا ئاڭشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - ئى مەدھىيەمنىڭ ئىككىسى خۇدايم، جىم تۇرما! 2 مانا رەزىللەرنىڭ ئاغزى، مەككارلارنىڭ ئاغزى كۆز ئالدىمدا يوغان ئىچىلدى، ئۇلار يالغانچى تىل بىلەن ماكا قارشى سۆزلىدى. 3 ئەپىرەتلىك سۆزلەر بىلەن مېنى چۇلغاپ، ئۇلار بىكاردىن-بىكار ماكا زەرە بەرمەكتە. 4 مۇھەببەتتىم ئۈچۈن ئۇلار ماكا قارشى شىكايەتچى بولدى، مەن بولسام - دۇئاغا بېرىلدىم. 5 ياخشىلىقىم ئۈچۈن يامانلىق، سۆيگۈم ئۈچۈن نېرەت قاينىدى. 6 ھەر بىرىنىڭ ئۈستىدە رەزىل بىر ئادەم تەيىنلەنگەن، ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا بىر دەۋا گەر تۇرسۇن. 7 ئۇ سوراق قىلىنغاندا تەيىدىدار بولۇپ چىقسۇن، دۇئاسى گۇناھ دەپ ھېسابلىنۇن. 8 كۆنلىرى قىسقا بولسۇن، مەنەپىنى باشقىسى ئىككىلىسۇن. 9 بالىلىرى يېتىم قالسۇن، خوتۇنى تۇل بولسۇن. 10 ئوغۇللىرى سەرگەردان تەلپىچى بولسۇن، تۇرغان خارابىلىرىدىن نان ئىزدەپ. 11 جازاخخور ئۇنىڭ ئىككىسى ئۈستىگە تور تاشلىسۇن، مېھنەت نەجرىنى باتلار بۇلاپ-تاللىسۇن. 12 ئۇنىڭغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىدىغان بىرى بولسۇن، يېتىم قالغان بالىرىغا ئىتپاق قىلغۇچى بولسۇن. 13 ئۇنىڭ نەسلى قۇرۇتۇلسۇن، كېلەر ئەۋلادىدا نامىرى ئۇچۇرۇلسۇن. 14 ئانا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ نەبىلىرى پەرۋەردىگارىنىڭ يادىدا قالسۇن، ئانئىسىنىڭ گۇناھى ئۇچۇرۇلمىسۇن. 15 بۇلارنىڭ نەبىلىرى دائىم

پەرۋەردىگارنىڭ كۈز ئالدىدا بولسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ نام-ئەمىلىنى يەر يۈزىدىن ئۆچۈرۈپ تاشلايدۇ. 16 چۈنكى [رەزىل كىشى] مېھرىبانلىق كۆرسىتىشى ھېچ ئېسىگە كەلتۈرمىدى، بەلكى ئېزىلگەن، يوقسۇل ھەم دىلى سۇنۇقلارنى ئولتۇرما كەك قوغلاپ كەلدى. 17 ئۇ لەنەت ئوقۇشقا ئامراق ئىدى، شۇڭا لەنەت ئۇنىڭ بېشىغا كېلىدۇ؛ بەخت تەلەشكە رازى يوق ئىدى، شۇڭا بەخت ئۇنىڭدىن يىراق بولىدۇ. 18 ئۇ لەنەتلەرنى ئۆزىگە كىيىپ قىلىپ كىيگەن، شۇڭا بۇلار ئاتقان سۈدەك ئۇنىڭ ئىچ-باغرىغا، مايدەك، سۈكەكلەرگە كىرىدۇ، 19 بۇلار ئۇنىڭغا يېيىنغان توندەك، ھەردائىم باغلانغان بەلۋىغىدەك چاپلانسۇن. 20 بۇلار بولسا مېنى ئەيىبلەشچىلەرگە پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن مۇكاپاتى بولسۇن! مېنىڭ يامان گېھىمنى قىلغانلارنىڭ ئىنتامى بولسۇن! 21 بىراق سەن، پەرۋەردىگار رەببىم، ئۆز نامىڭ ئۈچۈن مېنىڭ تەرىپىمدە بىر ئىش قىلغايىسەن، مېھىر-مۇھەببەتنىڭ ئەلا بولغۇچقا، مېنى قۇتقۇزغايىسەن؛ 22 چۈنكى مەن ئېزىلگەن ھەم ھەممەندۇر مەن، قەلب ھەستە بولىدى. 23 مەن قۇياش ئۇزارتقان كۈلەڭگىدەك يوقىلاي دەپ قالدۇم، چېكەتكە قىيۇنىڭلارغىدەك چەتكە قىيۇنىڭلارمەن. 24 روزا ئۆتىنىدىن تەزلىم كېتىدۇ، ئەلەم سىزىپ كېتىدۇ، 25 شۇڭلاشقا مەن ئۇلار ئالدىدا رەسۋا بولىدۇم، ئۇلار ماڭا قاراشقاندا، بېشىنى سىلكىشىمەكتە. 26 ماڭا ياردەملەشكەن، ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئۆزۈمگە مەھەببەتنىڭ بويىچە جېنى قۇتقۇزغايىسەن؛ 27 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇنىڭ سېنىڭ قۇلۇڭدىكى ئىش ئىكەنلىكىنى، بۇنى قىلغۇچىنىڭ سەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلسۇن. 28 ئۇلار لەنەت ئوقۇۋەرسۇن، سەن بەخت ئاتا قىلغايىسەن، ئۇلار ھۇجۇم قىلىشقا تۇرغاندا، خىجالەتتە قالسۇن، بىراق قۇلۇڭ شادلاانسۇن! 29 مېنى ئەيىبلەشچىلەر خىجالەت بىلەن كېيىنسۇن، ئۇلار ئۆز شەرمەندىلىكىنى ئۆزلىرىگە تون قىلىپ يېيىنسۇن. 30 ئاغزىمدا پەرۋەردىگارغا زور تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرغەن، بەرھەق، كۆپچىلىك ئارىسىدا تۇرۇپ ئۇنى مەدھىيەلەيمەن، 31 چۈنكى ھاجەتتە ئىكەنلىكىمنى گۇناھقا يېكىتمەيچى بولغانلاردىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرىدۇ.

112

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگار دىن ئەمىندىغان، ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنى زور خۇرسەنلىك دەپ بىلىدىغان ئادەم بەختلىكتۇر! 2 ئۇنىڭ ئەسلى زېمىنىدا تۇرۇپ كىچىك-قۇدرەتلىك بولىدۇ، دۇرۇسلارنىڭ دەۋرى بەختلىك بولىدۇ. 3 ئۇنىڭ ئۆيىدە دۆلەت ھەم بايلىقلار بولىدۇ؛ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ. 4 قاراڭغۇلۇقتا تۇرغان دۇرۇس ئادەمگە نۇر بەيدا بولىدۇ؛ ئۇ شەپقەتلىك، رەھىملىك ھەم ھەققانىيىدۇر. 5 خەيرخاھ، تۆتە بىرپ تۇرىدىغان ئادەمنىڭ بەختى بولىدۇ، ئۇ ئۆز ئىشلىرىنى ئادىللىق بىلەن يۈرگۈزىدۇ. 6 بەرھەق، ئۇ ئەبەدى تەۋرىتىلەيدۇ، ھەققانىي ئادەم مەڭگۈگە ئەسلىنىدۇ. 7 ئۇ شۇم خەۋەردىن قورقمايدۇ، ئۇنىڭ كۆڭلى توق ھالدا، پەرۋەردىگارغا تايانغان. 8 دىل مەھكەم قىلىنغان، ئۇ قورقمايدۇ، ئاخىرىدا ئۇ قەبىرىنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرىدۇ. 9 ئۇ ئۆزىنىڭكى مەردلەرچە تارقاتقان، يوقسۇللارغا بېرىدۇ، ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ، ئۇنىڭ مۇڭگۈزى نىزەت-شۆھرەت بىلەن كۆتۈرۈلىدۇ. 10 رەزىل ئادەم بۇنى كۆرۈپ چىدىمايدۇ، چىشلىرى غۇجۇرلىنىدۇ، ئۇ ئېرىپ كېتىدۇ، رەزىللەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋسى يوقىتىلىدۇ.

113

ھەمدۇسانا! مەدھىيەلەڭلار، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرى، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيەلەڭلار! 2 ھازىردىن باشلاپ، ئەبەدىلە بەدگىچە، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! 3 كۈن چىقاردىن كۈن پاتارغا، پەرۋەردىگارنىڭ نامى مەدھىيىلىنىشكە لايىقتۇر! 4 پەرۋەردىگار ئەللەردىن يۇقىرى كۆتۈرۈلدى، شان-شەرىپى ئەرشلەردىن يۇقىرىدۇر. 5 كىممۇ پەرۋەردىگار خۇدايىغا تەڭ بولالماستۇن. ئۆز ماكانى يۇقىرىدا بولسۇمۇ، 6 ئاسمانلارغا ھەم بەرگە قاراش ئۈچۈن، ئۆزى تۈۋەن قىلغۇچىغا؟ 7 نامرات كىشىنى ئۇ تويمايدۇ، ئۇ چاڭدىن كۆتۈرىدۇ؛ قىغلىقتىن يوقسۇلنى يۇقىرىلىتىدۇ؛ 8 ئۇنى ئېسىلداپلەر قاتارىغا، يەنى ئۆز خەلقىنىڭ ئېسىلداپلىرى ئارىسىغا ئولتۇرغۇزىدۇ؛ 9 ئۇ تۇغماس ئايالنى ئويگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇنى ئوغۇللىرىنىڭ خۇشال ئانىسى قىلىدۇ. ھەمدۇسانا!

114

ئىسرائىل مىنىردىن، ياقتۇپ جەمەتى يات تىللىق ئەللەردىن چىققاندا، 2 شۇ چاغدا ھۇدا [خۇدانىڭ] مۇقەددەس جايى، ئىسرائىل ئۇنىڭ سەلتىنىتى بولدى، 3 دېڭىز بۇنى كۆرۈپ بەدەر قاچتى، ئىئوردان دەرياسى كەينىگە ياندى، 4 ئاتلار قوچقارلاردەك، دۆڭلەر قوزلاردەك ئويماقلىدى. 5 ئەي دېڭىز، سەن تېمە بولدىڭ، قاچقىڭ! ئىئوردان دەرياسى، يولۇڭدىن يانغىلى؟ 6 ئاتلار قوچقارلاردەك، دۆڭلەر قوزلاردەك ئويماقلىغى؟ 7 ئۇ يەر يۈزى، رەببىڭ جامالىدىن، ياقتۇپنىڭ خۇداسىنىڭ جامالىدىن تەۋرەن، 8 ئۇ قورام تاشنى كۆلچەككە، چاقاق تېشىنى مول بۇلاق سۇلىرىغا ئايلىدۇرۇدۇ.

111

ھەمدۇسانا! كۆڭلى دۇرۇسلارنىڭ مەشرىپىدە، ھەم جامائەتتە تۇرۇپ، پەرۋەردىگارغا پۈتۈن قەلبىم بىلەن تەشەككۈر ئېيتىمەن. 2 پەرۋەردىگارنىڭ باسقانلىرى ئۇلۇغدۇر، بۇلاردىن خۇرسەن بولغانلار ئەزدىنىپ ئۇلارنى سۇرۇشتۇرماكتە. 3 ئۇنىڭ ئەجرى شەرەپ ۋە ھەيۋەتتۇر، ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ. 4 ئۇ ئۆز مۇجىزىلىرىنى ياد ئەتكۈزىدۇ؛ پەرۋەردىگار مۇھەببەتلىك ھەم رەھىملىكتۇر. 5 ئۇ ئۆزىدىن ئەمىندىغانلارنى تاش بىلەن

بىزگە ئەمەس، ئۇ پەرۋەردىگار، بىزگە ئەمەس - ئۆزۈڭزەرمەس مۇھەببەتتە ئۇچۇن، ھەقىقەت-سادىقلىقتا ئۇچۇن، ئۆز نامىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرگەن. 2 ئەللەر ئېھتىشقا «ئۇلارنىڭ خۇداسى قەيەردە؟» دەپ [مازاق] قىلىشىدۇ؟ 3 بىراق خۇدايىم بولسا ئەرشەلەردىدۇر؛ ئېھتى خالسا، ئۇ شۇنى قىلغاندۇر. 4 ئۇلارنىڭ پۇتلىرى بولسا پەقەت كۆمۈش-ئالتۇندىن تىيارەت، ئىنساننىڭ قولىرى ياسىغاندۇر، خالاس. 5 ئۇلارنىڭ ئاغزى بار، بىراق سۆزلىيەلمەيدۇ؛ كۆزلىرى بار، كۆرمەيدۇ؛ 6 قۇلاقلىرى بار، ئاڭلىمايدۇ؛ بۇرنى بار، پۇرسىلمايدۇ؛ 7 قولىرى بار، سىلىيىلمايدۇ؛ پۇتلىرى بار، ماڭمايدۇ؛ كانىدىن ھېچبىر سادا چىقارمايدۇ. 8 ئۇلارنى ياسىغانلار ئۇلارغا ئوخشاشتۇر، ئۇلارغا تايانغانلارمۇ شۇنداقتۇر. 9 ئۇ ئىسرائىل، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار، ئۇ سىلەرگە ياردەم قىلغۇچىڭلار ھەم قالىنىڭلاردۇر. 10 ئۇ ھارۇن جەمەت، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار، ئۇ سىلەرگە ياردەم قىلغۇچى ھەم سىلەرنىڭ قالىنىڭلاردۇر. 11 بەردەردىگاردىن ئەيىمىدىغانلار، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار، ئۇ سىلەرگە ياردەم قىلغۇچى ھەم قالىنىڭلاردۇر. 12 پەرۋەردىگار بىزنى ئەسلىپ كەلدى، ئۇ بەخت ئانا قىلدى؛ ئۇ ئىسرائىل جەمەتگە بەخت ئانا قىلدى، ئۇ ھارۇن جەمەتگە بەخت ئانا قىلدى؛ 13 پەرۋەردىگاردىن ئەيىمىدىغانلارغا، چوڭلىرى ھەم كىچىكلىرىگىمۇ بەخت ئانا قىلدى. 14 پەرۋەردىگار سىلەرگە قوشلاپ بېرىدۇ، سىلەرگە ھەم پەرزەنتلىرىڭلارغا؛ 15 سىلەرگە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەخت ئانا قىلغان، ئاھان-زېمىننى ياراتقۇچىدىن بەرىكەتلەنگەن! 16 ئاسمانلار بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئاسمانلىرىدۇر؛ بىراق زېمىننى بولسا ئىنسان بالىلىرىغا تاپشۇرغاندۇر. 17 ئۇلۇكلار ياكى مەدھىيىلەيدۇ، سۈكۈت دىيارىغا چۈشۈپ كەتكەنلەرمۇ شۇنداق؛ 18 بىراق بىزلەر ھازىردىن باشلاپ باھقا ئەبەدىلەپ دەڭگەشەككۈر-مەدھىيە ياغۇرغىمىز! ھەمدۇسانا!

مەن پەرۋەردىگارىنى سۆيەن، چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئاۋازىمنى، يىلىنىشىمنى ئاڭلىغان. 2 چۈنكى ئۇ قولىمنى ماڭا سالىدى، شۇڭا مەن بارلىق كۈنلەردە تېڭىغا ئىلتىجا قىلىپ چاقىرىمەن. 3 تۆلۈم ئاسارەتلىرى مېنى چىرمۇۋالدى؛ تەھتىساراننىڭ دەردلىرى مېنى تۇتۇۋالدى؛ مەن پېشىكەللىككە يۈلۈقتۇم، ئەلەم تارىمىم (Sheol h7585) 4 شۇنىڭ بىلەن مەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا توختىماي ئىدا قىلدىم. - «سەندىن ئۆتۈمەن، ئۇ پەرۋەردىگار، جېنىمنى قۇتۇلدۇرغايىسە! 5 شەپقەتلىككۈر پەرۋەردىگار، ھەققانىيلىدۇر، خۇدايىم رەھىملىدۇر. 6 پەرۋەردىگار ناداننى ساقلايدۇ، مەن خاراب ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدىم، ئۇ مېنى قۇتقۇزدى. 7 ھەي جېنىم، قايتىدىن خاتىرجەم بول، چۈنكى پەرۋەردىگار سېھىلىك، مېھرىبانلىق كۆرسەتتى؛ 8 چۈنكى سەن جېنىمنى تۆلۈمدىن، كۆزلىرىمنى ياشلاردىن، ئاياللىرىمنى پۇتلىشىشتىن قۇتقۇزغانسەن. 9 مەن پەرۋەردىگار ئالدىدا تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ماڭمەن؛ 10 ئىشەنگىنىم ئۇچۇن مۇنداق سۆز قىلغانمەن: - «مەن قاتتىق خار قىلىنغانمەن.» 11 جىددىيەلىشىمىدىن: - «ئادەملەرنىڭ ھەممىسى يالغانچى!» - دېگەنمەن. 12 ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق ياخشىلىقلىرىنى مەن ئەمەس بىلەن پەرۋەردىگارغا قايتۇرغۇن؟ 13 - ئىجتائىق قەدەھنى قولۇمغا ئالغىن، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىمەن؛ 14 مەن قىلغان قەسەملىرىمنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئادا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ئالدىدا ئۇلارنى ئادا قىلىمەن. 15 پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە، ئۆز مۆمىن بەندىلىرىنىڭ ئۆلۈمى قىممەتلىك ئىشئۇر! 16 ئاھ پەرۋەردىگار، مەن بەرھەق سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن، مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن، دېدىڭنىڭ ئوغلى ئىكەنمەن، سەن مېنىڭ ئاسارەتلىرىمنى يەشەگەنسىن، 17 مەن ساڭا تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى سۆيەن، پەرۋەردىگارنىڭ

نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىمەن، 18 مەن قىلغان قەسەملىرىمنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئادا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ئالدىدا ئۇلارنى ئادا قىلىمەن، 19 پەرۋەردىگارنىڭ تۇيىنىڭ ھويلىلىرىدا، سېنىڭ ئۆتۈمۈڭدە تۇرۇپ، ئۇ يېرۇسالېم، [قەسەملىرىمنى ئادا قىلىمەن] ھەمدۇسانا!

پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەڭلار، بارلىق ئەللەر، ھەممە خەلقلەر، ئۇنى ماختاڭلار! 2 چۈنكى بىزگە باغلىغان ئۆزۈڭزەرمەس مۇھەببىتى غەلبىلىككۈر، ھەم پەرۋەردىگارنىڭ ھەقىقەت-سادىقلىقى مەڭگۈلۈكتۇر! ھەمدۇسانا!

پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر! 1 ئىسرائىل: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» - دېسۇن! 3 ھارۇن جەمەت: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» - دېسۇن! 4 پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنغانلار: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» - دېسۇن! 5 قىستاققا قېلىپ باھقا ئىدا قىلدىم؛ ياق جاۋاب بېرىپ، مېنى كۆزۈ-ئازادلىكتە تۇرغۇزدى. 6 پەرۋەردىگار مەن تەرەپتىدۇر، مەن قورقمايمەن؛ ئىنسان مېنى تېمە قىلالايمۇ؟ 7 پەرۋەردىگار ماڭا ياردەم قىلغۇچىلار ئارىسىدا بولۇپ، مېنىڭ تەرىپىمدۇر؛ تۆچمەنلىرىمنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرىمەن. 8 پەرۋەردىگارنى باشپانام قىلىش، ئىنسانغا تايىنىشتىن ئەۋزەلدۇر؛ 9 پەرۋەردىگارنى باشپانام قىلىش، ئەمىرلەرگە تايىنىشتىن ئەۋزەلدۇر. 10 بارلىق ئەللەر مېنى قورقۇۋالدى؛ بىراق پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ 11 ئۇلار مېنى قورقۇۋالدى؛ بەرھەق، قورقۇۋالدى؛ بىراق پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ 12 ئۇلار ھەربىلەردەك مېنى قورقۇۋالدى؛ ئۇلار يېقىلغان ياتاق تۈمدەك تېزلا تۇچقۇرۇلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن. 13 سەن [دۇشمەن] مېنى زەرب بىلەن ئىتتىرىدىڭ، يىقىلغىلى تاس قالدىم؛ بىراق پەرۋەردىگار ماڭا ياردەمدە بولدى. 14 كۆچۈم ۋە ناخشام بولسا ياهدۇر، ئۇ مېنىڭ ئىجتائىقىم بولدى! 15 ھەققانىيلىقنىڭ چېدىرلىرىدا شادلىق ۋە ئىجتائىقنىڭ تەبەئىلىرى ياكى تېكىتلىقتا؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۇڭ قولى زەپەر قۇچاقتا؛ 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇڭ قولى ئېگىز كۆتۈرۈلگەن! پەرۋەردىگارنىڭ ئۇڭ قولى زەپەر قۇچاقتا! 17 مەن ئۆلمەيمەن، بەلكى ياشايمەن، باھنىڭ قىلغانلىرىنى جاكارلايمەن. 18 پەرۋەردىگار ماڭا قاتتىق تەرىپە بەرگەن بولسىمۇ، بىراق ئۇ مېنى تۆلۈمگە تاپشۇرمىدى. 19 ھەققانىيەت دەۋرۋانلىرىنى ماڭا ئېچىپ بېرىڭلار، مەن كىرىمەن، ياكى مەدھىيەلەيمەن. 20 بۇ پەرۋەردىگارنىڭ دەۋرۋانلىرىدۇر؛ ھەققانىيلىق بۇنىڭدىن كىرىدۇ! 21 مەن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سەن ماڭا جاۋاب قايتۇردۇڭ، ھەم مېنىڭ ئىجتائىقىم بولدىڭ. 22 تاپچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرچەك تېشى بولۇپ تىكلەندى. 23 بۇ ئىش پەرۋەردىگار دىندۇر، بۇ كۆزۈم ئالدىدا كارامەت بولدى. 24 بۇ پەرۋەردىگار ياراتقان كۈندۈر، بىز تۆتىڭدا شادلىنىپ خۇرسەن بولىمىز. 25 قۇتقۇزغانسەن، ئۇ پەرۋەردىگار، سەندىن ئۆتۈمەن؛ سەندىن ئۆتۈمەن، بىزنى ياشاتقايسىن! 26 پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلكۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ ساڭا «مۇبارەك!» دەپ تۈۋلىدۇق. 27 پەرۋەردىگار تەڭرىدۇر، ئۇ ئۆستىمىزگە نۇر بەرگەن؛ ھېيتلىق قۇربانلىقنى تانلار بىلەن باغلاڭلار، - قۇربانلىقنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە ئىلىپ باغلاڭلار. 28 سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن، مەن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ مېنىڭ خۇدايم، مەن سېنى ئۇلۇغلايمەن. 29 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر!

(ئالەف) يولدا مۇكەممەل بولغانلار، پەرۋەردىگار تەۋرات-قانۇندا ماڭدىغانلار بەختلىككۇرا! 2 تۇنڭ ئاگا- گۇۋاھلىرىنى تۇتقانلار، ئۇنى چىن قەلبى بىلەن ئەزىزلىگەنلەر، 3 ھىچبىر ھەقسىزلىقنى قىلمىغانلار بەختلىككۇرا! ئۇلار تۇنڭ يوللىرىدا ماڭدۇ. 4 كۆرسەتمىلىرىگە ئەستايىدىل ئەمەل قىلىشىمىز ئۈچۈن، تۈزۈك ئۇلارنى بېكىتكەنسەن. 5 ئاگا، يوللىرىنىڭ يۇقىرىسىنى بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىشقا بېكىتكەنسەن! 6 شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەمىر-پەرمانلىرىڭنى ئەتۋارلىسام، مەن يەرگە قاراپ قالمايمەن. 7 سېنىڭ ھەققىياتى ھۆكۈملىرىڭنى ئۆگىنىپ، دۇرۇس كۆڭۈلدىن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن. 8 مەن بەلگىلىمىلىرىڭنى چوقۇم تۇتۇمەن؛ مېنى پۈتۈنلەي تاشلىۋەتمىگەنسەن! 9 (بەت) ياش بىر يىگىت قانداق قىلىپ ئۆز يولىنى پاك تۇتالايدۇ؟ سېنىڭ سۆز-كلامىڭنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىش بىلەنلا، 10 پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەن سېنى ئەزىزدىم، مېنى ئەمىرلىرىڭدىن ئادا ئىشۇرمىغانسەن؛ 11 گۇناھ قىلىپ ساڭا قارشى چىقساملىقىم ئۈچۈن، سۆزۈڭنى كۆڭۈمگە مەھكەم پۈكۈۋالدىم. 12 مۇبارەككۇرسەن پەرۋەردىگار، ماڭا ئۆز بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەنسەن. 13 ھۆكۈملىرىم بىلەن مەن بايان قىلىمەن، ئاغزىڭدىكى بارلىق ھۆكۈملىرىڭنى. 14 تۈزۈك بايلىقلاردىن شادلانغاندەك، ئاگا- گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئەگەشكەن يولدا شادلاندىم. 15 مەن كۆرسەتمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئولتۇرمىغانمەن؛ ئەزىزلىرىڭغا قاراپ ئولتۇرمىغانمەن. 16 بەلگىلىمىلىرىڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن؛ سۆز-كلامىڭنى ئۇتۇقلىمەن. 17 (گىمەل) قۇلۇڭغا مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەنسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن ياشايمەن، كلامىڭغا بويسۇنمەن. 18 تەۋرات-قانۇنۇڭدىن كارامەت سىرلارنى كۆرۈشۈم ئۈچۈن، كۆزلىرىمنى ئاچقىمەن! 19 مەن بۇ دۇنيادا مۇساپىر مەن، ئەمىرلىرىڭنى مەندىن يوشۇرمىغانسەن. 20 ھۆكۈملىرىڭگە ھەرقاچان ئىنتىزار بولۇپ، يۈرىكىم ئېزىلىپ كېتەي دەپ قالدى. 21 سەن لەنەتكە يۈرۈۋالغان تەككەيۇرلارغا تەبىئەت بېرىسەن، ئۇلار ئەمىرلىرىڭدىن ئادا ئىشۇرمىغانمەن. 22 مەندىن ئاھانەت ھەم مەخسۇرىنى يراققا كەتكۈزگەنسەن؛ چۈنكى ئاگا- گۇۋاھلىقلىرىڭنى تۇتۇمەن. 23 ئەمىرلەر ئولتۇرۇپ يامان گېيىمىنى قىلىشماقتا؛ سېنىڭ قۇلۇڭ بولسا بەلگىلىمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ تۇرالايدۇ. 24 سېنىڭ ئاگا- گۇۋاھلىقلىرىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىم، مېنىڭ مەسلىھەتچىلىرىمدۇر. 25 (دالەت) مېنىڭ جېنىم تۇرماقتا يېيىشقان؛ سۆز-كلامىڭ بويىچە مېنى يېڭىلاندۇرغايەن. 26 ئۆز يوللىرىنى ئالدىڭدا ئوچۇق بايان قىلدىم، سەن ماڭا جاۋاب بەردىڭ، ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەنسەن. 27 مېنى كۆرسەتمىلىرىڭنىڭ يولىنى چۈشىنىدىغان قىلغايەن، ئاندىن مەن كارامەتلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئولتۇرمىغانمەن. 28 جېنىم قاينۇ بىلەن ئېرىپ كېتىدۇ؛ سۆز-كلامىڭ بويىچە مېنى كۈچلەندۈرگەنسەن. 29 مەندىن ئالدىمچى يولىنى ئېرى قىلغايەن؛ شەپقەت قىلىپ ماڭا تەۋرات-قانۇنۇڭنى بېغىشلىغايەن؛ 30 مەن ھەقىقەت-ساداقەت يولىنى تاللاۋالدىم؛ ھۆكۈملىرىڭنى ئالدىمدا قويدۇم. 31 ئاگا- گۇۋاھلىرىڭنى چىڭ تۇتۇمەن؛ پەرۋەردىگار، مېنى ئۇ ياققا قالدۇرمىغايەن. 32 سەن مېنىڭ قەلبىمنى كەڭ-ئازادە قىلىشىڭ بىلەن، ئەمىرلىرىڭ بولغا ئەگەشىپ يۈكۈرمەن. 33 (خې) ئى پەرۋەردىگار، بەلگىلىمىلىرىڭنىڭ يولىنى ماڭا ئايان قىلغايەن؛ مەن ئۇنى ئاخىرغىچە تۇتۇمەن. 34 مېنى يورۇتقايەن، مەن تەۋرات-قانۇنۇڭنى تۇتۇمەن، شۇنداقلا پۈتۈن قەلبىم بىلەن ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىمەن. 35 مېنى ئەمىرلىرىڭنىڭ يولىدا ماڭدىغان قىلغايەن؛ چۈنكى ئۇلارنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. 36 مېنىڭ قەلبىمنى شەخسى مەنپەئەتكە ئەمەس، بەلكى ئاگا- گۇۋاھلىقلىرىڭغا مايىل قىلغايەن. 37 كۆزلىرىمنى ساختىنى كۆرۈشتىن ياندۇرغايەن؛ مېنى يولۇڭدا جانلاندىرغايەن؛ 38 سەن قۇلۇڭغا بولغان ۋەدەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغايەن؛ شۇنىڭ بىلەن قەلەب

سەندىن ئەمىندۇ. 39 مەن قورققان شەرمەندىلىكى ئېرى كەتكۈزگەنسەن؛ چۈنكى سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ئەلادۇر. 40 مانا، مەن كۆرسەتمىلىرىڭگە تەشنا بولۇپ كەلدىم؛ ئۆز ھەققانىيلىقىڭغا مېنى جانلاندىرغايەن؛ 41 (ۋاۋ) ۋە مېھىر-مۇھەببەتلىرىڭ يېنىمغا كەلسۇن، ئى پەرۋەردىگار، ۋەدەڭ بويىچە نىجاتلىقنىڭ يېنىمغا كەلسۇن؛ 42 شۇندا مەندە مېنى مەخسۇر قىلغۇچىغا بەرگەندەك جاۋاب بولىدۇ، چۈنكى سۆزۈڭگە تايىنىمەن. 43 ۋە ئاغزىمدىن ھەقىقەتنىڭ سۆزى ئېلىپ تاشلىمىغايەن؛ چۈنكى ھۆكۈملىرىڭگە ئۈمىد باغلىدىم، 44 شۇندا تۇتۇمەن؛ 45 شۇندا مەن ئازادلىكتە ماڭمەن؛ چۈنكى كۆرسەتمىلىرىڭنى ئەزىزدىم. 46 شۇندا مەن پادىشاھلار ئالدىدا ئاگا- گۇۋاھلىقلىرىڭ غوغرۇلۇق سۆزلەيمەن، بۇ ئىشلاردا مەن يەرگە قاراپ قالمايمەن. 47 ۋە ئەمىرلىرىڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن، چۈنكى ئۇلارنى سۆيۈپ كەلدىم؛ 48 مەن سۆيۈپ كەلگەن ئەمىرلىرىڭگە قوللىرىمنى سۈزۈپ ئىتىلىمەن، ۋە بەلگىلىمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئولتۇرمىغانمەن. 49 (زاھن) سەن قۇلۇڭغا بەرگەن سۆزۈڭنى، يەنى ماڭا ئۈمىد بېغىشلىغان كلامىڭنى ئەسلىگەنسەن. 50 ئۇ بولسا دەردىمگە بولغان تەسەللۇدۇر؛ چۈنكى سۆز-ۋەدەڭ مېنى جانلاندىردى. 51 تەككەيۇرلار ئەشەددىي ھاقارەتلىگىنى بىلەن، لېكىن تەۋرات-قانۇنۇڭدىن ھېچ چەتلىنىمەن. 52 قەدىمدە بېكىتىلگەن ھۆكۈملىرىڭنى يادىمغا كەلتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار، شۇنداق قىلىپ ئۈزۈمگە تەسەللى بەردىم. 53 تەۋرات-قانۇنۇڭنى تاشلىۋەتكەن رەزىللەر ۋە جىدن، ئۇلۇق غەزەپ مەندە قايىپ تاشتى. 54 مۇساپىر بولۇپ تۇرغان جامىدا، كۆرسەتمىلىرىڭ مېنىڭ ناخشىلىرىم بولدى. 55 كېچىدە، ئى پەرۋەردىگار، نامىڭنى ھەسەلەپ يۈردۈم، تەۋرات-قانۇنۇڭنى تۇتۇپ كەلدىم. 56 مەن بۇنىڭغا نېسىپ بولۇپ، چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىپ كەلدىم. 57 (خەت) تۈزۈڭ مېنىڭ نېسىۋەمدۇرسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ «سېنىڭ سۆز-كلامىڭنى تۇتاي» - دېدىم. 58 مەن پۈتۈن قەلبىم بىلەن دىدارىڭغا ئىتىلىپ يېلىندىم؛ ۋەدەڭ بويىچە ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەنسەن. 59 مەن يوللىرىڭ ئۈستىدە ئويلىدىم، ئايالىرىمنى ئاگا- گۇۋاھلىقلىرىڭغا قارىتىپ يۈردىم. 60 مەن ئالدىردىم، ھېچ كېچىكىدىم؛ سېنىڭ ئەمىرلىرىڭگە ئەمەل قىلىشقا، 61 رەزىللەرنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى چىرمۇغلىنى بىلەن، مەن تەۋرات-قانۇنۇڭنى ھېچ تۇتۇمەن. 62 ھەققىياتى ھۆكۈملىرىڭ ئۈچۈن، تۆن كېچىدە تەشەككۈر ئېيتقىلى قويغەن. 63 مەن سەندىن قورقۇدىغانلارنىڭ، كۆرسەتمىلىرىڭگە ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆلىپتۇرمىغانمەن. 64 جاھان، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن تولدى؛ ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەنسەن. 65 (تەت) سۆز-كلامىڭ بويىچە، ئى پەرۋەردىگار، ئۆز قۇلۇڭغا مېھرىبانلىقنى كۆرسىتىپ كەلگەنسەن. 66 ماڭا ئويىدىن پەرق ئېيتىشنى ۋە بىلىشنى ئۆگەتكەنسەن؛ چۈنكى مەن ئەمىرلىرىڭگە تەشەننىم. 67 مەن ئازابقا ئۇچراشتىن بۇرۇن يولدىن ئازغان، بىراق ھازىر سۆزۈڭنى تۇتۇمەن. 68 سەن مېھرىبانلىرىڭ، مېھرىبانلىق قىلىسەن، ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەنسەن. 69 تەككەيۇرلار ماڭا قارا چاپلاشتى؛ بىراق كۆرسەتمىلىرىڭگە پۈتۈن قەلبىم بىلەن ئىتائەت قىلىمەن. 70 ئۇلارنىڭ قەلبى تۇتماس بولۇپ كەتتى؛ بىراق مەن بولسام تەۋرات-قانۇنۇڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. 71 ئازابقا ئۇچرىغىنى ياخشى بولدى، شۇنىڭ بىلەن بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەندىم. 72 مەن ئۇچۇن ئاغزىڭدىكى قانۇن-تەم، مىڭلىغان ئالتۇن-كۈمۈش تەڭگىدىن ئەۋزەلدۇر. 73 (بود) سېنىڭ قوللىرىڭ مېنى ياسىغان، مېنى مۇستەھكەملىدى؛ مېنى يورۇتقايەن، ئەمىرلىرىڭنى ئۆگىنىمەن. 74 سەندىن ئەمىندىغانلار مېنى كۆرۈپ شادلىنىدۇ، چۈنكى مەن سۆز-كلامىڭغا ئۈمىد باغلاپ كەلدىم. 75 ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭنىڭ ھەققىياتى

شكەنلىكى، ۋاپادارلىقتىن مېنى ئازابقا سالغىنىكى بىلەن. 76 ئاھ، قۇلۇڭغا بەرگەن ۋەدەڭ بويىچە، تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭ تەسەللىم بولسۇن. 77 مېنىڭ ياشىشىم ئۈچۈن، رەھىمدىللىقلارنىڭ پىشىمغا كەلسۇن؛ چۈنكى تەۋرات-قانۇننىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. 78 تەكەبۇرلار خىجالەتتە قالسۇن؛ چۈنكى ئۇلار ماڭا يالغانچىلىق بىلەن تەتۈرلۈك قىلغان؛ مەن بولسام، كۆرسەتمىلەرنىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ تۇرغىنىم. 79 سەندىن ئەيىبنىدىغانلار مەن تەرەپكە بۇرۇلۇپ كەلسۇن؛ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭ بىلگەنلەرمۇ شۇنداق بولسۇن. 80 كۆڭلۈم بەلگىلىمىگە مۇكەممەل بولسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن بەرگە قاراپ قالمايمەن. 81 (كاف) جېنىم نىجاتلىقىغا تەلۈرۈپ ھالدىن كېتەي دەۋاتىدۇ؛ مەن سۆز-كالا مىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. 82 كۆزۈم سۆز-ۋەدەگە تەلۈرۈپ تۈگىشى دەيدى، «سەن قاچاغۇ ماڭا تەسەللى بېرەرسەن» - دەپ. 83 چۈنكى مەن ئىسلىنىپ قۇرۇپ كەتكەن تۈلمۈدەك بولۇپ، بىراق بەلگىلىمىلەرنى ئۇنىۋامايەن. 84 قۇلۇڭنىڭ كۈنلىرى قاچىغە بولىدۇ؟ ماڭا زىيانكەشلىك قىلغانلارنى قاچان جازا لايىسەن؟ 85 تەكەبۇرلار ماڭا ئۇرۇلارنى قىلغان؛ بۇ ئىشلار تەۋراتىڭغا مۇخاپىتتۇر، 86 سېنىڭ بارلىق ئەمرلىرىڭ ئىشەنچلىكتۇر؛ ئۇلار بولسۇن بىلەن مېنى قىستىماقتا، ماڭا ياردەم قىلغىلىسەن! 87 ئۇلار مېنى يەرىۋىدىن يوقاتقىلىقى قىلدى؛ بىراق مەن بولسام، كۆرسەتمىلەرنىڭ ئاز كەچمىدەم. 88 تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە مېنى جانلاندىرغىلىسەن، ۋە ئاغزىڭدىكى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭ تۇتىمەن. 89 (لامەد) مەڭگۈگە، ئى پەرۋەردىگار، سۆز-كالا مىڭ ئەرشەردە بېكىتىلگەندۇر. 90 سېنىڭ ساداقىتىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچىدۇر؛ سەن يەر-زېمىننى مۇقەم بېكىتكەنسەن، ئۇ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. 91 سېنىڭ ھۆكۈم-قانۇنىيەتلىرىڭ بىلەن يۇلار بۈگۈنكى كۈندىمۇ تۇرىدۇ؛ چۈنكى بارلىق مەۋجۇتلار سېنىڭ خىزمىتىڭدۇر. 92 سېنىڭ تەۋرات-قانۇنىڭ خۇرسەنلىكىم بولغان بولسا، ئازابىدا يوقاپ كېتەر ئىدىم. 93 مەن سېنىڭ كۆرسەتمىلەرىڭنى ھەرگىز ئۇنىۋامايەن؛ چۈنكى مۇشۇلار ئارقىلىق ماڭا ھاياتلىق بەردەڭ، 94 مەن سېنىڭگىدۇرۇمەن، مېنى قۇتقۇزغىلىسەن؛ چۈنكى مەن كۆرسەتمىلەرىڭنى ئۇدەپ كەلدىم. 95 رەزىلەر مېنى ھالاک قىلىشنى كۈتمەكتە؛ بىراق مەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭ كۆڭلۈمدە تۇتۇپ تۇرغىلىمەن. 96 مەن ھەممە مۇكەممەللىكىڭنىڭ چېكى بار دەپ بىلىپ يەتتىم؛ بىراق سېنىڭ ئەمر-كالا مىڭ چەكسىز كەڭدۇر! 97 (مەم) ئاھ، مېنىڭ تەۋرات-قانۇنىڭغا بولغان مۇھەببىتىم نەقەدەر چوڭقۇردۇر! كۈن بويى ئۇ مېنىڭ سېغىنىپ تۇرالايدىغىنىمدۇر. 98 ئەمرلىرىڭ ھەردايم مەن بىلەن بللە تۇرغاچقا، مېنى دۈشمەنلىرىمدىن دانا قىلدى؛ 99 بارلىق ئۇستازلىرىمدىن كۆپ يورۇتۇلغانمەن، چۈنكى ئاگاھ-گۇۋاھلىرىڭ سېغىنىشىمدۇر. 100 مەن قېرىلاردىن كۆپرەك چۈشىنىمەن، چۈنكى كۆرسەتمىلەرىڭگە ئىتائەت قىلىپ كەلدىم. 101 سۆز-كالا مىڭغا ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن، ئاياغلىرىمنى ھەممە يامان يولىدىن تارتتىم. 102 ھۆكۈملەرنىڭ ھېچ چىقىمىدىم؛ چۈنكى ماڭا تەكەن سەن ئۆزۈڭدۇرسەن. 103 سۆزلىرىڭ تىلىمغا شۇنچە شېرىن تېپىدىدۇ! ئاغزىمدا ھەسەلدىن تاللىقتۇر! 104 كۆرسەتمىلەرىڭدىن مەن يورۇتۇلدىم؛ شۇڭا بارلىق سىناختا يولى ئۈچ كۆرۈمەن. 105 (نۇن) سۆز-كالا مىڭ ئايغىم ئالدىدىكى چىراغ، يولۇمغا نۇردۇر. 106 قەسەم ئىچتىم، ئەمەل قىلىمەنكى، مەن ھەققانىي ھۆكۈملەرنى تۇتىمەن. 107 زور ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى چەكلىدىم، ئى پەرۋەردىگار، سۆز-كالا مىڭ بويىچە مېنى جانلاندىرغىلىسەن. 108 قۇيۇل قىلغىلىسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئاغزىمدىكى خالىس قۇربانلىقلارنى، ماڭا ھۆكۈملەرنىڭ تۈگەتكەنلىكىنى. 109 جېنىمنى ئالغىنىمدا دائىم ئېلىپ يۈرمەن، بىراق تەۋرات-قانۇننىڭ پەقەت ئۇنىۋامايەن. 110 رەزىلەر مەن ئۈچۈن قىلتاق قۇردى؛ بىراق كۆرسەتمىلەرىڭدىن ئادا ئىدىم.

111 ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭ مېنى ئازابقا سالغىنىكى بىلەن، مەن ئۆزۈمگە مەڭگۈگە مۇكەممەل بولسۇن. 112 مەن كۆڭلۈمنى بەلگىلىمىلەرگە مەڭگۈگە [ئەمەل قىلىشقا]، يەنى ئاخىرغىچە ئەمەل قىلىشقا مايىل قىلدىم. 113 (سامەق) ئالا كۆڭلۈڭنى ئۈچ كۆرۈپ كەلدىم؛ سۆيگىنىم بولسا، تەۋرات-قانۇننىڭدۇر. 114 سەن مېنىڭ دالدا جايم، مېنىڭ قانداقلىقىم ئۈچۈن، سۆز-كالا مىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. 115 مەن خۇدايىنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن، مەندىن نېرى بولۇڭلار، ئى رەزىللىك قىلغۇچىلار! 116 ياشىشىم ئۈچۈن، ۋەدەڭ بويىچە مېنى يۈلگەيسەن، ئۈمىدىمنىڭ ئالدىدا مېنى بەرگە قارغىلىسەن. 117 مېنى قۇلاپ قۇۋۋەتلىگەنلىكىم، شۇندا مەن ئامان-ئېسەن يۈرمەن، ۋە بەلگىلىمىلەرنى ھەردايم قەدرلەيمەن. 118 بەلگىلىمىلەرنىڭ ئازغانلارنىڭ ھەممىسىنى نەزىرىڭدىن ساق قىلدىڭ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئالداچىلىقى قۇرۇقتۇر. 119 سەن يەرىۋىدىكى بارلىق رەزىلەرنى داشقاڭدەك شالاپ تازىلايسەن؛ شۇڭا مەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنى سۆيمەن. 120 ئەتىراپ سېنىڭدىن بولغان ئەيىبىنىشتىن تىترەيدۇ؛ ھۆكۈملەرىڭدىن قورقۇپ يۈرمەن. 121 (تاين) مەن دۇرۇس ھۆكۈملەرنى ۋە ئادالەتنى يۈرگۈزدۈم؛ مېنى ئەزگۈچىلەرگە تاشلاپ قويغىلىسەن؛ 122 ئۆز قۇلۇڭ ئۈچۈن ياخشىلىققا كېلىپتەن بولغىلىسەن، تەكەبۇرلارغا مېنى ئەزگۈزمىگەيسەن. 123 كۆزۈم نىجاتلىقىغا تەشنا بولۇپ، ھەم ھەققانىيلىقنى توغۇرلۇق ۋەدەگە تەلۈرۈپ تۈگىشى دەپ قالىدى؛ 124 تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن قۇلۇڭغا مۇئامىلە قىلغىلىسەن؛ بەلگىلىمىلەرنى ماڭا تۈگەتكەنلىكىم. 125 مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرۇمەن، ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭ بىلىپ يېتىشىم ئۈچۈن مېنى يورۇتقايسەن. 126 پەرۋەردىگار ھەرىكەتكە كېلىش ۋاقتى كەلدى! چۈنكى ئۇلار تەۋرات-قانۇننىڭ بىكار قىلىۋېتىدۇ. 127 شۇ ھەۋەپىن ئەمرلىرىڭنى ئالتۇندىن ئارتۇق سۆيمەن، ساپ ئالتۇندىن ئارتۇق سۆيمەن؛ 128 شۇڭا ھەممە ئىشلارنى باشقۇرىدىغان بارلىق كۆرسەتمىلەرنى توغرا دەپ بىلىمەن؛ بارلىق سىناختا يولى ئۈچ كۆرۈمەن. 129 (پې) ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭ كىرامەتتۇر؛ شۇڭا جېنىم ئۇلارغا ئەگىشىدۇ. 130 سۆزلىرىڭنىڭ پىشىمى ئۇر ئېلىپ كېلىدۇ؛ نادانلارنى يورۇتدۇ. 131 ئاغزىمنى ئىچىپ ھاسىراپ كەتتىم، چۈنكى ئەمرلىرىڭگە تەشنا بولۇپ كەلدىم. 132 نامىڭنى سۆيگەنلەرگە بولغان ئادىتىڭ بويىچە، جامالىڭنى مەن تەرەپكە قارىتىپ شەپقەت كۆرسەتكەنلىكىم. 133 قەدەملىرىمنى سۆزۈڭ بىلەن توغرىلىغىلىسەن؛ ئۆزۈمگە ھېچ قەھەلنى ھۆكۈم سۈرگۈزمىگەيسەن. 134 مېنى ئىنساننىڭ زۇلۇمدىن قۇتۇلدۇرغىلىسەن، شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ كۆرسەتمىلەرىڭگە ئىتائەت قىلىمەن. 135 جامالىڭنىڭ نۇرى قۇلۇڭنىڭ ئۈستىگە چاچقۇرغىلىسەن؛ ماڭا بەلگىلىمىلەرنى تۈگەتكەنلىكىم. 136 كۆزلىرىمدىن ياش ئېقىلىرى ئاقىدۇ؛ چۈنكى ئىنسانلار تەۋرات-قانۇننىڭغا بويسۇنمايدۇ. 137 (ئاسادە) ھەققانىيلىقىم سەن، ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ توغرىدۇر. 138 سەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭ ھەققانىيلىقىغا يۇرۇغان؛ ئۇلار تولىمۇ ئىشەنچلىكتۇر! 139 ئوتلۇق مۇھەببىتىم ئۆزۈمنى يوقىتىدۇ؛ چۈنكى مېنى خار قىلغۇچىلار سۆزلىرىڭگە پىسەنت قىلمايدۇ. 140 سۆزۈڭ تولۇق سىناپ ئىسپاتلانغاندۇر؛ شۇڭا قۇلۇڭ ئۇنى سۆيىدۇ. 141 مەن تېرىقتە كۆرۈمەن، كەمسىتىلگەنمەن، بىراق كۆرسەتمىلەرنى ئۇنىۋامايەن. 142 سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭ ئەبەدى بىر ھەققانىيەتتۇر، تەۋرات-قانۇننىڭ ھەقىقەتتۇر. 143 بېشىڭلىك ۋە ئازاب ماڭا چىرمىشىۋاتىدۇ؛ بىراق ئەمرلىرىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. 144 سېنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭ ھەققانىيلىقى ئەبەدىدۇر؛ ياشىغىن دەپ، مېنى يورۇتقايسەن. 145 (كوف) مەن پۈتۈن قەلبىم بىلەن ساڭا ئىدا قىلدىم، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا جاۋاب بەرگەنلىكىم، مەن بەلگىلىمىلەرنى تۇتىمەن. 146 مەن ساڭا ئىدا قىلىمەن؛ مېنى قۇتقۇزغىلىسەن؛ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭ ئەگىشىمەن. 147 مەن تاڭ

ئاتماي ئورنۇمدىن تۇرۇپ بەرباد كۆتۈرەنمەن، سۆز-كالاڭغا ئۈمىد باغلىدىم. 148 ۋەدىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىش ئۈچۈن، تۆندىكى جېسەكلەر ئالماشماي تۇرۇپ كۆزۈم ئىچىلدۇ. 149 تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە ئاۋازىنى ئاڭلىغايىسەن، ئۇ پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايىسەن. 150 قەيە نىيەتكە ئەگەشكەنلەر ماڭا يېقىنلاشتى، ئۇلار تەۋرات-قانۇننىڭ يىراقتۇر. 151 ئۇ پەرۋەردىگار، سەن ماڭا يېقىن تۇرسەن، بارلىق ئەمرلىرىڭ ھەققە يېزى. 152 ئۇزۇندىن بېرى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭ تۈگەندىكى، ئۇلارنى مەڭگۈگە ئىناۋەتلىك قىلغايىسەن. 153 (رەش) مېنىڭ خار بولغىنىمنى كۆرگەيسەن، مېنى قۇتۇلدۇرغايىسەن؛ چۈنكى تەۋرات-قانۇننىڭ ئىتتىپاقىدىم. 154 مېنىڭ دەۋلىتىنى سورىغايىسەن، ھەممەت بولۇپ مېنى قۇتۇلدۇرغايىسەن، ۋەدەڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايىسەن. 155 ئىجتائىق رەزىللەردىن يىراقتۇر، چۈنكى ئۇلار بەلگىلىمىلىرىڭنى ئەزىمەيدۇ. 156 رەھىملىقلىرىڭ كۆپتۇر، ئۇ پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايىسەن. 157 ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار ھەم مېنى خار قىلغۇچىلار كۆپتۇر، بىراق ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭ ھېچ چەتسىدىم. 158 مەن ئاسىيلىق قىلغۇچىلارغا قاراپ يىرگەندىم، چۈنكى ئۇلار سۆزۈڭنى تۇتمايدۇ. 159 سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭنى شۇنچە سۆيگەنلىكىمنى كۆرگەيسەن، تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايىسەن، ئۇ پەرۋەردىگار. 160 سۆز-كالاڭنى مۇجەسسەملەگەندە ئاندىن ھەققەت بولۇر؛ سېنىڭ ھەر بىر ئادىل ھۆكۈمۈڭ ئەبەدىدۇر. 161 (شىين) ئەمىرلەر بىكاردىن-بىكار ماڭا زىيانكەشلىك قىلدۇ؛ بىراق يۈرۈكىم كالاڭم ئالدىملا تىترەيدۇ. 162 بىرى زور ئولجا تاپقاندا، ۋەدەڭدىن خۇشاللىنىمەن. 163 ساختىقتىن نەپرەتلىنىپ يىرگىنىمەن، سۆيگىنىم تەۋرات-قانۇننىڭ. 164 ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭ تېز بىلدىن، كۈندە بەتتە قېتىم سېنى مەدھىيەلەيمەن. 165 تەۋراتنىڭ سۆيگەنلىرىڭ زور خاتىرجەملىكى بار، ھېچ نەرسە ئۇلارنى يۇتلىماس. 166 مەن ئىجتائىقلىقىڭغا ئۈمىد باغلاپ كۆپتۇم، ئۇ پەرۋەردىگار، ئەمىرلىرىڭگە ئەمەل قىلىپ. 167 جېنىم ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭغا ئەگىشىدۇ، ئۇلارنى ئىنتايىن سۆيەن. 168 بارلىق يوللىرىم ئالدىڭدا، بولغاچ، كۆرسەتمىلىرىڭ ھەم ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭغا ئەگىشىمەن. 169 (تاۋ) مېنىڭ بەربادىم ئالدىڭغا يېقىن كەلسۇن، ئۇ پەرۋەردىگار، كالاڭم بويىچە مېنى قۇتۇلدۇرغايىسەن. 170 ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى تۈگىتىشكە ئۈچۈن، لەۋلىرىمدىن مەدھىيىلەر ئۇرغۇپ چىقىدۇ. 172 تىلىم سۆزۈڭنى كۆيەلەپ ناخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى ئەمىرلىرىڭنىڭ ھەممىسى ھەققانىيدۇر. 173 قولۇڭ ماڭا ياردەمگە تەييار بولسۇن، چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭنى تاللاۋالدىم. 174 مەن ئىجتائىقلىقىڭغا ئەلۋرۇپ تەشنا بولۇپ كەلدىم، ئۇ پەرۋەردىگار، سېنىڭ تەۋراتنىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. 175 جېنىم ياشىسۇن، ئۇ سېنى مەدھىيەلەيدۇ، سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ماڭا ياردەم قىلسۇن. 176 مەن يولدىن ئاداشقان قويدەك تەمتىرەپ قالدىم، قۇلۇڭنى ئىزدەنگەيسەن، چۈنكى ئەمىرلىرىڭنى تۇتۇپ قالغىنىم يوق.

121

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» كۆزلىرىمنى تاغلار تەرەپكە كۆتۈرۈپ قارايمەن، مېنىڭ ياردىمىم قەيەردىن كېلۇر؟ 2 مېنىڭ ياردىمىم پەرۋەردىگاردىنمۇ؛ ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىدىندۇر. 3 تۇپتۇڭنى ھېچ تېپىلدۇرمايدۇ، سېنى ساقلىغۇچى ھېچ مۇڭدەيدۇ؛ 4 مانا، قارا، ئىسرائىلنى ساقلىغۇچى ھەم مۇڭدەيدۇ، ھەم ئۇخلايدۇ؛ 5 پەرۋەردىگار سېنىڭ ساقلىغۇچىڭدۇر؛ پەرۋەردىگار ئوڭ يېنىڭدىكى سايۋەندۇر. 6 قىياش كۈندۈزدە، ئاي كېچىدە ساڭا زەرەرى يەتكۈزۈمەيدۇ؛ 7 پەرۋەردىگار بارلىق يامانلىقتىن سېنى ساقلايدۇ؛ ئۇ جېنىڭنى ساقلايدۇ، 8 پەرۋەردىگار چىقىشنى، كىرىشنى، بۇنىڭدىن كېيىن ئەبەدىلەپ دەڭگەچە ساقلايدۇ.

122

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئۇلار ماڭا: «پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقىلىپ، - دېگەندە، شادلاندىم. 2 پۇتلىرىم دەۋرۋازىلىرىڭ ئىچىدە تۇرۇشقا تېشىپ بولدى، ئۇ يېرۇسالېم! 3 ئۇ يېرۇسالېم، سەن جېسىلاشتۇرۇلۇپ رەتلىك سېلىنغان بىر شەھەردۇرسەن، 4 قەبىلىلەر ئۆيىڭگە چىقىدۇ؛ ياھىنىڭ قەبىلىلىرى چىقىدۇ؛ ئىسرائىلغا بېرىلگەن كۆرسەتمە بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۈر ئېيتىش ئۈچۈن چىقىدۇ. 5 چۈنكى ئۇ يەردە ھۆكۈم چىقىرىشقا تەختلەر سېلىندى، داۋۇتنىڭ جەمەتلىكىگە تەختلەر سېلىندى. 6 يېرۇسالېمنىڭ ئامان-خاتىرجەملىكىنى ئەزدەپ دۇئا قىلغۇچى، سېنى سۆيگەنلەر روناق تاپىدۇ. 7 ئىستېھكاملىرىڭ ئىچىدە ئامان-خاتىرجەملىك بولسۇن، ئوردىلىرىڭ ئىچىدە ئاۋات-ئاراملىق بولسۇن! 8 قېرىنداشلىرىم ھەم يار-يۇرۇدلىرىم ئۈچۈن، مەن: «ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە بولسۇن» - دەيمەن. 9 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ تۇيۇ ئۈچۈن، سېنىڭ روناق تېپىشىڭغا ئىنتىلىمەن!

123

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئۇ ئەرشلەردە تۇرغۇچىسىن، ساڭا بېشىمنى كۆتۈرۈپ قارايمەن، 2 مانا، قۇللىرىڭنىڭ كۆزى ئۆز خوجايىنىڭ قولىرىغا قانداق قارىغان بولسا، دېدەكلىرىڭنىڭ كۆزى ئۆز ساھىبىنىڭ قولىرىغا قانداق قارىغان بولسا، بىزنىڭ كۆزۈم پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا شۇنداق قارايدۇ. تا بىزگە شەپقەت كۆرسەتكۈچە قارايدۇ. 3 بىزگە شەپقەت كۆرگۈزگەيسەن، ئۇ پەرۋەردىگار، بىزگە شەپقەت كۆرگۈزگەيسەن، چۈنكى بىز يەتكۈچە خورلۇق تارتقائىمىز. 4 جېنىمىز غوجامالارنىڭ مازاقلىرىنى، ھاكاۋۇرلارنىڭ خورلۇقلىرىنى يەتكۈچە تارتقاندۇر.

124

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئەگەر بىز تەرەپتە تۇرغىنى پەرۋەردىگار بولمىغان بولسا، ئاھ، ئىسرائىل شۇنداق دېسۇن. 2 بىز تەرەپتە تۇرغىنى پەرۋەردىگار بولمىغان بولسا، كىشىلەر بىزگە ھۇجۇمغا قوزغالغاندا، 3 ئۇلارنىڭ غەزىپى بىزگە ئۇتاشقاندا، - شۇ چاغدا ئۇلار بىزنى تىرىك يۇتۇۋېتەتتى؛ 4 [شۇ چاغدا] سۇلار بىزنى غەرق قىلىۋېتەتتى؛ كەلكۈن بېشىمىزدىن تۆتەتتى؛ 5 داۋالغۇغان سۇلار بېشىمىزدىن تۆتەتتى؛ 6 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە بولغاي! ئۇلارنىڭ چىشىلىرىغا ئۇشۇلۇشقا بىزنى قويۇپ بەرمىدى. 7. جېنىمىز تۇتقۇنچىلارنىڭ باسمىدىن قېچىپ چىققان قۇشتەك قاچتى، باھاق سۇندۇرۇلۇپ، بىز قاچتۇق! 8 ئېرىشكەن ياردىمىمىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىدۇر، ئاسمان-زېمىن ياراتقۇچىنىڭ نامىدىدۇر!

120

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» بېشىمغا كۈن چۈشكەندە مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم، ئۇ ماڭا جاۋاب بەردى. 2 ئۇ پەرۋەردىگار، جېنىمنى يالغان سۆزلەيدىغان لەۋلەردىن، ئالداچى تىلدىن قۇتۇلدۇرغايىسەن. 3 ساڭا نېمە بېرىلدى، ساڭا نېمە قوشۇلۇشى كېرەك، ئەي ئالداچى تىل؟ 4 - پالۋان ئاتقان تۆتكۈر ئوقلار، تارچا چوغلۇرى ساڭا تەگسۇن! 5 مەشەك دىياردا مۇساپىر بولۇپ ياشىغىنىمغا، كېدار چىدىرلىرى ئارىسىدا تۇرغىنىمغا

125

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگارغا تايانغانلار زىغون ئارقىسىغا ياندۇرۇلۇش، زىغوندىن نەپەسلىنىدىغانلارنىڭ ھەممىسى! 6 ئۇلار ئۆگۈدە تېغىدە كۆتۈر، ئۇنى تەۋرەتكىلى بولىدۇ، ئۇ مەڭگۈلۈك تۇرىدۇ. 2 يېرۇسالېم! تاغلار ئۇنىڭ تەراپىنى ئورۇغان، ھەم پەرۋەردىگار ھازىردىن تەنە بەدگىچە ئۆز خەلقىنىڭ تەراپىنى ئوردايدۇ. 3 چۈنكى زەرەللەرنىڭ ھوقوق ھاسىسى ھەققانىيلىرىنىڭ نېسىۋىسىنى باشقۇرمايدۇ؛ بولسا ھەققانىيلارمۇ قوللىرىنى قەبىلىگە ئۇزارتىشى مۇمكىن. 4 پەرۋەردىگار، مېھرىبانلارغا مېھرىبانلىق قىلغىنە، كۆڭلى دۇرۇسلازغۇمۇ شۇنداق بولسۇن. 5 بىراق ئەگرى يوللارغا بۇرۇلۇپ كەتكەنلەرنى بولسا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى قەبىلىگە قىلغۇچىلار بىلەن تەڭ شالايدۇ. ئىسرائىلغا ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي!

126

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگار زىغوندىن سۈرگۈن بولغانلارنى قاچۇرۇپ كەلگەندە، بىز چۈش كۆرگەندەكلا بولىدۇ؛ 2 ئاغزىمىز كۈلگە، تىلىمىز شادلىنىشقا تولىدۇ؛ شۇ تاپقا ئەللەر ئارىسىدا ئۇلار: «پەرۋەردىگار ئۇلارغا زور ئىشلارنى قىلىپ بەردى» - دېيىشتى. 3 پەرۋەردىگار دەرۋەزە بىز ئۈچۈن زور ئىشلارنى قىلدى، بىز يۇرتىمىزدا شادلىنىمىز. 4 جەنۇبىي قۇرۇق ئېرىقلار [شار-شار سۇلارغا] ئايالاندۇرۇلغاندەك، بىز تۇتقۇنلارمۇ ئۆز ئەركىمىزگە قايتۇرغىنە، ئۇ پەرۋەردىگار، 5 كۈز ياشلىرىنى ئېقىتىپ تېرىغانلار شادلىق بىلەن ئورار، 6 يىغلاپ يۈرۈپ چاچىدىغان ئورۇقنى كۆتۈرگەن كىشى، بەرھەق، شادلىق-تەنە تەبىئەت بىلەن ئورۇنغان باغلىرىنى كۆتۈرۈپ قايتىپ كېلىدۇ.

127

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ سۇلايمان يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار ئۆزى ئوي سالىسا، سالغۇچىلار بىكاردىن-بىكار ئۇنىڭغا نەجىر سىڭدۈرىدۇ؛ پەرۋەردىگار شەھەرنى ساقلىمىسا، كۈزەتچىلەر بىكاردىن-بىكار ئويغا تۇرىدۇ. 2 سىلەرنىڭ سەھەردە ئورۇنلاردىن قوپۇشۇڭلار، كەچ بولغاندا يېتىشىڭلار، جاپا-مۇشەققەتتىن ئاندىم يېڭىڭلار بىكاردىن-بىكاردۇر؛ چۈنكى ئۇ ئۆز سۈيىڭىڭىزنى ئۇيغۇن بېرىدۇ. 3 مانا، بالىلار پەرۋەردىگاردىن بولغان مىراسىز، بايلىقتۇڭىزنىڭ مۇسۇسى ئۇنىڭ مۇكاپاتىدۇر، 4 ياشلىقتا تاپقان بالىلار، ئاتۇرنىڭ قولىدىكى ئوقلاردەك بولىدۇ. 5 ھوقۇقى مۇشۇلار بىلەن تولغان ئادەم بەختلىكتۇر؛ [شەھەر] دەرۋازىسىدا تۇرۇپ دۈشمەنلەر بىلەن سۆزلىشىۋاتقىنىدا، ئۇلار يەرگە قاراپ قالىدۇ.

128

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگاردىن قورقۇنغانلار، ئۇنىڭ يوللىرىدا ماڭدىغانلارنىڭ ھەربىرى بەختلىكتۇر! 2 چۈنكى سەن ئۆز قولۇڭنىڭ نەجرىنى بەيسەن، بەختلىك بولسەن، روناق تاپسەن، 3 ئاياللىڭ بولسا ئويۇڭ ئىچىدە مېھلىك ئۆزۈم تېلىدەك بولىدۇ؛ بالىلارنىڭ داستانىڭنى چۈرىدەپ، زەپىۈن دەخلىرىدەك تىزلىنىپ ئولتۇرىدۇ؛ 4 مانا، پەرۋەردىگاردىن قورقۇنغان كىشى شۇنداق بەختتىن كۆرىدۇ. 5 پەرۋەردىگار ساڭا زىغون تېغىدىن بەخت ئاتا قىلغاي، سەن ئومۇرۇڭ بويىچە يېرۇسالېمنىڭ ئاۋاتلىقىنى كۆرگەنەن، 6 پەرزەنتلىرىڭنىڭ پەرزەنتلىرىنى كۆرگەنەن، ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق بولغاي!

129

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ ياشلىقىمىدىن تارتىپ ئۇلار كۆپ قېتىم مېنى خار قىلىپ كەلدى» - ئاھ، ئىسرائىل ھازىر بۇنى دېسۇن - 2 «ئۇلار ياشلىقىمىدىن تارتىپ كۆپ قېتىم مېنى خار قىلىپ كەلدى، بىراق ئۈستۈمدىن غەلبە قىلغان ئەمەس. 3 قوش ھەيدىگۈچىلەر دۈمبەمدە ھەيدىگەن، چۈنكى ئىنتايىن ئۇزۇن تارتقان». 4 پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر؛ ئۆز زىللەرنىڭ ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇۋەتتى، 5 ئۇلار شەرمەندە بولۇپ

130

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» چوققۇر بەرلەردىن ساڭا پەرياد كۆتۈرىمەن، ئۇ پەرۋەردىگار، 2 ئۇ رەب، ئاۋازىمنى ئاڭلىغىنەن، قۇلاقلىرىڭنى يېلىنىش سادىغا سالىغىنەن، 3 ئەگر سەن ياد، قەبىلىلەرنى سۈرۈشتۈرۈپ سانسىڭ، ئەمدى رەب، كىم تىك تۇرالايدۇ؟ 4 بىراق سەندە مەنچەرت-كەچۈرۈم باردۇر؛ شۇڭا سەندىن ئەيىبنىشىمگە بولىدۇ. 5 پەرۋەردىگارنى كۈتۈۋاتمەن، جېنىم كۈتۈۋاتىدۇ، ئۇنىڭ سۆزىگە ئۇمىد باغلىدىم. 6 ئۇ جېنىم چىكىرىنىڭ سەھەرىگە بولغان تەشنىسىدىن ئارتۇق، بەرھەق، ئۇن جېنىم چىكىرىنىڭ سەھەرىگە بولغان تەشنىسىدىن ئارتۇق، جېنىم رەبكە تەشنى بولۇپ كۆتۈرگەن. 7 ئۇ ئىسرائىل، پەرۋەردىگارغا ئۇمىد باغلاڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگاردا تۈزگەنمەس مۇھەببەت باردۇر؛ ئۇنىڭدا زور ئىختىلاقلار بار؛ 8 ئۇ ئىسرائىلنى بارلىق قەبىلىلەردىن بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزىدۇ.

131

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ داۋۇت يازغان كۆي: - ئۇ پەرۋەردىگار، كۆڭلۈم تەكەبۇر ئەمەس، نەزىرىمۇ ئۇستۇن ئەمەس؛ مەن چوڭ ئىشلار بىلەنمۇ، ياكى جامم يەتمەيدىغان كارامەت ئىشلار بىلەنمۇ مەشغۇل بولىمەن؛ 2 بەرھەق، ئانىسىنىڭ قۇچىدا ياتقان ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالىدەك، ئۆز جېنىمنى بېسىۋېلىپ تىنچلاندۇردۇم، كۆڭلۈم ئىچىدە ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالىدەك تۇردۇم. 3 ئىسرائىل پەرۋەردىگارغا ئۇمىد باغلىنىش، ھازىردىن باشلاپ، ئەبەدىگە بەدگىچە!

132

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئۇ پەرۋەردىگار، داۋۇت ئۈچۈن ئۇ تارتقان بارلىق جەبىر-جاپالارنى ياد ئەتكەنەن، 2 ئۇ پەرۋەردىگارغا قانداق قەسەم ئىچكەن، ياقۇ پىتىكى قۇدرەت ئىككىسىگە قانداق ۋەدە قىلغان: - 3 «پەرۋەردىگارغا ئۇزار جاپى، ياقۇنىڭ قۇدرەتلىك ئىككىسىگە ماكانى تاپمىغۇچە، ئۆيۈمدىكى ھۇجرىغا كىرمەيمەن، كارۋانتىكى كۆرۈنمەگە چىقمايمەن، كۆزۈمگە ئۇيغۇن، قاپاقلارمىغا مۇگدەشنى بەرمەيمەن». 6 مانا، بىز ئۇنىڭ خەۋىرىنى ئەفراھلاندۇرغاندۇق؛ ئۇ ئورمانلىق ئېتىزلاردىن تاپتۇق؛ 7 ئۇنىڭ ئۇزار جاپىلىرىغا بېرىپ كىرىپ، ئۇنىڭ تەختىبەرى ئالدىدا سەجدە قىلدى؛ 8 ئورۇنۇڭدىن ئۇرغىن، ئۇ پەرۋەردىگار، سەن قۇدرىتىڭنىڭ ئىبادىسى ئەھدە ساندۇقۇڭ بىلەن، ئۆز ئارامىڭىڭغا كىرگەن؛ 9 كاسىلەرنىڭ ھەققانىيلىق بىلەن كىيىندۈرۈلۈش، مۇمىن بەندىلەرنىڭ تەبىئەتلىك ئاۋازى ياكۇتۇن؛ 10 قۇلۇڭ داۋۇت ئۈچۈن، ئۆزۈڭ مەسە قىلغىنىڭنىڭ يۈزىنى ياندۇرماغىنەن؛ 11 پەرۋەردىگار ئۆز ھەقىقىتى بىلەن داۋۇتقا شۇ قەسەمنى قىلدى، ئۇ ئۇنىڭنىڭ ھېچ ئاغمايدۇ: - ئۇ: «ئۆز پۇشىڭدىن چىققان مۇيىدىن بېرىسنى تەختىڭدە ئولتۇرغۇزغەن؛ 12 پەرزەنتلىرىڭ مېنىڭ ھەدەمنى، ھەم مەن ئۇلارغا ئۆگىتىدىغان ئاگاھ-گۇۋاھلىرىنى ئۇتسا، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرى مەڭگۈگە تەختىڭدە ئولتۇرىدۇ» - دېگەن. 13 چۈنكى پەرۋەردىگار زىغونى تاللىغان؛ ئۇ ئۆز ماكانى ئۈچۈن ئۇ خالىغان. 14 مانا ئۇ: «بۇ مەڭگۈگە بولىدىغان ئارامگەھىدۇر؛ مۇشۇ يەردە تۇرىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇنى خالىمەن. 15 مەن ئۇنىڭ زىغونى ئىنتايىن زور بەرىكەتلىمەن؛ ئۇنىڭ يوقسۇللىرىنى نان

بىلەن قاندىغۇمەن؛ 16 ئۇنىڭ كەھنلىرىغا نىجاتلىقنى كىيگۈزۈمەن، ئۇنىڭ مۇمىن بەندىلىرى شادلىقتىن تەبىئەتتىكى ئاۋازنى ياڭرىتىدۇ. 17 مەن بۇ يەردە داۋۇتنىڭ مۇڭگۈزىنى بىتلەندۈرۈمەن؛ ئۇزۇمنىڭ مەسىھ قىلغىنىم ئۈچۈن يورۇق بىر چىراغ بېكىتكەنمەن؛ 18 ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىگە شەرەمەندىلىكنى كىيگۈزۈمەن؛ ئەمما ئۇنىڭ كىيگەن تاجى بېشىدا روناق تاپىدۇ. - دەيدى.

133

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» داۋۇت يازغان كۆي: - قارا، مانا، قېرىنداشلار بەرلىكتە تۇرۇش تېمىدىگەن ياخشى، تېمىدىگەن شېرىندۇر! 2 ئۇ ھارۇننىڭ بېشىغا توكۇلۇپ، ساقلىدىن ئاققان ئاۋۇ قىممەتلىك مايدەك، ئۇ ھارۇننىڭ ساقلىدىن ئېقىپ، كىيىم - كېچەكنىڭ باقىسىغا چۈشكەن قىممەتلىك ماياغا ئوخشايدۇ، 3 ئۇ يەنە ھەرمون تېغىدىكى شەبەمنىڭ زىنۇن تاغلىرىغا چۈشۈشكە ئوخشايدۇ، چۈنكى شۇ يەردە پەرۋەردىگار بەرىكەتتى - يەنى مەڭگۈلۈك ھاياتى بۇرۇنغان!

134

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» مانا، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر - مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، ئى، كېچىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيدە تۇرىدىغان، پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق قوللىرى! 2 مۇقەددەس جايدا تۇرۇپ قوللىرىڭلارنى كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر - مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 3 تاھام - زېمىنى ياراتقۇچى پەرۋەردىگار سىلەرنى زىنۇندىن بەرىكەتلىگە!

135

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيەلەڭلار، ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرى! 2 ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيدە تۇرغانلار، خۇدايىمىزنىڭ ھويلىلىرىدا تۇرغانلار! 3 ياھى مەدھىيەلەڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىبانىدۇر؛ ئۇنىڭ نامىغا كۆي ئېيتىڭلار؛ چۈنكى مۇشۇنداق قىلىش شېرىندۇر؛ 4 چۈنكى ياد ياقۇپنى ئۆزىڭىزنى بولۇشقا، ئىسرائىلنى ئۆز مىراسى بولۇشقا تاللىۋالدى. 5 چۈنكى ئۆزۈم بىلىمىڭى، پەرۋەردىگار ئۇلۇغىدۇر، رەببىمىز بارلىق ئىشلارنى ئۇستۇندۇر. 6 پەرۋەردىگار نېمە ئىشنى مۇۋاپىق كۆرگەن بولسا، ئۇ تاھامانلاردا، زېمىندا، دېڭىزلاردا ھەم ئۇنىڭ بارلىق تەڭرىدەم شۇنى قىلغاندۇر. 7 ئۇ يەر جەننەتتىن بۇلت - تۇمانلارنى تۇرلىتىدۇ؛ ياغۇرلارغا چاقماق قارنى ھەمراھ قىلىدۇ؛ شامالنى ئۆز خەنزىلىرىدىن چىقىرىدۇ. 8 ئۇ مىسىردىكى ئۇچى ئوغۇللارنى ھالاك قىلدى، ئىنسانلارنىڭ بولسۇن، ھاياتلارنىڭ بولسۇن ھەممىنى ئۆرۈپ ھالاك قىلدى. 9 ئۇ ئالامەتلەرنى، مۇجىزىلەرنى ئاراڭلارغا ئەۋەتتى، ئى مىسىر، پرەۋىن ۋە ئۇنىڭ ھەممە قۇللىرى ئۈستىگە ئەۋەتتى. 10 ئۇ ئۇلۇغ ئەللەرنى ئۇرۇۋەتتى، قۇدرەتلىك پادىشاھلارنى ئۆلتۈرۋەتتى؛ 11 ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھونى، باشانىڭ پادىشاھى ئوگننى، قاناتلىق بارلىق پادىشاھلىقلارنى ئۇرۇۋەتتى. 12 ئۇلارنىڭ زېمىنى مىراس قىلىپ، ئۆز خەلقى ئىسرائىلغا مىراس بولۇشقا تەقدىم قىلدى. 13 سېنىڭ نامىڭ، پەرۋەردىگار، مەڭگۈگە، شۆھرەت - خاتىرەڭ دەۋردىن - دەۋرگىچىدۇر. 14 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ؛ ئۆز قولىغا رەھم قىلىدۇ. 15 ئەللەرنىڭ بۇتلىرى بولسا قەتەلگە كۆمۈش - تالنىزدىن ئىبارەتتۇر؛ ئۇلارنى ئىنساننىڭ قولىرى ياسىغاندۇر، خالاس. 16 ئۇلارنىڭ ئاغزى بار، بىراق سۆزلىمەيدۇ؛ كۆزلىرى بار، بىراق كۆرمەيدۇ؛ 17 ئۇلار قارى بار، بىراق ئاڭلىمايدۇ؛ ئاغزىدا ھېچ نەپەس يوقتۇر. 18 ئۇلارنى ياسىغانلار ئۇلارغا ئوخشاپ قالدۇ، ئۇلارغا تايانغانلارمۇ شۇنداقتۇر. 19 ئىسرائىل جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر - مەدھىيە قايتۇرۇڭلار؛ 20 لاۋي جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر - مەدھىيە

قايتۇرۇڭلار؛ پەرۋەردىگاردىن قورقماڭلار، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر - مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 21 يېرۇسالېمدا ماكانلاشقان پەرۋەردىگار زىنۇندىن تەشەككۈر - مەدھىيە ئېيتىلسۇن! ھەمدۇسانا!

136

پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، ئۇ مېھرىبانىدۇر؛ چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 2 ئىشلارنىڭ ئىلاھىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 3 رەببەرنىڭ رەببىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 4 زور كارامەتلەرنى بىردىنبىر يۈرگۈزگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 5 ئەقىل - پاراسەت ئارقىلىق تاھامانلارنى ياسىغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 6 زېمىنى سۇلار ئۈستىدە سوزۇپ تۇرغۇزغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 7 تۇلۇغ نۇر جىسىملىرىنى ياسىغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 8 كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان قۇياشنى ياسىغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 9 كېچىنى باشقۇرىدىغان ئاي ھەم يۇلتۇزلارنى ياسىغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 10 ئۇلارنىڭ ئۇچلىرىنى ئۆرۈپ، مىسىرغا زەرب بەرگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 11 ئىسرائىلنى ئۇلار ئارىسىدىن چىقارغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 12 كۈچلۈك قول ھەم ئۇزاتقان بىلەك بىلەن ئۇلارنى چىقارغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 13 قىزىل دېڭىزنى بۆلەك - بۆلەك بۆلگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 14 ھەم ئىسرائىلنى ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتكۈزگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 15 قىزىل دېڭىزدا پرەۋىننى قوشۇنلارنى بىلەن سۈيۈرۈپ تاشلىغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 16 ئۆز خەلقىنى چۆل - باياۋاندىن يېتەكلىگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 17 بۈيۈك پادىشاھلارنى ئۇرۇۋەتكۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 18 ھەم مەشھۇر پادىشاھلارنى ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 19 جۈملىدىن ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھونى ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 20 - ھەم باشان پادىشاھى ئوگننى ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 21 ئۇلارنىڭ زېمىنىنى مىراس ئۈچۈن بەرگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 22 بۇنى بەندىسى ئىسرائىلغا مىراس قىلىپ بەرگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 23 ھاھمىز خاراب تەھۋالدا، بەزىلەرنى ئەسلىگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 24 بىزنى ئەزگەنلەردىن قۇتۇلدۇرغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 25 بارلىق ئەت ئىشلىرىگە ئورۇن بەرگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 26 ئەشەرلەردىكى تەزكە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر!

137

بايلىدىكى دەريا - ئېقىنلار بويىدا بىز ئۆلتۈردۇق؛ زىنۇننى ئەسلىگىنىمىز، بەرھەق يىغا كۆتۈردۇق؛ 2 چىلتارنىمىز ئارىسىدىكى سۆڭەكلەرگە ئېسىپ قويۇق. 3 چۈنكى بىزنى سۈرگۈن قىلغانلار بىزدىن ناخشا

تەلەپ قىلدى، بىزنى زاراقتۇچىلار بىزدىن تاماشا تەلەپ قىلىپ: «ھەي، زىنن ناخشىلىرىدىن بىرنى بىزگە ئېيتقىن!» - دېيىشى. 4. باقا يۇرتتا تۇرۇپ پەرۋەردىگارىڭ ناخشىسىنى قانداق ئويلىدى؟ 5. ئەي يېرىۋالغان، مەن سېنى ئۇنىۋېرسال، ئوڭ قولىم [ماھارىتىنى] ئۇنىۋېرسال! 6. سېنى تەسلىمەسەم، - يېرىۋالغاننى ئەڭ چوڭ خۇسۇسىيەتتىن ئەۋەل كۆرمىسەم - تىل تاللايدىغان چاچلىشىپ قالسۇن! 7. ئۇ پەرۋەردىگار، ئېدىم بالىلىرىدىن ھېساب ئالغاندا، يېرىۋالغاننىڭ بېشىغا چۈشكەن كۆيىنى يادىڭغا كەلتۈرگەنمەن، چۈنكى ئۇلار: «ئۇ يەر بىلەن يەكسان قىلغىلار، ئۇلغىچە يەر بىلەن يەكسان قىلغىلار!» دېيىشى. 8. ئۇ بۇلىنىش ئالدىدا تۇرغان بايىل قىزى، بىزگە قىلغان قىلىشلىرىڭنى تۈزۈڭگە قاينۇرغۇچى بەختلىكلەر! 9. بۇۋاڭلىرىڭنى ئېلىپ ئاشقا ئاتقۇچى كىشى بەختلىكلەر!

138

داۋۇت يازغان كۆي: - پۈتۈن قەلبىم بىلەن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن، بارلىق ئىلاھلار ئالدىدا سېنى كۈيلەيمەن. 2. پاك-مۇقەددەسلىكىڭنىڭ ئىبادەتخانىسىغا قاراپ باش تۇرغەن، تۈگەرمەس مۇھەببىتىڭ ھەم ھەقىقەت-ساداقىتىڭ ئۈچۈن نامىڭنى تەرىپلەيمەن، چۈنكى سەن پۈتۈن نام-شۆھرەتتىڭنى بەرگەن، ۋەدە كەتتۈرىدىغىنىڭنى ئۇلۇغ قىلغانسەن. 3. ساڭا نىدا قىلغان كۈندە، ماڭا جاۋاب بەرگەنسەن، جېنىمغا كىچىك كىرگۈزۈپ، مېنى رىغبەتلەندۈرگەنسەن. 4. تاغزىڭنى سۆزلەرنى ئالغاندا، ئۇ پەرۋەردىگار، جامائىدىكى بارلىق شەھەرلەر سېنى مەدھىيەلەيدۇ، 5. ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىدا يۈرۈپ ناخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى. 6. چۈنكى پەرۋەردىگار ئايلىدۇ، بىراق ئۇ ھالى بوشلارغا نەزەر سالىدۇ، تەكەببۇلارنى بولسا تۇراقىن تۇتۇپ يېتىدۇ. 7. زۇلمەت-مۇشەققەتلەر ئارىسىدا ماڭغان بولسامۇ، سەن مېنى جانلاندىرۇرسەن، دۇشمەنلىرىمنىڭ غەپىنى توشۇشقا قولۇڭنى ئۇزارتسەن، ئوڭ قولۇڭ مېنى قۇتقۇزىدۇ. 8. پەرۋەردىگار ماڭا ئەۋەتىلغان پۈتكۈزىدۇ، مېھىر-مۇھەببەت، ئۇ پەرۋەردىگار، مەڭگۈلۈككۈر، ئۆز قوللىرىڭ يازغاننى تاشلاپ كەتمەيگەن!

139

ئەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - ئۇ پەرۋەردىگار، سەن مېنى تەكشۈرۈپ چىقتىڭ، ھەم مېنى بىلىپ يەتتىڭ، 2. تۈزۈڭ ئولتۇرغىنىم، تۇرغىنىمىم بىلىسەن، يارقاق تۇرۇقلۇق كۆڭۈمدىكىنى بىلىسەن. 3. باسقان قەدەملىرىمنى، ياتقانلىرىمنى ئۆتكەنمەن كەتكۈزۈڭ، بارلىق يوللار ماڭا ئاياندۇر. 4. بەرھەق، تىلىمغا بىر سۆز كېلە-كەلمەستىلا، ئۇ پەرۋەردىگار، مانا سەن بۇنى ئەينى بويىچە بىلەي قالمايسەن. 5. سەن مېنى ئالدى-كەينىدىن ئوراپ تۇرسەن، قولۇڭنى مېنىڭ ئۈستۈمگە قويدۇرغانسەن. 6. بۇنداق بىلم ماڭا شۇنچىلىك تىلىمات بىلىندۇ! شۇنداق يۈكسەككى، مەن ئۇنى بىلىپ يېتتەلەيدىكەنمەن. 7. روھىڭنى تېرى بولۇشقا نەلەرگىمۇ بارالايتتىم؟ 8. ھۇزۇرۇڭدىن تۈزۈمنى قاچۇرۇپ نەلەرگە بارالايتتىم؟ 9. ئاشمانلارغا چىقسام، مانا سەن ئاشۇ يەردە، تەھتىسارادا تۇرۇن سالساممۇ، مانا سەن شۇ يەردە، (Sheol h7585) 9. سەھەرنىڭ قاتلىرىنى ئېلىپ ئۇچۇپ، دېڭىزنىڭ ئەڭ چەت يەرلىرىدە تۇرسام، 10. ھەمما ئاشۇ جايدا قولۇڭ مېنى يېتەكلىدۇ، ئوڭ قولۇڭ مېنى يۈلەيدۇ. 11. مەن: «قاراڭغۇلۇق مېنى باپسا، ئەتراپىدىكى يورۇقلۇق چوقۇم كېچە بولىدۇ» - دېسەم، 12. قاراڭغۇلۇق سەندىن يوشۇرۇنالمىدۇ، كېچىمۇ ساڭا كۈندۈزدەك ئايدىڭدۇر، قاراڭغۇلۇق [ساڭا] يورۇقتۇر. 13. بەرھەق، سەن مېنىڭ ئىچىرىمنى ياسىغانسەن، ئانامنىڭ قورسىقىدا مېنى توغغانسەن، 14. مەن سېنى مەدھىيەلەيمەن، چۈنكى مەن سۆزلۈك ۋە كارامەت ياسالغانمەن، سېنىڭ قىلغانلىرىڭ كارامەت تىلىماتتۇر؛

بۇنى جېنىم ئوبدان بىلىدۇ. 15. مەن يوشۇرۇن جايدا ياسالغانمەن، يەر تەڭرىدە ئەپچىللىك بىلەن توقۇلۇپ شەكىللەندۈرۈلگەنمەن، ئۇستىخانلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس ئىدى. 16. ئەزالىرىم ئىچى ئايرىدە بولغان كۈنلەردە، ئۇلار باسلىۋاتقان كۈنلەردە، كۈزۈڭ ئىچى شەكىللەنمىگەن جىسمىمنى كۆرۈپ يەتكەندى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاللىبۇرۇن دېرىمگە يېزىلغانىدى. 17. ئاھ تەكۈم، ئويلەرنىڭ ماڭا نەقەدەر قىممەتلىكىڭنى! ئۇلارنىڭ يىغىنىسى شۇنچە زور دۇر! 18. ئۇلارنى ساناي دېسەم، ئۇلار دېڭىزدىكى قۇملارغۇ كۆپتۇر، ئۇيغۇن كۆزۈمنى ئاچسام، مەن يەنىلا سەن بىلەن بىللەدۇرمەن! 19. ئاھ، سەن رەزىلەرنى ئولتۇرۇۋەتسەڭ ئىدىڭ، ئۇ خۇدا! قاغۇر كىشىلەر، مەندىن يىراق بولۇش! 20. چۈنكى ئۇلار سېنىڭ توغۇلۇق ھېسلىك بىلەن سۆزلەيدۇ، سېنىڭ شەھەرلىرىڭ ئۇلار تەرىپىدىن ئادۇرۇلدى. 21. ساڭا ئۈچمەن بولغانلارغا، ئۇ پەرۋەردىگار، مەنمۇ ئۇچمۇ؟ ساڭا قارىشى چىققانلارغا مەنمۇ يېرىگەنمەنمۇ؟ 22. ئۇلارغا چىش-تېرىقىمغىچە ئۇچتۇرمەن، ئۇلارنى ئۆز دۇشمەنلىرىم دەپ ھېسابلايمەن. 23. مېنى كۈزۈتسەن تەكشۈرگەنمەن، ئۇ تەكۈم! مېنىڭ قەلبىمنى بىلىپ يەتكەنمەن! مېنى سىناپ، غەملىك ئويلەرنى بىلگەنمەن، 24. مەندە [تۈزۈڭگە] ئازار بەرگۈدەك يولىڭ بار-يوقلۇقى كۆرگەنمەن، ۋە مېنى مەڭگۈلۈك يولۇڭدا يېتەكلىگەنمەن!

140

ئەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - رەزىل ئادەمدىن، ئۇ پەرۋەردىگار، مېنى ئازاد قىلغىنەن، زورۋان كىشىدىن مېنى ساقلىغانسەن. 2. ئۇلار كۈنگە يامانلىقلارنى ئويلىماقتا، ئۇلار ھەر كۈنى جەم بولۇشۇپ تۇرۇش چىقارماقتا. 3. تىلىنى يىلاننىڭكىدەك ئىتتىك قىلىدۇ، كوبرا يىلاننىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا تۇرىدۇ، سېلاھ. 4. رەزىل ئادەمنىڭ قوللىرىدىن مېنى ئامان قىلغىنەن، ئۇ پەرۋەردىگار، پۇتلىرىمنى پۇتلاشنى قەستلەيدىغان زورۋان كىشىدىن ساقلىغانسەن. 5. تەكەببۇلار مەن ئۈچۈن قىتاق، تانلارنى يوشۇرۇپ تەييارلىدى، يول بويدا تور بايدى، مەن ئۈچۈن تۇزاقلارنى سالىدۇ، سېلاھ. 6. مەن پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ تەكۈمدۇرسەن» - دېدىم، يېلىنىشلارم ساداسىغا قۇلاق سالغىنەن، ئۇ پەرۋەردىگار، 7. پەرۋەردىگار رەب نىجاتلىقىمنىڭ كىچىدۇر، سەن جەڭ كۈنىدە بېشىمنى يېيىپ قوغدىغانسەن. 8. رەزىل ئادەمنىڭ ئۈمىدى ئىجابەت قىلغىنەن، ئۇ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ ھېلىلىرىنى ئاققۇزمايغىنەن، بولسا ئۆزلىرىنى چوڭ تۇتۇۋالىدۇ. سېلاھ. 9. مېنى قورشۇلغانلارنىڭ بولسا، لەۋلىرىدىن چىققان شۇملۇق ئۇلارنىڭ ئۆز بېشىغا چۈشسۇن، 10. ئۈستىگە چوغلار ياغدۇرۇلسۇن، ئۇلار ئۇشقا، قايتىدىن چىقالمىغۇدەك ھاڭلارغا تاشلىۋېتىلسۇن، 11. تىلى چىقىمىچى ئادەمنىڭ بەر يۈزىدە تۇرى بولسۇن، بالا ئىجابەت زورۋانلارنى تۈگەشكۈچە ئوۋلايدۇ، 12. مەن بىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ئېزىلگەنلەرنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ، يوقسۇلنىڭ ھەققىنى ئېلىپ بېرىدۇ، 13. بەرھەق، ھەققانىيلار نامىڭغا تەشەككۈر ئېيتىدۇ، كۆڭلى دۇرۇسلار ھۇزۇرۇڭدا ياشايدۇ.

141

داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار، مەن ساڭا نىدا قىلدىم؛ بېشىمغا تېزدىن كەلگەنمەن، ساڭا نىدا قىلغىنىدا ئاۋازىمنى ئالغانغىنەن. 2. دۇئائىنى ئالغىنىڭدا، ساڭا سۆزلىغان خۇشبۇدەك يېقىملىق بولسۇن، قولۇمنىڭ كۆتۈرۈلۈشى سۆزلىغان كەچلىك قۇربانلىقتەك قۇبۇل بولسۇن. 3. ئاغزىم ئالدىدا كۈزەنچى تۇرغۇزغانسەن، ئۇ پەرۋەردىگار، لەۋلىرىم دەۋازىسىنى ساقلىغانسەن، 4. كۆڭلۈمنى ھېچقانداق يامان ئىشقا، قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا شېرىك بولۇپ، رەزىللىك قىلىشقا مايىل قىلغىنەن. مېنى ئۇلارنىڭ نېمەتلىرىدىن ھېچ يېڭىزىمگەنمەن! 5. ھەققانىي ئادەم مېنى ئۇرسۇن - بۇ ماڭا مېھرىبانلىقتۇر؛

ماگا تەنبە بەرسۇن - بۇ بولسا، پېشىم رەت قىلمايدىغان، قۇيۇلغان ئېسىل مايدەك بولدى. چۈنكى مېنىڭ داۋامى بەنلا شۇلارنىڭ رەزىللىكلىرىگە قارشى بولدى.

144 داۋۇت يازغان كۆي: - قوللىرىمغا جەڭ قىلىشنى، بارماقلىرىمغا تۇرۇشنى ئۆگىنىدىغان، مېنىڭ قورام پېشىم پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! **2** مېنىڭ تۈزگەرمەس شەپقىتىم ۋە مېنىڭ قورغىم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارم ۋە ئىجتىكارم، مېنىڭ قالقىتىم ۋە ئايانغىم، مەن تۇنىڭكىن ھىمايە ئاپتەن؛ ئۇ ئۆز خەلقىنى قول ئاستىدا بويىسۇندۇرغۇچىدۇر! **3** ئۇ پەرۋەردىگار، سەن ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالدىكىكەنەن، ئادەم دېگەن زادى نېمە؟ ئۇنىڭ توغرىلۇق ئويلايدىكەنەن، ئىنسان بالىسى دېگەن نېمە؟ **4** ئادەم بولسا بىر نەپەستۇرلا، خالاس؛ ئۇنىڭ كۈنلىرى تۆتۈپ كېتىۋاتقان بىر كۈنلەڭگىدۇر، خالاس. **5** ئۇ پەرۋەردىگار، ئاسمانلارنى ئېڭىلدۈرۈپ چۈشكەن، تاغلارغا تېگىپ ئۇلاردىن ئىس-تۆتەك چىقارغان، **6** چاقماقلارنى چاققۇزۇپ ئۇلارنى تارقىتىۋەتكەن، ئوقلىرىنى ئېتىپ ئۇلارنى قىياس-سۈرەنگە سالغان، **7** يۇقىرىدىن قوللىرىنى ئۆزىتىپ، مېنى ئازاد قىلغان، مېنى ئۇلۇغ سۇلاردىن، ياغا يۇرتتىكىلەرنىڭ چاڭگىلىدىن چىقارغان. **8** ئۇلارنىڭ ئاغزى قۇرۇق گەپ سۆزلەيدۇ، ئۇڭ قولى ئالدىغا قولىدۇر. **9** ئۇ خۇدا، مەن ساڭا ئاناپ يېڭى ناخشا ئېيتىمەن، ئوتتارغا تەڭگەش بولۇپ ساڭا كۈنلەرنى ئېيتىمەن. **10** سەن پادىشاھلارغا ئىتايلىق-ئەلبە بېغىشلايدىن؛ قۇلۇڭ داۋۇتتى ئەجەللىك قىلىچىن قۇتۇلدۇرسەن. **11** مېنى قۇتۇلدۇرغان، يات يۇرتتىكىلەرنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغان، ئۇلارنىڭ ئاغزى قۇرۇق گەپ سۆزلەيدۇ، ئۇڭ قولى ئالدىغا قولىدۇر. **12** شۇنداق قىلىپ ئوغۇللىرىم ياشلىقىدا پۇختا يېتىلگەن كۈچلەرگە ئوخشايدۇ، قىزلىرىم ئوردىچە نەقىشەلەنگەن تۇرۇقلۇكلاردەك بولىدۇ؛ **13** ئاشلىق ئامبارلىرىم تۇلدۇرۇلۇپ، تۇرلۇق-تۇرلۇق ئۇزۇقلۇق بىلەن تەمىنلەيدىغان، قولىرىم ئوتتارلىرىمدا مېڭاپ، تەمىنلەپ قولىرىمدا يازغان، **14** كالىرىم يىغىلغان، ھېچكىم بېسىپ كىرمەيدىغان، ھېچكىم [جەڭگە] چىقمايدىغان، كۈچلىرىمدا ھېچ جىدەل-غۇرۇغا بولمايدىغان، **15** ئەھۋالى شۇنداق بولغان خەلق تېمىدېگەن بەختلىكتۇر! خۇداسى پەرۋەردىگار بولغان خەلق بەختلىكتۇر!

142 داۋۇت غاردا يوشۇرۇنۇپ تۇرغان ۋاقىتتا يازغان «ماسقل»:- مەن پەرۋەردىگارغا ئاۋازىمنى ئاڭلىتىپ ئالە-پەرياد كۆتۈرمەن؛ پەرۋەردىگار ئاۋازىم بىلەن يېلىنمەن، **2** ئۇنىڭ ئالدىدا داد-زارلىرىمنى ئۇنىڭغا ئاۋازچىلىكىمنى ئېيتىمەن. **3** روم ئىچىدە تۈگىشەي دەپ قالغاندا، شۇ چاغدا باسقان يولۇمنى بىلگەنەن، مەن ماڭغان يولدا ئۇلار ماڭا قىلماق سالىدى. **4** ئۇڭ يېنىمغا قاراپ باققايسىن، ئەتراپىدا مېنى تونۇيدىغان ئادەم يوقتۇر؛ پاناھكار يوقاپ كەتتى، ھېچ ئادەم جېنىمغا كۆيۈمەيدۇ. **5** مەن ساڭا پەرياد كۆتۈردۈم، ئۇ پەرۋەردىگار، ساڭا: «سەن مېنىڭ باشپاناممىسەن، تىرىكەرنىڭ زېمىنىدا بولغان نېپسۇمىدۇرسەن» - دېدىم. **6** مېنىڭ پەريادىمغا قۇلاق سالغان، چۈنكى مەن ئىنتايىن خاراب ئەۋلادغا چۈشۈرۈلۈم؛ مېنى قوغلىغۇچىلاردىن قۇتۇلدۇرغان، چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈكتۇر. **7** مېنىڭ نامىڭنى تەرىكەشكەن ئۇچۇن، جېنىمنى تۇرمىدىن چىقارغان، ھەققانىيلار ئەتراپىدا ئولتۇرۇشۇپ، چۈنكى سەن ماڭا زور مېھرىبانلىق كۆرسىتىسەن.

143 داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار، دۇئاڭنى ئاڭلىغان، يېلىنىشىمغا قۇلاق سالغان، ھەققەت ساداقىتىڭدە ھەم ھەققانىيلىڭدە ماڭا جاۋاب بەرگەن. **2** ئۇز قۇلۇڭنى سوراقتا تارتىشقا تۇرمىغان، چۈنكى نەزىرىڭدە تىرىكەرنىڭ ھېچبىرى ھەققانىي ئىسپاتلانمايدۇ. **3** چۈنكى دۇشمەن جېنىمغا زىيانكەشلىك قىلماقتا، ئۇ ھاياتى دەپسەندە قىلدى، مېنى خۇددى تۈلگى تۇرۇن بولغانلاردەك، قاراڭغۇ جايلاردا تۇرۇشقا مەجبۇر قىلدى. **4** شۇڭا روم ئىچىدە تۈگىشەي دەپ قالدى، ئىچىدە قەلىم سۈندى. **5** مەن قەدىمكى كۈنلەرنى ئەسلەيمەن؛ سېنىڭ بارلىق قىلغانلىرىڭ ئۇستىدە سېغىنىپ ئويلىمەن، قوللىرىڭ ئىشلىگەنلىرىنى خىيالدىن ئۆتكۈزمەن. **6** قوللىرىمنى ساڭا قاراپ سوزۇپ ئىنتىلمەن، جېنىم چاقىمغان زېمىندەك ساڭا تەشاددۇر. سېلاھ، **7** ماڭا تېزدىن جاۋاب بەرگەن، ئۇ پەرۋەردىگار، روم ھالىدىن كېتىدۇ؛ دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرماغاسەن؛ بولمىسا مەن ھاڭغا چۈشىدىغانلاردەك بولىمەن. **8** مېھىر-مۇھەببىتىڭنى تاڭ سەھەردە ئاڭلايتىمەن؛ چۈنكى ئايانغىم سەن، مېڭىشىم كېرەك بولغان يولى ماڭا بىلدۈرگەن، چۈنكى جېنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ؛ **9** مېنى قۇتۇلدۇرغان، ئۇ پەرۋەردىگار، دۇشمەنلىرىم، باشپاناھ ئۆزىدەپ سېنىڭ پىشىڭغا قاچمەن. **10** ئۇ ئۆز ئىرادىگە ئەمەل قىلىشقا مېنى ئۆگەتكەن، چۈنكى سەن مېنىڭ خۇدايدۇرسەن، سېنىڭ مېھرىبان رومىڭ مېنى تۇتۇپ زېمىندا يېتەكلىگەن، **11** ئۆز نام-شۆھرىتىڭ ئۇچۇن مېنى جانالاندۇرغان، ئۇ پەرۋەردىگار، ئۆز ھەققانىيلىقىڭدە جېنىمنى ئاۋازچىلىكىڭنى ئازاد قىلغان، **12** ھەم مېھىر-شەپقىتىڭدە دۇشمەنلىرىمنى تۇزۇپ

145 مەدھىيە: داۋۇت يازغان كۆي: - مەن سېنى مەدھىيەلەپ ئۇلۇغلايمەن، خۇدايم، ئۇ پادىشاھ؛ نامىڭغا ئەبەدىلەپ بەدگىچە تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرمەن. **2** ھەر كۈنى ساڭا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرمەن، نامىڭغا ئەبەدىلەپ بەدگىچە تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرمەن! **3** ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگار، زور مەدھىيەلەرگە لايىقتۇر! ئۇنىڭ ئۇلۇغلىقىنى سۇرۇشتۇرۇپ بولىمىز، **4** بىر دەۋر يېڭى بىر دەۋرگە سېنىڭ قىلغانلىرىڭنى ماختايدۇ، ئۇلار قۇدرەتلىك قىلغانلىرىڭنى جاكارلايدۇ، **5** مەن ھەيۋىتىڭنىڭ شەھەرلىك جۇلالىقىنى، ۋە كارامەت مۇجىزىلىرىڭنى سېغىنىپ سۆزلەيمەن، **6** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قورقۇنچۇلۇق ئىشلىرىڭنىڭ قۇدرىتى بايان قىلدى؛ مەنمۇ ئۇلۇغ ئەمەللىرىڭنى جاكارلايمەن! **7** ئۇلار زور مېھرىبانلىقىڭنى ئەسلەپ، ئۇنى مۇبارەكلەپ تارقىتىدۇ، ھەققانىيلىقىڭ توغرىلۇق يۇقىرى ئاۋازدا كۆزلەيدۇ. **8** پەرۋەردىگار مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىملىدۇر؛ ئاسان غەزەپلەنمەيدۇ، ئۇ زور مېھىر-مۇھەببەتلىكتۇر، **9** پەرۋەردىگار ھەممىگە مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ رەھىملىقلىرى بارچە ياراتقانلارنىڭ ئۇستىدۇر، **10** سېنىڭ بارلىق ياسىغانلىرىڭ سېنى مەدھىيەلەيدۇ، ئۇ پەرۋەردىگار، سېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىڭ ساڭا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرىدۇ. **11** ئۇلار پادىشاھلىقىڭنىڭ شەرىپىدىن خەۋەر بەتكۈزىدۇ، كۆچ-قۇدرىتىڭنى سۆزلەيدۇ، **12** شۇنداق قىلىپ ئىنسان بالىلىرىغا قۇدرەتلىك

ئىلىنىڭ، پادىشاھلىقنىڭ شەرىپلىك ھەۋىسى ئايان قىلىندۇ. 13 سېنىڭ پادىشاھلىقنىڭ ھەدىيە پادىشاھلىقتۇر، سەلتەنىنىڭ ئەۋلادىدىن-ئەۋلادىقىچىدۇر. 14 پەرۋەردىگار يىقلاي دېگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى يۆلەيدۇ، ئېگىلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۇرغۇزىدۇ. 15 ھەممەينىڭ كۆزلىرى ساكا تىكىلىپ كۆتىدۇ، يۈزىدۇر. 16 ئۇ ئاق قارى يۈگدەك بېرىدۇ، قىرغاقنى كۆزلەردەك تارقىتىدۇ. 17 ئۇلارغا ئۆز ۋاقتىدا زىننى تەقسىم قىلىپ بېرىسەن، 16 قولۇڭنى ئېچىشىڭ بىلەنلا، بارلىق جان ئىگىلىرىنىڭ ئارزۇسىنى قاندۇرسەن. 17 پەرۋەردىگار بارلىق يوللىرىدا ھەقىقەتچىدۇر، ياسىغانلىرىنىڭ ھەممىسىگە مۇھەببەتلىكتۇر. 18 پەرۋەردىگار ئۆزىگە نىدا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە يېقىندۇر، ئۆزىگە ھەقىقەتتە نىدا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە يېقىندۇر، 19 ئۇ تۆزىدىن ئەيىبنىدىغانلارنىڭ ئارزۇسىنى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ پەرىيادىنى ئاڭلاپ ئۇلارنى قۇتقۇزىدۇ. 20 پەرۋەردىگار ئۆزىنى سۆيگەنلەرنىڭ ھەممىسىدىن خەۋەر ئالىدۇ، رەزىلەرنىڭ ھەممىسىنى يوقىتىدۇ. 21 ئاغزىم پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىسىنى ئېيتىدۇ، بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئەبەدىدە ئەلەم ئۆزىنىڭ مۇقەددەس نامىغا تەشەككۈر-مەدھىيە قاپۇرغاي!

148

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارنى ئاسمانلاردىن مەدھىيەلەڭلار، يۇقىرى جايلاردا ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، 2 ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، بارلىق پەرىشتىلىرى، ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، بارلىق قوشۇنلىرى! 3 ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، ئۇ قۇياش ھەم ئاي، ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، ھەممە پارلاق يۇلتۇزلار، 4 ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، ئاسمانلارنىڭ ئاسمانلىرى، ئاسماندىن يۇقىرى جايلاشقان سۇلار! 5 بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلىسۇن، چۈنكى ئۇ بۇيۇرغان ھامان، ئۇلار ياراتالغۇدۇر، 6 ئۇ ئۇلارنى ئەبەدىدە بەدگىچە تۇرغۇزىدۇ، ئۇلار ئۈچۈن ۋاقتى تۇتمەيدىغان بەلگىسىنى بۇيۇرغان. 7 پەرۋەردىگارنى زىمىندىن مەدھىيەلەڭلار، دېڭىزدىكى بارلىق ئەجدىھالار، دېڭىزنىڭ بارلىق تەڭرىلىرى، 8 قوت، مۇلدۇز، قار، تۇمان، ئۇنىڭ سۈزىگە ئەمەل قىلىدىغان جۇدۇنلۇق شامال، 9 تاغلار ھەم بارلىق دۆڭلەر، مۇنبەلەك دەرەخلەر، بارلىق كېدەر دەرەخلىرى، 10 ياۋايى ھايۋانلار، بارلىق مال-ۋارنلار، ئۆملىكۈچىلەر ھەم ئۇچار-قاناتلار، 11 جاھان پادىشاھلىرى ۋە بارلىق قۇمرا، ئەمەلەر ھەم يەر يۈزىدىكى بارلىق ھاكىم-سوتچىلار، 12 ھەم يىتىڭلەر ھەم قىزلار، بۇيۇلار ۋە باشلار، 13 ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلىسۇن، چۈنكى بەدەل ئۆزىنىڭ نامى ئالىيدۇ، ئۇنىڭ ھەيۋىتى ھەم پەرۋەردىگارنىڭ ئۈستۈن تۇرىدۇ. 14 ھەم ئۇ ئۆز خەلقىنىڭ مۇڭلۇقىنى، يەنى بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ مەدھىيىسىنى ئېگىز كۆتۈرگۈزگەن، ئۇلار ئىسرائىل بالىلىرى، ئۆزىگە يېقىن بىر خەلقئۇر! ھەمدۇسانا!

149

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى بىر ناخشىنى ئوقۇڭلار، مۇمىن بەندىلىرىنىڭ جامائىتىدە ئۆزىنىڭ مەدھىيىسىنى ئېيتىڭلار! 2 ئىسرائىل ئۆز ياراتقۇچىسىدىن شادلانغۇن، زىغون ئوغۇللىرى ئۆز پادىشاھىدىن خۇش بولغاي! 3 ئۇلار ئۆزىنىڭ نامىنى ئۇسسۇل بىلەن مەدھىيىلىسۇن، ئۇنىڭغا كۆيەلەر داپ ھەم چىلتارغا تەكشۈپ ئېيتسۇن! 4 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىدىن سۆيۈنەر، ئۇ ياۋاش مۇمىنلارنى نىجاتلىق بىلەن بېزەيدۇ، 5 ئۇنىڭ مۇمىن بەندىلىرى شان-شەرەپتە رولىنى شاد بولغاي، ئورۇنلىرىدا يېتىپ شاد ئاۋازىنى ياكراقتى! 6 ئاغزىدا تەكشۈپ كۆرگەن پۈكسەك مەدھىيىلىرى بولسۇن، قوللىرىدا قوش بىسلىق قىلىچ تۇتۇلسۇن، 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئەللەر ئۈستىدىن قىساس، خەلقئەرگە جازا بەجا يۈزگۈزىدۇ، 8 ئەللەرنىڭ پادىشاھلىرىنى زىجىرلەر بىلەن، ئاقسۆڭەكلىرىنى تۈمۈر كىشەنلەر بىلەن باغلايدۇ، 9 ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پۈتۈلگەن ھۆكۈمىنى بەجا كەلتۈرىدۇ - ئۇنىڭ بارلىق مۇمىن بەندىلىرى مۇشۇ شەرەپكە ئېسىپ بولىدۇ! ھەمدۇسانا!

150

ھەمدۇسانا! تەكشۈپ ئۆزىنىڭ مۇقەددەس جايدا مەدھىيەلەڭلار، قۇدرىتى پارلاپ تۇرىدىغان ئەشەرلەردە ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، 2 ئۇنى قۇدرەتلىك

146

ھەمدۇسانا! ئۇ جېنىم، پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلە! 2 مەن ھايات بولساملا، پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەيمەن، ۋۇجۇدۇم بار بولسىلا خۇدايىغا كۆي يېتىمەن. 3 ئېسىلدارلەرگىمۇ، ئىنسان بولمىسىمۇ تايانماڭلار، ئۇلاردا ھېچ مەدەت-ئىجتىنا يوقتۇر. 4 مانا، ئۇنىڭ نەپىسى كېتىدۇ، ئۇ ئۆز تېرىقىغا قايتىپ كېتىدۇ، شۇ كۈندىلا ئارزۇ-ئەپىيەتلىرى يوقاپ كېتىدۇ، 5 ياقۇنىڭ تەكشۈمى مەدەتكارى بولغان ئادەم، پەرۋەردىگار خۇداسىنى ئۆز ئۈمىدى قىلغان ئادەم بەختلىكتۇر! 6 ئۇ ئاسمانلارنى، زېمىننى، دېڭىزنى ھەم ئۇنىڭدا بار مەۋجۇداتلارنى ياراتقۇدۇر، ئۇ ھەقىقەت ساداقەتتە مەڭگۈ تۇرىدۇ، 7 ئېزىلگۈچىلەر ئۈچۈن ئۇ ھۆكۈم سۈرىدۇ، ئايچ قالغانلارغا نان بېرىدۇ، پەرۋەردىگار مەھسۇسلارنى ئازاد قىلىدۇ، 8 پەرۋەردىگار كورلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچىدۇ، پەرۋەردىگار ئېگىلىپ قالغانلارنى تۇرغۇزىدۇ، پەرۋەردىگار ھەقىقەتچىلارنى سۈيىدۇ. 9 پەرۋەردىگار مۇساپىرلاردىن خەۋەر ئالىدۇ، يېتىم-يېسىرلەرنى، تۇل خوتۇننى يۆلەيدۇ، بىراق رەزىلەرنىڭ يولىنى تەڭرى-يېڭى قىلىدۇ. 10 پەرۋەردىگار مەڭگۈگە ھۆكۈم سۈرىدۇ، ئۇ زىغون، سېنىڭ خۇدايىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ! ھەمدۇسانا!

147

ھەمدۇسانا! ياخشى مەدھىيەلەڭلار! بەرھەق، بۇنداق قىلىش شېرىندۇر، خۇدايىمىزنى كۆيەلەر! مەدھىيە ئوقۇش ئىنسانغا يارىشىدۇ. 2 پەرۋەردىگار يېرۇسالېمى بىنا قىلماقتا، ئىسرائىلنىڭ سۈرگۈن قىلىنغانلىرىنى ئۇ يىغىپ كېلىدۇ، 3 ئۇ كۆڭلى سۇنۇقلارنى داۋالايدۇ، ئۇلارنىڭ يارىلىرىنى تاڭىدۇ. 4 ئۇ يۇلتۇزلارنىڭ سانىنى سانىدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە بىر-بىرلەپ ئىسىم قويىدۇ. 5 تۇلۇغۇرلەر بېيىمەن، زور قۇدرەتلىكتۇر، ئۇنىڭ چۈشىنىشى چەكسىزدۇر. 6 پەرۋەردىگار ياۋاش مۇمىنلارنى يۆلەپ كۆتۈرىدۇ، رەزىلەرنى يەرگىچە تۇۋەن قىلىدۇ، 7 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈرلەر بىلەن ناخشا ئېيتىڭلار، كۆيەلەر چىلتارغا تەكشۈپ ئېيتىڭلار! 8 ئۇ ئاسماننى بۇلۇتلار بىلەن قاپلىتىدۇ، زېمىنغا ماغۇرنى يېقىتىدۇ، تاغلاردا توت-چۆيەلەرنى ئۈستۈرىدۇ، 9 ماللارغا ئۇزۇق، تاغ قاغىسىنىڭ چۈچىلىرى زارلىغاندا، ئۇلارغا ئۇزۇق بېرىدۇ، 10 ئات كۆچۈدىن ئۇ زوق ئالمايدۇ، ئادەمنىڭ چەپدەس يۇتلىرىنى خۇرسەنلىك دەپ بىلەيدۇ، 11 پەرۋەردىگار بەلكى تۆزىدىن ئەيىبنىدىغانلارنى، تۆزىنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىگە ئۈمىد باغلىغانلارنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىدۇ. 12 پەرۋەردىگارنى ماختاڭلار، ئۇ يېرۇسالېم، خۇدايىڭنى مەدھىيەلە، ئۇ زىغون. 13 چۈنكى ئۇ دەۋرلەرنىڭ تاقاقلىرىنى مەھكەم قىلىدۇ، سېنىڭگە ئۇرۇۋاتقان

ئىشلىرى ئۈچۈن مەدھىيەلەنگەن، غايەت ئۇلۇغلىق ئۈچۈن ئۇنى مەدھىيەلەنگەن،
3 ئۇنى بۇرغا ساداسى بىلەن مەدھىيەلەنگەن، ئۇنى راۋاب ھەم چىلتار بىلەن
مەدھىيەلەنگەن، 4 ئۇنى داب ھەم ئۇسسۇل بىلەن مەدھىيەلەنگەن، ئۇنى تارلىق
سازلار ھەم نەي بىلەن مەدھىيەلەنگەن، 5 ئۇنى جاراڭلىق چاڭلار ھەم ياڭراق
چاڭلار بىلەن مەدھىيەلەنگەن، 6 بارلىق نەپەس ئىگىلىرى ياھىي مەدھىيەلىسۇن!
ھەمدۇسانا!

پەندە-نەسەھەتلەر

1

ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلاميانىڭ پەندە-نەسەھەتلىرى: 2

ئۆزلىرىنى ھاللاڭ قىلىدۇ. 33 لېكىن ماڭا قۇلاق سالغانلار تامان-ئېسەن ياشايدۇ،
بالايىقازلاردىن، غەم-ئەندىشلەردىن خالىي بولۇپ، خاتىرجەم تۇرىدۇ.

2

ئۇ ئوغلۇم، ئەگەر سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلساڭ، نەسەھەتلىرىمى قەلبىڭگە
پۈكسەڭ، 2 ئەگەردە داناللىققا قۇلاق سالساڭ، يورۇقلۇققا ئېرىشىشكە
كۆڭۈل بەرسەڭ، 3 ئەگەر ئەقىل-پاراسەتكە ئەتىياز بولۇپ ئىلتىجا قىلساڭ،
يورۇقلۇققا ئېرىشىش ئۈچۈن يۇقىرى ئاۋازدا يېلىنساڭ، 4 ئەگەر كۆمۈشكە
ئىنتىلگەندەك ئىنتىلسەڭ، يوشۇرۇن گۆھەرنى ئىزدىگەندەك ئىزدىسەڭ، 5 ئۇنداقتا
پەرۋەردىگاردىن [ھەقىقىي] قورققۇشى بىلىدىغان بولسىن، ۋە ساڭا خۇدانى
تۇتۇش نېسىپ بولىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار دانالىق بەرگۈچىدۇر، ئۇنىڭ
ئاغزىدىن بىلىم بىلەن يورۇقلۇق چىقىدۇ. 7 ئۇ دۇرۇس ياشاۋاتقانلار ئۈچۈن مول
ھېكمەت تەييارلاپ قويغاندۇر، ئۇ ئىجتىھاتلىق ئادەملەر ئۈچۈن قالدۇردۇ. 8
ئۇ ئادىللىق قىلغۇچىلارنىڭ يوللىرىنى ئاسرايدۇ، ئىخلاسمەن بەندىلەرنىڭ يولىنى
قوغدايدۇ. 9 ئۇ چاغدا ھەققانىيلىق، ئادىللىق ۋە دۇرۇسلىقنى، شۇنداقلا
ھەرقانداق گۈزەل يولى چۈشىنىدىغان بولسىن. 10 دانالىق قەلبىڭگە
كىرىشى بىلەنلا، بىلىم كۆڭۈلگە يېقىنى بىلەنلا، 11 پەم-پاراسەت سېنى
قوغدايدۇ، يورۇقلۇق سېنى ساقلايدۇ. 12 ئۇلار سېنى يامان يولىدىن، تىلى زەھەر
ئادەملەردىن قۇتقۇزىدۇ، 13 يەنى توغرا يولىدىن چەتلىگەنلەردىن، قاراڭغۇ
يوللاردا ماڭىدىغانلاردىن، 14 رەزىللىك قىلىشى ھۇزۇر كۆرىدىغانلاردىن،
يامانلىقنىڭ زىيانلىرىنى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغانلاردىن، 15 يەنى ئەگرى يوللاردا
ماڭىدىغانلاردىن، قىشقىر يولدا ماڭىدىغانلاردىن قۇتقۇزىدۇ. 16 [دانالىق]
سېنى يۇرۇق ئايالدىن، يەنى شىرىن سۆزلەر بىلەن ئازدۇرماقچى بولغان نامەھرەم
ئاياللاردىن قۇتقۇزىدۇ. 17 [بۇنداق ئاياللار] ياش ۋاقتىدا تەككەن جورسىنى
باشلاپ، خۇدا ئالدىدىكى نىكاھ قەسمىنى ئۇتقۇغان ۋاپاسىزلاردىندۇر. 18
ئۇنىڭ ئۆيىگە بارىدىغان يول تۆلمىگە ئايرىدىغان يولدىر، ئۇنىڭ ماڭىدىغان
يوللىرى ئادەمنى ئەزاھلار ماكانغا باشلايدۇ. 19 ئۇنىڭ قېشىغا بارغانلارنىڭ
بىرىمۇ قايتىپ كەلگىنى يوق، ئۇلاردىن بىرىمۇ ھاياتلىق يوللىرىغا ئېرىشكىنى يوق.
20 [شۇلارنى چۈشەنسەڭ] ياخشىلارنىڭ يولىدا ماڭىسەن، ھەققانىيلارنىڭ
يوللىرىنى تۇتسىن. 21 چۈنكى دۇرۇس ئادەم زېمىندا ياشاپ قالالايدۇ،
مۇكەممەل كىشى بۇ يەردە ماكانلىشىالايدۇ. 22 لېكىن رەزىللەر زېمىندىن ئۇزۇپ
تاشلىنىدۇ، ۋاپاسىزلار ئۇنىڭدىن يۇلۇۋېتىلىدۇ.

3

ئۇ ئوغلۇم، تەلىمىنى تۇتۇما، دېگەنلىرىمنى ھەمىشە كۆڭۈلگە چىڭ
تۇت. 2 چۈنكى ئۇ ساڭا بەرىكەتلىك كۈنلەر، ئۇزۇن ئۆمۈر ۋە خاتىرجەملىك
قوشۇپ بېرىدۇ. 3 مەھرىبان ۋە ھەق-سەمىمى بولۇشتىن ۋاز كەچمە، بۇلارنى
بويۇڭغا ئېسىۋال، قەلبىڭگە پۈتۈل. 4 شۇنداق قىلغاندا خۇدا ۋە بەندىلەرنىڭ
ئەزىدە ئىلتىپاتقا لايىق بولسىن، دانىشمەن ھېسابلىنىسەن. 5 تۈز قەلڭگە
تايانماي، پەرۋەردىگارغا چىن قەلبىڭ بىلەن تايىغىن، 6 قانداقلا ئىش قىلساڭ،
پەرۋەردىگارى تۇتۇشقا ئىنتىل، ئۇ ساڭا توغرا يوللارنى كۆرسىتىدۇ. 7 تۈزۈڭنى
ئەقىللىق سائىپا، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىپ، يامانلىقتىن يىراق بول. 8 شۇنداق
قىلىنسىڭا، بۇ ئىشلار دەردىڭگە دەرىمان، ئۆستىغانلىرىڭغا يىلىك بولىدۇ. 9
پەرۋەردىگارنىڭ ھۆرمىتىنى قىلىپ مال-دۇنيايىڭنى ھەدىيەلەرنى سۇنغىن،
ئېتىزىڭنى تۇنجى چىققان مەھسۇلاتلىرىڭنى ئۇنىڭغا تاشغىن، 10 شۇنداق
قىلىنسىڭا، ئامبارلىرىڭ ئاشلىققا تولۇپ تاشىدۇ، شاراب كۆلچەكلىرىڭگە يېڭى
شاراب ئېشىپ-ئېشىپ تۇرىدۇ. 11 ئۇ ئوغلۇم، پەرۋەردىگارنىڭ تەبىئىيىتىگە
بېھزۋالىق قىلما، ئۇنىڭ تەبىئىتىدىن بەزمە. 12 چۈنكى، ئانا ئەمەز كۆرگەن

ئوغلغا تەبىئە-تەربىيە بەرگەندەك، پەرۋەردىگار كىمى سۈيگەن بولسا ئۇنىڭغا تەبىئە-تەربىيە بېرىدۇ. 13 دانالققا مۇئەسسەر بولغان كىشى، يورۇقلۇققا ئىگە بولغان كىشى تەبىئەت بەختلىك ھە! 14 چۈنكى داناللىقنىڭ پايدىسى كۆمۈشنىڭ پايدىسىدىن كۆپتۇر، قىممىتى ساپ ئالتۇننىڭكىدىن زىيادىدۇر. 15 ئۇ ئەل-ئايۇتلاردىن قەممەتلىكتۇر، ئىنتىزار بولغان ھەرقانداق نەرسەگەندىن ھېچبىرىمۇ ئۇنىڭغا تەڭ كەلمەستۇر. 16 داناللىقنىڭ ئوڭ قولىدا ئۇزۇن تومۇر، سول قولىدا يايلىق ۋە شۆھرەت باردۇر. 17 ئۇنىڭ يوللىرى ساڭا خۇش پۇراق تۇيۇلۇر، ئۇنىڭ بارلىق تەرىقىلىرى سېنى ئارام تاپقۇزۇر. 18 ئۇ ئۆزىنى تاپقان ئادەمگە «ھاياتلىق دەخى» دۇر، ئۇنى چىڭ تۇتقان كىشى تەبىئەت بەختلىك! 19 پەرۋەردىگار دانالىق بىلەن پەرزىمىنى بەرپا قىلدى، ھېكمەت بىلەن ئاسماننى ئورناتتى. 20 ئۇنىڭ بىلىمى بىلەن پەرىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرى يېرىلدى، ھەمدە بۇلۇتلاردىن شەبەم چۈشتى. 21 ئۇ ئوغلۇم! [دانالىق بىلەن بىلىمنى] كۆزۈڭگە چىقارما، پىشقان ھېكمەت ۋە پەم-پاراسەتنى چىڭ تۇت. 22 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جېنىڭغا جان قوشىدۇ، بويۇڭغا تېپىلغان ئېسىل مارجاندەك ساڭا گۈزەللىك قوشىدۇ. 23 شۇ چاغدا يولۇڭدا ئامان-ئېسەن ماڭالايسەن، يولدا پۇتلاشمايسەن. 24 ياتقاندا ھېچ تېمىدىن قورقمايسەن، يېتىشكەن بىلەنلا ئاتلىق ئۇخلايسەن. 25 بېشىڭغا دەھشەتلىك ۋەھمە چۈشكەندە قورقىغىن، رەزىللەرنىڭ ۋەيرانچىلىقىدىن غەم قىلغىن! 26 چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ تايانچىڭدۇر، ئۇ پۇتۇڭنى قاپقانلاردىن نېرى قىلىدۇ. 27 پەقەت قوڭۇڭ كەلسە، ھاجەتتە ئەلدىن ياخشىلىقى ئايغىن. 28 قولۇم قوشنىلرىڭ سېنىڭ ئۈستە سوراپ كىرسە، «قايتىپ كېتىپ، ئەگەر كەلگىن، ئەتە پەرىي» - دېگىن. 29 قوشناڭغا زىيانكەشلىك نىيىتىدە بولما، چۈنكى ئۇ ساڭا ئىشىنىپ يېنىڭدا خاتىرجەم ياشايدۇ. 30 بىرى ساڭا زىيان بەتكۈزمىگەن بولسا، ئۇنىڭ بىلەن سەۋەبىز مابجرا لاشما. 31 زۇلۇمچۇر كىشىگە ھەسەت قىلما، ئۇنىڭ يول-تەدبىرلىرىدىن ھېچبىرىنى تاللىما. 32 چۈنكى قىڭغۇر يوللارنى ماڭدىغانلار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يىرىنچىلىكتۇر، لېكىن ئۇنىڭ سېرداش دوستلۇق دۇرۇس ياشاۋاتقان ئادەمگە تەلەۋقۇر. 33 پەرۋەردىگارنىڭ لەتىق رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ ئۆيىدۇر، لېكىن ئۇ ھەققانىي ئادەمنىڭ ئۆيىگە بەخت ئاتا قىلۇر. 34 بەرھەق، مەخسۇرە قىلغۇچىلارنى ئۇ مەخسۇرە قىلىدۇ، لېكىن كىچىك پىشال كىشىلەرگە شەپقەت كۆرسىتىدۇ. 35 دانالار شۆھرەتكە ۋارىسلىق قىلىدۇ، لېكىن ھاماقەتلەر رەسۋا قىلىنىدۇ.

5 ئۇ ئوغلۇم، داناللىققا كۆڭۈل قويغىن، ئىدراكلەك سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغىن. 2 شۇنداق قىلىنغاندا ئىشقا سەزگۈرلۈك بىلەن قارايدىغان بولسىن، لەۋلىرىڭ پەم-پاراسەتتىن ئايرىلمايدۇ. 3 چۈنكى بۇزۇق خوتۇننىڭ ئاغزىدىن ھەسەل تامىدۇ، لەۋلىرى زەپەن يېغىدىن سىلىقتۇر، 4 لېكىن ئۇنىڭ ئاقسۆزى كەركىدەك ئاچچىق، ئىككى بىلىق قىلىچەك تەككۈر. 5 ئۇنىڭ قەدەملىرى تۆلۈم گىرداۋىغا ئېلىپ بارىدۇ، تۇتقان يولى گۈرگە باشلايدۇ. (Sheol h7585) 6 ھاياتلىق يولىنى قىلچە بىلگۈم يوق دەپ، باسقان قەدەملىرى تۇراقسىز بولىدۇ، نەگە بارىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. 7 شۇڭا، ئۇ ئوغلۇم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، مېنىڭ دېگەنلىرىمدىن چىقىماڭلار. 8 ئۇنداق خوتۇندىن يىراق قاچ! ئىشىكى ئالدىغىمۇ يېقىن بولما! 9 بولمىسا، ئەزەت-ئارۋۇڭنى باشقىلارغا تۇتقۇزۇپ قويسەن، [باشلىق] بىللىرىڭنى رەھمىسىزلىرىڭنى قولغا تاپشۇرسەن! 10 يات ئادەملەر بايلىقلىرىڭ بىلەن ئۆزى تولىدۇ، جاھالىق ئەجىرلىرىڭنى مۇئەسسەسە ياقا يۇرتلۇقنىڭ ئۆيىگە تۇتۇپ كېتىدۇ، 11 ئەجىلگە ئالە-پەرياد كۆتۈرگىنىڭدە، ئەزەبى-بەدىنىڭ پەم بولغاندا، 12 شۇ چاغدا سەن: - «ئادە، نەسەتلىرىدىن ئېچىمەن نەرسە تەلەنگەندەمەن! كۆڭلۈمدە تەبىئەتتىن ئېچىمەن كەمسىتكەندەمەن! 13 ئېشىققا ئۇستازلىرىمنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىمەندەمەن؟ ماڭا تەربىيە بەرگەنلەرگە قۇلاق سالغىمەندەمەن؟ 14 جەمئىيەتتە تىنچ، جامائەتتە ئالدىمغۇ ھەرخىل نومۇسقا قالغاندەك بولدۇم!» - دەپ قالىسەن. 15 ئۆزۈڭنىڭ كۈچلىكلىكىڭنى سۇنى ئىچكىن، ئۆز بۇلىقىڭنى ئېقىۋاتقان سۇدىن ھۇزۇرلان. 16 بۇلاڭلىرىڭ ئۇرغۇپ ھەر بەرگە تارقىلىپ كەتسە [بولامدۇ؟] ئېرىقىرىڭدىكى سۇلار كۈچلاردا ئېقىپ يۈرسە بولامدۇ؟ 17 بۇلار ساڭغا خاس بولسۇن، يات كىشىلەرگە تەگمىسۇن! 18 بۇلىقىڭ بەخت-بەرىكەتلىك بولغاي! باشلىقىڭدا ئالغان خوتۇنۇڭ بىلەن ھۇزۇرلان. 19 ئۇ چىشى كېيىكتەك چىرايلىق! چەرەندەك سۇيۇملۇك! ئۇنىڭ باغرىدىن ھەمىشە قاناتەتتە بولغاي، ئۇنىڭ قايىق مۇھەببىتىدىن دائىم خۇشاللىققا تاپقاي، 20 ئۇ ئوغلۇم، ئېشىققا يات ئايالغا شەيدا بولمىسەن؟ ئېشىققا يات خوتۇننىڭ قوينغا تۇرۇڭنى ئاتىسەن؟ 21 چۈنكى ئىنساننىڭ ھەممە قىلغانلىرى پەرۋەردىگارنىڭ كۆز

ئالدىدا ئاشكارىدۇر، ئۇ ئۇنىڭ ھەممە ماڭغان يوللىرىنى تارازغا سېلىپ تۇرىدۇ. 22 يامان ئادەمنىڭ ئۆز قەبىلىكلىرى ئۆزىنى ئۇزاققا چۈشۈرىدۇ، ئۇ ئۆز گۇناھى بىلەن سىرتقا ئېلىنىدۇ. 23 ئۇ يوليورۇقتىن مەھرۇم بولغانلىقتىن جېنىدىن ئايرىلىدۇ، چېكىدىن ئاشقان ھاماقەتلىكى تۈپەيلىدىن يولدىن ئېزىپ كېتىدۇ.

6 ئۇ ئوغلۇم، ئەگەر دە دوستۇڭغا بورۇن بولغان بولساڭ، يات كىشىنىڭ قەرزىنى تۆلەشكە قول بېرىشىپ ۋەدە بەرگەن بولساڭ، 2 ئەگەر ئۆز سۆزۈڭدىن ئىلغىغان بولساڭ، ئۆز ۋەدەڭ بىلەن باغلىنىپ قالساڭ، 3 ئۇ يېقىنىڭنىڭ قولغا چۈشكەنلىكى ئۈچۈن، ئامال قىلىپ ئۆزۈڭنى ئۇنىڭدىن قۇتقۇز - دەردە يېقىنىڭنى بېنىغا بېرىپ، ئۆزۈڭنى كەمتەر تۇتۇپ [شۇ ئۇشتىن] خالى قىلىشنى تۇتۇپ سورا. 4 جەردە شىكارچىنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇشقا تېرىشقاندا، قوش ئوۋچىنىڭ قولىدىن چىقىشقا تېرىشقاندا، قۇتۇلغۇچە ئۇخلاپ ياتما، ھەتتا ئۆگەپ ئارام ئالما. 6 ئۇ ھۇرۇن، چۆمۈلنىڭ بېنىغا بېرىپ [ئۇنىڭدىن ئۆگەن]، ئۇنىڭ تېرىكچىلىك يوللىرىغا قاراپ دانا بول. 7 ئۇلارنىڭ باشلىقى، ئەمەلدارى، ھۆكۈمدارى يوق بولسىمۇ، 8 لېكىن ئۇلار يازدا يىلىنىڭ ئېھتىياجى ئۈچۈن ئاش تېپىۋالىدۇ، ھوسۇل بەسىلدە ئۇزۇق تەييارلىۋالىدۇ. 9 ئۇ ھۇرۇن، قاچانغىچە ئۇخلاپ ياتىسەن؟ قاچان ئۆزۈڭدىن ئۆرسەن؟ 10 سەن: - بىردەم كۆز يۇمۇۋالاي، بىردەم ئۇخلىۋالاي، بىردەم قولۇمنى قوشتۇرۇپ يېتىۋالاي، - دەيسەن. 11 لېكىن ئۇخلاپ ياتقاندا، مىسكىنىڭ قاراڭچىدەك كېلىپ سېنى باسدۇ، يوقسۇلۇق خۇددى قوراللىق بۇلاڭچىدەك ھۇجۇمغا ئوتتۇ. 12 ئەرزەمسە، پەيلى بۇزۇق ئادەم ھەممىلا يەردە باغان ئېيتىپ، پەسلىكىنى سۆزلەيدۇ. 13 ئۇ كۆز قىسىپ، پۇتلىرى بىلەن ئىشارە قىلىپ، بارماقلىرى بىلەن كۆرسىتىدۇ، 14 كۆڭلە ئالدىمىسىلا ياتىدۇ، ئۇ دائىم رەزىللىكنىڭ كويىدا بولىدۇ، ھەممىلا يەردە جىدەل-ماجرا تېرىيدۇ. 15 شۇڭا ئۇنىڭغا يېكىتىلگەن بالا يىقازا ئۇنى ئۇيقۇسىز باسدۇ، ئۇ بىراقلا داۋالغۇسىز يانچىلىدۇ. 16 پەرۋەردىگار نەپەرتلىنىدىغان ئالتە نەرسە بار، بەرھەق، يەنە نەرسە ئۇنىڭغا يېرىگىنچىلىكتۇر. 17 ئۇلار بولسا، ئەكەتتۇرلۇق بىلەن قارايدىغان كۆز، يالغان سۆزلەيدىغان تىل، بىگۇناھلارنىڭ قېنىنى تۈكۈزىدىغان قول، 18 سۇيقەست ئويلايدىغان كۆڭۈل، يامانلىق قىلىشقا تېز يۈكۈرىدىغان پۇتار، 19 باغان سۆزلەيدىغان ساختا گۇۋاھچى، بۇرادەر-قېرىنداشلىرى ئارىسىغا يۈلگۈنچىلىك سالغۇچى كىشىدۇر. 20 ئۇ ئوغلۇم، ئاناڭنىڭ ئەمرىگە ئەمەل قىل، ئاناڭنىڭ كۆرسەتمىسىدىن چىقما. 21 ئۇلارنىڭ سۆزىنى قەلبىگە تېكىپ، ئۇلارنى بويۇڭغا مارجاندەك قىلىپ ئېسىۋال. 22 يولغا چىققىنىڭدا ئۇلار سېنى يېتەكلەيدۇ، ئۇخلىغىنىڭدا ئۇلار سېنى ساقلايدۇ، ئۇيقۇدىن ئويغىنىڭدا ئۇلار سېنى خەۋەرلەندۈرىدۇ.

23 چۈنكى [خۇدادانىڭ] پەرىمانى يورۇق چىراغ، ئۇنىڭ مۇقەددەس قانۇنى نۇردۇر، تەرىپىنىڭ تەبىئەتلىرى بولسا ھاياتلىق بولىدۇ. 24 ئۇلار سېنى بۇزۇق خوتۇندىن ساقلىغۇچى، يات خوتۇننىڭ شېرىن سۆزلىرىدىن يىراق قىلغۇچىدۇر. 25 ئۇنىڭ گۈزەللىكىگە كۆڭلۈڭنى باغلىغىن، ئۇنىڭ قاش-كۆز ئوينىشى سېنى ئەسىرگە ئالىدۇ. 26 چۈنكى بۇزۇق ئاياللار تۈپەيلىدىن ئادەملەر بىر پارچە نانغىمۇ زار بولىدۇ، يات ئادەمنىڭ [زىناخور] ئايالى بولسا كىشىنىڭ قىممەتلىك جېنىنى ئۆزىگە ئوۋ قىلىۋالىدۇ. 27 ئوتتى قويۇڭغا سالساڭ، ئۆز كىيىمىڭنى كۆيدۈرمەيسەن؟ 28 چوڭنىڭ ئۈستىدە دەسسەپ ماڭساڭ پۇتۇڭنى كۆيدۈرمەيسەن؟ 29 باشقىلارنىڭ ئايالى بىلەن بىر ئورۇندا ياتىدىغان كىشى شۇنداق بولىدۇ، كىم ئۇنىڭغا تېكىپ كەتسە ئاقۇتىدىن قۇتۇلالمايدۇ. 30 ئاچ قالغاندا قورسىقىنى تويغۇزۇش ئۈچۈن ئوغرىلىق قىلغان كىشىنى باشقىلار كەمسىتمەيدۇ، 31 شۇنداق تۇرۇقلۇق ئۇ ئۇتۇلۇپ قالسا، ئىگىسىگە يەتتى

تۆلەشكە توغرا كېلىدۇ، ئۇ ئۆز ئويىدىكى ھەممە نەرسىنى تاپشۇرىدۇ. 32 ھالبۇكى، باشقىلارنىڭ خوتۇنى بىلەن زىنا قىلغۇچى ئۇنىڭغا [بەتەر بولۇپ]، تولىغۇ غەبەلەتكۈزۈش ئۇنداق قىلغۇچى ئۆز-ئۆزىنى ھالاك قىلىدۇ. 33 ئۇ زەھمەت يەيدۇ، شەرمەندە بولىدۇ، ئۇنىڭ رەسۋاسى ھېچ تۇجۇرۇلمەيدۇ. 34 چۈنكى كۆزلەش ئوتى ئەرنى دەرغەزەپكە كەلتۈرىدۇ، ئىنسىقام ئالغان كۈندە ئۇ ھېچ رەھىم قىلمايدۇ. 35 تۆلەم پۇلى بەرىيە دېسەڭمۇ ئۇ قوبۇل قىلمايدۇ، ھەرقانچە سۇغا-سالام بەرسەڭمۇ ئۇنى بېسىقتۇرغىلى بولمايدۇ.

7 ئۇ ئوغلۇم، سۆزلىرىمگە ئەمەل قىل، تاپشۇرۇقلىرىمنى يۈرىكىڭدە ساقلا. 2 تاپشۇرۇقلىرىمغا ئەمەل قىلساڭ، ياشىبايسەن، تەلەپلىرىنى كۆز قارىغۇچۇقۇڭنى ئاسرايدىغاندەك ئاسرا. 3 ئۇلارنى بارماقلىرىڭغا تېكىپ قوي، قەلب تاختاڭغا يېزىۋال. 4 دانالغىنى، سەن ھەدە-سىڭىم، دېگەن، پەم پاراسەتنى «ئوغلىقىم» دەپ چاقىر. 5 شۇنداق قىلساڭ، ئۇلار سېنى يات خوتۇندىن يىراقلاشتۇرىدۇ، ئاغزىدىن سىلىق سۆز چىقىدىغان يوپۇن ئايالدىن نېرى قىلىدۇ. 6 [بىر قېتىم] ئۇنىڭ دېرىزە كۆزىدە كىرىدىن تاشقىرىغا قارىغىنىدا، 7 بىر نەچچە ياش، ساددا يىگىتلەرنى كۆردۈم، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بىر تەقىلىسىزنى كۆرۈپ قالدىم، 8 ئۇ كوچا بويلاپ بۇزۇق [خوتۇن تۇرۇشلۇق] دوقۇشتىن ئۆتۈپ، ئاندىن ئۇنىڭ ئۆيى تەرىپىگە قاراپ ماڭدى. 9 كەچتۇرۇن قاراڭغۇ چۈشكەندە، زۇلمەت كېچە، ئاي قاراڭغۇسىدا [ئىشىكى ئالدىدىن ئۆتتى]. 10 مانا، ئۇ يەردىن بىر خوتۇن چىقىپ ئۆي كۆتۈردى، كىيىمى پادىشاھ ئاياللارنىڭكىدەك بولۇپ، نېپىي ھىيلە-مىكر ئىدى. 11 ئاغزى بىشەم-ھاياسىز، ناھايىتى جاھىل بىر خوتۇن، ئۇ ئويىدە تۇرمايدۇ، 12 بىردە ھەمەللىدە، بىردە مەيدانلاردا، ئۇ كۆچلاردىكى ھەر دوقۇشتا يايلاپ يۈرىدۇ. 13 ھېلىقى ياش يىگىتنى تارتىپ، ئۆي سۈيۈپ، نومۇسىزلاپچە ئۇنىڭغا: 14 «ئويۇمدا «ئىناقلىق قۇربانلىقى» گۈشى بار، مەن بۈگۈن خۇداغا قەسەم قىلغان قۇربانلىقى قىلدىم، 15 شۇڭا مەن سىزنى چاقىرغىلى چىقتىم، دېدارىڭغا تەلپۈزۈپ ئەزىدىم. ئەمدى سىزنى ئېتىۋالدىم! 16 كارۋىنىمغا مىسىرتىڭ كەشتىلىك، يوللۇق لىياس ياپقۇچلىرىنى ياپتىم. 17 ئورۇن-كۆرپىلىرىمگە خۇش پۇراق مۇرمەككى، مۇنەئە ۋە قوۋزاق دارچىنلارنى چاچتىم. 18 كېلىڭ، تاڭ ئاتقۇچە مۇھەببەتلىشىمىز، ئويناپ ھۇزۇرلىنىيلى، كۆڭلىمىز قانغۇچە ئوزاتار ئەيىش-ئىشەرت قىلايلى، 19 ئېرىم ئويىدە يوق، يىراق سەپەرگە چىقىپ كەتتى. 20 ئۇ بىر ھەمىيان پۇل ئېلىپ كەتتى، ئاي تولىغۇچە ئۇ ئويىگە كەلمەيدۇ» - دەيدى. 21 ئايال كۆپ شېرىن سۆزلىرى بىلەن راسا قىتقۇزدى، چىرايلىق گەلبىرى بىلەن ئۇنى ئەسىر قىلىۋالدى. 22 سۇيۇشقا ئېلىپ ماڭغان ئۆكۈزدەك، ھاماقەت كىشى كىشى بىلەن جازاغا ماڭغاندا، قىلتاققا چۈشكەن قىشتەك، يىگىت ئۇنىڭ كەينىدىن ماڭدى. جىگىرىنى ئوق تېشىپ تۇرغۇچە، ئۇ بۇ ئىشنىڭ ھاياتىغا زامان بولىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. 24 ئۇ ئوغلۇم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، دېگەنلەرنىمگە قۇلاق سېلىڭلار، 25 كەلبىڭلارنى بۇنداق خوتۇننىڭ يولىغا كەتكۈزۈمەڭلار، ئۇنىڭ ئالدام خالىتىسىغا چۈشۈپ كەتمەڭلار. 26 بۇنداق ئايال نۇرغۇن كىشىلەرنى يىقىتىپ يارىلايدۇ، ئۇنىڭ بوغۇزلىغان ئادەملىرى تولىمۇ كۆپتۇر. 27 ئۇنىڭ ئۆيى بولسا تەھسىتسارنىڭ كىرىش ئېغىزىدۇر، ئادەمنى «ھالاكەت مېھمانخانىسى» غا چۈشۈرۈش يولىدۇر.

(Sheol h7585)

8 [قۇلاق سال]، دانالىق چاقىرغۇ ئاتمامدۇ؟ بورۇقلۇق سادا چىقىرغۇ ئاتمامدۇ؟ 2 يوللارنىڭ ئېگىز جايلارىدىن، دوقۇشلاردىن ئورۇن ئالدىمۇ، 3 شەھەرگە كىرىدىغان قوۋۇقلارنىڭ يېنىدا، ھەرقانداق دەرۋازا ئېغىزلىرىدا ئۇ مۇراجىئەت

قېلىقتا: 4 «ئۇ مۆتىۋەرلەر، سىلەرگە مۇراجىئەت قىلىمەن، ھەي، ئادەم باللىرى، سادانى سىلەر ئۈچۈن قىلىمەن، 5 گۈدەك بولغانلار، زېرەكلىكى ئوڭىنىۋېلىڭلار، ئەخەق بولغانلار، يورۇقلۇققا ئېرىشكىڭلار! 6 ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، چۈنكى گۈزەل نەرسىلەرنى دەپ بېرىمەن، ئاغزىمنى ئېچىپ، دۇرۇس ئىشلارنى [سىلەرگە] بەيىكۈزمەن. 7 ئېيتقانلىرىم ھەقىقەتتۇر، ئاغزىم رەزىللىكتىن نەپەزلىنىدۇ، 8 سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى ھەق، ئۇلاردا ھېچقانداق ھېلىگىرلىك ياكى ئەگىتىملىك يوقتۇر. 9 ئۇلارنىڭ ھەممىسى چۈشەنگەنلەر ئۈچۈن ئېنىق، بىلىم ئالغانلار ئۈچۈن دۇرۇس-توغرىدۇر. 10 كۈمۈشكە ئېرىشكەندىن كۆرە، نەسەتلىرىمنى قوبۇل قىلىڭلار، ساپ ئالتۇننى تېلىشىدىن كۆرە بىلىشى ئېلىڭلار. 11 چۈنكى داناللىق ئەلەل-ئايۇتلاردىن ئەۋزەل، ھەرقانداق ئەتىۋارلىق نەرسە ئۇ ئۇنىڭغا تەڭ كەلمەستۇر. 12 مەن بولسام دانالىقمەن، زېرەكلىك بىلەن بىللە تۇرىمەن، ئىستىقامەتتىن كېلىپ چىققان بىلىمنى ئايان قىلىمەن. 13 پەرۋەردىگاردىن ئەيىبنىش - يامانلىققا نەپەزلىنىش دېمەكتۇر، تەكەببۇرلۇق، مەغرۇرلۇق، يامان يول ھەم شۇم ئېغىزنى ئوچ كۆرىمەن. 14 مەندە ئويىدان مەسلىھەتلەر، پىشقان ھېكەت بار، مەن دېگەن يورۇقلۇق، قۇدرەت مەندىدۇر. 15 پادىشاھلار مەن ئارقىلىق ھۆكۈم سۈرىدۇ، مەنسۇر ھاكىملار ئادىل ھۆكۈم چىقارماق. 16 مەن ئارقىلىققا ئەمەلرە ئىدارە قىلىدۇ، ئالچىبانلار، يەر يۈزىدىكى بارلىق سوراچىلار [توغرا] ھۆكۈم قىلىدۇ. 17 كىمكى مېنى سۆيسە، مەنمۇ ئۇنى سۆيىمەن، مېنى تەلمۈرۈپ ئىزدەنگەنلەر مېنى تاپالمايدۇ؛ 18 مەندە بايلىق، شۆھرەت، ھەتتا كۈنرىمىم، كۈچمەس دۆلەت ۋە ھەققانىيەتمۇ بار. 19 مەندىن چىققان مېۋە ئالتۇندىن، ھەتتا ساپ ئالتۇندىن قىممەتلىكتۇر، مەندىن ئالدىنغان دارامەت ساپ كۈمۈشنىمۇ ئۇستىدۇر. 20 مەن ھەققانىيەت يولىغا ماڭمەن؛ ئادالەت يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا يۈرىمەنكى، 21 مېنى سۆيگەنلەرنى ئەمەلىي نەرسىلەرگە مېراس قىلدۇرغۇمەن؛ ئۇلارنىڭ خەزىنىلىرىنى تولدۇرغۇمەن. 22 پەرۋەردىگار ئىشلىرىنى باشلىشىدىلا، قەدىمدە ياسىغانلىرىدىن يۇرۇنلا، مەن ئۇنىڭغا تەۋە دۇرۇمەن. ئەزەلدىن تارتىپلا - مۇقەددەمدە، يەرزىمەن يارىتىلىشىمغا، مەن تىكلەنگەنمەن. 24 چوڭقۇر ھاڭلار، دېڭىز-ئوكيانلار ئايرىدە بولۇشتىن ئاۋۋال، مەن مەيدانغا چىقىرىلغانمەن؛ مول سۇ ئۇرغۇپ تۇرىدىغان بۇلاقلار بولماستىلا، 25 ئېگىز تاغلار ئۆز ئورۇنلىرىغا قويۇلماستىلا، تۈپلىكلەر شەكىللەنمەستىلا، [پەرۋەردىگار] بېپايان زېمىن، كەڭ دالالارنى، ئالەمنىڭ ئەسلىدىكى توي-چاڭلىرىنىمۇ تېخى ياراتماستىلا، مەن مەيدانغا چىقىرىلغانمەن. 27 ئۇ ئاسمانلارنى بىنا قىلىۋاتقىنىدا، دېڭىز يۈزىگە تۇپۇق سېزىقىنى سېزىۋاتقىنىدا، ئەرشەت بۇلۇتلارنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، چوڭقۇر دېڭىزدىكى بۇلاق-مەنبەلەرنى مۇستەھكەملەۋاتقىنىدا، دېڭىز سۈيىرىنى بېكىتكەن دائىردىن ئېشىپ كەتمىسۇن دەپ پەرمان چۈشۈرۋاتقىنىدا، بېپايان زېمىننىڭ ئۇلارنى قۇرۇۋاتقىنىدا، مەن ئۇ يەردە ئىدىم، 30 شۇ چاغدا گوبيا ئۇسا بىر ھۈنەرۋەندەك ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغانىدىم، مەن ھەردائىم ئۇنىڭ ئالدىدا شادلىنىم، مەن ئۇنىڭ كۈندىلىك دىئالارىم ئىدىم، 31 مەن ئۇنىڭ ئالدىدىن، يەز-زېمىندىن شادلىنىپ، دۇنيادىكى ئىنسانلاردىن خۇرسەنلىك تېپىپ يۈرەتتىم، 32 شۇڭا ئۇ باللار، ئەمدى ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، چۈنكى يوللىرىمنى چىڭ تۇتقانلار نەقەدەر بەخت تاپار! 33 ئالغان نەسەپكە ئەمەل قىلىپ، دانا بولغىن، ئۇنى رەت قىلما. 34 سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، ھەركۈنى دەرۋازىلىرىم ئالدىدىن كەلمەي، ئىشكىلىرىم ئالدىدا مېنى كۈتىدىغان كىشى نەقەدەر بەختلىكتۇر! 35 كىمكى مېنى تاپسا ھاياتى تاپىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ شەپقىتىگە ئېسىپ بولىدۇ. 36 لېكىن ماڭا گۇناھ قىلغان ھەركىم ئۆز جېنىغا زىيان كەلتۈرىدۇ، مېنى يامان كۆرگەنلەر ئۆلۈمنى دوست تۇتقان بولىدۇ.»

10 پادىشاھ سۇلايماننىڭ بەند-نەسەپلىرى: - دانا ئوغۇل ئاتىسىنى شاد قىلار، ئەقىلىسىز ئوغۇل ئاتىسىنى قايتىۋەرسەنكە سالار. 2 ھارام بايلىقلارنىڭ ھېچ پايدىسى بولماس، ھەققانىيەت ئىنساننى ئۆلۈمدىن قۇتۇلدۇرار. 3 پەرۋەردىگار ھەققانىي ئادەمنىڭ جېنىنى ناچ قويماس؛ لېكىن ئۇ قەبىھلەرنىڭ ئەپسۇنى بوغۇپ قويبار. 4 ھۇرۇنلۇق كىشىنى گاداي قىلار؛ ئىشچانلىق بولسا باياشات قىلار. 5 يازدا ھوسۇلنى يىغىۋالغۇچى - دانا ئوغۇلدۇر؛ لېكىن ئورما ۋاقتىدا ئۇخلاپ ياتقۇچى - خىجالەتكە قالدۇرىدىغان ئوغۇلدۇر. 6 بەرىكەت ھەققانىي ئادەمنىڭ بېشىغا چۈشەر، ئەمما زوراۋانلىق يامانلارنىڭ ئاغزىغا ئۇرار. 7 ھەققانىي ئادەمنىڭ يادىكارى مۇبارەككۇر، يامانلارنىڭ نامى بولسا، سېسىق قالار. 8 دانا ئادەم يوليورۇق-نەسەپلەرنى قوبۇل قىلار، كوت-كوت، نادان كىشى ئۆز ئايىقى بىلەن پۇتلىشار. 9 غۇبارسىز يۈرگەن كىشىنىڭ يۈرۈش-تۇرۇشى تۇراقلىقتۇر، يوللىرىنى تەڭرى قىلغاننىڭ كىرى تاخىرى تاشكارىلىنىدۇ. 10 كۆز ئىشبارىتىنى قىلىپ يۈرىدىغانلار ئادەمنى داغدا قالدۇرار، كوت-كوت، نادان كىشى ئۆز ئايىقى بىلەن پۇتلىشار. 11 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزىدا ھاياتلىق بۇلىقدۇر، ئەمما زوراۋانلىق ياماننىڭ ئاغزىغا ئۇرار. 12 ئوچەنلىك جېدەل قوزغار، مېھىر-مۇھەببەت ھەممە گۇناھلارنى پارا. 13 ئەقىل-ئىدراقلق ئادەمنىڭ ئاغزىدىن دانالىق تېپىلار؛ ئەقىلىسىزنىڭ دۇمبىسىگە پالاق تېگەر. 14 دانا ئادەملەر بىلىملەرنى زىيادە توپلار، لېكىن ئەخەقنىڭ ئاغزى ئۇنى ھالاكەتكە يېقىنلاشتۇرار. 15 مال-دۇنيالىرى گوبيا مەزمۇت شەھەردەك باينىڭ كېلىتىدۇر؛ مىسكىنى ھالاك قىلىدىغان ئىش دەل ئۇنىڭ نامراتلىقىدۇر. 16 ھەققانىيلارنىڭ ئەجىرلىرى جانغا جان قوشار، قەبىھلەرنىڭ ھوسۇلى گۇناھنىلا كۆپەيتىشتۇر. 17 نەسەپتى ئاڭلاپ ئۇنى ساقلىغۇچى ھاياتلىق يولىغا

ماڭار، تەنبەلەرنى رەت قىلغان كىشى يولىدىن ئازغانلاردۇر. 18 ئاداۋەت ساقلىغان كىشى يالغان سۆزىمەي قالما، توھمەت چاپلىغانلار ئەخمەق. 19 گەپ كۆپ بولۇپ كەتسە، گۇناھتىن خالىي بولماس، لېكىن ئاغزىغا ئىگە بولغان ئەقىللىقتۇر. 20 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزى خۇددى ساپ كۆمۈش، ياماننىڭ قولىرى تولىمۇ ئەرزىمەستۇر. 21 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزلىرى نۇرغۇن كىشىنى قۇۋۋەتلەر، ئەخمەقلەر ئەقىل كەملىكىدىن ئۆلەر. 22 پەرۋەردىگارنىڭ ئانا قىلغان بەرىكىتى ئادەمنى دۆلەتمەن قىلار، ئۇ بەرىكىتكە ھېچبىر جاپا-مۇشەققەت قوشماس. 23 ئەخمەق قەبىھلىكنى تاماشا دەپ بىلەر، ئەمما دانالىق يورۇتۇلغان كىشىنىڭ [خۇرسەندلىكىدۇر]. 24 يامان كىشى نېمىدىن قورقسا شۇنىڭغا ئۇچىرار، ھەققانىي ئادەمنىڭ ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلار. 25 يامان ئادەم قۇيۇندەك ئۆتۈپ يوقار، لېكىن ھەققانىي ئادەم مەڭگۈلۈك ئۆلدەكتۇر. 26 ئادەم ئاچچىق سۇيۇتۇۋالغاندەك، كۆزىگە ئىس-تۈتەك كىرىپ كەتكەندەك، خۇزۇن ئادەمنى ئىشقا ئەۋەتكەنمۇ شۇنداق بولار. 27 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئۆمۈرنى ئۇزۇن قىلار، ياماننىڭ ئۆمرى قىسقارتىلار. 28 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئۆمىدى خۇرسەندلىك ئېلىپ كېلەر، لېكىن رەزىلىنىڭ كۈتكىنى يوققا چىقار. 29 پەرۋەردىگارنىڭ يولى دۇرۇس ياشاۋاتقانلارغا باشپاناھدۇر، قەبھەلەك قىلغۇچىلارغا بولسا ھالاكەتتۇر. 30 ھەققانىيلارنىڭ ئورنى مۇستەھكەمدۇر، يامانلار زېمىندا ئۇزۇن ئۆرماس. 31 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزىدىن دانالىق چىقار، لېكىن شۇمۇلق تىل كېسىپ تاشلىنار. 32 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزى كىشىگە موڭ خۇشپايدار، يامان ئادەمنىڭ ئاغزىدىن شۇمۇلق چىقار.

11

يالغان تارازا پەرۋەردىگارغا بىرىنچىلىكتۇر، ئادىل جىڭ تېشى ئۇنى خۇرسەن قىلار. 2 تەكەببۇلۇق بىلەن بىرگە شەرمەندىچىلىك ئەگىشىپ كېلەر، لېكىن دانالىق كىچىك پىشپاشلارغا ھەمراھ بولار. 3 توغرىلارنىڭ سەمىمىلىكى ئۆزىنى يېتەكلەر، لېكىن كازىپلارنىڭ ئەگرىلىكى ئۆزىنى ۋەيران قىلار. 4 خۇدانىڭ غەزەپ كۈندە مال-دۇنيانىڭ پايدىسى بولماس، لېكىن ھەققانىي ئادەمنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇر. 5 كامىل ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆزىنى تۈز يولغا باشلار، يامان ئادەم ئۆز يامانلىقىدىن يىقىلار. 6 دۇرۇس ئادەملەرنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆزلىرىنى قۇتقۇزۇر، لېكىن كازىپلار ئۆز ھىيلە-نەيرىكىدىن تۇتۇلار. 7 رەزىل ئادەم ئۆلسە، ئۇنىڭ ئۆمىدى يوققا چىقار، گۇناھكارنىڭ ئۆمىدى ئاخىرى قۇرۇق قىلار. 8 ھەققانىي ئادەم قېيىنچىلىقتىن خالىي قىلىنار، رەزىل ئادەم ئۇنىڭ ئورنىغا تۇتۇلار. 9 مۇناپىقلار ئۆز ئاغزى بىلەن يېقىننى بۇزار، لېكىن ھەققانىيلار بىلىمى بىلەن قۇتقۇزۇلار. 10 ھەققانىي ئادەم روناق تاپسا، شەھەر خۇش بولار، رەزىل ئادەم ھالاك بولسا، خەلق تەتەنە قىلار. 11 توغرىلارنىڭ بەرىكىتى تىلەشلىرى بىلەن شەھەر گۈللەنەر، لېكىن رەزىللەرنىڭ تىلى بىلەن ۋەيران بولار. 12 ئۆز يېقىنى سۆكىدىغان كىشى - ئەقىلسىزدۇر، ئەمما يورۇتۇلغان ئادەم ئاغزىنى يىغار. 13 گەپ توشۇغۇچى مەخپىيەتلەرنى تاشكارىلار، سادىق ئادەم ئامانەتكە خىيانەت قىلسا. 14 يوليورۇق كەم بولسا، ئەل-يۇرت يىقىلار، ئۇلۇغ بىر مەسلىھەتچى بولسا، ئەل نىجات تاپار. 15 يانتاق يورۇن بولغان كىشى زىيان تارتماي قالما، قول بېرىشىپ كېيىل بولۇشى يامان كۆرگەن كىشىنىڭ قۇلغى تىنىچ بولار. 16 شاپائەتلىك ئايال ئىززەت-ھۆرمەتتىن قولىدىن بەرمەس، زورۋانلار بايلىقنى قولىدىن بەرمەس. 17 رەھىمدىل ئۆز-ئۆزىگە بەخت يارىتار، رەھىمسىز ئۆز تېنىنى ئاغرىتار. 18 يامان ئادەملەرنىڭ ئالغان ئىش ھەققى ئۇلارنى ئالدار، بەرىكەتسىز بولار، ئەمما ھەققانىي تېرىغۇچى ئادەم ئەمەلىي ئىشنام ئالار. 19 ھەققانىيەت ئادەمگە ھاياتلىق تاپقۇزار، يامانلىقنى كۆزلەپ يۈردىغان كىشى ئۆلۈمگە يۈز تۇتار.

20 نىيىتى بۇزۇق كىشى پەرۋەردىگارغا بىرىنچىلىكتۇر، ئەمما يولى دىيانەتلىك كىشىلەر ئۇنىڭ خۇرسەندلىكىدۇر. 21 قول تۇتۇشۇپ بىرلەشمىمۇ، يامانلار چارايلىق ئەمما تېقىنسىز خوتۇن، چوشقىنىڭ تۇمشۇقىغا ئاتلۇن ھالقا سالغاندەكتۇر. 22 ھەققانىيلارنىڭ ئارزۇسى پەقەت ياخشى مېۋە ئېلىپ كېلەر، يامانلارنىڭ كۈتكىنى غەزەپ-نەپرەتتۇر. 23 بىراۋ مەردلەرچە تارقاقسىمۇ، گۈللەنەر، يەنە بىراۋ بېرىشكە تېگىشلىكىنى ئايسىمۇ، پەقەت نامراتلىشلار. 25 مەرد ئادەم ئەتىلىنەر، باشقىلارنى سۇغارغۇچى ئۆزىمۇ سۇغىرىلار. 26 ئاشلىقنى ساتماي بېسىۋالغان كىشى ئەننىڭ لەنتىگە ئۇچرايدۇ، لېكىن ئاشلىقنى سېتىپ بەرگۈچىگە بەرىكەت تىلىنەر. 27 ياخشىلىقنى ئىزدەپ ئىشلىگەن ئادەم شاپائەت تاپار، يامانلىقنى ئىزدىگەن ئادەم ئۆزى يامانلىق كۆرەر. 28 ئۆز مال-دۇنياسىغا تايانغۇچى يىقىلار، ھەققانىي كىشى يۇيۇرماقتەك كۆكرەر. 29 ئۆز ئۆيىگە ئازارچىلىق سالغان كىشى شامالغا مەراس بولار، ئەقىلسىز ئادەم ئاقىلانىڭ قولى بولۇپ قالار. 30 ھەققانىينىڭ بېرىدىغان مېۋىسى «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر، دانا كىشى كۆڭللىرىنى [ھاياتلىققا] مايىل قىلار. 31 قاراڭلار، ھەققانىي ئادەم بۇ دۇنيادا [سەۋەنلىكى ئۈچۈن] بەدەل تۆلىگەن يەردە، رەزىللەر بىلەن گۇناھكارلارنىڭ ئاقۇنچى قانداق بولار؟

12

كىشى تەربىيىنى قەدىرلىسە، بىلىنىمۇ سۇيگۈچىدۇر، لېكىن تەنبەھە نەپرەتلەنگەن نادان-ھاماقەتتۇر. 2 ياخشى نىيەتلىك ئادەم پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىغا ئېرىشەر، ئەمما پەرۋەردىگار ھىيلە-مىكرىلىك ئادەمنىڭ گۇناھىنى بېكىتەر. 3 ئادەملەر يامانلىق قىلىپ ئامانلىق تاپالماس، لېكىن ھەققانىيلارنىڭ يىلتىزى تەۋرەنمەس. 4 بەزىلەتكە ئايال ئېرىنىڭ تاجىدۇر، ئەمما ئۇنى ئۇنتما سالغۇچى خوتۇن ئۇنىڭ ئۆستىشىنى چىرىتەر. 5 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئوي-پىكىرى دۇرۇس ھۆكۈم چىقىرار، يامانلارنىڭ نەسىھەتلىرى مەككەرلىقتۇر. 6 يامانلارنىڭ سۆزلىرى قان توكىدىغان قىلتاقتۇر، لېكىن دۇرۇسنىڭ سۆزى ئادەمنى قىلتاقتىن قۇتقۇلدۇر. 7 يامانلار ئاغدۇرۇلۇپ، يوقىلار، لېكىن ھەققانىيلارنىڭ ئوي مەزمۇت ئۇرار. 8 ئادەم ئۆز زېرىكلىكى بىلەن ماختاشقا سازاۋەر بولار، ئەگرى نىيەتلىك كىشى كۆزگە ئىلىنماس. 9 پېقىر تۇرۇپ خىزمەتكارى بار كىشى، ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ ئاچ يۈرگەن كىشىدىن ياخشىدۇر. 10 ھەققانىي ئادەم ئۆز ئۇلىنىمۇ ئاسرار، ئەمما رەزىل ئادەمنىڭ بولسا ھەتتا رەھىمدىللىقىمۇ زالىملىقتۇر. 11 تىرىشىپ تېرىقچىلىق قىلغان دېھقاننىڭ قورسىقى توق بولار، ئەمما خام خىياللارغا بېرىلگەن كىشىنىڭ ئەقىل يوقتۇر. 12 يامان ئادەم يامانلىق قىلىشنى كۆزلەپ ئولتۇرار، ئەمما ھەققانىي ئادەمنىڭ يىلتىزى مېۋە بېرىپ ئۇرار. 13 يامان ئادەم ئۆز ئاغزىنىڭ گۇناھىدىن تۇتۇلار، ھەققانىي ئادەم مۇشەققەت-قېيىنچىلىقتىن قۇتۇلار. 14 ئادەم ئۆز ئاغزىنىڭ مېۋىسىدىن قانائەت تاپار، ئۆز قولى بىلەن قىلغانلىرىدىن ئۇنىڭغا ياندۇرۇلار. 15 ئەخمەق ئۆز يولىنى توغرا دەپ بىلەر، ئەمما دەۋەتكە قۇلاق سالغان كىشى ئاقىلاندۇر. 16 ئەخمەقنىڭ ئېچىنچى كەلسە، ئېزىل بىلىنەر، زېرەك كىشى ھاۋارەكە سەۋر قىلار، سەتچىلىكىنى ئاشكارىلىمىس. 17 ھەققەتنى ئېيتقان كىشىدىن ئاداۋەت بىلىنەر، يالغان گۇۋاھلىق قىلغۇچىدىن ئالداچلىق بىلىنەر. 18 بەزىلەرنىڭ پىشكىلى بىلەن ئېيتقان گېپى ئادەمگە سانجىلغان قىلچىقا ئوخشار، بىراق ئاقىلانىڭ تىلى دەردكە دەرماندۇر. 19 راستچىل مەڭگۈ تۇرغۇزۇلدۇ، لەۋزى يالغان بولسا بىردەملىكتۇر. 20 يامانلىقنىڭ كويىدا يۈرگۈچىنىڭ كۆڭلىدە ھىيلە ساقلانغاندۇر، ئامانلىقنى دەۋەت قىلغۇچىلار خۇشاللىققا چۈمەر. 21 ھەققانىي ئادەمنىڭ بېشىغا ھېچ كۆپلەپ چۈشمەس، قەبھلەر بالايقازغا چۈمۈلەر. 22

يالغان سۆزلەيدىغاننىڭ لەۋلىرى پەرۋەردىگارغا بىرىنچىلىكتۇر، لېكىن لەۋزىدە تۇرغانلارغا ئۇ ئايرىن ئايرىن. 23 ئەمەلىك ئادەم بىلىمنى يوشۇرار، بىراق ئەخمەق نادانلىقىنى جاككارلار. 24 تىرىشچان قول ھوقۇق تۇتار، ھۇرۇن قول ئاۋانغا تۇتۇلار. 25 كۆڭلۈڭ غەم-ئەندىشىنى كىشىنى مۇكەببەتەر، لېكىن مەھربانە بىر سۆز كىشىنى روھلاندۇرۇر. 26 ھەققانىي كىشى ئۆز دوستى بىلەن بىرگە يول ئىزدە، بىراق يامانلارنىڭ يولى ئۆزلىرىنى ئادا ئاشۇرۇر. 27 ھۇرۇن تۈزى تۇتقان ئوۋنى پىشۇرۇپ بېيەلمەس، بىراق ئەمۋالنىڭ بايلىقلار تىرىشچانغا مەنسۇپتۇر. 28 ھەققانىيلىقنىڭ يولىدا ھايات تېپىلار، شۇ يولدا ئۆلۈم كۆرۈنمەستۇر.

13

دانا غۇل ئاتىسىنىڭ تەربىيىسىگە كۆڭۈل قويما، مەخسۇرە قىلمۇچى تەنبەكە قۇلاق سالما. 2 ئادەم دۇرۇس ئېغىزنىڭ مۇسدىن ھۇزۇرلىنار، تۈزكۈرلەر زوراۋانلىققا ھەسەل قىلىپ زوراۋانلىققا ئۇچرار. 3 سۆزدە ئېھتىياجى كىشى جېنىنى ساقلاپ قارار، تاغزى ئىتتىك ھالا كەتكە ئۇچرار. 4 ھۇرۇننىڭ ئارزۇ-تېلىكى بار، لېكىن ئېرىشەلمەس، لېكىن تىرىشچان ئەتلىنەر. 5 ھەققانىي ئادەم يالغانچىلىقتىن يىرىگەنەر، قەبە بولسا سېسىپ، شەرمەندە بولار. 6 يولى دۇرۇسنى ھەققانىيەت قوغدار، لېكىن گۇناھكارنى رەزىللىك يىقتار. 7 بەزىلەر تۈزنى باي كۆرسەتكىنى بىلەن ئەمەلىيەتتە قۇرۇق سۆلەتۈر، بەزىلەر تۈزنى يوقسۇل كۆرسەتكىنى بىلەن زور بايلىقلىرى باردۇر. 8 ئۆز بايلىقى گۈرۈگە تۇتۇلغان بانىڭ جېنىغا ئارا تۇرار، بىراق يوقسۇللار ھېچ ۋەھىمنى ئاڭلىماس. 9 ھەققانىي ئادەمنىڭ نۇرى شادلىنىپ پارلار، بىراق يامان ئادەمنىڭ چىرىنى ئۇچۇرلەر. 10 كىبىرلىكتىن پەقەت جېدەل-ماجىرالا چىقار، دانالىق بولسا نەسەبتى ئاڭلىغانلار بىلەن بىللدۇر. 11 ئىشلىمەي تاپقان ھارام بايلىق بەرىكەتسىزدۇر، تەر تۆكۈپ ھالال تاپقان گۈللەنەر. 12 ئەلۋرگىنىڭ كۆتۈپ ئېرىشەلمەسلىك كۆڭلۈنى سۇنۇق قىلار، لېكىن ئەشەنلىقتا ئېرىشكىنى «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر، 13 [خۇدانىڭ] كالام-سۆزىگە پىسەنت قىلىنغان ئادەم گۇناھنىڭ تولىغىگە قەرزدار بولار، لېكىن بەرماتى قەدرلىگەن ئادەم ياخشىلىق كۆرەر. 14 ئاقلاشنىڭ تەھى ھاياتلىق بەرگۈچى بۇلاقتۇر، ئۇ سېنى ئۆلۈم ئۇزاقلىرىدىن قۇتۇلدۇرار. 15 ئاقلاشلىق ئادەمنى ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈرەر، بىراق تۈزكۈرلارنىڭ يولى ئەگرى-يۈگرى، جاپالىق بولار. 16 پەم-پاراسەتلىك ئادەم بىلىمى بىلەن ئىش كۆرەر، ھاماقەت ئۆز نادانلىقىنى ئاشكارىلار. 17 رەزىل ئالاقىچى بالا-قازاغا ئۇچرار، سادىق ئەلچى بولسا دەردكە دەرماندۇر. 18 تەربىيەنى رەت قىلغان ئادەم نامراتلىشىپ ئۇياتقا قالار، ئەمما تەبىئىي قوبۇل قىلغان ھۆرمەتكە ئېرىشەر. 19 ئەمەلگە ئاشقان ئارزۇ كىشىگە شېرىن تۇيۇلار، لېكىن ئەخمەقلىرى يامانلىقنى تاشلاشنى يامان كۆرەر. 20 ئاقلاشلار بىلەن بىللە يۈرگەن دانا بولار، بىراق ئەخمەقلىرىگە ھەمراھ بولغان نالە-پەرىدا تالار. 21 بالا يېقىزى گۇناھكارلارنىڭ كەينىدىن بېسىپ ماكار، لېكىن ھەققانىيلىرى ياخشىلىقنىڭ نەجىرى ئۇچرار. 22 ياخشى ئادەم پەرزەنتلىرىنىڭ پەرزەنتلىرىگە مىراس قالدۇرار، گۇناھكارلارنىڭ يىغقان مال-دۇنيالىرى ھەققانىيلار ئۈچۈن تولىنار. 23 يوقسۇلنىڭ تاشلاندىق يېرى مول ھوسۇل بېرەر، لېكىن ئادالەتسىزلىكتىن ئۇ ۋەيران بولار. 24 تاپقىنى ئايغان كىشى ئوغلىنى ياخشى كۆرمەس، بالىنى سۆيگەن كىشى ئۇنى ئەستايىدىل تەربىيەلەپ جازالار. 25 ھەققانىي ئادەم كۆڭلى قانائەت تاپقۇچە ئۇزۇق بەر، ياماننىڭ قورسىقى تاج قالار.

14

ھەربىر دانا ئايال ئۆز ئاتىلىسىنى ئاۋات قىلار، ئەخمەق ئايال ئاتىلىسىنى ئۆز قولى بىلەن ۋەيران قىلار. 2 دۇرۇسلىق يولىدا ماڭدىغان كىشى

كۆرەر. 3 نىيەت قىلغان ئىشلىرىڭنى پەرۋەردىگارغا تاپشۇرغىن، شۇنداق قىلغاندا پىلانلىرىڭ بېشىپ چىقار. 4 پەرۋەردىگار بارلىق مەۋجۇدەيەتنىڭ ھەربىرىنى مەلۇم مەقسەت بىلەن ئاپىرىدە قىلغان، ھەتتا يامانلارنىمۇ بالا يىشايت كىشى ئۇچۇن ياراتقاندىۇر. 5 تەكەببۇرلۇقتا تولىغان كۆڭۈللەرنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچىلىكىڭىز، قول تۇتۇشۇپ بىرلەشمىسۇ، جازاسىز قالما. 6 مۇھەببەت-شەپقەت ۋە ھەقىقەت بىلەن گۇناھلار كافارەت قىلىنىپ يىپىلار، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئادەملەرنى يامانلىقتىن خالىي قىلار. 7 ئادەمنىڭ ئىشلىرى پەرۋەردىگارنى خۇرسەن قىلسا، ئۇ ھەتتا دۇشمەنلىرىنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرار. 8 ھالال ئالغان ئاز، ھارام ئالغان كۆپىن ئەۋزەلدۇر. 9 ئىنسان كۆڭلىدە تۇرۇپ يولىنى توختىتار، ئەمما قەدەملەرنى توغرا يولدىن پەرۋەردىگاردۇر. 10 ھەتتا پادىشاھنىڭ لەۋزىلىگە قارىتىپ ئەسۋن ئوقۇلسۇمۇ، ئۇنىڭ ئاغزى توغرا ھۆكۈمدىن چەتمەس. 11 ئادىل تارازا-مىزانلار پەرۋەردىگارغا خاستۇر، تارازا ئاشلىرىنىڭ ھەممىسىنى تۇرۇپ ياسىغاندۇر. 12 پادىشاھ رەزىلىك قىلسا يىرگىنچىلىكىڭىز، چۇكى تەخت ھەققانىيەت بىلەنلا مەھكەم تۇرار. 13 ھەققانىي سۆزلىگەن لەۋلەر پادىشاھلارنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر، ئۇلار دۇرۇس سۆزلىگۈچىلەرنى ياخشى كۆرەر. 14 پادىشاھنىڭ قەھرى گۇيا تولىمنىڭ ئەپلىشىدۇر، بىراق دانا كىشى [ئۇنىڭ غەزىپىنى] تىنچلاندۇرار. 15 پادىشاھنىڭ چىرايىنىڭ نۇرى كىشىگە جان كىرگۈزەر، ئۇنىڭ شەپقىتى ۋاقىتدا ياغقان «كىيىنكى يامغۇر» دۇر. 16 دانالىق بېلىش ئالتۇن بېلىشتىن نەقەدەر ئەۋزەلدۇر، يورۇتۇلۇشنى تاللاش كۆمۈشنى تاللاشتىن شۇنچە ئۆستۇندۇرا 17 دۇرۇس ئادەمنىڭ ئېگىز كۆتۈرۈلگەن يولى يامانلىقتىن ئايرىلىشتۇر، ئۆز يولىغا ئىھتىيات قىلغان كىشى جىننى ساقلاپ قىلار. 18 مەغرۇرلۇق ھالاك بولۇشتىن ئاۋۋال كېلەر، تەكەببۇرلۇق يىقىلىشتىن ئاۋۋال كېلەر. 19 كەمتەر بولۇپ مىسكىنلەر بىلەن باردى- كەلدە بولۇش، تەكەببۇرلار بىلەن ھارام مال بۆلۈشكەندىن ئەۋزەلدۇر. 20 كىمكى ئىشىنى پەم-پاراسەت بىلەن قىلسا پايدا تاپار، پەرۋەردىگارغا تايانغان بولسا، بەخت-سانادەت كۆرەر. 21 كۆڭلى دانا كىشى سەگەك ئاتىلار، يېقىملىق سۆزلەر ئادەملەرنىڭ بىلىمىنى ئاشۇرار. 22 پەم-پاراسەت ئۆزىگە ئىگە بولغانلارغا ھاياتلىقنىڭ بۇلىقىدۇر، ئەقىللىرىگە تەلەم بەرمەكنىڭ ئۆزى ئەقىللىرىڭىز. 23 ئاقلانە كىشىنىڭ قەلبى ئاغزىدىن نەقىل چىقارار، ئۇنىڭ لەۋزىگە بىلىمى زىيادە قىلار. 24 يېقىملىق سۆزلەر گۇيا ھەسەلدۇر، كۆڭۈللەرنى خۇش قىلىپ تەنگە داۋادۇر. 25 ئادەم بىلىمغا توغرىدەك كۆرۈنىدىغان بىر يول بار، لېكىن ئاقۇمى ھالاكەتكە بارىدىغان يوللاردۇر. 26 ئىشلىگۈچىنىڭ ئىشىنى ئۇنى ئىشقا سالار، ئۇنىڭ قارى ئۇنىڭغا ھەيدەپ چىكىك قىلار. 27 مۇتەھەمم كىشى يامان گەپنى كولاپ يۈرەر، ئۇنىڭ لەۋلىرى لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتقا ئوخشار. 28 تەڭرى ئادەم جىدەل-ماجرا تۇغدۇرغۇچىدۇر، غەيۋەتچى يېقىن دوستلارنى ئايرىۋېتەر. 29 زورۋان كىشى يېقىن ئادىمىنى ئازدۇرار، ئۇنى يامان يولغا باشلاپ كىرەر. 30 كۆزىنى يۇمۇۋالغان كىشى يامان نىيەتنى ئويلاپ، لېۋىنى چىشىلىگەن كىشى يامانلىققا تەيياردۇر. 31 ھەققانىيەت يولىدا ئاقارغان چاچ، ئادەمنىڭ شۇھرەت تاجىدۇر. 32 ئاسان ئاچچىقلىمايدىغان كىشى پالۋاندىن ئەۋزەلدۇر، ئۇنى تۇتۇۋالغان شەھەر ئالغاندۇر ئۆستۇندۇر. 33 چەك ئەپتەككە تاشلانغىنى بىلەن، لېكىن تەنجىسى پۇتۇلەي پەرۋەردىگاردىندۇر.

17

قۇربانلىق گۆشلىرىگە تولىغان جىدەللىك ئۆيدىن، بىر چىشلەم قۇرۇق نان يەپ، كۆڭۈل تىنچلىقتا بولغان ئەۋزەل. 2 خىزمەتكار چىۋەر بولسا، خوجىسىنىڭ نومۇستا قويغۇچى ئوغلىنى باشقۇرار، كەلگۈسىدە ئۇ خوجىنىڭ ئوغلى قاتارىدا تۇرۇپ ئۇنىڭ مىراسىنى تەقسىم قىلار. 3 ساپال قازان

مۇلايم جاۋاب غەزەبى باسار، قوپال سۆز ئاچچىقى قوزغار. 2 ئاقلانلەرنىڭ تىلى بىلىمى جارى قىلار، ئەخمەقنىڭ ئاغزى قۇرۇق گەپ تۆكەر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەربىدە يۈرەر، ياخشى-يامانلارنى كۆرۈپ تۇرار. 4 شىپا يەتكۈزگۈچى تىل خۇددى بىر «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر، تىلى ئەگرىلىك كىشىنىڭ روھىنى سۇندۇرار. 5 ئەخمەق ئاتىسىنىڭ تەربىيىسىگە بىسەنت قىلسا، لېكىن ئاتىسىنىڭ تەنبىھىگە قۇلاق سالغان زىرەك بولار. 6 ھەققانىينىڭ ئۆيىدە گۆھەرلەر كۆپتۇر، بىراق ياماننىڭ ئاپتۇنچى ئۆزىگە ئاۋازچىلىك تاپار. 7 دانانىڭ لەۋلىرى بىلىم تارقىتار، ئەخمەقنىڭ كۆڭلىدىن ھېچ بىلىم چىقما. 8 يامانلارنىڭ قۇربانلىق پەرۋەردىگارغا يىرگىنچىلىكىڭىز، دۇرۇسلارنىڭ دۇئاسى ئۇنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر. 9 يامانلارنىڭ يولى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچىلىكىڭىز، لېكىن ھەققانىيەتنى ئىشلىتىپ ئەزىزلىگۈچى ئۇ ياخشى كۆرەر. 10 توغرا يولدىن چىققانلار ئازابلىق تەربىيىنى كۆرەر، تەنبىھىگە ئۇچ بولغۇچى ئولەر. 11 ھەتتىنسا ۋە ھالاكەت پەرۋەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇچۇق تۇرغان يەردە، ئىنسان كۆڭلىدىكى ئوي-پىكىرنى قانداقۇ ئۇنىڭدىن يوشۇرۇلسۇن؟! (Sheol h7585) 12 ھاكاۋۇر تەبىئە بەرگۈچىنى ياقۇرماق، ئۇ ئاقلانلەردىن نەسەپت ئېلىشقا بارماس. 13 كۆڭۈل شاد بولسا، خۇش چىراي بولار، دەرد-ئەلەم تارتسا، روھى سۇنار. 14 يورۇتۇلغان كۆڭۈل بىلىمى ئەزىدەر، ئەقىللىرىنىڭ ئاغزى نادانلىقنى ئورۇق قىلار. 15 ئېزىلگەنلەرنىڭ ھەممە كىزىلىرى تەستە ئوتەر، بىراق شاد كۆڭۈل ھەركىمنى ھېيتتەك تۆتكۈزەر. 16 زور بايلىق بىلەن بىئاراملىق تاپقاندىن، ئازغا شۇكۇر قىلىپ، پەرۋەردىگاردىن ئەپتەنگەن ئەۋزەل. 17 نەپەت ئىچىدە يېگەن بورداق گۆشتە قىلىنغان كاتتا زىيەتتىن، مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە يېگەن كۆكتات ئەۋزەل. 18 تېرىككەك كىشى جىدەل چىقارار، ئېغىر-يېسىق تالاش-تارتىشلارنى تىنچلاندۇرار. 19 ھۇرۇننىڭ يولى نىكەتلىك قاشادۇر، دۇرۇس ئادەمنىڭ يولى كۆتۈرۈلگەن يولداك داغدامدۇر. 20 دانا ئوغۇل ئاتىسىنى شاد قىلار، ئەقىللىرى ئادەم ئاتىسىنى كەمىستەر. 21 نەقىل يوق كىشى ئەخمەقلىقى بىلەن خۇشۇر، يورۇتۇلغان كىشى يولىنى توغرا بىلەپ ماكار. 22 مەسلىھەتسىز ئىش قىلغاندا ئىنسانلار ئەمەلگە ئاشماس، مەسلىھەتچى كۆپ بولغاندا مۇددىئالار ئەمەلگە ئاشۇرۇلار. 23 كىشىگە جايدا بەرگەن جاۋابدىن خۇش بولار، دەل ۋاقىتدا قىلغان سۆز نەقەدەر ياخشىدۇر! 24 ھاياتلىق يولى نەقىللىق كىشىنى يۇقىرىغا باشلايدۇكى، ئۇنى چوڭقۇر تەھتىسارادىن قۇتقۇزۇر. (Sheol h7585) 25 پەرۋەردىگار تەكەببۇرنىڭ ئۆيىنى يۇلۇۋېتەر، بىراق ئۇ تۇل خوتۇنلارغا باسىلارنى تۇرغۇزار. 26 يامانلارنىڭ ئوي-پىكىرى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچىلىكىڭىز، بىراق ساپ دىنلىك سۆزلىرى سۇيۇلۇكتۇر. 27 ئاچ كۆز كىشى ئۆز ئائىلىسىگە ئاۋازچىلىك كەلتۈرەر، پارا ئېلىشقا نەپەتلەنگەن كىشى كۆز كۆرەر. 28 ھەققانىي ئادەم قانداق جاۋاب بېرىشتە قايتا-قايتا ئويلىنار، يامان ئادەمنىڭ ئاغزىدىن شۇمۇلۇق تۆكۈلەر. 29 پەرۋەردىگار يامان ئادەمدىن بىراققۇر، بىراق ۋە ھەققانىينىڭ دۇئاسىنى ئاڭلار. 30 خۇش كۆزلەر كۆڭۈلنى شادلاندۇرار، خۇش خەۋەر ئۆستىخانلارغا گوش-ماي قۇندۇرار. 31 ھاياتلىققا ئېلىپ بارىدىغان تەنبىھىگە قۇلاق سالغان كىشى دانالارنىڭ قاتارىدىن ئورۇن ئالار. 32 تەربىيەنى رەت قىلغان ئۆز جىننى خار قىلار، تەنبىھىگە قۇلاق سالغان يورۇتۇلار. 33 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ئادەمگە دانالىق تۆگىتەر، ئاۋۋال كەمتەرلىك بولسا، ئاندىن شۇھرەت كېلەر.

16

كۆڭۈلدىكى نىيەتلەر ئىنسانغا تەۋەدۇر، بىراق تىلنىڭ جاۋابى پەرۋەردىگارنىڭ ئىلكىدۇر. 2 ئىنسان ئۆزىنىڭ ھەممە قىلغان ئىشىنى پاك دەپ بېلەر، لېكىن قەلبىدىكى نىيەتلەرنى پەرۋەردىگار تارازىغا سېلىپ تارتىپ

كۆمۈشنى تاۋلار، چاناق ئالتۇننى تاۋلار، بىراق ئادەمنىڭ قەلبىنى پەرۋەردىگار سىنا. 4 قەبە كىشى يامان سۆزلەرگە ئىشەنەر، يالغانچى بىتىنچىلەرنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالار. 5 مىسكىنلەرنى مەخسۇرە قىلغۇچى، تۈزى ياراتقۇچى ھاقارەتلىكچىدۇر؛ باشقىلارنىڭ بەختسىزلىكىدىن خۇشال بولغان كىشى جازاسىز قالماس. 6 قېزىلارنىڭ نەۋرىلىرى ئۇلارنىڭ تاجىدۇر؛ پەرزەنتلەرنىڭ پەخرى ئۇلارنىڭ ئاتىرىدۇر. 7 ئەخمەق يارىشىق گەپ قىلسا تۇنجىغا ياراشماس؛ مۇتۈر يالغان سۆزلىسە تۇنجىغا تېخىمۇ ياراشماس. 8 پارا - ئۆزى بەرگۈچىنىڭ نەزىرىدە ئېسىل بىر گۆھەردۇر؛ گويما ئۆزى نەگلا ئىشلەتسە مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشىدىغاندەك. 9 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى يوپۇتۇپ كەچۈرگەن كىشى مېھىر-مۇھەببەتتىن كۆزلەر؛ كونا خاتامىنى سورىغان كىشى يېقىن دوستلارنى دۇشمەن قىلار. 10 ئاقلاسىگە سىڭىكەن بىر ئېغىز نەبەھ، ئەخمەققە تۇرۇلغان يۈز دەرىدىن ئۈنۈملۈكتۇر. 11 يامانلار پەقەت ئاسىيلىقنى كۆزلەر؛ ئۆزى جازالاشقار ھەممىسىز بىر ئەلچى ئەۋەتەلەر. 12 ئەخمەققانە ئىش قىلغۇچى ئادام كىشىگە تۇرپاق قالغاندىن كۆرە، بالىدىن ئايرىلغان ئېيىققا يولۇقۇپ قالغان ياخشى. 13 كىمكى ياخشىلىققا يامانلىق قىلسا، ئىشىكىدىن يالپاقازا بېرى كەتسە. 14 جېدەلنىڭ باشلىنىشى توختىنى سۇ ئېلىپ كەتكەندە ئوخشايدۇ؛ شۇڭا جېدەل پارتلاشتىن ئاۋۋال تالاش-تارتىشتىن قول تۇرگىن. 15 ياماننى تاللىغان، مەقتانغا قارا چىلىغان، ئوخشاشلا پەرۋەردىگارغا بىرگىنچىلىكتۇر. 16 ئەخمەقنىڭ كۆڭلى دانالىقنى ئەتۈرلەيسا، قانداق ئۇنىڭ قولىدا دانالىق سېتىۋالغۇدەك بولى بولسۇن؟ 17 [ھەقىقىي] دوست ھەردائىم ساڭا مۇھەببەت كۆرسەتەر، [ھەقىقىي] قېرىنداش يامان كۆنۈڭ ئۈچۈن ياردەمگە دۇنياغا كەلگەندۇر. 18 ئەقىللىرى كىشى قول بېرىپ، يېقىنى ئۈچۈن كېيىل بولىدۇ. 19 جېدەلگە ئامراق گۇناھقا ئامراققۇر؛ بوسۇغى ئېگىز قىلغان ھالاكەتتىن ئىزدەر. 20 نىيىتى يۈزۈلگەن ياخشىلىق كۆرمەس؛ تىلدا ھەق-ناھەقى تاستىن-تۈستۈن قىلغۇچى بالاغا يولۇقار. 21 بالا ئەخمەق بولسا، ئانا غەم-قايغۇغا پاتار؛ ھاماقەتنىڭ ئاتىسى خۇشاللىق كۆرمەس. 22 شاد كۆڭۈل شىپالىق دورىدەك تەنگە داۋادۇر؛ سۇنۇق روم-دەل ئادەمنىڭ يىلىكىنى قۇرۇتار. 23 چىرىك ئادەم بەك ئىچىدە پارخى قوبۇل قىلار؛ ئۇ ئادالەتنىڭ يولىنى بۇرمىلار. 24 دانالىق يورۇتۇلغان كىشىنىڭ كۆز ئالدىدا تۇرار؛ بىراق ئەقىللىرىنىڭ كۆزى خىيالىگە كىلىپ قۇتۇپا بۇرەر. 25 گۇلاۋڭ بالا ئاتىنى ئازابغا سالار، ئۇنى تۇغۇچىنىڭ دەردى بولار. 26 ھەقتانلىرىغا جەرنامە قويۇشقا قەتئىي بولسا، ئەمەلەرنى ئادالەتتى قوللىغىنى ئۈچۈن دۇمبالاشقا بولسا. 27 بىلىمى بار كىشى كەم سۆزلۈك بولار؛ يورۇتۇلغان ئادەم قاتلىس ئېغىر-بېسىق بولار. 28 ھەمتا ئەخمەققۇ تاز سۆزلىسە دانا ھېسابلىنار؛ تىلىنى تەزگىنلىگەن كىشى دانىشمەن سانلار.

19

پەزىلەتلىك يولدا ماڭغان كەمبەغەل، ھىلىگەر سۆزلۈك ئەخمەققىن ياخشىدۇر. 2 يەنە، غەيرى بار كىشى بىلىمسىز بولسا بولسا، ئالدىراقتۇر بولدىن چىقار. 3 كىشىنىڭ ئەخمەقلىقى ئۆز يولىنى تاستىن-تۈستۈن قىلىۋېرەر؛ شۇنداق تۇرۇقلۇق ئۆز كۆڭلىدە پەرۋەردىگاردىن رەنجىپ ئاغرىنار. 4 بايلىق دوستىنى كۆپ قىلار؛ مىسكىنلەر بار دوستىدىن ئايرىلىپ قالار. 5 يالغان گۇۋاھلىق قىلغان جازالانماي قالماس؛ يالغان ئېيتقۇچىمۇ جازادىن قۇتۇلالماس. 6 تولا ئادەم سېخىدىن ئىلتىپات كۆزلەر؛ سوغات بېرىپ تۇرغۇچىغا ھەممە كىشى دوستتۇر. 7 نامراتلاشقاندىن قېرىنداشلىرىمۇ زېرىكەر؛ ئۇنىڭ دوستلىرى تېخىمۇ بىراق قاپچار؛ يالۋۇرۇپ قوغلىسىمۇ، ئۇلار تېپىلماس. 8 بەم پاراسەتكە ئېرىشكۈچى ئۆزىگە كۆيۈنەر؛ نۇرغۇن ساقلىغان كىشىنىڭ بەختى بولار. 9 يالغان گۇۋاھلىق قىلغان جازالانماي قالماس؛ يالغان ئېيتقۇچىمۇ ھالاك بولار. 10 ھەممەتلىك تۇرمۇش ئەخمەققە ياراشماس؛ قۇلنىڭ ئەمەلدارلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشى تېخىمۇ قاملاشماس. 11 دانىشمەنلىك ئىگىسىنى ئاسانلىقچە ئاچچىقلاشمايدىغان قىلار؛ خاتالىقنى يوپۇتۇپ كەچۈرۈش ئۇنىڭ شۆھرىتىدۇر. 12 پادىشاھنىڭ غەزىپى شېرىنىڭ ھۇۋۇلىشىغا ئوخشاش ھەشەمەتلىك بولار؛ ئۇنىڭ شەپقىتى يۇمران ئوت-چۈپكە چۈشكەن شەبەمەدەك شېرىندۇر. 13 ئەخمەققۇ ئوغۇل ئاتىسى ئۈچۈن بالايىقازادۇر؛ ئۇرۇشقا خوتۇننىڭ زارلاشلىرى توختىماي تېپىپ چۈشكەن تاشچە-تاشچە يىغىنغا ئوخشاشتۇر. 14 توي بىلەن مال-مۈلۈك ئانا بۇيۇنلاردىن مەراسىتۇر؛ بىراق بەم-پاراسەتلىك خوتۇن پەرۋەردىگارىنىڭ ئىلتىپاتىدۇر. 15 ھۇرۇنلۇق كىشىنى غەبەت ئۇيغۇغا غەرق قىلار؛ بىكار تەلەپ ئاچارچىلىقنىڭ دەردىنى تارتار. 16 پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمرىگە ئەمەل قىلغان كىشى ئۆز جېنىنى ساقلاپ، ئۆز يوللىرىدىن ھېزى بولغان كىشى تۇلار. 17 كەمبەغەللەرگە رەھىمەتلىك قىلغان، پەرۋەردىگارىغا قەرز بەرگەن بىلەن باراۋەردۇر؛ ئۇنىڭ

18

كۆپچىلىكتىن ئايرىلىپ يالغۇز يۈرگەن كىشى ھامان ئۆز نەپسىگە چوچ تارتار؛ ھەرقانداق چىن ھېكەتكە ھامان جان-جەھلى بىلەن قارشى چىقار. 2 ئەخمەققۇ يورۇتۇلۇشقا قىزىقماس؛ قىزىقىدىنى پەقەت ئۆز ئويلىغانلىرىنى كۆرسىتىشلا، خالاس. 3 يامان كىشى كەلسە، نەپەز مۇ بەيدا بولار؛ نومۇسىز ئىش ئەزا-ئاھانەتتىن ئايرىلماس. 4 ئادەمنىڭ سۆزلىرى چوڭقۇر سۇلارغا ئوخشار؛ دانالىق بۇلىقى ئېرىق سۈيدەك تۈركەشەپ ئاقار. 5 يامانغا بان بېسىشقا، سوراقتا ھەقتانغا ئۇۋال قىلىشقا قەتئىي بولماس. 6 ئەخمەقنىڭ لەۋلىرى ئۆزى جېدەلگە باشلار؛ ئۇنىڭ ئاغزى «مېنى دۇمبالا» دەپ تەكلىپ قىلار. 7 ئەخمەقنىڭ ئاغزى ئۆز بېشىغا ھالاكەتتۇر؛ ئۇنىڭ لەۋلىرى ئۆز جېنىغا قاپقاندۇر. 8 غەيۋەتخورنىڭ سۆزلىرى ھەرخىل نازۇنچە تەلدەدەك؛ كىشىنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر سىڭدۈرۈلەر. 9 ئىشىدا ھۇرۇن بولغان كىشىمۇ، بۇزغۇنچى

شەبىتىنى [پەرۋەردىگار] قايتۇرار. 18 پەرزەنتىگىنىڭ تەربىيىنى قوبۇل قىلىشقا ئۈمىدۋار بولۇپ، ئۇنى جازالاپ تەربىيە بېرىپ تۇرغىن؛ لېكىن ئۇنى ئۆلگۈچە خار بولسۇن دېگۈچى بولما. 19 قەھرىلىك كىشى جازا تارتار؛ ئۇنى قۇتقۇزمالغى بولساڭ، قايا-قايا قۇتقۇزۇشۇڭ كېرەك. 20 نەسەبتى ئاڭلىغىن، تەربىيەنى قوبۇل قىلغىن؛ ئۇنداق قىلغاندا كېيىنكى كۈنلەرىڭدە دانا بولسەن. 21 كىشىنىڭ كۈڭلىگە نۇرغۇن نىيەتلەر بار؛ ئاخىرىدا پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ دالالەت-ھىدايىتىدىن چىققان ئىش ئارقا. 22 كىشىنىڭ يېقىملىقى ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدۇر؛ مىسكىن بولۇش يالغانچىلىقتىن ياخشىدۇر. 23 پەرۋەردىگاردىن ئەيىبنىش كىشىنى ھاياتقا ئېرىشتۈرەر؛ ئۇ كىشى خاتىرجەم، توق ياشاپ، بالا يېتىلگەن چۈشۈرۈلۈشىدىن خالىي بولار. 24 ھۇرۇن قولىنى سۇزۇپ قاچىغا تىققىنى بىلەن، غىزاق ئاغزىغا سېلىشقىمۇ ھۇرۇنلۇق قىلار. 25 ھاكاۋۇرغا قىلىنغان تاياق جازاسى سادىغا قىلىنغان ئىبەتتۇر؛ يورۇتۇلغان كىشىگە بېرىلگەن تەبىھ، ئۇنىڭ بىلىمىنى تېخىمۇ زىيادە قىلار. 26 ئاتىسىنىڭ مېلىنى بولغان، ئانىسىنى تۇيدىن ھەدەپ چىقارغان، رەسۋالىق، ئىزا-ئاھانەت قالدۇرغۇچى ئوغۇلدۇر، 27 ئۇ ئوغۇل، نەسەبتەك قۇللىقنى يۇيۇرۇۋالساڭ، ئەقىلىڭ تەلەملىرىدىن يىراقلاشقىنىڭدۇر. 28 پەسكەش گۇۋاھچى ئادالەتنى مازاق قىلغۇچىدۇر؛ يامان ئادەمنىڭ ئاغزى زەرىللىكىنى يۇتار. 29 ھاكاۋۇرلار ئۈچۈن جازالار تەيياردۇر؛ ئەخمەقلىرىنىڭ دۇمبىسىگە تۇرىدىغان قاچما تەيياردۇر.

21 پادىشاھنىڭ كۆڭلى ئېرىقلاردىكى سۈدەك پەرۋەردىگارنىڭ قولىدۇر؛ [پەرۋەردىگار] قەيەرگە توغرىلسا، شۇ تەرەپكە ماڭىدۇ. 2 ئىنسان ئۆزىنىڭ ھەممە قىلغان ئىشىنى توغرا دەپ بىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار قەلبىدىكى نىيەتلەرنى تارازىغا سېلىپ تارتىپ كۆرەر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە، ھەقىقەتلىق بىلەن ئادالەت يۈرگۈزۈش قۇربانلىق قىلىشتىن ئەۋزەلدۇر. 4 تەكەببۇر كۈزلەر، مەغرۇر قەلب، يامانلارنىڭ چىرىغى - ھەممىسى گۇناھتۇر. 5 ئەستايىدىل كىشىلەرنىڭ ئويلىرى ئۇلارنى پەقەت باباشاتلىققا يېتەكلەر؛ چىچىلاڭغۇلارنىڭ ئويلىرى بولسا، ئۇلارنى پەقەت يوقسۇزلۇققا يېتەكلەر. 6 ياغلىما تىل بىلەن ئېرىشكەن بايلىقلار، تۇلۇمنى ئىزدەپ يۈرگەنلەر قوغلاپ يۈرگەن بىر تۇتۇنلا، خالاس. 7 يامانلارنىڭ زالىملىقى تۈزلىرىنى چىرىمۇلار؛ چۈنكى ئۇلار ئادالەت يولىدا مېڭىشنى رەت قىلغان. 8 جىنايەتكار ماڭدىغان يول ناھايىتى گەربدۇر؛ ساپ دىل ئادەمنىڭ ھەرىكىتى تۇپتۇدۇر. 9 سوقۇشقاق خوتۇن بىلەن [ئازاد] ئۆيدە بىللە تۇرغاندىن كۆرە، ئۆزىڭنىڭ بىر بۇلۇڭدا [ياغۇز] يېتىپ قېپقان ياخشى. 10 يامان كىشىنىڭ كۆڭلى يامانلىققا ھېرىسمەندۇر؛ ئۇ يېقىنقىمۇ شىبائەت كۆرسەتمەس. 11 ھاكاۋۇرنىڭ جازاغا تارتىلىشى، بىلىمىزگە ئىبرەت بولار؛ دانا كىشى قوبۇل قىلغان نەسەتلەردىن تېخىمۇ كۆپ بىلىم ئالار. 12 ھەقىقەتنى يولۇنچى ياماننىڭ ئويىنى كۈزلەر؛ ئۇ ھامان يامانلارنى يامانلىققا قويۇپ يېقىتار. 13 مىسكىنلەرنىڭ ئالىسىغا قىلغىنى يۇيۇپ كارى بولغۇچى، ئاخىرى ئۆزى پەرىد كۆتۈرەر؛ بىراق ھېچكىم پەرۋا قىلماس. 14 يوشۇرۇن سوغات غەزەپنى باسار؛ يەڭ ئىچىدە يېرىلگەن پارا قەھەر-غەزەپنى پەسەيەر. 15 ئادالەتتىن بەجا كەلتۈرۈش ھەقىقەتلىرىنىڭ خۇشاللىقىدۇر؛ بىراق ئۇچراپسەن؛ كۆزۈڭنى ئېچىپ ئويغاق بول، نېنىڭ مول بولار. 14 خېرىدار مال ئالغاندا: «ناچار ئىكەن، ناچار ئىكەن!» دەپ قاقشايدۇ؛ ئېلىپ كەتكەندىن كېيىن «ئېسىل نەرسە، نەزەن ئالدىم» دەپ] ماختىنىدۇ. 15 ئالتۇن بار، لەئەل-ياقتىلارمۇ كۆپتۇر؛ بىراق بىلىمى بېغىشلىغان لەۋلەر تېمىگەن قىممەتلىك گۆھەردۇر؛ 16 ياتقا كېپىل بولغان كىشىدىن قەرزگە تونىنى تۇتۇپ ئالغىن؛ يات خوتۇنغا كېلەت بەرگەن كىشىدىن كېلەت پۇلى ئال. 17 ئالداپ ئېرىشكەن تاماق تاللىقتۇر؛ كېيىن، ئۇنىڭ يېگىنى شېغىل بولار. 18 پىلانلار مەسلىھەت بىلەن بېكىتىلەر؛ پىشقان كۆرسەتمە بىلەن جەڭ قىلغىن. 19 گەپ توشۇغۇچى سىرلارنى ئاشكارىلار؛ شۇڭا ۋاقىتەككۈز بىلەن ئارىلاشما. 20 كىمكى ئاتا-ئانىسىنى ھاقارەت قىلسا، ئۇنىڭ چىرىغى زۇلمەت قاراڭغۇسىدا توچەر؛ 21 تېز ئېرىشكەن مېراس ھامان بەرىكەتلىك بولماس. 22 يامانلىققا يامانلىق قايتۇراي

قەلغانلار، «ھاكاۋۇر»، «ھالى چوڭ»، «مازاچى» ئاتلار. 25 ھۇرۇن كىشى ئۆز نەپسدىن ھالاك بولار، چۈنكى ئۇنىڭ قولى ئىشقا يارماس، 26 نەپىي يامان بولۇپ ئۆز كۈن بونى تەمە قىلىپ يۈرەر، بىراق ھەققانى ئادەم ھېچنەمى ئاجايىي سەدىقە قىلار. 27 يامان ئادەمنىڭ قۇربانلىقى پەرۋەردىگارىغا يىرگىنچىلىككۈر، رەزىل غەرەزدە تەپكەشلىگەن بولسا تېخىمۇ شۇنداق تۇرۇر! 28 يالغان گۇۋاھلىق قىلغۇچى ھالاك بولار، ئەينى ئەھۋالى ئاڭلاپ سۆزلىگەن كىشىنىڭ سۆزى ئەبەدىگىچە ئاقار. 29 يامان ئادەم يۈزىنى قېلىن قىلار، دۇرۇس كىشى يولىنى ئويلاپ پۇختا باسار. 30 پەرۋەردىگارىغا قارشى تۇرالايدىغان ھېچقانداق دانالىق، ئەقىل-پاراسەت ياكى تەدبىر يوقتۇر. 31 ئاتلار جەڭ كۈنى ئۈچۈن تەييار قىلىنغان بولسىمۇ، بىراق غەلبە-نىجات پەقەت پەرۋەردىگارىدىن بۇرۇر.

23

كاتتا ئەرباب بىلەن ھەمداستىغان بولساڭ، ئالدىڭدىكى كىم ئىكەنلىكىنى ئوبدان ئويلا. 2 ئىشىتىڭ يامان بولسا، گېلىڭغا پىچاق تەگكەپ تۇرغاندەك تۈزۈڭنى تارت. 3 ئۇنىڭ نازۇپەتلىرىنى تاما قىلما، ئۇلار ئادەم ئالدايدىغان ئامال قىلدۇرۇر. 4 باي بولمىدەن دەپ تۈزۈڭنى تۇرۇپ، ئۇزۇڭنىڭ زېھنىڭنى يۇشمىشقا قارا. 5 [بايلىقلارغا] كۆز كىتىشكە بىلەنلا، ئۇلار يوق بولىدۇ، پۇل-مال دەرۋەقە ئۆزىگە قانات ياساپ، خۇددى يۈرۈككە تاشقانغا ئۆچۈپ كېتەر. 6 ئاچ كۆزنىڭ نېنىنى چە، ئۇنىڭ ئېسىل نازۇپەتلىرىنى تاما قىلما، 7 چۈنكى ئۇنىڭ كۆڭلى قانداق بولغاندەك، ئۇزۇم شۇنداق، ئۇ ئاغزىدا: - قېنى، ئالسىلا، ئىچسىلا! - دېسىمۇ، بىراق كۆڭلىدە سېنى ئويلىغىنى يوق. 8 يېگەن بىر يۈتۈم ئاتانمىمۇ قۇسۇۋېتىسەن، ئۇنىڭغا قانداق چىرايلىق سۆزلىرىڭنى بىكارغا كەتكەن بولىدۇ. 9 ئەخمەققە يول كۆرسىتىپ سالما، چۈنكى ئۇ ئەقىل سۆزلىرىڭنى كۆزگە ئېلىماس. 10 قەدىمدە بېكىتكەن يەرنىڭ پاسىل تاشلىرىنى يۈتكەمە، يېتىملارنىڭ ئېتىزلىرىنىمۇ تايغا باسما، 11 چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى ئىنتايىن كۈچلۈكتۇر، ئۇ ئۆزى ئۇلار ئۈچۈن ئۆستۈڭ دەۋا قىلار. 12 نەسپەتكە كۆڭۈل قوي، ئىلم-بىلىملەرگە قۇلاق سال. 13 بالاڭغا تەربىيە بېرىشتىن ئېرتىمە، ئەگەر تاياق بىلەن ئۇرساڭ، ئۇ ئۆلۈپ كەتمەيدۇ، 14 سەن ئۇنى تاياق بىلەن ئۇرساڭ، بەلكىم ئۇنى تەھتەسارادىن قۇتقۇزۇۋالىسەن.

(Sheol h7585) 15 ئۇ ئوغلۇم، دانا بولساڭ، مېنىڭ قانچە خۇش بولار ئىدى! 16 ئاغزىڭدا ئورۇنلۇق سۆزلەر بولسا، ئىچ-ئىچىمدىن شادلىنىمەن. 17 گۇناھ سادىر قىلغۇچىلارغا رەشك قىلما، ھەردائىم پەرۋەردىگاردىن ئەيىبنىشە تۇرغىن، 18 شۇنداق قىلغىنىڭدا جەزمەن كۆرىدىغان ياخشى كۈنۈڭ بولىدۇ، ئارزۇ-ئۈمىدنىڭ بىكارغا كەتمەس. 19 ئۇ ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ دانا بول، قەلبىڭنى [خۇدانىڭ] يولىغا باشلىغىن. 20 مەيخورلارغا ئارىلاشما، نەپىي يامان گۇنخورلار بىلەن باردى-كەلدى قىلما، 21 چۈنكى ھاراقكەش بىلەن نەپىي يامان ئاخىرىدا يوقسۇللۇقتا قالار، غەپلەت ئۇيقۇسىغا ياتقانلارغا جەندە كېسىمى كىيگۈزەر. 22 سېنى تاپقان ئاناڭنىڭ سۆزى ئاڭلا، ئاناڭ قەربىغاندا ئۇنىڭغا ھۆرمەتسىزلىك قىلما. 23 ھەقىقەتنى سېتىۋال، ئۇنى ھەرگىز سېتىۋەتمە، دانالىق، تەربىيە ۋە پەزىلەت پەزىلەتلىرىنى ئالما، 24 ھەققانى بىلنىڭ ئاتىسى چوڭ خۇشاللىق تاپار، دانا ئوغۇلنى تاپقان ئاتىسى ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولار. 25 ئاتا-ئاناڭنى سۆيۈندۈرۈپ، سېنى تۇتقان ئاناڭنى خۇش قىل. 26 ئۇ ئوغلۇم، قەلبىڭنى ماڭا تاپشۇر، كۆزلىرىڭنى ھالائىت يوللىرىغا تىكىلسۇن! 27 چۈنكى باھىشە تايال چوڭقۇر تۇرىدۇ، يۇزۇق يات تايال تار زىندانىدۇر، 28 ئۇلار قاراڭچىدەك مۇكۈۋىلىپ، ئىنسانىيەت ئارسىدىكى ۋاپاسىزلارنى كۆپەيتەر. 29 كىمدە نازاب بار؟ كىمدە دەرد-ئەلەم؟ كىم جېدەل ئىچىدە قالار؟ كىم ئالە-پەرياد كۆتۈرەر؟ كىم سەۋەبسىز يارىلىنار؟ كىمنىڭ كۆزى قىزىپ كېتەر؟ 30 دەل شاراب ئۈستىدە تۇرۇن ئولتۇرغان، ئەيىبىش شارابىن تېتىشقا ئالدىرىغان مەيخورلار! 31 شارابنىڭ ئاجايىپ قەتئىلىقىغا، ئۇنىڭ جامىدىكى جۇلئىلىقىغا، كىشىنىڭ گېلىدىن شۇنداق سىلىق ئۆتكەنلىكىگە مەپتۇن بولۇپ قالما! 32 ئاخىرىدا ئۇ زەھەرلىك يىلاندىكە چىقىۋالدى، ئۇ يىلاندىكە نەشتىرىنى سانجىيدۇ. 33 كۆز ئالدىڭدا غەلئە مەنزىرىلەر كۆرۈنىدۇ، ئاغزىڭدىن قالايمىقان

22

ياخشى نام زور بايلىققا ئىگە بولۇشتىن ئەۋزەل، قەدر-قىممەت ئالتۇن-كۈمۈشتىن ئۈستۈندۇر. 2 گاداي بىلەن باي بىر يېمىدا ياشار، ھەر ئىككىسىنى ياراتقان پەرۋەردىگاردۇر. 3 زېرەك كىشى بايلىققانى ئالدىن كۆرۈپ چاقار، سادىقلار ئالدىغا بېرىپ زىيان تارتار. 4 ئۆزىنى تۆۋەن تۇتۇپ، پەرۋەردىگاردىن ئەيىبنىشنىڭ بەرىكىتى - باياشاتلىق، ئەزەت-خۇرمەت ۋە ھاياتىز. 5 ھىيلىگەرلەرنىڭ يولىدا ئىكەنلەر، تۇزاقلار ياتار، ئۆز يولىغا ھېزى بولغان كىشى ئۇلاردىن يىراق بولار. 6 بايلىق كىچىكىدە مەجىزىگە قاراپ دۇرۇس تەربىيە بەرسەڭ، چوڭ بولغاندا ئۇ شۇ يولدىن چىقىماس. 7 بايلار مىسكىنلەرنى باشقۇرۇر، قەرزدار قەرز ئىگىسىنىڭ قولىدۇر. 8 ناھەقلىق ئۇرۇقنى چاققاننىڭ ئالدىدىن ھوسۇلى بايلىق بولۇپ، ئۇنىڭ غەزەپ-ھەيۋىسى چۈشەر. 9 سېخى ئادەم بەرىكەت تاپار، چۈنكى ئۇ مىسكىنلەرگە ئۆز نېتىدىن بۆلۈپ بەرگۈچىدۇر. 10 ھاكاۋۇرنى قوغۇلەنسەڭ، جېدەل-ماجرا بېسىلار، كېلىشەمسىلەر ۋە شەرمەندىچىلىكلەر تۈگەر. 11 پاك نىيەتنى قەدرلەيدىغان كىشىنىڭ سۆزلىرى گۈزەلدۇر، شۇڭا پادىشاھ ئۇنىڭ بىلەن دوست بولار. 12 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ئىلم-ھەقىقەتنى ساقلا، ئۇ ئېھتىياتلىق سۆزلىرىنى ئېچىپ تاشلاپ بىكار قىلار. 13 ھۇرۇن ئادەم: «تاشقىرىدا بىر شىر تۇرىدۇ، كىچىكچە قىسماق تۇتۇۋالغۇن!» - دەيدۇ. 14 زىناخور ئاناڭنىڭ ئاغزى چوڭقۇر بىر ئوردۇر، پەرۋەردىگار نازارى بولغان كىشى ئۇنىڭغا چۈشۈپ كېتەر. 15 نادانلىق سەببى بىلارنىڭ قەلبىگە باغلاشقىچە، بىراق تەربىيە تاپتى يۇنى ئۇنىڭدىن يىراق قىلار. 16 مىسكىنلەرنى ئېزىش بىلەن باي بولغان، ۋە بايلارغا سوغات سۇندىغان كىشى، ئاخىرى پەقەت يوقسۇللۇقتا قالار. 17 قۇلاق سالى، ساڭا ئاقىللىقلارنىڭ سۆزلىرىنى ئۆگىتەي، كۆڭۈل قويۇپ بىلىمىنى ئۆگەنگىن. 18 ئۇلارنى قەلبىڭدە چىڭ تۇتساڭ، ئۇلار ساڭا شېرىن بولار، لەۋلىرىگە سەپ بولۇپ تەييار تۇرىدۇ. 19 چىن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگارىغا تايىنىشنىڭ ئۈچۈن، يۈكۈن [بۇ ھەيئەتلىك سۆزلەرنى] باشقا بەرسىگە ئەمەس، بەلكى ساڭا يەتكۈزۈدۇ. 20 ئۇنىڭدىن مانا ئومۇمىي يازدىم، بۇنىڭ ئىچىدە نەسپەتلەر ھەم بىلىم بار. 21 بۇلار بىلەن ھەقىقەتنىڭ سۆزلىرىنىڭ دەرۋەقە ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى بىلەلەيسەن، ۋە شۇنداق قىلىپ سېنى ئەۋەتكۈچىلەرگە ھەقىقەتنىڭ سۆزلىرى بىلەن جاۋاب قايتۇرالايسەن. 22 يوقسۇلدىن بۆلۈپ ئالما، ئۇ كەمبەغەل تۇرسا، ئاجىز مۇمىنلەرنى سوراق ئورنىدا بوزەك قىلما. 23 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى كۆتۈرەر، ئۇلاردىن بۆلۈپ ئالغانلاردىن بۆلۈپ ئالار. 24 مەجىزى ئىتتىك ئادەم بىلەن دوست بولما، قەھرىك ئادەم بىلەن ئارىلاشما، 25 بولسا، ئۇنىڭ يامان يولىنى ئۆگىنىپ قېلىپ، قىلتاققا چۈشسەن. 26 باشقىلارغا [كېيىل بولۇپ] قول بەرگۈچىلەردىن بولما، قەرزلەرنى تۆلەشكە كېالەت بەرگۈچىلەردىن بولما، 27 سېنىڭ قايتۇرالمىغۇدەك

30 مەن ھۇرۇننىڭ ئېتىزلىقىدىن ئۆتسەم، ئەھلىسىزنىڭ ئۆزۈم ئارقىلىق يېنىدىن ماڭدىم، 31 مانا، ھەر يېرىدىن تىكەنلەر ئۆسۈپ چىققان، خوشلار بەر يۈزى بېسىپ كەتكەن، قورۇق تېجى ئورۇلۇپ كەتكەن! 32 ئۇلارنى كۆرگەچ، ئوبدان ئويلايدىم، كۆرگىنىدىن ساۋاق ئالدىم: - 33 سەن: «يەنە بىردەم كۆزۈمنى يۇمۇۋالاي، يەنە بىردەم ئۇخلىۋالاي، يەنە بىردەم پۇت-قولۇمنى ئالماپ يېتىۋالاي» - دېسەڭ، 34 نامراتلىق بۇلاڭچىدە سېنى بېسىپ كېلەر، ھاجەتەنلىك قاتقانلىق ئەسكەردەك ساڭا مۇجۇم قىلار.

25 تۆۋەندە بايان قىلىندىغانلارنىمۇ سۇلايماننىڭ بەندە-ئەسەپتەلىرى، بۇلارنى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئوردىسىدىكىلەر كۆچۈرۈپ خاتىرىلىگەن: 2 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغلىقى - ئۇنىڭ قىلغان ئەشنى ئاشكارىلىمىغىنىدا، پادىشاھلارنىڭ ئۇلۇغلىقى - بىر ئەشنىڭ سىرىنى بېشەلگىنىدە. 3 ھەرىشنىڭ ئېگىزلىكى، زىمىنىڭ چوڭقۇرلۇقى، ۋە پادىشاھلارنىڭ كۆڭلىدىكى مۇجەررەپلىك بىلگى بولسا، 4 تاۋال كۆمۈشنىڭ پوقى تىرلىپ تاۋالسا، ئاندىن زەرگەر نەپىس بىر قاچا ياساپ چىقار. 5 تاۋال پادىشاھنىڭ ئالدىدىكى رەزىل خىزمەتكارىرى قوغلىۋېتىلسە، ئاندىن ئۇنىڭ تەختى ئادالەت ئۈستىگە قۇرۇلار. 6 پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۈزۈلگەن ھەممىنىڭ ئالدى قىلىپ كۆرسەتمە، [ئۇنىڭ ئالدىدىكى] ئەربابلارنىڭ ئورنىدا تۈزۈلۈم، 7 ئورۇننى تۈزۈڭدىن يۇقىرى جايغا باقىپ بېرىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا بەگھەققا چۈشۈرۈلگىنىدىن كۆرە، ئۆزىڭلارنىڭ سېنى تۈركە تەكلىپ قىلغىنى ياخشىدۇر. 8 ئالدىراپ دەۋاغا بارمىغىن، مۇبادا بېرىپ، يېقىننىڭ [ئۆستۈن چىقىپ] سېنى لەت قىلسا، قانداق قىلسەن؟ 9 يېقىننىڭ بىلەن مۇنازىرىلەشكە، باشقىلارنىڭ سىرىنى ئاچما. 10 بولسا، بۇنى بىلگۈچىلەر سېنى بەيئەلەيدۇ، سېھسىق نامدىن قۇتۇلالمايسەن. 11 ۋاقتى - جايدا قىلىنغان سۆز، كۆمۈش رامىكلارغا تىزىلغان تائۇن ئالمالاردۇر. 12 [قۇلاققا] تائۇن ھالقا، نەپىس تائۇندىن ياسالغان زىننەت بۇيۇمى ياراشقاندا، ئاقلىنىشنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشى كۆڭۈل قويغاننىڭ قېلىقىغا بارىشار. 13 خۇددى ئورما ۋاقىدىكى تومۇزدا [ئىچكىڭ] قار سۈيدەك، ئىشەنچلىك ئەلچى تۈزى ئەۋەتكۈچىلەرگە شۇنداق بولار، ئۆز چىنايىتىنىڭ كۆكىنى-قارىنى ياشاتار. 14 يامغۇرى يوق بۇلۇت-شامال، يالغان سۇۋغاتنى ۋەدە قىلىپ ماختانمۇچىغا ئوخشاشتۇر. 15 تۈزۈنچە سەۋر-تاقەت قىلىنسا، ھۆكۈمدارمۇ قايىل قىلسا، يۇمشاق تىل سۆڭەكلەردىن خۇش، 16 سەن ھەسەل ئېھۋالدىڭمۇ؟ ئۇنى پەقەت توغۇنچىلا بە، كۆپ بېسەڭ ياندۇرۇۋېتىسەن. 17 قوشناڭنىڭ بۇسۇغىغا ئاز دەسسە، ئۇلار سەندىن توپۇپ، ئوچ بولۇپ قالىدۇ. 18 يالغان گۇۋاھلىق بىلەن يېقىنغا قارا چاپلىغۇچى، خۇددى گۈزە، قىلچ ۋە تۈپكۈر ئوققا ئوخشاشتۇر. 19 سۇنۇق چىش بىلەن چايناش، تۈكۈر پۇت [بىلەن مېڭىش]، كۆپلەپ كۈندە ۋاپاسىز كىشىگە تۆمىد باغلىغاندەك. 20 قىش كۈنىدە كىشىلەرنىڭ كېيىمىنى سالدۇرۇۋېتىش، ياكى سۇدا ئۈستىگە ئاچىق سۇ قۇيۇش، قايغۇلۇق كىشىنىڭ ئالدىدا ناخشا ئېيتقاندەك. 21 دۇشمىنىڭنىڭ قورسىقى ئاچ بولسا، نان بەر، تۆستىمىغان بولسا سۇ بەر، 22 شۇنداق قىلساڭ، بېشىغا كۆمۈر چورغىنى توپلاپ سالغان بولسىن، ۋە پەرۋەردىگار بۇ ئەشنى ساڭا ياندۇرىدۇ. 23 شىمال تەرەپتىن چىققان شامال قاتتىق يامغۇر ئېلىپ كەلگەندەك، چىقىمى شۇم چىراپنى كەلتۈرەر. 24 سۇقۇشقا خوتۇن بىلەن [ئازادە] ئۆيدە بىللە تۇرغاندىن كۆرە، ئۆزىڭنىڭ بىر بۇلۇڭىدا [يالغۇز] يېتىپ-قوپقان ياخشى. 25 ئۆسۈپ كەتكەن كىشىگە مۇزدەك سۇ بېرىلگەندەك، بىراق يۈزىدىن كەلگەن خۇش خەۋەرمۇ نەنە شۇنداق بولار. 26 پېتىقىلىپ سۇنى لېيىپ كەتكەن بۇلاق، سۇنى يۇلغۇن بېلىگەن قۇدۇق، رەزىلەرگە يول قويغان ھەقتان ئادەمگە

سۆزلەر چىقىدۇ. 34 خۇددى دېڭىز-ئوكيانلاردا لېلەپ قالغاندەك، يەلگەنلىك كېيىنكى موما ياغىچى ئۈستىدە ياتقاندەك بولسىن. 35 سەن چوقۇم: - بىرى مېنى ئۇردى، لېكىن مەن بارىلمىدىم! بىرى مېنى تاپاق بىلەن ئۇردى، بىراق ئاغرىقىنى سەزمىدىم!» - دەيسەن. بىراق سەن يەنە: «ھوشۇمغا كەلسەملا، مەن يەنىلا شارابنى ئەزدەيمەن!» - دەيسەن.

24 يامانلارغا رەشك قىلما، ئۇلار بىلەن باردى - كەلدى قىلىشنى ئارزۇ قىلما، 2 چۆڭكى ئۇلارنىڭ كۆڭلى زوراۋانلىقتا ئۇلار، ئۇلارنىڭ ئاغزى ئازار يەتكۈزۈشنى سۆزلەر. 3 ئاتلە بولسا دائىلىق ئاساسدا بەرپا قىلىنار، چۈشىنىش بىلەن مۇستەھكەملىنەر. 4 بىلىم بىلەن ئۆينىڭ خانلىرى ھەرخىل قىممەتلىك، ئېسىل گۈھەرلەرگە تەلۋەرلەر. 5 دانا ئادەم زور كۆچكە تىگىدۇر، بىلىمى بار ئادەم قۇدرىتىنى ئاشۇرار. 6 پۇختا نەسەپتەلەر بىلەن جەڭ قىلغىن، غەلبە بولسا بىردىنبىر ئۇلۇغ مەسلىھەتچى بىلەن بولار. 7 دائىلىق ئەقىلىدىن ئادەمگە نىسبەتەن تەلۋى ئېگىز، چۈشىنىشكەندۇر؛ [چوڭلار] شەھەر دەۋرۋازىسى ئالدىغا يىغىلغاندا ئۇزۇن ئاچالماس. 8 ئەسلىكىنى تىبەتلىگەن ئادەم «سۇيۇقسىچى» ئاتالار. 9 ھەقىقەتلىق بولغان نىيەت گۇناھدۇر، ھاكاۋۇر كىشى ئادەملەرگە بىرگىچىلىكتۇر. 10 بېشىڭغا تېغىر كۈن چۈشكەندە جاسارەتسىز بولساڭ، كۈچسىز ھېسابلىنىسەن. 11 [سەۋەبىز] ئۆلۈمگە تارتىلغانلارنى قۇتقۇزغىن، بوغۇزلىنىش خەۋپىدە تۇرغانلاردىن ياردەم قولۇڭنى تارتما، 12 ئەگەر سەن: «بۇ ئىشنى خەۋەرمىز يۇتقۇر» دېسەڭ، ھەر ئادەمنىڭ كۆڭلى تارازىغا سالغۇچى بۇنى كۆرمەيمۇ؟ جېنىڭنى ھايات ساقلىغۇچى ئۇنى بىلمەيمۇ؟ ئۇ ھەر بىر ئىنسان بالىسىنىڭ تۇزۇلغانلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئۆزىگە ياندۇرمامسۇ؟ 13 ئۇ ئۇلۇغ، ھەسەل [ئېلىسا] ئىستىمال قىل، ئۇ ياخشىدۇر. ھەرە كۈنىدىن ئالغان ھەسەل بولسا تاتلىق تېتىيدۇ، 14 دائىلىق بىلەن تونۇشساڭ، ئۇمۇ كۆڭلۈڭگە شۇنىڭدەك بولار، ئۇنى تاپقىنىڭدا ھەزمەن ياخشى كۆرىدىغان كۈنۈڭ بولىدۇ، ئارزۇ-ئۈمىدنىڭ بىكارغا كەتمەس. 15 ئۇ رەزىل ئادەم، ھەقتاننىڭ ئۆيىگە يوشۇرۇن مۇجۇم قىلىشنى كۆتمە، ئۇنىڭ ئۇرغۇسىنى بۇلغۇچى بولما! 16 چۆڭكى ھەقتاننى يەنە قېتىم يېقىلىپ چۈشەر، بىراق ئاخىرى يەنە ئورنىدىن تۇرار، لېكىن رەزىل كىشى كۆپلەپ ئىچكىگە پۇتلىشىپ چۈشەر. 17 رەقىبىڭنى يېقىلىپ كەتسە خۇش بولۇپ كەتمە، دۇشمىنىڭ پۇتلىشىپ چۈشسە شادلانما، 18 پەرۋەردىگار بۇنى كۆرگەندە، بۇ قىلىشنى ياخشى كۆرمەي، بەلكىم غەزىپىنى رەقىبىڭگە چۈشۈرمەسلىكى مۇمكىن. 19 يامانلار [راۋاج ئاپسا]، بىشارام بولۇپ كەتمە، رەزىللەرگە رەشك قىلما. 20 چۆڭكى يامانلارنىڭ كېلەچىكى يۇتقۇر، ئۇنىڭ چىرىمىمۇ ئۇچۇرلەر. 21 ئۇ ئۇلۇغ، پەرۋەردىگاردىن قورققىن، پادىشاھنىمۇ ھۆرمەت قىل. قۇتراتقۇچىلار بىلەن ئارىلاشما. 22 بۇنداق كىشىلەرگە كېلىدىغان بالا ئېيتىپ تۇشتۇمۇت بولار، [پەرۋەردىگار بىلەن پادىشاھنىڭ] ئۇلارنى قانداق يوقىتىدىغانلىقىنى بىلمەسەن؟ 23 بۇلارمۇ ئاقلىنىلارنىڭ سۆزلىرىدۇر: - سوت قىلغاندا تەرەپكە يان بېسىش قەتئىي بولما. 24 جىنايەتچىگە: «ئەيىبىسىز سەن» دەپ ھۆكۈم چىقارغان كىشىگە، خەلقلەر نەتەن ئېيتار، ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭدىن نېرەتلىنەر. 25 بىراق ئۇلار جىنايەتچىنىڭ گۇناھىنى ئېچىپ تاشلىغان كىشىدىن خۇرسەن بولار، ئۇلار ئۇنىڭغا بەخت-سادادەت تىلەشەر. 26 دۇرۇس جاۋاب بەرگۈچى، گويىكى كىشىنىڭ لەۋلىرىگە سۆيگۈچىدۇر. 27 ئاۋۋال سىرتتا ئىشلىرىڭنىڭ يولىنى ھازىرلاپ، ئېتىز-ئېرىقلىرىڭنى تەييارلا، ئاندىن ئۆيۈڭنى سالغىن. 28 يېقىنلىقىڭغا قارشى ئاساسسىز گۇۋاھلىق قىلما؛ ئاغزىڭدىن ھېچ يالغانچىلىق چىقارما. 29 «ئۇ ماڭا قانداق قىلغان بولسا، مەنمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق قىلىمەن، ئۇنىڭ ماڭا قىلغىنىنى ئۆزىگە ياندۇرمامەن»، دېگۈچى بولما.

ئوخشاشتۇر. 27 ھەسەلنى ھەددىدىن زىيادە بېيىش ياخشى بولماس، براق قىلمىسۇن، يات ئادەم سېنى ماختىسۇن، ئۆز لەۋلېرىڭ ئۇنداق قىلمىسۇن. 3 تاش ئۇلۇغلىقى ئىزدەشنىڭ تۈزى ئۇلۇغ ئىشتۇر. 28 تۈزى ئۇتالمىدىغان كىشى، ئۇيغۇر بولغان، سېپىلىنىپ قالغان شەھەرگە ئوخشايدۇ.

بازدا قار بېغىش، ئورما ۋاقتىدا يامغۇر بېغىش قاملاشمىغاندەك، ئىززەت-ھۆرمەت ئەخمەققە لايىق ئەمەستۇر. 2 ەيىلەپ تۇرۇپ يۈرگەن قۇچقاچەنك، ئۇچقان قارغىلاچ يەرگە قونمىغاندەك، سەۋەبىز قارغىش كىشىگە زىيان كەلتۈرەلمەس. 3 ئاتقا قاچا، ئېشەككە ئوخشاشلا، ئەخمەققىڭ دۈمبىسىگە تايماق لايىقتۇر. 4 ئەخمەققىڭ گېپى بويىچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىگەن، جاۋاب بەرسەڭ ئۇنىڭغا ئوخشاپ قېلىشكە مۇمكىن. 5 ئەخمەققىڭ ئەخمەققانە گېپى بويىچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرگەن، جاۋاب بەرمىسەڭ ئۇ ئۆزىنىڭ ئەخمەقلىقىنى ئەقىللى دەپ جاڭلا. 6 ئۆز پۇتىنى كېسىۋەتكەندەك، ئۆز يېنىغا زۇلمەت تىلگەندەك، ئەخمەقتىن خەۋەر يوللاشۇ شۇنداق بىر ئىشتۇر. 7 تۈكرىنىڭ كارغا كەلمىگەن پۇتلىرىدەك، ئەخمەققىڭ ئاغزىغا سېلىنغان پەندە-نەسەھەتتۇمۇ بىكار بولۇر. 8 سالغىغا تاشنى باغلاپ ئاتقاندا، ئەخمەققە ھۆرمەت بىلدۈرۈشۈ ئەخمەققانە ئىشتۇر. 9 ئەخمەققىڭ ئاغزىغا سېلىنغان پەندە-نەسەھەت، مەسەتلىك قولغا سالىنغان تىكەندىكىدۇر. 10 ئۆز پېتىلىرىنى قارىسىغا زەخمىلەندۈرگەن ئوقياچىدەك، ئەخمەققى ياكى ئۇدۇل كەلگەن ئادەمنى باللاپ ئىشلەتكەن خوجايىنىمۇ ئوخشاشلا زەخمىلەندۈرگۈچىدۇر. 11 ئىت ئايلىنىپ كېلىپ ئۆز قۇسۇقىنى يالغاندەك، ئەخمەقق ئەخمەققىنى قايىتلا. 12 ئۆزى دانا چاغلاپ مەنزۇن بولغان كىشىنى كۆردۈڭمۇ؟ ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلىماقتىن ئەخمەققە ئۈمىد باغلىماق ئەۋزەلدۇر. 13 ھۇرۇن ئادەم: «تاشقىرىدا دەھشەتلىك بىر شىر تۇرىدۇ، كۈچىدا بىر شىر يۇرىدۇ!» دەپ [ئۆيدىن چىقىمسا]، 14 ئۆز مۇجۇقىدا ئېچىلىپ-بېيىلىپ تۇرغان ئىشىككە ئوخشاش، ھۇرۇن كارۋانغا تېتىپ ئۇياق-بۇياققا تۇرۇلۇپكەن، 15 ھۇرۇن قولىنى سۇتۇپ قاچىغا تىققىنى بىلەن، غىزىنى ئاغزىغا سېلىشتىمۇ ئېرىنەر. 16 ھۇرۇن ئۆزى پەم بىلەن جاۋاب بەرگۈچى بەيىمە كىشىدىنمۇ دانا سانار. 17 كۈچىدا كېلىۋېتىپ، ئۆزىگە مۇناسىۋەتسىز ماجىراغا ئارىلاشقان كىشى، ئىشىنىڭ قۇلىقىنى تۇتۇپ سوزغانغا ئوخشاش خەتەرگە دۇچار بولار. 18 ئۆز يېقىنلىرىنى ئالداپ «قەبەقتە چاقچاق قىلىپ قويدۇم!» دەيدىغان كىشى، ئوتقاشلارنى، ئۇقلارنى، ھەرخىل ئەجەللىك قوراللارنى ئاتقان ئەلۋىگە ئوخشايدۇ. 20 ئوتۇن بولسا ئوت ئۇچەر، غەۋۋەت بولسا، جىدەل بېسىلار. 21 چوغلار ئۈستىگە چاقچان كۈمۈردەك، ئوت ئۈستىگە قويغان ئوتۇندەك، جىدەلچى جىدەلنى ئۇلغايتار. 22 غەۋۋەتخورنىڭ سۆزلىرى ھەرخىل نازۇنچەتلەردەك، كىشىنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر سىڭدۈرۈلەر. 23 يالقۇنلۇق لەۋلەر زەربىل كۆڭۈللەرگە قوشۇلغاندا، ساپال قاچىغا كۆمۈش ھەل بەرگەنگە ئوخشايتۇر. 24 ئاداۋەت ساقلانغان ئادەم ئۇچىنى گەپلىرى بىلەن ياپسىمۇ، كۆڭلىدە قات-قات سۇيقەست ساقلانغان. 25 ئۇنىڭ سۆزى چىرايلىق بولسىمۇ، ئىشىنىپ كەتمىگەن، قەلبىدە بەيىمە قات ئېپاسلىق باردۇر. 26 ئۇ ئۆچمەنلىكىنى چىرايلىق گەپ بىلەن ياپسىمۇ، لېكىن زەربىلىكى جامائەتنىڭ ئالدىدا ئاشكارىلىنار. 27 كىشىگە ئورا كولىغان تۈزى چۈشەر، تاشنى دەمىلاتقان كىشىنى تاش دۈمىلاپ قايتىپ كېلىپ ئۇنى يانجار. 28 ساختا تىل تۈزى زىيانكەشلىك قىلغان كىشىلەرگە نەپەرتلەر، خۇشامەت قىلغۇچى ئۇيغۇر ئادەم ھالاكەتكە ئىتتىرەر.

قىلمىسۇن، يات ئادەم سېنى ماختىسۇن، ئۆز لەۋلېرىڭ ئۇنداق قىلمىسۇن. 3 تاش ئۇيغۇر بولغان، سېپىلىنىپ قالغان شەھەرگە ئوخشايدۇ. 4 غەزەپ رەھىمسىزدۇر، قەھر بولسا كەلكۈندەك ئادەمنى ئېقىتىپ كېتەر، براق كىم ھەسەتخورلۇق ئالدىدا تاقابىل تۇرالىسۇن؟ 5 ئاشكارا ئەيىبلەش يوشۇرۇن مۇھەببەتتىن ئەلادۇر. 6 دوستىڭ قولىدىن يېگەن زەخمىلەر سادىقلىقتىن بولۇدۇ، براق دۈشمەننىڭ سۆيۈشلىرى ھىلىگەنلىكىدۇر. 7 توق كىشى ھەسەل كۈنىدىكىمۇ بىزاردۇر، ئاچ كىشىگە ھەرقانداق ئاچچىق نەرسىمۇ تاتلىق بىلىنەر. 8 يۇرت ماكاندىن ئايرىلغان كىشى، ئۆزىدىن ئايرىلىپ يۈرگەن قۇشقا ئوخشاش. 9 ئەتىر ۋە خۇشۇي كۆڭۈلنى ئاچار، جان كۆيەر دوستىڭ خۇشخۇي مەسلىھەتنى كىشىنى رىغبەتلەندۈرەر. جان كۆيەر دوستىڭ سەمىمى، خۇشخۇي مەسلىھەتنى كىشىنى خۇش قىلۇر. 10 ئۆز دوستۇڭنى، ئاناڭنىڭ دوستىنىمۇ تونۇما، بېشىڭغا كۈن چۈشكەندە قېرىندىشىڭنىڭ ئويىگە كىرىپ يېلىنما، يېقىندىكى دوست، يىراقتىكى قېرىنداشتىن ئەلا. 11 ئۇ ئۇلۇغ، دانا بول، كۆڭلۈمنى خۇش قىل، شۇنداق قىلغىنىڭدا مېنى مەخسۇر قىلغانلارغا جاۋاب بەرەلەيمەن. 12 زېرەك كىشى بالايىقازنى ئالدىن كۆرۈپ قاچار، سادىقلار ئالدىغا بېرىپ زىيان تارتار. 13 ياتقا كېيىپ بولغان كىشىدىن قەرزگە تونۇنى تۇتۇپ ئالغىن، يات خوتۇنغا كاپالەت بەرگەن كىشىدىن كاپالەت پۇلى ئال. 14 قاق سەھەردە تۇرۇپ، يۇقىرى ئاۋازدا دوستىغا بەخت تىلگەنلىك، ئۆزىنى قارغاش ھېسابلىنار. 15 يامغۇرلۇق كۈندىكى توختىماي چۈشكەن ئاچچە-تاشچە يېغىن، ۋە سوقۇشقاق خوتۇن بىر-بىرىگە ئوخشايتۇر. 16 ئۇنى تەزگەنلەش بوراننى توسقانغا، ياكى ياغنى ئوڭ قول بىلەن چاڭگاللىغانغا ئوخشايتۇر. 17 تۈمۈرنى تۈمۈرگە بېلىسە ئۆتكۈزەشكەندەك، دوستلارمۇ بىر-بىرىنى ئۆتكۈزەلەيتۇرەر. 18 ئەنجۈر كۆچتىنى بەرۈش قىلغۇچى ئۆتكەن ئەنجۈر بەيدۇ، خوجايىنىنى تاسراپ كۆتكەن قول ئىززەت تاپىدۇ. 19 سۇدا ئادەمنىڭ يۈزى تەكس ئەتكەندەك، ئىنساننىڭ قەلبىنىڭ قانداقلىقى ئۆز پېتىدىكى كىشى ئارقىلىق بىلىنەر. 20 تەختىسارار ۋە ھالاكەت ھەرگىز توپىغاندەك، ئادەمنىڭ [ئاچ] كۆزلىرى قانائەت تاپماس. (Sheol h7585) 21 ساپال قازان كۆمۈشنى، چاناق ئالتۇننى تاۋلار، ئادەم بولسا ماختالغاندا سىنلار. 22 ئەخمەققى بۇغداي بىلەن بىرگە سەندەلدە تالغان قىلىپ سوقساڭمۇ، ئەخمەققى يەنىلا ئۇنىڭدا تۇرار. 23 پادىلېرىڭنىڭ ئەھۋالىنى ئويىدىن بىلىپ تۇر، مال-ۋارانلېرىڭدىن ياخشى خەۋەر ئال، 24 چۈنكى بايلىقىڭ مەڭگۈ كاپالىتى بولماس، تاج-تەختىمۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە تۇرامدۇ؟ 25 قۇرۇغان چۆپلەر ئورۇلغاندىن كېيىن، يۇمران چۆپلەر ئۆسۈپ چىققاندا، تاغ باغرىدىنمۇ ياۋايى چۆپلەر يىغىلغاندا، 26 شۇ چاغدا قوزىلارنىڭ يۇڭلىرى قىرىلىپ كېيىمىڭ بولار، ئۆچكەلەرنى ساتقان پۇلغا بىر ئېتىز كېلەر، 27 ھەمدە ئۆچكەلەرنىڭ سۈتلىرى سېنىڭ ھەم ئائىلىدىكىلېرىڭنىڭ ئوزۇقلىقىنى، دېدەكلىرىڭنىڭ قورسىقىنى تەمىنلەشكىمۇ يېتەر.

ئەتىكى كۆپلۈك توغۇلۇق ماختانما، چۈنكى بىر كۆنى تېمە بولىدىغىنىڭىمۇ بېلەيسەن. 2 سېنى باشقىلار ماختىسۇن، ئۆز ئاغزىڭ مۇنداق

28 يامانلار ھېچكىم توغۇلمىسىمۇ قاچار، براق ھەققانىيلار شىر يۈرەك بانۇر كېلەر. 2 يۇرتتا كۆنلەر كۆپەيسە، ئۇنىڭ ئەمىرلىرى كۆپ ئائىلىلار، لېكىن ئۇنى سورىغۇچى يورۇتۇلغان ۋە بىلىملىك بولسا، يۇرت تامان مۇقىم تۇرۇن تۇرار. 3 مەسكىنلەرگە زۇلۇم سېلىۋاتقان بىر كەمبەغەل، خۇددى [زىرائەتلەرنى] ياتقۇزۇپ دېنىنى قويمايدىغان قارا يامغۇرغا ئوخشايدۇ. 4 ئەۋرات قانۇندىن ۋاز كەچكەنلەر يامانلارنى ياخشى دەپ ماختار، براق قانۇننى تۇتقۇچىلار ئۇلارغا قارشى كۆرەش قىلار. 5 رەزىللەر ئادالەتنى چۈشەنمەس، براق بەرۋەردىگەرنى ئىزدىگۈچىلەر ھەممە ئىشنى چۈشەنەر. 6 بەزىلەتلىك بولدا ماڭغان مەسكىن كىشى، ساختا، ئىككى يۈزلىمە باي ئادەمدىن ياخشىدۇر. 7 ئەۋرات-قانۇنغا

ئىناھت قىلغان يىگىت ئەقلىق ئوغۇلدۇر؛ بىراق نان قېپىلارغا ھەمراھ بولغۇچى ئاتىسىنى ئومۇمىي قالدۇر. 8 جازاخخورلۇق قىلىپ يۇقىرى تۈسۈم ئارقىلىق بايلىقلار تاپقان كىشى، ئاخىرىدا بۇلارنى مىسكىنلەرگە خەيرخاھلىق قىلغۇچىنىڭ قولىغا ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن تويلىغاندۇر. 9 كىمكى تەۋرات قانۇنىنى ئاڭلىمايەن دەپ قولىقىنى يۇيۇرسا، ھەتتا دۇئالارنىمۇ لەنتى يولۇپ قالار. 10 كىمكى دۇرۇسلىرىنى يامان يولغا ئازدۇرسا، ئۆزى كولىغان ئورنىغا ئۆزى چۈشەر، بىراق پاك-دىيانەتلىك ئادەم ياخشىلىققا مەراجىھتە بولار. 11 باي دەۋرەقە ئۆزىنى دانا سانار؛ بىراق يورۇتۇلغان مىسكىن ئۆيى ھامان كۆرۈپ يېتەر. 12 ھەققانىيلار غالبىيەتلىك بولسا، جاھاننى تەنتەنە قىلار؛ بىراق يامانلار مەرتۇبىگە چىقسا، خالايىق ئۆزلىرىنى قاچۇرار. 13 ئۆز گۇناھلىرىنى يوشۇرغان كىشى روناق تاپماس؛ بىراق ئۇلارنى تونۇپ ئىقرار قىلىپ، ئۇلاردىن ۋاز كەچكەن كىشى رەھم-شەپقەتكە ئېرىشەر. 14 پەرۋەردىگاردىن ھەردائىم قورقۇپ يۈرگەن كىشى شۇنچە بەختلىكتۇر؛ بىراق كۆڭلىنى تاش قىلغان بالا ئىناھىيەتكە قالار. 15 ھۆكرەپ تۇرغان شىر، ياكى [قوۋنى ئىزدەپ] كېرۋاتقان ئېيىق قانداق بولسا، يوقسۇل پۇقرالارنىڭ ئۈستىدىكى رەزىل ھاكىمىمۇ شۇنداق تۇر. 16 يورۇتۇلغان ئەمىر ھامان زور بىر زالىم بولۇپ چىقار، بىراق ھارام بايلىقلارغا نەپەتلىنەن، تەخىدە ئۇزۇن ئولتۇرار. 17 قان تۆككەن كىشى قەرز بىلەن ھاكىمغا قاراپ يۈگۈرەر؛ ئۆيى ھېچكىم توغرىسىدا 18 سەممىي، دىيانەتلىك يولدا ماڭغان قۇتۇلار؛ كىشى يولدا ماڭغان كىشى ئۇلارنىڭ بىردە ھامان يىقىلىپ چۈشەر. 19 ئۆز بىرىگە تېرىشىپ ئىشلىگەن دېھقاننىڭ ئېنى يېتىپ ئاشار؛ بىراق بىكار يۈرۈپ خام خىياللارنى قوللىغان كىشىنىڭ يوقسۇللىقى مول بولار. 20 راستچىل كىشىنىڭ بەختى كۆپىيەر، بىراق باي بولۇشقا ئالدىرىغان كىشى جازادىن قېچىپ قۇتۇلالماي. 21 بىرىگە يان بېسىش قەتئىي بولماس؛ چۈنكى بەزىلەر ھەتتا بىر بۇردا نان ئۇچۇمۇ گۇناھ ئۆتكۈزەر. 22 نەپىسى توپماس كىشى بايلىقلارنى كۆزلەپ ئالدىرايدۇ؛ ئۇ نامراتلىقنىڭ ئۆز بېشىغا چۈشۈشىدىن بىخەۋەر. 23 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى ئوچۇق ئەيىبلەگەن كىشى، ھامان خۇشامەت قىلغۇچىغا قارىغاندا كېرەك ئىلتىپات تاپار. 24 ئاتا-ئانىسىنىڭ ئەلۋىقەتلىرىنى ئوغرىلاپ، «بۇ ھېچقانداق گۇناھ ئەمەس» دېگەن كىشى، ھالاك قىلغۇچىنىڭ شېرىكىدۇر. 25 نەپىسى توغرىسىدا كىشى جېدەل-ماجرا تېرىيدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگارغا تايانغان كىشى ئەتلىنەر. 26 ئۆزىنىڭ كۆڭلىگە ئىشەنگەن كىشى ئەنەقەتۇر؛ بىراق دانالىق بىلەن ماڭغان نىجات تاپار. 27 نامراتلارغا خەيرخاھلىق قىلدىغان كىشى موھتاجلىق تارتماس؛ لېكىن ھاجەتتە ئىكەن كۆرسىمۇ كۆرمەسكە سالغان كىشى كۆپلىگەن قارىغىنچى ئۇچرار. 28 يامانلار مەرتۇبىگە چىقسا، خالايىق ئۆزلىرىنى قاچۇرار؛ لېكىن ئۇلار زاۋال تاپسا، ھەققانىيلار راۋاج تاپار.

30 تۆۋەندىكىلەر ياكەننىڭ ئوغلى ئاڭغۇرغا ۋەھىي بىلەن كەلگەن سۆزلەردۇر: بۇ ئادەم ئىتتىپەلگە، يەنى ئىتتىپەل بىلەن ئۇلارغا مۇنداق سۆزلەرنى دېگەن: - 2 مەن دەۋرەقە ئىنسانلار ئارىسىدىكى ئەڭ نادىن، ھايۋانغا ئوخشاش ئىنسانمەن، مەندە ئىنسان ئەقىل يوق. 3 دانالىقنى ھېچ تۈگەتمىدىم؛ ئەڭ پاك-مۇقەددەس بولغۇچى ھەققىدىمۇ ساۋاتىم يوقتۇر. 4 كىم ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن، ياكى ئەرشتىن چۈشكەن؟ كىم شامانى قوللىرىدا تۇتقان؟ كىم سۇلارنى ئۆز توغرىسىدا يۈگۈپ قويغان؟ كىم بەر-زىمىننىڭ چېگرالىرىنى بەلگىلەگەن؟ ئۇنىڭ ئىسمى نېمە؟ ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ ئىسمى نېمە؟ بىلەمسەن-يوق؟ 5 تەڭرىنىڭ ھەربىر سۆزى سىنى سېلىپ ئىسپاتلىنىپ كەلگەندۇر؛ ئۇ ئۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسىنى قوغدايدىغان قانداقۇر. 6 ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ھېچ نەرسە قوشما؛ ئۇنداق قىلساڭ، ئۇ سېنى ئەيىبلەيدۇ، سېنىڭ باغلىغىلىقىڭ ئاشكارىلىنىدۇ. 7 [خۇدايىم] سەندىن ئىككى نەرسىنى تەلەپتەن؛ مەن ئولگۈچە بۇلارنى مەندىن ئايىغىمەن: 8 - ساختىلىق ۋە باغلىغىلىقنى مەندىن بىراق قىلغىنەن، مېنى گادايۇ قىلماي، بايۇ قىلماي، بەلكى ئىتتىپاقچىغا لايىقلازىق بەرگەنەن. 9 چۈنكى زىيادە تويۇپ كەتسەن، سەندىن يېنىپ: «پەرۋەردىگار دېگەن سەن خۇدايىمنىڭ نامىغا داغ كەلتۈرۈشمۇ مۇمكىن. 10 خوجا يېنىنىڭ ئالدىدا

ئىناھت قىلغان يىگىت ئەقلىق ئوغۇلدۇر؛ بىراق نان قېپىلارغا ھەمراھ بولغۇچى ئاتىسىنى ئومۇمىي قالدۇر. 8 جازاخخورلۇق قىلىپ يۇقىرى تۈسۈم ئارقىلىق بايلىقلار تاپقان كىشى، ئاخىرىدا بۇلارنى مىسكىنلەرگە خەيرخاھلىق قىلغۇچىنىڭ قولىغا ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن تويلىغاندۇر. 9 كىمكى تەۋرات قانۇنىنى ئاڭلىمايەن دەپ قولىقىنى يۇيۇرسا، ھەتتا دۇئالارنىمۇ لەنتى يولۇپ قالار. 10 كىمكى دۇرۇسلىرىنى يامان يولغا ئازدۇرسا، ئۆزى كولىغان ئورنىغا ئۆزى چۈشەر، بىراق پاك-دىيانەتلىك ئادەم ياخشىلىققا مەراجىھتە بولار. 11 باي دەۋرەقە ئۆزىنى دانا سانار؛ بىراق يورۇتۇلغان مىسكىن ئۆيى ھامان كۆرۈپ يېتەر. 12 ھەققانىيلار غالبىيەتلىك بولسا، جاھاننى تەنتەنە قىلار؛ بىراق يامانلار مەرتۇبىگە چىقسا، خالايىق ئۆزلىرىنى قاچۇرار. 13 ئۆز گۇناھلىرىنى يوشۇرغان كىشى روناق تاپماس؛ بىراق ئۇلارنى تونۇپ ئىقرار قىلىپ، ئۇلاردىن ۋاز كەچكەن كىشى رەھم-شەپقەتكە ئېرىشەر. 14 پەرۋەردىگاردىن ھەردائىم قورقۇپ يۈرگەن كىشى شۇنچە بەختلىكتۇر؛ بىراق كۆڭلىنى تاش قىلغان بالا ئىناھىيەتكە قالار. 15 ھۆكرەپ تۇرغان شىر، ياكى [قوۋنى ئىزدەپ] كېرۋاتقان ئېيىق قانداق بولسا، يوقسۇل پۇقرالارنىڭ ئۈستىدىكى رەزىل ھاكىمىمۇ شۇنداق تۇر. 16 يورۇتۇلغان ئەمىر ھامان زور بىر زالىم بولۇپ چىقار، بىراق ھارام بايلىقلارغا نەپەتلىنەن، تەخىدە ئۇزۇن ئولتۇرار. 17 قان تۆككەن كىشى قەرز بىلەن ھاكىمغا قاراپ يۈگۈرەر؛ ئۆيى ھېچكىم توغرىسىدا 18 سەممىي، دىيانەتلىك يولدا ماڭغان قۇتۇلار؛ كىشى يولدا ماڭغان كىشى ئۇلارنىڭ بىردە ھامان يىقىلىپ چۈشەر. 19 ئۆز بىرىگە تېرىشىپ ئىشلىگەن دېھقاننىڭ ئېنى يېتىپ ئاشار؛ بىراق بىكار يۈرۈپ خام خىياللارنى قوللىغان كىشىنىڭ يوقسۇللىقى مول بولار. 20 راستچىل كىشىنىڭ بەختى كۆپىيەر، بىراق باي بولۇشقا ئالدىرىغان كىشى جازادىن قېچىپ قۇتۇلالماي. 21 بىرىگە يان بېسىش قەتئىي بولماس؛ چۈنكى بەزىلەر ھەتتا بىر بۇردا نان ئۇچۇمۇ گۇناھ ئۆتكۈزەر. 22 نەپىسى توپماس كىشى بايلىقلارنى كۆزلەپ ئالدىرايدۇ؛ ئۇ نامراتلىقنىڭ ئۆز بېشىغا چۈشۈشىدىن بىخەۋەر. 23 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى ئوچۇق ئەيىبلەگەن كىشى، ھامان خۇشامەت قىلغۇچىغا قارىغاندا كېرەك ئىلتىپات تاپار. 24 ئاتا-ئانىسىنىڭ ئەلۋىقەتلىرىنى ئوغرىلاپ، «بۇ ھېچقانداق گۇناھ ئەمەس» دېگەن كىشى، ھالاك قىلغۇچىنىڭ شېرىكىدۇر. 25 نەپىسى توغرىسىدا كىشى جېدەل-ماجرا تېرىيدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگارغا تايانغان كىشى ئەتلىنەر. 26 ئۆزىنىڭ كۆڭلىگە ئىشەنگەن كىشى ئەنەقەتۇر؛ بىراق دانالىق بىلەن ماڭغان نىجات تاپار. 27 نامراتلارغا خەيرخاھلىق قىلدىغان كىشى موھتاجلىق تارتماس؛ لېكىن ھاجەتتە ئىكەن كۆرسىمۇ كۆرمەسكە سالغان كىشى كۆپلىگەن قارىغىنچى ئۇچرار. 28 يامانلار مەرتۇبىگە چىقسا، خالايىق ئۆزلىرىنى قاچۇرار؛ لېكىن ئۇلار زاۋال تاپسا، ھەققانىيلار راۋاج تاپار.

29 قايتا-قايتا ئەيىبلىنىپ تۇرۇپ يەنە بوينى قاتتىقلىق قىلغان كىشى، ئۇيۇقسىزىدىن داۋالغۇسىز بايلىقلار. 2 ھەققانىيلار گۈللەنسە، پۇقرالىرى شادلىنار؛ قەبىلەر ھوقۇق تۇتسا پۇقرا نالە-پەرياد كۆتۈرەر. 3 دانالىقنى سۈيگەن ئوغۇل ئاتىسىنى خۇش قىلار؛ بىراق پائىدەلىرىگە ھەمراھ بولغان ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى بۇزۇپ-چاچار. 4 پادىشاھ ئادالەت بىلەن يۈرتىنى تىنچ قىلار؛ بىراق باج-سېلىق سالغان بولسا، ئۆي ۋەيران قىلار. 5 ئۆز يېقىنىغا خۇشامەت قىلغان كىشى، ئۇنىڭ پۇتلىرىغا تور تەييارلاپ قويغاندۇر. 6 رەزىل ئادەمنىڭ گۇناھى ئۆزىگە قاپقان ياساپ قۇرار؛ بىراق ھەققانىي كىشى ناخشىلار بىلەن شادلىنار. 7 ھەققانىي كىشى مىسكىننىڭ دەۋاسىغا كۆڭۈل بۆلەر؛ بىراق يامانلار بولسا بۇ ئىشنى چۈشەنمەس. 8 ھاكاۋۇر كىشىلەر شەھەرنى قۇرتىپ داۋالغۇتار؛

ئۇنىڭ قولى ئۈستىدىن شىكايەت قىلما، بولسا ئۇ سېنى قارغاپ لەنەت قىلدۇ، ئەيبىكار بولسەن. **11** ئۆز ئانىسىنى قارغاپ، ئۆز ئانىسىغا بەخت تىلمەيدىغان بىر دەۋر بار، **12** ئۆزىنى پاك چاغايدىغان، ئەمەلىيەتتە مەنەپىچىلىككەن ھېچ يۇيۇلمىغان بىر دەۋر بار، **13** بىر دەۋر بار - ئاھ، كىيىنلىكىدىن نەزىرى تېمىگەن ئۈستۈن، ھاككۇرلۇقدىن ھالى تېمىگەن چوڭ! **14** ئۇنىڭ ئاچىلار ۋە يوقسۇللارنى يالماپ يۇتۇۋېتىدىغان چىشىلىرى قىلچىكە، ئېزىق چىشىلىرى پىچاقچەك بولغان بىر دەۋر بار! **15** زۇلۇمنىڭ ئىككى قىزى بار، ئۇلار ھەردائىم: «بەرگىن، بەرگىن» دەپ تۇرۇلۇش. ھەرگىز تۇيۇنمايدىغان ئۈچ نەرسە بار، ھەرگىز قانائەتمەيدىغان تۆت نەرسە بار، ئۇلار بولسىمۇ: - **16** گۈز، تۇغماس خوتۇننىڭ قارى، سۇغا تۇيۇنغان قۇرغاق يەر، ۋە ھەرگىز «بولدى، تويۇم» دېمەيدىغان تويىن ئىبارەت. (Sheol h7585) **17** ئانىسىنى مەخسەت قىلىدىغان، ئانىسىنى كەمسىتىدىغان كۆزنى بولسا، قاغا-قۇرغۇنلار چوقۇلار، بۈركۈننىڭ بالىلىرىمۇ ئۇنى يەر. **18** مەن ئۈچۈن ئىنتايىن تىلىمات ئۈچ نەرسە بار، شۇنداق، مەن چۈشەنمەيدىغان تۆت ئىش بار: - **19** بۈركۈننىڭ ئاسماندىكى تۇچىش يولى، يىلاننىڭ تاشتا پىغىرلاپ ماڭىدىغان يولى، كېمىنىڭ دېڭىزدىكى يولى ۋە يىگىتنىڭ قىزغا تاشنىق بولۇشتىكى يولىدۇر. **20** زىناخور خوتۇننىڭ يولىمۇ شۇنداق، ئۇ بىر تېنىنى يەپ بولۇپ ئاغزىنى سۈرتۈۋەتكەن كىشىدەك: «مەن ھېچقانداق يامانلىقنى قىلمىدىم» - دەيدۇ. **21** يەر-زېمىن ئۈچ نەرسە ئاستىدا بىئارام بولار، ئۇ كۆتۈرۈلمەيدىغان تۆت ئىش بار: - **22** پادىشاھ بولغان قۇل، تاماققا توغقان ھاماقەت، **23** نەپرەك پاتقان، ئەگرە تەككەن خوتۇن، ئۆز خاتىنىنىڭ ئورنىنى باسقان دېدەك، **24** يەر يۈزىدە تېنى كىچىك، لېكىن ئىنتايىن ئەقىللىق تۆت خىل جانىۋار بار: - **25** چۆمۈلەر كۈچلۈك خەلق بولمىسۇ، بىراق يازدا ئۇزۇق تەييارلۇپلىنىشى بىلدى، **26** سۇغۇرلار ئۆزى ئاجىز بىر قوۋم بولسىمۇ، خادا تاشلارنىڭ ئارسىغا تۇۋا سالىدۇ، **27** چىكەنلىكنىڭ پادىشاھى بولمىسۇ، لېكىن قاتار تىزىلىپ رەتلىك ماڭىدۇ، **28** كەسلەنچىنىڭ قولى بىلەن تۇتۇۋالغىلى بولىدۇ، لېكىن خان ئوردىلىرىدا ياشايدۇ. **29** قەدەملىرى ھەيۋەتلىك ئۈچ جانىۋار بار، كىشىگە زوق بېرىپ ماڭىدىغان تۆت نەرسە بار: - **30** ھاياتلار ئىچىدە ئەڭ كۈچلۈك، ھېچ تېمىدىن قورقاس شىر، **31** زىلۇ بەيگە ئىتى، تېكە، ۋە پۇقرالىرى قولىدايدىغان پادىشاھدۇر. **32** ئەگەر سەن ئەخمەقلىق قىلىپ ئۆزۈڭنى بەك يۇقىرى ئورۇنغا قويۇۋالغان بولساڭ، ۋە ياكى ئەلۋە بىر ئويدا بولغان بولساڭ، قورلۇق بىلەن ئاغزىڭنى يۇم! **33** كالا سۇق قوچۇلسا سېرىق ماي چىقار، بىرىنىڭ يۇرتى مىجلىسا، قان چىقار، ئاداۋەت قوزغاپ ئىنتىقام ئولتۇرسا جېدەل-ماجىرا چىقار.

31

تۆۋەندىكىلەر، پادىشاھ لەمۇئەلگە ئۇنىڭ ئانىسى ئارقىلىق ۋەھىي بىلەن كەلگەن سۆزلەردۇر، ئانىسى بۇ سۆزلەرنى ئۇنىڭغا تۈگەتكەن: **2** ئۇ ئوغلۇم، ئۇ مېنىڭ ئامرىم، قەسەملەر بىلەن تىلىگەن ئارزۇلۇقۇم، مەن ساڭا تېمە دەي؟ **3** كۈچ-قۇۋۋىتىڭنى ئايال-خوتۇنلار تەرىپىگە سەرىپ قىلىغىن، ياكى پادىشاھلارنىمۇ ۋەيران قىلىدىغان ئىشلارغا بېرىلگۈچى بولما! **4** ئۇ لەمۇئەل، شاراب ئىچىش پادىشاھلارغا لايىق ئەمەس، ئەمەلدارگىمۇ ھاراققا خۇمار بولۇش ياراشماس. **5** بولمىسا ئۇلار شاراب ئىچىپ، [مۇقەددەس] بەلگىلىمىلەرنى ئۇنتۇپ، بوزەك بەندىلەرنىڭ ھەقىقىي ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋېتىشى مۇمكىن. **6** كۈچلۈك ھاراق تۈلگۈسى كەلگەنلەرگە، ھەسرەتكە چۈمگەنلەرگە بېرىلسۇن! **7** ئۇلار شارابنى ئىچىپ، مىسكىنلىكنى ئۇنتۇپ، قايتىدىن دەرد-ئەلەمنى ئېسىگە كەلتۈرمىسۇن! **8** ئۆزلىرى ئۈچۈن گەپ قىلالايدىغانلارغا ئاغزىڭنى ئاچتىن، ھالال بولاي دېگەنلەرنىڭ دەۋاسىدە گەپ قىل. **9** سۈكۈت قىلما، ئۇلار

ھېكەت توپلىغۇچى

1

يېرۇساھدا پادىشاھ بولغان، داۋۇتنىڭ ئوغلى «ھېكەت توپلىغۇچى» نىڭ سۆزلىرى: 2 - «بەنلىك ئۈستىگە بەنلىك! - دەيدۇ «ھېكەت توپلىغۇچى» - «بەنلىك ئۈستىگە بەنلىك! ھەممە ئىش بەنلىكتۇر» 3 قۇياش ئاستىدا تارتقان جاپالىرىدىن ئىنسان نېپە پادىغا ئېرىشەر؟ 4 بىر دەۋر توتىدۇ، يەنە بىر دەۋر كېلىدۇ؛ بىراق يەر-زېمىن مەڭگۈگە داۋام قىلىدۇ؛ 5 كۈن چىقىدۇ، كۈن پاتىدۇ؛ ۋە چىقىدىغان جايغا قاراپ يەنە ئالدىراپ ماڭىدۇ. 6 شامال جەنۇبقا قاراپ سوقىدۇ؛ ئاندىن بۇرۇلۇپ شىمالغا قاراپ سوقىدۇ؛ ئۇ ئايلىنىپ-ئايلىنىپ، ھەردائىم ئۆز ئايلاخا يولغا قايتىدۇ. 7 بارلىق دەريالار دېڭىزغا قاراپ ئاقىدۇ، بىراق دېڭىز توپلايدۇ؛ دەريالار قايسى جايغا تاققان بولسا، ئۇلار يەنە شۇ يەرگە قايتىدۇ. 8 بارلىق ئىشلار جايغا تولغاندۇر؛ ئۇنى تېتىپ تۇرغۇن ئادەم يوقتۇر؛ كۈز كۆرۈشتىن، قۇلاق ئاڭلاشتىن ھەرگىز توپمايدۇ. 9 بولغان ئىشلار يەنە بولىدىغان ئىشلاردۇر؛ قىلغان ئىشلار يەنە قىلىنىدۇ؛ قۇياش ئاستىدا ھېچقانداق يېڭىلىق يوقتۇر. 10 «مانا، بۇ يېڭى ئىش» دېگىلى بولىدىغان ئىش بارمۇ؟ ئۇ بەربىر بىزدىن بۇرۇنقى دەۋرلەردە ئاللىقاچان بولۇپ تۇتكان ئىشلاردۇر. 11 بۇرۇنقى ئىشلار ھازىر ھېچ نەسلىمەنمەيدۇ، ۋە كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارمۇ ئۇلاردىن كېيىن ياشايدىغانلارنىڭ ئېسىگە ھېچ كەلمەيدۇ. 12 مەنىكى ھېكەت توپلىغۇچى يېرۇساھدا ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغانمۇ؛ 13 مەن دانالىق بىلەن ئاتىمىز ئاستىدا بارلىق قىلىنغان ئىشلارنى قېتىرقىنىپ ئەزدەشكە كۆڭۈل قويدۇم - خۇلاسىمە شۇكى، خۇدا ئىنسان بالىلىرىنىڭ ئۆز-ئۆزىنى بەند قىلىپ تۇرىتىش ئۈچۈن، ئۇلارغا بۇ ئېغىر جاپانى تەقدىم قىلغان! 14 مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق قىلىنغان ئىشلارنى كۆرۈپ چىقتىم؛ مانا، ھەممىسى بەنلىك ۋە شامالنى قولغىغاندەك ئىشتىن ئىبارەتتۇر. 15 نەگىنى ئۆز قىلغىلى بولماس، كەمنى تولۇق دەپ سانغىلى بولماس. 16 مەن ئۆز كۆڭۈمدە ئويلىنىپ: «مانا، مەن ئۇلۇغلىنىپ، مەندىن ئىلگىرى يېرۇساھ ئۈستىگە بارلىق خەلقلەر سۈرگەنلەردىن كۆپ دانالىققا ئېرىشتىم؛ مېنىڭ كۆڭلۈم نۇرغۇن دانالىق ۋە بىلىمگە ئېرىشتى» - دېدىم. 17 شۇنىڭ بىلەن دانالىق بېلىشكە، شۇنىڭدەك تەلۈنك ۋە ئەخمىقانىلىقنى بېلىپ يېتىشكە كۆڭۈل قويدۇم؛ مۇشۇ ئىشنىمۇ شامال قولغىغاندەك ئىش دەپ بېلىپ يەتتىم. 18 چۈنكى دانالىقنىڭ كۆپ بولۇشى بىلەن ئازاب-توقۇنەتمۇ كۆپ بولىدۇ؛ بېلىمنى كۆپەيتكىچىنىڭ دەرد-تەنھىمىمۇ كۆپەيدۇ.

2

مەن كۆڭۈمدە: «قىيى، مەن ئۆزۈمگە تاماشانىڭ تەمىنى تېتىتغۇزۇپ باقمىن، كۆڭلۈم ئېچىلسۇن!» - دېدىم. بىراق مانا، بۇمۇ بەنلىكتۇر. 2 مەن كۆلكە-چاچاققا «تەلۈنك!» ۋە تاماشىغا «ئۇنىڭ زادى نېپە پادىسى؟» - دېدىم. 3 كۆڭۈمدە ئۆز بەدىنىمنى شاراب بىلەن قانداق روھلانمۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى (دانالىق بىلەن ئۆزۈمنى يېتەكلىگەن ھالدا) بىلىشكە بېرىلمەنمەن، شۇنىڭدەك «سانالىق كۈنلەردە ئىنسان بالىلىرىغا ياخشىلىق يەتكۈزىدىغان نېپە پادىلىق ئىشلار بار!» دېگەن تۈگۈننى بەشەشم دەپ ئەخمىقانىلىقنى قانداق تۇتۇپ يېتىشىم كېرەكلىكىنى ئىتىلىپ ئىزدىدىم. 4 مەن ئۇلۇغ قۇرۇلۇشلارغا كىرىشتىم؛ ئۆزۈم ئۇچۇن ئۆيلەرنى سالىدىم؛ ئۆزۈم ئۇچۇن ئۆزۈم ئۆزلەرنى تىكىم؛ 5 ئۆزۈم ئۇچۇن شاھانە باغ-باغچىلارنى ياسىدىم؛ ئۇلاردا ھەرخىل مېۋە بېرىدىغان دەره خەلەرنى تىكىم؛ 6 ئۆزۈم ئۇچۇن ئورماندىكى باراقسان دەره خەلەرنى ئوبدان سۇغرىش ئۈچۈن، كۆپلەكلەرنى ياساپ چىقتىم؛ 7 قۇللارغا ۋە دېدەكلەرگە ئىگە بولىدىم؛ ئۆيۈمدە ئۇلاردىن تۇغۇلغانلارمۇ مېنىڭكى ئىدى؛ يېرۇساھدا مەندىن ئىلگىرى

ھەر بىر ئىشنىڭ مۇۋاپىق پەسىل بار، ئاسمانلار ئاستىدىكى ھەممە ئارزۇنىڭ ئۆز ۋاقتىمۇ بار؛ 2 تۇغۇلۇشنىڭ بىر ۋاقتى بار، ئۆلۈشنىڭمۇ بىر ۋاقتى بار، تىكىش ۋاقتى بار، تىكىلگەننى سۆكۈش ۋاقتى بار، 3 ئۆلتۈرۈش ۋاقتى بار، ساقايتىش ۋاقتى بار، بۇزۇش ۋاقتى بار، قۇرۇش ۋاقتى بار، 4 يىغلاش ۋاقتى بار، كۈلۈش ۋاقتى بار؛ مائەم تۇتۇش ۋاقتى بار، تۇرسۇل ئويناش ۋاقتى بار؛ 5 ئاشلارنى چۈرۈپتەش ۋاقتى بار، ئاشلارنى يىغىپ-تويلاش ۋاقتى بار؛ قۇچاقلاش ۋاقتى بار، قۇچاقلاشتىن ئۆزىنى تارتىش ۋاقتى بار؛ 6 تىزدەش ۋاقتى بار، يوقالدى دەپ ۋاز كېچىش ۋاقتىمۇ بار؛ 7 يىرتىش ۋاقتى بار، تىكىش ۋاقتى بار، سۆكۈت قېلىش ۋاقتى بار، سۆز قىلىش ۋاقتى بار؛ 8 سۆيۈش ۋاقتى بار، نەپەرتلىنىش ۋاقتى بار؛ ئۇرۇش ۋاقتى بار، تىنچلىق ۋاقتى بار. 9 ئىشلىگەن ئۆز ئىشلىگىدىن نەپە پادا ئالدىمۇ؟ 10 مەن خۇدا ئىنسان بالىرىغا يۈكلەنگەن، ئىشلەپ جاپا تارتىش كېرەك بولغان ئىشنى كۆرگەنمەن. 11 ئۇ ھەر بىر ئىشنىڭ ۋاقتى كەلگەندە گۈزەل بولىدىغانلىقى بېكىتكەن، ئۇ يەنە مەڭگۈلۈكنى ئىنسانلارنىڭ كۆڭلىگە سالغان، شۇڭا، ئىنسان خۇدانىڭ ئۆز ھاياتىغا باشتىن ئاخىرىغىچە تېنى بېكىتكەنلىكىنى بىلىپ يەتمەستۇر. 12 ئىنسانلارغا ھاياتىدا شادلىنىش ۋە ياخشىلىق قىلىشنى باشقا ئەۋزەل ئىش يوق ئىكەن دەپ بىلىپ يەتمەيم. 13 شۇنداقلا يەنە، ھەر بىر كىشىنىڭ يېيىش-ئىچىشى، ئۆزىنىڭ بارلىق ئەجرىدىن ھۇزۇر ئېلىشى، مانا بۇ خۇدانىڭ سۇۋغىسىدۇر. 14 خۇدانىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مەڭگۈلۈك بولىدۇ، دەپ بىلىمەن؛ ئۇنىڭغا مېھنەتسىز قوشۇشقا ۋە ئۇنىڭدىن مېھنەتسىز ئېلىۋېتىشكە بولمايدۇ، خۇدانىڭ ئۇلارنى قىلغانلىرىنىڭ سەۋەبى ئىنساننى ئۆزىدىن ئەمىندۈرۈشتۇر. 15 ھازىر بولغانلارنى ئۆتكەندىمۇ بولغاندۇر، كەلگۈسىدە بولدىغان ئىش ئاللىقاچان بولغاندۇر؛ خۇدا ئۆتكەن ئىشلارنى سورايدۇ. 16 مەن قۇياش ئاستىدا يەنە شۇ ئىشنى كۆردۈمكى - سوراق ئورنىدا، شۇ يەردە ھېلىھەم رەزىللىك تۇرىدۇ، ھەققانىيلىق تۇرۇش كېرەك بولغان جايدا، مانا رەزىللىك تۇرىدۇ! 17 مەن كۆڭلۈمدە: «خۇدا ھەققانىي ھەم رەزىل ئادەمنى سوراپقا تارتىدۇ؛ چۈنكى ھەر بىر ئارزۇ-مەقسەت ۋە ھەر بىر ئىشنىڭ ئۆز ۋاقتى بار» - دېدىم. 18 مەن كۆڭلۈمدە: - بۇنداق بولۇشى ئىنسان بالىرىنىڭ سەۋەبىدىندۇر، خۇدا ئۇلارنى سىنماقچى، [بۇ ئىشلار] ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ پەقەت ھاياتلارغا ئوخشاش ئىكەنلىكىنى كۆرۈشى ئۈچۈن بولغان، دەپ ئويلىدىم. 19 چۈنكى ئىنسان بالىرىنىڭ بېشىغا كېلىدىغىن ھاياتلارغىمۇ كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ كۆرىدىغىنى ئوخشاش بولىدۇ. ئۇلاردىن ئالدىنقىسى قانداق ئۆلگەن بولسا، كېيىنكىسىمۇ شۇنداق ئۆلىدۇ، ئۇلاردا ئوخشاشلا پىلان نەپەس باردۇر. ئىنساننىڭ ھاياتلاردىن ھېچ ئارتۇقچىلىقى يوق، چۈنكى ھەممە ئىش جەمئىيلىكتۇر. 20 ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر جايغا بارىدۇ، ھەممىسى توي-چاڭگەن چىققان، ھەممىسى توي-چاڭغا قايتىدۇ. 21 كىم ئادەم بالىرىنىڭ روھىنى بىلىدۇ؟ ئۇ يۇقىرىغا چىقامدۇ، يۇقىرى كىم بىلىدۇ؟ ھاياتلارنىڭ روھى، ئۇ يەر تېگىگە چۈشەمدۇ، كىم بىلىدۇ؟ 22 شۇنىڭ بىلەن مەن ئىنساننىڭ ئۆز نەجرىدىن ھۇزۇرلىنىشىدىن ئارتۇق ئىش يوقتۇر، دەپ كۆردۈم، چۈنكى مانا، بۇ ئۆلۈش نېسۋىسىدۇر؛ چۈنكى ئۇنى ئۆزىدىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى كۆرۈشكە كىم ئېلىپ كېلىدۇ؟

ئاندىن مەن قايتىدىن زېھنىمنى يىغىپ قۇياش ئاستىدا دائىم بولۇۋاتقان بارلىق زورلۇق-زۇمبۇلۇقنى كۆردۈم؛ مانا، ئېزىلگەنلەرنىڭ كۆز ياشلىرى! ئۇلارغا ھېچ تەسەللى بەرگۈچى يوق ئىدى؛ ئۇلارنى ئەزەلگەنلەرنىڭ كۆچۈلۈك يۈزلىگۈچى بار ئىدى، بىراق ئېزىلگەنلەرگە ھېچ تەسەللى بەرگۈچى يوق ئىدى.

2 شۇڭا مەن ئاللىقاچان ئۆلۈپ كەتكەن ئۆلگۈچىلەرنى تېخى ھايات بولغان تىرىكلەردىن ئۈستۈن دەپ تەرىپلىدىم، 3 شۇنداقلا بۇ ئىككى خىل كىشىلەردىن بەختلىكى تېخى ئاپىرىدە بولغان كىشىدۇر؛ چۈنكى ئۇ قۇياش ئاستىدا قىلىنغان يامانلىقلارنى ھېچ كۆرۈپ باقمىغان. 4 ئاندىن مەن بارلىق نەپەس ۋە بارلىق خىزمەتنىڭ ئۆتۈلۈشىدىن شۇنى كۆرۈپ يەتتىمكى، ئۇ ئىنساننىڭ يېقىنى كۆرەلمەسلىكىدىن بولىدۇ. بۇمۇ جەمئىيلىك ۋە شامانى قوغلىغاندەك ئىشتۇر. 5 ئەخمەق قول قوشقۇرۇپ، ئۆز كۆشىنى بەيدۇ. 6 جاپا چېكىپ شامانى قوغلاپ ئوچۇمنى توشقۇنمەن دېگەندىن، چاڭگىلنى توشقۇزۇپ خاتىرجەملىكتە بولۇش ئەلادۇر. 7 مەن يەنە زېھنىمنى يىغىپ، قۇياش ئاستىدىكى بىر جەمئىيلىكنى كۆردۈم، 8 بىرى يالغۇز، تىكەندەك بولسىمۇ، شۇنداقلا نە ئۇغلى نە ئاكا-ئۆكىسى بولمىسىمۇ - بىراق ئۇنىڭ جاپاسىنىڭ ئاخىرى بولمايدۇ، ئۇنىڭ كۆزى بايلىقلارغا توپمايدۇ، ئۇ «مەن بۇنداق جاپالىق ئىشلەپ، جېنىمدىن زادى كىمگە ياخشىلىق قالدۇرغۇمەن؟» - دېگەننى سورىمايدۇ. بۇمۇ جەمئىيلىك ۋە ئۇيغۇر جاپادىن ئىبارەتتۇر. 9 ئىككى بىردىن ياخشىدۇر؛ چۈنكى ئىككى بولسا ئەمگىكىدىن ياخشى ئىنتام ئالىدۇ. 10 يىقىلىپ كەتسە، بىرى ھەمراھنى يۈلەپ كۆتۈرىدۇ؛ بىراق يالغۇز ھالەتتە يىقىلىپ كەتسە، يۈلگۈدەك باشقا بىرى يوق بولسا، بۇ كىشىنىڭ ھالىغا واي! 11 يەنە، ئىككىسى بىللە ياتسا، بىرى-بىرىنى ئىشلىتىدۇ؛ لېكىن بىرى يالغۇز ياتسا قانداق ئىشلىتىلسۇن؟ 12 يەنە، بىر-بىرىنى يالغۇز بىر ئادەمنى يېڭۇلغان بولسا، ئىككىسى ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرالايدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۈچ قات ئارغىچا ئاسان ئۈزۈلمەس. 13 كەمبەغەل ئەمما ئاقىل يىگىت يەنە نەسەپتىن ئەتۈرىنى قىلمايدىغان قېرى ئەخمەق پادىشاھتىن ياخشىدۇر؛ 14 چۈنكى گەرچە ئۇ بۇ پادىشاھنىڭ پادىشاھلىقىدا كەمبەغەل بولۇپ تۇغۇلغان بولسىمۇ، ئۇ زىنداندىن تەختكە ئۆلتۈرۈشقا چىقتى. 15 مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق تىرىكلەرنىڭ ئاشۇ ئىككىچىسى، يەنى [پادىشاھنىڭ] ئورنىنى باسقۇچى، شۇ يىگىتنى قوللايدىغانلىقىنى كۆردۈم. 16 بارلىق خەلق، يەنى ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرغان بارلىق پۇقرالار ساناقسىز بولسىمۇ، بىراق ئۇلاردىن كېيىنكىلەر يىگىتتىنمۇ رازى بولمايدۇ، بۇمۇ جەمئىيلىك ۋە شامانى قوغلىغاندەك ئىشتۇر.

خۇدانىڭ ئويىگە بارغاندا، ئاۋايلاپ يۈرگەن؛ ئەخمەقلەرچە قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئاڭلاپ بولىۋېتىش ئۈچۈن يېقىنلاشقان؛ چۈنكى ئەخمەقلەر رەزىللىك قىلىۋاتقىنى بىلمەيدۇ. 2 تاغزىڭنى پىنىلىك بىلەن ئاچما، كۆڭلۈڭ خۇدا ئالدىدا بىزنىچى ئېيتىشقا ئالدىرمىسۇن؛ چۈنكى خۇدا ئەرشلەردە، سەن يەر يۈزىدىن دۈزۈسەن، شۇڭا سۆزلىرىڭ ئاز بولسۇن. 3 چۈنكى ئىش كۆپ بولسا چۈشمۇ كۆپ بولغاندەك، گەپ كۆپ بولسا، ئەخمەقنىڭ گېپى بولۇپ قالىدۇ. 4 خۇداغا قەسەم ئىچسەڭ، ئۇنى ئادا قىلىشى كېچىكتۇرمە؛ چۈنكى ئۇ ئەخمەقلەردىن ھۇزۇر ئالمايدۇ؛ شۇڭا قەسەمىڭنى ئادا قىلغىن. 5 قەسەم ئىچىپ ئادا قىلغاندىن كۆرە، قەسەم ئىچمەسلىكىڭ تۈزۈكتۇر. 6 تاغزىڭ تېنىڭنى گۇناھنىڭ ئىختىيارىغا قويۇۋەتمىسۇن؛ پەرىشتە ئالدىدا: «خاتا سۆزلەپ سالدىم» دېمە؛ تېنىڭ خۇدا كېيىنكىن غەزەپلىنىپ قولىڭنى ياسىغاننى ھاللاڭ قىلىدۇ؟ 7 چۈنكى چۈش كۆپ بولسا جەمئىيلىكتىن كۆپ بولىدۇ، گەپ كۆپ بولسىمۇ ئوخشاشتۇر؛ شۇڭا، خۇدادىن قورققىن! 8 سەن نامراتلارنىڭ ئېزىلگەنلىكىنى ياكى يەرلىك مەنەسەپدارلارنىڭ ھەق-ئادالەتنى زوراۋانلاپ قاپرىپ قويغانلىقىنى كۆرسەڭ، بۇ ئىشلاردىن ھىران قالما؛ چۈنكى مەنەسەپداردىن يۇقىرى يەنە بىرى كۆزلىمگە، ۋە ئۇلاردىنمۇ يۇقىرىسىمۇ باردۇر. 9 بىراق تېمىلا بولمىسۇن يەر-تۇپراق ھەممە ئادەمگە بايلىقتۇر؛ ھەتتا پادىشاھنىڭ تۇمۇزى يەر-تۇپراققا تايىنىدۇ. 10 كۆمۈشكە ئامراق كۆمۈشكە قانماس، بايلىقلارغا

ئامراق ئۆز كىرىمىگە قاماس، بۇمۇ جەمئەتكىز. 11 مال-مۈلۈك كۆپەيسە، ئۇلارنى يېڭىچىلەرگە كۆپىدىمۇ، مال ئىگىسىگە ئۇلارنى كۆزلەپ، ئۇلاردىن ھۆزۈر ئېلىشتىن باشقا نەپە پادىسى بولسۇن؟ 12 ئاز بېسۇن، كۆپ بېسۇن، ئەمگە كىچىك ئۇيۇقى تاللىقتۇر؛ بىراق باينىڭ توقۇق ئۇنى ئۇخلاقماس. 13 مەن قۇياش ئاستىدا زور بىر كېلىپتى كۆردۈم - ئۇ بولسىمۇ، ئىگىسى ئۆزىگە زىيان يەتكۈزىدىغان بايلىقلارنى ئويلاشتۇر، 14 شۇنىڭدەك، ئۇنىڭ بايلىقلىرى بالا يىتپەتە تۇرۇپ بىلدىن يوقىلىدىغان ئىبارەتتۇر. ئۇنداق دادەمنىڭ بىر ئوغلى بولسا، [ئۇنىڭنىڭ] قولىغا قالدۇرغۇدەك ھېچنەمىسى يوق بولدى. 15 ئۇ ئاپىسىنىڭ قورسىقىدىن يالڭىچ چىقىپ، كەتكەندەمۇ يالڭىچ پېتى كېتىدۇ، ئۇ ئۆزىنىڭ جاپالىق ئەمگىكىدىن قولىغا ئالغۇدەك ھېچنەمىسى ئېچكەنەلمەيدۇ. 16 مانا بۇمۇ ئېغىر ئەلەملىك ئىش، چۈنكى ئۇ قانداق كەلگەن بولسا، يەنە شۇنداق كېتىدۇ، ئەمدى ئۇنىڭ شامالغا ئېرىشىش ئۈچۈن ئەمگەك قىلىشىنىڭ نەپە پادىسى؟ 17 ئۇنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە بەھ-ئېچكىنى قاراڭغۇلۇقتا بولۇپ، غەشلىكى، كېسەللىكى ۋە خاپىلىقى كۆپ بولدى. 18 مانا تېنىڭ ياراملىق ۋە گۈزەل ئىكەنلىكىنى كۆردۈم - ئۇ بولسىمۇ، ئىنساننىڭ خۇدا ئۇنىڭغا تەقدىم قىلغان تۇمرىنىڭ ھەرىر كۈنلىرىدە يېيىش، ئىچىش ۋە قۇياش ئاستىدىكى بارلىق مېھنىتىدىن ھۆزۈر ئېلىشتۇر، چۈنكى بۇ ئۇنىڭ نېسىۋىسىدۇر. 19 خۇدا ھەرىرىسىنى بايلىقلارغا، مال-دۇنياغا ئىكە بولۇشقا، شۇنىڭدەك ئۇلاردىن يېيىشكە، ئۆز زىقىنى قوبۇل قىلىشقا، ئۆز ئەمگىكىدىن ھۆزۈر ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلغان بولسا - مانا بۇلار خۇدانىڭ سۇۋىقىتىدۇر. 20 چۈنكى ئۇ تۇمرىدىكى تېز ئۆتىدىغان كۈنلىرى ئۈستىدە كۆپ ئويلىنمايدۇ، چۈنكى خۇدا ئۇنى كۆڭلىنىڭ شادلىقى بىلەن بەند قىلىدۇ.

6 قۇياش ئاستىدا بىر يامان ئىشنى كۆردۈم، ئۇ ئىش ئادەملەر ئارىسىدا كۆپ كۆرۈلدى. 2 خۇدا بىرسىگە بايلىقلار، مال-دۇنيا ۋە ئەزەت-ھۆرمەت تەقسىم قىلدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆز كۆڭلى خالىغىدىن ھېچنەرسىسى گەم بولمىدى، بىراق خۇدا ئۇنىڭغا بۇلاردىن ھۆزۈر ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلىدى، بەلكى يات بىر ئادەم ئۇلاردىن ھۆزۈر ئالىدۇ، مانا بۇ جەمئەتلىك ۋە ئېغىر ئازابۇر. 3 بىرى يۈز بالا كۆرۈپ كۆپ يىل ياشىنى مۇمكىن، بىراق ئۇنىڭ يىل-كۈنلىرى شۇنچىلىك كۆپ بولسىمۇ، ئۇنىڭ جېنى بەختى كۆرمىسە، ھەتتا گۈزى كۆرمىگەن بولسىمۇ، ئۇ ئۆلۈپ چاچراپ كەتكەن بۇۋاق ئۇنىڭ ئەۋزەلدۇر دەيمەن. 4 چۈنكى چاچرىغان بالا جەمئەتلىك بىلەن كېلىدۇ، قاراڭغۇلۇقتا كېتىدۇ، قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ ئىسمىنى قاپلايدۇ، 5 ئۇ كۈنىمۇ كۆرمىگەن، بىلىگەن، بىراق ھېچ بولمىغاندا ئۇ بىرچىسىگە نىسبەتەن ئارام تاپقاندىمۇ. 6 بەرھەق، ھېلىقى كىشى ھەتتا ئىككى ھەسسە مىڭ يىل ياشىغان بولسىمۇ، بىراق بەختى كۆرمىسە، ئەھۋالى ئوخشاشتۇر - ھەرىر كىشى ئوخشاش بىر جايغا باردۇمۇ ئەسەم؟ 7 ئادەمنىڭ تارتقان بارلىق جاپاسى ئۆز ئاغزى ئۇچۇندۇر؛ بىراق ئۇنىڭ ئىشتىھاسى ھەرگىز قالمىدۇ. 8 شۇنداق دانا كىشىنىڭ ئەخەققىن نەپە تۇرۇپچىلىقى بولسۇن؟ نامرات كىشى باشقىلار ئالدىدا قانداق مېڭىشنى بىلگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ نەپە پادىسى بولسۇن؟ 9 كۆزنىڭ كۆرۈشى ئارزۇ-ھەۋەسنىڭ ئۇيان-بۇيان يۈرۈشىدىن ئەۋزەلدۇر. بۇنداق قىلىشۇم جەمئەتلىك ۋە شامانى قوغلىغاندەك ئىشتۇر. 10 تۇتۇپ كەتكەن ئىشلارنىڭ بولسا ئاللىقاچان نامى بېكىتىلىپ ئاتالغان، ئىنساننىڭ نەپە ئىكەنلىكىمۇ ئايان بولغان، شۇڭا ئىنساننىڭ ئۆزىدىن قۇدرەتلىك بولغۇچى بىلەن قارىلىشىشىغا بولمايدۇ. 11 چۈنكى گەپ قاچى كۆپ بولسا، جەمئەتلىك شۇنچە كۆپ بولدى؛ بۇنىڭ ئىنسانغا نەپە پادىسى؟ 12 چۈنكى ئىنساننىڭ تۇمرىدە، يەنى ئۇنىڭ سايدەك تېزلا ئۆتىدىغان مەنىسىز تۇمرىدىكى بارلىق كۈنلىرىدە ئۇنىڭغا تېنىڭ بايلىقى ئىكەنلىكىنى كەم بولسۇن؟

ئادەم ئۇنىڭغا تۇتۇلۇپ قالدۇ. 27 بۇ بايقىغانلىرىغا قارا، - دەيدۇ ھېكەت تولىغۇچى - پاكىتلارنى بىر-بىرىگە باغلاپ سېلىشتۇرۇپ، ئەقىل ئىزدەيدىم، 28 مېنىڭ قەلبىم ئۇنى يەنلا ئىزدەمەكتە، بىراق تېخى تاپالمىدىم! - مىڭ كىشى ئارىسىدا بىر دۇرۇس ئەركەككى تاپىم - بىراق شۇ مىڭ كىشى ئارىسىدىن بىر مۇرۇدۇرۇس ئايالى تاپالمىدىم. 29 مانا كۆرگىن، مېنىڭ بايقىغانلىرىم پەقەت مۇشۇ بىرلا - خۇدا ئادەمنى ئەسلى دۇرۇس ياراتقان، بىراق ئادەملەر بولسا ئۇرغۇنغان ھىيلە-مىكرەلەرنى ئىزدەيدۇ.

8 كىم دانا كىشىگە تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم ئىشلارنى چۈشەندۈرۈشنى بىلدۈ؟ كىشىنىڭ دانالىقى چىرايىنى ئۇرلۇق قىلدۇ، يۈزىنىڭ سۈزى يورۇتدۇ. 2 پادىشاھنىڭ پەرىمانىغا قۇلاق سېلىشكىنى دەۋەت قىلمەن، بولۇپمۇ خۇدا ئالدىدا ئىچكەن قەسەم تۈپەيلىدىن شۇنداق قىلغىن. 3 ئۇنىڭ ئالدىدىن چىقىپ كېتىشكە ئالدىما، يامان بىر دەۋانى قوللاشتا چىڭ تۇرما، چۈنكى پادىشاھ تېخى خالىسا شۇنى قىلدۇ. 4 چۈنكى پادىشاھنىڭ سۆزى ھوقۇقتۇر، كىم ئۇنىڭغا: «تۈزلىرى نېمە قىلما؟» - دېيەلسۇن؟ 5 كىم [پادىشاھنىڭ] پەرىمانىنى تۇتقان بولسا ھېچ يامانلىقنى كۆرمەيدۇ، دانا كىشىنىڭ كۆڭلى ھەم پەيتى ھەم يولى پەملىيەلەيدۇ. 6 چۈنكى ھەربىر نىس-ئارزۇنىڭ پەيتى ۋە يولى بار، ئىنسان كېيىنكى ئىشلارنى بىلىشكە چەك، ئۇنىڭ دەرد-ئەلەي ئۆزىنى قاتتىق باسدۇ. كىم ئۇنىڭغا قانداق بولدىغانلىقىنى ئېيتالسىن؟ 8 ھېچكىم ئۆز رەھىمىگە بولماس، يەنى ھېچكىمنىڭ ئۆز روھىنى ئۆزىدە قالدۇرۇش ھوقۇقى يوقتۇر؛ ھېچكىمنىڭ ئۇلاش كۈنىنى ئۆز قولىدا تۇتۇش ھوقۇقى يوقتۇر؛ شۇ جەڭدىن قېچىشقا رۇخسەت يوقتۇر، رەزىللىك رەزىللىككە بېرىلگۈچىلەرنى قۇتقۇزما. 9 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ چىقىم، شۇنداقلا قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ھەربىر ئىشقا، ئادەمنىڭ ئادەم ئۈستىگە ھوقۇق تۇتقانلىقى بىلەن ئۇلارغا زىيان يەتكۈزىدىغان مۇشۇ ۋاقىتقا كۆڭۈل قويۇم. 10 شۇنىڭدەك رەزىللىكلەرنىڭ دەپنە قىلىنغانلىقىنى كۆردۈم، ئۇلار ئەسلىدە مۇقەددەس جايعا كىرىپ-چىقىپ يۈرەتتى؛ ئۇلار [مۇقەددەس جايدىن] چىقىپلا، رەزىل ئىشلارنى قىلغان شۇ شەھەر ئىچىدە ماختىلىدۇ تېخى! بۇمۇ بەنەسلىكتۇر! 11 رەزىللىك ئۈستىدىن ھۆكۈم تېزىدىن بەجا كەلتۈرۈلگەنچە، شۇڭا ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆڭلى رەزىللىكنى يۈرگۈزۈشكە پۈتۈنلەي بېرىلىپ كېتىدۇ. 12 گۇناھكار يۈز قېتىم رەزىللىك قىلىپ، كۈنلەرنى ئۇزارتسىمۇ، خۇدادىن قورقۇنغانلارنىڭ ئەھۋالى ئۇلاردىن ياخشى بولىدۇ دەپ بىلىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا قورقۇدۇ. 13 بىراق رەزىللىكلەرنى ئەھۋالى ياخشى بولمايدۇ، ئۇنىڭ كۈنلەرى سايدەك تېزلا ئۆتۈپ، كۈنلەرى ئۇزارتمايدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدا ئالدىدا قورقمايدۇ. 14 بىر يۈزىدە يۈرگۈزۈلگەن بىر نەسلىك بار، بېشىغا رەزىللىكلەرنىڭ قىلغىنى بوچچە كۈن چۈشىدىغان ھەققانى ئادەملەر بار، بېشىغا ھەققانى ئادەملەرنىڭ قىلغىنى بوچچە ياخشىلىق چۈشىدىغان رەزىل ئادەملەرمۇ بار. مەن بۇ ئىشنىمۇ بەنەسلىك دېدىم. 15 شۇڭا مەن تاماشىنى تەرىپلىدىم؛ چۈنكى ئىنسان ئۈچۈن قۇياش ئاستىدا يېشى، ئىچىش ۋە ھۇزۇر ئېلىشتىن ياخشى ئىش يوقتۇر، شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ ئەمگىكىدىن بولغان مېۋە خۇدا تەقدىم قىلغان قۇياش ئاستىدىكى ئورماننىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئۆزىگە ھەمراھ بولىدۇ. 16 كۆڭۈلنىڭ دانالىقى ۋە بەرپىدە قىلىنغان ئىشلارنى بىلىپ يېتىش ئۈچۈن قوبغاندا، شۇنداقلا خۇدا قىلغان بارلىق ئىشلارنى كۆرگىنىدە شۇنى بايقىدىم: - ئىنسان ھەمما كېچە-كۈندۈز كۆزلىرىگە ئۇيقۇنى كۆرسەتمىسىمۇ، قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئىشنى بىلىپ يېتەلمەيدۇ، ئۇ ئۇنى چۈشىنىشكە قانچە ئىنتىلسە، ئۇ شۇنچە بىلىپ يېتەلمەيدۇ. ھەمما دانا كىشى «بۇنى بىلىپ يەتمە» دېسىمۇ، ئەمەلىيەتتە ئۇ ئۇنى بىلىپ يەتمەيدۇ.

9 مەن شۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن كۆڭۈل قويۇم، شۇنى بايقىدىمكى، مەيلى ھەققانى كىشى ياكى دانا كىشى بولسۇن، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارلىق قىلغانلىرى خۇدانىڭ قولىدۇر، دەپ بايقىدىم؛ ئىنسان ئۆزىگە مۇھەببەت ياكى نەپەس تەڭ كېلىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئالدىدا ھەرقانداق ئىش بولۇشى مۇمكىن. 2 ھەممە ئادەمگە ئوخشاش ئىشلار ئوخشاش بېتى كېلىدۇ؛ ھەققانى ۋە رەزىل كىشىگە، مېھرىبان كىشىگە، پاك ۋە ناپاك، قۇربانلىق قىلغۇچى ۋە قۇربانلىق قىلمىغۇچىمۇ ئوخشاش قەسەم تۈپەيلىدۇ؛ ياخشى ئادەمگە قانداق بولسا، گۇناھكارغا شۇنداق بولىدۇ؛ قەسەم ئىچكىچىگە ۋە قەسەم ئىچىشتىن قورققۇچىمۇ ئوخشاش بولىدۇ. 3 مانا ھەممىگە ئوخشاشلا بۇ ئىشنىڭ كېلىدىغانلىقى قۇياش ئاستىدىكى ئىشلار ئارىسىدا كۆپلەپ ئىشنىمۇ؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆڭۈللىرى يامانلىققا تولغان، پۈتۈن ھاياتىدا كۆڭلىدە تەۋلىك تۇرىدۇ، ئاندىن ئۇلار ئۆلگەنلەرگە قوشۇلىدۇ. 4 چۈنكى تىرىكلەرگە قوشۇلغان كىشى ئۈچۈن بولسا ئۆمىد بار، چۈنكى، تىرىك ئىت ئۆلگەن شىردىن ئەلا. 5 تىرىكلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئۆلدىغانلىقىنى بىلدۈ، بىراق ئۆلگەنلەر بولسا ھېچنېمىنى بىلمەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھېچ نىسئى يەنە بولمايدۇ؛ ئۇلار ھەمما ئادەمنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ، قايتا كەلمەيدۇ. 6 ئۇلارنىڭ مۇھەببىتى، نەپىتى ۋە ھەسەتخورلۇقىمۇ ئاللىقاچان يوقالغان، قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىدىن ئۇلارنىڭ مەڭگۈگە قايتا نېسىۋىسى يوقتۇر. 7 باغرىن، ئېنىقلى خۇشاللىق بىلەن يەپ، شارابىڭنى خۇشخۇيۇلۇق بىلەن ئىچكىن، چۈنكى خۇدا ئاللىقاچان مۇنداق قىلىشكىن رازى بولغان. 8 كىم-كېچەكلەرگە ھەردائىم ئايپاق بولسۇن، خۇشبۇي ماي بېشىڭدىن كەتمىسۇن. 9 خۇدا ساڭا قۇياش ئاستىدا تەقسىم قىلغان جەننەت ئۆمرۈڭنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە، يەنى جەننەتكە ئۆتكۈزگەن بارلىق كۈنلىرىڭدە، سۆيۈملۈك ئاياللىق بىلەن بىللە ھاياتىن ھۇزۇر ئالغىن؛ چۈنكى بۇ سېنىڭ ھاياتىڭدىكى نېسىۋە ۋە قۇياش ئاستىدىكى بارلىق تارىقتان جاپايىڭنىڭ تەجرىبىدۇر. 10 لولۇڭ تۇتقانى بارلىق كۆزۈڭ بىلەن قىلغىن؛ چۈنكى سەن بارىدىغان تەختىسارادا ھېچ خىزمەت، مەقسەت-پىلان، بىلىم ياكى ھېكەت بولمايدۇ. (Sheol h7585) 11 مەن زېھنىمنى يىغىپ، قۇياش ئاستىدا كۆرۈۋىكى، مۇسابىقىدە غەلبە يەتالمايتا بولماس، يا جەڭدە غەلبە يالۋانغا بولماس، يا نان دانا كىشىگە كەلمەس، يا يايلىقلار يورۇتۇلغانلارغا كەلمەس، يا ئىلتىپات بىلىملىكلەرگە بولماس - چۈنكى پەيت ۋە ئاسادىيلىق ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە كېلىدۇ. 12 بەرھەق، ئىنسان ئۆز ۋاقتى-سامىنىنى بىلمەيدۇ؛ بېلىقلار رەھىمسىز تورغا ئېلىنغاندەك، قوشلار تاپان-تۇزاققا ئىلىنغاندەك، بۇلارغا ئوخشاش ئىنسان بالىلىرى يامان بىر كۈندە تۇزاققا ئىلىنىدۇ، تۇزاق بېشىغا چۈشىدۇ. 13 مەن يەنە قۇياش ئاستىدا دانالىقنىڭ بۇ مىسالىنى كۆردۈم، ئۇ مېنى چوڭقۇر تەسىرلەندۈردى؛ 14 كىچىك بىر شەھەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭغا قارشى بۈيۈك بىر پادىشاھ چىقىپ، ئۇنى قورشاپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىدىغان يوغان پوتەيلەرنى قۇردى. 15 بىراق شەھەردىن نامرات بىر دانا كىشى تېپىلىپ قالدى، ئۇ ئۇنى ئۆز دانالىقى بىلەن قۇتۇلدۇردى؛ بىراق كېيىن، ھېچكىم بۇ نامرات كىشىنى ئېسىگە كەلتۈرمىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن مەن: «دانالىق كۈچ-قۇدرەتتىن ئەۋزەل» - دېدىم؛ بىراق شۇ نامرات كىشىنىڭ دانالىقى كېيىن كۆزگە ئىلىنمايدۇ، ئۇنىڭ سۆزلىرى ئاڭلانمايدۇ. 17 دانا كىشىنىڭ جىمجىتلىقتا ئېيتقان سۆزلىرى ئەخمەقلىرى ئۈستىدىن ھوقۇق سۈرگۈچىنىڭ ۋاراقلىرىدىن ئېنىق ئاڭلانار. 18 دانالىق ئۇرۇش قوراللىرىدىن ئەۋزەلدۇر؛ بىراق بىر گۇناھكار زور ياخشىلىقنى ھالاك قىلدۇ.

خۇددى ئۆلك چۈنلەر ئەتىزنىڭ ئەتىزى سېستىمىسىدىكى، ئازراققىنە ئەخمەقلىق تارازىدا دانالىق ۋە ئەزەت-ھۆرمەتتىنمۇ ئېغىر توختايدۇ. 2 دانالىقنىڭ كۆڭلى ئوڭغا مايىل، ئەخمەقلىكى بولسا، 3 ئەخمەق كىشى ھەمما يولدا مېڭۇۋاتقاندىمۇ، ئۇنىڭ ئەقىل كەم بولغاچقا، ئۇ ئەخمەق نىكەتلىكىنى ھەممىگە ئايان قىلدۇ. 4 ھۆكۈمدارنىڭ ساڭا ئاچچىقى كەلسە، ئورۇڭدىن ئىستىپا بەرمە، چۈنكى تىنج-سەۋرەپچانلىق خاتا-سەۋەنلىكتىن بولغان زور خاپىلىقنى تىنچىتىدۇ. 5 قۇياش ئاستىدا يامان بىر ئىشنى كۆردۈمكى، ئۇ ھۆكۈمداردىن چىققان بىر خانغا ئىشىتىدۇ. 6 ئەخمەق قەلەر يۇقىرى مەنەسەپتە، شۇنىڭ بىلەن تەڭ بايلار پەس ئورۇندا ئولتۇرىدۇ؛ 7 مەن قۇللارنىڭ ئاتقا مىنكەنلىكىنى، ئەمەلدارنىڭ قۇللاردەك پىيادە ماڭغانلىقىنى كۆردۈم. 8 ئورنى كولىغان كىشى ئۇنىڭغا يىقىلىشى مۇمكىن، نامى بۇزغان كىشىنى يىلان چىقىشى مۇمكىن؛ 9 ئاشلارنى يۈتكەن كىشى تاش تەرىپىدىن يارىلىشى مۇمكىن؛ ئوتۇن يارىدىغان كىشى خەۋپكە ئۇچرايدۇ. 10 پالتا گال بولسا، بىرى تىغىنى بىلىمسە، پالتىنى كۈچەپ چېپىشقا توغرا كېلىدۇ؛ بىراق دانالىق ئادەمنى ئۇتۇق-مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتۈرىدۇ. 11 يىلان ئوينىتىلماي تۇرۇپ، يىلانچىنى چاقىسا، يىلانچىغا نېمە پايدا؟ 12 دانا كىشىنىڭ سۆزلىرى شەپقەتلىكتۇر، بىراق ئەخمەقنىڭ لەۋلىرى ئۇزىنى يۈتىدۇ. 13 سۆزلىرىنىڭ بېشى ئەخمەقلىق، ئايغى رەزىل تۈپەنلىكتۇر؛ 14 ئەمما ئەخمەق يەنىلا گەپنى كۆپەيتىدۇ. بىراق ھېچكىم كەلگۈسىنى بىلمەيدۇ، ئۇنىڭدىن كېيىنكى ئىشلارنى كىم ئۇنىڭغا ئېيتالىسۇن؟ 15 ئەخمەق قەلەر جاپاسى بىلەن ئۆزلىرىنى ئۇرىتىدۇ، چۈنكى ئۇلار ھەمما شەھەرگە بارىدىغان بولسىمۇ بىلمەيدۇ. 16 ئۇ زېمىن، پادىشاھنىڭ بالا بولسا، ئەمەلدارنىڭ سەھەردە زىياپەت ئۆتكۈزسە، ھالىڭغا ۋاي! 17 ئۇ زېمىن، پادىشاھنىڭ مۇتۈۋەرنىڭ ئوغلى بولسا ۋە ئەمەلدارنىڭ كەيپ ئۇچۇن ھەممەس، بەلكى ئۇزىنى قۇۋۋەتلەش ئۇچۇن مۇۋاپىق ۋاقتىدا زىياپەت ئۆتكۈزسە، بۇ سېنىڭ بەختىڭ! 18 ھۇرۇنلۇقتىن ئۇنىڭ تورۇسى غۇلاي دەپ قالدۇ، قۇللارنىڭ بولۇشۇقدىن ئۇيدىن يامغۇر تۇتىدۇ. 19 زىياپەت كۈلگە ئۇچۇن تەييارلىنار، شاراب ھاياتى خۇش قىلار، لېكىن بۇل ھەممە ئىشنى ھەل قىلار؛ 20 پادىشاھقا لەنەت قىلار، ھەمما ئويۇڭمۇ تىللىما، ھۇجرا كەتمۇ بايلارنى تىللىما، چۈنكى ئاسماندىكى بىر قۇش ئاۋازىڭنى تارتىدۇ، بىر قانات ئىگىسى بۇ ئىشنى ئايان قىلدۇ.

12

ئەمدى يامان كۈنلەر بېشىڭغا چۈشمىگۈچە، شۇنداقلا سەن: «بۇلاردىن ھېچ ھۇزۇرۇم يوقتۇر» دېگەن بىللار يېقىنلاشمىغۇچە باشلىقنىڭ ياراتقۇچىنى ئېسىڭدە چىڭ تۇت، 2 قۇياش، يورۇقلۇق، ئاي ۋە يۇلتۇزلار قاراڭغۇلىشىپ، يامغۇردىن كېيىن يۇلتۇزلار قايتىپ كەلمىگۈچە ئۇنى ئېسىڭدە تۇتىقن. 3 شۇ كۈنى «ئۇنىڭ كۆزەنجىلىرى» تىرەپ كېتىدۇ؛ پالۋانلار ئېڭلىدۇ، ئەركۈچلەر ئازلىقىدىن توختاپ قالدۇ، دېرىزىلەردىن سىرتقا قاراپ تۇرغۇچىلار غۇۋالىشىپ كېتىدۇ؛ 4 كوچىغا قارايدىغان ئىشكەكلەر ئېتىلىدۇ؛ تۆكەننىڭ ئاۋازى پەسىيدۇ، كىشىلەر قۇشلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىسا چۈچۈپ كېتىدۇ، «ناخشىچى قۇلار»نىڭ سايىراشلىرى سۇس ئاڭلىنىدۇ؛ 5 كىشىلەر ئېگىزدىن قورقىدۇ، كوچىلاردا ۋەھىمىلەر بار دەپ قورقۇپ يۈرىدۇ؛ بادام دەرىخى چېچەكلەيدۇ، چېكەتكە ئادەمگە يۈك بولىدۇ، شىندىر مېۋىسى سولىنىدۇ؛ چۈنكى ئىنسان مەڭگۈلۈك ماكانغا كېتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ، ماتەم تۇتقۇچىلار كوچىدا تايلىنىپ يۈرىدۇ، 6 كۈمۈش ئانا ئۆزۈلگۈچە، ئالتۇن چىنە چىقىلغۇچە، ئاينىۋا بۇلاق پىندا پارە-پارە بولغۇچە، قۇدۇقتىكى چاق كاردىن چىققۇچە، 7 توي-چاڭ ئەسلى تۇرپاققا قايتقۇچە، روھ ئۇزىنى بەرگەن خۇداغا قايتقۇچە - ئۇنى ئېسىڭدە تۇتىقن! 8 جەننىك ئۈستىگە جەننىك! - دەيدۇ ھېكەت تېلغۇچى - «جەننىك ئۈستىگە جەننىك! ھەممە ئىش جەننىك!» 9 شۇنىڭدەك، ھېكەت تېلغۇچى دانا بولۇپلا قالماستىن، ئۇ يەنە خەلققە بىلىم تۈگىتەتتى؛ ئۇ ئويلىنىپ، كۆپ پەندە-نەسەپتەلەرنى تارازىغا سېلىپ، رەتلەپ چىقتى. 10 ھېكەت تېلغۇچى يىقىملىق سۆزلەرنى تېپىشقا ئىستىگەن، تۇشۇ يېزىلغىنى بولسا دۇرۇس، ھەقىقەت سۆزلىرىدىن ئىبارەتتۇر. 11 دانا كىشىنىڭ سۆزلىرى زىخقا ئوخشايدۇ، ئۇلارنىڭ يىغىندىسى چىڭ بېكىتىلگەن مەخەتتۇر، ئۇلار بىرلا پادىچى تەرىپىدىن بېرىلگەندۇر. 12 ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ ئوغۇلمۇ، ئۇلاردىن سىرت ھەرقانداق يېزىلغانلاردىن پەخەس بول، چۈنكى كۆپ كىتابلارنىڭ يېزىلىشىنىڭ ئايغى يوق، شۇنىڭدەك كۆپ تۈگىنىش تەنتى ئۇرىنىدۇ. 13 بىز پۇتۇن ئىشقا دىققەت قىلايلى؛ خۇدادىن قورققىن ۋە ئۇنىڭ ئەمر-پەرمانلىرىغا ئەمەل قىلغىن؛ چۈنكى بۇ ئىنساننىڭ تولۇق مەجبۇرىيىتىدۇر؛ 14 چۈنكى ئادەم قىلغان ھەربىر ئىش، جۈملىدىن بارلىق مەخپىي ئىشلار، ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن، خۇدا ئۇلارنىڭ سورىقىنى قىلدۇ.

11

نەلەرىڭنى سۇلارغا ئەۋەت؛ كۆپ كۈنلەردىن كېيىن ئۇنى قايتىدىن تاپەسەن. 2 بىر ئۇلۇشىنى يەتتە كىشىگە، سەككىزىگىمۇ بەرگەن؛ چۈنكى بەر يۈزىدە نېمە يامانلىق بولدىغانلىقىنى بىلمەيسەن. 3 يۇلتۇزلار يامغۇرغا تولغان بولسا، ئۆزلىرىنى زېمىن ئۈستىگە بوشتىدۇ، دەرەخ شىمال تەرەپكە ئۆرۈلسە، ياكى جەنۇب تەرەپكە ئۆرۈلسە، قايسى تەرەپكە چۈشكەن بولسا، شۇ يەردە قالدۇ. 4 شامالىنى كۆزىتىدىغانلار تېرىقچىلىق قىلمايدۇ؛ يۇلتۇزلارغا قارايدىغانلار ئورما ئورمايدۇ. 5 سەن شامالنىڭ يولىنى بىلىشىڭدەك ياكى بويدا بارنىڭ ھامىلىسىنىڭ ئۆستىخانلىرىنىڭ بايقاقتۇدا قانداق ئۆسدىغانلىقىنى بىلىشىڭدەك، سەن ھەممىنى ياسىغۇچى خۇدانىڭ قىلىغىنىنى بىلمەيسەن. 6 سەھەردە ئورۇقۇڭنى تېرىغىن، كەچتىمۇ ئورۇقۇڭنى ئىشتىن قالدۇرما؛ چۈنكى نېمە ئىشنىڭ، ئۇ ياكى بۇ ئىشنىڭ پايدىلىق بولدىغانلىقىنى ۋە ياكى ھەر ئىككىسىنىڭ ئوخشاشلا ياخشى بولدىغانلىقىنى بىلمەيسەن. 7 ئۇر شېرىن بولىدۇ، ئاپپانچى كۆرۈشۈمۇ ھۇزۇرلۇق ئىشتۇر. 8 شۇڭا بىرى كۆپ يىل ياشىغان بولسا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىدىن ھۇزۇر ئالسۇن. ھالبۇكى، ئۇ يەنە قاراڭغۇلۇق كۈنلەرنى ئېسىدە تۇتسۇن، چۈنكى ئۇلار كۆپ بولىدۇ؛ كەلگۈسىدىكى ئىشلارنىڭ ھەممىسى جەننىكلىكتۇر! 9 باشلىقنىڭ

كۈيلەرنىڭ كۈيى

1 «كۈيلەرنىڭ كۈيى» - سۇلايماننىڭ كۈيى. 2 «ئۇ ئوتلۇق تاغزى

دېرىزىلەردىن قارايدۇ، ئۇ بەنجىرە-بەنجىرەلەردىن ماراپ باقدۇ». 10 «مېنىڭ سۆيۈملۈكىم ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - «ئورۇنۇڭدىن تۇر، ئامرىقىم، مېنىڭ گۈزىلىم، مەن بىلەن كەتكىن، 11 چۈنكى مانا، قىش تۆتۈپ كەتتى، يامغۇر يېغىپ تۇرگىدى، ئۇ كېتىپ قالدى؛ 12 يەر يۈزىدە گۈللەر كۈرۈندى؛ ناخشىلار سايراش ۋاقتى كەلدى، زېمىنىمىزدا پاختىنىڭ ساداسى ئاڭلانماقتا؛ 13 ئەنجۈر دەرىخى قىشلىق ئەنجۈرلىرىنى پىشۇرماقتا، ئۈزۈم تاللىرى چېچەككەپ تۇرۇپۇرۇشنى چاقىماقتا؛ ئورۇنۇڭدىن تۇر، مېنىڭ ئامرىقىم، مېنىڭ گۈزىلىم، مەن بىلەن كەتكىن! 14 ئاھ مېنىڭ پاختىم، قورام تاش يېرىقى ئىچىدە، قىيا داللىسىدا، ماڭا ئاۋازىڭنى ئاڭلاتقايسىن، چۈنكى ئاۋازىڭ شېرىن، جامالىڭ يېقىملىقتۇر!» 15 «ئۆلكىلەرنى تۇتۇۋالايلى، يەنى ئۈزۈمزارلارنى بۇرغۇچى كىچىك ئۆلكىلەرنى تۇتۇۋالايلى؛ چۈنكى ئۈزۈمزارلىرىمىز چېچەكلىمەكتە». 16 «سۆيۈملۈكىم مېنىڭكىدۇر، مەن ئۆسكەندۈرمەن، ئۇ ئىلۋەرلەر ئارىسىدا پادىسىنى بېقىۋاتىدۇ». 17 «تال ئاتقۇچە، كۈلەڭگىلەر قېچىپ يوقۇغۇچە، ماڭا قاراپ يۈرۈلۈپ كەلگىن، ئۇ سۆيۈملۈكىم، ھىجرانلىق تاغزى ئۈستىدىن سەكرەپ كېلىدىغان جەرەن ياكى بۇغىدەك بولغىن!».

3 «ئورۇن-كۈرە مەدە يېتىپ، كېچە-كېچىلەردە، جېنىمنىڭ سۆيگىنىنى تىزدەپ تەلمۈرۈپ ياتىم؛ ئىزدىدىم، بىراق تاپالمايتتىم؛ 2 مەن ھازىر تۇرۇپ، شەھەرنى تاپلىنىپ، كوچىلاردا، مەيدانلاردا، جېنىمنىڭ سۆيگىنىنى تىزدەيمەن» - دېدىم؛ ئىزدىدىم، بىراق تاپالمايتتىم؛ 3 شەھەرنى چارلىغۇچى جېسەكچىلەر ماڭا ئۇچرىدى، مەن ئۇلاردىن: «جېنىمنىڭ سۆيگىنىنى كۆردۈڭلارمۇ؟» - دەپ سۆزدىم. 4 - ئۇلاردىن ئايرىلىپلا جېنىمنىڭ سۆيگىنىنى تاپم؛ ئۇنى ئانامنىڭ ئۆيىگە، ئۆز قورسىقىدا مېنى ھامىلدار بولغاننىڭ ھۇجرىسىغا ئېلىپ كىرگۈچە، ئۇنى تۇتۇپ ئېلىپ قەتئىي قويۇپ بەرمەيتتىم. 5 «ئۇ يېرۇسالېم قىزلىرى، جەرەنلەر ۋە دالدىكى ماراللارنىڭ ھۆرمىتى بىلەن، سىلەرگە تاپىلايمەنكى، مۇھەببەتنىڭ ۋاقتى-سائىتى بولمۇغۇچە، ئۇنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار». 6 «بۇ زادى كىم، چۈل-ياپاۋادىن كېلىۋاتقان؟ ئىس-تەتەك تۇرۇۋىڭلار، مۇرمەككى ھەم مەستكى بىلەن يۇرتىڭلار، ئەتىرۈشۈشۈڭلار ھەرخىل ئىپادىلەر-ئىپادىلەر بىلەن يۇرتىڭلار؟» 7 «مانا، ئۇنىڭ تەختىراۋانى، ئۇ سۇلايماننىڭ تۇزىنىڭدۇر؛ ئەتراپىدا ئاتىشى پالۋان يۈرىدۇ، ئۇلار ئىسرائىلدىكى ئاتۇرلاردىن. 8 ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز قىلىچى تۇتۇقلۇق، جەڭ قىلىشقا تەربىيەلەنگەنلەردۇر؛ تۈزلەردىكى ۋە سۆھبەتلىرىگە تەييار تۇرۇپ، ھەممىسى ئۆز قىلىچىنى ياپىشىغا ئاسىدۇ». 9 «سۇلايمان پادىشاھ ئۆزى ئۈچۈن ئالاھىدە بىر شاھانە سايبۇەنلىك كارۋات ياسىغان، لىۋاندىكى ياغاچلاردىن ياسىغان. 10 ئۇنىڭ تۇرۇۋىڭلار كۈمۈشتىن، يۈلەنچۈكى ئالتۇندىن، سېلىنچىسى بولسا سۆسۈن رەختىن؛ ئىچى مۇھەببەت بىلەن بېزەلگەن، يېرۇسالېم قىزلىرى تەرىپىدىن. 11 چىقىڭلار، ئۇ زىننەت قىزلىرى، سۇلايمان پادىشاھقا قاراپ بېقىڭلار، توي بولغان كۈنىدە، كۆڭلى خۇشال بولغان كۈنىدە، ئانىسى ئۇنىڭغا تاجنى كىيگۈزگەن قىياپەتتە ئۇنىڭغا قاراپ بېقىڭلار!».

4 «مانا، سەن گۈزەل، سۆيۈملۈكىم! مانا، سەن گۈزەل! چۈمۈرەڭدە كېنىدە كۈزلىرىڭ پاختىلەردەك ئىكەن، چاچلىرىڭ گېلىدا تېغى باغرىدا ياتقان بىر توپ ئۆچكەلەردەك. 2 چىشىڭلارنى يېڭىلا يۈزۈلۈشتىن چىققان قورقۇلغان بىر توپ قوربالاردەك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قوشىڭلارنىڭ تۇغقانلاردىن، ئۇلار ئارىسىدا ھېچبىرى كەم ئەمەستۇر. 3 لېۋاننىڭ پەرىكە تال پىتەك، گەپلىرىڭ يېقىملىقتۇر؛ چۈمۈرەڭ كېنىدە چىڭلىرىڭ پارچە ئاناردۇر. 4 بويۇڭ بولسا،

بىلەن مېنى سۆيسۈن، چۈنكى سېنىڭ مۇھەببىتىڭ شاراپىنى شېرىندۇر. 3 خۇشپۇراق تۇرۇش سېنىڭ ئەتىرىڭ، قۇيۇلغان بۇراقلىق ماي سېنىڭ نامىڭدۇر؛ شۇڭلاشقا قىزىلار سېنى سۆيىدۇ، كۆڭلۈمنى ئۈزۈڭگە مەھلىيا قىلغايىسەن - بىز ساڭا ئەگىشىپ يۈكۈرەيلى! - پادىشاھ مېنى ئۆز ھۇجرىلىرىغا ئەكىرگەي!» 4 «بىز سەندىن خۇشال بولۇپ شادلىنىمىز؛ سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭنى شاراپىنى ئارتۇق ئەسلىپ تەرىپلەيمىز». 5 «ئۇلار سېنى دۇرۇسلۇق بىلەن سۆيىدۇ». - «قارا تەنلىك بولغىنىم بىلەن چىرايلىقىم، ئۇ يېرۇسالېم قىزلىرى! بەرھەق، كېدارلىقلارنىڭ چىدىرلىرىدەك، سۇلايماننىڭ بەدىلىرىدەك قارىمەن. 6 ماڭا تىكىلىپ قارىماڭلار، چۈنكى قارىدۇرمەن، چۈنكى تاپاپ مېنى كۆيۈردى؛ ئانامنىڭ ئوغۇللىرى مەندىن رەنجىگەن، شۇڭا ئۇلار مېنى ئۈزۈمزارلارنى باقتۇرۇپ قىلدى؛ شۇڭا ئۆز ئۈزۈمزارىمنى باقمالغىمەن». 7 «ھەي، جېنىم سۆيگىنىم، دېگىنە، پادىشاھنى قەيەردە باقسەن؟ ئۇنى كۈن قىيامىدا قەيەردە ئارام ئالغۇزسەن؟ ھەمراھلىرىڭنىڭ پادىلىرى يېنىدا چۈمۈرەدىلىك ئاياللاردەك يۈرۈشۈمنىڭ نېمە حاجىتى؟» 8 «ئۇ قىز-ئاياللار ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزىلى، ئەگەر سەن بۇنى بىلىسەڭ، پادامنىڭ باسقان ئىزلىرىنى بېسىپ مېڭىپ، پادىچىنىڭ چىدىرى يېنىدا ئۆز غۇلغۇلىرىنى ئوزۇقلاندۇرغۇن». 9 «ئۇ سۆيۈملۈكىم، مەن سېنى پەرۋىنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىغا قېتىلغان بىر بايتالغا ئوخشاشمىم؛ 10 سېنىڭ مەڭگۈلىرىڭ تىزىلغان مۇنچىلار بىلەن، بويۇڭ مارجانلار بىلەن گۈزەلدۇر. 11 بىز ساڭا كۈمۈش كۈزەلەر قۇيۇلغان، ئالتۇندىن زىننەتلەرنى ياساپ بېرىمىز». 12 «پادىشاھ توي داستانىدا ئۇلارنىڭغا، سۇمبۇل مەھلىمە پۇراق چاچدۇ؛ 13 مېنىڭ سۆيۈملۈكىم، ئۇ ماڭا بىر مەنەك مۇرمەككىدۇر، ئۇ كۆكسىلىم ئارىسىدا قونۇپ قالدۇ؛ 14 مېنىڭ سۆيۈملۈكىم ماڭا ئەن-گەندىكى ئۈزۈمزارلاردا ئۆسكەن بىر غۇنچە خېنە گۈلدەكتۇر». 15 «مانا، سەن گۈزەل، ئامرىقىم! مانا، سەن شۇنداق گۈزەل! كۈزلىرىڭ پاختىلەرنىڭكىدەكتۇر!» 16 «مانا، سەن گۈزەل، سۆيۈملۈكىم؛ بەرھەق، يېقىملىق ئىكەنسەن؛ بىزنىڭ ئورۇن-كۈرىمىز بېشىلدۇر؛ 17 ئۆيىمىزدىكى ئىللار كېدىر دەرخىدىن، ۋاسىلىرىمىز ئارچىلاردىندۇر.

2 مەن بولسام شارۋن ئوتلىقىدىكى زەپران، خالاس، جىلغىلاردا ئۆسكەن بىر ئىلۋەر، خالاس!» 2 «ئىكەن-جىغانلار ئارىسىدىكى ئىلۋەردەك، مانا ئىنسان قىزلىرى ئارىسىدا مېنىڭ ئامرىقىم شۇنداق تۇرۇر». 3 «ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدا ئۆسكەن ئالما دەرخىدەك، ئوغۇل بالىلار ئارىسىدۇر مېنىڭ ئامرىقىم. ئۇنىڭ سايبى ئاستىدا دىلم ئالەمچە سۆيۈنۈپ تۇلۇردۇم؛ ئۇنىڭ مېۋىسى ماڭا شېرىن تېتىدى؛ 4 ئۇ مېنى شاراپىغا ئېلىپ كىردى؛ ئۇنىڭ ئۈستۈمدە كۈتۈرگەن ئۇغى مۇھەببەتتۇر. 5 مېنى كىشىمىش پۇشكاللار بىلەن قۇۋۋەتلەڭلار؛ ئالما بىلەن مېنى يېڭىلايدۇرۇڭلار؛ چۈنكى مۇھەببەتتىن زەپىلىشىپ كەتتىم؛ 6 ئۇنىڭ سول قولى بېشىم ئاستىدا، ئۇنىڭ ئوڭ قولى مېنى سىلاۋاتىدۇ. 7 ئۇ يېرۇسالېم قىزلىرى، جەرەنلەر ۋە دالدىكى ماراللارنىڭ ھۆرمىتى بىلەن، سىلەرگە تاپىلايمەنكى، مۇھەببەتنىڭ ۋاقتى-سائىتى بولمۇغۇچە، ئۇنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار!» 8 «سۆيۈملۈكىمنىڭ ئاۋازى! مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! تاغلاردىن سەكرەپ، ئېدىرلاردىن ئويىنلاپ كېلىۋاتىدۇ! 9 مېنىڭ سۆيۈملۈكىم جەرەن ياكى ياش بۇغىدەكتۇر، مانا، ئۇ بىزنىڭ ئۆيىمىزنىڭ كېنىدە تۇرىدۇ؛ ئۇ

قورالغان بولۇشقا تەييارلانغان داۋۇتنىڭ مۇناردە كىتۇر، ئۇنىڭ ئۈستىگە مىڭ قالدان ئېسىقلىقتۇر، ئۇلارنىڭ ھەممىسى پالۋانلارنىڭ سېپارلىرىدۇر. 5 شىكى كۆكسۇڭ خۇددى شىكى مارالدۇر، نۆلپەر ئارىسىدا ئۇزۇقلىنىۋاتقان جەرەننىڭ قوشكىزە كەلدى كىتۇر، 6 تاڭ ئاتقۇچە، كۆلگەڭلەر قېچىپ يوقىغۇچە، مەن ئۆزۈمنى مۇرمەككە تېغىغا، مەستكى دۆڭگە ئېلىپ كېتىمەن. 7 سەن پۈتۈنلەي گۈزەل، ئۇ سۆيۈملۈكۈم، سەندە ھېچ داغ يوقتۇر. 8 «لۋاندن مەن بىلەن كەلگەن، ئۇ جۈرەم، مەن بىلەن لۋاندن كەلگەن - ئاماننا چوققىسىدىن قارا، سېنىر ھەم ھەرمون چوققىلىرىدىن، بەنى شىرلار تۇۋىلىرىدىن، يىلپىزلارنىڭ تاغلىرىدىن قارا!» 9 «سەن كۆڭلۈمنى ئالامەت سۆيۈندۈردۈڭ، ئۇ سىڭم، ئۇ جۈرەم، كۆزۈڭنىڭ بىر لەپ قىلىپ قارشى بىلەن، بويۇڭدىكى مارجاننىڭ بىر تال ھالقىسى بىلەن، كۆڭلۈمنى سۆيۈندۈردۈڭ. 10 سېنىڭ مۇھەببىتىڭ نېدىگەن گۈزەل، ئۇ سىڭم، ئۇ جۈرەم! سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭ شارابىن شۇنچە شېرىن! سېنىڭ تەبىرىڭنىڭ پۇرىقى ھەرقانداق تېنتىقۇندۇ پەيزدۇر! 11 قىزلىرى!»

6 «سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭ نەگە كەتكەندۇ، قىز-ئاياللار ئارىسىدا ئەڭ گۈزەل بولغۇچى؟ سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭ قەيەرگە بۇرۇلۇپ كەتتى؟ بىز سەن بىلەن بىللە ئۆتىۋاتىمىز!» 2 «سېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ئۆز بېغىغا چۈشتى، تېنتىقۇ ئۇيىشلىقلارغا چۈشتى. باغلاردا ئوۋۇقلىنىشقا، نۆلپەرلەرنى يىغىشقا چۈشتى. 3 مەن سېنىڭ سۆيۈملۈكۈمنىڭ كۆزۈم، ۋە سۆيۈملۈكۈم مېنىڭ كۆزۈم، ئۇ ئۆز پادىسىنى نۆلپەرلەر ئارىسىدا باقدۇ. 4 «سەن گۈزەل، ئۇ سۆيۈملۈكۈم، تىرازا شەھىرىدەك گۈزەل، يېرۇسالىمدەك يېقىملىق، ئۇلارنى كۆتۈرگەن بىر قوشۇندەك ھەيۋەتلىك ئۆسۈم، 5 تاھ، كۆزلىرىڭنى مەندىن كەتكۈزگەن! چۈشكى ئۇلار مېنىڭ ئۆستۈمدىن غالىب كېلىۋاتىدۇ، چاچلىرىڭ گىلباد تېغى باغرىدا ياتقان بىر توپ ئۆچكەردەك كۆر. 6 چىشلارنى يېڭىلا يۇلۇشتىن چىققان قىرقلان بىر توپ قويلاردەك، ئۇلارنىڭ ھەممىسى قوشكىزەك تۇغقانلاردىندۇر، ئۇلار ئارىسىدا ھېچبىرى كەم ئەمەستۇر، 7 چۈمبىلىڭ كەينىدە چىكىرىڭ پارچە ئاناردۇر. 8 ئاتمىش خاشنىش، سەكسەن كېنەزە كۆز بار، قىزلار ساناقسىز، 9 بىراق مېنىڭ باخشىم، غۇبارسىزم بولسا بىردىنبىردۇر، ئانىسىدىن تۇغۇلغانلار ئىچىدە نەگە كەشمىز بولغۇچى، ئۆزىنى تۇغۇقۇ چىنىڭ تاللىغىنىدۇر. قىزلار ئۆزى كۆرۈپ، ئۆزى بەختلىك دەپ ئاتاشنى، خانىشلار ۋە كېنەزەكلەرمۇ كۆرۈپ، ئۆزى ماختاشنى.» 10 «تاڭ سەھەر جامانغا قارىغاندەك، ئايدەك گۈزەل، ھەيۋەتلىك بولغۇچى كىمدۇر!» 11 «مېنىزلا بېغىغا چۈشتۈم، جىلغىدىكى گۈل-گىياھلارنى كۆرۈشكە، ئۆزۈم تېلىنىڭ بىخلىغان-بىخلىمىغانلىقىنى كۆرۈشكە، ئانارلارنىڭ چېچەكلىگەن-چېچەكلىمىگەنلىكىنى كۆرۈشكە، 12 بىراق بىلە-بىلە، بىلە، جىنىم مېنى كۆتۈرۈپ، ئېسىل خەلقىنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىگە قويغاندەك. 13 «قايتىن، قايتىن، ئۇ شۇلاست - قايتىن، قايتىن، بىزنىڭ ساڭا قارىغۇمىز باردۇر!» «سەلەر شۇلاستىڭىڭىز ھېسسىيە قارىغۇڭلار بار!» «شىكى بارگاھ» ئۆسسۇلغا چۈشكەن ۋاقىتىدىكىدەك ئۇنىڭغا قارايمز!»

5 «مەن ئۆز بېغىغا كىردىم، مېنىڭ سىڭم، مېنىڭ جۈرەم، مۇرمەككە مېنى تېنتىقۇلۇم بىلەن يىغدىم، ھەرە كۆنىكىمى ھەسلىم بىلەن يېدىم، شارابىنى سۈتلىرىم بىلەن ئىچتىم.» «دوستلىرىم، يەڭلار! ئىچكىلار، كۆڭلۈڭلەر خالىغانچە ئىچكىلار، ئۇ ئاشىق-مەشۇقلار!» 2 «مەن ئۇخلاۋاتىم، بىراق كۆڭلۈم ئويغاق ئىدى: - سۆيۈملۈكۈمنىڭ ئاۋازى! مانا، ئۇ ئىشكىنى قېلىۋاتىدۇ: - «ماڭا ئىچىپ بەر، ئۇ سىڭم، ئۇ ئارقىم، مېنىڭ باخشىم، مېنىڭ غۇبارسىزم، چۈشكى بېشىم شەبەم بىلەن، چاچلىرىم كىچىدىكى ئەملىك بىلەن ھۆل-ھۆل بولۇپ كەتتى!» 3 «مەن تۈشكە كىيىملىرىمنى سېلىۋەتكەن، قانداقۇ ئۆزى يەنە كىيۋالاي؟ مەن پۈتۈنلەي يۇدۇم، قانداقۇ ئۇلارنى يەنە بۇلغاي؟» 4 سۆيۈملۈكۈم قولىنى ئىشلىك تۈشۈكىدىن تىتقى، مېنىڭ ئىچ-باغرىلىرىم ئۇنىڭغا تەلۈرۈپ كەتتى؛ 5 سۆيۈملۈكۈمگە ئىچىشقا قۇتۇم، قوللىرىدىن مۇرمەككى بارماقلىرىدىن سۇيۇق مۇرمەككى تېدى، ئاقلىق تۇتۇنچىلىرى ئۈستىگە تېدى، 6 سۆيۈملۈكۈمگە ئاچتىم، بىراق سۆيۈملۈكۈم بۇرۇلۇپ، كېتىپ قالغانىدى. ئۇ سۆز قىلغاندا روھم چىقىپ كەتكەندى، ئۇ ئىزدەيدىم، بىراق تاپالمىدىم، ئۇ چاقىردىم، بىراق ئۇ جاۋاب بەرمىدى، 7 شەھەرنى ئايلىنىدىغان جېسە كىچىلەر مېنى ئۇچرىتىپ مېنى ئۆردى، مېنى بارىلاندۇردى، سېپىلاردىكى كۆزە ئىچىلەر چۆمپەردە مېنى مەندىن تارتىۋالدى. 8 ئۇ يېرۇسالېم قىزلىرى، سۆيۈملۈكۈمنى ئايىساڭلار، ئۇنىڭغا تېمە دەپسەلەر؟ ئۇنىڭغا، سۆيىڭىڭ: «مەن مۇھەببەتتىن زەپىلىشىپ كەتتىم! - ھېدى، دەڭلار.» 9 «سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭنىڭ باشقا بىر سۆيۈملۈكتىن قانداق ئارتۇق يېرى بار، ئۇ، ئاياللار ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزەل؟ سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭنىڭ باشقا بىر سۆيۈملۈكتىن قانداق ئارتۇق يېرى بار؟ -

7 «ئۇ شاھزادىنىڭ قىزى، كەشلىرىڭدە سېنىڭ قەدەملىرىڭ نېدىگەن گۈزەل! تولغان يامياشلىرىڭ گۆھەرلەردەك، چۆرە ھۈنەرۋەن قولىنىڭ ھۈنەردۇر. 2 كىندىكۈڭ يۇمۇلاق بىر قەدە ھۇنۇر، ئۇنىڭ تەبىئەت شارائىتى كەم ئەمەس، قورسىقىڭ بۇغداي دۇدۇسىدۇر، تەزايىغا نۆلپەرلەر ئولتۇردۇ. 3 شىكى كۆكسۇڭ شىكى مارالدەك، جەرەننىڭ قوشكىزەكىدۇر، 4 بويۇڭ پىل چىشلىرىدىن ياسالغان مۇناردۇر، كۆزلىرىڭ بات-راھىم قورۇق بويىدىكى ھەشوبىن

كۆپلەپ كەلگەندەك، بۇرۇنۇڭ دەمە شىققە قارايدىغان لىۋان مۇناردەكتۇر، 5 ئۈستۈڭدە بېشىڭ كارمەل تېغىدەك تۇرىدۇ، بېشىڭدىكى تۈرۈمە چاچلىرىڭ سۈسۈن رەڭلىكتۇر، پادىشاھ بۇدۇر چاچلىرىڭنىڭ مەھبۇسۇدۇر. 6 ئى سۈيگىم، ھۇزۇرلار ئۈچۈن شۇنچە گۈزەل، شۇنچە يېقىملىقتۇرسەن! 7 سېنىڭ بۈيۈك پالما دەرىخىدەك، كۆكسۇڭ ئۈزۈم غۇنچىلىرىدەكتۇر. 8 مەن: - «پالما دەرىخى ئۈستىگە چىقىمەن، شاخلىرىنى تۈتۈپ يامىشىمەن، كۆكسىلىرىڭ دەۋەقە ئۈزۈم تال غۇنچىلىرىدەك، بۇرۇنۇڭنىڭ يۇرتى ئاللىلاردەك، تاڭلىرىڭنىڭ تەمى ئەڭ ئېسىل شارابدەكتۇر...». 9 «...مېنىڭ سۇيۇملۇكۇمنىڭ گېلىدىن سىلىق تۈتۈپ، لەۋلەر، چىشلاردىن تېپىلىپ چۈشسۇن! 10 مەن مېنىڭ سۇيۇملۇكۇمنىڭكىدۇرمەن، ئۇنىڭ تەقازاسى ماڭا قارىتىلىدۇ». 11 «ئى سۇيۇملۇكۇم، كېلەي، ئېتىزلارغا چىقايلى، يېزىلاردا تۇنەپ كېلەي، 12 ئۈزۈملىققا چىقىشقا بالدۇر ئورۇندىن تۇرايلى، ئۈزۈم تاللىرىنىڭ بىخلىغان-بىخلىمىغانلىقىنى، چېچەكلەرنىڭ ئىچىلغان-ئىچىلمىغانلىقىنى، ئانارلارنىڭ بەرق تۇرغان-تۇرمىغانلىقىنى كۆرەيلى، تاشۇ يەردە مۇھەببەتلىرىمنى ساڭا بېغىشلايمەن. 13 مۇھەببەتگۈللەر تاشۇ يەردە تۈز پۇرسىنى پۇرىتىدۇ، ئىشىكلىرىمىز ئۈستىدە ھەرخىل ئېسىل مېۋە-چۈشلەر باردۇر، يېڭى ھەم كۈتمۇ باردۇر، سەن ئۈچۈن ئۇلارنى توپلاپ تەييارلىدىم، ئى سۇيۇملۇكۇم!»

8

«ئاھ، ئابامنىڭ كۆكسىنى شورىغان ئىنىمدەك بولساڭىدى! سېنى تالادا ئۇچرىتار بولسام، سۇيەتتىم، ۋە ھېچكىم مېنى كەمسىتمەيتتى. 2 مەن سېنى يېتەكلەيتتىم، ئاپاڭنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كىرەتتىم، سەن ماڭا تەلەم يېرەتتىڭ، مەن ساڭا تېتىتقۇ شارابىدىن ئىچكۈزەتتىم، ئانارلىرىمنىڭ شەرىتىدىن ئىچكۈزەتتىم. 3 ئۇنىڭ سول قولى بېشىم ئاستىدا بولاتتى، ئۇنىڭ ئوڭ قولى مېنى سىلايتتى!» 4 «سەلەرگە تاپلايمەنكى، ئى يېرۇسالېم قىزلىرى - «ئۇنىڭ ۋاقت-سائىتى بولمىغۇچە، سىلەر مۇھەببەتنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار!» 5 «دالادىن چىققۇاتقان بۇ زادى كىم؟ ئوز سۇيۇملۇكىگە يۇلىنىپ؟» «مەن ئالما دەرىخى ئاستىدا سېنى ئويغاتقاندىم، تاشۇ يەردە ئاباڭ تولغاق يەپ سېنى دۇنياغا چىقارغاندى، تاشۇ يەردە سېنى تۇغۇقۇچى تولغاق يەپ سېنى چىقارغاندى». 6 «مېنى كۆڭلۈڭگە مۇھۇردەك، بىلىكىڭگە مۇھۇردەك باسقاسەن، چۈنكى مۇھەببەت تۈلۈمدەك كۈچلۈكتۇر، مۇھەببەتنىڭ قىزغىنىشى تەھتىسارادەك رەھىمسىز، ئۇنىڭ چىققان ئوت تۇتقۇنلىرى، - ياھنىڭ دەھشەتلىك بىر يالغۇندۇر! (Sheol h7585) 7 كۆپ سۇلار مۇھەببەتنى ئوچۇرلەيدۇ، كەلكۈنلەر ئۇنى غەرق قىلالايدۇ، بىرسى: «ئوي-تەلەلۇقاتلىرىمنىڭ ھەممىسىنى يېرىپ مۇھەببەتكە ئېرىشمەن» دېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئادەم كىشىنىڭ نەزىرىدىن پۈتۈنلەي چۈشۈپ كېتىدۇ». 8 «بىزنىڭ كىچىك سىڭلىمىز باردۇر، بىراق ئۇنىڭ كۆكسى يوقتۇر، سىڭلىمىزغا تەلچىلەر كەلگەن كۈنىدە بىز ئۇنىڭ ئۈچۈن نېمە قىلىمىز؟» 9 «ئەگەر ئۇ سېپىل بولسا، بىز ئۇنىڭغا كۆمۈش مۇنار سالىمىز، ئەگەر ئۇ ئىشىك بولسا، بىز ئۇنى كېدىر تاختىلار بىلەن قاپلايمىز». 10 «ئۈزۈم بىر سېپىلدۈرمەن، ھەم مېنىڭ كۆكسىلىرىم مۇنارلاردەكتۇر، شۇڭا مەن ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا خاتىرجەملىك تاپقان بىرسىدەك بولىدۇم». 11 «سۇلايماننىڭ باتال-ھاموندا ئۈزۈمزارى بار ئىدى، ئۈزۈمزارىنى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بەردى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى مېۋىسى ئۈچۈن مىڭ تەڭگە ئاپىرىپ بېرىشى كېرەك ئىدى؛ 12 ئۈزۈمنىڭ ئۈزۈمزارىم مانا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدۇ، ئۇنىڭ مىڭ تەڭگىسى ساڭا بولسۇن، ئى سۇلايمان، شۇنىڭدەك ئىككى يۈز تەڭگە مېۋىسىنى باققۇچىلارغا بولسۇن». 13 «ھەي باغلاردا تۇرغۇچى، ھەمراھلار ئاۋازىڭنى ئاڭلىغۇسى بار، ماڭمۇ ئۇنى ئاڭلاقتۇرغىنەن». 14 «ئى سۇيۇملۇكۇم، تېز بولە، جەرەن ياكى ياش بۇغىدەك بول، تېتىتقۇلار تاغلىرى ئۈستىدە يۈگۈرۈپ!»

يەشاييا

1

تۇزىيا، يوتام، ئاھاز ۋە ھەزەكىيىلار ھۇداغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، يېرۇسالېم ۋە ھۇدا توغرىسىدا، ئاموزنىڭ ئوغلى يەشاييا كۆرگەن غايىبەنە ۋەھىي-ئالامەتلەر: 2 «ئۇ ئاتىمىنلار، ئاڭلاڭلار! ئۇ يەر-زېمىن، قۇلاق سالما چۈنكى پەرۋەردىگەر سۆز ھېيتتى: - «مەن بالىلارنى بېقىپ چوڭ قىلدىم، بىراق ئۇلار ماڭا ئاسىيلىق قىلدى. 3 كالا بولسا ئىككىسىنى تۇتۇيدۇ، ئېشەقۇ خوجا يىغىنىنىڭ ئوقۇرىغا [ماڭدىغان يولى] بىلدى، بىراق ئىسرائىل بىلەيدۇ، ئۆز خەلقىم ھېچ يورۇتۇلغان ئەمەس. 4 ئاھ، گۇناھكار «يات ئەل»، قەبىھلىكنى توپلاپ ئۆزىگە يۈكلەنگەن خەلق، رەزىللەرنىڭ بىر ئەسلى، نىجىس بولۇپ كەتكەن بالىلار! ئۇلار پەرۋەردىگەرنى يراقلىشىپ، «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى» نى كۆزىگە ئېلىدى، ئۇلار كەينىگە باندى. 5 ئېنىشقا يەنە دەۋىيلا ئۇلار كېلدۇ؛ ئېنىشقا ئاسىيلىق قىلىۋېرىلسە؟ پۈتۈن باشلىرىڭلار ئاغرىپ، يۈرىڭلار پۈتۈنلەي زەھەپلىنىپ كەتتى، 6 بېشىڭلاردىن ئايغىڭلارغىچە ساق يېرىڭلار قالمىدى، پەقەت يارا-جاراھەت، ئىشىشىق ۋە يېرىڭ بىلەن تولدى، ئۇلار تازىلانغان، تېكىلىغان ياكى ئۇلارغا ھېچ مەلەھم سۈرۈلمىگەن. 7 ۋە تىنىڭلار چۆللەشتى، شەھەرلىرىڭلار كۆيۈپ ۋەيرانە بولدى؛ يەر-زېمىننىڭلارنى بولسا، ياتلار كۆز ئالدىڭلاردىلا يۇتۇۋېلىۋاتىدۇ، ئۇ ياتلار تەرىپىدىن دەپسەندە قىلىنىپ چۆلىشىپ كەتتى. 8 ئەمدى ئۆزۈم ئۇلارغا سېلىنغان چەللەدەك، تەرخەمەكلىككە سېلىنغان كەپدەك، مۇھاسىرىگە چۈشكەن شەھەردەك، زىغونىڭ تېزى زەھەپ قالدۇرۇلدى. 9 سامۇئىل قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگەر بىزگە ئازغىنە «قالدىسى» نى قالدۇرۇمىغان بولسا، بىز سودوم شەھىرىگە ئوخشاپ قالاتتىق، گوموررا شەھىرىنىڭ ھالغا چۈشۈپ قالاتتىق. 10 ئۇ سودومنىڭ ھۆكۈمرانلىرى، پەرۋەردىگەرنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قوۋۇڭلار، «ئۇ گوموررانىڭ خەلقى، خۇدايىمىزنىڭ قانۇن-ئەسھىتىگە قۇلاق سېلىڭلار! 11 سىلەر زادى نېمە دەپ ماڭا ئاناپ نۇرغۇنلىغان قۇربانلىقلارنى سۇنسىلەر؟» دەيدۇ پەرۋەردىگەر. - «مەن كۆيۈرمە قوچقار قۇربانلىقلىرىڭلاردىن، بورداق مالنىڭ ياغلىرىدىن توپۇپ كەتتىم، يۇقلار، پاقالانلار، تېكەلەرنىڭ قانلىرىدىن ھېچ خۇرسەن ئەمەسمەن. 12 سىلەر مېنىڭ ئالدىمغا كىرىپ كەلگىنىڭلاردا، سىلەردىن ھويلا-ئايۋانلىرىمنى شۇنداق دەسسەپ-چەيلەشنى كىم تەلەپ قىلغان؟ 13 بېھۇدە «ئاشلىق ھەدىيە» لەرنى ئېلىپ كېلىشنى بولدى قىلىڭلار، خۇشبۇي بولسا ماڭا يىرگىنچىلىك بولۇپ قالدى، «يېڭى ئاي» ھېيتلىرى ۋە «شابات كۈن» لىرىگە، جامائەت ئىبادەت سورۇنلىرىغا چاقىرىلىشلارغا - قىستىسى، قەبىھلىككە تۈتكۈزۈلگەن داغدۇغىلىق يىغىلىشلارغا چىدىغۇچىلىكىم قالمىدى. 14 «يېڭى ئاي» ھېيتىڭلاردىن، يېكىتلىگەن ھېيت-بايرىمىڭلاردىن قەلەم نەپەتلىنىدۇ، ئۇلار ماڭا يۈك بولۇپ قالدى؛ ئۇلارنى كۆتۈرۈپ يۈرۈشتىن چارچاپ كەتتىم. 15 قۇلۇڭلارنى كۆتۈرۈپ دۇئاغا يايغىنىڭلاردا، كۆزۈمنى سىلەردىن ئېلىپ قاچمىن، بەرھەق، كۆپلەپ دۇئالارنى قىلغىنىڭلاردا، ئاڭلىمايمەن؛ چۈنكى قولىرىڭلار قانغا بويالدى. 16 ئۆزۈڭلارنى يۇيۇپ، پاكلىنىڭلار؛ قېلىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى كۆز ئالدىمىدىن تېرى قىلىڭلار، رەزىللىكى قىلىشتىن قۇلۇڭلارنى ئۆزۈڭلار، 17 ياخشىلىق قىلىشنى ئۆگىنىڭلار، ئادىللىقنى ئۆزىڭلار، زۆمىگەرلەرگە تەبىئەت يېرىڭلار، يېتىم-يېسىرلەرنى ناھەقلىقتىن خالاس قىلىڭلار، ئۆل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سوراڭلار. 18 ئەمدى كېلىڭلار، بىز مۇنازىرە قىلىشلىق، دەيدۇ پەرۋەردىگەر، سىلەرنىڭ گۇناھىڭلار قىل-قىزىل بولسىمۇ، يەنىلا قارەكەت ئاقىرىدۇ، ئۇلار قىزىل قۇرۇتتەك توق قىزىل

2

بۇلار ئاموزنىڭ ئوغلى يەشاييا يېرۇسالېم ۋە ھۇدا توغرىسىدا كۆرگەن كالامدۇر: 2 ئاخىر زامانلاردا، پەرۋەردىگەرنىڭ ئۆزى جايلاشقان تاغ تاغلارنىڭ بېشى بولۇپ يېكىتلىدۇ، ھەممە ئۆل-ئېگىزلىكتىن ئاستۇن قىلىپ كۆتۈرۈلدى؛ بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشىدۇ. 3 نۇرغۇن خەلق-مىللەتلەر چىقىپ بىر-بىرىگە: «كېلىڭلار، بىز پەرۋەردىگەرنىڭ تېغىغا، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ ئۆيىگە چىققايلى، ئۇ ئۆز يوللىرىدىن بىزگە ئۆگىتىدۇ، بىز ئۇنىڭ تەرىقىلىرىدە ماڭمىز» - دېيىشىدۇ. - چۈنكى قانۇن-يوللۇرىنى زىغوندىن، پەرۋەردىگەرنىڭ سۆز-كلامى يېرۇسالېمدىن چىقىدىغان بولدى. 4 ئۇ ئەللەر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ، نۇرغۇن خەلقلەرنىڭ ھەق-ئەقىللىرىگە كېسىم قىلىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلار قىلچىلىرىنى سايبان چىشىلىرى، نەيزىلىرىنى ئورغاق قىلىپ سوقۇشىدۇ، بىر ئەل يەنە بىر ئەلگە قىلىچ كۆتۈرمەيدۇ، ئۇلار ھەم يەنە تۇرۇشنى ئۆگىنمەيدۇ. 5 «ئۇ ياقۇپ جەمەتلىكلىرى، كېلىڭلار، پەرۋەردىگەرنىڭ نۇردا ماڭايلى!»، 6 سەن ئۆز خەلقىڭ بولغان ياقۇپ جەمەتىنى تاشلاپ قويدۇڭ، چۈنكى ئۇلار شەرقىدىكى خۇرابانلار بىلەن تولدۇرۇلدى؛ ئۇلار فىلىستىيەلەردەك پال سالىدۇ، ئۇلار چەتئەللىكلەر بىلەن قول تۇتۇشىدۇ؛ 7 زېمىنى بولسا ئاتۇن-كۆمۈشكە تولۇپ كەتتى؛ بايلىقلىرى تۈگىمەس، يەر-زېمىنى ئاتلارغىمۇ تولۇپ كەتتى، جەڭ ھارۋىلىرى ھەم تۈگىمەس، 8 زېمىنى بۇتلار بىلەنمۇ لىق بولۇپ كەتتى؛ ئۇلار ئۆز قوللىرى بىلەن ياسىغانلىرىغا، بارماقلىرى بىلەن شەكىللەندۈرگەنلىرىگە سەجدە قىلىشىدۇ. 9 شۇنىڭ بىلەن

پۇقرال ئېڭىدۇرۇلدى، مۇتۈەرلەرمۇ تۈۋەن قىلىندۇ، سەن ئۇلارنىڭ قەددىنى رۇسلىمىسەن ھەم ھېچ كەچۈرۈم قىلمايسەن. 10 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەھشىتىدىن، ھەيۋىتىنىڭ شان-شەرىپىدىن تۈزۈڭنى قاچۇر، [خادا] تاشلار چۈشۈدۈ، چۈنكى ئۆز قولى بىلەن قىلغانلىرى ئۆزىگە باندۇ. 12 مېنىڭ خەلقىمگە ئىچىگە كىرۋال، توپا-چاڭلار ئىچىگە مۇكۈۋال. 11 چۈنكى ئادەمنىڭ تەكەببۇر كۈزلىرى يەرگە قارىتىلدى، ئىنسانلارنىڭ ھاكازۇرلۇقى پەس قىلىندۇ، شۇ كۈندە يالغۇز پەرۋەردىگارلا ئۈستۈن دەپ مەدھىيلىنىدۇ، 12 چۈنكى ساماۋى يوق قىلىدۇ. 13 پەرۋەردىگار ئۆز دەۋاسىنى سوراشقا ئورۇن ئالدى، خەلقى-مىللەتلەر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا تۈرە تۇردى، 14 پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ ئاقساقاللىرى ۋە ئەمىرلىرى بىلەن دەۋاللىشىپ، ئۇلارغا: «ئۆزۈمىزنى يۈقىرى سانغانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈدۇ (شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھەممىسى پەس قىلىندۇ)، 13 شۇنىڭدەك لىۋاننىڭ ئېگىز، يەلەككە يېتىدىغان بارلىق كىبىر دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىگە، باشاندىكى بارلىق دۈب دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىگە، 14 ئېگىز تاغلارنىڭ ھەممىسىگە، يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بارلىق دۆڭلەرنىڭ ئۈستىگە، 15 ھەر بىر ھەيۋەتلىك مۇنارنىڭ ئۈستىگە، ھەر بىر مۇستەھكەم سېپىلنىڭ ئۈستىگە، 16 تاشرىشتىكى ھەر بىر سودا كېمىسىنىڭ ئۈستىگە، شۇنداقلا بارلىق گۈزەل كېمە گۆدەسىنىڭ ئۈستىگە شۇ كۈنى چۈشۈشكە تەييار تۇرىدۇ. 17 ئادەملەرنىڭ كۆرەڭلىكى تۈۋەن قىلىنىپ چۈشۈرۈلۈپ، ئىنسانلارنىڭ تەكەببۇرلىقى پەس قىلىندۇ، شۇ كۈندە يالغۇز پەرۋەردىگارلا ئۈستۈن دەپ مەدھىيلىنىدۇ، 18 بۇتلار بولسا ھەممىسى كۆزدىن يوقىلىدۇ، 19 پەرۋەردىگار يەرنى دەھشەتلىك سىلىندۈرۈشكە ئورنىدىن تۇرىدىغان چاغدا، ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۇنىڭ ۋەھشىتىدىن، ئۇنىڭ ھەيۋىتىنىڭ شان-شەرىپىدىن قاچۇرۇپ، خادا تاش غارىلىرىنىڭ ئىچىگە، يەر يۈزىدىكى ئۆڭكۈرلەرگە كىرۋالدى، 20 شۇ كۈندە كىشىلەر ئۆزىگە چوقۇنۇشقا ياسىغان كۈمۈش بۇتلىرى ۋە ئالتۇن بۇتلىرى قارىغۇ چاشقانلارغا ۋە شەپەرەڭگەرگە تاشلاپ بېرىدۇ، 21 پەرۋەردىگار يەرنى دەھشەتلىك سىلىندۈرۈشكە ئورنىدىن تۇرىدىغان چاغدا، ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۇنىڭ ۋەھشىتىدىن، ئۇنىڭ ھەيۋىتىنىڭ شان-شەرىپىدىن قاچۇرۇپ، خادا تاش چاڭلىرىنىڭ ئىچىگە، يارلارنىڭ يېرىقلىرىغا كىرۋالدى، 22 ئۆمىدىكىلەرنى پەسى دىمىغىدىلا تۇرىدىغان ئىنساندىن تۈزۈڭلار، چۈنكى ئىنسان زادى نېمە ئىدى؟!». 3

3 چۈنكى، قارا! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار، يېرۇسالېم ۋە يەھۇداغا قۇۋۋەت ۋە يۈلەنجۈك بولغان [بارلىق نەرسىلەرنى يوق قىلدى]، - يەنى قۇۋۋەت بولغان يۈلەنجۈك ئاش-نان، يۈلەنجۈك بولغان ھەممە سۇ، 2 پالۋان ۋە لەشكەر، سۇنچى ۋە بەيغەمبەر، پالچى ۋە ئاقساقال، 3 ئەللىك بېشى، مۇتۈەر ۋە مەسلىھەتچى، ھۈنەرۋەن ئۇستىلار ۋە جادۇ قىلغۇچىلارنى يوق قىلدى. 4 - «ئۇلارنىڭ ئورنىغا» باشلارنى ئەمەلدار قىلمەن، بەختى بىلەن ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ئىدارە قىلىدۇ. 5 پۇقرالار بىر-بىرىنى ئېيىدۇ، ھەر بىرى قوشنىسى تەرىپىدىن ئېزىلىدۇ؛ بالىلار قېرىلارغا، مۇستەھكەم مۇتۈەرلەرگە ئەدەپسىزلىك قىلىدۇ، 6 شۇ كۈنى بىرى ئاتا جەمەتتىكى قېرىندىشىنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭغا: «سېزنىڭ كىيىم-كېچىكىڭىز بار، بۆگە يېتى كىيىم بولۇڭ، بۇ خارا بىلەر قولىڭىز ئاستىدا بولسۇن»، - دەيدۇ؛ ئۇ جاۋابەن قولىنى كۆتۈرۈپ [فەسەم ئىچىپ]: «دەردىڭلارغا دەرمان بولمايمەن، ئويۇمدىمۇ ئاش-نانا كىيىم-كېچەك يوق، مېنى خەلققە يېتە كىيىم قىلماڭلار!» - دەيدۇ. 8 چۈنكى يېرۇسالېم پۈتلىنىدۇ-چۈشكۈنلىنىدۇ، يەھۇدا بولسا يىقىلىدۇ، سەۋەبى، ئۇلارنىڭ تىل ۋە ئىللەتلەرى پەرۋەردىگارغا قارشى چىقىپ، شەرەپ ئىگىسىنىڭ كۈزلىرى ئالدىدا ئىسپانكارلىق قىلدى. 9 ئۇلارنىڭ چىرايى ئۆزلىرىگە قارشى گۇۋاھلىق بېرىدۇ، ئۇلار سودوم شەھىرىدەك گۇناھنى ھېچ يوشۇرماي، ئوچۇق-تاشكارا جاكارلايدۇ. ئۇلارنىڭ جېنىغا ۋاي! ئۇلار يامانلىقنى ئۆز پېشىغا

4 شۇ كۈنى يەتتە ئايال بەرنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭدىن: «بىز ئۆز نېمىمىزنى بەيمىز، ئۆز كىيىم-كېچەكلىرىمىزنى كىيىمىز، پەقەت بىزنى رۇسەلقتىن خالاس قىلىش ئۈچۈن، بىزنى نامىزىڭىزغا تەۋە قىلىشىڭىزنى تۈتۈنمەز»، - دەيدۇ. 2 شۇ كۈنى «پەرۋەردىگارنىڭ شېخى» ئۇنىڭ گۈزەللىكى ھەم شەرىپىنى كۆرسەتكۈچى بولدى، زېمىن بەرگەن مېۋە بولسا، قېچىپ قۇتۇلغان ئىسرائىلدىكىلەرگە شۆھرەت ۋە گۈزەللىك كەلتۈرىدۇ. 3 ھەم شۇنداق ئىش بولدىكى، زىخوندا قالغانلار، يېرۇسالېمدا توختىتىلغانلار، يەنى يېرۇسالېمدا ھايات دەپ تىزىملىغانلارنىڭ ھەممىسى پاك-مۇقەددەس دەپ ئاتىلىدۇ. 4 شۇ چاغدا رەب ئادالەت يۈرگۈزگۈچى رۇھ ھەم كۆيدۈرگۈچى رۇھ بىلەن، زىخون قىزلىرىنىڭ باسقۇچىنى يۇيۇپ، يېرۇسالېمنىڭ قان داغلىرىنى تازىلايدۇ. 5 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار كۈندۈزدە زىخون تېغىدىكى ھەر بىر ئۆي، شۇنداقلا بارلىق ئىبادەت سورۇنلارنىڭ ئۈستىگە ئىس-تۆتەك ۋە بۇلۇت، كەچتە بولسا ئوت يالقۇننىڭ جۇلاسىنى يارىتىدۇ، چۈنكى شان-شەرەپنىڭ ئۈستىدە سايۋەن بار بولدى. 6 شۇ كۈنى، كۈندۈزدە تومۇز ئىسسىققا سايە قىلىدىغان، خەتەردىن پاناھلىنىدىغان، بوران-يامغۇرلارغا دايدا بولىدىغان بىر سايۋەنلىك كەبە بولىدۇ.»

5 مەن ئۆز سۆيىگەن يارمىغا، مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ئۈچۈن ئۆز ئۆزۈمىزنى توغرىلۇق بىر كۆي ئېيتىپ بېرىمەن، سۆيۈملۈكۈمنىڭ مۇنبەت بىر دۆڭ ئۈستىدە

ئۈزۈمىزى بار ئىدى، 2 ئۆمەمە يېرىنى كولاپ تاشلارنى ئېلىپ تاشلىدى، ئەڭ ئېسىل ئۈزۈم تېلى تىكى، ئۆزۈمىز ئۇمۇرسىغا كۆزىنىش مۇنارى سالىدى، ئۈزۈمىز ئىچىمۇ شاراپ كۆچكىسى قازىدى، ئاندىن ئۈزۈمدىن ياخشى ھوسۇل كۆتۈپ، بىراق بۇنىڭ ئورنىغا، ئۈزۈمىز ئاچچىق ئۈزۈملەرنىلا بەردى. 3 قېنى، ئۇ يۈرۈشۈپكەن ۋە بەھۇندىڭ ئادەملىرى، مەن بىلەن ئۈزۈمىزنىڭ ئۇمۇرسىدىن مۇكۈم چىقىرىڭلار! 4 مېنىڭ ئۈزۈمىزىمدا قىلغۇدەك يەنە نېمە شىم قالىدۇ؟ ياخشى ئۈزۈملەرنى كۆتىكىنىمىدە، تېمىشقا پەقەت ئاچچىق ئۈزۈمىزنىلا چىقىرىپ بەردى؟ 5 ئەمدى ھازىر ئۆزۈمىزىمىزنى نېمە قىلىدىغىنىمىزنى سىلەرگە ئېيتىپ بەردى: - ئۇنىڭ چىنلاقلىرىنى ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇ يۇتۇۋېتىلىدۇ، ئۇنىڭ تاملىرىنى چىقىپ غۇلتىمەن، ئۇ چەيلىنىدۇ. 6 مەن ئۇنى چۆللۈككە ئايلاندۇرىمەن، ھېچكىم ئۇنى چاتاپ-پۇتاپ، پەرۋىش قىلمايدۇ، جىغانلار ۋە تىكەنلەر ئۇنىڭدا ئۆسۈپ چىقىدۇ، بۇلۇتلارغا ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچ يامغۇر ياغدۇرماڭلار دەپ بۇيرۇيمەن. 7 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىڭ ئۈزۈمىزى - ئىسرائىل جەمەت، ئۇنىڭ خۇشاللىقى بولغان ئۆسۈملۈك بولسا - ھەيۋەتلىك دەردۇر، ئۇ ئادالەت مېۋىسىنى كۆتىكەن، بىراق مانا ئەمدى زۇلۇم كۆردى، ھەقىقەتلىقنى كۆتكەن، مانا ئەمدى پەرياد بولدى! 8 ھەقىقەتگە ھېچ ئورۇن قالدۇرماي تۈپى-ئۆيگە، ئېتىزنى-ئېتىزغا ئۇلغانلارغا ۋاي! ئۈزۈڭلارنى يالغۇز زېمىندا قالدۇرماڭمۇسۇلەر؟ 9 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىڭ مېنىڭ قۇلىقىمغا مۇنداق دېدى: - «كۆپلىگەن ئۆيلەر، دەرۋەقە ھەيۋەتلىك، ھەشەمەتلىك ئۆيلەر ئادەمىزاسىز، خاراب بولىدۇ. 10 بەرھەق، قىرىق مولۇق ئۈزۈمىز پەقەت ئالتە كۆپ شاراب بېرىدۇ، ئۇمۇز كۆرە دان بولسا پەقەت ئۈچ كۆرە ھوسۇل بېرىدۇ. 11 مەي ئىچىشكە ئالدىراپ تاڭ ئاتقاندا ئورنىدىن تۇرغانلارغا، قاراڭغۇ چۈشىشىگە قارماي، شارابىنى كېپ بولغۇچە بېسىپ ئولتۇرغانلارغا ۋاي! 12 ئۇلارنىڭ زىيەتلىرىدە چىنلار ۋە لىرا، تەمبۇر ۋە نەي، شارابمۇ بار، بىراق ئۇلار پەرۋەردىگارىڭ قىلغانلىرىغا ۋە قول ئىشلىرىغا ھېچ ئېتىۋار قىلمايدۇ. 13 شۇ سەۋەبىن تۈز ھەقىقەت بىلىمىدىن خەۋەرسىز بولغانلىقى تۈپەيلىدىن سۈزۈڭىز بولۇپ كېتىدۇ؛ ئېسىلدارلىرى ئىچىرىقىشىپ، پۇقرالىرى ئۆسۈملۈكتىن قۇرۇپ كېتىدۇ. 14 شۇڭا تەھسىتارلار نەپسىنى بوغىنىتىپ، ئاغزىنى ھاڭ ئاچىدۇ، ئۇلارنىڭ شۆھرەتلىرى، تۈپ-تۈپ ئادەملىرى، قىساس-سۈرەن كۆتۈرگۈچىلىرى ۋە نەغمە ئوينىغۇچىلىرى بىراقلا ئىچكە چۈشۈپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) 15 پۇقرالار ئېڭىدۇرۇلۇدۇ، مۆتىۋەرلەرمۇ تۈۋەن قىلىنىدۇ، تەكەببۇلارنىڭ كۆزلىرى بەرگە قارىتىلىدۇ، 16 بىراق ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارى ئادالەت يۈزگۈزگىندە ئۈستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ، پاك-مۇقەددەس بولغۇچى تەڭرى ھەقىقەتلىقتىن پاك-مۇقەددەس دەپ بىلىنىدۇ. 17 شۇ چاغدا قوزىلار ئۆز يايلاقلىرىدا تۇرغاندەك ئولتۇرايدۇ، مۇساپىرلارمۇ بايلارنىڭ ۋەيرانە ئۆيلەردە ئورۇنلىنىدۇ. 18 قەبىلىنى ئالدىڭىلىنىڭ يىلپىرى بىلەن، گۇناھنى ھارۋا ئارغامچىسى بىلەن تارتقانلارغا ۋاي! 19 يەنى: «خۇدا! ئالدىرسۇن! ئىشلىرىنى ئۆزى ئىتتىكەرگە ئادا قىلسۇن، شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇنى كۆرەلەيمىز!» (ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى) نىڭ نىيەت قىلغىنى يېقىنلىشىپ شىققا تاشۇرۇلغان، بىز ئۇنى بىلىۋالايلى!» - دېگەنلەرگە ۋاي! 20 ياماننى ياخشى، ياخشىنى يامان دېگۈچىلەرگە، قاراڭغۇلۇقنى ئورنىڭ، ئورنى قاراڭغۇلۇقنىڭ ئورنىغا قويغۇچىلارغا، ئاچچىقنى تاللىقنىڭ، تاللىقنى ئاچچىقنىڭ ئورنىغا قويغۇچىلارغا ۋاي! 21 ئۆزلىرىنى دانا دەپ چالغانلارغا، ئۆز نەزىرىدە ئۆزلىرىنى ئەقىللىق دەپ قارىغانلارغا ۋاي! 22 شاراب ئىچىشكە ئاتۇر بولغانلارغا، ھاراقنى ئەبجەش قىلىشتا قەھرىمان بولغانلارغا، 23 يەنى پارا ئۇچۇن رەزىللەرنى ئاقلاپ، شۇنىڭ بىلەن

6

ئۆزىنى پادىشاھ ئالەمدىن تۆتكەن يىلى مەن رەبىنى كۆردۈم، ئۇ ئىنتايىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر تەختتە ئولتۇراتتى؛ ئۇنىڭ ئونى مۇقەددەس ئىبادەتخانىغا بىر كېلىگەندى. 2 ئۇنىڭ ئۈستىدە سارافلار پەرۋاز قىلىپ تۇراتتى، ھەربىرىنىڭ ئالتە تال قانىق بار ئىدى، شىككى قانىق بىلەن ئۆزىنى ياپاتتى، شىككى قانىق بىلەن ئۆپۈمىنى ياپاتتى، ۋە شىككى قانىق بىلەن ئۆپۈزۈم قىلىپ تۇراتتى. 3 ئۇلاردىن بىرى باشقا بىرسىگە: - «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىڭ، مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەستۇر! بارلىق يەر يۈزى ئۇنىڭ شان-شەرىپىگە تولغان!» - دەپ ئولتۇراتتاتتى. 4 ئۇلۇغچىنىڭ ئاۋازىدىن دەۋرۋاننىڭ كېشەكلىرى تەۋرىنىپ كەتتى، ئۆي ئىس-تۆتەك بىلەن قاپلاندى. 5 شۇنىڭ بىلەن مەن: - «ئۆزۈمگە ۋاي! مەن تۆگەشتم! چۈنكى مەن لەۋلىرى ئاپاك ئادەمەن ھەم ئاپاك لەۋلىك خەلق بىلەن ئارىلىشىپ تۇرۇپ، ئۆز كۆزۈم بىلەن پادىشاھقا، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىغا قارىدىم!» - دېدىم. 6 شۇنىڭ بىلەن سارافلاردىن بىرى قولىدا قوربانغاگەتتىن بىر چوغىنى لاخشىگىزغا قىسىپ ئېلىپ، بېنىمغا ئۇچۇپ كەلدى، 7 ئۇ ئۆزى ئاغزىمغا تەگكۈزۈپ: - «مانا، بۇ لەۋلىرىگە تەگدى، سېنىڭ قەبىلىكىڭ ئېلىپ تاشلاندى، گۇناھىڭغا كىفەرەت بىلەن كەچۈرۈم قىلىندى» - دېدى. 8 ئاندىن مەن رەبىنىڭ: - «مەن كىمكى ئەۋەتمەن؟ كىم بىزگە ۋەكىل بولۇپ بارىدۇ؟» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. شۇنىڭ بىلەن مەن: - «مانا مەن! مېنى ئەۋەتكەنمىسەن!» - دېدىم. 9 ۋە ئۇ: «بارغىن، مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: - «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشەنمەيسىلەر، كۆرۈشنى كۆرۈشەيسىلەر، بىراق بىلىپ بەتمەيسىلەر. 10 مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى تاش قىلغىن؛ ئۇلارنىڭ قولاقلىرىنى ئېغىر، كۆزلىرىنى كور قىلغىن؛ بولمىسا، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرەلەيدىغان، قولىنى بىلەن تاڭلىيالايدىغان، كۆڭلى بىلەن

چۈشەنەلمەيدىغان قىلىنىپ، بولدىن ياندۇرۇلۇپ ساقايتىلغان بولاتتى». 11 ئاندىن مەن: «رەب، بۇ ئەھۋال قاچانغىچە داۋاملىشىدۇ؟» دەپ سورىدىم، ۋە ھەممە يايلاقلارغا غۇزۇدە قوتۇشۇدۇ. 20 ئاشۇ كۈنى، رەب ئەفرات جاۋابەن: «تا شەھەرلەر خاراب قىلىنىپ ئاھالىسىز، ئۆيلەر ئادەمئاسىز، زېمىن پۈتۈنلەي چۆلگە ئايلىنىپ بولغۇچە، 12 پەرۋەردىگار ئادەملىرىنى يراقلاشقا يۆتكەپ، زېمىندىكى تاشلۇۋېتىلگەن يەرلەر كۆپ بولغۇچە بولىدۇ» دېدى. 13 «ھالبۇكى، زېمىندا ئادەملەرنىڭ ئۆيىدىن بىرلا قالدۇ، ئۇلار [زېمىنغا] قايتىپ كېلىپ يەنە يۇتۇۋېتىلىدۇ، كېسىلگەن بىر دۇب ياكى ئاراز ئادەم دەرىخىنىڭ كۆكتىكىدەك بولىدۇ، كۆتەك بولسا «مۇقەددەس نەسىل» بولىدۇ.

7 يەھۇدا پادىشاھى ئاھاز (ئۆز زىيانىنىڭ نەۋرىسى، يوتامنىڭ ئوغلى) تەختكە ئولتۇرغان كۈنىدە، مۇنداق ئىش بولدى: - سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن ۋە ئىسرائىل پادىشاھى رەماليانىڭ ئوغلى پىكھە يېرۇسالېمغا قارشى جەڭ قىلدى، لېكىن ئۇستۇنلۇككە ئېرىشەلمىدى. 2 داۋۇتنىڭ جەمەتىگە: «سۈرىيە ئەفرات بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ بىرلەشمە قوشۇن قۇردى» - دېگەن خەۋەر كەلدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ جەمەتلىرىنىڭ كۆڭلى ۋە خەلقىنىڭ كۆڭلى ئورمانلار شامالدا سىلىنىپ كەتكەندەك سىلىنىپ كەتتى. 3 ئاندىن پەرۋەردىگار يەشاياغا مۇنداق دېدى: - «سەن ۋە ئوغلۇڭ ئېشار-جاشۇب چىقىپ، كىر يۇغۇنلارنىڭ ئېتىزىنىڭ يېرىدىكى بولغا، يۇقىرى كۆچكەن ئورنىنىڭ بېشىغا بېرىپ، ئاشۇ يەردە ئاھاز بىلەن كۆرۈشكىن. 4 سەن تۇنگا: «سەن ئېھتىيات بىلەن كۆڭلۈڭنى توق تۇت! بۇ ئىككى كۈيەس ئوقۇشنىڭ كۈتىكىدىن، يەنى رەزىن ھەم سۈرىيەنىڭ ۋە رەماليانىڭ ئوغلىنىڭ دەشتى-غەزەپلىرىدىن قورقا، يۈرەڭنى كۆپ بولۇپ كەتگە! 5 چۈنكى سۈرىيە، ئەفرات ۋە رەماليانىڭ ئوغلى سېنى قەستلەپ: 6 «بىز يەھۇداغا بېسىپ كىرىپ، پارا كەندىچىلىك تۇغدۇرۇپ، ئۆزىمىز ئۈچۈن تالان-تاراج قىلىپ، ئۆتكىغا بىر پادىشاھنى، يەنى تايەتەنلىك ئوغلىنى تىكلەيلى!» دېگەندى. 7 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «بۇ سۆز ئاقايىدۇ، ھېچ ئەمەلگە ئاشمايدۇ، 8 چۈنكى سۈرىيەنىڭ بېشى دەمەشقى شەھىرى ۋە دەمەشقى شەھىرىنىڭ بېشى رەزىندۇر، خالاس؛ ۋە ئاتىش بەش يىل ئىچىدە ئەفراتنىڭ بىتچىت بولىدۇ، ئۇلارنى «بىر خەلق» دېگىلى بولىدۇ، 9 ۋە ئەفراتنىڭ بېشى سامارىيە شەھىرىدۇر، سامارىيە شەھىرىنىڭ بېشى رەماليانىڭ ئوغلىدۇر، خالاس؛ سىلەر يۇرغا ئىشەنمىسەڭلار، مۇستەھكەملەنمەيسىلەر» - دېگەن. 10 پەرۋەردىگار يەنە ئاھازغا سۆز قىلىپ: -

8 «تۈزۈڭ ئۈچۈن، بېشارەت سورا، مەيلى يەرنىڭ تېگىدە ياكى يەلەكنىڭ قەرىدە بولسۇن سوراۋەر» - دېدى. (Sheol h7585) 12 بىراق ئاھاز جاۋابەن: «مەن ھەم سورىمايمەن ھەم پەرۋەردىگارىنى سىناقتا قويمايمەن» - دېدى. 13 ئاندىن [يەشايا]: - ئەمدى ئۇ داۋۇت جەمەتلىرىگە، ئاڭلاپ قويۇڭلار، ئادەملەرنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويغىنىڭلارنى ئاز دەپ، سىلەر خۇداينىڭ سەۋر-تاقىتىنىمۇ قويغىنلارنىڭمۇ؟ 14 شۇڭا رەب ئۆزى سىلەرگە بىر بېشارەت بېرىدۇ: مانا، پاك قەز ھامىلىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ؛ ئۇ تۇنىڭ ئىسمىنى «ئىممانۇئېل» دەپ ئاتايدۇ. 15 ياخشىلىقنى تاللاپ، يامانلىقنى رەت قىلىشنى بىلگۈچە ئۇ پىشلاق ۋە بال يەيدۇ. 16 چۈنكى بۇ ياش بالا ياخشىلىقنى تاللاپ، يامانلىقنى رەت قىلىشنى بىلگۈچە، سەن نەپەرتلىدىغان بۇ ئىككى پادىشاھنىڭ يەرزىمىنى تاشلىنىپ قالدۇ. 17 چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ ۋە ئاناڭنىڭ جەمەتىگە ئەفرات يەھۇدانى ئايرىلغان كۈندىن بۇيان بولۇپ باقمىغان تاقىت كۈنلەرنى چۈشۈرىدۇ. ئۇ كۈنلەر بولسا ئاسۈرىيەنىڭ پادىشاھىدىن ئىبارەتتۇر! 18 شۇ كۈنى پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ پىنھان ئېقىملىرىدىكى پاشالارنى ۋە ئاسۈرىيەدىكى مەرىلەرنى ئۇشقىرتىپ چاقىرىدۇ، 19 ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىپ

ھەربىر خىلۋەت جىغلارغا، تاشلارنىڭ ھەربىر ئاراچلىرىغا، ھەممە پانتاقلارغا مەن: «رەب، ھەممە يايلاقلارغا غۇزۇدە قوتۇشۇدۇ. 20 ئاشۇ كۈنى، رەب ئەفرات دەرياسىنىڭ بىر ئېقىمىغا ئېگەن ئالغان بىر ئۆستىرا بىلەن، يەنى ئاسۈرىيە پادىشاھى بىلەن چاچ چۈشۈرىدۇ، مۇشۇ ئۆستىرا باشنىڭ چېچىنى، پۈتۈنك تۈگىرىنى ۋە ساقاننىمۇ چۈشۈرۈپ غەردايدۇ؛ 21 شۇ كۈنلەردە بىر كىشى ياش بىر سىيىر ۋە ئىككى قوي باقىدۇ، 22 ئۇلارنىڭ شۇنچە كۆپ سۈت بەرگىنىدىن ئۇ سىيىر ماي يەيدۇ، دەرۋەقە، زېمىندا قالغانلارنىڭ ھەممىسى سىيىر ماي ۋە بال يەيدۇ. 23 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ھەر تېرى بىر كۆمۈش تەڭگىگە يارايدىغان، مىڭ تېلى بار ئۆزۈمزارلىق بولغان ھەربىر جاي جىغانلىققا ۋە تىككە ئىلگىرىگە ئايلىنىپ كېتىدۇ، 24 ئاشۇ يەرگە ئادەملەر پەقەت ئوقيا كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، چۈنكى پۈتۈنك زېمىن جىغانلىققا ۋە تىككە ئىلگىرىگە ئايلىنىپ كېتىدۇ. 25 ئىلگىرى كەتمەن چېچىلغان ھەربىر تاغلىق جىغلارغا بولسا، ئۇلار ئۇ يەرلەرگە جىغانلاردىن ۋە تىككەلەردىن قورقۇپ بارمايدۇ؛ بۇ يەرلەر پەقەت كالىلارنى ئولتۇتىدىغان، قوبلار دەسسەپ-چەيەلەيدىغان جايبار بولۇپ قالدۇ، خالاس.

8 پەرۋەردىگار ماڭا: «چوڭ بىر تاختاينى قولۇڭغا ئېلىپ، ئېنىق ھەربىلەر بىلەن: - «ماخار-شالال-خاش-باز» دەپ يازغىن» - دېدى. 2 مەن شۇنداق قىلىپ ئۆزۈمگە «ئىشەنچلىك گۇۋاھچىلار» سۈپىتىدە مۇشۇ خاتىرىلەشكە كاهەن بولغان ئۇريا ۋە يەرەبە قىيىنلىق ئوغلى زەكەرىيا چاقىرىۋالدىم. 3 ئاندىن مەن ئايال بەيغەمبەر بىلەن بىللە ياتتىم. شۇنداق قىلىپ ئۇ ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۇنىڭ ئىسمىنى «ماخار-شالال-خاش-باز» دەپ ئاتىغىن؛ 4 چۈنكى بالا «دادا، ئايا» دەپ چاقىرىشنى بىلگۈچە، دەمەشقى بايلىقلىرى ۋە سامارىيەدىكى ئولجا ئاسۈرىيە پادىشاھى تەرىپىدىن بۇلاپ ئېلىپ كېتىلىدۇ» - دېدى. 5 پەرۋەردىگار يەنە ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - «مۇشۇ خەلق شىلوئاھ ئۆستىگىدىكى لەرزىن ئېقىۋاتقان سۇلارنى رەت قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئورنىدا رەزىن ۋە رەماليانىڭ ئوغلىدىن خۇرسەن بولغاچقا، 7 شۇڭا مانا، رەب ئۇلارنىڭ ئۆستىگە دولقۇنلاپ ئاقىدىغان، ئەلۋەك ئەفرات دەرياسىنىڭ سۇلىرىنى، يەنى ئاسۈرىيەنىڭ پادىشاھىنى تولۇق ھەيۋە-شۈھرەتنى بىلەن ئېلىپ كېلىدۇ، ئۇ دەريادەك بارلىق ئېرىق-ئۆستەڭلەردىن تېشىپ كېتىدۇ، ھەممە قىرغاقلىرىنى يۇسۇپ تاشلايدۇ، 8 ئۇ تاكى يەھۇداغىچە شىددەت بىلەن تېشىپ، ھەتتا بۇ يىغىنچە كېلىدۇ، ئۇ قاناتلىرىنى يايغاندا پۈتكۈل زېمىننىڭ ساپە بولۇپ چۈشىدۇ، ئۇ ئىممانۇئېل! 9 - غەزەپلىنىۋېرىڭلار، ئۇ ئەللەر، بىراق سۇندۇرۇلىسىلەر! جاھاننىڭ بارلىق چەت جايلىرى قۇلاق سېلىڭلار! [جەڭ ئۈچۈن] بېلىڭلارنى باغلاۋېرىڭلار، سۇندۇرۇلىسىلەر! 10 بىلگىڭلارنى تۈزۈۋېرىڭلار، ئۇ بىكارغا كېتىدۇ، مەسلىھەتلىرىنى قىلىۋېرىڭلار، ئۇمۇ ئاقايىدۇ، سەۋەبى - ئىممانۇئېل!»، 11 چۈنكى پەرۋەردىگار كۈچلۈك قولىنى ماڭا تەگكۈزۈپ، مېنىڭ بۇ خەلقنىڭ يولىدا ماڭىلىقىغا يول يورۇق بېرىپ، مۇنداق سۆز قىلدى: - 12 «مۇشۇ كىشىلەر كۆپ ئىشلاردا «سۇيىقەست بار»، دېسە، سىلەر بولساڭلار «سۇيىقەست بار»، دەپ يۈرمەڭلار، ئۇلارنىڭ قورققىنىدىن سىلەر قورقماڭلار، ياكى ھېچ ۋەھشىگە چۈشمەڭلار، 13 پەقەت ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىلا ھەممىدىن ئۆستۈن دەپ بىلىڭلار، ئۇ سىلەرنىڭ قورقىدىغىنىڭلار بولسۇن، سىلەرنىڭ ۋەھشىگەڭلار بولسۇن! 14 ئۇ بىر مۇقەددەس پاناھگاھ بولىدۇ، ھەمدە ئىسرائىلدىكى ئىككى جەمەت ئۈچۈن پۈتۈلكاشاڭ تاش، جادەمنى يىقىتىدىغان قورام تاش، يېرۇسالېملىكلەر ئۈچۈن قۇتقا ۋە ئاپاتتۇراق بولىدۇ؛ 15 ئۇلاردىن كۆپلەر [ئۇنىڭغا] پۈتۈلىشىپ، يىقىلىپ، ئىنجىلىپ، قىلتاقتا

چۈشۈپ، ئەسەرگە ئېلىندۇ. 16 - «بۇ گۇۋاھنامىنى يۈگەپ، تەۋرات قانۇنىنى مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئارىسىدا پېچەتلەپ قويغىن. 17 مەن بولسام، يۈزىنى ياقۇپ جەمەتتىن يوشۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارى كۈتمەن؛ ۋە مەن ئۇنى تەلۈرۈپ ساقلايمەن. 18 قاراڭلار، ماڭا ۋە پەرۋەردىگار ماڭا بەرگەن بالىلارغا، بىز زىننەت تېغىنى ئۆز ماكانى قىلغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئىسرائىلدا نامايان قىلغان بېشارەت ۋە كارامەتلەرنىڭ سۈپىتىدۇرمەن». 19 - باشقىلار سىلەرگە: «بىز ئۇچىر-ئۇچىر، گۇدۇڭ-گۇدۇڭ قىلىدىغان «ئەرواھلارنى چاقىرغۇچى»لار ۋە داخانلاردىن يول سورايلى» - دېسە، سىلەر جاۋاب بېرىپ: «بىر خەلقنىڭ ئۆز خۇداسىنى ئەزدەپ يول سورىشى كېرەك ئەمەسمۇ؟ تېرىكلەرنىڭ ئۇلاكلەردىن يول سورىشى توغرىمۇ؟!» - دەڭلار. 20 - تەۋرات قانۇنى ۋە گۇۋاھنامە ئاساس قىلىنغۇ! مۇشۇلارنى ئاساس قىلىپ سۆز قىلسا، ئۇلارغا تاڭ ئۇرى چۈشمەيدۇ! 21 ئەكسچە، ئۇلار قىسىلغان، ئاچ ھالدا زېمىنى كېزىپ يۈرىشىدۇ، ئاچ قالغان چاغدا، ئۇلار غەزەپلىنىپ ئاسمانغا قاراپ، پادىشاھنى ھەم خۇداسىنى قارغاپ تىللايدۇ؛ 22 ئۇلار يەرگە قارىسا، مانا، جاپا-مۇشەققەت، قاراڭغۇ-زۇلمەت، ھەسرەت-نادامەت ۋە پارا كەندىچىلىك تۇرىدۇ، ئۇلار قاپ-قاراڭغۇلۇققا ھەيدۈپ تېتىلىدۇ.

9 بىراق، ھەسرەت-نادامەتكە قالغانلارغا زۇلمەت بولۇرمەيدۇ، ئۇ ئۆتكەن زامانلاردا زۇبۇنۇن زېمىنىنى ۋە ئاخىلى زېمىنىنى خار قىلدۇرغان، بىراق كەلگۈسىدە ئۇ مۇشۇ يەرنى، يەنى «يات ئەللەرنىڭ ماكانى» گاللىيەگە، جۈملىدىن «دېڭىز يولى» بويىدىكى جايلار ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى قىرغاقلىرىغا شان-شۆھرەت كەلتۈرىدۇ؛ 2 قاراڭغۇلۇققا مېڭىپ يۈرگەن كىشىلەر زور بىر ئۆرنى كۆردى، ئۇلار سايبىنىڭ يۇرتىدا تۇرغۇچىلارغا بولسا، دەل ئۇلارنىڭ ئۈستىگە نۇر بارلىدى. 3 - سەن ئەلنى تاۋۇتۇڭ، ئۇلارنىڭ شادلىقىنى زىيادە قىلىدۇ، خەلقلەر ھوسۇل ۋاقتىدا شادلانغاندەك، جەڭ ئولجىسىنى ئۇلەشتۈرگەن ۋاقتتا خۇشاللىققا چۆمگەندەك، ئۇلار ئالدىڭدا شادلىنىپ كېتىدۇ. 4 چۈنكى مېدىياننىڭ [ئۆستىدىن غەلبە قىلغان] كۈنگە ئوخشاش، سەن ئۇنىڭغا سېلىنغان يۇتۇقۇقنى، مۇرىسىگە چۈشكەن تەبىئەتتىكى، ئۇلارنى ئەزگۈچىلىك تاپىقىنى سۇندۇرۇپ تاشلىۋەتتىڭ. 5 چۈنكى [لەشكەرلەرنىڭ] ئۇرۇشى كېيىن مەرىپەت ئۆتكۈزۈپ، قانغا مېلىنكە ھەربىر تولىرى بولسا پەقەتلا ئوت ئۈچۈن يېقىلغۇ بولىدۇ. 6 چۈنكى بىز ئۈچۈن بىر بالا تۇغۇلدى؛ بىزگە بىر ئوغۇل ئانا قىلىندى، ھۆكۈمرانلىق بولسا ئۇنىڭ زىمىنىگە قويۇلدى؛ ئۇنىڭ نامى: «كارامەت مەسلەھەتچى، قۇدرەتلىك ئەركى، مەڭگۈلۈك ئانا، ئامان-خاتىرجەملىك ئىككىسى شاھزادە» دەپ ئاتىلىدۇ. 7 ئۇ داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغاندا ۋە پادىشاھلىقىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغاندا، شۇ چاغدىن باشلاپ تا ئەبەدىگە دەيدىگىچە، ئۇنى ئادالەت ھەم ھەقىقەتچى بىلەن تىكلەيدۇ، شۇنداقلا مەزمۇت ساقلايدۇ، ئۇنىڭ كېلىدىغان ھۆكۈمرانلىق ۋە ئامان-خاتىرجەملىكىنىڭ ئېشىشى پۈتمەس-تۈگمەس بولىدۇ. ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇق مۇھەببىتى مۇشۇلارنى ئادا قىلىدۇ. 8 رەب ياقۇپ جەمەتكە بىر سۆز ئەۋەتتى، ئۇ ئات ئارىدا ئىسرائىلغا چۈشۈدۇ، 9 بارلىق خەلق، يەنى ئەفرائىم ۋە سامارىيەدىكىلەر شۇ [سۆزنىڭ] توغرىلىقىنى بىلگەن بولسىمۇ؛ - لېكىن كۆڭلىدە تەكبىرلىنىش يوقىلىپ قىلىپ، ئۇلار: - 10 «خىشلار چۈشۈپ كەتتى، بىراق ئۇلارنىڭ ئورنىغا بولغان تاشلار بىلەن قايتا ياسايمىز؛ ئېرەن دەرەخلىرى كېسىلىپ بولدى، بىراق ئۇلارنىڭ ئورنىدا كېدەر دەرەخلىرى ئىشلىتىمىز» - دېيىشىدۇ، 11 شۇڭا پەرۋەردىگار رەزىنىنىڭ كۈشەندىلىرىنى [ئىسرائىلغا] قارشى كۈچلەندۈردى، [ياقۇپنىڭ] دۈشمەنلىرىنى قوزغىدى. 12

شەرقىن سۈرىيەلىكلەر، غەربتە فىلىستىنلەر، ئۇلار تاغزىنى ھاگدەك ئېچىپ ئىسرائىلنى يۇتۇۋالدى. ئىشلار شۇنداق دېيىلگەندەك بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قاپتۇرۇلماي تۇرىدۇ. 13 بىراق خەلق سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنى ئەزدەيمەتۇدۇ. 14 شۇڭا پەرۋەردىگار بىر كۈن ئىچىدە ئىسرائىلنىڭ پېشى ۋە قۇيرۇقىنى، پالما شېخى ۋە قومۇشنى كېسىپ تاشلايدۇ؛ 15 مۇسەپپەت ۋە مۇھەببەت بولسا باشتۇر، يانغانلىق ئۆتكىنىدىن پەيغەمبەر - قۇيرۇقتۇر. 16 چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يېتەكچىلىرى ئۇلارنى ئازۇردۇ، يېتەكلەنگۈچىلەر بولسا يۇتۇۋېلىنىپ يوقىلىدۇ. 17 شۇڭا رەب ئۇلارنىڭ يىگىتلەردىن خۇرسەنلىك تاپمايدۇ، بېتىم-بېسىرلىرى ۋە ئۇل خوتۇنلىرىغا رەھم قىلمايدۇ؛ چۈنكى ھەربىرى ئېھلاس ۋە رەزىللىك قىلغۇچى، ھەممە ئېغىزدىن چىققىنى باسقۇچتۇر. ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قاپتۇرۇلماي تۇرىدۇ. 18 چۈنكى رەزىللىك ئۆتمەك كويۇدۇ، ئۇ جىغان ۋە تىكەلەرنى يۇتۇۋالدى؛ ئۇ ئورماننىڭ باراقسان جايلارى ئارىسىدا تۇتىشىدۇ، ئۇلار ئىس-تۈتەكلىك تۈزۈك بولۇپ يۇرۇقراپ يۇقىرىغا تۈرلەيدۇ؛ 19 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ دەرغەزىپى بىلەن زېمىن كويۇرۇپ تاشلىنىدۇ، خەلق بولسا ئوتنىڭ يېقىلغۇسى بولىدۇ، خالاس، ھېچكىم ئۆز قېرىندىشىنى ئاياپ رەھم قىلمايدۇ. 20 بېرىمى ئۇڭ تەرەپتە گوش كېسىپ يەپ، تويمايدۇ، سول تەرەپنى يالماپ يەپمۇ، قانائەتلىنمەيدۇ، ھەرگىم ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىككىسىمۇ ھەيۋادغا قارشى تۇرىدۇ. ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قاپتۇرۇلماي تۇرىدۇ.

10

قەھىلىك قانۇنلارنى تۈزگۈچىلەرگە، ئازابلىق پەرىمان-ھۆكۈملەرنى يازغۇچىلارغا ۋاي! 1 ئۇل خوتۇنلارنى ئولجىسىم قىلايلى، بېتىم-بېسىرلارنى يۇلاپ-تالايلى دەپ، ئۇلار مىسكىنلەرگە ئادالەتتى بەرمەي، خەلقىمىدىكى ئاجىز-ئىچچارلاردىن ھوقۇقنى يۇلاپ كېتىدۇ. 3 ھېساب ئالدىغان كۈندە، يەنى بىراقىن كەلگەن تۇيۇقسىز بالا يىتەپت كۈندە، تېمە قىلىسىلەر؟ كىمىدىن باشلانغانلىق ئەزدەپ يۈرۈپ بولسىلەر؟ بايلىق-شۈھرەتلىكلەرنى نەگە ئامانەت قوبىلىسىلەر؟ 4 ئۇلارغا ئەسىرلەر ئارىسىدا زۆرۈپ يېتىپ ئولتۇرۇشتىن، ياكى ئولتۇرۇلگەنلەر ئارىسىدا يىقىلىشتىن باشقا ھېچنەمە قىلدى! ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قاپتۇرۇلماي تۇرىدۇ. 5 قولغا غەزىپىمىڭ توقتى تۇتۇقۇزۇلغان، ئۆزۈمنىڭ دەرغەزىپىمىڭ تاپتى بولغان ئاسۈرىيەلىكلەر ۋاي! 6 مەن ئۇنى خۇداسىز بىر «يات ئەل» گە، دەرغەزىم قارىتىلغان خەلقىمگە زەربە بېرىشكە ئەۋەتتىم؛ ئۇنىڭغا ئولجا تۇتۇۋېلىشقا، غەنىمەتنى يۇلاشقا، [خەلقىمنى] كويچىلاردىكى لاي-ياتاقلاردىن دەسسەگەندەك دەسسەشكە يۈرۈيمەن. 7 بىراق [ئاسۈرىيەلىكلەرنىڭ] كۆزدە تۇتقىنى مۇشۇ ئەمەس، ئۇ شۇنداق ھېچ بولغان ئەمەس. ئۇنىڭ ئويلىغىنى ۋەيران قىلىش، كۆپ دۆلەتلەرنى يوقىتىشتىن ئىبارەتتۇر. 8 ئۇ: - «مېنىڭ سەردارلىرىم ئىككىمۇ ھەممىسى پادىشاھلارغا باراۋەر ئەمەسمۇ؟ 9 كالىئوش شەھىرىنى كار كېمىش شەھىرىگە، خامات شەھىرى ئارپاد شەھىرىگە، سامارىيە شەھىرى دەمەشق شەھىرىگە ئوخشاش ئەمەسمۇ؟ 10 مەيۇدىلارنى سامارىيەنىڭ ۋە يېرۇسالېمىنىڭ ئۇلۇغ بولغىنى بىلەن، مېنىڭ قولۇم مۇشۇ مەيۇدقا تەۋە بولغان پادىشاھلارغا ئىگە بولۇشقا يەتكۈدەك تۇرسا، 11 سامارىيە ۋە ئۇنىڭ مەيۇدىلارنى قانداق قىلغان بولسام، يېرۇسالېم ۋە ئۇنىڭ مەيۇدىلارنى ئوخشاشلا شۇنداق قىلمايمەن؟» - دەيدۇ. 12 بىراق رەب زىننەت تېغى ۋە يېرۇسالېمدا پۈتكۈل جازا ئىشنى پۈتكۈزۈپ بولغاندىن كېيىن، ئۇ: -

«مەن ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ كۆڭلىدىكى باشباشقاقلقنىڭ ئاقۇتىنى [ئۇنىڭغا چۈشۈرمەن]، ئۇنىڭ كۆزلىرىدىكى كىبرىك نەزەرلىرىنى جازالايەن» دەيدۇ. 13 جۈزىكى ئۆز: «بۇ ئىشلارنى ئۆز قولىمنىڭ كۈچى بىلەن، ئۆز داناللىقىم بىلەن مەن قىلغانمەن؛ چۈنكى مەن ئەقلىتىۋەتمەن، مەن ئەللەرنىڭ پاسىللىرىنى يوقىتىم، ئۇلارنىڭ خەزىنىلىرىنى يۇلۇلدىم، تەختكە ئولتۇرغانلارنى بائۇر كەينى چۈشۈرۈپ تاشلىدىمەن، 14 مەن قولىمنى بىر قوش تۇتۇشقا ئۇزاتقاندىكى ئەللەرنىڭ بايلىقلىرىغا ئازىم، بىرىنى تاشلىۋېتىلگەن تۇخۇملارنى تەرگەندەك يىقىتتىلۇ، مەن پۈتكۈل دۇنيانى يىغقانمەن؛ ئۇلاردىن ھېچبىرىمۇ قاناتلىرىنى پالاقلاپتۇ، تۇمشۇقنى ئاچمىدى، ياكى چۈك-چۈك قىلىپ ئاۋاز چىقارمىدى» - دەيدۇ. 15 پالتا ئۆزى ئىشلەتكۈچىسىگە لاپ ئالسا بولامدۇ؟ ھەر ھەرىدىگىچە بولمىدى قىلسا بولامدۇ؟ شۇنداق ئىش ئىكەن، خۇددى تاياق ئۆزى كۆتۈرگۈچىسىنى ئويىنىتالسا بولىدىغاندەك، خۇددى ھاسا باغچە ئەمەس بولغۇچىنى كۆتۈرگەندەك بولدى. ئەمەسمۇ؟! 16 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار شۇ [ئاسۇرىيەلىكنىڭ] پائالىيەتلىرى ئارقىسىغا ئورۇنلىتىش كېلىشىنى ئەۋەتتى، ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئاستىدا لاۋۇلاپ يالقۇنلايدىغان بىر ئوتى ياقىدۇ. 17 «ئىسرائىلنىڭ ئۇزى» نىڭ ئۆزى ئوت، ئۇنىڭ كىچىك مۇقەددەس بولغۇچى يالقۇن بولىدۇ، ئۇ بىر كۈن ئىچىدە ئۇنىڭ جىغانلىرى ۋە تىكەنلىرىنى كۆيدۈرۈپ، يۇتۇۋالىدۇ. 18 ھەم ئۇنىڭ ئورمانلىرى ۋە باغ-ئېتىزلىرىنىڭ شان-شەرىپى، جان ۋە تېنىنى كۆيدۈرۈپ كۆل قىلىۋېتىدۇ، ئۇلار بەنەننى جۈدەپ كېتىۋاتقان كېسەل ئادەمدەك بولۇپ قالىدۇ. 19 بۇنىڭ بىلەن ئورمانلىقتىكى دەرەخلەرنىڭ قېپ قالىنى شۇنچە ئاز بولىدۇكى، كىچىك بالا ئۇلارنى ساناپ خاتىرىلىيەلەيدۇ. 20 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئىسرائىلنىڭ قالدۇ خەلقى، يەنى ياقۇننىڭ جەمەتىدىن قېچىپ قاپقانلار ئۆزلىرىنى ئۇرغۇچىغا ئىككىنچى تايانغاندۇ، بەلكى ئۇلار ھەقىقەتەن پەرۋەردىگار، يەنى «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى» غا تايىنىدۇ. 21 بەرھەم، بىر «قادى» قاپتىپ كېلىدۇ، يەنى ياقۇننىڭ «قادىسى» قۇدرەتلىك تەرگىنىڭ يېنىغا قاپتىپ كېلىدۇ. 22 ئىسرائىل، خەلقنىڭ دېڭىزدىكى قۇدەمك كۆپ بولغىنى بىلەن، پەقەت بىر قالدۇقى ياقىدۇ، [چۈنكى] مىللەتلەر ئۈچۈن تۇغ سۇپىتىدە كۆتۈرۈلۈپ تۇرىدۇ، بارلىق ئەللەر ئۇنى ئىزدەپ كېلىپ يىغىلىدۇ، ۋە ئۇ ئارامگەھقا تاللىغان جاي شان-شەرىپكە تولدۇ. 11 شۇ كۈنى رەب ئىككىنچى قېتىم تۇغ خەلقىنىڭ ساقلىغان قالدۇقىنى قاپتۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ئاسۇرىيە، مىسىر، پارتوس، كۇش، ئېلام، شىنار، خامات ۋە دېڭىزدىكى بىراق ئاراللاردىن قاپتۇرۇش ئۈچۈن تۇغ قولىنى يەنە تۇزارتتى. 12 ئۇ ئەللەرنى چاقىرىش ئۈچۈن تۇغ كۆتۈردى، شۇنداق قىلىپ ئۇ بەر يۇزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئىسرائىلنىڭ غەربلىرىنى جەم قىلىپ، بەھۇدادىن تارقىلىپ كەتكەنلەرنى يىغىدۇ. 13 شۇنىڭ بىلەن ئەفراتقا بولغان ھەسەتخورلۇق يوقايدۇ، بەھۇدادى خاراڭلارمۇ تۇزۇپ تاشلىنىدۇ، ئەفرات بەھۇداغا ھەسەت قىلمايدۇ، بەھۇداد بولسا ئەفراتنى خورلىمايدۇ. 14 بىراق ئۇلار غەرب تەرەپتە فىلىستىنلەرنىڭ مۇرىسىگە ئۇچۇپ چۈشۈدۇ، ئۇلار بىرلىكتە شەرقىكى خەلقلەردىن ئولجا ئالىدۇ، ئۇلار ئېدوم ۋە مۇئاب ئۈستىگە قوللىرىنى تۇزارتتى، ئاموننىلارمۇ ئۇلارغا بېقىنىدۇ. 15 پەرۋەردىگار مىسىردىكى دېڭىزنىڭ «ئىلى» نى يوق قىلىدۇ، ئۇ كۈچلۈك پۇغرىن شامال بىلەن [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۈستىگە قولىنى بېغىرلىتىپ ئۇچۇردى، ئۇنى ئادەم ئاغىنى قۇرۇق ھالدا مېڭىپ ئۆتكۈدەك بەنەم ئېرىق قىلىپ تۇردى، 16 شۇنىڭ بىلەن تۇغ خەلقىنىڭ قالدۇسى ئۈچۈن، مىسىردىن چىققان كۈندە ئىسرائىل ئۈچۈن تەييارلانغان يولغا ئوخشاش، ئاسۇرىيەدە قالغانلار ئۈچۈن تاشۇ بەردىن كېلىدىغان بىر كۆتۈرۈلگەن ئېگىز يول بولىدۇ.

11

ۋە بەر تال نوتا يەسسەنك دەرخىنىڭ كۆتىكىدىن ئۆزۈپ چىقىدۇ، ئۇنىڭ يىلتىزىدىن ئۆزۈپ چىققان بىر شاخ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. 2 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ روھى، يەنى دانالىقنىڭ ۋە يورۇتۇشنىڭ روھى، نەسەت ۋە كۈچ-قۇدرەتنىڭ روھى، بىلىم ۋە پەرۋەردىگاردىن ئەيىبنىشنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ تۇرىدۇ، 3 ئۇنىڭ خۇرسەنلىكى بولسا پەرۋەردىگاردىن ئەيىبنىش نىبەرەت بولىدۇ، ئۇ كۆزى بىلەن كۆرگىنىگە ئاساسەن ھۆكۈم چىقارمايدۇ، ياكى قۇلۇقى بىلەن ئاڭلىغىنىغا ئاساسەن كېسىم قىلمايدۇ. 4 ئۇ نارائانلارغا ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، يەر يۈزىدىكى مىسكىن-مۇمىنلار ئۈچۈن ئادالەت بىلەن كېسىم قىلىدۇ، ئۇ جاھاننى ئاغزىدىكى زاكون تاپتى بىلەن تۇرىدۇ، رەزىلەرنى لەۋلىرىدىن چىققان نەپەسى بىلەن ئولتۇرىدۇ، 5 ئۇنىڭ بۇلغۇچى ھەققانىيلىق، چاتراقلىق بولسا سادىقلىق بولىدۇ. 6 بۇرە بولسا قوزا بىلەن بىللە تۇرىدۇ، يېلىز ئۇغلاق بىلەن بىللە، موزاي، ئارىلان ۋە بورداق كالا بىلەن بىللە ياتىدۇ، ئۇلارنى بېتىلىگۈچى كىچىك بەر بالا بولىدۇ. 7 كالا ئېيىق بىلەن بىللە ئوزۇقلىنىدۇ، ئۇلارنىڭ باللىرى بىللە بېتىشىدۇ، شىر بولسا كالدەك سامان بەيدۇ، 8 ئەمەيدىغان بالا كوبرا يىلاننىڭ توشۇكىگە يېقىن ئويىدۇ، ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالا قولىنى زەھەرلىك يىلاننىڭ ئۇستىغا تىقىدۇ، 9 مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمنىڭ ھەممە يېرىدە ھېچ زىيانكەشلىك بولمايدۇ، ھېچ بۇرغۇنچىلىق بولمايدۇ، چۈنكى خۇددى سۇلار دېڭىزنى قاپلىغاندەك، پۈتكۈل جاھان پەرۋەردىگارى بىلىش-توتۇش بىلەن قاپلىنىدۇ. 10 شۇ كۈندە «بەسسەننىڭ يىلتىزى» ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەر ئۈچۈن تۇغ سۇپىتىدە كۆتۈرۈلۈپ تۇرىدۇ، بارلىق ئەللەر ئۇنى ئىزدەپ كېلىپ يىغىلىدۇ، ۋە ئۇ ئارامگەھقا تاللىغان جاي شان-شەرىپكە تولدۇ. 11 شۇ كۈنى رەب ئىككىنچى قېتىم تۇغ خەلقىنىڭ ساقلىغان قالدۇقىنى قاپتۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ئاسۇرىيە، مىسىر، پارتوس، كۇش، ئېلام، شىنار، خامات ۋە دېڭىزدىكى بىراق ئاراللاردىن قاپتۇرۇش ئۈچۈن تۇغ قولىنى يەنە تۇزارتتى. 12 ئۇ ئەللەرنى چاقىرىش ئۈچۈن تۇغ كۆتۈردى، شۇنداق قىلىپ ئۇ بەر يۇزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئىسرائىلنىڭ غەربلىرىنى جەم قىلىپ، بەھۇدادىن تارقىلىپ كەتكەنلەرنى يىغىدۇ. 13 شۇنىڭ بىلەن ئەفراتقا بولغان ھەسەتخورلۇق يوقايدۇ، بەھۇدادى خاراڭلارمۇ تۇزۇپ تاشلىنىدۇ، ئەفرات بەھۇداغا ھەسەت قىلمايدۇ، بەھۇداد بولسا ئەفراتنى خورلىمايدۇ. 14 بىراق ئۇلار غەرب تەرەپتە فىلىستىنلەرنىڭ مۇرىسىگە ئۇچۇپ چۈشۈدۇ، ئۇلار بىرلىكتە شەرقىكى خەلقلەردىن ئولجا ئالىدۇ، ئۇلار ئېدوم ۋە مۇئاب ئۈستىگە قوللىرىنى تۇزارتتى، ئاموننىلارمۇ ئۇلارغا بېقىنىدۇ. 15 پەرۋەردىگار مىسىردىكى دېڭىزنىڭ «ئىلى» نى يوق قىلىدۇ، ئۇ كۈچلۈك پۇغرىن شامال بىلەن [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۈستىگە قولىنى بېغىرلىتىپ ئۇچۇردى، ئۇنى ئادەم ئاغىنى قۇرۇق ھالدا مېڭىپ ئۆتكۈدەك بەنەم ئېرىق قىلىپ تۇردى، 16 شۇنىڭ بىلەن تۇغ خەلقىنىڭ قالدۇسى ئۈچۈن، مىسىردىن چىققان كۈندە ئىسرائىل ئۈچۈن تەييارلانغان يولغا ئوخشاش، ئاسۇرىيەدە قالغانلار ئۈچۈن تاشۇ بەردىن كېلىدىغان بىر كۆتۈرۈلگەن ئېگىز يول بولىدۇ.

قوزغابەن، ئۇلار كۆمۈشلەرگە ھېچ قارمايدۇ، ئالتۇندىن بولسا ئۇلار زوق ئالمايدۇ. 18 ئۇلارنىڭ ئوقيانىرى يىگىنلەرنى ئۈمە-تۈشۈك قىلىۋېتىدۇ، ئۇلار بالياياتقۇنىڭ مۇسسىگە ھېچ رەھم قىلمايدۇ، كۈزلىرى بالىلارنى ھېچ ئايمىدۇ. 19 پادىشاھلىقلارنىڭ گۆھىرى، كادىلەرنىڭ پەخىرلىنىدىغان گۈزەللىكى بولغان بايىل بولسا، خۇدانىڭ سودوم ۋە گوموررا شەھەرلىرىنى ئورۇۋەكىنىگە ئوخشاش بولىدۇ. 20 تۇ يەردە ھېچكەم ھەرگىز تۇرمايدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە ئۇ ئادەمزانسىز قالىدۇ، ئەرەبلەر بولسا شۇ يەردە چىدىر تىكەيدۇ، ماچلار پادىلەرنى شۇ يەردە ياتقۇزمايدۇ. 21 بىراق چۆل-باياۋاندىكى جانئورلار شۇ يەردە قونىدۇ، ئۇلارنىڭ [خاراب] تۈپلىرىگە ھۇلايدىغان مەخۇلقلار تولىدۇ، ھۇقۇقشۇلار شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ، «ئوچكە جىن»لار سەكرەپ ئويناقلشىدۇ. 22 ياۋايى ئىتلار قەلئە-قورغانلاردا، چىلىۋرلەر ئۇنىڭ ھەشەمەتلىك ئوردىلىرىدا ھۇۋلىشىدۇ، بەرمەق، ئۇنىڭ ۋاقتى توشۇشقا ئاز قالدى، ئۇنىڭ كۈنلىرى ئۇزۇنغا بارمايدۇ.

ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا كۆرگەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا يۈكلەنگەن بابىل توغرىسىدىكى ۋەھىي: 2 - [بابىل] ئاقسۆڭەكلىرىنىڭ قورۇقلاردىن ئۆتۈپ كىرىشى ئۈچۈن، قاقاس تاغ ئۈستىدە تۇغ كۆتۈرۈڭلار، ئۇلارنى يۇقىرى تاۋازدا چاقىرىڭلار، قورۇقلارنى بۇلاڭلىتىپ ئىنشارەت قىلىڭلار. 3 مەن بولسام، مەخسۇس تاللانغانلارغا يۇرۇق چۈشۈرگەنمەن، ئوز پالۋانلىرىمى، يەنى تەكەببۇلۇقتىن يىراپ كەتكەن ئادەملىرىمغە غەزىپىمى بەجا كەلتۈرۈشكە چاقىردىم. 4 ئاڭلاڭلار، بۈيۈك بىر ئەنلىك ئادەملەردەك توپ-توپ ئادەملەرنىڭ ئاغلاردا ياكۇتقان قىيىقاس-سۈرەنلىرى، ھەممە ئەل-يۇرتلار ۋە پادىشاھلىقلار [جەڭگە] يىغىلىپ دولقۇنلانغان قاينام-تاشقىنلىقى! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار قوشۇنلارنى جەڭگە يىغدۇ. 5 ئۇلار، يەنى پەرۋەردىگار ۋە ئوز غەزىپىنىڭ قوراللىرى، يىراق يۇرتىم، ھەمما ئاسمانلارنىڭ قەردىخۇ پۈتكۈل جاھاننى ھالاك قىلىشقا كەلگەن. 6 پەرياد چېكىپ ھۇۋلاڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىنلاشتى، ئۇ ھەممىگە قەدىردىن كېلىدىغان ھالاكەتتەك كېلىدۇ. 7 پۈتكۈن ھەربىر قول بوشىشىپ كېتىدۇ، ھەممە ئادەمنىڭ يۈرىكى ئېرىپ كېتىدۇ. 8 ئۇلار ۋەھمىگە چۈشىدۇ، ئازاب-ئوقۇبەت ۋە قاغۇ-ھەسرەت ئۇلارنى قاپلايدۇ، تولغىنى تۇتقان ئايالدىك ئۇلار تولغىنىپ كېتىدۇ، ئۇلار بىر-بىرىگە ۋەھمى ئىچىدە تىكىلىپ قارىشىدۇ، يۈزلىرى بولسا ياتقۇندەك قىزىپ كېتىدۇ. 9 مانا پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى كېلىدۇ، شۇ كۈن جىمى يەر-جاھاننى ۋەيران قىلىشقا، رەھمىسىز بولۇپ، غەزەپ ۋە قەھەر بىلەن تولغاندۇر، ئۇ كۆنۈنكارلارنى جاھاندىن يوقىتىدۇ. 10 چۈنكى ئاسماندىكى يۇلتۇزلار ھەم يۇلتۇز تۈركۈملىرى ئورنى بەرمەيدۇ، قۇياش بولسا چىقىپلا قاراڭغۇلىشىدۇ، ئايىمۇ ھېچ يورۇمايدۇ. 11 مەن دۇنيانى رەزىللىكى ئۈچۈن، قەبەلەرنى گۇناھلىرى ئۈچۈن جازالايىمەن، ھاكۇۋۇرلارنىڭ تەكەببۇرلۇقىنى تۈگەل يوقىتىمەن، زوراۋانلارنىڭ كىبىرلىرىنى پەس قىلىمەن. 12 مەن ئىنسانلارنى ساب ئالتۇندىن ئاز قىلىمەن، ئادەمنى ھەمما ئوفوردىكى ئالتۇندىن ئاز قىلىمەن. 13 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىدە، ئۇنىڭ قاينىغان قەھەرلىك كۈندە، مەن [خۇدا] ئاسمانلارنى تەۋرىتىمەن، يەر بولسا ئوز ئورنىدىن يۆتكىلىدۇ، شۇڭا ئۇلا ئولغان بىر جەردەندەك، ھېچكەم يىغمايدىغان بىر پادىدەك، ھەربىرى ئوز ئەل-جامائىتىنى ئۆزىدەپ كەتمەكچى بولىدۇ، ھەربىرى ئوز يۇرت-ماكانغا قاچماقچى بولىدۇ. 15 ئېچىپ تۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسى سانجىپ ئولتۇرۇلىدۇ، ئەسىرگە چۈشكەنلەرمۇ قىلىچىلىنىدۇ. 16 ئۇلارنىڭ بالىلىرىمۇ كۈز ئالدىدا بارە-بارە قىلىنىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆلىرى يۇلۇڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ، ئاياللىرىمۇ ئايانغ ئاستى قىلىنىدۇ. 17 مانا، مەن ئۇلارغا قارشى تۇرۇشقا مېھنەتلىقلارنى

چۈنكى پەرۋەردىگار باقۇپقا رەھىمىللىك كۆرسىتىدۇ، يەنە ئىسرائىلنى تاللايدۇ، ئۇ ئۇلارنى ئۆز يۇرت-زېمىنىدا ماكانلاشتۇرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن يات ئادەملەر ئۇلار بىلەن بىرلىشىپ، ياقۇپ جەمەتىگە قوشۇلىدۇ. 2 ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەر ئۇلارنى ئېلىپ ئۆز يۇرتىغا ئاپىرىدۇ، ئىسرائىل جەمەتى بولسا پەرۋەردىگارنىڭ زېمىنىدا ئۇلارغا قۇل ۋە دېدەك سۈپىتىدە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ئۇلار ئۆزلىرىنى تۇتقۇن قىلغانلارنى تۇتىدۇ، ئۆزلىرىنى ئەزگەنلەرنىڭ ئۈستىدىن ئىدارە قىلىدۇ. 3 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار سىلەرگە ئازابىن، ساراسمىدىن ۋە ئەسىر بولۇپ مەجبۇرلانغان مۇشەققەتلىك قۇلۇقتىن ئاراملىق بەرگەن كۈندە، 4 سىلەر بابىل پادىشاھى توغرىسىدا مۇنداق ماقال-تەمسىلنى ئېيتىسىلەر: - «قارا، بۇ جازاخىتور قانداق ھالاك بولدى، تالان-تاراج قىلىپ ئالتۇن توپلىغۇچى قانداق بولالدى! 5 پەرۋەردىگار رەزىلەرنىڭ ھاسسىنى، ھاكىملىرىنىڭ زاكون تايىقىنى، 6 يەنى خەلق-مىللەتلەرنى ئاچچىقى بىلەن ئۇلۇكسىز ئۇرغانى، ئەللەرگە غەزەپ قىلىپ تىزگىنسىز زىيانكەشلىك قىلغانى سۇندۇرۇۋەتتى. 7 پۈتكۈل يەر يۈزى ئارام تېپىپ تىنچلىنىدۇ، ئۇلار ناخشا ئېيتىپ تەنتەنە قىلىدۇ. 8 قارىغايىلار بولسا ھالىڭىزنى شادلىنىدۇ، لۇئاندىكى كېدىرلارمۇ: - «سەن گۆرۈڭدە ياتقۇزۇلغاندىن كېيىن، ھېچبىر كەسكىۋىچى بىزنى قورقۇتمايدۇ!» - دەيدۇ. 9 سەن چۈشۈشۈڭ بىلەن تەھتىسارادىكىلەر سېنى قارشى ئېلىشقا ساراسمە بولۇپ كېتىدۇ، سەن ئۈچۈن ئۇلۇكلەرنىڭ روھلىرى، جاھاندىكى جىمىكى «ئوچكە جىنلار» قوزغىلىدۇ، ئەللەرنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى تەختلىرىدىن تۇرغۇزۇلىدۇ؛ (Sheol h7585) 10 ئۇلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ مۇنداق دەيدۇ: - «سېنىڭ ھالىڭمۇ بىزلىرىنىڭكىدەك بوشاپ كەتتىمۇ؟ بىزگە ئوخشاش بولۇپ قالدىڭمۇ؟!» 11 سېنىڭ شائۇ-ھەمىيۇنىڭ چىلتارلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرى بىلەن بىللە تەھتىسارادا چۈشۈرۈلۈپ تۇڭدى، ئاستىڭدا چۈن قۇرنى مۇئەللاپ كېتىدۇ، ئۈستۈڭنى سازاڭلار قېلاپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) 12 ئۇ چۇپان، سەھەر بايلىسى، سەن قانداق قىلىپ ئاسماندىن يىقىلىپ چۈشكەنسىن! ئۇ تېخى تۈتكەندىلا ئەللەرنى بەرگە يىقتۇچى، سەن يەر يۈزىگە تاشلىۋېتىلدىڭ! 13 سەن ئەسلىدە كۆڭلۈڭدە: - «مەن ئاسمانلارغا چىقمەن، تەختىمنى خۇدانىڭ يۇلتۇزلىرىدىن ئۈستۈن قىلىمەن، مەن جامائەتنىڭ تېغىدا، يەنى شىمال تەرەپلەردىمۇ ئولتۇرغەن، 14 مەن بۇلۇتلارنىڭ ئېگىز جايلاردىن يۇقىرىغا تۈرلەيمەن، ھەممىدىن ئالى بىلەن تەڭ بولمەن!» - دېدىڭ. 15 ھالبۇكى سەن تەھتىسارادا، چوڭقۇر ھاڭشىڭ تېڭلىرىگە چۈشۈرۈلدىڭ. (Sheol h7585) 16 سېنى كۆرگەنلەر ساڭا يىقىندىن سىنىچلاپ قاراپ: -

«جاھاننى زىلزىلىگە كەلتۈرگەن، پادىشاھلىقلارنى تىترەتكەن ئادەم مۇشۇمۇ؟»
17 يەر يۈزىنى چۆل-باياۋان قىلىپ، ئۆزىدىكى شەھەرلەرنى غۇلتاقان، تۇتقان ئەسەرلەرنى ئۆز يۇرتىغا ھېچ قويۇپ بەرمىگەن مۇشۇمۇ؟» - دېيىشىدۇ. 18 مانا ئەلەلەر ئىشقا شالغىرى بىرغۇ قالمىي «شان-شەربە»، «تە» [قارا ئىشقا تۇتقى] تۈز تويىدە يېتىشىدۇ، 19 بىراق سەن كەمسىتىلگەن [چىرىگەن] بىر شاخ كەبى، ئولتۇرۇلگەنلەرنىڭ دۇۋىسى ئاستىدا، قىلىچ بىلەن ساجىلانغان، ھاھتىگە تەھتىگە چۈشىدىغانلارغا ئوخشاش، ئاياغ ئاستىدا دەسسەپ-چەيلەنگەن ئۆلۈكتەك، ئۆز گۈرۈڭدىن مەھرۇم بولۇپ تاشلىۋېتىلدىڭ. 20 سەن تاشۇ پادىشاھلار بىلەن بىرگە دەپنە قىلىنمىسەن، چۈنكى ئۆز يۇرتىڭنى ۋەيران قىلغانسەن، ئۆز خەلقىڭنى ئولتۇرۇۋەتكەنسەن، رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ نەسلى ھەرگىز يەنە تىلغا ئېلىنمايدۇ. 21 ئانا-بوۋىلىرىنىڭ قەيەملىكى تۈپەيلىدىن، ئۆزىڭ ئوغۇللىرى قەتلى قىلىشقا تەييار قىلغۇچى، شۇنداق قىلغاندا، ئۇلار ئۆزىدىن تۇرۇپ يەر-جاھاننى ئىشغال قىلمايدۇ، بەزى يۈزى شەھەرگە توشقۇزۇۋېتەلەيدۇ. 22 چۈنكى مەن ئۇلارغا قارشى چىقىمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - مەن بايلىدىن ئۆزىڭ نامىنى ۋە ئۆزىڭ قالدۇقلىرىنى، نەسىل-پەرزەنتلىرىنى ئۇزۇپ تاشلايمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 23 - ۋە ئۇ ھۇنۇقۇشنىڭ ماكانغا، سازلىقلارغا ئايلاندۇرىمەن، ھالا كەت سۇيۇرگىسى بىلەن ئۇنى سۇيۇرۇپ تاشلايمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 24 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق قەسەم ئىچكەنكى، - مەن قانداق ئولىسام، شۇنداق بولىدۇ؛ قانداق مەقسەتتىكى قوغلاغۇچىلارنى ئاشكارىلاپ قويمايسىز! مېنىڭ مۇئابدىكى مۇساپىرىمى ئۆزىڭز قىيما-چىيما قىلىشتىن ئىبارەت، ئۆز ئاغلىرىمدا ئۇنى دەسسەپ-چەيلەيمەن، ئۇ سالغان بوۋىتىرۇق خەلقىنىڭ بوۋىتىدىن، ئۇ ئارتقان يۈك مۇرسىدىن ئېلىپ تاشلىنىدۇ. 26 مانا بۇ يۈككۈل يەر يۈزى توغرىلۇق ئەرادە قىلىنغان مەقسەتتۇر، مانا بۇ بارلىق ئەللەرنىڭ ئۆستىگە ئۇزارتىلغان قولىدۇر. 27 پەرۋەردىگار مۇنداق مەقسەتتىكى يۈككەنكى، كىم ئۇنى توسالسىۇن؟ ئۆزىڭ قولى ئۇزارتىلغانكىن، كىم ئۇنى ياندۇرسۇن؟ 28 ئاھاز پادىشاھ ئۆلگەن يىلىدا مۇنداق ۋەھىي يۈكەندى: - 29 ئى فىلىستىيە، ھەممىڭلار، «بىزنى ئۇرغان تاياق سۇندى» دەپ شادلانماڭلار، چۈنكى يىلاننىڭ يىلتىزىدىن زەھەرلىك بىر يىلان چىقىدۇ، ئۆزىڭ نەسلى بولسا دەھشەتلىك ئۇچار يىلان بولىدۇ. 30 شۇنىڭ بىلەن بوۋىسىلارنىڭ تۇنجى بالىلىرى ئوزۇقلىنىدۇ، مۇمىنلەر بولسا ئىمان-ئامانلىقتا ياتىدۇ، بىراق مەن يىلتىزىڭنى ئاچارچىلىق بىلەن يوقىتىمەن قالغان قىسىمگۇ تەرەپتىن ئولتۇرۇلدى. 31 شۇڭا ئۇ قورۇق، ئالە كۆتۈرگىن، ئى شەھەر، بەرپاد چەككەن! ئى فىلىستىيە، سەن بولساڭ ئېرىپ كەتكەنسەن! چۈنكى شىمال تەرەپتىن ئىس-تەتەكلىك بىر تۈزۈك تۇرەيدۇ؛ ئۆزىڭ يىغىلغان قوشۇنلىرىدا ھېچكىم سەپسىز قالمايدۇ. 32 ئەمدى بۇ ئەلنىڭ ئەلچىلىرىگە قانداق جاۋاب بېرىش كېرەك؟ - «زىغونى تىكىلگۈچى پەرۋەردىگار دۇر، ئۆزىڭ خەلقى ئىچىدىكى ئېزىلگۈچىلەر ئۆزىڭنى باشپاناھ تاپىدۇ» - دېگەن!

15

موتاب توغرىسىدا يۈكەنگەن ۋەھىي، ھالا كەتلىك بىر كەچتىلا، موتابنىڭ ئا شەھىرى ۋەيران قىلىنىدۇ، ھالا كەتلىك بىر كەچتىلا، موتابنىڭ كىر شەھىرى يوق قىلىنىدۇ، 2 يىغا-زارلار كۆتۈرۈش ئۈچۈن، مانا ئۇ ئۇنجانسىغا، دىيىنغا، شۇنداقلا [بارلىق] ئېگىزلىكلەرگە چىقتى، موتاب نېپو ۋە مەدەبا شەھەرلىرى ئۈچۈن بەرپاد كۆتۈرىدۇ، ھەممە باشلار تاقىر كۆرۈنىدۇ، جىمىكى ساقالار كېسىلىپ چۈشۈرۈلدى. 3 كۆچلاردا ئۇلار يۈز كېيىدۇ، تۈگىرلەردە، مەيدانلىرىدا، ھەربىر ئادەم كۆز ياشلىرىنى ياغدۇرۇپ بەرپاد كۆتۈرىدۇ. 4

ھەشونغا، ئېلىئالاھ شەھەرلىرىگە يىغا ئولتۇرىدۇ، ئاۋازلىرى باھاز شەھەرگىمۇ يېتىپ بارىدۇ، شۇڭا موتابنىڭ ئەسكەرلىرىمۇ ندا قىلىدۇ، ئۆزىڭ ۋۇجۇد-باغرىنى تىترەك باسدۇ. 5 مېنىڭ قەلبىمۇ موتاب ئۈچۈن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ، ئۇلارنىڭ قاچقۇنلىرى زورغا ھەم ئەگلات-شىلى-شىجاغا بەدەر قاچىدۇ؛ مانا ئۇلار تويلىشىپ، يىغىلغان يېنى لۇھىقتا چىقىدىغان داۋان يولى بىلەن يۇقىرىغا ماڭىدۇ، ھورونامغا چۈشىدىغان يولدا تۇرۇپ ھالا كەتتىن ئالە-زار كۆتۈرىدۇ. 6 چۈنكى نىرىمدىكى سۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ، ئوت-چۆپەر سولىشىپ، گۈل-گىياھ تۈگەپ كېتىدۇ؛ ھېچ ياپ-يېشىللىق قالمايدۇ. 7 شۇڭا ئۇلار يايلىقىرى، ئاپقان-تەرگىنى يىغىپ «ئەركە ۋادىسى»دىن تۆمەكچى بولىدۇ؛ 8 ئۇلارنىڭ كۆتۈرگەن يىغىسى موتابنىڭ چېگرىسىغا، ئاقۇ-زارلىرى ئەگلاشقا، يىغانلىرى بەئەر-ئېلىمغا يېتىدۇ. 9 دەمىنىڭ سۇلىرى قانغا تولۇپ كېتىدۇ، چۈنكى دەمىنىڭ ئۆستىگە تېخىمۇ كۆپ بالا بىناپتەن تويلايمەن؛ چۈنكى موتابنىڭ قاچقۇنلىرى ھەم زېمىندا قالغانلىرىمگۇ ئۆستىگە بىر شىرنى ئەۋەتمەن.

16

«ئەمدى [غەللە-باراق] قوزىسىنى سېلا [رايوندىن] ئېلىپ، چۆل-باياۋاندىن ئۆتۈپ زېمىنلارنىڭ ھۆكۈمرانىغا، يەنى زىئون قىزىنىڭ تېغىغا ئەۋەتكەن!» 2 تۆۋسىدىن چۆۋلۈپ پاتپاراق بولۇپ كەتكەن قوشلاردەك، موتاب قىزلىرى ئارنون دەرياسىنىڭ كېچىكلەردە [تالاقزادە] يۈرىدۇ. 3 پاراسەت بىلەن ھۆكۈم قىلغۇچىلار، 4 «ئى زىئون قىزى!»، سايىڭزنى چۈشۈرۈپ چۈشكى يورۇقلۇقنى قارا ئىشقا قىلىشقا، شۇ غىربىلارنى يوشۇرۇپ قويغىلىمىز؛ قوغلانغانلارنى ئاشكارىلاپ قويمايسىز! مېنىڭ مۇئابدىكى مۇساپىرىمى ئۆزىڭز بىلەن بىللە ئۇرغۇزغىلىمىز، ئۇلار ئۈچۈن ۋەيران قىلغۇچىنىڭ ئالدىدا باشپاناھ بولغىلىمىز!»، 5 «ئۆتۈنۈشكۈل توغرا»، چۈنكى ئەزگۈچى يوقلىدۇ، ھالا كەت يوق بولىدۇ، ئەزگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى زېمىندىن يوقلىدۇ، تۈزگەرمەس مېھىر-شەپقەت بىلەن بىر تەخت تىكلەندۇ، «داۋۇنىڭ چىدىرى» ئىچىدىكى شۇ تەخت ئۈستىدە بىرسى ئولتۇرىدۇ، ئۇ بولسا، ھەقىقەتەن ئادالەت يۈرگۈزىدىغان، شۇنداقلا ئادالەتتىكى ئىزدەيدىغان، ھەقىقەتلىقنى ئىلگىرى سۈرىدىغان بولىدۇ. 6 بىز موتابنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق (ئۇ ئىنتايىن ھاكاۋۇر)، يەنى ئۆزىڭ ھاكاۋۇرلۇق، تەكەببۇرلۇق، ئوچىقلىق قىلىدىغانلىقى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق؛ بىراق ئۆزىڭ چوڭ گەپلەرى بىكار بولىدۇ! 7 شۇڭا موتاب موتاب ئۈچۈن زار يىغلايدۇ، ئۆزىڭ ھەممىسى زار-زار يىغلايدۇ؛ قايغۇ-ھەسرەتكە چۆمۈپ كىر-ھارەسەتنىڭ «كىشىمىش پوشتاڭلىرى» ئۈچۈن زار-زار يىغلاڭلار! 8 ھەشون رايونىدىكى ئېتىزلار، سىبماھدىكى ئۈزۈم تاللىرىمۇ يىگەپ كېتىدۇ؛ ئەللەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۆزىڭ سەر خىل تۆسۈملۈكلەرنى يۈزۈپ چەيلەيدۇ؛ ئۇلار ئەسلىدە يانا زەرگىچە يېتىپ، چۆل-دالالارنى كەزگەندى، يېپەكلىرى سوزۇلۇپ، «ئۆلۈك دېگەن»نىڭ ئېرىسىغا يەتتى. 9 شۇڭا مەن يانا زەرگىڭ زار-يىغىسى بىلەن بىللە سىبماھنىڭ ئۈزۈم تېلى ئۈچۈن يىغلايمەن، ئۇ ھەشون، ئېلىئالاھ، ئۆز كۆز ياشلىرىم بىلەن سىلەرنى سۇغرىمەن! چۈنكى يازلىق مۇبىرىلەرگە، ھوسۇلۇڭ ئۆستىگە تەننەنە بىر سادا ياڭرىتىلىدۇ. 10 خۇشاللىق مۇبىلىك باغلاردىن مەھرۇم قىلىنىپ، شادلىقمۇ يوق قىلىنىدۇ؛ ئۆزۈم ئارقىلاردان نە خاشا ئاۋازلىرى ئاڭلانمايدۇ، نە تەننەنە قىلىنمايدۇ، دەسسەگۈچىلەر ئۆزۈم كۈلچەكلەرنى چەيلەيدۇ. چۈنكى مەن ئۆزۈم كۈلچەكلەردىكى خۇشال ۋاراقچىلارنى توختاتىم. 11 شۇڭا ئىچ-باغرىلىرىم موتاب ئۈچۈن چالغان چىلتاردەك ئاغرىپ مۇڭلۇق ياڭرايدۇ، ئىچم كىر-ھەرەسلىكلەر ئۈچۈن شۇنداق؛ 12 شۇنداق بولىدۇكى، موتاب ئۆزى ئۆپتىپ دۇئا قىلغۇچى ئۆزىڭنىڭ «يۇقىرى ئورنى»غا چىقىپ كەلگەندە، ياكى دۇئا قىلغۇچى «مۇقەددەس ئورنى»گە كىرگەندە، ئۇ مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشەلمەيدۇ. 13

مانا مۇشۇ سۆزلەرنى پەرۋەردىگار موئاب توغرىلىق بۇرۇن ئېيتقان. 14 بىراق ھازىر پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: - «ئۈچ يىل ئىچىدە مەدىكار ھېسابلىغاندەك، موئابنىڭ كۆپلىگەن قوشۇن-ئاھالىسى بولغىنى بىلەن، ئۇنىڭ بەخىرلەنگەن شۇھرىتى يەكسان بولىدۇ، ئۇلارنىڭ قالدۇقلىرى بولسا ئىنتايىن ئاز ۋە ھالسىز بولىدۇ».

17

دەمەشىق توغرىلىق يۈكەنگەن ۋەھىي: - مانا، دەمەشىق شەھەر بولۇپ تۇرۇۋەرمەي، ناھايىتى بىر دۆۋە خارابىلىققا ئايلاندۇرۇلىدۇ. 2 ئاروئەردىكى شەھەرلەر ئادەمزا ئىسىز بولۇپ، قوي پادىلىرىغا قالدۇرۇلىدۇ، ئۇلار تىنچ-ئامان ياتىدۇ، ئۇلارنى قورققۇدەك ھېچبىر ئادەم ئۇلارنى كۆرۈۋەلمەيدۇ. 3 ئەفرائىمدا بولسا، قورغانلىق شەھەرلەر يوقىلىدۇ، دەمەشىقنىڭ شاھانە ھوقۇقى، سۈرىيەنىڭ قالدۇقلىرى يوقىلىدۇ، ئۇلار «ئىسرائىلنىڭ شۇھرىتى» دەپ يوق بولىدۇ. - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 4 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ، ياقۇبنىڭ شۇھرىتى سۈسلىشىپ، تېنىدىكى سېمىز ئەتلەر سېزىپ كېتىدۇ. 5 ئۇلارنىڭ ھالى بولسا ئومۇمىي يۇغداي ئورغاندىن كېيىن، يەنى بىلىكى بىلەن يىغىپ ئورغاندىن كېيىن، ھەتتا رەفائىم جىلغىسىدا ئادەملەر باشقاقلارنى تەرگەندىن كېيىنكى ھالەتكە ئوخشاش، [قالغىنى يوق دېپەللىك بولىدۇ]؛ 6 ھالبۇكى، يەنە ئازراق تەرگۈدەك باشقا، زەپۈن دەرىخى سىلكىنىگەندىن كېيىن، ئەڭ ئۈچىدا ئىككى-ئۈچ تال مېۋە، كۆپ مېۋىلىگەن شاخلىرىدا توت-بەش تال مېۋە قالدۇرۇلىدۇ، - دەيدۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار. 7 - شۇ كۈنى ئىشنان بولسا ياراتقۇچىسىغا نەزىرىنى تىكىدۇ، كۆزى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدا بولىدۇ. 8 ئۇلار ئۆز قوربانىغا، يەنى ئۆز قولى بىلەن ياسىغانلىرىغا، ياكى بارماقلىرى بىلەن شەكىللەندۈرگەنلىرىگە ھېچ قارىمايدۇ، نە «ئاشەراھ» لارغا نە «كۆن تۇرۇكلار» گە ھېچ ئۈمىد باغلىمايدۇ. 9 شۇ كۈندە ئۇنىڭ قورغانلىق شەھەرلىرى، ئەسلىدىكى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا چاتماقلىققا ۋە ئاقىر ئاغلاغا ئايلاندۇرۇلغان خارابە شەھەرلەردەك، ھەممىسى ۋەيران بولۇپ كېتىدۇ. 10 چۈنكى نىجاتىڭ بولغان خۇدانى تۇتۇپ قالدۇڭ، كۈچۈڭ بولغان «قورام تاش بولغۇچى» نى ئەسلىمىدىڭ، شۇڭا سەن «سەرخىل» ئۈسۈملۈكلەرنى تىكىپ قويغىنىڭ بىلەن، ۋە ياقۇب ئۆزىنى ئۆزۈم ئالغىنى تىكىنىڭ بىلەن، 11 ئۇلارنى تىككەن كۆزىلا ياشايتقىنىڭ بىلەن، تىككەن ئەتىسىلا ئۇلارنى چېچەكلەتكىنىڭ بىلەن، ھوسۇلغا ئېرىشكەن كۈنىدە، ئۇ بەقەت بىر پاتمان داۋالغۇسىز قايغۇ-ھەسرەت بولىدۇ، خالاس! 12 ھەي! كۆپ خەلقلىرنىڭ چۇقان-سۈرەنلىرى! ئۇلار دېگىز-ئوچىقلارنى ئۇرغۇتۇپ دولقۇنلارداك شۇبۇقۇنلارنى كۆتۈرىدۇ، ئاھ، ئەللەرنىڭ قايىم-تاشقىنلىرى! دولقۇنلانغان كۆچكۈن سۇلارداك ئۇلار قايىم-تاشقىنلارنى كۆتۈرىدۇ. 13 ئەللەر ئۇلۇغ سۇلارنىڭ قايىم-تاشقىنلىرىدەك دولقۇنلىنىپ كېتىدۇ، بىراق ئۇ ئۇلارنىڭ دەمكىسىنى بېرىشى بىلەنلا، ئۇلار يىراققا بەدەر چېچىپ كېتىدۇ. ئۇلار ئاندىكى توت-چۆپلەرنىڭ توي-تويلىرىنى شامالدا يىراققا ئۇچۇرۇۋېتىلگەندەك، قارا قۇيۇن ئالدىدا چاڭ-توزاڭلار قۇيۇن بولغاندەك ھېدۈپىلىدۇ. 14 كەچتە - ۋەھىمە! تاڭ سەھەردە - يوق بىراق! مانا بىزنى بۇلاپ كەتكەنلەرنىڭ نېسىۋىسى، بىزدىن ئولجا-غەنىمەت ئېلىۋالغانلارنىڭ ئاقىۋىتىدۇر!

18

ئادە، ئېفىئوپىيە دەريالىرىنىڭ بويلىرىدىكى قاناتلارنىڭ ۋىزىلىدىغان ئاۋازلىرى بىلەن قاپلانغان يەر-زېمىن! - سەن قومۇش كېمىلەر ئۈستىدە ئەلچىلەرنى دېگىزىدىن ئۆتكۈزۈپ ئەۋەتسەن، - نى ئەل ئاپان خەۋەرچىلەر، ئېگىز بۇيۇق ھەم سىلىق تېرىلىك بىر ئەلگە، يىراق-يېقىنلارغا قورقۇنچ بولدىغان بىر مىللەتكە، زېمىنى دەريالار تەرىپىدىن بۆلۈنگەن، كۈچلۈك، تاجاۋۇزچى بىر ئەلگە [قايتىپ]

بىرىڭلار! 3 جاھاندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، جىمىكى يەر يۈزىدىكىلەر! ئاغلاردا بىر تۇغ كۆتۈرۈلگەندەك، كۆرۈڭلار! كاناي چېلىنغاندەك، ئاڭلاڭلار! 4 چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: - مەن تىنچلىقتا تۇرغەنمەن، نۇر ئۈستىدە بالىداپ تۇرغان تىنچسىڭلەر، ئىسسىق ھوسۇل مەزگىلىدىكى شەبەملىك بۇلۇتتەك، ئۆز ئورالغۇدا كۆزىتىمەن، 5 چۈنكى ھوسۇل ئېلىش ئالدىدا، ئۆزۈم چېچەكلىگەندىن كېيىن، چېچەكلەر ئۆزۈم بولغاندا، ئۇ بۇتغۇچى چاقلار بىلەن بىخلىرنى كېسىپ، ھەم شاخلىرىنى كېسىپ تاشلايدۇ. 6 ئۇلار يىغىنىۋېلىپ ئاغىدىكى ئالغۇر قوشلارغا، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلارغا قالدۇرۇلىدۇ. ئالغۇر قوشلار ئۇلاردىن ئۇزۇقلىنىپ يازنى ئۆتكۈزىدۇ، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار ئۇلار بىلەن قىشنى ئۆتكۈزىدۇ. 7 شۇ كۈندە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا بىر سوۋغات ئېلىپ كېلىنىدۇ، يەنى ئېگىز بۇيۇق ھەم سىلىق تېرىلىك بىر مىللەتتىن، يىراق-يېقىنلارغا قورقۇنچ بولدىغان بىر ئەلدىن، زېمىنى دەريالار تەرىپىدىن بۆلۈنگەن، كۈچلۈك، تاجاۋۇزچى بىر مىللەتتىن بېرىلىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بولغان جايبغا، يەنى زىغون تېغىغا ئېلىپ كېلىنىدۇ.

19

مىسىر توغرىلىق يۈكەنگەن ۋەھىي: - مانا، پەرۋەردىگار تېز ئۆچىدىغان بۇلۇت ئۈستىگە مىسىپ، مىسىرغا يېتىپ كېلىدۇ، مىسىردىكى بۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا تەۋىنىپ كېتىدۇ، مىسىرنىڭ يۈزى بولسا ئىچىدىن ئېرىپ كېتىدۇ. 2 - «ۋە مەن مىسىرلىقلارنى بىر-بىرىگە قارشى قۇتتىمەن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز قېرىنداشلىرىغا قارشى تۇرىشىدۇ، ئۆز قوشنىلىرى بىلەنمۇ سوقىشىدۇ، شەھەر بىلەن شەھەر، پادىشاھلىق بىلەن پادىشاھلىق بىر-بىرىگە قارشى تۇرىشىدۇ؛ 3 ۋە مىسىرنىڭ روھى ئۆز ئىچىدىن يوقاپ كېتىدۇ، مەن ئۇلارنى مەسلىھەتسىز قالدۇرغەنمەن؛ شۇڭا ئۇلار بۇلارنى ۋە ئەرۋاھلارنى، ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچىلارنى ھەم پالچىلارنى ئەزدە مەسلىھەت سورايدۇ، 4 مەن مىسىرلىقلارنى رەھىمسىز بىر ھۆكۈمراننىڭ قولىغا تاپشۇرغەنمەن، ئەشەددى بىر پادىشاھ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ» - دەپ جاكارلايدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار، 5 ھەم سۇلار «دېگىز» دىن يوقايدۇ، دەرياسى قاغىراپ پۈتۈنلەي قۇرۇپ كېتىدۇ؛ 6 دەريالارنى سېسىقچىلىق قاپلايدۇ، مىسىرنىڭ ئۈستىگە ئالانلارنى قاغىراپ تۈگەيدۇ، قومۇشلار ھەم يېكەنلەر سولىشىدۇ، 7 نىل دەرياسى بويىدىكى يەرلەر، نىل دەرياسىنىڭ قۇيۇلۇش ئاغزىدىكى يەرلەر گىياھسىز قالىدۇ، نىل دەرياسى بويىدىكى زىرائەتلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇپ، تۈزۈپ، يوقىلىدۇ. 8 بېلىقچىلار بولسا زار قاقشايدۇ، نىل دەرياسىغا قارماق تاشلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ئالە كۆتۈرىدۇ، سۇلارنىڭ ئۈستىگە تور يايغۇچىلارنىڭ بېشى ساڭگىلاپ كېتىدۇ. 9 زىغىرچىلار ھەم لىباس توقۇغۇچىلار خىجالەتچىلىككە قالىدۇ، 10 ھەممىسىنىڭ «تۈرۈك» لىرى پارە-پارە بولۇپ، مەدىكارلارنىڭ كۆڭلۈمۈ يېرىم بولىدۇ. 11 ئەلغۇ ئەخمەق زۇتان شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى! پەرۋەردىگار ئەڭ دانا مەسلىھەتچىلىرىدىن ئەخمەق ئەمەسلىھەتچىلىرىدۇر چىقىدۇ! سىلەر قانداقۇ پەرۋەنگە: - «مەن بولسام دانالارنىڭ ئەۋلادى، قەدىمكى پادىشاھلارنىڭ ئەسلىدۇرمەن!» - دەۋاتقانلىرىڭىز چىقى؟ 12 [مىسىر]، سېنىڭ دانىشمەنلىرىڭ ھازىر قېنى؟ ئۇلار دانىشمەن بولسا، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مىسىر توغرىلىق ئېيلىرى كۈڭلۈككە يۈكەنلىكىنى ساڭا ئايان قىلسۇن! 13 زۇتان شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى نادانلاش، مەمىقسى شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى ئالدىنىپ كەتتى؛ مىسىر قەبىلىلىرىنىڭ «بۇرچەك تاش» لىرى بولسا ئۇلارنى ئېزىتىۋېرىدۇ. 14 پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئارىسىغا بىر قايىمۇقۇرغۇچى روھنى ئارىلاشتۇرەتتى؛

شۇڭا بىرى مەست بولۇپ تۇز قۇسۇقدا تېپىلىپ ئەلەك-سەلەك بولغاندەك، ۋە سۈەسدىن قورقۇپ باشباھانلىق ئىزدەپ بارغان تايانچمىزغۇ، بىزلەر ئەمدى ئۇلار مىسىردىكىلەرنى ھەر بىر ئىشدا ئەلەك-سەلەك قىلىۋەتتى. 15 شۇنىڭ بىلەن مىسىرغا، باش، قۇرۇق، پالما شېخى ياكى قۇمۇشلار قىلغۇدەك ھېچقانداق ئامال قالمادى. 16 شۇ كۈنى مىسىردىكىلەر قىز-ئاياللارغا ئوخشاپ قالدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار قولىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەكلىپى بىلەن تىرەپ قورقۇدۇ، 17 ھەمدە يەھۇدا زېمىنى بولسا مىسىرغا ۋە ھەممە بولۇپ قالدۇ، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن ئىرادىسى تۈپەيلىدىن، يەنى ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە قارىتىلغان ئىرادىسى تۈپەيلىدىن، كىمگە يەھۇدانىڭ گېھى قىلىنسا شۇ چۆچۈيدۇ. 18 شۇ كۈنى قاناتاننىڭ تىلى سۆزلەيدىغان، ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا بېقىنىپ سادىقلىق قىلىدىغان مىسىرنىڭ بەش شەھىرى بولدى، ئۇلاردىن بىرى «ھالەك شەھىرى» دەپ ئاتىلىدۇ. 19 شۇ كۈنى مىسىرنىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر قۇربانغا، ھەم چېگرىسىدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر تۈرۈك بولدى. 20 بۇلار بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا ھەم بەلگە ھەم شاخت بولدى، چۈنكى ئەزگۈچىلەر تۈپەيلىدىن ئۇلار پەرۋەردىگارغا نالە كۆتۈرگەن بولدى، ئۇ ئۇلارنى ئەركىنلىككە چىقىرىدىغان بىر قۇتقۇزغۇچى ھەم قوغدىغۇچى ئەۋەتتى. 21 پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارغا تۇتۇلۇپ ئايان قىلىندۇ، شۇ كۈنى مىسىر پەرۋەردىگارى تۇتۇيدۇ، ئۇلار ئۇنىڭغا قۇربانلىق ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ، ئۇلار پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىدۇ ۋە ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىدۇ. 22 پەرۋەردىگار مىسىرنى تۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى تۇرىدۇ ھەم ساقايتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىدۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ دۇئا-تلاۋىتىنى قوبۇل قىلىپ ئۇلارنى ساقايتىدۇ. 23 شۇ كۈنى مىسىردىن ئاسۋىرىيەگە ماڭدىغان، ئېگىز كۆتۈرۈلگەن تۈز يول ئېچىلىدۇ، ئاسۋىرىيەلىكلەر مىسىرغا كىرىدۇ، مىسىرلىقلار ئاسۋىرىيەگە كىرىدۇ، مىسىر ئاسۋىرىيە بىلەن بىللە [خۇدانىڭ] خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدۇ. 24 شۇ كۈنى ئىسرائىل مىسىر ۋە ئاسۋىرىيە بىلەن بىر بولۇپ، ئۇچىسى، يەر يۈزىدىكىلەرگە بەخت يەتكۈزگۈچى بولىدۇ. 25 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا بەخت ئاتا قىلىپ: - «خەلقىم بولغان مىسىرغا، ئۆز قولىمنىڭ ئىجادى بولغان ئاسۋىرىيەگە ۋە ئۆز مەراسىم بولغان ئىسرائىلغا بەخت يار بولسۇن!» - دەيدۇ.

20

ئاسۋىرىيەنىڭ [سەردارى بولغان] «تارتان» ئاشود شەھىرىگە كېلىپ مۇھاسىرە قىلغان بىلى ئاسۋىرىيە پادىشاھى سارگون ئۇنى ئەۋەتكەن (ئۇ ئاشودقا قارشى جەڭ قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى): - 2 - شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا ئارقىلىق سۆز قىلغانىدى، ئۇ ئۇنىڭغا: - «چاترىقىڭنى بۇز ئىچ تامىلىڭنى سېلىۋەت، پۈتۈكلىكى كەشكىنى سېلىۋەت» - دېگەندى، ئۇ شۇنداق قىلدى، يالڭىچ ۋە يالاڭ ئايغ مېڭىپ يۈردى. 3 ۋە پەرۋەردىگار ئاخىرىدا مۇنداق دېدى: - «مېنىڭ قۇلۇم يەشايا مىسىر ۋە ئېفىئوپىيە توغرىلىق خەۋەر بېرىدىغان بېشارەت ھەم كارامەت سېتىدە بولۇش ئۈچۈن يالڭىچ ھەم يالاڭ ئايغ ئۈچ يىل مېڭىپ يۈرگەندەك، 4 ئوخشاشلا مىسىرنى ئەسەرلەر ۋە ئېفىئوپىيەلىك سۈرگۈنلەر ياش بولسۇن، قېرى بولسۇن، يالڭىچ ھەم يالاڭ ئايغ، كاسسى چۇقۇق ھالدا ئاسۋىرىيە پادىشاھى تەرەپىدىن مىسىرنى شەرمەندىلىكتە قالدۇرۇپ، يالاپ ئېچىۋېتىلىدۇ. 5 ئۇلار بولسا قورقۇشۇپ، ئۆز تايانچىسى بولغان ئېفىئوپىيەدىن ۋە بەخرى بولغان مىسىردىن ئۆمىدىزلىنىپ كېتىدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن بۇ دېڭىز بويىدىكىلەر: - «مانا بۇ ئاسۋىرىيە پادىشاھىنىڭ

22

ئالامەت كۆرۈنۈش بېرىلگەن جىلغا توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھىي: - سىلەر ھەممىڭلار ئۆزلىرىڭلارنىڭ ئۈستىگە چىققۇلغىنىڭلار زادى نېمە قىلىنىڭلار؟ 2 سىلەر خۇشاللىق دەپدە بېسىنى كۆتۈرىدىغان، ۋاراڭ-چۆرۈڭغا تولغان يۇرت، شادلىنىدىغان شەھەر، سىلەردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر قىلىچ بىلەن چېپىلغان ئەمەس، ياكى جەڭگەردە ئۆلگەن ئەمەس، 3 ئەمەللىرىڭلارنىڭ ھەممىسى بىراقلا قېچىشقا، ئۇلار ئوقىياسز ئەسەر بولدى، يىراققا قاچقان بولسۇم، سىلەردىن

تېپىۋىلغانلارنىڭ ھەممىسى بەرلىكتە ھەسر بولدى. 4 شۇڭا مەن: «نەزىرىڭلارنى مېنىڭ ئېلىڭلار، مېنى قاتتىق يىغلاشقا قۇيۇڭلار، خەلقىنىڭ بۇلىنىپ كېتىشى توغرىلىق ماڭا تەسەللى بەرشەكە ئالدىراپ تۇرۇڭلارنى ئۇرمانغا كىر» - دېدىم. 5 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگاردىن «تالامەت كۆرۈنۈش بېرىلگەن جىلغا» نىڭ بېشىغا بىر كۆن چۈشۈدۇ، ئۇ بولسا ئاۋارىچىلىك بولدىغان، تاياغ ئاستى قىلىنىپ يېتىۋېلىدىغان، ئادەملەر قايمۇقتۇرۇلدىغان، سېپىل سوقۇلۇپ چىقىدىغان، تاغلارغا قاراپ يالۋۇرۇپ چىقىرىۋالدىغان بىر كۆنى بولدى. 6 ئېلام جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئادەملىرى بىلەن، ئاتلىق ئەسكەرلىرى بىلەن ئوقدانى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، كىر بولسا قالدقانى ئېچىپ تەييار قىلىدۇ، 7 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئەڭ گۈزەل جىلغىلەرنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن تولاپ كېتىدۇ، ئاتلىق ئەسكەرلەر دەرۋازاڭ ئالدىدا سەپ تارتىپ تۇرىدۇ. 8 ئۇلار ھەزۇدانىڭ ئۈستىدىكى قالدقانى ئېلىپ تاشلايدۇ، بىراق سەن [زىغون] شۇ كۈندە «ئورمان سارايى» دىكى قوراللارغا ئۈمىد باغلىغانسەن، 9 سىلەر داۋۇتنىڭ شەھىرىنىڭ بۇسۇلگەن جايلىرىنىڭ كۆپ ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، پەستىكى كۆپلەك سۇلىرىنى بىر يەرگە يىغىپ سۇ ئامبىرى قىلىدىڭلار، 10 يېرۇسالىمداكى ئۆيلەرنى ساناپ، ئۇلاردىن بەزىلىرىنى يۇزۇپ سېپىلى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن ئىشلەتتىڭلار، 11 شۇنداقلا كونا كۆپلەكتىكى سۇلارنى ئىككى سېپىل ئوتتۇرىسىغا يىغىپ ئامبار قىلىدىڭلار؛ بىراق مۇشۇلارنى ياراتقۇچىغا ھېچ قارىمىدىڭلار، بۇرۇندىن بۇرۇن بۇلارنى شەكىللەندۈرۈپ بېكىتكۈچىگە ھېچ ئۈمىد باغلىمىدىڭلار! 12 شۇ كۈنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار سىلەرنى يىغلاپ ماتەم تۇتۇشقا، چاچنى چۈشۈرۈپ بايقەش بولۇشقا، يۈز كېيىم كېيىشكە مۇراجىئەت قىلدى. 13 بىراق بۇلارنىڭ ئورنىدا، مانا خۇشاللىق ۋە شادلىق، كىللىرىنى سويۇش، قوبلارنى بوغۇزلاش، گۆشلەرنى يېيىش، شارابلارنى ئىچىش، «يەيلى، ئىچىلى، چۈنكى ئەتە دۇنيادىن كېتىمىز» - دېيىشلەر بولدى! 14 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار تەرىپىدىن قۇلىقىغا ئايان قىلىندىكى، «بەرھەق، مۇشۇ گۇناھ سىلەر ئۆلىگۈچە كەچۈرۈلۈپتۇ» - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار. 15 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار مانا شۇنداق دەيدۇ: «بارغىن، مۇشۇ غوجىدار، ئوردىنى باشقۇرىدىغان مۇشۇ شەبەنىڭ يېنىغا كىرگىن، ئۇنىڭغا: 16 ساڭا مۇشۇ يەردە نېمە بار؟ ياكى مۇشۇ يەردە كىمىڭ بار؟ بىرى ئېگىزلىككە تۈزى ئۈچۈن بىر گۈر قازغاندەك، تۈزى قورام تاشتىن بىر قونالغۇنى يوتۇغاندەك، ئۈزۈڭ ئۈچۈن بىر گۈر كولىدىڭمۇ؟ 17 مانا ھەي پالۋان، پەرۋەردىگار سېنى ئۆز چاڭگىلىغا ئېلىپ، چىڭ سىقىمداپ، 18 ئاددىن پومداقتەك سېنى بېياپان، يىراق بىر زېمىنغا تاشلىۋېتىدۇ. سەن تاشۇ يەردە تولىسەن، ھەم تاشۇ يەردە ھەيۋەتلىك جەڭ ھارۋىلىرىڭمۇ قالدۇ، ئۇ غوجاڭنىڭ جەمەتىگە شەرمەندىلىك كەلتۈرگۈچى! 19 مەن سېنى مەنسىپىگەن ئېلىۋېتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سېنى ئورۇنڭدىن چۈشۈرۈۋېتىمەن. 20 شۇ كۈنمۇ شۇنداق بولىدۇكى، مەن ھەلىقىيانىڭ ئوغلى ئۆز قۇلۇم بولغان ئېلىكامنى چاقىرىمەن، 21 سېنىڭ تۇنۇڭنى كىيىدۈرمەن، سېنىڭ پوتاك بىلەن ئۇنىڭ بېلىنى چىڭ قىلىمەن، ھۆكۈمرانلىقىڭنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ يېرۇسالىمدىكىلەرگە ۋە ھەزۇدا جەمەتكە ئانا بولىدۇ. 22 داۋۇت جەمەتنىڭ ئاچقۇچىنى مەن ئۇنىڭ مۇرىسىدە قويغىن، ئۇ ئاچسا، ھېچكىم ئېتەلمەيدۇ، ئەنئەنە، ھېچكىم ئاچالمىدايۇ. 23 مەن ئۇنى مۇقەم بىر جايعا قوزۇق قىلىپ بېكىتمەن، ئۇ بولسا ئاتىسىنىڭ جەمەتى ئۈچۈن شەرەپلىك ھوقۇق-تەخت بولىدۇ، 24 خەلق ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاتىسىنىڭ جەمەتىنىڭ بارلىق شۆھرەتلىرىنى يۈكلەيدۇ، يەنى بارلىق ئۇرۇق-ئەسلىرىنى، بارلىق كىچىك قاچا-

23

تۇر توغرىلىق يۈكلەنگەن ۋەھى: - ئۇ تارشىشتىكى كېمىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى ئۇ خاراب قىلىندى، شۇ يەردە توي يوق، پورمۇ يوق. سېپىرۇس ئارىلىدىن بۇ خەۋەر [كىمىدىڭلار] گە ئايان قىلىندۇ، 2 زىندوندىكى سودىگەرلەر دېڭىزدىن ئۆتۈپ سىلەرنى تەمىنلەپ كەلدى، ئۇ ئارالدىكىلەر، ئەمدى شۇڭ بولۇڭلار! 3 شۆھرىدىكى بېياپان سۇلار ئۈستىدىن يۈتكەنگە دانالار، يەنى نىل دەرياسىنىڭ ھوسۇلى ئۇنىڭ دارامىتى بولغانىدى، ئۇ ئەللەرنىڭ بازىرى بولغانىدى! 4 ئۇ زىدون، خىجالەت بول، چۈنكى دېڭىز يەنى ئۇرغا قورغان بولغان دېڭىز دەيدۇكى: «مەندە ھېچ تولغاق بولمىدى، ھېچ ئۇغىمىم، يىگىتلەرنى ياكى قىزلارنى ھېچ باقمىغاندەك مەن!» 5 مۇشۇ خەۋەر مىسىرغا بەتكەندە، ئۇلارمۇ بۇ خەۋەر خۇددى ئۇرغا كەلگەندەك قاتتىق ئازابلىنىدۇ. 6 سىلەر دېڭىزدىن ئۆتۈپ تارشىشقا كېتىڭلار! ئۇ دېڭىز بويىدىكىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! 7 سىلەرنىڭ قەدىم تەييامدىن بار بولغان، شاد-خۇراملىققا تولغان شەھەرلىك مۇشۇمۇ؟! مانا ئۇلارنىڭ پۇتلىرى ئۆزلىرىنى مۇساپىر قىلىشقا يىراقلاشتۇرۇپ بارىدۇ! 8 تاجلارنى ئىلتىپات قىلغۇچى بولغان، سودىگەرلىرى ئەمىرلەر بولغان، دەللىللىرى جاھاندا ئايرۇلۇقلار ھېسابلىغان ئۇنىڭمۇ تەغدىرىنى كىم بېكىتكەن؟ 9 - بۇلارنى بېكىتكۈچى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى پەرۋەردىگار دۇر! مەقسىتى بولسا شان-شۆھرەتتىن كېلىپ چىققان جىمى تەكەببۇرلۇقى رەسۋا قىلىش، جاھاندىكى جىمىكى يۈز-ئايىرۇلۇقلارنى پەسلىتىۋېتىش ئىبارەت! 10 تارشىشنىڭ قىزى، نىل دەرياسىدەك ئۆز زېمىنىگە ئەركىن ئازادە يارا! چۈنكى [ئۆردىن] كەلگەن تىزگىن ھازىر يوق. 11 چۈنكى پەرۋەردىگار قولىنى دېڭىز ئۈستىگە ئۆزىتىپ، دۆلەتلەرنى تەۋرىتىدۇ، ئۇ قاناتان توغرىلۇق ئەمىر قىلغان، ئۇنىڭدىكى قەتە-قورغانلارنى يوقۇتۇلسۇن دەپ بەرمان چۈشۈرگەن. 12 ۋە: - «ئۇ باسقۇچىلىققا ئۇچرىغان زىدون قىزى، سەن ئىككىنچى ھېچ تەبەئە قىلمىسەن، ئورۇنڭدىن تۇرۇپ، سېپىرۇس ئارىلىغا ئۆتۈپ كەتكىن، ھەتتا شۇ يەردە سەن ھېچ ئارام تاپمايسەن» - دېدى. 13 قاراڭلار، بايىل-كالىدىلەرنىڭ زېمىنى! بۇ يەرنىڭ خەلقى بولۇپ باقمىغاندەك قىلىدۇ، ئاسۇرىيە ئۇنى چۆل-باياۋان جانۋارلىرى ئۈچۈن ماكان قىلغان، پوتەيلەرنى ياساپ، ئۇلارنىڭ ساراي-ئوردىلىرىنى ۋەيران قىلىپ، خارابىلىككە ئايلاندۇرۇۋەتكەن. 14 ئۇ تارشىشتىكى كېمىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى قورغىنلىقلار خاراب قىلىندى. 15 ۋە شۇ كۈنى بولىدۇكى، پادىشاھنىڭ كۈنلەرنى ھېسابلىغىندەك، تۈز بەتمىش يىل ئۆتۈلۈدۇ، بەتمىش يىل ئۆتكەندىن كېيىن، ئۇنىڭ ئەھۋالى باھىشە ئايالنىڭ ناخشىسىدەك بولىدۇ؛ 16 چىلتارنى ئېلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ يۈر، ئۇ ئۆتۈلغان باھىشە ئايال! ئۆزۈڭگە يەنە خەقتىڭ دىققىتىنى تارتاي دېسەڭ، يېقىملىق بىر بەدە چىلىپ، كۆپرەك ناخشىلارنى ئېيت! 17 ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، بەتمىش يىلنىڭ ئۆتۈشى بىلەن، پەرۋەردىگار ئۆزىنى يوقلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ بەنە ئۆزىنى ئىجارىگە بېرىپ، يەر يۈزىدىكى ھەممە پادىشاھلىقلار بىلەن يەنە بۇزۇقچىلىق قىلىدۇ؛ 18 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ماللىرى ۋە ئۆزىنى سېتىپ، تاپقان پۇلى بولسا پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ مۇقەددەس بولىدۇ، ئۇ خەنزىگە سېلىنمايدۇ ياكى توپلانمايدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ مۇشۇ سودىسى بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا شۆھرەتلىرىنى يۈكلەيدۇ، يەنى بارلىق ئۇرۇق-ئەسلىرىنى، بارلىق كىچىك قاچا-

تۇرغانلار ئۈچۈن ئايرىم قىلىندۇ، ئۇ ئۇلارغا قانۇنچە يەپ-ئىچىشكە، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئېسىل كىيىم-كېچەكلىرى ئۈچۈن تىنچلىتىلدى.

مانا، پەرۋەردىگار يەر يۈزىنى بەربات، ۋەيران قىلىپ، ئۇنى ئاستىن-ئاستىن قىلىۋېتىپ، ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلارنى تەرەپ-تەرەپكە تارقىتىدۇ؛ 2 شۇ ۋاقىتتا شۇنداق بولىدۇكى، خەلقلەر قانداق بولسا، كاھىن شۇنداق بولىدۇ، قۇل قانداق بولسا، خوجايىنى شۇنداق بولىدۇ؛ دەپكە قانداق ئايال خوجايىنى شۇنداق بولىدۇ؛ سېتىۋالغۇچى قانداق بولسا، سېتىۋەتكۈچى شۇنداق بولىدۇ؛ تۆتتە ئالغۇچى قانداق بولسا، تۆتتە بەرگۈچى شۇنداق بولىدۇ؛ تۆسۈم ئالغۇچى قانداق بولسا، تۆسۈم بەرگۈچى شۇنداق بولىدۇ. 3 يەرى يۈزى پۈتۈنلەي بەربات قىلىندۇ، پۈتۈنلەي يۇڭ-تالاڭ قىلىندۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار مۇشۇ سۆزنى قىلدى. 4 يەر يۈزى ماتەم ئۈتىدۇ، ئۇ ئەزەپلىشىدۇ، جاھان سالسىزلىنىپ زەئىپلىشىدۇ، يەر يۈزىدىكى بەگ-تەرەپلەر مۇھالدىن كېتىدۇ. 5 يەر-زېمىن تۈزىدە ئۇرۇۋاتقانلار تەرىپىدىن بۇلغىنىدۇ، چۈنكى ئۇلار كۆرسەتمە-قانۇندىن چەتلىگەن، [تەبىئەتنىڭ] قانۇنىيەت-تەرتىپىنى ئۆزگەرتىۋەتكەن، مەڭگۈلۈك ئەھدىمىنى يوققا چىقىرىۋەتكەن. 6 شۇ كۈنگە ئەنەت يەر يۈزىنى يۇتۇۋالدى، ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلار «گۇناھى بار» دەپ ھېسابلىنىدۇ، شۇڭا يەر يۈزىدىكىلەر يۇتۇۋېلىندۇ، ئىنسانلار ئاز قالدۇ. 7 يېڭى شاراب تۇگىي دەپ قالدۇ، ئۈزۈم تاللىرى بولسا سولشىپ كېتىدۇ، كەيلىكتىن كۆڭلى خۇش ئادەملەرمۇ ئۆھ ئارتىشىدۇ؛ 8 داپلارنىڭ شوخ سادالىرى توختايدۇ، كۆكۈل ئېچىۋاتقانلارنىڭ ۋاراڭ-چۇرۇڭلىرىمۇ تۇگەيدۇ، چىلتارنىڭ شادلىق مۇڭلىرىمۇ توختايدۇ. 9 شاراب ئىچكەنلەرنىڭ ناخشىسى يوقايدۇ، ھاراق ئىچكەنلەرگە ھاراق ئاچچى تۇيۇلدى. 10 تەرتىپسىز، مەنسىز شەھەر يۈزۈلدى، ھېچكىم كىرىمىسۇن دەپ ھەممە ئۆيلەر ئېتىلىدۇ؛ 11 كوچىلاردا شاراب ئۈچۈن ئالە-بەرياد كۆتۈرۈلدى، بار شاد-خۇراملىق تەتەككە ئايلىنىدۇ، يەر-زېمىندىكى شادلىق يوقايدۇ. 12 شەھەردە پەقەت ۋەيرانچىلىققا قالدۇ، دەرۋازا بولسا چىقىلغان، ھەممىسى - خاراب بولىدۇ؛ 13 چۈنكى خەلق-مىللەتلەرنىڭ ئارىسىدا، يەر-جاھاننىڭ ئوتتۇرىسىدا شۇنداق بولىدۇكى، زەپىزۇن دەرغىنى قاققاندىن كېيىن قېپ قالغان زەپىزۇنلاردەك، ئۈزۈم ھوسۇلىنى يىغۇلغاندىن كېيىن تەرگۈدەك بەرنەچچىلا ئۈزۈم قالغاندەك، بىر قالدسى قالدۇرۇلدى. 14 [قالدىلار] بولسا ئاۋازلىرىنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ھەيۋىسىگە قاراپ تەبىئەت قىلىدۇ، ئۇلار دېڭىز تەرەپتىن سۈرەن سالىدۇ. 15 شۇڭا پەرۋەردىگارنى شەرقىمۇ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى غەربتىكى يىراق ئاراللاردىمۇ ئۇلۇغلاڭلار؛ 16 جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىدىن بىز ناخشىلارنى ئاڭلىدۇق: - «ھەقىقەتنى بولغۇچىغا شان-شەرەپ بولسۇن!» بىراق مەن شۇنداق دېدىم: - «ئادەم، مېنىڭ ياداڭغۇلۇقم! مېنىڭ ياداڭغۇلۇقم! ھانغا ۋاي! چۈنكى خائىنلار خائىنلىق قىلىۋاتىدۇ؛ بەرھەق، خائىنلار نومۇسىزلىقچە خائىنلىق قىلىۋاتىدۇ! 17 ئۇ يەر يۈزىدە ئۇرۇۋاتقان ئىنسانلار! ۋەھىمە، ئورا ۋە ئۇزاق پېشىڭغا چۈشىدۇ؛ 18 شۇنداق بولىدۇكى، ۋەھىمە ساداسىدىن قاچقانلار ئورنىغا چۈشىدۇ، ئورنىدىن چىققان بولسا ئۇزاققا تۇتۇلدى. چۈنكى ئاسماندىكى دېرېزەر ئېچىلىدۇ، يەر ئۆللىرى تەۋرەپ كېتىدۇ. 19 يەر مۇتلەق دەزىلىنىپ كېتىدۇ، يەر پۈتۈنلەي پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ، يەر دەھشەتلىك تەۋرىنىدۇ. 20 يەر مەست ئادەمدەك ئىلەڭ-سېلىڭ ماڭىدۇ، خۇددى لاپاسەتكە ئىراغلىشىپ قالىدۇ. چۈنكى ئۇنىڭدىكى ئاسىيلىق گۇناھى ئۆزىنى قاتتىق باسدۇ، ئۇ يىقىلىپ، ئىككىنچى تۇرالمىدۇ. 21 شۇ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار يۇقىرىدا تۇرغان قوشۇنلارنى يۇقىرىدا، ۋە يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى يەر يۈزىدە جازالمايدۇ. 22 ئۇلار

25

پەرۋەردىگار، سەن مېنىڭ خۇدايم، مەن سېنى ئۇستۇن دەپ مەدھىيەلەيمەن، مەن سېنىڭ نامىڭنى مۇبارەكلەيمەن، چۈنكى سەن كارامەت ئىشلارنى، سادىقلىق ۋە ھەقىقەت ئىچىدە قەدىمدىن بۇيان قەلبىڭگە يۈككەنلەرنىڭ بەجا كەلتۈرگەنسىن. 2 چۈنكى سەن شەھەرنى خارابىلىك، قەتئە-قورغانلىق يۇرتنى خاراب، ياتلارنىڭ ئوردىسىنى شەھەر بولالماس قىلغانسىن، ئۇ شىككىنچى ھەرىكەت قورۇلمايدۇ. 3 شۇڭا ھېلىقى كۈچلۈك خەلق سېنى ئۇلۇغلايدۇ، ئەشەددى ئەنلەرنىڭ ھېلىقى شەھىرى سەندىن قورقىدۇ؛ 4 چۈنكى سەن مىسكىنلەرگە قورغان، يوقسۇللارنىڭ دەردى-ھاجىتىگە قورغان، بورانغا دالدا، ئىسسىققا سايە بولغانسىن، چۈنكى ئەشەددىلەرنىڭ زەربە دولقۇنى تامغا تۇرۇلغان بوراندەك، قاغىغىچا يەرنى باسقان ئىسسىق ھاۋادەك بولدى. بىراق ئىسسىق ھاۋا بۇلۇت سايىسى بىلەن تۇسۇلغاندەك، سەن ياتلارنىڭ چۇقان-سۈرەنلىرىنى پەسەيتسەن؛ ئەشەددىلەرنىڭ غەلبە ناخشىسى پەس قىلىندۇ. ۋە 6 مۇشۇ تاغدا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بارلىق قورۇملار ئۈچۈن زىيەپەت قىلىدۇ - مائىلىق جەككەلەر، سۈزۈۋۈلگەن كونا شارابلار، يىلپىق توق مائىلىق جەككەلەر، سۈزۈۋۈلگەن، ياخشى ساقلانغان كونا شارابلاردىن بولغان زىيەپەت بولىدۇ؛ 7 ۋە ئۇ مۇشۇ تاغدا ھەممە قورۇملارنى بايدىغان چۆمپەردىنى، بارلىق ئەللەرنى بايدىغان ياپقۇچىنى يوقىتىدۇ؛ 8 ئۇ تۆلەمنى مەڭگۈلۈك يۇتۇپ يوقىتىدۇ! رەب پەرۋەردىگار ھەربىر يۈزدىكى باشلارنى سۈزۈپ بېتىدۇ، پۈتكۈل يەر-زېمىن ئالدىدا ئۆز خەلقىنىڭ شەرمەندىلىكىنى ئېلىپ تاشلايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق ئېيتقان. 9 ۋە شۇ كۈنىدە دېيىلىدۇكى: - «مانا، خۇدايەزىم مۇشۇ، بىز ئۇنىڭغا تەلۈرۈپ كەلگەن، ئۇ بىزنى قۇتقۇزىدۇ؛ مانا، مۇشۇ پەرۋەردىگار، بىز ئۇنىڭغا تەلۈرۈپ كەلگەن، بىز شادلىنىپ ئۇنىڭ نىجات-قۇتۇلدۇرۇشىدىن خۇرسەن بولىمىز. 10 چۈنكى مۇشۇ تاغدا پەرۋەردىگارنىڭ قولى قونۇپ تۇرىدۇ، ۋە سامان ئازگالدا تېزەك بىلەن چەيلىگەندەك، مونا ئۇنىڭ پۇتلىرى ئاستىدا چەيلىنىدۇ؛ 11 [مونا] تاشۇ [تېزەكلىك] ئازگالدىن ئۈزۈپ چىقىش ئۈچۈن قولىنى كېرىدۇ، بىراق ئۇنىڭ قولى چۆمەر بولغىنى بىلەن، [رەب] ئۇنىڭ تەككە بۇرۇلۇشى پەس قىلىندۇ. 12 ئۇ سېپىللىرىنىڭ ئېگىز مۇداپىئەلىك قورغانلىرىنى غۇللىتىپ، يەر بىلەن يەكسان قىلىپ، توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ.

26

شۇ كۈنىدە يەھۇدانىڭ زېمىنىدا مۇنۇ ناخشا ئېيتىلىدۇ: - «مۇستەھكەم بىر شەھەرنى بار، ئۇ نىھائەتتىكى تۇڭغا سېپىل ۋە تەرەكلەر قىلىپ بېكىتىپ قويىدۇ. 2 ۋاپادارلىقتا چىڭ تۇرغان ھەقىقەتنى ئەنلىك كىرىشى ئۈچۈن، دەرۋازىلارنى ئېچىپ بېرىڭلار! 3 كىم ئۆزىنىڭ ئەقىدە، ئوي-خىيالى ساڭا باغلىغان بولسا، سەن ئۇنى مۇتلەق خاتىرجەملىكتە ساقلايسەن، چۈنكى ئۇ ساڭا ئىشەنچ-ئېتىقاد باغلىغاندۇر. 4 مەڭگۈلۈك پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار، چۈنكى ياد پەرۋەردىگار ھەقىقەتەن تەبەللىھە بەدىلىك بىر قورام تاشۇر. 5 چۈنكى ئۇ يۇقىرىدا تۇرغانلارنى پەسكە چۈشۈرىدۇ، تاشۇ ئالىي شەھەرنى، ئۇ پەس قىلىدۇ، ئۇنى يەرگە چۈشۈرۈپ، توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ. 6 ئۇ پۇت بىلەن چەيلىنىدۇ، ئۇ مۇمىنلەرنىڭ پۇتلىرى، مىسكىنلەرنىڭ قەدەملىرى بىلەن چەيلىنىدۇ! 7 ھەققانىيلىقنىڭ يولى بولسا تۇزدۇر، ئۇ ئەڭ تۈز يوللۇق بولغۇچى،

سەن ھەققانى ئادەم ئۈچۈن ئۇنىڭ يولىنى ئوڭ قىلسەن. 8 ئى بەرۋەردىگار، بىز دەرھەققەت سېنىڭ ھۆكۈمرىڭنىڭ يولىدا مېڭىپ، سېنى كۆتۈپ كەلدىم؛ جېنىمىڭ ئەتىلىق شۇدۇر، نامىڭ ۋە شۈھرەتىڭ ئاشسۇن! 9 ۋۇجۇدۇم بىلەن كېچىلەردە ساڭا تەشنا بولىدۇمەن، بەرھەق، تاڭ سەھەرلەردىمۇ روھم بىلەن شىج-ئىچىمدىن سېنى ئەزدىم؛ چۈنكى ھۆكۈمرىڭ يەر يۈزىدە كۆرۈنگەن بولسا، يەر يۈزىدىكىلەر ھەققانىيلىقى ئۆگىنىدۇ. 10 رەزىل ئادەمگە رەھم كۆرسىتىلسىمۇ، ئۇ بەنلا ھەققانىيلىقىنى تۈگەتەيدۇ، ھەتتا دۇرۇسلىق تۇرغان زېمىندۇم ئۇ بەنلا ئادىلسزلىق قىلىۋېرىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەۋكىتىنى كۆرمىدۇ. 11 ئى پەرۋەردىگار، قولىڭ كۆتۈرۈلدى، بىراق ئۇلار كۆرمىدۇ، ھالبۇكى، ئۆز خەلقىگە بولغان ئوقۇق مۇھەببىتىڭنى ئۇلار كۆرىدۇ ھەم خىجىل بولىدۇ؛ كۈشەندىلىرىڭ ئۈچۈن [ئەيرانانغان] ئوت ئۇلارنى بەرھەق يۇتۇۋېتىدۇ. 12 ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزگە خاتىرجەملىك نېسىپ قىلسەن، چۈنكى بىزنىڭ ئەمەللەرىمىزگە ھەممىسى ئۈزۈڭ ۋۇجۇقا چىقارغانسەن. 13 دەرۋەقە، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، ئىلگىرى سەندىن باشقا «رەببىم» ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمرانلىق قىلغان، ئەمدىلىكتە پەقەت ساڭا تايىنلا نامىڭنى ئەسلىپ تىلغا ئالغىز. 14 ئۇلار بولسا ئۆلدى، قايتىدىن ياشايدۇ، ئەزۋاھ بولۇپ كەتتى، قايتا تىرىلەيدۇ، چۈنكى سەن ئۇلارنى جازالاپ يوقاتتىڭ، ئۇلارنى ئادەملەرنىڭ ئېسىدىمۇ قىلچە قالدۇرمىدىڭ. 15 سەن ئەلنى ئۇلغايتقانسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەلنى ئۇلغايتقانسەن، ئۈزۈڭگە شان-شەرەپ كەلتۈرگەنسەن؛ زېمىنىڭ چېگرالىرىنى ھەر تەرەپكە تۇزارتقانسەن. 16 ئى پەرۋەردىگار، ئۇلار دەرد-ئەلەم ئىچىدە قالغاندا، سېنى ئەزدىدى؛ تەبىئىيلىك جازالىشىڭ ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكەندە، ئۇلار ئاھ ئۇرۇپ، پىچىرلاپ بىر دۇئانى قىلدى: - 17 «بوشنىش ئالدىدا تۇرغان، تولغىنى تۇتۇپ، تاغرىقتىن ۋارقىغان بىر ھامىلدار ئايالدا، بىز سېنىڭ ئالدىڭدا شۇنداق بولىدۇ، ئى پەرۋەردىگار. 18 بىز ئىككى قات بولۇپ، تولغاقتا چۈشۈنۈپ، بىراق پەقەت بەنلا چىقاردۇق؛ يەر يۈزىدىكىلەر ئۈچۈن ھېچ نىجات-قۇتقۇزۇشنى يەتكۈزۈلمىدۇق، دۇنيادىكى ئادەملەر ھېچ تۇغۇلدى»، 19 «ساڭا تەۋە ئۆلگەن ئادەملەر ياشايدۇ، مېنىڭ جەستىمنىڭ [تېرىلىشى بىلەن تەڭ] ئۇلارمۇ تېرىلىدۇ. ئى توپا-چاڭدا ياتقانلار، ئويغىنىپ ناخشا ياكى تېكىللار! شەبىنىمگە تاڭ سەھەرنىڭ شەبىنىدە كۆتۈر، يەر-زېمىن ئۆزىدە ئۆلگەنلەرنى تۇغۇپ بېرىدۇ. 20 ئى خەلقىم، كېلىڭلار، ئۆيۈڭلارغا كىرىپ، كەينىڭلاردىن ئىشىكلەرنى ئېتىپ قويۇڭلار، مېنىڭ دەرغەزىم ئۆتكۈچە، ئۆزۈڭنى بىر دەملىك يوشۇرۇۋال. 21 چۈنكى قارا، پەرۋەردىگار ئۆز جايىدىن چىقىپ، يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ گۇناھىنى ئۆزلىرىگە قايۇرماقچى؛ يەر بولسا ئۆستىگە كۆتۈرۈلگەن قانلارنى ئاشكارىلايدۇ، ئۆزىدە ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى ھامان يېپۈرمەيدۇ.

28 ئەفرائىمىدىكى مەيخۇرلارنىڭ بېشىدىكى تەكەببۇرلۇق بىلەن تاقىۋالغان گۈللۈك تاجىغا ۋاي! مۇنبەت جىلغىنىڭ بېشىغا تاقىۋالغان، يەنى ئۇلارنىڭ سوللىشىپ قالغان «بەخىرى» بولغان گۈللۈك ۋاي! ئى شارابنىڭ ئەسىرى بولغانلار! 2 مانا، رەب بىز كۈچ ۋە قۇدرەت ئىگىسىنى ھازىرلىدى، ئۇ بولسا، مۇلدۈرلۈك جۇدۇن ھەم ۋەيران قىلغۇچى بىر ئادەم، دەھشەت بىلەن تاشقان كەلكۈن سۈلبىرىدەك، ئەشەددىلەرچە [تاجىنى] يەرگە تۇرىدۇ. 3 ئەفرائىمىدىكى مەيخۇرلارنىڭ بېشىدىكى تەكەببۇرلۇق بىلەن تاقىۋالغان گۈللۈك تاجى ئاياغ ئاستىدا چەيلىنىدۇ، 4 ۋە مۇنبەت جىلغىنىڭ بېشىدا تاقىۋالغان، ئۇلارنىڭ «بەخىرى» بولغان سوللىشىپ قالغان گۈلى بولسا، بالدۇر پىشقان ئەنجۈردەك بولىدۇ؛ ئۇنى كۆرگەن كىشى كۆرۈپلا، قولىغا ئېلىپ كاپ ئېتىپ يۇتۇۋالىدۇ. 5 شۇ كۈنىدە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ قالدسى ئۈچۈن شەرەپلىك بىر تاج، شۇنداقلا كۆرگەن بىر چەمبەرىك بولىدۇ. 6 ئۇ يەنە ھۆكۈم چىقىرىشقا ئولتۇرغانلارغا توغرا ھۆكۈم چىقارغۇچى روھ، ۋە دەرۋازىدا گەنجى چېكىندۈرگۈچىگە كۈچ بولىدۇ. 7 بىراق بۇلارمۇ شاراب ئارقىلىق خاتالىشىپ، ھاراق بىلەن ئېزىقىپ كەتتى: - ھەم كاهىن ھەم بەيغەمبەر ھاراق ئارقىلىق ئېزىقىپ كەتتى، ئۇلار شاراب تەرىپىدىن يۇتۇۋېلىنغان، ئۇلار ھاراق تۇپىلىدىن ئەلەڭ-سەلەڭ بولۇپ ئېزىقىپ كەتتى؛ ئۇلار ئالدىن كۆرۈشىپ ئادايتتى، ھۆكۈم قىلىشتا ئېزىقىشتى، 8 چۈنكى ھەممە داستىخان بوش ئورۇن قالماي قۇسۇق ۋە نىجاسەت بىلەن تولدى. 9 «ئو كىمگە بىلىم ئۆگەتمەيچىدۇ؟ ئۇ زادى كىمنى مۇشۇ خەۋەرنى چۈشىنىدىغان قىلىۋېتىدۇ؟» 10 ئېزىلاندۇرۇلغانلارغا ئەمەسمۇ؟! ئەمچەككىن ئايرىلغان بۇ ئاققارغا ئەمەسمۇ؟! چۈنكى خەۋەر بولسا ۋەزمۇ ۋەز، ۋەزمۇ ۋەزدۇر، قۇرمۇقۇر، قۇرمۇقۇردۇر، بۇ يەردە ئازراق، شۇ يەردە ئازراق بولىدۇ... 11 چۈنكى دۇدۇقلايدىغان لەۋلەر ۋە يات بىر تىل بىلەن ئۇ مۇشۇ خەلققە سۆز قىلىدۇ. 12 ئۇ ئۇلارغا: - «مانا،

27 شۇ كۈنىدە پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ دەھشەتلىك، بۈيۈك ۋە كۈچلۈك شەمىسىرى بىلەن ئۆچتۈر بىلان لېۋىتاتانى، يەنى تولغانغۇچى بىلان لېۋىتاتانى جازالايدۇ، ئۇ يەنە دېڭىزدا تۇرغان ئەجدىھانى ئۆلتۈرىدۇ. 2 شۇ كۈنى ساپ شاراب بېرىدىغان بىر ئۆزۈمزا بولىدۇ ئۇ توغرىۋۇلۇق ناخشا ئېيتىڭلار! 3 تۈزۈم پەرۋەردىگار ئۇنى ساقلايمەن، مەن ھەر دەققە ئۇنى سۇغىرمەن، بىرى ئۆزىڭغا زىيان يەتكۈزۈشمەن دەپ كېچە-كۈندۈز ساقلايمەن. 4 غەزەپ مەندە قالدۇ؛ ئاھ، ماڭا قارشى جەڭ قىلىدىغان تىكەنلەر ياكى جىغانلار بولسا ئىدى! ئۇنداق بولسا مەن ئۇلارغا قارشى يۈرۈش قىلىمەن، ئۇلارنى يىخىشتۇرۇپ كۆيدۈرۈۋېتەيم! 5 بولسا ئۇ مېنى باشىناھلىق قىلىپ تۇتسۇن، ئۇ مەن بىلەن بىرلىكتە خاتىرجەملىكتە بولسۇن، دەرھەققەت، ئۇ مەن بىلەن بىرلىكتە

ئارام مۇشۇ بەردە، ھالى يوقلارنى ئارام ئالدۇرۇڭلار، يېڭىلىنىش مۇشۇدۇر» - دەرد-ئەلەمنى ئارىئەلگە كەلتۈرمەن، داد-پەرىدارلار كۆتۈرۈلۈپ ئاڭلىنىدۇ، دېگەن، بىراق ئۇلار ھېچنېمىنى ئاڭلىشى خاتىغىغان. 13 شۇڭا پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى ئۇلارغا: - «ۋەزمۇۋەز، ۋەزمۇۋەز، قۇرمۇقۇر، قۇرمۇقۇردۇر. مۇشۇ بەرگە ئازراق، شۇ بەرگە ئازراق بولۇدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىغا كېتىۋېتىپ، پۈتلىشىپ، ئوڭدا چۈشۈدۇ، سۇندۇرۇلۇپ، ئۇزاققا چۈشۈپ تۇتۇلۇپ قالىدۇ. 14 ئاۋازنىڭ ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچىنىڭكىدەك بەر تېگىدىن سۆزلەيدىغان، گەپلەرىڭ بەستىن، يەنى توپا-چاڭدىن كېلىدىغان، - شۇڭا ھەي سىلەر مازاق قىلغۇچىلار، يېرۇساھىدا تۇرغان مۇشۇ خەلقنى ئىدارە قىلغۇچىلار، پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار! 15 چۈنكى سىلەر: - «بىز ئۆلۈم بىلەن ئەھدە تۈزدۇق، تەھتىسار بىلەن بىللە بىر كېلىشىم بېكىتتۇق، قاچقا تاشقىندەك ئۆتۈپ كەتكەندە، ئۆزىڭگە تەگمەيدۇ، چۈنكى باغلىغىلىقى باشپاناھىز قىلدۇق، باغلىغان سۆزلەر ئاستىدا مۇكۇنۇلدىق» - دېدىڭلار، (Sheol h7585) 16 شۇڭا رەب پەرۋەردىگارىڭ مۇنداق دەيدۇ: - مانا، زىغىدا ئۆل بولۇش ئۈچۈن بىر تاش، سىناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن بىر تاش، قىممەتلىك بىر بۇرچەك تېشى، ئىشەنچلىك ھەم مۇقىم ئۆل تېشىنى سالغۇچى مەن بولمەن. ئۆزىڭغا ئىشىنىپ تايانغان كىشى ھىچ ھودۇقمايدۇ، ئالدىرىمايدۇ. 17 ۋە مەن ئادالەتنى ئۆلچەم ئانسى قىلمەن، ھەق قانائىلىقنى بولسا نىكا ئۆپكەنچى يىپ قىلمەن؛ مۇلدۇر باشپاناھى بولغان باغلىغىلىقنى سۇيۇپۇپ تاشلايدۇ، ۋە كەلكۈن مۇكۇنۇلغان جايىنى تېشىپ ئەپكېتىدۇ. 18 مۇنىڭ بىلەن ئۆلۈم بىلەن تۈزگەن ئەھدەلەرگە بىكار قىلىۋېتىلىدۇ، سىلەرنىڭ تەھتىسار بىلەن بېكىتكەن كېلىشىمىڭلار ئاقايدۇ، قاچقا تاشقىندەك ئۆتۈپ كەتكەندە، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن چېلىۋېتىلسىلەر. (Sheol h7585) 19 ئۆتۈپ كېتىشى بىلەنلا سىلەرنى تۇتىدۇ، ھەم سەھەر-سەھەرلەردە، ھەم كېچە-كۈندۈزلەردە ئۆتۈپ تۇرىدۇ، بۇ خەۋەرنى پەقەت ئاڭلاپ چۈشىنىشنىڭ ئۇزۇن ۋە ھەممىگە چۈشۈش بولىدۇ. 20 چۈنكى كارىۋات سوزۇلۇپ يېتىشقا قىسقىلىق قىلدۇ، يوتقان بولسا ئادەم تۈگۈلۈپ ياسىمۇ تارلىق قىلدۇ. 21 چۈنكى پەرۋەردىگارىڭ ئۆز ئىشىنى، يەنى ئۆزىنىڭ غەيرى ئەمەلىنى يۈرگۈزۈش ئۈچۈن، ئۆزىگە يات بولغان ئىشنى ئۇچۇدا چىقىرىش ئۈچۈن، پەرازم تېغىدا تۇرغىنىدەك ئورنىدىن تۇرىدۇ، ئۆگىنۈپ چىلغىسىدا غەزەپلەنگىنىدەك غەزەپلىنىدۇ، 22 شۇڭا مازاق قىلغۇچىلار بولماڭلار، بولسا، كىشىلەرگە چىڭ بولىدۇ، چۈنكى مەن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگارىڭدىن بىر ھالاكەت توغرىسىدا، يەنى پۈتكۈل بەر يۈزىگە قەتئىيلىك بىلەن بېكىتكەن بىر ھالاكەت توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغانمەن. 23 - قۇلاق سېلىڭلار، ئاۋازىنى ئاڭلاڭلار، تىڭشاڭلار، سۆزلىرىمنى ئاڭلاڭلار. 24 يەر ھەيدىگۈچى دېھقان تېرىش ئۈچۈن يەرنى كۆن بويى ھەيدەمدۇ؟ ئۇ پۈتۈن كۆن يەرنى ئاغدۇرۇپ، چالماقلىرىنى ئېزەمدۇ؟ 25 ئۇ يەرنىڭ يۈزى تەكشىلىگەندىن كېيىن، قارا كۆز بەدىيائى تاشلاپ، زىخى چېچىپ، بۇغداينى تاپلاردا سېلىپ، ئارىيىنى تېرىشقا بېكىتىلگەن باغقا، قارا بۇغداينى ئېتىز قىلغۇچىغا تېرىمەمدۇ؟ 26 چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسى ئۇنى توغرا ھۆكۈم قىلىشقا نەسەھەت قىلدۇ، ئۇ ئۇنىڭغا ئۆگىنىدۇ. 27 بەرمەق، قارا كۆز بەدىيان چىشلىق تېرىنا بىلەن تېپىلەيدۇ، ئۇلۇق زەرە ئۈستىدە ھەيدەلمەيدۇ، بەلكى قارا كۆز بەدىيان بولسا قاچقا بىلەن سوقۇلىدۇ، زەرە بولسا تۆمۈر-تاياق بىلەن ئۇرۇلۇپ دان ئاجرىتىلىدۇ. 28 ئۇن تارتىشقا داننى ئېزىش كېرەك، ئەمما [دېھقان] ئۇنى مەڭگۈگە تېپپۈرمەيدۇ، ئۇ ھارۋا چاقىرى ياكى ئات تايماقلىرى بىلەن ئۇنى مەڭگۈگە تېپپۈرمەيدۇ، 29 مۇشۇ ئىشنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىڭ كېلىدۇ، ئۇ نەسەھەت بېرىشتە كارامەت، داناللىقتا ئۇلۇغدۇر.

29

ئارىئەلگە، داۋۇت ئۆز ماكانى قىلغان ئارىئەلگە ۋاي! يەنە بىر يىل يىللارغا قۇشۇلسۇن، ھېيت-بايراملار يەنە ئايلىنىپ كەلسۇن؛ 2 بىراق مەن

ھەم قاراڭغۇلۇقتىن چىقىپ كۆزلىرى كۆرىدىغان بولىدۇ، 19 مۇمىنلەر بولسا پەرۋەردىگارىڭدىن چىخۇ خۇرسەن بولىدۇ، ئىنسانلار ئارىسىدىكى مىسكىنلەر ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدىن شادلىنىدۇ. 20 رەھىمسىز بولغۇچى

يوقايدۇ، مازاق قىلغۇچى غايىب بولىدۇ، قەبىلىك پۇرسىتىنى كۈتىدىغانلارنىڭ كېلىپ تارام تاپىسىلەر، قۇتقۇزۇلغۇچىلار، خاتىرجەملىكتە ھەم تامان-ئېسەنلىكتە ھەممىسى ھالاك قىلىنىدۇ، 21 مانا [مۇشۇنداق ئادەملەر] ئادەمنى بىر سۈز كۈچ ئالسىلەر!»، - بىراق سىلەر رەت قىلغانسىلەر. 16 سىلەر: «ياق، ئۇچۇنلا جىنايەتچى قىلىدۇ، دەرۋازىدا تۇرۇپ رەزىللىكتە تەنبە بەرگۈچى بىز ئاتلارغا مىنىپ قاچمىن» - دېدىنلار، شۇڭا سىلەر راست قاچسىلەر! ئۇچۇن تۇزاق تەييارلاپ قويىدۇ، ھەقىقەت ئادەمنىڭ ھۇسنى سەۋەبىنى بىكار قىلىۋېتىدۇ. 22 شۇڭا ئىبراھىم ئۇچۇن بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار ياقۇننىڭ جەمئىي توغۇرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: «ھازىر بولسا ياقۇپ خىجلىققا قالمايدۇ، ھازىر بولسا ئۆت-ئۆت بولۇپ چىرايى تارىپ كەتمەيدۇ، 23 چۈنكى [ياقۇپ] قۇلۇمنىڭ ئىشلىگەن ئەمىلى بولغان، ئۆز ئارىسىدا تۇرغان ئەۋلادلىرىنى كۆرگەن ۋاقىتتا، ئۇلار نامىنى مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلايدىغان، ياقۇننىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىنى پاك-مۇقەددەس دەپ بىلىدىغان، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىدىن قورقىدىغان بولىدۇ. 24 روھى ئېزىپ كەتكەنلەر يورۇتۇلىدىغان، قاقشاپ يۈرگەنلەر نەسەت-بىلم قوبۇل قىلىدىغان بولىدۇ.

30

«ئاسى توغۇللارنىڭ ئەھۋالىغا ۋاي!» - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - «تۇلار پىلانلارنى تۈزمەيچى، بىراق مەندىن ئالمايدۇ، ئۇلار مۇداپىئە توسۇقنى بەرپا قىلىدۇ، بىراق ئۇ مېنىڭ روھىم ئەمەس، شۇنداق قىلىپ ئۇلار گۇناھى ئۈستىگە گۇناھ قوشۇۋالىدۇ. 2 ئۇلار مەندىن ھېچ سورىمايلا مىسىرغا يول ئالدى، پەرۋەننىڭ قانئى تاستىدىن پاناھ ئىزدەپ، مىسىرنىڭ سايىسىگە ئىشىنىپ تايىنىدۇ يەنە! 3 چۈنكى پەرۋەننىڭ قانئى بولسا سىلەرنى يەرگە تاشلاپ لىت قىلىدۇ، مىسىرنىڭ سايىسىگە ئىشىنىپ تايىنىش سىلەرگە باش قېتىمچىلىق بولىدۇ، 4 پەرۋەننىڭ ئەمىرلىرى زۇلتان شەھىرىدە بولسىمۇ، ئۇنىڭ ئەلچىلىرى ھانەس شەھىرىگە ھەردائىم كېلىپ تۇرسىمۇ، 5 ئاۋام ھەممىسى ئۆزىگە پايدىسى بولمايدىغان، ھېچ ياردىمى ۋە پايدىسى تەگمەيدىغان، بەلكى لىت قىلىپ يەرگە تاشلايدىغان، ھەممىسى سۇ قىلىدىغان بىر خەلق تىن ئومۇس قىلىدىغان بولىدۇ. 6 نەگەۋدىكى تۇلاغلار توغرىسىدا يۈكەلگەن ۋەھىي: - تۇلار جاپالىق، دەرد-ئەلەملىك زېمىندىن تۇتىدۇ، شۇ يەردىن چىشى شىرلار ۋە ئەركەك شىرلار، چار بىلان ۋە ۋەھشىي ئۇچار يىلانغۇ چىقىدۇ، تۇلار يايلىقلىرىنى ئېشەكلەرنىڭ دۈمبىسىگە، كۆھەرلىرىنى تۈگە كۆككەرنىغا يۈكەپ، ئۆزلىرىگە ھېچ پايدا يەتكۈزمەيدىغان بىر خەلقنىڭ يېنىغا كۆتۈرۈپ بارىدۇ. 7 مىسىر! ئۇلارنىڭ ياردىمى بىكار ھەم قۇرۇقتۇرا شۇڭا مەن ئۇنى: «ھېچنەننى قىلىپ بەرمەيدىغان راھاب» دەپ ئاتىغانمەن. 8 - ئەمدى بۇ سۆزنىڭ كەلگۈسى زامانلار ئۇچۇن، گۇۋاھلىق سۈپىتىدە ئەبەدىگە تۇرۇۋېرىشى ئۇچۇن، ھازىر بىرىپ بۇنى ھەم تاش تاختىغا ھەم يۈگمە كىتابقا يېزىپ قويغىن. 9 چۈنكى بۇلار بولسا ئاسى بىر خەلق، ناھەقلى ئۇغۇلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئەۋرەت-تەرىپىنى ئىسلاشنى خاھمايدىغان ئوغۇللاردۇر. 10 ئۇلار ئالدىن كۆرگۈچىلەرگە: «ۋەھىينى كۆرمەڭلار!»، ۋە يەنە بەرپەرلەرگە: «بىزگە توغرا بېشارەتلەرنى كۆرسەتمەڭلار، بىزگە ئادەمنى ئازادە قىلىدىغان، يالغان بېشارەتلەرنى كۆرسىتىڭلار، 11 سىلەر [دۇرۇس] بولىدىن چىقىش، [توغرا] تەرىقىدىن ئايرىلىش! ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنى ئالدىمىزدىن يوق قىلىش!» - دەيدۇ. 12 - ئەمدى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: «چۈنكى سىلەر مۇشۇ خەۋەرنى چەتكە قېقىپ، زۇلۇمنى يۈلەنجۈك قىلىپ، بۇزۇلغان يولغا تايانغىنلار تۈپەيلىدىن، 13 شۇڭا مۇشۇ قەبىلىك سىلەرگە ئېگىز تامنىڭ بىر يېرىقىدەك بولىدۇ، تام يۈزىدىن قانغاندا، ئۇ تۇراقلا ئۇنى چىقىۋېتىدۇ، 14 خۇددى ساپال چىنە ھېچ ئىنچاي چىقىۋېتىلگەندەك ئۇنى چىقىۋېتىدۇ، ئۇنىڭدىن ھەممىسى ئوچاقتىن چوڭ ئالغۇدەك، باكتىن سۇ ئۇسۇقۇدەك بەرەر پارچىسىمۇ قالمايدۇ». 15 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: - «يېنىمغا توۋا بىلەن قايتىپ

قېلىنغان، ئوتۇنلىرى كۆپ يالغۇنلۇق بىر گۈلخان بار، پەرۋەردىگارىڭ نەپەسى بولسا گۈلگۈرت ئېقىمدەك ئۇنى تۇتاشتۇرىدۇ.

31

- ياردەم ئەزدەپ مىسىرغا بارغانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇلار ئاتالارغا تايىنىپ، كۆپ بولغانلىقىدىن جەڭ ھارۋىلىرىغا، تىنتايىن كۈچلۈك بولغانلىقىدىن تاتلىق ئەسكەرلەرگە ئىشىنىپ كەتتى! بىراق ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارىمايدۇ، پەرۋەردىگارىڭنى ئەزىمەتدەيدۇ. 2 بىراق ئۇمۇ دادا ئۇمۇ ئۆزى ئېلىپ كېلىدۇ، دېگەنلىرىنى قايغۇرۇۋالمايدۇ، ئۇ يۇرۇقلارنىڭ جەمەتىگە، شۇنداقلا قەبىلىك قىلغۇچىلارغا ياردەم مەدە بولغانلارغا قارشى ئورنىدىن قوزغىلىدۇ. 3 مىسىرلىقلار تەككى ئەمەس، ئادەملەر خالاس، ئۇلارنىڭ ئاتلىرى بولسا روھتىن ئەمەس، ئەيىن خالاس، پەرۋەردىگارىڭ بولسا قولىنى ئۇزارتىدۇ، ياردەم بەرگۈچى بولسا يۇتلىشىدۇ، ياردەم بېرىلگۈچى بولسا يىقىلىدۇ؛ ئۇلار ھەممىسى بىراقلا يوقىلىدۇ. 4 چۈنكى پەرۋەردىگارىڭ ماڭا مۇنداق دېگەن: «ئوۋنى تۇتۇۋالغان شىر ياكى ئارىسلارنى بىر تەرەپ قىلىشقا توپ-توپ پادىچىلار چاقىرىلغاندا، شىر ياكى ئارىسلار ئۇلارنىڭ ئاۋازلىرىدىن ھېچ قورقماي، شاۋقۇنلىرىدىن ھېچ ھودوقماي، بەلكى ئوۋنى ئاستىغا بېسىۋېلىپ غار-غۇر تالىغىنىدەك، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىڭمۇ ئوخشاشلا زىغون تېغى ۋە ئېگىزلىكلەرنى ئۇچۇن چۈشۈپ جەڭ قىلىدۇ. 5 ئۆستىدە پەرۋاز قىلىدىغان قۇشلاردەك ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىڭمۇ ئۆز قانىنى ئاستىغا يېرۇسالىمنى ئالىدۇ؛ قانىنى ئاستىغا ئېلىپ، زىغوننى قۇتقۇزىدۇ؛ ئۇنىڭ «ئۆتۈپ كېتىشى» بىلەن زىغون تىجالىققا ئېرىشىدۇ. 6 سىلەر دەھشەتلىك ئاسىيلىق قىلغان ئىكەنلارنىڭ پىنىغا توۋا قىلىپ قايىتىڭلار، ئۇ ئىسرائىل بالىلىرى. 7 چۈنكى شۇ كۈنىدە ئىنسانلار ھەربىرى ئۆزى ئۇچۇن ئۆز قولى بىلەن ياسىغان كۈمۈش بۇتلىرى ۋە ئالتۇن بۇتلىرى: - «گۇناھتۇر!» دەپ تاشلىۋېتىدۇ، 8 «شۇ چاغدا ئاسۇرىيە قىلچى بىلەن يىقىلىدۇ، بىراق بائىرنىڭ قىلچى بىلەن ئەمەس، بىر قىلچى ئۇنى يۇتۇۋالىدۇ، بىراق قىلچى ئادەتتىكى ئادەمنىڭكى بولمايدۇ، ئۇ جىننى ئېلىپ قىلچىدىن قاچماقچى بولىدۇ، ئارىسىدىكى يېڭىلىرى ئالغانغا سېلىنىدۇ. 9 ۋەھىمدىن ئۇنىڭ «ئۆل تېشى» يوقايدۇ، ئۇنىڭ سەردارىلىرى جەڭ تۇغىدىن ئالاقىدارلىشىدۇ» - دەپ جاكارلايدۇ زىغوندا ئوق كۆيۈۋاتقان، يېرۇسالىمدىن خۇمدىن يالغۇنلاۋاتقان پەرۋەردىگارىڭ.

32

مانا، ھەقىقەتلىق بىلەن ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى بىر پادىشاھ چىقىدۇ، ئەمىرلەر بولسا توغرا ھۆكۈم چىقىرىپ ئىدارە قىلىدۇ. 2 ھەم شامالغا دالدلا بولغۇدەك، بورانغا پاناھ بولغۇدەك، قانچىراق جايغا ئېرىق-سۇلاردەك، چاڭگاپ كەتكەن زىمىغا قورام تاشنىڭ سايسىدەك بولغان بىر ئادەم چىقىدۇ. 3 شۇنىڭ بىلەن كۆرگۈچىلەرنىڭ كۆزلىرى ھېچ تۇرلاشمايدۇ، ئاڭلىدىغانلارنىڭ قولى ئېنىق تىڭشايدۇ، 4 بەلچىنىڭ كۆڭلى بىلىشى تونۇپ يېتىدۇ، كېكە چىنىڭ تىلى تېز ھەم ئېنىق سۆزلەيدۇ. 5 پەسەندىلەر ئەمدى بەزىلەرنىڭ دەپ ئاتالمايدۇ، پىتسىق ئېيلاسار ئەمدى مەرد دەپ ئاتالمايدۇ، 6 چۈنكى پەسەندە ئادەم پەسلىكىنى سۆزلەيدۇ، ئۇنىڭ كۆڭلى يۇزۇقچىلىق تەييارلايدۇ، ئېيلاسلىق قىلىشقا، پەرۋەردىگارىڭ داغ كەلتۈرۈشكە، ئاچلارنىڭ قورسىقىنى ئاچ قالدۇرۇشقا، چاڭقىغانلارنىڭ ئىچىملىكىنى يوقىتىۋېتىشكە تەييارلىنىدۇ. 7 بەرھەق، ئېيلاس ئادەمنىڭ تەدبىرلىرى قەبھىتۇر، ئۇ قەستلىرىنى پەمەلەپ ئولتۇرىدۇ، مۇمىنلارنى يالغان گەپ بىلەن، يوقسۇلنىڭ دەۋاسىدا گەپ قىلىپ ئۇنى ۋەيران قىلىشى پەمەلەپ ئولتۇرىدۇ. 8 بەزىلەرنىڭ ئادەمنىڭ قىلغان نەيەتلىرى بەرھەق بەزىلەنلىكتۇر، ئۇ بەزىلەنمە مۇقىم تۇرىدۇ، 9 ئورۇنلاردىن ئۆرۈپ، ئۇ خاتىرجەم

ئاياللار، ئاۋازىنى ئاڭلاڭلارغا ئۇ ئەندىشىسىز قىزلار، سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىڭلار! 10 بىر يىل ئوتتۇرىسىدا، ئۇ بەغم ئاياللار، پارا كەندە قىلىنىشلار! چۈنكى ئۆزۈم ھوسۇلى بىكارغا كېنىدۇ، مېۋە يىغىش يوق بولىدۇ. 11 ئۇ خاتىرجەم ئاياللار، تىترەڭلار! ئۇ ئەندىشىسىز قىزلار، پائىپاراق بولۇڭلار! كېسىمگىلارنى سېلىۋېتىڭلار، ئۆزۈڭلارنى يالاڭ قىلىڭلار، چاترىقىڭلارغا بۇز باغلاڭلار! 12 گۈزەل ئېتىز-باغلا ئۇچۇن، مېۋىلىك ئۆزۈم ئاللىرى ئۇچۇن مەيدەڭلارغا ئۆرۈپ ھەسرەت چېكىڭلار، 13 ئۆستىدە تېكەن-يانتاقلار تۇسىدىغان ئۆز تەقىمىنىڭ زېمىنى ئۇچۇن، شاد-خۇرام تۈپلەر، ۋاراڭ-چۈرۈڭ قىلىپ ئويلىدىغان بۇ شەھەر ئۇچۇن قايغۇرۇڭلار! 14 چۈنكى ئوردا تاشلىنىدۇ، ئادەملەر بىلەن لىق تولغان شەھەر ئادەمزانسىز بولىدۇ، ئىستىھام ۋە كۆزەت مۇنازىرى ئۇزۇن زامانغىچە پەقەتلا ياۋايى ئېشەكلەر زوق ئالىدىغان، قوي پادىلىرى ئوزۇقلىنىدىغان بوز بەرلەر بولىدۇ. 15 تاكى روھ بەزىگە يۇقىرىدىن توكۇلگۈچە، دالالار مېۋىلىك-باغ-ئېتىزلار بولغۇچە، مېۋىلىك-باغ-ئېتىزلار ئورمانزاد دەپ ھېسابلانغۇچە شۇ پېتى بولىدۇ. 16 شۇ چاغدا ئادالەت دالانى، ھەقىقەتلىق مېۋىلىك-باغ-ئېتىزلارنى ماكان قىلىدۇ. 17 ھەقىقەتلىقتىن چىقىدىغىنى خاتىرجەملىك بولىدۇ، خاتىرجەملىكنىڭ نەتىجىسى بولسا مەڭگۈگە بولىدىغان ئارام-تىنچلىق ۋە ئامان-ئېسەنلىك بولىدۇ. 18 شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم خاتىرجەم ماكانلاردا، ئىشەنچلىك نۇرغۇنلاردا ۋە تىنچ ئارامگاھلاردا تۇرىدۇ، 19 ئورمان كېسىپ يىقىلغاندا مۇلدۇر ياغسىمۇ، شەھەر پۇتۇنلەي يەر بىلەن يەكسان قىلىۋېتىلسۇم، 20 سۇ بويدا ئۇرۇق تېرىغۇچىلار، كالا ۋە ئېشەكلەرنى كەڭ دالاغا قويۇۋېتىدىغانلار بەختلىكتۇر!

33

ئۇ ئۆزۈڭ يۇلاڭ-تالاڭ قىلىنغان، باشقىلارنى يۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچى، باشقىلار ساڭا ئاسىيلىق قىلغان، ئۆزۈڭ ئاسىيلىق قىلغۇچى، سېنىڭ ھالىڭغا ۋاي! سەن يۇلاڭ-تالاڭچى بولدى قىلىشنى بىلەن، ئۆزۈڭ يۇلاڭ-تالاڭ قىلىنسىن، سەن ئاسىيلىقنى بولدى قىلىشنى بىلەن، ئۆزۈڭ ئاسىيلىققا ئۇچرايسەن، 2 ئۇ پەرۋەردىگارىڭ، بەزىگە مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەن، بەزىنى ئۈمىد بىلەن كۈتۈپ كەلدۇق، ئۇ ئۆتۈنمىدى، سەن ھەر سەھەر «ئىسرائىلغا» كۈچلۈك بىلەك-قول، قېنىقچىلىق بەيتلىرى ئىچىمىز بولغايسەن. 3 توپ-توپ ئادەملەرنىڭ غوغۇغا-چۇقۇنلىرىدىن خەلقلەر بەدەر قاچىدۇ، سەن [خۇدا] قەدەڭنى تىك قىلىشنى بىلەن ئەللەر پىتىراپ كېتىدۇ، 4 چېكەتكە لېچىنكى ئوت-كۆكلەرنى يىغىپ يەۋالغاندەك، سىلەرگە يېكىتىپ بېرىلگەن ئولجا يىغىۋېلىنىدۇ، چېكەتكەلەر ئۇيان-بۇيان يۈگۈرگەندەك ئادەملەر ئولجا ئۈستىدە ئۇيان-بۇيان يۈگۈرۈشىدۇ. 5 پەرۋەردىگارىڭ ئۈستۈن تۇرىدۇ، بەرھەق، ئۇنىڭ تۇرالغۇسى يۇقىرىدۇ، ئۇ زىغونغا ئادالەت ۋە ھەقىقەتلىق تولدۇردى، 6 ئۇ بولسا كۈنلىرىڭلارنىڭ تىنچ-ئامانلىقى، ئىجتالىق، دانالىق ۋە بىلىمنىڭ بايلىقلىرى بولىدۇ، پەرۋەردىگارىڭ قورقۇش ئۇنىڭ ئۇچۇن گۆھەردۇر. 7 مانا، ئۇلارنىڭ پالۋانلىرى سىرتا ئۆرۈپ ئالە-پەرياد كۆتۈرىدۇ، سۇيە-ئەھدە تۈزگەن ئەلچىلەر قاتتىق يىغلىشىدۇ، 8 يوللار ئادەمسىز قالدى، ئۆتكۈنچى يولچىلار يوق بولدى، ئۇ ئەھدىنى يۈزۈپ تاشلىدى، شەھەرلەرنى كۆزىگە ئېلىمايدۇ، ئادەملەرنى ھېچ ئەتۈرەلمەيدۇ. 9 زېمىن ماتەم تۇتىدۇ، زەپىلىشىدۇ، لۇئا خىجالىدىن سولىشىدۇ، شارون چۆل-ياياۋانغا ئايلىنىدۇ، باشان ۋە كارمەل بولسا قىرىپ تاشلاندى. 10 مانا ھازىر ئورۇنمىدىن ئۆرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگارىڭ، - ھازىر ئۆزۈمنى ئۈستۈن كۆرسىتىمەن، ھازىر قەددىنى كۆتۈرمەن. 11 - سىلەرنىڭ يۇلۇڭلاردا قۇرۇق ئوت-چۆپلا بار، پاخال تۇغىسىلەر، ئۆز نەپەسلىرىڭلار ئوت بولۇپ ئۆزۈڭلارنى يۇتۇۋېتىدۇ، 12 ئەللەر بولسا ھاك كۆيدۈرۈلگەندەك كۆيدۈرىلىدۇ، ئورۇلغان جىغان-تېكەنلەردەك ئوتما كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ. 13 - ئۇ يراقىتىكلەر، مېنىڭ قىلغانلىرىمنى

ئاڭلاڭلار، يېقىندىكىلەر، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىمنى تونۇپ يېتىڭلار. 14 زىنۇدىكى گۇناھكارلار قورقۇدۇ، ۋەھىمە ئېلاسارنى بېسىۋالدى. [ئۇلار]: «ئارمىزىدىكى كىم مەڭگۈلۈك يۇتقۇر ئوت بىلەن بللە تۇرىدۇ؟ كىم ئەبەدىلەتتە يالغۇنلار بىلەن بىر ماكاندا بولىدۇ؟» دەيدۇ. 15 - «ھەققانىيلىق يولىدا ماڭدىغان، دۇرۇس-ئىللا گەپ قىلدىغان، زاتلىقتىن كەلگەن ھارام يادىغا نەپەرتلىنىدىغان، پارىلارنى سۇغۇنچىلارنى قولىنى پۇلاشتىن رەت قىلدىغان، قاننىڭ گېچى بولسا قۇلغىنى يۇرۇپ ئاڭلىمايدىغان، بەسلىك-رەزىللىككە قاراشنى رەت قىلىپ، كۈزىنى قاچۇرىدىغان؛ 16 تۇرۇقنى ماكان قىلىدۇ، قورام تاشلار ئۇنىڭ قورغىنى بولۇپ، يۇقىرى ئۇنىڭ باشپاناي بولىدۇ، تۇز راسقى ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ، ئۇنىڭ سۈيى كاپالەتلىك بولىدۇ. 17. - «كۈزلىرىڭ پادىشاھنى گۈزەللىكتە كۆرىدۇ، كۈزلىرىڭ ئۇزۇنغا سوزۇلغان زېمىنغا نەزەر سالىدۇ، 18 كۈڭلۈك ۋەھىمە توغرىسىدا چوڭقۇر ئويغا باتىدۇ، روغىنە ئىچى بەگ قېنى؟ ئولجىنى ئۆلچەيدىغان تارازىچى بەگ قېنى؟ ئىستىھام-مۇنارلارنى سانغۇچى بەگ قېنى؟ 19 قايتىدىن ھەشەددى خەلقىنى كۆرمەيسەن، - سەن ئاڭقىرالمىدايدىغان، بوغۇزىدا سۈزلەيدىغان، دۇدۇقلاپ گەپ قىلدىغان، گېپىنى چۈشىنەلمەيدىغان بىر خەلقىنى ئىككىنچى كۆرمەيسەن. 20 ئىبادەت ھېيتلىرىمىز ئۆتكۈزۈلدىغان شەھەر زىنۇغا قارا، سېنىڭ كۆزۈڭ يۈرۈشۈپ تىنچ-تامان ماكان بولغانلىقىنى، قوزۇقلىرى ھەرگىز يۇلتۇمايدىغان، تانلىرى ھەرگىز ئۈزۈلمەيدىغان، ئىككىنچى يۆتكەلمەيدىغان چىدىر بولغانلىقىنى كۆرىدۇ، 21 شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بىزگە كۆرۈنىدۇ، ئۇ تۈزى دەريالار، كەڭ ئۆستەڭلەر ئېقىپ تۇرىدىغان بىر جاي بولىدۇ، بالاقار بىلەن ھەيدەلگەن مېچقانداق كېمە ئۇ جايدا قاتنىمايدۇ، ۋە ياكى مېچ ھەيۋەتلىك كېمە ئۇ جايدىن ئۆتمەيدۇ، 22 چۈنكى پەرۋەردىگار بىزنىڭ ئىجتىبارك-ھاكىمىمىز، پەرۋەردىگار بىزگە قانۇن بەرگۈچىدۇر، پەرۋەردىگار - بىزنىڭ پادىشاھىمىز، ئۇ بىزنى قۇتقۇزىدۇ! 23 سېنىڭ ئانا-ئارغامچىلىرىڭ بوشىغان بولسىمۇ، [ئىسرائىل] يەلكەن خاداسىنىڭ قىلىدۇ.

تۇرۇمىنى مۇستەھكەم قىلىمىسۇ، يەلكەننى يېيىپ چىقىرىلمىسۇ، ئۇ چاغدا زور بىر ئولجا ئۆلەشتۈرۈلدى، ھەتتا ئاقساق-تۆكۈرلەرمۇ ئولجىنى ئالدى. 24 شۇ چاغدا شۇ يەردە تۇرغۇچى: «مەن كېسەل» دەيدۇ، ۋەھىمە شۇ جايىنى ئالدى. شۇ خەلقنىڭ گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىندۇ.

34

يېقىن كېلىڭلار، ئۇ ئەللەر، ئاڭلاڭلار ئۇ قورۇم-خەلقلەر، قۇلاق سېلىڭلار! يەر-زېمىن ۋە ئۇنىڭدىكى بارلىق مەۋجۇداتلار، جىمى ئالەم ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىن چىققان ھەممە مەۋجۇداتلار، تىڭشاشقا 2 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللەرگە قارىتا غەزەپى بار، ئۇنىڭ دەرغەزەپى ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىغا قارشى تۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى ھالا كەتكە پۈتۈپ قويغان، ئۇلارنى قىرغىنچىلىققا تاپشۇرۇۋەتكەن، 3 ئۇلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر سىرتقا ئاشۇرۇۋېتىلدى، جەسەتلىرىدىن سېسىقچىلىق يۇرۇيدۇ، تاغلار ئۇلارنىڭ قېنى بىلەن ئېرىشىدۇ، 4 ئاسمانلاردىكى جىمىكى جىسىم-قوشۇنلار چىرىپ يوق بولىدۇ، ئاسمانلار يۈگمە كىتابدەك تۇرۇلدى، ئۇزۇم تېلىنىڭ يۇرۇماقلىرى خازان بولۇپ، سولشىپ چۈشكەندەك يىگەپ كەتكەن ئەنجۈر شېخىدىن چۈشكەندەك، ئۇلارنىڭ جىمىكى جىسىم-قوشۇنلىرى يىقىلدى، 5 چۈنكى شەمشىرم ئاسمانلاردا [قان بىلەن] سۇغۇرۇلدى، قاراڭلار، شەمشىرم مېنىڭ ھالا كەت ئەتىمىگە ئۇچرىغان خەلققە، يەنى ئېدوم ئۆستىگە جازالاش ئۈچۈن چۈشۈدۇ، 6 پەرۋەردىگارنىڭ بىر شەمشىرى بار، ئۇ قانغا بويالدى، ئۇ باغلىق نەرسىلەرنىڭ يېغى بىلەن، ئۆچكە-قوزىلارنىڭ قېنى بىلەن، قوچقار بۈرىكىنىڭ يېغى بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلغان، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بوزراھ شەمەردە بىر قۇربانلىقى، ئېدومدا زور بىر قىرغىنچىلىقى بار. 7 مۇشۇ

كېلدۇ، كۆيەرنى ئېيتىپ زىغونا يېتىپ كېلدۇ، ئۇلارنىڭ باشلىرىغا مەڭگۈلۈك شاد-خۇراملىق قوندۇ، ئۇلار خۇشاللىق ۋە شادلىققا چۆمگەن بولدى، قاينۇ-ھەسرەت ھەم ئۇ-نادامەتلەر بەدەر قاچىدۇ.

ئەنجۇر دەرىخىدىن مېۋە يەيسەلەر، ھەربىر ئىگەر ئۆز سۇ كۆچكەنلىكىدىن سۇ ئىچىسىلەر، 17 تا مەن كېلىپ سىلەرنى بۇغدايلىق ھەم شارابلىق بىر زېمىنغا، ئېنى بار ھەم ئۆزۈمبارلىرى بار بىر زېمىنغا، - زېمىنكارلارغا ئوخشاش بىر زېمىنغا ئاپىرىپ قويغۇچە يەپ-ئىچىۋېرىڭلار! 18 ھەزە كىيىنىڭ سىلەرگە: - «پەرۋەردىگار بىزنى قۇتقۇزىدۇ»، دەپ ئىشەندۈرۈشكە يول قويمىڭلار! ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-يۇرتلىرىنىڭ بىرى ئۆز زېمىنىنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ 19 خامات ۋە ئارپاد دېگەن يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-يۇرتلىرى قېنى؟ سەفارۋانم شەھىرىنىڭ ئىلاھ-يۇرتلىرى قېنى؟ ئۇلار سامارىيەنى مېنىڭ قولىمدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ 20 مۇشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-يۇرتلىرىدىن ئۆز زېمىنىنى قۇتقۇزغان زادى كىم بار؟ شۇنداق ئىكەن، پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى مېنىڭ قولىمدىن قۇتقۇزالامدۇ؟»، 21 ئاڭغۇنچىلار سۆكۈت قىلىپ ئۆتىگەن جاۋاب ھېچقانداق بىر سۆز قىلمىدى، چۈنكى پادىشاھنىڭ بۇيرۇقى شۇكى: - «ئۆيىڭغا جاۋاب بەرمەڭلار». 22 ئاندىن ھىلىقىنىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىشاكىم، ئوردا دىۋانېيىگە شەيئا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مەزىنېيىگە يولھادىر كىم-كېچەكلەرنى يىرتىشىپ، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا كېلىپ، راب-شا كەھنىڭ گەپلىرىنى ئۇنىڭغا ئۇقتۇردى.

37

شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا ئۇنى ئاڭلىغاندا، كىم-كېچەكلەرنى يىرتىپ، ئۆزىنى بۇز بىلەن قاپلاپ پەرۋەردىگارنىڭ تويىگە كىردى. 2 ئۇ ھىلىقىنىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىشاكىم، ئوردا دىۋانېيىگە شەيئا ۋە كەھنىلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى بۇز يېنىغا چاقىلىغان ئېنى ئاموزنىڭ ئوغلى يەشاييا پەيغەمبەرگە ئەۋەتتى. 3 ئۇلار ئۆتىگەن: - «ھەزەكىيا مۇنداق دەيدۇ: «بالىلار تۇغۇلدى دەپ قالغاندا ئانىنىڭ ئۇغۇقۇدەك ھالى قىلغاندەك، مۇشۇ كۈن كۆپلەپ چۈشىدىغان، رەسۋا ۋە مازاق قىلىنىدىغان بىر كۈندۈر. 4 ئۆز خوجىسى بولغان ئاسۇرىيە پادىشاھى تىرىك خۇدانى مازاق قىلىشقا ئەۋەتكەن راب-شا كەھنىڭ گەپلىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئەزىزىگە ئېلىپ تىكىشىسا، بۇلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ گەپلەر ئۈچۈن ئۇنىڭ دەككىسىنى بېرىرمىكىن؟ شۇڭا قېپ قالغان قالدۇقلار ئۈچۈن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، بىر دۇئا يېزىڭ بەرسەڭ!» - دېدى. 5 شۇ گەپلەر بىلەن ھەزەكىيانىڭ خىزمەتكارلىرى يەشاييانىڭ ئالدىغا كەلدى. 6 يەشاييا ئۇلارغا: - «خوجايىڭلارغا: - «پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: - «ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ چابارمەنلىرىنىڭ سەن ئاڭلىغان ئاشۇ ماڭا كۆپۈرلۈك قىلغۇچى گەپلىرىدىن قورقما، 7 مانا، مەن ئۇنىڭغا بىر روھنى كىرگۈزىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىخۋانى ئاڭلاپ، ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. ئۇ ئۆز زېمىنىدا تۇرغاندا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزىمەن» - دەڭلار. - دېدى. 8 راب-شا كەھ كەلگەن بولۇپ بىلەن قايتىپ ماڭغاندا، ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ لاقىش شەھىرىدىن چىكىنگەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى، ئاسۇرىيە پادىشاھى لېناھ شەھىرىگە قارشى جەڭ قىلىۋاتقانىدى. 9 ئاندىن پادىشاھ: «ئېشىۋىيە پادىشاھى تىراھاك سىزگە قارشى جەڭ قىلماقچى بولۇپ يولغا چىقتى» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىدى. شۇ خەۋەرنى ئاڭلىغاندا ئۇ يەنە ھەزەكىياغا ئەلچىلەرنى مۇنداق خەت بىلەن ئەۋەتتى: - 10 «سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىياغا مۇنداق دەڭلار: - «سەن تايىنىدىغان خۇدايىڭنىڭ ساڭا: «يېرۇسالېم ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايدۇ» دېگىنىگە ئالدامغا، 11 مانا، سەن ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىنىڭ ھەممە ئەل-يۇرتلارنى تېپە قىلغانلىرىنى، ئۇلارنى ئىلاھ-يۇرتلىرىغا ئاتاپ ھالاك قىلغانلىقىنى ئاڭلىغانسەن، ئەمدى تۆزۈڭ قانداقۇ قۇتقۇزۇلسەن؟ 12 ئانا-بوۋىلىرىم ھالاك قىلغان ئەللەرنى بولسا، ئۇلارنىڭ ئىلاھ-يۇرتلىرى قۇتقۇزغانمۇ؟ گوزان، ھاران، رەزەف شەھىرىدىكىلەر ئىچىمۇ؟ تېلاساردا تۇرغان ئېدەنلەر ئىچىمۇ؟ 13 خامات پادىشاھى، ئارپاد پادىشاھى، سەفارۋانم، خېنا ھەم ئىۋاھ

مەسلىھەتتىن ھەم كۆچمىز بار» - دەيسەن، سەن زادى كىمگە تايىنىپ ماڭا قارشى ئۆتكەن قوپسەن؟ 6 مانا، سەن يېرىقى بار ئاشۇ قومۇش ھاسا، يەنى مىسىرغا تايىنىسەن! بىرىنى ئۇنىڭغا يۈلەنسە، ئۇنىڭ قولىغا سانجىپ كىرىدۇ، مانا مىسىر پادىشاھى پەرۋەردىگار تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق بولدى! 7 ئەگەر سەن ماڭا: «بىز خۇدايىمىز بولغان پەرۋەردىگارغا تايىنسەن» - دېسەڭ، ھەزەكىيا ئۆزى يەھۇدادىكىلەرگە ۋە يېرۇسالېملىكلەرگە: «سىلەر پەقەت يېرۇسالېملىكى مۇشۇ ئىبادەتگاھ ئالدىدا پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك» دەپ، شۇ [پەرۋەردىگارغا] ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتتىمۇ؟ ئۇلار ئاشۇ پەرۋەردىگارنىڭ يۇقىرى جايلارى ئەمەسمىدى؟ 8 ئەمدى خوجام ئاسۇرىيە پادىشاھى بىلەن بىر توختامغا كەل: - «ئەگەر سەن ئەنئىنى مەنلىگۈدەك ئەسكەرلەرنى بولسا، مەن ساڭا ئىككى مىڭ ئاتنى بىكارغا بېرىمەن!» 9 سەندە ئۇنداقلار بولسا، خوجامنىڭ ئەمدىلەرنىڭ ئەڭ كىچىكى بولغان بىر لەشكەر بېشىنى قانداقۇ چىكىندۈرەلەيسىلەر؟! سەن جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىرغا تايىنسەن ئىچى! 10 مەن ئەمدى مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارىم كەلدىمۇ؟ پەرۋەردىگار دەپمۇ ماڭا: «مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىشقا چىققان!» - دېدى! 11 ئېلىشاكىم، شەيئا ۋە يوتھ راب-شا كەھگە: - «پىقىرىغا ئارامى تىلىدا سۆزلىسەڭ، بۇ زېمىن چۈشىنىمىز. بىزگە ئىبرانى تىلىدا سۆزلىسەڭ، گەپلىرى سېپىلدا تۇرغانلارنىڭ قۇلىقىغا كىرمىسۇن!» - دېدى. 12 بىراق راب-شا كەھ: - «خوجام مېنى مۇشۇ گەپنى خوجاڭلارغا ۋە سىلەرگە ئېيتىشقا ئەۋەتكەنمۇ؟ مۇشۇ گەپنى سىلەر بىلەن بىرلىكتە سېپىلدا ئۇلتۇرغانلارغا دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار سىلەر بىلەن بىرلىكتە ئۆز پوقىنى يېگۈچى ھەم ئۆز سۈيۈدىكى ئىچكىچى بولدى!» - دېدى. 13 ئاندىن راب-شا كەھ ئىبرانى تىلىدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار!» - دەپ ۋارقىردى. 14 «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: - «ھەزەكىيا سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن! چۈنكى ئۇ سىلەرنى قۇتقۇزالمىدۇ. 15 ئۇنىڭ سىلەرنى: - «پەرۋەردىگار بىزنى جەزمەن قۇتقۇزىدۇ، مۇشۇ شەھەر ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتمەيدۇ» دەپ پەرۋەردىگارغا تاياندۇرۇش يولى قويمىڭلار»، 16 ھەزەكىياغا قۇلاق سالماڭلار، چۈنكى ئاسۇرىيە پادىشاھى مۇنداق دەيدۇ: - «مەن بىلەن سۆھبەتلىشىپ، مەن تەرەپكە ئۆتۈڭلار، شۇنداق قىلىساڭلار ھەربىر ئىگەر ئۆزۈڭلارنىڭ ئۆزۈم بارىڭدىن ھەم ئۆزۈڭلارنىڭ

شەھەرلەرنىڭ پادىشاھلىرى قېنى؟» 14 ھەزەكىيا خەتنى ئەكەلگۈچىلەرنىڭ قولىدىن ئېلىپ ئوقۇپ چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تويىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا خەتنى يېيىپ قويدى. 15 ھەزەكىيا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: - 16 «ئى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا تۇرغان، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى: - سەن ئۇزۇڭدۇرسەن، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۈستىدىكى خۇدا پەقەت ئۇزۇڭدۇرسەن، ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىسەن. 17 ئى پەرۋەردىگار، قۇلىڭنى تۇەن قىلىپ ئاڭلىغايىن، كۆزۈڭنى ئاچقايىن، ئى پەرۋەردىگار، كۆزگەيسەن، سەناخېرىنىڭ ئادەم ئەۋەتىپ مەڭگۈ ھايات خۇدانى ھاقارەتلەپ ئېيتقان ھەممە گەپلىرىنى ئاڭلىغايىن! 18 ئى پەرۋەردىگار، ئاسۇرىيە پادىشاھلىرى ھەققىدە تەن ھەممە يۇرتلارنى ۋە شۇلارغا يېقىندى بولغان يۇرتلارنىمۇ خارابە قىلىپ، 19 ئۇلارنىڭ ئىلاھ-پۇتلىرىنى تۇتما تاشلىۋەتكەن، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى ئىلاھ ئەمەس، بەلكى ئىنسان قولى بىلەن ياسالغانلار، ياغاچ ۋە تاش، خالاس، شۇڭا ئاسۇرىيەلىكلەر ئۇلارنى ھالاك قىلدى. 20 ئەمدى، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارغا سېنىڭ، پەقەت سېنىڭلا پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايىن!» 21 شۇنىڭ بىلەن ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا ھەزەكىياغا سۆز ئەۋەتىپ مۇنداق دېدى: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سەن ماگا سەناخېرىپ توغرىلىق دۇئا قىلىشنىڭ بىلەن، 22 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا قارىتا دېگەن سۆزى شۇدۇرى: - «ياك قەز، يەنى زىننەتنىڭ قىزى سېنى كەستىدۇ، سېنى مازاق قىلىپ كۆلدۇ، يېرۇسالىمنىڭ قىزى كەينىگە قاراپ بېشىنى چايقايدۇ، 23 سەن كىمنى مازاق قىلىپ كۆيۈرۈك قىلدىڭ؟ سەن كىمگە قارشى ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، نەزىرىڭنى ئۈستۈن قىلدىڭ؟ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى! 24 قۇللارنىڭ ئارقىلىق سەن رەببى مازاق قىلىپ: - «مەن ئۇرغۇنغان جەڭ ھارۇبلىرىم بىلەن تاغ چوققىلىرىغا، لىۋان تاغ باغرىلىرىغا يېتىپ كەلدىمكى، ئۇنىڭ ئېگىز كېدەر دەرەخلىرى، ئېسىل قارىغايلىرىنى كېسىۋېتىمەن، مەن ئۇنىڭ ئەڭ يۇقىرى ئېگىزلىكىگە يامشىپ چىقىپ، ئۇنىڭ ئەڭ يۈك-باراقسان ئورمانلىقىغا كىرىپ يېتىمەن. 25 ئۇزۇم قۇدۇق كولاپ سۇ ئىچتىم؛ پۇتۇمنىڭ ئۇچىدىلا مەن مىسىرنىڭ بارلىق دەريا-ئۆستەڭلىرىنى قۇرۇتۇۋەتتىم - دېدىڭ. 26 سەن شۇنى ئاڭلاپ باقمىغاندىڭ؟ ئۇزۇندىن بۇيان مەن شۇنى بېكىتكەنمەنكى، قەدىمدىن تارتىپ شەكىللەندۈرگەنمەنكى، ھازىر ئۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇۋەتمى، مانا، سەن قەلئە-قورغانلىق شەھەرلەرنى خارابىلەرگە ئايلاندۇردۇڭ، 27 شۇنىڭ بىلەن تۆبەردە تۇرۇۋاتقانلار كۈچسىزلىنىپ، بەرگە قارىتىپ قويۇلدى، شەرمەندە قىلىندى؛ ئۇلار ئېتىزدىكى ئوتتەك، زۇمران كۆك چۆپلەردەك، تۈگىدىكى ئوت-چۆپلەر تۆسەي قۇرۇپ كەتكەندەك بولدى. 28 بىراق سېنىڭ ئۇلۇغلىقىڭ، ئورۇنۇڭ تۇرغىنىڭ، چىقىپ-كىرگىنىڭ ۋە ماگا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكىنىڭنى بىلىمەن؛ 29 ماگا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ، ھاكاۋۇرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ قۇلىقىغا يەتكىنى تۈپەيلىدىن، مەن قارمىقىمنى بۇرىدىم. ئۆتكۈزۈمەن، يۈگىنىمنى تاغزىڭغا سايىمەن، ئۇزۇڭ كەلگەن يول بىلەن سېنى قايتۇرىمەن. 30 ئى (ھەزەكىيا)، شۇ ئىش ساڭا ئالامەت بېشارەت بولىدۇكى، - مۇشۇ يىلى ئۆزلۈكىدىن ئۆسكەن، ئىككىنچى يىلى شۇلاردىن چىققانلارمۇ رىزىقكار بولىدۇ، ئۈچىنچى يىلى بولسا تېرىيىشلەر، ئورنىسلەر، ئۇزۇم كۆچەتلىرىنى تىكىسىلەر، ئۇلاردىن چىققان مېۋىلەرنى بەيسىلەر. 31 يەھۇدا جەمەتىدىكى قۇتۇلغان قالدىسى بولسا يەنە تۆۋەنگە قاراپ يىلتىز تارتىدۇ، يۇقىرىغا قاراپ مېۋە بېرىدۇ، 32 چۈنكى يېرۇسالىمدىن بىر قالدىسى، زىغون تېغىدىن قېچىپ قۇتۇلغانلار

38 شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا ئەجەل كەلتۈرگۈچى بىر كېسەلگە مۇپتىلا بولدى. ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا يەقەبەبەر ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - تويۇڭ توغرىلىق ۋە سېپەت قىلغىن؛ چۈنكى ئەجەل كەلدى، ياشايسەن، - دېدى. 2 ھەزەكىيا يۈزىنى تام تەرەپكە قىلىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: 3 - ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئالدىڭدا مەققەت ۋە پاك دىل بىلەن بېگىپ يۈرگەنلىكىمنى، نەزىرىڭ ئالدىڭدا دۇرۇس بولغان ئىشلارنى قىلغانلىقىمنى ئەسلىپ قويغايىن، - دېدى. ۋە ھەزەكىيا يىغلاپ ئېقىپ كەتتى. 4 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەشاياغا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: - 5 بېرىپ ھەزەكىياغا مۇنداق دېگىن: - پەرۋەردىگار، ئاناڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - «دۇئاڭنى ئاڭلىدىم، كۆز ياشلىرىڭنى كوردۇم؛ مانا، كۆزلىرىڭگە نە ئون بەش يىل قوشمەن، 6 شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى ۋە بۇ شەھەرنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغۇمەن؛ مەن سېنى بۇ شەھەرنى قوغدايمەن. 7 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ تۈزى ئېيتقان ئىشنى جەزمەن قىلغانلىقىنى ساڭا ئىسپاتلاش ئۈچۈن پەرۋەردىگار مۇنداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇكى، 8 مانا، مەن قۇياشنىڭ ئاھاز پادىشاھ قۇرغان بەلەمپەي ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنى ئون قەدەم كەينىگە ياندۇرغۇمەن. شۇنىڭ بىلەن قۇياشنىڭ چۈشكەن سايىسى ئون باسقۇچ كەينىگە ياندى. 9 يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيا كېسەل بولۇپ، ئاندىن كېسىلىدىن ئەسلىگە كەلگەندىن كېيىن مۇنداق خاتىرىلەرنى يازدى: 10 - «مەن: «تورۇمنىڭ ئوتتۇرىسىدا تەستىھاراننىڭ دەۋۋالىرىغا بېرىۋاتقان، قالغان يىللارمىدىن مەرھۇم بولىدۇم» - دېدىم. (Sheol h7585 11 مەن: - «تېرىكلەرنىڭ زېمىنىدا تۇرۇپ خۇدايىم، ياھى، كۆرەلمەيدىغان، شۇنداقلا «ھەممە نەرسە يوق بولغان» جايدا تۇرغانلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، ئىنساننىمۇ كۆرەلمەيدىغان بولىدۇم» - دېدىم. 12 مېنىڭ تۇرالغۇم چارۋىچىنىڭ چېدىرىدەك تۈزۈمدىن يۆتكىلىپ كەتتى، مەن پايكار تۈز قۇرغۇنىنى تۈزۈۋەتكىندەك ھاياتىمنى تۈزۈۋەتتىم، ئۆمىنى توقۇش دەستىگامدىن كېسىۋەتتى؛ تاڭ بىلەن كىچ ئارىلىقىدا سەن [خۇدا] جېنىمنى ئالسىن، 13 تاڭ ئاتقۇچە مەن كۆتۈرۈپ، ئۆزۈمنى تىنچلاندۇرۇپ يۈرمەن، بىراق ئۇ شىرغا ئوخشاش ھەممە سۆڭەكلىرىمنى سۇندۇرغاندەك قىلدۇ، تاڭ بىلەن كىچ ئارىلىقىدا سەن [خۇدا] جېنىمنى ئالسىن. 14 مەن قارىلغاچ ياكى تۈزىدەك ئۇچىرلاپ يۈرمەن، باختىكەنكە ئاھ-ئۆھ ئۆرمەن، كۆزلىرىم يۇقىرىغا قاراش بىلەن ئاجىزلىشىپ

كېتىدۇ؛ ئۇ رەب، مېنى زۇلۇم باسقۇچىغا كېيىپ بولغان؛ 15 نەچچە دەپسەم بولار؟ چۈنكى ئۇ ماڭا سۆز قىلدى ۋە ئۆزى مۇشۇ ئىشنى قىلدى! جېنىم تارىقتان ئازاب تۈپەيلىدىن مەن بار يىللاردا قەدەملىرىمنى ساناپ بېسىپ ئاۋايلاپ ماڭىمەن. 16 ئۇ رەب، ئادەملەر مۇشۇنداق ساۋاقلار بىلەن ياشىشى كېرەك؛ روھم مۇشۇ ساۋاقلاردىن ھاياتىنى تاپىدۇ؛ سەن مېنى ئەسلىمگە كەلتۈرۈپ، مېنى ھايات قىلدىڭ! 17 مانا، ئۆزۈمنىڭ بەخت-تەنچىلىقىم ئۈچۈن ئازاب ئۈستىگە ئازاب تارتىم، ماڭا بولغان سۆيگۈڭ تۈپەيلىدىن جېنىمنى ھالاكەت ھاكىمىدىن چىقاردىڭمەن؛ سەن ھەممە گۇناھلىرىمنى كەينىڭگە چۈرۈۋەتتىڭمەن. 18 چۈنكى تەختىسار ساڭا رەھمەت ئېيتالمايدۇ؛ ئۆلۈم سېنى مەدھىيەلىيەلمەيدۇ؛ ھاڭغا چۈشۈۋاتقانلار سېنىڭ ھەقىقەت-ۋاپاقىتىڭغا ئۈمىد باغلىيالمايدۇ. (Sheol 19 ھۈۋىد) ئۆزۈم يۈكۈن قىلغىنىمدەك ساڭا رەھمەت ئېيتىدىغانلار تىرىكلەر، تىرىكلەردۇر؛ ئانا بولغۇچى ئوغۇللىرىغا ھەقىقەت-ۋاپاقىتىڭنى بىلدۈرىدۇ. 20 پەرۋەردىگار مېنى قۇتقۇزۇشقا نىيەت باغلىغاندۇر؛ بىز بولساق، قالغان ئۆمرۈمدە ھەر كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ تۈپەيلىدە ساز چېلىپ مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمىز! 21 (پەشايە بولسا: «ئەيچۈر يۈشكى تەييارلاپ، پارىسىغا چاپلاڭلار، ئۇ ئەسلىگە كېلىدۇ»، دېگەندى 22 ۋە ھەزەكيا: «بېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ تۈپەيلى چىقىدىغانلىقىنى ئىسپاتلايدىغان قانداق بېشارەتلىك ئالامەت بېرىلىدۇ؟» دەپ سورىغانىدى).

39

شۇ پەيتتە بالاداننىڭ ئوغلى بابىل پادىشاھى مېروداق-بالادان ھەزەكيانىڭ كېسەل بولۇپ يېتىپ قالغانلىقىنى ھەم ئەسلىگە كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغانچقا، ھەزەكياغا خەلەرنى ھەدىيە بىلەن ئەۋەتتى. 2 ھەزەكيا ئەلچىلەرنى خۇشاللىق بىلەن كۈتۈپ، ئۇنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىدا ساقلانغان نەرسىلىرىنى كۆرسەتتى؛ يەنى كۈمۈشنى، ئالتۇننى، دورا-دەرمانلارنى، سەرخىل مابىلارنى، ساۋۇت-قوراللارنى ساقلانغان تۈپنىڭ ھەممىسىنى ۋە بايلىقلىرىنىڭ بارلىقىنى كۆرسەتتى؛ ئۇنىڭ ئوردىسى ۋە ياكى يۈكۈل پادىشاھلىق ئىچىدىكى نەرسىلەردىن ھەزەكيا ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىر نەرسە قالمىدى. 3 ئاندىن پەشايە يېغەمبەر ھەزەكيانىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: «مۇشۇ كىشىلەر نەچچە دېدى؟ ئۇلار سېنى يوقلاشقا نەدىن كەلگەن؟» دەپ سورىدى. ھەزەكيا: «ئۇلار يىراق بىر يۇرتتىن، يەنى بابىلدىن كەلگەن»، دېدى. 4 پەشايە يەنە: «ئۇلار ئورداڭدا نېمىنى كوردى؟» دەپ سورىدى. ھەزەكيا: «ئوردامدا بار نەرسىلەرنى ئۇلار كوردى؛ بايلىقلىرىمىڭ ئارىسىدىن ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىر نەرسە قالمىدى» دېدى. 5 پەشايە ھەزەكياغا مۇنداق دېدى: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويغىن: 6 - مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ئورداڭدا بار نەرسىلەر ۋە يۈكۈنگە قەدەر ئانا-بوۋىلەرنىڭ تۈپەيلى، ساڭلاپ قويغان ھەممە نەرسە بايلىغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ھېچنەرسە قالمىدۇ» دېدى پەرۋەردىگار، 7 - ھەممە [بايلىقلار] ئوغۇللىرىڭنى، يەنى ئۆزۈڭدىن بولغان ئەۋلادلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بابىل پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ئاغۋات بولىدۇ. 8 شۇنىڭ بىلەن ھەزەكيا ئۆز-ئۆزىگە: «ئۆز كۈنلىرىمدە بولسا ئامان-تەنچىلىق، [خۇدانىڭ] ھەقىقەت-ۋاپاقىتى بولدىكەنمۇ؟» دەپ، پەشايەغا: «سەز ئېيتىپتەن پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزى ياخشى ئىكەن» دېدى.

40

خەلقىمگە تەسەللى بېرىڭلار، تەسەللى بېرىڭلار، دەپلا يۈرىدۇ خۇداڭلار، 2 يۈرۈشۈپمىڭ قەلبىگە سۆز قىلىپ ئۇنىڭغا جاكارلاڭلاركى، ئۇنىڭ جەبىر-جىبارلىق ۋاقتى ئاخىرلاشتى؛ ئۇنىڭ قەبەلىسى كەچۈرۈم قىلىندى؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن بارلىق گۇناھلىرىنىڭ ئورنىغا ئىككى ھەسەلەپ

ئېلىپ تاشلايدۇ. 25 ئەمدى مېنى كىمگە ئوخشاتماقچىسىلەر؟ ماكا كىم تەڭداش بولالسا؟» - دەيدۇ مۇقەددەس بولغۇچى. 26 كۆزلىرىڭلارنى يۇقىرىغا كۆتۈرۈپ، قاراڭلار! مۇشۇ مەۋجۇداتلارنى كىم ياراتقاندۇ؟ ئۇلارنى كىم تۈركۈم-تۈركۈم قوشۇنلار قىلىپ تەرتىپلىك ئەيچىدۇ؟ ئۇ ھەممىسىنى نامى بىلەن بىر-بىرلەپ چاقىرىدۇ، ئۇنىڭ كۈچىنىڭ ئۇلۇغلىقى، قۇدرىتىنىڭ زورلۇقى بىلەن، ئۇلاردىن بىرىمۇ كەم قالمايدۇ. 27 - نېشىقا شۇنى دەۋرىسەن، ئۇ ياقۇپ؟ نېشىقا مۇنداق سۆزلەۋىرسەن، ئۇ ئىسرائىل: - «مېنىڭ يولۇم پەرۋەردىگاردىن يوشۇرۇندۇر، خۇدايم مېنىڭ دەۋلىتىمغا ئېرەن قىلماي تۇتۇرىدۇ؟» 28 سىلەر بىلىشىڭلارغۇسىلەر؟ ئاڭلاپ باقمىغانغۇسىلەر؟ پەرۋەردىگار - ئەبەدىلە بەدىلىك خۇدا، جاھاننىڭ قەلبىنى ياراتقۇچىدۇر! ئاي ھالسىزلاتمايدۇ، يا چارچىمايدۇ، ئۇنىڭ ئوي-بىلىمىنىڭ تېگىگە ھەرگىز يەتكىلى بولمايدۇ. 29 ئۇ ھالدىن كەتكەنلەرگە قۇدرەت بېرىدۇ، ماغدۇرسىزلاشقا ئۇ بەرداشلىقنى ھەسسىلەپ ئاۋۇتدۇ. 30 ھەممىگە ئىتتىپاق ھالدىن كېتىپ چارچاپ كەتسەمۇ، باتۇرلار بولسا پۈتلىشىپ يىقىلسۇمۇ، 31 بىراق پەرۋەردىگارغا تەلۈرۈپ كۆتكەنلەرنىڭ كۈچى يېڭىلىنىدۇ، ئۇلار يۈرۈشكە قانات كېرىپ تۇرىدۇ، ئۇلار يۈگۈرۈپ، چارچىمايدۇ، ئۇلار يۈرۈشكە قانات كېرىپ تۇرىدۇ، ھالدىن كەتمەيدۇ!

41

- «ئۇ ئاراللار، سۈكۈت قىلىپ مېنىڭ ئالدىمغا كېلىڭلار، خەلقلىرىمۇ كۈچىنى يېڭىلىسۇن! ئۇلار يېقىن كەلسۇن، سۆز قىلسۇن، توغرا ھۆكۈم قىلىش ئۈچۈن ئۆزئارا يېقىنلاشسۇن!» 2 «كىم شەرتكى بىرسىنى ئويغىتىپ، ئۇنى ھەققانىيلىق بىلەن ئۆز خىزمىتىگە چاقىردى؟ ئۇ ئەللىرىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ئۇنى پادىشاھلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدۇرىدۇ، ئۇلارنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ توي-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ، ئۇلارنى ئۇنىڭ ئوقىسى ئالدىدا شامال ئۇچۇرغان پاخال-توياندەك قىلىدۇ. 3 ئۇ ئۇلارنى قوغلىۋېتىپ، پۈتەننى يەرگە تەڭكۈزمەي دېگۈدەك ماڭدۇ، ئامان-ئېسەنلىك ئىچىدە ئوتتۇرىدۇ، 4 ئەملىقتىن تارتىپ دەۋرلەرنى «بارلىققا كەل» دەپ چاقىرىپ، بۇلارنى يېڭىتىپ ئادا قىلغان كىم؟ مەن پەرۋەردىگار ئاۋۋال بولغۇچىدۇرمەن، ئاخىرى بولغانلار بىلەنمۇ بىللە بولغۇچىدۇرمەن، مەن دېگەن «ئۇ» دۇرمەن. 5 ئاراللار شۇ ئىشلارنى كۆرۈپ قورققىنىدۇ، جاھاننىڭ چەت-چېتىدىكىلەر تىرەپ كېتىدۇ، ئۇلار بىر-بىرىگە يېقىنلىشىپ، ئالدىغا كېلىدۇ، 6 ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىغا ياردەم قىلىپ، ئۆز قېرىنداشىغا: «يۈرەڭلىك بول!» - دەيدۇ. 7 شۇنىڭ بىلەن نەققاشچى زەرگەرنى رىغبەتلەندۈرىدۇ، مېتالى ياپىلاقلاپ بولغا ئويناقتۇچى سەئەدىنى بازاغان بىلەن سوققۇچى رىغبەتلەندۈرۈپ: «كەپشەڭلىكىنى ياخشى!» دەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنى لىگىشىپ قالمىسۇن دەپ بۇنىڭ پۈتەننى مىخىلار بىلەن بېكىتىدۇ. 8 بىراق سەن، ئۇ قۇلۇم ئىسرائىل، ئۇ ئۆزۈم تاللىغان ياقۇپ، ئىبراھىم مېنىڭ دوستۇمنىڭ ئەۋلادى: - 9 مەن جاھاننىڭ قەدىرىنى ئېلىپ كەلگەن، يەرنىڭ ئەڭ قەدىرىدىن چاقىرىغىنمەن سەن ئىكەن، مەن ساڭا «سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن، مەن سېنى تاللىغان، سېنى ھەرگىز چەتكە قاقمايمەن» - دېگەندىم. 10 - قورقا، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن، ئۇيان-بۇيان قاراپ ھودۇقماڭلار، چۈنكى مەن سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن، مەن سېنى كۈچەيتىمەن، بەرھەق، مەن ساڭا ياردەمدە بولىمەن، بەرھەق، مەن ئۆزۈمنىڭ ھەققانىيلىقىمنى بىلدۈرگۈچى ئۇق قۇلۇم بىلەن سېنى يۈلەيمەن. 11 مانا، ساڭا قاراپ غالجىرلىشىپ كەتكەنلەرنىڭ ھەممىسى خىجىل بولۇپ شەرمەندە بولىدۇ، ساڭا شەكايەت قىلغۇچىلار يوق دېيەرلىك بولىدۇ، ھاللا بولىدۇ. 12 سەن ئۇلارنى ئەزدەسەڭ، ھېچ بائالمايسەن، سەن بىلەن دەۋالاشقۇچىلار - ساڭا قارشى تۇرۇش قىلغۇچىلار يوق دېيەرلىك، ھېچ بولۇپ باقمىغاندەك تۇرىدۇ. 13 چۈنكى مەن پەرۋەردىگار

42

قاراڭلار، مانا مەن يۈلەيدىغان تۈز قۇلۇمغا! جېنىمنىڭ خۇشاللىقى بولغان مېنىڭ تاللىغىم، مەن ئۆز روھىمنى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قۇدۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللەرگە ھۆكۈم-ھەققەتنى يەتكۈزۈپ بېرىدۇ. 2 ئۇ ئەن ئارقىراپ-قارىمايدۇ، نە چۇقان كۆتۈرمەيدۇ نە ئاۋازنى كۈچلاردا ئاڭلاتمايدۇ. 3 تاكى ئۇ غەلبە بىلەن توغرا ھۆكۈملەرنى چىقارغۇچە، ياخشىلىغان قۇمۇشنى

سۇندۇرمايدۇ، تۆتەپ تۆجەي دەپ قالغان بىلىكى ئۆچۈرمەيدۇ، 4 مۈكۈم - ئۇلار ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشنى خالىمايتى، ياكى ئۇنىڭ قانۇنىغا ئىنتايىن قىلمايتى. ھەقىقەتتىن بەر يۈزدە تىكىلمىگۈچە، ئۇ ھالىسىزلا ئىپادىدۇ، كۆزى يانمايدۇ، 25 شۇڭا ئۇ ئۇلار ئۈستىگە غەزەپ-قەھرىنى، ئۇرۇشنىڭ زوراۋانلىقىنى توكۇپ ئارالارمۇ ئۇنىڭ بەرمان-قانۇنىنى تەلۈرۈپ كۈتىدۇ. 5 ئاسانلارنى يارىتىپ ئۇلارنى كەرگەن، بەر-زېمىنى ھەم ئۇنىڭ جىققانلارنى يايغان، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان خەلققە نەپەس، ئۇنىڭ ئۈستىدە مېڭۇۋاتقانلارغا روھ بەرگۈچى تەڭرى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - 6 مەنكى پەرۋەردىگار سېنى ھەققانىيلىق بىلەن شۇنىڭغا چاقىرغانمەنكى، - سېنىڭ قولىڭنى تۇتسەن، سېنى قوغداپ ساقلايمەن، ھەم سېنى خەلققە ئەھدە سۈپىتىدە، ئەللەرگە بەر نۇر قىلىپ بېرىمەن، 7 قارىغۇ كۆزلەرنى ئېچىشقا، زىنداندىن مەھبۇسلارنى، تۈرمىدە قاراڭغۇلۇق ئىچىدە ئولتۇرغانلارنى قۇتقۇزۇشقا سېنى (ئەۋەتسەن)، 8 مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن، مېنىڭ نامىم شۇدۇر، شان-شەرىپىمنى باشقا بەرسىگە، ماڭا تەۋە بولغان مەدھىيىنى ئويما مەۋىدالارغا بەرمەيمەن. 9 مانا، ئالدىنقى ئىشلار بولسا ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان، سىلەرگە يېڭى ئىشلارنى جاكارلايمەن، ئۇلار تېخى يۈز بەرمىگۈچە، مەن ئۇلارنى سىلەرگە بايان قىلىمەن. 10 - ھەم سېنى ئالماشتۇردۇم. 4 سەن نەزىمدە قىممەتلىك بولغاچقا، مەن ساڭا پەرۋەردىگارغا يېڭى ناخشا ئېيتتىڭلار، ئۇ دېڭىزدا يۈرگەنلەر ھەم ئۇنىڭ ئىچىدىكى تادەملىك مەۋجۇداتلار، ئارالار ھەم ئۇلاردا تۇرغانلارمۇ، جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئۇنى مەدھىيەلەڭلار! 11 دالا ھەم ئۇنىڭدىكى شەھەرلەر، كېدار قەبىلىسىدىكىلەر تۇرغان كەنتلەر ئاۋازىنى كۆتۈرسۇن، سېلىدىكىلەر يۇقىرى ئاۋازدا ناخشا ئېيتسۇن، تاغلارنىڭ چوققىلىرىدىن تەنتەنە قىلسۇن! 12 ئۇلار پەرۋەردىگارنى ئۇلغۇنسىن، ئۇنىڭ مەدھىيىلىرى ئارالاردىمۇ جاكارلانسا، 13 پەرۋەردىگار پالۋانداك چىقىدۇ، بائۇرلەشكەردەك ئۇلۇق مۇھەببەتنى قوزغايدۇ، ئۇ ۋاراقرايدۇ، بەرھەق شىردەك ھۆكۈمرەيدۇ، دۈشمەنلىرى ئۈستىگە زور كۈچ-قۇدرىتىنى كۆرسىتىدۇ. 14 - «مەن تەبەددىد بەد سۈكۈتتە تۇرۇپ كەلدىم، جەم تۇرۇپ تۈزۈمنى بېسىۋېلىپ كەلدىم، بىراق ھازىر توغلىتى تۇتقان ئايالەك ئىنچىقلاپ تۇلايمەن، ھەم ھاسىرايمەن ھەم ئىكرايمەن! 15 مەن تاغلارنى ھەم دۆڭلەرنى چۆلدە رىتسەن، ئۇلارنىڭ ھەممە يېشىللىقلىرىنى قۇرۇتۇپتەنمەن، دەريالارنى ئارالارغا ئايلىندۇرۇۋېتىپتەنمەن، كۈچلەكلەرنىمۇ قاغىرىتسەنمەن. 16 قارىغۇلارنى تۈزى بىلىگەن بىر يول بىلەن ئاپىرىپ قېرىمەن، ئۇلارنى ئۇلار بىلىگەن يوللاردا يېتەكلىمەن، ئۇلارنىڭ ئالدىدا قاراڭغۇلۇقنى نۇر، ئەگرى-توۋاي يەرلەرنى تۈزۈپ قىلىمەن. مەن مۇشۇ ئىشلارنى قىلماي قالمايمەن، ئۇلاردىن ھېچ ۋاز كەچمەيمەن. 17 ئويما مەۋىدالارغا تايانغانلار، قۇيما مەۋىدالارغا: «سىلەر ئىلاھلىرىمىزدۇر» دېگەنلەر بولسا، ئۇلار يولدىن ياندۇرۇۋالماي قالمايدۇ، قاتتىق شەرمەندە قىلىنىدۇ. 18 - «ئاڭلاڭلار، ئۇ گاسلار! قارىغۇلار، كۆرۈش ئۈچۈن قاراڭلار! 19 مېنىڭ قۇلۇمدىن باشقا يەنە كىم قارىغۇ؟ مېنىڭ ئەۋەتكەن «ئەلچىم»دىن باشقا يەنە كىم گاس؟ كىم مەن بىلەن ئەھدىلىشىشكەندەك شۇنچە قارىغۇدۇ؟ كىم پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىدەك شۇنچە قارىغۇدۇ؟ 20 سەن نۇرغۇن ئىشلارنى كۆرگەن بىلەن، بىراق نەزىرىڭگە ھېچ ئايلىمەن، ئۇنىڭ قولىنى ئىچلىغىنى بىلەن، ئۇ ئاڭلىمايدۇ». 21 پەرۋەردىگار ئۆز ھەققانىيلىقى ئۈچۈن لايىق كۆرىدىكى، تەۋرات-قانۇننى ئۇلۇغ ھەم شان-شەرىپلىك دەپ كۆرسەتتى. 22 بىراق شۇلار بولسا ئولجا ئېلىنغان ھەم بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنغان بەرھەققۇتۇر، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئورا-تۇزاققا تۇتۇلغان، گۈندىغانلاردا قاسلىپ غايىب بولىدۇ، ئۇلار غەنىمەت بولىدۇ، ھېچكىم قۇتقۇزمىدايدۇ، ئۇلار ئولجا بولىدۇ، ھېچكىم: «قايتۇرۇپ بېرىش!» دېمەيدۇ. 23 بىراق ئاراڭلاردا كىم بۇنىڭغا قۇلاق سالىسۇن؟ كىم بۇلارنى ئاڭلاپ كەلگۈسى زامانلارغا كۆزۈل قويسۇن؟ 24 ئەمدى كىم ياقىتى ئولجا قىلغان؟ كىم ئىسرائىلنى بۇلاڭچىلارغا ئاپتۇرۇپ بەرگەن؟ بۇنى قىلغىنى بولسا، بىز گۇناھ قىلىپ كەستىكەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ چۈنكى

43

بىراق ھازىر ئۇ ياقۇپ، سېنى ياراتقۇچى پەرۋەردىگار، ئى ئىسرائىل، سېنى شەكىللەندۈرگۈچى مۇنداق دەيدۇ: - «قورقا، چۈنكى مەن ساڭا ھەممە مەت بولۇپ سېنى قۇتقۇزغان، سېنى ئۆز نامى بىلەن ئاتىغانمەن، سەن مېنىڭكىدۇرسەن! 2 سەن سۇلاردىن ئۆتكىنىڭدە، مەن سەن بىلەن بىللە بولمەن، دەريالاردىن ئۆتكىنىڭدە، ئۇلار سېنى غەرق قىلمايدۇ، سەن ئويما مېڭىپ يۈرگىنىڭدە، سەن كۆيمەيسەن، يالغۇنلار ئۆستۈڭدە ئوت ئالمايدۇ. 3 چۈنكى مەن بولسام خۇدايىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس يولغۇچى، قۇتقۇزغۇچىڭدۇرۇمەن، سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن مىسرىنى بەدەل قىلىپ بەردىم، ئورۇنغا ئېشىۋىيە ھەم سېنى ئالماشتۇردۇم. 4 سەن نەزىمدە قىممەتلىك بولغاچقا، مەن ساڭا ئەزەت-خۇرمەت كەلتۈرگەن ھەم سېنى سۆيگەن، شۇڭا مەن يەنە ئورۇنغا ئادەملەرنى، جېنىڭغا خەلقلەرنى تۇتۇپ بېرىمەن، 5 قورقا، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللەدۇرۇمەن، مەن نەسلىڭنى شەرقتىن، سېنى غەربتىن يىغىپ ئەپكەلمەن، 6 مەن شىمالغا، - «ئاپتۇرۇلارنى!»، ۋە جەنۇبقا: - «ئۇلارنى تۇتۇپ قالما! توغۇللىرىنى يىراقىتىن، قىزلىرىنى جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئەپكەلىپ بەر، 7 مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالغان ھەربىرىمنى، مەن ئۆز شان-شەرىپىم ئۈچۈن ياراتقان ھەربىرىمنى ئەپكەلىپ بەر!» - دەيمەن، - «مەن ئۇنى شەكىللەندۈردۈم، مەن ئۇنى ئاپىرىدە قىلدىم»، 8 ئۇ «كۆزى بار» قارىغۇ خەلقىنى، يەنى «قۇللىق بار» گاسلارنى ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. 9 - «بارلىق ئەللەر يىغىلسۇن، خەلقلەر جەم بولسۇن! ئۇلاردىن كىممۇ مۇنداق ئىشلارنى جاكارلىيالىسۇن؟ يەنى كىم مۇشۇنداق «ئىلگىرىكى ئىشلار»نى (ئالدىنلا) بىزگە ئاڭلىتىپ باققان؟ بار بولسا، ئۇلارنى ئىسپاتلاشقا گۇۋاھچىلىرىنى ئالدىغا كەلتۈرسۇن، بولمىسا، ئۇلار بۇ ئىشلارنى ئاڭلىغاندىن كېيىن: - «بۇ بولسا ھەقىقەت!» دەپ ئېتىراپ قىلسۇن! 10 سىلەر [خەلق] مېنىڭ گۇۋاھچىلىرىم، ھەم مەن تاللىغان قۇلۇم [مەن ئۈچۈن] گۇۋاھچىدۇر، شۇنداق ئىكەن، سىلەر مېنى تونۇپ، ماڭا ئىشىنىپ، ھەم چۈشىنىپ يەتكەنسىلەركى: - «مەن دېگەن «ئۇ» دۇرۇمەن، مەندىن ئىلگىرى ھېچ ئىلاھ شەكىللەنمىگەن، ھەم مەندىن كېيىنمۇ ھېچ شەكىللەنمەيدۇ، 11 مەن، مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن، مەندىن باشقا قۇتقۇزغۇچى يوقتۇر. 12 - ئاراڭلاردا «يات ئىلاھ» بولمىغان ۋاقىتتا، مەن [مەقسىتىمنى] جاكارلىغان، مەن قۇتقۇزغان ھەم شۇ ئىشلارنىڭ داڭقىنى چىقارغانمەن، شۇڭا سىلەر مېنىڭ تەڭرى ئىكەنلىكىمگە گۇۋاھچىسىلەر، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 13 «بەرھەق، ئەزەلدىن بۇيان مەن دېگەن «ئۇ» دۇرۇمەن، مېنىڭ قۇلۇمدىن ھېچكىم ھېچكىمنى قۇتقۇزالمىدايدۇ، مەن ئىش قىلسام، كىم توسالىسۇن؟ 14 ھەممە مەت-قۇتقۇزغۇچىڭلار بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس يولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: - سىلەرنى دەپ مەن بابىلى جازالانغۇدۇم، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن كالىيەلەرنى، قاقچۇن سۈپىتىدە ئۆزلىرى خۇشاللىق بىلەن بەخەرلەنگەن كىمبەرلەرگە ئولتۇرۇشقا چۈشۈرۈپتەنمەن. 15 مەن بولسام پەرۋەردىگار، سىلەرگە مۇقەددەس يولغۇچى، ئىسرائىلنى ياراتقۇچى، سىلەرنىڭ پادىشاھىڭلاردۇرۇمەن. 16 دېڭىزدىن يولنى چىقارغۇچى، داۋالانغان سۇلاردىن يول ئاچقۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - 17 (ئۇ جەڭ ھارۋىسىنى ۋە ئاقى، قوشۇن-كۈچلەرنى چىقارغۇچىدۇر: - ئۇلار بىراقلا يىقىلىدۇ، تۇرالمايدۇ، ئۇلار ئۆچۈپ قالغان، چىراغ بىلىكىدەك ئۆچۈرۈلگەن) 18 - مۇشۇ ئۆتكەن

ئىشلارنى ئەسلىمەكلەر، قەدىمكى ئىشلار توغرىلۇقۇ ئويلاشماڭلار، 19 چۈنكى مانا مەن يېڭى بىر ئىشنى قىلمەن، ئۇ ھازىرلا بارلىققا كېلىدۇ، سىلەر ئۇنى كۆرمەي قالامسىلەر؟! مەن ھەتتا دالالاردىمۇ يول ئاچمەن، چۆل-باياۋاندا دەريالارنى بارلىققا كەلتۈرمەن! 20 دالادىكى ھاياتلار، چىلبۇرلەر ھەم ھۇقۇقتار مېنى تۇلۇغلايدۇ، چۈنكى مەن ئۆز خەلقىم، يەنى ئۆز تاللىغىمغا ئىچىملىك ئەمەللىككە، دالالاردا سۇلارنى، چۆل-باياۋانلاردا دەريالارنى چىقىرىپ بېرىمەن. 21 مەن مۇشۇ خەلقىم ئۈزۈم ئۈچۈن شەكىللەندۈرگەنمەن، ئۇلار ماڭا بولغان مەدھىيلەرنى ئېيتىپ ئايان قىلىدۇ. 22 براق، ئۇ ياقۇپ، سەن نامىنى چاقىرىغىنىڭ بىلەن ئۈزۈمنى ئەزىمىدىڭ، ئۇ ئىسرائىل، ئەكسىچە سەن مەندىن كۆڭلۈڭ بېتىپ ھارسىنىڭ، 23 سەن ئېلىپ كەلگەن «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» قۇربانلىقى ماڭا قىلغان ئەمەس، «ئىناق قۇربانلىق»لىرىڭ بىلەن مېنى ھۆرمەتلىگەن ئەمەس، مەن «تاشلىق مەدھىيە»نى قىلىش بىلەن سېنى «قوللۇق» قاقۇرمايچى ئەمەسمەن، خۇشبۇي يېتىپ سېنى ھارسىندۇرمايچى بولغان ئەمەسمەن! 24 سەن پۇلى خەجلىد ماڭا ھېچ ئېگىز ئېلىپ كەلمىگەن، سەن «ئىناق قۇربانلىق»لىرىڭنىڭ يېغى بىلەن مېنى رازى قىلىپ قاناتلەندۈرگەن ئەمەسمەن، ئەكسىچە سەن گۇناھلىرىڭ بىلەن مېنى قۇلۇققا قويمايچى بولغان، ئەنئەتەتسىزلىك بىلەن مېنى ھارسىندۇردۇڭ. 25 مەن، مەن ئۈزۈم ئۈچۈنلا سېنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭنى ئۈچۈرۈۋەتكۈچىمەن، مەن سېنىڭ گۇناھلىرىڭنى ئېسىمگە كەلتۈرمەيمەن. 26 ئەمدى تۇغۇشۇڭ توغرىلۇق مېنى ئەسلىتىپ قويغىن، مۇنازىرە قىلىشاي، ئۈزۈڭنى ئالغۇدەك گېپىڭ بولسا دەۋەرگىن! 27 بىرىنى ئاتاڭ گۇناھ قىلغان، سېنىڭ شەرھىلىرىڭ بولسا ماڭا ئاسىيلىق قىلدى. 28 شۇڭا مەن ئىبادەتتەن ئايرىلىپ كەتتىڭلار، ئىبادەتتە ئىبادەت قىلىشقا، ئەنئەتەتتە ئىبادەت قىلىشقا، ئىسرائىلنى رەسۇلچىلىقتا قالدۇرۇشقا بېكىتتىم.

44

براق ھازىر، ئۇ ياقۇپ مېنىڭ قۇلۇم، ئۇ مېنىڭ تاللىغىم ئىسرائىل، ئاڭلا! - 2 سېنى ياسىغان، بايلىقتۇردىم تارتىپلا سېنى شەكىللەندۈرگەن، ساڭا ياردەمدە بولغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «قورقا، ئۇ مېنىڭ قۇلۇم ياقۇپ، ئۇ مېنىڭ تاللىغىم «پەشۋۇن»، قورقا! 3 چۈنكى مەن ئۇنى سېلىپ كەتكەننىڭ ئۈستىگە سۇنى، قاغچىراق يەرنىڭ ئۈستىگە كەلگۈنلەرنى قۇيۇپ بېرىمەن، نەسلىڭ ئۈستىگە روھىمنى، پەرزەنتلىرىڭ ئۈستىگە بەرىكىتىمنى قۇيۇمەن، 4 ئۇلار يۇمران چۆلىدە ئارىسىدىن، ئېرىق-تۆستەڭلەر بويىدىكى مەجنۇن تاللاردەك ئۆسۈدۇ، 5 بىرى: «مەن پەرۋەردىگارغا تەۋەمەن» - دەيدۇ، يەنە بىرى بولسا ياقۇپنىڭ ئىسمى بىلەن ئۆزى ئاتايدۇ، يەنە باشقا بىرى قولى بىلەن: «مەن پەرۋەردىگارغا تەۋەمەن» دەپ يازىدۇ، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ئىسمىنى ئۆزىنىڭ ئىسمىگە يانداش قوشىدۇ، 6 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەرۋەردىگار، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى، ساماۋى قۇشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مەن بولسام تۇنجى ھەم ئاخىردۇرمەن، مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقۇر. 7 قېنى، كىم مېنىڭ قەدىمكى خەلقىمنى تىكلەپ بېكىتكىنىدەك بىر ئىشنى جازا كىرگۈزۈپ، ئالدىنلا بايان قىلىپ، ئاندىن ئۇنى مېنىڭ ئالدىمغا مەندەك تىكلەپ قويالايدۇ؟ قېنى، كىم كېيىنكى ئىشلارنى، كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارنى ئالدىنلا بايان قىلالىدۇ؟ 8 قورقاڭلار، ساراڭسىمگە چۈشۈپ كەتمەڭلار! مەن ئىلگىرى مۇشۇلارنى سىلەرگە ئاڭلىتىپ، ئالدىن بايان قىلغان ئەمەسمۇ؟ مۇشۇ توغرىلۇق سىلەر مېنىڭ گۇناھچىلىرىمىز سىلەر، مەندىن باشقا ئىلاھ بارمۇ؟ بەرھەق، باشقا قورام تاش يوق، ھېچبىرىدىن خەۋىرم يوقۇر. 9 ئويۇلغان مۇبۇدى شەكىللەندۈرگەنلەر نەھەمىسىنىڭ ئەھمىيىتى يوق، ئۇلارنىڭ ئەتىۋارلىغان نەرسىلەرنىڭ ھېچ پايدىسى يوقۇر، مۇشۇلارغا بولغان

بىكار قىلغۇچى، پالچىلارنى قايىمۇ قوتۇرغۇچى، دانالارنى يولىدىن ياندۇرغۇچى، ئۇلارنىڭ بىلىملىرىنى نادانلىققا ئايلاندۇرغۇچى؛ 26 تۇز قولىنىڭ سۈزى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى، روسۇل-ئەلجىرىنىڭ نەسەتلىرىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك قىلغۇچى، يېرۇسالىمغا؛ «سەن ئاھالىلىك بولسەن»، يەھۇدا شەھەرلىرىگە؛ «قايتىدىن قۇرۇلسىلەر» خارابەلەرنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن» - دېگۈچى؛ 27 چوڭقۇر دەپ دېگەنغا؛ «قۇرۇق بول، دەريالىرىڭنى قۇرۇمەن» - دېگۈچى؛ 28 ھەم قورەش توغرىسىدا؛ «ئۇ مېنىڭ قوي پادىچىم، ئۇ مېنىڭ كۆڭۈمدىكىگە تولۇق ئەمەل قىلسا، يېرۇسالىمغا؛ «قۇرۇلسا»، ھەم ئىبادەتخانىغا؛ «مېنىڭ ئۆلۈڭ سېلىنىدۇ» دەيدۇ» - دېگۈچىدۇر:-

45

پەرۋەردىگار ئۆزى «مەسسە قىلغىنى»غا، يەنى ئەللەرنى ئۇنىڭغا بېقىندۇرۇش ئۈچۈن ئۆزى ئوڭ قولىدىن تۇتۇپ يۈلگەن قورەشكە مۇنداق دەيدۇ:- «بەرھەق، مەن ئۇنىڭ ئالدىدا پادىشاھلارنىڭ تامبىلىنى بەشتۈرۈپ ياللىگۈچىلىتىمەن، «قوش قاناتلىق دەرۋازىلار»نى ئۇنىڭ ئالدىدا ئېچىپ بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن قۇرۇقلار ئىككىنچى ئېتىلىدۇ» 2 «مەن سېنىڭ ئالدىڭغا كېلىپ ئېگىزلىكلەرنى ئۆز قىلىمەن، مىس دەريۋازلارنى چىقىپ تاشلايمەن، تۆمۈر تاقاقلىرىنى سۇندۇرۇۋېتىمەن» 3 ۋە ساڭا قاراڭغۇلۇقتىكى گۈھەرلەرنى، مەخپىي جايلاردا ساقلانغان يوشۇرۇن بايلىقلارنى بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈڭگە ئىسىم قويۇپ سېنى چاقىرغۇچىنى، يەنى مەن پەرۋەردىگارىنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى دەپ بىلىپ يېتىسەن. 4 مەن ئۆز قولۇم ياقۇپ، يەنى ئۆز تاللىغىم ئىسرائىل ئۈچۈن، ئىسىمىڭنى تۈزۈم قويغان، سەن مېنى بىلىشىڭ بىلەن، مەن يەنىلا ساڭا ئىسىم قويىدۇم. 5 مەن بولسام پەرۋەردىگار، مەندىن باشقا بىرى يوق، مەندىن باشقا خۇدا يوقمۇ؟ سەن مېنى تونۇشىڭ بىلەن، مەن بىلىشكى باغلاپ چىگىتىمىكى، 6 كۆنچىدىن ئىككىنچى قېتىم سېنىڭ ھەممىسى مەندىن باشقا ھېچقانداق بىرىنىڭ يوقلۇقىنى بىلىپ يېتىدۇ. مەن بولسام پەرۋەردىگار، باشقا بىرى يوقمۇ؟ 7 نۇرى شەكىللەندۈرگۈچى، قاراڭغۇلۇقنى ياراتقۇچىدۇر، مەن، بەخت-خاتىرجەملىكىنى ياسىغۇچى، بالا يېتەتتى ياراتقۇچىدۇر، مەن، مۇنۇلارنىڭ ھەممىسىنى قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 8 «ئۇ ئاسمانلار، يۇقىرىدىن ياغدۇرۇپ بېرىگەر، بۇلۇتلازمۇ ھەققانىيلىق تۈكلۈك بەرسۇن، يەر-زېمىن ئېچىلسۇن؛ نىجات ھەم ھەققانىيلىق مېۋە بەرسۇن، زېمىن ئىككىسىنى تەڭ ئۆستۈرسۇن! مەن، پەرۋەردىگار، بۇنى ياراتماي قويمايمەن. 9 «ئۆز ياراتقۇچىسىنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلماقچى بولغانغا ۋاي! ئۇ يەر-زېمىندىكى چىنە پارچىلىرى ئارىسىدىكى بىر پارچىسى، خالاس! سېغىز لايى ئۆزى شەكىللەندۈرگۈچى ساپالىغىغا: «سەن تېپە ياساۋاتسەن؟» دېسە، ياكى ياسىغىنىڭ ساڭا: «سېنىڭ قولۇڭ يوق» دېسە بولامدۇ؟ 10 ئۆز ئاتىسىغا: «سەن تېپە تۇغۇرماقچى؟» ياكى بىر ئايالغا: «سېنى تېپىشنىڭ تولغىقى تۇتقۇ؟» - دەپ سورىغانغا ۋاي! 11 ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، يەنى ئۇنى ياسىغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئەمدى كەلگۈسى ئىشلار توغرىلىق سورىماقچىمۇ سېلىرى يەنە؟ ئۆز ئوغۇللىرىم توغرىلىق، ئۆز قولىمدا ئىشلىگەن توغرىلىق ماڭا بۇيرۇق بەرمە كېچمۇ سېلىر؟! 12 مەن قەدە تەلەپ-زېمىننى ياسىغان، ئۇنىڭغا ئىنساننى ياراتقۇچىدۇر، خالاس! ئۆز قولۇم بولسا ئاسمانلارنى كەرگەن، ئۇلارنىڭ ساماۋى قوشۇنلىرىنىمۇ سەپكە سالغانمەن. 13 مەن ئۇنى ھەققانىيلىق بىلەن تۇرغۇزغان، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىنى ئۆز قىلىم، ئۇ بولسا شەھرىمنى قۇرىدۇ، نە ھەق نە ئىنتام سورىماي ئۇ ماڭا ئەۋەتە بولغان ئەسەرلەرنى قويۇپ بېرىدۇ» - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 14 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مىسىرنىڭ مەھسۇلاتلىرى، ئېشىقۇ بېيەنىڭ ۋە ئېگىز بۇيۇقلار

46 بەل بولسا تىز پۈكتى، نېپو ئېگىشۋاتىدۇ، ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى ئۇلارنىڭ زىمىسىگە، كالىلارنىڭ زىمىسىگە چۈشۈپ، سېلىر كۆتۈرگەن نەرسىلىرىڭلار ئەمدى ئۇلارغا ئارتىلغان بولۇپ، ھالسىز ئۇلارغا ئېغىر يۈك بولىدۇ! 2 ئۇلار ئېگىشىدۇ، بەلكى تىز پۈكشىدۇ، ئۇلار مۇشۇ يۈكنى قۇتقۇزالمىدايۇ، بەلكى ئۆزلىرى ئەسىرگە چۈشىدۇ. 3 ئۇ ياقۇپنىڭ جەمەتى، شۇنداقلا ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قالداسى، ئانا گلارنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ ئۆستۈمگە ئارتىلغانلار، بالىلىقىدىكى چاغدىن تارتىپ كۆتۈرۈلۈپ كەلگەنلەر، - ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! 4 سېلىر قېرغۇچىمۇ مەن يەنىلا شۇنداققۇر، مەن، چېچىڭلار ئاقارغۇچىمۇ مەن سېلىرنى يۈدۈپ يۈرمەن؛ سېلىرنى ياسىغان مەندۇر، مەن، سېلىرنى كۆتۈرمەن، سېلىرنى يۈدۈپ قۇتقۇزغۇمەن. 5 ئەمدى مېنى كىمگە ئوخشاشماقچى، ياكى كىمى ماڭا تەڭ قىلماقچىسىلەر؟ ئۇنى ماڭا ئوخشاش دەپ، سېلىر كىمى مەن بىلەن سېلىشتۇرماقچىسىلەر؟ 6 ئۇلار بولسا ھەمىياندىن ئالتۇننى چېچىپ بېرىپ، كۆمۈشىنى تارازغا سالىدۇ، بىر زەرگەرنى ياللىۋالىدۇ، ئۇ بىر مەبۇدى ياساپ بېرىدۇ، ئۇلار يىقىلىدۇ، دەرۋەقە

چوقۇندۇ! 7 ئۇلار ئۇنى مۇرسىگە ئارتىدۇ، ئۇنى كۆتۈرۈپ، ئۆز ئورنىغا قويىدۇ، ئاندىن ئۇ ئاشۇ بەردە تۇرىدۇ، ئۇ ئورنىدىن قوزغىلايلىدۇ، بىرى ئۇنىڭغا يېلىنىپ تەلپۈد، لېكىن ئۇ جاۋاب بەرمەيدۇ، ئۇ كىشىنى ئاۋارچىلىكىدىن قۇتقۇزمىدۇ. 8 مۇشۇ ئىشلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، شۇنداقلا ئۆزۈڭلارنى ھەقىقىي ئەركەكلەردەك كۆرسىتىڭلار، ئۇ، ئىتائەتسىز، ئۇنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار، 9 ئىلگىرىكى ئىشلارنى، يەنى قەدىمدىن بولغان ئىشلارنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار، چۈنكى مەن تەڭرىدۇرمەن، باشقا بىرى يوقتۇر، مەن خۇدادۇرمەن، ماڭا ئوخشاشلار يوقتۇر، 10 مەن: «مېنىڭ بېكىتىم ئورۇنلىنىدۇ، كۆڭلۈمگە بارلىق پۈككەنلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرماي قويمايمەن» دەپ، شىئىڭ نەھىسىنى باشتلا، ئالدىنلا تېخى قىلىنمىغان ئىشلارنى ئايان قىلىپ ئېيتقۇچىدۇرمەن، 11 كۆچمىشىدىن يەتتۇچ بىر قوشنى، يەنى كۆڭلۈمگە پۈككىنى ئادا قىلغۇچى بىر ئادەمنى يىراق يۇرتتىن چاقىرغۇچىدۇرمەن. بەرھەق، مەن سۆز قىلغان، بەرھەق، مەن ئۇنى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرمەن، ئۇنى نىيەت قىلغانمەن، بەرھەق، مەن ئۇنى ئۇچۇدقا چىقىرىمەن. 12 ئۇ ھەققانىيلىقتىن يىراق كەتكەن جاھىللار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار: - 13 مەن ھەققانىيلىقنى يېقىن قىلىمەن، ئۇ يىراقلا خىلمىدۇ، شۇنىڭغا جۇلالى-گۈزەللىكىمنى تىكلەپ بېرىمەن».

48 ئۇ ياقۇپنىڭ جەمەتى، «ئىسرائىل» نىڭ ئىسمى بىلەن ئاتالغانلار،

«بەھۇدا بۇلاقلىرى»دىن چىققانلار، پەرۋەردىگارىڭ نامىنى ئىشلىتىپ قەسەم قىلغۇچىلار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى تىلغا ئالغۇچىلار، بىراق بۇلار ھەقىقەت ھەم ھەققانىيلىقتىن ئەمەس! مۇنۇلارنى ئاڭلاپ قويۇڭلار: - 2 (چۈنكى ئۇلار «مۇقەددەس شەھەر» نىڭ نامىنى ئىشلىتىپ تۈزلىرىگە ئىسىم قىلدۇ، تېخى ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا «بايتار» مېش! ئۇنىڭ نامى بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىڭ 3) مەن بۇرۇنلا «ئىلگىرىكى ئىشلار»نى ئالدىنلا بايان قىلدىم؛ ئۇلار ئۆز ئاغزىدىن چىققان، مەن ئۇلارنى ئاڭلايم، مەن ئۇلارنى تۇيۇقسىز ئۇچۇدقا چىقىرىپ، ئۇلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى، 4 چۈنكى مەن سېنىڭ جاھىللىقىڭنى، بويۇڭنىڭ بەيلەرنىڭ تۈمۈر، يۈزۈڭنىڭ داپەك ئىكەنلىكىنى بىلدىم، 5 سېنىڭ: «مېنىڭ بۇيۇم مۇشۇلارنى قىلدى»، ياكى «توما مەيۈدۈم، قۇيما مەيۈدۈم ئۇلارنى بۇيۇدى» - دېمەسلىكىڭ ئۈچۈن، شۇڭا مەن بالدۇر مۇشۇلارنى ساڭا بايان قىلدىم؛ شۇ يۈزگۈچە ئۇلارنى ساڭا ئاڭلىتىپ تۇردۇم. 6 سەن بۇلارنى ئاڭلىغانسەن، ئەمدى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ باق! بۇنى راست دەپ ئېيتىپ قىلماسلىرىم! مەن بايتان «يېڭى ئىشلار»نى، يەنى ساقلىنىپ يوشۇرۇنغان ئىشلارنى بايان قىلدىم، سەن بۇلارنى بىلگەن ئەمەسمەن. 7 سېنىڭ: «دەرۋەقە، مېنىڭ ئۇلاردىن بالدۇر خەۋىرىم بار ئىدى» دېمەسلىكىڭ ئۈچۈن، ئۇلار بۇرۇن ئەمەس، ھازىرلا يارىتىلدى؛ مۇشۇ كۈندىن ئىلگىرى سەن ئۇلارنى ئاڭلاپ باققانسان. 8 بەرھەق، سەن قۇلاق سالىدىڭ، بەرھەق، سەن خەۋەرمۇ ئالدىڭ، بەرھەق، سېنىڭ قۇلقىڭ خېلى بۇرۇنلا ئىچىلماي ئېتىكىلىك قالدى، چۈنكى مەن سېنىڭ ۋاپاسلىق قىلىۋېرىدىغانلىقىڭنى، بايلىقىڭنى چىچىگەن تارتىپ «ئاسى» دەپ ئاتلىدىغانلىقىڭنى بىلدىم. 9 ئۆز نامى ئۈچۈن غەزىپىمنى كېچىكتۈرمەن، شۇھرىتىم ئۈچۈن سېنى ئۇزۇپ تاشلىمايمەن دەپ غەزىپىمنى بېسىۋالدىم، 10 قارا، مەن سېنى تاولدىم، بىراق كۆمۈشنى تاولغىدەك تاولاندۇردىم، مەن ئازاب-ئوقۇبەتنىڭ خۇمىدا سېنى تاللاۋالدىم، 11 ئۆز سەۋەبىدىن، ئۆز سەۋەبىدىن مەن مۇشۇنى قىلىمەن؛ مېنىڭ نامىغا داغ تەگسە قانداق بولىدۇ؟ مەن ئۆزۈمنىڭ شان-شۇھرىتىمنى باشقا بىرسىگە تېكىۋرۈپ بەرمەيمەن. 12 ئۇ ياقۇپ، ئۇ چاقىرغىم ئىسرائىل! ماڭا قۇلاق سالغىن، مەن «ئۇ»دۇرمەن، مەن ئۇچىدۇرمەن، بەرھەق ھەم ئاخىرقىدۇرمەن، 13 مېنىڭ قۇلۇم يەزىمىنىڭ ئۆلىنى سالغان، ئوڭ قۇلۇم ئاسمانلارنى كەرگەن، مەن ئۇلارنى چاقىرساملا، ئۇلار جەم بولۇپ ئورنىدىن

چوقۇندۇ! 7 ئۇلار ئۇنى مۇرسىگە ئارتىدۇ، ئۇنى كۆتۈرۈپ، ئۆز ئورنىغا قويىدۇ، ئاندىن ئۇ ئاشۇ بەردە تۇرىدۇ، ئۇ ئورنىدىن قوزغىلايلىدۇ، بىرى ئۇنىڭغا يېلىنىپ تەلپۈد، لېكىن ئۇ جاۋاب بەرمەيدۇ، ئۇ كىشىنى ئاۋارچىلىكىدىن قۇتقۇزمىدۇ. 8 مۇشۇ ئىشلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، شۇنداقلا ئۆزۈڭلارنى ھەقىقىي ئەركەكلەردەك كۆرسىتىڭلار، ئۇ، ئىتائەتسىز، ئۇنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار، 9 ئىلگىرىكى ئىشلارنى، يەنى قەدىمدىن بولغان ئىشلارنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار، چۈنكى مەن تەڭرىدۇرمەن، باشقا بىرى يوقتۇر، مەن خۇدادۇرمەن، ماڭا ئوخشاشلار يوقتۇر، 10 مەن: «مېنىڭ بېكىتىم ئورۇنلىنىدۇ، كۆڭلۈمگە بارلىق پۈككەنلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرماي قويمايمەن» دەپ، شىئىڭ نەھىسىنى باشتلا، ئالدىنلا تېخى قىلىنمىغان ئىشلارنى ئايان قىلىپ ئېيتقۇچىدۇرمەن، 11 كۆچمىشىدىن يەتتۇچ بىر قوشنى، يەنى كۆڭلۈمگە پۈككىنى ئادا قىلغۇچى بىر ئادەمنى يىراق يۇرتتىن چاقىرغۇچىدۇرمەن. بەرھەق، مەن سۆز قىلغان، بەرھەق، مەن ئۇنى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرمەن، ئۇنى نىيەت قىلغانمەن، بەرھەق، مەن ئۇنى ئۇچۇدقا چىقىرىمەن. 12 ئۇ ھەققانىيلىقتىن يىراق كەتكەن جاھىللار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار: - 13 مەن ھەققانىيلىقنى يېقىن قىلىمەن، ئۇ يىراقلا خىلمىدۇ، شۇنىڭغا جۇلالى-گۈزەللىكىمنى تىكلەپ بېرىمەن».

47 «ئۇ بابىلىنىڭ پاك قىزى، كېلىپ توپا-چاڭغا ئولتۇر؛ ئۇ كالدېلەرنىڭ قىزى، تەخسىز بولۇپ يەرگە ئولتۇر! چۈنكى سەن «لاتاپەتلىك ۋە نازۇك» دەپ ئىككىنچى ئاتالمايسەن. 2 «تۆگەن تېشىنى چۆرۈپ، ئۇن تارت ئەمدى، چۆمۈردەڭنى ئېچىپ تاشلا، كۆڭلىڭنى سېلىۋەت، باچقىڭنى يالڭاچلا، دەريالاردىن سۇ كېچىپ توت، 3 ئۇ ئايالنىڭ ئىچىلىدۇ، بەرھەق، نومۇسۇڭغا تېگىدۇ، مەن نىتىقماق ئالغەن، ھېچكىمنى ئاياب قويمايەن. 4 بىزنىڭ ھەممەت-قۇتقۇزغۇچىمۇ بولسا، «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارى» ئۇنىڭ نامى، ئۇ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدۇر. 5 ئۇ كالدېلەرنىڭ قىزى، سۈكۈت قىلىپ جىم ئولتۇر، قاراڭغۇلۇققا كىرىپ كەت، چۈنكى بۇنىڭدىن كېيىن ئىككىنچى «سەلتەنەتلەرنىڭ خانىنى» دەپ ئاتالمايسەن. 6 مەن ئۆز خەلقىمدىن غەزەپلەندىم، شۇڭا ئۆزۈمنىڭ مىراسىمنى بۇلغۇۋەتتىم، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى قۇلۇڭغا تاپشۇرۇپ بەردىم؛ سەن بولساڭ ئۇلارغا ھېچقانداق رەھىم كۆرسەتمىدىڭ، ياشانغانلارنىڭ ئۈستىگىمۇ بويۇتقۇلارنى ئىنتايىن ئېغىر قىلىپ سالىدىڭ، 7 شۇنىڭ بىلەن سەن: - «مەن مەڭگۈگە خانىش بولىمەن» دەپ، مۇشۇ ئىشلارنى كۆڭلۈڭدىن ھېچ تۈتكۈزمىدىڭ؛ ئۇلارنىڭ ئاقۇشنى ھېچ ئويلاپ باقمىدىڭسەن. 8 ئەمدى ھازىر، ئۇ ئەندىشىسىز ياشاپ كەلگۈچى، ئۆزۈڭگە: «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا ھېچكىم يوقتۇر، مەن ھەرگىز تۇل ئايالنىڭ جاپاسىنى ياكى بالىلاردىن مەھرۇم بولۇشنىڭ جاپاسىنى تارتمايمەن» - دېگۈچى، ئۇ سەن ئەيىب-ئىشەرتكە بېرىلگۈچىسەن، شۇنى ئاڭلاپ قوي: - 9 «دەل مۇشۇ ئىككى ئىش، - بالىلاردىن مەھرۇم بولۇش ۋە ئۇلۇق - بەر دەققىدە، بىر كۈن ئىچىدىلا بېشىڭغا تەڭ چۈشىدۇ، نۇرغۇنلىغان جادۇگەرلىكلەرنىڭ تۈپەيلىدىن، بەك كۆپ ئەپسۇنلارنىڭ ئۈچۈن ئۇلار تولۇق بېشىڭغا كېلىدۇ. 10 چۈنكى سەن ئۆزۈڭنىڭ رەزىللىكىڭگە تابانغانسەن، سەن «ھېچكىم مېنى كۆرمەيدۇ» - دېدىڭ، سېنىڭ دانالىقنىڭ ۋە بىلىمىڭ تۈزۈڭنى ئېزىقتۇرۇپ، سەن كۆڭلۈڭدە: - «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر» - دېدىڭ. 11 بىراق بالا يىتاپەت سېنى بېسىپ كېلىدۇ، سەن ئۇنىڭ كېلىپ چىقىشىنى بىلمەيسەن، ھالاكەت بېشىڭغا چۈشىدۇ،

تۇردۇ. 14 ھەممىگىلار، جەم بولۇپ يىغىلگىلار، ئاڭلاپ قويۇڭلار؛ [بۇتلار] ئارىسىدا قايسىسى مۇشۇنداق ئىشلارنى بايان قىلغان؟ پەرۋەردىگار ياخشى كۆرگەن كىشى بولسا تۇنىڭ كۆڭلىدىكى ئىشلارنى بايلىدا ئادا قىلدۇ، تۇنىڭ بىلەك-قولى كادىلەرنىڭ ئۈستىگە زەرب بىلەن چۈشۈدۇ، 15 مەن، مەن سۆز قىلغانمەن، دەرەھە قىتەت، مەن ئۇنى چاقىردىم، مەن ئۇنى ئالدىغا چىقىرىۋالدىم؛ تۇنىڭ يولى مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى. 16 - ماڭا يېقىن كېلىڭلار، مۇشۇنى ئاڭلاپ قويۇڭلار، مەن ئەزەلدىن سۆزۈمنى يوشۇرۇن قىلغان ئەمەس، [سۆزۈم] ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدۇمۇ يەنىلا شۇ يەردە بولغانمەن، ھازىر بولسا رەب پەرۋەردىگار ۋە تۇنىڭ روھى مېنى ئەۋەتتى! 17 ھەججە مەمت-ئىجتىكارىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس يولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: «تۇزۇڭگە پايدا بولسۇن دەپ ساڭا ئۈگەتكۈچى، ساڭا تېكىشلىك بولغان يولدا سېنى يېتەكلىگۈچى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن، 18 سەن مېنىڭ پەرىمانىمغا قول قىلغان سالىغان بولساڭدى! ئۇنداق بولغاندا بەخت-خاتىرجەملىككە دەريا، دەك ھەققانىيلىقنىڭ دېڭىز دولقۇنلىرىدەك بولتاي! 19 سېنىڭ ئەسلىڭ بولسا تۇنىڭ قۇملىرىدەك، ئىچ-قارىنىڭ چىققان پەرزەنتلىرىڭ قۇم داڭچىلىرىدەك سانسىز بولتاي! تۇلارنىڭ ئىسمى مېنىڭ ئالدىدا ھەرگىز ئۇچۇرۇۋېتىلمەيدىغان ياكى يوقىتۇۋېتىلمەيدىغان بولتاي! 20 بايلىدىن چىققىلار، كادىلەردىن چېچىپ كېتىڭلار! ناخشا ئاۋازلىرىنى ياكى تىنپ مۇشۇنى جاكارلاڭلار، بۇ خەۋەرنى ئاڭلىتىڭلار، جاھاننىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە ئۇنى يەتكۈزۈپ مۇنداق دەڭلار: «پەرۋەردىگار ئۆز قولى ياقۇپنى ھەججە مەنلىك قىلىپ قۇتقۇزدى! 21 ئۇلار چۆل-باياۋانلاردىن ئۆتكەندە ھېچ ئۇسساپ قالمىدى، ئۇ سۇلارنى تاشتىن تاققۇزۇپ بەردى، بەرھەق، ئۇ تاشنى يارغۇزدى، سۇلار ئۇنىڭدىن ئۇرغۇپ چىقتى!»، 22 «رەزىلەر ئۇچۇن» - دەيدۇ پەرۋەردىگار، «بەخت-خاتىرجەملىك يوقۇر».

49

«ئى ئالار، مېنىڭ گېيىمى ئاڭلاڭلار، يىراقىڭىز ئەل-بۇتلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! بايلىقتۇركى چىقىدىن تارتىپ پەرۋەردىگار مېنى چاقىردى، ئاپاننىڭ قورسىقىدىكى چىقىدىن تارتىپ ئۇ مېنىڭ ئىسمىمنى تىلغا ئالدى، 2 ئۇ ئاغزىمنى ئۆتكۈز قىلىپتەك قىلدى، ئۆز قولىنىڭ سايسى ئاستىدا مېنى يوشۇرۇپ كەلدى، مېنى سىلىقلانغان بىر ئوق قىلدى؛ ئۇ مېنى ئوقىدىنغا سېلىپ ساقلىدى، 3 ۋە ماڭا: «سەن بولساڭ تۇزۇڭدە مېنىڭ كۆزۈڭلەك-جۇلاقم ئايان قىلىنىدىغان ئۆز قۇلۇم ئىسرائىلدۇرمىن» - دېدى، 4 «ئەمما مەن: - «مېنىڭ ئەجرىم يىقىنغا كەتتى، ھېچنېمىگە ئېرىشمەي كۈچ-ماغدۇرۇمنى قۇرۇق سەرىپ قىلدىم، شۇنداقسىمۇ باھالىنىشىم بولسا پەرۋەردىگار دۇندۇر، مېنىڭ ئەجرىمنىمۇ خۇدايغا تاپشۇردۇم» - دېدىم، 5 ئەمدى مېنى ئۆز قولى بولۇشقا، ياقۇپنى تۇۋا قىلىپ تۇنىڭ يېنىغا قايۇرۇشقا مېنى بايلىقتۇدا شەكلىگەندۈرگەن پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: (ئىسرائىل قايۇرۇلۇپ يېنىغا توپلانغان بولسىمۇ، مەن يەنىلا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە شان-شەرەپكە ئىگە بولدىم، شۇنىڭدەك خۇداي مېنىڭ كۈچۈمدۈر) 6 ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «سېنىڭ ياقۇپ قەبىلىلىرىنى [گۇناھتىن قۇتقۇزۇپ] تۇرغۇزۇشقا، ھەمدە ئىسرائىلدىكى «ساقالغان سادىقلار»نى بەختكە قايۇرۇشقا قۇلۇم بولۇشۇڭ سەن ئۇچۇن زەرىچىلىك بىر ئىشئۇر، مەن ئىچى سېنى ئەللەرگە ئۇر بولۇشقا، بەر يۈزىڭنىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە ئىجتىم بولۇشۇڭ ئۇچۇن سېنى ئاتىدىم»، 7 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ھەججە مەمت-قۇتقۇزغۇچىسى، ئۇنىڭدىكى مۇقەددەس يولغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئادەملەر ئىچ-ئىچىدىن نەپەرتلىنىدىغان كىشىگە، يەنى كۆپچىلىك ئەنتىي دەپ قارىغان، ئەمەلدارلارغا قول قىلىنغان كىشىگە مۇنداق دەيدۇ: «سۆزۈڭدە تۇرغۇچى پەرۋەردىگار، يەنى سېنى تاللىغان ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس يولغۇچىنىڭ سەۋەبىدىن، پادىشاھلار كۆزلىرىنى

شۇنىڭ بىلەن بالىرىڭنى قۇتقۇزۇپ ئازاد قىلىمەن. 26 سېنى ئەزگۈچىلەرنى تۈزگۈشى بىلەن تۈزى ئۇزۇقلاندۇرغىن، ئۇلار يېڭى شىراب ئىچكەندەك تۈز قېنى بىلەن مەست بولۇپ كېتىدۇ، شۇنداق قىلىپ بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەن پەرۋەردىگارىڭنىڭ سېنىڭ قۇتقۇزغۇچىڭ ھەم ھەججە مەت-ئىجتىكارىڭ، ياقۇپقا كۈچ-قۇدرەت بولغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

50

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن قۇيۇۋەتكەن ئاناڭلارنىڭ تالاق خېتى قېنى؟ ماڭا قەرز بەرگۈچىلەرنىڭ قايسىسىغا سىلەرنى سېتىۋەتكەنمەن؟ مانا، سىلەر ئۆز گۇناھلىرىڭلار ئارقىلىق تۈز-تۈزۈڭلارنى سېتىۋەتكەنسىلەر، سىلەرنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭلار تۈپەيلىدىن ئاناڭلار قۇيۇۋېتىلگەندى. 2 مەن سىلەردىنمۇ سورايەن: مەن كەلگىنىدە، تېشىقا ھېچ ئادەم چىقىمى؟ مەن چاقىرىغىنىدا، تېشىقا ھېچكىم «مانا مەن» دەپ جاۋاب بەرمىدى؟ ھۆرلۈككە چىقىرىشقا قولۇم قىسقىلىق قىلامدۇ؟ قۇتقۇزغۇدەك كۈچۈم يوقىدۇ، مانا، مەن بىر ئەيىبلەپلا دېگىنى قۇرۇتۇپ، دەريالارنى چۆلگە ئايلاندۇرۇۋېتىمەن؛ سۇ بولمىغاچقا ئۇلارنىڭ بېلىقلىرى سېسىپ كېتىدۇ، ئۇسۇلۇقتىن ئۆلدۈ، 3 ئاسمانلارنى قارىلىق بىلەن كىيىدۇمەن، ئۇلارنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنى [قارا] يۈزدىن قىلىمەن. 4 «رەب پەرۋەردىگار مېنىڭ جاپا چەككەنلەرنىڭ كۆڭلىنى باساڭنى بېلىشىم ئۈچۈن ماڭا تەل-تەرىپىيە ئالغۇچىلارنىڭ تىلىنى تەقدىم قىلدى؛ قۇمىنى ھەر سەمەر ئويغىتىپ تۇرىدۇ، تەرىپىيەتكەنلەرنىڭ قاتارىدا مېنىڭ قۇلقىمنى ئويغىتىدۇ. 5 رەب پەرۋەردىگار قۇلقىمنى ئاچتى؛ مەن بولسام ئىتائەتسىزلىك قىلىدىم، ياكى يولىدىن باش تارتىدىم. 6 دۈمبەمنى ساۋىغۇچىلارغا، مەڭگۈرىمنى تۈك يۇلغۇچىلارغا تۇتۇپ بەردىم؛ خورلۇق ھەم تۈكۈرۈشلەردىن يۈزۈمنى قاقۇرمدىم. 7 بىراق رەب پەرۋەردىگار ياردىمىدە بولىدۇ، شۇڭا مەن بەرگە قاراپ قالمىغىن، شۇڭا مەن [نىيىتىمنى قەتئىي قىلىپ] يۈزۈمنى ئالماستەك چىڭ قىلىم، خىجىللىققا قالدۇرۇلمايدىغانلىقىمنى بىلىمەن. 8 مېنى ئالغۇچى بېسىمدۇر، كىم ماڭا ئەرز-شەكايەت قىلسۇن؟ بار بولسا بىرلىكتە دەۋىشلىشى، كىم مېنىڭ ئۈستۈمدىن تەبىئەتچى بولسا، ئالدىغا كەلسۇن! 9 ماڭا ياردەمدە بولغۇچى پەرۋەردىگاردۇر، ئەمدى مېنى ئەرز قىلالايدىغان كىمكەن؟ ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر تال كىيىمدەك ئەسكەرەپ كېتىدۇ؛ پەرۋانلار ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ. 10 - ئاراڭلاردا پەرۋەردىگاردىن قورقۇدىغان، ئۇنىڭ قۇلىنىڭ سۈزىگە ئىتائەت قىلىدىغان كىم بار؟ قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدىغان، يورۇقلۇقى بولمىغان كىشى بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئىشىنىپ خاتىرجەملىنىسۇن، خۇداسىغا يۈلەنسۇن! 11 مانا، ئۆزلىرى ئۈچۈن ئوت ياقىدىغان، ئەتراپىڭلارنى ھەم شەھەرلەر بىلەن ئورايدىغان ھەممىڭلار! قېنى، ئۆز ئوتۇڭلارنىڭ نۇرىدا، ئۆزۈڭلار ياققان ھەم شەھەرلەر ئارىسىدا مېڭىڭلار، بىراق سىلەر شۇنى قولۇمدىن ئالسىلەركى: - «ئازاب-ھەسرەت ئىچىدە ياتىسىلەر!».

51

«ئى ھەققانىيلىققا ئىتىداللىقچىلەر، پەرۋەردىگارنى ئەزىزلىگۈچىلەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار: - سىلەرنى يۈتۈپ چىقارغان ئاشقا، سىلەرنى كولاپ چىقارغان ئورەككە نەزەر سېلىڭلار، 2 ئاناڭلار شېراھىغا، سىلەرنى تۇغۇپ بەرگەن ساراھقا نەزەر سېلىڭلار؛ چۈنكى مەن ئۇنى يالغۇز چىقىندا چاقىردىم، ئۇنىڭغا بەخت ئانا قىلدىم، ھەم ئۇنى ئاۋۇندۇردۇم. 3 چۈنكى پەرۋەردىگار زۇنۇغا تەسەلى بەرمەي قويمايدۇ، ئۇنىڭ بارلىق خارابە بەرلىرىگە چوقۇم تەسەلى بېرىدۇ؛ ئۇ چوقۇم ئۇنىڭ جاڭگاللىرىنى ئېرەن باغچىسىدەك، ئۇنىڭ چۆل-باياۋانلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ بېغىدە قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ خۇشاللىق ھەم شاد-خۇراملىق، رەھمەتلىرى ھەم ناخشا ئاۋازلىرى ئېپىلىدۇ. 4 مېنىڭ خەلقىم،

خەلقىنىڭ دەۋاسىنى يۈرگۈزگۈچى رەببىڭ بەرۋەردىگار، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن قولۇڭدىن ئادەمنى ۋەھىمگە سالدىغان جام-قەدەھنى، يەنى قەھرىمگە تولغان قەدەھنى ئېلىۋالدىم؛ سەن ئىككىنچى ئۇنىڭدىن ھېچ ئىچمەيسەن، 23 مەن ئۇنى سېنى خارلىۋاتقانلارنىڭ قولىغا تۇتقۇزغۇم، ئۇلار ساڭا: «بىز ئۇستۇڭدىن دەسسەپ تۇتتىم، ئېگىلىپ تۇر» دېدى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن تېنىڭنى يەر بىلەن تەڭ قىلىپ، ئۇستۇڭدىن تۈتكۈچىلەر ئۈچۈن تۈزۈڭنى كۈچىدىكى يول قىلدىڭ.»

52

– ئويغان، ئويغان، ئۇ زىنن، كۈچۈڭنى كىيىۋال، ئۇ يېرۇسالېم، مۇقەددەس شەھەر، گۈزەل كىيىم-كېچەكلىرىڭنى كىيىۋال؛ چۈنكى بۇندىن باشلاپ سۇنئەت قىلىنغانلار ياكى ئاناڭلار ئىككىنچى كىرىمەيدۇ. 2 توپا-چاڭدىن چىقىپ تۇرۇڭنى سىلىكسۇت، ئورۇنۇڭدىن تۇر، ئولتۇرۇۋال، ئۇ يېرۇسالېم؛ ئۇزۇڭنى بەرۋەردىگارىڭ بوشتۇرەدىن، ئۇ تۇتقۇن بولغان زىنن قىزى! 3 چۈنكى بەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سەلەر ئۇزۇڭلارنى پۇلسىز سېتىۋەتكەنلىرىڭ، پۇلسىز قاپتۇرۇپ سېتىۋېلىنسىلەر.» 4 چۈنكى مۇنداق دەيدۇ رەب بەرۋەردىگار: «خەلقىم دەسلەپتە مىسىرغا مۇساپىر سۈپىتىدە چۈشكەنلىكىڭ، شۇنداقلا يېقىندا ئاسۇرىيە ئۇلارنى تەرگەن بەردە، 5 (ھەممى ھازىر خەلقىم پۇلسىز ئېلىپ كېلىنگەندە، دەيدۇ بەرۋەردىگار) مېنىڭ كارىم بولمىدىڭ!» ئۇلار ئۇستىدىن مۇكۈمەرلىق قىلغۇچىلار ئۇلارنى زار قاقشاتقان، – دەيدۇ بەرۋەردىگار، – شۇنداقلا نامم بولسا كۈن بويى توختاۋسىز ھاقارەتلەنگەن تۇرسا، مېنىڭ كارىم بولمىدىڭ!» 6 شۇڭا تۈز خەلقىم مېنىڭ نامىمنى بىلدۈر، شۇڭا شۇ كۈنى ئۇلار مېنىڭ «ئۇ» نىكەتلىكىمنى، شۇنداقلا ئۇلارغا: «كۈر، مېنى!» دەيدىغانلىقىمنى بىلدۈر. 7 تاغلار ئۇستىدە خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلگۈچىڭ ئاباغلەرى ئېتىدىگەن گۈزەل-ھە! ئۇ ئارام-خاتىجە مىلىكى جاكارلايدۇ، بەختلىك خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كېلىدۇ، نىجات-قۇتۇلۇشنى ئېلان قىلىدۇ، ئۇ زىننغا: «خۇدايىڭ ھەممىگە مۇكۈم سۈرىدۇ!» 8 كۈزەچىلىرىڭنىڭ ئاۋازى ئاڭلا! ئۇلار ئاۋازىنى كۆتۈرىدۇ، ناخشىلارنى ياڭرىتىپ تۇرۇلمايدۇ، چۈنكى بەرۋەردىگار زىنننى ئېلىپ قايغاندا، ئۇلار تۈز كۈزى بىلەن كۆرىدۇ! 9 ئۇ يېرۇسالېمنىڭ خارابىلىرى، ناخشىلارنى ياڭرىتىپ تەبىئەت قىلىكلار! چۈنكى بەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە تەسەللى بەرگەن، ئۇ يېرۇسالېننى ھەممىگە مەنتلىك قىلىپ قۇتقۇزغان! 10 بەرۋەردىگار ئەللەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ئۆز مۇقەددەس بىلىكىنى ئېچىپ ئايان قىلغان، شۇنىڭ بىلەن بەر-زېمىنىڭ بارلىق چەت-ياقلىرى خۇدايىمىزنىڭ نىجات-قۇتۇلۇشىنى كۆرىدۇ. 11 چىقىپ كېتىڭلار، چىقىپ كېتىڭلار، ھېچ ئاباڭ ئەرسىگە تەگمەي شۇ يەردىن چىقىپ كېتىڭلار، ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار، بەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس قاچا-قۇچلىرىنى كۆتۈرگۈچىلەر، ئۇزۇڭلارنى پاك تۇتۇڭلار؛ 12 چۈنكى سېلەر ئالدىرىغان يېتتى ئەمەس، پاتىھلار قاچقان يېتتى ئەمەس چىقىپ كېتىڭلار، چۈنكى بەرۋەردىگار ئالدىڭلاردا ماڭدۇ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئارقا مۇھاپىزەتچىڭلار بولىدۇ. 13 – كۆرۈڭلارنى، مېنىڭ قۇلۇم دانلىق بىلەن ئىش كۆرىدۇ، ئۇ [ئالەم ئالدىدا] كۆتۈرۈلىدۇ، يۇقىرى ئورۇنغا چىقىرىلىدۇ، ناھايىتى ئالىي ئورۇنغا ئېرىشتۈرۈلىدۇ. 14 لېكىن نۇرغۇن كىشىلەر سېنى كۆرۈپ، غىتايىن ھەيران قېلىشىدۇ، – چۈنكى ئۇنىڭ چىرايى باشقا ھەرقانداق كىشىدىن كۆپ زەخمىلەنگەن، [قۇلۇڭنى] قىياپىتى شۇ دەرىجىدە يۇرۇۋېتىلگەنكى، ئۇنىڭدا ھەتتا ئادەم سىياقىمۇ قالغان! 15 ئۇ شۇ يول بىلەن نۇرغۇن ئەللەرنىڭ ئۈستىگە [قان] چاچىدۇ، ھەتتا شاھ-پادىشاھلارمۇ ئۇنىڭ كارامىتىدىن تاغىزىنى تۇتۇپلا

قالدۇ؛ چۈنكى ئۆزلىرىگە ئەزەلدىن ئېيتىلغاننى ئۇلار كۆرەلمەيدۇ، ئۇلار ئەزەلدىن ئاڭلاپ باقمىغان چۈشەنمەيدۇ.

53

بىزنىڭ خەۋەر بەرگەن كىممۇ شەنەنگەن؟ ھەم «بەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى» بولغۇچى كىممۇ ئايان قىلىنغان؟ 2 ئۇ بولسا [بەرۋەردىگارنىڭ] ئالدىدا خۇددى يۇمران مايسىدەك، ياكى خۇددى قاغىچىراق تۇپراق تارتقان بىر يىلتىزدەك تۇسىدۇ؛ ئۇنىڭدا جەزىدارلىق ياكى ھەيۋە يوق بولىدۇ، بىز ئۇنى كۆرگىنىمىزدە، ئۇنىڭ بىزنى جەلب قىلغۇدەك تەقى-تۇرقىمۇ يوق بولىدۇ. 3 ئۇ كىشىلەر تەرىپىدىن كەمسىتىلىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭدىن يىراقلىشىدۇ؛ ئۇ كۆپ دەرد-ئەلەملىك ئادەم بولۇپ، ئۇنىڭغا ئازاب-توقۇبەت يار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدىن يۈزلەر قاچقۇرۇلىدۇ؛ ئۇ كەمسىتىلىدۇ، بىز ئۇنى ھېچ نەرسىگە ئەرزەمس دەپ ھېسابلىدۇ. 4 بىراق ئەمەلىيەتتە بولسا، ئۇ بىزنىڭ قاغىچى-ھەسرەتمىنى كۆتۈردى، ئازاب-توقۇبەتلەرنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى، بىز بولساق، بۇ ئىشلارنى ئۇ ۋاپاغا ئۇچرىغانلىقىدىن، خۇدا تەرىپىدىن جازالانغانلىقىدىن، شۇنداقلا قىيىن-قىستاققا ئېلىنغانلىقىدىن دەپ قارىدۇ! 5 لېكىن ئۇ بىزنىڭ ئاساسلىقلىرىمىز تەرىپىدىن يارىلاندى، بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن زەخمىلەندى؛ ئۇنىڭ جازالىنىشى بەدىلىگە، بىز ئارام-خاتىجە مىلىك تاپتۇق، ھەم قاچىدىن بولغان يارىلىرى ئارقىلىق بىز شىپامۇ تاپتۇق. 6 ھەممىمىز خۇددى قوبلاردەك بولىدۇ ئېزىپ، ھەر بىرىمىز ئۆزىمىز خالىغان بولغا ماڭغاندۇق؛ بىراق بەرۋەردىگار ھەممىمىزنىڭ قەبىلىكىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە يىغىپ يۈكلدى. 7 ئۇ قىيىنلىق، ئازاب چەككەن بولسىمۇ ئېغىز ئاچمىدى؛ ئۇ خۇددى بوغۇزلاشقا بېتىلەپ مېڭىغان باقلانلارنىڭ بوغۇزلاشقا ئېلىپ مېڭىدى، شۇنداقلا بۇڭ قىرغۇچىلار ئالدىدا قوي-ئۇن-تىنىس ياتقاندەك، ئۇ زادىلا ئېغىز ئاچمىدى. 8 ئۇ قاماپ قويۇلۇپ، ھەق سوراقنى مەھرۇم بولۇپ ئېلىپ كېتىلدى، ئەمدى ئۇنىڭ ئەۋلادىنى كىممۇ بايان قىلالىمۇ؟! چۈنكى ئۇ تىرىكلەرنىڭ زىمىنىدىن ئېلىپ كېتىلدى، مېنىڭ خەلقىمىنىڭ ئاساسلىقى ئۈچۈن ئۇ ۋاپا بىلەن تۇرۇلدى. 9 كىشىلەر ئۇنى رەزىللەر بىلەن ئورتاق بىر گۆرگە يېتىكتەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇ ئۆلۈمدە بىر باي بىلەن بىللە بولىدى، چۈنكى ئۇ ھېچقاچان زوراۋانلىق قىلىپ باقمىغان، ئۇنىڭ تاغىزىدىن بىرەر ئېغىز مۇھىبەت-مىكرىلىك سۆز تېپىلمىسا. 10 بىراق ئۇنى ئېزىشنى لايىق كۆرگەن بەرۋەردىگار دوزخ، ئۇ ئۇنى ئازابغا چۈمۈلدۈرگۈزدى. گەرچە ئۇ ئۆز جېنىنى گۇناھنى يۇيىدىغان قۇربانلىق قىلغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇ ئۆزىنىڭ ئۇرۇق-ئەۋلادلىرىنى چوقۇم كۆرۈپ تۇرىدۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭ كۆرىدىغان كۈنلىرى ئۇزارتىلىدۇ، ۋە بەرۋەردىگارنىڭ كۈچى سۇيۇنىدىغان ئىشلار ئۇنىڭ ئىلكىدە بولۇپ، راۋاج تېپىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 11 ئۇ ئۆزى تارتقان جاپانىڭ مۇساپىرىنى كۆرۈپ مەمنۇن بولىدۇ؛ ھەقىقەتەن بولغۇچى مېنىڭ قۇلۇم ئۆزىنىڭ بىلىملىرى بىلەن نۇرغۇن كىشىلەرگە ھەققانىيلىق بەتكۈزدى، چۈنكى ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىلىلىرىنى ئۆزىگە يۈكلەۋالدى. 12 بۇ ئىشلارنى ئۈچۈن مەن شۇ «نۇرغۇن كىشىلەر» نى ئۇنىڭغا ھەدىيە قىلىپ نېسىۋىسى قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزى كۈچلۈكلەرنى غەنەمەت سۈپىتىدە ئۆلەشتۈرۈپ بېرىدىغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ تا ئۆلۈشكە قەدەر «[شاراب ھەدىيە]» نى تۈگەتكەندەك، ئۆز جېنىنى تۇتۇپ بەردى، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ ئاساسلىق قىلغۇچىلارنىڭ قاتارىدا سانلىشىغا يول قويدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى، ئۆزىنى ئاساسلىق قىلغۇچىلارنىڭ ئورنىغا قويۇپ ئۇلار ئۈچۈن دۇئا قىلدى.»

54

– تەبىئەت قىل، ئۇ بەرزەت كۆرمىگەن نۇغاس ئايال! ناخشىلارنى ياڭرات، شادلىنىپ تۇرۇ، ئۇ تولغاق تۇتۇپ باقمىغان ئايال! – چۈنكى غەرب

ئاياننىڭ بالىلىرى ئېرى بار ئاياننىڭكىدىن كۆپمۇ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 2 ياخشىسىدىن بەگەر، كۆڭلۈكلەر موھلىقتىن قاناتلەندى، 3 ماڭا قۇلاق چېدىرىنىڭ ئورنىنى كېڭەيتىپ، تۇرالغۇلىرىنىڭ ئېتىكىنى ئۇلار يايىن، كۆچمۇ ئېچىپ ئايماي چېدىر تانلىرىنى ئۇزارتىقن، قوزۇقلىرىنى چىڭايىقتن، 3 چۈنكى سەن ئوڭ ۋە سول تەرەپكە كېڭەيتىسەن، سېنىڭ ئەۋلادىڭ باشقا ئەللەرنى ئىگەلەيدۇ، ئۇلار غەرب شەھەرلەرنى ئاھالىلىك قىلدۇ. 4 قورقا، چۈنكى سەن ھېچ خىجالەتتە بولمايسەن، ھېچ زۇرۇپا قالدۇرۇلمايسەن، چۈنكى بەرگە ھېچ قارىتىپ قالمايسەن، چۈنكى باشلىقلىقى خىجالاننى ئۇنۇيسەن، ئۇلۇقۇڭنىڭ ئاھاننى ھېچ ئېسىڭگە كەلتۈرەلمەيسەن. 5 چۈنكى سېنى يارىتىپ شەكىللەندۈرگۈچىڭ بولسا سېنىڭ ئېرىڭ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامى، ھەممەت-قۇتۇغۇچىڭ بولسا ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، ئۇ بارلىق يەر-زېمىننىڭ خۇداسى دەپ ئاتىلىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار سېنى چاقىردى، - خۇددى ئېرى ئۆزىدىن ۋاز كەچكەن، كۆڭلى سۇنۇق بىر ئايادەك، باشلىقىدا ياتلىق بولۇپ ئاندىن تاشلىۋېتىلگەن بىر ئايالى چاقىرغاندەك چاقىردى» - دەيدۇ سېنىڭ خۇدايىڭ، 7 مەن بىر دەققە سەندىن ئايرىلىپ كەتتىم، بىراق زور كۆيۈمچانلىق بىلەن سېنى يىنىمغا يىغمەن، 8 غەزىپىنىڭ تېشىنى بىلەن مەن بىر دەققىلا يۈزۈمنى سەندىن يوشۇرۇپ قويدۇم، بىراق مەڭگۈلۈك مېھىر-مۇھەببەت بىلەن ساڭا كۆيۈمچانلىق كۆرسىتىمەن. - دەيدۇ ھەممەت-قۇتۇغۇچىڭ پەرۋەردىگار. 9 مۇشۇ ئىشلار خۇددى نۇھ [پەيغەمبەر] دەۋرىدىكى توپان سۇلىرىدەك بولىدۇ - مەن نۇھ دەۋرىدىكى سۇلار ئىككىنچى يەر يۈزىنى بېسىپ ئۆتمەيدۇ دەپ قەسەم ئىچكىنىمەن، - مەن شۇنداق قەسەم ئىچكەنمەنكى، سەندىن ئىككىنچى غەزەپلەنمەيمەن، ساڭا ئىككىنچى تەنبە بەرمەيمەن. 10 چۈنكى تاغلار يوقىلىدۇ، ساڭا ئارام-خاتىرجەملىك بەرگەن ئەھدەمۇ سەندىن ئېرى بولمايدۇ» - دەيدۇ ساڭا كۆيۈمچانلىق قىلغۇچى پەرۋەردىگار. 11 ئۇ خار بولغان، بوراندا تۇپان-بۇيان چاپقانغان، ھېچ تەسەللى قىلىنمىغان [قېز]، مانا، مەن تاشلىرىڭنى رەڭدار سېجىت لاي بىلەن قىرلايمەن، كۆك ياقۇتلار بىلەن ئۇلۇڭنى سايىمەن. 12 پارقوراق مۇنارلىرىڭنى ئەمەللەردىن، دەرۋازىلىرىڭنى چاقىق ياقۇتلاردىن، بارلىق سېپىلىرىڭنى جاۋاھىراتلاردىن قىلىپ ياسايمەن. 13 سېنىڭ بالىلىرىڭنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئوڭىتىلىدۇ، بالىلىرىڭنىڭ ئارام-خاتىرجەملىكى زور بولىدۇ. 14 سەن ھەققانىيلىق بىلەن تىكلەنسەن، سەن زۇلۇمدىن يىراق، (چۈنكى سەن ھېچ قورقمايسەن) ۋە ھەشەتتىنمۇ يىراق تۇرغۇچى بولسەن، چۈنكى ئۇ ساڭا ھېچ يېقىنلاشمىداي. 15 مانا، بەررىسى ھامان يىغىلىپ ساڭا ھۇجۇم قىلسا، (بىراق بۇ ئىش مېنىڭ ئىختىيارىمدا بولغان ئەمەس)، كىمكى يىغىلىپ ساڭا ھۇجۇم قىلسا سېنىڭ سەۋەبىڭنى يىقىلىدۇ. 16 مانا، كۆمۈر توشىپ يەلپۈتۈپ، ئۆزىگە مۇۋاپىق بىر قورالنى ياسىغۇچى تومۇرچىنى مەن ياراتقانمەن، ھەم خار قىلىش ئۈچۈن خاللاق قىلغۇچىنىمۇ مەن ياراتقانمەن، 17 ساڭا قارشى ياسالغان ھېچقانداق قورال كارغا كەلمەيدۇ، ساڭا ئەرز-ئىشكىيەت قىلغۇچى ھەر بىر تىنى سەن مات قىلسەن. مانا شۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قۇللارنىڭ ئالدىغان مىراسدۇرا ئۇلارنىڭ ھەققانىيلىقى بولسا مەندىندۇر!

55

ھوي! بارلىق ئۇسساي كەتكەنلەر، سۇغا كېلىڭلار! بۇنى يوقلار، كېلىڭلار، ئاش-نان سېتىۋېلىپ بەگەر، مانا كېلىڭلار، نە پۇل نە بەدەل تۆلمەيلا شاراب ھەم سۈت سېتىۋېلىڭلار، 2 نېشىقا ھەققى ئاش-نان بولمايدىغان نەرسىگە پۇل خەلجەبىلسە؟ نەجىرلىرى ئادەمنى ھېچ قاناتلەندۈرمەيدىغان نەرسىلەر ئۈچۈن سەرىپ قىلسىلەر؟ گېيىمى كۆكۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار،

56

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئادالەت ھەم ھىدايەتتە چىڭ تۇرۇڭلار، ھەققانىيلىقى يۈرگۈزۈپىرىڭلار، چۈنكى مېنىڭ نىجات يېقىنلاشتى، ھەققانىيلىقم ئايان قىلىناتتى دەۋاندىمۇ، 2 مۇشۇلارنى قىلغۇچى كىشى، مۇشۇلاردا چىڭ تۇرغۇچى ئىنسان بالىسى - شابات كۈنىنى بۇلغىماي پاك-مۇقەددەس ساقلىغۇچى، قولىنى ھەرقانداق رەزىللىكتىن تارتقۇچى كىشى نېمىدېگەن بەختلىككۇر! 3 ئۆزى پەرۋەردىگارغا باغلىغان يات يۇرتلۇق ئادەم: - «پەرۋەردىگار چوقمى مېنى ئۆز خەلقىدىن ئايرىۋېتىدۇ!»، ياكى ئاغۋات بولغان كىشى: - «مانا، قاقشال بىر دەرىجىدەن!»، دېگۈچى بولسۇن. 4 چۈنكى پەرۋەردىگار: - مەن ئۆز «شابات كۈنلىرىم»نى ساقلايدىغان، كۆڭلۈمدىكى ئىشلارنى تاللىغان، ئەھدەمدە چىڭ تۇرىدىغان ئاغۋاتلارغا مۇنداق دەيمەنكى: - 5 مەن ئۇلارغا ئۆز تۈيۈمدە، يەنى ئۆز تاملارمى ئىچىدە ئورۇن ھەم نام-ئاتاق ئانا قىلمەن، مۇشۇ نام-ئاتاق ئوغۇل-قىزلىرى بارلارنىڭكىدىن ئەۋزەلدۇر، مەن ئۇلارغا ئۈزۈلمەس، مەڭگۈلۈك نامنى بېرىمەن. 6 پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا، ئۇنىڭ نامىغا سېغىنىشقا، ئۇنىڭ قۇللىرى بولۇشقا پەرۋەردىگارغا ئۆزى باغلىغان، شابات كۈنىنى بۇلغىماي پاك-مۇقەددەس ساقلىغان، ئەھدەمنى چىڭ تۇتقان يات يۇرتلۇقنىڭ بەرزەتلىرى بولسا، 7 ئۇلارنى ئۆز مۇقەددەس تېغىمغا ئېلىپ كېلىمەن، مېنىڭ دۇئاگاھ بولغان تۈيۈمدە ئۇلارنى خۇشال قىلىمەن، ئۇلارنىڭ كۆيۈمى قۇربانلىقلىرى ھەم تەشەككۈر قۇربانلىقلىرى مېنىڭ قۇربانگاھم ئۈستىدە قوبۇل قىلىنىدۇ،

چۈنكى مېنىڭ تۇيۇم (بارلىق ئەل-يۇرتلار ئۈچۈن دۇئا قىلىندىغان تۇيۇ) دەپ ئاتىلىدۇ. 8 ئىسرائىلدىن تارقىلىپ كەتكەن غەربىلارنى يىغىپ قاپتۇرىدىغان رەب بەرھۇردىگىز: - مەن يەنە ئۇنىڭغا باشقىلارنى، يەنى يىغىلىپ بولغانلارغا باشقىلارنىمۇ قوشۇپ يىغىمەن! - دەيدۇ. 9 - ئۇ دالالادىكى بارلىق ھاياتلار، كېلىپ ئورۇقتىن ئېلىڭلار، ئورمانلىقتىكى بارلىق ھاياتلار، كېلىڭلار! 10 [ئىسرائىلنىڭ] كۈزەتچىلىرى ھەممىسى قارىغۇ، ئۇلار ھېچ بىلەيدۇ، ھەممىسى قاراشنى بىلەيدىغان گاچا ئىتلار، چۈشكەپ ياتىدىغان، ئۇيقۇغا ئامراقلار! 11 مۇشۇ ئىتلار بولسا نەپىسى يامان، توغنائى بىلەيدۇ، ئۇلار بولسا [خەلقىنى] «باققۇچى» لارمىش ئىچى! ئۇلار يورۇتۇلۇشى ھېچ بىلەيدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى خالغاچە يول تاللاپ قېلىپ كەتكەن، بىرسىمۇ قالماي ھەربىرى ئۆز مەنەئىنى كۈزلەپ يۈرگۈچلەر! 12 ئۇلار: «قېنى، شىراب كەلتۈرەن، ھاراقنى قانغۇچە ئىچىپ، ئەتىمۇ بولسا بۈگۈنكىدەك بولىدۇ، تېخىمۇ مولچىلىق بولىدۇ يەنە!» - دەيدۇ.

57

ھەققانىي ئادەم ئالەمدىن ئۆتسۇن، ھېچكىم بۇنىڭغا كۆڭۈل بۆلمەيدۇ، مېھرىبان ئادەملەر يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ، بىراق ھېچكىم ئويلاپ چۈشەنەلمەيدۇكى، ھەققانىي ئادەملەر يامان كۈنلەرنى كۆرمىسۇن دەپ يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ. 2 ئۇ بولسا ئارام-خاتىرجەملىك ئىچكە كىرىدۇ، يەنى ئۆزلىرىنىڭ دۇرۇس يولىدا ماڭغان ھەربىرى كىشى، ئۆز ئورنىدا يېتىپ ئارام ئالىدۇ. 3 بىراق سەنلەر، ئۇ جادۇگەر ئايالنىڭ بالىرى، زىناخور بىلەن باھشە ئايالنىڭ نەسلى، بۇياققا يېقىن كېلىڭلار، 4 سەلەر كىمى مازاق قىلىۋاتسىلەر؟ ياكى كىمگە قارشى ئاغزىڭلارنى كالجايىتىپ، تىلىڭلارنى ئۇزۇن چىقىرىسىلەر؟ سەلەر بولسا كىلار ئاسىيلىقتىن تۈرەلگەن بالىلار، ئالداچىلىقتىن نەسلى ئەمەس سۆسلىرى! 5 ھەربىرى چوڭ دەرەخ ئاستىدا، ھەربىرى يېشىل دەرەخ ئاستىدا شەھۋانلىق بىلەن كۆيۈپ كەتكۈچى، كىچىك بالىلارنى جىلغىلارغا ھەم خادا تاشلارنىڭ يېرىقىغا ئېلىپ سويغۇچىسىلەر! 6 ئېرىقتىكى سىلىقلانغان تاشلار ئارىسىدا ئېسىنىڭ نېسۋەڭ باردۇر، شۇلار، شۇلارلا سېنىڭ نەقسەماتىڭدۇر، شۇنداق، سەن ئۇلارغا ئاتاپ «شىراب ھەدىيەسى» نى قۇيۇپ، ئۇلارغا «ئاشلىق ھەدىيە» نىمۇ سۇنۇپ بەردىڭگۈ، ئەمدى مۇشۇلارغا رازى بولۇپ تۇرمىنى بېسىۋالسام بولام؟ 7 سەن يۇقىرى، ئېگىز بىر تاغ ئۈستىدە ئورۇن-كۆرپە سېلىپ قويدۇڭ، سەن ئاشۇ يەردىمۇ قۇربانلىقلارنى قىلىشقا چىقتىڭ. 8 ئىشكىلەرنىڭ كەينىگە ۋە كەينى كېشەكلەرگە «ئەسلىملىرىڭ» نى بېكىتىپ قويدۇڭ، چۈنكى سەن مەندىن ئايرىلىدىڭ، سەن يالگاڭلىنىپ ئورۇنۇڭغا چىقتىڭ، ئورۇن-كۆرپە ئىچىگە تېپىپ [خېرىدارلىرىڭ] بىلەن تۈزۈڭ ئۈچۈن ھەدىلەشتىڭ، ئۇلارنىڭ ئورۇن-كۆرپىسىگە كۆڭلۈڭ چۈشۈپ، سەن ئۇلاردا كۈچ-ھوقۇقنى كۆرۈپ قالىدۇڭ. 9 سەن زەپەن مېيى ھەدىيىسىنى ئېلىپ، ئەتىرىڭنى ئىسسىقلىقىڭغا بولۇشقا چىقىپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا باردىڭ، ئەتىرىڭنى يىراققا ئەۋەتپ، ھەممىتا ھەمتىسارغا بەتكۈچە تۈزۈڭنى پەس قىلىدۇڭ. (Sheol h7585) 10 سەن بېسىپ ماڭغان بارلىق يوللىرىڭدا چارچىغىنىڭ بىلەن، يەنە: «يوق يەتسەن، بولدى بەس!» دەپ قويدىڭ ئىچى، ئېزىپ يۈرۈشكە يەنلا كۆچۈڭنى يىغىدىڭ، ھېچ جاق تويمىدىڭ. 11 سەن زادى كىمىدىن يۈرەڭدە بولۇپ، قورقۇپ يۈرسەن، يالغان گەپ قىلىپ، مېنى ئېسىڭگە ھېچ كەلتۈرمەي، كۆڭلۈڭدىن ھېچ ئۆتكۈزمىدىڭ. مەن ئۇزۇنغىچە سۆزۈمگە تۇرۇپ كەلدىم ئەمەسمۇ؟ سەن يەنلا مەندىن ھېچ قورقۇپ باقىدىڭ! 12 سېنىڭ «ھەققانىيلىقىڭنى» نى ھەم «تۆھپىلىرىڭنى» نى بايان قىلىمەن: - ئۇلارنىڭ ساڭا ھېچ پايدىسى يوقتۇر! 13 چىرىغىغانلىرىڭدا سەن يىغىپ تولىغان [بۇتلار] كېلىپ سېنى قۇتقۇزسۇن! بىراق شامال پۇۋ قىلىپ

58

- ندا قىلىپ جاكارلىغىن، ئاۋازىڭنى قۇيۇپ بېرىپ بولۇشچە تۇلا، ئاۋازىڭنى كانايەتكە كۆتۈر، مېنىڭ خەلقىمگە ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقىنى، ياقۇنىڭ جەمەتىگە گۇناھلىرىنى بايان قىلغىن. 2 بىراق ئۇلار مېنى ھەر كۈنى ئەزەيدىغان، ھەققانىيلىقى يۈرگۈزىدىغان، مېنىڭ يوللىرىمنى بېلىشى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغان، خۇدا سېنىڭ خۇكۈم-پەرمانلىرىنى تاشلىۋەتمەيدىغان بەرئەلگە ئوخشايدۇ، ئۇلار مەندىن ھەققانىيلىقنى بېكىتىدىغان خۇكۈم-پەرمانلارنى سورايدۇ، ئۇلار خۇداغا يېقىنلىشىشنى خۇسۇسەنلىك دەپ بىلىدۇ. 3 [ئاندىن ئۇلار]: «بىز روزا تۇتۇق، ئەمدى تېشىقا سەن كۆزۈڭگە ئىشىدىڭ؟ بىز جېنىمىزنى قىيىندۇق، ئەمدى تېشىقا بۇنىڭدىن خەۋىرىڭ يوق؟» - [دەپ سورايدۇ]. - قاراڭلار، روزا كۈنى ئۆز كۆڭلۈڭلاردىكى قىلۇرىسىلەر، خىزمەتچىلىرىڭلارنى تاشقى ئىشلىتىلسەلەر، 4 سەلەرنىڭ روزا تۇتۇشلىرىڭلار جىگى-جىدەل چىقىرىش ئۈچۈمۇ؟ قەبىھ قوللىرىڭلار مۇشت بىلەن ئادەم ئورۇشنى مەقسەت قىلغان ئوخشىمادۇمۇ؟ ھازىرقى روزا تۇتۇشلىرىڭلارنىڭ مەقسىتى ئاۋازىڭلارنى ئەرشلەردە تاڭلىتىش ئەمەسمۇ؟ 5 مەن تاللىغان شۇ روزا تۇتۇش كۈنى - ئادەملەرنىڭ جېنىنى قىيىنايدىغان كۈنمۇ؟ بېشىنى قۇمۇشتەك ئېگىپ، تاستىغا يۈز ۋە كۆللەرنى يېيىش كېرەك بولغان كۈنمۇ؟ سەلەر مۇشۇنداق ئىشلارنى «روزا»، «پەرھۇردىگار قۇبۇل قىلىۋەڭلەر بىر كۈن»، دەۋاتامسىلەر؟ 6 مانا، مەن تاللىغان روزا مۇشۇكى: - رەزىلىك-زۇلۇمنىڭ ئاسارەتلىرىنى بويىتتىش، بويۇنئورۇقنىڭ تاسمىلىرىنى بېشىش، ئېزىلگەنلەرنى بويىتىپ خۇرقىلىش، ھەرقانداق بويۇنئورۇقنى چىقىپ تاشلاش ئەمەسمۇ؟ 7 ئاش-ئېنىڭنى ئاچلارغا ئۈلەشتۈرۈشۈڭ، ھاجەتەن مۇساپىرلارنى ھىمايە قىلىپ ئۆيۈڭگە ئاپىرىش، يالگاڭلارنى كۆرگىنىدە، ئۇنى كىيىدۈرۈشۈڭ، ئۇزۇڭنى ئۆزۈڭ بىلەن بىر جان بىر تەن بولغانلاردىن قاچۇرماسلىقتىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟ 8 شۇنداق قىلغاندا نۇرۇڭ تاڭ سەھەردەك ۋە ئالدىدە ئېچىلىدۇ، سالامەتلىككە تېزدىن ئەسلىگە كېلىپ ياشىنايسەن، ھەققانىيلىق ئالدىڭدا ماڭدۇ، ئارقا كۆنى

مۇھاپىزەتچى بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بولىدۇ. 9 سەن چاقىرساڭ، قارايمىز، بىراق ئۇ يوق، نىجات-قۇتۇلۇشنى كۈتمىز، بىراق ئۇ بىزدىن بىراققۇر، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىدۇ، ندا قىلىسەن، ئۇ: «مانا مەن!» دەيدۇ. ئەگەر ئاراللاردىن يۇرتىمۇزنى، تەڭلىدىغان بارماقنى، ھەم تۆھمەت گەلبەرىنى يوق قىلساڭ، 10 جىننى ئاچلار ئۇچۇن پىدا قىلساڭ، ئېزىلگەنلەرنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقساڭ، شۇ چاغدا ئۇزۇڭ قاراڭغۇلۇقتا كۆتۈرۈلۈدۇ، زۇلتىڭ چۈشتەك بولىدۇ، 11 ھەم پەرۋەردىگار سېنىڭ دائىملىق يېتەكلىگۈچىڭ بولىدۇ، جىننى قۇرغاقچىلىق بولغان ۋاقىتتىمۇ قامدايدۇ، ئۇنىڭدا ئىنسانلارنىڭ كۈچەيتىدۇ، سەن سۇغرىلىدىغان بىر باغ، سۇلىرى ئۇرغۇپ تۈگىمەيدىغان، ئادەمنى ئالدىمىدىغان بىر بۇلاق بولسىن، 12 سەندىن تۈرلەنگەنلەر كونا خارابىلەرنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىدۇ، نۇرغۇن دەۋرلەر قالدۇرغان ئۇلارنى قايتىدىن كۆتۈرسەن، شۇنىڭ بىلەن «بۇسۇلگەن تاملارنى قايتىدىن ياسىغۇچى، كوچا-يول ۋە تۇرالغۇلارنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈچى» دەپ ئاتىلىسەن. 13 ئەگەر سەن شابات كۈنىدە قەدەملىرىڭنى ساناپ ماڭساڭ، يەنى مېنىڭ مۇقەددەس كۈنۈمدە ئۆزۈڭنىڭكى كۆڭلۈڭدەكىلەرنى قىلماي، شاباتنى «خۇشاللىق»، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس كۈنىنى «ھۆرمەتلىك كۈن» دەپ بىلسەڭ، ھەم ئۇنى ھۆرمەتلەپ، ئۆز يوللىرىڭدا ماڭاي، ئۆز بىلىڭىڭنى ئەزىمەت، قۇرۇق پاراڭ سالىساڭ، 14 ئۇنداقتا پەرۋەردىگارنى كۆڭلۈڭنىڭ خۇشاللىقى دەپ بىلسەن، ھەم مەن سېنى يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارغا مىنگۈزۈپ ماڭدۇرغۇم، ئاتاڭ ياقۇننىڭ مىراسى بىلەن سېنى ئورۇنلاشتۇرغۇم. - چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق سۆز قىلدى.

59

قاراڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قولى قۇتقۇزالمىغۇدەك كۆچسەن بولۇپ قالغان ئەمەس، ياكى ئۇنىڭ قىلغىنى ئالگىمۇدەك ئېغىر بولۇپ قالغان ئەمەس، 2 بىراق سىلەرنىڭ قەبىھلىكلىرى خۇدايىڭلاردىن يىراقلاشتۇردى، گۇناھكارلار ئۇنىڭ يۈزىنى سىلەردىن قاجۇرۇپ تىلىكلىرى ئۇنىڭغا ئالگىمۇدەك بولدى. 3 چۈنكى قولىرىڭلار قان بىلەن، بارماقلىرىڭلار قەبىھلىك بىلەن مېلىنكەن، لەۋلىرىڭلار بالغان گەپ ئېيتقان، تىلىڭلار كالدۇرلاپ قېرىشىپ سۆزلىگەن، 4 ھەققانىيلىق تەرەپتە سۆزلىگۈچى يوققۇر، ھەققەت تەرەپتە تۇرىدىغان ھۆكۈم سورىغۇچى يوققۇر، ئۇلار يوق بىر نەرسىگە تايىنىپ، ئالدىمىلىق قىلماقتا، ئۇلارنىڭ قورسقىدىكىسى زىيانداش، ئۇلارنىڭ تۇغۇلغانى قەبىھلىك، 5 ئۇلار چار يىلاننىڭ تۇخۇملىرىنى تۈرەلدۈرىدۇ، تۇمۇچىنىڭ تولىنى تولىدايدۇ، كىم ئۇنىڭ تۇخۇملىرىنى يېسە تولىدۇ، ئۇلاردىن بىرى چېقىلسا زەھەرلىك يىلان چىقىدۇ، 6 ئۇلارنىڭ تولىرى كىم بولالمىدۇ، ئۇلارنى ئىشلىگەنلىرى بىلەن ئۇلارنى بايلىمايدۇ، ئىشلىگەنلىرى بولسا قەبىھ ئىشلادۇر، ئۇلارنىڭ قولىدا زوراۋانلىق تۇرىدۇ، 7 قەدەملىرى يامانلىق تەرەپكە يۈگۈرىدۇ، گۇناھسىز قاننى تۈكۈشكە ئالدايدۇ، ئۇلارنىڭ تولىرى قەبىھلىك توغرىسىدىكى ئۇلاردۇر، بارغانلا بەردە ۋەيرانچىلىق ۋە ھالاكەت تېپىلىدۇ. 8 تىنچلىق-تاراملىق يولىنى ئۇلار ھېچ تۇتمايدۇ، يۈرۈشلىرىدە ھېچ ھەققەت-ئادالەت يوققۇر، ئۇلار يوللىرىنى ئەگرى-توقاي قىلىۋالدى، كىم بۇلاردا ماڭغان بولسا تىنچ-تاراملىقنى كۆرمەيدۇ. 9 - شۇڭا ھەققەت-ئادالەت بىزدىن بىراق تۇرىدۇ، ھەققانىيلىق يېتىپ بىزنى چۈمكىگەن ھەممە، نۇرنى كۈتمىز، بىراق يەنىلا قاراڭغۇلۇق! بىرلا غىل-پال پارلىغان يورۇقلۇقتىمۇ كۈتمىز، يەنىلا زۇلمەتتە ماڭمىز. 10 قارىغۇلاردەك بىز تامنى سىلاشتۇرۇپ ئەزەيمىز، كۈزسىز بولغاندەك سىلاشتۇرمىز، گۇگۇمدا تۇرغاندەك چۈشتىمۇ پۇتلىشىپ كېتىمىز، چەت ياقىلاردا ئۆلۈكلەردەك بۇرمىز. 11 ئېيقلاردەك نەرە تارىمىز، ياخشەكلەردەك قاتتىق ئاھ ئۆرمىز، بىز ھۆكۈم-ھەققەتنى كۈتۈپ

60

- ئورۇنلۇق تۇر، نۇر چاچ! چۈنكى ئۇزۇڭ يېتىپ كەلدى، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۈستۈڭدە كۆتۈرۈلدى! 2 چۈنكى قاراڭغۇلۇق يەر-زېمىننى، قايقارا زۇلمەت ئەل-يۇرتلارنى باسدۇ، بىراق پەرۋەردىگار ئۈستۈڭدە كۆتۈرۈلۈدۇ، ئۇنىڭ شان-شەرىپى سېنىڭدە كۆرۈنىدۇ، 3 ھەم ئەللەر ئۇزۇڭ بىلەن، پادىشاھلار سېنىڭ كۆتۈرۈلگەن يورۇقلۇقۇڭ بىلەن ماڭدۇ. 4 بېشىڭنى كۆتۈر، ئەتراپىڭغا قاراپ باق، ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەم بولۇپ يىغلىدۇ، ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ، - ئوغۇللىرىڭ رىقتىن كېلىدۇ، قۇزلىرىڭ ياناشلارغا تارتىلىپ كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، 5 شۇ چاغدا كۆرسەن، كۆزلىرىڭ چىقاپ كېتىدۇ، يۈرەڭلىرىڭ تېپىلگەن، ئىچ-ئىچىڭگە باتماي قالسىن، چۈنكى دېڭىزدىكى بايلىقلار سەن تەرەپكە بۇرۇلۇپ كېلىدۇ، ئەلەرنىڭ مال-دۇنيالىرى يېنىڭغا كېلىدۇ. 6 توپ-توپ بولۇپ كەتكەن تۆگىلەر، ھەم مىدىيان ھەم ئەفەلىدىكى ئايلاقلار سېنى قاپلايدۇ، شېبادىكىلەرنىڭ ھەممىسى كېلىدۇ، ئۇلار ئالتۇن ھەم خۇشبو يېلىپ كېلىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيلىرىنى چاكارلايدۇ. 7 كېدانىڭ بارلىق قولى پادىلەر يېنىڭغا يىغلىدۇ، نېبايوتنىڭ قوچقارلىرى خىزمىتىڭدە بولىدۇ، ئۇلار مېنىڭ قوبۇل قىلىشىمغا ئېرىشىپ قۇربانغاھسىغا

چىقىرىلدى، شۇنىڭ بىلەن گۈزەللىك-جۈلالىقىنى ئايان قىلىدىغان تۈيۈمىنى گۈزەللىشىدىغان. 8 كەپتەر خاندانلىرىغا قايتىپ كەلگەن كەپتەرلەردەك، ئۆچۈپ كېلىۋاتقان بۆلۈمگە كېلىۋاتقان كىمىدۇ؟ 9 چۈنكى ئاراللار مېنى كۆتۈردى، شۇلار ئارىسىدىن توغۇلدىكى بىراقىن ئېلىپ كېلىشكە، تۈز ئاتۇن-كۆمۈشلىرى بىلەن ئېلىپ كېلىشكە، تارىشىشنى كېلىمەر بىرىچى بولۇدۇ. ئۇلار خۇدايىڭ پەرۋەردىگارىڭ نامىغا، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس يولۇغۇچىڭ بېنىغا كېلىدۇ، چۈنكى ئۇ ساڭا گۈزەللىك-جۈلالىق كەلتۈردى. 10 بات ئادەملەرنىڭ بالىلىرى سېپىلىرىڭنى قۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى خىزمىتىگە بولىدۇ؛ چۈنكى غەزىپىمىدە مەن سېنى ئۇردۇم؛ بىراق شاپائىتىم بىلەن ساڭا رەھىم-مېھرىبانلىق كۆرسەتتىم. 11 دەۋرۋانلىرىڭ ھەردايم ئوچۇق تۇرىدۇ، (ئۇلار كېچە-كۈندۈز ئېتىلەيدۇ) شۇنداق قىلغاندا ئەللەرنىڭ بايلىقلىرىنى ساڭا ئېلىپ كەلگىلى، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ئالدىڭغا يېتەكلىپ كەلگىلى بولىدۇ. 12 چۈنكى ساڭا خىزمەتتە بولۇشى رەت قىلىدىغان ئەل ياكى پادىشاھلىق بولسا يوقلىدۇ، مۇشۇنداق ئەللەر پۈتۈنلەي بەرىپات بولىدۇ. 13 مېنىڭ مۇقەددەس جايىنى گۈزەللىشىۋېتىشكە، ئۇلارنىڭ شەرىپى، - ئارچا، قارىغاي ۋە بۇسۇس دەۋرەخلىرىنىڭ ھەممىسى ساڭا كېلىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئايىغىم تۇرغان يەرنى شەرىپلىك قىلىمەن. 14 سېنى خارغانلارنىڭ بالىلىرى بولسا ئالدىڭغا ئېلىڭنىچە كېلىدۇ؛ سېنى كەمسىتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئايىغىڭغا باش تۇرىدۇ، ئۇلار سېنى «پەرۋەردىگارىڭ شەھىرى»، «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس يولۇغۇچىڭ زىۋى» دەپ ئاتايدۇ. 15 سەن تاشلىۋېتىلگەن ھەم نەپەتەكە ئۇچرىغانلىقىڭ ئۈچۈن، ھېچكىم زېمىنىڭدىن ئۆتمىگەن، ئەمەلىيەتتە مەن سېنى مەڭگۈلۈك بىر شان-شۆھرەت، ئەۋلاد-ئەۋلادلارنىڭ بىر خۇسەنلىكى قىلىمەن. 16 ئەللەرنىڭ سۈننىتى ئېمىسەن، پادىشاھلارنىڭ ئەمچىكىدىن ئەمگەندەك [مېھىر-شەپقىتىگە] ئېرىشسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مەن پەرۋەردىگارىڭ تۈزۈشىڭنى ئىجتىكارلىق ھەم ھەممەت-قۇتقۇزغۇچىڭ، «ياقۇپنى قۇدرەت ئىگىسى» دەپ بىلىسەن. 17 مېنىڭ ئورنىغا ئاتۇننى، تۆمۈرنىڭ ئورنىغا كۆمۈشنى ئېلىپ كېلىش ئالماشتۇرغۇچەن، ياغاچنىڭ ئورنىغا مىسى، تاشلارنىڭ ئورنىغا تۆمۈرنى ئېلىپ كېلىش ئالماشتۇرغۇچەن، سېنىڭ ھاكىملىرىڭنى بولسا تىنچ-ئاراملىق، بەگلىرىڭنى ھەققانىيلىق قىلىمەن. 18 زېمىنىڭدا زوراۋانلىقنىڭ ھېچ ساداسى بولمايدۇ، چېگرانىڭ ئىچىدە ۋىراجىلىق ۋە ھالاكەتتۇر بولۇدۇ؛ سەن سېپىلىرىڭنى «ئىجتى»، «دەرۋازىلىرىڭنى «مەدھىيە» دەپ ئاتىسەن. 19 نە قۇياش كۈندۈزدە ساڭا نۇر بولمايدۇ، نە ئاينىڭ جۈلالى ساڭا يورۇقلۇق بەرمەيدۇ؛ بەلكى پەرۋەردىگارىڭ سېنىڭ مەڭگۈلۈك نۇرۇڭ بولۇدۇ، سېنىڭ خۇدايىڭ گۈزەل جۈلالىڭ بولۇدۇ. 20 سېنىڭ قۇياشنىڭ ئىككىنچى پاتىمايدۇ، ئېيىڭ تولىۋالغۇدىن پاتىمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارىڭ سېنىڭ مەڭگۈلۈك نۇرۇڭ بولۇدۇ، ھەسرەت-قايغۇلۇق كۈنلىرىڭگە خاتىمە بېرىلدى. 21 سېنىڭ خەلقىڭنىڭ ھەممىسى ھەققانىي بولۇدۇ؛ پەر-زېمىنىغا مەڭگۈگە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مېنىڭ گۈزەل جۈلالىمنى ئايان قىلىشى ئۈچۈن، ئۇلار ئۆز قولىم بىلەن تىككەن مايسا، ئۆز قولىم بىلەن ئىشلىگەن بولۇدۇ. 22 سەبىي بالا بولسا مۇڭغا، ئەڭ كىچىكى بولسا تۇلۇغ ئەلگە ئايلىنىدۇ، مەنكى پەرۋەردىگارىڭ بۇلارنى ئۆز ۋاقتىدا تېزىن ئەمەلگە ئاشۇرغۇچەن.

62

«تاكى زىغونىڭ ھەققانىيلىقى جۈلالىنىپ چاقناپ چىققۇچە، ئۇنىڭ ئىجتى لاۋۇلداۋاتقان مەشەلدەك چىققۇچە، زىن ئۈچۈن ھېچ ئارام ئالمايمەن، يېرۇسالېم ئۈچۈن ھەرگىز سۈكۈت قىلمايمەن؛ 2 ھەم ئەللەر سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭنى، بارلىق پادىشاھلار شان-شەرىپىڭنى كۆرىدۇ؛ ھەم سەن پەرۋەردىگارىڭ ئۆز ئاغزى بىلەن ساڭا قويدىغان يېڭى بىر نىسىم بىلەن ئاتىلىسەن، 3 شۇنداقلا سەن پەرۋەردىگارىڭنىڭ قولىدا تۇرغان گۈزەل بىر تىراج، خۇدايىڭنىڭ قولىدىكى شاھانە باش چەمبىرىكى بولسەن. 4 سەن ئىككىنچى: «ئاجراشقان، تاشلىۋېتىلگەن» دەپ ئاتالمايسەن؛ زېمىنىڭ ئىككىنچى: «ۋىيران قىلىپ تاشلىۋېتىلگەن» دەپ ئاتالمايدۇ؛ بەلكى سەن: «مېنىڭ خۇشاللىقىم دەل ئۇنىڭدا»، دەپ ئاتىلىسەن، ھەم زېمىنىڭ: «نىكاھلانغان» دەپ ئاتىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارىڭ سەندىن خۇشاللىق ئالىدۇ؛ زېمىنىڭ بولسا ياتلىق بولۇدۇ. 5 چۈنكى يىگىت قىزغا باغلاغاندەك، ئوغۇللىرىڭ ساڭا باغلىنىدۇ؛ توي يىگىتى قىزىدىن شادلانغاندەك، خۇدايىڭ سېنىڭدىن شادلىنىدۇ. 6 مەن سېپىلىرىڭدا كۆزەنچىلەرنى بېكىتىپ قويدۇم، ئۇ يېرۇسالېم، ئۇلار كۈندۈزمۇ

61

«رەب پەرۋەردىگارىڭ روھى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا، چۈنكى پەرۋەردىگارىڭ مېنى ئاجىز ئېزىلگەنلەرگە خوش خەۋەرلەر بەتكۈزۈشكە مەسئۇلەن. ئۇ مېنى سۇنۇق كۆڭۈللەرنى ياساپ ساقايتىشقا، تۇتۇنلارغا ئازادلىقنى، چۈشۈپ قويۇلغانلارغا زىنداننىڭ ئېچۈپ بېتىلغانلىقىنى جاكارلاشقا ئەۋەتتى؛ 2 پەرۋەردىگارىڭ شاپائەت كۆرسىتىدىغان يىلى، ھەم خۇدايىڭنىڭ

ھەم كېچىسىمۇ ئارام ئالمايدۇ؛ ئى بەرۋەردىگارى ئەسلىدىكى بولغانلار، پەيغەمبەر! مېنىڭ خەلقىم!» دەپ ئەينى كۈنلەرنى ئەسلىپ توختىدى. ئەمدى سۈكۈت قىلماڭلار! 7 ئۇ يېرۇسالېم تىكلەنگۈچە، ئۇنى بەر-جاھاننىڭ ئوغۇرسىدا رەھمەت-مەدھىيەلەرنىڭ سەۋەبى قىلغۇچە، ئۇنىڭغا ھېچ ئارام بەرمەڭلار». 8 بەرۋەردىگار ئوڭ قولى ھەم ئۆز كۈچى بولغان بىلىكى بىلەن مۇنداق قەسەم ئىچتى: «مەن زىرائەتلىرىنى دۈشمەنلىرىگە ئۇزۇق يولۇشقا ئىككىنچى بەرمەيمەن، جاپا تارتىپ ئىشلىگەن يېڭى شارابنىمۇ ياتلارنىڭ پەرزەنتلىرى ئىككىنچى ئىچمەيدۇ، 9 زىرائەتلەرنى ئورۇپ يېقىنلار ئۆزلىرىلا ئۇنى يەپ بەرۋەردىگارى مەدھىيەلەيدۇ، [ئۆزۈملەرنى] ئۆزگەنلەر مۇقەددەس ئۆيۈمنىڭ سەينالىرىدا ئۇلاردىن ئىچىدۇ»، 10 - ئۆتۈڭلار، دەۋازىلاردىن ئۆتۈڭلار! خەلقىنىڭ بولۇپ تۇز قىلىپ تەييارلاڭلار! بولۇپ كۆتۈرۈڭلار، كۆتۈرۈڭلار، تاشلارنى ئېلىپ تاشلۇۋېتىڭلار، خەلق-مىللەتلەر ئۈچۈن [پول كۆرسىتىدىغان] بىر تۇغنى كۆتۈرۈڭلار. 11 مانا، بەرۋەردىگار جاھاننىڭ چەت-ياقلىرىغا مۇنداق دەپ جاكارلىدى: - زىيەن قىزىغا مۇنداق دەپ ئېيتتىن: «قارا، سېنىڭ نىجات-قۇتۇلۇشۇڭ كېلىۋاتىدۇ! قارا، ئۇنىڭ ئۆزى ئالغان مۇكاپىنى ئۆزى بىلەن بىللە، ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ ئىنتامى ئۆزىگە ھەمراھ بولىدۇ. 12 ۋە خەقلەر ئۇلارنى: «پاك-مۇقەددەس خەلق»، «بەرۋەردىگار ھەممەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغانلار»، دېيىدۇ، سەن بولساڭ: «ئىتىلىپ ئەزەلگەن»، «ھېچ تاشلۇۋېتىلگەن شەھەر»، دەپ ئاتىلىسەن.

63

«بوزراھ شەھىرىدىن چىققان، ئۇستىبىشى قىزىق قىزىل رەڭلىك، كىيىم-كېچەكلىرى قانئىس-كارامەت، زور كۈچ بىلەن قول سېلىپ مېڭىۋاتقان، ئىدومدىن مۇشۇ بەرگە كېلىۋاتقۇچى كىم؟» «ھەققانىيلىق سۆزلۈگۈچى مەن، قۇتقۇزۇشقا كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولغۇچىدۇر مەن»، 2 «ئۇستىبىشىڭدىكى نېشىقا قىزىل، قانداقسىگە كىيىم-كېچەكلىرىڭ شاراب كۈچلىكى چەيلىگۈچىنىڭكىگە ئوخشاپ قالدى؟»، 3 «مەن يالغۇز شاراب كۈچلىكى چەيلىدىم، بار ئەل-يۇرتلاردىن ھېچكىم مەن بىلەن بىللە بولغىنى يوق، مەن ئۇلارنى غەزىپىمگە چەيلىدىم، قەھرىمدە ئۇلارنى دەسسەۋەتتىم، ئۇلارنىڭ قانلىرى كىيىم-كېچەكلىرىم ئۈستىگە چاچرىدى، مېنىڭ پۈتۈن ئۇستىبىشىم بويىدى، 4 چۈنكى قەلبىمگە قىساس كۈنى پۈكۈلگەندى، شۇنداقلا مەن ھەممەتلىرىنى قۇتقۇزىدىغان بىل كەلدى، 5 مەن قارىسام، ياردەم قىلغۇدەك ھېچكىم يوق ئىدى، ھېچكىمنىڭ قوللىمايدىغانلىقىنى كۆرۈپ ئازايلىنىپ كۆڭلۈم پارا كەندە بولدى، شۇڭا ئۆز بىلىكىم ئۆزۈمگە نىجات كەلتۈردى، ئۆز قەھرىم بولسا، مېنى قوللاپ ماڭا جىدام بەردى، 6 شۇنىڭ بىلەن ئەل-يۇرتلارنى غەزىپىمگە دەسسەۋەتكەنمەن، قەھرىمدە ئۇلارنى مەست قىلىۋەتتىم، قانلىرىنى بەرگە توكۇۋەتتىم»، 7 «مەن بەرۋەردىگارنىڭ شەپقەتلىرى توغرىۋۇق ئەسلىتىپ سۆزلەيمەن، بەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيەگە لايىق قىلغانلىرى، ئۇنىڭ رەھىمدىلىقلىرىغا ئاساسەن، ئۇنىڭ نۇرغۇنلىغان شەپقەتلىرىگە ئاساسەن، بەرۋەردىگارنىڭ بىزگە قىلغان ئىلتىپاتلىرى، ئىسرائىل جەمەتىگە ئىلتىپات قىلغان زور ياخشىلىقلىرى توغرىۋۇق ئەسلىتىپ سۆزلەيمەن، 8 ئۇ ئۇلارنى: «ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، ئالداچلىق قىلمايدىغان بالىلار» دەپ، ئۇلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى بولدى، 9 ئۇلارنىڭ بارلىق دەردلىرىگە ئۇمۇ دەردداش ئىدى، «ئۇنىڭ يۈزىدىكى پەرىشتىسى» بولسا ئۇلارنى قۇتقۇزغان، ئۇ ئۆز مۇھەببىتى ھەم رەھىمدىلىقى بىلەن ئۇلارنى ھەممەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغان، تاشۋۇقەدىمكى بارلىق كۈنلەردە ئۇلارنى ئۆزىگە ئارتىپ كۆتۈرگەن، 10 بىراق ئۇلار ئاسىيلىق قىلىپ ئۇنىڭ مۇقەددەس روھىغا ئازار بەردى، شۇڭا ئۇلاردىن يۈز ئورۇپ ئۇ ئۇلارنىڭ دۈشمىنىگە ئايلىنىپ، ئۇلارغا قارشى جەڭ قىلدى. 11 بىراق ئۇ: «مۇسا

64 ئاھ، سەن تاشمانلارنى يەرتۇتىپ، بەرگە چۈشكەن بولساڭنىدى! تاغلار بولسا يۈزۈڭ ئالدىدا ئېرىپ كېتەتتى! مانا مۇشۇنداق بولغاندا ئۇتۇرۇققا ئوت باققاندىك، ئوت سۇنى قايناغاندەك، سەن نامىڭنى دۈشمەنلىرىڭگە ئايان قىلغان بولاتتىڭ، ئەللەر يۈزۈڭنىلا تىرەپ كېتەتتى! 3 سەن بىز كۈتمىگەن دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلغان ۋاقىتىڭدا، سەن چۈشكەندىڭ، يۈزۈڭدىن تاغلار راستلا ئېرىپ كەتتى! 4 سەندىن باشقا ئۆزىگە ئەلۈرۈپ كۆتكەنلەر ئۈچۈن ئىشلىگۈچى بىر خۇدانى، ئادەملەر ئەزەلدىن ئاڭلاپ باقمىغان، قۇلاققا يېتىپ باقمىغان، كۆز كۆرۈپ باقمىغاندۇر! 5 سەن ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈشنى خۇسۇسەن دەپ بىلگەن ئادەمنىڭ، يەنى يوللىرىڭدا مېڭىپ، سېنى سېغىنغانلارنىڭ ھاجىتىدىن چىققۇچى ھەمراھدۇرسەن، بىراق مانا، سەن غەزەپتە بولۇڭ، بىز بولساق گۇناھتا بولۇڭ، ئۇنداق ئىشلار ئۇزۇن بولۇۋەردى، ئەمدى بىز قۇتقۇزۇلمايدۇق؟ 6 ئەمدى بىز ناپاك بىر نەرسىگە ئوخشاش بولۇدۇق، قىلىۋاتقان بارلىق «ھەققانىيلىرىم» بولسا بىر ئەۋرەت ئالسىغىلا ئوخشايدۇ، خالاس، ھەممىمىز يۈرۈۋاتقەك خازان بولۇپ كەتتىق، قەبىلىكىمىز شامالداك بىزنى ئۇچۇرۇپ تاشلىۋەتتى. 7 سېنىڭ نامىڭنى چاقىرىپ ندا قىلغۇچى، ئىلتىپاتىڭنى تۇتۇشقا قوزغالغۇچى ھېچ يوقتۇر، چۈنكى سەن يۈزۈڭنى بىزدىن قانچۇرۇپ يوشۇرۇڭ، قەبىلىكىمىزدىن بىزنى سولاشغۇزىدۇڭ، 8 بىراق ھازىر، ئۇ بەرۋەردىگار، سەن بىزنىڭ ئاتىمىزدۇرسەن، بىز سېغىن لايى، سەن بىزنىڭ سابىلچىمىزدۇرسەن، ھەممىمىز بولساق قولۇڭدا ياسالغاندۇرمىز، 9 ئۇ بەرۋەردىگار، بىزگە قارىتىغان زور نېپىڭنى زور قىلىغىلىسەن، قەبىلىكىمىز مەڭگۈگىچە ئەسلىپ يۈرمىگىن، مانا، قارىغىن، ھەممىمىز سېنىڭ خەلقىڭدۇرمىز! 10 مۇسا مۇقەددەس شەھەرلىرىڭ جاڭگال، زىغۇمۇ جاڭگال بولۇپ قالدى، يېرۇسالېم

ۋەيران بولدى، 11 ئانا-بوۋىمىز سېنى مەدھىيلىگەن جاي، پاك-مۇقەددەسلىك، كۈزەل-پارلاقلىق تۇرالغۇسى بولغان ئۆيىم بولسا ئوت بىلەن كۆيۈپ كۆل بولدى؛ قەدر-قىممەتلىك نەرسىلەرىمىزنىڭ ھەممىسى ۋەيران قىلىۋېتىلدى. 12 مۇشۇ نىشلار ئالدىدا تۈزۈڭنى چەتكە تالامسەن، ئۇ پەرۋەردىگار؟ سۆڭۈك قىلىپ تۇرامسەن؟ بىزنى بولۇشىچە خار قىلىپ تۇرۇپمەن؟»

65

ئەزەلدىن مېنى ئەزىمەتكە ئالدىڭمەن مېنى سورا ش يولىنى ئاچتىم؛ مەن ئۆزۈمگە نىتىلىگەنلەرگە ئۆزۈمنى تاپقۇزۇم. مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالغان يات بىر ئەلگە مەن: - «ماكا قارا، ماكا قارا» - دېدىم. 2 بىراق يامان بولدا ماڭدىغان، ئۆزىنىڭ پىكىر-خىيالغا ئەگىشىپ ماڭدىغان، ئاسىيلىق قىلغۇچى بىر خەلققە بولسا مەن كۈن بويى قولۇمنى ئۆزىمگە ئىتىلىپ كەلدىم. 3 يەنى باغلاردا قۇربانلىق قىلىپ، ئۇلارنى خىشلىق سۇپىلار ئۈستىدەم كۆيۈدۈپ، كۈز ئالدىدىلا زەردەمگە تېكىدىغان بىر خەلق، 4 ئۇلار قەربىلەر ئارىسىدا ئولتۇرىدۇ، مەخپىي جايلاردىمۇ تۈنەپ ئولتۇرىدۇ، ئۇلار چوشقا كۆشىنى يەيدۇ، قازان-قاچىلىرىدا ھەرقانداق پىرىگىچلىك نەرسىلەرنىڭ شورپىسى بار. 5 ئۇلار: «قوزۇڭ بىلەن بول، ماكا يېقىنلاشقۇچى بولما، چۈنكى مەن سەندىن پاكەن» - دەيدۇ، مۇشۇلار دىمىغىغا كىرگەن ئىس-تۈتەك، كۈن بويى ئۆچمەي تۇرىدىغان ئوتتۇرا! 6 مانا، مېنىڭ ئالدىدا پۈتۈكلۈك تۇرىدۇكى: - مەن سۆڭۈك قىلىپ تۇرمايمەن - دەيدۇ پەرۋەردىگار - بەلكى ھەم سىلەرنىڭ قەبھىلىكلەرنىڭ، شۇنداقلا تاغ چوققىلىرىدا ئىسرىق ياققان، دۆڭلەر ئۈستىدەم مېنى قاقارەتلىگەن ئانا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ قەبھىلىكلەرنى بىرلىكتە قايتۇرىمەن، - شۇلارنى ئۆز قۇچاقلىرىغا قايتۇرىمەن؛ بەرھەق، مەن ئىلگىرىكى قىلغانلىرىنى ئۆز قۇچاقلىرىغا تۇلپەن قايتۇرىمەن. 8 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سېلىق ئۆزۈمنىڭ «سارىقىدى شىرنە»سى كۆرۈنگەندە، خەقلەرنىڭ: «ئۇنى چەپلىۋېتىپ ۋەيران قىلىسۇن، چۈنكى ئۇنىڭدا بەرىكەت تۇرىدۇ» دېگەندەك، مەن ئۆز قۇللىرىمنىڭ سەۋەبىدىنلا شۇنداق قىلىمەنكى، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ۋەيران قىلمايمەن. 9 شۇنداق قىلىپ مەن ياقۇپ بىر نەسلىنى، يەھۇداغۇ تاغلىرىغا بىر ئىگىدارنى چىقىرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ تاللىغانلىرىم [زېمىنغا] ئىگە بولىدۇ، مېنىڭ قۇللىرىم شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ. 10 مېنى ئەزىمەتكە خەلقىم ئۇچۇن، شارون بولسا يەنە قوي پادىلىرىغا قوتان، ناخور بولسا كالا پادىلىرىغا قوتالغۇ بولىدۇ. 11 بىراق پەرۋەردىگارىنى تاشلاپ، مۇقەددەس تېغىنى ئۇتقۇغۇچى، «ئەلەي» [دېگەن بۇت] ئۇچۇن داستىخان سالغۇچى، «ئەقدىر» [دېگەن بۇت] ئۇچۇن ئەبجەش شارابى قۇيۇپ قاچىلارنى تولدۇرغۇچىسىلەر، 12 مەن سىلەرنى قىلىشقا «ئەقدىر» قىلدىم، سىلەرنىڭ قەبھىلىكلەر قىرغىنچىلىقتا باش ئېگىسىلەر؛ چۈنكى مەن چاقىردىم، سىلەر جاۋاب بەرمىدىڭلار، مەن سۆز قىلدىم، سىلەر قۇلاق سالىدىڭلار؛ ئەكسىچە نەزىمدە يامان بولغاننى قىلمايتىسىلەر، مەن ياقۇزمايدىغاننى تاللىغانلىرىم. 13 شۇڭا، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مېنىڭ قۇللىرىم يەيدۇ، سىلەر ئاچ قالىسىلەر؛ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم ئىچىدۇ، بىراق سىلەر تۇتۇسۇن قالىسىلەر؛ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم شادلىنىدۇ، سىلەر شەرمەندىلىكتە قالىسىلەر؛ 14 مانا، كۆڭلىڭىكى شاد-خۇراملىقتىن قۇللىرىم ناخشا ئېيتىدۇ، سىلەر كۆڭۈلدىكى ئازابىن زار-زارىغا يىغلايسىلەر، روھ-قەلب سۇنۇقلۇقتىن ئالە-پەرياد كۆتۈرسىلەر. 15 ئىسمىڭلارنى مېنىڭ تاللىغانلىرىمغا لەنەت بولۇشقا قالدۇرسىلەر. رەب پەرۋەردىگار سېنى ئولتۇرىدۇ، ھەم ئۇنىڭ قۇللىرىغا باشقا بىر ئىسمىنى قويۇپ بېرىدۇ. 16 شۇنىڭ ئۇچۇن كىمكى ئۆزىگە بىر بەختى تىلىسە، «ئامىن» دېگۈچى خۇدانىڭ نامى بىلەن ئاشۇ بەختنى تىلەيدۇ؛ كىمكى قەسەم ئىچمەكچى بولسا، ئەمدى «ئامىن» دېگۈچى خۇدانىڭ نامى بىلەن

66

«پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئاسمانلار مېنىڭ تەختىم، زېمىن بولسا ئايماغلىرىمغا تەختىم بەرمىدۇ، ئەمدى ماكا قانداق ئوي-ئىجارەت ياسىماقچىسىلەر؟ ماكا قانداق بەر ئارامگاھ بولالايدۇ؟ 2 ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى مېنىڭ قۇلۇم ياراتقان، ئۇلار شۇنداق بولغانچىلا بارلىققا كەلگەن ئەمەسمىدى؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - لېكىن مەن نەزىرىمنى شۇنداق بىر ئادەمگە سالىمەن: - مۇسى-كەمتەر، روھى سۇنۇق، سۆزلىرىنى تاللىغاندا قورقۇپ تىترەك باسىدىغان بىر ئادەمگە نەزىرىمنى سالىمەن. 3 كالا سويغان كىشى ئادەمنىمۇ ئولتۇرىدۇ، قوزنى قۇربانلىق قىلغان كىشى ئىتتىڭ بولىنىشى سۇندۇرۇپ ئولتۇرىدۇ؛ ماگا ھەدىيە تۇتقۇچى چوشقا قېنىنىمۇ تۇتۇپ بەرمەپكەندۇر؛ دۇئاسىنى ئەسلىتىشكە خۇشبۇي ياقۇچى مەيۈد قىمۇ مەدھىيە ئوقۇيدۇ؛ بەرھەق، ئۇلار ئۆزى ياقۇرىدىغان يوللىرىنى تاللىغان، كۆڭلى پىرىگىچلىك نەرسىلەردىن خۇرسەن بولىدۇ. 4 شۇڭا مەنمۇ ئۇلارنىڭ كۆپلىتىلىشى تاللايمەن؛ ئۇلار دەل قورقۇدىغان ۋەھىمىلەرنى بېشىغا چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى مەن چاقىرغىنىمدا، ئۇلار جاۋاب بەرمىدى؛ مەن سۆز قىلغىنىمدا، ئۇلار قۇلاق سالىدى؛ ئەكسىچە نەزىمدە يامان بولغاننى قىلدى، مەن ياقۇزمايدىغاننى تاللىدىم. 5 «ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئالدىدا قورقۇپ تىترەيدىغانلار، ئۇنىڭ دېگىنىنى ئاڭلاڭلار: - «سىلەرنى نامىمغا [سادىق بولغانلىقىڭلار] تۈپەيلىدىن چەتكە قاققانلار بولسا، يەنى سىلەردىن نەپەرەتلىنىدىغان قېرىنداشلىرىڭلار سىلەرگە: - «قىيى پەرۋەردىگارنىڭ تۇلۇغۇلۇق ئايان قىلىنىسۇن، شۇنىڭ بىلەن شادلىنىڭلارنى كۆرەلەيدىغان بولىمىز!» - دەيدى؛ بىراق شەرمەندىلىكتە قالغانلار ئۆزلىرى بولىدۇ. 6 ئاڭلاڭلار! - شەھەردىن كەلگەن چۇقان-سۈرەنلەر! ئاڭلاڭلار! - ئىبادەتخانىدىن چىققان ئاۋازنى!

ئاڭلاڭلاردا - پەرۋەردىگار تۈز دۈشمەنلىرىگە [پايمانلىقلىرىنى] قايتۇرۇۋاتىدۇ!»، 7 - ئىبادەت قىلغىلى كېلىدۇ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 24 - شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىرتىغا تولغىنى تۇتايلا تۇ بوشىنىدۇ، ئاغرىقى تۇتايلا، ئوغۇل بالا تۇغىدۇ! 8 كىمنىڭ چىقىپ، ماكا ئاسىيلىق قىلغان ئادەملەرنىڭ جەسەتلىرىگە قارايدۇ، چۈنكى مۇشۇنداق ئىش توغرىلۇق خەۋىرى باردۇ؟ كىم مۇشۇنداق ئىشلارنى كۆرۈپ باقتان؟ زېمىن بىر خەلقى بىر كۈن ئىجدىلا تۇغدىغان ئىش بارمۇ؟ دەققە ئۇلار بارلىق ئەت ئىگىلىرىگە يىرگىنچىلىك بىلىنىدۇ.

ئىجدىلا بىر ئەلىنىڭ تۇغۇلۇشى مۇكىممۇ؟ چۈنكى زىننىنىڭ ئەمدىلا تولغىنى تۇتۇشىغا، ئوغۇل بالىلىرىنى تۇغدى! 9 بىرىنى بوشىنىش ھالىتىگە كەلتۈرگەن بولسام، مەن بالىنى چىقارغۇزماي قالاتم؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن تۈزۈم تۇغۇرغۇچى تۇرسام، بالىلىقنى ئېتىۋېتەمدىمەن؟ - دەيدۇ خۇدايىڭ. 10 يىرۇسالىم بىلەن بىللە شاد-خۇراملىقتا بولۇڭلار، ئۇنى سۆيگۈچىلەر، ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇشاللىنىڭلار! ئۇنىڭ ئۈچۈن قاينۇ-ھەسرەت چەككەنلەر، ئۇنىڭ بىلەن بىللە شادلىق بىلەن شادلىنىڭلار! 11 چۈنكى سىلەر ئۇنىڭ تەسەللى بېرىدىغان ئەمچەكلىرىدىن ئېسىپ قاناتەتلىنىلسە، چۈنكى سىلەر قانغۇچە ئىچىپ چىقىلسە، ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ زورلۇقىدىن كۆڭۈلگۈلەر خۇرسەن بولىدۇ. 12 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن ئۇنىڭغا تاشقان دەريادەك ئارام-خاتىرجەملىكى، تېشىپ كەتكەن ئېقىمىدەك ئەللەرنىڭ شان-شەرىپلىرىنى سۇتۇپ بېرىمەن، سىلەر ئېقىمىلەر، سىلەر ياپاتاشقا ئېلىنىپ كۆتۈرۈلۈشۈڭلەر، ئېتەكتە ئەكىللىنىلسە. 13 خۇددى ئانا بالىسىغا تەسەللى بەرگەندەك، مەن شۇنداق سىلەرگە تەسەللى بېرىمەن، سىلەر يىرۇسالىمدا تەسەللىگە ئىگە بولىسىلەر. 14 سىلەر بۇلارنى كۆرگەندە كۆڭۈلگۈلەر شادلىنىدۇ، سۈكۈتلىرىڭلار يۇمران ئوت-چۆپەك ياشناپ كېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ قولى تۈز قۇللىرىغا ئايان قىلىنىدۇ، ئۇ دۈشمەنلىرىگە قەھرىنى كۆرسىتىدۇ. 15 چۈنكى غەزەپنى قەھەر بىلەن، تەبىئىي ئوت يالقۇنلىرى بىلەن چۈشۈرۈشى ئۈچۈن، مانا، پەرۋەردىگار ئوت بىلەن كېلىدۇ، ئۇ جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن قۇيۇندەك كېلىدۇ. 16 چۈنكى ئوت بىلەن ھەم قىلىچ بىلەن پەرۋەردىگار بارلىق ئەت ئىگىلىرىنى سوراق قىلىپ جازالايىدۇ، پەرۋەردىگار ئۆلتۈرگەنلەر نۇرغۇن بولىدۇ. 17 «باغچىلار»غا كىرىش ئۈچۈن پاكىزلىنىپ، ئۆزلىرىنى ئايرىم تۇتۇپ، تۇتۇدا تۇرغۇچىنىڭ گېپىگە كىرگەنلەر، شۇنداقلا چوشقا كۆشىنى، يىرگىنچىلىك بولغاننى، جۈملىدىن چاشقانلارنى يەيدىغانلار بولسا جىمىسى تەڭ تۈگىشىدۇ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 چۈنكى ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى ھەم ئويلىغانلىرى مېنىڭ ئالدىمدىدۇر، بىراق بارلىق ئەللەر، ھەممە تىلدا سۆزلەيدىغانلارنىڭ يىغىلىدىغان ۋاقتى كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېلىپ مېنىڭ شان-شەرىپىمنى كۆرىدۇ، 19 ۋە مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بىر كارامەت بەلگىنى تىكلەيمەن، ھەم ئۇلاردىن قېچىپ قۇتۇلغانلارنى ئەللەرگە ئەۋەتمەن، نام-شۆھرەتىمنى ئاڭلىمىغان، شان-شەرىپىمنى كۆرۈپ باقمىغان تارىشىشقا، لۇيىگە، ئوقياچلىقتا داڭقى چىققان لۇدقا، تۇبال، گىرىتسىيەگە ھەم بىراق چەتلىرىدىكى ئاراللارغا ئۇلارنى ئەۋەتمەن، ئۇلار ئەللەر ئارىسىدا مېنىڭ شان-شەرىپىمنى جاكارلايدۇ. 20 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللىقلار «ئاشلىق ھەدىيە»نى پاكىز قاچىلارغا قۇيۇپ پەرۋەردىگارنىڭ تويىگە ئېلىپ كەلگەندەك، شۇلار بولسا، پەرۋەردىگارغا تاتاپ بېغىشلىغان ھەدىيە سۈپىتىدە قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى ئەللەردىن ئېلىپ كېلىدۇ، ئۇلارنى ئاتالارغا، جەڭ ھارۋىلىرىغا، سايۋەتلىك ھارۋا-زەمبىللەرگە، قېچىرلارغا ھەم نار تۆگىلەرگە مىندۈرۈپ مۇقەددەس تېغىمغا، يەنى يىرۇسالىمغا ئېلىپ كېلىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 21 ھەم مەن ئۇلاردىن بەزىلىرىنى كاھىنلار ھەم لاۋىيلار بولۇشقا تاللايمەن - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 22 چۈنكى مەن يارىتىدىغان يېڭى ئاسمانلار ھەم يېڭى زېمىن تۈزۈمنىڭ ئالدىدا دائىم تۇرغاندەك، سېنىڭ نەسلىڭ ھەم ئەسىمىڭ تۈزۈپ ساقلىنىدۇ. 23 ھەم شۇنداق بولىدۇكى، يېڭى ئايىمۇ يېڭى ئايدا، شاھىبات كۆتۈرۈش شىبابت كۈنىدە، بارلىق ئەت ئىگىلىرى مېنىڭ ئالدىمغا

يەرەميا

1

بىنايمان قەبىلىسى زېمىندىكى ئاناتوت يېزىسىدا تۇرۇۋاتقان كاختىلاردىن بولغان ھىلىقىيانىڭ ئوغلى يەرەميا نىڭ سۆزلىرى [تۆۋەندە خاتىرىلىنىدۇ]:

2 - يەھۇدا پادىشاھى، ئاموننىڭ ئوغلى يوسىيانىڭ كۈنلىرىدە، يەنى ئۇ تەخەتتە ئولتۇرغان ئون ئۈچىنچى يىلدا [يەرەمياغا] پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى كەلدى؛ 3 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاسىمىنىڭ كۈنلىرىدە ھەممە يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيانىڭ ئون بەرىخى يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە، يەنى شۇ يىلىنىڭ بەشىنچى ئېيىدا يېرۇسالېمدا سۈرگۈن قىلىنغۇچە تۇرۇشقا پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى يەنە كېلىپ تۇردى. 4 پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى ماكا كېلىپ: 5 - ئاناڭنىڭ قورسىقىدا سېنى تاپىرىدە قىلىشتىن ئىلگىرىلا مەن سېنى بىلەيمەن، سەن بابىلتادىن چىقىشتىن بۇرۇن سېنى تۈزۈمگە ئاتاپ، ئەللەرگە بەيغەمبەر بولۇشقا تىكلەدىم، - دېيىلدى. 6 مەن بولسام، - ئايلا، پەرۋەردىگارىڭ مەن گەپ قىلىشنى بىلەيمەن، چۈنكى مەن گۈدەك باللا، دەپمەن، چۈنكى مەن سېنى كىمگە ئەۋەتسەم، سەن شۇلارغا بارىسەن، ۋە مەن سېنى تېمە دە دەپ بۇيۇسام، سەن شۇنى دەيسەن. 8 ئۇلاردىن قورقما، چۈنكى سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن مەن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن، - دېدى. 9 ۋە پەرۋەردىگارىڭ قولىنى سوزۇپ ئاغزىغا تەگكۈزدى؛ پەرۋەردىگارىڭ ماكا: مانا، تۈز سۆزلىرىمنى ئاغزىڭغا قويۇم، 10 قارا، مۇشۇ كۈنى مەن سېنى يۇلۇش، سۆكۈش، ھالاك قىلىش ۋە تۇرۇش، قۇرۇش ۋە تېرىپ ئۆستۈرۈش ئۈچۈن ئەللەر ۋە بادشاھلار ئۈستىگە تىكلەدىم، - دېدى. 11 ۋە پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى ماكا كېلىپ: «يەرەميا، تېخى كورۇۋاتسەن؟» - دېيىلدى. مەن: «بادام دەرەخنىڭ شېخىنى كورۇۋاتمەن» - دېدىم. 12 پەرۋەردىگارىڭ ماكا: «كورۇشنىڭ ياخشى بولدى؛ چۈنكى مەن سۆزۈمنىڭ ئەمەللىشىشى ئۈچۈن سۆزۈمنى كورسەتتۈرمەن»، - دېدى. 13 ۋە پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى ماكا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ: «تېخى كورۇۋاتسەن؟» - دېيىلدى. مەن: «پورۇق-پورۇق قايىۋاتقان، ئاغزى شىمال تەرەپتىن قىيىيانغا بىر قازاننى كورۈدۈم»، - دېدىم. 14 پەرۋەردىگارىڭ ماكا: «كۆلەت شىمال تەرەپتىن كېلىپ بۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۈستىگە بۆسۈپ كېلىدۇ - دېدى. 15 - چۈنكى مانا، مەن شىمالىي بادشاھلارنىڭ بارلىق جەمەتلىرىنى چاقىرىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگارىڭ، - ئۇلار كېلىدۇ، بادشاھلار ھەربىرى ئۆز تەختىنى يېرۇسالېم قورۇقلىرى تالدىغا سېلىپ، ھەممە سېپىلارغا ۋە يەھۇدانىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇمغا تەييارلىنىدۇ؛ 16 شۇنىڭ بىلەن مەن [يەھۇدادىكىلەرنىڭ] بارلىق رەزىلىكلىرى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈملەرنى جاكارلايمەن؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن ۋاز كېچىپ، باشقا ئىشلارغا خۇشبۇي يېقىپ، ئۆز قورلىرى ياسىغانلىرىغا چوقۇندى. 17 سەن ئەمدى بېلىڭنى باغلاپ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ساڭا بۇيرۇغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا ئېيت؛ ئۇلار ئالدىدا ھودۇقۇپ كەتمىگىن؛ بولمىسا مەن سېنى ئۇلار ئالدىدا ھودۇقتۇرىمەن. 18 قارا، مەن بۈگۈن سېنى يەھۇدانىڭ بادشاھلىرىغا، ئەمبەرلىرىگە، كاختىلىرىغا ھەم يۈتۈكلۈك زېمىن خەلقىگە قارشى تۇرغۇچى مۇستەھكەم شەھەر، تومۇر تۇرۇڭ ۋە مەن سېپىلاردەك تىكلەدىم. 19 ئۇلار ساڭا قارشى جەڭ قىلىدۇ، لېكىن سېنىڭ ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلالايدۇ - چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگارىڭ.

2

ئەمدى پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى ماكا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 - يېرىپ يېرۇسالېمداكىلەرنىڭ قولاقلارغا مۇنداق جار سالغىن: «پەرۋەردىگارىڭ

مۇنداق دەيدۇ: - مەن سېنىڭ ياش ۋاقتىڭدىكى ۋاپادارلىقىڭنى، يەنى قىزىڭنى تاشقىغا بولغان مۇھەببىتىدەك سېنىڭ چۆل-باياۋاندا، يەنى تېرىلغان يەرلەردە ماكا ئەگىشىپ يۈرگەنلىرىڭنى سېنىڭ ئۈچۈن ئەسلىمەن. 3 شۇ چاغدا ئىسرائىل خەلقى پەرۋەردىگارىڭغا پاك، ئالاھىدە ئاتالغان، ئۇلار ئۇنىڭ ئوز ھوسۇلىنىڭ تۇنجى مېۋىسى دەپ قارالغانىدى، ئۇلارنى يەھۇمالىچى بولغانلارنىڭ ھەممىسى گۇناھكار دەپ ھېسابلانغانىدى ھەم ئۇلارنىڭ باشلىرىغا بالا يېتىشەپتۇ، چۈشكەندى، - مۇنداق دەيدۇ پەرۋەردىگارىڭ. 4 پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى ئاڭلاڭلار، ئۇ ياقۇنىڭ جەمەتى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق ئائىلە-تاۋابىئاتلىرى: 5 پەرۋەردىگارىڭ مۇنداق دەيدۇ: - ئانا-بوۋىلەرلىرىڭلار مەندە زادى قانداق ئادالەتسىزلىكلەرنى بايقاپتۇ، ئۇلار مەندىن شۇنچە يىراقلىشىدۇ؟ ئۇلار نېمىشقا جەننەت بۇتلارغا ياش تۇرۇپ، ئۆزلىرىنى جەننەت بولۇپ كەتتى؟ 6 ئۇلار ھېچقاچان: «بىزنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقىرىپ، باياۋاندىن، يەنى چۆل-دەشت ۋە تىك ئازگالار بىلەن قايلانغان جايلاردىن، قورغاقچىلىق ۋە تۆلۈم سايبىسى ئوراپ تۇرغان يەرلەردىن، ئادەمات تەمىنەيدىغان ھەمدە ئىنسان تۇرمىدايدىغان شۇ باياۋاندىن بىزنى تۇتۇڭلارمىز؟ پەرۋەردىگارىڭ قېنى؟» دەپ سوراپ قويۇشماپتۇ؟ 7 مەن سىلەرنى مېۋىسى ھەم مولىچىلىقىدىن ھۆرۈرلىنىش ئۈچۈن مۇنبەت بىر زېمىنغا ئېلىپ كەلگەنمەن، سىلەر كېلىپ زېمىننى بۇلىدىڭلار، مېنىڭ مىراسىمنى يىرىكىڭلار بىر نەرسىگە ئايلاندۇرۇپ قويۇڭلار. 8 كاختىلار: «پەرۋەردىگارىڭ قېنى؟» دەپ ھېچ سوراپ قويمىدى، تەۋرات-قانۇن ئىجراچىلىرى مېنى ھېچ تونۇمىدى، خەلق پادىچىلىرى ماكا ئاسىلىق قىلدى؛ بەيغەمبەر بولسا ئاناڭنىڭ نامىدا بېشارەت بەردى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ھېچ پايدىسىز جەننەت نەرسىلەرگە ئەگىشىپ كەتتى. 9 شۇڭا سىلەر بىلەن دەۋالاشماقچىمەن، بالىلىرىڭلار ھەم بالىلىرىڭلارنىڭ بالىلىرى بىلەن دەۋالاشمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگارىڭ، 10 - سىلەر سېرىۋىستىكى دېڭىز يولىغا تۇتۇپ بېقىڭلار، كېدارغا تەكشۈرۈشكە ئادەم ئەۋەتەتتىڭلار - مۇشۇنداق بىر ئىش زادى بولۇپ باقمىغۇ يوق دەپ كۆرۈپ بېقىڭلار - 11 قايسى بىر ئەل ئۆز ئىشلەپچىرىنى (ئۇلار ھېچ ئىلاھ ئەمەس، ئەلەستە) ئۆزگەرتكەنمۇ؟ لېكىن مېنىڭ خەلقىم ئۇلارنىڭ شان-شەرىپى بولغۇچىسىنى بولسا پايدىسىز-جەننەت نەرسىگە ئالماشتۇرغان. 12 بۇنىڭغا ئەجەبلىنىڭلار، ئۇ ئاسمانلار، ھاك-تاڭ بولۇڭلار ساراسىمىگە چۈشۈڭلار چۈچۈڭلار - دەيدۇ پەرۋەردىگارىڭ، 13 - چۈنكى مېنىڭ خەلقىم ئىككى رەزىل ئىشنى قىلدى؛ ئۇلار ھاياتلىق سۇ مەنبەسى بولغان مەندىن ۋاز كەچتى؛ ئاندىن ئۆزلىرى ئۈچۈن سۇ ئازگاللىرىنى، يەنى سۇ تۇرمىدايدىغان يېرىنى سۇ ئازگاللىرىنى يۈزۈپ چىقتى. 14 ئىسرائىل ئەسلى قۇلىدى؟ ئۇ خوجا بىلىنىشكە ئۇيغۇن بولغان قۇلىدى؟ نېمىشقا ئەمدى ئۇ ئولجا ئېلىنىپ قالدى؟ 15 ياش شىرلار ئۇنى ئولجا قىلىپ ھۆركەيدى؛ ئۇلار ئاۋازىنى قويۇۋەتتى؛ ئۇلار [ئىسرائىل] زېمىنىنى ۋەيرانە قىلدى؛ شەھەرلىرى كۆيدۈرۈلدى؛ ئادەماتسىز قالدى. 16 ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەتتا ئۇف ۋە تاپھانەس شەھەرلىرىگەمۇ چوققاڭنى يېرۈۋەتتى. 17 بۇ ئىشلارنى تۈزۈڭ كەلتۈرۈپ چىقارغان ئەمەسمۇ؟ - چۈنكى ساڭا بول باشلاۋاتقىنىدا پەرۋەردىگارىڭ خۇدايىڭدىن ۋاز كەچكەندىڭ. 18 ئەمدى بۇكۈنكى كۈندە يەنە شەھەر دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئىچىش ئۈچۈن مىسىرنىڭ يولىنى باسقۇڭمىسى؟ [ئەفرات] دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئىچىش ئۈچۈن ئاسۇرىيەنىڭ يولىنى باسقۇڭمىسى؟ 19 ئۆز رەزىللىكىڭنى تۈزۈڭگە ساۋاق ئېلىپ كېلىدۇ، تۈزۈڭنىڭ يېنىدىن چەتتەپ كەتكىنىڭنى تۈزۈڭگە تەننەپ بولىدۇ؛ ئەمدى سېنىڭ پەرۋەردىگارىڭ خۇدايىڭدىن ۋاز كەچكەننىڭ ۋە مېنىڭ قورقۇنۇشىمنىڭ سەندە بولماسلىقىنىڭ ئىنتايىن رەزىل ھەمدە زەرداپقا ئۇلىغان ئىش ئەنلىكىنى بىلىپ قوي، - دەيدۇ رەب، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىڭ. 20 چۈنكى سەن

3

قەدىمىدا مەن ساڭا سالغان بويۇنۇرۇقنى يۈزۈپ، ئۇنىڭ رىشتىنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەنمەن، سەن: «قوللۇقۇڭدا بولمايمەن!» دېدىڭ. چۈنكى بارلىق دۆڭ-ئېگىزلىكتە ۋە بارلىق يېشىل دەرەخ ئاستىدا سەن پاهىشە ئايالدىك كېرىلىپ ياتقاسەن. 21 لېكىن مەن بولسام سېنى ئەسلى ئېسىل سورتلۇق ئۈزۈم تېلىدىن، سەرخىل ئۇرۇقتىن تىككەندىم، سەن ماڭا نىسبەتەن قانداقۇ يات ۋە ياۋا بىر سېسىق ئۈزۈم تېلىغا ئايلىنىپ قالدىڭ؟ 22 چۈنكى سەن شۇلتا بىلەن يۇنۇسقا ئۇ، كۆپ ئاقارتقۇچ سويۇن ئىشلەشكە ئۇ سېنىڭ قەبھلىكىڭ مېنىڭ ئالدىمدا تېخى داغ بولۇپ تۇرىدۇ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 23 سەن قانداقۇ: «مەن ھېچ بۇلغانغان ئەمەسمەن، مەن «پائالار»غا ھېچ ئەگەشمىدىم!» دېيەلەيسەن؟ جىلغىدا ماڭغان يولۇڭنى كۆرۈپ باق، قېلىشلىرىڭنى ئىشراق قىل - سەن ئۆز يوللىرىدا ئۇيان-بۇيان قاتراپ يۈرىدىغان چاققاق ھىڭگاندۇرسەن! 24 سەن چۆل-باياۋانغا ئادەتلەنگەن، ھەۋسى قوزغالغاندا شامالنى يۈرۈپ يۈرىدىغان بىر ياۋايى ماددا ئېشەكسەن! كۈيلىگەندە كىم تۇنى توسالسىن؟ ئۇنى ئەزىگەن ھاڭگىلار ئۆزلىرىنى ھېچ ئۇيرامتايدۇ، شۇ ۋاقىتلاردا ئۇنى ئەزدەپ تاپماق ئاساندا. 25 [ئى ئىسرائىل!، بىكار يۈزگۈرۈپ]، پۈتۈن ئىياغىسىز، گېلىڭنى ئۇسسۇلۇقسىز قىلىپ قويما! لېكىن سەن بۇنىڭغا: «ياق! خام خىيال قىلما! چۈنكى مەن بۇ يات [ئىلاھلارنى] ياخشى كۆرۈپ قالدىم، ئۇلارنىڭ كىيىندىن ماڭمىسەن!» - دېدىڭ. 26 ئوغرى تۇتۇلۇپ قېلىپ خىجالەتكە قالغاندەك، ئىسرائىل جەمەتمۇ خىجالەتكە قالدۇ - يەنى ئۆزلىرى ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى، كاهىنلىرى ۋە پەيغەمبەرلىرى - 27 ئۇلار ياغاچ كۆتكىگە: «ئاتام!» ۋە تاشقا: «سەن مېنى تۇغدۇردۇڭ!» دەيدۇ، چۈنكى ئۇلار يۈزىنى ماڭا قارماي، ئەكسىچە ماڭا ئارقىسىنى قىلدى، لېكىن كۆلپەت بېشىغا چۈشكەندە ئۇلار: «ئورۇنۇڭدىن تۇرۇپ، بىزنى قەتەتتۇرغانسەن!» دەيدۇ. 28 ئەمدى تۈزۈڭگە ياسانغان ئىلاھلىرىڭ قېنى؟! كۆلپەت بېشىڭغا چۈشكەندە سېنى قەتەتتۈرۈۋالدىغان بولسا، ئۇلار ئورنىدىن تۇرسۇن! - چۈنكى شەھەرلىرىڭ قانچە كۆپ بولسا بۇنىڭمۇ شۇنچە كۆپتۇر، ئۇ يەھۇدا! 29 نېمىشقا سىلەر مەن بىلەن دەۋاما چۈشكەنمۇ؟ سىلەر ھەممىڭلار ماڭا ئاسىيلىق قىلغانسىلەر، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 30 بالىلىرىڭنى بىكاردىن بىكار تۇرۇپ قويدۇم، ئۇلار ھېچ تەبىئىي قۇبۇل قىلمىدى. ئۆز قىلىچىڭ يىرتقۇچ شىردەك پەيغەمبەرلىرىڭنى يەۋەتتى. 31 ئۇ بۇ دەۋر كىشىلىرى! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە كۆڭلۈڭلار قوڭۇرلا! مەن ئىسرائىلغا چۆل-باياۋان ياكى قاپقارا ئىگۈنلۈك باسقان زېمىن بولۇپ باققانمۇ؟ مېنىڭ خەلقىم نېمىشقا: «ئەنگالا بارساق ئۆز ئەركىمىز، ئەمدى بېنىڭغا يەنە كەلمەيمىز!» - دەيدۇ؟ 32 قىزىيۇ - زىننەتلىرىنى تۇتۇۋالمايدۇ؟ توي قىلىدىغان قىز توي كىيىملىرىنى تۇتۇۋالمايدۇ؟ لېكىن ئۆز خەلقىم سان-ساناقسىز كۈنلىرىدە مېنى تۇتۇدى. 33 سەن ئىشقا ئەزدەپ بارىدىغان يوللارغا شۇنچە ماھىر بولۇپ كەتتىڭ! بەرھەق، ھەتتا ئەڭ يۇزۇق ئايالارغا يوللىرىڭنى كۆرسەتتىڭ، 34 ئۇنىڭ ئۈستىگە تۇتۇشنىڭ پەشلىرىدە گۇناھسىز نامراتلارنىڭ قېنى بارا! سەن ئۇلارنى تېمىڭنى تېشىپ ئوغرىلىققا كىرگىنى ئۈچۈن تۇتۇۋالدىڭمۇ؟! ئىشلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق تۇرسۇمۇ، 35 سەن تېخى: «مەندە گۇناھ يوق، [رەب] مەندىن رەنجۈرمەيدۇ!» دېيەسەن، بىلىپ قوي! مەن ئۇستۇڭدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن، چۈنكى سەن: «مەن گۇناھ سادىر قىلىدىم!» - دەۋرىسەن. 36 سەن نېمىشقا بۇنچۇلا ئۇيان-بۇيان قاتراپ ئالا كۆڭلۈڭ قىلسەن؟ سەن ئاسۇرىيە تەرىپىدىن بەرگە قارىتىلغاندەك مىسىر تەرىپىدىن بەرگە قارىتىلسەن، 37 بەرھەق، سەن مىسىردىن قوللىرىڭنى بېشىڭغا ئالغان پېتى چىقىسەن، چۈنكى پەرۋەردىگار سەن يۈلەنجۈك قىلغانلارنى چەتكە قاقى، سەن ئۇلاردىن ھېچ پايدا كۆرمەيسەن.

ياسامباسلەر. 17 شۇ تاپتا ئۇلار يېروسالېمى «پەرۋەردىگارنىڭ تەختى» دەپ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - پادىشاھنىڭ يۈرىكى، ئەمەلەرنىڭ يۈرىكىمۇ سۇ ئاتايدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا يىغىلىدۇ. - بەنى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا، يېروسالېمغا يىغىلىدۇ؛ ئۇلار قەلبىدىكى رەزىل جاسھالىققا قايتىدىن ھېچ تەگىشىپ ماڭىدۇ. ئاندىن مەن: - ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! بەرھەق سەن بۇ خەلقنى، جۈملىدىن 18 شۇ كۈنلەردە يەھۇدا جەمەتى ئىسرائىل جەمەتى بىلەن بىرلىكتە ماڭىدۇ؛ ئۇلار شىمال زېمىنىدىن بىللە قىچىپ مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس بولۇشقا تەقدىم قىلغان زېمىنغا كېلىدۇ. 19 مەن: «مەن سېنى بالىلىرىم قاتارىغا قويۇپ، ساڭا گۈزەل زېمىننى، يەنى كۆپلىگەن ئەللەرنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىكى ئەڭ كۆركەم جايىنى مىراس قىلىپ ئاتا قىلىشنى شۇنچىلىك خالايتتىم!» - دېدىم، ۋە: «سەن مېنى «مېنىڭ ئاتام» دەيسەن، ۋە مەندىن يۈز تۈرۈمەيسەن!» - دېدىم. 20 چىقىدۇ، مانا، مەن ھازىر ئۇلارغا جازا ھۆكۈملىرىنى جاكارلايمەن. 13 مانا، ئۇ لېكىن بەرھەق، ئاسىيلىق قىلغان ئايال ئۆز جۈرسىدىن ئايرىلغاندەك، سىلەر ماڭا ئاسىيلىق قىلغانسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 21 يۇقىرى جايلاردىن بىر ئاۋاز ئاڭلىنىدۇ! ئۇ بولسا ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەرنىڭ يىغاي-بەريادلىرى، چۈنكى ئۇلار ئۆز يولىنى يۈرمىگەن، پەرۋەردىگار خۇداسىنى ئۇتۇغان. 22 قايتىپ كېلگەنلەر، ئەي يولدىن چىققۇچى بالىلار، مەن سىلەرنىڭ يولدىن چىقىپ كېتىشىڭلارغا شىبا بولمەن. - «مانا، بىز پېشىڭغا بارىمىز؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايمىزدۇرسەن، - دەڭلار! 23 - بەرھەق، ئېگىزلىككەدە ھەم تاغلاردا ئاڭلىنغان [بۇپەرەسلىكنىڭ] قىياس-سۈرەتلىرى بەھۇدە ئىشتۇر! بەرھەق، ئىسرائىلنىڭ قۇتقۇزۇش-ئىخچاق پەرۋەردىگار خۇدايمىزدىنلا دورۇ. 24 قىلىۋاتقانلاردەك، ئۇلار يېروسالېمى قورشۇۋالدى، چۈنكى ئۇ ماڭا ئاسىيلىق قىلغان، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 سېنىڭ يولۇڭ ۋە قىلىشلىرىڭ مۇشۇلارنى ئۆز پېشىڭغا چۈشۈردى، بۇ رەزىللىكنىڭ ئافۇشۇندۇر، بەرھەق، ئۇ ئازابلىقتۇر، يۈرىكىڭگۈمۇ سانجىدۇ!». 19 - [مەن]: «ئاھ، ئىچ-باغرىم! ئىچ-باغرىم! تولغاقتا چۈشۈم! ئاھ، كۆڭلۈم ئازابلىدى! يۈرىكىم دۈيۈلدەۋاتىدۇ، سۈكۈت قىلىپ تۇرالمىيەن، چۈنكى مەن كانايىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايمەن، جەڭ جۇڭلارنى جېنىمغا سانجىدۇ. 20 ئاپەت ئۈستىگە ئاپەت چۈشتى! پۈتكۈل زېمىن ۋەيران بولدى؛ چېدىرلىرىم دەققىدە بەربات قىلىندى، پەردىلىرىم ھايت-ھۇيتنىڭ ئىچىدە يىرىتىپ تاشلاندى! 21 قاچانغىچە تۇرغۇقا قاراپ تۇرۇشۇم، جەڭ ئاۋازلىرىنى ئاڭلىشىم كېرەك!» - [دېدىم]. 22 - «چۈنكى مېنىڭ خەلقىم ناداندۇر، ئۇلار مېنى ھېچ تونۇمىغان، ئۇلار ئەقلى يوق بالىلار، ئۇلار ھېچ بورۇتۇلمىغان، رەزىللىككە نىسبەتەن ئۇلار دانادۇر، ئەمما ياخشىلىققا نىسبەتەن ئۇلار بىلمىسىدۇر». 23 - «مەن بەر يۈزىڭگە قارىدىم، مانا، ئۇ شەكلىسىم ۋە قۇپ-قۇرۇق بولدى، ئاشمانلارغۇمۇ قارىدىم، ئۇ تۈزىنى قالدۇ، 24 تاغلارغا قارىدىم، مانا، ئۇلار زىلزىلىگە كەلدى، بارلىق دۆڭلەر ئەشەددى سىلىنىپ كەتتى. 25 قاراپ تۇرۇۋەردىم، ۋە مانا، ئىنسان يوق ئىدى، ئاشماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلارمۇ ئۆزلىرىنى الدىغا ئالدى. 26 مەن قارىدىم، مانا، باغ-ئېتىزلار چۆل-باياۋانغا ئايلاندى، بارلىق شەھەرلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا، يەنى ئۇنىڭ قاتتىق غەزىپى ئالدىدا ۋەيران بولدى. 27 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «پۈتكۈل زېمىن ۋەيران بولدى، ئەمما مەن ئۇنى يۈزىڭنى يوقايتمايمەن. 28 ئۇنىڭ تۈپەيلىدىن پۈتكۈل بەر يۈزى ماھىم تۇتىدۇ، يۇقىرىدا ئاشمان قارىلىق بىلەن قاپلىنىدۇ، چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، مەن شۇنداق نېيەتكە كەلگەنمەن، مەن ئۇنىڭ ئۆكۈمەيەن، ئۇنىڭ ھېچ ئانمايەن؛ 29 ئاتلىقلار ۋە ئوقايلىقلارنىڭ شاۋقۇن-سۈرەنى بىلەن ھەر بەر شەھەردىكىلەر قېچىپ كېتىدۇ، ئۇلار چاقماتلىقلارغا كىرىپ مۆكۈۋالىدۇ، تاشلار ئۈستىگە چىقىۋالىدۇ، بارلىق شەھەرلەر تاشلىنىپ ئادەم سىزسىز قالىدۇ. 30 - سەن، ئى ھالاكەتتى شىمالدىن ئېلىپ كېلمەن. 7 شىر ئۆز چاقماتلىقىدىن چىقتى، «ئەللەرنى يوقايتقۇچى» بولغا چىقتى؛ ئۇ ئۆز جايىدىن چىقىپ زېمىننى ۋەيران قىلىشقا كېلىدۇ؛ شەھەرلىرىڭ ۋەيران قىلىنىپ، ئادەم سىزسىز بولىدۇ. 8 سە ۋە يېنى ئۆزلىرىڭلارغا يۈز كىيىم ئوراڭلار، داد-پەرياد كۆتۈرۈپ ئالە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى بىزدىن ياتىدۇ! 9 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ،

4

- «يوللىرىدىن يۇرۇلاي!» - دېسەڭ، ئى ئىسرائىل - دەيدۇ پەرۋەردىگار - ئەمدى مېنىڭ يېنىمغا يۈرۈلۈپ قايتىپ كەل! ئەگەر بۇ يىرىگىنچىلىكلىرىڭنى كۆزۈمدىن نېرى قىلساڭ، ۋە شۇنداقلا يولدىن يەنە تېپىپ كەتسەڭ، 2 - ئەگەر سەن: «پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكىڭدە، ئۇ قەسەم ھەقىقەت، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق بىلەن بولسا، ئۇنداقتا يات ئەللەرمۇ ئۇنىڭ نامىدا ئۆزلىرىگە بەخت تىلىشىدۇ ۋە ئۇنى ئۆزىنىڭ بەخىر-شۇھرىتى قىلىدۇ. 3 چۈنكى پەرۋەردىگار يەھۇدادىكىلەر ۋە يېروسالېمىدىكىلەرگە مۇنداق دەيدۇ: - «بوز يېرىڭلارنى چېيىپ ئاغدۇرۇڭلار؛ تىكەنلىك ئارىسىغا تۇرۇق چاچماڭلار! 4 ئۆزلىرىڭلارنى پەرۋەردىگارنىڭ يولىدا سۈنپەت قىلىڭلار، قەلبىڭلارنى سۈنپەت قىلىڭلار، ئى يەھۇدادىكىلەر ۋە يېروسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار! - بولمىسا، مېنىڭ قەھرىم بار تىلپ ئوت بولۇپ سىلەرنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، قىلىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ئۇنى ئۆچۈرەلەيدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. 5 - يەھۇدادا مۇشۇلارنى ئېلان قىلىپ، يېروسالېمدا: - «زېمىن-زېمىندا كاناي چېلىڭلار!» دەپ جاكارلاڭلار، «يىغىلىڭلار! مۇستەھكەم شەھەرلەرگە قېچىپ كىرىلى!» - دەپ ندا قىلىڭلار! 6 زىغىنى كۆرسىتىدىغان بىر تۇغى تىكەلەرگە، دەرھال قېچىڭلار، كېچىكىپ قالماڭلار! چۈنكى مەن كۆپلەيت، بەنى زور بەر ھالاكەتتى شىمالدىن ئېلىپ كېلمەن. 7 شىر ئۆز چاقماتلىقىدىن چىقتى، «ئەللەرنى يوقايتقۇچى» بولغا چىقتى؛ ئۇ ئۆز جايىدىن چىقىپ زېمىننى ۋەيران قىلىشقا كېلىدۇ؛ شەھەرلىرىڭ ۋەيران قىلىنىپ، ئادەم سىزسىز بولىدۇ. 8 سە ۋە يېنى ئۆزلىرىڭلارغا يۈز كىيىم ئوراڭلار، داد-پەرياد كۆتۈرۈپ ئالە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى بىزدىن ياتىدۇ! 9 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ،

ئايانلىككەدەك بىر ئاۋازنى، تۇنجى بالىنى تۇغقاندىكىدەك ئازابدا بولغان زىننەت قىزنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاۋاتمەن، ئۇ قوللىرىنى سوزۇپ: «ھاللىغا ۋاي! بۇ قاتلار پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرمەيدىن. 19 شۇ چاغدا [خەلقىنىڭ]: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز نېمىشقا مۇشۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى بېشىمىزغا چۈشۈرگەن؟» دەپ سورىسا، ئەمدى سەن [يەرەمىيا] ئۇلارغا: «سەلەر مەندىن يۈز تۇرۇپ، تۈز زېمىنلاردا يات ئىشلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغىنىڭلاردەك، سەلەر تۈز ۋە تىنىڭلار بولغان بىر زېمىندا يات بولغانلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر»، دېگەن. 20 - ياقىرىنىڭ جەمەتىدە شۇنى جاكارلىغىنى ۋە يەھۇدا ئاراسىدا شۇنى بىلان قىلغىنى، 21 «بۇنى ئاڭلاڭلار، ئى نادان ۋە ئەقلى يوق، كۆزى تۇرۇپ كۆرمەيدىغان، قۇللىقى تۇرۇپ ئاڭلىمايدىغان بىر خەلق: 22 مەندىن قورقۇلمىسىلەر؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - دېڭىز سۈيى ئۈچۈن ساھىلىنى مەڭگۈلۈك چەكلەپ قىلىپ، «بۇ يەردىن ئۆتمە» دەپ يېتىكتىن مېنىڭ ئالدىغا تەۋرىمەمسىلەر؟ مانا، دولقۇنلارنى تۈركەشلىگىنى بىلەن ئۇلار ساھىل ئۈستىدىن ھىچ غەلبە قىلمايدۇ، شاۋقۇنلىغىنى بىلەن بۇ جەكتىن ھەرگىز ھالقىپ ئۆتەلمەيدۇ. 23 لېكىن بۇ خەلقنىڭ جاھىل ۋە ئاسىيلىق كۆڭلى باردۇر؛ ئۇلار يولدىن چىقىپ تۈز بېشىمچىلىق قىلىپ كېتى. 24 ئۇلار كۆڭلەدە: «تۈز ۋاقىتدا يامغۇرلارنى، يەنى ئاۋۋالقى ھەم كېيىنكى يامغۇرلارنى بەرگۈچى، بىزگە ھوسۇل پەسلىنى يېتىكىتىپ تامان-ئېسەن ساقلىغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن ئەيمىنەيلى» دېگەننى ھىچ دەپمەيدۇ. 25 سەلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىگە مۇشۇ ئىشلارنى سەلەرگە نېسىپ قىلىنغان، سەلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلار سەلەردىن بەرەكەتتى مەھرۇم قىلغان. 26 چۈنكى خەلقىم ئاراسىدا رەزىللەر باردۇر؛ ئۇلار پىستىرىمدا ياتقان قىتلىقلاردا پاپا بۇرىدۇ، ئۇلار تۇزاق سېلىپ، ئادەملەرنى تۇتۇۋالىدۇ. 27 تۇتقان قۇشلارغا ئولتۇرغان قاراپ ياپىلايدۇ، شەھەرلەردىن چىققان ھەربىرى تىتما-تىتما قىلىنىدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقلىرى كۆپىيىپ، ۋاپاسىزلىقلىرى ئاۋۇيدۇ. 7 مەن زادى ئىتتىگە ئاساسەن سېنى كەچۈرمەن؟ سېنىڭ بالىلىرىڭ مەندىن ۋاز كېچىپ، خۇدا ئەمەسلىرىگە قەسەم ئىچمەكتە، مەن ھەممە جاھەتلىرىدىن چىققان بولساممۇ، لېكىن ئۇلار زىناخورلۇق قىلىپ، باھىشلىرىنىڭ تۈپىگە تۈپ بولۇپ مېڭىۋاتىدۇ. 8 ئۇلار سەرىكەن ئىشقاۋان ئايغۇرلار، ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ ئايالغا ھەۋەس قىلىپ كىشىنى ۋاتىدۇ. 9 بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن ئۇلارنى جازالىماي قويمايمدۇ؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. - مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىسسا ئالماي قويمايدۇ؟ 10 ئۇنىڭ ئۈزۈم چۈنەنەنەنە تۇتۇپ، تاللىرىنى ۋەيران قىلىڭلار؛ لېكىن ئۇلارنى پۈتۈنلەي ئاۋۇت قىلىڭلار، شاھلىرىنى قىرىپ تاشلاڭلار، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەۋە ئەمەستۇر؛ 11 چۈنكى ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ماڭا مۇتلەق ۋاپاسىزلىق قىلدى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 ئۇلار:

«ئۇ ھېچنەمە قىلمايدۇ! بىزگە ھىچ ئاپەت چۈشەيدۇ، نە قىلىچ نە قەھەتچىلىك كۆرمەيمىز!» - دەپ پەرۋەردىگار دېيىپ كەتتى. 13 پەيغەمبەرلەر بولسا پەقەت بىر شامالدىن ئىبارەت بولۇپ، خالاس؛ [پەرۋەردىگارنىڭ] سۈز-كالاھى ئۇلاردا يوقتۇر، ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ئۆز بېشىغا ياسۇن! 14 شۇڭا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا ماڭا مۇنداق دەيدۇ: - بۇ خەلق مۇشۇ سۈزنى قىلغىنى ئۈچۈن، مانا، مەن ئاغرىڭغا سالغان سۆزلىرىمنى ئوت، بۇ خەلقنى ئوتۇن قىلمەنكى، ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ تاشلايدۇ. 15 - دەيدۇ مانا، مەن يىراقتىن بىر ئەلنى ئېلىپ كېلىمەن، ئۇ ئىسرائىل جەمەتى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئۇ كۈچلۈك بىر ئەل، قەدىمىي بىر ئەل، تىلىنى سەن بىلمەيدىغان ۋە گەپلىرىنى سەن ھىچ چۈشەنمەيدىغان بىر ئەل بولۇپ، 16 ئۇلارنىڭ ئوقىدىكى يوغان ئىچىلغان بىر گۆردۈر، ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلاردۇر. 17 ئۇلار ھوسۇللىقنى ۋە نېنىكىنى يەپ كېتىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرىنى يەپ كېتىدۇ، كالا-قوي پادىلىرىنى يەپ كېتىدۇ، ئۈزۈم تاللىرىنى ۋە ئەنجۈر دەرەخلىرىنى يەپ كېتىدۇ، ئۇلار سەن تايانغان مۇستەھكەم شەھەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن

6 جېنىڭلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يېرۇسالېم شەھىرىدىن قېچىڭلار، ئۇ بىنەيمان جەمەتىدىكىلەر! تەكۋان يېزىسىدا كاناي چېلىڭلار! بەت-ھاكىمەردە ئىس سىڭگىلىنى كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى بايا بىناپەت، يەنى دەھشەتلىك ھاللاكت شىمال تەرەپتىن پەيدا بولىدۇ. 2 زىننەت قىزى، يەنى نازىين ساھىبجامانى، مەن ئاۋۇت قىلىمەن. 3 يېرۇسالېمغا قارشى چىقىۋاتقان پادا باقتۇچىلارمۇ تۈز پادىلىرىنى ئېچىڭلار؛ ئۇلار يېرۇسالېمنى قورشاشقا ئېلىپ چىقىرىلىشى تىكىدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزى ئىشلىگەن جايدا پادا باقىدۇ. 4 [ئۇلار]: «ئۇنىڭغا قارشى جەڭگە تەييارلىنىڭلار! تۈزۈڭلار، چۈش ۋاقىتىدىن پايدىلىنىپ ھۇجۇم قىلىڭ!»، «ئاپا! كۈن پاناھ دەپ قاپتۇ، كەچتىكى سايلەر ئۇزۇراتىدۇ!» - [دەيدۇ،] [ئاندىن]: 5 «شۇڭا، كېچىچە ھۇجۇم قىلىپ چىقايلى، ئۇنىڭ مۇستەھكەم ئوردىلىرىنى يوقىتايلى!» - دەيدۇ. 6 - چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا مۇنداق دەيدۇ: - دەرەخلەرنى كېسىپ، ئۇلار بىلەن يېرۇسالېم تەتراپىدا دۆڭ-پوتەيلەرنى ياساڭلار، چۈنكى تۇجاسالغانسا بولمايدىغان

شەھەردۇر؛ ئۇنىڭدا بارلىق ئىشلار زۇلۇم-زومىگەرلىكتۇر. 7 قۇدۇق ئۆز سۈلىرىنى ئۇرغۇتۇپ چىقارغاندەك، ئۈمۈر زەھەرلىكلىرىنى ئۇرغۇتۇپ چىقارماقتا؛ ئۇنىڭدىن زۇلمەت-زوراۋانلىق ۋە ھالاكەت سادالىرى ئاڭلاماقتا؛ مېنىڭ كۆز ئالدىمدا ھەمىشە تاغرىق-كېسەللەر ھەم بارلانغانلار پەيدا بولماقتا. 8 ئى يېرۇسالېم، تەلىم-تەربىيە قۇيۇق قىل؛ بولمىسا جېنىم سەندىن ۋاز كېچىدۇ، - بولمىسا، مەن سېنى خارابىلىك، ئادەمزاسىز بىر زېمىن قىلىۋېتىمەن. 9 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دەيدۇ: - ئۇلار ئۆزۈم تېلىنى پاسا كىيىۋالغانلارنىڭ ئىسرائىلنىڭ قالدسىنى پاسا كىيىۋالغان، شۇڭا سەن ئۆزۈم ئۆزگۈچىدەك ئۆزۈم تېلىدىكى شاخلار ئۈستىدىن يەنە بىر قېتىم قولۇڭنى ئۆتكۈزگىن! 10 [مەن]: - مەن ھازىر كىمگە سۆز قىلىپ ئاڭلايدۇرۇي؟ ئۇلاردىن ئاڭلىغۇدەك زادى كىم بار؟ مانا، ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرى سۈنمەت قىلىنمىغان، ئۇلار ھېچ ئاڭلىمايدۇ. مانا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلارغا ئېغىر كېلىدۇ؛ ئۇلارغا ھېچ خۇشچاقمايدۇ، - [دېدىم]. 11 - قەلبەم پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپ توتلىرى بىلەن تولۇپ تاشتى؛ ئۇنى ئېچىمەكچىسىمۇ ئۇرۇشتىن ھالسىراپ كەتتىم؛ ئۇنى كۆچىدىكى بالىلار، يىگىتلەرنىڭ مەشرەپ سۈرۈنلىرىغا تۆككەتسەن. ئەر-ئاياللار، قېرىلار ھەم ياشانغانلارمۇ بۇنىڭدىن مۇستەسنا بولمىسۇن! 12 - ئۇلارنىڭ ئويلىرى، ئېتىزلىرى ئاياللىرى بىلەن بىللە ئۆزگەرگە تاپشۇرۇلدى؛ چۈنكى مەن قۇلۇمنى زېمىنلىكلەرگە سوزغەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 13 - چۈنكى ئەڭ كىچىكىدىن چوڭغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاچكۆزلۈككە بېرىلگەن؛ پەيغەمبەردىن كەينىگە ھەممىسى ئوخشاشلا ئالداچلىق قىلدى؛ 14 ئۇلار: «ئامان-ئېسەنلىك! ئامان-ئېسەنلىك!» دەپ خەلقىنىڭ قىزىنىڭ يارىسىنى سۇسۇق بىلەن قول تۇتسا جالا ئېچىپ قويدى. لېكىن ئامان-ئېسەنلىك پوقتۇر! 15 ئۇلار بىرگىچە ئىشلارنى سادىر قىلغىنىدىن خىجىل بولدىمۇ؟ - ياق، ئۇلار ھېچ خىجىل بولدى، ھەتتا قىزىشىمۇ ئۇلار ھېچ بىلمەيدۇ. شۇڭا ئۇلار يىقىلىپ تۈگەنلەر ئىچىدە يىقىلىپ تۇرىدۇ؛ ئۇلارنى جازالاشقا كەلگەندە ئۇلار پۈتلىشىپ كېتىدۇ. - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 16 شۇڭا پەرۋەردىگار [تۈز خەلقىگە] مۇنداق دەيدۇ: - سىلەر توت ئاچا يولدا تۇرۇۋاتسىلەر؛ شۇڭا بۇلۇڭلارنى ئوبدان كۆرۈپ قويۇڭلار؛ قەدىمكى، ياخشىلىققا ئېلىپ بارغان يوللارنى سوراپ، ئۇلاردا مېڭىڭلار؛ شۇنداق قىلغاندا جېنىڭلار ئوبدان تارام تاپىدۇ. لېكىن ئۇلار: «بىز شۇلاردا ماڭمايمىز!» - دەيدۇ. 17 مەن: سىلەرگە «كانانىڭ ئاگاھ ساداسىغا قۇلاق سېلىڭلار!» دەيدىغان ئاگاھ بەرگۈچى كۆزەنجىلەرنى تىكلەدىم؛ لېكىن سىلەر: «قۇلاق سالىمايمىز» دېدىڭلار. 18 شۇڭا ئى ئەللىر، ئاڭلاڭلار، گۇۋاھچىلار بولۇپ ئۇلار ئارىسىدا بولدىغان ئىشلارنى بىلىپ قويۇڭلار! 19 ئاڭلا، ئى يەر-زېمىن! قارا، مەن بۇ خەلقنىڭ بېشىغا كۆپلەپ، يەنى ئۇلارنىڭ ئوي-خىياللىرىنىڭ ئاقۇمىنى چۈشۈرمەن؛ چۈنكى ئۇلار سۈزلىرىمگە قۇلاق سالىغان، مېنىڭ ئەۋزات-قانۇنۇمنى بولسا، ئۇلار ھەتتە چەك قاققان. 20 - ئەمدى زادى نېمە مەقسەتتە شېبىدىن چىققان خۇشبۇي، بىراق يۈزىدىن ئېلىپ كېلىنكەن ئېگەر ماڭا سۇنۇلدى؟ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلار قۇيۇق قىلارمۇ ئەمەس، سىلەرنىڭ «تەشەككۈر قۇربانلىق» بارىڭلار مېنى خۇرسەن قىلمايدۇ. 21 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن بۇ خەلق ئالدىغا پۈتكۈشكارلارنى سالىمەن، شۇنىڭ بىلەن ھەم ئاتلار ھەم ئوغۇللار بىللە پۈتلىشىدۇ؛ قوشنلار ۋە دوستلار ئوخشاشلا نايۇت بولىدۇ. 22 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - قارا، شىمالىي زېمىندىن بىر خەلق كېلىدۇ، يەريۇزىنىڭ ئەڭ قەربلىرىدىن ئۇلۇغ بىر ئەل قوزغىلىدۇ؛ 23 ئۇلار ئوقيا ۋە قىلىچ بىلەن قوراللىنىدۇ؛ ئۇلار زالم، ھېچ رەھم قىلمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئاۋازى دېڭىز دولقۇنىدەك شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇلار ئاتلارغا مىنىدۇ، جەڭگىۋار ئادەملەردەك سەپ-سەپ بولۇپ تۇرىدۇ؛ ئۇلار ساڭا

7 پەرۋەردىگاردىن بەرمەسە مۇنداق بىر سۆز كەلدى: - 2 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيدىكى دەرۋازىدا تۇرۇپ مۇشۇ سۆزنى جاكارلاپ: «پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئاڭلاڭلار، ئى پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىۋاتقان بارلىق ھەۋدالار!» - دېگەن. 3 - «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - يوللىرىڭلار ھەم قىلىشلىرىڭلارنى تۈزىتىڭلار؛ شۇنداق بولغاندا مەن سىلەرنى مۇشۇ يەردە مۇقىم تۇرغۇزمەن. 4 «پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى دەل مۇشۇدۇر!» دەپ ئالدىنقى سۆزلەرگە تايىنىپ كەتتەڭلار. 5 ئەگەر سىلەر ھەقىقەتەن يوللىرىڭ ھەم قىلىشلىرىڭلارنى تۈزۈۋالغان، - ئەگەر كىشىلەر ۋە قوشناڭلار ئارىسىدا ئادالەت يۈرگۈزسەڭلار، 6 - ئەگەر سىلەر مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ھەم تۇل خوتۇنلارنى بۈزەك قىلىشتىن، مۇشۇ يەردە گۇناھسىز قانلارنى تۈكۈشتىن، - شۇنداقلا تۈزۈڭلارغا زىيان بەتكۈزۈپ، باشقا ئىنسانلارغا تەگىشىپ كېتىشتىن قول تۈزۈۋالغان، 7 - شۇنداق قىلغىنىڭلاردا مەن سىلەرنى مۇشۇ يەردە، يەنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بەرمەدىن تارتىپ مەڭگۈگىچە تەقدىم قىلغان بۇ زېمىندا مۇقىم تۇرىدىغان قىلىمەن. 8 لېكىن مانا، سىلەر ھېچقانداق پادىا بەتكۈزمەيدىغان ئالدىنقى سۆزلەرگە تايىنىپ كەتكەنسەلەر. 9 ئەمدى نېمە دېگۈلۈك؟ ئوغرىلىق، قاتلىق، زىناخورلۇق قىلىپ، ساختا قەسەم ئېچىپ، باتالغا ئىسرىق يېقىپ ۋە سىلەر ھېچ تۇنمىغان يات ئىنسانلارغا تەگىشىپ، 10 ئاندىن مېنىڭ نامىدا ئاتالغان مۇشۇ تۈگە كىرىپ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرۇپ: «بىز قۇتقۇزۇلغان!» دەيمىسەڭلار؟! مۇشۇ ئەنئەنىدىكى ئىشلاردا تۇرۇۋېرىش ئۈچۈن قۇتقۇزۇلغانمۇ؟ 11 مېنىڭ نامىدا ئاتالغان مۇشۇ تۈي سىلەرنىڭ ئەزىزلىرىڭلاردا بۇلاڭچىلارنىڭ 12 شۇڭا، مەن ئەسلىدە ئۆز نامىدا تۇرالغۇ قىلغان شىلۋە دېگەن جايغا بېرىپ، خەلقىم ئىسرائىلنىڭ رەزىلىكى تۈپەيلىدىن ئۇنى نېمە قىلىۋەتكەنلىكىمنى كۆرۈپ بېقىڭلار! 13 ئەمدى ھازىر، سىلەر مۇشۇنداق قىلىشلىرىنى سادىر قىلغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن سىلەرگە تاڭ سەھەردە ئورۇنۇمدىن تۇرۇپ سۆز قىلىپ كەلدىم، لېكىن سىلەر ھېچ قۇلاق سالىدىڭلار؛ مەن سىلەرنى چاقىردىم، لېكىن سىلەر ماڭا جاۋاب بەرمىدىڭلار. 14 ئەمدى مەن شىلۋەدىكى تۈي قانداق قىلغان بولسام، سىلەر تايانغان، شۇنداقلا نامىم قويۇلغان

بۇ ئۆيى ۋە مەن سىلەرگە ھەم ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان بۇ زېمىننىمۇ شۇنداق قىلمەن، 15 مەن سىلەرنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرىڭلار، يەنى ئەفراتنىڭ بارلىق تەسلىنى يەيدۇ ۋە تېكىنىمىدەك سىلەرنىمۇ كۆرۈمەن بىراق ھەيدەيمەن. 16 ئەمدى سەن، (يەرەميا)، بۇ خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلما، ئۇلار ئۈچۈن نالە-پەرياد كۆتۈرمە ياكى تىلەك تىلىمە، مېنىڭ ئالدىمدا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ [گۇناھلىرىنى] ھېچ تىلىمە، چۈنكى مەن ساڭا قۇلاق سالمايمەن. 17 ئۇلارنىڭ يەھۇدا شەھەرلىرىدە ۋە يېرۇسالېم كۆچمىلىرىدە نېمە قىلغانلىرىنى كۆرۈۋاتمامسەن؟ 18 بالىلار ئوتۇن تېرىدۇ، ئاتىلار ئوت قالايدۇ، ئاياللار قەستەن مېنى رەنجىتىشكە «ئاسماننىڭ خانىشى» ئۈچۈن پۇشكاللارنى سېلىشقا خېمىرى يۇغۇرىدۇ، شۇنىڭدەك يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە» لەرنى قۇيىدۇ. 19 ئازابلىنىپ غەزەپلىنىدىغىنى مەنمۇ؛ - دەيدۇ پەرۋەردىگەر، - ئۆز يۇرتىڭىزگە شەرم چاپلاپ، ئازابلىنىدىغىنى ئۆزلىرى ئەمەسمۇ؟ 20 شۇڭا رەب پەرۋەردىگەر مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مېنىڭ غەزەپم ۋە قەھرىم مۇشۇ جايعا تۆكۈلدى، ئىنسان ئۈستىگە، ھايۋان ئۈستىگە، داداىدىكى دەرەخلەر ئۈستىگە، تۇپراقنى مۇنبەلەر ئۈستىگە تۆكۈلدى، ئۇ ھەممىنى كۆيدۈردى، ئۇنى ھېچ ئۆچۈرەلمەيدۇ. 21 ساماۋى قۇشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگەر - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - يېرۇبىرىگەر، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلارنى باشقا قۇربانلىقلارغا قوشۇپ قويۇڭلار، بارلىق گۆشلىرىنى يەۋىلىڭلار. 22 چۈنكى مەن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈنىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» لار ياكى باشقا قۇربانلىقلار توغرىسىدا گەپ قىلغان ۋە ياكى ئەم بەرمەگەندىم، 23 بەلكى مەن ئۇلارغا مۇنداق ئەم قىلىپ: «ئاۋازىغا قۇلاق سېلىڭلار، شۇنداق قىلىپ مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولمەن، سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولسىلەر؛ مەن ئۇزۇڭلارغا ياخشىلىق بولسۇن دەپ يۇرۇغان بارلىق مېڭىڭلار» - دەپ يۇرۇغاندىم. 24 لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان، ماڭا ھېچ قۇلاق سالماغان، بەلكى ئۆز رەزىل كۆڭلىدىكى جاھىللىق بىلەن ئۆز خىيال-خامىشلىرىغا ئەگىشىپ مېڭۈرەگەن؛ ئۇلار ئالدىغا ئەمەس، بەلكى كەينىگە ماڭغان. 25

ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگە قەدەر مەن قۇللارم بولغان پەيغەمبەرلەرنى يېتىڭلارغا ئەۋەتىپ كەلدىم، مەن ھەركۈنى تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئەۋەتىپ كەلدىم. 26 لېكىن خەلقىم ئاڭلىمىغان، ھېچ قۇلاق سالماغان، ئۇلار بويىنى قاتتىق قىلغان، رەزىللىكتە ئاتا-بوۋىلىرىدىن ئېشىپ كەتكەن. 27 مەن بۇ سۆزلەرنى ئۇلارغا ئېيتسەن، لېكىن ئۇلار ساڭا قۇلاق سالمايدۇ، سەن ئۇلارنى [توۋا قىلىشقا] چاقىرسەن، لېكىن ئۇلار جاۋاب بەرمەيدۇ. 28 - سەن ئۇلارغا: - «پەرۋەردىگەر خۇداسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىغان ۋە ھېچ تۇتۇشنى قويۇپ قىلغان خەلق دەل مۇشۇ» - دەپسەن. ئۇلاردىن ھەققەت-ۋاپالىق يوقاپ كەتتى؛ بۇ ئۇلارنىڭ ئېغىزىدىنمۇ ئۆزۈلۈپ كەتتى. 29 چېچىڭنى چۈشۈرۈپ تۇتى تاشلىۋەت، يۇقىرى جايلاردا بىر مەرسىيە ئوقۇغۇن، چۈنكى پەرۋەردىگەر ئۆز غەزەپىنى چۈشۈرمەپكى بولغان بۇ دەۋرنى رەت قىلىپ، ئۇنىڭنى ۋاز كەچتى. 30 چۈنكى يەھۇدادىكىلەر كۆز ئالدىغا رەزىللىك قىلغان، - دەيدۇ پەرۋەردىگەر، - ئۇلار مېنىڭ نامىمدا ئاتالغان ئۆيگە يىرىگىچلىك نەرسىلەرنى ئەكرىپ ئۇنى بۇلغىغان، 31 ۋە ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنى ئوتتا قۇربانلىق قىلىپ كۆيدۈرۈش ئۈچۈن «ھىنىمنىڭ ئوغلى» نىڭ جىلغىسىدىكى توفەتنىڭ يۇقىرىدىكى جايلارنى قۇرغان، بۇنداق ئىشنى مەن ھېچ يۇرۇمغا ئەمەن، ئۇ ئۇيغۇمغا ھېچ كىرىپ باقمىغاندۇر. 32 شۇڭا، مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگەر، - «توفەت» ياكى «ئىين-ھىنىمنىڭ جىلغىسى» ئەمدى ھېچ تىلغا ئېلىنمايدۇ، بەلكى «قەتل جىلغىسى» دېيىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار توفەتتە جەسەتلەرنى يەر قالمىغۇچە كۆمىدۇ. 33 بۇ خەلقىنىڭ

چۈنكى بىز پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 15 ئامان-تىنىقلىقى ئۈمىد قىلىپ كۈتۈپ كەلدۇق، لېكىن ھېچ ياخشىلىق بولمىدى، شېبا ۋاقتىنى كۈتىۋاتقان لېكىن مانا، ۋەھمە باسى! 16 دۇشمەن ئاتلىرىنىڭ خەتلىرىداشلىرى دان زېمىندىن تارتىپ ئاڭلامماتقا، ئايغىرىنىڭ كىشىنى ئۆلتۈرۈش ۋە ئۆزىنىڭ قورقۇپ تەۋرەنمەكتە. ئۇلار زېمىن ۋە ئۆزىنىڭ ئۇرۇۋاتقان ھەممىنى، شەھەرنى ۋە ئۆزىنىڭ ئۇرۇۋاتقانلىرىنىڭ ھەممىسىنى يوقىتىشقا كېلىدۇ. 17 مانا، مەن ئاراڭلارغا يىلانلارنى، يەنى ھېچكىم سېھىرلەپ بەلمەيدىغان زەھەرلىك يىلانلارنى ئەۋەتتەن، ئۇلار سىلەرنى چاقىدۇ. دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 [مەن]: «مېنىڭ دەرد-ئەلەم داۋالىغۇسىز يۈرىكىم زەپەشەپ كەتتى!» - [بەدەم]. 19 «مانا، خەلقىمنىڭ قىزىنىڭ ئىنتايىن بىراق يۇرتىدىن كۆتۈرۈلگەن پەرىدىنىڭ سادىسى! [ئۇلار] - «پەرۋەردىگار ئۇنىڭدا ئەمەسمۇ؟ زىغىنىڭ پادىشاھى ئۇ يەردە تۇرمامدۇ؟» - [دەيدۇ]. تېنىقشقا ئەمدى ئۇلار مېنى ئويما مەۋىدلىرى بىلەن، ئەرزىمەس يات نەرسىلەر بىلەن غەزەپلەندۈردىمۇ؟» 20 «ئورما ۋاقتى تۈتۈپ كەتتى، ياز تۇڭدى، لېكىن بىز بولساق بەزىلا قۇتقۇزۇلدىق!» 21 «خەلقىمنىڭ قىزىنىڭ سۇنۇق يارىسى تۈپەيلىدەن ئۈزۈم سۇنۇق، مەنمۇ تۇتتۇم، دەك-دۈككە مېنى پېسىۋالدى. 22 گېھىدا تۇتتۇم تېپىلمايدىكەن؟ ئۇ يەردە تۈتۈپ يوقىكەن؟ تېنىقشقا ئەمدى مېنىڭ خەلقىمنىڭ قىزىغا داۋا تېپىلمايدۇ؟».

9

ئاي، مېنىڭ بېشىم سۇنىڭ بېشى، كۆزۈم ياشنىڭ يۇلقى بولسىدۇ! ئۇنداقتا خەلقىمنىڭ قىزى ئارىسىدىكى ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۈچۈن كېچە-كۈندۈز يىغلايتتىم! 2 ئاي، مەن ئۈچۈن چۆل-باياۋاندا يولۇچىلار چۈشكەن بىر ئورمان بولسىدۇ! ئۇنداقتا خەلقىمنى تاشلاپ، ئۇلاردىن ئايرىلغان بولايلىم! چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى زىناخورلار، مۇناپىقلارنىڭ بىر جامائىتىدۇر! 3 ئۇلار ئوقياچى لەشكەرلەر ئوقياچى ئېگىلەرگە نەدەك تىلىنى ئالغانچىلىققا ئېگىلەرگە ئۈشكە تەييارلانغان، ئۇلار زېمىندا ئۆستۈنۈك قازانغان، بىراق بۇ مەسىلىگە بىلەن بولغان ئەمەس، ئۇلار رەزىللىك ئۈستىگە رەزىللىك قىلغان، مېنى ھېچ تۈتۈپ بېلىگەن. دەيدۇ پەرۋەردىگار. 4 ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنلىقلاردىن ھېزى بولۇڭلار، قېرىنداشلىرىڭلارغا ھېچ تايانماڭلار، چۈنكى ھەربىر قېرىنداش پەقەتلا ئالدىنقى، خالاس. ھەربىر يېقىنلىرىڭ بولسا تۆھمەتخورلۇققا يۈرمەكتە. 5 ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنلىرىغا ئالدىنقىلىق قىلىپ، ھېچكىم ھەقىقەتتىن سۆزلەيدۇ، ئۇلار ئۆز تىلىنى يالغان سۆزلەشكە ئۈگىنىدۇ، ئۇلار قەھەللىككە ئۇزۇن ئۆپتىدۇ. 6 ئۇلار جەبىر-زۇلۇم ئۈستىگە جەبىر-زۇلۇم قىلىپ، ئالدىنقىلىقتىن يەنە بىر ئالدىنقىلىققا ئۆتتەن، ئۇلار مېنى تونۇشى رەت قىلدى، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 7 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن ئۇلارنى ئېرىتىپ تاللاپ سىنايمەن، خەلقىمنىڭ قىزىنىڭ رەزىللىكىگە ماڭا باشقا يول قاندىمۇ؟ 8 ئۇلارنىڭ تىلى ئەجەل ئوقىدۇ، ئۇ ئالدىنقىلىقى سۆزلەيدۇ، ھەربىر ئېغىز سۆزىدە يېقىنى بىلەن تىنىچ-ئامانلىقى سۆزلەيدۇ، لېكىن كۆڭلىدە قىلغان تەييارلايدۇ. 9 بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن ئۇلارنى جازالىماي قويالمايمەن. دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىسقال ئالماي قويالمايمەن! 10 «تاغلاردىكى باياقلار ئۈچۈن يىغا ۋە ئالە-پەرىد كۆتۈرىمەن، دادىدىكى ئۇلار ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇيمەن، چۈنكى ئۇلار كۆيۈپ كەتتى، ھېچكىم ئۇ يەردىن ئۆتمەيدۇ، كالىلانىڭ ھۆركەرەشلىرى ئاڭلامىدۇ، ھەم ئاممىدىكى ئۇچار-قانائاتلار ھەم ھاياتلارمۇ قېچىپ، شۇ يەردىن كەتتى! 11 مەن يېرۇسالېمى خارايلاشقان توپ-دوۋە، چىلپۇرىلەرنىڭ بىر ئۇرغۇسى قىلمەن، بەھۇدا شەھەرلىرىنى ئادەم تۇرمايدىغان دەرىجىدە ۋەيرانە قىلمەن. 12 - كىم بۇ ئىشلارنى چۈشىنىشكە دانىشمەن بولىدۇ؟

10

پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرگە ئېيتقان سۆزىگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۇ جازالىماي قويالمايمەن. دەيدۇ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئەللەرنىڭ يوللىرىنى تۈگەتمەڭلار، گەرچە ئەللەر ئاتىمىدىكى ھادىسە-ئالامەتلەردىن قورقۇپ دەككە-دۈككەگە چۈمگەن بولسىمۇ، سىلەر بۇلاردىن ھېچ چۈچۈپ كەتمەڭلار. 3 چۈنكى ئەللەرنىڭ قاندىم-يوسۇنلىرى بىلەن ئىشلىشىڭلار، ھەممىسى ئورمانلىقتىن كېلىدىغان دەرىخىدىن، ياغاچنىڭ ئىشىكىسى بىلەن ئويۇلغان نەرسىگە ئاساسلانغاندۇر. 4 ئۇلار بۇنى ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن ھەللەيدۇ، ئۇنى يىقىلسۇن دەپ ئۇلار بولما، مىخلار بىلەن بېكىتىدۇ. 5 بۇنداق بۇتلار نەرسەگە كەلسە، ئۇلارنىڭ قاراغۇچى، خالاس، ئۇلار ھېچ سۆزلىمەيدۇ، ئۇلار باشقىلار

تەرىپىدىن كۆتۈرۈلۈشى كېرەك، چۈنكى ئۇلار ماڭمايدۇ. ئۇلاردىن قورقۇڭلار، چۈنكى ئۇلار رەزىللىك قىلمايدۇ، ئۇلارنىڭ قولىدىن ياخشىلىق قىلىشۇ كەلمەيدۇ.

6 - ساگا ئوخشاپدىغان ھېچكىم يوق، ئۇ پەرۋەردىگار، سەن ئۇلۇغ، كۈچ-قۇدرىتىڭ بىلەن نامىڭ تۇلۇغدۇر. 7 كىم سەندىن قورقاي تۇرالىسۇن، ئۇ بارلىق ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈمران پادىشاھ؟! چۈنكى بۇ ساگا ئېگىشلىكتۇر، چۈنكى ئەللەردىكى دانىشمەنلەر ئارىسىدا ۋە بارلىق پادىشاھلىقلار ئارىسىدا ساگا ئوخشاش ھېچكىم يوقتۇر. 8 (ئەللەرنىڭ) ھەممىسى ئىستىسناسىز ئەقلى يوق، نادانلاردۇر؛ بۇ ئەرزىمەسلىرىغا چىچۇر، خالاس! ئۇلار تەلەم بېرەلمەدۇ! 9

11

يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كەلگەن سۆز مۇنداق ئىدى: 2 - بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىڭلار، شۇنداقلا يەھۇدا كىشىلىرىگە، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارغا ئۇلارنى يەتكۈزۈڭلار، 3 - سەن يەرەمىيا ئۇلارغا مۇنداق ئېيتقىن: - پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە كىم بويىنىمۇ ئىسلا ئەمەل قىلدۇ، 4 مەن بۇ ئەھدىنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىر زېمىنىدىن يەنى تۆمۈر تاۋلايدىغان خۇمىدانىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈنىدە ئۇلارغا ئاپتاپ: «ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، بۇ سۆزلەرگە، يەنى مەن سىلەرگە تاپشۇرغان بارلىق ئەمەلەرگە ئەمەل قىلىڭلار، شۇنداق قىلىنىڭلاردا، سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدا-پەيغامبەر بولىمەن، 5 شۇنداق بولغىنىدا مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا: «سىلەرگە سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىن تەقدىم قىلىمەن» دەپ ئىچكىن قەسەمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن» - دېگەندىم. سىلەر بۈگۈنكى كۈندە دەل شۇ زېمىندا تۇرۇۋاتىسىلەر! مەن بولسام جاۋايى «ئامىن، پەرۋەردىگار!» - دېدىم. 6 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: - يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە، يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرىدا بۇ سۆزلەرنى چاكارلا: - بۇ ئەھدىنىڭ بارلىق سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇڭلار! 7 چۈنكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندىن بۈگۈنكى كۈنگىچە «مېنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىڭلار!» دەپ چېكىلپ ئاگاھلاندۇرۇپ كېلىۋاتىمەن، مەن تاڭ سەھەردە ئورۇمىدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ كەلدىم. 8 لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان ياكى قۇلاق سالىمىغان، ئۇلارنىڭ ھەربىرى رەزىل كۆڭۈللىرىدىكى جاسھاللىققا ئەگىشىپ ماڭغان، شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ ئەھدىدىكى بارلىق سۆزلەرنى ئۇلارنىڭ يېشىغا چۈشۈردۈم، مەن ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا تاپىلغانمەن، لېكىن ئۇلار ھېچ ئەمەلگە ئاشۇرمىغان. 9 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: - يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا بىر سېقىست بايقالدى، 10 ئۇلار سۆزلىرىنى ئاڭلاشنى رەت قىلغان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەھەتلىرىگە قايتىپ كەتتى؛ ئۇلارنىڭ ئىبادىتىدە بولايلى دەپ باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ كەتتى. ئىسرائىل جەمەتى ھەم يەھۇدا جەمەتى ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدىمنى يۇزدى. 11 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھېچ قۇتۇلماستىن ئاپەت چۈشۈرمەن، ئۇلار ماڭا پەرياد كۆتۈرىدۇ، لېكىن مەن ئۇلارنى ئاڭلىمايمەن. 12 ئاندىن يەھۇدانىڭ شەھەرلىرى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئىسرىق يېقىپ چوقۇنغان بۇتلارنى ئەزدەپ ئۇلارغا پەرياد كۆتۈرىدۇ، لېكىن ئاپەت چۈشكەن ۋاقىتتا ئۇلار ئۇلارنى ھېچ قۇتقۇزمىدۇ. 13 چۈنكى شەھەرلىرىڭ قاچى كۆپ بولغانىسىرى، بۇتلارنىڭ شۇنچە كۆپ بولدى، ئۇ يەھۇدا، يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرى قاچى كۆپ بولغانىسىرى، سىلەر «يىرىگىچلىك بولغۇچى»غا شۇنچە قۇربانلىقلارنى قۇردۇڭلار، يەنى باتالغا ئىسرىق يېقىش ئۈچۈن قۇربانلىقلارنى بەرپا قىلىڭلار. 14 ئەمدى سەن، (ئۇ يەرەمىيا)، بۇ خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلما، ئۇلار ئۈچۈن ھېچ پەرياد ياكى تىلاۋەت قىلما، چۈنكى ئاپەت يېشىغا چۈشۈشى بىلەن ئۇلار ماڭا ندا قىلغان ۋاقىتتا مەن ئۇلارنى ئاڭلىمايمەن. 15 - مېنىڭ سۆيۈملۈك خەلقىمىنىڭ ئۈيۈمدە تۇرۇشىغا نېمە ھەققى؟ چۈنكى كۆپىنچىڭلار تۈزۈڭلارنىڭ رەزىل مەقسەتلىرىگە بېتىشكە ئۇرۇنىسىلەر، سىلەر رەزىللىكلەرگە ئەمەلگە ئاشقاندا خۇرسەن بولساڭلار، ئۇنداقتا «مۇقەددەس گۈشلەر» مۇشۇ ئاسىيلىقلارنى سىلەردىن ئېلىپ تاشلىيالايدۇ؟ 16 پەرۋەردىگار ئىسمىڭنى «ياپىيىش، مول

تەرىپىدىن كۆتۈرۈلۈشى كېرەك، چۈنكى ئۇلار ماڭمايدۇ. ئۇلاردىن قورقۇڭلار، چۈنكى ئۇلار رەزىللىك قىلمايدۇ، ئۇلارنىڭ قولىدىن ياخشىلىق قىلىشۇ كەلمەيدۇ. 6 - ساگا ئوخشاپدىغان ھېچكىم يوق، ئۇ پەرۋەردىگار، سەن ئۇلۇغ، كۈچ-قۇدرىتىڭ بىلەن نامىڭ تۇلۇغدۇر. 7 كىم سەندىن قورقاي تۇرالىسۇن، ئۇ بارلىق ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈمران پادىشاھ؟! چۈنكى بۇ ساگا ئېگىشلىكتۇر، چۈنكى ئەللەردىكى دانىشمەنلەر ئارىسىدا ۋە بارلىق پادىشاھلىقلار ئارىسىدا ساگا ئوخشاش ھېچكىم يوقتۇر. 8 (ئەللەرنىڭ) ھەممىسى ئىستىسناسىز ئەقلى يوق، نادانلاردۇر؛ بۇ ئەرزىمەسلىرىغا چىچۇر، خالاس! ئۇلار تەلەم بېرەلمەدۇ! 9 سوۋۇپ ياپالغانغان كۈمۈش تارشىشتىن ئېلىپ كېلىندۇ، ئالتۇنمۇ ئۇلاردىن ئېلىپ كېلىندۇ، ئاندىن ھەنرەۋەن ۋە زەرگەرلەرنىڭ قولى بۇ ياسىغىغا كۆك ۋە سۈسۈن رەخت بىلەن كىيىم كىيگۈزۈدۇ - بۇلارنىڭ ھەممىسى شۇبھىسىز، دانىشمەن ئۇستىلارنىڭ ئەجرىدۇر! 10 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ئۆزى ھەقىقەتچۇر، ئۇ ھايات خۇدادۇر، مەڭگۈلۈكنىڭ پادىشاھىدۇر، ئۇنىڭ غەزىپى ئالدىدا يەر-زېمىن تىتەيدۇ؛ ئەللەر ئۇنىڭ قەھرىنى كۆتۈرمەلمەيدۇ. 11 ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «ئاسمان بىلەن زېمىننى ياراتقان ئىلاھلار، ئۇلار زېمىن يۈزىدىن ۋە ئاسمان ئاستىدىن يوقايدۇ!». 12 (پەرۋەردىگار بولسا) يەر-زېمىننى كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ياسىغان، ئالەمنى داناللىق بىلەن بەرپا قىلغان، ئاسمانلارنى ئەقىل-پاراسىتى بىلەن ياپىغۇچىدۇر. 13 ئۇ ئاۋازنى قۇيۇۋەتسە، ئاسمانلاردا سۇلار شاۋۇقۇنلايدۇ، ئۇ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تۇمانلارنى ئورلىتىدۇ، ئۇ يامغۇرلارغا چاقاقلارنى ھەمراھ قىلىپ بېكىتىدۇ، ۋە شامالنى ئۈز خەنزىلىرىدىن چىقىرىدۇ. 14 مۇشۇ كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئەقىلسىز، بىلىمىدىن مەھرۇملاردۇر، زەرگەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۇلارنى ئويغان بۇت تەرىپىدىن شەرمەندىگە قالدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ قۇيما ھەيكلە يالغانچىلىق، ئۇلاردا ھېچ نىسەتتىق يوقتۇر. 15 ئۇلار بىخەتەرلىرىدۇر، مازاق ئويىيىكىتىدۇر، جازالىنىش ۋاقتى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كەلگەندە، ئۇلار يوقىتىلىدۇ. 16 ياقۇپنىڭ نېسۋىسى بولغۇچى بۇلاردەك ئەمەستۇر، چۈنكى بارلىق مەھۇجۇداتنى ياسىغۇچى شۇدۇر، ئىسرائىل بولسا ئۇنىڭ ئۆز مىراسى بولغان قەبىلىدۇر، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. 17 زېمىندىن چىقىشقا يۈك-تاقىقنى يىغىشىنۇپ ئال، ئۇ مۇھاسىرىگە ئېلىنۇچى قىز، 18 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مانا، مەن بۇ ۋاقىتتا زېمىندىكىلەرنى ئېلىپ ئۇ يەردىن چۈرۈپىتىمەن ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭلى تونۇپ يەتكۈچە بازار بېرىمەن». 19 جاراهەتتە ئۈچۈن خالىمغا ۋاي! مېنىڭ يارام داۋالىغۇسىزدۇر! بىراق ئەسلىدە مەن: «بۇ پەقەت بىر كېسەللىك، خالاس، ئۇنىڭغا چىدىغۇدەكەن» - دەپتىكەنمەن. 20 مېنىڭ چىدىرم ھالداك بولدى، بارلىق تانىلىرىم ئۈزۈلدى؛ بالىلارم مەندىن جۇدا بولۇپ، ئۇلار يوق بولدى؛ چىدىرىمنى قايتىدىن سۈزۈپ تىككۈدەك، چىدىر پەردىلىرىنى ئاسقۇدەك ھېچكىم قالدى. 21 چۈنكى خەلق پادىچىلىرى ئەقىلسىز بولۇپ، پەرۋەردىگارنى ئەزدەپ يول سورىمايدۇ، شۇڭا ئۇلار دانىشمەنلەردەك ئىش كۆرەلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ بارلىق پادىسى تارقىلىپ كەتتى. 22 ئاڭلاڭلار! بەگ پىنىڭ شەپسى! مانا، ئۇ كېلىدۇ، شىمالىي زېمىندىن چىققان زور بىر چۇقان-سۈرە! يەھۇدانىڭ شەھەرلىرى بىر ۋەيرانە، چىلىرىلەرنىڭ تۇرالغۇسىغا ئايلىنىۋېرگۈچى كېلىۋاتىدۇ! 23 بىلىمىڭنى، ئۇ پەرۋەردىگار، ئىنساننىڭ ئۆز بولمىشىنى ئۆز قولىدا ئەمەستۇر، مېڭۇاتقان ئادەمنىڭ ئۆزىدە قەدەملىرىنى خالغانچە تاشلاش قۇدرىتى بولماستۇر، 24 پەرۋەردىگار، مېنى تۈزگەنمەن، لېكىن غەزىپىڭ بىلەن ئەمەس، ئادىل ھۆكۈمىڭ بىلەن تۈزگەنمەن، بولسا سەن مېنى يوققا باراۋەر قىلىسەن. 25 قەھرىڭنى سېنى تونۇمايدىغان ئەللەر ھەمدە نامىڭغا ندا قىلمايدىغان جەمەتلەر ئۈستىگە

مېھلىك، باراقسان زەيۈن دەرخى» دەپ تائىغانىدى؛ لېكىن [پەرۋەردىگار] دەره خەكە شاۋقۇنلانغان زور بىر ئوتنى سالدۇ ۋە شاخلىرى يوق قىلىندۇ. 17 چۈنكى سېنى تىككەن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ساڭا قاراپ كۆلپەت بېكىتىپ جاكارلىغان، سەۋەبى، ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ئۆزىنىڭ مەنەپەتىنى كۆزلەپ رەزىللىك قىلىپ، بائالغا ئىسرىق يېقىپ، مېنىڭ غەزىپىمنى كەلتۈردى. 18 «پەرۋەردىگار ماڭا خەۋەر بەتكۈزدى، شۇنىڭ بىلەن مەن چۈشەندىم، تۇ ماڭا ئۆزىنىڭ قىلىشىلىرىنى ئايان قىلدى؛ 19 مەن بولسام خۇددى بوغۇزلاشقا يېتىلەپ ماڭغان كۆنۈك پاقلاندىك ئىدىم، مەن ئەسلى ئۆلارنىڭ ماڭا قاراپ: «دەرخنى مېۋىسى بىلەن يوقىتايلى، ئۇنىڭ ئىسمى قايا ئەسكە ھېچ كەلتۈرۈلمىسۇن، ئۇنى تىرىكلەر زېمىندىن ئۆزۈپ تاشلايلى» دېگەن قەستلىرىنى ھېچ بىلمەيتتىم؛ 20 لېكىن سەن، ئۇ ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچى، ئادەمنىڭ ۋەجدان-قەلبىنى سىنىغۇچى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئۆلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان قىساسنى تۈز كۆرۈم بىلەن كۆرۈشكە نېسىپ قىلغابىسەن؛ چۈنكى دەۋلىتى ساڭا ئايان قىلىپ تاپشۇردۇم». 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ماڭا] مۇنداق دېدى: «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بېشارەت بەرمە، بولمىسا جېنىڭ قولىمدا تۈگەشكۈدۇ». دەپ ساڭا دوق قىلىپ يۈرگەن ئاناتوتىكى ئادەملەر جېنىڭنى ئەزدەپ يۈرىدۇ. ئەمدى ئۆلار توغرىسىدا مۇنداق سۆزۈم بار: 22 - بۇ ئىشقا قاراپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: - مانا، مەن ئۆلارنى جازالايەن؛ يىكتىلەر قىلىچ بىلەن ئۆلدۇ، ئوغۇل-قىزلىرى بولسا قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلدۇ. 23 ئۆلاردىن ھېچبىر قالدسى قالمایدۇ، چۈنكى مەن ئۆلار جازالىنىدىغان يىلدا، شۇ ئاناتوتىكى ئادەملەر ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرمەن.

12

مەن دەۋلىتى ئالدىڭغا ئېلىپ كەلسەم، ئادىل بولۇپ كەلدىڭ، ئۇ پەرۋەردىگار، لېكىن سەن بىلەن ئۆز ھۆكۈملىرىڭ توغرىلىق سۆزلەشمە كېچمەن؛

ئېشىقا رەزىللەرنىڭ يولى روناق تاپىدۇ؟ ئاسىلىق قىلغۇچىلارنىڭ مەنسى ئېشىقا كەزى-ئازادلىكتە تۇرىدۇ؟ 2 سەن ئۆلارنى يەر يۈزىگە تىككەنسەن، ئۆلارمۇ يىلتىز تارتقان، ئۆلار تۆسۈپ گۈللىنىدۇ، ئۆلار مېۋىلەيدۇ، سەن ئۆلارنىڭ ئاغزىغا يېقىن ئوخشايسەن، لېكىن ۋەجداندىن يىراقسەن؛ 3 لېكىن سەن، ئۇ پەرۋەردىگار، مېنى بىلسەن، سەن مېنى كۆرۈپ كەلگەنسەن، ئۆزۈڭگە بولغان سادىقلىقىنى سىنىغابىسەن. ئۆلارنى بوغۇزلاشقا يېتىكلىگەن قىرلاردەك ئايرىپ سۈرەپ چىققابىسەن، ئۆلارنى قەتل كۈنگە ئايرىغابىسەن. 4 زەيىن قاچانغىچە قانچىرايدۇ، ئېتىزدىكى ئوت-چۆپۈر قاچانغىچە قۇرغان ھالەتتە تۇرىدۇ؟ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ھايۋانلار ھەم ئۇچار-قانانلار قاچانغىچە يوقاپ تۈگەيدۇ؟ چۈنكى بۇ خەل: «[خۇدا] ئاققۇنىمىزنى ھېچ كۆرمەيدۇ» دەۋاتىدۇ. 5 - سەن يۈكۈرگەن لىشكەرلەر بىلەن بەسلىشكەندە، ئۆلار سېنى ھالسىراتقان بولسا، ئەمدى سەن ئاتلار بىلەن بەسلىشەشكە قانداق بولار؟ سەن پەقەت ئامان-تىنچلىقتا تۇرغان زېمىندا خاتىرجەم بولۇپ [ماڭا] ئىشىنىسەن، ئەمدى ئىئوردان دەرياسى بويىدىكى قويۇق چاتقاللىقلاردا قانداق يۈرسەن؟ 6 چۈنكى ھەممى ئۆز قېرىنداشلىرىڭ، ئاتاڭنىڭ جەمەتى ساڭا ئاسىلىق قىلغان. ئۆلارمۇ سېنى يوقىتىش ئۈچۈن ئاۋازىنى قويۇپ بەرگەن. گەرچە ئۆلار ساڭا مېھرىلىك سۆزلەرنى قىلغان بولسىمۇ، ئۆلارغا ئىشەنمە؛ 7 - تۈزۈم ئاتلەمدىن ۋاز كېچىمەن، مېراسىمنى تاشلىۋېتىمەن، جان-جىگىرىمنى دۈشمەنلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. 8 مېنىڭ مېراسىم [بولغان خەلق] بولسا ماڭا نورماللىقتىكى بىر شىرگە ئوخشاش بولۇپ قالدى؛ ئۆلار ماڭا قارشى ئاۋازىنى كۆتۈردى؛ شۇڭا

مەن ئۆلارنى يامان كۆرىمەن. 9 مېنىڭ مېراسىم ماڭا سار-بۈركۈت ياكى چىلبۈردەك بولۇپ قالدى ھەممەنمۇ؟ لېكىن ئۇنىڭ تەراپىغا باشقا سار-بۈركۈتلەر ئولاشماقتا؛ بېرىكلار، ئۆلارنى ھەۋىپتىشكە بارلىق دالادىكى ھايۋانلارنى غەيب ساڭا قاراپ كۆلپەت بېكىتىپ جاكارلىغان، سەۋەبى، ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ئۆزىنىڭ مەنەپەتىنى كۆزلەپ رەزىللىك قىلىپ، بائالغا ئىسرىق يېقىپ، مېنىڭ غەزىپىمنى كەلتۈردى. 18 «پەرۋەردىگار ماڭا خەۋەر بەتكۈزدى، شۇنىڭ بىلەن مەن چۈشەندىم، تۇ ماڭا ئۆزىنىڭ قىلىشىلىرىنى ئايان قىلدى؛ 19 مەن بولسام خۇددى بوغۇزلاشقا يېتىلەپ ماڭغان كۆنۈك پاقلاندىك ئىدىم، مەن ئەسلى ئۆلارنىڭ ماڭا قاراپ: «دەرخنى مېۋىسى بىلەن يوقىتايلى، ئۇنىڭ ئىسمى قايا ئەسكە ھېچ كەلتۈرۈلمىسۇن، ئۇنى تىرىكلەر زېمىندىن ئۆزۈپ تاشلايلى» دېگەن قەستلىرىنى ھېچ بىلمەيتتىم؛ 20 لېكىن سەن، ئۇ ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچى، ئادەمنىڭ ۋەجدان-قەلبىنى سىنىغۇچى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئۆلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان قىساسنى تۈز كۆرۈم بىلەن كۆرۈشكە نېسىپ قىلغابىسەن؛ چۈنكى دەۋلىتى ساڭا ئايان قىلىپ تاپشۇردۇم». 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ماڭا] مۇنداق دېدى: «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بېشارەت بەرمە، بولمىسا جېنىڭ قولىمدا تۈگەشكۈدۇ». دەپ ساڭا دوق قىلىپ يۈرگەن ئاناتوتىكى ئادەملەر جېنىڭنى ئەزدەپ يۈرىدۇ. ئەمدى ئۆلار توغرىسىدا مۇنداق سۆزۈم بار: 22 - بۇ ئىشقا قاراپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: - مانا، مەن ئۆلارنى جازالايەن؛ يىكتىلەر قىلىچ بىلەن ئۆلدۇ، ئوغۇل-قىزلىرى بولسا قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلدۇ. 23 ئۆلاردىن ھېچبىر قالدسى قالمایدۇ، چۈنكى مەن ئۆلار جازالىنىدىغان يىلدا، شۇ ئاناتوتىكى ئادەملەر ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرمەن.

13

پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: - بارغىن، كاناپ ئىچ تامبىلىنى ئال، بېلىگىگە باغلا؛ لېكىن ئۇنى سۇغا چىلىمسا. 2 شۇڭا پەرۋەردىگار ماڭا دېگەندەك مەن بىر ئىچ تامبىلىنى ئالدىم ۋە بېلىگىمگە باغلاپ قويدۇم. 3 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىككىنچى قېتىم ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 4 «سەن پۇلغا ئالغان، بېلىگىگە باغلىغان ئىچ تامبىلىنى ئېلىپ، ئورۇڭدىن تۇر، فراتقا بېرىپ شۇ يەردە تاشنىڭ يېرىقىغا يوشۇرۇپ قوي». 5 شۇڭا مەن باردىم ۋە پەرۋەردىگار ماڭا بۇيۇرغاندەك ئۇنى فراتقا يوشۇرۇپ قويدۇم. 6 كۆپ كۈنلەر ئۆتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورۇڭدىن تۇر، فراتقا بېرىپ، مەن ساڭا شۇ يەرگە يوشۇرۇشقا بۇيۇرغان ئىچ تامبىلىنى قولۇڭغا ئال» - دېدى. 7 شۇڭا مەن فراتقا باردىم، مەن يوشۇرغان يەردىن ئىچ تامبىلىنى كولاپ چىقىرىپ قولۇمغا ئالدىم؛ مانا، ئىچ تامبىلى سېسىپ چىرىپ كەتكەندى، پۇتۇنلەي كېيگۈسىز بولغانىدى. 8 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 9 پەرۋەردىگار مۇنداق دېيىدۇ: - مەن يەھۇدانىڭ بەخىرى ۋە پىرۇسايىنىڭ چوڭ بەخىرى مۇشۇ ھالدا يوقىتىمەن؛ 10 مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلاشنى رەت قىلغان، كۆڭلىدىكى جاھىللىقىدا ماڭىدىغان، باشقا ئىشلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۆلارغا ئىبادەت قىلىشقا ئىتىلىدىغان بۇ رەزىل خەلق پۇتۇنلەي كاردىن چىققان بۇ ئىچ تامبىلغا ئوخشاش بولىدۇ. 11 چۈنكى خۇددى ئىچ تامبىل ئادەمنىڭ چاتىرىقىغا چىڭ باغلىغاندەك، ئۆلارمۇ ماڭا [يېقىن] بىر خەلق بولسۇن، ماڭا نام-ئابىرۇي، مەدھىيە ۋە شان-شەرەپ كەلتۈرسۇن دەپ، مەن ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ۋە يەھۇدانىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى تۈزۈمگە چىڭ

باغلاندۇرغانمەن - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - لېكىن ئۇلار ھېچ قۇلاق سالمىدى. قاراپ قالدۇ، ساراسىمگە چۈشۈدۇ، ئۇلار بېشىنى يېپىپ تۇۋەن ساڭگىلىتىدۇ. 12 ئۇلارغا مۇشۇ سۆزنى دېگەن: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار 4 ھېچ يامغۇر بولمىغاچقا بەزى يۈزى يېرىلىپ كەتتى، بەزى ھەيدىگۈچىلەر بەرگە مۇنداق دەيدۇ: «ھەممە شىراب ئىدىشى شىراب بىلەن تولۇشى كېرەك»، ئۇلار ساڭا: «ئەجەب، ھەممە شىراب ئىدىشى شىراب بىلەن تولۇشى كېرەكلىكى ئۇيدان بىلەمدۇق؟» - دەيدۇ، 13 سەن ئۇلارغا مۇنداق دەيسەن: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن بۇ زېمىندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى، داۋۇتقا ۋەكىل بولۇپ تۇنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھلارنى، كاهىنلارنى ۋە پەيغەمبەرلەرنى ھەممە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى مەستلىك-بېھوشلۇق بىلەن تولدۇرغەن. 14 مەن ئۇلارنى بىر-بىرىگە، يەنى ئاتا بىلەن ئوغۇللىرىنىمۇ ئوخشاشلا بىر-بىرىگە سوقۇشقا سامىئە، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن ئۇلارغا ئىچىنى ئاغرىتايغەن، ئۇلارنى ئىجابىمەن، ئۇلارغا رەھم قىلمايمەن، ئۇلارنى ناپۇت قىلىشقا ھېچنەرسە مېنى توسۇمايدۇ. 15 ئاڭلاڭلار، قۇلاق سېلىڭلار، ھالى چوڭ بولماڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان. 16 ئەمدى ئۇ بېشىڭلارغا زۇلمەت چۈشۈرگەچە، پۇتۇڭلار زاۋال چۈشكەن تاغلاردا پۇتلاشقاندەك پۇتلاشقۇچە، ئۇ سىلەر ئىزدىگەن نۇرنى ئۆلۈم سايبىسىغا، قاپقاراڭغۇلۇققا ئايلاندۇرغۇچە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا لايىق شان-شەرەپ قايتۇرۇڭلار! 17 يۇنى ئاڭلىمىساڭلار، سىلەرنىڭ ھاكۇۋۇتلۇقلار تېزەپلەيدىن جىنم يوشۇرۇنچە يىغلايدۇ، ئاچچىق يىغلاپ كۆز ياشلىرىم ئېقىپ تاشىدۇ، چۈنكى سىلەر، ئى پەرۋەردىگارنىڭ پادىسى، سۈرگۈن قىلىنسىلەر. 18 پادىشاھ ۋە خانىشقا: «تەختىڭلاردىن چۈشۈپ يەرگە ئولتۇرۇڭلار، چۈنكى كۆركەم تاجىرىڭلار بېشىڭلاردىن چۈشۈرۈلۈدۇ» - دېگەن. 19 جەنۇبىدىكى شەھەرلەر قورشۇلىنىپ تاقىلىدۇ، ئۇلارنى تاجىدىغان ھېچكىم بولمايدۇ، پۈتكۈل يەزۇدا سۈرگۈن بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەسەرگە چۈشۈپ سۈرگۈن بولىدۇ. 20 بېشىڭنى كۆتۈر، (ئۇ زىنن)، شىمالدىن چىققانلارغا قارا، ساڭا تاپشۇرۇلغان پادا، يەنى يېقىملىق پاداڭ نەگە كەتكەندۇ؟ 21 (پەرۋەردىگار) سېنى باشقۇرۇشقا دوستلىرىڭنى بېكىتكەندە سەن نېمە دېيەلەيتىش؟ ئەسلى ئۆزۈڭ ئۇلارغا باشقۇرۇشنى تۈگەتكەن نۇرساڭ! شۇ تاپتا تولماق تۇتقان ئايالدىك ئازاب-ئوقۇبەتلەر سېنى تۇتقاندۇ؟ 22 سەن ئەگەر كۆڭلۈڭدە بۇ ئىشلار ئېنىشقا بېشىمغا چۈشتى؟ - دەپ سورىساڭ، بۇ ئىشلار قەبىلىك ئىنتايىن ئېغىر بولغانلىقىدىن بولدى - كۆينىڭ سالدۇرۇپ تاشلاندى، يولتېرىڭ زورۋانلىقتا تاشكارلاندى. 23 ئېغىۋەپەيلىك قارا تېرىسنى ئۆزگەرتەلمەيدۇ؟ ياكى يېلىپ چىقار تەڭگىلىرىنى ئۆزگەرتەلمەيدۇ؟ ئۇنداق بولغاندا سىلەر رەزىللىكنى قىلىشقا كۆتۈرەلمەيدۇ ياكى خىلاپلىق قىلالايدىغان بولسىلەر! 24 ئەمدى چۆل-باياۋاندىكى شامال ھەيدەۋەتكەن ساماندەك مەن سىلەرنى ھەيدەپ چاچىمەن. 25 بۇ سېنىڭ ئاقۇبتىڭ بولىدۇ، مەن ساڭا بېكىتكەن نېسۋەڭ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، چۈنكى سەن مېنى ئۇيغۇنغانسەن، ئالغانچىلىققا تايانغانسەن. 26 شۇڭا مەن كۆينىڭنىڭ پەشلىرىنى يۈزۈڭ ئۈستىگە كۆتۈرۈپ تاشلايمەن، نومۇسۇڭ كۆرۈلۈدۇ. 27 ئاھ، سېنىڭ زىيارىڭ، ئايغىرىڭنىڭدەك پوخۇر كىشىنى شىركىڭ، ئېگىزلىككەردە ۋە ئېتىزلاردا بولغان بۇزۇقچىلىقلارنىڭ پەسكەشلىكى! - بارلىق يىرگىنچىلىكلىرىڭنى كۆردۈم! ھالڭغا ۋاي، ئى يېرۇسالېم! سەن پاك قىلىنىشنى قاچانغىچە رەت قىلماقچىسەن؟!

14

يەرەمىياغا چۈشكەن، پەرۋەردىگارنىڭ قۇرغاقچىلىقلار توغرىلىق سۆزى: - 2 يەزۇدا ماتەم تۇتىدۇ، ئۇنىڭ دەۋرۋازلىرى زاۋالغا يۈز تۇتقاندا، خەلق يەرگە چىلىشىپ قارىلىق تۇتىدۇ، يېرۇسالېمدىن ئالە-پەرياد كۆتۈرۈلمەكتە. 3 مۆتۈەرلىرى چىپارمەنلىرىنى سۇ تەكلىشكە ئەۋەتىدۇ، ئۇلار سۇ ئازگاللىرىغا بارىدۇ، لېكىن ھېچ سۇ تاپالمايدۇ، ئۇلارنىڭ كۆپلىرى قۇرۇق قاپتىپ كېلىدۇ، ئۇلار يەرگە

21 ئۈزۈك نامىك ئۈچۈن [پىرسۇپاينى] كۈزۈگە ئىلماي قويغىنا، شان- شەرىپلىك تەختىك بولغان جايى رەسۋا قىلغىنا، سەن ئەمدى ئىككىسىگە كەلتۈرگەن، ئۇنى بۇزغىنا، 22 ئەللەر چوقۇندىغان «ئەرزەسلەر» ئارىسىدا يامغۇر يامغۇرغۇچى بارمىدۇ؟ يېغىنى ئاسمانلار ئۆزلىرى يېرىمەدۇ؟ [بۇلارنى ئەمدى كۆرسەتكۈچى] سەن ئەمەسمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىز! شۇڭا سېنى تەلپۈنۈپ كۆتمەي، چۈنكى سەنلا بۇلارنى قىلغۇچىدۇرسەن.

15

پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «مۇسا ياكى سامۇئىل [پەيغەمبەرلەر] ئالدىدا تۇرغان بولسىمۇ، كۆڭلۈم بۇ خەلققە ھېچ قارمايتتى. ئۇلارنى كۆز ئالدىدىن كەتكۈزۈۋەت! ئۇلار مەندىن نېرى چىقىپ كەتسۇن! 2 ئەگەر ئۇلار سەندىن: «بىز ئەگە چىقىپ كېتەيمەن؟» دېسە، سەن ئۇلارغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئۆلۈمگە بېكىتىلگەنلەر ئۆلۈمگە، قىلچىقا بېكىتىلگەنلەر قىلچىقا، قەھەتچىلىككە بېكىتىلگەنلەر قەھەتچىلىككە، سۈرگۈن بولۇشقا بېكىتىلگەنلەر سۈرگۈن بولۇشقا كېتىدۇ» - دەيسەن. 3 چۈنكى مەن تۆت خىل جازا بىلەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن قىلىچ، تىتما-تىتما قىلىش ئۈچۈن ئىتلار، يۇتۇش ۋە ھالاك قىلىش ئۈچۈن ئاسماندىكى ئۇچار-قاتانلار ۋە يەر-زېمىندىكى ھايۋاناتلارنى جازا بولۇشقا بېكىتمى، 4 يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ پىرسۇپايدىن قىلغانلىرى تېلپەن مەن ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلار ئارىسىدا ۋەھىمگە سالغۇچى بىر ئويىپىك قىلدىم، 5 چۈنكى كىم ساڭا ئىچى ئاغرىتىدۇ، ئى پىرسۇپايم؟ كىم سەن ئۈچۈن ئاھ-زار تۇرىدۇ؟ كىم ئەھۋالنى سوراقتا يولدا تاختاپ يېنىڭغا باردۇ؟ 6 سەن مېنى تاشلىۋەتكەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - سەن چېكىپ كەتتىڭ، مەن ئۈستۈڭگە قولىمنى سۈزۈپ سېنى نابۇت قىلىشقا تۇردۇم، مەن [ساڭا] ئىچىنى ئاغرىتىشتىن ھالىراپ كەتتىم، 7 شۇڭا مەن ئۇلارنى زېمىندىكى شەھەر قۇرۇقلۇقىدا يەلپۈگۈچ بىلەن سورۇپتەمەن، مەن ئۇلارنى بالىلاردىن جۇدا قىلىمەن ۋە خەلقىمنى نابۇت قىلىمەن، ئۇلار ئۆز يوللىرىدىن ھېچ باغىدى. 8 كۆز ئالدىدا ئۇلارنىڭ ئۆل خوتۇنلىرى دېڭىز قۇملىرىدىن كۆپىيىپ كېتىدۇ، چۈش ۋاقتىدا مەن ئۇلارغا، يەنى يىگىتلەرنىڭ ئانىسىغا بىر ھالاك قىلغۇچى ئېلىپ كېلىمەن، مەن ئۇستۇمۇت ئۇلارنىڭ بېشىغا دەرد ۋە ۋەھىمە چۈشۈرمەن، 9 بۇ يەنە بالى تۇتقان ئانا سولشىپ تىنىقىدىن قالايمى دەپ قالىدۇ، كۆپكۈندۈزدە بۇ ئانىنىڭ قۇياش تۇيۇقىز [مەغرەپكە] ياتىدۇ، ئۇ شەرىمەندە بولۇپ خورلۇق-ھاقارەتلەرگە ئۇچرايدۇ. ئۇلاردىن قالغانلارنى بولسا مەن دۈشمەنلەر ئالدىدا قىلچىقا تاشلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 10 ئاھ، ئاھ، ھالغا ۋاي، چۈنكى سەن مېنى يۈتكۈل زېمىن بىلەن قارىشىلىشىدىغان بىر ئادەم، ئۇلار بىلەن ئېلىشىدىغان بىر ئادەم سۈپىتىدە تۇغقانسان! مەن ئۇلارغا ئۈستۈمگە قەرزۇم بەرمىدىم، ياكى ئۇلاردىن ئۈستۈمگە قەرزۇم ئالدىم، لېكىن ئۇلارنىڭ ھەربىرى مېنى قارغايدۇ! 11 پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: - بەرھەق، مەن بەختىڭگە سېنى ئازاد قىلىمەن، كۆپلەپ ۋە بالا يىتاپەت بولغان كۈندە مەن ساڭا دۈشمەننى چىرايلىق ئۇچراشتۇرمەن. 12 تۆمۈر سۇنمىدۇ؟ شىئالدىن چىققان تۆمۈر، ياكى مىس سۇنمىدۇ؟ 13 بەلكى قىلغان بارلىق گۇناھلىرىڭ تېلپەن، ئۇ چېتىڭدەن بۇ چېتىڭگە مەن بايلىقىڭنى ھەم خەزىنىلىرىڭنى ئولجا بولۇشقا ھەقسىز ئېلىۋەتتەم، 14 مەن سېنى دۈشمەنلىرىڭ بىلەن بىللە سەن ھېچ بەلمەيدىغان بىر زېمىنغا ئۆتكۈزۈپتەم، چۈنكى غەزەپىدە بىر ئوت قوزغالىدۇ، ئۇ ئۈستۈڭگە چۈشۈپ سېنى كۆيدۈرىدۇ. 15 ئى پەرۋەردىگار، سەن ھالىمنى بىلسەن، مېنى ئېسىڭگە تۇتقانىم، ماڭا يېقىن كېلىپ مەندىن خەۋەر ئالغىنا، مەن ساڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلاردىن

16

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 سەن ئايال زاتىنى ئەمرىڭگە ئالمايسەن، شۇنداقلا مۇشۇ زېمىندا ئوغۇل-قىز بەرزەت تاپمايسەن. 3 چۈنكى پەرۋەردىگار بۇ يەردە تۇغۇلغان ئوغۇل-قىزلار، بۇ زېمىندا ئۇلارنى تۇتقان ئانىلار ۋە ئۇلارنى تۇغۇرغان ئاتىلار توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: 4 ئۇلار ئەلەملىك كېسەللەر بىلەن تولىدۇ، ئۇلار ئۈچۈن ھېچ ماتەم تۇتۇلمايدۇ، ئۇلار كۆمۈلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ تېزەكتەك ئۇيۇق يۈزدە ياتىدۇ، ئۇلار قىلىچ، قەھەتچىلىك بىلەن يەپ كېتىلىدۇ، جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاتانلار ۋە زېمىندىكى ھايۋاناتلار ئۈچۈن تۇزۇق بولىدۇ. 5 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سەن [يەرەمسىيا]، ھازا بولۇۋاتقان ھېچبىر ئۆيگە كىرمە، ياكى ئۆلگەنلەر ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرۈش ياكى ئۆتكۈنۈشكە بارما، چۈنكى مەن بۇ خەلقنى خاتىرجەملىكىمنى، مېھىر-مۇھەببىتىمنى ۋە رەھىمەتلىكلىرىمنى ئېلىپ تاشلىدىم، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 6 ئۇلارغا لادىن تارتىپ بەلسەزىمەندە، بۇ زېمىندا تولىدۇ، ئۇلار يەرگە كۆمۈلمەيدۇ، ھېچكىم ئۇلار ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرمەيدۇ، ياكى ئۇلارنى دەپ، يا ئەللىرىنى تىلمايدۇ، يا چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتمەيدۇ، 7 ئۇلار قارىلىق تۇتقانلارنى يوقلاپ، ئان ئۈستۈنمەيدۇ، ئۆلگەنلەر ئۈچۈن كۆڭۈل سورمايدۇ، ئانا-ئانىسى ئۆلگەنلەر ئۈچۈن ھېچكىم تەسەللى قەدەسى سۇنمايدۇ. 8 سەن بولساڭ ئەل-يۇرت بىلەن بىللە يەپ-ئېشىشكە توي-بەزمە بولغان ئۆيگۈم كىرمە، 9 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئۆز كۆزلىرىڭلاردا ۋە ئۆز كۆز ئالدىڭلاردا، بۇ يەردىن تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇراملىق ساداسىنى ۋە تويى بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازلىرىنى توستىمەن. 10 شۇنداق بولىدۇكى، سەن بۇ خەلققە بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېيتقىنىڭدا، ئۇلار سەندىن: «ئېشىشقا پەرۋەردىگار مۇشۇنداق زور بىر كۆپلەپتى. بېشىمغا چۈشۈرۈشكە بېكىتكەن؟ بىزنىڭ قەھەتچىلىكىمىز زادى نېمە؟ پەرۋەردىگار خۇدايىز ئالدىدا زادى سادىر قىلغان نېمە گۇناھىمىز باردۇ؟» - دەپ سورايىدۇ. 11 ئەمدى سەن

ئۇلارغا مۇنداق دەيسەن: - چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مەندىن ۋاز كەچكەن، - بىر زېمىندا تۇرىدۇ. 7 پەرۋەردىگارغا تابانغان، پەرۋەردىگارى تايانچ قىلغان دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ھەمدە باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغان، ئۇلارغا چوقۇنغان، ئۇلار مەندىن ۋاز كەچكەن، ئەۋرات-قانۇنۇمنى ھېچ تۇتمىغان، 12 سىلەر بولساڭلار، ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن تېخىمۇ بەتەر قىلغانلىقىڭلار، مانا، ھەربىرىڭلار تۈز رەزىل كۆڭلىڭىزنى كىچىكلىتىشكە كىرىپ، ماڭا ھېچ قۇلاق سالىمىغانلىقىڭلار، 13 شۇڭا مەن سىلەرنى بۇ زېمىندىن ئېلىپ، سىلەر ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ھېچ بىلمەيدىغان باشقا بىر زېمىنغا ئاشلايمەن، سىلەر شۇ يەردە كېچە-كۈندۈز باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر، چۈنكى مەن سىلەرگە ھېچ مېھرىنى كۆرسەتمەيمەن. 14 شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - «ئىسرائىللىرى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قىلىشقا قايىدىن ئىشىنىشلىكىڭلار، 15 ئەھمەق بولۇپ چىقىدۇ. 12 شان-شەرىپلىك بىر تەخت، ئەزەلدىن بۇ يۇقىرىغا تىكلەنگەن، دەل بىزنىڭ باشباھامىز بولغان جايدۇر، 13 ئۇ پەرۋەردىگار، سەن ئىسرائىلنىڭ ئۆمىدىسىن! سەندىن ۋاز كەچكەن ھەممەيلىدىن بەرگە قاراپ قالىدۇ، سەندىن پەراقلاشقانلار ئۇ يۇرتقا ياتقانلار ئارىسىدا تېمىلىنىدۇ، چۈنكى ئۇلار ھاياتلىق سۇپىلىرىنىڭ مەنبەسى بولغان پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەن. 14 مېنى ساقايتقىن، ئۇ پەرۋەردىگار، مەن شۇنىڭ بىلەن جەزمەن ساقايتىلمەن! مېنى قۇتقۇزغىن، شۇنىڭ بىلەن جەزمەن قۇتقۇزۇلغىن! - چۈنكى ئۆزۈڭ مېنىڭ مەدەھىيەمدۇرسەن! 15 مانا، ئۇلار ماڭا: - پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-بېشارىتى تېپىۋالدى. 17 چۈنكى كۆزلىرىڭ ئۇلارنىڭ بارلىق يولىرى ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۇلار ئالدىدا ھېچ سۇقۇنالمىدى، ئۇلارنىڭ قەھەتلىكى ھېچ بوشۇرۇلمىدى. 18 لېكىن مەن ئاۋۋال ئۇلارنىڭ قەھەتلىكى ۋە گۇناھىنى بېشىغا ھەسەلەپ قاپتۇرغىمەن، چۈنكى ئۇلار زېمىنىنى يىرتىشنىڭ نەرسىلەرنىڭ ئۆلۈكى بىلەن بۇلغىغان، مېنىڭ مىراسىمنى لەنتەلىك نەرسىلەر بىلەن تولدۇرغان. 19 - ئۇ پەرۋەردىگار، سەن مېنىڭ كۈچۈم ۋە قورغىنىمىمەن، ئازاب-ئوقۇبەت كۈندە باشباھامىمەن. ئەللەر بولسا يەرزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن يېنىڭغا كېلىدۇ ۋە: «بەرھەق، ئاتا-بوۋىلىرىمىز يالغانچىلىق ھەم بەھىلىكە مۇراسىملىق قىلغان، بۇ نەرسىلەر ھېچ پايدا يوقتۇر. 20 ئىنسانلار ئۆز-ئۆزىگە خۇدالارنى ياسايدىلايمۇ؟! لېكىن ياسىغىنى خۇدا ئەمەستۇر!» دەيدۇ. 21 - شۇڭا، مانا، مەن بۇ يېقىم [يۈرەزىل خەلققە] شۇنى ئۇيدان بىلدۈرگەنمەن، - ئۇلارغا مېنىڭ قولۇم ۋە كۈچ-قۇدرىتىمنى ئۇيدان بىلدۈرگەنمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ نامىمنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلدۈرۈپتۇ!

17

يەھۇدانىڭ گۇناھى ئالماس ئوچلۇق تۈمۈر قەلەم بىلەن ئاشتاختا كەينى يۈرەكلىرىگە ۋە قۇربانلىقلار بىلەن مۇڭگۈزلەرگە ئويۇلغان، 2 بالىرىمۇ يېشىل دەرەخلەر بولسا تىكلەنگەن، ئېگىز دۆڭلەر ئۈستىدە ياسانغان [بۇلارنىڭ] قۇربانلىقلىرى ۋە «ئاشراھ» لىرىنى ھەردائىم سېغىنىدۇ. 3 مەن تاغلىرىڭلاردا ۋە ئېتىزلىرىڭلاردا، ھەم يالغانلىقىڭلارنى ھەم خەزىنىلىرىڭلارنى، - سېنىڭ «يۇقىرى جايلار» نىڭ بۇنىڭ سىرتىدا ئەمەس - بۇ چىتىڭلار ئۆچىپ كەتكەن بولغان گۇناھنىڭ تېپىلىدىن ئولجا بولۇشقا تاپشۇرغىمەن، 4 ئۆزۈڭنىڭ شۇرى، مەن ساڭا ئەقەم قىلغان مىراسىڭنى قۇلۇڭدىن كېتىدۇ، مەن سەن تونۇمايدىغان بىر زېمىندا سېنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قۇللۇقىغا تاپشۇرغىمەن، چۈنكى سىلەر غەزىپىمگە ئوت يېقىپ تۇرىۋاتقانلىقىڭلار، ئۇ مەڭگۈگە كۆيدۈ. 5 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئادەمگە تابانغان، ئادەمنىڭ ئەت-كۆچىنى تايانچى قىلغان، قەلبى پەرۋەردىگاردىن چەتلىگەن ئادەمنىڭ ھالىغا لەنتە بولسۇن! 6 ئۆچۈل-باياۋاندا ئۆسكەن قارا ئارچا چاتقىلىدەك بولدى، بەخت-ياخشىلىق كەلسەمۇ ئۇ بۇنى كۆرمەيدۇ، ئۇ بەلكى چۆلىدىكى قانچىراق بەرلەردە، ئادەم زاتىدىن شۇرلۇق

يەھۇدا شەھەرلىرىدىن، يېرۇسالېم ئەتراپىدىكى يېزىلاردىن، بىنايىمىنىڭ زېمىنىدىن، [غەربىي] «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىن، جەنۇبىي [تاغلىقتىن]، يەھۇدادىكى جەنۇبىي باياۋانلاردىن پەرۋەردىگارنىڭ تۈپىگە «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» لار، «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى»، «ئاشلىق دەھىيە» لەر ۋە خۇشبۇيىلارنى تۇتۇپ، [پەرۋەردىگارغا يولغان] رەھمەتلىرىنى ئېيتىشقا كىرىدىغان بولۇدۇ. 27 لېكىن سىلەر ماڭا قۇربانلىق سالىمىڭلار، يەنى شابات كۈنىنى تۈزۈمگە پاك-مۇقەددەس ھېسابلىماي، شابات كۈنىدە يېرۇسالېمنىڭ دەۋازىلىرىدىن يۈك كۆتۈرۈپ كىرسەڭلار، ئەمدى مەن دەۋازىلارغا بىر ئوت ياقمەن، ئۇ يېرۇسالېمدىكى ئوردىلارنى يەۋىتىدۇ، ئۇنى ھېچ تۈچۈرمەلەيدۇ.

18

بۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا كېلىپ، مۇنداق دېيىلدى: 2 - «ئورۇڭدىن تۇر، ساپالچىنىڭ تۈپىگە چۈشكىن، مەن ساڭا سۆزلىرىمنى ئاڭلىتىمەن»، 3 شۇڭا مەن ساپالچىنىڭ تۈپىگە چۈشتۈم، ۋە مانا، ساپالچى غائەتتە ئۈستىدە نەرسىنى ياساۋاتقانىدى. 4 تۇسبىغىز لايدىن ياساۋاتقانغا قاچا تۈرۈپ-تۈرۈپ قولى ئاستىدا بۇزۇلاتتى. شۇ چاغدا ساپالچى شۇ لايدىن ئۆزى لايىق كۆرگەن باشقا بىر قاچىنى بايىتتى. 5 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 6 «ئۇ ئىسرائىل جەمەتى، بۇ ساپالچى قىلغاندەك مەن ساڭا قىلالمايمدۇم؟» دەيدۇ پەرۋەردىگار. مانا، سېغىز لاينىڭ ساپالچىنىڭ قولىدا بولغىنىغا ئوخشاش، سىلەر مېنىڭ قۇلۇمدىسىلەر، ئۇ ئىسرائىل جەمەتى. 7 بەزىدە مەن مەلۇم بىر ئەل، مەلۇم بىر مەملىكەت توغرىلۇق، يەنى ئۇنىڭ يۇلتۇشى، يۇزۇلۇشى ۋە ھالەك قىلىنىشى توغرىلۇق سۆزلەيمەن، 8 شۇ چاغ مەن ئاڭلايدۇرغان شۇ ئەل يامانلىقىدىن توۋا قىلىپ يانسا، مەن ئۇلارغا قىلباچى يولغان يامانلىقتىن يامەن. 9 مەن يەنە بەزىدە مەلۇم بىر ئەل، مەلۇم بىر مەملىكەت توغرىلۇق، يەنى ئۇنىڭ قۇرۇلۇشى ۋە تىكىپ تۈسۈزۈلۈشى توغرىلۇق سۆزلەيمەن، 10 شۇ چاغ شۇ ئەل كۆز ئالدىدا يامانلىق قىلىپ ئاۋازىنى ئاڭلىمىسا، مەن يەنە ئۇلارغا ۋەدە قىلغان، ئۇلارنى بەرىكەتلىمەكچى بولغان ياخشىلىقتىن يامەن. 11 ئەمدى ھازىر يەھۇدادىكىلەرگە ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارغا مۇنداق دېگەن: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن سىلەرگە يامانلىق تەييارلاۋاتمەن، سىلەرگە قارشى بىر پىلان تۈزۈۋاتمەن، شۇڭا ھەربىرىڭلار رەزىل يولۇڭلاردىن يېنىڭلار، يوللىرىڭلارنى ۋە قىلىشلىرىڭلارنى تۈزۈڭلار. 12 - لېكىن ئۇلار: «ياق! خام خىيال قىلما! بىز ئۆز پىلانلىرىمىزغا ئەگىشىۋىمىز، ئۆز رەزىل كۆڭلىمىزدىكى جاھىللىقتىن بويىچە قىلىۋىمىز» - دەيدۇ. 13 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئەللەر ئارىسىدىن: «كىم مۇشۇنداق ئىشنى ئاڭلاپ باققان؟!» دەپ سوراڭلار. «پاك قىز» ئىسرائىل دەھشەتلىك بىر گىجىلىك ئىشنى قىلغان! 14 لۇۋا قارلىرى ئايالادىكى قىيالىقتىن يوقاپ كېتەمدۇ؟ ئۇنىڭ بىراقىن چۈشكەن مۇزەدەك سۆزى قۇرۇپ كېتەمدۇ؟ 15 لېكىن مېنىڭ خەلقىم بولسا مېنى ئۇنتۇغان؛ ئۇلار بىر نەرسىلەرگە خۇشبوئي ياقىدۇ، مانا، بۇلار ئۇلارنى ياشاۋاتقان يولىدىن، يەنى قەدىمدىن بولغان يوللاردىن ئۇنلاشتۇرۇپ، كۆتۈرۈلۈپ تۈز قىلىنمىغان بىر يولدا ماڭدۇرغان. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ زېمىنى دەھشەت باسدىغان ھەم دائىم كىشىلەر ئۆش-ئۆش قىلىدىغان تۈپىك قىلىدۇ، ئۇنىڭدىن تۇتۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى دەھشەت بېسىپ، بېشىنى چاچقىنىدۇ. 17 مەن خۇددى شەرقتىن چىققان شامال دەك ئۇلارنى دۈشمەن ئالدىدا تارقىتىۋېتىمەن؛ مەن بالا يىتەپتە كۆندە ئۇلارغا يۈزۈمنى ئەمەس، بەلكى ئارقامنى قىلىمەن». 18 كىشىلەر: «كېڭلەر، يەرەمىياغا قەست قىلماي، چۈنكى يا كىشىلەردىن قانۇن-تەرىپىيە، يا دانىشمەنلەردىن ئەقىل-تەسەھەت يا بەيغەمبەرلەردىن سۆز-بېشارەت كەملىك قىلمايدۇ. كېڭلەر، تىلىمىزنى بىر

قېلىپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلايلى، ئۇنىڭ سۆزلىرىدىن ھېچقايسىسىغا قۇلاق سالىيلى» - دېيىشتى. 19 - ئۇ پەرۋەردىگار، ماڭا قۇلاق سالغىنىمەن؛ ماڭا قارىشىلىدىغانلارنىڭ دەۋاتقانلىرىنى ئاڭلىغىنىمەن. 20 ياخشىلىققا يامانلىق قىلىش بولامدۇ؟ چۈنكى ئۇلار جېنىم ئۈچۈن ئورا كولىغان، مەن ئۇلارغا ياخشى بولسۇن دەپ، غەزەپنىڭ ئۇلاردىن ياندۇرۇش ئۈچۈن سېنىڭ ئالدىڭدا [دۇئا قىلىپ] تۇرغانلىقىمنى ئېسىڭدە تۇتقانىمەن. 21 شۇڭا بالىلىرىڭنى قەھەتچىلىككە تاپشۇرغىلىمەن، قىلىچنىڭ بېسىغا ئېلىپ بەرگەنسەن، ئاياللىرى بالىلىرىدىن جۇدا قىلىنىپ ئۆل قالسۇن، ئەزەبى ۋاپا-تۈلۈم بىلەن يوقالسۇن، يىگىتلەر جەڭدە قىلىچلانسۇن. 22 ئۇلارنىڭ ئۈستىگە باھىمچىلارنى ئېلىپ كەلگەندە ئۇلاردىن ئالەپ-پەرياد ئاڭلاشۇن، چۈنكى ئۇلار مېنى تۇتۇشقا ئورا كولىغان، پۇتلىرىم ئۈچۈن قىسىمىقلارنى يوشۇرۇن سالغان. 23 ئەمدى سەن، ئۇ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ مېنى قەتلى قىلىشقا بولغان قەستلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇردان بىلىسەن؛ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى كەچۈرگەنسەن، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى كۆزۈڭ ئالدىدىن يۇمىغىنىمەن؛ بەلكى ئۇلار سېنىڭ ئالدىڭدا يىقىتلىسۇن؛ غەزەپنىڭ چۈشكەن كۆندە ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلغىنىمەن.

19

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - بارغىن، ساپالچىدىن بىر ساپال كوزنى تالغىن؛ ئاندىن ئەنلىڭ ئاقساقاللىرىدىن ۋە كىشىلەرنىڭ ئاقساقاللىرىدىن بىرنەچچىنى تاپىرىپ، 2 «ساپال پارچىلىرى» دەۋرۋازىسىغا يېقىن بولغان «ھىنومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى»غا بېرىپ شۇ يەردە مەن ساڭا ئېيتىدىغان سۆزلەرنى جاكارلىغىن. 3 مۇنداق دېگەن: - پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئۇ يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن مۇشۇ يەرگە بالا يىتەپتىمىن چۈشۈرمەكتىمىن، كىمكى ئۇنى ئاڭلىسا قۇلاقلىرى زىڭداپ كېتىدۇ، 4 چۈنكى بۇ خەلق مەندىن ۋاز كېچىپ، بۇ يەرنى ماڭا «بات» قىلغان، ئۇنىڭدا نە ئۆزلىرى، نە ئاتا-بوۋىلىرى، نە يەھۇدا پادىشاھلىرى ھېچ تونۇمىغان باشقا ئىشلارغا خۇشبوئي ياققان، ئۇلار بۇ يەرنى گۇناھسىزلىرىڭ قانلىرى بىلەن تولدۇرغان. 5 ئۇلار ئاتالغان ئۆز بالىلىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار سۈپىتىدە كۆيدۈرۈش ئۈچۈن ئاتالغان «بۇقىرى جايلار»نى قۇرغان، مەن بۇنداق بىر ئىشنى ھېچقاچان بۇرۇپ باقمىغان، ھېچ ئېيتىمىغان، ئۇ ھەرگىز ئۇيۇمغا كىرىپ باقمىغان. 6 شۇڭا مانا، شۇنداق كۆزلەر كېلىدۇكى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، بۇ يەر كەلگۈسىدە «تۆھفە»، ياكى «ھىنومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى» دەپ ئاتالمايدۇ، بەلكى «قەتلى جىلغىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. 7 مەن بۇ يەردە يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ پىلان-تەدبىرلىرىنى قۇرۇق قىلىۋېتىمەن، مەن ئۇلارنى دۈشمەنلەرنىڭ قىلىچى بىلەن، يەنى جانلىرىنى ئىزدەنگۈچىلەرنىڭ قولىدا يىقىتىمەن؛ مەن جەسەتلىرىنى ئاسماندىكى ئۇچار-قاتانلارغا ۋە يەر-زېمىندىكى ھايۋاناتلارغا ئوزۇق يولۇشقا بېرىۋېتىمەن. 8 مەن بۇ شەھەرنى دەھشەت باسدىغان ھەم كىشىلەر ئۆش-ئۆش قىلىدىغان تۈپىك قىلىمەن؛ ئۇنىڭدىن تۇتۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ۋابالىرى تۈپىدىن دەھشەت بېسىپ تۇشىرىدۇ. 9 مەن ئۇلارنى دۈشمەنلەرنىڭ ھەم جانلىرىنى ئىزدەنگۈچىلەرنىڭ قاتتىق قىستىدايدىغان قورشاۋىنىڭ بېسىمى ئاستىدا ئوغۇللىرىنىڭ گۆشىنى ھەم قىزلىرىنىڭ گۆشىنى بەيدىغان قىلىمەن، ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز پېقىنىنىڭ گۆشىنى بەيدۇ. 10 ئەمدى سەن ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئاپارغان ھەمراھلىرىڭنىڭ كۆز ئالدىدا جېلىق كوزنى چىقۇۋەتكەن، 11 شۇنداق قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - بىرى ساپالچىنىڭ كوزىنى قاپتىن ھېچ ياسىيالمىغۇدەك دەرىجىدە چىقۇۋەتكەندەك مەنمۇ بۇ

خەلق ۋە بۇ شەھەرنى شۇنداق چېتىۋېتىمەن. ئۇلار جەسەتلىرىنى توفەتتە كۆمدۈ،
ھەتتا كۆمگۈدەك يەر قالمىغۇچە. 12 مەن بۇ يەرنى ۋە بۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنى
مۇشۇنداق قىلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بۇ شەھەرنى توفەتكە ئوخشاش
قىلىمەن. 13 يېرۇسالېمداكى ئۆيلەر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئۆيلىرى، - يەنى
ئۇلارنىڭ ئۆزگىرىدە تۇرۇپ ئاسماندىكى بارلىق يۇلتۇز-سەييارىلەرگە خۇشبو
ياقتان ۋە مەندىن باشقا يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى تۆككەن بارلىق
ئۆيلىرى خۇددى توفەت دېگەن جايدەك بۇلغانغان جايلار بولدى. 14 ۋە
يەرسىيا پەرۋەردىگار ئۇنى بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن توفەتتىن قايتىپ كېلىپ،
پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭنىڭ ھويلىسىغا كىرىپ تۇرۇپ بارلىق خەلققە مۇنداق
دېدى: 15- ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن بۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە
قاراپ ئېيتقان بالايشايەنكى ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرمەن، چۈنكى
ئۇلار بوينىنى قاتتىق قىلىپ مېنىڭ سۆزلىرىمنى ھېچقاچان ئاڭلىمىغان.

20

ئەمدى ئىممەرنىڭ ئوغلى، كاھىن باشخۇر - ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ
تويىدە «تامانلىق ساقلاش بېگى» مۇ شۇدى، يەرمىيانىڭ بۇ بېشارەتلەرنى
بەرگەنلىكىنى ئاڭلىدى. 2 باشخۇر يەرمىيا بەيغەمبەرنى ئۇرغۇزدى ۋە ئۇنىڭ
پۇتىنى پەرۋەردىگارنىڭ تويىدىكى «بىنايمانىڭ قۇمىرى دەۋرۋازىسى» نىڭ يېنىدىكى
تاقاققا سالدى. 3 ئىككىنچى كۈنى، باشخۇر يەرمىيانى تاقاقتىن بوشتاتتى،
يەرمىيا ئۇنىڭغا: ۋە پەرۋەردىگار ئىسمىنى باشخۇر ئەمەس، بەلكى «ماگور-
مىسسايب» دەپ ئاتىدى، دېدى. 4- چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: -

مانا، مەن سېنى ئۇزۇڭگە ۋە بارلىق تاغنىلىرىڭگە ۋە ھىممە سالغۇچى ئىبيكت
قىلىمەن؛ ئۇلار دۈشمەنلىرىنىڭ قىلىچى بىلەن يىقىلىدۇ؛ سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن
بۇنى كۆرسەن، مەن بارلىق يەھۇدىي بايلىق پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرمەن، ئۇ
ئۇلارنى بايلىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ كېتىدۇ ھەمدە ئۇلارنى قىلىچ بىلەن ئۆرىدۇ.

5 مەن بۇ شەھەرنىڭ ھەممە يايلىقلىرى - بارلىق مەھسۇلاتلىرى، بارلىق قىممەت
نەرسىلىرى ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ بارلىق خەزىنىلىرىنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا
تاپشۇرمەن؛ ئۇلار ئۇلارنى ئولجا قىلىپ بۇلۇپ بايلىغا ئېلىپ كېتىدۇ. 6 سەن
بولساڭ، ئۇ باشخۇر، ھەممە ئۆيدىكىلىرىڭ بىرگە سۈرگۈن بولۇپ كېتىلسە، سەن
بايلىغا كېلىسەن؛ سەن شۇ يەردە دۇنيادىن كېتىسەن، شۇ يەرگە كۆمۈلسەن؛ سەن
ھەم سېنىڭ يالغان بېشارەتلىرىڭگە قۇلاق سالغان تاغنىلىرىڭمۇ شۇنداق بولىدۇ.

7 ئۇ پەرۋەردىگار، سەن مېنى قايىل قىلىپ [بەيغەمبەرنىڭ] كۆندۈردۈڭ،
مەن شۇنداقلا كۆندۈرۈلۈم؛ سەن مەندىن زور كەلدىڭ، شۇنداقلا غەلبە
قىلدىڭ، مەن پۈتۈن كۆن-تايە-تەنىنىڭ ئىبيكتى بولمەن؛ ھەممە كىشى مېنى مازاق
قىلدى. 8 مەن قاچانلا سۆز قىلسام، «زورۋانلىق ھەم يۇلاچىلىق كېلدى»
دەپ جاكارلىشىم كېرەك؛ شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى مېنى پۈتۈن كۆن
ئاھانەت ۋە مەخپىرىنىڭ ئىبيكتى قىلىدۇ. 9 لېكىن مەن: «مەن ئۇنى تىلغا
ئالمايمەن، ۋە ياكى ئۇنىڭ نامى بىلەن ئىككىنچى سۆز قىلمايمەن» دېسەم، ئۇنىڭ
سۆزى قەلبىمدە لاۋۇلداپ ئوت بولۇپ، سۈڭەكلىرىمگە قاپسالغان بىر يالقۇن
بولدۇ؛ ئىچىمگە سىغدۇرۇشقا ھالىم قالماي، ئېيتماي چىداپ تۇرالمىمەن. 10

شۇنداق، قىلىۋېرمەن، گەرچە مەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ چىچراشقان قەستلىرىنى
ئاڭلىساممۇ؛ تەرەپ-تەرەپلەرنى ھەممە باسدۇ! «ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇلار
ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلالا!» دەپ، بارلىق ئۆلپەت-ھەمراھلىرىم بۇتلىشىپ
كېتىشىمنى يايلاپ يۈرمەكتە، ئۇلار «ئۇ بەلكىم ئالدىن، شۇنداق بولغاندا بىز
ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىمىز، ئۇنىڭ ئىنتىقام ئالالايمىز» دېيىشۋاتىدۇ. 11

لېكىن پەرۋەردىگار بولسا قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بىر پالۋان دەك مەن بىلەن

بىلدىمۇ، شۇڭا ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار بۇتلىشىپ غەلبە قىلالمايدۇ،
ئۇلار مۇۋەپپەقىيەت قازانغانچاق، قاتتىق خىجىل بولۇپ يەرگە قاراپ قالىدۇ،
مۇشۇنداق قىلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بۇ شەھەرنى توفەتكە ئوخشاش
قىلىمەن. 13 يېرۇسالېمداكى ئۆيلەر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئۆيلىرى، - يەنى
ئۇلارنىڭ ئۆزگىرىدە تۇرۇپ ئاسماندىكى بارلىق يۇلتۇز-سەييارىلەرگە خۇشبو
ياقتان ۋە مەندىن باشقا يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى تۆككەن بارلىق
ئۆيلىرى خۇددى توفەت دېگەن جايدەك بۇلغانغان جايلار بولدى. 14 ۋە
يەرسىيا پەرۋەردىگار ئۇنى بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن توفەتتىن قايتىپ كېلىپ،
پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭنىڭ ھويلىسىغا كىرىپ تۇرۇپ بارلىق خەلققە مۇنداق
دېدى: 15- ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن بۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە
قاراپ ئېيتقان بالايشايەنكى ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرمەن، چۈنكى
ئۇلار بوينىنى قاتتىق قىلىپ مېنىڭ سۆزلىرىمنى ھېچقاچان ئاڭلىمىغان.

ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىمىز، ئۇنىڭ ئىنتىقام ئالالايمىز» دېيىشۋاتىدۇ. 11
لېكىن پەرۋەردىگار بولسا قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بىر پالۋان دەك مەن بىلەن

بىلدىمۇ، شۇڭا ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار بۇتلىشىپ غەلبە قىلالمايدۇ،
ئۇلار مۇۋەپپەقىيەت قازانغانچاق، قاتتىق خىجىل بولۇپ يەرگە قاراپ قالىدۇ،
مۇشۇنداق قىلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بۇ شەھەرنى توفەتكە ئوخشاش
قىلىمەن. 13 يېرۇسالېمداكى ئۆيلەر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئۆيلىرى، - يەنى
ئۇلارنىڭ ئۆزگىرىدە تۇرۇپ ئاسماندىكى بارلىق يۇلتۇز-سەييارىلەرگە خۇشبو
ياقتان ۋە مەندىن باشقا يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى تۆككەن بارلىق
ئۆيلىرى خۇددى توفەت دېگەن جايدەك بۇلغانغان جايلار بولدى. 14 ۋە
يەرسىيا پەرۋەردىگار ئۇنى بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن توفەتتىن قايتىپ كېلىپ،
پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭنىڭ ھويلىسىغا كىرىپ تۇرۇپ بارلىق خەلققە مۇنداق
دېدى: 15- ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن بۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە
قاراپ ئېيتقان بالايشايەنكى ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرمەن، چۈنكى
ئۇلار بوينىنى قاتتىق قىلىپ مېنىڭ سۆزلىرىمنى ھېچقاچان ئاڭلىمىغان.

ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىمىز، ئۇنىڭ ئىنتىقام ئالالايمىز» دېيىشۋاتىدۇ. 11
لېكىن پەرۋەردىگار بولسا قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بىر پالۋان دەك مەن بىلەن

بىلدىمۇ، شۇڭا ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار بۇتلىشىپ غەلبە قىلالمايدۇ،
ئۇلار مۇۋەپپەقىيەت قازانغانچاق، قاتتىق خىجىل بولۇپ يەرگە قاراپ قالىدۇ،
مۇشۇنداق قىلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بۇ شەھەرنى توفەتكە ئوخشاش
قىلىمەن. 13 يېرۇسالېمداكى ئۆيلەر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئۆيلىرى، - يەنى
ئۇلارنىڭ ئۆزگىرىدە تۇرۇپ ئاسماندىكى بارلىق يۇلتۇز-سەييارىلەرگە خۇشبو
ياقتان ۋە مەندىن باشقا يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى تۆككەن بارلىق
ئۆيلىرى خۇددى توفەت دېگەن جايدەك بۇلغانغان جايلار بولدى. 14 ۋە
يەرسىيا پەرۋەردىگار ئۇنى بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن توفەتتىن قايتىپ كېلىپ،
پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭنىڭ ھويلىسىغا كىرىپ تۇرۇپ بارلىق خەلققە مۇنداق
دېدى: 15- ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن بۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە
قاراپ ئېيتقان بالايشايەنكى ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرمەن، چۈنكى
ئۇلار بوينىنى قاتتىق قىلىپ مېنىڭ سۆزلىرىمنى ھېچقاچان ئاڭلىمىغان.

ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىمىز، ئۇنىڭ ئىنتىقام ئالالايمىز» دېيىشۋاتىدۇ. 11
لېكىن پەرۋەردىگار بولسا قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بىر پالۋان دەك مەن بىلەن

بىلدىمۇ، شۇڭا ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار بۇتلىشىپ غەلبە قىلالمايدۇ،
ئۇلار مۇۋەپپەقىيەت قازانغانچاق، قاتتىق خىجىل بولۇپ يەرگە قاراپ قالىدۇ،
مۇشۇنداق قىلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بۇ شەھەرنى توفەتكە ئوخشاش
قىلىمەن. 13 يېرۇسالېمداكى ئۆيلەر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئۆيلىرى، - يەنى
ئۇلارنىڭ ئۆزگىرىدە تۇرۇپ ئاسماندىكى بارلىق يۇلتۇز-سەييارىلەرگە خۇشبو
ياقتان ۋە مەندىن باشقا يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى تۆككەن بارلىق
ئۆيلىرى خۇددى توفەت دېگەن جايدەك بۇلغانغان جايلار بولدى. 14 ۋە
يەرسىيا پەرۋەردىگار ئۇنى بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن توفەتتىن قايتىپ كېلىپ،
پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭنىڭ ھويلىسىغا كىرىپ تۇرۇپ بارلىق خەلققە مۇنداق
دېدى: 15- ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن بۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە
قاراپ ئېيتقان بالايشايەنكى ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرمەن، چۈنكى
ئۇلار بوينىنى قاتتىق قىلىپ مېنىڭ سۆزلىرىمنى ھېچقاچان ئاڭلىمىغان.

چىقىرىڭلار، بولغان كىشىنى ئەزگۈچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار، بولسا، قىلغانلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن، قەھرىم پارتلاپ، تېمەك ھەممىنى كۆيدۈرىدۇ، ئۇنى ئۆچۈرەلەيدىغان ھېچكىم بولمايدۇ، 13 مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرەن، ئى جىلغا ئۆستىدە، تۈزلەڭلىكتىكى قىيادا ئولتۇرغۇچى، يەنى «كىم ئۆستىمىزگە چۈشۈپ ھۇجۇم قىلسۇن، كىم تۈپەيلىمىزگە بېسىپ كىرەلسۇن؟» دېگۈچى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14 مەن سىلەرنىڭ قىلمىشلىرىڭلارنىڭ مېۋىسى بويىچە سىلەرگە يېقىنلىشىپ جازا لايىم، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، ۋە مەن ئۇنىڭ ئورمانلىقىدا بىر ئوت ياقمەن، ئۇ بولسا ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممىنى كۆيدۈرۈپ تۈگىتىدۇ.

22

پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «بارغىن، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىغا چۈشۈپ بۇ سۆزنى شۇ يەردە قىلغىن: - 2 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئاڭلا، ئى داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇچى، يەھۇدا پادىشاھى - سەن، ئەلەمدار - خىزمەتكارلىرىڭ ۋە مۇشۇ دەۋرۋانلاردىن كىرىپ-چىقىدىغان خەلقىڭ، - 3 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئادالەت ۋە ھەقىقەتلىق يۈرگۈزۈڭلار، بولغان كىشىنى ئەزگۈچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار، مۇساپىرلارنى، يېتىم-يېسىرلەرنى ۋە تۇل خوتۇنلارنى ھېچ خارناماڭلار ياكى بۈزەك قىلماڭلار، گۇناھسىز قانلارنى بۇ يەردە تۆكەڭلار. 4 سىلەر بۇ ئەمەلەرگە ھەققەتەن ئەمەل قىلساڭلار، ئەمدى داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھلار، يەنى ئۇلار، ئۇلارنىڭ ئەمەلدار-خىزمەتكارلىرى ۋە خەلقى جەڭ ھارۇبلىرىغا ئولتۇرۇپ ۋە ئاتلارغا مىنىپ بۇ ئۇنىڭ دەۋرۋانلىرىدىن كىرىپ چىقىشىدۇ. 5 بىراق سىلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىمىساڭلار، مەن ئۆز نامىم بىلەن قەسەم ئىچكىنى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بۇ ئوردا بىر خارابە بولىدۇ، 6 چۈنكى پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھىنىڭ تېرى تۇغۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: - سەن ماڭا خۇددى گېلىئاد، لۇئاننىڭ چوققىسىدەك بولغىنىڭ بىلەن، بەرھەق مەن سېنى بىر چۆل-باياۋان، ئادەملەر ۋاز كەچكەن شەھەرلەردەك قىلمەن. 7 مەن ھەربىرى ياخشى قوراللانغان ۋەيران قىلغۇچىلارنى ساڭا قارشى ئەۋەتەن، ئۇلار «ئېھسىل كېدىرلىرىڭنى» كېسىۋېتىپ، ئوتقا تاشلايدۇ. 8 ئۇرغۇن ئەللەر بۇ شەھەردىن ئۆتۈپ، ھەربىرى يېقىندىن: «ئېھشىغا پەرۋەردىگار بۇ ئۇلۇغ شەھەرنى بۇنداق قىلغاندۇ؟» دەپ سورىدۇ. 9 ۋە ئۇلار جاۋابەن: «چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئەھدىسىدىن ۋاز كېچىپ، باشقا ئىلاھلارغا چوقۇنۇپ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرگەن» - دەيدۇ. 10 ئۇلارنىڭ يىغلىماڭلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاھ-زارناماڭلار، بەلكى سۈرگۈن بولغىنى ئۈچۈن قاتتىق يىغلاڭلار، چۈنكى ئۇ ئۆز يۇرتىغا ھېچقان قايىتىپ كەلمەيدۇ. 11 چۈنكى يەھۇدا پادىشاھى بوسياننىڭ ئوغلى، يەنى ئاتىسى بوسياننىڭ ئورنىغا تەختىگە ئولتۇرغان، بۇ يەردىن سۈرگۈن بولغان شالۇم تۇرغۇلۇق پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئۇ ھەرگىز بۇ يەرگە قايتمايدۇ. 12 چۈنكى ئۇ ئەسەر قىلىنىپ ئاپىرىلغان يۇرتقا تولىدۇ، ئۇ بۇ زېمىنى ئىككىنچى كۆرمەيدۇ. 13 ئۇنى ئادىلسىزلىق بىلەن، بالخانار-راۋاقلارنى ئادالەتسىزلىك بىلەن قۇرغانىڭ مالغا ۋاي! ئۇ قوشنىسىنى بىكار ئىشلىتىپ، ئەمگىكىگە ھېچقانداق ھەق بەرمەيدۇ، 14 ئۇ: «ئۆزۈمگە كەڭئاشا بىر ئوردىنى، ئازادە راۋاقلار بىلەن قوشۇپ سامەن، تاملىرىغا دېزىلەرنى كەڭ چىقىرىمەن، تاملىرىنى كېدىر تاختايلار بىلەن بېزەيمەن، ئۇلارنى بەرەڭ سىرايمەن» - دەيدۇ. [ئۇنىڭ مالغا ۋاي!] 15 سەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان تاختايلارنى چاپلاپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن بەلسەشەڭ قانداقۇ پادىشاھ بولۇشقا لايىق بولسىن؟ سېنىڭ ئاتاڭ يەپ-ئىچىشكە تەشەككۈر ئېيتىپ، ئادالەت ۋە دورۇس ئىشلارنى يۈرگۈزگەن ئەمەسمۇ؟ شۇڭا ئۇ بۇنىڭ ياخشىلىقىنى كۆرگەن. 16

23

مېنىڭ يايلىقىمىدىكى قويلارنى ھالاك قىلغۇچى ۋە تارقىتىۋەتكۈچى پادا باقتۇچىلارنىڭ مالغا ۋاي! - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 2 شۇڭا ئەسراڭنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى شۇنداق بېقۇتقان باقتۇچىلارغا مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر مېنىڭ پادامنى تارقىتىۋەتكەنسىلەر، ئۇلارنى ھەيدەۋەتكەنسىلەر ۋە ئۇلارنى ئەزىمگەنسىلەر ۋە ئۇلاردىن ھېچ خەۋەر ئالغانسىلەر، مانا، مەن سىلەرنىڭ قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى ئۆز بېشىڭلارغا چۈشۈرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار - 3 ۋە پادامنىڭ قالدىنى بولسا، مەن ئۇلارنى ھەيدەۋەتكەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن بىغەم، ئۇلارنى ئۆز يايلاقلىرىغا قايتۇرمەن، ئۇلار ئاۋۇپ كۆپىيىدۇ. 4 مەن ئۇلارنىڭ ئۆستىگە ئۇلارنى ھەقىقىي باقىدىغان باقتۇچىلارنى تىكلەيمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىنچى قورقايدۇ ياكى پارا كەندە بولمايدۇ، ئۇلاردىن ھېچقايسىسى كۆم بولمايدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 5 مانا، شۇ كۈنلەر

كېلىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن داۋۇت ئۈچۈن بىر «ھەققانىي شاخ» نى ئۆستۈرۈپ تىكلەيمەن، ئۇ پادىشاھ بولۇپ دانالىق بىلەن ھۆكۈم سۈرۈپ، زېمىندا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزىدۇ. 6 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە يەھۇدا قۇتقۇزۇلدى، ئىسرائىل ئامان-تىنچلىقتا تۇرىدۇ، ئۇ شۇ نامى بىلەن ئاتىلىدۇكى - «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىن». 7 شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - «ئىسرائىلارنى مەسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قىلىشقا تەييارلىنىدۇ، 8 بەلكى شۇ كۈنلەردە «ئىسرائىلارنى شامالدىكى زېمىندىن ۋە ئوزى ئۇلارنى ھەيدىگەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچىلىدۇ. ئاندىن ئۇلار ئۆز يۇرتىدا تۇرىدۇ. 9 پەيغەمبەرلەر توغرىلىق: - مېنىڭ كۆڭلۈم ئىچ-باغرىمدا سۇنۇقتۇر، سۆڭەكلىرىمنىڭ ھەممىسى تىترەيدۇ، مەن مەست بولغان ئادەم، شاراب تەرىپىدىن يېتىلگەن ئادەمگە ئوخشايمەن، بۇنداق بولۇشۇم پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەس سۆزلىرى تۈپەيلىدىدۇر، 10 چۈنكى زېمىن بولسا زىناخورلارغا تولغان، ئۇلارنىڭ يۈرۈشلىرى توغرا يولدا ئەمەس، ئۇلارنىڭ ھوقۇقى ھەققانىيلىق يولىدا ئەمەس. شۇڭا [پەرۋەردىگارنىڭ] لەنتى تۈپەيلىدىن زېمىن قاچىرايدۇ، دالادىكى ئوت-چۆپ سولىشىدۇ، 11 چۈنكى ھەم پەيغەمبەر ھەم كەھن حارام بولدى، ھەتتا ئۆز ئۆيۈمىدە ئۇلارنىڭ رەزىل قىلىشىنى بايقىدىم. - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 - شۇڭا ئۇلارنىڭ يولى ئۆزلىرىگە قاراڭغۇلۇقتا ماڭدىغان، تېپىلغان يوللاردەك بولىدۇ، ئۇلار يوللاردا پۈتلىشىپ، يىقىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار جازالاندىغان يىلدا مەن ئۇلارنىڭ بېشىغا يامانلىق چۈشۈرىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 13 مەن ئاۋۋال سامارىيەدىكى پەيغەمبەرلەردە ئەخمەقلىقنى كۆرگەنمەن، ئۇلار باتاللىقنى نامدا بېشارەت بېرىپ، خەلقىم ئىسرائىلنى ئازدۇرغان، 14 بىراق يېرۇسالېمدىكى پەيغەمبەرلەردىمۇ بىرگىچىلىك بىر ئىشنى كۆردۈم، ئۇلار زىناخورلۇق قىلىدۇ، يالغانلىقتا ماڭىدۇ، رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ قولىنى كۆچەيتىدۇكى، نەتىجىدە ھېچقايسىسى رەزىللىكتىن يانمايدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا سودومدەك، [يېرۇسالېمدا] ئورۇۋاتقانلار ماڭا گو مورردەك بولدى. 15 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار پەيغەمبەرلەر توغرىلىق مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئۇلارنى ئەمەن بىلەن ئورۇنلاندىم، ئۇلارغا ئوت سۈيىنى ئىچكىزگەنمەن، چۈنكى يېرۇسالېمدىكى پەيغەمبەرلەر ھاراملىقنى مەنبەسى بولۇپ، ھاراملىق ئۇلاردىن پۈتكۈل زېمىنغا تارقىلىپ كەتتى. 16 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سىلەرگە بېشارەت بېرۋاتقان پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار، ئۇلار سىلەرنى بىمەنلىككە يېتەكلەيدۇ، ئۇلارنىڭ سۆزلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئەمەس، بەلكى ئۆز كۆڭلىدە تەسەۋۋۇر قىلغان بىر كۆرۈنۈشنى سۆزلەۋاتىدۇ. 17 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى كۆزىگە تىلمايدىغانلارغا: «سىلەر ئامان-تىنچلىقتا تۇرىسىلەر»، دەيدۇ ۋە ئۆز كۆڭلىنىڭ جاھىلىقىدا ماڭدىغانلارنىڭ ھەربىرىگە: «ھېچقانداق يامانلىق بېشىڭلارغا چۈشمەيدۇ». - دەيدۇ. 18 بىراق ئۇلاردىن قايسى بىرى پەرۋەردىگارنىڭ كېڭىشىدە ئۇنىڭ سۆز-كلامىنى بايقاپ چۈشىنىش ۋە ئاڭلاش ئۈچۈن تۇرغان؟ ئۇلاردىن كىم ئۇنىڭ سۆزىنى قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغان؟ 19 مانا، پەرۋەردىگار ئىچىققان بىر بوران-چاپقۇن! ئۇنىڭدىن قەھر چىقتى، بەرھەق، دەھشەتلىك بىر قارا قۇيۇن چىقىپ كەلدى، ئۇ پىرقىراپ رەزىنلەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 20 ئۇنىڭ كۆڭلىدىكى نىيەتلىرىنى ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچى، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يانمايدۇ، ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى ئويىدىن چۈشىنىپ يېتىسىلەر. 21 مەن بۇ پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىمگەنمەن، لېكىن ئۇلار خەۋەرنى جار قىلىشقا قاترىغان، مەن ئۇلارغا سۆز قىلىدىم، لېكىن

بايىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىن يەھوئاكامنىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەكوتىياھ، يەھۇدا ئەمىر-شاھزادىلىرى، ھۈنەرۋەنلەر ۋە تۆمۈرچىلەرنى ئەسەرگە ئېلىپ بايلغا سۈزگۈن قىلغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ماگا ئۆز ئىبادەتخانىسى ئالدىدىكى ئىككى سېۋەت ئەنجۈرنى «مانا كۆر» دەپ كۆرسەتكەن. 2 بىر سېۋەتتە دەسلەپكى بېشقان ئەنجۈردەك ئىنتايىن ياخشى ئەنجۈرلەر بار ئىدى، ئىككىنچى سېۋەتتە يېڭى بولمىدىغان، ئىنتايىن ناچار ئەنجۈرلەر بار ئىدى. 3 ئاندىن پەرۋەردىگار ماگا: «ئەجە كۆردۈڭ، يەرەمىيا؟» - دەپ سورىدى. مەن: «ئەنجۈرلەرنى كۆردۈم، ياخشىلىرى بولسا ئىنتايىن ياخشى، ناچارلىرى يېڭى بولمىدىغان، ئىنتايىن ناچار ئىكەن» - دېدىم. 4 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماگا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 5 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن يەھۇدادىن سۈزگۈن بولغانلارنى، يەنى مېنىڭ بۇ يەردىن كالىدېلەرنىڭ زېمىنىغا ئەۋەتكەنلىرىمنى بۇ ياخشى ئەنجۈرلەردەك ياخشى دەپ قارايمەن، 6 مەن ئۇلارغا ياخشى بولسۇن دەپ كۆزۈمنى ئۇلارغا تىكسەن ۋە ئۇلارنى بۇ زېمىنغا قايتۇرىمەن، مەن ئۇلارنى غۇلتىپ تاشلىمايمەن، بەلكى ئۇلارنى قۇرغىمەن، ئۇلارنى يۇلۇپ تاشلىمايمەن، بەلكى تىكىپ ئۆستۈرىمەن. 7 مەن ئۇلارغا مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلدۈرگەن، مېنى تونۇيدىغان بىر قەلبىنى تەقدىم قىلسەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولمەن، چۈنكى ئۇلار پۈتۈن قەلبى بىلەن يېنىمغا قايتىدۇ. 8 لېكىن ناچار ئەنجۈرلەر، يەنى يېڭى بولمىدىغان، ئىنتايىن ناچار ئەنجۈرلەر قانداق بولغان بولسا، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بەرھەم، مەن يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى، ئەمىر-شاھزادىلىرىنى ۋە يېرۇسالېملىكلەرنىڭ قالغان قىسمىنى، بۇ زېمىندا قالغانلارنى ۋە مىسىردا تۇرۇۋاتقانلارنى شۇنىڭغا ئوخشاش قىلسەن، 9 مەن ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ۋە ھەممە سالغۇچى بىر ئۆيلىك بولۇشقا، كۆپلىگەن چۈشۈشكە تاپشۇرىمەن، مەن ئۇلارنى ھەيدەپ تەكەن بارلىق جايلاردا ئۇلارنى رەسۋاچىلىقتىن ئۆتۈپ، سۆز-چۈچەك، تاپا-تەنىڭ ئۆيىكىنى ۋە لەنەت سۆزلىرى بولۇشقا تاپشۇرىمەن. 10 مەن ئۇلارغا ھەم ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن يوقىتىلغۇچە ئۇلار ئارىسىغا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابانى ئەۋەتىمەن.

يوسىيانىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكامنىڭ تۆتىنچى يىلدا (يەنى بايىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ بىرىنچى يىلدا) يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى توغرىلىق يەرەمىياغا كەلگەن سۆز، - 2 بۇ سۆزنى يەرەمىيا يەنەمبەر يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ۋە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارغا ئېيتىپ مۇنداق دېدى: - 3 ئاموننىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئون تۆتىنچى يىلدىن باشلاپ بۈگۈنكى كۈنگىچە، بۇ يىگىرمە ئۈچ يىل پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماگا كېلىپ تۇرغان ۋە مەن تاڭ سەھەردە تونۇمىدىن تۇرۇپ ئۇنى سىلەرگە سۆزلەپ كەلدىم، لېكىن سىلەر ھېچ قۇلاق سالىدىڭلار، 4 ۋە پەرۋەردىگار سىلەرگە بارلىق خىزمەتكارلىرى بولغان يەنەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ كەلگەن، ئۇ تاڭ سەھەردە تونۇمىدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئەۋەتىپ كەلگەن، لېكىن سىلەر قۇلاق سىلماي ھېچ ئاڭلىمىدىڭلار. 5 ئۇلار: «سىلەر ھەربىرىڭلار يامان بولۇڭلاردىن ۋە قىلىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىدىن تۇۋا قىلىپ ياشاڭلار، مەن پەرۋەردىگار سىلەرگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەدىمدىن تارتىپ مەڭگۈگىچە تەقدىم قىلغان زېمىندا تۇرۇۋېرىسىلەر. 6 باشقا ئىشلارغا ئەگىشىپ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ چوقۇنماڭلار، مېنى قوللىرىڭلار ياشىغانلار بىلەن غەزەپلەندۈرمەڭلار، مەن سىلەرگە ھېچ پاماللىق كەلتۈرمەيمەن» - دەپ جاكارلىغان. 7 لېكىن سىلەر ماگا قۇلاق سالىدىڭلار، مېنى قوللىرىڭلار ياشىغانلار بىلەن غەزەپلەندۈرۈپ

تۇرۇڭلارغا زىيان كەلتۈردۈڭلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 8 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سىلەر مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالىغان بولغاچقا، 9 مانا، مەن شىمالدىكى ھەممە تەلەرنى ۋە مېنىڭ قۇلۇمنى، يەنى بايىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنى چاقىرتىمەن، ئۇلارنى بۇ زېمىنغا، ئۇنىڭدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارغا ھەمدە ئەتراپتىكى ھەممە ئەللەرگە قارىتىلىشىغا ئېلىپ كېلىمەن، مەن [مۇشۇ زېمىندىكىلەر ۋە ئەتراپتىكى ئەللەرنى] پۈتۈنلەي ۋەيران قىلىپ، ئۇلارنى تولىمۇ ۋەھشىلىك قىلمەن ھەم ئۇش-ئۇش ئۆيىكىنى، دائىملىق بىر خارابىلىك قىلمەن، 10 مەن ئۇلاردىن تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇراملىق ساداسىنى، توي بولۇۋاتقان يىگەت-قىزنىڭ ئاۋازىنى، تۆكەن تېشىنىڭ ساداسىنى ۋە چىراغ نۇرىنى مەھرۇم قىلمەن، 11 بۇ پۈتكۈل زېمىن ۋەيران ۋە دەھشەت سالغۇچى ئۆيىكىت بولىدۇ، ۋە بۇ ئەللەر بايىل پادىشاھىنىڭ بەتمىش يىل قۇللۇقىدا بولىدۇ. 12 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بەتمىش يىل توشقاندا، مەن بايىل پادىشاھىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئېلىنىڭ يېنىغا، شۇنداقلا كالىدېلەرنىڭ زېمىنى ئۈستىگە ئۆز قەبىلىكىنى چۈشۈرۈپ، ئۇنى مەڭگۈگە خارابىلىك قىلمەن. 13 شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ زېمىن ئۈستىگە مەن ئۇنى تەييارلىغان بارلىق سۆزلىرىمنى، جۈملىدىن بۇ كىتابتا يېزىلغانلارنى، يەنى يەرەمىيانىڭ بارلىق ئەللەرنى تەييارلىغان بېشارەتلىرىنى چۈشۈرمەن. 14 چۈنكى كۆپ ئەللەر ھەم ئۇلۇغ پادىشاھلار [بۇ پادىشاھ ھەم قۇملىرىشمۇ] قۇل قىلدۇ، مەن ئۇلارنىڭ قىلغان ئىشلىرى ۋە قوللىرى ياسىغانلىرى بويىچە ئۇلارنى جازالاي مەن. 15 چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ماگا [ئالامەت كۆرۈنۈشتە] مۇنداق دېدى: - مېنىڭ قۇلۇمدىكى غەزەپىمگە تولغان قەدەھنى ئېلىپ، مەن سېنى ئەۋەتكەن بارلىق ئەللەرگە ئىچكىزگىن، 16 ئۇلار ئىچىدۇ، ئۇيان-ئۇيان ئىرغاڭلايدۇ ۋە مەن ئۇلار ئارىسىغا ئەۋەتكەن قىلىچ تېپىلىدىن ساراڭ بولىدۇ. 17 شۇڭا مەن بۇ قەدەھنى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن ئالدىم ۋە پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتكەن بارلىق ئەللەرگە ئىچكىزدۈم، 18 - يەنى يېرۇسالېمغا، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە، ئۇنىڭ پادىشاھلىرىغا ۋە ئەمىر-شاھزادىلىرىگە، يەنى ئۇلارنى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك بىر خارابە، ۋەھشە، ئۇش-ئۇش ئۆيىكىنى بولۇشقا ھەم لەنەت سۆزلىرى بولۇشقا قەدەھنى ئىچكىزدۈم، 19 مىسىر پادىشاھى پەرۋەردىگار، خىزمەتكارلىرىغا، ئەمىر-شاھزادىلىرىغا ھەم خەلقىگە ئىچكىزدۈم، 20 بارلىق شالغۇت ئەللەر، ئۆز زېمىندىكى بارلىق پادىشاھلار، فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىندىكى بارلىق پادىشاھلار، ئاشكېلۇندىكىلەر، گازادىكلەر، ئەكوندىكلەرگە ۋە ئاشدودنىڭ قالدۇقلىرىغا ئىچكىزدۈم، 21 ئېدومدىكلەر، موئابدىكلەر ۋە ئامونىيلار، 22 ئۇنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى ھەم زېمىننىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، دېڭىز بويىدىكى بارلىق پادىشاھلار، 23 دېئەندىكلەر، تېمادىكلەر، يۈزدىكلەر ۋە چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتكەن ئەللەر، 24 ئەرەبىيەدىكى بارلىق پادىشاھلار ۋە چۆل-باياۋاندا تۇرۇۋاتقان شالغۇت ئەللەرنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، 25 زىمىندىكى بارلىق پادىشاھلار، ئېلامدىكى بارلىق پادىشاھلار، مېدىئالقلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، 26 شىمالدىكى بارلىق پادىشاھلارغا، يىراقتىكى بولسۇن، يېقىندىكى بولسۇن، بىر-بىرلەپ ئىچكىزدۈم، جاھاندىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ئىچكىزدۈم، ئۇلارنىڭ ئارقىدىن شېشاقنىڭ پادىشاھىمۇ [قەدەھنى] ئىچىدۇ، 27 ئاندىن سەن ئۇلارغا: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئىچكىلەر، مەست بولۇڭلار، قۇسۇڭلار، مەن ئاراڭلارغا ئەۋەتكەن قىلىچ تېپىلىدىن يىقىلىپ قايتىدىن دەس تۇرماڭلار، - دېگەن. 28 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار قۇلۇڭدىن ئېلىپ ئىچىشنى رەت قىلسا، سەن ئۇلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سىلەر چوقۇم ئىچىسىلەر!» - دېگەن. 29 چۈنكى مانا، مەن

ئۆز نامى بىلەن ئاتالغان شەھەر ئۈستىگە ئايەت چۈشۈرگىلى تۇرغان يەردە، سىلەر جازالانماي قالامسىلەر؟ سىلەر جازالانماي قالمايسىلەر، چۈنكى مەن يەرزىدە بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە قىلغىنى چۈشۈشكە چاقىرىمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 30 ئەمدى سەن [يەرەمىيا]، ئۇلارغا مۇشۇ بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىنى جاكارتلىغىن: - پەرۋەردىگار يۇقىرىدىن شەردەك ھۆركەيدۇ، ئۆز مۇقەددەس تۇراقلىقىدىن ئۆز ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ، ئۆزى تۇرۇۋاتقان جاي ئۈستىگە ھۆركەيدۇ، ئۆز ئۆزۈم چەيلىگۈچىلەر تۇلغاندەك يەرزىدە بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى ئەيىبلەپ تۇرالايدۇ. 31 ساداسى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە يېتىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللەر بىلەن دەۋامى بار، ئۇ ئەت ئىگىلىرىنىڭ ھەممىسى ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىدۇ، رەزىلەرنى بولسا، ئۇلارنى قىلچىقا تاپشۇرىدۇ، - پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ. 32 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، بالا يىتايەت ئەلدىن ئەلگە ھەممىسى ئۈستىگە چىقىپ تارقىلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن دەھشەتلىك بۇران-چاقىقۇن چىقىدۇ. 33 پەرۋەردىگار ئۆلتۈرگەنلەر يەرنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ياتىدۇ، ئۇلارغا ماتەم ئۆتۈلمەيدۇ، ئۇلار بىر يەرگە يىغىلمايدۇ، ھېچ كۈمۈلمەيدۇ، ئۇلار يەرزىدە تېزەكتەك ياتىدۇ. 34 باقىقۇچىلار، زارالار، ئالەكۈتۈرۈكلەر! توپا-چاڭ ئىچىدە ئېقىنىڭلار، ئۇ پادا يېتەكچىلەر! چۈنكى قىرغىن قىلىنىش كۈنلىرىڭلار يېتىپ كەلدى، مەن سىلەرنى تارقىتىۋېتىمەن، سىلەر ئۆرۈلگەن ئېسىل چىندەك پارچە-پارچە چىقىلسىلەر. 35 پادا باقىقۇچىلارنىڭ باشناھى، پادا يېتەكچىلەرنىڭ قاقار يولى يوقاپ كېتىدۇ. 36 باقىقۇچىلارنىڭ ئازابلىق پەريادى، پادا يېتەكچىلەرنىڭ زارالاشىرى ئاڭلىنىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ يالاقلىرىنى ۋەيران قىلىپ دەۋاندۇندۇ، 37 پەرۋەردىگارنىڭ دەھشەتلىك غەزىپى تۈپەيلىدىن، تىنچلىق قوراللىرى خارابە بولىدۇ. 38 پەرۋەردىگار ئۆز ئۆزۈسىنى تاشلاپ چىققان شەردەكتۇر، ئەزگۈچىنىڭ ۋەھشىيلىكى تۈپەيلىدىن، - «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ۋە [پەرۋەردىگارنىڭ] دەھشەتلىك غەزىپى تۈپەيلىدىن، ئۇلارنىڭ زېمىنى ۋەيرانە بولماي قالمايدۇ.

26

يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكام تەختكە ئولتۇرغان مەزگىلىنىڭ بېشىدا شۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سەن پەرۋەردىگارنىڭ تويىنىڭ ھويلىسىدا تۇرۇپ ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ تويىگە كىرگەن يەھۇدانىڭ بارلىق شەھەرلىرىدىكىلەرگە مەن ساڭا بۇيۇرغان ھەربىر سۆزلەرنى جاكارتلىغىن؛ ئەينەن ئېيتقىن! 3 ئۇلار بەلكىم ئاڭلاپ قوراي، ھەربىرى ئۆز رەزىل يولىدىن يانار، شۇنداق قىلسا، مەن قىلىشلىرىنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن بېشىغا كۆلپەت چۈشۈرمەيچى بولغان نىيىتىدىن ياتەن. 4 سەن ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: - «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ماڭا قۇلاق سالماي، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويغان ئەۋرەت-قانۇنۇمدا ماڭمىساڭلار، 5 مەن تاڭ سەھەردە ئورۇنمىدىن ئۆرۈپ ئەۋەتكەن خىزمەتكارلىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىمىساڭلار (سىلەر ئۇلارغا ھېچ قۇلاق سالماي كەلگەنسىلەر!)، 6 ئۇنداقتا، مەن شىلوهنى قانداق قىلغان بولسام، ئەمدى ئۇ ئۆيىنىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىمەن، شۇ يەھۇدىي پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللەرگە لەنەت سۆزى قىلىمەن.» 7 شۇنىڭ بىلەن كەھنلەر، پەيغەمبەرلەر ۋە بارلىق خەلق يەرەمىيانىڭ بۇ سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ تويىدە جاكارتلىغانلىقىنى ئاڭلىدى. 8 شۇنداق بولدىكى، يەرەمىيا بارلىق خەلققە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا تاپلىغان سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېيتىپ بەرگەندىن كېيىن، كەھنلەر ۋە پەيغەمبەرلەر ۋە بارلىق

27

يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيانىڭ تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى مەزگىلىدە، شۇ سۆز يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دەيدۇ: - ئاسارەتلەر ۋە بۇيۇتۇرۇقلارنى

ياساپ تۇز يويۇڭغا سال، 3 بۇ يۇيۇتۇرۇقلارنى ئېدومنىڭ پادىشاھىغا، موئابنىڭ پادىشاھىغا، ئامونىيەرنىڭ پادىشاھىغا، تۇرنىڭ پادىشاھىغا ۋە زېدوننىڭ پادىشاھىغا يېرۇسالىمغا، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئالدىغا كەلگەن ئۇلارنىڭ تۇز ئەپلىرىنىڭ قولى ئارقىلىق ئەۋەتكەن، 4 ھەر بىرىنى تۇز خوجا يىلىرىغا شۇنداق بىر خەۋەرنى يەتكۈزۈشكە بۇيرۇغىن. - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى يولغان يەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - تۇز خوجا يىلىرىغا مۇنداق دەڭلار: 5 مەن زېمىن ۋە زېمىن يۈزىدە تۇرۇۋاتقان ئادەملەر ۋە ھاياتلارنى زور قۇدرىم ۋە سوزۇلغان بىلىم بىلەن ياراتقانمەن، ۋە كىم كۆزۈمگە لايىق كۆرۈنسە، بۇلارنى شۇلارغا تەقدىم قىلىمەن. 6 ھازىر مەن بۇ زېمىنلەرنىڭ ھەممىسىنى بايلىق پادىشاھى، مېنىڭ قۇلۇم يولغان نېپوقانە سارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم، ھەممەت دادلىكى ھاياتلارنىمۇ تۇننىڭ قۇلۇقىدا بولۇشقا تەقدىم قىلدىم. 7 بارلىق ئەللەر تۇننىڭ، ئوغلنىڭ ھەم ئەۋرىشىنىڭ قۇلۇقىدا بولىدۇ، ئاندىن تۇز يېمىنىڭ ۋاقتى - سائىتى توشقاندا، كۆپ ئەللەر ۋە ئۇلۇغ پادىشاھلار تۇننى قۇلۇقتا سالىدۇ. 8 شۇنداق بولىدۇكى، قايسى ئەل ياكى پادىشاھلىق بايلىق پادىشاھى نېپوقانە سارنىڭ قۇلۇقىدا بولۇشى، يەنى يويۇنى بايلىق پادىشاھنىڭ يۇيۇتۇرۇقى ئاستىغا قويۇشنى رەت قىلسا، مەن شۇ ئەلنى نېپوقانە سارنىڭ قولى ئارقىلىق يوقا قىلىشقا چىقىمەن، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن جازا لايىمەن. - دەيدۇ يەرۋەردىگار. 9 - سىلەر بولسا كۇلار، «بايلىق پادىشاھنىڭ قۇلۇقىدا ھېچ بولماسىلەر» دېگەن پەيغەمبەرلەر كۇلارغا، بايلىق پادىشاھنىڭ كۆرگۈچىلەر كۇلارغا، رەم ئاچقۇچلىرى كۇلارغا ياكى جادۇگەرلەر كۇلارغا قۇلاق سالىما كۇلار، 10 چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىق قىلىپ بېشارەت بېرىدۇ، [گەپلىرىگە كىرسە كۇلار،] سىلەرنى تۇز يۇرتۇقلاردىن سۈرگۈن قىلىدۇ، چۈنكى تۇزۇم سىلەرنى يۇرتۇقلاردىن ھەيدەيمەن، سىلەر ئايۇت بولسىلەر. 11 لېكىن قايسى ئەل يويۇنى بايلىق پادىشاھنىڭ يۇيۇتۇرۇقى ئاستىغا قويۇپ قۇلۇقىغا كىرسە، شۇ ئەلنى تۇز يۇرتىدا تۇرغۇزىمەن، ئۇلار تۇننىڭ تېرىقچىلىق قىلىپ ياشايدۇ. 12 - مەن يەھۇدا پادىشاھى زەدە كىياغۇ شۇ سۆزلەر بويىچە مۇنداق دەيدىم: «يۇيۇتۇرۇق بايلىق پادىشاھنىڭ يۇيۇتۇرۇقى ئاستىغا قويۇپ تۇننىڭ ۋە تۇننىڭ خەلقىنىڭ قۇلۇقىدا بولسا كۇلار، ھايات قالسىلەر. 13 ئەمدى تېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ بايلىق پادىشاھنىڭ قۇلۇقىغا بويۇنىمغان ھەرقايسى ئەللەر توغرىسىدا دېگىندىك، سەن ۋە خەلقىڭ قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلمەيچى بولسىلەر! 14 پەيغەمبەرلەرنىڭ: «بايلىق پادىشاھنىڭ يۇيۇتۇرۇقىدا بولماسىلەر» دېگەن سۆزلىرىگە قۇلاق سالىما كۇلار، چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىقتىن بېشارەت قىلىدۇ. 15 مەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەس، - دەيدۇ يەرۋەردىگار، - لېكىن ئۇلار مېنىڭ نامىدا يالغاندىن بېشارەت بېرىدۇ، بۇ سۆزلەرنىڭ ئاقىۋىتى شۇكى، مەن سىلەرنى يۇرتۇقلاردىن ھەيدەيمەن، شۇنىڭدەك ئايۇت بولسىلەر، سىلەر ۋە سىلەرگە بېشارەت بەرگەن پەيغەمبەرلەر ئايۇت بولسىلەر». 16 ئاندىن مەن كەھنەلارغا ۋە بۇ بارلىق خەلققە مۇنداق دەيدىم: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سىلەرگە بېشارەت بېرىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ: «مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى قىممەتلىك قاچا-قۇچلار پات ئاردا بىلەن قاپتۇرۇلدى» دېگەن سۆزلىرىگە قۇلاق سالىما كۇلار، چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىقتىن بېشارەت قىلىدۇ. 17 ئۇلارغا قۇلاق سالىما كۇلار، بايلىق پادىشاھنىڭ قۇلۇقىدا بولسا كۇلار، ھايات قالسىلەر، بۇ شەھەر تېمىشقا ۋەيران بولسۇن! 18 ئەگەر بۇلار ھەقىقەتەن پەيغەمبەرلەر بولسا ھەم يەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلاردا بولسا، ئۇلار ھازىر يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ۋە يېرۇسالىمنىڭ ئۆزىدە قالغان قىممەتلىك قاچا-قۇچلار بايلىق ئېلىپ كېتىلسۇن دەپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى يولغان يەرۋەردىگارغا دۇئا-سلاۋەت قىلسۇن!

28

چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى يولغان يەرۋەردىگار شىككى مۇئابنىڭ پادىشاھىغا، ئامونىيەرنىڭ پادىشاھىغا، تۇرنىڭ پادىشاھىغا ۋە زېدوننىڭ پادىشاھىغا يېرۇسالىمغا، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئالدىغا كەلگەن ئۇلارنىڭ تۇز ئەپلىرىنىڭ قولى ئارقىلىق ئەۋەتكەن، 4 ھەر بىرىنى تۇز خوجا يىلىرىغا شۇنداق بىر خەۋەرنى يەتكۈزۈشكە بۇيرۇغىن. - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى يولغان يەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - تۇز خوجا يىلىرىغا مۇنداق دەڭلار: 5 مەن زېمىن ۋە زېمىن يۈزىدە تۇرۇۋاتقان ئادەملەر ۋە ھاياتلارنى زور قۇدرىم ۋە سوزۇلغان بىلىم بىلەن ياراتقانمەن، ۋە كىم كۆزۈمگە لايىق كۆرۈنسە، بۇلارنى شۇلارغا تەقدىم قىلىمەن. 6 ھازىر مەن بۇ زېمىنلەرنىڭ ھەممىسىنى بايلىق پادىشاھى، مېنىڭ قۇلۇم يولغان نېپوقانە سارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم، ھەممەت دادلىكى ھاياتلارنىمۇ تۇننىڭ قۇلۇقىدا بولۇشقا تەقدىم قىلدىم. 7 بارلىق ئەللەر تۇننىڭ، ئوغلنىڭ ھەم ئەۋرىشىنىڭ قۇلۇقىدا بولىدۇ، ئاندىن تۇز يېمىنىڭ ۋاقتى - سائىتى توشقاندا، كۆپ ئەللەر ۋە ئۇلۇغ پادىشاھلار تۇننى قۇلۇقتا سالىدۇ. 8 شۇنداق بولىدۇكى، قايسى ئەل ياكى پادىشاھلىق بايلىق پادىشاھى نېپوقانە سارنىڭ قۇلۇقىدا بولۇشى، يەنى يويۇنى بايلىق پادىشاھنىڭ يۇيۇتۇرۇقى ئاستىغا قويۇشنى رەت قىلسا، مەن شۇ ئەلنى نېپوقانە سارنىڭ قولى ئارقىلىق يوقا قىلىشقا چىقىمەن، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن جازا لايىمەن. - دەيدۇ يەرۋەردىگار. 9 - سىلەر بولسا كۇلار، «بايلىق پادىشاھنىڭ قۇلۇقىدا ھېچ بولماسىلەر» دېگەن پەيغەمبەرلەر كۇلارغا، بايلىق پادىشاھنىڭ كۆرگۈچىلەر كۇلارغا، رەم ئاچقۇچلىرى كۇلارغا ياكى جادۇگەرلەر كۇلارغا قۇلاق سالىما كۇلار، 10 چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىق قىلىپ بېشارەت بېرىدۇ، [گەپلىرىگە كىرسە كۇلار،] سىلەرنى تۇز يۇرتۇقلاردىن سۈرگۈن قىلىدۇ، چۈنكى تۇزۇم سىلەرنى يۇرتۇقلاردىن ھەيدەيمەن، سىلەر ئايۇت بولسىلەر. 11 لېكىن قايسى ئەل يويۇنى بايلىق پادىشاھنىڭ يۇيۇتۇرۇقى ئاستىغا قويۇپ قۇلۇقىغا كىرسە، شۇ ئەلنى تۇز يۇرتىدا تۇرغۇزىمەن، ئۇلار تۇننىڭ تېرىقچىلىق قىلىپ ياشايدۇ. 12 - مەن يەھۇدا پادىشاھى زەدە كىياغۇ شۇ سۆزلەر بويىچە مۇنداق دەيدىم: «يۇيۇتۇرۇق بايلىق پادىشاھنىڭ يۇيۇتۇرۇقى ئاستىغا قويۇپ تۇننىڭ ۋە تۇننىڭ خەلقىنىڭ قۇلۇقىدا بولسا كۇلار، ھايات قالسىلەر. 13 ئەمدى تېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ بايلىق پادىشاھنىڭ قۇلۇقىغا بويۇنىمغان ھەرقايسى ئەللەر توغرىسىدا دېگىندىك، سەن ۋە خەلقىڭ قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلمەيچى بولسىلەر! 14 پەيغەمبەرلەرنىڭ: «بايلىق پادىشاھنىڭ يۇيۇتۇرۇقىدا بولماسىلەر» دېگەن سۆزلىرىگە قۇلاق سالىما كۇلار، چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىقتىن بېشارەت قىلىدۇ. 15 مەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەس، - دەيدۇ يەرۋەردىگار، - لېكىن ئۇلار مېنىڭ نامىدا يالغاندىن بېشارەت بېرىدۇ، بۇ سۆزلەرنىڭ ئاقىۋىتى شۇكى، مەن سىلەرنى يۇرتۇقلاردىن ھەيدەيمەن، شۇنىڭدەك ئايۇت بولسىلەر، سىلەر ۋە سىلەرگە بېشارەت بەرگەن پەيغەمبەرلەر ئايۇت بولسىلەر». 16 ئاندىن مەن كەھنەلارغا ۋە بۇ بارلىق خەلققە مۇنداق دەيدىم: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سىلەرگە بېشارەت بېرىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ: «مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى قىممەتلىك قاچا-قۇچلار پات ئاردا بىلەن قاپتۇرۇلدى» دېگەن سۆزلىرىگە قۇلاق سالىما كۇلار، چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىقتىن بېشارەت قىلىدۇ. 17 ئۇلارغا قۇلاق سالىما كۇلار، بايلىق پادىشاھنىڭ قۇلۇقىدا بولسا كۇلار، ھايات قالسىلەر، بۇ شەھەر تېمىشقا ۋەيران بولسۇن! 18 ئەگەر بۇلار ھەقىقەتەن پەيغەمبەرلەر بولسا ھەم يەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلاردا بولسا، ئۇلار ھازىر يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ۋە يېرۇسالىمنىڭ ئۆزىدە قالغان قىممەتلىك قاچا-قۇچلار بايلىق ئېلىپ كېتىلسۇن دەپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى يولغان يەرۋەردىگارغا دۇئا-سلاۋەت قىلسۇن!

شۇ يىلدا، يەھۇدا پادىشاھى زەكەريا تەختكە ئولتۇرغان

دەسلەپكى مەزگىلدە، يەنى تۆتىنچى يىلى، بەشىنچى ئايدا، ئازۇرنىڭ ئوغلى، گېئوتون شەھىرىدىكى ھانايا پەيغەمبەر، كەھنلەر ۋە بارلىق خالايىق ئالدىدا يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ماگا. 2 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى يولغان يەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - «مەن بايلىق پادىشاھنىڭ يۇيۇتۇرۇقىنى سۇندۇرۇۋەتتىم! 3 بايلىق پادىشاھى نېپوقانە سار مۇشۇ يەردىن ئېيىكتەن، بايلىق ئاپارغان، يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، شىككى يىل ئۆتمەيلا مەن مۇشۇ يەرگە قاپتۇرۇپ ئېيىكتەن، 4 ۋە مەن يەھۇدا پادىشاھى، يەھوئاكىمىنىڭ ئوغلى يەكوتياھنى يەھۇدادىن بايلىق سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن تەڭ مۇشۇ يەرگە قاپتۇرۇپ يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرغان بارلىق خالايىق ئالدىدا ھانايا پەيغەمبەرگە سۆز قىلدى. 5 تاندىن يەرەميا پەيغەمبەر كەھنلەر ۋە يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرغان بارلىق خالايىق ئالدىدا ھانايا پەيغەمبەرگە سۆز قىلدى. 6 يەرەميا پەيغەمبەر مۇنداق دېدى: «تامىن! يەرۋەردىگار شۇنداق قىلسۇن! يەرۋەردىگار سېنىڭ بېشارەت بەرگەن سۆزلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرسۇنكى، ئۇ تۇننىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچلار ۋە يەھۇدادىن بايلىق سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسىنى مۇشۇ يەرگە قاپتۇرسۇن! 7 لېكىن تۇز قۇلۇقىغا ۋە بارلىق خەلقىڭ قۇلۇقىغا سېلىپ قويۇلدىغان مېنىڭ بۇ سۆزۈمنى ئاڭلا! 8 - مېنىڭ ۋە سېنىڭ بۇزۇن، قەدىم تار تېمىشقا بولغان پەيغەمبەرلەرمۇ نۇرغۇن پادىشاھلار ۋە ئۇلۇغ دۆلەتلەر توغرىلىق، تۇرۇش، ئاپەت ۋە ۋابالار توغرىلىق بېشارەت بېرىپ كەلگەن، 9 تىنچلىق-ئاۋاتلىق توغرىلىق بېشارەت بەرگەن پەيغەمبەر بولسا، شۇ پەيغەمبەرنىڭ سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاندا، ئۇ ھەقىقەتەن يەرۋەردىگار ئەۋەتكەن پەيغەمبەر دەپ تونۇلغاندۇر». 10 ئاندىن ھانايا پەيغەمبەر يەرەميا پەيغەمبەرنىڭ يويۇنۇرۇقى ئېلىپ ئۆتتى سۇندۇرۇۋەتتى. 11 ھانايا خەلق ئالدىدا سۆز قىلىپ: «يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن شۇنىڭغا ئوخشاش، شىككى يىل ئۆتمەيلا بايلىق پادىشاھى نېپوقانە سارنىڭ يۇيۇتۇرۇقى بارلىق ئەللەرنىڭ يويۇنۇش ئېلىپ سۇندۇرۇۋەتتىم!» دېدى. شۇنىڭ بىلەن يەرەميا پەيغەمبەر چىقىپ كەتتى. 12 ھانايا پەيغەمبەر يەرەميا پەيغەمبەرنىڭ يويۇنۇرۇقى ئېلىپ ئۆتتى سۇندۇرۇۋەتكەندىن بېزات كېيىن، يەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 13 بارغىن، ھاناياغا مۇنداق دېگىن: - يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سەن ياغاچتىن ياسالغان يۇيۇتۇرۇقى سۇندۇرغىنىڭ بىلەن، لېكىن تۇننىڭ ئورنىغا تۆمۈردىن يولغان يۇيۇتۇرۇقىنى سېلىپ قويغۇن! 14 چۈنكى

ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مەن شۇنىڭغا بۇ بارلىق ئەللەرنىڭ يولىغا تۆمۈردىن ياسالغان بۇيۇتۇرۇقنى سالىمەنكى، ئۇلار باي پادىشاھى ئېپوقادەنىڭ قۇللۇقىدا بولدى، بەرھەق، ئۇلار تېنىڭ قۇللۇقىدا بولدى، مەن ئۇنىڭغا ھەتتا دالدىكى ھايلۇلارنىمۇ تەقدىم قىلغانمەن»، 15 ئاندىن يەرەميا پەيغەمبەرگە: «قۇلاق سال، ھانانىيا! پەرۋەردىگار سېنى ئەۋەتكەن ئەمەس! سەن بۇ خەلقنى يالغانچىلىققا ئىشەندۈرگەنسەن! 16 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن سېنى يەر يۈزىدىن ئەۋەتۈپتەمەن! سەن دەل مۇشۇ يىلدا ئۆلسەن، چۈنكى سەن ئادەملەرنى پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىشقا دەۋەت قىلغانسەن»، 17 ھانانىيا پەيغەمبەر دەل شۇ يىلى بەتتىنچى ئايدا ئۆلدى.

29

يەرەميا نىڭ يېرۇسالېمدىن سۈرگۈن بولغانلار ئارىسىدىكى ھايات قالغان ئاقساقالارغا، كاهىنلارغا پەيغەمبەرلەرگە ۋە ئېپوقادەنىڭ سار ئەسىر قىلىپ بايلغا ئېلىپ كەتكەن بارلىق خەلققە يېرۇسالېمدىن بولغان خېتى: - 2 (خەت پادىشاھ يەكۇنىيا، خانىش، ۋەزىرلەر، ۋە ھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكى شاھزادە-ئەمىرلەر ۋە ھۇدەۋەرلەر يېرۇسالېمدىن كەتكەندىن كېيىن، 3 شۇنىڭ ئۇغلى ئەلاساھنىڭ ۋە ھىلىقىنىڭ ئۇغلى گەمارىيانىڭ قولى بىلەن يوللانغان - بەھۇدا پادىشاھى زەدەكنيا بۇ كىشىلەرنى بايلى پادىشاھى ئېپوقادەنىڭ ئالدىغا يوللىغان). يوللىغان خەت مۇنداق: - 4 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يېرۇسالېمدىن بايلغا سۈرگۈنگە ئەۋەتكەنلەرنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دەيدۇ: - 5 ئۆيلەرنى قۇرۇڭلار، ئۇلاردا تۇرۇڭلار، باغلارنى بەرپا قىلىڭلار، ئۇلارنىڭ مېۋىسىنى يەڭلار، 6 ئۆيلىنىڭلار، ئوغۇل-قىزلىق بولۇڭلار، ئوغۇللىرىڭلار ئۈچۈن قىزىلارنى ئېلىپ بېرىڭلار، قىزلىرىڭلارنى ئەرلەرگە ياتلىق قىلىڭلار، ئۇلارمۇ ئوغۇل-قىزلىق بولسۇن، شۇ يەردە كۆپىيىڭلار، ئازىيىپ كەتمەڭلار، 7 مەن سىلەرنى سۈرگۈنگە ئەۋەتكەن شەھەرنىڭ تىنچ-ئاۋاتلىقىنى ئەزدەڭلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ تىنچ-ئاۋاتلىقى بولسا، سىلەرمۇ تىنچ-ئاۋات بولىسىلەر. 8 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - ئاراڭلاردىكى پەيغەمبەرلەر ۋە سىلەرنىڭ بايلىرىڭلار سىلەرنى ئالداپ قويىسۇن، سىلەر ئۇلارغا كۆرگۈزگەن چۈشەرگە قۇلاق سالماڭلار، 9 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ نامىدا يالغاندىن بېشارەت بېرىدۇ، مەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەسمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 10 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - بايلغا بېكىتىلگەن يېتىم يىل توشقاندا، مەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا كېلىپ سىلەرگە ئىتىپاق كۆرسىتىمەنكى، سىلەرنى مۇشۇ يۇرتقا قايتۇرۇشۇم بىلەن سىلەرگە قىلغان شايائەتلىك ۋەدەمنى ئادا قىلىمەن، 11 چۈنكى ئۆزۈمنىڭ سىلەر توغرىلىق بۇلغانلىرىمنى، ئاپەت ئېلىپ كېلىدىغان ئەمەس، تىنچ-ئاۋاتلىق ئېلىپ كېلىدىغان، ئاخىردا سىلەرگە ئۆمۈردار كېلەكچى ئاتا قىلىدىغان پىلانلىرىمنى ئوبدان بىلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ماڭا ئىدا قىلىپ، يېنىمغا كېلىپ ماڭا دۇئا قىلىسىلەر ۋە مەن سىلەرنى ئاڭلايمەن، 13 سىلەر مېنى ئەزدەيسىلەر ۋە مېنى تاپسىلەر، چۈنكى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار بىلەن ماڭا ئىتىلىدىغان بولىسىلەر. 14 مەن ئۆزۈمنى سىلەرگە تاپقۇزغۇمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار - ۋە مەن سىلەرنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرگەن، مەن سىلەرنى مەيدۈتەكەن بارلىق ئەللەردىن ۋە مەيدۈتەكەن بارلىق جايلاردىن يىغمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن سىلەرنى ئېلىپ، ئەسلى سۈرگۈن قىلىپ ئايرىغان يۇرتقا قايتۇرغۇمەن. 15 سىلەر: «پەرۋەردىگار بىزگە بايلدا پەيغەمبەرلەرنى تىكلىدى» دېسەڭلار، 16 ئەمدى پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ

ئۇلار ئەمدى ئازايمايدۇ، مەن ئۇلارنىڭ ھۆرمىتىنى تاشۇرىمەن، ئۇلار ھېچ بەس بولمايدۇ. 20 ئۇلارنىڭ بالىرى قەدىمكىدەك بولدى، ئۇلارنىڭ جامائىتى ئالدىدا مەزمۇت تۇرغۇزۇلدى، ئۇلارنى خورغانلارنىڭ ھەممىسى جازالاندى. 21 ئۇلارنىڭ بېشى تۈزىلدى، ئۇلارنىڭ ھۆكۈم سۈزگۈچىسى ئۆزلىرى ئوتتۇرىسىدىن چىقىدۇ، مەن ئۆز بېشىغا كەلتۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ماڭا يېقىن كېلىدۇ، چۈنكى بېشىغا كەلگۈچى [جېنىنى] تەۋەككۈل قىلغۇچى ئەمەسمۇ؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 22 - شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن. 23 مانا، پەرۋەردىگار دىن چىققان بىر بوران-چاپقۇن! ئۆتىڭىز قەھر چىقتى، بەرھەق، دەھشەتلىك بىر قارا قۇيۇن چىقىپ كەلدى، ئۇ پەرقاب رەزىللەرنىڭ بېشىغا چۈشۈدۇ. 24 كۆڭلىدىكى نىيەتلەرنى ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى يانمايدۇ، ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى چۈشىنىپ يېتىسىلەر.

31

شۇ ۋاقىتتا، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن ئىسرائىلنىڭ جەمەتلىرىنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولدى. 2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - قىلىپتىن تامان قالغان خەلق، يەنى ئىسرائىل، چۆل-باياۋاندا ئىلتىپاتقا ئىگە بولغان، مەن كېلىپ ئۇلارنى ئارام ئاپتۇرغۇم. 3 پەرۋەردىگار يىراق يۇرتتا بىزگە كۆرۈنۈپ: «مەن سېنى مەڭگۈ بىر مۇھەببەت بىلەن سۆيۈپ كەلدىم، شۇڭا مەن ئۆزگەرمەس مېھرىبانلىق بىلەن سېنى ئۆزۈمگە تارتىپ كەلگەنمەن. 4 مەن سېنى قايتىدىن قۇرمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن قۇرۇلسەن، ئۇ ئىسرائىل قىزى! سەن قايتىدىن دايلەرنى ئېلىپ شاد-خۇرام قىلغانلارنىڭ ئۆسۈللىرىغا چىقىسەن. 5 سەن قايتىدىن سامارىيەنىڭ تاغلىرى ئۈستىگە ئۈزۈمزارلار تىكىسەن، ئۇلارنى تىككۈچىلەر ئۆزلىرى تىكىپ، مۇسبىتى ئۆزلىرى بىدۇ. 6 چۈنكى ئەفراتنىڭ ئېگىزلىكىدە تۇرغان كۆزەتچىلەر: «ئۇرۇڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا ئىبادەت قىلىشقا زىننەتقا چىقايلى!» - دەپ ندا كۆتۈرىدىغان كۈنى كېلىدۇ. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ياقۇپ ئۈچۈن شاد-خۇراملىق بىلەن ناخشا ئېيتىڭلار، ئەللەرنىڭ بېشى بولغۇچى ئۈچۈن ئايىھاي كۆتۈرۈڭلار، جاكارلاڭلار، مەدھىيە ئوقۇپ: «ئۇ پەرۋەردىگار، سېنىڭ خەلقىڭنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ قالدسىنى قۇتقۇزغايىسەن!» - دەڭلار! 8 مانا، مەن ئۇلارنى شىمالىي يۇرتلاردىن ئېچكەنمەن، بەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن يىغمەن، ئۇلار ئارىسىدا ئەمەللەر ۋە توكۇرلار بولدى، ھامىلدار ۋە تۇغاي دېگەنلەر بىللە بولدى، ئۇلار ئۇلۇغ بىر جامائەت بولۇپ قايتىپ كېلىدۇ. 9 ئۇلار يىغا-زارلار كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، ئۇلار دۇئا-تلاۋەت قىلغاندا ئۇلارنى يېتەكلەيمەن، مەن ئۇلارنى ئېرىق-ئۆستەڭلەر بويىدا، ھېچ پۇتلاشمايدىغان تۈز يول بىلەن يېتەكلەيمەن، چۈنكى مەن ئىسرائىلغا ئاتا بولىمەن، ئەفرات بولسا مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇمدۇر. 10 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئاڭلاڭلار، ئۇ ئەللەر، دېڭىز بويىدىكى يىراق يۇرتلارغا: - «ئىسرائىلنى تارقاقچى ئۆي قايتىدىن يىغدۇ، پادا باققۇچى پادىسىنى باققاندا ئۇ ئۇلارنى باقدۇ، 11 چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇپنى بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزغان، ئۇنىڭغا مەھجەمەت بولۇپ ئۆزىدىن زور كۈچلۈك بولغۇچىنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغان!» - دەپ جاكارلاڭلار. 12 ئۇلار كېلىپ زىئۇدىكى ئېگىزلىكلەردە شاد-خۇراملىقتا تۇلايدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىدىن، يەنى يېڭى شارابىن، زەيۈن مېيىدىن، مال-ۋاراننىڭ قولىرىدىن بەرق ئۆردۇ، ئۇلارنىڭ جېنى خۇددى مول سۇغرىلغان باغدە بولدى، ئۇلار ئىككىنچى ھېچ سولاشمايدۇ. 13 شۇ چاغدا قىزار ئۆسۈلدا شالدىنىدۇ، يىگىتلەر ۋە مۇسەپپىلارمۇ تەڭ شۇنداق بولدى، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى شاد-خۇراملىققا ئايلايدۇرىمەن، مەن ئۇلارغا تەسەللى بېرىپ، دەرد-

ئەمىلىنىڭ ئورنىغا ئۇلارنى شادلىققا چۆمدۈرمەن. 14 مەن كەسلىنىڭ مۇجىلىق بىلەن توغۇزغۇمەن، خەلق ئىلتىپاتىغا قانائەت قىلدۇ. دەيدۇ پەرۋەردىگار. 15 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - راماد شەھىرىدە بىر سادا، ئاچچىق يىغا- زارنىڭ يىغىنى ئاڭلىغۇدۇ، بۇ راھىلەنىڭ ئۆز بالىلىرى ئۈچۈن كۆتۈرگەن ئاد-زارلىرى، چۈنكى ئۇ بالىلىرى بولمىغاچقا، تەسەللىنى قوبۇل قىلماي يىغان كۆتۈرىدۇ. 16 پەرۋەردىگار [ئۆتكىنغا] مۇنداق دەيدۇ: - يىغا-زارىڭنى توختات، كۆزلىرىڭنى ياشلاردىن تارت، چۈنكى مۇنۇ تارىقات جاپايىگىن مەۋە بولىدۇ. - دەيدۇ پەرۋەردىگار. - ئۇلار دەشمەنىڭ زېمىنىدىن قايتىدۇ؛ 17 بەرھەق، كېلەچىككە ئۈمىدلىك بولىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ۋە سېنىڭ بالىلىرىڭ يەنە ئۆز چىگرىسىدىن كىرىپ كېلىدۇ. 18 مەن دەروەقە ئەفراتنىڭ ئۆزى توغۇرلۇق ئۆكۈنۈپ: «سەن بىزگە شاش تورپاققا تەربىيە بەرگەندەك ساۋاق- تەربىيە بەردىڭ، ئەمدى بىزنى توۋا قىلدۇرغۇسەن، بىز شۇنىڭ بىلەن توۋا قىلىپ قايتىپ كېلىمىز، چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايمىزدۇرسەن؛ 19 چۈنكى بىز توۋا قىلدۇرۇلۇشىمىز بىلەن ھەقىقەتەن توۋا قىلدۇق؛ بىز ئۆزىمىزنى تونۇپ يەتكەندىن كېيىن، يۆتمىزنى ئۇرۇدۇق؛ بىز ياشلىقىمىزدىكى [قىلمىشىڭنى] شەرم-ھاياسى تۈپەيلىدىن نومۇس قىلىپ، خىجالەتتە قالدۇق!» - دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. 20 ئەفرات ماكانىسىدە جان-جىگەر بالام ئەمەسمۇ؟ چۈنكى مەن ئۇنى تەيىلىگەن تەقدىردىمۇ، ئۇنى ھەردائىم كۆڭلۈمدە سېغىنىمەن؛ شۇڭا ئىچ-باغرىم ئۆتكىنغا ئاغرىۋاتىدۇ، مەن ئۆتكىنغا رەھم قىلىسام بولمايدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 21 - شۇڭا ئۆزۈڭگە يول بەلگىلەرنى بېكىتىپ قويغىن، سەن سۈرگۈنگە ماڭغان بولغا، شۇ كۆتۈرۈلگەن بولغا كۆڭۈل قويۇپ دىققەت قىلغىن؛ ھازىر شۇ بىلەن قايتىپ كەل، ئى جان-جىگىرىم ئىسرائىل قىزى، مۇشۇ شەھەرلىرىگە قاراپ قايتىپ كەل! 22 سەن قاچانغىچە تېنەپ يۈرسەن، ئى يولدىن چىققۇچى قىزىم؟ چۈنكى پەرۋەردىگار بەر يۈزىدە يېڭى تىش يارىتىدۇ: - ئايال كىشى باتۇرنىڭ تەزىپىدا يېيىشىپ خەۋەر ئالىدۇ! 23 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرگىنىدە يەھۇدانىڭ زېمىنىدا ۋە شەھەرلىرىدە خەقلەر يەنە [يېرۇسالېم توغۇرلۇق]: «پەرۋەردىگار سېنى بەختلىق قىلغاي، ئى ھەقىقەتلىق تۇرغان جاي، پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ تېغى!» دەيدىغان بولىدۇ. 24 شۇ يەردە يەھۇدا - شەھەرلىرىدىكىلەر، دېھقانلار ۋە پادىشاھلار ئۈچۈن كۆچمەن چارۋىچىلار ھەممىسى بىللە تۇرىدۇ. 25 چۈنكى مەن ھېرىپ كەتكەن جان ئىگىلىرىنىڭ ھاجىتىدىن چىقىمەن، ھەربىر ھالدىن كەتكەن جان ئىگىلىرىنى يېڭىلاندۇرغۇمەن. 26 مەن [يەرەميا] بۇنى ئاڭلاپ ئويغاندەن، ئەتراپقا قارىدىم، ناھايىتى تاللىق ئۆخلاپتىمەن. 27 مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن ئىسرائىل جەمەتىدە ۋە يەھۇدا جەمەتىدە ئىنسان نەسلىنى ۋە ھايۋانلارنىڭ نەسلىنى تېرىپ ئۆستۈرگەن. 28 شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئۇلارنى يۇلۇش، سۈكۈش، ھاللاق قىلىش، ئاغدۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلارغا نەزىمىنى سالغاندەك، مەن ئۇلارنى قۇرۇش ۋە تىكىپ ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، ئۇلارغا نەزىمىنى سالغاندەك، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 29 شۇ كۈنلەردە ئۇلار يەنە: «ئاتلار ئاچچىق-چۈچۈك ئۆزۈملەرنى يېگەن، شۇڭا بالىلارنىڭ چىشى قىرىق سېزىلىدۇ» دېگەن مۇشۇ ماقالىنى ھېچ ئىشلەتمەيدۇ. 30 چۈنكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈدۇ، ئاچچىق-چۈچۈك ئۆزۈملەرنى يېگەنلەرنىڭ بولسا، ئۆزىنىڭ چىشى قىرىق سېزىلىدۇ. 31 مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى بىلەن يېڭى ئەھدە تۈزگەن، 32 بۇ ئەھدە ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدەگە ئوخشىمايدۇ؛ شۇ ئەھدىنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىنى قولىدىن تۇتۇپ مىسىردىن

يەھۇدا پادىشاھى زەدەكيانىڭ ئونىنچى يىلى، يەرەمياغا پەرۋەردىگاردىن كەلگەن سۆز تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن (شۇ يىلى نېپوقادەنەسارنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئىدى؛ 2 شۇ چاغدا بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمنى قورشۇۋالغانىدى، يەرەميا پەيغەمبەر بولسا يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدىكى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا قاماپ قويۇلغانىدى. 3 چۈنكى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكيا ئۇنى ئەيىبلەپ: «ئېشىققا سەن: «مانا، مەن بۇ شەھەرنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرغۇمەن؛ ئۇ ئۇنى ئىشغال قىلدۇ، يەھۇدا پادىشاھى زەدەكيا كەلدىلەرنىڭ قولىدىن قېچىپ قۇتۇلالمىدۇ؛ چۈنكى ئۇ بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلماي قالمايدۇ؛ ئۆزىنىڭ بىلەن يۈز ئورمان سۆزلىشىدۇ، ئۆز كۆزى بىلەن ئۇنىڭ كۆزىگە قارايدۇ. ئۆز دەكياپى بايلغا ئاپىرىدۇ، ئۇ مەن ئۆتكىنغا يېقىنلىشىپ تولۇق بىر تەرەپ قىلغۇچە شۇ يەردە تۇرىدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ سىلەر كەلدىلەر بىلەن قارىلاشسا كۆڭلۈمۇ غەلبە قىلالايسىلەر! - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - دەپ بېشارەت بېرسەن؟» - دەپ ئۇنى قاماپ قويغانىدى. 6 يەرەميا: - پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى - دەيدۇ: 7 مانا، تاغنىڭ شاللىمىنىڭ ئوغلى ھانانەئەل يىنىڭغا كېلىپ: «ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئانا توتىتىكى ئېتىزىمى سېتىۋال، چۈنكى ئۇنى سېتىۋېلىشقا سېنىڭ ھەممەتلىك ھوقۇقۇڭ بار» - دەيدىغان بولىدۇ. 8 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ دېگەندەك تاغامنىڭ ئوغلى ھانانەئەل، قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا يېنىمغا كېلىپ ماڭا: «بىنىامىننىڭ

زېمىندىكى مېنىڭ ئاناتوتىكى ئېتىزىنى سېتىۋالغايەن، چۈنكى ھەججە مەت ھوقۇقى سېتىۋالغۇدۇر، تۈزۈك ئۈچۈن سېتىۋال» - دېدى، ئاندىن مەن بۇنىڭ ھەققىدە تەن پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى ئىكەنلىكىنى بىلىپ بەتتىم. 9 شۇڭا مەن تاغماننىڭ ئوغلى ھانامە ئەلدىن ئاناتوتىكى بۇ ئېتىزنى سېتىۋالدىم، پۇلى، يەنى ئون يەتتە شەكەل كۆمۈشنى گىرگە سېلىپ تولىدىم. 10 مەن توختام خېتىگە ئىمزا قۇيۇپ، ئۈستىگە مۇھۇرنى بېسىپ چىقتىم؛ بۇنىڭغا گۇۋاھچىلارنى كۇۋاھ بەرگۈزدۈم، كۆمۈشنى تارازغا سالدىم، 11 توختام خېتىنى قولۇمغا ئالدىم، - بىرسىدە سودا تۈزۈمى ۋە شەرتلىرى خاتىرىلىنىپ چىقتى، يەنە بىرىمى چىقتى، ئىككىسىنى - 12 ۋە مەن تاغماننىڭ ئوغلى ھانامە ئەلنىڭ كۆز ئالدىدا، بۇ سودا خېتىگە ئىمزا قۇيغان گۇۋاھچىلار ۋە قاراۋۇللارنىڭ ھۆكۈمىدە ئولتۇرغان يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسى ئالدىدا خەتلەرنى مائاسىياھنىڭ ئەۋزىسى، نېرىيانىڭ ئوغلى بولغان بارۇققا تاپشۇردۇم. 13 ئۇلارنىڭ ئالدىدا مەن بارۇققا مۇنداق تاپلاپ دېدىم: - 14 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - بۇ خەتلەرنى، يەنى چىقتىرىلغان ۋە چىقتىرىلمىگەن بۇ توختام خەتلەرنى ئېلىپ، بۇلار ئۇزۇن ۋاقىتقىچە ساقلانۇن دەپ ساپال ئىدىش ئىچىگە سالغىن، 15 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - كەلگۈسىدە بۇ زېمىندا ھەم ئۆيلەر، ھەم ئېتىزلەر، ھەم ئۆزۈمبارلار قايتىدىن سېتىۋېلىنىدۇ. 16 مەن توختام خېتىنى نېرىيانىڭ ئوغلى بولغان بارۇققا تاپشۇرغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدىم: - 17 «ئاي، رەب پەرۋەردىگار! مانا، سەن ئاممان-زېمىنى ئۆزۈڭنىڭ زور قۇدرىتىڭ ۋە سوزۇلغان بىلىشىڭ بىلەن ياسىغانسەن، ساڭا ھېچقانداق ئىش تەس ئەمەستۇر، 18 سەن مىڭلىغان كىشىلەرگە رەھم - شەپقەت كۆرسىتىسەن ھەمدە ئاتلارنىڭ قەيلىكىنىڭ جازاسىنىمۇ كېيىن بالىلارنىڭ قوينىغا قايۇرسەن، ئاي سەن ئۇلۇغ، قۇدرەت ئىگىسى تەڭرىدۇرسەن - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار سېنىڭ نامىڭدۇر، 19 ئوي-ئىشلىرىڭدا ئۇلۇغ، قىلغان ئىشلىرىڭدا قۇدرەتلىكسەن، كۆزلىرىڭ بىلەن ئىنسان بالىلارنىڭ ئۆز يولىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ مېۋىسى بويىچە ھەربىگە [ئىنئام ياكى جازا] قايۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ بارلىق يولىرىنى كۆزلىگۈچىدۇرسەن، 20 - سەن بۇگۈنكى كۈنگىچە مىسىر زېمىنىدا، ئىسرائىل ئىچىدە ھەم بارلىق ئىنسانلار ئارىسىدا مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى ھەم كارامەتلەرنى ئايان قىلىپ كەلگەنسەن، شۇڭلاشقا بۇگۈنكىچە سېنىڭ نامىڭ ئېغىزدىن ئېغىزغا قارىلىپ كەلمەكتە. 21 سەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر قۇدرەتلىك قولۇڭ، سوزۇلغان بىلىشىڭ ۋە دەھشەتلىك ۋەھشەت ئارقىلىق ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغانسەن، 22 سەن ئۇلارغا ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلىنمەن دەپ قەسەم قىلغان، سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان بۇ زېمىننى تەقدىم قىلغانسەن. 23 ئۇلار دەرۋەقە زېمىنغا كىرىپ ئۇنىڭغا ئىگە بولغان، لېكىن ئۇلار سېنىڭ ئاۋازىڭغا قۇلاق قىلمىغان، ئەۋرات-قائۇنۇڭدا ما ئىشغان، ئۇلارغا ئەمىر قىلغانلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئەمەل قىلمىغان، شۇڭا سەن بۇ كۆپلەپلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرگەنسەن. 24 مانا، شەھەرنى بېسىپ كىرىش ئۈچۈن سېلىنغان سېلىپ چىقىرىلغان دۆڭلۈك-پوتەلەرگە قارىغايەن! قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ئۇيا تېپىلدىن شەھەر ھۇجۇم قىلىۋاتقان كادىلېرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلماي قالمايدۇ، سەن ئالدىنلا ئېيتقىنىڭ ھازىر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى، مانا، تۈزۈك كۆرسەن. 25 لېكىن سەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، گەرچە شەھەر كادىلېرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدىغان بولسىمۇ، ماڭا: «تۈزۈك ئۈچۈن ئېتىزنى كۆمۈشكە سېتىۋال ۋە بۇنى گۇۋاھچىلارغا كۆرگۈزگەن؟!» - دېدىڭ.». 26 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرمەيىغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 27

قايتىدىن كۆمۈشكە ئېتىزلارنى سېتىۋالدى، توختام خەتلەرگە ئىزا قويدۇ، مۇھەرلەپ، گۇۋاھچىلارنى گۇۋاھقا ھازىر قىلدۇ، چۈنكى مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرەن - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

33

يەرەمياھىنى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا قاماپ قويۇلغان ۋاقتىدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 - ئىشنى قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار، ئىشنى شەكىللەندۈرگۈچى ھەم ئۇنى بېكىتكۈچى مەنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيمەن - پەرۋەردىگار مېنىڭ نامىمدۇر - 3 ماڭا ئىتتىجا قىل، مەن ساڭا جاۋاب قايتۇرغىمەن، شۇنداقلا سەن بىلمەيدىغان، بۈيۈك ھەم تىلىمات ئىشلارنى ساڭا ئايان قىلىمەن. 4 چۈنكى [دۇشمەننىڭ] دۇڭ پوتەبىرىگە ھەم قىلىچىغا تاقابلىق تۇرۇشقا ئىستېھكاملار قىلىش ئۈچۈن چىقىلغان بۇ شەھەردىكى ئۆيلەر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئوردىلىرى توغرىلىق ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: 5 «كالدېلەر بىلەن قارشىلىشىمەن» دەپ شەھەرگە كىرگەنلەرنىڭ ھەممىسى، پەقەت مەن غەزەپ ۋە قەھەردىم ئۈزۈۋەتكەنلەرنىڭ جەسەتلىرى بىلەن بۇ ئۆيلەرنى تۈلدۈرۈش ئۈچۈن كەلگەنلەر، خالاس. چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكى تۈپەيلىدىن يۈزۈمنى بۇ شەھەردىن ئۈرۈپ يوشۇرغانمەن. 6 ھالبۇكى مانا، مەن بۇ شەھەرگە شىپا قىلىپ دەردىگە دەرمان بولمەن، مەن ئۇلارنى ساقايتىمەن، ئۇلارغا چەكسىز ئارامبەخش ھەم ھەقىقەتنى بېشىپ ئايان قىلىمەن. 7 مەن يەھۇدانى ھەم ئىسرائىلنى سۈرگۈندۈرۈپ ئەسلىگە كەلتۈرگەن، ئۇلارنى ئاۋۋاللىقىدەك قۇرۇپ چىقىمەن. 8 مەن ئۇلارنى مەن بىلەن قارشىلىشىپ گۇناھقا يېتىپ سادىر قىلغان بارلىق قەبىلىكىدىن پاكلايدۇرغىمەن، مېنىڭ ئالدىدا گۇناھقا يېتىپ، ماڭا ئاسىيلىق قىلغان بارلىق قەبىلىكىدىكى كەچۈرگەن، 9 يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر مەن ئۇلارغا يەتكۈزگەن بارلىق ئىلتىپاتنى ئاڭلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن بۇ [شەھەر] كىشىنى شادلاندىرۇپ، ئۆزۈمگە مەدھىيەلەرنى قوزغاپ، شان-شەرەپ كەلتۈرۈپ نام-شۆھرەت ھاسىل قىلدۇ، ئەللەر مەن ئۇلارغا يەتكۈزگەن بارلىق ئىلتىپات ۋە ئارامبەخشلىكتىن [مەندىن] قورقۇپ تەرتەيدىغان بولىدۇ. 10 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سىلەر مۇشۇ يەر توغرىلىق: «ئۇ بىر خارابىلىك، ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىز بولدى!» دەپسىلەر - دۇرۇس. لېكىن خارابە بولغان، ئادەمزاتسىز، ئاھالىسىز، ھايۋاناتسىز بولغان يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە ۋە يېرۇسالېم كۈچلىرىدا 11 يەنە تاماشىنىڭ ساداسى، شاد-خۇراملىق ساداسى ۋە توي بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىدۇ، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە «شەككۈز قۇربانلىقلىرى» نى ئاپارغانلارنىڭ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر» دەيدىغان ئاۋازلىرى قايتىدىن ئاڭلىنىدۇ، چۈنكى مەن سۈرگۈن بولغانلارنى قايتۇرۇپ زېمىندىكى ئاۋاتلىقنى ئەسلىگە كەلتۈرگەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - خارابە بولغان ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىز بولغان بۇ يەردە ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىدە قوي باقتۇچىلارنىڭ ئۆز پادىلىرىنى ياقىتۇرغان قاتلىرى قايتىدىن بار بولىدۇ، 13 [جەنۇبىي] تاغلىقتىكى شەھەرلەردە، [غەربىي] يەھۇدانىڭ «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىكى شەھەرلەردە، جەنۇبىي باباۋانلاردىكى شەھەرلەردە، بىنياميننىڭ يۇرتىدا، يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى يېزىلىرىدا ۋە يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدىمۇ قوي پادىلىرى ئۇلارنى سانغۇچىنىڭ قولى تاستىدىن قايتىدىن ئوتتۇرۇدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14 مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن ئىسرائىل جەمەتىگە ھەم يەھۇدا جەمەتىگە ئېيتقان شەپقەتلىك ۋەدەمگە ئەمەل

34

بابىل پادىشاھى نبوقادنەسار، پۈتۈن قوشۇن ۋە ھۆكۈمرانلىقىغا بېقىنغان بارلىق پادىشاھلىقلار ۋە ئەللەرنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمغا ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى بارلىق شەھەرلەرگە جەڭ قىلغان ۋاقتىدا، پەرۋەردىگار بىلەن يەھۇداغا كەلگەن سۆز: 2 - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - زەدەكىيانىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، بۇ شەھەرنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرغىمەن، ئۇ ئۇنىڭغا ئوت قۇيۇپ كۆيدۈرۈپ تىتىدۇ. 3 سەن بولساڭ، ئۇنىڭ قولىدىن قانچامۇ ئىسەن، بەلكى سەن تۇتۇلۇپ ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلسەن، سېنىڭ كۆزلىرىڭ بابىل پادىشاھىنىڭ كۆزلىرىگە قارايدۇ، ئۇنىڭ بىلەن يۈز ئۇرانە سۆزلىشىسەن ۋە سەن بايلغا سۈرگۈن بولۇپ كېتىسەن. 4 لېكىن، ئۇ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا، پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۇغراڭدا مۇنداق دەيدۇ: - سەن قىلىچ بىلەن ئۆلمەيسەن، 5 سەن ئامان-تىنچلىقتا ئۆلسەن، ئاتا-بوۋىلىرىڭ بولغان تۈزۈلگەن ئىشلىرىگىكى پادىشاھلار ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ خۇشبۇي ياققانداك ئۇلار ئۇخشايدۇ سەن ئۇخشايدۇ [خۇشبۇي] ياقىدۇ، ئۇلار سەن ئۈچۈن: «ئادا، شاھم!» دەپ ماتەم تۇتۇدۇ، چۈنكى مەن شۇنداق ۋەدە قىلغانمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 6 ئاندىن يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھوشافات ئېيتتى. 7 شۇ چاغدا بابىل

پادشاهنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمدا ۋە يەھۇدانىڭ قالغان شەھەرلەردە، يەنى لاھىشا ۋە ئازكەنتتا جەڭ قىلىۋاتاتتى، چۈنكى يەھۇدانىڭ مۇستەھكەم شەھەرلەر ئارىسىدىن پەقەت بۇلارلا ئىشغال بولغانىدى. 8 پادىشاھ زەدەكيا (قۇللارمىزغا) ئازادلىق جاكارلايلى دەپ يېرۇسالېمدىكى رەھبەرلەرگە مەسسىيە بىلەن ئەھدىنى كېسىپ تۈزگەندىن كېيىن، پەرۋەردىگاردىن تۈۋەندىكى بۇ سۆز يەنە يەھۇدالىقلارغا كەلدى. 9 (ئەھدە بويىچە ھەربىرى ئۆز ئىبرائىي قۇللىرىنى، ئەم بولسۇن، قىز-ئايال بولسۇن، قوبۇل قىلىش كېرەك ئىدى، ھېچقايسىسى ئۆز قېرىندىشى بولغان يەھۇدىي قۇللۇققا قالدۇرۇلماسلىقى كېرەك ئىدى. 10 ئەھدىگە قوشۇلغان بارلىق ئەمىرلەر ۋە بارلىق خەلق شۇنىڭغا، يەنى ھەرقايسىمىز ئۆز قولى ياكى دېدىكىنى قوبۇل قىلىشقا، ئۇلارنى قۇللۇققا قالدۇرۇۋەتمەيلى دېگەن سۆزىگە بېرىۋىدى. ئۇلار بويىسۇنۇپ ئۇلارنى قوبۇل قىلىشقا، 11 لېكىن ئۆزىدىن كېيىن ئۇلار بۇ يولدىن يېنىپ قوبۇل قىلىشقا قۇل-دېدەكلەرنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالدى. ئۇلار بۇلارنى قايتىدىن مەجبۇرىي قىلىشقا قۇل-دېدەك قىلىۋالدى. 12 - شۇ چاغدا پەرۋەردىگارىڭىز سۆزى يەنە يەھۇدالىقلارغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 13 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىڭىز مۇنداق دەيدۇ: - مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىرنىڭ زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ئۆي»دىن چىقارغىنىمدا، ئۇلار بىلەن ئەھدە تۈزگەندىم، 14 [شۇ ئەھدە بويىچە] ھەربىرىڭلار يەتتىنچى يىلدا سىلەرگە تۇتۇق ساققان ھەرقايسى قېرىنداشلىقلار بولغان ئىبرائىي كىشىلەرنى قوبۇل قىلىشقا كېرەك، ئۇ قۇللۇققا ئاتالغان يىل بولغاندىن كېيىن، سەن ئۇنى ئازادلىققا قوبۇل قىلىشقا كېرەك، دېگەندىم، لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بۇنى ئاڭلىماي ھېچ قۇللۇق سالىغان. 15 لېكىن سىلەر بولساڭلار، [شۇ يامان يولدىن] يېنىپ، كۆز ئالدىمدا دۇرۇس ئىشنى كۆرۈپ، ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىغا «ئازاد بول» دەپ جاكارلىدىڭلار، شۇنىڭدەك ئۆز نامى بىلەن ئاتالغان ئۆيدە ئەھدە تۈزۈدىڭلار، 16 لېكىن سىلەر يەنە يېنىپ مېنىڭ نامىغا داغ كەلتۈرۈپ، ھەربىرىڭلار ئۆز رايىغا قوبۇل قىلىشقا ھەم ئىختىيارغا قوبۇل قىلىشقا تەكلىپ قىلىشقا قۇللۇققا قالدۇرۇلۇپ قاتتىق تۈزۈڭلارغا قۇل-دېدەك بولۇشقا مەجبۇرلىدىڭلار. 17 شۇڭا پەرۋەردىگارىڭىز مۇنداق دەيدۇ: - سىلەر ماڭا قۇللۇق سالىدىڭلار، ھەربىرىڭلار ئۆز قېرىنداشلىقلارغا، ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنلىقلارغا ئازاد بولۇڭلار دەپ ھېچ جاكارلىدىڭلار، مانا، مەن سىلەرگە بىر خىل ئازادلىقنى - يەنى قىلىشقا، ۋاپاغا ۋە قەھەتچىلىككە بولغان بىر ئازادلىقنى جاكارلايمەن، سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا بىر ۋەھشەت باسقۇچى قىلىمەن. 18 شۇنىڭ بىلەن مەن ئەھدەمنى بۇزغان، كۆز ئالدىمدا كېسىپ تۈزگەن ئەھدىڭىزنىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىنغان كىشىلەرنى بولسا، ئۇلار ئۆزلىرى سويۇپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئوتتۇرىسىدىن ئۆتكەن ھېلىقى موزايىك قىلىمەن، 19 يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرى ۋە يېرۇسالېمنىڭ ئەمىرلىرى، ئوردىدىكى ئەلەمدارلار، كاهىنلار، شۇنىڭدەك موزايىك ئىككى پارچىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتكەن بارلىق ئەھدى قىلىمەن، بولسا، 20 مەن ئۇلارنى دۇشمەنلىرىڭىز قىلىمەن، جېنىڭىز ئۆزىڭىزچىلىرىڭىزنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن جەسەتلىرى ئاتىلىدىكى ئىچار-قاتناقلارغا ۋە زېمىندىكى ھايۋانلارغا ئۇزۇق بولىدۇ. 21 يەھۇدا پادىشاھى زەدەكيا ۋە ئۇنىڭ ئەمىرلىرىمۇ دۇشمەنلىرىڭىز قىلىنغان، جېنىڭىز ئۆزىڭىزچىلىرىڭىز قىلىنغان، شۇنداقلا سىلەرگە ھۇجۇم قىلىشتىن چىكىنىپ تۇرغان بائىل پادىشاھنىڭ قوشۇنىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. 22 مانا، مەن ئەمەل قىلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگارىڭىز، ۋە ئۇلار بۇ شەھەر ئالدىغا يەنە كېلىدۇ، ئۇلار ئۆزىڭىزغا ھۇجۇم قىلىپ ئوت قوپۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ۋە مەن يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى ۋەيرانە، ھېچ ئادەم-مزانسىز قىلىمەن.

ئۇلارغا سۆز قىلغان، لېكىن ئۇلار ئاڭلىمىغان، مەن ئۇلارنى چاقىرىغان، لېكىن ئۇلار جاۋاب بەرمىگەن»، 18 ئاندىن يەرمەيا رەكاب جەمەتىگە مۇنداق دەيدى: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار – ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: – چۈنكى سىلەر ئاتا-ئانىڭلار يۈزىدىن ئىتائەت قىلىپ، بارلىق يوللارنى تۈتۈپ، سىلەرگە تاپىلغانلارنىڭ ھەممىسى بويىچە ئىش كۆرۈپ كەلگەنلىرى، 19 نەمدى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار – ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: – رەكابنىڭ ئوغلى يۈزىدىن ئىتائەت قىلىنمايدۇ.»

36

يەھۇدا پادىشاھى يوسيانىڭ ئوغلى يەھوشافاتنىڭ تۈتۈنچى يىلى، يەرمەياغا پەرۋەردىگاردىن تۆۋەندىكى سۆز كەلدى: – 2 تۈزۈڭگە ئورام قەغەز ئالغىن، ئۇنىڭغا يوسيانىڭ كۈنلىرىدە ساگا سۆز قىلغىنىدىن تارتىپ يۈگۈنكى كۈنگىچە مەن ئىسرائىلنى ئەيىبلەگەن، يەھۇدانى ئەيىبلەگەن ھەم بارلىق ئەللەرنى ئەيىبلەگەن، ساگا ئېيتقان سۆزلەرنىڭ ھەممىسى يازغىن. 3 يەھۇدانىڭ جەمەتى بەلكىم مەن بېشىغا چۈشۈرمەيچى بولغان بارلىق باياشاتنى ئاڭلاپ، ھەربىرى ئۆزلىرىنىڭ رەزىل يولىدىن يانارمىكىن، ئۇلار شۇنداق قىلسا، مەن ئۇلارنىڭ قەبەلىكىنى ۋە گۇناھىنى كەچۈرۈم قىلىمەن. 4 شۇنىڭ بىلەن يەرمەيا نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇقى چاقىردى، بارۇق يەرمەيانىڭ ئاغزىدىن چىققانلىرىنى ئاڭلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئېيتقان سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى بىر ئورام قەغەزگە يېزىپ بەردى. 5 يەرمەيا بارۇققا تاپلاپ مۇنداق دەيدى: – تۈزۈم قاماپ قويۇلغانمەن، پەرۋەردىگارنىڭ ئويىگە كىرىشىمگە رۇخسەت يوق، لېكىن ئۈزۈڭ بېرىپ كىرگىن، 6 پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدە روزا تۇتقان بىر كۈندە، سەن ئاغزىدىن چىققانلىرىنى ئاڭلاپ يازغان، پەرۋەردىگارنىڭ بۇ ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن سۆزلىرىنى خەلقنىڭ قۇلاقلىرىغا يەتكۈزگىن، ھەممە شەھەرلەردىن كەلگەن يەھۇدىيلارنىڭ قۇلاقلىرىغا يەتكۈزگىن. 7 ئۇلار بەلكىم پەرۋەردىگار ئالدىغا دۇئا-تەلاۋىتىنى قىلىپ ھەربىرى ئۆزلىرىنىڭ رەزىل يولىدىن يانارمىكىن، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بۇ خەلققە ئاگاھلاندۇرغان غەزەپى ۋە قەھرى دەھشەتلىكتۇر. 8 نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق يەرمەيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا تاپىلىشىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنى ئوقۇپ جاكارلىدى. 9 يەھۇدا پادىشاھى يوسيانىڭ ئوغلى يەھوشافات تەختكە ئولتۇرغان بەشىنچى يىلى توققۇزىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، بارلىق يېرۇسالېملىكلەر ھەمدە يەھۇدا شەھەرلىرىدىن چىقىپ يېرۇسالېمغا كەلگەن بارلىق خەلق ئۈچۈن، پەرۋەردىگار ئالدىدا بىر مەزگىل روزا ئۆتۈشمەز كىرەك دەپ ئېلان قىلدى. 10 شۇ ۋاقىت بارۇق پەرۋەردىگارنىڭ ئويىگە كىرىپ، پۈتۈنچى شافاننىڭ ئوغلى گەمباريانىڭ ئويىدە تۇرۇپ، يەرمەيانىڭ سۆزلىرىنى بارلىق خەلقنىڭ قۇلقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇدى، بۇ ئوي پەرۋەردىگارنىڭ ئويىنىڭ يۇقىرىقى ھويلىسىدىكى «يېڭى دەروازا»غا جايلاشقانىدى. 11 شافاننىڭ ئەۋرىسى، گەمباريانىڭ ئوغلى مىكاه بولسا يازمىدىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سالىدى. 12 ئاندىن ئۇ پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا چۈشۈپ پۈتۈنچىنىڭ ئويىگە كىرىۋىدى، مانا، ئەمەللىرىنىڭ ھەممىسى شۇ يەردە ئولتۇراتتى، پۈتۈنچى ئەلشامما، شېمباريانىڭ ئوغلى دېلایا، تاكبىرنىڭ ئوغلى ئەلئانان، شافاننىڭ ئوغلى گەمباريا ۋە ھانايانىڭ ئوغلى زەدەكيا قاتارلىق بارلىق ئەمەللىرى شۇ يەردە ئولتۇراتتى. 13 شۇنىڭ بىلەن مىكاه بارۇقتىڭ سۆزلىگەنلىرىنى خەلقنىڭ قۇلقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇغاندا تۈزى ئاڭلىغان بارلىق سۆزلەرنى ئۇلارغا بايان قىلدى. 14 شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەمەللىرى كۈشىنىڭ چەۋرىسى، شەلمەيانىڭ ئەۋرىسى، نەئانانىڭ ئوغلى يەھۇدىيىنى بارۇقتىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «سەن خەلقنىڭ قۇلقىغا

يەتكۈزۈپ ئوقۇغان ئورام يازمىنى قولۇڭغا ئېلىپ يېنىمىزغا كەل» – دەيدى. شۇنىڭ بىلەن نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق ئورام يازمىنى قولغا ئېلىپ ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلدى. 15 ئۇلار ئۇنىڭغا: «ئولتۇر، ئۇنى قولىقىمىزغا يەتكۈزۈپ ئوقۇپ بەر» – دەيدى. بارۇق ئۇنى ئۇلارغا ئاڭلىتىپ ئوقۇدى. 16 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئالاقىزادە بولۇپ بىر-بىرىگە قارىشىپ: «بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھقا يەتكۈزۈشمەسكە بولمايدۇ» – دەيدى. 17 ئاندىن بارۇقتىن: «بىزگە دېگەن ئەمدى، سەن بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قانداق يازدىڭ؟ ئۇلارنى يەرمەيانىڭ ئۆز ئاغزىدىن ئاڭلىدىڭمۇ؟» – دەپ سورىدى. 18 بارۇق ئۇلارغا: «ئۇ بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆز ئاغزى بىلەن ماڭا ئېيتتى، مەن ئورام قەغەزگە سىياھ بىلەن يازدىم» – دەيدى. 19 ئەمەللىرى بارۇققا: «بارغىن، سەن ۋە يەرمەيا مۇكۈۋىللىڭلار، قەبەردە بولساڭلار ھېچكىمگە بىلدۈرمەڭلار» – دەيدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئورام يازمىنى پۈتۈنچى ئەلشاممانىڭ ئويىگە تىقىپ قويۇپ، ئوردىغا كىرىپ پادىشاھنىڭ يېنىغا كېلىپ، بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئۇنىڭ قۇلقىغا يەتكۈزدى. 21 پادىشاھ يەھۇدىيىنى يازمىنى ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتتى، ئەلشاممانىڭ ئويىدىن ئېيىكەلدى. يەھۇدىي ئۇنى پادىشاھنىڭ قۇلقىغا ۋە پادىشاھنىڭ يېنىدا تۇرغان بارلىق ئەمەللىرىنىڭ قۇلاقلىرىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇدى. 22 شۇ چاغ توققۇزىنچى ئاي بولۇپ، پادىشاھ «قىشلىق ئوي»دە ئولتۇراتتى؛ ئۇنىڭ ئالدىدىكى ئوچاقتا ئوت قالاقلاندى. 23 شۇنداق بولدىكى، يەھۇدىي ئۆيىدىن ئوچ-تۆت سەھىپىنى ئوقۇغاندا، پادىشاھ قەلەمىنى بىلەن بۇ قىسمىنى كېسىپ، يازمىنىڭ ھەممىسىنى بىر-بىرلەپ ئوينا كۆيۈپ يوقىغۇچە ئوچاقتىكى ئوتقا تاشلىدى. 24 لېكىن بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلىغان پادىشاھ ياكى خىزمەتكارلىرىنىڭ ھېچقايسىسى قورقۇدى، ئۇلاردىن كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتقانلار يوق ئىدى. 25 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئەلئانان، دېلایا ۋە گەمباريالار پادىشاھتىن ئورام يازمىنى كۆيدۈرۈشمەسلىكىنى تۈتۈنگەندى، لېكىن ئۇ ئۇلارغا قۇلاق سالىدى، 26 پادىشاھ بولسا شاھزادە يېراھمە ئەل، ئازىزەنىڭ ئوغلى سېرايا ۋە ئابدەننىڭ ئوغلى شەلمەياننى پۈتۈنچى بارۇقى ۋە يەرمەيا پەيغەمبەرنى قولغا ئېلىشقا ئەۋەتتى، لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارنى يوشۇرۇپ ساقلىدى. 27 پادىشاھ بارۇق يەرمەيانىڭ ئاغزىدىن ئاڭلاپ يازغان سۆزلەرنى خاتىرىلىگەن ئورام يازمىنى كۆيدۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرمەياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: – 28 يەنە بىر ئورام قەغەز ئېلىپ، ئۇنىڭغا يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات يەھوشافات كۆيدۈرۈۋەتكەن بىرىنچى ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن بارلىق سۆزلەرنى يازغىن. 29 ۋە يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات مۇنداق دېگىن: – پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: – سەن بۇ ئورام يازمىنى كۆيدۈرۈۋەتتىڭ ۋە مېنىڭ توغرىلۇق: سەن بۇنىڭغا: «بابىل پادىشاھى چوقۇم كېلىپ بۇ زېمىننى قانداقۇ يېتىندىڭ؟» – دېدىڭ. 30 شۇڭا پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات توغرىلۇق مۇنداق دەيدۇ: – ئۇنىڭ نەسلىدىن داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا ھېچ ئادەم بولمايدۇ، ئۇنىڭ جەسىتى سىرتقا تاشلىۋېتىلىپ كۆندۈرۈۋەتلىشىگە، ئىسسىقتا، كېچىدە قىرلۇدا ئوچۇق ياتىدۇ. 31 مەن ئۇنىڭ ۋە نەسلىنىڭ بېشىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ بېشىغا قەبەلىكىنىڭ جازاسىنى چۈشۈرمەن، مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە ھەم يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى ئۈستىگە مەن ئۇلارغا ئاگاھلاندۇرغان بارلىق كۆپلەتلەرنى چۈشۈرمەن، چۈنكى ئۇلار ماڭا ھېچ قۇلاق سالىمىغان. 32 شۇنىڭ بىلەن يەرمەيا باشقا بىر ئورام قەغەز ئېلىپ نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇققا بەردى، ئۇ يەرمەيانىڭ ئاغزىغا قاراپ يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات كۆيدۈرۈۋەتكەن ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن ئوغلى يەھۇدىيىنى بارۇقتىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «سەن خەلقنىڭ قۇلقىغا

ھەممە سۆزلەرنى يازدى؛ ئۇلار بۇ سۆزلەرگە ئوخشادىغان باشقا كۆپ سۆزلەرنىمۇ قوشۇپ يازدى.

37

بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار زەدەكىيانى يەھۇدانىڭ زېمىنىغا پادىشاھ قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆيوسيانىڭ ئوغلى ھوتناكامنىڭ ئوغلى كونىيانىڭ ئورنىغا ھۆكۈم سۈردى. 2 تۇ، ياكى خىزمەتكارلىرى، ياكى زېمىندىكى خەلق پەرۋەردىگارىڭ يەرمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقان سۆزلىرىگە ھېچ قۇلاق سالىمدى. 3 پادىشاھ زەدەكىيا شەلەمىيانىڭ ئوغلى ھەۋكالىنى ھەم كاخىن ماناسىياھنىڭ ئوغلى زەفانئايانى يەرمىيا پەيغەمبەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگارىڭ خۇداغىزغا بىز ئۈچۈن دۇئا قىلغايەن» - دېگۈزدى 4 (شۇ چاغدا يەرمىيا زىنداندا قاماقلىق ئەمەس ئىدى؛ ئۇ خەلق ئارىسىغا چىقىپ- كىرىشكە ئەركىن ئىدى. 5 پەرۋەرنىڭ قوشۇنى مىسىردىن چىققاندى؛ يېرۇسالېمنى قورشۇۋالغان كالدېلەر بۇلارنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلاپ يېرۇسالېمدىن چىقىپ كەتكەنىدى). 6 ئاندىن پەرۋەردىگارىڭ سۆزى يەرمىيا پەيغەمبەرگە كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 7 - «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىڭ مۇنداق دېيىدۇ: - سىلەرنى ماڭا ئىتىجا قىلدۇرۇپ ئىزدەشكە ئەۋەتكەن ھەۋدا پادىشاھىغا مۇنداق دەڭلار: - مانا، سىلەرگە ياردەم بېرىمىز دەپ چىقىپ كەلگەن پەرۋەرنىڭ قوشۇنى بولسا، ئۆز زېمىنىغا، يەنى مىسىرغا قايتىپ كېتىدۇ. 8 ئاندىن كالدېلەر بۇ شەھەرگە قايتىپ كېلىپ جەڭ قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ، ئۇنى ئوت قوپۇپ كۆيدۈرۈپتىدۇ. 9 پەرۋەردىگارىڭ مۇنداق دېيىدۇ: - ئۆز-ئۆزۈڭلارنى ئالداپ: «كالدېلەر بىزدىن چىقىپ كەتكەن» - دېمەڭلار، ئۇلار كەتكەن ئەمەس! 10 چۈنكى گەرچە سىلەر ئۆزۈڭلارغا جەڭ قىلدىغان كالدېلەرنىڭ ئولۇق قوشۇنىنى ئورۇۋەتكەن بولساڭلارمۇ ۋە ئۇلارنىڭكىدىن پەقەت يارىلانغانلارلا قالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەربىرى يەنىلا ئۆز جېردىدىن تۇرۇپ بۇ شەھەرنى ئوت قوپۇپ كۆيدۈرۈۋەتكەن بولاتتى. 11 پەرۋەرنىڭ قوشۇنى تۈپەيلىدىن كالدېلەرنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمدىن چىقىپ تۇرغان ۋاقىتتا، شۇ ۋەقە يۈز بەردى: 12 يەرمىيا بىنيامىندىكى زېمىنغا يول ئېلىپ، شۇ يەردىكى يۇرتداشلارى ئارىسىدىن ئۆز نېسۋىسىنى شىگەش ئۈچۈن يېرۇسالېمدىن چىققاندا، 13 ئۇ «بىنيامىن دەۋرۋازسى»غا يەتكەندە، ھانانىيانىڭ نەۋرىسى، شەلەمىيانىڭ ئوغلى كوزەت بېكى ئىرمىيا شۇ يەردە تۇراتتى؛ ئۇ: «سەن كالدېلەرگە چىقىپ تەسلىم بولماقچىسەن!» دەپ ئۇنى تۇتۇۋالدى. 14 يەرمىيا: «يانغان! مەن كالدېلەر تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولماقچى ئەمەسمەن!» - دېدى. لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا قۇلاق سالىدى، ئىرمىيا يەرمىيانى قولغا ئېلىپ ئۇنى ئەمەلەر ئالدىغا ئاپاردى. 15 ئەمەلەر بولسا يەرمىيادىن غەزەپلىنىپ ئۇنى ئۇرغۇزۇپ، ئۇنى دۇئا بېگى يوناننىڭ ئۆيىدىكى قاماقخانىغا سولدى؛ چۈنكى ئۇلار شۇ ئورنى زىندانغا ئالمايدۇرغانىدى. 16 يەرمىيا زىنداندىكى بىر گۆندىنغا قامىلىپ، شۇ يەردە ئۇزۇن كۈنلەر ياتقاندىن كېيىن، 17 زەدەكىيا پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ شۇ يەردىن ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى. ئۇ شۇ يەردە ئاستىرتىن ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگارىڭ سۆز بارمۇ؟» دەپ سورىدى. يەرمىيا: «بار؛ سەن بابىل پادىشاھنىڭ قولغا ئاپشۇرۇلسەن» - دېدى. 18 يەرمىيا زەدەكىيا پادىشاھقا ئىتىجا قىلىپ: «مەن ساڭا ياكى خىزمەتكارلىرىڭغا ياكى بۇ خەلققە نېمە گۇناھ قىلغىنىغا، بۇ زىندانغا قاماپ قويدۇڭلار؟ 19 سىلەرگە بېشارەت بېرىپ: «بابىل پادىشاھى ساڭا ياكى بۇ زېمىنغا جەڭ قىلىشقا چىقمايدۇ!» دېگەن پەيغەمبەرلىرىڭلار قېنى؟» - دېدى 20 - «ئەمدى ئى پادىشاھ تەقسىر، سۆزلىرىڭگە قۇلاق سېلىشكى ئۇتۇنمەن؛ ئىتىجايم ئالدىڭغا ئىجاھەت بولسۇن، دەپ تۇتۇنمەن، دۇئا بېگى يوناننىڭ ئۆيىگە مېنى قايتۇرماغىيەن؛ سەن ئۇنداق قىلساڭ، شۇ يەردە تولىمەن». 21 زەدەكىيا

38

پادىشاھ بەرمان چۈشۈرۈپ، يەرمىيانى قاراۋۇللارنىڭ ھولېسىدا تۇرغۇزۇشنى، شۇنىڭدەك شەھەردىكى ھەممە ئان تۆگەپ كەتمىسلا، ئۇنىڭغا ھەركۈنى «ناۋاي كوچىسى»دىن بىر نان بېرىلىشى تاپىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن يەرمىيا قاراۋۇللارنىڭ ھولېسىدا تۇردى.

ماتاننىڭ ئوغلى سەفاتىيا، پاشىۋىرنىڭ ئوغلى گەدالېيا، شەمىلياننىڭ ئوغلى جۇكال ۋە مالىكىيانىڭ ئوغلى پاشخۇرلار بولسا يەرمىيانىڭ خەلقىقە: - «پەرۋەردىگارىڭ مۇنداق دېيىدۇ: - بۇ شەھەردە قېلىپ قالغان ئادەملەر بولسا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلدۈ، لېكىن كىمكى چىقىپ كالدېلەرگە تەسلىم بولسا ھايات قالدۇ؛ جېنى ئۆزىگە ئۆلجىدەك قالدۇ؛ ئۇ ھايات قالدۇ. 3 پەرۋەردىگارىڭ مۇنداق دېيىدۇ: - بۇ شەھەر چوقۇم بابىل پادىشاھنىڭ قوشۇنىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇدۇ، ئۇ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ» - دەۋاتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىدى. 4 ئەمەلەر پادىشاھقا: «سىلدىن تۇتۇنمىز، بۇ ئادەم ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن؛ چۈنكى ئېنىشقا ئۇنىڭ بۇ شەھەردە قېلىپ قالغان جەڭگىۋار لەشكەرلەرنىڭ قولىرىنى ۋە خەلقنىڭ قوللىرىنى ئاجىز قىلىشقا يول قويۇلسۇن؟ چۈنكى بۇ ئادەم خەلقنىڭ مەنپەئەتىنى ئەمەس، بەلكى زېمىننى ئىزدەيدۇ» - دېدى. 5 زەدەكىيا پادىشاھ: «مانا، ئۇ سىلەرنىڭ قوللىرىڭلارغا تاپشۇرۇلدى؛ سىلەرنىڭ يولۇڭلارنى تۇتۇپ يەرمىيانى تۇتۇپ قاراۋۇللارنىڭ ھولېسىدىكى شاھزادە مالىكىيانىڭ سۇ ئازىگىغا تاشلىۋەتتى؛ ئۇلار يەرمىيانى ئارغاچچىلار بىلەن ئۇنىڭغا چۈشۈردى؛ ئازىگالدا بولسا سۇ بولماي، پەقەت پاتاققا بار ئىدى؛ يەرمىيا پاتاققا پىتىپ كەتتى. 7 ئەمما پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى بىر تاغۋات ئېشىۋىپ يەلەك تەبەد- مەلەك يەرمىيانىڭ سۇ ئازىگىغا قاماپ قويۇلغانلىقىنى ئاڭلىدى (شۇ چاغدا پادىشاھ بولسا «بىنيامىن دەۋرۋازسى»دا ئولتۇراتتى). 8 تەبەد-مەلەك ئوردىدىن چىقىپ پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: 9 «ئۇ پادىشاھتاھام، بۇ ئادەملەرنىڭ يەرمىيا پەيغەمبەرگە بارلىق قىلىشنى، ئۇنى سۇ ئازىگىغا تاشلىۋەتكىنى ئىنتايىن ئەسەبىي رەزىللىكتۇر؛ ئۇ ئاشۇ يەردە قەھەتچىلىكتىن ئۆلۈپ قالدۇ؛ چۈنكى شەھەردە ئۇزۇق-تۇلۇك قالدۇ» - دېدى. 10 پادىشاھ ئېشىۋىپ يەلەك تەبەد- مەلەككە بۇيرۇق بېرىپ: «مۇشۇ يەردىن ئوتتۇز ئادەمنى ئۆزۈڭ بىلەن ئېلىپ بېرىپ، يەرمىيا پەيغەمبەرنى ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن سۇ ئازىگىدىن ئېلىپ چىقارغىن» - دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن تەبەد-مەلەك ئادەملەرنى ئېلىپ ئۆزىگە ئېلىپ چىقىپ، پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىنىڭ ئاستىدىكى ئۆيگە كىرىپ شۇ يەردىن لاتا-پۇتا ۋە جۈل-جۈل كىيىملەرنى ئېلىپ، شۇلارنى تانلار بىلەن ئازىگالغا، يەرمىيانىڭ يېنىغا چۈشۈرۈپ بەردى. 12 ئېشىۋىپ يەلەك تەبەد-مەلەك يەرمىياغا: - بۇ لاتا-پۇتا ۋە جۇداق كىيىملەرنى قولتۇقلىرىڭ ھەم تانلار ئارىسىغا تىقىپ قويغىن - دېدى. يەرمىيا شۇنداق قىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەرمىيانى تانلار بىلەن تارتىپ، سۇ ئازىگىدىن چىقاردى؛ يەرمىيا يەنىلا قاراۋۇللارنىڭ ھولېسىدا تۇردى. 14 پادىشاھ زەدەكىيا ئادەم ئەۋەتىپ يەرمىيا پەيغەمبەرنى پەرۋەردىگارىڭ ئۆيىدىكى ئۇچىچى كىرىش ئىشىكىگە، ئۆز يېنىغا ئارغاغۇزدى. پادىشاھ يەرمىياغا: - مەن سەندىن بىر ئىشنى سورىماقچىمەن؛ ئۇنى مەندىن يوشۇرماغىيەن - دېدى. 15 يەرمىيا زەدەكىياغا: «مەن ئۇنى ساڭا تايان قىلىسام، سەن مېنى جەزمەن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايمسەن؟ مەن ساڭا مەسلىھەت بەرسەم، سەن ئانگىمىيەن!» - دېدى. 16 پادىشاھ زەدەكىيا يەرمىياغا ئاستىرتىن قەسەم ئېچىپ ئۇنىڭغا: «بىرگە جان- تىنىڭ ئانا قىلغان پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم ئېچمەنكى، مەن سېنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايمەن، ياكى سېنى جېنىڭنى ئۆزۈڭگۈچى كىشىلەرنىڭ

قولغا تاپشۇرمايمەن» - دېدى. 17 يەرەميا زەدەكياغا: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - سەن ئىختىيارەن بابل پادىشاھىنىڭ ئەمرلىرىنىڭ يىنىغا چىقىپ تەسلىم بولساڭ، جېنىڭ ھايات قالدۇ ۋە بۇ شەھەر ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلەيدۇ؛ سەن ۋە ئۆيدىڭلارنىڭ ھايات قالىسىلەر. 18 لېكىن سەن چىقىپ بابل پادىشاھىنىڭ ئەمرلىرىگە تەسلىم بولساڭ، بۇ شەھەر كالدېلېرنىڭ قولغا تاپشۇرۇلۇدۇ، ئۇلار ئۇنىڭغا ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ قولىدىن قاچالماسەن - دېدى. 19 پادىشاھ زەدەكيا يەرەمياغا: «مەن كالدېلېرگە چىقىپ تەسلىم بولغان يەھۇدىيلاردىن قورقمەن، كالدېلېر بەلكىم مېنى ئۇلارنىڭ قولغا تاپشۇرۇشى، ئۇلار مېنى قىيىن-قىستاق قىلىشى مۇمكىن» - دېدى. 20 يەرەميا مۇنداق دېدى: - ئۇلار سېنى تاپشۇرمايدۇ، سەندىن ئۆتۈمەنكى، كېيىنكى كىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا ئەتىئەت قىلغىنەن، شۇنداق قىلساڭ ساڭا ياخشى بولىدۇ، جېنىڭ ھايات قالدۇ. 21 لېكىن سەن چىقىپ تەسلىم بولۇشنى رەت قىلساڭ، پەرۋەردىگار ماڭا ئايان قىلغان نىس مۇنداق: - 22 مانا، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا قالغان بارلىق قىز-ئاياللار بابل پادىشاھىنىڭ ئەمرلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېتىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بۇ [قىز-ئاياللار] ساڭا [تەنە قىلىپ]: «سېنىڭ جان دوستلىرىڭ سېنى ئېزىقتۇردى، ئۇلار سېنىڭ ئۆسۈڭدەن غەلبە قىلدى، ئەمدى ھازىر پۇتلىرىڭ پاتقاققا پىتىپ كەتكەندە، ئۇلار يۈز تۈرۈپ ساڭا ئارقىسىنى قىلدى!» - دەيدۇ. 23 سېنىڭ بارلىق ئاياللىرىڭ ھەم بالىلىرىڭ كالدېلېرگە ئېلىپ كېتىلىدۇ، سەن ئۇزۇڭ ئۇلارنىڭ قولىدىن قاچالماسەن، چۈنكى سەن بابل پادىشاھىنىڭ قولى بىلەن تۇتۇۋېلىنسەن، شۇنداقلا سەن بۇ شەھەرنىڭ ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلىشىگە سەۋەبچى بولىسەن. 24 زەدەكيا يەرەمياغا مۇنداق دېدى: - سەن بۇ سۆھبەتمىزنى باشقا ھېچكىمگە چاندۇرمىغىن، شۇنداقلا سەن تۆلەيسەن. 25 ئەمەللەر مېنىڭ سەن بىلەن سۆزلەشكىنى ئاڭلاپ يېنىڭغا كېلىپ سەندىن: «سېنىڭ پادىشاھقا تېمە دېگەنلىكىڭنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ساڭا قانداق سۆزلەرنى قىلغانلىقىنى بىرگە ئېيت، ئۇنى بەزدىن يوشۇرما، شۇنداق قىلساڭ بىز سېنى ئۆلتۈرمەيمىز» دېسە، 26 ئۇنداقلا سەن ئۇلارغا: «مەن پادىشاھنىڭ ئالدىغا: «مېنى يوناننىڭ ئۆيىگە قايتقۇزمىغىنەن، بولمىسا، مەن شۇ يەردە تۇرغۇن» - دېگەن ئىشلىغىچى قويغانەن» - دېسەن. 27 دەرۋەقە ئەمەللەرنىڭ ھەممىسى يەرەميانىڭ يىنىغا كېلىپ شۇنى سوردى، ئۇ ئۇلارغا پادىشاھ بۇيرۇغان بۇ بارلىق سۆزلەر بويىچە جاۋاب بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جىمىپ كېتىپ ئۇنىڭ يېنىدىن چىقىپ كەتتى، چۈنكى بۇ ئىش ھېچكىمگە چاندۇرۇلمىغانىدى. 28 شۇنداق قىلىپ يېرۇسالېم ئىشغال قىلىنغۇچە يەرەميا قارۇۋالارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى.

40 قارۇۋۇل بېگى نېبۇزاردان ئۇنى رامام شەھىرىدىن قۇيۇۋەتكەندە،

پەرۋەردىگار يەرەمياغا سۆز قىلدى. ئۇ چاغدا نېبۇزار-ئادان يېرۇسالېم ھەم يەھۇدىيىدىكى بارلىق ئەسلىرىنى ئېلىپ بابلغا سۈرگۈن قىلىۋاتقان ئىدى، يەرەميا مۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا زەنجىر بىلەن باغلانغان ھالدا ئېلىپ بېكىتىلگەنىدى. 2 قارۇۋۇل بېگى يەرەمياغا: «بىز چەتتە تارتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇشۇ يەرگە بالا بېشاپەت چۈشۈرمەن دەپ ئاڭلاخاندۇردى، 3 مانا، پەرۋەردىگار ئۆز دېگىنى بويىچە شۇنداق قىلىپ ئۇنى كەلتۈردى؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغانسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالغانسىلەر، شۇڭا بۇ ئىش بېشىڭلارغا چۈشتى. 4 لېكىن مەن قولۇڭنى ئىشكەللەنگەن زەنجىرلەردىن يېشىپ سېنى قويۇۋېتىمەن، مەن بىلەن بىللە بابلغا بېرىش ساڭا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، قېنى كەل، مەن سەندىن خەۋەر ئالغىنەن، ئەمما مەن بىلەن بىللە بابلغا بېرىشنى مۇۋاپىق ئەمەس دەپ قاراساڭ، كېرەك يوق، مانا، پۈتكۈل زېمىن ئالدىڭدا تۇرىدۇ، قەيەرگە بېرىش ساڭا لايىق، دۇرۇس

39 يېرۇسالېم ئىشغال قىلىنغاندا تۆۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى: -

يەھۇدا پادىشاھى زەدەكيانىڭ توققۇزىنچى يىلى تۇننىچى ئايدا، بابل پادىشاھى نېبۇقادنەسار ۋە بارلىق قوشۇنى يېرۇسالېمغا چەك قىلىشقا كېلىپ ئۇنى مۇھاسىرگە ئالدى، 2 زەدەكيانىڭ ئون بەشى يىلى، تۆتىنچى ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنىدە، ئۇلار شەھەر سېپىلىدىن بۆسۈپ كىردى. 3 شۇنىڭ بىلەن بابل پادىشاھىنىڭ ئەمرلىرىنىڭ ھەممىسى، يەنى سامگاللىق نەرگال-شارەزەر، باش خەزىنىچى نېبۇ-سارسېتىم، باش سېھىرگەر نەرگال-شارەزەر ۋە بابل پادىشاھلىقىنىڭ باشقا ئەمەلدارلىرى كىرىپ «ئوتتۇرا دەۋرازا» دا تولىردى. 4 يەھۇدا پادىشاھى زەدەكيا ۋە بارلىق جەڭگىۋار لەشكەرلەر ئۇلارنى كۆرۈپ قاچماقچى بولۇپ، تۈن كېچىدە شەھەردىن بەدەر تىكىۋېتىشى، ئۇ پادىشاھنىڭ باغچىسى ئارقىلىق، «ئىككى سېپىل» ئارقىلىقىدىكى دەۋرازدىن چىقىپ [ئىئوردان جىلغىسىدىكى]

كۆرۈنۈشە شۇ يەرگە بارغىن»، 5 يەرمىيا تېخى يېنىدىن ماڭىپ تۇرۇپ، نېپۇزار- ئادان ئۆتىگەنغا؛ «بولدى، شافانىڭ نەۋرىسى، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەداليانىڭ يېنىغا قايت؛ بابل پادىشاھى ئۆزى يەھۇدالدىكى شەھەرلەرگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەن، خەلق ئارىسىدا ئۆزىنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇپ، ياكى ھەرقانداق باشقا يەرگە باراي دېسەڭ شۇ يەرگە بارغىن» - دېدى. شۇنىڭ بىلەن قاراۋۇل بېگى ئۆتىگەن ئۇزۇق-تۇلۇك ھەمدە بىر سوۋغات بېرىپ ئۆزى قۇيۇۋەتتى. 6 بولدىكى، گەداليانى ئۆلتۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، ئىككىنچى كۈنىگىچە ھېچكىم شۇنىڭ بىلەن يەرمىيا مۇزاھ شەھىرىگە، شافانىڭ نەۋرىسى، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەداليانىڭ يېنىغا كەلدى، ئۆزىنىڭ بىلەن بىللە، پۇقرالار ئارىسىدا تۇردى. 7 دالادا قالغان يەھۇدانىڭ لەشكەر باشلىقلىرى ھەم لەشكەرلىرى بابل پادىشاھىنىڭ شافانىڭ نەۋرىسى، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەداليانى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەنلىكىنى، شۇنىڭدەك ئۆتىگەنغا بابلغا سۈرگۈن بولغان زېمىندىكى يوقسۇل ئەر-ئاياللار بالا-چاقىلىرى بىلەن تاپشۇرۇلغانلىقىنى ئاڭلاپ قالدى؛ 8 شۇنىڭ بىلەن بۇ لەشكەر باشلىقلىرى ئادەملىرى بىلەن مۇزاھ شەھىرىگە، گەداليانىڭ يېنىغا كەلدى؛ باشلىقلىرى بولسا نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل، كارپاھنىڭ ئوغۇللىرى يوهانان ھەم يوهانان، تاغزىمەتنىڭ ئوغلى سېرايا، توفالنىڭ ئەفانىڭ ئوغۇللىرى ۋە ماناكانلىق بىرسىنىڭ ئوغلى يەزانيا ئىدى. 9 شافانىڭ نەۋرىسى، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەداليانى ئۇلار ۋە ئادەملىرىگە: «كالدېلەرگە بېقىنىشنىن قورققانلار؛ زېمىندا ئولتۇراقلىشىپ بابل پادىشاھىغا بېقىنىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار سىلەرگە ياخشى بولىدۇ. 10 مەن بولسام كالدېلەر زېمىنىغا كەلگەندە [سىلەرگە] ۋەكىل بولۇپ ئۆلۈڭلار ئالدىدا تۇرۇش ئۈچۈن مۇزاھ شەھىرىدە تۇرغىن، سىلەر بولساڭلار، شاراب، ئەنجۈر-خورمىلار ۋە زەپتىن مېيى مەھسۇلاتلىرىنى ئېلىپ كۆپ-ئىدىشكىلارغا قويۇڭلار، تۈزۈڭلار تۇتقان شەھەرلەردە تۇرۇپرىڭلار» - دەپ قەسەم ئىچتى. 11 ئوخشاشلا مۇئاپدا، ئامونىيلار ئارىسىدا، ئېدومدا ھەم باشقا ھەربىي يۇرتلاردا تۇرغان يەھۇدىيلارمۇ بابل پادىشاھى يەھۇدادا خەلقنىڭ بىر قالدۇسىنى قالدۇرغان ۋە ئۇلار ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا شافانىڭ نەۋرىسى، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەداليانى بەلگىلىگەن دەپ ئاڭلىدى؛ 12 شۇنىڭ بىلەن بارلىق يەھۇدىيلار ھەيدەپ تارقىتىۋېتىلگەن ھەممە جاي-يۇرتلاردىن قايتىپ، يەھۇدا زېمىنىغا، مۇزاھ شەھىرىگە، گەداليانىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار شاراب، ئەنجۈر-خورمىلارنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى زور كەڭچىلىكتە ئالدى. 13 كارپاھنىڭ ئوغلى يوهانان ۋە دالادا قالغان لەشكەرلەرنىڭ بارلىق باشلىقلىرى مۇزاھ شەھىرىگە، گەداليانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۆتىگەنغا؛ 14 «سەن ئامونىيلار پادىشاھى ئاتالسىن نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل سېنى ئۆلتۈرۈشكە ئەۋەتكەنلىكىنى بىلمەسەن؟» - دېيىش. لېكىن ئاھكامنىڭ ئوغلى گەداليانى ئۆزىنىڭ گېپىگە ئىشەنمىدى. 15 كارپاھنىڭ ئوغلى يوهانان مۇزاھدا گەداليانغا ئاستىرىدىن سۆز قىلىپ: «ماڭا رۇخسەت قىلغاي، باشقىلار ئۆتكىن خەۋەر تاپقۇچە مەن بېرىپ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلنى ئۆلتۈرەي، ھېچكىم بۇنى بىلمەيدۇ. ئۆزىنىڭ سېنى ئۆلتۈرۈپ، شۇنىڭ بىلەن ئەتراپىڭغا يىغىلغان يەھۇدانىڭ ئەھمىسى تارقىتىۋېتىلسە، يەھۇدانىڭ قالدۇقى يوقتۇ. ئېتىلىشىڭنىڭ نېمە ھاجىتى بار؟ - دېدى. 16 براق گەداليانا كارپاھنىڭ ئوغلى يوهانانغا: «سەن ئۇنداق قىلما، چۈنكى سەن ئىشمائىل توغرىلۇق يالغان ئېيتىۋاتىسەن» - دېدى.

41

ئەمدى يەتتىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، شاھزادە، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ باش ئەمەلدارلىرىدىن بىرى بولغان ئەلشامانىڭ نەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئون ئادەم ئېلىپ مۇزاھغا، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەداليانىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇلار شۇ يەردە، يەنى مۇزاھدا نان ئوتتۇرىغا ئولتۇرغاندا، 2 نەتانىيانىڭ

42

بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى، جۈملىدىن كارپاھنىڭ ئوغلى يوهانان ھەم ھوشايانىڭ ئوغلى يەزانيا ۋە ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە بارلىق خەلق 2

يەرەميا پەيغەمبەرنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۆتكەن: «تەلپىمىزنى نىجاھەت قىلغايىسەن، پەرۋەردىگار خۇدا يېنىغا خەلقنىڭ خەلقىنىڭ قالدۇقى بولغان بىزنى ئۇچۇن دۇئا قىلغايىسەنكى (كۆزۈڭ كۆرگىنىدەك بۇرۇن كۆپ بولغان بىزنى ئۇچۇن ئاز قالدۇق)، 3 پەرۋەردىگار خۇدا يېنىغا بىزگە ماڭدىغان بول، قىلدىغان ئىشنى كۆرسەتكەي» - دەپ ئىشقا قىلدى. 4 يەرەميا پەيغەمبەر ئۇلارغا: «ماقۇل! مانا، مەن پەرۋەردىگار خۇدا يېنىغا سۆزلىرىڭلار بويىچە دۇئا قىلغىمەن، شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار سىلەرگە قانداق جاۋاب بەرسە، مەن ئۇنى سىلەرگە ھېچنەمىسىنى قالدۇرماي تولۇق بىلەن بايان قىلغىمەن» - دېدى. 5 ئۇلار يەرەمياغا: «پەرۋەردىگار خۇدا يېنىغا سېنى ئەۋەتتىم بىزگە يەتكۈزۈۋاتقان سۆزىڭنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلغىساق، پەرۋەردىگار بىزگە ھەقىقىي، گېپىدە تۇرۇدىغان گۇۋاھچى بولۇپ ئەيىبلەسۇن!» - دېدى. 6 «سېنى پەرۋەردىگار خۇدا يېنىغا ئەۋەتتىم، جاۋاب ياخشى بولسۇن يامان بولسۇن، ئۇنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلغىن، بىز خۇدا يېنىغا ئاۋازىغا ئىتائەت قىلغاندا، بىزگە ياخشى بولىدۇ»، 7 شۇنداق بولدىكى، ئون كۈندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمياغا كەلدى. 8 ئۇ كارىياتىنىڭ ئوغلى يوهانان، لەشكەر باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە بارلىق خەلقنى چاقىرىپ 9 ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - «سىلەر مېنى تەلپىڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يەتكۈزۈشكە ئەۋەتكەنسىلەر، ئۇ مۇنداق دېدى: - 10 «سىلەر يەنىلا مۇشۇ زېمىندا تۇرۇۋىرسەڭلار، مەن سىلەرنى قۇرۇپ چىقىمەن، سىلەرنى غۇلا تاپمايمەن، مەن سىلەرنى تىكىپ ئۆستۈرمەن، سىلەرنى يۇلمايمەن، چۈنكى مەن پېشىڭلارغا چۈشۈرگەن بالا يېتىپكەن ئۆكتەمەن. 11 سىلەر قورقۇدىغان بايىل پادىشاھىدىن قورققانلار، ئۆتكەن قورققانلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - چۈنكى مەن سىلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن سىلەر بىلەن بللە بولمەن. 12 مەن سىلەرگە شۇنداق رەھىملىك كۆرسەتمەنكى، ئۇ سىلەرگە رەھىم قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەرنى ئۆز زېمىنىڭلارغا قايتىشقا يول قويدۇ. 13 بىراق سىلەر پەرۋەردىگار خۇدا يېنىغا ئاۋازىغا قۇلاق سالماي «بۇ زېمىندا قەتئىي تۇرمايمىز» - دېسەڭلار 14 ۋە: «ياق، بىز مىسىر زېمىنىغا بارايلى، شۇ يەردە نە ئۇرۇشنى كۆرمەيمىز، نە كاناي-ئاگاھ سىڭگالىنى ئاڭلىمايمىز، نە ئانغا زار بولمايمىز، شۇ يەردە ياشايمىز» - دېسەڭلار، 15 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئۇ يەھۇدانىڭ بۇ قالدۇقى بولغان سىلەر: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دېدى: - «سىلەر مىسىرغا كىرىپ، شۇ يەردە ئولتۇراقلىشىشقا قەتئىي نىيەتكە كەلگەن بولساڭلار، 16 ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر قورقۇدىغان قىلچ مىسىردا سىلەرگە يېتىشۈۋالىدۇ، سىلەر قورقۇدىغان قەھەتچىلىك مىسىردا سىلەرگە ئەگىشىپ قوغلاپ بارىدۇ، شۇ يەردە سىلەر ئۆلسىلەر. 17 شۇنداق بولىدۇكى، مىسىرغا كىرىپ شۇ يەردە تۇرالى دەپ قەتئىي نىيەت قىلغان ئادەملەرنىڭ ھەممىسى قىلچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ، ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى تىرىك قالمايدۇ ۋە ياكى مەن پېشىغا چۈشۈرىدىغان بالا يېتىپكەن قۇتۇلمايدۇ. 18 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دېدى: - غەزەم ۋە قەھەم يېرۇسالېملىكلەرنىڭ پېشىغا چۈشۈرۈلگەندەك، سىلەر مىسىرغا كىرگىنىڭلاردا، قەھەم پېشىڭلارغا چۈشۈرۈلۈدۇ، سىلەر لەنەتكە قالدۇغان ۋە دەھشەت باسدىغان ئويىپىكت، لەنەت سۆزى ھەم رەسۋاچىلىقنىڭ ئويىپىكى بولسىلەر ۋە سىلەر بۇ زېمىننى قايتىدىن ھېچ كۆرمەيسىلەر. 19 پەرۋەردىگار سىلەر، يەنى يەھۇدانىڭ قالدۇقى توغرىدا: «مىسىرغا بارماڭلار» - دېگەن. - ئەمدى شۇنى بىلىپ قويۇڭلار، مەن بۈگۈنكى كۈندە سىلەرنى ئاڭلايدۇدۇم»، 20 - سىلەرنىڭ مېنى

43

شۇنداق بولدىكى، يەرەميا ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى بارلىق خەلققە ئېيتىپ تۆگەتتى (خۇداسى پەرۋەردىگار يەرەميا ئۇلارغا بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئېيتىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن)، - 2 شۇنىڭ بىلەن ھوشىيانىڭ ئوغلى ئازاريا ۋە كارىياتىنىڭ ئوغلى يوهانان ۋە شۇنداقلا بارلىق ھالى چوڭ ئادەملەر يەرەمياغا مۇنداق دېدى: - «سەن يالغان ئېيتىۋاتسەن! خۇدا يېنىغا پەرۋەردىگار سېنى بىزگە: «سىلەر مىسىردا ئولتۇراقلىشىش ئۈچۈن بارماڭلار»، دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەس، 3 بەلكى نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق چوقم سېنى بىزگە قارشىلاشتۇرۇپ، بىزنى كالدىيەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇشقا كۈشكۈرەكتە، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىزنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ ياكى بىزنى بايلغا سۈرگۈن قىلىدۇ، 4 شۇنىڭ بىلەن كارىياتىنىڭ ئوغلى يوهانان، لەشكەر باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە بارلىق خەلق پەرۋەردىگارنىڭ: «يەھۇدا زېمىنىدا تۇرۇپ قېلىڭلار» دېگەن ئاۋازىغا قۇلاق سالدى، 5 بەلكى كارىياتىنىڭ ئوغلى يوهانان ۋە بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى يەھۇدانىڭ بارلىق ئەللەردىن يەھۇدا زېمىنىدا ئولتۇراقلىشىشقا قايتىپ كەلگەن يەھۇدانىڭ پۈتۈن قالدۇقىنى، 6 يەنى ئەرلەر، ئادان ئاھالىسىنىڭ ئوغلى گەدالايىغا تاپشۇرغان ھەربىر كىشىنى ھەمدە يەرەميا پەيغەمبەر ھەم نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇقى ئېلىپ، 7 مىسىر زېمىنىغا كىرىپ كەلدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلىدى. ئۇلار تاپشۇرغان شەھەرگە يېتىپ كەلدى. 8 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمياغا تاپشۇرغان مۇنداق دېيىلدى: - 9 يەھۇدىيلارنىڭ كۆز ئالدىدا، قولىڭغا بىر نەچچە چوڭ تاشلارنى ئېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئوردىسىنىڭ كىرىشى يولىنىڭ يېنىدىكى خىشلق يولىدىكى سېغىز لايغا كۆمۈپ يوشۇرۇپ، 10 ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دېدى: - مانا، مەن مېنىڭ قۇلۇم بولغان بايلىق پادىشاھى ئېپوقادەن سارنى چاقىرىپ ئېچكەنمەن، ئۇ مەن كۆمۈپ يوشۇرغان بۇ تاشلار ئۈستىگە ئۆز تەختىنى سالدى؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شاھانە چىرىنى يېيىپ تىكىدۇ. 11 ئۇ كېلىپ مىسىر زېمىنىدا جەڭ قىلىدۇ، ئۆلۈمگە يېتىشكەنلەر ئۆلىدۇ، سۈرگۈن بولۇشقا يېتىشكەنلەر سۈرگۈن بولىدۇ، قىلچقا يېتىشكەنلەر قىلچىلىنىدۇ. 12 مەن مىسىردىكى بۇتلارنىڭ ئۆيلىرىگە ئوت ياققۇرغۇمەن، ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ، بۇتلارنى ئېلىپ سۈرگۈن قىلىدۇ، قوي پادىچىسى ئۆز تونىنى كىيگەندەك ئېپوقادەن سارمۇ مىسىر زېمىنىنى ئۆزىگە كېيىۋالىدۇ، ئۇ شۇ يەردىن ئامان-ئېسەن چىقىدۇ. 13 ئۇ مىسىر زېمىنىدىكى «قۇياش ئىبادەتخانىسى» دىكى تۇرۇرلارنى چىقىۋېتىدۇ، ئۇ مىسىردىكى بۇتلارنىڭ ئۆيلىرىگە ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ.

44

مىسىردا تۇرغان، يەنى مىگولدا، تاپشۇرغان، نوتفا ۋە [مىسىرنىڭ جەنۇبى تەرىپى] پاتروس زېمىنىدا تۇرغان بارلىق يەھۇدىيلار توغرىدا بۇ سۆز

يەرەمياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - «2 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مەن يېرۇسالېم ھەم يەھۇدانىكى ھەم شەھەرلەر ئۈستىگە چۈشۈرگەن بارلىق بالا بىناپەتنى كۆرگەنلىرىم، مانا، ئۇلارنىڭ سادىر قىلغان رەزىللىكى تۈپەيلىدىن يۈگۈنكى كۈندە ئۇلار خارابىلىك بولۇپ، ئادەمزانسىز قالدى؛ چۈنكى ئۇلار نە تۈزلىرى، نە سىلەر، نە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بىلەيدىغان يات ئىلاھلارغا چوقۇنۇشقا، خۇشبۇي يېقىشقا بېرىپ، مېنى غەزەپلەندۈرگەن. 4 مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى سىلەرگە ئەۋەتىپ: «مەن نەپەرتلىنىدىغان بۇ يىرگىنلىك ئىشنى قىلغۇچى بولماڭلار!» - دەپ ئاگاھلاندۇرغانمەن. 5 لېكىن ئۇلار ئەنئەت قىلغان، ھىچ قۇلاق سالىمغان، ئۇلار رەزىللىكىدىن، يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىشتىن قولىنى زادى تۇرمىگەن. 6 شۇنىڭ بىلەن قەھرىم غەزىپم [ئۇلارغا] تۈگۈلگەن، يەھۇدانىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمداكى رەستە- كۈچلاردا يېقىلغان، كۆيگەن، ئۇلار يۈگۈنكى كۈندە ۋەيرانە ۋە خارابىلىك بولۇپ قالدى. 7 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - سىلەر تېشىقا ئۆز-ئۆزۈڭلارغا زور كۈچلەپ كەلتۈرمەي كېلىشىلەر، تۈزۈڭلارغا ھېچقانداق قالدى قالدۇرماي تۈزۈڭلاردىن، يەنى يەھۇدانىڭ ئىچىدىن ئەر- ئايال، بالا-بوۋاقلارنى تۈزۈمەي كېلىشىلەر! 8 تېشىقا تۈز قۇللىرىڭلارنىڭ باسىغىنى بىلەن، سىلەر ئولتۇراقلاشقان مىسىر زېمىنىدا يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ مېنى غەزەپلەندۈرسىلەر! شۇنداق قىلىپ سىلەر ھاللا ك بولۇپ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئارىسىدا لەنەت سۈزى ۋە رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئۆيىپت بولىسىلەر. 9 سىلەر يەھۇدا زېمىنىدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ رەستە- كۈچلىرىدا سادىر قىلىنغان رەزىللىكىنى، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى، يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ رەزىللىكىنى ۋە ئۇلارنىڭ ئاياللىرىنىڭ رەزىللىكىنى، سىلەرنىڭ تۈز رەزىللىكلىرىنى ھەم ئاياللىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى تۇتۇپ قالدۇرماڭلار! 10 بارلىق خەلققە، دەدەر خەلىقلار ئۆزىنى ھېچ تۈۋەن تۇتمىدى، مەندىن ھېچ قورقۇندى، ئۇلار مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ھەم ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ ئالدىغا قويغان تەۋرات-قانۇنۇمدا ياكى بەلگىلىمىرىمدە ھېچ ماخۇن ئەمەس. 11 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن بېشىڭلارغا كۈچلەپ چۈشۈرۈپ، بارلىق يەھۇدانى ھاللا ك قىلغۇچە سىلەرگە يۈزۈمنى قارىتىمەن؛ 12 مەن مىسىر زېمىنىغا شۇ يەردە ئولتۇراقلاشماي دەپ قەتئىي نىيەت قىلغان يەھۇدانىڭ قالدىسىغا قول سالماي، ئۇلارنىڭ ھەممىسى مىسىر زېمىنىدا تۇگىشىدۇ؛ مىسىر زېمىنىدا يېقىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە قىلىچ بىلەن، قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلدۈرۈپ، ئۇلار قىلىچ بىلەن ۋە قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلدۈرۈپ، ئۇلار لەنەت ئوقۇلىدىغان ۋە دەھشەت باسقۇچى ئۆيىپت، لەنەت سۈزى ھەم رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئۆيىپت بولىدۇ. 13 مەن مىسىر زېمىنىدا تۇرۇۋاتقانلارنى يېرۇسالېمغا جازالىغاندەك قىلىچ بىلەن، قەھەتچىلىك بىلەن ۋە ۋابا بىلەن جازالىيەن؛ 14 شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىدا ئولتۇراقلاشماي دەپ شۇ يەرگە كىرگەن يەھۇدانىڭ قالدىسىدىن يەھۇدا زېمىنىغا قايتىشقا ھېچقايسىسى قانداقلايدۇ ياكى ھېچكىم قانداقلايدۇ؛ شۇ يەرگە قايتىپ ئولتۇراقلىشىشقا ئىنتىزار بولسىمۇ، قانچان ئاز بىر قىسمىدىن باشقىلىرى ھېچقايسىسى قانداقلايدۇ». 15 ئاندىن ئۆز ئاياللىرىنىڭ يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي ياقىدىغانلىقىنى بىلگەن بارلىق ئەرلەر، ۋە يېنىدا تۇرغان بارلىق ئاياللار، - زور بىر تۈپ تادەملەر، يەنى مىسىرنىڭ [شېمالىي تەرىپى ۋە جەنۇبىي تەرىپى] پاتروسىن كەلگەن بارلىق خەلق يەرەمياغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - «سەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بىزگە ئېيتقان

پادشاھى زەدەكياتى ئۇنىڭ دۇشمىنى، جېنىنى قوغلاپ ئەزدىگەن باھىل پادشاھى نېپوقادەنە سارىنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىدەك مەن ئوخشاشلا مىسىر پادشاھى پەرۋان خورفى ئۆز دۇشمەنلىرىنىڭ قولىغا ھەمدە جېنىنى ئەزدىگەن كىشىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرغەن - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

45

يەھۇدا پادشاھى يەھوئاكىمىنىڭ تۆتىنچى يىلى، نېريانىڭ ئوغلى بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىغا قاراپ بۇ سۆزلەرنى ئورام قەغەزگە يازغىنىدا، يەرەمىيا يەنە يەھوئاكىمىغا بۇ سۆزنى ئېيتقان: - 2 «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سەن بارۇق توغرىدا مۇنداق دەيدۇ: - 3 سەن: «ھالىمغا ۋاي! چۈنكى پەرۋەردىگار قاغىمغا دەرد-ئەلەم قوشۇپ قويدى، مەن ئاھ-زارلار قىلىشتىن چارچىدىم، زادىلا ئارام تاپالمىدىم!» - دېدىڭ. 4 - [يەرەمىيا، سەن ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن قۇرۇپ چىققانلىرىمنى ھازىر غۇلجىمەن، مەن تىككەنلىرىمنى، يەنى بۇ يۇرتكۇل جاھاننى ھازىر يۇلۇپ تاشلايمەن. 5 مەن يۇرتقا قىلغان يەردە سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئۇلۇغ ئىشلارنى ئەزدىڭدەك توغرا كېلەمدۇ؟ بۇلارنى ئەزدە، چۈنكى مانا، مەن بارلىق ئەت ئىشلىرى ئۈستىگە بالا بىناپەت چۈشۈرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. لېكىن جېنىڭنى سەن بارىدىغان بارلىق يەرلەردە ئۆزۈڭگە ئولجا قىلىپ بېرىمەن.

46

يەرەمىيا يەنە يەھوئاكىمگە كەلگەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەللەر توغرىدا سۆزى تۆۋەندە: 2 مىسىر توغرىدا: ئەفرا دەرئىياسى بويىدىكى كاركىمىش شەھىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقان، پەرۋەنە-قونىڭ قوشۇنى توغرىدا (بۇ قوشۇننى باھىل پادشاھى نېپوقادەنەسار يەھۇدا پادشاھى يەھوئاكىمىنىڭ تۆتىنچى يىلى بېتىچ قىلغان): - 3 «قالقان-سېپارلارنى ئېلىپ سەپكە چۈشۈڭلار! جەڭگە چىقىشقا تەييارلىنىڭلار! 4 ئاتلارنى ھارۇملارغا قېتىڭلار! ئاتلارنىڭلارغا مىنىڭلار! بېشىڭلارغا دۇيۇغا سېلىپ سەپكە تۇرۇڭلار! نەيزىلىرىڭلارنى بىلەپ تىنتكىلىڭلار! ساۋۇت-قۇياقلارنى كىيىۋېلىڭلار! 5 لېكىن مەن ئەينى كۆرمەن؟! - دەيدۇ پەرۋەردىگار، مانا، مۇشۇ [لەشكەرلەر] دەككە-دۈككەگە چۈشۈپ چىكىنىدۇ، باتۇر-پالۋانلىرى بېتىچ قىلىپ كەينىگە قارماي بەدەر قاچىدۇ! تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسدۇ! - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 6 - ئەمدى ئەڭ چاققانلارمۇ قاچايدۇ، باتۇر-پالۋانلارمۇ ئامان-ئېسەن قۇتۇلۇپ قالمايدۇ، مانا، شىمال تەرەپىدە، ئەفرا دەرئىياسى بويىدا ئۇلار پۇتلىنىپ يىقىلىدۇ. 7 سۇلىرى دەريالاردەك ئۆزلىرىنى دولقۇنلىتىپ، نىل دەرياسى [كەلكۈن كەپ] كۆتۈرۈلگەندەك ئۆزىنى كۆتۈرگەن كىمدۇر؟! 8 سۇلىرى دەريالاردەك ئۆزلىرىنى دولقۇنلىتىپ، نىل دەرياسىدەك ئۆزىنى كۆتۈرگەن دەل مىسىر ئۆزىدۇر، ئۇ: «مەن ئۆزۈمنى كۆتۈرۈپ يۇرتكۇل يەرىۈزىنى قاپلايمەن، مەن شەھەرلەر ھەم ئۇلاردا تۇرۇۋاتقانلارنى يوقىتىمەن!» - دەيدۇ. 9 ئېتىلىڭلار، ئۇ ئاتلار! ھە دەپ ئالغا بېسىپ چىپىڭلار، ئۇ جەڭ ھارۇملىرى! قالقان كۆتۈرگەن ئېشۇبىيە ھەم لۇبىدەكلىر، قۇياقلىرىنى ئېگىدۈرگەن لىدىيەدىكىلەر، پالۋان-باتۇرلار جەڭگە چىقىشۇن! 10 لېكىن بۇ كۈن بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ كۈندۈز، ئۇ قىسسىلىق بىر كۈن، يەنى ئۆز يۇرتىدىن قىسسىلىق ئالدىغان كۈنى بولۇدۇ، ئۇنىڭ قىلىچى كىشىلەرنى توغۇچە يۇتدۇ، ئۇ قانغۇچە ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ئىچىدۇ، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ شىمالىي زېمىندا، ئەفرا دەرئىياسى بويىدا قىلىچى بولغان بىر قۇربانلىقى بار! 11 كېڭىداق چىقىپ تۆتىنچە ئەزدەپ، تاپ، ئۇ مىسىرنىڭ قىزى! لېكىن سەن ئۆزۈڭگە نۇرغۇن دورىلارنى تاللىساڭمۇ بىكار، سەن ئۈچۈن ھېچ شىپالىق يوقتۇر! 12 ئەللەر خىجالىتىڭ توغرىدا

47

پەرۋان گازا شەھىرىگە زەربە بېرىشتىن ئىلگىرى، يەرەمىيا يەنە يەھوئاكىمگە كەلگەن، پەرۋەردىگارنىڭ فىلىستىلەر توغرىسىدىكى سۆزى: - 2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، شىمالدىن [دولقۇنلۇق] سۇلار تۇرەيدۇ، ئۇلار تېشىپ بىر كەلكۈن بولۇدۇ، ئۆزىم ۋە ئۇنىڭدا تۇرغان ھەممىنىڭ ئۈستىدىن،

شەھەر ۋە ئۆلكىدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىدىن تاشقىن بولۇپ باسدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئادەملىرى ئالە-بەرياد كۆتۈردى، زېمىندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار [نازايىن] ئالە-زار قىلدۇ، 3 توپلارلىرىنىڭ ئايلاقىرىنىڭ تارقاشقىرىنى، جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ تارقاشقىرىنى، چاقىرىنىڭ گۈلدۈرلەشلىرىنى ئاڭلاپ، ئاتلار ئۆز بالىلىرىدىن خەۋەر ئېلىشقىمۇ قوللىرى بوشاپ، ئارقىسىمۇ قارمايدۇ. 4 چۈنكى بارلىق فىلىستىيەلەرنى ناپۇت قىلىدىغان كۈن، ھەم تۇر ۋە زىدىنى ئۇلارغا ياردەمدە بولغۇدەك بارلىق قالغان ئادەملەردىن مەھرۇم قىلىدىغان كۈن يېتىپ كەلدى، چۈنكى پەرۋەردىگار فىلىستىيەلەرنى، يەنى كېت ئارىلىدىن چىقىپ كەلگەنلەرنىڭ قالدۇقىنى ناپۇت قىلدۇ. 5 گازانىڭ ئۈستى تاقىرلىق بولدى، ئاشكېن شەھىرىدىكىلەر داڭ قېتىپ قالدۇ، قاچانغىچە ئەتىراپتىكى تىلسىلەر، ئى فىلىستىيە كۈچلىرىدىن ئامان قالغانلار؟ 6 ئاپلا، ئى پەرۋەردىگارنىڭ قىلچى، سەن قاچانغىچە تىنمايسەن؟ ئۆز قىنىڭغا قايتقىن، ئارام ئېلىپ تىنچلانغىن! 7 لېكىن قانداق تۇختىيالىسۇن؟ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پەرىمان چۈشۈرگەن، ئاشكېن شەھىرىگە ھەم دېڭىز بويىدىكىلەرگە زەرب قىلىشقا ئۇنى يېتكەندۇر!

48

موئاب توغرىلىق: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇداق دەيدۇ: - ئېيىنىڭ ھالغا ۋاي! چۈنكى ئۇ خارابە قىلىندۇ، كىرىتايم خىجالەتكە قالدۇرۇلۇپ، تىنچال قىلىندۇ، يۇقىرى قورغان بولسا خىجالەتكە قالدۇرۇلۇپ ئالاقىدە بولۇپ كەتتى. 2 موئاب يەنە ھېچ ماختالمىدۇ، ھەشېئودا كىشىلەر ئۇنىڭغا: «ئۇنى ئەل قاتاردىن يوقىتىل!» دەپ سۆيىقەست قىلدۇ، سەغۇ ئى مەدەن، تۈگەشكۈزۈلسەن، قىلچ سېنى قوغلايدۇ. 3 ھورونئامدىن ئالە-زارلار كۆتۈرۈلدى: - «ئالە ۋە ئىرايىچلىق، دەھشەتلىك پاتېياراچلىق!» 4 موئاب بىتچىت قىلىندى! ئۇنىڭ كىچىكىدىن پەرىادلىرى ئاڭلىندۇ. 5 بەرمەق، لۇھىتقا چىقىدىغان داۋان بولدىن توختىماي يىغىلار كۆتۈرۈلدى، ھورونئامغا چۈشىدىغان يولدا ھالاكەتتىن ئازابلىق ئالە-پەرىادلار ئاڭلىندۇ. 6 قېچىڭلار، جېنىڭلارنى ئېلىپ يۈگۈزۈڭلار! چۆلدىكى بىر چاققال بولۇڭلار! 7 چۈنكى سەن ئۆز قىلغانلىرىڭغا ۋە بېلىقلىرىڭغا ئايغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، سەئۇ ئەسىرگە چۈشىسەن، [يۇتۇڭ] كېموش، ئۇنىڭ كەبىنىرى ھەم ئەمىرلىرى بىلەن بىللە سۈزگۈن بولدى. 8 ۋەيران قىلغۇچى ھەرىر شەھەرگە جەڭ قىلدۇ، شەھەرلەردىن ھېچقايسى قېچىپ قۇتۇلمايدۇ، پەرۋەردىگار دېگەندەك جىلغىمۇ خارابە بولدى، ئۆزەلگەنكە ھالاكەتكە يۈزلىندى. 9 دالدىغا بېرىپ قېچىش ئۈچۈن موئابقا قاناتلارنى بېرىڭلار! چۈنكى ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابىلىك، ئادەمزا ئىز بولدى. 10 (پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىنى كۆڭۈل قويۇپ قىلىدىغان كىشى لەنەتكە قالمۇن! قىلچىنى قان تۈكۈشتىن قالدۇرغان كىشى لەنەتكە قالمۇن!). 11 موئاب ياشلىقىدىن تارتىپ كەڭ-كۈشادە ياشاپ ئارزاڭلىرى ئۈستىدە تىنغان شارابىكە ئەندىشىسىز بولۇپ كەلگەن، ئۇ ھېچقاچان كۆپتىن كۆپكە قۇيۇلغان ئەمەس، ياكى ھېچ سۈزگۈن بولغان ئەمەس، شۇڭا ئۇنىڭ تەمى بىرخىل بولۇپ، يۇرتى ھېچ ئۆگەرمىگەن. 12 شۇڭا، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن ئۇنىڭ يېنىغا ئۇلارنى ئۆز كۆپىدىن تۈكۈدىغان تۈكۈچلەرنى ئەۋەتتەم، ئۇلار ئۇنىڭ كۆپلىرىنى قۇرۇق قىلدى، ئۇنىڭ چۈگۈنلىرىنى چىقىۋېتىدۇ. 13 ئۆتكەندە ئىسرائىل جەمەتى ئۆز تايانچىسى بولغان بىت-ئەل تۈپەيلىدىن يەرگە قاراپ قالغاندەك موئابمۇ كېموش تۈپەيلىدىن يەرگە قاراپ قالدۇ. 14 سىلەر قانداقۇ: «بىز باتۇر، جەڭگىۋار ئاۋانغىز!» دېيەلەيسىلەر؟ 15 موئابنىڭ زىمىن خارابە قىلىندۇ، [دۇشمەن] ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنىڭ [سېپىللىرىغا] چىقىدۇ، ئۇنىڭ ئېسىل يىگىتلىرى قەتل قىلىنىشقا چۈشىدۇ، - دەيدۇ پادىشاھ، يەنى

دەيدۇ پەرۋەردىگار، 39 - ئۇلار پەغەندىن زارلىشىدۇ، [موتاب] شۇنچىلىك بارە-بارە قىلىۋېتىلىدۇ، ئۇ خىجالەتتىن كۆپچىلىككە ئارقىسىنى قىلىدۇ، موتاب ئەتراپىدىكى ھەممە ئەمەلدىن رەسۋا قىلىندىغان، ۋەھىمە سالغۇچى ئىبىيكت بولىدۇ. 40 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، بەرسى بۈركۈمىگە قاناتلىرىنى كېرىپ [پەرۋاز قىلىپ]، موتاب ئۈستىگە شۇنچىلىك چۈشىدۇ. 41 شەھەرلىرى ئىشغال بولىدۇ، ئىستېھكاملار ئىگىلىۋېلىنىدۇ، شۇ كۈنى موتابدىكى پائۇنلارنىڭ يۈرىكى تولغاقتا چۈشكەن ئايالنىڭ يۈرىكىدەك بولىدۇ. 42 موتاب ئەل قاتارىدىن يوقىتىلىدۇ، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا ھاككۇرلۇق قىلغان، 43 ۋەھىمەت، ئورا ۋە قىلتاق بېشىكلارغا چۈشۈشنى كۆتمەكتە، ئۇ موتابدا تۇرۇۋاتقانلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 44 - ۋەھىمەتتىن قاچقان ئورغا يىقىلىدۇ، ئوردىن چىققان قىلتاق تۇتۇلدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەنى موتاب ئۈستىگە جازالاننىش يىلنى چۈشۈرمەن - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 45 قاچقانلار ھەشپون [سېپىلىنىڭ] دادىسىدا تۇرۇپ ئامالسز قالىدۇ، چۈنكى ھەشپوندىن ئوت، ھەم [مەرھۇم] سېھون [پادىشاھ] نىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدىن بىر يالقۇن پارىلاپ چىقىدۇ ۋە موتابنىڭ چېكىرىنى، سوقۇشقا خەلقنىڭ باش چوققىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. 46 ھالىڭغا ۋاي، ئۇ موتاب! كېموشقا تەۋە بولغان ئەل ناپۇت بولدى، ئوغزلىرىنىڭ ئەسەرگە چۈشىدۇ، قىزلىرىنىڭ سۈرگۈن بولىدۇ. 47 لېكىن، ئاخىرقى زامانلاردا موتابنى سۈرگۈنلۈككىن قاپتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. موتاب ئۈستىگە چىقىرىدىغان ھۆكۈم مۇشۇ يەرگىچە.

49

ئامونىيلار توغرىلىق، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئىسرائىلنىڭ پەرزەنتلىرى يوقىمەن؟ ئۇنىڭ مىراسخورلىرى يوقىدۇ؟ ئەمدى ئېھىشقا مىلكوم گادنىڭ زېمىنىغا ۋارىسلىق قىلدى، مىلكومغا تەۋە بولغان خەلق ئېھىشقا گادنىڭ شەھەرلىرىدە تۇرىدۇ؟ 2 شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئامونىيلارنىڭ رىباب شەھىرىدە جەڭ سادالىرىنى ئاڭلىتىمەن، ئۇ خارابىلىك دۆڭ بولىدۇ، تەۋە شەھەرلىرى ئوت قوپۇپ كۆيدۈرۈلىدۇ، ئىسرائىل قايتىدىن ئۆزلىرىنى ئىككىلەنگانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 3 - زاراڭلار، ئۇ ھەشپون، چۈنكى ئاي شەھىرى خارابە قىلىنغان! رىباب قىزلىرى، ئۆزۈڭلارغا بۇز رەختنى باغلاپ ماتەم تۇتۇڭلار، سېپىل ئىچىدە ئۆيان-بۆيان پاتپاقچى يۈگۈرۈڭلار، چۈنكى مىلكوم ۋە ئۇنىڭ كەھنەلىرى، ئۇنىڭغا تەۋەلىك ئەمەللىرى سۈرگۈن بولىدۇ. 4 ئېھىشقا كۆچ-ھەيۋىتىڭىزنى داڭلايسەن؟ سېنىڭ كۈچۈڭ ئېقىپ كېتىۋاتىدۇ، ئۇ: «كىم ماڭا يېقىنلىشىشقا يېتىۋالىسۇن؟» دەپ ئۆز يايلىقلىرىڭغا تايىغان، ئاسىيلىق قىلغۇچى قىز! 5 مانا، مەن بارلىق ئەتراپىڭدىكىلەردىن ۋەھىمەت چىقىرىپ ئۆستۈڭگە چۈشۈرمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار، - شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەربىرىڭلار ھەيدىۋېتىلىسەلەر، ئالدى-كەينىگە قارىماي قاچىسىلەر، قاچقانلارنى يەنە يىغغۇچى ھېچكىم بولمايدۇ. 6 لېكىن كېيىنكى كۈنلەردە، ئامونىيلارنى سۈرگۈنلۈكىدىن قاپتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 7 ئېدوم توغرىلىق: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - تېھاندا ھازىر دانالىق تېپىلمىدۇ؟ دانىشمەنلەردىن نەسەت يوقاپ كەتتىمۇ؟ ئۇلارنىڭ دانالىقىنى دات بېسىپ قالغانمۇ؟! 8 يۈرۈلۈپ قېچىڭلار، پىھان جايلاردىن تۇرالغۇ تېپىپ تۇرۇڭلار، ئۇ دېھاندا تۇرۇۋاتقانلار! چۈنكى مەن ئەسلىگە تېگىشلىك بالا يېتەپتەن، يەنى ئۇنى جازالادىغان كۈننى بېشىغا چۈشۈرمەن. 9 ئۆزۈم ئۆزۈڭلەر يېنىڭغا كەلسەم، ئۇلار ئازراق ۋاسالارنى قالدۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئوغرىلار كېچىلەپ يېنىڭغا كىرسە، ئۇلار ئۆزلىرىگە چۈشۈرۈلۈپ،

پادشاهلىقلىرى توغۇلۇق سۆز: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئورۇنۇڭدىن تۇر، پادشاهلىقلىرى توغۇلۇق سۆز: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئورۇنۇڭدىن تۇر، كېدارغا ھۇجۇم قىلىپ، شەرقتىكى ئادەملەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىل!» - دېيىلىدۇ، 8. 29 ھۇجۇم قىلغانلار ئۇلارنىڭ چىدىرلىرى ھەم پادىلىرىنى ئېلىپ كېتىدۇ، ئۇلارنىڭ چىدىر پەردىلىرى، بارلىق قاچا-قۇچا، تىگىرىنى بۇلاپ كېتىدۇ، خەق ئۇلارغا: «تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ» دەپ ۋار قىرايدۇ. 30 قېچىپ كېتىڭلار، بەدەر تىكىپ پىنھان جايلاردىن ئورالغۇ تېپىپ تۇرۇڭلار، ئى ھازور دىكىلەر، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - چۈنكى بىل پادىشاھى ئېبوقادەن سار سىلەرگە جەڭ قىلىشقا قەست قىلغان، سىلەرگە قاراپ نىيىتى بۇزۇلغان. 31 - ئورۇنۇڭدىن تۇر، سېپىل-دەرۋازىلارغا ئىگە بولغان ئارخۇندا ياشاپ، تىنچ-ئامان تۇرغان ئەلگە جەڭ قىلىشقا چىق، ئۇلار يالغۇز تۇرىدۇ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 32 - ئۇلارنىڭ تىگىرى ئۇچا، توپ-توپ مال-ۋارانتلىرى غەنىمەت بولىدۇ، مەن چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرگەنلىرى توت شامالغا تارقىتىمەن، ئۇلارنىڭ يېشىغا ھەر ئەتراپىدىن كۆلپەت چۈشۈرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 33 - ھازور بولسا چىلىۋىرىلەرنىڭ ئۇرغۇسى، مەڭگۈگە ۋەيرانە بولىدۇ. ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ. 34 مەھۇدا پادىشاھى زەدەكيا تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى ۋاقىتلىرىدا، يەرمىيا يەنە بەرگە كەلگەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى مۇنداق ئىدى: - 35 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئېلاننىڭ غوللۇق كۈچى بولغان ئوقياسىنى سۇندۇرمەن، 36 ئاسمانلارنىڭ توت چىتىدىن توت شامالنى چىقىرىپ ئېلاننىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمەن، مەن ئۇلارنى بۇ توت شامالغا تارقىتىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئېلاندىن ھەيدىگەنلەرنىڭ بارمايدىغان ئەل-مەملىكەتلەر قالمىدۇ. 37 مەن ئېلاننى دۈشمەنلىرى ئالدىدا ھەم جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا دەككە-دۈككەگە چۈشۈرمەن، دەھشەتلىك غەزەپىمنى يېشىغا تۈكۈپ، كۆلپەتلەرنى چۈشۈرمەن، ئۇلارنى بەربات قىلغۇچە مەن قىلىچىنى ئۇلارنىڭ كەينىدىن قوغلاشقا ئەۋەتمەن. 38 مەن ئۆز تەختىمنى ئېلاندا تىكلەيمەن، شۇ يەردىن پادىشاھى ۋە شاھزادىلىرىنى يوق قىلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 39 لېكىن ئاخىرقى زامانلاردا، مەن ئېلاننى سۈرگۈنلۈكتىن قاچۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

50

پەرۋەردىگار يەرمىيا يەنە بەرگە تارقىلىق بىل توغرىلۇق، يەنى كالىيلەرنىڭ زېمىنى توغرىلۇق ئېيتقان سۆز: - 2 ئەللەر ئارىسىدا شۇ خەۋەرنى ئېلان قىلىپ جاكارلاڭلار، تۇغ كۆتۈرۈڭلار، جاكارلاڭلار، ئۇنى يوشۇرماڭلار! - «بىل ئىشغال قىلىندى، بەل بولسا خىجالەتكە قالدۇرۇلدى، ماردۇك باتىھاراق بولۇپ كەتتى، بىلىنىڭ ئوما بۇتەرى خىجالەتكە قالدۇرۇلدى، يەرگىنچىلەر نەرسىلىرى باتىھاراقچىلىققا چۈشتى!» - دەلگەر. 3 چۈنكى شىمالدىن ئۇنىڭغا جەڭ قىلىۋاتقان بولغان بىر ئەل كېلىدۇ، ئۇ ئۇنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىدۇ، ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان ھەم ھايۋانغا قېچىپ كېتىدۇ، ئۇلار يوق بولىدۇ. 4 شۇ كۈنلەردە، شۇ چاغدا، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئىسرائىل خەلقى كېلىدۇ، ئۇلار ھەم مەھۇدا خەلقى بىلەن بىللە كېلىدۇ، ئۇلار يىغىلغان ھالدا مېڭىپ پەرۋەردىگار خۇداسىنى ئەزدەشكە كېلىدۇ. 5 ئۇلار زىغوننىڭ يولىنى سورايدۇ، يۇزلىرىنى ئۇنىڭغا قارىتىپ: «ھەرگىز ئۇنىڭغا مەڭگۈلۈك بىر ئەمەل بىلەن ئۆزىمىزنى پەرۋەردىگارغا باغلاي!» - دەيدۇ. 6 - مېنىڭ خەلقىم ئازغان قوبلاردۇر، ئۇلارنىڭ باققۇچىلىرى ئۇلارنى ئازدۇرغان، ئۇلارنى تاغلاردا تېنىتىپ يۈرگەن، ئۇلار تاغدىن دۈگگە كېزىپ يۈرۈپ، ئۆز ئارامگاھىنى ئۇيغۇنغاندۇر. 7 ئۇلارنى ئۇچراتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى يەپ كەتكەن، كۆشەندىلىرى ئۇلار توغرىلۇق: «بىزدە [بۇ ئىشلاردا] ھېچ گۇناھ يوق، چۈنكى

قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار كادىلەرنىڭ زىمىندا قىلىنغان ئىشى باردۇر. 26 ئۇنىڭ ھەر جەت-چەتەلىرىدىن كېلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىڭلار، ئامبارلىرى ئىچىۋېتىڭلار، تۇنجىلىرى دۆۋلىگەندەك تۇنى خارابە-خارابە قىلىپ دۆۋىلەپ ۋەيران قىلىڭلار، ئۇنىڭ ھېچنېمىسىنى قالدۇرماڭلار! 27 ئۇنىڭ بارلىق تورپاقلىرىنى ئولتۇرۇۋېتىڭلار! ئۇلار سويۇلۇشقا چۈشسۇن! ئۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈنى، يەنى جازالىنىش ۋاقتى يېتىپ كەلدى. 28 ئاڭلاڭلار! زىغۇغا كېلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىزىڭنىڭ قىسسىسى، يەنى ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ئالغان قىسسىسى جاكارلايدىغان، بايلىق زېمىنىدىن قاچقان پاناھ ئەزىدگۈچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاڭلار! 29 بايلىغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن ئوقياچىلارنى، يەنى بارلىق كامانى ئەگەتكۈچىلەرنى چاقىرىڭلار، بايلىنىڭ ئەتراپىدا بارگاھ قۇرۇپ قورشۇۋېلىڭلار، ھېچكىمنى قاقچۇرماڭلار، ئۆز قىلىشىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرۈڭلار، ئۇ تېمىلەرنى قىلغان بولسا، ئۇنىڭغىمۇ شۇنى قىلىڭلار، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا - ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس يولغۇچىغا قارشى كۆرەڭگەپ كەتكەنىدى. 30 شۇڭا ئۇنىڭ يىگىتلىرى كۈچلىرىدا يىقىلىدۇ؛ شۇ كۈنىدە ئۇنىڭ بارلىق جەككى پالۋانلىرى يوقىتىلىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 31 مانا، مەن ساڭا قارىشىدۇرمەن، ئۇ كۆرەڭگەپ كەتكۈچى، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - چۈنكى سېنىڭ كۈنۈڭ، يەنى مەن يېنىڭغا يېقىن كېلىپ جازالىدىغان كۈن يېتىپ كەلدى، 32 كۆرەڭگەپ كەتكۈچى پۈتەلىشىپ يىقىلىدۇ، ھېچكىم ئۇنى قايتىدىن يۈلەپ تۇرغۇزمايدۇ، بەرھەق، مەن ئۇنىڭ شەھەرلىرىگە ئوت ياقمەن، ئۇ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى كويۇرۇپ يۈتۈپ كېتىدۇ. 33 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - ئىسرائىللىق يەھۇدالار بىلەن بىللە ئېزىلىپ خورلۇقنى كۆرگەن، ئۇلارنى ئەسەر قىلغانلار ئۇلارنى قاتتىق قاپاپ تۇتقانىدى، ئۇلارنى قويۇۋېتىشى رەت قىلغان. 34 لېكىن ئۇلارنىڭ ھەممەسى مەت-قۇتقۇزغۇچىسى كۈچلۈكتۇر، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى ئەستايىدىللىق بىلەن سورىدايۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ زېمىنىغا ئاراملىق بېرىدۇ، بايلىدىكىلەرگە ئارامسىزلىق يەتكۈزىدۇ. 35 كادىلەر ئۈستىگە، بايلىدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈستىگە ھەمدە بايلىنىڭ ئەمرلىرى ۋە دانىشمەنلىرى ئۈستىگە قىلىچ چۈشىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 36 قىلىچ پالچاقلار ئۈستىگە چۈشكەندە، ئۇلار ھاماقەت-ئەخمەقلىرىدەك كۆرۈنىدۇ، قىلىچ ئۇلارنىڭ پالۋانلىرى ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار پاتھابارق بولۇپ كېتىدۇ، 37 قىلىچ ئۇلارنىڭ ئاتلىرى ئۈستىگە، جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىگە، ئۇلارنىڭ سەپلىرىدە تۇرغان بارلىق يات لەشكەرلەر ئۈستىگە چۈشىدۇ، ئۇلار ئاياللاردەك بولىدۇ، قىلىچ خەزىنىلىرى ئۈستىگە چۈشىدۇ، ئۇلار بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ. 38 قۇرغاقچىلىق ئۇلارنىڭ سۈلىرى ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ، بۇلارنىڭ سەۋەبى زېمىنى ئويمان بۇتلارغا تولۇپ، ئۇلار قورقۇنچۇق مەيۋىلەر تەيەيلىدىن تەلۈشۈپ كەتكەن. 39 شۇڭا چۈلدىكى جانئورلار ۋە چىلبۇرلەر بىرلىكتە شۇ يەردە تۇرىدۇ، شۇ يەردە ھۇقۇقشالار ماكانلىشىدۇ، ئۇ مەڭگۈگە ئادەمسىز بولىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگە ھېچ ئاھالىلىك بولمايدۇ. 40 خۇدا سودوم ۋە گوموراننى ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى بىلەن بىللە تۈرۈۋەتكەندەك، ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 41 - مانا، شىمالدىن بەرھەق، ئۇلۇغ بەر ئەل چىقىپ كېلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ جەت-چەتەلىرىدىن نۇرغۇن بادشاھلار قوزغىلىدۇ. 42 ئۇلار ئوقيا ھەم ئەزىزىنى تۇتۇپ قوراللىنىدۇ، ئۇلار ۋەھشىي، ھېچ رەھم كۆرسەتمەيدىغان بولىدۇ، ئاتلىرىغا مىنگەندە ئۇلارنىڭ ئاۋازلىرى دېڭىزدەك شاۋقۇنلايدۇ، ئۇلار جەڭگە ئاتلانغان ئادەملەردەك سەپ-سەپ بولۇپ، ساڭا ھۇجۇم قىلىماقچى، ئۇ

51

بايلىق قىزى! 43 بايلىق پادىشاھى ئۇلارنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلاپلا قوللىرى تىترەپ يوشاپ كېتىدۇ، ئەم-قايغۇ ئۇنى تۇتىدۇ، تولغاچقا چۈشكەن ئايالدىك ئازابلار ئۇنى بېسىۋالىدۇ. 44 مانا، ئىئوردان دەرياسى بويىدىكى جاۋار-چاقىتاللىقتىن چىقىپ، دائىم ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ سۇلار بويىدىكى يايلاقتىكى قويلارنى تارقاققان بىر شەردەك مەن بايلىدىكىلەر بىلەن دەپەر قاقچۇرىمەن، ئەمدى كىمكى خىلاس مەن ئۇنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تىكلەيمەن، چۈنكى ماڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم مېنىڭ ھېساب ئېلىشقا مېنى چاقىرالايدۇ؟ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرالايدىغان پادا باققۇچى بارمۇ؟ 45 شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ بايلىق جازالاشنى مەقسەتتىن، شۇنىڭدەك كادىلەرنىڭ زىمىنىنى جازالاش نىيىتىنى ئاڭلاڭلار، ئۇلارنىڭ كىچىكلىرىمۇ تارتىپ ئېيىكىلىدۇ، بەرھەق، قىلىشلىرى تۈپەيلىدىن (پەرۋەردىگار) ئۇنىڭ يايلىقىنى ۋەيرانە قىلىدۇ. 46 بايلىنىڭ ئىشغالى قىلىنغانلىقىنى ئاڭلاپ يەر يۈزى تەۋرىنىپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ ئالە-ئەبىدى يارىلىق بارلىق ئەللەرگە تانگلىنىدۇ.

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن بايلىق سوقىدىغان ھەم «لەب-كاماي» ئۇرۇۋاتقانلارنى سوقىدىغان بىتچىت قىلغۇچى شامانى قوزغاپ چىقىرىمەن، 2 مەن بايلىغا يات ئادەملەرنى ئەۋەتمەن، ئۇلار ئۇنى سورۇۋېتىدۇ، زېمىنىنى يەر بىلەن يەكسان قىلىۋېتىدۇ، ئۇنىڭ بېشىغا كۆپلەپ چۈشكەن كۈندە ئۇلار ئۇنىڭغا تەرەپ-تەرەپتىن قارىشىلىشىشقا كېلىدۇ. 3 ئۇنىڭ ئوقياچىلىرىغا كىرىشى تارتقۇدەك، ئورنىدىن تۇرغۇچىلارغا دۇيۇلغا-ساۋۇت كىيگۈدەك پۇرسەت بەرمەڭلار، ئۇنىڭ يىگىتلىرىنىڭ ھېچقايسىسىنى ئايىپ قويمالار، ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنىنى بىتچىت قىلىڭلار. 4 كادىلەرنىڭ زېمىنىدا سانجىغانلار، كۈچلىرىدا قىلىنغانلار يىقىلسۇن! 5 چۈنكى ئىسرائىل ياكى يەھۇدامۇ ئۆز خۇداسى تەرەپىدىن، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار تەرەپىدىن تاشلىۋېتىلگەن ھەممەس، چۈنكى [بايلىنىڭ] زېمىنى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس يولغۇچى ئالدىدا سادىر قىلغان گۇناھ بىلەن تولغاندۇر. 6 [بارلىق ئەللەر]، بايلىق ئىچىدىن قېچىڭلار، ئۆز جىنىڭلارنى ئېلىپ بەدەر قېچىڭلار! ئۇنىڭ قەبھىلىكىگە چىتىلىپ قېلىپ ھالاك بولماڭلار، چۈنكى بۇ پەرۋەردىگارنىڭ قىسسىسى ئالدىدىن ۋاقىدۇر، ئۇ قىلىشىنى ئۆز بېشىغا قايۇرىدۇ. 7 بايلىق پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىكى پۈتكۈل جاھاننى مەسەت قىلغۇچى ئالتۇن قەدەم بولغان، ئەللەر ئۇنىڭ شارىپىدىن ئىچكىن، ئەللەر شۇنىڭ بىلەن ساراڭ بولۇپ كەتكەن. 8 بايلىق تۈپەيلىدىن بىتچىت بولىدۇ، ئۇنىڭغا ئاھ-زار-كۆتۈرۈڭلار! ئۇنىڭ ئازابلارنى ئۈچۈن تۇتمايلاڭلار، تۈپەيلىكىم ساقايتىلارمىكىن؟ 9 - «بىز بايلىق ساقايتماقچىدۇق، لېكىن ئۇ ساقايتىدۇ، ئۇنىڭدىن ۋاز كېچىپ ھەممىمىز ئۆز تۇرۇمىزغا قايتايلى، چۈنكى ئۇنىڭ ئۈستىگە چىقىرىلدىغان ھۆكۈم جازاسى ئاسمانغا تاشقىنى، كۆككە يېتىدۇ». 10 - «پەرۋەردىگار ھەققانەتلىقلىقىمىزنى بارلىققا كەلتۈرگەندۇر، كېلەيلى، زىغۇدا پەرۋەردىگار خۇدايىزىڭنىڭ قىلغان ئىشىنى جاكارلايلى!» 11 - ئۇلارنى ئۇچلاڭلار! قالغانلارنى ئۇتۇڭلار! پەرۋەردىگار مېدىئانىڭ پادىشاھلىرىنىڭ روھىنى تۇرغۇتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ نىيىتى بايلىغا قارىشىدۇ، ئۇنى بەربات قىلىش ئۈچۈندۇر، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ قىسسىسىدۇر، يەنى ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ئالغان قىسسىسىدۇر. 12 بايلىنىڭ سېھىللىرىغا قارىتىپ جەڭ تۇغىنى كۆتۈرۈڭلار، كۆزەتتى تېخىمۇ چىچراڭ قىلىڭلار، كۆزەتچىلەرنى [بايلىق چۈرىدىن] سەپتە تۇرغۇزۇڭلار، بۈكتۈرمە قويۇڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار بايلىدىكىلەرنىڭ جازاسى توغرىلۇق تېمىلەرنى دېگەن بولسا، ئۇ شۇنى كۆڭلەدە مەلەپ، ئۇنى ئادا قىلىدۇ. 13 - ئۇ ئەلەۋك سۇلار ئۈستىدە تۇرغۇچى، بايلىقلىرى نۇرغۇن بولغۇچى، ئەجلىڭ يېتىپ كەلدى، جېنىڭ ئۆچۈنۈپ ئۆزۈڭلارنى ئۆتۈش. 14 ساماۋى

قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار تۈزى بىلەن قەسەم قىلىپ: «توپ-
توپ چېكەتكەلەردەك مەن سېنى ئادەملەر بىلەن تولدۇرغەن، ئۇلار سېنىڭ
ئۈستۈڭدەن غەلبە ئەتتەنلىرىنى كۈتۈردۈ، دېدى، 15 - ئۇ بولسا بەر-زېمىنى
كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ياساپ، ئالەمنى دانالىق بىلەن بەرپا قىلىپ، ئاتىمىلارنى
ئەقىل-پاراسىتى بىلەن ياغۇچىدۇر، 16 ئۇ ئاۋازىنى قۇيۇۋەتسە، ئاتىمىلاردا سۇلار
شاۋقۇنلايدۇ، ئۇ يەر چەتلىرىدىن يۇلت-تومانلارنى ئورنىلىدۇ، ئۇ ياغمۇرلارغا
چاققانلارنى ھەمراھ قىلىپ بېكىتىدۇ، شامانى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. 17
بۇ [بۇتپەرەسلەرنىڭ] ھەربىرى ئەقىلسىز، بىلىمىدىن مەھرۇملاردۇر؛ ھەربىر
زەرگەر تۈزى ئويغان بۇت تەرىپىدىن شەرەمدىگە قالدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ
قۇيما ھەيلى باغلىقلىق، ئۇلاردا ھېچ تىنىق يوقتۇر. 18 ئۇلار بىخەتەرلىرىدۇر،
مازا قۇيىپكىندۇر، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە جازالىنىش ۋاقتى كەلگەندە، ئۇلار
يوقىتىلىدۇ. 19 باقىنىڭ نېسىۋىسى بولغۇچى بۇلاردەك ئەسەمتۇر، چۈنكى
ھەممىنى ياسغۇچى شۇدۇر، سىرائىل بولسا ئۇنىڭ تۈز مىراسى بولغان قەبىلىسىدۇر؛
ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامدۇر. 20 سەن
[ئىسرائىل] مېنىڭ گۈزەم، مېنىڭ جەڭ قولىمدۇرسەن؛ سېنىڭ بىلەن مەن
ئەللەرنى بىتچىت قىلىمەن، سېنىڭ بىلەن پادىشاھلىقلارنى تارمار قىلىمەن؛ 21
سېنىڭ بىلەن مەن ئات ھەم ئات مىنگۈچى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن
ھەم جەڭ ھارۋىسى ھەم ھەيدىگۈچىسىنى بىتچىت قىلىمەن؛ 22 سېنىڭ بىلەن
ھەم ئەر ھەر ئاياننى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم قەبرى ھەم ياشلارنى
بىتچىت قىلىمەن، سېنىڭ بىلەن ھەم يىگىت ھەم قىزنى بىتچىت قىلىمەن؛ 23
سېنىڭ بىلەن ھەم پادىچى ھەم قور پادىسىنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن
ھەم دېھقان ھەم بۇيۇتۇرۇققا قېتىلغان كالىرىنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ
بىلەن ھەم ۋالىيلار ھەم ھۆكۈمرانلارنى بىتچىت قىلىمەن. 24 - مەن كۆز
ئالدىڭلاردا بايلىنىڭ ھەم بارلىق كالىدىرىنىڭ زىنىدا قىلغان بارلىق رەزىللىكىنى
تۈز بېشىغا چۈشۈرۈپ بايلىدىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 25 - مانا، مەن سەن
[بايلىغا] قارىشىمەن، ئۇ پۈتكۈل بەر يۈزىنى ھالاك قىلغۇچى تاغ، مەن قولۇمنى
ئۈستۈڭگە سۈرۈپ، سېنى تىك يارلاردىن غۇلىتىپ، دومىلىتىپ چۈشۈرۈپ،
سېنى كۆيۈپ تۈگىگەن بىر يانار تاغ قىلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 26
شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سەندىن بۇرچەك چىقىرىش ئۈچۈن تاش تاپالمايدۇ، ياكى
ئۇل ئۈچۈن مۇجىپىچەردىن تاش تاپالمايدۇ، چۈنكى سەن مەڭگۈگە بىر ۋەيرانە
بولسەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 27 - زېمىندا جەڭ تۇغىنى كۈتۈرۈڭلار،
ئەللەر ئارىسىدا كاناي چېلىڭلار، بايلىغا جەڭ قىلىشقا ئەللەرنى تەييارلاڭلار،
ئارارات، مېنى ۋە ئاشكىناز پادىشاھلىقلىرىنى چاقىرىپ يىغىڭلار، ئۇنىڭغا
ھۇجۇم قىلغۇچى قوشۇنلارغا بىر سەردار بېكىتىڭلار، ئاتلارنى توپ-توپ
چېكەتكە لېچىكىرىدەك زېمىنغا تۈركۈملىك چىقىرىڭلار، 28 ئۇنىڭغا جەڭ
قىلىشقا ئەللەرنى تەييارلاڭلار، - مېداشلىقلارنىڭ پادىشاھلىرى، ۋالىيلىرى
ۋە بارلىق ھۆكۈمدارلىرىنى، شۇنداقلا ھۆكۈم سۈرگەن زېمىنلارنىڭ بارلىق
ئادەملىرىنى تەييارلاڭلار! 29 شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزى تەۋرىنىپ تازىلىنىدۇ،
چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بايلىغا قارشى باغلىغان نىيەتلىرى، يەنى بايلىنىڭ زېمىنى
ھېچ ئادەم تۇرمايدىغان چۆل-باياۋان قىلىۋېتىش نىيەت ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ.
30 بايلىدىكى پائۇلار ئۇرۇشتىن قورقۇنىدۇ، ئۇلار قورغانلىرىدا ئامالسىز
ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ دەرمىنى قالىمايدۇ، ئۇلار ئاياللاردەك بولۇپ قالدۇ؛ ئۇنىڭ
ئۇرغۇلىرىغا ئوت قويۇلدى؛ دەۋرۋازا سالاھىتى بىلەن سۇندۇرۇلدى. 31 يۇگۇرۇپ
كېلىۋاتقان بىر چايپارەم يەنە بىر چايپارەمگە، بىر خەۋەرچى يەنە بىر خەۋەرچىگە
بايلى پادىشاھنىڭ ئالدىدىلا ئۇچرىشىپ قېلىپ ئۇنىڭغا: «سىلنىڭ پۈتكۈل
شەھەرلىرى ئۇ چەتتىن بۇ چەتكىچە ئىشغال قىلىندى، 32 دەريا كېچىكلىرى

جازالايىمەن، ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى بويىدا بارلىق جان ھەلقۇمدا ئىگىلىشىدۇ. بولۇپ، ئۇن كېچىدە شەھەردىن بەدەر تىكۈپىتىشى. ئۇلار پادىشاھ باغشىغا 53 بابىل تامانلارغا كۆتۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ يۇقىرى ئىستېھكام-قورغىنى مۇستەھكەملەنگەن بولسىمۇ، لېكىن مېنىڭ ئۇنىڭغا ھالاك قىلغۇچىلار يېتىپ بارىدىغان بولدى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 54 بابىلدىن ئالە-پەريادىنىڭ ئاۋازى، كادىيەلەرنىڭ زېمىندىن زور ھالاكەتنىڭ ساداسى كۆتۈرۈلدى. 55 چۈنكى پەرۋەردىگار بايلىق ھالاك قىلماقچى بولدى، ئۇ ئۇنىڭ ئاراك-چۈرۈكلەرنى يوقىتىدۇ، سۇلارنىڭ دولقۇنلىرى ئۆرگەشلەۋاتقان سۇلاردەك شارقىرايدۇ، ئۇلارنىڭ ئاۋازى شۇقۇنلاپ كېلىدۇ. 56 چۈنكى ھالاك قىلغۇچى ئۇنىڭغا، يەنى بايلغا جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پالۋانلىرى ئەسەرگە چۈشىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۇيغۇرى سۇندۇرۇلدى، چۈنكى پەرۋەردىگار - قىساسلار ئالغۇچى ئەگرىدۇر، ئۇ يامانلىقنى ياندۇرماي قالمايدۇ. 57 - مەن ئۇنىڭ ئەمىرلىرى، دانىشمەنلىرى، ۋالىيلىرى، ھۆكۈمدارلىرى ۋە پالۋانلىرى مەست قىلمەن، ئۇلار مەڭگۈگە ئۇخلايدۇ ۋە قايتىدىن ھېچ ئويغامىدۇ - دەيدۇ پادىشاھ، - نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 58 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - بايلىقنىڭ كەڭ سېپىللىرى يەر بىلەن يەكسان قىلىنىدۇ، ئۇنىڭ ئېگىز دەرۋازىلىرى پۈتۈنلەي كۆيدۈرۈلدى، شۇنىڭ بىلەن ئەللەرنىڭ جان تىكىپ تاپقان مېھنىتى بېھۇدە بولدى، ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ جاپالىق ئەجرى پەقەت ئۇتقا يىقىلغۇ بولدى. 59 يەھۇدا پادىشاھى زەدەكيا ئەتەككە ئولتۇرغان تۆتىنچى يىلى، بايلغا بارغىنىدا ماھىسپاننىڭ ئەۋزىسى، نېرىيانىڭ ئوغلى سېرايا زەدەكياغا ھەمراھ بولۇپ بارغان (سېرايا باش غوجىدار ئىدى). يەرەميا يەنە مەبەرى ئۇنىڭغا سۆز تاپىلغان. 60 يەرەميا ئۇرام قەغەزگە بايلىقنى پېشىغا چۈشىدىغان بارلىق كۆلپەتلەرنى، - يەنى بايلىق توغرىلۇق پۈتكۈل بۇ بارلىق سۆزلەرنى يازغانىدى، 61 ۋە يەرەميا سېراياغا مۇنداق دېدى: - سەن بايلغا يېتىپ بارغاندا، بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوقۇپ چىقىپ ۋە: 62 «پەرۋەردىگار، سەن بۇ جاي توغرىلۇق: - مەن ئۇنى يەكسان قىلىمەنكى، ئۇنىڭغا ھېچكىم، ئەنئەنىدىن ئەلۋان تۇرمايدىغان، مەڭگۈگە بۇرۇنلا بولدى - دېگەننى،» دەيسەن، 63 شۇنداق قىلىپ بۇ يازمىنى ئوقۇپ چىققاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا تاش تېكىپ، ئەفرات دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈرۈۋەت، 64 ۋە: «مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمەيچى بولغان كۆلپەتلەر تۈپەيلىدىن، بايلىق [شۇ تاشقا] ئوخشاشلا غەرق بولۇپ قايتىدىن تۇرالمەيدۇ، ئۇلار ھالدىن كېتىدۇ» - دەيسەن. يەرەميا ئۇنىڭ سۆزلىرى مۇشۇ يەردە تۈگىدى.

52

زەدەكيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بىر يېشىدا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا ئون يىل ھۆكۈم سۈردى. ئۇنىڭ ئانىسى لېناھلىق يەرەميا نىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى ھامۇتال ئىدى. 2 ئۇ [پادىشاھ] يەھوئاكىمنىڭ قىلىغىندەك، پەرۋەردىگارنىڭ ئەزىزىدە رەزىل ئىشلارنى قىلدى. 3 پەرۋەردىگارنىڭ يېرۇسالېمغا ھەم يەھۇداغا قارىغان غەزىپى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆز ھۇزۇرىدىن يەيدۇكەنجە بولغان ئارىلىقتا، تۇۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى. بىرىنچىدىن، زەدەكيا بايلىق پادىشاھقا ئىسپان كۆتۈردى، 4 شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ سەلتەنەتنىڭ توققۇزىنچى يىلى ئونىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنىدە بايلىق پادىشاھى نېپوقادەن سار پۈتكۈل قوشۇنغا يېتەكچىلىك قىلىپ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى، ئۇلار ئۇنى قورشۇپ بايلىق راگھ قۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا قاشا-پوتەلەرنى قۇرۇشتى. 5 شۇنىڭ بىلەن شەھەر زەدەكيا نىڭ ئون بىرىنچى يىلىغىچە مۇھاسىرىدە تۇردى. 6 شۇ يىلى ئونىنچى ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنى شەھەردە ئېغىر قەھەتچىلىك ھەممىنى باسقان ۋە زېمىندىكىلەر ئۇچۇمۇ ھېچ ئاش-ئوزۇق قالمىغانىدى. 7 شەھەر سېپىلى بۇسۇلدى، بارلىق جەڭگىۋار لەشكەرلەر قاچماقچى

بۇلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا، رىپلاھغا ئېلىپ باردى. 27 بابىل پادىشاھى خامات زېمىنىدىكى رىپلاھدا بۇ كىشىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. شۇ يول بىلەن يەھۇدا تۈز زېمىنىدىن سۈرگۈن قىلىندى. 28 نېپوقادەنەسار سۈرگۈن قىلغان كىشىلەرنىڭ سانى مۇنداق ئىدى: - يەتتىنچى يىلى ئۈچ مىڭ يىگىرمە ئۈچ يەھۇدىي؛ 29 نېپوقادەنەسارنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئۆيىرۇسالىھدىن سەككىز يۈز ئوتتۇز ئىككى كىشىنى سۈرگۈن قىلدى، 30 نېپوقادەنەسارنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلى پاسىبان بېگى نېبۇزار-ئادان يەھۇدىيلاردىن يەتتە يۈز قىرىق بەش كىشىنى سۈرگۈن قىلدى؛ جەمئىي بولۇپ سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ سانى تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. 31 شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا پادىشاھى يەھونائىكىن سۈرگۈن بولغان ئوتتۇز يەتتىنچى يىلى ئون ئىككىنچى ئاينىڭ يىگىرمە بەشىنچى كۈنى شۇ ئىش يۈز بەردى: ئەۋىل-مېروداق بايلغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى، ئۇ يەھۇدا پادىشاھى يەھونائىكىننىڭ قەددىنى كۆتۈرۈپ، ئۇنى زىنداندىن چىقاردى؛ 32 ئۇ ئۇنىڭغا مۇلاپم سۆز قىلىپ، ئۇنىڭ ئورنىنى بايلدا ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تۇرغان باشقا پادىشاھلارنىڭ ئورنىدىن يۇقىرى قىلدى؛ 33 شۇنىڭ بىلەن يەھونائىكىن زىنداندىكى كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۆمرىنىڭ قالغان ھەربىر كۈنىدە ھەردايم پادىشاھ بىلەن بىللە ھەمداستىخان بولۇشقا مۇيەسسەر بولدى. 34 ئۇنىڭ نېسۋسى بولسا، بابىل پادىشاھىنىڭ ئۇنىڭغا يېغىنىلغان دايملىق ئىلتىپاتى ئىدى؛ بۇ ئىلتىپات كۈندىلىك ئىدى، يەنى ئۇ ئۇنىڭغا تاكى ئالەمدىن ئۆتكەچە ئۆمرىنىڭ ھەربىر كۈنى مۇيەسسەر قىلىنغان.

يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى

1 (ئالەف) ئاھا! ئىلگىرى ئادەملەر بىلەن ئىلىق تولغان شەھەر، ھازىر شۇنچە يىگانە ئولتۇرىدۇ! ئەللەر ئارىسىدا كاتتا بولغۇچى، ھازىر تۇل خوتۇندەك بولدى! ئۆلكەر ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگەن مەلىكە، ھاشارغا تۇتۇلدى! 2 (بەت) ئۆ كېچىچە ئاچچىق يىغا كۆتۈرمەكتە، مەزكۇدە كۆز ياشلىرى تارالمىماقتا، ئاشلىرى ئارىسىدىن، ئۇنىڭغا تەسەللى بېرىدىغان ھېچبىرى يوقتۇر، بارلىق دوستلىرى ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلدى، ئۇلار ئۇنىڭغا دۈشمەن بولۇپ كەتتى. 3 (گىمەل) يەھۇدا جەبە-جەب ھەم ئېغىر قۇللۇق ئاستىدا، سۈرگۈنلۈككە چىقتى؛ ئۇ ئەللەر ئارىسىدا مۇساپىر بولدى، ھېچ ئارام تاپمايدۇ، ئۇنى قوغلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى، ئۇنىڭغا يېتىشىۋېلىپ، ئۇنى تار يولدا قىستايىدۇ، 4 (دالەت) ھېچكىم ھېيتلارغا كەلمىگەنلىكى تۈپەيلىدىن، زىنۇغا بارىدىغان يوللار ماتەم تۇتماقتا. بارلىق قۇرۇق قۇرغاقچىلار يۈزۈدەپ قالدى، كەھنەلىرى ئاھ-زار كۆتۈرمەكتە، قىزلىرى دەرد-ئەلەم ئىچىدۇرۇ، ئۆزى بولسا، قاتتىق ئازابلىنماقتا. 5 (خې) كۈشەندىلىرى ئۇنىڭغا خوجايىن بولدى، دۈشمەنلىرى روناقتا تاپماقتا، چۈنكى ئۇنىڭ كۆپلىگەن ئاسىيلىقلىرى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇنى جەبە-چاپاغا قويدى. ئۇنىڭ بالىلىرى كەلمەسكە كەتتى، كۈشەندىسىگە نەسر بولۇپ سۈرگۈن بولدى. 6 (ۋاۋ) بارلىق ھۆرمەت-شۆھرەت زىنۇنىڭ قىزىدىن كەتتى، ئەمىرلىرى يايلاقنى تاپالمىغان كىيىكلەردەك بولدى، ئۇلارنىڭ ئۇچىدىن ئۆزىنى قاچۇرغۇدەك ھېچ دەرماتى قالماي. 7 (زائىن) خارلانغان، سەرگەردان بولغان كۈنلىرىدە، خەلقى كۈشەندىسىنىڭ قولىغا چۈشكەن، ھېچكىم ياردەم قولىنى سوزمىغان چاغدا، يېرۇسالېم قەدىمە تۈزگە تەۋە بولغانلىرى، قىممەتلىك بايلىقلىرىنى يادىغا كەلتۈرمەكتە، كۈشەندىلىرى ئۇنىڭغا مەخىرىلىك قارايتتى، كۈشەندىلىرى ئۇنىڭ ناپۇت بولغانلىقىنى مەخىرى قىلىشتى. 8 (خەت) يېرۇسالېم ئەشەددىي ئېغىر گۇناھ سادىر قىلغان، شۇنىڭ بىلەن تۇھام بولدى، ئۇنىڭ يالغانچىلىقىنى كۆرگەچكە، ئۇنى ھۆرمەتلىگەنلەر ھازىر ئۇنى كەمسىتىدۇ، ئۇ ئايىتا، ئۇ تارتقىنىچە ئۆ كەينىگە بۇرۇلدى. 9 (تەت) ئۇنىڭ ئۆز ھەيلىرى ئېتەكلىرىنى بۇلغۇتەتتى، ئۇ ئاققۇنى ھېچ ئويلىمىغاندۇر، ئۇنىڭ يىقىلىشى ئاجايىپ بولدى؛ ئۇنىڭغا تەسەللى بەرگۈچى يوقتۇر - «ئاھ پەرۋەردىگار، خارلانغىنىغا قارا! چۈنكى دۈشمەن [ھاھمىدىن] ماختىنىپ كەتتى!» 10 (بود) كۈشەندىسى قولىنى ئۇنىڭ قىممەتلىك نەرسىلىرى ئۈستىگە سوزدى، ئۇنىڭ مۇقەددەس جايىغا ئەللەرنىڭ بېسىپ كىرگەنلىكىنى كۆردى، سەن ئەسلى ئۇلارنى ئىبادەت جامائىتىگە «كىرىشكە بولمايدۇ» دەپ مەنئى قىلغانغا! 11 (كاف) بىر چىشلەم نان ئۈزەپ، ئۇنىڭ خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۇھ تارماقتا، جېنىنى ساقلاپ قېلىش ئۇچۇنلا، ئۇلار قىممەتلىك نەرسىلىرىنى ئاشلىققا تېگىشتى. «ئاھ پەرۋەردىگار، قارا! مەن ئەرزىمەس سانالدىم. 12 (لامەد) ئەي ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلار، بۇ سىلەر ئۈچۈن ھېچ ئىش ئەمەسمۇ؟ قاراپ باق، مېنىڭ دەرد-ئەلەمىمدەك باشقا دەرد-ئەلەم بارمىدۇ؟ پەرۋەردىگار ئۇلۇق غەزەپنى چۈشۈرگەن كۈنىدە، ئۇنى مېنىڭ ئۈستۈمگە يۈكلىدى. 13 (مەم) ئۇ يۇقىرىدىن ئوت ياغدۇردى، ئوت سۈڭەكلىرىدىن ئۆتۈپ كۆيۈردى. ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدى، ئۇ پۇتلىرىم ئۈچۈن تور-تۇزاقنى قويۇپ قويدى، مېنى كەينىمگە ياندۇردى، ئۇ مېنى ناپۇت قىلدى، كۈن بويى ئۇ مېنى زەتلىيەتتى. 14 (ئۇن) ئاسىيلىقلىرىم بويۇنتۇرۇق بولۇپ يويۇمغا باغلاندى، قولىرى تاننى چىڭ چىڭسەپ مەجراس قىلىۋەتتى؛ ئاسىيلىقلىرىم بويۇمغا ئارتىلدى، ئۇ دەرماتىنى مەندىن كەتكۈزدى، رەب مېنى مەن قارشىلىق كۆرسەتمەيدىغانلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 15 (سامەق) رەب

بارلىق باتۇرلىرىمنى ئوتتۇرۇمدا يەرگە ئۇرۇۋەتتى، ئۇ مېنىڭ خىل يىگىتلىرىمنى ئېزىشكە، ئۈستۈمدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا كېڭەش چاقىردى. رەب گويما ئۆزۈم كۆپلىگەنلىكى ئۆزۈمگە غەلبەگەندەك، يەھۇدانىڭ پاك قىزىنى جەلبۇۋەتتى. 16 (تائىن) مۇشۇلار تۈپەيلىدىن تارالملاپ يىغلىماقتىمەن؛ مېنىڭ كۆزلىرىم، مېنىڭ كۆزلىرىمدىن سۇ ئېقىۋاتىدۇ، ماڭا تەسەللى بەرگۈچى، جېنىمنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈچى مەندىن يىراق، بالىلىرىمنىڭ كۆڭلى سۇنۇقتۇر، چۈنكى دۈشمەن غەلبە قىلدى. 17 (بې) زىنۇ قولىنى سوزماقتا، لېكىن ئۇنىڭغا تەسەللى بەرگۈچى يوق، پەرۋەردىگار ياقۇپ توغرىلۇق بەرمان چۈشۈردى - قوشنىلىرى ئۇنىڭ كۈشەندىلىرى بولسۇن! يېرۇسالېم ئۇلار ئارىسىدا ئىچىس نەرسە دەپ قارالدى. 18 (سادە) پەرۋەردىگار ھەققانىدۇر، چۈنكى مەن ئۇنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلدىم! ئەي، بارلىق خەلقلەر، ئاڭلاڭلار! دەردلىرىمگە قاراڭلار! پاك كۆزلىرىم، ياش يىگىتلىرىم سۈرگۈن بولدى! 19 (كوف) ئاشلىرىمنى چاقىردىم، لېكىن ئۇلار مېنى ئالدىغانىدى، جان ساقلىغۇدەك ئۇزۇق-تۇلۇك ئۈزەپ يۈرۈپ، كەھنەلىرىم ھەم ئاقساقاللىرىم شەھەردە تەپەستىن قالدى. 20 (رەش) قارا، ئۇ پەرۋەردىگار، چۈنكى ئازار چېكىۋاتقاندا، ھەددىدىن زىيادە ئاسىيلىق قىلغىنىم تۈپەيلىدىن، ئىچ-باغرىم قىيىلىۋاتىدۇ، يۈرىكىم ئورتىلىپ كەتتى. سىرتتا قىلىچ [ئاسنىنى بالىسىدىن] جۇدا قىلدى، ئۇ ئېلىرىمدا بولسا ئۆلۈم-ۋابا ھۆكۈم سۈرمەكتە! 21 (شىين) [خەلق] ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلىدى؛ لېكىن تەسەللى بەرگۈچىم يوقتۇر؛ دۈشمەنلىرىمنىڭ ھەممىسى كۆپلىتىدىن خەۋەردار بولۇپ، بۇ قىلغىنىڭدىن خۇشال بولدى؛ سەن جاكارلىغان كۈننى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرگەنسىن، شۇ چاغدا ئۇلارنىڭ ھالى مېنىڭكىدەك بولۇدۇ. 22 (تاۋ) ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكىنى كۆز ئالدىڭغا كەلتۈرگەنسىن، بارلىق ئاسىيلىقلىرىم ئۈچۈن مېنى قانداق قىلغان بولساڭ، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلغىنسىن، چۈنكى ئاھ-زارلىرىم نۇرغۇندۇر، قەلبىم ئازابىن زەتلىنىپ كەتتى!

2 (ئالەف) رەب غەزەپ بولۇق بىلەن زىنۇ قىزىنى شۇنداق قاپلىدى! ئۇ ئىسرائىلنىڭ شەرەپ-جۇلالىنى ئاسماندىن يەرگە چۈرۈۋەتتى، غەزەپنى چۈشكەن كۈنىدە ئۆز تەختىدىن ھېچ ئېسىدە قالدۇرمىدى. 2 (بەت) رەب ياقۇپنىڭ بارلىق تۇرالغۇلىرىنى يۇتۇۋەتتى، ھېچ ئىلدى، ئۇ قەھرى بىلەن يەھۇدانىڭ قىزىنىڭ قەلبە-قورغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى غۇلاتتى؛ ئۇ پادىشاھلىقنى ئەمىرلىرى بىلەن ئومۇمىي قىلدى، يەر بىلەن بەكسان قىلىۋەتتى. 3 (گىمەل) ئۇ قاتتىق غەزەپتە ئىسرائىلنىڭ ھەممەسىنى مۇڭگۈزلىرىنى كېسىۋەتتى؛ دۈشمەننى توسۇغان ئوڭ قولىنى ئۇنىڭ ئالدىدىن تارتىۋالدى؛ لاۋۇلاپ كۆيگەن ئۆز ئەتراپىنى يەپ كەتكۈچى ئويىم، ئۇ ياقۇپنى كۆيۈرۈۋەتتى. 4 (دالەت) دۈشمەندەك ئۇ ئوقىسىنى كەردى؛ ئۇنىڭ ئوڭ قولى ئېتىشقا تەييارلانغانىدى؛ كۆزىگە ئىسسىق كۆرۈنگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى كۈشەندىسى كېچى قەردى؛ زىنۇ قىزىنىڭ چېدىرى ئىچىدە، قەھرىنى ئويىمغا ياغدۇردى، 5 (خې) رەب دۈشمەندەك بولدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى يۇتۇۋالدى، ئوردىلىرىنىڭ ھەممىسىنى يۇتۇۋالدى؛ ئۇنىڭ قەلبە-قورغانلىرىنى يوقاتتى، يەھۇدانىڭ قىزىدا ماتەم ۋە يىغا-زارلارنى كۆپەيتتى. 6 (ۋاۋ) ئۇ ئۇنىڭ كەپسىنى باغچى پاجاقلاقتا، پاجاقلاقتى؛ ئۇ ئىبادەت سورۇنلىرىنى يوقىتۇۋەتتى؛ پەرۋەردىگار زىنۇدا ھېيت-بايراملار ھەم شاياتلارنى [خەلقىنىڭ] ئېسىدىن چىقىرىۋەتتى؛ غەزەپ ئوقى بىلەن پادىشاھ ھەم كەھنەنى چەتكە قېتىۋەتتى. 7 (زائىن) رەب قۇربانلىقىنى تاشلىۋەتتى، مۇقەددەس جايدىن ۋاز كەچتى؛ ئۇ زىنۇدىكى ئوردىلارنىڭ سېپىللىرىنى دۈشمەننىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ھەتتا پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدە، ئۇلار ھېيت-ئايەم كۈنىدىكىدەك تەنتەنە قىلىشتى! 8 (خەت) پەرۋەردىگار زىنۇ قىزىنىڭ

سېپىلى چىقىۋېتىشى قارار قىلغان، ئۇ ئۇنىڭغا [ھاللاڭ] ئۆلچەم تانسىنى تارتىپ قويغان، ئۇ قولىنى چىقىشتىن ھېچ ئۆزىمىدى، ئۇ ھەم ئىستېھكاملارنى ھەم سېپىلى زارلاپتى، ئىككىسى تەڭ ھاللىرىدا قايغۇزماقتا. 9 (تەت) ئۇنىڭ دەۋرۋانلىرى يەر تېگىگە غەرق بولۇپ كەتتى، ئۇ ئۇنىڭ تۆمۈر-تاقاقلىرىنى پارە-پارە قىلىۋەتتى. پادىشاھى ھەم تەمىرلىرى تەللەر ئارىسىغا پالاندى، تەۋراتتىكى تەرىپىيە-يولپۇرۇق يوقاپ كەتتى، پەيغەمبەرلىرى پەرۋەردىگاردىن ۋەھىي-كۆرۈنۈشلەرنى ئىزدەپ تاپالمىدۇ. 10 (يود) زىئون قەزىنىڭ ئاقساقاللىرى، يەردە زۇۋان سۈرمەي ئولتۇرماقتا؛ ئۇلار باشلىرىغا تىپا-چاڭ چىقىشتى، ئۇلار بېلىگە بۇز يۇڭىۋېلىشتى، پېرۇساپىنىڭ پاك قەزىرىنىڭ باشلىرى يەرگە كىرىپ كەتكۈدەك بولدى. 11 (كاف) مېنىڭ كۆزلىرىم تارالمىغان باشلىرىدىن ھالدىن كەتتى، ئىچى-باغرىلىرىم زەرداپقا تولىدى، جىگىرىم يەر يۈزىگە تۆكۈلۈپ پارە-پارە بولدى، چۈنكى خەلقىنىڭ قىزى ناپۇت قىلىندى، چۈنكى شەھەر كۆچلىرىدا نارسىدىلەر ھەم بوۋاقلار ھوشسىز ياتماقتا. 12 (لامەد) ئۇلار شەھەر كۆچلىرىدا يارىلانغانلاردەك ھالدىن كەتكەندە، ئانىلىرىنىڭ قۇچىقىدا يېتىپ جان تالاشماقتا، ئانىلىرىغا: «چەك-ئىچمەك نەدە؟» دەپ ئالۋۇرۇشماقتا.

13 (مەم) مەن دەردىگە گۇۋاھچى بولۇپ، سېنى تېگىگە ئوخشىتارمەن؟ سېنى تېگىگە سېلىشتۇرارمەن، ئۇ يېرۇسالەم قىزى؟ ساڭا تەسەللى بېرىشتە، تېنى ساڭا تەڭ قىلارمەن، ئۇ زىغۇننىڭ پاك قىزى؟ چۈنكى سېنىڭ ياراڭ دېڭىزدەك چەكسىز، كىم سېنى ساقايتالسا؟ 14 (ئۇن) پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ سەن ئۈچۈن كۆرگەنلىرى، جەننىك ھەم ئەخمەقلىقتۇر، ئۇلار سېنىڭ قەھەللىكىڭنى ھېچ ئاشكارە قىلمىدى، شۇنداق قىلىپ ئۇلار سۈرگۈن بولۇشۇڭنىڭ ئالدىنى ئالدى. ئەكسىچە ئۇلارنىڭ سەن ئۈچۈن كۆرگەنلىرى باغقان بېشارەتلەر ھەم ئېزىقۇلۇقلاردۇر. 15 (سامەق) يېنىڭدىن تۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ جاۋا كلىشىدۇ، ئۇلار ئۇشقىرتىپ يېرۇساپىنىڭ زىغىغا باش چىلماقتا: «گۈزەللىكىڭنىڭ جەھىرى، پۈتكۈل جاھاننىڭ خۇسەنلىكى» دەپ ئاتالغان شەھەر مۇشۇمۇ؟» 16 (بې) بارلىق دۇشمەنلىرىڭ ساڭا قاراپ ئاغزىنى يوغان ئېچىپ [مازاق قىلماقتا]، ئۇش-ئۇش قىلىشىپ، چىشلىرىنى غۇچۇرلاتماقتا، ئۇلار: «بىز ئۇنى يۇتۇۋالدىق! بۇ بەرھەق بىز كۆتكەن كۈندۈر! بىز بۇنى ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆرۈشكە مۇيەسسەر بولدۇق!» - دېمەكتە. 17 (ئايان) پەرۋەردىگار ئۆز نىيەتلىرىنى ئىشقا ئاشۇردى، قەدەمدىن تارتىپ ئۆزىنىڭ بېكىتكەن سۆزىگە ئەمەل قىلدى، ئۇ ھېچ رەھم قىلماي غۇلاتتى، ئۇ دۇشمەننى ئۇستۇڭنى شاداندۇردى، كۆشەندىلىرىڭنىڭ مۇڭگۈزىنى يۇقىرى كۆتۈردى. 18 (ئاساد) ئۇلارنىڭ كۆڭلى رەبگە ندا قىلماقتا! ئۇ زىئون قەزىنىڭ سېپىلى باشلىرىڭ دەريادەك كېچە-كۆندۈز ئاقسۇن! ئۆزۈڭگە ئارام بەرمە، ياش ئاچىلىرىڭ تاراملاشتىن ئارام ئالمىسۇن! 19 (كوف) تۇن كېچىدە ئورۇنۇڭ تۇر، كەچتە چىسەك باشلىنىشى بىلەن ندا قىل! كۆڭلۈڭنى رەبىڭ ئالدىغا سۇدەك تۈك، نارسىلىرىڭنىڭ ھاياتى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قولىرىڭنى كۆتۈر! ئۇلار بارلىق كۆچلىرىڭ دوقۇشىدا قەھەتلىكلىكىن ھالدىن كەتمەكتە، 20 (رەش) قارا، ئۇ پەرۋەردىگار، ئويلاپ باقتىمەن، سەن كىمگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىپ باقتان؟! ئايالار ئۆز مېۋىلىرى - ئەركە بوۋاقلارنى يېيىشكە بولامدۇ؟ كەھن ھەم پەيغەمبەرلىرى رەبىڭ مۇقەددەس جايدا ئولتۇرۇشكە بولامدۇ؟ 21 (شىين) باشلار ھەم قېرىلار كوچىلاردا يېتىشماقتا، پاك قەزىرىم ۋە ياش يىگىلىرىم قىلىچىلىپ يىقىلدى، ئۇلار غەزىپىڭ چۈشكەن كۈندە قەردىگەن، ئۇلارنى ھېچ ئايماي سويدۇڭسەن. 22 (تاۋ) سەن ھېيت-بىرام كۈندە جامائەتنى چاقىرغاندەك، مېنى تەرەپ-تەرەپلەردىن بېسىشقا ۋەھىمىلەرنى چاقىردىڭ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمەسمۇ؟ 39 ئەمدى تىرىك بىر ئىنسان تېپە دەپ ئاغرىنىدۇ، ئادەم بالىسى

گۇناھلىرىنىڭ جازاسىدىن نېمە دەپ ۋاسىيەت؟ 40 (ئۇن) بولمىغىنى تەكشۈرۈپ سىناپ بىلەي، پەرۋەردىگارىڭ يېنىغا بەنە قايناي، 41 قوللىرىمنى كۆڭلىم بىلەن بىللە ئەشتىكى تەڭرىگە كۆتۈرەي! 42 بىز ئىتائەتسىزلىك قىلىپ سەندىن يۈز توردۇق، سەن كەچۈرۈم قىلىدىڭ. 43 (سامەق) سەن ئۆزۈڭنى غەزەپ بىلەن قاپلاپ، بىزنى قوغلىدىڭ، سەن ئۆلتۈردۈڭ، ھېچ رەھم قىلىدىڭ. 44 سەن ئۆزۈڭنى يۇلتۇز بىلەن قاپلىغانسەنكى، دۇئا-تلاۋەت ئۆتىدىڭ. ھېچ ئوتەلمەس. 45 سەن بىزنى خەلقئارا ئارىسىدا داشىقلا ۋە ئىجاسەت قىلدىڭ. 46 (پې) بارلىق دۇشمەنلىرىمىز بىزگە قاراپ ئاغزىنى يوغان ئېچىپ [مازاق قىلدى]؛ 47 ئۆتىمىزگە چۈشكى ئاقزادىلىك ۋە ئورۇن-تۇراق، ۋەيرانچىلىق ھەم ھالاکەت. 48 خەلقىمنىڭ قىزى ناپۇت بولغىنى ئۈچۈن، كۆزۈمدىن ياشلار ئۆستەڭ بولۇپ تاقاقتا. 49 (تايىن) كۆزۈم ياشلارنى ئۆزۈملەي توكۇۋاتىدۇ، ئۇلار ھېچ توختىمايلايدۇ، 50 تاكى پەرۋەردىگار ئاسمانلاردىن تۆۋەنگە نەزەر سېلىپ [ھاياتىغا] قارىغۇچە. 51 مېنىڭ كۆزۈم روھىغا ئازاب بەتكۈزمەكتە، شەھىرىمنىڭ بارلىق قىزلىرىنىڭ ھالى تۈپەيلىدىن. 52 (ئاسادە) ماڭا سەۋەبىز دۇشمەن بولغانلار، مېنى قۇتقۇتقۇت ھەدەپ ئۇلاپ كەلدى. 53 ئۇلار ئوردا جېنىمنى ئۆزۈمگە كېلىپ بولۇپ، ئۆستۈمگە تاشنى چۈردى. 54 سۇلار بېشىمدىن تېشىپ ئاقتى، مەن: «ئۆزۈپ تاشلىدىم!» - دېدىم. 55 (كوف) ھاڭشىڭ تۈۋرۈكىدىن نامىڭنى چاقىرىپ نىدا قىلدىم، ئۇ پەرۋەردىگار، 56 سەن ئاۋازىمنى ئاڭلىدىڭ، قۇتقۇلدۇرۇشقا نىداغىغا قۇلىقىڭنى يۇپۇرۇۋالغىن! 57 ساڭا نىدا قىلغان كۈندە ماڭا يېقىن كەلدىڭ، «قورقا» - دېدىڭ. 58 (رەش) ئۇ رەب، جېنىمنىڭ دەۋاسىنى ئۆزۈڭ سورىدىڭ، سەن ماڭا ھەججە مەدەت بولۇپ ھاياتىنى قۇتقۇزدۇڭ. 59 ئۇ پەرۋەردىگار، ماڭا بولغان ئۇۋالىقنى كوردۈڭسەن، مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقارغايىسەن، 60 سەن ئۇلارنىڭ ماڭا قىلغان بارلىق ئۆچمەنلىكىنى، بارلىق قەستلىرىنى كوردۈڭسەن. 61 (شىن) ئۇ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ ئاھانەتلىرىنى، مېنى بارلىق قەستلىگەنلىرىنى ئاڭلىدىڭسەن، 62 ماڭا قارشى تۇرغانلارنىڭ شۇۋىلارلىرىنى، ئۇلارنىڭ كۈن بويى كېنىمدىن كۆسۈر-كۆسۈر قىلىشقا ئىرادىسىنى ئاڭلىدىڭسەن. 63 ئۆلتۈرۈلگەنلەردىن، تۇرغانلەردىن ئۇلارغا قارىغايىسەن! مەن ئۇلارنىڭ [مەخپىرى] ناخشىسى بولدىم. 64 (ئاۋ) ئۇلارنىڭ قولىرى قىلغانلىرى بويىچە، ئۇ پەرۋەردىگار، بېشىغا جازا ياندۇرغايىسەن؛ 65 ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى كىچىك قىلغايىسەن، بۇ سېنىڭ ئۇلارغا چۈشىدىغان لەنتىنىڭ بولىدۇ! 66 غەزەپ بىلەن ئۇلارنى قوغلىغايىسەن، ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئاسمانلىرى ئاستىدىن يوقىتايىسەن!

4 (ئالەف) ئاھا! ئالتۇن شۇنچە جۇلاسىز بولۇپ كەتتى! ساپ ئالتۇن شۇنچە تۇتۇق بولۇپ كەتتى! مۇقەددەس تۇپىدىكى تاشلار ھەرىبەر كۈچىڭنى بېشىغا توكۇلۇپ چىچىدى! 2 (بەت) زىغونىڭ ئوغۇللىرى شۇنچە قىممەتلىك، ساپ ئالتۇنغا تېگىشكۈسىز ئىدى، ھازىر ساپال كوزىلاردەك، ساپاچىلىقنى قولى ياسىغانلىرىچىكىڭمۇ [قىممىتى يوق] دەپ قارىلىۋاتىدۇ! 3 (گەمەل) ھەتتا چىلىۋىلەر ئەمچىكىنى تۇتۇپ بېرىپ باللىرىنى ئېتىدى، لېكىن مېنىڭ خەلقىم چۆلدىكى تۆگىنىڭلارغا ئوخشاش رەھىمسىز بولدى. 4 (دالەت) بۇۋاقنىڭ تىلى ئۆسۈۋالۇقتىن ئاڭلىغىغا چاپلىشىۋاتىدۇ، كىچىك بالىلار نان تىلمەكتە، ھېچكىم ئۇلارغا ئۇششۇپ بەرمەيۋاتىدۇ. 5 (خې) نازۇپەتلەرنى يەپ كۆنگەنلەر كوجىلاردا سارغىيىپ يۈرىدۇ، سۇسۇن كىيىم كىيىۋرۇلۇپ چوڭ قىلىنغانلار تېزەكلىكى قۇچاقلاپ پېتۋاتىدۇ. 6 (ۋاۋ) خەلقىمنىڭ قىزىنىڭ قەبھلىكىگە چۈشكەن جازا سودومنىڭ گۇناھنىڭ جازاسىدىن ئېغىررۇر، چۈنكى سودوم بىراقلا تۇرۇۋېتىلگەندى، ھېچ ئادەمنىڭ قولى ئۇنى قېنىمىغانىدى. 7 (زائىن)

5 بېشىمغا چۈشكەنلەرنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەنسەن، ئۇ پەرۋەردىگار، قارا، بىزنىڭ رەسۋاچىلىقتا قالغىنىمىزنى نەزىرىڭگە ئالغايىسەن! 2 مىراسىز ياتلارغا، ئۆلۈمىمىز ياقا يۈرۈلۈقلارغا تاپشۇرۇلدى. 3 بىز يېتىم-يېسىرلەر، ئاتىسىز بولۇپ قالدۇق، ئانىلىرىمىزمۇ تۇل قالدۇ. 4 ئىچىدىغان سۇنى سېتىۋېلىشىمىز كېرەك؛ تۇتۇنچى پەقەت پۇلغا ئالغىلى بولىدۇ. 5 بىزنى قوغلىغۇچىلار تاپ باستۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ، ھالسىراپ، ھېچ ئارام تاپالمايمىز. 6 جان ساغلىقىمىزدا بىر چىشلەم ئانچى دەپ، مىنىر ھەم ئاسۇرىيەگە قول بېرىپ بولۇشىمىز. 7 ئانا-بوۋىلىرىمىز گۇناھ سادىر قىلىپ دۇنيادىن كەتتى، بىز بولساق، ئۇلارنىڭ قەبھلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرۈشكە قالدۇق. 8 ئۆستىمىزدىن ھۆكۈم سۈرگۈچىلەر قۇللاردۇر؛

بىزنى ئۇلارنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغۇچى يوقتۇر. 9 دالادا قىلىچ تۈپەيلىدىن، نېنمىزنى تېپىشقا جېنىمىزنى تەۋەككۈل قىلماقتىمىز. 10 تېرىمىز تونۇردەك قىزىق، ئاچلىق تۈپەيلىدىن قىزىتما بىزنى باسماقتا. 11 زىخوندا ئاياللار، يەھۇدا شەھەرلىرىدە پاك قىزلار ئاياغ ئاستى قىلىندى. 12 ئەمىرلەر قولىدىن دارغا ئېسىپ قويۇلدى؛ ئاقساقاللارنىڭ ھۆرمىتى ھېچ قىلىنمىدى. 13 ياش يىگىتلەر بارغۇنچاقتا جاپا تارتماقتا، ئوغۇل بالىلىرىمىز ئوتۇن يۈكلەرنى يۈدۈپ دەلدەگىشىپ ماڭماقتا. 14 ئاقساقاللار شەھەر دەرۋازىسىدا ئولتۇرماستىن بولدى؛ يىگىتلەر نەغمە-ناۋادىن قالدى. 15 شاد-خۇراملىق كۆڭلىمىزدىن كەتتى، ئۆسسۈل ئوينىشىمىز ماتەمگە ئايلاندى. 16 بېشىمىزدىن تاج يىقىلدى؛ ھالىمىزغا ۋاي! چۈنكى بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق! 17 بۇنىڭ تۈپەيلىدىن يۈرەكلىرىمىز مۇجۇلدى، بۇلار تۈپەيلىدىن كۆزلىرىمىز قاراڭغۇلاشتى - 18 - زىخون تېغىغا قاراپ كۆزلىرىمىز قاراڭغۇلاشتى، چۈنكى ئۇ چۆلدەرەپ كەتتى، چىلبۇرە ئۇنىڭدا پايلاپ يۈرمەكتە. 19 سەن، ئۇ پەرۋەردىگار، مەڭگۈگە ھۆكۈم سۈرسەن، تەختىڭ دەۋردىن-دەۋرگە داۋاملىشىدۇ. 20 سەن نېمىشقا بىزنى دائىم ئۇنتۇسەن؟ نېمىشقا شۇنچە ئۇزۇنغىچە بىزدىن ۋاز كېچىسەن؟ 21 بىزنى يېنىڭغا قايتۇرغايىسەن، ئۇ پەرۋەردىگار! شۇنداق بولغاندا بىز قايتايلىمىز! كۆزلىرىمىزنى قەدىمكىدەك ئەسلىگە كەلتۈرگەيسىن، 22 - ئەگەر سەن بىزنى مۇتلەق چەتكە قاقىغان بولساڭ، ئەگەر بىزدىن چەكسىز غەزەپلەنگەن بولساڭ!

ئەزاكىيال

1

ئوتۇنچى يىلى، تۆتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە، مەن كېۋاز دەرياسىغا سۈرگۈن قىلىنغانلار ئارىسىدا تۇرغان مەزگىلدە، مانا ئاسمانلار ئېچىلىپ، مەن خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىنى كۆردۈم. 2 تۆتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنى - يەھوئاكىئىننىڭ سۈرگۈن بولغانلىقىنىڭ بەشىنچى يىلى ئىدى - 3 كادىيەلەرنىڭ زېمىنىدا، كېۋاز دەرياسى بويىدا، بۇزنىڭ ئوغلى ئەزاكىيال كاهىنغا پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى كەلدى - شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭ ئۇچۇدۇغا قوندى. 4 مەن كۆردۈم، مانا! شىمالدىن بوران-چاپقۇن كۆتۈرۈلدى، يوغان بىر يۇلتۇ ۋە ئۇنى ئوراپ تۇرغان بىر ئوت، ئۇنىڭ ئەتراپىدا بىر يورۇقلۇق جۇلانلىنىپ تۇراتتى؛ ئوتۇرمىسىدىن، يەنى شۇ ئوت ئىچىدىن، ئىسسىقلىق جۇلانغان پارىقراق مىستەك بىر كۆرۈنۈش كۆرۈندى. 5 يەنە ئۇنىڭ ئوتىدىن، تۆت ھايات مەخلۇق كۆرۈندى؛ ئۇلارنىڭ كۆرۈنۈشى شۇنداق ئىدىكى: - ئۇلاردا ئىنساننىڭ قىياپىتى بار ئىدى؛ 6 ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتىن يۈزى بار ئىدى؛ ھەربىرىنىڭ تۆتىن قانىتى بار ئىدى. 7 ئۇلارنىڭ تەبىئىي يۇلتۇزى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ تۆت ياقىسىغا ئوخشاشتى؛ ئۇلار پارىقىرىتىلغان مىستەك پارلاپ تۇراتتى. 8 تۆت يېنىدا، قاناتلىرى ئاستىدا ئىنساننىڭ كەينى بىردىن قولى بار ئىدى؛ تۆتىنچى يۈزى ۋە تۆتىن قانىتى بار ئىدى؛ 9 ئۇلارنىڭ قاناتلىرى بىر-بىرىگە تۇتاش ئىدى؛ ئۇلار يۈزىگە نەھەتچى يۇرتلۇقتا بۇرۇلماقتى؛ ئۇلار ھەممىسى ئۇدۇل ئالدىغا يۈرەتتى. 10 ئۇلارنىڭ يۈز كۆرۈنۈشلىرى ئىنساننىڭكىدەك ئىدى؛ ئۇ تۆتىنچىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە شىرىنكىدەك يۈزى بار ئىدى؛ تۆتىنچىنىڭ سول تەرىپىدە بۇنىڭكىدەك يۈزى بار ئىدى؛ تۆتىنچىنىڭ يۈزىگە يۈزۈم بار ئىدى. 11 ئۇلارنىڭ يۈزلىرى نەھەتچى شۇنداق ئىدى. قاناتلىرى يۇقىرىدا كېرىلىپ تۇراتتى؛ ھەربىرىنىڭ ئىككى قانىتى ئىككى تەرىپىدىكى مەخلۇقنىڭ قانىتىغا تۇتاشتى؛ يەنە ئىككى قانىتى ئۆز تەبىئىي يېپىپ تۇراتتى. 12 ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۇدۇلغا قاراپ ماڭاتتى؛ ئۇلاردا بولغان روھ نەگە بارغەن دەپسە، ئۇلار شۇ يەرگە ماڭاتتى؛ ئۇلار ماڭغاندا ھېچقايسى تەرەپكە بۇرۇلماقتى. 13 ھايات مەخلۇقلارنىڭ قىياپىتى بولسا، كۆيۈپ يالقۇنلاپ تۇرغان ئوتنىڭ چوچىدەك، مەشەللەردەك ئىدى؛ مۇشۇ ئوت ئۇيان-ئۇيان ئايلىنىپ مەخلۇقلار ئارىسىدا يۈرەتتى؛ ئوت ئىنتايىن يالقۇنلۇق ئىدى، ئۆتىن چاقاقلار چىقىپ تۇراتتى؛ 14 ھايات مەخلۇقلار چاقاقتەك پال-پۇل قىلىپ ئۇياقتى-بۇياقتا يۈگۈرۈپ تۇراتتى. 15 مەن ھايات مەخلۇقلارغا قارىدىم، مانا ھايات مەخلۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ يېنىدا يەردە تۇرىدىغان، ئۇلارنىڭ يۈزىگە ئۇدۇللاشقان بىردىن چاق تۇراتتى؛ 16 چاقالارنىڭ شەكلى ۋە ياسىلىشى بىرلە ياقۇننىڭ كۆرۈنۈشىدە ئىدى؛ تۆتىنچىنىڭ بىرخىلا كۆرۈنۈشى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ شەكلى ۋە ياسىلىشى بولسا، چاقنىڭ ئىچىدە چاق باردەك ئىدى. 17 مەخلۇقلار ماڭغاندا، ئۇلار يۈزىگە تۆت تەرىپىنىڭ ھەممىسىگە ئۇدۇل ماڭاتتى؛ ماڭغاندا ئۇلار ھېچ بۇرۇلماقتى. 18 چاقالارنىڭ ئۇلتاڭلىرى بولسا، ئىنتايىن ئېگىز ھەم دەھشەتلىك ئىدى؛ ئۇلار تۆتىنچىنىڭ ئۇلتاڭلىرىنىڭ پۇتۇن تەرىپى كۆزلەر بىلەن تولغانىدى. 19 ھايات مەخلۇقلار ماڭغاندا، چاقالار ئۇلارغا باندېشىپ ماڭاتتى؛ ھايات مەخلۇقلار يەردىن كۆتۈرۈلگەندە، چاقالارمۇ كۆتۈرۈلەتتى. 20 روھ نەگە ماڭ دەپسە، ئۇلار شۇ يەرگە ماڭاتتى - دەپسە، ئۇلارنىڭ روھى [روھقا] تەگىشىپ ماڭاتتى؛ چاقالار ئۇلار بىلەن تەڭ كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقالاردا ئىدى. 21 مەخلۇقلار ماڭغاندا، چاقالارمۇ ماڭاتتى؛ مەخلۇقلار توختىغاندا، چاقالارمۇ

توختايتتى؛ ئۇلار يەردىن كۆتۈرۈلگەندە، چاقالارمۇ ئۇلارغا قوشۇلۇپ تەڭ كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى ھايات مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقالاردا ئىدى. 22 ھايات مەخلۇقلارنىڭ باشلىرى ئۈستىدە بىر يوغان كۆز يەتكۈزۈش گۈمبەزگە ئوخشاپتىغان بىر نەرسە تۇراتتى؛ ئۇ خۇرۇستالداك دەھشەتلىك پارىقىراپ، ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدە يېپىلىپ تۇراتتى. 23 بۇ گۈمبەزدەك نەرسىنىڭ ئاستىدا ئۇلارنىڭ قاناتلىرى كېرىلىپ، بىر-بىرىگە تېگىشىپ تۇراتتى؛ ھەربىر مەخلۇقنىڭ ئۆز تېنىنىڭ ئىككى يېنىنى بايدىغان ئىككىدىن قاننى بار ئىدى. 24 ئۇلار ماڭغاندا، مەن قاناتلىرىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىدىم - ئۇ ئۇلارنىڭ شارقىرىغان ساداسىدەك، ھەممىگە قاتنىشمايدىغان ئاۋازدەك - قوشۇننىڭ يۈرۈش قىلىۋاتقان چاغدىكى سۈرەن-شاۋۇقلىرىنىڭ ساداسىدەك ئىدى؛ ئۇلار توختاپ تۇرغان چاغلاردا، ئۇلار قاناتلىرىنى تۈۋەنگە چۈشۈرەتتى. 25 ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەزدەك نەرسە ئۈستىدىن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. ئۇلار توختاپ تۇرغان چاغلاردا، ئۇلار قاناتلىرىنى تۈۋەنگە چۈشۈرەتتى. 26 ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەزدەك نەرسە ئۈستىدە، كۆك ياقۇت كەينى تەرىپىنىڭ سىيىمىسى تۇراتتى؛ بۇ تەخت سىيىمىسىنىڭ ئۈستىدە، ئولتۇرۇقۇرىدا، ئىنسان قىياپىتىدە كۆرۈنگەن بىر زات تۇراتتى. 27 ۋە مەن بۇ زاتنى بېلىنىڭ ئۈستى تەرىپىنىڭ ئارقى تەرىپىدە پارىقىرىغان، ئەتراپىنى ئوت ئوراپ تۇرغان قىياپەتتىكى بىر كۆرۈنۈشتە كۆردۈم؛ ۋە بېلىنىڭ ئاستى تەرىپىنىڭ ئارقى، ئوتنىڭ قىياپىتىدە ئىدى؛ ئۇنىڭ ئەتراپىدا كۆچلۈك يورۇقلۇق تۇراتتى. 28 ئۇ ئەتراپىدا تۇرغان كۆچلۈك يورۇقلۇقنىڭ كۆرۈنۈشى بولسا، يامغۇرلۇق كۈندىكى بۇلتۇمغا پەيدا بولغان ھەسەن-ھۈسەننىڭ كۆرۈنۈشىدەك ئىدى. بۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنىڭ قىياپىتىنىڭ كۆرۈنۈشى ئىدى. بۇنى كۆرۈپلا مەن دۈم يىقىلدىم؛ ۋە مەن سۆزلەۋاتقان بىرىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم.

2

ۋە ئۇ ماڭ: ئۇ ئىنسان ئوغلى، ئورۇنكەن دەس تۇر، ۋە مەن ساڭا سۆز قىلىمەن - دەيدى. 2 ئۇ ماڭا سۆز قىلغاندا، روھ ماڭا كىرىپ، مېنى دەس تۇرغۇزدى؛ ۋە مەن ماڭا سۆز قىلغۇچىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇردۇم. 3 ۋە ئۇ ماڭا: - «ئۇ ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل بالىلىرىغا، يەنى ماڭا ئاسىيلىق قىلغان ئاسىي «يات ئەللەر» گە ئەۋەتتەن؛ بۇ كۈنگە قەدەر ھەم ئۇلار ھەم ئۇلارنىڭ ئانا-بوۋىلىرى ماڭا يۈز تۈرۈپ ئاسىيلىق قىلىپ كەلمەكتە؛» - دەيدى. 4 - «بۇ بالىلار بولسا نومۇسىز ۋە كۈچكە قاننىقتۇر؛ مەن سېنى ئۇلارغا ئەۋەتتەن؛ سەن ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ!» - دېگەن. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەيلى قۇلاق سالىسۇن، سالىسۇن (چۈنكى ئۇلار ئاسىيلىق قىلىدىغان بىر جەمەت) - تۈزلىرى ئارىسىدا ھەقىقىي بىر پەيغەمبەرنىڭ تۇرغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ. 6 ئەمدى سەن، ئۇ ئىنسان ئوغلى، گەرچە ساڭا تىكەن-جىغانلار ھەمراھ بولمىسۇن، ۋە سەن چايانلارنىڭ ئارىسىدا تۇرساڭمۇ، ئۇلاردىن قورقا، ۋە سۆزلىرىدىن قورقا، شۇنداق، ئۇلارنىڭ سۆزلىرىدىن قورقا، ۋە زەردىكىلەر قاراشلىرىدىن دەككە-دۈككەگە چۈشە؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. 7 سەن ئۇلار تىكەشسۇن، تىكەشسۇن مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا يەتكۈز؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىيلىق قىلغۇچىلاردۇر. 8 ۋە سەن، ئۇ ئىنسان ئوغلى، ساڭا ئېيتقان سۆزلىرىمگە قۇلاق سال، بۇ ئاسىي جەمەتتە تەۋر بولمىغىن؛ ئاغزىڭنى ئېچىپ، مەن ساڭا بەرىكىتىمنى بېيگەن. 9 - مەن قارىسام، مانا ماڭا سۆزۈلگەن بىر قول تۇرۇپتۇ؛ ۋە مانا، ئۇنىڭدا بىر ئورام يازما تۇرۇپتۇ. 10 ئۇ كۆز ئالدىمدا ئۇنى ئېچىپ يېيىپ قويدى؛ ئۇنىڭ ئالدى - كەينىنىڭ ھەممە يېرىگە خەت يېزىلغانىدى؛ ئۇنىڭغا يېزىلغانلىرى مەرسىيە، ماتەم سۆزلىرى ۋە دەرد-ئەلەملەردىن ئىبارەت ئىدى.

ۋە ئۇ ماگا: - ئى ئىسان ئوغلى، ئېرىشكىنى يېگىن، بۇ يازمىنى يەپ، بېرىپ ئىسرائىل جەمەتكە سۆز قىلغىن، دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن مەن ئاغزىمنى ئاچتىم، ئۇ ماگا يازمىنى يېگۈزدى. 3 ئۇ ماگا: - ئى ئىسان ئوغلى، قورسقىڭنى توق قىلىپ، ئىچى-باغرىڭنى مەن ساگا بەرگەن بۇ ئورام يازما بىلەن تولدۇرغىن، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن يېدىم، ئاغزىمدا تۇز ھەسەلدەك تاتلىق ئىدى. 4 ۋە ئۇ ماگا مۇنداق دېدى: «ئى ئىسان ئوغلى، بارغىن، ئىسرائىل جەمەتكە بارغىن، مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا يەتكۈزگىن. 5 چۈنكى سەن غەيرىي يېزىقتىكى ياكى تىلى تەس بىر ئەلگە ئەمەس، بەلكى ئىسرائىل جەمەتكە ئەۋەتلىدىڭ، 6 - غەيرىي يېزىقتىكى ھەم تىلى تەس، سۆزلىرىنى چۈشەنگى بولمايدىغان كۆپ ئەللەرگە ئەۋەتلىدىڭ، مەن سېنى شۇلارغا ئەتكەن بولسام، ئۇلار ساگا قۇلاق سالماي، 7 بىراق ئىسرائىل جەمەتى ساگا قۇلاق سالمايدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ ھېچبىرى ماگا قۇلاق سېلىشى خاھمايدۇ، چۈنكى پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتنىڭ قايىتى تۇڭ ۋە كۆڭلى قاتتىقتۇر. 8 مانا، مەن يۈزۈڭنى ئۇلارنىڭ يۈزلىرىگە قارشى تاشتەك، ۋە سېنىڭ پېشانەڭنى ئۇلارنىڭ پېشانىلىرىغا قارشى تاشتەك قىلدىم. 9 بەرھەق، سېنىڭ پېشانەڭنى چاقاق پېشىدىن قاتتىق، ھەتتا ئالماستەك قىلدىم، ئۇلاردىن قورقا، ۋە ئۇلار تېز يەلدىن دەككە-دۈككەگە چۈشمە، چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر.» 10 ۋە ئۇ ماگا: - ئى ئىسان ئوغلى، مېنىڭ ساگا ئېيتىمىغا بولغان ھەممە سۆزلىرىمنى كۆڭلۈڭگە پۈكۈپ قويغىن، ئۇلارنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىغىن. 11 ۋە ھازىر بارغىن، سۈرگۈن بولغانلارغا، يەنى ئۆز ئېلىڭلىكلەرگە سۆز قىل، ئۇلار ئاڭلىسۇن، ئاڭلىمىسۇن ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ!» - دېگىن! - 12

شۇنىڭ بىلەن روھ مېنى كۆتۈردى، مەن ئارقامدىن زور شارقىرىغان بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم - «پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىگە تەشەككۈر-مەدھىيە ئۆز جايلارىدا ئوقۇلسۇن!» - 13 ھايات مەخلۇقلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ بىر-بىرىگە تېگىشكەن ئاۋازى، ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى چاقالارنىڭ ئاۋازلىرى بەھەپۈت شارقىراق تىرى سادا ئىدى. 14 ۋە روھ مېنى كۆتۈرۈپ، يىراققا ئاپاردى؛ ۋە مەن قاتتىق ئازاب، روھىمدىكى غەزەپ بىلەن باردىم، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا كۈچلۈك ئىدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مەن تەل-ئايىم شەھەردە سۈرگۈن بولغانلار، يەنى كېۋاز دەرياسى بويىدا تۇرغانلارنىڭ يېنىغا يېتىپ كەلدىم، مەن ئۇلار تۇرغان جايدا ئولتۇردۇم، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا يەتتە كۈن ھاڭ-تاڭ قېتىپ ئولتۇردۇم. 16 مانا يەتتە كۈن توشۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماگا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 17 «ئى ئىسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كۈزەتچى قىلىپ تىكلەدىم، سەن مېنىڭ ئاغزىمدىن سۆزنى ئاڭلاپ، ئۇلارغا مەندىن بولغان ئاگاھنى يەتكۈزگىن. 18 مەن رەزىللەرگە: «سەن جەزمەن تولىسەن» - دېسەم، بىراق سەن ئۇنى ئاڭلايدۇرمۇسۇڭ! - يەنى بۇ رەزىل ئادەمنى ھاياتقا ئېرىشىسۇن دەپ رەزىل بولىدىن ياندۇرۇپ، ئۇنى ھاياتقا ئېرىشىسۇن دەپ ئاڭلايدۇرمۇسۇڭ، شۇ رەزىل ئادەم ئۆز قەبھلىكىدە ئۆلدۈ؛ بىراق مەن ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالمەن. 19 بىراق سەن ئاشۇ رەزىل ئادەمنى ئاڭلايدۇرساڭمۇ، ئۇ رەزىللىكىدىن، يەنى ئۆز رەزىل بولىدىن يانمىسا، ئۇ ئۆز قەبھلىكىدە ئۆلدۈ، لېكىن سەن ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالسىەن. 20 ياكى بولمىسا بىر ھەققانىي ئادەم ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبھلىك قىلىدىغان بولسا، ئۇنىڭ ئالدىغا چوماق سالسام، ئۇ ئۆلدۈ؛ چۈنكى سەن ئۇنى ئاڭلايدۇرمۇسۇڭ، ئۇ ئۆز گۇناھىدا ئۆلدۈ، ۋە ئۇ قىلغان ھەققانىي ئىشلار ئەسلىمەيدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالمەن. 21 ۋە ئەگەر سەن ھەققانىي ئادەمنى گۇناھ سادىر قىلما دەپ ئاڭلايدۇرۇپ تۇرساڭ، ۋە

ئۇ گۇناھ سادىر قىلسا، ئۇ چاغدا ئۇ جەزمەن ھايات قالدۇ، چۈنكى ئۇ ئاگاھقا كۆڭۈل قويدى، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالسىەن»، 22 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا تۇراتتى؛ ئۇ ماگا: - ئورۇندىن تۇر، تۈزلەڭلىككە بارغىن، مەن شۇ يەردە سەن بىلەن سۆزلىشىمەن، - دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن مەن ئورۇمدىن تۇرۇپ، تۈزلەڭلىككە چىقتىم؛ ۋە مانا، مەن كېۋاز دەرياسى بويىدا تۇرۇپ كۆرگەن شان-شەرىپكە، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شۇ يەردە تۇراتتى؛ كۆرۈپلا مەن دۈم يىقىلدىم. 24 ۋە روھ ئىچىمگە كىرىپ مېنى تىك تۇرغۇزدى؛ ئۇ ماگا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - «بارغىن، ئويگە كىرىپ ئۆزۈڭنى بەند قىلغىن. 25 ۋە سەن، ئى ئىسان ئوغلى، مانا، ئۇلار ئارغاچچىلارنى ئۈستۈڭگە سېلىپ، ئۇلار بىلەن سېنى باغلايدۇ، بۇنىڭ بىلەن سەن ئالاغا چىقالماي، ئەل-يۇرت ئىچىگە ھېچ كىرەلمەيسەن. 26 شۇنداقلا ئۇلارغا تەنپە بەرگۈچى بولماسلىقىڭ ئۈچۈن، مەن سېنى گاچا قىلىپ، تىلنىڭنى تاڭلىنىڭغا چاپلاشتۇرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. 27 ۋە مەن سەن بىلەن سۆزلەشكىنىدە، ئاغزىڭنى ئېچىپ، سەن ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ!» - دەيسەن، كىم ئاڭلايمەن دېسە ئاڭلىسۇن، كىم ئاڭلىمايمەن دېسە ئاڭلىمىسۇن، چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر.

4 ئەمدى سەن، ئى ئىسان ئوغلى، بىر كېسەكنى ئېلىپ ئۆز ئالدىڭغا قويغىن؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بىر شەھەرنى - يەنى يېرۇسالېمنى ئويۇپ قويغىن. 2 ئاندىن ئۇنى مۇھاسىرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭغا پەتەيلەرنى قۇرۇپ، سېپىلغا چىقىدىغان بىر دۈڭلۈك ياساپ، ئۇنىڭ ئەتراپىغا بارگاھلارنى تىكەپ ۋە سېپىلنى بۇسكۇچى بازغانلارنى تىكلەپ قويغىن. 3 بىر تۆمۈر تاختىنى ئېلىپ، ئۇنى ئۆزۈڭ بىلەن شەھەرنىڭ ئارىسىغا تىكلە، يۈزۈڭنى ئۇنىڭغا قارىتىپ تىكلە، ئۇ مۇھاسىرىگە ئېلىنىدۇ، سەن ئۆزۈڭ ئۇنى مۇھاسىرىگە ئالسىەن، بۇ ئىشنىڭ ئۆزى ئىسرائىل جەمەتكە بېشارەت بولىدۇ. 4 ۋە سەن، سول يېنىڭغا يانپاشلاپ ياتقىن؛ ئىسرائىل جەمەتنىڭ قەبھلىكىنى ئۇ ئۈستۈڭگە قوي، سولغا يانپاشلاپ قانچە كۈن ياتساڭ، سەن شۇنچە كۈن ئۇلارنىڭ قەبھلىكىنى كۆتۈرسەن. 5 مەن ساگا يېتىش كېرەك بولغان كۈنلەرنى ئۇلارنىڭ قەبھلىك قىلغان يىللىرى بويىچە، يەنى ئۈچ يۈز توقسان كۈن قىلىپ بېكىتكەنمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئىسرائىل جەمەتنىڭ قەبھلىكىنى كۆتۈرسەن. 6 بۇ كۈنلەر تۈگەندىن كېيىن، سەن يەنە ئۇنى يانپاشلاپ يېتىپ، يەنۇدا جەمەتنىڭ قەبھلىكىنى كۆتۈرسەن؛ ساگا قىرىق كۈننى بېكىتكەنمەن، ھەر بىر كۈن بىر يىلنى ئىپادىلەيدۇ. 7 ۋە سەن يۈزۈڭنى يېرۇسالېمنىڭ مۇھاسىرىسىگە قارىتىپ، يېڭىڭنى تۈرگەن ھالدا، ئۇنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىسەن؛ 8 ۋە مانا، مەن ئۈستۈڭگە ئارغاچچىلارنى سالىمەنكى، سەن مۇھاسىرنىڭ كۈنلىرىنى تۈگەتمىگۈچە ئۇيان-بۇيانغا ھېچ تۈرۈلمەيسەن. 9 ۋە سەن ئۆزۈڭگە بۇغداي، ئارپا، پۇرچاق، قىزىل ماش تېرىق ۋە قارا بۇغدايلارنى ئېلىپ بىر ئىدىش ئىچىگە سال، ۋە بۇنىڭدىن ئۆزۈڭ ئۈچۈن تاماق تەييارلايسەن؛ سەن يۇقى يانپاشلاپ ياتقان كۈنلەردە، يەنى ئۈچ يۈز توقسان كۈندە يەيسەن؛ 10 سەن يەيدىغان تاماق بولسا مىقدارى بويىچە ھەر كۈنى يىگىرە شەكلىدىن بولۇشى كېرەك، سەن ئۇنى بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا يەيسەن، 11 ۋە [ھەر كۈنى] سۇنۇم نورما بويىچە، يەنى ئاندىن بىر ھىن ئىچسەن، [ھەر كۈندىكى] بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا ئىچسەن. 12 سەن ئۇنى ئارپا كۆمىچى شەكلىدە قىلىپ يەيسەن؛ سەن ئۇنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىنسانىي خىساستى ئۈستىدە بىشۈرسەن»، 13 پەرۋەردىگار: «ئىسرائىلار مەن ئۇلارنى ھەيدەپ چىقىرىدىغان ئەللەر ئارىسىدا تۇرۇپ شۇ ھارام يولدا ئۆز نېپىنى ھارام يەيدۇ» - دېدى. 14 ئاندىن مەن: «ئى پەرۋەردىگار! مەن ئۆزۈمنى ھېچقاچان بۇلغاپ قويمىدەم، ۋە باشلىقىمدىن

تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر مەن ئۆزى ئۆلگەندىن، ياكى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان نەرسىدىن ھېچ بېجەگەنمەن، ھېچقانداق يىرىنچىلىك گۆشكە ئاغزىم تېگىپ باقمىغان!»، - دېدىم. 15 ۋە ئۇ ماڭا: «مانا، مەن ساڭا ئىنساننىڭ نىجاستىنىڭ ئورنىغا كالىنىڭ تېزىكىنى بەردىم، سەن نېنىڭ شۇنىڭ ئۈستىدە پىشۇرسەن» - دېدى. 16 ۋە ئۇ ماڭا: «ئىنسان ئوغلى، مانا مەن يىرۇسالىمدا ئۇلارغا يۈلەنجۈك بولغان نانى قۇرۇتۇپتەيمەن، ئۇلار نانى تارازغا سېلىپ، ئۇنى تەشۈش ئىچىدە يەيدۇ، سۇنى ئۆلچەم بىلەن ئالاقىزىدىلىك ئىچىدە ئىچىدۇ، 17 چۈنكى نان ۋە سۇ ئۇلاردىن قالدۇق، ئۇلار بىر-بىرىگە قارشىپ دەھشەت باسدۇ، ئۆز قەبھلىكىدىن قۇرۇپ كېتىدۇ.»

5 «ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئۇزۇڭ ئۆتكۈر بىر قىلىچنى ئال؛ ئۇنى ئۆستىرا سۈپىتىدە ئىشلىتىپ، چېچىڭ ۋە ساقلىڭغا سۈرتۈپ قوي؛ ئاندىن تارازى ئېلىپ ئالغان چاچلارنى تەڭ يۈلگەن. 2 مۇھاسىرە كۈنلىرى تۈگەنگەندە، ئۈچتىن بىرى شەھەر ئىچىدە كۆيدۈرگەن، يەنە ئۈچتىن بىرى ئېلىپ شەھەر ئەتراپىغا چېپىۋەتكەن، يەنە ئۈچتىن بىرى شامالغا سورۇنۋەتكەن، مەن بىر قىلىچنى سۇغۇرۇپ ئۇلارنى قوغلايمەن. 3 سەن يەنە ئۇلاردىن بىرنەچچە تالنى ئېلىپ تونۇشنىڭ پېشىگە تىقىپ قويغىن؛ 4 بۇلاردىن يەنە نەچچە تالنى ئېلىپ ئوت ئىچىگە تاشلاپ كۆيدۈرۈۋەتكەن، بۇلاردىن پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىگە ئوت تۇتۇشىپ كېتىدۇ.» 5 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، بۇ يىرۇسالىم، مەن ئۇنى ئەللەرنىڭ دەل ئۆتۈرسىغا ئورۇنلاشتۇردۇم، باشقا مەملىكەتلەر ئۇنىڭ ئۆتۈرسىدە تۇرىدۇ، 6 بىراق ئۇ مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە قارشىلىق رەزىللىكتە ئەللەردىن ئاشۇرۇۋەتتى، بەلگىلىمىرىمگە قارشىلىشىشتا ئۆتۈرسىدىكى مەملىكەتلەردىن ئاشۇرۇۋەتتى، چۈنكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى ئۇلار رەت قىلدى، مېنىڭ بەلگىلىمىرىم بولسا، ئۇلاردا ئاقايىدۇ. 7 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - چۈنكى سىلەر ئۆتۈرۈڭلەردىكى ئەللەردىن بەرگەك باشباشتاقلىق قىلغانلىقىڭلاردىن، مېنىڭ بەلگىلىمىرىمگە ماڭاسلىقىڭلاردىن ۋە ھۆكۈملىرىمنى تۇتاسلىقىڭلاردىن، ھەممىمۇ ئۆتۈرۈڭلەردىكى ئەللەرنىڭ ھۆكۈملىرىدىن ماڭاسلىقىڭلار تۈپەيلىدىن، 8 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: -

«مانا، مەن ئۆزۈمنى ساڭا قارشىمەن، (ئى يىرۇسالىم)، سېنىڭ ئاراڭغا ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا جازالارنى يۈرگۈزمەن، 9 ۋە سېنىڭ بارلىق يىرىنچىلىكىڭنى تۈپەيلىدىن ئاراڭدا تۇرۇم قىلىپ باققان ھەمدە كەلگۈسى ئىككىنچى قىلىدىغان ئىشنى قىلىمەن. 10 شۇنىڭ بىلەن ئاتلار ئۆز باللىرىنى يەيدىغان بولىدۇ، بالىلار ئۆز ئاتلىرىنى يەيدىغان بولىدۇ، ۋە مەن ساڭا جازالارنى يۈرگۈزمەن، ۋە سېنىڭ بارلىق قالغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنى ھەر تەرەپتىن چىققان شامالغا سورۇپتۇمەن. 11 شۇڭا، مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار - چۈنكى سەن مېنىڭ مۇقەددەس جامىنى ئۆزۈڭنىڭ بارلىق ئەنەئىك نەرسىلىرىگە ھەم بارلىق يىرىنچىلىكىڭ بىلەن يۇلغىنىڭ تۈپەيلىدىن، بىرھەق، مەن سىلەرنى قىرغىن قىلىمەن، كۆزۈم ساڭا رەھم قىلمايدۇ، ئىچىمىز ساڭا ئاغرىتايەن. 12 شەھەردىكىلەردىن ئۈچتىن بىر قىسمى ۋاپا كېسىلى بىلەن ئۆلىدۇ ھەمدە ئاراڭلاردا بولىدىغان ئاچارچىلىقتىن بېشىنى يەيدۇ، ئۈچتىن بىر قىسمى ئۆتۈرۈڭلەردە قىلىپلىنىدۇ، ۋە مەن ئۈچتىن بىر قىسمىنى ھەر تەرەپتىن چىققان شامالغا سورۇپتۇمەن، ئاندىن بىر قىلىچنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ ئۇلارنى قوغلايمەن. 13 شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ غەزەپىم بېسىقلىقىم مېنىڭ قەھرىمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كۆكۈپ تۈگەتكەندىن كېيىن، ئۇلار مەن پەرۋەردىگارنىڭ رەزىللىكىگە چىدامايدىغان ئۆتۈمدىن سۆز قىلغانلىقىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 14 ۋە مەن سېنىڭ

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرىغا يۈزۈڭنى قارىتىپ ئۇلارنى تەيىلەپ مۇنداق دەپ بېشارەت بەرگەن: - 3 «ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى، رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار: رەب پەرۋەردىگار تاغلار ۋە ئېگىزلىكلەرگە، ۋادىلار ۋە جىلغىلارغا مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئۆستۈڭلارغا بىر قىلىچنى چۈشۈرۈپ، «يۇقىرى جاي»لىرىڭلارنى ۋەيران قىلىمەن. 4 شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قۇربانلىقلىرىڭلار ۋەيران بولىدۇ، «كۆن تۈزۈك»لىرىڭلار يۈزۈلىدۇ، سىلەردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى يۇلتىرىڭلارنىڭ ئالدىغا تاشلايمەن. 5 ئىسرائىلدىن بولغان ئۆلۈكلەرنى ئۆز يۇلتىرى ئالدىغا ياتقۇزمەن، قۇربانلىقلىرىڭلار ئەتراپىغا ئۆستىغانلىرىنى چېچىۋېتىمەن. 6 سىلەر تۇرغان بارلىق جايلاردا شەھەرلەر يەر بىلەن يەكسان قىلىنىدۇ، «يۇقىرى جايلار» ۋەيران بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن قۇربانلىقلىرىڭلار ھالاك بولىدۇ، يۇلتىرىڭلار چېقىلىپ يوقىلىدۇ، «كۆن تۈزۈك»لىرىڭلار كېسىلىپ غۇلتىلىدۇ، ۋە ھەممە يىقىلىنىڭلار يوق قىلىۋېتىلىدۇ، 7 ۋە ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئاراڭلاردا يىقىلىشى بىلەن، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 8 بىراق مەن سىلەردىن بىر قالدۇق قالدۇرغىمەن، چۈنكى يات مەملىكەتلەرگە قارىتىۋېتىلگىنىڭلاردا، سىلەردىن ئەللەر ئارىسىدا قىلىچنى قۇتۇلۇپ قالغانلار بولىدۇ. 9 ۋە سىلەردىن (قىلىچتىن) قۇتۇلۇپ قالغانلار سۈزۈكن قىلىنغان مەملىكەتلەردە مەندىن يانغان ۋاپاسىز قەبىلىرى ۋە يۇلتىرىغا پامىشۇشۇلاردەك ھەۋەس قىلغان كۆزلىرى بىلەن باغرىمنى پارە-پارە قىلغانلىقى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قىلغان رەزىللىكلىرى ھەم يىرىنچىلىك قىلىشىلىرى تۈپەيلىدىن ئۆز-ئۆزلىرىدىن نەپەزلىنىدۇ. 10 ۋە ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ، مەن مۇشۇ كۆپلەپتىكى سىلەرنىڭ يىنىڭلارغا چۈشۈرمەن دېگەنلىكىم بىلەن - بىكار ئەمەس»، 11 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئاللىقنىڭ - ئاللىقنىڭ ئاڭلىنىشىغا ئۇرۇپ، پۇتۇڭ بىلەن يەرنى تەپكەن: «ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق قەبى، يىرىنچىلىك قىلىشىلىرى ئۈچۈن ۋاي! چۈنكى ئۇلار قىلىچ، ئاچارچىلىق ۋە ۋاپا كېسىلى بىلەن يىقىلىدۇ» - دېگەن! 12 يىراققا تۇرغان ۋادىدىن ئۆتۈلۈپ، يېقىندا تۇرغان قىلىچ بىلەن يىقىلىدۇ، ھەم تىرىك قالغان، يەنى مۇھاسىرىگە چۈشكەن كىشى ئاچارچىلىقتىن ئۆلۈدۇ، شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ ئۇلارغا بولغان قەھرىمنى چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقىمەن. 13 ئەمدى ئۇلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۆز يۇلتىرى ئارىسىدا، ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى ئەتراپىدا، ئۆز يۇلتىرىغا خۇشبۇي ياققان ھەر بىر ئېگىز دۆڭ ئۈستىدە، تاغ چوققىلىرىدا، بارلىق يېشىل دەرەخ ۋە باراقسان دۇب ئاستىدا ياتقان چاغدا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 14 ۋە مەن ئۆز قولۇمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سوزغىمەن، ئۇلار ھەر تۇرغان جايلارىدا زىمىنى دېلاتتىكى

چۆل-باياۋاندىن بەيىرە ۋەيران قىلىۋېتىمەن. ئاندىن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

7

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماكا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 - «سەن ئاڭلا، ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار ئىسرائىل زېمىنىغا مۇنداق دېدى: خاتە! زېمىنىڭ توت بۇلۇڭغا خاتە يېزىلدى! 3 ساڭا ھازىر خاتە يېزىلدى! تۆز غەزەپىمنى بېشىڭغا چۈشۈرەن، تۆز يوللىرىڭ بويىچە ئۆستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاپ، تۆزۈڭنىڭ بارلىق يىرىڭنىڭ ئىشلىرىنى تۆز بېشىڭغا ياندۇرغەن. 4 مېنىڭ كۆزۈم ساڭا رەھم قىلمايدۇ ھەم ئىچىنىمۇ ساڭا ئاغرىتايەن، ئەكسچە تۆز يوللىرىڭنى بېشىڭغا ياندۇرغەن، تۆز يىرىڭنىڭ يوللىرىنى تۆز ئاراڭدا بولدى؛ ئاندىن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 5 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: «بالا بىناپەت! ھىج بولۇپ باقىغان بالا بىناپەت كېلىدۇ! مانا، ئو كەلدى! 6 خاتە، خاتە! ئو ساڭا قارشى قوزغالدى! مانا، ئو كېلىۋاتىدۇ! 7 ھالاكت يېنىڭغا كەلدى، ئى زېمىندا ئۇرغۇچى؛ ۋاقت-سائىتى توشى، ئاشۇ كۈن يېقىنلاشتى، خۇشاللىق ۋە قاراشلىرى ئەمەس، بەلكى داۋالغۇلۇق بىر قىيىقاس-سۈرەن تاغلاردا ئاڭلىنىدۇ. 8 مەن تېزلا قەھرىمنى ئۆستۈڭگە تۈكۈپ، ساڭا قاراتقان غەزەپىم بىلەن پىغاندىن چىقىمەن؛ مەن تۆز يوللىرىڭ بويىچە ئۆستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاپ، تۆزۈڭنىڭ بارلىق يىرىڭنىڭ ئىشلىرىنى بېشىڭغا قايغۇرۇپ چۈشۈرەن. 9 مېنىڭ كۆزۈم ساڭا رەھم قىلمايدۇ ھەم ئىچىنىمۇ ساڭا ئاغرىتايەن، مەن تۆز يوللىرىڭنى بېشىڭغا ياندۇرغەن، ۋە تۆز يىرىڭنىڭ ئىشلىرىنى تۆز ئاراڭغا چۈشۈدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر تۆزۈڭلارنى ئۇرغۇچىنىڭ مەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 10 مانا، ئاشۇ كۈن! مانا ئو كەلدى! ھالاكت چىقىپ يۈرۈۋاتىدۇ! - تاياق بىخلىدى، ھا كۇۋۇرلۇق چېچەكلىدى! 11 زورۋانلىق يېتىلپ رەزىللىك تاپتى بولۇپ چىقتى؛ ئۇلارنىڭكىدىن ھېچنەرسە قالمىدۇ - ئۇلارنىڭ ئادەملەر توپىدىن، دۆلەت-بايلىقلىرىدىن ياكى ھەيۋىتىدىن ھېچنەمە قالمىدۇ. 12 ۋاقت-سائىتى كەلدى، كۈنى يېقىنلاشتى؛ ئالغۇچى خۇشال بولۇپ كەتمىسۇن، ساقۇچى مەنم ئۇنىمىسۇن؛ چۈنكى قاتتىق غەزەپ مۇشۇ بىر توپ كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە چۈشۈدۇ. 13 چۈنكى گەرچە ئالغۇچى بىلەن ساقۇچى تىرىك قالىسىمۇ، ساقۇچى ئۆزى سېتىۋەتكەن قايتىدىن ئىكەن بولمايدۇ؛ چۈنكى بۇ توپ كىشىلەر توغرىلۇق كۆرۈنگەن بېشارەت ئىناۋەتسىز بولمايدۇ، ئۇلاردىن ھېچقايسىسى قەبھلىكى بىلەن ئۆز ھاياتىنى ساقلىيالمىدۇ. 14 ئۇلار كىيىپ چىلىپ ھەممىنى تەييارلىدى، بىراق ھېچكىم جەڭگە چىقمىدايدۇ، چۈنكى مېنىڭ غەزەپ مۇشۇ بىر توپ كىشىلەرنىڭ ھەممىسىگە قارىتىلغان. 15 تالادا قىلىچ، ئىچىدە ۋابا ۋە ئاچارچىلىق تۇرىدۇ، دالادا بولغان كىشىنى قىلىچ، شەھەردە بولغان كىشىنى بولسا، ۋابا ۋە ئاچارچىلىق ئۆزى يۇتۇۋېتىدۇ. 16 ۋە ئۇلاردىن قۇتۇلۇپ قېلىپ يۇلاردىن قاچقانلار تاغلاردا يۈرۈپ ھەربىرى تۆز قەبھلىكى ئۈچۈن جىلدىكى پاختەكەردەك بۇقۇلداپ مەنم تۇتىدۇ. 17 ھەربىرىنىڭ قولى دەرمانسىزلىنىدۇ، تىزلىرى سۇيۈك بىلەن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كېتىدۇ؛ 18 ئۇلار تۆزۈڭگە بۈز كىيىمنى باغلايدۇ، ۋەھشەت ئۇلارنى باسدۇ، ھەرقايسىنىڭ يۈزىدىن خىجالەت، باشلىرى تاقىر كۆرۈنىدۇ. 19 ئۇلار ئۆز كۆمۈشلىرىنى كوچىلارغا تاشلايدۇ، ئۇلارنىڭ ئالتۇنلىرى بولغانغا نەرسىدەك بولدى؛ ئۇلارنىڭ ئالتۇن-كۆمۈشلىرى پەرۋەردىگار غەزەپىنى كۆرسەتكەن كۈنىدە ئۇلارنى قۇتقۇزمايدۇ، ئۇلار يۇلاردىن ئاچلىقنى قاندۇرالمىدۇ، قورسىقىنى تولدۇرالمىدۇ، چۈنكى بۇ نەرسىلەر ئۇلارغا ئادەملەرنى پۇتلاشتۇرىدىغان قەبھلىك بولدى. 20 تۆزۈڭنىڭ كۆزۈل پەزەكىنى ھەيۋە بىلەن ئىككىدى، بىراق ئۇلار تۆزۈڭنىڭ ئىچىدە يىرىڭنىڭ

8

ئالتىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، مەن تۆز تۆيۈمدە ئولتۇرغىنىمدا، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىمۇ مېنىڭ ئالدىمدا ئولتۇرغىنىدا، رەب پەرۋەردىگارنىڭ قۇيۇچۇدۇمغا چۈشتى. 2 مەن قارىدىم، مانا، ئۇنىڭ قىياپىتىدە بىر زاتنىڭ كۆرۈنۈشى تۇراتتى، يېلىنىڭ تۈۋىنى ئوت تۇرقىدا تۇراتتى، يېلىنىڭ ئۈستى بولسا جۈللىغان يورۇقلۇق، قىزىلغان مىس پارقەلگەندەك كۆرۈنۈش تۇراتتى. 3 ئۇنىڭ كۆرۈنۈشىدەك بىر شىكىلى سوزۇپ، بېشىمدىكى بىر تۇتام چاچنى تۇتتى، روھ مېنى ئاسمان بىلەن زېمىن ئوتۇرسىغا كۆتۈرۈپ، خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىدە يۈرۈشكەنمەن. 4 مانا، مەن ئاشۇ بەر «پاك-مۇقەددەسلىككە قارشىلاشقان مەيۋد»، يەنى خۇدانىڭ پاك-مۇقەددەس غەزەپىنى قوزغىدىغان مەيۋد تۇرغان جاي ئىدى. 4 مانا، مەن تۈزلەڭلىكتە كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشىدەك، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى شۇ يەردە تۇراتتى. 5 تۆمۈك: ئى ئىنسان ئوغلى، بېشىڭنى كۆتۈرۈپ شىمال تەرەپكە قاراپ باق، دېدى. مەن بېشىمنى كۆتۈرۈپ شىمال تەرەپكە قارىدىم، مانا، قۇربانگەنىڭ دەۋۋازىسىنىڭ شىمالى تەرەپىدە، بوسۇغىدا شۇ «پاك-مۇقەددەسلىككە قارشىلاشقان مەيۋد» تۇراتتى. 6 ۋە تۆمۈك: ئى ئىنسان ئوغلى، ئۇلارنىڭ بۇنداق قىلىشىنى - ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مېنى مۇقەددەس جامىدىن يىراق كەتكۈزىدىغان، مۇشۇ يەردە قىلغان ئىنتايىن بىرىڭچىلىك ئىشلىرىنى كۆردۈڭسەن؟ بىراق سەن ئىچىمۇ بىرىڭچىلىك ئىشلارنى كۆرسەن، - دېدى. 7 ۋە تۆمۈك: ئى ئىنسان ئوغلى، مېنى ئىبادەتخانا بولمىسىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئايرىدى، مەن قارىدىم، مانا، تامدا بىر تۈشۈك تۇراتتى. 8 تۆمۈك: ئى ئىنسان ئوغلى، تامنى كولاپ تەشكىن، دېدى. مەن تامنى كولاپ تەشكىن، مانا، بىر ئىشىك تۇراتتى. 9 تۆمۈك: ماڭا - كىرگەن، ئۇلارنىڭ مۇشۇ يەردە قىلغان رەزىل بىرىڭچىلىك ئىشلىرىنى كۆرۈپ باق، دېدى. 10 مەن كىرىپ قارىدىم، مانا، تەرىپىدىكى تاملارغا نەقىش قىلىنغان ھەرخىل ئۈمىلگۈچى ھەم بىرىڭچىلىك ھايلۇنلارنى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ھەممە بۇلغىرىنى كۆردۈم. 11 ۋە بۇلارنىڭ ئالدىدا ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بەئىمىنى ئاقساقىلى تۇراتتى. ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا شافاننىڭ ئوغلى جاننازانيا تۇراتتى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى قولدا تۆز خۇشبۇيىدىن تۇتۇپ تۇراتتى؛ خۇشبۇيى قۇيۇق بۇلغىمەك تۇرلەپ چىقتى. 12 ۋە تۆمۈك: ئى ئىنسان

ئوغل، ئىسرائىل جەمەتىدىكى ئاقساقاللارنىڭ قاراڭغۇلۇقتا، يەنى ھەر بىرنىڭ ئۆز مەۋدە نەقىش قىلغان ھۇجرىسىغا ئېمە قىلغانلىقىنى كۆردۈڭمۇ؟ چۈنكى ئۇلار: «بەرۋەردىگار بىزنى كۆرمەيدۇ، بەرۋەردىگار زېمىنى تاشلاپ كەتتى» - دەيدۇ، - دەيدى. 13 ۋە ئۇ ماڭا: - بىراق سەن ئۇلارنىڭ تېخىمۇ يىرگىنچىلىك قىلىشىنى كۆرسەن، دەيدى. 14 ئۇ مېنى بەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ شىمالىي

دەرۋازىسىنىڭ بۇسۇغىسىغا ئاپاردى، مانا، شۇ يەردە «تامۇز ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ، يىغلاۋاتقان ئاياللار ئولتۇراتتى. 15 ۋە ئۇ ماڭا: ئۇ ئىنسان ئوغل، سەن مۇشۇلارنى كۆردۈڭمۇ؟ بىراق سەن تېخىمۇ يىرگىنچىلىك ئىشلارنى كۆرسەن، - دەيدى. 16 ۋە ئۇ مېنى بەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىچكى ھويلىسىغا ئاپاردى. مانا، بەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ كىرىش يولىدا، پېشاپۇن ۋە قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىدا، يىگرەمەش ئادەم، بەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىغا ئارقىسىنى قىلىپ شەرققە قاراپ قۇربانغا چوقۇناتتى. 17 ۋە ئۇ ماڭا: ئۇ ئىنسان ئوغل، سەن مۇشۇلارنى كۆردۈڭمۇ؟ بەھۇدا جەمەتنى ئۆزى مۇشۇ يەردە قىلغان يىرگىنچىلىك قىلىشىنى بىلىپ دەپ، ئۇلار يەنە بۇنىڭ ئۈستىگە زېمىنى جەپىر-زۇلۇم بىلەن تولدۇرۇپ مېنىڭ ئاچچىقىمنى قايا-قايا قوزغىتىپ يولامدۇ؟ ۋە مانا، ئۇلارنىڭ يەنە شاخنى بۇرىغا تۇتۇۋاتقىنىغا قارا! 18 شۇڭا مەن قەھەر بىلەن ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلىمەن، مېنىڭ كۆزۈم ئۇلارغا رەھم قىلمايدۇ، ئېچىنىمۇ ئۇلارغا ئاغرىتمايمەن، ئۇلار قۇلقىمغا يۇقىرى ئاۋازدا ندا قىلىشىمۇ، ئۇلارنى ئاڭلىمايمەن، - دەيدى.

9 ئۇ قۇلقىمغا كۈچلۈك بىر ئاۋازدا تۈۋلەپ: - يېقىن كېلىڭلار، شەھەرگە مەسئۇل بولۇڭلار، ھەربىرىڭلار ئۆز ھالاكەت قوراللىرىنى قولۇڭلارغا تۇتۇڭلار، - دەيدى. 2 ۋە مانا، ئالتە كىشىنىڭ [ئىبادەتخانىنىڭ] شىمالغا قارايدىغان «يۇقىرى دەرۋازا» تەرەپ تەرىپى كېلىۋاتقىنىنى كۆردۈم، ھەربىرىسى قولدا بىتچىت قىلغۇچى قورالنى تۇتقان، ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا يېنىغا پۈتۈنچىنىڭ سىياھىچى ئېسىقلىق تۇرغان، كاناپ كىيىملىرىنى كىيگەن بىرى بار ئىدى، ۋە ئۇلار [ئىبادەتخانىغا] كىرىپ، مەس قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇردى. 3 شۇ چاغدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئەسلى تۇرغان كېرۋىن كۆتۈرۈلۈپ ئۇنىڭ بۇسۇغىسىدا تۇردى. بەرۋەردىگار يېنىغا پۈتۈنچىنىڭ سىياھىچى ئېسىقلىق تۇرغان، كاناپ كىيىملىرىنى كىيگەن كىشىنى چاقىرىپ تۇنىڭغا: 4 شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، يەنى يېرۇسالىمنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، شەھەر ئىچىدە ئۆتكۈزۈلگەن بارلىق يىرگىنچىلىك ئىشلار تېز يىلىدىن ئاد-ئادامەت چەككەن كىشىلەرنىڭ پېشانىلىرىگە بىر بەلگە سالغىن، - دەيدى. 5 ۋە ماڭا ئاڭلىتىپ باشقا كىشىلەرگە: بۇ كىشىنىڭ كەينىدىن شەھەرنى كېزىپ، ئادەملەرنى قىرغىلار، كۆزۈڭلار رەھم قىلىسۇن، ئۇلارغا ئىچكىلەرنى ئاغرىتماڭلار! 6 بىرىنچى قۇبىياي ھەممىنى - قېرىلار، ياش يىگىت-قۇرلار، بوۋاق-بالىلار ۋە ئاياللارنى قۇبىياي ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، پەقەت بەلگە قويۇلغان كىشىلەرگە يېقىنلاشماڭلار، بۇ ئىشنى ئۆز مۇقەددەس جەلدىم باشلاڭلار، - دەيدى. شۇڭا ئۇلار خۇدانىڭ ئويى ئالدىدا تۇرغان ھېلىقى ئاقساقاللاردىن باشلىغان. 7 ۋە ئۇ ئۇلارغا: - ئويى بۇلغاڭلار، ھويلىلىرىنى ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن تولدۇرۇڭلار، ئەمدى بېرىڭلار. - دەيدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چىقىپ شەھەر بويىچە ئادەملەرنى قىرىشقا باشلىدى. 8 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئادەملەرنى قىرغىنىدا، مەن يالغۇز قالدىم، ئۆزۈمنى يەرگە دۈم تاشلىدىم ۋە: ئادەم رەب بەرۋەردىگارغا سەن يېرۇسالىمغا قارىتىلغان قەھرىڭنى تۆككەندە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قالدۇسىنى ھالاك قىلىمەن؟ - دەيدى. 9 ۋە ئۇ ماڭا: ئىسرائىل ۋە بەھۇدا جەمەتنىڭ قەھىلىكى ئىنتايىن رەزىل، چۈنكى ئۇلار: «بەرۋەردىگار زېمىنى تاشلاپ كەتتى،

ئىسرائىل خۇداسىنىڭ ئاستىدا تۇرغان مەخلۇقلار ئىدى، ئۇلارنىڭ كېرۋىلار ئىكەنلىكىنى بىلىم. 21 ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ تىمىن يۈزى، ھەربىرىنىڭ تىمىن قاناتلىرى ئاستىدا ئىنسان قولى سىياقدىكى قولىرى بار ئىدى. 22 بارلىق لەنەتلىك نەرسىلەرنى ھەم بارلىق يىرگىنچىلىك ئىشلىرىنى تۇيەردىن يوق قىلدۇ. 19 مەن ئۇلارغا بەر قەلبنى بېرىمەن، ئىچكىلارغا يېڭى بىر روھنى سالىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ تېنىدىن تاشتەك قەلبنى ئېلىپ تاشلامەن، ئۇلارغا مېھرىلىك بەر قەلبنى بېرىمەن. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ بەلگىلىمىلەردە يۈردۈ، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى چىڭ تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلدۇ. ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولدى، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. 21 بىراق كۆكۈللىرى لەنەتلىك نەرسىلەرگە ۋە يىرگىنچىلىك قىلىشلارغا بەغىشلانغانلار بولسا، مەن ئۇلارنىڭ يوللىرىنى تۈز بەشىغا چۈشۈرەيەن، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 22 كېرۋىلار قاناتلىرىنى يادى، ئۇلارنىڭ چاقلىرى تۈز يېنىدا تۇراتتى، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەھرىچى ئۇلار ئۈستىدە يۇقىرى تۇراتتى؛ ۋە 23 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەھرىچى شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، شەھەرنىڭ شەرق تەرىپىدىكى تاغ ئۈستىدە «ئۆيلەرنى سېلىش ۋاقتى يېتىشكەن ئەمەسمۇ؟ بۇ شەھەر بولسا قازان، بىز بولساق، ئىچىدىكى گۆش» - دەيدۇ. 4 شۇڭا ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بەرگەن، - بېشارەت بەرگەن، ئىنسان ئوغلى! - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ روھى ۋۇجۇدۇمغا تۇرۇلۇپ چۈشۈپ، ماڭا سۆز قىلغان: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» - دېگەن. «سىلەرنىڭ شۇنداق دېگىنىڭلارنى، ئى ئىسرائىل جەمەتى، كۆكۈلگەرگە پۈككەن ئوي-پىكىرىڭلارنى، مەن بىلمەن.

11

روھ مېنى كۆتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ شەرقى، يەنى شەرقتە قارايدىغان دەروازىسىغا ئاپاردى؛ ۋە مەن، دەروازىنىڭ بۆسۈمىسىدا يىگىرمە بەش ئادەم تۇراتتى؛ مەن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئاۋامنىڭ ئاقساقلى بولغان، نازۇرنىڭ ئوغلى جازانائىيا ھەم بەنايانىڭ ئوغلى پىلاتىيانى كۆردۈم. 2 ۋە ئۇ ماڭا: ئى ئىنسان ئوغلى، قەھەلنىكى ئويلاپ چىققۇچى، مۇشۇ شەھەردە رەزىل مەسلىھەت بەرگۈچى ئادەملەر دەل بۇلاردۇر. 3 ئۇلار: «ئۆيلەرنى سېلىش ۋاقتى يېتىشكەن ئەمەسمۇ؟ بۇ شەھەر بولسا قازان، بىز بولساق، ئىچىدىكى گۆش» - دەيدۇ. 4 شۇڭا ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بەرگەن، - بېشارەت بەرگەن، ئى ئىنسان ئوغلى! - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ روھى ۋۇجۇدۇمغا تۇرۇلۇپ چۈشۈپ، ماڭا سۆز قىلغان: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» - دېگەن. «سىلەرنىڭ شۇنداق دېگىنىڭلارنى، ئى ئىسرائىل جەمەتى، كۆكۈلگەرگە پۈككەن ئوي-پىكىرىڭلارنى، مەن بىلمەن.

12

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئاسىي بىر جەمەت ئارىسىدا تۇرسەن، ئۇلارنىڭ كۆرۈشكە كۆزى بار ئەمما كۆرمەيدۇ، ئاڭلاشقا قولى بار، ئەمما ئاڭلىمايدۇ، چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. 3 ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، سۈرگۈن بولغۇچىنىڭ يۈك-تاقلىرىنى تەييارلاپ قويغىن؛ ۋە كۈندۈزدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولغۇچىدەك ئۆز جايىڭدىن باشقا جايغا بارغىن. گەرچە ئۇلار ئاسىي بىر جەمەت بولسىمۇ، ئېھتىماللىقى يوق ئەمەسمۇ، ئۇلار چۈشىنىپ يېتىدۇ. 4 كۈندۈزدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولۇشقا تەييارلانغان يۈك-تاقلاردەك يۈك-تاقلىرىڭنى ئېلىپ چىق؛ ئاندىن كەچ كىرەي دېگەندە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولىدىغان كىشىلەردەك جايىڭدىن چىقىپ كەتكەن، 5 تامنى كولاپ تېشىپ، يۈك-تاقلىرىڭنى ئېلىپ چىققىن؛ 6 ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا بۇنى مۇرۇڭگە يۈزۈڭنى يايغىن، چۈنكى مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتىگە بېشارەت قىلدىم. 7 ۋە مەن بۇيرۇلغان بويىچە شۇنداق قىلدىم؛ كۈندۈزدە مەن سۈرگۈن بولغۇچى كىشىدەك يۈك-تاقلىرىنى ئېلىپ چىقتىم؛ ۋە كەچ كىرگەندە قولۇم بىلەن تامنى كولاپ تېشىپ، يۈك-تاقلىرىمنى چىقىرىپ، گۈڭۈمدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مۇرەمگە ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماڭدىم. 8 ئەتىگەندە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 9 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى، يەنى ئاسىي بىر جەمەت، سەندىن: «بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ دەپ سورىغان ئەمەسمۇ؟» 10 ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: بۇ يۈكەلگەن ۋەھىي پىرۇسپاھىدىكى شاھزادە ھەم شۇ يەردىكى بارلىق ئىسرائىل جەمەتلىكلەر توغرىلۇق تۇرۇ. - دېگەن. 11 ئۇلارغا: «مەن سىلەر ئۈچۈن بېشارەت. مەن قانداق قىلغان بولسام، ئەمدى ئۇلارغىمۇ شۇنداق ئىشلار قىلدۇرۇلدى؛ ئۇلار ئەسەر بولۇپ سۈرگۈن بولدى. - دېگەن. 12 ئۇلار ئارىسىدىكى شاھزادە ئۆز يۈك-تاقلىرىنى گۈڭۈمدە مۇرسىدە كۆتۈرۈپ چىقدى؛ ئۇلار تامنى كولاپ تېشىپ تۈشۈكتىن نەرسىلىرىنى چىقىرىدى؛ ئۇ ئۆز يۈزىنى يېپىپ زېمىنى كۆرەلمەيدىغان بولدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۆز تورۇمىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە يايغەن، ئۇ مېنىڭ قىلىقىمدا تۇتۇلدى؛ مەن ئۇنى كالىدىلەرنىڭ زېمىنى بولغان بابىغا ئاپىرىمەن، بىراق ئۇ

تۇپرىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرمەيدۇ، ئۇ شۇ يەردە تۇلىدۇ. 14 ئۇنىڭغا ياردەملەشكەن ئۇچۇرسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ھەم بارلىق قوشۇنلارنى مەن بارلىق شامالغا تارقىتىۋېتىمەن، مەن قىلچى غىلاپىن سۇغۇرۇپ ئۇلارنى قوغلايمەن. 15 مەن ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋېتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارقاتقىمدا ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 16 بىراق ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئاز بىر قىسمى، قىلچ، ئاچارچىلىق ھەم ۋابا كېسىلىدىن خالاس قىلىنمەن، مەقسەتم شۇكى، ئۇلارغا ئۆزلىرى بارىدىغان ئەللەردە ئۆزلىرىگە يىرگىنچىلىك قىلىشلىرىنى ئېتىراپ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 17 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: «18 ئىنسان ئوغلى، ئۆز نېھنىكى تىرىككەن ھالدا يېگىن، سۇيۇڭنى دىر-در قىلىپ ئەسلىرىگەن ھالدا ئىچكىن، 19 ھەم شۇ يىمىدىكى كىشىلەرگە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: «رەب پەرۋەردىگار يېرۇسالىمدىكىلەر ۋە ئىسرائىل زېمىنىدە تۇرۇۋاتقانلار توغرىلىق مۇنداق دەيدۇ: «ئۇلار ئۆز نېھنىكى ئەسلىرىگە يېتىدۇ، سۇيۇپى دەككە-دەككە ئىچىدۇ، چۈنكى زېمىندە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ جەبىر-زۇلۇمى تۈپەيلىدىن، ئۇ يەر ھەممىسى يەكسان قىلىندۇ. 20 ئاھالىلىك شەھەرلەر خارابە بولۇپ، زېمىن ۋەيرانە بولدى، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 21 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: «22 ئۇ ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل زېمىنىدە: «كۈنلەر ئۆزاتىلىدۇ، ھەر بىر ئالامەت كۆرۈنۈش بىكارغا كېتىدۇ» دېگەن ماقالى ئېيتقىنى نېمىسى؟ 23 ئەمدى ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن بۇ ماقالىنى يوق قىلىمەن، ئىسرائىلدا بۇ ماقال ئىككىنچى ئىشلىنىلەيدۇ، سەن ئەكسچە ئۇلارغا: «كۈنلەر يېقىنلاشى، ھەر بىر ئالامەت كۆرۈنۈشنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى يېقىنلاشى» دېگەن. 24 چۈنكى ئىسرائىل جەمئىيەتدە يالغان «ئالامەت كۆرۈنۈش» ياكى ئادەمنى ئۇچۇرۇدىغان پالچىقلار قايتا بولىدۇ. 25 چۈنكى مەن پەرۋەردىگار دەرمەن، مەن سۆز قىلىمەن، ھەم قىلغان سۆزۈم چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، يەنە كېچىكىزۈلەيدۇ. چۈنكى سىلەرنىڭ كۈنلىرىڭلاردا، ئۇ ئاسىي جەمەت، مەن سۆز قىلىمەن ھەم ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرمەن» - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 26 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: «27 ئۇ ئىنسان ئوغلى، مانا، ئىسرائىل جەمئىيەتلىكلىرى سېنىڭ توغرىلىق: «ئۇ كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر ئۆزۈن كۈنلەردىن كېيىنكى ۋاقىتلارنى كۆرسىتىدۇ، ئۇ بىزگە يىراق كەلگۈسى توغرىلىق بېشارەت بېرىدۇ» - دەيدۇ. 28 شۇڭا ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مېنىڭ سۆزلىرىمدىن ھېچقايسىسى يەنە كېچىكىزۈلەيدۇ، بەلكى قىلغان سۆزۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار» - دېگەن».

13

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: «2 ئۇ ئىنسان ئوغلى، سەن ئىسرائىلنىڭ بېشارەت بەرگۈچى پەيغەمبەرلىرى، يەنى ئۆز تەسەۋۋۇرى بىلەن بېشارەت بەرگۈچىلەرنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ: «پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار» - دېگەن. 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز روھىغا ئەگىشىپ ماڭىدىغان، ھېچ ۋەھىپنى كۆرمىگەن ھاماقەت پەيغەمبەرلەرنىڭ ھالىغا ۋاي! 4 ئۇ ئىسرائىل، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭ خۇددى خارابىلەر ئارىسىدا يۈرۈۋاتقان تۈلكىلەردەك بولدى. 5 سىلەر بۇسۇلگەن جايلارغا چىقىمىغانسىلەر، ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ كۈندە بولىدىغان جەڭدە پۇختا تۇرۇشى ئۈچۈن ئىسرائىل جەمئىيەتنىڭ يۈزۈلگەن تېمىنى ھېچ ياسىمىدىڭلار. 6 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» دېگۈچىلەر بولسا پەقەت ساختا بىر كۆرۈنۈشنى ۋە يالغان

سەلەر يالغانچلىق بىلەن، ئۈزۈم بازار بەرمىگەن ھەققانى ئادەملەرنىڭ كۆلگە بازار بەرگەنلىككە ئۈچۈن، شۇنداقلا رەزىل ئادەملەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قۇتقۇزۇشقا ئۇلارنى رەزىل يولىدىن ياندۇرماي، ئەكسىچە ئۇلارنىڭ قولىنى كۈچەيتكىنلىككە ئۈچۈن، 23 سەلەر قۇرۇق «ئالامەت كۈزۈش»لەرنى ئىككىنچى بولۇپ كۆرمەيسەلەر، ياكى يالغان پالچىق قىلماسەلەر، مەن ئۆز خەلقىمنى قوللاردىن قۇتقۇزمەن، شۇنىڭ بىلەن سەلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەلەر».

14

ئىسرائىل ئاساقاللىرىنىڭ بەزىلىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئالدىمدا ئولتۇرۇشتى. 2 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 3 «ئۇ ئىنسان ئوغل، مۇشۇ ئادەملەر ئۆز بۇتلىرىنى كۆلگە تىكلەپ، ئادەملەرنى پۇتلاشتۇردىغان ئۆز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويغانىدى. ئەمدى ئۇلارنىڭ مېنى ئىزدەپ مەندىن يول سوراشىنى قوبۇل قىلدىمەن؟ 4 ئەمدى ئۇلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىل جەمەتىدىكى كۆلگە ئۆز بۇتلىرىنى تىكلەپ، ئادەملەرنى پۇتلاشتۇردىغان ئۆز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويۇپ، ئاندىن پەيغەمبەر ئالدىغا كېلىدىغان ھەر بىر ئادەمنى بولسا، مەنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇتلىرىنىڭ كۈلۈكى بويىچە جاۋاب قايتۇرغەن. 5 شۇنداق قىلىپ مەن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ كۆلگىنى ئۈزۈمگە ئىككىلدۈرگەن، چۈنكى ئۇلار بارلىق بۇتلىرى بىلەن ماڭا يات بولۇپ كەتتى». 6 - شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «توۋا قىلىڭلار! بۇتلىرىڭلاردىن يېنىپ [يېنىمغا] قايتىپ كېلىڭلار! بارلىق يىرىگىنچىلىك قىلىشىڭلاردىن يۈزۈڭلارنى ئۈزۈڭلار! 7 چۈنكى ئىسرائىل جەمەتىدىكى ئۇلارنى مەندىن ئايرىپ، ئۆز بۇتلىرىنى كۆلگە تىكلەپ، ئادەملەرنى پۇتلاشتۇردىغان ئۆز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويۇپ، ئاندىن مەندىن سوراش ئۈچۈن پەيغەمبەرنىڭ ئالدىغا كېلىدىغان ھەرقايسى ئادەم ياكى شۇنىڭغا ئوخشاش ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقان ھەرقايسى مۇساپىرلار بولسا، مەنكى پەرۋەردىگار ئۈزۈم ئۇلارغا جاۋاب قايتۇرغەن، 8 مەن مۇشۇ كىشىنى بىر ئاگاھ بېشىرى قىلىپ ئۇنى سۆز-چۆچەككە قالدۇرۇشقا يۈزۈمنى ئۇنىڭغا قارشى قىلىمەن، مەن خەلقىمنىڭ ئارىسىدىن ئۇنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەلەر. 9 بىراق پەيغەمبەر ئۆزى ئېيتقۇزۇلۇپ، بىر بېشارەتلىك سۆز قىلغان بولسا، ئۇ چاغدا ئۈزۈم پەرۋەردىگار شۇ پەيغەمبەرنى ئېيتقۇزغا ئۇچراتقانمەن، مەن ئۇنىڭغا قارشى قولۇمنى ئۇزارتىپ، ئۇنى خەلقىم ئارىسىدىن ھالەك قىلىمەن. 10 ئۇلار قەبىھلىكنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ، پەيغەمبەرگە بېرىلدىغان جازا بىلەن سورغۇچىغا بېرىلدىغان جازا ئوخشاش بولىدۇ. 11 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل جەمەتى يەنە مەندىن چەتتەپ كەتمەيدۇ، ياكى يەنە تاسىيلىقلىرى بىلەن ئۆزلىرىنى بۇلىنمايدۇ، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، ۋە مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن» - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». 12 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 13 «ئۇ ئىنسان ئوغل، مەلۇم بىر زېمىن ماڭا تاسىيلىق قىلىپ گۇناھ قىلغاندا، مەن شۇنىڭ بىلەن قولىمنى ئۇنىڭغا قارشى ئۇزارتىپ، ئۇلارنىڭ يۈلەنجۈكى بولغان نېنىنى قۇرۇتۇۋېتىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاچارچىلىقنى ئەۋەتتەن ھەم ئىنسان ۋە ھايۋانلارنى ئۇنىڭدىن ئۆزىمەن، 14 ئەمدى ئۇ چاغدا نۇھ، دانيال ۋە ئايۇپتىن ئىبارەت ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار ئۆز ھەققانىيلىقى تۈپەيلىدىن پەقەت ئۆز جانلىرىنىلا ساقلىغان بولاتتى - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 ئەگەر مەن زېمىندىن يىرتقۇچ ھايۋانلارنى تۈتكۈزسەم، ئۇلار ئۇنى بالىلاردىن جۇدا قىلسا، ھايۋانلار تۈپەيلىدىن ئۇنىڭدىن تۈتكۈچى ھېچبىر ئادەم بولماي،

15

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 «ئۇ ئىنسان ئوغل، ئۈزۈم تېلى ياغىچىنىڭ باشقا دەرەخ ياغاجلىرىدىن تېمە تارتۇقچىلىقى بار، ئۇنىڭ شېخىنىڭ ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدا تېمە ئالاھىدىلىكى بار؟ 3 ئۇنىڭدىن بىرەر جابدۇقنى ياساشقا ماتېرىيال ئالغانلىقى پايىدىمۇ؟ ئۇنىڭدىن چىنلەرنى ئاسفۇدكە قوزۇقنى ياسىغىلى بولامدۇ؟ 4 مانا، ئۇ توقما يېقىلغۇ بولغاندا، ئوت ئۇنىڭ ئىككى تۇنجى كۆيدۈرگەندە، ئوتۇرسىمۇ يىرىم كۆيگەندە، ئەمدى ئۇنى بىرەر ئىشقا ئىشلەتكىلى بولامدۇ؟ 5 مانا، ئۇ تاساق بولغاندا، ھېچقانداق ئىشقا ئىشلەتكىلى بولغان يەردە، ئەمدى ئوت ئۇنى كۆيدۈرۈپ يەپ كەتكەندە، ئۇنى بىرەر ئىشقا ئىشلەتكىلى بولامدۇ؟ 6 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ ياغىچىنى توقما تاپشۇرغىنىدەك، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى توقما تاپشۇرغەن. 7 يۈزۈمنى ئۇلارغا قارشى قىلىپ قارىتىمەن، ئۇلار بىر تۇنجى چىقسا، باشقا بىر ئوت ئۇلارنى بەۋېتىدۇ. ئۆز يۈزۈمنى ئۇلارغا قارشى بولۇپ قاراتقاندا، سەلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەلەر. 8 ئۇلارنىڭ قىلغان ۋاپاسىزلىقلىرى تۈپەيلىدىن مەن زېمىننى ۋەيرانە قىلىمەن» - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار».

16

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 «ئۇ ئىنسان ئوغل، ئۆزىنىڭ يىرىگىنچىلىك قىلىشلىرىنى يېرۇسالېمنىڭ يۈزىگە سېلىپ مۇنداق دېگەن: - 3 رەب پەرۋەردىگار يېرۇسالېمغا مۇنداق دەيدۇ: «سېنىڭ ئەسلى زاتىڭ ۋە ئۇغۇلۇشىڭ قاناتايىلارنىڭ زېمىنىدا بولغان، سېنىڭ ئاتاڭ ئامورى، ئاپاڭ ھىتىي قىز ئىدى. 4 سېنىڭ ئۇغۇلۇشىڭا كەلسە، سەن ئۇغۇلغان

كۆنۈڭدە كىندىككە كېسىلگەن، سەن سۇدا يۈزۈلۈپ پاكىز قىلىنمىغان، ھېچكىم ساڭا نۇز سۈزگەن ياكى سېنى زاكىمىغان. 5 ھېچكىمنىڭ كۈزى مۇشۇ ئىشلار ئۈچۈن ساڭا رەھم قىلغان ياكى ئىچىنى ساڭا تاغرىمىغان، ئەكسىچە سەن داللاغا تاشلىۋېتىلگەن، چۈنكى تۇغۇلغان كۈنۈڭدە كەمسىتىلگەن سەن. 6 شۇ چاغدا مەن يېنىڭدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، سېنى ئۆز قېنىڭدا ئېغىنلاپ ياتقىنىڭنى كۆرگەن، ۋە مەن ئۆز قېنىڭدا ياتقان ھالىتىڭدە ساڭا: «ياشىغىن!» - دېدىم. بەرھەق، سەن ئۆز قېنىڭدا ياتقان ھالىتىڭدە مەن ساڭا: «ياشىغىن!» - دېدىم. 7 مەن سېنى دالدىكى ئوت-پەيۋەردەك ئاينىتىم، سەن ئۆسۈپ خېلى بوي تارتىپ چىرايلىق بېزىلىپ ۋايىغا يەتتىڭ، كۆكسىلەرڭ شەكىلەندى، چاچلىرىڭ ئۇزۇن ئۆستى، بىراق سەن تېخى تۇغما-بالىڭچى ئىدىڭ. 8 مەن يەنە يېنىڭدىن ئۆتۈۋېتىپ ساڭا قارىدىم، مانا، ئىش-مۇھەببەت مەزگىلىڭ يېتىپ كەلدى، مەن تۇغۇمنىڭ پېشىنى ئۆستۈڭگە يېيىپ قويۇپ، بالىڭچىلىقىنى ئەسىم، مەن ساڭا قەسەم ئىچىپ، سەن بىلەن بىر ئەھدە تۈزدۈم، دەيدۇ رەب بەرۋەردىڭ، ۋە سەن مېنىڭكى بولدۇڭ. 9 مەن سېنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، قېنىڭنى تېشىنىڭ بۇيۇۋېتىپ، ساڭا پۇراقلىق ماينى سۈرتۈم. 10 مەن ساڭا كەشتىلىك كۆلەكنى كىيگۈزۈپ، ئايىغىڭغا دەلىق تېرىسىدىن تىككەن كەشلىرىنى ساپتىم، سېنى ئېيىس كاناپ بىلەن ئوراپ، يىپەك بىلەن يېيىپ قويدۇم. 11 سېنى زىيۇ-زىننەتلەر بىلەن بەردازلىدىم، قولىرىڭغا بەلەزۇكلەرنى، بۇيۇڭغا مارجانى تاقاپ قويدۇم، 12 بۇرۇنغا ھالقىنى، قۇلاقلىرىڭغا زىرلەرنى، بېشىڭغا گۈزەل تاجنى كىيگۈزدۈم. 13 شۇنداق قىلىپ سەن ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن بەردازلاندىڭ، كىيىم-كېچەكلەرىڭ ئېيىس كاپاپ، يىپەك ۋە كەشتىلىك رەختىنى ئىدى. يېڭىڭ ئاق ئۇن، بال ھەم زەيۋىن مېيى ئىدى، سەن ئىنتايىن گۈزەل بولۇپ، خانىش مەرتىۋىسىگە كۆتۈرۈلۈڭ. 14 گۈزەللىكىڭ تۈپەيلىدىن ئەللەردە داڭقىڭ چىقتى، چۈنكى مەن ساڭا كۆرەلمىكىنى بېغىشلىشىم بىلەن گۈزەللىكىڭ كامالەتكە يەتتى، دەيدۇ رەب بەرۋەردىڭ. 15 بىراق سەن گۈزەللىكىڭغا تايىنىپ، داڭقىڭدىن پايدىلىنىپ پادىشاھقا بەھىش قىلدىڭ، سەن ھەربىر ئۆتكۈچى كىشىگە پادىشاھقا بەھىش قىلىشنى تۈگۈتۈڭ، گۈزەللىكىڭنىڭ بولدى! 16 سەن كىيىم-كېچەكلەرىڭدىن ئېلىپ ئۆزۈڭ ئۈچۈن رەڭگارەڭ بېزەلگەن «يۇقىرى جايلار»نى ياساپ، ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يۈزۈڭنى قىلغان سەن. بۇنداق ئىشلار يۈز بېرىپ باقمىغان، ۋە ئىككىنچى يۈز بەرمەيدۇ! 17 سەن مەن ساڭا بېغىشلىغان گۈزەل زىيۇ-زىننەتلىرىم ۋە ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن ئەركەك مەۋەزىلارنى ياساپ ئۇلار بىلەن يۈزۈڭنى قىلغان سەن. 18 سەن ئۆز كەشتىلىك كىيىملىرىڭنى ئېلىپ ئۇلارغا كىيگۈزدۈڭ، مېنىڭ مېيىم ۋە مېنىڭ خۇشبوۋىمى ئۇلارغا سۇيۇپ بېغىشلىدىڭ، 19 مەن ئۆزۈڭگە بەرگەن نېنىمنى، مەن ساڭا ئورۇنقا بەرگەن ئاق ئان، زەيۋىن مېيى ۋە بالى بولسا، سەن ئۇلارنىڭ ئالدىغا خۇشپۇراق ھەدىيە سۈپىتىدە ئاتاپ سۈندۈڭ، ئىشلار دەل شۇنداق ئىدى! - دەيدۇ رەب بەرۋەردىڭ. 20 - ئۇنىڭ ئۈستىگە سەن ئۆزۈمگە تۇغۇپ بەرگەن قىز-توغۇللىرىڭنى ئېلىپ، مەۋەزىلارنىڭ ئورۇقى بولسۇن دەپ ئۇلارنى قۇربانلىق قىلدىڭ. سېنىڭ يۈزۈڭلۈقۇڭ ئازلىق قىلغاندەك، 21 سەن مېنىڭ بالىلىرىمنى سويۇپ ئۇلارنى ئۆيىدىن ئۆتكۈزۈپ مەۋەزىلارغا ئاتاپ قويدۇڭمۇ؟ 22 سېنىڭ بارلىق يېرىڭنىڭ قىلىشلىرىڭ ھەم پادىشاھقا يۈزۈڭلۈقۇڭغا، سەن ياشلىقتا تۇغما-بالىڭچى بولۇپ ئۆز قېنىڭدا ئېغىنلاپ ياتقان كۈنلەرىڭنى ھېچقاچان ئېسىڭگە كەلتۈرمىدىڭ، 23 ئەمدى سېنىڭ يۈزۈڭلۈقۇڭدىن كىيىن - (ۋاي، ھالىڭغا ۋاي!) - دەيدۇ رەب بەرۋەردىڭ. 24 سەن يەنە ئۆزۈڭ ئۈچۈن بەر پەشتاق قۇرۇپ، ھەربىر مەيدانغا «يۇقىرى جاي»نى ياسىدىڭ، 25 سەن ھەربىر كۈچنىڭ ئېشىدا «يۇقىرى جاي»نىڭنى سالدۇڭ،

قزى شۇنداق بولار» دېگەن بىر ماقالىغا ئالدىمۇ. 45 سەن تۈز ئېرى ھەم بالىلىرىدىن نەپرەتلەنگەن ئاناڭنىڭ قەرزىدۇرسەن، ھەم تۈز ئەزىرى ھەم بالىلىرىدىن نەپرەتلەنگەن ئاچا-سىڭلىرىڭنىڭ ئارقىلىقىدىكىسەن، سېنىڭ ئاناڭ بولسا ھىتىي، سېنىڭ ئاناڭ ئامورىي ئىدى. 46 سېنىڭ ئاچاڭ بولسا سول تەرىپىڭدە تۇرغان سامارىيە، يەنى تۇ ۋە تۇنىڭ قەزىرى، سىڭلىڭ بولسا ئوڭ تەرىپىڭدە تۇرغان سودوم ۋە تۇنىڭ قەزىرى. 47 سەن نە ئۇلارنىڭ يوللىرىدىدا ما كىغان، نە ئۇلارنىڭ يىرگىنچىلىك قىلىشىرى بويىچە ئىش قىلغىناسەن؛ ياقا بەلكى قىستىغىنە بىر ۋاقىت ئىچىدە سەن بارلىق يوللىرىڭدا ئۇلاردىن بۇزۇق بولۇپ كەتتىڭ. 48 تۈز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - سىڭلىڭ سودوم، يەنى تۇ ياكى قەزىرى سەن ياكى سېنىڭ قەزىرىڭنىڭ قىلىشىرىدەك قىلىدى؛ 49 مانا، مۇشۇ سىڭلىڭ سودومنىڭ قەبىلىسى - تۇ ۋە قەزىرىنىڭ تەكەببۇلۇق، نانابىرى مول، ئەندىشىسىز ئازادلىك كۆرىدە ئاچىز-ئانابىرىنىڭ قولىنى ھېچ كۆچەيتىگەنلىكى ئىدى. 50 ئۇلار تەكەببۇرلىشىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىرگىنچىلىك ئىشلارنى قىلدى؛ مەن بۇنى كۆرگىنىمدە، ئۇلارنى يوقا قىلدىم. 51 سامارىيە بولسا سېنىڭ گۇناھلىرىڭنىڭ يىرىمىدەكۇ گۇناھ سادىر قىلىدى؛ ھالبۇكى، سەن بولساڭ يىرگىنچىلىك قىلىشىرىڭنى ئۇلارنىڭكىدىن كۆپ ئاۋۇتۇپ قىلدىڭ، شۇنداق قىلىپ سەن يىرگىنچىلىك قىلىشىرىڭنى تۈپەيلىدىن ئاچا-سىڭلىڭنى خۇددى ھەققانىيەدەك كۆرۈندۈرگەندىڭ. 52 سەن ئەسلىدە تۈز ئاچا-سىڭلىڭنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى ئىدىڭ، ئەمدى سەمۇ، تۈز شەرەمەندىلىكىڭنى كۆتۈرۈپ يۈر! سېنىڭ ئۇلارنىڭكىدىن ئىخچىم نەپرەتلىك گۇناھلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئۇلار سەندىن ھەققانىي كۆرۈنىدۇ؛ شۇڭا سەمۇ ئاچا-سىڭلىڭنى ھەققانىي كۆرسەتكىنىڭ تۈپەيلىدىن خىجالەتكە قېلىپ شەرەمەندىلىكىڭنى كۆتۈرۈپ يۈر! 53 ۋە مەن ئۇلارنى سۈرگۈندىم، يەنى سودوم ھەم قەزىرىنى سۈرگۈندىم، سامارىيە ھەم قەزىرىنى سۈرگۈندىم چىقىرىپ، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئارىسىغا سۈرگۈن بولغانلىرىڭنى چىقىرىپ سۈرگۈنلۈكتىن ئەسلىگە كەلتۈرەن، 54 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا تەسەللى بەرگىنىڭدە، سەن تۈز شەرەمەندىلىكىڭنى كۆتۈرسەن، سېنىڭ بارلىق قىلىشىرىڭنى تۈپەيلىدىن خىجالەتكە قالسىەن. 55 سېنىڭ ئاچا-سىڭلىڭ، سودوم ھەم قەزىرى ئەسلى ھالغا، سامارىيە ھەم قەزىرىمۇ ئەسلى ھالغا كېلىدۇ؛ سەمۇ ۋە سېنىڭ قەزىرىڭ ئەسلى ھالغا كېلىدۇ. 56 سېنىڭ رەزىللىكىڭ پاش قىلىنماي، تەكەببۇرلۇقتا يۈرگەن كۆنۈڭدە، سىڭلىڭ سودوم ئاغزىڭدا سۈز-چۆچەك بولغان ئەمەسمىدى؟ ئەمدى ھازىر سەن تۈزۈك سۈرىيە قەزىرى ۋە تۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ھەمدە فىلىستىيە قەزىرى، يەنى سېنى كۆرگەن ئىلپادىغان ئەتراپىڭدىكىلەرنىڭ مازاق ئويىڭنى بولۇپ قالىدۇ. 58 سەن بۇزۇقلۇقۇڭ، يىرگىنچىلىك قىلىشىرىڭنىڭ جازاسىنى كۆتۈرسەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 59 چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - تۈز قالغانلىرىڭ، يەنى ئىچكىڭ قەسەمىڭنى كەمسىتىپ، ئەھدىنى بۇزغانلىقىڭ بويىچە سېنى بىر تەرەپ قىلىمەن؛ 60 ھالبۇكى، مەن سېنىڭ بىلەن ياشلىق كۈنلىرىڭدە تۈزگەن ئەھدىمنى ئەسلىمەن، ھەم سەن بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزەن. 61 شۇنىڭ بىلەن سەن تۈزۈڭدەن چوڭ ئاچىلىرىڭ ھەمدە سېنىڭكىدىن كىچىك سىڭلىرىڭنى تاپشۇرۇۋالغىنىڭدا، سەن بولارىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ خىجالەتكە قالسىەن؛ چۈنكى مۇشۇ [ئاچا-سىڭلىرىڭنى] ساڭا قەزىر سۇپىتىدە تاپشۇرغەن، بىراق بۇ ئىشلار سېنىڭكى ئەھدە تۈپەيلىدىن بولمايدۇ. 62 مەن تۈز ئەھدىمنى سەن بىلەن تۈزەن، سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار تىكەنلىكىمنى بىلسەن؛ 63 شۇنىڭ بىلەن سېنى كەچۈرۈم قىلغىنىمدا، سەن قىلىشىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ خىجىل بولۇپ، شەرەمەندىلىكىڭنى تۈپەيلىدىن قاپتىن ئاغزىڭنى ھېچ ئاچمايسەن...» - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: 2 - ئۇ ئىنسان ئوغل، بىر پېيىشماقنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئىسرائىل جەمەتىگە بىر تەمسىلىنى سۆزلەپ بېرىپ مۇنداق دېگەن: - 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «كەڭ قاناتلىق، زىچ رەڭگىگەرەڭ تۈزۈن پەيلىك چوڭ بىر بۈركۈت لۇئانغا كېلىپ، شۇ يەردىكى ئېگىز كىبىر دەرىخىنىڭ تۈچىدىكى شاخنى ئالدى؛ 4 نە تەڭ يۇقىرى يۇرمان بىخنى ئۇزۇلۇپ، تۆنى سودىگەرنىڭ زېمىنىغا ئاپىرىپ، تىجارەتچىلەرنىڭ شەھىرىگە كىتتى. 5 ئۇ يەنە زېمىندىن باشقا ئۇرۇقنى ئېلىپ باغلىق بىر ئېتىزغا كىتتى؛ ئۇنى مول سۇلار بويىدا سېلىپ، سۈگەت تېلەدەك تىكلىدى. 6 تۇ ئۆسۈپ، كەڭ يېيىلىپ، پەس يولۇق ئۈزۈم تېلى بولۇپ چىقتى؛ ئۇنىڭ شاخلىرى [بۈركۈت] تەرەپىگە قاراپ ئۆستى، يىلتىزلىرىمۇ ئۇنىڭ ئاستىغا سوزۇلدى. شۇ يول بىلەن تۇ ئۈزۈم تېلى بولۇپ، شاخلىغاندى، بىخلاندى. 7 ئەمدى كەڭ قاناتلىق، زىچ پەيلىك يەنە بىر چوڭ بۈركۈت پەيدا بولدى؛ ۋە مانا، بۇ ئۈزۈم تېلى «تۇ مېنى سۇغارسۇن» دەپ، تىكلەنگەن چۆنەكلەردىن يىلتىزلىرىنى ئۇنىڭغا قاراپ تارتتى؛ شاخلىرىنى ئۇنىڭغا قاراپ سوزدى؛ 8 مانا، تۇ ئوبدان شاخلاپ مېۋە بەرسۇن، ئېسىل ئۈزۈم تېلى بولسۇن دەپ مۇنبەت ئېيتىدۇ؛ مول سۇلار بويىغا تىكلەنگەندى» 9 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «تۇ روناق تاپامدۇ؟ تۇنى قاقشال قىلىۋېتىش ئۈچۈن [بۈركۈت] يىلتىزلىرىنى يۇلۇپ، مېۋىسىنى كېسىۋەتمەمدۇ؟ تۇنىڭ يۇرمان يوپۇرماقلىرى خازان بولدى؛ شۇ چاغدا تۇنى يىلتىزلىرىدىن يۇلۇۋېلىشقا كۈچلۈك بىر بىلەك ياكى نۇرغۇن خەقلەرنىڭ ھېچ كېرىكى بولمايدۇ. 10 ئەمدى ھەتتا قايتىدىن تىكلەنگەن بولسا، روناق تاپامدۇ؟ شەرق شامىلى ئۇنىڭغا تەكەببۇرلۇق تازا قاچىراپ كەتمەمدۇ؟ تۇ تىكىلىپ ئۆسكەن چۆنەكلەردە قاچىراپ كېتىدۇ»، 11 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: 12 - «ئاسىي جەمەتتىن: «مۇشۇ ئىشلارنىڭ مەنىسىنى بىلەمسىلەر؟» دەپ سوراپ، ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: «مانا، بايىل پادىشاھى يېرۇسالىمغا كېلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى ھەم شاھزادىلىرىنى ئېلىپ تۈزى بىلەن بايلىغا قايتۇرۇپ ئاپاردى. 13 شۇ ۋاقىتتا تۇ پادىشاھنىڭ نەسلىدىن بىر كىشىنى ئېلىپ ئۇنىڭ بىلەن ئەھدە تۈزۈپ ئۇنىڭغا قەسەم ئىچكىزىدۇ. تۇ يەنە زېمىنىدىكى ئېسىل-مۇتۈر بولغانلارنى ئۇنىڭ بىلەن ئېلىپ كەتتى، 14 مەقسەت، پادىشاھلىقنىڭ تۆۋەن ئاچىز ھالەتتە بولۇپ، قەدىنى رۇسلىيالىم، پەقەت ئۇنىڭ ئەھدىسىنى تۇتۇشى بىلەن جېنىنى جان ئەتكۈزۈش ئۈچۈن ئىدى. 15 بىراق تۇ مىسىر يەرگە ئاتالار ھەم چوڭ قوشۇننى تەمىنلىسۇن دەپ ئەلچىلىرىنى شۇ يەرگە ئەۋەتىپ، ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدى. ئەمدى تۇ روناق تاپامدۇ؟ مۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچى تىرىك قالامدۇ؟ تۇ ئەھدىنى بۇزۇپ تىرىك قالامدۇ؟ 16 مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - بەرھەق تۇ تۈزنى پادىشاھ قىلغان پادىشاھنىڭ زېمىنىدە، يەنى ئۇنىڭ قەسەمىنى كەمسىتكەن، ئەھدىسىنى بۇزغان ھېلىقى پادىشاھنىڭ زېمىنىدە، - تۇنىڭ يېنىدا، بايلىنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇلدۇ. 17 بولدىغان جەڭدە، ئۇلار كېلىپ نۇرغۇن كىشىلەرنى قىرىش ئۈچۈن [سېپىلغا] چىقىدىغان دۆڭلۈكلەرنى سېلىپ، پوتەيلىرىنى قۇرغاندا، پەرۋان كۈچلۈك قوشۇن ھەم نۇرغۇنلىغان ئەسكەرلەرنى باشلاپ كەلسىمۇ، ئۇنىڭ ئۈچۈن ھېچنەمە قىلىپ بېرەلمەيدۇ. 18 تۇ قەسەمنى كەمسىتىپ، ئەھدىنى بۇزدى؛ مانا، تۇ قول ئېلىشىپ سۈز بەردى، بىراق تۇ مۇشۇ ئىشلارنى قىلدى؛ شۇڭا تۇ تىرىك قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ». 19 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بەرھەق، تۇ كەمسىتكەن قەسەم ھەمدە بۇزغان ئەھدىمنى بولسا، بۇلارنى تۇز بېشىغا كېيگۈزگەن. 20 مەن تۇز تورمۇنى ئۇستىگە يېيىپ تاشلامەن، تۇ مېنىڭ قىلىقىمدا تۇتۇلدى؛ مەن تۇنى بايلىغا ئاپىرىمەن

ھەمدە شۇ يەردە ماڭا قىلغان مۇتلەق ۋاپاسزىلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالانغان. 21. ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارلىق قاچقانلار، بارلىق قوشۇنلارنى قىلچى بىلەن يىقىلىدۇ، يۇلاردىن قالغانلار ھەربىر شامالغا تارقىتىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆز قىلغانلىقىنى تونۇپ يېتىسىلەر». 22. ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبھىلىكى تۈپەيلىدىن تۈلەيدۇ، ئۆز جەزمەن ھايات بولىدۇ. 18. ئۇنىڭ ئاتىسى بولسا، زۇلۇم-زۇمۇلۇق ئىشلەتكەن، ئۆز قېرىنداشىغا يۇلاڭچىلىق قىلغان، ئۆز خەلقى ئارىسىدا تاوغرا ئىشلارنى قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن، مانا ئۆز ئۆزى قەبھىلىكى ئىچىدە ئۆلۈدۇ. 19. سىلەر: «ئېھتىشقا ئوغۇل ئاتىسىنىڭ قەبھىلىكىنىڭ جازاسىنى كۈتۈرمەيدۇ؟» دەپ سورىسايسىلەر؛ بىراق ئوغۇل ئادىللىق ھەم ئادالەتتى يۈرگۈزگەن، مېنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلەرنى تونۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلغان؛ ئۆز جەزمەن ھايات بولىدۇ، 20. گۇناھ سادىر قىلغۇچى جان ئىگىسى ئۆلۈدۇ. ئوغۇل ئاتىسىنىڭ قەبھىلىكىنىڭ جازاسىنى كۈتۈرمەيدۇ، ۋە ياكى ئاتا ئوغلىنىڭ قەبھىلىكىنىڭ جازاسىنى كۈتۈرمەيدۇ، ھەققانىي كىشىنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆز ئۈستىدە تۇرىدۇ، رەزىل كىشىنىڭ رەزىللىكى ئۆز ئۈستىدە تۇرىدۇ، 21. ۋە رەزىل كىشى بارلىق سادىر قىلغان گۇناھلىرىدىن يېنىپ توۋا قىلىپ، مېنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلەرنى تونۇپ، ئادىللىق ھەم ئادالەتتى يۈرگۈزىدىغان بولسا، ئۆز جەزمەن ھايات بولىدۇ، ئۆلۈمەيدۇ. 22. ئۇنىڭ سادىر قىلغان بارلىق ئىتائەتسىزلىكلىرى ئۇنىڭ ھېسابىغا ئەسلىمەيدۇ، ئۇ قىلغان ھەققانىيلىقى بىلەن ھايات بولىدۇ. 23. مەن رەزىل ئادەمنىڭ ئۆلۈمىدىن ھۇزۇر ئالامدەنمەن؟ - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. ئەكسىچە، مەندىكى ھۇزۇر ئۇنىڭ ئۆز يولىدىن يېنىپ توۋا قىلغانلىقىدىن ئەمەسمۇ؟ 24. ھەققانىي كىشى ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبھىلىك قىلغان، رەزىل ئادەملەرنىڭ يىرتىچىلىق قىلىشىرى بويىچە ئىش قىلغان بولسا، ئۇ ھايات قالامدۇ؟ ئۇنىڭ قىلغان ھەققانىيلىقىدىن ھېچقايسىسى ئەسلىمەيدۇ، ئۆتكۈزگەن ئاسىيلىقى، سادىر قىلغان گۇناھ ئىچىدە، ئۇ ئۆلۈدۇ. 25. ئەمما سىلەر: «رەبىنىڭ يولى ئادىل ئەمەس» دەپسەلەر؛ ئەمدى، ئۇ ئىسرائىل جەمەتى، ئۇ ئاڭلاڭلار، مېنىڭ يولۇم ئادىل ئەمەسمۇ؟ سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئادىلسىزلىك ئەمەسمۇ؟ 26. ھەققانىي كىشى ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبھىلىكىنى ئۆتكۈزگەن بولسا، ئۇ ئۆلۈدۇ؛ ئۆتكۈزگەن قەبھىلىكى بىلەن ئۇ ئۆلۈدۇ. 27. ھەم رەزىل ئادەم ئۆتكۈزگەن رەزىللىكىدىن يېنىپ توۋا قىلىپ، ئادىللىق ھەم ئادالەتتى يۈرگۈزىدىغان بولسا، ئۇ ئۆز جېنىنى ھايات ساقلايدۇ. 28. چۈنكى ئۇ ئويلىنىپ، بارلىق ئۆتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكلىرىدىن يېنىپ، ئۆز ئۆزىنىڭ ھايات بولىدۇ، ئۇ ئۆلۈمەيدۇ. 29. لېكىن ئىسرائىل جەمەتى «رەبىنىڭ يولى ئادىل ئەمەس» دەيدۇ؛ ئۇ ئىسرائىل جەمەتى، مېنىڭ يوللىرىم ئادىل ئەمەسمۇ؟ ئادىل بولمىغىنى سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئەمەسمۇ؟ 30. شۇڭا مەن ئۆستۈرگۈلارغا، بەنى ھەربىرىڭلارنى ئۆز يوللىرىڭلار بويىچە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالانمەن، ئۇ ئىسرائىل جەمەتى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. قايتىپ يېنىمغا كېلىڭلار، بارلىق ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن قەبھىلىك سىلەرگە قىلماق بولمايدۇ. 31. ئۆزۈڭلاردىن بارلىق ئۆتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلارنى تاشلىۋېتىڭلار، ئۆزۈڭلارغا يېڭى قەلب ۋە يېڭى روھنى تىكلەڭلار؛ ئېھتىشقا تۈلەپكىسىلەر، ئۇ ئىسرائىل جەمەتى؟ 32. چۈنكى ئۇلدىغان كىشىنىڭ ئۆلۈمىدىن ماڭا ھۇزۇر يوقتۇر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار؛ شۇڭا يولۇڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىپ ھايات بولۇڭلار».

18

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 «ئىسرائىل زېمىنى توغۇرلۇق سىلەر: «ئانلار ئاچچىق-چۈچۈك ئۆزۈملەرنى يېسە، بالىلارنىڭ چىنىنى قېرىق سېزىلىدۇ» دېگەن مۇشۇ ماقالىنى ئىشلىتىدىغان كىشىلەر زادى نېمە دېمەپكىسىلەر؟ 3 مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، سىلەر ئىسرائىل ئىچىدە مۇشۇ ماقالىنى قايتىدىن ئىشلەتمەيسىلەر. 4 مانا، بارلىق جانلار مېنىڭكەدۇر؛ ئانىنىڭ جېنى مېنىڭكەدەك، بالىنىڭ جېنىمۇ مېنىڭكەدۇر؛ گۇناھ سادىر قىلغۇچى جان ئىگىسى بولسا، ئۇ ئۆلۈدۇ. 5 بىرىسى ھەققانىي بولسا، ئادىللىق ۋە ئادالەتتى يۈرگۈزىدىغان بولسا، 6 - ئۇ ئە تاغلار ئۈستىدە يۇقىرى ئاتالغان ئاتامنى بېگەن، نە ئىسرائىل جەمەتىدىكى يۇتارغا باش كۆتۈرۈپ ئۇلاردىن تىلىمىگەن، نە قوشنىسىنىڭ ئايالىنى ھېچ بۇزمىغان، نە ئاي كۆرگەندە ئايالغا يېقىن كەلمىگەن 7 نە ھېچبىرگە زۇلۇم-زۇمۇلۇق ئىشلەتمىگەن، بەلكى قەرزداردىن كاپالەت ئالغاننى قايتۇرىدىغان، يۇلاڭچىلىق قىلىنغان، ئۆز نېنىنى ئاچ قالغانلارغا ئەقسەم قىلىپ بەرگەن، يىلىك-يالىڭچاقا كىيىم كىيگۈزگەن؛ 8 پۇنى ئۆسۈمگە بەرمەيدىغان، جازانە ئالمايدىغان، بەلكى قولىنى قەبھىلىكتىن تارتىپ، ئىككى ئادەم ئارىسىدا دۇرۇس ھۆكۈم چىقىرىدىغان؛ 9 مېنىڭ بەلگىلىمىرىمدە ماڭىدىغان، باشقىلارغا ئادىل مۇئامىلە قىلىش ئۈچۈن ھۆكۈملىرىمنى ئۆتىدىغان بولسا - مانا مۇشۇ كىشى ھەققانىي، ئۆز جەزمەن ھايات بولىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 10. ئەگەردە ئۆز پۇتى بولغان، زوراۋانلىق قىلغۇچى، قان تۆككۈچى بولغان، شۇنداق يامانلىقلارنىڭ بىرىنى ئۆز قېرىنداشىغا قىلغان، ھەمدە يۇقىرى باخشىلىقنىڭ ھېچقايسىسىنى قىلمىغان، بىر توغلى بولسا - يەنى تاغلار ئۈستىدە يۇقىرى ئاتالغان ئاتامنى يېگەن، قوشنىسىنىڭ ئايالىنى يۇزغان، 12 ئاچ-ناچار-ئانلارغا زۇلۇم-زۇمۇلۇق ئىشلەتكەن، يۇلاڭچىلىق قىلغان، قەرزداردىن كاپالەت ئالغاننى قايتۇرمىغان، يۇتارغا باش كۆتۈرۈپ ئۇلاردىن تىلىمىگەن، بىر كىچىك ئىشلارنى قىلغان، 13. پۇنى ئۆسۈمگە بەرگەن، جازانە ئالغان بىر توغلى بولسا - ئەمدى ئۇ ھايات قالامدۇ؟ ئۇ ھايات قالمايدۇ، ئۇ مۇشۇنداق بىر كىچىكلىك قىلىشلارنى قىلغىنى ئۈچۈن ئۆز جەزمەن ئۆلۈدۇ، ئۇنىڭ ئۆز قېنى ئۆز بېشى ئۈستىگە چۈشۈدۇ. 14. بىراق مانا، مۇشۇ كىشىمۇ بىر توغۇل تاپسا، ئۇ ئاتىسىنىڭ سادىر قىلغان بارلىق گۇناھلىرىنى كۆرگەن بولسىمۇ، ھەم كۆرگىنى بىلەن شۇنداق قىلسا 15 - يەنى تاغلار ئۈستىدە يۇقىرى ئاتالغان ئاتامنى بېگەن، ئىسرائىل جەمەتىدىكى يۇتارغا باش كۆتۈرۈپ ئۇلاردىن تىلىمىگەن، قوشنىسىنىڭ ئايالىنى بۇزمىغان، 16. ھېچبىرگە زۇلۇم-زۇمۇلۇق ئىشلەتمىگەن، قەرزداردىن كاپالەت ئېلىشنى ھېچ ئۆزىگە تۇتمىغان، يۇلاڭچىلىق قىلمىغان، ئۆز نېنىنى ئاچ قالغانلارغا

19

- «ئەمدى سەن، ئىسرائىل شاھزادىلىرىگە بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ مۇنداق دەپ ئوقۇغۇن: 2 «شىرلار ئارىسىدا ئاناڭ قانداق بىر چىنى شىر ئىدى! ئۇ ياش شىرلار ئارىسىدا ياتقان، ئۇ ئارىسلارنى بېقىپ قۇۋۋەتلىدى. 3 ئۇ ئارىسلارلىرىدىن بىرنى چوڭ قىلدى، ئۇ ياش شىر بولۇپ چىقتى؛ ئۇ ئۇنى تونۇپ يىرتىشنى توڭگەندى، ئۇ ئادەملەرنىمۇ يەۋپەتتى. 4 ئەللەر ئۆسكىگەن

خەۋەر ئاڭلىدى، ئۇ ئۇلارنىڭ ئورا تونۇقىدا تۇتۇۋېلىندى، ئۇلار ئۇنىڭ بۇرغىغا ئىلەكنى سېلىپ، مىسىر زېمىنىغا ئېپكەتتى. 5 چىش شىر ئۇنىڭ ئارمىنى بىكار كۈتكىنى، ئۇمىدىنىڭ يوقالغانلىقىنى كۆرۈپ، باشقا بىر ئارمىنى ئېلىپ، ئۇنى بېقىپ ياش شىر قىلدى، 6 ئۇ شىرلار ئارىسىدا ئايان-بۇيان كەزدى، ئۇ ياش شىر بولۇپ، ئۇنى تۇتۇپ بېرىشنى ئوڭىدى، ئۇ ئادەملەرنى يەۋەپتەتتى. 7 ئۇ ئۇلارنىڭ ئىستېكامىلىرىنى بۇزۇپ، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنى خارابە قىلۋەتتى؛ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ھەممىسى ئۇنىڭ ھۆركىرىگەن ئاۋازى بىلەن دەككە-دۈككەگە چۈشتى. 8 ئاندىن ئەللەر ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى رايونلاردىن كېلىپ ئۇنىڭغا قارشى چىقتى، ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىگە تورخى يېيىپ تاشلىدى، ئۇ ئۇلارنىڭ ئورا تونۇقىدا تۇتۇۋېلىندى. 9 ئۇلار بۇرغىغا ئىلەك سېلىپ قەپەسكە سولدى، ئۇنى بايلىنىڭ بادشاھىغا ئاپاردى، ئۇلار ئۇنى تورلىرىغا ئېلىۋالدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئاۋازى ئىسرائىل تاغلىرىدا قايتىدىن ئاڭلانمايدۇ. 10 سېنىڭ ئاناڭ ئۇزۇمزارىڭدا بىر ئۇزۇم تېلى ئىدى، ئۇ سۇ بويىدا تىكەنگە ئىدى، سۇلارنىڭ موللۇقىدىن، ئۇ ئىنتايىن مۇبىلىك، كۆپ شاخلىك بولدى. 11 ئۇنىڭ كۈچلۈك شاخلىرى بار ئىدى، ھۆكۈم سۈرگۈچىلەرنىڭ شاھانە ھاسىلىرىغا لايىق ئىدى؛ ئۇنىڭ بويى بۇلۇتلاردىن ئېگىز كۆككە تاقاشتى، ئۇ ئېگىزلىكى ۋە شاخلىرىنىڭ نۇرغۇنلىقى بىلەن كۆرۈنەرلىك ئىدى، 12 بىراق ئۇ قەھەر بىلەن يۇلۇندى، ئۇ يەرگە تاشلاندى، شەرق شامىلى مېۋىسىنى قۇرۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭ كۈچلۈك شاخلىرى سۇندۇرۇلدى، قاغىراپ كەتتى، ئوت ئۇلارنى يۇتۇۋالدى. 13 ھازىر ئۇ چۆل-باياۋاندا، چاڭقاق، سۇسىز بىر يەردە تىكلدى، 14 ئۇنىڭ شاخلىرىنىڭ بىرسىدىن ئوت چىقىپ، ئۇنىڭ بىخىرى ھەم مېۋىسىنى يۇتۇۋالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا ھۆكۈمىدارنىڭ شاھانە ھاسىسى بولغۇدەك كۈچلۈك شېخى قالمىدى. بۇ سۆزلەر مەرسىيەدۇر، بۇلار پەقەت مەرسىيە ئۇچۇنلا ئىشلىتىلدى.

20

يەتتىنچى يىلى، بەشىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىلنىڭ بەزى ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارى ئىزدەپ ئۇنىڭدىن سورىغىلى مېنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئولتۇردى. 2 ۋە پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 3 ئۇ ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگەن: رەب پەرۋەردىگارى مۇنداق دەيدۇ: سەلەر مەندىن سورىغىلى كەلدىڭلار؛ ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگارى - مەن سەلەرنىڭ مەندىن سورىشىڭلارغا يولغا قويمايمەن. 4 ئەمدى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقارمىسەن، ئۇ ئادەم بالىسى، ھۆكۈم چىقارمىسەن؟ ئۇلارغا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يىرتىنچىلىق قىلىشىنى ئايان قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: 5 رەب پەرۋەردىگارى مۇنداق دەيدۇ: - مەن ئىسرائىلنى تاللىغان كۈنىدە، ياقتۇر جەمەتنىڭ ئەسلىگە قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىپ، مىسىر زېمىنىدا تۇرۇمى ئۇلارغا ئايان قىلىنمىدا، يەنى ئۇلارغا قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىپ ئۇلارغا: «مەن پەرۋەردىگارى سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن» دېگىنىدەمەن. 6 - شۇ كۈنى مەن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئۇلار ئۈچۈن ئالاھىدە ئىزدەپ تاپقان سۇت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان، ھەممە زېمىن ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزەل زېمىننىڭ گۈلى بولغان زېمىنغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن، قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلدىم، 7 مەن ئۇلارغا: «ھەر بىرىڭلار ئۆز كۆزۈڭلار ئالدىدىكى نەپەرتلىك نەرسىلەرنى تاشلىۋېتىڭلار، مىسىرنىڭ بۇلغىلىرى بىلەن تۇزۇڭلارنى بۇلغىماڭلار، مەن پەرۋەردىگارى خۇدايىڭدۇرمەن» - دېدىم. 8 لېكىن ئۇلار ماڭا ئاسىيلىق قىلىپ ماڭا قۇلاق سېلىشنى خالىمايتتى؛ ھېچقايسىسى نە تۈز كۆزى ئالدىدىكى نەپەرتلىك نەرسىلەرنى تاشلىۋەتتى، مەن مىسىرنىڭ بۇلغىلىرىدىن ھېچ ئايرىلمىدى. ئاندىن مەن قەھرىمنى مىسىر زېمىنى ئىچىدە ئۇلارغا تۈكۈپ، ئۇلارغا قاراتقان

قلغان: 28 ئۇلار مەن ئۆز قولىمنى كۆتۈرۈپ: «مۇشۇ زېمىنى سىلەرگە بېرىمەن» قىلغان؛ قەسەم قىلغان يەرگە كىرگەندە، ئۇلار شۇ يەردىكى ئۆدۈل كەلگەن ھەربىر يۇقىرى دۆڭ ھەم باراقسان دەرەخنى كۆرۈپلا شۇ جايلاردا ئۇلار قۇربانلىقنى قىلىپ، مېنى ئاچچىقلايدۇرىدىغان ھەدىيەلەرنى قىلاتتى؛ ئۇلار شۇ يەردىمۇ «خۇشپۇراق ھەدىيە»لىرىنى بېرىپتې، «شاراب ھەدىيە»لىرىنى تۆكەتتى؛ 29 شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلاردىن: «سىلەر چىقىدىغان بۇ يۇقىرى جاي دېگەن نېمە؟» دەپ سورىدىم، شۇڭا بۈگۈنگە قەدەر تۆنىڭ ئىسمى «بامام»دۇر. 30 شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگەن: رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ يولىدا ئۆزلىرىڭلارنىمۇ بۇلغىماقچۇمۇسىلەر؟ ئۇلارنىڭ نەپەرتلىك قىلىشىغا ئەگىشىپ بۇزۇقلۇق قىلماقچۇمۇسىلەر؟ 31 ئەمدى سىلەر ھەدىيەلىرىڭلارنى سۇنۇپ، ئۆز ئوغۇللىرىڭلارنى ئۆتىمىن ئۆتكۈزگەندە، سىلەر يەنىلا بۈگۈنگە قەدەر ئۆزۈڭلارنى بارلىق يۇلتىرگىلار بىلەن بۇلغاۋاتسىلەر، ئەمدى مەن سىلەرنىڭ مېنى ئىزدەپ سورىشىڭلارغا يول قويمايمەن، ئۇ ئىسرائىل جەمەتى! مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - مەن سىلەرنىڭ مېنى ئىزدەپ سورىشىڭلارغا يول قويمىيەن! 32 شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ كۆڭلۈڭلەردىكى «بىز يات ئەللەردەك، باشقا يۇرتلاردىكى جەمەتلەردەك ياغاچ ھەم تاش مەبۇدالارغا چوقۇنمىز» دېگەن كويۇكلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدۇ! 33 مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، مەن بىر ھەق كۈچلۈك قول، ئۇزارتقان بىلىم ھەم تۆكۈپ ياغدۇرغان قەھرىم بىلەن ئۆستۈڭلاردىن مۇكەررەتلىك قىلىمەن. 34 مەن كۈچلۈك قول، ئۇزارتقان بىلىم ھەم تۆكۈپ ياغدۇرۇلغان قەھرىم بىلەن سىلەرنى ئەللەردىن چىقىرىپ ئېچىلمەن، تارتقىلغان مەملىكەتلەردىن سىلەرنى يىغمەن، 35 سىلەرنى ئەللەرگە تەۋە بولغان چۆل-باياۋانغا كىرگۈزۈپ، شۇ يەردە ئۆستۈڭلاردىن يۈز تۇرئانە مۇكۆم چىقىرىپ جازا لايىمەن، 36 ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ ئۆستىدىن مىسىر زېمىنىدىكى چۆل-باياۋانغا مۇكۆم چىقىرىپ جازا لايىمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 37 مەن سىلەرنى ھاسا ئاستىدىن ئۆتكۈزۈپ، ئەھدىنىڭ رىئىتىسىگە باغلايدۇرىمەن. 38 مەن ئاراڭلاردىن ماڭا ۋاپاسلىق قىلغان ئاسىيلارنى شالاپ چىقىرىمەن، ئۇلارنى تۇرۇتقان جايلاردىن چىقىرىمەن، بىراق ئۇلار ئىسرائىل زېمىنىغا كىرمەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى تونۇپ يېتىسىلەر. 39 - ئەمدى سىلەر بولساڭلار، ئۇ ئىسرائىل جەمەتى، رەب پەرۋەردىگار سىلەرگە مۇنداق دەيدۇ: - ماڭا قۇلاق سالمايىز دېسەڭلار، بىرپۇرىڭلار، ھەربىرىڭلار ئۆز بۇتلىرىڭلارغا چوقۇنۇپ ئىككىڭلار بىراق سىلەر نەنە ھەدىيەلىرىڭلار ھەم مەبۇدلىرىڭلار بىلەن مېنىڭ نامىمنى ئىككىنچى بۇلغىمايسىلەر! 40 چۈنكى مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ ئېگىزلىكىدىكى تاغدا، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - بارلىق ئىسرائىل جەمەتى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا زېمىندە تۇرۇپ خىزمەت قىلىدۇ، مەن ئۇ يەردە ئۇلارنى قوبۇل قىلىمەن ۋە ئۇ يەردە مەن سىلەردىن «كۆتۈرمە ھەدىيە»لىرىڭلارنى، تۇنجى ھوسۇل بولغان كۆكتات-مېۋىلىرىڭلارنى، شۇنداقلا بارلىق مۇقەددەس دەپ ئايرىپ بېقىشلىغان نەسرلىرىڭلارنى تەلەپ قىلىمەن. 41 مەن سىلەرنى ئەللەر ئارىسىدىن چىقىرىپ، مەملىكەتلەردىن ئېلىپ يىغىنىمدا، ئېسىل خۇشپۇرىدەك سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاراڭلاردا ئۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسىتىمەن. 42 ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قولۇمنى كۆتۈرۈپ: «مۇشۇ زېمىنى سىلەرگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان ئىسرائىل زېمىنىغا سىلەرنى كىرگۈزگىنىدە، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. 43 سىلەر ئۇ يەردە ئۆز يوللىرىڭلارنى ۋە ئۆزۈڭلارنى بۇلغىغان بارلىق قىلىشلىرىڭلارنى

21

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: -
 2 ئۇ ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى يېرۇسالېمغا قارىتىپ، «مۇقەددەس جايلار»نى ئەيىبلەپ، ئىسرائىل زېمىنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ، 3 يەنى ئىسرائىل زېمىنىغا مۇنداق دېگەن: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن؛ قىلچىنى غىلاپنى سۇغۇرۇپ، سەندىن ھەم ھەققانىيلار ھەم رەزىللەرنى ئۇزۇپ تاشلايمەن. 4 مەن سەندىن ھەم ھەققانىيلار ھەم رەزىللەرنى ئۇزۇپ تاشلىماقچى بولغىنىم ئۈچۈن، قىلچىم بارلىق ئەت ئىگىلىرى، يەنى جەنۇبىي شىمالغىچە بولغان ھەممەيلى بىلەن قارشىلىشىغا غىلاپنى چىقىدۇ، 5 شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قىلچىنى غىلاپنى سۇغۇرغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ؛ قىلچ غىلاپقا قايتىدىن يېنىپ كىرمەيدۇ. 6 ئەمدى ئۇھ تارتقىن، ئۇ ئىنسان ئوغلى، ئىچ-باغرىڭ ئېچىشقۇدەك دەرد-ئەلەم بىلەن ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇھ-زار قىل. 7 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار سەندىن: «ئېھتىشقا ئۇھ تارتىمىسەن؟» دەپ سورىغاندا، سەن ئۇلارغا: «بولغان شۇم خەۋەر تېزەيلىدىن! مانا، تۇ بىكىلدۇ! بارلىق يۈرەكلەر ئېرىپ، بارلىق قوللار بوشاپ كېتىدۇ، بارلىق رەھىلەر زەئەپلىشىپ، بارلىق تىزلار سۇيۈك بىلەن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كېتىدۇ، مانا ئۇ كېلۋاتىدۇ! ئۇ يېتىپ كەلدى! - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار» - دېگەن. 8 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 9 ئۇ ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، بىر قىلچى، بىر قىلچى، بىسلىغان، پارقىرىلغان! 10 ئۇ زور فرىغىچىلىق ئۈچۈن بىسلىغان، ئۇنى ياللىراشقا پارقىرىتقان؛ ئۆز ئوغۇلىنىڭ شاھانە ھاسىسى ھەرقانداق ئاددىي تاپقىنى كەمسىتىكەنلىكى تېزەيلىدىن، خۇشال بولۇپ كېتىشىمىزگە توغرا كېلمەيدۇ؟ 11 ئۇ قىلچىنى پارقىرىتىشقا، قول بىلەن تۇتۇشقا بېكىتكەن، قىلچى بىلەن كەن، پارقىرىتىلغان، قەھىل قىلغۇچىنىڭ قولىغا تۇتقۇزۇشقا تەييارلانغاندۇر! 12 ئالە-پەرياد كۆتۈرۈپ پىغان چەككەن، ئۇ ئىنسان ئوغلى، چۈنكى [قىلچى] مېنىڭ خەلقىمگە قارشى چىققان، ئۇ ئىسرائىلنىڭ بارلىق شاھزادىلىرىگە قارشى چىققان، ئۇلار ئۆز خەلقىم بىلەن تەڭ قىلچىغا تاشپۇرۇلغان، شۇڭا يانپىشىغا قاتتىق تۇرۇپ قويغىن! 13 چۈنكى سىناق كەلدى، ئەمدى بۇ «شاھانە ھاسا» باشقا ياغاچلارنى كەمسىتىكى بىلەن، ئۇ بىر بىر تۇڭشىدىن ئەمەسمۇ؟! - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

14 - ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بەرگەن، چاۋاك چالغىن! بولسەن، سېنىڭ قېنىڭ ئۆز زېمىنىڭدە توكۇلدۇ، سەن قايتىدىن ئەسلىمەنمەن، قىلىچ ئىككى قېتىم، ئۈچ قېتىم ئۇرۇپ قەرسۇن! ئۇ قەرزۇچى قىلىچ، ئۇلارنى ھەر تەرەپتىن قورشۇۋالغان زور قەتل قىلغۇچى قىلىچتۇر! 15 ئۇلارنىڭ يۈرەكلىرىنى ئېرسۇن دەپ، ئۇلاردىن نۇرغۇنلىرى بۇلىشىپ كەتسۇن دەپ، مەن ئۇلارنىڭ بارلىق دەرۋازىلىرىغا تەھدىت سالغۇچى قىلىچنى قارىتىپ قويۇم. ۋاي! ئۇ چاقاقەتەك پارقىرىغان، ئۇ قەرزۇچى سۇغۇرۇلغان، 16 ئى قىلىچ، ئوڭ تەرەپكە ئۆتكۈز بول! سول تەرەپكە بۇرۇلۇپ چاپ! بېسىڭى قەيەرگە قاراتقان بولسا ئۇ يەرگە چاپ! 17 مەنكى پەرۋەردىگار ئۆز قولىم بىلەن چاۋاك چالغەن، ئۆز قەھرىمى تۆكۈپ پىغاندىن چىقىمەن، مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم.

22 **پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: 2**
ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، قانلىق شەھەر ئۈستىگە ھۆكۈم چىقارمايمەن؟ ھۆكۈم چىقارمايمەن؟ ئەمدى ئۇنىڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى يۈزىگە سېلىپ مۇنداق دېگەن: - 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز جازا كۈنىنىڭ كېلىشى ئۈچۈن ئۆز ئىچىدە قان تۆككۈچى شەھەر، ئۆزىنى بۇلغاش ئۈچۈن ئۆزىگە مەبۇدلارنى ياسىغان شەھەر - 4 سەن تۆككەن قان تۆپەلدىن كۆنەھكار بولدىڭ، ياسىغان مەبۇدلار تۆپەلدىن تۈزۈنكى بۇلغىدىڭ، سەن ئۆز جازا كۈنىڭنى يىقىنلاشتۇردۇڭ، يىللەرنىكى توشتۇردۇڭ، شۇڭا مەن سېنى ئەللەرگە رەسۋا، بارلىق مەملىكەتلەرگە مازاقشۇ ئېيىقتى قىلدىم. 5 ساڭا يىقىندىكىلەر ھەمدە سەندىن يىراقتىكىلەر سېنى مازاق قىلدى، ئى قىيا-چىياغا تولغان بەتاملىق شەھەر! 6 ئىسرائىلنىڭ شاھزادىلىرى، ھەر بىرىنىڭ ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ ئىچكىگە قانداق قان تۆككەنلىكىگە قارا! 7 سېنىڭ ئىچكىگە ئۇلار ئاتا-ئانىسىنى كۆزگە ئىلىنغان، ئاراڭلاردا مۇساپەرلارغا زۆلۈم-زۇمبۇلۇق قىلغان، يېتىم-يېسىرلەر ھەم تۇل خوتۇنلارغا زۇلۇم قىلغان، 8 مېنىڭ پاك-مۇقەددەس ئەسلىرىمى سەن كەمسىتىدىن، مېنىڭ «شابات كۈن» لىرىمى بۇلغاپ بۇزغانسەن، 9 سېنىڭ ئىچكىگە قانغا تەشنا تەھمەتخور ئادەملەر بولغان، ئۇلار تاغلار ئۈستىدە بۇتپەرەسلىك ئېشىنى يېگەن، سېنىڭ ئىچكىگە ئۇلار يۈزۈقلۈك پەسەندىلىك قىلغان، 10 سەندە ئۆز ئاتىسىنىڭ نومۇسىغا تەكەببۇل بار، ئاي كۆرگەن قىز-ئاياللارنى ئايىغ ئاتى قىلغانلارمۇ بار. 11 بىرى قوشنىسىنىڭ ئايالى بىلەن يىرگىنچلىك يۈزۈقلۈك قىلغان، يەنە بىرى ئۆز كېلىنى بۇزۇپ شەھۋانەت قىلغان، سەندە بولغان يەنە بىرى ئۆز سىڭلىسىغا، يەنە ئاتىسىنىڭ قىزىغا باستۇرغۇچىلىق قىلغان. 12 ئۇلار قان تۆكۈش ئۈچۈن ئاراڭدا «سۇغالتار» نى قويۇل قىلغان، سەن ئۆسۈم-جازانە ئالغان، سەن ئۆز قوشنىلىرىڭدىن ھارامنى مەجبۇرىي يۇلۇۋېلىپ، مېنى ئۇتۇغانسەن - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 13 ۋە مانا، مەن ھارامنى مەجبۇرىي يۇلۇۋېلىشىڭغا ۋە سەن ئۆز ئاراڭدا تۆككەن قانلارغا قاراپ قولىمنى قويۇمغا ئۆردۈم! 14 مەن سېنى بىر تەرەپ قىلىدىغان كۈنلەردىمۇ يۈرىكىڭ يەنىلا تۇق، قوللىرىڭ چىڭ تۇرۇپمەدۇ؟ مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم، تۈزۈم ئۇنى ئادا قىلىمەن. 15 مەن سېنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارتمەن، ئوتتۇراڭدا بولغان پەسەندىلىكىڭگە خاتەم بېرىمەن. 16 ئەمدى سەن ئۆزۈڭ ئارقىلىق ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا بۇلغىنىسەن، ئاندىن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. 17 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 18 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى ماڭا خۇددى داشقال بولۇپ چىقتى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى خۇمدا ئالغان مىس، قەلەي، تۆمۈر ۋە قوغۇشۇنلاردۇر، ئۇلار كۆمۈشنىڭ يوق بولۇپ چىقتى. 19 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ھەممىڭلار داشقال بولۇپ چىققاچقا، مانا ئەمدى مەن سىلەرنى يېرۇسالېم ئوتتۇرىسىغا يىغمەن، 20 كىشىلەر ئۈستىگە ئوت پۇۋلەپ، ئۇلارنى ئېرىتىپ ئاۋلاش ئۈچۈن كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، قوغۇشۇن ۋە قەلەينى خۇمدان ئىچىگە يىققاندا، مەن غەزەپم ۋە قەھرىم بىلەن سىلەرنى يىغىپ [شەھەر] ئىچىگە سېلىپ سىلەرنى ئېرىتىمەن. 21 شۇنداق، مەن سىلەرنى يىغىپ، غەزىپىمنىڭ ئوتىنى ئۆستۈڭلەرگە پۇۋلەيمەن، سىلەر ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئېرىپ كېتىسىلەر، 22 كۈمۈش خۇمدا ئېرىتىلگەندەك، سىلەر شەھەر ئوتتۇرىسىدا ئېرىتىلسىلەر، ۋە سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قەھرىمى ئۆستۈڭلەرگە تۆككەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 23 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى

ماكا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 24 ئىنسان ئوغلى، ھەشەمەت مۇنداق دېگەن: فورملارنى كىيگەن، ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىشكەن - غەزەپ چۈشكەن كۈندە سەن پاكلاندۇرۇلغان، يامغۇر چۈشكەن بىر زېمىنەن، 25 ئۆز ئولجىسىنى تىتما قىلدىغان، مۇركەيدىغان شىردەك ئۇلارنىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇنىڭدا سۇيىقەست تىمىلىتىدۇ، ئۇلار جانلارنى يەۋىتىدۇ، خەزىنىلەرنى، قىممەتلىك نەرسىلەرنى بۇلىۋالىدۇ، ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئۆل خوتۇنلارنى كۆپەيتكەن. 26 ئۇنىڭ كاھىنلىرى تەۋرات-قانۇننى بۇزۇپ تاشلاپ، پاك-مۇقەددەس نەرسىلەرنى بۇلغان، ئۇلار پاك-مۇقەددەس بىلەن ئاددىي نەرسىلەرنى پەرق قىلمايدۇ؛ ئۇلار «شابات كۈنى» لىرىمگە كۆزنى يۇمۇپ يۈرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئارىسىدا ماكا بەتام چاپلىنىدۇ. 27 ئۇنىڭ ئىچىدىكى شاھزادىلەر خۇددى ئولجىسىنى تىتما قىلدىغان بۇرىلەردەك، ئۇلار قان تۆكۈشۈدۇ، جانلارنى نابۇت قىلىشىدۇ، ھارام مەنەپەئەتنى بۇلىشىدۇ. 28 ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇلارنىڭ [قىلىشلىرىنى] «ھاك سۇۋاق» بىلەن ئاقارتقان، «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ!»، دەپ ساختا كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈۋېلىپ، پال سېلىپ يالغانچىلىق يەتكۈزۈدۇ، لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارغا سۆز قىلغان ئەمەس. 29 زېمىندىكى ئاددىي پۇراقلارمۇ جەبىر-زۇلۇم قىلىشىپ، بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ، ئۇلار تاجىز-نامراتلارنى بۈزەك قىلىپ، مۇساپىرلارغا زۇلۇم سېلىپ تۇۋال قىلىدۇ. 30 مەن ئۇلار ئارىسىدىن تامنى قايتىدىن ياستىپ بېرىدىغان، مېنى ئۇلارنىڭ زېمىنى ۋىيران قىلىشىدىن ياندۇرىدىغان، ئۇنىڭ بېرىشىنى ئەتكۈدەك، مېنىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان ئارمىيىسىمۇ بىر نەزەمەتنى ئىزدەپ كەلدىم، بىراق ھېچبىرىنى تاپالدىم. 31 شۇڭا مەن قەھرىمنى ئۈستىگە تۆكۈمەن، غەزەپنىڭ ئۈنى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن، مەن ئۇلارنى ئۆز بېشىغا قايغۇرغەن، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

23

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماكا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 2 ئىنسان ئوغلى، بىر ئاندىن تۇغۇلغان ئىككى ئايال بار ئىكەن، 3 ئۇلار مىسىر زېمىنىدە پائىزلىق قىلغان، ئۇلار ياشلىقتا پائىزلىق قىلغان، شۇ يەردە ئۇلارنىڭ كۆكسىلىرى مىجىقلىنىپ، قىزلىق ئەمەلگە ئېرىشكەن بولسا، 4 ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى بولسا، چوڭنىڭ ئىسمى ئوھولاي، كىچىكىنىڭ ئىسمى ئوھولاي، ئۇلار مېنىڭكى ئىدى؛ ئۇلار ئوغۇل-قىزىلارنى تۇغقان. سامارىيە بولسا ئوھولاي، يېرۇسالېم ئوھولاي، 5 ئوھولاي مېنىڭكى بولغان تەقدىردىمۇ يەنە بۇزۇقلىق قىلغان - ئاشلىقلىرىغا، يەنى قوشنىلىرى بولغان ئاسۇرىيلەرگە پەس ئارزۇ-ھەۋەسلەردە بولغان، 6 كۆك كىم كىيگەن، ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ھەممىسى كېلىشكەن يىگىتلەر، ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلار ئىدى. 7 ئۆز بۇزۇقلىقىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بېغىشلىغان، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاسۇرىيەنىڭ ئېسىزادىلىرى ئىدى؛ ئۆز ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى بارلىق قوزغاتقانلار بىلەن ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق مەۋجۇدلىرى بىلەن ئۆزىنى بۇلغان. 8 ئۇ يەنىلا مىسىردا بولغان پائىزلىق كىرىدىن ۋاز كەچمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ياشلىقىدا ئاشۇ يەردىكىلەر ئۇنىڭ بىلەن بللە ياتتى، قىزلىق كۆكسىلىرىنى سىلاپ، ئۆز بۇزۇقلىقىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆكتى. 9 شۇڭا مەن ئۆز ئائىلىمىمنىڭ، يەنى ئۇنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قوزغاتقان ئاسۇرىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ 10 ئۇلار ئۇنىڭ نومۇسىنى تاشكارىلاپ، ئۇنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىنى ئېلىپ كېتىپ، ئۇنى قىلچىلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ ئۇ ئاياللار ئارىسىدا [يامان] ئاتاققا قالدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلىپ جازالاندى. 11 ئۇنىڭ سىڭلىسى ئوھولاي بۇنى كۆرۈپ تۇرۇپمۇ، ئارزۇ-ھەۋەسلەردە ھەسەتلىك تېخىمۇ بۇزۇق، پائىزلىقلىرى ھەسەتلىكلىكىدىن كۆپ بولۇپ كەتتى. 12 ئۆز قوشنىلىرى بولغان ئاسۇرىيلەرگە پەس ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قوزغاتقان، ئۇلار ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ھەشەمەتلىك ساۋۇت،

سامارىيەنىڭ قەدەھى بىلەن مەستلىك ھەم دەرد-ئەلەمگە تولدۇرۇلسەن، 34 پارچىلىرى، ھەر بىر ئېسىل گۆش پارچىلىرىنى، پۇت ۋە قولىنى ئۇنىڭغا يىغىپ سەن ئۇنى ئۇچۇپتەپ يەنە ئايلايسەن، ھەتتا ئۇنىڭ پارچىلىرىنىمۇ غاجلايسەن، ئاندىن كۆكسىلىرىڭنىمۇ يۇلۇپ تاشلايسەن، چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 35 شۇنىڭ ئۈچۈن رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - چۈنكى سەن مېنى ئۇتۇپ ئارقاڭغا تاشلىۋەتكەنلىكىڭ ئۈچۈن، شۇڭا تۈز بۇزۇقلۇقۇڭ ھەم پايھىسلىكلىرىڭنىڭ جازاسىنى كۆتۈرسەن. 36 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: - ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئوھوللا ۋە ئوھولباھا ئۈستىگە ھۆكۈم چىقارسەن؟ ئەمدى ئۇلارغا تۈز بىرىكىپ چىقىشقا ئىمان قىلىشىڭنى ئاپان قىلىپ كۆرسەتكەن. 37 چۈنكى ئۇلار بۇزۇقلۇق قىلدى، قولىرى قان بولدى، ئۇلار تۈز يۇرتلىرى بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ماڭا ئۇغقان تۈز بالىلىرىنى ئۇلارنىڭ ئوزۇقى سۈپىتىدە قۇربانلىق قىلىپ تۈتكۈزۈپ يىغىشلىدى. 38 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار ماڭا شۇنداق تىنىش قىلغانىكى، ئوخشاش بىر كۈندە ئۇلار مېنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغاپ، «شابات كۈن»لىرىنى بۇزغان. 39 چۈنكى ئۇلار تۈز بالىلىرىنى يۇرتىغا سويغان چاغدا، ئۇلار ئوخشاش بىر كۈندە مۇقەددەس جايىنى بۇلغاشقا كىردى، مانا، ئۇلار مېنىڭ ئويۇم ئوتۇرسىدا شۇنداق قىلغان. 40 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئادەملەرنى بىراقىن چاقىردى، ئۇلارنى ئېلىپ كېلىشكە ئەلچى ئەۋەتتى، مانا، ئۇلار كەلدى، سەن ئۇلارنى دەپ يۇيۇنۇپ، كۆز-قاشلىرىڭغا ئوسما قويۇپ، ئوزۇڭنى زىيۇنەتلەر بىلەن پەردازلىدىڭ، 41 ھەشەمەتلىك بىر دۇئادا ئولتۇردۇڭ، ئۇنىڭ ئالدىغا ئۈستىگە مېنىڭ خۇشبۇيۇم ھەم زەيۈن مېھىم قويۇلغان داستىخاننى قويدۇڭ، 42 غەمسىز يۈزگەن بىر توپ كىشىلەرنىڭ ئاۋازى ئۇنىڭدا ئاڭلاندى، چۈنچە ئادەملەر بىلەن بىللە چۆل-باياۋاندا سېپانئايلاپ ئېلىپ كېلىندى، ئۇلار «ھەدە-سېڭىنىڭ» قولىرىغا بەلەزۈكلەر، بېشىغا چىرايلىق تاجلارنى سالىدى. 43 ئەمدى مەن زىنا بۇزۇقلۇقلار بىلەن ئېراپ قىرغان پايھىشە توغرىلىق: «ئۇلار ئەمدى ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىۋەرسۇن، چۈنكى ئۇ ھەقىقەتتە [پايھىشە]» - دېدىم. 44 - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پايھىشە ئايالغا يېقىنلاشقاندىكى ئۇنىڭغا يېقىن بېرىپ بىللە ياتتى، ئۇلار شۇنداق قىلىپ ئوھوللا ۋە ئوھولباھا بۇ ئىككى بۇزۇق ئايالغا يېقىنلاشىپ بىللە ياتتى. 45 بىراق ھەقىقەتتە ئادەملەر ئۇلارنى زىناخور ئاياللارنى ۋە قان تۆككۈچى ئاياللارنى جازالىغانغا ئوخشاش، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازا لايىق، چۈنكى ئۇلار زىناخور ئاياللار، ئۇلارنىڭ قولىرى قاندىر. 46 چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - بىر توپ ئادەملەرنى ئۇلارغا قارشى چىقىرىپ ئېلىپ كېلىمەن، ئۇلارنى ھەيرانغا ھەيدۈپ چىقىش ۋە بۇلاڭچىلىق قىلىشقا تاپشۇرىمەن. 47 بۇ توپ كىشىلەر ئۇلارنى تاشلار بىلەن چالما-كېسەك قىلىپ، قىلىچلىرى بىلەن چېپىپ سويىدۇ، ئۇلار ئۇلارنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىنى ئولتۇرىدۇ، توپلىرى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 48 شۇنىڭ بىلەن مەن زىمىندە بۇزۇقلۇققا خاتە بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئاياللار سىلەردىن ساقاۋ قىلىپ سىلەرنىڭ بۇزۇقلۇقلىرىڭنى دورا مايدۇ. 49 ئۇلار بۇزۇقلۇقنى ئۆز بېشىڭغا قاپتۇرۇپ چۈشۈرىدۇ، ۋە سىلەر مەيۋىدىكىلارغا چىتىشلىق بولغان گۈناھلارنى كۆتۈرسىلەر، سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىلسىلەر.

24

توققۇزىنچى يىلى، ئونىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنىدە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ كۈننى، دەل مۇشۇ كۈننىڭ چىلىسىنى يېزۇلغان، چۈنكى دەل مۇشۇ كۈندە باينىڭ پادىشاھى يېرۇسالېمىنى مۇھاسىرىگە ئالدى. 3 ئاسىي ھەمەتنىڭ ئالدىغا بىر تەمسىلىنى قويۇپ مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «قازاننى ئوتنىڭ ئۈستىگە قويۇڭلار، ئوت ئۈستىگە قويۇڭلار، ئۇنىڭغا سۇ قويۇڭلار، 4 گۆش

مەن ئۇلاردىن كۈچ-ئىستېھكامنى، ئۇلار پەخرىلەنگەن گۈزەك گۆھرىنى، سۆيۈملۈك كۈز قارىچۇقلىرىنى، جان-جىگىرى بولغان قىز-ئوغۇللىرىنى ئۇلاردىن مەرھۇم قىلغان كۈندە، 26 - يەنى شۇ كۈندە، ساڭا بۇ خەۋەرنى قۇلىقىڭغا يەتكۈزۈش ئۈچۈن بىر قانچىن يېنىڭغا كەلمەيدۇ؟ 27 شۇ كۈندە تاغزىڭغا ئېچىلغان بولىدۇ، سەن بۇ قانچۇن بىلەن سۆزلىشىسەن، يەنە ھېچ گاچا بولمىسەن، شۇنداق قىلىپ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ.

26

ئۇن بىر خىلى، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولىدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 - ئۇ ئىنسان ئوغلى، تۆرىنىڭ يېرىسالىم توغرىسىدا: «ۋاھ! ياخشى بولدى! ئەللەرنىڭ دەۋرانىسى بولغۇچى ۋەيران بولدى! ئۇ ماڭا قاراپ قارىلىپ ئېچىلدى، ئۇنىڭ ۋەيران قىلىنىشى بىلەن تۆزۈمنى تويغۇزغىمەن!» دېگىنى تۈپەيلىدىن، 3 - شۇڭا رەب پەرۋەردىگار

مۇنداق دەيدۇ: مانا، ئۇ تۇر، مەن ساڭا قارىشىمەن، دېگۈز دولقۇنلارنى قوزغىغاندەك، كۆپ ئەللەرنى سەن بىلەن قارىشىلىشقا قوزغاپتەن، 4 ئۇلار تۆرىنىڭ سېپىللىرىنى بەربات قىلىپ، ئۇنىڭ مۇنارىلىرىنى چىقىپ يوقىتىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى توپلىرىنى قىرىپ تاشلاپ، ئۇنى تاقىر تاش قىلىپ قويىمەن، 5 ئۇ پەقەت دېگۈز ئوتۇرىسىدىكى تۇرلار يېپىلىدىغان جاي بولىدۇ، چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ئۇ ئەللەر ئۈچۈن ئولجا بولۇپ قالدى. 6 ئۇنىڭ قۇرۇقلۇقتا قالغان قىزلىرى قىلىچ بىلەن قىرىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 7 - چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن تۇر بىلەن قارىشىلىشقا بايىل پادىشاھى نېپوقادەنسا، يەنى «پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى»، ئۇ، ئاتلار، جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن، ئاتلىق چەۋەندازلار، قوشۇن ۋە زور بىر توپ ئادەملەر بىلەن شىمال تەرەپتىن چىقىپ كېلىپ، قەلبىڭنى پۈتۈن ئۈچمەنلىك بىلەن خۇش بولغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، 7 ئەمدى مانا، مەن ئۆستۈڭگە قۇلۇمنى ئۇزارتىپ، سېنى ئەللەرگە ئولجا بولۇشقا تاپشۇرغىمەن، مەن سېنى خەلقئەر ئىچىدىن ئۆزۈمەن، مەملىكەتلەر ئىچىدىن يوقىتىمەن، مەن سېنى ھالاك قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. 8 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: چۈنكى مۇتاب ۋە سېتىرنىڭ: «يەھۇدا پەقەت بارلىق باشقا ئەللەر بىلەن ئوخشاش، خالاس» دېگىنى تۈپەيلىدىن، 9 شۇڭا مانا، مەن مۇتابنىڭ يېنىنى - چېگرىسىدىكى شەھەرلەرنى، زېمىننىڭ بەخرى بولغان بەيت-يەشەوت، باتال-مېشون ۋە كىرئاتايىم شەھەرلىرىدىن باشلاپ يېرىپ ئاچمىمەن، 10 ئۇلارنى ئامونىيىلارنىڭ زېمىنى بىلەن بللە شەرقىكى ئەللەرگە تاپشۇرغىمەن، مەن ئامونىيىلارنىڭ يەنە ئەللەر ئارىسىدا ئەسلىمەنلىكى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئىگىدارلىقىغا تاپشۇرغىمەن، 11 ۋە مۇتاب ئۆستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايىمەن، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 12 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: چۈنكى ئېدوم يەھۇدا جەمەتىدىن ئۈچ ئېلىپ يامانلىق قىلىپ، شۇنىڭدەك ئېغىر گۇناھكار بولغىنى تۈپەيلىدىن، ئىنتىقام ئالغىنى تۈپەيلىدىن، 13 - ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مەن ئېدومغا قۇلۇمنى سوزغىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇنى زېمىنىدىن ئادەملەر ھەم ھايۋانلاردىن مەرھۇم قىلىمەن، مەن ئۇنى تېمان شەھىرىدىن تارتىپ ۋەيران قىلىمەن، ئۇلار دېدان شەھىرىگىچە قىلىچ بىلەن يىقىلىدۇ. 14 شۇنىڭ بىلەن مەن خەلقىم ئىسرائىلنىڭ قولى ئارقىلىق ئېدوم ئۈستىدىن ئۆز ئىنتىقامىنى ئالغىمەن، ئۇلار مېنىڭ ئاچچىقىم ھەم قەھرىم بويىچە ئېدومدا ئىش قىلىدۇ، ئېدومىيلار مېنىڭ ئىنتىقامىمنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: فىلىستىيىلەر ئىنتىقام نىيىتى بىلەن ھەرىكەت قىلىپ، كونا ئۈچمەنلىكى بىلەن يەھۇدانى يوقىتايلى دەپ ئىچ ئىچىدىن ئۈچ ئالغىنى تۈپەيلىدىن، 16 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن فىلىستىيىلەرنىڭ ئۆستىگە قۇلۇمنى ئۇزارتىمەن، مەن كەرەتلىرىنى قىرىۋېتىمەن، دېگۈز بويىدىكىلەرنىڭ قالدۇقلىرىنىمۇ ۋەيران قىلىمەن. 17 مەن ئۇلارنىڭ ئۆستىگە قەھرىلىك تەبىئەتلىرىنى چۈشۈرۈپ

25

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 - ئۇ ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى ئامونىيلارغا قارىتىپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ پىشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: 3 - ئامونىيلارغا مۇنداق دېگەن: رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مېنىڭ مۇقەددەس جايىم بۇلغانغاندا، ئىسرائىل زېمىنى ۋەيران قىلىنغاندا، يەھۇدا جەمەتى سۈرگۈن قىلىنغاندا سەن ئۇلارغا قاراپ: «ۋاھ! ياخشى بولدى!» دېگىنىڭ تۈپەيلىدىن، 4 ئەمدى مانا، مەن سېنى شەرقىكى ئەللەرنىڭ ئىگىدارچىلىقىغا تاپشۇرغىمەن، ئۇلار سېنىڭ ئاراڭدا بارگاھ قۇرۇپ، ئاراڭدا چىدىرلىرىنى تىكدۇ، ئۇلار مۇبلىرىڭنى بەپ، سۆتۈڭنى ئىچىدۇ، 5 مەن رايىباھ شەھىرىنى تۈگلەر ئۈچۈن ئوتلاق، ئامونىيلارنىڭ يېرىنى قوي يادىلىرى ئۈچۈن ئارامگاھ قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 6 - چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: چۈنكى سەن ئىسرائىل زېمىنىغا قاراپ چاۋاك چېلىپ، پۇتۇڭنى ئېچىپ كېلىپ، قەلبىڭنى پۈتۈن ئۈچمەنلىك بىلەن خۇش بولغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، 7 ئەمدى مانا، مەن ئۆستۈڭگە قۇلۇمنى ئۇزارتىپ، سېنى ئەللەرگە ئولجا بولۇشقا تاپشۇرغىمەن، مەن سېنى ھالاك قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. 8 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: چۈنكى مۇتاب ۋە سېتىرنىڭ: «يەھۇدا پەقەت بارلىق باشقا ئەللەر بىلەن ئوخشاش، خالاس» دېگىنى تۈپەيلىدىن، 9 شۇڭا مانا، مەن مۇتابنىڭ يېنىنى - چېگرىسىدىكى شەھەرلەرنى، زېمىننىڭ بەخرى بولغان بەيت-يەشەوت، باتال-مېشون ۋە كىرئاتايىم شەھەرلىرىدىن باشلاپ يېرىپ ئاچمىمەن، 10 ئۇلارنى ئامونىيىلارنىڭ زېمىنى بىلەن بللە شەرقىكى ئەللەرگە تاپشۇرغىمەن، مەن ئامونىيىلارنىڭ يەنە ئەللەر ئارىسىدا ئەسلىمەنلىكى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئىگىدارلىقىغا تاپشۇرغىمەن، 11 ۋە مۇتاب ئۆستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايىمەن، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 12 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: چۈنكى ئېدوم يەھۇدا جەمەتىدىن ئۈچ ئېلىپ يامانلىق قىلىپ، شۇنىڭدەك ئېغىر گۇناھكار بولغىنى تۈپەيلىدىن، ئىنتىقام ئالغىنى تۈپەيلىدىن، 13 - ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مەن ئېدومغا قۇلۇمنى سوزغىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇنى زېمىنىدىن ئادەملەر ھەم ھايۋانلاردىن مەرھۇم قىلىمەن، مەن ئۇنى تېمان شەھىرىدىن تارتىپ ۋەيران قىلىمەن، ئۇلار دېدان شەھىرىگىچە قىلىچ بىلەن يىقىلىدۇ. 14 شۇنىڭ بىلەن مەن خەلقىم ئىسرائىلنىڭ قولى ئارقىلىق ئېدوم ئۈستىدىن ئۆز ئىنتىقامىنى ئالغىمەن، ئۇلار مېنىڭ ئاچچىقىم ھەم قەھرىم بويىچە ئېدومدا ئىش قىلىدۇ، ئېدومىيلار مېنىڭ ئىنتىقامىمنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: فىلىستىيىلەر ئىنتىقام نىيىتى بىلەن ھەرىكەت قىلىپ، كونا ئۈچمەنلىكى بىلەن يەھۇدانى يوقىتايلى دەپ ئىچ ئىچىدىن ئۈچ ئالغىنى تۈپەيلىدىن، 16 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن فىلىستىيىلەرنىڭ ئۆستىگە قۇلۇمنى ئۇزارتىمەن، مەن كەرەتلىرىنى قىرىۋېتىمەن، دېگۈز بويىدىكىلەرنىڭ قالدۇقلىرىنىمۇ ۋەيران قىلىمەن. 17 مەن ئۇلارنىڭ ئۆستىگە قەھرىلىك تەبىئەتلىرىنى چۈشۈرۈپ

دېڭىزدىكى ئارالار ۋە قىرغاقتىكىلەر سېنىڭ يوق بولۇپ كەتكىنىڭدەن دەككە - دەمەش قىل ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن دەيدۇ: 19 - چۈنكى رەب بەرپەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سېنى ئادەم ئاتىشىم شەھەرلەردەك، خارابە شەھەر قىلغىنىمدا، مەن ئۈستۈڭگە دېڭىز چوڭقۇرلۇقىنى چىقىرىپ سېنى چۈزۈڭىنىمدا، ئۇلۇغ سۇلار سېنى بېسىپ ياپقاندا، 20 شۇ تاپتا مەن سېنى ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە چۈشۈرمەن، قەدىمكى زاماندىكىلەر ئۇ قاتارىغا چۈشۈرمەن، سېنى يەرنىڭ تېڭىشىدە تۇرغۇزمەن، سېنىڭ قايىدىن ئادەم ئاتىشىم بولماسلىقى ئۈچۈن، سېنى قەدىمكى خارابىلەر ئارىسىغا، ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە بولۇشقا چۈشۈرمەن، بىراق تېرىكلەرنىڭ زېمىنىدا بولسا گۈزەللىك تىكلەپ قويغىن، 21 مەن سېنى باشقارغا بىر ئاڭلىق ۋە ۋەھشەت قىلمەن، سەن قايىدىن ھېچ بولمايسەن، ئۇلار سېنى ئىزدەيدۇ، بىراق سەن مەڭگۈ تېپىلمايسەن» - دەيدۇ رەب بەرپەرۋەردىگار.

27

بەرپەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 - سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، تۇر توغۇرلۇق بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: 3 - ئى دېڭىزلارنىڭ كىرىش ئاغزىدا تۇرۇقلۇق، دېڭىز بويلىرىدىكى كۆپ ئەللەر بىلەن سودىلاشقۇچى، رەب بەرپەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئى تۇر، سەن «مېنىڭ گۈزەللىكىم كامالەتتە يەتتى!» دېدىڭ، 4 سېنىڭ چىڭگىلىڭ بولسا دېڭىزلارنىڭ ئۈستىدە ئىدى، سېنى ياسىغانلار گۈزەللىكىنى كامالەتكە يەتكۈزدى. 5 ئۇلار بارلىق تاختايلىرىڭنى سېنىڭدىكى قارىغايلىدىن ياسىغان، ساڭا موما ئۈچۈن ئۇلار ئۇلاندان كېلىدەر دەرىخىنى ئېيىكلىگەن، 6 پالاقلىرىڭنى باشاندىكى دۇب دەرىخىلىرىدىن ياسىغان، پالاقىڭنى سەمىش دەرىخىلىرىدىن ياساپ، كۆپۈس دېڭىز بويىدىكى پىل چىشى بىلەن نەقىشلىگەن. 7 بەلكىنىڭ مىسىردىن كەلتۈرۈلگەن كەشتىلىك لېبىسىنى ياسالغان، ئۇ ساڭا ئۇغ بولغان، سايۇنىڭ بولسا دېڭىز بويىدىكى ئېلىشادىكى كۆك ۋە سۇسۇن رەختلەردىن ئىدى، 8 زىندونىكلەر ھەم ئارۋادىكىلەر سېنىڭ پالاق ئۇرغۇچىلىرىڭ ئىدى، سەندە بولغان دانىشمەنلەر، ئى تۇر، سېنىڭ يول باشلىغۇچىلىرىڭ ئىدى. 9 گەبالدىكى ئاقساقاللار ۋە ئۇنىڭ دانىشمەنلىرى سەندە بولۇپ، كاۋاكلىرىڭنى ئېتەتتى، دېڭىز ئوكياندىكى بارلىق كېمىلەر ۋە ئۇلارنىڭ دېڭىزچىلىرى مال ئالماشتۇرۇشقا يېتىڭغا كېلتتى. 10 پارسلار، لۇدىكىلەر، لۇيەدىكىلەر قوشۇنغا تىزىملىنىپ، سېنىڭ لەشكەرلىرىڭ بولغان، ئۇلار قاتقان-دۇيۇلغىلىرىنى ئۈستۈڭگە ئېسىپ، سېنى ھەيۋەتلىك قىلغان، 11 ئارۋادىكىلەر قوشۇنىڭ بىلەن ھەر تەرىپىڭگە سېپىللىرىڭدا تۇرۇپ كۈزەتتە بولغان، گامادىكىلەر مۇنارىلىرىڭدا تۇرغان، ئۇلار قاتقان-قوراللىرىنى ئەتراپىڭغا، سېپىللىرىڭغا ئېسىپ قويغان، ئۇلار گۈزەللىكىڭنى كامالەتكە يەتكۈزگەن، 12 تاۋارلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن تارتىشىش ساڭا خېرىدار بولغان، مەھسۇلاتلىرىڭغا ئۇلار كۆمۈش، تۆمۈر، قەلەي، قوغۇشۇن تېگىشىپ بەرگەن. 13 جاۋان، ئۇبال ۋە مەشەك سەن بىلەن سودا قىلغان، ئۇلار تاۋارلىرىڭغا ئادەملەرنىڭ جانلىرى، مىس قاچا-قازانلارنى تېگىشكەن. 14 تورگامام جەمەتلىكلىرى مەھسۇلاتلىرىڭنى ئۈچۈن ئاتالار، جەڭ ئاتلىرى ۋە قېچىرلارنى تېگىشىپ بەرگەن. 15 دېھاندىكىلەر سەن بىلەن سودىلاشقان، دېڭىز بويلىرىدىكى كۆپ خەلق ساڭا خېرىدار بولغان، ئۇلار ساڭا دەيدىغان، ئەبۇس ياغىچىنى تۈلكەن، 16 سۈرىيە قول ھۈنەرلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن ساڭا خېرىدار بولغان، ئۇلار مەھسۇلاتلىرىڭغا ماۋى ياقۇتلار، سۇسۇن رەختلەرنى، كەشتىلەرنى، نەپىس كىتاب رەختلەرنى، مارجانلارنى، قىزىل ياقۇتلارنى تېگىشىپ بەرگەن. 17 يەھۇدا ۋە ئىسرائىل زېمىندىكىلەردىنمۇ سەن بىلەن سودىلاشقۇچىلار بولغان، تاۋارلىرىڭغا ئۇلار مىنىتىنىڭ بۇغدايلىرى، چىچىنلەر، ھەسەل، زەيتۇن مېيى، مەلھەم دورىلارنى تېگىشىپ بەرگەن. 18

28

بەرپەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 - ئى ئىنسان ئوغلى، تۇرنىڭ شاھزادىسىگە مۇنداق دېگىن: - رەب بەرپەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سېنىڭ تۈزۈڭنى چوڭ تۇتۇپ: «مەن بىر ئىلاھتۇرمەن، مەن خۇدانىڭ تەختىگە، يەنى دېڭىز ئوكيانلىرىنىڭ باغرىدا ئولتۇرىمەن»، دېگەنسەن (بىراق سەن ئىنسان، خۇدا ئەمەسمەن!) سەن تۈز كۆڭلۈڭنى خۇدانىڭ كۆڭلى دەپ ئويلاپ قالدىڭ، 3 مانا، سەن دانىيالىدىن داناسەن، ھېچقانداق سىر

سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس، 4 داناللىق ۋە ئەقلىڭ بىلەن سەن بايلىقلارغا ئىگە بولۇڭ، ئالتۇن-كۈمۈشنى خەزىنىلىرىگە ئويلاپ قويدۇڭ، 5 تىجارەتتە بولغان زور داناللىق بىلەن بايلىقلىرىڭنى ئاۋۇمۇڭ، بايلىقلىرىڭ تۈپەيلىدىن تۈزۈڭنى چوڭ تۈمۈڭ: 6 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سەن تۈز كۆڭلۈڭنى خۇدانىڭ كۆڭلى دەپ ئويلاپ كەتكەنلىكىڭدىن، 7 ئەمدى مانا، مەن يات ئادەملەر، يەنى ئەللەرنىڭ دەھشىتىنى ئۈستۈڭگە ئېچكىمەن، ئۇلار داناللىقنىڭ پارلاقلىقىنى يوقىتىشقا قىلچىلىرىنى سۇغۇرۇپ، شان-شەرىپىنى بۇلغايىدۇ؛ 8 ئۇلار سېنى ھاڭغا چۈشۈرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سەن دېڭىز-ئوكيانلارنىڭ قوينىدا ئولتۇرۇلگەنلەرنىڭ ئۆلۈمىدە ئۆلسەن. 9 ئەمدى سېنى ئولتۇرگۈچىنىڭ ئالدىدا: «مەن خۇدا» - دەمسەن؟ بىراق سەن تۈزۈڭنى سادىچ ئولتۇرغانغا قولى ئاستىدا تەكۈن ئەمەس، ئىنسان بولۇپ چىقسەن. 10 سەن يات ئادەملەرنىڭ قولىدا خەتتە قىلىنمىغانلارغا لايىق بولغان تۆلۈم بىلەن ئۆلسەن، چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلغان»، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 11 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: -

12 ئىنسان ئوغلى، تۇرنىڭ پادىشاھى توغرىلىق ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ بۇ مەرسىيىنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۆتكىڭمۇ مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سەن، كامالەتنىڭ جەۋھىرى بولغان، دانالىققا تولغان، گۈزەللىكتە كامالەتكە يەتكەندىڭ، 13 سەن ئېرەم باغچىسى، يەنى خۇدانىڭ باغچىسىدا بولغانسەن، ھەربىر قىممەتلىك تاشلار، يەنى قەزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە ئالماس، بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق، ئاناراش، كۆك ياقۇت، زۇمرەت ۋە كۆك قاشتاش ساڭا يۈكەك بولغان، ياقۇت كۆزلىرىڭ ۋە نەققاشلىرىڭ ئالتۇن ئىچىگە ياسالغان، سەن يارىتىلغان كۈنۈڭدە ئۇلار تەييارلانغانىدى. 14 سەن بولساڭ مەسھەلەنگەن مۇھاپىزەتچى كېرۈپ ئىدىگەن، چۈنكى مەن سېنى شۇنداق بېكىتكەندىم، سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس تېغىدا بولغانسەن، سەن تۇتۇق تاشلار ئارىسىدا يۈرەتتىڭ، 15 سەن يارىتىلغان كۈندىن بېرى، سەندە قەبىلىك پەيدا بولغۇچە، يوللىرىڭدا مۇكەممەل بولۇپ كەلگەندىڭ. 16 قىلغان سودىلىرىڭنىڭ كۆپ بولغانلىقىدىن سەن زورلۇق-زۇمبۇلۇق بىلەن تولۇپ، گۇناھ سادىر قىلغان؛ شۇڭا مەن سېنى خۇدانىڭ تېغىدىن ھارام نەرسە دەپ تاشلىۋەتكەنمەن، مەن سېنى، ئى مۇھاپىزەتچى كېرۈپ، تۇتۇق تاشلار ئارىسىدىن ھەيدەپ يوقاتقانمەن، 17 سېنىڭ كۆڭلۈڭ گۈزەللىك بىلەن تەكەبۈرلەشكە كەتتى، پارلاقلىقىڭ تۈپەيلىدىن سەن دانالىقنى بۇلغىغانسەن، مەن سېنى يەرگە تاشلىۋەتتىم، پادىشاھلار سېنى كۆرۈپ يېتىشى ئۈچۈن مەن سېنى ئۇلار ئالدىدا ياتقۇزدۇم. 18 سېنىڭ قەبىلىلىرىڭنىڭ كۈپلۈكى تۈپەيلىدىن، قىلغان سوداڭنىڭ ئادىللىقىنى تۈپەيلىدىن، تۈز مۇقەددەس جايلارىڭنى بۇلغىغانسەن، مەن تۈزۈڭدىن بىر ئوتتى چىقاردىم، ئۇ سېنى كۆيدۈرۈپ يەۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن ساڭا قاراپ تۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ كۆز ئالدىدا، مەن سېنى يەردە قالغان كۈللەرگە ئايلاندۇرۇۋەتتىم. 19 سېنى تۇتۇغانلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ ساراسىدە قالدۇ، سەن تۈزۈڭ بىر ۋەھشىت بولۇپ قالدىڭ، ئەمدى قايتىدىن بولمايسەن». 20 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 21 ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى زىدىغا قارىتىپ ئۇنى ئەيىلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: - 22 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مانا، مەن ساڭا قارشى، ئى زىدىن، تۈزۈم ئاراڭدا تۇلۇغلىنىمەن، مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىدا، تۈزۈمنى ئۇنىڭدا پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى كۆرسەتكەندە، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تۈنۈپ يېتىدۇ. 23 مەن ئۇلارغا ۋاپانى ئەۋەتىپ، رەستە-كۈچلىرىدا قان ئاققۇزغىمەن، ئۇنىڭغا قارشى چىققان قىلچىنىڭ ھەر ئەتراپىدا بولغانلىقىدىن ئوبزورلىرىڭدا ئولتۇرۇلگەنلەر

مەن ئۇلارنى بەسە بىسمەكتىكى، ئۇلار قايتىدىن باشقا ئەللەر ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرمەيدۇ. 16 [مىسىر] قايتىدىن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تايانچىسى بولمايدۇ، ئەكسىچە ئۇلار دائىم ئىسرائىل ئۈچۈن ئۆتىدىغان پاناھ ئەزدەش گۇناھىنىڭ ئەسلىمىسى بولىدۇ، ئاندىن ئۇلار مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ بېتىدۇ. 17. يىگىرمە بەتتىنچى يىلى، بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولىدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 18 ئۇ ئىنسان ئوغلى، بايىل پادىشاھى نېپوقادەنەسار تۇرغا جەڭ قىلىشتا قوشۇننى قاتتىق جاپالىق ئەمەلگە كەلتۈرگەن، شۇنىڭ بىلەن ھەر بىر باش تاقىر بولۇپ كەتتى، ھەر بىر مۇرە سۈركىلىپ يېغىر بولۇپ كەتتى، بىراق نە ئۇ نە قوشۇنى ئۆز بىلەن قارشىلاشقان ئەمەلگە كەتپەيدىغان ھەق ئالدى، 19 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن مىسىر زېمىنىنى بايىل پادىشاھى نېپوقادەنەسارغا تەقدىم قىلىمەن، ئۇ ئۆزىنىڭ بايلىقلىرىنى ئېلىپ، ئولجىسىنى بۇلاپ، غەنىمىنى تۇتۇپ ئېلىپ كېتىدۇ، بۇلار ئۆزىنىڭ قوشۇنى ئۈچۈن ئىش ھەققى بولىدۇ. 20 مەن ئۇنىڭغا [تۇرغا] جەڭ قىلغاننىڭ ئىش ھەققى ئۈچۈن مىسىر زېمىنىنى تەقدىم قىلىمەن، چۈنكى ئۇلار مېنى دەپ ئەجر قىلدى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 21 - مەن شۇ كۈندە ئىسرائىل جەمەتنى ئۈچۈن بىر مۇڭگۈز ئۆستۈرۈپ چىقىرىمەن، ۋە سەن [ئەزاكىيانىڭ] ئاغزىڭنى ئۇلار ئارىسىدا ئاچمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ بېتىدۇ.

30

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 - ئۇ ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سەلەر داد-پەرياد سېلىپ: «ۋاي شۇ كۈنى!» - دەڭلار!» - دېگەن. 3 چۈنكى كۈن يېقىنلاشتى، بەرھەق، پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى، بۇلۇتلار قاپلانغان كۈن يېقىنلاشتى، ئۇ ئەللەرنىڭ بېشىغا چۈشۈدىغان كۈندۇر. 4 شۇنىڭ بىلەن بىر قىلىچ مىسىر ئۈستىگە چۈشۈدۇ، ئولتۇرۇلگەنلەر مىسىردا يېقىنلاشقاندا، ئۇنىڭ زور بايلىقلىرى بۇلىنىپ كەتكەندە، ئۇنىڭ ئۆلۈمى ئۆزۈلۈپ چۈشكەندە، ئېفىسۇپىيەلىكلەر دەرد-ئەلەم تارتىدۇ. 5 ئېفىسۇپىيە، پۇت، لۇد، بارلىق ئەرەبىيە، لۇبىيە ۋە ئەدە قىلىنغان زېمىنلىكلەرمۇ مىسىر بىلەن بىللە قىلىنغاندۇ. 6 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مىسىرنى قوللايدىغانلار يىقىلىدۇ، ئۇنىڭ كۈچىدىن بولغان بەخىرى يەرگە چۈشۈدۇ، مىڭدىن سەۋەبىگىچە بولغان خەلق قىلىنغاندۇ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 7 - ئۇلار ۋەيران قىلىنغان زېمىنلار ئارىسىدا ۋەيران قىلىندۇ، ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابە قىلىنغان شەھەرلەر ئارىسىدا ياتىدۇ. 8 شۇنىڭ بىلەن، مەن مىسىرغا ئوت سالغىنىمدا، ئۇنىڭ بارىدىمىدە بولغانلار سۇندۇرۇلغاندا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ بېتىدۇ، 9 شۇ كۈنى ئەلچىلەر ئېفىسۇپىيەنى قورققىنىش ئۈچۈن كېمىلەردە ئولتۇرۇپ مەندىن چىقىدۇ، مىسىرنىڭ بېشىغا چۈشكەن كۈندە ئۇلار غۇم ئازاب-توقۇبەت چۈشىدۇ، مانا، ئۇ تېلىۋاتىدۇ! 10 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن يەنە مىسىرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنى بايىل پادىشاھى نېپوقادەنەسارنىڭ قولى بىلەن تۈگىتىمەن. 11 ئۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن خەلقى، يەنى ئەللەرنىڭ ئارىسىدىكى ئەڭ دەھشەتلىكى زېمىنىنى ھالاكەت قىلىشقا ئېلىپ كېلىدۇ، ئۇلار مىسىر بىلەن قارشىلىققا قىلچىلارنى سۇغۇرۇپ، زېمىنى ئولتۇرۇلگەنلەر بىلەن تولدۇرىدۇ. 12 مەن نەل دەرەيلىرىنى قۇرۇمغا، ۋە زېمىنى رەزىل ئادەملەرنىڭ قولىغا سېتىۋېتىمەن، زېمىن ۋە ئۇنىڭغا تۇرغان ھەممىنى يات ئادەملەرنىڭ قولىدا ۋەيران قىلىمەن، مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغان». 13 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئوف شەھىرىدىن بۇتلارنى يوقىتىمەن، ئويغان مەۋىدۇلارنىمۇ يوقىتىمەن، مىسىر زېمىنىدىن قايتىدىن شاھزادە بولماس،

مەن مىسىر زېمىنىنى قورقۇنچىغا چۈشۈرمەن. 14 مەن پاتروس شەھىرىنى ۋەيرانە قىلىپ، زۇئان شەھىرىدە ئوت سالغىن، نو شەھىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازا لايىھە. 15 مىسىرنىڭ ئىستېمىكىمى بولغان سىن شەھىرىنىڭ ئۈستىگە قەھرىمنى تۈگىمەن، نو شەھىرىنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنى قىرۋېتىمەن. 16 مەن مىسىردا بىر ئوت سالغىن، سىن ئازابلاردىن تولغىنىپ كېتىدۇ، نو شەھىرى بۇسۇلىدۇ، ئوف شەھىرى ھەر كۈنى ياۋلارغا يۈزلىنىدۇ. 17 ئاۋەن ۋە پەبەسەت شەھەرلىرىدىكى يىگىتلەر قىلىنغاندۇ، بۇ شەھەرلەر سۈرگۈن قىلىندۇ. 18 مېنىڭ شۇ يەردە مىسىرنىڭ بويۇنلۇقلىرىنى سۇندۇرغىنىمدا، تاھپانەس شەھىرىدە كۈن قاراڭغۇلىشىدۇ، ئۇنىڭدا ئۆز كۈچىدىن بولغان بەخىرى يوقىلىدۇ، بىر بۇلۇت ئۇنى قاپلايدۇ، ئۇنىڭ قىزلىرى سۈرگۈن قىلىندۇ. 19 مەن شۇنداق قىلىپ مىسىر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازا لايىھە، ۋە شۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ بېتىدۇ. 20 ئون بىرىنچى يىلى، بىرىنچى ئاينىڭ بەتتىنچى كۈنىدە شۇنداق بولىدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 21 ئۇ ئىنسان ئوغلى، مەن مىسىر پادىشاھى پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكىنى سۇندۇردۇم، ۋە مانا، ئۇ داۋالانغىنىغا تېگىشىدى، ياكى قىلىچ تۇتۇشقا تېگىش بىلەن كۈچەيتىلىدى. 22 - شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن مىسىر پادىشاھى پەرۋەردىگارغا قارشىمەن، مەن ئۇنىڭ بەلەكلىرىنى، ھەم كۈچلۈك بولغىنىنى ھەم سۇندۇرۇلغان بىلىكىنى ئۈزۈۋېتىمەن، شۇنىڭ بىلەن قىلىچنى قولىدىن چۈشۈرمەن، 23 مىسىرلىقلارنى ئەللەرگە تارقىتىۋېتىمەن، مەملىكەتلەر ئارىسىغا تارتىمەن. 24 مەن بايىل پادىشاھنىڭ قولىنى كۈچەيتىپ، قىلىچنى ئۇنىڭ قولىغا تۇتقۇزغىمەن، مەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى، ئۇ بايىل پادىشاھى ئالدىدا ئەجلى توشقان بارىلانغان ئادەمدەك ئاھ-زارالار بىلەن ئىكرايدۇ. 25 مەن بايىل پادىشاھنىڭ بەلەكلىرىنى كۈچەيتىمەن، ۋە پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى ساقلاپ قالدۇم، مەن ئۆز قىلىچىمنى بايىل پادىشاھنىڭ قولىغا تۇتقۇزغىنىمدا، ئۇ ئۆزى مىسىر زېمىنى ئۈستىگە سوزغىنىدا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ بېتىدۇ. 26 ۋە مەن مىسىرلىقلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارتقىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارتىمەن، ۋە ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ بېتىدۇ.»

31

ئون بىرىنچى يىلى، ئۈچىنچى ئاينىڭ كۈنىدە شۇنداق بولىدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئۇ ئىنسان ئوغلى، مىسىر پادىشاھى پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىگە مۇنداق دېگەن: - ئەمدى سەن بۈيۈكلۈككە كەمسەن بىلەن تەڭ بولالايدۇ؟ 3 مانا، ئاسۇرىيەمۇ ئىلۋاندىكى بىر كېدەر دەرىخى ئىدى، ئۇنىڭ ئورمانلىققا سايبە بەرگەن گۈزەل شاخلىرى بولۇپ، ئۇ ئىنتايىن ئېگىز بولۇق ئىدى، ئۇنىڭ ئۈچى بۇلۇتلارغا تاقاشقانىدى، 4 سۇلار ئۇنى يوغان قىلىپ، چوڭقۇر بۇلۇتلار ئۇنى ئېگىز قىلىپ ئۈستۈرگەندى، ئېرىقلىرى ئۇنىڭ تۈۋىدىن، ئەتراپىدىن ئېقىپ تۆتەتتى، ئۇلار ئۆز ئۈستىگە ئېرىقنى دالادىكى بارلىق دەرەخلەرگىچە ئەۋەتكەندى. 5 شۇنىڭ بىلەن، ئۇ بىخىلانغاندا، قاتناشما مول سۇلار بىلەن ئېگىزلىكى بارلىق دەرەخلەردىن ئېگىز بولغان، ئۇنىڭ شاخلىرى كۆپەيگەن ۋە شاخچىلىرى ئۇزۇن بولغان، 6 ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار ئۇنىڭ شاخلىرىدا تۇتۇلغان، شاخچىلىرى ئاستىدا دالادىكى بارلىق جانئورلار باللىغان، ئۇنىڭ سايىسى ئاستىدا بارلىق ئۇلۇغ ئەللەر ياشىغان. 7 شۇنداق بولۇپ ئۇنىڭ شاخلىرى كېڭىيىپ، ئۇ بۈيۈكلۈككە گۈزەللەشكەن، چۈنكى ئۇنىڭ يىلتىزلىرى مول سۇلارغا يەتكەن. 8 خۇدانىڭ باغچىسىدىكى كېدەر دەرەخلەرمۇ ئۇنى توسالماقتى، قارىغايلىرى ئۇنىڭ شاخلىرىدەك، چىنار دەرەخلىرى ئۇنىڭ شاخچىلىرىدەك كۆكەلەيتتى، خۇدانىڭ باغچىسىدىكى ھېچقانداق دەرەخ

گۈزەللىككە ئۇنىڭغا ئوخشمايتتى. 9 مەن ئۇنى شاخلىرىنىڭ كۆپلۈكى بىلەن گۈزەل قىلغانمەن، خۇدانىڭ باغچىسىدا بولغان بارلىق دەرەخلەر، يەنى ئېرەمدىكى دەرەخلەر ئۇنىڭدىن ھەسەت قىلغانىدى. 10 شۇڭا رەب بەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - چۈنكى تۇتۇشى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ئۇچىنى يۇلتۇزلارغا تاقاشتۇرۇپ تۇزارتقانلىقى، ئېگىزلىكىدىن كۆڭلىنىڭ تەكەببۇرلىقىغا ئۇيەيدىن، 11 ئەمدى مەن ئۇنى تۈزۈل-كېسىل بىر تەرەپ قىلىشقا ئۇنى ئەللەرنىڭ ئارزىسىدىكى مۇستەبىتنىڭ قولغا تاپشۇردۇم، مەن ئۇنى رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ھەيدەپ چەتكە قاققاندىم. 12 يات ئادەملەر، يەنى ئەللەر ئارزىسىدىكى ئەڭ ۋەھشىلەر ئۇنى كېسىپ تاشلىدى. شاخلىرى تاغلار ۋە بارلىق جىلغالارغا يىقىلىپ، ئۇنىڭ شاخچىلىرى زېمىندىكى بارلىق جىرالارغا سۇندۇرۇلۇپ ياتىدۇ، يەر يۈزىدىكى خەلقلەر ئۇنىڭ سايسىدىن چىقىپ ئۇنىڭدىن ئېرى كەتتى. 13 ئۇنىڭ يىقىلغان غولى ئۈستىگە ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار قونۇپ ياشايدۇ، دالادىكى بارلىق جانىۋارلار شاخلىرى ئۈستىدە تۇرىدۇ. 14 بۇنىڭ مەقسىتى، سۇلاردىن سۇغىرىلغان دەرەخلەرنىڭ ھېچبىرى ئۆزىنى ئېگىز كۆتۈرمەسۇن، ياكى ئۇچىنى يۇلتۇزلارغا تاقاشتۇرمەسۇن، ياخشى سۇغىرىلغان دەرەخلەرنىڭ ھېچبىرى ئۇنداق ئېگىزلىككە كۆتۈرۈلمەسۇن ئۇچۇندۇر؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلۈمگە يېتىلگەن. - يەرنىڭ تېگىگە چۈشۈشكە يېتىلگەنلەرنىڭ، ئۆلدىغان ئادەم بالىلىرىنىڭ، ھاڭغا چۈشىدىغانلارنىڭ قاتارىدۇر. 15 - شۇڭا رەب بەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئۇ تەھتىسارغا چۈشكەن كۈندە، مەن ئۇنىڭ ئۇچۇن بىر ماتەم تۇتقۇزغانمەن، چوڭقۇر سۇلارنى ئېتۇۋېتىپ ئۇنىڭ بۇلاق-ئېرىقلىرىنى توسۇۋەتكەنمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۇلۇغ سۇلىرى تەزكىنلەنگەن. مەن لىۋانى ئۇنىڭ ئۇچۇن قارىلىق كىيگۈزۈم، ئۇنىڭ ئۇچۇن دالادىكى بارلىق دەرەخلەر سولىشىپ كەتتى. (Sheol h7585) 16 مەن ئۇنى ھاڭغا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە تەھتىسارغا تاشلىۋەتكەندە، ئۇنىڭ يىقىلغان چاغدىكى ساداسى بىلەن ئەللەرنى تەرتىۋەتسىم، شۇنىڭ بىلەن ئېرەم باغچىسىدىكى بارلىق دەرەخلەر، لىۋاندىكى سەرخىل ۋە ئەڭ ئېسىل دەرەخلەر، ياخشى سۇغىرىلغان ھەممە دەرەخلەر يەر تېگىدە تۇرۇپ تەسەللى تاپقان. (Sheol h7585) 17 ئۇنىڭ سايسىدە تۇرغانلار ۋە ئەللەر ئارزىدا ئۇنى قوللايدىغانلار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تەھتىسارغا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ يېنىغا چۈشكەن. (Sheol h7585) 18 قېنى ئېيتىپ، ئېرەم باغچىسىدىكى دەرەخلەرنىڭ قايسىسى شان-شەرەپ ۋە گۈزەللىكتە سەن [مىسىرا] تەڭ كېلەلەيتتى؟ بىراق سەمۇ ئېرەم باغچىسىدىكى دەرەخلەر بىلەن تەڭ يەر تېگىگە چۈشۈرۈلسەن، سەن خەتتە قىلىنغانلار ئارزىدا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن بىللە ياتسەن، مانا بۇ پەرەۋ ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ نېسۋىسىدۇر، دەيدۇ رەب بەرۋەردىگار.

32

ئۇن ئىككىنچى يىلى، ئۇن ئىككىنچى يىلىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، بەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 2 ئۇ ئىنسان ئوغلى، مىسىر پادىشاھى پەرەۋ ئۇچۇن بىر مەرسىيەنى ئاغزىغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: - سەن ئۆزۈڭنى ئەللەر ئارزىدا بىر شىرغا ئوخشاشقانەن، بىراق سەن دېڭىز-ئوكيانلار ئارزىسىدىكى بىر ئەجدىھاسەن، خالاس، سەن پالاقلىشىپ ئېرىقلىرىڭنى ئېشىپ تاشتۇرۇپ، سۇلىرىنى ئايانغىرىڭ بىلەن چالغىتىپ، دەرەلەرنى لېيىتىپ قويدۇڭ. 3 - ئەمدى رەب بەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - كۆپ ئەللەرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى ئالدىدا ئۆز تورۇمىنى ئۈستۈگە يېيىپ تاشلايمەن، ئۇلار سېنى تورۇمدا تۇتۇپ تارتىشىدۇ. 4 مەن سېنى قۇرۇقلۇقتا قالدۇرۇپ، دالغا تاشلايمەن، ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلارنى ئۈستۈگە

قوندۇرۇپ، يەر يۈزىدىكى جانىۋارلارنى سېنىڭدىن تويۇندۇرغەن، 5 گۈشۈڭنى تاغلار ئۈستىگە قويغەن، جىلغلارنى يۈكۈل ئەزايىك بىلەن تولدۇرغەن، 6 مەن قېنىڭنىڭ ئېقىنلىرى بىلەن زېمىنى ھەتتا تاغلارغىچىمۇ سۇغىرغەن، جىرالار سەن بىلەن توشۇپ كېتىدۇ. 7 نۇرۇڭنى چۈچۈرگىنىدە، مەن ئاسمانلارنى توسۇۋېتىمەن، يۇلتۇزلارنى قارا قىلىمەن، قۇياشنى يۇلتۇز بىلەن قاپلايمەن، ئاي نۇر بەرمەيدۇ. 8 ئاسمانلاردىكى بارلىق پارلايدىغان نۇرلارنى ئۈستۈگە قارا قىلىپ، زېمىنىگە قاراڭغۇلۇقنى قاپلايمەن، دەيدۇ رەب بەرۋەردىگار. 9 مەن ئەللەر ئارزىدا، يەنى سەن تۇتمىغان مەملىكەتلەر ئارزىدا سېنىڭ ھالاکىتىن [قالغان ئادەملەرنىڭ] ئېلىپ كەتكەندە، كۆپ ئەللەرنىڭ يۈرىكىنى بىئارام قىلىمەن، 10 مەن كۆپ ئەللەرنى سەن بىلەن ئالاقزادە قىلىمەن، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى ساڭا قاراپ ھەشەتلىك قورققىدۇ، مەن قىلىچىنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇيغىتىمەن، يەنى سېنىڭ يىقىلغان كۆنىگە ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز جان قايغۇسىدا ھەر دەققە تەۋرىنىدۇ. 11 - چۈنكى رەب بەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «بايىل پادىشاھنىڭ قىلىچى ئۈستۈگە چىقىدۇ. 12 پالۋانلارنىڭ قىلىچىرى بىلەن مەن سېنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىڭنى يىقىتىمەن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەللەر ئارزىسىدىكى مۇستەبىتلەردۇر، ئۇلار مىسىرنىڭ پەخىرى بولغىنىدۇ، ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى قۇرۇتۇۋېتىلىدۇ. 13 مەن زور سۇلار بويىدىن بارلىق ھايۋانلارنىمۇ ھالاک قىلىمەن، ئىنسان ئايىقى قايتىدىن ئۇلارنى چالغانقايىدۇ، ھايۋانلارنىڭ ئۇيۇقلىرى قايتىدىن ئۇلارنى لېيىتىمايدۇ. 14 شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنىڭ سۇلىرىنى تىندۈرگەن، ئۇلارنىڭ ئېرىقلىرىنى سۇسۇزۇك مايدەك ئاقتۇرغەن، دەيدۇ رەب بەرۋەردىگار. 15 - مەن مىسىر زېمىنىنى ۋەيرانە قىلغىنىدا، زېمىن ئۆزىنىڭ بارلىقىدىن مەھرۇم بولغىنىدا، مەن ئۇنىڭدىكى بارلىق ئۇرۇۋاتقانلارنى ئۇرۇۋەتكەندە، ئەمدى ئۇلار مېنىڭ بەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تۇتۇپ يېتىدۇ. 16 - بۇ بىر مەرسىيە، ئۇلار ئۇنى ئوقۇيدۇ - ئەللەرنىڭ قىزلىرى ماتەم قىلىپ ئۇنى ئوقۇيدۇ، مەرسىيەنى ئۇلار مىسىر ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىگە ئوقۇيدۇ، - دەيدۇ رەب بەرۋەردىگار. 17 ئۇن ئىككىنچى يىلى، ياننىڭ ئۇن بەشىنچى كۈنىدە [يەنە] شۇنداق بولدىكى، بەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 18 ئۇ ئىنسان ئوغلى، مىسىرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى ئۇچۇن ئاز-زار چەككەن، شۇنىڭدەك ئۇلارنى، يەنى ئۇنى كۈچلۈك ئەللەرنىڭ قىزلىرى بىلەن بىللە تۈۋەنگە، ھاڭغا چۈشىدىغانلارغا ھەمراھ بولۇشقا يەر تېگىگە چۈشۈرۈپ تاشلىۋەت، 19 گۈزەللىكتە سەن كىمىدىن ئارتۇق ئىدىڭ؟ ئەمدى چۈشۈپ، خەتتە قىلىنمىغان بىلەن بىللە يات! 20 ئۇلار قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارزىدا يىقىلىدۇ، قىلىچ سۇغۇرۇلدى، ئۇ ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنىڭ ھەممىسى سۈرەپ ئاپىرۇپىتىلسۇن! 21 ئەمدى پالۋانلارنىڭ ئارزىسىدىكى باتۇر-ئەزەمەتلەر تەھتىساراننىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇپ [مىسىر] ۋە ئۇنى قوللىغانلارغا سۆز قىلىدۇ: - «مانا، ئۇلار چۈشتى، ئۇلار جىم ياتىدۇ - خەتتە قىلىنمىغانلار، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر»، (Sheol h7585) 22 مانا، شۇ بەرۋەردىگار ئاسۇرىيە ۋە ئۇنىڭ يىقىلغان قوشۇنى، ئۇنىڭ گۈللىرى ئۆز ئەتراپىدىدۇر، مانا ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان. 23 ئۇلارنىڭ گۈللىرى چوڭقۇر ھاڭنىڭ تېگىدىدۇر، ئۇنىڭ يىقىلغان قوشۇنى ئۆز گۈرى ئەتراپىدا تۇرىدۇ، ئۇلار تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئادەملەرگە ۋەھشەت سالغانلار - بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان. 24 مانا ئېلام ۋە ئۇنىڭ گۈرىنىڭ ئەتراپىدا تۇرغان ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان، ئۇلار خەتتە قىلىنمىغان يېنى بەر تېگىگە چۈشكەنلەر - يەنى تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئادەملەرگە ئۆز ۋەھشىتىنى سالغانلار! بىراق ھازىر ئۇلار ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە ئىزا-تاھانەتكە چۈمدۇ. 25

كەشلىەر ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىدا، توپ-توپ ئادەملەرنى ئارىسىدا بىر ئورۇن راسلىغان، خەلقنىڭ گۈللىرى ئۇنىڭ ئەتراپىدا، ئۇلارنىڭ ھەممىسى خەتتە قىلىنغانلار، قىلىنغانلار، شۇڭا ئۇلار ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە ئەزا-ئاھانەتكە قالدۇ، ئۇلار ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا ياتقۇزۇلدى. گەرچە تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئۇلارنىڭ ۋەھشىي ئادەملەرگە سېلىنغان بولسىمۇ! 26 مانا شۇ يەردە مەشەك بىلەن تۇپال بارلىق توپ-توپ ئادەملەرنى بىلەن تۇردۇ، ئۇلارنىڭ گۈللىرى ئۆز ئەتراپىدا، ئۇلارنىڭ ھەممىسى خەتتە قىلىنغانلار، قىلىنغانلار. گەرچە ئۇلار تىرىك تۇرۇۋاتقانلارنىڭ زېمىنىدا ئۆز ۋەھشىي ئادەملەرگە سالىغان بولسىمۇ! 27 ئۇلار جەڭ قوراللىرى بىلەن ھەتتاسارغا چۈشكەن، قىلچىلىرى ئۆز بېشى ئاستىغا قويۇلغان، خەتتە قىلىنماي تۇرۇپ يىقىلغان باۋۇتلار ئارىسىدا ياتمايدۇ، ئۇلارنىڭ قەبىھلىكى ئۆز ئۆستىخانلىرى ئۈستىدە بولدى. گەرچە ئۇلار تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا باۋۇتلارغىمۇ ۋەھشەت سالىغان بولسىمۇ! (Sheol h7585) 28 سەن [پەرەزىمۇ] خەتتە قىلىنغانلار ئارىسىدا تارمار بولۇپ، قىلچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىدا ياتىسەن. 29 مانا شۇ يەردە ئېدوم، ئۇنىڭ پادىشاھلىرى، بارلىق شاھزادىلىرىمۇ، ئۇلار كۆچۈك بولسىمۇ، قىلىنغانلار بىلەن بىللە ياتقۇزۇلدى، ئۇلار خەتتە قىلىنغانلار ئارىسىدا، ھاڭغا چۈشۈپ قانغانلار بىلەن بىللە ياتىدۇ. 30 مانا شاھزادىلىرىمۇ، گەرچە ھەممىسى، مانا بارلىق زىمىندىكىلەر، ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن بىللە چۈشكەن، گەرچە ئۆز كۈچى بىلەن ۋەھشەت سالىغان بولسىمۇ، ئۇلار ھازىر خىجالەتتە قالدى، ئۇلار خەتتە قىلىنغان بولۇپ، قىلىنغانلار ئارىسىدا يېتىپ، ھاڭغا چۈشۈپ قانغانلار بىلەن بىللە خىجالەتكە قالدۇ. 31 پەرۋەن بۇلارنى كۆردۈ، شۇنىڭدەك ئۇنىڭ قىلىنغان توپ-توپ ئادەملەرنى توغۇرلۇق، يەنى ئۆزى ۋە قوشۇنى توغۇرلۇق ئۇلاردىن ئەسەلى ئالدى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 32. گەرچە مەن ئۇنىڭ ۋەھشىي تىرىك تۇرۇۋاتقانلارنىڭ زېمىنىغا سالدۇرغان بولساممۇ، بىراق ئۇ خەتتە قىلىنغانلار ئارىسىغا، قىلچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا ياتقۇزۇلدى، يەنى پەرۋەن ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملەرنى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

33

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 2 ئۇ ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرتۇڭدىكىلەرگە سۆز بەتكۈزۈپ ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: - مەن قىلچىنى مەلۇم بىر زېمىن ئۈستىگە چىقارغىنىدا، زېمىندىكى خەق ئۆز ئارىسىدىن بىر ئادەمنى تېپىپ ئۇنى كۆزەنجى بېكىتسە، - 3 ئۇ قىلچىنىڭ زېمىن ئۈستىگە چىققانلىقىنى كۆرۈپ، كاناي چېلىپ خەلقنى ئاگاھلاندۇرسا، 4 كىمىدىكى كاناي ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئاگاھى ئالمىسا، قىلچ كېلىپ ئۇنى ئېلىپ كەتسە، ئەمدى ئۇنىڭ قېنى ئۆز بېشى ئۈستىگە بولىدۇ. 5 ئۇ كاناي ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئاگاھى ئالمىغان، شۇڭا ئۇنىڭ قېنى ئۆزىگە بولىدۇ، ئۇ ئاگاھ ئالغان بولسا، جېنىنى قۇتقۇزغان بولاتتى. 6 بىراق كۆزەنجى قىلچىنىڭ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، كاناي چالماي، خەلقنى ئاگاھلاندۇرمىسا، ئەمدى قىلچ كېلىپ ئۇلار ئارىسىدىن بىر ئادەمنى تېپىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز قەبىھلىكىدە ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن مەن كۆزەنجىدىن ھېساب ئالغەن. 7 ئەمدى، ئۇ ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل جەمەت قۇچۇن كۆزەنجى دەپ بېكىتكەنمەن، سەن مېنىڭ ئاغزىمدىن خەۋەر ئاڭلاپ، ئۇلارغا مەندىن ئاگاھ بەتكۈزۈسەن، 8 مەن رەزىل ئادەمگە: «ئۇ رەزىل ئادەم، سەن چوقۇم ئۆلسەن» دېسەم، ۋە ئۆزۈڭمۇ رەزىل بولىدىن ياندۇرۇشقا سۆز قىلماي ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىساڭ، ئۇ رەزىل ئۆز قەبىھلىكىدە ئۆلدى، بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالغەن. 9 بىراق سەن رەزىل بولىدىن يېنىش توغۇرلۇق ئاگاھلاندۇرساڭ، ئۇ بولىدىن يانمىسا، ئۇ ئۆز قەبىھلىكىدە ئۆلدى، بىراق ئۆزۈڭمۇ ئۆز

مەن زېمىنى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلمەن، ئۇنىڭ كۈچىدىن بولغان پەخىرى يوقلىدۇ؛ ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى ۋەيرانە بولىدۇكى، ئۇلاردىن ئۆتكۈچى ھېچبىر ئادەم بولمايدۇ. 29 ئۇلارنىڭ يۈرگۈزگەن پىرىگىنچىلىك قىلىشلىرى تۈپەيلىدىن مەن زېمىنى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلغىنىدا ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگارى ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 30 - ئەمدى سەن بولساڭ، ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرتۇڭدىكىلەر ھەردايم سېنى ئاغزاغغا ئېلىپ ئويلىرىنىڭ ئاملىرىنىڭ پېنىدا ۋە دەروازىلاردا سۆزلەپ بىر-بىرىگە ھەم ھەرىرى ئۆز قېرىندىشىغا سەن توغرىدا ئۇقۇق: «قېنى بېرىپ، پەرۋەردىگاردىن نېمە سۆز باركىن، ئاڭلاپ كېلەيلى!» - دەيدۇ. 31 ئۇلار جامائەت سۈپىتىدە پېنىڭغا كېلىپ، مېنىڭ خەلقىمنىڭ سۈپىتىدە ئالدىڭدا ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار سۆزلىرىڭنى ئاڭلايدۇ، بىراق ئۇلارغا ئەمەل قىلمايدۇ، ئۇلار ئاغزى بىلەن ساڭا مۇھەببەت كۆرسىتىدۇ، بىراق كۆڭلى ھارام مەنەپەئەتكە تارتىدۇ، 32 مانا، سەن ئۇلار ئۈچۈن پەقەت يېقىملىق ئاۋاز بىلەن، سازلىرى ئۇلارنى تەڭشىلىپ ئېيتىلغان مۇھەببەت ناخشىسىدىن، خالاس، ئۇلار سۆزلىرىڭنى ئاڭلايدۇ، بىراق ئۇلارغا ئەمەل قىلمايدۇ. 33 ئەمدى بۇنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدا (ئۇ پەرىھەق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى!) ئۇلار بىر پەيغەمبەرنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بولغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ.

34

ۋە پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ ئىسرائىلنى باققۇچى پادىچىلارنى ئەيىبلەپ مۇنداق دېگەن: - پادىچىلارغا مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگارى مۇنداق دەيدۇ: - ئۆزلىرىڭلار بېشارەت ئىسرائىلنىڭ پادىچىرىنىڭ ئالغىغا ئاي! پادىچىلارنىڭ پادىسىنى ئوزۇقلاندۇرۇش كېرەك ئەمەسمۇ؟ 3 سىلەر يېغىنى ئوزۇقلار بەيسىلەر، بۇنىڭنى ئوزۇقلار كېيىسىلەر، بوردالغان ئېسىل مالى سويۇسىلەر، لېكىن قويلارنى باقمايسىلەر. 4 ئاجىزلىرى كۈچەيتىدىكىلەر، كېسەللەرنى ساقايتىدىكىلەر، زەخمىلىگەنلەرنى تېكىپ قويمىدىكىلەر، تارقىلىپ كەتكەنلەرنى قايتۇرۇپ ئەكەلمىدىكىلەر، ئېزىپ كەتكەنلەرنى ئەزدەپ بامىدىكىلەر، ئەكسىچە سىلەر زورلۇق-زۇمۇتلۇق ۋە رەھىمسىزلىك بىلەن ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈپ كەلگەنسىلەر. 5 ئۇلار پادىچىسىز بولۇپ تارقىلىپ كەتتى؛ ئۇلار تارقىلىپ كېتىپ دادىدىكى بارلىق ھاياتلارغا ئوزۇق بولۇپ كەتتى. 6 مېنىڭ قويلىرىم بارلىق تاغلار ئارىسىدىن، ھەر يۇقىرى ئېگىزلىك ئۈستىدە تېنەپ كەتتى؛ مېنىڭ قويلىرىم پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارقىپ كەتتى، بىراق ئۇلارنى تېپىشقا تېرىشقىچى ياكى ئىزدىگۈچى يوق ئىدى. 7 شۇڭا، ئى پادىچىلار، پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: 8 - مەن ھايات بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگارى، - قويلرىمنىڭ پادىچىسى بولغاچقا، ئۇلار ئوۋ بولۇپ قالدى، دادىدىكى ھەرىر ھاياتقا ئوزۇق بولدى؛ چۈنكى مېنىڭ پادىچىلىرىم ئوز پادامىنى ئەزدەيدۇ، ئۇلار پەقەت ئۆزلىرىنى باقىدۇ، مېنىڭ قويلرىمنى باقىدۇ. 9 - شۇڭا، ئى پادىچىلار، پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! 10 رەب پەرۋەردىگارى مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن پادىچىلارغا قارشىمەن، مەن ئۆز قويلرىمنىڭ ھېسابىنى ئۇلاردىن ئالغەن. ۋە ئۇلارنى پادىچى بېقىشتىن توختىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن پادىچىلار ئۆزلىرىنىمۇ باقىدۇ، ۋە مەن قويلرىمنى ئۇلارغا يەنە ئوزۇق بولمىسۇن ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن قۇتۇلدۇرۇمەن. 11 چۈنكى رەب پەرۋەردىگارى مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئۆزۈم ئۆز قويلرىمنى ئەزدەپ ئۇلارنىڭ ھالىنى سورايەن؛ 12 پادىچى ئۆزىنىڭ قويلرىنى ئارىسىدا، تاراپ كەتكەن قويلارنى تېپىپ باققاندا، مەنمۇ قويلرىمنى ئەزدەپ باقمەن؛ ئۇلار بۇلۇتلۇق قاراڭغۇ كۈندە تارىلىپ كەتكەن ھەرىر جايلىرىدىن مەن ئۇلارنى قۇتۇلدۇرغەنمەن. 13 مەن ئۇلارنى خەلقلەردىن تېپكەنمەن، ئۇلارنى ئەمەلگە ئالغەندىن بېغىمەن، ئۆز زېمىنىغا ئاپىرەنمەن؛

مەن ئۇلارنى ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە، ئېرىق-ئۆستەڭلەر بويىدا ۋە زېمىندىكى بارلىق تۇرالغۇ جايلىرىدا باقمەن؛ 14 مەن ئۇلارنى ئېسىل چىمە تاردا باقمەن؛ ئىسرائىل تاغلىرى ئۇلارنىڭ يايلىقى بولدى، ئۇلار شۇ يەردە ئوبدان يايلاقتا ياتىدۇ؛ ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە، مۇنبەت چىمە تاردا ئوزۇقلىنىدۇ. 15 مەن ئۆزۈم ئۆز پادامىنى باقمەن، ئۇلارنى يانتۇزغەنمەن، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگارى. 16 - مەن يولدىن تېنەپ كەتكەنلەرنى ئەزدەيمەن، تارقىلىپ كەتكەنلەرنى قايتۇرغەنمەن؛ زەخمىلىگەنلەرنى تېكىپ قويغەنمەن، ئاجىزلىرىنى كۈچەيتىمەن، بىراق سەمىرىگەنلەر ۋە كۈچلۈكلەرنى يوقىتىمەن؛ پادامى ئادالەت بىلەن باقمەن. 17 ئەمدى سىلەرگە كەلسەم، ئى مېنىڭ پادام، رەب پەرۋەردىگارى مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن قوي ۋە قوي ئارىسىدا، قوچقارلار ۋە تېكلىر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. 18 ئەمدى سىلەرنىڭ ياخشى چىمە تارنى يېگىنلار ئارقىلىق، چىمەندىكى قالغان ئوت-چۆپلەرنى ئايلاڭلىرىڭلار بىلەن چەپلەپ تېشىڭلار كېرەككۇ؟ سىلەر سۇيۇسۇزۇك سۇلاردىن ئىچكىدىن كېيىن، قالغىنىنى ئايلاڭلىرىڭلار بىلەن لېيىتۈپ تېشىڭلار كېرەككۇ؟ 19 شۇڭا مېنىڭ قويلرىمغا سىلەرنىڭ ئايلاڭلىرىڭلار چەپلەپ تېكىنى. يېتىشتىن، ئايلاڭلىرىڭلار دەسسەپ لېيىتۈپ تېكىنى يېتىشتىن باشقا ئامال يوق. 20 شۇڭا رەب پەرۋەردىگارى ئۇلارغا مۇنداق دەيدۇ: - مانا مەن، مەن ئۆزۈم سەمىرىگەن قويلار ۋە ئورۇق قويلار ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. 21 چۈنكى سىلەر مۇرە-پايلاشلىرىڭلار بىلەن ئىتتىرىپ، مۇڭگۈزلىرىڭلار بىلەن ئۇلارنى تەرەپ-تەرەپكە تارقىتقۇڭلار كۈچەيتىمەن، 22 - مەن ئۇلارنى يەنە ئوۋ ئويىڭىنى بولمىسۇن دەپ ئۆز پادامىنى قۇتقۇزغەنمەن، ۋە مەن قوي ۋە قوي ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. 23 مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بىر پادىچىنى ئىكەيمەن، ئۇ ئۇلارنى باقىدۇ، ئۇ بولسا مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت، ئۇ ئۇلارنى بېقىپ، ئۇلارغا پادىچى بولدى؛ 24 ۋە مەنكى پەرۋەردىگارى ئۇلارنىڭ خۇداسى بولغەن، مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلار ئارىسىدا ئەمىر بولدى؛ مەنكى پەرۋەردىگارى شۇنداق سۆز قىلدىم. 25 مەن ئۇلار بىلەن ئامان-خاتىرەملىك بېغىشلايدىغان ئەھدىنى تۈزۈپ، يېرىتقۇچ ھاياتلارنى زېمىندىن ئۆتكۈتتەمەن، ئۇلار بىخەتەر بولۇپ جاڭگالدا ئۆرۈدۈ، ئورمانلىقلاردا قونۇپ ئۇخلايدۇ. 26 مەن ئۇلارنى ھەم ئېگىزلىكىم ئەتراپىدىكى جايلارنى بەرىكەتلىك قىلىمەن؛ يامغۇر-يېغىنلارنى ئۆز پەسلىدە ياغدۇرغەنمەن، بۇلار بەرىكەتلىك يامغۇرلار بولىدۇ. 27 دادىدىكى دەرەخلەر مېۋىلىرىنى، ئېتراق ئۆندۈرمىلىرىنى بېرىدۇ؛ ئۇلار ئۆز زېمىنىدا بىخەتەر ئۆرۈدۈ، مەن ئۇلارنىڭ بويۇن-ئۆزۈق-ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ، ئۇلارنى قوللۇققا ئېتىقانلارنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرغىنىمدا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگارى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. 28 ئۇلار يەنە ئەللەرگە ئوۋ بولمايدۇ، يەر يۈزىدىكى ھاياتلار يەنە ئۇلارنى بەۋەتمەيدۇ؛ ئۇلار بىخەتەر ئۆرۈدۈ، ھېچكىم ئۇلارنى قورقاتمايدۇ. 29 مەن ئۇلار ئۈچۈن داڭقى چىققان ئالاھىدە بىر بوستانلىق جايىنى تەمىنلەيمەن؛ ئۇلار قايتىدىن زېمىندا ئاچارچىلىقتا يېگەپ قالمايدۇ، ياكى قايتىدىن ئەللەرنىڭ مازاق ئويىڭىنى بولمايدۇ. 30 ئاندىن ئۇلار مەنكى پەرۋەردىگارى خۇداسىنىڭ ئۇلار بىلەن بىللە بولغانلىقىنى ۋە ئۆزلىرىنىڭ، يەنى ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مېنىڭ خەلقىم بولغانلىقىنى بىلىپ يېتىدۇ. - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگارى. 31 - ئەمدى سىلەر بولساڭلار، ئى مېنىڭ قويلرىم، مېنىڭ چىمە تارمىدىكى قويلرىم، ئىنسانلار دۇرۇسلىرى، خالاس، مەن بولسام سىلەرنىڭ خۇداپىگارىدۇرەنمەن. - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگارى.

35

ۋە پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: 2 ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى سېتىپ تېغىغا قارىتىپ، بېشارەت بېرىپ ئۇنى ئەيىبلەپ مۇنداق دېگەن: - 3 رەب پەرۋەردىگارى مۇنداق دەيدۇ: - «مانا، ئى سېتىپ،

مەن ساڭا قارشىمەن، مەن قولۇمنى ئۈستىڭگە تۇزار تىپ، سېنى بەرۋەيرانە ۋە جۈل-باياۋان قىلىمەن. 4 مەن شەھەرلىرىڭنى خارابە قىلىۋېتىمەن، ۋە سەن ۋەيرانە بولىسەن؛ ئاندىن سەن مېنىڭ بەرۋەردىڭار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ بېتىسەن. 5 چۈنكى سەن مەڭگۈگە ئۈچمەنلىك ساقلاپ كەلگەنسەن، ئىسرائىلنىڭ يېشىغا كۆپلەپ چۈشكەن كۈندە، قەھىلەنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، ئۇلارنى قىلىچ كۈچىگە تاپشۇرۇپ بەرگەنلىكىڭ تۈپەيلىدىن، 6 شۇڭا مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب بەرۋەردىڭار، - مەن ساڭا قان تۈكۈلۈشى بېكىتتىم، قان سېنى قوغلايدۇ. سەن قان تۈكۈشتىن نەپەتلىگەنلىكىڭ تۈپەيلىدىن، ئەمدى قان سېنى قوغلاپ يۈرىدۇ. 7 مەن سېنى تېخى ۋەيرانە ۋە جۈل-باياۋان قىلىپ، ئۇنىڭدىن بېسىپ تۆتكۈچى ھەم ئۇنىڭغا قايتقۇچى ئۈزۈپ تاشلايمەن. 8 مەن ئۇنىڭ تاغلىرىنى ئۆلتۈرۈلگەنلىرى بىلەن تەلدۈرىمەن، سېنىڭ ئېگىزلىكلىرىڭدە، سېنىڭ جىلغىلىرىڭدا، سېنىڭ بارلىق جىرائىرىڭدا قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر يىقىلىدۇ. 9 مەن سېنى مەڭگۈگە ۋەيرانە قىلىمەن، سېنىڭ شەھەرلىرىڭ ئادەمزاڭسىز بولىدۇ؛ ۋە سەلەر مېنىڭ بەرۋەردىڭار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ بېتىسەنلەر. 10 - چۈنكى سەن: «بۇ ئىككى ئەل، ئىككى مەملىكەت مېنىڭكى بولىدۇ، بىز ئۇلارغا ئىگە بولىمىز» دېگەننىڭ تۈپەيلىدىن - گەرچە مەن بەرۋەردىڭار شۇ يەردە بولغان بولساممۇ، 11 ئەمدى مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب بەرۋەردىڭار، - مەن سېنىڭ نەپىتىڭنى چىققان ئاچچىڭنى بويچە ۋە ھەستىڭنى بويچە ساڭا مۇئامىلە قىلىمەن، مەن ئۈستىڭگە مۇكۈم قىلىپ جازالىنىم بىلەن، مەن ئۇلار ئارىسىدا ئۈزۈمنى كۆرسىتىمەن. 12 شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئىسرائىل تاغلىرىغا قاراپ: «ئۇلار ۋەيران بولدى، ئۇلار بىزگە يەم بولۇشقا تەقدىم قىلىندى» دېگەن بارلىق ھاقارەتلىرىڭنى مەن بەرۋەردىڭارنىڭ ئاڭغىنىمى سەنلەر تونۇپ بېتىسەنلەر. 13 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاغزىڭلاردا سەلەر ماڭا قارشى چىقىپ تۇرۇڭلارنى چوڭ كۆرسىتىپ، ماڭا كۆيۈرۈك قىلغان سۆزۈڭلەرنى كۆپەيتكەنلىرىڭلەر، مەن ئۇلارنى ئاڭلىدىم. 14 شۇڭا رەب بەرۋەردىڭار مۇنداق دەيدۇ: - پۈتكۈل يەريۈزى شادلىنىپ كەتكەندە، مەن سېنى ۋەيرانە قىلىمەن. 15 ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مىراسى ۋەيران قىلىنغاندا بۇنىڭدىن سەن شادلىنىڭدەك، مەنمۇ ساڭا شۇنداق قىلىمەن، سەنمۇ، ئۇ سېنى تېغى ۋە بارلىق ئېدوم - سەلەرنىڭ بارلىقلىرىغا ۋەيرانە بولىدۇ؛ ۋە [ئېدومىيلار] مېنىڭ بەرۋەردىڭار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ بېتىدۇ».

36

ئەمدى سەن، ئۇ ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل تاغلىرىغا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: - ئىسرائىل تاغلىرى، بەرۋەردىڭارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: - 2 رەب بەرۋەردىڭار مۇنداق دەيدۇ: - دۈشمەننىڭ سەلەرگە قاراپ: «ۋاھ! مەڭگۈ يۇقىرى جايلار بىزگە تەئەللۇق بولدى!» دېگەن تۈپەيلىدىن، 3 شۇڭا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: - رەب بەرۋەردىڭار مۇنداق دەيدۇ: - بەرھەق، چۈنكى ئۇلار سەلەرنى ۋەيرانە قىلىپ، ئەللەردىن قالغانلىرىغا تەۋە قىلىشقا ھەريادىن سەلەرنى تەرگەنلىكى تۈپەيلىدىن، ۋە سەلەر ئەللەر ئارىسىدا سۆز-چۈچەك ۋە تۆھمەت ئويىيىكى بولۇپ قالغانلىقىڭلاردىن، 4 ئەمدى شۇڭا، ئۇ ئىسرائىل تاغلىرى، رەب بەرۋەردىڭارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: - رەب بەرۋەردىڭار ئەللەردىن قالغانلىرىغا ئولجا ھەم مازاق ئويىيىكى بولۇپ قالغان تاغلار، ئېگىزلىكلەر، جىرائار ۋە جىلغىلارغا، ۋەيران بولغان خارابىلەر ۋە تاشلىۋېتىلگەن شەھەرلەرگە مۇنداق دەيدۇ: - 5 شۇڭا رەب بەرۋەردىڭار مۇنداق دەيدۇ: - خۇشال بولۇشۇپ قەلبىدىكى پۈتۈن ئۈچمەنلىكى بىلەن مېنىڭ زېمىنىم ئۆزلىرىگە تەئەللۇق بولۇشقا بېكىتتىم، ئۇنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋالاي دېگەن ئەللەردىن قالغانلىرىغا ۋە ئېدومدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە بەرھەق، مەن

سەلەر پاك بولسىلەر. سەلەرنى ھەممە پاسكىنىلىقلىرىدىن ۋە بۇتلەرگىلاردىن پاكلايمەن. 26 مەن سەلەرگە يېڭى قەلب بېرىمەن، ئىچكىلارغا يېڭى بىر روھ سالغەن؛ تېنىكلاردىكى تاش بۇرەكنى ئېلىپ تاشلاپ، مېھرىلىك بىر قەلبنى ئاتا قىلىمەن. 27 مېنىڭ روھىمنى ئىچكىلارغا كىرگۈزۈپ، سەلەرنى ئەمىر-پەرمانلىرىم بويىچە ماڭغۇزىمەن، مۇكەممەلەرنى تۇتقۇزىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا ئەمەل قىلىسىلەر؛ 28 سەلەر مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ياشايسىلەر؛ مېنىڭ قۇمۇم بولسىلەر، مەن سەلەرنىڭ خۇدايىكلار بولمەن. 29 مەن سەلەرنى بارلىق پاسكىنچىلىكتىن قۇتقۇزىمەن؛ مەن بۇغداينى ئاۋۋۇن بولۇشقا بۇيرۇيمەن؛ ئۈستۈڭلەرگە ھېچ ئاچارچىلىقنى قويمىمەن؛ 30 مەن دەرهەلەرنىڭ مېۋىسىنى ۋە تېنىزىدىكى مەھسۇلاتلارنى ئاۋۋۇمەتكى، سەلەر ئاچارچىلىق تۈپەيلىدىن ئەللەر ئارىسىدا شەرەمەندە بولمايسىلەر. 31 سەلەر رەزىل يوللىرىڭلار ۋە ئاچار قېلىشلىرىڭلارنى ئەسلىپ، قەبىھلىكلەرڭلار ۋە بىرگىنچىلىك قىلغانلىرىڭلار ئۈچۈن ئۆز-ئۆزۈڭلاردىن يىگىنسىلەر. 32 سەلەرگە مەلۇم بولسۇنكى، بۇ تېشى قىلىش سەلەر ئۈچۈن ئەمەس؛ - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار؛ - ئۆز يوللىرىڭلار ئۈچۈن خىجىل بولۇپ شەرەمەندە بولۇڭلار؛ ئى ئىسرائىل جەمەتى. 33 - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن قەبىھلىكلەردىن پاكلىغان كۈندە، مەن شەھەرلەرنى ئاھالىلىك قىلىمەن، خارابە قالغان جايلازمۇ قايتىدىن قۇرۇلىدۇ. 34 ۋەيران قىلىنغان زېمىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان ھەربىرنىڭ كۆز ئالدىدا ۋەيرانە كۆرۈنمىسۇ، ئۇ قايتىدىن تېرىلىدۇ. 35 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «بۇ ۋەيران قىلىنغان زېمىن خۇددى ئېرەم باغچىسىدەك بولدى؛ خارابە، ۋەيران قىلىنغان شەھەرلەر ھازىر مۇستەھكەملەندى، ئاھالىلىك بولدى» - دەيدۇ. 36 ۋە ئەتراپىدا قالغان ئەللەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ بۇلۇغان جايلىرىنى قۇرغۇچى ھەم ۋەيرانە قىلىنغان يەرلەرنى قايتىدىن تېرىغۇچى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم؛ بۇنىڭغا ئەمەل قىلىمەن. 37 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن يەنىلا ئىسرائىلنىڭ جەمەتنىڭ بۇ ئىشلارنى تەلپىدىغان دۇئا-تلاۋەتلىرىگە ئىجابەت قىلغۇچى بولمەن؛ مەن قوي پادىسىدەك ئۇلارنىڭ ئادەملىرىنى ئاۋۋۇمەن؛ 38 مۇقەددەس دەپ ئايرىلغان قۇربانلىق قوي پادىسىدەك، يېكەنلىگە ھېيت-بايراملارغا بېغىشلانغان قوي پادىسى يېرۇسالېمغا تولدۇرۇلغاندەك، خارابە بولغان شەھەرلەر قايتىدىن ئادەم پادىسى بىلەن تولدۇرۇلۇدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىدۇ.

37

پەرۋەردىگارنىڭ قولى ۋۇجۇدۇمغا قوندى؛ پەرۋەردىگار مېنى روھى بىلەن كۆتۈرۈپ چىقىپ، بىر جىلغىنىڭ ئۇيغۇرسىغا تۇرغۇزدى؛ ئۇ يەر سۆڭەكلەرگە تولدى. 2 ئۇ مېنى سۆڭەكلەر ئەتراپىدىن ئۇياق-بۇياققا ئۆتكۈزدى؛ مانا، بۇ ئوچۇق جىلغىدا [سۆڭەكلەر] ئىنتايىن نۇرغۇن ئىدى؛ ۋە مانا، ئۇلار ئىنتايىن قۇرۇپ كەتكەنىدى. 3 ئۇ مەندىن: - ئى ئىسنان ئوغلى، بۇ سۆڭەكلەر قايتىدىن ياشانمادۇ؟ - دەپ سورىدى. مەن: - ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن بىلىسەن، - دېدىم. 4 ئۇ ماڭا: ئى ئىسنان ئوغلى، بۇ سۆڭەكلەر ئۈستىگە بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: «ئى قۇرۇق سۆڭەكلەر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار!» 5 رەب پەرۋەردىگار بۇ سۆڭەكلەرگە مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن سەلەرگە بىر روھ-نەپەس كىرگۈزمەن، ۋە سەلەر ھايات بولسىلەر. 6 مەن ئۈستۈڭلەرگە بەي-سىڭىرلەرنى سالغەن، سەلەرنى تېرە بىلەن ياپمەن، سەلەرگە روھ-نەپەس كىرگۈزمەن؛ ۋە سەلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. 7 شۇڭا مەن بۇيرۇلغىنى بويىچە بېشارەت بەردىم؛ مەن بېشارەت بېرىشىمگە، بىر شاقۇن كۆتۈرۈلدى، مانا جالاق-جۇلاق بىر ئاۋاز ئاڭلاندى، سۆڭەكلەر جىپىلىشىپ، بىر-بىرىگە قوشۇلدى. 8 مەن كۆردۈم، مانا، بەي-

سىڭىرلەر ۋە ئەت ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كېلىپ ئۇلارنى قاپلىدى؛ بىراق ئۇلاردا ھېچ روھ-نەپەس بولمىدى. 9 ئۇ ماڭا: - ئى ئىسنان ئوغلى، روھ-نەپەسكە بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: تۆت تەرەپتىن شامال كەلگەنلىكى بىلەن، ئى روھ-نەپەس، ۋە مۇشۇ تۈتۈرۈلگەنلەر تەرىپلىسۇن ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بۇلغەن» - دېدى. 10 شۇڭا مەن بۇيرۇلغاندەك بېشارەت بېرىۋىدىم، روھ-نەپەس ئۇلارغا كىردى-دە، ئۇلار ھايات بولۇپ تىك تۇردى - بۈيۈك بىر قوشۇنغا ئايلاندى. 11 ئۇ ماڭا: - ئى ئىسنان ئوغلى، بۇ سۆڭەكلەر بولسا ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن جەمەتىدۇر. مانا، ئۇلار: «بىزنىڭ سۆڭەكلەرىمىز قۇرۇپ كەتتى، ئۈمىدىمىز ئۇزۇلدى؛ بىز تۈگەشتۇق!» - دەيدۇ. 12 شۇڭا بېشارەت بېرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن گۈزۈڭلەرنى ئېچىپ، سەلەرنى گۈزۈڭلەردىن چىقىرمەن، ئى مېنىڭ خەلقىم، سەلەرنى ئىسرائىل زېمىنىغا ئېلىپ كىرمەن؛ 13 مەن گۈزۈڭلەرنى ئاچقىنىمدا، سەلەرنى گۈزۈڭلەردىن چىقارغىنىمدا، ئى مېنىڭ خەلقىم، سەلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. 14 ۋە مەن ئۆز روھىمنى سەلەرگە كىرگۈزمەن، سەلەر ھايات بولسىلەر؛ ۋە مەن سەلەرنى ئۆز زېمىنڭلاردا تۇرغۇزمەن؛ سەلەر مەنكى پەرۋەردىگارنى شۇنداق سۆزنى قىلىپ، شۇنى ئادا قىلدى؛ دەپ بىلىپ يېتىسىلەر». 15 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 16 ئى ئىسنان ئوغلى، بىر تايماقنى ئېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە «يەھۇدا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان ئىسرائىل ئۇلار ئۈچۈن» دەپ يازغىن؛ يەنە بىر تايماقنى ئېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە «ئەفرات ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتلىكلەر ئۈچۈن» دەپ يازغىن؛ 17 ۋە ئۇلارنى بىر-بىرىگە ئۇلاپ قوي؛ ئۇلار قولىڭدا بولسۇن. 18 خەلقىمىدە سەندىن: «بۇ ئىشلار بىلەن تېنى چۈشەندۈرمەيچى بىزگە دەپ بەرمەمسەن؟» دەپ سورىسا، 19 ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن ئەفراتنىڭ ۋە ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغان ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ قولى تۇتقان يۇسۇپنىڭ تايىقىنى ئېلىپ، ئۇنى يەھۇدانىڭ تايىقىغا قوشۇپ ئۇلاپ، ئۇلارنى بىرلا تايماق قىلىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ قولىمدا بىر تايماق بولىدۇ. 20 سەن يازغان تايماقلارنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا قولىڭدا تۇتۇپ ئۇلارغا شۇنداق دېگەن: - 21 «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن ئىسرائىل بالىلىرىنى بارغان ئەللەر ئارىسىدىن ئېلىپ، ئۇلارنى ھەربىي يىغىن ئۆز زېمىنىغا ئېچىمەن. 22 مەن ئۇلارنى ئىسرائىل تاغلىرىنىڭ ئۈستىدە بىر ئەل قىلىمەن؛ بىر پادىشاھ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە پادىشاھ بولىدۇ؛ ئۇلار قايتىدىن ئىككى ئەل بولمايدۇ، ياكى قايتىدىن ئىككى پادىشاھلىققا ھېچ بۆلۈنمەيدۇ. 23 ئۇلار ئۆزلىرىنى قايتىدىن ئۇلارنىڭ مەبۇدىلىرى، لەنەتلىك ئىشلىرى ياكى تاسىيلىقلىرىنىڭ ھېچقايسىسى بىلەن ھېچ بۆلۈنمەيدۇ؛ مەن ئۇلارنى گۇناھ ئۆتكۈزگەن ئولتۇراقلاشقان جايلاردىن قۇتقۇزۇپ، ئۇلارنى پاكلايدۇرمەن؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولمەن. 24 ۋە مېنىڭ قۇلام داۋۇت ئۇلارغا پادىشاھ بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ بىرلا پادىچىسى بولىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ مۇكەممەلەردە مېڭىپ، مېنىڭ بەلگىلىمىرىمنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدۇ. 25 ئۇلار مېنىڭ قۇلام ياقۇغا تەقدىم قىلغان، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئۇرۇپ كەلگەن زېمىندا تۇرىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭدا تۇرىدۇ - ئۇلار، ئۇلارنىڭ بالىلىرى، ۋە بالىلارنىڭ بالىلىرى مەڭگۈ تۇرىدۇ - مېنىڭ قۇلام داۋۇت ئۇلارنىڭ شاھزادىسى بولىدۇ. 26 مەن ئۇلار بىلەن تامان-خاتىرەملىك بېغىشلايدىغان بىر ئەھدە تۈزمەن؛ بۇ ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە بولىدۇ؛ مەن ئۇلارنى جايدا ماكانلاشتۇرۇپ ئاۋۋۇمەن؛ ۋە مېنىڭ مۇقەددەس جايىنى ئۇلار ئارىسىغا مەڭگۈگە تىكلەيمەن. 27 مېنىڭ ئۇلارغا جايىم ئۇلاردا بولىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. 28 مېنىڭ پاك-مۇقەددەس جايىم

ئۇلار ئارىسىدا مەڭگۈگە تىكلەنگەندە، ئەمدى ئەللەر ئۈزۈم پەرۋەردىگارىڭ ئىسرائىلنى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ».

38

پەرۋەردىگارىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى ماڭگى زېمىندىكى روش، مەشەك ۋە تۇپاننىڭ ئەمرى گونغا قارىتىپ تۇنى ئەيىلەپ بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگىن: 3 رەب پەرۋەردىگارىڭ شۇنداق دەيدۇ: «مانا، ئۇ گونگ، روش، مەشەك ۋە تۇپاننىڭ ئەمرى، مەن ساڭا قارىشىمەن؛ 4 مەن سېنى ئارقىڭغا ياندۇرۇپ، ئېڭىڭگە ئىلەكلەرنى سېلىپ، سەن ۋە پۈتۈن قوشۇڭنى - ئاتلار ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەرنى، ھەممىسى تولۇق قوراللانغان، سىپار-قالغانلارنى كۆتۈرگەن، قىلچ تۇتقان توپ-توپ كىشىلەرنى جەڭگە چىقىرىمەن؛ 5 پارس، ئېفىئوپىيە ۋە پۇت، ھەممىسى قالغان-دۇيۇغا بىلەن قوراللىنىدۇ 6 - گومېر ۋە تۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، شىمالنىڭ ئەڭ قەبرىدىن كەلگەن تورگامەھ جەمەتى ۋە تۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، بۇ كۆپ ئەللەر ساڭا ھەمراھ بولۇپ بىللە بولىدۇ. 7 ئۆزۈڭنى تەييارلا، سەن ۋە ساڭا يىغىلغان بارلىق توپ-توپ ئادەملەرنى تەييارلانغان يېتىدا بول، سەن ئۇلارغا نازارەتچىلىك قىلىسەن. 8 كۆپ كۈنلەردىن كېيىن سەن [جەڭگە] چاقىرىلسەن، سەن ئاخىرقى يىللاردا قىلىچىن قۇتقۇزۇلغان، كۆپ ئەللەردىن يىغىلغان خەلقنىڭ زېمىنىغا، يەنى ئۆزۈڭدىن بېرى ۋەيران قىلىنپ كەلگەن ئىسرائىل تاغلىرىغا ھۇجۇم قىلىسەن، تۇنىڭ خەلقى ئەللەردىن يىغىلغان بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئامان-ئېسەن تۇرىۋېرىدۇ، 9 سەن، بارلىق توپ ئادەملەرنىڭ ۋە ساڭا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر بىلەن بىللە ئالغا بېسىپ، بوران چاپقۇندەك كېلىسەن، سەن يەر يۈزىنى قاپلىغان بۇلۇتتەك بولىسەن». 10 رەب پەرۋەردىگارىڭ مۇنداق دەيدۇ: «شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، كۆڭلۈڭگە باشقىچە خىياللار كىرىپ، سەن رەزىل-ھىيلە-ئەيرەڭنى ئويلاپ چىقىسەن؛ 11 سەن: «مەن سېنى بىز-كەنتلەر جايلاشقان زېمىنغا بېسىپ كىرىمەن، مەن ئامان-ئېسەن تۇرۇۋاتقان خەلققە يېقىنلىشىمەن» - ئۇلارنىڭ ھەممىسى سېنى بىلىسەن، ئاقاقسىز ۋە دەروازىسىز تۇرۇۋاتىدۇ»، دەيسەن، 12 «شۇنىڭ بىلەن ئوچىلارنى ئېلىپ، بۇلاڭ-تالاڭ قىلىسەن، قولىمنى ئەسلىدە ۋەيران بولۇپ ئەمەللىكتە ماكانلىق بولغان جايلاغا، ئەللەردىن يىغىلغان، مال-دۇنياغا ئىگە بولغان، دۇنيانىڭ كىندىكىدە ياشاۋاتقان خەلققە قارشى قىلىمەن. 13 شۇ تاپتا شېبا، دېدان، تارشىشتىكى سودىگەرلەر بارلىق ياش شىرلىرى بىلەن سەندىن: «سەن ئوچلا ئېلىشقا كەلدىڭمۇ؟ سەن توپ-توپ ئادەملەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋېلىشقا - ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ كېتىشكە، مال-دۇنيانى ئېلىپ كېتىشكە، زور بىر ئوچىغا ئېرىشىۋېلىشقا يېغدىڭمۇ؟» - دەپ سورايدۇ. 14 شۇڭا بېشارەت بەرگەن، ئۇ ئىنسان ئوغلى، گونغا شۇنداق دېگىن: - رەب پەرۋەردىگارىڭ شۇنداق دەيدۇ: - مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىل ئامان-ئېسەن بولىدىغان كۈننى، سەن بىلىپ يەتمەسەن؟ 15 سەن ئۆز جايىڭدىن، يەنى شىمالنىڭ ئەڭ چەت جايىدىن چىقىسەن، سەن ۋە ساڭا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر، ھەممىسى ئاتلىق بولۇپ، توپ-توپ ئادەملەر، چوڭ قوشۇن بولىسەن. 16 سەن يەر يۈزىنى قاپلىغان بۇلۇتتەك خەلقىم ئىسرائىلغا قارشى چىقىسەن - بۇ ئاخىرقى زامانلاردا بولىدۇ - مەن سېنى ئۆز زېمىنىغا قارشىلىشقا چىقىرىمەن؛ شۇنداق قىلىپ مەن سەن ئارقىلىق، ئۇ گونگ، ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكەندە، ئۇلار مېنى تونۇيدۇ، 17 - ئۈچۈن بىر ئورۇننى بېرىمەن، بۇ يەرلىك بولسا ئۆتكۈچلەرنىڭ يولىنى توسىدۇ؛ ئۇلار شۇ يەردە گونگ ۋە تۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىنى كۆمىدۇ؛ ئۇ ئىسرائىلدىكى بەيغەمبەرلەر ئارقىلىق بېشارەت قىلغان بىرىسى سەن ئەمەسمۇ؟ ئۇلار شۇ كۈنلەردە، شۇنداقلا كۆپ يىللاردىن بېرى، مېنىڭ سېنى خەلقىمگە

39

«ئەمدى سەن، ئۇ ئىنسان ئوغلى، گونگنى ئەيىلەپ بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگىن: - رەب پەرۋەردىگارىڭ شۇنداق دەيدۇ: - مانا، ئۇ گونگ، روش، مەشەك ۋە تۇپاننىڭ ئەمرى، مەن ساڭا قارىشىمەن؛ 2 مەن سېنى ئارقىڭغا ياندۇرۇپ، يېتىكەپ، سېنى شىمالنىڭ ئەڭ قەبرىدىن چىقىرىمەن، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى ئۈستىگە تاجاۋۇز قىلدۇرىمەن؛ 3 مەن ئوقيايىڭنى سول قولىڭدىن ئۆرۈپ تاشلىغۇزۇپتەنمەن، ئوقيايىڭنى ئوڭ قولىڭدىن چۈشۈرۈپتەنمەن؛ 4 سەن ئىسرائىل تاغلىرىنىڭ ئۈستىگە يىقىلسەن، سەن ۋە سېنىڭ بارلىق قوشۇنلارنىڭ، ساڭا ھەمراھ بولغان ئەللەر يىقىلسىلەر؛ مەن سېنى بارلىق يېرىتقۇچ ئۇچار-قاتانلارغا گۆش، دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا ئۇ بولۇشقا تەقدىم قىلىم. 5 سەن دالادا يىقىلسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلىم، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگارىڭ. 6 مەن ماڭگى ئۈستىگە ۋە دېڭىز بويىدا ئامان-ئېسەن تۇرغانلارغا ئوت ياغدۇرىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگارىڭ ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 7 مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى خەلقىم ئىسرائىل ئارىسىدا تونۇمەن؛ پاك-مۇقەددەس نامىمنىڭ قايتىدىن بۇلغىنىشقا قەتئىي يول قويمىمەن؛ ئەللەر مېنىڭ پەرۋەردىگارىڭ، ئىسرائىلدا تۇرغان مۇقەددەس بولغۇچىسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. 8 مانا، ئۇ كېلىدۇ! بۇ ئىشلار چوقۇم بولىدۇ؛ - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگارىڭ، - بۇ دەل مەن ئېيتقان كۈندۈر. 9 ئىسرائىل شەھەرلىرىدە تۇرۇۋاتقانلار چىقىپ قوراللارنى، جىملىدىن سىپار-قاتانلار، ئوقيايلار، توماقلار ۋە نەيزىلەرنى كۆيدۈرۈپ ئوت قالايدۇ - ئۇلار بۇلار بىلەن يەتتە يىل ئوت قالايدۇ. 10 دالادىن ھېچ ئوتۇن ئېلىنمايدۇ، ئورمانلاردىن ھېچ ياغاچ كېسىلمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار قوراللارنى ئوت قالاشقا ئىشلىتىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىدىن ئوچلا تۇتقانلارنى ئوچلا تۇتىدۇ، ئۆزلىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغانلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگارىڭ. 11 ۋە شۇ كۈندە شۇنداق بولىدۇكى، ئىسرائىل زېمىندىن، يەنى دېڭىزنىڭ شەرقىي قىسمىدىن ئوتدىغانلارنىڭ جىلغىسىدىن گونغاغا بىر يەرلىك بولۇشى ئۈچۈن بىر ئورۇننى بېرىمەن، بۇ يەرلىك بولسا ئۆتكۈچلەرنىڭ يولىنى توسىدۇ؛ ئۇلار شۇ يەردە گونگ ۋە تۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىنى كۆمىدۇ؛ ئۇ ئىسرائىلدىكى بەيغەمبەرلەر ئارقىلىق بېشارەت قىلغان بىرىسى سەن ئەمەسمۇ؟ ئۇلار شۇ كۈنلەردە، شۇنداقلا كۆپ يىللاردىن بېرى، مېنىڭ سېنى خەلقىمگە

خەلق ئۇلارنى بەرلىككە قويدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۈزۈم ئۇلۇغلانغان مۇشۇ كۈنىدە بۇ ئىش ئۇلارغا شەرەپ بولدى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 14 ئۇلار بەرئەنچە ئادەمنى زېمىنى داۋاملىق ئارىلاپ، تاجاۋۇزچىلارنىڭ زېمىن يۈزىدە قالغان جەسەتلەرنى كۆمۈشتەك ئالاھىدە ئىشنى قىلىش ئۈچۈن تاپىدۇ، ئۇلار شۇ يەتتە ئاي تۈگەنگەندە، ئاندىن جەسەتلەرنى ئۆزىدە خىزمىتىنى باشلايدۇ. 15 بۇ «زېمىننى تۈتكۈچىلەر» ئايلىنىپ يۈرىدۇ، ئەگەر بەرسى ئادەمنىڭ ئۆستىشىنى كۆرگەن بولسا، ئۇ ئۇنىڭ يېنىغا بەرلىككە تىكلەيدۇ، «ئۆزىدەپ كۆمگۈچىلەر» ئۇنى ھامون-گوگ جىلغىسىغا دەپنە قىلغۇچە بەلگە تۇرىدۇ. 16 [[جىلغىدا] «ھامونا» دەپ ئاتالغان بىر شەھەر بولدى، ئۇلار شۇ يول بىلەن زېمىننى پاكلايدۇ،» 17 - «ۋە سەن، ئۇ ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: - ھەرقانداق ئۇچار-قاتانلار، دادىكى بارلىق ھاياتلارغا مۇنداق دېگەن: «يىغىلىشىپ كېلىڭلار، مەن سىلەرگە قىلماقچى بولغان قۇربانلىقىغا، يەنى ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە قىلىنغان چوڭ قۇربانلىققا ھەربىدىن جەم بولۇڭلار! سىلەر شۇ يەردە گۆش يەپ، قان ئىچىسىلەر. 18 سىلەر باتۇرلارنىڭ گۆشىنى، يەر يۈزىدىكى شاھزادىلارنىڭ قېنىنى - قوچقىلارنىڭ، ئۆچكىلەرنىڭ، تورپاقلارنىڭ قېنىنى ئىچىسىلەر - ئۇلارنىڭ ھەممىسى باشاندىكى بوردالغان ماللاردۇر! 19 سىلەر مەن سىلەرگە قىلماقچى بولغان قۇربانلىقىدىن، توغۇچە ماي يەپ، توغۇچە قان ئىچىسىلەر! 20 سىلەر داستانىدا ئاتلار ۋە جەڭ خارۋىسىدىكىلەر، باتۇرلار، بارلىق جەننى پائۇنلار بىلەن تۇيۇنسىلەر.» - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 21 - ۋە مەن ئۆز شان-شەرەپىمنى ئەللەر ئارىسىغا كۆرسىتىمەن، بارلىق ئەللەر مېنىڭ يۈرگۈزگەن جازا رەيىنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويغان قولىمنى كۆرىدۇ. 22 ۋە شۇ كۈندىن تارتىپ ئىسرائىل جەمەتى مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىدۇ. 23 ئەللەر ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىلىكى، ماگا ئاسىيلىق قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن سۈرگۈن بولغانلىقىنى بىلىپ يېتىدۇ، مانا، مەن يۈزۈمنى ئۇلاردىن يوشۇرۇپ، ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچىلىق يىقىلدى. 24 ئۇلارنىڭ پاسكىنچىلىقى ۋە ئاسىيلىقلىرى بويىچە مەن ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلدىم، يۈزۈمنى ئۇلاردىن يوشۇردۇم،» 25 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: - مەن ھازىر ياقۇبى سۈرگۈن بولغانلىقىدىن ئەسلىگە قايتۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى ئۈستىگە رەھم قىلىپ، ئۆز پاك-مۇقەددەس نامى ئۈچۈن ئوتلۇق قىزغىنلىقىنى كۆرسىتىمەن. 26 ئۆز زېمىنىدا ئامان-ئېسەن تۇرغىنىدا، ھېچكىم ئۇلارنى قورقۇتمايدىغان چاغ كەلگەندە، مەن ئۇلارنى ئەللەردىن قايتۇرۇپ، دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىنلىرىدىن يىقىنىمدا، ۋە كۆپ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى كۆرسەتكەندە، شۇ چاغدا ئۇلار خىجالىتىنى ۋە مەنەندىن يۈز تۇرۇپ قىلغان ئاسىيلىقنىڭ بارلىق گۇناھىنى كۆتۈرىدۇ، 28 ئۇلار مېنىڭ ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا سۈرگۈن قىلدۇرغانلىقىم تۈپەيلىدىن، ۋە ئاندىن ئۇلاردىن ھېچقايسىسىنى شۇ يەردە قالدۇرماي ئۆز زېمىنىغا يىقىنلىقىم تۈپەيلىدىن، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىدۇ، 29 ۋە مەن يۈزۈمنى ئۇلاردىن قايتا ھېچ يوشۇرمايمەن، چۈنكى مەن ئىسرائىل جەمەتى ئۈستىگە ئۆز روھىمنى قويغان بولمەن، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

40

بىزنىڭ سۈرگۈن بولغانلىقىمىزنىڭ يىگىرمە بەشىنچى يىلى، بىلىنىڭ بېشىدا، ئاينىڭ ئونىنچى كۈنىدە، يەنى شەھەر بۆسۈلگەندىن ئون تۆت يىل كېيىن - دەل ئاشۇ كۈنىدە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمغا قوندى، ۋە ئۇ مېنى [شەھەرگە] ئاپاردى. 2 ئىسرائىل ئالامەت كۆرۈنۈشلەردە ئۆز مېنى ئىسرائىل زېمىنىغا ئاپرىپ، شىتايىن ئېگىز تاغ ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇردى؛

ئوخشاش ئىدى، ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز. 22 ئۇنىڭ دېرىزىلىرى، دالانىلىرى، پالما دەرەخ نەقىشلىرى شەرقتە قارايدىغان دەۋرۋازىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى، كىشىلەر ئۇنىڭ بەتتە باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بىلەن چىقاتتى؛ ئۇنىڭ دالىنى ئىچكىرىگە قارايتتى. 23 ئىچكى ھويلىدا شىمال ۋە شەرقتىكى دەۋرۋازىلارغا ئۇدۇل بىردىن دەۋرۋازە تۇراتتى؛ ئۇ دەۋرۋازىدىن دەۋرۋازىغىچە ئۆلچىدى، يۈز گەز چىقتى. 24 ئۇ مېنى جەنۇب تەرەپكە ئاپاردى، مانا، جەنۇبقىمۇ قارايدىغان بىر دەۋرۋازا بار ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى، دالانىلىرىنى ئۆلچىدى، ئۇلار باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. 25 دەۋرۋازىنىڭ ۋە دالىنىڭ ئەتراپىدىكى دېرىزىلەر باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى، ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 26 ئۇنىڭغا چىقىدىغان بەتتە باسقۇچ بار ئىدى؛ ئۇنىڭ دالىنى ئىچكىرىگە قارايتتى، ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرىدە پالما دەرەخنىڭ نەقىشى بار ئىدى، ئۇ تەرەپتە بىرى، بۇ تەرەپتە بىرى بار ئىدى. 27 ئىچكى ھويلىغا كىرىدىغان، جەنۇبقا قارايدىغان بىر دەۋرۋازا بار ئىدى؛ ئۇ جەنۇبى تەرەپتە دەۋرۋازىدىن دەۋرۋازىغا ئۆلچىدى، يۈز گەز چىقتى. 28 ئۇ مېنى ئىچكى ھويلىغا جەنۇبى دەۋرۋازىدىن ئەكىردى؛ ۋە جەنۇبى دەۋرۋازىنى ئۆلچىدى، ئۇنىڭ ئۆلچەملىرى باشقا دەۋرۋازىلارنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى. 29 ئۇنىڭ ئۇيۇق ئۆيلەرى، ئارىلىق تاملىرى، دالىنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلىرىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى، ئۇنىڭ ۋە دالىنىڭ ئەتراپىدا دېرىزىلەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 30 ئەتراپىدا ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئەتراپىدا دالى بار ئىدى. 31 ئۇنىڭ دالىنى بولسا سىرتقى ھويلىغا قارايتتى، ئۇنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى ئىككى يان تۈۋرۈكىدە پالما دەرەخلىرىنىڭ نەقىشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بار ئىدى. 32 ئۇ مېنى ئىچكى ھويلىدا شەرق تەرەپكە ئاپاردى، ئۇ تەرەپتىكى دەۋرۋازىنى ئۆلچىدى؛ ئۇنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. 33 ئۇنىڭ ئۇيۇق ئۆيلەرى، ئارىلىق تاملىرى، دالىنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلىرىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ۋە دالىنىڭ ئەتراپىدا دېرىزىلەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 34 ئۇنىڭ دالىنى بولسا سىرتقى ھويلىغا قارايتتى؛ ئۇنىڭ [كىرىش ئېغىزىنىڭ] ئۆۋە بۇ تەرەپىدىكى تۈۋرۈكىدە پالما دەرەخلىرىنىڭ نەقىشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بار ئىدى. 35 ئۇ مېنى شىمالىي دەۋرۋازىغا ئاپاردى، ۋە ئۇنى ئۆلچىدى؛ ئۇنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. 36 ئۇنىڭ ئۇيۇق ئۆيلەرى، ئارىلىق تاملىرى، دالانىلىرى [باشقىلىرىغا] ئوخشاش ئىدى؛ ئەتراپىدا دېرىزىلەر بار ئىدى. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، ئۇنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 37 ئۇنىڭ دالىنىڭ تۈۋرۈكلىرى سىرتقى ھويلىغا قارايتتى؛ ئۇنىڭ [كىرىش ئېغىزىدىكى] ئىككى يان تۈۋرۈكىدە پالما دەرەخلىرىنىڭ نەقىشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بار ئىدى. 38 ھەر بىر دەۋرۋازا [ئىككى] تۈۋرۈكىنىڭ پىشىدا ئەشىكىلىك كىچىك ئۆي بار ئىدى، ئۇلار شۇ ئۆيلەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى يۇياتتى. 39 دەۋرۋازىنىڭ دالىنىدا يۇپاندا ئىككىدىن شەرە، يۇپاندا ئىككىدىن شەرە بار ئىدى؛ ئۇلار شەرەلەرنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق، گۈناھ قۇربانلىقى ۋە ئەنئەنىۋىي قۇربانلىقنى سويدۇ. 40 شىمالىي دەۋرۋازىنىڭ دالىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەلەمپەينىڭ بىر پىشىدا ئىككى شەرە بار ئىدى؛ دالانىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ يەنە بىر پىشىدا ئىككى شەرە بار ئىدى. 41 شۇنىڭدەك دەۋرۋازىنىڭ ئۆي پىشىدا تۆت شەرە، بۇ پىشىدا تۆت شەرە بار ئىدى. 42 جەمئىي سەككىز جوزا بار ئىدى؛ ئۇلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدە قۇربانلىقلارنى سويدۇ. 42 يەنە تاشتىن يوپۇپ ياسالغان، ئۇزۇنلۇقى بىر يىرىم گەز، كەڭلىكى بىر

41

ئۇ مېنى [مۇقەددەس خانىدىكى] مۇقەددەس جاينىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ جاينىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئىككى تەرەپىدىكى يان تامىنى ئۆلچىدى، ھەر ئىككىسىنىڭ قىلىنلىقى ئالتە گەز چىقتى. 2 كىرىش ئېغىزىنىڭ كەڭلىكى بولسا ئون گەز ئىدى؛ مۇقەددەس جاينىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى توغرا تامنىڭ ئىچكى تەرەپىنىڭ كەڭلىكىنى ئۆلچىدى، ھەر ئىككىسى بەش گەز چىقتى؛ ئۇ مۇقەددەس جاينىڭ ئۇزۇنلۇقىنى ئۆلچىدى، قىرغى گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز چىقتى. 3 ئۇ ئىچكىرىگە قاراپ ماڭدى، ئەڭ مۇقەددەس جاينىغا كىرىش ئېغىزىدىكى توغرا تامنىڭ كەڭلىكى ئىككى گەز، ئېغىزىنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز ئىدى؛ [ئىككى تەرەپتىكى] توغرا تامنىڭ ئۇزۇنلۇقى بولسا، بەتتە گەز ئىدى. 4 ئۇ مۇقەددەس جاينىڭ كەينىدىكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي» نىڭ ئۇزۇنلۇقىنى ئۆلچىدى، يىگىرمە بەش گەز چىقتى؛ كەڭلىكىمۇ يىگىرمە بەش گەز ئىدى. ئۇ ماڭا: «بۇ ئەڭ مۇقەددەس جاي» - دېدى. 5 ئۇ مۇقەددەس خانىنىڭ تېخى ئۆلچىدى، قىلىنلىقى ئالتە گەز چىقتى؛ ياندىكى كىچىك خانىلارنىڭ بولسا، كەڭلىكى تۆت گەز ئىدى؛ كىچىك خانىلار مۇقەددەس خانىنى چۆرىدەپ سېلىنغانىدى. 6 پىشىدىكى كىچىك خانىلار ئۈچ قەۋەتلىك، بىر-بىرىگە ئۈستەللىك ئىدى، ھەر قەۋەتتە ئۈچ خانا بار ئىدى؛ كىچىك خانىلارنىڭ ئىلمىرى مۇقەددەس خانىنىڭ تېخىغا چىقىپ قالماستىن ئۈچۈن، ئىلار كىچىك خانىلارنىڭ سىرتقى تېخىغا بېكىتىلگەنىدى. 7 يوقىرىغا ئاسپىرى مۇقەددەس خانىنىڭ ئەتراپىدىكى كىچىك خانىلار كېڭىيىپ بارغانىدى؛ چۈنكى مۇقەددەس خانىنىڭ ئەتراپىدا قۇرۇلۇش بولغانلىقتىن بىنا ئېگىزلىگەن ئاسپىرى خانىلار كېڭىيگەن. شۇ سەۋەپتىن مۇقەددەس خانىمۇ ئېگىزلىگەن ئاسپىرى كېڭىيگەن. تۆۋەندىكى قەۋەتتىن يۇقىرىدىكى قەۋەتكىچە ئۈچۈن ئاسپىرىدىكى قەۋەت ئارقىلىق چىقىدىغان پەلەمپەي بار ئىدى. 8 مەن مۇقەددەس خانىنىڭ ئېگىز ئۇلۇق سۇپىسى بارلىقىنى كۆردۈم؛ ئۇ ھەم پىشىدىكى كىچىك خانىلارنىڭ ئۆلى ئىدى؛ ئۇنىڭ ئېگىزلىكى توغرىغا بىر «خادا» ئىدى، يەنى ئالتە «چوڭ گەز» ئىدى. 9 پىشىدىكى خانىلارنىڭ سىرتقى

تېنىڭ قېلىنلىقى بەش گەز ئىدى. مۇقەددەس خانىنىڭ يېنىدىكى كىچىك خانىلار بىلەن [كەسكىلەرنىڭ] ھۆججەتلىرى ئارىلىقىدىكى بوش يەرنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز ئىدى، بۇ بوش يەر مۇقەددەس خانىنىڭ ھەممە تەرەپىدە بار ئىدى. 11 يېنىدىكى كىچىك خانىلارغا كىرىش ئېغىزى بولسا بوش يەرگە قارايتتى؛ بىر كىرىش ئېغىزى شىمالغا، يەنە بىرى جەنۇبقا قارايتتى. سۇيا ئۆستىدىكى خانىلارنى چۆرىدىگەن بوش يەرنىڭ كەڭلىكى بەش گەز ئىدى. 12 غەربكە جايلاشقان، بوش يەرگە قارايدىغان بىنانىڭ ئۇزۇنلۇقى بەتمىش گەز ئىدى، بىنانىڭ سىرتى تېنىڭ قېلىنلىقى بەش گەز، ئۇنىڭ كەڭلىكى توقسان گەز ئىدى. 13 ھېلىقى كىشى مۇقەددەس خانىنىڭ تۈزى تۈپىدىكى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى. بوش يەرنىڭ كەڭلىكى [يۈز گەز ئىدى]، بىنانىڭ تاملىرى قوشۇلۇپ جەمئىي كەڭلىكى يۈز گەز ئىدى. 14 مۇقەددەس خانىنىڭ ئالدى تەرىپى ۋە شەرققە جايلاشقان ھويلىسىنىڭ كەڭلىكى يۈز گەز ئىدى. 15 [مۇقەددەس خانىنىڭ] كەينىدىكى بوش يەرگە قارايدىغان بىنانىڭ كەڭلىكى، جۈملىدىن ئۇ ۋە بۇ تەرەپتىكى كارىدورنى ئۆلچىدى، يۈز گەز چىقتى. مۇقەددەس خانىنىڭ «مۇقەددەس جاي»ى بىلەن ئىچكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»ى ۋە سىرتىغا قارايدىغان دالنى بولسا، ياغاچ تاختىلار بىلەن بېزەلگەن، ئۇنىڭ بوسۇغىلىرى، ئىچىدىكى ئۈچ جايىنىڭ ئەتراپىدىكى روجەكلەرى ھەم دەھلىزلىرى بولسا، بوسۇغىسىدىن تارتىپ ھەممە يەر، پەلدىن دېرىزىلەرگىچە ياغاچ تاختىلار بىلەن بېزەلگەن (دېرىزىلەر تۈزى روجەكلىك ئىدى). 17 دالاندىن ئىچكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»غىچە بولغان تۈرۈس، ئىچكى ۋە سىرتى «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاملىرىنىڭ ھەممە يېرى كېرۈپ ۋە پالما دەرەخلىرى بىلەن ئۆلچەملىك نەقىشلەنگەن ئىدى. ھەر ئىككى كېرۈپ ئارىسىدا بار پالما دەرەخى نەقىشلەنگەن ئىدى؛ ھەر بىر كېرۈپنىڭ ئىككى يۈزى بار ئىدى. 19 كېرۈپنىڭ ئىنسان يۈزى بۇ تەرەپتىكى پالما دەرەخى نەقىشىگە قارايتتى؛ شىر يۈزى ئۇ تەرەپتىكى پالما دەرەخى نەقىشىگە قارايتتى؛ پۈتكۈل مۇقەددەس خانىنىڭ [ئىچكى] ھەممە تەرىپى شۇنداق ئىدى؛ 20 دالانىڭ پەلدىن تارتىپ تۈرۈسغىچە، شۇنىڭدەك «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاملىرىغا كېرۈپلەر ۋە پالما دەرەخلىرى نەقىش قىلىنغان. 21 «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئىشىك كېشەكلىرى بولسا، تۆت چاسلىق ئىدى؛ «ئەڭ مۇقەددەس جاي» ئالدىدىكى ئىشىك كېشەكلەرگە ئوخشاش ئىدى. 22 «مۇقەددەس جاي» [نىڭ] ئېگىزلىكى ئۈچ گەز، ئۇزۇنلۇقى ئىككى گەز بولغان قۇربانگاھى ياغاچتىن ياسالغان؛ ئۇنىڭ بۇرچەكلەرى، يۈزى ۋە تاملىرىنىڭ ھەممىسى ياغاچتىن ياسالغان؛ ھېلىقى كىشى ماڭا: «بۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان شەردۇر» - دېدى. 23 «مۇقەددەس خانىنىڭ» «مۇقەددەس جاي» ھەم «ئەڭ مۇقەددەس جاي»نىڭ ھەربىرىنىڭ قوش قاناتلىق ئىشىكى بار ئىدى. 24 ھەر بىر قاناتىنىڭ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى؛ بۇ ئىككى قاتلام قاتلىناتتى؛ بۇ تەرەپتىكى قاناتىنىڭ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى؛ ئۇ تەرەپتىكى ئىككى قاتلىمى بار ئىدى. 25 ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، يەنى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئىشىكلىرى ئۈستىگە، تاملارنىڭ ئۈستى نەقىشلەنگەندەك، كېرۈپلەر ۋە پالما دەرەخلىرى نەقىشلەنگەن ئىدى؛ سىرتى دالانىڭ ئالدىدا ياغاچتىن ياسالغان بىر ئايۋان بار ئىدى. 26 دالانىڭ ئۇ ۋە بۇ تەرەپىدە روجەكلەر ۋە پالما دەرەخ نەقىشلىرى بار ئىدى. مۇقەددەس خانىنىڭ يېنىدىكى كىچىك خانىلار ۋە ئالدىدىكى ئايۋاننىڭ شەكلىمۇ شۇنداق ئىدى.

43

ئۆمىن دەۋرۋازىغا، يەنى شەرققە قارايدىغان دەۋرۋازىغا ئاياردى، 2 مانا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى شەرق تەرەپتىن كەلدى؛ ئۇنىڭ ئاۋازى ئۇلۇغ سۇلارنىڭ شارقىغان ساداسىدەك ئىدى؛ بەر يۈزى ئۇنىڭ شان-شەرىپى بىلەن يورۇتۇلدى. 3 مەن كۆرگەن بۇ ئالامەت كۆرۈنۈش بولسا، ئۇ

42

ئۆمىن سىرتى ھويلىغا، شىمال تەرەپىگە ئاياردى؛ ئۆمىن يەنە «بوش يەر»گە تۇتاشقان، ئىبادەتخانىنىڭ شىمالى تۈۋىلىغا جايلاشقان كىچىك خانىلارغا ئاياردى. 2 خانىلارنىڭ جەمئىي ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى؛ ئۇلارنىڭ

شەھەرنى ھالاك قىلىشقا كەلگەن قېتىمدا كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك بولدى؛ ئالامەت كۆرۈنۈشلەر يەنە مەن كېۋاز دەرياسى بويىدا تۇرۇپ كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك بولدى؛ مەن دۈم يىقىلدىم. 4 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شەرقتە قارايدىغان دەۋازا ئارقىلىق ئىبادەتخانىغا كىردى؛ 5 روھى مېنى كۆتۈرۈپ، ئىچكى ھويلىغا ئاپباردى؛ مانا، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئىبادەتخانىنى تولدۇردى. 6 ھېلىقى كىشى يېنىمدا تۇرغاندا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدىن بىرسىنىڭ سۆزلىگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. 7 ئۇ ماڭا: «ئۇ ئىنسان ئوغل، بۇ مېنىڭ تەختىم سېلىنغان جاي، مەن ئاياغ باسىدىغان، مەن ئىسرائىللار ئارىسىدا مەڭگۈگە تۇرىدىغان جايدۇر؛ ئىسرائىل جەمەتلىكلىرى - ئۇلارنىڭ ئۆزلىرى ياكى پادىشاھلىرى بۇزۇقلۇقى بىلەن ياكى «يۇقىرى جايلار»دا پادىشاھنىڭ جەسەتلىرى بىلەن مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىنى يەنە ھېچ بۇلغىمىدۇ. 8 ئۇلار ئۆز بوسۇغىنى مېنىڭ بوسۇغىمنىڭ يېنىغا، ئىشىك كېشىكىنى مېنىڭ ئىشىك كېشىكىمنىڭ يېنىغا سالغان، ئۇلار بىلەن مېنى پەقەت بىر تاملا ئايرىپ تۇراتتى، ئۇلار مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىنى يىرتىپ چىقىرىپ بىلەن بۇلغىغان. شۇڭا مەن غەزەپ بىلەن ئۇلارنى يوقىتىۋەتتىم. 9 ئەمدى ھازىر ئۇلار بۇزۇقلۇقتىن، پادىشاھلارنىڭ جەسەتلىرىنى مەندىن يىراق قىلىسۇن؛ ۋە مەن ئۇلار ئارىسىدا مەڭگۈگە تۇرىمەن. 10 - ئەمدى سەن، ئۇ ئىنسان ئوغل، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئۆز قەبىلىلىرىدىن خىجالەت بولۇشى ئۈچۈن بۇ تېرىنى ئۇلارغا كۆرسىتىپ بەرگىن؛ ئۇلار كاللىسىدا ئىبادەتخانىنى ئۆلچەپ باقسۇن. 11 ئەگەردە ئۇلار ئۆز قىلغانلىرىدىن خىجال بولسا، ئەمدى سەن مۇشۇ تېرىنىڭ شەكلىنى، ئۇنىڭ سېلىنىشىنى، چىقىشى بولغىنىنى، كىرىش يوللىرىنى ۋە بارلىق لايىھىسىنى ۋە بارلىق بەلگىلىمىلىرىنى - شۇنداق، بارلىق شەكلىنى ۋە بارلىق قانۇنلىرىنى ئايان قىلىپ بەرگىن؛ ئۇلارنىڭ بۈيۈكلۈكىنى ئېسىدە تۇتۇشى ھەم ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىشى ئۈچۈن، ئۇنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىغا يازغىن. 12 ئىبادەتخانىنىڭ قانۇنى شۇنداق بولىدۇ: ئۇ تۇرغان تاغنىڭ چوققىسىنىڭ يېتىكلىكىگە پاسلىغۇچە بولغان دائىرىسى «ئەڭ مۇقەددەس» بولىدۇ؛ مانا، ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ قانۇنىدۇر. 13 قۇربانگەنىڭ «چوڭ گەز» دەپ ئۆلچەنگەن ئۆلچەملىرى شۇنداق ئىدى: - بۇ گەز بولسا بىر گەز قوشۇلغان بىر ئالغان بولىدۇ. قۇربانگەنىڭ ئەتراپىدىكى ئۆلچەم ئېگىزلىكى بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئەتراپىدىكى گىرۈكى بولسا بىر ئالغان ئىدى. مانا بۇ قۇربانگەنىڭ ئۆلچىمى ئىدى. 14 ئۇنىڭ ئۆلچىمى ئاستىقى تەكچىگە ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز ئىدى؛ بۇ «كىچىك تەكچە» دىن «چوڭ تەكچە» گىچە تۆت گەز، كەڭلىكى بىر گەز ئىدى؛ 15 قۇربانگەنىڭ ئوت سۇپىسىنىڭ ئېگىزلىكى تۆت گەز ئىدى، ئوت سۇپىسىدا تۆت مۇڭگۈز چوقچىيىپ چىقىپ تۇراتتى. 16 قۇربانگەنىڭ ئوت سۇپىسىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون ئىككى گەز، كەڭلىكى ئون ئىككى گەز بولۇپ، ئۇ تۆت چاسلىق ئىدى. 17 يۇقىرى تەكچىگىچە تۆت چاسلىق ئىدى، ئۇزۇنلۇقى ئون تۆت گەز، كەڭلىكى ئون تۆت گەز، ئەتراپىدىكى گىرۈكى بولسا بىر گەز ئىدى؛ ئاستىنىڭ كەڭلىكى بىر گەز ئىدى؛ ئۇنىڭغا چىقىدىغان پەلەمپەي شەرقتە قارايتتى. 18 ئۇ ماڭا شۇنداق دېدى: - ئۇ ئىنسان ئوغل، رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: بۇ قۇربانگە ئۆستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ۋە ئۆستىگە قان سېپىش ئۈچۈن ئۇنى ياسىغان كۈندە، شۇلار ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرى بولىدۇ؛ 19 - سەن لازىم قەبىلىدىن بولغان، يەنى مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇش ئۈچۈن ماڭا يېقىنلىشىدىغان زادىك نەسلىدىكىلەردىن بولغان كەھنەلەرغا گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ياش بىر تۇرپاقى بېرىسەن؛ 20 سەن ئۇنىڭ قېنىدىن ئازراق ئېلىپ قۇربانگەنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە، چوڭ تەكچىنىڭ تۆت بۇرجىكىگە ھەم ئەتراپىدىكى گىرۈكلىرى ئۆستىگە سۈرسەن، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى پاكىزلاپ

44

ۋە ئۇ مېنى ئىبادەتخانىنىڭ شەرقتە قارايدىغان دەۋازىسىغا ئاپباردى؛ ئۇ ئېتىكىلىك ئىدى. 2 پەرۋەردىگار ماڭا: - بۇ دەۋازا ئېتىكىلىك تۇرىدۇ؛ ئۇ ئېچىلمايدۇ، ھېچكىم ئۇنىڭدىن كىرمەيدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۇنىڭدىن كىرگەن، شۇڭا ئۇ ئېتىكىلىك قالدۇ. 3 پەقەت شاھزادە، شاھزادىلىك سۈپىتى بىلەن شۇ دەۋازىنىڭ [كارىدورىدا] ئۆتۈرۈپ پەرۋەردىگار ئالدىدا نان يېيىشكە بولىدۇ؛ ئۇ [دەۋازىنىڭ] دالىدىن كىرىدۇ ۋە شۇ يولدىن چىقىدۇ؛ - دېدى. 4 ئۇ مېنى شىمالى دەۋازىدىن چىقىرىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىغا ئاپباردى؛ مەن كۆردۈم، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى پەرۋەردىگارنىڭ تېرىنى تولدۇردى؛ مەن دۈم يىقىلدىم. 5 پەرۋەردىگار ماڭا شۇنداق دېدى: - ئىنسان ئوغل، مېنىڭ ساڭا پەرۋەردىگارنىڭ تېرىنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرى ھەم قانۇنلىرى توغرىلۇق ئېيتىدىغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى كۆڭۈل قويۇپ كۆرۈڭ بىلەن كۆر، قۇبلىق بىلەن ئاڭلا؛ ئىبادەتخانىنىڭ كىرىش يولى ۋە مۇقەددەس جاينىڭ چىقىش يوللىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئېسىڭلە تۇت. 6 ئاندىن ئاسىيلاغا، يەنى ئىسرائىل جەمەتىگە شۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - يىرتىپ چىقىش قىلىشلىرىڭلاردىن سىرت، ماڭا ئىسرائىل جەمەتى! 7 سىلەر بارلىق يىرتىپ چىقىش قىلىشلىرىڭلاردىن سىرت، ماڭا خەتتە قىلىنمىغان، تېنىدە خەتتە قىلىنمىغانلارنى مېنىڭ مۇقەددەس جايىدا، يەنى مېنىڭ تۈيۈمدە تۇرۇپ ئۇنى بۇلغاشقا كىرگۈزدۈڭلار؛ ئۇلار ئەھدەمنى بۇزدى. 8 سىلەر مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمگە مەسئۇلىيەت بىلەن سادىق بولماي، بەلكى مۇقەددەس جايىدا تۈزۈڭلارنىڭ ئورنىغا مەسئۇل بولۇشقا [يات ئادەملەرنى] ئېتىشقا قويدۇڭلار». 9 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرغان يات ئادەملەردىن، يەنى قەلبىدە خەتتە قىلىنمىغان، تېنىدە خەتتە قىلىنمىغان يات ئادەمنىڭ مېنىڭ مۇقەددەس جايىغا كىرىشىگە بولمايدۇ 10 لېكىن ئىسرائىلنىڭ مەندىن ئېزىپ كېتىشى بىلەن، مەندىن يىراقلىشىپ تازغان، مەبۇدلىرىغا ئېتىشكەن لازىم جەمەتلىكلەر ئۆز قەبىلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ؛ 11 ھالبۇكى، ئۇلار يەنىلا مۇقەددەس ئورۇنمۇدا، ئۆي دەۋرۋانلىرىدا نازارەتچىلىك قىلىدىغان ۋە ئۆي خىزمىتىدە بولىدىغان خىزمەتكارلار بولىدۇ؛ ئۇلار خەلق ئۈچۈن كۆيدۈرمە ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى سويدۇ؛ ئۇلار خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ. 12 ئەمما خەلق مەبۇدلىرىغا

چوقۇنغاندا، ئۇلار خەلقنىڭ شۇ ئەھۋالىدا، ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولغانلىقى، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل جەمەتىنى قەھەتلىككە ئېلىپ بارىدىغان پۈتكۈشكە ئېرىشكەن، شۇڭا مەن ئۇلارغا قولىمنى كۆتۈرۈپ قەسەم ئىچكەنمەنكى، ئۇلار قەھەتلىكنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ. 13 شۇڭا دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - ئۇلار قەھەتلىكنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ. 13 شۇڭا دەيدۇ مەن ئۈچۈن كەلسىڭىز ۋە زېمىنىنى ئۆتەشكە مېنىڭ يېنىمغا يېقىن كەلمەيدۇ، ياكى مېنىڭ مۇقەددەس نەرسىلىرىمگە، «ئەڭ مۇقەددەس» نەرسىلىرىمگە يېقىن كەلمەيدۇ، ئۇلار بەلكى ئۆز خىجالىتىنى ۋە يېرىگىچلىك قىلىشلارنىڭ جازاسىنى تارتىشى كېرەك. 14 بىراق مەن ئۇلارنى ئۆزىنىڭ مۇلازىمىتىگە، ئۇنىڭ بارلىق خىزمىتىگە ۋە ئۇنىڭدا قىلىنىدىغان بارلىق ئىشلارغا مەسئۇل قىلىمەن. 15 بىراق ئىسرائىل مەندىن ئېزىپ كەتكەندە، ئۆز مۇقەددەس جايىغا قاراشقا سادىق كەلسە، يەنى لاۋىيىلار بولغان زادوكنىڭ ئەۋلادلىرى - ئۇلار خىزمىتىدە بولۇشقا يېنىمغا يېقىن كېلىدۇ، ئۇلار قۇربانلىقلارنىڭ مېنى ۋە قېنىنى سۇنۇشقا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدۇ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 16 ئۇلار مۇقەددەس جايىغا كىرىدۇ، مېنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا داستىخىمغا يېقىن كېلىدۇ، ئۇلار مېنىڭ تاپشۇرۇقۇمغا مەسئۇل بولىدۇ. 17 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار ئىچكى ھويلا دەرۋازىلىرىدىن كىرگەندە، كاناپ كىيىمى كىيىشى كېرەك؛ ئىچكى ھويلا دەرۋازىلىرىدا ياكى مۇقەددەس ئالدىدا خىزمەتتە بولغاندا، ئۇلاردا ھەرقانداق يۇڭدىن بولغان نەرسە بولمايدۇ، 18 يېنىغا كاناپىن تىكلەن سەللە، بېلىنىڭ تۈۋىنىگە كاناپىن تامبال كىيىدۇ، ئۇلار ئادەمنى تەرلىتىدىغان ھېچقانداق نەرسىنى كىيەلمەسلىكى كېرەك. 19 ئۇلار خەلقنىڭ ئالدىغا سىرتقى ھويلىغا چىققاندا، ئۇلار خىزمەت كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۇلارنى مۇقەددەس «كىچىك خانىلار»غا قويۇپ قويۇدۇ، ئۇلار خەلقنىڭ بۇ كىيىملىرىنىڭ پاك- مۇقەددەسلىكىگە تىكىپ كېتىپ زىيانغا ئۇچرىماسلىقى ئۈچۈن باشقا كىيىملىرىنى كىيىشى كېرەك. 20 ئۇلار چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتمەسلىكى، ياكى چاچلىرىنى تۇرۇن قويۇۋەتمەسلىكى لازىم، ئۇلار پەقەت قىسقا چاچ قويۇشى كېرەك. 21 ئىچكى ھويلىغا كىرگەندە ھېچقايسى كەين شارب ئىچمەسلىكى كېرەك. 22 ئۇلار تۇل ياكى ئاجراشقان ئايالى تۇز ئەمەلگە ئالماسلىقى كېرەك، ئۇلار ئىسرائىل نەسلىدىن بولغان پاك قىزى، ياكى كەيندىن تۇل قالغان ئايالى ئېلىشقا بولىدۇ. 23 ئۇلار خەلقنىڭ پاك-مۇقەددەس بىلەن ئاددىنىڭ پەرقىنى ئۆگىنىدۇ، ئۇلارغا ھالال بىلەن ھارامنى قانداق پەرق ئېيتىشى كۆرسىتىدۇ. 24 ئەرز-دەۋالاردا ئۇلار ھۆكۈم چىقىرىش ئورنىدا بولىدۇ، ئۇلار بۇلارنىڭ ئۈستىگە ئۆز ھۆكۈملىرىم بويىچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ، مەن بېكىتكەن بارلىق ھېيت-بايراملارم توغرىسىدىكى قانۇن-ئەھكەملەرنى ئۇتۇدۇ، ئۇلار مېنىڭ «شاھات كۈن»لەرنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئەتىۋارلىشى كېرەك. 25 تۈزى ناپاك قىلماسلىقى ئۈچۈن ئۇلار ئۆلۈكنىڭ يېنىغا ھېچ بارماسلىقى كېرەك؛ ھالۋىكى، ئۆلگەن ئاتىسى، ئانىسى، توغلى، قىزى، ئاكا-ئۇكىسى ياكى ئېرى يوق ئاچا-سىڭىلى ئۈچۈن ئۇلار تۈزى ناپاك قىلىشقا بولىدۇ. 26 تۈزى ناپاكلايدۇغۇدىن كېيىن، ئۇنىڭغا يەنە يەتمە كۈن سانلىشى كېرەك، 27 ئۇ مۇقەددەس جايغا كىرگەندە، يەنى مۇقەددەس جايدا خىزمەتتە بولۇشقا ئىچكى ھويلىغا كىرگەن شۇ كۈندە، ئۆزى ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقىنى سۇنۇشى كېرەك، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 28 بۇ ئۇلارغا مىراس بولىدۇ؛ - مەن ئۆزۈم ئۇلارغا مىراس بولمەن، سىلەر ئۇلارغا ئىسرائىل زېمىنىدىن ھېچقانداق ئىشلىگىنى تەقسىم قىلىۋالسىلەر، مەن ئۇلارنىڭ ئىشلىگىنى بولمەن. 29 ئۇلار ئاشلىق ھەدىيە، گۇناھ قۇربانلىقى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىرىدىن يەيدۇ؛ ئىسرائىلدا مەخسۇس خۇداغا ئاتالغان ھەرقانداق نەرسە ئۇلارنىڭكى بولىدۇ. 30 ئۇ ئىچكى چىققان ھەرقانداق مەھسۇلاتلارنىڭ ئېسىلى، بارلىق ۋە ھەرقانداق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لەر كەلسە ئۈچۈن بولىدۇ. سىلەر

45

سىلەر زېمىننى مىراس قىلىپ بۆلۈش ئۈچۈن چەك تاشلاپ تەقسىم قىلىنغانلاردا، سىلەر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە زېمىندىكى مۇقەددەس بەش ئۆلۈشنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنسىلەر. ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى يىگىرمە مىڭ [خادا] بولىدۇ، بۇ پارچە يەر ھەر تەرەپتىكى چېگرىسىغا مۇقەددەس ھېسابلىنىدۇ. 2 ئۇ يەردىن بەش مىڭ [خادا] ئۆزۈنلۈكتىكى، بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى تۆت چاسلىق يەر مۇقەددەس جايغا ئايرىلىدۇ؛ ئۇنىڭ تەتراپىدا بوش يەر بولۇش ئۈچۈن ئەللىك گەزلىك كەڭلىكتىكى يەر بولىدۇ. 3 بۇ ئۆلۈشتىن سەن ئۆزۈنلۈكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا] بولغان يەرنى ئۆلچەپ بۆلسەن؛ بۇنىڭ ئىچى مۇقەددەس جاي، ئەڭ مۇقەددەس جاي بولىدۇ. 4 بۇ يەر زېمىننىڭ مۇقەددەس ئۆلۈشى بولىدۇ، ئۇ مۇقەددەس جايىنىڭ خىزمىتىدە بولغان، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا يېنىغا يېقىن كېلىدىغان كەھنەلەر ئۈچۈن بولىدۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ ئۆلۈشى ئۈچۈن، شۇنداقلا مۇقەددەس جايىنىڭ ئورۇنلىشىشى ئۈچۈن مۇقەددەس ئورۇن بولىدۇ. 5 ئۇنىڭدىن سىرت يەنە ئۆزۈنلۈكى يىگىرمە بەش مىڭ گەز، كەڭلىكى ئون مىڭ گەز بولغان يەر، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدىغان لاۋىيىلارنىڭ ئىشلىگى، يەنى ئۆزلىرى تۇرىدىغان شەھەرلىرى ئۈچۈن بولىدۇ. 6 سىلەر بۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان مۇقەددەس ئۆلۈشنىڭ يېنىدىن شەھەر ئۈچۈن كەڭلىكى بەش مىڭ [خادا]، ئۆزۈنلۈكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] يەرنى بۆلۈپ بېكىتسىلەر. بۇ يۈكۈل ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن بولىدۇ. 7 شاھزادىنىڭ ئۆلۈشى بولسا، بۇ مۇقەددەس ئۆلۈشنىڭ ئىككى تەرىپىگە تۇتىشىدۇ، شۇنداقلا شەھەرگە تەۋە جايىنىڭ ئىككى تەرىپىگە تۇتىشىدۇ، يەنى غەربىي تەرىپى غەربكە قارايدىغان، شەرقىي تەرىپى شەرقتە قارايدىغان ئىككى پارچە يەر بولىدۇ، بۇ پارچە يەرلەرنىڭ جەمئىي ئۆزۈنلۈكى قەبىلىلەرنىڭ ئۆلۈشنىڭ ئۆزۈنلۈكى بىلەن پاراللېل بولىدۇ. 8 بۇ يەر شاھزادىنىڭ ئىسرائىل زېمىنىدىكى ئىشلىگى بولىدۇ، ۋە مېنىڭ شاھزادىلارم خەلقىمى يەنە ھېچ ئەرمەيدۇ، زېمىن ئىسرائىل جەمەتىگە، قەبىلىلىرى بويىچە بۆلۈپ تەقسىم قىلىنىدۇ. 9 رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: - بولدى بەس، ئۇ ئىسرائىل شاھزادىلىرى! جەبەر-زۇلۇم ۋە بۇلاڭ-تالاشنى ئۆزۈڭلاردىن ئېرى قىلىپ، توغرا ھۆكۈم چىقىرىپ ئادالەت يۈرگۈزۈڭلار، مېنىڭ خەلقىمنى قايتا يېرىدىن ھەيدەۋەتكۈچى بولماڭلار، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 10 سىلەردە توغرا مىزان، توغرا ئەفھام، توغرا «بات» بولسۇن. 11 «ئەفھام» ۋە «بات» بولسا بىر ئۆلچەم بولسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن بات خومىرنىڭ ئۈندىن بىرىگە، ئەفھام خومىرنىڭ ئۈندىن بىرىگە باراۋەر بولسۇن، خومىر بولسا ئۇلار ئىشلىگىنى ئۈچۈن ئۆلچەم بولسۇن. 12 بىر شەكىل بولسا يىگىرمە «گىراھ» بولسۇن. يىگىرمە شەكىل، يىگىرمە بەش شەكىل، ئون بەش شەكىل قوشۇلۇپ سىلەرگە «مىنا» بولىدۇ. 13 بۇ سىلەرنىڭ [شاھزادە ئۈچۈن] «كۆتۈرمە ھەدىيە» گىلار بولىدۇ، بىر «خومىر» بۇغدايدىن ئالتىدىن بىر ئەفھام بۇغداي، بىر «خومىر» ئارپىدىن ئالتىدىن بىر ئەفھام ئارپا سۇنسىلەر؛ 14 زەيۈن مېيى بولسا، «بات» بىلەن ئۆلچىنىدۇ، ھەربىر «كور»دىن ئۈندىن بىر بات سۇنسىلەر (بىر «كور» ئون «بات» ياكى بىر «خومىر» بولىدۇ، چۈنكى ئون بات بىر خومىر بولىدۇ). 15 ئىسرائىلنىڭ سۈيى مول بايلاقلىرىدىن، ھەر ئىككى يۈز تۇياق پادىغا بىردىن پاخالان سۇنسىلەر - بۇلار بولسا، «ئاشلىق

ھەدىيە»، «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»، «ئىناقلىق قۇربانلىق» لار بولۇپ، ئىسرائىل رەب پەرۋەردىگار 16. خەلق ھېيت كۈنلىرىدە بېكىتىلگەن «ئىبادەت سورۇن» لارغا پەرۋەردىگار زېمىندىكى خەلقنىڭ ھەممىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ شاھزادىسىگە سۇنغان بۇ «كۆيۈمە ھەدىيە» گە تەھىسى بولۇدۇ. 17 شاھزادىنىڭ ۋەزىپىسى بولسا، ھېيتلەرگە، «يېڭى ئاي» لارغا، «شاھتات كۈن» لەرگە، جۈملىدىن ئىسرائىل ھەممەتىنىڭ بارلىق «ئىبادەت سورۇن» لارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلەر ۋە شارب ھەدىيەلەرنى تەمىنلەشتىن ئىبارەت، ئىسرائىل ھەممەتى ئۈچۈن كافارەت ئېلىپ كېلىدىغان گۇناھ قۇربانلىقى، ئاشلىق ھەدىيە، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى تەمىنلىگۈچى دەل شۇ بولۇدۇ. 18 رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: - بىرخى ئاي ئېلىپ كۆندە سەن پىچىم ياش بىر تورپاقنى ئالسىن، ئۇنىڭ بىلەن سەن مۇقەددەس جايى پاكلايسەن. 19. كەلەن بۇ گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئىشىك كېشەكلەرگە، قۇربانلىقنىڭ يۇقىرى تەكچىسىدىكى تۆت بۇرجەككە ۋە ئىچكى ھوللىنىڭ دەۋرۋازىسىنىڭ كىرىش يولىنىڭ كېشەكلەرگە سۈيۈدۇ، 20 شۇنىڭدەك يولدىن ئازغانلار ياكى نادانلار ئۈچۈن سەن شۇ ئاي ئېلىپ كۆندە ئوخشاش ئىش قىلىشنىڭ كېرەك، شۇنىڭ بىلەن سەن ئىبادەتخانا ئۈچۈن كافارەت قىلىسەن. 21 بىرخى ئاي ئېلىپ ئون تۆتىنچى كۈندە سەلەر «تۆتۈپ كېتىش» ھېيتى، يەنە كۆنۈك بىر ھېيتنى تۆتكۈزۈسلىر، پىتىر ناخى يېيىش كېرەك. 22 شۇ كۈنى شاھزادە تۈزى ۋە زېمىندىكى بارلىق خەلق ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تورپاق سۈيۈدۇ. 23 ھېيتنىڭ يەنە كۆننىڭ ھەر بىر دەپتە پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقى، يەنى يەنە كۆننىڭ ھەر بىر دەپتە تورپاق ۋە يەنە قوچقارنى، ھەممىسىنى پىچىم ھالدا سۈيۈدۇ، ھەر كۈنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېخى سۈيۈدۇ. 24 ئۇ ھەر بىر تورپاققا بىر ئەفاد ئاشلىق ھەدىيە، ھەر بىر قوچقارغا بىر ئەفاد ئاشلىق ھەدىيەنى قوشۇپ سۈيۈدۇ، ھەر بىر ئەفاد ئۇغا ئۇ بىر خىن زەيۈن مېيىنى قوشۇپ سۈيۈدۇ. 25 بەتتىنچى ئاي ئېلىپ ئون بەشىنچى كۈندە باشلانغان ھېيتتا، ھېيتنىڭ يەنە كۆننىڭ ھەر بىر دەپتە ئۇ مۇشۇنداق گۇناھ قۇربانلىقلىرى، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلەرنى ۋە زەيۈن مېيى قاتارلىقلارنى ئوخشاش سۈنۈشى كېرەك.

46

رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئىچكى ھوللىنىڭ شەرققە قارايدىغان دەۋرۋازىسى ئالتە «ئىش كۈنى» دە ئېتىكلىك بولۇدۇ، بىراق شاھتات كۈنىدە ئۇ ئىچكىدۇ، ۋە «يېڭى ئاي» بولغان كۈنلىرىدە ئۇ ئىچكىدۇ. 2 شاھزادە سىرىدىن شۇ دەۋرۋازىنىڭ دىلىنىڭ يولى بىلەن كىرىدۇ، ئۇ كىرىش ئېغىزىنىڭ كېشەك تېخى تۈۋدە تۇرىدۇ، كەھنەلار بولسا ئۇنىڭ ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىقى، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۈيۈدۇ، ئۇ دەۋرۋازىنىڭ بوسۇغىسىدا سەجدە قىلىدۇ ئاندىن چىقىدۇ، بىراق دەۋرۋازا كەچكەچە ئېتىلەيدۇ. 3 زېمىندىكى خەلق مۇشاھىدەت كۈنلىرىدە ۋە «يېڭى ئاي» لاردا شۇ دەۋرۋازىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ تۈۋدە تۇرۇپ پەرۋەردىگار ئالدىدا سەجدە قىلىدۇ. 4 شاھتات كۈنىدە شاھزادە پەرۋەردىگارغا سۇنغان قۇربانلىق بولسا ئالتە پىچىم پاخان، بىر پىچىم قوچقار بولۇدۇ. 5 بۇلارغا قوشۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەلەر قوچقارغا بىر ئەفاد، پاخانلارغا بولسا چامىنىڭ يېتىشىچە بولۇدۇ، ھەر بىر ئەفاد ئۇغا ئۇ بىر خىن زەيۈن مېيىنى قوشۇپ سۈيۈدۇ. 6 «يېڭى ئاي» نىڭ كۈنىدە ئۇ سۇنغان قۇربانلىق ياش بىر پىچىم تورپاق، ئالتە پاخان، بىر قوچقار بولۇدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى پىچىم بولۇدۇ. 7 بۇلارغا ئاشلىق ھەدىيەلەرنى قوشۇپ سۈيۈدۇ، تورپاققا بىر ئەفاد، قوچقارغا بىر ئەفاد، پاخانلارغا چامىنىڭ يېتىشىچە بولۇدۇ، ھەر بىر ئەفاد ئۇغا بىر خىن زەيۈن مېيىنى قوشۇپ سۈيۈدۇ. 8 شاھزادە كىرگەندە،

47

«ھېلىقى كىشى» مېنى ئۇنىڭ دەۋرۋازىسىغا قايتا ئاباردى. مانا، ئىبادەتخانىنىڭ بوسۇغىسىدىن سۇلار شەرققە قاراپ ئېقىپ چىقىۋاتتى، چۈنكى

ئۇنىڭ ئالدى شەرققە قاراپتۇ. سۇلار ئۇنىڭ ئاستىدىن، ئوڭ تەرىپىدىن، قۇربانگەنىڭ جەنۇبى تەرىپىدىن ئېقىپ چۈشەتتى. 2 ئۇ مېنى شىمالغا قارايدىغان دەۋرۋازىسىدىن چىقاردى، ئۇ مېنى ئايلايدۇرۇپ شەرققە قارايدىغان دەۋرۋازىنىڭ سىرتىغا ئاپاردى، مانا، سۇلار ئوڭ تەرىپىدىن ئېقىپ تۇراتتى. 3 ھېلىقى كىشى قولدا تولىگىچ تاننى تۇتۇپ، شەرققە قاراپ ماڭدى، ئۇ مىڭ گەز تۇلچىدى، ئاندىن مېنى سۇلاردىن ئۆتكۈزدى، سۇلار ئادەمنىڭ ئۇشۇققا چىقتى. 4 ئۇ يەنە مىڭ گەز تۇلچىدى، ئاندىن مېنى سۇلاردىن ئۆتكۈزدى، سۇلار ئادەمنىڭ تىزلىرىغا تەتتى. ئۇ يەنە مىڭ گەز تۇلچىدى، ئاندىن مېنى سۇلاردىن ئۆتكۈزدى، سۇلار ئادەمنىڭ بېلىگە چىقتى. 5 ئۇ يەنە مىڭ گەز تۇلچىدى، ئۇ مەن ئۆتەلمەيدىغان دەريا بولۇپ چىقتى، چۈنكى سۇلار تۇرلەپ كەتتى، ئۇنىڭدا سۇ ئۆزگىچ بولاتتى، ئۇ تۆتكىچ بولمايدىغان دەريا بولۇپ چىقتى. 6 ئۇ مەندىن: «ئىنسان ئوغلى، بۇنى كۆرگەنسەن؟» دەپ سورىدى، ئاندىن مېنى دەريانىڭ قىرغىقىغا قايتۇرۇپ ئاپاردى. 7 قىرغاققا قايتىم، مانا، دەريانىڭ قىرغىقىدا، ئۇ ۋە يۇقىرىدا، ئىنتايىن كۆپ دەرەخلەر بار ئىدى. 8 ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: «بۇ سۇلار يۇرتنىڭ شەرقىگە چىققىدۇ، شۇ يەردىن ئۇلار ئاراھ تۈزلەڭلىكىگە چۈشۈپ، ئاندىن دېڭىزغا كىرىدۇ. ئۇلار دېڭىزغا ئېقىپ كىرىشى بىلەن، دېڭىز سۇلىرى ساقايتىلىدۇ. 9 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بۇ «جۇپ دەريا، قايسى يەرگە ئېقىپ كەلسە، شۇ يەردىكى بارلىق سۇ ئۆزىدىن جانىۋارلار باشايدۇ، دېڭىزدا نۇرغۇن بېلىقلار بولىدۇ، چۈنكى سۇلار شۇ يەرگە ئېقىپ كېلىدۇ، ۋە دېڭىز سۇلىرى ساقايتىلىدۇ، دەريا نەگە ئاقسا، شۇ يەرنىڭ ھەممىسى ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. 10 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بېلىقچىلار دېڭىز بويىدا تۇرىدۇ، ئەن-گەددىن ئەن-ئەلگە ئىگىگەچە ئۇلارنىڭ تولىرى يېلىدىغان جايلارى بولىدۇ، دېڭىز بېلىقلىرىنىڭ «ئوتۇرا دېڭىز» دىكىدەك بەك كۆپ سوتلىرى بولىدۇ، 11 براق ئۇنىڭ زەي-سازلىقلىرى ساقايتىلمايدۇ، ئۇلار شورلۇق بولۇشقا تاپشۇرۇلىدۇ. 12 دەريا بويىدا، ئۇ ۋە يۇقىرىدا، نۇرغۇن بولىدىغان ھەرخىل دەرەخلەر تۇسىدۇ. ئۇلارنىڭ يوپۇرماقلىرى سولمايدۇ، ئۇلار مېۋىسىز قالمايدۇ، ئۇلار ھەر ئايدا يېڭىدىن مېۋىلەيدۇ، چۈنكى ئۇنى سۇغىدىغان سۇلار مۇقەددەس جايدىن چىقىدۇ، ئۇلارنىڭ مېۋىسى ئۇزۇق، ئۇلارنىڭ يوپۇرماقلىرى دورا-دەرماتلار بولىدۇ. 13 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: – تۆۋەندە ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىگە زېمىن مەراسىم سۈپىتىدە بۆلۈنۈپ تەقسىم قىلىنىپ چىكارالار ئايرىلىدۇ، يۈسۈپنىڭ قەبىلىسىگە ئىككى ئۇلۇش بۆلۈندۇ. 14 مەن قۇلۇمنى كۆتۈرۈپ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم ئىچكەندەك، سىلەر بىر-بىرىڭلارغا باراۋەرلىك بىلەن زېمىننى مەراسىم بۆلۈشقا بۆلسىلەر، ئۇ سىلەرگە مەراسىم بولىدۇ. 15 زېمىننىڭ [توت] تەرىپىنىڭ چېگرىسى مۇنداق: شىمالى تەرىپى، «ئوتۇرا دېڭىز» دىن باشلىنىپ خەتلىنىش يولىنى بويلاپ، زەداد شەھىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغىچە بولىدۇ، 16 ئۇ خامات، بېروتاھ، سىراتىم (دەمەشىق بىلەن خاماتنىڭ چېگرىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا)، ھاۋاراننىڭ چېگرىسىدا بولغان خازار-حاتىكۇن شەھەرلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، 17 شۇنىڭدەك «ئوتۇرا دېڭىز» دىن باشلانغان چېگرا-ھازار-ئېنانغىچە سوزۇلىدۇ، ئۇ دەمەشىقنىڭ چېگرىسىنى بويلاپ، خاماتنىڭ شىمالى رايونىنىڭ چېگرىسىغا تۇتىشىدۇ، بۇ بولسا شىمالى تەرىپى بولىدۇ. 18 شەرق تەرىپىنىڭ چېگرىسى، ھاۋارا بىلەن دەمەشىقنىڭ ئوتتۇرىسىدىن باشلىنىپ، گېلىئاد ۋە ئىسرائىل زېمىنى بۆلۈپ تۇرىدىغان ئىئوردان دەرياسى بولىدۇ. سىلەر بۇنىڭدىن «ئوڭ دېڭىز» غىچە مەراسىملارنى بۆلۈپ ئۆلچەيسىلەر. بۇ بولسا شەرق تەرىپى بولىدۇ. 19 جەنۇبى تەرىپى بولسا، تامار شەھىرىدىن مېرباھ-قەدەش دەرياسىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئاندىن مىسىر ۋادىسىدىن «ئوتۇرا دېڭىز» غىچە سوزۇلىدۇ. بۇ جەنۇبى چېگرا بولىدۇ. 20 غەربى تەرىپى بولسا «ئوتۇرا

48

تۆۋەندە قەبىلىلەر نامى بويىچە تىزىملىنىدۇ، شىمال تەرىپىدە دان قەبىلىسىنىڭ بىر تۇلۇشى بار، ئۇنىڭ چېگرىسى ئىسرائىل زېمىنىنىڭ شىمالى قىرغىقىغا قايتۇرۇپ ئاپاردى. 7 قىرغاققا قايتىم، مانا، دەريانىڭ قىرغىقىدا، ئۇ ۋە يۇقىرىدا، ئىنتايىن كۆپ دەرەخلەر بار ئىدى. 8 ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: «بۇ سۇلار يۇرتنىڭ شەرقىگە چىققىدۇ، شۇ يەردىن ئۇلار ئاراھ تۈزلەڭلىكىگە چۈشۈپ، ئاندىن دېڭىزغا كىرىدۇ. ئۇلار دېڭىزغا ئېقىپ كىرىشى بىلەن، دېڭىز سۇلىرى ساقايتىلىدۇ. 9 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بۇ «جۇپ دەريا، قايسى يەرگە ئېقىپ كەلسە، شۇ يەردىكى بارلىق سۇ ئۆزىدىن جانىۋارلار باشايدۇ، دېڭىزدا نۇرغۇن بېلىقلار بولىدۇ، چۈنكى سۇلار شۇ يەرگە ئېقىپ كېلىدۇ، ۋە دېڭىز سۇلىرى ساقايتىلىدۇ، دەريا نەگە ئاقسا، شۇ يەرنىڭ ھەممىسى ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. 10 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بېلىقچىلار دېڭىز بويىدا تۇرىدۇ، ئەن-گەددىن ئەن-ئەلگە ئىگىگەچە ئۇلارنىڭ تولىرى يېلىدىغان جايلارى بولىدۇ، دېڭىز بېلىقلىرىنىڭ «ئوتۇرا دېڭىز» دىكىدەك بەك كۆپ سوتلىرى بولىدۇ، 11 براق ئۇنىڭ زەي-سازلىقلىرى ساقايتىلمايدۇ، ئۇلار شورلۇق بولۇشقا تاپشۇرۇلىدۇ. 12 دەريا بويىدا، ئۇ ۋە يۇقىرىدا، نۇرغۇن بولىدىغان ھەرخىل دەرەخلەر تۇسىدۇ. ئۇلارنىڭ يوپۇرماقلىرى سولمايدۇ، ئۇلار مېۋىسىز قالمايدۇ، ئۇلار ھەر ئايدا يېڭىدىن مېۋىلەيدۇ، چۈنكى ئۇنى سۇغىدىغان سۇلار مۇقەددەس جايدىن چىقىدۇ، ئۇلارنىڭ مېۋىسى ئۇزۇق، ئۇلارنىڭ يوپۇرماقلىرى دورا-دەرماتلار بولىدۇ. 13 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: – تۆۋەندە ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىگە زېمىن مەراسىم سۈپىتىدە بۆلۈنۈپ تەقسىم قىلىنىپ چىكارالار ئايرىلىدۇ، يۈسۈپنىڭ قەبىلىسىگە ئىككى ئۇلۇش بۆلۈندۇ. 14 مەن قۇلۇمنى كۆتۈرۈپ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم ئىچكەندەك، سىلەر بىر-بىرىڭلارغا باراۋەرلىك بىلەن زېمىننى مەراسىم بۆلۈشقا بۆلسىلەر، ئۇ سىلەرگە مەراسىم بولىدۇ. 15 زېمىننىڭ [توت] تەرىپىنىڭ چېگرىسى مۇنداق: شىمالى تەرىپى، «ئوتۇرا دېڭىز» دىن باشلىنىپ خەتلىنىش يولىنى بويلاپ، زەداد شەھىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغىچە بولىدۇ، 16 ئۇ خامات، بېروتاھ، سىراتىم (دەمەشىق بىلەن خاماتنىڭ چېگرىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا)، ھاۋاراننىڭ چېگرىسىدا بولغان خازار-حاتىكۇن شەھەرلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، 17 شۇنىڭدەك «ئوتۇرا دېڭىز» دىن باشلانغان چېگرا-ھازار-ئېنانغىچە سوزۇلىدۇ، ئۇ دەمەشىقنىڭ چېگرىسىنى بويلاپ، خاماتنىڭ شىمالى رايونىنىڭ چېگرىسىغا تۇتىشىدۇ، بۇ بولسا شىمالى تەرىپى بولىدۇ. 18 شەرق تەرىپىنىڭ چېگرىسى، ھاۋارا بىلەن دەمەشىقنىڭ ئوتتۇرىسىدىن باشلىنىپ، گېلىئاد ۋە ئىسرائىل زېمىنى بۆلۈپ تۇرىدىغان ئىئوردان دەرياسى بولىدۇ. سىلەر بۇنىڭدىن «ئوڭ دېڭىز» غىچە مەراسىملارنى بۆلۈپ ئۆلچەيسىلەر. بۇ بولسا شەرق تەرىپى بولىدۇ. 19 جەنۇبى تەرىپى بولسا، تامار شەھىرىدىن مېرباھ-قەدەش دەرياسىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئاندىن مىسىر ۋادىسىدىن «ئوتۇرا دېڭىز» غىچە سوزۇلىدۇ. بۇ جەنۇبى چېگرا بولىدۇ. 20 غەربى تەرىپى بولسا «ئوتۇرا

قالغان بەر، كەڭلىكى بەش مىڭ [خادا]، ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، بولدى. 33 جەنۇبىي تەرەپنىڭ ئۇچىمى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ ئادەتتىكى يەر بولۇپ، شەھەر ئۈچۈن، يەنى ئۆيلەر ۋە ئورتاق بوش يەر ئۈچۈن بولدى. شەھەر ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولدى. 16 شەھەرنىڭ ئۆلچەملىرى مۇنداق بولدى، شىمالىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، جەنۇبىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، شەرقىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، ۋە غەربىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا] بولدى. 17 شەھەرنىڭ بوش يەرلىرى بولسا، شىمالغا قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە، جەنۇبقا قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە، شەرقتە قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە، غەربكە قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە بولدى. 18 قالغان ئىككى پارچە يەر مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يەرگە تۇتىشىپ ئۇنىڭغا بارالماي بولدى. ئۇلارنىڭ ئۇزۇنلۇقى شەرقتە قارايدىغان تەرىپى ئون مىڭ [خادا]، غەربكە قارايدىغان تەرىپى ئون مىڭ [خادا]، بۇلار مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يەرگە تۇتىشىدۇ، بۇلارنىڭ مەھسۇلاتلىرى شەھەرنىڭ خىزمىتىدە يولغانلارنى تۇتۇقلاندۇرىدۇ. 19 ئۇنى تېرىيدىغانلار، يەنى شەھەرنىڭ خىزمىتىدە يولغانلار ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى ئىچىدىن بولدى. 20 پۈتكۈل «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولسا ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] بولدى، سىلەر بۇ تۆت چاسلىق مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە شەھەرگە تەۋە جايلارنىمۇ قوشۇپ سۇنسىلەر. 21 مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بىلەن شەھەرنىڭ ئىگىدارچىلىقىدىكى يەرنىڭ ئۈچۈن بۇ تەرىپىدىكى قالغان زېمىنلەر شاھزادە ئۈچۈن بولدى. «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە يانداش شەرقتىن شەرقتە سوزۇلغان يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى يەر ۋە غەربتىن غەربكە سوزۇلغان يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى يەر [قەبىلىلەرنىڭ] ئۆلۈشلىرىگە بارالماي بولۇپ، بۇلار شاھزادە ئۈچۈندۇر، مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە»، جۈملىدىن ئىبادەتخانىنىڭ مۇقەددەس جايى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، 22 شۇنىڭدەك لاۋىيلارنىڭ ئۆلۈشى ۋە شەھەرنىڭ ئىگىلىكىمۇ شاھزادىنىڭ تەۋەلىكىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولدى. ھەمدە ئۇنىڭ چېگرىسى ۋە بىنيامىننىڭ چېگرىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان بۇ زېمىنلار شاھزادە ئۈچۈن بولدى. 23 قالغان قەبىلىلەرنىڭ ئۆلۈشلىرى بولسا: - بىنيامىن قەبىلىسى ئۈچۈن شەرقتىن غەرب تەرىپىگە سوزۇلغان بىر ئۆلۈشى بولدى. 24 بىنيامىننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن شېمۇن قەبىلىسىنىڭ بىر ئۆلۈشىدۇر. 25 شېمۇننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئىسساكار قەبىلىسىنىڭ بىر ئۆلۈشىدۇر. 26 ئىسساكارنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن زەبولۇن قەبىلىسىنىڭ بىر ئۆلۈشىدۇر. 27 زەبولۇننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن گاد قەبىلىسىنىڭ بىر ئۆلۈشىدۇر. 28 گادنىڭ يان تەرىپى، يەنى جەنۇبىي تەرىپى، پۈتكۈل زېمىننىڭ جەنۇبىي چېگرىسى تامار شەھىرىدىن مېرېباھ-قەدەش دەرياسىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئاندىن [مىسىر] ۋادىسىنى بويلاپ «ئوتتۇرا دېڭىز» غىچە سوزۇلدى. 29 بۇ سىلەر ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىگە مىراس بولۇشقا چەك تاشلاپ بۆلۈنگەن زېمىن بولدى، بۇلار ئۇلارنىڭ ئۆلۈشلىرى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 30 تۆۋەندە شەھەرنىڭ چىقىش يوللىرى بولدى، ئۇنىڭ شىمالىي تەرەپىنىڭ كەڭلىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا] بولدى، 31 شەھەرنىڭ قۇرۇقلۇقى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ نامى بويىچە بولدى، شىمالىي تەرىپىدە ئۈچ قوۋۇق بولدى، بىرى رۇبەننىڭ قوۋۇقى بولدى، بىرى يەھۇدانىڭ قوۋۇقى بولدى، بىرى لاۋىينىڭ قوۋۇقى بولدى، 32 شەرقىي تەرەپنىڭ كەڭلىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولدى، بىرى يۇسۇپنىڭ قوۋۇقى بولدى، بىرى بىنيامىننىڭ قوۋۇقى بولدى، بىرى داننىڭ قوۋۇقى

دانىيال

1

بەھۇدا پادىشاھى بەھۇياكىم تەختكە ئولتۇرۇپ ئۇچىنچى يىلى، بابىل پادىشاھى نبوقادنىسار يەرۇسالىغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى مۇھاسىرە قىلىۋالدى، 2 رەب بەھۇدانىڭ پادىشاھى بەھۇياكىم، شۇنداقتا خۇدانىڭ ئويىدىكى قاچا-قۇچىلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۇنىڭ قولغا ئاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ ئەسرلەرنى شىنار زېمىنىغا، ئۆزى چوقۇندىغان مەبۇدىنىڭ بۇتخانىسىغا ئېلىپ باردى ۋە بۇلاپ كەلگەن قاچا-قۇچىلارنى بۇتخانىنىڭ خەزىنىسىگە قويدى. 3 پادىشاھ نبوقادنىسار باش تاغۋات غوجدارى ئاشېننازاغا ئەسرگە چۈشكەن ئىسرائىللار ئىچىدىن خان جەمەتلىكىدىن ۋە ئېسىلزادە يىگىتلەردىن بىر نەپەردىن تاللاپ ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. 4 بۇ ياشلار ئۇقسانسىز، كېلىشكەن، دانىشمەن-توقۇمۇش، مول بىلىملىك، مۇتەپەككۇر، ئوردا خىزمىتىدە بولۇشقا لايىقەتلىك، يەنە كېلىپ كالدېلەرنىڭ ئىلىم-پەنلەرنى ھەم تىلنى ئۆگىنەلەيدىغان بولۇشى كېرەك ئىدى. 5 پادىشاھ ئۇلار توغرىسىدا ئۇلار ئۈچ يىلغىچە ھەر كۈنى پادىشاھ يەيدىغان نازۇ-ئېمەتلەر ۋە شارابىلار بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلسۇن، مۇددەت توشقاندا پادىشاھنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولسۇن دەپ بېكىتتى. 6 تاللانغان بەھۇدا قەبىلىسىدىكى ياشلاردىن دانىيال، ھانانىيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالار بار ئىدى. 7 تاغۋات پېشى ئۇلارغا يېڭى ئىسىملار، يەنى دانىيالغا بەلتەشاسار، ھانانىياغا شادراك، مىشائېلغا مىشاك، ئازارىياغا ئەبەدنىگو دېگەن ئىسىملارنى قويدى. 8 دانىيال پادىشاھ بەلگىلەنگەن نازۇ-ئېمەتلەر ۋە شاھانە شارابىلىرى بىلەن ئۆزىنى «خۇدا ئالدىدا» ناپاك قىلماسلىققا بەل باغلىدى، شۇڭا تاغۋات پېشىدىن ئۆزىنىڭ ناپاك قىلماسلىقىغا يول قويۇشنى ئىلتىماس قىلدى. 9 ئەمدى خۇدا تاغۋات پېشىنى دانىيالغا ئىلتىپات ۋە شاپاھەت كۆرسىتىدىغان قىلغانىدى. 10 لېكىن تاغۋات پېشى دانىيالغا: مەن ئۆز غوجام پادىشاھتىن قورقمەن. سىلەرنىڭ يەكە-ئىچكىمىڭلارنى ئۆزۈم بەلگىلەنگەن، ئۆزىڭلەر سىلەرنى باشقا قۇرداش يىگىتلەردەك ساغلام چىراي ئەمەس ئىكەن دەپ قارىسا، ئۇنداقتا سىلەر پادىشاھقا مېنىڭ كالامنى ئالدىرغۇچى بولسىلەر، - دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن دانىيال كېلىپ تاغۋات پېشى ئۆزىگە ۋە ھانانىيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالارغا تەيىنلەنگەن غوجىدارلاردىن تەلەپ قىلىپ: 12 - كەمىلىرىنى ئۇماچ، كوككات ۋە سۇ بەلنا بېقىپ ئون كۈنلۈك سىناق قىلسا. 13 ئاندىن بىزنىڭ چىرايمىز بىلەن پادىشاھنىڭ ئېسىل تامىقىنى يېگەن يىگىتلەرنىڭ چىرايىنى سېلىشتۇرۇپ باقسىلا، ئاندىن كۆزلىرىمىز بىچەكەمىلەرنىڭ ئىش كۆرگەنلىكى! - دېدى. 14 غوجىدار ئۇلارنىڭ گېيىگە كىرىپ، ئۇلارنى ئون كۈن سىناپ كۆرۈشكە ماقۇل بولدى. 15 ئون كۈندىن كېيىن قارىسا، ئۇلارنىڭ چىرايلىرى پادىشاھنىڭ نازۇ-ئېمەتلىرىنى يېگەن يىگىتلەرنىڭكىدەك ئۇزۇق ۋە تولغان كۆرۈندى. 16 شۇنىڭدىن كېيىن غوجىدار ئۇلارغا پادىشاھ بەلگىلەنگەن نازۇ-ئېمەتلەرنى ۋە ئىچكىشكە بەلگىلەنگەن شارابىنى بەرمەي، ئۇلارنىڭ ئورنىدا ئۇماچ، كوككاتلارنى بېرىشكە باشلىدى. 17 بۇ توت يىگىتنى بولسا، خۇدا ئۇلارنى ھەر خىل ئەدەبىيات ۋە ئىلىم-مەرەپپە دانىشمەن ۋە توقۇمۇشۇق قىلدى. دانىيالمۇ بارلىق غايىبىيەت ئالامەتلەر بىلەن چۈشەنگەن تەبىرى بېرىشكە پاراسەتلىك بولدى. 18 پادىشاھ بەلگىلەنگەن مۇددەت توشقىنىدا، تاغۋات پېشى يىگىتلەرنىڭ ھەممىسىنى نبوقادنىسارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. 19 پادىشاھ ئۇلار بىلەن بىر-بىرلەپ سۆزلەشتى، ياش يىگىتلەرنىڭ ھېچقايسىسى دانىيال، ھانانىيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالارغا يەتمىدى. شۇڭا بۇ تەلەپلەر پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە قالدى. 20 پادىشاھقا دانالىق-ھېكەت كېرەك بولغاندا ياكى يورۇتۇش كېرەك بولغان ھەرقانداق مەسىلىگە جاۋاب

ئېزىگەندە، ئۇلارنىڭ جاۋابى ئۇنىڭ سەلتەنىدىكى بارلىق رەھىم-پالچى ياكى پىر-ئۇستازلارنىڭكىدىن ئون ھەسسە توغرا چىققان. 21 دانىيال پارس پادىشاھى قورەش تەختكە ئولتۇرغان بىرىنچى يىلغىچە ئوردىدا داۋاملىق تۇردى.

2

نبوقادنىسار تەختكە ئولتۇرۇپ ئىككىنچى يىلى، بىر نەپەردە چۈش كۆردى، ئۇنىڭ روھى پارا كەندە بولۇپ، ئوقۇسى قاچتى. 2 شۇڭا پادىشاھ رەھىم-پالچى، پىر-ئۇستاز، جادۇگەر ۋە كالدې مۇنەججىملەرنى چۈشەلەرگە تەبىر بېرىشكە چاقىرىشنى بۇيرۇدى. ئۇلار كېلىپ پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. 3 پادىشاھ ئۇلارغا: مەن بىر چۈش كۆردۈم، بۇ چۈشنىڭ مەنىسىنى بىلىشكە كۆڭلۈم ناھايىتى تىت-تىت بولۇۋاتىدۇ، - دېدى. 4 ئاندىن كالدېلەر پادىشاھقا (ئارامى تىلىدا): ئالىلىرى مەڭگى ياشايدىغانلىقىنى كەمىلىرىگە چۈشەلەرنى ئېيتىپلا، بىز تەبىر بېرىمىز، - دېدى. 5 پادىشاھ كالدېلەرگە: مەندىن بۇيرۇق! سىلەر ئاۋۋال كۆرگەن چۈشۈمنى ئېيتىپ ئاندىن تەبىر بېرىشىڭلار كېرەك. ئۇنداقتا قىلماسلاڭلار قىيما-چىيما قىلىۋېتىلسىلەر، ئۇلارغا ھاجەتقاغان ئايالدىرۇۋۇرۇۋېتىلدى! 6 لېكىن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا تەبىر بېرىلسەڭلار مەندىن سوۋغانلار، ئىنتاملار ۋە ئالىي ئىززەت مۇنەببەسە بولسىلەر. ئەمدى چۈشۈمنى ئېيتىڭلار، تەبىر بېرىڭلار! - دېدى. 7 ئۇلار پادىشاھقا يەنە بىر قېتىم: ئالىلىرى چۈشەلەرنى ئېيتىپلا، ئاندىن ئۆزلىرىگە تەبىرنى ئېيتىپ بېرىمىز، - دېدى. 8 بۇ چاغدا پادىشاھ جاۋاپ: - شۇبەسىزىكى، سىلەر بەرماتىدىن قايتايدىغىنىمنى بىلگەچكە، ۋاقتىنى كەينىگە سۈرۈۋاتسىلەر. 9 لېكىن چۈشۈمنى ئېيتىپ بەرمىسەڭلار، سىلەرگە پەقەت يۇرۇقۇملا قالدۇق. چۈنكى سىلەر ۋاقت ئەھۋالنى ئۆزگەرتىدى، دەپ بىلىپ ئۆزئارا تىل بىرىكىتۈرۈپ، يالغانچىلىق قىلىپ مېنى ئالدىماچى بولسىلەر. شۇڭا چۈشۈمنى ئېيتىساڭلار، ئاندىن چۈشۈمگە ھەققەتە تەبىر بېرىلەيدىغانلىقىڭلارنى شۇ چاغدىلا بىلىمەن، - دېدى. 10 كالدېلەر پادىشاھقا جاۋاپ: - دۇنيادا ئالىلىرىنىڭ سوريغان ئىشىنى ئېيتىپ بەرەلەيدىغان ھېچبىر ئادەم يوقتۇر، ھېچقانداق پادىشاھ، ئۇنىڭ قانداق ئۇلۇغ ياكى كۈچلۈك بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، رەھىم-پالچى، پىر-ئۇستاز ياكى كالدې مۇنەججىملەرگە مۇنداق تەلەپنى قويغان ئەمەس. 11 چۈنكى ئالىلىرىنىڭ سوريغانلىرى ھەققەتەن ئالامەت مۇشكۈل، ئىلاھلاردىن باشقا ھېچكىم ئۇنى ئايان قىلالمايدۇ. لېكىن ئىلاھلارنىڭ ماكانى ئىنسانلار ئارىسىدا ئەمەس، - دېدى. 12 پادىشاھ قاتتىق غەزەپلىنىپ ئاچچىقلاشقان ھالدا، بابىل ئوردىسىدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئولتۇرۇشنى ئەمر قىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھنىڭ بارلىق دانىشمەنلەرنى ئولتۇرۇش توغرىسىدىكى بۇيرۇق چۈشۈرۈلدى. شۇڭا [خىزمەتكارلىرى] دانىيال ۋە ئۇنىڭ دوستلىرىنىمۇ ئولتۇرۇش ئۈچۈن ئەزەبىدى. 14 شۇ چاغدا دانىيال بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئولتۇرۇش ئەمرىنى ئىجرا قىلغىلى چىققان پادىشاھنىڭ خۇسۇسىي مۇھاپىزەتچىلەر باشلىقى ئارقىلىق ئارقىغا قايتقان ۋە دانىشمەنلەرچە جاۋاب قايتۇرۇپ: 15 ئۇنىڭدىن: - پادىشاھنىڭ چۈشۈرگەن پەرمىنى نېمە ئۈچۈن شۇنچە جىددى؟ - دەپ سورىدى. ئارقى ھەۋالى دانىيالغا ئېيتىپ بەردى. 16 دانىيال دەرھال پادىشاھ ئالدىغا كىرىپ، پادىشاھتىن چۈشكەن تەبىر بەرگۈدەك ۋاقت بېرىشنى تەلەپ قىلدى. 17 ئاندىن دانىيال ئۇنىڭغا قايتىپ، ئەھۋالنى دوستلىرى ھانانىيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالارغا ئېيتىپ بەردى. 18 ئۇ ئۇلاردىن ئەرشىتىكى خۇدادىن بۇ چۈشنىڭ شىرى توغرىلىق رەھم-شەپقەت ئىلتىجا رەھم-شەپقەت ئىلتىجا قىلىپ، مەن دانىيال ۋە دوستلىرىم ئۆتمىزنىڭ بابىلدىكى باشقا دانىشمەنلەر بىلەن بللە ھالدا قىلماسلىقىمىزنى تىلەڭلار، دەپ تەلەپ قىلدى. 19 ئاندىن كېچىدە دانىيالغا غايىبەت كۆرۈنۈشتە شۇ سىرنىڭ پېشىمى ۋەھىي قىلىندى. شۇنىڭ بىلەن دانىيال ئەرشىتىكى خۇداغا ھەمدۇسانالار توقۇپ مۇنداق دېدى: 20 «خۇدانىڭ نامى

ئەبەدىگە مەدەھىيەلەنگەي! چۈنكى دانالىق ۋە كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭكىدۇر. 21 تۇرۇقتا، بەسىلەرنى ئۆزگەرتكۈچىدۇر، ئۇ پادىشاھلارنى يىقىتىدۇ، ۋە پادىشاھلارنى تىكلەيدۇ، ئۇ دانالارغا دانالىق، ئاقلاپلارغا بەكمەت بېرىدۇ. 22 41 تۈزلىرى كۆرگەندەك تۆمۈر بىلەن سېغىز لانىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان ئۇ چوڭقۇر ۋە سىرلىق ئىشلارنى ئاشكارىلىغۇچىدۇر، قاراڭغۇلۇققا يورۇتۇنغان ئىشلارنى ياخشى بىلگۈچىدۇر، نۇر ھەممەشە تۇنىڭ بىلەن بىللەدۇر. 23 ئۇ ماڭا دانالىق ۋە كۈچ بەرگەن ئاتا-بوۋىلەرنىڭ خۇداسى، ساڭا شۈكۈر ۋە ھەمدۇسانالار ئېيتاي! سەن ھازىرلا بىز دۇئا قىلغان ئىشنى ماڭا ئاشكارىلىدىڭ، پادىشاھنىڭ سورىغان ئىشنى بىزگە كۆرسىتىپ بەردىڭ.» 24 ئاددىن دانىيالىق پادىشاھ بايلىدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈشكە تەيىنلىگەن ئارغۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: - بايلىدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈمگەيلا. مېنى پادىشاھنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرگەيلا، مەن پادىشاھنىڭ چۈشكەن تەبىرىيە، - دېدى. 25 ئارغۇق شۇنچە دانىيالىق پادىشاھ ئېپقاندەن سارنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرىپ، پادىشاھقا: - «مەن بەھۇدى ئەسىرلەر ئىچىدىن ئالىيلىرىنىڭ چۈشكەن تەبىرىيەلەيدىغان بىر كىشىنى تاپمى» - دېدى. 26 پادىشاھ دانىيال (بەلئەشاسار دەپمۇ ئاتىلىدۇ)غا: «سەن مېنىڭ كۆرگەن چۈشۈمنى ئايان قىلىپ، ئۇنىڭغا تەبىرىيەلەمسەن؟» - دېدى. 27 دانىيال پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ شۇنداق جاۋاب بەردى: - ئۇ ئالىيلىرى، سىلى سورىغان بۇ سىرنى دانىشمەن، پىرىستاز، رەھجى پالچى ۋە مۇنەججىملار تۈزلىرىگە يېشىپ بېرىلەيدۇ. 28 بىراق ئەرشە سىرلارنى ئاشكارىلىغۇچى بىر خۇدا بار. ئۇ بولسا ئالىيلىرىغا ئاخىرقى زاماننىڭ كۈنلىرىدە نېمە ئىشلارنىڭ بولىدىغانلىقىنى ئايان قىلدى. ئەمدى تۈزلىرىنىڭ چۈشۈشى، يەنى ئالىيلىرى ئۇخلاۋاتقاندا كۆرگەن غايىبە ئالامەتلەرنى ئېيتىپ بەرى: - 29 ئۇ ئالىيلىرى، سىلى ئۇخلاشقا ياتقاندا كەلگۈسىدىكى ئىشلارنى ئويلاپ ياتتىلا. سىرلارنى بىردىنبىر ئاشكارىلىغۇچى تۈزلىرىگە يۈز بىرىدىغان ئىشلارنى كۆرسەتتى. 30 ماڭا كەلسەك، بۇ سىرنىڭ ماڭا ئايان قىلىنغىنى مېنىڭ باشقا جان ئىگىدىن ئارتۇق ھېكەتكە ئىگە بولغانلىقىدىن ئەمەس، بەلكى بۇ چۈشۈشكە تەبىرىيە، شۇنداقلا شاھ ئالىيلىرىنىڭ كۆڭۈللىرىدىكى ئويلىرىنى تۈزلىرىگە مەلۇم قىلىش ئۈچۈندۇر. 31 - ئەي ئالىيلىرى، سىلى غايىبە ئالامەتتە تۈزلىرىنىڭ ئالدىلىرىدا تۇرغان گىگانت بىر ھەيكەلنى كۆردىڭ. بۇ ھەيكەل ناھايىتى گەۋدىلىك بولۇپ، زور نۇر چاچتاپ تۇرىدىغان ھەيۋەتلىك ھەم قورقۇنچۇلۇق ئىدى. 32 ھەيكەلنىڭ بېشى ئېسىل ئالتۇندىن، كۆكۈن ۋە قوللىرى كۆمۈشتىن، بەل ۋە ساغرىلىرى مىستىن، 33 يۇتا-پاچىقى تۆمۈردىن، پۇتى تۆمۈر بىلەن لانىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان. 34 تۈزلىرى ئۇنى كۆرۈۋاتقان چاغلىرىدا، ئادەم قولى بىلەن قېزىلغان بىر تاش كېلىپ ھەيكەلگە تۇرۇلۇپ ئۇنىڭ تۆمۈر بىلەن لانىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇتىنى چىقىۋەتتى. 35 ئۇنىڭدىكى تۆمۈر، لاي، مىس، كۆمۈش، ئالتۇنلار شۇنچە پارچە-پارچە قىلىنىپ، شامال ئۇلارنى بەنەنچى يازلىق خامانىدىكى توپلارنى ئۇچۇرغاندەك، قايتا ھېچ تېپىلغۇدەك قىلىپ ئۇچۇرۇۋەتتى. لېكىن ھېلىقى تاش يوشىپ، پۈتكۈل جاھاننى قاپلىغان غايەت زور بىر تاغقا ئايلىندى. 36 كۆرگەن چۈشۈشى مانا شۇدۇر. ئەمدى بىز تۈزلىرىگە بۇ چۈشۈش مەنىسىنى يېشىپ بېرىمىز. 37 ئەي ئالىيلىرى، تۈزلىرى پۈتكۈل پادىشاھلارنىڭ بىر پادىشاھى، ئەرشەنى خۇدا سىلىگە پادىشاھلىق، نوپۇز، كۈچ ۋە شۆھرەت ئاتا قىلدى. 38 ئىنسان بالىلىرى، ھايۋاناتلار، ئۇچار-قاناناتلار مەيلى قەبەردە تۇرسۇن، خۇدا ئۇلارنى قوللىرىغا تاپشۇرۇپ سىلىنى ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ھاكىم قىلدى. سىلى ئۇ ھەيكەلنىڭ ئالتۇن بېشىدىن سۇرۇلما. 39 تۈزلىرىدىن كېيىن يەنە بىر پادىشاھلىق كېلىدۇ. لېكىن ئۇ سىلىنىڭ پادىشاھلىقىغا يەتمەيدۇ. ئۇنىڭدىن كېيىن ئۈچىنچى بىر پادىشاھلىق، يەنى مىس پادىشاھلىق كېلىپ پۈتكۈل يەزىرىگە ھاكىم بولىدۇ. 40 ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۆتىنچى پادىشاھلىق بولسا تۆمۈردەك مۇستەھكەم بولىدۇ. تۆمۈر

3

پادىشاھ ئېپقاندەن سار ئالتۇندىن ئېگىزلىكى ئاتىشى گەز، كەلگىكى ئالتە گەز كېلىدىغان بىر ھەيكەل ياساپ، بايلىق ئۆلگۈسىنىڭ دۇرا تۈزلەشكەگە ئورناتتى. 2 پادىشاھ بارلىق ۋەزىر، ۋالىي، ھاكىم، مەسلىھەتچى، خەزىنىچى، سوتچى، سوراچىلارنى شۇنداقلا ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى باشقا ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھ ئېپقاندەن سار ئورناتقان بۇ ئالتۇن ھەيكەلنى ئۆز ئىلاھقا ئاتاش مۇراسىمىغا قاتنىشىشقا پەرمان چۈشۈردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ۋەزىرلەر، ۋالىيلار، ھاكىملەر، مەسلىھەتچىلەر، خەزىنىچىلەر، سوتچىلار، سوراچىلار، شۇنداقلا ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى باشقا ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسى ئاتاش مۇراسىمىغا جەم بولدى. ئۇلار ھەيكەلنىڭ ئالدىدا تۇردى. 4 جاكارچى يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - ئەي ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەردىن كەلگەنلەر، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملار، 5 سىلەر سۇناي، ئەي، قالدۇن، لىرا، زىلتار، بۇلغان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان، بەرگە باش تۇرۇپ پادىشاھ ئېپقاندەن سار ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىڭلار. 6 كىمكى باش تۇرۇپ سەجدە قىلسا، شۇنچە دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇد مانغا تاشلىنىدۇ، - دەپ جاكارلىدى. 7 شۇڭا، سۇناي، ئەي، قالدۇن، لىرا، زىلتار، بۇلغان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان

ھامان ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى ئائىلەلەردىن كەلگەن، ھەرخىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قۇم بەرگە باش ئۇرۇپ نېپوقادەنەسار ئورتاق ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىشى. 8 ئۇ چاغدا، بەزى كالىدىيەلەر ئالدىغا چىقىپ ھەيۋەتلىك ئۇستىدىن ئەرەز قىلدى. 9 ئۇلار پادىشاھ نېپوقادەنەسارغا: «ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغا يايلا! 10 ئالىيلىرى سۇناي، نەي، قازۇن، لىرا، زىلتار، بۇلما ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان ھەممەيلەن بەرگە باش ئۇرۇپ ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلسۇن، 11 شۇنداقلا كىمكى بەرگە باش ئۇرۇپ سەجدە قىلمىسا، ئۇ دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاشۇن دەپ پەرمان قىلغانىدىلا. 12 سىلى بابىل ئۆلكىسىنىڭ مەمۇرىي ئىشلىرىنى باشقۇرۇشقا تەيىنلەنگەن بىر نەچچە ھەيۋەتلىك، بەنەي، شادراك، مېشاك، ئەبەدىنگولار بار، ئى ئالىيلىرى، بۇ ئادەملەر سىلگە خۆرمەتسىزلىك قىلىۋاتىدۇ. ئۇلار پادىشاھنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىدە بولىدى ياكى پادىشاھ ئورتاق ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلمايدۇ، - دېدى. 13 شۇنى ئاڭلاپ پادىشاھ نېپوقادەنەسار دەرەخەزەپ بولۇپ، شادراك، مېشاك، ئەبەدىنگولارنى ئۆز ئالدىغا كەلتۈرۈشنى ئەمر قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇ ئۆچمەنلىكنى پادىشاھقا ئەپكەلدى. 14 نېپوقادەنەسار ئۇلارغا: - شادراك، مېشاك، ئەبەدىنگولار، سىلەر راستتىن مېنىڭ ئىلاھلىرىمنىڭ خىزمىتىدە بولىدىكەنمۇ ھەم مەن ئورتاق ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىدىكەنمۇ؟ 15 ھازىر سىلەر سۇناي، نەي، قازۇن، لىرا، زىلتار، بۇلما ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان، مەن ياساتقان ھەيكەلگە سەجدە قىلىشقا تەييار تۇرساڭلار، ياخشى، لېكىن سەجدە قىلىساڭلار، سىلەر دەرھال دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلىنىسىلەر. شۇ چاغدا قانداق ئىلاھ كېلىپ سىلەرنى چاڭگىلىدىن قۇتقۇزۇۋالدىكىن، قېنى؟! - دېدى. 16 شادراك، مېشاك، ئەبەدىنگولار پادىشاھقا جاۋاب: - ئى نېپوقادەنەسار، بۇ ئىشتا بىز ئۆزىمىزنى ئاقلىشىمىز ھاجەتسىز. 17 بىز سەجدە قىلىپ كېلىۋاتقان خۇدايىمىز بىزنى دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمداندىن قۇتقۇزۇۋالمايدۇ، ئى ئالىيلىرى، ئۇ چوقۇم ئۆزلىرىنىڭ ئىلكىدىن بىزنى قۇتقۇزۇدۇ. 18 لېكىن بىزنى قۇتقۇزۇمىغان تەقدىردىمۇ، ئالىيلىرىگە مەلۇم بولسۇنكى، بىز بەنەلا ئىلاھلىرىنىڭ خىزمىتىدە بولمايمىز ۋە سىلى ئورتاق ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلمايمىز، - دېدى. 19 بۇنى ئاڭلىغان ھامان پادىشاھ نېپوقادەنەسارنىڭ تەرى بۇزۇلۇپ، شادراك، مېشاك، ئەبەدىنگولارغا قاتتىق غەزەپلەندى. شۇنىڭ بىلەن ئادەملەرگە خۇمداننى ئادەتتىكىدىن بەتتە ھەسسە قاتتىق تىزىشنى بۇيۇردى. 20 ئۇ قوشۇندىكى ئەڭ قايۇل پالۋانلارغا شادراك، مېشاك، ئەبەدىنگولارنى باغلاپ، دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاشنى بۇيۇردى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تونىرى، ئىنتايىنلىرى، سەللىرى ۋە باشقا لىباس كىيىملىرى سېلىنىمىغان ھالدا باغلىنىپ دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاندى. 22 پادىشاھنىڭ ئەمرىنىڭ قاتتىقلىقى بىلەن خۇمداندىكى ئوت ئىنتايىن يالقۇنلاپ يېنىپ تۇراتتى، شۇڭلاشقا خۇمداندىن چىقىۋاتقان يالقۇن شادراك، مېشاك، ئەبەدىنگولارنى كۆتۈرگەن ئەسكەرلەرنى كۆيدۈرۈپ تاشلىدى. 23 شۇنداق قىلىپ شادراك، مېشاك، ئەبەدىنگولار ئۆچمەنلىك باغلاشقا ھالدا دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا چۈشۈپ كەتتى. 24 ئاندىن نېپوقادەنەسار چۈچۈك ھالدا ئورنىدىن چاچراپ تۇرۇپ، مەسلەھەتچى ۋەزىرلىرىدىن: - بىز باغلاپ ئوت ئىچىگە تاشلىغىنىمىز ئىچ ئادەم ئەمەسمۇ؟ - دەپ سورىدى. - ئۇلار جاۋاب: «شۇنداق، ئى ئالىيلىرى! - دېدى. 25 پادىشاھ جاۋاب: - مانا، مەن تۆت ئادەمنىڭ باغلاقسىز ھالدا ئوت ئىچىدە ئەركىن مېڭىپ يۈرۈۋاتقىنىنى كۆرۈۋاتمەنغۇ، ئۇلار قىلچە كۆيگەندەك ئەمەس، ھەمدە تۆتىنچى كىشى ئىلاھلارنىڭ ئوغلىدەك تۇرىدۇ! - دېدى. 26 شۇنىڭ بىلەن نېپوقادەنەسار دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان

4

«مەنكى پادىشاھ نېپوقادەنەساردىن يەر يۈزىدىكى ھەربىر ئەل-يۇرتقا، ھەرقايسى ئائىلەلەرگە، ھەرخىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان قۇمغا ئامان-ئېسەنلىك ئېشىپ-ئېشىپ تۇرغاي! 2 ھەممىدىن ئالىي خۇدا ماڭا كۆرسەتكەن ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى جاكارلاشنى لايىق تاپم. 3 ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرى ئېھدىگەن ئۇلۇغ! ئۇنىڭ كارامەتلىرى تېھىگەن قانتىس! ئۇنىڭ پادىشاھلىقى پۈتمەس-ئۆتمەس، ئۇنىڭ ھاكىملىقى دەۋردىن-دەۋرگىچە داۋاملاشۇدۇ! 4 مەنكى نېپوقادەنەسار ئۆيۈمدە بىخارامان ئولتۇرغىنىدا، ئوردامدا باياشات تۇرمۇش كۆچۈرۈۋاتقىنىدا، 5 مېنى ئىنتايىن قورقۇتقۇچى بىر چۈشنى كۆردۈم، ئورۇنۇدا ياتقىنىدا بېشىمدىكى ئوبلار ۋە كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئالاقىدە قىلدى. 6 بايلىدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئالدىغا چاقىرىشقا پەرمان بېرىپ، ئۇلارنىڭ چۈشۈمگە تەبىر بېرىشنى بۇيۇردۇم. 7 شۇنىڭ بىلەن بارلىق رەھىم-پالچى، پىر-ئۇستاز، كالىدىيەلەر ۋە مۇنەججىملەر كېلىشىپ، مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ بەردىم، لېكىن ئۇلار ماڭا تەبىرنى بېرەلمىدى. 8 لېكىن ئاخىردا دانىيال كىردى (ئۇنىڭ بەنە تەبىرى ئىسمى بەلەشەسار بولۇپ، مېنىڭ ئىلاھىمنىڭ نامىغا ئاساسەن قويۇلغان). مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى ئۇنىڭدا ئىكەن. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا: 9 - ئەي پالچىلارنىڭ باشلىقى بەلەشەسار، مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى سەندە ئىكەنلىكىنى، ساڭا ھېچقانداق سىرتەس كەلمەيدىغانلىقىنى بىلىم، شۇڭا مېنىڭ كۆرگەن چۈشۈمدىكى غايىبانە ئالامەتلەرنى چۈشەندۈرگۈدەيسىن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تەبىر بەرگۈدەيسىن، - دېدىم. 10 - مەن ئورۇنۇدا ياتقىنىدا كاللامدا مۇنداق غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردۈم: مانا، يەر يۈزىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر تۆپ دەرىخ بار ئىكەن، ئۇ تولۇق ئېگىزىمىش. 11 ئۇ بارغانسېرى چوڭ ھەم مەزمۇت تۇسۇپ، ئاسمانغا تاقىشىپتۇ، ئۇ دۇنيانىڭ چەتلىرىگىمۇ كۆرۈنىدەك. 12 ئۇنىڭ يۇيۇملىقلىرى چىرايلىق، مۇبىس ئىنتايىن مول ئىكەن. ئۇنىڭدا پۈتۈكلۈك دۇنياغا تەكۋىدەك ئوزۇق بار ئىكەن. ئۇنىڭ ئاستىدا دادلىكى بايۋانلار سايباشىدىكەن، شاخلىرىدا ئاسماندىكى ئۇچار-قاتانلار ماكان قىلىدىكەن، مۇبىسدىن بارلىق ئەت ئىگىلىرىمۇ ئورۇقلىنىدىكەن. 13 ئورۇنۇدا يېتىپ، كاللامدا كۆرگەن غايىبانە ئالامەتلەرنى

كۆرۈۋاتقاندا، مانا، ئاسماندىن بىر كۆزەنجى مۇتەككەل، يەنى مۇقەددەس بىر پەرىشتە چۈشۈپ، 14 مۇنداق جاكارلىدى: «دەرەخنى كېسىپ، شاخلىرىنى قەرقىپ، يوپۇرماقلىرىنى ۋە مېۋىلىرىنى قېقىپ چۈشۈرۈپ چىچىۋېتىڭلار. دەرەخ تۇيۇدىكى ياۋايى ھايۋانلار ئۆتكەن يىراقلاشسۇن، ئۇنىڭ شاخلىرىدىكى قۇشلار تېزىپ كەتسۇن. 15 يەردە پەقەت كۆتۈكنىلا يىلتىزى بىلەن، مىس ۋە تۆمۈر بىلەن چەمبەرلەپ، پۇرمان ئوت-چۆپەر بىلەن بىللە دادالدا قالدۇرۇڭلار. ئۇ ئاسماندىكى شەبەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرسۇن. ئۇنىڭ نېسۋىسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە بولسۇن. 16 ئادەمىي ئەقىلدىن مەھرۇم قىلىنىپ، ئۇنىڭغا ياۋايى ھايۋانلارنىڭ ئەقىلى بېرىلسۇن، شۇنداقلا شۇ ھالەتتە «يەتتە ۋاقىت» تۇرسۇن. 17 دۇنيادىكى جان ئىگىلىرى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئىنسانلارنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ھەممىسىنى ئىدارە قىلدىغانلىقى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پادىشاھلىق ھوقۇقىنى ئۆزى تاللىغان كىشى (مەيلى ئۇ ھېچنېمىگە ئەرزىمەس ئادەم بولسۇن) گە بېرىدىغانلىقىنى بىلسۇن دەپ، بۇ ھۆكۈم قارىغۇچى مۇتەككەلنىڭ پەرمىنى بىلەن، يەنى مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ قارار يۇرۇقى بىلەن بەلگىلەنگەندۇر. 18 - مەن پادىشاھ نېبوغادەنەسار مانا شۇنداق چۈشۈنى كۆردۈم. ئەي بەلەشاسار، چۈشۈمگە تەبىر بەرگەنەن، پادىشاھلىقىمىدىكى دانىشمەنلەر ئىچىدە مەن ئۈچۈن ئۇنىڭغا تەبىر بېرەلەيدىغان بىر مۇ ئادەم چىقىمىدى. لېكىن سەن تەبىر بېرەلەيسەن، چۈنكى ئەڭ مۇقەددەس شۇ ھاللارنىڭ روھى سەندە ئىكەن. 19 ئۇنىڭ بىلەن بەلەشاسار دەپمۇ ئاتالغان دانىيال بىر ھازا ھەيرانلىقتا ئالاقزادە بولدى ۋە چۈش توغرىسىدا ئويلاپ تولغۇ ئىنئام بولدى، پادىشاھ: ئەي بەلەشاسار، بۇ چۈش ۋە ئۇنىڭ تەبىرى سېنى ئالاقزادە قىلىسۇن، دېدى. بەلەشاسار جاۋابەن: ئۇ ئالىيلىرى، بۇ چۈش سىلدىن نەپەتەنگەنلەرگە بولسۇن، ئۇنىڭ تەبىرى ئۆزلىرىگە ئەمەس، دۇشمەنلىرىگە چۈشكىنى. 20 بارغانسېرى تۈسۈپ مەزمۇت بولغان، ئېگىزلىكى ئاسمانغا تاقىشىدىغان، پۈتكۈل دۇنياغا كۆرۈنىدىغان، يوپۇرماقلىرى چىرايلىق، مېۋىسى ئىنتايىن مول بولغان، پۈتكۈل دۇنياغا يەتكۈدەك ئوزۇق بولىدىغان، سايىسىدا ياۋايى ھايۋانلار تۇرىدىغان، شاخلىرىدا تۇچار قۇشلار ماكان قىلدىغان دەرەخ بولسا، يەنى سەن كۆرگەن دەرەخ - دەل ئۆزلىرىدۇر، ئۇ ئالىيلىرى! - چۈنكى سىلى چوڭ ۋە مەزمۇت ئوتسىلا؛ سىلنىڭ ھەيۋەتلىرى ئېشىپ پەلەككە يەتتى، ھۆكۈمرانلىقلىرى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگە يېتىپ باردى. 22 - چۈنكى سىلى چوڭ ۋە مەزمۇت ئوتسىلا؛ سىلنىڭ ھەيۋەتلىرى ئېشىپ پەلەككە يەتتى، ھۆكۈمرانلىقلىرى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگە يېتىپ باردى. 23 ئالىيلىرى قاراپ تۇرغان ۋاقىتلىرىدا ئاسماندىن بىر قارىغۇچى، يەنى بۇ مۇقەددەس پەرىشتە چۈشۈپ: «بۇ دەرەخنى كېسىپ، خاراب قىلىڭلار. ھالايۇقى، يەردە كۆتۈكنىلا يىلتىزى بىلەن قالدۇرۇپ، مىس ۋە تۆمۈر بىلەن چەمبەرلەپ، پۇرمان ئوت-چۆپەر بىلەن بىللە دادالدا قالدۇرۇڭلار. ئۇ ئاسماندىكى شەبەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرسۇن. «يەتتە ۋاقىت» بېشىدىن تۆتكىچە ئۇنىڭ نېسۋىسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە بولسۇن، - دەپتۇ. 24 - ئۇ ئالىيلىرى، چۈشلىرىنىڭ مەنىسى مانا شۇ - بۇلار بولسا ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەرمىنى بىلەن خوجام پادىشاھنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان ئىشلار. 25 ئۆزلىرى كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدىۋېتىلىپ، ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ياشايدىلا، كاللاردەك ئوت-چۆپ بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلىدىلا، دادالدا ئاسماندىكى شەبەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرىدىلا. تاكى سىلى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پۈتكۈل ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلدىغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ ھوقۇقىنى ئۆزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە، يەتتە ۋاقىت باشلىرىدىن تۇتىدۇ. 26 «دەرەخنىڭ كۆتۈكىنى يىلتىزى بىلەن يەردە قالدۇرۇڭلار» دەپ

5

بىر كۇنى پادىشاھ بەلشازار ئەمىر-ئېسىلدارلاردىن مىڭ كىشىنى تەكلىپ قىلىپ كاتتا زىياپەت بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدا شاراب ئىچىپ، ئەيىش-ئەمىشەت كەيىپى سۈردى. 2 پادىشاھ بەلشازار شىراپنى تەتتەپ كۆرۈپ، ئۆزى، ئەمىر-ئېسىلدارلىرى، ئۆز خوتۇن-كېنىزەكلەرنىڭ شىراپىنى ئاممىسى نېبوغادەنەسار يېرۇسالىمدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىن ئولجىغا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان جام-قاچىلاردا ئىچىشىگە، شۇ جام-قاچىلارنى ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. 3 [ئەۋكەرلەر] دەرھال بېرىپ خۇدانىڭ يېرۇسالىمدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن ئېلىپ كېلىنگەن ئالتۇن جام-قاچىلارنى ئېلىپ چىقتى؛ پادىشاھنىڭ ئۆزى، ئەمىر-ئېسىلدارلىرى، ئۇنىڭ خوتۇنلىرى ۋە كېنىزەكلەرى ئۇلاردا شاراب ئىچتى. 4 ئۇلار شاراب ئىچكەچ، ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، ياغاچ ۋە تاشلاردىن ياسالغان بۇتلارنى مەدەھىيەلەشتى. 5 دەل شۇ

پەيتە ئادەم قولىنىڭ بەش بارمىقى پەيدا بولۇپ، چىراغنىڭ ئۇدۇلىدىكى ئوردىنىڭ تام سۇيۇقىغا خەت يېزىشقا باشلىدى. پادىشاھ خەت يازغان قولىنىڭ كۆرۈنگەن قىسمىنى كۆرۈپ، 6 چىراي تاتىرىپ، كۆلگە ئىنتايىن ئالاقىدە بولۇپ كەتتى. پۇت-قوللىرى بوشىشىپ، پۇتلىرى تىرەپ كەتتى. 7 پادىشاھ قاتتىق ۋارقىراپ، پىر-ئۇستازلار، كالىدىلەر ۋە مۇنەججىملارنى چاقىرىشنى بۇيرۇدى. بايلىدىكى دانىشمەنلەر كەلگەن ھامان پادىشاھ ئۇلارغا: - كىمكى ئامدىكى بۇ خەتلەرنى ئوقۇپ مەنىسىنى ماڭا دەپ بېرىلسە، ئۇنىڭغا سۇسۇن رەڭلىك بىر تون كىيگۈزۈلۈپ، يولىغا ئالتۇن زەنجىر ئېسىلىپ، پادىشاھلىقتا ئۈچىنچى مەرتىۋە بېرىلىدۇ - دېدى. 8 پادىشاھنىڭ دانىشمەنلىرىنىڭ ھەممىسى ئوردىغا ھازىر بولدى، لېكىن ئۇلار نە خەتلەرنى ئوقۇيالمايتتى نە پادىشاھقا مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەلمەيتتى. 9 بەلشازار تېخىمۇ ئالاقىدە بولۇپ، چىرايى تېخىمۇ تاتىرىپ كەتتى. ئەمىر-ئېسىلراندەرمۇ قانداق قىلىشى بىلەنمەي قالدى. 10 پادىشاھ ۋە ئەمىر-ئېسىلراندەرنىڭ ۋارقىراشقان ئاۋازىنى ئاڭلىغان خانىش زىياپەت زالىغا كىرىپ، پادىشاھقا مۇنداق دېدى: - ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغاندا! ئالاقىدە بولۇپ كەتمەيگەن، چىرايلىرى تاتىرىپ كەتمەيگەن. 11 پادىشاھلىقلىرىدا بىر كىشى بار، ئۇنىڭغا مۇقەددەس ئىشلارنىڭ روھى بار، ئاتلىرى تەختتىكى ۋاقىتدا، بۇ كىشىدە يورۇقلۇق، دانلىق ۋە ئەقىل-پاراسەت، يەنى ئىشلارغا خاس ئەقىل-پاراسەت نامايان قىلىنغانىدى. ئاتلىرى نېپوقادەن سارا، يەنى پادىشاھ ئاتلىرى ئۇنى پۈتۈن رەھىم پالچىلار، پىر-ئۇستازلار، كالىدىلەر ۋە مۇنەججىملارنىڭ پېشى قىلىپ تەيىنلەنگەن. 12 بۇ كىشىدە ئالاھىدە بىر روھىي خۇسۇسىيەت، بىلىم، ھېكەت، چۈشەنگەن تەبىر بېرەلەيدىغان، تېپىشماقلارنى پېشەلەيدىغان ۋە تۈگۈن-سىرلارنى ئاچالايدىغان قايىلىيەت بار ئىدى. شۇ كىشىنىڭ ئىسمى دانىيال بولۇپ، پادىشاھ ئۇنىڭغا بەلەشاسار دەپمۇ ئىسىم قويغان. شۇڭا بۇ دانىيال چاقىرىلسۇن، ئۇ چوقۇم بۇ خەتلەرنىڭ مەنىسىنى يېشىپ بېرىدۇ. 13 شۇنىڭ بىلەن دانىيال پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىندى، پادىشاھ دانىيالىدىن: - پادىشاھ ئاتام يەھۇدا تۈلكىسىدىن سۈرگۈن قىلىپ كەلگەن يەھۇدىيلار ئىچىدىكى ھېلىقى دانىيال سەمۇئەل دەپ سورىۋىدى، 14 - سەن توغرىلىق خەۋىرىم بار، سەندە مۇقەددەس ئىشلارنىڭ روھى، شۇنداقلا يورۇقلۇق، دانلىق ۋە ئالاھىدە ئەقىل-پاراسەت بار ئىكەن دەپ ئاڭلىدىم. 15 ئەمدى دانىشمەنلەر ۋە پىر-ئۇستازلارنى ئامدىكى خەتنى ئوقۇپ، مەنىسىنى ماڭا چۈشەندۈرۈپ بەرسۇن دەپ ئالدىمغا چاقىرتىپ كېلىندى، لېكىن بۇ ئىشنىڭ سىرتى ھېچقايسىسى يېشىپ بېرىلمىدى. 16 بىراق سەن توغرىلىق ئاڭلىغانىمكى، سەن سىرلارنى چۈشەندۈرەلەيدىكەن سەن ۋە تۈگۈنلەرنى پېشەلەيدىكەن سەن. ئەگەر بۇ خەتلەرنى ئوقۇپ، مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىلسەڭ، ساڭا سۇسۇن رەڭلىك تون كىيگۈزۈلىدۇ، يولىڭغا ئالتۇن زەنجىر ئېسىلىدۇ، پادىشاھلىقتا ئۈچىنچى دەرىجىلىك مەرتىۋىگە ئېرىشىسەن - دېدى. 17 دانىيال پادىشاھقا مۇنداق جاۋاب بەردى: - ئالىيلىرىنىڭ ئىنتايىن تۈزلىرىدە قالسۇن، مۇكاپاتلىرىنى باشقا كىشىگە بەرگەنمەيلا. ئەمدىلىكتە مەن ئالىيلىرىغا بۇ خەتنى ئوقۇپ، مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىمەن. 18 - ئى ئالىيلىرى، ھەممىدىن ئالىي خۇدا ئاتلىرى نېپوقادەن ساراغا پادىشاھلىق، ئۇلۇغلىق، شان-شەرەپ ۋە ھەيۋەت بەردى. 19 ئۇنىڭغا بېرىلگەن ئۇلۇغلىقتىن ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەر ۋە ھەرخىل تىلدا سۆزلىنىدىغان قۇمۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئالدىدا تىرەپ قورقۇپ تۇراتتى، ئۇ كىمنى خالىسا شۇنى ئۆلتۈرەتتى، كىمنى خالىسا شۇنى تىرىك قوياتتى، كىمنى خالىسا شۇنى مەرتىۋىلىك قىلاتتى، كىمنى خالىسا شۇنى پەس قىلاتتى. 20 لېكىن ئۇ كۆلگە تەكەببۇرلىنىپ، روھ-قەلبىدە مەغرۇرلىنىپ مەجەزى تەرسلىنىپ، پادىشاھلىق تەختىدىن چۈشۈرۈلۈپ، ئېزىتىدىن مەھرۇم

6 پادىشاھ دارىيۇس پۈتۈن پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىش ئۈچۈن بىر يۈز يىگىرمە ۋەزىرىنى ھەرقايسى يۇرتلارنى باشقۇرۇشقا تەيىنلەشنى مۇۋاپىق كۆردى. 2 يۈزىڭىز باشقا تۇبۇ ۋەزىرلەرنى نازارەت قىلىپ، بۇ ۋەزىرلەرنىڭ ھېسابىنى ئېلىش، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ھوقۇقى مەنەپەئەتى زىيانغا ئۇچرىمىسۇن دەپ دانىيال ۋە باشقا ئىككى كىشىنى نازارەتچىلىككە تەيىنلىدى. 3 دانىيالدا ئالاھىدە بىر روھىي خۇسۇسىيەت بار بولغاچقا، ئۇ باشقا نازارەتچىلەردىن ۋە ۋەزىرلەردىن ئىقتىدارلىق چىقتى. شۇڭا پادىشاھ ئۇنى يۈتكۈل پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىشقا تەيىنلىمەكچى بولدى. 4 شۇنىڭ بىلەن باشقا نازارەتچى ۋە ۋەزىرلەر ئۇنىڭ پادىشاھلىقتىكى مەمۇرىي ئىشلىرىدىن سەۋەنلىك ئىزدىدى. لېكىن ئۇلار ئەرز قىلغۇدەك ھېچقانداق باھانە-سەۋەب ياكى سەۋەنلىك ئالدىلىدى. چۈنكى دانىيال دىيانەتلىك ۋە نىمىشچىلىك بولۇپ، ئۇنىڭدىن قىلچە كەچمىلىك ياكى سەۋەنلىك چىقىرىلمىغانىدى. 5 شۇڭا شۇ ئادەملەر ئۇلارغا: - دانىيالنىڭ خۇدا سىنىڭ قانۇنغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلىرىدىن باشقا، ئۇنىڭدىن تەيىنلىگۈدەك ھېچقانداق باھانە تاپالمايمىز - دېيىشتى. 6 شۇڭا ئۇلار ئۇلارغا تىل بىرىكتۈرۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: - پادىشاھ دارىيۇس ئالىيلىرى مەڭگۈ ياشىغاندا! 7 ئالىيلىرىنىڭ پادىشاھلىقلىرىدىكى بارلىق نازارەتچى، ۋالىي، ۋەزىر، مەسلىھەتچى، ھاكىم ۋە ئەمەلدارلار بىرلىكتە مەسلىھەتلەشتۈپ، ھەرقانداق كىشى ئوتتۇز كۈن ئىچىدە ھەرقانداق ئىلاھقا ھەرقانداق دۇئا-تلاۋوت قىلىشقا ۋە ياكى ھەرقانداق كىشىدىن بىر نەرسە تىلەشكە رۇخسەت بولمىسۇن، ئى ئالىيلىرى، پەقەت سىلدىنلا تىلەش رۇخسەت بولسۇن دېگەن شاھانە يارلىقنىڭ چۈشۈرۈلۈشىنى

لايىق كوردۇق. بۇ يەرمان قەتى بولسۇن، كىمكى بۇ يەرمانغا خىلاپلىق قىلسا، ئۇ شىرلار ئۆگۈزىگە تاشلانغۇن! 8 ئەمدى، ئۇ ئايلىرى بۇ يەرماننى بېكىتىپ چۈشۈرگەن بىلا، ئۇنىڭ ئۆزىگە تىلەسلىكى ئۈچۈن يارىلقنامىگە ئىزا قويغابلا؛ چۈنكى مېدىنا ۋە پارس قانۇنى بويىچە، يەرمان چىقىرىلىشى بىلەنلا ئۆزگەرتىشكە بولىدۇ، - دەيدى. 9 شۇنىڭ بىلەن دارىزۇس يەرماننى بېكىتىپ يارىلقنامىغا قول قويدى. 10 دىئابىل بۇ يارىلقنامىگە ئىزا قويۇلغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئويىگە قايىتتى. ئۇنىڭ ئويىنىڭ ئۆزىگەسەدە بىر بىلغانا بولۇپ، دېرىزىسى يىروساھىغا قارايدىغان بولۇپ، ئۇچۇق تۇراتتى. ئۇ ئادىتى بويىچە دېرىزىنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم خۇداغا دۇئا-ئىلاۋەت قىلىپ شۇكۇر ئېيتاتتى. 11 لېكىن ھېلىقى ئادەملەر بىلەن كېلىپ دىئابىلنىڭ خۇداغا دۇئا ۋە ئىلاۋەت قىلىۋاتقىنىنى كوردى. 12 ئاندىن ئۇلار بەرلىكتە پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ يەرمان توغرىسىدا گەپ ئېچىپ: - ئۇ ئايلىرى، ئۆزلىرى: ئۆتمۈز كۈن ئىچىدە ئۆزلىرىدىن باشقا ھەرقانداق ئىلاھتىن ياكى ھەرقانداق ئىنساندىن بىرەر نېمىنى تىلگەن ھەرقانداق كىشى شىرلار ئۆگۈزىگە تاشلانغۇن، دېگەن يەر يەرمانغا ئىزا قويغان ئەمەسمۇ؟ - دەپ سورىدى. پادىشاھ: - دەروۋەقە شۇنداق قىلدىم، مېدىنا ۋە پارس قانۇنى بويىچە يەرماننى ئۆزگەرتكىلى بولىدۇ، - دەيدى. 13 ئاندىن ئۇلار پادىشاھقا جاۋابەن: - يەھۇدان ئەسەر ئېلىپ كېلىنكەن كىشىلەردىن ھېلىقى دىئابىل، ئۇ ئايلىرى، سىلنى ۋە سىل ئىزا قويغان يەرماننى كۆرگەن ئىكەن، بەلكى ھەر كۈندە ئۈچ قېتىم ئۆز دۇئا-ئىلاۋەتنى قىلىۋاتىدۇ، - دېيىپتى. 14 بۇنى ئاڭلىغان پادىشاھ ئۆز-ئۆزىگە كايىپ، كۆڭۈل قويۇپ دىئابىلنى قۇتقۇزۇشقا ئامال تاپماقچى بولۇپ، ئۇ كۈن ياتقۇچە ھەرخىل قۇتقۇزۇش ئامالى ئۈستىدە ئىزدىنىپ يۈردى. 15 لېكىن ئاخىردا ئۇ كىشىلەر يەنە ئۇزۇنراق تىل بىرىكىۋېرىپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا جەم بولۇپ ئۇنىڭغا: - ئۇ ئايلىرى، ئۆزلىرىگە مەلۇمكى، مېدىنالار ۋە پارسلارنىڭ قانۇنى دەل شۇكى، پادىشاھنىڭ بېكىتكەن ھەرقانداق قارارى ياكى يەرماننى ئۆزگەرتىشكە بولىدۇ، - دېيىپتى. 16 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھنىڭ ئەمىر قىلىشى بىلەن دىئابىل تۇتۇپ كېلىنىپ، شىرلار ئۆگۈزىگە تاشلاندى. پادىشاھ دىئابىلغا: - سەن ئۇزۇلدۇرۇمى ئىبادەت قىلىدىغان خۇدايلىق سېنى قۇتقۇزۇۋالدى! - دەيدى. 17 بىر تاش ئېلىنىپ، ئۆگۈزنىڭ ئاغزى ئۇنىڭ بىلەن ئېتىلدى؛ دىئابىلنىڭ ئىشلىرىغا ھېچكىم ئارىلاشمىسۇن دەپ ئۇنى پادىشاھ ئۆز مۇھىرى ۋە ئۇنىڭ ئەمىر-ئەمەلدارلىرىنىڭ مۇھىرلىرى بىلەن مۇھۇرلىدى. 18 ئاندىن پادىشاھ ئوردىغا قايتىپ كېلىپ كېچىنى روزا تۇتۇپ ئۆتكۈزدى؛ ئۇنىڭ توقال-كېنەزەكلەردىن ھېچقايسىسىنى ئۆز پېنىغا كەلتۈرمىدى، ئۇ كېچىچە تەخلىپىلدى. 19 تاڭ ئېتىشى بىلەنلا پادىشاھ ئوردىدىن تۇرۇپ، ئالدىراپ شىرلار ئۆگۈزىگە باردى. 20 پادىشاھ ئۆگۈزىگە يېقىنلىشىپ ئازابلانغان ھالدا دىئابىلنى چاقىرىپ: - ئەي دىئابىل، مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ قولى، سەن ئۆزۈڭنى ئىبادەت قىلىدىغان خۇدايلىق سېنى شىرلاردىن قۇتقۇزۇۋالدىمۇ؟ - دەپ تولىدى. 21 دىئابىل جاۋابەن: - ئۇ ئايلىرى، مەڭگۈ ياشىغابلا! 22 خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئەۋەتىپ شىرلارنىڭ ئاغزىنى يۇمۇرۇشى بىلەن ئۇلار ماڭا ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزەلمىدى؛ چۈنكى ئۇ مەندىن ھېچقانداق ئەيىب كۆرمىدى. ئايلىرىنىڭ ئالدىدىمۇ مەن ھېچقانداق زىيان يەتكۈزگۈدەك ئىش قىلىدىم، - دەيدى. 23 بۇنى ئاڭلاپ پادىشاھ ئىنتايىن خۇشال بولۇپ، ئادەملىرىنى دىئابىلنى ئۆگۈزدىن ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دىئابىلنى ئۆگۈزدىن ئېلىپ چىقتى. ئۇنىڭ قىلچە زېدە-زەخمەت تاپالمىدى؛ چۈنكى ئۇ خۇداغا تايانغانىدى. 24 ئاندىن پادىشاھ بۇيرۇق چۈشۈردى، [ئەۋەكلەرلىرى] دىئابىلنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئۇلارنى بالا-چاقىلىرى ۋە خوتۇنلىرى بىلەن قوشۇپ شىرلار ئۆگۈزىگە تاشلىۋەتتى. ئۇلار ئۆگۈز تېگىگە چۈشۈپ

7

بەلشازار بايلىغا پادىشاھ بولغان بىرغى يىلى دىئابىل ئورنىدا ئېتىپ چۈشەدە يەنە چەپە غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردى. ئۇ چۈشىدە كۆرگەنلىرىنى مۇنداق يەكۈنلەپ خاتىرىلىۋالدى: - 2 كېچىدە كۆرگەن غايىبانە كۆرۈنۈشتە مەنىكى دىئابىل شۇنى كۆردۈمكى، ئاسماننىڭ تۆت تەرىپىدىن شامال چىقىپ، «تولۇغ دېگىز» يۈزىگە ئۇرۇلماقتا ئىدى. 3 دېگىزنى شىكەللىرى بىر-بىرىگە ئوخشىمايدىغان تۆت زور مەخلۇق چىقتى. 4 بىرى مەخلۇق شىرغا ئوخشاپتۇ، لېكىن بۈركۈننىڭ قانتېپى بار ئىدى. مەن ئۇنىڭغا قاراپ تۇرغىنىدا، قاناتلىرى يۇلۇندى؛ ئاندىن ئۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ، ئىككى يۇقى بەرگە دەسسىلىپ ئادەمدەك تۇرغۇزۇلۇپ، ئۇنىڭغا ئىنسانىي بىر قەلب بېرىلدى. 5 مانا يەنە بىر مەخلۇق، يەنى ئىككىنچىسى ئېپىققا ئوخشاپتۇ. ئۇنىڭ بىر تەرىپى ئىككىنچى بىر تەرىپىدىن ئېگىزلىتىلدى. ئۇنىڭ چىشلىرى ئۈچ قورۇرغىنى چىشلەپ تۇراتتى، بىر ئاۋاز ئۇنىڭغا: «ئورۇنۇڭ ئۆز، گۆشىنى يېيىشىڭچە يەۋال!» - دەيدى. 6 قاراپ تۇرغىنىدا، مانا يەنە بىر مەخلۇق يەيدا بولدى. ئۇ يىلپىزغا ئوخشاپتۇ؛ دەمبىسىدە قۇشنىڭكىدەك تۆت قانتېپى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ يېشى تۆت ئىدى. ئۇنىڭغا ھاكىملىق ھوقۇقى بېرىلدى. 7 ئۇنىڭدىن كېيىن كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردە قاراپ تۇرغىنىدا، مانا تەتتىنچى بىر مەخلۇق يەيدا بولدى. ئۇ ئىنتايىن قورقۇنچۇلۇق، دەھشەتلىك ۋە تاجايىب كۈچلۈك ئىدى. ئۇ يوغان تۆمۈر چىشلىرى بىلەن ئۇنى چايناپ ئېزىپ يۇتۇپ، قالدۇقنى يۇتۇپ بىلەن دەسسىپ-چەيلى يەتتى. ئۇ ئالدىنقى بارلىق مەخلۇققا ئوخشىمايتتى؛ ئۇنىڭ ئون مۇڭگۈزى بار ئىدى. 8 مەن بۇ مۇڭگۈزلەرنى كۆرۈشۋاتقىنىدا، مانا مۇڭگۈزلەرنىڭ ئارىسىدىن يەنە بىر كىچىك مۇڭگۈز ئۆسۈپ چىقتى. بۇ كىچىك مۇڭگۈزنىڭ ئالدىدا ئەسلىدىكى مۇڭگۈزلەردىن ئۈچى يۇلۇتۇلدى. بۇ كىچىك مۇڭگۈزنىڭ ئادەمىنىڭكىدەك كۆزى ۋە چوڭ سۆزلەيدىغان ئاغزى بار ئىدى. 9 مەن قاراپ تۇرغىنىدا، ئۇ يەركە بىر تەنچە تەختنىڭ قويۇلغانلىقىنى كۆردۈم؛ ئۇلارنىڭ بىرىدە، «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» ئورۇن ئېلىپ ئولتۇرۇپتۇ. ئۇنىڭ كىيىملىرى قارەكە ئاڭاق، چاچلىرى ئاڭاق قوزا يۇڭدەك ئىدى. ئۇنىڭ تەختى ئوت لاۋۇلداپ تۇرغان ياتقۇنلار بولۇپ، لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان ئوت چاقىلارنىڭ ئۈستىدە ئىدى. 10 ئۇنىڭ ئالدىدىن گويا راۋان ئېقىپ تۇرغان دەريادەك ئوت ياتقۇننى لاۋۇلداپ ئېقىپ تۇراتتى؛ ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغۇچىلار تۆمەن مىڭلىغان ئىدى، ئۇنىڭ ئالدىدا يۈز مىليونلىغان ھازىر تۇرغۇچىلار بار ئىدى. سوراق باشلانغانلىقى جاكارلىنىپ، دەستۇرلار ئېچىلدى. 11 ھېلىقى كىچىك مۇڭگۈزنىڭ يوغان گەپلەرنى قىلىۋاتقان ئاۋازىدىن نەقىسەم شۇنىڭغا تارتىلىپ قاراپ تۇراتتىم. قاراپ

تۇرغىنىدا، تۆتىنچى مەخۇلق ئۆلتۈرۈلۈپ، ئۇنىڭ جەسەتى ھالاك قىلىنىپ، ئوتقا تاشلاپ كۆيدۈرۈلۈشكە تاپشۇرۇلدى. 12 قالغان ئۈچ مەخۇلق بولسا، ھاكىمىيىتىدىن مەھرۇم قىلىندى، لېكىن ئۇلارنىڭ تۈمۈرى يەنە بىر مەرگىل تۇزارتىلدى. 13 كىچىك غايىبانە كۆرۈنۈشلەردە مانا، مەن گويا ئىنسان ئوغلىغا ئوخشاش بىر زاتنىڭ ئاسماندىكى يۇلتۇز بىلەن كەلگىنىنى كۆردۈم، ئۇ «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» نىڭ پىنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىندى. 14 ھەر ئەل-يۇرت، ھەر تائىپە، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قۇملار ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن دەپ، سەلتەنەت، شۆھرەت ۋە پادىشاھلىق ھوقۇقى ئۇنىڭغا بېرىلدى. ئۇنىڭ سەلتەنەتتىكى مەڭگۈ سولائىمىن سەلتەنەتتۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى مەڭگۈ ھالاك قىلىنماستىن. 15 مەنكى دانىيالىق ئۇچۇرۇم، دىل-روھ بەك بىئارلاملىققا چۈمدى، كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئىنتايىن ئالاقادە قىلدى. 16 مەن يېقىن تۇرغۇچىلاردىن بىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، بۇ غايىبانە ئالامەتلەرنىڭ ھەقىقىتى توغرىدا سۆزدىم. ئۇ ماڭا تەبىرى بېرىپ چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دېدى: - 17 «تۆت زور مەخۇلق كەلگۈسىدە دۇنيادا باش كۆتۈرىدىغان تۆت پادىشاھنى كۆرسىتىدۇ. 18 لېكىن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى پادىشاھلىق ھوقۇقىنى قوبۇل قىلدۇ، ئۇلار ئۇنىڭغا مەڭگۈ ئىگىدارچىلىق قىلدۇ، ئەبەدىلەتتە بەدگىچە شۇنداق بولىدۇ». 19 مەن باشقا ئۈچ مەخۇلققا ئوخشىمايدىغان تۆتىنچى مەخۇلق، يەنى زور قورقۇنچۇق، تۆمۈر چىشلىق، مىس تىرناقلىق، ئوۋنى چايناپ ئېزىپ يۇتۇپ، ئاندىن قالدۇقلىرىنى ئاياغلىرى بىلەن دەسسەپ-چەپلەيدىغان ھېلىقى مەخۇلق توغرىسىدىكى ھەقىقەتنى، 20 شۇنداقلا ئۇنىڭ بېشىدىكى ئون مۇڭگۈزنىڭ ۋە كېيىن ئۆسۈپ چىققان كىچىك مۇڭگۈز توغرىسىدىكى ھەقىقەتنى تېخىمۇ ئېنىق بىلەن بىلەن بولدىم - ئۇنىڭ، يەنى ھېلىقى كىچىكنىڭ ئالدىدا ئەسلىدە بار بولغان باشقا ئۈچ مۇڭگۈز يۇلتۇزىنىڭ، كۆزلىرى ۋە يوغان گەپ قىلىدىغان ئاغزى بار بولۇپ، ئەنە باشقا مۇڭگۈزلەرگە قارىغاندا تېخىمۇ ھەيۋەتلىك ئىدى. 21 قاراپ تۇرغىنىدا، ئۇ كىچىك مۇڭگۈز خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى بىلەن جەڭ قىلىپ ئۇلاردىن ئۈستۈنلۈككە ئىگە بولدى، 22 «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» كەلگەندە، ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە بېرىلدى. شۇنىڭ بىلەن بېكىتىلگەن ۋاقىت كېلىپ، [خۇدانىڭ] مۇقەددەس بەندىلىرى پادىشاھلىق ھوقۇقىنى ئۆتكۈزۈۋالدى. 23 [تەبىرى بەرگۈچى] چۈشەندۈرۈپ يەنە مۇنداق دېدى: - «تۆتىنچى مەخۇلق كەلگۈسى دۇنيادا باش كۆتۈرىدىغان تۆتىنچى مەخۇلق بولۇپ، ئۇ باشقا ھەرقانداق پادىشاھلىقلارغا ئوخشىمايدۇ. ئۇ پۈتكۈل دۇنيانى يۇتۇپ، ئۇنى ئاياغ ئاستى قىلىپ، كۆكۈم-تاققان قىلدۇ. 24 ئون مۇڭگۈز بولسا، بۇ پادىشاھلىقتىن چىقىدىغان ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان ئون پادىشاھنى كۆرسىتىدۇ. كېيىن يەنە بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ، ئۇ ئىلگىرىكى پادىشاھلارغا ئوخشىمايدۇ، ئۇ ئۈچ پادىشاھنى تۈزگە بويسۇندۇرىدۇ. 25 ئۇ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قارشى كۆيۈلۈك سۆزلەرنى قىلدۇ ھەمدە ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىنى ھالسىزلاندۇرىدۇ. ئۇ كاپلىدى، ھېيت-ئايەملەرنى ۋە مۇقەددەس قانۇنلارنى تۈزگەرتىپتېنى قەستلەيدۇ. خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى «ئۈچ يېرىم ۋاقىت» ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا تاپشۇرۇلدى. 26 ئاندىن خۇدانىڭ سوتى ئېچىلدى، بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئىدارە قىلىش ھوقۇقى تارتىۋېلىنىپ، مەڭگۈلۈك ئۆزۈل-كېسىل يوقىتىلدى. 27 لېكىن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ھوقۇقى، يەنى دۇنيادىكى ھەرقايسى پادىشاھلىقلارنىڭ سەلتەنەتتىكى ۋە شۆھرىتى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە، يەنى خۇدانىڭ ئۆز خەلقىگە ئۆتكۈزۈلدى. ئۇنىڭ پادىشاھلىقى مەڭگۈ بىر پادىشاھلىقتۇر، دۇنيادىكى پۈتۈن ھۆكۈمدارلار

كۆرگەندىن كېيىن، مەنكى دانىيال ئۇنىڭ مەنەسنى ئويلاۋاتقىنىدا، مانا، ئالدىدا ئادەمنىڭ قىياپىتىدە بىرى يەيدا بولۇپ تۇردى. 16 ئۆلچى بىلەن سېنىڭ ئەمىر-ھۆكۈملۈرىڭگە ئاز كېچىپ، ساگا ئاسىلىق قىلدۇق، ئۆستۈڭنىڭ ئوتتۇرىسىدىن: - ئەي جەبرائىل، بۇ ئادەمگە غايىبانە ئالامەتنى چۈشەندۈرۈپ بەر، - دېگەن بىر ئادەمنىڭ كۈچلۈك ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. 17 [جەبرائىل] يېنىمغا كەلدى، كەلگەندە، مەن ناھايىتى قورقۇپ كېتىپ يەرگە يىقىلىپ دۈم چۈشۈم. ئۇ ماگا: - ئەي ئىسنان ئوغلى، سەن شۇنى چۈشىنىشىڭ كېرەككى، بۇ غايىبانە ئالامەت ئاخىر زامان توغرىسىدۇر، - دېدى. 18 ئۇ گەپ قىلىۋاتقاندا مەن بېھوش ھالدا يەردە دۈم ياتتىم. لېكىن ئۇ ماگا شۇنداق بىر يېنىڭ تېگىپلا مېنى تۇرغۇزدى ۋە ماگا مۇنداق دېدى: - 19 «مەن ھازىر ساگا [خۇدانىڭ] غەزىپى كەلگەن مەزگىلدە كېيىنكى ئىشلارنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىنى كۆرسىتىپ بەردى، چۈنكى بۇ غايىبانە ئالامەت زامانلارنىڭ يېقىتلىغان ئاخىرقى نۇقتىسى توغرىسىدۇر. 20 سەن كۆرگەن ئىككى مۇڭگۈزۈك قوچقار مېدىئا بىلەن پارس پادىشاھلىرىنى كۆرسىتىدۇ. 21 ياۋا تېكە بولسا گېرسىيە پادىشاھلىقى بولۇپ، كۆزىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى كۆزگە كۆرۈنەرلىك مۇڭگۈز بولسا، ئۇنىڭ بىرىچى پادىشاھدۇر. 22 ئۇ مۇڭگۈز ئىسرائىل سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا خىلاپلىق قىلىپ، ئاۋازىغا قۇلاق سالماي سېنىڭ ئۈزۈم يۈز تۇرىدى، دەرۋەقە، سېنىڭ ئۆلۈڭ مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات-قانۇندا پۈتۈلگەن لەنەت ھەمدە ئۇنىڭ قەسەمىدا بىر جازا ئۆستۈمىزگە ياغدۇرۇلدى، چۈنكى بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 12 سەن ئۆزۈڭ بىزگە ۋە ئۆستۈمىزدىن ھۆكۈمدارلىق قىلغۇچىمىزغا قارىتا دېگەنلىرىڭگە ئەمەل قىلىپ بىزگە زور ئېغىر كۆپلىتى ئىش ئۆزۈڭدۇڭ، چۈنكى يېرۇسالېمدا قىلىنغان ئىشلار ئاسمان ئاستىدىكى ھەرقانداق باشقا يۇرتتا ئەزەلدىن قىلىنغان ئەمەس! 13 مۇساغا تاپلانغان تەۋرات-قانۇندا پۈتۈلگەندە، بۇ پۈتۈن كۆپلىت بىزگە چۈشۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، لېكىن بىز قەيەللىرىمىزدىن قول تۇرۇپ، ھەقىقىتىكى چۈشىنىپ يېتىدىغان قىلغايىسەن دەپ تېخىچە سەندىن ئىلتىپاتىڭنى ئۆتۈمىدۇق. 14 دەرۋەقە سەن پەرۋەردىگار شۇ كۆپلىتى تەييارلاپ سالماپ، بىزنىڭ ئۆستۈمىزگە چۈشۈرۈلگەن چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، بارلىق قىلغان ئىشلىرىڭدا ئادىل بولۇپ كەلدىڭ، بىراق ئاۋازىڭغا قۇلاق سالمىدۇق. 15 ئەمدى، ئۆز كۈچلۈك قۇلۇڭ بىلەن ھەقىقىتىكى مىسىردىن ئېلىپ چىقىشقا، شۇڭلاشقا بۇگۈنكىدەك تۈزۈڭگە نام-شۈھرەت تىكلەدىڭ، ئۇ رەب خۇدايىمىز، - بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق، بىز زەرلىك قىلدۇق! 16 ئۆتۈمەن، ئۇ رەب، پۈتكۈل قەھەققانلىقىڭغا ئۇيغۇن، يېرۇسالېم شەھىرىگە، يەنى مۇقەددەس تېغىغا بولغان قەھەر-غەزەپىڭنى تۇتتۇرماي، چۈنكى بىزنىڭ ئۆتكۈزگەن گۇناھلىرىمىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قىلغان قەيەللىرىڭنىڭ ۋە جىدىن، يېرۇسالېم ۋە خەلقىڭ بارلىق ئەتراپتىكىرىمىزنىڭ ھاقارەت تۇيۇپ قالدۇق. 17 ئەمدى ئۇ خۇدايىمىز، قۇلۇڭنىڭ دۇئا ۋە تەلەپلىرىگە قۇلاق سالغايىسەن، ئۆزۈڭ ئۈچۈن ۋەيران قىلىنغان مۇقەددەس جاينىڭنى جامالىڭنى كۆرسىتىپ يورۇتقايىسەن. 18 ئۇ خۇدايىم، قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغايىسەن! بىزنىڭ ۋە سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغان شەھەرنىڭ بېشىغا كەلگەن كۆپلىتىلەرگە نەزەر سالغايىسەن! بىزنىڭ ساگا ئىشچا قىلغىنىمىز ئۆزىمىزنىڭ قانداقتۇر قەھەققانلىقىمىزدىن ئەمەس، بەلكى سېنىڭ زور رەھىملىقلىرىڭغا ئايانغانلىقىمىز سەۋىيىدىدۇر. 19 ئۇ رەب، ئاڭلىغايىسەن! ئۇ رەب، كەچۈرگەيسەن! قۇلاق سېلىپ ئاڭلاپ ئامال قىلغايىسەن! ئۆزۈڭنىڭ نام-شۈھرىتىڭ ئۈچۈن ئەمدى تەخىر قىلغايىسەن! چۈنكى سېنىڭ شۇ شەھىرىڭ ۋە بۇ خەلقىڭ ئۆز نامىڭ ئاساسىدا ئاتالغانىدى». 20 مەن دۇئامنى داۋاملاشتۇرۇپ، ئۆزۈم ۋە خەلقىم ئىسرائىلنىڭ گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىپ ھەمدە خۇدانىڭ مۇقەددەس تېغى ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىغا

9

مېدىئالىق ئاھاشىروشىنىڭ ئوغلى دارىۋىسنىڭ بىرىچى يىلدا (ئۇ كەلدىلەرنىڭ زېمىنىغا پادىشاھ قىلىندى) 2 يەنى تەختكە ئولتۇرغان بىرىچى يىلى مەنكى دانىيال مۇقەددەس يازمىلارنى ئوقۇشۇپ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ يەرمەيا يەيغەمبەرگە يەتكۈزگەن كالم-پىشبارىنى بويچە، يېرۇسالېمدا خاراب بولىدىغان جازا مەزگىلى بەتمىش يىل ئىكەنلىكىنى چۈشىنىپ بەتتىم. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن رەب خۇدايىغا روزا تۇتۇپ، يۈزەخكە يۈگىنىپ، كۈل-توپدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا يېلىنىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىش بىلەن ئۆزىدىنشىكە بەل باغلىدىم. 4 مەن پەرۋەردىگار خۇدايىغا دۇئا قىلىپ، گۇناھلىرىمنى ئىقرار قىلىپ مۇنداق دېدىم: - «ئاھ رەب، ئۇ سېنى سۇيۇپ، ئۆز ئەمرلىرىڭگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا ۋەدە-ئەھدەگە ۋاپادار بولۇپ، ئۆزگەرمەس مېھرىڭنى ئۆزۈڭسىز كۆرسەتكۈچى

يېلىنىپ، 21 ئىچى دۇئا قىلىۋاتقاندا، دەسلەپتە ماڭا غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنگەن جەرائىل دېگەن زات بېنىمغا كېلىپ ماڭا قولنى تەگكۈزدى. مەن شۇ چاغدا تولغۇ چارچاپ كەتكەندىم. ئۇ كەچلىك قۇربانلىق سۇنۇش ۋاقتى ئىدى. 22 جەرائىل ماڭا تەقىل بېرىپ مۇنداق دېدى: - «ئۇ دانىيال، مەن سېنى يورۇتۇپ، ئىشلارنى چوڭقۇر چۈشەنلەيدىغان قىلىشقا كەلدىم. 23 سەن خۇداغا ئىتتىپاقلىققا باشلىشىڭ بىلەنلا، جاۋاب-كلام بېرىلدى، سەن ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم بولغاچقا، مەن ساڭا ئۇنىڭ جاۋاب-كلامىنى يەتكۈزگىلى كەلدىم، ئەمدى بۇ جاۋاب-كلام ئۈستىدە پۇختا ئويلىغان، غايىبانە كۆرۈنۈشى كۆڭۈل قويۇپ چۈشەنگەن: 24 - «خۇدا» تەرىپىدىن «بەشمۇ ھەسسە» (بەتتە ۋاقت) سېنىڭ خەلقىڭ بىلەن مۇقەددەس شەھەرىڭ ئۈستىگە بېكىتىلگەن. بۇ ۋاقىتلار ئىتائەتسىزلىكلەرنى تىزگىنلەش، گۇناھلارنى تۈگىتىش، قەبھلىك ئۇچۇن كافارەت كەلتۈرۈش، مەڭگۈلۈك ھەقىقەتلىق ئۈستۈن ئورۇنغا قويۇش، بۇ غايىبانە ئالامەت بىلەن بەيغەمەرلەرنىڭ سۆز-كلاملىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ھەمدە مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي» يېڭىيىشىدىن مەسلىھەتلىنىش ئۈچۈن يېڭىلىگەندۇر. 25 شۇنى بىلىشىڭ ۋە چۈشىنىشىڭ كېرەككى، پېرۇسايىنى يېڭىيىشىدىن ئەسلىگە كەلتۈرۈپ بىنا قىلىش بۇرۇقى جاراڭلىق ئاندىن تارتىپ، مەسسىيە دېگەن ئەمەل مەيدانغا چىققۇچە يەتتە ھەسسە «بەتتە ۋاقت» قوشۇلغان ئاتمىش ئىككى ھەسسە (بەتتە ۋاقت) تۇتىدۇ. پېرۇسايى شەھىرى يېڭىيىشىدىن بىنا قىلىنىپ، مەيدان-كۆچىلەر ۋە سېپىل-ئىستېھكام بارلىققا كەلتۈرۈلدى، ئەمما بۇ بىسەرەجان كۈنلەردە بولىدۇ. 26 بۇ ئاتمىش ئىككى «بەتتە ۋاقت» مەزگىلى ئۆتكەندىن كېيىن مەسسىيە ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، ئۇنىڭدا ھېچنەرسە قالمىدۇ. كەلگۈسىدە بولىدىغان ئەمەرنىڭ خەلقى بۇ شەھەر بىلەن مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى گۇمراڭ قىلىدۇ. بۇ ئاقۋەت كەلگۈندەك بېسىپ كېلىدۇ، ئاخىرىچە جەڭدە داۋاملىشىدۇ، ئۇ يەردە بولىدىغان ۋىراڭچىلىقلار يېڭىلىگەندۇر. 27 ئۇ (ئەمەل خۇدانىڭ) خەلقىنىڭ كۆپ قىسمى بىلەن ئاخىرى «بەتتە ۋاقت»تا بىر (دوستلۇق) ھەسسىنى تاكامۇل قىلىدۇ، لېكىن بۇ «بەتتە ۋاقت»نىڭ پېرىمىغا كەلگەندە، ئۇ (ئىبادەتخانىدىكى) قۇربانلىق ۋە ئاشلىق ھەدىيەلەرنى سۇنۇشنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ، ئۇ چاغدا «ۋىراڭ قىلغۇچى پىرىگىنچىلىك نومۇسىزلىق» [مۇقەددەس ئىبادەتخانىنىڭ] ئەڭ ئېگىز جايىغا قويۇلىدۇ، تاكى بالا يىتەت، [بەنى خۇدا] بېكىتكەن كۈلپەت ۋەيران قىلغۇچى كىشىنىڭ بېشىغا ياغدۇرۇلغۇچە شۇ يەردە تۇرىدۇ».

10

قورەش پارسقا سەلتەنەت قىلغان ئۈچىنچى يىلى، دانىيال (بەنە بىر ئىسمى بەتەشاسار بولغان) غا بىر خەۋەر ۋەھى قىلىندى. ئۇ خەۋەر ئىشەنچلىكتۇر - لېكىن ناھايىتى قاتتىق جەڭ جۇدۇنلىرى توغرىسىدۇر. دانىيال بۇ خەۋەرنى چۈشەندى ۋە غايىبانە ئالامەت توغرىسىدا چۈشەنچىگە ئىگە بولدى. 2 ئۇ چاغدا مەنكى دانىيال تولۇق ئۈچ ھەپتە ئاد-زار كۆتۈرۈپ ماتەم ئۆتتۇم. 3 ئۈچ ھەپتىگە ھېچقانداق نازۇ-نېمەت بېدىم، گۆش يېدىم، شاراب ئىچمىدىم ۋە تېنىمگە پۇراقلىق ماي سۇرمىدىم. 4 بىرىنچى يىلنىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، مەن ئۇلۇغ دەريا، يەنى دېجىل دەرياسىنىڭ بويىدا تۇرۇپ، 5 بېشىمنى كۆتۈرۈپ كۆزۈمنى ئاسمانغا تىكىم، كاناپ كېسىپ، بېلىگە ئۇفازدىكى ساپ ئالتۇن كەمەر باغلىغان بىر ئادەمنى كۆردۈم. 6 ئۇنىڭ تېنى سېرىق ياقتىمەك جۇلالىنىپ، يۈزلىرى چاقماقتەك يالتىرلاپ، كۆزلىرى يېنىپ تۇرغان ئۈستەك چاقنايتتى، ئۇنىڭ پۇت-قوللىرى پارقراپ تۇرىدىغان مىستەك ۋالدالايىتى، ئاۋازى زور بىر توپ ئادەمنىڭ ئاۋازىدەك جاراڭلايتتى. 7 غايىبانە كۆرۈنۈشى ياغۇز مەنكى دانىياللا كۆردۈم، يېنىمىدىكىلەر ئالامەتنى كۆرمىگەندى. ئەمما زور بىر

11

مەن مېدانلىق دارغۇس پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلىدىلا، ئۇنى مۇستەھكەملەش ھەم كۈچەيتىش ئۈچۈن ئورۇنمىدىن قوزغالغاندىم. 2 ئەمدى مەن ساڭا ھەقىقەتنى ئېيتىپ بېرىم: - بۇنىڭدىن كېيىن پارسقا يەنە ئۈچ پادىشاھ ھۆكۈمرانلىققا چىقىدۇ، كېيىن تۆتىنچى پادىشاھ چىقىپ، باشقا پادىشاھلاردىنمۇ كۆپىن كۆپ مال-دۇنيانى ئويلايدۇ، ئۇ مال-دۇنيالاردىن قۇدرەت تېپىپ، ھەممە يۇرتلارنى گىرىتسىيەگە جەڭ قىلىشقا قوزغايىدۇ. 3 ئۇنىڭدىن كېيىن كۈچلۈك بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ، ئۇ زور پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىپ، تېنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ. 4 لېكىن ئۇ ھوقۇق يۈرگۈزۈۋاتقىنىدا، پادىشاھلىق پارچىلىنىپ ئاسماننىڭ تۆت شامال تەرىپىگە بۆلۈنۈپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ تەختىگە ئەۋلادلىرى ۋارىسلىق قىلالمايدۇ، كېيىنكى پادىشاھلىق ئۇ ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتتىكىدەك

كۈچلۈك بولمايدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئاغدۇرۇلۇپ، باشقىلارغا تەۋە بولۇپ كېتىدۇ. 5 ئۇنىڭدىكى سەردارلارنىڭ ئىچىدىن بىرى «جەنۇبىي پادىشاھ» بولۇپ كۈچىيىدۇ، لېكىن يەنە بىر سەردار ئۇنىڭغا كۈچلۈك بولۇدۇ ۋە ئۆزىنىڭ تېخىمۇ چوڭ پادىشاھلىقىنى سورايدۇ. 6 بىرىنچە بىل تۈكەندىن كېيىن، (جەنۇبىي پادىشاھ شىمالىي پادىشاھ بىلەن ئىنتىپاق تۇرىدۇ، جەنۇبىي پادىشاھنىڭ قىزى شۇ ئىنتىپاقنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن شىمالىي پادىشاھنىڭ يېنىغا بارىدۇ، لېكىن كېيىن بۇ قىز ئېرىشكەن ھوقۇقتىن مەھرۇم قىلىنىدۇ، شىمالىي پادىشاھ تۇرغۇ ھوقۇقىنى قولدا تۇتالماي، مەزمۇت ئۇرالمىدۇ. بۇ قىز ۋە ئۇنى ئېلىپ كەلگەنلەر، ئۇنىڭ بالىسى ھەم شۇ ۋاقىتلاردا ئۇنى قوللىغۇچىلارنىڭ ھەممىسىگە ساتقۇنلۇق قىلىنىدۇ. 7 ھالېۋى، ئۇنىڭ [ئانا جەمەت] تۇغۇقىدىن بىرى قوشۇننىڭ ھوقۇقىنى قولغا ئېلىپ [پادىشاھ بولۇپ]، شىمالىي پادىشاھنىڭ قورغىغا بېسىپ كىرىپ، ئۇلارغا قارشى ھۇجۇم قىلىپ چوڭ غەلبە قىلىدۇ. 8 ئۇ ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى، قۇيما مەبۇدىلىرى ۋە بۇتخانىلىرىدىكى ئالتۇن-كۈمۈشنى ياسالغان جام-قاچىلارنى مىسىرغا ئېلىپ كېتىدۇ. ئۇ بىرىنچە يىل شىمالىي پادىشاھتىن ئۆزى نېرى قىلىدۇ. 9 شىمالىي پادىشاھ جەنۇبىي پادىشاھنىڭ زېمىنىغا بېسىپ كىرىدۇ، لېكىن ئاخىرى ئۆز يۇرتىغا چېكىنىدۇ. 10 شىمالىي پادىشاھنىڭ شازادىلىرى قوزغىلىپ، زور قوشۇن تەشكىللەيدۇ. شازادىلەردىن بىرى كەلكۈندەك كېلىپ جەنۇبقا بېسىپ كىرىدۇ، كېيىن ئۇ يەنە جەڭ قىلىپ، دۇشمەن قورغىنىچىمۇ بېسىپ كىرىدۇ. 11 جەنۇبىي پادىشاھ قاتتىق غەزەپتە قوشۇن تارتىپ جەڭگە ئاتلىنىپ، شىمالىي پادىشاھقا ھۇجۇم قىلىدۇ. شىمالىي پادىشاھ زور بىر قوشۇننى جەڭگە سالدى، لېكىن ئۇنىڭ شۇ زور قوشۇنى مەغلۇپ بولۇپ ئەسەرگە ئېلىنىدۇ. 12 شۇ زور قوشۇننىڭ ئەسەرگە ئېلىنىشى بىلەن جەنۇبىي پادىشاھ ئىنتايىن مەغرۇرلىنىدۇ. ئۇ تۆمەنلىگەن ئادەملەرنى يوقىتىدۇ، بىراق ئۇنىڭ غەلبىسى ئۇزۇن داۋاملاشمايدۇ. 13 چۈنكى شىمالىي پادىشاھ يۇرتىغا قايتىپ، يۇرۇتقۇندى كۆپ ۋە كۈچلۈك قوشۇن تەشكىللەيدۇ، يېڭىلىگەن بىللار توشقاندىن كېيىن ئۇ زور قۇدرەتلىك قوشۇننى كۆپ تەمىناتلار بىلەن قوشۇپ باشلاپ كېلىدۇ. 14 ئۇ چاغدا نۇرغۇن كىشىلەر جەنۇبىي پادىشاھقا قارشى تۇرۇپ ئۇنىڭغا قارشى قوزغىلاڭ كۆتۈرىدۇ. [ئى دىئال] سېنىڭ خەلقىڭ ئىچىدىكى زوراۋانلار مۇشۇ غايىبانە ئالامەتتىكى بېشارەتنى ئەمەلگە ئاشۇرماقچى بولۇپ، يولغا ئېلىپ كېلىدۇ، لېكىن ئۇلار مەغلۇپ بولىدۇ. 15 شىمالىي پادىشاھ پۈتەي بېسىپ مۇستەھكەم شەھەرنى مۇھاسىرە ھۇجۇمى قىلىپ بېسىۋالىدۇ، جەنۇبىي كۈچلەر، ھەتتا ئەڭ خىل قوشۇنلارمۇ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ قارشىلىق قىلغۇدەك كۈچى قالمايدۇ. 16 شىمالدىكى تاجاۋۇزچى بولسا ئۆزى خالغانچە ئىش قىلىدۇ، ئۇنىڭغا ھېچكىم قارشىلىق قىلالمايدۇ. ئۇ «گۈزەل زېمىن»نى ئىشغال قىلىدۇ، ئۇنىڭ قولىدا ئۇنى ۋەيران قىلغۇچى كۈچ بولىدۇ. 17 (شىمالىي پادىشاھ) بەل باغلاپ پادىشاھلىقىدىكى بارلىق كۈچلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ [مىسىرغا] يول ئالىدۇ. ئۇ [مىسىر] بىلەن ئەھدە تۇرىدۇ، ئۆزى ئەھدە تۇرغاندەك قىلىدۇ، بىراق [مىسىرنىڭ] ھاكىمىيىتىنى ئاغدۇرۇش ئۈچۈن ئۇ ئاياللارنىڭ بىر قىزىنى [مىسىر] پادىشاھىغا بېرىدۇ، لېكىن [قەزى] ئاتىسى تەرەپتە تۇرمايدۇ، ئۇنى قوللىمايدۇ. 18 كېيىن ئۇ دېڭىز يولىدىكى يۇرتلارغا ھۇجۇم قىلىپ، نۇرغۇن ئادەملەرنى ئەسەرگە ئالىدۇ، لېكىن يات بىر سەردار ئۇنىڭ كىشىلەرنى خار قىلىشلىرىنى چەكلەيدۇ ۋە ئەكسىچە، ئۇنىڭ بۇ خارلاشلىرىنى تۈزگە ياندۇرىدۇ. 19 ئۇ ئۆز يۇرتىدىكى قورغانلارغا چېكىنىپ كېلىدۇ، لېكىن ئاخىرىدا ئۇ پۇتلىنىپ يوقىلىپ كېتىدۇ. 20 كېيىن ئۇنىڭ ئورنىغا يەنە بىر پادىشاھ تەختكە ئولتۇرىدۇ، ئۇ پادىشاھلىقتىن ئەڭ شان-شەرەپلىك جاينىغا بىر زالىم ئاۋلاقچىنى ئەۋەتىدۇ، لېكىن ئۇ ئۇزۇن تۇرمەيلا، پانامانچىلىقمۇ بولماي، جەڭگۈ بولماي ئولتۇرۇلىدۇ. 21 - «شۇنىڭدىن

ئۇ داۋاملىق زور روناق تاپىدۇ، چۈنكى خۇدانىڭ بېكىتكىنى ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. 37 بۇ پادىشاھ ئاتا-بوۋىلىرى چوققىغان ئىلاھلارغىمۇ پىئەسەنت قىلمايدۇ، ئاباللاغىمۇ ھېچقانداق ھەۋەس قىلمايدۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇ ھەرقانداق ئىلاھنى ھۆرمەتلىمەيدۇ، چۈنكى ئۇ تۈزىنى ھەرقانداق ئىلاھتىن ئۇلۇغ دەپ قارايدۇ. قىلۇپرىدۇ، ئۇلاردىن ھېچكىم بۇنى چۈشىنەلمەيدۇ، بىراق ئاقلار چۈشىنىدۇ. 38 بۇلارنىڭ ئورنىدا ئۇ «كۈچلەر ئىلاھى»نى ھۆرمەتلىيدۇ، ئۇنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ ئەزەلدىن چوققىمىغان بۇ ئىلاھنى بولسا ئۇ ئالتۇن، كۈمۈش، ياقتۇ ۋە باشقا قىممەتلىك سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلىپ ھۆرمەتلىيدۇ. 39 ئۇ ئەڭ مۇستەھكەم قورغانلارنى شۇنداق بىر غەيرىي ئىلاھقا تايىنىپ ئىگەلەيدۇ. كىمكى ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا بېقىنسا، ئۇ شۇلارغا شەرەپلىك مەنەسەپ بېرىدۇ، ئۇلارنى كۆچمىلىكىنى باشقۇرىدىغان قىلدۇ ۋە ئىنئام سۈپىتىدە يەر-زېمىننى تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. 40 ئاخىر زامان كەلگەندە، جەنۇبىي پادىشاھ ئەسكەر چىقىرىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدۇ. شىمالىي پادىشاھ جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلىق ئەسكەرلەر ۋە نۇرغۇن كېمىلەر بىلەن قۇبۇندەك ئۇنىڭغا قايتۇرما زەربە بېرىدۇ. ئۇ بارلىق يۇرتلارغا تاجاۋۇز قىلىپ، كەلكۈندەك تېشىپ كەڭ يەر-زېمىنلارنى باسدۇ.

41 ئۇ ھەتتا «گۈزەل زېمىن»غا بېسىپ كىرىدۇ؛ نۇرغۇن ئەللەر ئازدۇرۇلۇپ يىقىتىلىدۇ. لېكىن بۇلار، يەنى ئىدىمۇلار، موئابلار ۋە ئاممونلارنىڭ چوڭلىرى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ قالدۇ. 42 شىمالىي پادىشاھ بارلىق دۆلەتلەرگە قولىنى سوزىدۇ، مىسىر زېمىنىمۇ چېچىپ قۇتۇلمايدۇ. 43 ئۇ مىسىرنىڭ ئالتۇن-كۈمۈش بايلىقلىرى ۋە باشقا قىممەت باھالىق بۇيۇملىرىنى تالان-تاراج قىلدۇ، لۇيەلىكلەر ۋە ئىشۇبىيلىكلەر ئۇنىڭغا بويسۇنۇپ ئەگىشىدۇ. 44 كېيىن شەرق ۋە شىمالدىن كەلگەن شەپەر ئۇنى ئالاقزادە قىلدۇ. ئۇ تېخىمۇ دەرغەزەپ بولۇپ نۇرغۇن كىشىنى قىرغىنچىلىق قىلىپ ئۆلتۈرمەن دەپ جەڭ قوزغاپدۇ 45 ۋە دېڭىزلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، كۆركەم مۇقەددەس تاغ تەرىپىگە ئوردا چىقىرىلدى. تىكىدۇ. لېكىن ئۇنىڭ ئەجلى شۇ يەردە توشىدۇ ۋە ھېچكىم ئۇنى قۇتقۇزمايدۇ».

12

«ئۇ چاغدا، قېرىنداشلىرىڭنى «قوغدىغۇچى ئۇلۇغ ئەمىر» مىكائىل مەيدانغا چىقىدۇ. بىر ئازبالىق مەزگىل بولىدۇ، يۇرت-دۆلەت بارلىققا كەلگەندىن بۇيان، شۇنداق چوڭ بالايىشاپەتلىك مەزگىل بولۇپ باقىغان. بىراق شۇ چاغدا خەلقىڭ قۇتقۇزۇلۇدۇ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى نامى ھاياتلىق دەپىرىگە پۈتۈلگەنلەرنىڭ ھەممىسى نىجاتلىققا ئېرىشىدۇ. 2 تۇپراقتا ياتقان تۈلۈكلەردىن نۇرغۇنلىرى تىرىلىدۇ. ئۇلار مەڭگۈلۈك ھاياتتىن بەھرىمەن بولىدۇ، قالغانلىرى نۇمۇستا ھەم مەڭگۈلۈك رەسۋاچلىققا تىرىلىدۇ. 3 ئاقلار ئاسماندىكى گۈمبۈزدەك پارلاق جۈلالىنىدۇ، نۇرغۇن كىشىلەرنى ھەققانىيلىق يولىغا باشلاپ كىرگەنلەر يۇلتۇزلارغا ئوخشاش ئەبەدىلىك بەد پارلاپ تۇرىدۇ». 4 ئۇ ماڭا يەنە: «ئۇ دانيال، سەن ئەمدى بۇ سۆزلەرنى توختات، مەزكۇر كىتابنىڭ تاكى دۇنيانىڭ ئاخىرقى كۈنلىرىگىچە شۇ پېتى تۇرۇشى ئۈچۈن ئۇنى ئىچىدەپ مۆھۈرلەۋەتكەن. نۇرغۇن كىشىلەر ئۇيان-بۇيان يۈرىدۇ ۋە بىلىم ئاشىدۇ، - دەيدى. 5 مەنكى دانيال كۆردۈمكى، مانا ئىككى زات، بىرى دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە، يەنە بىرى دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرۇپتۇ. 6 ئۇلاردىن بىرى دەريا سۈيى ئۈستىدە تۇرغان ئاق كاناپ كىيىم كىيگەن زاتتىن: - بۇ كارامەت ئىشلار توڭگىگىچە قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟ - دەپ سورىدى. 7 ئۇ دەريا سۈيى ئۈستىدە تۇرغان، كاناپ كىيىم كىيگەن زات ئوڭ ۋە سول قولىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ، مەڭگۈ ھايات بولغۇچىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ: - بىر ۋاقىت، ئىككى ۋاقىت، قوشۇمچە يېرىم ۋاقىت كېتىدۇ. [خۇدانىڭ] مۇقەددەس خەلقىنى پارچىلىغۇچى خورلۇق ئاخىرلاشقاندا، بۇ ئىشلار تۈگەيدۇ، - دەيدى. 8 ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغان بولساممۇ، مەن ئىسسىق چۈشەتمىدىم. شۇڭا مەن: - تەقىسىر، بۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولىدۇ؟ -

پەرۋەردىگارنىڭ كالامى - ئۆزىيا، يوتام، ئاھاز ۋە ھەزەكىيالار ھۇداغا، يوتاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، كالام بەنەرنىڭ ئوغلى ھوشياغا كەلدى؛ 2 پەرۋەردىگارنىڭ ھوشيا ئارقىلىق كەلگەن سۈزىنىڭ باشلىنىشى - پەرۋەردىگار ھوشياغا: «بارغىن، پاهىشلىككە بېرىلگەن بىر ئايالى ئەمرىگە ئالغىن، پاهىشلىكتىن بولغان بالىلارنى ئۆز قولىڭغا ئالغىن؛ چۈنكى زېمىن پەرۋەردىگاردىن ۋاز كېچىپ پاهىشلىككە پۈتۈنلەي بېرىلدى» دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۆزىيا دېيىشنىڭ قىزى گومەرنى ئەمرىگە ئالدى؛ ئايال ئۆتىگەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى. 4 پەرۋەردىگار ئۆتىگەن: «ئۇنىڭ ئىسمىنى «بىزىزەئەل» دەپ قويغىن؛ چۈنكى يەنە ئازغىنا ۋاقىت ئۆتكەندە، مەن «بىزىزەئەل» نىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى يەھۇنىڭ جەمەتى ئۈستىگە قويغەن ۋە ئىسرائىل جەمەتىنىڭ پادىشاھلىقىغا خاتىمە بېرىمەن. 5 ۋە شۇ كۈندە ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، مەن ئىسرائىلنىڭ ئوقىسىنى بىزىزەئەل جىلغىسىدا سۈندۈرۈپتەيمەن.» 6 [گومەر] بەنە ھامىلدار بولۇپ، قىز تۇغدى. پەرۋەردىگار ھوشياغا: «ئۇنىڭ ئىسمىنى «لورۇھامام» دەپ قويغىن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىل جەمەتىگە ئىككىنچى رەھم قىلمايمەن، ئۇلارنى قەتئىي كەچۈرۈم قىلمايمەن؛ 7 بىراق ھۇدا جەمەتىگە رەھم قىلمەن ۋە ئۇلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئارقىلىق ئۇلارنى قۇتقۇزغەن؛ ئۇلارنى ئوقىياز، قىلچىسىز، جەڭسىز، ئاتلارسىز ۋە ئاتلىق ئەسكەرسىز قۇتقۇزغەن» دېدى. 8 گومەر لورۇھامامنى نەبەكتىن ئايرىغاندىن كېيىن بەنە ھامىلدار بولۇپ ئوغۇل تۇغدى؛ 9 [رەب]: «ئۇنىڭ ئىسمىنى: «لورئامى» دەپ قويغىن؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەس ۋە مەن سىلەرگە [پەرۋەردىگار] بولمايمەن» دېدى. 10 - بىراق ئىسرائىلنىڭ بالىلىرىنىڭ سانى دېڭىزدىكى قۇمدەك بولۇپ، ئۇنى تۇپىلچى ياكى سانغىلى بولمايدۇ؛ «سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەسسىلەر» دېيىلگەن جايدا شۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، ئۇلارغا: «[سىلەر] تىرىك تەڭرىنىڭ ئوغۇللىرى!» دېيىلىدۇ. 11 ئىسرائىل بالىلىرى ۋە يەھۇدا بالىلىرى بىرگە يىغىلىدۇ، ئۆزلىرىگە بىرلا باشنى تىكلەيدۇ ۋە تۇرغان زېمىندىن چىقىدۇ؛ چۈنكى «بىزىزەئەلنىڭ كۈزى» ئۇلۇغدۇر! ئاكا-ئۇكىلىرىغا «ئامى! [مېنىڭ خەلقىم!]» ۋە سىڭلىرىغا «رۇھاماما! [رەھم قىلغىن!]» - دەڭلار!

- ئاناڭلارغا دەۋايىنى يەتكۈزۈپ، ئۇنىڭ بىلەن دەۋالىشىڭلار، چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئايالىم ئەمەس ۋە مەن ئۇنىڭ ئېرى ئەمەس، ئۇ پاهىشلىك تۇرقىنى چىرايدىن، زىناخورلۇق ھالەتلەرنى كۆكسىنىڭ ئارىسىدىن ياقاسۇن! 3 بولمىسا، مەن ئۇنى قىپ-يالىڭاچ قىلىپ قويغەن، تۇغۇلغان كۈنىدىكىدەك ئاندىن تۇغما قىلىپ قويغەن؛ مەن ئۇنى خۇددى چۆل-ياياۋانغا ئوخشاش قىلمەن، ئۇنى بىر قانچىراق يەرگە ئايالاندۇرغەن، ئۇنى ئۆسۈسۈزلۈك بىلەن ئۆلتۈرگەن؛ 4 ئۇنىڭ بالىلىرىغا رەھم قىلمايمەن، چۈنكى ئۇلار پاهىشلىككە تۈرەلگەن بالىلاردۇر. 5 چۈنكى ئۇلارنىڭ ئانىسى پاهىشلىك قىلغان، ئۇلارنى قارىندا كۆتۈرگۈچى نومۇسسىزلىق قىلغان، چۈنكى ئۇ: «مەن ماگان ۋە سۇيۇمى، يۇڭ ۋە كاناپىنى، زەيتۇن مېيىم ۋە ئىچمىلىك-شارابلىرىمنى تەمىنلىگۈچى ئاشلىرىمغا ئىنتىلىپ ئۇلارنى قوغلىشىمەن» - دېدى. 6 - شۇڭا مانا، مەن يولۇڭنى تىكەن-جىغانلىقلار بىلەن چىتلاپ قورشۇۋالغەن، [ئىسرائىلنىڭ] ئەتراپى تام بىلەن توسمەن، ئۇ چىغىر يوللىرىنى تاپالمىدىغان بولىدۇ. 7 شۇنىڭ بىلەن ئاشلىرىنى قوغلايدۇ، بىراق ئۇلارغا يېتىشمەيدۇ؛ ئۇلارنى ئەزدەيدۇ، تاپالمىدۇ، شۇڭلاشقا

ئۇ: «مەن بېرىپ بىرىشى ئېرىمنى تېپىپ، ئۇنىڭ يېنىغا قايتىمەن، چۈنكى ئەھۋال يۇڭنىڭدىن ياخشى ئىدى» - دەيدۇ. 8 - ئۇ زىرائەتلەرنى، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنى تەمىنلىگۈچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى، ئۆزلىرى «پاتال» بۇتلارنى ياساشقا ئىشلەتكەن كۆمۈش-تالتۇننى كۆپ قىلمۇچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى زادى بىلمىدى. 9 شۇڭا مەن قايتىپ كېلىمەن، ئۇنىڭدىكى زىرائەتلەرنى ئۆز ۋاقتىدا، يېڭى شارابلىرىمنى ئۆز پەسلىدە ئېلىپ كېتىمەن، ئۆزۈمدىكى ئۇلارنىڭ يالىڭاچلىقىنى يېيىشقا كېرەكلىك يۇڭ-كاناپىلىرىمنى بەرمەي قاپتۇرۇپ كېتىمەن؛ 10 ھازىر مەن ئۇنىڭ نومۇسسىزلىقىنى ئاشلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارىلايمەن، ھېچكىم ئۇنى قولۇمدىن قۇتقۇزالمىدۇ. 11 شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ تاماشالىرىغا خاتىمە بېرىمەن، ئۇنىڭ ھېيتلىرىغا! ئۇنىڭ «يېڭى ئاي»لىرىغا! ئۇنىڭ «شابات»لىرىغا! قىسقىسى، ئۇنىڭ بارلىق «جامائەت تىبابەت سورۇن»لىرىغا خاتىمە بېرىمەن! 12 ۋە مەن ئۇنىڭ ئۆزۈم تاللىرىنى ۋە ئەنجۈر دەرىخىلىرىنى ۋە ئېمىران قىلمەن؛ ئۇ بۇلارنى: «بۇلار بولسا ئاشلىرىم ماگا بەرگەن ئىش ھەققىدە بولسا» دېگەندى؛ مەن بۇلارنى جاڭگالغا ئايالاندۇرغەن، ياۋايى ھايۋاناتلار ئۇلارنى يەپ كېتىدۇ. 13 مەن ئۇنىڭ يېنىغا «پاتال»لارنىڭ كۆزلىرىنى چۈشۈرگەن، چۈنكى ئۇ [شۇ كۈنلەردە] ئۇلارغا ئىسرىق سالاتتى، ئۇ ئۆزىنى ئۆزۈمگە ۋە زىيۇ-زىننەتلىرى بىلەن پەردازلاپ، ئاشلىرىنى قوغلىشىپ، مېنى ئۆتۈدى - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14 شۇڭا مانا، مەن ئۇنىڭ كۆڭلىگە ئالغەن، ئۇنى داۋالاغۇ قىلىپ كېلىمەن، كۆڭلىگە سۆزلەيمەن. 15 شۇنداق قىلىپ مەن ئۇنىڭغا شۇ يەردە ئۆزۈم ئارىلىرىنى قاپتۇرغەن، «ئاقور جىلغىسى» نى «ئۆمد ئىشىكى» قىلىپ بېرىمەن؛ ئاندىن ئۇ شۇ يەردە باشلىق كۈنلەردىكىدەك، مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈندەك كۆي-ناخشا ئېيتىدۇ. 16 ۋە شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار - «سەن مېنى «ئېرىم» دەپ چاقىرسەن، ئىككىنچى مېنى «پاتال»م دېمەيسەن. 17 چۈنكى مەن «پاتال»لارنىڭ ناملىرىنى سېنىڭ ئاغزىڭدىن ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇلار بۇ ئاي بىلەن ئىككىنچى ھېچقانداق ئەسەلمەيدۇ. 18 شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلار ئۈچۈن دادىسى ھايۋاناتلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر يۈزىدىكى ئۆمۈلگۈچىلەر بىلەن ئەدەب تۇزىمەن؛ مەن ئوقيا، قىلىچ ۋە جەڭنى سۈندۈرۈپ زېمىندىن ئېلىپ تاشلايمەن؛ [خەلقىمنى] ئامان-ئېسەن ياتقۇزغەن. 19 شۇنداق قىلىپ مەن سېنى ئەبەدىگە دەپ ئۆزۈمگە باغلايمەن؛ ھەققانىيلىقتا، مېھىر-مۇھەببەتتە، رەھىم-شەپقەتتە ئەدەب سېنى ئۆزۈمگە باغلايمەن؛ 20 ساداقەتلىكتە سېنى ئۆزۈمگە باغلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن پەرۋەردىگارى بىلىپ يېتىسەن. 21 ۋە شۇ كۈندە ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، «مەن ئاڭلايمەن» - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - «مەن ئاسمانلارنىڭ تەلپىنى ئاڭلايمەن، بۇلار يەر-زېمىننىڭ تەلپىنى ئاڭلايدۇ؛ 22 يەر-زېمىن زىرائەتلەرنىڭ، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنىڭ تەلپىنى ئاڭلايدۇ؛ ۋە بۇلار «بىزىزەئەل» نىڭ تەلپىنى ئاڭلايدۇ! 23 ۋە مەن ئۆزۈم ئۈچۈن ئۇنى زېمىندا بېرىمەن؛ مەن «لورۇھاماما»غا رەھم قىلمەن؛ مەن «لورئامى»غا: «مېنىڭ خەلقىم!» دېمەن؛ ۋە ئۇلار مېنى: «مېنىڭ خۇدايم!» - دەيدۇ.

ۋە پەرۋەردىگار ماگا - يەنە بارغىن، ئاشلىرىنى تەرىپىدىن سۈيۈلگەن، زىناخور بىر ئايالى سۈيگەن، گەرچە ئىسرائىل رات شىلاھلار تەرىپىگە ئېنىپ كەتكەن، «كىشىمىش پوشتال»لارنى سۈيگەن بولسىمۇ، [مەن] پەرۋەردىگار ئۇلارغا كۆرسەتكەن سۈيگۈمدەك سەن ئۇنى سۈيگەن، - دېدى 2) (شۇڭا مەن تون بەش كۆمۈش تەڭگە، بىر خومىر بۇغداي ۋە يېرىم خومىر ئارىغا ئۆزۈمگە قايۇرۇۋالدىم؛ 3 مەن ئۆتىگەن: «سەن مەن ئۈچۈن ئۆزۈم كۈنلەر كۆتۈرسەن؛ سەن پاهىشلىك قىلمايسەن، سەن باشقا ئەرنىڭكى بولمايسەن، مەنمۇ سەن ئۈچۈن

ئوخشاشلا سېنى كۆتمەن» - بېدىم، 4 - «چۈنكى ئىسرائىلار ئۇزۇن كۈنلەر پادىشاھسىز، شاھزادىسىز، قۇربانلىقسىز، «تۇرۇك»سىز، «ئەفود»سىز ۋە ھېچ ئوي يۇلتىزىسىز كۆتۈپ تۇرىدۇ. 5 ۋە كېيىنرەك، ئىسرائىل باللىرى قايتىپ كېلىدۇ ۋە پەرۋەردىگار بولغان خۇدا سېنى ھەم داۋۇت پادىشاھنى ئەزدەيدۇ، كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا ئۇلار ئەۋرىشىپ تەبىئىي پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا، شۇنداقلا ئۇنىڭ مېھرىبانلىقىغا قاراپ كېلىدۇ».

5 بۇنى ئاڭلاڭلار، ئى كاهىنلار، تىڭشاشاڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى، قۇلاق سېلىڭلار، ئى پادىشاھنىڭ جەمەتى، چۈنكى بۇ ھۆكۈم سىلەرگە بېكىتىلگەن، چۈنكى سىلەر مېزىبا شەھەردە بىر قىلتاق، تابور تېغىدا يېتىلغان بىر تور بولغانسىلەر. 2 ئاسىي ئادەملەرمۇ قىرغىن-چاپقۇنغا چۈكۈپ كەتتى؛ بىراق مەن ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جازالغۇچى بولمەن. 3 ئەفراتنى بىلىمەن، ئىسرائىل مەندىن يوشۇرۇن ئەمەس؛ چۈنكى ئۇ ئەفرات، سەن ھازىر پادىشاھلىق قىلىدىكەن، ئىسرائىل بۇلغانغاندۇر. 4 ئۇلارنىڭ قىلىشلىرى ئۇلارنى خۇدا سېنىڭ يېنىغا قايتىشىغا قويمىدۇ، چۈنكى پادىشاھلىقنىڭ روھى ئۇلار ئارىسىدۇر، ئۇلار پەرۋەردىگارنى ھېچ بىلمەيدۇ. 5 ئىسرائىلنىڭ تەكەبۈرلۈكى ئۆزىگە قارشى گۇۋاھلىق بەرمەكتە، ئىسرائىل ۋە ئەفرات ئۆز قەبىلىكى بىلەن يىقىلىپ كېتىدۇ، يەھۇدا ئۇلار بىلەن تەڭ يىقىلىدۇ. 6 ئۇلار قورقۇپ پادىلەرنى ۋە ئۇلار پادىلەرنى ئۆزىدە شەك بەردۇ، بىراق ئۇلار ئۇنى تاپالمايدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆزىنى تارتىپ ئۇلاردىن يىراقلاشتى. 7 ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلدى، چۈنكى ئۇلار بالىلارنى ھارامدىن تۇغۇرغان، ئەمدى «يېڭى ئاي» ئۇلارنى نېپىسلىرى بىلەن يەپ كېتىدۇ. 8 گېيىھتا سۇنايى، رامامدا كانايى چېلىڭلار، بەيت-ئاۋەندە ئاگاھ سىڭالىنى تاڭلىتىڭلار، كەينىگە قارا، ئى بىنىامىن! 9 ئەفراتنى ئەيىلىدىغان كۈندە ۋەيرانە بولىدۇ، مانا، ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا بېكىتىلگەن ئىشى ئايان قىلدىم! 10 يەھۇدانىڭ ئەمەللىرى باسلى تاشلارنى ئۆتكۈزۈپ چىقىپ، ئوخشاشتۇر، مەن ئۇلار ئۈستىگە غەزەپنى سۇدەك توكۇۋىتىمەن. 11 ئەفراتنى خورلانغان، جازا ئېزىلگەن، چۈنكى ئۇ ئۆز پېشىمچىلىق قىلىپ «باسكىلىق»نى قوغلاپ يۈردى. 12 شۇڭا مەن ئەفراتقا كۆزى قۇردى، يەھۇدا جەمەتىگە چىرىكچى بولمەن. 13 ئەمدى ئەفراتنى ئۆزىنىڭ كېلىشى، يەھۇدا ئۆز بايرىنى كۆرگەندە، ئەفرات ئاسۇرىيەلىكى ئەزدە باردى، «جېدەغور پادىشاھ»غا تەلپىنى بولدى؛ بىراق ئۇ ھەم سىلەرنى ساقايتمايتتى، ھەم باراڭلارنى داۋالمايتتى. 14

چۈنكى مەن ئەفراتقا شەردەك، يەھۇدا جەمەتىگە ئارىسالەندەك بولمەن، مەن، بەنى مەئىكى، ئۇلارنى تىتما-تىتما قىلىۋېتىپ، كېتىپ قالغەن؛ ئۇلارنى ئېلىپ كېتىمەن، قۇتقۇزالايدىغان ھېچكىم جىغمىدايۇ، 15 مەن كېتىمەن، ئۇلار گۇناھنى تونۇپ يېتىپ، يۈزۈمنى ئەزىمەتكە ئۆز جايىغا قايتىپ تۇرمەن؛ يېنىغا كۈن چۈشكەندە ئۇلار مېنى ئىنتىلىپ ئەزدەيدۇ.

6 «كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتايلى، چۈنكى ئۇ تىتما-تىتما قىلىۋەتتى، بىراق ساقايتىدۇ، تۇرۇۋەتتى، بىراق بىزنى تېكىپ قويدۇ. 2 ئۇ ئىككى كۈندىن كېيىن بىزنى جانلاندىرۇدۇ، ئۈچىنچى كۈنى ئۇ بىزنى تېرىلدۈرىدۇ، بىز ئۇنىڭ يۈزى ئالدىدا ھايات ياشايمىز! 3 ۋە بىز ئۇنى بىلىدىغان بولمىز! بىز پەرۋەردىگارنى تونۇش ھەم بىلىش ئۈچۈن ئىنتىلىپ قوغلايمىز! ئۇنىڭ بىزنى قۇتقۇزۇشقا چىقىشى تاڭ سەھەرنىڭ بولۇشىدەك مۇقەررەر؛ ئۇ بېنىمىزغا يامغۇردەك، بەزىمىنى سۇغىرىدىغان «كېيىنكى يامغۇر»دەك چۈشۈپ كېلىدۇ. 4 ئۇ ئەفرات، سېنى قانداق قىلسام بولار؟ ئۇ يەھۇدا، سېنى قانداق قىلسام بولار؟ چۈنكى ياخشىلىقىڭلار سەھەردىكى بىر پارچە بۇلۇتتەك، تېزدىن يوقاپ كېتىدىغان شەبەمدەك. 5 شۇڭا مەن بەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئۇلارنى چېپىۋەتكەن، ئاغزىمدىكى سۆزلەر بىلەن ئۇلارنى ئۇلتۇرۇۋەتكەنمەن، مېنىڭ ھۆكۈمۈم تاڭ ئۆردەك چىقىدۇ. 6 چۈنكى مەن قۇربانلىقلاردىن ئەمەس، بەلكى مېھىر-مۇھەببەتتىن، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن كۆرە، خۇدانى تونۇش

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ئىسرائىل باللىرى، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ زۇمۇۋاتقانلار بىلەن قىلىدىغان دەۋامى بار؛ چۈنكى زېمىندا ھېچ قەھقەت، ھېچ مېھرىبانلىق، خۇدانى ھېچ بىلىش-تونۇش يوقتۇر، 2 قارغاش-تىلاش، يالغانچىلىق، قاتىللىق، ئوغرىلىق، زىناخورلۇق - بۇلار زېمىندا يارماپ كەتتى؛ قان ئۈستىگە قان توكۇلىدۇ. 3 مانا شۇ سەۋەبىن زېمىن ماھىم تۇندۇ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى جۇدەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار دادالىكى ھاياتلار ھەم ئاتامدىكى ئۇچار-قانانلار بىلەن بىللە جۇدەپ كېتىدۇ؛ بەرھەق، دېڭىزدىكى بېلىقلارمۇ يەپ كېتىدۇ. 4 ئەمدى ھېچكىم دەۋا قىلىشمىسۇن، ھېچكىم ئەيىبلەشمىسۇن، چۈنكى مېنىڭ دەۋام دەل سەن بىلەن، ئى كاهىن! 5 سەن كۈندۈزدە پۈتلىنىپ يىقىلسەن، ۋە بەيغەمبەرمۇ سەن بىلەن كېچىدە تەڭ پۈتلىنىپ يىقىلىدۇ، ۋە مەن ئاناڭنى ھالاك قىلىمەن. 6 مېنىڭ خەلقىم بىلىمىزلىكتىن ھالاك قىلىندى؛ ۋە سەمۇ بىلىمى چەتەك قانقانكەنەن، مەنمۇ سېنى چەتەك قاقمەنكى، سەن ماڭا يەنە ھېچ كاهىن بولمىسەن، خۇدا يېڭىنىڭ ئافۇن-كۆرسەتمىسىنى تۇتۇغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، مەنمۇ سېنىڭ بالىلىرىڭنى تۇتۇيمەن، 7 ئۇلار كۆپەيگەنسېرى، ماڭا قارشى كۆپ گۇناھ سادىر قىلدى؛ مەن ئۇلارنىڭ شان-شەرىپىنى شەرمەندىكىلىككە ئايلاندۇرۇۋېتىمەن. 8 ئۇلار خەلقىنىڭ گۇناھىنى بەيدىغان بولغاچقا، ئۇلارنىڭ جېنى [خەلقىنىڭ] قەبىلىگە ئىنتىزار بولىدۇ. 9 ۋە خەلقىم قانداق بولسا، كاهىنلارمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ مەن [كاهىنلارنىڭ] تۇتقان يوللىرىنى ئۆز ئۈستىگە چۈشۈرمەن، ئۆز قىلىشلىرىنى يېشىغا قايۇرىمەن. 10 ئۇلار يەيدۇ، بىراق تويمايدۇ، ئۇلار پادىشاھلىق قىلىدۇ، بىراق ھېچ كۆپەيمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنى تىڭشاشنى تاشلاپ كەتتى، 11 ئۇلارنى پادىشاھلىق، شارب ۋە يېڭى شارابقا يېغىنىشلىدى؛ بۇ ئىشلار ئادەمنىڭ ئەقىل-زېھنىنى بۇلاپ كېتىدۇ. 12 خەلقىم ئۆز تايىقىدىن يوليورۇق سورايدۇ، ئۇلارنىڭ ھامىسى ئۇلارغا يول كۆرسەتمىش! چۈنكى پادىشاھلىقنىڭ روھى ئۇلارنى ئازدۇرىدۇ، ئۇلار خۇدا سېنىڭ ھامىيىسى ئاستىدىن پادىشاھلىققا چىقىپ، 13 تاغ چوققىلىرىدا قۇربانلىق قىلىدۇ، دۈڭ-ئېگىزلىكلەردە، شۇنداقلا سايبى ياخشى بولغاچقا دۈب ۋە تېرەك ۋە قارىياڭچا ئاستىدەمۇ ئىسرىق سالىدۇ؛ شۇڭا قۇربانلىقلار پادىشاھلىق، كېلىنلىكلەرمۇ زىناخورلۇق قىلىدۇ. 14 مەن قۇربانلىقلارنى پادىشاھلىقلىرى ئۈچۈن، ياكى كېلىنلىكلەرنى زىناخورلۇقلىرى ئۈچۈن جازالمايمەن؛ چۈنكى [ئاتلىرى] ئۆزلىرىمۇ پادىشاھلىق بىلەن سىرتقا چىقىدۇ، «يۇتخانا پادىشاھ»لىرى بىلەن بىللە قۇربانلىق قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن يورۇتۇلغان بىر خەلق يىقىلىدۇ. 15 سەن، ئى ئىسرائىل، پادىشاھلىق قىلىشنىڭ بىلەن، يەھۇدا گۇناھقا چېتىلىپ قالمىسۇن! نە گىلاگالغا كەلمەڭلار، نە «بەيت-ئاۋەن»گە چىقىڭلار، نە «پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن» دەپ قەسەم قىلىڭلار. 16 چۈنكى تەرسا بىر قىسىر ئەنەكەك، ئىسرائىل تەرسالىق قىلىدۇ؛ پەرۋەردىگار قانداقۇ پاخلىقنى باققانداك، ئۇلارنى كەڭ بىر يايلاققا ئۇزۇقلاندۇرسۇن؟ 17 ئەفراتنى بۇلارغا چاپلاشتى؛ ئۇنىڭ بىلەن ھېچكىمنىڭ كارى بولمىسۇن! 18 ئۇلارنىڭ شارابى تۇڭشى بىلەنلا، ئۇلار ئۆزلىرىنى پادىشاھلىققا يېغىشلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئېسىلزالىرى نومۇسسىزلىققا ئەسەبىيەلەرچە مەپتۇن بولدى. 19 بىر

ھەم بىلىشتىن خۇرسەنلىك تاپمەن. 7 ھىراق ئۇلار ئادەمئائىدەك ئەھدەگە ئىتائەتسىزلىك قىلغان؛ ئۇلار مانا شۇ بولسا بىلەن ماڭا ئاسىيلىق قىلغان. 8 گىلىئاد بولسا قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ شەھىرى، ئۇ قان بىلەن بولغان. 9 قاراچىقار ئادەمنى بايلىغاندەك، كەھنلار تېرى شەككىگە بارىدىغان يولدا قاتلىق قىلماقتا؛ بەرمەق، ئۇلار ئېيلاسىق قىلماقتا. 10 ئىسرائىل جەمئەتە يەرگىچلىك بىر ئىشنى كۆردۈم؛ ئەفرائىمنىڭ پادىشاھلىقى شۇ يەردە تېپىلىدۇ، ئىسرائىل بۇلغانىدى. 11 يەنە ساكسۇ، ئۇ يەھۇدا، تېرىغان [گۇناھلىرىڭنىڭ] ھوسۇلى يېكىتلىگەندۇر!

8 كانايىنى ئاغزىڭغا سالغىن! پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئۆيى ئۈستىدە بىر قورۇلتاز ئايلىنىپ يۈرىدۇ! چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ئەھدەمنى بۇزغان، تەۋرات-قانۇنۇمغا ئىتائەتسىزلىك قىلغان. 2 ئۇلار ماڭا: «ئۇ خۇدايم، بىز ئىسرائىل خەلقى سېنى تونۇيمىز!» دەپ ۋارەقرايدۇ. 3 ئىسرائىل ياخشىلىق-مېھرىبانلىق تاشلىۋەتكەن، شۇڭا دۇشمەن ئۇنى قوغلايدۇ. 4 ئۇلار تۈزلىرى پادىشاھلارنى تىكلەنگەن، ھىراق مەن ئارقىلىق ئەمەس؛ ئۇلار بەزىلەرنى ئەمەر قىلغان، ھىراق ئۆزىڭنىڭ خەۋىرىم يوق، ئۇلار ئۆز جېنىغا زامىن بولۇش ئۈچۈن، ئۆزلىرىگە بۇتلارنى كۆمۈش-ئالغۇنلاردىن ياسىغان. 5 ئۇ سامارىيە، سېنىڭ موزىيىڭ سېنى تاشلىۋەتتى! مېنىڭ ئەزىم ئۇلارغا قوزغالدى، ئۇلار قاچقانچى پاكىتتىن ھىراق ئۆتۈدۇ؟ 6 شۇ نەرسە ئىسرائىلدىن چىققانغۇ... ئۇنى بىر ھۈنرۈن ياسىغان، خالاس؛ ئۇ خۇدا ئەمەس، سامارىيەنىڭ موزىي دەۋرۈۋە-پارە-پارە چىقىۋېتىلدى! 7 چۈنكى ئۇلار شامال تېرىدى، شۇڭا قارا قۇيۇنى ئوردۇ! ئۇلارنىڭ شادىسىدا ھېچ باشاقلار يوق، ئۇ ھېچ ئاش بەرمەيدۇ، ھەممى ئاش بەرگەن بولسىمۇ، يات ئادەملەر ئۇنى يۇتۇۋالغان بولاتتى. 8 ئىسرائىل يۇتۇۋېلىندى، ئۇلار يات ئەللەر ئارىسىدا يارىماس بىر قاچا بولۇپ قالدى، 9 چۈنكى ئۇلار يالغۇز يۈزگەن ياۋايى ئېشەكتەك ئاسۇرىيەنى ئۆزىدەپ چىقتى؛ ئەفرائىم «ئاشنا» لارنى ياللىۋالدى. 10 گەرچە ئۇلار ئەللەر ئارىسىدىن «ياللىۋالغان» بولسىمۇ، ئەمدى مەن ئۇلارنى يىغىپ بىر تەرەپ قىلىمەن، ئۇلار تېزلا «ئەمەرلەرنىڭ شاھى» نىڭ بېسىمى ئاستىدا تولىغىنىپ كېتىدۇ. 11 ئەفرائىم «گۇناھ قۇربانلىق» لىرى ئۈچۈن قۇربانلىقلارنى كۆپەيتكىنى بىلەن، بۇلار گۇناھ قوزغايدىغان قۇربانلىقلار بولۇپ قالدى. 12 مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن تەۋرات-قانۇنۇمدا كۆپ تەرەپلىمە نەرسىلەرنى يازغان بولساممۇ، ئۇلار يات بىر نەرسە دەپ ھېسابلامماقتا. 13 ئۇلار قۇربانلىقلارغا ئامراق! ئۇلار ماڭا قۇربانلىقلارنى قىلىپ، گۆشنى بەيدۇ، ھىراق پەرۋەردىگار بۇلاردىن ھېچ خۇرسەنلىك ئالمايدۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ھازىر ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ، گۇناھلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرىدۇ؛ ئۇلار مىسىرغا قايتىدۇ! 14 چۈنكى ئىسرائىل ئۆز باسغۇچىسىنى تۇتۇپ، «ئىبادەتخانا» لارنى قۇرىدۇ، يەھۇدا بولسا ئىستېھكاملاشتۇرۇلغان شەھەرلەرنى كۆپەيتكەن، ھىراق مەن ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئۈستىگە ئوت ئەۋەتمەيمەن، ئوت بۇلارنىڭ قەلئە-ئوردىلىرىنى يەپ كېتىدۇ.

7 مەن ئۆز خەلقىمنىڭ ئاسارىتىنى يۈزۈپ تاشلاپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈردىم دېگەندە، مەن ئىسرائىلنى ساقايتاي دېگەندە، ئەمدى ئەفرائىمنىڭ قەبىھلىكى، سامارىيەنىڭ رەزىللىكىمۇ ئاشكارىلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئالداچلىق قىلىدۇ؛ ئوغرىلار بولسا يۈزۈپ كېرىۋاتىدۇ، قاراچىقار تېرى سىرتا بۇلاچلىق قىلىۋاتىدۇ. 2 ئۇلار كۆڭلىدە مېنىڭ ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكلىرىنى ئېسىمدە تۇتقانلىقىمنى ئويلىمايدۇ، ھازىر ئۇلارنىڭ كېلىشىلىرى ئۆزلىرىنى قىستاۋاتىدۇ؛ بۇ ئىشلار كۆز ئالدىمىزدۇر. 3 ئۇلار پادىشاھنى رەزىللىكلىرى بىلەن، ئەمەرلەرنى يالغان گەپلىرى بىلەن خۇرسەن قىلىدۇ؛ 4 ئۇلارنىڭ ھەممىسى زىناخورلار؛ ئۇلار ناۋاي ئوت سالغان ئوتتۇردەك؛ ناۋاي خېمىرنى يۇغۇرۇپ، خېمىر بولغۇچە ئۇنىڭ ئوتىنى يەنە ئۇلغىتايىدۇ؛ 5 پادىشاھىمىز [تەرىپلىگەن] كۈنىدە، ئەمەرلەر شارابنىڭ كېچى بىلەن ئۆزلىرىنى زەئىپلەشتۈردى، [پادىشاھ] بولسا مازاق قىلغۇچىلار بىلەن قول ئېلىشىشقا ئىنتىلىدۇ! 6 چۈنكى ئۇلار كۆڭلىنى ئوتتۇردەك قىزىتىپ سۇيىقەست پۈكۈپ قويغانىدى؛ كېچىچە ئۇلارنىڭ غەزىپى چوڭلىنىپ ئۆتۈدۇ، سەھەردىلا ئۇ يانغان ئۆشەك يالغۇزلاپ كېتىدۇ. 7 ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوتتۇردەك قىزىقتۇر، ئۇلار ئۆز سورالغىلىرىنى يەپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى يىقىلدى - ئۇلاردىن ھېچكىم مېنى ندا قىلىپ چاقىرمايدۇ! 8 ئەفرائىم يات قۇمۇلار بىلەن ئارىلىشىپ كەتتى؛ ئۇ «ئۆرۈلگەن بىر قوتۇرماچ» دەكتۇر. 9 يات ئادەملەر ئۇنىڭ كۆچىنى يەپ كەتتى، ھىراق ئۇ ھېچ سەزمەيدۇ؛ بەرمەق، [بېشىنىڭ] ئۆي-يۈرىدە ئاق چاچلار كۆرۈنىدۇ، ھىراق ئۇ ھېچ بىلمەيدۇ؛ 10 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ تەكەبۇرلۇقى ئۆزىگە قارشى گۇناھ بېرىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ يېنىغا قايتمايدۇ، ياكى شۇنداق ئىشلار [بېشىغا] چۈشكەن بولسىمۇ، يەنىلا ئۇنى ئەزدەيدۇ. 11 ئەفرائىم ھېچ ئەقلى يوق نادان بىر پاختەكەك؛ مىسىرغا قاراپ سايىرايدۇ، ئاسۇرىيەنى ئەزدەپ بارىدۇ؛ 12 ئۇلار بارغاندا، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تورۇمنى تاشلايمەن، خۇددى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناللارنى تورغا چۈشۈرگەندەك ئۇلارنى چۈشۈرمەن؛ [بۇ خەۋەر] ئۇلارنىڭ جامائىتىگە يېتىشى بىلەنلا، ئۇلارنى جازالىمەن. 13 ئۇلارغا ۋاي! چۈنكى ئۇلار مەندىن يىراقلىشىپ يېتىپ كەتتى! ئۇلار ھالاك بولسۇن! چۈنكى ئۇلار ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلدى؛ مەن ئۇلارنى قۇتقۇزۇپ ھۆزۈلۈككە چىقىرىمەن دېگەندە، ئۇلار مەن توغرىلۇق يالغان گەپ قىلىدۇ! 14 ئۇلار ئورنىدا يېتىپ نالە قىلغاندا، ماڭا كۆڭلىدە ھېچ نەم قىلىدى، ئۇلارنىڭ جامائەتكە يىغىلىشى بەقەت ئاش ۋە يېڭى شاراب ئۈچۈندۇر، خالاس؛ ئۇلار مەندىن چەتلىپ كەتتى. 15 بەرمەق، مەن ئەسلى ئۇلارنى تەربىيلىگەنمەن، ئۇلارنىڭ بىلەكلىرىنى چىنىقتۇرۇپ كۆچەيتكۈزگەندىم؛ ھىراق ئۇلار ماڭا قارشى يالغانلىق قەستلەۋاتىدۇ. 16 ئۇلار بۇرۇلدى - ھىراق بۇرۇلۇشى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قايتىش ئۈچۈن ئەمەس؛ ئۇلار ئالدىدا بىر قويغا ئوخشاش. ئۇلارنىڭ ئەمەرلىرى ئۆزلىرىنىڭ غالىبلارغا تەل-ئاھانەتلىرى ۋە جىدىن قىلچىلىنىدۇ؛ بۇ ئىش مىسىر زېمىنىدا ئۇلارنى مەخپىرگە قالدۇرىدۇ.

9 ئۇ ئىسرائىل، يات ئەل-يۇرتلاردەك خۇشال بولۇپ شادلىنىپ كەتمەكلەر؛ چۈنكى سەن خۇدايىڭدىن چەتمەپ باھىشلىككە بېرىلدىڭ، ھەر بىر خاماندا سەن پادىشاھ ھەققىگە ئامراق بولۇپ كەتتىڭ. 2 خامان ۋە شاراب كۆچكىسى ئۇلارنى باقمالمايدۇ؛ يېڭى شاراب ئۇنى بەرگە قارىتىپ قويىدۇ. 3 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ زېمىنىدا تۇرۇۋەرمەيدۇ؛ ئەفرائىم بەلكى مىسىرغا قايتىدۇ؛ ئۇلار ئاسۇرىيەدە ھارام تاماقنى يەيدۇ. 4 ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچ «شاراب ھەدىيە» لەرنى قۇيمايدۇ، ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى ئۇنىڭغا ھېچ خۇرسەنلىك بولمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ نېنى ماتەم تۇتقۇچىلارنىڭ نېنىدەك بولىدۇ، ئۇنى يېگەن ھەركىم «ئېپاك» بولىدۇ؛ بۇ ئان ھەرگىز پەرۋەردىگارنىڭ تۈپكە كۆرمەيدۇ. 5 ئەمدى «جامائەتلەرنىڭ [ئىبادەت] سورۇنلىرى» كۈنىدە، «پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتى» بولغان كۈنىدە قانداق قىلاسۇنلار؟ 6 چۈنكى مانا، ئۇلار ھەممىسى ھالاكەتتىن قاچقان بولسىمۇ، مىسىر ئۇلارنى يىغۇلۇپ، ئاندىن مېھمىنىس شەھىرى ئۇلارنى كۆمۈپ قويىدۇ. ئۇلارنىڭ قەدىرلىك كۆمۈش بۇيۇملىرىنى بولسا، چاقماقلار ئىگىلەۋالدى؛ ئۇلارنىڭ چىدىرلىرىنى ياتاق-تېكەتلەر باسدۇ. 7 ئەمدى ھېسابلىشىش كۈنلىرى كەلدى، يالغانلىق قاپتۇرىدىغان كۈنلەر كەلدى؛

ئىسرائىل ۋىي بىلىپ بەتسۇن! سېنىڭ قەبھلىكىڭنىڭ كۈپلۈكى تۈپەيلىدىن، زور نەرتىڭ بولغىنى تۈپەيلىدىن، بەيغەمبەر «ئەخمەق»، روھقا تەۋە بولغۇچى «ساراڭ» دەپ ھېسابلىنىدۇ. 8 بەيغەمبەر بولسا ئەفرايم ئۈستىگە خۇدايىم بىلەن بىللە تۇرغان كۈزەتچىدۇر؛ بىراق ئۇنىڭغا بارلىق يوللاردا قىلتاقلار قويۇلغان، خۇداسىنىڭ تۈيىدىمۇ نەپەت ئۇنى كۆتمەكتە. 9 گېنىياھىڭ كۈنلىرىدىكىدەك ئۇلار تۈزلىرىنى چوڭقۇر بۇلغىغان، ئۇ ئۇلارنىڭ قەبھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى جازا لايدۇ. 10 -چۈل-باۋاۋاندا ئۈزۈم چۇراپ قالغاندەك، مەن سەن ئىسرائىلنى تاپقان، ئەنجۈر دەرىخىدە تۇنجى پىشقان مېۋىنى كۆرگەندەك، ئانا-بوۋىلىرىڭلارنى ياخشى كۆرگەنمەن، ئاندىن ئۇلار «ئانا-پېئور»نى ئەزدەپ باردى، ئۇلارنى ئاشۇ نومۇسۇلۇق نەرسىگە بېغىشلىدى، ئۇلار ئۇلارنىڭ «سۈيۈڭۈچىسى»گە ئوخشاش يىرگىنچىلىك بولدى. 11 ئەفرايمنىڭ بولسا، شان-شەرىپى قۇشتەك ئۇچۇپ كېتىدۇ -خۇددى تۇغۇلۇش بولۇپ باقمىغاندەك، ھامىلە بولۇپ باقمىغاندەك، بويدا ئايرىدە بولۇش بولۇپ باقمىغاندەك! 12 ھەتتا ئۇلار پەرزەنتلىرىنى چوڭ قىلغان بولسىمۇ، مەن لېكىن ئۇلارنى بىرنى قالدۇرماي جۇدا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇلاردىن ئايرىلىپ كەتكىنىدىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ھالغا ۋاي! 13 مەن كۆرگىنىمدە، ئەفرايمنىڭ ئەھۋالى چىمە زاردا تىكلەنگەن بىر «تۈرەمىرى»دەك ئىدى؛ بىراق ئەفرايم بالىلىرىنى قەتل قىلغۇچىغا چىقىرىپ بېرىدۇ. 14 ئۇلارغا بەرگەن، ئۇ پەرۋەردىگار - زادى تېمە بەرگىنىڭ تۈزۈك؟ - ئۇلارغا بالا چۈشۈپ كېتىدىغان بايلىقتۇ، قۇرۇق ئەمچەكلەرنى بەرگەن! 15 ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكىنى گىلگادىن تاپقىلى بولدى؛ چۈنكى مەن شۇ يەردە ئۇلاردىن نەپەتلىدىم؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن، ئۇلارنى ئويۇمدىن ھەيدىۋېتىمەن، مەن ئۇلارنى يەنە سۆيەيمەن، ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنىڭ ھەممىسى تەرسالىق قىلىدۇ. 16 ئەفرايم ئەمدى ئۇرۇۋېتىلدى؛ ئۇلارنىڭ يىلتىزى قانچىراپ كەتتى، ئۇلار ھېچ مېۋە بەرمەيدۇ؛ ھەتتا ئۇلار مېۋە بەرسىمۇ، بايلىقتىن سىڭ سۇيۇملۇك مېۋىلىرىنى ئۇلار ئۇرۇۋېتىمەن. 17 مېنىڭ خۇدايىم ئۇلارنى چەتتە قاچتى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى، ئۇلار ئەللەر ئارىسىدا سەرسان بولدى.

11 ئىسرائىل بالا چىقىدىغان، مەن ئۇنى سۇيىدۇم، شۇنىڭ بىلەن توغۇلغۇچى مىسىردىن چىقىشقا چاقىرىدۇم. 2 بىراق ئۇلار [خەلقىمىنى] چاقىرىۋېدى، ئۇلار دەرھال ھۇزۇرۇمدىن چىقىپ كەتتى؛ ئۇلار «ئانا»، لاغا قۇربانلىق قىلىشقا باشلىدى، ئويما مەۋەبۇلارغا ئىسرىق سالىدى. 3 ئەفرايمغا مېڭىشنى تۈگەتكۈچى ئۈزۈم ئىدىم، ئۇنىڭ قولىنى ئۇنۇپ ۋە يۈلەپ - بىراق ئۇنى ساقايغۇچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى ئۇلار بىلىدى. 4 مەن ئادەمچىلىكنىڭ كۈيۈنۈش رىشتىلىرى بىلەن، سۈيۈڭۈڭ تارىلىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى تارتىۋالدىم؛ مەن ئۇلارغا خۇددى ئېگىڭىدىن بويۇنۇرۇقنى ئېلىۋەتكۈچى بىرسەدەك بولغانمەن، ئېگىڭ ئۈزۈم ئۇلارنى ئۇرۇۋالدىڭلارغىمەن. 5 ئۇلار مىسىرغا قايتىدىغان بولمامدۇ؟ ئاسۇرىيەلىك دەروۋەقە ئۇلارنىڭ پادىشاھى بولغان ئەمەسمۇ؟ - چۈنكى ئۇلار يېنىمغا قايتىشنى رەت قىلدى! 6 قىلىچ ئۇنىڭ شەھەرلىرىدە ھەيران ئوينىتىلىدۇ، [دەروازىسىدىكى] تۈمۈر بالداقلارنى ۋەيران قىلىپ بەپ كېتىدۇ؛ بۇ ئۆز ئەقىللىرىنىڭ كاساپىتىدۇر! 7 بەرھەق، مېنىڭ خەلقىم مەندىن چەتلەپ كېتىشكە مەۋەن بولدى؛ ئۇلار ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ندا قىلىپ چاقىرىسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇلارنى كۈتۈرمەيدۇ. 8 مەن قانداقۇ سېنى تاشلاپ قويغىمەن، ئۇ ئەفرايم؟ مەن قانداقۇ سېنى [دۈشمىنىڭ] تاپشۇرغىمەن، ئۇ ئىسرائىل؟! قانداقۇ سېنى ئادامە شەھەردەك قىلىمەن؟! سېنى قانداقۇ زەپتىم شەھەردەك بىر تەرەپ قىلىمەن؟! قەلبم ئىچ-باغرىمدا قايناپ كېتىۋاتىدۇ، مېنىڭ بارلىق رەھىملىكلىقىم قوزغىلىۋاتىدۇ! 9 غەزىپىمنىڭ قەھرىنى يۈزگۈرمەيمەن، ئىككىنچى يەنە ئەفرايمنى يوقاتمايمەن؛ چۈنكى مەن ئىنسان ئەمەسم، تەڭرۈكۈمەن، - يەنى ئارا كىدا بولغان پاك-مۇقەددەس بولغۇچىدۇر، مەن دەرىغەزەپ بىلەن كەلمەيمەن. 10 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ كەينىدىن ماڭىدۇ، ئۇ شۇندەك ھۆركەيدۇ؛ ئۇ ھۆركەيدىگەندە، ئەمدى بالىلىرى غەربتىن تىرىگەن ھالدا كېلىدۇ، 11 ئۇلار مىسىردىن قۇشتەك، ئاسۇرىيە زېمىنىدىن پاختەكە تىرىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى ئۆز تۈپلىرىگە ماكانلاشتۇرغىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

10 ئىسرائىل باراقسان بىر ئۈزۈم تېلىدۇر؛ ئۇ ئۆزى ئۈچۈن مېۋە چىقىرىدۇ؛ مېۋىسى كۆپەيگەنسىمۇ ئۇ قۇربانگاھلارغا ئۇچۇپ كەتكەن، زېمىنىنىڭ ئېسىلىشىدىن ئۇلار «ئېسىل» بۇت تۇرۇكلەرنى ياسىدى. 2 ئۇلارنىڭ كۆڭلى ئالا، ئۇلارنىڭ گۇناھكارلىقى ھازىر ئاشكارا قىلىنىدۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى چىقىپ غۇللىدى، ئۇلارنىڭ بۇت تۇرۇكلەرنى بۇزۇۋېتىدۇ. 3 چۈنكى ئۇلار بات ئاردا: «بىزدە پادىشاھ يوق، چۈنكى پەرۋەردىگار دىن قورققۇدۇق، پادىشاھىمىز بار بولسىمۇ، ئۇ بىزگە تېمە قىلىپ بېرىدۇ؟» - دەيدىغان بولدى. 4 ئۇلار گەپلەرنى قىلىۋېرىدۇ، ئەجدىنى تۈزۈپ قويۇپ قالغاندىن قەسەم ئىچىدۇ، شۇڭا ئۇلار ئارىسىدىكى دەۋاللىشىشلار ئېتىزدىكى چۈنەكلەرگە شۇمۇيا ئۇنۇپ كەتكەندەك بولدى. 5 سامارىيەدە ئۇرۇۋاتقانلار «بەيت-ئاۋەن»نىڭ موزىچى ئۇچۇن غەم-ئەندىشىگە چۈشۈپ، «بەيت-ئاۋەن»[دىكىلەر] دەروۋەقە ئۇنىڭ ئۈستىگە مائەم تۇتىدۇ، ئۇنىڭ «پۇتەرەس كاھىن»لىرىمۇ ئۇنىڭ ئۇچۇن شۇنداق قىلىدۇ، ئۇلار «بەيت-ئاۋەن»نىڭ «شان-شەرىپى» ئۇچۇن ئازابلاندى، چۈنكى ئۇ سۈرگۈن قىلىندى! 6 بەرھەق، شۇ نەرسە «جېدەنخور پادىشاھ» ئۇچۇن ھەدىيە قىلىپ، ئاسۇرىيەگە كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ؛ ئەفرايم ئىزا-ئاناھەتكە قالدۇ، ئىسرائىل ئۆز «ئەھق»دىن خىجىل بولدى. 7 سامارىيەنىڭ بولسا، پادىشاھى دېڭىز دولقۇنلىرى ئۈستىدىكى خەشەكتەك بولدى؛ كەتتى، 8 «ئاۋەن»دىكى «يۇقىرى جايلار»، يەنى «ئىسرائىلنىڭ گۇناھى» بىتچىت قىلىنىدۇ؛ قۇربانگاھلىرىنى تىكەن-

ئەفرات مېنى يالغان گەلبىرى بىلەن كۆمۈۋېتىدۇ؛ يەھۇدامۇ تەڭرىگە، يەنى ئىشەنچلىك، پاك-مۇقەددەس بولغۇچىغا ئۆتۈرۈقسىز بولدى. ئەفراتنىڭ يېڭى شامالدار، ئۇ شەرق شامىلىنى قوغلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇ كۆنلەپ بالغانچىلىق، زۇلۇم-زورلۇقنى كۆپەيتتەكەن؛ ئۇلار ئاسۇرىيە بىلەن ئەمدە تۇندۇ، شۇنىڭدەك مىسىرغا مې «سوغلىرى» كۆتۈرۈپ ئاپىرىلدى. 2 پەرۋەردىگارنىڭ يەھۇدا بىلەنمۇ بىر دەۋاسى بار، ئۇ ياقۇبىنى يوللىرى بويىچە جازالادۇ؛ ئۇنىڭ قىلىشى بىلەن ئۆز ئۈستىگە قايتۇرىدۇ. 3 ئۇ بايلىقتا تۇرۇپ ئاكىسىنى تاپىدىن تۇتۇۋالغان، ئۇ كۈچى بىلەن خۇدا بىلەن ئېلىشقان، 4 ئۇ بەرھەق پەرىشە بىلەن ئېلىشىپ، غەلبە قىلدى؛ ئۇ يىغلىدى، ئۇنىڭغا دۇئا-تلاۋەت قىلدى، [خۇدا] ئۇنى بەيت-ئەلدە تېپۋالدى، ئۇ شۇ يەردە بىزگە سۆز قىلدى؛ 5 - يەنى پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، «پەرۋەردىگار» بولسا ئۇنىڭ خاتىرە نامىدۇر؛ 6 شۇڭا سەن، خۇدايىڭ ئارقىلىق، ئۇنىڭ بېنىغا قايت، مېھرىبانلىق ۋە ئادالەتنى قولگۈڭ بەرمە، خۇدايىڭغا ئۈمىد باغلاپ، ئۇنى ئەزىزلىك كۆتىرىن. 7 مانا بۇ سودىگەر! ئۇنىڭ قولىدا ئالدىنقى تارازىسى بار؛ ئۇ بوزەك قىلىشقا ئامراق تۇرىدۇ. 8 ئەفرات: «مەن دەرۋەقە بېيىم، ئۆزۈمگە كۆپ بايلىقلارنى تولىدىم؛ بىراق ئۇلار بارلىق ئەجىرلىرىمدە مەندىن ھېچ گۇناھى قەبھىلىكى تاپالمايدۇ!» دەيدۇ. 9 بىراق مىسىر زېمىنىدىن تارتىپ مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ بولغانمەن، مەن سېنى يەنە «[كەلبەر] ھېيتى» دىكىدەك چېدىرلاردا تۇرغۇزغۇمەن! 10 «مەن پەيغەمبەرلەرگە سۆز قىلغانمەن، ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆپەيتكەنمەن، شۇنداقلا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تەمسىللەرنى كۆرسەتكەنمەن. 11 كېلىدەك قەبھەمۇ؟ ئۇلار بەرھەق پەقەت يارىماسلاردۇر! ئۇلار گىلگالدا تورپاقلارنى قۇربانلىق قىلدى؛ ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى دەرۋەقە ئېتىز قىرلىرىدىكى تاش دۆۋىلىرىدەك كۆپتۇر! 12 [ياقۇب] سۇرىيەگە قېچىپ كەتتى، شۇ يەردە ئىسرائىل خوتۇن ئېلىش ئۈچۈن تىنچلىك، بەرھەق، خوتۇن ئېلىش ئۈچۈن ئۇ قويلارنى باققاندى، 13 پەرۋەردىگار يەنە پەيغەمبەر ئارقىلىق ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقىرىپ قۇتقۇزغان، پەيغەمبەر ئارقىلىق ئۇنىڭ خەۋەرمۇ قالغان. 14 ئەفرات [خۇدانىڭ] قەبرىنى ئىنتايىن قاتتىق قوزغىغان، ئۇنىڭ رەببى ئۇ تۈككەن قان قەرزى ئۇنىڭ گەدىنىگە ئارتىدۇ، شەرەمەندىلىك-ئاھانەتنى ئۇز بېشىغا قايتۇرىدۇ.

14

ئۇ ئىسرائىل، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ بېنىغا ئىككىلەنمەي قايىتىپ كەل، چۈنكى ئۇز قەبھىلىكى بىلەن پۇتلىنىپ يىقىلغانسەن. 2 ئۆزۈڭلار بىلەن بىللە سۆزلەرنى ئېچىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ بېنىغا قايتىڭلار، ئۇنىڭغا: «بارلىق قەبھىلىكى كەچۈرۈلسەن، شاياھەت بىلەن بىزنى قۇبۇل قىلغايەن، شۇنىڭ بىلەن بىز ساڭا ۋەلىرىمىزدىكى «بۇقا [قۇربانلىق]» نى تېمىز - دەڭلار. 3 - «ئاسۇرىيە بىزنى قۇتقۇزمايدۇ، ئاتلارغا مىننەتچىمىز، بىز ھەرگىز ئۇز قولىمىز ياشىغىنغا: - «خۇدايمىز!» دېمەيمىز، چۈنكى سەندىلا بىتىم-بىسىرلار رەھم-شەپقەت تاپىدۇ. 4 - مەن ئۇلارنى «ئارقىغا چېكىنىشلىرى» دىن ساقايتىمەن، مەن ئۇلارنى چىن كۆڭلۈمدىن خالاپ سۆيەن، چۈنكى مېنىڭ غەزەپىم ئۇنىڭدىن ياندى. 5 مەن ئىسرائىلغا شەبەمەدەك بولمەن؛ ئۇ نالۇپەردەك بەرق ئۇرىدۇ، يىلتىزلىرى لىۋان [كېدەر] دەرەخىدەك يىلتىز تارتىدۇ؛ 6 ئۇنىڭ بىخلىرى شاخلاپ يېيىلىدۇ، ئۇنىڭ گۈزەللىكى زەپۇن دەرەخىدەك، پۇرىقى لىۋان [كېدەرنىڭكىدەك] بولىدۇ. 7 خەلق قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ سايبىسى ئاستىدا ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار زىرائەتلەردەك ياشايدۇ، ئۇزۇم تېلىدەك چېچەكلەيدۇ، لىۋاننىڭ شارابلىرى [ئاغزىدا قالغاندەك]، تېسىدە شېرىن قالىدۇ. 8 ئەفرات: «مېنىڭ بۇلار بىلەن يەنە نېمە كارىم!» - دەيدىغان بولىدۇ. «مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىمەن، ئۇنىڭ خەۋەر تالغەن!»، «مەن بايىپلىش بىر قارغايۇرۇمەن»، «سېنىڭ مېۋە مەندىن بۇردا» 9 كىم دانا بولۇپ، بۇ ئىشلارنى چۈشىنەر؟ چېچەن بولۇپ، بۇلارنى بەلەر؟ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرى دۇرۇستتۇر، ھەقىقەتلىقلەر ئۇلاردا ماڭىدۇ، بىراق ئىتائەتسىزلەر ئۇلاردا پۇتلاشىپ يىقىلىدۇ.

13

[بۇرۇن] ئەفرات سۆز قىلغاندا، كىشىلەر خۇرمەتلەپ تىرەپ كېتەتتى؛ ئۇ ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا كۆتۈرۈلگەن، بىراق ئۇ باتال ئارقىلىق گۇناھ قىلىپ تولىدى. 2 ئۇلار ھازىر گۇناھنىڭ ئۈستىگە گۇناھ سادىر قىلماقتا! ئۆزلىرىگە كۇمۇشلىرىدىن قۇيما مەبۇدلارنى، ئۆز ئەقىل ئويلاپ چىققان بۇتلارنى ياسىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى مۇنەزىرەنىڭ ئەجرى، خالاس؛ بۇ كىشىلەر توغرىلۇق: «ھەي، ئىنسان قۇربانلىقىنى قىلغۇچىلار، موزايىلارنى سۆيۈپ قويۇڭلار!» دېيىلىدۇ. 3 شۇڭا ئۇلار سەھەردىكى بىر پارچە بۆلۈمتەك، تېزدىن غايىپ بولىدىغان تاڭ سەھەردىكى شەبەمەدەك، خامادان قارا قۇبۇندا ئۇچقان پاخالدەك، تۈگۈلكتىن چىققان ئىس-تۈتەكتەك [تېزدىن] يوقاپ كېتىدۇ. 4 بىراق مىسىر زېمىنىدىن تارتىپ مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ بولغانمەن، سەن مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھى بېلمەيدىغان بولسەن؛ مەندىن باشقا قۇتقۇزغۇچى يوقتۇر. 5 مەن چۆل-باياۋاندا، قۇرغاقچىلىقنىڭ زېمىنىدا سەن بىلەن تۇتۇشتۇم؛ 6 ئۇلار ئوزۇقلاندۇرۇلۇپ، تويۇنغان، تويۇنغاندىن كېيىن كۆڭلەدە تەكەببۇرلىنىش كەتكەن، شۇڭا ئۇلار مېنى ئۇتۇغان. 7 ئەمدى مەن ئۇلارغا شىردەك بولمەن؛ يىلپىزدەك ئۇلارنى يول يولىدا پايلاپ كۆتۈرەن. 8 كۈچۈكلەردىن مەرھۇم بولغان

زىئون تېغىدا كاناي چېلىكلار، مۇقەددەس تېغىدا ئاگاھ سىگالىنى ئاڭلىتىكلار، زېمىندا تۇرغۇچى ھەممەيلەن در-در تىترىسۇن، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى كېلىدۇ، ئۇ يېقىندىكى 2. ئۇ كۈن بولسا قاراڭغۇ ھەم سۈر كۈن، بۇلۇتلار قابالانغان ھەم قاپقاراڭغۇ زىلمەت كۈن، - تاڭ سەھەر تاغلار ئۈستىگە يېيىلىغاندەك، زور ھەم كۈچلۈك بىر خەلق كېلىدۇ، ئۇلارغا ئوخشاش بولغۇچىلار بولۇپ باقىغان، ئۇلاردىن كېيىنمۇ، دەۋردىن-دەۋەرگە يەنە بولىدۇ. 3. ئۇلارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرگۈچى ئوت ماڭىدۇ، ئۇلارنىڭ كەينىدە بولسا بىر يالقۇن كۆيدۈرۈپ ئۇتىدۇ، كېلىشتىن بۇرۇن زېمىن «ئېرەن باغىسى» دەك، بىراق ئۇلارنىڭ تاپىنى تەككەندىن كېيىن گۈل-گىياھسىز چۆل-باياۋان بولىدۇ، بەرھەق، ئۇلاردىن ھېچنەمە قېچىپ قۇتۇلمايدۇ. 4. ئۇلارنىڭ قىياپىتى ئاتقا ئوخشايدۇ، تاتلىق لەشكەردەك چاپىدۇ. 5. جەڭ ھارۋىلىرى گۈلدۈرلەنگەندەك سادا بىلەن ئۇلار تاغ چوققىلىرىدىن سەركەپ ئۇتىدۇ، پاخالنى پاراسلاپ كۆيدۈرگەن ئوت ئاۋازىدەك تاراسلاپ ماڭىدۇ، دەيدەبىلىك سەپ تۈزەپ تۇرغان كۈچلۈك قوشۇندەك يۈرىدۇ، 6. ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئەللەر قاتتىق ئازابلىنىدۇ، ھەممە چىراي تارتىپ كېتىدۇ. 7. ئۇلار پالۋانلاردەك يۈگۈرىدۇ، جەڭچەلەردەك سېپىلدىن ئارتىلىپ ئۇتىدۇ، ھەممىسى ئۆز ئالدىغا قاراپ يۈرۈش قىلىدۇ، سەپلىرى ھېچ بۇزمايدۇ. 8. ھېچقايسىسى ئۆز قېرىندىشىنى قىستىمايدۇ، ھەرقايسىسى ئۆز يولىدا ماڭىدۇ، قوراللارغا ئېتىلىشىمۇ، يارىلانماي ئۆتۈپ ماڭىدۇ؛ 9. شەھەرنىڭ ھەممە يېرىگە چېپىشىدۇ، سېپىل ئۈستىدە يۈگۈرۈپ يۈرىدۇ، ئۆيلەرگە يامىشىپ چىقىدۇ، دېرىزىلەردىن ئوغرىدەك كىرىدۇ. 10. ئۇلار ئالدىدا بەز-زېمىنى تىرەك باسدۇ، ئاسمانلار تەۋرىنىپ كېتىدۇ، قىياش ھەم ئاي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، يۇلتۇزلار جۇلاسىنى قاپتۇرۇۋالىدۇ. 11. پەرۋەردىگار ئۆز قوشۇنى ئالدىدا ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ بارگىھى پائىسىزدۇر، ئۇنىڭ سۈزىنى ئورۇنلغۇچى كۈچلۈكتۇر، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى ئۇلۇغ، ئىنتايىن دەھشەتلىكتۇر، كىم ئۇنى كۆتۈرەلسۇن؟ 12. بىراق ھەمتا ھازىرمۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - چىن كۆڭلۈڭز بىلەن، روزىلار بىلەن، يىغىلار بىلەن مائەم تۇتۇپ مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، 13. كىم- كېچىككلارنى ھەممەس، بەلكى يۈرەك-باغرىڭلارنى تىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىڭلار، چۈنكى ئۇ تېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدۇ، زور مۇھەببەتلىكتۇر، مامانلىقتىن ياندىغان [خۇدا]دۇر. 14. كىم بىلىدۇ، ئۇ جازالاشتىن يېنىپ، رەھىم قىلىپ بەرەر بەرىكەتنى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا سۇنغۇدەك بەرەر «ئاشلىق ھەدىيە» ھەم «شاراب ھەدىيە»نى قالدۇرۇپ كېتەمدۇ تېخى؟ 15. زىئون تېغىدا كاناي چېلىكلار، «روزا ئۇتايلى» دەپ [خۇداغا] مەخسۇس بىر مەرگىلى ئايرىڭلار، جامائەتكە مەخسۇس بىر مەرگىلى ئايرىڭلار، ئاقساقاللارنى، زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنى ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئويىگە يىغىپ، پەرۋەردىگارغا نالە كۆتۈرۈڭلار! 15. «ئاھ، شۇ كۈن! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىنلاشتى، ئۇ ھەممىگە قادىر تەرىپىدىن ھالاكەت بولۇپ كېلىدۇ. 16. مانا، غىزا كۆل ئالدىمىزدىن ئېلىپ تاشلاندى ھەممىمۇ؟ شادلىق، خۇشاللىق خۇدايىمىزنىڭ ئويىدىن ئېلىپ تاشلاندى ھەممىمۇ؟ 17. تۇرۇقلار توپا-چامىلار ئاستىدا چىرىپ كەتتى، ئامبارلار خارابىلەشتى، بوغۇزخانلار غۇلاپ چۈشتى، چۈنكى زىرائەتلەر غازاڭ بولدى. 18. چارپايىلار شۇنداق ھۆركىرىشىپ كەتتى! كالا پادىلىرى پاتپاپاراق بولدى، ئوتلاقنى تاپالمىغاچ، قوي پادىلىرىمۇ ئۆزى «گۇناھىمىز بار» دېگەندەك مەۋپۇسلىدى، 19. ئاھ، پەرۋەردىگار، نىدا قىلىمەن ساڭا، چۈنكى ئوت يالقۇنلىرى جاڭگالدىكى ئوت-چۆپلەرنى يەۋەتتى، يالقۇن دالادىكى بارلىق دەرەخلەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى. 20. دالادىكى ھايۋانلارمۇ ساڭا نىدا قىلىدۇ، چۈنكى ئېرىق-ئۆستەڭلەر قۇرۇپ كەتتى، ئوت-يالقۇن جاڭگالدىكى ئوت-چۆپلەرنى يەۋەتتى.

ئارىسا شەرەمدە قىلىپ قويمايدۇ، 20 ھەم شىمالدىن كەلگۈچى سىلەردىن يراق قىلىپ، ئۇنىڭ ئالدى قىسمىنى شەرقىي دېڭىزغا، كەينى قىسمىنى غەربىي دېڭىزغا قويۇلۇپ، ئۇنى چۆل بىر زېمىنغا ھەيدۈپ تەمىنەن، ئۇنىڭ سېستىمىلىقى يۇراپ تۇرىدۇ، باسق ھىدى چىقىدۇ، چۈنكى ئۇ «چوڭ ئىشلارنى قىلغۇچىمەن» دەپ تۇرىشنى تۇلۇغ قىلماقچى بولىدۇ. 21 قورقما، ئۇ زېمىن؛ شادلىنىپ خۇشال بول؛ چۈنكى پەرۋەردىگار تۇلۇغ ئىشلارنى قىلغان. 22 ئۇ دالدىكى ھاياتلار، قورقماڭلار؛ چۈنكى چۆللۈكتىكى ئوت-چۆپەر بەرق تۇرماقتا، دەرەخ مېۋىسىنى بەرمەكتە، نەنجۈر دەرەخى، ئۈزۈم تېلى تولۇق ھوسۇل بېرىدۇ. 23 ھەم سىلەر، زىننەتلىك بالىلار، شادلىنىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن خۇسەن بولۇڭلار، چۈنكى ئۇ ھەققانلىق بويىچە سىلەرگە «ئاۋۋالقى يامغۇرلار» نى بېرىدۇ، ئۇ سىلەرگە ھۆل-يېغىن بېرىدۇ، يەنى باشتا بولغاندەك «ئاۋۋالقى يامغۇرلار» ھەم «كېيىنكى يامغۇرلار» نى يادغۇرىدۇ. 24 خامانلار بۇغدايغا تولغان بولىدۇ، ئىدىش-كۆپلەر يېڭى شاراب ھەم مابىلارغا تولۇپ تاشىدۇ. 25 ۋە مەن سىلەرگە چېكىتكەنلەر، چېكىتكەنلىچىڭلەرنى، «ۋەيرانىچى قۇرت» لار، «چىشلىگۈچى قۇرت» لار، يەنى مەن ئاراڭلارغا تەۋبەتە تۇلۇغ قويۇشۇم يېگەن يىللارنى قايتۇرۇپ بېرىمەن، 26 سىلەر بولۇشىچە يەپ، قانداق بولۇشىڭلار، ئۇنىڭدەك سىلەرگە كارامەت ئىشلارنى كۆرسەتكەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نامىنى مەدھىيەلىسەلەر، شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ھەرگىز يەنە خىجالتكە قالمىدۇ. 27 سىلەر مېنىڭ ئىسرائىل ئىچىدە تۇرغانلىقىمنى، شۇنداقلا مەنكى پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى، مەندىن باشقا ھېچكىم بولمايدىغانلىقىنى بىلسەلەر؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ھەرگىز يەنە خىجالتكە قالمىدۇ. 28 ھەم كېيىن، مەن ئۆز روھىمنى بارلىق ئەت ئىشلىرى ئۈستىگە قويغەن، سىلەرنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىڭلار بېشارەت بېرىدۇ، قىزلىرىڭلار ئالامەت چۈشلەرنى كۆرىدۇ، يىگىتلىرىڭلار غايىبەنە ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرىدۇ، 29 بەرقە چىقۇ، شۇ كۈنلەردە قۇللار ئۈستىڭىمۇ، دېدەكلەر ئۈستىڭىمۇ روھىمنى قويغەن. 30 مەن ئاسمانلاردا، زېمىندە كارامەتلىرىنى، قان، ئوت، ئىس تۈتەك تۇرۇۋالغۇچى كۆرسىتىمەن. 31 پەرۋەردىگارنىڭ تۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك كۈنى كەلگۈچە، قۇياش قاراڭغۇلۇقتا، ئاي قاغنا ئايلاندۇرۇلىدۇ. 32 ھەم شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسى قۇتۇقۇلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار دېگىندەك، زىننەت ھەم يېرۇسالېمدا، ھەمدە پەرۋەردىگار چاقىرماقچى بولغان «قالدسى» لار ئۈچۈن قۇتۇقۇش-نىجات بولىدۇ.

3

چۈنكى مانا، شۇ كۈنلەردە، شۇ پەيتتە، مەن يەھۇدا ھەم يېرۇسالېم ئاسارەتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگىنىمدە، 2 مەن بارلىق ئەللەرنى يىغىپ، ئۇلارنى «يەھوشافات جىلغىسى» غا چۈشۈرگەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ خەلقىمى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتۇۋەتكەنلىكىدىن، زېمىننى ئۆلۈپ پارچىلۈۋەتكەنلىكىدىن، ئۇلارنى ئاشۇ يەردە مېنىڭ مىراسىم، يەنى خەلقىم ئىسرائىل تۈپەيلىدىن سوراپقا تارتىمەن. 3 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار مېنىڭ خەلقىمنى دوغا تىكىپ چەك تاشلىغان؛ بىر يىگىتنى بىر پادىشاھ ئايالغا ئالماشتۇرغان، بىر قىزنى «شاراب ئىچمەن» دەپ شاراب ئۈچۈن ئالماشتۇرغان. 4 ھەي، نۇر ھەم زېدەن، فىلىستىنەنىڭ بارلىق رايونلىرى، مەن سىلەرنى نېمە قىلىپتەن؟ سىلەر مەندىن ئۈچ ئالماڭمۇسىلەر؟ (بىراق مەندىن ئۈچ ئايىم دېسەڭلار، ئۈچنى تېزلا ئۆز پېشىڭلارغا قايتۇرۇپ بېرىمەن!) 5 كۆمۈشلىرىم، ئالتۇنلىرىمى بۇلۇڭغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، گۈزەل گۈزەلرېمى ئۆز بۇتخانىلىرىڭلارغا ئېلىنغانلىرىڭلار تۈپەيلىدىن، 6 يەھۇدا بالىلىرى ھەم يېرۇسالېمنىڭ بالىلىرى ئۆز چېگراسىدىن يراق قىلماق ئۈچۈن

تۈزىيا بەھۇداغا، يوشانىڭ ئوغلى يەروبوئام ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، يەر تەۋرەشتىن ئىككى يىل ئىلگىرى، تەكوتادىكى چارۋىچىلار ئارىسىدىكى ئاموسنىڭ ئىسرائىل توغرىلىق ئېيتقان سۆزلىرى: - 2 ئۇ: «پەرۋەردىگار زىننەت بىغىدىن ھۆركەيدۇ، يېرۇسالېمدىن ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ، پادىچىلارنىڭ ئوتلاقلارنى ماتەم تۇتۇدۇ، كارمەل چوققىسى غازا گىلىشىدۇ» - دېدى. 3 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «دەمە شىقىنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق توت گۇناھى ئۈچ، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار گېلىتادىكى تۆمۈر تىرىلىق سۈرەملەر بىلەن سوققانىدى، 4 شۇنداقلا ھازەلنىڭ تۈپكە بىر ئوت ئەۋەتتەن، ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئوردىلىرى يۇتۇۋالدى. 5 دەمەشق دەۋرۋازىسىدىكى تۆمۈر بالداقنى سۇندۇرۇۋېتىمەن، ئاۋەن جىلغىسىدا تۇرغۇچى، بەيت-ئېدەندە شاھانە ھاسىنىنى تۇتقۇچى ئۇزۇپ تاشلامەن، سۈرىيەنىڭ خەلقى ئەسەرگە چۈشۈپ كىرگەن ئېلىپ كېتىلىدۇ. - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 6 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «گازا شەھىرىنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق توت گۇناھى ئۈچ، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار ئېدومغا تاشلۇرۇپ بېرىشكە، بارلىق تۇتقۇنلارنى ئەسەر قىلىپ ئېلىپ كەتتى. 7 ھەم مەن گازانىڭ سېپىغا ئوت ئەۋەتتەن، ئۇ ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالدى، 8 مەن ئاشدودتا تۇرغۇچى، ئاشكېلوندا شاھانە ھاسىنى تۇتقۇچى ئۇزۇپ تاشلامەن، ئەگەر شەھەرگە قارشى قول كۆتۈرمەن، فىلىستىيەلەرنىڭ قالدۇق يوقىلىدۇ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 9 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئۇنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق توت گۇناھى ئۈچ، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار بارلىق تۇتقۇنلارنى ئېدومغا تاشلۇرۇۋەتتى، شۇنداقلا قېرىنداشلىق ئەھدىسىنى ئېسىگە ئالدى. 10 ھەم مەن ئۇنىڭ سېپىغا ئوت ئەۋەتتەن، ئوت ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالدى. 11 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئېدومنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق توت گۇناھى ئۈچ، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇ بارلىق رەھم-شەپقەتنى تاشلىۋېتىپ، قىلچ بىلەن ئۆز قېرىنداشىنى قوغلىغان، ئۇ يەرلەردەك غەزەپتە بولۇپ، دەرغەزىپتە بولغان ھالىتىنى ھەمىشە ساقلايدۇ، 12 ھەم مەن تېمان شەھىرىگە ئوت ئەۋەتتەن، ئوت يوزراھنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالدى». 13 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئاموسنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق توت گۇناھى ئۈچ، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار چېگرەمىزنى كېڭەيتىمەز دەپ، گېلىتادىكى ھامىلدار ئاياللارنىڭ قورساقلىرىنى يېرۈۋەتتى. 14 ھەم مەن رايىھانىڭ سېپىغا ئوت ياقمەن، جەڭ كۈنىدە قىيا-چىيالار ئىچىدە، قارا قۇيۇننىڭ كۈندە قاتنىق يوران ئىچىدە، ئوت ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالدى؛ 15 ھەم ئۇلارنىڭ پادىشاھى ئەسەرگە چۈشىدۇ. - ئۇ ئەمىرلىرى بىلەن بىللە ئەسەرگە چۈشىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئاموسنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق توت گۇناھى ئۈچ، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇ ئېدومنىڭ پادىشاھىنىڭ ئۆستىغانلىرىنى كۆيدۈرۈپ ھاك قىلۇۋەتتى. 2 ھەم مەن موئاب ئۆستىگە ئوت ئەۋەتتەن، ئوت كېرىغونىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالدى؛ ۋە موئاب چۇقان-سۈرەنلەر بىلەن، قىيا-چىيالار بىلەن، كاناي ساداسى بىلەن ئۆلدى. 3 ۋە مەن ئۇلارنىڭ ھاكىمىنى ئارىسىدىن ئۇزۇپ تاشلامەن، ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلتۈرۈۋېتىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 4

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «بەھۇدانىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق توت گۇناھى ئۈچ، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەۋزات-قۇبۇنىنى كەمسىتىپ، ئۇنىڭدىكى بەلگىلىمىلەرگە ئەمەل قىلمىدى؛ ئۇلارنىڭ ساقلىقلىرى ئۆزلىرىنى ئادا ئاشۇرۇپ قويدى، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ بۇلارغا ئەگىشىپ ماڭغانىدى. 5 ھەم مەن بەھۇدا ئۆستىگە ئوت ئەۋەتتەن، ئوت يېرۇسالېمنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالدى. 6 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئىسرائىلنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق توت گۇناھى ئۈچ، ئۇنى جازاسىدىن قاپۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار ھەققانىيلارنى كۈمۈشكە سېتىۋەتتى، يوقسۇل ئادەمنى بىر جۈپ چورۇققا سېتىۋەتتى؛ 7 ئۇلار نامراتلارنىڭ بېشىدىكى چاڭ-توپىلىرىنى بوش قويۇۋەتتەيدۇ، ئامىز مۈسلىمەنلەرنىڭ نېپىسىنى قاپۇرۇۋالدى؛ ئاتا-بالا ئىككىسى مېنىڭ مۇقەددەس نامىمنى بۇلغاپ، ئوخشاش بىر قىزنىڭ يېنىغا تەڭ بارىدۇ. 8 ئۇلار [قىزلىرى] ھەممە قۇربانلىقنىڭ يېنىغا ئېلىپ بېرىپ، قەرزگە رەنكە قويغان كىيىم-كېچەكلەر ئۈستىدە ئۇلار بىلەن ياندۇ، ئۇلار ئۆز ئىلھىنىڭ ئۈستىدە جەرمائەت بىلەن ئالغان شارائىتىنى كەچمەي، 9 بىراق مەن ئامورىيلارنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغانمەن، ئامورىيلار كېيىن دەرىخىدەك ئېگىز، دۇب دەرىخىدەك كۆچلۈك بولغان بولسىمۇ، مەن ئۇستىدىن ئۇنىڭ مېۋىسىنى، ئاستىدىن يىلتىزلىرىنى ھالاك قىلدىم. 10 ھەم ئامورىيلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىشىگە ئۇچۇن، سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىپ، قىرىق يىل چۆل-باياۋاندا يېتەكلىدىم. 11 سىلەرنىڭ ئوغۇللىرىڭلاردىن بەزىلىرى بەيغەمبەر بولۇشقا، يىگىتلىرىڭلاردىن بەزىلىرى «نازارى» بولۇشقا تۇرغۇزدۇم. شۇنداق ئەمەسمۇ، ئىسرائىل بالىلىرى؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 بىراق سىلەر نازاريلارغا شاراب ئىچكىزدۈڭلار، ھەم بەيغەمبەرلەرگە: «بەيغەمبەرلىك قىلماڭلار، - دەپ بۇيرۇدۇڭلار. 13 مانا، مەن سىلەرنى باسىمەن، خۇددى لىق ئۈچىە بېسىلغان ھارۋا يەرنى باسقاندەك، سىلەرنى بېسىپ تۇرىمەن، 14 ھەم چاقىۋورلارنىڭ قاقچا يولى يوقايدۇ، پالۋان ئۆز كۈچىنى ئىشلىمەستەيدۇ، زەبەدەس باۋور ئۆز جېنىنى قۇتقۇزالمىدۇ، 15 ئوقيانى تۇتقۇچى تىك تۇرالمىدۇ، يەتپان قاقچالمىدۇ، ئاقما مىنگۈچى ئۆز جېنىنى قۇتقۇزالمىدۇ. 16 پالۋانلار ئارىسىدىكى ئەڭ جىگەرلىك باتۇرۇم شۇ كۈندە يالڭىچ قېچىپ كېتىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

3 پەرۋەردىگار سىلەرنى ئەيىبلەپ ئېيتقان بۇ سۆز-كلامنى ئاڭلاڭلار، ئىسرائىل بالىلىرى، يەنى مەن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقارغان بۇ پۈتۈكل جەمەت: - 2 «يەر يۈزىدىكى بارلىق جەمەتلەر ئارىسىدىن پەقەت سىلەرنى ئۆزۈڭلەر كەلدىم، شۇڭا ئۆستۈڭلارغا بارلىق بەھلىكلەرنىڭ [جازاسىنى] چۈشۈرمەن». 3 ئىككى كىشى يەر تەيىبە بولسا، قانداقۇ بىللە ماڭالسىنۇ؟ 4 ئولجىسى يوق شىر ئورماندا ھۆركەمدۇ؟ ئارسلان ھېچنېمىنى ئالمىغان بولسا ئۆزۈسىدا ھۇلۇمدۇ؟ 5 ئۇزاقتا بەھچۈك بولسا قوش بەرگە بىقلامدۇ؟ ئالغۇدەك نەرسە بولسا، قىسماق يەردىن ئېتىلىپ چىقامدۇ؟ 6 شەھەردە [ئاڭگە] كاتىپى چېلىنسا، خەلق قورقاندۇ؟ پەرۋەردىگار قىلمىغان بولسا، شەھەرگە يامانلىق چۈشەمدۇ؟ 7 رەب پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان بەيغەمبەرلەرگە ئاۋۋال ئاشكارىلىماي تۇرۇپ، ئۇ ھېچ ئىش قىلمايدۇ. 8 شىر ھۆركىرىگەن تۇرسا، كىم قورقايدۇ؟ رەب پەرۋەردىگار سۆز قىلغاندا، كىم [ئۇنىڭ] بېشارىتىنى يەتكۈزمەي تۇرالايدۇ؟ 9 ئاشدودتىكى قەلئە-ئوردىلاردا، شۇنداقلا مىسىردىكى قەلئە-ئوردىلاردا ئېلان قىلىپ: - «سامارىيە تاغلىرى ئۈستىدە يىغىلڭلار، ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى زور قىياس-سۈرەتلەرنى، ئۇنىڭ ئىچىدىكى جەبىر-زۇلۇملارنى كۆرۈپ بېقىڭلار» - دەڭلار. 10 - ئۇلار ھەق ئىش قىلىشنى بىلمەيدۇ - دەيدۇ

پەرۋەردىگار، - ئۇلار ئوردىلىرىغا زۇلۇم-زوراۋانلىق بىلەن تارتىۋالغانلىرىنى ھەم ئوچىلارنى چۇغلىغۇچىلار! 11 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مانا بىر ياۋا ئۆزىمنى قورشىۋالدى! ئۇ مۇداپىئەنى ئېلىپ تاشلايدۇ، قەلئە-ئوردىلىرىنىڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ. 12 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - پادىچى شىرنىڭ ئاغزىدىن قوينىڭ ئىككى يۇرتى ياكى قولىقىنىڭ بىر پارچىسىنى قۇتقۇزۇپ ئالغاندەك، سامارىيەدە ئولتۇرغان ئىسرائىل مۇنداق قۇتقۇزۇلۇدۇ، - شەھەردە پەقەت كارۋاننىڭ بىر پارچىسى، دىۋاندىكى بىر پارچە دەمەشق بىلباسلا قالدۇ! 13 - ئاڭلاڭلار، يا قۇياڭنىڭ جەمەتدە گۇۋاھلىق بېرىڭلار، - دەيدۇ

رەب پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، 14 - مەن ئىسرائىلنىڭ ئاسىيلىقلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرگەن كۈندە، بەيت-ئەل شەھىرىنىڭ قۇربانلىقلىرىنىمۇ جازا لايىھە، قۇربانلىقنىڭ بۇرچەكلىرىدىكى مۇڭگۈزلەر كېسىۋېتىلىپ يەرگە چۈشۈرۈلۈدۇ. 15 مەن «قىشلىق ساراي» ۋە «يازلىق ساراي» نى باراقلا تۇرۇۋېتىمەن، پىل چىشى ئۆيلەرمۇ يوقىلىپ كېتىدۇ، كۆپلىگەن ئۆيلەر تۈگىشىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

4 ئى باشاندىكى ئىنەكلەر، سامارىيە تېغىدا تۇرۇپ، نامراتلارنى خارلاۋاتقان، مىسكىنلەرنى ئېزىۋاتقانلار، خوجىلىرىغا: «[شارابنى] ئېلىپ كېلىڭلار، بىز ئىچمەن،» دەيدىغانلار، بۇ سۆزنى ئاڭلاڭلار. 2 رەب پەرۋەردىگار ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكى بىلەن قەسەم ئىچكەنكى، مانا، بېشىڭلارغا شۇنداق كۈنلەر چۈشۈدۇكى، ئۆسلىرىنى ئىلەكلەر بىلەن، نەسلىڭلارنى چاڭگاڭلار بىلەن ئېلىپ كېتىدۇ. 3 ھەم سىلەر [ئاياللار] ھەر بىرىڭلار سېپىلىڭلارنىڭ شۇرايىدىن قىسىلىپ تۇتۇپ، ئۆزۈل مېڭىپ تېكىۋېتىلسىلەر، ۋە سىلەر ھارمون تەرەپكە چۈرۈۋېتىلسىلەر، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 4 ئەمدى بەيت-ئەلگە كېلىڭلار، ئاسىيلىق قىلىڭلار! گىلگادىمۇ ئاسىيلىق كۆپەيتىڭلار! ئەتىگەندە قۇربانلىقلىرىڭلارنى، ھەر ئۈچىنچى كۈنى سىلەرنىڭ «ئۇندىن بىر» ئۇلۇش ئوشىرىلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار، 5 ئەشەككۈر قۇربانلىقىنى [بىز خېمىرتۇرۇپ بىلەن بىللە كۆيدۈرۈڭلار - سىلەر «خالىس قۇربانلىقلار»، كىلارنى جاكارلاپ ماختىنىپ يۈرۈڭلار، چۈنكى بۇنداق قىلىشقا ئارقاقىلەر، ئىسرائىللا! - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 6 «مەن ھەممە شەھەرلىرىڭلاردا «چىشىنىڭ پاكلىقى» نى چۈشۈردۈم، ھەممە بىرىڭلاردا سىلەرنى ئاش-نانغا مانا ھاجەتەن قىلدىم، بىراق سىلەر يەنىلا يېنىمغا قايتىدىڭلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 7 ھوسۇلغا ئۇچ ئايلا قالغان بولسىمۇ، سىلەردىن يامغۇرنى تارتىۋېلىپ بەرمىدىم، بىر شەھەر ئۈستىگە يامغۇر ياغدىمۇ، يەنە بىر پارچە يەر يامغۇرسىز قاچىراپ قالدۇ، 8 شۇنىڭ بىلەن ئىككى، ئۈچ شەھەرنىڭ [يۇقۇلارنى] سۇ تىلەپ باشقا بىر شەھەرگە ئەلگەشىپ باردى، لېكىن قامىدى؛ بىراق سىلەر يېنىمغا يەنىلا قايتىدىڭلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 9 مەن سىلەرنى جۇدۇن ھەم ھال ئاپىتى بىلەن ئۇردۇم، «غاجلىغۇچى قۇرت»، لار ئۇرغۇنغان بېغىڭلار، ئۇزۇمزارلىرىڭلار، ئەنجۈر دەرهخلىرىڭلار ھەم زەپتىن دەرهخلىرىڭلارنى يەپ كەتتى، بىراق سىلەر يېنىمغا يەنىلا قايتىدىڭلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 10 مەن ئاراڭلارغا مىسىرغا چۈشۈرۈلگەن ئايەتلەردەك ئايەتنى ئەۋەتتىم، يىگىتلىرىڭلارنى قىلىچ بىلەن ئولتۇرگۈزدۈم، ئاتلىرىڭلارنى ئولجا بولۇشقا قويۇۋەتتىم، مەن قاراڭھىڭلاردىن [چەسەتلەرنىڭ] سېستىچىلىقىنى يۇرۇتۇۋەتتىم، ئۆنى دىمىڭلارغىمۇ كىرگۈزدۈم، بىراق سىلەر يېنىمغا يەنىلا قايتىدىڭلار، - دەيدۇ - «بارلىق كەڭ رەستە بازارلاردا ئاھ-زارلار ئاڭلىنىدۇ، ئۇلار ھەممە دەيدۇ پەرۋەردىگار، 11 مەن ئاراڭلاردىن بەزىلەرنى خۇدا سودوم ۋە گوموررا شەھەرلىرىنى ئۇرۇۋەتكەندەك ئۇرۇۋەتتىم، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۈچىن

17 ھەم بارلىق ئۆزۈمزالار دېمۇ ئاھ-زارلار كۆتۈرۈلۈدۇ، چۈنكى مەن ئۆزۈم ئارالاردىن ئۆتۈپ كېتەمەن» - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىگە تەقەززار بولغان سىلەرگە ۋاي! پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى سىلەرگە قانداق ئاقىۋەتلەرنى كەلتۈرە؟ ئۇ يورۇقلۇق ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇق ئېلىپ كېلىدۇ. 19 ئۇ كۈنى بىرىنى شىردىن قېچىپ، ئېيىققا ئۇچراپ، ئاندىن ئويىگە كىرىپ، قولى بىلەن تامغا يۈلەنگەندە، يىلان ئۇنى چاققانداك بىر ئىش بولىدۇ! 20 پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يورۇقلۇق ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇق ئېلىپ كېلىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭدا پەقەت قاراڭغۇلۇق بولۇپ، يورۇقلۇق ھېچ بولمايدۇ! 21 ھېيتلىكلارغا نەپەتلىنمەن، ئۇلاردىن بىزار بولىدۇم، ئىبادەت سورۇنلىرىڭلارنىڭ پۇرىقىنى پۇرىغۇم يوق. 22 چۈنكى سىلەر ماڭا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» لار ھەم «ئاش ھەدىيە»لىرىڭلارنى سۇنۇپ ئاتىساڭلارمۇ، مەن ئۇلارنى قوبۇل قىلمايمەن؛ سىلەرنىڭ بىرداق ماللىرىڭلار بىلەن قىلغان «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلار»غا قارمايمەن. 23 مەندىن مۇناجاتلىرىڭلارنىڭ سادالىرىنى ئېپكېتىڭلار، چىلتارلىرىڭلارنىڭ كۈيلىرىنى ئاڭلىمايمەن؛ 24 بۇنىڭ ئورنىدا ئادالەت خۇددى شارقىراتمىدەك، ھەق قانداق ئەبەدىي ئاقىدىغان ئېقىمىدەك دولقۇنلىنىسۇن! 25 سىلەر چۆل-باياۋاندىكى قىرىق يىلدا قىلغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەرنى ماڭا ئېلىپ كەلمەڭلارمۇ، ئۇ ئىسرائىل جەمەتى؟! 26 بەرھەق، سىلەر «سۈكۈت» دېگەن پادىشاھلار، ھەم «قەتۇن» دېگەن بۇيلىرىڭلارنى، يەنى «ئۇلۇز ئىلاھى» گلارنى كۆتۈرۈپ ماڭدىڭلار! 27 ئەمدى مەن سىلەرنى ئەسىر قىلىپ، دەمەشىقتىن يىراقلاغا سۈرگۈن قىلدۇرغىمەن، - دەيدۇ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا» دېگەن نام بىلەن ئاتالغان پەرۋەردىگار.

7 رەب پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتتىكى - كېيىنكى ئوت-چۆپ باش تارتقان ۋاقىتتا، مانا ئۇ چېكەتكىلەرنى ياسىدى (بۇ پادىشاھ ئۆزىگە ئوت-چۆپ ئورغاندىن كېيىنكى، ئىككىنچى قېتىملىق ئوت-چۆپ ئۆسكەن ۋاقىت ئىدى) 2 ھەم شۇنداق بولدىكى، چېكەتكىلەر زېمىندىكى ئوت-چۆپنى قالدۇرماي يەۋەتكەندىن كېيىن، مەن: - «ئۇ رەب پەرۋەردىگار، ئۆتۈنۈپ قالاي، كەچۈرگەنسەن! ياقۇپ قانداقۇ چىدىلايدۇ؟ ئۇ كىچىك تۇرسا!» - دېدىم. 3 پەرۋەردىگار ئەمدى ئۇنداق قىلىشتىن ياندى: «ئەمدى ئۇنداق بولمايدۇ» - دېدى پەرۋەردىگار. 4 رەب پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتتى - مانا، رەب پەرۋەردىگار [خەلقنى] بىلەن كۈرەش قىلىشقا ئوتنى چاقىردى، ئوت ھەمما چوڭقۇر دېڭىزنىمۇ قۇرۇتتى، مىراس بولغان زېمىننىمۇ يەپ كەتتى؛ 5 ئەمدى مەن: - «ئۇ رەب پەرۋەردىگار، ئۆتۈنۈپ قالاي، توختىغىلىسەن! ياقۇپ قانداقۇ چىدىلايدۇ؟ ئۇ كىچىك تۇرسا!» - دېدىم. 6 پەرۋەردىگار شۇنداق قىلىشتىن ياندى: «ئەمدى ئۇنداق بولمايدۇ» - دېدى رەب پەرۋەردىگار. 7 ئەمدى ئۇ ماڭا [مۇنداق بىر ئىشنى] كۆرسەتتى - ۋە مانا، رەب تىك ئۆلچىگۈچ يىپ بىلەن قۇيۇرۇلغان تام تۈۋدە، قولىدا تىك ئۆلچىگۈچ يىپنى ئۆتقىنچە تۇراتتى؛ 8 ۋە پەرۋەردىگار مەندىن: - «ئاموس، تېنى كوردۇڭ؟» دەپ سورىدى. مەن: «تىك ئۆلچىگۈچ يىپنى» - دېدىم. رەب: «مەن يەنە ئۆز خەلقىم ئىسرائىل ئوتتۇرىسىغا تىك ئۆلچىگۈچ يىپنى تىكلەيمەن؛ مەن يەنە ئۇلارنى جازالىماي ئۆتۈپ كەتمەيمەن؛ 9 ھەم ئىسھاقنىڭ [يۇقىرى جايلىرى] ھالاك بولىدۇ، ئىسرائىلنىڭ ئاۋاڭلىرى ۋەيران قىلىنىدۇ، يەرەيوئام جەمەتىگە قىلىچ بىلەن ھۇجۇم قىلىشقا ئورۇندىن تۇرىمەن» - دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن بەيت ئەلدىكى كاھىن ئامازىيا ئىسرائىل پادىشاھى يەرەيوئامغا خەۋەر يوللاپ: - «ئاموس ئىسرائىل جەمەتى ئاراسىدا تۇرۇپمۇ سىلگە سۇيقەست قىلدى؛ زېمىن ئۇنىڭ قىلغان بارلىق گەپلىرىنى كۆتۈرەلەيدۇ. 11 چۈنكى ئاموس: - «يەرەيوئام قىلىچتا ئولتۇردى، ئىسرائىل ئەسىرگە ئېلىنىپ ئۆز زېمىندىن سۈرگۈن بولاي قالمايدۇ!» - دەيدۇ» - دېدى. 12 ئاندىن ئامازىيا ئاموسقا: - ھەي ئالدىن كۆرگۈچى! بەس، يوقال، يەھۇدا زېمىنىغا قاچ، تاشۇ يەردە بېشارەت بېرىپ، شۇ يەردە نان تېپىپ بەس؛ 13 بىراق بەيت-ئەلدە يەنە بېشارەت بەرمە؛ چۈنكى ئۇ پادىشاھنىڭ ئاۋاڭى، شالھى ئۆيۈدۇر، دېدى. 14 ئاموس ئامازىياغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - «مەن ئەسلى پەيغەمبەر ئەمەس ئىدىم، ياكى پەيغەمبەرنىڭ ئوغلىمۇ ئەمەسمەن، بەلكى مەن بىر چارۋىچى، شۇنداقلا ئېرەن دەرەخلىرىنىڭ مېۋىسىنى تەرگۈچى ئىدىم. 15 بىراق پادا بېقۇتاتقان چېغىمدا پەرۋەردىگار مېنى ئۆز ئىلكىگە ئالدى ۋە ماڭا: «بارغىن، خەلقىم ئىسرائىلغا بېشارەت بەر» - دېدى. 16 ئەمدى، ئۇ ئامازىيا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سال! سەن ماڭا: «ئىسرائىلنى ئەيىبلەيدىغان بېشارەتلەرنى بەرمە، ئىسھاق بىرسىدىن» - قېشىڭدا يەنە بىرى بارمۇ؟» دەپ سورىسا، ئۇ «يوق» دەيدۇ، ئاندىن

6 ئۇ زىغۇدا خاتىرجەم ئولتۇرغانلار ھەم سامارىيە تېغىغا تايىنىپ ئامان-ئېسەن ياشىغانلار! ئۇ ئەللەرنىڭ كاتتىسىنىڭ ئەربابلىرى! ئىسرائىل جەمەتى سىلەرنى ئەزدەپ كېلىدۇ. - سىلەرنىڭ ھالىڭلارغا ۋاي! 2 [سىلەر خەلققە]: - «كەلئە شەھەرگە بېرىپ كۆرۈڭلار؛ شۇ يەردىن «بۈيۈك خامات» شەھەرگە بېرىڭلار، ئاندىن فىلىستىيەلەرنىڭ شەھىرى گاتقا چۈشۈپ بېقىڭلار؛ بۇلار سىلەرنىڭ ئىككى پادىشاھلىقىڭلاردىن ئەۋزەلمۇ؟ ئۇلارنىڭ چېگرىسى سىلەرنىڭكىدىن كەڭمۇ؟» - [دەپ ماختىنىپ سۆزلەيسىلەر]. 3 ئۇ يامان كۈننى كېچىكىڭلارمۇ كېچى بولغانلار! سىلەر جەبىر-زۇلۇمنىڭ ھۆكۈمرانلىقىنى ئورنىتىپ، ئۇنى ئۈزۈڭلارغا يېقىن قىلماقچى بولسىلەر، 4 پىل چىشىدا نەقىشلىگەن كارىۋانلار ئۈستىدە ياتىسىلەر، دۇئالىرىڭلار ئۈستىدە كېرىلىپ ياتىسىلەر، پادا توپىدىن پاخلاڭلارنى، كالا قوتانلىرىدىن موزانى تاللاپ يەيسىلەر، 5 چىلتار ئاھاڭغا تەگكەش قىلىپ ئېيتىسىلەر، داۋۇتتەك ئۈزۈڭلارغا سازلارنى ئىجاد قىلىسىلەر، 6 شىراخنى چىنلەپ-چىنلەپ ئىچىسىلەر، ئۈزۈڭلارغا سەرخىل مايلىق ئەتەلەرنى سۈرىسىلەر، - بىراق كۆڭۈڭلار يۈسۈپ جەمەتنىڭ زىيان-زەخمىنى ئۇچۇن ھېچ ئازابلاتمايدۇ! 7 شۇڭا ئۇلار ئۇچى ئەسىرگە چۈشكەنلەر ئارىسىدا ئەسىرگە ئېلىنىدۇ، كېرىلىپ ياتقانلارنىڭ ئەيىش-ئىشىنى ئاخىرلىشىدۇ. 8 رەب پەرۋەردىگار ئۆز ھاياتى بىلەن قەسەم قىلغانكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، - مەن ياقۇپنىڭ غۇرۇرىدىن بىزار بولىدۇم، ئۇنىڭ ئوردا-ئىستېھكاملىرىدىن نەپەتلىنمەن، مەن بۇ شەھەرنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى ھەممىنى دۈشمەنگە تەكلا ئۆتكۈزۈپ بېرىمەن؛ 9 ۋە ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، بىر ئۆيدە ئون ئادەم بولۇپ قالسا، بۇ ئۆيەلەتمۇ ئۆلدى. 10 ئەگەر مەلۇم بىر ئولگۈچىنىڭ تۇغىنى، يەنى ئولگۈچىنىڭ جەستىنى كۆيدۈرۈشكە مەسئۇل كىشى ئۆستىخانلارنى كۆتۈرۈپ ئۆيدىن چىقىۋېتىپ، ئۆي ئىچىدىكى يەنە بىرسىدىن: - «قېشىڭدا يەنە بىرى بارمۇ؟» دەپ سورىسا، ئۇ «يوق» دەيدۇ، ئاندىن

جەمەتنى ئەيىبلەيدىغان سۆزلەرنى ئېيتما»، دېدىڭ. 17 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سېنىڭ ئايالڭ شەھەردە باھىشە بولىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرىڭ قىلچ بىلەن قىرىلىدۇ ۋە زېمىنىڭ ئۈچەش ئانىسى تارتىلىشى بىلەن پارچىلىنىدۇ، سەن ئايال بىر زېمىندا تولىسەن، ۋە ئىسرائىل ئەسىرگە ئېلىنىپ تۇر زېمىندىن سۈرگۈن بولماي قالمايدۇ.»

8

رەب پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق بىر ئىشنى كۆرسەتتى؛ مانا، بىر سېۋەت يازلىق مېۋە. 2 ئاندىن ئۇ مەندىن: تاموس، نېمىنى كۆردۈڭمۇ؟ دەپ سورىدى. مەن: «بىر سېۋەت يازلىق مېۋىنى» دېدىم. پەرۋەردىگار ماڭا: ئەمدى خەلقىم ئىسرائىلغا زىۋال يەتتى؛ مەن يەنە ئۇلارنى جازالىماي تۇتۇپ كەتمەيمەن، - دېدى. 3 - شۇ كۈنى ئوردىدىكى قوزلارنىڭ ناخشىلىرى قىيا-چىيلارغا ئايلىنىدۇ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار؛ - جەستەلەر كۆپ بولىدۇ؛ ئۇلار جاي-جايلاردا سىرتقا تاشلىنىدۇ. سۈكۈت! 4 بۇنى ئاڭلاڭلار، ھەي مىسكىنلەرنى ئەزگۈچىلەر، زېمىندىكى ئاجىز مۇمىنلەرنى يوقاتماقچى بولغانلار - 5 «تاشلىقىمىزنى ساتماقچى ئىدۇق، يېڭى ئاي قاچانمۇ ئاخىرلىشار، بۇغداي يايغىسىنى ئاچماقچى، شابات كۈنى قاچان تۈگەر؟» - دەيدىغانلار، - شۇنداقلا «ئەفە» نى كىچىك قىلىپ، «شەكەل» نى چوڭ ئېلىپ، ئالداچىلىق ئۈچۈن تارازىنى يالغان قىلغانلار! 6 - نامراتلارنى كۈمۈشكە، مىسكىن ئادەمنى بىر جۈپ چورۇققا سېتىۋالماقچى بولغانلار، بۇغداينى سۇيۇرۇپىسى بىلەن قوشۇپ ساتماقچى بولغانلار! 7 پەرۋەردىگار ياقونىڭ غۇرۇرى بىلەن شۇنداق قەسەم قىلدىكى، - بەرھەق، مەن ھەرگىز ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىدىن ھېچبىرىنى تۇتمايمەن! 8 زېمىن بۇ ئىشلاردىن تەۋرىنىپ كەتمەيدۇ؛ ۋە ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ماتەم تۇتمايدۇ؛ ئۇ ئىل دەرياسىدەك تۇرلەپ كېتىدۇ، ئۇ مىسىر دەرياسىدەك تۈركەشەلەپ، ئاندىن چۈكۈپ كېتىدۇ. 9 شۇ كۈنى شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - قۇياشنى چۈشتە پاتقۇزغىمەن، زېمىنى شۇ ئوچۇق كۈندە قاراڭغۇلاشتۇرغىمەن. 10 ھېتىرىڭلارنى مۇسبەتتە، ھەممە ناخشىلىرىڭلارنى ئاز-زارلارغا ئايلاندۇرۇپتەمەن، ھەممە ئادەمنىڭ چاتىرىقى ئۈستىنى يۈز رەخت بىلەن ئورغۇزغىمەن، ھەر بىر ئادەمنىڭ يېشىدا تاقىرىق پەيدا قىلىمەن، بۇ مەننى يەككە-يېگانە بىر ئۇرۇننىڭ ماتىدەك، ھېيتنىڭ ئاخىرىنى دەرد-ئەلەملىك بىر كۈن قىلىۋېتىمەن. 11 مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، زېمىنغا قەھەتچىلىكى ئەۋەتمەن، - نانغا بولغان قەھەتچىلىك ئەمەس، ياكى سۇغا بولغان چاڭقۇشۇمۇ ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامىنى ئاڭلاشقا بولغان قەھەتچىلىكى ئەۋەتمەن. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دېڭىزدىن دېڭىزغا، شىمالدىن شەرقتە كېزىپ ماڭىدۇ، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامىنى ئەزدەپ ئۇيان-يۈرۈپ، ئۇنى تاپالمايدۇ. 13 شۇ كۈنى گۈزەل قىزلار ھەم يىگىتلەرمۇ ئۇسسۇزلۇقتىن ھالدىن كېتىدۇ، 14 ھەم سامارىيەنىڭ گۇناھىنىڭ [نامى] بىلەن قەسەم ئىچكىنلەر، يەنى «ئىلاھىڭنىڭ تىرىكلىكى بىلەن، ئى دان!»، ياكى «ئەبە-ئىبىدىكى [ئىلاھى] تىرىك يول بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكىنلەر بولسا - ئۇلار يىقىلىدۇ، ئورنىدىن ھەرگىز قايتىدىن تۇرالمايدۇ.

9

مەن رەبىنىڭ قۇربانگاھىنىڭ يېنىدا تۇرغىنىنى كۆردۈم، ئۇ مۇنداق دېدى: - تۈۋرۈكلەرنىڭ باشلىرىنى ئۇرۇڭلار، بوسۇغىلار سىلىكىڭىزچە ئۇرۇڭلار، ئۇلارنى [ئىبادەتخانىدىكىلەرنىڭ] باشلىرىغا چۈشۈرۈپ، پارە-پارە قىلىڭلار! مەن شۇ [بۇتپەرەسلەر] دىن ئەڭ ئاخىردا قالغانلىرىمۇ قىلچ بىلەن ئۆلتۈرگەن، ئۇلاردىن قاچاي دېگەنلەر قاچالمايدۇ، ئۇلاردىن قۇتۇلاي دېگەنلەر قۇتۇلۇپ چىقالمايدۇ.

ئوبادىيا

1

ئوبادىيا كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈش: - رەب پەرۋەردىگار ئېدوم توغرىلىق مۇنداق دەيدۇ: - (بىز پەرۋەردىگاردىن بۇ خەۋەرنى ئاڭلاشقا مۇيەسسەر بولدۇق) - «بىر ئەلچى ئەللەر ئارىسىغا ئەۋەتلىدى، ئۇ: «ئورۇنلاردىن ئورۇنلارغا، بىز ئېنىڭغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن تۇرالى!» - دەپ خەۋەر بېرىدۇ. 2 مانا، مەن سېنى ئەللەر ئارىسىدا كىچىك قىلدىم، سەن [ئەللەر ئارىسىدا] قاتتىق كەمسىتىلگەن خەلق بولسەن! 3 گەۋدە تىك قىيانىڭ يېرىقلىرى ئىچىدە تۇرغۇچى، تۇرالغۇسى يۇقىرى بولغۇچى، كۆڭلۈڭدە: «كىم مېنى بەرگە چۈشۈرەلسۇن؟!» دېگۈچى، كۆڭلۈڭدىكى تەكەبۈرلۈك ئۈزۈلگەن ئالداپ قويدى! 4 سەن بۈركۈتمەك ئۈزۈلگەن يۇقىرى كۆتۈرسەڭ، چاڭگالنى يۈلتۈزلەر ئارىسىغا تىزساڭ، مەن شۇ يەردىن سېنى چۈشۈرۈۋېتىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 5 بۇلاڭچىلار قېشىڭغا كەلسە، ئوغرىلار كېچىلەپ بېنىڭغا كىرسە، (ھەي، شۇنچە ئۈزۈپ تاشلىنەن!) ئۇلار ئۆزلىرىگە چۈشلۈقلەر ئوغرىلايتتى ئەمەسمۇ؟ ئۈزۈم ئۈزگۈچىلەر بېنىڭغا كەلسە، ئازراق ۋاساڭلارنى قالدۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ 6 بىراق ئەسلىڭ تەئەللۇق قانداق ئاخىرلادى! ئۇنىڭ يوشۇرۇن بايلىقلىرى قانداق تېپىپ چىقىلدى! 7 بارلىق ئىتىپاقداشلارىڭ سېنى چېگرىڭغىچە ھەيدىۋېتىدۇ، سەن بىلەن ئىناق ئۆتكەنلەر سېنى ئالداپ، ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلىدۇ، نېنىڭ يېڭىلەر ساڭا قىلتاق قۇرىدۇ، [سەن] دەۋرۈقە يورۇتۇلمىغاندۇرسەن! 8 مەن شۇ كۈنى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئېدومدىن دانىشمەنلەرنى، ئەسۋەدىن ئەقىل-پاراسەتنى يوقاتمىدەن؟ 9 شۇنىڭ بىلەن پالۋانلارنىڭ پارا كەندە بولىدۇ، ئۇ تېمان، شۇنىڭ بىلەن ئەسۋەدىڭ تېغىدىكى ھەر بىر ئادەم قىرغىنچىلىقتا قەتل قىلىندۇ. 10 ئۇنىڭ ياقۇپقا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، ئەزا-تاھانەت سېنى قاپلايدۇ، سەن مەڭگۈگە ئۈزۈپ تاشلىنەن. 11 سەن بىر چەتتە [پەرۋاسىز] قاراپ تۇرغان كۈنى، يەنى ياقۇپ يۈرتىڭلەر [بۇرادىرىڭنىڭ] مۈلكىنى بۇلاپ كەتكەن كۈنى، ئاتىپلەر ئۇنىڭ دەۋرۋازلىرىدىن كىرىپ يېرۇسالېم ئۈستىگە چەك تاشلىغان كۈنى، سەن ئۇلارنىڭ بىر ئەزاسىغا ئوخشاش بولغانسەن. 12 بىراق قېرىندىشىڭنىڭ ئاپەتلىك كۈنىگە پەرۋاسىز قاراپ تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، يەھۇدانىڭ بالىلىرىنىڭ ھالاكەت كۈنىدە خۇشال بولۇپ كەتمەسلىكىڭ كېرەك ئىدى، كۈلپەتلىك كۈنىدە ئاغزىڭنى يوغان قىلماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، 13 ئۆز خەلقىنى ئاپەت باسقان كۈنىدە، ئۇلارنىڭ دەۋرۋازىسىغا كىرمەسلىكىڭ كېرەك ئىدى، ئۇلارنى ئاپەت باسقان كۈنىدە ئۇلارنىڭ دەرد-ئەلەمىگە ئېرىشسەز قاراپ تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، ئاپەت باسقان كۈنىدە قولۇڭنى مال-مۈلكىڭگە سوزماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، 14 سەن شەھەردىن قېچىپ قۇتۇلغانلارنى ئۈزۈپ تاشلاش ئۈچۈن ئاچا يولدا تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، كۈلپەت باسقان كۈنىدە ئۇنىڭدىن قۇتۇلۇپ قالغانلارنى دۈشمەنگە ئېشۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى. 15 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى بارلىق ئەللەر ئۈستىگە چۈشۈشكە يېقىن قالغاندۇر، سېنىڭ باشقىلارغا قىلىنغىڭدەك، ساڭمۇ شۇنداق قىلىندۇ، ساڭا تېگىشلىك جازا ئۆز بېشىڭغا چۈشۈدۇ، 16 چۈنكى سەن ئۆز مۇقەددەس تېغىمدا [غەزىپىمى] ئىچكىنىڭدەك، بارلىق ئەللەرمۇ شۇنداق توختاۋسىز ئىچىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئىچىدۇ، يۇتۇدۇ، ئاندىن ئۇلار ھېچ مەۋجۇت ئەمەستەك يوقاپ كېتىدۇ. 17 بىراق زىغون تېغى ئۈستىدە پاناھ-قۇتقۇزۇلۇش بولىدۇ، تاغ پاك-مۇقەددەس بولىدۇ، ياقۇپ جەمەتنىڭ تەئەللۇقلىرى ئۆزىگە تەۋە بولىدۇ، 18 ۋە ياقۇپ جەمەتنى ئوت، يۇسۇپ جەمەتنى يالقۇن، ئەسۋە جەمەتنى ئۇلارغا پاخال بولىدۇ، [ئوت ۋە يالقۇن] ئەسۋە جەمەتنى ئىچىدە يېقىلىپ، ئۇلارنى يۇتۇپ

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى نامىتىنىڭ ئوغلى يۇنۇسقا يېتىپ كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 «ئورۇنۇڭدىن تۇر، دەرھال نەنەۋە دېگەن ئاشۇ يۈك شەھەرگە بېرىپ، ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ تۇر، پەرۋەردىگارنى ئاگاھلاندۇرغىن، چۈنكى ئۇلارنىڭ رەزىللىكلىرى مېنىڭ كۆزۈمگە قاندىلىپ تۇرىدۇ». 3 بىراق يۇنۇس ئورنىدىن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن ئۆزىنى قاچۇرۇش ئۈچۈن تارشىش دېگەن يۇرتقا كەتمەيچى بولدى. شۇڭا ئۇ يوپىيا شەھىرىگە بېرىپ، تارشىشقا بارىدىغان كېمە تېپىپ، كىراسىنى تۆلەپ ئۇنىڭغا چۈشتى ۋە كېمىچىلەر بىلەن بىرلىكتە تارشىشقا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن ئۆزىنى قاچۇرماقچى بولدى. 4 پەرۋەردىگار بولسا زور بىر بوراننى دېڭىزغا تاشلىدى، شۇڭا دېڭىزدا دەشەتلىك قارا بوران چىقىپ، كېمە پارچىلىنىپ كەتكىلى تاس قالدى. 5 كېمىچىلەر بولسا بەك قورقۇپ كېتىپ، ھەرقايسى ئۆز ئاھالىرىغا خىتاب قىلىپ دۇئا قىلىشنى، ئۇلار كېمىنى يېنىكلىسۇن دەپ ئۆز ئىككى يۈك-ئاقالارنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. بىراق يۇنۇس بولسا، كېمىنىڭ ئاستى قەۋىتىگە چۈشۈۋېلىپ، شۇ يەردە تۆلۈكتەك ئۇخلاۋاتقاندى. 6 كېمە باشلىقى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: «ئەي، ئۇخلاۋاتقان كىشى، بۇ قانداق قىلغىنىڭ؟ ئورۇنۇڭدىن تۇر، ئىلاھىڭنى سېغىنىپ ئىنا قىل! كىم بىلدۇ، ئىلاھىڭنىڭ نەزىرى چۈشۈپ بىزنى ھالا كەتتىن قۇتقۇزۇپ قالامدۇ؟» - دېدى. 7 ئۇلار بىر-بىرىگە: - كېلگىلار، بۇ كۆپلەپ تىڭ كىمىنىڭ ۋەجىدىن بېشىمىزغا چۈشكەنلىكىنى بېكىتىش ئۈچۈن چەك تاشلاپ، - دېيىشى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار چەك تاشلاشتى، ئاخىردا چەكتە يۇنۇس چىقىپ قالدى. 8 ئۇلار ئۇنىڭدىن: - قېنى، ئېيت، بېشىمىزغا چۈشكەن بۇ كۆپلەپ كىمىنىڭ سەۋەبىدىن بولۇۋاتىدۇ؟ سېنىڭ تىرىكچىلىڭ تېمە؟ نەدىن كەلدىڭ؟ قايسى ئەل، قايسى مىللەتتىن سەن؟ - دەپ سورىدى. 9 ئۇ ئۇلارغا: - مەن بولسام ئىبرانىي مىللىتىدىن، ئەرشلەردىكى خۇدادىن، يەنى دېڭىزنى، بەر-زېمىنى ياراتقان پەرۋەردىگاردىن قورققۇچمەن، دېدى. 10 بۇ سۆز ئۇلارنى ئىنتايىن قورقۇتتۇ. ئۇلار: «سەن زادى تېمە ئىش قىلغان؟» - دەپ سورىدى [چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن قاچقانلىقىنى بىلگەندى، چۈنكى ئۇلار يۇنى ئۇنىڭ ئۆز ئاغزىدىن ئاڭلىغانىدى]. 11 ئۇلار ئۇنىڭدىن: - ئەمدى بىز سېنى قانداق قىلساق دېڭىز بىز ئۈچۈن تىنچلىنىدۇ؟ - دەپ سورىدى، چۈنكى دېڭىز دولقۇنى بارغانسېرى تەۋج ئېلىپ كېتىۋاتاتتى. 12 ئۇ ئۇلارغا: - مېنى كۆتۈرۈپ دېڭىزغا تاشلىۋېتىڭلار، شۇ چاغدا دېڭىز سىلەر ئۈچۈن تىنچلىنىدۇ، چۈنكى بىلىمىڭنى، بۇ زور بوران مېنىڭ سەۋەبىدىن سىلەرگە چۈشتى، - دېدى. 13 بىراق بۇ ئادەملەر كۈچەپ پالاق ئۇرۇپ قىرغاققا يېتىشكە تىرىشتى، ئەمما يېتەلمىدى، چۈنكى دېڭىز قېرىشقا ئەگەشكەنلىكىدىن قورققۇنلاپ كېتىۋاتاتتى. 14 ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىپ پەرياد كۆتۈرۈپ: - ئاھ پەرۋەردىگار، سەندىن ئۆتۈمىز، بۇ ئادەمنىڭ جېنىنى ئالغانلىقىمىزنى بىزدىن كۆرمىگەيسىەن! بىگۇناھ بىر ئادەمنىڭ قېنىنى تۆكۈشنىڭ گۇناھىنى ئۈستىمىزگە قويماغىسەن! چۈنكى سەن پەرۋەردىگار ئۆزۈڭنىڭ خالىغىنىنى قىلدىڭ! - دەپ ئىنا قىلدى.

2

يۇنۇس بېلىقنىڭ قانداق تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا مۇنداق دۇئا قىلدى: 2 «مەن دەرد-ئەلەمىدىم پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈردۈم، ئۇ ماڭا ئىجابەت قىلدى. مەن ئەھتىسارنىڭ تەكىتىدىن پەرياد قىلدىم، سەن ئاۋازىمغا قۇلاق سالدىڭ. (Sheol h7585) 3 چۈنكى سەن مېنى دېڭىز تەكتىگە، دېڭىز قارىغىغا تاشلىۋەتتىڭ، كەلكۈن ئېقىنلىرى مېنى تارىسىغا ئېلىۋالدى، سېنىڭ بارلىق دولقۇنلىرىڭ ھەم ئۆركەشلىرىڭ ئۈستۈمدىن ئۆتۈپ كەتتى، 4 ۋە مەن: «مەن نەزىرىڭنى تاشلىۋېتىلگەنمەن، بىراق مەن يەنىلا مۇقەددەس ئىبادەتخاناڭغا قاراپ ئۆمىد بىلەن تەلۋرەيمەن» - دېدىم. 5 سۇلار مېنى يۇتۇپ كەتكۈدەك دەرىجىدە ئورۇۋالدى، دېڭىز تەكىتى مېنى قاپسۇۋالدى؛ دېڭىز چۆپلىرى بېشىمغا چىرىمىشۇۋالدى. 6 مەن تاغلارنىڭ تەكلىرىگە چۈشۈپ كەتتىم، بەر-زېمىن تېگىدىكى تاقاقلار مېنى تەلەپتەپ كەچكە دەپ قانداق قويدى، ھالبۇكى، سەن جېنىمنى ھاڭ ئىچىدىن چىقاردىڭ، ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايم. 7 جېنىم ئىچىمدە ھالدىن كەتكەندە پەرۋەردىگارنى ئېسىمگە كەلتۈردۈم، دۇئايم ساڭا يېتىپ، مۇقەددەس ئىبادەتخاناڭغا كىرىپ كەلدى. 8 ھەممە ئىشلىرىم بۇ ئۇلارغا چوقۇنغانلار ئۆزىگە ئېسىپ بولغان مېھرىبانلىقتىن مەھرۇم بولدى. 9 بىراق مەن بولسام تەشەككۈر سادىم بىلەن ساڭا قۇربانلىق قىلىمەن، مەن ئىچكىڭ قەسەملىرىنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئادا قىلىمەن. نىجات-قۇتقۇزۇش پەرۋەردىگار دىندۇر! 10 پەرۋەردىگار بېلىققا بۇيرۇدى، بېلىق يۇنۇسنى قورۇقۇلۇققا قەي قىلدى.

3

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىككىنچى قېتىم يۇنۇسقا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 «ئورۇنۇڭدىن تۇر، نەنەۋە دېگەن ئاشۇ يۈك شەھەرگە بېرىپ، مەن ساڭا تاپشۇرغان خەۋەرنى ئۇلارغا جاكارلا. 3 يۇنۇس ئورنىدىن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە نەنەۋە شەھىرىگە باردى. نەنەۋە بولسا ناھايىتى يۈك بىر شەھەر بولۇپ، شەھەرنىڭ ئۆزىلا ئۈچ كۈنلۈك يول ئىدى. 4 يۇنۇس شەھەر ئىچىگە كىرىپ بىر كۈن ماڭدى، ئۆز قىرىق كۈندىن كېيىن، نەنەۋە شەھىرى ۋەيران قىلىندۇ! - دەپ جاكارلىدى. 5 نەنەۋەدىكىلەر خۇدانىڭ سۆزىگە ئىشەندى، ئۇلار روزا تۇتۇلسۇن دەپ ئىلان قىلىپ، مۇتۋەپلەردىن تارتىپ ئەڭ كىچىككىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى يۈز كىم كىدى. 6 بۇ سۆز پادىشاھقا يەتكەندە، ئۇمۇ تەختىدىن تۇرۇپ، تونىنى تاشلاپ يۈز كىم كىيىپ كۈللۈككە كىرىپ ئولتۇردى. 7 ئۇ يەنە ئەمرى ئارقىلىق يۈتۈكل نەنەۋە شەھىرىگە مۇنۇلارنى جاكارلىدى: - «پادىشاھ ھەم قانۇنسىزلىقنىڭ بارلىقى بويىچە، نەنەۋە شەھىرىدىكى ھېچقانداق ئادەم، ئات-ئۇلاغ، كالا، قوي يادىلىرى ھېچنەرسىگە ئېغىز تەگمىسۇن، ھېچنەرسىنى بېسىۋىن، سۇمۇ ئىچمىسۇن. 8 ھەر بىر ئادەم ۋە ھايۋان يۈز كىيىسۇن، ھەربىرى خۇداغا قاتتىق پەرياد كۆتۈرسۇن، ھەربىرى يامان بولدىن ياسىنۇن، ھەربىرى قولىنى زوراۋانلىقتىن ئۈزسۇن، 9 كىم بىلدۇ، بۇنىڭ بىلەن خۇدا قاتتىق غەزەپىدىن يېنىپ بىزنى ھالاكەت قىلساممىكەن؟» 10 شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى، يەنى يامان يوللاردىن يانغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا قاراتقان بالايىقازانى چۈشۈرۈشتىن يېنىپ، شۇ بالايىقازانى چۈشۈرمىدى.

4

ئەمما بۇ ئىش يۇنۇسنى ئىنتايىن نارازى قىلىپ، ئۇنى قاتتىق غەزەپلەندۈردى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارغا: - «ئاھ، پەرۋەردىگار، ئۆز يۇرتىدىكى چاغدا سېنىڭ شۇنداق قىلىدىغانلىقىڭنى دېمىگەنمىدۇم؟ شۇڭا مەن ئەسلىدە تارشىشقا قاچماقچى بولغانمەن، چۈنكى مەن بىلىمەنكى، سەن مېھىر-شەپقەتلىك، رەھىمىدىل، ئاسان غەزەپلەشمەيدىغان، چوڭقۇر مېھرىبانلىققا تولغان، كىشىلەرنىڭ بېشىغا كۆپلەپ چۈشۈرۈشتىن يانغۇچى خۇدادۇرسەن. 3 ئەمدى پەرۋەردىگار، جېنىمنى

مەندىن ئېلىپ كەت، ئۆلۈم مەن ئۈچۈن ياشاشتىن ئەۋزەل» — دېدى. 4
پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: — بۇنداق ئاچچىقلا نىغنىڭ توغرىمۇ؟ — دەپ سورىدى.
5 ئاندىن كېيىن يۇنۇس شەھەردىن چىقىپ، شەھەرنىڭ شەرقىي تەرىپىگە بېرىپ
ئولتۇردى. ئۇ شۇ يەردە تۈزىگە بىر چەللە ياساپ، شەھەردە زادى تېمە ئىشلار
بولار كىن دەپ ئۇنىڭ سايىسىدە ئولتۇردى. 6 پەرۋەردىگار خۇدا يۇنۇسنى
ئۆز پارا كەندىچىلىكىدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئۇنىڭ بېشىغا سايە چۈشۈن
دەپ ئۇنىڭغا بىر كىچىك دەرەخنى ئۆستۈرۈپ تەييارلىدى. يۇنۇس كىچىك
دەرەختتىن ئىنتايىن خۇرسەن بولدى. 7 بىراق ئىككىنچى كۈنى تاڭ ئاتقاندا
خۇدا بىر قۇرتنى تەييارلاپ ئەۋەتتى. قۇرت بۇ كىچىك دەرەخنى پىلىكىگە
زەربە قىلىپ ئۇنى قۇرۇتۇۋەتتى. 8 كۈن قىزارغاندا، خۇدا ئىنتايىن ئىسسىق بىر
شەرق شامىلىنى تەييارلىدى؛ كۈن تەپتىنى يۇنۇسنىڭ بېشىغا چۈشۈردى، ئۇنى
ھالدىن كەتكۈزدى. ئۇ ئۆزىگە ئۆلۈم تىلەپ: — ئۆلۈم مەن ئۈچۈن ياشاشتىن
ئەۋزەل، — دېدى. 9 بىراق خۇدا ئۇنىڭدىن: — سېنىڭ ئاشۇ كىچىك دەرەخ
سەۋەبىدىن شۇنداق ئاچچىقلىنىشىڭ توغرىمۇ؟ — دەپ سورىدى. ئۇ جاۋاب
بېرىپ: — ھەئە، ھەتتا ئۆلگۈدەك ئاچچىقىم كەلگىنى توغرىدۇر، — دېدى. 10
پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: — «سەن ھېچ ئەجرىڭنى سىڭدۈرمىگەن
ھەم ئۆزۈڭ ئۆستۈرمىگەن بۇ كىچىك دەرەخكە ئىچكىڭنى ئاغرىتىش، بىراق
ئۇ بىر كېچىدىلا ئۆزى ئۆسۈپ، بىر كېچىدىلا قۇرۇپ كەتتى؛ 11 ئەمدى
مېنىڭ ئوڭ قولى بىلەن سول قولىنى پەرق ئېتەلمەيدىغان يۈز يىگىرمە مىڭ ئادەم
ئولتۇراقلاشقان، شۇنداقلا نۇرغۇن مال-ۋارانلارمۇ بولغان نىنەۋەدەك بۇنداق
بۈيۈك شەھەردىكىلەرگە ئىچىمنى ئاغرىتىپ رەھىم قىلىشىمغا توغرا كەلمەيدۇ؟».

1

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى - پوتام، ئاھاز ۋە ھەزەكيا بەھۇداغا پادىشاھ بولغان كۈنلەردە مورەشەتلىك مىكاھغا كەلگەن: - تۇ يۇلارنى سامارىيە ۋە يېرۇسالېم توغرىسىدا كۆرگەن. 2 ئاڭلاڭلار، ئۇ خەلقلەر، ھەممىڭلار! قۇلاق سال، ئۇ يەرزى ۋە ئۇنىڭدا بولغان ھەممىڭلار: رەب پەرۋەردىگار سىلەرنى ئەيىلەپ گۇۋاھلىق بەرسۇن، رەب مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن سىلەرنى ئەيىلەپ گۇۋاھلىق بەرسۇن! 3 چۈنكى مانا، پەرۋەردىگار ئۆز جايىدىن چىقىدۇ، تۇ چۈشۈپ، يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارنى چەيىلەيدۇ، 4 ئۇنىڭ ئاستىدا تاغلار ئېرىپ كېتىدۇ، جىلغىلار يېرىلىدۇ، خۇددى موم ئوتنىڭ ئالدىدا ئېرىگەندەك، سۇلار تىك ياردىن تۆكۈلگەندەك بولىدۇ. 5 بۇنىڭ ھەممىسى ياقۇپنىڭ ئىتائەتسىزلىكى، ئىسرائىل جەمەتىدىكى گۇناھلار تۈپەيلىدىن بولىدۇ؛ ياقۇپنىڭ ئىتائەتسىزلىكى نەدىن باشلانغان؟ تۇ سامارىيەدىن باشلانغان ئەمەسمۇ؟ بەھۇدادىكى «يۇقىرى جايلار» نى ياشاش نەدىن باشلانغان؟ ئۇلار يېرۇسالېمدىن باشلانغان ئەمەسمۇ؟ 6 شۇڭا مەن سامارىيەنى ئېتىزدىكى تاش دۆۋىسىدەك، تۇزۇم تاللىرى تىكىشكە لايىق جاي قىلىۋېتىمەن، مەن ئۇنىڭ تاشلىرىنى جىلغىغا دومىلىتىپ تاشلايمەن، ئۇنىڭ ئۆللىرىنى يالڭاچلايمەن، 7 ئۇنىڭ بارلىق ئويمان مەبۇدىلىرى پارا-پارا چىقىۋېتىلىدۇ، ئۇنىڭ پەھلىسىدىن ئېرىشكەن بارلىق مەدەيەلىرى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلىدۇ، بارلىق بۇتلارنى ۋەيرانە قىلىمەن، چۈنكى ئۇ پەھلىسى ئايانلىق ھەقىقىي بىلەن يۇلارنى يىغىپ تولىدى، ئۇلار يەنە پەھلىسى ئايانلىق ھەقىقىي بولۇپ قاپتىپ كېتىدۇ. 8 يۇلار ئۆچۈن مەن ئاھ-زار كۆتۈرىمەن، مەن ھۇلايمەن، يالڭايىم، يالڭايىم، يالڭايىم، يالڭايىم، مەن جىلپۇزىلەردەك ھۇلايمەن، ھۇزۇقۇشلاردەك ماتەم تۇتۇپ يۈرىمەن. 9 چۈنكى ئۇنىڭ يارىلىرى داۋالغۇسىز، تۇ ھەتتا بەھۇداغىچىمۇ يېتىپ، خەلقىنىڭ دەروازىسىغا، يەنى يېرۇسالېمغا يامىدى. 10 بۇ ئايەتتىكى گات شەھىرىدە سۆزلىمەڭلار، قەتئىي يىغلىماڭلار، بەيت-لە-ئافراھ شەھىرىدە توپا-چاڭدا يىغىناڭلار! 11 ئۇ شافىردا تۇرۇۋاتقان قىز، يالڭايىم ۋە شەھەردىكى ئىچىدە [ئەسلىرىگە] توت، زاناندا تۇرۇۋاتقان قىزلار تالغا ھېچ چىققان ئەمەس، بەيت-ئېزەل ئاھ-زارلار كۆتۈرمەكتە، [خۇدا] سەندىن مۇھىم جايلىق ئېلىپ كېتىدۇ! 12 ماروينا تۇرۇۋاتقان قىز ياخشىلىققا ئەلۈرۈپ تەت-تەت بولۇۋاتىدۇ، بىراق يامانلىق پەرۋەردىگاردىن يېرۇسالېم دەروازىسىغا چۈشتى. 13 ئۇلارنى جەڭ ھارۇسىغا قات، ئۇ لاقىشتا تۇرۇۋاتقان قىز، [لاقىش بولسا، زىنن قىزىغا گۇناھنىڭ باشلانغان يېرى ئىدى!] چۈنكى سەندە ئىسرائىلنىڭ ئىتائەتسىزلىكى تېپىلىدۇ. 14 شۇڭا سەن خۇشلىنىش ھەدىيىلىرىنى مورەشەت-گات شەھىرىگە بېرىسەن، ئاقۇپنىڭ دۇكاندارلىرى ئىسرائىل پادىشاھلىرىغا يالغانچىلىق يەتكۈزىدۇ، 15 مەن ئېغى ساڭا بىر «مەرخۇر» ئەپكەمەن، ئۇ مارەشاھ شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان قىز، ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپى ئادۇللامغۇ چۈشۈپ كېلىدۇ. 16 ئۇزۇنقى تاقىرىباش قىل، زوقۇق بولغان بالىلار ئۆچۈن چېچىڭنى چۈشۈرۈۋەت، قورۇلتازدەك ئايدىڭچىلىقىڭنى كېڭەيت، چۈنكى ئۇلار سەندىن ئايرىلىپ سۈرگۈن بولۇشقا كەتتى.

2

ئورنىدا يېتىپ قەبەلنى ئويلايدىغانلارغا ۋە يامانلىق ئەيىلگۈچىلەرگە ۋاي! پەقەت ئۇلارنىڭ قولىدىن كەلسا، ئۇلار تاڭ ئېتىشى بىلەنلا ئۇنى ئادا قىلىدۇ، 2 ئۇلارنىڭ ئاچكۆز كۆزى ئېتىزلارغا چۈشىسلا، ئۇلار زورۋانلىق قىلىپ يۇلۇۋالىدۇ، ئۇلار گىمۇ قىزىقىپلا قالسا، يۇلارنىمۇ ئېلىپ كېتىدۇ، ئۇلار

بايئۇر كىشىنىمۇ جەمەتنى بىلەن بۇلايدۇ، ئادەمنى ئۆز مېراسىلىرى بىلەن قوشۇپ چاڭگىلغا كىرگۈزۈۋالىدۇ. 3 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن بۇ ئائىلىگە قاراپ، بويۇنلىرىڭلاردىن چىقىرالمىدىغان يامان بىر [بويۇنلۇقنى] ئويلاپ تەييارلۋاتمەن، سىلەر ئەمدى گىدىيىپ ماڭا بىسەلەر، چۈنكى شۇ كۈنلەر يامان كۈنلەر بولىدۇ. 4 شۇ كۈننى ئۇلار سىلەر توغراڭلاردا تەمسىلىي تىلغا ئېلىپ، ئېچىنىشلىق بىر زار بىلەن زارلايدۇ: - «بىز ئۆتۈنلەي يۇلاڭ-تالاڭ قىلىندۇق!، تۇ خەلقىنىڭ نېسىۋىسىنى باشقىلارغا بۆلۈۋەتتى، ئۇنى مەندىن شۇنچە دەھشەتلىك مەھرۇم قىلدى! تۇ ئېتىزلىرىمىزنى مۇناپىققا تەقسىم قىلىپ بەردى! 5 شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتى ئارىسىدىن، سىلەردە چەك تاشلاپ زەمەن ئۈستىگە ئانا تارتىپ نېسىۋە بۆلگۈچىدىن بىرسىمۇ قالمىدۇ. 6 ئۇلار: «بېشارەت بەرمەڭلار!» - دەپ بېشارەت بېرىدۇ! ئەگەر [پەيغەمبەرلەر] بۇ ئىشلار توغرىلىق بېشارەت بەرمىسە، ئەمدى بۇ ئار-ئومۇس بىزدىن ھەرگىز كەتمەيدۇ! 7 ئۇ ياقۇپ جەمەتنى، «پەرۋەردىگارنىڭ روھى سەۋر-تاقەتسىزمۇ؟ بۇ ئىشلار راست ئۇنىڭ قىلغانلىرىمۇ؟» - دېگىلى بولامدۇ؟ مېنىڭ سۆزلىرىم دۇرۇس ماڭغۇچىغا ياخشىلىق كەلتۈرمەيدۇ؟ 8 بىراق تۇنىڭلار مېنىڭ خەلقىم ھەتتا دۇشمەندەك ئورنىدىن قوزغىلىدى، سىلەر خاتىرجەملىكتە بولىدىن، تۇتۇپ كېتىۋاتقانلارنىڭ تونىنى ئىچ كىيىملىرى بىلەن سالدۇرۇۋالسىلەر، ئۇلارنى خۇددى تۇرۇشتىن قايىقلاردا [كىيىمىسىز] قالدۇرۇسىلەر. 9 خەلقىم ئارىسىدىكى ئاياللارنى ئۆزلىرىنىڭ ئىشلىق تۇيۇرىدىن قوغلايىسىلەر، ئۇلارنىڭ باش بالىلىرىنى سىلەر مېنىڭ گۈزەل گۆھرىمدىن مەڭگۈگە مەھرۇم قىلىسىلەر. 10 ئورۇنلاردىن تۇرۇپ نېرى كېتىڭلار، چۈنكى ھالاكەتتى، يەنى ئازابلىق بىر ھالاكەتتى كەلتۈرىدىغان ناپاڭلىق تۈپەيلىدىن، بۇ يەرلەرگە تەۋە ئارامگاھ بولمايدۇ. 11 ئەگەر بەھۇدىلىكتە، يالغانچىلىقتا يۈرگەن بىرسى يالغان گەپ قىلىپ: - «مەن شاراب ۋە ھاراققا تايىنىپ سىلەرگە بېشارەت بېرىمەن» - دېسە، مانا، تۇ شۇ خەلققە پەيغەمبەر بولۇپ قالدۇ! 12 مەن چوقۇم سېنى بىر پۈتۈن قىلىپ تۇيۇشتۇرىمەن، ئۇ ياقۇپ، مەن چوقۇم ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى يىغمەن، مەن ئۇلارنى بوزداردىكى قويلاردەك، ئۆز يايلىقىدا يىغلىغان بىر پادىدەك جەم قىلىمەن، ئۇلار ئادەمنىڭ كۆپلۈكىدىن ۋازاڭ-چۈرۈڭگۈققا تولدۇ. 13 بىر «بۆسۈپ ئۆتكۈچى» ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ ماڭىدۇ، ئۇلار بۆسۈپ چىقىپ، قورۇققا يېتىپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن چىقتى، ئۇلار بۆسۈپ چىقتى، يەنى قورۇققا يېتىپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن چىقتى، ئۇلارنىڭ پادىشاھى ئۇلارنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئالدىغا تۇتۇپ ماڭىدۇ.

3

مەن مۇنداق دېدىم: «ئاڭلاڭلار، ئۇ ياقۇپنىڭ ھاكىملىرى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئەمىرلىرى! ئادىل ھۆكۈمى بېلىش سىلەرگە خاس ئەمەسمۇ؟ 2 ئۇ ياخشىلىقنى ئۈچ كۆرگۈچى، يامانلىقنى ياخشى كۆرگۈچىلەر - سىلەر ئۆز خەلقىدىن تېرىسىنى، ئۆستىخانلىرىدىن كۆشىنى يۇلىدىغان، ئۇلارنىڭ كۆشىنى بەيدىغان، تېرىسى سويۇلغۇچە ئۇستىدىن ساۋلدىغان، ئۆستىخانلىرىنى چاقىدىغان، ئۇلارنى قازانغا تەييارلىغاندەك، داشقازاندىكى كۆشىنى توغرىغاندەك توغرىساڭلار! 4 بۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ندا قىلىدۇ، بىراق ئۇ ئۇلارنى ئاڭلىمايدۇ، ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىدىكى ھەر تۈرلۈك قەبەلنى ئۆچۈن، ئۇ چاغدا ئۇ يۇزىنى ئۇلاردىن قاچۇرۇپ يوشۇرىدۇ!»، 5 پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ئازدۇرغۇچى پەيغەمبەرلەر توغرىلىق مۇنداق دەيدۇ: - (ئۇلار چىشلىرى بىلەن مايلىمىسا، شۇلارغا قارشى تۇرۇش ھازىرلايدۇ!) 6 - شۇڭا سىلەرنى «ئالامەت كۆرۈنۈش» نى كۆرمەيدىغان بىر كېچە، پال سانغىلى بولمايدىغان قاراڭغۇلۇق

باسدۇ، بەيغە مەبلەر ئۈچۈن قۇياش پاتىدۇ، كۈن تۇلار ئۈستىدە قارا بولىدۇ، بۇلغانسۇن! كۈزىمىز زىغونىڭ [ئىزاسىنى] كۆرسۇن! - دەپ ساڭا قارشى جەڭ 7 «ئالامەت كۆرۈنۈشى كۆرگۈچىلەر» شەرمەندە بولىدۇ، پالچىلار بەرگە قارىتىلىدۇ، تۇلارنىڭ ھەممىسى كاپۇنلارنى تۈسۈپ يۈرىدۇ، چۈنكى خۇدادىن ھېچ جاۋاب كەلمەيدۇ. 8 بىراق مەن بەرھەق پەرۋەردىگارىڭنىڭ روھىدىن كۆچكەن تۇلغانمەن، ياقۇپقا ئۆزىنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنى، ئىسرائىلغا ئۇنىڭ گۇناھىنى جاكارلاش ئۈچۈن، توغرا ھۆكۈملەرگە ھەم قۇدرەتكە تۇلغانمەن. 9 بۇنى ئاڭلاڭلار، تۇتۇنمەن، ئۇ ياقۇپ جەمەتنىڭ ھاكىملىرى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئەمەللىرى! ئادىل ھۆكۈمكە ئۈچ بولغانلار، بارلىق ئادالەتتى بۇرمايدىغانلار، 10 زىغوننى قان تۈكۈش بىلەن، يېرۇسالېمى ھەققانىيەتسىزلىك بىلەن قۇرىدىغانلار! 11 [زىغوننىڭ] ھاكىملىرى بارلار ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، كاهىنلار «ئىش ھەققى» ئۈچۈن تەلىم بېرىدۇ، «بەيغە مەبلەر» بۇل ئۈچۈن پالچىلىق قىلىدۇ، بىراق تۇلار «پەرۋەردىگارىغا ئىنتايىن» مىش تىجى، ۋە: «پەرۋەردىگارى ئارىمىزدا ئەمەسمۇ؟ بىزگە ھېچ يامانلىق چۈشمەيدۇ» - دېيىشىدۇ. 12 شۇڭا سىلەرنىڭ ۋە جەڭلاردىن زىغون تېجى ئېيتىدەك ئاغدۇرۇلۇدۇ، يېرۇسالېم دۆڭ-تۈپىلىك بولۇپ قالىدۇ، «ئوي جايلاشقان تاغ» بولسا ئورمانلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى يۇقىرى جايلايدەكلا بولىدۇ، خالاس.

5 ئەمدى تۈزۈڭلار قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يىغىلىڭلار، ئۇ قوشۇن قىزى، چۈنكى بىرسى بىزنى مۇھاسىرىگە ئالدى، تۇلار ئىسرائىلنىڭ ھاكىم-سوراچىسىنىڭ مەزگۈگە ھاسا بىلەن ئۇردى، 2 (سەن، ئۇ بەيت-لەھەم-ئەفراتتا، ھەيۋادادىكى مىڭلىغان [شەھەر-يېزىلار] ئارىسىدا ئىنتايىن كىچىك بولغان بولسا ئۇ، سەندىن مەن ئۈچۈن ئىسرائىلغا ھاكىم بولغۇچى چىقىدۇ، ئۇنىڭ [ھۆزۈرۈمدىن] چىقىشلىرى قەدىمدىن، يەنى ئەزەلدىن بار ئىدى) 3 شۇڭا تۇلغا قۇتقان ئايال تۇغۇپ بولغۇچى، ئۇ تۇلارنى [دۈشمەنلىرىگە] تاشلاپ قويدۇ، شۇ چاغدا ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بولغان قالدسى ئىسرائىلنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىدۇ. 4 تۇ بولسا پەرۋەردىگارىڭنىڭ كۈچى بىلەن، پەرۋەردىگارىڭ خۇدادىڭنىڭ نامىنىڭ ھەيۋىتىدە پادىسىنى بېقىشقا ئورۇندىن تۇرىدۇ، شۇنداق قىلىپ تۇلار مەزمۇت تۇرۇپ قالىدۇ، چۈنكى تۇ شۇ چاغدا پەر يۈزىنىڭ قەربلىرىگىچە تۇلۇغ دەپ بىلىنىدۇ. 5 ۋە بۇ ئادەم ئارام-خاتىرجەملىكىم بىلەن، ئاسۇرىيەلىك زېمىنىمىزغا بۆسۈپ كىرگەندە، ئوردىلىرىمىزنى دەسسەپ چەيلىگەندە، بىز ئۇنىڭغا قارشى يەتتە خەلق پادىچىسىنى، سەككىز قابىلىيەتلىك يېتەكچىنى چىقىرىمىز، 6 تۇلار ئاسۇرىيە زېمىنىنى قىلچ بىلەن، ئىمرودىڭ زېمىنىنى ئۆتكەنلەردە خارابە قىلىدۇ، ۋە ئاسۇرىيەلىك زېمىنىمىزغا بۆسۈپ كىرگەندە، چېگرىمىز ئىچىنى چەيلىگەندە، تۇ ئادەم بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ. 7 ۋە ياقۇپنىڭ قالدسى نۇرغۇن خەلقلەر ئارىسىدا پەرۋەردىگارىڭنى چۈشكەن شەبەبەدەك بولىدۇ، چۈپ ئۆستىگە ياتقان يامغۇرلاردەك بولىدۇ، بۇلار ئىنسان ئۈچۈن كېچىككەيدۇ، ئادەم بالىلىرىنىڭ [ئەجرىنى] كۆتۈپ تۇرمايدۇ، 8 ياقۇپنىڭ قالدسى ئەللەر ئارىسىدا، يەنى نۇرغۇن خەلقلەر ئارىسىدا ئورماندىكى ھايۋانلار ئارىسىدىكى شەردەك بولىدۇ، قوي پادىلىرى ئارىسىدىكى ئارىسلادەك بولىدۇ، شىر تۆتكەندە تۇلارنىڭ ئارىسىدىن، ھېچكىم قۇتقۇزۇپ ئاللىغۇدەك چەيلىپ دەسسەيدۇ، تىمما-تىم قىلىپ يىرتۇپىتىدۇ. 9 قولۇڭ كۈشەندىلىرىڭ ئۈستىگە كۆتۈرۈلۈدۇ، بارلىق دۈشمەنلىرىڭ ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 10 شۇ كۈندە شۇنداق بولىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگارىڭ، مەن ئاراڭلاردىن بارلىق ئاتلىرىڭنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، جەڭ ھارۋىلىرىڭنى ھالاک قىلىمەن. 11 زېمىنىڭدىكى شەھەرلىرىڭنى يوقىتىمەن، بارلىق ئىستېھكاملىرىڭنى غۇلىتىمەن. 12 سېھىرلەرنى قولىڭدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن، سىلەردە پالچىلار بولمايدۇ. 13 مەن توپمام بۇدلىرىڭنى، «يۇت تۇرۇڭ» لىرىڭلارنى ئوتتۇرۇڭدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن، سەن ئۆز قولۇڭنىڭ ياسىغىغا ئىككىنچى باش تۇرمايسەن. 14 ئاراڭدىن «ئاشبىراھ» لىرىڭنى يۇلۇپۇتىمەن، ۋە شەھەرلىرىڭنى ھالاک قىلىمەن؛ 15 ۋە [ماڭا] قۇلاق سالىغان ئەللەرنىڭ ئۈستىگە ئاچتىق ۋە دەرزەزەپ بىلەن ئىنتىقامنى يۈرگۈزۈمەن.

4 بىراق تاختىرى زاماندا، پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئويى جايلاشقان تاغ ئاغزىنىڭ يېشى بولۇپ بېكىتىلىدۇ، ھەممە دۆڭ-ئېگىزلىكتىن ئۈستۈن قىلىنىپ كۆتۈرۈلۈدۇ، بارلىق خەلقلەر ئۇنىڭغا قاراپ تېقىپ كېلىشىدۇ. 2 نۇرغۇن قوۋم-مىللەتلەر چىقىپ بىر-بىرىگە: - «كېلىڭلار، بىز پەرۋەردىگارىڭنى تېغىغا، ياقۇپنىڭ خۇدادىڭنىڭ ئويىگە چىقىپ كېلىپ، ئۇ ئۆز يولىدىن بىزگە ئۆگىنىدۇ، ۋە بىز ئۇنىڭ ئەزىزلىرىدا ماڭىمىز» - دېيىشىدۇ. چۈنكى قانۇن-يوللۇق زىغوندىن، پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆز-كلامى يېرۇسالېمدىن چىقىدىغان بولىدۇ. 3 تۇ بولسا كۆپ خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئۇ كۈچلۈك ئەللەر، يىراققا تۇرغان ئەللەرنىڭ ھەق-ناھەقلىرىگە كېسىم قىلىدۇ، بۇنىڭ بىلەن تۇلار ئۆز قىلچىلىرىنى ساپان چىشلىرى، نەيزىلىرىنى توغراق قىلىپ سوقۇشىدۇ، بىر ئەل يەنە بىر ئەلگە قىلچ كۆتۈرىدۇ، تۇلار ھەم يەنە تۇرۇش قىلىشنى ئۆگىنمەيدۇ، 4 بەلكى تۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆزۈم تېلى ۋە ئۆز ئەنجۈر دەرىخى ئاستىدا ئولتۇرىدۇ، ۋە ھېچكىم تۇلارنى قورقۇتمايدۇ، چۈنكى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىڭ ئۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق ئېيتتى. 5 بارلىق خەلقلەر ئۆز «ئىلاھ» نىڭ نامىدا ماڭىمىز، بىراق بىز خۇداغىمىز پەرۋەردىگارىڭنىڭ نامىدا ئەبەدىدەك بەدگىچە ماڭىمىز. 6 شۇ كۈندە، - دەيدۇ پەرۋەردىگارىڭ، - مەن مېيىپ بولغۇچىلارنى، ھەيدۈپ ئېلىگەنلەرنى ۋە ئۆزۈم ئازار بەرگەنلەرنى يىغمەن، 7 ۋە مېيىپ بولغۇچىنى بىر «قالدى»، ھەيدۈپ ئېلىگەننى كۈچلۈك بىر ئەل قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارىڭ زىغون تېغىدا تۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ، شۇ كۈندىن باشلاپ مەڭگۈگىچە. 8 ۋە سەن، ئۇ پادىنى كۆزەتكۈچى مۇنار، - زىغون قىزىنىڭ ئېگىزلىكى، [پادىشاھلىق] ساڭا كېلىدۇ: - بەرھەق، ساڭا ئەسلىدىكى ھوقۇق-ھۆكۈمرانلىق كېلىدۇ، پادىشاھلىق يېرۇسالېم قىزىغا كېلىدۇ. 9 ئەمدى سەن ھازىر تېغىدا نىدا قىلىپ نالە كۆتۈرسەن؟ سەندە پادىشاھ يوقىدى؟ سېنىڭ مۇشاۋىرىڭمۇ ھالاک بولغانمىدى، ئاياننى تولغاقتۇقاندەك ئازابلار سېنى تۇتۇۋالغانمىدى؟ 10 ئازابقا چۈش، تولغاقتۇقاندەك ئازابلارغا ئۇغۇشقا تولغىنىپ تېرىشقىن، ئۇ زىغون قىزى، چۈنكى سەن ھازىر شەھەردىن چىقىسەن، ھازىر دادالدا تۇرسەن، سەن ھەتتا بايلىغۇم چىقىسەن. سەن ئاشۇ يەردە قۇتقۇزۇلسەن، ئاشۇ يەردە پەرۋەردىگارىڭ ساڭا ھەججە مەت بولۇپ دۈشمەنلىرىڭدىن قۇتقۇزۇدۇ. 11 ۋە ھازىر نۇرغۇن ئەللەر: - «ئۇ ئايالغ ئاسى قىلىنىپ

6 پەرۋەردىگارىڭنىڭ نېمە دەۋاتقىنىنى ھازىر ئاڭلاڭلار: - «ئورۇڭدىن تۇر، تاغلار ئالدىدا دەۋايىكىن بايىن قىل، ئېگىزلىكلەرگە ئاۋازىڭنى ئاڭلاتقىن»، 2 (ئۇ تاغلار، ۋە سىلەر، يەر-زېمىنىڭ ئۆزگەرمەس ئۆللىرى، پەرۋەردىگارىڭنىڭ دەۋاسىنى ئاڭلاڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگارىڭ ئۆز خەلقى بىلەن بىر دەۋاسى بار،

ئۇ ئىسرائىل بىلەن مۇنازىلەش ئۈچۈن ئەينى كۆرسەتمە ئېچى، 3 ئى خەلق، مەن ساڭا ئىشەنمەن، جان دوستۇڭغا ئايانغا، ئاغزىڭنىڭ ئىشىكىنى قۇچىڭغا ياتقۇچىدىن زادى نېمە قىلدىم؟ سېنى نېمە ئىشتا بىزار قىلىپتەنمە؟ مېنىڭ خاتالىقىم توغرىلىق بېيىپ 6. چۈنكى ئوغۇل ئاتىسىغا بەھزۇمەتلىك قىلدۇ، قىز ئاتىسىغا، كېيىن گۇۋاھلىق بېرىشكىن! 4 چۈنكى مەن سېنى مىنىس زېمىندىن ئېلىپ چىقاردىم، قېيىن ئاتىسىغا قارشى قوزغىلىدۇ، كىشىنىڭ دۇشمەنلىرى ئۆز ئۆيىدىكى ئادەملەردىن سېنى قوللۇق ماكاندىن مۇرلاڭكە قۇتقۇزدۇم؛ ئالدىڭغا يېتەككەشكە مۇسا، ھارون ۋە مەريەملەرنى ئەۋەتتۇم. 5 ئى خەلق، پەرۋەردىگارىڭ ھەققانىيلىقىنى بىلىپ يېتىشىڭلار ئۈچۈن، مۇئاب پادىشاھى بالاكىنىڭ قانداق نىيىتىنىڭ بارلىقىنى، بېئورنىڭ ئوغلى بالاكانىڭ ئۇنىڭغا قانداق جاۋاب بەرگەنلىكىنى، شىتتىمدىن كەلگەنچە نېمە ئىشلار بولغانلىقىنى ھازىر ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار. 6 - مەن ئەمدى نېمىنى كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگار ئالدىغا كېلىمەن؟ نېمە بىلەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى خۇدانىڭ ئالدىدا كېلىمەن؟ ئۇنىڭ ئالدىغا كۆيۈمە قىزىغانلىقلارنى، بىر يىللىق مۇزاپلارنى ئېلىپ كېلەمدۇ؟ 7 پەرۋەردىگار مىڭلىغان قوچقارلاردىن، تۆمەنلىگەن زەيۈن مېيى دەريالىرىدىن ھۇزۇر ئالامدۇ؟ ئىتائەتسىزلىك ئۈچۈن تۇنجى بالامنى، ئېنىمنىڭ پۇشتىنى جېنىمنىڭ گۇناھىغا ئامدىمەن؟! 8 ئى ئىنسان، ئۇ ساڭا نېمە ئىشنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى، بەرھەق، پەرۋەردىگار سەندىن نېمە تەلەپ قىلغانلىقىنى كۆرسەتتى - ئادالەتتى يۈرگۈزۈش، مېھرىبانلىقنى سۆيۈش، سېنىڭ خۇدايىڭ بىلەن بىللە كەمتەرىك بىلەن مېڭىشتىن باشقا نېمە نېمە ئىشنىڭ بولسۇن؟ 9 پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى شەھەرگە خىتاب قىلىپ چاقىرىدۇ، (پەم-دانالىق بولسا نامىڭغا ھۆرمەت بىلەن قارايدۇ) ئەمدى ھۆكۈم بالىقىنى ۋە ئۇنى يېتىكتىكىنى ئاڭلاڭلار: 10 رەزىل ئادەمنىڭ ئۆيىدە رەزىللىكتىن ئالغان بايلىقلار نېمە بارمىدۇ؟ كەم ئۆلچەيدىغان يىرگىنچىلىك ئۆلچەم نېمە بارمىدۇ؟ 11 بىئادىل تارازا بىلەن، بىر خالدا ساختا تارازا تاشلىرى بىلەن پاك بولالامدۇ؟ 12 چۈنكى شەھەرنىڭ بايلىرى زورۋانلىق بىلەن تولغان، ئۇنىڭ ئاھالىسى يالغان گەپ قىلدۇ، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىكى تىلى ئالداچىدۇر. 13 شۇڭا مەن سېنى ئۆرۈپ كېسەل قىلىمەن، گۇناھلىرىڭ تۈپەيلىدىن سېنى خارابە قىلىمەن. 14 يەيسەن، بىراق تۇيۇنمىسەن، ئوتتۇراڭدا ئاچ-بوشلۇق قالدۇ، سەن مۈلكۈڭنى ئېلىپ يۆتكەمەنكى بولسەن، بىراق ساقلىيالمىسەن، ساقلاپ قالدۇرغىنىڭ بولسۇمۇ، ئۇنى قىلىپقا تاپشۇرغەن. 15 تېرىسەن، بىراق ھوسۇل ئالمايسەن، زەيۈنلارنى چېلەيسەن، بىراق ئۆزۈڭنى مېيىنى سۈرتۈپ مەسە قىلالمايسەن، يېڭى شاراچى چېلەپ چىقىرسەن، بىراق شارب ئىچەلمەيسەن. 16 چۈنكى «ئومرنىڭ بەلگىلىمىرى»، «ئاھابنىڭ جەمەتلىكلىرى قىلغانلىرى» نى تۇتسەن، سەن ئۇلارنىڭ نەسەبلىرىدە ماڭسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى خارابە، سەنە ئۆزۈڭنىڭ ئاتىڭنىڭ ھەممىسى ئىسقىرىش ئۈچۈن بېيىكى قىلىمەن، سەن خەلقىدىكى شەرەنەنچىلىكنى كۆتۈرسەن.

7

مېنىڭ ھالغا ۋاي! چۈنكى مەن خۇددى يازدىكى مۇبەلەغىغى، كۆرسىتىسەن. ئۆزۈم ھوسۇلدىن كېيىنكى ۋاساڭدىن كېيىن ئاچ قالغان بىرسىگە ئوخشاشمەن، يېڭۈدەك ساپاق يوقتۇر، جېنىم تەشەببۇل بولغان تۇنجى ئەنجۈر يوقتۇر! 2 ئىخلاسەن كىشى زېمىندىن يوقاپ كەتتى، ئادەملەر ئارىسىدا دۇرۇس بىرىسىمۇ يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قان تۆكۈشكە پايلىماقتا، ھەربىرى ئۆز قېرىنداشىنى تور بىلەن ئوۋلايدۇ. 3 رەزىللىكنى پۇختا قىلىش ئۈچۈن، ئىككى قولى ئۇنىڭغا تەييارلانغان، ئەمە «ئىنئام» نى سورايدۇ، سوراچىمۇ شۇنداق، مۇتۈەر جاناب بولسا ئۆز جېنىنىڭ نەپسىنى ئاشكارا ئېيتىپ بېرىدۇ، ئۇلار جەم بولۇپ رەزىللىكنى توقۇشماقتا. 4 ئۇلارنىڭ ئەڭ ئېسىل خۇددى جىغاندەك، ئەڭ دۇرۇسى بولسا، شوخلىق تۇتۇقۇن بەتتەردۇر. ئەمدى كۆزەتچىلىرىڭ [قورقۇپ] كۆتكەن كۈن، يەنى [خۇدا] ساڭا يېقىنلاپ جازاليدىغان كۈنى يېتىپ كەلدى؛ ئۇلارنىڭ ئالاقىزادە بولۇپ كېتىدىغان ۋاقتى ھازىر كەلدى. 5 ئۆلپىتىڭگە

نەنەۋە شەھىرى توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھىي - ئەلەكشۇلۇق ناھۇم كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈش خاتىرىلەنگەن كىتاب. 2 پەرۋەردىگار ئوتۇلۇق مۇھەببەتلىك، ئىنتىقام ئالغۇچى بىر خۇدادۇر؛ بەرھەق، پەرۋەردىگار بىر ئىنتىقام ئالغۇچى، دەرىغەزەپ ئىككىسىدۇر؛ پەرۋەردىگار ياۋلىرىدىن ئىنتىقام ئالدى، دۈشەنلەرى ئۈچۈن ئاداۋەت ساقلايدۇ. 3 پەرۋەردىگار ئاسانلىقچە ئاچچىقلاتمايدۇ، كۈچ-قۇدرەتتە ئۇلۇغدۇر، گۇناھى بارنى ھېچ ئاقلىمايدۇ؛ پەرۋەردىگار - ئۇنىڭ يولى قارا قۇيۇندا ۋە بىر ئاندۇر، بۇلۇتلار ئۇنىڭ ئاياغلىرى پۇرچىقانغا چاڭ-توزا كۆرۈنۈپتۇ. 4 ئۇ دېڭىزغا تەبىئەت بېرىپ ئۇنى قۇرۇق قىلدۇ، بارلىق دەريالارنى قۇرۇتۇپتۇ، باشان قاغىراپ كېتىدۇ، كارەملۇ ھەم شۇنداق بولىدۇ، لىۋادىكى گۈل-گىياھمۇ قاغىرايدۇ. 5 تاغلار ئۇنىڭ ئالدىدا تىرەپ كېتىدۇ، دۆڭلەر ئېرىپ كېتىدۇ، يەر يۈزى ئۇنىڭ ھۇزۇرى ئالدىغا كۆتۈرۈلدى، جاھان ھەم ئۇنىڭ بارلىق ياشاۋاتقانلارمۇ شۇنداق بولىدۇ. 6 كىم ئۇنىڭ غەزەپى ئالدىدا تىك تۇرالىسۇن؟ كىم ئۇنىڭ ئاچچىقىنىڭ دەھشىتىدە قەددىنى كېرىپ تۇرالىسۇن؟ ئۇنىڭ دەرىغەزەپى ئۈستىگە توكۇلدۇ، ئۇنىڭ ئالدىدا تاشلار يېرىلىدۇ. 7 پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، كۆپلەپ تىك كۈندە باشپاناھدۇر؛ ئۆزىگە ئايانغانلارنى تۇتۇپتۇ. 8 بىراق ئېشىپ تاشقان كىلۈك بىلەن شۇ يەرنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرىدۇ، قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ دۈشەنلىرىنى قوغلايدۇ. 9 سىلەر پەرۋەردىگار بىلەن قارىشىشىپ نېمە ئويلاۋاتسىلەر؟ ئۇ ئىشلىرىڭلارنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرىدۇ، يامانلىق سىلەردىن ئىككىنچى قېتىم چىقىمايدۇ. 10 ئۇلار قامماقتەك بىر-بىرىگە چىرمىشىۋالغان بولسىمۇ، ئۆز ھاراقىدىن سۈزمە بولۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار قۇرۇق پاختا دەپ پۈتۈنلەي پەپ كېتىدۇ. 11 سەندىن پەرۋەردىگارغا رەزىللىك ئويلىغۇچى چىققاندى، ئۇ ئىبلىسنىڭ بىر نەسەپچىسىدۇر. 12 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۇلارنىڭ تەييارلىقلىرى تولۇق، سانى زور كۆپ بولسىمۇ، ئۇلار ئوخشاشلا ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، شۇنداقلا كەلمەسكە كېتىدۇ، مەن ساڭا ئازار قىلغىنىم بىلەن، [ئى خەلقىم]، قايتىدىن ساڭا ئازار قىلمايمەن. 13 ھازىر مەن ئۇنىڭ بۇيۇتۇقۇنى بويۇڭدىن سۇندۇرۇپ ئېلىۋاتىمەن، ۋە ئاسارەتلىرىڭنى بۇسۇپ تاشلايمەن. 14 پەرۋەردىگار سەن توغرىلۇق پەرمان چۈشۈرگەنكى، سېنىڭ نامىڭ قايتىدىن تېرىلەيدۇ، بۇنىڭ ئۈستىدىن مەن ئويما ھەيكەل، قۇيما ھەيكەلنى يوقىتىمەن، مەن قەبرىگىنى تەييارلاۋاتىمەن، چۈنكى سەن پەسەندىدۇرسەن. 15 مانا تاغلار ئۈستىدە، خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كەلگۈچىنىڭ ئايالىرىغا، ئارام-خاتىرجەملىكى جاكارلىغۇچىنىڭ ئايالىرىغا قارا! ھېيتلىرىڭنى تەرىپكە، ئۇ يەھۇدا، ئىچكەن قەسەملىرىڭنى ئادا قىل، چۈنكى ئۇ رەزىل بولغۇچى زېنىتىڭدىن ئىككىنچى قېتىم يەيدۇ، ئۇ پۈتۈنلەي ئۈزۈپ تاشلانغان بولىدۇ.

بىتچىت قىلىنغان بىرى كۆز ئالدىڭىزغا كەلدى، ئەمدى ئىستېھكام ئۈستىدە كۆزەت قىل، بولغا قارا، بېلىڭنى باغلا، كۈچلىرىڭنى يىغىپ تېخىمۇ كۈچەيت! 2 (چۈنكى پەرۋەردىگار ياۋلىقنىڭ شان-شەرىپىنى ئەسلىگە كەلتۈردى، ئۇنى ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىگە لايىق دەرىجىدە ئەسلىگە كەلتۈردى؛ چۈنكى قۇرۇقغۇچىلار ئۇلارنى قۇرۇق قاپ قويغاندى، ئۇلارنىڭ ئۈزۈم تال شاخلىرىنى ۋەيران قىلغاندى). 3 (بىتچىت قىلغۇچىنىڭ) پالۋانلىرىنىڭ قاتلانمىرى قىزىل بويالدى، ئۇنىڭ باتۇرلىرى پەرەگە كىيگۈزۈلدى؛ تەييارلىق كۈندە، جەڭ ھارۋىلىرى يولاتنىڭ جۇلاسىدا يالتىراپ كېتىدۇ، نەزىرلەر ئوينىتىلىدۇ؛ 4

جەڭ ھارۋىلىرى كوچىلاردا گۈلدۈرلىشىپ چېشىۋاتىدۇ، كەڭ يوللاردا بىر-بىرىگە سوقۇلدى، ئۇلارنىڭ قىياپىتى مەشەللەردەك بولىدۇ، ئۇلار چاقماقلاردەك يۈگۈرۈشىدۇ. 5 [سەردار] ئەمىرلىرىگە ئەمىر چۈشۈرىدۇ، ئۇلار يۈرۈش قىلغىنىدا ئالدىرىغىدىن بىر-بىرىگە يۈتلىشىپ ماڭىدۇ؛ نەنەۋەنىڭ سېپىلىغا قاراپ ئالدىرىدۇ، [باشلىرىغا] بولسا «مۇھاسىرە قالىنى» تەييارلىنىدۇ. 6 «دەريالارنىڭ دەۋرۋازلىرى» ئىچىلىدۇ، [پادىشاھنىڭ] ئوردىسى ئېرىپ كېتىدۇ. 7 خۇزۇرانىڭ بولسا ئۇ باتۇرى ئىچىلىدۇ - [دۈشمەن] تەرىپىدىن يالاپ ئېپكېتىلىدۇ، دېدەكلىرى خۇددى پاختەكلەرنىڭ ساداسىدەك ئاھ-تۆھ تارتىپ، مەيدىلىرىنى ئۇرۇپ كېتىدۇ. 8 نەنەۋە ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى كۈل سۈيىدەك [تىنىچ] بولۇپ كەلدى، بىراق ئۇلار ھازىر قېچىپ كېتىدۇ... ئەي توختا! ئەي توختا! - بىراق ھېچكىم كەينىگە قارىمايدۇ. 9 كۈمۈشلەرنى بۇلىۋېلىڭلار، ئاتۇنلارنى بۇلىۋېلىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ شەۋكەتلىك خەزىنىسىدىكى قىممەت قاچا-قۇچىلارنىڭ سانى يوقتۇر. 10 ئۇ قۇرۇقلانغان، ۋەيران قىلغان، بەربات بولغان! يۈزىكى ئېرىپ كېتىدۇ، تىزلىرى بىر-بىرىگە جالاقلاپ تەگمەكتە، بەللىرى تولغاق تۇتقاندىكە تولىنىدۇ، بارلىق يۈزلەر تارتىپ كېتىدۇ. 11 قېنى، شىرلارنىڭ ئۆۈمى؟ ياش شىرلار ئوزۇقلىنىدىغان جاي، شىر، چىشى شىر، شىر ئاسىلىنى ھېچكىمدىن قورقماي يۈرگەن جاي قېنى؟ 12 شىر ئۆز ئارسلانلىرىنى قاندىرۇشقا ئۇلارنى تىتما-تىتما قىلغاندى، چىشى شىرلىرى ئۈچۈن ئۇلارنى بوغقاندى، ئۆگۈنلەرنى ئۇ بىلەن، ئۇلارنى ئولجا بىلەن توشقۇزغاندى. 13 مانا، مەن ساڭا قارىشىمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، مەن سېنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىڭنى ئىس-ئۆتەككە ئايلايدۇرۇپ كۆيدۈرۈپتۇمەن، قىلچ ياش شىرلىرىڭنى پەۋاتىدۇ، ئۇۋاخنى يەر يۈزىدىن ئېلىپ تاشلايمەن، ئەلچىلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرى قايتا ھېچ ئاڭلانمايدۇ.

قانلىق شەھەرگە ۋاي! ئۇ يالغانچىلىق، زۇلۇم-زورۋانلىق بىلەن تولغان، ئۇ ئولجا ئېلىشنى ھېچ قول تۇرگەن ئەمەس! 2 ئاھ، قاچىنىڭ قارسىداشلىرى! چاقىرىنىڭ داڭكەشۋاتقان، ئاتلارنىڭ چاچىۋاتقان، پىڭداپ كېتىۋاتقان جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سادالىرى! 3 قارا، ئاتلىق لەشكەرلەرنىڭ قانقىشىرى، قىلچلارنىڭ ۋالىداشلىرى، نەزىرلەرنىڭ پالدىداشلىرى، ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كۈيۈكى، ئۆلۈكلەر دۆۋە-دۆۋە! جەسەتلەرنىڭ سانى يوقتۇر، ئۇلار جەسەتلەرگە پۈتلىشىدۇ. 4 سېھىرلەرنىڭ پىرى ئۇ، - ئەللەرنى باھىشۋاتلىقى، جەسەتلەرنى سېھىرلىرى بىلەن سېپىتىدۇ، سەن شېرىنسىۋەن باھىشنىڭ نۇرغۇن باھىشلىكلىرى تۇپەيلىدىن، 5 مانا، مەن ساڭا قارىشىشىپ چىققانمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، كۈلگىڭنىڭ ئېتىكىنى قىرپ يۈزۈڭگە يېپىپ، سېنى ئاشكارىلايمەن، ئەللەرگە ئىيات بەرلىرىڭنى، پادىشاھلىقلارغا نومۇسۇڭنى كۆرسىتىمەن. 6 ئۆستۈڭگە نىجاسەتنى تاشلايمەن، سېنى شەرەمەندىچىلىكتە قالدۇرىمەن، سېنى رەسۋا قىلىمەن. 7 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، سېنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى سەندىن قېچىپ، - «نەنەۋە ۋەيران قىلىندى! ئۇنىڭ ئۈچۈن كىم ھازا تۇتىدۇ؟» - دەيدۇ، مەن ساڭا تەسەلى بەرگۈچىلەرنى نەدىن تېپىپ بېرىمەن؟ 8 سەن دەريالارنىڭ ئۇچۇرسىدا تۇرغان، ئەتراپىدا سۇلار بولغان، ئىستېھكامى دېڭىز بولغان، سېپىلى دېڭىز بولغان ئو-ئامون شەھىرىدەن ئەۋزەلمۇسەن؟ 9 ئېشىۋېيىمە، مىسىرمۇ ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ئىدى، ئۇلارنىڭ كۈچى چەكسىز ئىدى؛ پۇت ھەم لۈيەكلەر ئۇنىڭغا ياردەمچى ئىدى، 10 ئۇمۇ ئېلىپ كېتىلىپ، ئەسلىرىگە چۈشكەن، بارلىق كوچا پېشىدا بۇۋاقلىرى چۈرۈپ تاشلىۋېتىلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ مۆتۈرلىرى ئۈچۈن چەك تاشلىدى، ئۇنىڭ بارلىق ئەربابلىرى زەنجىردە باغلانغاندى. 11 سەمۇ مەست بولسىمەن، سەن مۇكۇنۇۋانلىسىمەن،

سەن دۈشمەندىن ھەمىيە ئەزدەپ يۈرسەن، 12 سېنىڭ بارلىق ئەستەھكاملىرىڭ خۇددى تۇنجى مېۋىگە كىرگەن ئەنجۈر دەرىخىنىڭ ئەنجۈرلىرىگە ئوخشايدۇ؛ بەرلا سىلىكسە، ئۇلار يېڭىچىنىڭ ئاغزىغا چۈشىدۇ. 13 مانا، خەلقىڭ شەھىرىڭدە قىز-ئاياللاردەك بولۇپ قالدى؛ زېمىنىڭنىڭ قوۋۇقلىرى دۈشمەنلىرىڭگە كەڭ ئېچىلدى؛ ئوت تومۇر تاقاقلارنىڭنى يەپ كېتىدۇ. 14 ئەمدى مۇھاسىرىگە تەييارلىق قىلىپ سۇ تارتىپ قوي! قورغانلىرىڭنى مۇستەھكەملە! سېغىز توپىدىن لاي ئېتىپ، ھاك لايى چەيلەپ قوي! خۇمدانى راسلاپ قوي! 15 ئوت سېنى شۇ يەردە يەپ كېتىدۇ؛ قىلىچ سېنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ؛ ئۆسپى چىكەتكە لىچىنىكىسىدەك يەۋاتىدۇ؛ ئەمدى ئۈزۈڭنى چىكەتكە لىچىنىكىسىدەك كۆپ قىل، چىكەتكە كۆپ قىل! 16 سەن سودىگەرلىرىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردىن كۆپ قىلدىڭ، مانا، چىكەتكە لىچىنىكىسى قانات چىقىرىپ، ئۈچۈپ كېتىدۇ! 17 سېنىڭ ئەربابلىرىڭ چىكەتكە كۆپ قىلدىڭ، سەردارلىرىڭ مىجىز-مىجىز چاچقىقىزىلاردەك بولىدۇ؛ مانا ئۇلار سوغۇق كۈندە چىتلار ئىچىگە كىرىۋېلىپ ماكان قىلىدۇ؛ قۇياش چىققاندا، ئۇلار قېچىپ كېتىدۇ؛ بارغان يېرى تاپقىلى بولمايدۇ. 18 چوپانلىرىڭ مۇگدەپ قالدى، ئۇ ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى؛ سېنىڭ ئاقسۆڭەكلىرىڭ جىم باتىدۇ؛ خەلقىڭ تاغلار ئۈستىگە تارقىلىپ كەتتى، ھېچكىم ئۇلارنى يىغمايدۇ؛ 19 سېنىڭ ياراڭ داۋاسىز، سېنىڭ زەھمىڭ ئېغىردۇر؛ خەۋىرىڭنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۈستۈڭدىن چاۋاك چالىدۇ؛ چۈنكى توختاۋسىز زەزىللىكىڭ كىمىنىڭ بېشىغا كەلمىگەندۇ؟

ھابا ككوك

1

ھابا ككوك بەيغە مەبەر كۆرگەن، ئۇنىڭغا يۈكەلەنگەن ۋەھىي: - 2 ئاھ پەرۋەردىگار، قاچانغىچە مەن ساڭا نەقلىمەن، سەن ئاڭلىمايسەن؟ مەن ساڭا: «زۇلۇم-زوراۋانلىق!» دەپ نالە-پەرياد كۆتۈرمەن، بىراق سەن قۇتقۇزماسەن. 3 سەن تېشىغا ماڭا قەبىھلىكى كۆرگۈزۈسەن، تېشىغا جاپا-زۇلۇمغا قاراپ تۇرسەن؟ چۈنكى بۇلاڭچىلىق، زۇلۇم-زوراۋانلىق كۆز ئالدىمىدۇر، جەڭگى-جەدەللەر بار، دەۋالار كۆپەيمەكتە. 4 شۇڭا قانۇن پالەج بولۇپ قالدى، ئادالەت مەيدانغا چىقىپ چىقىمايدۇ، چۈنكى رەزىللەر ھەققانىي ئادەمنى قىستىماقتا؛ شۇڭا ھۆكۈملەر بۇرمىلىنىپ چىقىرىلدى. 5 ئەللەر ئارىسىدا بولىدىغان بىر نىشى كۆرۈپ بېتىڭلار، ئوبدان قاراڭلار، ھەيرانەسە قىلىڭلار! چۈنكى سىلەرنىڭ دەۋرىڭلاردا بىر ئىش قىلمەنكى، بىرى سىلەرگە بايان قىلغان تەغدىرىمۇ سىلەر ئىشەنمەيتىڭلار. 6 چۈنكى مانا، مەن ھېلىقى مەجىزى ئوسال ھەم ئالدىراقسان ئەل كالدېلىرى ئورنىدىن تۇرغۇزىمەن؟ ئەسلى ئۆزىگە تەۋە ئەمەس ماكانلارنى ئىگەلەش ئۈچۈن، ئۇلار يەر يۈزىنىڭ كىرىمى جايلىرىنى بېسىپ ماڭىدۇ، 7 ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ دېڭىنى ھېساب قىلىدۇ ھەم تۇزىنى خالىغانچە يۇقىرى تۇتىدۇ، 8 ئۇلارنىڭ ئاتلىرى يىلپىزلىرىدىن ئىتتىك، كەچتە ئوۋغا چىقىدىغان بۇيرىلدىن ئەشەددىدۇر، ئاتلىق لەشكەرلەر ئاتلىرىنى مەغرۇرانە چاپچىتىدۇ، ئاتلىق لەشكەرلەر يىراقتىن كېلىدۇ، ئۇلار ئوۋغا شۇڭغۇغان بۇرۇكتەك ئۇچۇپ يۈرىدۇ. 9 ئۇلارنىڭ ھەممىسى زۇلۇم-زوراۋانلىققا كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ تۈپ-تۈپ ئادەملىرى يۈزلىرىنى ئالدىغا بېكىتىپ، ئالغا باسدۇ، ئەسىرلەرنى قۇمەدەك كۆپ يىغىدۇ. 10 بەرھەق، ئۇ پادىشاھلارنى مازاق قىلىدۇ، ئەمىرلەرنىمۇ نەزىرىگە ئالمايدۇ، ئۇ ھەممە ئىستېھكاملارنى مەخسەن قىلىدۇ، چۈنكى ئۇ توپا-تۇپراقلارنى دۈۋە-دۈۋە قىلىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلىدۇ. 11 شۇنداق قىلىپ ئۇ شامالدىك غۇبۇلاپ تۇتىدۇ، ھەددىدىن ئېشىپ كۆتۈرۈلۈپ، ئۇنىڭ بۇ كۈچ-قۇدرىتى ئۆزىگە ئىلاھ بولۇپ سانىلىدۇ. 12 سەن ئەزەلدىن بار بولغىچە ئەمەسمۇ، ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايم، مېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچم؟ بىز ئولمەيمىز، ئۇ پەرۋەردىگار، سەن ئۇنى جازايىكى بەجا كەلتۈرۈش ئۈچۈن بېكىتكەنسەن، سەن، ئۇ قورام تاش بولغۇچى، ئۇنى [بىزگە] ئىبرەت قىلىپ تۇزىتىشكە بەلگىلەنگەنسەن. 13 سېنىڭ كۆزۈڭ شۇنچە غۇبارسىز ئىدىكى، رەزىللەككە قاراپ تۇرمايتتىڭ، ئەمدى تېشىغا سەن مۇناپىقلىق قىلغانلارغا قاراپ تۇرسەن، رەزىللەر ئۆزىدىن ئادىل بولغان كىشىنى يۇتۇۋالغىنىدا، تېشىغا سۈكۈت قىلسەن؟ 14 سەن ئادەملەرنى خۇددى دېڭىزدىكى بېلىقلاردەك، خۇددى ئۆزلىرى ئۈستىدە ھېچ يەتكەنچىسى يوق ئۆملىگۈچى ھايۋانلارغا ئوخشاش قىلسەن، 15 شۇ [كالدېنى كىشى] ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى چاڭگىلىغا ئىلىنىۋېرىدۇ، ئۇلارنى ئۆز تۈرى بىلەن تۇتۇۋالىدۇ، ئۇلارنى يىغما تۇرىغا يىغىدۇ، شۇنىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلىنىدۇ، 16 ۋە تۇرىغا قۇربانلىق سۇنىدۇ، يىغما تۇرىغا ئىسرىق سالىدۇ، چۈنكى شۇلار ئارقىلىق ئۇنىڭ نېپىسى مول، نېمەتلىرى لەززەتلىك بولدى. 17 ئەمدى ئۇ شۇ تەرىقىدە تۇرىنى توختاۋسىز بوشتۇرەرسە، شۇ تەرىقىدە ئەللىرىنى ھېچ رەھم قىلماي قېرىۋەرسە بولامدۇ؟

2

«ئەمدى مەن ئۆز كۆزۈمگە تۇرۇپمەن، ئۆزۈمنى مۇنار ئۈستىدە دەس تەكلىمەن، ئۇنىڭ ماڭا نېمە دەيدىغانلىقىنى، شۇنىڭدەك تۇزۇم بۇ داد-پەريادىم توغرىلۇق قانداق تېڭىشلىك جاۋاب تېپىشىم كېرەكلىكىنى بىلىشنى كۆتۈپ تۇرمەن»، 2 ھەم پەرۋەردىگار جاۋابىدا ماڭا مۇنداق دەيدى: -

«ئوقۇغانلار يۈكۈرسۈن ئۈچۈن، بۇ كۆرۈنگەن ئالامەتنى بېزىۋال، ئۇنى تاختايلار ئۈستىگە ئېنىق ئويۇپ چىقى، 3 چۈنكى بۇ كۆرۈنگەن ئالامەت كەلگۈسىدىكى بېكىتىلگەن بىر ۋاقىت ئۈچۈن، ئۇ ئادەملەرگە ئاخىرى تەييارلىنىۋېرىدۇ، ئۇ باغان گەپ قىلمايدۇ، ئۆزۈنچە كەلمەي قالسىمۇ، ئۇنى كۆتكەن، چۈنكى ئۇ جەزمەن يېتىپ كېلىدۇ، ھېچ كېچىكەيدۇ. 4 قارا، كەيكۇرۇلىشىپ كەتكۈچىنى ئۇنىڭ قەلبى ئۆز ئىچىدە تۇز ئەمەس، بىراق ھەققانىي ئادەم ئۆز ئېتىقاد-سادىقلىقى بىلەن ھايات ياشايدۇ. 5 بەرھەق، شاراب ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، - ئۇ تەكەبۇر ئادەم، ئۆيدە تىنىم تاپمايدۇ، ھەۋسىنى تەتسىرلەيدۇ، ئوۋغا قىلىدۇ، ئۇ ئۆلۈمدەك ھېچقانچا قانمايدۇ، ئۆزىگە بارلىق ئەللەرنى يىغىدۇ، ھەممە خەلقى ئۆزىگە قارىتاۋالىدۇ. (Sheol h7585) 6 بۇلارنىڭ ھەممىسى كېيىن ئۇ توغرىلۇق تەمسىلى سۆزلەپ، كىنايىلىك بىر تېپىشماقنى تىلغا ئالىدۇ: - «ئۆزىنىڭ ئەمەسىنى مېنىڭ دەپ قوشۇۋالغۇچىغا ۋاي!» (بۇنداق ئىشلار) قاچانغىچە بولىدۇ؟! گۆرۈڭگە قويغان نەرسىلەر بىلەن تۇزنى چىڭگەنجىغا ۋاي!» 7 سەندىن جازانە-ھەزىز ئالغۇچىلار بىراقلا قوزغىلامدۇ؟ سېنى تىرەتكۈچىلەر بىراقلا ئويغاتامدۇ؟ ئاندىن سەن ئۇلارغا ئولجا بولماسەن؟ 8 سەن نۇرغۇن ئەللەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغانلىقىنى تۈپەيلىدىن، ھەم كىشىلەرنىڭ قانلىرى، زېمىن، شەھەر ھەم ئۆزۈڭغا تۇرۇۋاتقان ھەممەيلىگە قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقنى تۈپەيلىدىن، ساقلىنىپ قالغان ئەللەر سېنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ، 9 ھالا كەت چاڭگىلىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن، ئۇۋامنى يۇقىرىغا سالاي دەپ، نەپىسى بوغىناپ ئۆز جەمەتىگە ھارام مەنەپەئەت يىغقۇچىغا ۋاي! 10 نۇرغۇن خەلقلەرنى ۋەيران قىلىپ، ئۆز جەمەتىگە ئاھانەت كەلتۈرۈڭ، ئۆز جېنىڭغا قارشى گۇناھ سادىر قىلىڭ. 11 چۈنكى ئامدىن تاش ئىدا قىلىدۇ، ياغاچلاردىن لىم جاۋاب بېرىدۇ: - 12 بۇزىنى قان بىلەن، شەھەرنى قەبىھلىك بىلەن قۇرغۇچىغا ۋاي! 13 مانا، خەلقلەرنىڭ جان تىكىپ تاپقان مېھنىتىنىڭ پەقەت توپقا يېقىلغۇ قىلىنغانلىقى، ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۆزلىرىنى بېھۇدە ھالسىراتقانلىقى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگاردىن ئەمەسمۇ؟ 14 چۈنكى خۇددى سۇلار دېڭىزنى قاپلىغاندەك، پۈتۈن يەر يۈزى پەرۋەردىگارىنى بېسىپ-تۇتۇش بىلەن قاپلىنىدۇ. 15 ئۆز بېقىنىڭغا ھاراقىنى ئىچكۈزگۈچىگە -- ئۇنىڭ ئۇيات يېرىگە قارشىڭ ئۈچۈن، ئۆلۈمۈڭدىن قۇتۇپ، ئۇنى مەست قىلغۇچى ساڭا ۋاي! 16 شان-شەرەپنىڭ ئورنىدا شەرمەندىچىلىككە تولسەن، ئۆزۈڭگۈچى، خەتلىنىشكە ئايان بولسۇن! پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولىدىكى قەدەس سەن تەرەپكە بۇرۇلىدۇ، شان-شەرىپىڭنىڭ ئۈستىنى رەسۋاپىيە سىلىك باسدۇ. 17 لۇغانغا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىق، شۇنداقلا ھايۋانلارنى قورقتىپ ئۇلارغا بەتكۈزگەن ۋەيرانلىقىمۇ، كىشىلەرنىڭ قانلىرى، زېمىن، شەھەر ھەم ئۆزۈڭغا تۇرۇۋاتقان ھەممەيلىگە قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىق تۈپەيلىدىن، بۇلار سېنىڭ مېھنىتىڭنى چىقىرىدۇ. 18 ئويما مەۋدەنىڭ نېمە پادىسى، ئۇنى ئۇنىڭ ياسىغۇچىسى ئويۇپ چىققان ئۇرسا؟ قۇيما مەۋدەنىڭ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ساختا تەم بەرگۈچىنىڭ نېمە پادىسى -- چۈنكى ئۇنى ياسىغۇچى ئۇزىسىغىنا تاپىنىدۇ، دېمەك، زۇۋاننى «يوق بولغان نەرسىلەرنى» ياسايدۇ؟ 19 ياغاچقا «ئويغان!» دېگەن ئادەمگە، زۇۋاننى تاشقا «ئۆرە!» دېگەنگە ۋاي! ئۇ ۋەز ئېيتىمامدۇ؟ مانا، ئۇ ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن ھەللەندى، ئۇنىڭ ئىچىدە ھېچ نەپەس يوقتۇر. 20 بىراق پەرۋەردىگار ئۆز مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىمۇ! پۈتكۈل يەر يۈزى ئۇنىڭ ئالدىدا سۈكۈت قىلسۇن!

3

ھابا ككوك بەيغە مەبەر ئۇۋامى، «شىڭگائون» ئاھاڭدا: - 2 «پەرۋەردىگار، مەن خۇبىرىڭنى ئاڭلىدىم، ئەمىنىپ قورقۇم. ئۇ پەرۋەردىگار، يىللار ئارىسىدا ئىشىڭنى قايتىدىن جانلاندىرغابىسەن، يىللار ئارىسىدا ئىشىڭنى

تونۇتقاسەن، دەرغەزەپە بولغىنىڭدا رەھىمدىلىقنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەنسەن! 3
تەكۋى تېماندىن، پاك-مۇقەددەس بولغۇچى پاران تېغىدىن كەلدى، سېلاھا! ئۇنىڭ
شان-شەرىپى ئاسمانلارنى قاپلىدى، يەر يۈزى ئۇنىڭ مەدھىيىلىرى بىلەن تولدى؛
4 ئۇنىڭ پارقراقلىقى تاڭ نۇردەك بولدى، قولىدىن چاقماق چاققاندا كەشكىكى نۇر
چىقتى؛ شۇ يەردە ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتى يوشۇرۇنۇپ تۇردى. 5 ئۇنىڭ ئالدىدىن
ۋابا، پۇتلىرىدىن چوغدەك يالقۇن چىققاندا ئىدى، 6 ئۇ تۇرۇپ يەر يۈزىنى
مۇنچەردىلىدى؛ ئۇ قارۇيدى، ئەللەرنى دەككە-دۈككەگە سالدى؛ «مەڭگۈ تاغلار»
پارە-پارە قىلىندى، «ئەبەدىي دۈڭ-ئېگىزلىكلەر» ئېگىلدۈرۈلدى، ئۇنىڭ يوللىرى
بولسا ئەبەدىدۇر. 7 مەن كۇشان قەبلىسىنىڭ چىدارلىرىنىڭ پارا كەندىچىلىكتە
بولغانلىقىنى، مىدىيان زېمىنىدىكى پەردىلەرنى تىترەك باسقانلىقىنى كۆردۈم.
8 پەرۋەردىگار دەريالارغا ئاچچىقلاندىمىكەن؟ سېنىڭ غەزىپىڭ دەريالارغا
قارىتىلدىمىكەن؟ قەھرىڭ دېڭىزغا قارىتىلدىمىكەن؟ ئاتلېرىڭغا، نىجات-قۇتقۇزۇشنى
ئېپكېلىدىغان جەڭ ھارۋىلىرىڭغا مىنىپ كەلگەنغۇسەن! 9 سېنىڭ ئوقياپىڭ ئايان
قىلىندى، سۈزۈڭ بويىچە، [ئىسرائىل] قەبىلىلىرىگە ئىچكەن قەسەملىرىڭ ئۈچۈن
ئايان قىلىندى! سېلاھا! سەن يەر يۈزى دەريا-كەلكۈنلەر بىلەن ئايرىۋەتتىڭ.
10 تاغلار سېنى كۆرۈپ، ئازابلىنىپ تولغىنىپ كەتتى، دولقۇنلاپ تاققان
سۇلار كەلكۈندەك تۆتۈپ كەتتى؛ چوڭقۇر دېڭىز ئاۋازىنى قويۇۋېتىپ،
قوللىرىنى يۇقىرىغا تۈرلەتتى. 11 ئېتىلغان ئۇقلىرىڭنىڭ پارقراق نۇرىنى كۆرۈپ،
پالدىغان نەيزەڭنىڭ يورۇقلۇقىنى كۆرۈپ، قۇياش ھەم ئاي ئۆز ئورالغۇسىدا
جىم تۇردى. 12 سەن ئاچچىقىڭدا يەر يۈزىدىن تۆتۈپ يۈرۈش قىلدىڭ،
ئەللەرنى غەزىپىڭدە زىرائەتنى سوققاندا كە سۇقۇڭ، 13 ئۆز خەلقىڭنىڭ نىجات-
قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن، سەن ئۆز مەسھىڭ بىلەن بىللە نىجات-قۇتقۇزۇش ئۈچۈن
چىقتىڭ؛ ئۆلىنى بويىنغىچە ئېچىپ تاشلاپ، رەزىلىنىڭ جەمەتنىڭ بېشىنى
تۇرۇپ-يانغىچىپ، ئۇنىڭدىن ئايرىۋەتتىڭ، سېلاھا! 14 سەن ئۇنىڭ نەيزىلىرى
بىلەن سەردارلىرىنىڭ بېشىغا سانجىدىڭ، ئۇلار دەھشەتلىك قارا قۇيۇندەك مېنى
تارقىتىۋېتىشكە چىقتى، ئۇلارنىڭ خۇشاللىقى ئاجىز مۇمىنلەرنى يوشۇرۇن جايدا
يالماپ يۇتۇشتىن ئىبارەتتۇر! 15 سەن ئاتلېرىڭ بىلەن دېڭىزدىن، يەنى دۆۋە-
دۆۋە قىلىنغان ئۇلۇغ سۇلاردىن تۆتۈپ ماڭدىڭ! 16 مەن بۇلارنى ئاڭلىدىم،
ئىچى-باغرىمنى تىترەك باسقى؛ ئاۋازى ئاڭلاپ كالىۋىكىرىم در-در قىلدى،
ئۇستىخانلىرىم چىرىپ كەتكەندەك بولدى، پۇتلىرىمنى تىترەك باسقى؛ چۈنكى مەن
كۆلپەتلىك كۈندە، يەنى ئۆز خەلقىمگە تاجاۋۇز قىلغۇچى بېسىپ كىرگەن
كۈندىمۇ، سەۋر-خاتىرجەملىكتە تۇرۇشۇم كېرەك. 17 چۈنكى ئەنجۈر دەرىخى
چىچەكلىمىسىمۇ، ئۈزۈم تاللىرىدا مېۋە بولمىسىمۇ، زەپىزىن دەرىخىگە قىلغان ئەجىر
يوققا چىققان بولسىمۇ، ئېتىزلار ھېچ ھوسۇل بەرمىگەن بولسىمۇ، قوتاندىن قوي
پادىسى ئۈزۈلگەن بولسىمۇ، ئېغىلدا كالا پادىسى يوق بولسىمۇ، 18 مەن ھامان
پەرۋەردىگاردىن شادلىنىمەن، ماڭا نىجاتىنى بەرگۈچى خۇدايىدىن شادلىققا
چۈمۈلمەن، 19 پەرۋەردىگار، رەب، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىمدۇر، ئۇ مېنىڭ
پۇتلىرىمنى كېيىكسىڭىڭدەك قىلىدۇ، مېنى يۇقىرى جايلاردا ماڭغۇزىدۇ! (بۇ
كۆي نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا ئاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن).

زەفانىيا

1

نامونىڭ ئوغلى يوسىيا بەھۇداغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، ھەزەزىكىيانىڭ چەۋرىسى، ئامارنىڭ ئەۋرىسى، گادىيانىڭ ئەۋرىسى، كۆشىنىڭ ئوغلى زەفانىياغا يەتكەن پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى: - 2 مەن يەر يۈزىدىن ھەممىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن. - دەيدۇ پەرۋەردىگارى: 3 - ئىنسان ھەم ھايۋاننى قۇرۇتۇۋېتىمەن، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ھەم دېڭىزدىكى بېلىقلارنى، بارلىق پۇتلىكاشاڭلارنى رەزىل ئادەملەر بىلەن تەڭ قۇرۇتۇۋېتىمەن، ئىنسانىيەتنى يەر يۈزىدىن ئۇزۇپ تاشلايمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگارى. 4 - شۇنىڭ بىلەن مەن بەھۇدا ئۈستىگە، بارلىق يېرۇسالىملىقلار ئۈستىگە قولۇمنى سوزمەن، مۇشۇ يەردە «باتال» نىڭ قالدۇقىنى، «قىمار» لارنىڭ نامىنى كاستىلار بىلەن بىللە ئۇزۇپ تاشلايمەن، 5 شۇنداقلا تۈگىدە تۇرۇپ ئاسماندىكى جىسىملارغا باش تۇرىدىغانلارنى، پەرۋەردىگارىغا باش تۇرۇپ، شۇنداقلا ئۇنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ تۇرۇپ، «مالكام» نىڭ نامى بىلەنمۇ قەسەم قىلىدىغانلارنى، 6 پەرۋەردىگارىدىن تەزگىنلەرنى، پەرۋەردىگارىنى ئۆزىمەيدىغان ياكى ئۇنىڭدىن يول سورىمىغانلارنىمۇ ئۇزۇپ تاشلايمەن. 7 رەب پەرۋەردىگارىنىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا سۈكۈت قىلغىلار، چۈنكى پەرۋەردىگارى كۈنى يېقىندۇر، چۈنكى پەرۋەردىگارى قۇربانلىقنى تەييارلىدى، ئۇ مېھمانلارنى «تاھارەت قىلدۇرۇپ» ھالال قىلدى، 8 پەرۋەردىگارىنىڭ قۇربانلىقىنىڭ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇ، مەن ئەمەلەرنى، پادىشاھلارنىڭ ئوغۇللىرىنى ۋە يات ئەللەرنىڭ كىيىملىرىنى كىيۈۋالغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن، 9 شۇ كۈنى مەن بوسۇغدىن دەسسەمەي ئاتالدىغانلارنى، يەنى زۇلوم-زوراۋانلىق ھەم ئادىمچىلىققا تايىنىپ، خوجايىنلارنىڭ ئۆيلىرىنى تولدۇرىدىغانلارنى جازالايمەن. 10 شۇ كۈنىدە، - دەيدۇ پەرۋەردىگارى، «بىلىتى دەروۋازىسى» دىن «ۋايداد»، «ئىككىنچى مەھەللىدە» دىن ھۆركەرەشلەر، دولڭ-ئېگىزلىكلەردىن غايەت زور «گۈم-گۈم» قىلىپ ۋەيران قىلىنغان ئاۋازلار ئاڭلىنىدۇ. 11 «ھۆركەرەڭلەر، ئۇ ئويمانلىق مەھەللىسى» دىكلەر، چۈنكى «سودىگەر خەلق» نىڭ ھەممىسى قىلىچلاندۇ، كۆمۈش بىلەن چىڭگەلغانلار قىرىلدى!» 12 - ۋە شۇ چاغدا شۇنداق بولىدۇكى، مەن يېرۇسالىمنى چىراغلار بىلەن تاختۇرغۇمەن، ئارزاڭلىرى ئۈستىدە تىنغان شارابچەك تۇرغان ئەندىشىسىز ئادەملەرنى، يەنى كۆڭلىدە: «پەرۋەردىگارى ھېچ ياخشىلىقنى قىلمايدۇ، يامانلىقنىمۇ قىلمايدۇ» دېگەنلەرنى جازالايمەن. 13 ئەمدى بايلىقلىرى ئولجا، ئۆيلىرى بەربات بولىدۇ، ئۇلار ئۆيلىرىنى سالغىنى بىلەن، ئۇلاردا تۇرمايدۇ؛ ئۇزۇمزارلارنى بەربات قىلغىنى بىلەن، ئۇلارنىڭ شارابىنى ئىچمەيدۇ. 14 پەرۋەردىگارىنىڭ تۇلۇغ كۈنى يېقىندۇر، بەرھەق يېقىندۇر، ئىنتايىن تېز يېتىپ كېلىدۇ، ئاڭلا، پەرۋەردىگارىنىڭ كۈنىنىڭ ساداسى! يېتىپ كەلگەندە پالۋانمۇ ئەلەملىك ۋارىقرايدۇ. 15 شۇ كۈنى قەھەر ئېلىپ كېلىدىغان بىر كۈن، كۆپلەتلىك ھەم دەرد-ئەلەملىك بىر كۈن، ۋەيرانچىلىق ھەم بەرباتلىق چۈشىدىغان بىر كۈن، زۇلەتلىك ھەم سۈزلۈك بىر كۈن، بۇلۇتلار ھەم قاپ-قاراڭغۇلۇق بىلەن قاپلانغان بىر كۈن، 16 ئەستەڭگە كالمىشقان شەھەرلەرگە، سېپىلىنىڭ ئېگىز يۆتەپلىرىگە ھۇجۇم قىلىدىغان، كاناي چېلىنىدىغان، ئاڭاھ سىڭىلى كۆتۈرۈلىدىغان بىر كۈن بولىدۇ. 17 مەن ئادەملەر ئۈستىگە كۆپلەتلەرنى چۈشۈرگەن، - ئۇلار قارىغۇلاردەك يۈرىدۇ، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارىغا قارشى گۇناھ قىلدى، ئۇلارنىڭ قانلىرى توپا-چاڭدەك، ئۇلارنىڭ ئۈچەي-قېرىنلىرى پۈتتەك تۈكۈلدى، 18 پەرۋەردىگارىنىڭ قەھرى چۈشكەن كۈنىدە ئالتۇن-كۆمۈشلىرى ئۇلارنى قۇتقۇزالمىدايۇ، بەلكى پۈتكۈل جاھان ئۇنىڭ غەزەپ

2

يىغىلگىلار، ئۇزۇڭلارنى يىغىلگىلار، ئۇ نومۇسىز «بات ئەل»، 2 بارلىق جىققۇچە، كۈن توياندەك تېز تۆتۈپ كەتكۈچە، پەرۋەردىگارىنىڭ ئاچچىق غەزىپى ئۈستىگەڭلەرگە چۈشكۈچە، پەرۋەردىگارىنىڭ غەزىپىنى ئېلىپ كېلىدىغان كۈن ئۈستىگەڭلەرگە چۈشكۈچە، 3 پەرۋەردىگارىنى ئۆزدەڭلار، ئۇ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى ئادا قىلغان زېمىندىكى كەمتەرلەر، ھەققانىيلىقنى ئۆزدەڭلار، كەمتەرلىكنى ئۆزدەڭلار، ئېھتىمال سىلەر پەرۋەردىگارىنىڭ غەزىپى بولغان كۈنىدە پاناھ تاپقان بولىسىلەر. 4 چۈنكى گازا تاشلانغان بولىدۇ، ئاشچىلار ۋەيرانە بولىدۇ، ئۇلار ئاشدۇرتىدىغان چۈش بويلا باھىدۇ بېتىدۇ، ئەركون بۇلۇپ تاشلىنىدۇ. 5 دېڭىز بويىدىكىلەر، يەنى قېرەت ئېلىدىكىلەرگە ۋاي! پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى ساڭا قارشىدۇر، ئۇ قاناتان، فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنى! ئاھالەڭ قىلغۇچە مەن سېنى ھاللا كىلىمەن. 6 دېڭىز بويى پادىچىلار ئۈچۈن چىمەنزار، قوي پادىلىرى ئۈچۈن قوتالار بولىدۇ، 7 دېڭىز بويى بەھۇدا جەمەتىنىڭ قالدىسى ئىگىدارچىلىقىدا بولىدۇ، ئاشۇ يەردە ئۇلار ئۇزۇقلىنىدۇ، ئاشچىلارنىڭ ئۆيلىرىدە ئۇلار كەچ كىرگەندە ياتىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارى خۇداسى ئۇلارنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلاردىن خەۋەر ئېلىپ، ئۇلارنى ئاسارەتتىن ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ. 8 مەن مۇتاپنىڭ دەشىمىنى، ئامونىيانىڭ ھاقارەتلىرىنى ئاڭلىدىم، ئۇلار شۇنداق قىلىپ مېنىڭ خەلقىمنى مازاق قىلىپ، ئۇلارنىڭ چېگرالىرىنى بايمال قىلىپ ماختىتىپ كەتتى. 9 شۇڭا مەن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارى، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، مۇئاب جەزمەن خۇددى سودومەدەك، ئامونىيلار خۇددى گوموررادەك بولىدۇ. - يەنى چاقاقالار ۋە شورلۇقلار قاپلانغان جاي، دائىم بىر-چۆل-جەزىرە بولىدۇ، ھەم خەلقىمنىڭ قالدىسى ئۇلاردىن ئولجا ئالىدۇ، قوشۇمنىڭ قالغانلىرى بۇلارغا ئىگە بولىدۇ. 10 ئۇلارنىڭ تەكەببۇرلۇقىدىن بۇ ئىش بېشىغا كېلىدۇ، چۈنكى ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىنىڭ خەلقىنى مازاق قىلىپ ماختىتىپ كەتتى. 11 پەرۋەردىگارى ئۇلارغا دەھشەتلىك بولىدۇ، چۈنكى ئۇ يەر يۈزىدىكى بۇلارنىڭ ھەممىسىنى قۇرۇتۇۋېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئەللەر، بارلىق چەت ئارالدىكىلەر ھەربىرى ئۆز جايىدا ئۆزىنىڭغا ئىبادەت قىلىدۇ. 12 ئۇ ئىشئۇيىلەر، سىلەرمۇ مېنىڭ قىلچىم بىلەن ئۆلتۈرۈلدىسىلەر. 13 ئۇ ئولجى سوزۇپ شىمالغا تەككۈزۈپ، ئاسۇرىيەنى ھاللا قىلىدۇ، نىنەۋە شەھىرىنى ۋەيرانە، چۆل-باياۋاندەك قەھەتچىلىك جاي قىلىدۇ. 14 ئۇنىڭ ئىتتىرىسىدا چارۋا پادىلىرى، شۇنداقلا ھايۋانلارنىڭ ھەرخىللىرى ياتىدۇ، چۆل ھۇقۇشى، چىرىقەرغۇچى ھۇقۇشلار ئۇنىڭ تۇرۇك باشلىرىدا قۇندۇ، دېرىزىلەردىن سىراشلار ئاڭلىنىدۇ، بوسۇغىلىرىدا ۋەيرانلىق تۇرىدۇ، چۈنكى ئۇ بۇنىڭ كېدىر ياغاچ نەقىشلىرىنى ئوچۇقچىلىقتا قالدۇرىدۇ، 15 مانا ئۇ ئەندىشىسىز ياشاپ كەلگۈچى شاد-خۇرام شەھەر، كۆڭلىدە: «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر» دېگەن شەھەر - ئۇ شۇنىڭ بىر ۋەيرانە، ھايۋانلارنىڭ بىر قولىغا ئولجا بولۇپ قالدۇغۇ! ئۇنىڭ ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇشقىرتىدۇ، قولىنى سىلىكىدۇ.

3

ئاسىيلىق قىلغۇچى، بۇلغانغان، جەبىر-زۇلۇم يەتكۈزگۈچى شەھەرگە ۋاي! 2 ئۇ ئاۋازنى ئاڭلىدىم، تەربىيىنى قوبۇل قىلىدى؛ پەرۋەردىگارىغا تايانغىدى، خۇداسىغا يېقىنلاشتى. 3 ئۇنىڭ ئىتتىرىسىدا بولغان ئەمەللىرىنىڭ ھەممىسى ھۆركەيدىغان شىرالار، ئۇنىڭ سوراقچىلىرى بولسا كەچلىك ئۇلايدىغان، ئەتىگىنى غاجلىغۇدەك ھېچنەرسە قالدۇرمايدىغان يۈرلەردۇر، 4 ئۇنىڭ

پەيغەمبەرلىرى ۋە زىنسىز، ئاسىي كىشىلەر، ئۇنىڭ كەھنەلىرى مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى بۇلغايدىغانلار، تەۋرات-قانۇنغا بۇزغۇنچىلىق قىلدىغانلار. 5 ھەققانىي پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئۆتۈرسىدۇر، تۆھپىچە ھەققانىيلىق قىلدىغانلار، ھەر ئەتىگەندە ئادىل ھۆكۈمنى تاپان قىلىدۇ، ھۆكۈمدە كەچىلىك يوقۇر؛ بىراق نامەرد ئادەم ھېچ نومۇسنى بىلمەيدۇ. 6 - مەن ئەللەرنى ئۇزۇپ تاشلىۋەتكەنمەن، ئۇلارنىڭ ئىستېھكام پوتەيلىرى ۋەيراندۇر، كۈچلىرىنى ھېچبىر ئادەم ئۆتمەگۈدەك قىلىپ خارابە قىلغانمەن، شەھەرلىرى ئادەمزا ئىسىز، ھېچ تۇرغۇچىسى يوق قىلىنىپ قالغان. 7 مەن: «پەقەت مەندىن قورقۇڭلار، تەربىيىنى قوبۇل قىلىڭلار». - دېدىم. شۇنداق بولغاندا ئۇنىڭغا ھەممە بېكىتكەنلىرىم چۈشۈرۈلەي، ماكانى ھېچ خانىۋەيران بولماس. بىراق ئۇلار بالدۇرلا ئورنىدىن تۇرۇپ، ھەممە ئىشلىرىنى ھارام قىلىۋەتتى. 8 شۇڭا مېنى كۈتۈڭلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن گۇۋاھلىق بېرىشكە ئورۇنمىدىم قوزغالغان كۈنگىچە - چۈنكى مېنىڭ قارارىم - ئەللەرنى يىغىش، پادىشاھلىقلارنى جەم قىلىشتىن ئىبارەتتىكى، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قەھرىمنى، ھەممە دەھشەتلىك ئاچچىقىمنى بېشىغا تۈگۈش ئۇچۇندۇر. چۈنكى يەر يۈزىنىڭ ھەممىسى ئاچچىق غەزىپىمىنىڭ ئوتى بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىلدى. 9 چۈنكى شۇ تاپتا بارلىق ئەللەرنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ نامىغا ئىنا قىلىپ چاقىرىشنى ئۇچۇن، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بىر جان بىر تەن بولۇشى ئۇچۇن، مەن ئۇلارنىڭ تىلىنى ساپ بىر تىلغا ئايلاندۇرۇمەن، 10 چۈنكى ئېفىئوپىيە دەريالىرىنىڭ ئېرىسىدىن مېنىڭ دۇئا-تىلاۋەتچىلىرىم، يەنى مەن تارقاققانلارنىڭ قىزى، ماڭا سۇنۇلغان ھەدىيەنى ئېپىكىلىدۇ. 11 شۇ كۈنى سەن ماڭا ئاسىيلىق قىلغان بارلىق قىلىنشلارنىڭ تۈپەيلىدىن ئىزا تارتىپ قالمايسەن، چۈنكى شۇ تاپتا مەن تەكەببۇرلۇقتىن خۇشاللىنىپ كەتكەنلەرنى ئارا كۆن ئېلىپ تاشلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن مۇقەددەس تېغىم تۈپەيلىدىن ھالىڭنى ئىككىنچى چوڭ قىلمايسەن، 12 ۋە مەن ئارا كۆن كەمتەر ھەم مىسكىن بىر خەلق قالدۇرۇمەن، ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ نامىغا تايىنىدۇ. 13 ئىسرائىلنىڭ قالدۇسى نە قەبىھلىك قىلمايدۇ، نە يالغان سۆزلەيدۇ، نە ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن ئالداچى تىل تېپىلمايدۇ، ئۇلار بەلكى ئوزۇقلىنىپ، يانتىدۇ، ھېچكىم ئۇلارنى قورققانمايدۇ. 14 يىراپ-ياشانا، ئۇ زىغون قىزى! تەبەتە قىلىپ ۋارقىرا، ئۇ ئىسرائىل! پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلان، ئۇ يىرۇسالىمنىڭ قىزى! 15 پەرۋەردىگار سېنى جازالايدىغان ھۆكۈملەرنى ئېلىپ تاشلىدى، دۈشمىنىڭنى قايتۇرۇۋەتتى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەرۋەردىگار ئارا كۆندۈر، يامانلىقنى ئىككىنچى كۆرمەيسەن. 16 شۇ كۈنى يىرۇسالىمغا ئېيتىلدىكى، «قورقا، ئۇ زىغون! قوللىرىڭ بوشاپ، ساڭگىلاپ كەتتىمۇن! 17 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئارا كۆن، قۇتقۇزىدىغان قۇدرەت ئىگىسىدۇر! تۆ شادلىق بىلەن ئۈستۈڭدە شادلىنىدۇ؛ تۆز مېھىر-مۇھەببەتتە ئارام ئالىدۇ؛ ئۈستۈڭدە ناخشىلار ئېيتىپ يىراپ-ياشنايدۇ. 18 جەمئىيەت سورۇنلىرىدىكى نومۇسىز ئىبادەت تۈپەيلىدىن ئارا كۆنلاردىن ئازابلانغانلارنى يىغمەن، بۇلارنىڭ شەرەمىدىلىكلىرى ئۇلارغا ئېغىر كېلەتتى. 19 مانا، مەن شۇ تاپتا سېنى خارلىغانلارنىڭ ھەممىسىنى بىر تەرەپ قىلىمەن، ئاقساق بولغان قىزنى قۇتقۇزۇمەن تالغا ھەيدىۋېتىلگەن قىزنى يىغمەن؛ دەل ئۇلار خورلانغان بارلىق زېمىنلاردا ئۇلارنى [تۈزۈمگە] مەدھىيە كەلتۈرگۈچى، شۆھرەت بولغۇچى قىلىپ تىكلەيمەن. 20 مەن شۇ تاپتا، يەنى سىلەرنى يىغقان ۋاقىتتا، سىلەرنى [تۈزۈمگە] ئېپىكىلىمەن؛ چۈنكى مەن كۆز ئالدىڭلاردا سىلەرنى ئاسارەتتىن ئازادلىققا چىقارغىنىمدا، سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئارىسىدا شۆھرەتلىك، [تۈزۈمگە] مەدھىيە كەلتۈرگۈچى قىلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

ھاگاي

1

دارغۇس پادىشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق شېئىتەتلىك ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبىيەلگە ھەم يەھوزادانىڭ ئوغلى، باش كاهن يەھوشافاغا كەلدى: - 2 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - بۇ خەلق: «ۋاقتى كەلمىدى، پەرۋەردىگارنىڭ ئويى قۇرۇش ۋاقتى تېخى كەلمىدى» - دەيدۇ. 3 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 4 بۇ ئوي تېخىچىلا خارابە تۇرسا، بۇ سەلەر تاختايدىن بېزەلگەن ئۆيلەرىڭلاردا ياشايدىغان ۋاقىتمۇ؟ 5 مانا، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - قىلۋاتقىنلار ئۈستىدە كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار! 6 تېرىغىنلار كۆپ، يىغۇلدىغىنلار تاز، يەيسەلەر، بىراق تويمايسەلەر؛ ئىچىسىلەر، بىراق قانمايسەلەر؛ كىيىسىلەر، بىراق ھېچقانداق ئىللىمايسەلەر؛ ئىش ھەققى ئالغۇچى بولسا، خۇددى ئىش ھەققىنى تۈشۈك ھەمىيانغا سالغانغا ئوخشاشتۇر. 7 - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - قىلۋاتقىنلار ئۈستىدە كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار! 8 تاغقا چىقىپ، ياغاچنى ئېلىپ كېلىڭلار، ئويى قۇرۇڭلار؛ شۇنداق قىلساڭلار مەن ئۇنىڭ خۇرسەن بولمەن، شان-شەرىپكە ئېرىشمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 9 - سەلەر كۆپنى كۆيۈڭلار، مانا، ئېرىشكىنلار تاز بولدى، ئۇنى ئويىگە ئېپكەلگىنلاردا، مەن ئۇنى پۇلەپ يوقايم؛ بۇ نېمە ئۇچۇن؟ - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - - چۈنكى مېنىڭ ئويۇمنىڭ خارابە بولغىنىغا قارىماي، ئۆز ئۆيۈڭلارنى [سېلىشقا] يۈرۈشۈپ يۈرۈۋاتسىلەر، 10 شۇڭا سۆزۈڭلاردا ئاسمانلار شەبەمىنى بەرمەيدۇ، زېمىنمۇ ھوسۇلنى بەرمەيدۇ، 11 مەن زېمىنغا، تاغقا، زىرائەتلەرگە، يېڭى شارابلارغا، زەيۈن مېيىغا، تېرىقنىڭ ئۈندۈرۈلمىگە، ئىنسانلارغا، مال-ۋارانلارغا ۋە قوللاردىكى بارلىق نەجىرلەرگە قۇرغاقلىقنى چاقىردىم. 12 شۇنىڭ بىلەن شېئىتەتلىك ئوغلى زەرۇبىيەل ھەم يەھوزادانىڭ ئوغلى باش كاهن يەھوشافا ۋە خەلقىنىڭ قالدسىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئاۋازىغا، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ھاگاي پەيغەمبەرنى ئەۋەتتى بىلەن، ئۇنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالىدى، خەلق پەرۋەردىگار ئالدىدا قورقۇپ. 13 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەلچىسى ھاگاي پەرۋەردىگارنىڭ خەۋىرىنى خەلققە يەتكۈزۈپ: - «مەن سەلەر بىلەن بىللدۈرمەن» - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - دېدى. 14 ۋە پەرۋەردىگار شېئىتەتلىك ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبىيەلنىڭ روھىنى، شۇنداقلا يەھوزادانىڭ ئوغلى، باش كاهن يەھوشافانىڭ روھىنى ھەم خەلق قالدسىنىڭ ھەربىرىنىڭ روھىنى قوزغىدى، ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئويىگە كېلىپ ئىشلىدى. 15 بۇ دارغۇس پادىشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تەتتىنچى كۈنى ئىدى.

2

يەتتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە بىرىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 - «شېئىتەتلىك ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبىيەلگە، يەھوزادانىڭ ئوغلى، باش كاهن يەھوشافاغا ھەمدە خەلقىنىڭ قالدسىغا سۆز قىلىپ ئۇلاردىن: - 3 «ئاراڭلاردىن ئەينى چاغدىكى شان-شەرىپتە بولغان بۇ ئويى كۆرگەنلەردىن كىم بار؟ سەلەر ھازىر ئۇنىڭغا قانداق قارايسىلەر؟ نەزىرىڭلاردا ئۇ ھېچنېمىگە ئەرزەيدۇ، شۇنداقمۇ؟» - دەپ سورىغىن. 4 - بىراق ھازىر، ئۇ زەرۇبىيەل، جاسارەتلىك

بول، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - يەھوزادانىڭ ئوغلى، باش كاهن يەھوشافا، جاسارەتلىك بول، زېمىندىكى بارلىق خەلق، جاسارەتلىك بولۇپ ئىشلەڭلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. - چۈنكى مەن سەلەر بىلەن بىللدۈرمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 5 - مېسىردىن چىققان ۋاقىتلاردا سەلەرگە ئەمدە قىلغان سۆزۈم ۋە مېنىڭ روھىم ئاراڭلاردا تۇرۇپ كەلدى، ھەرگىز قورققانلار. 6 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - يەنە پەقەت تاغنى ۋاقىتتىن كېيىن مەن ئاسمانلار، يەر يۈزى، دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنى تەۋرىتىمەن، 7 مەن بارلىق ئەللەرنى تەۋرىتىمەن، نەتىجىدە ئەللەرنىڭ سەرخىل ئەنئەنەسى ئېلىپ كېلىندۇ، مەن مۇشۇ ئويى شان-شەرىپكە تولدۇرغەنمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 8 - كۆمۈش مېنىڭكى، ئالتۇن مېنىڭكى، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 9 - بۇ ئويىڭ كېيىنكى شان-شەرىپ ئەسلىدىكىدىن زور بولدى، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ۋە مەن مۇشۇ يەردە ئاراملىق-خەتەرچەملىكى ئانا قىلمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 10 دارغۇس پادىشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تەتتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 11 «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - كاهنلارغا سۆز قىلىپ ئۇلاردىن تەۋرات-قانۇن توغرىلىق: 12 «بىرىمى تونىڭ ئېتىكىدە «خۇداغا ئاتالغان گوش» نى كۆتۈرۈپ كېتىۋاتقىنىدا، ئۇنىڭ ئېتىكى ئانغا، ئۇماچقا، شارابقا، زەيۈن ماينا ياكى ھەر قانداق تاش-تۇرۇققا مۇنداقلا تېگىپ كەلسە، ئۇنداقتا ئۇ نەرسىلەر «خۇداغا ئاتالغان» بولمايدۇ، - دەپ سورىغىن». كاهنلار جاۋابەن: «ياق» - دېدى. 13 ۋە ھاگاي: «بىرىمى جەسەتكە تېگىپ «ناپاك» بولغان بولسا، ئۇ بۇ تاش-تۇرۇقنىڭ قايسىبىرىگە تەگسە، ئۇنداقتا تاش-تۇرۇق ناپاك بولمايدۇ؟» - دەپ سورىدى. كاهنلار جاۋابەن: «ئۇ ناپاك بولۇدۇ، - دېدى. 14 ئاندىن ھاگاي جاۋابەن مۇنداق دېدى: «پەرۋەردىگار: «ئەمدى بۇ خەلق، بۇ «بات ئەل» مېنىڭ ئالدىمدىمۇ شۇنداقمۇ، ئۇلارنىڭ قوللىرىدا ئىشلەنگەنلىرىنىڭ ھەممىسىمۇ شۇنداقمۇ، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ شۇ يەردە ماگا ھەر بىر سۇنغانلىرىمۇ ناپا كۆتۈر - دەيدۇ. 15 - ئەمدى ھازىر كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار - بۇ كۆندىن باشلاپ، مۇشۇ ۋاقىتتىن تارتىپ كۆرۈڭلار - تاكى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى تاش ئۈستىگە يەنە بىر تال تاش قويۇلغۇچە، 16 شۇنىڭدىن ئىلگىرىكى كۈنلەردە، بىرىمى «يىگىرمە كۈرە» لىك بىر دۇۋە تاشلىقنى ئالغىلى كەلگەندە، مانا پەقەت ئون كۈرەلا چىقتى؛ بىرىمى شاراب كۆپىدىن ئەللىك كۆمۈرگە ئالغىلى كەلسە، مانا پەقەت يىگىرمە كۆمۈرگە چىقتى. 17 مەن قوللىرىڭلار بىلەن ئىشلىگەن بارلىق ئىشلەرىڭلاردا سەلەرنى جۇدۇن، ھال ۋە مۇلدۇر ئاپەتلىرى بىلەن تۇرۇپ كەلدىم، بىراق سەلەر يېنىمغا قاچىدىڭلار. 18 ئەمدى ئۆتۈمچىكى، كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار - بۇ كۈن، يەنى توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تەتتىنچى كۈنىدىن باشلاپ، مۇشۇ ۋاقىتتىن تارتىپ، - يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ قايتا قۇرۇلۇشىنى باشلىغان كۈنىدىن كېيىنكى ئىشلارغا كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار، 19 دانلار ئامبارغا يىغىلدىمۇ؟ تۇزۇم تاللىرى، ئەنجۈر، ئانار ھەم زەيۈن دەرەخلىرى ھېچ مېۋە بەرمىدى. بىراق مەن بۇ كۈندىن باشلاپ سەلەرنى بەرىكەتلەيمەن»، 20 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى شۇ ئاينىڭ يىگىرمە تەتتىنچى كۈنى ھاگايغا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 21 - يەھۇداغا ۋالىي بولغان زەرۇبىيەلگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: - «مەن ئاسمانلارنى، زېمىننى تەۋرىتىشكە تەمىنلەۋاتمەن، 22 پادىشاھلىقلارنىڭ تەختىنى ئورۇۋېتىمەن،

ئەللەرنىڭ پادىشاھلىقلىرىنىڭ كۈچىنى يوقىتىمەن، جەڭ ھارۋىلىرى ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانلارنى ئورۇۋېتىمەن، ئاتلار ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەر، ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قېرىندىشىنىڭ قىلچى بىلەن موللاق ئاتقۇزۇلىدۇ. 23 شۇ كۈندە - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - مەن سېنى، يەنى شېئالتىنەنىڭ ئوغلى زەرۇبىيا بەلىنى ئالغىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار - ئاندىن سېنى خۇددى مۇھۈرلۈك ئۆزۈكۈمدەك قىلىمەن، چۈنكى مەن سېنى تاللىۋالدىم، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار».

زەكەرىيا

1

تەسەلى بەردۇ ۋە يېرۇسالېمى يەنە تاللىۋالدى. 18 ئاندىن مەن بېشىمنى كۆتۈردۈم، مانا تۆت مۇڭگۈزنى كۆردۈم. 19 مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «يۇلار نېمە؟» دەپ سورىدىم. ئۇ ماڭا: «بۇ يەھۇدا، ئىسرائىل ۋە يېرۇسالېمى تارقىتىۋەتكەن مۇڭگۈزلەردۇر.» - دېدى. 20 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا تۆت ھۈنەرۋەننى كۆرسەتتى. 21 مەن: «بۇ [ھۈنەرۋەنلەر] نېمە ئىش قىلىش كەلدى؟» دەپ سورىدىم. ئۇ: «مانا بۇلار بولسا يەھۇدا، ئىسرائىل ۋە يېرۇسالېمى تارقىتىۋەتكەن مۇڭگۈزلەر، بىراق ھېچكىم قەدىننى رۇسلىملىمىگۈدەك دەرىجىدە تارقىتىۋەتكەن مۇڭگۈزلەر، بىراق بۇ [ھۈنەرۋەنلەر مۇڭگۈزلەرنى] دەككە-دۈككەككە چۈشۈرگەن، يەنى ئەللەرنىڭ يەھۇدانىڭ زېمىنىنى تارقىتىۋېتىش ئۈچۈن كۆتۈرگەن مۇڭگۈزلەرنى يەرگە تاشلىۋەتكەن كەلدى!» - دېدى.

2

ئاندىن مەن بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا قولدا تۆلچەم تاشنى تۇتقان بىر ئادەمنى كۆردۈم ۋە ئۇنىڭدىن: «نەگە بارىسەن؟» دەپ سورىدىم. ئۇ ماڭا: «مەن يېرۇسالېمى ئۆچكىلى، ئۇنىڭ كەڭلىكى ۋە ئۇزۇنلۇقى [تۆلچەپ] بىلگىلى بارمەن.» - دېدى. 3 مانا، مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە جىقتى، يەنە بىر پەرىشتە ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە جىقتى 4 ۋە ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: - يۈگۈر، بۇ ياش يىگىتكە سۆز قىل، ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: - «يېرۇسالېم ئۆزىدە تۇرۇۋاتقان ئادەملەرنىڭ ۋە ماللارنىڭ كۆپلۈكىدىن سېلىشىپ شەھەرلەردەك بولىدۇ. 5 ۋە مەن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ تەرىپىغا ئوت-يالقۇن سېپىل، ئۇنىڭ ئىچىدىكى شان-شەرىپى بولمەن. 6 - ھوي! ھوي! شىمالىي زېمىندىن قېچىڭلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - چۈنكى مەن سىلەرنى ئاسماندىكى تۆت تەرەپتىن چىققان شامالدا كە تارقىتىۋەتكەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار.» 7 - ھەي! ئۇ بايلىق قىزى بىلەن تۇرغۇچى زىنن، قاچقىن! 8 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئۆز-شان-شەرىپى دەپ ئۇ مېنى سىلەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغان ئەھۋەتتى، چۈنكى كىم سىلەرگە قېچىلسا، شۇ ئۆزىنىڭ كۆز قارمىقىغا قېچىلغان بولىدۇ. 9 چۈنكى مانا، مەن ئۆز قولۇمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سىلكىمەن، ئۇلار ئۆزلىرىگە قول قىلىنغۇچىلارغا ئولجا بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەھۋەتكەنلىكىنى بىلسىلەر. 10 ناخشىلارنى ياز كېتىپ شادلان، ئۇ زىنن قىزى، چۈنكى مانا، كېلۋاتمەن، ئارا كەلماڭلارنىڭ، دەيدۇ پەرۋەردىگار، 11 - ۋە شۇ كۈندە كۆپ ئەللەر پەرۋەردىگارغا باغلىنىدۇ، ماڭا بىر خەلق بولىدۇ، ئارا كەلماڭلارنىڭ ۋە سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەھۋەتكەنلىكىنى بىلسىلەر، 12 شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار يەھۇدانى ئۆزىنىڭ «مۇقەددەس زېمىن» دا نېسۋىسى بولۇشقا مەراس قىلدۇ ۋە يەنە يېرۇسالېمى تاللىۋالدى. 13 بارلىق ئەت ئىشلىرى پەرۋەردىگار ئالدىدا سۆكۈت قىلسۇن! چۈنكى ئۇ ئۆزىنىڭ مۇقەددەس ماكاندىن قوزغىلدى!»

3

ئاندىن ئۇ ماڭا پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئالدىدا تۇرۇۋاتقان باش كەينى يەشۇئانى، شۇنىڭدەك يەشۇئانىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئۇنىڭ بىلەن دۈشمەنلىشىشكە تۇرغان شەيتاننى كۆرسەتتى. 2 پەرۋەردىگار شەيتانغا: «پەرۋەردىگار سېنى ئەيىبلەسۇن، ئۇ شەيتانغا: بەھق، يېرۇسالېمى تاللىۋالغان پەرۋەردىگار سېنى ئەيىبلەسۇن! بۇ [كىشى] ئۆتۈن تارتىۋېلىنغان بىر چۈچۈلا ئۆتۈن ئەمەسمۇ؟» - دېدى. 3 يەشۇئا بولسا پاسكنا كىيىملىرىنى كىيگەن ھالدا پەرىشتىنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. 4 ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلارغا: «بۇ پاسكنا كىيىمى ئۇنىڭدىن سالدۇرۇۋېتىڭلار.» - دېدى ۋە ئۇنىڭغا: «قارا، مەن قەھەللىكىنى سەندىن ئېلىپ كەتتىم، ساڭا ھېيلىق كىيىم كىيگۈزدۈم.» - دېدى. 5 مەن: «ئۇلار

دارغۇس پادىشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى سەككىزىنچى ئايدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىدىنىڭ نەۋرىسى، بەرەكەتنىڭ ئوغلى زەكەرىيا يەنە يەھۇداغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 «پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن ئىنتايىن قاتتىق غەزەپلەندى. 3 شۇڭا سەن ئۇلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: «مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، مەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا قايتىپ كېلىمەن» دەيدۇ، - دېگەن. 4 - ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردەك بولماڭلار، چۈنكى ئىشلىرىڭىز يەنە يەھۇداغا ئۇلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: - رەزىل بوللىرىڭلاردىن، رەزىل قىلىنلىرىڭلاردىن يېنىپ تۇرۇڭلار، دېگەن.» - دەپ جاكارلىغان. بىراق ئۇلار ماڭا قۇلاق سالىمىغان، بويسۇنمىغان، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 5 - سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ھازىر قېنى؟ يەنە يەھۇدا بولسا، مەڭگۈ ياشامدۇ؟ 6 لېكىن مېنىڭ يەنە يەھۇداغا كېلىپ بۇرۇن سۆزلىرىم ۋە بەلگىلىرىم، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ بېشىمىمۇ چۈشكەن ئەمەسمۇ؟»، - شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولىدىن يېنىپ: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار يوللىرىم ۋە قىلىنلىرىم بويىچە بىزنى قانداق قىلىمەن دەپسە، شۇنداق قىلدى، - دېگەن. 7 دارغۇس پادىشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئون بىرىنچى ئاي، يەنى «شېبات ئېيى» نىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ كالاھى ئىدىنىڭ نەۋرىسى، بەرەكەتنىڭ ئوغلى زەكەرىيا يەنە يەھۇداغا كېلىپ: «ئۇ مۇنداق بېشارەتنى كۆردى: - 8 مەن كېچىدە [ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى] كۆردۈم، مانا، تۇرۇق ئاتقا مىنگەن بىر ئادەمنى كۆردۈم، ئۇ چوڭقۇر ئويمانلىقتىكى خاداس دەرىخىلىرى ئارىسىدا تۇراتتى؛ ئۇنىڭ كەينىدە تۇرۇق، ئالا-ئاغىل ۋە ئاق ئاتلار بار ئىدى. 9 مەن ئۇنىڭدىن: «تەقسىر، يۇلار نېمە؟» - دەپ سورىدىم. مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە ماڭا: «مەن ساڭا بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىمەن.» - دېدى. 10 خاداس دەرىخىلىرى ئارىسىدا تۇرغان زات جاۋابەن: «بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يەر يۈزى ئايان-بۇيان كېزىشكە ئەھۋەتكەنلىرى.» دېدى. 11 بۇ ئاتلار خاداس دەرىخىلىرى ئارىسىدا تۇرغان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە جاۋاب قىلىپ: «بىز يەر يۈزىدە ئايان-بۇيان كېزىپ كەلدۇق، مانا، بۇنىڭ يەر يۈزى تېپتىمىز، ئاراملىقتا تۇرۇۋاتىدۇ.» دېدى. 12 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى جاۋابەن: «ئۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، قاچانغىچە سەن بۇ يەتمىش يىلدىن بېرى ئاچچىقلىنىپ كېلىۋاتقان يېرۇسالېم ۋە يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە رەھم قىلمايسەن؟» - دېدى. 13 پەرۋەردىگار مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىگە يېقىملىق سۆزلەر، تەسەلى بەرگۈچى سۆزلەر بىلەن جاۋاب بەردى. 14 شۇنىڭ بىلەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە ماڭا مۇنداق دېدى: «سەن مۇنداق جاكارلىغىن: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: «يېرۇسالېم ۋە زىغونغا بولغان ئۇلتۇق مۇھەببەتتىن يۈرىكىم ئۇلداپ كۆيدى! 15 شۇنىڭ بىلەن مەن ئەركىن-ئازادلىكتە ياشاۋاتقان ئەللەرگە قاتتىق غەزەپلىنمەن، چۈنكى مەن [خەلقىمگە] سەھلا غەزەپلىنىپ قويۇم، ئۇلار ھەددىدىن ئېشىپ [خەلقىمگە] زور تازار قىلدى»، دەيدۇ. 16 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن يېرۇسالېمغا رەھم-شەپقەت بىلەن قايتىپ كەلدىم، مېنىڭ ئۆيۈم ئۇنىڭ ئىچىدە قۇرۇلدى.» - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، «ۋە يېرۇسالېم ئۇنىڭ «تۆلچەم تاشى» يەنە تارتىلدى.» - 17 يەنە مۇنداق جاكارلىغىن: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مېنىڭ شەھەرلىرىم يەنە ئاۋاتلىشىدۇ، پەرۋەردىگار يەنە زىغونغا

بېشىغا پاكىز بىر سەللىنى ئورۇسۇن! - دېدىم. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پاكىز بىر سەللىنى ئۇنىڭ بېشىغا ئوراپ، ئۇنىڭغا كىم كىيىدۇردى، پەرۋەردىگارنىڭ بەرەشتىسى بىر ياندا تۇراتتى. 6 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ بەرەشتىسى بىشۇنغا مۇنداق جىگىلدى: 7 «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئەگەر بولالمىغا ماڭساڭ، ئاپلىغىنىمى چىڭ تۇتساڭ، مېنىڭ تۇيۇمى باشقۇرۇسەن، ھويلىرىمغا قارايدىغان بولسەن، ساڭا يېنىدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇش ھوقۇقىنى بېرىمەن. 8 - ئىش باش كەينى بىشۇنغا، سەن ۋە سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرغان ھەمراھلىرىڭ ئاڭلاڭلار (چۈنكى ئۇلار بېشارەتلىك ئادەملەر): - مانا، مەن «شاخ» دەپ ئاتالغان قۇلۇمنى مەيدانغا چىقىرىمەن. 9 مانا، مەن بىشۇنلارنىڭ ئالدىغا قويغان تاشقا قارا! - بۇ بىر تاشنىڭ ئۈستىدە بەسە كۆز بار، مانا، مەن ئۇنىڭ نەقىشلىرىنى ئۆزۈم ئۈچۈن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ۋە مەن بۇ يېنىمىڭ قەبەھلىكى بىر كۈن ئىچىدا ئېلىپ تاشلامەن. 10 شۇ كۈنى، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - ھەر بىر يىقىنلىقلارنى ئۆزۈم تىلى ۋە ئەنجۈر دەرىخى تاشتاغا ئولتۇرۇشقا تەكلىپ قىلىسەلەر.»

5 ئاندىن مەن يەنە بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا بىر ئۇچار ئورام يازمىنى كۆردۈم. 2 تۆمەندىن: «ئېنى كۆردۈڭ!» دەپ سورىدى. مەن: «بىر ئۇچار ئورام يازمىنى كۆردۈم، تۇرۇنلۇق يىگىرە گەز، كەڭلىكى ئون گەز ئىكەن» - دېدىم. 3 تۆمەن: «بۇ بولسا پۈتۈن زېمىن ئۈستىگە چىقىرىلغان لەنە تۇتۇر، چۈنكى ھەر بىر ئوغرىلىق قىلغۇچى بۇ تەرەپكە يېزىلغىنى بويىچە ئۇزۇپ تاشلىنىدۇ، ۋە قەسەم ئىچكىچىلەرنىڭ ھەر بىرى تۆمەن يېزىلغىنى بويىچە ئۇزۇپ تاشلىنىدۇ.» 4 «مەن بۇ [يازمىنى] چىقىرىمەن» - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، «ۋە ئۇ ئوغرىنىڭ تۈپىگە ھەمدە نام بىلەن يالغاندىن قەسەم ئىچكىچىلەرنىڭ تۈپىگە كىرىدۇ ۋە شۇ ئۈيدە قونۇپ ئۇنى ياغاچ-تاشلىرى بىلەن قوشۇپلا يەۋىتىدۇ.» 5 ئاندىن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان بەرەشتە چىقىپ ماڭا: «ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرگىن، ئېنىڭ چىقىۋاتقىنىنى كۆرۈپ باق» - دېدى. 6 مەن: «تۆمەن!» - دەپ سورىدىم. ئۇ ماڭا: «بۇ چىقىۋاتقان «ئەفە» سېۋىتىدۇر»، ۋە: «بۇ بولسا [شۇ رەزىللەرنىڭ] پۈتۈن زېمىندىكى قىياپىتىدۇر» - دېدى. 7 ئەفە سېۋىتىنىڭ ئاغزىدىن دۇملاق بىر قوغۇشۇن كۆتۈرۈلدى، مانا، ئەفە سېۋىتى ئىچىدە بىر ئايال تۇراتتى. 8 ئۇ: «بۇ بولسا، رەزىللىك تۈر» - دەپ، ئۇنى ئەفە سېۋىتى ئىچىگە قايتۇرۇپ تاشلاپ، ئەفەنىڭ ئاغزىغا ئېغىر قوغۇشۇننى تاشلاپ قويدى. 9 بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا ئىككى ئايالنىڭ چىققانلىقىنى كۆردۈم، شامال ئۇلارنىڭ قاناتلىرىنى بەلپۈتۈپ تۇراتتى (ئۇلارنىڭ لەيلىككىگەدەك قاناتلىرى بار ئىدى)، ئۇلار ئەفەنى تاشمان بىلەن زېمىننىڭ ئوتتۇرىسىغا كۆتۈردى. 10 مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان بەرەشتىدىن: «ئۇلار ئەفەنى نەگە كۆتۈرۈپ ماڭدۇ؟» - دەپ سورىدىم. 11 ئۇ ماڭا: ئۇلار ئەفە ئۈچۈن «شەنار زېمىن» دا بىر توي بېلىشقا كەتتى، توي بەرلىغاندىن كېيىن، ئەفە سېۋىتى شۇ يەردە تۇرۇۋالغۇسىغا قويۇلدى، - دەپ جاۋاب بەردى.

4 ئاندىن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان بەرەشتە قايتىپ كېلىپ مېنى ئويغىتۇۋەتتى. مەن خۇددى تۇيۇقسىز ئويغىنىۋېتىلگەن ئادەمدەك بولۇپ قالدىم، 2 تۆمەندىن: «ئېنى كۆردۈڭ!» دەپ سورىدى. مەن: «مانا، مەن پۈتۈنلەي ئالتۇندىن ياسالغان بىر چىراغنى كۆردۈم، ئۇنىڭ ئۈستى تەرەپىدە بىر قاچا، يەنە چىرىغى ۋە يەنە چىراغقا تۇتىشىدىغان يەنە نەچچە بار ئىكەن، 3 ئۇنىڭ يېنىدا ئىككى زەپىزە دەرىخى بار، بىرى ئوڭ تەرەپتە، بىرى سول تەرەپتە»، دېدىم. 4 ئاندىن جاۋابەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان بەرەشتىدىن: «ئۇ تەقىسىر، بۇلار نېمە؟» - دەپ سورىدىم. 5 مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان بەرەشتە ماڭا جاۋابەن: «بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەسەن؟» - دېدى. مەن: «ياق، تەقىسىر» - دېدىم. 6 ئاندىن ئۇ ماڭا جاۋابەن مۇنداق دېدى: «مانا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ زەرۋىيەلەگە قىلغان سۆزى: «ئىش كۈچ-قۇدرەت بىلەن ئەمەس، ئىقتىدار بىلەن ئەمەس، بەلكى مېنىڭ روھم ئارقىلىق پۈتدۇ! - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 7 - ئۇ بۈيۈك تاغ، سەن زادى كىم؟ زەرۋىيەلە ئالدىدا سەن تۈزلەڭلىك بولسەن، ئۇ [ئىبادەتخانىنىڭ] ئەڭ ئۈستىگە جېسىمما تاشنى قويدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا: «ئىلتىپاتلىق بولسۇن! ئىلتىپات ئۇنىڭغا!» دېگەن تۈۋلاشلار ياكراپ ئاڭلىنىدۇ. 8 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 9 «زەرۋىيەلەنىڭ قولى مۇشۇ ئۇنىڭ ئۇلىنى سالىدى ۋە ئۇنىڭ قولىنى ئۇنى پۈتتۈردى، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلسەلەر. 10 كىم ئەمدى مۇشۇ «كىچىك ئىشلار بولغان كۈن» نى كۆزگە ئېلىسۇن؟ چۈنكى بۇلار شادلىنىدۇ، - بەرھەق، بۇ «يەنە» شادلىنىدۇ، - زەرۋىيەلەنىڭ قولى تۇتقان تىك تۆلچەم تېشىنى كۆزگەندە شادلىنىدۇ، بۇ [يەنە] بولسا پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە سەپىسىلپ قارۋاتقان كۆزلىرىدۇر.» 11 مەن جاۋابەن بەرەشتىدىن: «چىراغنىڭ ئوڭ ۋە سول تەرەپىدە تۇرغان ئىككى زەپىزە دەرىخى نېمە؟» دەپ سورىدىم، 12 ئۇ ئىككىنچى قېتىم سوتالنى قويۇپ ئۇنىڭدىن: «ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئىككى ئالتۇن نەچچە ئارقىلىق تۇرۇلدىكىن» «ئالتۇن» قۇيۇۋاتقان شۇ ئىككى زەپىزە شېخى نېمە؟» دەپ سورىدىم، 13 تۆمەندىن: «بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەسەن؟» دەپ سورىدى. مەن: «ياق، تەقىسىر» - دېدىم. 14 ئۇ ماڭا:

6 ئاندىن مانا، مەن يەنە بېشىمنى كۆتۈرۈپ، ئىككى تاغ ئوتتۇرىسىدىن توت جەڭ ھارۋىسىنىڭ چىققانلىقىنى كۆردۈم. تاغلار بولسا مىس تاغلار ئىدى. 2 بىرى جەڭ ھارۋىسىدىكى قوزىل ئاتلار ئىدى، ئىككىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى قارا ئاتلار ئىدى، 3 ئۈچىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى ئاق ئاتلار، تۆتىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى كۆچۈك چىپار ئاتلار ئىدى. 4 مەن جاۋابەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان بەرەشتىدىن: «تەقىسىر، بۇلار نېمە؟» - دەپ سورىدىم. 5 بەرەشتە ماڭا جاۋابەن: «بۇلار پۈتۈنلەي يەر-زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ھۈزۈردىن چىققان ئاسمانلارنىڭ توت روھى. 6 قارا ئاتلار قىتلىغان ھارۋا شىمالىي زېمىن تەرەپكە كىرىدۇ، ئاتلار ئۇلارنىڭ كەينىدىن ماڭدۇ، چىپارلار بولسا جەنۇبىي زېمىنلار تەرەپكە ماڭدۇ. 7 ئاندىن مۇشۇ كۆچۈك ئاتلار چىقىپ يەر يۈزىدە ئۇياق-بۇياق كېزىشكە ئالدىرايدۇ» - دېدى. ئۇ ئۇلارغا: «بېگىڭلار، يەر يۈزىدە ئۇياق-بۇياق بېگىڭلار» - دېدى، ئۇلار يەر يۈزىدە ئۇياق-بۇياق ماڭدى. 8 ۋە ئۇ ماڭا ئۈنلۈك ئاۋازدا: «قارا، شىمالىي يەر-زېمىنلار تەرەپكە ماڭغانلار مېنىڭ روھىدىكى ئاچقىنى شىمالىي زېمىن تەرەپكە بېسىۋېتىردى» - دېدى. 9 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 10 سۆزۈڭ بولۇپ كەلگەنلەردىن، يەنى مەلەي، توبىيا ۋە بەدايىدىن سوۋغاتلارنى قوبۇل قىلغىن، شۇ كۈنى ئۇلار بايلىدىن كېلىپ چۈشكەن تۈپكە، يەنى زەفانىيانىڭ ئوغلى بوسيانىڭ تۈپىگە كىرگىن، 11 شۇنداق، كۆمۈش ۋە ئالتۇننى قوبۇل قىلغىن، بۇلاردىن چەمبەرەسەن بىر تاجىنى توقۇپ ۋە تاجىنى بەھوزادا كىنىڭ ئوغلى باش كەينى بەشۇنلارنىڭ بېشىغا

كېيىنكى كۈن، 12 ۋە بەشۇنغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان زېمىن ۋەيران بولغان، ئاندىن ئۇنىڭدىن ئۆتكەنلەرمۇ، قايتىۋاتقانلارمۇ بولغان ئەمەس، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: قاراڭلار، «شاخ» دەپ ئاتالغان ئىنسان! ئۇ ئۆز تۈۋىدىن ئورنىدا شاخلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇردى» - دېگەن.

13 «بەرھەق، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرغۇچى دەل شۇ بولدى، ئۇ شۇ شاھانە شان-شەرەپنى زىمىنىگە ئېلىپ، ئۆز تەختىگە ئولتۇرۇپ ھۆكۈم سۈردى، ئۇ تەختكە ئولتۇرىدىغان كاهن بولدى، خاتىرجەملىك-ئاراملىقنى ئېلىپ كېلىدىغان ھەمكارلىق ئۇلار ئىككىسى ئارىسىدا بولدى. 14 مۇشۇ چەمبەرىسىمان تاج پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدا خەلەم، تويپا، بەدايارغا ۋە زەفانىيانىڭ ئوغلىنىڭ مېھرىبانلىقىغا بىر نەسەتمە ئۇچۇن قويۇلدى. 15 ۋە يىراققا تۇرۇۋاتقانلار كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرۇش خىزمىتىدە بولدى، شۇنىڭ بىلەن سەلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكى بىلىسەلەر، ئەگەر پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىساڭلار بۇ ئىش ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى».

7 دارىۋس پادىشاھنىڭ تۆتىنچى يىلى توقۇنۇشى ئاي، بەنى «خىسلەۋ» نىڭ تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى زەكرىياغا كەلدى. 2 شۇ چاغدا بەيت-ئەل شەھىرىدىكىلەر شېرەزەر ۋە رەگم-مەلەكلەرنى پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات سوراشقا ئەۋەتكەندى. 3 بەيت-ئەلدىكىلەر: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيدىكى كاهنلاردىن، شۇنىڭدەك پەيغەمبەرلەردىن: «ھەربىمىز كۆپ يىللاردىن بېرى قىلغىنىمىزدەك، بەشىنچى ئايدا ھەربىمىز يەنىلا ئۆزىمىزنى باشقىلاردىن ئايرىپ، يىغا-زارغا ئولتۇرۇشىمىز كېرەك؟» - دەپ سورىڭلار» دەپ تاپلىغانىدى. 4 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 5 «زېمىندىكى بارلىق تۇرۇۋاتقان خەلقلە ھەم كاهنلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق سورىغىن: «سەلەر مۇشۇ يەتمىش يىلدىن بېرى بەشىنچى ئاي ۋە بەشىنچى ئايلاردا روزا تۇتۇپ يىغا-زار قىلغىنىڭلاردا، سەلەر ماڭا، ھەقىقەتەن ماڭا روزا تۇتۇڭلارمۇ؟ 6 يېڭىنىڭلار، ئىچكىنىڭلار، بۇ پەقەت ئۆزۈڭلار ئۈچۈنلا يەپ-ئىچكىنىڭلاردىن ئىبارەت بولدى ئەمەسمۇ؟»

7 بۇلار پېرۇسالىم ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى ئاھالىلىك بولغان، تازا ئاۋاتلاشقان چاغلاردا، جەنۇبىي ۋە ھۇدا ۋە تۈۋەن تۈزلەڭلىك ئاھالىلىك بولغان چاغلاردا، پەرۋەردىگار بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق جاكارلىغان سۆزلەر ئەمەسمۇ؟ 8 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى زەكرىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 9 «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ھەقىقىي ئادالەتنى يۈرگۈزۈڭلار، بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت ۋە رەھم-شەپقەت كۆرسىتىڭلار، 10 تۇل خوتۇن ۋە يېتىم-يېسىرلارنى، يات ئادەملەر ۋە نامراتلارنى يۈزەك قىلىڭلار، ھېچكىم ئۆز قېرىنداشىغا كۆڭلىدە يامانلىق ئويلىمىسۇن. 11 بىراق ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئاڭلاشنى رەت قىلغان، ئۇلار جامىلىق بىلەن بوينىنى تولغاپ، ئاڭلىمىسا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلغان، 12 ئۇلار تەۋرات قانۇنى ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز روھى بىلەن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئەۋەتكەن سۆزلەرنى ئاڭلىمىسلىق ئۈچۈن كۆڭلىنى ئالماستەك قاتتىق قىلغانىدى، شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگاردىن ئىنتايىن قاتتىق غەزەپ چۈشكەن، 13 شۇنداق بولدىكى، مەن ئۇلارنى چاقىرغاندا ئۇلار ئاڭلاشنى رەت قىلغاندەك، ئۇلار چاقىرغاندا مەنمۇ ئاڭلاشنى رەت قىلدىم» - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، 14 «ۋە مەن ئۇلارنى ئۇلار تونۇمايدىغان بارلىق ئەللەر ئارىسىغا قارا قۇيۇن بىلەن تارقىتىۋەتتىم، ئۇلارنىڭ كېتىشى بىلەن

يامانلىق ئويلىمىسۇن، ھېچقانداق يالغان قەسەمگە شېرىك بولماڭلار، چۈنكى مەن دەل بۇلارنىڭ ھەممىسىگە نەپەرتلىنمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 19 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «توتىنچى ئايدىكى روزا، بەشىنچى ئايدىكى روزا، بەشىنچى ئايدىكى روزا ۋە توتىنچى ئايدىكى روزا يەھۇدا جەمەتىگە خۇشاللىق ۋە شاد-خۇراملىق، بەختلىك ئىبادەت سورۇنلىرى بولىدۇ، شۇڭا ھەقىقەت ۋە خاتىرجەملىك-تىنچلىقنى سۇيۇڭلار. 20 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئۇرغۇن قۇملار ۋە كۆپ شەھەرلەرنىڭ ئالمايلى يەنە مۇشۇ يەرگە كېلىدۇ، 21 بىر شەھەردە تۇرۇۋاتقانلار باشقا بىر شەھەرگە بېرىپ ئۇلارغا: «پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات تىلەشكە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارى ئىزدەشكە تېز بارايلى، مەنمۇ بارمەن» - دەيدىغان بولىدۇ. 22 كۆپ قۇملار ۋە كۆچلۈك ئەللەر پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات تىلەشكە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارى ئىزدەشكە يېرۇسالېمغا كېلىدۇ. 23 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «شۇ كۈنلەردە ھەرخىل تىلدا سۆزلەيدىغان ئەللەردىن ئون نەپەر ئادەم چىقىپ يەھۇدىي بىر ئادەمنىڭ تونىنىڭ ئېتىكىنى تۇتۇۋېلىپ تۇنىڭغا: «بىز سەن بىلەن بارايلى، چۈنكى خۇدانى سەن بىلەن بىللەدۇر، دەپ ئاڭلىدۇق» - دەيدۇ.

10

پەرۋەردىگاردىن «كېيىنكى يامغۇر» بەسىلدە يامغۇرنى تەلەپ قىلڭلار، پەرۋەردىگار چاقماقلارنى چاقۇتۇپ، ئۇلارغا مول يامغۇرلارنى، شۇنىڭدەك ھەربىرگە ئېتىزدا ئوت-چۆپلەرنى بېرىدۇ. 2 چۈنكى «ئوي بۇلىرى» بىمەنە گەلەرنى ئېيتقان، چاچلار يالغان «ئالامەت»لەرنى كۆرگەن، تۇتۇرۇقسىز چۈشلەرنى سۆزلىگەن، ئۇلار قۇرۇق تەسەللى بېرىدۇ، شۇڭا خەلق ئوي پادىسىدەك تېنەپ كەتتى، ئۇلار پادىچىسى بولمىغاچقا، ئازار چەكمە. 3 مېنىڭ غەزىم پادىچىلارغا قوزغىلدى، مەن مۇشۇ «تېكە» [بېتەكچىلەرنى] جازالايمن، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار تۇرپادىسىدىن، يەنى يەھۇدا جەمەتىدىن خەۋەر ئېلىشقا كەلدى، ئۇ جەڭدە ئۇلارنى ئۆزىنىڭ ھەيۋەتلىك ئېتىدەك قىلىدۇ. 4 ئۇنىڭدىن [يەنى يەھۇدانى] «بۇرچەك تېشى»، ئۇنىڭدىن «قۇرۇق»، ئۇنىڭدىن «جەڭ قۇبىسى»، ئۇنىڭدىن «ھەممىگە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى» چىقىدۇ. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جەڭدە، [دۈشمەنلەرنى] كۈچلاردىكى پاتقاقى دەسىگەندەك جەلپەيدىغان پالۋانلاردەك بولىدۇ، ئۇلار جەڭ قىلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىللەدۇر، ئۇلار تاتلىق تەسكەرلەرنىمۇ يەرگە قارىتىپ قويىدۇ. 6 مەن يەھۇدا جەمەتىنى كۈچەيتىمەن، يۈسۈپنىڭ جەمەتىنى قۇتقۇزغۇمەن، مەن ئۇلارنى قايتىدىن ئولتۇراقلىشىشقا قايغۇرغۇمەن، چۈنكى مەن ئۇلارغا رەھم-شەپقەتنى كۆرسىتىمەن. ئۇلار مەن ھېچقاچان تاشلىۋەتمىگەندەك بولىدۇ، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارمەن، مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىمەن. 7 ئەفرائىملىكلەر پالۋان دەك بولىدۇ، كۆڭۈللىرى شاراب كەيىپى سۈرگەنلەردەك خۇشاللىنىدۇ، ئۇلارنىڭ بالىلىرى بۇنى كۆرۈپ خۇشاللىنىدۇ، ئۇلارنىڭ كۆڭلى پەرۋەردىگاردىن شادلىنىدۇ. 8 مەن ئۇشقىرتىپ، ئۇلارنى بىغمەن، چۈنكى مەن ئۇلارنى بەدەل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىمەن، ئۇلار ئىلگىرى كۆپىيىپ كەتكەندەك كۆپىيدۇ. 9 مەن ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىدا ئۆرۈتسەك چاچمەن، ئاندىن ئۇلار مېنى يىراق جايلاردا ئەسلىدە، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بالىلىرى بىلەن ھايات قېلىپ، قايتىپ كېلىدۇ. 10 مەن ئۇلارنى قايتىدىن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ كېلىمەن، ئاسۇرىيەدە خۇش قىرىمەن، بىغمەن، ئۇلارنى كېڭىيەدۇ ۋە ئۇلارنى زېمىنغا ئېلىپ كىرگۈزمەن، يەر-زېمىن ئۇلارنى پاتقۇزالمىي قالىدۇ. 11 شۇنداق قىلىپ، ئۇ جەمەت-جاپا دېڭىزدىن ئۆتۈپ، دېڭىزدىكى دولقۇنلارنى ئۆردۈپ، نىل دەرياسىنىڭ تەڭلىرى قۇرۇپ كېتىدۇ، ئاسۇرىيەنىڭ مەغرۇرلۇقى ۋە بەخىرى پەس قىلىنىدۇ، مىسىردىكى شاھانە ھاسىمۇ يوقىلىدۇ. 12

9

مەن ئۇلارنى پەرۋەردىگار ئارقىلىق كۈچەيتىمەن، ئۇلار ئۇنىڭ نامدا ماڭىدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار.

11

ئى لئان، ئوت سېنىڭ كېدەر دەره خەلىكى يەپ كېتىشى ئۈچۈن، دەرۋازىلارنىڭ ئاچ 2 ۋايسا گلار، ئى قارغايلا، چۈنكى كېدەر يېقىلدى، ئېسىل دەرە خەلەر ۋەيران قىلىندى، ۋايسا گلار، ئى باشاندېكى دۇب دەرە خەلرى، چۈنكى باراقسان ئورمان يېقىتلىدى. 3 پادىچىلارنىڭ ۋايسىغان ئاۋازىنى ئاڭلا! چۈنكى ئۇلارنىڭ شەرىپى [بولغان چىمەن-يىلاق] ۋەيران قىلىندى، ئارسانلارنىڭ ھۆركىرىگەن ئاۋازىنى ئاڭلا! چۈنكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ پەخرى بولغان [بۆك-باراقسانلىق] ۋەيران قىلىندى. 4 پەرۋەردىگار خۇدايەم مۇنداق دەيدۇ: - بوغزلاشقا يېتىكلىگەن پادىنى باقتىن! 5 ئۇلارنى سېتىۋالغانلار ئۇلارنى بوغزلاشقا ئەگەشكەن دەپ قارالمىدۇ، ئۇلارنى سېتىۋەتكەنلەر: «پەرۋەردىگارغا شۇكرى! چۈنكى كېتىم!» - دەيدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆز پادىچىلىرى ئۇلارغا ئىچىنى ھېچ ئاغرىتمايدۇ. 6 چۈنكى مەن زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارغا يەنە ئىچىنى ھېچ ئاغرىتمايمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ۋە مانا، مەن ئادەملەرنى، ھەربىرىنى ئۆز يېقىنىنىڭ قولىغا ۋە ئۆز پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرمەن، مانا، بۇلار زېمىننى خاراب قىلدۇ، مەن ئۇلارنى بۇلارنىڭ قولىدىن ھېچ قۇتقۇزمىمەن. 7 شۇڭا مەن «بوغزلاشقا يېتىكلىگەن پادا» نى يېقىت تۇردۇم، بولۇپمۇ پادىنىڭ ئارىسىدىكى مىسكىن مۇمىنلارنى باقتىم. مەن ئۆزۈمگە ئىككى تايغانى ئالدىم، بىرىچىسىنى «شاپائەت»، ئىككىنچىسىنى «رىشتە» دەپ ئاتىدىم، شۇنىڭ بىلەن مەن پادىنى باقتىم. 8 شۇنىڭدەك مەن بىر ئاي ئىچىدە ئۈچ پادىچىنى ھالاك قىلدىم، مېنىڭ جېنىم بۇ [خەلقنى] بىزار بولدى ۋە ئۇلارنىڭ جېنى مېنى ئۈچ كوردى. 9 مەن: «مەن سەلەرنى باقايچەن، ئۆلەي دەپ قالغانلارنى ئۆلۈپ كەتسۇن، ھالاك بولاي دەپ قالغانلارنى ھالاك بولسۇن، تىرىك قالغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرىنىڭ گۆشىنى يېسۇن» - دېدىم. 10 مەن «شاپائەت» دېگەن تايىقىمنى ئېلىپ سۇندۇرۇۋەتتىم، شۇنىڭدەك مېنىڭ بارلىق ئەللەر بىلەن بولغان ئەھدەمنى سۇندۇرۇۋەتتىم. 11 ئەھدە شۇ كۈنى بىكار قىلىۋېتىلدى، شۇڭا پادا ئارىسىدىكى ماڭا دىققەت قىلغان مىسكىن مۇمىنلەر بۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 12 ۋە مەن ئۇلارغا: «مۇۋاپىق كۆرسەڭلار، مېنىڭ ئىش ھەققىمنى بېرىڭلار؛ بولمىسا بولدى قىلىڭلار» - دېدىم. شۇڭا ئۇلار مېنىڭ ئىش ھەققىمگە ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى تارازغا سالدى. 13 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: «مانا بۇ ئۇلار ماڭا يېتىككەن قاتتىس باھا! ئۇنى ساپالچىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ بەر!» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى ئېلىپ بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، ساپالچىنىڭ ئالدىغا چۆرۈۋەتتىم. 14 ئاندىن مەن يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ قېرىنداشلىقىنى تۇزۇش ئۈچۈن، ئىككىنچى تايىقىمنى، يەنى «رىشتە» نى سۇندۇرۇۋەتتىم. 15 ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «سەن ئەمدى يەنە ئەرزەمسە پادىچىنىڭ قوراللىرىنى ئال. 16 چۈنكى مانا، مەن زېمىندا بىر پادىچىنى ئورنىدىن ئۇرغۇزغۇمەنكى، ئۇ ھالاك بولاي دېگەنلەردىن خەۋەر ئالمايدۇ، تېنەپ كەتكەنلەرنى ئۇردىمەيدۇ، يارىلانغانلارنى ساقايتمايدۇ، ساغانلارغا تۇتۇق قىلمايدۇ، ئۇ بەلكى سەمرگەنلەرنىڭ گۆشىنى يەيدۇ، ھەتتا تۇپاقلىرىنى بېرىپ يەيدۇ. 17 پادىنى تاشلىۋەتكەن ئەرزەمسە پادىچىنىڭ ھالىغا ۋاي! قىلىچ ئۇنىڭ بېلىكى ۋە ئوڭ كۆزىگە چۈشكەن، ئۇنىڭ بېلىكى پۈتۈنلەي يىگەلەيدۇ، ئۇنىڭ ئوڭ كۆزى پۈتۈنلەي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ.

12

پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل توغرىلىق سۆزىدىن يۈكەنگەن بېشارەت: - ئاسمانلارنى ياغۇچى، يەرنىڭ ئۆلىنى سالغۇچى، ئادەمنىڭ روھىنى ئۇنىڭ

ئىچىدە ياسىغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: 2 - مانا، مەن يېرۇسالىمنى ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرگە كىشىلەرنى دەكە-دۈككەگە سالىدىغان ئايغۇر قىلىمەن، يېرۇسالىمغا چۈشىدىغان مۇھاسىرە يەھۇداغىمۇ چۈشىدۇ. 3 شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، مەن يېرۇسالىمنى بارلىق ئەللەرگە تېغىر يۈك بولغان تاش قىلىمەن، كىم ئۇنى ئۆزىگە يۈكلىسە يارىلانماي قالمايدۇ، يەزىدىكى بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا يىغىلىدۇ. 4 شۇ كۈنى مەن ھەممە ئاتلارنى ساراسىمگە سېلىپ، ئاتلىقلارنى ساراڭ قىلىپ ئۆرىمەن، بىراق يەھۇدا جەمەتىنى كۆزۈمدە تۇتمەن، ئەللەردىكى ھەربىر ئاتنى بولسا كورلۇق بىلەن تۇرۇۋېتىمەن. 5 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدانىڭ يولباشچىلىرى كۆڭلەدە: «يېرۇسالىمدا تۇرۇۋاتقانلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى ئارقىلىق ماڭا كۈچ بولدى» دەيدۇ. 6 شۇ كۈنى مەن يەھۇدانىڭ يولباشچىلىرىنى ئۇتۇنلار ئارىسىدىكى ئوتتاندەك، ئۇنىچلەر ئارىسىدىكى مەشەلدەك قىلىمەن، ئۇلار ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرنى، يەنى ئوڭ ۋە سول تەرەپتىكىلەرنى يەۋىتىدۇ، يېرۇسالىمدىكىلەر يەنە ئۆز جايدا، يەنى يېرۇسالىم شەھىرىدە تۇرىدىغان بولىدۇ. 7 پەرۋەردىگار ئاۋۋال يەھۇدانىڭ چىدىرلىرىنى قۇتقۇزىدۇ، سەۋەبى - داۋۇت جەمەتىنىڭ شان-شەرىپى ھەم يېرۇسالىمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ شان-شەرىپى يەھۇدانىڭدىن ئۇلۇغلىناماسلىقى ئۈچۈندۇر. 8 شۇ كۈنى پەرۋەردىگار يېرۇسالىمدا تۇرۇۋاتقانلارنى قوغدايدۇ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ئەلەڭشىپ قالغانلارمۇ شۇ كۈنى داۋۇتتەك پالۋان بولىدۇ، داۋۇت جەمەتى بولسا خۇدادەك، يەنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىدەك كۈچلۈك بولىدۇ. 9 شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، يېرۇسالىمغا جەڭ قىلىشقا كەلگەن بارلىق ئەللەرنى ھالاك قىلىشقا كىرىشىمەن. 10 ۋە مەن داۋۇت جەمەتى ۋە يېرۇسالىمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈستىگە شاپائەت يەتكۈزگۈچى ۋە شاپائەت تىلگۈچى روھنى قۇيىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆزلىرى سىناچىپ ئۆلتۈرگەن ماڭا يەنە قارايدۇ، بىرىنىڭ تۇنجى ئوغلى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغىزار، كۆتۈرگەندەك ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچۈن يىغىزار كۆتۈرىدۇ، يەككە-يىگانە ئوغلىدىن جۇدا بولغۇچىنىڭ دەرد-ئەلەم تارتقىنىدەك ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچۈن دەرد-ئەلەم تارتىدۇ. 11 شۇ كۈنى يېرۇسالىمدا غايەت زور يىغىزار كۆتۈرۈلىدۇ، ئۇ مەڭگىدە جىلغىسىدىكى «خاداد-رىمىون» دا كۆتۈرۈلگەن يىغىزاردەك بولىدۇ. 12 زېمىن يىغىزار كۆتۈرىدۇ، ھەربىر ئائىلە ئايرىم ھالدا يىغىزار كۆتۈرىدۇ، داۋۇت جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا، ئانا جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا، 13 لاۋىي جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا، ھەممى جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا، 14 بارلىق تىرىك قالغان ئائىلەلەر، يەنى ھەربىر ئائىلە ئايرىم-ئايرىم ھالدا ۋە ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا يىغىزار كۆتۈرىدۇ.

13

شۇ كۈنى داۋۇت جەمەتى ھەم يېرۇسالىمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈچۈن گۇناھنى ۋە پاسكىنلىقنى يۇيىدىغان بىر بۇلاق ئىچىلىدۇ. 2 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - مەن مەۋپۇدلارنىڭ ناملىرىنى زېمىندىن يوقىتىمەنكى، ئۇلار يەنە ھېچ ئەسلىمەيدۇ، ۋە مەن پەيغەمبەرلەرنى ۋە پاسكىنا روھىمۇ زېمىندىن چىقىرىپ يۈتكۈزۈمەن. 3 شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، بىرەيلەن يەنىلا پەيغەمبەرچىلىك قىلىپ بېشارەت بېرىپ دېسە، ئۇنىڭ ئۆزى تۇغقان ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭغا: «سەن ھايات قالمايسەن، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامدا يالغان گەپ قىلۋاتمەن» دەيدۇ، ئاندىن ئۆزى تۇغقان ئاتا-ئانىسى ئۇنى بېشارەت بېرۋاتقىنىدەلا سىناچىپ ئۆلتۈرىدۇ. 4 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى

بېشارەت پېرۇۋاتقاندا كۆرگەن كۆرۈنۈشتىن خىجىل بولدى، ئۇلار خەققى ئالداش ئۈچۈن ئىككىنچى چۇپۇرلۇق چاپىنى كىمەيدۇ؛ 5 ئۆ: «مەن بەيغەمبەر ئەمەس، مەن بەقەت تېرىقچىمەن؛ چۈنكى باشلىقىمدىن تارتىپ تۇراق بىلەن تېرىقچىلىك قىلىۋاتىمەن» - دەيدۇ. 6 دەيدۇ: «مەن بىر ئىككىن: «ھەي، ئەمدى سېنىڭ مەيدەڭدىكى بۇ زەخمەتلەر تېمە؟» - دەپسە، ئۆ: «دوستلىرىمنىڭ تويىدە يارىلىنىپ قالدىم» - دەپ جاۋاب بېرىدۇ. 7 ئويغان، ئى قىلىچ، مېنىڭ پادىچىغا، يەنى مېنىڭ شېرىكىم بولغان ئادەمگە قارشى چىق، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار؛ - پادىچىنى ئۇرۇۋەت، قويلار پاتىپاراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ، مەن قولىمنى كىچىك پېشىلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ تۇرغۇزىمەن. 8 زېمىندا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئۈچتىن ئىككى قىسمى قىلىپ ئۆلدى، بىراق ئۈچتىن بىر قىسمى ئۆتكەن تىرىك قالدۇ. 9 ئاندىن مەن ئۈچىنچى قىسمىنى تۇتقا كىرگۈزۈمەن، ئۇلارنى كۆمۈش ئۇلغۇنغاندەك تالۋايىمەن، ئالتۇن سىنغانغاندەك ئۇلارنى سىنايمەن، ئۇلار مېنىڭ نامىنى قاقىرىپ نىدا قىلىدۇ ۋە مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىمەن، مەن: «بۇ مېنىڭ خەلقىم» دەيمەن؛ ئۇلار: «پەرۋەردىگار مېنىڭ خۇدايم» - دەيدۇ.

14 مانا، پەرۋەردىگارغا خاس كۈن كېلىدۇ؛ [ئۆ كۈنى] ئاراگەن مال-مۈلكۈڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىپ يۇلتۇشۇپلىنىدۇ. 2 مەن بارلىق ئەللەرنى يېرۇسالىمغا جەڭ قىلىشقا يىغىمەن، شەھەر تىشىغالىقلىنىدۇ، تويلىر بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىپ، قىز-ئاياللار تاياغ-ئاستى قىلىنىدۇ، شەھەرنىڭ يېرىمى ئەسىرگە چۈشۈپ سۆزگۈن قىلىنىدۇ، تىرىك قالغان خەلق شەھەردىن ئېلىپ كېتىلەيدۇ. 3 ئاندىن پەرۋەردىگار چىقىپ شۇ ئەللەر بىلەن تۇرۇشىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ جەڭ قىلغان كۈندىكىدەك تۇرۇشىدۇ. 4 ئۇنىڭ پۇتلىرى شۇ كۈنى يېرۇسالىمنىڭ شەرقى تەرىپىنىڭ ئەڭ ئالدى بولغان زەپىن تېغىدا تۇرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن زەپىن تېغى ئوتتۇرىدىن شەرق ۋە غەرب تەرەپكە يېرىلىدۇ، زور يوغان بىر جىلغا پەيدا بولىدۇ؛ تاغنىڭ يېرىمى شىمال تەرەپكە، يېرىمى جەنۇب تەرەپكە يۆتكىلىدۇ. 5 ۋە سىلەر مېنىڭ تاغلارنىڭ دەل مۇشۇ جىلغىسى بىلەن قاچىسىلەر؛ چۈنكى تاغلارنىڭ جىلغىسى ئازەلگىچە بارىدۇ، سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ئۆزىيانىڭ كۆڭلىدە بولغان پەر تەۋرەشتە قاچىقىنىڭلاردەك قاچىسىلەر. ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدايم كېلىدۇ؛ ھەمدە سەن بىلەن بارلىق «مۇقەددەس يولغۇچىلار» مۇ كېلىدۇ! 6 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، نۇر توختاپ قالىدۇ، پارلاق يۇلتۇزلارمۇ قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، 7 بىراق ئۇ پەرۋەردىگارغا مەلۇم بولغان ئالاھىدە بىر كۈن، يا كېچە يا كۈندۈز بولىدۇ، شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، كەچ كىرگەندە، ئالەم يورۇتۇلدى. 8 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ھاياتلىق سۆلىرى يېرۇسالىمدىن ئېقىپ چىقىدۇ، ئۇلارنىڭ يېرىمى شەرقى دېڭىزغا، يېرىمى غەربىي دېڭىزغا قاراپ ئاقىدۇ، يازدا ۋە قىشتا شۇنداق بولىدۇ. 9 پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزى ئۈستىدە پادىشاھ بولىدۇ؛ شۇ كۈنى بەقەت بىر «پەرۋەردىگار» بولىدۇ، [يەر يۈزىدە] بىردىنبىر ئۆنگەل نامى بولىدۇ. 10 گېبادىن يېرۇسالىمنىڭ جەنۇبىدىكى رىمىمىغىچە بولغان پۈتۈن زېمىن «ئاراباھ» دەك تۈزلەڭلىككە ئايلاندۇرۇلدى؛ يېرۇسالىم بولسا «بىنىامىن دەۋۋازىسى» دىن «بىرىجى دەۋۋازا» غىچە ۋە يەنە «بۇرجەك دەۋۋازىسى» غىچە، «ھانانىيەنىڭ مۇنارى» دىن پادىشاھنىڭ شاراب كۈنچەكلىرىگىچە يۇقىرى كۆتۈرۈلدى، لېكىن شەھەر يەنىلا ئۆز جايىدا شۇ يېقى تۇرىدۇ؛ 11 ئادەملەر يەنە ئۆنگەل تۇرىدۇ. «ھالاك پەرمانى» يەنە ھېچ چۈشۈرۈلمەيدۇ؛ يېرۇسالىم خاتىرجەملىكتە تۇرىدۇ. 12 ۋە پەرۋەردىگار يېرۇسالىمغا جەڭ قىلغان بارلىق ئەللەرنى ئۇرۇشقا ئىشلەتكەن ۋابا شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار تۆرە بولسا گۆشلىرى چىرىپ كېتىدۇ، كۆزلىرى چاناقلىرىدا چىرىپ

ھۆرمەتلىنىدىغان بولىدۇ، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار.

2 - ئەمدى، ھەي كەھنلەر، بۇ ئەمىر-پەرىمان سىلەرگە چۈشتى: - 2 سىلەر ئاڭلىغىنىغا، نامىغا شان-شەرىپ كەلتۈرۈشكە كۆڭۈل قويمىسىڭلار، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - مەن ئاراڭلارغا لەنەتتى چۈشۈرۈپ ئەۋەتتەم، سىلەرنىڭ بەرىكەتلىرىڭلارغىمۇ لەنەت قىلىمەن. بەرھەق، مەن ئاللىقاچان ئۇلارغا لەنەت ئوقۇدۇم، چۈنكى سىلەر [شەرىپىڭلار] كۆڭۈل قويمىدىڭلار. 3 مانا، مەن ئۇرۇقلارغا ئەنئەنەت بېرىمەن، سىلەرنىڭ يۈزۈڭلەرگە پوق، ھېيتىڭلاردىكى پوقنى سۈرمەن؛ بىرى سىلەرنىڭ شۇ پوق بىلەن بللە ئاپىرىپ تاشلايدۇ. 4 شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ سىلەرگە بۇ ئەمىرنى ئەۋەتكەنلىكىمنى بىلىسىلەر، مەقسەت، مېنىڭ لاۋى بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنىڭ ساقلىنىۋېرىشى ئۈچۈندۇر، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 5 - مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن تۈزگەن ئەھدەم ھاياتلىق ھەم ئارام-خاتىرجەملىك ئېلىپ كېلىدۇ، ئۇنى مەندىن قورسۇن دەپ بۇلارنى ئۇنىڭغا بەردىم، ئۇ مەندىن قورقۇپ نامى ئالدىدا تىرىگەندى. 6 ئاغزىدىن ھەقىقەتنىڭ تەلىم-تەربىيىسى چۈشىگەن، لەۋلىرىدىن ناھەقلىق تېپىلىغان، ئۇ ئاراملىق-خاتىرجەملىك ھەم دۇرۇسلىقتا مەن بىلەن بللە ماڭغان نۇرغۇن كىشىلەرنى قەبىھلىكتىن ياندۇرغان. 7 چۈنكى كەھننىڭ لەۋلىرى ئىلىم-بىلىمنى ساقلىشى كېرەك، خەقلەر ئۇنىڭ ئاغزىدىن تەۋرات-قانۇننى ئەۋەتتى لازىم، چۈنكى ئۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئەلچىسىدۇر. 8 - بىراق سىلەر يولىدىن چەتتەپ كەتتىڭلار، سىلەر نۇرغۇن كىشىلەر ئۈچۈن تەۋرات-قانۇننى پۇتلىكاشاڭغا ئايلىاندۇرۇۋەتتىڭلار، سىلەر لاۋى بىلەن تۈزۈلگەن ئەھدىنى يۇزغانسىلەر - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، 9 - شۇڭا مەن سىلەرنىمۇ پۈتۈن خەلق ئالدىدا نەپەرتلىك ۋە بەسكەش قىلىم، چۈنكى سىلەر بولمىدى تۇتمىغان، شۇنداقلا تەۋرات-قانۇننى ئىجرا قىلغاندا بىر تەرەپكە يان باسقان. 10 - بىزدە بىر ئانا بار ئەمەسمۇ؟ بىزنى ياراتقۇچى پەقەت بىرلا تەڭرى ئەمەسمۇ؟ ئەمدى تېھشقا ھەرىمىز ئۆز قېرىندىشىمىزغا ۋاپاسلىق قىلىپ، ئانا-بوۋىلىرىمىز بىلەن تۈزگەن ئەھدىمىزنى بۇلغايىمىز؟ 11 ھەۋدا ۋاپاسلىق قىلدى، ئىسرائىلدا ھەم يېرۇسالېمدا يىگىنچىلىك بىر ئىش سادىر قىلىندى، چۈنكى ھەۋدا پەرۋەردىگار سۆيگەن مۇقەددەس جايىنى بۇلغاپ، يات بىر ئىلاھنىڭ قىزىنى ئەمرىگە ئالدى. 12 ئۇنداق قىلغۇچى، يەنى ئازدۇرغۇچى بولسۇن، ئازدۇرۇلغۇچى بولسۇن، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا «ئاشلىق ھەدىيە»نى ئېلىپ كەلگۈچى بولسۇن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ياقۇپنىڭ چىچىرىلىرىدىن ئۇزۇپ تاشلايدۇ. 13 سىلەر شۇنىڭدەك شۇنداق قىلىشىڭلار، قۇربانغاھنى كۆز ياشلىرى، يىغا، ئاھ-زارلار بىلەن قاپالاسىلەر - چۈنكى ئۇ قۇربانلىق-ھەدىيەلەرگە ھېچ قارىمايدىغان بولدى، ئۇنىڭدىن ھېچ رازى بولماي قولىڭلاردىن قوبۇل قىلمايدىغان بولدى. 14 بىراق سىلەر «تېھشقا؟» دەپ سوراشسىلەر - چۈنكى پەرۋەردىگار سەن ۋە ياشلىقىڭدا ئالغان ئايالنىڭ ئوتتۇرىسىدا گۇۋاھچى بولغانىدى، سەن ئۇنىڭغا ۋاپاسلىق قىلدىڭ، گەرچە ئۇ سېنىڭ ھەمراھىڭ ۋە سەن ئەھدە تۈزگەن ئايالنىڭ بولسىمۇ. 15 خۇدا [ئە-ئايال] بىر قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇنداقلا، بۇنىڭغا روھىنى قالدۇرغان ئەمەسمۇ؟ [خۇدا] تېھشقا ئۇلارنى بىر قىلدى؟ چۈنكى ئۇ ئۇلاردىن ئىخلاسمەن پەرزەنت كۈتكەندى. ئەمدى ھەرىبىرىڭلار ئۆز قەلب-روھىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار، ھېچقايسىسى ياشلىقتا ئالغان ئايالغا ۋاپاسلىق قىلمىسۇن! 16 چۈنكى مەن تالاق قىلىشقا ئوچتۇرمەن، دەيدۇ ئىسرائىلنىڭ

پەرۋەردىگاردىن مالاكىغا يۈكەنگەن ۋەھىي، ئۇ ئارقىلىق ئىسرائىلغا كەلگەن: 2 - مەن سىلەرنى سۆيۈپ كەلدىم - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بىراق سىلەر: «سەن بىزنى قانداق سۆيۈپ كەلدىڭ؟» - دەپسەلەر. ئەسۋا ياقۇپقا ئاكا بولغان ئەمەسمۇ؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بىراق ياقۇپنى سۆيۈم، 3 ئەسۋاغا نەپەرتلىدىم، ئۇنىڭ ئاغىرىنى چۆل قىلدىم، مىراسىنى چۆل-باياۋاندىكى چىلىرىلەرگە تاپشۇرۇپ بەردىم. 4 ئېدوم: «بىز ۋەيران قىلىندۇق، بىراق بىز خارابىلەشكەن جايلارنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىمىز» - دېسە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئۇلار قۇرىدۇ، بىراق مەن تۇرۇيمەن، خەقلەر ئۇلارنى «رەزىللىكنىڭ زېمىنى»، «پەرۋەردىگار مەڭگۈگە غەزەپلىنىدىغان ئەل» دەپ ئاتايدۇ. 5 سىلەرنىڭ كۆزلىرىڭلار بۇنى كۆرۈپ: «پەرۋەردىگار ئىسرائىل چىچراڭسىنىڭ سىرتىدا تۇلۇغاندى!» - دەپسەلەر. 6 - ئوغۇل ئاتىسىنى، قۇل ئىگىسىنى ھۆرمەتلەيدۇ، ئەمدى مەن ئانا بولسام، ھۆرمەتمى قىنى؟ ئىكە بولسام، مەندىن بولغان ئەمىنىش قىنى؟ - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار سىلەرگە شۇنداق دەيدۇ، ئۇ مېنىڭ نامىمنى كەمسىتكەن كەھنلار! بىراق سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ نامىڭنى كەمسىتىۋاتقۇ؟» - دەپسەلەر. 7 سىلەر قۇربانغاھ ئۈستىگە بۇلغانغان ئۇزۇقنى سۇنسىلەر، ئاندىن سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ سېنى بۇلغاپ قويدۇق؟» - دەپسەلەر؛ ئەمەلىيەتتە سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ داستانىنىڭ تايىنى يوقتۇر» - دەپسەلەر. 8 كورماننى قۇربانلىققا سۇنساڭلار، بۇ قەبىھلىك ئەمەسمۇ؟ توكۇر ياكى كېسەل مانى قۇربانلىققا سۇنساڭلار، بۇ قەبىھلىك ئەمەسمۇ؟ ھازىر بۇنى سېنىڭ ۋالىيىڭغا سۆيۈپ باق، ئۇ سەندىن خۇرسەن بولامدۇ؟ ساڭا يۈز-خاتىرە قىلامدۇ؟ - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 9 - ئەمدى، قېنى، سىلەر تەڭرىدىن بىرگە شەپقەت كۆرسەتكەن دەپ ئۆتۈنۈپ بېقىڭلار، قولىڭلاردىن مۇشۇلار كەلگەندىن كېيىن، ئۇ سىلەردىن ھەرقاندىقىڭلارنى قوبۇل قىلامدۇ؟ - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 10 - ئاراڭلاردىن دەۋازىلارنى ئېتىپ قويغۇدەك بىرى چىقمامدۇ؟ شۇنداق بولغاندا سىلەر قۇربانغاھىدا بىكار-ئوت قالاپ يۈرمەيتىڭلار. مېنىڭ سىلەردىن ھېچ خۇرسەنلىكىم يوق، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - ۋە قولۇڭلاردىن ھېچقانداق «ئاشلىق ھەدىيە»نى قوبۇل قىلمايمەن. 11 كۈن چىقاردىن كۈن پاتارغا مېنىڭ نامم ئەللەر ئارىسىدا تۇلۇغ دەپ قارىلىدۇ، ھەرىبىر جايدا ناممغا شۇيۇي سېلىنىدىغان بولىدۇ، پاك بىر «ئاشلىق ھەدىيە» سۇنۇلدى، چۈنكى نامم ئەللەر ئارىسىدا تۇلۇغ دەپ قارىلىدۇ، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 12 بىراق سىلەر بولساڭلار: «پەرۋەردىگارنىڭ داستانىنى بۇلغانغان، ئۇنىڭ مېۋىسى، يەنى ئاش-ئورۇق نەپەرتلىكتۇر.» دېگىنىڭلاردا، سىلەر ئۇنى ھارام قىلىشىلەر؛ 13 ۋە سىلەر: «مانا، نېپىدېگەن ئاۋازچىلىك!» دەپسەلەر ۋە ماڭا قاراپ دېمىڭلارنى قاقسىلەر، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - سىلەر بارلانغان، توكۇر ھەم كېسەل ماللارنى ئېلىپ كېلىشىلەر، قۇربانلىق-ھەدىيەلەرنى شۇ پېتى ئېلىپ كېلىشىلەر، مەن بۇنى قولۇڭلاردىن قوبۇل قىلامدەن؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14 بەرھەق، پادىسادا ھوججەت تۇرۇپ، رەببە قىلغان قەسمنى ئادا قىلىش ئۈچۈن بۇلغانغان نەرسىنى قۇربانلىق قىلىدىغان ئالدىمى ئەنەكە قالدۇ، چۈنكى مەن تۇلۇغ پادىشاھلۇرۇمەن، نامم ئەللەر ئارىسىدا

خۇداسى پەرۋەردىگار، - شۇنىڭدەك تۈز تونغا زومۇرلۇق چاپلاشتۇرۇۋالغۇنغا ئۈچمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. - شۇڭا قەلب-روھىڭلارغا دىققەت قىلڭلار، ھېچقايسىڭلار ۋاپاسزلىق قىلماڭلار! 17 - سىلەر سۆزلىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويمىڭلار، ئاندىن سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ ئۇنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويمايۇق؟» - دەپسەلەر، سەۋر-تاقىتىنى قويمىغانلىقىڭلار بولسا دەل: «رەزىللىك قىلغۇچى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ياخشىدۇر، ئۇ ئۇلاردىن خۇرسەن بولىدۇ»، ياكى «ئادالەتتى يۈرگۈزگۈچى خۇدا زادى نەدىمۇ؟» - دېگىنىڭلار دە بولمامدۇ!

3

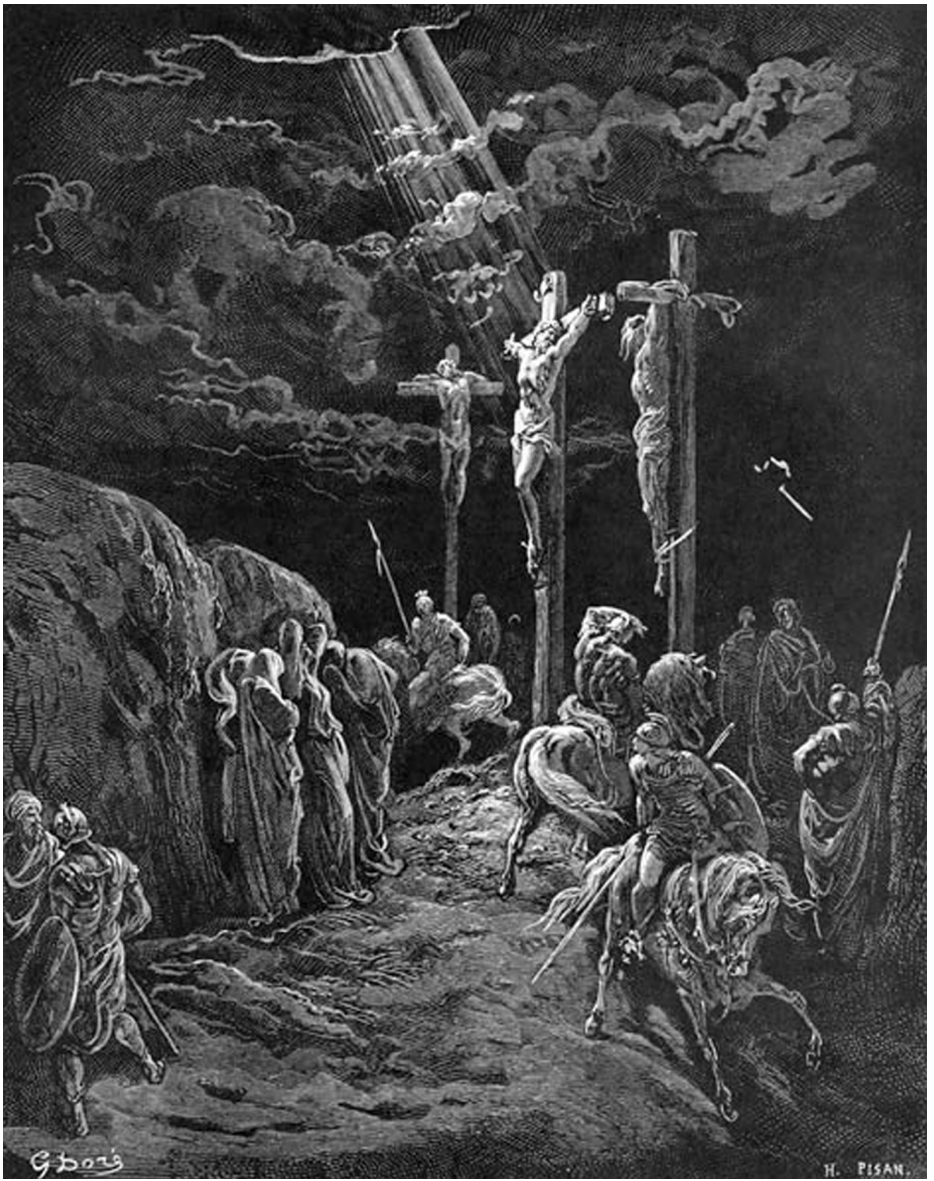
- مانا ئەمدى مەن ئۆز ئەلچىمنى ئەۋەتمەن، ئۇ مېنىڭ ئالدىمدا يول تەييارلايدۇ، سىلەر ئەزىزلىككە رەب، يەنى سىلەر خۇرسەنلىك دەپ بىلگەن ئەمدە ئەلچىسى ئۆز ئەبادەتخانىسىغا تۇيۇقسىز كىرىدۇ، مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 2 - بىراق ئۇنىڭ كەلگەن كۈنىدە كىم چىدىيالىسۇن؟ ئۇ كۆرۈنگەندە كىم تۇرالىسۇن؟ چۈنكى ئۇ تاۋلىغۇچىنىڭ ئوقى، كىرچىنىڭ ئاقارتقۇچ شولىتىسەك بولىدۇ، 3 ئۇ كۆمۈشنى تاۋلىغۇچى ھەم ئېرىغۇغۇچىدەك تاۋلاپ ئولتۇرىدۇ، لاۋىيىنىڭ بالىلىرىنى سېلاشتۇرىدۇ، ئۇلارنى ئالتۇن-كۆمۈشنى تاۋلىغاندەك تاۋلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھەققانىيلىقتا قىلىنغان قۇربانلىق-ھەدىيەنى سۈنىدۇ. 4 ئاندىن ھەم يېرۇسالېمنىڭ قۇربانلىق-ھەدىيىلىرى پەرۋەردىگارغا كونا زامانلاردىكىدەك، ئىلگىرىكى ۋاقىتلاردىكىدەك شېرىن بولىدۇ. 5 مەن ھېساب ئېلىشقا سىلەرگە يېقىن كېلىمەن، مەن سېھىرگەرلەرگە، زىناخورلارغا، يالغان قەسەم ئىچكىچىلەرگە، مەدەكارلارنىڭ ھەقىقىي تۇتۇپلىپ بوزەك قىلغۇچىلارغا، تۇل خوتۇنلار ھەم يېتىم-يېسىرلارنى خارلىغۇچىلارغا، يات ئادەملەرنى ئۆز ھەققىدىن ئايرىۋەتكۈچىلەرگە، شۇنىڭدەك مەندىن ھېچ قورقۇنغانلارغا تېزدىن ئەيىبلەشچى كۆرۈنمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 6 چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار تۈزگەرمەستۇرمەن، شۇڭا سىلەر، ئۇ ياقۇرنىڭ ئوغۇللىرى، تۈگەشمىكەنسىلەر. 7 - ئانا بۇيۇملىرىڭلارنىڭ كۆزلىرىدىن تارتىپ سىلەر بەلگىلىمىلىرىدىن چەتتەپ، ئۇلارنى ھېچ تۇتمىغانسىلەر، مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، مەن بېشىڭلارغا قاتىمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - بىراق سىلەر: «بىز قانداقۇ قايتىپ كېلىمىز؟» - دەپسەلەر. 8 ئادەم خۇدانىڭكىنى بولسا بولامدۇ؟ - بىراق ماڭا مېنىڭكىنى بۇلاپ كەلدىڭلار. سىلەر يەنە: «بىز قانداقسىگە ساڭا بۇلاچلىق قىلىۋاتىمىز؟» - دەپسەلەر، سىلەر «ئۇندىن بىر» ئۇلۇش ئۇشلىرىڭلارنى ھەم «كۆتۈرمە ھەدىيەلەر»، سۇنىڭلاردا شۇنداق قىلىشىلەر! 9 سىلەر ئېغىر بىر لەنەتكە قالدىڭلار، چۈنكى ماڭا بۇلاچلىق قىلىۋاتىسىلەر - سىلەر بۇ پۈتكۈل «يات ئەل» شۇنداق قىلىۋاتىسىلەر! 10 ئەمدى تويۇمدە ئاشلىق بولۇش ئۈچۈن پۈتكۈل «ئۇندىن بىر» ئۇلۇش ئۇشلىرىنى ئامبارغا ئېلىپ كېلىڭلار ۋە شۇنداقلا مېنى سىناپ بېقىڭلار، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. مەن ئامماننىڭ دېرىزىلىرىنى چوڭ ئىچىپ سىلەرگە ياتقۇزالمىغۇدەك بىر بەرىكەتنى تۈكۈپ بېرىدىغانلىقىمنى كۆرۈپ باقماسىلەر؟ 11 شۇنداق بولغاندىلا مەن سىلەرنى دەپ يەنە يالىغۇچىنى ئەيىبلەيمەن، ئۇ تويۇقىڭلاردىكى مېۋىلەرنى ۋەيران قىلمايمەن، سىلەرنىڭ باغ-ئېتىزلىرىڭلاردىكى تال ئۆزۈملەر ۋاقىتسىز تۈكۈلۈپ كەتمەيدۇ، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 12 - شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەللەر سىلەرنى بەختلىك دەپ ئاتايدۇ، چۈنكى يېرىڭلار ئادەمنى ھۇزۇرلاندۇرىدىغان بىر زېمىن بولىدۇ، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 13 - سىلەرنىڭ سۆزلىرىڭلار

ماڭا قاتتىق تەگدى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بىراق سىلەر يەنە: «بىز سەن بىلەن قارىشىشىدىغان نېمە سۆز قىلدۇق؟» - دەپسەلەر. 14 - سىلەر: «خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولۇش بەھۇدىلىكتۇر» ھەم: «ئۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتۇشمىز ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا ماتەم تۇتقان كىشىلەردەك يۈرۈشىمىزنىڭ نېمە پادىسى؟» - دەپسەلەر، 15 ھەم شۇنىڭدەك: «ئەكەبۇرلارنى بەختلىك دەپ ئاتايمىز، رەزىللىك قىلغۇچىلار رىئاق تاپىدۇ؛ ئۇلار بەرھەق خۇدانى سىنايدۇ، بىراق قۇتۇلۇپ كېتىدۇ» - دەپسەلەر. 16 پەرۋەردىگاردىن ئەيىمىدىغانلار [بۇنى ئاڭلاپ] پات-پات بىر-بىرى بىلەن مۇڭداشتى، پەرۋەردىگار ئۇنى نەزىرىگە ئالدى، سۆزلىرىنى ئاڭلىدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭدىن قورقۇپ، ئۇنىڭ نامىنى سېغىنغانلار ئۈچۈن ئەسلىمە بولغان بىر خاتىرە كىتاب يېزىلدى. 17 - بۇ كىشىلەر بولسا ئۆزۈمنىڭ ئالاھىدە گۆھەرىمى يىغقان كۈنىدە مېنىڭكى بولىدۇ - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. ۋە مەن خۇددى ئادەم ئۆز خىزمىتىدە بولغان ئوغلىغا ئىچىنى ئاغرىتقانداك ئۇلارغا ئىچىمنى ئاغرىتسەن. 18 سىلەر قايتىپ كېلىشىلەر ۋە ھەققانىيلار بىلەن رەزىلەرنى، خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولغانلار بىلەن بولمىغانلارنى پەرق ئېتەلەيسىلەر.

4

- چۈنكى مانا شۇ كۈن، خۇمىدەك كۆيدۈرگۈچى كۈن كېلىدۇ، ھەربىر تەكەبۇرلۇق قىلغۇچى ھەم ھەربىر رەزىللىك قىلغۇچى پاخلادەك بولىدۇ؛ شۇ كېلىدىغان كۈن ئۇلارنى كۆيدۈرۈپتۇ، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - ئۇلارغا نە يىلتىز نە شاخ قالدۇرۇلمايدۇ. 2 لېكىن ناممىدىن ئەيىمىدىغان سىلەر ئۈچۈن، قاناتلاردا شىپا-دەرمان ئېلىپ كېلىدىغان، ھەققانىيلىقنى پارلىتىدىغان قياش ئورنىدىن تۇرىدۇ؛ سىلەر تالاغا چىقىپ بورداق موزايىلاردەك قىيغىتىپ ئوينايسىلەر؛ 3 سىلەر رەزىلەرنى چەيلىپ دەسسۈپتەيسىلەر، ئۇلار مەن تەييارلىغان كۈندە تاپىنىڭلار ئاستىدا كۆل بولىدۇ، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 4 - مەن ھورەب تېغىدا پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن قۇلۇم مۇساغا بۇيرۇغان قانۇننى، يەنى بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرنى يادىڭلاردا تۇتۇڭلار. 5 - مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك كۈنى كېلىشتىن ئاۋۋال مەن سىلەرگە ئىلياس پەيغەمبەرنى ئەۋەتتەم. 6 ئۇ ئاتلارنىڭ كۆڭلىنى بالىلارغا مايىل، بالىلارنىڭ كۆڭلىنى ئاتلارغا مايىل قىلىدۇ؛ ئۇنداق بولغاندا مەن كېلىپ يەر يۈزىنى قارغاش بىلەن ئورۇۋىتىمەن.

NEW TESTAMENT

ئەيسا - ئى ئانا، ئۇلارنى كەچۈرگەن، چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ ئەبە قىلۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، - دېدى. [ئەشكەرلەر] چەك تاشلاپ، ئۇنىڭ كىيىملىرىنى بۆلۈشۈۋالدى.

لۇقا 23:34

بۇ ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ۋە داۋۇتنىڭ ئوغلى بولغان ئەيسا مەسىھنىڭ نەسەبنامە كىتابىدۇر. 2 ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۇردى، ئىسھاقتىن ياقۇپ تۇردى، ياقۇپ بەھۇدا ۋە ئۇنىڭ ئاكا-ئۆگلىرىنىڭ ئاتىسى بولدى، 3 بەھۇدادىن تامار ئارقىلىق پەرەز ۋە زەراھ تۇردى، پەرەزدىن ھەزرون تۇردى، ھەزروندىن رام تۇردى، 4 رامدىن ئامناداب تۇردى، ئامنادابدىن ناھشون تۇردى، ناھشوندىن سالون تۇردى، 5 سالوندىن راھاب ئارقىلىق بوئاز تۇردى، بوئازدىن رۇت ئارقىلىق ئوبەد تۇردى، ئوبەدىن يەسسە تۇردى، 6 يەسسەدىن داۋۇت پادىشاھ تۇردى. داۋۇتتىن ئۇرپانىڭ ئايالى ئارقىلىق سۇلايمان تۇردى، 7 سۇلايماندىن رەھوئىئام تۇردى، رەھوئىئامدىن ئابىيا تۇردى، ئابىيادىن ئاسا تۇردى، 8 ئاسادىن يەھوشافات تۇردى، يەھوشافاتتىن يەھورام تۇردى، يەھورامدىن ئۆزىيا تۇردى، 9 ئۆزىيادىن يوتام تۇردى، يوتامدىن ئاھاز تۇردى، ئاھازدىن ھەزەكىيا تۇردى، 10 ھەزەكىيادىن ماناسسەھ تۇردى، ماناسسەھتىن ئامون تۇردى، ئاموندىن يوشىيا تۇردى، 11 بابىغا سۈرگۈن قىلىنغاندا يوشىيادىن يەكۇنىياھ ۋە ئۇنىڭ ئاكا-ئۆگلىرى تۇردى. 12 بابىغا سۈرگۈن بولغاندىن كېيىن، يەكۇنىياھتىن شېئالتىئەل تۇردى، شېئالتىئەلدىن زەھۇبىياھ تۇردى، 13 زەھۇبىياھتىن ئابھۇد تۇردى، ئابھۇددىن ئېلىشاق تۇردى، ئېلىشاققىدىن ئازور تۇردى، 14 ئازوردىن زادوك تۇردى، زادوكتىن ئاقم تۇردى، ئاقمىدىن ئەلھۇد تۇردى، 15 ئەلھۇدىن ئەلئازار تۇردى، ئەلئازاردىن ماتتان تۇردى، ماتتاندىن ياقۇپ تۇردى، 16 ياقۇبتىن مەريەمنىڭ ئىسمى بولغان يۇسۇپ تۇردى، مەريەم ئارقىلىق مەسىھ ئاتالغان ئەيسا تۇردى. 17 شۇنداق بولۇپ، ئىبراھىمدىن داۋۇتقىچە بولغان ئارقىلىقتا جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان، داۋۇتتىن بابىغا سۈرگۈن قىلىنغىچە جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان، ۋە بابىغا سۈرگۈن قىلىنشتىن مەسىھ كەلگۈچە جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان. 18 ئەيسا مەسىھنىڭ دۇنياغا كېلىشى مۇنداق بولدى: - ئۇنىڭ ئانىسى مەريەم يۈسۈپكە ئاتلىق بولۇشقا ۋەدە قىلىنغانىدى، لېكىن تېخى نىكاھ قىلىنمايلا، ئۇنىڭ مۇقەددەس روھتىن ھامىلىدار بولغانلىقى مەلۇم بولدى. 19 لېكىن ئۇنىڭ [بولغۇسى] ئىسمى يۇسۇپ، دۇرۇس كىشى بولۇپ، ئۇنى جەمئىيەت ئالدىدا خىجالەتلىك قالدۇرۇشنى خاھماي، ئۇنىڭدىن ئاستىرىن تارىشىپ كېتىشنى نىيەت قىلدى. 20 ئەمما ئۇ مۇشۇ ئىشلارنى ئويلاپ يۈرگەندە، مانا پەرۋەردىگارىڭىز بىر پەرىشتىسى ئۇنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ تۇرغان: - ئەي داۋۇتنىڭ ئوغلى يۇسۇپ، ئايالڭ مەريەمنى ئۆز ئەمرىڭگە ئېلىشتىن قورقما، چۈنكى ئۇنىڭدا بولغان ھامىلە مۇقەددەس روھتىن كەلگەن. 21 ئۇ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەيسا دەپ قويغىن، چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىنى گۇناھلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ. - دېدى. 22 مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارىڭىز پەيغەمبەر ئارقىلىق دېگەنلەرنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن بولغان، دەپمەن. - 23 پاك قىز ھامىلىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىممانۇئېل (مەنىسى «خۇدا بىز بىلەن بىللە») دەپ ئاتىدايۇ، 24 يۇسۇپ ئويغىنىپ، پەرۋەردىگارىڭىز شۇ پەرىشتىسىنىڭ دېگىنى بويىچە قىلىپ، مەريەمنى ئەمرىگە ئالدى. 25 لېكىن مەريەم بوشانغۇچە ئۆز ئۇنىڭغا يېقىنلاشمىدى. بۇ مەريەمنىڭ ئىنجىلى ئىدى، يۇسۇپ ئۇنىڭغا ئەيسا دەپ ئىسىم قويدى.

ئەيسا ھېرود پادىشاھ ھۆكۈم سۈرگەن كۈنلەردە بەھۇدىيە ئۆلكىسىنىڭ بەيت-لەھەم يېزىسىدا دۇنياغا كەلگەندىن كېيىن، مانا بەزى دانىشمەنلەر

مەشرىقتىن يېرۇسالېمغا يېتىپ كېلىپ، بۇقارلاردىن: 2 بەھۇدىيلارنىڭ [يېقىندىن] تۇغۇلغان پادىشاھى قەيەردە؟ چۈنكى بىز ئۇنىڭ يۇلتۇزىنىڭ كۆتۈرۈلگەنلىكىنى كۆردۈق. شۇڭا، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىش كەلدى، - دېيىشتى. 3 بۇنى ئاڭلىغان ھېرود پادىشاھ، شۇنىڭدەك يۇلتۇز بېرىسۇلما خەلقىمۇ ئالاقىدارلىققا چۈشتى. 4 ئۇ يۇلتۇز باش كاهىنلار ۋە خەلقنىڭ تەۋرات ئۇستازلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلاردىن «مەسىھ قەيەردە تۇغۇلۇشى كېرەك؟» - دەپ سورىدى. 5 ئۇلار: «بەھۇدىيەدىكى بەيت-لەھەم يېزىسىدا بولۇشى كېرەك، - چۈنكى پەيغەمبەر ئارقىلىق شۇنداق بۆلۈنگەن: - 6 «ئۇ بەھۇدىيە زېمىنىدىكى بەيت-لەھەم، خەلقنى بەھۇدىيە يېتەكچىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئەڭ كىچىكى بولمايدۇ، چۈنكى سەندىن بىر يېتەكچى چىقىدۇ، ئۇ خەلقنى ئىسرائىلارنىڭ باققۇچىسى بولىدۇ» - دېيىشتى. 7 بۇنىڭ بىلەن، ھېرود دانىشمەنلەرنى مەخپىي چاقىرتىپ، يۇلتۇزنىڭ قاچان پەيدا بولغانلىقىنى سورۇشتۇرۇپ بىلۋالدى. 8 ئاندىن: «بېرىپ بالىنى سۈرۈشتە قىلىپ ئېپىگۇلار، تاپقان ھامان قايتىپ ماڭا خەۋەر قىلىڭلار، مەنمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ سەجدە قىلىپ كېلەي» - دەپ، ئۇلارنى بەيت-لەھەمگە يولغا سالىدى. 9 دانىشمەنلەر پادىشاھنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ يولغا چىقتى، ۋە مانا، ئۇلار شەرقتە كۆرگەن ھېلىقى يۇلتۇز ئۇلارنىڭ ئالدىدا يول باشلاپ ماڭدى ۋە بالا ئۇرغان يەرگە كېلىپ توختىدى. 10 ئۇلار ھېلىقى يۇلتۇزنى كۆرگەندىن ئىنتايىن قاتتىق شادلىنىشتى 11 ھەم تۈپكە كىرىپ، بالىنى ئانىسى مەريەم بىلەن كۆرۈپ، يەرگە يېقىلىپ ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى. ئاندىن، خەزىنىلەرنى ئېچىپ، ئالتۇن، مەستىكى، مۇزەمكى قاتارلىق سوغۇقلارنى سۇۋىشتى. 12 ئۇلارغا چۈشىدە ھېرودنىڭ يېنىغا بارماسلىق توغرىسىدىكى ۋەھىي كەلگەنلىكى ئۈچۈن، ئۇلار باشقا يول بىلەن ئۆز يۇرتىغا قايتىشتى. 13 ئۇلار يولغا كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارىڭىز بىر پەرىشتىسى يۇسۇپنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ: ئورۇڭدىن ئۇر! بالا ۋە ئانىسى ئىككىسىنى ئېلىپ مىسىرغا قاچ، مەن ساڭا ئوقۇرغۇچە ئۇ يەردە تۇرغىن، چۈنكى ھېرود بالىنى يوقىتىشقا ئىزدەپ كېلىدۇ - دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، شۇ كېچىلا بالا ۋە ئانىسى ئىككىسىنى ئېلىپ مىسىرغا قاراپ يولغا چىقتى. 15 ئۇ ھېرود ئۆلگۈچە شۇ يەردە تۇردى. شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارىڭىز پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىن ئېيتقان: «ئۇلارنى مىسىردىن مەن چاقىردىم» دېگەن سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 16 ھېرود بولسا دانىشمەنلەردىن ئالغانلىقىنى بېلىپ، قاتتىق غەزەپلەندى، ئۇ دانىشمەنلەردىن ئېنىقلىغان ۋاقىتقا ئاساسەن، ئادەملەرنى ئەۋەتىپ بەيت-لەھەم يېزىسى ۋە ئەتراپىدىكى ئىككى ياش ۋە ئۇنىڭدىن تۆۋەن ياشتىكى ئوغۇل بالىلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرگۈزدى. 17 شۇ چاغدا بەيەميا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان مۇنۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: - 18 «راماھ شەھىرىدە بىر سادا، ئاچچىق يىغا-زارنىڭ يىغىنى ئاڭلىغان، بۇ راھىلەنىڭ بالىلىرى ئۈچۈن كۆتۈرگەن ئاھ-زارىرى، بالىلارنىڭ يوق قىلىۋېتىلگىنى تېپەيلىدىن، تەسەللىنى قوبۇل قىلماي يىغان كۆتۈردۇ»، 19 ئەمدى ھېرود ئۆلگەندىن كېيىن، خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى مىسىردا تۇرغان يۇسۇپنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ تۇرغان: - 20 ئورۇڭدىن ئۇر! بالا ۋە ئانىسىنى ئېلىپ ئىسرائىل زېمىنىغا قايت! چۈنكى بالىنىڭ جېنىنى ئالماقچى بولغانلار بۇ ئۆلدى، - دېدى. 21 بۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئورنىدىن تۇرۇپ بالا ۋە ئانىسىنى ئېلىپ ئىسرائىل زېمىنىغا قايتتى. 22 ئۇ ئارخېلاۋۇسنىڭ ئاتىسى ھېرود پادىشاھنىڭ ئورنىغا تەختكە ئولتۇرۇپ بەھۇدىيە ئۆلكىسىگە ھۆكۈمرانلىق قىلۋاتقىنىدىن خەۋەر تېپىپ، ئۇ يەرگە قايتىشتىن قورقۇپ، ۋە چۈشىدە ئۇنىڭغا بىر ۋەھىي كېلىپ، گاللىيە زېمىنىغا بېرىپ، 23 ناسارەت دەپ ئاتىلىدىغان بىر يېزىدا ئولتۇراقلاشتى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق: «ئۇ ناسارەتلىك دەپ ئاتىلىدۇ» دېيىلگىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

شۇ چاغلاردا، جۈملىدۇرگۈچى يەھيا يەھۇدىيەدىكى چۆل-باياۋانغا كېلىپ 2 كىشىلەرگە: - توۋا قىلگلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى! - دەپ جاكارلاشقا باشلىدى. 3 چۈنكى [جۈملىدۇرگۈچى يەھيا] بولسا ئىلگىرى يەشايا يەھۇدىيە مېر بېشارىتىدە كۆرسەتكەن كىشىنىڭ دەل تۈزى بولۇپ: «باياۋاندا تۇرۇلدىغان بىر كىشىنىڭ: زەينىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، ئۇنىڭ جىغىر يوللىرىنى تۈپتۈز قىلڭلار! - دېگەن ئاۋازى ئاڭلىنىدۇ». 4 يەھيا [يەھۇدىيە مېر] تۈگە يۇڭدىن قىلىنغان كىيىم كىيگەن، بېلىگە كۆن تاشما باغلىغانىدى. يەيدىغىنى بولسا چېچەكتىكى بىلەن ياۋا ھەرە ھەسىلى ئىدى. 5 ئەمدى يېرۇسالېم شەھىرى، پۈتۈن يەھۇدىيە تۈلكىسى ۋە يۈتكۈل ئىئوردان دەريا ۋادىسىنىڭ ئەتراپىدىكى كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشىپ، 6 گۇناھلىرىنى ئىشقا قىلىشى ۋە ئۇنىڭ تۈزلىرىنى ئىئوردان دەرياسىدا جۈملىدۇرۇشنى قوبۇل قىلىشى، 7 لېكىن پەرسىيە ۋە سادۇقىي مەزھىپىدىكىلەردىن كۆپلىرىنىڭ ئۇنىڭ جۈملىدۇرۇشنى قوبۇل قىلىشى كەلگەنلىكىنى كۆرگىنىدە ئۇ ئۇلارغا: - ئەي بىلانىزنىڭ بالىلىرى! كىم سىلەرنى [خۇدانىڭ] چۈشۈش ئالدىدا تۇرغان غەزەپىدىن قېچىڭلار دەپ ئاگاھلاندۇردى؟ 8 ئەمدى توغۇغا لايىق مېۋىنى كەلتۈرۈڭلار! 9 ۋە تۈز ئىچىڭلاردا: «بىزنىڭ ئاتىم بولسا ئىبراھىمغۇر!» دەپ خىيال قىلىپ يۈرمەڭلار؛ چۈنكى مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويماي، خۇدا ئىبراھىمغا مۇشۇ تاشلاردىنمۇ يەرزەتلەرنى ئايرىدە قىلالايدۇ. 10 پانا ئاللىقاچان دەرەخلەرنىڭ يىلتىزغا تەگكەن قوبۇلدى، ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەرقايسى دەرەخلەر كېسىلىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. 11 مەن دەرەۋەقە سىلەرنى توۋا قىلىشىڭلار ئۈچۈن سۇغا جۈملىدۇرمەن. لېكىن مەندىن كېيىن كەلگۈچى زات مەندىن قۇدرەتلىككۈر. مەن ھەتتا ئۇنىڭ كەشپىنى كۆتۈرۈشمۇ لايىق ئەمەسمەن؛ ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا ھەم ئوتقا جۈملىدۇرىدۇ. 12 ئۇنىڭ سۇرغۇچى كۆزىنى قولدا تۇرىدۇ؛ ئۇ تۈز خامىنى [توپا-ساماندىن] تەتبەككۈس تازىلايدۇ، ساپ بۇغداينى ئامبارغا يىغىدۇ، ئەمما توپا-ساماننى قۇچمەس ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، - دەپ. 13 شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا يەھيادىن جۈملىدۇرۇلۇشنى قوبۇل قىلىش ئۈچۈن گەللىيە تۈلكىسىدىن ئىئوردان دەرياسى يويغا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. 14 بىراق يەھيا جۈملىدۇرۇشكە ئۇنى تۈسۈپ: - ئەسلى جۈملىدۇرۇلۇشنى مەن سەندىن قوبۇل قىلىشم كېرەك ئىدى، بىراق سەن مېنىڭ ئالدىغا كېلمەيتتىڭمۇ؟ - دەپ. 15 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: - ھازىرچە شۇنىڭغا يول قويغىن؛ چۈنكى ھەققانىيلىقنىڭ بارلىق [ئەلەبىرىنى] ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، شۇنداق قىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ، - دەپ. شۇنىڭ بىلەن، يەھيا ئۇنىڭغا يول قويدى. 16 ۋە ئەيسا جۈملىدۇرۇلۇپ بولۇپلا، سۇدىن چىقتى؛ ئۇ سۇدىن چىقىشى بىلەن مانا، ئەرشلەر ئۇنىڭغا ئېچىلىپ، خۇدانىڭ روھى كەپتەر قىياپەتتە ئەرشتىن چۈشۈپ، ئۇنىڭگە قونۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. 17 ۋە مانا، ئەرشتىن بىر ئاۋاز: - «بۇ مېنىڭ سۈيۈملۈك ئوغلۇم، مەن ئۇنىڭدىن تولۇق خۇسەرئەمەن!» - دەپ ئاڭلاندى.

ئاندىن ئەيسا روھنىڭ يېتەكچىلىكىدە ئىبلىسنىڭ سىناق-ئازدۇرۇشلىرىغا يۈزلىنىش ئۈچۈن چۆل-باياۋانغا ئېلىپ بېرىلدى. 2 ئۇ تېرىق كېچە-كۈندۈز روزا تۇتقاندىن كېيىن، ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كەتكەنىدى. 3 ئەمدى ئازدۇرغۇچى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - ئەگەر سەن راستىنلا خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، مۇشۇ تاشلارنى نانغا ئايلاندۇرغۇچى بۇرۇغۇن! - دەپ. 4 لېكىن ئۇ جاۋابەن: - [تەۋراتتا]: «ئىنسان پەقەت نان بىلەنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئاغزىدىن چىققان ھەرىر سۆز بەلغۇ ياشايدۇ» دەپ پۈتۈلگەن، - دەپ. 5 ئاندىن ئىبلىس ئۇنى مۇقەددەس شەھەرگە ئېلىپ بېرىپ، ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئېگىز

جايغا تۇرغۇزۇپ ئۇنىڭغا: 6 - خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، ئۆزۈڭنى بەسكە تاشلاپ باققىن! چۈنكى [تەۋراتتا]: «[خۇدا] ئۆز پەرىشتىلىرىگە سېنىڭ ھەقتىكىگە نەسر قىلدۇ»، ۋە، «بۇ ئۇنىڭ تاشقا تۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن - دەپ. 7 ئەيسا ئۇنىڭغا: «تەۋراتتا يەنە، «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سىنىغۇچى بولما!» دەپمۇ پۈتۈلگەن - دەپ. 8 ئاندىن، ئىبلىس ئۇنى ناھايىتى ئېگىز بىر تاغقا چىقىرىپ، ئۇنىڭغا خۇدانىڭ بارلىق پادىشاھلىقلارنى شەرەپلىرى بىلەن كۆرسىتىپ: 9 يەرگە يىقىلىپ ماڭا ئىبادەت قىلساڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساڭا بېرىۋېتىمەن، - دەپ. 10 ئاندىن ئەيسا ئۇنىڭغا: - يوقال، شەيئان! چۈنكى [تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئىبادەت قىل، پەقەت ئۇنىڭ ئىبادەت-خىزمىتىدە بول!» دەپ پۈتۈلگەن، - دەپ. 11 بۇنىڭ بىلەن ئىبلىس ئۇنى تاشلاپ كېتىپ قالدى، ۋە مانا، پەرىشتىلەر كېلىپ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى. 12 ئەمدى [ئەيسا] يەھيانىڭ تۇتقۇن قىلىنغانلىقىنى ئاڭلاپ، گەللىيەگە يول ئالدى. 13 ئۇ ناسارەت يېزىسىنى تاشلاپ، زەيۋون ۋە نافتالى رايونىدىكى [گەللىيە] دېڭىزى يويىدىكى كەپنەراھۇم شەھىرىگە كېلىپ ئورۇنلاشتى. 14 شۇنداق قىلىپ، يەشايا يەھۇدىيە مېر ئارقىلىق ئېيتىلغان شۇ بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى، دېمەك: 15 - «زەيۋون زېمىنى ۋە نافتالى زېمىنى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ تېرىقى تەرەپىدىكى «دېڭىز يولى» يويىدا، «يات ئەللەرنىڭ ماكانى» بولغان گەللىيەدە، 16 قارا ئۇخۇلۇقتا ياشىغان خەلق پارلاق بىر نۇرنى كۆردى؛ يەنى ئۇلۇم كۆلەڭگىسىنىڭ يۇرتىدا ئولتۇرغۇچىلارغا، دەل ئۇلارنىڭ ئۈستىگە نۇر چۈشتى». 17 شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ، ئەيسا: «توۋا قىلڭلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى!» - دەپ جاۋاب قىلىشقا باشلىدى. 18 [بىر كۈنى، ئۇ گەللىيە دېڭىزى يويىدا كېتىۋېتىپ، ئىككى ئاكا-ئۇكا، يەنى پېترۇس دەپمۇ ئاتالغان سىمون ئىسىملىك بىر كىشىنى ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندرىياسىنى كۆردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېڭىزغا تور تاشلاۋاتاتتى؛ 19 ئۇ ئۇلارغا: - مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار - مەن سىلەرنى ئادەم تۇتقۇچى بېلىقچى قىلىمەن! - دەپ. 20 ئۇلار شۇئان بېلىق تورلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 21 ئۇ شۇ يەردىن ئۆتۈپ، ئىككىنچى بىر ئاكا-ئۇكىنى، يەنى زەبەدينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇب ۋە ئىنىسى يۇھاننانى كۆردى. بۇ ئىككىسى كېمىدە ئاتىسى زەبەدى بىلەن تورلىرىنى ئوڭشاشاۋاتاتتى. ئۇ ئۇلارنىمۇ چاقىردى. 22 ئۇلار دەرھال كېمىنى ئاتىسى بىلەن قالدۇرۇپ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 23 ۋە ئەيسا گەللىيەنىڭ ھەممە يېرىنى كېزىپ، ئۇلارنىڭ سىنا گولگەرىدا تەلىم بېرىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلايتتى، خەلق ئارىسىدا ھەرخىل كېسەللەرنى ۋە ئاجىز-مېيىپلارنى ساقايتتى. 24 ئۇ توغۇرغۇ خەۋەر يۈتكۈل سۈرىيە تۈلكىسىگە تارقالدى؛ ئۇ يەردىكى خەلق يەھىيە ھەرخىل بىمارلارنى، يەنى ھەرتۈرلۈك كېسەللەر ۋە ئاغرىق-سىلاقلارنى ھەمدە چىن چاپلاشقانلارنى، تۇتقالق ۋە پالەج كېسەللىگە گىرىپتار بولغانلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى؛ ۋە ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. 25 گەللىيە، «ئون شەھەر» رايونى، يېرۇسالېم، يەھۇدىيە ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوقۇتقۇن كەلگەن توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى.

مۇشۇ توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ ئۇ بىر تاغقا چىقتى؛ ئۇ ئۆز يەردە ئولتۇرغۇندا، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. 2 ئۇ ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى: 3 - مۇبارەك، روھتا نامرات بولغانلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى ئۇلارغا تەدۋۇر. 4 مۇبارەك، پىغان چەككەنلەر! چۈنكى ئۇلار تەسەللى تاپىدۇ، 5 مۇبارەك، ياۋاش-مۈمىنلەر! چۈنكى ئۇلار يەر يۈزىگە مىراسخوردۇر. 6 مۇبارەك، ھەققانىيلىققا ئاچ ۋە ئەشتارار! چۈنكى ئۇلار تولۇق

تۇيۇندۇ. 7 مۇبارەك، رەھىمدىلار! چۈنكى ئۇلار رەھم كۆردۈ. 8 مۇبارەك، قەلبى پاك بولغانلار! چۈنكى ئۇلار خۇدانى كۆردۈ. 9 مۇبارەك، تىنچلىق تەرەپدارلىرى! چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ بەرزەتلىرى دەپ ئاتىلىدۇ. 10 مۇبارەك، ھەققانىيلىق يولىدا زىيانكەشلىككە ئۇچرىغانلار! چۈنكى ئۇلار پادىشاھلىقنى ئۇلارغا تەۋەدۇر. 11 مۇبارەك، مەن ئۈچۈن باشقىلارنىڭ ھاقارەت، زىيانكەشلىك ۋە ئەتىۋارلىق تۆھمىتىگە ئۇچرىساڭلار، 12 شاد-خۇرام بولۇپ يايلاڭلار! چۈنكى ئەرىشلەردە كاتتا ئىنتىم سىلەر ئۈچۈن ساقلاماققا، چۈنكى سىلەردىن ئىلگىرىكى پەيغەمبەرلەرگىمۇ ئۇلار مۇشۇنداق زىيانكەشلىكلەرنى قىلغان. 13 سىلەر يەر يۈزىدىكى تۈزدۈرسىلەر. ھالبۇكى، ئەگەر تۈز تۈز تەمىنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قاندىن تۈز تەمىنى قانداق كىرگۈزگىلى بولىدۇ؟ ئۇ چاغدا، ئۇ ھېچنىمگە يارماس بولۇپ، تاشلىنىپ كىشىلەرنىڭ ئايغى ئاستىدا دەسسلىشتىن باشقا ھېچ نەشقا يارمايدۇ. 14 سىلەر دۇنيانىڭ تۈزدۈرسىلەر، تاغ ئۈستىگە سېلىنغان شەھەر يوشۇرۇنالمىدۇ. 15 ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قويۇپ، ئۈستىگە سېۋەتنى كۆتۈرۈپ قويما، بەلكى چىراغدا ئۈستىگە قويۇدۇ، بۇنىڭ بىلەن، ئۇ توي ئىچىدىكى ھەممە ئادەملەرگە يورۇقلۇق بېرىدۇ. 16 شۇ تەرىقىدە، سىلەر نۇرۇڭلارنى ئىنسانلار ئالدىدا شۇنداق چاقىنىتىڭلار، ئۇلار ياخشى ئەمەللىرىڭلارنى كۆرۈپ، ئەرىشتىكى ئاناڭلارنى ئۇلۇغلىسۇن. 17 مېنى تەۋرات قانۇنى ياكى پەيغەمبەرلەرنىڭ يازغانلىرىنى بىكار قىلغىلى كەلدى، دەپ ئويلاپ قالماڭلار. مەن ئۇلارنى بىكار قىلغىلى ئەمەس، بەلكى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى كەلدىم. 18 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويماي، ئىمان-زەمىن يوقىمىغۇچە، ئۇنىڭدا پۈتۈلگەنلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغۇچە تەۋراتتىكى «يود» بىر ھەرىپ، ھەتتا بەرر چىكىتمۇ بىكار قىلىنمايدۇ. 19 شۇ سەۋەبىن، تەۋرات قانۇنىنىڭ ئەقىدىلەرگە، ھەتتا ئۇنىڭ ئەڭ كىچىكلىرىدىن بىرنى بىكار قىلىپ، ۋە باشقىلارغا شۇنداق قىلىشنى تۈگىتىدىغان ھەرىكەت ئۇلار پادىشاھلىقتا ئەڭ كىچىك ھېسابلىنىدۇ. ئەمما ئەكسىچە، تەۋرات قانۇنى ئەقىدىلەرگە ئەمەل قىلغانلار ۋە باشقىلارغا شۇنداق قىلىشنى تۈگەتكۈچىلەر بولسا ئۇلار پادىشاھلىقتا ئۇلۇغ ھېسابلىنىدۇ. 20 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، ھەققانىيلىقتا ئۇلۇغ تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرسىيەلىرىنىڭكىدىن ئاخمىسا، ئۇلار پادىشاھلىقتا ھېچقاچان كىرەلمەسلىرى. 21 يۇرۇنقىلارغا «قاتلىق قىلما، قاتلىق قىلغان ھەرقانداق ئادەم سوراققا تارتىلىدۇ» دەپ يۇرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانلىرى. 22 بىراق مەن ئۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويماي، ئۆز قېرىندىشىغا بىكاردىن-بىكار ئاچچىقلانغانلارنىڭ ھەربىرىمۇ سوراققا تارتىلىدۇ. ئۆز قېرىندىشى «ئەھمەق» دەپ تىللىغان ھەرىكەت ئالى كېڭەشچىدە سوراققا تارتىلىدۇ، ئەمما قېرىنداشلىرىنى «تەۋە» دەپ ھاقارەتلىگەن ھەرىكەت دوزاخنىڭ توغرا لايىق بولىدۇ. (Geenna g1067) 23 شۇنىڭ ئۈچۈن، سەن قۇربانگاھ ئالدىغا كېلىپ [خۇداغا] ھەدىيە ئاتماقچى بولغىنىڭدا، قېرىنداشىڭنىڭ سېنىڭ ئاغرىغان يېرى بارلىقى يادىڭغا كەلسە، 24 ھەدىيەڭنى قۇربانگاھ ئالدىغا قويۇپ تۇرۇپ، ئاۋۋال قېرىنداشىڭ بىلەن يارىشسۇن، ئاندىن كېلىپ ھەدىيەڭنى ئاتا. 25 ئەگەر ئۈستۈڭدىن دەۋا قىلماقچى بولغان بېرىمى بولسا، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە يولدا بولغىنىڭدا ئۇنىڭ بىلەن تېزدىن يارىشىپ، دوست بولغىن. بولمىسا، ئۇ سېنى سوراچىغا، سوراچى بولسا گۇندەپايغا ئاپتۇرىدۇ، سەن زىندانغا سولتۇمۇ بېلىسەن. 26 مەن ساڭا شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويماي، [قەرزىڭنىڭ] ئەڭ ئاخىرقى تەمىنىنىمۇ قوماي تولىمىگۇچە، شۇ يەردىن چىقالمايسەن. 27 سىلەر «زىنا قىلماڭلار» دەپ يۇرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانلىرى. 28 بىراق مەن ئۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويماي، بەرر ئايالغا شەۋھىنى نىيەت بىلەن قارىغان كىشى كۆڭلىدە ئۇ ئايال بىلەن ئاللىقاچان زىنا قىلغان بولىدۇ. 29 ئەگەر ئەمدى ئوڭ كۆزۈڭنى سېنى گۇناھقا ئازدۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تاشلىۋەت.

چۈنكى پۈتۈن بەدىنىڭنىڭ دوزاخقا تاشلانغىنىدىن كۆرە، بەدىنىڭنى بىر ئەزىيەت يوق قىلىشنى كۆپ ئەۋزەل. (Geenna g1067) 30 ئەگەر ئوڭ قولىڭ سېنى گۇناھقا ئازدۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى پۈتۈن بەدىنىڭنىڭ دوزاخقا تاشلانغىنىدىن كۆرە، بەدىنىڭنى بىر ئەزىيەت يوق قىلىشنى كۆپ ئەۋزەل. (Geenna g1067) 31 يەنە: - «كىمدىكىم ئايالنى تالاق قىلسا، ئۇنىڭغا تالاق خېتىنى بەرسۇن» دەپمۇ يۇرۇلغان. 32 بىراق مەن ئۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويماي، كىمدىكىم ئۆز ئايالىنىڭ بۇزۇقلۇق قىلىشىدىن باشقا [ھەرقانداق ئىشنى باھانە قىلىپ] ئۇنى تالاق قىلسا، ئەمدى ئۇنى زىناغا ئۆتۈپ بەرگەن بولىدۇ، تالاق قىلىنغان ئايالنى ئەمرىگە ئالغان كىشىمۇ زىنا قىلغان بولىدۇ. 33 سىلەر يەنە يۇرۇنقىلارغا «قەسسىگىن يامان، پەرىۋەدىگىلارغا قىلغان قەسسىگە ئەمەل قىل» دەپ يۇرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانلىرى. 34 بىراق مەن ئۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويماي، قەتئىي قەسەم قىلماڭلار، ئۇلارنى تىلغا ئېلىپ قىلماڭلار، چۈنكى ئۇلارنىڭ تەختىدۇر، 35 ياكى بەرنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلماڭلار، چۈنكى يەر يۈزى خۇدانىڭ تەختىدۇر. يېرۇسالىمغا تىلغا ئېلىپمۇ قەسەم قىلماڭلار، چۈنكى ئۇلار ئۇلۇغ پادىشاھنىڭ شەھىرىدۇر. 36 ھەتتا ئۆز پېشىڭلارنى تىلغا ئېلىپمۇ قەسەم قىلماڭلار، چۈنكى سىلەرنىڭ چېچىڭلارنىڭ بىر تېلىنىمۇ ئاق ياكى قارا رەڭگە ئۆزگەرتىش قولىڭلاردىن كەلمەيدۇ. 37 پەقەت دېگىنىڭلار «بولدۇ»، «بولدۇ»، «بولدۇ»، ياكى «ياق، ياق، بولمايدۇ» بولسۇن، بۇنىڭدىن زىيادىسى رەزىل بولغۇچىدىن كېلىدۇ. 38 سىلەر «كۆزگە كۆز، چىشقا چىش» دەپ يۇرۇلغىنىنى ئاڭلىغانلىرى. 39 بىراق مەن ئۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويماي، كىشى بىلەن تەڭ بولماڭلار. كىمدەكىم ئوڭ مەزكۇمىگە ئۇرسا، سول مەزكۇمىڭمۇ ئۆتۈپ بەر، 40 ۋە بەرسى ئۈستۈڭدىن دەۋا قىلىپ، كۆڭلىڭنى ئالماقچى بولسا، چاپىنىڭمۇ بەر. 41 بەرسى ساڭا [يۈك-تاقى يۈدكۈزۈپ] مىڭ قەدەم يول يۈرۈشكە زورلار، ئۇنىڭ بىلەن ئىككى مىڭ قەدەم ماڭ. 42 بەرسى سەندىن تىلىسە، ئۇنىڭغا بەر. بەرسى سەندىن تۆتتە-بىرىم قىلماقچى بولسا، ئۇنىڭغا بويۇڭنى تولىنما. 43 سىلەر «قوشناڭنى سۈيگىن، دۇشمىنىڭگە نېرەنەلەن» دەپ ئېيتىلغاننى ئاڭلىغان. 44 بىراق مەن ئۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويماي، سىلەرگە دۇشمەنلىك بولغانلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، سىلەردىن نېرەتلىگەنلەرگە ياخشىلىق قىلىڭلار، سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلغانلارغا دۇئا قىلىڭلار. 45 شۇنداق قىلغاندا، ئەرىشتىكى ئاناڭلارنىڭ بەرزەتلىرىدىن بولسىلەر، چۈنكى ئۇ قۇرباننىڭ نۇرىنى ياخشىلارغىمۇ ۋە يامانلارغىمۇ چۈشۈرىدۇ، يامغۇرتىمۇ ھەققانىيلارغىمۇ، ھەققانىيەتسىزلەرگىمۇ ياغدۇرىدۇ. 46 ئەگەر سىلەر ئۆزۈڭلارغا مۇھەببەت كۆرسەتكەنلەرگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسەڭلار، بۇنىڭ قانداق نىتىجىسىغا ئېرىشىشىڭلار مۇكەممەل بولسۇن؟ ھەتتا باجگىرلارمۇ شۇنداق قىلىۋاتمامدۇ؟ 47 ئەگەر سىلەر پەقەت قېرىنداشلىرىڭلار بىلەن سالام-سەھەت قىلىشساڭلار، بۇنىڭ نېمە پەزىلىتى بار؟ ھەتتا يات ئەللىكەرمۇ شۇنداق قىلىدۇ! 48 شۇڭا، ئەرىشتىكى ئاناڭلار مۇكەممەل بولغىنىدەك، سىلەرمۇ مۇكەممەل بولۇڭلار.

6

ھېزى بولۇڭلار، خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭلارنى باشقىلارنىڭ ئالدىدا كۆز-كۆز قىلىڭلار. بۇنداق قىلساڭلار، ئەرىشتىكى ئاناڭلارنىڭ ئىنتىمىغا ئېرىشەلەيسىلەر. 2 شۇڭا خەير-ساخاۋەت قىلغىنىڭدا، داۋراڭ سالما. سخابىتەزەلەرلا سىناڭلاردا ۋە كوچىلاردا ئادەملەرنىڭ ماختىشىغا ئېرىشىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ. مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويماي، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنتىمىغا ئېرىشكەن بولىدۇ. 3 لېكىن سەن، خەير-ساخاۋەت قىلغىنىڭدا ئوڭ قولىڭنىڭ نېمە قىلىۋاتىشىنى سول قولىڭ بىلمەسۇن. 4 شۇنىڭ بىلەن خەير-

ساخاۋىتىڭ يوشۇرۇن بولىدۇ ۋە يوشۇرۇن ئىشلارنى كۆرگۈچى ئاناڭ ساڭا بۇنى قايتۇرىدۇ. 5 دۇئا قىلغان ۋاقتىڭدا، ساختىپەزەردەك بولما، چۈنكى ئۇلار باشقىلارغا كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈن سىناگوگلار ياكى توت كوچا ئېغزىدا تۇرۇۋېلىپ دۇئا قىلىشقا ئامراقىز. مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەم ئېيتىپ قويماي، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنتايىنغا ئېرىشكەن بولىدۇ. 6 لېكىن سەن بولساڭ، دۇئا قىلغان ۋاقتىڭدا، ئىككىرى تويىگە كىرىپ، ئىشىكىنى يېپىپ، يوشۇرۇن تۇرغۇچى ئاناڭغا دۇئا قىلىڭلار، ۋە يوشۇرۇن كۆرگۈچى ئاناڭ بۇنى ساڭا قايتۇرىدۇ. 7 دۇئا-تالاۋەت قىلغاندا، [يۇتپەرس] يات ئەللىكەردەكىدەك قۇرۇق گەپلەرنى تەكرارلاۋەرمەڭلار. چۈنكى ئۇلار دېگەنلەرنىمۇ كۆپ بولسا [خۇدا] تىلگىنىمىزنى چوقۇم ئىجابەت قىلدۇ، دەپ ئويلايدۇ. 8 شۇڭا، سىلەر ئۇلارنى دورماڭلار. چۈنكى ئاناڭلار سىلەرنىڭ ئېھتىياجىڭلارنى سىلەر تىلىمەستىن يۇرۇنلا بىلىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن، مۇنداق دۇئا قىلىڭلار: - «ئى ئاسمانلاردا تۇرغۇچى تامىز، سېنىڭ نامىڭ مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلايغاي. 10 پادىشاھلىقنىڭ كەلگىي، ئەرادەڭ نەرشىتە ئادا قىلىنغاندەك يەر يۈزىدەمۇ ئادا قىلىنغاي. 11 بۇ كۆزىڭنى نېنىمىزنى يۈكۈن بىزگە بەرگەنەن. 12 بىزگە قەرزدار بولغانلارنى كەچۈرگىنىمىزدەك، سەمۇ قەرزلىرىمىزنى كەچۈرگەنەن. 13 بىزنى ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۇچراتقۇزىمىغاي، بەلكى بىزنى رەزىل بولغۇچىدىن قۇتۇلدۇرغايەن». 14 چۈنكى سىلەر باشقىلارنىڭ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىنى كەچۈرسەڭلار، ئەرشىتى ئاناڭلارمۇ سىلەرنى كەچۈرىدۇ. 15 بىراق باشقىلارنىڭ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىنى كەچۈرمەسەڭلار، ئەرشىتى ئاناڭلارمۇ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىڭلارنى كەچۈرمەيدۇ. 16 روزا تۇتقان ۋاقتىڭلاردا، ساختىپەزەردەك تەبىئەتقا قىياپەتكە كىرۈۋالماڭلار. ئۇلار روزا تۇتىشىنى كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈن چىرايلىرىنى سولغۇن قىياپەتكە كىرگۈزۈشكەن، مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەم ئېيتىپ قويماي، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنتايىنغا ئېرىشكەن بولىدۇ. 17 ئەمدى سەن، روزا تۇتىشىڭدا، چاچلىرىڭنى مایلاپ، يۈزۈڭنى يۇيۇپ يۈر. 18 شۇ چاغدا، روزا تۇتىشىڭ ئىنسانلارغا ئەمەس، بەلكى پەقەت يوشۇرۇن تۇرغۇچى ئاناڭغا كۆرۈنىدۇ، ۋە يوشۇرۇن كۆرگۈچى ئاناڭ ئۇنى ساڭا قايتۇرىدۇ. 19 يەر يۈزىدە تۇرۇڭلارغا بايلىقلارنى توپلىماڭلار. چۈنكى بۇ يەردە ياكۇبە يەپ كېتىدۇ، يادات باسدۇ ياكى ئوغرىلار تام تېشىپ ئوغرىلاپ كېتىدۇ. 20 ئەكسچە، ئەرشىتە تۇرۇڭلارغا بايلىقلار توپلاڭلار. ئۇ يەردە كۇبە چەيدۇ، دات باسامىدۇ، ئوغرىمۇ تام تېشىپ ئوغرىلمايدۇ. 21 چۈنكى بايلىق قەيەردە بولسا، قەلبىڭمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. 22 تەنىڭ چىرىغى كۆزۈڭ. شۇڭا تەڭرە كۆزۈڭ ساپ بولسا، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ يورۇتۇلىدۇ. 23 لېكىن تەڭرە كۆزۈڭ يامان بولسا پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ قاراڭغۇ بولىدۇ. تەڭرە ۋۇجۇدۇڭدىكى «يورۇقلۇق» ئەمەلىيەتتە قاراڭغۇ بولسا، ئۇ قاراڭغۇلۇق تېمىدېگەن قورقۇنچۇق-ھە! 24 ھېچكىم [بىرلا ۋاقىتتا] ئىككى خوجايىنىڭ قۇللۇقىدا بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ ياكى بۇنى يامان كۆرۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ، ياكى بۇنىڭغا باغلىنىپ، ئۇنىڭغا ئېتىبارسىز قارايدۇ. [شۇنىڭغا ئوخشاش]، سىلەرنىڭ ھەم خۇدانىڭ، ھەم مال-دۇنيانىڭ قۇللۇقىدا بولۇشۇڭلار مۇمكىن ئەمەس. 25 شۇڭا مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، ھاياتىڭلارغا كېرەكلىك بەك ئىچمەك ياكى ئۇچاڭلارغا كېلىدىغان كېم-كېچەكنىڭ غېمىنى قىلماڭلار. ھاياتلىق ئۇزۇقتىن، تەن كېم-كېچەكتىن ئەزىز ئەمەسمۇ؟ 26 ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا قاراڭلار! ئۇلار تېرىمايدۇ، ئورمايدۇ، ئامبارلارغا يىغمايدۇ، لېكىن ئەرشىتى ئاناڭلار تۇلانتىمۇ تۇرۇقلاندۇرىدۇ. سىلەر تاشۇ قۇشلاردىن كۆپ ئەزىز ئەمەسمۇ؟ 27 ئاراڭلاردا قايسىڭلار غەم-قايغۇ بىلەن تۇرمۇڭلارنى بەرە سائەت ئۇزارتالايسىلەر؟ 28 سىلەرنىڭ كېم-كېچەكنىڭ غېمىنى قىلىشىڭلارنىڭ نېمە حاجىتى؟! دادىڭى

بەلكى ئەشتە تۇرغۇچى ئاتامنىڭ ئەرداسىنى ئادا قىلغانلارلا كىرەلەيدۇ. 22 ساقايىتى. 17 بۇنىڭ بىلەن، بەشپا بەيغەمبەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن: «ئۇ ئۆزى شۇ كۈندە نۇرغۇن كىشىلەر ماڭا: «رەببىم، رەببىم، بىز سېنىڭ نامىڭ بىلەن ۋەھىي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزدۈق، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى قوغلىدۇق ۋە نامىڭ بىلەن نۇرغۇن مۇجىزىلەرنى كۆرسەتتۇق» دەيدۇ. 23 ھالبۇكى، ئۇ چاغدا مەن ئۇلارغا: «سىلەرنى ئەزەلدىن تونۇمايمەن. كۆزۈمدىن يوقلىڭلار، ئەي ئىتائەتسىزلەر!» دەپ ئېلان قىلىمەن. 24 ئەمدى ھەربىرى بۇ سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلغان بولسا، ئۇ ئۆز تېۋىنى قورام تاش ئۈستىگە سالغان پەم- پاراسەتلىك كىشىگە ئوخشايدۇ. 25 يامغۇر يىغىپ، كەلكۈن كېلىپ، بوران چىقىپ سوسقىمۇ، ئۇ ئۆي ئورۇلىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئۆي قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىنغان. 26 بىراق سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ تۇرۇپ، ئەمەل قىلمايدىغان ھەربىرى تېۋىنى قۇمنىڭ ئۈستىگە قۇرغان ئەمەلچەككە ئوخشايدۇ. 27 يامغۇر ياغقاندا، كەلكۈن كەلگەندە، بوران چىققاندا شۇ ئۆي ئورۇلۇپ كەتتى، ئۇنىڭ ئورۇلۇشى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى! 28 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئەيسا بۇ سۆزلىرىنى ئاخىرلاشتۇرغاندىن كېيىن، بۇ توپ-توپ خالايىق ئۇنىڭ تەلەپلىرىگە ھەيرانچەس بولۇشى. 29 چۈنكى ئۇنىڭ تەلەپلىرى تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭكىگە ئوخشىمايتتى، بەلكى تولۇق نوپۇزلۇق ئىدى.

8 ئۇ تاندىن چۈشكەندە، توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا تەگىشىپ ماڭدى. 2 ۋە مانا، ماخاۋ كېسىل بار بولغان بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، بېشىنى يەرگە تۇرۇپ تىزلىنىپ: تەقسىر، ئەگەر خالىسىڭىز، مېنى كېسىلمىدىن پاك قىلالايسىز! دەيدى. 3 ئەيسا ئۇنىڭغا قولىنى تەگگۈزۈپ تۇرۇپ: خالايمەن، پاك بولغىن! دەيدى، بۇ ئادەمنىڭ ماخاۋ كېسىلى شۇنان پاك بولۇپ ساقايدى. 4 ئەيسا ئۇنىڭغا: ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۆدۈل بېرىپ كاشىغا ئۆزۈڭنى كۆرسىتىپ، ئۇلاردا بىر گۇۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ ئىشتا ئەمىر قىلغان دەھىيە-قۇربانلىقنى سۇنغىن، دەيدى. 5 ئۇ كەبەرنى ئاھۇم شەھىرىگە بارغاندا، [رىلىق] بىر يۈزبېشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭدىن يېلىنىپ: 6 تەقسىر، چاكىرم پالەچ بولۇپ قېلىپ، بەك ئازايلىنىپ تويە ياتىدۇ، دەيدى. 7 مەن بېرىپ ئۇنى ساقايىتىپ قويماي، دەيدى ئەيسا. 8 يۈزبېشى جاۋابەن: تەقسىر، تورۇسنىڭ ئاستىغا كىرىشىڭىزگە لايىق ئەمەسمەن، پەقەت بىر يېغىزلا سۆز قىلىپ قويسىڭىز، چاكىرم ساقايىتىپ كېتىدۇ. 9 چۈنكى مەن باشقا بىرسىنىڭ ھوقۇقى ئاستىدىكى ئادەمەن، مېنىڭ قول ئاستىمدا لەشكەرلەرم بار. بىرىگە بار دېسەم باردۇ، بىرىگە كەل دېسەم، قۇلۇمغا بۇ ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى قىلىدۇ، دەيدى. 10 ئەيسا بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ، ھەيران بولدى. ئۆزى بىللە كەلگەنلەرگە: مەن سىلەرگە شۇنى بەھرىق ئېيتىپ قويايىكى، بۇنداق ئىشەنچى ھەتتا ئىسرائىل ئاراستىمۇ ئاپالغانىدىم. 11 سىلەرگە شۇنى ئېيتايىكى، نۇرغۇن كىشىلەر كۈنچىقىش ۋە كۈنپېتىشتىن كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقىدا ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبلار بىلەن بىر داستاندا ئولتۇرىدۇ. 12 لېكىن بۇ پادىشاھلىقنىڭ ئۆز بەدەن تىلىرى بولسا، سىرتىما قاراڭغۇلۇققا تاشلىنىپ، ئۆيەردە يىغا-زارلار كۆتۈرىدۇ، چىشىلىرىنى چۇچۇرلىتىدۇ، دەيدى. 13 ئاندىن، ئەيسا يۈزبېشىغا: ئۆيۈڭگە قايت، ئىشەنگىنىڭدەك سەن ئۈچۈن شۇنداق قىلىندۇ، دەيدى. ھېلىقى چاكىرنىڭ كېسىلى شۇ يەتتە ساقايتىلدى. 14 ئەيسا پېترۇسنىڭ ئويىگە بارغاندا، پېترۇسنىڭ قېيىناتىسىنىڭ قىزىپ ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قالغىنىنى كۆردى. 15 ئۇ ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇدى، ئۇنىڭ قىزىقىسى ياندى. [ئايال] دەرھال ئورۇندىن تۇرۇپ، ئەيسانى كۈتۈشكە باشلىدى. 16 كەچ كىرگەندە، كىشىلەر جىن چاپلاشقان نۇرغۇن ئادەملەرنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇ بىر ئېغىز سۆز بىلەنلا جىنلارنى ھەيدىۋەتتى ۋە بارلىق كېسەللەرنى

9 شۇنىڭ بىلەن ئۇ كېسىگە چۈشۈپ دېگىزدىن تۇتۇپ، ئۆزى تۇرغان شەھەرگە قايتىپ كەلدى. 2 ۋە مانا، كىشىلەر زەمبىلىگە ياتقۇزۇلغان بىر پالەچنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى، ئەيسا ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ ھېلىقى پالەچكە: غۇلۇم، يۈرەكلىك بول، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، دەيدى. 3 ئاندىن مانا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بەزىلىرى كۆڭلىدە: «بۇ ئادەم كۆپۈلۈق قىلۋاتىدۇ!» دەپ ئويلىدى. 4 ئۇلارنىڭ كۆڭلىدە نېمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلگەن ئەيسا ئۇلارغا: نېمە ئۈچۈن كۆڭلۈڭلاردا رەزىل ئويلاردا بولسىلەر؟ 5 «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى» دېيىش ئاسانغۇ ياكى «ئورۇنكەن تۇر، ماڭا!» دېيىشمۇ؟ دەيدى ۋە يەنە ئۇلارغا: 6 ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانىيەتنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلىرىنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ئۇ پالەچ كېسەلگە: ئورۇنكەن تۇر، ئورۇن-كۈرەپەننى يىغىنىشۇرۇپ

ئويۇڭگە قايت، - دېدى. 7 ھېلىقى ئادەم ئورنىدىن تۇرۇپ ئويۇڭغا قايتى. 8 - ئىشەنچىڭلار بويىچە بولسۇن! دېۋىدى، 30 ئۇلارنىڭ كۈزلىرى ئىچىلدى. بۇنى كۆرگەن توپ-توپ ئادەملەر قورققۇشۇپ، ئىنسانلارغا بۇنداق ھوقۇقى بەرگەن خۇداتى ئۇلۇغلاشتى. 9 ئەيسا ئۇ بەردىن چىقىپ ئالدىغا كېتىۋېتىپ، باج يىغىدىغان ئورۇندا ئولتۇرغان، مانا ئىسىملىك بىر [باجگىرى] كوردى. ئۇ ئۇنىڭغا: - ماڭا ئەگەشكىن! - دېدى. ۋە مانا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئەيسا [مانانلىق] تويىدە مېھمان بولۇپ داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نۇرغۇن باجگىرلار ۋە گۇناھكارلارمۇ كىرىپ، ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولدى. 11 بۇنى كۆرگەن پەرسىيىلەر ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: - ئۇستازىڭلار نېمىشقا باجگەر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىدۇ؟! - دېدى. 12 بۇ كېيىن ئاڭلىغان ئەيسا: - ساغلام ئادەملەر ئەمەس، بەلكى جىبارلار تېۋىققا مۇھتاجدۇر. 13 سىلەر بېرىپ [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: «ئەزەدىغىنم قۇربانلىقلار ئەمەس، بەلكى رەھم-شەپقەت» دېيىلگەن شۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى ئوڭشىڭلار، چۈنكى مەن ھەقىقەتتە ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى چاقىرىش كەلدىم، دېدى. 14 شۇ ۋاقىتلاردا، يەھيا [يەھيە مېھنەت] مۇخلىسلىرى ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - ئېھتىياجىز ۋە پەرسىيىلەر بات-پات روزا تۇتىمىز، لېكىن سىزنىڭ مۇخلىسلىرىڭىز تۇتمايدۇ؟ - دەپ سوراشتى. 15 ئەيسا جاۋابەن: - تونى بولۇۋاتقان يىگىت تېخى تويدا ھەمداستىخان ئولتۇرغان چاغدا، توي مېھمانلىرى ھازا تۇتۇپ ئولتۇرسا قانداق بولىدۇ؟! ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار شۇ كۈندە روزا تۇتىدۇ. 16 ھېچكىم كونا كۆڭلەككە يېڭى رەختتىن ياماق سالمايدۇ، ئۇنداق قىلسا، يېڭى ياماق [كىرىشىپ]، كىمىنى تارتىپ يىرتىۋېتىدۇ. ئەتىھدە، يىرتىق تېخىمۇ يوغىناپ كېتىدۇ. 17 شۇنىڭدەك، ھېچكىم يېڭى شارابىنى كونا ئۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئەگەر ئۇنداق قىلسا، [شارابنىڭ ئىچىشى بىلەن] ئۇلۇملار يېرىلىپ كېتىدۇ، دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ ھەم ئۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن كىشىلەر يېڭى شارابىنى يېڭى ئۇلۇملارغا قاچىلايدۇ، شۇنداق قىلغاندا، ھەر ئىككىسى ساقلىنىپ قالىدۇ. 18

10

ئۇ ئون ئىككى مۇخلىسنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا ناپاك روللارنى قوغلاش ۋە ھەر بىر كېسەللىكنى ھەم ھەر بىر مېھىپ-تاجىزنى ساقايتىش ھوقۇقى بەردى. 2 ئون ئىككى روسۇلنىڭ ئىسىملىرى تۆۋەندىكىچە: ئاۋۋال پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندىرياس، ئاندىن زەبەدىنىڭ ئوغلى ياقۇب ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى يۇھاننا، 3 قىلىپ ۋە يورباتوماي، توماس ۋە باجگەر مانانا، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇب ۋە لەبىئاۋس دەپمۇ ئاتىلىدىغان تاداي، 4 مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون ۋە كېيىن ئەيساغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقايارىوت. 5 ئەيسا بۇ ئون ئىككىسىنى [خەلقنىڭ ئارىسىغا] مۇنداق تاپالاب ۋە ئەۋەتتى: - يات ئەللىكلەرنىڭ يوللىرىغا چىققاڭلار، ياكى سامارىيەلىكلەرنىڭ شەھەرلىرىگىمۇ كىرمەڭلار، 6 بەلكى تېنىڭە قوي پادىلىرى بولغان ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ئارىسىغا بېرىڭلار. 7 بارغان بېرىڭلاردا: «ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالىدۇ!» دەپ جاكارلاڭلار. 8 ئاغرىق-سىلاقلىرىنى ساقايتىڭلار، ئۆلۈكلەرنى تىرىلدۈرۈڭلار، ماخاۋ كېسەللىرىنى ساقايتىڭلار، جىنلارنى ھەيدىۋېتىڭلار. سىلەرگە شاپاقەت خالىس بېرىلگەندۇر، سىلەرمۇ خالىس ئىلتىپات قىلىڭلار. 9 بەلۋېغىڭلارغا ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس پۇللىرىنى باغلاپ ئېلىپ يۈرمەڭلار. 10 سەبەر ئۈچۈن بىرلا يەتكەن باشقا نە خۇرجۇن، نە كەش، نە ھاسا ئېلىۋالماڭلار. چۈنكى خىزمەتكار ئۆز ئىشى ھەققىنى ئېلىشقا ھەلىقتۇر. 11 ھەرقايسى شەھەر ياكى يېزىغا بارغان ۋاقىتلاردا، ئالدى بىلەن شۇ يەردە كىمنىڭ ھۆرمەتكە لايىق مۇتەۋەر ئىكەنلىكىنى سوراڭلار، شۇنداق كىشىنى تاپقاندا، ئۇ يەردىن كەتكۈچە ئۇنىڭ تويىدىلا تۇرۇڭلار. 12 بىرەر ئويۇڭ كىرگىنىڭلاردا، ئۇلارغا سالام بېرىڭلار. 13 ئەگەر ئۇ ئاتىلىدىكىلەر [ھۆرمەتكە] لايىق مۇتەۋەر كىشىلەر بولسا، تىلگىن ئامانلىقڭلار ئۇلارغا ئىجابەت بولسۇن، ئەگەر ئۇلار لايىق بولمىسا، تىلگىن ئامانلىقڭلار ئۇزۇڭلارغا قايتسۇن. 14 سىلەرنى قويۇپ قىلىنغان، سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلىمىغان كىسەلدىم بولسا، ئۇلارنىڭ تويىدىن ياكى شۇ شەھەردىن كەتكىنىڭلاردا، ئايغىڭلاردىكى تويىنى قېغۇۋېتىڭلار. 15 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويماي، قىيامەت كۈنىدە سودوم ۋە گوموررا زېمىنىدىكىلەرنىڭ ھالى شۇ شەھەردىكىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 16 مانا، مەن سىلەرنى قويلارنى بۇرىلەرنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتكەندەك ئەۋەتتەن. شۇڭا، يىلاندىك سەرگۈز، پاختەكتەك ساپ دىللىق بولۇڭلار. 17 ئىنسانلاردىن جاۋاب بەردى ئۇلار. 29 ئۇ قولىنى ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە تەڭكۈزۈپ تۇرۇپ:

پەخەس بولۇڭلار، چۈنكى ئۇلار سەلەرى ئۇتۇلۇپ سوت مەھكىمىلەرگە تاپشۇرۇپ بېرىدۇ، سىناگوگىدا قانداقلا يات ئەللىكلەر ئۈچۈن بىر گۇۋاھلىق بولۇشقا، سەلەر مېنىڭ سەۋەبىدىن ئەمەلەر ۋە پادىشاھلار ئالدىغا ئېلىپ بېرىلسە، سوراقتا تارتىلسىلەر. 19 لېكىن ئۇلار سەلەرنى سوراقتا تارتقان ۋاقتىدا، قانداق جاۋاب بېرىش ياكى نېمە جاۋاب بېرىشتىن ئەنسىرەپ كەتمەڭلار. چۈنكى شۇ ۋاقتى-سائىتىدە ئېيتىش تېگىشلىك سۆزلەر سەلەرگە ئەمەللىنىدۇ. 20 چۈنكى سۆزلىگۈچى ئۇزۇڭلار ئەمەس، بەلكى ئاتاڭلارنىڭ روھى سەلەر ئارقىلىق سۆزلەيدۇ. 21 قېرىنداش قېرىنداشىغا، ئاتا بالىسىغا خاتىلىق قىلىپ، ئۇلارمەكە تۇتۇپ بېرىدۇ. باللامۇ ئاتا-ئانىسىغا قارشى چىقىپ، ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرۇدۇ. 22 شۇنداقلا سەلەر مېنىڭ نامم تۇپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپىتىگە ئۇچرايسىلەر. لېكىن ئاخىرىغىچە بەرداشلىق بەرگەنلەر بولسا قۇتقۇزۇلۇدۇ. 23 ئۇلار سەلەرگە بۇ شەھەردە زىيانكەشلىك قىلسا، يەنە بىر شەھەرگە قېچىپ بېرىڭلار. چۈنكى مەن سەلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويماي، ئىنسان توغرىلىق قاتىپ كەلگۈچە سەلەر ئىنساننىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئارىلاش [ۋەزىپىڭلار] تۈگمەيدۇ. 24 مۇخلىس ئۇستازىدىن، قۇل خوجاينىدىن ئۇستۇن تۇرمايدۇ. 25 مۇخلىس ئۇستازىغا ئوخشاش بولسا، قۇل خوجاينىغا ئوخشاش بولسا رازى بولسۇن. ئۇلار تۇيىنىڭ ئىگىسىنى «بەئەزىيۇل» دەپ تىلغاغان يەردە، ئۇنىڭ ئۆيىدىكىلەرنى تېخىمۇ قاتتىق ھاقارەتلىمەمدۇ؟ 26 شۇڭا ئۇلاردىن قورقماڭلار، چۈنكى مېھقانداق يېپىق قويۇلغان ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، ۋە مېھقانداق مەخپىي ئىش ئايان قالمايدۇ. 27 مېنىڭ سەلەرگە قاراڭمۇدا ئېيتىدىغانلىرىنى يورۇتقا ئېيتىۋېرىڭلار. قۇلىقىڭلارغا چىراپلاپ ئېيتىلغانلارنى تۈگۈلدەردە جاكارلاڭلار. 28 ئەننى ئۇلۇزسىمۇ، لېكىن ئادەمنىڭ جان-روھىنى ئۇلۇزەلمەيدىغانلاردىن قورقماڭلار، ئەكسىچە، تەن ۋە جان-روھىنى دوراخانا ھالدا قىلىشقا قادىر بولغۇچىدىن قورقماڭلار. (Geenna g1067) 29 ئىككى قۇشقاچنى بىر تېنىگە سېتىۋالغىلى بولىدۇغۇ؟ لېكىن ئۇلاردىن بىرىمۇ ئاتاڭلارسىز يەرگە چىقىمەيدۇ. 30 ئەمما سەلەر بولساڭلار، ھەتتا ھەربىر تال چېچىڭلارمۇ سانالغاندۇر. 31 شۇڭا، قورقماڭلار. سەلەر نۇرغۇنلىغان قۇشقاچتىنمۇ قىممەتلىكتۇرسىلەر! 32 شۇڭا، مېنى ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلغانلارنىڭ ھەر بىرىنى مەنمۇ ئەرشىكى ئاتامنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلىمەن؛ 33 بىراق ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا مەندىن ئاتامنىڭ ئالدىدا ھەر بىرىدىن مەنمۇ ئەرشىكى ئاتام ئالدىدا تاتىمەن. 34 مېنىڭ دۇنياغا كېلىشىمنى تىنچلىق ئېلىپ كېلىش ئۈچۈندۇر، دەپ ئويلاپ قالماڭلار. مەن تىنچلىق ئەمەس، بەلكى قىلچىنى يۈرگۈزۈشكە كەلدىم. 35 چۈنكى مېنىڭ كېلىشىم «ئوغۇلنى تانىسىغا، قىزنى ئانىسىغا، كېلىنى قېينىسىغا قارشى چىقىرىش» ئۈچۈن بولىدۇ. 36 شۇنىڭ بىلەن «ئادەمنىڭ دۇشمەنلىرى ئۆز ئائىلىسىدىكى كىشىلەر بولىدۇ». 37 ئاتا-ئانىسىنى مەندىنمۇ ئەرز كۆرىدىغانلار ماڭا مۇناسىپ ئەمەستۇر. ئۆز-ئۆزۈل-قىزىنى مەندىنمۇ ئەرز كۆرىدىغانلارمۇ ماڭا مۇناسىپ ئەمەس. 38 ئۆزۈمنىڭ كېلىشىمنى كۆتۈرۈپ، ماڭا ئەگەشمەكلەرمۇ ماڭا مۇناسىپ ئەمەس. 39 ئۆز ھاياتىنى ئايىدىغان كىشى ئۆزىنىڭ مەرھۇم بولىدۇ؛ مەن ئۈچۈن ئۆز ھاياتىدىن مەرھۇم بولغان كىشى ئۆزىنىڭ ئېرىشىدۇ. 40 سەلەرنى قوبۇل قىلغانلار مېنىمۇ قوبۇل قىلغان بولىدۇ؛ مېنى قوبۇل قىلغانلار بولسا مېنى ئەۋەتكۈچىنىمۇ قوبۇل قىلغان بولىدۇ. 41 بىر پەيغەمبەرنى پەيغەمبەرلىك سالاھىيىتىدە قوبۇل قىلغان كىشى پەيغەمبەرگە خاس بولغان ئىنتىماغا ئېرىشىدۇ. ھەققانىي ئادەمنى ئۇ ھەققانىي ئىكەن دەپ بىلىپ قوبۇل قىلغانلار ھەققانىي ئادەمگە خاس بولغان ئىنتىماغا ئېرىشىدۇ. 42 مەن سەلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويماي، مېنىڭ بۇ شاكىچىڭلاردىن ئەڭ

11

ئەيسا ئون ئىككى مۇخلىسىغا بۇ ئىشلارنى تاپلاپ بولغاندىن كېيىن، ئۇزغۇ شۇ يەردىكى ھەرقايسى شەھەرلەردە تەلىم بېرىش [خۇدانىڭ كالامىنى] جاكارلاش ئۈچۈن تۇرپان كەتتى. 2 زىندانغا سولانغان يەھيا [پەيغەمبەر] مەسھىنىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى ئاڭلاپ، مۇخلىسلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلار ئارقىلىق ئەيسادىن: 3 «كېلىشى مۇقەررەر زات تۇرۇڭمۇ، ياكى باشقا بىرسىنى كۆتۈرۈشكە كېرەككۇ؟» - دەپ سورىدى. 4 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - يەھيانىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ، ئۆز ئاڭلاۋاتقانلىقىڭلارنى ۋە كۆرۈۋاتقانلىقىڭلارنى بايان قىلىپ - 5 كورلار كۆرەلەيدىغان ۋە تۇتۇرلار ماڭا كۆرۈلدىغان بولدى، ماخاۋ كېسىلى بولغانلار ساقايتىلدى، كاسلار ئاڭلىيالايدىغان بولدى، ئۆلگەنلەرمۇ تىرىلدۈرۈلدى ۋە كەمبەغەللەرگە خۇش خەۋەر جاكارلاندى» - دەپ ئېيتىڭلار. 6 ۋە [ئۇنىڭغا يەنە]: «مەندىن گۇمانلانماي پۇتلىنىپ كەتمەڭلار كىشى بولسا بەختلىكتۇر!» دەپ قويۇڭلار، - دېدى. 7 ئۇلار كەتكەندە، ئەيسا توپ-توپ ئادەملەرگە يەھيا توغرىلىق سۆزلەشكە باشلىدى: - «سەلەر ئەسلى [يەھيانى ئەزدەپ] چۆلگە بارغىنىڭلاردا، زادى نېمىنى كۆرگىلى باردىڭلار؟ شامالدا يەلپۈنۈپ تۇرغان قۇمۇشنىمۇ؟ 8 ياكى ئېسىل كىيىنىڭ بىر نەرسىنىمۇ؟ مانا، ئېسىل كىيىملەرنى كىيگەن ھەرخان ئوردىلىرىدىن ئېپىلىدۇغۇ! 9 ئەمدى سەلەر نېمە كۆرگىلى باردىڭلار؟ بىر پەيغەمبەرنىمۇ؟ دۇرۇس، ئەمما مەن شۇنى سەلەرگە ئېيتىپ قويماي، [بۇ بولسا] پەيغەمبەردىنمۇ ئۇستۇن بىر بولغۇچىدۇر. 10 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: - «مانا، بۇ ئالدىڭغا ئەلچىمنى ئەۋەتتەن، ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدا يولۇڭنى تەييارلايدۇ» - دەپ پۈتۈلگەن سۆز دەل ئۇنىڭ توغرىسىدا پۈتۈلگەندۇر. 11 مەن سەلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويماي، ئاياللاردىن تۇرغۇنلار ئارىسىدا چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا دۇنۇ تۇلۇغى تۇرغۇزۇلغىنى يوق، ئەمما ئەرەش پادىشاھلىقىدىكى ئەڭ كىچىك بولغىنىمۇ ئۇنىڭ تۇلۇغى تۇرىدۇ. 12 ئەمما چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا تۇتۇرغا چىققان كۈنلەردىن بۇگۈنكى كۈنگىچە، ئەرەش پادىشاھلىقىغا كىرىش يولى شىددەت بىلەن ئېچىلدى ۋە كىشىلەر ئۆزى شىددەت بىلەن تۇتۇۋالدى. 13 چۈنكى بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ بېشارەت بېرىش خىزمىتى، شۇنداقلا تەۋراتتىكى يازمىلار ئارقىلىق بېشارەت يەتكۈزۈلۈش خىزمىتى يەھيا بىلەن ئاخىرلىنىدۇ. 14 ۋە ئەگەر شۇ سۆزنى قوبۇل قىلالساڭلار، «قايتىپ كېلىشى مۇقەررەر بولغان ئىلاھىي [پەيغەمبەر]»، بولسا، [يەھيانىڭ] ئۆزىدۇر. 15 ئالغۇدەك قىلغىلى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! 16 لېكىن بۇ دەۋردىكى كىشىلەرنى زادى كىملىرىگە ئوخشاستى؟ ئۇلار خۇددى رەستە-بازارلاردا ئولتۇرۇپ، بىر-بىرىگە: 17 «بىز سەلەرگە سۇنماي چىلىپ بەرسەككۇ، ئۇستۇس ئوينىدىڭلار»، «ماتەم بەدلىسىگە چىلىپ بەرسەككۇ، يىغىزار قىلىدىڭلار» دەپ [قاچىشىدىغان تۇتۇرۇقنى] باللاغا ئوخشايدۇ. 18 چۈنكى يەھيا كېلىپ زىيەتتە ئولتۇرمايتتى، [شاراب] ئىچمەيتتى. شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار: «ئۇنىڭغا جىن چىلىپتىمۇ؟» دېيىشىدۇ. 19 ئىنسان توغرىلىق بولسا كېلىپ ھەم يەيدۇ ھەم ئىچىدۇ ۋە مانا، ئۇلار: «تازا بىر توپماس ۋە بىر مەيخۇر ئىكەن، ئۇ باجگەرلەر ۋە كۇناھكارلارنىڭ دوستى» دېيىشىدۇ. لېكىن دانالىق بولسا ئۆز بەرزەتلىرى ئارقىلىق دۇرۇس دەپ تونۇلۇدۇ. 20 ئاندىن ئۇ ئۆزى كۆپ مۇجىزىلەرنى كۆرسەتكەن شەھەرلەردە تۇرۇۋاتقانلارنى توۋا قىلىشقا ئۇچۇن ئەيىلەپ، مۇنداق دېدى: - 21 ھالڭلارغا ۋاي، ئەي قورازلىقلار! ھالڭلارغا ۋاي، ئەي بەيت-ساندىقلار! چۈنكى سەلەردە كۆرسىتىلگەن مۇجىزىلەر ئۆز ۋە زىدىن شەھەرلەردە كۆرسىتىلگەن بولسا، ئۇ يەرلەردىكى خېلى يۇرۇنلا يۈز

كېيىمگە يۈگىنىپ، كۆلگە مىلىنىپ توۋا قىلغان بولاتتى. 22 مەن سىلەرگە ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساقاپتې، 16 ئاندىن ئۇلارغا شۇنى ئېيتىپ قويماي، قىيامەت كۈنىدە تۇرۇپ زىددىنلىكلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 23 ئەي نەرشەكە كۆتۈرۈلگەن كېرەزەملىقلار! سىلەر تەنتەنەسىز چىراغ چۈشۈرۈلسىلەر، چۈنكى ئاراڭلاردا يارىتىلغان مۇجىزىلەر سودومدا يارىتىلغان بولسا، ئۇ شەھەر يۈزۈڭگىچە ھالاك بولىغان بولاتتى.

(Hadēs g86) 24 ئەمما مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، قىيامەت كۈنىدە سودوم زېمىنىدىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 25 شۇ ۋاقىتلاردا، ئەيسا بۇ ئىشلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: - ئاسمان زېمىن ئىككىسى ئى ئانا! سەن بۇ [ھەقىقەتلەرنى] دانىشمەن ۋە ئەقىللىقلاردىن يوشۇرۇپ، سەبىي بالىلارغا ئاشكارىلىغانلىقىڭ ئۈچۈن ساڭا مەدھىيەلەر ئوقۇيمەن! 26 بەرقەھ، ئى ئانا، نەزىرىڭگە مۇنداق قىلىش راۋا ئىدى. 27 ھەممە ماڭا ئاتامدىن تەقدىم قىلىندى، ئوغۇلنى ئاندىن باشقا ھېچكىم تۇنمايدۇ، ۋە ئاتىسىمۇ ئوغۇل ۋە ئوغۇل ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگەن كىشىلەردىن باشقا ھېچكىم تۇنمايدۇ. 28 ئەي جاپا كىشىلەر ۋە ئىغىر يۈك يۈكەنگەن ھەممىڭلار! مېنىڭ يېنىمغا كېلىڭلار، مەن سىلەرگە ئاراملىق بېرىمەن. 29 مېنىڭ بۇيۇتۇرۇقۇمنى كىيىپ، مەندىن ئۆگىنىڭلار، چۈنكى مەن مۇمىن ۋە كەمتەرمەن، شۇنداق قىلغاندا، كۆڭلۈڭلار ئارام تاپىدۇ. 30 چۈنكى مېنىڭ بۇيۇتۇرۇقۇمدا بولۇش ئاسان، مېنىڭ ئارىتىدىغان يۈكۈم يېنىكىڭلار.

12

شۇ چاغلاردا بىر شابات كۈنى، ئەيسا بۇغدىلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. قورسىقى ئىچىپ كەتكەن مۇخلىسلىرى باشقاقلارنى ئۇزۇپ، يېيىشكە باشلىدى. 2 لېكىن بۇنى كۆرگەن پەرسىيىلەر ئۇنىڭغا: - قارا، مۇخلىسلىرىڭ شابات كۈنى تەۋرانا چەكلەنگەن ئىشنى قىلىۋاتىدۇ، دېيىشتى. 3 بىراق ئۇلارغا: - داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئاچ قانغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇ سىلەر؟ 4 ئۇ خۇدانىڭ ئويىگە كىرىپ، [خۇداغا] ئاتالغان، شۇنداقلا ئۆزى ۋە ھەمراھلىرىغا نىسبەتەن تەۋرات قانۇنى بويىچە يېيىشكە بولىدىغان (تەقدىم ئانلارنى) [سوراپ ئېلىپ]، ئۇلارنى [ھەمراھلىرى] بىلەن بىللە يېگەن. ئەسلىدە بۇ نالارنى پەقەت كاهىنلارنىڭ يېيىشىگە بولاتتى. 5 سىلەر تەۋراتتىن شۇنى ئوقۇپ باقمىغانلىرىڭلار، ئىبادەتخانىدا ئىشلەيدىغان كاهىنلار شابات كۈنلىرى ئىشلەپ شابات تەرتىپىنى بۇزسىمۇ، گۇناھقا يۈرۈۋالمايدۇ. 6 بىراق مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويماي، بۇ يەردە ئىبادەتخانىدىن ئۇلۇغ بېرىمەن بار. 7 مەدلىكتە تەگەر سىلەر [خۇدانىڭ] «مۇقەددەس يازمىلاردا»: «ئەزەيدىغىنىم قۇربانلىقلار ئەمەس، بەلكى رەھم-شەپقەت» دېيىلگەن شۇ سۆزىڭىز مەنسىنى بىلگەن بولساڭلار، بىگۇناھ كىشىلەرنى گۇناھكار دەپ يېكىتمەيتىڭلار. 8 چۈنكى ئىنسانئوغلى شابات كۈنىنىڭ ئىگىسىدۇر. 9 ئۇ ئۆز يەردىن ئايرىلىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. 10 ۋە مانا، ئۇ يەردە بىر قولى يېگەپ قالغان بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلىشقا سەۋەب تاپماقچى بولۇپ ئۇنىڭدىن: - شابات كۈنى كېسەل ساقايتىش تەۋرات قانۇنىغا ئويغۇنمۇ؟ - دەپ سورىدى. 11 لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - پەرسىيىلەرنىڭ قولى شابات كۈنى ئورنىغا چۈشۈپ كەتسە، ئۇنى دەرھال تارتىپ چىقىرىۋالمايدىغان ئادەم بارمىدۇ؟ 12 ئىنسان بولسا قويدىن شۇنچە تەبىئەتتۇر! شۇڭا، شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىش تەۋرات قانۇنىغا ئويغۇندۇر. 13 ئاندىن ئۇ ھېلىقى كېسەلگە: - قولۇڭنى ئۇزات، - دېدى. ئۇ قولىنى ئۇزىتىشى بىلەنلا قولى ئىككىنچى قولىغا ئوخشاش ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 14 بىراق پەرسىيىلەر تاشقىرىغا چىقىپ، ئۇنى قانداق يوقىتىش ھەققىدە مەسلىھەت قىلىشتى. 15 ئەمما ئەيسا بۇنى بىلىۋېلىپ ئۇ يەردىن ئايرىلدى. توپ-توپ كىشىلەر

كۆرسىتىشىنى ئىستىپ يۈردى. بىراق بۇ دەۋردىكىلەرگە «يۈز بەيغە مەردە كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت» تىن باشقا ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. 40 چۈنكى يۈز بەيغە مەردە يوغان بېلىقنىڭ قورسقىدا ئۈچ كېچە- كۆندۈز ياتقاندا، كىنسىنا توغۇلغۇ ئوخشاشلا ئۈچ كېچە- كۆندۈز يەرنىڭ باغرىدا ياتىدۇ. 41 سوراق كۈنى نەنە ۋە شەھەردىكىلەر بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ قويۇپ، بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ كۆنلەھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇلار يۈز بەيغە مەردە [بەيغە مەردە] چاكارلىغان خەۋەرنى ئاڭلاپ، [يامانلىقىدىن] توۋا قىلغان، ۋە مانا، مۇشۇ يەردە يۈز بەيغە مەردە [بەيغە مەردە] دىن ئۇلۇغ بىرىنى تۇرىدۇ! 42 سوراق كۈنى «جەنۇبىي ئايال پادىشاھ» مۇ بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ تېرىلىپ، ئۇلارنىڭ گۆنلەھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇ سۇلايماننىڭ دانا سۆزلىرىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن كەلگەن، ۋە مانا، ھازىر مۇشۇ يەردە سۇلايمان دىن ئۇلۇغ بىرىنى تۇرىدۇ. 43 ناپاك روھ براۋنىڭ تېنىدىن چىقىرىۋېتىلگەندىن كېيىن، ئۇ قۇرغاق دالالارنى چۆرگەپ يۈرۈپ، بىرەر ئارامگاھنى ئىزدەيدۇ، بىراق تاپالمايدۇ. 44: «مەن چىققان ماكانغا قايتاي» دەيدۇ. شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىپ، شۇ ماكاننىڭ يەنىلا يوش تۇرغانلىقىنى، شۇنداقلا پاكىز تازىلانغانلىقىنى ۋە تەلەڭ تەلەڭلىكىنى بايقايدۇ. 45: «پىرپىر تۇرىدىن بەيغە مەردە جىنى باشلاپ كېلىدۇ، ئۇلار كىرىپ بىللە تۇرىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەمنىڭ كىيىنىكى ھالى بۇرۇنقىدىن ئېغىز يامان بولىدۇ. بۇ زەربىلەر دەۋردىكىلەرنىڭ ھالى مانا شۇنداق بولىدۇ. 46 ئۇ توپلاشقان خالايىققا داۋاملىق سۆزلەۋاتقاندا، مانا، ئانىسى بىلەن ئىشلىرى كېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكە كېلىپ بولۇپ تاشقىرىدا تۇرۇشى. 47 شۇنىڭ بىلەن بىر يەردە ئۇنىڭغا: «ئانگىز ۋە ئىشلەتكۈز سىز بىلەن سۆزلىشىمەز دەپ تاشقىرىدا تۇرىدۇ،» دەيدۇ. 48 لېكىن ئۇ جاۋابەن شۇ خەۋەرنى يەتكۈزگەن كىشىدىن: «كىم مېنىڭ ئانام، كىم مېنىڭ ئىشلىرىم؟» دەپ سورىدى. 49 ئاندىن ئۇ قولىنى سۈزۈپ مۇخلىسلىرىنى كۆرسىتىپ: «مانا مېنىڭ ئانام، مانا مېنىڭ ئىشلىرىم! 50 چۈنكى كىم تەرىشىڭ ئانامنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلسا، شۇ مېنىڭ ئاكا-ئىنىم، ئاچا-سىڭىم ۋە ئانامدۇر.» دەيدۇ.

13

شۇ كۈنى ئەيسا تۇپىدىن چىقىپ، دېڭىز بويىدا ئولتۇراتتى. 2 ئەتراپىغا توپ-توپ ئادەملەر ئولتۇرغۇچىغا، ئۇ ئېرىشكە چىقىپ ئولتۇردى. پۈتكۈل خالايىق بولسا دېڭىز بويىدا تۇرۇشاتتى. 3 ئۇ ئۇلارغا تەمسىللەر بىلەن نۇرغۇن ھېكەملەرنى ئېيتىپ بېرىپ، مۇنداق دېدى: «مانا، ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ، 4 ئۇرۇق چاچقاندا ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چىغىر يول ئۈستىگە چۈشۈپتۇ، قۇشلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. 5 بەزىلىرى تېشى كۆپ، توپىسى ئاز يەرلەرگە چۈشۈپتۇ. تۇپىنى چوڭقۇر بولمىغاچقا، تېزلا ئۇزۇپ چىقىپتۇ، 6 لېكىن كۈن چىقىشى بىلەنلا ئاپتاپا كۆيۈپ، يىلتىزى بولمىغاچقا قۇرۇپ كېتىپتۇ. 7 بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر ئۆسۈپ مايبىسلىرىنى بوغۇۋاپتۇ. 8 بەزىلىرى بولسا ياخشى تۇراققا چۈشۈپتۇ. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى يۈز ھەسسە، بەزىلىرى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بەزىلىرى ئوتتۇز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. 9 قۇللىق بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! 10 مۇخلىسلىرى كېلىپ، ئۇنىڭدىن: «سەن نېمە ئۈچۈن ئۇلارغا تەمسىللەر ئارقىلىق تەلىم بېرىسەن؟» دەپ سورىدى. 11 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: «سەلەر ئەرەش پادىشاھلىقنىڭ سىرلىرىنى بىلىشكە مۇيەسسەر قىلىندىڭلار، لېكىن ئۇلارغا نېسىپ قىلىنمىدى. 12 چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئۇنىڭغا مۆلچىلىك بولىدۇ، ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭغا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىندى. 13 ئۇلارغا تەمسىل بىلەن سۆزلىشىمىنىڭ سەۋەبى شۇكى، ئۇلار قارىسىمۇ كۆرمەيدۇ، ئاڭلىسىمۇ تىگىشمەيدۇ ھەم ھەقىقىي چۈشەنمەيدۇ.

قىلدى. ئۇ تەمسىلسىز ھېچقانداق تەلەم بەرمەيتى. 35 بۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىنلا ئېيتىلغان مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: «ئاغزىمنى كۆرسەتمىدى.

14

ئۇ چاغلاردا، ھىرودى ھاكىم ئەيسانىڭ نام-شۆھرەتىدىن خەۋەر تېپىپ، 2 خىزمەتكارلىرىگە: «بۇ ئادەم چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا بولدى، ئۇ كەلگەن نىشانلارنى ئېلان قىلىمەن»، 36 شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇ كۆپچىلىكى يولغا سېلىۋېتىپ تويىگە كىردى. مۇخلىسلىرى يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: «ئېتىزلىقتىكى كۆرمەك توغرىسىدىكى تەمسىلى بىزگە شەرھلەپ بەرسەڭ، دەپ ئۆتۈندى. 37 ئۇ ئەمدى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: «ياخشى ئۇرۇقى چاچقان كىشى ئىنسانلارنىڭ 38 ئېتىزلىق بولسا - دۇنيا، ياخشى ئۇرۇق بولسا [ئەرش] پادىشاھلىقنىڭ پەرزەنتلىرىدۇر، لېكىن كۆرمەك رەزىل يولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇر. 39 كۆرمەك چاچقان دۇمخەن - ئېلىستۇر، ئورما ئورۇش ۋاقتى - زامان ئاخىرىدۇر، ئورمىچىلار - پەرىشتىلەردۇر. (aion g165) 40 كۆرمەكلەر يۇلۇنۇپ، ئۇنىما كۆيدۈرۈۋېتىلگەندەك، زامان ئاخىرىدىمۇ ئەنە شۇنداق بولىدۇ. (aion g165) 41 ئىنسانلارنىڭ پەرىشتىلىرى ئەۋەتىپ، ئۇلار ئىنسانلارنى گۇناھقا ئازدۇرغۇچىلارنىڭ ھەممىسى، شۇنداقلا بارلىق ئىنساننىڭ قىلغۇچىلارنى ئۆز پادىشاھلىقىدىن شاللاپ چىقىپ، 42 خۇدائىنىڭ لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتىغا تاشلايدۇ. ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشىلىرى غۇچۇرلىنىدۇ. 43 ئۇ ئانىسىنىڭ كۆشكۈرتۈشى بىلەن: «چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى ئېلىپ، چاغدا ھەققانىيلار ئانىسىنىڭ پادىشاھلىقىدا خۇددى قۇشتەك جۇلالىنىدۇ. ئالغۇدەك قىلغۇچى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! 44 - ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئېتىزدا يوشۇرۇلغان بىر خەزىنىگە ئوخشايدۇ. ئۇنى تېپىۋالغۇچى خەزىنىنى قايتىدىن يوشۇرۇپ، خەزىنىنىڭ شاد-خۇراملىقى ئىچىدە بار-يوقىنى سېتىۋېتىپ، شۇ ئېتىزنى سېتىۋالىدۇ. 45 يەنە كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقى ئېسىل ئۈچە-مەرۋايىتلارنى ئۆزىدىكى سۈدەگەرگە ئوخشايدۇ. 46 سۈدەگەر ناھايىتى قىممەت باھالىق بىر مەرۋايىتى تاپقاندا، قايتىپ بېرىپ بار-يوقىنى سېتىۋېتىپ، ئۇ مەرۋايىتىنى سېتىۋالىدۇ. 47 - يەنە كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقى دېڭىزغا تاشلىنىپ ھەرخىل يېلىقلارنى تۇتىدىغان تورغا ئوخشايدۇ. 48 تور توشقاندا، [يېلىقچىلار] ئۇنى قىرغاققا تارتىپ چىقىرىدۇ، ئاندىن ئولتۇرۇپ، ياخشى يېلىقلارنى ئىلغۇۋېلىپ، قاچىلارغا قاچىلاپ، نەزەرسەلەرنى تاشلىۋېتىدۇ. 49 زامان ئاخىرىدا شۇنداق بولىدۇ. پەرىشتىلەر چىقىپ، رەزىل كىشىلەرنى ھەققانىي كىشىلەر ئارىسىدىن ئايرىدۇ (aion g165) 50 ۋە خۇدائىنىڭ لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتىغا تاشلايدۇ. ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشىلىرى غۇچۇرلىنىدۇ. 51 ئەيسا ئۇلاردىن: «بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى چۈشەندىڭلارمۇ؟ دەپ سورىدى. چۈشەندۇق، - دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. 52 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: «شۇڭا، ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ تەلىمىگە مۇئەسسەسە بولۇپ مۇخلىس بولغان ھەربىر تەۋرات ئۆستازى خۇددى خەزىنىسىدىن يېڭى ھەم كونا نەرسىلەرنى ئېلىپ چىقىپ تارقاقچۇق ئوي خوجايىنىغا ئوخشايدۇ، - دېدى. 53 ئەيسا بۇ تەمسىللەرنى سۆزلەپ بولغاندىن كېيىن، شۇنداق بولدىكى، ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، 54 ئۆز يۇرتىغا كەتتى ۋە ئۆز يۇرتىدىكى سىنا گورگاغا ئەللىقە تەلەم بېرىشكە كىرىشتى. بۇنى ئاڭلىغان خالايىق ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: «بۇ ئادەمنىڭ بۇنچۇلا دانالىقى ۋە مۇجىزە-كارامەتلىرى نەدىن كەلگەندۇ؟» 55 ئۇ پەقەت ھېلىقى ياغاچنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مەريەم، ياقۇپ، يۈسۈپ، سېمون ۋە يەھۇدالار ئۇنىڭ ئىنسانى ئەمەسمۇ؟ 56 ئۇنىڭ سۆڭەكلىرىنىڭ ھەممىسى يېزىنىڭ ئارىمىزىدۇ؟ شۇنداق ئىكەن، ئۇنىڭكى بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى زادى نەدىن كەلگەندۇ؟ - دېيىشتى. 57 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ھەسەت-بىزار بىلەن قارىدى. شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: «ھەر قانداق پەيغەمبەر باشقا يەرلەردە ھۆرمەتسىز قالمايدۇ، پەقەت ئۆز يۇرتى ۋە ئۆز ئۆيىدە ھۆرمەتكە سازاۋەر نۇراتتى. 25 كېچە تۇتىشىپ چىكەن ۋاقتىدا، ئۇ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ،

مۇخلىسلىرى تەرەپكە كەلدى. 26 مۇخلىسلار ئۇنىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئالاقىدە بولۇپ: - ئاۋاسى ئىكەن! - دەپ قورقۇپ چۇقان سېلىشى. 27 لېكىن ئەيسا دەرھال ئۇلارغا: - يۈرەڭلىك بولۇڭلار، بۇ مەن، قورماڭلار! - دېدى. 28 پېترۇس بۇنىڭغا جاۋابەن: - ئى رەب، بۇ سەن بولساڭ، سۇ ئۈستىدە مېڭىپ يېنىڭغا بېرىشىمغا ئەمىر قىلغابىسەن، - دېدى. 29 كەل، - دېدى. ئۇ پېترۇس كېمىدىن چۈشۈپ، سۇ ئۈستىدە مېڭىپ، ئەيساغا قاراپ كېتىۋاتتى؛ 30 لېكىن بىر ئورماننىڭ قاتتىق چىقىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قورقۇپ، سۇغا چۈشكە باشلىدى. - رەب، مېنى قۇتقۇزۇۋالغابىسەن! - دەپ ۋارىقەردى. 31 ئەيسا دەرھال قولىنى ئۇزىتىپ، ئۇنى تۇتۇۋالدى ۋە ئۇنىڭغا: - ئەي ئىشەنچى ئاجىز بەندە، نېمىشقا گۇمان قىلدىڭ؟ - دېدى. 32 ئۇلار كېمىگە چىققاندا، شامال توختىدى. 33 كېمىدە ئولتۇرغانلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سەجدە قىلىپ: - بەرھەق، سەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن، - دېيىشى. 34 ئۇلار دېڭىزنىڭ قارشى تەرىپىگە ئۆتكەندە، گىننىسارەت يۇرتىدا [قۇرۇقلۇققا] چىقتى. 35 ئۇ يەردىكى ئادەملەر ئۇنى تونۇپ قېلىپ، ئەتراپتىكى بارلىق جايلارغا خەۋەر تەپتى، شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر بارلىق يىمارلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى، 36 ئۇلار ئۇنىڭغا يىمارلارنىڭ ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىگە بولسىمۇ قولىنى تەڭكۈزۈۋېلىشىغا يول قويۇشنى تۇتۇندى. ئۇنىڭغا قولىنى تەڭكۈزگەنلەرنىڭ ھەممىسى سەللىمماز ساقايدى.

15

بۇ چاغدا، ئەۋرىشا ئۇستازلىرىدىن ۋە پەرسىيەلەردىن بەزىلىرى يېرۇسالىمدىن كېلىپ ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: 2 - مۇخلىسلىرىڭ نېمىشقا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەنئەنىلىرىگە خىلاپلىق قىلدى؟ چۈنكى ئۇلار قوللىرىنى يۇماي تاماق يەيدىكەنمۇ، - دېدى. 3 لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - سىلەرچۇ، سىلەر نېمىشقا ئەنئەنىمىزنى ساقلايمىز دەپ خۇدانىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ 4 چۈنكى خۇدا: «ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ۋە «ئاتىسى ياكى ئانىسىنى ھاقارەتلىگەنلەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ ئەمىر قىلغان. 5 لېكىن سىلەر: - ھەرقانداق كىشى «ئاتىسى ياكى ئانىسىغا: - مەن سىلەرگە ياردەم بەرگۈدەك نەرسىلەرنى ئاللىقاچان [خۇداغا] ئاتىۋەتتىم - دېسلا، 6 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسىغا ھۆرمەت-ۋاپادارلىق قىلىش مەجبۇرىيىتى قالمىمايدۇ، - دەيسىلەر. بۇنىڭ بىلەن ئەنئەنەتلەرنى دەپ، خۇدانىڭ ئەمرىنى يوققا قىلىۋېتىۋەتتىڭلار. 7 ئەي ساختىپەزىلەر! بەشىياشا بەيغەمبەر بەرگەن مۇشۇ بېشارەت توغرىدا سىلەر توغرىلۇق ئىكەن: - 8 «مۇشۇ خەلق ئاغزىدا مېنى ھۆرمەتلىگىنى بىلەن، بىراق قەلبى مەندىن بىراق. 9 ئۇلار ماڭا يەۋدە ئەبىدەت قىلدى، ئۇلارنىڭ تۈگەتكەن ئەمەللىرى پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان پەتۋالارلا، خالاس». 10 ئاندىن ئۇ خىلاپلىقنى يېنىغا قارىتىپ، ئۇلارغا: - قۇلاق سېلىڭلار ھەم شۇنى چۈشىنىڭلار، 11 ئىنساننى ئاپكە قىلىدىغىنى ئاغزىدىن كىرىدىغىنى ئەمەس، بەلكى ئاغزىدىن چىقىدىغىنىدۇر، - دېدى. 12 كىيىن مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - سېنىڭ بۇ سۆزۈڭنى پەرسىيەلەر ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن بىزار بولۇپ رەنجىگەنلىكىنى بىلدۈرگەنمۇ؟ - دېدى. 13 لېكىن ئۇ مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: - ئەرشىڭنى ئاتام تىكەنگەن ھەرقانداق ئۆسۈملۈك يىلتىزىدىن يۇلتۇپ تاشلىنىدۇ. 14 سىلەر ئۇلارغا پەسەنت قىلماڭلار، ئۇلار كورلارغا يول باشلايدىغان كورلاردۇر. ئەگەر كور كورغا يول باشلىسا، ھەر ئىككىسى ئورغا چۈشۈپ كېتىدۇ. 15 لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا: - بايا ئېيتقان ئەمەلىنى بىزگە چۈشەندۈرۈپ بەرگەنمەن، - دېدى. 16 لېكىن ئۇ: - سىلەرمۇ نېمىشچە چۈشەنمىگەن ئېرىشىمىڭلار! - دېدى. 17 ئېغىزغا كىرگەن بارلىق نەرسىلەرنىڭ تاشقان ئارقىلىق تەرەت بولۇپ چىقىپ كېتىدىغانلىقىنى نېمىشچە چۈشەنمەمسىلەر؟ 18 لېكىن ئېغىزدىن چىقىدىغىنى

16

ئەمدى پەرسىيەلەر بىلەن سادۇقىيلار ئۇنى سىناش مەقسىتىدە يېنىغا كېلىپ، ئۇنىڭدىن بىرگە ئاممادىن مۇجىزىلىك بىر ئالامەت كۆرسەتسەك، دەپ تەلەپ قىلىشى. 2 بىراق ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - كەچقۇرۇن سىلەر قىزىل شەبەقى كۆرگىنىڭلاردا، «ھاۋا ئەتە ئۇچۇق بولدى» دېسىلەر 3 ۋە ئەتىگەندە: «بۇگۈن بوران چىقىدۇ، چۈنكى ئاسماننىڭ رەڭگى قىزىل ھەم تۇتۇق»، دېسىلەر. ئاسمان رەڭگى-رەيىنى پەرق ئېتەلەيسىلەر، لېكىن بۇ زاماندا يۈز بېرىۋاتقان ئالامەتلەرنى پەرق ئېتەلەيسىلەر! 4 رەزىل ھەم زىناخور بۇ

دەۋر «مۇجىزىلىك بىر ئالامەت» نىڭ كۆرسىتىلىشى ئىستەپ يۈرىدۇ. بىراق بۇ ئاتىسىنىڭ شان-شەرىھى ئىچىدە پەرىشتىلىرى بىلەن كېلىش ئالدىدا تۇرىدۇ، [دەۋردىكىلەرگە] «يۇنۇس پەيغەمبەر دەۋرىدە كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت» دىن باشقا ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ، ئاندىن ئۇ ئۇلارنى تاشلاپ چىقىپ كەتتى. 5 مۇخلىسلىرى [دېگىنىڭ] ئۇ قېتىمغا تېكىندە، نان ئېلىۋېلىشنى تېزىغانىدى. 6 ئەيسا ئۇلارغا: - ھوشيار بولۇڭلار، پەرىسىيەلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ ئېچىقتۇرسىدىن ئېھتىيات قىلىڭلار، - دېدى. 7 [مۇخلىسلار]

17

ۋە ئالتە كۈندىن كېيىن، ئەيسا پېتروس، ياقۇب ۋە ياقۇبنىڭ ئىسمى يۇھاننانى ئايرىپ ئېلىپ، ئېگىز بىر تاغقا چىقتى. 2 ئۇ يەردە ئۇنىڭ سىياق ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا تۇرگىرىپ، يۈزى قۇياشتەك پارلىدى، كىيىملىرى نۇردەك ئايقاق بولۇپ چاقىندى. 3 ۋە مانا، [مۇخلىسلارغا] مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىۋاتقان ھالدا كۆرۈندى. 4 ئۇنىڭ بىلەن پېتروس ئەيساغا: - ئى رەب، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئېمىدېگەن ياخشى! خىلاس، بىرىنى ساڭا، بىرىنى مۇساغا، يەنە بىرىنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يەرگە ئۈچ كەپە ياسايل! - دېدى. 5 ئۇنىڭ گېپى تۈگىمەيلا، مانا ئۇلۇق بىر بۇلۇت ئۇلارنى قاپلىۋالدى. مانا، بۇلۇتىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر، مەن ئۇنىڭدىن خۇرسەنمەن. ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. 6 مۇخلىسلار بۇنى ئاڭلاپ تۇرلىرىنى يەرگە تاشلاپ دۈم يېتىپ ۋە ھەممىگە چۈشتى. 7 بىراق ئەيسا كېلىپ، ئۇلارغا قولىنى تەگكۈزۈپ: قورقۇڭلار، قورققانلار، - دېدى. 8 ئۇلار يېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋېدى، ئەيسادىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىدى. 9 تاغدىن چۈشۈۋېتىپ، ئەيسا ئۇلارغا: - ئىنسانىتىڭلار ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلگۈچە، بۇ ئالامەت كۆرۈنۈشى ھېچكىمگە ئېيتماڭلار، - دەپ تاپلىدى. 10 ئاندىن مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: - تەۋرات ئۇستازلىرى ئېمە ئۇچۇن: «ئىلياس [پەيغەمبەر مەسىھ كېلىشتىن] ئاۋۋال قايتىپ كېلىشى كېرەك» دېيىشىدۇ؟ - دەپ سوراشتى. 11 ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: - ئىلياس [پەيغەمبەر] دەرۋەقە [مەسىھتىن] ئاۋۋال كېلىدۇ، ھەممە ئىشنى ئورنىغا كەلتۈرىدۇ. 12 ئەمما مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئىلياس ئاللىقاچان كەلدى، لېكىن كىشىلەر ئۇنى تونۇمىدى، بەلكى ئۇنىڭغا خالىغانچە مۇئامىلە قىلدى. شۇنىڭغا ئوخشاش، ئىنسانىتىڭلار ئۇلارنىڭ قولىدا ئازاب چېكىش ئالدىدا تۇرىدۇ، - دېدى. 13 شۇ چاغدا مۇخلىسلار ئۇنىڭ چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا توغرىسىدا سۆزلەۋاتقانلىقىنى چۈشەندى. 14 ئۇلار خالايقىنىڭ يېنىغا بارغىنىدا، بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، تىزلىنىپ: 15 رەب، ئوغلۇمغا ئىچكى ئاغرىقتىن ئىنسانىتىڭلارنىڭ ئۇنىڭغا ئۇتۇق قىلىپ بار بولغاچقا، زور ئازاب چېكىۋاتىدۇ، چۈنكى ئۇ دائىم ئۇنىڭ ياكى سۇنىڭ ئىچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. 16 ئۇنى مۇخلىسلىرىڭغا ئېلىپ كەلگەندىم، ساقايتىلدى، - دېدى. 17 ئەيسا جاۋابەن: - ئەي ئېتىقادسىز ۋە تەتۈر دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇراي؟! مەن سىلەرگە يەنە قاچانغىچە سەۋر قىلاي؟ - بالنى ئالدىمغا ئېلىپ كېلگۈلار - دېدى. 18 ئۇنىڭ بىلەن ئەيسا [جىنغا] تەنھە بېرىۋېدى، جىن مۇخلىسلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: - بىز نېمە ئۇچۇن جىننى قوغلۇۋېتەلمىدۇق؟ - دەپ سوراشتى. 20 ئۇ ئۇلارغا: - ئىنسانىتىڭلار بولمىغانلىقى ئۇچۇن. مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، سىلەردە قىچا ئۇرۇقۇدەك زەررىچە ئىشەنچ بولسىلا، سىلەر ئاۋۋ تاغقا: «بۇ يەردىن ئۇ يەرگە كۆچ» دېسەڭلار، كۆچدۇ؛ شۇنداقلا سىلەرگە مۇمكىن بولمىغان ھېچ ئىش بولمايدۇ. 21 بىراق، بۇنداق جىنلارنى دۇئا قىلىش ۋە روزا ئۆتۈش بىلەن بولسا ھېدىكى بولمايدۇ. - دېدى. 22 ئۇلار گاللىيە ئۆلكىسىدە ئايلىنىپ يۈرگەندە، ئەيسا ئۇلارغا: - ئىنسانىتىڭلار [ساقىلانغان] ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى، 23 ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈردى، لېكىن ئۇچۇنسى كۆنى تۇرىدۇ، - دېدى. بۇنى ئاڭلاپ مۇخلىسلار نە پادىسى بولسۇن؟! ئۇ ئېھسىسنى جىنىغا تېگىشىۋېتىش؟! 27 چۈنكى ئىنسانىتىڭلار

ئېغىر غەم-قايغۇغا چۆمۈپ كەتتى. 24 ئاندىن ئۇلار كېرەناھۇم شەھىرىگە كەلگەندە، [ئىبادەتخانا] [ئىككى دراقا] [بېچى] يىغۇچىلار پېترۇسنىڭ يېنىغا كېلىپ: - ئۇستازىڭلار [ئىككى دراقا]نى تۆلەمدۇ؟ - دەپ سورىدى. 25 تۆلەيدۇ، - دېدى پېترۇس. لېكىن ئۇ ئۆيگە كىرگىنىگىلا، ئېچى بىر تېپە دەپمەستلا ئەيسا ئۇنىڭدىن: - سەم، سېنىڭچە بۇ دۇنيادىكى پادىشاھلار كىملىرىدىن باج ئالىدۇ؟ ئۆز پەرزەنتلىرىدىنمۇ، ياكى ياتلاردىنمۇ، - دەپ سورىدى. 26 پېترۇس ئۇنىڭغا: ياتلاردىن، - دېۋىدى، ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئۇنداقتا، پەرزەنتلەر [باجدىن] خالى بولىدۇ. 27 بىراق [باج يىغۇچىلارغا] پۇتلىكاشاڭ بولماسلىقىمىز ئۈچۈن، دېڭىزغا بېرىپ قارماقنى تاشلا. ئۇتقان بىرخى بېلىقنى ئېلىپ، ئاغزىنى ئاچساڭ، توت دراقىلىق بىر تەڭگە پۇل چىقىدۇ. ئۇنى ئېلىپ مەن ۋە سەن ئىككىمىزنىڭ بېچى ئۈچۈن ئۇلارغا بەر، - دېدى.

18

بۇ چاغدا، مۇخلىسلار ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ: ئەر ش پادىشاھلىقىدا كىم ئەڭ ئۇلۇغ؟ - دەپ سورىدى. 2 ئەيسا يېنىغا كىچىك بىر بالىنى چاقىرىپ، ئۇنى ئۆتمۇردا ئۇرغۇزۇپ، مۇنداق دېدى: 3 - مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويماي، ئۆز يولۇڭلاردىن يېنىپ، كىچىك بالىلاردەك سەبى بولساڭلار، ئەر ش پادىشاھلىقىغا ھەرگىز كىرەلمەيسىلەر. 4 ئەمدى كىم ئۆزىنى بۇ كىچىك بالىدەك كىچىك بېشىل تۇتسا، ئۇ ئەر ش پادىشاھلىقىدا ئەڭ ئۇلۇغ بولىدۇ. 5 بۇنداق كىچىك بىر بالىنى مېنىڭ نامىدا قويۇل قىلسا، ئۇ مېنى قويۇل قىلغان بولىدۇ. 6 لېكىن ماڭا ئېتىقاد قىلغان بۇنداق كىچىكلەردىن بىرنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرغان ھەرقانداق ئادەمنى، ئۇ بويىنىغا يوغان تۆگەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزنىڭ تېگىگە چۈشۈرۈۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. 7 ئىنساننى گۇناھقا پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار تۆپەيلىدىن بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ ھالىغا ۋاي! پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار مۇقەررەر بولىدۇ، لېكىن شۇ پۇتلاشتۇرغۇچى ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! 8 ئەگەر ئەمدى قولۇڭ ياكى پۇتۇڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى قولۇڭ ياكى ئىككى پۇتۇڭ بار ھالدا دوزاختىكى ئوتقا تاشلانغىنىڭ كۆرە، چىلاق ياكى توكۇر ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (aionios g166) 9 ئەگەر كۆزۈڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تۈزۈڭدىن ئېرى تاشلىۋەت. ئىككى كۆزۈڭ بار ھالدا دوزاختىكى ئوتقا تاشلانغىنىڭ كۆرە، بىرلا كۆزۈڭ بىلەن بولسىمۇ ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (Geenna g1067) 10 - بۇ سەبى كىچىكلەرنىڭ ھېچبىرىگىمۇ سەل قاراشتىن ھېزى بولۇڭلار. چۈنكى شۇنى سىلەرگە ئېيتتىكى، ئۇلارنىڭ ئەرشىكى بەرشىلىرى ئەرشىكى ئاتامنىڭ جامالىنى ھەردائىم كۆرۈپ تۇرىدۇ. 11 چۈنكى ئىنسان ئوتلۇغ ھالا كەتكە ئازغانلارنى قۇتقۇزغىلى كەلدى. 12 قانداق قارايسىلەر؟ بىراۋنىڭ يۈز ئۇياق قىرى بولۇپ، ئۇنىڭدىن بىرى ئېزىپ تويىن چۈشۈپ قالسا، ئۇ توقسان توققۇز قىرىنى ئاغلارغا قويۇپ قويۇپ، ھېلىقى ئازغان قويىنى تىزەيدىغۇ؟ 13 ۋە ئەگەر ئۇنى تېپىۋالسا، مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويماي، ئۇ قوي ئۈچۈن يولغان خۇشاللىقى ئازمىغان توقسان توققۇزىنىڭدىن زور بولىدۇ. 14 شۇنىڭغا ئوخشاش، بۇ سەبى كىچىكلەرنىڭ ھەرقاندىقىنىڭ ھالا كەتكە ئېزىپ قېلىشى ئەرشىكى ئاتالارنىڭ ئىرادىسى ئەمەستۇر. 15 - ئەمدى ئەگەر قېرىندىشىڭ ساڭا زىيان سېلىپ گۇناھ قىلسا، ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ ئىككىگىلا خالى چاغدا سەۋەنلىكىنى كۆرسىتىپ قوي. قېرىندىشىڭ سۆزۈڭنى ئاڭلىسا، ئۇنى [ئېزىشتىن] قايغۇرۇۋالغان بولسەن. 16 لېكىن ئاڭلىمىسا، بەنەرە ئىككى [گۇناھچىنى] ئېلىپ، ئۇنىڭ يېنىغا بارغىن. شۇنداق قىلىپ، ھەممە ئىش ئىككى-ئۈچ گۇناھچىنىڭ سۆزى بىلەن قىلىنسۇن. 17 لېكىن ئەگەر [قېرىندىشىڭ] ئۇلارنىڭ سۆزىگىمۇ قولاي سالىمىسا، ئەھۋالىنى

جامائەتكە يەتكۈزۈپ ئېيتتىن. ئەگەر ئۇ جامائەتتىكىلەرگە قولاي سالىمىسا، ئۇنى يات ئەللىك ياكى باجگەر قاتارىدا كۆرۈڭلار. 18 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويماي، سىلەر بەر يۈزدە تېنى باغلىساڭلار، ئەرشىتمۇ شۇ باغلىغان بولىدۇ ۋە سىلەر بەر يۈزدە تېنى قويۇپ بەرسەڭلار، ئەرشىتمۇ قويۇپ بېرىلگەن بولىدۇ. 19 مەن يەنە شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويماي، يەر يۈزدە ئاراڭلاردىن ئىككىسى ئۆزلىرى تىلگەن بىر ئىش توغرىلۇق قىلىپ بىر يولۇپ ھەرقانداق ئەرسىنى تىلەپ دۇئا قىلسا، ئەرشىكى ئاتام ئۇلارنىڭ تىلىكىنى ئىجابەت قىلىدۇ. 20 چۈنكى ئىككى ياكى ئۈچەيدەن مېنىڭ نامى بىلەن قەيەردە يىغلىغان بولسا، مەن شۇ يەردە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بولمەن. 21 ئاندىن پېترۇس ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ئى رەب، قېرىندىشىمنىڭ ماڭا زىيان سېلىپ ئۆتكۈزگەن قانچە قېتىملىق گۇناھىنى كەچۈرۈشۈم كېرەك؟ يەنە قېتىمىمۇ؟ - دېدى. 22 ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: - مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويماي، يەنە قېتىم ئەمەس، يەنمىش ھەسسە بەنە قېتىم! 23 ئەر ش پادىشاھلىقى چاكارلىرى بىلەن ھېساب-كىتاب قىلماقچى بولغان بىر پادىشاھقا ئوخشايدۇ. 24 ھېساب-كىتابنى باشلىغىنىدا، ئۇنىڭغا ئون مىڭ تالانت پۇل قەرزدار بولغان بىر چاكار كەلتۈرۈلۈپتۇ. 25 چاكارنىڭ تىلگۈدەك ھېچنەرسىسى بولمىغاچقا، خوجىسى چاكارنىڭ ئۆزىنى، خوتۇن بالا-چاقىسى ۋە بار-يوقىنى سېتىپ، قەرزنى تۆلەشنى بۇيرۇپتۇ. 26 شۇڭا چاكار ئۇنىڭ ئالدىغا بەرگە يىقىلىپ باش تۇرۇپ: «خوجام، ماڭا كەڭلىك قىلغايلا، مەن پۇتۇن قەرزىمنى چوقۇم تۆلەيمەن» - دەپ يالۋۇرۇپتۇ. 27 چاكارنىڭ خوجىسى ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ، ئۇنى قويۇپ بېرىپ، قەرزنى كەچۈرۈپ قىلىپتۇ. 28 لېكىن چاكار ئۇ يەردىن چىقىپ، ئۆزىگە يۈز دىنار قەرزدار بولغان بەنە بىر چاكار بۇرادىرنى ئۇچرىتىپتۇ. ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، يولىنى بوغۇپ تۇرۇپ: «قەرزنى تۆلە!» - دېپتۇ. 29 بۇنىڭ بىلەن بۇ چاكار بۇرادىرى بەرگە يىقىلىپ ئۇنىڭدىن: «ماڭا كەڭلىك قىل، قەرزنى چوقۇم قايغۇرەمەن» - دەپ يالۋۇرۇپتۇ. 30 لېكىن ئۇ تۇتماپتۇ ۋە: «پۇتۇن قەرزنى تۆلمىگىچە زىنداندا ياتىمەن» - دەپ ئۇنى زىندانغا تاشلىتىپتۇ. 31 بۇنداق ئىشنىڭ يۈز بەرگەنلىكىنى كۆرگەن باشقا چاكارلار ئىنتايىن ئازابلىنىپ خوجىسىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئەھۋالىنى باشتىن-ئاخىر سۆزلەپ بېرىپتۇ. 32 بۇنىڭ بىلەن خوجىسى ھېلىقى چاكارنى چاقىرتىپ: «ئەي رەزىل چاكار! ماڭا يىلىنغانلىقىڭ ئۈچۈن شۇنچە كۆپ قەرزىڭنىڭ ھەممىسىنى كەچۈردۈم. 33 مەن ساڭا ئىچ ئاغرىتىقىمدەك، سەمۇ چاكار بۇرادىرىگە ئىچ ئاغرىتىشكىغا توغرا كەلمەمدۇ؟!» - دېپتۇ. 34 بۇنىڭ بىلەن خوجىسى غەزەپلىنىپ ئۇنى پۇتۇن قەرزنى تۆلەپ بولغۇچە ئادەم قىيغۇچى گۆدەپلارنىڭ قولىدا تۇرۇشقا تاپشۇرۇپ بېرىپتۇ. 35 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەگەر ھەر بىر بىرگەر ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارنى چىن دىلىڭلاردىن كەچۈرمىسەڭلار، ئەرشىكى ئاتاممۇ سىلەرگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىدۇ.

19

شۇنداق بولدىكى، ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئېيتىپ بولغاندىن كېيىن، گاللىيە ئۆلكىسىدىن ئايرىلىپ، يەھۇدىيە ئۆلكىسىنىڭ چەت يەرلىرىگە، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتۈپتىكى يۇرتلارغا باردى. 2 توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن بولۇپ، ئۇ ئۇلارنى شۇ يەردىنلا ساقايتتى. 3 ئەمدى بەزى پەرسىيىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنى قىلتاققا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: - بىر ئادەمنىڭ ھەرقانداق سەۋەبىن ئايالىنى قويۇۋېتىشى ئەتراپتا قانۇنغا ئۇيغۇنمۇ؟ - دەپ سورىدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - [تەۋراتتىن] شۇنى توقۇمىدىڭلارمۇ، مۇقەددەمە ئىنسانلارنى ياراتقۇچى ئۇلارنى «ئەر ۋە ئايال قىلىپ ياراتتى» ۋە 5 «شۇ سەۋەبىن ئەر كىشى ئانا-ئانىسىدىن ئايرىلىدۇ، ئايالى بىلەن بىرلىشىپ ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ». 6 شۇنداق ئىكەن، ئەر-ئايال

زېمىنلاردىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارغا يۈز ھەسسە ئارتۇق بېرىشىدۇ ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتقا مەراس بولىدۇ. (aiōnios g166) 30 لېكىن شۇ چاغدا نۇرغۇن ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا تۇتىدۇ، نۇرغۇن ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا تۇتىدۇ.

20

چۈنكى ئەر ش پادىشاھلىقى بەر بەر ئىگىسىگە ئوخشايدۇ. ئىگىسى ئۈزۈمزارلىقىدا ئىشلەشكە ئادەملەرنى ياللاش ئۈچۈن تاڭ سەھەردە سىرىقتا چىقىپتۇ. 2 ئۇ ئىشلەپچىلەر بىلەن كۈنلۈكى ئۈچۈن بەر كۆمۈش دىناردىن بېرىشكە كېلىشىپ، ئۇلارنى ئۈزۈمزارلىقىغا ئەۋەتتى. 3 سائەت توققۇزلاردا ئۇ يەنە سىرىقتا چىقىپ، بازاردا بىكار تۇرغان باشقا كىشىلەرنى كۆرۈپتۇ. 4 ئۇلارغا: «سەلمۇم ئۈزۈمزارلىقىغا بېرىڭلار، ھەققىڭلارغا تېگىشلىكىنى بېرىمەن» - دەپتۇ. 5 ئۇلار ئۈزۈمزارلىققا بېرىپتۇ. چۈشە ۋە سائەت ئۈچتىمۇ ئۇ يەنە چىقىپ يەنە شۇنداق قىلىپتۇ. 6 لېكىن [كەچقۇرۇن] سائەت بەشلەردە چىققاندا ئۇ يەردە تۇرغان يەنە باشقىلارنى كۆرۈپ، ئۇلاردىن: «نېمە ئۈچۈن بۇ يەردە كۈن بونى بىكار تۇرسىلەر؟» دەپ سوراپتۇ. 7 ئۇلار: «بىزنى ھېچكىم ياللىمىدى» دەپ جاۋاب قايتۇرۇپتۇ. ئۇ ئۇلارغا: «ئۇنداقتا، سەلمۇم ئۈزۈمزارلىقىغا بېرىپ ئىشلەڭلار» - دەپتۇ. 8 كىچ بولغاندا، ئۈزۈمزارلىق ئىگىسى غوجىدارغا: «ئىشلەپچىلەرنى چاقىرىپ، ئەڭ ئاخىرىدا كەلگەنلەردىن باشلاپ ئەڭ ئاۋۋال كەلگەنلەرگە چەك ھەممىسىنىڭ ئىش ھەققىنى بەر» دەپتۇ. 9 ئاۋۋال كەچقۇرۇن سائەت بەشتە ئىشقا كەلگەنلەر كېلىپ، ھەر بىرى بەر كۆمۈش دىناردىن ئېلىپتۇ. 10 ئەڭ ئاۋۋال ياللاپ كېلىنكەنلەرنىڭ ئۈچۈن كەلگەندە، ئۇلار: تېخىمۇ كۆپ ئىش ھەققى ئالغىزغۇ، دەپ ئويلىشىپتۇ، بىراق ئۇلارمۇ بەر كۆمۈش دىناردىن ئېلىپتۇ. 11 ئۇلار ئىش ھەققىنى ئالغىنى بىلەن بەر ئىگىسىدىن ئاغرىنىپ: 12 «بۇ ئاخىردا كەلگەنلەر بەقەت بەر ساتەتلا ئىشلىدى، بىراق سىز ئۇلارنى كۈن بونى جاپالىق ۋە قاتتىق تىنسىقتى چەككەن بەزىلەر بىلەن باراۋەر ھېسابلىدىڭىزغۇ، دەپ غۇدۇرۇشىپتۇ. 13 لېكىن [بەر ئىگىسى] ئۇلارنىڭ بىرىگە جاۋاب قايتۇرۇپ: «بۇرادەر، ساڭا ناھەقلىق قىلغىنىم يوق! سەن بىلەن بەر كۆمۈش دىنارغا كېلىشىمگەندۇق؟ 14 ھەققىڭنى ئېلىپ قايتىپ كەتكىن. بۇ ئاخىردا كەلگەنلەرنىمۇ ساڭا ئوخشاش بەرگۈم بار. 15 ئۈزۈمىڭنى ئۈزۈم بىلگەنچە ئىشلىتىش ھوقۇقىم يوقمۇ؟ سېھىي بولغانلىقىمغا كۆزۈڭ قىزىرتمايدۇ؟ 16 شۇنداق قىلىپ «ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا تۇتىدۇ، ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا تۇتىدۇ»، چۈنكى چاقىرىلغانلار كۆپ، ئەمما تاللانغانلار ئاز بولىدۇ. 17 ئەيسا يېرۇسالېمغا چىققۇنى، يولدا ئون ئىككى مۇخلىسىنى بەر چەككە تارتىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: 18 - مانا بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتىمىز. ئىنسانىيەت باش كەسنىلەر ۋە ئەۋرەت ئۇستازلىرىغا تاپشۇرۇلۇدۇ. ئۇلار ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ. 19 ئاندىن ئۇنى مەخپىرە قىلىپ، قاقچىلاپ ۋە كېرىستەشكە يات ئەللىكەرگە تاپشۇرىدۇ. لېكىن ئۇ ئۈچىنچى كۈنى قايتا تېرىلىدۇ. 20 شۇ چاغدا، زەبەدىنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئانىسى ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ، ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن بەر ئىشنى تەلەپ قىلماقچى بولۇپ سەجدە قىلدى. 21 نېمە تەلەپكەن بار؟ - دەپ سورىدى ئۇ. ئايال ئۇنىڭغا: - شۇنى ئەمر قىلغىنىمكى، سېنىڭ پادىشاھلىقىڭدا بۇ ئىككى ئوغۇلدىن بىرى ئوڭ بېنىڭدا، بىرى سول بېنىڭدا ئولتۇرسۇن، - دەپتۇ. 22 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب: - سىلەر نېمە تەلەپ قىلماقتىن ئىكەنلىرىڭلارنى بىلمەيۋاتسىلەر. مەن ئىچىشكە تەمەشلىگەن قەدەمنى ئىچمەلسەڭلار، ئىچمەيمىز، - دېيىشتى ئۇلار. 23 ئۇ ئۇلارغا: - سىلەر ھەقىقەتەنمۇ مېنىڭ قەدەمدىن ئورتاق ئىچىسىلەر. بىراق ئوڭ ياكى سول بېنىمدا ئولتۇرۇش نېسىۋىسى مېنىڭ ئىختىيارىمدا ئەمەس، بەلكى ئاتام كىملىرىگە تەييارلىغان بولسا، شۇلارغا نېسىپ بولىدۇ. 24 [قالغان] ئون مۇخلىس ئۇنىڭدىن خەۋەر تاپقاندا، ئىككى قېرىنداشىدىن خاپا بولدى. 25 لېكىن ئەيسا ئۇلارنى

ئەمدى ئىككى تەن ئەمەس، بەلكى بەر تەن بولىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا قوشقانى ئىنسان ئايرىمىسۇن. 7 بەر سېلىپ تۇتىدىغان: ئەنە - ئۇنداقتا، مۇسا [يەنە مېھرى] نېمە ئۈچۈن [ئەۋرەت قانۇنىدا] ئەم كىشى ئۆز ئايالىغا تالاق خېتى بەرسىلا ئاندىن ئۇنى قويۇۋېتىشكە بولىدۇ، دەپ يۈرۈغان؟ - دەپ سوراشتى. 8 ئۇ ئۇلارغا: - تاش يۈرەكلىكلىكلاردىن مۇسا [يەنە مېھرى] ئاياللىرىڭلارنى تالاق قىلىشقا رۇخسەت قىلغان، لېكىن ئالەمنىڭ باشلىمىدا بۇنداق ئەمەس ئىدى. 9 ئەمدى شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويماي، ئايالى بۇزۇقلۇقتىن باشقا بەر سەۋەب بىلەن تالاق قىلىپ، باشقا بىرى ئەمرىگە ئالغان ھەرقانداق كىشى زىنا قىلغان بولىدۇ. 10 مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: - ئەگەر ئەم بىلەن ئايالى ئۆتۈرسىدىكى ئەھۋال شۇنداق بولسا، ئۇنداقتا ئۆلەتمەسلىك ياخشى ئىكەن، - دېدى. 11 ئۇ ئۇلارغا: - بۇ سۆزنى ھەممىلا ئادەم ئەمەس، پەقەت نېسىپ قىلغانلارلا قوبۇل قىلالايدۇ. 12 چۈنكى ئانىسىنىڭ بىلىپتۇسىدىن تۇتما بەزى ئاغۇتلار بار، ۋە ئىنسان تەرىپىدىن ئاخىت قىلغان بەزى ئاغۇتلارمۇ بار، ۋە ئەر ش پادىشاھلىقى ئۈچۈن ئۆزى ئاغۇت قىلغانلارمۇ بار. بۇ سۆزنى قوبۇل قىلالايدىغانلار قوبۇل قىلسۇن! - دېدى. 13 كۆڭلۈكى تەڭگۈزۈپ دۇئا قىلغىنىدەن دەپ، بەزىلەر كىچىك بالىلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. بىراق مۇخلىسلار ئېلىپ كەلگەنلەرنى ئەيىبلىدى. 14 ئەمما ئەيسا: - بالىلار مېنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن، ئۇلارنى توسماڭلار. چۈنكى ئەر ش پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلارغا ئەۋەدۇر، - دېدى. 15 ۋە قوللىرىنى ئۇلارغا تەڭگۈزۈپ كەندىن كېيىن، ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلدى. 16 مانا، بەر كۈنى بەر مى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ئۇستاز، مەن قانداق ياخشى ئىشنى قىلسام، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشسەن؟ - دەپ سورىدى. (aiōnios g166) 17 ئۇ ئۇنىڭغا: - نېمىشقا مەندىن ياخشىلىق توغرىسىدا سورىساڭ؟ «ياخشى بولغۇچىلار» بولسا پەقەت بەر بار. ئەمما ھاياتلىققا كىرىمەن دېسەڭ، ئەمەلەرگە ئەمەل قىل، - دېدى. 18 قايسى ئەمەلەرگە دېسەن؟ - دەپ سورىدى ئۇ. ئەيسا ئۇنىڭغا: «قانلىق قىلما، زىنا قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، 19 ئاتا-ئاناغا ھۆرمەت قىل ۋە قوشنىڭنى تۈزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي» - دېدى. 20 ياش يىگىت ئۇنىڭغا: - بۇلارنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن. ئەمدى ماڭا يەنە نېمە كەم؟ - دېدى. 21 ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئەگەر مۇكەممەل بولۇشنى خالىساڭ، بېرىپ بار-يوقۇڭنى سېتىپ، پۇلىنى كەمبەغەللەرگە بەرگىن. شۇنىڭ بىلەن ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ. ئاندىن كېلىپ ماڭا ئەگەشكىن، - دېدى. 22 يىگىت مۇشۇ سۆزنى ئاڭلاپ، قاينۇغا چۆمۈپ ئۇ يەردىن كېتىپ قالدى. چۈنكى ئۇنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 23 ئەيسا مۇخلىسلىرىغا: - مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويماي، بايلارنىڭ ئەر ش پادىشاھلىقىغا كىرىشى تەسلىكتىلا بولىدۇ. 24 ۋە يەنە شۇنى سىلەرگە ئېيتماي، تۈگىنىڭ يىگىتنىڭ كۈزىدىن ئۆتۈشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندىر! - دېدى. 25 مۇخلىسلار بۇنى ئاڭلاپ ئىنتايىن بەك ھەيران بولۇشۇپ: - ئۇنداقتا، كىم تېخىمۇ ئېرىشەلەيدۇ؟ - دەپ سوراشتى. 26 ئەمما ئەيسا ئۇلارغا قاراپ: - بۇ ئىش ئىنسان بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، لېكىن خۇداغا نېسىبەتەن ھەممە ئىش مۇمكىن بولىدۇ، - دېدى. 27 بۇنىڭ بىلەن پېتروس ئۇنىڭغا: - مانا، بىز ھەممىدىن ۋاز كېچىپ ساڭا ئەگەشتۈڭ. بىز بۇنىڭ ئۈچۈن نېمىگە ئېرىشىمىز؟ - دەپ سورىدى. 28 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويماي، ئالەمدىكى ھەممە قايتىدىن يېڭىلىغاندا، ئىنسانىيەت شائىق تەختىدە ئولتۇرغان ۋاقىتدا، ماڭا ئەگەشكەن سىلەر ئون ئىككى تەختتە ئولتۇرۇپ، ئىمپېراتورلارنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىگە ھۆكۈم چىقىرىسىلەر. 29 مېنىڭ نامم دەپ ئۆيلەر، ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرى، ئاتا-ئانىسى، ئايالى، بالىلىرى ياكى بەر-

يېنىغا چاقىرىپ، مۇنداق دېدى: - سىلەرگە مەلۇمكى، ئەللەردىكى ھۆكۈمرانلار قول ئاستىدىكىلەر ئۈستىدىن بۇرۇقۇزۇلۇپ قىلىپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈدۇ، ۋە ئۇلارنىڭ ھوقۇقدارلىرى ئۇلارنى خوجايىنلارچە ئىدارە قىلدۇ. 26 ھىراق سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا شۇنداق بولىسۇن؛ بەلكى سىلەردىن كىم تۈستۈن بولۇشى خاللىسا، سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولىسۇن؛ 27 ۋە كىم ئاراڭلاردىكىلەرنىڭ ئالدىنقىسى بولۇشى خاللىسا، سىلەرنىڭ قۇلۇڭلار بولىسۇن. 28 ئىنسانلارنىڭ دەۋرەۋەقە شۇ يولدا كۆپچىلىك خىزمىتىدە بولىسۇن دەپمەي، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ خىزمىتىدە بولاي ۋە جېنىنى پىدا قىلىش بەدىلىگە نۇرغۇن ئادەملەرنى ھۈرلۈككە ئېرىشتۈرەي دەپ كەلدى. 29 ئۇلار يېرىمىنى شەھەردىن چىققاندا، زور بىر توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 30 ۋە مانا، يول بويىدا ئولتۇرغان ئىككى ئەمەلەسەن ئۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقىنى ئاڭلاپ: - ئى رەب، داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھم قىلغىنەن، - دەپ تولىدى. 31 كۆپچىلىك ئۇلارنى «ئۇ چىقارماڭلار!» دەپ ئەيىبلىدى. لېكىن، ئۇلار: - يا رەب، ئۇ داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھم قىلغىنەن! - دەپ تېخىمۇ قاتتىق تولىدى. 32 ئەيسا قەدىمىي توختىتىپ، ئۇلارنى چاقىرىپ: - سىلەر ئۈچۈن تېمە ئىش قىلىپ بېرىشىمنى خاللىسىلەر؟ - دەپ سورىدى. 33 يا رەب، كۆزلىرىمىز ئېچىلسۇن! - دېيىشى ئۇلار. 34 ئەيسا ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتىپ، قولىنى ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە تەگكۈزۈۋېدى، كۆزلىرى شۇ ئاندا ئەسلىگە كېلىپ كۆرىدىغان بولدى، ئۇلار دەرھال ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى.

21

ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلاشقاندا، زەيۋن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاڭى يېزىسىغا كەلگەندە، ئەيسا ئىككى مۇخلىسىغا مۇنۇلارنى تاپلاپ ئالدىن ئەۋەتتى: 2 - سىلەر ئۇدۇلۇڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار، بارساڭلارلا، باغلاقلق بىر ئېشەك ۋە ئۇنىڭ يېنىدىكى بىر تەخەبىنى كۆرسىلىڭلار. ئۇلارنى يېشىپ ئالدىمغا يېتىلەپ كېلىڭلار. 3 ئەگەر بىرسى سىلەرگە بىر تېمە دېسە، «رەببىڭ بۇلارغا ھاجىتى چىشى» دەڭلار، ئۇ دەرھال ئۇلارنى قويۇپ بېرىدۇ. 4 بۇ پۈتۈن ۋەقە پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان مۇنۇ سۆزلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن بولدى: - 5 «زىيۇن تېغىغا ئېتىڭلار: - مانا، پادىشاھنىڭ كېلىۋاتىدۇ، كەمتەر-مۇمىن بولۇپ، مىنى بىر ئېشەككە، بويۇنۇرۇقلۇق ئېشەكنىڭ تەخىبىگە، كېلىۋاتىدۇ يېنىڭغا سېنىڭ. 6 ئەمدى ھېلىقى ئىككى مۇخلىس بېرىپ ئەيسانىڭ تاپلىغىنىدەك قىلدى. 7 ئېشەك بىلەن تەخەبىنى يېتىلەپ كېلىپ، ئۈستىگە يېپىنچا-چاپانلىرىنى سالىدى ۋە ئۇ ئۈستىگە مىنىدى. 8 ئەمدى توپ-توپ كىشىلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پائىداز قىلىپ سالىدى، يەنە بىر قىسمى دەرەخ شاخلىرىنى كېسىپ يولغا ياياتتى. 9 ئالدىدا ماڭغان ۋە كەينىدە ئەگەشكەن توپ-توپ خاللىق: - «داۋۇتنىڭ ئوغلىغا ھوساننا بولغاي! پەرۋەردىگارىڭنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! ئەرشەنلادا تەشەككۈر-ھوساننالار ئوقۇلسۇن!» - دەپ ۋارىقلاشتى. 10 ئۇ يېرۇسالېمغا كىرگەندە، پۈتكۈل شەھەر لەرزىگە كەلدى. كىشىلەر: - بۇ زادى كىمدۇ؟ - دېيىشتى. 11 خاللىق: - بۇ گاللىيە ئۆلكىسىدىكى ناسارەتلىك پەيغەمبەر ئەيسا، دەپ جاۋاب بېرىشتى. 12 ئەمدى ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ھەيدەپ چىقاردى. پۇل تېكىشكۈچىلەرنىڭ شىرەلىرىنى ۋە ياخىتەك-كەپتەر ساتقۇچىلارنىڭ ئورۇندۇقلىرىنى تۈرۈپ، 13 ئۇلارغا: - «مۇقەددەس يازمىلاردا [خۇدانىڭ: «مېنىڭ تويۇم دۇئا-تلاۋەتخانا دەپ تاتىلىدۇ، دېگەن سۆزى پۈتۈلگەن؛ لېكىن سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ ئۇۋىسىغا ئايلايدۇرۇۋاپسىلەر! - دەپ، 14 ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا بولغاندا قارىغۇ ۋە توكۇرلار ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى، ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. 15 لېكىن باش

ئۆزىگە تېگىشلىك ھوسۇنى ئېلىۋېلىش ئۈچۈن قۇللىرىنى باغۋەنلەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتتى. 35 لېكىن باغۋەنلەر قۇللىرىنى تۇتۇپ، بىرىنى دۇمباياپتۇ، بىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ، يەنە بىرىنى جاما-كېسەك قىلىپتۇ. 36 ئۇ يەنە بىر قېتىم ئالدىنقىدەنمۇ كۆپ قۇللىرىنى ئەۋەتتى؛ بىراق باغۋەنلەر ئۇلارغىمۇ ئوخشاش مۇئامىلە قىلىپتۇ. 37 ئاخىردا، ئۇ «ئوغلۇمغىمۇ ھۆرمەت قىلار» دەپ، ئوغلىنى ئەۋەتتى. 38 لېكىن باغۋەنلەر ئوغلىنى كۆرۈپ، ئوزقارا: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىڭلار، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ مىراسىنى ئىگىلەۋالايلى» دېيىشىپتۇ. 39 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ ئۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا تاشلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. 40 ئەمدى ئۈزۈمزارلىقنىڭ ئىگىسى كەلگەندە، شۇ باغۋەنلەرنى قانداق قىلار؟ 41 ئۇلار ئۇنىڭغا: «بۇ زەربل ئادەملەرنى ۋەھشىيلىك بىلەن يوقىتىدۇ. ئۈزۈمزارلىقنى بولسا مۇبەلخى ئۆز ۋاقتىدا ئۆزىگە تاپشۇرىدىغان باشقا باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىدۇ، - دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. 42 ئەيسا ئۇلاردىن سورىدى: - مۇقەددەس يازمىلاردىكى مۇنۇ سۆزلەرنى ئوقۇپ باققانغۇسىلەر؟: «تاپچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرچەككە تېشى بولۇپ تىكلەندى. بۇ تىش پەرۋەردىگاردىن بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بىر نىشۇر». 43 شۇ سەۋەبىدىن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەردىن تارتىۋېلىنىپ، ئۇنىڭغا مۇۋاپىق مەبۇلەرنى بېرىدىغان باشقا بىر ئەلگە ئاتالغانىدۇ. 44 بۇ «تاش» قا يىقىلغان كىشى پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ؛ لېكىن بۇ تاش ھەركىمنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، ئۇنى كۆكۈم-تالغان قىلىۋېتىدۇ. 45 باش كەشنىلەر ۋە بەرسىيىلەر ئۇنىڭ ئېيتقان تەمسىلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى چۈشەندى. 46 ئۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدىگەن بولسىمۇ، لېكىن خالايىق ئۇنى بەيغەمبەر دەپ قارىغاچقا، ئۇلاردىن قورقۇشتى.

22

ئەيسا ئۇلارغا يەنە تەمسىللەر بىلەن مۇنداق دېدى: 2 ئەر ش پادىشاھلىقى خۇددى ئۆز ئوغلى ئۈچۈن توي زىياپىتىنى تەييارلىغان بىر پادىشاھقا ئوخشايدۇ. 3 ئۇ چا كارلىرىنى توي زىياپىتىگە تەكلىپ قىلىنغانلارنى چاقىرىشقا ئەۋەتتى؛ لېكىن ئۇلار كېلىشكە تەييارمى. 4 ئۇ يەنە باشقا چا كارلىرىنى ئەۋەتتى، ئۇلارغا تاپىلاپ: «چاقىرىلغانلارغا: مانا، مەن زىياپىتىمنى تەييار قىلدىم، مېنىڭ تورپاقلىرىم، بورداق ماللىرىم سويۇلدى، ھەممە نەرسە تەييار. زىياپەتكە مەرھەمەت قىلغاي، دەيدۇ، دەپ ئېيتىڭلار. - دەپتۇ. 5 بىراق ئۇلار تەكلىپنى ئېتىبارغا ئالماي، بىرى ئېيتىلىشقا كەتسە، يەنە بىرى سودىسىغا كېتىپتۇ. 6 قالغانلىرى بولسا [پادىشاھنىڭ] چا كارلىرىنى تۇتۇۋېلىپ، خورلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. 7 پادىشاھ بۇنى ئاڭلاپ قاتتىق غەزەپلىنىپ، ئەسكەرلىرىنى چىقىرىپ، ئۇ قاتلارنى يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ شەھەرگە ئوت قويۇۋېتىپتۇ. 8 ئاندىن ئۇ چا كارلىرىغا: «توي زىياپىتى تەييار بولدى، لېكىن چاقىرىلغانلار [مېھمانلىققا] مۇناسىپ كەلمىدى. 9 ئەمدى سىلەر ئاچا يوللارغا بېرىپ، ئۇدۇل كەلگەن ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنى توي زىياپىتىگە تەكلىپ قىلىڭلار» دەپتۇ. 10 بۇنىڭ بىلەن چا كارلار يوللارغا چىقىپ، ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن، ئۇدۇل كەلگەنلىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ ئەگەپتۇ. توي سورۇنى مېھمانلار بىلەن لىق تولۇپتۇ. 11 پادىشاھ مېھمانلار بىلەن كۆرۈشكى كىرگەندە، ئۇ يەردە زىياپەت كىمىسى كىمىگەن بىر كىشىنى كۆرۈپتۇ. 12 پادىشاھ ئۇنىڭ: «بۇرادەر، زىياپەت كىمىسى كىمىمەي، بۇ يەردە قانداق كىردىڭ؟» دەپ سوراپتۇ، بىراق ئۇ كىشى جاۋاب بېرەلمەي قاپتۇ. 13 پادىشاھ چا كارلىرىغا: «ئۇنى پۈت-قوللىرىدىن باغلاپ، تېشىدىكى قاراڭغۇلۇققا ئاچىقىپ تاشلاڭلار! ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلدى، چىشلارنى چۇچۇرلىتىدۇ» دەپتۇ. 14 چۈنكى چاقىرىلغانلار كۆپ، لېكىن تاللانغانلار ئازدۇر. 15 بۇنىڭ بىلەن بەرسىيىلەر ئۇ يەردىن چىقىپ، قانداق

بولدۇ؟ 46 ۋە ھېچكىم ئۇنىڭغا جاۋابەن بىر ئېغىز مۇ سۆز قايتۇرالمىدى، شۇ كۈندىن ئېتىبارەن، ھېچكىم ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى.

23

بۇ سۆزلەردىن كېيىن، ئەيسا توپ-توپ خالايىققا ۋە مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: 2- تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيەلەر مۇسا پەيغەمبەرنىڭ [خەزىمە چىقىرىش] ئورنىدا ئولتۇرغان بولۇدۇ. 3 شۇڭا، ئۇلارنىڭ سىلەرگە ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىگە كۆڭۈل قويۇپ، دېگەنلىرىنى قىلىڭلار. لېكىن ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىدەك قىلىڭلار، چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ دېگەنلىرى ئۆزلىرى ئەمەل قىلىپايدۇ، 4 بەلكى ئۇلار كۆتۈرەلمىگۈدەك ئېغىر يۈكەرنى باغلاپ ئادەملەرنىڭ زىمىنىگە ئارتىپ قويۇدۇ، ئەمما ئۆزلىرى بۇ يۈكەرنى كۆتۈرۈشكە بىر مۇ بارمىقىنى مىدرلىتىشىنى خۇشچاقايدۇ. 5 ئۇلار ھەممە ئەمەللىرىنى ئىنسانلارغا كۆز-كۆز قىلىش ئۇچۇنلا قىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار «ئايەت قاپلىرى» نى كەڭ قىلىپ چىڭگۈلەپ، ئولتۇرۇپ چۈچىلىرىنى ئۇزۇن ساڭگىلىتىپ قويۇدۇ، 6 ئۇلار زىيەتلىرىدە تۈردە، سىنا گۈللەردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشقا، 7 بازارلاردا كىشىلەرنىڭ ئۇلارغا بولغان [ئۇزۇن] سالاملىرىغا ۋە ئۆزلىرىنى «ئۇستاز، ئۇستاز» دەپ ئاتاشلىرىغا ئىراقتا قېلىدۇ. 8 بىراق سىلەر بولساڭلار «ئۇستاز» دەپ ئاتىلىشىنى قويۇپ قىلىڭلار، چۈنكى سىلەرنىڭ يالغۇز بىرلا ئۇستازىڭلار بار ۋە ھەممىڭلار قەبرىدا ئاشۇرىسىلەر. 9 يەر يۈزىدە ھېچقانداق كىشىنى «ئاتام» دېمەڭلار، چۈنكى پەقەت بىرلا ئاتاڭلار، يەنى ئەرشە تۇرغۇچى باردۇر. 10 سىلەر «مۇئەللىم» دەپ ئاتىلىشىنىمۇ قويۇپ قىلىڭلار، چۈنكى پەقەت بىرلا مۇئەللىم، يەنى مەسىھنىڭ ئۆزى باردۇر، 11 بەلكى ئاراڭلاردا ئەڭ مەرتۇبلىك بولغان كىشى سىلەرنىڭ خىزمەتكارلىرى بولۇدۇ. 12 ئۆزىنى يۇقىرى تۇتماقچى بولغىنى تۈۋەن قىلىنىدۇ، ئۆزى تۈۋەن تۇتقىنى يۇقىرى قىلىنىدۇ. 13 بىراق ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيەلەر، ساختىپەزىلەر! سىلەر ئەر ش پادىشاھلىقىنىڭ تىشىكىنى ئىنسانلارغا تاقاپ كېلىۋاتىسىلەر! يا تۇزۇڭلار كىرەمەيسىلەر، يا كىرىشىنى ئەستىگە ئېلىڭلار، كىرىشىڭىز يول قويمايسىلەر. 14 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيەلەر، ساختىپەزىلەر! سىلەر تۆل ئاياللارنىڭ مال-دۇنياسىنى پەۋاتسىلەر، شۇنداقتىمۇ باشقىلار ئالدىدا تەۋقادا كۆرۈنەك دەپ، ئۆزۈڭلار ئۆزۈڭلار دۇئا قىلىسىلەر. شۇڭا، سىلەر ئېچىمۇ ئېغىر جازاغا تارتىلىسىلەر. 15 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيەلەر، ساختىپەزىلەر! سىلەر بىرلا ئادەمنى ئېتىقادىڭلارغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن، دېڭىز ۋە قۇرۇقلۇقنى كېزىپ چىقىسىلەر. بىراق ئۆز كىشى كىرگۈزۈلگەندىن كېيىن، سىلەر ئۆز ئۆزلىرىڭلاردىن شىكى ھەسسە بەتمە بولغان دوزاخنىڭ بەرزەتى قىلىپ يېتىشتۈرۈپ چىقىسىلەر. (Geenna)

g1067) 16 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قارىغۇ يولباشچىلار! سىلەر: «ھەرقانداق كىشى ئىبادەتخانا بىلەن قەسەم قىلسا، ھېچنېمىسى يوق، بىراق ئىبادەتخانىدىكى ئالتۇننى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغانلار قەسەمدە تۇرۇشقا قەرزدار بولۇدۇ» دېمىسىلەر. 17 ئەي كور ئەخمەقەر! ئالتۇن ئۇلۇغۇ ياكى ئالتۇننى مۇقەددەس قىلغان ئىبادەتخانىمۇ؟ 18 سىلەر يەنە: «ھەر كىم قۇربانگاھ بىلەن قەسەم قىلسا، ھېچنېمىسى يوق، بىراق قۇربانگاھ ئۈستىدىكى ھەدىيەنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغانلار قەسەمدە تۇرۇشقا قەرزدار بولۇدۇ» دېمىسىلەر. 19 ئەي كورلار! ھەدىيە ئۇلۇغۇ ياكى ھەدىيەنى مۇقەددەس قىلغان قۇربانگاھمۇ؟ 20 شۇڭا، قۇربانگاھنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچى بولسا ھەم قۇربانگاھ بىلەن ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدىكى بارلىق نەرسىلەر بىلەن قەسەم قىلغان بولۇدۇ. 21 ئىبادەتخانىنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچىمۇ ھەم ئىبادەتخانىنى، ھەم «ئىبادەتخانىدا تۇرغۇچى» نى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغان بولۇدۇ. 22 ئەرشى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچى

24

ئەيسا ئىبادەتخانىدىن چىقىپ، ئالدىغا كېتىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرى بىشىغا كېلىپ ئۇنىڭ دىققىتىنى ئىبادەتخانا بىنالىرىغا تارتماقچى بولدى. «مات»، 2 ئۇ ئۇلارغا: - مانا بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈۋاتامسىلەر؟ مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويماي، بۇ يەردە بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالمايدۇ، ھەممىسى قالدۇرۇلماي گۇمران قىلىنىدۇ، - دېدى. 3 ئۇ زەپىزىن تېغىدا

ئولتۇرغاندا، مۇخلىسلىرى ئاستىغا ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: - بەرگە ئېيتىنچۇ، بۇ دېگەنلىرىڭ قاچان يۈز بېرىدۇ؟ سېنىڭ [قايتىپ] كېلىشىڭ ۋە زامانىڭ ئاخىرىنى كۆرسىتىدىغان قانداق ئالامەت بولىدۇ؟ - دەپ سوراشتى. **4 (aiōn g165)**

ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - ھىزى بولۇڭلار، ھېچكىم سىلەرنى ئازدۇرۇپ كەتمىسۇن. **5** چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر مېنىڭ نامىدا كېلىپ: «مەسھ مەن بولمەن» دەپ، كۆپ ئادەملەرنى ئازدۇرىدۇ. **6** سىلەر ئۇرۇش خەۋەرلىرى ۋە ئۇرۇش شەپلىرىنى ئاڭلاپسىلەر، بۇلاردىن ئالاقىدە بولۇپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇلار ئاخىرەت ئەمەس. **7** چۈنكى بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، جاي-جايباردا ئاچارچىلىق، ۋابالار ۋە يەر تەۋرەشلەر يۈز بېرىدۇ. **8** لېكىن بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى «ئۇغۇتنىڭ تولغىنىشقا باشلىشى» بولىدۇ، خالاس. **9** ئاندىن كىشىلەر سىلەرنى تۇتۇپ، ئازاب-ئوقۇپەتكە سېلىپ ئولتۇرىدۇ، مېنىڭ نامىم ۋە جىدىن يۈتكۈل ئەللەر سىلەردىن نەپەزلىنىدۇ. **10** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلار ئېتىقادىدىن تاندۇ، بىر-بىرىنى تۇتۇپ بېرىدۇ ۋە بىر-بىرىگە ئۆچمەنلىك قىلىدۇ. **11** نۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىپ، نۇرغۇن كىشىلەرنى ئازدۇرىدۇ. **12** ئىتائەتسىزلىك-رەزىللىكلەرنىڭ كۆپىيىشى تۈپەيلىدىن، نۇرغۇن كىشىلەردىكى مېھىر-مۇھەببەت سوۋۇپ كېتىدۇ. **13** لېكىن ئاخىرىغىچە بەرداشلىق بەرگەنلەر قۇتۇزۇلىدۇ. **14** بارلىق ئەللەرگە ئاگاھ-گۇۋاھلىق بولسۇن ئۇچۇن، [خۇدانىڭ] پادىشاھلىقى ھەققىدىكى بۇ خۇش خەۋەر يۈتكۈل دۇنياغا جاكارلىنىدۇ، ئاندىن زامان ئاخىرى بولىدۇ. **15** دىئابىل پەيغەمبەر قەيت قىلغان «دۇيران قىلغۇچى يىرگىنچىلىك نومۇسىزلىق» نىڭ مۇقەددەس جايدا تۇرغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا (كىتابخان بۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى چۈشەنگەي)، **16** پەھۋىدىيە ئۆلكىسىدە تۇرۇۋاتقانلار ئاغلارغا قاچسۇن، **17** ئۆزىدە تۇرغان كىشى تويىدىكى نەرسە-كېرەكلىرىنى ئالغىلى چۈشمەيلا [قاچسۇن]. **18** ئېتىزلىقتا تۇرغان كىشىمۇ چاينىنى ئالغىلى تويىگە باغىمىسۇن. **19** ئۆز كۆزلەردە ھامىلدار ئاياللار ۋە بالا ئېتىۋاتقانلارنىڭ ئالغىغا ۋاي! **20** قاچىدىغان ۋاقىتلارنىڭ قىش ياكى شابات كۈنىگە توغرا كېلىپ قالماستىن ئۇچۇن دۇئا قىلىڭلار. **21** چۈنكى ئۇ چاغدا دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن مۇشۇ چاغقىچە كۆرۈلۈپ باقمىغان ھەم كەلكۈسىدەمۇ كۆرۈلەيدىغان دەھشەتلىك ئازاب-ئوقۇپەت بولىدۇ. **22** ئۆز كۆزلەر ئازايىتىلىسا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى قۇتۇلمايتتى، لېكىن [خۇدانىڭ] ئۆز ئاللىغانلىرى ئۇچۇن ئۆز كۆزلەر ئازايىتىلىدۇ. **23** ئەگەر ئۇ چاغدا بىرى سىلەرگە: «قاراڭلار، بۇ يەردە مەسھ بار!» ياكى «مەسھ» ئەنە ئۇ يەردە» دېسە، ئىشەنمەڭلار. **24** چۈنكى ساختا مەسھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىدۇ، قاتلىنى مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئەگەر مۇمكىن بولىدىغان بولسا، ئۇلار ھەمما [خۇدا] تاللىغانلارنىمۇ ئازدۇراتتى. **25** مانا، مەن بۇ ئىشلار يۈز بېرىشتىن بۇرۇن سىلەرگە قۇتۇرۇپ قويدۇم. **26** شۇنىڭ ئۇچۇن، بىرى سىلەرگە: «قاراڭلار، ئۇ چۆل-باياۋاندا!» دېسە، ئۇ يەرگە بارماڭلار. «قاراڭلار، ئۇ ئىچكىرىدىكى ئۆيلەردە» دېسە، ئىشەنمەڭلار. **27** چۈنكى چاقاق شەرقتىن غەربكە يالت-يۆلت قىلىپ قانداق چاققان بولسا، ئىنسانلارنىڭ كېلىشى شۇنداق بولىدۇ. **28** چۈنكى جەسەت قايسى يەردە بولسا، ئۇ يەردىمۇ قۇزغۇنلار توپلىنىدۇ! **29** ئۆز كۆزلەردىكى ئازاب-ئوقۇپەتلەر تۇتۇپ كەتكەن ھامان، قۇياش قارىيدۇ، ئاي يورۇقلۇقى بەرمەيدۇ، ئولتۇرلار ئاسماندىن توكۇلۇپ چۈشىدۇ، ئاسماندىكى كۈچلەر لىرىگە كېلىدۇ. **30** ئاندىن ئىنسانلارنىڭ ئالامىتى ئاسماندىن كۆرۈنىدۇ، يەر يۈزىدىكى يۈتكۈل قەبىلىلەر يىغازار كۆتۈرۈشىدۇ، ئۇلار ئىنسانلارنىڭ كۈچ-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ-شان-شەرەپ ئىچىدە ئاسماندىكى يۇلتۇزلار

ئۈستىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. **31** ئۇ پەرىشتىلەرنى زور جارايلىق بىر كانايى ساداسى بىلەن ئەۋەتىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ تاللىغانلىرىنى دۇنيانىڭ تۆت بۇلۇڭىدىن، ئاسماننىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەر يەردىن يىغىپ بىر يەرگە جەم قىلىدۇ. **32** ئەنجۈر دەرىخىدىن مۇنداق تەمسىلى بىلۈپلىڭلار: - ئۇنىڭ شاخلىرى كۆكرىپ يۈرۈمەكچى قىلغاندا، يازنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى بىلسىلەر. **33** خۇددى شۇنىڭدەك، [مەن بايا دېگەنلىرىمنىڭ] ھەممىسىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى، ھەتتا ئىشك ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى بىلۈپلىڭلار. **34** مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويمايدۇ، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي تۇرۇپ، بۇ دەۋر تۇتمەيدۇ. **35** ئاسمان-زەمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. **36** لېكىن شۇ كۈن ۋە ۋاقىت-سائىتىنىڭ خەۋىرى بولسا، ھېچكىم بىلمەيدۇ - ھەتتا بەشىڭنى بەرىشتىلەرمۇ بىلمەيدۇ، ئۇنى پەقەت ئاتاملا بىلىدۇ. **37** ئەمدى نۇھ پەيغەمبەرنىڭ كۆزلىرىدە قانداق بولغان بولسا، ئىنسانلارنىڭ [قايتىپ] كەلگەندىمۇ شۇنداق بولىدۇ. **38** چۈنكى تويان كېلىشىدىن ئىلگىرىكى كۆزلەردە، نۇھ كېمىگە كىرىپ ئولتۇرغان كۈنىگىچە، [شۇ زاماندىكى] كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، ئويلىنىپ ۋە ياتلىق بولۇپ كەلگەندى، **39** تويان تۇيۇقسىز كېلىپ ھەممىسىنى غەرق قىلغۇچە، كىشىلەر ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز بولۇپ تۇرغانغا ئوخشاش، ئىنسانلارنىڭ قايتىپ كېلىشىمۇ شۇنداق بولىدۇ. **40** ئۇ كۈن، ئېتىزدا ئىككى كىشى تۇرغان بولسۇن، ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ؛ **41** ئىككى ئايال تۆگەن بېشىدا تۇرۇپ ئۇن تارتىۋاتقان بولسۇن، ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ. **42** شۇنىڭ ئۇچۇن، ھوشيار بولۇڭلار، چۈنكى رەببىڭلارنىڭ قايتىپ كېلىدىغان ۋاقتى-سائىتىنى بىلمەيسىلەر. **43** لېكىن شۇنى بىلىڭلار، ئەگەر ئۇ ئىككىسى ئوغرىنىڭ كېچىسى قايسى جەسەتكە كېلىدىغانلىقىنى بىلگەن تۇرۇۋاتقانلار ئاغلارغا قاچسۇن، **17** ئۆزىدە تۇرغان كىشى تويىدىكى نەرسە-كېرەكلىرىنى ئالغىلى چۈشمەيلا [قاچسۇن]. **18** ئېتىزلىقتا تۇرغان كىشىمۇ چاينىنى ئالغىلى تويىگە باغىمىسۇن. **19** ئۆز كۆزلەردە ھامىلدار ئاياللار ۋە بالا ئېتىۋاتقانلارنىڭ ئالغىغا ۋاي! **20** قاچىدىغان ۋاقىتلارنىڭ قىش ياكى شابات كۈنىگە توغرا كېلىپ قالماستىن ئۇچۇن دۇئا قىلىڭلار. **21** چۈنكى ئۇ چاغدا دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن مۇشۇ چاغقىچە كۆرۈلۈپ باقمىغان ھەم كەلكۈسىدەمۇ كۆرۈلەيدىغان دەھشەتلىك ئازاب-ئوقۇپەت بولىدۇ. **22** ئۆز كۆزلەر ئازايىتىلىسا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى قۇتۇلمايتتى، لېكىن [خۇدانىڭ] ئۆز ئاللىغانلىرى ئۇچۇن ئۆز كۆزلەر ئازايىتىلىدۇ. **23** ئەگەر ئۇ چاغدا بىرى سىلەرگە: «قاراڭلار، بۇ يەردە مەسھ بار!» ياكى «مەسھ» ئەنە ئۇ يەردە» دېسە، ئىشەنمەڭلار. **24** چۈنكى ساختا مەسھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىدۇ، قاتلىنى مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئەگەر مۇمكىن بولىدىغان بولسا، ئۇلار ھەمما [خۇدا] تاللىغانلارنىمۇ ئازدۇراتتى. **25** مانا، مەن بۇ ئىشلار يۈز بېرىشتىن بۇرۇن سىلەرگە قۇتۇرۇپ قويدۇم. **26** شۇنىڭ ئۇچۇن، بىرى سىلەرگە: «قاراڭلار، ئۇ چۆل-باياۋاندا!» دېسە، ئۇ يەرگە بارماڭلار. «قاراڭلار، ئۇ ئىچكىرىدىكى ئۆيلەردە» دېسە، ئىشەنمەڭلار. **27** چۈنكى چاقاق شەرقتىن غەربكە يالت-يۆلت قىلىپ قانداق چاققان بولسا، ئىنسانلارنىڭ كېلىشى شۇنداق بولىدۇ. **28** چۈنكى جەسەت قايسى يەردە بولسا، ئۇ يەردىمۇ قۇزغۇنلار توپلىنىدۇ! **29** ئۆز كۆزلەردىكى ئازاب-ئوقۇپەتلەر تۇتۇپ كەتكەن ھامان، قۇياش قارىيدۇ، ئاي يورۇقلۇقى بەرمەيدۇ، ئولتۇرلار ئاسماندىن توكۇلۇپ چۈشىدۇ، ئاسماندىكى كۈچلەر لىرىگە كېلىدۇ. **30** ئاندىن ئىنسانلارنىڭ ئالامىتى ئاسماندىن كۆرۈنىدۇ، يەر يۈزىدىكى يۈتكۈل قەبىلىلەر يىغازار كۆتۈرۈشىدۇ، ئۇلار ئىنسانلارنىڭ كۈچ-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ-شان-شەرەپ ئىچىدە ئاسماندىكى يۇلتۇزلار

25

ئۇ ۋاقىتتا، ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى قوللىرىغا چىراغلارنى ئېلىپ توي بولغان يىگىتنى قاشقى ئېلىشقا چىققان ئون قىز قولىداشقا ئوخشايدۇ. **2** قىزلارنىڭ بەشى پەملىك، بەشى بولسا پەمسىز. **3** پەمسىز قىزلار چىراغلىرىنى ئالغان بولسۇمۇ، يېنىغا ماي ئېلىۋالماپتۇ. **4** پەملىك قىزلار بولسا چىراغلىرى بىلەن بىللە، قاچىلىرىدا ماي ئېلىۋالماپتۇ. **5** يىگىت كېچىكەپ كەلگەچكە، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى تويغۇ بېسىپ ئۇخلاپ قاپتۇ. **6** يىرىم كېچىدە: «مانا، يىگىت كەلدى، قارى ئېلىشقا چىقىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلىنىپتۇ. **7** بۇنىڭ بىلەن بۇ قىزلارنىڭ ھەممىسى ئورنىدىن تۇرۇپ چىراغلىرىنى پەرلەپتۇ. **8** پەمسىز قىزلار

پەملىك قىزلارغا: «چىراغلىرىمىز ئۈچۈپ قالغىلىۋاتىدۇ، مېيىڭلاردىن بېرىڭلارچۇ» دەپتۇ. 9. بىراق بەملىك قىزلار: «ياق، بولمايدۇ! بەرسەك، بىزگىمۇ ھەم سىلەرگىمۇ بەنمەسلىكى مۇمكىن. ياخشىسى، ئۈزۈڭلار [ماي] ساقىۋىچىلارنىڭ يېنىغا بېرىپ سېتىۋېلىڭلار!» دەپتۇ. 10. لېكىن ئۇلار ماي سېتىۋالغىلى كېتىۋاتقاندا، يىگىت كېلىپ قاپتۇ، تەييار بولۇپ بولغان قىزلار ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە توي زىياپىتىگە كىرىپتۇ. ئىشىك تاقىلىپتۇ. 11. كېيىن قالغان قىزلار قايتىپ كېلىپ: «غوجام، غوجام، ئىشىكى ئىچىۋەتكەيلا!» دەپتۇ. 12. بىراق ئۇ: «سىلەرگە بەرھەق ئېيتايكى، مەن سىلەرنى تونۇمايمەن» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. 13. شۇنىڭ ئۈچۈن سەگەك بولۇڭلار، چۈنكى نە ئىنسانىيەتنىڭ كېلىدىغان كۈنىنى نە سائىتىنى بىلمەيسىلەر. 14. [ئەرش پادىشاھلىقى] خۇددى ياقا يۇرتقا چىققانچى بولۇپ، ئۆز چاكارلىرىنى چاقىرىپ دۇنيانى ئۇلارغا تاپشۇرغان ئادەمگە ئوخشايدۇ. 15. ئۇ ئادەم ھەر بىر چاكارنىڭ قايلىنىشىگە قاراپ، بىرسىگە بەش تالانت، بىرسىگە ئىككى تالانت، يەنە بىرسىگە بىر تالانت كۈمۈش تەڭگە بېرىپ، ياقا يۇرتقا يول تاپتۇ. 16. بەش تالانت تەڭگە ئالغان چاكار بېرىپ ئوقەت قىلىپ، يەنە بەش تالانت تەڭگە كېلىپتۇ. 17. شۇ يولدا ئىككى تالانت تەڭگە ئالغانىمۇ يەنە ئىككى تالانت تەڭگە كېلىپتۇ. 18. لېكىن بىر تالانت تەڭگە ئالغىنى بولسا بېرىپ يەرنى كولاپ، خوجايىنى بەرگەن پۇلنى كۈمۈپ يوشۇرۇپ قويۇپتۇ. 19. ئەمدى ئۇزۇن ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، بۇ چاكارلارنىڭ غوجىسى قايتىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن ھېسابلىشىپتۇ. 20. بەش تالانت تەڭگە ئالغىنى يەنە بەش تالانت تەڭگە ئالغان چاكار بېرىپ: «غوجام، سىلى ماڭا بەش تالانت تەڭگە تاپشۇرغاندىلا، قارىسىلا، يەنە بەش تالانت تەڭگە كېلىپتۇ!» دەپتۇ. 21. خوجايىنى ئۇنىڭغا: «ئوبدان بولما! ياخشى ۋە ئىشەنچلىك چاكار ئىكەنسىن! مەن ساڭا ھاۋالە قىلغان كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك بولۇپ چىقتىڭ، سېنى كۆپ ئىشلارغا قويغەن. كەل، خوجايىنىڭنىڭ خۇشاللىقىغا ئورتاق بول!» دەپتۇ. 22. ئىككى تالانت تەڭگە ئالغانىمۇ كېلىپ: «غوجام، سىلى ماڭا ئىككى تالانت تەڭگە تاپشۇرغاندىلا، قارىسىلا، يەنە ئىككى تالانت تەڭگە كېلىپتۇ!» دەپتۇ. 23. خوجايىنى ئۇنىڭغا: «ناھايىتى ياخشى! ياخشى ۋە ئىشەنچلىك چاكار ئىكەنسىن! مەن ساڭا ھاۋالە قىلغان كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك بولۇپ چىقتىڭ، سېنى كۆپ ئىشلارغا قويغەن. كەل، خوجايىنىڭنىڭ خۇشاللىقىغا ئورتاق بول!» دەپتۇ. 24. ئاندىن، بىر تالانت تەڭگە ئالغانىمۇ كېلىپ: «غوجام، سىلنىڭ چىڭ ئادەم ئىكەنلىكىڭنى بىلەتتىم، چۈنكى ئۇلارنى تېرىمغان يەردىن ھوسۇلنى ئورۇۋالالايمەن، ھەمدە ئۇرۇق چاچمىغان يەردىن زامان ئالالايمەن. 25. شۇڭا قورقۇپ، سىلنىڭ بەرگەن بىر تالانت تەڭگىڭىزنى بەرگەن كۈمۈپ يوشۇرۇپ قويغاندىم. مانا بۇلارنى ئالسىلا» دەپتۇ. 26. غوجىسى ئۇنىڭغا: «ئەي، رەزىل، خۇرۇن چاكار! سەن مېنى تېرىمىغان يەردىن ئورۇۋالدىغان، ئۇرۇق چاچمىغان يەردىن زامان ئالدىغان ئادەم دەپ بېلىپ، 27. ھېچ بولمىغان پۇلۇمنى جازاخىۋىلارغا تامانەت قويۇشۇڭ كېرەك ئىدىمۇ شۇنداق قىلغان بولساڭ مەن قايتىپ كەلگەندە پۇلۇمنى ئۆسۈمى بىلەن ئالغان بولمايتتىم؟» 28. شۇڭا، ئۇنىڭ قولىدىكى تالانت تەڭگىنى ئېلىپ، ئۇن تالانت تەڭگە بار بولغانغا بېرىڭلار! 29. چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئۇنىڭدا مولچىلىق بولىدۇ، ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. 30. بۇ يارامسىز چاكارنى تېشىدىكى قاراڭغۇلۇققا تاقىتىپ تاشلاڭلار! ئۇ بەردە يىغا-زارالار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ» دەپتۇ. 31. ئىنسانىيەت ئۆز شەخسە ئىچىدە بارلىق پەرىشتىلىرى بىلەن بىللە كەلگەندە، شەرەپلىك تەختىدە ئولتۇرىدۇ. 32. بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلىدۇ، پادىچى قورلارنى ئۆچكەلەردىن ئايرىغىندەك ئۇ ئۇلارنى ئايرىيدۇ، 33. ئۇ قورلارنى ئۇنىڭ يېنىغا، ئۆچكەلەرنى سول يېنىغا ئايرىيدۇ. 34. ئاندىن پادىشاھ

(aiōnios g166)

26

ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرىغا: 2. سىلەرگە مەلۇمكى، ئىككى كۈندىن كېيىن «ئۆتۈپ كېتىشى ھېيىق» بولىدۇ، شۇ چاغدا ئىنسانىيەت كېلىشىشى ئۈچۈن ئۆتۈپ بېرىلىدۇ - دېدى. 3. باش كاختىنلار ۋە ئاقساقاللار قاياغا تىسىملىك باش كاختىنلار سارىيىدا جەم بولۇشتى. 4. ئۇلار ئەيسانى قانداق قىلىپ ھىيلە-نەيرەڭ بىلەن ئۆتۈپ ئولتۇرۇش توغرىسىدا مەسلىھەت قىلىشتى. 5. بىراق ئۇلار: - بۇ ئىش ھېيت-ئايەم كۈنلىرى قىلىنمىسۇن، بولمىسا، خەلق ئارىسىدا مائىمانچىلىق چىقىشى مۇمكىن، - دېيىشتى. 6. ئەمدى ئەيسا بىت-ئانبا يېزىسىدا، «سەمۇن (ماخاۋ)نىڭ ئۆيىدە بولغاندا، 7. بىر ئايال ئۇنىڭ يېنىغا كىردى. ئۇ ئاق قاشتېشى شېشىدە ناھايىتى قىممەتلىك ئەتىرنى ئېلىپ كەلگەن بولۇپ، ئەيسا داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ئەتىرنى ئۇنىڭ يېنىغا قويدى. 8. لېكىن مۇخلىسلار بۇنى كۆرۈپ خاپا بولۇشۇپ: - زادى نېمىشقا بۇنداق ئىسراپچىلىق قىلىنىدۇ؟ 9. چۈنكى بۇ ئەتىرنى كۆپ يۇلغا سېتىپ، پۇلنى كەمبەغەللەرگە سەدىقە قىلسا بولاتتىغۇ! - دېيىشتى. 10. لېكىن ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلىپ ئۇلارغا: - بۇ ئايالنىڭ كۆڭلىنى نېمە دەپ ئاغرىتىسىلەر؟ چۈنكى ئۇ مەن ئۈچۈن ياخشى بىر ئىشنى قىلدى. 11. چۈنكى كەمبەغەللەر دائىم سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بولىدۇ، لېكىن مېنىڭ ئاراڭلاردا بولۇشۇم سىلەرگە دائىم نېسىپ بولۇۋەرمەيدۇ! 12. بۇ ئايالنىڭ بۇ ئەتىرنى بەدىنىمگە قويۇشى مېنىڭ دەپنە قىلىنىشىمغا تەييار بولۇشۇم ئۈچۈن بولدى. 13. مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويمايمەن، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنيانىڭ قەيەردە چاكارلانسا، بۇ ئايال ئەمەسلىنىپ، ئۇنىڭ قىلغان بۇ ئىشى تەرىپلىنىدۇ، - دېدى. 14. بۇ

ئىشتىن كېيىن، ئون ئىككىلەندىن يەھۇدا ئىشقا رىيوت ئىسىملىك بىرى باش كەھنلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: 15 - ئۇنى تۇتۇپ بەرسەم، ماڭا نېمە بېرىلسە؟ - تۇتۇپ كەلسۇن! لېكىن بۇ ئىش مەن خالىغاندەك ئەمەس، سەن خالىغاندەك دەدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا ئۆتۈز كۆمۈش تەڭگە قويدى. 16 يەھۇدا شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ئۇنى تۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت تەزدەشكە باشلىدى. 17 ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، پېترۇسقا: مەن بىلەن بىللە بىرەر سائەت ئۇ ئوغاق پېتىر نان ھېيتىنىڭ بىرخى كۈنى، مۇخلىسلار ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ: - تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يېيىشكە ئۈچۈن قەدەم بەرەدە تەييارلىشىمنى خالايسىن؟ - دەپ سورىدى. 18 ئۇ ئۇلارغا: شەھەرگە كىرىپ پالانچىنىڭ تويىگە بېرىپ ئۇنىڭغا: «ئۇستاز - ۋاقىت - سائەتتىم يېقىنلىشىپ قالدى، تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى مۇخلىسلارم بىلەن بىرلىكتە سېنىڭ يۇڭدە ئۆتكۈزەي - دەيدۇ» دەپ ئېيتىڭلار، - دەپتى. 19 مۇخلىسلار ئەيسانىڭ تاپلىغىنىدەك تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى شۇ يەردە تەييارلىدى. 20 كەچقۇرۇن، ئۇ ئون ئىككىلەن بىلەن داستىخاندا ئولتۇردى. 21 ئۇلار غىزلىنىۋاتقاندا ئۇ: مەن سىلەرگە بەرمەق شۇنى ئېيتىپ قويلىكى، ئاراڭلاردىكى بىرەيلەن ماڭا ساتقۇنلۇق قىلدى، - دەپتى. 22 ئۇلار ئۇنىڭ ئىنتايىن قايغۇغا چۈمۈپ، بىر-بىرلەپ ئۇنىڭدىن: - يارەب، مەن ئەمەستىمەن؟ - دەپ سوراشقا باشلىدى. 23 ئۇ جاۋابەن: - قولىڭىز ناخى مەن بىلەن تەڭ ئاۋاقتا تۇرۇڭلار كىشى، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى شۇ بولىدۇ. 24 ئىنتايىن دەۋرەۋەقە [مۇقەددەس يازمىلاردا] تۈزى توغرىسىدا پۈتۈلگەندەك [تولۇمغا] كېتىدۇ، بىراق ئىنتايىنلىق تۇتۇپ بېرىلىشىڭلار ۋاسىتىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالغا ۋاي! ئۇ ئادەم تۇغۇلغان بولسا ياخشى بولاتتى! - دەپتى. 25 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلدىغان يەھۇدا: - ئۇستاز، مەن ئەمەستىمەن؟ - دەپ سورىدى. ئۇ ئۇنىڭغا: - ئۇزۇڭ دېدىڭ جۇمۇ، - دەپتى. 26 ئۇلار غىزلىنىۋاتقاندا، ئەيسا بىر ناخى قولىغا ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۈر - ھەمدۇ ساناپتۇر كېيىن، ئۇنى ئۇشۇپ، مۇخلىسلارغا ئۆلەشتۈرۈپ بەردى ۋە: - ئېلىڭلار، بەلگەر، بۇ مېنىڭ تېمى، - دەپتى. 27 ئاندىن، قولىغا جامنى ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۈر - ھەمدۇ ساناپتۇر، ئۇنى مۇخلىسلارغا تۇتۇپ: - ھەممەيلىمەن بۇنىڭدىن ئۈچۈن تۈكلۈنگەن، يېڭى ئەھدىنى تۈزىدىغان قىيىنمۇ. 29 لېكىن مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتتىكى، ئانامنىڭ پادىشاھلىقىدا سىلەر بىلەن بىرلىكتە يېگىدىن شارا بىن ئىچمىگۈچە، ئۇزۇم تېلىنىڭ شەرىپىنى ھەرگىز ئىچمەيمەن، - دەپتى. 30 ئۇلار مەدھىيە كۆيىپ ئېيتقاندىن كېيىن تالغا چىقىپ، زەپۇن تېغىغا قاراپ كېتىشتى. 31 ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: - بۈگۈن كېچە سىلەر ھەممىڭلار مېنىڭ تەيەبلىمىدىن تاندۇرۇلۇپ يۇقىلىشىڭلار، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «مەن پادىچىنى ئۇرۇۋېتىمەن، پادىدىكى قويلار پاتىپاباراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن. 32 لېكىن مەن تىرىلگەندىن كېيىن گاللىيەگە سىلەردىن بۇرۇن يارمەن، - دەپتى. 33 پېترۇس ئۇنىڭغا جاۋابەن: - ھەممەيلىمەن سېنىڭ تەيەبلىكىڭ تاندۇرۇلۇپ يۇقىلىشىڭمۇ، مەن ھەرگىز يۇقىلمايمەن، - دەپتى. 34 ئەيسا ئۇنىڭغا: - مەن ساڭا بەرمەق شۇنى ئېيتىپ قويلىكى، بۈگۈن كېچە خوراز چىلاشتىن بۇرۇن، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تاناسەن، - دەپتى. 35 پېترۇس ئۇنىڭغا: - سەن بىلەن بىللە ئۆلۈشۈم كېرەك بولسۇمۇ، سەندىن ھەرگىز تانمايمەن، - دەپتى. قالغان مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسىمۇ شۇنداق دېيىشتى. 36 ئاندىن ئەيسا ئۇلار بىلەن بىللە گېتىسمانە دېگەن يەرگە كەلدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: «مەن ئۇ ياققا بېرىپ دۇئا - تىلاۋەت قىلىپ كەلگۈچە، مۇشۇ جايدا ئولتۇرۇپ تۇرۇڭلار» دەپتى. 37 ئۇ پېترۇسنى، شۇنداقلا زەبەدىنىڭ ئىككى ئوغلىنى بىرگە ئېلىپ ماڭدى ۋە قاتتىق ئازابلىنىپ، كۆڭلى تولغۇ پەرىشان بولۇشقا باشلىدى. 38 ئۇ ئۇلارغا: - جېنىم تولىدىغاندەك بەكمۇ ئازابلىنماقتا. سىلەر بۇ يەردە قېلىپ، مەن بىلەن بىرلىكتە ئوغاق تۇرۇڭلار، - دېيىۋىدى، 39 سەل نېرىق بېرىپ، ئۆزىنى يەرگە

باش كاهن ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا: - قېنى، جاۋاب بەرمەمسەن؟ بۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن زادى قانداق گۇۋاھلىقلارنى بېرىۋاتىدۇ؟ - دېدى، 63 ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھەر-زىكايەت قىلغاندا، ئۇ بىر ئېغىزغا جاۋاب بەرمىدى. 13 لېكىن ئەيسا سۆز كۆتۈرۈپ، باش كاهن ئۇنىڭغا: - [مەڭگۈ] ھايات بولغۇچى خۇدا بىلەن سېنىڭ قەسەم قىلىشىڭنى بۇرۇنغىچە، بىزگە ئېيت، خۇدانىڭ ئوغلى مەسىھ سەئۇمۇ؟ - دېدى. 64 ئەيسا مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: - شۇنداق، سېنىڭ دېگىنىڭدەك، لېكىن شۇنچە سەلەرگە ئېيتايكى، بۇنىڭدىن كېيىن سەلەر ئىنسانىيەتنىڭ قانداق بولغۇچىنىڭ ئۇنىڭ ئېنىدا ئولتۇرغىنىنى ۋە كۆكسىكى بۇلۇتلار ئۈستىدە كېلىدىغىنىنى كۆرسەلسە، 65 شۇنىڭ بىلەن باش كاهن تونلىرىنى يىرتىپ تاشلاپ: - ئۇ كۆپۈرۈش قىلدى! ئەمدى باشقا ھەرقانداق گۇۋاھچىنىڭ نېمە ھاجىتى؟ مانا، ئۆزۈڭلار بۇ كۆپۈرۈشنى ئاڭلىدىڭلار! 66 ئۇنىڭغا نېمە دەپسەلەر؟ - دېدى، - ئۇ ئولۇم جازاسىغا لايىق تۇرماي. دەپ جاۋاب قايتۇرۇشتى ئۇلار، 67 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭ يۈزىگە تۆكۈرۈپ، ئۇنىڭغا مۇشت ئاتقىلى تۇردى. بەزىلىرى ئۇنى كاجاتلاپ: 68 - ئەي مەسىھ، پەيغەمبەرچىلىك قىلمايمسەن، ئېيتىپ باقتىمىز، سېنى كىم تۇردى؟ - دېيىشتى. 69 ئەمدى پېترۇس ساراينىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىدا ئولتۇراتتى. بىر دەپدەك ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: - سەن گەللىيەلىك ئەيسا بىلەن بىرگە ئىدىڭمۇ؟ - دېدى. 70 لېكىن ئۇ ھەممەيلەننىڭ ئالدىدا ئىنكار قىلىپ: - سېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىڭنى چۈشەنمىدىم! - دېدى. 71 ئاندىن ئۇ دالانغا چىققاندا، ئۇنى كۆرگەن يەنە بىر دەپدەك ئۇ يەردە تۇرغانلارغا: - بۇ ئادەم ئاسارەتلىك ئەيسا بىلەن بىرگە ئىدى، - دېدى. 72 ئۇ يەنە ئىنكار قىلىپ: - مەن ئۇ ئادەمنى تونۇمايمەن! - دەپ قەسەم ئىچتى. 73 بىر ئازدىن كېيىن، ئۇ يەردە تۇرغانلار پېترۇسنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - شۇ ھېسسىتى، سەن ئۇلارنىڭ بىرى ئىكەنسەن، چۈنكى تەلەپپۇزۇڭ سېنى باش قىلدۇ، - دېيىشتى. 74 [پېترۇس] قاتتىق قارغاشلار بىلەن قەسەم قىلىپ: - ئۇ ئادەمنى زادى تونۇمايمەن! - دېيىشىڭلار خوراز چىلدى. 75 پېترۇس ئەيسانىڭ: «خوراز چىللاشتىن بۇرۇن، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانەنسەن!» دېگەن سۆزىنى ئېسىگە ئالدى. ئۇ تاشقىرىغا چىقىپ، قاتتىق يىغ-زار كۆتۈردى.

27

تاڭ ئارقىدىنلا، پۈتۈن باش كاهنلار بىلەن خەلق ئاقساقاللىرى ئەيسانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرۇش ئۈچۈن مەسلىھەتلەشتى. 2 ئۇلار ئۇنى باغلاپ ئاپرېس، ۋالىي پونتىئۇس پىلاستۇسقا تاپشۇرۇپ بەردى. 3 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئەيسانى ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، بۇ ئىشلارغا بۇشايماي قىلدى ۋە باش كاهنلار بىلەن ئاقساقالارغا ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى قايتۇرۇپ بېرىپ: 4 - مەن بىگۇناھ بىر جاننىڭ قېنى تۆكۈلۈشكە ساتقۇنلۇق قىلىپ گۇناھ ئۆتكۈزدۈم، - دېدى. بۇنىڭغا ئەيسانىڭ نېمە كارىمىز؟ ئۆز ئىشىڭنى بىل! - دېيىشتى ئۇلار. 5 يەھۇدا كۈمۈش تەڭگەلەرنى ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىگە چۆرۈپتە ۋە ئۇ يەردىن كېتىپ، ئالغا چىقىپ، ئېسىلىپ تۇلۇۋالدى. 6 باش كاهنلار كۈمۈش تەڭگەلەرنى يىغىۋېلىپ: - بۇ خۇن تولۇم بولغان [تەڭگەلەردۇر]، ئۇلارنى ئىبادەتخانىنىڭ خەزىنىسىگە قويۇش ھارام، - دېيىشتى. 7 ئۇلار ئۆزئارا مەسلىھەتلەشىپ، بۇ بۇلار بىلەن ياقا يۇرتلۇقلارغا يەرلىك بولسۇن دەپ، ساپالچىنىڭ بىر پارچە ئېتىزلىقىنى سېتىۋالدى. 8 شۇڭا بۇ يەر ھازىرغىچە «قانلىق ئېتىز» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. 9 شۇ ئىش بىلەن يەرەمىيا پەيغەمبەر تەرىپىدىن بۇرۇن ئېيتىلغان مۇنۇ بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: - «ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭ ئۈچۈن باھالاپ بېكىتكەن باھاسىنى، يەنى ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى ئۇلار ئېلىشتى، 10 ۋە يەرۋەردىگەر ماگا كۆرسەتكەندەك، ساپالچىنىڭ ئېتىزىنى سېتىۋېلىشقا خەلجەشتى»، 11 ئەمدى ئەيسا ۋالىينىڭ ئالدىغا تۇرغۇزۇلدى. ۋالىي ئۇنىڭدىن: - سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ - دەپ

بولۇپ، بىرى ئوڭ تەرىپىدە، يەنە بىرى سول تەرىپىدە ئىدى. 39 بۇ يەردىن ئۆتكەنلەر باشلىرى چايقىشىپ، ئۇنى ھاقارەتلەپ: 40 - قىيى، سەن ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتىدىن ياساپ چىقىدىغان ئادەم، ئەمدى ئۆزۈڭنى قۇتقۇزغۇ! خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، كرېستتىن چۈشۈپ باقتىنا! - دېيىشى. 41 باش كاهىنلارمۇ، ئەۋرىشە ئۆستۈرۈلگەن ۋە ئاقساقاللار بىلەن بىرگە ئۆي مەخسە قىلىپ: 42 - باشقىلارنى قۇتقۇزۇپ، ئۆزىنى قۇتقۇزالمۇدۇ. ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىمىش! ئەمدى كرېستتىن چۈشۈپ باقمىغۇ، ئاندىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىمىز. 43 ئۇ خۇداغا تايانغان! خۇدا ئۇنى ئەزىزلىسە، ھازىر قۇتقۇزۇپ باقتاي! چۈنكى ئۇ: «مەن خۇدانىڭ ئوغلى» دېگەندى، - دېيىشى. 44 ئۇنىڭ بىلەن تەڭ كرېستلىكەن قاراڭچىلارمۇ ئۇنى شۇنداق ھاقارەتلەشتى. 45 ئەمدى كۈننىڭ ئالتىنچى سائىتىدىن توققۇزى سائىتىگىچە پۈتكۈل زېمىن قاراڭغۇلۇق باسنى. 46 توققۇزى سائەتلەردە ئەيسا يۇقىرى ئاۋازدا: «ئىلى، ئىلى، لەما ساۋاقاتى؟» يەنى «خۇدايىم، خۇدايىم، مېنى ئېتىقاد قىلىشۇمۇ تىڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. 47 ئۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى ئاڭلاپ: بۇ ئادەم ئىلىس [يەنە مەيىر] گە مۇراجىئەت قىلىۋاتىدۇ، - دېيىشى. 48 ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بەزىلىرى دەھشەت بىلەن چىقىپ كەتتى، بەزىلىرى بىر پارچە يۇلتۇزنى تەكلىپ، ئۇنى ئاچچىق شارابقا چىلاپ، قومۇشنىڭ ئۇچىغا سېلىپ ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ قويدى. 49 بىراق باشقىلار: - توختا! قاراپ باقايلى. ئىلىس [يەنە مەيىر] كېلىپ ئۇنى قۇتقۇزۇپ قالايمىكەن؟ - دېيىشى. 50 ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يەنە بىر ۋاراقەردى - دە، روھنى قويۇۋەتتى. 51 ۋە مانا، شۇ دەقىقىدە ئىبادەتخانىنىڭ [ئىچكىرى] بەردىسى يۇقىرىدىن تۆۋەنگە ئىككى پارچە بۆلۈپ يىرتىلدى. يەر - زېمىن تەۋرىنىپ، تاشلار يىرىلىپ، 52 قەبرىلەر ئىچىلدى (ئۆتۈلگەندىن كېيىن، [تۆلۈمدە] ئۇخلاۋاتقان نۇرغۇن مۇقەددەس بەدىنىلەرنىڭ تەللىرىمۇ يىرتىلدى، ئۇلار قەبرىلەردىن چىقتى ۋە مۇقەددەس شەھەرگە كىرىپ، ئۇ يەردە نۇرغۇن كىشىلەرگە كۆرۈندى). 54 ئەمدى ئەيسانى كۆزەت قىلىۋاتقان يۈز بېشى ھەم يېنىدىكى لەشكەرلەر يەرنىڭ تەۋرىشىنى ۋە باشقا يۈز بەرگەن ھادىسىلەرنى كۆرۈپ، ئىنتايىن قورققۇشۇپ: - ئۇ ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن! - دېيىشى. 55 ئۇ يەردە يەنە بۇ ئىشلارغا يەتتىن قاراپ تۇرغان نۇرغۇن ئاياللارمۇ بار ئىدى. ئۇلار ئەسلىدە ئەيسانىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، گاللىيەدىن ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەندى. 56 ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماگاللىك مەريەم، ياقۇپ بىلەن يۈسۈپنىڭ ئانىسى مەريەم، زەبەدىنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئانىسىمۇ بار ئىدى. 57 كەچتۇرۇن، ئارىماتىيالىق يۈسۈپ ئىسىملىك بىر باي كەلدى. ئۇمۇ ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئىدى. 58 ئۇ پىلاستىننىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ جەسىتىنى تەلەپ قىلدى. پىلاست جەسىتىنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇشقا ئەمر قىلدى. 59 يۈسۈپ جەسىتىنى ئېلىپ، پاكىز كاناپە رەخت بىلەن ئوراپ كېيەنلىدى ۋە 60 ئۇنى ئۆزى ئۈچۈن قىيادا ئويدۇرغان يىڭى قەبرىسىگە قويدى. ئاندىن قەبرىنىڭ ئاغزىغا يوغان بىر تاشنى دومىلىتىپ قويۇپ، كېتىپ قالدى 61 (شۇ چاغدا ماگاللىك مەريەم بىلەن يەنە بىر مەريەم ئۇ يەردە، قەبرىنىڭ تۆۋەلىدە ئولتۇراتتى). 62 ئەمدى ئەتسى، يەنى «تەييارلاش كۈنى» ئۆتكەندىن كېيىن، باش كاهىنلار بىلەن بەرسىيەلەر جەم بولۇشۇپ پىلاستنىڭ ئالدىغا كېلىپ: 63 - جانابلىرى، ھېلىقى ئالدىچىنىڭ ھايات ۋاقتىدا: «مەن ئۆلۈپ ئۈچىنچى كۈنى تىرىلمەن» دېگىنى ئېسىمىزدە بار. 64 شۇنىڭ ئۈچۈن، قەبرى ئۈچىنچى كۈنگىچە مەھكەم قوغدىلىشى ئۈچۈن ئەمىر بەرگەيسىز. ئۇنداق قىلىنمىسا، مۇخلىسلىرى كېلىپ جەسىتىنى توغرىلاپ كېتىپ، ئاندىن خەلقنى: «ئۇ تۆلۈمدىن تىرىلدى» دېيىشى مۇمكىن. بۇنداق ئالدىچىلىق ئالدىنقىسىدىمۇ بەتتەر بولىدۇ، - دېيىشى. 65 پىلاست ئۇلارغا: - بىر گۇرۇپپا كۆزەتچى لەشكەرنى سىلەرگە تاپشۇردۇم.

28

شابات كۈنى ئۆتۈپ، ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ ئاناي دېگەندە، ماگاللىك مەريەم بىلەن يەنە بىر مەريەم قەبرىنى كۆرۈشكە كەلدى. ۲ ۋە مانا، ئاسماندىن چۈشۈپ، [قەبرىگە] بېرىپ، تاشنى بىر چەتكە دومىلىتىپ، ئۈستىدە ئولتۇرغانىدى. 3 پەرىشتىنىڭ قىياپىتى چاقاقتەك، كىيىملىرى قارەدەك ئاپئاق ئىدى. 4 كۆزەتچىلەر ئۇنىڭ شۇنچە قورقۇشتىكى، تىرىشىپ، ئۆلۈكتەك قېتىلا قالدى. 5 پەرىشتە ئاياللارغا قاراپ: - قورماڭلار! سىلەرنىڭ كرېستلىكەن قارىڭلۇقى باسنى. 46 توققۇزى سائەتلەردە ئەيسا يۇقىرى ئاۋازدا: «ئىلى، ئىلى، لەما ساۋاقاتى؟» يەنى «خۇدايىم، خۇدايىم، مېنى ئېتىقاد قىلىشۇمۇ تىڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. 47 ئۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى ئاڭلاپ: بۇ ئادەم ئىلىس [يەنە مەيىر] گە مۇراجىئەت قىلىۋاتىدۇ، - دېيىشى. 48 ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بەزىلىرى دەھشەت بىلەن چىقىپ كەتتى، بەزىلىرى بىر پارچە يۇلتۇزنى تەكلىپ، ئۇنى ئاچچىق شارابقا چىلاپ، قومۇشنىڭ ئۇچىغا سېلىپ ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ قويدى. 49 بىراق باشقىلار: - توختا! قاراپ باقايلى. ئىلىس [يەنە مەيىر] كېلىپ ئۇنى قۇتقۇزۇپ قالايمىكەن؟ - دېيىشى. 50 ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يەنە بىر ۋاراقەردى - دە، روھنى قويۇۋەتتى. 51 ۋە مانا، شۇ دەقىقىدە ئىبادەتخانىنىڭ [ئىچكىرى] بەردىسى يۇقىرىدىن تۆۋەنگە ئىككى پارچە بۆلۈپ يىرتىلدى. يەر - زېمىن تەۋرىنىپ، تاشلار يىرىلىپ، 52 قەبرىلەر ئىچىلدى (ئۆتۈلگەندىن كېيىن، [تۆلۈمدە] ئۇخلاۋاتقان نۇرغۇن مۇقەددەس بەدىنىلەرنىڭ تەللىرىمۇ يىرتىلدى، ئۇلار قەبرىلەردىن چىقتى ۋە مۇقەددەس شەھەرگە كىرىپ، ئۇ يەردە نۇرغۇن كىشىلەرگە كۆرۈندى). 54 ئەمدى ئەيسانى كۆزەت قىلىۋاتقان يۈز بېشى ھەم يېنىدىكى لەشكەرلەر يەرنىڭ تەۋرىشىنى ۋە باشقا يۈز بەرگەن ھادىسىلەرنى كۆرۈپ، ئىنتايىن قورققۇشۇپ: - ئۇ ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن! - دېيىشى. 55 ئۇ يەردە يەنە بۇ ئىشلارغا يەتتىن قاراپ تۇرغان نۇرغۇن ئاياللارمۇ بار ئىدى. ئۇلار ئەسلىدە ئەيسانىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، گاللىيەدىن ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەندى. 56 ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماگاللىك مەريەم، ياقۇپ بىلەن يۈسۈپنىڭ ئانىسى مەريەم، زەبەدىنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئانىسىمۇ بار ئىدى. 57 كەچتۇرۇن، ئارىماتىيالىق يۈسۈپ ئىسىملىك بىر باي كەلدى. ئۇمۇ ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئىدى. 58 ئۇ پىلاستىننىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ جەسىتىنى تەلەپ قىلدى. پىلاست جەسىتىنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇشقا ئەمر قىلدى. 59 يۈسۈپ جەسىتىنى ئېلىپ، پاكىز كاناپە رەخت بىلەن ئوراپ كېيەنلىدى ۋە 60 ئۇنى ئۆزى ئۈچۈن قىيادا ئويدۇرغان يىڭى قەبرىسىگە قويدى. ئاندىن قەبرىنىڭ ئاغزىغا يوغان بىر تاشنى دومىلىتىپ قويۇپ، كېتىپ قالدى 61 (شۇ چاغدا ماگاللىك مەريەم بىلەن يەنە بىر مەريەم ئۇ يەردە، قەبرىنىڭ تۆۋەلىدە ئولتۇراتتى). 62 ئەمدى ئەتسى، يەنى «تەييارلاش كۈنى» ئۆتكەندىن كېيىن، باش كاهىنلار بىلەن بەرسىيەلەر جەم بولۇشۇپ پىلاستنىڭ ئالدىغا كېلىپ: 63 - جانابلىرى، ھېلىقى ئالدىچىنىڭ ھايات ۋاقتىدا: «مەن ئۆلۈپ ئۈچىنچى كۈنى تىرىلمەن» دېگىنى ئېسىمىزدە بار. 64 شۇنىڭ ئۈچۈن، قەبرى ئۈچىنچى كۈنگىچە مەھكەم قوغدىلىشى ئۈچۈن ئەمىر بەرگەيسىز. ئۇنداق قىلىنمىسا، مۇخلىسلىرى كېلىپ جەسىتىنى توغرىلاپ كېتىپ، ئاندىن خەلقنى: «ئۇ تۆلۈمدىن تىرىلدى» دېيىشى مۇمكىن. بۇنداق ئالدىچىلىق ئالدىنقىسىدىمۇ بەتتەر بولىدۇ، - دېيىشى. 65 پىلاست ئۇلارغا: - بىر گۇرۇپپا كۆزەتچى لەشكەرنى سىلەرگە تاپشۇردۇم.

مەن زامان ئاخىرىغىچە ھەر كۈنى سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن. (aion g165)

خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ خۇش خەۋرىنىڭ باشلىنىشى: 2 بەشبا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا خاتىرىلەنگەندەك: «مانا، ئالدىڭدا ئەلچىنى ئەۋەتمەن. ئۇ سېنىڭ يولۇڭنى ئايدىنلا تەييارلايدۇ. 3 تاڭلاڭلار، دادا بىرسىنىڭ تۇلغان ئاۋازىنى! ئۇ: «بەررۇدەڭلارنىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن چىغىرىلارنى تۈپتۈز قىلىڭلار!» - دەيدۇ. 4 كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈش ئېلىپ بارىدىغان يەيا [پەيغەمبەر] چۆل-باياۋاندا پەيدا بولۇپ، گۇناھلارغا كەچۈرۈم ئېلىپ كېلىدىغان، توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان [سۇغا] «چۆمۈلدۈرۈش» نى جاكارلاشقا باشلىدى. 5 پۈتۈن يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكىلەر ۋە پۈتكۈل يېرۇسالېم شەھىرىدىكىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ، گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىشنى بىلەن ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئىئوردان دەرياسىدا چۆمۈلدۈرۈلدى. 6 يەيا بولسا تۈگە يۈڭدىن قىلىنغان كىيىم كىيىپ، يېلىگە كۆن تاشما باغلىغانىدى، پەلەككى چېكەتكە بىلەن ياۋا ھەرە ھەسىلى ئىدى. 7 ئۇ مۇنداق دەپ جاكارلايتتى: - مەندىن قۇدرەتلىك بولغان بىرى مەندىن كېيىن كېلىدۇ. مەن ھەتتا ئېگىشىپ كەشلىرىنىڭ بوغۇقچى يېشىشىكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! 8 مەن سىلەرنى سۇغلا چۆمۈلدۈرۈمەن، لېكىن ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرىدۇ. 9 شۇ كۈنلەردە، ئەيسا گاللىيە ئۆلكىسىنىڭ ناسارەت شەھىرىدىن كېلىپ، يەيا تەرىپىدىن ئىئوردان دەرياسىدا چۆمۈلدۈرۈلدى. 10 ئۇ سۇدىن چىققاندا، تاشمانلارنىڭ يېرىلىپ، روھنىڭ كەپتەر قىياپىتىدە چۈشۈپ، ئۆز ئۈستىگە قونۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. 11 شۇنىڭ بىلەن تاشمانلاردىن: «سەن مېنىڭ سۇيۈملۈك ئوغلۇم، مەن سەندىن تولۇق خۇرسەنمەن!» دېگەن بىر ئاۋاز ئاڭلادى. 12 ۋە روھ دەريالار ئۆيى چۆل-باياۋانغا سۇيۈلەپ چىقاردى. 13 ئۇ چۆلدە قىرىق كۈن تۇرۇپ، شەيئان تەرىپىدىن سىنىلىپ تۇراتتى. ئۇ شۇ يەردە ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ئىدى، شۇ كۈنلەردە پەراشتىلەر ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلدى. 14 ئەمدى يەيا سولانغاندىن كېيىن، ئەيسا گاللىيە ئۆلكىسىگە بېرىپ: «ۋاقىت-سائىتى توشتى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېقىنلاشتى! توۋا قىلىڭلار، خۇش خەۋەرگە ئىشىنىڭلار!» دەپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا باشلىدى. 16 [شۇ كۈنلەردە] ئۇ گاللىيە دېڭىزى بويىدا كېتىۋېتىپ، سىمون بىلەن ئىنسى ئاندىياسىنى كۆردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېڭىزغا تور تاشلاۋاتتاتتى. 17 ئەيسا ئۇلارغا: - مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار، مەن سىلەرنى ئادەم تۇتقۇچى بېلىقچى قىلىمەن! - دېدى. 18 ئۇلار شۇنداق تولىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 19 ئۇ شۇ يەردىن بىر ئاز تۇرۇپ زەبەدىنىڭ ئوغلى ياقۇبىنى ئىنسى يۇھاننا بىلەن كۆردى، بۇ ئىككىسى كېمىدە تۇرۇپ تولىرىنى ئوڭشاۋاتتاتتى. 20 ئۇ شۇنداق ئۇلارنى چاقىردى. ئۇلار ئاندىياسى زەبەدىنى مەدەنىكلەر بىلەن بىللە كېمىدە قالدۇرۇپ، ئۆزلىرى ئۇنىڭ بىلەن ماڭدى. 21 ئۇلار كەپەناھۇم شەھىرىگە كىردى. شايات كۆنى ئۇ ئۇدۇل سىناگوگقا كىرىپ، تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 22 خالايىق ئۇنىڭ تەلىمىگە ھەيرانەمەس بولۇشى. چۈنكى ئۇنىڭ تەلىملىرى تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭكىگە ئوخشاشمايتتى، بەلكى ئۇنىڭ ئۆزۈم ئۆزۈم ئىدى. 23 سىناگوگقا ناپاك روھ چاپلاشقان بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ: 24 - ئى ناسارەتلىك ئەيسا، بىز بىلەن كارىڭ بولسۇن! سەن بىزنى يوقاتقىلى كەلدىڭمۇ؟ مەن سېنىڭ كىملىكىڭنى بىلمەن، سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس بولۇۋاتقىسىسەن! - دەپ تۇرۇلاتتى. 25 لېكىن ئەيسا [جىنغا] تەبىئە بېرىپ: - ئاغزىڭنى يۇم، بۇ ئادەمدىن چىق! - دېدى. 26 ناپاك روھ ھېلىقى ئادەمنىڭ تېنىنى تارتىشتۇرۇپ، قاتتىق ۋارقىرىغىچە ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. 27 خالايىق ھەممىسى بۇنىڭدىن ئىنتايىن

2 بىرەنچە كۈندىن كېيىن ئۇ قايتىدىن كەپەناھۇمغا كىردى. ئۇ ئۆيدىكىدىن، دېگەن خەۋەر تارقىلىۋېتىلدى، 2 شۇنچە كۆپ ئادەم ئۇ يەرگە يىغىلىدىكى، ھەتتا ئىشك ئالدىدىمۇ پۈت دەسسەگۈدەك يەر قىلغانىدى. ئۇ ئۇلارغا سۆز-كلام يەتكۈزۈۋاتتاتتى. 3 مانا شۇ ئەسنادا، بىرەنچە ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا بىر پالەچنى ئېلىپ كەلدى، ئۇنى ئۇلاردىن تۇتى كۆتۈرۈپ ئەگەشكەندى. 4 ئادەمنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇنىڭغا يېقىنلاشماي، ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئۆتكىنى تېشىپ، توشۇك ئاچقاندىن كېيىن پالەچنى زەمبىل بىلەن [ئەيسانىڭ ئالدىغا] چۈشۈردى. 5 ئەمدى ئەيسا ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ پالەچكە: - بالام، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، - دېدى. 6 لېكىن ئۇ يەردە ئولتۇرغان بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى كۆڭلىدە گۇمانىي سوتالارنى قويۇپ: 7 «بۇ ئادەم نېمە ئۈچۈن مۇنداق دەيدۇ؟ ئۇ كۆپلۈك قىلۋاتىدىمۇ! خۇدادىن باشقا كىممۇ گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلالايدۇ؟» دېيىشتى. 8 ئەيسا شۇنداق روھدا ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىدە

شۇنداق گۇمانىي سوئاللارنى قويۇۋاتقانلىقىنى بىلىپ يېتىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - سىلەر كۆڭۈلدە نېمىشقا شۇنداق سوئاللارنى قويىسىلەر؟ 9 مۇشۇ پالەچكە: «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى!» دېيىش ئاساغۇ، ياكى «ئورنۇڭدىن تۈز، زەمبىل - كۆرپەڭنى بېغىشلىتىۋېتىپ ماڭ!» دېيىش ئاساغۇ! 10 ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانىيەتنىڭ بەزى يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، - ئۇ پالەچ كېسەلگە: 11 - ساڭا يېتىپتىكى، ئورنۇڭدىن تۈز، زەمبىل - كۆرپەڭنى بېغىشلىتىۋېتىپ ئۆيۈڭگە قايت! - دېدى. 12 ئۇ دەرهەل ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، زەمبىل - كۆرپىسىنى بېغىشلىدى ۋە ھەممەيلەننىڭ كۆز ئالدىدا [تويۇن] چىقىپ كەتتى. ھەممەيلەن قاتتىق ھەيران قېلىپ خۇدانى ئۇلۇغلىشىپ: - مۇشۇنداق ئىشنى ئەزەلدىن كۆرۈپ باقمىغاندۇق، - دېيىشتى. 13 ئۇ يەنە دېڭىز يويغا قاراپ ماڭدى. كىشىلەر توپى ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولتۇرغانىدى. ئۇ ئۇلارغا تەلەم بەردى. 14 ئۇ يولىدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندا، باج ئالدىغان ئورۇندا ئولتۇرغان ئالغانىڭ ئوغلى لاۋيىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا: - ماڭا ئەگەشكىن، - دېدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. 15 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ [لاۋيىنىڭ] تويىدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نۇرغۇن باجگىرلار ۋە گۇناھكارلار ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولدى. يۇنۇدق كىشىلەر خېلى كۆپ ئىدى، ئۇلارمۇ ئۇنىڭغا ئەگەشكەندى. 16 ئەمدى تەۋرات ئۆستازلىرى ۋە پەرسىيەلىرى ئۇنىڭ گۇناھكارلار ۋە باجگىرلار بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، مۇخلىسلىرىغا: - ئۇ نېمىشقا باجگەر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا پەنجىپ ئولتۇردۇ؟ - دېيىشتى. 17 بۇنى ئاڭلىغان ئەيسا ئۇلارغا: - ساغلام ئادەم ئەمەس، بەلكى بىمارلار تېۋىپقا موھتاجدۇر. مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى چاقىرىش كەلدىم، - دېدى. 18 ئەمدى ھەيئەتنىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن پەرسىيەلىرى روزا تۇتۇۋاتتى. بەزىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - نېمىشقا ھەيئەتنىڭ مۇخلىسلىرى ۋە پەرسىيەلىرىنىڭ مۇخلىسلىرى روزا تۇتۇدۇ، لېكىن سېنىڭ مۇخلىسلىرىڭ تۇتمايدۇ؟ - دەپ سوراشتى. 19 ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - توي بولۇۋاتقان يىگىت تېخى تويدا ھەمداستىخان ئولتۇرغان چاغدا، مېھمانلىرى روزا تۇتۇپ ئولتۇرسا قانداق بولىدۇ؟! توي بولۇۋاتقان يىگىت تويدا بولسا، ئۇلار ھېچقانداق روزا تۇتالمىدۇ. 20 ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار شۇ كۈندە روزا تۇتۇدۇ. 21 ھېچكىم كونا كۆڭلەككە يېڭى رەختتىن ياماق سالمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى ياماق [كىرىشىپ]، كونا كىيىمنى تارتىشۇرۇپ يىرتىۋېتىدۇ. ئەتىجىدە، يىرتىق تېخىمۇ يوغىناپ كېتىدۇ. 22 ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇملارغا قانچىلىق سالىدۇ. ئەگەر ئۇنداق قىلسا، شارابنىڭ [ئىچىشى بىلەن] تۇلۇملار يىرىلىپ كېتىدۇ. دە، شارابمۇ تۈكۈلۈپ كېتىدۇ ھەم تۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن يېڭى شاراب يېڭى تۇلۇملارغا قانچىلىق سالىشى كېرەك. 23 بىر شابات كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇغدايلىقلاردىن تۇتۇپ كېتىۋاتتى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى يولدا مېڭىۋاتقاندا باشقاقلارنى ئۇزۇشكە باشلىدى. 24 پەرسىيەلىرى ئۇنىڭغا: - قارا، ئۇلار نېمىشقا شابات كۈنى [تەۋراتتا] چەكلەنگەن ئىشنى قىلىدۇ؟ - دېيىشتى. 25 ئۇ ئۇلارغا: - [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ ئۆزى ۋە ھەمراھلىرى ھاجەتمەن بولغاندا، يەنى ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇغانمۇ؟ 26 - دېمەك، ئايىپان باش كاهىن بولغان ۋاقىتتا، ۋە خۇدانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، خۇداغا ئاتالغان، ھەتتا پەقەت كاهىنلارنىڭ يېيىشىگلا بولىدىغان نانلارنى [سوراپ] يېگەن، شۇنداقلا ھەمراھلىرىغىمۇ بەرگەن؟ - دېدى. 27 ئۇ ئۇلارغا يەنە: - ئىنسان شابات كۈنى ئۈچۈن ئەمەس، شابات كۈنى ئىنسان ئۈچۈن يارىتىلدى. 28 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئىنسان ئوغلى شابات كۈنىنىڭمۇ ئىشىگىدۇر، - دېدى.

مال-مۈلكىنى بۇلاپ كېتەلمەيدۇ - پەقەت ئۇ شۇ كۈچتۈگۈزۈن ئاۋۋال باغلىمالسا ئاندىن ئويىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلالايدۇ. 28 شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويماي، ئىنسان بالىرى ئۆتكۈزگەن تۈرلۈك گۇناھلىرىنىڭ ھەممىسى، شۇنداقلا تۇلار قىلغان كۈپۈرلۈقلەرنىڭ ھەممىسى كەچۈرۈشكە بولىدۇ. 29 بىراق كىمدىكى مۇقەددەس روھقا كۈپۈرلۈك قىلسا، ئەمدىلەن بەدگىچە ھېچ كەچۈرۈلمەيدۇ، بەلكى مەڭگۈلۈك بىر گۇناھنىڭ ھۆكۈمى ئاستىدا تۇرىدۇ. (ئەيسانىڭ بۇ سۆزى) ئۇلارنىڭ «ئۆتىڭغا ناپاك روھ چاپلىشىپتۇ» دېگىنى ئۈچۈن [ئېيتىلغانىدى]. 31 شۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ ئانىسى بىلەن ئىسلىرى كەلدى. ئۇلار سىرتىدا تۇرۇپ، ئۇنى چاقىرىشقا ئادەم كىرگۈزدى. 32 بىر توپ خالايىق ئۇنىڭ ئەتراپىدا ئولتۇراتتى. ئۇلار: - مانا، ئانىڭىز، ئىسلىرىڭىزنى سىز ئىزدەپ سىرتىدا تۇرىدۇ، - دېيىشتى. 33 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: - كىم مېنىڭ ئانام، كىم مېنىڭ ئىسلىرىم؟ - دېدى. 34 ئاندىن، ئۇ ئۆپچۈرسىدە ئولتۇرغانلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: مانا بۇلار مېنىڭ ئانام ۋە ئىسلىرىم! 35 چۈنكى كىمكى خۇدانىڭ ئەردىسىنى ئادا قىلسا، شۇ مېنىڭ ئاكا-ئىنىم، ئاچا-سىڭىم ۋە ئانامدۇر.

4 ئۇ يەنە دېگىن بويىدا [خەلققە] تەلىم بېرىشكە باشلىدى. ئۇنىڭ ئەتراپىغا زور بىر توپ ئادەملەر ئولتۇرغانچاققا، ئۇ بىر كېمىگە چىقىپ دېڭىزدا ئولتۇردى؛ پۈتكۈل خالايىق بولسا دېڭىز قىرغىقىدا تۇرۇشقا، 2 ئۇ ئۇلارغا تەمسىل بىلەن نۇرغۇن ئىشلارنى تەسۋىر قىلدى. ئۇ تەلىم بېرىپ مۇنداق دېدى: 3 - قۇلاق سېلىڭلار! ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. 4 ئۇرۇق چاچقاندا ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چىغىر يول بويىغا چۈشۈپتۇ، قۇشلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. 5 بەزىلىرى ئۇرۇقنى ئاز تاشلىق يەرگە چۈشۈپتۇ، توپىسى چوڭقۇر بولغانلىقتىن، تېزلا ئۆزۈپ چىقىپتۇ. 6 لېكىن كۈن چىقىش بىلەنلا ئاپتاپتا كۆيۈپ، يىلتىزى بولمىغاچقا قۇرۇپ كېتىپتۇ. 7 بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر ئۆسۈپ مایىسلارنى بوغۇۋېلىپ، ئۇلار ھېچ ھوسۇل بەرمەپتۇ. 8 بەزىلىرى بولسا، ياخشى تۇرپاققا چۈشۈپتۇ. ئۇلار ئۆسۈپ ئاۋۇپ چوڭ بولغاندا ھوسۇل بېرىپتۇ. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئوتتۇز ھەسسە، بەزىلىرى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بەزىلىرى يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. 9 - ئاڭلىغۇدەك قۇلغى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! - دېدى ئۇ. 10 ئۇ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەر ھەم ئون ئىككىلىك بىلەن يالغۇز قالغاندا، ئۇلار ئۆتىگەن تەمسىللەر توغرىلۇق سوراشتى. 11 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرخى بىلىشكە سىلەر نېسىپ بولىدۇڭلار. لېكىن سىرتىكىلەرگە ھەممە ئىش تەمسىللەر بىلەن ئۆتۈرۈلىدۇ، 12 بۇنىڭ بىلەن: «ئۇلار قاراشنى قارايدۇ، بىراق كۆرمەيدۇ؛ ئاڭلاشنى ئاڭلايدۇ، بىراق چۈشمەيدۇ؛ شۇنداق بولمىسى، ئۇلار بولىدىن ياندۇرۇلۇشى بىلەن، كەچۈرۈم قىلىناتتى» (دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى). 13 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: - سىلەر مۇشۇ تەمسىلنىمۇ چۈشمەيدىڭلارمۇ؟ ئۇنداقتا، قانداقۇ باشقا ھەرخىل تەمسىللەرنى چۈشمەيدىسىلەر؟ - دېدى. 14 ئۇرۇق چاچقۇچى سۆز-كلام چاچىدۇ. 15 ئۆستىگە سۆز-كلام چىچىلغان چىغىر يول بويى شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، ئۇلار سۆز-كلامنى ئاڭلىغان ھامان شەيتان دەرھال كېلىپ ئۇلارنىڭ قەلبىگە چىچىلغان سۆز-كلامنى ئېلىپ كېتىدۇ. 16 بۇنىڭغا ئوخشاش، تاشلىق يەرلەرگە چىچىلغان ئۇرۇقلار بولسا، سۆز-كلامنى ئاڭلىغان ھامان خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلارنى كۆرسىتىدۇ. 17 ھالبۇكى، قەلبىدە ھېچ يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت ۋاقىتلىق تۇرىدۇ؛ سۆز-كلامنىڭ ۋەجدىن قېيىنچىلىق ياكى زىيانكەشلىككە ئۇچرىغاندا، ئۇلار شۇئان بولىدىن چەتەپ كېتىدۇ. 18 تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چىچىلغان شۇنداق بەزى

ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، بۇ ئادەملەر سۆز-كلامنى ئاڭلىغىنى بىلەن، 19 لېكىن كۈلگە دەپنە بۇيانىڭ ئەندىشىلىرى، بايلىقلارنىڭ ئېرتۇرۇشى ۋە باشقا نەرسىلەرگە بولغان ھەۋەسلەر كىرىۋېلىپ، سۆز-كلامنى بوغۇۋېتىدۇ؛ ئۇ ھېچ ھوسۇل چىقارمايدۇ. (aion g165) 20 لېكىن ياخشى تۇرپاققا چىچىلغان ئۇرۇقلار بولسا - سۆز-كلامنى ئاڭلىشى بىلەن ئۇنى قوبۇل قىلغان ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق ئادەملەر ھوسۇل بېرىدۇ، بىرى ئوتتۇز ھەسسە، بىرى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بىرى يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىدۇ. 21 ئۇ ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: - چىراغ سېۋىت ياكى كاربۇرات ئاستىغا قويۇلۇش ئۈچۈن كەلتۈرۈلمەيدۇ؛ ئۇ چىراغدا ئانىڭ ئۆستىگە قويۇلۇش ئۈچۈن كەلتۈرۈلمەيدۇ؛ 22 چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارا بولماي قالمايدۇ، شۇنىڭدەك ھەرقانداق مەخپىي ئىش يۈز بەرگەندىن كېيىن ئايان بولماي قالمايدۇ. 23 ئاڭلىغۇدەك قۇلغى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! 24 ئاڭلىغانلىرىڭلارغا كۆڭۈل بۆلۈڭلار! چۈنكى سىلەر [باشقىلارغا] قانداق ئۆلچەم بىلەن ئۆلچەيسىلەر، سىلەرگىمۇ شۇنداق ئۆلچەم بىلەن ئۆلچەپ بېرىلىدۇ، ھەمما ئۆتىگەنمۇ كۆپ قوشۇپ بېرىلىدۇ. 25 چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا ئېغىز كۆپ بېرىلىدۇ؛ ھەمما كىمدە يوق بولسا، ھەمما ئۆتىگەنمۇ ئۆتىگەن مەھرۇم قىلىنىدۇ. 26 ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يەنە بىرىنىڭ تۇرپاققا ئۇرۇق چاچقىنىغا ئوخشايدۇ: 27 ئۇ ئۇخلايدۇ، ئورۇندىن تۇرىدۇ، كېچە-كۈندۈزلەر ئوتتۇرىپ، ئۇرۇق بېخ تۇرۇپ ئۆسۈدۇ. لېكىن چاچقۇچى قانداق يول بىلەن ئۆسۈدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. 28 ئۇ ئۇرۇق تۈزلۈككىدىن ھوسۇل بېرىدۇ، ئۇرۇق ئاۋۋال بېخ تۇرىدۇ، كېيىن باش چىقىرىدۇ، ئاخىرىدا باشقاقلار تولۇق دان تۇتىدۇ. 29 دان پىشقاندا، [چاچقۇچى] دەرھال ئورۇق سالىدۇ، چۈنكى ھوسۇل ۋاقىتى كەلگەن بولىدۇ. 30 ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى تېپىش ئوخشىتمىمۇ؟ ياكى قانداق بىر تەمسىل بىلەن سۈرەتلەپ بېرىلەيمىز؟ 31 ئۇ گويىا بىر تال قىچقا تۇرۇققا ئوخشايدۇ. ئۇ يەرگە تېرىلغاندا، گەرچە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۇرۇقلارنىڭ ئىچىدە ئەڭ كىچىكى بولسىمۇ، 32 تېرىلغاندىن كېيىن، ھەرقانداق زىرائەتتىن ئېگىز ئۆسۈپ شۇنداق چوڭ شاخلايدۇكى، ئاسماندىكى قۇشلارمۇ ئۇنىڭ سايىسىگە قونىدۇ. 33 ئۇ شۇنىڭغا ئوخشاش خالايىق ئاڭلاپ چۈشمەنلىگۈدەك نۇرغۇن تەمسىللەر بىلەن سۆز-كلامنى يەتكۈزدى. 34 لېكىن تەمسىل كەلتۈرمەي تۇرۇپ ئۇلارغا ھېچقانداق سۆز قىلمايتتى، لېكىن ئۆز مۇخلىسلىرى بىلەن يالغۇز قالغاندا، ئۇلارغا ھەممىنى چۈشمەندۈرۈپ بېرىتتى. 35 شۇ كۈنى كىچ كىرگەندە، ئۇ ئۇلارغا: - دېڭىزنىڭ ئوقىغا ئوتتەيلى، - دېدى. 36 خالايىقتىن يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئۇنى كېمىدە ئولتۇرغان بېتى ئېلىپ يۈرۈپ كېتىشتى. ئۇلار بىلەن بىللە ماڭغان باشقا كېمىلەرمۇ بار ئىدى. 37 ۋە مانا، ئەشەددى قارا قۇيۇن چىقىپ كەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن دولقۇنلار كېمىنى ئۇرۇپ، سۇ ھالىتىپ كىرىپ، كېمىگە توشاي دەپ قالغانىدى. 38 لېكىن ئۇ كېمىنىڭ ئايىغ ئەپىدە يامسۇققا باش قويۇپ ئۇيقۇغا كەتكەنىدى. ئۇلار ئۇنى ئويغىتىپ: - ئى ئۆستاز، ھالاك بولۇۋاتقىنىڭىزغا كارىڭ يوقمۇ؟ - دېدى. 39 ئۇ ئورۇندىن تۇرۇپ، بورانغا تەننەپ بېرىپ، دېڭىزغا: «تەنچىلان! جىم بول!» دېدى، بوران توختاپ، چوڭقۇر بىر جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈردى. 40 - نېدىشقا شۇنچە قورققىلىرىڭىز سىلەردە قانداقسىگە نېچشە ئىشەنچ بولمايدۇ؟ - دېدى ئۇ ئۇلارغا. 41 ئۇلارنى ئىنتايىن زور بىر قورقۇنچ باشتى، ئۇلار بىر-بىرىگە: - بۇ ئادەم زادى كىمدۇ؟ ھەمما شامال ۋە دېڭىزمۇ ئۇنىڭغا ئىنتائەت قىلىدىكەن - ھە! - دەپ كېتىشتى.

تۇلار دېگەننىڭ ئۇ قېتىغا، گادارالقلارنىڭ يۇرتىغا بېتىپ باردى. 2 تۇ كېمىدىن چۈشۈشى بىلەنلا، ناپاك روم چاپلاشقان بىر ئادەم گۈز ئۆڭكۈرلىرىدىن چىقىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. 3 ئۇ ئادەم ئۆڭكۈرلەرنى ماكان قىلغان بولۇپ، ھەتتا ئۇنى ھېچكىم زەنجىرلەر بىلەن باغلىمىدۇ. 4 چۈنكى كۆپ قېتىم پۈت-قوللىرى كىشەن-زەنجىرلەر بىلەن باغلىغان بولسىمۇ، ئۇ زەنجىرلەرنى ئۇزۇرۇپ، كىشەنلەرنى چىقىۋەتكەندى، ھېچكىم ئۇنى بويسۇندۇرالمىغانىدى. 5 ئۇ كېچە-كۈندۈز مازارلىقتا ۋە تاغلار ئارىسىدا توختاۋسىز ۋاراقراپ-جاراقراپ يۈرەتتى، ئۆز-ئۆزىنى ئاشلار بىلەن كېسىپ يارىلاندىراتتى. 6 لېكىن ئۇ ئەيسانى يىراقىن كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، سەجدە قىلدى 7 ۋە قاتتىق ئاۋازدا ۋاراقراپ: - ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا، سېنىڭ مېنىڭ بىلەن تېمە كارىڭ! خۇدا ھەقىقىي، سەندىن تۆتۈنپ قالاي، مېنى قىيىمسا! - دېدى 8 (چۈنكى ئەيسا ئۇنىڭغا: «ھەي ناپاك روم، ئۇنىڭدىن چىق!» دېگەندى). 9 ئۇ ئۇنىڭدىن: - ئىسمىڭ نېمە؟ - دەپ سورىدى. - ئىسمىم «قوشۇن» - چۈنكى سائىمىز كۆپ، - دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. 10 ۋە ئۇ ئەيسادىن ئۇلارنى بۇ يۇرتتىن ھەيدىۋەتكەن بىسەن، دەپ كۆپ تۆتۈنۈپ يالۋۇردى. 11 تاغ باغرىدا چوڭ بىر توپ تۆگۈز پادىسى ئوتلاپ يۈرەتتى. 12 جىنلار ئۇنىڭغا: - بىزنى مۇشۇ تۆگۈزلارغا ئەۋەتكەن، ئۇلارنىڭ ئىچىگە كىرىپ كېتىشكە يول قويغىلىسەن، - دەپ يالۋۇرۇشتى. 13 ئەيسا دەرھال يول قويدى. شۇنىڭ بىلەن ناپاك روملار چىقىپ، تۆگۈزلارنىڭ تېنىگە كىرىشى بىلەنلا، تۆگۈزلار تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، دېڭىزغا ھەرىق بولدى. ئۇلار ئىككى مەڭگە يېقىن ئىدى. 14 تۆگۈز باقتۇچىلار بولسا ئۇ يەردىن قېچىپ، شەھەر-يېزىلاردا بۇ ئىشلارنى پۇر قىلدى. شۇ يەردىكىلەر تېمە ئىش يۈز بەرگەنلىكىنى كۆرگىلى چىقىشتى. 15 ئۇلار ئەيسانىڭ يېنىغا كەلدى ۋە ئىلگىرى جىنلار چاپلىنىۋالغان ھېلىقى ئادەمنىڭ كېمىلەرنى كىيىپ، ئەس-ھوشى جايدا ئولتۇرغىنى - يەنى «قوشۇن جىنلار» چاپلاشقان ئۇ ئادەمنى كۆرۈپ، قورقۇپ كېتىشتى. 16 بۇ ۋەقەنى كۆرگەنلەر جىنلار چاپلاشقان ئادەمدە تېمە يۈز بەرگەنلىكىنى ۋە تۆگۈزلارنىڭ ئاقسۈتىنى خەلققە بايان قىلىپ بەردى. 17 بۇنىڭ بىلەن خالايىق ئەيساغا: يۈرلەيمىز دېگەن كەتكەن بىسەن، دەپ يالۋۇرۇشقا باشلىدى. 18 ئۇ كېمىگە چىقىۋاتقاندا، ئىلگىرى جىنلار چاپلاشقان ھېلىقى ئادەم ئۇنىڭدىن: مەنمۇ سەن بىلەن بىللە باراي، دەپ تۆتۈندى. 19 لېكىن ئۇ بۇنىڭغا تەماي: - ئۆز ئۆيدىكىلەرڭ ۋە يۇرتداشلىرىڭنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارغا بەرۋەردىگارىڭ ساڭا شۇنچىلىك ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلىپ بەرگەنلىكىنى، ئۇنىڭ ساڭا رەھم-شەپقەت كۆرسەتكەنلىكىنى خەۋەرلەندۈرگىن، - دېدى. 20 ئۇ قايتىپ بېرىپ، ئەيسانىڭ ئۆزىگە قانداق ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغانلىقىنى «ئون شەھەر رايونى»دا چار قىلىشقا باشلىدى. بۇنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى تولغۇ ھەيران قېلىشتى. 21 ئەيسا قايتىدىن كېمە بىلەن دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا تۆتكەندە، زور بىر توپ خالايىق ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلدى؛ ئۇ دېڭىز بويىدا تۇراتتى. 22 مانا، مەلۇم بىر سىناگوگنىڭ چوڭ يارمۇسى ئىسمىملىك بىر كىشى كەلدى. ئۇ ئۇنى كۆرۈپ ئايىغىغا يىقىلسى: - كىچىك قىزىم تۆلەي دەپ قالدى. بېرىپ ئۇنىڭغا قوللىرىڭنى تەگكۈزۈپ قويسىڭىز، ئۇ ساقىيىپ ياشىغاى. - دەپ قاتتىق يىلىندى. 24 ئەيسا ئۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. زور بىر توپ خالايىقىمۇ ئولتۇرۇپ قىستاشقان ھالدا كەينىدىن مېڭىشتى. 25 خۇن تەۋرەش كېسىلگەن گىرېتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال بار بولۇپ، 26 ئۇ نۇرغۇن تېۋىپلارنىڭ قولىدا كۆپ ئازاب تارتىپ، بار-يوقىنى خەجەلەپ تۇرگەن بولسىمۇ، ھېچقانداق ئۇنۇم بولماي، تېخىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتكەندى. 27 بۇ ئايال ئەيسا ھەقىقىدىكى كەلگەن ئاڭلاپ، خالايىقنىڭ ئوتتۇرىسىدىن

6 تۇ ئۇ يەردىن كېتىپ، ئۆز يۇرتىغا كەلدى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. 2 شابات كۈنى كەلگەندە، ئۇ سىناگوگدا تەلىم بېرىشكە كىرىشتى. تەلىمى ئاڭلىغانلاردىن كۆپ ئادەم ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: - بۇ ئادەم بۇلارغا نەدىن ئېرىشكەندۇ؟ ئۇنىڭغا مۇشۇنداق دانالىق قانداق بېرىلگەن؟ ئۇنىڭ قولىدا مۇشۇنداق مۇجىزىلەر قانداق يارىتىلغاندۇ؟ 3 ئۇ ھېلىقى ياغاچچى ئەمەسمۇ، مەرىمەنىڭ ئوغلى، شۇنداقلا ياقۇپ، يوسە، بەھۇدا ۋە سىمورلارنىڭ ئاكىسىمۇ؟ ئۇنىڭ سۆزلىرىمۇ بۇ يەردە ئارىمىزدا نۇرغۇن ئاتمامدۇ؟ - دېيىشتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ھەسەت-بىزارلىق بىلەن قارىدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇلارغا: - ھەرقانداق پەيغەمبەر باشقا بەرلەردە خۇرمەتسىز قالمىدۇ، پەقەت ئۆز يۇرتى، ئۆز ئۇرۇق-ئۇغقانلىرى ئارىسىدا ۋە ئۆز ئۆيىدە خۇرمەتكە سازاۋەر بولمايدۇ، - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن قوللىرى بىر قانچە جىنلارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ، ئۇلارنى ساقايتقاندىن باشقا، شۇ يەردە ئۇ ھېچقانداق مۇجىزە يارىمىدى. 6 ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ ئىمان-ئېشىنى ئىسپاتلىدىكىدىن ھەيران قالدى. 7 ئاندىن ئۇ ئەتراپتىكى يېزا-كەنتلەرنى ئايلىنىپ تەلىم بەردى. ئۇ ئون ئىككى كۈن ئىچىدە يېنىغا چاقىردى ۋە [خەلق ئارىسىغا] ئىككى-ئىككىدىن ئەۋەتىشكە باشلىدى. ئۇ ئۇلارغا ناپاك روملارنى ھەيدەش ھوقۇقىنى بەردى، 8 ۋە ئۇلارغا: - سە بەردە يېنىڭلارغا ھاسىدىن باشقا نەرسە ئېلىۋالماڭلار، نە خۇرچۇن نە نان ئېلىۋالماڭلار، بولماقتا بۇلۇ سالماڭلار، 9 بۇ ئۇلارغا كەشلىرى كىيىنڭلار، بىراق ئىككى يەتكەن كىيىۋالماڭلار، -

دەپ تاپىلدى. 10 ئۇ يەنە: «بىر يۇرتقا بارغىنىڭلاردا»، كىمنىڭ ئويىگە [قوبۇل قىلىنىپ] كىرسەڭلار، ئۇ يۇرتتىن كەتكەنچە شۇ ئويىدا تۇرۇڭلار. 11 قايسى يەردىكىلەر سىلەرنى قوبۇل قىلىسا، شۇنداقلا سۆزۈڭلارنى ئاڭلىمىسا، ئۇ يەردىن كەتكىنىڭلاردا، ئۇلارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بولسۇن ئۈچۈن ئايىغىڭلاردىكى توپىنى قېيۇنىڭلار» دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولغا چىقىپ، كىشىلەرنى گۇناھلىرىغا توۋا قىلىشقا چار سېلىپ ئۆتۈندى. 13 ئۇلار نۇرغۇن جىنلارنى ھەيدىدى، نۇرغۇن بىمارلارنى زەپۈن مېيى بىلەن مەسە قىلىپ ساقايتتى. 14 ئۇنىڭ نامى مەشھۇر بولغاچقا، ھېرود پادىشاھ ئۇنىڭ ھەققىدە ئاڭلاپ: «بۇ ئادەم [چوقۇم] ئۆلۈمدىن تىرىلگەن چۆمۈلدۈرگۈچى يەيىدۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئالاھىدە قۇدرەتلەر ئۇنىڭدا كۈچى كۆرسىتىدۇ» دەيتتى. 15 باشقىلار: «ئۇ ئىلىس [پەيغەمبەر]» دېسە، يەنە بەزىلەر: «بۇ يۇرتقى پەيغەمبەرلەردەك بىر پەيغەمبەر بولسا كېرەك» دېيىشتى. 16 بىراق بۇلارنى ئاڭلىغان ھېرود: «مەن كاللىسىنى ئالغان يەيىنىڭ ئۆزى شۇ. ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەن!» دېدى. 17 ھېرودنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئۇ [توگى] ئاكتسى فېلىپنىڭ ئايالى ھېرودىيەنىڭ ۋەجىدىن ئادەم ئەۋەتىپ يەيىنى تۇتۇپ، زىندانغا تاشلىغانىدى. چۈنكى ئۇ شۇ ئايال بىلەن نىكاھلانغانىدى، يەيى ھېرودقا [تەنبە بېرىپ]: «ئاكتسىنىڭ ئايالى تارتۇپلىشىڭ ئەۋرەت قانۇنىغا خىلاپ» دەپ قاينا-قاينا دېگەنىدى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ھېرودىيە يەيىغا ئاداۋەت ساقلايتتى، ئۇنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان بولسىمۇ، لېكىن شۇنداق قىلالمايتتى. 20 چۈنكى ھېرود يەيىنى دىيانەتلىك ۋە مۇقەددەس ئادەم دەپ بىلىپ، ئۇنىڭدىن قورقاتتى، شۇڭلاشقا ئۇنى قوردايتتى، ئۇ ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغان چاغلىرىدا ئاققۇدە بولۇپ كېتەتتى، لېكىن يەنىلا سۆزلىرىنى ئاڭلاشقا ئامراق ئىدى. 21 ئەمما [ھېرودىيە كۆتكەن] بەيت ئاخىر يېتىپ كەلدى، ھېرود تۇغۇلغان كۈنىدە ئۆز ئەمەلدارلىرى، مېڭىبىلىرى ۋە گاللىيە ئۆلكىسىدىكى كاتتا ئەربابلارنى زىيەت بىلەن كۆتۈرۋالدى، 22 ھېلىقى ھېرودىيەنىڭ قىزى سورۇنغا چۈشۈپ تۇرسۇن ئويناپ بەردى. بۇ ھېرود ۋە مەدەستىخان بولغانلارغا بەكمۇ ياراپ كەتتى، پادىشاھ قىزغا: «مەندىن نېمە تەلەپ قىلساڭ، شۇنى بېرىمەن»، دېدى. 23 ئاندىن ئۇ قەسەم قىلىپ يەنە: «مەندىن نېمە تەلەپ قىلساڭ، ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى دېسە ئۇ شۇنى بېرىمەن»، دېدى. 24 قىز سىرتقا چىقىپ، ئانىسىدىن: «نېمە تەلەپ قىلاي؟» دەپ سورىدى، ئانىسى: «چۆمۈلدۈرگۈچى يەيىنىڭ كاللىسىنى تەلەپ قىل،» دېدى. 25 قىز دەرھال پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئالدىراپ كىرىپ: «چۆمۈلدۈرگۈچى يەيىنىڭ كاللىسىنى ھازىرلا بىر تەخسىگە قويۇپ ئەكىلىشىڭنى خالايمەن»، دېدى. 26 پادىشاھ بۇنىڭغا ناھايىتى ھەسرەت چەككەن بولسىمۇ، قەسەملىرى تۈپەيلىدە ۋە داستاندا ئۆلتۈرۈۋالغان ۋەجىدىن، ئۇنىڭغا بەرگەن سۆزىدىن يانغۇنى كەلمىدى. 27 شۇڭا پادىشاھ دەرھال بىر جاللات ئەۋەتىپ، ئۇنىڭ كاللىسىنى ئېلىپ كېلىشىنى ئەمر قىلدى. جاللات زىندانغا بېرىپ يەيىنىڭ كاللىسىنى ئېلىپ، 28 ئۇنى بىر تەخسىگە قويۇپ، قىزنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى. قىز ئۇنى ئانىسىغا تاپشۇردى. 29 بۇ ئىشنى ئاڭلىغان يەيىنىڭ مۇخلىسلىرى كېلىپ، جەسەتنى ئېلىپ كېتىپ بىر قەبرىگە قويدى. 30 قايتىپ كەلگەن روسوللار ئەيىبىنىڭ يېنىغا يىغىلدى، نېمە قىلغانلىرى ھەم نېمە تەلەم بەرگەنلىرىنى ئۇنىڭغا مەلۇم قىلىشتى. 31 كېلىپ-كېتىۋاتقانلار ناھايىتى كۆپلىكىدىن ئۇلارغا تاماقلاندىشىمۇ ۋاقىت چىقمىدى. شۇڭا ئۇلارغا: «يۈرۈڭلار، مەن بىلەن خىلۋەت بىر جايعا بېرىپ، بىردەم ئارام ئېلىڭلار»، دېدى. 32 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېمىگە چۈشۈپ، خىلۋەت بىر چۆل يەرگە قاراپ ماڭدى. 33 بىراق نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ كېتىۋاتقانلىقىنى بايقاپ، ئۇلارنى تونۇۋېلىۋىدى، ئەتراپتىكى بارلىق شەھەرلەردىن پىيادە يولغا

7

بۇ چاغدا، بەرسىيلەر ۋە ئەۋرەت ئۆستازلىرىدىن بەزىلىرى يېرۇسالېمدىن كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلدى، 2 شۇ پەرسىيلەر ۋە ئەۋرەت ئۆستازلىرى

ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بەزىلەرنىڭ تاماقنى قولىنى يۇماي، يەنى «ناپاك» ھالدا يەۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ: - مۇخلىسلىرىڭ ئېھتىياق-ئانا-بۇلغىرىمىزنىڭ ئەنئەنىلىرىگە رىئايە قىلماي، بەلكى يۇيۇلغان قولىرى بىلەن تاماق يەيدۇ؟ - دەپ سوراقتى (چۈنكى پەرسىيىلەر ۋە پۈتۈن يەمەتلىك ئانا-بۇلغىرى تەرىپىدىن قالدۇرۇلغان ئەنئەنىنى چىڭ تۇتقۇچقا، تاۋۋال قوللىرىنى تەستايىدلىق بىلەن يۇمىسا، تاماق چەيدۇ، شۇنىڭدەك بازاردىن قايتىپ كەلگەندىمۇ، ئۇلار قول يۇماي بەرنەرسە چەيدۇ، ئۇنىڭدىن باشقا، پىيالە-قەدەھ، داس-چۈزگۈن ۋە مىس قاچىلار ۋە دۇئالارنى يۇيۇش توغرىسىدا تاپشۇرۇلغان نۇرغۇنلىغان ئەنئەنىلەردىمۇ چىڭ تۇرىدۇ). 6 ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - يەشايما يەنە مەيەمبەر سىلەر ساختىپەزىلەر توغرا ئالدىنلا توپىغا بېشارەت بەرگەن! [ئۇنىڭ] يازمىسىدا پۈتۈلگەندەك: «مۇشۇ خەلق تاغزىدا مېنى ھۆرمەتلىگىنى بىلەن، بىراق قەلبى مەندىن يىراق، 7 ئۇلار ماڭا بەھۇدە ئىبادەت قىلدۇ، ئۇلارنىڭ تۆگەن تەلھىرى پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان بەتۋالارلا، خالاس». 8 چۈنكى سىلەر خۇدانىڭ ئەمرىنى تاشلاپ قويۇپ، ئىنسانلارنىڭ ئەنئەنىسىنى چىڭ تۇتۇۋالدىڭىز سىلەر - داس-چۈزگۈن، پىيالە-قەدەھلەرنى يۇيۇش ۋە شۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان نۇرغان باشقا ئىشلارنى ئەنئەنى قىلىپ يۈرسىلەر. 9 ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: - سىلەر ئۆزلىرىڭلارنىڭ ئەنئەنىسىنى چىڭ تۇتۇپ دەپ خۇدانىڭ ئەمرىنى ئەيىپلىك بىلەن بىر چەككە قىلىپ قويۇڭلار! 10 لېكىن چۈنكى مۇسا [يەنە مەيەمبەر]: «ئانا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ۋە «ئانىسى ياكى ئانىسىنى ھاقارەتلىگەنلەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنۇن»، دەپ ئەمر قىلغان. 11 لېكىن سىلەر: - بىرىمىز «ئانىسى ياكى ئانىسىغا» - مەن سىلەرگە ياردەم بەرگۈدەك نەرسىلەرنى ئالدىغاچان «قۇربان قىلىپ» خۇداغا ئاتىۋەتتىم - دېسە، 12 شۇ كىشىنىڭ ئانا-ئانىسىنىڭ ھالدىن خەۋەر ئېلىشقا بولمايدۇ، دەپ تۈگىتىلسە، 13 شۇنداق قىلىپ، سىلەر [ئەۋلادلىرىڭلارغا] تاپشۇرغان ئەنئەنىلەرگە ئېرىشكەن دەپ خۇدانىڭ ئەمرىنى يوققا چىقىرىۋەتتىڭلار، ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش كۆپ ئىشلارنى قىلىشىلەر. 14 ئاندىن خالايتتى يەنە يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: - ھەممىڭلار ماڭا قۇلاق سېلىڭلار ۋە شۇنى چۈشىنىڭلار، 15 ئىنساننىڭ سىرتىدىن ئىچكىگە كىرىدىغان نەرسىلەرنىڭ ھېچقانداق ئۇنى ناپاك قىلمايدۇ، بەلكى ئۆز ئىچىدىن چىقىدىغان نەرسىلەر بولسا، ئۇلار ئىنساننى ناپاك قىلدۇ. 16 ئالگەندەك قۇلنىڭ بارلار بۇنى ئالگىلىسۇن! - دېدى. 17 ئۇ خالايتتىن ئايرىلىپ ئۆيگە كىرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ بۇ تەمسىل ھەققىدە سورىدى. 18 ئۇ ئۇلارغا: - سىلەرمۇ ئىچكىچە چۈشەنمەي يۈرۈۋاتامسىلەر؟! سىرتىن ئىنساننىڭ ئىچكىگە كىرىدىغان ھەرقانداق نەرسىنىڭ ئۇنى ناپاك قىلمايدىغانلىقىنى تونۇپ يەنەمۇ ئاتامسىلەر! 19 [سىرتىن كىرگەن نەرسە] ئىنساننىڭ قەلبىگە تەمەس، ئاشقازىنىغا كىرىدۇ، ئاندىن ئۇ يەردىن تەرەت بولۇپ تاشلىنىدۇ، - دېدى (ئۇ بۇ گەپنى دېيىش بىلەن، ھەممە چەكلىكەرنى ھالال قىلىۋەتتى). 20 ئۇ يەنە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - ئىنساننىڭ ئىچىدىن چىقىدىغانلىرى، ئىنساننى ناپاك قىلدۇ. 21 چۈنكى شۇلار - يامان نەتىجىلەر، زىناخورلۇق، جىنسىي بۇزۇقلۇقلار، قاتلىق، ئوغرىلىق، ئاچكۆزلۈك، رەزىللىكلەر، ئالداچلىق، شەۋەتلىق، ھەسەتخورلۇق، تىل-ئاھانەت، تەكەببۇرلۇق ۋە ھاماقەتلىكلەر ئىنساننىڭ ئىچىدىن، يەنى ئۇنىڭ قەلبىدىن چىقىدۇ. 22 بۇ رەزىل ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئىنساننىڭ ئىچىدىن چىقىپ، ئۆزىنى ناپاك قىلدۇ. 24 ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، ئۆر ۋە زىدىن تەتراپىدىكى رايونلارغا باردى ۋە بىر ئۆيگە كىردى. گەرچە ئۇ بۇنى ھېچكىم بىلمىسۇن دېگەن بولسىمۇ، لېكىن يوشۇرۇپ قالمايدى. 25 دەرۋەقە، ناپاك روھ چىچاشقان كىچىك بىر قىزنىڭ ئانىسى ئۇنىڭ توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئالغان ھامان يېتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئايىغا يىقىلدى. 26 (ئايال)

8 شۇ كۈنلەردە، يەنە زور بىر توپ خالايت يىغىلغانىدى. ئۇلارنىڭ يېڭۈدەك ھېچنەمىسى بولمىغاچقا، ئۇ مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ: 2 - بۇ خالايتقا ئىچم تاغرىدۇ. چۈنكى ئۇلار مېنىڭ يېنىمدا تۇرغىلى ئۈچ كۈن بولدى، ئۇلاردا يېڭۈدەك ھېچنەرسىمۇ قالمايدى. 3 ئۇلارنى ئۆيلىرىگە ئاچ قورساق قاينۇرسام، يولدا ھالدىن كېتىشى مۇمكىن. چۈنكى بەزىلەر يىراقتىن كەلگەنلىكى، - دېدى. 4 مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا جاۋاب: - بۇنداق خەۋەت بىر جايدا بۇ كىشىلەرنى تويدۇرغۇدەك نائىنى نەدىن تاپقىلى بولسۇن؟ - دېيىشتى. 5 - قانچە ئېشىڭلار بار؟ - دەپ سورىدى ئۇ. يەنە، - دېيىشتى ئۇلار. 6 بۇنىڭ بىلەن ئۇ خەلقنى بەردە ئولتۇرۇشقا بۇيرۇدى. ئاندىن يەنە نائىنى قولغا ئالدى ۋە [خۇداغا] تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىپ ئۇششۇپ، كۆپچىلىككە ئۇششۇشقا مۇخلىسلىرىغا بەردى. ئۇلار خالايتقا ئۇلەشتۈرۈپ بەردى. 7 [مۇخلىسلىرىدا] يەنە بىرقانچە كىچىك بېلىقمۇ بار ئىدى. ئۇ خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىپ ئۇلارنى بەرىكەتلەپ، مۇخلىسلىرىغا ئۇلەشتۈرۈپ بېرىشنى ئېيتتى. 8 خالايت توپىغاچە يېتىدى، ئۇلار ئېشىپ قالغان پارچىلارنى بەسىمە سۈپەتكە تېرىۋالدى. 9 يېگەنلەر تۆت مىڭگە كىشى ئىدى. ئۇ ئۇلارنى يولغا سالدى، 10 ئاندىن مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە دەرھال كېمىگە چۈشۈپ، دالمانۇتا تەرەپلىرىگە باردى. 11 پەرسىيىلەر چىقىپ، ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن بىرگە ئاسماندىن بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلىشىپ، ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلەشكىلى ئۈردى. 12 ئۇ ئىچىدە بىر ئۇلۇغ كىچىك تىنىپ: - بۇ دەۋر ئېتىبارىدا «مۇجىزىلىك ئالامەت»نى ئىستەپ يۈرۈدۇ؟ شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويايلى، بۇ دەۋرگە ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتمەيدۇ، - دېدى. 13 ئاندىن ئۇلاردىن ئايرىلىپ، يەنە كېمىگە چىقىپ، دېڭىزنىڭ ئۈستىگە تۇتۇپ كەتتى. 14 مۇخلىسلىرى ئان ئېلىپ كېلىشنى تۇتۇغان بولۇپ، كېمىدە بىر تال ئاندىن باشقا يەيدىغىنى يوق ئىدى. 15 ئۇ ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ: - ئېھتىيات

قىلگىلار، بەرسىلەرنىڭ ئىقتىسادى ۋە ھېرودنىڭ ئىقتىسادىدىن ھېزى بولۇڭلار، - دېدى. 16 مۇخلىسلار ئۆزئارا مۇلاھىزىلەشپ: - ئۇنىڭ بۇنداق دېيىشى نان ئەكەلمىگەنلىكىمىزدىن بولسا كېرەك، - دېيىشى. 17 ئەيسا ئۇلارنىڭ نېمە [دېيىشۋاتقانلىقىنى] بىلىپ: - نېشىقا نان يوقلۇقى توغرىسىدا مۇلاھىزە قىلىسىلەر؟ سىلەر تېخىچە پەم-پارسەت ياكى چۈشەنچىگە ئىگە بولىدىڭلارمۇ؟ قەلبىلىرىڭلار تېخىمۇ تېخىمۇ ئېسىلەشپ كېتىۋاتامدۇ؟ 18 كۆزۈڭلار تۇرۇپ كۆرمەيۋاتامسىلەر؟ قولىڭلار تۇرۇپ ئاڭلىمايۋاتامسىلەر؟ ئېسىڭلاردا يوقۇ؟ 19 بەش مىڭ كىشىگە بەش ناننى ئوشۇغىنىمدا، پارچىلارغا لىق تولغان قاچىچە كىچىك سېۋەتنى يىغىۋالدىڭلار؟ - دېدى. - ئون ئىككىنى، - جاۋاب بەردى ئۇلار. 20 - يەنە ناننى توت مىڭ كىشىگە ئوشۇغىنىمدا، پارچىلارغا لىق تولغان قاچىچە سېۋەتنى يىغىۋالدىڭلار؟ - دېدى ئۇ. - بەتتىنى، - جاۋاب بەردى ئۇلار. 21 ئۇ ئۇلارغا: - ئۇنداقتا، قانداقسىگە سىلەر تېخى چۈشەنمەيسىلەر؟ - دېدى. 22 ئۇلار بەت-ساندا يېزىمىغا كەلدى، خالايق بىر كور ئادەمنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا قولىڭنى تەگكۈزۈپ قويساڭ، دەپ توتۇندى. 23 ئۇ كور ئادەمنىڭ قولىدىن تۇتۇپ يېزىنىڭ سىرتىغا يېتىلەپ باردى، ئۇنىڭ كۆزلىرىگە تۇكۇرۇپ، ئۇنىڭغا قولىرىنى تەگكۈزۈپ: - بىرەر نەرسە كۆرۈۋاتامسەن؟ - دەپ سورىدى. 24 ئۇ يېشىنى كۆتۈرۈپ: - كىشىلەرنى كۆرۈۋاتمەن، ئۇلار خۇددى مېڭىپ يۈرۈۋاتقان دەردە خەلەردەك كۆرۈنۈۋاتىدۇ، - دېدى. 25 ئاندىن ئۇ قايتىدىن قولىرىنى ئۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىگە تەگكۈزدى. ئۇ كۆزلىرىنى ئېچۈدى، كۆزلىرى ئەسلىگە كېلىپ، ھەممە نەرسىنى ئېنىق كوردى. 26 ئەيسا ئۇنى تويىگە قايتۇرۇپ: - يېزىغۇ كىرەم، ياكى يېزىدىكى ھېچكىمگە بۇ ئىشنى ئۆتۈرما، - دەپ تاپىلدى. 27 ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن چىقىپ قەيسەرىيە-فېلىپپى رايونىغا قاراشلىق كەنت-يېزىلارغا باردى. يولدا ئۇ مۇخلىسلىرىدىن: - كىشىلەر مېنى كىم دەيدۇ؟ - دەپ سورىدى. 28 ئۇلار ئۇنىڭغا: - بەزىلەر سېنى چۈمۈلدۈرگۈچى ھەييا، بەزىلەر ئىلىياس [يەيەمبەر] ۋە يەنە بەزىلەر ئىلگىرىكى يەيەمبەرلەردىن بىرى دەپ قارايدىكەن، - دەپ جاۋاب بېرىشى. 29 ئۇ ئۇلاردىن: - ئەمدى سىلەرچۇ، سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ - دەپ سورىدى. پېتروس جاۋابەن: - سەن مەسھەتۋوسەن، - دېدى. 30 ئۇ ئۇلارغا تۈزى توغرىلۇق ھېچكىمگە تىنماسلىقىنى جىددىي تاپىلدى. 31 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىنسانلارنىڭ نۇرغۇن ئازاب-ئوقۇبەت تارتىشى، ئاقساقالار، باش كەھنلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن چەتەك قىلىشى، ئولتۇرۇلۇشى ۋە ئۈچ كۈندىن كېيىن تىرىلدۈرۈلۈشى مۇقەررە ئىكەنلىكىنى [مۇخلىسلىرىغا] ئۆگىتىشكە باشلىدى. 32 ئۇ بۇ ئىشنى ئۈچۈن-ئاشكارا سۆزلەپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن پېتروس ئۇنى بىر چەتەك تارتىپ، ئۇنى ئەيەلەشكە باشلىدى. 33 لېكىن ئۇ يۈرۈلۈپ مۇخلىسلىرىغا قاراپ، پېتروسنى ئەيەلەپ: - ئارقامغا توت، شەيتان! سېنىڭ ئويلىغانلىرىڭ خۇدانىڭ ئىشلىرى ئەمەس، ئىنساننىڭ ئىشلىرىدۇر، - دېدى. 34 ئاندىن مۇخلىسلىرى بىلەن خالايىقىنىمۇ چاقىرىپ مۇنداق دېدى: - كىمدەكم ماڭا ئەگەشمىشى نىيەت قىلسا، تۇرىدىن كېچىپ، ئۇنىڭ كرىستى كۈتۈرۈپ ماڭا ئەگەشسۇن! 35 چۈنكى كىمدەكم تۇز جېنىنى قۇتقۇزماي دېسە، چوقۇم ئۇنىڭدىن مەرھۇم بولىدۇ، لېكىن كىمدەكم مەن ئۈچۈن ۋە خۇش خەۋەر ئۈچۈن تۇز جېنىدىن مەرھۇم بولسا، ئۇنى قۇتقۇزىدۇ. 36 چۈنكى بىر ئادەم يۈكۈل دۇنياغا ئىگە بولۇپ، جېنىدىن مەرھۇم قالسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟! 37 ئۇ ئېمىسنى جېنىغا تېگىشسۇن؟! 38 چۈنكى كىمدەكم زىناخور ۋە گۇناھكار بۇ دەۋر ئالدىدا مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن نومۇس قىلسا، ئىنسانلارنىڭ ئاتىسىنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە مۇقەددەس پەرىشتىلەر بىلەن بىللە كەلگىنىدە، ئۇنىڭدىن نومۇس قىلىدۇ.

23 ئەيسا ئۇنىڭغا: «قىلاسكا!» دەپسەنغۇ! ئەشەنچە بولغان ئادەمگە ھەممە ئىش مۇمكىندۇر! - دېدى. 24 بالىنىڭ ئاتىسى دەرھال: - مەن ئىشىنىمەن، ئەشەنچىسىزلىكىگە مەدەت قىلغىنەن! - دېدى يىغلاپ ئىنا قىلىپ. 25 ئەمدى ئەيسا كۆپچىلىكنىڭ يۈگۈرۈشۈپ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، ھېلىقى ئاباڭ روھقا تەبىئە بېرىپ: - ئەي ئادەمنىڭ گاس ۋە گاچا قىلغۇچى روھ! بۇ يۇرۇق قىلمەنكى، ئۇنىڭدىن چىقى، ئىككىنچى كىرگۈچى بولما - دېدى. 26 شۇ ھامان جەن بىر چىرقىرىدى، دە: بالىي ھەشەتلىك تارتىشۇرۇپ، ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. بالا ئۆلۈشكە يېتىپ قالدى، خالايىقىنىڭ كۆپچىسى «ئۇ ئۆلدى!» دېيىشتى. 27 لېكىن ئەيسا بالىنى قولىدىن تۇتۇپ يۆلدى، بالا ئورنىدىن تۇردى. 28 ئەيسا ئويىگە كىرگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ بىلەن يالغۇز قالغاندا ئۇنىڭدىن: - بىز نېمە ئۈچۈن جىنى ھەيدىۋېلىمىدۇ؟ - دەپ سوراشتى. 29 ئۇ ئۇلارغا: - بۇ خىل [جەن] دۇئا ۋە روزىدىن باشقا يول بىلەن چىقىرىلماس، - دېدى. 30 ئۇلار شۇ يەردىن ئايرىلىپ، گاللىدىن تۇتۇپ كېلىۋاتتى، بىراق ئۇ يۇنى ھېچكىمنىڭ بىلىشىنى خالمايتتى. 31 چۈنكى ئۇ مۇخلىسلىرىغا: - ئىنسان توغرىسىدا ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ، ئۆلتۈرۈلۈپ ئۆچ كۆزدىن كېيىن ئۇ تېرىلدۇ، - دېگەن تەلەپنى بېرىۋاتتى. 32 لېكىن [مۇخلىسلار] بۇ سۆزنى چۈشەنمىدى ھەمدە ئۇنىڭدىن سوراشقىمۇ يېتىنمىدى. 33 ئۇ كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەلدى. ئويىگە كىرگەندە ئۇ ئۇلاردىن: - بولدا نېمە توغرىسىدا مۇلاھىزەلەشتىڭلار؟ - دەپ سورىدى. 34 لېكىن ئۇلار شۇڭ تۇردى، چۈنكى ئۇلار يولدا قايسىمىز ئەڭ ئۇلۇغ دەپ بىر-بىرى بىلەن مۇلاھىزەلەشكەندى. 35 ئۇ ئۆلتۈرۈپ، ئون ئىككىگە يەتتى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: - كىم بىرخى بولۇشنى ئىستىگەن بولسا، شۇ ھەممەلەرنىڭ ئەڭ ئاخىرقىسى ۋە ھەممەلەرنىڭ خىزمەتكارى بولسۇن، - دېدى. 36 ئاندىن ئۇ كىچىك بىر بالىنى ئۆمۈرىدا تۇرغۇزدى ۋە ئۇنى قۇچقىغا ئېلىپ تۇرۇپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: 37 - كىم مېنىڭ نامىدا مۇشۇنداق كىچىك بالىنى قۇبۇل قىلسا، مېنى قۇبۇل قىلغان بولىدۇ. كىم مېنى قۇبۇل قىلسا، ئۇ مېنى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچى قۇبۇل قىلغان بولىدۇ. 38 بۇھانئا ئۇنىڭغا: - ئۇستاز، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى ھەيدەۋاتقان بىرسىنى كۆردۈق. لېكىن ئۇ بىز بىلەن بىرگە ساڭا ئەگەشكەنلەردىن بولمىغاچقا، ئۇنى توسۇن، - دېدى. 39 لېكىن ئەيسا: - ئۇنى توسماڭلار. چۈنكى مېنىڭ نامىم بىلەن بىر مۇجىزە ياراتقان بىرسى ئارقىدىنلا مېنىڭ ئۈستۈمدىن يامان گەپ قىلىشى مۇمكىن ئەمەس. 40 چۈنكى بىرگە قارشى تۇرغانلار بىزنى قوللانغانلاردۇر. 41 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى بەرمەق ئېيتىپ قويماي، مەسەھكە مەنسۇپ بولغانلىقتىن كۆرۈنمەن، مېنىڭ نامىدا سىلەرگە ھەتتا بىرەر پىيالىغا سۇ بەرگەن كىشىمۇ ئۆز ئىنئامىغا ئېرىشمەي قالمايدۇ. 42 لېكىن ماڭا ئېتىقاد قىلغان بۇنداق كىچىكلەردىن بىرىنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان ھەرقانداق ئادەمنى، ئۇ يۇنىغا يوغان تۆگەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزغا تاشلىۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. 43 ئەگەر ئەمدى قورلۇڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى قورلۇڭ بار ھالدا دوزاخقا، يەنى ئۆچۈرۈلەس ئۇققا كىرگىنىڭ كۆرە، چولاق ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (Geenna g1067) 44 چۈنكى دوزاخقا شۇلارنى [يەيدىغان] قۇرت-قورغۇنلار تۇلەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت ئۆچمەيدۇ. 45 ئەگەر ئەمدى پۇتۇڭ سېنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى پۇتۇڭ بار ھالدا دوزاخقا، يەنى ئۆچۈرۈلەس ئۇققا تاشلانغاندىن كۆرە، توكۇر ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەل. (Geenna g1067) 46 چۈنكى دوزاخقا شۇلارنى [يەيدىغان] قۇرت-قورغۇنلار تۇلەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت ئۆچمەيدۇ. 47 ئەگەر كۆزۈڭ سېنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تاشلىۋەت. ئىككى كۆزۈڭ بار ھالدا تۇلۇق دوزاخقا تاشلانغاندىن كۆرە،

10

ئۇ ئۇ يەردىن قوزغىلىپ، يەھۇدىيە ئۆلكىسى تەرەپلىرىدىن ئۆتۈپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتۈپىدىكى رايونلارغىمۇ باردى. توپ-توپ ئادەملەر يەنە ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولتۇرۇلغاندىن، ئۇ ئادىتى بويىچە ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 2 بەزى پەرسىيىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنى قىلتاققا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: - بىر ئادەمنىڭ ئايالى تالاق قىلىشى ئەۋرىتىش قانۇنغا ئۇيغۇنمۇ؟ - دەپ سورىدى، 3 لېكىن ئۇ جاۋابەن: - مۇسا [يەھۇدىيە مېھرى] سىلەرگە نېمە دەپ بۇيرۇغان؟ - دېدى. 4 ئۇلار: - مۇسا [يەھۇدىيە مېھرى] كىشىنىڭ ئايالىنى بىر پارچە تالاق خېتى بىزىپلا تالاق قىلىشىغا رۇخسەت قىلغان، - دېيىشتى. 5 ئەيسا ئۇلارغا: - تاش يۈرەكلىكلەردىن ئۇ سىلەرگە بۇ ئەمرنى پۈتكەن، 6 لېكىن خۇدا ئالەم ئايرىدە بولغىندا [ئىنسانلارنى] «ئەر ۋە ئايال قىلىپ ياراتتى»، 7 «شۇ سەۋەبتىن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلدۇ، ئايالى بىلەن بىرلىشىپ 8 ئىككىلىسى بىر تەن بولىدۇ»، شۇنداق كىشەن، ئەر-ئايال ئەمدى ئىككى تەن ئەمەس، بەلكى بىر تەن بولىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا قوشقاننى ئىنسان ئايرىمىسۇن، - دېدى. 10 ئۇلار ئويىگە قايتىپ كېلىپ كىرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن بۇ ھەقتە سورىدى. 11 ئۇ ئۇلارغا: - ئايالى تالاق قىلىپ، باشقا بىرىنى ئەمرىگە ئالغان كىشى ئايالىغا گۇناھ قىلىپ زىنا قىلغان بولىدۇ. 12 ئېرىنى قويۇۋېتىپ، باشقا ئەرگە تەككەن ئايالۇ زىنا قىلغان بولىدۇ، - دېدى. 13 قولۇڭنى تەگكۈزگەن دەپ، كىشىلەر كىچىك بالىلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىغا كۆرگەن ئەيسا ئاچچىقلىنىپ، مۇخلىسلىرىغا: بالىلار ئالدىمغا كىلسۇن، ئۇلارنى توسماڭلار. چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلارغا تەۋەدۇر. 15 مەن سىلەرگە شۇنى بەرمەق ئېيتىپ قويماي، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى سەبىي بالىدەك قۇبۇل قىلىسا، ئۇنىڭغا ھەرگىز كىرمەيدۇ، - دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالىلارنى قۇچقىغا ئېلىپ، ئۇلارغا قوللىرىنى تەگكۈزۈپ بەخت تىلدى. 17 ئۇ يولغا چىققاندا، بىرسى ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئۇنىڭدىن: - ئى ياخشى ئۇستاز، مەن قانداق قىلسام مەڭگۈلۈك ھاياتقا مەرسلىق قىلىمەن؟ - دەپ سورىدى. (aiōnios g166) 18 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: - مېنى نېمىشقا ياخشى دەيسەن؟ بەقەت بىردىن، يەنى خۇدادىن باشقا ھېچكىم ياخشى ئەمەستۇر. 19 سەن ئەۋرىتىشكى «زىنا قىلما، قاتلىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، خىيانەت قىلما، ئاتا-ئاناڭنى خۇرمەت قىل» دېگەن پەرھىز-پەرھەزلىرىنى بىلىسەن، - دېدى. 20 ئۇ ئادەم جاۋابەن: - ئۇستاز، بۇلارنىڭ ھەممىسىگە كىچىكىمدىن تارتىپ ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتمەن، - دېدى. 21 ئەيسانىڭ ئۇنىڭغا قاراپ مۇھەببەت قوزغالدى ۋە ئۇنىڭغا: - سەندە يەنە بىر ئىش كەم، بىرىپ پۇتۇن مال-مۈلكىڭنى سېتىپ، پۇلنى يوقسۇللارغا بەرگەن ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئەرشە خەزىنەڭ بولىدۇ، ئاندىن كېلىپ كرىستنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگەشكىن! - دېدى. 22 لېكىن مۇشۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ چىرايى تۇتۇلۇپ، قايغۇغا چۆمۈپ ئۇ يەردىن كەتتى. چۈنكى ئۇنىڭ مال-دۇنياسى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 23 ئاندىن ئەيسا چۆرسىگە سەپىلىنىپ قاراپ، مۇخلىسلىرىغا: - مال-دۇنياسى كۆپلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى

ئېمىدېگەن تەسلىكتە بولدۇ-ھە! - دېدى. **24** مۇخلىسلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىنتايىن ھەيران بولۇشى، لېكىن ئەيسا ئۇلارغا يەنە جاۋابەن: - باللىرىم، مال- مۈلۈككە تايانغانلار ئۈچۈن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىش ئېمىدېگەن تەس-ھە! **25** تونىڭ يېڭىنىڭ كۆزىدىن تۆتۈشى ياكى ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندا! - دېدى. **26** ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ ئىنتايىن بەك ھەيران بولۇشۇپ، بىر-بىرىدىن: ئۇنداقتا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلەيدۇ؟ - دەپ سوراشتى. **27** ئەيسا ئۇلارغا قاراپ: - بۇ ئىش ئىنسان بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، لېكىن خۇدا ئۈچۈن مۇمكىن ئەمەس بولمايدۇ، چۈنكى خۇداغا نىسبەتەن ھەممە ئىش مۇمكىن بولدى، - دېدى. **28** بۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنىڭغا: - مانا، بىز بولساق، ھەممىنى تاشلاپ ساڭا ئەگەشكەنمىز! - دېگەن تۈردى. **29** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويماي، مەن ئۈچۈن ۋە خۇش خەۋەر ئۈچۈن ئۆي، ئاكا-ئىككىرى، ئاچا-سىڭىلىرى، ئاتىسى، ئانىسى، ئايالى، باللىرى ياكى يەر-زېمىنلىرىدىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەممىسى **30** بۇ زاماندا بۇلارنىڭ يۈز ھەسسىسىگە، يەنى ئۆي، ئاكا-ئۆكا، ئاچا-سىڭىلى، ئانا، بالىلار ۋە يەر-زېمىنلارغا (زىيانكەشلىكلەر قوشۇلغان ھالدا) مۇيەسسەر بولماي قالمىدۇ ۋە كېلىدىغان زاماندىمۇ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشەي قالمىدۇ. (aiōn g165, aiōnōs g166) لېكىن شۇ چاغدا نۇرغۇن ئالدىدا نۇرغۇنلار ئارقىغا تۇتۇدۇ، نۇرغۇن ئارقىدا نۇرغۇنلار ئالدىغا تۇتۇدۇ. **32** ئۇلار يېرۇسالېمغا چىقىدىغان يولدا ئىدى، ئەيسا ھەممىنىڭ ئالدىدا كېتۈۋاتتى. [مۇخلىسلار] بەك ھەيران ئىدى ھەمدە ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەرمۇ قورقۇنۇپ ئىچىدە كېتۈۋاتتى. ئەيسا ئون ئىككى يەلەننى يەنە ئۈز ئېتىغا تارتىپ، ئۇلارغا ئۆز بېشىغا چۈشىدىغانلىرىنى تۇتقۇزۇشقا باشلاپ: **33** - مانا بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتۈۋاتىمىز. ئىنسانىيەتنى باش كاسىلار ۋە تەۋرات ئىستازلىرىغا تاپشۇرۇلدى. ئۇلار ئۆي ئۈلۈمگە مەھكۇم قىلدۇ ۋە يات ئەللىكلەرگە تاپشۇردى. **34** ئۇلار بولسا ئۆي مەخسۇرە قىلىپ، قاچىلاپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە توكۇزدى ۋە ئۆي ئۆلتۈردى. لېكىن ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ قايتا تېرىلدى، دېدى. **35** زەبەدىنىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن يۇھاننا ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ئۇستاز، سەندىن نېمە تىلىسەك ئورۇنداپ بەرسەڭ، دەپ ئۆتۈمىز، - دېشى. **36** ئۇ ئۇلارغا: - سىلەرگە نېمە قىلىپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ - دېدى. **37** - سەن شان-شەرىپىڭگە بولغىنىڭدا، بىرىمىنى ئوڭ يېنىڭدا، بىرىمىنى سول يېنىڭدا ئولتۇرغۇزغايەن، - دېشى. ئۇلار. **38** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: - نېمە تەلەپ قىلغانلىقىڭلارنى بىلەيۇمۇ؟ مەن ئىچىدىغان قەدەھنى ئىچەلمىسىلەر؟ مەن قويۇل قىلىدىغان چۆمۈلدۈرۈشنى سىلەرمۇ قويۇل قىلالامسىلەر؟ **39** - قىلالايمىز، - دېشى. ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: - دەرۋەقە، مەن ئىچىدىغان قەدەھنى سىلەرمۇ ئىچىسىلەر ۋە مەن قويۇل قىلىدىغان چۆمۈلدۈرۈلۈش بىلەن چۆمۈلدۈرۈلسىلەر. **40** پىراق ئوڭ ياكى سول يېنىمدا ئولتۇرۇشقا نېسىپ بولۇش مېنىڭ ئىلكىمدە ئەمەس، بەلكى كىملىرىگە تەييارلانغان بولسا، شۇلارغا بېرىلىدۇ، - دېدى. **41** بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان [قالغان] ئون [مۇخلىس] ياقۇپ بىلەن يۇھاننادىن خاپا بولۇشقا باشلىدى. **42** لېكىن ئەيسا ئۇلارنى يېنىغا چاقىرىپ، مۇنداق دېدى: - سىلەرگە مەلۇمكى، يات ئەللەر ئۈستىدىكى ھۆكۈمران دەپ ھېسابلانغانلار قول ئاستىدىكى خەلق ئۈستىدىن بۇيرۇقۇزۇشقا قىلىپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزدى، ۋە ھوقۇقلاردا ئۇلارنى خوجا بىلەنلەرچە ئىدارە قىلدى. **43** پىراق سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بۇنداق ئىش بولمايدۇ، بەلكى سىلەردىن كىم مەرتىۋىلىك بولۇشىنى خالىسا، ئۇ سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولسۇن، **44** ۋە كىم ئاراڭلاردا بىرىنچى بولۇشىنى ئىستىسە، ئۇ ھەممە ئادەمنىڭ قولى بولسۇن. **45** چۈنكى ئىنسانىيەتمۇ دەرۋەقە شۇ يولدا كۆپچىلىك مېنىڭ خىزمىتىمدە بولسۇن دەيمەي، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ خىزمىتىدە

11 ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلىشىپ، زەبۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاڭ ۋە بەيت-تائىيا يېزىلىرىغا يېقىن كەلگەندە، ئۇ ئىككى مۇخلىسقا ئالدىن ماڭدۇرۇپ ئۇلارغا: - سىلەر ئۆزۈڭلارنىڭ يېزىغا بېرىڭلار، يېزىغا كىرىپلا، ئادەم بالىسى مىنىپ باققان، باغلاقلق بىر تەخەبىنى كۆرسىلەر. ئۆي يېشىپ بۇ بەرگە يېتىلەپ كېلىڭلار. **3** ئەگەر بىرى سىلەردىن: «ئېمىشقا بۇنداق قىلىلسە؟» دەپ سوراپ قالسا، «بەرنىڭ بۇنىڭغا ھاجىتى چۈشى ۋە ئۇ ھېلىلا ئۆي بۇ بەرگە ئەۋەتىپ بېرىدۇ، - دەڭلار، - دەپ تاپىلىدۇ. **4** ئۇلار كېتىپ ئاچا يول ئۈستىدىكى ئۇنىڭ دەرۋازىسى سىرتىدا باغلاقلق نۇرغۇن بىر تەخەبىنى كۆردى. ئۇلار تائىيا يېشى. **5** ئۇ بەردە نۇرغۇنلاردىن بەزىلەر: - تەخەبىنى يېشىپ نېمە قىلىلسە؟ - دېشى. **6** مۇخلىسلار ئەيسانىڭ بۇيرۇقىدىنلا كەتتى. بەردى، ھېلىقى كىشىلەر ئۇلارغا يول قويدى. **7** مۇخلىسلار تەخەبى ئەيسانىڭ ئالدىغا يېتىلەپ كېلىپ، ئۇنىڭغا ئۆز يېنىغا-چاپانلىرىنى تاشلىدى، ئۇ ئۇستىگە مىندى. **8** ئەمدى نۇرغۇن كىشىلەر يېنىغا-چاپانلىرىنى يولغا يانداز قىلىپ سالىدى، باشقىلىرى دەرەخلەردىن شاخ-شۇمبىلارنى كېسىپ يولغا يايىدى. **9** ئالدىدا ماڭغان ۋە كەينىدىن ئەگەشكەنلەر: «ھوسسانا! پەرۋەردىگەرنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! **10** تائىيا نۇرغۇن ئۆي ئولتۇرۇشقا پادىشاھلىققا مۇبارەك بولسۇن! ئەرىشەلادا تەشەككۈر-ھوسسانالار ئوقۇلسۇن!» - دەپ ۋازىرلىشىشتى. **11** ئۇ يېرۇسالېمغا بېرىپ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىردى، ۋە ئەتراپىدىكى ھەممىنى كۆزدىن كەچۈرگەندىن كېيىن، ۋاقىت بىر بەرگە بېرىپ قالغانچە، ئون ئىككى يەنە بىلەن بىللە يەنە بەيت-تائىياغا چىقتى. **12** ئەمىسى، ئۇلار بەيت-تائىيادىن چىققاندا، ئۇنىڭ قورسىقى ئىچىپ كەتكەندى. **13** يىراقتىكى يوپۇرماقلىق بىر تۆپ تەنجىر دەرەخىنى بايقاپ، ئۇنىڭدىن بىرەر مېۋە تاپالارمەنمىكەن دەپ يېنىغا باردى، لېكىن ئۇنىڭ كەلگەندە يوپۇرماقتىن باشقا ھېچ نەرسە تاپىلمىدى. چۈنكى بۇ تەنجىر پىشىدىغان پەسەل ئەمەس ئىدى. **14** ئۇ دەرەخكە سۆز قىلىپ: - بۇنىڭدىن كېيىن مەڭگۈ ھېچكىم سەندىن مېۋە ئىچكەي! - دېدى. مۇخلىسلىرىمۇ بۇنى ئاڭلىدى. (aiōn g165) **15** ئۇلار يېرۇسالېمغا كەلدى، ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ بەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنى ھەيدەشكە باشلىدى ۋە پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ شەرىھىنى، پاختەك-كەپەر ساتقۇچىلارنىڭ ئورۇندۇقلىرىنى ئورۇنۇتتى، **16** ۋە ھېچكىمنىڭ ھېچقانداق مال-بۇيۇملارنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدىن كۆتۈرۈپ ئۆتۈشكە يول قويمىدى.

17 تۇ خەلققە: - مۇقەددەس يازمىلاردا: «مېنىڭ تۇيۇم بارلىق ئەللەر ئۈچۈن دۇئا-ئىلاھتۇخانا دەپ ئاتىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ لېكىن سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ تۇيۇسىغا ئايلايدۇرۇۋەتتىڭلار! - دەپ تەلىم باشلىدى. 18 باش كەھنئىلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى بۇنى ئاڭلاپ، ئۇنى يوقىتىشنىڭ چارىسىنى ئىزدەشكە باشلىدى، پۈتكۈل خالايىق تۇنىڭ تەلىمىگە تەجەۋۋىپلىنىپ قالغانچاق، ئۇلار تۇنىڭنىڭ قورقاتى. 19 كەچقۇرۇن، تۇ (مۇخلىسلىرى) [بىلەن] شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقىپ كەتتى. 20 ئەتىسى سەھەردە، ئۇلار ئەنجۈر دەرەخىنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، دەرەخنىڭ يېلىتىدىن قۇرۇپ كەتكەنلىكىنى بايقاشنى. 21 (دەرەخنىڭ ھالىتى) نېسىگە كەلتۈرگەن پېتۇس: - ئۇستاز، قارا، سەن قارىغان ئەنجۈر دەرىخى قۇرۇپ كېتىپتۇ! - دېدى. 22 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - خۇدانىڭ ئىشەنچىدە بولۇڭلار. 23 مەن سىلەرگە شۇنى بەرمەق ئېيتىپ قويماي، كىمدەكم بۇ تاغقا: بۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ دېڭىزغا تاشلان!» دېسە ۋە شۇنداقلا قەلبىدە ھېچ گۇمان قىلماي، بەلكى ئېيتىشنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىغا ئىشەنچ بار بولسا، تۇ ئېيتقان نىش تۇنىڭ ئۈچۈن ئەمەلگە ئاشىدۇ. 24 شۇ سەۋەبتىن مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى، دۇئا بىلەن تىلىگەن ھەربىر نەرسە بولسا، شۇنىڭغا ئېرىشىم، دەپ ئىشىنىڭلار. شۇنداق، تىلىگىنىڭلار ئەمەلگە ئاشىدۇ. 25 ۋە تۇنىڭلاردىن تۇرۇپ دۇئا قىلىنىڭلاردا، بىرەرسىگە غۇمىڭلار بولسا، ئۇنى كەچۈرۈڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئەرشتىكى ئاتا گلارمۇ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىدۇ. 26 لېكىن سىلەر باشقىلارنى كەچۈرۈم قىلىساڭلار، ئەرشتىكى ئاتا گلارمۇ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىدۇ. 27 ئۇلار بېرۇسايغا قايتىدىن كىردى. ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا ئايلىنىپ يۈرگەندە، باش كەھنئىلەر، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار تۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: 28 - سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتىسەن؟ ساڭا بۇ ئىشلارنى قىلىش ھوقۇقى كىم بەرگەن؟ - دەپ سورىدى. 29 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: - مەنمۇ سىلەردىن بىر سوئال سوراي، سىلەر تۇنىڭغا جاۋاب بەرسەڭلار، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتقانلىقىنى ئېيتىپ بېرىمەن: 30 - يەھيا يۈرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈش بولسا، ئەرشتىمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ماڭا جاۋاب بەرسەڭلارچۇ! 31 ئۇلار ئۇزۇنلا مۇلاھىزە قىلىشىپ: - ئەگەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسە، ئۇ بىزگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن يەھياغا ئىشەنمىدىڭلار؟» دېدى. 32 ئەگەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسە،... بولىدۇ! - دېيىشىپ (كۆچۈپ كەلگەن يەھياغا) يەھياغا مەبە دەپ قارىغانچاق، ئۇلار خەلقنى قورقاتتى. 33 بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار ئەيساغا: - بىلەيمىز، - دەپ جاۋاب بېرىشى. - ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتقانلىقىنى ئېيتمايمەن، - دېدى ئۇلارغا.

12

ئاندىن، ئۇ ئۇلارغا تەمسىللەر بىلەن سۆزلەشكە باشلىدى: - بىر كىشى بىر ئۆزۈمبارلىق بەرپا قىلىپ، ئەتراپىنى چىتلاپتۇ، ئۇ بىر شاراب كۈچلىكى قېزىپتۇ ۋە بىر كۈزەت مۇنارىنى ياساپتۇ. ئاندىن ئۇ ئۆزۈمبارلىقنى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا كېتىپتۇ. 2 ئۆزۈمبارلىقنىڭ باغۋەنلەردىن بىرى ئۆزۈمبارلىقنىڭ ئىجارىسىنى تېكىشىپتۇ. 3 لېكىن ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ دۇمبالاپ، قۇرۇق قول قاپتۇرۇپتۇ. 4 خوجايىن يەنە بىر قولى ئۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتتى. ئۇ بولسا ئۇلار جاما-كېسەك قىلىپ، باش-كۆزىنى يىرىپ، ھاقارەتلىپ قاپتۇرۇپتۇ. 5 خوجايىن يەنە بىرسىنى ئەۋەتتى. لېكىن ئۇ ئۇلار ئۆلتۈرۈپتۇ. يەنە تولا قۇللارنى ئەۋەتتى، لېكىن ئۇلار بەزىلىرىنى دۇمبالاپ، بەزىلىرىنى ئۆلتۈرۈپتۇ. 6 خوجايىننىڭ يېنىدا پەقەت تۇنىڭ سۈيۈملۈك بىر ئوغلىغا قالغانچاق، ئۇلار

29 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: - ئەڭ مۇھىم ئەمىر شۇكى، «ئاڭلىغىن، ئەي ئىسرائىل! پەرۋەردىگار خۇدائىمىز بولغان رەب بىردۇر. 30 پەرۋەردىگار ئاڭلىغىنلاردا، بۇلاردىن ئالاقىدە بولۇپ كەلمەكلەر، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ خۇدايىكى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جىنىڭ، پۈتۈن زېھنىڭ ۋە پۈتۈن كۈچۈڭ بىلەن سۆيگىن». مانا بۇ ئەڭ مۇھىم ئەمىر. 31 تۇنجىغا ئوخشايدىغان ئىككىنچى ئەمىر بولسا: - «قوشناڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي». ھېچقانداق ئەمىر بۇلاردىن ئۆستۈن تۇرمايدۇ. 32 تەۋرات ئۆستازى ئۇنىڭغا: - توغرا ئېيتتىڭ، ئۆستاز، ھەقىقەت بويىچە سۆزلىدىڭ، چۈنكى تۇ بىردۇر، ئۇنىڭدىن باشقىسى يوقتۇر؛ 33 ئىنساننىڭ ئۇنى پۈتۈن قەلبى، پۈتۈن ئەقلى، پۈتۈن جىنى ۋە پۈتۈن كۈچى بىلەن سۆيۈشى ھەم قوشنىسىنىمۇ ئۆزىنى سۆيگەندەك سۆيۈشى بارلىق كۆيۈمىدە قۇربانلىقلار ھەم باشقا قۇربانلىق ھەدىيەلەردىنمۇ ئارتۇقتۇر. 34 ئەيسا ئۇنىڭ ئاقىلانىلىك بىلەن جاۋاب بەرگىنىنى كۆرۈپ: - سەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىن بىراق ئەمەسەن، - دېدى. شۇنىڭدىن كېيىن، ھېچكىم ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقا يېتىنمىدى. 35 ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا تەلىم بەرگەندە، ئەيسا بۇلارغا جاۋاب مۇنداق سوئالنى ئوتتۇرىغا قويدى: تەۋرات ئۆستازلىرىنىڭ مەسىھنى «داۋۇتنىڭ ئوغلى» دېگىنىنى قانداق چۈشىنىلسە؟ 36 چۈنكى داۋۇت ئۆزى مۇقەددەس روھتا مۇنداق دېگەنمۇ: «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: - «مەن سېنىڭ دۇشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغۇن!» 37 داۋۇت [مەسىھنى] شۇنداق «رەببىم» دەپ ئاتىغان نۇرسا، ئەمدى [مەسىھ] قانداق [داۋۇتنىڭ] ئوغلى بولىدۇ؟ ئۇ يەردىكى توپ-توپ خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى خۇسەنلىك بىلەن ئاڭلايتتى. 38 ئۇ ئۇلارغا تەلىم بەرگەندە مۇنداق دېدى: - تەۋرات ئۆستازلىرىدىن ھوشيار بولۇڭلار. ئۇلار ئۆزۈن تونلارنى كىيىۋالغان ھالدا كېرىلىپ يۈرۈشكە، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ ئۇلارغا بولغان [ئۆزۈن] سالاملىرىغا، 39 سىنا گولگادا ئالدىنقى ئورۇنلاردا، زىياپەتلەردە توردە ئولتۇرۇشقا ئامراق كېلىدۇ. 40 ئۇلار تۇل ئاياللارنىڭ بارلىق ئوي-پىسلىنىشى بىۋادىدۇ ۋە كۆز-كۆز قىلىپ يالغاندىن ئۆزۈندىن-ئۆزۈن دۇتالار قىلىدۇ. ئۇلارنىڭ تارىتىدىغان جازاسى نېمىمۇ ئېغىر بولىدۇ! 41 ئۇ ئىبادەتخانىدىكى سەدىقە ساندۇقنىڭ ئۇدۇلدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا بۇلارنى تاشلاۋاتقان خالايشقا قاراپ تۇراتتى. نۇرغۇن بىلار ئۇنىڭغا خېلى كۆپ پۇل تاشلاشتى. 42 نامرات بىر تۇل ئايال كېلىپ، تېيىننىڭ تېيىن بىرى قىممىتىدىكى ئىككى لەپەتتىن تاشلىدى. 43 ئۇ مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويماي، بۇ نامرات تۇل ئايالنىڭ ئىشانە ساندۇقىغا تاشلىغىنى باشقىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تاشلىغانلىرىدىن كۆپتۇر. 44 چۈنكى باشقىلار ئۆزلىرىنىڭ ئېشىپ تاشقانلىرىدىن سەدىقە قىلدى، لېكىن بۇ ئايال نامرات تۇرۇپمۇ، ئۆزىنىڭ بار-يوقى - تەرىكچىلىك قىلىدىغىنىنىڭ ھەممىسىنى سەدىقە قىلىپ تاشلىدى.

13

ئۇ ئىبادەتخانىدىن چىققاندا، مۇخلىسلىرىدىن بىرى ئۇنىڭغا: - ئۆستاز، قارا، بۇ ئىبادەتخانىدا ھەيۋەتلىك تاشلار ۋە ئىمارەتلەر-ھە! - دېدى. 2 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابىن: - سەن بۇ ھەيۋەتلىك ئىمارەتلەرنى كۆردۈڭمۇ؟ بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالمايدۇ، ھەممىسى قالدۇرۇلماي گۇمران قىلىنىدۇ، - دېدى. 3 ئۇ زەبۇن تېغىدا، يەنى ئىبادەتخانىنىڭ ئۇدۇلدا ئولتۇرغاندا، پېتروس، ياقۇب، يۇھاننا ۋە ئاندىرياسلار ئۇنىڭدىن ئاستىغا: 4 - بىزگە ئېيتتىڭمۇ، بۇ ئىشلار قاچان يۈز بېرىدۇ؟ بۇ بارلىق ۋەقەلەرنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدىغان نېمە ئالامەت بولىدۇ؟ - دەپ سوراشتى. 5 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابىن سۆز باشلاپ مۇنداق دېدى: - ھېزى بولۇڭلار، ھېچكىم سىلەرنى ئازدۇرۇپ كەتمىسۇن. 6 چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر مېنىڭ نامىمدا كېلىپ: «مانا ئۆزۈم شۇدۇرمەن!» دەپ، كۆپ

مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويماي، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي تۇرۇپ، بۇ دەۋر ئۆتمەيدۇ. 31 ئامان-زېمىن يوقلىدۇ، براق مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمىدۇ. 32 لېكىن شۇ كۈنى ياكى ۋاقىت-سائىق توغرىلىق خەۋەرنى ھېچكىم بىلمەيدۇ. - ھەتتا ئەنئەنىۋىي پەرىشتىلەرمۇ بىلمەيدۇ، نە توغۇل بىلمەيدۇ، ئۇنى پەقەت ئاتلا بىلىدۇ. 33 ھوشيار بولۇڭلار، سەگەك بولۇپ دۇئا قىلىڭلار، چۈنكى ئۇ ۋاقىت-سائەتنىڭ قاچان كېلىدىغانلىقىنى بىلمەيسىلەر. 34 بۇ خۇددى ياقا يۇرتقا چىقماقچى بولغان ئادەمنىڭ ئەھۋالىغا ئوخشايدۇ. يولغا چىقىدىغان چاغدا، ئۇ قۇللارغا ئۆز ھوقۇقىنى بېكىتىپ، ھەربىگە ئۆز ۋەزىپىسىنى تاپشۇرىدۇ ۋە دەۋر ئۆتۈۋەتكۈسىگە كەلگەن بولۇشىنى تاپلايدۇ. 35 شۇنىڭدەك، سىلەرمۇ سەگەك بولۇڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ ئىگىسىنىڭ [قايتىپ] كېلىدىغان ۋاقتىنىڭ - كەچقۇرغۇ، تۇن يېرىمىمۇ، خوراز چىللىغان ۋاقىتمۇ ياكى سەھەر ۋاقىتمۇ - ئۇنى بىلمەيسىلەر، 36 ئۇ تۇيۇقسىز كەلگەندە، سىلەرنىڭ ئۇخلاۋاتقىنىڭ ئۈستىگە چىقىشىمۇ! 37 سىلەرگە ئېيتقىنىمى مەن ھەممەيلەنگە ئېيتىمەن: سەگەك تۇرۇڭلار!

14

«تۆتۈپ كېتىش» ھېيتى ۋە «پىتىر نان ھېيتى» غا ئىككى كۈن قالغانىدى. باش كەھنەلەر ۋە ئەۋرىشە ئۇستازلىرى ئۇنى ھىيە-نەيرەك بىلەن تۆتۈپ ئولتۇرۇشنىڭ چارىسىنى ئەزدەيتتى. 2 چۈنكى ئۇلار: - بۇ ئىش ھېيت-ئايەم كۈنلىرى قىلىنمىسۇن، بولسا، خەلق ئارىسىدا مائىمانچىلىق چىقىشى مۇمكىن، - دېيىشەتتى. 3 ئەمدى ئۇ بەيت-ئايەم يېزىلسا، «سىمون ماخاۋ» نىڭ ئۆيدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ئاق قاشتېشى ئىشىدە ناھايىتى قىممەتلىك ساپ سۈمۈل ئەتىرى كۆتۈرۈپ كەلگەن بىر ئايال ئۇنىڭ يېنىغا كىردى. ئايال ئاق قاشتېشى شېشىنى چىقىپ، ئەتىرى ئەيسانىڭ يېشىغا قويدى. 4 لېكىن بەزىلەر بۇنىڭغا خاپا بولۇشۇپ، بىر-بىرىگە: - بۇ ئەتىر نېمە دەپ شۇنداق ئىسراپ قىلىندۇ؟ 5 چۈنكى بۇ ئەتىرى ئۈچ يۈز دىناردىن ئارتۇق بۇلغا ساتقىلى بولاتتى، پۇلى كەمبەغەللەرگە سەدىقە قىلىنسا بولمايتتى! - دېيىشتى. ئۇلار ئايالغا شۇنداق تاپا-تەنە قىلغىلى ئوردى. 6 لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: - ئۇنىڭ ئىختىيارىغا قويۇڭلار، نېمە دەپ ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئاغرىتىسىلەر؟ مېنىڭ ئۈستۈمگە ياخشى ئىش قىلدى. 7 چۈنكى كەمبەغەللەر دائىم ئاراڭلاردا بولىدۇ، خالىغان ۋاقىتلىقلاردا ئۇلارغا خەير-ساخاۋەت كۆرسەتەلەيسىلەر، لېكىن مېنىڭ ئاراڭلاردا بولۇشۇم سىلەرگە دائىم نېسىپ بولۇۋەرمەيدۇ! 8 ئايال جامىنىڭ يېتىشىچە قىلدى، ئۇ مېنىڭ بەدىنىمنىڭ دەپنە قىلىنىشىغا ئالدىنلا تەييارلىق قىلىپ، ئۇنىڭغا ئەتىر-ماي قۇيۇپ قويدى. 9 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويماي، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنيانىڭ قەيىرىدە جارىلاسا، ئۇ ئايال ئەسلىنىپ، ئۇنىڭ قىلغان بۇ ئىشى تەرىپلىنىدۇ، - دېدى. 10 شۇ ۋاقىتتا، ئون ئىككىيەلدىن بىرى بولغان يەھۇدا ئىشقاۋىيوت ئۇنى ئۇلارغا تۆتۈپ بېرىش مەقسىتىدە باش كەھنەلەرنىڭ ئالدىغا باردى. 11 ئۇلار بۇنى كالاڭ بولۇپ كەتتى ۋە ئۇنىڭغا پۇل بېرىشكە ۋەدە قىلىشتى. يەھۇدا ئۇنى تۆتۈپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئەزدەپ يۈرەتتى. 12 پىتىر نان ھېيتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، يەنى تۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ قۇربانلىق [قوزىسى] سۈيۈلدىغان كۈنى، مۇخلىسلار ئۇنىڭ: - تۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ [تامىقىنى] يېيىشنىڭ ئۈچۈن بىزنىڭ قەيەرىگە بېرىپ تەييارلىشىمىزنى خالايسىن؟ - دەپ سورىدى. 13 ئۇ مۇخلىسلاردىن ئىككىيەلدىن ئالدىن ماڭغۇزۇپ ئۇلارغا: - شەھەرگە كىرىڭلار، ئۇ يەردە كوزىدا سۇ كۆتۈرۈۋالغان بىر ئەر كىشى سىلەرگە ئۇچرايدۇ. ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىڭلار. 14 ئۇ ئادەم نەگە كىرسە شۇ ئۇنىڭ ئىگىسىگە: «ئۇستاز: مۇخلىسلرىم بىلەن تۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يەيدىغان مېھمانغا قەدەردە؟ - دەپ سورىۋاتىدۇ، - دەڭلار.

دۇئا قىلدى. 40 ئۇ ئۇلارنىڭ پىنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ يەنە ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆزلىرى تۇيۇغا ئىلىنغانىدى. ئۇلار ئۇنىڭغا نېمە دېيىشنى بىلمەي قالدى. 41 ئۇ ئۈچىنچى قېتىم ئۇلارنىڭ پىنىغا قايتىپ ئۇلارغا: - سىلەر ئىچىچە ئۇخلاۋاتامسىلەر، ئىچىچە دەم ئېلىۋاتامسىلەر؟ ئەمدى بولدى بەس! ۋاقىت-سائىتى كەلدى، مانا، ئىنسانىيەتنىڭ كۆزى ئاچىلىدىغان ۋاقىت! 42 قوبۇلدار، كېيىنكى، مانا، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان كىشى يېقىن كەلدى! - دېدى. 43 ۋە شۇ دەققىدە، ئۇنىڭ سۆزى ئىچى تۈگمەيلا، مانا، ئون ئىككى يەردىن بىرى بولغان يەردە كەلدى، ئۇنىڭ پىنىدا باش كەينى، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن قىلىچ-توقماقلارنى كۆتۈرگەن زور بىر توپ ئادەم بار ئىدى. 44 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ئۇلار بىلەن ئاللىبۇرۇن ئىشارەت قىلىپ: «مەن كىمى سۆھبەت، ئۇ دەل شۇدۇر. سىلەر ئۇنى تۇتۇپ، يالاپ ئېلىپ كېتىڭلار!» دەپ كېلىشكەندى. 45 ئۇ كېلىپ تۇرۇپ [ئەيسانىڭ] ئالدىغا بېرىپ: - ئۇستاز، ئۇستاز! - دەپ ئۇنى سۆيۈپ كەتتى. 46 ئۇلار ئۇنىڭغا قول سېلىپ، ئۇنى تۇتقۇن قىلدى. 47 ۋە ئۇنىڭ پىنىدا ئۇرغانلاردىن بىرى يەلەپ قىلىچنى سۇغۇرۇپ، باش كەينىنىڭ چاكرىغا ئۇرۇۋىدى، ئۇنىڭ قۇلقىنى سېلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. 48 ئەيسا جاۋاب ئۇلارغا: - بىر قاراقچى تۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقماقلارنى كۆتۈرۈپ مېنى تۇتقىلى كېلىشىڭلارغا؟ 49 مەن ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا سىلەر بىلەن بىللە بولۇپ تەلەم بېرىمەن، لېكىن سىلەر ئۇ چاغدا مېنى تۇتىدىڭلار، لېكىن بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەددەس يازمىلاردا ئالدىن بۆلۈنگەنلەرنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولدى، - دېدى. 50 بۇ چاغدا، ھەممەيلى ئۇنى تاشلاپ قېچىپ كېتىشى. 51 بەقەت ئۇچىسىغا كاناپ رەخت يېپىنچاقلىغان بىر يىگىت ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ ماڭدى. باش ئەسكەرلەر ئۇنى تۇتۇۋېلىۋىدى، 52 لېكىن ئۇ كاناپ رەختتىن يوشىنىپ، ياللىغچ يېنى ئۇلاردىن قېچىپ كەتتى. 53 ئەمدى ئۇلار ئەيسانى باش كەينىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. باش كەينىلەر بارلىق ئاقساقاللار بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرىمۇ ئۇ يەرگە ئۇنىڭ پىنىغا يىغىلدى. 54 پېتروس ئۇنىڭغا تاكى باش كەينىنىڭ سارايدىكى ھويلىنىڭ ئىچىگىچە يىراقىن ئەگىشىپ كەلدى، ئۇ قاراۋۇللار بىلەن بىللە ئۇنىڭ ئورنىدا تۇرۇپ ئولتۇردى. 55 باش كەينىلەر ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمە ئەزالىرى ئەيسانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن، گۇۋاھ-ئىسپات ئىزدىدى، ئەمما تاپالمىدى. 56 چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنى ئەرز قىلىپ يالغان گۇۋاھلىق بەرگەن بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىقلىرى بىر-بىرىگە ئۇدۇل كەلمەيتتى. 57 بەزى ئادەملەر ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئىستىدىن ئەرز قىلىپ يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ: 58 - بىز ئۇنىڭ: «ئىنسان قولى بىلەن ياسالغان بۇ ئىبادەتخانىنى يۈزۈپ تاشلاپ، ئىنسان قولى بىلەن ياسالغان باشقا بىر ئىبادەتخانىنى ئۈچ كۈن ئىچىدە ياساپ چىقىمەن» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق، - دېدى. 59 ھەتتا ئۇلارنىڭ بۇ ھەقتىكى گۇۋاھلىقلىرىمۇ بىر-بىرىگە ماس كەلمىدى. 60 ئاندىن باش كەينى ھەممەيلىنىڭ ئالدىدا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئەيسادىن: - قېنى، جاۋاب بەرمەمسەن؟ بۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن زادى قانداق گۇۋاھلىقلارنى بېرىۋاتىدۇ؟ - دەپ سورىدى. 61 لېكىن ئەيسا شۇك تۇرۇپ، ھېچقانداق جاۋاب بەرمىدى. باش كەينى ئۇنى قىستاپ يەنە ئۇنىڭدىن: - سەن مۇبارەك بولغۇچىنىڭ ئوغلى مەسھۇمسۇن؟ - دەپ سورىدى. 62 شۇنداق، مەن ئۈزۈم، - دېدى ئەيسا، - ۋە سىلەر كېيىن ئىنسانىيەتنىڭ قۇدرەت ئىگىسىنىڭ ئوڭ پىنىدا ئولتۇرىدىغانلىقىنى ۋە ئاسماندىكى يۇلتۇزلار بىلەن كېلىدىغانلىقىنى كۆرىسىلەر. 63 شۇنىڭ بىلەن باش كەينى تولىرىنى يىرتىپ تاشلاپ: - ئەمدى باشقا ھەرقانداق گۇۋاھچىنىڭ نېمە حاجىتى؟ 64 ئۇزۇڭلار بۇ كۆپۈرلۈكنى ئاڭلىدىڭلار! ئەمدى بۇنىڭغا نېمە

دەپسەلەر؟ - دېدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇ ئۆلۈم جازاسىغا بۇيرۇلسۇن، دەپ ھۆكۈم چىقىرىشتى. 65 ئاندىن بەزىلىرى ئۇنىڭغا تۈكۈرۈشكە باشلىدى، يەنە ئۇنىڭ كۆزلىرىنى تېگىپ، مۇشتلاپ: «قېنى، [يەنە مېمەرچىلىك] [قىلىپ] بېشارەت بېر!» دېيىشتى. قاراۋۇللارمۇ ئۇنى شاپلاق بىلەن كاجانلىدى. 66 پېتروس ساراينىڭ تۈۋەنكى ھويلىسىدا تۇرغاندا، باش كەينىنىڭ دېدەكلىرىدىن بىرى كېلىپ، 67 ئىشىنىپ تولتۇرغان پېتروسنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ: - سەنمۇ ئاسارەتلىك ئەيسا بىلەن بىللە ئىدىڭمۇ، - دېدى. 68 لېكىن ئۇ تېنىپ: - سېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىڭنى بىلمىدەم ھەم چۈشەنمىدەم، - دېدى. 69 ئۇنى يەنە ئەزەلدىن بېقىپ ھېلىقى دېدەك يەنە ئۇ يەردە تۇرغانلارغا: - بۇ ئۇلاردىن بىرى، - دېگىلى ئۇردى. 70 [پېتروس] يەنە ئىنكار قىلدى. بىر ئازدىن كېيىن، ئۇ يەردە تۇرغانلار پېتروسقا يەنە: - بەرھەق، سەن ئۇلارنىڭ بىرسەن. چۈنكى سەنمۇ گاللىيەلىك ئىكەنسىڭمۇ؟! - دېيىشتى. 71 لېكىن ئۇ قاتتىق قارغاشلار بىلەن قەسەم قىلىپ: - سىلەر دەۋاتقان ھېلىقى ئادەمنى تونۇمايمەن! - دېدى. 72 دەل شۇ چاغدا خوراز ئىككىنچى قېتىم چىلىدى. پېتروس ئەيسانىڭ ئۆزىگە: «خوراز ئىككى قېتىم چىلىغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم ئىنسانەن» دېگەن سۆزنى ئېسىگە ئالدى، ۋە بۇلارنى ئويلاپ يىغلاپ كەتتى.

15

تەمسى تاڭ ئېيتىشى بىلەنلا، باش كەينىلەر ئاقساقاللار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر بىلەن مەسلىھەتلەشكەن، ئەيسانى باغلاپ ئاپىرىپ، [ۋالىي] پىلاتۇسقا تاپشۇرۇپ بەردى. 2 پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: - سەن يەھۇدىلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ - دەپ سورىدى، ئۇ جاۋاب: - ئېيتىشكەنمەن، 3 باش كەينىلەر ئۇنىڭ ئىستىدىن قايتا-قايتىدىن ئەرز-شەكىلەتلەرنى قىلىشتى. 4 پىلاتۇس ئۇنىڭدىن يەنە: - جاۋاب بەرمەمسەن؟ قارا، ئۇلار ئۈستۈڭدىن شۇنچۇلا شەكىلەت قىلىۋاتىدۇ؟! - دەپ سورىدى. 5 بىراق ئەيسا يەنىلا ھېچ جاۋاب بەرمىدى؛ پىلاتۇس بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قالدى. 6 ھەر قېتىملىق [تۇتۇپ كېتىش] ھېيتىدا، خالايق قايسىبىر مەھبۇسنى تەلەپ قىلسا، ۋالىي ئۇنى قويۇپ بېرىتتى. 7 ئەينى ۋاقىتتا، زىنداندا باراباس ئىسمىلىك بىر مەھبۇس بار ئىدى. ئۇ ئۆزى بىلەن بىللە توپلاڭ كۆتۈرگەن ھەمدە توپلاڭدا قاتلىق قىلغان نەچچە يەلەن بىلەن تەڭ سولانغانىدى. 8 خالايق چۇقان-سۈرەن سېلىپ ۋالىيدىن بۇرۇن ھەممىشە ئۇلارغا قىلغىنىدەك يەنە شۇنداق قىلىشنى تەلەشتى. 9 پىلاتۇس ئۇلارغا: - سىلەر يەھۇدىلارنىڭ پادىشاھىنى قويۇپ بېرىشنى خالايمسىلەر؟ - دېدى. 10 (چۈنكى ئۇ باش كەينىلەرنىڭ ھەسەتخورلۇقى تۈپەيلىدىن ئۇنى تۇتۇپ بەرگەنلىكى بىلەتتى). 11 لېكىن باش كەينىلەر خالايقنى: «بۇنىڭ ئورنىغا، باراباسنى قويۇپ بەر» دەپ تەلەپ قىلىشقا كۈشكۈرتتى. 12 پىلاتۇس جاۋاب ئۇلاردىن يەنە: ئۇنداق بولسا، سىلەر «يەھۇدىلارنىڭ پادىشاھى» دەپ تانتانغا كىشىنى قانداق بىر تەرەپ قىل دەۋاتامسىلەر؟ - دېدى. 13 - ئۇلار يەنە ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: - ئۇنى كېرىستلىگىن! - دەپ ۋارقىراشتى. 14 پىلاتۇس ئۇلارغا: - نېمىشقا؟ ئۇ نېمە رەزىللىك ئۆتكۈزۈپتۇ؟ - دېدى. بىراق ئۇلار ئىچىمۇ غالجىرلىشىپ: - ئۇنى كېرىستلىگىن! - دەپ ۋارقىراشتى. 15 شۇڭا پىلاتۇس، خالايقنى رازى قىلماقچى بولۇپ، باراباسنى ئۇلارغا چىقىرىپ بەردى. ئەيسانى بولسا قاچماقتاندىن كېيىن، كېرىستلەش ئۈچۈن [لەشكەرلەرگە] تاپشۇردى. 16 ئاندىن لەشكەرلەر ئەيسانى ۋالىي ئوردىسىدىكى سەينغا ئېلىپ كىرىپ، پۈتۈن لەشكەرلەر توپىنى بۇ يەرگە جەم بولۇشقا چاقىردى. 17 ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچىسىغا سۈسۈن رەڭلىك تون كىيىدۈرۈشتى، ئاندىن ئۇلار تىكەنلىك شاخچىلاردىن توقۇغان

بىر تاجىي بېشىغا كىيگۈزدى. 18 ئاندىن ئۇنى مۇبارەكلاپ: «باشغايلا، ئى يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى!» دېيىشى. 19 ئاندىن بېشىغا قۇمۇش بىلەن ھەدەپ تۇرۇپ، ئۇنىڭغا قاراپ تىكۈرۈشنى ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا تەز يۈكۈپ، سەجدە قىلىشنى. 20 ئۇلار ئۇنى شۇنداق مازاق قىلغاندىن كېيىن، ئۇنىڭ سۈسۈن تونى سالدۇرۇۋېتىپ، ئۇچىسىغا ئۆز كىيىملىرىنى كىيىۋېردى؛ ئاندىن ئۇلار ئۇنى كىرىستلەش ئۈچۈن ئېلىپ چىقىشنى. 21 كۆزىنى شەھەردىن بولغان، سېمون ئىسسىملىك بىر كىشى يېزىدىن كېلىپ، ئۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتتى (بۇ كىشى ئىسكەندەر بىلەن رۇفۇسنىڭ ئاتىسى ئىدى). [لەشكەرلەر] ئۇنى ئۆتۈپ كېلىپ، [ئەيسانىڭ] كىرىستىنى ئۇنىڭغا مەجبۇرىي كۆتۈرگۈزدى. 22 ئۇلار ئەيسانى گولگوتا (تەرجىمىسى، «باش سۆڭەك») دېگەن يەرگە ئېلىپ كەلدى؛ 23 ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭغا ئېچىش ئۈچۈن مۇزىمەككى ئارىلاشتۇرۇلغان ئاچچىق شاراب بەردى، لېكىن ئۇ ئۇنى قوبۇل قىلمىدى. 24 ئۇلار ئۇنى كىرىستلەندىن كېيىن، كىيىملىرىنى ئۆزئارا بۆلۈشۈۋېلىش ئۈچۈن، ھەرقايسىسىنىڭ ئۆلۈشىنى بېكىتىشكە ھەر بىر كىيىمنىڭ ئۈستىگە چەك تاشلىدى. 25 ئۇنى كىرىستلەنگەن ۋاقىت كۈنىنىڭ ئۈچىنچى سائىتى ئىدى، 26 ئۇنى ئەيىبلەشكە شەككە تامامەدە «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ پۈتۈلگەندى، 27 ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئىككى قاراچىنىمۇ كىرىستلىدى، بىرى ئوڭ تەرەپىدە، يەنە بىرى سول تەرەپىدە ئىدى. 28 شۇنداق قىلىپ، مۇقەددەس يازمىلاردىكى: «ئۇ جىنايەتچىلەرنىڭ قاتارىدا سانالدى» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 29 ئۇ يەردىن ئۆتكەنلەر باشلىرىنى چايقىشىپ، ئۇنى قاقارەتلىپ: «ئۇھۇي، سەن ئىبادەتخانىنى يۈزۈپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتىدىن ياساپ چىقىدىغان ئادەم، 30 ئەمدى ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇپ كىرىستىن چۈشۈپ باقتىمىز!» دېيىشى. 31 باش كاسىنلار بىلەن ئەۋرات ئۆستازلىرىمۇ ئۆزئارا شۇنداق مەخسۇرە قىلىپ: «ئۇ باشقارلارنى قۇتقۇزۇۋېتىشكەن، ئۆزىنى قۇتقۇزالمىدۇ. 32 نىسانىنىڭ پادىشاھى بولغان مەسىھ ئەمدى كىرىستىن چۈشۈپ باقمىش، شۇنى كۆرسەنمۇ ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىمىز!» دېيىشى. ئۇنىڭ بىلەن تەڭ كىرىستلەنگەنلەرمۇ ئۇنى شۇنداق قاقارەتلىدى. 33

ئەمدى [كۈنىڭ] ئالتىنچى سائىتى كەلگەندە، پۈتكۈل زېمىنى قاراڭغۇلۇق قاپلىدى ۋە قۇتقۇزغى سائىتىگىچە داۋام قىلدى. 34 قۇتقۇزغى سائىتى ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئېلۇي، ئېلۇي، لاما شاۋاقتان؟»، مەنىسى: «خۇدايم، خۇدايم، مېنى ئېتىقاد قىلىشۇمۇ تەڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. 35 ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى ئاڭلاپ: «مانا، ئۇ ئىلىياس بەغەمبەرگە ندا قىلىۋاتىدۇ» دېيىشى. 36 ئۇلاردىن بىرەيلەن يۈگۈرۈپ بېرىپ، بىر پارچە بۇلۇننى ئاچچىق شارابقا چىلاپ، قۇمۇشنىڭ ئۇچىغا سېلىپ ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ: «توختاپ تۇرۇڭلار! قاراپ باقايلى، ئىلىياس [بەغەمبەر] ئۇنى چۈشۈرگۈل كېلەرمىكەن؟» دېدى. 37 ئەيسا قاتتىق ۋاقتىدىن دەپ، روھىنى قويۇۋەتتى. 38 ۋە [شۇ ئەھۋالدا] ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكىرى بەردىسى يۇقىرىدىن تۈۋەنگە ئىككى پارچە بۆلۈپ يىرتىلدى. 39 ئەمدى ئۇنىڭ ئۆزۈلدا تۇرغان يۈزبېشى ئۇنىڭ قانداق ندا قىلىپ روھىنى قويۇۋەتكەنلىكىنى كۆرۈپ: «بۇ ئادەم ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن» دېدى. 40 ئۇ يەردە يەنە بۇ ئىشلارغا يىرتىدىن قاراپ تۇرۇۋاتقان بىرەنچە ئاياللارمۇ بار ئىدى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماگداللىق مەريەم، كىچىك ياقۇب بىلەن يوسەننىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومىلار بار ئىدى. 41 ئۇلار ئەسلىدە ئەيسا گاللىيە ئۆلكىسىدە تۇرغان ۋاقىتتا ئۇنىڭغا تەگىشىپ، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولغان ئىدى؛ بۇلاردىن باشقا ئۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمغا بىرگە كەلگەن يەنە نۇرغۇن ئاياللارمۇ [ئۇنىڭ ئەھۋالىغا] قاراپ تۇراتتى. 42 كەچقۇرۇن كىرىپ قالغاندا «تەييارلاش كۈنى»، يەنى شابات كۈنىنىڭ ئالدىنقى كۈنى بولغانچاقا، 43 ئالىي كېڭەشنىڭ تولىمۇ مۇتەۋەز ئەزاسى، ئارامىيلىق يۈسۈپ

16

شابات كۈنى ئۆتۈشى بىلەنلا، ماگداللىق مەريەم، ياقۇبنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومىلار بېرىپ ئەيسانىڭ جەستىگە سۈرۈش ئۈچۈن خۇشپۇراقلىق يۇيۇملارنى سېتىۋالدى. 2 ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى ئۇلار بەك بالدۇر، تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ، كۆن چىقىشى بىلەن قەبرىگە باردى. 3 ئۇلار ئۆزئارا: «بىزگە قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنى كىم دومىلىتىشىپ بېرەر؟» دېيىشى. 4 لېكىن ئۇلار باشلىرىنى كۆتۈرۈپ قارىۋېدى، تاشنىڭ بىر ياندا دومىلىنىۋېتىلگىنى كۆردى – ئەسلىدە ئۇ تاش ناھايىتى يوغان ئىدى. 5 ئۇلار قەبرىگە كىرگەندە، ئوڭ تەرەپتە ئولتۇرغان، ئاق تون كىيگەن، ياش بىر ئادەمنى كۆردى، ۋە قاتتىق دەككە-دۈككەگە چۈشتى. 6 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: «دەككە-دۈككەگە چۈشمەڭلار، سىلەر كىرىستلەنگۈچى ناسارەتلىك ئەيسانى ئەزەۋاتسىلەر. ئۇ تىرىلدى، ئۇ بۇ يەردە ئەمەس. مانا ئۇلار ئۇنى قويغان جاي! 7 لېكىن بىرىڭلار، ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا ۋە پېتىرسقا: «ئۇ گاللىيەگە سىلەردىن ئاۋۋال باردىكەن، ئۇ سىلەرگە ئېيتقىنىدەك، سىلەر ئۇنى شۇ يەردە كۆرىدىكەنسىلەر» دەڭلار، – دېدى. 8 ئۇلار قەبرىدىن چىقىپلا بەدەر قاچتى، ئۇلارنى تىرەك بېسىپ ھوشىنى يوقىتاي دېگەندى، بەك قورقۇپ كەتكەچكە، ھېچكىمگە ھېچنېمىنى ئېيتىمىدى. 9

(note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) ئەيسا ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەردە تىرىلگەندىن كېيىن، ئاۋۋال ماگداللىق مەريەمگە كۆرۈندى، ئۇ ئەسلىدە ئۇنىڭ يەتتە جىنى ھەيدىۋەتكەندى. 10 مەريەم چىقىپ، مائەم ئۆتۈپ يىغلىشىپ تۇرغان، بۇرۇن ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغانلارغا خەۋەر بەردى. 11 ئۇنىڭ تىرىك ئىكەنلىكى ۋە مەريەمگە كۆرۈنگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا، ئۇلار ئىشىغىمىدى. 12 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى يېزىغا كېتىۋاتقان ئىككىلىگە باشقا سېلىقتا كۆرۈندى. 13 بۇلارمۇ قالغانلارنىڭ يېنىغا قاچىلىپ، ئۇلارغا خەۋەر قىلغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار بۇلارغىمۇ ئىشىغىمىدى. 14 ئاندىن ئون بىرەيلەن داستاندا ئولتۇرۇپ غەزەللىنىۋاتقاندا، ئۇ ئۇلارغا كۆرۈندى ۋە ئۇلارنىڭ ئېتىقادسىزلىقى ۋە تاش يۈرەكلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى تەنبەھ بېرىپ ئەيىبلدى، چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ تىرىلگىنى كۆرگەنلەرگە ئىشىغىمىگەندى. 15 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: «بۇ پۈتكۈل جاھانغا بېرىپ، يارىتىلغۇچىلارنىڭ ھەر بىرىگە خۇش خەۋەرنى جاكارلاڭلار. 16 ئېتىقاد قىلىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغانلار قۇتقۇزۇلدى. ئېتىقاد قىلىنغانلار بولسا گۇناھقا بېكىتىلدۇ. 17 ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ئىزلىرىغا مۇشۇنداق مۇجىزىلىك ئالامەتلەر تەگىشىپ ھەمراھ بولىدۇ: – ئۇلار مېنىڭ نامى بىلەن جىنلارنى ھەيدىۋېتىدۇ، ئۇلار يېڭى تىللاردا سۆزلەيدۇ، 18 ئۇلار بىلانلارنى قوللىرىدا تۇتىدۇ، ھەرقانداق زەھەرلىك نەرسىنى ئىچسىمۇ، ئۇلارغا زەھەر يەتكۈزۈۋېتىدۇ، قوللىرىنى بارلارغا تەگكۈزۈپ قويسا، كېسەللىرى ساقىيىپ كېتىدۇ. 19 شۇڭا رەب ئۇلارغا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى، خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى. 20 مۇخلىسلار چىقىپ،

ھەر بەرگە بېرىپ خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ يۈردى. رەب ئۇلار بىلەن تەكشۈرۈلۈپ، سۆز-كلامغا ھەمراھ بولۇپ ئەگەشكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن ئۇنىڭغا ئىسپات بەردى.

گەرچە نۇرغۇن ئادەملەر ئارىمىزدا مۇتلەق ئىشەنچلىك دەپ قارالغان ئىشلارنى توپلاپ يېزىشقا كىرىشكەن بولسىمۇ، 2 (خۇددى سۆز- كالامغا باشتىن-ئاخىر ئۆز كۆزى بىلەن گۇۋاھچى بولغانلار، شۇنداقلا ئۇنى ساقلاپ يەتكۈزگۈچىلەرنىڭ بىزگە ئامانەت قىلغان بايانلىرىدەك)، 3 مەنمۇ بارلىق ئىشلارنى باشتىن تەپسىلىي تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغاندىن كېيىن، ئۇ ھۆرمەتلىك تېئوفىلۇس جانابىمىز، سىلگە بۇ ئىشلارنى تەرتىپى بويىچە يېزىشنى لايىق تاپتىم. 4 بۇنىڭدىن مەقسەت، سىلى قوبۇل قىلغان تەلەپلەرنىڭ مۇتلەق ھەقىقەت ئىكەنلىكىگە جەزم قىلىشلىرى ئۈچۈندۇر. 5 ھەزرىدىكى ئۆلكىسىگە باشداش بولغان ھېرود سەلتەنەت قىلغان كۈنلىرىدە، «ئابىيا» كاهىنلىق تۇتۇتىدىن بىر كاهىن بار بولۇپ، ئىسمى زەكەريا ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىمۇ ھارۋونىڭ ئەۋلادىدىن بولۇپ، ئىسمى ئېلزابەت ئىدى. 6 ئۇلار ئىككىسى خۇدانىڭ ئالدىدا ھەقىقەتلىك كىشىلەر بولۇپ، پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ پۈتۈن ئەمىر-بەلگىلىمىلىرى بويىچە ئەيىبىز ماڭمىتى. 7 ئەمما ئېلزابەت تۇغاس بولغاچقا، ئۇلار پەرزەنت كۆرمىگەن ئىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار ئىككىسى خېلىلا ياشىنىپ قالغان ئىدى. 8 ئۇ ئۆز تۈركۈمىدىكى كەسپكار ئارىمىزدا [ئىبادەتخانىدا] تۇتۇقچىلىق ۋەزىپىسىنى خۇدا ئالدىدا ئادا قىلىۋاتقاندا، 9 [شۇ چاغدىكى] كاهىنلىق ئادىتى بويىچە، ئۇلار پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ «مۇقەددەس جاي»غا كىرىپ خۇشبۇي سېلىشقا مۇيەسسەر بولۇشقا چەك تاشلىغاندا شۇنداق بولدىكى، چەك ئۇنىڭغا چىقتى. 10 ئەمدى ئۇ خۇشبۇي سېلىۋاتقان ۋاقىتدا، جامائەت تاشقىرىدا تۇرۇپ دۇئا قىلىشۋاتاتتى. 11 تۇيۇقسىز پەرۋەردىگارىڭىز بىر پەرىشتىسى ئۇنىڭغا خۇشبۇيگەنلىك ئوڭ تەرىپىدە كۆرۈندى. 12 ئۇنى كۆرگەن زەكەريا ھودۇقۇپ قورقۇنچىقا چۈمۈپ كەتتى. 13 بىراق پەرىشتە ئۇنىڭغا: «ئەي زەكەريا، قورقۇنغىن! چۈنكى تىلىڭنى ئىجابەت قىلىندى، ئايالىڭ ئېلزابەت ساڭا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بېرىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھىيا قىيىن. 14 ئۇ ساڭا شاد-خۇراملىق ئېلىپ كېلىدۇ، ئۇنىڭ دۇنياغا كېلىشى بىلەن نۇرغۇن كىشىلەر شادلىنىدۇ. 15 چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارىڭىز نەزىرىدە ئۇلۇغ بولىدۇ. ئۇ ھېچقانداق ھاراق-شاراب ئىچمەسلىكى كېرەك، ھەتتا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى ۋاقىتتىن تارتىپمۇ مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان بولىدۇ. 16 ئۇ ئىسىملىكلاردىن نۇرغۇنلىرىنى پەرۋەردىگارىڭىز خۇداستىن ئېنىغا قاپتۇرىدۇ. 17 [رەببىڭ] ئالدىدا ئىلىياس يەنە مەبەرىگە خاس بولغان روھ ۋە كۈچ-قۇدرەتتە بولۇپ، ئاتلارنىڭ قەلبلىرىنى بالىلارغا مايىل قىلىپ، ئىنتايىن تەسۋىرلەرنى ھەققانىيلىقنىڭ ئارقىلىقىدا كىرگۈزۈپ، رەب ئۈچۈن تەييارلانغان بىر خەلقنى ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ، - دېدى. 18 زەكەريا بولسا پەرىشتىدىن: مەنمۇ قىرپ قالغان، ئايالىمىمۇ خېلى ياشىنىپ قالغان ئۇرسا، بۇ ئىشنى قانداق جەزم قىلالايمەن؟ - دەپ سورىدى، 19 پەرىشتە جاۋابەن: - مەن خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا تۇرغۇچى جەبرائىلەن. ساڭا سۆز قىلىشقا، بۇ خۇش خەۋەرنى ساڭا يەتكۈزۈشكە مەن ئەۋەتلىم. 20 ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە چوقم ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىغان بۇ سۆزلىرىمگە ئىشەنمىگەنلىكىڭنى تەيىپلىدىن، بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان كۈنىگىچە مانا سەن تىلىڭ ئۇتۇلۇپ، زۇۋانغا كېلەلمەيسەن، - دېدى. 21 ئەمدى جامائەت زەكەريانى كۆتۈرۈپ تۇراتتى؛ ئۇلار ئۇ مۇقەددەس جايدا تېپە ئۈچۈن بۇنچۇۋالا ھايال بولدى، دەپ ھىرايان قانغىلى تۇردى. 22 ئۇ چىققاندا ئۇلارغا گەپ قىلمايدى، ئۇنىڭ ئۇلارغا قول ئىشارەتلىرىنى قىلىشىدىن، شۇنداقلا زۇۋان سۈرەلمىگەنلىكىدىن ئۇلار ئۇنىڭ مۇقەددەس جايدا بىرەر ئالامەت كۆرۈنۈشى كۆرگەنلىكىنى چۈشىنىپ يەتتى.

23 شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ [ئىبادەتخانىدىكى] خىزمەت مۇددىتى توشۇشى بىلەنلا، ئۇ ئۆيگە قايتتى. 24 دەرۋەقە، بىر نەچچە كۈندىن كېيىن ئۇنىڭ ئايالى ئېلزابەت ھامىلىدار بولدى، ئۇ بەش ئايغىچە تالا-تۈزگە چىقماي: 25 «ئەمدى پەرۋەردىگارىڭىز مېنىڭ ھالىغا نەزىرىنى چۈشۈرۈپ، مېنى خالايق ئارىمىزدا نۇمۇسقا قىلىشتىن خالاس قىلىپ، ماڭا بۇ كۈنلەردە شۇنچىلىك شاپائەت كۆرسەتتى» - دېدى. 26 [ئېلزابەت ھامىلىدار بولۇپ] ئالتە ئاي بولغاندا، پەرىشتە جەبرائىل خۇدا تەرىپىدىن گاللىيە ئۆلكىسىدىكى ناسارەت دېگەن بىر شەھەرگە، پاك بىر قىزنىڭ قېشىغا ئەۋەتلىدى. قىز بولسا داۋۇت [پادىشاھنىڭ] جەمەتىدىن بولغان يۈسۈپ ئىسىملىك بىر كىشىگە دېشىپ قويۇلغان ئىدى؛ قىزنىڭ ئىسمى بولسا مەريەم ئىدى. 28 جەبرائىل ئۇنىڭ ئالدىغا كىرىپ ئۇنىڭغا: - سالام ساڭا، ئەي شەپقەتلىك مەھسەبەر بولغان قىز! پەرۋەردىگارىڭ ساڭا ياردۇر! - دېدى. 29 ئۇ پەرىشتىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ سۆزىدىن بەك ھودۇقۇپ كەتتى، كۆڭلىدە شۇنداق سالام سۆزى زادى تېپى كۆرسىتىدىغاندۇ، دەپ ئويلاپ قالدى. 30 پەرىشتە ئۇنىڭغا: - ئەي مەريەم، قورقۇنغىن. سەن خۇدا ئالدىدا شەپقەت تاپقانىسەن. 31 مانا، سەن ھامىلىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەيسا دەپ قويىسەن. 32 ئۇ ئۇلۇغ بولىدۇ، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوغلى دەپ ئاتىلىدۇ، ۋە پەرۋەردىگارىڭ خۇدا ئۇنىڭغا نامىنى داۋۇتنىڭ تەختىنى ئاتا قىلىدۇ. 33 ئۇ باقۇپنىڭ جەمەتى ئۈستىگە مەڭگۈ سەلتەنەت قىلىدۇ، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى تۇگمەس، - دېدى. (aiōn g165) 34 مەريەم ئەمدى پەرىشتىدىن: - مەن تېخى ئەر كىشىگە تەگمىگەن ئۇرسام، بۇ ئىش قانداق مۇمكىن بولسۇن؟ - دەپ سورىدى. 35 پەرىشتە ئۇنىڭغا جاۋابەن: - مۇقەددەس روھ سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭغا چۈشۈدۇ ۋە ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ساڭا سايبە بولۇپ بېقىلىشىدۇ. شۇڭا، سەندىن تۇغۇلدىغان مۇقەددەس [پەرزەنت] خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئاتىلىدۇ. 36 ۋە مانا، تۇغۇلغۇ ئېلزابەتمۇ ياشىنىپ قالغان بولسىمۇ، ئوغۇلغا ھامىلىدار بولدى؛ ئۇغاس دېيىلگۈچىنىڭ قورساق كۆتۈرگىنىگە ھازىر ئالتە ئاي بولۇپ قالدى. 37 چۈنكى خۇدا بىلەن ھېچقانداق ئىش مۇمكىن بولماي قالىدۇ، - دېدى. 38 مەريەم: مانا پەرۋەردىگارىڭ دېدىكىدەك، ماڭا سۆزۈڭ بويىچە بولسۇن، - دېدى، شۇنىڭ بىلەن پەرىشتە ئۇنىڭ پېنىدىن كەتتى. 39 مەريەم شۇ كۈنلەردە ئورنىدىن قوپۇپ ئالدىراپ يەھۇدىيە تاغلىق رايونىدىكى بىر شەھەرگە باردى. 40 ئۇ زەكەريانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئېلزابەتقا سالام بەردى. 41 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئېلزابەت مەريەمنىڭ سالىمىنى ئاڭلىغاندا، قورسىقىدىكى بۇراق ئويناپلاپ كەتتى. ئېلزابەت بولسا مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن تەننەت قىلىپ مۇنداق دېدى: - قىز-ئاياللار ئىچىدە بەختلىككۈرسەن، قورسىقىڭدىكى مۇئمۇ بەختلىككۈر! 43 ماڭا شۇنداق [شەرەپ] نەدىن كەلدىكىن، رەببىمىڭ ئانىسى بولغۇچى مېنى يوقلاپ كەلدى! 44 چۈنكى مانا، سالىمىڭ قۇلىقىغا كىرگەندىلا، قورسىقىمىدىكى بۇراق سۆيۈنۈپ ئويناپلاپ كەتتى. 45 ئىشەنگەن قىز نەقەدەر بەختلىككۈر، چۈنكى ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارىڭ تەرىپىدىن ئېيتىلغان سۆز جەزمەن ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى! 46 مەريەممۇ خۇش بولۇپ مۇنداق دېدى: - «جېنىم رەبى ئۇلۇغلايدۇ، 47 روھم قۇتقۇزغۇچىم خۇدادىن شادلاندى، 48 چۈنكى ئۇ دېدىكىنىڭ مىسكىن ھالىغا نەزەر سالىدى، چۈنكى مانا، شۇندىن باشلاپ بارلىق دەۋرلەر مېنى بەختلىك دەپ ئاتايدۇ، 49 چۈنكى قانداق بولغۇچى مەن ئۈچۈن ئۇلۇغ ئىشلارنى ئەمەلگە ئاشۇردى، مۇقەددەس سۆز ئۇنىڭ نامى. 50 ئۇنىڭ روھم-شەپقىتى دەۋردىن-دەۋرگىچە ئورنىدىن قورقمىغانلارنىڭ ئۈستىدۇر، 51 ئۇ بىلىكى بىلەن كۈچ-قۇدرىتى نامايان قىلدى، ئۇ تەكەببۇرلارنى كۆڭلىدىكى نىيەت-خىياللىرى ئىچىدىلا تارمار قىلدى، 52 ئۇ كۈچلۈك ھۆكۈمدارلارنى تەختىدىن چۈشۈردى،

پېقىرلارنى ئېگىز كۆتۈردى. 53 ئۇ ئاچلارنى نازى-ئەپەتلەر بىلەن تويۇندۇردى، لېكىن بايلارنى قۇرۇق قول قايغۇردى. 55 ئۇ ئانا-بويۇللىرىغا ئېيتقىندەك، يەنى ئىبراھىم ھەم ئۇنىڭ ئەسلىگە مەڭگۈ ۋەدە قىلغىنىدەك، ئۇ ئۆز رەھىم-شەپقىتىنى ئېسىدە تۇتۇپ، قولى ئىسرائىلغا ياردەمگە كەلدى»، (aiōn g165) 56 مەريەم ئېلىزابىتنىڭ يېنىدا ئۈچ ئايچە تۇرۇپ، ئۆز ئويىگە قايتتى. 57 ئېلىزابىتنىڭ تۇغۇتىلىشى ئاي-كۈنى توشۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. 58 ئەمدى ئۇنىڭ قولىم-قوشلىرى ۋە ئۇرۇق-تۇغقانلىرى پەرۋەردىگارىڭ ئۇنىڭغا كۆرسەتكەن مەبەر-شەپقىتىنى شۇنچە ئۇلغا ياقالمىقىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ بىلەن تەڭ شادلاندى. 59 ۋە شۇنداق بولدىكى، بىۋاقىت تۇغۇلۇپ سەككىز كۈن بولغاندا، خالايىق بالىنىڭ خەتسىنى قىلغىلى كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭغا زەكەريا دەپ ئاتىسىنىڭ ئىسمىنى قويماقچى بولۇشتى. 60 لېكىن ئانىسى جاۋاب: «ياق! ئىسمى يەھيا ئاتالسۇن - دەدى. 61 ئۇلار ئۇنىڭغا: «بىراق ئۇرۇق-جەمەتتىكى ئىچىدە بۇنداق ئىسىمدىكىلەر يوققۇ!» دېيىشتى. 62 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بالىنىڭ ئاتىسىدىن پەرزەنتىڭىزگە نېمە ئىسىم قويۇشىنى خالاسىز، دەپ ئىشارەت بىلەن سوراشتى. 63 ئۇ بىر پارچە [موم] تاختىنى ئەڭلىشىنى تەلەپ قىلىپ: «ئۇنىڭ ئىسمى يەھيادۇر» دەپ يازدى. ھەممەيلىدىن ئىنتايىن ھيران قېلىشتى. 64 شۇ ئاندا ئۇنىڭ ئاغزى ئېچىلدى، ئۇنىڭ تىلى بېشىلىپ، زۇۋانغا كەلدى ۋە شۇنىڭ بىلەن خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتتى. 65 ئۇلارنىڭ ئېچىۋېتىلگەنلىكىنى ھەممىسىنى قورقۇنۇپ باشتى، ھەيۋىدە تاغلىق رايونلىرىدا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئەل ئاغزىدا پۈر كەتتى. 66 بۇ ئىشلاردىن خەۋەر تاپقۇچىلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى كۆڭلىگە پۈكۈپ: «بۇ بالا زادى قانداق ئادەم بولار؟» دېيىشتى. چۈنكى پەرۋەردىگارىڭ قولى دەرۋەقە ئۇنىڭغا يارىتىدۇ. 67 شۇ چاغدا بالىنىڭ ئانىسى زەكەريا مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، ۋەھى-پىشارەتتى يەتكۈزۈپ، مۇنداق دېدى: 68 «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارى تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن! چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىنى يوقلاپ، ئۇلاردىن خەۋەر ئېلىپ، بەدەل تۆلەپ ئۇلارنى ھۇر قىلدى. 70 ئۇ قەدىمدىن بېرى مۇقەددەس پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزى ئارقىلىق ۋەدە قىلغىنىدەك، قولى بولغان داۋۇتنىڭ جەمەت ئىچىدىن بىز ئۈچۈن بىر نىجات مۇڭگۈزۈشىنى ئۆستۈرۈپ تۇرغۇزدى، بۇ زات بىزنى دۈشمەنلىرىمىزدىن ۋە بىزنى ئۈچ كۆرىدىغانلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغۇچى نىجاتچىز. (aiōn g165) 72 ئۇ شۇ يول بىلەن ئانا-بويۇللىرىغا ئىلتىپات ئەيلەپ، مۇقەددەس ئەھدىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ئاتىمىز ئىبراھىمغا بولغان قەسمنى ئېسىدە تۇتۇپ، بىزنى دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قولىدىن نازاد قىلىپ، بارلىق كۈنلىرىمىزدە ھېچكىمدىن قورقماي، ئۆز ئالدىدا ئىخلاسمەنلىك ۋە ھەقىقەتچىلىك بىلەن، خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدىغان قىلدى. 76 ئەمدى سەن، ئى بالام، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەيغەمبىرى دەپ ئاتىلىسەن؛ چۈنكى سەن رەببىڭ يوللىرىنى تەييارلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭىسەن. 77 ۋەزەپىڭ ئۇنىڭ خەلقىگە گۇناھلىرىڭنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئارقىلىق بولىدىغان نىجاتنىڭ خەۋىرىنى بىلدۈرۈشتۈر؛ 78 چۈنكى خۇدايىمىزنىڭ ئىچى-باغرىدىن ئۇرغۇپ چىققان شەپقەتلەر ۋە جىدىن، قاراڭغۇلۇق ۋە تۆلۈم كۈلەڭگىسى ئىچىدە ئولتۇرغانلارنى يورۇتۇش ئۈچۈن، پۇتلىرىمىزنى ئامانلىق يولىغا باشلاش ئۈچۈن، نەرشىن تاڭ شەپقىتى ئۈستىمىزگە چۈشۈپ يوقلدى. 80 بالا بولسا ئۆسۈپ، روھتا كۈچلەندۈرۈلدى. ئۇ ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئالدىدا نامايان قىلىنغۇچە چۆللەردە ياشاپ كەلدى.

2

ئەمدى شۇ كۈنلەردە، [رەم ئىمپىراتورى] قەيسەر ئاۋغۇستۇسنىڭ بارلىق خەلقنى باج ئېلىش ئۈچۈن ئۇلارنىڭ رويىچىنى تەزىملاش دەپ بەرمان چۈشۈپ، 2 ئىچى قېتىملىق بۇ نوپۇس تەزىملاش كىرىيىسى سۈرىيە ئۆلكىسىنى ئىدارە

بېرىش ئۈچۈن بۇرۇق ئەيسانى كۆتۈرۈپ كىرگەندە، 28 سېمپتون بۇرۇقنى قۇچقىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە تۇرۇپ مۇنداق دېدى: - 29 «ئەمدى، ئى ئىگەم، ھازىر سۇزۇڭ بۇ يۇرتقا كۆچكەن بۇ ئالەمدىن خاتىرجەملىك بىلەن كېتىشىگە يول قويغايىن، 30 چۈنكى تۈز كۆزۈم سېنىڭ ئىجتىھاتىڭنى كۆردى، 31 ئۆزى بارلىق خەتلەر ئالدىدا ھازىرلىغانسەن، 32 ئۇ ئەللەرگە ۋەھىي بولدىغان نۇر، ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىدۇر»، 33 بىلەن ئانىسى بالا ھەققىدە ئېيتىلغانلىرىغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشى. 34 سېمپتون ئۇلارغا بەخت تېلەپ، ئاپىسى مەريەمگە مۇنداق دېدى: - مانا، بۇ بالا ئىسرائىلدىكى نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ يىقىلىشى ۋە نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆتۈرۈلۈشى ئۈچۈن تەيىنلەندى، شۇنداقلا كىشىلەر قارشى چىقىپ ھاقارەتلەيدىغان، [خۇدانىڭ] بېشارەتلىك ئالامىتى بولۇدۇ. 35 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆڭلىدىكى غەزەبلىرى ئاشكارىلىنىدۇ. ۋە بىر قىلچىمۇ سېنىڭ كۆڭلۈڭگە ساغىنمىدۇ! 36 شۇ يەردە ئاشىر قەبىلىسىدىن بولغان فانۇشنىڭ قىزى ئانا تەمسىلىك خېلى ياشانغان بىر ئايال پەيغەمبەرمۇ بار ئىدى. ۋە قىز ۋاقتىدا ئەرگە تەگكەندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن يەتتە يىل بىللە ياشاپ، 37 ئاندىن سەككىسەن تۆت يىل تۇل تۇرغان ئىدى. ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدىن چىقماي، كېچە-كۈندۈز روزا تۇتۇشلار ۋە دۇئالار بىلەن خۇداغا ئىبادەت قىلاتتى. 38 ئۇ دەل شۇ پەيتتە بېتىپ كېلىپ پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر ئېيتتى، ھەممە پىرۇسپا ئىجتىھات-ھۆرۈلۈكىنى كۆتۈرۈۋاتقان بارلىق خالايىققا بالا توغرىسىدا سۆز قىلدى. 39 [يۈسۈپ] بىلەن [مەريەم] تەۋابىغا بېكىتىلگەن بارلىق ئىشلارنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، گاللىيەگە، ئۆز شەھىرى ناسارەتكە قايتتى. 40 بالا بولسا ئۆسۈپ، دان-ئاققانلىق بىلەن تولۇپ، روھتا كۈچلەندۈرۈلدى، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىمۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئىدى. 41 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ھەر يىلى تۇتۇپ كېتىش ھېيتىدا پىرۇسپاغا باراتتى. 42 ئەيسا ئون ئىككى ياشقا كىرگەن يىلى، ئۇلار ئۇنى ئېلىپ، ھېيتنىڭ ئادىتى بويىچە يەنە چىقىپ باردى. 43 ھېيت كۈنلىرىنى ئۆتكۈزگەندىن كېيىن، ئۇلار تويىگە قاراپ كېتىۋاتقاندا، بالا ئەيسا پىرۇسپاغا قالدى، ئاتا-ئانىسىنىڭ بۇ ئىشتىن خەۋىرى يوق ئىدى، 44 بەلكى ئۇنى سەپەرداش-ھەمراھلىرى بىلەن بىللە كېلىۋاتىدۇ، دەپ ئويلاپ، بىر كۈن يول بۇردى. ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئۇرۇق-تۇغقانلارنى ۋە دوست-يۇرتداقلىرىنى ئارىسىدىن ئەزدەشكە باشلىدى، 45 ئەزدە تاپالماي، ئۇلار كەينىگە بېنىپ پىرۇسپاغا بېرىپ ئەنە ئىزدىدى. 46 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇنچى كۈنى ئۇلار ئۇنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ تەلىملىرىنى ئاڭلاۋاتقان ھەم ئۇلاردىن سوئال سوراۋاتقاننىڭ ئۈستىدە تاپتى. 47 ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ چۈشەنچىسىگە ۋە بەرگەن جاۋابلىرىغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 48 ئاتا-ئانىسى ئۇنى كۆرۈپ ناھايىتى ھەيرانمۇ بولۇشتى، ئۇنىڭ ئانىسى ئۇنىڭغا: - ۋاي بالام! نېمىشقا بىزگە شۇنداق مۇئامىلە قىلدىڭ؟ ئاتاڭ ئىككىمىز پارا كەندە بولۇپ سېنى ئەزدەپ كەلدۇ! - دېدى. 49 ئۇلارغا: - نېمىشقا مېنى ئەزدىدىڭلار؟ نەجەبا، مېنىڭ ئاتامنىڭ ئىشلىرىدا بولۇشۇم كېرەكلىكىم بىلەنمىگەن؟ - دېدى. 50 لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ ئۇلارغا نېمىشقىنى چۈشەنمىدى. 51 ئاندىن ئۇلار بىلەن ناسارەتكە قايتتى ۋە ئۇلارنىڭ گېيىگە ئىزچىل بويسۇناتتى. لېكىن ئانىسى بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى كۆلگە پۈكۈپ قويدى. 52 شۇنداق قىلىپ، ئەيسا ئاققانلىق-داناللىققا ۋە قامەتتە بېتىلىپ، خۇدا ۋە كىشىلەر ئالدىدا بارغانسېرى سۆيۈلەكتە ئىدى.

3

رەم ئىمپىراتورى تىبېرئۇس قەيسەرنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون بەشىنچى يىلى، پونتۇس پلاتۇس يەھۇدىيە ئۆلكىسىنىڭ ۋالىيسى، ھېرود خان گاللىيە

باشلىغاندا، ئۇمۇزغا كىرىپ قالغانىدى. ئۇ (خەقنىڭ نەزىدە) يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئىدى، يۈسۈپ خېلىنىڭ ئوغلى، 24 خېلى ماماتانىڭ ئوغلى، مامات لاۋينىڭ ئوغلى، لاۋى مەلكىنىڭ ئوغلى، مەلكى يانانىڭ ئوغلى، ياناي يۈسۈپنىڭ ئوغلى، 25 يۈسۈپ ماماتانىڭ ئوغلى، ماماتان ماموسنىڭ ئوغلى، ماموس ناھۇمنىڭ ئوغلى، ناھۇم ھېسلىنىڭ ئوغلى، ھېسلى ناگانىڭ ئوغلى، 26 ناگانى ماماتانىڭ ئوغلى، ماماتان ماماتانىڭ ئوغلى، ماماتان سېمەينىڭ ئوغلى، سېمەي يۈسۈپنىڭ ئوغلى، يۈسۈپ يۇدانىڭ ئوغلى، 27 يۇدا يوتانانىڭ ئوغلى، يوتانان زېسنانىڭ ئوغلى، زېسنا زەرۇبىيەنىڭ ئوغلى، زەرۇبىيەل سالتىيەلنىڭ ئوغلى، سالتىيەل نېرىنىڭ ئوغلى، 28 نېرى مەلكىنىڭ ئوغلى، مەلكى ئاددىنىڭ ئوغلى، ئاددى قوسماننىڭ ئوغلى، قوسمان ئېلھادامنىڭ ئوغلى، ئېلھادام ئېرنىڭ ئوغلى، 29 ئېرىسەنىڭ ئوغلى، يوسە ئەلتېزەرنىڭ ئوغلى، ئەلتېزەر يورمىنىڭ ئوغلى، يورم ماماتانىڭ ئوغلى، مامات لاۋينىڭ ئوغلى، 30 لاۋى سېمىئوننىڭ ئوغلى، سېمىئون ھەزۇدانىڭ ئوغلى، ھەزۇدا يۈسۈپنىڭ ئوغلى، يۈسۈپ يوتاننىڭ ئوغلى، يوتان ئەلئاشمىنىڭ ئوغلى، 31 ئەلئاشم مېلىئاشنىڭ ئوغلى، مېلىئاش مەنانىڭ ئوغلى، مەنا ماماتانىڭ ئوغلى، ماماتان نانانىڭ ئوغلى، نانان داۋۇتنىڭ ئوغلى، 32 داۋۇت بەسسەنىڭ ئوغلى، بەسسە ئوبەدىنىڭ ئوغلى، ئوبەد يوتاننىڭ ئوغلى، يوتان سالىمۇنىڭ ئوغلى، سالىمۇن ناھشوننىڭ ئوغلى، ناھشون ئامىنادانىڭ ئوغلى، 33 ئامىنادان ئاراننىڭ ئوغلى، ئاران جېزورنىڭ ئوغلى، جېزور پەرەزنىڭ ئوغلى، پەرەز بەھۇدانىڭ ئوغلى، 34 بەھۇدا باقۇنىڭ ئوغلى، باقۇن ئىسھاقنىڭ ئوغلى، ئىسھاق ئىبراھىمنىڭ ئوغلى، ئىبراھىم تېراھنىڭ ئوغلى، تېراھ ناھورنىڭ ئوغلى، 35 ناھور سېرۇگنىڭ ئوغلى، سېرۇگ راغۇنىڭ ئوغلى، راغۇ بەلگىنىڭ ئوغلى، بەلگ ئېبەرنىڭ ئوغلى، ئېبەر شېلھنىڭ ئوغلى، 36 شېلھ قاناننىڭ ئوغلى، قانان ئارپاخشادنىڭ ئوغلى، ئارپاخشاد شەمنىڭ ئوغلى، شەم زىننىڭ ئوغلى، زىن ئەمخىنىڭ ئوغلى، 37 ئەمخ مەئۇشەلھنىڭ ئوغلى، مەئۇشەلھ ناھوخننىڭ ئوغلى، ناھوخ ياردەننىڭ ئوغلى، ياردە ماھالالىنىڭ ئوغلى، ماھالالى قېناننىڭ ئوغلى، 38 قېنان ئېنوشنىڭ ئوغلى، ئېنوش سېنتىڭ ئوغلى، سېنتى ئادەمئاننىڭ ئوغلى، ئادەمئان بولسا، خۇدانىڭ ئوغلى ئىدى.

4 ئاندىن ئەيسا مۇقەددەس روھقا تولۇپ، ئىئوردان دەرياسىدىن قايتىپ كېلىپ، روھ تەرىپىدىن چۆل-باياۋانغا ئېلىپ بېرىلدى. 2 ئۇ ئۇ يەردە قىرىق كۈن ئېلىس تەرىپىدىن ساندى. ئۇ بۇ كۈنلەردە ھېچنەرسە ئېمىدى. كۈنلەر ئاياغلاشقاندا، ئۇنىڭ قورسىقى تازا ئاچقاندى. 3 ھەمدى ئېلىس ئۇنىڭغا: - سەن ئەگەر خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، مۇشۇ تاشقا: «نانغا ئايلا!» دەپ بۇرۇغۇن - دېدى. 4 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب: - «ئىنسان پەقەت نان بىلەنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھەربىر سۆزى بىلەنمۇ ياشايدۇ» دەپ يېزىلغان. - دېدى. 5 ئېلىس يەنە ئۇنى ئېگىز بىر تاغقا باشلاپ چىقىپ، بىر دەققە ئىچىدە دۇنيادىكى بارلىق دۆلەتلەرنى ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. 6 ئېلىس ئۇنىڭغا: - مەن بۇ ھاكىمىيەتنىڭ ھەممىسى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق شانۇشەۋكەتلەرنى ساڭا تەقدىم قىلىمەن؛ چۈنكى بۇلار ماڭا تاپشۇرۇلغان، مەن ئۇنى كىمگە بېرىشنى خالىسام، شۇنىڭغا بېرىمەن. 7 ئەگەر باش قويۇپ ماڭا سەجدە قىلساڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىكى بولىدۇ، - دېدى. 8 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - «ئەۋراتما!» «بەرۋەردىگار خۇدا يېتىلگەن ئىبادەت قىل، پەقەت ئۇنىڭلا قولۇدا بول!» دەپ يېزىلغان، - دېدى. 9 ئاندىن ئېلىس ئۇنى يېرۇسالىمغا ئېلىپ باردى ۋە ئۇنى ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئېگىز جايىغا تۇرغۇزۇپ: - خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، تۈزۈڭنى بەسكە تاشلاپ باقتىن! 10 چۈنكى «ئەۋراتما!»: «خۇدا! تۈز يىقىتىۋېتىش سېنى قوغداش ھەققىدە ئەمىر قىلدى»، 11 ۋە، «بۇتۇڭنىڭ تاشقا

36 ھەممەيلەن بۇنىڭدىن قاتتىق ھەيران بولۇشۇپ، بىر-بىرىگە: - بۇ زادى قانداق ئىش! ئۇ دەرۋەھە قەھوقۇق ۋە قۇدرەت بىلەن ئاباڭ روھلارغا ئەمىر قىلسا، ئۇلار چىقىپ كېتىدىكەن، - دېيىشىپ، 37 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خەۋەر-شۇمرىنى تەزىيە ئېلىشقا ھەرىس بولغانلارغا ئارقا قالدى. 38 ئەيسا سىنا گۆڭىنى چىقىپ، سىمونتۇڭ ئېيىگە كىردى. لېكىن سىمونتۇڭ قېيىنئاسى ئېغىر تەپ كېسىلى بولۇپ قالغانىدى؛ ئۇلار ئەيسانى ئۇنىڭ ھاجىتىدىن چىقىشىنى تۈتۈندى. 39 ئۇ ئايالنىڭ بېشىدا تۇرۇپ، تەپكە تەبىئەت پىرۇتىدى، تەپ شۇئان ئۇنىڭدىن كەتتى. ئۇ دەرهال ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇلارنى كۆتۈشكە باشلىدى. 40 كۈن پېتىشى بىلەنلا، كىشىلەر ھەرخىل كېسەللەرگە گىرەپتار بولغان يېقىنلىرى بولسا، ئۇلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشى، ئۇ ئۇلارغا بىر-بىرلەپ قولىنى تەگكۈزۈپ، ئۇلارنى ساقايىتى. 41 كىشىلەرگە چاپلاشقان نۇرغۇن جىنلار ئۇلاردىن چىقىپ: «سەن خۇدانىڭ ئوغلى!» دەپ تۈلۈپ كېتتى، لېكىن ئۇ ئۇلارغا تەبىئەت بېرىپ، سۆز قىلىشقا يول قويمىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ مەسەپە ئىكەنلىكىنى بىلەتتى. 42 كۈن چىقىشى بىلەن، ئۇ شەھەردىن چىقىپ، پىنھان بىر جاينى كەتتى. بىراق تۈپ-تۈپ خالايىق ئۇنى ئەزدە يۈرەتتى؛ ئۇلار ئۇنى تاپقاندا ئالدىغا كېلىپ، ئۇنى ئارىمىزدا قالسۇن دەپ كېتىشىدىن توسماقچى بولۇشتى. 43 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى باشقا شەھەر-يېزىلارغىمۇ يەتكۈزۈشۈم كېرەك؛ چۈنكى مەن دەل بۇ ئىشقا ئەۋەتۈلگەنمەن، - دېدى. 44 شۇنىڭ بىلەن ئۇ گاللىيەدىكى سىنا گۆڭلاردا تەم بېرىپ يۈرۈۋەردى.

5

شۇنداق بولدىكى، ئۇ گىنىسارەت كولىنىڭ بويىدا تۇرغاندا، خالايىق خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى ئاڭلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ تەزىيە ئېلىشىنى قىستلىشىپ تۇراتتى. 2 ئۇ كۈل بويىدا تۇرغان ئىككى كېمىنى كۆردى. بېلىقچىلار بولسا كېمىدىن چۈشۈپ، «قىرغاققا» تۇرلىرىنى يۇيۇشۇۋاتاتتى. 3 ئۇ كېمىلەردىن بىرىگە، يەنى سىمونتۇڭگە چىقىپ، ئۇنىڭدىن كېمىنى قىرغاقتىن سەل يىراقلىقىنى ئىلتىماس قىلدى. ئاندىن ئۇ كېمىدە ئولتۇرۇپ تۈپ-تۈپ خالايىققا تەم بەردى. 4 سۆزى تۈگىگەندىن كېيىن، ئۇ سىمونتۇڭ: - كېمىنى چوڭقۇرراق يەرگە ھەيدەپ بېرىپ، بېلىقلارنى تۇتۇشقا تۇرلىرىڭلارنى سېلىڭلار، - دېدى. 5 سىمونتۇڭغا جاۋابەن: - ئۇستاز، بىز پۈتۈن كېچىچە جاپا تارتىپ ھېچ نەرسە تۇتالمىدۇق. بىراق سېنىڭ سۆزۈڭ بىلەن تۈرى سالىسام سالايم، دېدى. 6 ئۇلار شۇنداق قىلىۋىدى، نۇرغۇن بېلىقلار تورغا چۈشتى، تور سۆكۈلۈشكە باشلىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باشقا كېمىدىكى شېرىكلىرىنى ياردەمگە كېلىشكە ئىنئام قىلىشنى ئۇلار كېلىپ، [بېلىقلارنى] ئىككى كېمىگە لىق چاپلىۋىدى، كېمىلەر چۈكۈپ كېتەي دەپ قالدى. 8 سىمونتۇڭ پىتۇس بۇ ئىشنى كۆرۈپ، ئەيسانىڭ تەزىرى ئالدىدا يىقىلسا: - مەندىن يىراقلاشقانىسەن، ئۇ رەب! چۈنكى مەن گۇناھكارمەن! - دېدى. 9 چۈنكى بۇنىچە كۆپ بېلىق تۇتۇلغانلىقىدىن ئۇ ۋە ئۇنىڭغا بارلىق ھەمراھ بولغانلارنى ھەيرانلىق باسقاندى. 10 ئۇ سىمونتۇڭ شېرىكلىرى - زەبەدىنىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن يۇھانائۇم ھەم شۇنداق ھەيران قالدى. ئەمدى ئەيسا سىمونتۇڭ: - قورقىغۇن، بۇنىڭدىن كېيىن سەن ئادەم تۇتۇقچى بولسەن - دېدى. 11 ئۇلار كېمىلەرنى قىرغاققا چىقىرىپ، ھەممە تەرسىنى تاشلاپ قويۇپ، ئۇنىڭغا تەگىشىپ ماڭدى. 12 شۇنداق بولدىكى، ئۇ شەھەر-يېزىلارنىڭ بىرىدە بولغاندا، مانا شۇ يەردە، پۈتۈن بەدىنىنى ماخاۋ بېسىپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئەيسانى كۆرۈپلا ئۇنىڭ تايىغىغا ئۈزىنى ئېتىپ تۇرىدى: - تەقسىر، ئەگەر سەن خالىساڭ، مېنى ساقايىتىپ پاك قىلالايسەن! - دەپ يالۋۇردى. 13 ئەيسا قولىنى سۈرۈپ ئۇنىڭغا تەگكۈزۈپ تۇرۇپ: - خالايىمەن، پاكلاغۇن! - دېۋىدى، بۇ ئادەمنىڭ ماخاۋ كېسىلى دەرهال ئۇنىڭدىن كەتتى.

قېلىپىدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى كۆلگەكسىمۇ يېرىقتان بولىدۇ، شۇنداقلا يېڭىدىن ئالغان ياماقۇ كونا كۆلگەككە ماس كەلمەيدۇ. 37 شۇنىڭدەك، ھېچكىم يېڭى شاربىنى كونا ئۆلۈملەرغا قانچىلىق قىلىپ، ئۇنداق قىلسا، يېڭى شاربىنىڭ [كۆپۈشى بىلەن] ئۆلۈملەر يېرىلدۇرۇش دە، شاربىمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ؛ ئۆلۈملەرمۇ كاردىن چىقىدۇ. 38 شۇڭا يېڭى شاربى يېڭى ئۆلۈملەرغا قانچىلىق كېرەك، شۇنداقلا ئىككىلىسى ساقلىنىپ قالدۇ. 39 ئۇنىڭ ئۈستىگە، ھېچكىم كونا شاربىنى كېيىن يېڭىسىنى ئېچىشنى خالىمايدۇ، چۈنكى ئۇ: «بولدى، كونىسى ياخشى!» دەيدۇ.

6

ئىككىنچى «مۇھىم شابات كۆنى»، ئۇ بۇغدايلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى باشقاقلارنى ئۇزۇقۇلۇپ، ئالغىنىدا ئۇزۇقۇلۇپ يەۋاتاتتى. 2 لېكىن بۇنى كۆرگەن بەزى پەرسىيىلەر ئۇلارغا: «سەلەر نېمىشقا شابات كۆنى تەۋراتقا چەكلەنگەن ئىشنى قىلىسىلەر؟» دېيىشتى. 3 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بەن: «سەلەر ھەتتا داۋۇت [پەيغەمبەر] ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئاچ قانغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇغانمۇ؟ 4 دەپكە، ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، [خۇداغا] ئاتالغان، [تەۋراتتا] كەستىلەردىن باشقا ھەر قانداق ئادەمنىڭ بېيىشى چەكلەنگەن «تەقدىم نالار»نى [سوراپ] ئېلىپ يېگەن ۋە ھەمراھلىرىغىمۇ بەرگەن. دەپ جاۋاب بەردى. 5 ئاخىرىدا ئۇ ئۇلارغا: «ئىنسانىيەت شابات كۆنىنىڭ ئىگىسىدۇر،» دېدى. 6 يەنە بىر شابات كۆنى شۇنداق بولىدىكى، ئۇ سىنا گۇرۇھىغا كىرىپ تەلەم پېرۋاتاتتى. سىنا گۇرۇھى ئۇنىڭ قولى يېگەن كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. 7 ئەمدى تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرسىيىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرەز قىلغۇدەك بىرەر ئىشنى ئىزدەپ تاپىلى دەپ، ئۇنىڭ شابات كۆنىمۇ كېسەل ساقايتىدىغان-ساقايتمايدىغانلىقىنى بايلاپ يۈرۈشەتتى. 8 بىراق ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆلگەكسىنى بېلىپ، قولى يېگەن كەتكەن ئادەمگە: «ئورۇنۇڭ ئۇر، ئوتتۇرىغا چىققىن!» دېۋىدى، ھېلىقى ئادەم ئورنىدىن قوپۇپ شۇ يەردە تۇردى. 9 ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: «سەلەردىن سوراپ باقايچۇ، تەۋراتقا تېغۇن بولغىنى شابات كۆنى ياخشىلىق قىلىشىمۇ، ياكى يامانلىق قىلىشىمۇ؟ جانى قۇتقۇزۇشۇم ياكى جانغا زامان بولۇشۇم؟» دەپ سورىدى. 10 تەۋراتپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە نەزەر سالغاندىن كېيىن، ئۇ ھېلىقى ئادەمگە: «قۇلۇڭنى ئۇزات،» دېدى. ئۇ شۇنداق قىلىشى بىلەنلا قولى ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ ئىككىنچى قولىغا ئوخشاش بولدى. 11 لېكىن ئۇلار غەزەپەن ھوشىنى يوقىتىپ، ئەيساغا قانداق تاقابلىق تۇرۇش توغرىسىدا مەسلىھەتلىشىشكە باشلىدى. 12 شۇ كۈنلەردە شۇنداق بولىدىكى، ئۇ دۇئا قىلىشقا تاغقا چىقتى ۋە ئۇ يەردە خۇداغا كېچىچە دۇئا قىلدى. 13 تاڭ ئاتقاندا، مۇخلىسلىرىنى ئالدىغا چاقىرىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن ئون ئىككىلىنى تاللاپ، ئۇلارنى روسۇل دەپ ئاتىدى. 14 ئۇلار: سىمون (ئەيسا ئۇنى پېترۇس دەپمۇ ئاتىغان) ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندىرياس، ياقۇپ ۋە يۇھاننا، قىلىپ ۋە بارتولوماي، 15 ماتتا ۋە توماس، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە مىللە تېرەۋەر دەپ ئاتالغان سىمون، 16 ياقۇپنىڭ ئوغلى يەھۇدا ۋە كېيىن ئۇنىڭغا ساقىتۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقارىيوتلار ئىدى. 17 ئەيسا [روسۇللىرى] بىلەن ئاغدىن چۈشۈپ، بىر ئۆزلەشكەن ئۇراتتى. شۇ يەردە نۇرغۇن مۇخلىسلىرى ھەمدە پۈتكۈل يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن ۋە يېرۇسالىمدىن، ئۇر ۋە زېدون شەھەرلىرىگە قارايدىغان دېڭىز يولىدىكى يۇرتلاردىن تىپ-تۆپ كىشىلەر يىغىلىشتى. ئۇلار ئۇنىڭ تەلىملىرىنى ئاڭلاش ۋە كېسەللىرىگە شىپالىق ئىزدەش ئۈچۈن كەلگەنىدى. 18 ناپاك روهلاردىن ئازابلانغانلارمۇ شىپالىق ئېھتىشى. 19 بۇ تىپ-تۆپ ئادەملەرنىڭ ھەممىسى قوللىرىنى ئۇنىڭغا تەككۈزۈۋېلىشقا ئىنتىلەتتى، چۈنكى كىچىق-قۇدرەت ئۇنىڭ ۋۇجۇدىدىن چىقىپ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە شىپالىق پېرۋاتاتتى. 20 شۇنىڭ

بىلەن ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ مۇخلىسلىرىغا قاراپ مۇنداق دېدى: «مۇبارەك، ئەي يوقسۇللار! چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سەلەرنىڭكىدۇر. 21 مۇبارەك، ئەي ھازىر ئاچ قالغانلار! چۈنكى سەلەر تولۇق تويۇنسىلەر. مۇبارەك، ئەي يىغلاۋاتقانلار! چۈنكى كۈلدىغان بولسىلەر. 22 كىشىلەر ئىنسانىيەتنىڭ ۋە جەننەتتىن سەلەردىن تەييارلانغان، سەلەرنى ئۆزلىرىدىن چەكلەپ قانداق، سەلەرگە تۆھمەت-ھاقارەت قىلسا، نامىڭلارنى رەزىل دەپ قارىغىلى، سەلەرگە مۇبارەك! 23 شۇ كۈنى شادلىنىپ تەنتەنە قىلىپ سەزەڭلەر، چۈنكى مانا، ئەرشتە بولغان ئىنسانىيەت زورۇدۇر. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى [بۇرۇنقى] پەيغەمبەرلەرگىمۇ ئوخشاش ئىشلارنى قىلغان. 24 لېكىن ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بايلار! چۈنكى سەلەر ئاللىقاچان راھەت-پاراغىڭلارغا ئىگە بولۇڭلار! 25 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قارى تويۇنغانلار! چۈنكى سەلەر ئاچ قاندىسىلەر. ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي كۈلۈۋاتقانلار! چۈنكى ھازا تۆتۈپ يىغىلىسىلەر. 26 ھەممەيەن سەلەرنى ياخشى دېگەندە، ھالىڭلارغا ۋاي! چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ [بۇرۇنقى] ساختا پەيغەمبەرلەرگە شۇنداق قىلغان. 27 - بىراق ماڭا قۇلاق سالغان سەلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، دۇشمەنلىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، سەلەرگە ئوچ بولغانلارغا ياخشىلىق قىلىڭلار. 28 سەلەرنى قارىغانلارغا بەخت تىلەڭلار، سەلەرگە يامان مۇئامىلىدە بولغانلارغىمۇ دۇئا قىلىڭلار. 29 بىرىمۇ مەزكۇرگە ئۇرسا، ئىككىنچى مەزكۇرگىمۇ تۆتۈپ بەر؛ بىرىمۇ چىپىتىشنى ئېلىۋالغان دەپ، كۆلگەكسىمۇ ئاجايى بەرگىن. 30 بىرىمۇ سەندىن بېرىمە تىلىسە، ئۇنىڭغا بەرگىن. بىرىمۇ سېنىڭ بىرەر نەرسەنى ئېلىپ كەتسە، ئۇنى قايتۇرۇپ بېرىشىنى سورىما. 31 باشقىلارنىڭ ئۆزۈڭلارغا قانداق مۇئامىلە قىلىشىنى ئۇمىد قىلساڭلار، سەلەرگەمۇ ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىڭلار. 32 ئەگەر سەلەر ئۆزۈڭلارنى ياخشى كۆرگەنلەرگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسەڭلار، ئۇنداقتا سەلەردە نېمە شاپاھەت بولسۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ ئۆزىنى ياخشى كۆرگەنلەرگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىدۇ. 33 ئەگەر سەلەر ئۆزۈڭلارغا ياخشىلىق قىلغانلارغا ياخشىلىق قىلساڭلار، ئۇنداقتا سەلەردە نېمە شاپاھەت بولسۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ شۇنداق قىلىدۇ! 34 ئەگەر سەلەر قەرزنى «چوقۇم قايتۇرۇپ بېرىدۇ، دەپ ئويلىغانلارغا بەرسەڭلار، ئۇنداقتا سەلەردە نېمە شاپاھەت بولسۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ ئەينەن قايتۇرۇپ ئالىدۇ دەپ باشقا گۇناھكارلارغا قەرز بېرىدۇ! 35 لېكىن سەلەر بولساڭلار، دۇشمىڭلارغىمۇ مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، ياخشىلىق قىلىڭلار، باشقىلارغا تۆتمە بېرىڭلار ۋە «ئۇلار بىزگە بېرىمە قايتۇرۇدۇ» دەپ ئويلىماڭلار. شۇ چاغدا، ئىنسانىيەت زور بولىدۇ ۋە سەلەر ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ بەرزەتلىرى بولسىلەر، چۈنكى ئۆزۈڭلارغا ۋە رەزىنلەرگىمۇ مېھىرئانلىق قىلىدۇ. 36 ئاتاڭلار مېھىرئان بولغىنىدەك سەلەرمۇ مېھىرئان بولۇڭلار. 37 - باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىپ يۈرمەڭلار. بولسا، سەلەر [خۇدانىڭ] ھۆكۈمىگە ئېچىلسىلەر. باشقىلارنى گۇناھقا بېكىتمەڭلار ۋە سەلەرمۇ گۇناھقا بېكىتمەيلىسىلەر. باشقىلارنى كەچۈرۈڭلار - سەلەرمۇمۇ كەچۈرۈم قىلىنسىلەر. 38 بېرىڭلار ۋە سەلەرگىمۇ بېرىلىدۇ - ھەتتا چوڭ ئۆلچىمگۈچكە لىق چىڭداپ، سەلەمۇمۇ ئۆلۈۋرۈلۈپ ئۈستىدىن تېشىپ چۈشكەندە دەرىجىدە قويۇڭلارغا تۆكۈپ بېرىلىدۇ. سەلەر باشقىلارغا قانداق ئۆلچەم بىلەن ئۆلچەپ بەرسەڭلار، سەلەرگىمۇ شۇنداق ئۆلچەم بىلەن ئۆلچەپ بېرىلىدۇ. 39 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا تەمسىل ئېيتىپ مۇنداق دېدى: - قارىغۇ قارىغۇنى بېتىلەپ ماڭالامدۇ؟ ئۇنداق قىلسا، ھەر ئىككىسى ئورەككە چۈشۈپ كەتمەيدۇ؟ 40 مۇخلىس ئۇستازدىن ئۇستۇن تۇرمايدۇ؛ لېكىن تاكامۇلا شۇنۇرغىنى ئۇستازىغا ئوخشاش بولىدۇ. 41 ئەمدى نېمە ئۆچۈن بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قاننى كۆرۈپ، ئۆز كۆزۈڭدىكى قاننى بايقىيالماسەن؟! 42

42 سەن قانداق ئۆز كۆزۈڭدە تۇرغان ئىنى كۆرمەي تۇرۇپ بۇرادىرىڭغا: «قىنى، كۆزۈڭدىكى قىنى ئېلىۋېتى!» دېيەلەيسەن؟! ئەي ساخىتە! ئاۋۋال ئۆزۈڭنىڭ كۆزىدىكى ئىنى ئېلىۋېتى، ئاندىن ئېنىق كۆرۈپ، بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىنى ئېلىۋېتىلەيسەن. 43 چۈنكى ھېچقانداق ياخشى دەرەخ يامان مېۋە بەرمەيدۇ، ھېچقانداق يامان دەرەخمۇ ياخشى مېۋە بەرمەيدۇ. 44 ھەرقانداق دەرەخنى بەرگەن مېۋىسىدىن پەرق ئەتكىلى بولىدۇ، چۈنكى تەكەندە ئەنجۈرنى ئۆزگى بولماس، يانتاقنى ئۈزۈم ئۆزگى بولماس. 45 ياخشى ئادەم قەلبىدىكى ياخشىلىق خەزىنىسىدىن ياخشىلىق چىقىرىدۇ، رەزىل ئادەم قەلبىدىكى رەزىللىك خەزىنىسىدىن رەزىللىكنى چىقىرىدۇ. چۈنكى قەلب تېمگە تولدۇرۇلغان بولسا، ئېغىزدىن شۇ چىقىدۇ. 46 - سەلەر ئېنىقما مېنى «رەب! رەب!» دېيىسىلەر- يۇ، براق سەلەرگە ئېيتقانلارغا ئەمەل قىلىپسەلەر؟ 47 ئەمەس، مېنىڭ ئالدىغا كېلىپ، سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلغان ھەركىمنىڭ كىمگە ئوخشاشلىقىنى سەلەرگە كۆرسىتىپ بېرى. 48 ئۇ خۇددى چوڭقۇز كولاپ، ئۆلىنى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىپ توي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. كەلكۈن كەلگەندە، سۇ ئېقىمى ئۇ تېنىڭ ئۈستىگە زەرب بىلەن ئۇرۇلغىنى بىلەن، ئۆي مېدر-سىدر قىلالىدى، چۈنكى ئۇ پۇختا سېلىنغان. 49 لېكىن سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ تۇرۇپ، ئەمەل قىلمايدىغان كىشى بولسا، قۇرۇق يەرنىڭ ئۈستىگە ئۆلسەن توي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. [كەلكۈن] ئېقىمى شۇ تېنىڭ ئۈستىگە ئۇرۇلغى بىلەن ئۇ ئورۇلۇپ كەتتى، ئۇنىڭ ئورۇلغىنى ئىنتايىن ھەشەتلىك بولدى!

7

ئەيسا كۆپچىلىككە بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، كەبىرناھۇم شەھەرگە [قاينا] كىردى. 2 ئۇ يەردە مەلۇم بىر يۈزبېشىنىڭ ئەتىۋارلىق قۇلى ئېغىر كېسەل بولۇپ، سەككىز يىل ئاتاتتى. 3 بۇ يۈزبېشى ئەيسانىڭ خەۋىرىنى ئاڭلاپ، بىرەنچە يەھۇدىي ئاقساقالى ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ كېلىپ قولىنى قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئۈزۈشكە ئەۋەتتى. 4 ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەندە ئۇنىڭغا: - بۇ ئىشنى تىلگۈچى بولسا، تىلگىنى ئىجابەت قىلىشىڭىزغا ھەققەتەن ئەرزىيدىغان ئادەم. 5 چۈنكى ئۇ بىزنىڭ [يەھۇدىي] ئېلىمىزنى ياخشى كۆرىدۇ ۋە ھەمما بىز ئۈچۈن بىر سىنا گوگۇمۇ سېلىپ بەردى، - دەپ جەددى قىياپەتتە تۇتۇشنى، 6 ئەيسا ئۇلار بىلەن بىللە باردى، براق تويىگە ئاز قالغاندا، يۈزبېشى ئەيسانىڭ ئالدىغا بىرەنچە دوستى ئەۋەتتى ئۇنىڭغا مۇنداق دېگۈزدى: - «ھەقىقەت، ئۆزلىرىنى ئاۋارە قىلىنسا، ئۆزلىرىنىڭ ئورۇسۇمنىڭ ئاستىغا كېلىشىرىگە ئەرزىمەيمەن. 7 شۇڭا ئۆزۈمنىمۇ سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا بېرىشقا لايىق ھېسابلىمىدىم، سىل پەقەت بىر ئېغىز سۆز قىلىپ قويىسلا، قۇلۇم ساقىيىپ كېتىدۇ. 8 چۈنكى مەنمۇ باشقا بىرىنىڭ ھوقۇقى ئاستىدىكى ئادەمەن، قول ئاستىمدىمۇ ئىشكەرلەر بار. بىرىگە بار دېسەم بارىدۇ، بىرىگە كەل دېسەم، كېلىدۇ؛ قۇلۇمغا بۇ ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى قىلىدۇ. 9 ھېسا بۇ گېنى ئاڭلاپ [يۈزبېشىغا] ئەنە جۈزبەلەندى. ئۇ يۈرۈلۈپ كېلىشكە ئەگەشكەن خالايدىق: دەرۋەقە، ھەمما ئىسرائىلدىمۇ بۇنداق زور ئىشەنچنى ئالمايغانىمدا! - دېدى. 10 يۈزبېشى ئەۋەتكەن كىشىلەر قايتىپ بارغاندا، كېسەل بولغان قۇلنىڭ سەللىمازا ساقايغانلىقىنى كۆردى. 11 بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ ئانە دېگەن بىر شەھەرگە باردى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ۋە يەنە توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگەشىپ ماڭدى. 12 ئۇ شەھەر قۇرۇقىغا يېقىنلاشقاندا، مانا كىشىلەر جىنازا كۆتۈرۈپ چىقىۋاتقاندى. ئۇلار كۆچى ئانىسىنىڭ يەككە-يېگانە توغلى ئىدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئانىسى ئۇل ئايال ئىدى. شەھەردىن چوڭ بىر توپ ئادەم ئايالغا ھەمراھ بولۇپ چىققاندى. 13 رەب ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئىچىنى ئاغرىتىپ: - يىغلىمىغىن، - دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇتۇپ، تاۋۇتقا قولىنى تەگكۈزۈپتۇ، تاۋۇت

كۆتۈرگەنلەر توختىدى. ئۇ: - يىگىت، ساڭا ئېيتىمەن، ئويغان! - دېدى. 15 ئۇلار كۆچى بولسا رۇسلىنىپ تىك ئولتۇردى ۋە گەپ قىلىشقا باشلىدى. [ئەيسا] ئۇنى ئانىسىغا ئاپتۇرۇپ بەردى. 16 ھەممەلەننى قورقۇتۇپ، ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلاپ: - «ئارىمىزدا ئۇلۇغ بىر پەيغەمبەر تۇرغۇزۇلدى!» ۋە «خۇدا ئۆز يامان مېۋە بەرمەيدۇ، ھېچقانداق يامان دەرەخمۇ ياخشى مېۋە بەرمەيدۇ. 44 ھەرقانداق دەرەخنى بەرگەن مېۋىسىدىن پەرق ئەتكىلى بولىدۇ، چۈنكى تەكەندە ئەنجۈرنى ئۆزگى بولماس، يانتاقنى ئۈزۈم ئۆزگى بولماس. 45 ياخشى ئادەم قەلبىدىكى ياخشىلىق خەزىنىسىدىن ياخشىلىق چىقىرىدۇ، رەزىل ئادەم قەلبىدىكى رەزىللىك خەزىنىسىدىن رەزىللىكنى چىقىرىدۇ. چۈنكى قەلب تېمگە تولدۇرۇلغان بولسا، ئېغىزدىن شۇ چىقىدۇ. 46 - سەلەر ئېنىقما مېنى «رەب! رەب!» دېيىسىلەر- يۇ، براق سەلەرگە ئېيتقانلارغا ئەمەل قىلىپسەلەر؟ 47 ئەمەس، مېنىڭ ئالدىغا كېلىپ، سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلغان ھەركىمنىڭ كىمگە ئوخشاشلىقىنى سەلەرگە كۆرسىتىپ بېرى. 48 ئۇ خۇددى چوڭقۇز كولاپ، ئۆلىنى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىپ توي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. كەلكۈن كەلگەندە، سۇ ئېقىمى ئۇ تېنىڭ ئۈستىگە زەرب بىلەن ئۇرۇلغىنى بىلەن، ئۆي مېدر-سىدر قىلالىدى، چۈنكى ئۇ پۇختا سېلىنغان. 49 لېكىن سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ تۇرۇپ، ئەمەل قىلمايدىغان كىشى بولسا، قۇرۇق يەرنىڭ ئۈستىگە ئۆلسەن توي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. [كەلكۈن] ئېقىمى شۇ تېنىڭ ئۈستىگە ئۇرۇلغى بىلەن ئۇ ئورۇلۇپ كەتتى، ئۇنىڭ ئورۇلغىنى ئىنتايىن ھەشەتلىك بولدى!

ئەيسا كۆپچىلىككە بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، كەبىرناھۇم شەھەرگە [قاينا] كىردى. 2 ئۇ يەردە مەلۇم بىر يۈزبېشىنىڭ ئەتىۋارلىق قۇلى ئېغىر كېسەل بولۇپ، سەككىز يىل ئاتاتتى. 3 بۇ يۈزبېشى ئەيسانىڭ خەۋىرىنى ئاڭلاپ، بىرەنچە يەھۇدىي ئاقساقالى ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ كېلىپ قولىنى قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئۈزۈشكە ئەۋەتتى. 4 ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەندە ئۇنىڭغا: - بۇ ئىشنى تىلگۈچى بولسا، تىلگىنى ئىجابەت قىلىشىڭىزغا ھەققەتەن ئەرزىيدىغان ئادەم. 5 چۈنكى ئۇ بىزنىڭ [يەھۇدىي] ئېلىمىزنى ياخشى كۆرىدۇ ۋە ھەمما بىز ئۈچۈن بىر سىنا گوگۇمۇ سېلىپ بەردى، - دەپ جەددى قىياپەتتە تۇتۇشنى، 6 ئەيسا ئۇلار بىلەن بىللە باردى، براق تويىگە ئاز قالغاندا، يۈزبېشى ئەيسانىڭ ئالدىغا بىرەنچە دوستى ئەۋەتتى ئۇنىڭغا مۇنداق دېگۈزدى: - «ھەقىقەت، ئۆزلىرىنى ئاۋارە قىلىنسا، ئۆزلىرىنىڭ ئورۇسۇمنىڭ ئاستىغا كېلىشىرىگە ئەرزىمەيمەن. 7 شۇڭا ئۆزۈمنىمۇ سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا بېرىشقا لايىق ھېسابلىمىدىم، سىل پەقەت بىر ئېغىز سۆز قىلىپ قويىسلا، قۇلۇم ساقىيىپ كېتىدۇ. 8 چۈنكى مەنمۇ باشقا بىرىنىڭ ھوقۇقى ئاستىدىكى ئادەمەن، قول ئاستىمدىمۇ ئىشكەرلەر بار. بىرىگە بار دېسەم بارىدۇ، بىرىگە كەل دېسەم، كېلىدۇ؛ قۇلۇمغا بۇ ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى قىلىدۇ. 9 ھېسا بۇ گېنى ئاڭلاپ [يۈزبېشىغا] ئەنە جۈزبەلەندى. ئۇ يۈرۈلۈپ كېلىشكە ئەگەشكەن خالايدىق: دەرۋەقە، ھەمما ئىسرائىلدىمۇ بۇنداق زور ئىشەنچنى ئالمايغانىمدا! - دېدى. 10 يۈزبېشى ئەۋەتكەن كىشىلەر قايتىپ بارغاندا، كېسەل بولغان قۇلنىڭ سەللىمازا ساقايغانلىقىنى كۆردى. 11 بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ ئانە دېگەن بىر شەھەرگە باردى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ۋە يەنە توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگەشىپ ماڭدى. 12 ئۇ شەھەر قۇرۇقىغا يېقىنلاشقاندا، مانا كىشىلەر جىنازا كۆتۈرۈپ چىقىۋاتقاندى. ئۇلار كۆچى ئانىسىنىڭ يەككە-يېگانە توغلى ئىدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئانىسى ئۇل ئايال ئىدى. شەھەردىن چوڭ بىر توپ ئادەم ئايالغا ھەمراھ بولۇپ چىققاندى. 13 رەب ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئىچىنى ئاغرىتىپ: - يىغلىمىغىن، - دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇتۇپ، تاۋۇتقا قولىنى تەگكۈزۈپتۇ، تاۋۇت

توتۇلدى. 36 بەرسىيەلەردىن بىرى ئۇنىڭدىن ئۆيۈمە مېھمان بولسىڭىز دەپ ئوتتۇرىدى. ئەمدى ئۇ بەرسىيەنىڭ ئۆيىگە كىرىپ داستىخاندا ئولتۇردى. 37 ۋە مانا، ئۇ شەھەردە يۇزۇق دەپ تونۇلغان بىر ئايال ئەيسانىڭ بۇ بەرسىيەنىڭ ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئاق قاشتېشىدىن ياسالغان بىر قۇتدا مۇرمەككى ئېلىپ كەلدى. 38 ئۇ يىغلىغان يېنى ئۇنىڭ كەينىدە، پۇتغا يېقىن تۇرۇپ، كۆز ياشلىرى قىلىپ، پۇتلىرىنى ھۆل قىلىۋېتى، ئاندىن چاچلىرى بىلەن ئۇنىڭ پۇتلىرىنى ئېرىتىپ قۇرۇتتى ھەم پۇتلىرىنى توختىماي سۇيۇپ، ئۆستىگە ئەتىر سۇردى. 39 ئەمدى ئۇنى چاقىرىغان بەرسىيە بۇ ئىشنى كۆرۈپ، ئىچىدە: «بۇ ئادەم راست پەيغەمبەر بولغان بولسا، ئۆزىگە تېگۈۋاتقان بۇ ئايالنىڭ كىم ۋە قانداق ئىكەنلىكىنى بىلىتى. چۈنكى ئۇ بىر يۇزۇق!» دەپ ئويلىدى. 40 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: سىمۇن، ساڭا دەيدىغان بىر گېيىم بار، - دېدى. - ئېيتىڭ، ئۇستاز، - دېدى سىمۇن. 41 ئىككى ئادەم مەلۇم بىر قەرز ئىگىسىگە قەرزدار ئىكەن. بىرى بەش يۈز كۈمۈش دىنارغا، يەنە بىرى بولسا ئەللىك كۈمۈش دىنارغا قەرزدار ئىكەن. 42 لېكىن ھەر ئىككىسىنىڭ قەرزى قايىتىرغىلى ھېچنەرسىسى يولمىغا چىققا، قەرز ئىگىسى مېھرىبانلىق قىلىپ ھەر ئىككىسىنىڭ قەرزىنى كەچۈرۈپ قېتىۋ. سېنىڭچە، ئۇلارنىڭ قايسىسى ئۇنى بەركەك سۇيىدۇ؟ - دەپ سورىدى ئەيسا، 43 سىمۇن جاۋابەن: - مېنىڭچە، [قەرزى] كۆپرەك كەچۈرۈم قىلىنغان كىشى، - دېدى. - توغرا ھۆكۈم قىلىدىڭ، - دېدى ئەيسا، 44 ئاندىن ھېلىقى ئايالغا بۇرۇلۇپ، سىمۇنغا: بۇ ئايالنى كۆردۈڭمۇ؟ مەن ئۆيۈڭگە كىرگىنىم بىلەن، سەن پۇتلىرىنى يۇيۇشقا سۇ بەرمىگەندىڭ، لېكىن ئۇ كۆز يېشى بىلەن پۇتلىرىنى يۇيىۋېتىپ چىقىپ بىلەن ئېرىتىپ قۇرۇتتى. 45 سەن مېنى سالام بېرىپ سۆيىدىڭ، لېكىن ئۇ مەن كىرگەندىن تارتىپ پۇتلىرىمنى سۇيۇشتىن توختىمىدى. 46 سەن بېشىڭنى ماي سۈركىمىگەندىڭ، بىراق ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمغا مۇرمەككىنى سۈركەپ قويدى. 47 شۇڭا شۇنى ساڭا ئېيتىپ قويماي، ئۇنىڭ نۇرغۇن گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىندى. چۈنكى مانا، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتى چوڭقۇر ئەمەسمۇ؟ ئەمما كەچۈرۈم ئاز بولغانلارنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى كۆرسىتىشىمۇ ئاز بولىدۇ، - دېدى. 48 ئاندىن ئۇ ئايالغا: گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، - دېدى. 49 ئۇلار بىلەن ھەمدىداستىخان ئولتۇرغانلار كۆڭلىدە: «كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنىمۇ كەچۈرۈم قىلغۇچى بۇ ئادەم زادى كىمدۇ؟» دېيىشتى. 50 ئەيسا ھېلىقى ئايالغا: - ئېتىقادىڭ سېنى قۇتقۇزدى، ئامان خاتىرجەملىك بىلەن قايتقىن! - دېدى.

8 كېيىن، [ئەيسا] شۇ يۇرتلارنى كېزىپ، شەھەر-مۇشەھەر، يېزىمۇ-يېزا

خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى ئېلان قىلىپ جاكارلىدى، ئون ئىككىيەلگۈ ئۇنىڭ بىلەن بىرگە باردى. 2 ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارغانلاردىن يەنە يامان روھلاردىن ۋە تاغرىق-سىلاقلاردىن ساقايلىغان بەزى ئاياللارمۇ بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆزىدىن يەتتە جىن ھەيدەپ چىقىرىلغان مەريەم (ماگدالىق دەپ ئاتالغان)، 3 ھېرود [خان] نىڭ ساراي غوجىدارى خۇزانىڭ ئايالى يوتاننا، سۇزانا ۋە باشقا نۇرغۇن ئاياللارمۇ بار ئىدى. بۇلار ئۆز مال-مۈلۈكلىرى بىلەن ئۇ [ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىنىڭ] ھاجەتلىرىدىن چىققاتتى. 4 چوڭ بىر تۈپ ئادەملەر يىغىلغاندا، شۇنداقلا ھەرقايسى شەھەرلەردىن كىشىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ ئۇلارغا بەرمەسلى سۆزلەپ بەردى: 5 - «ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. ئۇرۇق چاچقاندا، ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چىغىر يول ئۈستىگە چۈشۈپ، دەسسىلىپ كېتىپتۇ ۋە ئاسماندىكى ئۇچار-قانائار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. 6 باشقا بەزىلىرى تاشلىق بەرگە چۈشۈپتۇ، بەردە تەملىك بولمىغاچقا، ئۇلار چىققىنى بىلەن قۇرۇپ كېتىپتۇ.

7 باشقا بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر مايسىلار بىلەن تەڭ ئۆسۈپ مايسىلارنى بوغۇۋاپتۇ. 8 باشقا بەزىلىرى بولسا ياخشى تۇرماقتا چۈشۈپتۇ. ئۇنىڭدىن كېيىن، يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. بۇلارنى دېگەندىن كېيىن ئۇ يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - ئاڭلىغۇدەك قولىتى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! دەپ تۈۋلدى. 9 كېيىن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: - بۇ تەمسىلنىڭ مەنىسى نېمە؟ - دەپ سورىدى. 10 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرلىرىنى بىلىش سىلەرگە نېسىپ قىلىندى، بىراق بۇ ئىشلار قالغان باشقىلارغا تەمسىللەر بىلەنلا ئېيتىلىدۇ، مەقسىتى شۇكى، «ئۇلار قارىسىمۇ كۆرمەيدۇ، ئاڭلىسىمۇ چۈشەنمەيدۇ». 11 ئەمدى تەمسىلنىڭ مەنىسى مۇنداق: - ئۇرۇق بولسا، خۇدانىڭ سۆز-كلامىدۇر. 12 چىغىر يول بويىدىكىلەر بولسا مۇشۇلار: ئۇلار سۆز-كلامنى ئاڭلايدۇ، لېكىن ئىبلىس كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىشىنىپ قۇتقۇزۇلۇشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ قەلبىدىكى سۆزنى ئېلىپ كېتىدۇ. 13 تاشلىق بەرگە چۈشكەن ئۇرۇقلار سۆز-كلامنى ئاڭلىغان ھامان خۇشاللىق بىلەن قويۇل قىلغانلارغا تەمسىل قىلىنغان. ئۇلاردا يىلتىز يولمىغا چىققا، پەقەت بىر مەھەل ئىشىنىپ، ئاندىن سىناق-مۇشكىللىك ۋاقتى كەلگەندە، [ئېتىقادىن] تېپىلىپ كېتىدۇ. 14 تىكەنلىككە چۈشكەن ئۇرۇقلار بولسا شۇنداق ئادەملەر كۆرسەتكەنكى، سۆزنى ئاڭلىغان بولسىمۇ، يولغا چىققاندىن كېيىن بۇ پاتىي ھاياتتىكى ئەندىشىلەر، بايلىقلار ۋە ھالاۋەتلەرنىڭ ئېزىقتۇرۇشلىرى بىلەن بوغۇلۇپ، ئۇرۇق پىشماي ھوسۇل بەرمەيدۇ. 15 لېكىن ياخشى تۇرماقتا چىقىلغان ئۇرۇقلار بولسا - سۆز-كلامنى ئاڭلاپ، سەمىمى ۋە ياخشى قەلبى بىلەن ئۇنى تۇتىدىغانلارنى كۆرسىتىدۇ؛ بۇنداق ئادەملەر سەۋرچانلىق بىلەن ھوسۇل بېرىدۇ. 16 ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قويۇپ ئۆستىگە ئىدىشىنى كۆمۈتۈرۈپ قويماي ياكى كارىۋات ئاستىغا تۇرغۇزماي، بەلكى چىراغنىڭ ئۆستىگە قويۇدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن ئۆيگە كىرگەنلەر يورۇقلۇقنى كۆرىدۇ. 17 چۈنكى يورۇقلۇق ھېچقانداق ئىش ئاشكارا بولماي قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي، يورۇقلۇققا چىقماي قالمايدۇ. 18 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئاڭلىشىڭلارنىڭ قانداق ئىكەنلىكىگە كۆڭۈل قويۇڭلار! چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا ئېچىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا بار دەپ ھاسىللىغىنىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىندۇ. 19 ئەمدى ئۇنىڭ ئانىسى ۋە ئىنىلىرى ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشكى كەلدى، لېكىن ئادەم نۇرغۇن يولغا چىققا، يېنىغا كېلەلمىگەندى. 20 شۇنىڭ بىلەن بىرى ئۇنىڭغا: - ئانىڭمۇ ۋە ئىنىلىرىڭمۇ سىز بىلەن كۆرۈشمىز دەپ، سىرتتا تۇرىدۇ، - دېدى. 21 لېكىن ئۇ جاۋابەن: - مېنىڭ ئامام ۋە ئاكا-تەكا قېرىنداشلىرىم بولسا خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلغۇچىلاردۇر، دېدى. 22 ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈنلەردىن بېرى، ئۇ مۇخلىسلىرى بىلەن بىر كېمىگە چۈشۈپ، ئۇلارغا: - كۈننىڭ ئۇ قېتىغا بارايلى، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولغا چىقتى. 23 كېمە كېتىۋاتقاندا ئۇ ئۇيقۇغا كەتكەندى. كۆلگە ئۇيقۇسىز قارا بوران كېلىپ، كېمىگە سۇ توشۇپ كېتىپ، ئۇلار خەۋەتچە قالدى. 24 مۇخلىسلىر كېلىپ ئۇنى ئويغىتىپ: - ئۇستاز، ئۇستاز، تۆكىشىدىغان بولدىق! - دېدى. لېكىن ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، بورانغا ۋە داۋالغۇغان دولقۇنلارغا تەننەپ بەردى، ھەممىسى توختاپ، تىنىچ بولدى. 25 ئۇ مۇخلىسلىرىغا قاراپ: - ئىشەنچىڭلار نەگە كەتتى؟ - دېدى. ئۇلار ھەم قورقۇشۇپ، ھەم بەكمۇ ھەيران بولۇپ، بىر-بىرىگە: - بۇ ئادەم زادى كىمدۇ، بۇرۇق قىلسا، ھەتتا ماللارمۇ ۋە دولقۇنلارمۇ ئۇنىڭغا بويىنىدىكەن-ھە! - دەپ كېتىشتى. 26 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گاللىيەنىڭ ئۆزۈلدىكى گېراسالقلارنىڭ يۇرتىغا يېتىپ باردى. 27 ئۇ قىرغاققا چىقىشى بىلەنلا، ئۇزۇندىن بېرى جىنلار چاپلاشقان، شەھەردىن كەلگەن مەلۇم ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى، بۇ ئادەم

كېم كېمەي، ھېچ ئۆيدە تۇرماي، گۈزەل ئارساسدا ياشايتى. 28 لېكىن ئۇ ئەيسانى كۆرۈپلا ۋارقىراپ، ئۇنىڭ ئايىغا يېقىلپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: «ھەممىدىن ئايى خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا، سېنىڭ مەن بىلەن نېمە كارىڭا سەندىن ئۆتۈنمەنكى، مېنى قېنىما! - دەپ تۇتلاپ كەتتى. 29 چۈنكى ئەيسا ناپاك روھنىڭ ئۆتكۈن چىقىشىنى يۇرۇۋاتتى (چۈنكى جەن نۇرغۇن قېتىم ئۇنى تۇتۇۋالغانىدى، ئۇ چاغلاردا كىشىلەر ئۇنىڭ پۇت-قوللىرىنى كىشەن-زەنجىرلەر بىلەن باغلاپ ئۇنى قاماپ قويغان بولسىمۇ، ئۇ زەنجىرلەرنى ئۇزۇپ قېچىپ چىققان ۋە جەن تەرىپىدىن چۆل-باياۋانلارغا ھەيدىۋېتىلگەنىدى). 30 ئەيسا بۇ ئادەمدىن: «ئىسىمىڭ نېمە؟» دەپ سورىۋىدى، ئۇ: «ئىسىم «قوشۇن» - دەيدى. چۈنكى نۇرغۇن جىنلار ئۇنىڭ ئىچىگە كىرىپ چاپلىنىۋالغانىدى. 31 ئەمدى ئۇلار ئەيسادىن ئۆزلىرىنى تېگى يوق ھاڭغا كەتكۈزۋەلسىڭىز ئۇ ئۇزۇپ يالۋۇردى. (Abyssos gl2) 32 شۇ يەردە تاغ باغرىدا چوڭ بىر تۈپ تۆگگۈز پادىسى ئورۇقلانغانىدى. جىنلار ئەيساغا يالۋۇرۇپ، تۆگگۈزلارنىڭ تېنىگە كىرىشكە ئىجازەت بېرىشنى تۇتۇندى. ئۇ ئۇلارغا ئىجازەت بەردى. 33 جىنلار شۇ ئادەمدىن چىقىپ، تۆگگۈزلارنىڭ تېنىگە كىرىۋالدى، شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل تۆگگۈز پادىسى تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، كۆلگە غەرق بولدى. 34 تۆگگۈزلارنى باققۇچىلارمۇ بۇ ۋەقەنى كۆرۈپ تۈپ يەردىن قېچىپ، شەھەر-يېزىلاردا بۇ خەۋەرنى تارقىتى. 35 خالايق زادى نېمە ئىش بولغانلىقىنى كۆرگىلى چىقتى، ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەندە، شۇ يەردە ئۆزىدىن جىنلار چىققان ھېلى ئادەمنىڭ كېم-كېچەكنى كېلىپ، ئەس-ھوشى جايدا ھالدا ئەيسانىڭ ئايىغا ئالدىدا ئولتۇرغىنى كۆردى، ئۇلار قورقۇپ كېتىشتى. 36 بۇ ۋەقەنى كۆرگەنلەرمۇ جىنلار چاپلىشقان ئادەمنىڭ قانداق ساقلىغىنىنى كۆپچىلىككە سەزىرەپ بەردى. 37 ئاندىن گېراسالقلارنىڭ يۇرتىدىكىلەر ۋە ئەتراپىدىكى بارلىق كىشىلەر ئۇنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن كېتىشىنى تۇتۇشتى. چۈنكى دەھشەتلىك قورقۇنچ ئۇلارنى باسقانىدى. شۇڭا ئۇ كېمگە چۈشۈپ، قايتىشقا يول ئالدى. 38 ئەمما جىنلار ئۆزىدىن چىقىپ كەتكەن ھېلى ئادەم ئۇنىڭغا، مەن سەن بىلەن بىللە كېتەي، - دەپ يالۋۇردى. لېكىن ئۇ ئۇنى يولغا سېلىپ: 39 - ئۆيۈڭگە قايتىپ بېرىپ، خۇدانىڭ ساڭا شۇنچە چوڭ ئىشلارنى قىلىپ بەرگەنلىكىنى يەتكۈزگىن، - دەيدى. ئۇ ئادەم قايتىپ بېرىپ، پۈتكۈل شەھەرنى ئارىلاپ، ئەيسانىڭ ئۆزىگە شۇنچە چوڭ ئىشلارنى قىلىپ بەرگەنلىكىنى ئېلان قىلدى. 40 ئەيسا قايتىپ كەلگەندە، شۇنداق بولدىكى، خالايق ئۇنى خۇشاللىق بىلەن قارشى ئېلىشتى، چۈنكى ھەممەيلى ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈپ تۇراتتى. 41 ۋە مانا، بىر كىشى، سىنا گونىڭ چوڭ بولغان يانېرۇس ئىسىملىك كىشىمۇ ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئايىغا تۇخى ئېتىپ، ئۇنىڭ ئۆيىگە بېرىشنى تۇتۇندى. 42 چۈنكى ئۇنىڭ ئون ئىككى ياشلىق يالغۇز قىزى سەكراتتا ئىدى، ئەيسا ئۇ يەرگە بارغىنىدا، توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئېلىشىپ ئۇنى قىستىتاتتى. 43 ئارساسدا خۇن تەۋرەش كېلىشىگە گىرېتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال بار ئىدى، ئۇ بار-يوقىنى تېۋپلارغا خەلپە تۈگەن بولسىمۇ، ھېچقايسىسىدىن شېپا تاپمىغانىكەن. 44 ئۇ (ئەيسانىڭ) ئارقىسىدىن كېلىپ، ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىنى سىلۋىدى، شۇنداق خۇن توختىدى. 45 ئەيسا: «ماڭا قول تەگكۈزگەن كىم؟» دەپ سورىدى. ھەممەيلى ئىنكار قىلغاندا، پېترۇسۇمۇ ئۇنىڭ بىلەن بولغانلارمۇ: «ئۇستاز، خالايق توپ-توپ بولۇپ توت ئەتراپىڭنى ئولتۇرۇش، سېنى قىستىتىۋاتقان يەردە، سەن «ماڭا تەگكەن كىم؟»، دەپ سورىۋىنمۇ؟» دەيدى. 46 لېكىن ئەيسا: «ياق! بەرسى ماڭا تەگدى، چۈنكى ۋۇجۇدۇمدىن قۇدرەتنىڭ چىقىپ كېتىۋاتقىنى سەزدىم، - دەيدى. 47 ھېلى ئايال ئۇنىڭ يوشۇرۇپ قالمايدىغانلىقىنى بىلىپ، تىترىگەن

9

ئەيسا ئون ئىككىلىنى خاقىرىپ، ئۇلارغا بارلىق جىنلارنى ھەيدىۋېتىش ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا قۇدرەت ۋە ھوقۇق بەردى. 2 ئاندىن ئۇلارنى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى چاقىرىشقا چاقىرىشقا ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا ئەۋەتتى. 3 ئۇ ئۇلارغا: «سېلەر سەپەر ئۈچۈن ھېچ نەرسە ئالماڭلار، نە ھاسا، نە خۇرچۇن، نە نان، نە پۇل ئېلىۋالماڭلار، بىرەر ئارتۇق يەككەمۇ ئېلىۋالماڭلار. 4 ۋە قايسى ئۆيگە [قوبۇل قىلىنىپ] كىرسەڭلار، ئۇ يۇرتتىن كەتكۈچە شۇ ئۆيدە تۇرۇڭلار. 5 ئەمدى قايسى يەردىكى كىشىلەر سىلەرنى قوبۇل قىلسا، ئۇ شەھەردىن چىققىنلاردا ئۇلارغا ئاگا-گۇۋاھ بولسۇن ئۈچۈن ئايىغىڭلاردىكى توپىنىمۇ قېتىۋېتىڭلار! - دەيدى. 6 مۇخلىسلار يولغا چىقىپ، يېزا-قىشلاقلارنى ئارىلاپ خۇش خەۋەرنى ئېلان قىلىپ، ھەممە يەردە كېسەللەرنى ساقايتتى. 7 ئەمدى ھېرود ھاكىم ئۇنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدىن خەۋەر تېپىپ، قايمۇقۇپ قالدى. چۈنكى بەزىلەر: «مانا يەھيا تۆلۈمىن تىرىلىپتۇ!» دېسە، 8 يەنە بەزىلەر: «ئىلياس يەنە مېمىر [قايتا] پەيدا بولدى!» ۋە يەنە باشقىلار: «قەدىمكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى قايتىدىن تىرىلىپتۇ!» دەيتتى. 9 ھېرود: «مەن يەھيانىڭ كاللىسىنى ئالدۇرغاندىم، ئەمدى مەن مۇشۇ گېپىنى ئاڭلاۋاتقان زات زادى كىمدۇ؟» - دەيدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى كۆرۈش پۇرسىتىنى ئەزدى. 10 روسۇلار بولسا قايتىپ كېلىپ، ئۆزلىرىنىڭ قىلغان ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئەيساغا مەلۇم قىلدى. ئۇ ئۇلارنى ئېلىپ، خۇزىيەنە ھالدا بەيت-سائىدا دېگەن شەھەردىكى خىلۋەت بىر يەرگە كەلدى. 11 بىراق خالايق بۇنىڭ خەۋەر تېپىپ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلدى. ئۇ ئۇلارنى قارشى ئېلىپ، ئۇلارغا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى توغرىسىدا سۆزلىدى ۋە شېپاغا موھىتلاشنى ساقايتتى. 12 كۈن ئولتۇراي دېگەندە، ئون ئىككىگە يەنە يېزا-قىشلاقلارغا ۋە ئېتىزلارغا بېرىپ قوغۇندەك جايلاپ ۋە ئۇزۇق-تۈلۈك تاپسۇن، چۈنكى مۇشۇ يەر چۆللۈك ئىكەن، - دەيدى. 13 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: «ئۇلارغا ئۇزۇڭلار ئۇزۇق بېرىڭلار، - دەيدى. بەزىدە پەقەت بەش نان بىلەن ئىككى ئىككى بېلىقتىن باشقا نەرسە يوق. بۇ بارلىق خەلقكە ئۇزۇق-تۈلۈك سېتىۋېلىپ كېلەمدۇق؟! - دېيىشتى ئۇلار. 14 چۈنكى شۇ يەردە يىغىلغان ئەرلەر ئىككىن سانى بەش مىڭگە ئىدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: «خالايقنى ئەللىكتىن-ئەللىكتىن بۇلۇپ ئولتۇرغۇزۇڭلار، - دەيدى. 15 ئۇلار ئۇنىڭ دېگىنىچە قىلىپ ھەممەيلىنى

ئولتۇرغۇزدى. 16 ئەيسا بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقنى قولغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشەككۈر ئېيتىپ بۇلارنى بەرىكەتلىدى. ئاندىن ئۇلارنى ئوشتۇپ، خالايىققا سۇنۇپ بېرىش ئۈچۈن مۇخلىسلىرىغا بەردى. 17 ھەممەيلەن يەپ تويۇندى. ئاندىن شۇلاردىن ئېشىپ قالغان پارچىلىرىنى ئون ئىككى سېۋەككە يىغىپ قاچىلىدى. 18 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆزى يالغۇز دۇئا قىلىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرى يېنىدا تۇراتتى. ئۇ ئۇلاردىن: «خالايىق مېنى كىم دەيدۇ؟» دەپ سورىدى. 19 ئۇلار جاۋابەن: «بەزىلەر سېنى چۆمۈلدۈرگۈچى يەھىيا، بەزىلەر ئىلىياس [يەيغەمبەر]، ۋە يەنە بەزىلەر قەدىمكى يەيغەمبەرلەردىن بىرى تىرىلىپتۇ دەيدۇ» - دېدى. 20 ئۇ ئۇلاردىن: «سەلەرچۇ؟ سەلەر مېنى كىم دەپ بىلسىلەر؟» دەپ سورىدى. پېتروس جاۋاب بېرىپ: «سەن خۇدانىڭ مەسھۇدۇرسەن» - دېدى. 21 ئۇ ئۇلارغا قاتتىق كېچىكە، بۇ ئىشنى ھېچكىمگە تىنماڭلار، دەپ ئايدىلىدى. 22 - چۈنكى ئىنسانىيەتنىڭ نۇرغۇن ئازاب-ئوقۇبەت تارتىشى، ئاقساقالار، باش كاسىلار ۋە ئەۋرىشە ئۇستازلىرى تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى، ئولتۇرۇلۇشى ۋە ئۈچ كۈندىن كېيىن تىرىلدۈرۈلۈشى مۇقەررەر، - دېدى. 23 ئاندىن ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دېدى: «كىمدەكم ماڭا ئەگىشىشى نىيەت قىلسا، ئۆزىدىن كېچىك، ھەر كۈنى ئۆزىنىڭ كىيىمىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگەشسۇن! 24 چۈنكى كىمدەكم ئۆز ھاياتىنى قۇتقۇزمەن دەيدىكەن، چوقۇم ئۆتىگەن مەرھۇم بولىدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن ئۆز ھاياتىدىن مەرھۇم بولغان كىشى ھاياتىنى قۇتقۇزىدۇ. 25 چۈنكى بىر ئادەم پۈتۈن دۇنياغا ئىگە بولۇپ، ئۆزىنى ھالاك قىلسا ياكى ئۆزىدىن مەرھۇم قالسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟! 26 چۈنكى كىمدەكم مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن نومۇس قىلسا، ئىنسانىيەتنى ئۆزىنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە، ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ۋە مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە قايتىپ كەلگەندە ئۆزىگە نۇمۇس قىلىدۇ. 27 لېكىن مەن دەرھەققەت سەلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆلۈمنىڭ تەسنى تېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرىدىغانلار باردۇر. 28 بۇ سۆزلەردىن تەسنىمەن سەككىز كۈن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۇ پېتروس، يۇھاننا ۋە ياقۇبى ئېلىپ، دۇئا قىلىش ئۈچۈن بار تاغقا چىقتى. 29 ئۇ دۇئا قىلىۋاتقىنىدا، ئۇنىڭ يۈزىنىڭ قىياپىتى ئۆزگەردى ۋە كىيىملىرى ئاپئاق بولۇپ چاقاقتەك چاقىدى. 30 ۋە مانا، ئىككى ئادەم يەيدى بولۇپ ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىۋاتقاندى، ئۇلار مۇسا ۋە ئىلىياس [يەيغەمبەرلەر] ئىدى. 31 ئۇلار پارلاق جۇلا ئىچىدە ئايان بولۇپ، ئۇنىڭ بىلەن يېرۇسالىمدا ئادا قىلىدىغان «دۇنيادىن تۆتۈپ كېتىش» توغرىسىدا مۇسەۋىتەلەشتى. 32 ئەمدى پېتروس ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى خېلى ئۆگىدەك باسقاندى، لېكىن ئۇلارنىڭ ئۇيغۇنسىز تۇلۇق ئىچىلىكىدا ئۇلار ئۇنىڭ شان-شەرىپىنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرغان ئىككى ئادەم تارتىپ كۆردى. 33 ۋە شۇنداق بولدىكى، بۇ ئىككىسى ئەيسادىن ئايرىلىۋاتقاندا، پېتروس ئۆزىنىڭ تېنى دەۋاتقانلىقىنى بىلىگەن ھالدا ئەيساغا: «ئۇستاز، بۇ يەردە بولغىنىمىز نىمىتايىن ياخشى بولدى! بىرىنى ساڭا، بىرىنى مۇساغا، يەنە بىرىنى ئىلىياسقا ئاتاىپ بۇ يەرگە ئۈچ كېپە ياسايمى، - دېدى. 34 لېكىن ئۇ بۇ گەپلەرنى قىلىۋاتقاندا، بىر پارچە بۇلۇت يەيدى بولۇپ ئۇلارنى قاپلىۋالدى، ئۇلار بۇلۇت ئىچىگە كىرىپ قالغىنىدا قورقۇشۇپ كەتتى. 35 بۇلۇتتىن تۇيۇقسىز بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ: «بۇ مېنىڭ سۆزۈمگە ئۇلۇمىدۇر، ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار!» - دېدى. 36 ئاۋاز ئاڭلانغاندىن كېيىن، قارلسا، ئەيسا ئۆزى يالغۇز قالغاندى. ئۇلار سۆزگە قىلىپ قېلىشى ۋە شۇ كۈنلەردە ئۆزلىرى كۆرگەن نىشانلاردىن ھېچقايسىسىنى ھېچكىمگە ئېيتىمىدى. 37 ئەسسى، ئۇلار ئاغدىن چۈشكەن ۋاقىتتا، زور بىر توپ كىشىلەر ئۇنى قارشى ئالدى. 38 مانا، تونىڭ ئارىسىدىن بىرەيلەن ۋارقىراپ: «ئۇستاز، ئۆتۈنۈپ قالاي، ئۇلۇمغا

تۇتقۇچى تۇتۇپ تۇرۇپ كەنىگە قارسا، ئۇ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا لايىق ئەمەستۇر، - دېدى.

10

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، رەب مۇخلىسلاردىن يەنە بەغىشىنى تەيىنلەپ، ئۆزى بارماقچى بولغان بارلىق شەھەر-يېزىلارغا ئىككى-ئىككىدىن تۈزىدىن بۇرۇن ئەۋەتتى. 2 ئۇ تۇلارغا مۇنداق تاپىلدى: - يىغىلىدىغان ھوسۇل دەرۋەقە كۆپ، لېكىن ھوسۇلنى يىغغۇچى ئىشلەمچىلەر ئاز ئىكەن. شۇڭا ھوسۇل ئىگىسىدىن كۆپرەك ئىشلەمچىلەرنى تۈز ھوسۇلۇڭنى يىغىشقا ئەۋەتكەندەك، دەپ تىلەڭلار. 3 مېڭىڭلار! مەن قوزلارنى بۇرلىرىڭلار ئارىسىغا ئەۋەتكەندەك سىلەرنى ئەۋەتمەن. 4 ھەميان، خۇرجۇن ۋە كەشلىر ئاللاڭلار، يولدا كىشىلەر بىلەن سالاملىشىشقا [توخىماڭلار]. 5 قايسى ئۆيگە كىرسەڭلار، ئالدى بىلەن: «مۇشۇ ئۆيدىكىلەرگە ئاراملىق بولغاي!» دەڭلار. 6 ئۇ ئۆيدە «ئاراملىق ئىكەن» بولسا، تىلگەن ئاراملىقنىڭ شۇ ئۆيگە قونۇدۇ، ئەگەر بولمىسا، ئۇ ئاراملىق تۈزۈڭلارغا ياندى. 7 ئاندىن چۈشكەن ئۆيدە تۇرۇپ يۆتكەلمەڭلەر، شۇ ئۆيدىكىلەرنىڭ بەرگىنىنى يەپ-ئىچىڭلار، چۈنكى ئىشلەمچى ئۆز ئىش ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر. ئۇ ئۆيدىن بۇ ئۆيگە يۆتكىلىپ يۈرمەڭلار. 8 سىلەر قايسى شەھەرگە كىرسەڭلار، ئۇلار سىلەرنى قويۇل قىلسا، ئۇلار ئالدىڭلارغا تېپە قويۇسا شۇنى يەڭلار. 9 ئۇ يەردىكى كېسەللەرنى ساقايتىپ، ئۇلارغا: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەرگە يېقىنلاشتى!» دەڭلار. 10 بىراق سىلەر قايسى شەھەرگە كىرسەڭلار، ئۇلار سىلەرنى قويۇل قىلسا، ئۇلارنىڭ رەستە-كۆچىرىغا چىقىپ كۆچىلىكىڭلار: 11 «سىلەرگە ئاگاھ بولسۇن ئۈچۈن ھەتتا شەھەرلىكلەرنىڭ ئايغىمىزغا چاپلاشقان تەپسىنىمۇ قېقىپ چۈشۈرۈۋېتىمىز. ھالبۇكى، شۇنى بىلىپ قويۇڭلار، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەرگە [راستىنلا] يېقىنلاشتى!» - دەڭلار. 12 مەن سىلەرگە ئېيتىپ قويماي، شۇ كۈنى ھەتتا سودوم شەھىرىدىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى بۇ شەھەردىكىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 13 ھالڭلارغا ۋاي، ئەي قوزانلىقلار! ھالڭلارغا ۋاي، ئەي بەيت-سانىدلىقلار! چۈنكى سىلەردە كۆرسىتىلگەن مۇجىزىلەر ئۆز ۋە زىددون شەھەرلىرىدە كۆرسىتىلگەن بولسا، ئۇ يەردەلىرىڭلەر خېلى بۇرۇنلا بۇزگە يۈگىنىپ، كۆلگە مېلىنىپ تۇۋا قىلغان بولاتتى. 14 قىيامەت كۈنىدە ئۆز ۋە زىددوندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 15 ئەي ئەرشىكە كۆتۈرۈلگەن كەپەرنانوملۇقلار! سىلەر تەمتىسارغا چۈشۈرۈلسىلەر! (Hadēs 986) 16 [ئۇ مۇخلىسلارغا يەنە]: كىمدەكىم سىلەرنى تىڭلىسا، مېنىمۇ تىڭلىغان بولىدۇ، كىمدەكىم سىلەرنى چەتكە قاقسا، مېنىمۇ چەتكە قاققان بولىدۇ، كىم مېنى چەتكە قاققان بولسا، مېنى ئەۋەتكۈچىمۇ چەتكە قاققان بولىدۇ، - دېدى. 17 بەغىش مۇخلىس خۇشال-خۇراملىق ئىچىدە قايتىپ كېلىپ: ئۇ رەب! ھەتتا جىتلارمۇ سېنىڭ نامىڭ بىلەن بىزگە بويسۇنىدىكەن! - دەپ مەلۇم قىلدى. 18 ئۇ تۇلارغا: - مەن شەيئاننىڭ ئاتىمىدىن چاقاقتەك چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرگەنمەن. 19 مانا، مەن سىلەرگە يىلان-چايانلارنى دەسسەپ باغىشقا ۋە دۈشمەننىڭ بارلىق كۈچ-قۇدرىتىنى بېسىپ تاشلاشقا ھوقۇق بەردىم. ھېچقاچان ھېچقانداق نەرسە سىلەرگە زەرەر يەتكۈزەلمەيدۇ. 20 لېكىن سىلەر روھلارنىڭ سىلەرگە بويسۇنغانلىقى تەيەبىلدىن شادلانماڭلار، بەلكى نامىڭلارنىڭ ئەرشەردە يۆتكەلگەنلىكى تەيەبىلدىن شادلىنىڭلار، - دېدى. 21 شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا روھتا خۇشاللىنىپ مۇنداق دېدى: «ئاسمان-زېمىن ئىككىسى ئۇ ئانا! سەن بۇ ھەقىقەتلەرنى دانىشمەن ۋە ئەقىللىقلاردىن يوشۇرۇپ، سەبىي بالىلارغا تاشكارلىغانلىقىڭ ئۈچۈن سېنى مەدھىيەلەيمەن! بەرھەق، ئۇ ئانا، نەزىرىڭدە بۇنداق قىلىش راۋا ئىدى. 22 ھەممە ماڭا ئانامدىن تەقدىم قىلىندى، ئوغۇلنىڭ كىملىكىنى ئاندىن باشقا

ئەمدى شۇنداق بولدىكى، تۇر بەرەدە دۇئا قىلىۋاتتى، دۇئا ئاياغلاشقاندا، مۇخلىسلىرىدىن بىرى ئۆنگىن: - ئى رەب، بەھيا تۇز مۇخلىسلىرىغا ئۆگەتكىنىدەك، سەمۇ بىزگە دۇئا قىلىشنى ئۆگەتسەڭ، - دېدى. 2 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - دۇئا قىلىنغانلاردا، مۇنداق دەڭلار: «ئى ئانا، سېنىڭ نامىڭ مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلاغاي. سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ كەلگەي. 3 ھەر كۈنلۈك نېنىمىزنى بىزگە ھەركۈنى بەرگەيسەن. 4 بىزگە قەرزدار بولغان ھەركىمنى كەچۈرگىنىمىزدەك، سەمۇ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرگەيسەن. بىزنى ئازدۇرۇۋۇشلاشقا ئۇچراتقۇزمىغايىسەن». 5 ئۇ سۆزىنى [داۋام قىلىپ] ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - سەلەرنىڭ ئىچكىلاردىن بىرىڭلارنىڭ بىر دوستى بولۇپ، يېرىم كېچىدە ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ: ئەي دوستۇم، ماڭا ئۈچ نان ئوتتە بەرگىن، 6 چۈنكى ماڭا سەپەردىن بىر دوستۇم كەلدى ۋە ئۇنىڭ ئالدىغا قويغۇدەك بىر نەرسەم قالمىۋۇ، دېسە، 7 ئۇ ئۇنىڭ ئىچىدە تۇرۇپ: «مېنى ئاۋارە قىلىغىن، ئىشىك تاقاقلىق، بالىلار ئورۇندا يېنىمدا ياتىدۇ. ساڭا ئېلىپ بېرىشكە قوبالمايمەن»، دېيىشى مۇمكىن. 8 سەلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى، گەرچە ئۇ ئۇنىڭ دوستى بولۇش سۈپىتى بىلەن بېرىشكە ئورنىدىن تۇرمىسىمۇ، ئۇنىڭ خىجىل بولماي قايتا يالۋۇرۇشى بىلەن ئۇ چوقۇم ئورنىدىن تۇرۇپ، قاچىچە لازىم بولسا ئۇنىڭغا بېرىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سەلەرگە ئېيتايكى، تەلەڭلار، سەلەرگە ئانا قىلىندۇ، ئەزەڭلار، تاپسىلەر. ئىشىكىنى چېكىڭلار، ئېچىلىدۇ. 10 چۈنكى ھەر بىر تىلگۈچى تىلگىنىگە ئېرىشىدۇ، ئەزەڭگۈچى ئەزەڭگىنى تاپىدۇ، ئىشىكىنى چەككۈچىلەرگە ئىشىك ئېچىلىدۇ. 11 ئاراڭلاردا ئانا بولغۇچىلار ئۆز ئوغلى نان تەلەپ قىلسا، ئۇنىڭغا تاش بېرىدىغانلار بارمۇ؟! ياكى بېلىق تەلەپ قىلسا، يىلان بېرىدىغانلار بارمۇ؟! 12 ئۇخۇم تەلەپ قىلسا، چايان بېرىدىغانلار بارمۇ؟! 13 ئەمدى سەلەر رەزىل تۇرۇپ ئۆز بەرزەتلىرىڭلارغا ياخشى ئىلتىپاتلارنى بېرىشىنى بىلگەن بەردە، ئەرشىكى ئانا ئۆزىدىن تىلگەنلەرگە مۇقەددەس روھىنى تېخىمۇ ئانا قىلسامۇ؟ 14 ئەمدى ئۇ بىر كىشىدىن «ئادەمنى گاچا قىلغۇچى» جىنى ھەيدەۋەتكەندە، شۇنداق بولدىكى، جىن ئۆنگىن چىققاندا، گاچا زۇۋانغا كەلدى. خالايق ئۇنىڭغا نىسبەتەن ھەيران بولۇشى. 15 بىراق ئۇلاردىن بەزىلىرى: «ئۇ جىنلارنى جىنلارنىڭ ئەمرى بولغان ھەلەزەلەۋانغا تايىنىپ ھەيدەۋەتسەن» - دېدى. 16 ۋە باشقا بەزىلەر ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۆنگىن بىزگە تاسىمادىن بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلغىلى تۇردى. 17 لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ نېمە ئۇلاۋاتقانلىقىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشقان ھەرقانداق پادىشاھلىق ۋەيران بولىدۇ، ۋە ھەرقانداق ئائىلە ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشسا زاۋاللىققا يۈز تۇتىدۇ. 18 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەگەر شەيتان ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىققان بولسا، ئۇنداقتا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى قانداق پۇت تېرەپ تۇرالىسۇن؟ چۈنكى سەلەر مېنى، «جىنلارنى ھەلەزەلەۋانغا تايىنىپ ھەيدەيدىكەن» دەپسەلەر. 19 ئەگەر مەن جىنلارنى ھەلەزەلەۋانغا تايىنىپ قويغۇلسام، سەلەرنىڭ بەرزەتلىرىڭلار كىمگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلايدۇ؟! شۇڭا ئۇلار سەلەر توغرىۋۇلۇق ھۆكۈم چىقارسۇن! 20 لېكىن مەن خۇدانىڭ بارمىقى بىلەن جىنلارنى قوغۇلسام، ئۇنداقتا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۇستۇڭلارغا چۈشۈپ نامايان بولغان بولىدۇ. 21 تولۇق قوراللانغان كۈچتۈڭلۈك ئۆز ئويىنى قوغداپ تۇرغاندا، ئۇنىڭ مال-مۈلكى تامان قالىدۇ، 22 لېكىن ئۆنگىن كۈچتۈڭلۈك بىرى ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى بەگسە، ئۇنىڭ تايانغان قوراللىرىنى تارتىۋالىدۇ ۋە مال-مۈلۈكلىرىنى ئۇلغا قىلىپ ئۆزىدىكىلەرگە تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. 23 مەن تەرەپتە تۇرمىغانلار ماڭا قارشى تۇرغۇچىدۇر. مەن تەرەپكە [ئادەملەرنى] يىغمىغۇچىلار

بولسا تۇرۇتۇۋەتكۈچىدۇر. 24 ئاپاڭ روھ بەرۋانىڭ تېنىدىن چىقىرىۋېتىلىشى بىلەن، ئۇ قۇرغاق جايلارنى چۆرگەلەپ يۈرۈپ بەرەر ئارامگىنى ئەزەيدۇ، بىراق ئايالماغىدىن كېيىن، «مەن چىققان ماكانغا قايتاي!» دەيدۇ. 25 شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىپ، شۇ ماكاننىڭ پاكىز تازىلانغانلىقىنى ۋە رەتلەنگەنلىكىنى بايقايدۇ-دە، 26 بېرىپ ئۆزىدىنمۇ بەتتەر بەتتە روھنى باشلاپ كېلىدۇ، ئۇلار كىرىپ بىللە تۇرىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىنكى ھالى يۇرۇقىدىنمۇ تېخىمۇ يامان بولىدۇ. 27 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇ گەپلەرنى قىلىۋاتقاندا، كۈچىڭلىك ئارىسىدا بىر ئايال ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: - سېنى كۆتۈرگەن قورساق ۋە ئىچىتىكەن ئەمچەك بەختلىكتۇر! - دېدى. 28 بىراق ئۇ جاۋابەن: - بەلكى خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا ئىنتايىن قىلغىنلار بەختلىكتۇر! - دېدى. 29 شۇ چاغدا، تىپ-تاپ ئادەملەر ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولتۇشقاندا، ئۇ مۇنداق سۆزلەشكە باشلىدى: - بۇ دەۋر دەۋرەۋە رەزىل بەر دەۋردۇر، ئۇ مۇجىزىلىك بىر ئالامەتنىڭ كۆرسىتىلىشى ئىستېتەپ يۈرىدۇ. بىراق ئۇنىڭغا «يۈنۈس بەيغە مەبەردە كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت» تىن باشقا ھېچقانداق ئىككىنچى بىر ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. 30 چۈنكى يۈنۈس بەيغە مەبەرنىڭ ئۆزى نەنۋە شەھىرىدىكىلەرگە ئالامەت-كارامەت بولغىنىغا ئوخشاش، ئىنسانلارغۇمۇ بۇ دەۋرگە يەنە شۇنداق بولىدۇ. 31 قىيامەت كۈنى «جەننەتتىن كەلگەن ئايال پادىشاھ»مۇ بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ تىرىلىپ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇ سۇلايماننىڭ دانا سۆزلىرىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن كەلگەن، ۋە مانا، سۇلايماندىنمۇ ئۇلۇغ بىرى مۇشۇ بەردە تۇرىدۇ. 32 قىيامەت كۈنى نەنۋەۋەلىكلەر بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ قوپۇپ، بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى نەنۋەۋەلىكلەر يۈنۈس بەيغە مەبەر جاكارلىغان خەۋەرنى ئاڭلاپ توۋا قىلغان، ۋە مانا، يۈنۈس بەيغە مەبەردىنمۇ ئۇلۇغ بىرى مۇشۇ بەردە تۇرىدۇ! 33 ھېچكىم چىراغنى يېتىپ قويۇپ، ئۇنى يوشۇرۇن جايدا قويماس، ياكى ئۈستىگە سېۋەتتى كۆمۈتۈرۈپ قويماس، بەلكى چىراغنىڭ ئۈستىگە قويۇدۇ، يۇنىڭ بىلەن تۈپكە كىرگەنلەر يورۇقلۇقنى كۆرىدۇ. 34 تەننىڭ چىرىغى كۆزدۇر. شۇڭا ئەگەر كۆزۈڭ ساپ بولسا، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ يورۇقلۇقنى كۆرىدۇ. ئەگەر ئەگەر كۆزۈڭ خۇنلۇق بولسا پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ قاراڭغۇ بولىدۇ. 35 شۇنىڭ ئۈچۈن ھېزى بولغىنى، ۋۇجۇدۇڭدىكى «يورۇقلۇق» قاراڭغۇلۇق بولسۇن! 36 ئەمدى ئەگەر پارچە ۋۇجۇدۇڭ يورۇق بولسا ۋە ئۇنىڭ ھېچ بىرى قاراڭغۇ بولمىسا، ۋۇجۇدۇڭ خۇددى چىراغ پارلاق نۇرى بىلەن سېنى يورۇتقانداك تامامەن ئايدىڭ بولىدۇ. 37 ئەيسا سۆز قىلىۋاتقاندا، بىر بەرسى ئۇنى تۈپكە غىزاغا تەكلىپ قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۈپكە كىرىپ، داستاندا ئولتۇردى. 38 لېكىن ھېلىقى بەرسى ئۇنىڭ تاماقتىن ئىلگىرى قول يۇمىغىنىنى كۆرۈپ، ئىنتايىن ھەيران بولدى. 39 لېكىن رەب ئۇنىڭغا: - ئەمدى سەلەر ئەي بەرسىيىلەر، چىنە-قاچىلارنىڭ تېشىنىلا يۇيۇپ پاكىزلىغىنىڭلار بىلەن ئىچىڭلار ھەرتۈرلۈك ھېرىسلىك ۋە رەزىللىككە تولغاندۇر. 40 ئەي نادانلار، تېشىنى ياراتقۇچى ئىچىمىز ياراتقان ئەمەسمۇ؟! 41 ئەمدى ئۆز ئىچ-ئىچىڭلاردىن خەيرخاھلىق قىلىڭلار ۋە مانا، ھەممە نەرسە سەلەرگە پاكىز بولىدۇ. 42 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بەرسىيىلەر! چۈنكى سەلەر ھەتتا يالۋۇز بىلەن سۇزاپنىڭ ۋە ھەرخىل دورا-دەرمالارنىڭ ئۈندىن بىرنى ئۆشەرە قىلىپ خۇداغا ئاتايسىلەر-يۇ، بىراق ئادالەت ۋە خۇدانىڭ مۇھەببىتىنى ھېچ ئېتىبارغا ئالماي كېتىۋېسىلەر. دەرۋەقە، ئاۋۋال مۇشۇ ئىشلارنى ئورۇندىشىڭلار كېرەك، ئاندىن شۇ ئىشلارنىمۇ ئادا قىلماي قويماستىڭلار كېرەك. 43 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بەرسىيىلەر! چۈنكى سەلەر سىناگورلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشقا، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ سەلەرگە بولغان [ھۆرمەتلىك] سالاملىرىغا ئىراقسىلەر. 44 سەلەرگە ۋاي!

چۈنكى سىلەر خۇددى كىشىلەر كېتىۋېتىپ، ئۈستىگە دەسسەپ سېلىپمۇ ياكى ھۆكۈمدارلار ۋە ئەمەلدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ سوراقتا تارتقاندا، سەزىمى ئۆتۈپ كەتكەن گۈرلەرگە ئوخشاشسىلەر - دېدى. 45 تە ۋەزات «ئەزگە» قانداق جاۋاب بەرسەم؟» ياكى «نېمە دېسەم بولار؟» دەپ ئەندىشە ئەھلىدىن بەرى ئۇنىڭغا: - ئۇستاز، بۇلارنى ئېيتىشنىڭ بىزگە ھاقارەت بولدى! قىلماڭلار. 12 چۈنكى نېمە دېيىش كېرەكلىكىنى شۇ ۋاقتى - سائىتىدە مۇقەددەس - دېدى. 46 تۇ ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - سىلەرگىمۇ ۋاي، ئەي تەۋرات ئەھلىلىرى! چۈنكى سىلەر كۆتۈرەلمىگەن ئېغىر يۈكەرنى ئادەملەرنىڭ ئامىغا [ئاممىدىن] [قالغان] مېراسىنى مەن بىلەن تەڭ ئېلىشىڭىزغا بۇرۇڭلارغا زىممىسىگە ئارىتىپ قويىسىلەر، ئەمما ئۇزۇڭلار يۈكەرنى كۆتۈرۈشكە بېرىمۇ بارمىقىڭلارنى تەككۈزۈمەيسىلەر! 47 سىلەرگە ۋاي، چۈنكى پەيغەمبەرلەرنىڭ قەربلىرىنى ياساپ كېلىۋاتسىلەر، لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئۇلارنى ئۆلتۈردى. 48 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار قىلغانلىرىغا رازى بولغانلىقىڭلارغا گۇۋاھلىق بېرىسىلەر، چۈنكى ئۇلار پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈردى ۋە سىلەر ئۇلارنىڭ قەربلىرىنى ياسايسىلەر. 49 بۇ سەۋەبىنىمۇ خۇدانىڭ دانالىقى دەيدۇكى: «مەن ئۇلارغا پەيغەمبەرلەر ۋە روسۇللارنى ئەۋەتتەن ۋە ئۇلاردىن بەزىلىرىنى ئۇلار ئۆلتۈردى ۋە بەزىلىرىنى زىيانكەشلىك بىلەن قوغلىۋېتىدۇ، 50 شۇنىڭ بىلەن دۇنيا ئايرىدە بولغاندىن بۇيانقى بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ تۈكۈلگەن قان قەرزلىرى، يەنى ھايلنىڭ تۈكۈلگەن قېنىدىن تارتىپ تاكى [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانغا بەلەن مۇقەددەس جاي ئارىلىقىدا قەتل قىلىنغان [كاهن] زەگەربانىڭ تۈكۈلگەن قېنىغىچە بارلىق قان قەرزىلەر ئۈچۈن مۇشۇ دەۋردىكىلەردىن ھېساب ئېلىنىدۇ. مەن سىلەرگە پەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويماي، بۇلارنىڭ ھەممىسى مۇشۇ دەۋردىن ئېلىنىدىغان بولىدۇ! 52 ھالڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئەھلىلىرى! چۈنكى ھېكمەت خەزىنىسىنىڭ ئاچقۇچىنى ئېلىپ تۇرۇپ، ئۇزۇڭلار ئۇنىڭ ئىچىگە كىرمىدىڭلار ۋە كىرەي دېگەنلەرنىمۇ كىرگۈزمىدىڭلار. 53 ئۇ شۇ يەردىن چىققاندىن كېيىن، تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرسىيەلەر ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق قارشىلىشىپ، ئۇنىڭغا كۆپ ئىشلارنى مۇزاكىرىلىشىشكە قىستىدى 54 ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىشقا سۈزدىن بىرەر تەيب تېپىۋېلىشقا پايلاپ يۈرەتتى.

12

شۇ چاغلاردا، مىڭلىغان كىشىلەر يىغىلىپ، بىر-بىرىنى دەسسەۋەتكۈدەك قىستا-قىستاڭ بولۇشۇپ كەتكەندە، ئۇ ئۇۋال مۇخلىسلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - پەرسىيەلەرنىڭ ئېچىتقۇسىدىن، يەنى ساختىپەزلىكىدىن ھوشيار بولۇڭلار. 2 چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي قالمايدۇ. 3 شۇڭا سىلەرنىڭ قاراڭغۇدا ئېيتقانلىرىڭلار يورۇقتا ئاڭلىنىدۇ، ئۇنىڭ ئىچكىدە خۇپىيانە پىچىراشقانلىرىڭلارمۇ ئۆزىڭلەردە جاكارلىنىدۇ. 4 مەن سىلەر دوستلىرىغا شۇنى ئېيتىمەنكى، تەننى ئۆلتۈرۈپ، باشقا ھېچ ئىش قىلالمايدىغانلاردىن قورققاڭلار. 5 لېكىن مەن سىلەرگە كىمدىن قورققۇڭلار كېرەكلىكىنى كۆرسىتىپ قوياي: ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، دوزاخقا تاشلاشقا ھوقۇقلۇق بولغۇچىدىن قورققاڭلار! پەرھەق سىلەرگە ئېيتاي - ئۇنىڭدىن قورققاڭلار! (Geenna g1067) 6 بەش قۇشقاچ ئىككى تىنىگە سېتىلىدىغۇ؟ لېكىن ئۇلارنىڭ ھېچبىرىمۇ خۇدا تەرىپىدىن ئۆلتۈلۈپ قالغىنى يوق. 7 لېكىن ھەتتا ھەر بىر تال چېچىڭلارمۇ سانالغاندۇر. شۇنداق ئىكەن، قورققاڭلار، سىلەر نۇرغۇنلىغان قۇشقاچتىن قىممەتلىكلىرىڭلار - بىراق مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، كىم مېنى ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلسا، ئىنسانىيەتمۇ ئۇنى خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئالدىدا ئېتىراپ قىلىدۇ. 9 بىراق ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا مېنى نۇتۇمغان كىشى، خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئالدىدىمۇ تونۇلمايدۇ. 10 ئىنسانىيەتمۇ قارشى سۆز قىلغان ھەرقانداق كىشى كەچۈرۈمگە ئېرىشەلمەيدۇ، لېكىن مۇقەددەس روھقا كۆيۈلۈك قىلغۇچى بولسا كەچۈرۈمگە ئېرىشەلمەيدۇ. 11 لېكىن كىشىلەر سىلەرنى سىناڭلارغا

چاكارلار دەرھال جىقىپ ئىشىكى ئاچىدىغان بولدۇ. 37 خوجايىن قايتىپ كەلگەندە، چاكارلارنىڭ ئويغاق، تەپيار تۇرغانلىقىنى كۆرسە، بۇ چاكارلارنىڭ بەختىدۇر! مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويماي، خوجايىن تۈزى بېلىنى باغلاپ، ئۇلارنى داستىخانغا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا كېلىپ شەخسەن تۈزى ئۇلارنى كۈتۈۋالدى! 38 ۋە ئەگەر خوجايىن ئىككىنچى ياكى ئۈچىنچى جېسەكتە كەلسىمۇ، چاكارلارنىڭ شۇنداق ئويغاقلىقىنى كۆرسە، بۇ ئۇلارنىڭ بەختىدۇر! 39 لېكىن شۇنى بىلىپ قويۇڭلار، ئەگەر ئوي ئىگىسى ئوغرىنىڭ كېچىدە قايسى ۋاقىتتا كېلىدىغانلىقىنى بىلگەن بولسا، ئۇ ئويغاق تۇرۇپ ئوغرىنىڭ ئويگە تېشىپ كىرىشىگە ھەرگىز يول قويمايتتى! 40 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ھەردايم تەپيار تۇرۇڭلار، چۈنكى ئىنسان ئوغلى سىلەر ئويلىمىغان ۋاقىت-ساھەتتە قايتىپ كېلىدۇ. 41 پىرەتۇس ئۇنىڭدىن: - ئى رەب، سەن بۇ تەمسىلىنى بىزگە قارىتىپ ئېيتىڭمۇ ياكى مەنمەيلىگە قارىتىپمۇ؟ - دەپ سورىدى. 42 رەب مۇنداق دېدى: - خوجايىن تۈز تويىدىكىلەرگە مەستۇل قىلىپ، ئۇلارغا تېگىشلىك بولغان ئاشلىقنى ۋاقتى-ۋاقتىدا تەقسىم قىلىپ بېرىشكە تەييارلىنىدىغان ئىشەنچلىك ۋە بەھلىملىك غوجىدار كىم بولىدۇ؟ 43 خوجايىن ئويىگە قايتقاندا، چاكارنىڭ شۇنداق قىلىۋاتىشىنىڭ ئۈستىگە كەلسە، بۇ چاكارنىڭ بەختىدۇر! 44 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويماي، خوجايىن ئۇنى پۈتۈن ئىككىنچى باشقۇرۇشقا قويىدۇ. 45 لېكىن مۇبادا شۇ چاكار كۆرگەندە: «خوجايىنم ھايات بولۇپ قالدۇ» دەپ، باشقا چاكارلار ۋە دېدەكلەرنى يۈزەك قىلىشقا ۋە يەپ-ئىچىپ، مەست بولۇشقا باشلىسا، 46 شۇ چاكارنىڭ خوجايىننى كۈتۈلگەن بىر كۈنى، ئويلىمىغان بىر ۋاقىتتا قايتىپ كېلىدۇ ۋە ئۇنى كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئۇنىڭ نېپىسىنى ئېتىقادسىزلار بىلەن ئوخشاش تەقدىردە بېكىتىدۇ. 47 ئەمدى خوجايىننىڭ ئىرادىسىنى بىلىپ تۇرۇپ، تەپيارلىنىپ تۇرمىغان ۋە خوجايىننىڭ ئىرادىسى بويىچە قىلىنغان چاكار بولۇشقا تاياق يەيدۇ. 48 بىراق خوجايىننىڭ ئىرادىسىنى بىلمەي تۇرۇپ، تاياق يېيىشكە تېگىشلىك ئىشلارنى قىلغان چاكار نازار قىلىپ تاياق يەيدۇ، كىمگە كۆپ بېرىلسە، ئۇنىڭ تەلەپ قىلىنىدىغىنى كۆپ بولىدۇ، چۈنكى ئادەملەر كىمگە كۆپ ئامانەت قويغان بولسا، ئۇنىڭ تەلەپ قىلىدىغىنىمۇ كۆپ بولىدۇ. 49 مەن بەر يۈزىگە ئوت ئاشلاپ تۇتاشتۇرۇشقا كەلدىم ۋە بۇ ئۇنىڭ تۇتىشىغا نەقەدەر تەقەززامەن! 50 لېكىن مەن ئالدى بىلەن بىر چۆمۈلدۈرۈش بىلەن چۆمۈلدۈرۈلۈشۈم كېرەك ۋە بۇ چۆمۈلدۈرۈلۈشۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلغۇچە ئىنتايىن قىيىنەن! 51 سىلەر مېنى بەر يۈزىگە تىنچلىق ئېلىپ كەلدىمكىن، دەپ ئويلاپ قالدىڭلارمۇ؟ ياق، مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتماي، تىنچلىق ئەمەس، بۇلۇنۇش ئېلىپ كەلدىم! 52 چۈنكى بۇنىڭدىن كېيىن، بىر ئويىدىكى بەش كىشى بۇلۇندۇ؛ ئۈچى ئىككىسىگە قارىي ۋە ئىككىسى ئۈچىگە قارىي بۇلۇندۇ، 53 ئانا ئوغلىغا ۋە ئوغۇل ئانىسىغا، ئانا قىزىغا ۋە قىز ئانىسىغا، قېيىنئانا كېلىنكىگە ۋە كېيىن قېيىنئانىسىغا قارىي تۇرىدۇ. 54 ئەيسا يەنە توپلاشقان ئادەملەرگە مۇنداق دېدى: - سىلەر كۆپىنچى تەرەپتىن بۇلۇنۇشنى چىققىنىنى كۆرسەڭلار، دەرھال «يامغۇر ياغىدۇ» دەيسىلەر، ۋە دەرۋەقە شۇنداق بولىدۇ. 55 جەنۇب تەرەپتىن شامالنىڭ چىققىنىنى كۆرسەڭلار، «ھاۋا ئىسسىيدۇ» دەيسىلەر ۋە دەرۋەقە شۇنداق بولىدۇ. 56 ئەي سىلەر سەختەزىلەر! سىلەر بەر بىلەن كۆكتىڭ رەڭگىنى بەر قىپتەلەيدىسىلەر، قانداقسىگە بۇ زاماننى بەر قىپتەلەيدىسىلەر؟! 57 ئەمدى نېشىقا قايسى ئىشلارنىڭ دۇرۇس نىكەتلىكىگە ئۇزۇڭلار ھۆكۈم قىلىپ باقايلىسىلەر؟! 58 چۈنكى دەۋا كېرەك بىلەن بىرگە سوچى ئالدىغا بارغىنىدا، ئۇنىڭ بىلەن يولدا كېتىۋاتىشىڭدا، ئۇنىڭ بىلەن يارىشىپ دوست بولۇشقا ئىنتىلگىن، بولمىسا، ئۇ سېنى سوچىغا، سوچى بولسا گۈندەپايغا تاپشۇرىدۇ ۋە گۈندەپاي سېنى زىندانغا ئاشلايدۇ. 59 مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ

قويماي، [قەرزىڭنىڭ] ئەڭ ئاخىرى بىر تەيىنسىمۇ قويماي تۇرغۇچە، شۇ يەردىن ھەرگىز چىققانمىسەن.

13

شۇ چاغدا، بەرنەچچە ئادەم ئۇنىڭغا [ۋالىي] پىلا تۇنىنىڭ بىر قىسىم گاللىيەلىكلەرنىڭ قېنىنى تۈكۈپ، ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ئۇلار قىلىۋاتقان [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانلىقنىڭ قانلىرى بىلەن ئارىلاشتۇرغانلىقىنى مەلۇم قىلدى. 2 ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - ئۇلارنىڭ بۇ ئازابلارنى تارتىشى ئۈچۈن بۇ گاللىيەلىكلەرنى باشقا گاللىيەلىكلەردىن گۇناھى ئېغىر دەپ قارامىسىلەر؟ 3 مەن سىلەرگە ئېيتماي، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى سىلەر تۇۋا قىلىساڭلار، ھەممىڭلارمۇ ئوخشاش ئاقۋەتتە ھالداك بولىسىلەر. 4 سىلەر ئادەم مەھەللىسىدىكى مۇنار تۇرۇلۇپ چۈشۈپ، ئون سەككىز كىشىنى بېسىپ ئولتۇرۇپ قويغان، 42 سىلەر ئۇلارنى يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان باشقا ئۇلارنىڭ قەبىھ، دەپ قارامىسىلەر؟ 5 مەن سىلەرگە ئېيتماي، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى سىلەر تۇۋا قىلىساڭلار، ھەممىڭلارمۇ ئوخشاش ئاقۋەتتە ھالداك بولىسىلەر. 6 ئاندىن ئۇ بۇ تەمسىلىنى سۆزلەپ بەردى: - مەلۇم بىر كىشىنىڭ ئۆزۈم ئارقىلىقتا تىكلەنگەن بىر تۈپ ئەنجۈر دەرىخى بار ئىكەن. ئۇ تۈپ دەردە خىتن مېۋە ئىزدەپ كەپتۇ، لېكىن ھېچ مېۋە تاپالمادىم. 7 ئۇ باغۋەنگە: «قارا، ئۈچ يىلدىن بېرى بۇ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە ئىزدەپ كېلىۋاتىمەن، بىراق بىر تالۇم مېۋە تاپالمىدىم. ئۇنى كېسەتتە! ئۇ تېمە دەپ بەرنى بىكاردىن-بىكار گىگەپ تۇرىدۇ» دەپتۇ. 8 لېكىن باغۋەن: «خوجايىن، ئۇنىڭغا يەنە بىر يىل تەگمەيلا. بۇ ۋاقىت ئىچىدە ئۇنىڭ ئۆيىدىكى تۈپلەرنى بوشتىپ، ئوغۇتلاپ باقاي. 9 ئەگەر كېلەر يىلى مېۋە بەرسە، ياخشى خوپ! بىراق بەرمەسە، كېسەتتەكەيلا» دەپتۇ باغۋەن. 10 بىر شابات كۈنى، ئۇ بىر سىنا گۆگىگە تەلەم بېرىۋاتتاتتى. 11 مانا شۇ يەردە ئون سەككىز يىلدىن بېرى زەنپەلەشتۈرگۈچى بىر جىن تەرىپىدىن تۇتۇلۇپ، دۇجىيىپ تۇرە تۇرالمىدىغان بىر ئايال بار ئىدى. 12 ئەيسا ئۇنى كۆرگەندە، يېنىغا چاقىرىپ: - خانىم، سەن بۇ زەنپەلەشتۈرگۈچى ئازاد بولدۇڭ! - دېدى. 13 ئاندىن ئۇ قولىنى ئۇنىڭ ئۈچىسىغا قويۇۋىدى، ئايال دەرھال رۇسلىنىپ تىك تۇرۇپ، خۇدانى ئۇلۇغلىدى. 14 بىراق سىنا گۆگىنىڭ چوڭى ئەيسانىڭ شابات كۈنى كېسەل ساقايتىشىدىن غەزەپلىنىپ، كۈچىنىشكە: - ئادەملەر ئىش قىلىش كېرەك بولغان ئالتە كۈن بار، شۇ كۈنلەردە كېلىپ ساقايتىلىڭلار، لېكىن شابات كۈنىدە ئۇنداق قىلىڭلار، - دېدى. 15 شۇڭا رەب ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - ئەي سىنا، سىن تەپىرلەر! ھەر بىر كۈن شابات كۈنى توپاق ۋە ئېشىكىڭلارنى ئوقۇردىن يېشىپ، سۇغارىغىلى باشلامسىلەر؟! 16 ئەمدى شەيتان مانا ئون سەككىز يىل بوغۇپ كەلگەن، ئىبراھىمنىڭ بىر قىزى بولغان بۇ ئايال دەل شابات كۈنىدە بۇ سىرتماقتىن بوشتىلىسا، بۇ شابات كۈنىنىڭ يارىشىقى بولمامدۇ؟! 17 ئۇ مۇشۇ سۆزنى قىلغاندا، ئۇنىڭغا قارشى چىققانلار خىجالەتكە قالدى، بىراق خالايىق ئۇنىڭ قىلىۋاتقان ھەممە تاجايىب ئىشلىرىدىن شادلىنىپ يىردى. 18 ئۇ سۆزنى [داۋاملاشتۇرۇپ] مۇنداق دېدى: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقى نېمگە ئوخشايدۇ؟ مەن ئۇنى نېمگە ئوخشىتاي؟ 19 ئۇ گويما بىر تال قىچا ئۇرۇققا ئوخشايدۇ، بىرسى ئۇنى ئېلىپ ئۆز بېغىدا تېرىغانىدى، ئۇ ئوسۇپ بوغان دەرىخ بولدى، ئاندىنكى ئۇچار-قاناللار كېلىپ ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلدى. 20 ئۇ يەنە: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقى نېمگە ئوخشىتاي؟ ئۇ خۇددى ئېچىتقۇغا ئوخشايدۇ، بىر ئايال ئۇنى قولغا ئېلىپ، ئۈچ جاۋۇر ئۇنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇپ، تاكى پۈتۈن خېمىر بولغۇچە ساقلىدى، - دېدى. 22 [ئەيسا] يېرۇسالېمغا قاراپ سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ، بېسىپ تۆتكەن ھەرقايسى شەھەر-يېزىلاردا تەلەم بېرىپ ماڭدى. 23 بەر يەلەن ئۇنىڭدىن: - ئۇ تەقسىر، قۇتقۇزۇلدىغانلارنىڭ سانى نازىمۇ؟

- دەپ سورىدى. ئەيسا كۆپچىلىككە مۇنداق جاۋاب بەردى: **24** - سىلەر تار ئىشىكتىن كىرىشكە كۆرەش قىلغىلار. چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، نۇرغۇن ئادەملەر كىرەي دەپ ئەزدەنسۇمۇ، ئەمما كىرمەيدۇ. **25** تۇنىڭ شىگىسى ئورنىدىن تۇرۇپ ئىشىكتىن تاققاندىن كېيىن، سىلەر تاشقىرىدا تۇرۇپ ئىشىكتىن قېتىپ: «رەب، بىزگە ئاچتىن!» دەپ يالۋۇرغىلى تۇرغىنلاردا، ئۇ سىلەرگە جاۋابەن: «سىلەرنىڭ ئەلىكلىڭلارنى بىلمەيدىن» - دەيدۇ. **26** ئاندىن سىلەر: «بىز سېنىڭ ئالدىڭغا يېگەن، ئىچكەن، سەمۇ بىزنىڭ كۆچلىرىمىزدا تەلىم بەرگەن» دېسەڭلار، **27** ئۇ يەنە جاۋابەن: «سىلەرنىڭ ئەلىكلىڭلارنى بىلمەيدىن، مەندىن نېرى كېتىڭلار، ئەي قەبىھلىك قىلغۇچىلار!» دەيدۇ. **28** سىلەر ئىبرام، ئىسھاق، ياقۇب ۋە بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئىچىدە ئىكەنلىكىنى، ئۇزۇڭلارنىڭ سىرتقا تاشلىۋېتىلگەنلىكىنى كۆرگىنىڭلاردا، يىغا-زارلار كۆتۈرۈلۈپ، چىشلار غۇچۇرلايدۇ. **29** ئۇ چاغدا، كىشىلەر مەشرىق بىلەن مەغربىتىن ۋە شىمال بىلەن جەنۇبتىن كېلىشىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا داستىخاندا ئولتۇرىدۇ. **30** شۇنىڭ بىلەن مانا، شۇ چاغدا ئالدىدا تۇرغانلاردىن ئارقىغا تۇتىدىغانلار، ئارقىدا تۇرغانلاردىن ئالدىغا تۇتىدىغانلار بار بولىدۇ. **31** دەل شۇ ۋاقىتتا بىرنەچچە پەرسىيىلەر ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: «مۇشۇ يەردىن چىقىپ ئۆزۈڭنى ئېرىغا ئال. چۈنكى ھېرود سېنى ئۆلتۈرمەكچى، - دېدى. **32** ئۇ ئۇلارغا: «بېرىپ شۇ تۈلكەگە ئېيتىڭلار: مانا مەن جىنلارنى ھەيدىۋېتىپ، بۈگۈن ۋە ئەتە شىپا بېرەرمەن ۋە ئۇچىنچى كۈنى تاكامۇلا شۇرۇمەن، دەڭلار. **33** ھالبۇكى، بۈگۈن ۋە ئەتە ۋە تۈگۈنلۈككە مېڭىپ يۈرۈشۈم كېرەك، چۈنكى ھېچ پەيغەمبەرنىڭ ئولتۇرۇلۇشى يۈرۈشۈم باشقا ھېچقانداق جايدا مۇمكىن بولماس. **34** ئەي يېرۇسالېم، يېرۇسالېم! پەيغەمبەرلەرنى ئولتۇرىدىغان ۋە ساڭا ئەۋەتىلگەنلەرنى چالما-كېسەك قىلىدىغان شەھەر! مەن قانچە قېتىملاپ مېكىيان ئۆز چۆچىلىرىنى قانات تاستىغا ئالغاندەك سېنىڭ بالىلىرىڭنى قويۇمغا ئالمايچى بولىدۇم، لېكىن سىلەر خالىدىڭلار. **35** مانا ئۇ يۇڭلار تاشلىنىپ ۋەيرانە بولۇپ قالدۇ، ۋە مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر «بەرۋەردىگىنلارنى نامى بىلەن كەلگۈچىگە مۇبارەك بولغاي!» دېمىگۈچە، مېنى يەنە تۈرەلمەيسىلەر.

14

ۋە شۇنداق بولدىكى، بىر شابات كۈنى ئۇ پەرسىيىلەردىن بولغان بىر ھۆكۈمدارنىڭ ئۆيىگە خىزمەتچى بولدى، ئەمدى ئۇلار ئۇنى يايلاپ يۈرۈۋاتاتتى. **2** ۋە مانا، ئۇ يەردە سۇلۇق ئىشلىتىش كېسىلىگە گىرىپتار بولغان بىر ئادەم بار ئىدى. **3** ئەيسا تەۋرات ئەھلىلىرى ۋە پەرسىيىلەردىن: - شابات كۈنى كېسەل ساقايىتىش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ؟ - دەپ سورىدى. **4** بىراق ئۇلار لام-جىم دېمىدى. ئۇ ھېلىقى كېسەلگە قولىنى تەگكۈزۈپ، ساقايىتىپ يولغا سالىدى. **5** ئاندىن ئۇ ئۇلاردىن يەنە: - ئاراڭلاردىن بىرىڭلارنىڭ مۇبادا شابات كۈنىدە ئېشىكى يا كالىسى قۇدۇققا چۈشۈپ كەتسە، ئۇنى دەرھال تارتىپ چىقارمايدىغان زادى كىم بار؟ - دەپ سورىدى. **6** ۋە ئۇلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ھېچ جاۋاب بېرىلمىدى. **7** ئەيسا چاقىرىلغان مېھمانلارنىڭ ئۆزلىرىگە تۇردىن تۇردىن قانداق تاللىغىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلىنى ئېيتىپ بەردى: **8** - بېرىمى سېنى توي زىياپىتىگە تەكلىپ قىلسا، تۇردە ئولتۇرمىغىن. بولمىسا، سەندىن ھۆرمەتلىككە بېرىمى تەكلىپ قىلىنغان بولسا، **9** ئۇ چاغدا سېنى ۋە ئۇنى چاقىرىغان ساھىبخانا كېلىپ ساڭا: «بۇ كىشىگە ئورۇن بەرگەيسىز» دەپ قالسا، سەن خىجالەتتە قېلىپ بەگاھقا چۈشۈپ قالسىن. **10** لېكىن سەن چاقىرىلغاندا، بېرىپ بەگاھدا ئولتۇرغىن. شۇنىڭ بىلەن سېنى چاقىرىغان ساھىبخانا كېلىپ: «ئەي دوستۇم، يۇقىرىغا چىقىڭ» دېيىشى مۇمكىن ۋە شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ساڭا ئەزەت

ئوغۇنغا ئارىلاشتۇرۇشقىمۇ يارنامى، تالاغا تاشلىنىدۇ. ئاڭغۇدەك قولىنى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن!

15

ئەمدى باجگرلار ۋە باشقا گۇناھكارلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ سۈزىنى ئاڭلاشقا ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولتۇرماقتا ئىدى. لېكىن بەرسىلەر بىلەن تەۋرات تۇتساڭلارنى غۇدۇڭلىشىپ: - بۇ ئادەم گۇناھكارلارنى قارشى ئالدى ۋە ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇردى! - دېيىشتى. **3** شۇڭا ئۇ ئۇلارغا مۇنۇ تەمسىلى سۆزلەپ بەردى: **4** - ئەگەر ئاراڭلاردا بىرەيلەننىڭ يۈز ئۇياق قورنى بولۇپ، ئۇلاردىن بىرى يىتىپ كەتسە، توقسان توققۇزىنى چۆلدە قويۇپ قويۇپ يىتىپ كەتكىنىنى تاپقۇچە ئەزەمسەمۇ؟ **5** ئۇنى تېپىۋالغاندا، شادلانغان ھالدا مۇرسىگە ئارتىدۇ، **6** ئاندىن ئويىگە ئېلىپ كېلىپ، يار-بۇرادەرلىرى بىلەن قولۇم-قوشنىلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا: «مەن يىتكەن قورۇمنى تېپىۋالدىم، مېنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىڭلار!» دەيدۇ. **7** مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، شۇنىڭغا ئوخشاش، تۇۋا قىلىۋاتقان بىر گۇناھكار ئۈچۈن ئەرشە زور خۇرسەنلىك بولىدۇ، بۇ خۇرسەنلىك تۇيۇغا موھتاج بولغان توقسان توققۇزى كىشىدىن بولغان خۇرسەنلىكتىن كۆپ ئارتۇقتۇر. **8** - ياكى بىر ئايالنىڭ ئون كۆمۈش دىنارى بولۇپ، بىر دىنارى يوقىتىپ قويسا، چىراغىنى يېقىپ، تاكى ئۇنى تاپقۇچە تۇپى سۇيۇرۇپ، زەن قويۇپ ئەزەمسەمۇ؟ **9** ئۇنى تاپقاندا يار-بۇرادەر، قولۇم-قوشنىلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا: «مېنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىڭلار، چۈنكى مەن يوقىتىپ قويغان دىنارىمنى تېپىۋالدىم.» دەيدۇ. **10** مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، شۇنىڭغا ئوخشاش تۇۋا قىلىۋاتقان بىر گۇناھكار ئۈچۈن خۇدانىڭ بەرشىلىرىنىڭ ئارىسىدا خۇرسەنلىك بولىدۇ. **11** ئۇ سۈزىنى داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى: - مەلۇم بىر ئادەمنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىكەن. **12** كىچىك ئوغلى ئاتىسىغا: «ئەي ئاتا، مال-مۈلۈكتىن تېگىشلىك ئۇلۇشۇمنى ھازىرلا ماڭا بەرگىن» دەپ ئېيتتى. ۋە ئۇ ئۆز مال-مۈلۈكىنى ئىككىسىگە تەقسىم قىلىپ بېرىپتۇ. **13** ئۇزۇن ئۆتمەيلا، كىچىك ئوغلى بار-يوقىنى يىغىشتۇرۇپ، يىراق بىر يۇرتقا سەپەر قىلىپتۇ. ئۇ ئۇ يەردە ئەيش-ئەشەرەلىك ئىچىدە تۇرمۇش كەچۈرۈپ مال-دۇنياسىنى بۇزۇپ-چىچىپتۇ. **14** دەل ئۇ بار-يوقىنى سەرىپ قىلىپ تۈگەتكەن ۋاقىتتا، ئۇ يۇرتقا قايتىپ ئاچارچىلىق بولۇپ، ئۇ خېلىلا قىسسىچىلىقتا قاپتۇ. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ، شۇ يۇرتنىڭ بىر پۇقراسىغا مەدەكار بولۇپ ياللىنىپتۇ، ئۇ ئۇنى ئېتىزلىققا چوشقا بېقىشقا ئەۋەتتى. **16** ئۇ ھەمما قورسىقىنى چوشقىلارنىڭ جېي بولغان پۇرچاق پوستى بىلەن توپغۇزۇشقا تەقەززۇ بولۇپ، لېكىن ھېچمۇ ئۇنىڭغا ھېچنەرسە بەرمەپتۇ. **17** ئاخىر بېرىپ ئۇ خوشنى تېپىپ: «ئاتامنىڭ شۇنچە كۆپ مەدەكارلىرىنىڭ ئالدىدىن بىچەك ئىچمەك ئېشىپ-ئېشىپ تۇرىدۇ، لېكىن مەن بولسام بۇ يەردە ئاچلىقتىن ئۆلەي دەپ قالدىم!» **18** ئۇزۇن ئۆزۈم ئۇرۇپ، ئاتامنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: «ئەي ئاتا، مەن ئەرشىنىڭ ئالدىدىمۇ ۋە سېنىڭ ئالدىڭدۇمۇ گۇناھ قىلدىم. **19** ئەمدى سېنىڭ ئوغۇلۇڭ ئاتىلىشقا لايىق ئەمەسمەن. مېنى مەدەكارلىرىڭ سۈپىتىدە قويۇپ قىلغايىسەن!» - دېمەپتۇ. **20** شۇنىڭ بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ ئاتىسىنىڭ ئالدىغا قايتىپ ھېچنەرسە بېرىپتۇ، لېكىن ئاتىسى يىراقتىنلا ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا ئىچى ئاغرىپتۇ، ئالدىغا يۈگۈرۈپ چىقىپ، ئۇنىڭ بويىغا ئېسىلىپ ئۇنى سۆيۈپ كېتىپتۇ. **21** ئوغلى: «ئاتا، مەن ئەرشىنىڭ ئالدىدىمۇ، سېنىڭ ئالدىڭدۇمۇ گۇناھ قىلدىم. ئەمدى سېنىڭ ئوغۇلۇڭ ئاتىلىشقا لايىق ئەمەسمەن» - دەپتۇ. **22** بىراق ئاتىسى چاكارلىرىغا: «دەردھال ئەڭ ئېسىل توغنى ئەكىلىپ ئۇنىڭغا كىيىدۇرۇڭلار، قولغا ئۇزۇك سېلىڭلار، پۇتلارغا ئاياغ كىيىدۇرۇڭلار، **23** ۋە بورداق تورپاقنى تەكلىپ سۈيۈڭلار، ئاندىن ئوبدان يەپ، راۋۇرۇس تەرىپكە ياكى **24** چۈنكى مېنىڭ بۇ ئوغۇلۇم ئۆلگەندى، تېرىلدى،

16

يىتىپ كەتكەندى، تېپىلدى!» - دەپتۇ. ئاندىن ئۇلار تەرىپكە شىكلى باشلاپتۇ. **25** ئەمدى چوڭ ئوغلى ئېتىزغا كەتكەن ئىكەن. ئۇ قايتىپ كېلىپتۇ ئويىگە يېقىن كەلگەندە نەغمە-ناۋا بىلەن ئۇسسۇلنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپتۇ. **26** ئۇ چاكارلاردىن بىرىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن نېمە ئىش بولۇۋاتقىنىنى سورايتۇ. **27** چاكار ئۇنىڭغا: «ئۇ كۆڭ كەلدى ۋە ئاتاڭنى ئۇنى ساق-سالامەت تېپىۋالغانلىقى ئۈچۈن بورداق تورپاقنى سويدى» دەپتۇ. **28** لېكىن [چوڭ ئوغلى] خاپا بولۇپ، ئويىگە كىرگىلى ئۇنماپتۇ. ۋە ئاتىسى چىقىپ ئۇنىڭ ئويىگە كىرىشىنى تۇتۇپتۇ. **29** ئەمما ئۇ ئاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: «قارا! مەن شۇنچە يىلدىن بېرى قۇلدەك خىزمەتتىگە بولىدۇم، ئەسلا ھېچبىر ئەمرىڭدىن چىقىپ باقمىدىم. بىراق سەن ماڭا ئەل-ئانغىنىلار بىلەن خۇش قىلغىلى ھېچقانداق بەرەر ئوغۇلۇق بەرمىدىڭ! **30** لېكىن سېنىڭ مال-مۈلۈكىڭنىڭنى باھىشلىرىڭگە خەلەپ تۈگەتكەن بۇ ئوغۇلۇڭ قايتىپ كەلگەندە، سەن ئۇنىڭ ئۈچۈن بورداق تورپاقنى سويۇپسەن» - دەپتۇ. **31** بىراق ئاتىسى يەنە ئۇنىڭغا: «ئەي ئوغۇلۇم، سەن ھەردايمۇ مېنىڭ بېنىمدىن ۋە مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر. **32** ئەمدى تەرىپكەپ شادلىنىشقا لايىقتۇر، چۈنكى بۇ سېنىڭ كۆڭۈڭگە ئۆلگەندى، تېرىلدى، يوقىلىپ كەتكەندى، تېپىلدى» - دەپتۇ.

ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە مۇنداق دېدى: - بىر باينىڭ بىر غوجىدارى بار ئىكەن. بىرى يايغا: «بۇ غوجىدارىڭ مال-مۈلۈكىڭنى يۈزۈپ چاچتى» دەپ شىكايەت قىپتۇ. **2** ئۇ غوجىدارنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا: «مېنىڭ سېنىڭ ئوغراڭدا ئاڭلىغانىم زادى قانداق گەپ؟ غوجىدارلىقىڭدىكى ھېساب-كىتابنى ئېنىق تاپشۇر، چۈنكى مۇندىن كېيىن سەن غوجىدار بولمايسەن» - دەپتۇ. **3** غوجىدار ئەمدى ئۆز ئىچىدە: «ئېمە قىلاي؟ چۈنكى خوجايىنىم مېنى غوجىدارلىقتىن مەھرۇم قىلىدۇ. كەتەن چىپاي دېسەم ئۇ ئىچىلىك مانغۇرۇق، تىلەچىلىك قىلاي دېسەم نومۇس قىلمەن. **4** ھە، تاپمى! غوجىدارلىقتىن قالغىنىمدا كىشىلەرنىڭ مېنى خوجايىنىغا قەرزدار بولغانلارنى بىردىن-بىردىن چاقىرىپ كېلىپ، بىرخىسلىدىن: «خوجايىنىمغا قانچىلىك قەرزىڭ بار؟» دەپ سورايتۇ. **6** ۋە قەرزدار: «يۈز ئۇڭ زەپىۋەن مېنى» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. غوجىدار ئۇنىڭغا: «مانا، ھېسابات دەپتېرىڭنى ئېلىپ، بۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئەللىك ئۇڭغا ئۆزگەرتىۋېتىڭ!» دەپتۇ. **7** ئاندىن ئۇ يەنە بىرىگە: «سىزچۇ، قانچىلىك قەرز بولدىڭىز؟» دەپ سورايتۇ. ئۇ: «يۈز كۆرە بۇغداي» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. غوجىدار ئۇنىڭغا: «ھېسابات دەپتېرىڭنى ئېلىپ سەكسەن كۆرگە ئۆزگەرتىۋېتىڭ!» دەپتۇ. **8** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خوجايىنى سەممىيەتسىز غوجىدارنىڭ بۇ ئىشىنى پەھىملىگىلى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قايىل بولۇپ ماختاپتۇ. چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ بەرزەتلىرى ئۆز دەۋرىدە ئۇنىڭ پەرزەتلىرىدىن پەھىملىكتۇر. **9** (aion g165) ۋە مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويالايمى، «ناھەق دۇنياغا تەۋە مال-دۇنيا» ئارقىلىق ئۆزۈڭلارغا دوست تۇتۇڭلار، شۇنداق قىلساڭلار، مال-دۇنيا كارغا كەلمەيدىغان بولغان [كۈندە] شۇ دوستلارنىڭ سىلەرنى ئەبەدىي مالكارلارغا قارشى ئالدىدۇ. **10** (aiōnios g166) كىمكى كىچىككەن ئىشتا سادىق بولسا، چوڭ ئىشتىمۇ سادىق بولىدۇ، ۋە كىمكى كىچىككەن ئىشتا سەممىيەتسىز بولسا، چوڭ ئىشتىمۇ سەممىيەتسىز بولىدۇ. **11** شۇڭا ئەگەر «ناھەق دۇنياغا تەۋە بولغان مال-دۇنيا» دا سادىق بولساڭلار، كىم سىلەرگە ھەقىقىي بايلىقلارنى تاپشۇرسۇن؟ **12** ۋە باشقىلارنىڭ نەرسىلەردە سادىق بولساڭلار كىم سىلەرگە تۇتۇڭلارنىڭ نەرسىسىنى بەرسۇن؟ **13** ھېچمۇ شىكى خوجايىنىغا تەڭ خىزمەت قىلالمايدۇ. چۈنكى ئۇ ياكى بۇنى يامان كۆرۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ، ياكى بۇنىڭغا ئۆزى پۈتۈنلەي بېغىشلاپ، ئۇنىڭغا ئېتىبارسىز قارايدۇ، [شۇنىڭغا ئوخشاش]، سىلەرنىڭمۇ

بىرلا ۋاقىتتا ھەم خۇدانىڭ، ھەم مال-دۇنيانىڭ قۇللۇقىدا بولۇشۇڭلار مۇمكىن ئەمەس. 14 ئەمدى بەرسىيەلەر (ئۇلار بۇلغا ئامراق ئىدى) بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلاپ ئەيسانى مەخسەرە قىلىشتى. 15 ۋە ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: «سەلەر ئۆزۈڭلارنى ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ھەققانىي قىلىپ كۆرسەتكۈچىدۇرسىلەر، لېكىن خۇدا قەلبىڭلارنى بىلدۈرۈپ چۈشكەن ئادەملەرنىڭ ئارىسىدا قەلبلەردىن بىرى خۇدانىڭ نەزىرىدە يىرىگىچىكىمۇر. 16 ئەۋرات قانۇنى ۋە يەھىيە مەبلەرىنىڭ يازمىلىرى [چۈمۈلدۈرگۈچى] بەھياغىچە ھىدايەت بولۇپ كەلدى، شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرى جاكارلىنىپ كېلىۋاتىدۇ؛ [پادىشاھلىققا] كىرمەكچى بولغانلارنىڭ ھەربىرى ئۇنىڭغا يۈزۈپ كىرىۋېلىشى كېرەكتۇر. 17 لېكىن ئامان بىلەن زىمىنىڭ يوق قىلىۋېتىلىشى ئەۋراتنىڭ بىر چېكىتى بىكار قىلىنىشتىن ئاساندۇر. 18 ھەر كىم ئۆز ئايالىنى تالاق قىلىپ باشقا بىرىنى ئالسا زىنا قىلغان بولىدۇ ۋە كىمكى ئۆز ئېرىدىن تالاق قىلىنغانى ئالسا زىنا قىلغان بولىدۇ». 19 - بۇرۇن بىر باي ئادەم بار ئىدى، ئۇ سۈسۈن رەڭلىك تون ۋە كاناپ كىيىملىرىنى كىيىپ، ھەركىزى ئەيىش-ئىشەرەت ئىچىدە تەنتەنە قىلاتتى. 20 ۋە پۇتۇن ئەزىزىنى چاقا-جاھارەت بېسىپ كەتكەن لازارۇس ئىسىملىك بىر يوقسۇل بار ئىدى، ئۇ باينىڭ دەروازىسىنىڭ ئالدىغا [ھەركىزى] ياتقۇزۇپ قويۇلاتتى. 21 ئۇنىڭ داستانىدىن چۈشۈپ قالغان پارچى-پۇراتلاردىن قورسۇقنى تويغۇزغۇشقا تەشنا ئىدى. ھالبۇكى، ئىتتار كېلىپ ئۇنىڭ يارىلىرىنى يالايتتى. 22 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، يوقسۇل ئۆلدى ۋە پەرىشەلەر ئۇنى ئىبراھىمنىڭ قۇچىغا ئاپاردى. باي ھەم ئۆلۈپ دەپنە قىلىندى، 23 ۋە تەختىسارادا قاتتىق قىيىلىپ، بېشىنى كۆتۈرۈپ، يىراقتىن ئىبراھىمنى ۋە ئۇنىڭ قۇچىدىكى لازارۇسنى كۆرۈپ: (Hadēs g86) 24 «ئەي ئانا ئىبراھىم، ماڭا رەھم قىلغىنەن! لازارۇسنى ئەۋەتكەن، ئۇ بىر مېنىڭ ئۇچى سۇغا چىلاپ، تىلىمغا تېتىپ سۇۋۇتقا. چۈنكى مەن ئۇ توت يالقۇندا قاتتىق ئازابلىنۇتەن!» دەپ ۋارقىراپ يالۋۇردى. 25 لېكىن ئىبراھىم مۇنداق دېدى: «ئەي ئوغلۇم، ھايات ۋاقىتىڭدا ھالاۋەتتى يەتكۈچە كۆرگىنىڭنى ۋە لازارۇسنىڭ دەرد-بالا تارىقىنى يادىڭغا كەلتۈرگىن. ھازىر ئۇ تەسەلى تاپتى، ئەمما سەن ئازاب تارتىۋاتىسەن. 26 ۋە بۇلاردىن باشقا، بىز بىلەن سەلەرنىڭ ئارىلىقىمىزدا يوغان بىر ھاڭ پېكىتلىگەندۇرۇكى، بۇ يەردىن سەلەر تەرىپىگە تەتەيلى دېگەنلەر ئۆتمەلمەس ۋە ئاندىن بىز تەرىپىگە ئۆتمەز دېگەنلەر ئۆتمەلس. 27 ئەمدى باي يەنە: «ئۇنداقتا، ئۇ ئانا، سەندىن [لازارۇسنى] ئاتامنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتمىشىڭنى ئۆتۈنمەن. 28 چۈنكى مېنىڭ بەش ئاكا-ئۇكاڭ بار، ئۇلارنىڭ بۇ ئازاب-ئوقۇر بەتلىك بەرگە كەلمەسلىكى ئۈچۈن [لازارۇس] ئۇلارنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ قويۇسۇن» - دېدى. 29 بىراق ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا: «ئۇلاردا مۇسا ۋە [باشقا] يەھىيە مەبلەرىنىڭ [ئاگاھ-گۇۋاھلىقى] بار، ئۇلار شۇلارنى ئاڭلىسۇن» - دېدى. 30 لېكىن ئۇ: «ياق، ئۇ ئىبراھىم ئانا، ئەگەر ئۆلگەنلەردىن بىرى تىرىلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارسا، ئۇلار توۋا قىلىدۇ» - دېدى. 31 ئەمما ئىبراھىم ئۇنىڭغا: «ئەگەر ئۇلار مۇسا ۋە [باشقا] يەھىيە مەبلەرىنىڭ [گۇۋاھلىقىنى] ئاڭلىمىسا، ھەتتا ئۆلگەنلەردىن بىرى تىرىلىسۇمۇ، ئۇلار يەنىلا ئىشىنىشى رەت قىلىدۇ» - دېدى.

17

ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: - ئىنسانىي پۇتلاشۇردىغان ئىشلار بولماي قالمايدۇ؛ لېكىن شۇ پۇتلاشۇرۇش ۋاسىتىسى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! 2 بۇنداق ئادەمنىڭ بۇ كىچىك بالىلاردىن بىرىنى [گۇناھقا] پۇتلاشۇرغان بولسا، بوينىغا تۆمەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزغا تاشلىۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. 3 ئۆزۈڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار! ئەگەر قېرىندىشىڭ گۇناھ قىلغان

گۇگۇرت يېغىپ، [بۇ شەھەردىكىلەرنىڭ] ھەممىسىنى ھالاك قىلدى. 30 ئەمدى ئىنساننىڭ ئاشكارا بولىدىغان كۈنىدە ئەنە شۇنداق بولدى. 31 شۇ كۈنى، ھەركىم ئۆزىدە تۇرۇپ، نەرسە-كېرەكلىرى ئۈستىدە بولسىمۇ، ئالغىلى چۈشمىسۇن، ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش كىمكى ئېتىزلىقتا بولسا [تويىغا] ھېچ يامىسۇن. 32 ئۆزىنىڭ ئايالى يادىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار! 33 كىمكى ئۆز ھاياتىنى قۇتقۇزماقچى بولسا، ئۆزىنىڭ مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۆزىنىڭ ئېرىشىدۇ. 34 سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، ئۆزىڭىزگە ئادەم بىر ئورۇندا ياتىدۇ، ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ. 35 ئىككى ئايال يارغۇنچاق بېشىدا تۇرۇپ ئۆز تارتۇق تاقان بولىدۇ، ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ، 37 ۋە ئۇلار ئۆزىڭىزغا جاۋاب: ئەي رەب، بۇ ئىشلار قەيەردە يۈز بېرىدۇ؟ دەپ سورىدى، ئۇ ئۇلارغا: جەسەت قايسى يەردە بولسا، قوزغۇنلار شۇ يەرگە توپلىشىدۇ!

18

ۋە ئۇ ئۇلارغا، بوشامباي، ھەردائىم دۇئا قىلىپ تۇرۇش كېرەكلىكى توغرىسىدا بىر تەمسىل كەلتۈرۈپ مۇنداق دېدى: 2 «مەلۇم شەھەردە بىر سوتچى بار ئىكەن، ئۇ خۇدادىن قورقمايدىكەن، ئادەملەرگىمۇ پەرۋا قىلمايدىكەن. 3 شۇ شەھەردە بىر تۆل ئايال بار ئىكەن ۋە ئۇ دائىم سوتچىنىڭ ئالدىغا كېلىپ: «ئەي سىز كىم دەپ قەستنى ئېلىپ بەرگەن» دەپ تەلەپ قىلىدىكەن. 4 ئۇ خېلى ۋاقىتقىچە ئۇنى رەت قىپتۇ، بىراق كېيىن كۆڭلىدە: خۇدادىن قورقمايدىكەن، ئادەملەرگىمۇ پەرۋا قىلمايدىكەن، 5 لېكىن بۇ تۆل خوتۇن مېنى ئاۋارە قىلىپ كېتىۋاتىدۇ، ئۇنىڭ ماڭا چىلىشىشى مېنى ھاھىدىن كەتكۈزۈۋەتسەنلىكى ئۈچۈن ھەرھالدا ئۇنىڭ دەۋايىنى سوراپ قويماي، 6 دەپ ئويلاپتۇ». 7 قاراڭلار، ئادالەتسىز بۇ سوتچىنىڭ نەپەسلىرىگە! 7 ئۇ شۇنداق قىلغان يەردە، خۇدا ئۆزىگە كېچە-كۈندۈز نىدا قىلىۋاتقان ئالدىغان بەندىلىرىگە قانداق قىلار؟ گەرچە خۇدا ئۆز بەندىلىرىگە ھەمەرد بولۇش بىلەن بىرگە [رەزىللىككە] ئۇزۇنچى سەۋر-تاقەت قىلىسۇن، ئاخىرىدا بەندىلىرىنىڭ دەردىگە يەتمەسەن؟ 8 مەن سىلەرگە ئېيتايكى، ئۇ ئۇلارنىڭ دەردىگە يېتىپ ناھايىتى تېزلا ھەققىنى ئېلىپ بېرىدۇ لېكىن ئىنساننىڭ كەلگەندە يەنە يۈزىدە تىمان-ئىشەنچ تاپالامدۇ؟ دەپ، 9 ئۇ ئۆزلىرىنى ھەققانىي دەپ قاراپ، باشقىلارنى كۆزىگە ئېلىمايدىغان بەندىلىرىگە قارىتىپ، مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتتى: 10 «ئىككى ئادەم دۇئا قىلغىلى ئىبادەتخانىغا بېرىپتۇ، بىرى پەرىسى، يەنە بىرى باجگەر ئىكەن، 11 پەرىسى ئورە تۇرۇپ ئۆز-ئۆزىگە مۇنداق دۇئا قىلىپتۇ: «ئەي خۇدا، مېنىڭ باشقا ئادەملەردەك بۇلاقتى، ئادالەتسىز، زىناخور ۋە ھەتتا بۇ باجگەردەك بولغىنىم ئۈچۈن ساڭا شۇكۇر! 12 ھەر قەيەردە ئىككى قېتىم روزا تۇتىمەن ۋە تاپقانلىرىمنىڭ ئۈندىن بىر تۇلۇشىنى سەدىقە قىلىمەن». 13 بىراق ھېلىقى باجگەر يىراقتا تۇرۇپ بېشىنى كۆتۈرۈپ تامىغانغا قاراشقىمۇ يېتىنمىلا مەيدىسىگە ئۇرۇپ تۇرۇپ: «ئەي خۇدا، مەن مۇشۇ گۇناھكارغا رەھم قىلغايلى!» دەپتۇ. 14 مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، بۇ ئىككىلىدىن [پەرىسى] ھەممەس، بەلكى [باجگەر] كە چىرۈمگە ئېرىشىپ تويىغا قايتىپتۇ، چۈنكى ھەركىم ئۆزىنى ئۇستۇن تۇتسا تۈۋەن قىلىنار، لېكىن كىمكى ئۆزىنى تۈۋەن تۇتسا ئۇستۇن كۆتۈرۈلەر. 15 ئەمدى قولىنى تەڭكۈزسۇن دەپ، كىشىلەر كىچىك بالىلىرىنىمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلەتتى، لېكىن بۇنى كۆرگەن مۇخلىسلار ئۇلارنى ئەيىبلەدى. 16 ئەمما ئەيسا بالىلارنى يېنىغا چاقىرىپ: كىچىك بالىلارنى ئالدىغا كەلگىلى قويۇڭلار، ئۇلارنى تۇتۇشقا چاقىرىڭلار، چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلاردىن تەركىب تاپىدۇ. 17 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويماي: كىمكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى سەييايىدەك قوبۇل قىلسا، ئۆزىگە ھەرگىز كېرەكلىكى يوق.

دېدى. 18 مەلۇم بىر ھۆكۈمدار ئەيسادىن: ئۇ ياخشى تۇستاز، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە ئىشنى قىلىشىم كېرەك، دەپ سورىدى. (aiōnios g166) 19 لېكىن ئەيسا: مېنى نېمە ئۈچۈن ياخشى دەيسەن؟ ياخشى بولغۇچى بەقەت بىرلا، يەنى خۇدادۇر. 20 ئەمەللىرىنى بىلىسەن: «زىنا قىلما، قاتللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، ئاناڭنى ۋە ئاتاڭنى ھۆرمەت قىل» - دېدى. 21 - بۇلارنىڭ ھەممىسىگە كىچىكىدىن تارتىپ تەمەل قىلىپ كېلىۋاتقان، - دېدى ئۇ. 22 ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ ئۆزىگە: سەندە يەنە بىر ئىش كەم، پۈتكۈل مال-مۈلكىڭنى سېتىپ، بۇلنى يوقسۇللارغا تۆلەشتۈرۈپ بەرگەن ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئەرشە خەزىنەڭ بولىدۇ، ئاندىن كېلىپ ماڭا ئەگەشكىن! - دېدى. 23 ئەمما ئۇ بۇ گەپنى ئاڭلاپ تولىۋ قايغۇغا چۆمۈپ كەتتى، چۈنكى ئۇ ناھايىتى باي ئىدى. 24 ئۇ تولىۋ قايغۇغا چۆمۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرگەن ئەيسا: - مال-دۇنيانى كۆپلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى ئىھتىياجى تەس-ھە! 25 تۆگىنىڭ يېڭىنىڭ كۆزىدىن ئۆتۈشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندا! - دېدى. 26 بۇنى ئاڭلىغانلار: ئۇنداق بولسا، كىم ئىھتىياجى ئېرىشەلسۇن؟ - دېيىپتۇ، 27 ئەمما ئۇ جاۋاب: - ئىنسانلارغا مۇمكىن بولمىغان ئىشلار خۇداغا مۇمكىندۇر - دېدى، 28 ئەمدى پېترۇس: - مانا، بىز بار-يوقىمىزنى تاشلاپ ساڭا ئەگەشەيلى؟ - دېدى. 29 ئۇ ئۇلارغا: - مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ئوي-ۋاق يا ئاتا-ئانىسى يا قېرىنداشلىرى يا ئايالى يا بالىلىرىدىن ۋاز كېچكەنلەرنىڭ ھەربىرى 30 بۇ زاماندا بۇلارغا كۆپ ھەسسەلەپ مۇئەسسەر بولىدۇ ۋە كېلىدىغان زاماندىمۇ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشەيلى قالمايدۇ. - دېدى. (aiōnios g166, aiōnios g166) 31 ئاندىن ئۇ ئون ئىككى يىل ئۆز يېنىغا ئېلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - مانا، بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىۋاتىمىز ۋە يەنە مېرەننىڭ ئىنساننىڭ توغرىسىدا پۈتكەنلىرىنىڭ ھەممىسى [شۇ يەردە] ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 32 چۈنكى ئۇ ئات بەندىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ ۋە ئۇلار ئۇنى مەختەرى قىلىپ، خارلايدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۆتكۈزۈپ، 33 ئۇلار ئۇنى قىچقىلىغاندىن كېيىن ئولتۇرۇۋېتىدۇ، ۋە ئۇ ئۆچمىسى كۈنى قايتا تېرىلىدۇ، - دېدى. 34 بىراق ئۇلار بۇ سۆزلەردىن ھېچنېمىنى چۈشەنمىدى. بۇ سۆزنىڭ مەنىسى ئۇلاردىن يوشۇرۇلغان بولۇپ، ئۇنىڭ نېمە ئېيتقىنىنى بىلمەي قالىدۇ. 35 ۋە شۇنداق ئىش بولدىكى، ئۇ ئېرىخو شەھىرىگە يېقىنلاشقاندا، بىر كور كىشى يولىنىڭ بويىدا ئولتۇرۇپ تىلەپچىلىك قىلىۋاتاتتى، 36 ئۇ كۆپچىلىكنىڭ ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ: - نېمە ئىش بولغاندۇ؟ - دەپ سورىدى. 37 خەق ئۇنىڭغا: - ناسارەتلىك ئەيسا بۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتىدۇ، - دەپ خەۋەر بەردى. 38 - ئۇ داۋۇتنىڭ ئوغلى ئەيسا، ماڭا رەھم قىلغايلى! - دەپ ۋارقىراپ كەتتى ئۇ. 39 ۋە ئەيسانىڭ ئالدىدا مېڭۇۋاتقانلار ئۇنى: شۇ ئولتۇر! دەپ ئەيىبلەشتى. بىراق ئۇ: - ئۇ داۋۇتنىڭ ئوغلى، ماڭا رەھم قىلغايلى! - دەپ تېخىمۇ قاتتىق ۋارقىردى. 40 ئەيسا قەدىمكى توختىتىپ، ئۇنى ئالدىغا باشلاپ كېلىشىنى بۇيرۇدى. ۋە قارىغۇ ئۇنىڭغا يېقىن كەلگەندە ئۇ ئۆتكەن: 41 - سەن مېنى نېمە قىلىپ بەر، دەيسەن؟ - دەپ سورىدى. - ئۇ رەببىم، قايتا كۆرىدىغان بولسام ئىدى! - دېدى ئۇ. 42 ئەيسا ئۇنىڭغا: - كۆرىدىغان بولغىن! ئېتىقادىڭ سېنى ساقايىتى، - دېدى. 43 ۋە ئۇنىڭ كۆزى شۇ ئاندا ئېچىلدى، ئۇ ئەيساغا ئەگەشكىچە، يول بويى خۇدانى ئۇلۇغلاپ ماڭدى. ۋە بارلىق خالالىقمۇ بۇنى كۆرۈپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇدى.

19

ئۇ ئېرىخو شەھىرىگە كىرىپ ئۆزىنىڭ ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. 2 مانا شۇ يەردە زاكاي ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى، ئۇ «باش باجگەر» بولۇپ، ئىنتايىن پادىشاھلىقنى سەييايىدەك قوبۇل قىلسا، ئۆزىگە ھەرگىز كېرەكلىكى يوق.

ئىزدەۋاتتى، لېكىن بۇ ياكى بولغاچقا، خەلقنىڭ توللىقىدىن ئۇنى كۆرەلمەيتتى. 4 شۇڭا ئۇ ئالدى تەرەپكە يۆگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنى كۆرۈش ئۈچۈن بىر تۈپ ئۆچمە دەرىخىگە مامىش جىقتى، چۈنكى ئەيسا ئۇ يول بىلەن تۆتتە تى. 5 ۋە ئەيسا ئۆيەركە كەلگەندە يۇقىرىغا قاراپ ئۇنى كۆرۈپ تۇنىڭغا: «زاكاي، چاپسان چۈشكىن! چۈنكى مەن يۈگۈن سېنىڭ تۈيۈگە قونۇشۇم كېرەك،» دېدى. 6 ئۇ ئالدىراپ چۈشۈپ، خۇشاللىق بىلەن ئۇنى [تويىدە] مېھمان قىلدى. 7 بۇ ئەشنى كۆرگەن خالايىقنىڭ ھەممىسى: ئۇ گۇناھكار كىشىنىڭكىدە قونغىلى كىرىپ كەتتى! - دەپ غوتۇلدۇشۇپ كەتتى. 8 لېكىن زاكاي ئورنىدىن تۇرۇپ رەببىگە: «ئى رەببىم، مانا، مۇلكۇمنىڭ بىرىمىنى يوقسۇللارغا بېرىمەن؛ ئەگەر بىراۋنى يالغاندىن شەكايەت قىلسا ئۇنىڭدىن بىر نەچچە ئۇندۇرۇۋالغان بولسام بىرگە تۆتتى قايتۇرغۇن،» دېدى. 9 بۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا [قاراپ]: «يۈگۈن نىجات بۇ ئۆيگە كىردى. چۈنكى بۇ كىشى ھەم ئىبراھىمنىڭ ئوغلىدۇر! 10 چۈنكى ئىنسانىيەت ئېزىپ كەتكەنلەرنى ئىزدەپ قۇتقۇزغىلى كەلدى،» دېدى. 11 خالايىق بۇ سۆزلەرنى تىڭشاپتۇ، ئۇ يەنە سۆز قىلىپ بىر تەمسىلىي قوشۇپ ئېيتتى، چۈنكى ئۇ يېرۇسالېمغا يېقىنلاشقاندى ۋە ئۇلار: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەرىھال نامايان بولىدۇغۇ!»، - دەپ ئويلاشقاندى. 12 شۇڭا ئۇ مۇنداق دېدى: بىر ئاقسۆڭەك پادىشاھلىق تەختىگە ئېرىشىپ كېلىش ئۈچۈن يىراق بىر يۇرتقا قاراپ يولغا چىقىپتۇ. 13 [ئاۋۋال] ئۇ ئۆزىنىڭ ئون قولىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا ئون تىلانى ئۆلەشتۈرۈپ بېرىپ: «مەن قايتىپ كەلگۈچە [بۇنىڭ بىلەن] ئوقەت قىلغۇلار،» دېدى. 14 بىراق ئۆز يۇرت يۇرتلارنى ئۇنىڭغا ئۈچ يولغا چىققا، كەينىدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى: «بۇ كىشىنىڭ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇشىنى خالايىمىز!» دېدى. 15 ۋە ئۇ پادىشاھلىق مەنەسپىگە ئېرىشىپ قايتىپ كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، ھەر بىرىنىڭ تىجارەت بىلەن قانچە پادا تاپقىنى بىلەن كېچى بولۇپ، پۇلىنى تاپشۇرغان ھېلىقى قۇللارنى ئۆز ئالدىغا چاقىرىپتۇ. 16 ۋە ئاۋۋالقىسى كېلىپ: «ئى خوجام، سىلى بەرگەن تىلانى ئون تىللا پادا قىلدى» دېدى. 17 «باراسەن، ئەي ياخشى قۇل! سەن كىچىككەن ئىشقا ئىشەنچلىك چىققانلىقىڭ ئۈچۈن ئون شەھەرگە ھاكىم بولغۇن،» دەپ ئۇ خوجايىن ئۇنىڭغا. 18 ئىككىنچىسى كېلىپ: «ئى خوجام، سىلى بەرگەن تىللا بەش تىللا پادا قىلدى» دېدى. 19 خوجايىن ئۇنىڭغا ھەم: «سەن ھەم بەش شەھەرگە ھاكىم بولغۇن» دېدى. 20 لېكىن يەنە بىرىسى كېلىپ: «ئى خوجام، مانا سىلى بەرگەن تىللا! بۇنى باغلىققا چىكىپ بىر جايدا قويۇپ ساقلىدىم. 21 چۈنكى سىلى قاتتىق ئادەم ئىكەنلا، سىلى ئامانەت قىلمىغانلاردىن پادا ئۇندۇرۇپ، ئۆزلىرى تېرىمىغانلاردىن ھوسۇل يىغىلا. شۇنىڭ ئۈچۈن سىلدىن قورقۇم» دېدى. 22 ئەمما [خوجايىن] ئۇنىڭغا: «ئەي ئەسكى قۇل، ساڭا ئۆز ئاغزىڭدىن چىققان سۆزلەرىڭ بويىچە ھۆكۈم قىلاي. سەن مېنىڭ ئامانەت قىلماي ئۇندۇرۇۋالدىغان، تېرىماي تۇرۇپ يىغۇۋالدىغان قاتتىق ئادەم ئىكەنلىكىمنى بىلىپ تۇرۇپ، 23 نەچچە ئۈچۈن مېنىڭ بۇلۇمۇنى خەزىنىچىلەرگە ئامانەت قويمىدىڭ؟ مەن قايتىپ كەلگەندە، ئۇنى تۆسۈي بىلەن ئالمايدىمەن؟» دېدى. 24 ئاندىن ئۇ يېنىدىكىلەرگە: «ئۇنىڭدىكى تىلانى ئېلىپ ئون تىللا تاپقان قۇلغا بېرىڭلار!» دەپ بۇيرۇپتۇ. 25 ئۇلار ئۇنىڭغا: «ئى خوجا، ئۇنىڭ ئون تىللامى تۇرسا!» دەپتەن، 26 [خوجايىن يەنە مۇنداق دەيدۇ]: «... چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتتىكى، كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەرھۇم قىلىندى. 27 ئەمدى ئۈستىگە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈشۈمى خالىغان دۈشمەنلىرىنى بولسا، ئۇلارنى كەلتۈرۈپ، مېنىڭ ئالدىغا قەتلى قىلغۇلار،» 28 ئۇ بۇ ئىشلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، يېرۇسالېمغا چىقىشقا ئالدىغا قاراپ ماڭدى. 29 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ زەينۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاڭى ۋە بەيت-ئانايى يېزىلىرىغا

20

ۋە شۇ كۈنلەردىن بىر كۈنى ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ھويلىلىرىدا خەلققە ئامانەت قويمىدىڭ؟ مەن قايتىپ كەلگەندە، ئۇنى تۆسۈي بىلەن ئالمايدىمەن؟» دەپتۇ. 24 ئاندىن ئۇ يېنىدىكىلەرگە: «ئۇنىڭدىكى تىلانى ئېلىپ ئون تىللا تاپقان قۇلغا بېرىڭلار!» دەپ بۇيرۇپتۇ. 25 ئۇلار ئۇنىڭغا: «ئى خوجا، ئۇنىڭ ئون تىللامى تۇرسا!» دەپتەن، 26 [خوجايىن يەنە مۇنداق دەيدۇ]: «... چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتتىكى، كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەرھۇم قىلىندى. 27 ئەمدى ئۈستىگە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈشۈمى خالىغان دۈشمەنلىرىنى بولسا، ئۇلارنى كەلتۈرۈپ، مېنىڭ ئالدىغا قەتلى قىلغۇلار،» 28 ئۇ بۇ ئىشلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، يېرۇسالېمغا چىقىشقا ئالدىغا قاراپ ماڭدى. 29 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ زەينۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاڭى ۋە بەيت-ئانايى يېزىلىرىغا

ئىشەندۈرۈلگەن، - دېشىتى. 7 ۋە ئۇلار: - [ئۇنىڭ] [ھوقۇقىنىڭ] قەيەردىن كەلگەنلىكى بىلەنمىز، - دەپ جاۋاب بېرىشتى. 8 ئەيسا ئۇلارغا: - ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا ئاساسەن قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، - دېدى. 9 ئۇ خالايققا مۇنەزىرە مەسلىنى سۆزلەشكە باشلىدى: - «بىر كىشى بىر ئۆزۈمزالىق بەرپا قىلىپ، ئۇنى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا بېرىپ ئۇ يەردە ئۇزۇن ۋاقىت تۇرۇپتۇ. 10 ئۆزۈمھەلەرنى يىغدىغان مەزگىل كەلگەندە باغۋەنلەرنىڭ ئۆزۈمزالىقىنى مېۋىدىن ئۇنىڭغا بېرىشكە قۇللەردىن بىرىنى ئۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتپتۇ. لېكىن باغۋەنلەر ئۇنى ئۇرۇپ-دۈمبىلاپ قۇرۇق قول ياندۇرۇۋېتىپتۇ. 11 ئۇ يەنە باشقا بىر قولىنى ئەۋەتپتۇ. لېكىن ئۇلار ئۇنمۇ دۈمبىلاپ، خارلاپ، يەنە قۇرۇق قول قاپتۇرۇۋېتىپتۇ. 12 ئۇ يەنە ئۈچىنچىسىنى ئەۋەتپتۇ، ئۇلار ئۇنمۇ ئۇرۇپ يارىلانغان ئۇرۇپ، تالغا ھەيدەپ چىقىرىۋېتىپتۇ. 13 [ئاخىردا] ئۆزۈمزالىقنىڭ خوجايىنى: «قانداق قىلىسام بولار؟ سۈيۈملۈك ئوغۇلۇمنى ئەۋەتەي، ئۇلار ئۇنى كۆرسە، ھېچ بولمىغاندا ئۇنىڭ ھۆرمىتىنى قىلار؟» دېتۇ. 14 بىراق باغۋەنلەر ئۇنىڭ ئوغلىنى كۆرۈپ بىر-بىرى بىلەن مەسلىشەتلىشىپ: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىڭلار، ئۇنى جاپىلىۋېتەيلى، ئاندىن مىراس بېرىشكى بولىدۇ» دېشىپتۇ. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى ئۆزۈمزالىقنىڭ سىرتىغا ئاچىقىپ ئالتۇرۇۋېتىپتۇ. ئەمدى بۇنداق ئەھۋالدا ئۆزۈمزالىقنىڭ خوجايىنى ئۇلارنى قانداق قىلدۇ؟ 16 ئۇ كېلىپ ئۇ باغۋەنلەرنى يوقىتىپ ئۆزۈمزالىقنى باشقىلارغا تاپشۇردى، خالايق بۇنى ئاڭلاپ: - بۇنداق ئىشلار ھەرگىز بولمىسۇن! - دېشىتى. 17 لېكىن ئۇ ئۇلارغا كۆزلىرىنى تىكىپ مۇنداق دېدى: - ئۇنداق بولسا، مۇقەددەس يازمىلاردا [تاپشۇرۇش تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇزجەك ئېشى بولۇپ تىكلەندى] دەپ يېزىلغان سۆز زادى ئېشى كۆرسىتىدۇ؟ 18 بۇ [تاش] قايتىلغان كىشى بار-پارە بولۇپ كېتىدۇ، لېكىن بۇ تاش ھەركىمنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، ئۇنى كۆكۈم-تالقان قىلىۋېتىدۇ. 19 باش كەسنىلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنىڭ بۇ ئەسلى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى بىلىپ شۇ ھامان ئۇنىڭغا قول سېلىش يولىنى ئىزدىدى، لېكىن ئۇلار خالاقتىن قورققۇشى. 20 شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭ كەينىدىن ماراپ، ئۇنى [رىم] ۋالىيسىنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدا سوراقتا تاپشۇرۇش ئۈچۈن بىر نەچچە ئادەملەرنى سېتىۋېلىپ، سوقۇنۇپ كىرىشكە ئەۋەتتى. ئۇلار سەممى قىياپەتكە كىرىۋېلىپ، ئۇنىڭ سۈزىدىن يوقۇق ئۇدەپ يۈرەتتى. 21 ئۇلار ئۇنىڭغا مۇنداق سوئال قويدى: - ئەي ئۇستاز، سىلنى دۇرۇس سۆز قىلىدىغان ۋە دۇرۇس تەلىم بېرىدىغان، ھېچقانداق ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى [قەتئىي] قىلمىدىغان، بەلكى خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتقان ئادەم دەپ بىلىمىز. 22 [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەرگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ئويغۇنمۇ-يوق؟». 23 ئەمما ئۇ ئۇلارنىڭ ھېلىسىنى كۆرۈپ يېتىپ ئۇلارغا: - ئېشىقمايى سىنىمغا ئېلىشىلەر؟ 24 ماڭا بىر كۆمۈش دىيار كۆرسىتىڭلار. بۇنىڭ ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمكىنىڭ؟ - دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا: قەيسەرلىكى، - دېدى. 25 ۋە ئۇ ئۇلارغا: - ئۇنداق بولسا، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسەرگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، - دېدى. 26 ئۇلار خالاقتىن ئالدىدا ئۇنىڭ سۆزلىرىدىن ئۇنى ئۇتۇۋالغۇدەك ھېچقانداق يوقۇق تاپالمىدى. ئۇلار ئۇنىڭ بۇ جاۋابىغا ھەيرانمەن بولۇپ، زۇۋانى تۇتۇلدى. 27 ۋە «ئۆلگەنلەر تىرىلەيدۇ» دەپ ئىنكار قىلىدىغان سادۇقىيلىرىنىڭ بەزىلىرى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سوئال قويۇپ مۇنداق دېدى: 28 - ئۇستاز، مۇسا [بەيغەمبەر تەۋراتتا] بىزگە: «تابىلى بار، ئەمما بەرزەت كۆرمىگەن كىشى ئۇلۇپ كەتسە، ئۆلگۈچىنىڭ ئاكا ياكى ئىنىسى تۇل قالغان يىگىتلىكىنى ئەمگەكلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى كېرەك»، - دەپ يازغان. 29 ئەمدى يەنە ئاكا-ئۇكا بار ئىدى،

چوڭ ئۆيلەنگەندىن كېيىن بەرزەت كۆرمەي ئالەمدىن تۇتتى. 30 ئىككىنچى قېرىندىشى ئايالىنى ئەمگەكلىپ، بەرزەت كۆرمەي ئالەمدىن تۇتتى. 31 ئاندىن ئۈچىنچىسى ئۇنى ئالدى، شۇنداق قىلىپ، بەسى ئۇنى ئەمگەكلىپ بەرزەت كۆرمەي تۇلدى. 32 ھەممىسىدىن كېيىن ئايالۇ تۇلدى. 33 ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە بۇ ئايال ئۇلارنىڭ قايسىسىنىڭ بولار؟ چۈنكى بەسى ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالغان-دە؟! 34 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - بۇ ئايالنىڭ بەرزەتلىرى ئويلىنىدۇ، ياتلىق بولىدۇ. (aiōn g165) 35 لېكىن ئۇ ئالەمدىن نېسىۋە بولۇشقا، شۇنداقلا ئۆلگەندىن تىرىلىشكە لايىق سانالغانلار ئۆيلەنمەيدۇ، ياتلىق بولىدۇ. (aiōn g165) 36 چۈنكى ئۇلار يەنە ئۆيلەيدۇ، پەرىشتىلەرگە ئوخشاش بولىدۇ، «ئۆلۈمدىن تىرىلىشتىن تۇغۇلغان بەرزەتلىر»، بولغاچقا، ئۇلار خۇدانىڭ ئوغۇللىرىدۇر. 37 ئەمدى ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلدۈرۈلۈشىنى ھەمما مۇسا [بەيغەمبەر] ئۇزغۇ ئايان قىلغان، چۈنكى «تەۋراتتىكى» [تەكىنلىك] دېگەن ۋەقەنىڭ خاتىرىسىدە ئۇ بەرزەتلىرىگە: «ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسى» دەپ بايان قىلغان. 38 ئۇ ئۆلگەنلەرنىڭ خۇداسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر، چۈنكى ئۇنىڭغا نىسبەتەن ھەممەيلەن تىرىكىزۇر! 39 شۇنىڭ بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بىرقانچىسى باھا بېرىپ: - ئۇستاز، ياخشى ئېيتتىڭ، - دېدى. 40 چۈنكى ئۇلاردىن ھېچكىم يەنە ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقا جۈرئەت قىلمايدى. 41 ئەمدى ئۇ ئۇلارغا سوئال قويدى: - كىشىلەر مەسھىنى قانداقسىگە داۋۇننىڭ ئوغلى دەيدۇ؟ 42 چۈنكى داۋۇت ئۆزى زەبۇردا: بەرپۇرەدىڭلار مېنىڭ بەسىگە ئېيتتىكى: «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىبەرنىڭ قىلغۇچى، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغۇن!»، دېگەنمۇ؟ 44 ئەمما داۋۇت ئۇنى «رەببىم» دەپ چاقىرغان يەردە، ئۇنداقتا ئۇ قانداقۇ ئۇنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟ 45 ۋە بارلىق خالايق قۇلاق سېلىپ ئاڭلاۋاتقاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: - 46 - تەۋرات ئۇستازلىرىدىن ھوشيار بولۇڭلار، ئۇلار ئۇزۇن تىلارنى كىيىۋالغان ھالدا غىدىپ يۈرۈشكە، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ ئۇلارغا بولغان سالاملىرىغا، سىناڭلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا، زىياپەتلىرىدە ئۇ تۈردە ئولتۇرۇشقا ئىراق كېلىدۇ. 47 ئۇلار ئۇل ئاياللارنىڭ بارلىق ئۆي-بېسىنلىرىنى بەۋالەدۇ ۋە كۆز-كۆز قىلىپ يالغاندىن ئۇزۇندىن ئۇزۇن دۇنلار قىلىدۇ. ئۇلارنىڭ تارتىدىغان جازاسى تېخىمۇ ئېغىر بولىدۇ!

21

ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىدى، بايلارنىڭ ئۆز سەدىقلىرىنى [ئىبادەتخانىدىكى] ئىمان سادىقلىقىغا تاشلىغىنىنى كوردى. 2 ئۇ يەنە سادىقلىققا ئىككى تىپىنى تاشلاۋاتقان بىر نامرات تۇل ئايالىمۇ كوردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۇ: - مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويماي، بۇ نامرات تۇل ئايالىنىڭ تاشلىغىنى ھەممەيلەننىڭكىدىن كۆپتۇر. 4 چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزلىرىنىڭ تاشلىقلىرىدىن ئىمانە قىلىپ، خۇداغا تايغان سادىقلىرىگە قوشۇپ تاشلىدى، لېكىن بۇ ئايال نامراتلىقىغا قارماي، ئۆزىنىڭ تىرىكچىلىكى قىلىدىغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئىمانە قىلىپ تاشلىدى. 5 ۋە بەزىلەر ئىبادەتخانىنىڭ نەپىس تاشلار ۋە خۇداغا سۆزلىغان ھەدىيە بىلەن قانداق بەزەلگەنلىكى توغرىسىدا سۆزلىشۋاتاتتى. ئۇ: 6 - سىلەر كۆرۈۋاتقان بۇ بارلىق نەرسىلەرگە نىسبەتەن، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ھەممىمىز تال تامچۇ تاش ئۈستىدە قالدۇرۇلماي، ھەممىسى گۇمران قىلىنىدۇ، - دېدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭدىن: - ئۇستاز، بۇ دېگەنلەرنىڭ قاچان يۈز بېرىدۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى ئايان قىلىدىغان قانداق تالامەت بولىدۇ؟ - دەپ سورىدى. 8 ئۇ مۇنداق دېدى: - تازدۇرۇلۇپ كېتىشتىن ھېزى بولۇڭلار، چۈنكى تولا كىشىلەر مېنىڭ نامىنى سېتىپ: «مانا تۆزۈم شۇدۇرمەن!» ۋە «تاشۇ ۋاقىت يېقىنلاشتى!» دېيىدۇ. شۇڭا ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرمەڭلار. 9 سىلەر تۇرۇش ۋە

توپلاڭلارنىڭ خەۋىرى ئاڭلىغان ۋاقىتلاردىمۇ ۋەھىمىگە چۈشمەڭلار، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ئاۋۋال يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇلار، زامان ئاخىرى يېتىپ كەلدى، دېگەنلىك ئەمەس. 10 ئايدىن ئۆپنە مۇنداق دېدى: - بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن تۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن تۇرۇشقا چىقىدۇ. 11 جاي-جايلاردا شىددەتلىك يەر تەۋرەشلەر، ئاچارچىلىقلار ۋە ۋابالار بولىدۇ، [يەر يۈزىدە] ۋەھىمەتلەر ۋە ئاسماندا ھەيۋەتلىك ئالامەتلەر كۆرۈنىدۇ. 12 بىراق بۇ ھەربىر ۋەقەلەر يۈز بېرىشتىن ئىلگىرى، كىشىلەر سىلەرگە قول سېلىپ تۇتقۇن قىلىدۇ ۋە سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلىپ، سىلەرنى سىناڭلارنىڭ سوراقلرىغا تاپشۇرىدۇ، زىندانلارغا تاشلايدۇ، ئۇلار مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن سىلەرنى پادىشاھ ۋە ھۆكۈمدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بارىدۇ، 13 ۋە بۇنىڭ بىلەن [ئۇلارنىڭ ئالدىدا] كۆڭۈلۈك بېرىش پۇرسەتلىرى چىقىدۇ. 14 ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەزىزگە قانداق جاۋاب بېرىش توغرىسىدا ئالدىنلا ھېچ ئويلاشماسلىققا قېلىڭلاردا قەتئىي نىيەت قىلىڭلار. 15 چۈنكى مەن سىلەرگە بارلىق دۈشمەنلىرىڭلار رەددىيە ۋە رەت قىلماغۇدەك پاساھەتلىك تىل ۋە دانىشمەنلىك ئاتا قىلمەن. 16 ھەتتا ئانا-ئانا، ئاكا-ئۇكا، تۇرۇق-تۇغقان ۋە يار-يۇرادەرلىرىڭلارمۇ سىلەرگە خائىنلىق قىلىپ تۇتۇپ بېرىدۇ ۋە ئۇلار ئاراڭلاردىكى بەزىلىرىڭلارنى تۇلىرىدۇ. 17 سىلەر مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايسىلەر. 18 ھالبۇكى، پېشىڭلاردىكى بىر تال چاچمۇ ھالاك بولىدۇ! 19 سەۋر-چىداملىق بولغىنىڭلاردا، جېنىڭلارغا ئىگە بولالايسىلەر. 20 - لېكىن يېرۇسالىمنىڭ [دۈشمەن] قوشۇنلىرى تەرىپىدىن قورشۇلغانلىقىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇنىڭ ۋەيران بولۇش ۋاقتى يېقىنلىشىپ قاپتۇ، دەپ بىلىڭلار. 21 ئۇ چاغدا بەھدۇيە ئۆلكىسىدە تۇرۇۋاتقانلار ئاغلارغا قاچسۇن، شەھەر ئىچىدە تۇرۇۋاتقانلار ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتسۇن، يېزىلاردا تۇرۇۋاتقانلار شەھەرگە كىرىمسۇن. 22 چۈنكى شۇ چاغ [مىتقانم جازاسىنى تارتىدىغان كۈنلەر]دۇر، شۇنىڭ بىلەن [مۇقەددەس يازمىلاردا] بارلىق پۈتۈلگەنلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 23 ئەمدى شۇ كۈنلەردە ھامىلدار ئاياللار ۋە بالا ئېتىدىغانلارنىڭ ھالىغا ۋاي، چۈنكى بۇ زېمىندا ئېغىر قىسچىلىق بولىدۇ ۋە [ئەرشتىكى] غەزەپ بۇ خەلقنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ، 24 ئۇلار قىلچىنىڭ بېسىدا يىقىلىدۇ ۋە تۇتقۇن قىلىنىپ، بارلىق ئەللەرگە ئېلىپ كېتىلىدۇ، «يات ئەللەرنىڭ ۋاقتى» توشقۇچە، يېرۇسالىم يات ئەللەرنىڭ ئايغ ئاستىدا قالىدۇ. 25 - قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلارمۇ ئالامەتلەر بولىدۇ، يەر يۈزىدىكى ئەللەر ئارىسىدا دېڭىز-ئوكيانلارنىڭ گۈلدۈرلىشىدىن ۋە دولقۇنلارنىڭ داۋالغۇشلىرىدىن پارا كەندىچىلىك بولىدۇ. 26 ئادەملەر قورقۇپ، يەر يۈزىگە كېلىدىغان ئايەتلەرنى ۋەھىمە ئىچىدە كۆتۈپ ئەس-ھوشىنى يوقىتىدۇ، چۈنكى ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. 27 ئاندىن كىشىلەر ئىنسانىيەتنىڭ كىچىق-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ شان-شەرەپ بىلەن بىر يۇلتۇ ئىچىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. 28 لېكىن بۇ ئالامەتلەر كۆرۈنۈشكە باشلىغاندا، قەدىمكىلارنى رۇسلاپ پېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، چۈنكى بۇ سىلەرنى ئازاد قىلىشتىكى نىجات يېقىنلاشتى، دېگەنلىكتۇر. 29 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلىنى سۆزلەپ بەردى: - ئەنجۇر دەرىخى ۋە باشقا بارلىق دەرەخلەرگە قاراڭلار. 30 ئۇلارنىڭ يېڭىدىن بىخلىغاندا ئۇلارغا قاراپ، ئۇزۇڭلار يازنىڭ يېتىپ كېلىشىگە ئاز قالغانلىقىنى بىلسىلەر. 31 شۇنىڭدەك، بايا دېيىلگەن ئالامەتلەرنىڭ يۈز بېرىۋاتقانلىقىنى كۆرگىنىڭلاردا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ يېقىن قالغانلىقىنى بىلىڭلار. 32 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويماي، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي تۇرۇپ، بۇ دەۋر تۆمەيدۇ. 33 ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. 34 - لېكىن ئۇزۇڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار، كۆڭۈللىرىڭلار ئېشىش-ئىشەرتە، مەيخورلۇق ۋە

22

ئەمدى پېتىر نان ھېيتى «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ) يېقىنلىشىپ قالغانىدى. 2 باش كەھنەلەر ۋە ئەۋرىشە ئۇستازلىرى ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا ئامال ئەزدەپ يۈرەتتى، چۈنكى ئۇلار خەلقنى قورقاتتى. 3 شۇ پەيتتە ئون ئىككىيەلدىن بىرى بولغان، ئىشقا رىئوت دەپ ئاتالغان يەھۇدانىڭ كۆڭلىگە شەيئان كىردى. 4 ئۇ ئېرىپ باش كەھنەلەر ۋە ئىبادەتخانا پاسىبان بەگلىرى بىلەن ئەيسانى قانداق قىلىپ ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىش ئۈستىدە مەسلىھەتلەشتى. 5 ئۇلار ئىنتايىن خۇش بولۇپ، يەھۇداغا پۇل بېرىشكە كېلىشتى. 6 يەھۇدا ماقۇل بولۇپ، ئۇنى خالايتتىن ئايرىم قالغاندا ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئەزدەشكە كىرىشتى. 7 ئەمدى پېتىر نان ھېيتىنىڭ [بىرىخى] كۈنى يېتىپ كەلگەنىدى. شۇ كۈنى «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»غا ئاناپ قۇربانلىق [قوزا] سويۇلاتتى. 8 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا پېتىرس بىلەن يۇھانناغا: - بېرىپ بىزگە ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ [قوزىسىنى] بىرگە يېگىڭلار، - دەپ ئۇلارنى ئەۋەتتى. 9 - قەيەردە تەييارلىنىشىمۇ خالايىسەن؟ - دەپ سورىدى ئۇلار. 10 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - شەھەرگە كىرسەڭلار، مانا ئۇ يەردە كوزىدا سۇ كۆتۈرۈۋالغان بىر ئەر كىشى سىلەرگە ئۇچرايدۇ. ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىپ ئۇ كىرگەن ئۆيگە كىرىڭلار. 11 ۋە ئۇي ئىگىسىگە: «ئۇستاز: - مۇخلىسلىرىم بىلەن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى بەيدىغان مېھمانغا ئوي قەيەردە؟» دەپ سوراۋاتىدۇ» دەڭلار. 12 ئۇ سىلەرنى باشلاپ ئۇستۇننى قەۋەتتىكى رەھەلەتكەن سەرەجانلاشتۇرۇلغان چوڭ بىر ئېغىز ئۆيى كۆرسىتىدۇ، مانا شۇ يەردە تەييارلىق قىلىپ تۇرۇڭلار. 13 شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى بېرىۋىدى، ھەممە ئىشلار ئۇنىڭ ئېيتقىنىدەك بولۇپ چىقتى. ئۇلار شۇ يەردە ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى تەييارلاشتى. 14 ئەمدى ۋاقتى-ساھىبى كەلگەندە، ئەيسا داستىخاندا ئولتۇردى؛ ئون ئىككى روسۇل ئۇنىڭ بىلەن بللە ئولتۇرۇشتى. 15 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: - مەن ئازاب چىكىشتىن ئىلگىرى، سىلەر بىلەن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ بۇ تامىقىغا ھەمداسلىقلىغاندا بولۇشقا تولغۇ ئىنتىزار بولۇپ كەلگەندىم. 16 چۈنكى سىلەرگە ئېيتتىكى، بۇ ھېيت زىياپىتىنىڭ [ئەھمىيىتى] خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلمۇچۇ، مەن بۇنىڭدىن قايتا چەيمەن، - دېدى. 17 ئاندىن ئۇ بىر جامنى قولغا ئېلىپ، تەشەككۈر ئېيتتى ۋە مۇخلىسلىرىغا: - بۇنى ئېلىپ ئاراڭلاردا تەقسىم قىلىپ [ئىچىڭلار]. 18 چۈنكى شۇنى ئېيتتىكى، مۇندىن كېيىن خۇدانىڭ پادىشاھلىقى كەلگۈچە، ھەرگىز ئۆزۈم شەرىپتىن قەتئىي ئىچمەيمەن، - دېدى. 19 ئاندىن ئۇ بىر تال ناننى قولغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۈر ئېيتتى ۋە ئۇنى ئوشۇپ، ئۇلارغا ئۆلەشتۈرۈپ بېرىپ: - بۇ مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن پىدا بولىدىغان تېنىمدۇر. مېنى ئەسلىپ تۇرۇش ئۈچۈن بۇنىڭدىن بەڭلار. - دېدى. 20 ئۇ شۇنىڭدەك تاماقنى كېيىشكى جامنى قولغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: - بۇ جامدىكى شاراب مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن تۆكۈلىدىغان قېنىمدا بولغان يېڭى ئەھدىدۇر. 21 لېكىن مانا، مېنى تۇتۇپ بەرگۈچىنىڭ قولى مېنىڭ بىلەن بىر

داستخاندۇر. 22 ۋە ئىنسانىيەت دەۋرىدە تۇرىدىغان بېكىتىلگەندەك [ئالەمدىن] كېلىدۇ، بىراق ئىنسانىيەتنىڭ تۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاسىتىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! 23 ئاندىن مۇخلىسلىرىم بىر-بىردىن: - ئارىمىزدا زادى كىم مۇشۇنداق ئىشنى قىلىشى مۇمكىن؟ - دەپ مۇنازىرىگە چۈشۈپ كېتىشى، 24 ئەمدى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا قايسىمىز ئەڭ تۇلۇغ سانلىشىمىز كېرەك دېگەن تالاش-تارتىش پەيدا بولدى. 25 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - ئەللەردىكى پادىشاھلار قول ئاستىدىكى خەلق ئۈستىدىن بۇيرۇقۇزۇلۇپ قېلىپ ئىدارە قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھوقۇقدارلىرى [خەلقپەرۋەر] دەپ ئاتىلىدۇ. 26 بىراق سىلەر شۇنداق بولماڭلار، بەلكى ئاراڭلاردىكى ئەڭ مەرتىۋىلىكى ئوزۇن ئەڭ كىچىككەك ھېسابلىسۇن ۋە يېتەكچى بولغانلار [ھەممىلەنگە] خىزمەتكار دەپ بولسۇن. 27 كىم مەرتىۋىلىك، داستخاندۇر ئۇلارغا ئۇرۇنغان ياكى داستخاندىكى كۈتۈپخانىچىمۇ؟ داستخاندۇر ئۇلارغا: ئەمەسمۇ؟ بىراق مەن بولسام ئاراڭلاردا خىزمەتكارلاردا بولغۇچى كۈتۈپخانىچىدە تۇرىمەن. 28 سىلەر بولساڭلار، بېشىمغا سىناقلار كەلگەندە باشتىن-ئاخىر مەن بىلەن بىللە ھەمراھ بولغانىمەن. 29 ۋە خۇددى ئاتام ماكا پادىشاھلىق ھوقۇقى بېكىتكەندەك، مەن سىلەرگەمۇ شۇنداق بېكىتمەن. 30 شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پادىشاھلىقىمدا مەن بىلەن بىر داستخاندۇر يەپ-ئىچىسىلەر ۋە تەختلەردە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىسىلەر. 31 رەب يەنە [پېتۇرسقا]: - «ئەي سېمۇن، سېمۇن! مانا، شەيئان ھەممىڭلارنى خۇددى بۇغداي تاشقىغاندەك تاشقاپ سىناشنى تىلگەن. 32 لېكىن ئېتىقادىم يوقمىسۇن دەپ ساڭا دۇئا قىلدىم، ئەمدى سەن تۇتۇپ قېلىپ تۇرۇپ قالمايدىن كېيىن، قېرىنداشلىرىڭنى مۇستەھكەملىگەن» - دېدى. 33 ئۇ رەب، - دېدى پېتۇرس، - مەن سەن بىلەن بىللە زىندانغا تاشلىنىپ، بىللە تۇلۇمگە بېرىشقا تەييارمەن! 34 ئۇ ئۇنىڭغا: - ئۇ پېتۇرس، ساڭا ئېيتتىكى، بۈگۈن خوراز چىلىغۇچە، سەن [ئۇنى تونۇمايمەن] - دەپ مەندىن ئۇچ قېتىم تانەسەن، دېدى. 35 ئاندىن، ئۇ ئۇلاردىن: - سىلەرنى ھەممىڭلار، خۇرچۇنىڭ ۋە كەشسىز [سەپەرگە] ئەۋەتكەندە سىلەرنىڭ بەرەر نەرسەڭلار كىم بولۇپ قالغانمۇ؟ - دەپ سورىدى. ئۇلار: - ياق، دېدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا: - لېكىن ھازىر ھەر كىمنىڭ ھەمىيانى بولسا، ئۇنى ئالسۇن، شۇنداق ھەم خۇرچۇنى بولسا، ئۇنى ئالسۇن ۋە بىر كىمنىڭ قىلىچى بولسا، چاپنى سېتىپ بىردىن قىلىچ ئالسۇن. 37 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتتىكى، [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ئۇ جىنايەتچىلەر قاتارىدا سانلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن سۆز مەندە چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇدۇ، چۈنكى مېنىڭ توغرا مېنىڭ بارلىق ئىشلار تولۇق ئەمەلگە ئاشماي قالمىدۇ - دېدى. 38 ئۇ رەب، قارىغىن، بۇ يەردە ئىككى قىلىچ بار ئىكەن، دېدى ئۇلار - بولدى، پېتۇرس! - دېدى ئۇ ئۇلارغا. 39 ئاندىن ئۇ چىقىپ، ئادىتى بويىچە زەينۇن تېغىغا يول ئالدى، ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. 40 ئۇ يەرگە يېتىپ بارغاندا ئۇ ئۇلارغا: - ئازدۇرۇلۇشقا ئۇچۇن دۇئا قىلىڭلار، - دېدى. 41 ئاندىن، ئۇلاردىن بىر تاش ئېتىمچە ئېرىق بېرىپ، تەزلىنىپ تۇرۇپ: 42 - ئۇ ئانا، خالساڭ، بۇ قەدەمنى مەندىن ئېلىپ كەتكەنمەن، لېكىن مېنىڭ ئەمەسم، بەلكى سېنىڭ ئىرادەڭ ئادا قىلىنسۇن - دەپ دۇئا قىلدى، 43 ۋە ئاسماندىن بىر پەرەشتە ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ ئۇنى قۇۋۋەتلەندۈردى. 44 ئۇ قاتتىق ئازابتا تولىنىپ تېخىمۇ ئىغلاشلىق بىلەن دۇئا قىلىۋەردى. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تەلەپپۇزى بەرگە تۈكۈلگەن قان تاجىلاردەك چۈشۈشكە باشلىدى. 45 ئاندىن دۇئاسىنى تۈگىتىپ، ئورنىدىن تۇرۇپ، مۇخلىسلىرىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلارنىڭ غەمگە چۆكۈپ ھالىسىزلىنىپ مۇڭدەپ قالغانلىقىنى كۆرۈۋېدى، ئۇلارغا: 46 - ئۇخلاپ قالغىنىڭلار نېمىسى؟ ئازدۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۇچۇن قويۇپ دۇئا قىلىڭلار، - دېدى. 47 ئۇنىڭ

23 ئاندىن [كېڭەشمىدىكىلەرنىڭ] ھەممىسى ئورنىدىن تۇرۇشۇپ، ئۇنى [ۋالې] بىلەن ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. 2 ئۇ يەردە ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ: - ئۆزى مەس، يەنى پادىشاھ دەپ تانۇۋېلىپ، خەلقىمىزنى ئازدۇرۇپ ۋە قۇتۇرۇپ، قەيسەرگە باج-سېلىق تاپشۇرۇشنى توسقان ئۇ ئادەمنى

بايقاپ ئۇنى تۇتۇق، - دېيىشتى. 3 پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: - سەن بەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇسەن؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - ئېيتقىنىڭدەك، - دەپ جاۋاب بەردى. 4 ئاندىن پىلاتۇس باش كاهىنلار بىلەن كۆپچىلىككە: - بۇ ئادەمدىن بەررە شىكايەت قىلغۇدەك نىشى تاپالدىم، - دېدى. 5 لېكىن ئۇلار تېخىمۇ قەتئىي ھالدا: - ئۇ گاللىيەدىن ئارتىپ تاكى بۇ يەرگىچە، پۈتكۈل بەھۇدىيەتمۇ تەلەم بېرىش بىلەن خەلقى قۇرتىدۇ. 6 پىلاتۇس «گاللىيە» دېگەن سۆزنى ئاڭلاپ: - بۇ كىشى گاللىيەلىككۇ؟ - دەپ سورىدى 7 ۋە ئۇنىڭ ھېرود [خاننىڭ] ئىدارە قىلغان ئۆلكىدىن كەلگەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، ئۇنى ھېرودقا يوللاپ بەردى (ئۇ كۈنلەردە ھېرودمۇ يېرۇسالېمدا ئىدى). 8 ھېرود ئەيسانى كۆرگەندە ئىنتايىن خۇشال بولدى. چۈنكى ئۇ ئۇزۇندىن بېرى ئۇنىڭغا دائىر كۆپ ئىشلارنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن بىر مۇجىزە كۆرۈش ئۈمىدىدە بولۇپ، ئۇنى كۆرۈش پۇرسىتىنى ئىزدەۋاتتى. 9 ئۇ ئەيسادىن كۆپ سوئاللارنى سورىدى، لېكىن ئۇ ھېرودقا بىر ئېغىزىمۇ جاۋاب بەرمىدى. 10 باش كاهىنلار ۋە ئەۋرات ئۇستازلىرى يېقىن تۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھە دەپ ئەرز-شىكايەت قىلىۋاتتى. 11 ھېرود خان ۋە ئۇنىڭ لەشكەرلىرى ئۇنى خارلاپ مەسخىرە قىلىشىپ، ئۇنىڭغا شاھانە تون-كىچىم كىيىدۈرۈپ، ئۇنى يەنى پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا قايتۇرۇپ يوللىدى. 12 مانا شۇ كۈندىن باشلاپ، پىلاتۇس بىلەن ھېرود دوست بولۇپ قالدى، چۈنكى ئىلگىرى ئۇلار ئارىسىدا ئاداۋەت بولغانىدى. 13 ۋالىي پىلاتۇس باش كاهىنلارنى، [يەھۇدىي] ھۆكۈمدارلارنى ۋە خىلاپىتىنى يىغىپ، 14 ئۇلارغا: - سىلەر بۇ ئادەمنىڭ ئۈستىدىن «خەلقى ئازدۇرۇدۇ ۋە قۇرتىدۇ» دەپ شىكايەت قىلىپ ئۇنى ئالدىغا ئارتىپ كەلدىڭلار، مانا، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئۇنى سوراق قىلغىنىم بىلەن، ئۇنىڭدىن سىلەر شىكايەت قىلغان جىنايەتلەردىن بىرىنىمۇ تاپالدىم. 15 ھېرودمۇ تاپمىدى، چۈنكى مەن سىلەرنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئەمەسمۇ. مانا، ئۇنىڭدا ئۆلۈمگە لايىق ھېچقانداق جىنايەت يوق ئىكەن. 16 شۇڭا مەن ئۇنى جازالاپ، ئاندىن قويۇپ بېرىمەن، - دېدى. 17 (ئۇنىڭ ھەر قېتىملىق [تۇتۇپ كېلىشى] ھېيتىدا، [يەھۇدىي] مەھبۇسلاردىن) بىرىنى ئۇلارغا قويۇپ بېرىش مەجبۇرىيىتى بار ئىدى). 18 لېكىن كۆپچىلىك تەڭلا چۇقان سېلىشىپ: - بۇنى يوقىتىڭ! بىزگە بارايباسنى قويۇپ بېرىڭ! - دېيىشتى. 19 (بارايباس بولسا شەھەردە توپلاڭ كۆتۈرگەنلىكى ۋە قاتلىق قىلغانلىقى ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغان مەھبۇس ئىدى). 20 شۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئەيسانى قويۇپ بېرىشنى خالاپ، كۆپچىلىككە يەنە سۆز قىلغىلى تۇردى. 21 لېكىن ئۇلار جاۋابىيەنە چۇقان سېلىشىپ: - كىرىستلىك، ئۇنى كىرىستلىك! - دەپ ۋاراقراشتى. 22 [پىلاتۇس] ئۇچىنچى قېتىم ئۇلارغا: - نېمىشقا؟ ئۇزادى نېمە يامانلىق قىلغان؟ مەن ئۇنىڭدىن ئۆلۈمگە لايىق ھېچ جىنايەت تاپالدىم. شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۇنى جازالاپ، قويۇپ بېرىمەن، - دېدى. 23 بىراق ئۇلار يەنىلا ھە دەپ چۇقان سېلىشىپ: «ئۇ كىرىستلەشسۇن!» دەپ تەلەپ قىلىپ چىڭ تۇرۇۋالدى. ئۇلارنىڭ ھەممە باش كاهىنلارنىڭ چۇقانلىرى ئاخىر كۈچلۈك كەلدى. 24 پىلاتۇس ئۇلارنىڭ تەلپى بويىچە ئادا قىلىنسۇن دەپ ھۆكۈم چىقاردى. 25 ۋە ئۇلارنىڭ تىلىكىنى، يەنى توپلاڭ كۆتۈرۈش ۋە قاتلىق ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغانىنى قويۇپ بېرىپ، ئەيسانى ئۇلارنىڭ خاھىشىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 26 ۋە ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېتۈۋاتقاندا، يولدا كۆزىنى شەھەرلىك سىمون ئىسىملىك بىر كىشى سەھرادىن كېلىۋاتتى، ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، كىرىستنى ئۇنىڭغا كۆتۈرگۈزۈپ، ئەيسانىڭ كىيىنىدىن ماڭدۇردى. 27 ئەيسانىڭ كىيىنىدە زور بىر توپ خەلق، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئېچىنىپ يىغا-زار كۆتۈرۈشۈۋاتقان ئاياللارمۇ ئەگىشىپ كېلىۋاتتى. 28 لېكىن ئەيسا كىيىنىگە بۇرۇلۇپ ئۇلارغا: - ئەي يېرۇسالېمنىڭ قىزلىرى! مەن ئۈچۈن يىغلىماڭلار، بەلكى ئۆزۈڭلار ۋە بالىلىرىڭلار

خۇش بۇراقلىق بۇيۇملارنى تەييار قىلدى ۋە [تەۋراتتىكى] ئەمىر بويىچە شاھىبات كۆنى ئارام ئېلىشتى.

24

ئەمدى ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە تاڭ يۇراي دەپ قالغاندا، ئاياللار ئۆزلىرى تەييارلانغان تەرتەلەرنى ئېلىپ، قەبرىگە كەلدى. 2 ئۇلار قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنىڭ دولمىستۇپىلىگە ئىلگىنى كوردى؛ 3 ۋە قەبرىگە كىرىپ قارىدى، رەب ئەيسانىڭ جەسىتى يوق تۇراتتى. 4 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بۇنىڭدىن پاتاپاق بولۇپ تۇرغاندا، مانا، نۇر چاقناپ تۇرىدىغان كىيىملەرنى كىيگەن ئىككى زات ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇيۇقسىز پەيدا بولدى. 5 ئاياللار قاتتىق ۋەھىمگە چۈشۈپ، يۈزلىرىنى يەرگە يېقىشتى. ئىككى زات ئۇلارغا: - نېمە ئۈچۈن تىرىك بولغۇچى ئۆلگەنلەرنىڭ ئارىسىدىن ئەزەبسىلەر؟ 6 ئۇ يۈزەردە ئەمەس، بەلكى ئۇ تىرىلدى! ئۇ تېخى گاللىيەدە تۇرغان ۋاقتىدا، ئۇنىڭ سىلەرگە نېمىنى ئېيتتىنى، يەنى: «ئىسا ئۆلگەن ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، كىرىپ ئېلىنىپ، ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىشى مۇقەررەردۇر» دېگەنلىرىنى ئەسلىپ بېقىڭلار! - دېدى. 8 ۋە ئۇلار ئۇنىڭ [دەل] شۇنداق دېگىنىنى ئېسىگە ئېلىشتى؛ 9 ۋە قەبرىدىن قايتىپ، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئون بىرەيلەنگە، شۇنداقلا قالغان مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسىگە يەتكۈزدى. 10 روسۇلارغا بۇ ئىشلارنى يەتكۈزگۈچىلەر بولسا ماگاللىق مەريەم، يۇنانا ۋە ياقۇپنىڭ ئانىسى مەريەم ھەمدە ئۇلار بىلەن بىللە بولغان باشقا ئاياللار ئىدى. 11 لېكىن [ئاياللارنىڭ بۇ ئېيتقانلىرى] ئۇلارغا ئەپسانىدەك بولدى، ئۇلار ئۇلارنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەنمىدى. 12 بىراق پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ، قەبرىگە يۈگۈرۈپ باردى، ئۇ ئېڭىشىپ قەبرە ئىچىگە قارىدى، يالغۇز كاناپ كېيىنلىكىنىڭ تىلىم-تىلىم پارچىلىرىنى كۆرۈپ، يۈز بەرگەن ئىشلارغا تەئەبىجلىنىپ ئويىگە قايتىپ كەتتى. 13 ۋە مانا، شۇ كۈندە ئۇلاردىن ئىككىيلەن يېرۇسالېمدىن ئون بىر چاقىرىم يىراقلىقتىكى ئىبۇس دېگەن كەنتكە كېتىپ باراتتى. 14 ئۇلار يۈز بەرگەن بارلىق ئىشلار توغرىسىدا سۆزلىشىپ كېتىۋاتاتتى. 15 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سۆزلىشىپ مۇلاھىزىلىشىپ كېتىۋاتقاندا، مانا ئەيسا ئۆزى ئۇلارغا يېقىنلىشىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن بىللە ماگدى؛ 16 لېكىن ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئۇنى تونۇشتىن تۇتۇلدى. 17 ئۇ ئۇلاردىن: - كېتىۋېتىپ نېمە ئىشلار توغرىلىق مۇنازىرە قىلىشۇۋاتسىلەر؟ - دەپ سورىدى. ئۇلار قانچىلىق قىياپەتتە توختاپ، 18 ئۇلاردىن كىيىپاس ئىسىملىك بىرى جاۋاب بېرىپ: - يېرۇسالېمدا تۇرۇپمۇ، مۇشۇ كۈنلەردە شۇ يەردە يۈز بەرگەن ۋە قەلەردىن بىردىنبىر خەۋەر تاپمىغان مۇساپىر سەن خۇشخامسەن؟! - دېدى. 19 ۋە ئۇ ئۇلاردىن: - نېمە ۋەقەلەر بولدى؟ - دەپ سورىدى. «ناسارەتلىك ئەيساغا مۇناسىۋەتلىك ۋەقەلەر!» - دېدى ئۇلار، - «ئۇ ئۆزى خۇدانىڭ ئالدىمۇ، بارلىق خەلقنىڭ ئالدىمۇ ئەمەلە ۋە سۆزدە قۇدرەتلىك بىر پەيغەمبەر بولۇپ، 20 باش كاهىنلار ۋە ھۆكۈمدارلىرىم ئۇنى ئۆلۈم ھۆكۈمىگە تاپشۇرۇپ، كرىستلەشتى. 21 بىز ئەسلىدە ئۇنى ئىسرائىلغا ھەممە مەت بولۇپ ئازاد قىلىدىغان زات ئىكەن، دەپ ئۈمىد قىلغاندۇق. لېكىن ئىشلار شۇنداق بولدى، ھازىر بۇ ۋەقەلەر يۈز بەرگىنىگە ئۈچىنچى كۈن بولدى؛ 22 يەنە كېلىپ، ئارىمىزدىكى بىرنەچچە ئايال ھەممى بىزنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇۋەتتى. چۈنكى ئۇلار بۈگۈن تاڭ سەھەردە قەبرىگە بېرىپتەكەن، 23 ئۇنىڭ جەسىتىنى تاپالمىدى قايتىپ كېلىپ: «بىزگە بىرنەچچە پەرىشتە غەيبانە كۆرۈنۈشتە ئايان بولۇپ، «ئۇ تىرىك!» دېدى» دەپ ئېيتتى. 24 ئۇنىڭ بىلەن ئارىمىزدىن بىرنەچچە يەلەن قەبرىگە بېرىپ، ئەھۋالنىڭ دەل ئاياللارنىڭ ئېيتقىنىدەك ئىكەنلىكىنى بايقاپتۇ. لېكىن ئۇنى ئۆلارمۇ كۆرۈپتۇ. 25 ئەيسا ئۇلارغا: - ئەي نادانلار، پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ ھەممىسىگە ئىشىنىشىگە قەيلى گاللا! 26 مەسىھنىڭ ئۆزىگە خاس

شان-شەرىپىگە كىرىشتىن بۇرۇن، مۇشۇ جابا-مۇشەققەتلەرنى بېشىدىن ئۆتكۈزۈشى مۇقەررە ئەمەسمىدى؟ - دېدى. 27 ئاندىن پۈتۈن تەۋرات-زەبۇردىن، مۇسا ۋە باشقا بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن باشلاپ ئۆزى ھەققىدە ئالدىن پۈتۈلگەنلىرىنى ئۇلارغا شەرھ بېرىپ چۈشەندۈردى. 28 ئۇلار بارىدىغان كەنتكە يېقىنلاشقاندا، ئۇ يىراقراق بىر يەرگە بارىدىغاندەك تۇراتتى. 29 لېكىن ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ: - كەچ كىرىپ قالدى، ھېيلا كۈن ئولتۇردۇ، بىز يەنە بىللە قونۇپ قالغىن، - دەپ تۇتۇندى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلار بىلەن قونغان ئويىگە كىردى. 30 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۇلار بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ناننى قولغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۈر ئېيتتى، ئاندىن ناننى ئوشۇتۇپ ئۇلارغا ئېتتى. 31 ئۇلارنىڭ كۆزلىرى شۇئان چىلىشىپ، ئۇنى توندى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىدىن غايىب بولدى. 32 ئۇلار بىر-بىرىگە: - ئۇ بولما بىز بىلەن پاراڭلىشىپ، بىزگە مۇقەددەس يازمىلارغا شەرھ بەرگەندە، يۈرەك-باغرىمىز گويما تويىمەك يانمىدۇ؟! - دېيىشتى. 33 ۋە ئۇلار شۇ ھامان تۇرۇپ يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. ئۇلار ئىككىسى ئون بىرەيلەن بىلەن ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ بىر يەرگە يېغىلىپ تۇرىشىنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار: «رەب راستىن تېرىلدى. ئۇ سىمىغا كۆرۈنۈپتۇ!» دېيىشۋاتاتتى. 35 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىلىمۇ بولدا يۈز بەرگەن ئىشلارنى ۋە ئۇ ئۇلارنى ئوشۇتۇۋاتقاندا ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە قانداق تونۇلغىنىنى كۆپچىلىككە سۆزلەپ بەردى. 36 ۋە ئۇلار بۇ ئىشلار ئۈستىدە سۆزلىشىۋاتقاندا، [ئەيسا] ئۆزى توسامىن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا پەيدا بولۇپ: - سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغان! - دېدى. 37 ئۇلار بىرەر روھىنى ئۇچراتماقتا نېمە، دەپ خىيال قىلىپ، ئالاقىدە بولۇشۇپ ۋەھىمگە چۈشتى. 38 ئۇ ئۇلارغا: - نېمىگە شۇنچە ئالاقىدە بولۇپ كەتتىڭلار؟ تېشىغا قەلبىڭلاردا شەك-گۇمان چىقىپ تۇردۇ؟ 39 قوللىرىمغا ۋە يۈزلىرىمغا قاراپ بېقىڭلار! مېنىڭ ئۆزۈم ئىكەنلىكىمنى بىلىڭلار! مېنى تۇتۇپ كۆرۈڭلار، روھنىڭ تەت بىلەن سۆڭىكى يوق، لېكىن مەندە بارلىقىنى كۆرسىلەر، - دېدى. 40 ۋە شۇنداق دېگەچ ئۇلارغا پۈت-قولنى كۆرسەتتى. 41 ئۇلار خۇشلۇقتىن [كۆزلىرىگە] ئىشەنمىگۈسى كەلمەي ھەيران ۋەھىس تۇرىشىدا ئۇ ئۇلاردىن: - سىلەرنىڭ بۇ يەردە يېگۈدەك نەرسەڭلار بارمۇ؟ - دەپ سورىدى. 42 ئۇلار بىر پارچە بېلىق كاۋچى ۋە بىر پارچە ھەسەل كۆكتىكىنى ئۇنىڭغا سۇنۇۋىدى، 43 ئۇ ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يېدى. 44 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: - مانا بۇ مەن سىلەر بىلەن بولغان ۋاقتىمدا سىلەرگە ئېيتقان: «مۇسا خاتىرىلىگەن تەۋرات قانۇنى، پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرى ۋە زەبۇردا مېنىڭ توغرىمدا پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ» دېگەن سۆزلىرىم ئەمەسمۇ؟ - دېدى. 45 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇقەددەس يازمىلارنى چۈشىنىشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ زېھنىلىرىنى ئاچتى 46 ۋە ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - [مۇقەددەس يازمىلاردا] شۇنداق ئالدىن پۈتۈلگەنكى شۇ ئىش مەسىھنىڭ ئۆزىگە توغرا كەلدىكى، ئۇ ئازاب چىكىپ، ئۈچىنچى كۈندە ئۆلگەنلەر ئارىسىدىن تىرىلدى، 47 ئاندىن ئۇنىڭ نامى بىلەن «توۋا قىلىڭلار، گۇناھلارنىڭ كەچۈرۈمىگە مۇيەسسەر بولۇڭلار» دېگەن خەۋەر يېرۇسالېمدىن باشلاپ بارلىق ئەللەرگە جارىلاندى. 48 سىلەر ئەمدى بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىدۇرسىلەر. 49 ۋە مانا، مەن ئاتامنىڭ ۋەدە قىلغىنىنى ۋۇجۇدۇڭلارغا ئەۋەتتىم. لېكىن سىلەر يۇقىرىدىن چۈشىدىغان كىچىك-قۇدرەت بىلەن كىيىنكۈزۈلگۈچە، بۇ شەھەردە كۆتۈپ تۇرۇڭلار. 50 ۋە ئۇ ئۇلارنى بەيت-ئائىيا يېزىسىغىچە باشلاپ باردى ۋە قوللىرىنى كۆتۈرۈپ ئۇلارنى بەرىكەتلىدى. 51 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلارنى بەرىكەتلىگەندە ئۇ ئۇلاردىن ئارىلىپ ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. 52 ئۇلار ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى ۋە زور خۇشال-خۇزاملق ئىچىدە يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، 53 ھەردا ئىمىدە ئىخانىدا تۇرۇپ خۇداغا شۈكۈر-سانا ئوقۇشۇپ تۇردى.

مۇقەددەمدە «كلام» بار ئىدى، كلام خۇدا بىلەن بللە ئىدى ھەم كلام خۇدا ئىدى. 2 ئۇ مۇقەددەمدە خۇدا بىلەن بللە ئىدى. 3 ئۇ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلار يارىتىلدى ۋە بارلىق يارىتىلغانلارنىڭ ھېچبىرى ئۇنىڭسىز يارىتىلغان ئەمەس. 4 ئۇنىڭدا ھاياتلىق بار ئىدى ۋە شۇ ھاياتلىق ئىنسانلارغا نۇر ئېلىپ كەلدى. 5 ۋە نۇر قاراڭغۇلۇقتا پارلايدۇ ۋە قاراڭغۇلۇق بولسا نۇرنى ھېچ بېسىپ چۈشەلمىگەن ئەمەس. 6 بىر ئادەم خۇدادىن كەلدى. ئۇنىڭ ئىسمى يەھيا ئىدى. 7 ئۇ گۇۋاھلىق بېرىش ئۈچۈن، يەنى ھەممە ئىنسان ئۆزى ئارقىلىق ئىشەندۈرۈلۈش، دەپ نۇرغا گۇۋاھچى بولۇشقا كەلگەن ئىدى. 8 [يەھيانىڭ] ئۆزى شۇ نۇر ئەمەس، بەلكى پەقەت شۇ نۇرغا گۇۋاھلىق بېرىشكە كەلگەن ئىدى. 9 ھەقىقىي نۇر، يەنى پۈتكۈل ئىنساننى يورۇتقۇچى نۇر دۇنياغا كېلىۋاتقانىدى. 10 ئۇ دۇنيادا بولغان ۋە دۇنيا ئۇ ئارقىلىق بارلىققا كەلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن دۇنيا ئۇنى تونۇمىدى. 11 ئۇ ئۆزىنىڭ كەلگەن بولسىمۇ، بىراق ئۇنى تونۇ خەلقى قوبۇل قىلمىدى. 12 شۇنداقسىمۇ، ئۇ ئۆزىنى قوبۇل قىلغانلار، يەنى ئۆز نامىغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە خۇدانىڭ پەرزەنتى بولۇش ھوقۇقىنى ئاتا قىلدى. 13 ئۇنى قوبۇل قىلغان مۇشۇلار يا قاندىن، يا ئەتلەردىن، يا ئىنسان ئەرادىسىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن تۈرلەنگەن بولدى. 14 كلام ئىنسان بولدى ھەم ئارمىزدا ماكانلاشتى ۋە بىز ئۇنىڭ شان-شەرىپىگە قارىدۇق، ئۇ شان-شەرەپ بولسا، ئاتىنىڭ يېنىدىن كەلگەن، مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەتكە تولغان بىر دىنبىر يېڭىگە ئوڭلىنىۋاتقاندۇر. 15 [يەھيا ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىپ: مانا، مەن [سېلەرگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى مەندىن ئۇستۇندۇر، چۈنكى ئۇ مەن دۇنياغا كېلىشتىن بۇرۇنلا بولغان ئىدى» دېگىنىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر! - دەپ چار قىلدى] 16 چۈنكى ھەممىمىز ئۇنىڭدىكى تولۇق تاشقانلاردىن ئىلتىپات ئۈستىگە ئىلتىپات ئالدىق. 17 چۈنكى ئەۋرىش قانۇنى مۇسا [پەيغەمبەر] ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن ئىدى، لېكىن مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەت ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق يەتكۈزۈلدى. 18 خۇدانى ھېچكىم كۆرۈپ باققان ئەمەس، بىراق ئاتىنىڭ قۇچقىدا تۇرغۇچى، يەنى بىر دىنبىر ئوغۇل ئۇنى ئايان قىلدى. 19 يېرۇسالېمدىكى يەھۇدىيلار يەھيادىن «سەن كىمەن؟» دەپ سۇرۇشتە قىلىشقا كىلىنسا بىلەن لاۋىيلارنى ئۇنىڭ بېنىغا ئەۋەتكەندە، ئۇنىڭ ئۇلارغا جاۋابەن بەرگەن گۇۋاھلىقى مۇنداق ئىدى: 20 ئۇ ئېيتىپ قىلىپ، ھېچ ئىككىلەنمەي: «مەن مەسىھ ئەمەسمەن» - دەپ ئېنىق ئېيتىپ قىلدى. 21 ئۇلار ئۇنىڭدىن: «ئۇنداقتا ئۆزۈڭ كىم بولسىن؟ ئىلىياس [پەيغەمبەر] مۇسەن؟» دەپ سورىدى. ياق، مەن ئۇ ئەمەسمەن، - دەپ ئۇ. - ئەمەس، سەن ھېلىقى پەيغەمبەر مۇسەن؟ - دەپ سورىدى ئۇلار. ئۇ يەنە: «ياق! - دەپ. 22 شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭدىن: «ئۇنداقتا، سەن زادى كىم بولسىن؟ بىزنى ئەۋەتكەنلەرگە جاۋاب بېرىشىمىز ئۈچۈن، [بىزگە ئېيتتىن]، ئۆزۈڭ توغرىلۇق نېمە دەپسەن؟» دەپ سورىدى. 23 يەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: - يەشاي پەيغەمبەر بۇرۇن ئېيتقاندا، كۆڭلۈم «رەببىڭ يولىنى تۇز قىلغىلار» دەپ توۋلايدىغان ئاۋازدۇرمەن! 24 ئەمدى [يېرۇسالېمدىن] ئەۋەتىلگەنلەر پەرىسىيەلەردىن ئىدى. ئۇلار يەنە يەھيادىن: - سەن يا مەسىھ، يا ئىلىياس ياكى ھېلىقى پەيغەمبەر بولساڭ، نېمە دەپ كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرسەن؟» دەپ سورىدى. 26 يەھيا ئۇلارغا مۇنداق دەپ جاۋاب بەردى: - مەن كىشىلەرنى سۇغىلا چۆمۈلدۈرمەن، لېكىن ئارا گلاردا تۇرغۇچى سىلەر تونۇمىغان بىرسى بار، 27 ئۇ مەندىن كېيىن كەلگۈچى بولۇپ، مەن ھەتتا ئۇنىڭ كىشىنىڭ بوغۇقچىنى پېشىشىكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! 28 بۇ

ئىشلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قېتىمىدىكى بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، يەنى يەھيا پەيغەمبەر كىشىلەرنى [سۇغا] چۆمۈلدۈرۈۋاتقان يەردە يۈز بەرگەن ئىدى. 29 ئەتىسى، يەھيا ئەيسانىڭ ئۆزىگە قاراپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ مۇنداق دېدى: مانا، پۈتكۈل دۇنيانىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلايدىغان خۇدانىڭ قوزىسى! 30 مانا، مەن [سېلەرگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى بىرسى بار، ئۇ مەندىن ئۇستۇندۇر، چۈنكى ئۇ مەن دۇنيادا بولۇشتىن بۇرۇنلا بولغان ئىدى» دېگىنىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر! 31 مەن بۇرۇن ئۇنى بىلىشمەيمۇ، لېكىن ئۇنى ئىسرائىلغا ئايان بولسۇن دەپ، كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرگىلى كەلدىم. 32 يەھيا يەنە گۇۋاھلىق بېرىپ مۇنداق دېدى: - مەن روھنىڭ پاختىك ھالىتىدە ئاسماندىن چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆردۈم. 33 مەن ئەسلىدە ئۇنى بىلىمگەندىم، لېكىن مېنى كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرۈشكە ئەۋەتكۈچى ماڭا: «سەن روھنىڭ چۈشۈپ، كىمىنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆرسەڭ، ئۇ كىشىلەرنى مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرگۈچى بولىدۇ!» دېگەن ئىدى. 34 مەن دەرۋەقە شۇ ئىشنى كۆردۈم، شۇڭا ئۇنىڭ ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بەردىم! 35 ئەتىسى، يەھيا ئىككى مۇخلىس بىلەن يەنە شۇ يەردە تۇراتتى. 36 ئۇ [ئۇ يەردىن] مېڭىپ كېتىۋاتقان ئەيسانى كۆرۈپ: قارا گلار! خۇدانىڭ قوزىسى! - دېدى. 37 ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى تانگىغان ئىككى مۇخلىس ئەيسانىڭ كەينىدىن مېڭىشتى. 38 ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئۇلارنىڭ ئەگىشىپ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئۇلاردىن: - نېمە ئەزدەيسىلەر؟ - دەپ سورىدى. ئۇلار: - راھى (بۇ [شېئارىيەچە سۆز بولۇپ، «ئۇستاز» دېگەن مەنىدە)، قەيەردە تۇرسەن؟ - دېدى. 39 - بېرىپ كۆرۈڭلار، - دېدى ئۇ. شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار بېرىپ ئۇنىڭ قەيەردە تۇرىدىغانلىقىنى كۆردى ۋە ئۇ كۆزنى ئۇنىڭ بىلەن بللە تۇردى (بۇ ۋاقىت شۇ كۈننىڭ ئونىنچى سائىتى ئىدى). 40 يەھيا [پەيغەمبەرنىڭ] بۇ يۇقىرىقى سۆزىنى تانگلاپ، ئەيسانىڭ كەينىدىن ماڭغان ئىككىلەرنىڭ بىرى سمون پېتىروسنىڭ ئىسمىنى ئاندىرياس ئىدى. 41 ئاندىرياس ئاۋۋال ئۆز ئاكىسى سموننى تېپىپ، ئۇنىڭغا: «بىز «مەسىھ» نى تاپتۇق! - دەپ دېدى («مەسىھ» شېئارىيەچە سۆز بولۇپ، گرېك تىلىدا «خىرىستوس» دەپ تەرجىمە قىلىنىدۇ) 42 ۋە ئاكىسىنى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ئەيسا ئۇنىڭغا قاراپ: سەن يۇنۇسنىڭ ئوغلى سمون، بۇنىڭدىن كېيىن «كىفاس» دەپ ئاتىلىسەن، - دېدى (مەنىسى «تاش» تۇر). 43 ئەتىسى، ئەيسا گاللىيە ئۆلكىسىگە يول ئالماقچى ئىدى، ئۇ فىلىپنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: - ماڭا ئەگىشىپ ماڭ! - دېدى 44 (فىلىپ بەيت-سانئاللىق بولۇپ، ئاندىرياس بىلەن پېتىروسنىڭ يۇرتى ئىدى). 45 فىلىپ ئانانايەنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: «مۇسا پەيغەمبەر تەۋراتتا ۋە باشقا پەيغەمبەرلەرمۇ [يازمىلەردا] بېشارەت قىلىپ يازغان زاتنى تاپتۇق. ئۇ بولسا يۇسۇپنىڭ ئوغلى ناسارەتلىك ئەيسا ئىكەن! - دەپ. 46 بىراق ئانانايەل: - ناسارەت دېگەن جايدىن ياخشى بىرچە چىقامدۇر! - دەپ. 47 ئەيسا ئانانايەلنىڭ ئۆزىنىڭ ئالدىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ توغرىلۇق: مانا، ئىچىدە قانچە ھىيلە-مىكرسى يوق ھەقىقىي بىر ئىسرائىللىق! - دېدى. 48 ئانانايەل: - مېنى قەيىرىدىن بىلدىڭ؟ - دەپ سورىدى. ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - فىلىپ سېنى چاقىرىشتىن ئاۋۋال، سېنىڭ ئەنجۈر دەرەخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇرغانلىقىڭنى كۆرگەندىم، - دېدى. 49 ئانانايەل جاۋابەن: - ئۇستاز، سەن خۇدانىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىسىن! - دېدى. 50 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: - سېنى ئەنجۈر دەرەخىنىڭ تۈۋىدە كۆرگەنلىكىمنى ئېيتقانلىقىم ئۈچۈن ئىشىنىۋاتمامسەن؟ بۇنىڭدىن چوڭ ئىشلارنى كۆرسەن! - دېدى 51 ۋە يەنە: - بەرھەق، بەرھەق سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، سىلەر ئاسمانلار ئېچىلىپ، خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئىنسانلارنىڭ ئۈستىدىن چىقىپ-چۈشۈپ يۈرىدىغانلىقىنى كۆرىسىلەر! - دېدى.

ھاجىتى يوق ئىدى، چۈنكى ئۇ ئىنسانلارنىڭ قەلبىدە نېمە بار ئىكەنلىكىنى ئۆزى بەلغىتى.

3 ھەزرىدىلار [كېڭەشمىسىنىڭ] پەرسىيەلەردىن بولغان نىكودم ئىسىملىك بىر پويلىغىچىسى بار ئىدى. **2** ئۇ ئادەم بىر كېچىسى ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ئۇستاز، سېنىڭ خۇدادىن كەلگەن تەلم بەرگۈچى ئىكەنلىكىڭنى بىلىمىز. چۈنكى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولسا، ھېچكىمنىڭ سەن كۆرسەتكەن بۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس، - دېدى. **3** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: - بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويماي، ھېچكىم يۇقىرىدىن تۇغۇلغىچە، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرەلمەس! - دېدى. **4** نىكودم: - قەدەم قەبىغىدا قانداقۇ قاندىن تۇغۇلسۇن؟ ئانىسىنىڭ قورسقىغا قايتا كىرىپ تۇغۇلۇشى مۇمكىنمۇ؟! - دەپ سورىدى. **5** ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويماي، ھەم سۇدىن، ھەم روھتىن تۇغۇلغىچە، ھېچكىم خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرەلمەس! **6** ئەتىدىن تۇغۇلغان بولسا ئەتىدى، روھتىن تۇغۇلغان بولسا روھتۇر. **7** ساڭا: «يۇقىرىدىن تۇغۇلۇشۇڭلار كىرەك» دېگىنىمگە ھىران قالما. **8** شامال خالغان تەرەپكە سوقىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايسەن، لېكىن قەيەردىن كېلىپ، قەيەرگە بارىدىغىنىنى بىلمەيسەن. روھتىن تۇغۇلغان ھەربىر ئىنسان شۇنداقمۇ. **9** نىكودم يەنە جاۋابەن ئەيساغا: - بۇ ئىشلار قانداقۇ مۇمكىن بولار؟ - دېدى. **10** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - «سەن ئىنساننىڭ ئىسمىنى بىلمەيسەن، بۇ ئۇنىڭ ئىسمىنىمۇ؟» **11** بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويماي، بىز بىلگىنىمىزنى ئېيتىمىز ۋە كۆرگىنىمىزگە گۇۋاھلىق بېرىمىز، لېكىن سىلەر بىزنىڭ گۇۋاھلىقىمىزنى قوبۇل قىلمايسىلەر. **12** سىلەرگە زىمىندىكى ئىشلارنى ئېيتسام ئىشىمىگەن يەردە، ئەرشتىكى ئىشلارنى ئېيتسام قانداقۇ ئىشىمىسىلەر؟ **13** ئۆزى ئەرشتە بولۇپ، ئەرشتىن چۈشكۈچىدىن، يەنى ئىنسانىدىن باشقا ھېچكىم ئەرشتە چىقىدى. **14** مۇسا چۆلدە [ئۆچ] يىلاننى كۆتۈرگەندەك، ئىنسانىدىنمۇ ئوخشاشلا شۇنداق ئېگىز كۆتۈرۈلۈشى كېرەك. **15** شۇنداق بولغاندا، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسى ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشەلەيدۇ. (aionios)

g166 16 چۈنكى خۇدا دۇنيادىكى ئىنسانلارنى شۇ قەدەر سۆيىدىكى، ئۇنىڭ بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنى پىدا بولۇشقا بەردى. مەقسىتى، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان ھەربىرنىڭ ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر. (aionios)

g166 17 خۇدا ئوغلىنى دۇنيادىكى ئىنسانلارنى گۇناھقا بېكىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ ئۇ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن دۇنياغا ئەۋەتتى. **18** كىمكى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى بولسا، گۇناھقا بېكىتەلمەيدۇ، لېكىن ئېتىقاد قىلغۇچى بولسا ئالاقچان گۇناھقا بېكىتەلگەندۇر، چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئەكە-يېگانە ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلغان. **19** ۋە گۇناھقا بېكىتىش سەۋەبى مانا شۇكى، نۇر دۇنياغا كەلگەن بولسىمۇ، ئىنسانلار نۇرنى ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇقنى ياخشى كۆردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمەلىرى رەزىل ئىدى. **20** چۈنكى رەزىللىك قىلغۇچى ھەربىرى نۇرنى يامان كۆرۈپ ۋە ئۇنىڭ قىلغان-ئەتكەنلىرىنىڭ ئاشكارا قىلماسلىقى ئۈچۈن نۇرغا كەلمەيدۇ، **21** لېكىن ھەقىقەتتىن يۈرگۈزگۈچى بولسا، ئەمەللىرىنى خۇداغا تاپىنىپ قىلغانلىقى ئايان بولسۇن دەپ، نۇرغا كېلىدۇ. **22** بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن يەھۇدىيە زىمىنىغا باردى، ئۇ ئۇ يەردە ئۇلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، كىشىلەرنى چۆمۈلدۈردى. **23** شۇ چاغدا ھەييا [يەيغەمبەرمۇ] سالىم پېرسىنىڭ پېندىسى ئايون دېگەن يەردە كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈۋاتتى. چۈنكى ئۇ يەرنىڭ سۈيى مول ئىدى. كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشتى **24**

ئۈچىنچى كۈنى، گاللىيەدىكى كانا يېزىسىدا بىر توي بولدى. ئەيسانىڭ ئانىسى [مەرەپەم] ئۇ يەردە ئىدى **2** ھەم ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ توپتا تەكلىپ قىلىنغانىدى. **3** توپدا شاراب تۆكۈپ قالغاندا، ئەيسانىڭ ئانىسى ئۇنىڭغا: - ئۇلارنىڭ شارابلىرى تۆگەپ قاپتۇ، - دېدى. **4** ئەيسا ئۇنىڭغا: - خانىم، مېنىڭ سەن بىلەن نېمە كارىم؟ مېنىڭ ۋاقتى-سائىتىم ئىچى كەلمىدى، - دېدى. **5** ئانىسى چاكارلارغا: - ئۇ سىلەرگە نېمە قىل دېسە، شۇنى قىلىڭلار، - دېدى. **6** ئەمدى شۇ يەردە يەھۇدىيلارنىڭ تاھارەت ئادىتى بويىچە ئىشلىتىلدىغان، ھەربىرىگە ئىككى-ئۈچ تۇڭدىن سۇ سىغىدىغان ئالتە تاش كۆپ قۇيۇلغانىدى. **7** ئەيسا چاكارلارغا: - كۆپلەرگە سۇ تولدۇرۇڭلار، - دېدى. ئۇلار كۆپلەرنى ئاغزىغىچە تولدۇرۇشتى. **8** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا يەنە: - ئەمدى بۇنىڭدىن ئۆسۈپ توي باشقۇرغۇچىغا بېرىڭلار، - دېدى. ئۇلار ئۇنى ئايرىپ بەردى. **9** توي باشقۇرغۇچى شارابقا ئايلىنىۋالغان سۇدىن تېتىپ كۆرگەندە (ئۇ ئۇنىڭ قەيەردىن كەلتۈرۈلگەنلىكىنى بىلمىدى، ئەمما بۇنى سۇ توشۇغان چاكارلار بىلەتتى) توي باشقۇرغۇچى توي بولۇۋاتقان يىگىتنى چاقىرىپ، **10** ئۇنىڭغا: - ھەربىر [توي قىلغۇچى] ياخشى شارابنى تونىڭ بېشىدا قۇيىدۇ، ئاندىن مېھمانلار قانغۇچە ئىچكەندىن كېيىن، ناچىرىنى قۇيىدۇ. ئەجەب، سەن ياخشى شارابنى مۇشۇ چاغقىچە ساقلايسەن! - دېدى. **11** بۇ بولسا، ئەيسا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنىڭ دەسلەپكىسى بولۇپ، گاللىيەنىڭ كانا يېزىسىدا كۆرسىتىلگەندى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنىڭ شان-شەرىپىنى ئايان قىلدى، ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **12** بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ، ئانىسى، ئىنلىرى ۋە مۇخلىسلىرى بىلەن كەپەرنائۇم شەھىرىگە چۈشۈپ، ئۇ يەردە بىر نەچچە كۈن تۇردى. **13** يەھۇدىيلارنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» غا يېقىن قالغاندا، ئەيسا يېرۇسالېمغا باردى. **14** ئۇ ئىبادەتخانا [ھويلىلىرىدا] كالا، قوي ۋە كەپەر-ياختەك ساتقۇچىلارنى ھەم ئۇ يەردە ئولتۇرغان پۇل تېگىشكۈچىلەرنى كۆردى. **15** ئۇ ئاندىن قاچما ياساپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى قوي-كالىرى بىلەن قوشۇپ ئىبادەتخاندان ھەيدەپ چىقاردى. پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ پۇللىرىنى چېچىپ، شەھىرىنى ئورۇۋەتتى **16** ۋە ياختەك-كەپەر ساتقۇچىلارغا: - بۇ نەرسىلەرنى يۇەردىن ئېلىپ كېتىش! ئاتامنىڭ ئويىنى سودا-سېتىق ئوي قىلىشۇۋالما! - دېدى. **17** بۇنى كۆرگەن مۇخلىسلىرى [زەبۇردا] مۇنداق پۈتۈلگىنى ئېسىگە ئېلىشتى: «سېنىڭ [مۇقەددەس] ئويۇڭگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببەت ئۆزۈمنى چۈلغۈۋالدى!». **18** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۇ ئىشلارغا ئىنكاس بىلدۈرۈپ ئۇنىڭدىن: - بۇنداق ئىشلارنى قىلغانكەنسەن، قېنى، بىزگە نېمە مۇجىزىلىك ئالامەتنى كۆرسىتىپ بېرسەن؟! - دەپ سورىدى. **19** ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - ئۇشۇ ئىبادەتخانىنى چۆۋۈۋەتسەڭلار، مەن ئۈچ كۈن ئىچىدە ئۇنى يېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقىمەن، - دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار يەنە ئۇنىڭغا: - بۇ ئىبادەتخانىنى ياساۋاتقىلى ھازىرغىچە قىرىق ئالتە يىل بولغان تۇرسا، سەن ئۇنى قانداقسىگە ئۈچ كۈندىلا قۇرۇپ چىقالايسەن؟! - دېدى. **21** ھالبۇكى، ئۇنىڭ «ئىبادەتخانا» دېگىنى ئۇنىڭ ئۆز تېنىنى كۆرسەتكەندى. **22** شۇڭا، ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ بۇ دېگىنىنى ئېسىگە ئالدى ۋە شۇنداقلا مۇقەددەس يازمىلاردىكى بۇ ھەقىقىي بېشارەتكە ھەمدە ئەيسانىڭ ئېيتقان سۆزىگە ئىشىنىدى. **23** ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرگەن بولۇپ، ئۇنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلىشتى. **24** لېكىن ئەيسا پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ [قەلبىنىڭ] قانداق ئىكەنلىكىنى بىلگەچكە، ئۆزى ئۇلارغا تاپشۇرمايتتى. **25** ئىنسان توغۇرلۇق ھېچكىمنىڭ ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىشىنىڭ

(چۈنكى شۇ چاغدا بەھيا تېخى زىندانغا تاشلاشمايدى). 25 [شۇ ۋاقتلاردا] بەھيانىڭ مۇخلىسلىرى بىر بەھۇدى كىشى بىلەن تاھارەت قائىدىلىرى توغرىسىدا بەس-مۇنازىرە قىلىنىپ قالدى. 26 ئاندىن مۇخلىسلار بەھيانىڭ يېنىغا كېلىپ: - ئۇستاز، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆزىدە سەن بىلەن بىرگە بولغان، ئۆزۈڭ [تەرىپلەپ] گۇۋاھلىق بەرگەن ھېلىقى كىشى مانا ھازىر ئۆزى كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈۋاتىدۇ، ۋە ھەممە ئادەم ئۆزىگە يېنىغا كېتىشىۋاتىدۇ، - دېدى. 27 بەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: - ئەگەر ئۆزىڭغا ئەرشىن ئاتا قىلىنمىغان بولسا، ئىنسان ھېچنەرسىگە ئىگە بولالمايدۇ. 28 مېنىڭ سىلەرگە: «مەن مەسە ئەمەس، پەقەت ئۆزىڭ ئالدىدا ئەۋەتلىگەن» دېگىنىمگە ئۆزۈڭلار گۇۋاھچىسىلەر. 29 كېلىنچىكى ئەمىرگە ئالغۇچى يىگىتتۇر، قولىنى يىگىتنىڭ ئاۋازىنى كۈتىدۇ، قولىداش ئۆزىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قەلبىدە تولىمۇ خۇرسەن بولىدۇ، شۇنىڭغا ئوخشاش، مەندىمۇ خۇرسەنلىك تولۇپ تاشىدۇ. 30 ئۆزىڭ يۈكسىلىشى، مېنىڭ ئاجىزلىشىم مۇقەررەردۇر. 31 ئۆستۈندىن كەلگۈچى ھەممىدىن ئۆستۈندۈر. زېمىندىن كەلگۈچى زېمىنغا تەۋە بولۇپ زېمىندىكى ئىشلارنى سۆزلەيدۇ. ئەرشىن كەلگۈچى ھەممىدىن ئۆستۈندۈر؛ 32 ئۆزىڭ [ئەرشىن] كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرى بولسا، ئۇ يۇلار توغرىلىق گۇۋاھلىق بېرىدۇ، بىراق ھېچكىم ئۆزىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلالمايدۇ. 33 [ھالبۇكى،] كىشى ئۆزىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلغان بولسا، خۇدانىڭ ھەق ئىكەنلىكىگە مۇۋەپپەقىيەت باسقان بولىدۇ. 34 چۈنكى خۇدا ئەۋەتكىنى خۇدانىڭ سۆزلىرىنى سۆزلەيدۇ؛ چۈنكى خۇدا روھى [ئۆزىڭغا] ئۆلچەم بىلەن كەلمەپ بەرمەس. 35 ئاتا توغۇلۇشى سۆيۈدۇ ۋە ھەممە ئىشلارنى ئۆزىڭ قولىغا تاپشۇرغاندۇر. 36 ئوغۇلغا ئېتىقاد قىلغۇچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگىدۇر، لېكىن ئوغۇلغا ئىتائەت قىلمىغۇچى ھاياتى ھېچ كۆرمەيدۇ، بەلكى خۇدانىڭ غەزىپى شۇنداقلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ. (aiōnios g166)

4

ئەمدى بەرسىلەرنىڭ «بەھيانىڭ مۇخلىس قىلىپ چۆمۈلدۈرگەنلىرى بەھيانىڭكىدىن كۆپ ئىكەن» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغىنى رەب ئوقىدىن كېيىن 2 (ئەمەلىيەتتە ئەيسا ئۆزى ئەمەس، مۇخلىسلىرى چۆمۈلدۈرەتتى) 3 تۇ بەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن چىقىپ يەنە كاللىيەگە كەتتى. 4 ئەمدى تۇيول ئۈستىدە سامارىيە ئۆلكىسىدىن ئۆتۈشى كېرەك ئىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ياقىپ ئۆز ئوغلى يۇسۇپكە بەرگەن بەرگە يېقىن بولغان سامارىيەنىڭ سىخار دېگەن بىر شەھەرگە كەلدى. 6 شۇ يەردە «ياقۇبنىڭ قۇدۇقى» بار ئىدى. ئەيسا سەپىرىدە چارچىغىدىن قۇدۇقنىڭ قېشىغا كېلىپ ئولتۇردى. بۇ تەخمىنەن ئالتىنچى سائەت ئىدى. 7 ئەھيانىڭ مۇخلىسلىرى بىر كىلىك سېتىۋېلىش ئۈچۈن شەھەرگە كىرىپ كەتكەنىدى. شۇ چاغدا، سامارىيەلىك بىر ئايال سۇ ئالغىلى كەلدى. ئەيسا ئۆزىڭغا: - ماڭا ئىچكىلى سۇ بەرگەن، - دېدى. 9 ئايال ئۆزىڭ: - ئۆزۈڭ يەھۇدىي ئۆرسىڭىز، مەندەك سامارىيەلىك بىر ئايالدىن قانداقلا چىچكىلى سۇ تەلەپ قىلىپ قالدۇڭىز؟ - دەپ سورىدى (چۈنكى يەھۇدىيلار سامارىيەلىكلەر بىلەن ھېچقانداق باردى-كەلدى قىلىپاتتى). 10 ئەيسا ئۆزىڭغا جاۋابەن: - ئەگەر سەن خۇدانىڭ سوغىتىنىڭ تېمىلىكى ۋە سەندىن سۇ سوغۇغىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلسەڭىدى، ئۇنداقتا سەن ئۆزىڭدىن تىلەپتەڭ ۋە ئۇ ساڭا ھاياتلىق سۈيىنى بېرىتتى. 11 ئايال ئۆزىڭ: - تەقسىر، سۇ تارقۇدەك ھېچنەرسىڭىز بولمىسا، ئۆزىڭ ئۆستىڭە قۇدۇق چوڭقۇر تۇرسا، ھاياتلىق سۈيىنى نەدىن ئالىسىز؟ 12 ئەجەب، بۇ قۇدۇقنى بىزگە [مىراس] قالدۇرغان تائىم ياقۇپتىن ئۇلاغۇسىز؟ بۇ قۇدۇقتىن ئۆزى، ئوغۇللىرى ۋە مال-ۋارانلىرىمۇ سۆيىشكەن - دېدى. 13 ئەيسا ئۆزىڭغا جاۋابەن: - بۇ سۇنى ئىچكەن ھەر كىم يەنە ئۆسسايدۇ. 14 ئەمما مەن بېرىدىغان سۇنى ئىچكۈچى ھەر كىم مەڭگۈگە ئۆسسايدىغان بولىدۇ ۋە

بەلكى مەن ئۆزىڭغا بېرىدىغان سۇ ئۆزىڭ ئىچىدە ئۆزى مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ئېلىپ بارىدىغان، ئۇرغۇپ چىقىدىغان بىر يۇلاق بولىدۇ، - دېدى. (aiōn g165, aiōnios g166) ئايال: - تەقسىر، ماڭا بۇ سۇدىن بەرگەنسىزكى، مەن يەنە ئۆسسىمىدىغان ۋە مۇشۇ يەرگە سۇ تارتىش ئىككىنچى كەلگۈچى بولمايدىغان بولاي. - دېدى. 16 ئەيسا: - بىرىپ ئېرىشكى بۇ يەرگە قاچىرىپ كەلگەن، - دېدى. 17 - ئېرىم يوق، - دەپ جاۋاب بەردى ئايال. - ئېرىم يوق دەپ، راست ئېيتتىڭ. 18 چۈنكى بەش ئەگەرگە تەڭلىك ۋە ھازىر سەندە بولغىنى سېنىڭ ئېرىڭ ئەمەس. بۇنى توغرا ئېيتتىڭ! - دېدى ئەيسا. 19 ئايال ئۆزىڭغا: - تەقسىر، ئەمدى كۆردۈمكى، سىز ئەسلىدە پەغەمبەر ئىكەنسىز! 20 ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ تاغدا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن، لېكىن سىلەر [يەھۇدىيلار] «ئىبادەتتى يىرۇساھىدا قىلىش كېرەك!» دەۋاللىسىزغۇ؟ - دېدى. 21 ئەيسا ئۆزىڭغا مۇنداق دېدى: - خانىم، ماڭا ئىشەنگەن، شۇنداق بىر ۋاقىت-سائىتى كېلىدۇكى، سىلەرنىڭ ئاتىغا ئىبادەت قىلىشنىڭ ئۈچۈن بۇ تاغدا ياكى نە يىرۇساھىدا بولۇشۇڭلارنىڭ ھاجىتى قالمايدۇ. 22 سىلەر ئىبادەت قىلغىنىڭلارنى بىلمەيسىلەر؛ بىراق بىز كىمگە ئىبادەت قىلغىنىمىزنى بىلىمىز. چۈنكى ئىبادەت قىلغۇزۇلۇش يەھۇدىيلار ئارقىلىق بولىدۇ. 23 لېكىن شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇ ۋە شۇنداقلا ھازىر كەلدىكى، ھەقىقىي ئىبادەت قىلغۇچىلار ئاتىغا روھ ۋە ھەقىقەت بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ. ئاتا ئۆزىگە ئەنە شۇنداق ھەقىقىي ئىبادەت قىلغۇچىلارنى ئىزدەمەكتە. 24 خۇدا روھتۇر ۋە ئۆزىڭغا ئىبادەت قىلغۇچىلار روھ ۋە ھەقىقەت بىلەن ئۆزىڭغا ئىبادەت قىلىشى كېرەكتۇر. 25 ئايال ئۆزىڭغا: - مەسھنىڭ، يەنى «خىرىستوس» دېگەننىڭ كېلىدىغانلىقىنى بىلىمەن. ئۇ كەلگەندە، بىزگە ھەممە ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىدۇ. - دېدى. 26 ئەيسا ئۆزىڭغا: - سەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقۇچى مەن دەل شۇدۇرمەن! - دېدى. 27 شۇ چاغدا ئۆزىڭ مۇخلىسلىرى قايتىپ كەلدى. ئۇلار ئۆزىڭ بىر ئايال بىلەن سۆزلىشىۋاتقانلىقىغا ھاڭ-تاڭ قىلىشى، لېكىن ھېچقايسىسى ئۆزىڭ: «ئۆزىڭنىڭ تېمە ئىزدەيدىمەن؟» ياكى «ئېتىقاد ئۆزىڭ بىلەن سۆزلىشىمەن؟» دەپ سورىدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئايال كۆزىنى تاشلاپ قوپۇپ، شەھەرگە قايتىپ بېرىپ، كىشىلەرگە: 29 - يۇرۇڭلار، ھاياتىدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بەرگەن بىر كىشىنى كۆرۈپ كېتىڭلار. نەجەبا، مەسھ شۇمۇدۇ؟ - دېدى. 30 بۇنىڭ بىلەن خالايىق شەھەردىن چىقىپ، ئەھيانىڭ ئالدىغا كېلىشكە باشلىدى. 31 شۇ ئارىلىقتا مۇخلىسلىرى ئۆزىڭغا: - ئۇستاز، نەرسە بەھۇدۇسىز؟ - دەپ ئۆتۈنۈشۈ. 32 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: - مېنىڭ سىلەر بىلەن بېرىدىغان بىرچە كىلىم بار، - دېدى. 33 مۇخلىسلار بىر-بىرىگە: - نەجەبا، بىرىمى ئۆزىڭغا يېڭى بىر نەرسە ئەكىلىپ بەرگەنمۇ؟ - دېيىشتى. 34 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - مېنىڭ بىچەكلىم - مېنى ئەۋەتكۈچىڭنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ۋە ئۆزىڭ [ماڭا تاپشۇرغان] خىزمىتىنى تاماملاشتۇر. 35 - سىلەر: «ھوسۇل يېغىشقا يەنە تۆت ئاي قالدى» دەپ ئاتامسىلەر؟ مانا، سىلەرگە ئېيتتىكى، ئېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ ئېتىزلاغا قاراڭلار، زىرائەت سارغىيىپ ئورۇشقا تەييار بولىدۇ! 36 ۋە ئورمىچى ئىش ھەققىنى ئالدى ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئولتۇرغان ھوسۇلنى يىغىدۇ، شۇنىڭ بىلەن تېرىغۇچى بىلەن ئورمىچى تەڭ شۇندىلىنىدۇ. (aiōnios g166) چۈنكى بۇ ئىشتا «بىرى تېرىدۇ، يەنە بىرى يىغىدۇ» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 38 مەن سىلەرنى ئۆزۈڭلار ئەمگەك سىڭدۈرمىگەن ھوسۇلنى يىغىشقا ئەۋەتتىم؛ باشقىلار ئەمگەك قىلدى ۋە سىلەر ئۇلارنىڭ ئەمگىكىنىڭ مۇستەھكەم ئېلىشقا نېسىپ بولۇڭلار. 39 شۇ شەھەردىكى نۇرغۇن سامارىيەلىكلەر ھېلىقى ئايالنىڭ: «ئۇ ھاياتىدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بەردى» دېگەن گۇۋاھلىق سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيساغا ئېتىقاد قىلدى. 40 شۇڭا، ئۇلار ئۆزىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۆزىڭ ئۆزلىرى بىلەن بىللە تۇرۇشنى ئۆتۈنۈشكىلى

تۇردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەردە ئىككى كۈن تۇردى. 41 ئۇنىڭ سۆز-كلامى ئارقىلىق تېخىمۇ كۆپ ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 42 ئۇلار ئايالغا: «بىزنىڭ ئېتىقاد قىلىشىمىز ئەمدى سېنىڭ سۆزلىرىڭ سەۋەبىدىن ئەمەس، چۈنكى ئۈزۈم ئۇنى ئاڭلىدۇق ۋە بىلدۈرۈپ، دۇنيانىڭ قۇتقۇزغۇچىسى دەل شۇ كىشىدۇر!» - دېيىشتى. 43 بۇ ئىككى كۈندىن كېيىن ئۇ شۇ يەردىن چىقىپ گاللىيەگە قاراپ ماڭدى. 44 (چۈنكى ئەيسا ئۆزى: «ھېچبىر بەيغەمبەرنىڭ ئۆز يۇرتىدا ئەزىزى يوقمۇ؟» دەپ گۇۋاھلىق بەرگەندى). 45 شۇنىڭ بىلەن ئۇ گاللىيەگە كەلگەندە، گاللىيەلىكلەر ئۇنىڭ [تۆتۈپ كېتىش] ھېسابتا يېرۇسالېمدا قىلغان ئەمەللىرىنىڭ ھەممىسىنى كۆرگەچكە، ئۇنى قارشى ئېلىشتى (چۈنكى ئۇلارمۇ ھېيتقا چىققاندى). 46 ئەمدى ئەيسا بۇ قېتىم گاللىيەدىكى كانا يېزىسىغا يەنە باردى (ئۇ دەل شۇ يەردە سۇنى شارابقا ئايلاندۇرغانىدى). [شۇ كۈنلەردە]، كەپەرناھۇم شەھىرىدە ئوغل كېسەل بولۇپ ياتقان بىر ئوردا ئەمەلدارى بار - دېدى. 47 ئۇ ئەيسانىڭ بەھۇدەيدىن گاللىيەگە كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باردى ۋە: «ئۆيۈمگە» چۈشۈپ، سەكراتتا ياتقان ئوغلۇمنى ساقايتىپ بەرگەيلا! - دەپ توختىماي ئىلتىجا قىلدى. 48 شۇنىڭ بىلەن، ئەيسا ئۇنىڭغا: «جاۋابەن مۇنداق دېدى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ سىلەر [گاللىيەلىكلەر] مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرمىگۈچە، ھېچ ئېتىقاد قىلىپالسىلەر» - دېدى. 49 ئوردا ئەمەلدارى ئەيساغا: «تەقسىر، بالام ئۆلەستە چۈشكەيلا! - دېدى. 50 ئەيسا ئۇنىڭغا: «بارغىن، ئوغلۇڭ ھايات قالدۇ! - دېدى. ھېلىقى ئادەم ئەيسانىڭ ئېيتقان سۆزىگە ئىشىنىپ، ئۆيگە قاراپ ماڭدى. 51 يولدا كېتىپ بارغىنىدا، ئۇنىڭ قۇللىرى ئالدىغا چىقىپ، بالىلىرى ھايات، دەپ ئۇقتۇردى. 52 ئەمەلدار ئۇلاردىن ئوغلنىڭ قايسى ساھەدىن باشلاپ ياخشىلىنىشقا يۈزلەنگەنلىكىنى سورىدى، ئۇلار: «تۈنۈگۈن تەبىئىي ساھە قەبىزىمىنى يادى، - دېيىشتى. 53 بالانىڭ ئاتىسى بۇنىڭ دەل ئەيسانىڭ ئۆزىگە: «ئوغلۇڭ ھايات قالدۇ!» دېگەن سائەت ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۆزى پۈتكۈل ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىللە ئېتىقاد قىلىشتى. 54 بۇ ئەيسانىڭ بەھۇدەيدىن گاللىيەگە كەلگەندىن كېيىنكى كۆرسەتكەن ئىككىنچى مۇجىزىلىك ئالامىتى ئىدى.

5 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، بەھۇدىيلارنىڭ بىرى ھېيتى يېتىپ كەلدى ۋە ئەيسا يېرۇسالېمغا چىقتى. 2 يېرۇسالېمدىكى «قوي دەۋرۋازىسى» نىڭ يېنىدا ئىبرانى تىلىدا «بەيت-ئەسدا» دەپ ئاتىلىدىغان بىر كۆلچەك بولۇپ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا بەش پېشايۋان بار ئىدى. 3 بۇ پېشايۋانلار ئاستىدا بىر توت بىچارلار، يەنى قارىغۇ، توڭۇر ۋە بالەچلەر يېتىشتى. ئۇلار ئۇ يەردە يېتىپ كۆلچەكنىڭ سۇنىڭ چىقىلىشىنى كۈتەتتى. 4 چۈنكى بىر پەرىشتە مەلۇم ۋاقىتلاردا كۆلچەككە چۈشۈپ سۇنى ئۇرغۇتىدىكەن، سۇ ئۇرغۇغاندا كۆلچەككە بىرىنى بولۇپ چۈشكەن كىشى ئۆزىنى باسقان ھەرقانداق كېسەلدىن ساقايدىكەن. 5 ئەمدى ئۇ يەردە ئوتتۇز سەككىز يىلدىن بېرى ئاغرىق ئازابى تارتقان بىر بىمار بار ئىدى. 6 ئەيسا ئۇ ئادەمنىڭ شۇ يەردە ياتقىنىنى كۆردى ۋە ئۇنىڭ ئۈزۈندىن شۇ ھالەتتە ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇنىڭغا: «ساقىيىشى خالاسمەن؟» - دەپ سورىدى. 7 بىمار ئۇنىڭغا جاۋابەن: «تەقسىر، سۇ چاچقاندا مېنى سۇغا چۈشۈرىدىغان ئادەم يوق. مەن چۈشەي دەپكۈچە، باشقىلار مېنىڭ ئالدىغا چۈشۈۋالدى، - دېدى. 8 ئەيسا ئۇنىڭغا: «ئورۇندۇڭ ئۆز، ئورۇن-كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن!» - دېدى. 9 ھېلىقى ئادەم شۇنداق ساقىيىپ، ئورۇن-كۆرپەسىنى يىغىشتۇرۇپ كۆتۈرۈپ ماڭدى. شۇ كۈنى شابات كۈنى ئىدى. 10 شۇڭا [بەزى بەھۇدىيلار ساقايغان كىشىگە: «بۈگۈن شابات كۈنى تۇرسا، ئورۇن-كۆرپەڭنى كۆتۈرۈش [تەۋرابىما] ساڭا مەننى قىلىنغان!» - دېدى. 11 لېكىن ئۇلارغا جاۋابەن: - مېنى ساقايتقان كىشى

بەقەتلا سىلەرنىڭ قەتئىزۇلۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر. 35 [يەھيا] بولسا كۆيۈپ نۇر چېچىپ تۇرغان بىر چىراغ ئىدى ۋە سىلەر ئۇنىڭ يورۇقىدا بىر مەرگىل شادلىنىشقا رازى بولۇڭلار. 36 لېكىن يەھىيانىڭ مەن ئۈچۈن بەرگەن گۇۋاھلىقىدىن تۇلۇغ بىر گۇۋاھلىق بار. تولىمۇ، ئاتا ماڭا ئادا قىلىشقا تاپشۇرغان ئەمەللەر، يەنى مەن قىلىۋاتقان ئەمەللەر، بۇلار مېنىڭ توغرىمدا ئاتىڭنىڭ مېنى ئەۋەتكەن گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 37 ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتا تۇرمۇ مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بەرگەندۇر. سىلەر ھېچقاچان ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىدىڭلار، قىيپەتنى كۆرمىدىڭلار. 38 ۋە ئۇنىڭ سۆز-كلامى سىلەرنىڭ ئېچىڭلاردىن ئورۇن ئالدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئەۋەتكەن بولسا، ئۇنىڭغا ئىشەنمەيسىلەر. 39 مۇقەددەس يازمىلارنى قېتىرقىيىپ ئوقۇپ ئولتۇرىسىلەر، چۈنكى ئۇلاردىن مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگە بولۇق، دەپ قارايسىلەر. دەل بۇ يازمىلار مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بەرگۈچىدۇر. (aionios) 40 g166 شۇنداقتىمۇ سىلەر يەنىلا ھاياتلىققا ئېرىشىش ئۈچۈن مېنىڭ پىنىمغا كېلىشى خالىمايسىلەر. 41 مەن ئىنسانلارنىڭ ماختىشىنى قوبۇل قىلمايمەن؛ 42 لېكىن مەن سىلەرنى بىلىمەنكى، ئىچكىڭلاردا خۇدانىڭ مۇھەببىتى يوق. 43 مەن ئاتامنىڭ نامى بىلەن كەلگەنمەن، ئەمما سىلەر مېنى قوبۇل قىلمىيسىلەر. ھالبۇكى، باشقا بىرسى ئۆز نامى بىلەن كەلسە، سىلەر ئۇنى قوبۇل قىلىسىلەر. 44 سىلەر بىر-بىرىڭلاردىن ئىززەت-شۆھرەت قوبۇل قىلىسىلەر-يۇ، يىگانە خۇدادىن كەلگەن ئىززەت-شۆھرەتكە ئىنتىلمىسىڭلار، ئۇنداقتا سىلەر قانداقۇ ئېتىقاد قىلالايسىلەر؟! 45 بىراق مېنى ئۈستىمىزدىن ئاتىغا شىكايەت قىلىدۇ، دەپ ئويلىماڭلار. ئۈستۈڭلاردىن شىكايەت قىلغۇچى مەن ئەمەس، بەلكى سىلەر ئۈمىد باغلىغان مۇسا (يەنە مەرىدۇر)، 46 چۈنكى ئەگەر سىلەر راستتىن مۇسا (يەنە مەرىدە) ئىشەنگەن بولساڭلار، ماڭمۇ ئىشەنگەن بولاتتىڭلار. چۈنكى ئۇ مۇقەددەس يازمىلاردا مەن توغرىلىق پۈتكەندۇر. 47 لېكىن ئۇنىڭ پۈتكەنلىرىگە ئىشەنمىسىڭلار، مېنىڭ سۆزلىرىمگە قانداقۇ ئىشىنىسىلەر!؟

6

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گاللىيە دېڭىزى (تىبېرىياس دېڭىزى دەپمۇ ئاتىلىدۇ) نىڭ ئۇ قېتىغىغا تۇتتى. 2 زور بىر توپ خىلايق ئۇ كېسەللەرنى ساقايتقان مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆردى ۋە ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ ماڭدى. 3 ئەيسا ئاتىغا چىقىپ، ئۇ يەردە مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئولتۇردى. 4 ئۇ چاغدا يەھۇدىيلارنىڭ ھېيتى، يەنى «تۆتۈپ كېتىش ھېيتى» غا ئاز قالغان ۋاقىت ئىدى. 5 ئەيسا بېشىنى كۆتۈرۈپ، زور بىر توپ خىلايقنىڭ ئۆزىنىڭ ئالدىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، قىلىپتىن: - بۇلارغا يەيدىغانغا نانى نەدىن تاللىم؟ - دەپ سورىدى 6 (لېكىن ئۇ بۇ سۆزنى قىلىپتىن سىناش ئۈچۈن ئېيتقاندى. چۈنكى ئۇ ئۆزىنىڭ نېمە قىلىدىغانلىقىنى بىلمەيتتى). 7 فېلىپ جاۋابەن: - ئىككى يۈز دىنارغا نان ئالساڭمۇ، ھەر بىرىگە كىچىككىنە بىر چىشلەمدىن يېيىشىكمۇ يەتمەيدۇ! 8 مۇخلىسلاردىن بىرى، يەنى سمون پېترۇسنىڭ ئىنىسى ئاندىرياس ئەيساغا: 9 - بۇ يەردە كىچىك بىر ئوغۇل بارا، ئۇنىڭغا بەش ئارپا نان بىلەن ئىككى كىچىك بېلىق بار. لېكىن شۇنچە كۆپ خەلققە بۇ نېمە بولىدۇ؟! - دەپدى. 10 ئەيسا: - كۆچكۈنلىكى ئولتۇرغۇزۇڭلار، - دەپدى (ئۇ يەردە ئوت-چۆپ مول ئۆسكەندى). شۇنىڭ بىلەن ئەر كىشىلەر ئولتۇردى، ئۇلارنىڭ سانى بەش مىڭگە بار ئىدى. 11 ئەيسا نانلارنى قولغا ئېلىپ، [خۇداغا] تەشەككۈر ئېيتقاندىن كېيىن، ئولتۇرغانلارغا ئۆلەشتۈرۈپ بەردى. بېلىقلارنىمۇ شۇنداق قىلدى؛ كۆچكۈنلىك خالىغانچە يېدى. 12 ھەممەيلىنەپ يەپ تويۇنغاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا: - ئاشاقان پارچىلارنى يىغىڭلار، ھېچ نەرسە زاپە بولمىسۇن، - دەپدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەش ئارپا ئېتىدىن يەپ ئاشاقان پارچىلىرىنى ئون ئىككى سېۋەتكە تولدۇرۇپ يىغۋالدى. 14 ئەمدى خىلايق ئەيسانىڭ

كۆرسەتكەن بۇ مۇجىزىلىك ئالامەتنى كۆرۈپ: «دۇنياغا كېلىشى مۇقەددەر بولغان بەيغەمبەر ھەققەتەن مۇشۇ ئىكەن!» دېيىشتى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇلارنىڭ كېلىپ تۇرىشى پادىشاھ بولۇشقا زورماقچى بولغانلىقىنى بىلىپ، ئۇلاردىن ئايرىلىپ، قايتىدىن تاغقا يالغۇز چىقىپ كەتتى. 16 كەچتۇرۇن، ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى دېڭىز بويىغا چۈشۈشتى. 17 ئۇلار بىر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىكى كېپەزناھۇم شەھىرىگە قاراپ يول ئېلىشتى (قاراڭمۇ چۈشۈپ كەتكەندىكى ۋە ئەيسا تېخىچە ئۇلارنىڭ پىنىغا كەلمەيدىكى). 18 قاتتىق بوران چىقىپ، دېڭىز دولقۇنلاپ كۆتۈرۈلۈۋاتاتتى. 19 مۇخلىسلار پالاق تۇرۇپ ئون-ئون بىر چاقەرىغىچە ماڭغاندا، ئەيسانىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېمىگە يېقىنلىشىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، قورقۇشۇپ كەتتى. 20 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: - بۇ مەن، قورماڭلار! - دېدى. 21 شۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۇنى كېمىگە چىقىرىۋالغۇسى كەلدى؛ ئۇ كېمىگە چىقىپلا، كېمە دەرھال ئۇلار بارىدىغان يەرگە ئېتىپ باردى. 22 ئەيسا دېڭىزنىڭ ئۈستىدە قالغان خىلايق [ئالدىنقى كۈنى] ئۇ يەردە ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى چىققان كېمىدىن باشقا كېمىنىڭ يوقلۇقىنى، ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى شۇ كېمىگە چىققاندا، ئەيسانىڭ ئۇلار بىللە چىقىمىغانلىقىنى، بەلكى مۇخلىسلىرىنىڭ ئۇزۇرلىرا كەتكەنلىكىنى كۆرگەندى. 23 ھالبۇكى، بىر نەچچە كېمە-قورالاق تىبېرىياس شەھىرىدىن رەب تەشەككۈر ئېيتقاندىن كېيىن خەلق نان يېگەن يەرگە يېقىن كېلىپ توختىدى. 24 شۇنىڭ بىلەن خىلايق ئەيسانىڭ ۋە مۇخلىسلىرىنىڭ ئۇ يەردە يوقلۇقىنى كۆرۈپلا، كېمىلەرگە ئولتۇرۇپ، ئەيسانى ئىزدىدىكى كېپەزناھۇم شەھىرىگە ماڭدى. 25 ئۇلار ئۇنى دېڭىزنىڭ ئۈستىدە تېپىپ ئۇنىڭغا: - ئۇستاز، بۇ يەرگە قاچان كەلدىڭ؟ - دەپ سوراشتى. 26 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، سىلەر مېنى مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى نانلاردىن يەپ تويۇنغىڭلار ئۈچۈن تىزدەيسىلەر. 27 بۇزۇلۇپ كېتىدىغان پانى ئوزۇقلۇققا ئەمەس، بەلكى مەڭگۈ ھاياتلىققا باقى قالدىغان ئوزۇقلۇققا ئىنتىلىپ ئىشلەڭلار؛ بۇنى ئىنسانئوغلى سىلەرگە بېرىدۇ، چۈنكى ئۇنى ئاتا، يەنى خۇدا ئۆزى مۇھۈرلەپ تەستىقلىغان، - دەپدى. (aionios) 28 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆتكۈن: - نېمىگە ئىنتىلىپ ئىشلەش ئىنسان ئادىنى خۇدانىڭ ئىشى-خىزمىتىدە ئىشلەشكەن بولمىز؟ - دەپ سوراشتى. 29 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - خۇدانىڭ ئىشى-خىزمىتى دەل شۇكى، ئۇ ئەۋەتكەن ئېتىقاد قىلىشىڭلاردۇر، - دەپدى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەنە: - ئۇنداق بولسا سەن بىزنى كۆرۈپ تۇرۇڭمىز؟ ئىشەندۈرگۈدەك قانداق مۇجىزىلىك ئالامەت بىرىسەن؟ زادى نېمە ئىش قىلىپ بىرىسەن؟ 31 ئاتا-بوۋىلىرىمىز چۆلدە يۈرگەندە، [زەبۇردا]: «ئۇ ئۇلارغا تەرىشتىن چۈشۈرۈلگەن نان تەقدىم قىلدى» دەپ پۈتۈلگەندەك، «مانا» نى يېگەن - دېيىشتى. 32 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، سىلەرگە ئاتىمىدىن چۈشكەن ناننى بەرگۈچى مۇسا ئەمەس، بەلكى مېنىڭ ئاتامدۇر، ئۇ [ھازىرمۇ] سىلەرگە ئاتىمىدىن چۈشكەن ھەقىقىي ناننى بېرىۋاتىدۇ. 33 چۈنكى خۇدانىڭ نېنى بولسا پۈتۈكلۈك دۇنياغا ھاياتلىق ئاتا قىلىدىغان، تەرىشتىن چۈشۈرۈپ بېرىدۇ. 34 - دەپمۇ، ھەممىشە يېزگە شۇ ناننى بېرىپ تۇرغايەن! - دېيىشتى. 35 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - ھاياتلىق نېنى ئوزۇمدۇرمەن! مېنىڭ پىنىمغا كەلگەن ھەركىم ھېچقاچان ئاچ قالمىدۇ، ماڭا ئېتىقاد قىلغان ھەركىم ھېچقاچان ئۆسمەيدۇ. 36 لېكىن سىلەرگە ئېيتقىنىمدەك، سىلەر مېنى كۆرگەن بولساڭلارمۇ، ئېتىقاد قىلمايۋاتسىلەر. 37 ئاتا ماڭا تاپشۇرغانلارنىڭ ھەربىرى پىنىمغا كېلىدۇ ۋە مېنىڭ پىنىمغا كەلگەنلەردىن ھېچقايسىسىنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيمەن. 38 چۈنكى ئۆز ئىرادەمنى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىڭنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن

ئەرشتىن چۈشتىم. 39 مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسى بولسا دەل شۇكى، ئۇنىڭ ماڭا تاپشۇرغانلىرىدىن ھېچبىرىنى يېتىۋەرمەي، بەلكى ئاخىرقى كۈنى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى تەربىلۈۋرۈشۈمدىن ئىبارەت، 40 چۈنكى مېنىڭ ئاتامنىڭ ئىرادىسى شۇكى، ئوغلغا كۈز تىكىپ قاراپ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەربىرىنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشتۈرۈشۈر، ۋە مەن ئاخىرقى كۈنى ئۇلارنى تەربىلۈۋەرمەن. (aiōnios g166) 41 ئەمدى يەھۇدىيلار ئەيسانىڭ: «ئەرشتىن چۈشكەن نان ئۈزۈمۈمدۇر!» دېگىنى ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئارازى بولۇپ غوتۇلدېشىشقا باشلىدى: 42 «بۇ يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئەيسا ئەمەسمۇ؟ ئاتىسىنىمۇ، ئانىسىنىمۇ تۇتۇپ ئېلىپ تۇرساق، يەنە قانداقلارچە: «ئەرشتىن چۈشتۈم!» دېسۇن؟» - دېيىشەتتى ئۇلار. 43 ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا مۇنداق دېدى: «مېنىڭ توغرامدا ئوتتۇرا غوتۇلدېشىشقا كىلەر. 44 مېنى ئەۋەتكەن ئاتا ئۆزى كىشىلەرنىڭ قەلبىنى تارتقۇزۇپ، مېنىڭ ھېچكىم مېنىڭ يېنىمغا كېلەلمەيدۇ، مېنىڭ يېنىمغا كەلگەن ھەربىرى ئاخىرقى كۈنى تەربىلۈۋەرمەن. 45 بەيغەمبەرلەرنىڭ يامىلىرىدا: «ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە خۇدا تەرىپىدىن تۇتۇلدى، دەپ پۈتۈلگەندۇر. شۇڭا، ئاتىنىڭ [سۆزى] تىگىشىغا ۋە ئۇنىڭدىن ئۆتكەن ھەربىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىدۇ، 46 بىراق بۇ يەردەم تاتىنى كۆرگەن دېگەنلىك ئەمەس، پەقەت خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگۈچى بولسا، ئۇ تاتىنى كۆرگەندۇر. 47 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگىدۇر. (aiōnios g166) 48 ھاياتلىق نېنى ئۈزۈمۈمدۇر. 49 ئاتا-بوۋىلىرىڭلار چۆلەردە «مانا، يېقىن بىلەن يەنىلا ئۆلدى، 50 لېكىن مانا، ئەرشتىن چۈشكەن نان دەل شۇنداقكى، بىرى ئۇنىڭدىن يېگەن بولسا تۇرۇپلا. 51 ئەرشتىن چۈشكەن ھاياتلىق نېنى ئۈزۈمۈمدۇر، كىمدەك بۇ ئاندىن يېسە، ئەبەدىگە دەگىچە ياشايدۇ. مەن يېرىدىغان شۇ نان بولسا مېنىڭ ئەت-ئېنىمدۇر، پۈتۈل دۇنيادىكىلەر ھاياتقا ئىگە بولسۇن دەپ، مەن ئۇنى تاتماقچىمەن. (aiōn g165) 52 بۇ سۆز بىلەن يەھۇدىيلار ئوتتۇرا تالاش-تارتىش قىلىشقا باشلاپ: - بۇ ئادەم بىزنىڭ يېنىمىزگە ئۆزىنىڭ ئەت-ئېنىنى قانداق بېرىلسۇن؟! - دېيىشەتتى. 53 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، سىلەر ئىنسانىيەتنىڭ ئەت-ئېنىنى يېتىگۈچە ۋە قېنىنى ئېچىگۈچە، سىلەردە ھاياتلىق بولمايدۇ. 54 ئەت-ئېنىنى يېتىگۈچى ۋە قېنىنى ئېچىگۈچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشكەن بولىدۇ ۋە مەن ئۇنى ئاخىرقى كۈنى تەربىلۈۋەرمەن. (aiōnios g166) 55 چۈنكى ئەت-ئېنىم ھەقىقىي ئۇزۇقلۇق، قېنىم بولسا ھەقىقىي ئىچكىملىك. 56 ئەت-ئېنىمنى يېتىگۈچى ۋە قېنىمنى ئېچىگۈچى مەندە ياشايدۇ ۋە مەن ئۇنىڭدا ياشايمەن. 57 ھايات ئاتا مېنى ئەۋەتكەن ۋە مەن ئاتىمنىڭ بولغانلىقىدىن ياشاۋاتقىنىمدەك، مېنى يېتىگۈچى كىشى ھەم مېنىڭ ۋاسىتىم بىلەن ياشايدۇ. 58 مانا بۇ ئەرشتىن چۈشكەن ئاندۇر، بۇ نان ئاتا-بوۋىلىرىڭلار يېگەن «مانا» دەك ئەمەس، چۈنكى ئۇلار «مانا» نى يېيىشى بىلەن ئۆلدى، بىراق بۇ ناننى ئىستېمال قىلغۇچى بولسا مەڭگۈ ياشايدۇ! (aiōn g165) 59 بۇ سۆزلەرنى ئۇ كەپەرناھۇمدىكى سىنا گۇڭدا تەلەم بەرگەندە ئېيتقانىدى. 60 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن نۇرغۇنلىرى بۇنى ئاڭلىغاندا: - بۇ تەلەم بەك ئېغىر ئىكەن! بۇنى كىم ئاڭلاپ كۆتۈرەلسۇن؟! - دېيىشتى. 61 بىراق ئۆز ئىچىدە مۇخلىسلىرىنىڭ بۇ توغرىسىدا غوتۇلدېشىشىنى بىلگەن ئەيسا ئۇلارغا: - بۇ سۆزۈم سىلەرنى تاپدۇرمۇ؟ 62 ئەمدى مۇبادا ئىنسانىيەتنىڭ ئەسلى كەلگەن جايغا كۆتۈرۈلۈۋاتقىنىنى كۆرسەتتۇر، قانداق بولار؟! 63 [ئىنسانغا] ھاياتلىق بەرگۈچى - رەھبەر. ئىنساننىڭ ئەتلىرى بولسا ھېچقانداق پايدا بەرمەيدۇ. مەن سىلەرگە ئېتىقاد سۆزلىرىم بولسا ھەم رەھبەر ۋە ھەم ھاياتلىقتۇر. 64 لېكىن ئاراڭلاردىن ئېتىقاد قىلىنغان بەزىلەر بار، - دېدى (چۈنكى ئەيسا ئېتىقاد قىلىنغانلارنىڭ ۋە ئۆزىگە ساتقۇنلۇق قىلغانلارنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى باشتلا

7 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گاللىيەدە ئايلىنىپ يۈردى. ئۇ يەھۇدىيەدە ئايلىنىپ يۈرۈشى خالمايىتى، چۈنكى [شۇ يەردىكى] يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا قەست قىلماقچى ئىدى. 2 بۇ چاغدا، يەھۇدىيلارنىڭ «كېلەر ھېيتى» غا ئاز قالغانىدى. 3 شۇڭا ئەيسانىڭ ئىنسىلىرى ئۇنىڭغا: - مۇشۇ يەردىن ئايرىلىپ يەھۇدىيەگە بارغىن، شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلىرىڭنىڭ [كارامەت] ئەمەللىرىڭنى كۆرەلەيدۇ! 4 چۈنكى ئۆزى خەلق-ئالەمگە تونۇنماقچى بولغان ھېچكىم يوشۇرۇن جايدا ئىش قىلمايدۇ. بۇ ئەمەللەرنى قىلىۋاتقانلىقىنى، ئۆزۈڭنى دۇنياغا كۆرسەت. - دېيىشتى. 5 چۈنكى ئۇنىڭ ئىنسىلىرىمۇ ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانىدى. 6 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا: - مېنىڭ ۋاقت-سائىتىم ئىچى كەلدى، لېكىن سىلەرگە نىسبەتەن ھەر ۋاقىت مۇناسىپتۇر. 7 بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر سىلەرگە ھەرگىز ئۈچ بولمايدۇ، لېكىن مېنى ئۈچ كۆرىدۇ، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ قىلىشىرىنى رەزىل دەپ گۇۋاھلىق بېرىۋاتمەن. 8 سىلەر بۇ ھېيتقا بېرىۋىرىڭلار، مەن ھازىرچە بۇ ھېيتقا بارمايمەن، چۈنكى مېنىڭ ۋاقت-سائىتىم ئىچى يېتىپ كەلدى، - دېدى. 9 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ، گاللىيەدە قالدى. 10 ئەيسانىڭ ئىنسىلىرى ھېيتقا چىققاندىن كېيىن، ئۆزۈم ئۇنىڭغا باردى، ئەمما ئاشكارا ئەمەس، يوشۇرۇن باردى. 11 ھېيتتا يەھۇدىيلار ئۇنى ئىزدەپ: «ئۇ قەيەردىدۇر؟» دەپ سوراۋاتتى. 12 كىشىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ توغرىسىدا كۆپ غۇلغۇلا بولدى. بەزىلەر ئۇنى: «ياخشى ئادەم!» دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ خالايىقى ئازدۇرۇۋاتىدۇ!» دېيىشتى. 13 بىراق يەھۇدىي (چوڭلىرىدىن) قورقۇپ، ھېچكىم ئۇچۇق-ئاشكارە ئۇنىڭ گېپىنى قىلمايتتى. 14 ھېيتنىڭ يېرى تۆتەكەدە، ئەيسا ئىبادەتخانا مولىلىرىغا كىرىپ خەلققە تەلەم بېرىشكە باشلىدى. 15 يەھۇدىيلار: - بۇ ئادەم ھېچقانداق تەلەم ئالمىغان ئۇرۇقلۇق، ئۇنىڭ قانداق مۇنچە كۆپ بىلىمى بولسۇن؟ - دەپ ھاڭ-تاڭ قىلىشتى. 16 ئەيسا ئۇلارغا: - بۇ ئەمەلەر مېنىڭ ئەمەسم، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىڭىزگىدۇر. 17 ئۇنىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىشقا ئۆز ئىرادىسىنى باغلىغان ھەركىم بۇ تەلەم توغرىلۇق - ئۇنىڭ خۇدادىن كەلگەنلىكىنى ياكى ئۆزۈلكۈمدىن ئېيتۋاتقانلىقىنى بىلىدۇ. 18 ئۆز ئالدىغا سۆزلەنگەن كىشى ئۆز-شان-شەرىپىنى ئىزدەيدۇ، لېكىن ئۆزى ئەۋەتكۈچىنىڭ شان-شەرىپىنى ئىزدەيدىغان كىشى ھەق-سادىقتۇر، ئۇنىڭدا ھەققانىيلىق بولۇپتۇر. 19 مۇسا [بەيغەمبەر] سىلەرگە تەۋرات قانۇنىنى تاپشۇرغان ئەمەسمۇ؟ لېكىن ھېچقايسىڭلار بۇ قانۇنغا ئەمەل قىلمايۋاتسىلەر! نېمىشقا مېنى ئۆلتۈرمەيچى بولسىلەر؟ - دېدى. 20 كۆپچىلىك: - ساڭا چىن چاپلىشىپتۇ! سېنى ئۆلتۈرمەيچى بولغان كىم ئىكەن؟ - دېيىشتى. 21 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - مەن بىر كارامەتنى يارىتىش بىلەن ھەممىڭلار ھاڭ-تاڭ قىلىشتىڭلار. 22 ئەمدى مۇسا [بەيغەمبەر] سىلەرگە خەتە قىلىش

توغرۇلۇق ئەمەر قالدۇرغان (ئەمەلىيەتتە بولسا خەتتە قىلىش مۇساپەيغە مەبەردىن ئەمەس، ئانا-بوۋىلاردىن قالغان)، شۇڭا سىلەر شابات كۈنىگە [توغرا كېلىپ قالسىمۇ] شۇ كۈنىدە ئادەمنىڭ خەتسىنى قىلىۋېرسىلەر. 23 ئەمدى تەۋرات قانۇنىغا خىلاپلىق قىلىنمىسۇن دەپ شابات كۈنىدە ئادەم خەتتە قىلىنغان يەردە، مەن شابات كۈنىدە بىر ئادەمنى سەلمازا ساقايتسام، سىلەر تېمە دەپ ماڭا ئاچچىقلىنىسىلەر؟ 24 سىرتقى قىياپەتكە قاراپ ھۆكۈم قىلماڭلار، بەلكى ھەقىقىي ھۆكۈم قىلىڭلار! 25 ئۇ ۋاقىتتا يېرۇسالېملىقلارنىڭ بەزىلىرى: - [چوڭلار] ئۆلتۈرمەيچى بولغان كىشى بۇ ئەمەسمۇ؟ 26 ئاشكارا سۆزلەۋاتسىمۇ، ئۇنىڭغا قارشى ھېچ نەرسە دەيدىغۇ! دەرۋەقە، ئاقساقاللارنىڭ ئۇنىڭ مەسەئەتلىكىنى بىلىپ يەتكەنمۇ؟ 27 ھاۋايى، بۇ ئادەمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىر ئېنىق بىلىمىز. لېكىن مەسەئەت كەلگەندە، ئۇنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى ھېچكىم بىلمەستىغۇ، - دېيىشى. 28 شۇڭا ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تەلم بېرىۋېتىپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: - سىلەر مېنى تونۇيمىز ھەمدە مېنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىمنىمۇ بىلىمىز، [دەۋاتسىلەر]؟! بىراق مەن تونۇلۇپ كەلمەيمەن، مەن مېنى ئەۋەتكۈچىڭ [كەلدىم]، ئۇ ھەققىز، بىراق سىلەر ئۇنى تونۇمايسىلەر. 29 مەن ئۇنى تونۇيمەن، چۈنكى مەن ئۇنىڭ يېنىدىن كەلدىم، مېنى ئۇ ئەۋەتتى. 30 شۇڭا ئۇلار ئۇنى تونۇش يولىنى ئەزدەيتتى، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقت-سائىتى ئېچى پېتىپ كەلمەيدۇ. 31 لېكىن خىلاپلىق ئارىسىدىكى ئۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. ئۇلار: «مەسەئەت كەلگەندە بۇ كىشى كۈرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەردىن ئارتۇق [مۇجىزە] بارمىدۇمۇ؟»، - دېيىشى. 32 بەزىلەر خىلاپلىقنىڭ ئۇ توغرىلۇق غۇلغۇلا بولۇۋاتقان بۇ گەپ-سۆزلىرىنى ئاڭلىدى، شۇنىڭ بىلەن بەزىلەر بىلەن باش كەستىلەر ئۇنى تونۇش ئۈچۈن بىر تەجەب قاراۋۇنلارنى ئەۋەتتى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا: - يەنە بىر ئاۋاز ۋاقت سىلەر بىلەن بىللە بولمەن، ئاندىن مېنى ئەۋەتكۈچىڭنىڭ يېنىغا كېتىمەن. 34 مېنى ئەزدەپسە، لېكىن ئاپالامىسىلەر، مەن بارىدىغان يەرگە بارالمايسىلەر، - دېدى. 35 بۇنىڭ بىلەن، يەھۇدىيلار بىر-بىرىگە: - بۇ ئۆز ئاپالامىسىدەك قەيەرلەرگە بارار؟ گۇبىكلەر ئارىسىدىكى تارقاق يەھۇدىي مۇھاجىرلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، گۇبىكلارغا تەلم بېرىدىغانمۇ؟ 36 «مېنى ئەزدەپسە، لېكىن ئاپالامىسىلەر، مەن بارىدىغان يەرگە بارالمايسىلەر» دېگەن ئېتىقادىمۇ؟ - دېيىشى. 37 ھېيتنىڭ ئاخىرقى ھەم ئەڭ كاتتا كۈنى، ئەيسا ئوندىن ئۇرۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - كىمدەكم ئۇسسۇس، مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئىچسۇن! 38 ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشىنىڭ خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغۇدەك، ئىچ-باغرىدىن ھاياتلىق سۈيىنىڭ دەريالىرى ئېقىپ چىقىدۇ! - دەپ جاكارلىدى 39 (ئۇ بۇ سۆزنى ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغانلارغا ئاتا قىلىندىغان مۇقەددەس روھقا قارىتا ئېيتقاندى. [خۇدانىڭ] روھى ئېچى ھېچكىمگە ئاتا قىلىنمىغانىدى، چۈنكى ئەيسا ئىشان-شەرىپىگە كىرمىگەن ئىدى). 40 خىلاپلىق ئىچىدە بەزىلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ: - [كېلىشى مۇقەررەر بولغان] بەيغە مەبەھەققە تەن مۇشۇ ئىكەن! - دېيىشى. 41 بەزىلەر: «بۇ مەسەئەت ئىكەن!»، دېيىشى. ئەنە بەزىلەر بولسا: [ياق، مەسەئەت گاللىيەدىن كېلەتتىمۇ؟ 42 مۇقەددەس يازمىلاردا، مەسەئەت [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ ئەسلىدىن ھەم داۋۇتنىڭ يۇرتى بەيت-لەھەم يېزىسىدىن كېلىدۇ، دېيىلىشىمىدۇ؟] - دېيىشى. 43 بۇنىڭ بىلەن، خىلاپلىق ئۇنىڭ ۋەجىدىن ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى. 44 بەزىلەر ئۇنى تونۇپ دېگەن بولسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالىدى. 45 قاراۋۇنلار [ئىبادەتخانىدىن] باش كەستىلەر بىلەن بەزىلەرنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، ئۇلار قاراۋۇنلارغا: - نېمە ئۈچۈن ئۇنى تونۇپ كەلمدىڭلار؟ - دەپ سوراشتى. 46 قاراۋۇنلار: - ھېچكىم ھېچقاچان بۇ ئادەمدەك سۆزلەنگەن ئەمەس! - دەپ جاۋاب بېرىشتى. 47 بەزىلەر ئۇلارغا جاۋاب: - سىلەرمۇ

8

ئەيسا بولسا زەپۇن تېغىغا چىقىپ كەتتى. 2 ئەنە ئىسى سەھەردە، ئۇ يەنە ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىردى ۋە خىلاپلىقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشكەندى، ئۇ ئولتۇرۇپ، ئۇلارغا تەلم بېرىشكە باشلىدى. 3 [شۇ چاغدا]، تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن بەزىلەر زىنا قىلىپ تۇتۇلۇپ قالغان بىر ئايالى، ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇلار ئايالى ئۇستازغا چىقىرىپ، 4 ئىشكەن: - ئۇستاز، بۇ ئايال دەپ زىنا ئۈستىدە تۇتۇۋېلىندى. 5 مۇسا [بەيغە مەبەھ] تەۋرات قانۇنىدا بىزگە مۇشۇنداق ئاياللارنى جاما-كېسەك قىلىپ تونۇرۇشنى ئەمەل قىلغان. ئەمدى سەنچە، ئۇنى قانداق قىلىش كېرەك؟ - دەپ سوراشتى. 6 ئەمدى ئۇلارنىڭ بۇنداق دېيىشى كىشى ئېيتى، ئۇنى ئۇزاققا چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇدەك بىرەر باھانە ئەزدەش ئىدى. ئەنە ئەيسا ئېڭىشىپ، بارمىقى بىلەن بەرگە بىر نېمەلەرنى يازغىلى ئۇردى. 7 ئۇلار شۇ سوتلىق تاختىمىغا سوراۋاتتى، ئۇ رۇسلىنىپ ئۇلارغا: - ئاراڭلاردىكى كىم گۇناھسىز بولسا، [بۇ] [ئايالغا] بىرخى تاشنى تاشسۇن! - دېدى. 8 ئاندىن ئۇ يەنە ئېڭىشىپ، بەرگە يېزىش داۋاملاشتۇردى. 9 ئۇلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ئالدى بىلەن ياشانغانلىرى، ئاندىن قالغانلىرى بىر-بىرلەپ [ھەممىسى] ئۇ يەردىن چىقىپ كېتىشتى. ئاخىرىدا ئەيسا 10 مېنى ئەزدەپسە، لېكىن ئاپالامىسىلەر، مەن بارىدىغان يەرگە بارالمايسىلەر، - دېدى. 35 بۇنىڭ بىلەن، يەھۇدىيلار بىر-بىرىگە: - بۇ ئۆز ئاپالامىسىدەك قەيەرلەرگە بارار؟ گۇبىكلەر ئارىسىدىكى تارقاق يەھۇدىي مۇھاجىرلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، گۇبىكلارغا تەلم بېرىدىغانمۇ؟ 36 «مېنى ئەزدەپسە، لېكىن ئاپالامىسىلەر، مەن بارىدىغان يەرگە بارالمايسىلەر» دېگەن ئېتىقادىمۇ؟ - دېيىشى. 37 ھېيتنىڭ ئاخىرقى ھەم ئەڭ كاتتا كۈنى، ئەيسا ئوندىن ئۇرۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - كىمدەكم ئۇسسۇس، مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئىچسۇن! 38 ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشىنىڭ خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغۇدەك، ئىچ-باغرىدىن ھاياتلىق سۈيىنىڭ دەريالىرى ئېقىپ چىقىدۇ! - دەپ جاكارلىدى 39 (ئۇ بۇ سۆزنى ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغانلارغا ئاتا قىلىندىغان مۇقەددەس روھقا قارىتا ئېيتقاندى. [خۇدانىڭ] روھى ئېچى ھېچكىمگە ئاتا قىلىنمىغانىدى، چۈنكى ئەيسا ئىشان-شەرىپىگە كىرمىگەن ئىدى). 40 خىلاپلىق ئىچىدە بەزىلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ: - [كېلىشى مۇقەررەر بولغان] بەيغە مەبەھەققە تەن مۇشۇ ئىكەن! - دېيىشى. 41 بەزىلەر: «بۇ مەسەئەت ئىكەن!»، دېيىشى. ئەنە بەزىلەر بولسا: [ياق، مەسەئەت گاللىيەدىن كېلەتتىمۇ؟ 42 مۇقەددەس يازمىلاردا، مەسەئەت [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ ئەسلىدىن ھەم داۋۇتنىڭ يۇرتى بەيت-لەھەم يېزىسىدىن كېلىدۇ، دېيىلىشىمىدۇ؟] - دېيىشى. 43 بۇنىڭ بىلەن، خىلاپلىق ئۇنىڭ ۋەجىدىن ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى. 44 بەزىلەر ئۇنى تونۇپ دېگەن بولسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالىدى. 45 قاراۋۇنلار [ئىبادەتخانىدىن] باش كەستىلەر بىلەن بەزىلەرنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، ئۇلار قاراۋۇنلارغا: - نېمە ئۈچۈن ئۇنى تونۇپ كەلمدىڭلار؟ - دەپ سوراشتى. 46 قاراۋۇنلار: - ھېچكىم ھېچقاچان بۇ ئادەمدەك سۆزلەنگەن ئەمەس! - دەپ جاۋاب بېرىشتى. 47 بەزىلەر ئۇلارغا جاۋاب: - سىلەرمۇ

20 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بەرگەندە، سەدىقە ساندۇقنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئېيتقىنىدى، بىراق ھېچكىم ئۇنى تۇنمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقت-سائىتى تېخى ئېيتىپ كەلمىگەنىدى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا يەنە: مەن بۇ يەردىن كېتىمەن، سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن ئۆز گۇناھىڭلار ئىچىدە ئولتۇرىڭلار. مەن كېتىدىغان يەرگە سىلەر بارالمىسىلەر، - دېدى. 22 بۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار: - ئۇ: «مەن كېتىدىغان يەرگە سىلەر بارالمىسىلەر» دەيدۇ، بۇ ئۇنىڭ ئۆزى ئۆلتۈرۈۋاتقان دېگەنلىكىدۇر؟ - دېيىشى. 23 ئەيسا ئۇلارغا: - سىلەر تۆۋەندىندۇرسىلەر، مەن يۇقىرىدىندۇرمەن. سىلەر بۇ دۇنيادىندۇرسىلەر، مەن بۇ دۇنيادىن ئەمەسمەن. 24 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرگە: «گۇناھلىرىڭلار ئىچىدە ئولتۇرىڭلار» دېدىم. چۈنكى سىلەر مېنىڭ «ئەزەلدىن» بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە ئىشەنمىسىڭلار، گۇناھلىرىڭلار ئىچىدە ئولتۇرىڭلار، - دېدى. 25 سەن زادى كىم؟ - دەپ سوراشتى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: - باشتا سىلەرگە نېمە دېگەن بولسام، مەن شۇ. 26 ئۆزۈمنىڭ سىلەرنىڭ توغرا كىلاردىن ۋە ئۆستۈڭلاردىن ھۆكۈم قىلدىغان نۇرغۇن سۆزلىرىم بار، لېكىن مېنى ئەۋەتكۈچى ھەقىقەت ۋە مەن ئۇنىڭدىن نېمىنى ئاڭلىغان بولسا، بۇلارنىلا دۇنيادىكىلەرگە ئۇقتۇرۇپ ئېيتىمەن، - دېدى. 27 ئۇلار ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە ئېيتقانلىرىنىڭ ئانا توغرىلىق ئىكەنلىكىنى چۈشىنىۋالدى. 28 شۇڭا ئەيسا مۇنداق دېدى: سىلەر ئىنسانىيەتنى كۆتۈرگەندىن كېيىن، مېنىڭ «ئەزەلدىن» بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمى بىلىسىلەر ۋە شۇنداقلا ھېچ ئىشنى ئۆزلۈكۈمدىن قىلغانلىقىمنى، پەقەت ئاتىمنىڭ ماڭا ئۆتكەنلىكىنىلا سۆزلەنگەنلىكىمنىمۇ بىلىسىلەر. 29 مېنى ئەۋەتكۈچى مەن بىلەن بىللەدۇر، ئۇ مېنى ئەسلا يالغۇز قويمىدى، چۈنكى مەن ھەمىشە ئۇنى خۇرسەن قىلدىغان ئىشلارنى قىلىمەن. 30 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىۋاتقان چاغنىڭ ئۈزىدە، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 31 ئەيسا ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىيلارغا: - ئەگەر مېنىڭ سۆز-كلامىدىن چىقماي تۇرساڭلار، مېنىڭ ھەقىقىي مۇخلىسلىرىم بولغان بولىسىلەر، 32 ۋە ھەقىقەتتىكى بىلىسىلەر ۋە ھەقىقەت سىلەرنى ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ، - دېدى. 33 ئۇلار جاۋابەن: - بىز ئىبراھىمنىڭ نەسلىمىز، ھېچقاچان ھېچكىمنىڭ قۇللۇقىدا بولمىدۇق. سەن قانداقسىگە: ئازادلىققا ئېرىشىلسە، دەيسەن؟ - دېدى. 34 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، گۇناھ سادىر قىلغان كىشى گۇناھنىڭ قۇلدۇر. 35 قۇل ئائىلىدە مەڭگۈ تۇرمايدۇ، لېكىن ئوغۇل مەڭگۈ ئۆردۈ. (aiōn 165) 36 شۇنىڭ ئۈچۈن ئوغۇل سىلەرنى ئازاد قىلسا، ھەقىقىي ئازاد بولىسىلەر. 37 سىلەرنىڭ ئىبراھىمنىڭ نەسلى ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىمەن. بىراق مېنى ئۆلتۈرمەيچى بولۇۋاتسىلەر، چۈنكى مېنىڭ سۆزۈم ئىچىڭلاردىن ئورۇن ئالدى. 38 مەن ئاتامنىڭ پىندىدا كۆرگەنلىرىمنى ئېيتىۋاتمەن، سىلەر بولسا كىلار ئۆز ئاناڭلاردىن كۆرگەنلىرىڭلارنى قىلىۋاتسىلەر! 39 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - بىزنىڭ ئاتىمىز ئىبراھىمدۇر، - دېدى. ئەيسا ئۇلارغا: - ئەگەر ئىبراھىمنىڭ پەرزەنتلىرى بولساڭلار، ئىبراھىمنىڭ ئەمەللىرىنى قىلغان بولاتتىڭلار! 40 بىراق ھازىر ئەكسچە مېنى، يەنى خۇدادىن ئاڭلىغان ھەقىقەتتىكى سىلەرگە يەتكۈزگەن ئادەمنى ئۆلتۈرۈشكە قەستەيسىلەر. ئىبراھىم ئۇنداق ئىشنى قىلمىغان. 41 سىلەر ئۆز ئاناڭلارنىڭ قىلغىنىنى قىلىۋاتسىلەر! - دېدى. - بىز ھازىردىن بولغان ئەمەسمىز! بىزنىڭ پەقەت بىرلا ئاتىمىز بار، ئۇ بولسا خۇدادۇر! - دېيىشى ئۇلار. 42 ئەيسا ئۇلارغا: - ئاناڭلار خۇدا بولغان بولسا، مېنى سۆيگەن بولاتتىڭلار، چۈنكى مەن خۇدانىڭ باغرىدىن چىقىپ، بۇ يەرگە كەلدىم. مەن ئۆزلۈكۈمدىن كەلگەن ئەمەسمەن، بەلكى ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەنمەن. 43 سۆزلىرىمنى ئېيتىشقا چۈشەنمەيسىلەر؟ ئېنىقكى، مېنىڭ سۆز-كلامم قۇللىقلىرىڭلارغا كىرمەيۋاتدۇ! 44 سىلەر ئاناڭلار ئېلىستىن بولغانلىقىڭلار ۋە ئۇنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە ئەمەل

9 ۋە ئويلىدا كېتىۋېتىپ، نۇغما قارىغۇ بىر ئادەمنى كوردى. 2 مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: - ئۇستاز، كىم گۇناھ قىلىپ ئۇنىڭ قارىغۇ تۇغۇلغىنىغا سەۋەب بولغان؟ ئۇ توغۇغا ئاتا-ئانىسىمۇ؟ - دەپ سوراشتى. 3 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: - ئۆزى ياكى ئاتا-ئانىسىنىڭ گۇناھ سادىر قىلغانلىقىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆز ئەمەللىرى ئۇنىڭدا ئايان قىلىنىۋاتىدۇ دەپ شۇنداق بولغان. 4 كۇنىڭ يورۇقىدا، مېنى ئەۋەتكۈچىڭلار ئەمەللىرىنى ئادا قىلىشىم كېرەك. كىچ كىرسە، شۇ چاغدا ھېچكىم ئىش قىلالمايدۇ. 5 مەن دۇنيادا تۇرغان ۋاقتىمدا، دۇنيانىڭ ئۆزى ئۆزۈمدۇرمەن. 6 بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇ يەرگە تۆكۈرۈپ، تۆكۈرۈشكەن لاي قىلىپ، لايخى ھېلىقى ئادەمنىڭ كۆزلىرىگە سۈرۈپ قويدى 7 ۋە ئۇنىڭغا: «سىلوئام كۆچۈشكى» گە بېرىپ يۇيۇۋەتكەن» دېدى «سىلوئام» [ئىبراھىم سۆز بولۇپ، «ئەۋەتلىگەن» دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ]. شۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەم بېرىپ يۇيۇۋىدى، كۆزى كوردىغان بولۇپ قاپتىپ كەلدى. 8 قوشنىلار ۋە ئۇ ئىلگىرى تىلەپچىلىك قىلغاندا ئۇنى كۆرگەنلەر: - بۇ ئۆلتۈرۈپ تىلەپچىلىك قىلدىغان ھېلىقى ئادەم ئەمەسمۇ؟ - دېيىشىپ كەتتى. 9 بەزىلەر:

«ھەتە، شۇ ئىكەن» دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ ئەمەس، لېكىن ئۇنىڭغا ئوخشايدىكەن» دېيىشى. بىراق ئۇ تۈزى: مەن دەل شۇ كىشى بولمەن! - دېدى. **10** - ئۇ تېداقتا كۆزلىرىڭ قانداق ئىچىلدى؟ - دەپ سوراشنى ئۇلار. **11** ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - ئەيسا ئىسىملىك بىر كىشى [تۆكۈرۈكىدىن] لاي قىلىپ كۆزلىرىمگە سۈرۈپ قويۇدى، ماڭا: «سەلۋام كۆچكىڭگە بېرىپ يۇيۇۋەتكىن» دېگەندى. مەن بېرىپ يۇيۇۋىدىم، كۆرەلەيدىغان بولدۇم. **12** - ئۇ ھازىر قەيەردە؟ - دەپ سوراشنى ئۇلار. - بىلەيمەن، - دېدى ئۇ. **13** خالايق ئىلگىرى قارىغۇ بولغان بۇ ئادەمنى پەرسىيەلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشى (ئەسلىدە ئەيسا لاي قىلىپ بۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىنى ئاچقان كۈن دەل شابات كۈنى ئىدى). **15** شۇنىڭ بىلەن پەرسىيەلەر قايتىدىن بۇ ئادەمدىن قانداق كۆرەلەيدىغان بولىشىنى سورىۋىدى، ئۇ ئۇلارغا: - ئۇ كۆزلىرىمگە لاي [سۈرۈپ] قويدى، مەن يۇيۇۋىدىم ۋە مانا، كۆرەلەيدىغان بولدۇم! - دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن پەرسىيەلەردىن بەزىلەر: - ئۇ ئادەم خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەن ئەمەس، چۈنكى ئۇ شابات كۈنىنى ئۇنمىدى، - دېيىشى. يەنە بەزىلەر: - ئۇ گۇناھكار ئادەم بولسا، قانداقلا چە مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىغالىتى؟ - دېيىشى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بۆلۈنۈش پەيدا بولدى. **17** ئۇلار قارىغۇ ئادەمدىن يەنە: - ئۇ كۆزلىرىڭنى ئېچىپتۇ، ئەمدى سەن ئوغرۇلۇق تېمە دېسەن؟ - دەپ سوراشنى. ئۇ: - ئۇ بىر پەيغەمبەر ئىكەن، - دېدى. **18** يەھۇدىيلار كۆرەلەيدىغان قىلىنغان كىشىنىڭ ئاتا-ئانىسىنى تېپىپ كەلمۈچكە، بۇرۇن ئۇنىڭ قارىغۇ ئىكەنلىكىگە ۋە ھازىر كۆرەلەيدىغان قىلىنغانلىقىغا غەشەمەيتى، شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسىنى چاقىرتىپ، **19** ئۇلاردىن: - بۇ سەلۋامنى ئۇلارغا قانداق تۇغما قارىغۇ، دەۋاتتاتىڭلار؟ - ئەمدى ھازىر قانداقلا چە كۆرەلەيدىغان بولۇپ قالدى؟ - دەپ سوراشنى. **20** ئۇ ئاتا-ئانىسى ئۇلارغا: - ئۇنىڭ بىزنىڭ ئوغلىمىز ئىكەنلىكى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ قارىغۇ ئىكەنلىكىنى بىلىمىز، **21** لېكىن ھازىر قانداقلا چە كۆرەلەيدىغان بولۇپ قالغانلىقىنى، كۆزلىرىنى كىم ئاچقانلىقىنى بىلەيمىز، ئۇ چوڭ ئادەم ئۇرسا، [بۇنى] ئۆزىدىن سورىڭلار، ئۇ تۈزى دەپ بەرسۇن، - دەپ جاۋاب بەردى. **22** ئاتا-ئانىسىنىڭ شۇنداق دېيىشى يەھۇدىيلاردىن قورققانلىقى ئۈچۈن ئىدى؛ چۈنكى يەھۇدىيلار كىم دەپمەن ئەيسانى مەسە دەپ ئېتىراپ قىلسا، ئۇ سىناگوگ جامائىتىدىن قوغلاپ چىقىرىلسۇن دەپ قارار قىلغانىدى. **23** شۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى: «ئۇ چوڭ ئادەم ئۇرسا، [بۇنى] ئۆزىدىن سورىڭلار» دېگەندى. **24** پەرسىيەلەر ئەسلىدە قارىغۇ بولغان ئادەمنى يەنە چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: - خۇداغا شان-شەرەپ بېرىپ [قەسەم قىل]! بىز بۇ ئادەمنىڭ گۇناھكار ئىكەنلىكىنى بىلىمىز، - دېيىشى. **25** مۇنداق جاۋاب بەردى: - ئۇ گۇناھكارمۇ، ئەمەسمۇ، بىلەيمەن. بىراق مەن شۇ بىرلا ئىشنى بىلىمەنكى، قارىغۇ ئىدىم، ھازىر كۆرەلەيدىغان بولدۇم. **26** ئۇلار ئۇنىڭ يەنە بىر قېتىم: - ئۇ سېنى قانداق قىلدى؟ كۆزلىرىڭنى قانداق ئاچتى؟ - دەپ سوراشنى. **27** ئۇ جاۋابەن: - سىلەرگە ئاللىقاچان ئېيتتىم، بىراق قۇلاق سالىدىڭلار، سىلەر تېمە دەپ قايتىدىن ئاڭلاشنى خالاپ قانداقلا كۆرەلەيدىغان بولسا، ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بولاي دەۋاتامسىلەر؟! - دېدى. **28** بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى قاتتىق تىلاپ: - سەن ھېلىقىنىڭ مۇخلىسى! بىز بولساق مۇسا [پەيغەمبەرنىڭ] مۇخلىسلىرىمىز، **29** خۇدانىڭ مۇساغا سۆزلەنگەنلىكىنى بىلىمىز؛ لېكىن بۇنىڭ بولسا قەيەردىن كەلگەنلىكىنىمۇ بىلەيمىز، - دېيىشى. **30** ھېلىقى ئادەم ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: - ئاجايىپ ئىشقا بۇ! گەرچە سىلەر ئۇنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىلمىگىنلار، لېكىن ئۇنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى. **31** بىز بىلىمىزكى، خۇدا گۇناھكارلارنىڭ تىلەكلىرىنى ئاڭلىمايدۇ؛ بىراق ئۆزىگە ئىخلاسمەن بولۇپ، ئىرادىسىگە ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭكىنى ئاڭلايدۇ. **32** دۇنيا

10

بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، قوي قوتىنىغا ئىشىكتىن كىرمەي، باشقا يەردىن يامىشىپ كىرگەن كىشى ئوغرى ۋە قاراڭجىدۇر. **2** ئىشىكتىن كىرىدىغان كىشى بولسا قويلارنىڭ پادىچىسىدۇر. **3** ئىشىك باقار ئۇنىڭغا ئىشىكتىن ئېچىپ بېرىدۇ ۋە قويلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تونۇيدۇ، ئۇ ئۆز قويلارنىڭ ئىسىملىرىنى بىر-بىرلەپ چاقىرىپ ئۇلارنى سىرتقا باشلاپ چىقىدۇ. **4** ئۇ قويلارنىڭ ھەممىسىنى سىرتقا چىقىرىپ بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭدۇ، قويلارمۇ ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ مېڭىشىدۇ، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى تونۇيدۇ. **5** لېكىن ئۇلار يات ئادەمنىڭ كەينىدىن ماڭمايدۇ، بەلكى ئۇنىڭ قانچىدۇ، چۈنكى ئۇلار ياتلارنىڭ ئاۋازىنى تونۇيدۇ. **6** ئەيسا بۇ تەمسىلنى ئۇلارغا سۆزلەپ بەرگىنى بىلەن، لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە تېمە دەۋاتقانلىقىنى ھېچ چۈشەنمىدى. **7** شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، قويلارنىڭ ئىشىكى ئۆزۈمدۇرمەن، **8** مەندىن ئىلگىرى كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئوغرى ۋە قاراڭجىدۇر، لېكىن قويلار ئۇلارغا قۇلاق سالىدۇ. **9** ئىشىك ئۆزۈمدۇرمەن، مەن ئارقىلىق كىرگىنى قۇتقۇزۇلدۇ ھەم كىرىپ-چىقىپ، ئوت-چۆپلەرنى تېپىپ بېيەلەيدۇ. **10** ئوغرى بولسا پەقەت ئوغرىلاش، ئۆلتۈرۈش ۋە بۇزۇش ئۈچۈنلا كېلىدۇ، مەن بولسام ئۇلارنى ھاياتلىققا تېرىشىش ۋە شۇ ھاياتلىقنى قول بولسۇن دەپ كەلدىم. **11** ياخشى پادىچى ئۆزۈمدۇرمەن. ياخشى پادىچى قويلار ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلىدۇ. **12** لېكىن مەدىكار ئۇنداق قىلمايدۇ، ئۇ بەلكى نە قويلارنىڭ ئىشىكى نە پادىچىسى بولغاچقا، بۇرنىڭ كەلگىنىنى كۆرسە، قويلارنى تاشلاپ قاچىدۇ ۋە يۈرە كېلىپ قويلارنى تىتىپ تىرىپەن قىلىۋېتىدۇ. **13** ئەمدى مەدىكار بولسا پەقەت ھەقىقەتنى دەپ ئىشلىپ، قويلارغا كۆڭۈل بۆلەي بەدەر قاچىدۇ. **14** ياخشى پادىچى ئۆزۈمدۇرمەن، ئاتا مېنى تونىغىنىدەك مەن ئاتىنى تونۇغىنىدەك، مەن ئۆزۈمنىڭكىلەرنى تونۇيمەن ۋە ئۆزۈمنىڭكىلەرمۇ مېنى تونۇيدۇ؛ قويلار ئۈچۈن جېنىم پىدا. **16** بۇ قوتاندىن بولغان باشقا قويلارمۇ بار. ئۇلارنىمۇ ئېلىپ باشلىشىم كېرەك ۋە ئۇلارمۇ ئاۋازىنى ئاڭلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىر پادا بولىدۇ، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بىر پادىچىسى بولىدۇ. **17** ئاتا مېنى شۇ سەۋەبتىن سۆيىدۇكى، مەن جېنىمنى قايتۇرۇۋېلىشىم ئۈچۈن ئۇنى پىدا قىلىمەن. **18** جېنىمنى ھېچكىم مەندىن ئالمايدۇ، مەن ئۇنى ئۆز ئىختىيارىم بىلەن پىدا

قىلمەن. مەن ئۇنى پەدا قىلىشقا ھوقۇقلۇق ۋە شۇنداقلا ئۇنى قايتۇرۇۋېلىشقا ھوقۇقلۇق، بۇ ئەمرنى ئاتامدىن تاپشۇرۇۋالغانمەن. **19** بۇ سۆزلەر تۈپەيلىدىن يەھۇدىيلار ئارىسىدا يەنە بۇلۇنۇش پەيدا بولدى. **20** ئۇلاردىن كۆپ ئادەملەر: - ئۇنىڭغا جەن جاپىلىشىپتۇ، ئۇ جۇيۇلۇۋاتىدۇ، نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭ سۆزىگە ئۇلار سالىغۇدەكسىلەر؟ - دېيىشتى. **21** يەنە بەزىلەر بولسا: - جەن جاپىلاشقان ئادەمنىڭ سۆزلىرى يۇنۇق بولىدۇ، جەن قانداق قۇرغۇنلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچالسۇن؟! - دېيىشتى. **22** قىش پەسلى بولۇپ، يېرۇسالېمدا «قايتا بېغىشلاش ھېيتى» ئۆتكۈزۈلۈۋاتاتتى. **23** ئەيسا ئەبادەتخانىدىكى «سۇلايماننىڭ پېشايۇپى»دا ئايلىنىپ يۈرەتتى. **24** يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولمىشۇلۇپ: - بەزى قانچىنچە تىت-تىت قىلىپ تۇتۇقۇقتا قالدۇرماقچىسىن؟ ئەگەر مەسىھ بولساڭ، بىزگە ئوچۇقنى ئېيت، - دېيىشتى. **25** ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: - مەن سىلەرگە ئېيتىم، لېكىن ئىشەنمەيسىلەر. ئاتامنىڭ نامى بىلەن قىلغان ئەمەللەرنىڭ ئۆزى ماڭا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. **26** بىراق مەن سىلەرگە ئېيتقىنىمىدەك، سىلەر ئېتىقاد قىلىدىڭلار، چۈنكى مېنىڭ قولىمىدىن ئەمەسىلەر. **27** مېنىڭ قولىم مېنىڭ ئاۋازىمنى ئاڭلايدۇ، مەن ئۇلارنى تونۇيمەن ۋە ئۇلار ماڭا تەگكىشىدۇ. **28** مەن ئۇلارغا مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىمەن، ئۇلار ئەسلا ھالاك بولىدۇ. ھېچكىم ئۇلارنى قولىمىدىن تارتىۋالمايدۇ. **(ai9n g165, ai9nios g166)** **29** ئۇلارنى ماڭا تەقدىم قىلغان ئاتام ھەممىدىن ئۆستۈندۈر ۋە ھېچكىم ئۇلارنى ئاتامنىڭ قولىدىن تارتىۋالمايدۇ. **30** مەن ۋە ئاتا [ئەسلىدىنلا] بىر دۇرۇمىز. **31** بۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار يەنە ئۇنى جاما-كېسەك قىلىشماقچى بولۇپ، يەردىن قولىرىغا تاش ئېلىشتى. **32** ئەيسا ئۇلارغا: - ئاتامدىن كەلگەن نۇرغۇن ياخشى ئەمەللەرنى سىلەرگە كۆرسەيم، بۇ ئەمەللەرنىڭ قايسىسى ئۈچۈن مېنى جاما-كېسەك قىلماقچىسىلەر؟ - دېدى. **33** - سېنى ياخشى بىر ئەمەل ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى كۆپۈرلۈك قىلغىنىڭ ئۈچۈن جاما-كېسەك قىلىمىز. چۈنكى سەن بىر ئىنسان تۇرۇقلۇق، ئۆزۈڭنى خۇدا قىلىپ كۆرسەتتىڭ! - دېدى يەھۇدىيلار جاۋابىن. **34** ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - سىلەرگە تەۋە مۇقەددەس قانۇندا «مەن ئېيتىم، سىلەر ئىلاھلارسىلەر» دەپ پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ **35** خۇدا ئۆز سۆز-كلامىنى يەتكۈزگەنلەرنى «ئىلاھلار» دەپ ئاتىغان يەردە (ۋە مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنى ھەرگىز كۈچتىن قالمىدۇ) **36** نېمە ئۈچۈن ئاتا ئۆزىگە خاس-مۇقەددەس قىلىپ پانىي دۇنياغا ئەۋەتكەن زات «مەن خۇدانىڭ ئۆلىمىم» دېسە، ئۇ توغرىلۇق «كۆپۈرلۈك قىلدىڭ!» دەپسەلەر؟ **37** ئەگەر ئاتامنىڭ ئەمەللىرىنى قىلسام، ماڭا ئىشەنمەڭلار. **38** بىراق قىلسام، ماڭا ئىشەنمەڭ ھالەتتەمۇ، ئەمەللەرنىڭ ئۆزلىرىگە ئىشىنىڭلار. بۇنىڭ بىلەن ئاتامنىڭ مەنەدە ئىكەنلىكىنى، مېنىڭ ئاتامدا ئىكەنلىكىمنى ھەق دەپ بىلىپ ئېتىقاد قىلىدىغان بولىسىلەر. **39** بۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەنە ئۇنى تۇتماقچى بولدى، بىراق ئۇ ئۇلارنىڭ قولىرىدىن قۇتۇلۇپ، ئۇ يەردىن كەتتى. **40** ئاندىن ئۇ يەنە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتتۇرغىنىغا، يەنى يەھيا [يەيغەمبەر] دەسلەپتە ئادەملەرنى چۆمۈلدۈرگەن جاينىغا بېرىپ، ئۇ يەردە تۇردى. **41** نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار: - يەھيا ھىچ مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتمەي، لېكىن ئۇنىڭ بۇ ئادەم توغرىسىدا بارلىق ئېيتقانلىرى راست ئىكەن! - دېيىشتى. **42** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلىغان كىشىلەر بۇ يەردە ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى.

11

لازارۇس دېگەن بىر ئادەم كېسەل بولۇپ قالغانىدى. ئۇ مەريەم ۋە ھەدىسى مارتا تۇرغان، بىت-ئانىيا دېگەن كەنتتە تۇراتتى (بۇ مەريەم بولسا، رەببىگە خۇشبۇيى ماينى سۈزكەن، پۇتلىرىنى ئۆز چاچلىرى بىلەن ئېرىتىپ قۇرۇتقان ھېلىقى مەريەم ئىدى، كېسەل بولۇپ باققان لازارۇس ئۇنىڭ ئىنىسى

ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگەن يەھۇدىي خەلقنىڭ يىغا-زار قىلىشىنى كۆرگەندە، روھدا قاتتىق پىغان چېكىپ، كۆزىگى تولىۋىپ ئىتارام بولدى ۋە: **34** - ئۇنى قەيەرگە قويدۇڭلار؟ - دەپ سورىدى. ئۇ رەب، كېلىپ كۆرگىن، - دېيىشى ئۇلار. **35** ئەيسا كۆز يېشى قىلدى. **36** يەھۇدىي خەلقى: - قاراڭلار، ئۇ ئۇنى قاچىلىق سۈيگەن! - دېيىشى. **37** ۋە ئۇلاردىن بەزىلىرى: - قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقان بۇ كىشى كېسەل ئادەمنى ئۆلۈمدىن ساقلاپ قالالامدۇ؟ - دېيىشى. **38** ئەيسا ئىچىدە يەنە قاتتىق پىغان چېكىپ، قەبرىنىڭ ئالدىغا باردى. قەبرى بىر غار ئىدى؛ ئۇنىڭ كىرىش ئاغزىغا چوڭ بىر تاش قويۇلۇق ئىدى. **39** ئەيسا: - تاشنى ئېلىۋېتىڭلار! - دېدى. ئۆلگۈچىنىڭ ھەدىسى مارتا: - ئۇ رەب، يەرلىككە قويغىلى تۆت كۈن بولدى، ھازىر ئۇ پۇرپاق كەتكەندۇ، - دېدى. **40** ئەيسا ئۇنىڭغا: - مەن ساڭا: «ئېتىقاد قىلساڭ، خۇدانىڭ شان-شەرىپىنى كۆرسەن» دېگەندىمغۇ! - دېدى. **41** بۇنىڭ بىلەن خالايىق تاشنى ئېلىۋەتتى. ئەيسا كۆزلىرىنى ئاسمانغا تىكىپ مۇنداق دۇئا قىلدى: - ئۇ ئاتا، تىلىكىمنى ئاڭلىغىنىڭ ئۈچۈن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن. **42** تىلەكلىرىمنى ھەمىشە ئاڭلايدىغانلىقىڭنى بىلىمەن؛ لېكىن شۇنداق بولسىمۇ، تەراپىدىكى مۇشۇ خالايىق سېنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭگە ئىشەنسۇن دەپ، بۇنى ئېيتىۋاتىمەن!

43 بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇ يۇقىرى ئاۋازدا: - لازارۇس، تاشقىرىغا چىق! - دەپ تۈۋلىدى. **44** ئۆلگۈچى قول-پۇتلىرى كېپەنلەنگەن، ئېڭىنى تېكىلغان ھالدا تاشقىرىغا چىقتى. ئەيسا ئۇلارغا: - كېيىنكى يېشىۋېتىپ، ئۇنى ئازاد قىلىڭلار! - دېدى. **45** مەريەمنىڭ يېنىغا يەتە قىلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئەمەلىي كۆرگەن يەھۇدىيلار ئىچىدىن نۇرغۇنلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **46** لېكىن ئۇلارنىڭ ئىچىدە بەزىلىرى پەرسىيەلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ قىلغان ئىشلىرىنى مەلۇم قىلىشتى. **47** شۇڭا پەرسىيەلەر ۋە باش كاهىنلار يەھۇدىيلارنىڭ بىر كېڭەشمىسىنى يىغىپ: - قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ بۇ ئادەم نۇرغۇن مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتىۋاتىدۇ. **48** ئۇنىڭغا شۇنداق يول قويۇپ بېرۋەرسەك، ھەممە ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىپ كېتىدۇ. شۇنداق بولغاندا، رىملىقلار كېلىپ بىزنىڭ جايىمىز ۋە قورۇمىمىزنى ۋەيران قىلىۋېتىدۇ! - دېيىشى. **49** ئۇلارنىڭ ئىچىدە بىرى، يەنى شۇ يىلى باش كاهىن بولغان قايافا: - سىلەر ھېچنېمىنى بىلەيدىكەنسىلەر! **50** پۈتۈن خەلقنىڭ ھالاك بولۇشىنىڭ ئورنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ ئۇلار ئۈچۈن ئۆلۈشىنىڭ ئەۋزەللىكىنى چۈشىنىپ يەتمەيدىكەنسىلەر، - دېدى **51** (بۇ سۆزنى ئۇ ئۆزلۈكىدىن ئېيتىمىغانىدى، بەلكى ئۇ شۇ يىلى باش كاهىن بولغانلىقى ئۈچۈن، ئەيسانىڭ [يەھۇدىي] خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا پەقەت ئۇ خەلق ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھەر يانغا تارقىلىپ كەتكەن پەرزەنتلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىر قىلىپ ئويۇشتۇرۇش ئۈچۈن ئۆلىدىغانلىقىدىن ئالدىن بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگەنىدى). **53** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەسلىھەتلىشىپ، شۇ كۈندىن باشلاپ ئەيسانى ئۆلتۈرۈۋېتىشىنى قەستلىدى. **54** شۇنىڭ ئۈچۈن ئەيسا ئەمدى يەھۇدىيلار ئارىسىدا تاشكارا يۈرمەيتتى، ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ چۈلگە يېقىن رايوندىكى ئەفراتىم ئىسىملىك بىر شەھەرگە بېرىپ، مۇخلىسلىرى بىلەن ئۇ يەردە تۇردى. **55** ئەمدى يەھۇدىيلارنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» غا ئاز قالغانىدى. نۇرغۇن كىشىلەر تاھارەتنى ئادا قىلىش ئۈچۈن، ھېيتنى ئىلگىرى يېزىلاردىن يېرۇسالېمغا كېلىشتى. **56** شۇنىڭ بىلەن بىللە شۇ كىشىلەر ئەيسانى ئىزدەشتى. ئۇلار ئىبادەتخانىدا يىغىلغاندا بىر-بىرىگە: - قانداق ئويلاۋاتسىلەر؟ ئۇ ھېيت تۆتكۈزگىلى كەلمەسمۇ؟ - دېيىشتى. **57** باش كاهىنلار بىلەن پەرسىيەلەر بولسا ئۇنى تۇتۇش ئۈچۈن، ھەركىمنىڭ ئۇنىڭ قەيەردىكىلىكىنى بىلسە، مەلۇم قىلىشى توغرىلىق پەرىمان چىقارغانىدى.

ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدىن ئالتە كۈن ئىلگىرى، ئەيسا تۈزى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن لازارۇس تۇرۇۋاتقان جاي - بەيت-ئانىياغا كەلدى. **2** شۇ ۋەجدىن ئۇلار ئۇ يەردە ئۇنىڭغا زىياپەت بەردى. مارتا ھېمانلارنى كۆتۈرۋاتتى، لازارۇس بولسا ئەيسا بىلەن ھەمداسىتخان بولغانلارنىڭ بىرى ئىدى. **3** مەريەم ئەمدى ناھايىتى قىممەت باھالىق ساب سۇمبۇل ئەتىردىن بىر قاقاق ئەكىلىپ، ئەيسانىڭ پۇتلىرىغا قويدى ئاندىن چاچلىرى بىلەن پۇتلىرىنى ئېرىتىپ قۇرۇتتى. ئەتىرىنىڭ خۇش بۇرىقى ئۇنى بىر ئالدى. **4** لېكىن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بىرى، يەنى ئۇنىڭغا پات ئارىدا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى، سەمۇنىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىشقارىيوت: **5** - ئېشىڭا بۇ [قىممەت باھالىق] ئەتىر كەمبەغەللەرگە سەدىقە قىلىپ بېرىلىشكە ئۈچ يۈز دىنارغا سېتىلىدى؟ - دېدى **6** (ئۇ بۇ سۆزنى كەمبەغەللەرنىڭ غېمىنى يېگەنلىكى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئوغرى بولغانلىقى ئۈچۈن دېگەندى، چۈنكى ئۇ [مۇخلىسلىرنىڭ ئورتاق] ھەمىيانى ساقلىغۇچى بولۇپ، دائىم ئۇنىڭغا سېلىغىنىدىن توغرىلىقلا تاللىدى). **7** ئەمدى ئەيسا: - ئايالى ئۆز ئىختىيارىغا قويغىن! چۈنكى ئۇ بۇنى مېنىڭ دەپنە كۆلۈم ئۈچۈن تەييارلىق قىلىپ ساقلىغاندۇر، **8** چۈنكى كەمبەغەللەر ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ، لېكىن مەن ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولمايمەن، - دېدى. **9** زور بىر توپ يەھۇدىيلار ئۇنىڭ شۇ يەردە ئىكەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، شۇ يەرگە كەلدى. ئۇلارنىڭ كېلىشى يالغۇز ئەيسانى دەپلا ئەمەس، يەنە ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن لازارۇسنىمۇ كۆرۈش ئۈچۈن ئىدى. **10** لېكىن باش كاهىنلار بولسا لازارۇسنىمۇ ئۆلتۈرۈشنى مەسلىھەتلەشكەندى، **11** چۈنكى ئۇنىڭ سەۋەبىدىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار ئۆزلىرىدىن چېكىنىپ ئەيساغا ئېتىقاد قىلىۋاتاتتى. **12** ئەيسا، «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» نى تۈتكۈزۈشكە كەلگەن زور بىر توپ خالايىق ئەيسانىڭ يېرۇسالېمغا كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، **13** قوللىرىغا خورما شاخلىرىنى تۇتۇشقان ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىلى چىقىشتى ۋە: «تەشەككۈر-ھوساننا! پەرۋەردىگارىڭنىڭ نامىدا كەلگۈچى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا مۇبارەك بولغاي!» دەپ ۋارقىراشتى. **14** ئەيسا بىر تەخىمەن تېپىپ، ئۇنىڭغا مىندى؛ خۇددى [مۇقەددەس يازىلاردا] مۇنداق پۈتۈلگەندەك: **15** «قورقا، ئۇ زىغون قىزى! مانا، پادىشاھنىڭ ئېشەك تەخىمەننى مېنىڭ كېلىۋاتىدۇ». **16** ئەينى چاغدا ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بۇ ئىشلارنى چۈشىنمەيتتى، لېكىن ئەيسا شان-شەرەپتە ئۆلۈغانغاندىن كېيىن، بۇ سۆزلەرنىڭ ئۇنىڭ توغرىلىق پۈتۈلگەنلىكىنى، شۇنداقلا بۇ ئىشلارنىڭ دەرۋەقە ئۇنىڭدا شۇنداق يۈز بەرگەنلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى. **17** ئەمدى ئۇ لازارۇسنى قەبرىدىن چاقىرىپ تىرىلدۈرگەن چاغدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان خالايىق بولسا، بۇ ئىشقا گۇۋاھلىق بېرىۋاتاتتى. **18** ئەيسا ياراتقان بۇ مۆجىزىلىك ئالامەتسىمۇ ئاڭلىغۇچى، ئۇنى قارشى ئېلىشقا شۇ بىر توپ ئادەملەر چىققانىدى. **19** پەرسىيەلەر بولسا بىر-بىرىگە: - قاراڭلار، [بارلىق] قىلغىنلار بىكار كەتتى! مانا ئەمدى پۈتكۈل جاھان ئۇنىڭغا ئەگەشمەكتە! - دېيىشتى. **20** ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا ئىبادەت قىلغىلى كەلگەنلەر ئارىسىدا بىر نەچچە گېپكلامۇ بار ئىدى. **21** بۇلار ئەمدى گاللىيەنىڭ بەيت-ساندا يېزىسىدىن بولغان فىلىپنىڭ يېنىغا كېلىپ: - ئەپەندىم، بىز ئەيسا بىلەن كۆرۈشسەك، - دەپ تەلپ قىلىشتى. **22** قىلىپ بېرىپ بۇنى ئاندىرئاسقا ئېيتتى. ئاندىن ئاندىرئاس ۋە قىلىپ شىكسى ئەيساغا مەلۇم قىلدى. **23** لېكىن ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - «ئىسائۇغلىنىڭ شان-شەرەپتە ئۆلۈغلىنىدىغان ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى. **24** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، بۇغداي دېنى تۇپراق ئىچىگە چۈشۈپ ئۆلگۈچى، تۈزى يەنىلا يالغۇز قالدۇ، لېكىن تۆلسە، مول ھوسۇل بېرىدۇ. **25** كەمدەك ئۆز ھاياتىنى تاپسا ئۇنىڭدىن مەھرۇم

بولدۇ، لېكىن بۇ دۇنيادا ئۆز ھاياتىدىن نەپەرتلەنمەسە، ئۇنى مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ساقايلايدۇ. (aiōnios g166) 26 كىمدەك خىزمىتىدە بولۇشى خالسا، ماگا ئەگەشسۇن. مەن قەيەردە بولسام، مېنىڭ خىزمەتچىم شۇ يەردە بولىدۇ. كېمدەك مېنىڭ خىزمىتىدە بولسا، ئاتا ئۆتىگەن ئىززەت قىلدۇ. 27 ھازىر جېنىم قايتىق ئازابلىنىۋاتىدۇ. مەن نېمە دېيىشم كېرەك؟ «ئاتا، مېنى بۇ سائەتتىن قۇتقۇزغىن!» دەيمۇ؟ لېكىن مەن دەل مۇشۇ ۋاقىت-سائەت ئۈچۈن كەلدىم. 28 ئاتا، نامىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرگىن!»، شۇئان، ئاسماندىن بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ: «ئۆتىگەن شان-شەرەپ كەلتۈردۈم ۋە يەنە ئۆتىگەن شان-شەرەپ كەلتۈرگەن!» - دېيىلدى. 29 بۇنى ئاڭلىغان شۇ يەردە تۇرغان خالايىق: - ھاۋا گۈلدۈرلىدى، - دېيىشى. يەنە بەزىلەر بولسا: - بىر پەرىشتە ئۆتىگەن گەپ قىلدى، - دېيىشى. 30 ئەيسا بولسا جاۋابەن: - بۇ ئاۋاز مېنى دەپ ئەمەس، سىلەرنى دەپ چۈشى. 31 ئەمدى دۇنيانىڭ ئۆستىگە ھۆكۈم چىقىرىلىش ۋاقتى كەلدى، ھازىر بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارىنىڭ تاشقىرىغا قوغلىنىش ۋاقتى كەلدى، 32 ۋە مەن بولسام، يەرنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلگىنىدە، بۇ يۈزۈك ئىنسانلارنى ئۆزۈمگە جەلپ قىلىپ تارتىمەن، - دېدى. 33 (ئۇنىڭ بۇنى دېگىنى ئۆزىنىڭ قانداق ئۆلۈم بىلەن ئۆلدىغانلىقىنى كۆرسەتكىنى ئىدى). 34 خالايىق بۇنىڭغا جاۋابەن ئۆتىدىن: - بىز مۇددەس قانۇندىن مەسھىنگە ئەبەدىگىچە قالدىغىنىنى ئاڭلىغان، سەن قانداقسىگە «ئىنساننى ئۆلتۈرۈش كېرەك» دەيسەن؟! بۇ قانداق «ئىنساننى ئۆلتۈرۈش» بولسۇن؟ - دەپ سورىدى. (aiōn g165) 35 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا: - ئۆزىڭ ئارا گلاردا بولىدىغان ۋاقتى ئۇزۇن بولمايدۇ. شۇڭا قاراڭغۇلۇقتىن سىلەرنى پېسۇماللىق ئۈچۈن، نۇر بار ۋاقتىدا [ئۆتىڭدا] مېڭىڭلار، قاراڭغۇلۇقتا ماڭغان كىشى ئۆزىنىڭ قەيەرگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ. 36 نۇر ئارا گلاردا بار ۋاقتىدا، ئۆتىگەن ئىنسانلار، بۇنىڭ بىلەن ئۆزىنىڭ يەرزەنتلىرى بولمىسىلەر، - دېدى. ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇلاردىن ئايرىلىپ يوشۇرۇۋالدى. 37 گەرچە ئۇ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا شۇنچە تولا مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار تېخى ئۆتىگەن ئېتىقاد قىلمىدى. 38 شۇنىڭ بىلەن بەشاي پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا ئالدىنلا كۆرسىتىلگەن بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇردى: «ئۇ پەرۋەردىگار، بىزنىڭ بەتكۈزگەن خەۋەرمىزگە كىمىمۇ ئىشەنگەن؟ ھەم «پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى» بولغۇچى كىمىمۇ ئايان قىلىنغان؟» 39 خالايىقتىن ئېتىقاد قىلمىغىنىڭ سەۋەبى دەل شۇكى (خۇددى بەشاي پەيغەمبەرنى ئەنە ئالدىنلا ئېيتقاندەك): «[پەرۋەردىگار] ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كور، قەلبىنى تاش قىلدى، مەقسەت، ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنىڭ كۆرۈپ، قەلبىنىڭ چۈشىنىپ، [گۇناھلاردىن] يېنىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈندۇر، بولمىسا، مەن ئۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم، - [دەيدۇ پەرۋەردىگار].» 41 بۇ سۆزلەرنى بەشاي پەيغەمبەر [مەسھىنىڭ] شان-شەرىپىنى كۆرۈپ ئۆتىگەن قارىتا ئالدىنلا سۆز قىلغىنىدا ئېيتقانىدى. 42 ۋە ھاھەتتىكى، گەرچە ھەتتا بەھۇددى ئاقساقاللىرىدىنمۇ نۇرغۇنلىغان ئادەملەر ئۆتىگەن ئېتىقاد قىلغان بولسىمۇ، ئۇلار پەرىسەيلەر ۋە جىدىن قورقۇپ، ئۆزلىرىنىڭ سىناگوگىدىن قورقۇپ چىقىرىۋېتىلمەسلىكى ئۈچۈن ئۇنى ئېتىراپ قىلمىدى. 43 بۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئىنسانلاردىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتنى خۇدادىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتتىن ياخشى كۆرەتتى. 44 بىراق ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: - ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ماڭلا ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىگە ئېتىقاد قىلغۇچىدۇر. 45 كىمكى مېنى كۆرگۈچى بولسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنى كۆرگۈچى بولىدۇ. 46 مەن ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچىلار قاراڭغۇلۇقتا قالمىسۇن دەپ، نۇر سۈپىتىدە دۇنياغا كەلدىم. 47 بىرى سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى تۇتىشىپ، ئۇنى سوراققا تارتمايمەن، چۈنكى مەن دۇنيادىكىلەرنى سوراققا تارتقىلى ئەمەس، بەلكى دۇنيادىكىلەرنى قۇتقۇزغىلى

13

ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدىن ئىلگىرى، ئەيسا بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، ئاتىنىڭ يېنىغا بارىدىغان ۋاقىت-سائەتنىڭ يېنىپ كەلگەنلىكىنى بىلدى ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئۆز ئادەملىرىگە كۆرسىتىپ كەلگەن مېھىر-مۇھەببىتىنى ئاخىرغىچە تولۇق كۆرسىتىپ تۇردى. 2 ئەمدى كەچلىك تاماق يېيىلىۋاتقانىدى، ئېمىلس ئاللىبۇرۇن سىمونتىڭ ئوغلى بەھۇدا ئىشقايرىنىڭ كۆڭلىگە ئەيساغا ساقىۋۇلۇق قىلىش ۋە سەۋەبىنى سىلغانىدى. 3 ئەيسا ئاتىنىڭ ھەر ئىشىنى ئۆزىنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنى، ۋە ئۆزىنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن كېلىپ، خۇدانىڭ يېنىغا قايتىدىغانلىقىنى بىلگەچكە، 4 داستىخاندىن تۇرۇپ، تون-كۆڭلىكىنى يېشىپ، بىر لۆگە بىلەن يېلىپ باغلىدى. 5 ئاندىن جاۋۇرغا سۇ قۇيۇپ، مۇخلىسلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشقا ۋە يېلىگە باغلىغان لۆگە بىلەن سۈزۈپ قۇرۇتۇشقا باشلىدى. 6 تۆۋەت سىمون پېتروسقا كەلگەندە، پېتروس ئۆتىگەن: ئى رەب، پۇتۇمنى سەن يۇساڭ قانداق بولغىنى؟! - دېدى. 7 ئەيسا ئۆتىگەن: نېمە قىلىۋاتقىنىنى ھازىر بىلمەيسەن، لېكىن كېيىن بىلىسەن، - دېدى. 8 پېتروس: - سەن مېنىڭ پۇتۇمنى يۇساڭ ھەرگىز بولمايدۇ - دېدى. ئەيسا ئۆتىگەن جاۋابەن: - سېنى يۇمسام، مېنىڭ بىلەن تەڭ نېپسەۋك بولمايدۇ، - دېدى. (aiōn g165) 9 سىمون پېتروس: ئى رەب، ئۇنداقتا پەقەت پۇتلىرىمنىلا ئەمەس، قولىرىمنىمۇ، بېشىمنىمۇ بولغىنەن! - دېدى. 10 ئەيسا ئۆتىگەن: بەدىنى يۇيۇپ، تامامەن پاكىز بولغان ئادەم پەقەت پۇتلىرىنى يۇسالا قايتا يۇيۇۋېتىشنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. سىلەر پاكىز، لېكىن ھەممىڭلار ئەمەس، - دېدى. 11 (چۈنكى ئۇ ئۆزىنى كىمىنىڭ ئۆتۈپ بېرىدىغانلىقىنى بىلەتتى، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ «ھەممىڭلارلا پاكىز ئەمەس» دېگەندى). 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇپ بولغاندىن كېيىن، تون-كۆڭلىكىنى كىيىپ، يەنە داستىخانغا ئولتۇرۇپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - سىلەرگە نېمە قىلغىنىنى قۇتقۇڭلارمۇ؟ 13 سىلەر مېنى «ئۇستاز» ۋە «رەب» دەيسىلەر ۋە راست ئېيتىسىلەر، مەن شۇنداقتۇرمەن. 14 ئەگەر مەن رەب ۋە ئۇستازىڭلار تۇرۇقلۇق، پۇتلىرىڭلارنى يۇسايغىنەنمەن، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشۇڭلار كېرەك. 15 مەن سىلەرگە قىلغاندەك سىلەرنىڭمۇ ھەم شۇنداق قىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ ئۆلگىنى قالدۇردۇم. 16 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، قۇل خوجا بىلىدىن ئۆستۈن تۇرمايدۇ، ئەلچىمۇ ئۆزى ئەۋەتكۈچىدىن ئۆستۈن تۇرمايدۇ. 17 بۇ ئىشلارنى بىلگەن ئىنسانلار، شۇنداق قىلسا گلار بەختلىكسىلەر! 18 مەن بۇلارنى ھەممىڭلارغا قارىتىپ ئېيتىمەن. مەن تاللىغانلىرىمنى بىلىمەن، لېكىن [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئاندىن پۇتلىگەن: «مەن بىلەن ھەمداستىخان بولۇپ نېنىمى يېگەنمۇ ماڭا پۇت ئاتتى!» دېگەن بۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ. 19 مەن بۇ ئىش يۈز بېرىشتىن ئاۋۋال ئۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويماي، ئۇ ئىشلار يۈز بەرگەندە مېنىڭ «بار بولغۇچى» شەكىللىكىمگە ئىشىنىسىلەر. 20 بەرھەق، بەرھەق، سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، كىمكى مەن ئەۋەتكەن ھەرقانداق بىرىنى قوبۇل قىلغان بولسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ؛ ۋە مېنى قوبۇل قىلغۇچىلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. 21 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن،

روھتا قاتتىق پىغان چېكىپ، مۇنداق گۇۋاھلىق بەردى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، ئاراڭلاردا بەرھەق مەن ماڭا ساتقۇنلۇق قىلدۇم! 22 مۇخلىسلار كىمى دەۋاتقانلىقىنى بىلمەي، بىر-بىرىگە قاراشتى. 23 ئەمدى داستىخاندا مۇخلىسلاردىن بەرى ئەيسانىڭ مەيدىسىگە يۆلىنىپ ياتقانىدى، ئۇ بولسا «ئەيسا سۆيىدىغان مۇخلىس» ئىدى. 24 سىمۇن پېترۇس ئۆتىكىن [ئەيسانىڭ] كىمى دەۋاتقىنىنى سوراپ بېقىشنى ئىشارەت قىلدى. 25 شۇنىڭ بىلەن ئەيسانىڭ مەيدىسىگە يۆلىنىپ تۇرۇپ ئۆتىكىن: - ئۇ رەب، ئۇ كىمدۇر؟ - دەپ سورىدى. 26 ئەيسا جاۋاب بېرىپ: - بۇ بىر چىشلەم ناننى ئاشقا تۇگۇرۇپ كىمگە سۇسام، شۇدۇر، - دەپ. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر چىشلەم ناننى [ئاشقا] تۇگۇرۇپ، سىمۇننىڭ ئوغلى بەھۇدا ئىششارىيوتقا سۆندى. 27 بەھۇدا ناننى ئېلىۋىدى، شەپتان ئۇنىڭ ئىچىگە كىردى. - قىلدىغىنىڭنى چاسان قىل، - دەپ ئەيسا ئۆتىكىغا. 28 ئەمدى داستىخاندا ئۇلارغا ئارانلىق ھېچقايسىسى ئۇنىڭ [بەھۇداغا] بۇ سۆزلەرنى نېمە ئۇچۇن دېگىنىنى بىلمىدى. 29 بەھۇدا ئۇلارنىڭ ئورتاق ھەمىيانى تۇتقىنى ئۇچۇن، بەزىلەر ئەيسا ئۆتىكىغا: «بىزگە كېرەكلىك ھېيتلىق نەرسىلەرنى ئېلىپ كەل» ياكى «كەمبەغەللەرگە بىرەر نەرسە بەر» دەۋاتسا كېرەك، دەپ ئويلاشتى. 30 بەھۇدا بۇ بىر چىشلەم ناننى ئېلىپلا تاشقىرىغا چىقىپ كەتتى (بۇ چاغ كېچە ئىدى). 31 (aion g165) 17 ئۇ بولسۇمۇ ھەقىقەتنىڭ روھىدۇر. ئۇنى بۇ دۇنيادىكىلەر بەھۇدا تاشقىرىغا چىقىپ كەتكەندىن كېيىن، ئەيسا مۇنداق دەيدى: - ئەمدى ئىنسانئوغلى ئۇلۇغلىنىدىغان ۋاقىت-سائەت يېتىپ كەلدى ۋە خۇدا ئۇ ئارقىلىق ئۇلۇغلىنىدۇ. 32 ۋە ئەگەر خۇدا ئۇنىڭغا ئۇلۇغلىنسا، خۇدامۇ تۈزىدە ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ، شۇنداقلا دەرهال ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ. 33 بالىرىم، سىلەر بىلەن بىللە بولىدىغان يەنە ئازغىنا ۋاقىت قالىدى. سىلەر مېنى ئەزەبىسىلەر، لېكىن مېنىڭ بەھۇدىيلارغا: «مەن بارىدىغان يەرگە سىلەر بارالمىسىلەر» دەپ ئېيتقىنىدەك، بۇنى سىلەرگىمۇ ئېيتىمەن. 34 سىلەرگە يېڭى بىر نەمە تاپشۇرۇمەنكى، «بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار»، سىلەرنى سۆيىگىنىدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 35 ئاراڭلاردا بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەتتىكىلەر بولسا، ھەممە ئادەم سىلەرنىڭ مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى بىلدۈرۈپتۇ. 36 سىمۇن پېترۇس ئۆتىكىن: - ئۇ رەب، قەيەرگە بارىمەن؟ - دەپ سورىدى. ئەيسا جاۋابىدىن: - مەن كېتىدىغان يەرگە ھازىرچە ئەگىشىپ بارالمىسەن، لېكىن كېيىن ماڭا ئەگىشىپ بارىمەن، - دەپ. 37 پېترۇس ئۆتىكىغا: - ئۇ رەب، نېمە ئۇچۇن ھازىر سېنىڭ كەينىڭگە ئەگىشىپ بارالمىمەن؟ سەن ئۇچۇن جېنىمنى پىدا قىلاي! - دەپ. 38 ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دەيدى: - مەن ئۇچۇن راستتىلا جېنىڭنى پىدا قىلامەن؟ بەرھەق، بەرھەق، ساڭا ئېيتىپ قويماي، خوراز چىلغىچى، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانسەن!

14

كۆڭلۈڭلارنى پارا كەندە قىلىڭلار! خۇداغا ئىشىنىسىلەر، ماڭمۇ ئىشىنىڭلار. 2 ئاتامنىڭ ئۆيىدە نۇرغۇن ماكانلار بار. بولمىغان بولسا، بۇنى سىلەرگە ئېيتقان بولاتتىم، چۈنكى مەن ھەر بىر يەرگە ئورۇن تەييارلاش ئۇچۇن شۇ يەرگە كېتىپ بارىمەن. 3 مەن سىلەرگە ئورۇن تەييارلىغىلى بارىدىغانكەنمەن، چوقۇم قايتىپ كېلىپ، سىلەرنى ئۈزۈمگە ئالەمەن، شۇنىڭ بىلەن، مەن قەيەردە بولسام، سىلەرمۇ شۇ يەردە بولىسىلەر. 4 سىلەر مېنىڭ قەيەرگە كېتىدىغانلىقىمنى ۋە تۆبەرگە بارىدىغان يولى بىلىسىلەر. 5 توماس ئۆتىكىغا: - ئۇ رەب، سېنىڭ قەيەرگە كېتىدىغانلىقىڭنى بىلمەيمەن. شۇنداق ئىكەن، يولى قانداق بىلىمەن؟ - دەپ. 6 ئەيسا ئۆتىكىغا: - يول، ھەقىقەت ۋە ھاياتلىق تۇرمۇدۇرمەن. مېنىڭسىز ھېچكىم ئاتىنىڭ يېنىغا بارالمىدۇ. 7 ئەگەر مېنى تونۇغان بولساڭلار، ئاتامنىمۇ تونۇغان بولاتتىڭلار. ھازىردىن باشلاپ ئۇنى تونۇدۇڭلار ھەم ئۇنى

مېنىڭ ئاتىنى سۆيىدىغانلىقىمى بىلىشى ئۈچۈن ئانا ماڭا نېمە ئەمر قىلغان بولسا، مەن دەل شۇنى ئەمەلگە ئاشۇرغەن. تۇرۇڭلار، بۇ جايدىن كېتەيلى».

15

«ھەقىقىي ئۈزۈم تېلى» ئۈزۈمدۈرمەن، ئاتام بولسا باغۋەندۇر. 2 باغۋەن مەندىكى مېۋە بەرمەيدىغان ھەربىر شاخنى كېسىپ تاشلايدۇ. مېۋە بەرگەنلىرىنى بولسا چىقىمۇ كۆپ مېۋە بەرسۇن دەپ، پاك قىلىپ پۇتاپ تۇرىدۇ. 3 ئەمدى سىلەر مەن سىلەرگە يەتكۈزگەن سۆزۈم ئارقىلىق ئاللىبۇرۇن پاك بولۇڭلار. 4 سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرۇڭلار، مەنمۇ سىلەردە ئىزچىل تۇرغەن. شاخ ئالدا تۇرماي، ئۆزى مېۋە بېرىلمەيدىغىنىدەك، سىلەرمۇ مەندە ئىزچىل تۇرمىساڭلار، مېۋە بېرىلمەيسىلەر. 5 «ئۈزۈم تېلى» ئۈزۈمدۈرمەن، سىلەر بولساڭلار شاخلىرىدۇرسىلەر. كىم مەندە ئىزچىل تۇرسا، مەنمۇ شۇنداقلا ئۇنىڭغا تۇرغىنىدا، ئۇ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. چۈنكى مەنسىز مېھىچىمنى قىلاممايسىلەر. 6 بىرى مەندە تۇرمىسا، ئۇ [كېرەكسىز] شاخنى تاشلىنىپ، قۇرۇپ كېتىدۇ. بۇنداق شاخلار يىغىپ كېلىنىپ تۇرما تاشلىنىدۇ. 7 سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرساڭلار ۋە سۆزلىرىم سىلەردە ئىزچىل تۇرسا، ئېھتى تەلەپ قىلساڭلار، سىلەرگە شۇ ئىجابەت بولىدۇ. 8 سىلەرنىڭ كۆپ مېۋى بېرىشىڭلار، شۇنداقلا مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى ئېسىپ تاشلىشىڭلار بىلەن شان-شەرەپ ئاتامغا كەلتۈرۈلىدۇ. 9 ئاتام مېنى سۆيگىنىدەك، مەنمۇ سىلەرنى سۆيۈم، مېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىمدە ئىزچىل تۇرۇڭلار. 10 ئەگەر ئەمرلىرىمنى ئۇنساڭلار، خۇددى مەن ئاتامنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتقان ۋە ھەمىشە ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدە تۇرغىنىدەك، سىلەرمۇ ھەمىشە مېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىمدە تۇرىسىلەر. 11 مېنىڭ خۇشاللىقىم سىلەردە بولسۇن ۋە شۇنىڭدەك خۇشاللىقنىڭ تۇلۇپ تاشسۇن دەپ، مەن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. 12 مېنىڭ ئەمرىم شۇكى، مەن سىلەرنى سۆيگىنىدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 13 ئىنسانلارنىڭ ئۆز دوستلىرى ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىشتىن چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببىتى يوقتۇر. 14 سىلەرگە بۇيرۇغان ئەمرلىرىمنى ئادا قىلساڭلار، مېنىڭ دوستلىرىم بولىسىلەر. 15 ئەمدى مۇندىن كېيىن مەن سىلەرنى «قۇل» دەپ ئاتىمايمەن. چۈنكى قۇل خوجاينىڭ نېمە قىلىۋاتقىنىنى بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئورنىغا سىلەرنى «دوست» دەپ ئاتىدىم، چۈنكى ئاتامدىن ئاڭلىغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى سىلەرگە يەتكۈزدۈم. 16 سىلەر مېنى تاللىغىنىڭلار يوق، ئەكسىچە مەن سىلەرنى تاللىدىم ۋە سىلەرنى بېرىپ مېۋە بەرسۇن ھەمدە مېۋىلىرىڭلار دائىم ساقلاشۇن، مېنىڭ نام بىلەن ئاتىدىن نېمە تىلىسەڭلار، ئۇ سىلەرگە بەرسۇن دەپ سىلەرنى تىكلەدىم. 17 سىلەرگە شۇنى ئەمر قىلىمەنكى، بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 18 بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپەرەتلەنسە، سىلەردىن ئاۋۋال مەندىن نەپەرەتلەنگەنلىكىنى بىلىڭلار. 19 سىلەرمۇ بۇ دۇنيادىكىلەردىن بولغان بولساڭلار، بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەرنى ئۆزىمىزنىكى دەپ، سۆيگەن بولاتتى. بىراق سىلەر بۇ دۇنيادىن بولمىغاچقا، بەلكى مەن سىلەرنى بۇ دۇنيادىن ئايرىپ تاللىغانلىقىم ئۈچۈن، ئەمدى بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپەرەتلىنىدۇ. 20 مەن سىلەرگە ئېيتقان سۆزى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار: «قۇل خوجاينىڭدىن ئاستۇن تۇرمايدۇ». ئۇلار ماڭا زىيانكەشلىك قىلغان بولسا، سىلەرگىمۇ زىيانكەشلىك قىلىدۇ. مېنىڭ سۆزۈمنى تۇتقان بولسا، ئۇلار سىلەرنىڭكىنىمۇ تۇتىدۇ. 21 بىراق مېنىڭ نامىم تۇپەيلىدىن ئۇلار سىلەرگىمۇ شۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار مېنى ئەۋەتكۈچى تۇتمايدۇ. 22 ئەگەر مەن كېلىپ ئۇلارغا سۆز قىلىغان بولسام، ئۇلاردا گۇناھ يوق دەپ ھېسابلىناتتى. لېكىن ھازىر گۇناھى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھېچ باھانىسى يوقتۇر. 23 كىمدەكىم مەندىن نەپەرەتلەنسە ئاتامدىن نەپەرەتلەنگەن بولىدۇ. 24 مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا باشقا ھېچكىم قىلىپ باقمىغان ئەمەللىرى قىلمىغان بولسام، ئۇلاردا گۇناھ يوق دەپ ھېسابلىناتتى.

16

سىلەرنىڭ پۇتلىشىپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. 2 ئۇلار سىلەرنى سىناگوڭلارنىڭ جامائەتلىرىدىن قوغلاپ چىقىرىۋېتىدۇ، ھەمدە شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەت كېلىدۇكى، سىلەرنى ئۆلتۈرگۈچى ئۆزى خۇداغا خىزمەت قىلماقتەن، دەپ ھېسابلايدۇ. 3 ئۇلار بۇلارنى يا ئاتىنى، يا مېنى تونۇمغانلىقى ئۈچۈن قىلىدۇ. 4 لېكىن مەن بۇ ئىشلارنى سىلەرگە ئېيتتىمكى، ۋاقىت-سائەت كەلگەندە، مەن شۇنداق ئالدىنلا ئېيتقىنىمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرەلەيسىلەر. 5 مەن باشتا بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىمكى، چۈنكى مەن سىلەر بىلەن بىللە ئىدىم. لېكىن ئەمدى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېتىمەن. شۇنداق تۇرۇقلۇق، ئاراڭلاردىن ھېچكىم مەندىن: «ئەگەر كېتىسەن؟» دەپ سورىمايۇتۇڭلار. 6 ئەكسىچە، سىلەرگە بۇلارنى ئېيتتىم ئۈچۈن، قەلبىڭلار قاينىغا چۆمۈپ كەتتى. 7 ئەمما مەن سىلەرگە ھەقىقەتنى ئېيتىپ قويماي، مېنىڭ كېتىشىم سىلەرگە پايدىلىقتۇر. چۈنكى ئەگەر كەتسەم، ياردەمچى سىلەرگە كەلمەيدۇ. ئەمما كەتسەم، ئۇنى سىلەرگە ئەۋەتەن. 8 ئۇ كەلگەندە، بۇ دۇنيادىكىلەرگە گۇناھ توغرىسىدا، ھەقىقەتلىق توغرىسىدا ۋە ئاخىرەت سورىقى توغرىسىدا ھەقىقەتنى بىلىۋېلىدۇ. 9 ئۇلارنى گۇناھ توغرىسىدا بىلىۋېلىدۇ، چۈنكى ئۇلار ماڭا ئېيتقان قىلىدى. 10 ئۇلارنى ھەقىقەتلىق توغرىسىدا [بىلىۋېلىدۇ]، چۈنكى ئاتامنىڭ يېنىغا قايتىپ بارمىغان ۋە سىلەر مېنى يەنە كۆرەلمەيسىلەر. 11 ئۇلارنى ئاخىرەت سورىقى توغرىسىدا [بىلىۋېلىدۇ]، چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ كۆكۈمدارى ئۆستىگە كۆكۈم چىقىرىلدى. 12 سىلەرگە ئېيتىدىغان بەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى، لېكىن سىلەر ئۇلارنى ھازىرچە كۆتۈرمەلەيسىلەر. 13 لېكىن ئۇ، يەنى ھەقىقەتنىڭ روھى كەلگەندە، ئۇ سىلەرنى بارلىق ھەقىقەتكە باشلاپ بارىدۇ. چۈنكى ئۇ ئۆزۈڭلاردىن سۆزەيدۇ، بەلكى ئېھتى ئاڭلىغان بولسا، شۇنى سۆزلەيدۇ ۋە كەلگۈسىدە ئىشلىدىغان ئىشلاردىن سىلەرگە خەۋەر بېرىدۇ. 14 ئۇ مېنى ئۇلۇغلايدۇ، چۈنكى ئۇ مەندە بار بولغاننى تاپشۇرۇۋېلىپ، سىلەرگە جاكارلايدۇ. 15 ئاتىدا بار بولغاننىڭ ھەممىسى ھەم مېنىڭكىدۇر، مانا شۇنىڭ ئۈچۈن مەن: «ئۇ مەندە بار بولغاننى تاپشۇرۇۋېلىپ، سىلەرگە جاكارلايدۇ» دەپ ئېيتتىم. 16 ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر، ۋە يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر، چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن». 17 شۇڭا مۇخلىسلىرىڭنىڭ بەزىلىرى بىر-بىرىگە: - بىزلىرىگە: «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر، يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر» ۋە يەنە «چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن» دېگەننى ئېيتىدۇ؟ 18 «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن» دېگەن سۆزنىڭ مەنىسى نېمە؟ ئۇنىڭ ئىچىلىرى دۇئاۋاتلارنى بىلىدۇ، - دېيىشىدۇ. 19 ئەيسا ئۇلارنىڭ ئۆزىدىن ئېھتى سورايمىنى بولغىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - «مېنىڭ «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر، يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى كۆرىسىلەر» دېگەننىڭ مەنىسىنى بىر-بىرىڭلاردىن سورىۋاتامسىلەر؟ 20 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، سىلەر يىغا-زار كۆتۈرۈسىلەر، لېكىن بۇ دۇنيادىكىلەر خۇشال بولۇشۇپ كېتىدۇ، سىلەر

قايغۇرسىلەر، لېكىن قايغۇرلىرىڭلار شادلىققا ئايلىنىدۇ. 21 ئايال كىشى تۇغۇتتا ئازايلىنىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقت-سائىتى پېتىپ كەلگەن؛ لېكىن بۇ يۇقى تۇغۇلۇپ بولغاندىن كېيىن، بىر بەرزەتنىڭ دۇنياغا كەلگەنلىكىنىڭ شادلىقى بىلەن تارتقان ئازابىنى تۇتۇپ كېتىدۇ. 22 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ھازىر ئازايلىنىۋاتسىلەر، لېكىن مەن سىلەر بىلەن قايتا كۆرۈشمەن، قەلبىڭلار شادلىنىدۇ ۋە شادلىقىڭلارنى ھېچكىم سىلەردىن تارتىۋالمايدۇ. 23 شۇ كۈندە سىلەر مەندىن ھېچنەرسە سورىمايسىلەر. بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە ئۇنى ئېيتىپ قويماي، مېنىڭ نام بىلەن ئاتىدىن نېمىنى تىلىسىڭلار، ئۇ شۇنى سىلەرگە بېرىدۇ. 24 ھازىرغىچە مېنىڭ نام بىلەن ھېچنەمە تىلىمىدىڭلار، ئەمدى تىلىڭلار، ئېرىشىسىلەر، بۇنىڭ بىلەن شادلىقىڭلار تولۇپ تاشىدۇ! 25 سىلەرگە بۇلارنى تەمسىللەر بىلەن ئېيتىپ بەردىم، بىراق شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇكى، ئۇ چاغدا سىلەرگە يەنە تەمسىللەر بىلەن سۆزلىمەيمەن، ئانا توغۇلۇق سىلەرگە ئۇچۇق ئېيتىمەن. 26 شۇ كۈنى تىلىڭلارنى مېنىڭ نام بىلەن تىلىشىڭلار. مەن سىلەر ئۇچۇن ئاتىدىن تەلەپ قىلىمەن، دەپ ئېيتىمايمەن؛ 27 چۈنكى ئانا تۇزۇم سىلەرنى سۆيىدۇ، چۈنكى سىلەر مېنى سۆيىسىلەر ۋە مېنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەنلىكىڭلارنى ئىشەنمەيسىلەر. 28 مەن ئاتىڭنىڭ يېنىدىن چىقىپ بۇ دۇنياغا كەلدىم، ئەمدى مەن يەنە بۇ دۇنيادىن كېتىپ ئاتىڭنى يېنىغا بارمەن». 29 مۇخلىسلىرى: - مانا سەن ھازىر ئۇچۇق ئېيتىۋاتسىەن، تەمسىل كەلتۈرۈپ سۆزلىدىڭ! 30 بىز سېنىڭ ھەممىنى بىلىۋاتقىمىز، شۇنداقلا ھېچكىمنىڭ سەندىن سوئال سورىشىڭنىڭ ھاجىتى يوقلۇقىنى ئەمدى بىلىپ يەتتۇق. شۇنىڭدىن سېنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەنلىكىڭگە ئىشەندۇق، - دېيىشتى. 31 ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا: - ھازىر ئىشەندىڭلارمۇ؟ 32 مانا، شۇنداق ۋاقت-سائىتى كېلەي دەپ قالدى، شۇنداقلا كېلىپ قالىدىكى، ھەممىڭلار مېنى يالغۇز تاشلاپ ھەر بىرىڭلار ئۆز يوللىرىڭلارغا تارقىلىپ كېتىسىلەر. بىراق مەن يالغۇز ئەمەسمەن، چۈنكى ئانا مەن بىلەن بىللەدۇر. 33 سىلەرنىڭ مەندە خاتىرجەملىكىڭلار ئۈچۈن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتىم. بۇ دۇنيادا تۇرۇپ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىسىلەر، ئەمما غەيرەتلىك بولۇڭلار! مەن بۇ دۇنيا ئۈستىدىن غەلبە قىلدىم!

17

ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، كۆزلىرىنى ئەرەشكە تىكىپ، مۇنداق دۇئا قىلدى: - ئى ئانا، ۋاقت-سائەت پېتىپ كەلدى؛ سەن ئوغلۇڭنى ئۇلۇغلاقتۇرغايلىسىن، بۇنىڭ بىلەن ئوغلۇڭنى سېنى ئۇلۇغلاقتۇردۇم؛ 2 يەنى، ئۇنىڭ سەن ئۇنىڭغا تاپشۇرغان ئىنسانلارغا مەڭگۈلۈك ھايات ئانا قىلىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا پۈتكۈل ئەت ئىشلىرىدىن ئۈستۈن ھوقۇق ئانا قىلىشىڭدەك، ئۇنى ئۇلۇغلاقتۇرغايلىسىن. (aionios g166) 3 مەڭگۈلۈك ھايات شۇكى، بىردىنبىر ھەقىقىي خۇدا - سېنى ۋە سەن ئەۋەتكەن ئەيسا مەسىھنى تونۇشتىن ئىبارەتتۇر.

(aionios g166) 4 مەن سېنىڭ ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن تاپشۇرغان ئىشىڭنى ئورۇنداشم بىلەن سېنى يەرىزىدە ئۇلۇغلاقتۇردۇم. 5 ئى ئانا، سېنىڭ ئالەم ئاپىدە بولۇشتىن بۇرۇن مەن ئۆزۈڭنىڭ يېنىڭدا تىگە بولغان شان-شەرەپ بىلەن مېنى ئۆزۈڭنىڭ يېنىڭدا ئۇلۇغلاقتۇرغايلىسىن. 6 سەن بۇ دۇنيادىن ماڭا ئاللاپ بەرگەن ئادەملەرگە سېنىڭ نامىڭنى ئايان قىلدىم. ئۇلار سېنىڭكى ئىدى، سەن ئۇلارنى ماڭا بەردىڭ ۋە ئۇلار سېنىڭ سۆز-كلامىڭنى تۇتۇپ كەلدى. 7 ئۇلار ھازىر سەن ماڭا بەرگەن ھەممە نەرسىلەرنىڭ سېنىڭ كەلگەنلىكىنى بىلدى. 8 چۈنكى سەن ماڭا تاپشۇرغان سۆزلەرنى ئۇلارغا يەتكۈزدۈم؛ ئۇلارمۇ بۇلارنى قوبۇل قىلدى، شۇنىڭ بىلەن سەندىن چىققىنىمى ھەقىقەتەن بىلىپ يەتتى ھەمدە سېنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭگە ئىشەندى. 9 بۇلارغا دۇئا قىلىمەن، بۇ دۇنيادىكى ئادەملەرگە تەمسەن، بەلكى سەن ماڭا بەرگەن ئادەملەرگە دۇئا

قىلىمەن، چۈنكى ئۇلار سېنىڭكىدۇر. 10 مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر ۋە سېنىڭ بارلىقىڭ بولسا مېنىڭكىدۇر ۋە مەن ئۇلاردا شەرەپ تاپىم. 11 مەن ئەمدى بۇ دۇنيادا تۇرۇۋەرمەيمەن، لېكىن ئۇلار بۇ دۇنيادا قالدى ۋە مەن سېنىڭ يېنىڭغا كېتىۋاتىمەن. ئۇ مۇقەددەس ئانا، سەن ماڭا بەرگەن نامىڭ ئارقىلىق ئۇلارنى ساقلىغىنىكى، بىز ئىككىمىز بىر بولىمىز دېگەن، ئۇلارمۇ بىر بولغاي. 12 مەن ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتىمدا، سەن ماڭا بەرگەن نامىڭ بىلەن ئۇلارنى ساقلىدىم ھەم قوغدىدىم، ۋە مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەتنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى يولىدا، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن ھالاكەتكە خاس بولغان كىشىدىن باشقا بىرغۇ يوقالدى. 13 مانا ئەمدى سېنىڭ يېنىڭغا بارىمەن. مېنىڭ شادلىقىم ئۇلاردا تولۇپ تاشسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى دۇنيادىكى ۋاقىتىمدا سۆزلىدىم. 14 مەن ئۇلارغا سۆز-كلامىڭنى تاپشۇردۇم. مەن بۇ دۇنيادىن بولىغىنىمدەك، ئۇلارمۇ بۇ دۇنيادىن بولىغىنى ئۇچۇن، بۇ دۇنيانىڭ ئادەملىرى ئۇلاردىن ئېرەتلىنىدۇ. 15 ئۇلارنى بۇ دۇنيادىن ئايرىۋەتكەن دەپ تىلىمەيمەن، بەلكى ئۇلارنى رەزىل مەن سىلەر ئۇچۇن ئاتىدىن تەلەپ قىلىمەن، دەپ ئېيتىمايمەن؛ 16 مەن بۇ دۇنيادىن بولىغىنىمدەك، ئۇلارمۇ بۇ دۇنيادىن ئەمەستۇر. 17 ئۇلارنى ھەقىقەت ئارقىلىق ئۆزۈڭگە مۇقەددەس قىلىپ ئاتىغۇزغايلىسىن، چۈنكى سۆز-كلامىڭ ھەقىقەتتۇر. 18 مەن سېنى دۇنياغا ئەۋەتكەنلىكىڭدەك، مەنمۇ ئۇلارنى دۇنياغا ئەۋەتتىم. 19 ئۇلارمۇ ھەقىقەتتە مۇقەددەس قىلىپ ئۆزۈڭگە ئاتالسۇن دەپ، ئۆزۈمنى ساڭا خاس ئاتاپمەن. 20 مەن يالغۇز ئۇلار ئۇچۇنلا ئەمەسمەن، يەنە ئۇلارنىڭ سۆزى ئارقىلىق ماڭا ئېتىقاد قىلىدىغانلار ئۇچۇنمۇ دۇئا قىلىمەن. 21 ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر بولغاي؛ ئى ئانا، سەن مەندە، مەن سەندە بولغاندەك، ئۇلارمۇ بىزدە بولغاي؛ شۇنداق بولغاندا، بۇ دۇنيادىكىلەر مېنى سېنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭگە ئىشەندى. 22 سەن ماڭا ئانا قىلغان شان-شەرەپنى ئۇلارغا ئانا قىلىدىكى، بىز ئىككىمىز بىر بولغاندەك، ئۇلارمۇ بىر بولغاي؛ 23 يەنى مەن ئۇلاردا، سەن مەندە بولۇپ، ئۇلار بىرلىكتە كامىل قىلىنغاي. شۇ ئارقىلىق بۇ دۇنيادىكىلەر مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭنى ھەم مېنى سۆيگەنلىكىڭدەك ئۇلارنىمۇ سۆيگەنلىكىڭنى بىلىدۇ. 24 ئى ئانا، سەن ماڭا بەرگەنلىرىڭنىڭ ھەممىسىنىڭ مەن بولغان يەردە مەن بىلەن بىرگە بولۇشىنى، شۇنداقلا مېنىڭ شان-شەرەپىمنى، يەنى سەن ئالەم ئاپىدە بولۇشتىن بۇرۇن مېنى سۆيگەنلىكىڭ ئۇچۇن، ماڭا بەرگەن شان-شەرەپنى ئۇلارنىڭ كۆرۈشىنى خالايمەن. 25 ئى ھەقىقەت ئانا، بۇ دۇنيادىكىلەر سېنى تونۇمىغان، ئەمما مەن سېنى تونۇيمەن ۋە ئۇلارمۇ مېنى سېنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭنى بىلدى. 26 ۋە مەن سېنىڭ نامىڭنى ئۇلارغا ئايان قىلدىم ۋە يەنە داۋاملىق ئايان قىلىمەن. شۇنىڭ بىلەن، سېنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتىڭ ئۇلاردا بولىدۇ ۋە مەنمۇ ئۇلاردا بولاي.

18

ئەيسا بۇلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە تاشقىرىغا چىقىپ كىدرون جىلغىسىنىڭ ئۆيىگە ئۆتتى. ئۇ يەردە بىر باغچە باردى. ئەيسا بىلەن مۇخلىسلىرى ئۇ باغچىگە كىردى. 2 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان يەھۇدامۇ ئۇ يەرنى بىلەتتى، چۈنكى ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن پات-پات ئۇ يەردە يىغىلىپ ئولتۇراتتى. 3 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا بىر تۈپ رەم ئىشكەربىرى بىلەن باش كاھىنلار ھەم بەرسىيىلەر ئەۋەتكەن قاراۋۇللارنى باشلاپ بۇ يەرگە كەلدى. ئۇلارنىڭ قوللىرىدا پانۇس، مەشتەل ۋە قوراللار بار ئىدى. 4 ئەيسا يېشىغا چۈشكەنلەرنىڭ ھەممىسىنى بىلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ: - كىمى ئىزدەيسىلەر؟ - دەپ سورىدى. 5 ناسارەتلىك ئەيسانى، - دەپ جاۋاب بېرىشتى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: - مانا مەن بولمەن، - دېدى. ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدامۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇراتتى. 6 ئەيسا: «مانا مەن بولمەن» دېدى،

ئۇلار ئارقىسىغا يېنىپ يەرگە يىقىلشتى. 7 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇلاردىن يەنە بىر قېتىم: - كىمى ئەزەبىسىلەر؟ - دەپ سورىدى. - ناسارەتلىك ئەيسانى، - دېيىشتى ئۇلار. 8 ئەيسا: - سىلەرگە ئېيتىمىز، مەن شۇ بولمەن. ئەگەر ئەزەبىگىنكىلەر مەن بولسام، بۇلارنى كەتكىلى قويۇڭلار، - دېدى. 9 بۇنىڭ بىلەن ئۆزىنىڭ «ئاتا»، سەن ماڭا بەرگەنلەردىن ھېچقايسىسىنى يىتىۋىرىمەن» دېگەن سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 10 سىمون پېتىروسنىڭ يېنىدا بىر قىلىچ بولغاچ، ئۇ شۇئان ئۇنى سۇغۇرۇپ، باش كەھنىنىڭ چاكارىغا بىرنى ئۇرۇپ، ئۇنىڭ قولىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. چاكارنىڭ ئىسمى مالكۇس ئىدى. 11 ئەيسا پېتىروسقا: - قىلىچنى غىلاپقا سال! ئاتا ماڭا ئاشۇرغان قەدەھنى ئىچمەمدىم؟ - دېدى. 12 بىلەن شۇنىڭ بىلەن، لەشكەرلەر توپى بىلەن مېڭىشى ھەم يەھۇدىيلارنىڭ قاراۋۇللىرى ئەيسانى ئۆتۈپ باغلاشتى. 13 ئاندىن ئۇنى ئالدى بىلەن ئاتاناسنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. ئاتاناس بولسا شۇ يىلى باش كەھن بولۇپ تۇرغان قاياڭنىڭ قېنىتاسى ئىدى. 14 بۇرۇن يەھۇدىي كېڭەشچىسىدىكىلەرگە: «پۈتۈن خەلقنىڭ (ھالاك بولۇشنىڭ) ئورنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ ئۇلار ئۈچۈن ھالاك بولۇشى ياخشى» دەپ مەسلىھەت بەرگەن كىشى دەل شۇ قاياڭ ئىدى. 15 ئەمدى سىمون پېتىروس بىلەن يەنە بىر مۇخلىس ئەيسانىڭ كەينىدىن ئەڭگىشەپ بارغانىدى. ئۇ مۇخلىس باش كەھنىغا تونۇش بولغاچقا، باش كەھنىنىڭ سارىيىغا ئەيسا بىلەن تەڭ كىردى. 16 لېكىن پېتىروس بولسا دەرۋازىنىڭ سىرتىدا قالدى. شۇڭا باش كەھنىغا تونۇش بولغان جېلىق مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، دەرۋازىۋەن قىز بىلەن سۆزلىشىپ، پېتىروسنى ئىچكىرىگە باشلاپ كىردى. 17 دەرۋازىۋەن بولغان شۇ دەپدەك پېتىروس: - سەنمۇ بۇ ئادەمنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئەمەسمۇ؟ - دەپ سورىدى. ياق، ئەمەس، - دېدى پېتىروس. 18 ئەمدى ھاۋا سوغۇق بولغانلىقى ئۈچۈن، چاكارلار ۋە قاراۋۇلدار شىخاردىن گۇلخان ياققان بولۇپ، ئۇنىڭ چۆرىسىدە ئىسسىق تۇرۇشماقتى. پېتىروس ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرۇپ ئىسسىندى. 19 باش كەھن بولسا ئەيسانى مۇخلىسلىرى توغرىلىق ۋە تەلىمى توغرىلىق سوئال سوراشقا باشلىدى. 20 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق بەردى: - مەن خەلق-ئالەم ئالدىدا ئاشكارا سۆز قىلغانمەن، بارلىق يەھۇدىيلار يىغىلغان سىناگوگلاردا ۋە ئىبادەتخانىدا دائىم تەلىم بېرىپ كەلدىم، مەن يوشۇرۇن ھېچنەمە دەيدىم، 21 بۇلارنى نېمىشقا مەندىن سورىمىسەن؟ ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئاڭلىغانلاردىن سورىغىن، مانا، ئۇلار نېمە دېگەنلىكىنى بىلدۈ. 22 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندا، يېنىدا تۇرغان قاراۋۇلداردىن بىرى ئۇنى بىر كىچاقتا ئۇرۇپ: - باش كەھنىغا مۇشۇنداق جاۋاب قايتۇرمىسەن؟ - دېدى. 23 - ئەگەر يامان سۆز قىلغان بولسام، ئۇنىڭ يامان ئىكەنلىكىنى كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا كۆرسەتكەن. ئەمما ئېيتقانلىرىم دۇرۇس بولسا، مېنى نېمە ئۈچۈن تۇرسەن؟ - دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. 24 بۇنىڭ بىلەن ئاتاناس ئۇنى باغلاقلىق پېتى باش كەھن قاياڭغا يوللىدى. 25 سىمون پېتىروس «قوتنىڭ» ئالدىدا ئىسسىق تۇرۇۋاتقانىدى. [يېنىدىكىلەر]: - سەنمۇ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئەمەسمىدەك؟ - دېيىشتى. - ياق، ئەمەسمەن، - دەپ تاندى پېتىروس. 26 ئۇ يەردە باش كەھنىنىڭ چاكارلىرىدىن، پېتىروس قولىنى كېسىپ تاشلىغان كىشىگە تۇتقان بىرسى بار ئىدى. ئۇ پېتىروسقا: - باغچىدە سېنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە كۆرگەندىمىز؟! - دېدى. 27 پېتىروس يەنە تاندى. دەل شۇ چاغدا خوراز جىللىدى. 28 ئاندىن ئۇلار ئەيسانى قاياڭنىڭ يېنىدىن رىملىق ۋالىينىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى (شۇ چاغدا تاڭ ئاتقانىدى). ئۇنى ئېلىپ كەلگەن [يەھۇدىيلار] بولسا ئۆزىمىزنى ئاپاڭ قىلىپ بۇلغىمىلى دەپ، ئوردىغا كىرمىدى. بولسا ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ داستانىدىن غىزالانماقتى. 29 شۇڭا [ۋالىي] پىلاتۇس سىرتقا چىقىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇلارغا: - بۇ ئادەمنىڭ ئۆستىدىن نېمە ئەرز قىلىسىلەر؟ - دەپ سورىدى. 30 ئۇلار: - بۇ ئادەم

19 شۇنىڭ بىلەن، پىلاتۇس ئەيسانى ئېلىپ قانچىلىقتى. 2 لەشكەرلەر تىكەنلىك شاخلارنى ئۇرۇپ، بىر تاج ياساپ، ئۇنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈشتى ۋە ئۇنىڭغا [شاھانە] سۇسۇن رەڭلىك بىر تون كىيىدۈرۈپ، 3 ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ياشىغايلى، ئۇ يەھۇدىيلارنىڭ «پادىشاھى»! - دەپ مەخسۇرە قىلىشىپ، ئۇنىڭ بۇزىڭغا قايتا-قايتا كىچاقتا سالىدى. 4 پىلاتۇس بولسا يەنە ئوردىسىدىن چىقىپ، خىلاپتىقا: - مانا! ئۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىغانلىقىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ئۇنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ئېلىپ چىقىمەن، - دېدى. 5 بۇنىڭ بىلەن ئەيسا بېشىغا تىكەنلىك تاج ۋە ئۇچسىغا سۇسۇن تون كىيگۈزۈلگەن ھالدا تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىلدى. پىلاتۇس ئۇلارغا: - قاراڭلار، ئۇ ئادەمگە! - دېدى. 6 باش كەھنىلەر ۋە قاراۋۇلدار ئۇنى كۆرۈپ: - ئۇنى كىرىستلەڭ، كىرىستلەڭلار! - دەپ ۋارىقلاشتى. پىلاتۇس ئۇلارغا: - ئۇنى ئېلىپ بېرىپ ئۆزۈڭلار كىرىستلەڭلار! جۈزىك مەن ئۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىدىم! - دېدى. 7 يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: - بىزدە شۇنداق بىر قانۇن بار. شۇ قانۇنمىزغا ئاساسەن ئۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك، جۈزىكى ئۇ ئۆزى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئاتىۋالدى. 8 پىلاتۇس بۇ سۆزنى ئاڭلاپ تېخىمۇ قورقۇپ، 9 يەنە ئوردىسىغا كىرىپ، ئەيسانى: - سەن زادى قەيەردىن كەلگەن؟ - دەپ سورىدى. لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. 10 شۇڭا پىلاتۇس ئۇنىڭغا: - سەن ماڭا كېس قىلماسەن؟ سېنى قويۇپ بېرىشكە ھوقۇقىم بارلىقىنى، شۇنداقلا كىرىستلەشكىمۇ ھوقۇقىم بارلىقىنى بىلمەمسەن؟ - دېدى. 11 ئەيسا جاۋابەن: - ساڭا ھەرتىن بېرىلگەن بولسا، مېنىڭ ئۆستۈمدىن ھېچقانداق ھوقۇقۇڭ بولمىغان بولاتتى.

شۇنىڭ ئۈچۈن مېنى ساڭا تاپشۇرۇپ بەرگەن ئادەمنىڭ گۇناھى تېخىمۇ ئېغىردۇر، ئاندىن جەسەتلىرىنى كرىستتىن تېزەك چۈشۈرۈۋېتىشى تەلەپ قىلدى. 32 - دەيدى. 12 شۇ چاغدىن تارتىپ، پىلاۋس ئۇنى قويۇۋېتىشكە ئامال ئەزدەيتتى. لېكىن يەھۇدىيلار ۋارقىرىشىپ: - بۇ ئادەمنى قويۇۋەتسەڭىز، سىز قەيسەرنىڭ دوستى بولمىغان بولسىز! ئۆزى پادىشاھ دېگەن ھەربىر كىشى قەيسەرگە قارشى چىققان بولىدۇ! - دەپ چۇقان سېلىشتى. 13 پىلاۋس بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئەيسانى تاشقىرىغا چىقاردى ۋە «تاش تاختىلىق ھويلا» دەپ ئاتالغان، شىرايى تىلىدا «گاپىتتا» دەپ ئاتالغان يەردە «سوراق تەختى» گە ئولتۇردى 14 (ئۇ ۋاقىت ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تەييارلىق كۈنىنىڭ ئالتىنچى سائىتى ئەتراپىدا ئىدى). پىلاۋس يەھۇدىيلارغا: مانا بۇ سىلەرنىڭ پادىشاھىڭلاردۇر! - دەيدى. 15 لېكىن ئۇلار ۋارقىرىشىپ: - يوقىڭ، يوقىڭ، ئۇنى كرىستلەش! - دەيدى. پىلاۋس ئۇلارغا: - مېنى پادىشاھىڭلارنى كرىستلىگەن، دەمسەلەر؟ - دەيدى. باش كەشىپلەر جاۋاب: - قەيسەردىن باشقا ھېچقانداق پادىشاھىمىز يوقتۇر! - دەپ [تولۇشتى]. بۇنىڭ بىلەن پىلاۋس ئۇنى كرىستلەشكە ئۇلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 16 [لەشكەرلەر] ئەيسانى ئېلىپ ماڭدى. ئۇ ئۆز كرىستىنى يۇدۇپ، «باش سۆڭەك جايى» (شىرايى تىلىدا «گولگوتتا») دېگەن يەرگە باردى. 18 ئۇلار ئۇنى شۇ يەردە يەنە شىككى كىشى بىلەن تەڭ كرىستكە تارتتى، بۇ تەرىپىدە بىرى، ئۇ تەرىپىدە بىرى ۋە ئەيسا ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا كرىستكە تارتىلدى. 19 پىلاۋس تاختىغا ئېلان يېزىپ كرىستكە يېتىكتى قويدى. ئۇنىڭغا: «ناسارەتلىك ئەيسا - يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ يېزىلغانىدى. 20 ئەيسا كرىستلىنىدىغان يەر شەھەرگە يېقىن بولغاچقا، نۇرغۇن يەھۇدىيلار تاختىدىكى سۆزلەرنى ئوقۇدى. تاختىدىكى سۆزلەر شىرايىچە، لاتىنچە ۋە گرېكچە يېزىقتا يېزىلغانىدى. 21 شۇڭا يەھۇدىيلارنىڭ باش كەشىپلىرى پىلاۋسقا: «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلار ئەيسانى شۇ يەرلىككە قويدى.

20

ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەردە، ماڭداللىق مەريەم قەبرىگە باردى ۋە قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنىڭ ئېلۋىتىلگەنلىكىنى كۆردى. 2 شۇڭا ئۇ يۈڭكۈرگىچە كېلىپ سمون پېترۇس ۋە ئەيسا سۆيگەن ھېلىقى مۇخلىسنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇلارغا: - ئۇلار رەببى قەبرىدىن يۈتۈكۈپتېن، ئۇنى قەبرىگە قويغىنى بىلىدۇق! - دەيدى. 3 پېترۇس بىلەن ھېلىقى مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، قەبرىگە قاراپ يول ئالدى. 4 ئىككىيلەن تەڭ يۈڭكۈرۈپ ماڭدى، لېكىن ھېلىقى مۇخلىس پېترۇستىن تېز يۈڭكۈرۈپ، قەبرىگە بىرىنچى بولۇپ يېتىپ باردى. 5 ئۇ ئېگىشىپ ئىچىگە قاراپ، كاناپ كېيەنلەرنىڭ ئۈستىدە يېپىقلىق تۇرغانلىقىنى كۆردى، لېكىن ئىچىگە كىرمىدى. 6 ئۇنىڭغا ئېگىشىپ كەلگەن سمون پېترۇس يېتىپ كېلىپ، قەبرىگە كىردى ۋە ئۇ يەردە يېپىقلىق تۇرغان كاناپ كېيەنلەرنى، 7 شۇنداقلا ئەيسانىڭ بېشىغا ئورالغان ياغلىقنىمۇ كۆردى. ياغلىق كېيەنلەر بىلەن بىر يەردە ئەمەس، بەلكى ئايرىم يەردە يۈڭەكلىك تۇراتتى. 8 ئاندىن قەبرىگە ئاۋۋال كەلگەن ھېلىقى مۇخلىس قەبرىگە كىرىپ، تەھۋانى كۆرۈپ نەشەندى 9 (چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ ئۆلمىدىن قايتا تىرىلىشىنىڭ مۇقەددەس رەببىگە ئىشەنمەيتتى). 10 ھەققىدە مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەتنى تېخىچە چۈشەنمەيتتى. 11 ئەمما مەريەم بولسا قەبرىنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ يىغلاۋاتاتتى. ئۇ يىغلاپ تۇرۇپ قەبرىنىڭ ئىچىگە ئېگىشىپ قارۇۋىدى، 12 مانا ئاق كىيىم كىيگەن شىككى پەرىشتە تۇراتتى، ئۇلارنىڭ بىرى ئەيسانىڭ جەسىتى قويۇلغان يەرنىڭ باش تەرىپىدە، يەنە بىرى ئاياغ تەرىپىدە ئولتۇراتتى. 13 ئۇلار مەريەمدىن: - خانىم، نېمىشقا يىغلايسىن؟ - دەپ سورىدى. - رەببىمنى ئېلىپ كېتتى، ئۇنى نەگە قويغانلىقىنى بىلمەيۋاتىمەن، - دەيدى ئۇ ئۇلارغا. 14 ئۇ شۇ سۆزلەرنى قىلىپلا، كەينىگە بۇرۇلۇۋىدى، ئەيسانىڭ شۇ يەردە تۇرغانلىقىنى كۆردى، لېكىن ئۇ ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى

بىلىدى. 15 ئەيسا ئۇنىڭدىن - خانىم، نېمىشقا يىغلايسەن، كىمنى ئەزدەيسەن؟ - دەپ سورىدى. مەريەم ئۇنى باغۋەن شۇ، دەپ ئويلاپ: - تەقسىر، ئەگەر ئۇنى سىز شۇ يەردىن يۆتكەۋەتكەن بولسىڭىز، قەيەرگە قويغانلىقىڭىزنى ئېيتىپ بەرگەيسىز. مەن ئۇنى ئېلىپ كېتىمەن، - دېدى. 16 مەريەم! - دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. مەريەم بۇرۇلۇپلا، ئىبرانى تىلىدا: - رايونى! - دېدى (بۇ سۆز «ئۇستاز» دېگەن مەنىدە). 17 ئەيسا ئۇنىڭغا: - ماڭا ئېسىلىغىن! چۈنكى مەن تېخى ئاتامنىڭ يېنىغا چىقىمىدىم. بېرىپ قېرىنداشلىرىمغا: مېنى «سەلەرنگۇ ئانا گلارنىڭ، يەنى مېنىڭ ئاتامنىڭ، سەلەرنگۇ خۇدايىڭلارنىڭ، يەنى مېنىڭ خۇدايىمنىڭ يېنىغا چىقىمەن!» دەيدۇ، - دەپ يەتكۈزگەن، دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن ماڭاللىق مەريەم مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارغا: «رەببى كوردۇم!» دېدى ۋە شۇنداقلا ئەيسا ئۆزىگە ئېيتقان ئۇ سۆزلەرنى ئۇلارغا يەتكۈزدى. 19 شۇ كۈنى كەچتە، يەنى ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى كەچتە، يەھۇدىيلاردىن قورققانلىقى ئۈچۈن مۇخلىسلار يىغىلغان ئۆيدە ئىشىكلىرىنى ھەم تاقىۋالغانىدى، شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا كېلىپ ئۇلارنىڭ تىمۇرسىدا [كۆرۈنۈپ]، تۈرە تۇرغان ھالدا ئۇلارغا: - سەلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! - دېدى. 20 يۇنى دەپ، قوللىرىنى ۋە بېقىنىنى ئۇلارغا كۆرسەتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلار رەببى كۆرگەندىن شادلاندى. 21 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا يەنە: - سەلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ئاتا مېنى ئەۋەتكەندەك، مەنمۇ سەلەرنى ئەۋەتمەن، - دېدى. 22 بۇ سۆزنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بېرىۋالدى: - مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىڭلار. 23 كىمنىڭ گۇناھلىرىنى كەچۈرسەڭلار، ئۇنىڭ گۇناھى كەچۈرۈم قىلىندۇ، كىمنىڭ گۇناھلىرىنى تۇتۇۋالساڭلار، شۇنىڭ گۇناھى تۇتۇۋېلىندۇ! - دېدى. 24 ئەمما ئون ئىككىيلەننىڭ بىرى، يەنى «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس ئەيسا كەلگەندە ئۇلارنىڭ يېنىدا ئەمەس ئىدى. 25 شۇڭا باشقا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: - بىز رەببى كوردۇق! - دېيىشتى. لېكىن توماس ئۇلارغا: - ئۇنىڭ قوللىرىدا مىخلارنىڭ تىزىنى كۆرۈمگۈچە، مىخلارنىڭ تىزىغا ئۆز بارمىقىنى ۋە بېقىنىنى ئۇز قولىمنى تىقىپ باقمىغۇچە، ھەرگىز ئىشەنمەيمەن، - دېدى. 26 سەككىز كۈندىن كېيىن، مۇخلىسلار يەنە شۇ ئوي ئىچىدە جەم بولغاندا، توماسمۇ ئۇلار بىلەن بىللە ئىدى. ئىشىكلەر تاقىلىق تۇرسىمۇ، ئەيسا كېلىپ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ: - سەلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! - دېدى. 27 ئاندىن ئۇ توماسقا: - بارمىقىڭنى بۇ يەرگە تەڭگۈزۈپ، قوللىرىمغا قارا، قولۇڭنى ئۇزىتىپ، بېقىنىمغا تىقىپ، گۇماندا بولماي، ئىشەنگۈچى بولغىن! - دېدى. 28 توماس ئۇنىڭغا: - مېنىڭ رەببىم ھەم مېنىڭ خۇدايمەن! - دەپ جاۋاب بەردى. 29 ئەيسا ئۇنىڭغا: - مېنى كۆرگەنلىكىڭ ئۈچۈن ئىشەندىڭ. كۆرۈمەي تۇرۇپ ئىشەنگۈچىلەر يەختىلىكتۇر! - دېدى. 30 ئەيسا مۇخلىسلارنىڭ ئالدىدا يۇكىتتا خاتىرىلەنمىگەن باشقا بۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنىمۇ كۆرسەتتى. 31 لېكىن مۇشۇلار سەلەرنى ئەيسانىڭ مەسىھ، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە ئىشەنسۇن ھەم بۇ ئارقىلىق [ئۇنىڭغا] ئېتىقاد قىلىپ، ئۇنىڭ نامى ئارقىلىق ھاياتلىققا ئېرىشىۋىن، دەپ يېزىلدى.

21

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا تىبېرىياس دېڭىزىنىڭ بويىدا مۇخلىسلارغا يەنە بىر قېتىم كۆرۈندى، ئۇنىڭ بۇ قېتىمقى كۆرۈنۈشى مۇنداق بولدى: 2 سمون پېتروس، «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس، گاللىيلەدىكى كانالىق ناتانايەل، زەبەدىنىڭ ئوغۇللىرى ۋە باشقا ئىككى مۇخلىس بىللە ئىدى. 3 سمون پېتروس: مەن بېلىق تۇتقىلى بارمەن، - دېدى. كۆچكىچىلىك: بىز مەن بىللە بارمىز، - دېيىشتى. ئۇلار تاشقىرىغا چىقىپ، كېمىگە ئولتۇردى، لېكىن شۇ يەر كېچە چىچەنەرسە تۇتالدى. 4 تاڭ ئاتاى دېگەندە، ئەيسا قىرغاققا تۇراتتى، بىراق

بۇ ئىشلارغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى ھەمدە بۇ ئىشلارنى خاتىرىلىگۈچى ئەنە شۇ مۇخلىستۇر. ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنىڭ ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. 25 ئەيسا بۇلاردىن باشقا نۇرغۇن ئىشلارنىمۇ قىلغانىدى، ئەگەر ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ يېزىلغان بولسا، مېنىڭچە يېزىلغان كىتابلار پۈتكۈل ئالەمنىڭ تۈزىگە سىغمايتتى!

روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى

1 ئى (ھۆرمەتلىك) تېئوفىلوس، مەن دەسلەپ باغان ئاھىيە ئېسىدا تۇرى تاللىغان روسۇللارغا مۇقەددەس روھ تارقىلىق ئەمەللىرىنى تاپشۇرۇپ ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنگۈچە بولغان ئۇنىڭ بارلىق ئەمەللىرى ھەم بارلىق تەلىم بېرىشلىرىنىڭ باشلانغۇسى توغرىسىدا ئىدى. **3** ئۇ ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى تارتقاندىن كېيىن، ئۇلارغا كۆپ ئېسىپانار بىلەن ئۆزىنىڭ تىرىك ئىكەنلىكىنى كۆرسەتكەن، ئۇ ئۇلارغا قىرىق كۈن ئىچىدە كۆرۈنگەن بولۇپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ئائىت ئىشلار توغرىلىق سۆزلەپ بەرگەن، **4** ۋە ئۇلار بىلەن جەم قىلىنغاندا مۇنداق ئىش قىلدى: - «يېرۇسالىمدىن ئايرىلماي، سىلەر مەندىن ئاڭلىغان، تائىنىڭ ۋە دەستىنى كۆتۈرگۈلەر. **5** چۈنكى يەھىيا سۇدا چۆمۈلدۈرگەن، لېكىن سىلەر بولسا گار كۆپ كۈنلەر تۆتمەي مۇقەددەس روھتا چۆمۈلدۈرۈلسىلەر.»

6 روسۇللار [ئۇنىڭ بىلەن] جەم قىلىنغاندا، ئۇنىڭدىن: - ئۇ رەب، سەن مۇشۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقىنى ئەسلىگە كەلتۈرمە چىمۇسەن؟ - دەپ سوراشقا باشلىدى. **7** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - ئانا ئۆز ھوقۇقىغا ئاساسەن بېكىتكەن ۋاقىت-پەيتلەرنى سىلەرنىڭ بىلىش نېسىۋەڭلار بولۇپ، **8** بىراق مۇقەددەس روھ ئۆستۈرۈلگەن چۈشكەندە سىلەر كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولسىلەر، يېرۇسالىم، پۈتۈن يەھۇدىيە ۋە سامارىيە بويىچە ھەم جاھاننىڭ چەتلىرىگىچە ماڭا گۇۋاھچى بولسىلەر. **9** ئۇ بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۇلار قاراپ تۇرغاندا كۆتۈرۈلدى، بىر پارچە بۇلۇت ئۇنى ئارقا ئالدى-دە، ئۇ ئۇلارنىڭ ئەزىزىدىن غايىب بولدى. **10** ئۇ ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەندە، ئۇلار كۆزلىرىنى كۆككە تىكىپ قاراشقاندا، مانا ئۇيۇقىمىز ئۇلارنىڭ يېنىدا ئاق كىيىم كىيگەن ئىككى ئادەم بەيدا بولۇپ: **11** - ئەي گالىلىيەلىكلەر، تېشىققا تۈرە تۇرغىنىڭلارچە ئاسمانغا قاراپ قالدىڭلار؟ سىلەر سىلەردىن ئايرىلىپ ئەرشەككە كۆتۈرۈلگەن شۇ ئەيسانىڭ ئاسمانغا قانداق كۆتۈرۈلگىنىنى كۆرگەن بولساڭلار، يەنە شۇ ھالدا قايتىپ كېلىدۇ، - دېدى. **12** ئاندىن ئۇلار يېرۇسالىمغا يېقىن، ئۇنىڭدىن بىر چاقىرىغىچە يىراقلىقتىكى زەيۈن تېغىدىن يېرۇسالىمغا قايتىپ كەلدى. **13** ئۇلار شەھەرگە كىرىپ، ئۆزلىرى ئۇرۇۋاتقان ئۇنىڭ ئۆستۈنكى قەۋىتىدىكى بىر ئۆيگە چىقتى. شۇ يەردە پېترۇس، يۇھاننا، ياقۇب، ئاندرىياس، فىلىپ، توماس، بارتولوماي، ماتتا، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇب، «مىللەتپەرۋەر» سىمون ۋە [يەنە بىر] ياقۇبنىڭ ئوغلى يەھۇدا بار ئىدى. **14** بۇلار بىر جان بىر دەل بولۇپ ئۆزۈڭلەردىمۇ يېرىلىپ دۇئا-تلاۋەت قىلىشى؛ بۇ ئىشتا بىر يەرگە جەم بولغانلاردىن بىراقچە ئايال، جۈملىدىن ئەيسانىڭ ئانىسى مەريەم ھەمدە ئەيسانىڭ ئىنىلىرىمۇ بار ئىدى. **15** شۇ كۈنلەرنىڭ بىرىدە، پېترۇس قېرىنداشلار ئوتتۇرىسىدا تۈرە تۇرۇپ (جەم بولۇشقا ئانلار بىر يۈز يىگىرمىگە يېقىن ئىدى) مۇنداق دېدى: **16** - قېرىنداشلار، ئەيسانى تۇتقانلارغا يول باشلىغۇچى بولغان يەھۇدا ھەققىدە مۇقەددەس روھنىڭ بۇرۇن داۋۇت ئارقىلىق ئالدىن ئېيتقان مۇقەددەس يازمىلاردىكى سۆزلىرى ئەمەلگە ئېشىشى مۇقەررەر ئىدى. **17** چۈنكى [يەھۇدا] مۇ ئارىمىزدىن بىرى ھېسابلانغان ۋە [خۇدانىڭ] بۇ خىزمىتىدىن نېسىۋىسى بار ئىدى **18** (ئۇ قىلغان قەبىلىنىڭ ئىنتامىدىن ئېرىشكەن بۇلغا بىر پارچە يەر سېتىۋالغانىدى، ئۇ شۇ يەردە يېتىشچان يىقىلىپ، ئۆچى-قېرىن چۆۋۈلۈپ كەتتى، **19** بۇ ئىش پۈتكۈل يېرۇسالىملىكلەرگە مەلۇم بولۇپ، ئۇلار ئۇ يەرنى ئۆز تىلى بىلەن «ھاھقەلەم» دەپ ئاتاشتى. بۇنىڭ مەنىسى «قان تۆكۈلگەن يەر» دېگەنلىكتۇر) **20** چۈنكى زۇرەدا [يەھۇداغا] [قارىتىلغان] مۇنۇ سۆزلەر بۆلۈنگەن: - «ئۇنىڭ ئۇرغۇسى چۆلگە ئايلىنۇن، ئۇنىڭدا ھېچ تۇرغۇچى بولمىسۇن، ۋە: - «ئۇنىڭ يېتەكچىلىك ئورنىغا باشقا بىرى چىقسۇن!» **21** شۇنىڭ

ئۈچۈن، رەب ئەيسانىڭ تىرىكەنلىكىگە بىز بىلەن ئەڭ گۇۋاھلىق بېرىشى ئۈچۈن، بىز كىشىنى تاللىشىمىز كېرەك. بۇ كىشى ئەيسا ئارىمىزدا يۈرگەن كۈنلەردە، يەھىيا [يەنە مەبەردىن] چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغان كۈندىن باشلاپ تاكى ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنگىچە بىز بىلەن باشتىن-ئاخىر بىللە بولغان كىشىلەردىن بولۇشى كېرەك، - دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يۈسۈپ (يەنە بارساباس دەپمۇ ئاتالغان، يەنە بىر ئىسمى يۈسۈس) بىلەن ماتتىياس دېگەن ئىككى كىشىنى بېكىتىپ، مۇنداق دۇئا قىلىشتى: **24** - سەن، ئۇ ھەممە ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگۈچى پەرۋەردىگارا! يەھۇدا تېپىلىپ بۇ خىزمەت ۋە روسۇلۇقتىن مەھرۇم بولۇپ ئۆزىگە خاس بولغان يەرگە كەتتى. ئەمدى ئۇ ئاشلاپ قويغان خىزمەت ۋە روسۇلۇقنى نېسىۋىسىگە ئىگە بولۇشقا بۇ ئىككىلىكتىن قايسىسىنى تاللىغانلىقىنى كۆرسەتكەنمىدۇ؟ **26** ئاندىن ئۇلار بۇ ئىككى كىشىگە چەك تاشلىۋىدى، چەك ماتتىياسقا چىقتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆز بىر روسۇل بىلەن بىر قاتاردىن ئورۇن ئالغان ھېسابلايدى.

2 ئەمدى «ئورما ھېيت» كۈنىنىڭ ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، بۇلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالىمدا بىر يەرگە جەم بولغانىدى. **2** ئاسماندىن ئۇيۇقىمىز كۈچلۈك شامال سوققاندىن بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ، ئۇلار ئولتۇرۇۋاتقان ئۆيى بىر ئالدى. **3** ئوت يالقۇنىدەك تىللار ئۇلارغا كۆرۈنۈپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە تارقىلىپ قوندى. **4** ئۇلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، روھ ئۇلارغا سۆز ئاتا قىلىشى بىلەن ئۇلار نامەلۇم تىللاردا سۆزلىگىلى تۈردى. **5** ئۇ چاغدا، يېرۇسالىمدا ئاسمان ئاستىدىكى بارلىق ئەللەردىن كەلگەن نۇرغۇن ئىخلاسەن يەھۇدىي ئەلەمىز ئۇرۇۋاتقانلىقىنى **6** ئەمدى [ئېتىقادچىلارنىڭ] بۇ ئاۋازى ئاڭلىنىپ، توپ-توپ ئادەملەر شۇ يەرگە جەم بولۇشى ھەمدە [ئېتىقادچىلارنىڭ] ئۆزلىرى تۇرۇشلۇق جايدىكى تىللاردا سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، تېڭىق قىلىشتى. **7** ئۇلار ھيران بولۇپ تەتەپچىلىنىپ: - قاراڭلار، سۆزلىشىۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى گالىلىيەلىكلەرغۇ؟ **8** قانداقلا چە ئۇلارنىڭ بىزنىڭ ئانا ئۆيىمىزدىكى تىللىرىمىزدا سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتقانمىز؟ **9** ئارىمىزدا پارىتېنلار، مېدىتلار، ئېلاملار، شۇنداقلا مېسوپوتامىيە، يەھۇدىيە، كېلىدۇكىيا، پونئوس، ئاسىيا، **10** فرىگىيە ھەم پامفلىيە، مىسىر، لۇئىيەنىڭ كۆزىنىگە يېقىن جايلاردىن كەلگەنلەر، شۇنىڭدەك مۇشۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ تۇرۇۋاتقان رىم شەھىرىدىن كەلگەنلەر - يەھۇدىيلار بولسۇن، ئەتراپ ئېتىقاددا كىرگەنلەر بولسۇن، كىرپىلار ۋە ئەرەبلەر بولسۇن، ھەممىمىز ئۇلارنىڭ خۇدانىڭ قىلغان تولۇغ ئەمەللىرىنى بىزنىڭ ئانا تىللىرىمىزدا سۆزلەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتقىمىز! - دېيىشتى. **12** ئۇلار ھاڭ-ئاڭ قىلىپ ئالاقىدە بىلەن بىر-بىرىگە: - بۇ زادى قانداق ئىشئۇ؟ - دېيىشتى. **13** ئەمما بەزىلەر: - بۇلار يېڭى شاراب بىلەن ئوبدانلا مەست بولۇپ قاپتۇ! - دەپ مەخسە قىلىشتى. **14** ئەمما پېترۇس قالغان ئون بىر يەردە بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ، ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ كۆچمىچىلىككە مۇنداق دېدى: - ئەي يەھۇدىيەلىكلەر ۋە يېرۇسالىمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار! بۇ ئىش سىلەرگە مەلۇم بولغانى، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار! **15** بۇلار سىلەر ئويلىغاندەك مەست ئەمەس، چۈنكى ھازىر پەقەت ئەتىكىن سائەت توققۇز بولدى. **16** ئەمەلىيەتتە بۇ دەل يوشىل بەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىن ئېيتىلغان شۇ ئىشئۇ: **17** - «خۇدا مۇنداق دېدى: «مەن ئاخىرقى كۈنلەردە ئۆز روھىمنى بارلىق ئەت ئىشلىرى ئۈستىگە قۇيغىن، سىلەرنىڭ ئوغۇل-قېزىلىرىڭلار ۋە ھېيلىك بېشارەت يەتكۈزۈدۇ، سىلەرنىڭ يىگىتلىرىڭلار غايىبەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈدۇ، سىلەرنىڭ قېزىلىرىڭلار ئالامەت چۈشلەرنى كۆرۈدۇ، ۋە بەرھەق، شۇ كۈنلەردە قۇللارم ئۈستىگىمۇ، دېدەكلەرم ئۈستىگىمۇ روھىنى

قۇمەن، ئۇلار بېشارەت يەتكۈزدى. 19 مەن يۇقىرىدا ئاسمانلاردا كارامەت ئىشلار، تۆۋەندە، زېمىندا مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى، قان، ئوت، ئىس-تۆتەك تۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆرسىتىمەن. 20 رەبىئى ئۇلۇغ ھەم كارامەت-شەرەپلىك كۈنى بولمىغۇچە، قۇياش قاراڭغۇلۇققا، ئاي قاغنا ئايلايدۇرۇلدى. 21 ھەم شۇ چاغدا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، رەببىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىدا قىلغانلارنىڭ ھەممىسى قۇتقۇزۇلدى. 22 ئەي ئىسرائىللار، مۇشۇ سۆزلەرنى ئاڭلاڭلار. ناسارەتلىك ئەيسا بولسا، خۇدا ئاراڭلاردا ئۇ ئارقىلىق كۆرسەتكەن قۇدرەتلىك ئەمەللەر، كارامەتلەر ۋە مۇجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن سىلەرگە تەستىقلىغان بىر زات - بۇ ئىشلار ھەممىڭلارغا مەلۇم - 23 ئۇ كىشى خۇدانىڭ يېتىكلىكى مەقسىتى ۋە ئالدىنلا بېلىشى بويىچە ساتقۇنلۇققا ئۇچراپ تۇتۇپ بېرىلگەندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى ئەتىۋات قانۇنسىز يۈرگەن ئادەملەرنىڭ قولى ئارقىلىق كېسىتەلەپ ئۆلتۈرگۈزدۈڭلار. 24 لېكىن خۇدا ئۇنى ئۆلۈمنىڭ ئازابلىرىنىڭ ئىلكىدىن ئازاد قىلىپ قايتا تېرىلدىردى. چۈنكى ئۆلۈمنىڭ ئۇنى تۇتقۇن قىلىشى ھەرگىز مۇمكىن ئەمەس. 25 داۋۇت [زەبۇردا] ئۇ توغرىلۇق مۇنداق ئالدىن ئېيتقان: «مەن پەرۋەردىگارىنى ھەردائىم كۆز ئالدىمدا كۆرۈپ كېلىۋاتىمەن، ئۇ ئوڭ يېنىمدا بولغاچقا، مەن ھەرگىز ئەتۈرەنمەيمەن. 26 شۇڭا مېنىڭ قەلبىم خۇشاللايدى، مېنىڭ تىلىم شادلىنىپ يىرىدى، مېنىڭ تېنىم ئۈمىد-ئارزۇ ئىچىدە تۇرىدۇ؛ 27 چۈنكى سەن جېنىمنى تەختىسارادا قالدۇرمايسەن. شۇنداقلا سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچۇڭغا چىرىلەرنى كۆرگۈزمەيسەن. (Hadēs 96) 28 سەن ماڭا ھايات يوللارنى كۆرسەتكەنسىەن، ھۇزۇرۇڭ بىلەن مېنى شاد-خۇراملىققا تولۇپ تاشقۇزغۇسىەن. 29 قېرىنداشلار، مەن تايىم [پادىشاھ] داۋۇت توغرىلۇق ھېچ ئىككەلمەي شۇنى ئېيتىمەنكى، ئۇ ئۆلدى ۋە ئۇنىڭ قەبرىسى بۈگۈنكى كۈنگىچە ئارىمىزدا بار. 30 ئەمدى ئۇ بەيغەمبەر بولۇپ، خۇدانىڭ ئۇنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا تۈز پۇشتىدىن بېرىلەننى توغرىۇشقا قەسەم بىلەن ۋەدە بەرگەنلىكىنى بىلىمى. 31 ئۇ مەسىھنىڭ [ئۆلگەندىن كېيىن] تېرىلدۈرۈلدىغىنىنى ئالدىنلا كۆرۈپ يەتكەن ۋە بۇ مۇناسىۋەت بىلەن مەسىھنىڭ تەختىسارادا قالدۇرۇلمايدىغىنىنى ۋە تېنىنىڭ چىرىمەيدىغىنىنى تىلغا ئالغان. (Hadēs 96) 32 خۇدا دەل بۇ ئەيسانى ئۆلۈمدىن تېرىلدىردى، ۋە ھەممىمىز بۇ ئىشنىڭ گۇۋاھچىلىرىمىز. 33 ئۇ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا شان-شەرەپ ئىچىدە ئولتۇرغۇزۇلۇپ، شۇنداقلا ئاتا ۋەدە قىلغان مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىپ، ھازىر كۆرۈۋاتقان ھەم ئاڭلاۋاتقانلىرىڭلارنى تۈكۈپ [بىزلىرىگە] چۈشۈردى. 34 چۈنكى داۋۇت ئۆزى ئەرشىگە چىققان ئەمەس، لېكىن ئۇ مۇستەزەلەرنى [زەبۇردا] ئېيتقان: «بەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: - «مەن سېنىڭ دۇشمەنلىرىڭنى تەختىبەرىڭ قىلىغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغۇن!»» 36 شۇنىڭ ئۈچۈن، يۈكۈتلىك ئىسرائىل جەمەتلىرى شۇنى قەتئىي بىلىۋىتىپ، خۇدا سىلەر كېيىنلىكىدە دەل ئۇشۇ ئەيسانى ھەم رەب ھەم مەسىھ قىلىپ تىكلدى.» 37 بۇ سۆزلەر ئاڭلىغانلارنىڭ يۈرۈكىگە سايىلغاندەك قاتتىق تەگكەن بولۇپ ئۇلار پېتۇس ۋە باشقا روسۇللاردىن: - ئى قېرىنداشلار، ئۇنداقتا بىز نېمە قىلىشىمىز كېرەك؟ - دەپ سوراشى. 38 پېتۇس ئۇلارغا: - توۋا قىلىڭلار، ھەربىرىڭلار ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا گۇناھلىرىڭلارنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئۈچۈن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىڭلار ۋە شۇنداق قىلىڭلار خۇدانىڭ ئىلتىپاتى بولغان مۇقەددەس روھ سىلەرگە ئاتا قىلىندۇ. 39 چۈنكى بۇ ۋەدە سىلەرگە ۋە سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلارغا، يارقىن تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىگە، يەنى پەرۋەردىگار خۇدا ئۆزىگە چاقىرىغانلارنىڭ ھەممىسىگە ئاتا قىلىندۇ. 40 پېتۇس يەنە نۇرغۇن باشقا سۆزلەر بىلەن ئۇلارنى ئاڭلايدۇرۇپ ئۇلارغا: - سىلەر تۈزۈڭلارنى بۇ ئىپلاس دەۋردىن قۇتقۇزۇڭلار! - دەپ چىكىلدى.

3

بىر كۈنى ئەبادەتخانىدا دۇئا قىلىندىغان ۋاقىتتا، يەنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچتە، پېتۇس بىلەن يۇھاننانا ئەبادەتخانىغا چىقىپ بارغانىدى. 2 شۇ يەتتە بىر نۇسخا تۈكۈر ئادەم بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىۋاتقاندى. ھەر كۈنى، كىشىلەر ئۇنى ئەبادەتخانىغا كىرگەنلەردىن سەدىقە تىلىسۇن دەپ، ئەبادەتخانىدىكى «كۆزەل دەرۋازا» ئالدىغا ئەكىلىپ قويماقتى. 3 ئۇ پېتۇس بىلەن يۇھاننانا ئەبادەتخانىغا كىرىپ كېتىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ئۇلاردىن سەدىقە تىلدى. 4 پېتۇس بىلەن يۇھاننانا ئۇنىڭغا نەزىرىنى سالىدى. پېتۇس ئۇنىڭغا: - بىزگە قارا! - دېدى. 5 ئۇ ئۇلاردىن بىر نەرسە كۆتۈپ، كۆزلىرىنى ئۆزىگە قاراپ تۇراتتى. 6 بىراق پېتۇس ئۇنىڭغا: - مەندە ئالتۇن ياكى كۈمۈش يوق، لېكىن قولۇمدا بارىنى ساڭا بېرىي. ناسارەتلىك ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن، ئورۇنۇڭ ئۇرۇپ ماڭ! - دېۋىدى. 7 ئۇنى ئوڭ قولىدىن تارتىپ، يۆلەپ تۇرغۇزدى. ئۇ ئادەمنىڭ يۈزى ۋە توشۇق بېغىشلىرى شۇ ئان كۆپلەندۈرۈلۈپ، 8 ئورنىدىن دەس تۇرۇپ مېڭىشقا باشلىدى. ئۇ مېڭىپ ۋە سەكرەپ، خۇداغا مەدھىيە ئوقۇغان ھالدا ئۇلار بىلەن بىللە ئەبادەتخانا ھويلىسىغا كىردى. 9 بارلىق خالايق ئۇنىڭ مېڭىپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇغانلىقىنى كۆرۈپ 10 ئۇنىڭ ئەبادەتخانىدىكى «كۆزەل دەرۋازا» ئالدىدا سەدىقە تىلەپ ئولتۇرىدىغان ھېلىقى ئادەم ئىكەنلىكىنى تونۇپ، ئۇنىڭدا يۈز بەرگىنىگە ھەيرانچە مەس بولۇپ داڭ قېتىپ قېلىشى. 11 [ساقايغان كىشى] پېتۇس بىلەن يۇھاننانا چىڭ ئېسىلىپ تۇرۇۋالغاندا، ھەيران بولۇشقان بارلىق خەلق ئۇلارنىڭ بېغىغا [ئەبادەتخانىدىكى] «سۇلايمان پېشاۋىنى» دېگەن يەرگە يۈگۈرۈپ كېلىشتى. 12 بۇ ئەھۋالنى كۆرگەن پېتۇس خالايققا مۇنداق دېدى: - ئى ئىسرائىللار! بۇ نىشقا تېلەپ ھەيران بولسىلەر؟ بىز خۇددى تۈز كۈچ-قۇدرىتىمىز ياكى ئىخلاسمەنلىكىمىزگە تايىنىپ بۇ ئادەمنى ماڭدۇرغاندەك بىزگە تېلەپ ھەيران بولسا، 13 ئەمەلىيەتتە بولسا، ئانا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراهىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسى ئۆز خىزمەتكارى بولغان ئەيسانى شان-شەرەپ بىلەن ئۇلۇغلىغان. بىراق سىلەر بولساڭلار شۇ ئەيسانى [رىلىقلارغا] تۇتۇپ بەردىڭلار، ئاندىن [ۋالىي] پىلاستون ئۇنى قويۇپ بېرىشى ھۆكۈم قىلغاندىن كېيىن، سىلەر پىلاستوننىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ تېنىنى رەت قىلىشىڭلار. 14 مانا سىلەر مۇقەددەس ۋە ھەقىقەت يولغۇچىدىن تېنىپ، ئۇنى رەت قىلىپ [ۋالىي پىلاستون] ئۇنىڭ ئورنىغا بىر قاتلىق قويۇپ بېرىشى تەلەپ قىلىڭلار. 15 شۇنداق قىلىپ، ھاياتلىقنى بارلىققا كەلتۈرگۈچى ئۆلتۈرۈڭلار! بىراق خۇدا ئۇنى ئۆلۈمدىن تېرىلدىردى، بىز مانا بۇنىڭغا گۇۋاھچىدۇرمىز. 16 مانا ئۇنىڭ نامىغا قىلغان ئېتىقاد ئارقىلىق، ئۇنىڭ نامى سىلەر كۆرۈۋاتقان ۋە تونۇيدىغان بۇ ئادەمگە دەرمان كىرگۈزدى، ئۇنىڭ ئارقىلىق بولغان ئېتىقاد

ئۇ كىشىنى كۆز ئالدىڭلاردا سەلمازا ساق-سالامەت قىلدى. 17 ئەمدى قەبرىداشلار، سىلەرنىڭ ۋە شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ باشقىلارنىڭ ئۆي ئىشى غەلبەتتە قىلغانلىقىڭلارنى بىلىمەن. 18 لېكىن خۇدا بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزى بىلەن ئالدىنلا جاكارلىغانلىرىنى، يەنى ئۇنىڭ مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىدىغانلىقىنى شۇ يول بىلەن ئەمەلگە ئاشۇردى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن گۇناھكارلىڭ ئۈچۈرۈۋېتىلشى ئۈچۈن ھازىر تۇرۇۋالغانلىرىڭ بىلەن ئۆزۈڭلارنىڭ شۇنداق قىلغاندا، ئىنسانلارنىڭ جېنىنى يېڭىلىدىغان پەسىل-كۈنلەر پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ كېلىدۇ 20 ۋە ئۇ سىلەر ئۈچۈن ئالدىن تىكلەنگەن مەسىھ، يەنى ئەيسانى قېشىڭلارغا قايتىدىن ئەۋەتىدۇ. 21 ھازىرچە بولسا، خۇدانىڭ دەسلەپتىكى زامانلاردىن تارتىپ مۇقەددەس پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزى بىلەن ئېيتقىنىدەك، ھەممە مەۋجۇداتلار يېڭىلىنىدىغان ۋاقىت كەلمىگەچكە، ئەرشلەر ئۇنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنىڭغا ماكان بولۇدۇ. (aiōn) 22 g165 مۇسا دەۋرەۋە مۇنداق دېگەندى: - «پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار تۈز قەبرىداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا تۇخشا شەر پەرە پەيغەمبەر تۇرغۇزىدۇ. ئۇنىڭ سىلەرگە ئېيتقان بارلىق سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا تولۇق ئىتائەت قىلىشىڭلار كېرەك! 23 چۈنكى بۇ پەيغەمبەرنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمايدىغانلارنىڭ ھەربىرى خەلق قاتارىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ». 24 دەۋرەۋە، سامۇئىل [پەيغەمبەر] ۋە ئۇنىڭدىن كېيىن كېلىپ بېشارەتلەرنى يەتكۈزگەن پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بۇ كۈنلەر توغرىسىدا ئالدىن ئېيتقان. 25 سىلەر بۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ پەرزەنتلىرىسىلەر ۋە خۇدا ئاتا-بوۋاڭلار بىلەن تۈزگەن ئەھدىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر - بۇ ئەھدە بويىچە خۇدا ئىبراھىمغا: «سېنىڭ نەسلىڭ ئارقىلىق يەرىۋىزىدىكى بارلىق ئائىلە-جەمەتلەرگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىنىدۇ» دەپ ۋەدە بەرگەن. 26 شۇڭا خۇدا ھەربىرىڭلارنى ئۆز رەزىللىكلىرىڭلاردىن قايغۇرۇپ، سىلەرگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىش ئۈچۈن، خىزمەتكارى ئەيسانى تۇرغۇزۇپ، ئۇنى ئاۋۋال سىلەرگە ئەۋەتتى.

4

پېترۇس بىلەن يۇھاننا خالايققا گەپ قىلۇۋاتقاندا، كەھنلەر، ئىبادەتخانا قاراۋۇللىرىنىڭ باشلىقى ۋە سادۇقىيلار ئۇلارنىڭ يىنىغا كېلىپ قالدى. 2 ئۇلار [روسۇلانىڭ] خالايققا تەلەم بېرىشى، جۈملىدىن «ئەيسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئۆلگەنلەر تىرىلدۈرۈلۈدۇ» دەپ جاكارلىغىنى ئۈچۈن ئىنتايىن ئەسەبىيەتلىك. 3 ئۇلار ئۇلارنى تۇتۇق قىلىپ، ئەتىسىگە تۇرمىگە سولاپ قويدى، چۈنكى كەچ كىرىپ قالغانىدى. 4 لېكىن چار قىلىنغان سۆز-كلامنى ئاڭلىغانلارنىڭ كۆپى ئېتىقاد قىلدى، شۇنىڭ بىلەن ئېتىقاد قىلغان ئەرلەرنىڭ سانىلا بەش مىڭغا يەتتى. 5 ئەتىسى، [يەھۇدىيلارنىڭ كېڭەشمىسىدىكى] باشلىقلار، ئاقساقاللار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى يېرۇسالېمدا توپلاندى. 6 ئۇلارنىڭ ئارىسىدا باش كەھن ئانناس، قايافاس، يۇھاننا، ئىسكەندەر ۋە باش كەھننىڭ باشقا جەمەتلىكلىرى بار ئىدى. 7 ئۇلار [پېترۇس بىلەن يۇھاننانى] ئارىسىغا تۇرغۇزۇپ: - سىلەر بۇ ئىشنى قايىى كۈچ-قۇدرەتكە تايىنىپ ياكى كىمىنىڭ نامى بىلەن قىلىدىڭلار؟ - دەپ سورىدى. 8 پېترۇس مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان ھالدا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: خەلقنىڭ مۇكەممەللىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى! 9 ئەگەر بىز يۈكۈن بۇ توكلار ئادەمگە كۆرسەتكەن ياخشى ئەمەل ھەم ئۇنىڭ قانداق ساقايتىلغانلىقى سەۋەبلىك سوراققا تارتىلغان بولساق، 10 سىلەر ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى شۇنى بىلسۇنكى، سىلەر كېلىشىڭلار، ئەمما خۇدا ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن ناسارەتلىك ئەيسانى مەسىھنىڭ نامى بىلەن، ئۇنىڭ [كۈچ-قۇدرىتى] ئارقىلىق بۇ كىشى مۇشۇ يەردە ئالدىڭلاردا پۈتۈنلەي ساق-سالامەت تۇرىدۇ! 11 بۇ [ئەيسانى] بولسا، [مۇقەددەس يازمىلاردا] [پۈتۈلگەندەك]، دەل سىلەر تاجىلار

شەپقى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە قويدى. 34 ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكىلەرنىڭ ھېچبىرىگە ھاجىتى چۈشمەيتتى. چۈنكى بەزى-زېمىن، ئۆي-جاي شىگدارلىرى بولغانلار ئۇلارنى سېتىپ، پۇلنى ئېلىپ كېلىپ 35 روسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويايتتى؛ ئاندىن ھەر كىشىنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ تەقسىم قىلىناتتى. 36 ئۇلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى جەم بولۇشقا چاقىردى. ئاندىن [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلسۇن ئىچىدە لاۋى قەبىلىسىدىن بولغان، سېرۇستا تۇغۇلغان يۈسۈپ ئىسىملىك بىرى بار ئىدى (روسۇللار ئۇنى بار ئابباس، يەنى «رەببەتلەندۈرگۈچى غۇغل بالا» دەپ ئاتىغان)، 37 ئۇنىڭمۇ بىر پارچە ئېتىزى بار ئىدى، ئۇ شۇ يولدا ئۇنى سېتىپ، پۇلنى ئېلىپ روسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا تاپشۇردى.

5

ئەمدى ئاناياىس ئىسىملىك يەنە بىر ئادەم ئايالى ساڧرا بىلەن بىر پارچە بېرىخى ساتتى. 2 ئاناياىس پۇلنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزىگە قالدۇردى، يەنى بىر قىسمىنى ئېلىپ كېلىپ، روسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويدى. ئايالىمۇ يۇنىڭدىن تولۇق خەۋەردار ئىدى. 3 بىراق پېترۇس ئۇنىڭغا: «ئاناياىس، ئېھتىياجىڭنى شەيئەنىڭ ئىلىكىگە تاپشۇرۇپ، مۇقەددەس روھقا يالغان ئېيتىپ، يەر ساتقان پۇلنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزۈڭگە قالدۇرۇڭ!» 4 يەر سېتىلغاندا، سېنىڭكى ئەمەس ئىدى؟ سېتىلغاندىن كېيىن، پۇلۇ ئۆز ئىختىيارىڭغا بولمامتى؟ شۇنداق تۇرۇقلۇق، ئېھتىياجىڭ قەلبىڭدە بۇ ئىشنى نىيەت قىلىدىڭ؟ سەن ئىنسانلارغا ئەمەس، بەلكى خۇداغا يالغان ئېيتتىڭ!» 5 دەيدى. 5 ئاناياىس بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان ھامان يىقىلىپ جان ئۆزدى. بۇ ئىشنى ئاڭلىغۇچىلارنى قاتتىق قورقۇنچ باشتى. 6 ئەمدى ياش يىڭىتلەر ئورنىدىن تۇرۇپ جەسەتنى كېيەلەپ، سىرتقا ئاپىرىپ دەپنە قىلدى. 7 تەخمىنەن ئۈچ سائەتتىن كېيىن، [ئاناياىسنىڭ] ئايالى كىرىپ كەلدى، بىراق ئۇ بولغان ۋەقەدىن خەۋەرسىز ئىدى. 8 پېترۇس ئۇنىڭدىن: «ماڭا ئېيتتىن، سىلەر يەرنى مۇشۇ يۇلغا ساتىڭلارمۇ؟» دەپ سورىدى. «شۇنداق، مۇشۇنىڭ يۇلغا ساتىمۇ»، دەپ جاۋاب بەردى 9. پېترۇس: «سىلەر تېمە ئۈچۈن مۇقەددەس روھنى سىناشقا تىل بىرىكۈزدۈڭلار؟ قارا، ئېرىڭنى دەپنە قىلىپ كەلگەنلەرنىڭ پۇتلىرى ئىشىك تۈۋىدە تۇرىدۇ، ئۇلار سېنىمۇ ئەمگەكتىدۇ!» 10 دەيدى. 10 ئۇمۇ شۇ ئان ئۇنىڭ ئايالىغا يەردىن يىقىلىپ، جان بەردى. ھېلىقى ياش يىڭىتلەر كىرىپ، ئۇنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى؛ ئۇلار ئۇمۇ ئېلىپ بېرىپ ئېرىنىڭ يېنىغا دەپنە قىلدى. 11 پۇتۇن جامائەتنى، شۇنداقلا بۇ ئىشنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەر بىرىنى قاتتىق قورقۇنچ باشتى. 12 روسۇللارنىڭ قولى ئارقىلىق خەلق ئىچىدە نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر كۆرسىتىلدى (بارلىق [ئېتىقادچىلار] بىر نەپەسە بولۇپ ئىبادەتخانىدىكى «سۇلايمان بېشايۇنى»دا دائىم جەم بولاتتى. 13 بىراق باشقا كىشىلەر ئۇلارغا قوشۇلۇشقا جۈرئەت قىلالمايتتى؛ ئەمما خالايق ئۇلارنى ئىنتايىن ھۆرمەتلەيتتى. 14 شۇنداقسىمۇ، ئېتىقاد قىلغۇچىلار بارغاسېرى كۆپىيىپ، ھەم ئەرلەر ھەم ئاياللار توپ-توپ بولۇپ رەببەگە قوشۇلغىلى تۇردى). 15 ئۇنىڭ بىلەن كىشىلەر ھەمما پېترۇس تۇتۇپ كېتىۋاتقاندا ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ سايىسى بولسىمۇ ئۈستىگە چۈشسۇن دەپ، كېسەللەرنى كۈچلارغا ئېلىپ چىقىپ كۆزى ۋە زەھىملىرىگە ياتقۇزۇپ قويايتتى. 16 يەنە توپ-توپ كىشىلەر يېرۇسالېم ئەتراپىدىكى شەھەر يېزىلاردىن كېسەللەرنى ۋە ئاپاڭ روھلار چىلىشىۋالغان كىشىلەرنى ئېلىپ كېلتى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ساقىيىپ قاپىشتى. 17 باش كاهىن ۋە ئۇنىڭ تەرەپدارلىرى، يەنى سادۇقىي مەزھەبىدىكىلەر قوزغىلىپ بۇ ئىشلارغا غەزەپلىنىپ، 18 روسۇللارنى تۇتقۇن قىلىپ، قاماقتىن قامدى. 19 لېكىن شۇ كېچىدە، رەببىڭ بىر پەرىشتىسى قاماقتىن دەروازىلىرىنى ئېچىپ، روسۇللارنى ئېلىپ چىقىپ، ئۇلارغا: 20 سىلەر ئىبادەتخانا بولمىغانغا كىرىپ، خالايققا بۇ ھاياتلىق توغرىسىدىكى ھەممە سۆزلەرنى جاكارلاڭلار

نامدا سۆزىمەسلىكى ئاگاھلاندۇردى. ئاندىن ئۇلارنى قويۇپ بەردى. 41 يەنى ھاران شەھىرىگە كۆچۈپ ماكانلىشىشتىن ئىلگىرى، شان-شەھەرنىڭ روسۇللار ئەمدى كېڭەشمىنىڭ ئۇيغۇرسىدىن چىقىپ، ئۆزلىرىنىڭ مۇبارەك نام ئۈچۈن خورلۇق ئازابى چېكىشكە لايىق كۆرۈلگەنلىكىدىن شادلاندى. 42 ئۇلار يەنىلا ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھولىسىدا ۋە تۇيۇق توي يېرىپ تەلىم بېرىشتىن ۋە «ئەيسا - مەسىھ» دېگەن خۇش خەۋەرنى جاكارلاشتىن ھېچ توختىمىدى.

6 شۇ كۈنلەردە، مۇخلىسلىرىنىڭ سانى بارغانسېرى كۆپىيىپ، گرىكچە سۆزلەيدىغان يەھۇدىيلار بەزىلىك شىراپنى قەبرىداشلارغا: - كۈندىلىك ئورۇق-تۈلۈك تەقسىم قىلىنىشتا ئارىمىزدىكى ئۇل ئاياللار ھېتبارغا ئېلىنمىدى، دەپ نارازىلىق بىلدۈرۈشتى. 2 شۇڭا، ئون ئىككىيلەن پۈتكۈل مۇخلىسلارنى چاقىرىپ يىغىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - بىزنىڭ خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى يەتكۈزۈش خىزمىتىنى تاشلاپ قويۇپ، ئورۇق-تۈلۈك تەقسىم قىلىش بىلەن بولۇپ كېتىشىمىز توغرا بولمايدۇ. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ قەبرىداشلار، ئاراڭلاردىكى نام-ئارۋىنى بار، مۇقەددەس روھقا ۋە داناللىققا تولغان يەتتە كىشىنى ئىلغاپ تاللاڭلار، ۋە بىز ئۇلارنى بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلىمىز. 4 بىز بولساق، ئۆزىمىزنى دۇئا قىلىش ۋە سۆز-كلامنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا بېغىشلايمىز. 5 بۇ مەسلىھەت خالايىقتىڭ ھەممىسىنى خۇش قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىمان-ئىشەنچكە ۋە روھقا تولغان ئىستېپان ئىسىملىك بىر ئادەمنى تاللىدى، ۋە يەنە فىلىپ، پروكورۇس، نىكاتور، تىمون، پارمېناس ھەمدە بۇرۇن تەۋرات ئېتىقادىغا كىرگەن ئاتنا كالىق نىكولاسنى تاللاپ، 6 ئۇلارنى روسۇللارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى. روسۇللار ئۇلارنىڭ [بۇ خىزمەتنى قىلىشى ئۈچۈن] قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەككۈزۈپ تۇرۇپ، دۇئا قىلىشتى. 7 ۋە خۇدانىڭ سۆز-كلامى داۋاملىق تارقالدى، يېرۇسالېمدىكى مۇخلىسلىرىنىڭ سانى بارغانسېرى زور دەرىجىدە كۆپەيدى. نۇرغۇن كاهىنلارمۇ [مەسىھ] ئېتىقادىغا ئىتائەت قىلىشقا كىرىشتۈرۈلدى. 8 ۋە ئىستېپان [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى ۋە كۈچ-قۇدرىتىگە تولغان بولۇپ، خەلق ئىچىدە كارامەتلەر ۋە زور مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. 9 بىراق «قۇللۇقنى چىققان ھۆلەر» دەپ ئاتالغان سىناگوگىنى بەزىلەر، يەنى كۆزىنى ۋە ئىسكەندەرىيە شەھەرلىرى ۋە كىلىكىيە ھەم ئاسىيا ئۆلكىلىرىدىن كەلگەن بەزى [يەھۇدىيلار] ئىستېپانغا قارشى چىقىپ، ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرە قىلىشقا باشلىدى. 10 لېكىن ئۇلار ئۆز سۆز قىلغاندا ئۇنىڭغا بولغان دانالىق ۋە روھقا تاقابىل تۇرۇشقا ئامالسىز قالدى. 11 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەزى ئادەملەرنىڭ ئاغزىنى مايلاپ: - بىز بۇ ئادەمنىڭ مۇسا ۋە خۇداغا قارىتا كۆپۈرلۈك سۆزلىگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق، - دېگەننى ئۇلارنىڭ ئاغزىغا سالىدى. 12 ئۇلار مۇشۇنداق قىلىپ خالايىقتى، ئاقساقاللارنى ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىنى قۇتتاتتى، ئاندىن ئىستېپاننىڭ ئالدىنى توسۇپ ئۇنى تۇتقۇن قىلىپ، ئالىي كېڭەشمىگە ئېلىپ باردى. 13 ئۇلار ساختا گۇۋاھچىلارنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ مۇنداق دېگۈزدى: - بۇ ئادەم بۇ مۇقەددەس جايعا ۋە تەۋرات قانۇنىغا قارشى سۆزلەرنى قىلىشتىن توختىمايدۇ. 14 چۈنكى بىز ئۇنىڭ ھېلىقى ناسارەتلىك ئەيسا توغرىلۇق: «ئۇ بۇ جاينى ۋەيران قىلدۇ ۋە مۇسا پەيغەمبەر بىزگە ئاپتۇرغان ئەنئەنىۋى قانۇن-يوسۇنلىرىمىزنى ئۆزگەرتىدۇ!» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق. 15 كېڭەشمىدە ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسى ئىستېپانغا كۆز تىكىپ قارىغىنىدا، ئۇنىڭ چىرايىنىڭ پەرىشتىنىڭكىدەك پارقىراق ئىكەنلىكىنى كۆردى.

7 باش كاهىن ئىستېپاندىن: - بۇلارنىڭ ھېيتقانىلىرى راستمۇ؟ - دەپ سورىدى. 2 ئىستېپان مۇنداق جاۋاب بەردى: - قەبرىداشلار ۋە ئاتا-بوۋىلار، سۆزۈمگە قولاي سېلىڭلار! ئاتىمىز شىراھم ئېچى مېسوپوتامىيە رايونىدا تۇرۇۋاتقاندا،

خۇدا مېنىڭ قولىم ئارقىلىق بىزگە قۇتقۇزۇش يولىنى تاپقان دەپ چۈشىنىدۇ، گۇۋاھلىق» چىدىرى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تىكلەنگەندىكى، ئۇ دەل مۇساغا دەپ ئويلىغانىدى. لېكىن ئۇلار بۇنى چۈشمىدى. 26 ئەسسى، مۇسا ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر ئورۇن-جىدەلنى كۆرۈپ، ئارىسىغا كىرىپ ياراشتۇرماقچى بولۇپ: سىلەر قېرىنداش ئورۇن، تېخىشا بىر-بىرىڭلارغا بولسىزلىق قىلىۋاتسىلەر؟ ئىگىدارچىلىقتا تاپۇشۇپ، بەشۋاننىڭ يېتەكچىلىكىدە، خۇدا ئۇلارنىڭ ئالدىدىلا - دېدى. 27 بىراق قېرىنداشىنى يولسىز يۈزەك قىلغان كىشى ئۇنى چەتكە ئىتتىرىۋېتىپ: - كىم سېنى بىزگە باش ھەم سورماقچى بولسۇن دەپتۇ؟ 28 مېنىمۇ تۈزۈكۈنكى مىسىرلىقنى ئۆلتۈرگەندەك ئۆلتۈرمەپكۈمەن؟ - دېدى. 29 مۇسا بۇ سۆزنى ئاڭلاپ قورقۇپ، مىسىردىن قېچىپ مىدىيان زېمىنىغا بېرىپ، ئۇ يەردە مۇسا بولۇپ تۇرۇپ قالدى. ئۇ شۇ يەردە ئىككى ئوغۇل پەرزەنت كوردى. 30 قىرىق يىل توشقاندىن كېيىن، سىناي تېغىنىڭ يېنىدىكى جۇلدە، كۆيۈۋاتقان بىر چاتقاللىقنىڭ ئوت يالقۇنىدا بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا كۆرۈندى. 31 بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆرگەن مۇسا ئۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران بولۇپ قالدى، بۇنىڭ قانداق ئىش ئىكەنلىكىنى بىلەي دەپ يېقىنراق بارغاندا پەرۋەردىگارىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپ: 32 «مەن سېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسىدۇر» دېدى. مۇسا قورقۇنماقتا تىترەپ، قاراشقىمۇ جۈرئەت قىلالىدى. 33 پەرۋەردىگارىڭ ئۇنىڭغا يەنە: ئايىغىڭنى سېلىۋەت، چۈنكى سەن تۇرۇۋاتقان يەر مۇقەددەس سۇر. 34 مەن دەردەھەقىقەت مىسىردا تۇرۇۋاتقان خەلقىنىڭ خارلىنىۋاتقانلىقىنى كۆردۈم، ئۇلارنىڭ ئالە-پەرىيادلىرىنى ئاڭلىدىم. شۇڭا مەن ئۇلارنى ئېلىپ چىقىشقا چۈشۈم، ئەمدى بارغىن، مەن سېنى مىسىرغا ئەۋەتەي!» دېدى. 35 مانا ھېلىقى كىشىلەر: «كىم سېنى بىزگە باش ھەم سورماقچى بولسۇن دەپتۇ؟» دەپ رەت قىلغان دەل مۇشۇ مۇسالى، خۇدا ئۇنىڭغا چاتقاللىقتا كۆرۈنگەن پەرىشتىنىڭ قولى بىلەن ئىسرائىلغا ھەم باش ھەم قۇتقۇزغۇچى بولۇشقا ئەۋەتتى. 36 ئەنە شۇ مۇسا خەلقىگە يېتەكچىلىك قىلىپ، ئۇلارنى [مىسىردىن] چىقاردى ھەمدە مىسىر زېمىنىدا، قىزىل دېڭىزنىڭ يولىدا ۋە قىرىق يىلنى ئۆتكۈزگەن جۇلدە كارامەتلەرنى ۋە مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. 37 ئەنە شۇ مۇسا ئۆزى ئىسرائىلغا: «خۇدا قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشاش بىر پەرىشتە بىر تىكلەيدۇ» دېگەندى. 38 چۆل-باياۋاندىكى جامائەتكە ھەمراھ بولغان، سىناي تېغىدا ئۆزىگە سۆز قىلغان پەرىشتە بىلەن بللە بولغان، ئاتا-بوۋىلىرىم بىلەن بللە بولغان ھەمراھ دەل ئەنە شۇ ئىدى؛ ھاياتلىق بەخش يەتكۈزىدىغان ۋە ھىيلەرنى بىزگە يەتكۈزۈش ئۈچۈن قوبۇل قىلىۋېتىشى بىلەن ئەنە شۇ ئىدى، 39 شۇنداق بولسىمۇ، ئاتا-بوۋىلىرىم ئۇنىڭغا ئىنتايىن قىلىشىنى خالىماي، ئۇنى چەتكە قېقىپ، كۆڭلىدە مىسىرغا قايتىشنى ئارزۇ قىلدى، 40 شۇڭا ئۇلار ئارۇنغا: «بىزگە يول باشلايدىغان ئىلاھلارنى ياساپ بەرگىن! چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان ھېلىقى مۇسانىڭ تېمە بولۇپ كەتكەنلىكىنى بىلمىدۇق» دېدى، 41 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنلەردە ئۇلار موۋاي شەكلىدە بىر بۇت ياساپ، بۇ مەۋدۇقا ئاتاپ قۇربانلىق سۇندى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار ئۆز قولىرى بىلەن ياسىغان بىر نەرسىنى خۇشال-خۇراملىق بىلەن تەبرىكلەشكە كىرىشتى. 42 لېكىن خۇدا ئۇلاردىن يۈزى ئورۇپ، ئۇلارنى ئاسماندىكى يۇلتۇز قوشۇنلىرىغا چوقۇنۇشقا قويۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن پەرىشتە بىلەن ئەنە شۇ ئىدى، [خۇدا ئۇلارنى مۇنداق ئەۋەتتى:]- «سىلەر چۆل-باياۋاندا بولغان قىرىق يىل جەريانىدا قىلغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەرنى ھەقىقەتەن ماڭا ئېلىپ كەلگەنمۇ، ئۇ ئىسرائىل جەمەتى؟ 43 بەرھەق، سىلەر چوقۇنۇش ئۈچۈن ياسىغان مەۋدۇلار، يەنى «مولوق» نىڭ چىدىرى ھەم بۇتۇڭ بولغان «رەمقان» نىڭ يۇلتۇز بەلگىسىنى كۆتۈرۈپ ماڭدىڭلار، ئەمدى مەن سىلەرنى ئەسىر قىلىپ بايلىدىن يىراققا سۈرگۈن قىلدۇرغىمەن». 44 ئاتا-بوۋىلىرىمىز چۆلدىن كەزگەن ۋاقىتدا، «ھۆكۈم-

8

ئىسپاننىڭ ئۆلتۈرۈلۈشىنى ساتۇلۇ قوللايتتى. شۇ كۈندىن باشلاپ، يېرۇسالېمدىكى جامائەتكە قارىتىلغان دەھشەتلىك زىيانكەشلىك قوزغىلىدى. روسۇللاردىن باشقا بارلىق جامائەتلىكلەر يەھۇدىيە ۋە سامارىيەنىڭ ھەرقايسى يۇرتلىرىغا تارقىلىپ كېتىشتى. 2 بەزى ئىخلامەن كىشىلەر ئىسپاننى دەپ قىلىپ، ئۇنىڭغا قاتتىق يىغىن-زارلارنى كۆتۈرۈشتى. 3 لېكىن ساتۇل جامائەتكە ۋەيرانچىلىق سېلىپ، تۇتۇۋېتىش ئاخىرلۇق، نەرسىلەر قارىماي ئۇلارنى سۈرەپ چىقىپ زىندانغا تاشلىدى. 4 ئەمدى تارقىلىپ كەتكەنلەر تارقالغان يۇرتلاردا كېزىپ سۆز-كلامنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلىدى. 5 ئۇلارنىڭ ئىچىدىن قىلىپ بولسا سامارىيەنىڭ مەلۇم بىر شەھىرىگە بېرىپ، يەرلىك كىشىلەرگە مەسھنى جاكارلىدى. 6 توپ-توپ كىشىلەر ئۇنى ئاڭلاپ ھەمدە ئۇ كۆرسەتكەن

مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرۈپ، بىر جان بەدىلى بىلەن ئۇنىڭ سۆزلىرىگە - ئوقۇۋاتقىنىڭىزنى چۈشىنىۋاتامسىز؟ - دەپ سورىدى. **31** ۋەزىر ئۇنىڭغا: - قۇلاق سالىدى. **7** چۈنكى ئاباڭ روهلار بولسا، چايلانغان كىشىلەردىن قاتتىق ۋارىغىغىچە چىقىپ كەتتى. نۇرغۇن پالەج، توكۇرلارمۇ ساقايتىلدى، **8** زور شاد-خۇمرلارمۇ شۇ شەھەرنى قاپلىدى. **9** ئۇ شەھەردە تەسىل جادۇگەر-سېھىرگەرلىك بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان سىمون ئىسىملىك بىر ئادەم بار ئىدى، ئۇ شۇ يول بىلەن پۈتكۈل سامارىيەدىكىلەرنى ھاڭ-ئاڭ قالدۇرۇپ، ئۆزىنى قاتتىق زات كۆرسەتمەكچى بولۇپ كەلگەنىدى. **10** پېقىردىن تارتىپ ئامبالغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا ئىخلاسلان قىلىپ قارايتتى ۋە «خۇدانىڭ ئۇلۇغ كۈچ-قۇدرىتى مانا شۇ!» دېيىشەتتى. **11** خالايىق ئۇنىڭغا شۇنداق ئىخلاسلان قىلىشى ئۇنىڭ ئۆزۈندىن بېرى جادۇگەر-سېھىرگەرلىكى بىلەن ئۇلارنى ھاڭ-ئاڭ قالدۇرۇپ كەلگەنلىكى ئۈستىدىن ئىدى. **12** لېكىن ئەمدى فىلىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ۋە ئەيسا مەسىھنىڭ نامى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىغىنىدا ئۇلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىشىنىدى ۋە ئەرلەر بولسۇن، ئاياللار بولسۇن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. **13** سىمون ئۆزىمۇ ئىشىنىدى، ئۇ چۆمۈلدۈرۈلگەن بولۇپ، ھەممىشە فىلىپنىڭ يېنىدا يۈردى ھەمدە [فىلىپ] كۆرسىتىۋاتقان مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە قۇدرەتلىك ئىشلارغا قاراپ، ئىنتايىن ھەيران بولدى. **14** يېرۇسالېمدىكى روسۇللار سامارىيەلىكلەرنىڭ خۇدانىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغانلىقىنى ئاڭلاپ، پېتىرۇس بىلەن يۇھاننانى ئۇلارغا ئەۋەتتى؛ **15** ئىككىلىم ئۆيىگە چۈشۈشى بىلەنلا، ئۇلارنى مۇقەددەس روھنىڭ ئاتا قىلىنىۋاتقىنى بولسۇن دەپ دۇئا قىلدى. **16** چۈنكى مۇقەددەس روھ تېخى ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا چۈشمىگەنىدى، ئۇلار پەقەت رەب ئەيسانىڭ نامى بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەنىدى. **17** پېتىرۇس بىلەن يۇھاننانا ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزۈشى بىلەن، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا ئاتا قىلىندى. **18** لېكىن سىمون مۇقەددەس روھنىڭ روسۇللارنىڭ قولىنى تەگكۈزۈپ قويۇشى بىلەن ئاتا قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا پۇل تەلەپ: **19** - بۇ كۈچ-قۇدرەتتىن ماڭمۇ بېرىڭلار، مەنمۇ ھەرىكىمنىڭ ئۈستىگە قوللىرىمنى تەگكۈزۈسەم، ئۇنىڭغا مۇقەددەس روھ ئاتا قىلىنسۇن، - دېدى. **20** لېكىن پېتىرۇس ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - خۇدانىڭ بۇ ئىلتىپاتىنى پۇلغا سېتىۋالغىلى بولىدۇ، دەپ ئويلىغىنىڭ ئۈچۈن، پۇلۇڭ سەن بىلەن تەڭ ھالا كەتكەن بارسۇن! **21** سېنىڭ بۇ ئىشتا ھېچ ھەسسەڭ ياكى نېسۋۇڭ يوقتۇر! چۈنكى سېنىڭ نىيىتىڭ خۇدا ئالدىدا دۇرۇس ئەمەس! **22** شۇڭا، بۇ رەزىللىككەن تۇۋا قىلىپ، رەببىن، مۇمكىن بولسا كۆڭلۈمدىكى بۇ نىيىتم كەچۈرۈم قىلغىن، دەپ ئوتۇن! **23** چۈنكى سېنىڭ ئاچچى ھەسسەگە تولۇپ، ھەققانىيلىقتىن ئاسارتىدا ئىكەنلىكىڭ ماڭا مەلۇم. **24** سىمون ئۇلارغا: - مەن ئۈچۈن رەببىدىن ئوتۇنۇڭلارنى، سىلەر ئېيتقان ئىشلاردىن ھېچبىرى يېشىمغا كەلمىگەن! - دېدى. **25** پېتىرۇس بىلەن يۇھاننانا يەنە شۇ يەردە ئاگاھ-گۇۋاھلىق بېرىپ رەببىنىڭ سۆز-كلامىنى يەتكۈزگەندىن كېيىن، سامارىيەنىڭ نۇرغۇن يېزا-كەنتلىرىگە بېرىپ خۇش خەۋەر يەتكۈزگەچ، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەتتى. **26** شۇ ۋاقىتتا، خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى قىلىپقا: - ئورۇنۇڭنى تۇرۇپ جەنۇبقا قاراپ يېرۇسالېمدىن غازا شەھىرىگە ماڭدىغان يول بىلەن ماڭ! - دېدى (شۇ يول چۆلىدىكى يول بولۇپ). **27** شۇڭا فىلىپ ئورنىدىن تۇرۇپ يولغا چىقتى. ۋە مانا، يولدا ئېشىۋىپ يە ئايال پادىشاھى كانداسىنىڭ بىر ئەمەلدارى، پۈتكۈل خەزىنىگە مەسئۇل ئېشىۋىپ يە ئاغاۋات ۋەزىر تۇراتتى. ئۇ يېرۇسالېمغا خۇداغا ئىبادەت قىلغىلى بارغانىدى، ھازىر قايتىش يولىدا ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۋىسىدا ئولتۇرۇپ، يەشايا بەيغەمبەرنىڭ يازمىسىنى ئوقۇۋاتاتتى. **29** روھ قىلىپقا: - بۇ ھارۋىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا يېقىنلاشقىن، - دېدى. **30** فىلىپ يۈگۈرۈپ بېرىپ، [ۋەزىرنىڭ] يەشايا بەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدىن ئوقۇۋاتقانلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ:

9 ئەما [شۇ چاغلار] ساۋول ھەر نەپەسەدە رەببىڭنىڭ مۇخلىسلىرىغا تېخىچە ئىزچىل قىرغىنچىلىق تەھدىتلىرى سېلىۋاتقان پەيت ئىدى. ئۇ باش كاهىننىڭ ئالدىغا بېرىپ، **2** دەمەشق شەھىرىدىكى سىناگوگلارغا تەۋسىيە خېتى يېزىپ بېرىشنى سورىدى. شۇنداق بولغاندا، ئۇ دەمەشققە [مەسھ] يولىدىكىلەردىن بىرەرەسىنى، مەيلى ئەر بولسۇن، يايال بولسۇن تېپىۋالسا، باغلاپ تۇتقۇن قىلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىشكە رۇخسەت بولاتتى. **3** ساۋول يولغا چىقىپ، دەمەشق شەھىرىگە يېقىنلاشقاندا، ئۇيۇقسىز ئاماندىن كۈچلۈك بىر نۇر چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئەتراپىنى يورۇتۇۋەتتى. **4** ئۇ يەرگە يىقىلدى ۋە ئۆزىگە: - ساۋول، ساۋول! ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟ - دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدى. **5** ئۇ رەب، سەن كىمسەن؟ - دەپ سورىدى ئۇ. ئاۋاز: - مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ئەيسادۇرمەن. **6** ئورۇنۇڭنى ئۆز، شەھەرگە كىر، نېمە قىلىشنىڭ كېرەكلىكى ساڭا ئېيتىپ بېرىلدى» - دېدى. **7** ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماڭغان ئادەملەر ئاۋازنى ئاڭلىسىمۇ، ھېچكىمنى كۆرەلمىگەچكە، شۇ يەردە ئۇن چىقىرايماي تۇرۇپلا قالدى. **8** ساۋول يەردىن تۇرۇپ، كۆزلىرىنى ئېچىپ قارىدى، لېكىن ھېچ نەرسىنى كۆرەلمىدى. ھەمراھلىرى ئۇنى قولدىن يېتىلەپ دەمەشققە ئېلىپ كىردى. **9** ئۇ ئۈچ كۈنگىچە كۆزى كۆرمەس بولۇپ نە چىدى نە ئىچىدى. **10** دەمەشققە ئانانياس ئىسىملىك مەلۇم بىر مۇخلىس بار ئىدى. رەب ئۇنىڭغا بىر غايىبانە كۆرۈنۈشتە كۆرۈنۈپ ئۇنى: - ئانانياس! - دەپ چاقىردى. - مانا مەن، ئۇ رەب، - دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. **11** رەب ئۇنىڭغا: - سەن دەرھال «تۇز» دەپ ئاتالغان كوچىغا بېرىپ، يەھۇدانىڭ ئۆيىدىن تارسۇسلۇق ساۋول ئىسىملىك بىرنى سوراپ تاپ، چۈنكى مانا، ئۇ دۇئا-تېللاۋت قىلىۋاتىدۇ. **12** ئۇ دۇئا قىلىۋاتقاندا، غايىبانە كۆرۈنۈشتە ئانانياس ئىسىملىك بىر كىشىنىڭ كېلىپ، كۆزىنى كۆرىدىغان قىلىش ئۈچۈن ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزگەنلىكىنى كۆردى، - دېدى. **13** ئانانياس: - ئۇ رەب، مەن بۇ ئادەمنىڭ خەۋىرىنى نۇرغۇن كىشىلەردىن ئاڭلىدىم، ئۇ يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس بەندىلىرىڭگە شۇنچە كۆپ زىيان-زەخمەت يەتكۈزگەن! **14** ھازىر

تۇمشۇ بەردە نامىڭغا ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ باغلاش ئۈچۈن باش كەڭىنلەردىن ھوقوق ئاپتۇر - دېدى. 15 لېكىن رەب تۇنگىغا: بارئۇەر! چۈنكى ئۇ نامىنى ئەللەرنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ھەم ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا ئايان قىلىش ئۈچۈن تۈزۈمگە ئالادە تاللانغان بىر ئەسۋاپتۇر. 16 ساخاۋەتلىك ئىشلارغا بېرىلەتتى. 37 شۇ كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ كېسەل چۈنكى مەن تۇنىڭغا نامم ئۈچۈن قاچىلىك ئازاب-ئوقۇتقۇنلارنى تارتىشنىڭ مۇقەررەر ئىكەنلىكىنى ئايان قىلىمەن، - دېدى. 17 بۇنىڭ بىلەن ئانا ئىنايىس بېرىپ، شۇ ئۆيگە كىردى، ئۇ قوللىرىنى سائۇلنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ تۇنگىغا: - قېرىنداش سائۇل، رەب، يەنى بۇ يەرگە كېلىۋاتقان يولۇڭدا ساڭا كۆرۈنگەن ئەيسا، كۆزلىرىڭنى كۆرەلەيدىغان بولسۇن دەپ ۋە سېنىڭ مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇشۇڭ ئۈچۈن مېنى شەخسەن ئۆزى ئەۋەتتى، - دېدى، 18 سائۇلنىڭ كۆزلىرىدىن خۇددى بېلىق قاسىرىقىدەك بولغان بىر نەرسىلەر چۈشۈپ، كۆزلىرى ئېچىلىپ كۆرەلەيدىغان بولدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 19 ئۇ غىزىلانغاندىن كېيىن، قۇۋۋەتلىنىپ ماغدۇرغا كىردى. 20 [سائۇل] دەمەشىقتىكى مۇخلىسلىرىنىڭ يېنىدا بىر نەچچە كۈن تۇردى ۋە ۋاقتى ئۆتكۈزمەي سىنا گولگارىغا كىرىپ، «ئۇ كىشى خۇدانىڭ ئوغلىدۇر» دەپ ئەيسانى جاكارىلاشقا باشلىدى. 21 ئۇنى ئالغانلار سۆزلىرىدىن ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: - بۇ ئادەم يېرۇسالېمدا بۇ نامغا ندا قىلغۇچىلارنى قاتتىق ۋەيران قىلغان ھېلىقى ئادەم ئەمەسمۇ؟ بۇ يەرگىمۇ مۇشۇنداقلارنى باغلاپ باش كەڭىنلارغا تۇتۇپ بېرىش مەقسىتىدە كەلگەندۇم؟ - دېيىشتى. 22 لېكىن سائۇلنىڭ قايىل قىلىش كۈچى بارغانسېرى ئېشىپ، ئەيسانىڭ مەسە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ دەمەشىقتىكى يەھۇدىيلارنى پارا كەندىچىلىككە چۆلدۈردى. 23 كۆپ كۈنلەردىن كېيىن، يەھۇدىيلار سائۇلنى يوقاتماققا قەست قىلماقچى بولدى. 24 لېكىن سائۇل ئۇلارنىڭ سۇيىقەستىدىن خەۋەر تاپتى، ئۇنى تۇتۇپ ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ئۇلار كېچە-كۈندۈز شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرىدا ياپلاپ يۈردى. 25 لېكىن مۇخلىسلىرى بىر كۈنى كېچىدە ئۇنى چوڭ سۆيۈمگە ئولتۇرغۇزۇپ، سېپىل [كامارىدىن] چۈشۈردى. 26 سائۇل يېرۇسالېمغا يېتىپ بېرىپ، ئەزەردىكى مۇخلىسلىرىغا قوشۇلماقچى بولدى، لېكىن ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ مۇخلىس ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەي، ئۇنىڭدىن قورقتى. 27 بىراق بارنايىس ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، روسۇلار بىلەن كۆرۈشۈردى. ئۇ ئۇلارغا سائۇلنىڭ دەمەشىقتىكى يولدا رەبىنى قانداق كۆرگەنلىكىنى، رەب نېمەكۈ تۇنىڭغا گەپ قىلغانلىقىنى چۈشەندۈردى ۋە ئۇنىڭ دەمەشىقتە ئەيسانىڭ نامىدا قانداق جۈرئەتلىك بىلەن سۆز-كلام يەتكۈزگەنلىكىنى تۇتقۇردى. 28 بۇنىڭ بىلەن، سائۇل يېرۇسالېمدا روسۇلار بىلەن بىللە ئوچۇق-ئاشكارە يۈرۈپ، يۈرەكلىك ھالدا رەبنىڭ نامىدا سۆز-كلام يەتكۈزەتتى. 29 ئۇ يەنە گرېكچە سۆزلىشىدىغان يەھۇدىيلار بىلەنمۇ سۆزلىشىپ مۇنازىرىلىشەتتى، نەتىجىسى، ئۇلار تۇنىڭغا قەست قىلماقچى بولدى. 30 قېرىنداشلار بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، ئۇنى قەيسەرىيە شەھىرىگە ئېلىپ بېرىپ، ئاندىن ئۇ يەردىن تارسۇس دېگەن شەھەرگە يولغا سالدى. 31 ئۇ چاغدا، پۈتكۈل يەھۇدىيە، گالىلىيە ۋە سامارىيەدىكى جامائەتلەر [بىر مەزگىل] تىنچلىققا ئېرىشىپ، [ئېتىقاددا] قۇرۇلدى، رەبنىڭ قورقۇشىدا مېڭىپ، مۇقەددەس روھنىڭ رەبغەت-تەسەللىسى بىلەن ئۇلارنىڭ سانلىرىمۇ بارغانسېرى كۆپەيمەكتە ئىدى. 32 شۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، پېترۇس ھەرقايسى جايلارنى ئارىلاپ يۈرگەندە، لىدا شەھىرىدىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىمۇ يوقلاشقا چۈشتى. 33 ئۇ يەردە ئۇ ئەنپاس ئىسىملىك بىر ئادەمنى ئۇچراتتى. بۇ ئادەم پالەچ بولۇپ، ئورۇن تۇتۇپ ياتقىلى سەككىز يىل بولغانىكەن. 34 پېترۇس تۇنىڭغا: - ئەنپاس، ئەيسا، يەنى مەسە يولغۇچى سېنى ساقايتىدۇ، ئورۇنۇڭدىن تۇرۇپ، پاللىسىڭنى يىغىشتۇر! - دېدى. ئۇ دەھال ئورنىدىن تۇردى. 35 [ئەنپاسنى] كۆرگەن لىدا

10

قەيسەرىيە شەھىرىدە كورنىلى ئىسىملىك بىر ئادەم بولۇپ، ئۇ [رەم] قوشۇنىدىكى «ئىتالىيەلىكلەر» قىسىمىنىڭ يۈزبېشى ئىدى. 2 ئۇ ئىخلاسەن ئادەم بولۇپ، ئۆزى ۋە پۈتكۈل ئۆيدىكىلىرى خۇدادىن قورقاتتى. ئۇ مەردلىك بىلەن نامراتلارغا خەير-ساخاۋەت قىلىپ، دائىم خۇداغا دۇئا-تېلاۋەت قىلاتتى. 3 بىر كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچلەردە، ئۇ غايىبانە بىر كۆرۈنۈشتە خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىنىڭ ئۆزىنىڭ يېنىغا كەلگەنلىكىنى ئوچۇق كۆردى. پەرىشتە ئۇنى: - كورنىلى! - دەپ چاقىردى. 4 كورنىلى تۇنىڭغا كۆزلىرىنى تىكىپ قاتتىق چۈچۈپ: - تەقسىر، نېمە ئىش؟ - دەپ سورىدى. پەرىشتە تۇنىڭغا: - سېنىڭ دۇئالېرىڭ ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلېرىڭ خۇدا ئالدىغا تەسلىمە قۇربانلىقتە بېرىپ يەتتى. 5 ئەمدى سەن يوپىغا ئادەم ئەۋەتپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمۇن ئىسىملىك ئادەمنى چاقىرتىپ كەل. 6 ئۇ سىمۇن ئىسىملىك بىر كۆنچىنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ. سىمۇننىڭ ئۆيى دېگەن بولسا، - دېدى. 7 ئۇنىڭغا سۆزلەنگەن پەرىشتە كەتكەندىن كېيىن، كورنىلى ئۆيدىكى خىزمەتچىلەردىن ئىككىنى ۋە دائىم يېنىدا تۇرۇپ خىزمەت قىلغۇچىلار ئىچىدىكى ئىخلاسەن بىر لەشكەرنى چاقىردى. 8 بارلىق ئىشلارنى چۈشەندۈرگەندىن كېيىن، ئۇلارنى يوپىغا ئەۋەتتى. 9 ئەسسى ئۇلار سەپەر قىلىپ شەھەرگە يېقىنلاشقاندا، چۈش ۋاقتى بولۇپ، پېترۇس دۇئا قىلىش ئۈچۈن تۈرگە چىقتى. 10 ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كېتىپ، بىر نەرسە يەي دېدى. بىراق ئۇلار غىزا تەييارلاۋاتقاندا، غايىبانە بىر ئالامەت پېترۇسنى ئورۇۋالدى. 11 ئۇ ئاسمان ئېچىلىپ، تۆت يۈزىدىكى باغلانغان ھالدا يەرى يۈزىگە چۈشۈرۈلۈۋاتقان كەڭ داستىخانىدەك بىر نەرسىنى كۆردى. 12 داستىخاندا ھەرخىل تۆت پۇتلۇق ھايۋانلار، يەر بېغىرلىغۇچىلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ بار ئىدى. 13 ئۇنىڭغا بىر ئاۋاز ئاڭلاندى: - «ئورۇنۇڭدىن تۇر، پېترۇس، ئۇلاردىن سۆيۈپ بە!» - 14 ياق، رەب، ھەرگىز بولمايدۇ! مەن ھېچقاچان ھېچقانداق ئايىك ياكى ھارام نەرسىنى يېگەن ئەمەسمەن! - دېدى پېترۇس. 15 ئاۋاز ئىككىنچى قېتىم كېلىپ تۇنىڭغا: - خۇدا ھالال دەپ

پاڭلىغاننى سەن ھارام دەپمە! - دېدىلى. 16 بۇ ئىش ئۈچ قېتىم يۈز بېرىپ، ئاندىن داستىخاندا كۆرگەن بولغان شۇ نەرسە دەرھال ئاسمانغا ئېلىپ چىقىپ كېتىلدى. 17 پېتروس كۆرگەن غايىبانە ئالامەتنىڭ مەنىسى توغرىسىدا قايىمۇقۇپ تۇرغاندا، مانا كورنېلى ئەۋەتكەن كىشىلەر سىمونت ئۆيىنى تېپىپ، دەرۋازا ئالدىدا تۇراتتى. 18 ئۇلار بىرسىنى چاقىرىپ، ئۆزىگەن پېتروس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون دېگەن بىرسى بۇ يەردە تۇرامدۇ؟ - دەپ سورىدى. 19 پېتروس ئىچىچە شۇ غايىبانە ئالامەتنىڭ مەنىسى ئۈستىدە يولىنىۋاتقاندا، روھ ئېتىگەنغا: - مانا، سېنى ئۈچ ئادەم ئىزدەپ كەلدى. 20 ئورۇنۇڭ ئۈر، پەسكە چۈش، ھېچ ئىككىلەنمەي ئۇلار بىلەن بىللە بارغۇ. چۈنكى ئۇلارنى ئەۋەتكۈچى مەن! - دېدى. 21 پېتروس پەسكە چۈشۈپ، ھېلىقى ئادەملەرگە: - سەلەر ئىزدىگەن كىشى مانا مەن بولمەن. بۇ يەرگە كېلىش سەۋەبىڭلار نېمىكىن؟ - دېدى. 22 ئۇلار جاۋابەن: - ھەقىقەتەن بىر ئادەم، خۇدادىن قورقۇدىغان، شۇنداقلا پۈتكۈل يەھۇدىي خەلقى تەرىپىگەن كورنېلى ئىسىملىك رىملىق يۈزبېشى مۇقەددەس بىر پەرىشتە تەرىپىدىن سىزنى ئۆيىگە چاقىرىپ، سىزدىن سۆز-كلام ئاڭلاشقا ئەمىر قىلىنغان! - دېدى. 23 شۇڭا پېتروس ئۇلارنى ئۆيگە تەكلىپ قىلىپ، قوندۇرۇپ مېھمان قىلدى. ئەمەسى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلار بىلەن بىللە يولغا چىقتى. يوپىيادىكى قېرىنداشلاردىن بەزىلىرى ئۇلارغا ھەمراھ بولۇپ ماڭدى. 24 ئىككىنچى كۈنى، ئۇلار قەيسەرىيەگە يېتىپ باردى. ئەمدى كورنېلى ئۇغقانلىرى ۋە يېقىن يار-يۇرادەرلىرىنى ئۆيىگە چاقىرىپ، پېتروسلارنى تەقەززاتلىق بىلەن كۈتۈپ تۇراتتى. 25 پېتروس ئۆيگە كىرگەندە، كورنېلى ئالدىغا چىقىپ، ئايىغىغا ئۈزۈننى ئېتىپ سەجدە قىلدى. 26 لېكىن پېتروس [دەرھال] ئۇنى يۈلەپ تۇرغۇزۇپ: - ئورۇنۇڭ تۇرغۇن! مەنمۇ بىر ئىنسان، خالاس! - دېدى. 27 ئۇ كورنېلىگە گەپ قىلغاچ ئۆيگە كىرىۋېتى، ئۇنىڭ ئىچىگە يىغلىغان تۈپ-تۈپ ئادەملەرنى كۆردى. 28 ئۇ ئۇلارغا: - سەلەرگە مەلۇمكى، بىز يەھۇدىيلارنىڭ يات ئەللىكلەردىن بىرسى بىلەن باردى - كەلدى قىلىشى ياكى ئۆيلەرگە كىرىشى تەۋزات قانۇن-ئەقىدىلىرىمىزگە خىلاپ. لېكىن خۇدا ماڭا ھېچقانداق ئادەمنى ناپاك ياكى ھارام دەپمەسلىكىم كېرەكلىكىنى ئايان قىلدى. 29 شۇنىڭ ئۈچۈن سەلەر ئادەم ئەۋەتىپ مېنى چاقىرىغاندا، ھېچ رەت قىلماي ئالدىڭلارغا كەلدىم. ئەمدى سوراي، مېنى نېمە دەپ چاقىرىدىڭلار؟ - دېدى. 30 كورنېلى مۇنداق دېدى: - تۆت كۈننىڭ ئالدىدا بۈگۈنكى مۇشۇ ۋاقىتتىن بۇرۇن ئۇ ئىنساننىڭ، سائەت ئۈچلەردە مەن ئۆيدە دۇئا قىلىۋاتتىم. ئۇ يۇقىرىقى كىيىملىرىدىن نۇر چاچقان تۇرىدىغان بىر ئادەم ئالدىمدا يەيدا بولۇپ تۇرە تۇردى: 31 «كورنېلى! دۇئاڭنىڭ ئىجابەت قىلىندى ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭ خۇدا ئالدىغا ئەسلىمە قۇربانلىقتەك يەتتى. 32 شۇڭا يوپىياغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېتروس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسىملىك بىر ئادەمنى چاقىرىپ كەل. ئۇ دېگەن بويىدا ئولتۇراقلىق سىمون ئىسىملىك بىر كۆچمىنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ» دېدى. 33 شۇنىڭ ئۈچۈن، دەرھال ئۆزلىرىنى چاقىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتكەندىم. ئۆزلىرى كۈلەمگە كېلىپ ياخشى قىلىدۇ! ئەمدى بىز ھەممەيلىمەن خۇدا ئۆزلىرىگە ئەمىر قىلغان بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلاش ئۈچۈن خۇدانىڭ ئالدىدا ھازىر تۇرۇۋاتىمىز. 34 پېتروس ئاغزىنى ئېچىپ مۇنداق دېدى: - بەرھەق، مەن خۇدانى ھېچقانداق ئادەمگە يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، دەپ چۈشىنىپ يەتمەيمەن، بەلكى ھەر ئەلدىن بولغانلار ئىچىدە ئۆزىڭنى قورقۇدىغان ۋە ھەقىقەتەن پۈتكۈزىدىغان كىشى بولسا، ئۇنىڭ ئالدىدا مەن قىبۇلدۇر. 36 خۇدا ئىسرائىل خەلقىگە يەتكۈزگەن سۆز-كلام، يەنى ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق (ئۇ پۈتكۈل مەۋجۇدالارغا رەببۇر) ئىناق-جاتىرەملىك كىشىلەرگە يەتكۈزگەندىن تارتىپ، گاللىيەدىن باشلاپ پۈتكۈل

يەھۇدىيە زىمىنلىرىدا ناسارەتلىك ئەيسا توغرىلۇق گۇۋاھلىقتىن - يەنى خۇدانىڭ قانداق قىلىپ ئۇنى مۇقەددەس روھ ۋە كۈچ-قۇدرەت بىلەن مەسلىھەتلەنگىلى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەممە يەرنى كېزىپ، ياخشى ئەمەللەرنى قىلىپ، ئەيلىسىنىڭ ئىلكىدە بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى ساقايتقانلىقىدىن خۇبىرىكلار باردۇر. چۈنكى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 39 بىزمۇ ئۇنىڭ ھەممە يەھۇدىيلارنىڭ زىمىنىدا ھەم يېرۇسالېمدا قىلغان پۈتۈن ئەمەللىرىنىڭ گۇۋاھچىلىرى. ئۇلار ئۇنى ياغاچقا ئېسىشى بىلەنمۇ ئۆلتۈردى. 40 بىراق ئۈچىنچى كۈنى، خۇدا ئۇنى قايتا تىرىلدۈرۈپ نامايان قىلدى. بىراق ھەممە كىشىلەرگە ئەمەس، پەقەت خۇدا ئۇزى ئالدى بىلەن تاللىغان گۇۋاھچىلار، يەنى ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخان بولغان بىزىلەرنىڭ ئارىمىزدا نامايان قىلدى. 42 ئۇ بىزگە خەلقىگە خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشنى ۋە ئۆزىنىڭ خۇدا تەرىپىدىن تىرىلگەن ۋە ئۆلگەنلەرنىڭ سورالغىچى قىلىنىپ تىرىلگەنلىكىنى ئىكەنلىكىنى جاكارلاشنى ئەمىر قىلدى. 43 بارلىق يەنە مەبلەغەرلەر ئۇنىڭغا گۇۋاھچىلىق بېرىۋېتىپ، ھەر كىم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان بولسا ئۇنىڭ نامى ئارقىلىق گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىندۇ. 44 پېتروس تېخى بۇ سۆزلەرنى قىلىۋاتقاندا، مۇقەددەس روھ سۆز-كلامنى ئاڭلاۋاتقان ھەممە كىشىگە چۈشتى. 45 پېتروس بىلەن بىللە كەلگەن خەتلىك بولغان ئىشەنچكۈچىلەرنىڭ ھەربىرى مۇقەددەس روھنىڭ يات ئەللەردىكىلەرگە گۇناھ ئاتا قىلىنىپ تۈگۈلگەنلىكىنى كۆرۈپ بەك ھەيران بولۇشتى. 46 چۈنكى ئۇلارنىڭ [كارامەت نامەلۇم] تىللاردا سۆزلىشىپ خۇدانى ئۇلۇغلىغانلىقىنى ئاڭلىدى. شۇڭا پېتروس: 47 - مۇشۇ كىشىلەر بىزگە ئوخشاش مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلغۇچى بولغان بولسا، كىم ئۇلارنىڭ سۇغا چۆمۈلدۈرۈشىنى قوبۇل قىلىشىنى توسالغۇن؟! - دېدى. 48 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ رەببىنىڭ نامىدا چۆمۈلدۈرۈلۈشىنى بۇيرۇدى. ئاندىن ئۇلار پېتروسنىڭ ئۇلار بىلەن بىر نەچچە كۈن تۇرۇشىنى تۈتۈندى.

11 روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى

قانداق كۆرگەنلىكى ئېيتتى. پەرشتە ئۇنىڭغا: «سەن يوپىغا ئادەم ئەۋەتسە، پېتروس دەپمۇ ئاتالدىغان سمون ئىسىملىك بىر ئادەمنى چاقىرىپ كەل، 14 ئۇ ساڭا سېنى ۋە پۈتكۈل ئائىلەڭگە نىھايەتلىق بەتكۈزىدىغان بىر خەۋەرنى ئېيتىپ بېرىدۇ» دېگەن ئىكەن. 15 مەن گېنى باشلىغىنىدا، مۇقەددەس روھ خۇددى باشتا بىزنىڭ ئۈستىمىزگە چۈشكەندەك، ئۇلارغىمۇ چۈشتى. 16 شۇ چاغدا، رەبىنىڭ سۆز-كلامىنى، يەنى: «بەھىيا كىشىلەرنى سۇغا چۈمۈلدۈرگەن، لېكىن سىلەر بولسا گلار مۇقەددەس روھقا چۈمۈلدۈرۈلسىلەر» دېگىنىنى ئېسىمگە ئالدىم. 17 شۇڭا، ئەگەر خۇدا ئەمدى مۇشۇلارغا بىز رەب ئەيسا مەسىھكە ئېتىقاد قىلغىنىمىزدىن كېيىن بىزگە بەرگەن ئىلتىپاتقا ئوخشاش ئىلتىپات ئاتا قىلغان بولسا، خۇدانى توسالغۇدەك مەن زادى كىم ئىدىم؟ 18 ئۇلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئەبلىھىشتىن توختاپ، خۇداغا مەدھىيە ئوقۇپ: «بەرھەق، خۇدا ئەللەرگىمۇ ھاياتلىققا ئېلىپ بارىدىغان تۇۋا قىلىشنى نېسىپ قىلىپتۇ! - دېيىشتى. 19 ئۇ چاغدا، ئىتسىيانىڭ ئىشى بىلەن زىيانكەشلىككە ئۇچراپ ھەرقايسى جايلارغا تارقىلىپ كەتكەنلەر فەنىكىيە رايونى، سېرۇس ئارىلى ۋە ئانتاكا شەھىرى قاتارلىق جايلارغىچە يېتىپ بېرىپ، يۇجايلاردا سۆز-كلامنى پەقەت يەمۇدىلارغا بەتكۈزۈپتۇ. 20 لېكىن ئۇلاردىن سېرۇس ئارىلى ۋە كۇرۇنى شەھىرىدىن كەلگەن بەزىلەر ئانتاكا شەھىرىگە بارغاندا، رەب ئەيسانىڭ خۇش خەۋىرىنى كۆرگەنلىكىنى ئېيتىپتۇ. 21 رەبىنىڭ قولى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇپ، تولۇق نۇرغۇن كىشىلەر ئىشىنىپ تۇۋا قىلىپ رەبگە باغلاندى. 22 بۇ خەۋەر يېرۇسالېمدىكى جامائەتنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بارىناپاسنى ئانتاكاغىچە ئارىلاپ ئۆتۈشكە ئەۋەتتى. 23 بارىناپاس يېتىپ بېرىپ، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى كۆرۈپ، خۇشال بولدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جان-دىلىدىن قەتئىيلىك بىلەن رەبگە چىڭ باغلىنىشقا رەبئەتتەندۈردى. 24 چۈنكى ئۇ مۇقەددەس روھقا ۋە ئىمان-ئىشەنچكە تولدۇرۇلغان بولۇپ، ياخشى بىر ئادەم ئىدى. شۇنىڭ بىلەن زور بىر توپ ئادەملەر رەبگە قوشۇلدى. 25 شۇنىڭ بىلەن بارىناپاس تارسۇس شەھىرىگە سائۇلى ئەزدەپ باردى. 26 ئۇنى يېپىپ ئانتاكاغا ئېلىپ كەلدى، شۇنداق بولدىكى، ئىككىيلەن جامائەت بىلەن بىللە ساق بىر يىل يىغىلىپ، نۇرغۇن ئادەمگە تەلىم بەردى. مۇخلىسلارنىڭ «خىرىستىئانلار» دەپ ئۇنچى ئاتىلىشى ئانتاكايدىن باشلاندى. 27 ئۇ كۈنلەردە بەزى پەيغەمبەرلەر يېرۇسالېمدىن ئانتاكاغا چۈشۈپ كەلدى. 28 ئۇلاردىن ئاڭاۋۇس ئىسىملىك بىرەيلەن ئوتتۇرىغا چىقىپ، روھنىڭ ۋەھىيىنى بەتكۈزۈپ، قاتتىق بىر ئاچارچىلىقتىن پۈتكۈل دۇنيانى باسدانغانلىقى ئالدىن ئېيتتى (بۇ ئاچارچىلىق دەروھقە «كلاۋدىيۇس قەيسەر» ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتتا يۈز بەردى). 29 بۇنىڭ بىلەن ئانتاكايدىكى مۇخلىسلارنىڭ مەرىپى ئۆز قۇربىغا قاراپ پۇل يىغىپ، يەھۇدىيەدە تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلارغا ياردەم بېرىشنى قارار قىلدى. 30 ئۇلار بۇ قارارنى ئادا قىلىپ، ئىتائىتى بارىناپاس ۋە سائۇلىنىڭ قولى ئارقىلىق [يەھۇدىيەدىكى جامائەت] تاقىسقالارغا بەتكۈزۈپ بەردى.

12

شۇ چاغلاردا، ھېرود پادىشاھ جامائەتتىكىلەردىن بەزىلىرىگە زىيانكەشلىك قىلماقچى بولۇپ ئۇلارغا قول سالىدى. 2 ئۇ يۇھاننانىڭ ئاكىسى ياقۇبنى قىلچىلاپ ئۆلتۈردى. 3 ئۇنىڭ بۇ قىلغان ئىشىنىڭ يەھۇدىيلارغا ياققانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ پېترۇسنىمۇ تۇتقۇن قىلدۇرۇدى (شۇ چاغدا «پېتىر نان ھېيتى» مەزگىلى ئىدى). 4 پېترۇسنى تۇتقاندىن كېيىن، ئۇنى زىندانغا تاشلاپ، تۆت لەشكەر بىر گۇرۇپپا قىلغان تۆت قاراۋۇل توپىغا تاپشۇردى. ياخىياھىتتىن كېيىن، ھېرود ئۇنى خىلاپىت ئالدىدا سوراق قىلماقچى ئىدى. 5 شۇڭا پېترۇس زىنداندا تۇتۇپ قېلىندى. لېكىن جامائەت خۇداغا جان-دىل بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن

13

ئاتاكاچغا قايتىپ كەتتى. ئۇلار ماركۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان يۇھاننانى بللە ئېلىپ باردى.

ھاكىملارنى تىكلەپ بەردى. 21 ئاندىن ئۇلار بىرگە بىر پادىشاھنى بەرسىكەن، دەپ [سامۇئىل بەيغەمبەردىن] تىلدى. شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئۇلارغا بىنيامەن قەبلىسىدىن كىشى ئىسىملىك ئادەمنىڭ ئوغلى ساتۇلنى تىكلەپ بەردى. ئۇ تىرىق يىل ھۆكۈم سۈردى. 22 بىراق [خۇدا] ساتۇلنى سەلتەنتىدىن چۈشۈرۈپ، ئۇلارغا داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تۇرغۇزۇپ بەردى. خۇدا ئۇنىڭ ھەققىدە گۇۋاھلىق بېرىپ: «كۆڭلۈمدىكىدەك بىر ئادەمنى، يەنى بەيسەننىڭ ئوغلى داۋۇتنى تاپم. ئۇ مېنىڭ تولۇق ئىرادەمگە ئەمەل قىلدى»، - دېدى. 23 تۈزى ۋەدە قىلىنغاندەك خۇدا بۇ ئادەمنىڭ نەسلىدىن ئىسرائىل خەلقىگە بىر قۇتقۇزغۇچى تىكلەپ بەردى - ئۇ بولسا ئەيسانىڭ ئۆزىدۇر! 24 ئۇ خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىشتىن ئاۋۋال، بەييا [بەيغەمبەر] چىقىپ، بارلىق ئىسرائىل خەلقىنى توۋا قىلىشى [بىلدۈرىدىغان] چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغۇلار، دەپ جاكارلىدى. 25 بەييا [بەيغەمبەر] ۋەزىپىنى تاماملىغاندا، خالايققا مۇنداق دېگەن ئىدى: «سەلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ مەن سەلەر كۆزىڭە زات ئەمەسمەن. بىراق مانا، مەندىن كېيىن بېرىسى كېلدۇ، مەن ئەمما ئۇنىڭ ئاياغ كەشلىرىنى پىششىقلىقىمۇ لايىق ئەمەسمەن!» 26 ئەي قەبرىداشلار، ئىبراھىمنىڭ جەمەتىنىڭ نەسلىرى ۋە ئاراكلىرىدىكى خۇدادىن قورققانلار، بۇ ئىخچاللىقنىڭ سۈز-كالاھى سەلەرگە ئەۋەتتى: 27 بىر پۇرسەتتا ئۇزۇن ئاتىلىدۇ ۋە ئۇلارنىڭ ھاكىملىرى [ئەيسانى] تونۇماي، ئۇنىڭ ئۈستىدىن گۇناھكار دەپ ھۆكۈم چىقارغىنى بىلەن، ھەر شايات كۆنى ئوقۇلىدىغان بەيغەمبەرلەرنىڭ ئالدىن ئېيتقان سۆزلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇردى. 28 گەرچە ئۇلار ئۇنىڭدىن ئۆلۈم جازاسىغا ھۆكۈم قىلىشقا تېگىشلىك بىرەر گۇناھ تاپالمىغان بولسىمۇ، ۋالىي پىلاستىن يەنىلا ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشى ئۆتۈندى. 29 ئۇلار [بۇ] قىشلىرىنى قىلىپ مۇقەددەس يازمىلاردا ئۇنىڭ ھەققىدە ئالدىن پۈتۈلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى [ئۆزلىرى بىلىگەن ھالدا] ئەمەلگە ئاشۇرغاندىن كېيىن، ئۇنىڭ جەستىنى كرىستىن چۈشۈرۈپ، بىر قەبرىگە قويدى. 30 لېكىن خۇدا ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈردى! 31 تىرىلگەندىن كېيىن، ئۇ يۈزۈن تۈزى بىلەن گالىيەدىن بىر پۇرسەتتە تەگىشىپ كەلگەنلەرگە كۆپ كۆزىلەر ئىچىدە [نەچچە ئېتىم] كۆرۈنۈپ تۇردى. بۇ كىشىلەر ھازىر [ئىسرائىل] خەلقىگە ئۇنىڭ گۇۋاھچىلىرى بولۇۋاتىدۇ. 32 بىز ئۇ ئادەملەرگە بىزغا قىلىنغان ۋەدىنىڭ خۇش خەۋىرىنى سەلەرگە ھازىر جاكارلايمىز - خۇدا ئەيسانى [ئازىزدا] تىكلەپ، بۇ ۋەدىنى ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان بىزگە ئەمەلگە ئاشۇردى. بۇ ھەقتە زەبۇرنىڭ ئىككىنچى كۆيىدە ئالدىنلا مۇنداق پۈتۈلگەن: «سەن مېنىڭ ئوغۇلم، تۈزۈم سېنى بۇگۈنكى كۈنىدە تۇغدۇردۇم»، 34 ئەمدىلىكتە خۇدانىڭ ئەيساغا چىرىشى قايتا كۆرگۈزمەي ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەنلىكى ھەققىدە ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق ئالدىن ئېيتقان: «داۋۇتقا ۋەدە قىلغان مېھىر-شەپقەتلەرنى سەلەرگە ئاتا قىلىمەن!» 35 شۇڭا يەنە بۇ ھەقتە يەنە بىر ئايەت: «[ئى خۇدا]، سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىڭغا تېنىڭنىڭ چىرىشىنى كۆرگۈزمەيسەن»، 36 چۈنكى داۋۇت دەۋرە ۋە خۇدانىڭ ئىرادىسى بويىچە ئۆز دەۋرى ئۈچۈن خىزمەت قىلىپ، ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ ئۆلۈمگە ئۇخلاپ ئۇنىڭ تېنى چىرىپ كەتكەن ئىدى. 37 لېكىن خۇدا ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچى بولسا چىرىشىنى ھېچ كۆرمىدى. 38 ئەمدى شۇڭا سەلەر شۇنى بىلىشىڭلار كېرەككى، ئۇ قەبرىداشلار، ھازىر گۇناھكارلاردىن كەچۈرۈم قىلىشنى يولى دەل شۇ كىشى ئارقىلىق سەلەرگە جاكارلىنىۋاتىدۇ. 39 مۇسا بەيغەمبەرگە چۈشۈرۈلگەن ئەۋرات قانۇنى بىلەن سەلەر خالاس بولمايۇاتقان ئىشلاردىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىلار ئۇ ئارقىلىق خالاس قىلىنىپ ھەقىقەت قىلىندۇ! 40 شۇڭا، بەيغەمبەرلەر ئالدىن ئېيتقان شۇ بالا ئىباھەت بېشىڭلارغا چۈشمەسلىكى ئۈچۈن ئىھتىيات قىلىڭلار! - 41 «قاراڭلار، ئۇ مازاق قىلغۇچىلار، ھەيرانەنەس بولۇپ ھالالاك بولۇڭلار!

چۈنكى سىلەرنىڭ كۈنلەرلىرىدە بىر ئىش قىلمەنكى، ئۇنى بىرى سىلەرگە ئېلان قىلىشىمۇ سىلەر شۇ ئىشقا ھەرگىز ئىشەنمەيسىلەر!» 42 پاولۇس بىلەن بارناپاس سىناگورگە چىققاندا، جامائەت ئۇلارغا كېلەرلىك شابات كۈنى بۇ ئىشلار ھەققىدە يەنە سۆزلەشنى بىلىندى. 43 سىناگورگەكى جامائەت تارقالغاندا، نۇرغۇن يەھۇدىيلار ۋە خۇدادان قورققان ئەتراپقا ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىي ئەمەلسىزمۇ پاولۇس بىلەن بارناپاسقا ئەگەشتى. ئىككىسى ئۇلارغا سۆز قىلىپ، ئۇلارنى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدە چىڭ تۇرۇشقا دەۋەت قىلدى. 44 كېيىنكى شابات كۈنى، پۈتۈن شەھەر خەلقى دېگۈدەك خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى ئاڭلىغىلى كېلىشى. 45 بىراق بۇنداق توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرگەن يەھۇدىيلار ھەسەتكە چۈمۈپ، پاولۇسنىڭ سۆزلىرىگە قارشى تەتۈر گەپ قىلىپ، ئۇنىڭغا تەھمەت قىلدى. 46 ئەمدى پاولۇس بىلەن بارناپاس تېخىمۇ يۈرەكلىك ھالدا مۇنداق دېدى: - خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى ئالدى بىلەن سىلەر [يەھۇدىي خەلقىگە] يەتكۈزۈش كېرەك ئىدى. لېكىن سىلەر ئۇنى چەتكە قېسىپ تۇرۇڭلارنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا لايىق كۆرۈشكەن ئىدى، مانا بىز [سىلەردىن] يۈرۈلۈپ ئەللەرگە يۈزلىنىمىز! (aiōnios g166) 47 چۈنكى پەرۋەردىگار [مۇقەددەس يازمىلاردا] بىزگە مۇنداق بۇرۇغان: «مەن سېنى [يات] ئەللەرگە نۇر بولۇشقا، يەرىۈزىنىڭ چەت-يىقىلارغىچە نىجاتلىق بولۇشۇڭ ئۈچۈن سېنى ئاتىدىم». 48 ئەللەردىكىلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، خۇشال بولۇشۇپ رەبىنىڭ سۆز-كلامىنى ئۇلۇغلاشتى، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشكەن پېتىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئېتىقاد قىلدى. (aiōnios g166) 49 شۇنداق قىلىپ، رەبىنىڭ سۆز-كلامى يۈتكۈل زېمىنغا تارقالدى. 50 بىراق يەھۇدىيلار خۇدادان قورققان يۇقىرى تەبىئىيەت ئاياللارنى ھەم شەھەر مۇتەۋەللىرىنى قۇتتىرىپ، پاولۇس بىلەن بارناپاسقا زىيانكەشلىك قىلغۇزۇپ، ئۇلار ئىككىسىنى ئۆز يۇرتلىرىدىن قوغلاپ چىقاردى. 51 ئەمما پاولۇس بىلەن بارناپاس ئۇلارغا قاراپ ئاياغلىرىدىكى تويىنى قېتىشتۇرۇۋېتىپ، كونييا شەھىرىگە قاراپ ماڭدى. 52 [ئانئاكىدىكى] مۇخلىسلار بولسا خۇشاللىققا ھەمدە مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلدى.

14

كونييا شەھىرىدە شۇنداق بولدىكى، پاولۇس بىلەن بارناپاس يەھۇدىيلارنىڭ سىناگورگىغا كىرگەندە، جامائەتكە شۇنداق سۆزلىدىكى، نەتىجىدە يەھۇدىيلار ۋە گېلېكىلەردىنمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ئېتىقاد قىلدى (ھالبۇكى، ئىشەنمىگەن يەھۇدىيلار [يات] ئەللىكلەرنىڭ كۆڭۈللىرىنى زەھەرلەپ، ئۇلارنى قېرىنداشلارغا قارشى تۇرۇشقا قۇتراتتى). 3 شۇڭا [پاولۇس بىلەن بارناپاس] ئۆ يەردە خېلى ئۇزۇن تۇرۇپ، رەبگە تايىنىپ يۈرەكلىك ھالدا [خۇش خەۋەرنى] جاكارلىدى، رەب ئۇلارنىڭ قولىرى بىلەن مۇجىزىلىك ئالەملەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ ئۆز مېھىر-شەپقىتىنىڭ سۆز-كلامىغا گۇۋاھلىق بەردى. 4 بۇنىڭ بىلەن شەھەر خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ كېتىپ، بەزىلىرى يەھۇدىيلار تەرەپتە، بەزىلىرى بولسا روسۇللار تەرەپتە تۇردى. 5 ئاخىردا، بىر قىسىم يات ئەللىكلەر بىلەن يەھۇدىيلار ئارىسىدا (ئۆز باشلىقلىرى بىلەن بىرلىكتە) روسۇللارنى قىناپ، جامائەت كېسەك قىلىش قۇتقۇتقۇلۇقى باش كۆتۈردى. 6 لېكىن ئۇلار بۇ ئىشتىن خەۋەر ئېيتىپ، شۇ يەردىن قېچىپ لىكۇۋىنا رايونىدىكى لىسترا ۋە دەرەيە شەھەرلىرى ھەمدە ئەتراپتىكى يۇرتلارغا قاراپ ماڭدى. ئۇلار شۇ يەرلەردە خۇش خەۋەرنى داۋاملىق جاكارلاۋەردى. 8 شۇ چاغدا، لىسترا شەھىرىدە يۇرتلىرىدا ماغدۇرى يوق، ھېچ مېڭىپ باقمىغان بىر تۇغما بالەچ ئولتۇراتتى. 9 پاولۇس سۆز قىلغاندا، ئۇ ئادەم ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ ئولتۇراتتى. پاولۇس ئۇنىڭغا كۆز كىتىپ ئۇنىڭ ساقتىلىشىغا ئىشەنچى بارلىقىنى كۆرۈپ يېتىپ، 10 يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - ئورنۇڭدىن دەس تۇر! - دېدى. ھېلىقى ئادەم

15

شۇ چاغلاردا بەزىلەر يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن كېلىپ، [ئانئاكىدىكى] قېرىنداشلارغا: - سىلەر مۇسا [يەنە مېھرىگە] تاپشۇرۇلغان بوسۇن بويىچە خەتتە قىلىنىشنى قوبۇل قىلمىساڭلار، قۇتقۇزۇلمايسىلەر! - دەپ تەلىم بېرىشكە

باشلىدى. 2 بۇ ئىش توغرىسىدا چوڭ ماجىرا چىققان بولۇپ، پائۇلس بىلەن بارناپاس ئىككىلىدىن شۇ كىشىلەر بىلەن كەسكىن مۇنازىرە قىلىشقاندىن كېيىن، [قېرىنداشلار] پائۇلۇسنى، بارناپاسنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىرنەچچە يەنە ئۇ مۇسەلسە توغرىسىدا روسۇللار ۋە ئاقساقاللار بىلەن كۆرۈشۈشكە يېزۇسايىغا بارسۇن دەپ بېكىتىلگەن. 3 شۇنداق قىلىپ ئۇلار جامائەت تەرىپىدىن يولغا سېلىنىپ، سەپىرىدە فەتىھىيە رايونى ۋە سامارىيە ئۆلكىسىنى بېسىپ ئۆتۈپ، بارغانلا يېرىدە ئەللەر ئىگىز تۇۋا قىلىپ [ئېتىقاد] يولغا كىرگەنلىكىنى تەسلىي سۆزلىدى. بۇ خەۋەر بارلىق قېرىنداشلارنى زور شادلىققا چۈمگۈزدى. 4 پائۇلسلار يېزۇسايىغا كەلگەندە، ئۇلار جامائەتتىكىلەر، روسۇللار ۋە ئاقساقاللار تەرىپىدىن قارشى ئېلىنىپ، كۆپچىلىككە خۇدانىڭ ئۆزلىرى ئارقىلىق بارلىق قىلغان ئەمەللىرىنى بايان قىلىپ بەردى. 5 لېكىن بەرسى مەھسۇبىدىكىلەردىن ئېتىقاد يولغا كىرگەن بەزىلەر ئورنىدىن تۇرۇشۇپ: «مۇشۇ [يات ئەللىكلەرنى] خەتمە قىلىش كېرەك، شۇنداقلا ئۇلارغا مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشى كېرەكلىكىنى چىكەش كېرەك!» دېدى. 6 شۇڭا روسۇللار بىلەن ئاقساقاللار بۇ مەسىلىنى مۇزاكىرە قىلىش ئۈچۈن جەم بولۇشتى. 7 ئۇزۇن مۇسەھەبەتلىشىشتىن كېيىن، پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ مۇنداق دېدى: «قېرىنداشلار، دەسلەپكى كۈنلەردە خۇدانىڭ ئىچكىلاردىن مېنى تاللاپ مېنىڭ ئاغزىم ئارقىلىق خۇش خەۋەردىكى سۆز-كلامنى يات ئەللىكلەرگە ئاڭلىتىپ ئۇلارنىڭ ئېتىقاد قىلىشىدا ۋاسىتە قىلىشقا بېكىتكەنلىكىدىن خەۋەرلەر بار. 8 ۋە ئىنسانلارنىڭ قەلبىنى بىلگۈچى خۇدا مۇقەددەس روھنى بىزگە ئانا قىلغىنىدەك، ئۇلارغىمۇ ئانا قىلدى. 9 شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئۇلارنى بىز بىلەن ھېچقانداق پەرقەندۈرمەي، ئۇلارنىڭ قەلبىنى ئېتىقاد ئارقىلىق پاك قىلدى. 10 [ئەھۋال مانا شۇنداق ئىكەن، ئەمدى سىلەر نېمە ئۈچۈن تۈزىمىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزمۇ كۆتۈرەلمىگەن بۇ يېرىمۇ ئۇلارغا مۇخلىسلارنىڭ بولۇشىغا ئارغىمىز بولۇپ، خۇدانى سىنىمىغا بولمىسىلەر؟! 11 ئەمدىلىكتە، بىز بولساق رەب ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتىگە تايىنىپ ئۇلارغا قۇشخاش قۇتقۇزۇلغۇن، دەپ ئىشىنىمىز. 12 [بۇ سۆزدىن كېيىن،] بارناپاس بىلەن پائۇلس چىقىپ، خۇدا ئۆزلىرى ئارقىلىق يات ئەللىكلەرنىڭ ئارىسىدا كۆرسەتكەن بارلىق مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى بايان قىلىپ بەردى، كۆپچىلىك ئۇلارغا قۇلاق سېلىپ سۆزىدى. 13 ئۇلارنىڭ سۆزى تۈگىگەندىن كېيىن، ياقۇپ مۇنداق دېدى: «قېرىنداشلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! 14 بايبان شېبئون خۇدانىڭ يات ئەللىكلەرنى باشتىلا شاپائەت بىلەن يوقلاپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆز نامى ئۈچۈن بىر خەلق چىقىرىدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ ئۆتتى. 15 بەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىمۇ بۇنىڭغا ئۇيغۇن كېلىدۇ، خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنۇ سۆزلەر يۈزلىگەندەك: 16 - «مۇشۇ ئىشلاردىن كېيىن، مەن قايتىپ كېلىپ، داۋۇتنىڭ يىقىلغان چىدىرىنى يېڭىياشتۇرۇپ قۇرۇپ تىكلەيمەن، ئۇنىڭ خارابىلىكىنى قايتا بىنا قىلىپ، ئەسلىگە كەلتۈرىمەن. 18 شۇنداق قىلىپ، جاھاندىكى باشقا ئىنسانلارمۇ، يەنى مېنىڭ نام بىلەن ئاتالغان بارلىق ئەللەردىن ئۆزىدە تاپىدۇ. دەيدۇ بۇ ئىشلارنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى ۋە شۇنداقلا ئۇلارنى ئەزەلدىن ئايان قىلىپ كەلگەن پەرۋەردىگارا! 19 (aiōn gl65) - شۇنىڭ ئۈچۈن خۇلاسىم شۇكى، يات ئەللىكلەر ئارىسىدىن تۇۋا قىلىپ خۇداغا ئېتىقاد باغلىغانلارغا ئاۋارە-ئېغىرچىلىك سېلىپ قويمايلىقىمىز كېرەك، 20 پەقەت ئۇلارغا: «ئۇلارغا تايلىنىپ بولغانغان نەرسىلەرنى يېيىشتىن، جىنسى بۇزۇقلۇقتىن، قانى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھايۋانلارنىڭ گۆشلىرىدىن يېيىشتىن نېرى بولۇڭلار، دەپ تاپلاپ، بىر پارچە خەت يازايلى. 21 چۈنكى قەدىمكى دەۋرلەردىن تارتىپ ھەر شەھەردە شاپات كۈندە سىناگوگلاردا مۇسا [پەيغەمبەر] نىڭ

ئاندىن ئۇ دەربە ۋە لەسترا شەھەرلىرىگە باردى. مانا، شۇ يەردە ئېتىقادچى يەھۇدىي بىر ئايالنىڭ ئوغلى، تىموتىي ئىسىملىك بىر مۇخلىس بار ئىدى. ئۇنىڭ ئاتىسى بولسا گرېك ئىدى. 2 لەسترا ۋە كونييا شەھەرلىرىدىكى قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ توغرىلىق ياخشى گۆڭۈلچىلىك بىر تىموتىي. 3 پائۇلۇس ئۇنى ئۆزى بىلەن بىللە ئېلىپ ماكاچقى بولدى. بىراق بۇ يەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسى [تىموتىينىڭ] ئاتىسىنىڭ گرېك ئىكەنلىكىنى بىلگەچكە، پائۇلۇس ئۇنى ئېلىپ خەتە قىلدۇردى. 4 ئۇلار شەھەر-يېزىلاردىن ئۆتكەچ، يېرۇسالېمدىكى روسۇللار بىلەن ئاقساقاللار [بات ئەللەرگە] يېتىكەن بەلگىلىمىلەرنى ئۇلارنىڭ رىئايە قىلىشى ئۈچۈن تاپشۇردى. 5 شۇنداق قىلىپ، جامائەتلەر ئېتىقادتا كۈچەيتىلىپ، سانلىرىمۇ كۈندۈز-كۈننىڭ كۆپەيدى. 6 مۇقەددەس روھ ئۇلارنىڭ ئاسىيا ئۆلكىسىدە سۈز-كالامنى جاكارلىشىغا يول قويغان بولۇپ، پائۇلۇسلار ئەمدى فىرىگىيە ۋە گالاتىيا رايونلىرىدىن ئۆتۈپ، 7 مىسىيە رايونىغا كەلگەندىن كېيىن، بىتىنىيە ئۆلكىسىگە كىرمەكچى بولدى. بىراق ئەيسانىڭ روھى ئۇلارغا بۇنداق قىلىشىمۇ يول قويمىدى. 8 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مىسىيەدىن ئۆتۈپ، دېڭىز بويىدىكى تروئاس شەھەرگە چۈشتى. 9 شۇ كۈنى كەچتە، پائۇلۇسقا بىر غايىبانە كۆرۈنۈش كۆرۈنۈپ، ماكبىدونىيەلىك بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئۆتۈپ: [دېڭىزدىن] ئۆتۈپ، ماكبىدونىيەگە كېلىپ، بىزگە ياردەم بەرگەيسىن. دەپ ئۆتۈندى. 10 بۇ كۆرۈنۈشنى كۆرگەندىن كېيىن، رەب بىزنى جەزمەن تۇتىشىپ قېلىشىغا بېرىپ، ئۇلارغا خۇش خەۋەر جاكارلاشقا چاقىرىغان، دېگەن خۇلاسىگە كېلىپ، دەرھال ماكبىدونىيەگە بېرىشقا تەييارلاندى. 11 بىز كېمىگە چىقىپ، تروئاستىن يولغا چىقىپ، سامودراك ئارىلىغا قاراپ يول ئالدىق ۋە ئەتىسى [ماكبىدونىيەدىكى] نېئاپولىس شەھەرگە يېتىپ باردۇق. 12 ئۇ يەردىن ماكبىدونىيەنىڭ شۇ رايوندىكى فىلىپپى دېگەن مۇھىم شەھەرگە تۇتۇق. بۇمۇ رەبىدىكى بىر مۇستەملىكە شەھەر ئىدى. بىز بۇ يەردە بىر نەچچە كۈن تۇردۇق. 13 شابات كۈنى، [شەھەر] دەرۋازىسىدىن چىقىپ دەرۋازىغا سايلىنىپ باردۇق، چۈنكى بىز ئۇ يەردە دۇئا-تلاۋەت قىلىدىغان بىر جاي بار دەپ ئويلىدۇق؛ دەرۋەقە شۇنداق بولدى. بىز ئۆتۈرۈپ، ئۇ يەرگە يىغىلغان ئاياللارغا سۆزلەشكە باشلىدۇق. 14 ئۇلارنىڭ ئىچىدە سۈسۈن رەخت سودىسى قىلىدىغان، تىياتىرا شەھىرىلىك، خۇدادىن قورقۇدىغان لىدىا ئىسىملىك بىر ئايال بار ئىدى. رەب ئۇنىڭ قەلبىنى پائۇلۇسنىڭ ئېتىقادىغا ئېرىشىش ئۈچۈن ئاچتى. 15 ئۇ ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەن بولۇپ بىزدىن ئۆتۈپ: ئەگەر سىلەر مېنى [ھەقىقەتەن] رەبگە ئېتىقاد قىلغۇچى دەپ بىلسەڭلەر، مېنىڭ ئۆيۈمگە بېرىپ تۇرۇڭلار! دەپ چىڭ تۇرۇپ بىزنى ماقۇللاتتى. 16 بىز كۈنى بىز شۇ دۇئا قىلىدىغان جايغا كېتىپ بارغىنىمىزدا، بىز دېدەك بەزگە يولۇقتى؛ بۇ قىزغا پال سالغۇچى بىر جىن چاپلىشىۋالغانىدى؛ دېدەك خوجايىنىرىغا پال سېلىش يولى بىلەن نۇرغۇن پايدا تېپىپ بەرگەنىدى. 17 ئۇ يول بويى پائۇلۇس ۋە بەزگە ئەگىشىپ: بۇ كىشىلەر ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ قۇللىرى، ئۇلار سىلەرگە ئىجتىئالىق بىر يولىنى جاكارلايدۇ! دەپ ۋارقىراپ ماڭدى. 18 ئۇ ئۇدا كۆپ كىشىلەر شۇنداق ۋارقىردى. بۇ ئىش پائۇلۇسنىڭ قەلبىنى ئازابلاپ، ئۇ قىزغا بۇرۇلۇپ، جىنغا: ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن بۇ يۇرۇمچىنى، ئۇنىڭكىن چىق! دېيىشىڭلار، جىن شۇنغان چىقىپ كەتتى. 19 دېدەك كىشى خوجايىنىلىرى ئۇنىڭغا باغلىغان پۇل تېپىش ئۈمىدىنىڭ يوققا چىققانلىقىنى كۆرۈپ، پائۇلۇس بىلەن سىلاسىقا قول سېلىپ، ئۇلارنى بازار مەيدانىغا سۈرەپ، ھۆكۈمدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. 20 ئۇلار ئىككىيلەننى سوراچى ئەمەلدارلارنىڭ ئالدىغا چىقىرىپ: بۇ ئادەملەر يەھۇدىيلار بولۇپ، شەھەرىمىزنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتتە. 21

17

ئۇلار سەپىرىنى داۋام قىلىپ ئامفىپولس ۋە ئاپولونىيا شەھەرلىرىدىن ئۆتۈپ، ھېسپالونىكا شەھەرگە كەلدى. ئۇ يەردە يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگى بار ئىدى. 2 پائۇلۇس ئادىتى بويىچە ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىپ، ئۇدا ئۈچ شابات كۈنى ئۇ يەردە جەم بولغانلار بىلەن مۇقەددەس يازمىلارنى شەرھەلەپ

مۇنازىرىلىشىپ، 3 ئۇلارغا مەسھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلەر تارتقاندىن كېيىن ئۇلاردىن تىرىلىشى مۇقەررە دەپ چۈشەندۈردى ھەممىسى ئىسپاتلىدى ۋە: مەن سىلەرگە جاكارلىغان مۇشۇ ئەيسا دەل مەسھنىڭ تۈزى شۇ! - دېدى. 4 [يەھۇدىيلارنىڭ] ئىچىدىن بەزىلەر قايىل بولۇپ تىنىشىپ، پائۇلۇس بىلەن سىلاستقا قوشۇلدى؛ شۇنداقلا خۇدادان قورقۇدىغان گېرېككەلەردىن زور بىر توپ ئادەملەر ۋە ئاز بولغان يۇقىرى تەبىئىدىكى گېرېك ئاياللارمۇ شۇنداق ئىشەندى. 5 بىراق ئاتالغان «دەپ پۈتۈلگەن پىغىشلىمىسى بار يەنە بىر قۇربانگەھنى كۆردۈم. ئەمدى مەن يەھۇدىيلار بۇنىڭغا ھەسەت قىلىپ، بىرنەچچە قەبە ئادەملەرنى يىغىپ، بىر توپ كىشىلەرنى توپلاپ، شەھەرنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتتى. يەھۇدىيلار پائۇلۇس بىلەن سىلاستنى شەھەر خەلق [كېڭەشمىسىگە] تاپشۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن ئۇلارنى تۇتۇش مەقسىتىدە ياسون ئىسىملىك بىرسىنىڭ ئۆيىگە باستۇرۇپ باردى. 6 لېكىن ئۇلار ئىككىنچى ئاي ئايلاپ ياسون ۋە باشقا بىرنەچچە قېرىنداشنى شەھەر ئەمدىلەرىنىڭ ئالدىغا تارتىپ ئاپىرىپ: - ھەممە جايلاردا ئالەمنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتكەن تاشۇ ئادەملەر مۇشۇ يەرگىمۇ يېتىپ كەلدى؛ 7 ياسون ئۇلارنى ئۆيدە تۇتۇپ قۇيۇلدى. ئۇلار ئەيسا ئىسىملىك باشقا بىر پادىشاھ بار دەپ جاكارلاپ، قەيسەرنىڭ بەرپانلىرىغا قارشى چىقىۋاتىدۇ - دەپ چۇقان سېلىشتى. 8 ئۇلار بۇ سۆزلەر بىلەن خالايتتى ۋە شەھەر ئەمدىلەرىنى دەككە-دۈككەگە سېلىپ قويدى. 9 ھەممەلەر ياسون ۋە باشقا تۇتۇپ كېلىنكەنلەردىن كاپالەت پۇلى ئالغاندىن كېيىن، ئۇلارنى قويۇۋەتتى. 10 قېرىنداشلار ھايات بولماي پائۇلۇس بىلەن سىلاستنى شۇ كۈنى كېچىدە پېرىيا شەھەرگە ئەۋەتۋەتتى. ئۇلار ئۆي يەرگە يېتىپ بارغاندا، يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. 11 ئۇ يەردىكى [سىناگوگىلەر] تېسالىونىڭدەكلىرىگە قارىغاندا ئېسىل خىسەلەتلىك بولۇپ، سۆز-كلامنى تىزىپ ئاڭلىدى ۋە ئۇلارنىڭ ئېيتقانلىرىنى توغرا ياكى خاتالىقىنى ئېنىقلاپ بىلىش ئۈچۈن، ھەركۈنى مۇقەددەس بازمىلارنى قېتىرقىتىپ تەلەپ ئىدى. 12 نەتىجىدە، ئۇلاردىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار، ئېسىلزادە گېرېك ئاياللاردىن بىر قىسمى ۋە شۇنداقلا خېلى كۆپ گېرېك ئەرلەر ئېتىقاد قىلدى. 13 لېكىن تېسالىونىڭدىكى يەھۇدىيلار خۇدانىڭ سۆز-كلامىنىڭ پائۇلۇس ئارقىلىق بېرىلگەن جاكارلىنىۋاتقىنىنى ئاڭلاپ، ئۇ يەرگىمۇ بېرىپ توپلاڭ كۆتۈرمەكچى بولۇپ، ئاممىنى قوزغىتىپ. 14 شۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلار پائۇلۇسنى دەرھال دېڭىز بويىغا ئەۋەتۋەتتى. سىلاس بىلەن تىموتېي بولسا بېرىيادا قالدى. 15 پائۇلۇسنى تۇتۇپ ماڭغاندا ئۇ ئافسانە شەھەرگىچە ئېلىپ باردى. ئاندىن ئۇلار پائۇلۇسنىڭ: «سىلەر سىلاس بىلەن تىموتېي مۇمكىنقەدەر مېنىڭ بېنىمغا تېزراق كەلسۇن دەپ يەتكۈزۈپ قويۇڭلار» دېگەن تاپشۇرۇقىنى ئېلىپ، [بېرىياغا] قايتىپ كەلدى. 16 پائۇلۇس ئافسانە شەھەردە سىلاس بىلەن تىموتېينى كۈتۈپ تۇرغاندا، پۈتكۈل شەھەردىكىلەرنىڭ بۇتپەرەسلىكىگە بېرىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ، روھى قاتتىق ئازابلىنىدى. 17 شۇڭا ئۇ سىناگوگدا يەھۇدىيلار ۋە خۇدادان قورقۇدىغانلار بىلەن ھەم شۇنىڭدەك ھەركۈنى بازاردا ئۇچرىغاندا كىشىلەر بىلەن مۇنازىرىلىشىۋاتتى. 18 «ئېپىكۇلار» ۋە «ستوكۇلار» دەپ ئاتالغان بەزى يەپىلا سولپالارمۇ ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلىشىشكە باشلىدى. ئۇلاردىن بەزىلەر: - بۇ بىلەن مەن پوچى نېمە دەپ جۈپلۈۋاتىدۇ؟ - دېيىشتى. يەنە بەزىلەر پائۇلۇسنىڭ ئەيسا ۋە ئادەملەرنىڭ ئۇلاردىن تېرىلدۈرۈلدىغانلىقى ھەققىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىغانلىقىدىن: - ئۇ ئات ئىلاھلارنىڭ تەرىغىناچىسى ئوخشايدۇ! - دېيىشتى. 19 شۇڭا، ئۇلار پائۇلۇسنى ئېلىپ «ئارپوپاگۇس» دېگەن [كېڭەش] مەيدانىغا ئاپىرىپ: - سەن تارقىتىۋاتقان يېڭى تەلىمىڭنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىزمۇ بىلسەك قانداق؟ 20 چۈنكى سەن بەزى غەيرىي ئىشلارنى قولىقىمىزغا يەتكۈزۈۋاتىسەن، بىز ئۇلارنىڭ مەنىسى زادى نېمە ئىكەنلىكىنى بىلگۈمىز بار، - دېيىشتى. 21 (ئەمدى ئافىنلىقلار ۋە ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقان چەتئەللىكلەرنىڭ ھەممىسى ۋاقتىنى

بىرەر يېڭىلىقنى يەتكۈزۈش ياكى ئاڭلاشتىن باشقا ھىچقا سەرب قىلمايتتى). 22 شۇڭا پائۇلۇس ئارپوپاگۇس مەيدانىنىڭ تۇمۇرسىغا چىقىپ مۇنداق دېدى: ئەي ئافسانە خەلق! سىلەرنىڭ ھەر جەھەتتىن جىن-ئىلاھلارغا چوقۇنۇشقا قاتتىق [يەھۇدىيلارنىڭ] ئىچىدىن بەزىلەر قايىل بولۇپ تىنىشىپ، پائۇلۇس بىلەن سىلاستقا قوشۇلدى؛ شۇنداقلا خۇدادان قورقۇدىغان گېرېككەلەردىن زور بىر توپ ئادەملەر ۋە ئاز بولغان يۇقىرى تەبىئىدىكى گېرېك ئاياللارمۇ شۇنداق ئىشەندى. 5 بىراق ئاتالغان «دەپ پۈتۈلگەن پىغىشلىمىسى بار يەنە بىر قۇربانگەھنى كۆردۈم. ئەمدى مەن يەھۇدىيلار بۇنىڭغا ھەسەت قىلىپ، بىرنەچچە قەبە ئادەملەرنى يىغىپ، بىر توپ كىشىلەرنى توپلاپ، شەھەرنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتتى. يەھۇدىيلار پائۇلۇس بىلەن سىلاستنى شەھەر خەلق [كېڭەشمىسىگە] تاپشۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن ئۇلارنى تۇتۇش مەقسىتىدە ياسون ئىسىملىك بىرسىنىڭ ئۆيىگە باستۇرۇپ باردى. 6 لېكىن ئۇلار ئىككىنچى ئاي ئايلاپ ياسون ۋە باشقا بىرنەچچە قېرىنداشنى شەھەر ئەمدىلەرىنىڭ ئالدىغا تارتىپ ئاپىرىپ: - ھەممە جايلاردا ئالەمنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتكەن تاشۇ ئادەملەر مۇشۇ يەرگىمۇ يېتىپ كەلدى؛ 7 ياسون ئۇلارنى ئۆيدە تۇتۇپ قۇيۇلدى. ئۇلار ئەيسا ئىسىملىك باشقا بىر پادىشاھ بار دەپ جاكارلاپ، قەيسەرنىڭ بەرپانلىرىغا قارشى چىقىۋاتىدۇ - دەپ چۇقان سېلىشتى. 8 ئۇلار بۇ سۆزلەر بىلەن خالايتتى ۋە شەھەر ئەمدىلەرىنى دەككە-دۈككەگە سېلىپ قويدى. 9 ھەممەلەر ياسون ۋە باشقا تۇتۇپ كېلىنكەنلەردىن كاپالەت پۇلى ئالغاندىن كېيىن، ئۇلارنى قويۇۋەتتى. 10 قېرىنداشلار ھايات بولماي پائۇلۇس بىلەن سىلاستنى شۇ كۈنى كېچىدە پېرىيا شەھەرگە ئەۋەتۋەتتى. ئۇلار ئۆي يەرگە يېتىپ بارغاندا، يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. 11 ئۇ يەردىكى [سىناگوگىلەر] تېسالىونىڭدەكلىرىگە قارىغاندا ئېسىل خىسەلەتلىك بولۇپ، سۆز-كلامنى تىزىپ ئاڭلىدى ۋە ئۇلارنىڭ ئېيتقانلىرىنى توغرا ياكى خاتالىقىنى ئېنىقلاپ بىلىش ئۈچۈن، ھەركۈنى مۇقەددەس بازمىلارنى قېتىرقىتىپ تەلەپ ئىدى. 12 نەتىجىدە، ئۇلاردىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار، ئېسىلزادە گېرېك ئاياللاردىن بىر قىسمى ۋە شۇنداقلا خېلى كۆپ گېرېك ئەرلەر ئېتىقاد قىلدى. 13 لېكىن تېسالىونىڭدىكى يەھۇدىيلار خۇدانىڭ سۆز-كلامىنىڭ پائۇلۇس ئارقىلىق بېرىلگەن جاكارلىنىۋاتقىنىنى ئاڭلاپ، ئۇ يەرگىمۇ بېرىپ توپلاڭ كۆتۈرمەكچى بولۇپ، ئاممىنى قوزغىتىپ. 14 شۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلار پائۇلۇسنى دەرھال دېڭىز بويىغا ئەۋەتۋەتتى. سىلاس بىلەن تىموتېي بولسا بېرىيادا قالدى. 15 پائۇلۇسنى تۇتۇپ ماڭغاندا ئۇ ئافسانە شەھەرگىچە ئېلىپ باردى. ئاندىن ئۇلار پائۇلۇسنىڭ: «سىلەر سىلاس بىلەن تىموتېي مۇمكىنقەدەر مېنىڭ بېنىمغا تېزراق كەلسۇن دەپ يەتكۈزۈپ قويۇڭلار» دېگەن تاپشۇرۇقىنى ئېلىپ، [بېرىياغا] قايتىپ كەلدى. 16 پائۇلۇس ئافسانە شەھەردە سىلاس بىلەن تىموتېينى كۈتۈپ تۇرغاندا، پۈتكۈل شەھەردىكىلەرنىڭ بۇتپەرەسلىكىگە بېرىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ، روھى قاتتىق ئازابلىنىدى. 17 شۇڭا ئۇ سىناگوگدا يەھۇدىيلار ۋە خۇدادان قورقۇدىغانلار بىلەن ھەم شۇنىڭدەك ھەركۈنى بازاردا ئۇچرىغاندا كىشىلەر بىلەن مۇنازىرىلىشىۋاتتى. 18 «ئېپىكۇلار» ۋە «ستوكۇلار» دەپ ئاتالغان بەزى يەپىلا سولپالارمۇ ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلىشىشكە باشلىدى. ئۇلاردىن بەزىلەر: - بۇ بىلەن مەن پوچى نېمە دەپ جۈپلۈۋاتىدۇ؟ - دېيىشتى. يەنە بەزىلەر پائۇلۇسنىڭ ئەيسا ۋە ئادەملەرنىڭ ئۇلاردىن تېرىلدۈرۈلدىغانلىقى ھەققىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىغانلىقىدىن: - ئۇ ئات ئىلاھلارنىڭ تەرىغىناچىسى ئوخشايدۇ! - دېيىشتى. 19 شۇڭا، ئۇلار پائۇلۇسنى ئېلىپ «ئارپوپاگۇس» دېگەن [كېڭەش] مەيدانىغا ئاپىرىپ: - سەن تارقىتىۋاتقان يېڭى تەلىمىڭنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىزمۇ بىلسەك قانداق؟ 20 چۈنكى سەن بەزى غەيرىي ئىشلارنى قولىقىمىزغا يەتكۈزۈۋاتىسەن، بىز ئۇلارنىڭ مەنىسى زادى نېمە ئىكەنلىكىنى بىلگۈمىز بار، - دېيىشتى. 21 (ئەمدى ئافىنلىقلار ۋە ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقان چەتئەللىكلەرنىڭ ھەممىسى ۋاقتىنى

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، پائۇلۇس ئافسانە شەھەردىن ئايرىلىپ كورنىت شەھەرگە باردى. 2 ئۇ ئۇ يەردە پونۇس ئۆلكىسىدە تۇرغان ئاڭۇلا ئىسىملىك بىر يەھۇدىي بىلەن ئۇنىڭ ئايالى پىرسىكلانى ئۇچراتتى. ئۇلار [رىم] [ئېپھراتور] كىلاۋمىۋىسنىڭ بارلىق يەھۇدىيلار رىم شەھىرىدىن چىقىپ كېتىشى كېرەك، دېگەن يارلىق سەۋەبلىك يېقىندا تىموتېيەدىن كەلگەندى، پائۇلۇس ئۇلار بىلەن تونۇشۇپ، 3 ئۇلار بىلەن كېسىپداش بولغاچقا، بىللە تۇرۇپ ئىشلىدى (چۈنكى ئۇلار چىدرچىلىق بىلەن شۇغۇللىناتتى). 4 ھەر بىر شابات كۈنىدە ئۇ يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىرىپ، يەھۇدىيلار ۋە گېرېكلەر بىلەن مۇنازىرىلىشىپ ئۇلارنى [خۇدانىڭ سۆز-كلامىغا] قايىل قىلىشقا تىرىشاتتى. 5 بىراق سىلاس بىلەن تىموتېي مەكبىدوتىيەدىن كەلگەندى كېيىن، پائۇلۇس سۆز-كلامىنى يەتكۈزۈشكە ئالدىردى، جان كۆيدۈرۈپ يەھۇدىيلارغا: - ئەيسا - مەسھنىڭ تۈزىدۇر، دەپ گۇۋاھلىق بەردى. 6 لېكىن، ئۇلار ئۇنىڭغا قارشى

چىقىپ ئۇنى ھاقارەتلىدى. بۇنىڭ بىلەن پائۇلۇس پېشىنى قېقىپ، ئۇلارغا: - ئۆز قېنىڭلار ئۆز بېشىڭلارغا چۈشسۇن! مەن بۇنىڭغا جاۋابكار ئەمەسمەن! بۈگۈندىن باشلاپ، مەن [سېلىرىدىن يۈرۈلۈپ] يات ئەللىكلەرگە بارمەن، - دېدى. 7 بارماقچى بولغاندا، [ئەفەسسۇسلۇق] قېرىنداشلار [تاختايدىكى] مۇخلىسلىرىغا بۇنىڭ بىلەن پائۇلۇس ئۇلاردىن ئايرىلىپ، تىتىيۇس يۇستۇس ئىسىملىك، خۇدادان قورقىدىغان بىر كىشىنىڭ تويىگە بېرىپ تۇردى. ئۇنىڭ ئۇنى سىناگوگنىڭ يېنىدا ئىدى. 8 ئەمدى سىناگوگنىڭ چوڭى كراسپۇس پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن رەبگە ئېتىقاد قىلدى. نۇرغۇن كورنىتلىقلارمۇ بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، ئېتىقاد قىلىپ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 9 رەب كېچىدە پائۇلۇسقا بىر غايىبانە كۆرۈنۈش ئارقىلىق ۋەھىيە يەتكۈزۈپ تۇنىڭغا: - قورقا، سۈكۈت قىلماي سۆزلە، 10 چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللە. ھېچكىم ساڭا قول سېلىپ زەھەر يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى مېنىڭ بۇ شەھەردە نۇرغۇن كىشىلەرم بار، - دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن پائۇلۇس ئۆيەردە بىر يىل ئالتە ئاي تۇرۇپ، ئۆيەردىكى كىشىلەر ئارىسىدا خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى تۈگەتتى. 12 ئەمما گاللىيو ئاخابا ئۆلكىسىنىڭ ۋالىيسى بولغان ۋاقىتدا، ھەيۋەتلىك پائۇلۇسنى تۇتۇپ گاللىيونىڭ «سوراق تەختى» نىڭ ئالدىغا ئاپىرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن: بۇ ئادەم كىشىلەرنى قانۇنغا خىلاپ ھالدا خۇداغا ئىبادەت قىلىشقا قايىل قىلىۋاتىدۇ! - دەپ شەكىلەت قىلدى. 14 پائۇلۇس ئاغزىنى ئاچماي دەپ تۇرۇشقا، ۋالىي گاللىيو ھەيۋەتلىك: «دەرۋەقە، ئۇ ھەيۋەتلىك بۇ شەكىلەتلىكلەر بىرەر ناھەقلىق ياكى ئېغىر جىنايەت توغرىسىدا بولغان بولسا، سەۋرچانلىق بىلەن سىلەرگە قۇلاق سالىسام ئورۇنلۇق بولاتتى. 15 بىراق بۇ ئىش [بەقەت] تالاش-تارتىشلارغا چىقىشقا ئىكەن، ئۇنى ئۆزۈڭلار بىر تەرەپ قىلىڭلار! مەن بۇنداق ئىشلارغا سورماقچى بولمايمەن!» - دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى سوراق تەختى ئالدىدىن ھەيدەپ چىقاردى. 17 خالايىق سىناگوگنىڭ چوڭى سوسپېتىسنى تۇتۇۋېلىپ، سوراق تەختىنىڭ ئالدىدا قاتتىق ئۇرغىلى تۇردى. بىراق [ۋالىي] گاللىيو بۇ ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىغا قىچە پەسىنە قىلمىدى.

19

پائۇلۇس كورنىت شەھىرىدىكى ۋاقىتدا، پائۇلۇس سەپەر قىلىپ، ئىچكى قۇرۇقلۇق ئارقىلىق ئەفەسسۇس شەھىرىگە كەلدى. ئۆيەردە بەزى مۇخلىسلار بىلەن ئۇچرىشىپ، 2 ئۇلاردىن: - سېلىر ئېتىقاد قىلغىنىڭلاردا، مۇقەددەس روھ سىلەرگە ئاتا قىلىنغانمۇ؟ - دەپ سورىدى. - ياق، بىز ھەمما مۇقەددەس روھ بار دېگەننى زادى ئاڭلىمايمىكەنمىز، - دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. 3 پائۇلۇس يەنە: - ئۇنداقتا، سېلىر قانداق چۆمۈلدۈرۈشتە چۆمۈلدۈرۈلگەنسىلەر؟ - دەپ سورىدى. - بىز يەھيا [يەھىيە مېھرى] يەتكۈزگەن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدۇق، - دېدى ئۇلار. 4 پائۇلۇس: - يەھيا [يەھىيە مېھرى] خەلقىگە يەتكۈزگەن چۆمۈلدۈرۈش بولسا گۇناھكارلارغا تۇۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان چۆمۈلدۈرۈش بولۇپ، ئۇلارغا تۈزىدىن كېيىن كەلگۈچىگە، يەنى ئەسساغا ئېتىقاد قىلىش كېرەكلىكىنى تاپىلغانىدى، - دېدى. 5 ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ، رەب ئەيسانىڭ نامىدا چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 6 پائۇلۇس قولىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ تۇرۇشى بىلەن، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا چۈشۈپ، بۇنىڭ بىلەن ئۇلار نامەلۇم تىللاردا سۆزلەشكە ھەم يەھىيە مېھرىلەرچە ۋەھىيە-پىشارەتلەرنى يەتكۈزۈشكە باشلىدى. 7 ئۇلار تەخمىنەن ئون ئىككى ئەركەك كىشى ئىدى. 8 پائۇلۇس ئۈچ ئاي داۋامدا [ئەفەسسۇس شەھىرىدىكى] سىناگوگقا كىرىپ، يۈرەكلىك بىلەن سۆز قىلىپ، ئۇلار بىلەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىكى ئىشلار توغرىسىدا مۇنازىرىلىشىپ قايىل قىلىشقا تىرىشتى. 9 لېكىن بەزىلەر جاھىللىق قىلىپ ئىشىنىشنى رەت قىلىپ، خالايىق ئالدىدا [رەبىنىڭ] بولغا ھاقارەت كەلتۈرگەندە، پائۇلۇس ئۇلاردىن چىقىپ، مۇخلىسلارنىمۇ ئايرىپ چىقتى. ئۇ ھەركۈنى تىرانۇس ئىسىملىك ئادەمنىڭ لېكسىيانىسىدا مۇنازىرە-مۇزاكىرە ئۆتكۈزدى. 10 بۇ ئىش ئىككى يىل داۋاملاشتى. نەتىجىدە، ئاسىيا ئۆلكىسىدىكى پۈتۈن خەلق، ھەيۋەتلىك بولسۇن، گىرېكلەر بولسۇن ھەممەيلى رەبىنىڭ سۆز-كلامىنى ئاڭلىدى. 11 خۇدا پائۇلۇسنىڭ قولىرى ئارقىلىق كارامەت مۇجىزىلەرنى ياراتتى. 12 كىشىلەر ھەمما قول باغلىق ۋە بەتپۇقلارنى پائۇلۇسنىڭ تېنىگە تەگكۈزۈپ، ئاندىن كېسەللەرنىڭ يېنىغا ئاپىرىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پاپاتتى. نەتىجىدە، كېسەللەر ساقىيىپ، يامان روھلار ئۇلاردىن چىقىپ كېتەتتى. 13 لېكىن شۇ ئەتراپتا يۈرىدىغان، «جىنگىش» ھەيۋەتلىكلەر بەزىلەرمۇ رەب ئەيسانىڭ نامىنى ئىشلىتىپ باققۇسى كېلىپ، جىن چاپلاشقانلار ئۈستىدە تۇرۇپ جىنلارغا: «پائۇلۇس جاكارلاۋاتقان ئەيسانىڭ نامىدىن ساڭا قاتتىق بۇيرۇق ئېسىملىك بىر يەھۇدىي باش كاهىنىنىڭ بەنمە توغلىمۇ بار ئىدى. 15 لېكىن [ئۇلار قوغلىۋەتمەيچى بولغان] يامان روھ ئۇلارغا جاۋاب: - ئەيسانى تۇتۇپ، يامان پائۇلۇستىن خەۋىرم بار، بىراق تۈزۈڭلار كىم بولسىلەر؟! - دېۋىدى، 16 يامان روھ چاپلىنىۋالغان كىشى ئۇلارغا ئېيتىپ چىقىپ، ئۇلارنى تۇرۇپ شامما قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى. ئۇلار يالڭىچ ۋە يارىلانغان ھالدا تۇيدىن قېچىپ چىقىپ كەتتى. 17 بۇ ئىش ئەفەسسۇس شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان

بارلىق بەھۇدىلار ۋە گېرېكلەرگىمۇ مەلۇم بولۇپ، قورقۇنچ ھەممىسىنى باسنى ۋە رەب ئەيسانىڭ نامى ئۇلۇغلىنىدى. 18 نەتىجىدە، نۇرغۇن ئېتىقادچىلار بۇرۇنقى قىلغانلىرىنى ئىشقا قىلىپ، ئالدىغا چىقتى. 19 سېھىرگەرلىك قىلغانلاردىن نۇرغۇن ئادەملەر ئۆزلىرىنىڭ سېھىرگەرلىك كىتاب-پائالىيەتلىرىنى ئەكىلىپ [بىر يەرگە دۆۋەلەپ]، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرۈشتى. بۇ كىتابلارنىڭ قىممىتى جەمئىي ئەللىك مىڭ كۈمۈش تەڭگىگە يېتىپتى. 20 شۇنداق قىلىپ، رەبنىڭ سۆز-كلامى كۈچىگە ئىگە بولۇپ، بەرق ئۇرۇپ ئۆستۈلۈككە تۇتتى. 21 بۇ ئىشلار يۈز بەرگەندىن كېيىن، پائۇلوس كۆڭلىدە، ماكدونىيە ۋە ئاخايا ئۆلكىسىدىن ئۆتۈپ يېرۇسالېمغا بېرىشقا نىيەت باغلىدى. ئۆز-ئۆزىگە بارغاندىن كېيىن، رىم شەھىرىنى كۆرۈپ كېلىش كېرەك، - دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن، ئۆزىگە ياردەمدە بولۇۋاتقانلاردىن تىموتىي بىلەن ئېراستۇس ئىككىلىنى ماكدونىيەگە ئەۋەتىپ تۇتتى، ئۆزى يەنە بىر مەزگىل ئاسىيا ئۆلكىسىدە تۇردى. 23 دەل شۇ چاغدا، [ئەفەسسۇس شەھىرىدە] [رەبنىڭ] يولى توغرىلۇق ئېغىر مائىمالىچىلىق كۆتۈرۈلدى. 24 ئايال ئىلاھ ئارىيېسنى سۆزىدە كۆمۈش تەڭگە-ھەيكەللەرنى ياسىغۇچى دېمىترىي ئىسىملىك بىر زەرگەر بار ئىدى. ئۇنىڭ بۇ ئىشى ھۈنەرۋەنلەرگە كۆپ پادىدا تاپقۇزاتتى. 25 دېمىترىي ھۈنەرۋەنلەرنى ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلار بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان باشقا ئۇستىلارنى يىغىپ، ئۇلارغا: - بۇرادەرلەر، بىزنىڭ گۈللىنىشىمىزنىڭ بۇ ئىش بىلەن باغلىق ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر، 26 ھازىر ھېلىقى پائۇلوسنىڭ تېمە ئىشلارنى قىلىپ يۈرگەنلىكىنى ئاڭلىغان ھەم كۆزگە بولۇشۇڭلار كېرەك، ئۆز: «قول بىلەن ياسالغان نەرسىلەر ئىلاھلار ئەمەس» دېيىش بىلەن، بەقەت ئەفەسسۇستا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل ئاسىيا ئۆلكىسىدە دېگۈدەك نۇرغۇنلىغان كىشىلەرنى قايىل قىلىپ، ئازدۇرۇپ يۇرۇۋاتىدۇ. 27 ئەمدى ھازىر بىزنىڭ بۇ سودىمىزغا بەتنام چاپلاش خەۋپى بولۇپلا قالماي، بەلكى بۈيۈك ئايال ئىلاھ ئارىيېسنىڭ بۇ ئىختىساسمۇ ئەرزەمس دەپ قارىلىپ، ھەتتا ئاسىيا ئۆلكىسى ۋە پۈتكۈل جاھان ئىبادەت قىلىدىغان [بۇ ئايال ئىلاھىمىزنىڭ] شان-شەرىپىمۇ يوقىلىش خەۋپىگە دۇچ كېلىۋاتىدۇ! - دېدى. 28 بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان كۆپچىلىك غەزەپكە چۈمۈپ، قايتا-قايتا: - ئەفەسسۇسۇقلارنىڭ ئارىيېسنىمۇ بۇيۇكتۇر! - دەپ چۇقان كۆتۈرۈشكە باشلىدى. 29 بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل شەھەر مائىماتىڭ بولۇپ كەتتى. خالايىق پائۇلوسنىڭ سەھەرداشلىرىدىن ماكدونىيەلىك گايۇس ۋە ئاراستارخۇسلارنى ئۆتۈپ سۆرەپ، سېرىك مەيدانىغا تەڭلا يۈرۈۋېلىپ ماڭدى. 30 پائۇلوس خالايىق ئاراستارغا كېمەكچى بولغانىدى، لېكىن مۇخلىسلار ئۇنىڭ كىرىشىگە يول قويمىدى. 31 ھەتتا پائۇلوسنىڭ دوستلىرى بولغان ئۆلكە ئەمەلدارلىرىدىن بەزىلەرمۇ ئۇنىڭغا خەۋەر بەتمەكتۇرۇپ، ئۇنى سېرىك مەيدانىغا بېرىشقا تەۋەككۈل قىلسا، قىلماققا چىكىلدى. 32 ئەمدى بەزىلەر بۇنى دەپ ۋارىقلىسا، بەزىلەر ئۇنى دەپ ۋارىقلىشىپ، پۈتۈن سورۇن ۋاراڭ-چۈرۈڭگە تولدى؛ كىشىلەرنىڭ كۆپىنچىسى ئۆزلىرىنىڭ تېمىگە يىغىلغانلىقىنىمۇ بىلمەيتتى. 33 بەھۇدىلار ئەسكەندەر ئىسىملىك ئادەمنى ئالدىغا ئىتىرىپ چىقىرىۋېتىدى، كۆپچىلىك ئۇنى ئالدىغا نۇرغۇندى، ئەسكەندەر كۆپچىلىككە قول ئىشارىتى قىلىپ، [بەھۇدىلارنى] ئاقلىماقچى بولدى. 34 بىراق كۆپچىلىك ئۇنى بەھۇدى ئىكەنلىكىنى بىلىپ قېلىپ، ھەممىسى تەڭلا: - ئەفەسسۇسۇقلارنىڭ ئارىيېسنىمۇ بۇيۇكتۇر! - دەپ ئىككى سائەتتە چۇقان كۆتۈرۈپ تۇرۇشتى. 35 ئاخىردا، شەھەرنىڭ باش مېرىزىنى خالايىقنى تىنچلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى: - ئەي ئەفەسسۇسۇقلار! بىز ئەفەسسۇسۇقلارنىڭ شەھىرىنىڭ بۈيۈك ئارىيېسنىڭ بۇ ئىختىساسىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئاسماندىن چۈشكەن سۈرىتىنىڭ قوغدىغۇچىسى ئىكەنلىكىنى بىلمەيدىغان كىم بار! 36 بۇ ئىشلارنى ئىنكار قىلالمىغانىكەن، ئۆزۈڭلارنى پېسۇپلىشىڭلار، باشباشتاقلىق قىلماسلىقىڭلار

20 توپىلاڭ پېسۇپلىقىدىن كېيىن، پائۇلوس مۇخلىسلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى رىغەنلەندۈردى ۋە ئۇلار بىلەن خوشلىشىپ، ماكدونىيەگە قاراپ كەتتى. 2 ئۇ شۇ ئەتراپتىكى يۇرتلارنى ئارىلاپ، ئېتىقادچىلارنى نۇرغۇن سۆز-تەلىمەلەر بىلەن رىغەنلەندۈرگەندىن كېيىن، يۇنانغا بېرىپ، 3 ئۆز يەردە ئۈچ ئاي تۇردى. پائۇلوس كېمىگە ئولتۇرۇپ سۈرىيەگە ماڭاي دەپ تۇرغاندا، بەھۇدىلارنىڭ ئۇنى ئولتۇرۇش سۈيىقەستى بىلىنىپ قېلىپ، ماكدونىيە ئارقىلىق بولغانلار بېرىقلىق پېرۇسنىڭ ئوغلى سويپاتېر، تېسسالونىكلارلاردىن ئاراستارخۇس بىلەن سېكىندۇس، دەرىيەلىك گايۇس، تىموتىي ۋە ئاسىيا ئۆلكىسىدىن تىككىزۇس بىلەن تروفومۇسلار ئىدى. 5 ئۇلار ئاۋۋال ترواس شەھىرىگە بېرىپ، بىزنىڭ يېتىپ بېرىشىمىزنى كۈتۈپ تۇردى. 6 بىز بولساق «پېتىر ئان جېيىن» كۈنلىرىدىن كېيىن، قېلىپ شەھىرىدىن كېمىگە ئولتۇرۇپ، بەش كۈندىن كېيىن ترواسقا كېلىپ، ئۇلار بىلەن ئۇچراشۇق ۋە ئۆز يەردە بەتتە كۈن تۇردۇق. 7 ھەتتىن ئۇچرىشىمىز كۈنى، بىز ئان ئۇشۇشقا جەم بولغاندا، پائۇلوس ئەتىسى كەتتەكچى بولغاچقا، جامائەتكە سۆز قىلىشقا باشلىدى؛ ئۇ سۆزى ئون بېرىمگە ئۇزارتتى. 8 بىز جەم بولغان يۇقىرىقى قەۋەتتىكى ئۆيدە نۇرغۇن قارا چىراغلار يېنىپ تۇراتتى. 9 ئەۋتىكىزۇس ئىسىملىك بىر يىگىت دېرىزىدە ئولتۇرغانىدى. پائۇلوس سۆزلەپ خېلى بىر يەرگە بارغاندا، ئۇنى مۇڭدەك بېسىۋاتقانىدى. ئاندىن ئۇ غەرق ئۇيغۇغا كېتىپ، ئۇ ئۇچىنچى قەۋەتتىن يەرگە يىقىلىپ چۈشتى. كۆپچىلىك ئۇنى يەردىن كۆتۈرۈپ قارىسا، ئۇ ئولۇپ بولغانىدى. 10 پائۇلوس پەسكە چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئېتىلىپ، قۇچاقلاپ تۇرۇپ: ئازابلانماڭلار، ئۆتتىرىكەن! - دېدى. 11 قايتىدىن ئويىگە چىقىپ، ئاننى ئۇشۇشۇپ يېگەندىن كېيىن، پائۇلوس ئۇلار بىلەن تاڭ ئاتقۇچە تۇزۇن سۆزلەشتى ۋە ئۇ بۇ يەردىن يولغا چىقتى. 12 [ترواستىكىلەر] بولسا ھېلىقى يىگىتنى ئويىگە ھايات ئاپىرىپ قويدى. ئۇلار بۇنىڭدىن چەكسىز تەسەلل تاپتى. 13 بىز بولساق پائۇلوستىن بۇرۇن ئاسسوس شەھىرىگە كېمە بىلەن باردۇق. چۈنكى پائۇلوس شۇ يەرگە پىيادە باراي، سىلەر مەندىن ئاۋۋال يېتىپ بېرىپ، ئۆز يەردە مېنى كېمىگە ئېلىۋېلىشى كۈتۈڭلار، دەپ ئورۇنلاشتۇرغانىدى. 14 ئاسسوستا ئۇ بىز بىلەن ئۇچراشقاندىن كېيىن بىز ئۇنى كېمىگە ئېلىپ مېتۇلەن شەھىرىگە كەلدۇق. 15 ئاندىن شۇ يەردىن چىقىپ، ئەتىسى خىيوس ئارىلىنىڭ ئۇدۇلغا كېلىپ تۇردۇق. ئۇچىنچى كۈنى ساموس ئارىلىغا يېتىپ كەلدۇق ۋە تروكلېتۇم شەھىرىدە قوندىق؛ ئۇنىڭ ئەتىسى مېلىتۇس شەھىرىگە باردۇق. 16 چۈنكى پائۇلوس ئاسىيا ئۆلكىسىدە كۆپ ۋاقىتنى ئۆتكۈزۈۋەتسە، سەھەردە ئەفەسسۇستا توختىماي ئۆتۈپ كېتىشنى قارار قىلغانىدى. سەھەردىن، «ئوروما ھېيتى» كۈنىنى مۇمكىنقەدەر يېرۇسالېمدا ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن ئالدىرايتتى. 17 ئەمدى مېلىتۇس شەھىرىدىن

ئەفەسۇسقا ئادەم ئەۋەتىپ، جامائەتتىكى ئاقساقاللارنى چاقىردى. 18 ئۇلار كەلگەندىن كېيىن، ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - مەن ئاسىيا ئۆلكىسىگە ئاياغ باسقان بىرغىچى كۆندىن تارتىپ، سىلەر بىلەن قانداق تۈگەنلىككە ھەربىرىڭلارغا مەلۇم. 19 رەبىنىڭ خىزمىتىدە ھەر تەرەپكە كەتەر بولۇپ، كۆز ياشلىرىم تۈگۈلگەنلىكىنى، شۇنداقلا يەھۇدىيلارنىڭ سۈيىقەستلىرى تۈپەيلىدىن بېشىمدىن ئۆتكەن سىناقلاردا چىدىغانلىقىنى بىلىسلىرىم، 20 ۋە يەنە مەيلى ئاممىۋى سۈرۈنلاردا بولسۇن ياكى ئۆي-تۈپەردە بولسۇن، سىلەرگە تەلەم بەرگىنىدە، سىلەرگە پادىلىق بولسىلا ھېچنېمىنى ئىچماي جاكارلاپ، 21 يەھۇدىيلار ھەم كېرەكلىرىگىمۇ خۇدا ئالدىدا تۇۋا قىلىش ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھكە ئېتىقاد قىلىش كېرەكلىكىگە گۇۋاھلىق بېرىپ جېجىلىگەنلىكىم ھەممىڭلارغا مەلۇم. 22 ھازىر مانا، روھتا باغلانغان ھالدا يېرۇسالېمغا كېتىۋاتىمەن، ئۇ يەردە نېمە ئىشلارنىڭ بېشىغا چۈشۈدىغانلىقىنى ئۇقۇيەن، 23 پەقەت شۇنى بىلىمەنكى، مۇقەددەس روھ مەن بارغانلا شەھەرلەردە زىندان كىشىلىرى ۋە ئازاب-ئوقۇبەتلەرنىڭ مېنى كۆتۈپ تۇرىدىغانلىقىنى ئالدىن ئېنىق ئېيتىپ كەلمەكتە. 24 لېكىن مەن ئۆز مۇساپەمىنى تاماملىدىم، رەب ئەيسانىڭ تاپشۇرۇلغان خىزمەتتى ئادا قىلىشىم، يەنى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ تولۇق گۇۋاھچىسى بولۇشىم ئۈچۈن، ئۆز ھاياتىمنى قىلچە ئاجىيەتتە. 25 مەن سىلەر بىلەن ئارىلىشىپ، ھەممىڭلار ئارىسىدا يۈرۈپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىدىم، ئەمدى مانا ماڭا مەلۇمكى، بۇنىڭدىن كېيىن سىلەردىن ھېچكىم يۈزۈمنى قايتا كۆرەلمەسلىرىم. 26 شۇنىڭ ئۈچۈن، بۈگۈن سىلەرگە گۇۋاھلىق قىلىپ ئېيتىپ قويايىكى، مەن مېھىرىنىڭ قېنىغا قەرزدار ئەمەسمەن. 27 چۈنكى مەن خۇدانىڭ تولۇق مەقسەت-ئىرادىسىنى قىلچە ئېلىپ قالماي سىلەرگە بايان قىلىپ بەتكۈزۈشتىن باش تارتىمىدىم. 28 مۇقەددەس روھ سىلەرنى خۇدانىڭ جامائىتىنى بېقىش ئۈچۈن ئۇنىڭ پادىسى ئىچىدە يېتەكچى قىلىپ تىكلەنگەندى، ئەمدى تۈزۈڭلارغا ھەم ئۆز ئوغلىنىڭ قېنى بىلەن سېتىۋالغان بارلىق پادىسىغا سەگەك بولۇڭلار! 29 چۈنكى ماڭا ئاياكىكى، مەن كەتكەندىن كېيىن، چېلىۋىرىلەر ئاراڭلارغا كىرىپ، پادىخى ھېچ ئىلچىدۇ، 30 ھەمدە ھەتتا ئاراڭلاردىنمۇ بەزىلەر مۇخلىسلارنى ئۆزلىرىگە تارتىۋېلىش ئۈچۈن ھەقىقەتتىن يۈزمىلغان ئۆزۈڭلار ئىشلارنى سۆزلەيدۇ. 31 شۇڭا، سەگەك بولۇڭلار، مېنىڭ ئۈچ يىل كېچە-كۈندۈز دەپمە، ھەربىرىڭلارغا كۆز ياشلىرىم بىلەن توختىماي نەسەھەت بېرىپ تۇرغانلىقىمنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. 32 ئەمدى مەن سىلەرنى خۇداغا ۋە ئۇنىڭ مېھىر-شەپقىتى بەتكۈزىدىغان سۆز-كلامغا تاپشۇرىمەن. بۇ سۆز-كلام ئېتىقادىڭلارنى قۇرۇشقا ھەم پاك-مۇقەددەس قىلىنغان بارلىق خەلقى ئارىسىدا ئىتپاق قىلىندىغان مەراسىم سىلەرنى ئېسىپ قىلىشقا قادىردۇر. 33 مەن ھېچقاچان ھېچكىمدىن كىيىم-كېچەك ياكى ئالتۇن-كۈمۈش تاما قىلىپ باقمىغانمەن. 34 سىلەرگە مەلۇمكى، مەن ئىككى يىلىكىمگە تايىنىپ، ئۆزۈمنىڭ ۋە ھەمراھلىرىمنىڭ ھاجىتىدىن چىقىم. 35 بۇنداق قىلىپ ھەربىر ئىشلاردا مەن سىلەرگە مۇشۇنداق ئەجىر-ئەمگەك ئارقىلىق ئاجىز-ھاجەتمەنلەرگە ياردەم بېرىش لازىملىقىنى، شۇنداقلا رەب ئەيسا ئۆزى ئېيتقان: «بەرمەك ئالماقتىنمۇ بەختلىكتۇر» دېگىنىنى ئېسىڭلار ئىچقارماسلىقىڭلار كېرەكلىكىنى كۆرسەتتىم. 36 بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ ھەممىلەم بىلەن بىرلىكتە تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ دۇئا قىلدى. 37 ھەممەيلىدىن قاتتىق يىغلىشىپ كەتتى؛ پائۇلسنىڭ يولىغا ئېسىلىپ قۇچاقلاپ، قىزغىن سۆيۈشتى. 38 ئۇلارنى ئەڭ ئازابلىغىنى پائۇلسنىڭ، «بۇنىڭدىن كېيىن يۈزۈمنى قايتا كۆرەلمەسلىرىم» دېگەن سۆزى بولدى. كېيىن، ئۇلار ئۇنى كېمىگە چىقىرىپ ئۆزىنىپ قويدى.

قەسەم ئىچكەن تۆت ئادەم بار. 24 سەن ئۇلارنى ئېلىپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە [تەۋراتنى] تازىلىنىش قاندىسىدىن ئۆتۈپ، ئۇلارنىڭ [قۇربانلىق] چىقىملىرىنى باشلاپ: -

22 - قەربنداشلار ۋە ئاتا-بوۋىلار! ئەمدى تۈزۈمنى ئاقلاش سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغايلىسىز، - دېدى. 2 ئۇلار پائۇلۇسنىڭ ئىبرانى تىلىدا سۆزلىگىنىنى ئاڭلاپ، تېخىمۇ جەم بولۇشى. ئۇ سۆزنى داۋام قىلدى: 3 - مەن بەر بەھۇدى، كىلىكىيەدىكى تارسۇس شەھىرىدە تۇغۇلدۇم؛ لېكىن بۇ شەھەردە پېسېپ چوڭ قىلىندىم، گامالىيەنىڭ قولى ئاستىدا ئاتا-بوۋىلىرىمغا تاپشۇرۇلغان تەۋرات قانۇنىنىڭ زىر-زەۋەرلىرىنى قويماي ئۆگىنىپ تەلم-تەربىيە ئالدىم. مەن سىلەرنىڭ بۈگۈن بولغىنىڭلارغا ئوخشاش، خۇدا يولغا ئىنتايىن قۇرغۇن ئىدىم. 4 مەن بۇ يولدىكىلەرنى ھەمما تۇتۇرۇشكە زىيانكەشلىك قىلىپ، ئۇلارنى ئەر-ئايال دەپمەي تۇتقۇن قىلىپ زىندانغا سالدىرۇدۇم. 5 بۇ توغرىدا باش كەلدى ۋە ئالىي كېڭەشچىدىكى بارلىق ئاقساقاللارمۇ ماڭا گۇۋاھچىدۇر. مەن ئۇلاردىن دەمەشتىكى [بەھۇدى] قەربنداشلارغا يېزىلغان خەتلەرنى تاپشۇرۇۋېلىپ، شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بۇ [يولدىكىلەر] جازالاش ئۈچۈن، ئۇلارنى تۇتقۇن قىلىپ يېرۇسالېمغا ئاپىرىم دەپ يولغا چىققاندىم. 6 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، سەپەر قىلىپ دەمەشتىكى يېقىنلاشقاندا، چۈشكە يېقىن، تۇيۇقسىز ئاسماندىن كۆچۈك بىر نۇر چۈشۈپ، ئەتراپنى يورۇتۇۋەتتى. 7 مەن يەرگە يېقىلىپ كەتتىم، ئاندىن ماڭا: «سائۇل، سائۇل، ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 8 «ئى رەب، سەن كىمسەن؟» دەپ سورىسام، ئۇ ماڭا: «مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ناسارەتلىك ئەيسادۇرۇم!» دېدى. 9 مەن بىلەن بىللە مېڭىۋاتقانلار ئۇ ئۇرنى كۆرگەن بولسىمۇ، لېكىن ماڭا قىلغان سۆزلەرنى چۈشەلمىدى. 10 مەن يەنە، «ئى رەب، نېمە قىلىشىم كېرەك؟» دەپ سورىسام، رەب ماڭا، «ئورۇڭدىن تۇر، دەمەشتىكى كىر، شۇ يەردە سەن ئادا قىلىش يېتىكلىگەن ئىشلارنىڭ ھەممىسى توغرىدا ساڭا ئېيتىپ بېرىلدى!» دېدى. 11 ھېلىقى ئۇنىڭ جۇلالىدىن كۆزلىرىم كۆرمەس بولۇپ قالدى. يېنىدىكىلەر قولىمغا يېتەكلەپ، دەمەشتىكى ئېلىپ كىردى. 12 ئۇ يەردە تەۋرات قانۇنىغا ئىخلاس باغلىغان، دەمەشتىكى بارلىق بەھۇدىلارنىڭ مۇرىتىگە سازاۋەر بولغان ئانانىاس ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. 13 ئۇ كېلىپ، يېنىمدا تۇرۇپ: «قەربنداش سائۇل، بېشىڭنى كۆتۈرۈپ قارا!» دېدى. مەن شۇ ئاندا بېشىمنى كۆتۈرۈپ قاراپ ئۇنى كۆردۈم. 14 ئۇ ماڭا: «ئاتا-بوۋىلىرىمغىم خۇداسى سېنى ئىرادىسى بىلىشىڭ، ھەقىقەت يولغۇچى كۆرۈشۈڭ ۋە ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئاۋازنى ئاڭلىشىڭ ئۈچۈن ئاللىقاچان تاللىدى. 15 چۈنكى سەن پۈتۈن ئىنسانلار تاللىدا كۆرگەن-ئاڭلىغانلىرىڭغا ئۇنىڭ گۇۋاھچىسى بولسەن! 16 شۇنداق ئىكەن، سەن يەنە نېمىگە ھايال بولسەن؟ ئورۇڭدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ نامىغا ئىنا قىلىپ چۈمۈلدۈرۈلۈپ، گۇناھلىرىڭنى يۇغۇرغۇن!» دېدى. 17 شۇنداق بولدىكى، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئىبادەتخانىدا دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، بىر غايىبەنە كۆرۈنۈش مېنى ئورۇۋالدى 18 ۋە [رەبنىڭ] ماڭا: «چاپسان بول، يېرۇسالېمدىن دەرھال كەت، چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ماڭا قىلغان گۇناھلىقىڭنى قوبۇل قىلمايدۇ!» دەۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. 19 مەن، «ئى رەب، ئۇلار مېنىڭ ساڭا ئېتىقاد قىلغانلارنى زىندانغا سولاپ، ھەر بىر سىنا گۇناھكارغا كىرىپ ئۇلارنى ئۇرغۇنلاشتىمۇ بىلدۈ. 20 سېنىڭ گۇۋاھچى بولغان ئىستېپاننىڭ قېنى تۆكۈلگەندە، مەنمۇ يېنىدا تۇرۇپ ئۇنى ئۆلتۈرگەنلەرنىڭ قىلمىشلىرىغا قوشۇلۇپ، ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگە قاراپ بەردىم!» دېدىم. 21 بىراق ئۇ ماڭا: «كەتكەن! سېنى يىراقتىكى ئەللەرگە ئەۋەتەي!» دېدى. 22 پائۇلۇس مۇشۇ سۆزنى دېگۈچە خالايدۇ ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىۋاتاتتى. لېكىن بۇنى ئاڭلاپ ئۇلار

قەسەم ئىچكەن تۆت ئادەم بار. 24 سەن ئۇلارنى ئېلىپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە [تەۋراتنى] تازىلىنىش قاندىسىدىن ئۆتۈپ، ئۇلارنىڭ [قۇربانلىق] چىقىملىرىنى باشلاپ: -

تۈزۈڭ كۆتۈرگەن، ئاندىن ئۇلار چاچلىرىنى چۈشۈرلەيدۇ. بۇنىڭ بىلەن، ھەممەيلى سەن توغرىدا ئاڭلىغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنىڭ راست ئەمەسلىكىنى ۋە سېنىڭ تۈزۈڭ تەۋراتقا تەرتىپى بويىچە رىئايە قىلىۋاتقىنىڭنى بېتىدۇ. 25 ئەمما ئەللەردىن بولغان ئېتىقادچىلارغا كەلسەك، بىز ئۇلارغا پەقەتلا پۇتلا بۇلارغا ئاتالغان نەرسىلەرنى بېجەسلىك، قاتنى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھاياتنىڭ گۆشىنىمۇ يېيىشتىن ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن ئۆزلىرىنى ساقلاش توغرىدا قارارمىزنى ئۆتكەنكى خەت ئارقىلىق ئۆتۈردۈق. 26 بۇنىڭ بىلەن، پائۇلۇس ئۇ كىشىلەرنى ئېلىپ، ئەتىسى ئۇلار بىلەن بىللە تازىلىنىش قاندىسىنى تەكشۈرۈشتى؛ ئاندىن ئۇ ئىبادەتخانىغا كىرىپ، [كەسناغارا] ئۆزلىرىنىڭ پاكلىنىش مۇددىتىنىڭ قاچان توشۇدىغانلىقى، يەنى ھەرقايسى ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىنىشنىڭ قايسى كۈنى بولىدىغانلىقىنى تەكشۈرۈپ قويدى. 27 يەنە كۆنۈك مۇددەت توشۇشقا ئاز قالغاندا، ئاسىيا ئۆلكىسىدىن كەلگەن بەزى بەھۇدىلار پائۇلۇسنى ئىبادەتخانىدا كۆرۈپ، خالايىقى قۇتۇتۇپ، ئۇنىڭغا قول سېلىپ: 28 - ئەي ئىسرائىللار، ياردەمدە بولۇڭلار ھەممە يەردىلا، ھەممە ئادەمگە خەلقىمىزگە، تەۋرات قانۇنىغا ۋە ئىبادەتخانىغا قارشى سۆزلەرنى تۈگىتۈۋاتقان ئادەم دەل شۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ يەنە گرېكەرنى ئىبادەتخانىمىزغا باشلاپ كىرىپ، بۇ مۇقەددەس جاينى بۇلغىدى! - دەپ چۇقان كۆتۈردى 29 (ئۇلارنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئەسلىدە ئۇلار شەھەردە ئەفەسۇسلىق ترومۇسنىڭ پائۇلۇس بىلەن بىللە بولغانلىقىنى كۆرگەندى ۋە پائۇلۇس ئۇنى ئىبادەتخانىغا باشلاپ كىرگەن، دەپ ئويلىغانىدى). 30 شۇنىڭ بىلەن، پۈتۈن شەھەر زىلزىلىگە كەلدى. خالايىق تەرەپ-تەرەپتىن يۈگۈرۈپ كېلىپ، پائۇلۇسنى تۇتۇپ، ئىبادەتخانىدىن سۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. ئىبادەتخانىنىڭ دەۋازىلىرى دەرھال تاقۇپتېلىدى. 31 بۇ ئۆپ ئادەم پائۇلۇسنى [تۇرۇپ] ئۆلتۈرۈۋەتمەي چىقىپ يولۇپ تۇرغاندا، پۈتكۈل يېرۇسالېمدا مائىمانچىلار قاپلاپ كەتكەنلىكى توغرىسىدىكى بىر خەۋەر ئۇ يەردە تۇرۇشلۇق [رەم] قىسمىنىڭ مېڭىشىغا يەتكۈزۈلدى. 32 مېڭىشى دەرھال لەشكەر ۋە بىر نەچچە يۈز بېشىنى ئېلىپ، تۈپ-تۈپ ئادەملەرنى باستۇرۇشقا يۈگۈرۈپ كەلدى. مېڭىشى ۋە ئەسكەرلەرنى كۆرگەن خالايىق پائۇلۇسنى تۇرۇشتىن توختىدى. 33 مېڭىشى ئالدىغا ئۆتۈپ، لەشكەرلەرنى پائۇلۇسنى تۇتۇپ ئىككى زەنجىر بىلەن باغلاشقا بۇيرۇدى. ئاندىن ئۇ: - يۇ ئادەم كىم؟ ئۇ نېمە كۈنەھ قىلدى؟ - دەپ سورىدى. 34 لېكىن [توپىلاڭچىلارنىڭ] ئىچىدە بەزىلەر ئۇنى دېسە، بەزىلەر ئۇنى دېيىش ۋار قىرىشماقتى. مائىمانچىلىق تۈپەيلىدىن مېڭىشى ھەقىقىي ئەھۋالنى ئېنىقلاشقا ئامالسىز قىلىپ، ئاخىر پائۇلۇسنى قەلئەگە ئېلىپ كېتىشى بۇيرۇدى. 35 لېكىن پائۇلۇس قەلئەنىڭ پەلەمپەيىگە كەلگەندە، توپىلاڭچىلار تېخىمۇ زورۇۋانلىشىپ كەتكەچكە، لەشكەرلەرنى كۆتۈرۈشكە مەجبۇر بولدى. 36 چۈنكى ئۇلارنىڭ كېيىندىن تۈپ-تۈپ ئادەملەر ئەگىشىپ مېڭىپ: - ئۇ يوقىتسۇن! - دەپ ۋار قىرىشماقتى. 37 قەلئەگە ئەگىشىشكە ئاز قالغاندا، پائۇلۇس مېڭىشىغا: - سىزگە بىر نەچچە سۆز قىلسام بولامدەك؟ - دەپ سورىدى. مېڭىشى: - گرېكچە بىلەمسەن؟ 38 ئۇنداقتا، ئىلگىرى ئىسپان كۆتۈرۈپ، «خەنجەرچى قاتلان!» دىن تۆت مىڭ ئادەمىنى باشلاپ چۆلگە قېچىپ كەتكەن ھېلىقى مىسىرلىق ئەمەمەسۇسەن؟ - دەپ سورىدى. 39 لېكىن پائۇلۇس: - مەن بەھۇدى، كىلىكىيە ئۆلكىسىدىكى ئۇلۇغ شەھەر تارسۇسنىڭ پۇقراسىمەن. خالايىققا بەر نەچچە ئېغىز سۆز قىلىشىمغا ئىجازەت قىلىشىڭىزنى تۈتۈيمەن، - دېدى. 40 [مېڭىشى] ئىجازەت بېرىۋىدى، پائۇلۇس پەلەمپەيدە تۇرۇپ، خالايىققا

ئاۋازى كۆتۈرۈپ: - ئۇنداق بىر كىشى يەر يۈزىدىن يوقىلسۇن! ئۇ تەرىك تۇرۇشقا لايىق ئەمەس! - دەپ چۇقان سېلىشى. 23 ئۇلار چىرقىرىشىپ، چابان-يېپىنچىلىرىنى سېلىپ تاشلاپ، توپا-چاڭ سۈرۈۋاتقاندا، 24 مېڭىشى پاولۇسنى قەلئەگە ئېلىپ كىرىپ كېتىشكە ئەمىر قىلدى، خالايىقتىڭ ئۇنىڭغا نېمە ئۈچۈن يۇنداق چۇقان سالدىغانلىقىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن لەشكەرلەرگە ئۇنى قاچىلاپ سوراق قىلىشنى بۇيرۇدى. 25 لېكىن ئۇلار پاولۇسنى قاچىلاش ئۈچۈن غۇلاچىلىق باغلىغاندا، ئۇ يېنىدا تۇرغان يۈز بېشىغا: - بىر رىم پۇقراسىنى جىنايىتى پېكىتلىمەيلا قاچىلىشىڭلار قانۇنغا ئۇيغۇنمۇ؟ - دېدى. 26 بۇ سۆزنى ئاڭلىغان يۈز بېشى مېڭىشىنىڭ ئالدىغا بېرىپ: - سىز نېمە ئىش قىلاي دەۋاتسىز؟ چۈنكى ئۇ كىشى رىم پۇقراسى ئىكەن! - دېدى. 27 مېڭىشى پاولۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭ: - ماڭا ئېيتتىن، سەن راستنىلا رىم پۇقراسىمۇ؟ - دەپ سورىدى. - راست، دېدى ئۇ. 28 - مەن ناھايىتى يۇقىرى باھادا مۇشۇ پۇرقالىققا ئىگە بولدۇم، - دېدى مېڭىشى، پاولۇس: - ئەمما مەن تۇغۇلۇشۇمدىنلا شۇنداق! - دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن، ئۇنى سوراققا تارتماقچى بولغان لەشكەرلەر دەرھال ئۇنىڭ ئۈزىنى چەتكە تالدى. مېڭىشىمۇ ئۇنىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكى بىلەن، ئۇنى باغلاشقانلىقى تېزەيلىدىن قورقۇپ كەتتى. 30 مېڭىشى يەھۇدىيلارنىڭ پاولۇسنىڭ ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ ھەقىقىي سەۋەبى بىلىش ئۈچۈن، ئەتىسى ئۇنى يېشىپ، باش كەينىلەر ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشچىلەرنىڭ بىر يەرگە يىغىلىشىنى بۇيرۇدى. ئاندىن پاولۇسنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا تۇرغۇزدى.

23

پاولۇس ئالىي كېڭەشچى ھەيئەتلەرگە تەكلىپ تۇرۇپ: قېرىنداشلار، مەن بۈگۈنكىچە خۇدانىڭ ئالدىدا پاك ۋە ئىبادەتتە بولۇپ كەلدىم. - دېدى. 2 بۇنى ئاڭلىغان باش كەينى ئانايناس [پاولۇسنىڭ] يېنىدا تۇرغانلارغا ئۇنىڭ ئاغزىغا ئۇرۇشنى بۇيرۇدى. 3 پاولۇس ئۇنىڭغا: - خۇدا سېنى تۇردۇ، ئەي ئاقارتىلغان تام! سەن تەرىدە مېنى تەۋرات قانۇنى بويىچە سوراققا تارتىشقا ئۇلتۇرسەن، لېكىن تەۋرات قانۇنىغا خىلاپ ھالدا مېنى تۇرۇڭلار دەپ بۇيرۇدىڭمۇ؟! - دېدى. 4 - سەن خۇدانىڭ باش كەينىغا تاشۇنغاندا ھاقارەت كەلتۈرمەسەن؟! - دېيىشى يېنىدا تۇرغانلار. 5 پاولۇس: - ئۇ قېرىنداشلار، مەن ئۇنىڭ باش كەينى ئىكەنلىكىنى بىلمەيتىمەن. چۈنكى تەۋراتتا: «خەلقىڭنى ئىدارە قىلغۇچىنىڭ يامان گېپىنى قىلما» دېيىلگەن، - دېدى. 6 لېكىن پاولۇس ئۇلارنىڭ بىر قىسمىنىڭ سادۇقىي، يەنە بىر قىسمىنىڭ پەرسىيەلەر ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئالىي كېڭەشچىدە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - قېرىنداشلار، مەن بولسام پەرسىيەلەردىن بولمەن ۋە پەرسىيەلەرنىڭ پەرزەنتىمەن. مەن ئۆلگەنلەر قايتا تىرىلىشقا باغلىغان ئۈمىد توغرىلىق بۇ يەردە سوراققا تارتىلۋاتمەن! - دەپ ۋارقىردى. 7 ئۇ بۇ سۆزنى دېيىشى بىلەنلا، پەرسىيەلەر بىلەن سادۇقىيلار ئارىسىدا جىدەل-غوغۇغا قوزغىلىپ، كېڭەشچىلەر ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى 8 (چۈنكى سادۇقىيلار ئۆلگەنلەرنىڭ قايتا تىرىلىشى، ياكى پەرزەنت بولۇشى ياكى روھلار مەۋجۇت ئەمەس، دەيدۇ. لېكىن پەرسىيەلەر ھەممىسىنى ئېتىراپ قىلدى). 9 بۇنىڭ بىلەن قاتتىق بىر چۇقان-سۈرەن كۆتۈرۈلۈپ، پەرسىيە تەرەپدارى بولغان بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ: - بىز بۇ ئادەمدىن ھېچقانداق ئەيىب تاپالمايدۇق! بىر روھ ياكى پەرزەنت ئۇنىڭغا سۆز قىلغان بولسا نېمە بولۇپتۇ. - دەپ، قاتتىق مۇنازىرىلەشتى. 10 چۇقان-سۈرەن ئېخىمۇ كۈچىيىپ كەتكەچكە، مېڭىشى [يەھۇدىيلارنىڭ] پاولۇسنى تارتىشتۇرۇپ تىتما-تىتما قىلىۋېتىشنى قورقۇپ، قىسقىغا زالغا چۈشۈپ ئۇنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن زورلۇق بىلەن تارتىپ چىقىپ، قەلئەگە ئەكىرىپ كېتىشنى بۇيرۇدى. 11 شۇ كۈنى كېچىسى، رەب پاولۇسنىڭ يېنىدا تۇرۇپ: -

كېرىپ، خەتنى ۋالىيغا تاششۇردى ۋە پائۇلسنىمۇ ئۇنىڭ ئالدىدا ھازىر قىلدى. 34 ۋالىي خەتنى توغۇغاندىن كېيىن، پائۇلسنىڭ قايسى تۈلكىدىن ئىكەنلىكىنى سوراپ، ئۇنىڭ كىلىپىدەن كەلگەنلىكىنى بىلىپ، 35 ئۇنىڭغا: - ئۇستۇڭدىن ئەرز قىلغۇچىلار كەلگەندە ئىشلىرىڭنى تولۇق ئاڭلايمەن، - دېدى ۋە ئۇنى ھېرود خاننىڭ ئوردىسىدا نەزەربەند قىلىپ قويۇشنى بۇيرۇدى.

24

بەش كۈندىن كېيىن، باش كاھىن ئانىياس ئاقساقاللاردىن بىرەنچە ۋە تەرتۇلۇس ئىسىملىك بىر ئادۋوكات بىلەن قەيسەرىيەگە چۈشۈپ، پائۇلس توغرىسىدىكى رەسمىي شىكايەتلىرىنى ۋالىيغا سۇندى. 2 پائۇلس چاقىرتىلىپ، تەرتۇلۇس ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ مۇنداق دېدى: - ھۆرمەتلىك فېلىكس جانابلىرى! بىز ئۆزلىرىڭنىڭ قول ئاستىلىرىدا ھەر تەرەپتىن ئامان-ئېسەنلىككە نېسىپ بولۇپ كەلمەستىمۇ ۋە ئالدىن كۆرۈلەلمىگەن بىلەن خەلقىمىز ئارىسىدا دانا ئىشلاتقانلار بارلىققا كەلتۈرۈلگەن، بىز بۇ ئىشلاردىن ھەر ۋاقىت، ھەر جايدا تولۇق مەنئەتدارلىق بىلەن بەھرىمان بولۇۋاتىمىز. 4 بىراق ئۆز ۋاقىتلىرىنى كۆپ ئېلىپ قويماستىمۇ ئۈچۈن، شەپقەتلىرى بىلەن سۆزىمىزنى قىسقىلا ئاڭلاشلىرىنى تۇتۇپ سورايەم. 5 چۈنكى بىز شۇنى تونۇپ يەتمۈكچى، بۇ ئادەم بالاخور بولۇپ، پۈتكۈل جاھاندىكى بەھۇدىلار ئارىسىدا ماجىرا-توپلاڭ پەيدا قىلىشنى كۈشكۈرلەپ، شۇنداقلا «ئاسارەتلىكلەر» دەپ ئاتالغان مەزھەپنىڭ كاتىبلىرىدىن بىرىدۇر. 6 ئۇ بىزنىڭ ئىبادەتتە تۇرغۇن بولغىمىزغا يولغا ئېلىپ بولغانىدى. شۇڭا، بىز ئۇنى تۇتۇۋالغۇدۇق ۋە ئۇنى قۇرۇق ئۆلتۈرۈپ بېرىپ سوتلايتۇق. لېكىن مېڭىشى لىسىياس ئەسەددى زورلۇق بىلەن ئۇنى قوللىرىمىزدىن تارتىۋالدى ۋە ئۇنىڭغا ئەرز قىلغۇچىلارنى ئۆزلىرىڭ ئالدىغا كېلىشكە بۇيرۇغانىدى. 8 ئۇنى سوراق قىلىپ كۆرسە، بىزنىڭ ئۇنىڭغا قىلغان ئەرزىمىزنىڭ توغرىلىقىنى بىلىپ يېتىدىلا! 9 سورۇندا بولغان بەھۇدىلارمۇ ئۇنىڭ ئېھتىقارلىرىغا قوشۇلۇپ: راست، راست، دەپ شىكايەتنى كۈچەيتتى. 10 ۋالىي پائۇلسقا سۆز قىلغان دەپ قول ئىشارىتىنى قىلغاندا، ئۇ مۇنداق دېدى: - مەن سىلنىڭ تۇزۇن يىللاردىن بېرى بۇ خەلقنى سوراپ كەلگەنلىكىڭىزنى بىلگەچكە، خاتىرجەملىك بىلەن ئالدىلىرىدا تۈزۈم توغرىدا جاۋاب بېرىمەن. 11 ئاسانلا بىلەلەيدىكسى، مەن پېرۇسايىغا ئىبادەت قىلىشقا بارغىنىمدا ھازىرغىچە پەقەت ئون ئىككى كۈنلا تۇتتىم. 12 ئۇلار مېنىڭ ئىبادەتتە تۇرغاندا ھەر بىر ئادەم بىلەن مۇنازىرىلەشكەننى كۆرمىگەن، ياكى سىناگوگلاردا ياكى شەھەردە ئاممىنى توپلاشقا قۇتراتقانلىقىمىزنىمۇ ھېچ كۆرمىدى. 13 ئۇلار يەنە ھازىر جانابلىرىغا مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرىگە ھېچ ئىسپاتمۇ كەلتۈرەلمەيدۇ. 14 بىراق سىلگە شۇنى ئېيتىپ قىلمەنكى، مەن ئۇلار «مەزھەپ» دەپ ئاتىغان بول بىلەن مېڭىپ، تەۋراتتا ۋە يەھە مەبەرىلەرنىڭ يازمىلىرىدا پۈتۈلگەنلەرنىڭمۇ ھەممىسىگە ئىشىنىپ، ئانا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسىغا ئىبادەت قىلىمەن. 15 مېنىڭ خۇدادا باغلىغان ئۈمىدىم باركى (بۇ كىشىلەرمۇ بۇ ئۈمىدىنى تۇتتۇ)، كەلگۈسىدە ھەم ھەقتانىيلارنىڭ ھەم ھەقتانىيىسىلارنىڭ ئۆلۈمىدىن تىرىلىشى بولىدۇ. 16 شۇ سەۋەبىن، تۈزۈم ھەممىشە خۇدا ئالدىدىمۇ، ئىنسانلار ئالدىدىمۇ ياكى ۋەجدلىق بولۇشقا ئىنتىلمەن. 17 مەن [پېرۇسايىدىن] ئايرىلغىلى خېلى يىللار بولغان بولۇپ، بۇ قېتىم ئۇ يەرگە ئۆز خەلقىمگە خەبەر سەدىقە يەتكۈزۈپ بەرگىلى ۋە خۇدا ئالدىغا ھەدىيە سۇنغىلى بارغانىدىم. 18 مەن بۇ ئىشلاردا بولۇۋاتقىم، بۇلار مېنى تازىلىنىش قاندىسىنى ئادا قىلىپ بولغان چاغدا ئىبادەتخانا ھويلىسىدا ئۇچراتتى؛ لېكىن مەن ئەتراپىغا ئادەم توپلىغىنىمۇ يوق، مانجائىچلىق چىقارغىنىمۇ يوق. 19 ئەمەلىيەتتە مېنى ئۇچراتقانلار بولسا ئاسىيا تۈلكىسىدىن كەلگەن بەزى بەھۇدىلار ئىدى، ئۇلارنىڭ ئۈستۈمدىن شىكايەتلىرى بار بولسا، ئەسلى ئۇلار ئۆزلىرى كېلىپ، سىلنىڭ ئالدىلىرىدا ئەرز

25

فېستۇس [يەھۇدىيە] تۈلكىسىگە كېرىپ، ئۈچ كۈندىن كېيىن قەيسەرىيەدىن چىقىپ پېرۇسايىغا بارغانىدى. 2 باش كاھىنلار بىلەن بەھۇدىلارنىڭ مۇتەۋەرىلىرى ئۇنىڭ ئالدىدا پائۇلسنىڭ ئۈستىدىن رەسمىي شىكايەت قىلىپ، ئۇنىڭدىن ئىلتىپات سوراپ، ئادەم ئەۋەتىپ پائۇلسنى 3 پېرۇسايىغا ئېلىپ كېلىشنى تۇتۇندى. مەقسىتى، ئۇلار يول ئۈستىدە يۈكۈرمە تەييارلاپ پائۇلسنى ئۆلتۈرۈش ئىدى. 4 فېستۇس بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارغا: - پائۇلس ھازىر قەيسەرىيەدە سولاققا تۇرۇۋەرسۇن. مەن يېقىندا ئۇ يەرگە قايتىپ كەلمەيچەن. 5 ئاراڭلاردىن ھوقۇقدار بولغانلار مەن بىلەن بىللە چۈشسۇن. ئەگەر ئۇنىڭ بەرەر ئەيىبى بولسا، ئۇلار شۇ يەردە شىكايەت قىلسا بولىدۇ، - دەپ جاۋاب بەردى. 6 فېستۇس ئۇلارنىڭ ئىچىدە سەككىز-ئون كۈندىن ئارتۇق تۇرماي، قەيسەرىيەگە قايتىپ چۈشتى. ئەتىسى سوراق تەختىگە ئولتۇرۇپ، پائۇلسنى ئېلىپ كېلىشنى بۇيرۇدى. 7 پائۇلس كەلگەندە، پېرۇسايىدىن چۈشكەن بەھۇدىلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا نۇرغۇن ئېغىر جىنايەتلەر بىلەن قارىلاپ شىكايەتلەرنى قىلدى. بىراق بۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئىسپات كۆرسىتىپ بېرىلمىدى. 8 پائۇلس ئۆزىنى قاتلاپ: - مەن ھېچقايسى ئىشتا بەھۇدىلارنىڭ قانۇنغا، ئىبادەتخانىسىغا ياكى [ئىمپېراتور] قەيسەرىگە قارشى بەرەر جىنايەتمۇ سادىر قىلمىدىم، - دېدى. 9 لېكىن، فېستۇس بەھۇدىلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشقا، ئۇلارغا ئىلتىپات كۆرسەتمەي كېچى بولۇپ پائۇلدىن: - پېرۇسايىغا بېرىپ، ئۇ يەردە مېنىڭ ئالدىمدا بۇ شىكايەتلەرگە ئاساسەن سولتىنىشقا رازى بولامسەن؟ - دەپ سورىدى. 10 لېكىن پائۇلس جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - مەن ھازىر قەيسەرىنىڭ سوراق تەختى ئالدىدا تۇرىمەن. مېنى سوراق قىلىشقا تېگىشلىك يەر مانا مۇشۇ ئۆزلىرىگە ئېنىق مەلۇم بولغاندەك، مەن بەھۇدىلارغا ھېچقانداق ناھەقلىق قىلمىدىم. 11 ئەگەر جىنايەتم بولسا، شۇنداقلا ئۆلۈمگە لايىق بەرەر ئىش قىلغان بولسام، مەن ئۆزۈمنى ئۆلۈمدىن چاقۇرمايمەن. بىراق ئۇلارنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلەرنىڭ ئاساسى بولسا، ھېچكىمنىڭ مېنى ئۇلارغا

تاپشۇرۇپ بېرىشكە ھەققى يوق. مەن قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلىمەن! 12 شۇنىڭ ئۈچۈن دېگەنلەرنى سەۋرچانلىق بىلەن ئاڭلاپ بېقىشىلارنى تۈتۈنمەن. 4 ئاندىن فېستۇس مەسلىھەتچىلىرى بىلەن سۆزلەشكەندىن كېيىن، پاولۇسقا: - سەن قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلىدىك - ئۇنىڭ ئالدىغا ئەمدى بارىسەن! - دېدى. 13 بىر نەچچە كۈندىن كېيىن، ئاگرېپا خان بىلەن [سىڭلىسى] بەرنىكى فېستۇسقا تەبرىك-سالامغا قەيسەرىيەگە كەلدى. 14 ئۇ يەردە ئۇزۇن كۈنلەر تۇرغاندىن كېيىن، فېستۇس پاولۇسنىڭ ئىشىنى خانغا مەلۇم قىلىپ: بۇ يەردە فىلىكس قالدۇرۇپ كەتكەن بىر مەھبۇس بار. 15 مەن پېرۇسايغا بارغىنىمدا، يەھۇدى باش كاهىنلىرى بىلەن ئاقساقاللىرى ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ، مەندىن ئۇنى جازاغا مەھكۇم قىلىشىمنى تەلەپ قىلىشتى. 16 مەن ئۇلارغا، ئەرز قىلىشىڭىزنى ئەرز قىلغۇچىلار بىلەن يۈزلەشتۈرۈلۈپ، ئۇنىڭغا ئۆزىنى ئاقلاش پۇرسىتى بېرىلسۇن، ئۇنى جازاغا تاپشۇرۇش رەقملەرنىڭ ئادىتى ئەمەستۇر، دەپ ئېيتتىم. 17 شۇڭا ئۇلار مەن بىلەن بىللە بۇ يەرگە كەلگەندىن كېيىن، مەن ۋاقىتنى كەينىگە سوزماي، ئەتىسىلا سوراق تەختىگە ئولتۇرۇپ ئۇنىڭنى ئەكلىشى بۇيرۇدۇم. 18 ئەرز قىلغۇچىلار ئورۇنلىرىدىن تۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلغانلىرى مېنىڭ ئويلىغىنىمدەك رەزىل ئىشلار ئەمەس ئىدى، 19 بەلكى ئۇلارنىڭ ئۆز ئىبادەت تۈزۈمى توغرىسىدا ۋە ئەيسا ئىسىملىك بىر كىشى ھەققىدە مەلۇم تالاش-تارتىش مەسلىھىتى بار ئىكەن. ئۇ كىشى ئۆلگەن بولۇپ، پاولۇس بولسا ئۇ تەرىپى دەيدىكەن. 20 بۇ مەسلىھەتنى زادى قانداق ئېنىقلاشنى بىلمەي، مەن پاولۇستىن پېرۇسايغا بېرىپ، ئۇ يەردە بۇ ئىشلار توغرىسىدا سوراققا تارتىلىشقا رازى بولۇش-بولماسلىقىنى سورىغانىم. 21 پاولۇس سولاققا تۇرۇپ ئېمپېراتور جانابلىرىنىڭ سوراق قارارنى چىقىرىشىنى مۇراجىئەت قىلغاندىن كېيىن، مەن ئۇنى قەيسەرنىڭ ئالدىغا ئەۋەتكۈچە، سولاققا تۇتۇپ تۇرۇشنى بۇيرۇدۇم. 22 ئاگرېپا فېستۇسقا: - مېنىڭمۇ بۇ كىشىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ باقمۇم بار، - دېدى. - ئەتە ئاڭلايمىز، - دېدى ئۇ. 23 شۇنىڭ بىلەن ئەتىسى، ئاگرېپا بىلەن بەرنىكى ھەيۋەت بىلەن ئاممىي يىغىن زالىغا كىرىپ كەلدى، مىڭبېشىلار ۋە شەھەر كاتىپلىرىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە كىرىپ كېلىشتى. فېستۇس ئەمىر قىلىۋىدى، پاولۇس ئېلىپ كىرىلدى. 24 فېستۇس مۇنداق دېدى: - ئاگرېپا پادىشاھ ئالىيلىرى ۋە مۇشۇ سوۋۇنغا يىغىلغان جانابلار! بۇ كىشىنى كۆرۈۋاتىسىلەر. ھەم پېرۇسايىدا ھەم بۇ يەردە پۈتۈن يەھۇدى ئاھالىسى ئۇنىڭ توغرىسىدا ئەرز قىلىپ ماڭا مۇراجىئەت قىلىپ، ئۇ تەرىك قالدۇرۇشقا بولمايدۇ! - دەپ چۈشەرتتى. 25 لېكىن مەن ئۇنىڭ ئۆلۈم جازاسى بېرىشكە تېگىشلىك بەرەر جىنايەت تاپالمىدىم. ھازىر بۇ كىشى ئېمپېراتور جانابلىرىغا مۇراجىئەت قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنى [رىمغا] ئەۋەتتىم. قارار قىلىم. 26 بىراق ئۇنىڭ ھەققىدە غوجامغا مەلۇم قىلىپ يازغۇدەك ئىش يوق. شۇنىڭ بىلەن ئەھۋالى تەسەببەبى تەكشۈرۈپ بىرەر يازغۇدەك مەلۇماتقا ئىگە بولۇش مەقسىتىدە ئۇنى ھەر بىرىلىرىڭ ئالدىغا، بولۇپمۇ سىلى، ئاگرېپا پادىشاھ ئالىيلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدىم. 27 چۈنكى مەھبۇسنى سوتقا ئەۋەتكەندە، ئۇنىڭ ئۈستىدىن قىلىنغان شىكايەتلەرنى ئېنىق كۆرسەتمەسلىك ماڭا نىسبەتەن ئورۇنلۇق ئەمەستەك بىلىنىدۇ.

26

شۇنىڭ بىلەن، ئاگرېپا پاولۇسقا: - ئۆزۈڭنىڭ گېھىڭنى قىلىشىڭغا رۇخسەت، - دېدى. پاولۇس قولىنى سوزۇپ ئۆزىنى ئاقلاشقا باشلىدى: 2 - ئۇ ئاگرېپا خان، يۈكۈن ئالدىلىرىدا يەھۇدىيلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن شىكايەت قىلغان پۈتۈن ئىشلار توغرىسىدا جاۋاب بېرىش پۇرسىتىگە نېسىب بولغانلىقىم ئۈچۈن، بولۇپمۇ ئۆزلىرىنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ ئادەتلىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى تالاش-تارتىشلاردىن خەۋەرلىرى بولغانلىقى ئۈچۈن ئۆزۈمنى بەختلىك ھېسابلايمەن!

بولۇپ [يەھۇدى] خەلقىگە ھەم يۈكۈل ئەللەرگە يۈرۈۋاتقاندا جاكارلايدۇ. 24 پائۇلۇس بۇ ئىشلارنى ئېيتىپ تۈزىنى شۇنداق ئاقلاش جاۋابى بەرگەندە، فىستۇس يۇقىرى ئاۋاز بىلەن ئۆيىگە: «پائۇلۇس، ساراڭ بولۇپسەن! بىلىمىڭنىڭ كۈپلىكى ئەقلىڭنى ئازدۇرۇپتۇ. دېدى. 25 لېكىن پائۇلۇس: «ساراڭ ئەمەسمەن، ئۇ فىستۇس جانابلىرى، مەن بەلكى ھەقىقەتكە ئۇيغۇن ھەم سالىقى بار سۆزلەرنى جار قىلىمەن. 26 چۈنكى [ئاگرېيا] ئالىيلىرىنىڭ بۇ ئىشلاردىن خەۋىرى بار، مەن ئۇنىڭغا يۈرەكلىك بىلەن ئوچۇق سۆزلەۋاتمەن، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ ئۇنىڭدىن يۈرۈۋەتەلمەسلىكىگە ئىشىنىمەن. چۈنكى بۇ ئىش بۇلۇڭ-بۇچقاقلاردا قىلىنغان ئەمەس! 27 - ئەي ئاگرېيا ئالىيلىرى، ئۆزلىرى پەيغەمبەرلەرنى ئېيتقانلارغا ئىشىنىۋاتقانمۇ؟ مەن ئىشىنىدىغانلىقىمنى بىلىمەن! - دېدى. 28 ئاگرېيا پائۇلۇسقا: «سەن مېنى مۇشۇ ئىشقا قىستىغىنا ۋاقتتا خىرىستىن بولۇشقا قايىل قىلماقچىمۇ؟» دېدى. 29 پائۇلۇس: «مەن قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ياكى ئۇزۇن ۋاقتتا بولسۇن، پەقەت ئۆزلىرىڭنىڭ ئەمەس، بەلكى بۈگۈن سۆزۈمنى تاڭلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ماڭا ئوخشاش بولغاى (پەقەت مەندىكى زىچەلەر سىلەردە بولسۇن!) دەپ خۇدادىن تىلەيمەن، - دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن [ئاگرېيا] خان، شۇنداقلا ۋالىي، بەرنىكى ۋە ئۇلار بىلەن بىللە ئولتۇرغانلار ئورۇنلىرىدىن تۇرۇپ، 31 [زادىن] چىقىپ، بىر-بىرىگە: «بۇ كىشىنىڭ ئۆلۈمىگە ياكى تۈرمىگە سولاشقا تېگىشلىك ھېچبىر جىنايىتى يوق ئىكەن! - دېيىشتى. 32 ئاگرېيا فىستۇسقا: «بۇ ئادەم قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلىغان بولسا، قويۇپ بېرىلسە بولىدەك تۇق!» دېدى.

27

بىزنىڭ ئىتالىيەگە دېڭىز يولى بىلەن بېرىشىمىز قارار قىلىنغاندىن كېيىن، ئەمەلدارلار پائۇلۇس بىلەن باشقا بىر نەچچە مەھبۇسنى «ئاۋغۇستۇس قىسمى» دىكى يۇليۇس ئىسىملىك بىر يۈزبېشىغا تاپشۇردى. 2 بىز ئادرامىنتىنۇمنىڭ بىر كېمىسىگە چىقتۇق. كېمە ئاسىيا ئۆلكىسىنىڭ دېڭىز يولىدىكى شەھەرلەرگە باراتتى. تېسالىكا شەھىرىدىن بولغان ماكبىدونىيەلىك، ئارستارخۇس ئىسىملىك بىر كىشى بىز بىلەن ھەمسەپەر بولدى. 3 ئەتىسى بىز زىدون شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. يۇليۇس پائۇلۇسقا كەڭلىك قىلىپ، شۇ يەردىكى دوست-يۇرادەلرىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلارنىڭ غەيۋىلىقىنى قوبۇل قىلىشىغا رۇخسەت قىلدى. 4 بىز ئۇ يەردىن يەنە دېڭىزغا چىقتۇق. شامالار قېرىشقاندا كەلدى تەرىپىمىزدىن چىققانلىقى ئۈچۈن، سېرپۇس ئارىلىنىڭ شامالغا دالدا تەرىپى بىلەن ماڭدۇق. 5 كىلىكىيە ۋە پامفىلىيە ئۆلكىلىرىنىڭ ئۆزۈمگە ئۆتۈپ، لىكىيە ئۆلكىسىدىكى مىرا شەھىرىگە كەلدۇق. 6 شۇ يەردە يۈزبېشى ئىسكەندەرىيە شەھىرىدىكى ئىتالىيەگە بارىدىغان باشقا بىر كېمىنى تېپىپ، بىزنى ئۇنىڭغا چىقىرىپ قويدى. 7 دېڭىزدا كۆپ كۈنلەر ناھايىتى ئاستا مېڭىپ، تەسلىكتە كىندوس شەھىرىنىڭ ئۆزۈمگە كەلدۇق. شامال مېڭىش يۈنلىشىمىزنى توسۇۋالغاندا، كېت ئارىلىنىڭ شامالدىن دالدا تەرىپى بىلەن مېڭىپ، سالىوني [يېرىم ئارىلى] دىن ئۆتۈپ، 8 دېڭىزدا تەسلىكتە ئىلگىرىلەپ قىرغاقنى بويلاپ، لاسىيا شەھىرىگە يېقىن بولغان «گۈزەل ئارامگاھ» دەپ ئاتىلىدىغان بىر يەرگە كەلدۇق. 9 سەپەر بىلەن خېلى ۋاقىتلار ئۆتۈپ، روزا كۈنى ئاللىقاچان ئۆتكەن بولغاچقا، دېڭىزدا سەپەر قىلىش خەتەرلىك ئىدى. شۇڭا پائۇلۇس كۆپچىلىككە نەسەھەت قىلىپ: 10 - يۇرادەلەر، بۇ سەپەرنىڭ بالا پىئايەت ۋە ئېغىر زىيان بىلەن تۈگەيدىغانلىقىنى كۆرۈۋاتمەن، مال ۋە كېمىدىن مەھرۇم بولۇپلا قالماي، سەپەر ئۆز جىنىمىزغىمۇ زامان بولىدۇ! - دەپ ئاگاھلاندۇردى. 11 بىراق يۈزبېشى بولسا پائۇلۇسنىڭ سۆزىگە ئىشەنمەي، كېمە باشلىقى بىلەن كېمە ئىگىسىنىڭ سۆزىگە ئىشەندى. 12 ئۇنىڭ ئۈستىگە، بۇ يورمۇق قىشلاشقا مۇۋاپىق

توت كۆن بولدى. 34 ھەمدى بەرئاز غزالىنىڭ ئۆتۈمەن. چۈنكى ھايات قېلىشكە ئۈچۈن مۇشۇنداق قىلىشقا توغرا كېلىدۇ، چۈنكى ھېچقايسى كىشىنىڭ بېشىدىكى بىر تال مومۇيۇ زىيانغا ئۇچرىمايدۇ! - دېدى. 35 بۇ سۆزنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ قولىغا بىر پارچە ناننى ئېلىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىپ توشۇپ يېدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ھەممەيەن غەيرەتلىنىپ غزالىنىڭ باشلىدى 37 (كېمىدە بىز جەمئىي ئىككى يۈز بەتقىش ئالتە كىشى ئىدۇق). 38 ھەممەيەن قورساقلىرىنى توقلىغاندىن كېيىن، كېمىنى يېنىكلىتىش ئۈچۈن، كېمىدىكى بۇغدايلارنىمۇ دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. 39 تاڭ ئاتقاندا، كېمىچىلەر قۇرۇقلۇقتىن نە ئىكەنلىكىنى تونۇمىدى. لېكىن ئۇنىڭدىكى بىر قۇملۇق قولتۇقى ياپاق، كېمىنى بىر ئامال قىلىپ شۇ يەردە ئۇرۇلدۇرۇپ قۇرۇقلۇققا چىقارماقچى بولدى. 40 ئۇلار ئالدى بىلەن لەڭگەرلەرنى بوشۇتتى، ئۇلارنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، كېمىنىڭ ئىككى يۈزىنىڭ ياقىنىڭ باغلىرىنى بوشىتىپ، ئۇلارنى چۈشۈرۈۋەتتى. ئاندىن كېمىنىڭ بېشىدىكى بەلكىننى شامالغا چىقىرىپ، كېمىنى قۇملۇقتىن قەرقىغا قارىتىپ ماڭدۇردى. 41 ھەمدى ئىككى ئېقىم بىر-بىرىگە ئۇچراشقان يەرگە كىرىپ قېلىپ، ئۇلار كېمىنى قارقاق سوغۇرۇۋالدى، كېمىنىڭ بېشى دېڭىز تېگىگە ئۇرۇلۇپ يېتىپ، سىدىرىغا قالدۇ، لېكىن كېمىنىڭ ئارقا تەرىپى دولقۇنلارنىڭ زەربىسى بىلەن چۈۋۈلۈپ كېتىشكە باشلىدى. 42 لەڭگەرلەر مەھسۇسلارنىڭ سۇغا سەۋەپ چېچىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، ھەممىسى ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولدى. 43 لېكىن يۈزى پۇلۇسنى قۇتقۇزۇشنى خالىغان بولۇپ، لەڭگەرلەرنىڭ بۇنداق قىلىشىغا قولى قويمىدى. ئۇ ئالدى بىلەن سۇ ئۇزۇشنى بىلدىغانلارنىڭ سۇغا چۈشۈپ قىرغاققا چىقىشىنى، 44 قالغانلارنىڭ بەزىلىرىنى تاختايلارغا، بەزىلىرىنى كېمىنىڭ چۈۋۈلۈپ كەتكەن پارچىلىرىغا ئېسىلىپ، قىرغاققا چىقىشىنى بۇيرۇدى. شۇنداق بولدىكى، ھەممەيەن قۇتۇلۇپ ساق-سالامەت قۇرۇقلۇققا چىقتى.

28

بىز قۇتۇلۇپ ساق-سالامەت قىرغاققا چىققاندىن كېيىن، ئاراننىڭ مائىنا دەپ ئاتىلىدىغانلىقى بىلدۈرۈپ، 2 يەرلىك خەلق بىزگە ئىنتايىن مېھرىبانلىق بىلەن مۇئامىلە قىلدى، چۈنكى ئۇ چاغدا يامغۇر يېغىپ، ھاۋا سوغۇق بولغاچقا، ئۇلار گۈلخان يېقىپ بىزنى كۈتۈۋالدى. 3 پۇلۇس بىر باغلام قۇتۇن تەرىپ كېلىپ ئۇتقا تاشلىۋىدى، ئىسسىقتىن ئېتىلىپ چىققان بىر زەھەرلىك يىلان ئۇنىڭ قولىنى چىشلەنگىچە چاپلىشىۋالدى. 4 شۇ يەرلىكلەر پۇلۇسنىڭ قولىغا يېپىشىپ تۇرغان يىلاننى كۆرۈپ، بىر-بىرىگە: - بۇ ئادەم چوقۇم بىر قاتل ئىكەن! دېگۈدەن قۇتۇلۇپ چىققان بولسۇمۇ، «ئادىللىق» ئۇنىڭ تەرىپ قىلىشىغا يول قويمىدى، - دېيىشتى. 5 لېكىن پۇلۇس يىلاننى ئۇنىڭ ئىچىگە سىلىكىپ ئاتتى، ئۆزى بولسا ھېچقانداق زەخم يېمىدى. 6 خەلق ئۇنىڭغا بەدىنى ئىشىشىپ كېتىدۇ ياكى ئۇ ئۇيۇقسىز يېقىلىپ ئۆلۈدۈ دەپ قاراپ تۇراتتى. لېكىن ئۇزۇن ۋاقىت قاراپ تۇرۇپ، ئۇنىڭدا ھېچقانداق بىئورمال ھالەتنىڭ بولمىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئويلىغىنىدىن يېنىپ: - بۇ بىز ئىلاھ بولسا كېرەك! - دېيىشتى. 7 «بارغىن، مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەپ ئېيتتىن: «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلاپ، يەرنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتقا، ئارال باشلىقى (يۇلبېلىق دەپ ئاتالغان) نىڭ بىر نەچچە يەر-ئېتىزلىرى بار ئىدى. ئۇ بىزنى ئويىگە باشلاپ، ئۈچ كۈن قىزغىن مېھمان قىلىپ كۈتتى. 8 ئۇ چاغدا شۇنداق بولدىكى، پۇلبېلىقنىڭ ئاتىسىنىڭ قىزىنى ئۆرلەپ، تولغا قىرغاققا يېتىپ قالغانىكەن، پۇلۇس ئۇنىڭ يېنىغا كىرىپ، دۇئا قىلىپ ئۇنىڭغا قولىنى تەگكۈزۈپ، ئۇنى ساقايتىپ قويدى. 9 شۇنىڭدىن كېيىن ئاراندىكى قالغان كېسەللەرنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ساقايتىلدى. 10 ئۇلار بىزنىڭ خۇرمىتىمىزگە نۇرغۇن سوغۇقلارنى يېغىشلىغان بولۇپ، ئاخىردا بۇ يەردىن يەنە بولغان چىققان ۋاقىتىمىزدا، بىزنى يولغا لازىملىق نەرسە-كېرەكلەر بىلەن

يەھۇدىيلار ئوز-ئارا قاتتىق تالاش-تارتىش قىلىشىپ كەتتى. 30 [باۋلوس]
ئوزى ئىجارىگە ئالغان ئۆيدە تولۇق ئىككى يىل تۇردى ۋە بۇ بەردە ئۇنىڭ بىلەن
كۆرۈشۈشكە كەلگەن ھەممە كىشىلەرنى قوبۇل قىلىپ، 31 تولىمۇ يۈرەكلىك بىلەن
ھەم ھېچ توسالغۇغا ئۇچرىماي، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى چار قىلىپ، رەب ئەيسا
مەسىھكە دائىر ھەقىقەتلەرنى يەتكۈزۈپ تەلىم بەردى.

روسۇلۇققا تاللاپ چاقىرىلغان، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا ئايرىپ تەيىنلەنگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ قولى بولغان مەنكى پائۇلىستىن سالام! 2 خۇدا بۇ خۇش خەۋەرنىڭ كېلىشىنى خېلى بۇرۇنلا يەنە مەنبەلىرى ئارقىلىق مۇقەددەس يازمىلاردا ۋەدە قىلغانىدى. 3 بۇ خۇش خەۋەر تۈز ئوغلى، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ توغرىسىدۇر؛ جىسمانى جەھەتتىن ئۇ داۋۇتنىڭ ئەسلىدىن تۇغۇلغان؛ بىر دىنىي پاك-مۇقەددەس روھ تەرىپىدىن ئۆلۈمىدىن تىرىلدۈرۈلۈش ئارقىلىق «كۈچ-قۇدرەت ئىگىسى خۇدانىڭ ئوغلى» دەپ كۆرسىتىلىپ بېكىتىلگەن؛ 5 ئۇ ئارقىلىق، شۇنداقلا ئۇنىڭ نامى ئۈچۈن بارلىق ئەللەر ئارىسىدا خۇداغا ئېتىقادىدىن بولغان ئىتائەتتە ئەللىك ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈلۈشكە بىز مېھىر-شەپقەتكە ۋە روسۇلۇققا مۇيەسسەر بولدۇق؛ 6 سىلەر ئۇلار ئارىسىدا، ئەيسا مەسىھ تەرىپىدىن چاقىرىلغانسىلا، 7 شۇڭا، خۇدا سۈيىگەن ۋە ئۇ «مۇقەددەس بەندىلىرىم» دەپ چاقىرىغان رىم شەھىرىدىكى ھەممىڭلارغا، ئاتىمىز خۇدادىن ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھتىن مېھىر-شەپقەت ۋە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! 8 ئالدى بىلەن مەن ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ھەممىڭلار ئۈچۈن خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلار پۈتكۈل ئالەمگە پۇر كەتتى. 9 ئۆز ئوغلى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەردە چىن روھ-قەلبىم بىلەن مەن خىزمىتى قىلىۋاتقان خۇدا ئۆزى مېنىڭ دۇئالاردا سىلەرنى شۇنچە ئۇزلۇقسىز تەسلىپ تۇرغانلىقىغا گۇۋاھتۇر. 10 مەن دۇئا ئېيتىمدا، مۇمكىن قەدەر خۇدانىڭ ئەرادىسى بىلەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بېرىشقا ئاخىر مۇيەسسەر بولۇشقا ھەمىشە ئۈمىدەن. 11 چۈنكى مەن سىلەرنى بىرەر روھىي ئىلتىپاتقا ئېلىش قىلىش ئارقىلىق مۇستەھكەملىشى ئۈچۈن سىلەر بىلەن كۆرۈشۈشكە ئىنتايىن تەقەززامەن؛ 12 يەنى، مەن ئاراڭلاردا بولسام، بىر-بىرىمىزنىڭ ئېتىقادىدىن ئۆزئارا تەسەللى ۋە ئىلھام ئالالايمىز دېمەكچىمەن. 13 قېرىنداشلار، مەن سىلەرنىڭ شۇنى بىلىشىڭلارنى خالايمەنكى، باشقا يەردىكى ئەللىكلەرنىڭ ئارىسىدا خىزمىتىم مېۋە بەرگەندەك، سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىن خىزمىتىمنىڭ مېۋە بېرىشى ئۈچۈن يېنىڭلارغا بېرىشى كۆپ قېتىم نىيەت قىلدىم، لېكىن بۇگۈنكىچە توسالغۇغا ئۇچراپ چىكۋاتىمەن. 14 مەن ھەرقانداق ئادەملەرگە، مەيلى يۇرتلىقلار ۋە يات تاشپەرلەرگە، دانىشمەن ۋە نادانلارغا بولسۇن، ھەممىسىگە قەرزدارمەن. 15 شۇنىڭ ئۈچۈن ئىمكانىيەت ماڭا يار بەرسىلا مەن رىمدىكى سىلەرگىمۇ خۇش خەۋەرنى يەتكۈزۈپ بايان قىلىشقا قىزغىنمەن. 16 چۈنكى مەن مەسىھ توغرىسىدىكى بۇ خۇش خەۋەردىن ھەرگىز خىجىل بولمايمەن! چۈنكى ئۇ ئۇنىڭغا ئىشەنگۈچىلىرىنىڭ ھەممىسىنى، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارنى، ئاندىن كىيىن گېرمانىيەنى ئېرىشتۈرىدىغان خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىدۇر! 17 چۈنكى [خۇش خەۋەردە] ئېتىقادقا ئاساسلانغان، خۇدانىڭ بىرخىل ھەققانىيلىقى ئېتىقاد قىلىۋاتقانلارغا ۋەھىي قىلىنغاندۇر. [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغاندەك: «ھەققانىي ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادى بىلەن ھايات بولىدۇ». 18 چۈنكى ھەققانىيلىق بىلەن ھەققەتنى باسدىغان ئىنسانلارنىڭ بارلىق ئېھتىياجىغا ۋە ھەققانىيلىقىغا نىسبەتەن خۇدانىڭ قاراتقان غەزىپى ئەرشتىن ئوچۇق ۋەھىي قىلىنماقتا. 19 چۈنكى ئىنسانلار خۇدا توغرىسىدا بىلەلمەيدىغان ئىشلار ئۆزلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا تۇرىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ھەممىنى ئۇلارغا ئوچۇق كۆرسىتىپ بەرگەن. 20 [چۈنكى دۇنيا ئايرىپەردە بولغاندىن بېرى خۇدانىڭ كۆزىگە كۆرۈنمەس ئۆزگىچىلىكلىرى، يەنى مەڭگۈلۈك قۇدرىتى ۋە بىر دىنىي خۇدا ئىكەنلىكى ئۆزى ياراتقان ۋە مۇجۇداتلار ئارقىلىق ئوچۇق كۆرۈلگەن، شۇنداقلا بۇنى چۈشىنىپ يەتكىلى بولىدۇ. شۇ مۇيەسسەر ئىنسانلار ھېچ باھانە

كۆرسىتىلمەيدۇ (aídios g126) 21 - چۈنكى ئىنسانلار خۇدانى بىلىمىمۇ، ئۇ خۇدا دەپ ئۇلۇغلىمىدى، ئۇنىڭغا تەشەككۈر ئېيتىمىدى؛ ئەكسىچە، ئۇلارنىڭ ئوي-پىكىرلىرى بىمەنە بولۇپ، نادان قەلبى قاراڭغۇلىشىپ كەتتى. 22 ئۆزلىرىنى دانىشمەن قىلىپ كۆرسەتسىمۇ، لېكىن تەقەزۇب بولۇپ چىقتى؛ 23 چىرىمىس خۇدانىڭ ئۇلۇغلىقىنىڭ ئورنىغا چىرىپ تۇلىدىغان ئادەماتقا، ئۇچار-قانانلارغا، تۆت ئاياللىق ھاياتلارغا ۋە يەر بېغىرلىغۇچىلارغا ئوخشايدىغان بۇتلارنى ئالماشتۇرۇپ قويغانىدى. 24 شۇڭا خۇدا ئۇلارنى قەلبىدىكى شەھۋاتى ھەۋەسلىرى بىلەن ئېھتىياجى قىلىشقا، شۇنداقلا بىر-بىرىنىڭ تەللىرىنى نومۇسقا قالدۇرۇشقا قويۇپ بەردى. 25 ئۇلار خۇدا توغرىسىدىكى ھەققەتنى يالغانغا ئايلاندۇردى، ياراتقۇچىنىڭ ئورنىغا يارىتىلغان نەرسىلەرگە چوقۇنۇپ، تاۋاپ-تائەت قىلغانىدى. ھاۋايى، ياراتقۇچىغا تەشەككۈر-مەدھىيە مەڭگۈگە ئوقۇياتقا! ئامىن! (aíōn g165) 26 مانا شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا ئۇلارنى بەسكەش شەھۋاتى ھەۋەسلىرىگە قويۇپ بەردى. ھەممىڭلارمۇ تەبىئىي جىنسىي مۇناسىۋەتنى غەيرىي مۇناسىۋەتكە ئايلاندۇردى؛ 27 شۇنىڭدەك، ئەرلەرمۇ ئاياللار بىلەن بولىدىغان تەبىئىي جىنسىي مۇناسىۋەتلەرنى تاشلاپ، باشقا ئەرلەرگە شەھۋاتى ھەۋەسلىرى بىلەن كۆيۈپ بېشىدىغان بولدى. ئەرلەر ئەرلەر بىلەن شەرىئەتلىك كىرىشى ۋە تەبىئەت ئۇلارنىڭ مۇخالىپ قىلىشى ئۈز بېشىغا چىقتى. 28 ئۇلار خۇدانى بىلىشتىن ۋاز كېچىشنى لايىق كۆرگەنلىكى ئالغانلىقى ئۈچۈن، خۇدا ئۇلارنى بۇزۇق نىيەتلەرگە ۋە ئالايىق ئىشلارنى قىلىشقا قويۇپ بەردى. 29 ئۇلار ھەرخىل ھەققانىيلىقنىڭ، رەزىللىك، نەپسانىيەتچىلىك، ئۆچمەنلىككە چۆمۈپ، ھەسەتخورلۇق، قاتلىق، جېدەنخورلۇق، مەككالىق ۋە ھەرخىل تەبىئەتلەر بىلەن تولدى. ئۇلار ئىغۋا گەر، 30 تۆھمەتخور، خۇداغا نەپەرتلىنىدىغان، كىبىرلىك، ماختانچاق، چوچىقى، ھەرخىل رەزىللىكلەرنى ئويلاپ چىقىرىدىغان، ئانا-ئانىسىنىڭ سۆزىنى تاڭلىمايدىغان، 31 پروۋوتۇلغان، ۋە دەس دەپ تۇرمايدىغان، كۆيۈمىسىز ۋە رەھىمسىز ئىنسانلاردۇر. 32 ئۇلار خۇدانىڭ شۇلارغا بولغان ئادىل ھۆكۈمىنى، يەنى شۇنداق ئىشلارنى قىلىۋاتقانلارنىڭ ئۆلۈمىگە لايىق ئىكەنلىكىنى ئېنىق بىلىمىمۇ، بۇ ئىشلارنى ئۆزلىرى قىلىپلا قالماي، بەلكى شۇنداق قىلىدىغان باشقىلاردىن سۆيۈنۈپ ئۇلارنى ئالغۇشلايدۇ.

2

ئەمدى ئەي باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىدىغان ئىنسان، كىم بولۇشىڭدىن قەتئىينەزەر باھانە كۆرسەتمەسەن، چۈنكى باشقىلار ئۈستىدىن قايسى ئىشتا ھۆكۈم قىلساڭ، شۇ ئىشتا ئۆز گۇناھىڭنى بېكىتسەن. چۈنكى ئەي ھۆكۈمچى، سەن ئۆزۈڭمۇ ئۇلارغا ئوخشاش ئىشلارنى قىلىۋاتىسەن. 2 بىزگە مەلۇمكى، خۇدانىڭ ئۇنداق ئىشلارنى قىلغانلار ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشى [مۇتلەق] ھەققەتكە ئاساسلانغاندۇر. 3 شۇڭا، ئۇ شۇنداق ئىشلارنى قىلغانلار ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارغۇچى، شۇنداقلا شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلارنى قىلغۇچى ئىنسان، ئۆزۈڭ خۇدانىڭ ھۆكۈمىدىن قاچالايمەن دەپ خىيال قىلمايەن؟ 4 ياكى خۇدانىڭ مېھرىبانلىقىنىڭ سېنى توۋا قىلىش يولغا باشلايدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەي، ئۇنىڭ مېھرىبانلىقى، كەڭ قورساقلىقى ۋە سەۋر-تاقىتىنىڭ موللۇقىغا سەل قاراۋاتامسەن؟ 5 ئەكسىچە، توۋا قىلمايدىغان جاھىللىقنىڭ ۋە تاش يۈرەكلىكلىكىنى، خۇدا ئادىل ھۆكۈمىنى ئايان قىلىدىغان غەزەپلىك كۈنى ئۈچۈن سەن ئۆز بېشىڭغا چۈشىدىغان غەزەپنى توپلاۋاتامسەن. 6 خۇدا ھەركىمگە ئۆز ئەمەللىرىگە يارىشا ئىش كۆرىدۇ. 7 ياخشى ئىشلارنى سەۋرچانلىق بىلەن قىلىپ، شان-شەرەپ، ھۆرمەت-ئىتىھام ۋە باقىيلىقنى ئۆزىڭگە ئەرگەن ئۇ مەڭگۈلۈك ھايات ئانا قىلدۇ؛ 8 (aíōnios g166) لېكىن شەخسىيەتچىلەرگە، ھەققەتكە تەن بەرمەي، ئەكسىچە ھەققانىيلىقنىڭ

ئەگەشكەنلەرگە غەزەپ-قەھرى يادغۇرۇلۇدۇ، 9 يامانلىق قىلىدىغان بارلىق جان شىگىسىگە، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارغا، ئاندىن كېركېلەرگە كۆپلەپ ۋە دەرد-ئەلەم چۈشۈدۇ، 10 بىراق، بارلىق ياخشىلىق قىلغۇچىلارغا، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارغا، ئاندىن يەھۇدىي ئەمەلسىزلىك شان-شەرەپ، ھۆرمەت-ئېھتىرام ۋە تامان-خاتىرجەملىك تەقدىم قىلىنىدۇ. 11 چۈنكى خۇدادا ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىش يوقتۇر. 12 - چۈنكى تەۋرات قانۇنىنى بىلەي گۇناھ سادىر قىلغانلارنىڭ ھەربىرى تەۋرات قانۇنىنىڭ ھۆكۈمىگە ئۇچرىمىسىمۇ، [ئەيىگە ئۇچراپ] ھالاك بولىدۇ، تەۋرات قانۇنىنى بىلىپ ئورۇپ گۇناھ سادىر قىلغانلارنىڭ ھەربىرى بۇ قانۇن بويىچە سوراققا تارتىلىدۇ. 13 (چۈنكى خۇدانىڭ ئالدىدا قانۇننى ئاڭلىغانلار ئەمەس، بەلكى قانۇنغا ئەمەل قىلغۇچىلار ھەققىنى ھېسابلىنىدۇ. 14 چۈنكى تەۋرات قانۇنىنى بىلمەيدىغان ئەللىكلەر تەبىئىي ھالدا بۇ قانۇنغا ئۇيغۇن ئىشلارنى قىلسا، گەرچە بۇ قانۇندىن خەۋەرسىز بولسىمۇ، تەۋرات قانۇنى ئۇلاردا كۆرۈنگەن بولىدۇ. 15 ئۇلارنىڭ بۇ قىلغانلىرى ئۆز قەلبىگە قانۇن تەلەپلىرىنىڭ پۈتكۈل ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ، شۇنىڭدەك، ئۇلارنىڭ ۋىجدانلىرىمۇ ئۆزلىرىگە ھەقىقەتنىڭ گۇناھچىسى بولۇپ، ئوي-پىكىرلىرى ئۆزىنى ئەيىبلەيدۇ ياكى ئۆزىنى قاپلايدۇ. 16 - مەن يەتكۈزۈپ كېلىۋاتقان بۇ خۇش خەۋەرگە ئاساسەن خۇدانىڭ ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئىنسانلارنىڭ قەلبىدە پۈتكۈن مەخپىي ئىشلار ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدىغان كۈندە، [بۇقېرىدا ئېيتىلغان ئىشلار چوقۇم يۈز بېرىدۇ. 17 سەنئۇ، ئەگەر ئۆزۈڭنى يەھۇدىي دەپ ئاتا، تەۋرات قانۇنىغا ئۈمىد باغلاپ، خۇداغا تەۋەمەن دەپ ماختانساڭ، 18 قانۇندىن ئۆتكىن ئۇنىڭ ئىرادىسىنى بىلىپ، ئېسىل بىلەن پەسنى بەر قەتەن بولساڭ، 19 تەۋرات قانۇنىدىن بىلم ۋە ھەقىقەتنىڭ جەۋھىرىگە ئىگە بولىدۇم دەپ قاراپ، ئۆزۈڭنى كورلارغا يول باشلىغۇچى، قاراڭغۇدا قالغانلارغا مايلا، نادانلارغا تۈگەنكۈچى، گودەكلەرگە ئۆستاز دەپ ئىشەنگەن بولساڭ - 21 ئەمدى سەن باشقىلارغا تەلەم بېرىسەن، ئۆزۈڭگە بەرمەيسەن؟ ئوغرىلىق قىلماڭلار دەپ ۋەز ئېيتىسەن، ئۆزۈڭ ئوغرىلىق قىلامسەن؟ 22 «زىنا قىلماڭلار» - دەپ ۋەز ئېيتىسەن، ئۆزۈڭ زىنا قىلامسەن؟ بۇتلاردىن نەپەرتلىسەن، ئۆزۈڭ بۇغقانلاردىكى نەرسىلەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلامسەن؟ 23 تەۋرات قانۇنى بىلەن ماختىنىسەن، ئۆزۈڭ شۇ قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ، خۇداغا داغ كەلتۈرمەسەن؟! 24 خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: «سىلەرنىڭ قىلىشىڭلار تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ نامى تاپىپلار ئارىسىدا كۆپۈرلۈققا ئۇچرىماتقان، 25 تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلساڭ، خەتتە قىلىنغىنىڭ ئەھمىيىتى بولىدۇ، لېكىن ئۇنىڭغا خىلاپلىق قىلساڭ، خەتتە قىلىنغىنىڭ خەتتە قىلىنمىغاندەك ھېسابلىنىدۇ. 26 ئەمدى خەتتىمىزىلەر قانۇننىڭ تەلەپلىگە ئەمەل قىلسا، گەرچە خەتتىمىز بولسىمۇ، خۇدا تەرىپىدىن خەتتىملىك ھېسابلاممادۇ؟ 27 تەۋرات قانۇن دەستۇرىدىن خەۋەردار ۋە خەتتىملىك تۇرۇقلۇق قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى، ئۇ يەھۇدىي، قانۇنغا ئەمەل قىلىدىغان جىسمانىي خەتتىمىزىلەر تەرىپىدىن سېنىڭ گۇناھىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىلمايمدۇ؟ 28 چۈنكى سىرتقى كۆرۈنۈشى يەھۇدىي بولسا ئۇنى [ھەقىقىي] يەھۇدىي دېگىلى بولمايدۇ، سىرتقى جەھەتتىكى جىسمانىي خەتتىمىز [ھەقىقىي] خەتتە دېگىلى بولمايدۇ، 29 روھىدا يەھۇدىي بولغىنى [ھەقىقىي] يەھۇدىي، ئۇنىڭ خەتتە قىلىنغىنى خەتتە قانۇن دەستۇرى ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى قەلبىدە، روھىدىن بۇنداق كىشىنىڭ تەرىپلىنىشى ئىنسانلار تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن بولىدۇ.

3

ئۇنداقتا، يەھۇدىي بولغاننىڭ يەھۇدىي ئەمەستىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بار؟ خەتتىملىك بولغاننىڭ نېمە پادىسى بار؟ 2 ئەمەلىيەتتە، ئۇلارنىڭ ھەر

جەھەتتىن كۆپ ئارتۇقچىلىقى بار، بىرىنچىدىن، خۇدانىڭ بېشارەتلىك سۆزلىرى يەھۇدىيلارغا نامانەت قىلىنغان. 3 ئەمدى گەرچە ئۇلاردىن بەزىلىرى ئىشەنچسىز چىققان بولسىمۇ، بۇنىڭغا نېمە بولاتتى؟ ئۇلارنىڭ ئىشەنچسىزلىكى خۇدانىڭ ئىشەنچلىكلىكىنى يوققا چىقىرىۋەتمەي؟ 4 ھەرگىز ئۇنداق قىلمايدۇ! خۇدا راستچىل ھېسابلىنىپ، ھەممە ئادەم يالغانچى ھېسابلىنمىسۇن! خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] خۇدا ھەققىدە [يېزىلغىنىدەك]: «سۆزلىگىنىڭە ئادىل دەپ ئىسپاتلانمايسەن، شىكايەتكە ئۇچرىغىنىڭا غەلبە قىلمايسەن». 5 لېكىن بىزنىڭ ھەققانىيلىقىمىز ئارقىلىق خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى تېخىمۇ ئېنىق كۆرسىتىلسە، بۇنىڭغا نېمە دەيمىز؟ ھەققانىيلىق ئۈستىگە غەزەپ تۆكىدىغان خۇدانى ھەققانىي ئەمەس دەيمىز! (مەن ئىنسانچە سۆزلەيمەن)؟ 6 مۇنداق دېيىشكە ھەرگىز بولمايدۇ! ئەگەر ئۇنداق بولسا، خۇدا ئالەمنى قانداق سوراققا تارتىدۇ؟ 7 [بەزىلەر يەنە]: «مېنىڭ يالغانچىلىقىمىدىن خۇدانىڭ ھەقىقەتلىكى تېخىمۇ ئوچۇق قىلىنسا، شۇنداقلا ئۇلۇغلىق تېخىمۇ يورۇتۇلسا، ئەمدى مەن يەنە نېمە ئۇچۇن گۇناھكار دەپ قارىلىپ سوراققا تارتىلمىسەن؟» [دېيىشى مۇمكىن]. 8 ئۇنداق بولغاندا ئېتىقاد (بەزىلەر بىزگە تۆھمەت چاپلىماقچى بولۇپ، گەپلەرىمىزنى بۇرۇۋەتكەندەك) «يامانلىق قىلماي، بۇنىڭدىن ياخشىلىق چىقىپ قالا» - دېيىشكە بولمايدۇ؟ بۇنداق دېگۈچىلەرنىڭ جازالىنىشى ھەققىدە 9 ئەمدى نېمە دېيىش كېرەك؟ بىز [يەھۇدىيلار] [يەھۇدىي ئەمەلسىزلىرى] ئۈستۈن ئۇرۇمىدۇق؟ ياق، ھەرگىز! چۈنكى بىز يۇقۇرىدا يەھۇدىيلار بولسۇن، گەپلەر بولسۇن ھەممىنىڭ گۇناھىنىڭ ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ تەييارلىدۇق. 10 دەۋرەۋە، مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: «ھەققانىي ئادەم يوق، ھەتتا بەزىمۇ يوقۇر، 11 يورۇتۇلغان كىشى يوقۇر، خۇدانى ئەزدىگىنىمۇ يوقۇر. 12 ھەممە ئادەم يولدىن چەتلىدى، ئۇلارنىڭ بارلىقى ئەرزىمەس بولۇپ چىقتى. مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوق، ھەتتا بەزىمۇ يوقۇر. 13 ئۇلارنىڭ گىجى ئېچىلغان قەيرىدەك سېستىمىز، تىللىرى كازىلىق قىلماقتا، كوربا يىلاننىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا ئۇرىدۇ، 14 ئۇلارنىڭ زۇۋانى قارغاش ھەم زەردىگە تولغان. 15 «بۇلارنى قان توكۇشكە ئالمايدۇ، 16 بارغانلا يېرىدە ۋىيرانچىلىق ۋە پاجىئەلىك ئىشلار باردۇر. 17 تىنچلىق-ئاراملىق يولىنى ئۇلار ھېچ تۇتۇغان ئەمەس». 18 «ئۇلارنىڭ ئەزىزىدە خۇدادىن قورقىدىغان ئىش يوقۇر»، 19 تەۋراتتىكى بارلىق سۆزلەرنىڭ تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ياشايدىغانلارغا قارىتا ئېيتىلغانلىقى بىرگە ئايان. بۇلارنىڭ مەقسىتى، ھەر ئىنساننىڭ تاغزى باھانە كۆرسىتمەي تۇۋاقلانسا، پۈتكۈل دۇنيادىكىلەر خۇدانىڭ سىرتىدا ئەيىبكار ئىكەن دەپ ئايان قىلىنسۇن، دېگەنلىكتۇر. 20 شۇڭا، ھېچقانداق ئەمەت ئىگىسى تەۋرات-قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن [خۇدانىڭ] ئالدىدا ھەققانىي ھېسابلانمايدۇ؛ چۈنكى تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق ئىنسان ئۆز گۇناھىنى تونۇپ يېتىدۇ. 21 بىراق، ھازىر قانۇن يولى بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ تۇردىن كەلگەن بىرخىل ھەققانىيلىق ئاشكارىلايدۇ! بۇ خىل ھەققانىيلىققا قانۇننىڭ تۈزى ۋە بەيئەھەرلەرنىڭ [يازمىلارغا] كۆۋاللىق بەرگەندۇر، 22 يەنى، خۇدانىڭ ئەيسا مەسىھنىڭ ئىشەنچ-ساداقەتلىكى ئارقىلىق ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئىچىگە ھەم ئۈستىگە يەتكۈزىدىغان ھەققانىيلىقىدۇر! بۇ ئىشتا ئېرىشچىلىق يوقۇر 23 (چۈنكى بارلىق ئىنسانلار گۇناھ سادىر قىلىپ، خۇدانىڭ شان-شەرەپىگە يېتەلمەي، ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولدى) 24 چۈنكى ئېتىقادچىلارنىڭ ھەممىسى مەسىھ ئەيسادا بولغان نىجات-ھۆرلۈك ئارقىلىق، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى بىلەن بەدەلسىز ھەققانىي قىلىنىدۇ. 25 خۇدا ئۇنى گۇناھلارنىڭ جازاسىنى كۆتۈرگۈچى

زاماندىكىلەرنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرىغا سەۋر-تاقەتلىك بولۇپ، جازا ئالماي ئۆتكۈزۈۋېتىشنىڭ ئادىللىق ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. 26 بۇنىڭغا ئوخشاش بۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋەدە ئىبراھىمنىڭ بارلىق ئەۋلادلىرىغا، پەقەت تەۋرات قانۇنى شۇنداق قىلىپ ئۇ ئۆزىنىڭ ھەم ھەققانىي ئىكەنلىكىنى ھەم ئەيسانىڭ ئېتىقادىدا بولغۇچىنى ھەققانىي قىلغۇچى ئىكەنلىكىنى نامايان قىلدى. 27 ئۇنداق بولسا، ئىنساننىڭ تېمە ماختانغۇچىلىكى بار؟ ماختىنىش يوق قىلىندى! - تېمە پىرىنسىپقا ئاساسەن؟ قانۇنغا ئىنتىلىش پىرىنسىپى بلەنمۇ؟ - ياق! «ئېتىقاد» پىرىنسىپى بلەن! 28 ئاتىسىدۇر، دەرھەققەت، ئۇ ئۆلۈكلەرنى تىرىلدۈرىدىغان، مەۋجۇت بولمىغان بار چۈنكى «ئىنسان تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىندۇ» دەپ ھېسابلايمىز! 29 ئەجەب، خۇدا پەقەتلا يەھۇدىيلارنىڭلا خۇداسىمۇ؟ ئۇ ئەلەرنىڭمۇ خۇداسى ئەمەسمۇ؟ شۇنداق، ئۇ ئەلەرنىڭمۇ خۇداسىدۇر. 30 خۇدا بولسا بىردۇر، ئۇ خەتتە قىلىنغانلارنى ئېتىقاد بىلەن ھەمدە خەتتە قىلىنمىغانلارنىمۇ ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلدى. 31 ئەمدى ئېتىقاد پىرىنسىپى بىلەن تەۋرات قانۇنىنى بىكار قىلىۋېتىمۇ؟ ياق، دەل بۇنىڭ ئەكسىچە، ئۇنى كۈچكە ئىگە قىلىمىز.

4

ئۇنداقتا، بىز [يەھۇدىيلارنىڭ] جىسمانىي جەھەتتىكى ئاتىمىز ئىبراھىمنىڭ ئېرىشىكىنى توغرىسىدا تېمە دەيمىز؟ 2 ئەگەر ئىبراھىم ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلانغان بولسا، ئۇنىڭدا ماختانغۇدەك ئىش بولاتتى (بەزىر خۇدانىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ ماختىنىش ھەققى يوق ئىدى). 3 چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا تېمە دېيىلگەن؟ - «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى؛ بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلىنىدى» دېيىلىدۇ. 4 ئىشلەپچىقىرىش بىلەن بىرلىدىغان ھەق «مېھىر-شەپقەت» ھېسابلىنمايدۇ، بەلكى بىرخىل «قەرز قاپتۇرۇش» ھېسابلىنىدۇ. 5 بىراق، ھېچ ئىش-ئەمەل قىلماي، پەقەت نومۇسىز گۇناھكارلارنى ھەققانىي قىلغۇچى خۇداغا ئېتىقاد قىلىدىغان كىشىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ ئېتىقادى ھەققانىيلىق دەپ ھېسابلىنىدۇ! 6 خۇدا قىلغان ئەمەللىرىگە قارىماي، ھەققانىي دەپ ھېسابلىغان كىشىنىڭ بەختى توغرىلىق داۋۇت [يەھىيە مەبەرىمۇ] مۇنداق دېگەن: 7 - «ئىنسان ئەسلىدىكى كەچۈرۈم قىلىنغان، گۇناھلىرى يېيىلغان كىشى تېمە بېگەن بەختلىكتۇر! 8 پەرۋەردىگار گۇناھلىرى بىلەن ھېچ ھېسابلىنمايدىغانلار تېمە بېگەن بەختلىكتۇر!». 9 ئەمدى بەخت يالغۇز خەتتە قىلىنغانلارغا مەنسۇپ بولمايدۇ، ياكى خەتتە قىلىنمىغانلارغىمۇ مەنسۇپ بولمايدۇ؟ چۈنكى: «ئىبراھىمنىڭ ئېتىقادى ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى دەپ ھېسابلىنىدۇ» دەۋامىن. 10 ھەققانىيلىق قانداق ئەھۋالدا ئۇنىڭغا ھېسابلىنىدۇ؟ خەتتە قىلىنىشنى ئىلگىرىمۇ ياكى خەتتە قىلىنىشنى كېيىنمۇ؟ ئۇ خەتتە قىلىنغان ھالدا ئەمەس، بەلكى خەتتە قىلىنمىغان ھالدا ھېسابلىنىدۇ! 11 ئۇنىڭ خەتتە قىلىنىشى قوبۇل قىلغىنى بولسا، ئۇنى خەتتە قىلىنىشتىن بۇرۇنلا ئېتىقادى ئارقىلىق ئىگە بولغان ھەققانىيلىققا مۇھىر بەلگىسى سۈپىتىدە بولغانىدى. دېمەك، ئۇ خەتتە تىرىش ئۆرۈپ خۇداغا ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ نامىسى بولدى - ئۇلارمۇ [ئېتىقادى بىلەن] ھەققانىي ھېسابلىنىدۇ! 12 ئۇ يەنە خەتتە قىلىنغانلارنىڭمۇ ئاتىسىدۇر، دېمەك، خەتتە قىلىنغان بولۇشى بىلەن تەڭلا خەتتە قىلىنمىغان ۋاقىتتىمۇ ئېتىقادلىق يول ماڭغان ئاتىمىز ئىبراھىمنىڭ ئەزىزلىرىنى بېسىپ ماڭغانلارنىڭمۇ نامىسى بولغاندۇر. 13 چۈنكى [خۇدانىڭ] ئىبراھىمغا ۋە نەسلىگە دۇنياغا مەخسۇس بولۇش توغرىسىدىكى ۋەدە يېرىشى ئىبراھىمنىڭ تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىدىغان ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن بولغان ھەققانىيلىقتىن كەلگەن. 14 چۈنكى ئەگەر قانۇنغا ئىنتىلىدىغانلار مەخسۇس بولسا ئېتىقاد بىكار نەرسە بولۇپ قالاتتى، خۇدانىڭ ۋەدەسىمۇ يوققا چىقىرىلغان بولاتتى. 15 چۈنكى تەۋرات قانۇنى [خۇدانىڭ] غەزىپىنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى قانۇن بولمىسا، ئىنسان ئەسلىدىكى دېگەن

5

شۇڭا ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنغان ئىكەنمىز، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدا بىلەن ئىناق مۇناسىۋەتتە بولىمىز. 2 ئۇ ئارقىلىق ئېتىقاد يولدا بىزنى چىڭ تۇرغۇزىدىغان بۇ مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئىچىگە كىرىش ھوقۇقىغا مۇيەسسەر بولىدۇ، شۇنىڭدەك خۇدانىڭ شان-شەرىپىگە باغلىغان ئۆمىدىمىزدىن شاد-خۇرام بولىمىز. 3 شۇنداق بولۇپلا قالماي، مۇشكۈل ئەھۋاللار ئىچىدە شادلىنىمىز؛ چۈنكى مۇشكۈلۈك سەۋرچانلىق، سەۋرچانلىق چىداملىقنى، چىداملىق ئۆمىدىنى ئېلىپ كېلىدۇ، دەپ بىلىمىز. 5 ۋە بۇ ئۆمىد بىزنى يەرگە قارىتىپ قويمايدۇ، چۈنكى بىزگە ئانا قىلىنغان مۇقەددەس روھ ئارقىلىق خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئاللىبۇرۇن قەلبىمىزگە قۇيۇلۇپ ئېشىپ تاشتى. 6 چۈنكى بىز پەقەت ئامالسىز قالىشىمىزدا، مەسىھ بىز ئىخلاسىمىز ئۈچۈن [خۇدا] بېكىتكەن ۋاقىتتا ئۆزىنى پىدا قىلدى. 7 بىرىنىڭ ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىشى ناھايىتى ئاز ئۆچرايدىغان ئىش؛ بەزىدە ياخشى ئادەم ئۈچۈن بىرىنى پىدا بولۇشقا جۈرئەت قىلىشۇمۇ مۇمكىن؛ 8 لېكىن خۇدا ئۆز مېھىرى-مۇھەببىتى بىزگە شۇنىڭدا كۆرسىتىدۇكى، بىز تېخى گۇناھكار ۋاقىتىمىزدا، مەسىھ بىز ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلدى. 9 ھازىر بىز ئۇنىڭ قېنى بىلەن ھەققانىي قىلىنغان ئىكەنمىز، ئەمدى ئۇ ئارقىلىق [كېلىدىغان] غەزەپتىن قۇتۇلۇشىمىز تېخىمۇ جەزمەندۇر. 10 چۈنكى بۇرۇن خۇداغا دۈشمەن بولغان بولساقمۇ، ئوغلىنىڭ تولىمى ئارقىلىق بىزنى ئۇنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرغان يەردە، ئۇنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن، ئەمدى [ئوغلىنىڭ] ھاياتى ئارقىلىق بىز تېخىمۇ قۇتۇلدۇرۇلمايمدۇ؟! 11 بۇنىڭ بىلەنلا قالماي، ھازىر بىز رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدا بىلەن ئىناقلاشتۇرۇلدى، ئۇ ئارقىلىقمۇ خۇدانىڭ ئۆزىدىن شادلىنىمىز. 12 شۇنىڭدەك، گۇناھنىڭ دۇنياغا كىرىشى بىزنىلا ئادەم ئارقىلىق بولدى، ئۇلۇمنىڭ دۇنياغا كىرىشى گۇناھ ئارقىلىق بولدى؛ شۇنىڭ بىلەن گۇناھ ئارقىلىق ئۆلۈم ھەم ئەمەل ئادەم گۇناھ سادىر قىلدى 13 (چۈنكى تەۋرات قانۇندىن ئىلگىرىمۇ گۇناھ دۇنيادا

بار ئىدى، ئەلۋەتتە، ھالبۇكى، قانۇن بولسا گۇناھنىڭ ھېسابى ئېلىنمايدۇ. 14 تىرىلگەندىن كېيىن قايتا تۈلمەيدىغانلىقى، ئۆلۈمنىڭ ئەمدى ئۇنىڭ ئۈستىدىن شۇنداقتىمۇ، ئۆلۈم ئادەم ئاتا ۋە ئاقىدىن مۇسا بەغەمبەر ۋاقتىغىچە ئىنسانلارغىمۇ ھۆكۈم سۈردى، ئۇلار گەرچە ئادەم ئاتا ئىكەنلىكى سادىر قىلغان ئىتائەتسىزلىكىدەك گۇناھ سادىر قىلغان بولسىمۇ، بۇ ئىنسانلارمۇ ئۆلۈم ھۆكۈمىدىن خالىي بولدى. ئادەم ئاتا ئىكەنلىكى ئۆزى - كېيىن كېلىدىغان مەسھىتنىڭ بىر پىشارەتلىك ئۆلگۈسىدۇر، 15 ھالبۇكى، [خۇدانىڭ] شاپايەتلىك سوۋغىتى ئادەم ئاتا ئىكەنلىكى ئىتائەتسىزلىكىنىڭ پۈتۈنلەي ئەكسىدۇر. چۈنكى بىرلا ئادەمنىڭ ئىتائەتسىزلىكى بىلەن نۇرغۇن ئادەم ئۆلگەن بولسا، ئەمدى خۇدانىڭ مېھرى-شەپقىتى ۋە شۇنىڭدەك بىرلا ئادەم، يەنى ئەيسا مەسھنىڭ مېھرى-شەپقىتى ئارقىلىق كەلگەن سوۋغات ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاچقا، نۇرغۇن ئادەمگە يەتكۈزۈلۈپ تېخىمۇ زور نەتىجە ھاسىل قىلدى! 16 شۇ شاپايەتلىك سوۋغاتنىڭ نەتىجىسى بولسا، شۇ بىر ئادەمنىڭ گۇناھىنىڭ ئاقۇنىتىگە پۈتۈنلەي ئوخشىمايدۇ. چۈنكى بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىم ئۆتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكىدىن چىقارغان ھۆكۈم ئىنسانلارنى گۇناھكار دەپ بېكىتكەن بولسىمۇ، ئەمما شۇ شاپايەتلىك سوۋغات بولسا كۆپلىگەن كىشىلەرنىڭ نۇرغۇن ئىتائەتسىزلىكىدىن «ھەقىقەت قىلىنىش»قا ئېلىپ بارىدۇ. 17 ئەمدى بىر ئادەمنىڭ ئىتائەتسىزلىكى تۈپەيلىدىن، ئەنە شۇ بىر ئادەم ئارقىلىق ئۆلۈم ھۆكۈمران بولغان يەردە، [خۇدانىڭ] مول مېھرى-شەپقىتى، شۇنداقلا ھەقىقەتلىق بولغان شاپايەتلىك سوۋغىتىنى قوبۇل قىلغانلار بىر ئادەم، يەنى شۇ ئەيسا مەسھ ئارقىلىق ھاياتا ئۇنىچە غالبانە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچىلار بولمادۇ! 18 شۇڭا، بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىك تۈپەيلىدىن بارلىق ئىنسانلار گۇناھنىڭ جازاسىغا مەھكۇم قىلىنغان بولسا، ئوخشاشلا بىر قېتىملىق ھەقىقەتلىك ئەمەل بىلەن ھاياتلىق ئېلىپ كېلىدىغان ھەقىقەتلىق پۈتكۈل ئىنسانلارغا يەتكۈزۈلگەن. 19 بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىكى ئارقىلىق نۇرغۇن كىشىلەر دەروھە گۇناھكار قىلىنىپ بېكىتكەندەك، بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىكى ئارقىلىق كىشىلەر ھەقىقەت قىلىنىپ بېكىتىلىدۇ. 20 ئەمدى تەۋرات قانۇنى ئىنساننىڭ ئىتائەتسىزلىكى كۆپرەك تاشكارلىنىپ بىلىنسىمۇ دەپ كىرگۈزۈلگەندى، لېكىن گۇناھ قەيەردە كۆپەيگەن بولسا، [خۇدانىڭ] مېھرى-شەپقىتىمۇ شۇ يەردە تېخىمۇ ئېشىپ تاشتى. 21 شۇنىڭدەك، گۇناھ [ئىنسانىيەتنىڭ] ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىپ [ئۆلۈمگە] ئۆلۈمگە ئېلىپ بارغىنىدەك، [خۇدانىڭ] مېھرى-شەپقىتى ھەقىقەتلىق ئاساسلىنىپ ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، ئىنساننى رەببىمىز ئەيسا مەسھ ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ئېرىشتۈرىدۇ. (aiōnios g166)

6

تۇنداقتا، نېمە دېگۈلۈك؟ خۇدانىڭ مېھرى-شەپقىتى تېخىمۇ ئاشسۇن دەپ گۇناھ ئىچىدە ياشاۋېرەمدۇق؟ 2 ياق، ھەرگىز! گۇناھقا نىسبەتەن ئۆلگەن بىزلەر قانداقۇ ئۇنىڭ ئىچىدە ياشاۋېرىمىز؟ 3 ياكى سىلەر بىلەن مېھرى-شەپقىتىمۇ مەسھ ئەيساغا كىرىشكە چۈمۈلدۈرۈلگەن بولسا، ئۇنىڭ ئۆلۈمى ئىچىگە چۈمۈلدۈرۈلدۈق؟ 4 بىز چۈمۈلدۈرۈش ئارقىلىق ئۇنىڭ ئۆلۈمى ئىچىگە كىرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە كۆمۈلدۈق؛ ئۇنىڭ مەقسىتى، مەسھ ئاتىنىڭ شان-شەرىپى ئارقىلىق ئۆلۈمدىن تىرىلگەندەك، بىزنىڭ يېڭى ھاياتتا مېڭىشىمىز ئۈچۈندۇر. 5 چۈنكى [مەسھنىڭ] ئۆلۈمىگە ئوخشاش بىر ئۆلۈمدە ئۇنىڭ بىلەن بىرگە باغلىغانىكەنمىز، ئەمدى بىز چوقۇم ئۇنىڭ تىرىلىشىگە ئوخشاش تىرىلىشىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولىمىز. 6 شۇنى بىلىمىز، گۇناھنىڭ ماكانى بولغان تېنىمىز كاردىن چىقىرىلىپ، گۇناھنىڭ قۇللۇقىدا يەنە بولماسلىقىمىز ئۈچۈن، «كونا ئادەم»مىز مەسھ بىلەن بىللە كىرىشلىپ ئۆلگەن 7 (چۈنكى ئۆلگەن كىشى گۇناھتىن خالاس بولمىدۇ). 8 مەسھ بىلەن بىللە ئۆلگەن بولسا، ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ياشايدىغانلىقىمىزغىمۇ ئىشىنىمىز. 9 چۈنكى مەسھنىڭ ئۆلۈمدىن

7 ئى قېرىنداشلار، مەن ھازىر تەۋرات قانۇنىنى بىلگەنلەرگە سۆزلەۋاتمەن؛ سىلەر قانۇننىڭ پەقەت ھايات ۋاقتىدىلا ئىنسان ئۈستىگە ھۆكۈمران بولىدىغانلىقىنى بىلەنمىسىلەر؟ 2 مەسىلەن، ئېرى بار ئايال، ئېرى ھاياتلا بولىدىكەن، قانۇن بويىچە ئېرىگە باغلىغان، لېكىن ئېرى ئۆلۈپ كەتسە، [ئۆزىنى ئېرىگە باغلىغان] نىكاھ قانۇنىدىن ئازاد قىلىنىدۇ. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ ئايال ئېرى ھايات ۋاقتىدا باشقا بىر ئەرگە باغلىغاندا، زىناخور ئايال دەپ ئاتىلىدۇ. لېكىن ئېرى ئۆلۈپ كەتسە، ئۇ [نىكاھ] قانۇنىدىن ئەركىن بولىدۇ؛ شۇ چاغدا باشقا بىر ئەرگە تەگسە، زىنا قىلغان بولىدۇ. 4 خۇددى شۇنىڭدەك، قېرىنداشلار، سىلەر ئەيسا مەسھنىڭ [قۇربانلىق] تېنى ئارقىلىق تەۋرات قانۇنىغا نىسبەتەن تۇلدۇرۇلدىڭلار. ئۇنىڭ مەقسىتى سىلەرنىڭ باشقا بىرسىگە، يەنى ئۆلۈمدىن تىرىلگۈچىگە باغلىنىشكەن ۋە شۇنىڭ بىلەن خۇداغا مېۋە بېرىشكەنلاردىن ئىبارەتتۇر. 5 چۈنكى بىز «ئەت»نىڭ ئىككىدە

ۋاقىتىمىزدا، تەۋرات قانۇنى گۇناھنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسىلىرىنى تېخىمۇ قوزغاپ، تېنىمىزدىكى ئەزالاردا ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدىغان مېۋىنى چىقارغانىدى؛ 6 لېكىن، ھازىر بىز تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلگىدىن ئەركىن بولىدۇ. چۈنكى ئۆزىمىزنى بوغۇپ تۇرىدىغان ۋاقۇتقا نىسبەتەن ئۆلگەن بولۇپ، قانۇننىڭ دەستۇرىنىڭ كونا يولىدا ئەمەس، بەلكى روھنىڭ يېڭى يولىدا [خۇدانىڭ] قۇلۇقىدا بولىمىز. 7 ئىشلارنىڭ ئويىدا يۈرىدۇ، مۇقەددەس روھقا بويسۇنىدىغانلار بولسا، شۇ روھقا تۇنداقتا نېمە دېگۈلۈك؟ تەۋرات قانۇنىنىڭ ئۆزى گۇناھمۇ؟ ھەرگىز تۇنداقتا ئەمەس! دەرۋەقە، قانۇننىڭ كۆرسەتمىلىرى بولسا، گۇناھنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلەيتىم. قانۇن «نەپسانىيەتچىلىك قىلىپ» دېمىگەن بولسا، نەپسانىيەتچىلىكنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىمىگەن بولاتتىم. 8 لېكىن گۇناھ قانۇننىڭ ئەمرى ئارقىلىق پۇرسەت تېپىپ، ئىچىمىدە ھەرخىل نەپسانىيەتچىلىكلەرنى قوزغىدى. تەۋرات قانۇنى بولسا، گۇناھمۇ ئۆلۈمگە كەچۈرۈلۈپ، 9 بەر چاغلاردا قانۇننىڭ سىرتىدا ياشىغىنىدا ھايات ئىدىم، لېكىن قانۇن ئەمرىنى بىلىشىم بىلەنلا، گۇناھمۇ جانلىنىپ، مېنى ئۆلۈمگە ئېلىپ باردى. 10 ئەسلىدە كىشىگە ھاياتلىق ئېلىپ كەلسۇن دەپ بۇيۇرۇلغان قانۇننىڭ ئەمرى ئەكسىچە ماڭا ئۆلۈم ئېلىپ كەلدى. 11 چۈنكى گۇناھ قانۇننىڭ ئەمرى بىلەن ھۇجۇم پۇرسىتىنى تېپىپ، مېنى ئازدۇردى ۋە ئەمىر ئارقىلىق مېنى ئۆلتۈردى. 12 بۇنىڭدىن قارىغاندا قانۇن ھەقىقەتەن پاك-مۇقەددەس، ئۆزىنىڭ ئەمىرىمۇ مۇقەددەس، توغرا-ئادالەتلىك ۋە ياخشىدۇر. 13 تۇنداقتا، ياخشى بولغىنى ماڭا ئۆلۈم بولدىمۇ؟ ھەرگىز تۇنداقتا ئەمەس! بەلكى، گۇناھنىڭ قەۋەتلا قەبىھە ئىكەنلىكى ئەمىر ئارقىلىق چوچۇق ئاشكارىلىنىشى ئۈچۈن، بۇ ياخشى ئەمىرنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن گۇناھ مەندە ئۆلۈم بەيدا قىلدى. 14 تەۋرات قانۇنىنىڭ [روھقا تەۋە] ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. بىراق مەن بولسام «ئەتكە تەۋە» دۇرەمن، دېمەك گۇناھقا قۇدرەت سېلىنغانمەن. 15 چۈنكى نېمە قىلىۋاتقىنىمىز ئۆزۈمۈ بىلەيمەن. چۈنكى ئۆزۈم نىيەت قىلغان ئىشلارنى قىلمايمەن؛ ئەكسىچە، نەپەرتلىنىدىغىنىمنى قىلىمەن. 16 لېكىن ئەگەر ئۆزۈم خالىمىغان ئىشلارنى قىلسام، ئۆزۈم قانۇننىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى تېپىپ قىلغان بولىمەن. 17 شۇنداق ئىكەن، بۇ ئىشلارنى مەن ئەمەس، بەلكى ئىچىمدە مەۋجۇت بولغان گۇناھ قىلدۇرىدۇ. 18 ئىچىمدە يەنى مېنىڭ ئەپلىرىمە ھېچ ياخشىلىقنىڭ مەۋجۇت ئەمەسلىكىنى بىلىمەن؛ چۈنكى ياخشىلىق قىلىش نىيەتتە بار بولسىمۇ، ئۇنى قىلمايمەن. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزۈم خالىغان ياخشىلىقنى قىلماي، ئەكسىچە خالىمىغان يامانلىقنى قىلىمەن. 20 ئۆزۈم نىيەت قىلغان ئىشنى قىلسام، بۇنى قىلىدىغان مەن ئەمەس، بەلكى ئىچىمدە ماكان قىلغان گۇناھتۇر. 21 بۇنىڭدىن ئۆزۈمدىكى شۇنداق بىر قانۇنىيەتنى بايقايمەنكى، ياخشىلىقنى قىلماقچى بولغىنىمدا، يامانلىق ھامان ئىچىمدە ماڭا ھەمراھ بولىدۇ. 22 قەلبىمدە خۇدانىڭ قانۇنىدىن سۆيۈنمەن؛ 23 بىراق تېنىمدىكى ئەزالىرىمدا باشقا بىر قانۇنىيەتنى سېزىمەن. بۇ قانۇنىيەت قەلبىمدىكى قانۇن بىلەن جەڭ قىلىپ، مېنى تېنىمدىكى ئەزالىرىمدىكى گۇناھ سادىر قىلدۇرغۇچى قانۇنىيەتكە ئەسەر قىلىدۇ. 24 تېنىمدىكى دەردە مەن ئادەم-ئەمەن! ھە! ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدىغان بۇ تېنىمدىن كىممۇ مېنى قۇتقۇزار؟ 25 رەببىمىز نەپىسا مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا تەشەككۈر بولسۇن! شۇنداق قىلىپ، قەلبىم بىلەن خۇدانىڭ قانۇنىغا ئىتائەت قىلىمەن، لېكىن ئەپلىرىمدە گۇناھ سادىر قىلدۇرغۇچى قانۇنىيەتكە ئىتائەت قىلىمەن.

8

خۇلاسىلىساق، مەسىھ ئەيسادا بولغانلار گۇناھنىڭ جازاسىغا مەھكۇم بولمايدۇ. 2 چۈنكى مەسىھ ئەيسادا بولغان ھاياتلىقنى بەخش ئېتىدىغان روھنىڭ قانۇنىيەت ئادەمى گۇناھقا ۋە ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدىغان قانۇنىيەتتىن سەلەرنى خالاس قىلدى. 3 چۈنكى [گۇناھلىق] ئەت ئېلىپ كېلىدىغان ئاجىزلىق تۈپەيلىدىن تەۋرات قانۇنى قىلالمىغانى خۇدانىڭ ئۆزى [قىلدى]؛ ئۇ ئۆز غۇلىنى گۇناھكار

باغلىغانىكەنمۇ، ئۇنى سەۋرەچانلىق بىلەن كۆتۈشمەن كېرەكتۇر. 26 شۇنىڭدەك، ئىنسانىي ئاجىزلىقىمىزدا [مۇقەددەس] روھ كېلىپ بىزگە باردىم قىلىدۇ، چۈنكى قانداق دۇئا قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى بىلمەيمىز، لېكىن روھنىڭ ئۆزى ئىپادىلەنگۈسىز نالە-پەرياد بىلەن بىز ئۇچۇن [خۇدانىڭ ئالدىدا] تۇرۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلماقتا. 27 ئىنسانلارنىڭ قەلبىنى ئىنچىكەلەپ كۆزىتىپ قارىغۇچى بولسا، [مۇقەددەس] روھنىڭ ئوي-نەيەرنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئىرادىسى بويىچە مۇقەددەس بەندىلىرى ئۇچۇن [خۇدانىڭ ئالدىدا] دۇئا قىلىپ تۇتۇنمەكتە. 28 شۇنداقلا شۇنى بىلىمىزكى، پۈتكۈل ئىشلار خۇدانى سۆيىدىغانلارنىڭ، يەنى ئۇنىڭ مەقسەت-مۇددىئاسى بويىچە چاقىرىلغانلارنىڭ بەخت-بەرىكىتىگە بىرلىكتە خىزمەت قىلماقتا. 29 چۈنكى خۇدا ئالدىن كۆلگەن پۈتكۈنلىكلەرنى، ئۇلارنىڭ كەلگۈسىدە تۇرۇشۇش ئۈزۈلۈشىنى ئۈزۈشنى، ئۇلارنىڭ تۇرغۇن قېرىنداشلىرى ئارىسىدىكى ئۇچۇن ئۇغلىنىشىنى ئالدىن بەلگىلەنگەن. 30 ئالدىن بېكىتكەن كىشىلەرنى ئۇ چاقىرىدى، چاقىرىغان كىشىلەرنى ئۇ ھەققانىي قىلدى، ھەققانىي قىلغانلارغا ئۇ شان-شەرەپ ئاتا قىلدى. 31 ئۇنداقتا، بۇ ئىشلارغا يەنە نېمە دەپمۇ؟ خۇدا بىز تەرەپتە تۇرغانىكەن، كىممۇ بىزگە قارشى چىقالسۇن؟! 32 تۇرۇشۇش ئۇچۇن پەيدا ھەممىمىز ئۇچۇن پەيدا بولغاندا تۇرغان [خۇدا]، ئۇنىڭغا قوشۇپ ھەممىنى بىزگە شەرتسىز ئاتا قىلماي قالمىمۇ؟ 33 كىممۇ خۇدانىڭ ئالغانلىرى ئۇستىدىن شىكايەت قىلالسۇن؟! خۇدا ھەققانىي قىلغان يەردە، 34 كىممۇ كۇناھقا مەھكۇم قىلالسۇن؟ ئۆلگەن، شۇنداقلا تىرىلگەن ۋە خۇدانىڭ ئۇنىڭ ئىپادىسىدە تۇرۇۋاتقان، ھەمدە بىز ئۇچۇن [خۇدانىڭ ئالدىدا] تۇرۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلماقتان مەسە شۇنداق قىلالمىمۇ؟! 35 كىممۇ بىزنى مەسەھنىڭ مېھرى-مۇھەببىتىدىن ئايرىۋېتىۋېلىسۇن؟ جاپا-مۇشەققەتتۇر، دەرد-ئەلەمۇ، زىيانكەشلىك، ئاجارچىلىقمۇ، ئالغىچىلىقمۇ، خىيىم-خەتەرمۇ ياكى قىلچىمۇ؟ 36 [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: «سېنى دەپ كۆن بويى قۇربلىقلىقىمىز، بوغۇزلىنىشى كۆتۈپ تۇرغان قورالدارەك ھېسابلىنماقتىمىز». 37 بىراق بىزنى سۆيگۈچىگە تايىنىپ بۇلارنىڭ ھەممىسىدە غالىپلارنىڭ غالىپ بولماقتىمىز، 38 شۇنىڭغا قەتئىي قايىل قىلىنمىكى، مەبلى تۆلۈم بولسۇن ھاياتلىق بولسۇن، پەرىشتىلەر بولسۇن جىن-شەيبان خۇكۇمرانلار بولسۇن، ھازىرقى ئىشلار ياكى كەلگۈسىدىكى ئىشلار بولسۇن، ھەرقانداق روھىي كۈچلەر بولسۇن، 39 پەلەك بولسۇن ھاڭ بولسۇن، شۇنداقلا پۈتكۈل كائىناتتا يارىتىلغان ھەرقانداق باشقا بىر شەيئە بولسۇن، بىزنى رەببىمىز مەسە ھېسابدا بولغان خۇدانىڭ مېھرى-مۇھەببىتىدىن ھېچقاچان ئايرىۋېتىۋېتىۋېلىۋېلىدۇ.

9

مەن مەسەھتە ھەققەتنى سۆزلەيمەن، يالغان گەپ ئېيتمايمەن، ۋەجدانم مۇقەددەس روھنىڭ ئىلكىدە بولۇپ تۈزەتمەگە گۇۋاھلىق قىلماقتا - 2 قەلبىمدە زور دەرد-ئەلەم ۋە تۈگمەس تازاب بار. 3 چۈنكى مېنىڭ بۇرادەرلىرىم، يەنى جىسمانىي جەھەتتىكى قېرىنداشلىرىم بولغان ئىنسانلارنى [تىجات تاپقۇزۇلۇشقا] [خۇدانىڭ] لەنتىگە قېلىپ مەسەھتەن مەھرۇم قىلىنىشىنى تىلەشكە رازى ئىدىم، ئۇلار ئىنسانلار - ئۇلارغا ئۇغۇلۇق ھوقۇق، [خۇدانىڭ] شان-شەرىپىنىڭ ئايان قىلىنىشى، ئەھدىلىرى، تەۋرات قانۇنىنىڭ ئامانەت بولۇشى، ئىبادەت خىزمەتلىرى ۋە [تەۋرات] ۋەدىلىرى نېسبە قىلىندى. 5 ئۇلۇغ [ئىبرانى] ئاتا-بوۋىلىرى ئۇلارنىڭكىدۇر، جىسمانىي جەھەتتە مەسەھتە ئۇلارنىڭ ئەجدادىدۇر. ئۇ بارلىق مەۋجۇدات ئۇستىدىن خۇكۇم سۈرگۈچى، مەڭگۈ مۇبارەك خۇدادۇر. ئامەن! (aiōn g165) - 6 بىراق خۇدانىڭ [ئىنسانغا بولغان] سۆزى بىكار بولدى، دېمەكچى، چۈنكى ئىنسانلارنىڭ ھەممىسىلا ھەققىي ئىنسانلار ھېسابلىنمايدۇ، 7 شۇنىڭدەك، ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرى بولسۇمۇ، ھەممىسىلا

سودوم شەھىرىدەك، گوموررا شەھىرىدەك [يوقالغان] بولمايۇق. 30 ئۇنداقتا، بۇلارغا نېمە دېيىشىمىز كېرەك؟ ھەققانىيلىققا ئىنتىلىشكەن ئەللىكلەر ھەققانىيلىققا، يەنى ئېتىقادقا ئاساسلانغان بىرخىل ھەققانىيلىققا ئېرىشى. 31 لېكىن ئىسرائىل ھەققانىيلىقى كۆرسەتكەن تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلىشكەن بىلەن قانۇننىڭ تەلىپىگە يېتەلمىدى. 32 نېمە ئۈچۈن؟ چۈنكى ئۇلارنىڭ [ھەققانىيلىققا] ئىنتىلىشى ئېتىقاد بىلەن ئەمەس، بەلكى «ساۋابلىق ئىشلار» بىلەن ئىدى. ئۇلار «پۇتلىكاشاڭ تاش»قا پۇتلىشىپ يىقىلىپ چۈشتى، 33 خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: «خەلقى پۇتلىشىدىغان پۇتلىكاشاڭ تاشنى، ئادەمنى يىقىتىدىغان قورام تاشنى زىنۇنغا قويدىم، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى ھەرگىز يەرگە قارىتىلىپ قالماستىن».

11 ئۇنداقتا، شۇنى سورايمەنكى: - خۇدا تۈز خەلقنىڭ ۋاز كەچتىمۇ؟

ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! مەنمۇ ئىبراھىم ئەۋلادىدىن، بىنپام قەبىلىسىدىن بولغان بىر ئىسرائىلغۇ! 2 خۇدا ئالدىن كۆڭلىگە پۈتكەن تۈز خەلقنىڭ ۋاز كەچكىنى يوق. مۇقەددەس يازمىلاردا ئىلىياس [پەيغەمبەر] ھەققىدە نېمە دېيىلگەنلىكى سىلەرگە ئايان ئەمەسمۇ؟ ئىسرائىللاردىن ئازار چېكىپ خۇداغا يىلىنىپ: 3 «ئى پەرۋەردىگار، ئۇلار سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى ئۆلتۈرۈشتى، قۇربانغا كەلتۈرۈشتى، چىقىشتى. پەقەت ئۈزۈم باغۇزلا قالدىم، ئۇلار يەنە مېنىڭكۈ چىقىشنى ئالماقچى بولۇشۇۋاتىدۇ»، دېگەن. 4 خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قايتۇرغان كالاچى قانداق بولدى؟ ئۇ: «باتالغا تىز پۈتكەن يەتتە مىڭ ئادەمنى ئۈزۈمگە ئېلىپ قالدىم» - دېگەن. 5 خۇددى شۇنىڭدەك، بۈگۈنكى كۈندىمۇ خۇدانىڭ شاپائىتى بىلەن [ئىسرائىلدىن] تۈزى تاللانغان بىر «قالدى» بار. 6 [ئۇلارنىڭ تاللىنىشى] شاپائەت بىلەن بولغان بولسا، ئۇنداقتا ئۆزلىرىنىڭ ئەجىر-ئەمىلى بىلەن بولغان ئەمەس. ئەمەللەردىن بولغان بولسا، شاپائەت شاپائەت بولماي قالاتتى. 7 نىتىجىدە قانداق بولدى؟ ئىسرائىللار ئەزىزلىكىگە ئېرىشەلمىدى، لېكىن ئۇلاردىن تاللانغانلار ئېرىشتى. قالغانلارنىڭ بولسا، كۆڭۈللىرى بىخۇدلا شۇتۇرۇلدى. 8 خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك: «خۇدا ئۇلارنىڭ روھ-قەلبىنى غەپلەتكە سالىدى، بۈگۈنگە قەدەر كۆزلىرىنى كۆرەمسە، قۇلاقلىرىنى ئاڭلىماس قىلىدى». 9 شۇنىڭدەك داۋۇت [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دېگەن: «ئۇلارنىڭ داستانىنى ئۆزلىرىگە قاپقان ۋە ئۇزاق بولۇپ، ئۇلارنى پۇتلاشتۇرۇپ، قىلىشلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرسۇن! 10 كۆزلىرى قاراڭغۇلىشىپ، كۆرەلمىسۇن، بەللىرى مەڭگۈ رۇسلاشماي پۈكۈلدۈرگەنسەن» 11 ئۇنداقتا، شۇنىمۇ سورايىكى: [ئىسرائىللار] يىقىلىپ قايتىدىن توغرىۇلمايلىقىغا پۇتلاشقانمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! لېكىن ئۇلارنىڭ ئېلىپ ئېتىۋالغانلىقىدىن نىجات يات ئەللىكلەرگە بەتكۈزۈلدى. بۈگۈنكى مەقسەت ئىسرائىللارنى ھەسەتكە قوزغاشتىن ئىبارەتتۇر. 12 ئەمدى ئۇلارنىڭ ئېلىپ ئېتىۋالغانلىقىنى قىلىشى دۇنياغا ئاسايىشلىق بەخش ئەتكەن بولسا، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ زىيان تارتقىنى ئەللەرنى بېيىتقان بولسا، ئۇنداقتا كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تولۇق نىجاتلىققا ئېرىشىشى دۇنياغا تېخىمۇ زور بەخت ئېلىپ كەلمەيدۇ؟ 13 ئەمدى سىلەر ئەللىكلەرگە سۆزلەۋاتمەن، مەن ئەللىكلەرگە روسۇل سۈپىتىدە بېكىتىلگەندىن كېيىن، ۋەزىپەمنى شان-شەرەپلىك دەپ ئۇلۇغلايمەنكى، 14 جانجىگەرلەرم بولغانلارنىڭ ھەسەتلىنى قوزغاپ، ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنى قۇتۇلدۇرارمەنكىم دېگەن ئۈمىد تەبىئەت بولمىغان. 15 چۈنكى ئۇلارنىڭ تاشلىۋېتىلگەنلىكىنىڭ نىتىجىسى دۇنيادىكى ئەللەرنى خۇدا بىلەن ئىناقلاشتۇرۇش بولسا، ئۇنداقتا ئۇلارنىڭ قوبۇل قىلىنىشى ئۆلۈمدىن تىرىلىش بولماي تېمە؟ 16 ھوسۇلدىن ئۇنچى بولۇپ چىققان خېمىردىن بىر كالىكى مۇقەددەس ھېسابلىنسا، پۇتۇن خېمىر مۇقەددەس دەپ ھېسابلىنىدۇ. دەرەخنىڭ يىلتىزى مۇقەددەس بولسا، شاخلىرىمۇ مۇقەددەس بولىدۇ. 17 زەپتۇن دەرەخىنىڭ بىر تەرىپى شېخى دەۋرۋەقە سۇندۇرۇپ بېتىلگەندى، ۋە سەن

10 قېرىنداشلار، يۈرەك ئىنتىزارىم، شۇنداقلا خۇداغا يىلىنىشىم

ئىسرائىللارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈندۇر. 2 چۈنكى شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمەنكى، ئۇلارنىڭ خۇداغا ھەقىقەتەنمۇ قىزىن ئىنتىلىشى بار، بىراق ئۇلارنىڭ ئىنتىلىشى ھەقىقىي بىلىم ئۈستىگە قۇرۇلغان ئەمەس. 3 چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىنى بىلىشكە، ئۇنىڭ ئورنىغا ئۆزلىرىنىڭ ھەققانىيلىقىنى تىكلەشكە تىرىشىپ، خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىغا بويۇمىدى. 4 چۈنكى تەۋرات قانۇنىنىڭ نىشان-مەقسىتى مەسىھنىڭ تۇردۇرۇپ، شۇنىڭ بىلەن ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن ھەققانىيلىق بار بولدى. 5 چۈنكى تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشتىن كەلگەن ھەققانىيلىق ھەققىدە مۇسا پەيغەمبەر مۇنداق يازغان: «قانۇننىڭ ئەمىرلىرىگە ئەمەل قىلغانلار شۇ ئىشلىرىدىن ھاياتلىق تاپىدۇ». 6 لېكىن ئېتىقادىن بولغان ھەققانىيلىق مۇنداق دەيدۇ: «كۆڭۈڭدە: - «كىم ئاسمانغا چىقار؟» (يەنى «كىم مەسىھنى ئاسماندىن ئېلىپ چۈشۈرە؟») 7 ۋە ياكى «ھاڭ تېگىگە كىم چۈشەر؟» (يەنى «مەسىھنى ئۆلۈمدىن قايتۇرۇر؟») - دېمىگەن. (Abyssos gl2) 8 ئەمدى شۇ [ھەققانىيلىق] نېمە دەيدۇ؟ - «سۆز-كلام ساڭا يېتىندۇر، تىلىڭدا ۋە دىلىڭدەدۇر!»، بۇ سۆز-كلام دەل بىز جاكارلايدىغان ئېتىقادنىڭ سۆزىدۇر. 9 ھەمكە، «ئەيسانىڭ رەب ئىكەنلىكىنى ئاغزىڭ بىلەن ئېيتىپ قىلساڭ ۋە قەلبىڭدە خۇدانىڭ ئۇنى ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن تىرىلدۈرگەنلىكىگە ئىشەنسەڭ، قۇتقۇزۇلسەن!» 10 چۈنكى ئىنسان قەلبىدە ئېتىقاد قىلىش بىلەن ھەققانىي قىلىنىدۇ، ئېغىزدا ئېيتىپ قىلىش بىلەن نىجاتقا ئېرىشىدۇ. 11 مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگەندەك: «ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىنىڭ ھەربىرى ھەرگىز يەرگە قارىتىلماس». 12 چۈنكى بۇ جەھەتتە بەھۇدىلار بىلەن گۇپىلارنىڭ پەرقى يوق، ھەر ئىككىسىنىڭ رەببى ھەممىنىڭ رەببىدۇر ۋە ئۆزىگە ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە مول بايلىقلىرىنى تاپمايدۇ. 13 چۈنكى: «كىمدىكىم رەببىنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلسا قۇتقۇزۇلۇدۇ»، 14 لېكىن رەببىگە ئىشەنمىگەن كىشى قانداقۇ ئۇنىڭغا ندا قىلسۇن؟ ئۇ توغرىۇلۇق ئاڭلىمىغان كىشى قانداقۇ ئۇنىڭغا ئىشەنسۇن؟ خۇش خەۋەر جاكارلىغۇچى بولسا، ئۇلار ئۇنى قانداقۇ ئاڭلىيالىسۇن؟ 15 شۇ جاكارلىغۇچىلار ئەۋەتىلگەن بولسا، خۇش خەۋەرنى قانداقۇ بەتكۈزگەنلىكىمۇ؟ مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: «ئامان-خاتىرجەملىك توغرىۇلۇق خۇش خەۋەرنى، بەخت-سائادەت توغرىۇلۇق خۇش خەۋەرنى بەتكۈزگەنلەرنىڭ ئايلىرى ئېمىدېگەن گۈزەل-ھە!»، 16 بىراق، خۇددى بەشپايا [پەيغەمبەرنىڭ] «ئى پەرۋەردىگار، بىزنىڭ خەۋەرىمىزگە كىممۇ ئىشەندى؟» دېگىنىدەك ھەممە ئادەم خۇش خەۋەرگە ئىنتايىن قىلغان ئەمەس. 17 شۇڭا ئېتىقاد خەۋەرنى ئاڭلاشتىن كېلىدۇ ۋە شۇ خەۋەر مەسىھ توغرىۇلۇق سۆزدە ئاڭلىتىلىدۇ. 18 لېكىن شۇنى سورايمەنكى، ئۇلار شۇ خەۋەرنى ئاڭلىمىغانمۇ؟ ئەلۋەتتە ئاڭلىدى. - «ئۇلارنىڭ ساداسى پۈتكۈل دۇنياغا،

ياۋا زەينۇن كۈچتى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئورنىغا ئۆلدىڭ. مانا ئەمدى دەرەخ يىلتىزىدىن ئوزۇقلۇق ئېلىپ، مول شىرنىسىدىن بەھرىمەن بولغۇچى بولغانكەنەن، 18 ئەمدى سۇندۇرۇۋېتىلگەن تاشۇ شاخلاردىن ئوزۇقنى ئۈستۈن قىلىپ ماختاتما، ماختانساڭ، شۇنى تۈتمۈغىنىكى، سەن يىلتىزنى ئەمەس، يىلتىز سېنى كۈتۈرۈپ قۇۋۋەتلەۋاتىدۇ. 19 سەن ئەمدى: «شاخلار مېنىڭ ئۆلىشىم ئۈچۈن سۇندۇرۇلدى، سەن بولساڭ، ئېتىقادىڭ بىلەن تىك تۇرسەن، بىراق ئۆتىڭەن مەغرۇرلارغا، ئەكسچە [خۇدادىن] قورق! 21 چۈنكى خۇدا ئەينى ۋاقىتتا بۇ دەرەخنىڭ ئۆز شاخلىرىنى ئايىمغانىكەن، سېنىمۇ ئايىملىقى مۇمكىن. 22 مانا، [بۇ ئىشلاردا] خۇدانىڭ مېھرىبانلىقىغا ھەمدە قاتتىق قول ئەللىكىگە قارا، ئۆز يولىدىن يىقىلىپ چۈشكەنلەرگە قاتتىق قول ئىدى، لېكىن ساڭا (مېھرىبانلىقىدا) داۋاملىق تۇرساڭا (مېھرىبانلىق كۆرسەتمەكتە، ئۇنداقتا بولغاندا، سەنمۇ كېسىپ تاشلىنىسەن. 23 [بەھۇدىلارمۇ] ئېتىقادسىزلىقتا چىڭ تۇرۇلمىسا، ئەسلىدىكى دەرەخكە ئۆلىنىدۇ، چۈنكى خۇدا ئۇلارنى قايتا ئۇلاشقا قادىردۇر. 24 چۈنكى ئەگەر سەن ياۋا زەينۇن دەرەخىدىن كېسىپ ئېلىنىپ، تەبىئىي قانۇنەتكە خىلاپ ھالدا [باغدىكى] ياخشى زەينۇن دەرەخىگە ئۇلانغان يەردە، ئەسلىدىكى بۇ تەبىئىي شاخلارنىڭ ئۆز دەرەخىگە ئۆلىشىنى تېخىمۇ مۇمكىنغۇ؟! 25 قېرىنداشلار، ئۆزۈڭلارنى ئۈستۈن ۋە ئەقىللىق چاغلاندىن ساقلىنىشىڭلار ئۈچۈن، ۋەھىي قىلىنغان شۇ سىردىن خەۋەرسىز قىلىشىڭلارنى خالىمايمەنكى، تا [خۇدا تاللىغان] بەھۇدى ئەمەسلىرىنىڭ سانى تولۇقلانغۇچە، ئىسرائىلنىڭ بىر قىسمى تاش يۈرەكلىككە قالدۇرۇلۇدۇ، 26 ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل قۇتقۇزۇلۇدۇ. بۇ توغرىۋۇلۇ مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق يېزىلغان: - «قۇتقۇزغۇچى زىيۇندىن كېلىپ، ئىبلىسلىقنى بايقىپ يوق قىلىدۇ. 27 مەن ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلىۋەتكىنىدە، مانا بۇ ئۇلار بىلەن تۇزىدىغان ئەھدەم بولىدۇ». 28 ئەمدى خۇش خەۋەر جەھەتتىن قارىغاندا، سىلەرنىڭ بەختىڭلار ئۈچۈن بەھۇدى خەلقى [خۇش خەۋەرگە] دۇشمەن قىلىپ يېتىكتىڭەن، بىراق خۇدانىڭ تاللىشى جەھەتتىن قارىغاندا، ئانا بولۇپمۇ سەۋەبىدىن سۆيۈلگەندۇر. 29 چۈنكى خۇدا ئۆزى بەرگەنلىرىنى ۋە چاقىرىقىنى قايغۇرۇۋالمايدۇ. 30 سىلەر ئەللىكەرمۇ بىر چاغلاردا خۇداغا ئىتائەت قىلىنغان بولساڭلارمۇ، [بەھۇدىلارنىڭ] ئىتائەتسىزلىكىنىڭ نەتىجىسىدە ھازىر رەھم-شەپقەتكە ئېرىشتىڭلار. 31 بەھۇدىلار بولسا ئىتائەت قىلماي كېلىۋاتىدۇ، [خۇدانىڭ] بۇنىڭدىكى مەقسىتى، سىلەرگە كۆرسەتكەن رەھم-شەپقەت ئارقىلىق ئۇلارنىمۇ رەھم-شەپقەتكە ئېرىشتۈرۈشتىن ئىبارەتتۇر. 32 چۈنكى خۇدا پۈتكۈل ئىنسانغا رەھم-شەپقەت كۆرسىتىش ئۈچۈن، ھەممەيلى ئىتائەتسىزلىككە سولاپ قويدى. (eleēsē g1653) 33 - ئاھا! خۇدانىڭ دانالىقى ۋە ئىلم-ھېكمىتىنىڭ باياھا بايلىقلىرى ھەم ھېساپسىز چوڭقۇرلۇق! ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنىڭ تېگىگە بەتكى بولماس! ئۇنىڭ يوللىرى ئۆزىدەپ تېپىشتىن شۇنچە بىراققۇر! 34 «كىممۇ پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئوي-مۇددىئالىرىنى چۈشىنىپ بەتقى؟ كىممۇ ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولالدى؟» 35 «ئۇنىڭغا كىم ئاۋۋال بىر نەرسە بېرىپ، كېيىن ئۇنى قايغۇرۇپ بەر دېيەلدى؟» 36 چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتلار ئۇنىڭدىن كەلگەن، ئۇ ئارقىلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ، ھەم ئۇنىڭ ئۈچۈن مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. [بارلىق] شان-شەرەپ ئەبەدىگىچە ئۇنىڭغا بولغاي! ئامىن. (aiōn g165)

12

شۇڭا، ئەي قېرىنداشلار، خۇدانىڭ رەھمەتلىكى بىلەن سىلەردىن شۇنى تۈتىمەنكى، تېنىڭلارنى مۇقەددەس، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان، تىرىك قۇربانلىق سۈپىتىدە ئۇنىڭغا يېنىشلاڭلار. مانا بۇ سىلەرنىڭ [خۇداغا]

قىلىدىغان ھەقىقىي ئىبادىتىڭلاردۇر. 2 بۇ دۇنيانىڭ قېلىپىغا كىرىپ قالماڭلار، بەلكى ئوي-پىكىرىڭلارنىڭ يېتىلىشى بىلەن ئۆزگەرتىلگەنلەر، ئۇنداقتا قىلغاندا خۇدانىڭ ياخشى، قوبۇل قىلارلىق ۋە مۇكەممەل ئىرادىسىنىڭ نەپىسلىكىنى ئىسپاتلاپ بېلەلەيسىلەر. (aiōn g165) 3 ماڭا ئانا قىلىنغان شاپائەتكە ئاساسەن ھەربىرىڭلارغا شۇنى ئېيتىمەنكى، ئۆزۈڭلار توغرىۋۇلۇق ئۆزەڭلاردا بار بولغىنىدىن ئارتۇق ئويلىماي، بەلكى خۇدا ھەربىرىڭلارغا تەقسىم قىلغان ئىشەنچنىڭ مىقدارىغا ئاساسەن سالماقلىق بىلەن ئۆزۈڭلارنى دەڭسەپ كۆرۈڭلار. 4 چۈنكى تېنىمىز كۈپلىگەن ئەزالاردىن تەركىب تاپقان ھەمدە ھەربىر ئەزايمىزنىڭ ئوخشاش بولغان رولى بولغاندەك، 5 بىزمۇ كۆپ بولغىنىمىز بىلەن مەسھەت بىر تەن بولۇپ بىر-بىرىمىزگە باغلىنىشقا ئەزا بولىمىز. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن بەرگە ئانا قىلىنغان مېھىر-شەپقەت بويىچە، ھەرخىل روھىي ئىلتىپاتلىرىمىزمۇ بار بولدى. بىرسىگە ئانا قىلىنغان ئىلتىپات ۋەھىيىي بەتكۈزۈش بولسا، ئىشەنچسىزلىكنىڭ دائىرىسىدە ۋەھىيىي بەتكۈزۈش، 7 باشقىلارنىڭ خىزمىتىنى قىلىش بولسا، خىزمەت قىلىش، تەلەم بېرىش بولسا، تەلەم بەرسۇن، 8 رىغىيەتلەندۈرۈش بولسا، رىغىيەتلەندۈرۈش، سەدىقە بېرىش بولسا، مەردلىك بىلەن سەدىقە بەرسۇن، يېتەكلەش بولسا، ئەستايىدلىق بىلەن يېتەكلىسۇن، خەيرخاھلىق كۆرسىتىش بولسا، خۇشال-خۇراملىق بىلەن قىلىسۇن. 9 مېھىر-مۇھەببەتتىكىلەر ساختا بولسۇن، رەزىلىكتىن نەپەزلىنىڭلار، ياخشىلىققا چىڭ باغلىنىڭلار، 10 بىر-بىرىڭلارنى قېرىنداشلارچە قىزغىن مېھىر-مۇھەببەت بىلەن سۆيۈڭلار، بىر-بىرىڭلارنى ھۆرمەتلەپ يۇقىرى ئورۇنغا قويۇڭلار. 11 ئىنتىلىشىڭلاردا ئېرىشەڭلار، روھ-قەلبىڭلار ئالغۇنلاپ كۆيۈپ تۇرۇپ، رەببە قۇللارچە خىزمەت قىلىڭلار. 12 ئۈستە بولۇپ شادلىنىپ يۈرۈڭلار، مۇشەققەت-قىيىنچىلىقلارغا سەۋر-تاقەتلىك بولۇڭلار، دۇئاڭلارنى ھەر قانداق ۋاقىتتا توختاتماڭلار. 13 مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئېھتىياجىدىن چىققانلار، مېھماندوستلۇققا ئىنتىلىڭلار، 14 سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلغۇچىلارغا بەخت تىلەڭلار، پەقەت بەخت تىلەڭلارنى، ئۇلارنى قارغىماڭلار. 15 شادلانغانلار بىلەن شادلىنىڭلار، قايغۇرۇپ يىغلىغانلار بىلەن بللە قايغۇرۇپ يىغلاڭلار. 16 بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناق ئۆتۈپ ئوخشاش ئوي-پىكىردە بولۇڭلار، نەزىرىڭلارنى ئۈستۈن قىلماڭلار، بەلكى تۆۋەن تەبىئىدىكى كىشىلەر بىلەن بېرىش-كېلىش قىلىڭلار. ئۆزۈڭلارنى دانىشمەن دەپ چاغلماڭلار. 17 ھېچكىمنىڭ يامانلىقىغا يامانلىق بىلەن جاۋاب قايتۇرماڭلار. بارلىق كىشىنىڭ ئالدىدا ئىشلىرىڭلار بەزىلەتلىك بولۇشقا كۆڭۈل قويۇڭلار. 18 ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە كۆپچىلىك بىلەن ئىناق ئۆتۈڭلار، 19 ئىنتىقام ئالماڭلار، ئى سۆيۈملۈكلەرم، ئۇنى خۇداغا تاپشۇرۇپ ئۇنىڭ غەزەپىگە يول قويۇڭلار، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «پەرۋەردىگار دەيدۇكى، ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، [يامانلىق] مەن قايتۇرىمەن». 20 شۇڭا ئەكسچە «دۇشمىنىڭ ئاچ بولسا، ئۇنى ئويدۇر، ئۇسىغىن بولسا، قاندىر. بۇنداقتا قىلىش بىلەن» ئۇنىڭ بېشىغا كۆمۈر چۈشىنى توپلاپ سالغان بولسىن»، 21 يامانلىق ئالدىدا باش ئەمگەڭلار، بەلكى يامانلىقنى ياخشىلىق بىلەن يېڭىڭلار.

13

ھەممە ئادەم ئۆزلىرىنى ئىدارە قىلغۇچى ھوقۇق ئىشلىرىگە بويسۇنسۇن. چۈنكى خۇدا تىكىلمىگەن ھۆكۈمەت يوق، قايسى ھوقۇق-ھۆكۈمەت مەۋجۇت بولسا خۇدا تەرىپىدىن تىكلەنگەندۇر. 2 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھوقۇق-ھۆكۈمەتكە قارشىلىق قىلغۇچى كىشى خۇدانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا قارشىلىق قىلغان بولىدۇ. قارشىلىق قىلغۇچىلار سوراققا تارتىلدۇ 3 (چۈنكى ھۆكۈمرانلار ياخشىلىق قىلغۇچىلارغا ئەمەس، بەلكى يامانلىق قىلغۇچىلارغا قورقۇنچ كەلتۈرىدۇ). ھۆكۈمرانلاردىن قورقۇشنى خالىمايمەن دېسەڭ، ئۇنداقتا ياخشى ئەمەل قىل. ئۇ

چاغدا ھۆكۈمەت تەرىپىدىن تەرىپلىنىسەن. 4 چۈنكى ھۆكۈمرانلار سېنىڭ مەنەپئىتىڭ ئۈچۈن خۇدانىڭ خىزمەتچىسىدۇر. لېكىن يامانلىق قىلساڭ، ئۆتىگەن قورقۇشۇڭ كېرەك! [ھۆكۈمران] قىلغىنى بىكارغا ئېسىۋالمايدۇ، ئامانلىق قىلغۇچىغا خۇدانىڭ غەزەپى كۆرسىتىدىغان جازا بەرگۈچى سۈپىتىدە خۇدانىڭ خىزمەتچىسىدۇر. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھۆكۈمرانلارغا بويسۇنۇش كېرەك. بۇ، پەقەت جازالاندىن ساقلىنىش ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى پاك ۋە ئىجدالىق بولۇش ئۈچۈندۇر. 6 مۇشۇ سەۋەبىدىن باج تاپشۇرۇڭلار، ھۆكۈمرانلار بولسا، خۇدانىڭ مەخسۇس بۇ ئىشلارنى باشقۇرۇشقا بېكىتكەن خىزمەتكارلىرىدۇر. 7 ھەر كىمگە ئۆز تېگىشلىك ھەققىنى تۆلەڭلەر، غەللە-پاراق تاپشۇرۇۋالغۇچىغا غەللە-پاراقنى، باج يىغغۇچىلارغا باجنى تاپشۇرۇڭلار، ئىھتىرامغا تېگىشلىك بولغانلارغا ئىھتىرام قىلىڭلار، ھۆرمەت قىلىشقا تېگىشلىك بولغاننى ھۆرمەت قىلىڭلار. 8 بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈشتىن باشقا، ھېچكىمگە ھېچنەرسىدىن قەرزدار بولماڭلار. چۈنكى باشقىلارنى سۆيگەن كىشى ئەۋزات قانۇنىنىڭ تەلپىنى ئەمەلگە ئاشۇرغان بولىدۇ. 9 چۈنكى «زىنا قىلما، قاتللىق قىلما، توغرىلىق قىلما، نەپسانىيەتچىلىك قىلما» دېگەن پەرھىزەر ۋە يۇلاردىن باشقا ھەرقانداق پەرھىزەر، «قوشناڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگەن، دېگەن بۇ ئەمرگە يىغىنچاقالغان. 10 مېھىر-مۇھەببەتكە بېرىلگەن [كىشى] ئۆز يېقىنىغا ھېچقانداق يامانلىق يۈرگۈزمەيدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن، مېھىر-مۇھەببەت ئەۋزات قانۇنىنىڭ تەلپىنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچىدۇر. 11 ھازىرقى ۋاقىتنىڭ جىددىيلىقىنى بىلىپ، شۇلارنى قىلىڭلار. چۈنكى بىز ئۈچۈن ئاللىقاچان تۇيۇقدىن ئويغىنىش ۋاقت-سائىتى يېتىپ كەلدى. چۈنكى دەسلەپكى ئېتىقاد قىلغان ۋاقىتىمىزغا نىسبەتەن ئىجتىمائىي تېخىمۇ يېقىنلاپ قالدى. 12 كېچە ئوتۇشكە ئاز قالدى، كۈندۈز يېقىنلاشتى. شۇڭا، قاراڭغۇلۇقنىڭ ئىشلىرىنى تاشلاپ، يورۇقلۇقنىڭ قورال-باراقلىرىنى كېيىلى. 13 كۈندۈزگە مۇۋاپىق دىيانەتلىك ھايات كەچۈرەيلى، ئەيىب-ئىشرەت ۋە شائىرلۇققا، زىنا ۋە كەيپ-ساياغا، جېدەل-ماجرى ۋە ھەسەتخورلۇققا بېرىلەيلى؛ 14 ئەكسىچە ئۆزۈڭلارغا رەب ئەيسا مەسىھنى كىيىۋېلىڭلار ۋە گۇناھكار ئەتىكى ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قانداق قاندۇرۇشنى ھېچ ئويلىماڭلار.

14

ئېتىقادى ئاجىزلىرىنى قوبۇل قىلىڭلار، لېكىن ئۇلار بىلەن پىكرىدە تالاش-تارتىش قىلماڭلار. 2 بىرى ھەرقانداق چەكلىنىپ بېرىشكە بولىدىغىنىغا ئىشىنىدۇ، لېكىن يەنە ئېتىقادى ئاجىز بىرى پەقەت كۆڭۈللىرىنى يەيدۇ. 3 ھەرقانداق چەكلىكلەرنى بەيدىغان كىشى چەيدىغان كىشىنى كەمسىتىسۇن؛ ھەمدە [بەزى نەرسىنى] چەيدىغان كىشى ھەرقانداق چەكلىكلەرنى بەيدىغان كىشى ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىسۇن. چۈنكى خۇدا ئۇنى قوبۇل قىلغان. 4 باشقا بىرىنىڭ خىزمەتكارى ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى سەن كىم ئىدىڭ؟ خىزمەتكارنىڭ تىك تۇرۇشى ياكى يىقىلىپ كېتىشىگە پەقەتلا ئۆز خوجايىنى مەسئۇلدۇر. ھەمدە [شۇ خىزمەتكارمۇ] تىك تۇرىدىغان قىلىنىدۇ - چۈنكى [خوجايىنى] رەب ئۇنى تىك تۇرغۇزۇشقا قادر. 5 مەلۇم بىرى مەلۇم بىر كۈننى يەنە بىر كۈندىن ئۆستۈن كۆرىدۇ، يەنە بىرى ھەممە كۈننى ئوخشاش دەپ قارايدۇ، ھەركىم ئۆزىنىڭ كۈزۈرىشىغا تولۇق ئىشەنچى بولسۇن. 6 مەلۇم كۈننى قەدرلەيدىغان كىشى بۇنىڭ بىلەن رەبىنىڭ ھۆرمىتىدە ئۇنى قەدرلەيدۇ. بىر نەرسىنى بەيدىغان كىشىمۇ رەبىنىڭ ھۆرمىتىدە يەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆز زىنى ئۈچۈن خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىدۇ. مەلۇم نەرسىنى چەيدىغان كىشى يەيدىغانلىقى بىلەن ئۆزىنىڭ رەبىنىڭ ھۆرمىتىدە يەيدۇ، ئۇمۇ شۇنداقلا خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىدۇ. 7 چۈنكى ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن ياشىمايمىز ۋە ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن تۆلەيمىز؛ 8 بەلكى ئەگەر ياشىساق، رەببىمىز ئۈچۈن ياشىمايمىز،

15

ئەمدى ئېتىقادىمىز كۈچلۈك بولغان بىز ئۆزىمىزنى قانائەتلەندۈرۈشنىلا ئويلىماي، بەلكى ئېتىقادى ئاجىزلارنىڭ ئاجىزلىقىنى كۆتۈرىشىمىز كېرەك. 2 ھەر بىرىمىز ئۆز يېقىنىمىزنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇپ چىقىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بەخت-بەرىكىتىنى كۈزلەپ، ئۇنى خۇرسەن قىلىشقا ئىنتىھىلىيلى. 3 چۈنكى ھەتتا مەسىھمۇ ئۆزىنى قاندۇرۇشنى ئويلىمىغانىدى. بۇ توغرىسىدا مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق پۈتۈلگەن: «سەن [خۇدانى] ھاقارەت قىلغانلارنىڭ ھاقارەتلىرى مېنىڭ ئۈستۈمگە چۈشتى». 4 چۈنكى بۇرۇندا [ۋەھى بىلەن] پۈتۈلگەن يازمىلاردىكى ھەرقايسى سۆزلەر بىزگە تۈگىتىش ئۈچۈن يېزىلغان بولۇپ، مەقسىتى مۇقەددەس كىتابلاردىن كەلگەن سەۋر-تاقەت ۋە ئىلھامەخش تارقىلىق بىزدە ئارزۇ-ئېتىدۇ. 7 چۈنكى ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن ياشىمايمىز ۋە ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن تۆلەيمىز؛ 8 بەلكى ئەگەر ياشىساق، رەببىمىز ئۈچۈن ياشىمايمىز، ئۆزىمىز ئۈچۈن تۆلەيمىز؛ 9 چۈنكى مەسىھنىڭ ئۆلۈشى ۋە تېرىلىشى ئۈچۈن ئۆلۈشكە مەجبۇر ئىكەنلىكى بىلەن، ماڭا بارلىق نىزلار پۈتكۈلدۈ، بارلىق نىزلار مېنى ئېتىراپ قىلىپ مەدھىيە ئوقۇيدۇ». 12 شۇڭا، ھەر بىرىمىز خۇدا ئالدىدا ئۆزىمىز توغرىلىق ھېساب بېرىمىز. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن، بىر-بىرىمىزنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى ئىكەنچى بىرى بولمايلى. بۇنىڭ ئورنىغا شۇنداق ھۆكۈم-قارارغا بېكىلىڭلار، ھەرقانداق قېرىنداشقا گۇناھقا يىقىتىدىغان بىر نەرسىنى ياكى ئۇزاق قويماسلىق كېرەك. 14 رەببىمىز ئەيسادا بولغانلىقىدىن شۇنىڭغا قەتئىي ئىشەندۈرۈلۈپ بىلىمەنكى، ھەرقانداق نەرسە ئۆزلىكىدىن ھارام ئەمەستۇر، لېكىن بىر نەرسىنى ھارام دەپ قارىغان كىشى ئۈچۈن، ئۇ ئۆزىگە ھارامدۇر. 15 ئەگەر چەكلىككە تۈپەيلىدىن قېرىنداشىڭنى ئازابقا قويغان بولساڭ، مېھىر-مۇھەببەت يولىدا ماڭغان بولسىن. مەسىھ ئۆز جېنىنى پىدا قىلىپ ئۆلگەن، بۇ [قېرىنداشىڭنى] چەكلىككە بىلەن نابۇت قىلما. 16 ئەمدى سىلەر ياخشى دەپ قارىغان ئىشلارنىڭ يامان دېيىلىشىگە سەۋەبچى بولۇپ قالماڭلار. 17 چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى چەك-ئىچمەكتە ئەمەس، بەلكى مۇقەددەس روھتا بولغان ھەققانلىق، ئىناقلىق-خاتىرجەملىك ۋە شادلىقتۇر. 18 بۇلاردا ياشاپ مەسىھكە خىزمەت قىلغۇچى كىشى خۇدانى خۇرسەن قىلدۇ ۋە ئىنسانلارنىڭ تەرىپلىشىگە سازاۋەر بولىدۇ. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىمىزنى ئىناقلىق ئىلگىرى سۈرىدىغان ۋە بىر-بىرىمىزنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇپ چىقىدىغان ئىشلارغا ئائىل. 20 چەكلىنى دەپ خۇدانىڭ ئەجرىنى نابۇت قىلماڭلار. ھەممە نەرسە دەرۋەقە ھالالدىر، بىراق بىرى يىگىتى بىلەن [ئېتىقاددا] پۇتلاشسا، ئۇ ئۆزىگە يامان ھېسابلىنىدۇ. 21 شۇنىڭ ئۈچۈن گۆش يېيىش، شاراب ئىچىش، شۇنداقلا باشقا ھەرقانداق ئىشلارنى قىلىشنىڭ قېرىنداشىڭنى گۇناھقا تېپىلدۈرىدىغان، ئازابقا قويىدىغان ياكى ئۇنى ئاجىزلاشتۇرىدىغان بولسا، بۇلارنى قىلىشىڭنىڭ تۈزۈك. 22 سېنىڭ [مەلۇم بىر ئىشنى قىلىشقا] ئىشەنچىڭ بارمۇ؟ ئەمدى بۇ ئىشنىڭ خۇدا بىلەن سېنىڭ ئارا كەلگىنى ئىشۇر. ئۆزى قىلىۋاتقان ئىشنى توغرا دەپ قارىغان، شۇنىڭدىن ۋىجدانغۇ ئەيىبكە بۇيرۇلمىغان كىشى ئىھتىياجىگە بەختلىك ھە! 23 لېكىن [چەكلىكتىن] گۇمانلىنىپ تۇرۇپ يەنە شۇنى يىگەن كىشى ئەيىبكە بۇيرۇلدۇ، چۈنكى ئۇنى ئىشەنچ بىلەن يىگەن. ئىشەنچىن بولمىغان ھەرقانداق ئىش گۇناھتۇر.

كەلتۈرگەي، 6 بۇنىڭ بىلەن سەلەر خۇدانى، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ ئاتىسىنى بىر جان بىر دىل بىلەن بىر ئېغىزىن ئۇلۇغلايدىغانلىقىغا 7 شۇڭا، مەسھ سەلەرنى قوبۇل قىلىپ، خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرگەندەك، سەلەرمۇ بىر-بىرلىكلەرنى قوبۇل قىلىڭلار. 8 چۈنكى سەلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى، ئەيسا مەسھ خۇدانىڭ ئاتا-بوۋىلارغا بەرگەن ۋەدەلىرىنى تىنچىتىش ئۈچۈن، شۇ ئارقىلىق ئەللەرمۇ خۇدانىڭ رەھم-شەپقىتىنى كۆرۈپ ئۇنى ئۇلۇغلىشى ئۈچۈن، خەتە قىلىنغانلارغا خۇدانىڭ ھەقىقىتىنى يەتكۈزگۈچى خىزمەتكار سۈپىتىدە تەيىنلەندى. بۇ خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «شۇڭا ساڭا ئەللەر ئارىسىدا مەدھىيە ئوقۇيمەن، ۋە سېنىڭ نامىڭنى كۈيەيمەن» - دەپ يېزىلغانىدى. 10 ۋە ئۇ يەنە: «ئەي ئەللەر، [خۇدا]نىڭ خەلقى بىلەن بىللە شاد-خۇرام بولۇڭلار!» - دەيدۇ. 11 ۋە يەنە ئۇ: «ئەي بارلىق ئەللەر، پەرۋەردىگارى مەدھىيەلەرگە، ئەي پۈتكۈل قۇرمىلەر، ئۇنى ئۇلۇغلاڭلار!» - دەيدۇ. 12 نەپەس، يە شىبا [يەقەن مەزمۇن] مۇنداق دەيدۇ: «بەسسەنىڭ يىلتىزى بولغان كىشى مەيدانغا چىقىدۇ، ئەللەرگە ھاكىملىق قىلغان زات ئورنىدىن تۇرىدۇ، ئەللەر دەۋرەۋە ئۇنىڭغا ئۆمىد باغلايدۇ». 13 ئەمدى ئۆمىدىنىڭ ئىگىسى خۇدا ئۆزىگە ئىشىنىۋاتقانلىقىڭلاردىن قەلبىڭلارنى تولۇق شاد-خۇراملىق ۋە تىنچ-خاتىرجەملىككە تولدۇرغاي، شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ئۆمىدكە تولۇپ تاشقايسىلەر. 14 ئى قېرىنداشلىرىم، كۆڭۈڭلارنىڭ مەھرىبانلىق بىلەن تولغانلىقىغا، مول بىلىملەر بىلەن تولۇق يېزەلگەنلىكىگە، شۇنداقلا بولسۇمۇ، خۇدا ماڭا ئاتا قىلغان شاپائەت تۈپەيلىدىن مەن سەلەرگە بىر قىسىم تەرەپلەردىن نەچچە ئىشلارنى ھەسلىتىپ قويۇشقا سەل جۈرئەتلىك بولۇپ ئۇششۇ خەتنى يازماقتىمەن. 16 شۇ شاپائەت بىلەن مەن خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈپ كەسەندەك ئۇنىڭ ئىبادىتىنى ھەممە يەردە ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈش خىزمىتىدە [يەھۇدى ئەمەس] ئەللەرگە مەسھ ئەيسانىڭ خىزمەتكارى بولۇپ تەيىنلەندىم. بۇ خىزمىتىمنىڭ مەقسىتى ئەللەرنىڭ خۇداغا سۇندىغان ئىبادىتى مۇقەددەس روھ ئارقىلىق پاك-مۇقەددەس قىلىنىپ، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان قۇربانلىقتەك ئۇنىڭ قوبۇل قىلىشىغا لايىق بولۇشى ئۈچۈندۇر. 17 شۇنىڭ ئۈچۈن مەسھ ئەيسادا بولغانلىقىمىدىن خۇدانىڭ ماڭا ئېلىۋالغانلىرىدىن پەخىرلىنمەن. 18 چۈنكى ئەللەرنىڭ خۇداغا ئىتائەت قىلىشى ئۈچۈن مەسھنىڭ ماڭا قىلدۇرغانلىرىدىن باشقا ھېچنەمىنى تىلغا ئېلىشقا ھەددەم ئەمەس. سۆز ۋە ئەمەللەر ئارقىلىق، ئالامەتلىك مۇجىزىلەر ۋە كارامەتلەر ئارقىلىق، مۇقەددەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن يېرۇسالېمدىن باشلاپ ئىللىرىكون ئۆلكىسىگىچە ئايلىنىپ ھەممە يەردە مەسھنىڭ خۇش خەۋىرىنى تولۇق جاكارلىدىم. 20 شۇنداق قىلىپ باشقىلار سالغان ئۇنىڭ ئۈستىگە بىنا سالىملىق ئۈچۈن، ئەزەلدىن مەسھنىڭ نامى ئاڭلانمىغان يەرلەردە بۇ خۇش خەۋەرنى جاكارلاشقا ئىنتىلىپ كەلدىم. 21 بۇ توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغاندەك: «ئۇنىڭ خەۋەرسىز بولغانلار ئۇنى كۆرىدۇ، ئاڭلىمىغانلار ئاڭلاپ چۈشىنىدۇ». 22 مانا، شۇ [خىزمەتلىرىم] سەۋەبىدىن يېنىڭلارغا بېرىشنى كۆپ قېتىم ئويلىغان بولسۇمۇ، لېكىن توسۇلغۇلارغا ئۇچراپ بارالدىم. 23 لېكىن ھازىر مۇشۇ ئەتراپلاردا [خۇش خەۋەر يەتكۈزۈلگەن] يەرلەر ماڭا قالمىغانلىقتىن، ھەمدە كۆپ يىللاردىن بېرى سەلەرنى يوقلاپ بېرىش ئارزۇيۇم بولغانلىقتىن، ئىسپانىيەگە بېرىشىدا سەلەرنىمۇ يوقلاپ تۇتقە كېچمەن. سەپرىمدە ئالدى بىلەن سەلەر بىلەن كۆرۈشۈپ، بىر مەزگىل ھەمراھلىقىڭلاردىن تولۇق خۇشاللىنىپ، ئاندىن سەلەرنىڭ ياردىمىڭلاردا سەپرىمنى داۋاملاشتۇرۇشۇمنى ئۆمىد قىلىمەن. 25 بىراق ھازىر بولسا يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ

16

كەتقىيا شەھىرىدىكى جامائەتنىڭ خىزمەتچىسى سىڭمىز فېبىنى سەلەرگە تەۋسىيە قىلىپ تونۇشۇرغەن، 2 ئۇنى مۇقەددەس بەندىلەرگە لايىق رەببىڭ مۇھەببىتىدە قوبۇل قىلىپ كۆتۈرۈۋالغايلىقىڭلار، ئۇنىڭ ھەرقانداق ئىشتا سەلەرگە ھاجىتى چۈشسە، ئۇنىڭغا ياردەم قىلغايلىقىڭلار. چۈنكى ئۇ ئۆزىمۇ نۇرغۇن كىشىلەرگە، جۈملىدىن ماڭمۇ چوڭ ياردەمچى بولغان. 3 مەن بىلەن بىرگە ئىشلىگەن، مەسھ ئەيسادا بولغان خىزمەتداشلىرىم پىرساكا بىلەن ئاڭمۇلاغا سالام ئېيتقايسىلەر. 4 (ئۇلار مېنى دەپ ئۆز ھاياتىنىڭ خېمى-خەتىرىگە قارىمىدى. ھەم يالغۇز مەنلا ئەمەس، بەلكى ئەللەردىكى بارلىق جامائەتلەرمۇ ئۇلاردىن مىننەتداردۇر). 5 ئۇلارنىڭ ئائىلىسىدە جەم بولىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتقايسىلەر. ئاسىيا ئۆلكىسىدىن مەسھكە ئېتىقادتا ئەڭ دەسلەپكى مەۋە بولۇپ چىققان، سۆيۈملۈكۈم ئېپەنتىكە سالام ئېيتقايسىلەر. 6 سەلەر ئۈچۈن كۆپ ئەجىر سىڭدۈرگەن مەرىپەتكە سالام ئېيتقايسىلەر. 7 مەن بىلەن زىندانداش بولغان، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىم ئاندرىونكۇس ۋە يۇناغا سالام ئېيتقايسىلەر. ئۇلار مەندىن ئاۋۋال مەسھتە بولغان بولۇپ، روسۇلار ئارىسىدىمۇ ئايرىۋالۇقتۇر. 8 رەببىمىزدە بولغان سۆيۈملۈك ئامبىلىياتقا سالام ئېيتقايسىلەر. 9 بىز بىرگە ئىشلىگەن مەسھتە بولغان خىزمەتداشلىرىم ئۆزبائۇس ۋە سۆيۈملۈكۈم ستاخۇسۇلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. 10 سىناقلاردىن ئۆتكەن، مەسھتە سادىق ئىسپاتلىنىپ كەلگەن ئاپىلىسقا سالام ئېيتقايسىلەر. ئاسترۇۋۇلۇسنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە سالام ئېيتقايسىلەر. 11 يەھۇدىي قېرىنداشىم ھېرودىيونا، ئارىكىنىڭ ئائىلىسىدىكىلەردىن رەبەد بولغانلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. 12 رەببىڭ خىزمىتىدە جاپا تارتىۋاتقان تىرفىنا ۋە تىرفوسا خاتىغا سالام ئېيتقايسىلەر. رەببىڭ خىزمىتىدە نۇرغۇن جاپا تارتقان سۆيۈملۈك [سىڭمىم] پەرسىسقا سالام ئېيتقايسىلەر. 13 رەبەد تاللانغان رۇفۇسقا ۋە ئۇنىڭ ماڭمۇ ئانا بولغان ئانىسىغا سالام ئېيتقايسىلەر. 14 ئاستىركۇس، فىلگۇن، ھەرمىس، پاتروباس، ھەرمىس ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى قېرىنداشلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. 15 فولوگۇس ۋە يۇناغا، تىرفىنا ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام ئېيتقايسىلەر. 16 بىر-بىرلىكلەر

بىلەن پاك سۆيۈشلەر بىلەن سالاملاندىڭلار. مەسھنىڭ ھەممە جامائەتلىرىدىن
 سىلەرگە سالام! 17 قېرىنداشلار، سىلەردىن شۇنى تۇتۇنمىدىكى، سىلەر ئۈگەنگەن
 تەلىمگە قارشى چىققان، ئاراڭلاردا ئىختىلاپلارنى پەيدا قىلىدىغان ۋە ئادەمنى
 ئېتىقاد يولىدىن تېپىلدۈرىدىغان كىشىلەردىن پەخەس بولۇڭلار، ئۇلاردىن نېرى
 بولۇڭلار. 18 بۇنداق كىشىلەر رەببىمىز مەسھكە ئەمەس، بەلكى ئۆز قارىغاقۇل
 بولىدۇ، ئۇلار سىلىق-سىپايەگەپلەر ۋە خۇشامەت سۆزلىرى بىلەن سادىدېلارنىڭ
 قەلبىنى ئازدۇرىدۇ. 19 سىلەرنىڭ رەببىگە بولغان ئىتائەت ئەنكىلىڭلاردىن ھەممەيلىن
 خەۋەر تاپتى. شۇڭا ئەھۋالڭىلاردىن شادلىنىمەن، شۇنداقىمۇ، ياخشى ئىشلار
 جەھەتتە ئاقىل بولۇشۇڭلارنى، يامان ئىشلارغا نىسبەتەن نادان بولۇشۇڭلارنى
 خالايمەن. 20 ئامانلىق-خاتەر جەھەتتىكى ئىگىسى بولغان خۇدا ئۇزۇن ئۆتمەي
 شەيتاننى ئاياغ ئاستىڭلاردا يەنجىدۇ. رەببىمىز ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتى سىلەرگە
 يار بولغاي! 21 خىزمەتدەشتم تىموتىي، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىم لۇكىئوس، ياسون
 ۋە سوسپاتەرلاردىن سىلەرگە سالام. 22 (ئۇشۇ خەتتە قەلەم تەۋرەتكۈچى
 مەنكى تەرتىمۇ رەببە سىلەرگە سالام يوللايمەن). 23 ماڭا ۋە تويىدە دائىم
 يىغلىدىغان پۈتۈن جامائەتكە ساھىبخانلىق قىلىدىغان گايۇستىن سىلەرگە سالام.
 شەھەرنىڭ خەزىنىچىسى ئېراسىئوس سىلەرگە سالام يوللايدۇ، قېرىنداشلىرىم
 كۇۋارتۇسچۇ شۇنداق. 24 رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىڭلارغا
 يار بولغاي! ئامىن! 25 ئۇزۇن زامانلاردىن بۇيان سۈكۈتتە ساقلىنىپ كەلگەن
 سىرنىڭ ۋەھى قىلىنىشى بويىچە، مېنىڭ ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن بۇ خۇش خەۋەر،
 يەنى ئەيسا مەسھنىڭ جاكارلىنىشى بىلەن سىلەرنى مۇستەھكەملەشكە قادر
 بولغۇچىغا [شان-شەرەپ بولغاي]! (aiōnios g166) سىر بولسا ئىنسانلارنى
 ئېتىقادىتىكى ئىتائەت ئەنكىلىك بولغا ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ
 ئەمرىگە بىنائەن ھەم بىۋاسىتە ھەم يۇرۇتقى پەيغەمبەرلەرنىڭ بېزىپ قالدۇرغانلىرى
 ئارقىلىق، ھازىر بارلىق ئەللەرگە ۋەھى قىلىندى، (aiōnios g166) 27 شۇنداق
 قىلغان بىردىنبىر داناي بولغۇچى خۇداغا ئەيسا مەسھ ئارقىلىق شان-شەرەپ
 تەبەدىلەن تەبەدىلەن بولغاي! ئامىن! (aiōn g165)

كورىنتۇسلۇقلارغا 1

1

خۇدانىڭ ئەمدىسى بىلەن مەسىھ ئەيسانىڭ روسۇلى دەپ چاقىرىلغان مەنىكى پاۋلۇستىن ۋە قېرىنداشىمىز سوسپېنىستىن كورنىت شەھىرىدىكى جامائەتكە، مەسىھ ئەيسادا پاك-مۇقەددەس قىلىنىپ، «مۇقەددەس بەندىلىرىم» دەپ چاقىرىلغانلارغا ۋە شۇنىڭدەك ھەر يەرلەردە رەب ئەيسا مەسىھنىڭ (ئۇ ئۇلارغا ۋە بىزگە مەسئۇل!) نامىغا نىدا قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىگە سالام! 3 تائىم خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 4 خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا سىلەرگە ئاتا قىلغان مېھىر-شەپقىتى تۈپەيلىدىن خۇدايغا ھەردائىم تەشەككۈر ئېيتىمەن، 5 بۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۆزىڭلار ھەر تەرەپتە، ھەرقانداق سۆزدە، ھەر تەرەپتىكى بىلىملەردە باي قىلىنغانسىلەر، 6 خۇددى مەسىھنىڭ گۇۋاھلىقى سىلەردە تەستىقلانغاندەك، 7 شۇنىڭ بىلەن سىلەردە ھەرقانداق روھىي ئىلتىپات كەلمىگەن قىلىپاستان، رەببىم ئەيسا مەسىھنىڭ ئايان قىلىنىشىنى كۈتسىلەر، 8 ئۇ يەنە سىلەرنى مۇستەھكەملىدىكۈي، رەب ئەيسا مەسىھنىڭ كۈنى كەلگۈچە ئەيىبىز ساقلىنىلسىلەر؛ 9 خۇدا سۆزىدە تۇرغۇچىدۇر - سىلەرنى ئۆز ئوغلى رەب ئەيسا مەسىھنىڭ سىرداش-ھەمدەملىكىگە چاقىرغۇچى دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر. 10 ئەمدى مەن سىلەردىن رەببىم ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن شۇنى ئۆتۈمەنكى، ئۇ قېرىنداشلار، گېنىگلار بىر يەردىن چىقسۇن، ئاراڭلاردا بۈلگۈنچىلىك بولمىسۇن، بىر پىكىردە، بىر نىيەتتە كامىل بىرلەشتۈرۈلۈڭلار؛ 11 چۈنكى كۈلۈنۈش ئائىلىسىدەكىلەرنىڭ ماڭا سىلەر توغراڭلاردا ئېيتىشىچە، ئۇ قېرىنداشلىرىم، ئاراڭلاردا تالاش-تارتىشلار بار ئىكەن. 12 دېمەكچى بولغىنىم شۇكى، ھەربىرڭلار: «مەن پاۋلۇسنىڭ تەرەپدارى»، «مەن ئاپولوسنىڭ تەرەپدارى»، «مەن كېفاسنىڭ تەرەپدارى» ۋە «مەن مەسىھنىڭ تەرەپدارى» دەۋاتىسىلەر. 13 نەجىبا، مەسىھ بۇلۇڭدەك ئىكەن؟ سىلەر ئۈچۈن كېستەلەنگەن ئادەم پاۋلۇسكىمى؟ سىلەر پاۋلۇسنىڭ نامىغا چۆمۈلدۈرۈلۈڭلارمۇ؟ 14 مەن خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىمەنكى، ئاراڭلاردىن كېسپۇس بىلەن گايۇستىن باشقا ھېچقايسىسىڭلارنى چۆمۈلدۈرمىدەن، 15 شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم مېنى ئۆزىڭنىڭ نامىدا ئادەملەرنى چۆمۈلدۈردى، دېمەيدۇ. 16 دۇرۇس، مەن يەنە ئىستىفاننىڭ ئۆيىدىكىلەرنى چۆمۈلدۈردۈم؛ باشقا بىر ئۇ چۆمۈلدۈرگىنىم ئەسلىيەلمەن. 17 چۈنكى مەسىھ مېنى ئادەملەرنى چۆمۈلدۈرۈشكە ئەمەس، بەلكى خۇش خەۋەرنى جاكارلاشقا ئەۋەتتى؛ ئۇنى جاكارلاش بولسا ئىنساننىڭ ھېكەتلىك سۆزلىرى بىلەن بولماسلىقى كېرەك؛ ئۇنداق بولغاندا مەسىھنىڭ كېيىنكى [قۇربانلىقىنىڭ] كۈچى يوقىتىلغان بولىدۇ. 18 چۈنكى كېيىنكى قۇربانلىق توغرىلىق سۆز-كلام ھالا كەتكەن كېيىنقى ئادەملەرگە ئەخمەقلىق، ئەمما قۇتۇلدۇرۇلۇۋاتقان بىزلەرگە خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىدۇر. 19 چۈنكى مۇنداق پۈتۈلگەنكى، «مەن دانىشمەنلەرنىڭ دانىشمەنلىكىنى يوقىتىمەن، ئاقللارنىڭ ئاقللىقىنى چەتكە قاقمەن». 20 ئۇنداقتا، دانىشمەنلەر قېنى؟ ئەۋرات ئولمىلارنى قېنى؟ بۇ دۇنيادىكى بەس-منازىرە قىلغۇچىلار قېنى؟ خۇدا بۇ دۇنيادىكى دانالىقنى ئەخمەقلىق دەپ كۆرسەتكەن ئەمەسمۇ؟ (aiōn g165) 21 چۈنكى خۇدا دانالىق بىلەن بېكىتكىنى بويىچە، دۇنيا ئۆز دانالىق ئارقىلىق خۇدانى تونۇمىغان، شۇڭا خۇدا ئەخمەق دەپ قارالغان، جاكارلىنىۋاتقان سۆز-كلام ئارقىلىق ئۆزىڭلارغا تەشەككۈرلەرگە ئىجتاپ بىلەن تەكۈرۈشنى لايىق كۆرگەن. 22 چۈنكى يەھۇدىيلار مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى، گېربىكلار بولسا «دانالىق»نى تەلەپ قىلىدۇ، 23 ئەمما بىز بولساق مەسىھنى، يەنى كېستەلەنگەن مەسىھنى جاكارلايمىز؛

بۇ يەھۇدىيلارغا نىسبەتەن بىز ئارقىلىق ئىش، ئەللەرگە نىسبەتەن ئەخمەقلىك دەپ قارىلىدۇ، 24 ئەمما چاقىرىلغانلار ئۈچۈن ئېيتقاندا، مەيلى يەھۇدىيلار بولسۇن ياكى گېربىكلار بولسۇن، مەسىھ خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋە خۇدانىڭ دانالىقىدۇر. 25 چۈنكى خۇدانىڭ ئەخمەقلىكى ئىنسانلارنىڭ دانالىقىدىن ئۆستۈندۇر، خۇدانىڭ ئاجىزلىقى ئىنسانلارنىڭ كۈچىدىن ئۆستۈندۇر. 26 چۈنكى، ئۇ قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ چاقىرىلغان ۋاقىتتىكى ھالىڭلار ئۈستىدە ئويلىنىپ بېقىڭلار؛ چاقىرىلغانلار ئارىسىدا ئىنسانىي تەرەپتىن دانا قارالغانلار ئانچە كۆپ ئەمەس، كۈچ-ھوقۇققا ئىگە بولغانلار ئانچە كۆپ ئەمەس، ئاقسۆڭەكلەر ئانچە كۆپ ئەمەس ئىدى؛ 27 بەلكى خۇدا دانالارنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئەخمەق سانالغانلارنى تاللىۋالدى، كۈچلۈكلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئاجىز سانالغانلارنى تاللىۋالدى؛ 28 ئۇ يەنە بۇ دۇنيادىكى قەدىرسىزلىرىنى، بەس كۆرۈلدىغانلارنى تاللىۋالدى، «يوق بولغان نەرسىلەرنى» مەۋجۇت شەيئىلەرنى يوققا چىقىرىۋېتىش ئۈچۈن تاللىۋالدى. 29 ئۇنىڭ مەقسىتى خۇدا ئالدىدا ھېچ نەت ئىشگىسى ماختانماسلىق ئۈچۈندۇر. 30 ئەمما ئۇنىڭ تەرەپىدىن سىلەر مەسىھ ئەيسادا ئۆزىڭلار؛ ئۇ بىزگە خۇدادىن كەلگەن دانالىق، ھەقىقەتلىق، پاك-مۇقەددەسلىك ۋە مۇرۇلۇك-ئازادلىق قىلىنغاندۇر؛ 31 شۇنىڭدەك [تەۋراتتا] پۈتۈلگەندەك: «بەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا رەببىن بەخىرلىنىپ ماختىسۇن!».

2

مەن بولسام، ئۇ قېرىنداشلار، يېتىڭلارغا بارغىنىمدا، خۇدانىڭ گۇۋاھلىقىنى جاكارلاش ئۈچۈن ھېچ گەپدەنلىك ياكى ئەقىل-دانلىق ئىشلىتىپ كەلگەن ئەمەسمەن؛ 2 چۈنكى مەن ئاراڭلاردا ئەيسا مەسىھنى باشقا، يەنى كېستەلەنگەن مەسىھنى باشقا ھېچكىمنى بىلەسلىككە بەل باغلىغانىم؛ 3 مەن ئاراڭلاردا بولغان ۋاقىتتا ئاجىزلىقتا، قورقۇنچتا ۋە تىرىگەن ھالەتتە بولمىم؛ 4 مېنىڭ سۆزلىرىم ھەم جاكارلىشىم بولسا ئادەمنى قايىل قىلغۇدەك ئىنسانىي دانالىق سۆزلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى روھنىڭ ئالامەت كۆرسىتىشلىرى ۋە كۈچ-قۇدرەت بىلەن بولغان ئىدى. 5 بۇنىڭ مەقسەت سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلار ئىنسانىي دانالىققا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە باغلىانسۇن دېگەندىن ئىبارەت ئىدى. 6 ھالبۇكى، كامالەتكە يەتكەنلەر ئارىسىدا بىز دانالىقنى بايان قىلىمىز؛ بۇ دانالىق بۇ دەۋردىكى دانالىق ئەمەس، ياكى بۇ دەۋردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ دانالىق ئەمەس (ئۇلار زاۋاللىققا يۈز تۇتقاندۇر)؛ (aiōn g165) 7 ئەمما بىز بىر سىرنى ئاشكارىلاپ، خۇدانىڭ بىر دانالىقنى بايان قىلىمىز؛ خۇدا ئەسلىدە ئاشكارە قىلىنمىغان بۇ دانالىق بارلىق دەرلەردىن بۇرۇن بىزنىڭ شان-شەرەپكە مۇيەسسەر بولۇشىمىز ئۈچۈن بېكىتكەندى. (aiōn g165) 8 بۇ دانالىقنى بۇ دەۋردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ ھېچقايسىسى چۈشىنىپ ئەتمىگەندى، ئۇنى چۈشىنىپ يەتكەن بولسا، شان-شەرەپنىڭ ئىشگىسى بولغان رەببى كېستىلىمگەن بولاتتى. (aiōn g165) 9 ھالبۇكى، [تەۋراتتا] پۈتۈلگەندەك - «ئۆزىنى سۆيگەنلەرگە خۇدانىڭ تەييارلىغىلىرى - دەل ھېچقانداق كۈز كۆرمىگەن، ھېچقانداق قۇلاق ئاڭلىمىغان، ھېچقانداق كۆڭۈل ئويلاپ باقمىغان نەرسىلەردۇر»، 10 ئەمما بۇ نەرسىلەرنى خۇدا روھى ئارقىلىق ئايان قىلدى؛ چۈنكى روھ بولسا ھەممە ئىشلارنى، ھەتتا خۇدانىڭ چوڭقۇر تەكلىپىنى ئىشچىكەپ ئەزەلگۈچىدۇر؛ 11 چۈنكى ئىنسانلاردا، ئىنساننىڭ كۆڭلىدىكى بىلگۈچى شۇ ئىنساننىڭ روھىدىن باشقا نەرسە بارمۇ؟ شۇنىڭغا ئوخشاش، خۇدانىڭ روھىدىن باشقا، خۇدانىڭ كۆڭلىدىكى بىلگۈچى يوقتۇر. 12 ئەمما بىزنىڭ قۇيۇل قىلغىنىمىز بولسا بۇ دۇنيادىكى روھ ئەمەس، بەلكى خۇدادىن كەلگەن روھتۇر؛ دەل شۇنداق بولغاچقا بىز خۇدا

تەرىپىدىن بىرگە سېخىلىق بىلەن ئاتا قىلىنغان نەرسىلەرنى بېلىپ يېتەلەيمىز. 13 - «ئۇ دانىشمەنلەرنى ئۆز ھىيلەگەرلىكىنىڭ ئۇزۇنقىغا ئالدىمۇ»، دەپ ۋە يەنە: «رەب بۇ ئىش-شەيىلەرنى ئىنساننى داناللىقتىن توختىتىلگەن سۆزلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى [مۇقەددەس] روھتىن توختىتىلگەن سۆزلەر بىلەن، روھى ئىشلارنى روھى سۆزلەر بىلەن چۈشەندۈرۈپ سۆزلەيمىز. 14 ئەما «جانغا تەۋە» كىشى خۇدانىڭ روھىنىڭ ئىشلىرىنى قوبۇل قىلمايدۇ، چۈنكى بۇ ئىشلار ئۇنىڭغا نەسبەتەن ئەھمىيەتلىككۇر، ئۇلارنى ھېچ چۈشىنىپ يېتەلەيدۇ، چۈنكى ئۇلار روھ بىلەن پەرق ئېلىپ باھالانمىش كېرەكتۇر. 15 روھقا تەۋە كىشى ھەممە ئىشلارغا باھا بېرەلەيدۇ؛ ئەما ئۇنىڭغا بولسا ھېچكىم باھا بېرەلمەيدۇ. 16 چۈنكى كىشى رەبىنىڭ ئوي-كۆڭلىنى چۈشىنىپ يېتىپ، ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولالامدۇ؟ ئەما بىز بولساق مەسلىھەتچى ئوي-كۆڭلىگە ئىگىمىز.

4 بىرىسى بىز توغرىلىق بىر نەرسە دەپمەنكى بولسا، بىزنى مەسلىھەتچى خىزمەتكارلىرى ۋە خۇدانىڭ سىرلىرى ئامانەت قىلىنغان غوجىدارلار دەپ بىلىسۇن. 2 ئەمدى غوجىدار دېگەنلەردىن تەلەپ قىلىنىدىغىنى شۇكى، ئۇلار پادىۋادار-سادىق بولۇشى كېرەكتۇر. 3 ئەما مەن سىلەر تەرىپىڭلاردىن ياكى باشقا ھەرقانداق ئىنسانىي سوت تەرىپىدىن سۈرۈشتۈرۈپ باھالانسام، بۇ مەن ئۈچۈن زىغىرچىلىك ئىش؛ مەن ھەتتا ئۆزۈم توغرىلىق سۈرۈشتۈرۈپ ئۆلتۈرمايمەن. 4 چۈنكى ئىبادەتتە تەبىئەت بىلەن باھالانغان ھېچقانداق ئىشلىرىدىن خەۋىرىم يوق؛ ئەما بۇ ئىشنىڭ ئۆزى مېنى ھەقىقەت دەپ ئاقلىمايدۇ، مېنى سۈرۈشتۈرۈپ باھالغۇچى بولسا رەببۇر. 5 شۇڭا ۋاقىت-سائەت كەلمىگۈچە، يەنى رەبب كەلمىگۈچە ھېچ ئىش توغرىلىق ھۆكۈم چىقارماڭلار، رەبب كەلگەندە قاراڭمۇلۇقتىكى يوشۇرۇن ئىشلارنى ئاشكارىلايدۇ، قەلب-دىلداردىكى بارلىق ئوي-نەيەتلەرنى ئايان قىلىدۇ؛ شۇ چاغدا ھەربىرى خۇدا تەرىپىدىن تەرىپلىنىدۇ. 6 ئەما، ئۇ قېرىنداشلار، بۇ ئىشلارنى سىلەرنىڭ مەنپەئەتلىرىڭلارنى دەپ ئۆزۈمگە ۋە ئاياللىقىغا تەبىئەتلىدىم؛ مەقسەت سىلەر بىز ئارقىلىق «پۇتلىگەننىڭ دائىرىسىدىن ھالقىپ كەتمەڭلار» دېگەن ساۋاقتى توغنىشىڭلار، شۇنداقلا ھېچقايسىڭلارنىڭ مەلۇم بىرىنى باشقا بىرىدىن ئۆستۈن دەپ بەخىرلىنىپ تەكبۇرلىنىش كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈندۇر. 7 چۈنكى كىشى باشقا بىرىدىن ئۆستۈن قىلدۇ؟ ساڭا ئاتا قىلىنغان نەرسىدىن باشقا سەندە يەنە نېمە بار؟ ھەممە ساڭا بېرىلگەن نۇرسا، تېشىقا «مەندە ئەسلى بار ئىدى» دەپ بەخىرلىنىپ كۆرەڭلەپ كېتىسەن؟ 8 سىلەر ئاللىقاچان تۇيۇنۇپ كەتتىڭلار! ئاللىقاچان يېيىپ كەتتىڭلار! سىلەر بىزنى پادىشاھلار بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈڭلار! كاشكى سىلەر ھەقىقەتەن ھۆكۈم سۈرگەن بولساڭلار ئىدى - ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن بىللە ھۆكۈم سۈرگەن بولاتتۇق! 9 چۈنكى خۇدا روسۇللار بولغان بىزنىڭ ئۆلۈمگە مەھكۇم بولغان ئادەملەردەك ئەڭ ئاخىرغا قويۇپ سازاۋى قىلىپ ئۆزىغا چىقارغان، دەپ ئويلايمەن؛ چۈنكى بىز پۈتكۈل ئالەمگە، يەنى ھەم بەرىشتەلەرگە ھەم ئىنسانلارغا بەرخىل تاماشا بولدۇق. 10 بىز مەسلىھەتچى ئۈچۈن ئەخەق ساناغانلارمىز، ئەما سىلەر مەسلىھەت داناسىلەر! بىز ئاچىز، ئەما سىلەر كۆچلۈكىڭلەر؛ سىلەر ئىززەتلىك، ئەما بىز خار؛ 11 ھازىرقى دەققىگچە تاج-پالما، چاڭگاپ يۈرەكتىمىز، دۇمبىلىنىپ، سەرگەردان، ماناسىز بولۇپ يۈرەكتىمىز، 12 ئۆز قولىمىز بىلەن ئىشلەپ جاپا تارتماقتىمىز؛ ئاھالەتەك قالغاندا ياخشىلىق تىلەۋاتىمىز؛ زىيانكەشلىكىگە ئۇچرىغاندا، چىداۋاتىمىز؛ 13 تۆھمەتكە ئۇچرىغاندا، [بىز ئۇلارنى] چىرايلىققە [تۇتۇنغان] ئۈندەيمىز؛ بىز جاھاننىڭ داشقىلى، ئىنسانلارنىڭ سۆيۈرۈندىمى دەپ قارىلاۋاتىمىز، تا ھازىرغىچە شۇنداق. 14 بۇ ئىشلارنى بىزنىڭ، سىلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى سۈيۈملۈك بالىلارمىز سۈپىتىدە سىلەرگە نەسەت قىلىۋاتىمىز؛ 15 چۈنكى سىلەرنىڭ مەسلىھەت تەلەپچىلىكىڭلارنىڭ تەرىپىڭلۈكچىلىرىڭلار بولسىمۇ، سىلەرنىڭ ئاتاڭلار كۆپ ئەمەستۇر؛ چۈنكى مەن مەسلىھەتچى بولۇپ سىلەرنى خۇش خەۋەر ئارقىلىق تۇرەلدۈرۈپ ئاتا بولدىم. 16 شۇڭا مەن سىلەردىن تۇتۇنمەنكى، مېنى ئۆلگە قىلىڭلار. 17 دەل بۇ سەۋەبتىن مەن رەببە

3 لېكىن مەن، ئۇ قېرىنداشلار، روھقا تەۋە كىشىلەرگە سۆز قىلغاندەك سىلەرگە سۆز قىلالماي كېلۋاتمەن، ئەكىسچە سىلەرنى ئەتكە تەۋە كىشىلەر، مەسلىھەت بولغان يوقا ھېسابلاپ سىلەرگە سۆزلەشكە مەجبۇر بولدىم. 2 مەن سىلەرگە سۆز ئىچكىزۈم، گۆشى يېگۈزمىدەم؛ چۈنكى سىلەر گۆشنى ھەزم قىلالمايتتىڭلار، شۇنداقلا ھازىر مېنى ھەزم قىلالمايسىلەر؛ 3 چۈنكى سىلەر يەنىلا ئەتكە تەۋەدۇرسىلەر. ئاراڭلاردا ھەسەتخورلۇق ۋە تالاش-تارتىشلار بار بولغاچقا، سىلەر ئەتكە تەۋە ئەمەسمۇ؛ ئىنسانلارچە مېڭۇتتۇمۇ؟ 4 چۈنكى بىرىسى «مەن پاپۇلۇس تەرىپىدىم»، باشقا بىرىسى «مەن ئاپولۇس تەرىپىدىم» دېسە، سىلەر پەقەت ئىنسانلارنىڭ يولىدا ماڭغان بولۇپ قالمايسىلەر؛ 5 ئاپولۇس دېگەن كىم؟ پاپۇلۇس كىم ئىدى؟ بىز پەقەت سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلارغا ۋاسىتىچى بولدۇق، خالاس، ھەر بىرىمىز پەقەت رەبب بىزگە تەسۋىم قىلغىنى بويىچە ۋەزىپە ئادا قىلىدىغان خىزمەتكارلار، خالاس، شۇنداق ئەمەسمۇ؛ 6 مەن تىكىم، ئاپولۇس سۇغاردى، ئەما ئۆستۈرگۈچى بولسا خۇدادۇر. 7 شۇڭا تىككۈچى ھېچنېمىگە ھېساب ئەمەس، سۇغارغۇچىمۇ ھېچنېمىگە ھېساب ئەمەس، پەقەت ئۆستۈرگۈچى خۇدا ئۆزى ھەممىدۇر. 8 ئەما تىككۈچى ۋە ئوسا قىلغۇچى بولسا بىر مەقسەتلىدۇر؛ شۇنداقسىمۇ ھەربىرى ئۆز ئەجرى بويىچە ئىنتامنى قوبۇل قىلىدۇ. 9 چۈنكى بىز خۇداغا تەۋە مەنپەئەتداشلىقىمىز، سىلەر بولساڭلار خۇدانىڭ باغ-ئېتىزى، خۇدانىڭ قۇرۇلۇشىڭلار. 10 خۇدانىڭ ماڭ تەقسىم قىلغان مېھىر-شەپقىتى بويىچە، خۇددى ئۆستۈمچىدەك ئۆل سادىم، ئاندىن باشقا بىرى ئۇنىڭ ئۆستىگە قۇرۇۋاتىدۇ. ئەما ھەر بىر قورغۇچى قانداق قۇرۇۋاتقانلىقىغا ئېھتىيات قىلىسۇن. 11 چۈنكى سېلىنغان ئۇنى، يەنى ئەيسا مەسلىھەت باشقا ھېچقانداق ئۇنى سېلىشقا بولمايدۇ. 12 ئەمدى بىرى بۇ ئۆل ئۆستىگە ئالتۇن، كۈمۈش، قىممەتلىك تاشلار، ياغاچ، چۆپلەر، سامان سالىسا، 13 ھەر بىرىنىڭ سىڭدۈرگەن ئەجرىنىڭ قانداقلىقى كۆرۈنىدۇ؛ چۈنكى شۇ كۈنى ئۇنى ئاشكارە قىلىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ماھىيىتى ئوتما كۆرۈلىدۇ؛ ئوت ھەر بىر كىشىنىڭ ئەجرى، قانداق ماھىيەتتىن بولغانلىقىنى سىنايدۇ. 14 بىرىنىڭ ئۆل ئۆستىگە قۇرغان ئىشى پۇختا ساقلىنىپ قالسا، ئۇ ئىنتامغا ئېرىشىدۇ؛ 15 بىرىنىڭ قۇرغىنى كۆيۈپ كەتسە، ئۇ زىيان تارتىدۇ؛ ئۇ ئۆزى قۇتۇلىدۇ، ئەما گۇناھتىن ئۆتۈپ قۇتۇلغان بىرىگە ئوخشاپ قالىدۇ. 16 نەجەبە، ئۆزۈڭلارنىڭ خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى ئىكەنلىكىڭلارنى ۋە خۇدانىڭ روھىنىڭ سىلەردە تۇرغانلىقىنى بىلمەيسىلەر؛ 17 بىرى خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنى خاراب قىلسا، خۇدا ئۇنى خاراب قىلىدۇ؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى پاك-مۇقەددەستۇر، سىلەر دەل شۇنداقسىلەر. 18 ھېچكىم ئۆز-ئۆزىنى ئالدىمىسۇن؛ بىرى ئۆزى بۇ دەۋردە دانا دەپ سانسىنا، نادان بولۇپ قالسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ دانا بولۇدۇ. (aion g165) 19 چۈنكى بۇ دۇنيادىكى داناللىق خۇداغا نەسبەتەن ئەخەقلىقتۇر؛ چۈنكى:

بولغان تۈز سۆيۈملۈك ۋە ئىشەنچلىك ئۇلۇم تېمىنى يېنىڭلارغا ئەۋەتىم؛ ئۆز سىلەرگە ھەرقايسى جايلىرىدىكى جامائەتتە تۈگەتكەنلىرىگە ئەگىشىپ، مەسىھە بولغان يوللارم توغرىلىق تەسلىتىدۇ. 18 ئەمما بەزىلەر بىلگىلەر، «پاۋلوسنى يېنىمىزغا كەلمەيدۇ»، دەپ كۆرەڭگەپ كەتتىڭلار؛ 19 بىراق رەب بۇرۇسا مەن پات ئارىدا يېنىڭلارغا بارمەن؛ شۇ چاغدا مەن كۆرەڭگەپ كەتكەنلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئەمەس، بەلكى ئۇلاردا بولغان كۈچ-قۇدرەتنى كۆرۈپ باقاي. 20 چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سۆزدە ئەمەس، بەلكى كۈچ-قۇدرەتتە ئىسپاتلىنىدۇ. 21 ئەمدى تېخى خالايىسىلەر؟ يېنىڭلارغا تايانق كۆتۈرۈپ بېرىشىمىزمۇ، ياكى مېھىر-مۇلايىملىق روھىدا بېرىشىمىزمۇ؟

5 ھەر تەرەپتىن شۇ ئاڭلىنىۋاتىدۇكى، ئاراڭلاردا بۇزۇقچىلىق بار ئىكەن - بۇنداقتا بۇزۇقچىلىق ھەمما تاپىلەر ئارىسىدا تىلغا ئېلىنمايدۇ - ئۆزۈم سۆزۈمنىڭ تۈز ئاتىسىنىڭ ئايالغا چىقىشلىقتىن ئىبارەت. 2 ئەمما سىلەر يوغانىڭ كۆرەڭگەپ كەتتىڭلار بۇ رەزىل ئىشنى سادىر قىلغان كىشى ئارىمىزدىن قوغلۇۋېتىلسۇن دەپ ئۆكۈنۈشۈڭلارغا توغرا كەلمەيدۇ؟ 3 چۈنكى گەرچە تەندە سىلەر بىلەن بىللە بولساغۇ، ئەمما روھتا سىلەر بىلەن بىللە بولۇش سۇپىتىدە ئاللىقاچان شۇنداق مەن شۇ ھۆكۈمنى چىقاردىمكى، 4 (ھەممىڭلار رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا جەم بولغاندا، ئۆزۈمنىڭ روھم سىلەر بىلەن بولۇپ، رەبىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە تايىنىپ) - 5 شۇنداق قىلغان كىشىنىڭ ئەللىرى ھالاك قىلىنىۋى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ روھى رەب ئەيسانىڭ كۈندە قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن شەيئاننىڭ ئىلگىگە تاپشۇرۇلسۇن. 6 سىلەرنىڭ چوڭچىلىق قىلغىنىڭلار ياخشى ئەمەس. «كىچىككىنە خىمىر تۈرۈچى پۈتۈكل خىمىرنى بولدۇرۇپ بوغىنىدۇ» دەپ بىلەمسىلەر؟ 7 كونا خىمىر تۈرۈچى چىقىرىۋېتىڭلار، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئەسلى خىمىر تۈرۈچى خىمىردە يېڭى بۇرۇۋۇلا بولىسىلەر؛ چۈنكى «توتۇپ كېتىش ھېيىق» [دېكى قوزمىز] بولغان مەسىھ قۇربانلىق قىلىندى؛ 8 شۇڭا ھېيىق يامان نىيەتنىڭ ۋە رەزىللىك بولغان خىمىر تۈرۈچى بىلەن ئەمەس، بەلكى سەمىمىلىك ۋە ھەقىقەت بولغان پېتىر نان بىلەن تەبەئە قىلىپ ئۆتكۈزۈلۈپ. 9 مەن [ئالدىنقى] خەتتە سىلەرگە بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار بىلەن ئارىلاشماڭلار دەپ يازغانىدىم؛ 10 ئەمما بۇ دېگىنم بۇ دۇنيادىكى بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، ياكى نەپسانىيەتچىلەر، ياكى كازىپلار ياكى بۇتپەرەسلەر بىلەن ئارىلاشماڭلار دېگىنم ئەمەس؛ ئۇنداق بولغاندا دۇنيادىن ئايرىلىشقا مەجبۇر بولاتتىڭلار؛ 11 ئەمما ھازىرقى بۇ خېتىمدە يازغىنىم شۇكى، ئۆزى «قىرىنداش» دەپ ئاتىۋالغان ئەمما شۇنداقلا بۇزۇقچىلىق قىلغۇچى، نەپسانىيەتچى، بۇتپەرەس، ھاراقەش ياكى كازىپ بولسا، ئۇنداق بىر كىشى بىلەن ئارىلاشماڭلار، ھەمما ئۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخامۇ بولماڭلار. 12 سىرتىڭلارنى ھۆكۈم چىقىرىپ بىر تەرەپ قىلىشنىڭ مەن بىلەن نېمە مۇناسىۋىتى؟ لېكىن ئىچكىڭلاردىكىلەرنى ئۆزۈڭلار ھۆكۈم چىقىرىپ بىر تەرەپ قىلىش سىلەرنىڭ ئىشىڭلار ئەمەسمۇ؟ 13 لېكىن سىرتىڭلارنىڭ ئۈستىگە بولسا خۇدا ئۆزى ھۆكۈم چىقىرىدۇ، شۇڭا «بۇ رەزىل ئادەمنى ئاراڭلاردىن چىقىرىۋېتىڭلار».

6 سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا ئوتتۇرا ئارزلىق ئىش بولسا، ئۇنى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بىر تەرەپ قىلىشىغا تاپشۇرماي، ھەقىقەتسىزلىكنىڭ ئالدىدا دەۋاللىشىشقا پىتتائامسىلەر؟ 2 مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇنيانى سوراق قىلىدىغانلىقىنى بىلەمسىلەر؟ ئەگەر دۇنيانى سىلەر سوراق قىلىدىغان ئىش بولسا، ئەمدى زىغىرچىلىك ئىشلارنى ھەل قىلىشقا يارمايمسىلەر؟ 3 پەرىشتىلەر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدىغانلىقىمىزنى بىلەمسىلەر؟ شۇنداق بولغانىكەن، بۇ

ھاياتىڭى ئىشلارنى ھەل قىلىش قانچىلىك ئىش ئىدى؟ 4 سىلەردە مۇشۇ ھاياتىڭى ئىشلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىش زۆرۈر تېپىلغاندا، جامائەت ئارىسىدا تۈۋەن دەپ قارالغانلارنى ئۇنى ھەل قىلىشقا سالمايمسىلەر؟ 5 مۇشۇلارنى سىلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن دەۋاتمەن. ئەمما، ئەبەجا ئاراڭلاردا تۈز قېرىنداشلىرى ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارغۇدەك دانا كىشى يوقۇ، ھەمما بىرمۇ يوقۇ؟ 6 ئۇنىڭ ئورنىدا، قېرىنداش بىلەن قېرىنداش دەۋاللىشىۋاتىدۇ، ۋە كاپىرلار ئالدىدا شۇنداق قىلىدۇ! 7 ئەمەلىيەتتە ئۆز ئاراڭلاردا دەۋاللىقنىڭ بولغانلىقىنىڭ ئۆزى سىلەرگە نىسبەتەن بىر نەپىتۇر. نېھىشقا ئۇۋالچىلىققا چىدمايمسىلەر؟ نېھىشقا ناھەقچىلىككە يول قويمايمسىلەر؟ 8 ئەكىسچە، سىلەر ناھەقچىلىك قىلىۋاتىسىلەر، خىيانەت قىلىۋاتىسىلەر، يەنە كېلىپ قېرىنداشلىرىڭلارغا شۇنداق قىلىسىلەر! 9 ھەقىقەتسىزلىكنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلمايدىغانلىقىنى بىلەمسىلەر؟ ئالدىنقى كەتتىڭلار! بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، بۇتپەرەسلەر، زىنا قىلغۇچىلار، بەچچۇزلار، باشقا ئەرلەر بىلەن بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، 10 ئوغرىلار، نەپسانىيەتچىلەر، ھاراقەشلىر، تۆھمەتخورلار ياكى ئالدىمى - كازىپلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلمايدۇ؛ 11 بەزىڭلار دەۋرەۋەقە شۇنداق بولغانىسىلەر، ئەمما سىلەر رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا ۋە خۇدا ئىزىڭلارنىڭ روھى بىلەن يۇرۇدۇڭلار، پاك-مۇقەددەس قىلىنىڭلار، ھەقىقەت قىلىنىڭلار. 12 «ھەممە نەرسە ماڭا ھالالىدۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە پايدىلىق بولۇۋەرمەيدۇ؛ «ھەممە نەرسە ماڭا ھالالىدۇر»، ئەمما مەن ھېچقانداق نەرسىنىڭ خۇمارىغا قۇل بولمايمەن. 13 «چەكلىكلىر ئاشقازان ئۈچۈن، ئاشقازان بولسا چەكلىكلىر ئۈچۈندۇر»، ئەمما خۇدا ئۇ ۋە ھەر ئىككىسىنى يوققا چىقىرىدۇ، تەن بولسا بۇزۇقچىلىق ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى رەب ئۈچۈندۇر، رەب تەن ئۈچۈندۇر. 14 خۇدا رەب تەرىپىدۇردى، شۇنىڭدەك بىخۇتۇر قۇدرىتى بىلەن تۈلۈمدىن تەرىپىدۇردى. 15 تېنىڭلارنىڭ مەسىھنىڭ ئەزالىرى ئىكەنلىكىنى بىلەمسىلەر؟ ئۇنداقتا، مەسىھنىڭ ئەزالىرىنى ئېلىپ، پادىشاھ ئايالىنىڭ ئەزالىرى قىلسام بولامدۇ؟ ھەرگىز بولمايدۇ! 16 كىم پادىشاھ ئايال بىلەن باغلانغان بولسا ئۇنىڭ بىلەن بىر تەن بولىدۇ، دەپ بىلەمسىلەر؟ چۈنكى «ئەر-ئايال» ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ» - دېيىلگەن ئىدى. 17 ئەمما رەبكە باغلانغۇچى بولسا ئۇنىڭ بىلەن بىر روھتۇر. 18 بۇزۇقچىلىقتىن قېچىڭلار. «ئىنسانلارنىڭ ھەر بىرى سادىر قىلغان گۇناھى ئۆز تېنىنىڭ سىرتىدا بولىدۇ» - ئەمما بۇزۇقچىلىق سادىر قىلغۇچى ئۆز تېنىگە قارشى گۇناھ قىلىدۇ. 19 سىلەرنىڭ تېنىڭلار سىلەرنى تۇرالغۇ قىلغان، خۇدا تەرىپىدىن سىلەرگە ئىلتىپات قىلىنغان مۇقەددەس روھنىڭ ئىبادەتخانىسى، سىلەر ئۆزۈڭلارنى ئۆزۈمكىنى ئەمەس دەپ بىلەمسىلەر؟ 20 چۈنكى سىلەر چوڭ بەدەل بىلەن سېتىۋېلىنغانسىلەر، شۇڭا تېنىڭلاردا خۇدانى تۇلغۇڭلار.

7 ئەمدى ھازىر سىلەر خېتىڭلاردا ئوتتۇرىغا قويغان سوئاللارغا كېلىپ، - «ئەر ئايال زانىتىڭ تېنىگە تەگمەس ياخشىدۇ»، 2 دۇرۇس. ئەمما بۇزۇقچىلىقلاردىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ھەر بىر ئەرگە كىشىنىڭ ئۆزىنىڭ ئايالى بولسۇن، ھەر بىر ئايالنىڭ ئۆزىنىڭ ئېرى بولسۇن. 3 ئەر ئايالغا نىسبەتەن ئەزەللىك مەجبۇرىيىتى ئادا قىلسۇن، ئايال ئېرىگە نىسبەتەن ئاياللىق مەجبۇرىيىتى ئادا قىلسۇن. 4 ئايال ئۆز تېنىنىڭ ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئېرى ئۇنىڭ ئىگىسىدۇر؛ شۇنىڭغا ئوخشاشلا، ئەر ئۆز تېنىنىڭ ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئايال ئۇنىڭ ئىگىسىدۇر. 5 پەقەت پۈتۈن زېھنىڭلار بىلەن دۇئالارغا بېرىلىش مەقسىتىدە ئۆز ماقولۇقۇڭلار بىلەن ۋاقىتچە بىرگە باتماسلىققا كېلىشكەندىلا باشقا، ئەر-ئايال ئوتتۇرا بىر-بىرىنىڭ جىنسى ھەق-تەلپىنى رەت قىلىسۇن. شۇنداق ئالاھىدە مەزگىلدىن كېيىن يەنە بىرگە بولۇڭلار. بولسا، ئۆزۈڭلارنى تۇتۇۋالمايدىغانلىقىڭلاردىن شەيان سىلەرنى

تازدۇرۇش پۇرسىتى ئېھتىسى مۇمكىن. 6 ئەمما مۇنداق دېيىش بۇيرۇق بولدا ئەمەس، بەلكى مەسلىھەت بولىدۇ. 7 ئەمدى مەن بارلىق ئادەملەرنىڭ ماڭا ئوخشاش [بويلاق] بولۇشىنى خالايتىم، لېكىن بۇ ئىشتا خۇدانىڭ ھەممە ئادەمگە بەرگەن تۈز ئىلتىپاتى بار؛ بىرى ئۇنداق، يەنە بىرى بۇنداق. 8 ئەمما مەن جورسىز تەنھا ياشىغانلار ۋە ئۇلارغا شۇنى ئېيتىمەنكى، مەندەك تەنھا تۇرۇۋەرسە ياخشى بولىدۇ، 9 ئەمما ئۇزۇنلارنى تۇتۇۋالمايلا كېلىڭلار، نىكەللىنىڭلار، چۈنكى [ئىشقا] ئوتدا كويۇڭلارنى كۆرە نىكەللى بولغان ياخشى. 10 ئەمما نىكەللىنىڭلارغا كەلسەك، ئۇلارغا مەن شۇنى تاپىلايمەنكى، - (بۇ ئەمەلىيەتتە مېنىڭ تاپىلىشىم ئەمەس، يەنىلا رەبىڭنىكى)، ئايال ئېرىدىن ئاجراشمىسۇن 11 (ئەمما ئۇ ئاجراشقان بولسا، ئۇ تەنھا تۇتۇسۇن، ياكى ئېرى بىلەن ياشاشۇالسۇن)؛ ۋە ئەرمۇ ئايالنى قويۇپ بەرمىسۇن. 12 قالغانلىرىڭلارغا كەلسەك، مەن شۇنى ئېيتىمەنكى (بۇ رەبىڭنى ئېيتتىكى ئەمەس)، قېرىنداشىڭ ئېتىقادسىز ئايال بولسا ۋە ئايال ئۇنىڭ بىلەن تۇرۇۋېرىشكە رازى بولسا، ئۇ ئۇنى قويۇپ بەرمىسۇن، 13 [ئېتىقادچى] ئايالنىڭ ئېتىقادسىز ئېرى بولسا ۋە ئېرى ئۇنىڭ بىلەن تۇرۇۋېرىشكە رازى بولسا، ئۇ ئېرىدىن ئاجراشىپ كېتىسۇن. 14 چۈنكى ئېتىقادسىز ئەر ئېتىقاد قىلغان ئايالدا پاك دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ ئېتىقادسىز ئايال بولسا [ئېتىقاد قىلغان] قېرىنداشتا پاك دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ بولمىسا، پەرزەنتلىرىڭلار ھارامدىن بولغان بولاتتى؛ ئەمما ئۇلار ئەمدى پاك بولدى. 15 لېكىن ئېتىقادسىز بولغان تەرەپنىڭ كەتكۈسى بولسا، ئۇ ئاجراشىپ كېتىسۇن؛ بۇنداق ئەھۋاللاردا قېرىنداش ئاكا-ئۇكا، ھەدە-سىڭىلار [نىكەھ مەجبۇرىيىتىگە] باغلىنىپ قالغان بولمايدۇ؛ قانداقلا بولمىسۇن خۇدا بىزنى ئىناق-خاتىرجەملىكتە ياشاشقا چاقىرىۋاتىدۇ. 16 ئەي [ئېتىقادچى] ئايال، ئېرىڭنى [ئېتىقاد قىلدۇرۇپ] قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىڭنى نەدىن بىلسەن؟ ئەي [ئېتىقادچى] ئەر، خوتۇنۇڭنى [ئېتىقاد قىلدۇرۇپ] قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىڭنى نەدىن بىلسەن؟ 17 ھالبۇكى، رەب ھەر قايسىمىزغا قانداق تەقسىم قىلغان بولسا، قانداق ھالەتتە چاقىرغان بولسا، ئۇ شۇنىڭغا بېگۈۋەرسۇن؛ مەن ھەممە جامائەتلەردە شۇنداق يوليورۇقنى تاپلايمەن. 18 بىرى سۈنەتلىك ھالەتتە چاقىرىلمۇ؟ ئۇ قايتا سۈنەتسىز قىلىنمىسۇن، بىرى سۈنەتسىز ھالەتتە چاقىرىلمۇ؟ ئۇ ئەمدى سۈنەت قىلىنمىسۇن. 19 سۈنەتلىك بولۇش ھېچنەرسە ھېسابلاشماي، سۈنەتسىز بولۇش ھېچنەرسە ھېسابلاشماي؛ [ھېساب بولىدىغىنى] خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. 20 ھەركىم قايسى ھالەتتە چاقىرىلغان بولسا، شۇ ھالەتتە قالىسۇن. 21 سەن چاقىرىلغاندا قول ئالدىڭدا ئىدىكۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن كارىڭ بولمىسۇن؛ لېكىن ئەگەر ھۆرلۈك پۇرسىتى كەلسە، ئۇنى قولۇڭدىن بەرمە. 22 چۈنكى رەببە چاقىرىلغان قول بولسا رەببىڭ ھۆر ئادەمدۇر؛ ئۇنىڭغا ئوخشاش، چاقىرىلىپ ھۆر بولغۇچىمۇ مەسىھنىڭ قۇلىدۇر. 23 سىلەر چوڭ بەدەل بىلەن سېتىۋېلىنىدىغانلار، ئىنسانلارغا قول بولماڭلار. 24 ئۇ قېرىنداشلار، ھەربىرىڭلار قايسى ھالەتتە چاقىرىلغان بولساڭلار، شۇ ھالەتتە خۇدا بىلەن بىللە تۇرۇڭلار. 25 ئەمما نىكەللىنىدىغانلار توغرىلۇق رەببىڭ بۇيرۇق تاپشۇرۇۋالدىم، شۇنداقسىمۇ رەببىڭ بولغان رەھىم-شەپقەتكە مۇئەسسەر بولغانلىقىم ئۈچۈن سادىق ئادەم سۈپىتىدە ئۆز پىكرىمنى ئېيتىمەن. 26 ئەمدى ھازىرقى قېيىنچىلىققا قارىغاندا، ئەر كىشىنىڭ شۇ [تەنھا] ھالەتتە بولۇشىنى ياخشى ئىش دەيمەن. 27 ئايالغا باغلىغان بولساڭ، ئۇنداقتا، ئۇنىڭ بىلەن ئاجرىشىشى ئولىما؛ ئايالدىن ئاجرىشىپ كەتتىكۇ؟ ئۇنداقتا يەنە ئۇنىڭنى ئولىما. 28 لېكىن ئۆيلەنسەڭ، سەن گۇناھ قىلغان بولمايسەن، ۋە نىكەللىنىدىغانلار نىكەللىنىش، ئۇلارمۇ گۇناھ قىلغان بولمايدۇ. ئەمما شۇنداق قىلسا ئۇلار جىسمانىي جەھەتتە جاپاغا ئۇچرايدۇ؛ مېنىڭ سىلەرنى تۇتىشىڭ خالىي قىلغۇم بار. 29 ئەمما شۇنى دېگۈم باركى، ئۇ قېرىنداشلار - ۋاقىت قىسقىدۇر، شۇڭا ئاياللىق بولغانلار ئايالسىزلاردىن بولسۇن،

[يېشىش] ئەركىنلىككارلارنىڭ ئاجىزلاغا پۇتلىكاشاڭ بولماسلىقىغا كۆڭۈل قويۇڭلار. 10 چۈنكى ئاجىز بىر بەندە بىلىمى بار بولغان سېنىڭ پۇتخاندىكى داستىخاندا تولىۋرۇپ يېگەنلىكىڭنى كۆرسە، ئۇنداقتا ئۇ ئاجىز ۋىجدانغا قارشى ھالدا پۇتلاغا تاپان نەزىر قىلغان تائاملارنى يېيىشكە «قۇرۇلۇپ كۆچمە بېلىدىغان» بولمامدۇ؟ 11 شۇنىڭ بىلەن مەسھ ئۇنىڭ ئىجابى ئۈچۈن تۈلگەن، سېنىڭ قېرىنداشىڭ بولغان بۇ ئاجىز بەندە سېنىڭ بىلىمىڭ ۋە جىدىن ھالدا بولدى. 12 شۇ يول بىلەن قېرىنداشلارغا زىيان يەتكۈزۈپ گۇناھ قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاجىز ۋىجدانىنى زەخمىلەندۈرۈپ، مەسھكە قارشى گۇناھ قىلمايتىسىلەر. 13 شۇڭا، ئەگەر بىرەر ئاتام ئۆز قېرىنداشىمنى يىقىتىدىغان قىلتاق بولسا، قېرىنداشىمنى يىقىتسا، ئۇ ئۈچۈن مەن مەڭگۈگىچە گۆشنى قەتئىي چەيمەن. (aiñ g165)

9 مەن ئەركىن ئەمەسمۇ؟ مەن روسۇل ئەمەسمۇ؟ مەن رەببىمىز ئەيسا مەسھنى كۆرگەن ئەمەسمۇ؟ سىلەر ئۆزۈڭلار مېنىڭ رەببە بولغان ئەجرىم ئەمەسمۇ؟ 2 ئەگەر باشقىلارغا نىسبەتەن روسۇل دەپ ھېسابلىنمىسام، مەن ھېچ بولغاندا سىلەرگە روسۇل بولۇپمۇ، چۈنكى ئۆزۈڭلار رەببە مېنىڭ روسۇل بولغانلىقىمنى تەستىقلىغان مۇھۇر دۇرسىلەر. 3 مېنى سۇرۇشتە قىلماقچى بولغانلارغا بولغان جاۋاب مۇنداق: - 4 بىز ئۇلارنىڭ يەپ-ئېچىشكە ھوقۇقىمىز بار ئەمەسمۇ؟ 5 بىزنىڭ باشقا روسۇللار، رەببىڭ ئۆز ئىنسىرى ۋە كېفاسىنىڭ قىلغىنىدەك، ئېتىقادچى بىر سىڭىنى ئەمەسمىزگە ئېلىپ سەپەردە ھەمراھ قىلىپ يۈرۈش ھەققىمىز يوقمۇ؟ 6 ئەجەب، پەقەت بارناپاس بىلەن مېنىڭلا ئەمگەك قىلماسلىقىم ھوقۇقىمىز يوقمۇ؟ 7 كىم خىراجەتنى ئۆزى تۆلەپ [ئەسكەر بولۇپ] جەڭگە چىقىدۇ؟ كىم ئۆزۈمزا رېنا قىلىپ ئۇنىڭ مۇسۇندىن چەيدۇ؟ قايسى پادا باققۇچى پادىنىڭ سۇدىن ئىچمەيدۇ؟ 8 بۇ دېگەنلىرىم پەقەت ئىنسانىي كۆزقاراش بويىچە ئېيىلغانمۇ؟ تەۋرات-قانۇننىڭ ئۆزىدىمۇ ئوخشاش دېيىلگەن ئەمەسمۇ؟ 9 چۈنكى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇندا: «خامان تەپكەن ئۆكۈزنىڭ ئاغزىغا كۆشەك سالما» دەپ پۈتۈلگەندۇر. خۇدا ئۆكۈزلەرگەلا كۆيۈنكەنمۇ، 10 ياكى بۇنى پەقەت بىز ئۇلارنى دەپ ئېيتقانمۇ؟ شۇبھىسىزكى، بۇ سۆزلەر بىز ئۇچۇن پۈتۈلگەندۇر؛ شۇنىڭ ئۈچۈن يەر ھەيدىگۈچى ئۈمىد تەھدىتىگە تېگىشلىك، شۇنداقتا خامان تەپكەنچىمۇ ھوسۇلدىن بەھرىمەن بولۇش ئۈمىدىدە ئىشلەشكە تېگىشلىككۈر. 11 بىز سىلەرگە روھىي بەخت-بەرىكەتلەرنى تېرىپ، سىلەردىن ماددىي جەھەتتىن يىغۇلساق بۇ چەكتىن ئېشىپ كەتكەنلىك بولامدۇ؟ 12 باشقا اخىزەمەتچىلەر سىلەردە مۇشۇ ھوقۇقنى ئىشلەتكەن بەردە، بىز شۇنداق قىلساق ئېخىمۇ بولىدۇمۇ؟ ئەمما مەسھنىڭ خۇش خەۋەرگە ھېچ توسالغۇ بولمىسۇن دەپ، بىز بۇ ھوقۇقنى ھېچقاچان ئىشلىتىپ باقمىدۇق؛ ئەكسىچە، ھەر قانداق ئىشلارغا جىداپ كېلىۋاتىمىز. 13 ئىبادەتخاندىكى مۇقەددەس ئىشلار ئۈچۈن ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئىبادەتخانىغا تالانغان ھەدىيەلەردىن بەيدىغانلىقىنى، قۇربانلىقنى خىزمەت قىلماقتانلارنىڭ قۇربانلىقلاردىن ئۆلۈشىنى ئالدىنقىلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ 14 شۇنىڭغا ئوخشاش، رەبب خۇش خەۋەرنى جاكارلىغۇچىلارنىڭ جېنى خۇش خەۋەردىن يېقىلسۇن دەپ بېكىتكەندۇر. 15 ئەمما مەن بولسام بۇ ھوقۇقلارنىڭ ھېچقايسىسىنى ئىشلىتىپ باقمىدۇم. ھەم ھازىرمۇ مۇشۇ ھوقۇقتىن پايدىلانىپ دەپ مۇشۇلارنى يېزىۋاتقىمىن يوق! چۈنكى مەن باشقىلارنىڭ مېنى بۇ پەخىرلىنىدىغانلىرىدىن مەھرۇم قىلغىنىدىن كۆرە ئۆلگىنىم تۈزۈك! 16 چۈنكى مېنىڭ خۇش خەۋەرنى جاكارلىشىمدا پەخىرلەنگۈدەك ئىش يوق، چۈنكى ئۇنىڭ مەجبۇرىيىتى مېنى بېسىپ تۇرىدۇ، خۇش خەۋەرنى جاكارلىمىسام ھالىمغا ۋاي! 17 چۈنكى ئەگەر ئۇنى خالىسىم، بۇنىڭدىن ماڭا نىنتام بولىدۇ؛

10 چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، مەن سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ھەممىسىنىڭ بۇلۇت ئاستىدا يۈرگەنلىكىدىن ۋە ھەممىسىنىڭ دېڭىزدىن ئۆتۈپ ماڭغانلىقىدىن خەۋەرسىز يۈرۈشۈڭلارنى خالىمايمەن؛ 2 ئۇلارنىڭ ھەممىسى بۇلۇتا ھەم دېڭىزدا مۇسانىڭ [يېتەكچىلىككە] جۈملىدۇرلۇڭلار؛ 3 ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش روھىي تائامنى يېگەن. 4 ھەممىسى ئوخشاش روھىي ئىچكىلىكى ئىچكەن؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىگە [ھەمراھ بولۇپ] ئەگىشىپ يۈرگەن روھىي ئۇيۇلتاشتىن ئىچەتتى (ئەمەلىيەتتە، مۇشۇ ئۇيۇلتاش مەسھنىڭ ئۆزى ئىدى)؛ 5 شۇنداقسىمۇ، خۇدا ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسىدىن رازى بولمىغاندى، چۈنكى «ئۇلارنىڭ جەسەتلىرى [چۆل-باياۋاندا چېچىلىپ قالغان]»، 6 ئەمما بۇ ئىشلار ئۇلارنىڭ بېشىغا بەلەرگە ساۋاق-پىشارەت بولسۇن ئۈچۈن چۈشكەندى؛ بۇنىڭدىن مەقسەت، بىزنىڭ ئۇلارنىڭ يامان ئىشلارغا ھەۋەس قىلغىنىدەك ھەۋەس قىلماسلىقىمىز ئۈچۈندۇر. 7 سىلەر بەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىگە ئوخشاش بۇتقا چوقۇنىدىغانلاردىن بولماڭلار، بۇلار توغرىۋالۇق: «خەلق يەپ-ئېچىشكە ئولتۇردى، ئاندىن كېيىن-ساپاغا ئوردى» دەپ پۈتۈلگەن. 8 بىز بەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ بۇزۇقچىلىق قىلغىنىدەك بۇزۇقچىلىق قىلماي، چۈنكى شۇ ۋەجىدىن ئۇلاردىن يىگىرمە ئۈچ مىڭ كىشى بىر كۆندىلا ئۆلدى. 9 بەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ مەسھنى سىنىغىنىدەك مەسھنى سىنىماي، چۈنكى شۇ سەۋەبتىن ئۇلار يىلانلار چىقىشى بىلەن ھالدا بولدى. 10 بەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئاغرىغاندەك ئاغرىنىپ قاقشىماڭلار - تەبىئەتتە، ئۇلار جان ئالغۇچى [پەرىشتە]

تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلدى. 11 ئەمدى بۇ ۋەقەلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ بېشارەتلىك مىساللار سۈپىتىدە چۈشكەن ۋە ئاخىرقى زامانلار بېشىمىزغا كېلىۋاتقان بىزنىڭ ئۇلاردىن ساۋاق-ئىبرەت ئېلىشىمىز ئۈچۈن خاتىرىلەنگەندى.

(aiōn g165) 12 شۇنىڭ بىلەن «مەن [ئېتىقادتا] چىڭ تېرىپ تۇرماقچەن» دېگەن كىشى ئۆزىنىڭ يىقىلىپ كېتىشىدىن ھېزى بولسۇن! 13 سىلەر دۇچ كەلگەن سىناقلارنىڭ ھەممىسىگە باشقا ئادەملەرمۇ ئوخشاش دۇچ كەلگەن. ۋە خۇدا بولسا ۋەدىسىدە تۇرغۇچىدۇر، ئۇ سىلەرنى كۆتۈرۈلمىگۈدەك سىناقلارغا ئۇچراتمايدۇ، بەلكى سىناق بېشىڭلارغا چۈشكەندە، شۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۆتىڭىز ئۆتۈپ قۇتۇلۇش يولىنى يارىتىپ بېرىدۇ، سىلەر شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا بەرداشلىق بېرىدىغان بولىسىلەر. 14 شۇ سەۋەپتىن، سۇيۇملۇكلىرىم، بۇتپەرەسلىكتىن قېچىڭلار! 15 سىلەرنى ئەقىل-ھوشى جايىدا كىشىلەر دەپ قاراپ شۇنى ئېيتىۋاتقەن، سۆزلىگەنلىرىنى باھالاپ بېقىڭلار: - 16 بىز بەرىكەتلىك بولسۇن دەپ تىلگەن، بەرىكەتلىك جامىدىكى شارابنى ئىچكىنىمىز، مەسھنىڭ قېنىدىن ئورتاق بەھىرلەنگىنىمىز ئەمەسمۇ؟ بىزنىڭ ئوشۇ تۇتقان ناھىيىگىمىز، مەسھنىڭ تېنىدىن ئورتاق بەھىرلەنگىنىمىز ئەمەسمۇ؟ 17 بىز نۇرغۇن بولساقمۇ بىر نان، بىر تەندۈرمەز، چۈنكى ھەممىمىز شۇ بىر ناندىن نېسىۋە ئالدىم. 18 جىسمائىي ئىسرا ئىلغا قاراڭلار، قۇربانلىقلارنى يېگەنلەر قۇربانلىققا نېسىپداشلار ئەمەسمۇ؟ 19 ئەمدى تېمە دېمەكچىمەن؟ بۇ تۇتقان ئايىپ سۇنۇلغان قۇربانلىقنىڭ بىرەر ئەھمىيىتى بارمىدۇ؟ بۇنىڭ بىرەر ئەھمىيىتى بارمىدۇ؟ 20 ياق، بىراق كېڭەيلىرىڭلار بۇ ئۇلارغا سۇنغان قۇربانلىقلارنى خۇداغا ئەمەس، بەلكى جىنلارغا ئاتايدۇ. مەن سىلەرنىڭ جىنلار بىلەن ئورتاق نېسىپداش بولۇشۇڭلارنى خالىمايمەن. 21 رەببىڭ جامىدىن ۋە جىنلارنىڭ جامىدىن تەڭ ئىچكىچى بولساڭلار بولمايدۇ، رەببىڭ داستانغىغا ۋە جىنلارنىڭ داستانغىغا تەڭ داخىل بولساڭلار بولمايدۇ. 22 رەببىڭ ھەسەت-غەزىپىنى قوزغىماقچىمىز؟ بىز ئۆتىڭىز كۆچۈرۈڭلار؟ 23 «ھەممە نەرسە ھالالدىر»، ئەمما ھەممە نەرسە پايىدلىق بولۇۋەرمەيدۇ، «ھەممە نەرسە ھالالدىر»، ئەمما ھەممە نەرسە ئادەمنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرامايدۇ. 24 ئەمدى ھېچكىم ئۆز مەنپەئەتىنى ئىزدەمسۇن، بەلكى ئۆزۈڭلەرنىڭكىنى ئىزدەسۇن. 25 گۆش بازىدا سېتىلغان ھەر بىر نەرسىنى ۋىجدانلىقلارنى دەپ ئۆلتۈرۈمەي، ھېچكىمنى سۈزۈشتە قىلماي يەۋىرىڭلار. 26 چۈنكى [جانان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلار پەرۋەردىگارىغا مەنسۇپتۇر.] [دەپ پۈتۈلگەن]. 27 ئەمما ئېتىقاد قىلىنغانلارنىڭ بەرسى سېنى زىيائەتكە تەكلىپ قىلسا ۋە كۆڭۈڭ تارتسا، ئالدىڭغا قويۇلغان ھەممىنى ۋىجدانلىق دەپ ئۆلتۈرۈمەي يۈر، 28 ئەمما بەرسى ساڭا: «بۇ ئۇلارغا ئاتالغان قۇربانلىق ئاتاي»، دېسە، ئۇنداقتا ئۇنى چىچە، نېمىشقا دېسەڭ، بۇ نېمىش ساڭا ئېيتقان ئادەمنىڭ سەۋەبى ئۈچۈن، شۇنداقلا ۋىجداننىڭ سەۋەبى ئۈچۈندۇر، 29 مەن دېگەن ۋىجدان سېنىڭكى ئەمەس، بەلكى ھېلىقى كىشىنىڭ ۋىجدانى، مېنىڭ ئەركىنلىكىمگە باشقىلارنىڭ ۋىجدانى تەرىپىدىن يامان دەپ باھا بېرىلىشىنىڭ حاجىتى بارمۇ؟ 30 مەن تەشەككۈر ئېيتىپ بېسىمەن، تەشەككۈر ئېيتقان نەرسىنى دۇرۇسنى يېگىم تۈپەيلىدىن يامان دەپ قارىلىشىمنىڭ تېمە حاجىتى؟ 31 شۇڭا سىلەر نېمىنى بېسىڭلار، نېمىنى ئىچمەڭلار ياكى ھەرقانداق باشقا ئىشلارنى قىلساڭلار، ھەممە ئىشلارنى خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈلسۇن دەپ قىلىڭلار. 32 مەن ئۆزۈم ھەممە ئەھمىيەتنى ھەممە ئىشقا مەن مۇن قىلىشقا ئىنتىلگىنىمدەك، ئۆز مەنپەئەتم ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ مەنپەئەتى، ئۇلارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن ئىنتىلگىنىمدەك، ھېچكىمنىڭ ئالدىغا - يەھۇدىيلار بولسۇن، گرېكلار بولسۇن، خۇدانىڭ جامائەتلىكلىرى بولسۇن ئالدىغا پۈتلىك كاشاڭ بولماڭلار. مەن مەسھنى ئۆلگەن قىلغىنىمدەك، سىلەرمۇ مېنى ئۆلگەن قىلىڭلار.

«يېڭى ئەھدە» دۇر، ھەر قېتىم بۇنىڭدىن ئىچكىنىڭلاردا، مېنى ئەسلىپ تۇرۇش ئۈچۈن شۇنداق قىلغىلار» - دېدى. 26 چۈنكى سىلەر ھەر قېتىم بۇ ئاندىن يېڭەن، بۇ جامدىن ئىچكەن بولساڭلار، تاكى ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىگىچە سىلەر رەبىڭ تۇلۇمىنى جاكارىغان بولسىلەر. 27 شۇنىڭ ئۈچۈن، كىمكى لايىقەسىز ھالدا بۇ ئاننى يېسە ياكى رەبىڭ جامىدىن ئىچسە، رەبىڭ تېنى ھەم قېنىغا نىسبەتەن گۇناھكار بولىدۇ. 28 شۇنىڭ ئۈچۈن ھەر بىرى بۇ ئىشلار ئۈستىدە ئۆز-ئۆزى تەكشۈرۈپ، ئاندىن ئاندىن بېسىۋېتىش. 29 چۈنكى [رەبىڭ] تېنىنى پەرق ئەتمەي تۇرۇپ يېكۈچى ۋە ئىچكۈچى ھەركەم ئۆزىگە ھۆكۈم-جازانى يەتكۈزۈپ بەر-ئىچىدۇ. 30 بۇ سەۋەبىن ئاراڭلاردىكى نۇرغۇن ئادەملەر ئەپەشلىشىپ كېسىل بولدى، ھەتتا خېلى بىر قىسمى [ئۆلۈمدە] ئۆخلاپ قالدى. 31 لېكىن ئەگەر ئۆز ئۆستىمىزنى تەكشۈرۈپ ھۆكۈم چىقارغان بولساق، بېشىمىزغا [رەبىڭ] ھۆكۈم-جازاسى چۈشۈرۈلەيدىغان بولىدۇ. 32 ئەمما گەرچە ئۆستىمىزگە رەب تەرىپىدىن ھۆكۈم-جازا چۈشۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئەمەلىيەتتە بۇ ئۇنىڭ بىزگە چۈشۈرگەن «تەرىپى جازاسى» دۇر؛ بۇنىڭدىن مەقسەت، بىزنىڭ بۇ دۇنيا بىلەن بىرلىكتە ھالا كەتكە ھۆكۈم قىلىنماستىن ئۆزۈمىز، 33 شۇڭا، ئۇ قېرىنداشلار، [رەبىڭ زىياپىتىدە] يېشىڭگە جەم بولغىنىڭلاردا، [ھەممىلەن تولۇق كەلگۈچە] بىر-بىرىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار. 34 بىرى ئاچ قورساق بولسا ئاۋۋال ئۆيدە يەپ كەلسۇن، شۇنداق قىلىپ سىلەرنىڭ جەم بولۇشىڭلار ئۆزۈڭلارغا ھۆكۈم-جازا يەتكۈزۈۋەيدىغان بولىدۇ. قالغان باشقا مەسىلىلەرنى بولسا، مەن بارغىنىمدا تەرتىپكە سالىمەن.

12 ئەمما ئۇ قېرىنداشلار، روھى ئىلتىپاتلارغا كېلىشەك، سىلەرنىڭ ئۇلار توغرىلىق بىلمەي قېلىشىڭلارنى خالايمەن. 2 سىلەر تائىپلەرنىڭ ئارىسىدا بولغان ۋاقىتڭلاردا ھەرخىل يوللارغا باشلىنىپ، گاس-گاچا پۇتلاڭغا [چوقۇنۇشقا] ئازدۇرۇلۇپ كەتكىنىڭلارنى بىلىسىلەر. 3 شۇڭا مەن سىلەرگە ئۇقتۇرمايتكى، ھېچكىم خۇدانىڭ روھىدا تۇرۇپ: «ئەيسا ئەلەنە!» دېمەيدۇ ۋە ھەرقانداق بىرى مۇقەددەس روھتا بولماي تۇرۇپ «ئەيسا رەببۇر!» دەپ ئېيتالمىدۇ. 4 ئەمما ئىلتىپاتلار خېلىمۇ خىل، لېكىن روھ بولسا بىردۇر. 5 خىزمەتلەر بولسا ھەرخىل، ئەمما [بىز خىزمىتىنى قىلىدىغان] رەب بىردۇر. 6 ئىشلەش يوللىرى ھەرخىل، ئەمما ھەممەيلەندە ھەممە ئىشنى ئۇزۇنچاق چىقارغۇچى خۇدا بىردۇر. 7 ئەمما ھەممەيلەننىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن ھەر بىرىگە روھنىڭ نامايان بولۇشى بېغىشلىنىدۇ.

8 چۈنكى روھ ئارقىلىق بىرىگە دانالىق يەتكۈزگۈچى سۆز، يەنە بىرىگە شۇ ئوخشاش روھ ئارقىلىق خەۋەر يەتكۈزگۈچى سۆز تەقسىم قىلىنىدۇ، 9 يەنە ئوخشاش روھ ئارقىلىق باشقا بىرىگە ئالاھىدە ئىشەنچ، يەنە بىرىگە ئوخشاش روھ ئارقىلىق [كېسەللەرنى] ساقايتىش ئىلتىپاتلىرى، 10 براۋغا مۇجىزىلەرنى يارىتىش تەقسىم قىلىنىدۇ، براۋغا ۋەھى-پېشارەت بېرىش، براۋغا ھەرخىل روھلارنى پەرق ئېتىش، براۋغا نامەلۇم تىللاردا سۆزلەش، يەنە براۋغا نامەلۇم تىللارنى تەرجىمە قىلىش ئىلتىپات تەقسىم قىلىنىدۇ. 11 ئەمما بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى يۈرگۈزگۈچى ئوخشاش شۇ بىر روھتۇر، ھەر بىرىگە ئۆزى لايىق كۆرۈپ، ئايرىم-ئايرىم تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. 12 چۈنكى ئىنسانىيەت تەن بىر بولسىمۇ نۇرغۇن ئەزالىرى بولغىنىدەك، شۇنداقلا ئەزالىرى نۇرغۇن بولسىمۇ ئۆزئارا قوشۇلۇپ بىر تەن بولغاندەك، مەسىلەن ئۆزۈم ھەم شۇنداقتۇر. 13 چۈنكى ھەممىمىز، مەيلى يەھۇدىيلار بولساق، گرېكلەر بولساق، قۇللار بولساق، ھۆلەر بولساق، بىر روھتا بىر تەڭگە كىرىشكە چۈمۈلدۈرۈلۈك ۋە بىر روھتىن ئىچىشكە ئېسىپ قىلىندۇق. 14 چۈنكى تەن بىرلا ئەزادىن ئەمەس، بەلكى كۆپ ئەزالاردىن تەركىب تاپىدۇ. 15 ئەگەر پۇت: «مەن قول بولغىنىم ئۈچۈن مەن تەڭگە تەۋە ئەمەسمەن»

دېسلا، ئۇنداقتا ئۇ ھەقىقەتەن تەڭگە تەۋە ئەمەسمۇ بولامدۇ؟ 16 قۇلاق: «مەن كۆز ئەمەسم، شۇڭا مەن تەڭگە تەۋە ئەمەسمەن» دېسلا، ئۇنداقتا ئۇ ھەقىقەتەن تەڭگە تەۋە ئەمەسمۇ بولامدۇ؟ 17 پۇت تەن كۆزلا بولسا، ئۇنداقتا ئاڭلاش سىزىمىز نەدىن بولىدۇ؟ پۇت تەن قۇلاقلا بولسا، ئۇنداقتا پۇراش سىزىمىز نەدىن بولىدۇ؟ 18 ھالبۇكى، خۇدا ئۆزىگە لايىق كۆرگەن تەن ئەزالىرىنىڭ ھەر بىرىنى ئايرىم-ئايرىم تۈز جايىغا ئورۇنلاشتۇرغان، 19 ئەگەر ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش ئەزا بولسا، ئۇنداقتا ئۇنى قانداق تۈز دېگىلى بولاتتى؟ 20 ئەمدىلىكتە ئەزالار كۆپ، تەن بولسا بىردۇر. 21 كۆز قولىغا: «مېنىڭ ساڭا ئېھتىياجىم چۈشمەيدۇ!» دېيەلمەيدۇ، ياكى باش بولسا پۇتلاڭغا: «مېنىڭ سىلەرگە ئېھتىياجىم چۈشمەيدۇ!» دېيەلمەيدۇ. 22 دەل ئەكسىچە، تەندىكى ئاجىز-ئەرزىمەس دەپ كۆرۈلگەن ئەزالار كەم بولسا بولمايدۇ، 23 ۋە ھەم تەندىكى بىر ئېتۈرسىز دەپ ھېسابلىغان ئەزالارغا بولسا، تېخىمۇ كۆپرەك ئېتۈر قىلىمىز؛ شۇنداقلا ئىشەنچ دەپ قارالغان ئەزالارنىمۇ تېخىمۇ ئىشەنچلىك قىلىنىدۇ؛ 24 ئەمدىلىكتە بارىشىملىق بولغان ئەزالارنىمۇ بولسا شۇنداق قىلىشنىڭ حاجىتى يوق. ئەمما خۇدا پۇت تەننى شۇنداق بىرلەشتۈرگەنكى، ئۇ ئېتۈرسىز دەپ ھېسابلىغان ئەزالارغا تېخىمۇ كۆپ ئېتۈر بېرىدۇ. 25 بۇنىڭدىن مەقسەت تەن ھېچ يۇلۇنۇشلەر بولماسلىقى، بەلكى بارلىق ئەزالار ئۆزئارا ئوخشاش كۆرۈنمىچانلىقتا بولۇشى ئۈچۈندۇر. 26 بىر ئەزا جاپا-دەرد تارتسا، بارلىق ئەزالار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ جاپا-دەرد تارتىدۇ، بىر ئەزاغا شەرەپ كەلسە، بارلىق ئەزالار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىدۇ. 27 ئەمدى سىلەر مەسىھنىڭ تېنىدۇرسىلەر، ھەر بىرىڭلار ئۇنىڭ ئايرىم-ئايرىم ئەزاسىدۇرسىلەر. 28 خۇدا جامائەتتە مۇشۇنداق قىلىشنى ئورۇنلاشتۇرغان: ئاۋۋال روسۇللارنى، ئاندىن پەيغەمبەرلەرنى، ئۇچىنچى بولۇپ تەلەم بەرگۈچىلەرنى، ئاندىن مۇجىزە كۆرسەتكۈچىلەرنى، ئاندىن تۈرلۈك كېسەللەرنى ساقايتىش ئىلتىپاتلىرىغا ئىگە بولغانلارنى، ياردەم بەرگۈچىلەرنى، يېتەكچىلىك قىلغۇچىلارنى، ھەرخىل نامەلۇم تىللاردا سۆزلەيدىغانلارنى تەييارلاپ ئورۇنلاشتۇرغاندۇر. 29 ھەممەيلەن روسۇلۇمۇ؟ ھەممەيلەن پەيغەمبەرمۇ؟ ھەممەيلەن تەلەم بەرگۈچىمۇ؟ ھەممەيلەن مۇجىزە كۆرسەتكۈچىمۇ؟ 30 ھەممەيلەندە ساقايتىش ئىلتىپاتلىرى بارمۇ؟ ھەممەيلەن نامەلۇم تىللاردا سۆزلەيدۇمۇ؟ ھەممەيلەن نامەلۇم تىللارنى تەرجىمە قىلالامدۇ؟ 31 ئەمما سىلەر چوقراڭ ئىلتىپاتلارنى تەقەززە بولۇپ قوغلاڭلار، ھالبۇكى، مەن ھازىر سىلەرگە ھەممىدىن ئەۋزەل بىر يولنى كۆرسىتىپ بېرىم.

13 مەن تەڭگە يۈدە بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر سۆزلەۋاتقان ھەرخىل تىللار ھەتتا پەرىشتىلەرنىڭ تىللىرى بىلەنمۇ سۆزلەيدىغان بولساممۇ، بىراق مەن مېھىر-مۇھەببەتسىز بولسام، ئۇ چاغدا مەن پەقەت بىر «داڭ-داڭ» قىلىدىغان مىس داڭ، بىر «چاڭ-چاڭ» قىلىدىغان چاڭ بولۇپ قالغىمەن، خالاس. 2 ئەگەر مەن پەيغەمبەرلىك قىلالسام، بارلىق سىرلار، بارلىق بىلىملەرنى چۈشىنىپ بولغان بولساممۇ، ھەم شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا تالارنى يۈتكىيەلگۈدەك تولۇق ئىشەنچتە بولساممۇ، ئەمما مەندە مېھىر-مۇھەببەت بولمىسا، ئۇنداقتا مەن ھېچنەرسە بولمىغان بولىمەن. 3 ئەگەر بارلىق مال-مۈلكۈمنى سەدىقە ئاتاپ ھەم تېنىمنى [خۇدانىڭ يولىدا] قۇربانلىق سۈپىتىدە كۆيدۈرۈۋېتىشكە سۇنغان تەغدىرىم، ئەمما مەندە يەنىلا مېھىر-مۇھەببەت بولمىسا، ئۇنداقتا مېنىڭ ھېچقانداق پايدام يوق بولغان بولىدۇ. 4 مۇھەببەت سەۋر-تاقەتلىك بولۇش ھەم مېھرىبانلىقتۇر؛ مۇھەببەت ھەم ئىخچاملىق قىلىدۇ؛ مۇھەببەت ئۆزى ماختىمايدۇ، تەكبۇرلۇق قىلمايدۇ، 5 نومۇسسىزلىق قىلمايدۇ، ئۆز مەنپەئەتىنى كۆزلەپ يۈزمەيدۇ، تەرىكۈنۈلمەيدۇ، كۆڭلىدە ئۆچمەنلىك ساقلامايدۇ، 6 ھەققانىيلىقتىن خۇشال بولمايدۇ، بەلكى ئەمەلىيەتتىن، ھەقىقەتتىن خۇشال بولىدۇ، 7 ھەممە ئىشتا قورسىقى كەلگەك

قىلدۇ، ھەممىگە يۈزلىنىپ [خۇداغا] ئىشىنىدۇ، ھەممە ئىشقا ئۈمىد باغلايدۇ، ھەممىگە جىدايدۇ. 8 مېھىر-مۇھەببەت ھەرگىز ئاخىرلاشمايدۇ. بېشارەتلەر بولسا، كارغا كەلمەيدۇ؛ «نامەلۇم تىلار» بولسا، تۈگەيدۇ؛ [مۇجىزىلىك] بىلىملەرمۇ كارغا كەلمەيدۇ. 9 چۈنكى بىزنىڭ بىلىدىغانلىرىمىز قىسمەن، بېشارەت بېرىدىغانلىرىمىز قىسمەن؛ 10 لېكىن مۇكەممەللىك كەلگەندە، قىسمەنلىك يوقىلىدۇ. 11 مەن كىچىكىمىدە بالىلارچە سۆزلىدىم، بالىلارچە ئويلىدىم، بالىلارچە ھېسابلىدىم؛ چوڭ بولغىنىمدا، مەن بالىلىقنى تاشلىدىم. 12 چۈنكى بىز ھازىر بىر تۇتۇق دېرىزىدىن مۇجەل ھالدا كۆرىمىز، لېكىن شۇ چاغدا يۈزمۇيۈز كۆرىمىز ھازىر مەن قىسمەن تونۇيمەن، شۇ چاغدا مەن [خۇدا] مېنى تونۇپ كېلىۋاتقاندەك تونۇيمەن. 13 ھازىر ئىشىغى، ئۈمىد، مېھىر-مۇھەببەتتىن ئىبارەت بۇ ئۈچ نەرسە تونۇپ يۇلاردىن ئەڭ ئۆستۈن تۇرىدىغىنى مېھىر-مۇھەببەتتۇر.

14

مېھىر-مۇھەببەتكە ئىنتىلىپ ئۇنى قوغلىشىڭلار ۋە ھەم روھىي ئىلتىپاتلارغا، بولۇپمۇ بېشارەت بېرىشكە ئىنتىزار بولۇڭلار. 2 چۈنكى نامەلۇم تىلدا سۆزلەيدىغان كىشى ئادەملەرگە ئەمەس، بەلكى خۇداغا سۆزلەيدۇ، ئاڭلىغۇچىلاردىن ھېچكىم ئۇنى چۈشەنمەيدۇ، ئەمما ئۇ روھتا سىزلىق ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىدۇ. 3 لېكىن بېشارەت بېرىدىغان كىشى بولسا ئادەملەرنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇشقا، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈرۈشكە ۋە تەسەللى بېرىشكە سۆزلەيدۇ. 4 نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچى ئۆز روھىنى قۇرىدۇ، ئەمما بېشارەت بەرگۈچى جامائەتنىڭ [ئېتىقادى] قۇرىدۇ. 5 ئەمەلىيلىكتە مەن سىلەرنىڭ ھەممىڭلارنىڭ نامەلۇم تىللاردا سۆزلىيەلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن، لېكىن بېشارەت بېرىشىڭلارنى تېخىمۇ ئۈمىد قىلىمەن. نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچى سۆزىنى تەرجىمە قىلسا، جامائەتنىڭ ئېتىقاد قۇرۇلۇشىدا بېشارەت بەرگۈچى ئۈنلۈك بولىدۇ. 6 قېرىنداشلار، مەن يېنىڭلارغا كېلىپ، نامەلۇم تىللاردا سۆزلىگىنىم بىلەن مەلۇم ۋەھىي، بىلىم، بېشارەت ياكى تەلىمى يەتكۈزۈمەنمەن، مەن سىلەرگە نېمە پايدا تەككۈزۈمەن؟ 7 ھەممىمۇ ئاۋاز چىقارالمايدىغان جانسىز نەرسىلەر، مەيلى نەي بولسۇن، چىتتار بولسۇن شۇنداق، ئۇلارنىڭ ئاھاڭلىرىنىڭ بىر-بىرىدىن يەرىق بولسا، ئۇلاردا چىقىلغان پەدە قانداقۇ يەرىق ئېتىلىسۇن؟ 8 [جەڭ] كاتىپىمۇ بەلگىلىك بىر ئاھاڭدا چىقىلىنمىسا، كىم جەڭگە ھازىرلايسۇن؟ 9 شۇنىڭدەك سىلەر تىلدا ئېنىق چۈشەنەلمىگۈدەك سۆز قىلساڭلار، نېمە دېيەي كېيى بولغىنىڭلارنى كىم چۈشەنەلەيدۇ؟ سىلەر ھاۋاغا كېپ قىلغاندەك بولسىلەر. 10 جامائىدا، شۇبھىسىزكى، خىلمۇخىل تىل-ئاۋازلار بار ۋە ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى مەنىسىز ئەمەس، 11 ئەگەر ئەمدى مەن مەلۇم ئاۋاز-تىلنىڭ مەنىسىنى بىلىسەم، مەن سۆزلىگۈچىگە نىسبەتەن يات ۋە ئۇ ماڭا نىسبەتەن يات بولىدۇ. 12 ئەھۋال سىلەردىنمۇ شۇنداق. شۇڭا، سىلەر روھىي ئىلتىپاتلارغا قىزغىنلىق بىلەن ئىنتىلىگەنكىنسىلەر، جامائەتنىڭ ئېتىقادىنى قۇرىدىغان ئىلتىپاتلارغا باي بولۇشقا ئىنتىلىڭلار. 13 شۇڭا، نامەلۇم تىلدا سۆزلەيدىغان كىشى سۆزلىگەنلىرىنى تەرجىمە قىلىپ بېرەلەيدىغان بولسام دەپ دۇئا قىلىسۇن. 14 چۈنكى نامەلۇم تىلدا دۇئا قىلغىنىمدا، روھم دۇئا قىلىدۇ، لېكىن ئەقىل-ئىدراكىم بولسا مېۋە چىقمايدۇ. 15 ئۇنداقتا قانداق قىلىش كېرەك؟ مەن بەزىدە روھم بىلەن دۇئا قىلىمەن، ھەم بەزىدە ئەقىل-ئىدراكىم بىلەنمۇ دۇئا قىلىمەن، مەن بەزىدە روھم بىلەن مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمەن، ھەم بەزىدە ئەقىل-ئىدراكىم بىلەنمۇ مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمەن؛ 16 بولسا، پەقەت روھىڭ بىلەنلا مەدھىيە ئوقۇساڭ، ئىشلەتكەن [تىلنىڭ] بىلىگەنلەرنىڭ قاتارىدا ئولتۇرغۇچى تەشەككۈرۈڭگە قانداق «ئامىن» دېيەلسۇن؟ چۈنكى ئۇ ئېيتىشنىڭ چۈشەنمەيدۇ. 17 سەن دەرىجە قەتئە تەشەككۈرنى ياخشى ئېيتىسەن، ئەمما يېنىڭدىكى ئاڭلىغۇچىڭ ئېتىقادى قۇرۇلغىنى يوق. 18 چىرايلىق، تەرتىپلىك قىلىنسۇن.

قېلىپ] ئايغى ئاستىدا قىلغۇچە ھۆكۈم سۈرۈشى كېرەكتۇر، 26 ئەڭ ئاخىرقى يوقىتىلدىغان دۈشمەن بولسا تۆلۈم ئۆزىدۇر. 27 چۈنكى [زەبۇردا] «[خۇدا] پۈتكۈل مەۋجۇداتنى ئۇنىڭ ئايغى ئاستىغا بويسۇندۇرغان» [دەپ پۈتۈكلۈكتۇر]. ئەمما «پۈتكۈل مەۋجۇدات ئۇنىڭغا بويسۇندۇرۇلغان» دېيىلگەندە، روشەنكى، شۇ «پۈتكۈل» دېگەن سۆز «ھەممىنى ئۇنىڭغا بويسۇندۇرغۇچى» نىڭ ئۆزى ئىچىگە ئالغان ئەمەستۇر. 28 ئەمما ھەممە ئۇنىڭغا بويسۇندۇرۇلغاندىن كېيىن، ئۇخۇل ھەممىسى بولىدۇ. 29 تۆلۈمدىن تېرىلىش بولمىسا، بەزىلەرنىڭ ئۆلگەنلەر ئۈچۈن چۆمۈلدۈرۈلۈشىنى قانداق چۈشىنىش كېرەك؟ ئۆلگەنلەر زادى تېرىلمىسە، كىشىلەر ئۇلار ئۈچۈن نېمە دەپ چۆمۈلدۈرۈلدۈ؟ 30 بىز نېمە دەپ [ھەر كۈنى] ھەر سائەتتە خەۋىپ-خەتەرگە دۇچ كېلىپ يۈرمىز؟ 31 رەببىمىز مەسە ئەيسادا سىلەردىن بەخىرلىنىشىم راست بولغاندەك، [ئى قېرىنداشلىرىم]، مەن ھەر كۈنى ئۆلۈمگە دۇچ كېلىمەن. 32 ئەگەر ئىنسانلارنىڭ نۇقتىتىنە زىرىدىن ئېيتقاندا «ئەفەسسۇس شەھىرىدە ۋەھشى ھايۋانلار بىلەن ئېلىشىش» دېسەم، ئۆلگەنلەر تۆلۈمدىن تېرىلمىسە، بۇنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ «ئەتە بەرىبەر تۇلۇپ كېتىدىغان بولغاندىن كېيىن، يەپ-ئىچىپ يۈرۈۋالايلى» دېگەن سۆز يوللۇق بولماي. 33 ئالدىنقى كۈنلەر، چۈنكى «يامان ھەمراھلار ئەخلاقتى بۇزىدۇ». 34 ھەقىقەتتە يولۇش ئۈچۈن ئويغىنىڭلار، گۇناھدىن قول تۈزۈڭلار؛ چۈنكى بەزىلەر كىشىلەر خۇدا توغرىلىق خەۋەر يوقىتۇر- بۇنى ئېيتىش سىلەر ئۈچۈن ئۇيات ئەمەسمۇ؟ 35 بەلكىم بىرسى: «ئۆلۈكلەر قانداق تېرىلدۈرۈلەر؟ ئۇلار قانداق تەن بىلەن تېرىلەر؟» - دەپ سوراشى مۇمكىن. 36 ئى ئەھمەق كىشى، سېنىڭ تېرىغىنىڭ، ئۆلمەي تۇرۇپ قايتىدىن تېرىلەيدۇ. 37 ھەم سېنىڭ تېرىغىنىڭ، تۆسۈملۈكنى تېنى ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ بالىگىچ دېنى - مەسىلەن، بۇغداينىڭ ياكى باشقا بىرەر زىرائەتنىڭ دېنى، خالاس. 38 ۋە كېيىن خۇدا تۈز خاھىشى بويىچە ئۇنىڭغا مەلۇم بە تەننى بېرىدۇ؛ شۇنداقلا تۇرۇق دانلارنىڭ ھەربىرىگە ئۆزىنىڭ تېنىنى ئاتا قىلىدۇ. 39 جانىۋارلارنىڭ ئەتلىرى بولسا بىر-بىرىگە ئوخشىمايدۇ؛ ئىنسانلارنىڭ ئۆزىگە خاس ئەتلىرى بار، ھايۋانلارنىڭ ئۆزىگە خاس ئەتلىرى بار، ئۇچار-قانانلارنىڭ بار، پېلىتلارنىڭ بار. 40 ئاسماندا جىسىملار بار، يەر يۈزىدەمۇ جىسىملار بار؛ ئەمما ئاسماندىكىسىنىڭ جۇلا-شەرىپى باشقىچە، يەر يۈزىدىكىسىنىڭ باشقىچە بولىدۇ؛ 41 قۇياشنىڭ شان-شەرىپى بىر خىل، ئاينىڭ شەرىپى يەنە بىر خىل، يۇلتۇزلارنىڭ شان-شەرىپى يەنە بىر خىلدۇر؛ چۈنكى يۇلتۇزلار شان-شەھەرلەردە بىر-بىرىدىن پەرقلىنىدۇ. 42 تۆلۈمدىن تېرىلىش ھەم شۇنداق تۇر. [تەن] چىرىش ھالىتىدە تېرىلدۇرۇش، چىرىمىش ھالىتتە تېرىلدۈرۈلۈش؛ 43 ئۇياتلىق ھالەتتە تېرىلدۇرۇش، شان-شەرەپ بىلەن تېرىلدۈرۈلۈش؛ ئاجىز ھالەتتە تېرىلدۇرۇش، ئەمما كۈچ-قۇدرەت بىلەن تېرىلدۈرۈلۈش. 44 ئۇ ئەبەتتە تەك تەۋە بىر تەن سۈپىتىدە تېرىلدۇرۇش، رەھقە تەۋە بىر تەن بولۇپ تېرىلدۈرۈلۈش، ئەسلىدە تەبىئەتتە تەۋە بىر «جانلىق» تەن بولغان بولسا، ئەمدى روھىي تەن بولىدۇ. 45 شۇڭا [تەۋراتتا] مۇنداق پۈتۈلگەنكى: «ئۇنچى ئىنسان ئادەم شاتتەن تېرىك بىر جان قىلىپ يارىتىلدى»، ئەمما «ئاخىرقى ئادەم شاتتا» بولسا ھاياتلىق بەرگۈچى روھ بولدى. 46 ئەمما ئاۋۋال كەلگىنى روھىي ئادەم ئەمەس، بەلكى «ئەبەتتە تەك تەۋە بولغۇچى» ئادەم ئىدى، كېيىن «روھىي ئادەم» كەلدى. 47 دەسلەپكى ئىنسان بولسا بەردىن، تۇپراقتىن ئاپىرىدە قىلىنغان؛ ئىككىنچى ئىنسان بولسا ئاسماندىن كەلگەندۇر؛ 48 تۇپراقتىن ئاپىرىدە قىلىنغىنى قانداق بولغان بولسا، [ئۇنىڭدا] [بولغان] «تۇپراقلق» لارمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ ئاسماندىن كەلگىنى قانداق بولسا، ئۇنىڭدىن بولغان «ئاسمانلىقلار» مۇ شۇنداق بولىدۇ. 49 بىز «تۇپراقلق ئادەم» سۈرىتىدە بولغىنىمىزدەك، «ئاسمانلىق

ئەمما، ئى قېرىنداشلار، مەن سىلەرگە ئەسلىدە يەتكۈزگەن خۇش خەۋەرنى بايان قىلىۋاتقىمەن؛ سىلەر بۇ خۇش خەۋەرنى قوبۇل قىلغان ۋە ئۇنىڭغا چىڭ تۇرۇۋاتسىلەر؛ 2 مەن سىلەرگە يەتكۈزگەن خۇش خەۋەر بولغان كالامدا چىڭ تۇرغان بولساڭلار، - (ئىشەنگىنىڭلار بىكارغا كەلمىگەن بولسا) - سىلەر ئۇنىڭ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇۋاتسىلەر. 3 چۈنكى مەن تۈزۈمگە ئامانەت قىلغانلىرىنى ئەڭ زۆرۈر ئىش سۈپىتىدە سىلەرگەمۇ تاپشۇردۇم؛ يەنى، تەۋرات-زەبۇردا ئالدىن ئېيتىلغىنىدەك، مەسىلەن گۇناھلىرىم ئۈچۈن ئۆلدى؛ 4 ئۇ دەپنە قىلىندى؛ ۋە ئۈچىنچى كۈنى يەنە تەۋرات-زەبۇردە ئالدىن ئېيتىلغىنىدەك تېرىلدۈرۈلدى؛ 5 ئۇ كېڭىيىشقا، ئالدىن ئون ئىككىنچى كۈن كۆرۈندى؛ 6 ئالدىن ئون بىر سائەتتە بەش يۈزدىن ئارتۇق قېرىنداشقا كۆرۈندى؛ ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى يۈكۈنكى كۈندە تېرىك، ئەمما بەزىلەرى تۆلۈمدە ئۇخلاۋاتىدۇ؛ 7 ئۇ ياقۇپقا، ئالدىن روسۇللارنىڭ ھەممىسىگە كۆرۈندى؛ 8 ھەممىسىدىن كېيىن ئۇخۇددى ۋاقىتسىز تۇغۇلغان بولۇپتەك بولغان ماڭمۇ كۆرۈندى. 9 چۈنكى مەن روسۇللار ئارىسىدىكى ئەڭ ئوۋىنمەن، روسۇل دەپ تاتلىشقا لايىق ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن خۇدانىڭ جامائىتىگە زىيانكەشلىك قىلغانەن. 10 لېكىن ھازىر ئىمىلا بولسام خۇدانىڭ مېھىر-بېشىقى ئارقىلىق بولىدۇم؛ ئۇنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن شۇ مېھىر-بېشىقى بىكارغا كەلمىدى؛ چۈنكى مەن [خۇدانىڭ خىزمىتىدە] بارلىق روسۇللاردىن بەكرەك جاپالىق ئىشلىگەنمەن، ئەمەلىيەتتە ئىشلىگۈچى مەن ئەمەسمەن، بەلكى مەن بىلەن بىللە بولغان خۇدانىڭ مېھىر-بېشىقىدۇر. 11 دېمەك، مەيلى مەن ياكى باشقا [روسۇللار] بولسۇن، ھەممىمىزنىڭ يەتكۈزگەنلىرى ئوخشاش بولۇپ، ئۇ دەل سىلەر ئىشىنىپ قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردۇر. 12 ئەمما مەسىلە ئۆلگەنلەر ئىچىدىن تېرىلدۈرۈلگەن دەپ جاكارلانغان بولسا، قانداق ئارا كاراڭدېكى بەزىلەر ئۆلگەنلەرنىڭ تېرىلىشى دېگەن يوق ئىش، دەيدۇ؟ 13 ئەمما ئۆلگەنلەرنىڭ تېرىلىشى دېگەن يوق ئىش بولسا، مەسىلەن تېرىلىشىمۇ يوق ئىش بولغان بولاتتى. 14 شۇنىڭدەك ئەگەر مەسىلە تۆلۈمدىن تېرىلگەن بولمىسا، جاكارلانغان خەۋەرىمىز بەھۇدە بولغان، سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلارمۇ بەھۇدە بولغان بولاتتى. 15 ھەتتا بىزمۇ خۇدا توغرىسىدىكى يالغان گۇۋاھچىلار بولغان بولاتتىق - چۈنكى بىز خۇدانىڭ مەسھۇتى تۆلۈمدىن تېرىلدۈرۈلگەنلىكىگە گۇۋاھلىق بەردۇق. ئەگەر ھەقىقەتەن تۆلۈمدىن تېرىلىش بولمىسا، خۇدا مەسھۇتىمۇ تۆلۈمدىن تېرىلدۈرمىگەن بولاتتى. 16 چۈنكى ئۆلگەنلەر قايتا تېرىلدۈرۈلمىسە، مەسھۇم تېرىلگەن بولاتتى. 17 مۇبادا مەسىلە تېرىلگەن بولسا، ئېتىقادىڭلار كېرەكسىز بولغان، سىلەر ئىچىگە گۇناھلىرىڭلاردا يۈرۈۋاتقان بولاتتىڭلار، 18 شۇنداقلا مەسھۇت تۆلۈمدە ئۇخلاۋاتقانلارمۇ ھالاكەتكە يۈز تۇتقان بولاتتى. 19 ئەگەر ئۆلمىدىمىزنى پەقەت بۇ دۇنيادىكى ھاياتىمىز ئۈچۈنلا مەسىلەگە باغلىغان بولساق، بىز ئىنسانلار ئارىسىدىكى ئەڭ ئىجارە ئادەملەردىن بولغان بولىمىز. 20 ئەمما ئەمەلىيەتتە، مەسىلە تۆلۈمدە ئۇخلاۋاتقانلار ئىچىدە «ھوسۇلنىڭ تۇنجى مېۋىسى» بولۇپ، تۆلۈمدىن تېرىلگەندۇر؛ 21 چۈنكى بىز ئىنسان ئارقىلىق تۆلۈم [ئالەمدە] پەيدا بولغىنىدەك، تۆلۈمدىن تېرىلىشىمۇ بىز ئىنسان ئارقىلىق [ئالەمدە] پەيدا بولدى. 22 ئادامىتىمىزدىن بولغانلارنىڭ ھەممىسى [ئۇنىڭ تۇپەيلىدىن] تۆلۈمگە مەھكۇم بولغانلىقىغا ئوخشاش، مەسھۇد بولغانلارنىڭ ھەممىسى [ئۇنىڭ تۇپەيلىدىن] تۆلۈمدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ. 23 ئەمما ھەممەيلى ئۆز ئۆۋەت-قاتارىدا تېرىلدۇرۇش، تۇنجى ھوسۇلنىڭ مېۋىسى بولغان مەسىلە بىخېچى، ئىككىنچىلەر بولسا مەسھۇتنىڭ دۇنياغا قايتىپ كەلگەندە ئۆزىگە تەۋە بولغانلار. 24 ئالدىن ئاخىرەت بولىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۇ بارلىق خۇكۇماتلىقنى، بارلىق ھوقۇق ۋە ھەرخىل كۈچلەرنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ، پادىشاھلىقنى خۇدا-تايغا تاپشۇردۇ. 25 چۈنكى ئۇ بارلىق دۈشمەنلەرنى [مەغلۇپ

ئادەم» سۈرىتىدۇ بولالايمىز. 50 ئەمما شۇنى ئېيتىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، ئاخابا ئۆلكىسىدىكى ئەڭ دەسلەپكى ئېتىقاد مېۋىسى بولغان ستىفاناس ۋە ئونىڭ ئەت ۋە قاندىن تۈرلەنگەنلەر خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالايدۇ، ئائىلىسىدىكىلەرنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ چىرىگۈچى چىرىمىدىغانغا ۋارىسلىق قىلالايدۇ. 51 مانا، مەن سىلەرگە بىر سىرنى ئېيتىپ بېرىمەن، بىز ھەممىمىزلا [تولۇمدا] ئۇخلايدىغانلاردىن بولمايمىز، بىراق ھەممىمىز ئۆزگەرتىلىمىز! 52 بىر دەققىدىلا، كۆزنى بىر مۇيۇم تاپچۇقچە، ئەڭ ئاخىرقى كاناي چىلىنغاندا ئۆزگەرتىلىمىز، چۈنكى كاناي چىلىنىشلا ئۆلگەنلەر چىرىمىس ھاياتقا تەرىپلەندۈرۈلىدۇ، شۇنداقلا ئۆزگەرتىلىمىز؛ 53 چۈنكى بۇ چىرىپ كەتكۈچى چىرىمىس ھاياتى كىيىۋېلىشى، بۇ ئۆلگۈچى ئۆلمەسلىكىنى كىيىۋېلىشى كېرەك؛ 54 ئەمما چىرىپ كەتكۈچى چىرىمىس ھاياتى كىيىگەندە، بۇ ئۆلگۈچى ئۆلمەسلىكىنى كىيىگەندە، شۇ چاغدا بۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ: «تولۇم غەلبە تەرىپىدىن يۇتۇلۇپ يوقۇتۇلدى!»، 55 «ئاد، تولۇم، سېنىڭ نەشتىرىڭ قېنى؟! ئاد، تولۇم، سېنىڭ غەلبەڭ قېنى؟!»، 56 (Hadēs g86) تولۇمدىكى نەشتە - گۇناھتۇر، گۇناھنىڭ كۈچى بولسا، ئەۋزات قانۇنى ئارقىلىق نامايان بولىدۇ. 57 لېكىن بىزنى رەببىمىز ئەيسا مەسھ ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلبىگە ئېرىشتۈرگۈچى خۇداغا تەشەككۈر! 58 شۇنىڭ ئۈچۈن، سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، چىڭ تۇرۇپ تەۋرەنمەس بولۇڭلار، رەببىڭ خىزمىتىدىكى ئىشلەپچىرىگەن ھەممىشە كەڭ زىيادەلىشىشۇن، چۈنكى رەببە بولغان ئەجر-جاپايىڭلار ھەرگىز بەھۇدە كەتمەيدىغانلىقىنى بىلىسىلەر.

16

ئەمدى مۇقەددەس بەندىلەر ئۈچۈن ئىشانە توپلاش توغرىلىق، سىلەرمۇ گالاتىيا ئۆلكىسىدىكى جامائەتلەرگە تاپلىغىنىمىدەك قىلىڭلار. 2 ھەر ھەپتىنىڭ بىرىغى كۈنىدە ھەربىرىڭلار تاپاۋىتىڭلارنىڭ بەرىكىتى بويىچە ئۆتىگەن بىر ئۇلۇشنى ئاجرىتىپ ئۆز يېنىڭلاردا ساقلاپ قويۇڭلار، شۇنداق قىلساڭلار، كەلگەن ۋاقىتتا ئىشانە توپلاش ھاجەت بولمايدۇ. 3 مەن كەلگىنىمدە، سىلەر قايسى ئادەملەرنى لايىق كۆرۈپ تاللىساڭلار، مەن شۇلارغا [توتۇشتۇرۇش] خەتلەرنى يېزىپ بېرىم مۇشۇ ئىشانە-شەپقىتىڭلارنى يېرۇسالېمغا ئاپىرىپ بېرىشكە ئەۋەتەن. 4 مېنىڭمۇ پېرىش مۇۋاپىق كۆرۈلسە، ئۇلار ماڭا ھەمراھ بولۇپ بارىدۇ. 5 ئەمما مەن ماكبېدونىيە ئۆلكىسىدىن ئۆتكەندىن كېيىن يېنىڭلارغا كېلىمەن - چۈنكى مەن ماكبېدونىيەدىن ئۆتمەيچىمەن - 6 بەلكىم مەن سىلەر بىلەن بىللە بىر مەزگىل تۇرۇشۇم مۇمكىن، ھەتتا يېنىڭلاردا قىشلاپ قېلىشىمۇ مۇمكىن؛ شۇنىڭدەك ئاندىن قەبەرگە بارماقچى بولسام، سىلەر ياردەم قىلىپ، مېنى يولغا سېلىپ قارىسىلەر. 7 چۈنكى بۇ قېتىم سىلەرنى يول ئۈستىدىلا كۆرۈپ ئۆتۈپ كېتىشى خاتىجەن، بەلكى رەب بۇيرۇسا، سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇنراق بىر مەزگىل تۇرغۇم بار. 8 ئەمما مەن ئەفەسسۇس شەھىرىدە ئورما ھېيتىغىچە تۇرماقچىمەن. 9 چۈنكى [مۇشۇ يەردە] ماڭا ئاجايىپ چوڭ، ئۇتۇق-مېۋە بېرىۋاتقان بىر ئىشىك كەڭ ئېچىلدى، شۇنىڭدەك قارشى چىققۇچىلارمۇ كۆپ. 10 تىموتېي يېنىڭلارغا بېرىپ ئۇرسا، ئۇنىڭ ئاراڭلاردا قورقاي ئەركىن-ئازادە يۈرۈشىگە كۆڭۈل بۆلۈڭلار. چۈنكى ئۇمۇ ماڭا ئوخشاش رەببىڭ خىزمىتىنى ئىشلەۋاتىدۇ. 11 شۇڭا ھېچكىم ئۇنى تۇۋەن كۆرمىسۇن، بەلكى ئۇنى مېنىڭ يېنىمغا كېلىشى ئۈچۈن ئامان-ئېسەن ئۆزىنى يولغا سېلىپ قويۇڭلار؛ چۈنكى ئۇنىڭ قېرىنداشلار بىلەن بىللە كېلىشىنى كۈتمەكتەمەن. 12 ئەمما قېرىنداشىم ئاپولوسقا كەلسەم، ئۇنىڭدىن قېرىنداشلار بىلەن بىللە سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بېرىشى كۆپ تۇتۇدۇم، لېكىن ئۇنىڭ ھازىرچە بارغۇسى يوق. كېيىن پۇرسەت پىشىپ يېتىلگەندە بارىدۇ. 13 ھوشيار بولۇڭلار، ئېتىقادتا چىڭ تۇرۇڭلار؛ مەردانە ئەردەك بولۇڭلار! قەيسەر بولۇڭلار! 14 سىلەرنىڭ قىلغان ھەممە ئىشىڭلار مېھىر-مۇھەببەت بىلەن قىلىنىۋىدۇ. 15 ئەمدى، ئى قېرىنداشلار،

كورىنتۇسلۇقلارغا 2

1

خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن بېكىتىلگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ روسۇل مەنىكى پاۋلۇس ۋە قېرىنداش بولغان تىموتىيەن كورىنت شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان، خۇدانىڭ جامائىتىگە ۋە شۇنىڭدەك پۈتكۈل ئاخايا ئۆلكىسىدىكى بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام! 2 ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھنىڭ سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 3 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئاتىسى، رەھىملىقلارنىڭ ئىككىسى ئانا، بارلىق رىغىيەت-تەسەللىنىڭ ئىككىسى بولغان خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇلغاي! 4 بىز ئۇچرىغان ھەرقانداق جاپا-مۇشەققەتتە تۆبىگە رىغىيەت-تەسەلى بېرىۋاتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىز خۇدا تەرىپىدىن رىغىيەتلەندۈرۈلگەن بولۇپ تۆبىگە يەتكۈزۈلگەن رىغىيەت-تەسەلى بىلەن ھەرقانداق باشقا جاپا-مۇشەققەتكە ئۇچرىغانلارغا رىغىيەت-تەسەلى بېرەلەيدىغان بولىدۇ. 5 چۈنكى، مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرى بىز تەرەپكە ئېشىپ تاشقاندا، كەمەش ئارقىلىق بولغان رىغىيەت-تەسەللىمىزمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. 6 ئەمما بىز جاپا-مۇشەققەتتە قەلباسۇق بۇ سىلەرنىڭ رىغىيەت-تەسەلى ۋە نىجات تېپىشىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ، بۇلار سىلەرنىڭ بىز تارتقان ئازاب-ئوقۇبەتلەرگە ئوخشاش ئازاب-ئوقۇبەتلەرگە چىداشكۇر بىلەن سىلەردىمۇ ھاسىل قىلىنىدۇ، بىز رىغىيەت-تەسەلى ئاپساقۇ ئۇ سىلەرنىڭ رىغىيەت-تەسەللىرىڭلار ۋە نىجاتىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ، شۇڭا بىزنىڭ سىلەرگە باغلىغان ئۆمىدىمىز مۇستەھكەمدۇر، چۈنكى سىلەر ئازاب-ئوقۇبەتلەردىن ئورتاق نېسىۋىلىك بولساڭلار، ئوخشاشلا رىغىيەت-تەسەللىدىن ئورتاق نېسىۋىلىك بولىسىلەر دەپ بىلىمىز. 8 چۈنكى، ئۇ قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ ئاسىيادا بىز دۇچ كەلگەن جاپا-مۇشەققەتتە خەۋەرسىز يۈرۈشۈڭلارنى خالىمايمىز، ئۇ ۋاقىتلاردا بىز چىدىغۇسىز ئېغىر بېسىمغا دۇچ كەلدۇق، ھەتتا ھاياتىڭ تۈزىدىن ئۆمىد ئۈزگۈدەك بولغاندۇق، 9 ئەمما تۈزىمىزگە ئەمەس، بەلكى ئۆلگەنلەرنى تىرىلدۈرگۈچى خۇداغا تايىنىشىمىز ئۈچۈن قەلبىمىزدە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنغاندەك يۈرەقتۇق. 10 ئۇ بىزنى بۇنداق دەھشەتلىك بىر ئۆلۈمدىن قۇتقۇزغان ۋە ھازىر قۇتقۇزماقتا، ۋە بىزنى يەنىلا قۇتقۇزىدۇ، دەپ ئۇنىڭغا ئۆمىد باغلىدۇق، 11 سىلەرمۇ بۇنىڭدا ھەم بىز ئۈچۈن دۇئا-تلاۋەتلەر بىلەن مەدەت بېرىۋاتىسىلەر، شۇنداق قىلىپ ئالاي ئادەملەرنىڭ ۋاسىتىسى ئارقىلىق بىزگە كۆرسىتىلگەن ئىلتىپات تۇپەيلىدىن ئالاي ئادەملەر [خۇداغا] رەھمەتلەر ئېيتىدىغان بولىدۇ. 12 چۈنكى پەخرىمىز، يەنى ۋەجدىمىزنىڭ گۇۋاھلىقى شۇكى، خۇدانىڭ ئالدىدا ساپ نىيەتلەر ۋە سەمىمىيلىك بىلەن (ئىنسانىي پاراسەت بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن) بىز بۇ دۇنياغا نىسبەتەن ۋە بولۇپمۇ سىلەرگە نىسبەتەن ئۆزىمىزنى تۇتۇۋالدىغان بولىدۇق. 13 چۈنكى سىلەرگە يازغىنىمىز ئوقۇيالايدىغان ۋە تونۇپ يېتەلەيدىغاندىن باشقا ھېچ نەرسە ئەمەس، لېكىن مەن سىلەرنىڭ بىزنى قىسمەن تونۇپ يەتكىنىڭلار بويىچە رەب ئەيسانىڭ كۈندە سىلەر بىزنىڭ پەخرىمىز بولىدىغىنىڭلاردەك بىز ئەلەنخۇ سىلەرنىڭ پەخرىڭلار بولىدۇ دەپ بىزنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭلارنى ئۆمىد قىلىمەن. 15 شۇنىڭ بىلەن مۇشۇنداق ئىشەنچتە بولۇپ مەن ئەسلىدە ئىككىنچى قېتىم سىلەرگە مېھىر-شەپقىتى يەتكۈزۈشكە ئاۋۋال سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارماقچىدەم، 16 يەنى، قېشىڭلاردىن ماكبۇدنىيەگە تونۇپ، ئاندىن ماكبۇدنىيەدىن يەنە قېشىڭلارغا كېلىشى، شۇنداقلا سىلەر تەرىپىڭلاردىن ھەيۋىدنىيە ئۆلكىسىگە ئۆزىتىلىشىمنى ئۆمىد قىلغانىدەم. 17 مەندە شۇنداق نىيەت بولغاندا، مەن ئۇنى يېنىڭلىك بىلەن قارار قىلغانمۇ؟ مەن نىيەت قىلغاندا، مەندە «ئەللىك» كىشىلەردىكىدەك:

2

لېكىن مەن ئىچىمدە، قېشىڭلارغا بارسام يەنە ئازار ئېلىپ بارمايمەن دېگەن قارارغا كەلدىم. 2 چۈنكى ئەگەر مەن سىلەرگە ئازار بەرسەم، مېنىڭ تۇپەيلىدىن ئازار يېگەنلەردىن باشقا قايسىبىرى مېنى شادلاندىۋالسىۇن؟ 3 مەن ئەسلى مېنى شادلاندىۋۇشى تېگىشلىك بولغانلاردىن ئەكسىچە ئازار يەپ قالماي دېگەن مەقسەتتە شۇ خەتنى يازدىم، چۈنكى مېنىڭ شادلىقىم سىلەر ھەممىڭلارنىڭمۇ شادلىقىدۇر دەپ سىلەر ھەممىڭلارغا ئىشەنچ باغلىدىم. 4 چۈنكى ئەسلىدە ئۆزۈم ئېغىر ئازاب ئىچىدە قەلبىمدىكى دەرد-ئەلەمدىن كۆپ كۆز ياشلىرىمنى توككۈزۈپ تۇرۇپ سىلەرگە شۇ خەتنى يازغانىدەم، مەقسەتم سىلەرگە ئازار بېرىش ئەمەس، بەلكى سىلەرگە چوڭقۇر باغلىغان، ئېشىپ تاشقان مۇھەببەتتىكى بىلىشىڭلار ئۈچۈن ئىدى. 5 ئەمما بەرسىم ئازار يەتكۈزگەن بولسا، ئۇنىڭ ئازار يەتكۈزگىنى مەن ئەمەس دەيمەن، تۆ بەلكى مەلۇم دەرىجىدە (بۇ ئىشنى زىيادە ئېغىر قىلغۇم يوق) ھەممىڭلارغا ئازار يەتكۈزدى. 6 بۇنداق ئادەمنىڭ كۆپىنچىڭلار تەرىپىدىن تەنبەلەنگىنى يېتەرسىزلىكتۇر، 7 شۇڭا ھازىر ئەكسىچە، سىلەر ئۇنىڭغا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ رىغىيەت-تەسەلى بېرىشىڭلارغا توغرا كېلىدۇ، بولسا بۇنداق بىر كىشى بەلكىم غايەت زور دەرد-ئەلەمدىن ئۆزىنى يوقىتىشىمۇ مۇمكىن. 8 شۇڭا مەن سىلەرگە ئۇنىڭغا مۇھەببەتتىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلارنى جىگەلمەن. 9 شۇ خەتنىمى يەنە بىر مەقسەتتە، يەنى سىلەرنىڭ ھەممە ئىشلاردا ئىنتايىن مەن ياكى ئىنتايىن مەن ئەمەسلىكىڭلارنى سىناپ بىلىشىم ئۈچۈن يازدىم. 10 لېكىن سىلەر قايسىبىرىنى مەلۇم ئىش ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلغان بولساڭلار، مەنمۇ ھەم ئۇنى شۇنداق قىلغان بولىمەن، مەنمۇ مەلۇم بىر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغىنىدا (بىرەر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغان بولسام)، مەن سىلەرنى دەپ مەسىھنىڭ ھۇزۇرىدا شۇنداق قىلدىم. 11 شۇنىڭ بىلەن شەيخان بىزدىن ھېچ ئۇستۇنلۇككە ئېرىشەلمەيدۇ، چۈنكى بىز ئۇنىڭ ھىيلى-مىكىرلىرىدىن بىخەۋەر ئەمەسمىز. 12 ئەمدى مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا تىروئاس شەھىرىگە كەلگىنىدە ۋە شۇنداقلا رەب تەرىپىدىن [پۇرسەت] ئىشكى ماڭا ئېچىلغىنى بىلەن، 13 قېرىندىشىم تىموتىيەننى ئالمايلىقىم تۇپەيلىدىن روھم ئارام تاپمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ يەردىكىلەر بىلەن خوشلىشىپ، ماكبۇدنىيەگە سەپەر ئالدىم. 14 ئەمما بىزنى مەسىھدە ھەمىشە تەننەت بىلەن غالىبانە باشلايدىغان، بىز ئارقىلىق ھەر يەردە تۈزىگە دوست تارتقۇچى خۇشبۇراقنى چاقىتقۇچى خۇداغا تەشەككۈر! 15 چۈنكى بىز خۇداغا يەتكۈزۈلۈۋاتقان مەسىھنىڭ خۇشپۇرىقىدۇرمىز، ھەم قۇتقۇزۇلۇۋاتقانلار ئارىسىدا ھەم ھالا كەتكەن كېتىۋاتقانلار ئارىسىدا شۇنداقمۇ، 18

16 كېيىنكىلەرگە تۆلۈمگە بولغان ئۆلۈمنىڭ پۇرىقى، ئالدىنقىلارغا ھاياتلىققا بولغان ھاياتلىقنىڭ پۇرىقىدۇرمۇ، ئەمدى مۇشۇنداق ئىشلارنىڭ ھۆددىسىدىن كىم چىقالايدۇ؟ 17 چۈنكى بىز كۆپ كىشىلەرنىڭ قىلغىنىدەك خۇدانىڭ كالام-سۆزى سودا-سېتىق ئىشى قىلمايمىز؛ ئەكسىچە بىز سەمىمىيلىك بىلەن خۇدا ئالدىدا خۇدانى ئەۋەتلىگەنلەر [سۇپىتىدە مەسھىدە سۆزلەيمىز.

3

بىز يەنە ئۆزىمىزنى تەۋسىيە قىلىپ تۇرۇۋاتامدۇق؟ ياكى باشقا بەزىلەرگە كېرەك بولغاندەك، سىلەرگە يېزىلغان ياكى سىلەر يازغان تەۋسىيىنىلەر بىزگە كېرەككۇ؟ 2 سىلەر ئۆزۈڭلار بىزنىڭ تەۋسىيىنىمىزدۇرسىلەر، قەلبىمىزدە يۇتۇلگەن، ھەر ئىنسانغا تونۇش بولغان ۋە ئوقۇلىدىغان. 3 سىلەرنىڭ بىز تەرىپىمىزدىن پەرۋىش قىلىنغان، مەسھىنىڭ مەكتۇپى ئىكەنلىكىڭلار ئايان بولدى (بۇ مەكتۇپ سىياھ بىلەن ئەمەس، بەلكى تىرىك خۇدانىڭ روھى بىلەن يېزىلغان، تاش تاختىلارغا ئەمەس، بەلكى قەلبىنىڭ ئەتىلىك تاختىلىرىغا يۇتۇلۇپتۇر). 4 ئەمدى بىزنىڭ مەسھ ئارقىلىق خۇداغا قارايدىغان شۇنچە زور شەخىمىز بار؛ 5 ئۆزىمىزنى بىرەر نەرسىنى قىلغۇدەك ئىقتىدارىمىز بار دەپ چالغىنىمىز يوقتۇر؛ ئىقتىدارلىقىمىز بولسا بەلكى خۇدادىندۇر. 6 ئۇ بىزنى يېڭى ئەھدىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولۇشقا ئىقتىدارلىق قىلدى، بۇ ئەھدە پۈتۈكلۈك سۆز-جۈملىلەرگە ئەمەس، بەلكى روھقا ئاساسلانغان. چۈنكى پۈتۈكلۈك سۆز-جۈملىلەر ئادەمنى ئۆلتۈرىدۇ؛ لېكىن روھ بولسا ئادەمگە ھايات كەلتۈرىدۇ. 7 ئەمما سۆز-جۈملىلەر بىلەن تاشلارغا ئويۇلغان، ئۆلۈم كەلتۈرىدىغان خىزمەت ئىش-شەرەپ بىلەن بولغان ۋە شۇنداقلا ئىسرائىلار مۇناسىنىڭ يۈزىدە جۇلانغان ئىش-شەرەپ ئۇنىڭ يۈزىگە كۆزلىرىنى تىكىپ قارىمىغان يەردە (گەرچە شۇ ئىش-شەرەپ ھازىر ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان بولسىمۇ)، 8 روھ بىلەن يۈرگۈزۈلدىغان خىزمەت تېخىمۇ ئىش-شەرەپلىك بولامدۇ؟ 9 چۈنكى ئادەمنىڭ گۇناھىنى بېكىتىدىغان خىزمەت شەرەپلىك بولغان يەردە، ئىنساننى ھەقىقىي قىلىدىغان خىزمەتنىڭ شەرىپى تېخىمۇ ئېشىپ تاشمامدۇ؟! 10 چۈنكى ئەسلىدە ئىش-شەرەپلىك بولغان ئىشنىڭ ھازىرقى غايەت زور ئىش-شەرەپلىك ئىشنىڭ ئالدىدا ھېچقانداق ئىش-شەرەپلىكلىكى يوقتۇر، 11 چۈنكى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان ئىش ئەسلىدە ئىش-شەرەپ بىلەن كەلتۈرۈلگەن يەردە، ھازىرقى ئىش باسقان ئىش تېخىمۇ ئىش-شەرەپلىك بولىدۇ. 12 يەردە شۇنچە زور شۇنداق بىر ئۆمد بولغانىكەن، بىز تونۇمۇ يۈرەكلىك بولىمىز. 13 بىز ئىسرائىلارنى ئەمەلدىن قالدۇرۇلدىغان (ئەھدىنىڭ) پارلاق نۇرىغا كۆزىنى تىكىپ قاراشنىڭ ئاقۇشىگە ئۇچراپ كەتمىسۇن دەپ يۈزىگە چۈمپەردە تارتۇلغان مۇساغا ئوخشىمايمىز. 14 ئەمما ئۇلارنىڭ ئوي-كۆڭۈللىرى قانداقلاشقاندى، چۈنكى بۈگۈنگە قەدەر كونا ئەھدىنى ئوقۇغىنىدا مۇشۇ چۈمپەردە ئېلىۋېتىلگەن كەلدى، چۈنكى ھەقىقەت مەسھىدە بولغاندەك ئۇ ئېلىپ تاشلىۋېتىلدى. 15 ئەمما بۈگۈنگە قەدەر، مۇناسىڭ يازمىلىرى ئوقۇلغىنىدا شۇ چۈمپەردە بەنلا قەلبىنى يېپۇنماقتا، 16 ئەمما ھەر كىم رەبگە قاراپ يۈرۈلسە، چۈمپەردە ئېلىپ تاشلىنىدۇ. 17 ئەمما رەب شۇ روھتۇر؛ ۋە رەبنىڭ روھى قەيەردە بولسا، شۇ يەردە ھۆرلۈك بولىدۇ. 18 ۋە بىز ھەممىمىزنىڭ ئۆزىمىز چۈمپەردىمىز ھالدا رەبنىڭ ئىش-شەرەپىگە قارىغىنىدا، ئۇنىڭ ئوخشاش سۈرىتىدە بولۇشقا روھ بولغان رەب تەرىپىدىن ئىش-شەرەپ ئۈستىگە ئىش-شەرەپ قوشۇلۇپ ئۆزگەرتىلگەن.

4

شۇڭا [خۇدا] بىزگە رەھم-شەپقەت كۆرسەتكەندەك، بۇ خىزمەت بىزگە نامائەت قىلىنغانىكەن، بىز بەل قويۇۋەتەيمىز، 2 ئەمدىلىكتە شەرەپلىك ئائىت يوشۇرۇن ئىشلارنى تاشلاپ، نە ئالدىنچىلىقتا ماڭاي، نە خۇدانىڭ

سۆزى بۇرمىسى، بەلكى ھەقىقەتنى ئەينەن ئايان قىلىش بىلەن خۇدا ئالدىدا دۇرۇسلىقىمىزنى ھەر ئادەمنىڭ ئۇچىدىغان كۆرسىتىمىز. 3 ئەمما خۇش خەۋىرىمىز چۈمكەلگەن بولسىمۇ، ئۇ ھالاك بولۇۋاتقانلارغا نىسبەتەن چۈمكەلدى؛ 4 چۈنكى خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى بولغان مەسھنىڭ ئىش-شەرەپى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ نۇرى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يورۇمىسۇن دەپ، بۇ زاماننىڭ ئىلاھى ئېتىقادىمىزنىڭ ئوي-زېھنىلىرىنى كۆر قىلدى. (aion g165) 5

چۈنكى بىز ئۆزىمىزنى ئەمەس، بەلكى مەسھ ئەيسانى رەب، شۇنىڭدەك ئۆزىمىزنى ئەيسا ئۈچۈن سىلەرنىڭ خىزمەتكارلىرى دەپ ئېلان قىلىمىز. 6 چۈنكى «قاراڭغۇلۇقتىن نۇر يورۇسۇن» دەپ بۇرۇلغان خۇدا، مەسھنىڭ دىدارىدىن ئۆزىنىڭ ئىش-شەرەپىنى تونۇتۇشقا بولغان يورۇقلۇقنىڭ [بىز ئارقىلىق] چېچىلىشى ئۈچۈن، بىزنىڭ قەلبىمىزنى يورۇتقاندۇر. 7 ئەمما قۇدرەتنىڭ غايەت زورلۇقى بىزدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن بولغانلىقى كۆرۈنۈش دەپ بۇ گۇھەرگە ساپال ئىدىشلاردا قاچىلىق ھالدا ئىگىدارلىق قىلىمىز. 8 مانا بىز ھەر تەرەپتە قىستىلىپ قالدۇق، ئەمما يەنجىلىدۇق؛ تەبىئەتتە قالدۇق، ئەمما ئۆمىدىمىز ئەمەس؛ 9 زىيانكەشلىككە ئۇچرايمىز، ئەمما ھەممىمىز قالدۇق؛ يىقىتلىدۇق، ئەمما ھالاك بولىدۇق؛ 10 ئەيسانىڭ ھاياتى تېنىمىزدە ئايان قىلىنۇن دەپ، ھەردائىم تېنىمىزدە ئەيسانىڭ ئۆلۈمىنى كۆتۈرۈپ يۈرمىز. 11 چۈنكى ئەيسانىڭ ھاياتى ئۆلىدىغان ئەھلىمىزدە ئايان قىلىنۇن ئۈچۈن، تىرىك قالغان بىلەر ھەردائىم ئۆلۈمگە ئېلىۋېتىلگەن. 12 شۇنىڭ بىلەن بىزدە ئۆلۈم ئىشلەۋاتىدۇ، ئەمما ھايات سىلەردە ئىشلەۋاتىدۇ. 13 ۋە «مەن ئىشەندىم، شۇڭا سۆز قىلدىم» دەپ يېزىلغاندىكىدەك ئىمان-ئىشەنچتىكى روھقا ئىگە بولۇپ، بىز مۇشۇنداق ۋە شۇنىڭ بىلەن سۆز قىلىمىز، 14 چۈنكى رەب ئەيسانى تەرىپلەۋرگەن [خۇدا] بىزنى ئەيسا بىلەن بىرگە تەرىپلەۋرىدۇ، شۇنداقلا بىزنى سىلەر بىلەن بىرگە ئۆز ئالدىغا ھازىر قىلدۇ، دەپ بىلىمىز. 15 چۈنكى [بۇ] ھەممە ئىشلار سىلەر ئۇچۇندۇر؛ تېخىمۇ كۆپ كىشىلەرنىڭ ئۇچۇندىدا ئېشىپ تاشقۇچىغا بېغىشلانغان مېھىر-شەپقەت سەۋەبىدىن كۆپ كىشىلەرنىڭ خۇدانى ئۇلۇغلاپ ئېيتقان تەشەككۈرلىرى ئېشىپ تاشىدۇ. 16 شۇڭا بىز بەل قويۇۋەتەيمىز، گەرچە تاشقى ئىنسانلىقىمىز سولاشسىمۇ، دەرھەقىقەت ئىچكى ئىنسانلىقىمىز كۆندىن-كۆنگە يېڭىلاتماقتا. 17 چۈنكى بىزنىڭ بىر دەققىلىك ۋە بېنىك جاپا-مۇشەققەتلىرىمىز ئۈچۈن ئېشىپ تاشقان، مەڭگۈلۈك، زور ۋەزىنلىك ئىش-شەرەپنى ھاسىل قىلدۇ. (aionios g166) 18 شۇڭا بىز كۆرۈنگەن ئىشلارغا ئەمەس، بەلكى كۆرۈنمەس ئىشلارغا كۆز تىكىمىز، چۈنكى كۆرۈنگەن ئىشلار ۋاقىتلىق، ئەمما كۆرۈنمەس ئىشلار مەڭگۈلۈكتۇر. (aionios g166)

5

چۈنكى بۇ زېمىنغا تەۋە ئۆيىمىز، يەنى بۇ جەدىمىز يوقىتىلسۇمۇ، خۇدا تەرىپىدىن بولغان، ئىنسان قولى بىلەن ياسالغان بىر ئۆي، يەنى ئائىماندار ئەبەدىي بىر ماكانمىز باردۇر دەپ بىلىمىز. (aionios g166) 2 ئەمدى بۇ [كونا ئۆيىمىز] تۇرغىنىمىزدا ئائىماندىكى ئۆيىمىزنى كىيىۋېلىشقا زور ئىنتىزار بىلەن ئادەتتە تۇرماقتىمىز 3 (بەرھەق، [ئائىماندىكى ئۆيىمىز] كىيىۋالساڭ يالڭىچ قالمايمىز). 4 چۈنكى مۇشۇ چىجدىدا تۇرغىنىمىزدا، ئېغىرلىقتا ئادەتتە تۇرماقتىمىز، بۇ بىزنىڭ يالڭىچلىقىمىزنى خالىغىنىمىز ئەمەس، بەلكى كىيىندۈرۈلۈشى، يەنى بىزدە ئۆلىدىغان نېمە بولسا، ئۇنىڭ ھايات تەرىپىدىن يۇتۇلۇشى خالايمىز. 5 ئەمدى بىزنى دەل مۇشۇ ئىشقا تەييارلىغۇچى بولسا خۇدادۇر؛ ئۇ بىزگە «كېلىپتە» بولغان ئۆز روھىمىزنى ئاتا قىلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن بىز ھەممىمىز بەل كۆرۈمىز؛ ھەمدە تېنىمىزدە ماكان تۇتىشىمىزدا رەبىدىن نېرى بولغان مۇساپىر بولىمىز دەپ بىلىمىز 7 (چۈنكى بىز كۆرۈش سېزىمى بىلەن ئەمەس، ئېتىقاد بىلەن ماڭمىز؛

8 بىز يۈرەكلىك بولۇپ، شۇنىڭدەك تەدىن نېرى بولۇپ رەب بىلەن بىللە بىر ماكاندا بولۇشقا تېخىمۇ خۇسۇسىيەت. 9 شۇنىڭ بىلەن، مەيلى تەندە بولايلى، مەيلى تەدىن نېرى بولايلى، ئۇنى خۇسۇسەن قىلىشنى ئىستەك-ئىنتىھىنى ئىشلىتىمىز. 10 چۈنكى تەندە قىلغان ئەمەللەرنى، ياخشىلىق بولسۇن، يامانلىق بولسۇن، ھەر بىرىنىڭ قايغۇرۇشى ئۈچۈن مەسھىنىڭ سوراق تەختى ئالدىدا ھازىر بولۇشىمىز لازىم بولىدۇ. 11 شۇنىڭ بىلەن رەبىڭ دەھشەتلىكى بىلگەنلىكىمىز ئۈچۈن، ئىنسانلارنى ئىشەندۈرۈشكە تىرىشىمىز، لېكىن بىز خۇداغا ئوچۇق-ئاشكارىمىز، شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ئىبادەتلىرىدە ئاشكارە تونۇلساق دەپ ئۈمىد قىلىمەن. 12 بىز ھازىر ئۆزىمىز قايتىدىن سىلەرگە ئەۋەتىۋالغان قىلغىنىمىز، بەلكى پەقەت سىلەردە قەلبىڭىزنى ئىشلىتىش، ئەمەس، تاشقى قىياپەتتىن پەخىرلىنىدىغانلارغا بەرگۈدەك جاۋاب بولسۇن دەپ، سىلەرگە بىزەردىن پەخىرلىنىش ئىمكانىيىتىنى يارىتىپ بېرىۋاتىمىز. 13 چۈنكى ئىچ-ئىچىمىزگە سىغماي قالغان بولساق خۇدا ئالدىدا شۇنداق بولىدۇ، سىلماق بولساق سىلەر ئۈچۈن شۇنداق بولىمىز. 14 چۈنكى مەسھىنىڭ مۇھەببىتى بىزنى [شۇنداق قىلىشقا] ئۈندەيدۇ، چۈنكى بىز بىرىمىز ھەممەيلى ئۈچۈن ئۆلدى، شۇڭا ھەممەيلى ئۆلدى، دەپ ھېسابلايمىز. 15 ۋە ئۇ ھەممەيلى ئۆلدى، بۇنىڭ مەقسەت، ھايات بولغانلار ئۆزلىرى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۇلارنى دەپ ئۆلۈپ تىرىلگۈچى ئۈچۈن باشقى ئۈچۈندۇر. 16 شۇنىڭ بىلەن بىز بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىمنى ئىنسانلارچە تونۇمايمىز، ھەممىمىز مەسھىنى ئىنسانلارچە تونۇغان بولساق، بۇنىڭدىن كېيىن ئۇنى يەنە شۇنداق تونۇمايمىز. 17 شۇڭا ئەمدى بىرىمىز مەسھىدە بولسا، ئۇ يېڭى بىر يارىتىلغۇچىدۇر! كونا ئىشلار ئۆتۈپ، مانا، ھەممە ئىش يېڭى بولدى! 18 ۋە بارلىق ئىشلار خۇدادىندۇر، ئۇ بىزنى مەسھ ئارقىلىق ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى، شۇنداقلا بىزگە ئىناقلاشتۇرۇش خىزمىتىنى تاپشۇردى. - 19 دېمەك، خۇدا مەسھىدە ئادەملەرنىڭ ئىنتايىنلىكلىرىنى ئۇلارنىڭ ئەينى بىلەن ھېسابلاشماي، ئالەمنى ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى، شۇنىڭدەك بىزگە ئىناقلاشتۇرۇش خەۋرىنى ئامانەت قىلىپ تاپشۇردى. 20 شۇڭا خۇدادى خۇدا بىز ئارقىلىق [ئادەملەردىن ئىناقلىققا كېلىشنى] ئۆتۈڭىنىدەك، بىز مەسھكە ۋاكالەتتە ئەلچىلەردۇرمىز، مەسھىنىڭ ئورنىدا «خۇداغا ئىناقلاشتۇرۇلغانلىقىمىز»، دەپ ئۆتۈمىز. 21 گۇناھقا ھېچ تونۇش بولمىغان كىشىنى خۇدا بىزنى دەپ گۇناھنىڭ ئۆزى قىلدى، مەقسىتى شۇكى، بىزنىڭ ئۆزىڭدا خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر.

6 ئەمدى [خۇدانىڭ] ھەممىكارلىرى سۈپىتىدە سىلەردىن ئۆزىڭ مېھىر-شەپقىتىنى قوبۇل قىلىپ تۇرۇپ ئۇنى بىكارغا كەتكۈزمەڭلار دەپ ئۆتۈمىز 2 (چۈنكى ئۇ: «شاپائەت كۆرسىتىلىدىغان بىر يەتتە دۇئايىڭنى ئىجابەت قىلىشنى بېكىتكەنمەن، نىجات-قۇتۇلۇش يەتكۈزۈلدىغان بىر كۈندە مەن ساڭا ياردەمدە بولۇشىمنى بېكىتكەنمەن» - دېدى، مانا، ھازىر بولسا «شاپائەت كۆرسىتىلىدىغان ياخشى پەيت»، مانا، ھازىر «نىجات-قۇتۇلۇش كۈنى» [دۇرا]. 3 [رەبىڭ] خىزمىتىگە داغ كەلتۈرۈلۈشىڭ دەپ ھېچقانداق ئىشتا ھېچكىمنىڭ ئىمانغا توسالغۇ قىلمايمىز، 4 بەلكى ھەر بىر ئىشتا ئۆزىمىزنى خۇدانىڭ خىزمەتكارلىرى سۈپىتىدە ئەمۈنە قىلىپ يۈرىمىز، زور چىداملىق بىلەن، جەبىر-زۇلۇملاردا، جاپا-مۇشەققەتلەردە، بېسىم-قىستاقلاردا، 5 قاچما يارىلىرىدا، زىندانلاردا، قوزغىلاڭ-توپىلاڭلار ئىچىدە، ئېغىر مېھنەتلەردە، تۈنەشلەردە، روزا تۇتۇشلاردا، 6 پاكلىق بىلەن، بىلىم بىلەن، سەۋر-تاقەتلىك بىلەن، مېھرىبانلىقلار بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، ساخلىتىلىش مېھىر-مۇھەببەت بىلەن، 7 ھەقىقەتنىڭ سۆز-كلامى بىلەن، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن، ھەققانىيلىقنىڭ ئوڭ-سول قوراللىرى بىلەن، 8 ھەم نەزەت-شۆھرەتتە ھەم ھاقارەت ئىچىدە،

7

ئەمدى بۇ ۋەدەلەرگە مۇيەسسەر بولغاندىن كېيىن، ئۇ سۆيۈملۈكلەر، ئۆزىمىزنى ئەتلەردىكى ھەم روھتىكى ھەرخىل پاسىكىلىقتىن تازىلاپ، خۇدانىڭ قورقۇنغۇچىسى ئۆزىمىز دە [ئايان قىلىنغان] پاك-مۇقەددەسلىكىنى كامالەتكە يەتكۈزۈۋېلىمىز. 2 بىزنى قوبۇل قىلىۋالغان بىز ھېچكىمگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈۋالمايمىز، ھېچكىمنى ناپۇت قىلىۋالمايمىز، ھېچكىمدىن پايدىلانمايمىز. 3 مۇشۇلارنى دەپ، سىلەرنى ئەيىبلەمەيچى ئەمەسمەن، چۈنكى مەن يۇقىرىدا ئېيتقىنىدەك، سىلەر قەلبىڭىزدىن دۇرسەلەرنى، بىز سىلەر بىلەن بىللە ئۆلۈشكە، سىلەر بىلەن بىللە ياشاشقا تەييارمىز. 4 سىلەرگە باغلىغان ئىشەنچ زور، سىلەردىن بولغان پەخرىم زور، شۇنىڭ ئۈچۈن رىغبەت-ئەسەللىگە تولدۇرۇۋالدىم، بارلىق جاپا-مۇشۇلكىچىلىكلەردىن خۇشاللىقم ئېشىپ تاشتى. 5 چۈنكى بەرھەق، ماكبۇتتە بىزگە كىرگىنىمىزدىنمۇ ئەنئەنىمىز ھېچ ئارام تاپماي، ھەر تەرەپتىن قىسىلىپ قالدۇق، سىرتىمىزدا جېدەل-كۈرەشلەر، ئىچىمىزدە قورقۇنۇشلار بار ئىدى. 6 ئەمما چۈشكۈنلەرگە رىغبەت-ئەسەللى بىزگە بىزنىڭ ئىنتىھىنىڭ كېلىشى ئارقىلىق رىغبەت-ئەسەللى بەردى، 7 تاپقان رىغبەت-ئەسەللىمىز پەقەت ئۆزىڭ كېلىشى ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى ئۆزىڭ سىلەردىن تاپقان رىغبەت-ئەسەللىسى ئارقىلىقمۇ بولدى، چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ [بىزگە] زارىقىپ تەلۈرگىنىڭلارنى، سىلەرنىڭ ھەسرەتلىڭلارنى، سىلەرنىڭ ماڭا بولغان قىزغىن غەھرىلەر ئارقىلىق ئېيتىپ بەردى، شۇنىڭ بىلەن مەن تېخىمۇ خۇشاللىدىم. 8 چۈنكى گەرچە مەن سىلەرنى خېتىم بىلەن ئازابلانغان بولساممۇ، مەن ھازىر ئۆزىڭلارنى پۇشايمان قىلمايمەن، لېكىن ئەسلىدە مەن شۇ خېتىمنىڭ سىلەرنى ئازابلىغىنىنى كۆرۈپ پۇشايمان قىلغانمەن (ئەمەلىيەتتە، سىلەرنىڭ ئازابلىنىشىڭلار قىستىغىنە بىر مەزگىلدا بولغان). 9 ئەمما ھازىر شادلىنىمەن - ئازابلىغىنىڭلاردىن ئەمەس، بەلكى شۇ ئازابنىڭ

سەلەرنى توۋا قىلدۇرغانلىقىدىن شادلىنىمەن، چۈنكى سەلەرنىڭ ئازابلىنىشىڭلار خۇدانىڭ يولىدا ئىدى، شۇنىڭ بىلەن سەلەر بىزدىن ھېچ زىيان تارتمىدىڭلار. 10 چۈنكى خۇدانىڭ يولىدا بولغان ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ھەرگىز بۇيىماي قىلمايدىغان نىجاتقا باشلايدىغان توغرا ئېلىپ بارىدۇ، ئەمما بۇ دۇنيادىكى ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدۇ. 11 چۈنكى مانا، دەل مۇشۇ ئىش، يەنى خۇدانىڭ يولىدا ئازابلىنىشىڭلار، سەلەرگە شۇنچە كۆپ ئەستايىدىللىق، ئۆزلىرىڭلارنى ئەيىبن نەقەدەر خالاس قىلىش، شۇنچە كۆپ غەزەپ، شۇنچە كۆپ قورقۇنچ، شۇنچە كۆپ تەقەززالىق، شۇنچە كۆپ قىزغىنلىق ۋە جازالاشقا شۇنچە تەييار بولۇشى ئېلىپ كەلدى! سەلەر بۇ ئىشنىڭ ھەر تەرىپىدە ئۆزۈڭلارنىڭ ئەيىبن خالاس بولۇشىڭلارنى ئىسپاتلىدىڭلار. 12 ئەمدى سەلەرگە [شۇ خەتنى يازغان بولساقمۇ، ئۇ خەتنى زىيان-زەخمەت قىلغۇچى كىشى ئۇچۇن ئەمەس، ياكى زىيان-زەخمەت قىلغۇچى كىشى ئۇچۇن ئەمەس، بەلكى خۇدا ئالدىدا بىزگە بولغان كۆڭۈلڭلاردىكى قىزغىنلىقىڭلار ئاراڭلاردا ئايان بولۇشى ئۇچۇن بىزدىن. 13 بۇ سەۋەبتىن بىز نىيەت-ئەسەللىككە ئېرىشىۋاتىمىز. ۋە نىيەت-ئەسەللىمىز ئۈستىگە بىز تىنچلىقنى خۇشاللىقنى تېزەپ ئېلىدىغان بىخۇش زور شادلىنىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ روھى سەلەر تەرىپىڭلاردىن ئېيىلاندى. 14 چۈنكى مەن سەلەر توغراڭلاردا بىرەر ئىشقا بەخىرلىنىپ ماختىغان بولسام، ئۇ ئىشقا ھېچ خىجىل قالدۇرۇلمىدى، بەلكى سەلەرگە ئېيتقان ئىشنىڭ مەنىسى ھەققەت بولغىنىدەك، بىزنىڭ تىنچلىقىمىزغا سەلەرنى بەخىرلىنىپ ماختىشىمىز مۇھىم ھەققەت بولۇپ ئىسپاتلاندى. 15 ئۇ سەلەرنىڭ ئىتائەتلىكلىكىڭلارنى، سەلەرنىڭ ئۇنىڭدىن قانداق ئەمىنلىككەن ۋە تىرىككەن ھالدا ئۇنى قارشى ئالغانلىقىڭلارنى ئەسلىكىدە، ئۇنىڭ سەلەرگە باغلىغان ئىچ-باغرىدىكى مۇھەببەتلىرى تېخىمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. 16 مەن سەلەرگە ھەر بىر ئىشقا ئىشەنچىم كامىل بولغانلىقىدىن شادلىنىمەن.

8

ئەمما، ئۇ قېرىنداشلار، بىز سەلەرگە خۇدانىڭ ماكدونىيەدىكى جامائەتلەرگە بېغىشلىغان مېھرى-شەپقىتى ئايان قىلماقچىمىز. 2 ئۇلار زور ئېغىر جاپا-مۇشەققەتتە سىناغىنىدا، قاتتىق نامرات ئەھۋالدا ئېشىپ تاشقان شادلىق بىلەن ئۇلارنىڭ ئوچۇق قوللۇقىنىڭ بايلىقى ئۇرغۇپ چىقتى، 3 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈچىنىڭ بارىچى، ھەتتا كۈچىدىن ئارتۇق خەير-ساخاۋەت قىلغانلىقىغا ئۆزۈم گۇۋاھ. ئۇلار ئىختىيارى بىلەن شۇنداق قىلىپ، 4 بىزدىن مۇقەددەس بەندىلەرگە شۇ ياردەمدە بولۇشنىڭ بەختىگە ۋە شېرىكلىكىگە مۇيەسسەر بولۇشى قاتتىق ئۈمىدى، 5 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار كۈتۈنمىگەندەك ئەمەس، ئۈمىد قىلغىنىمىزدىن ئېشىپ ئۆزلىرىنى ئاۋۋال رەببىگە، ئاندىن خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن بىزگەمۇ بېغىشلىدى، 6 شۇڭا، تىنچلىق سەلەردە [بۇ مېھرىبانلىقنى باشلىغاندىن كېيىن تىنچلىق سەلەرنى بۇنىڭغا ئېسىپداش قىلىپ ئۇنى ئادا قىلىشقا ئۈمىدلىنىدۇ. 7 ئەمما سەلەر ھەر تەرەپتە، يەنى ئىشەنچتە، سۆزدە، بىلىمدە، تولۇق ئەستايىدىللىقتا ھەم بىزگە بولغان مېھرى-مۇھەببىتىڭلاردا ئەۋزەل بولغىنىڭلاردەك، مۇشۇ مېھرىلىك ئىشتمۇ ئۆزۈڭلارنى ئەۋزەل كۆرسىتىڭلار. 8 مەن بۇ گەپ بىلەن سەلەرگە بۇيرۇق قىلماقچى ئەمەسمەن، بەلكى باشقىلارنىڭ قىزغىنلىقى ئارقىلىق مۇھەببىتىڭلارنىڭ ھەقىقىيلىكىنى ئىسپاتلىماقچىمەن. 9 چۈنكى سەلەر رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھرى-شەپقىتى بىلەن سەلەرگە گەرچە تۇباي بولسۇمۇ، سەلەرنى دەپ يوقسۇل بولدىكى، سەلەر ئۇنىڭ يوقسۇللىق ئارقىلىق ئېيتىلىشىمۇ. 10 مەن بۇ توغرىدا ئۇلارنىڭ پىكرىمى ئۇيغۇرغا قويغىمەن. بۇ سەلەرگە بايلىق، چۈنكى سەلەر ئالدىنقى يىللار ئىتائەت قىلىشقا ۋە شۇنىڭغا ئىرادە باغلاشقا ياخشى باشلىدىڭلار. 11 ئەمدى ھازىر ئۇنى ئادا قىلىڭلار، قىزغىن ئىرادە باغلىغىنىڭلاردەك، بار دۇنيايىڭلار بىلەن شۇ ئىشقا ئەمەل قىلىڭلار. 12 چۈنكى [خەير-ساخاۋەتكە]

بەل باغلىغۇچىغا نىسبەتەن، سوغۇننىڭ خۇداغا يارىغۇدەك بولۇشى قولدا يوققا خۇدانىڭ يولىدا ئىدى، شۇنىڭ بىلەن سەلەر بىزدىن ھېچ زىيان تارتمىدىڭلار. 10 چۈنكى خۇدانىڭ يولىدا بولغان ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ھەرگىز بۇيىماي قىلمايدىغان نىجاتقا باشلايدىغان توغرا ئېلىپ بارىدۇ، ئەمما بۇ دۇنيادىكى ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدۇ. 11 چۈنكى مانا، دەل مۇشۇ ئىش، يەنى خۇدانىڭ يولىدا ئازابلىنىشىڭلار، سەلەرگە شۇنچە كۆپ ئەستايىدىللىق، ئۆزلىرىڭلارنى ئەيىبن نەقەدەر خالاس قىلىش، شۇنچە كۆپ غەزەپ، شۇنچە كۆپ قورقۇنچ، شۇنچە كۆپ تەقەززالىق، شۇنچە كۆپ قىزغىنلىق ۋە جازالاشقا شۇنچە تەييار بولۇشى ئېلىپ كەلدى! سەلەر بۇ ئىشنىڭ ھەر تەرىپىدە ئۆزۈڭلارنىڭ ئەيىبن خالاس بولۇشىڭلارنى ئىسپاتلىدىڭلار. 12 ئەمدى سەلەرگە [شۇ خەتنى يازغان بولساقمۇ، ئۇ خەتنى زىيان-زەخمەت قىلغۇچى كىشى ئۇچۇن ئەمەس، ياكى زىيان-زەخمەت قىلغۇچى كىشى ئۇچۇن ئەمەس، بەلكى خۇدا ئالدىدا بىزگە بولغان كۆڭۈلڭلاردىكى قىزغىنلىقىڭلار ئاراڭلاردا ئايان بولۇشى ئۇچۇن بىزدىن. 13 بۇ سەۋەبتىن بىز نىيەت-ئەسەللىككە ئېرىشىۋاتىمىز. ۋە نىيەت-ئەسەللىمىز ئۈستىگە بىز تىنچلىقنى خۇشاللىقنى تېزەپ ئېلىدىغان بىخۇش زور شادلىنىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ روھى سەلەر تەرىپىڭلاردىن ئېيىلاندى. 14 چۈنكى مەن سەلەر توغراڭلاردا بىرەر ئىشقا بەخىرلىنىپ ماختىغان بولسام، ئۇ ئىشقا ھېچ خىجىل قالدۇرۇلمىدى، بەلكى سەلەرگە ئېيتقان ئىشنىڭ مەنىسى ھەققەت بولغىنىدەك، بىزنىڭ تىنچلىقىمىزغا سەلەرنى بەخىرلىنىپ ماختىشىمىز مۇھىم ھەققەت بولۇپ ئىسپاتلاندى. 15 ئۇ سەلەرنىڭ ئىتائەتلىكلىكىڭلارنى، سەلەرنىڭ ئۇنىڭدىن قانداق ئەمىنلىككەن ۋە تىرىككەن ھالدا ئۇنى قارشى ئالغانلىقىڭلارنى ئەسلىكىدە، ئۇنىڭ سەلەرگە باغلىغان ئىچ-باغرىدىكى مۇھەببەتلىرى تېخىمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. 16 مەن سەلەرگە ھەر بىر ئىشقا ئىشەنچىم كامىل بولغانلىقىدىن شادلىنىمەن.

9

چۈنكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بۇ ياردەم خىزمىتى توغرىدا سەلەرگە يەنە يېزىشىمىڭا ھاجىتى يوق. 2 چۈنكى مەن سەلەرنىڭ بۇ ئىشقا قاتتىق بەل باغلىغىنىڭلارنى بىلىمەن، مەن بۇ توغرىدا: ئاھايداڭلار كۆتكەن يىلدىن بېرى خەير-سەدىقە بېرىشكە تەييار تۇرۇۋاتىدۇ، دەپ ماكدونىيەدىكى [قېرىنداشلارغا] بەخىرلىنىپ ماختاپ كەلمەكتەمەن، شۇنىڭ بىلەن سەلەرنىڭ قىزغىنلىقىڭلار ئۇلارنىڭ كۈپىنچىسىنىڭ [خەير-سەدىقە] [بېرىشىگە] تۈرتكە بولدى. 3 لېكىن قېرىنداشلارنى ئەۋەتىشىمكى مەقسىتىم سەلەرنىڭ توغراڭلاردا بەخىرلىنىپ ماختىشىمىڭا بۇ ئىشلاردا بەھۇدە ئىش بولۇپ قالماستىن، سەلەرنىڭ دېگىنىدەك تەييار بولۇپ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر. 4 مۇبادا ماكدونىيەدىكىلەر مەن بىلەن بىللە بارغىنىدا، سەلەر تەييارلىقىمىز بولساڭلار، بۇ ئىشقا ئىشەنچىم ۋە جىدىن بىز خىجالەتكە قالدۇرۇۋىمىز، سەلەر سۆزىمىز شۇنداق بولسىمۇ. 5 شۇ سەۋەبتىن مەن قېرىنداشلاردىن يېنىڭلارغا بېرىپ سەلەردىن بۇ ۋەدە قىلغان خەيرلىك ئىشنى ئالدىنلا تەييارلاپ بۇيۇرۇشنى ئۈمىدلىنىمەن. 6 ئەمما بۇنى [ئەسەلەڭلار]: بىخىللىق بىلەن ئاز تېرىغان ئاز ئالدىدۇ، بولسۇن. 6 ئەمما بۇنى [ئەسەلەڭلار]: بىخىللىق بىلەن ئاز تېرىغان ئاز ئالدىدۇ، 7 ھەر ئادەم ھېچ قىيىنلىق قالمى ياكى مەجبۇرەن ئەمەس، بەلكى ئۆز كۈچىدە پۈتكۈنچە بولسۇن، چۈنكى

خۇدا خۇشاللىق بىلەن بەرگۈچنى ياخشى كۆرىدۇ. 8 ئەمما خۇدا ھەر بىر ئىلتىپات-شاھانەتنى سىلەرگە ئېشىپ تاشتىرۇشقا قادىردۇر؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەردائىم ھەرتەرەپتە ھەر ئېھتىياجقا تەييار قۇۋۋەتلىنىسىلەر، كەڭچىلىكتە تۇرۇپ قوللىرىڭلار ھەر خىل گۈزەل نىشقا پىتىدۇ. 9 [مۇقەددەس يازمىلاردا] پۈتۈلگىندەك: - «ئۆزىڭىزنىڭ تارقاققان، تۇيۇقسۇزلاغا سەدىقە بەرگەن، ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ»، (10 *aiōn g165*) ئەمدى تېرىغۇچىغا تېرىغىلى تۇرۇق، يېڭى نان ئانا قىلغۇچى سىلەرنىڭ تېرىدىغان تۇرۇقلۇقلىرىڭلارنى تەمىنلەپ مول قىلدۇ، ھەققانىيلىقىڭلارنىڭ ھوسۇل-مېۋىلىرىنى كۆپەيتىدۇ. 11 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەرقانداق ئەھۋالدا قولى ئوچۇق بولۇشقا ھەر تەرەپتە پىيىتىلىسىلەر، شۇنىڭدەك بۇ ئىش بىز ئارقىلىق خۇداغا كۆپ تەشەككۈرلەرنى ئېلىپ بارىدۇ؛ 12 چۈنكى بۇ خەيرلىك خىزمەتنى ئادا قىلىش پەقەت مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ھاجەتلىرىنى قاندۇرۇپلا قالماي، كۆپ كىشىلەرنىڭ خۇداغا يەتكۈزگەن تەشەككۈرلىرىنى ئېشىپ تاشتىرىدۇ. 13 بۇ ياردەم خىزمىتى ئۆزلىرىڭلارنىڭ مەسھنىڭ خۇش خەۋىرىنى ئېتىراپ قىلىشىڭلاردىكى مېۋە بولغان ئىنتايىن ئەنئەنىۋىلىككە ئىگە بولدى، شۇنداقلا سىلەرنىڭ مۇشۇ [ھاجەتتە] بەندىلەرگە، شۇنداقلا بارلىق ئادەملەرگە كۆرسەتكەن ئوچۇق قوللۇق سېخىيلىقىڭلاردىن ئۇلار خۇدانى تۇتۇپلايدۇ. 14 ۋە خۇدانىڭ سىلەردە تاشقىنلاشقان ئاجايىب مېھىر-شەپقىتى تۇپىلىدىن، ئۇلار سىلەر ئۈچۈن دۇئا-تلاۋەت قىلغىنىدا، ئۇلار سىلەرگە تەلپۈنۈپ قاتتىق سېغىنىپ ئەسلىدۇ. 15 ئۇنىڭ تىل بىلەن ئەپادىلىگۈسىز ئاجايىب سوۋغىسى ئۈچۈن خۇداغا تەشەككۈر بولغاي!

11 [ماختانغان] بۇ ئازغىنە ئەخمەقلىكىمغا سەۋرچان بولغايلىقىم! ئەمدى سىلەر ماڭا سەۋرچانلىق قىلىپ كېلىۋاتسىلەر. 2 چۈنكى مەن خۇدادىن كەلگەن ئۇتۇق مۇھەببەت بىلەن سىلەرنى [ئازدۇرۇشلاردىن] ھەسەت قىلمەن؛ چۈنكى قىزى بىر تەرەپكە ياتلىق قىلغاندەك، مەن سىلەرنى مەسھكەلاپ قىز سۈپىتىدە ھازىر بولۇشقا ۋەدىلەشتۈرگەنمەن. 3 ئەمما يىلان ھاۋاتاننىڭنى ھىيلەگەرلىكى بىلەن ئازدۇرغاندەك، ئوي-كۆڭۈلگە مەسھكە باغلىغان سەمىي، ساپ ۋاپالىقتىن ئېزىپ يۇلغىنىشى مۇمكىن دەپ ئەنئىنىيەم. 4 چۈنكى بىرسى ياكى قەلبىڭلاردىن ئورۇن بەرگەن روھنىڭ ئورنىغا باشقا بىر روھقا ئورۇن بەرسەڭلار ۋە سىلەر قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردىن باشقا بىر «خۇش خەۋەر»نى قوبۇل قىلساڭلار، سىلەر بۇ ئىشلارغا ئاجايىپ سەۋر-تاقەت بىلەن تۇتۇۋېرىشىڭلار مۇمكىن! 5 ھاۋايى، مەن ئۆزۈمنى ھەرقانداق ئىشتا تاشۇ [قاتلىس ئۇلۇغ روسۇلۇر]دىن كەم ساتمايمەن! 6 گەرچە مېنىڭ گەپ-سۆزلىرىم ئاددىي بولسىمۇ، بىلىم جەھەتتە مەن ئۇنداق ئەمەس، بىز قىلىۋاتقان ھەربىر ئەمەللىرىمىزدە يۇنى سىلەرگە ھەر جەھەتتىن ئىسپاتلاپ روھىن قىلدۇق. 7 ئەمدى مەن سىلەرنى كۆتۈرۈلسۇن دەپ تۈزۈمنى تۇتۇپ، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى ھەق تەلەپ قىلماي جاكارلاپ گۇناھ قىلىمۇ؟ 8 مەن سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولۇشقا باشقا جامائەتلەردىن بۇلاپ-تالاپ، ئۇلارنىڭ ياردىمىنى قوبۇل قىلدىم. 9 سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتلىرىمدا، ھاجەتتەن بولغان بولساممۇ، مەن ھېچكىمگە ئېغىرىمنى سالغان ئەمەس (چۈنكى ماكدونىيەدىن كەلگەن قېرىنداشلار مېنىڭ كەم-كۈتەمنى تولىقلاپ بەردى)؛ ھەرقانداق ئىشتا ئۆزۈمنى سىلەرگە يۈك بولۇپ قېلىشتىن ساقلاپ كەلدىم ۋە بۇنىڭدىن كېيىنمۇ شۇنداق قىلىمەن. 10 مەسھنىڭ ھەقىقىتى مەندە راست بولغاندەك، ئاقايۇرلاردا ھېچكىم مېنى مۇشۇ ماختىنىشتىن توسمايدۇ! 11 نېمە ئۈچۈن؟ سىلەرنى ياخشى كۆرىمگەنلىكىم ئۈچۈنمۇ؟ خۇدا بىلىدۇ! 12 لېكىن [بىزگە ئوخشاش ھېسابلىنىش] پۇرسىتىنى ئىزدەيدىغانلارنىڭ پۇرسىتىنى مەھرۇم قىلىش ئۈچۈن، شۇنىڭدەك ئۇلار ماختىنىدىغان ئىشلاردا ھەقىقەتەن

10 ئەمما ئۆزۈم، سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا مۇئامىلىسى يۇمشاق، لېكىن سىلەردىن ئايرىلغاندا سىلەرگە قارىتا قاتتىق قوللۇق دەپ قارالغان مەنىكى باۋلۇس مەسھنىڭ يۇۋاش-مۇستەھكەم ۋە ئۇمىللىقى بىلەن سىلەردىن تۇتۇنۇمەن، 2-شۇنى تەلەپ قىلمەنكى، يېنىڭلارغا بارغىنىدا، بىزنى «ئەتلەر بويىچە ماڭغانلار!» دەپ گۇمان بىلەن قارايدىغان بەزىلەرگە قارىتا ئويلىغىنىمىدەك قاتتىق قوللۇق قىلىشقا مېنى مەجبۇر قىلىۋالار؛ 3 گەرچە بىز ئىنسانىي ئەتلەردە يۈرسەككۈ، بىز ئەتلەر بويىچە جەڭ قىلمايمىز. 4 چۈنكى جەڭ قوراللىرىمىز ئەتكە تەۋە قوراللار ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن قورغان-ئىستىھكاملارنى گۇمران قىلىش كۈچىگە ئىگە قىلىنغان قوراللاردۇر؛ 5 بىز ئۇلار بىلەن بەس-مۇنازىرىلەرنى ۋە خۇدانى تۇتۇشقا قارشىلىشىشقا تۇرغان ھەرقانداق ھاكۇۋۇت سولغۇنى گۇمران قىلىمىز، شۇنداقلا ھەر بىر ئوي-خىياللارنى مەسھكە پېشىندۈرۈپ ئىتائەت قىلىشقا كەلتۈرىمىز؛ 6 سىلەر تولۇق ئىتائەت قىلغاندىن كېيىن، [ئارالاردا] قانداق ئىتائەتسىزلىك قالغان بولسا بۇلارنى جازالاشقا تەييارمىز. 7 سىلەر پەقەت كۆز ئالدىڭلاردىكى ئىشلارغا قارايدىكەنسىلەر، ئەگەر بىرسى ئۆزىنى مەسھكە تەۋەمەن دەپ قارىسا، تۇپەن شۇنىڭ ئۈستىگە ئويلىنىۋېتىپ، ئۇ مەسھكە تەۋە بولغىنىغا ئوخشاش، بىزمۇ ئۇنىڭغا تەۋەدۇرمىز. 8 چۈنكى، رەب تەرىپىدىن سىلەرنى ناپۇت قىلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادىڭلارنى قۇرۇش ئۈچۈن بىزگە ئامانەت قىلغان ھوقۇقىمىز توغرىلۇق ئېغىزىمۇ كۆپ زىيادەك ماختانساممۇ، بۇنىڭدا ھېچ بەرگە قاراپ قالمايمەن؛ 9 ئەمدى مەن پەقەت خەتلەردىلا سىلەرنى قورقاتماقچى ئەمەسمەن؛ 10 چۈنكى بەزىلەر: «ئۇنىڭ خەتلىرى دەۋۋە ۋە ۋەزىنلىك ھەم كۈچلۈك، لېكىن ئۇ يېتىپ كەلگەندە سالاپەتسىز، گېيىنىڭ ئۇتاي يوق بولىدۇ» دېيىشىدۇ. 11 ئەمدى بۇنداق خىيال قىلغۇچىلار شۇنى بىلىپ قويسۇنكى، بىز يىراقتا بولغىنىمىزدا خەتلەردىكى سۆزىمىز قانداق بولغان بولسا بىز يېتىپ بارغىنىمىزدا ئەمەلىيەتتىمۇ شۇنداق بولىدۇ. 12 چۈنكى بىز

بىزگە ئوخشاش بولسۇن دەپ، مەن ئېھتىياجىم بولسا شۇنى قىلىۋېرىمەن. ئىلگىرى (ئەندە بولغان ھالدىمۇ، ياكى ئەندىن تاشقىرىمۇ بىلەيمەن، خۇدا بىلدىمۇ) **13** چۈنكى بۇنداق كىشىلەر ساختا روسۇللار، ئالداچى خىزمەتكارلار، ئۈچىنچى قات ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. **3** مەن شۇنداق بىر كىشىنى بىلىمەن مەسىھنىڭ روسۇللىرىنىڭ قىياپىتىگە كىرۋالغانلاردۇر. **14** بۇ ئىش ئەجەبلىك بولدى. ئەمەس، چۈنكى شەيتان ئۆزىمۇ ئۆزۈم بىر پەرىشتىنىڭ قىياپىتىگە كىرۋالدى. **15** شۇڭا ئۇنىڭ خىزمەتچىلىرىنىڭ ئۆزلىرىنى ھەقىقەتلىقلىك خىزمەتچىلىرى قىياپىتىگە كىرگۈزۈۋېلىشى ئەھمىيەتلىك ئىش ئەمەس؛ لېكىن ئۇلارنىڭ ئاقۇبىتى ئۆزلىرىنىڭ ئىشىگە ئىشىگە ئايلىنىشىغا لايىق بولدى. **16** يەنە شۇنى ئېيتىمەنكى، چېچىم مېنى ئەخمەق دەپ ھېسابلىمىسۇن؛ ھەتتا ئەگەر مېنى شۇنداق دەپ قارىساڭلارمۇ، ئەمدى مەندەك ئەخمەقنى سەۋر قىلىپ قۇيۇل قىلغىلىسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈم ئازغىنە ماختىنالايمەن. **17** مېنىڭ ھازىر بۇلارنى سۆزلىشىم رەب تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى ئۆزۈمنىڭ ئەخمەقلىرىگە يۈرەكلىك بولۇپ ماختىنىشىم، خالاس. **18** نۇرغۇن ئادەملەر ئىنسانلارچە بولۇپ ماختانغاندىكىن، مەنمۇ ماختىنىپ باقاي. **19** چۈنكى ئۆزۈڭلار شۇنچە داناي بولغاندىن كېيىن، سىلەر ئەخمەقلىرىگە سەۋر-تاقەت قىلىشقا رازى بولسىلەر! **20** مەسىلەن بىرى سىلەرنى قۇل قىلىۋالسا، بىرى سىلەرنى يۇتۇۋالسا، بىرى سىلەردىن نەپ ئالسا، بىرى ئالدىڭلاردا چوڭلىق قىلسا ياكى يۈزۈڭلارغا كىچىكلىق قىلسا، ئۇنىڭغا يول قويىسىلەر. **21** ئەپسۇس، نومۇس قىلىپ ئېيتىمەنكى، بىز ئۇنداق ئىشلارغا ئاجىزلىق قىلدۇق؛ ئەمما ئۇلار بىرەر ئىشتا ماختىنىشقا پىتىنغان يەردە (ئەخمەقلىرىگە سۆزلەۋاتمەن!) مەنمۇ شۇ ئىشتا [ماختىنىشقا] پىتىنمەن. **22** ئۇلار ئىنسانلارچەمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. ئۇلار ئىنسانلارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. ئۇلار شىراھىنىڭ نەسلىمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. **23** ئۇلار مەسىھنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ؟ (مەن ئەقىلدىن ئازغانلاردەك سۆزلەۋاتمەن!)، مەن ئېغىزىم شۇنداق؛ زىادە كۆپ زورۇقۇپ ئىشلىدىم، ئىنتايىن كۆپ دەرىجىدە ئىنتايىن كۆپ قېتىم قامالدىم، كۆپ قېتىم ئۆلۈم خەۋەرلىرىگە دۇچ كەلدىم؛ **24** بەھۇدىلارنىڭ «بىر كەم قىرىق قاچما» جازاسىغا بەش قېتىم تارتىدىم، **25** ئۈچ قېتىم تىكلىك قاچما جازاسىنى يىدىم، بىر قېتىم چالما-كېسەك قىلىندىم، ئۈچ قېتىم كېمە ھادىسىسىگە ئۇچرىدىم، بىر كېمە-كۆندۈزنى دېڭىزدا ئۆتكۈزدۈم. **26** دائىم سەپەرلەردە بولمەن؛ دەريالارنىڭ خەۋەرلىرى، قاراڭغۇلارنىڭ خەۋەرلىرى، يۈزىداشلىرىمنىڭ خەۋەرلىرى، يات ئەللىكلەرنىڭ خەۋەرلىرى، شەھەرلەرنىڭ خەۋەرلىرى، باياۋاننىڭ خەۋەرلىرى، دېڭىزنىڭ خەۋەرلىرى، ساختا قېرىنداشلار ئارىسىدىكى خەۋەرلىرى باشتىن كەچۈردۈم؛ **27** ئەمگەكلەر ۋە جاپا ئىشلاردا زورۇقۇپ، پات-پات تۈنەكلەردە، ئاچلىقتا ۋە ئۇسسۇزلۇقتا، دائىم روزا تۇتۇشلاردا، سوغۇقلاردا ۋە يىلىڭ-يالىڭاچلىقتا يۈرۈپ كەلدىم. **28** بۇ سىرتتىكى ئىشلاردىن باشقا، ئىچ-ياغرىمدا بارلىق جامائەتلەر ئۈچۈن ھەر كۈنى ئۈستۈمنى بېسىپ كېلىۋاتقان غەملىرى يەۋاتمەن. **29** ھەر كىم ئاجىزلىسا، مەن ئاجىزلىدىممۇ؟ ھەر كىم ئېزىپ يۇتالغان بولسا، مەن ئۆرتەلمىدىممۇ؟ **30** ئەمدى ئەگەر ماختىنىشىم زۆرۈر بولسا، ئۆز ئاجىزلىقىمى كۆرسىتىدىغان ئىشلار بىلەن ماختىنىمەن. **31** رەب ئەيسانىڭ خۇدا ئاتىسى، مەڭگۈ تەشەككۈر-مەدھىيىلەرگە لايىق بولغۇچىغا ئايانكى، مەن يالغان ئېيتىمىدىم. **(aion g165)** **32** دەمەشىق شەھىرىدە پادىشاھ ئارتاپانىڭ قول ئاستىدىكى ۋالىي مېنى تۇتۇش ئۈچۈن، پۈتۈن دەمەشىق شەھىرىنى قاتتىق تەقىب ئاستىغا ئالغانىدى. **33** لېكىن مەن سېپىلدىكى بىر كاماردىن سېۋەت بىلەن پەسكە چۈشۈرۈلۈپ، ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ قاچتىم.

12 [ئەپسۇس]

ماختىنىۋېرىشىڭ زۆرۈرىيىتى بار. گەرچە ئۇنىڭ پايدىسى بولمىسۇن، مەن رەبدىن كەلگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر ۋە ۋەھىيلەر ئۈستىدە توختىلاي. **2** مەسىھدە بولغان بىر ئادەمنى تونۇيمەن؛ ئۇ ئون تۆت يىل

سەلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان پىرىمدىن چىقماي قېلىشىڭلاردىن، ئۈزۈمىڭمۇ سەلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان پىرىڭلاردىن چىقماي قېلىشىمدىن، يەنى ئاراڭلاردا غوۋغا-جىدەل، ھەسەتخورلۇق، غەزەپ-ئەپرەت، مەنئەنچىلىك، تۆھمەتخورلۇق، غەيۋەتخورلۇق، تەكەببۇرلۇق ۋە پارا كەندىچىلىكلەر بولارمىكىن دەپ ئەنسىرەيمەن، 21 - بۇ قېتىم سەلەرنىڭ يېنىڭلارغا بارغىنىدا، ئاراڭلاردىكى گۇناھ سادىر قىلىپ، تاكى بۈگۈنگە قەدەر ئۆتكۈزۈگەن ناپاكلىق، بۇزۇقلۇق ۋە شەھۋايى ئىشلاردىن تېخى توۋا قىلىنغان نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ سەۋەبىدىن خۇدايىم مېنى ئالدىڭلاردا تۇۋەن قىلىپ قوريارمىكىن، شۇلارنىڭ قېلىشلىرى تۈپەيلىدىن ماتەم تۇتماي تۇرالمىيەتمىكىن، دەپ ئەنسىرەيمەن.

13

بۇ يېنىڭلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشىم بولىدۇ. «ھەر بىر ھۆكۈم ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ ئاغزىدا ئىسپاتلىنىشى كېرەك». 2 مەن ئىلگىرى ئىككىنچى قېتىم يېنىڭلاردا بولغىنىدا يۇرۇن گۇناھ سادىر قىلغانغا ھەم قالغان ھەممىڭلارغا شۇنداق ئېيتقان، ھازىر مۇ سەلەردىن تېرى بولسامۇ قايتىدىن ئالدىڭلاردا ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىمەنكى (سەلەر مەسھنىڭ مەن ئارقىلىق سۈزۈلگەنلىكىگە ئىسپات تەلەپ قىلىپ كېلىۋاتقىنىڭلار تۈپەيلىدىن)، مەن بارغىنىدا ھېچكىمنى ئاجايىمەن؛ دەرۋەقە مەن ئارقىلىق سۆزلەۋاتقان مەسھ سەلەرگە نىسبەتەن ئاجىز ئەمەس، بەلكى ئالدىڭلاردا ئىنتايىن قۇدرەتلىكتۇر؛ 4 تۇدەرۋەقە ئاجىزلىقتا كۈپىستەنكەن بولسىمۇ، لېكىن خۇدانىڭ قۇدرىتى بىلەن يەنىلا ھايات. بىزمۇ ئۇنىڭدا ئاجىز بولساقمۇ، خۇدانىڭ سەلەرگە قاراتقان قۇدرىتى بىلەن، ئۇنىڭغا باغلىنىپ ھايات ياشايمىز. 5 ئەمدى ئۇزۇڭلارنى ئېتىقادتا بارمۇ-يوق دەپ تەكشۈرۈپ كۆرۈڭلار؛ ئۇزۇڭلارنى سىناپ بېقىڭلار! سەلەر ئەيسا مەسھنىڭ ئۇزۇڭلاردا بولغانلىقىنى (سىناقتىن شاللىنىپ قالمىساڭلار!) بىلىپ يەتمەمسەلەر؟ 6 ئەمدى سەلەرنىڭ بىزنىڭ سىناقتىن شاللىنىپ قالمىغانلىقىمىزنى بىلىپ قېلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن. 7 سەلەرنىڭ ھېچقانداق رەزىللىك قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن خۇداغا دۇئا قىلىمىز؛ بۇ، بىزنىڭ سىناقتىن ئۆتتى دەپ قارىلىشىمىز ئۈچۈن ئەمەس - ھەتتا سىناقتىن ئۆتمىدى، دەپ قارالساقمۇ، مەيلى - مۇھىمى سەلەرنىڭ دۇرۇس بولغانىنى قىلىشىڭلار. 8 چۈنكى بىز ھەقىقەتكە قارشى ھېچ ئىش قىلالمايمىز؛ نېمەلا قىلساق ئۇ بەربەر ھەقىقەتنى ئايان قىلدۇ، خالاس. 9 چۈنكى بىز ئاجىز بولساقمۇ، سەلەرنىڭ كۈچلۈك بولغىنىڭلاردىن شادلىنىمىز. شۇنىڭدەك بىز يەنە شۇنىڭغا دۇئا قىلىمىزكى، سەلەر كامالەتكە يەتكۈزۈلگەنلىرى. 10 سەلەرنىڭ يېنىڭلارغا بارغىنىدا رەب ماڭا غۇلىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادنى قۇرۇش ئۈچۈن تامانەت قىلغان ھوقۇقىمىنى ئىشلىتىپ سەلەرگە قاتتىق قوللۇقنى كۆرسەتمەسلىكىم ئۈچۈن، مەن سەلەردىن يىراقتا بولغىنىدا مۇشۇلارنى يازدىم. 11 ئەڭ ئاخىردا، قېرىنداشلار، شادلىنىڭلار؛ كامالەتكە يەتكۈزۈلۈڭلار، رىغىيەت-تەسەللىدە كۈچەيتىلىڭلار؛ بىر ئوي، بىر پىكىردە بولۇڭلار؛ ئىناق-خاتىرجەملىكتە ئۆتۈڭلار؛ ۋە مېھىر-مۇھەببەت ۋە ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى خۇدا سەلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. 12 بىر-بىرىڭلار بىلەن پاك سۆيۈشلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. 13 بارلىق مۇقەددەس بەندىلەردىن سەلەرگە سالام. 14 رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ شائائىتى، خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ۋە مۇقەددەس روھىڭىز ھەمراھ-ھەمدەملىكى سەلەرگە يار بولغاي!

گالاتىيالىقلارغا

1 مەنكى پاولۇس، روسۇل بولغان (ئىنسانلار تەرىپىدىن ئەمەس ياكى

دەپ جاكارلىماقتا، دەپ ئاڭلىغانىدى، 24 شۇنىڭدەك ئۇلار مېنىڭ سەۋەبىدىن خۇدانى ئۇلۇغلىدى.

ئىنسانلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەيسا مەسىھ ۋە ئۇنى ئۆلگەنلەردىن تەرىپلەرگۈچى خۇدائاتا تەرىپىدىن تەيىنلەنگەن) 2 ۋە مەن بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان بارلىق قېرىنداشلاردىن گالاتىيە ئۆلكىسىدىكى جامائەتلەرگە سلام. 3 خۇدائاتا ۋە رەببىم ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 4 ئۇ خۇدائاتىمىزنىڭ ئىرادىسى بويىچە بىزنى بۇ ھازىرقى رەزىل زاماندىن قۇتقۇزۇشقا تۈزى گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن پىدا قىلدى، (aion g165) 5 خۇداغا بارلىق شان-شەرەپ ئەبەدىل-ئەبەدىگىچە بولغاي، ئامىن! 6 (aion g165) سىلەر تۈزۈڭلارنى مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى تارقىلىق چاقىرغۇچىنىڭ يېنىدىن شۇنچە تېز يىراقلاشتۇرۇپ باشقىچە بىزنى «خۇش خەۋەر» گە ئەگەشتۈرۈپ كېتىۋاتقىنىڭلارغا ئىنتايىن ھەيران قالماقتىمەن. 7 ئەمەلىيەتتە ئۇ ھېچقانداق باشقا «خۇش خەۋەر» ئەمەستۇر! - پەقەتلا بەزى كىشىلەر سىلەرنى قايماقچى تۇرۇپ، مەسىھنىڭ خۇش خەۋەرىنى بۇرمىلىماقچى بولغان، خالاس. 8 لېكىن ھەتتا بىز ئۆزىمىز يولايلى ياكى ئاسماندىن چۈشكەن پەرىشتە بولسۇن، بىرىمىزنىڭ سىلەرگە جاكارلىغىنىمىزغا ئوخشىمايدىغان باشقا بىر «خۇش خەۋەر» نى سىلەرگە جاكارلىسا، بېشىغا لەنەت ياغسۇن! 9 بىز بۇرۇن ئېيتقىنىمىزدەك، ھازىرمۇ مەن شۇنى ئېيتىمەنكى، بىرىمىزنىڭ قوبۇل قىلغىنىڭلارغا ئوخشىمايدىغان باشقا بىر خۇش خەۋەرنى جاكارلىسا، بېشىغا لەنەت ياغسۇن! 10 مەن خۇدانى ئىشەندۈرۈشۈم كېرەك ياكى ئىنسانلارنى ئىشەندۈرۈشۈم كېرەك؟ ياكى ئىنسانلارنى خۇرسەن قىلىش كېرەك؟ مەن ئىنسانلارنى خۇرسەن قىلىشنى نىشان قىلغان بولسام، مەسىھنىڭ قولى بولغان بولاتتىم. 11 ئەمدى، ئۇ قېرىنداشلار، سىلەرگە شۇنى ئۇقتۇرمەنكى، مەن جاكارلايدىغان خۇش خەۋەر ئىنسانلاردىن كەلگەن ئەمەس. 12 چۈنكى مەن ئۇنى ئىنساندىن قوبۇل قىلغىنىم يوق ياكى بىرەر كىشى ئۇنى ماڭا ئۆگەتكىنى يوق، بەلكى ئەيسا مەسىھ ماڭا ۋەھىي ئارقىلىق يەتكۈزگەن. 13 چۈنكى سىلەر مېنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ دىنىي يولىدا قانداق ھايات كەچۈرگەنلىكىم توغرىلىق - مېنىڭ خۇدانىڭ جامائىتىگە ئەشەددى زىيانكەشلىك قىلىپ ئۇنىڭغا يۈزغۇنچىلىق قىلغانلىقىمنى ئاڭلىغانسىلەر. 14 ھەمدە مەن يەھۇدىيلارنىڭ دىنىي يولىدا ئېلىمىزدىكى نۇرغۇن تەڭمۇشلىرىمىدىن خېلىلا ئالدىدا تۇراتتىم ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىڭ ئەنئەنىلىرىنى ساقلاشقا بەۋقۇلئاددە قىزغىن ئىدىم. 15 ئەمما ئانامنىڭ قورسىقىدىن تارتىپ مېنى تۈزى ئۈچۈن ئېلىپ، مېھىر-شەپقىتى تارقىلىق مېنى چاقىرغان خۇدا تۈزۈلگىنى ئەللەر ئارىسىدا جاكارلاش ئۈچۈن مەندە ئۇنى ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگىنىدە، مەن ھېچقانداق قان-ئەت ئەتتىكىسى بىلەن مەسلىھەتلەشمەي، 17 ياكى يېرۇسالېمغا مەندىن ئىلگىرى روسۇل بولغانلار بىلەن كۆرۈشۈشكە بارماي، بەلكى ئۇدۇل ئەرەبىستانغا ئاتلاندىم. كېيىن دەمەشىققە قايتىپ كەلدىم. 18 ئاندىن ئۈچ يىلدىن كېيىن يېرۇسالېمغا پېتىروس بىلەن تونۇشۇشقا باردىم ۋە ئۇنىڭ قېشىدا ئون بەش كۈن تۇردۇم. 19 ئەمما شۇ چاغدا رەببىڭ ئىشىنى ياقۇپ تېن باشقا روسۇللارنىڭ ھېچقايسىسى بىلەن كۆرۈشىدىم. 20 مانا، مېنىڭ سىلەرگە ھازىر يازغىنىم خۇدا ئالدىدا ھېچ بالغان ئەمەس! 21 كېيىن، مەن سۈرىيە ۋە كىلىكىيە ئۆلكىلىرىگە باردىم. 22 ئەمما يەھۇدىيەدىكى مەسىھدە بولغان جامائەتلەر مېنى چىرايدىن تونۇمايتتى. 23 ئۇلار پەقەت بۇرۇن بىرگە زىيانكەشلىك قىلغان ئادەمنىڭ تۈزى شۇ چاغدا يوقالماقچى بولغان ئېتىقادنى ھازىر خۇش خەۋەر

دەپ ئىسپاتلانغان بولساقمۇ، مەسىھ ئەمدى گۇناھنىڭ خىزمىتىدە بولغۇچىمۇ؟! ياكى ئۇنىڭغا بەر نەرسە قوشالمايدۇ. 16 شۇنىڭدەك، [خۇدانىڭ ئەھدىسىدىكى] ياق، ھەرگىز 18 ئەمما مەن ئەسلىدە غۇلا تاقان نەرسىلەرنى قايتىدىن قۇرسام، ئۆزۈمنى [تەۋرات قانۇنىغا] خىلاپلىق قىلغۇچى دەپ ئىسپاتلاپ كۆرسەتكەن بولمەن. 19 چۈنكى مەن تەۋرات قانۇنى بىلەن تەۋرات قانۇنىغا نىسبەتەن تۆلۈم، نەتىجىدە، مەن خۇداغا يۈزلىنىپ ياشاۋاتمەن. 20 مەن مەسىھ بىلەن بىللە كېسىلگەنمەن، لېكىن مانا، ياشاۋاتمەن! لېكىن ياشاۋاتقىنى مەن ئەمەس، بەلكى مەنە تۇرۇۋاتقان مەسىھدۇر. ۋە مېنىڭ ھازىر ئەتىرىمدە ياشاۋاتقان ھايات بولسا، مېنى سۈيگەن ۋە مەن ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلغان خۇدانىڭ ئوغلنىڭ ئىمان-ئېتىقادىدۇر. 21 مەن خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بىكار قىلىۋەتمەيمەن؛ چۈنكى ھەقىقەتلىق تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق كېلىدىغان بولسا، مەسىھنىڭ ئولۇشى بىكار-دىن بىكار بولۇپ قالاتتى.

3

ئى ئەقسىز گالاتىيالىقلار، كۆز ئالدىڭلاردا ئەيسا مەسىھ ئېنىق سۈرەتلەنگەن، ئاراڭلاردا كېسىلگەندەك كۆرۈنگەنكەن، كىم سىلەرنى ھەقىقەتتە ئىئانەت قىلىشنى ئازدۇرۇپ سېھىرلىدى؟ 2 مەن پەقەت شۇنىلا سىلەردىن سورايمىكى: - سىلەر روھىي تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلىش ئارقىلىق قويۇل قىلىدىكەنمۇ، ياكى [خۇش خەۋەرنى] ئاڭلاپ، ئېتىقاد ئارقىلىق قويۇل قىلىدىكەنمۇ؟ 3 سىلەر شۇنچە ئەقسىزەمۇ؟ روھقا تايىنىپ [ھاياتى] باشلىغانكىنسىلەر، ئەمدىلىكتە ئەت ئارقىلىق كامالەتكە يەتمەيچىمۇ؟ 4 سىلەر [ئېتىقاد بولسا] بولغان شۇنچە كۆپ ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى بىكارغا تارتىدىكەنمۇ؟ دەرۋەقە بىكارغا كەتتىڭمۇ؟ 5 سىلەرگە روھىي تەمىنلىگۈچى، ئاراڭلاردا مۇجىزىلەرنى يارىتۇۋاتقۇچى بۇ كارامەتلەرنى سىلەرنىڭ تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلىپ تايانغىنىڭلاردىن قىلامدۇ، ياكى ئاڭلىغان خەۋەرگە باغلىغان ئىشىغى-ئېتىقادىڭلاردىن قىلامدۇ؟ 6 [مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگەندەك]: «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى، بۇ ئۇنىڭ ھەقىقەتلىق ھېسابلاندى»، 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، شۇنى چۈشىنىشىڭلار كېرەككى، ئېتىقادىن تۇغۇلغانلارلا ئىبراھىمنىڭ ھەقىقىي پەرزەنتلىرىدۇر. 8 مۇقەددەس يازمىلاردا خۇدانىڭ يات ئەللىكلەرنى ئۆزىگە ئېتىقاد قىلىشى ئارقىلىق ئۇلارنى ھەقىقەتلىق قىلىدىغانلىقى ئالدىنلا كۆرۈلۈپ، خۇدانىڭ ئىبراھىمغا: «سەندە بارلىق ئەل-مىللەتلەرگە بەخت ئانا قىلىندۇ» دەپ خۇش خەۋەرنى ئالدىن ئېيتقانلىقى خاتىرىلەنگەندى. 9 شۇنىڭ بىلەن، ئېتىقادىن بولغانلار ئېتىقاد قىلغۇچى ئىبراھىم بىلەن تەڭ بەخت تاپىدۇ. 10 لېكىن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلمىز دەپ يۈرگەنلەر بولسا ھەممىسى لەنەتكە قالدۇ. چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «تەۋرات قانۇنىدا يېزىلغان ھەممە ئەرلەرگە ئۈزلۈكسىز ئەمەل قىلمايۇتقان ھەربىر كىشى لەنەتكە قالدۇ». 11 يەنە روشەنكى، ھېچكىم خۇدانىڭ ئالدىدا قانۇنغا ئىنتىلىش ئارقىلىق ھەقىقەتلىق قىلىنمايدۇ؛ چۈنكى [مۇقەددەس كىتابتا يېزىلغاندەك]: - «ھەقىقەتلىق ئادەم ئىشىغى-ئېتىقاد بىلەن ھايات بولىدۇ». 12 ئەمما قانۇن بولى ئېتىقاد بولغا ئاساسلانغان ئەمەس، بەلكى [مۇقەددەس كىتابتا]: - «قانۇننىڭ ئەمىرلىرىگە ئەمەل قىلغۇچى شۇ ئىشلار بىلەن ھايات بولىدۇ» دېيىلگەندەك. 13 ھالبۇكى، مەسىھ بىزنى تەۋرات قانۇنىدىكى لەنەتتىن ھۆر قىلىش ئۈچۈن ئورنىمىزدا لەنەت بولۇپ بەدەل تۆلىدى. بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ياغاچقا ئېسىلغان ھەربىر كىشى لەنەتكە قالغان ھېسابلاشۇن» دەپ يېزىلغان. 14 شۇنىڭ بىلەن مەسىھ ئەيسا ئارقىلىق ئىبراھىمغا ئانا قىلىنغان بەخت يات ئەللىكلەرگەمۇ كەلتۈرۈلۈپ، بىز ۋەدە قىلىنغان روھىي ئېتىقاد ئارقىلىق قويۇل قىلالايمىز. 15 قېرىنداشلار، مەن ئىنسانلارچە سۆزلەيمەن، ھەتتا ئىنسانلار ئارىسىدا تۇرغانا ئەھدە تۈزۈلسمۇ، باشقا ھېچكىم ئۇنى يوققا چىقىرىۋېتەلمەيدۇ.

4

يەنە شۇنى ئېيتىمەنكى: گەرچە بىر بالا پۈتۈن مۈلۈكنىڭ ئىگىسى بولسىمۇ، مىراسخور گۈدەك ۋاقىتلاردا ئاكى تائىسى بەلگىلىگەن ۋاقىت توشمىغۇچە، ئۆز ئۆيىدىكى قۇلدىن بەرقى بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ يەنىلا خوجىدارلار ۋە بالا باقتۇچىلارنىڭ باشقۇرۇشىدا بولىدۇ. 3 شۇنىڭغا ئوخشاش، بىزمۇ گۈدەك ۋاقىتىمىزدا، بۇ دۇنيادىكى «ئاساسىي قائىدە-قانۇنلار» ئاستىدا قۇل بولغاندۇق. ئەمىرلىرىگە ئەمەل قىلغۇچى شۇ ئىشلار بىلەن ھايات بولىدۇ» دېيىلگەندەك. 4 لېكىن ۋاقىت-سائىتى تولۇق توشقاندا، خۇدا ئۆز ئوغلىنى [بۇ دۇنياغا] ئەۋەتتى. ئۇ بىر ئايال كىشىدىن تۇغۇلغان، شۇنىڭدەك تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇغۇلغانىدى. 5 بۇنىڭدىكى مەقسەت، خۇدا تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ياشىغان [بىزلەرنى] بەدەل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىپ، بىزنىڭ ئوغۇللىققا قويۇل قىلىنىشىمىز ئۈچۈندۇر. 6 ھەم سىلەر ئۆز ئوغۇللىرى بولغانلىقتىن ئۈچۈن، خۇدا ئۆز ئوغلىنىڭ: «ئابا! ئاتا،» دەپ چاقىرغۇچى روھىي ئەۋەتىپ قەلبىمىزگە سادى. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، سىلەر ھازىر قۇل ئەمەس، بەلكى ئوغۇللىرىدۇرسىلەر؛ ئوغۇللىرى بولغانكىنسىلەر، خۇدا ئارقىلىق ئۆزىگە مىراسخور بولسىلەر. 8 بۇرۇن، خۇدانى

تۇنۇمغان ۋاقىتلىقلاردا دەرۋەقە باغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا تۇتۇلغانلىرى. 9 ئەمدىلىكتە، ھازىر [ھەقىقىي خۇدانى تۇتۇغانلىرىغا، ياكى ئېتىقاد قىلىپ ئېيتقاندا، خۇدا تەرىپىدىن تۇتۇلغانلىرىغا، ئەمدى سىلەر نېمە دەپ بۇ دۇنيادىكى كۈچىڭىز، نېمە دەپ نەزىمىسى - ئاساسىي قائىدە-قانۇنلارغا، ئەگەر قاراپ يانسانىسىز؟ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا يېتىشتىن خالامسىلەر؟ 10

سەلەر ئالاھىدە كۆز، ئاي، پەسىل ۋە يىللارنى ئېتىۋارغا ئېلىپ خاتىرىلەشكە باشلىدىڭلار! 11 مەن ئىلگىرى سىلەرگە سىڭدۈرگەن نەجىم بىكار كېتەرمىكىن، دەپ سىلەر ئۈچۈن ئەنسىرەۋاتمەن. 12 قېرىنداشلار، مەن شۇنى سىلەردىن ئوتتۇرىدىكى، ماڭا ئوخشاش بولۇڭلار، چۈنكى مەن سىلەرگە ئوخشاش بولدۇم. سىلەر ئەسلىدە ماڭا مېچ ئازار بەتكۈزگەنلىڭلار. 13 ئەمما سىلەرگە مەلۇمكى، ئەتىلىرىدىكى بىر ۋە ئېلىك تۇپەيلىدىن، مەن خۇش خەۋەر ئىسىلەرگە بىرخى قېتىم بەتكۈزگەندىم. 14 ئۇ چاغدا، ئەتىلىرىدىكى بۇ زەئىپلىك سىلەرگە نىسبەتەن سىناقتەك بولسۇم، لېكىن سىلەر مېنى كەمسىتىدىڭلار ياكى چەتتە قالدۇڭلار. ئەكسىچە، مېنى خۇدا ئەۋەتكەن بىر پەرىشتىنى، ھەتتا مەسەپە ئېلىپ ئۆزى كۆتكەندەك كۆتۈرۋالدىڭلار. 15 ئۇ چاغدىكى بەخت-بەرىكىتىڭلار ئەمدى نەگە كەتتى؟ مەن سىلەرگە گۇۋاھچى بولۇپ ئېيتالايمەنكى، ئۇ چاغدا سىلەر مۇمكىن بولسا، ماڭا كۆزلىرىڭلارنى ئويۇپ بېرىشىڭلارنى رازى ئىدىڭلار! 16 ئەمدىلىكتە، سىلەرگە ھەقىقەتتىكى سۆزلىڭىلىكىم ئۈچۈن دۇشمىڭلارغا ئايلىنىپ قالمىدۇم؟ 17 [مەن ئېيتىپ ئۆتكەن] ھېلىقى ئادەملەر سىلەرگە قىزغىنلىق كۆرسىتىدۇ، ئەمما نىيىتى دۇرۇس ئەمەس، ئۇلار پەقەت سىلەرنى [ئىجتىئادىڭىزنى سىرتقا چىقىرىپ، قىزغىنلىقلىرىڭلارنى ئۆزلىرىگە قارىتىۋالماقچى. 18 ئەمما مەن سىلەر بىلەن بىرگە بولغان ۋاقىتلاردىلا ئەمەس، بەلكى دائىم ياخشى ئىشقا قىزغىنلىق قىلىشنىڭ ئۆزى ياخشىدۇر، ئەلۋەتتە. 19 سۆيۈملۈك بالىلار! مەسەپە سىلەردە تۇرەدۇرۇلۇڭلارچە مەن سىلەر ئۈچۈن تولغاق ئازابلىرىنى يەنە بىر قېتىم تارتىۋاتمەن! 20 مېنىڭ ھازىرلا يېنىڭلارغا بېرىپ، سىلەرگە باشقىچە تەلپۈز بىلەن سۆزلىگۈم كېلىۋاتىدۇ، چۈنكى بۇ ئەھۋاللىرىڭلار توغرىدا ئۇچۇر ئېلىشقا زادىلا بىلمەيۋاتمەن! 21 ئۇ تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلگىدە ياشاشنى خالايدىغانلار، سىلەردىن شۇنى سوراپ باقاي، سىلەر تەۋراتنىڭ ئۆزىدە نېمە دېيىلگەنلىكىگە قۇلاق سالسامسىلەر؟ 22 تەۋراتتا، ئىبراھىمنىڭ ئىككى ئوغلى بولۇپ، بىرى دېدەكتىن، يەنە بىرى ھۇز ئايالىدىن بولغان، دەپ خاتىرىلەنگەن. 23 دېدەكتىن بولغان ئوغۇل «ئەت بىلەن» تۇغۇلغان، ھۇز ئايالىدىن بولغان ئوغۇل بولسا خۇدانىڭ ۋەدىسى ئارقىلىق تۇغۇلغاندۇر. 24 بۇ ئىككى ئىشنى بىر ئوخشىتىش دېگىلى بولىدۇ، بۇ ئىككى ئايال [خۇدانىڭ ئىنسانلار بىلەن] تۈزگەن ئىككى ئەھدىسىنىڭ ۋەكىلدۇر. بىرخى ئەھدە سىناي [تېغىدىن] كېلىپ، دەرھەقىقەت بالىلىرى قۇللۇقتا بولۇشقا تۇغۇدۇ، مانا ھەجەر ئۇنىڭغا ۋەكىلدۇر؛ 25 دېمەك، ھەجەر بولسا ئەرەبىستاندىكى سىناي تېغىغا سىمۇل قىلىنىپ، يەنى بۇ يۇرتتىكى يېرۇسالېمغا ئوخشىتىلىدۇ، چۈنكى ئۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بالىلىرى قۇللۇقتا تۇرماقتا. 26 ئەمما بۇ يۇرتتىن بولغان يېرۇسالېم ھۇردۇر، ئۇ ھەممىنىڭ ئاتىسىدۇر؛ 27 چۈنكى، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «خۇشال بول، ئۇ پەرزەنت كۆرمىگەن تۇغماق ئايال! تەنتەنە قىلىپ ياڭرات، توۋلا، ئۇ تولغاق تۇتۇپ باقمىغان! - چۈنكى غەرب ئايالىنىڭ بالىلىرى ئېرى بار ئايالىنىڭكىدىن كۆپتۇر!» 28 ئەمدى ئۇ قېرىنداشلار، ئىسھاق خۇدانىڭ ۋەدىسىدىن تۇغۇلغاندەك بىزمۇ خۇدانىڭ ۋەدىسى بويىچە تۇغۇلغان پەرزەندىمىز. 29 لېكىن ئۇ چاغدا «ئەتلەردىن تۇغۇلغان» بالا «روھتىن تۇغۇلغان» بالغا زىيانكەشلىك قىلغىنىدەك، ھازىر شۇنداق بولىدۇ. 30 لېكىن مۇقەددەس يازمىلاردا نېمە دېيىلگەن؟ ئۇنىڭغا: «سەن بۇ دېدىڭىڭنى ئوغۇل بىلەن قوشۇپ ھەيدىۋەت! چۈنكى دېدەكتىن تاپقان ئوغۇل ھەرگىز ھۇز ئايالىڭدىن

ياخشلىق، ئىشەنچ-سادىقلىق، 23 مۇمىن-مۇلايىملىق ۋە ئوزنى تۇتۇۋېلىشتىن ئىبارەت. مۇشۇنداق ئىشلارنى توسىدىغان ھېچقانداق قانۇن يوقىز. 24 لېكىن مەسھكە مەنسۇپ بولغانلار ئەتىرىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى ئىشقلار ۋە ھەم ھەۋەسلەرنى تەڭ كرىستلىگەن بولىدۇ. 25 روھتا ياشاۋاتقان بولساق، روھقا ئەگىشىپ ماڭايلى. 26 بىر-بىرىمىزنى رەنجىتىپ، بىر-بىرىمىزگە ھەسەت قىلىپ، ھاكاۋۇر شۆھرەتپەرەسلەردىن بولمايلى.

6

قېرىنداشلار، ئاراكىلاردىن بىرسىنىڭ ھازىرمۇ بىر گۇناھ-سەۋەنلىك سادىر قىلىۋاتقانلىقى بايقالغان بولسا، ئاراكىلاردىكى روھىي كىشىلەر يۇۋاش-مۇلايىملىق روھى بىلەن ئۇنى يولىدىن قايتۇرۇپ كېلىڭلار. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئۆزۈڭلارنىڭ ئازدۇرۇلۇپ كەتمەسلىكىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار. 2 بىر-بىرىڭلارنىڭ ئېغىرچىلىقىنى كۆتۈرۈڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، مەسھنىڭ قانۇنىغا ئەمەل قىلغان بولسىلەر. 3 چۈنكى بىرسىنىڭ تارازىغا تاختىغۇدەك ئىشى بولماي تۇرۇپ ئوزنى تارازىغا تاختىغۇدەك دەپ چاغلانسا، ئۆز-ئوزىنى ئالدىغانلىق، خالاس. 4 لېكىن ھەر كىم ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ تەكشۈرۈپ باقسۇن، شۇنىڭ بىلەن باشقىلارنىڭكىدىن ئەمەس، بەلكى ئۆز ئەمەللىرىدىنلا بەخىرلەنگۈدەك ئىش بولسا، بەخىرلەنسە بولىدۇ. 5 چۈنكى ھەر بىر ئادەم ئۆز يۈكىنى كۆتۈرۈشى كېرەك. 6 خۇدانىڭ سۆز-كلامىدىن تەلم ئالغۇچى ئۆزىگە تەلم بەرگۈچى ئۆزىدە بار بولغان ياخشى نەرسىلەردىن ئورتاق بەھرىمەن قىلسۇن. 7 ئۆز-ئۆزۈڭلارنى ئالدىماڭلار - خۇدانى ئالداپ ئەخمەق قىلغىلى بولمايدۇ، چۈنكى كىم نېمە تېرىسا، شۇنى ئالىدۇ. 8 ئۆز ئەتىرىنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قاندۇرۇشقا ئۇرۇق چاچقان كىشى ئۆز ئەتىرىدىن چىرىكلىك ھوسۇلىنى ئالىدۇ. لېكىن روھنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن ئۇرۇق چاچقان كىشى بولسا روھتىن مەڭگۈلۈك ھايات ئالىدۇ. (aiōnios q166) 9 شۇڭا، ياخشى ئىشلارنى قىلىشتىن ھارمايلى. ئۇنىڭغا ئېرىنمىسەك ۋاقتى-سابىتى توشقاندا چوقۇم ھوسۇل ئالالايمىز. 10 شۇ سەۋەبىن، بىزدە پۇرسەت بولسا، ھەممەيلىگە، بولۇپمۇ ئېتىقادتىكى ئائىلىگە مەنسۇپ بولغانلارغا ياخشى ئىشلارنى قىلىپ بېرىيلى. 11 مانا، ئۆز قولۇم بىلەن شۇنچە چوڭ ھەرىلەر بىلەن يازغىنىمغا قاراڭلار! 12 سىلەرگە خەتنى قويۇل قىلىشنى مەجبۇرلىماقچى بولغانلار، ئۇلارنىڭ ھەر بىرى پەقەت ئۆزلىرىنىڭ تاشقى قىياپىتىنى پەردازلاپ كۆرسەتمەكچى بولغان، خالاس، ئۇلارنىڭ بۇ مەقسىتى پەقەت «مەسھنىڭ كرىستى» تۈپەيلىدىن بولغان زىيانكەشلىكتىن قېچىشتىن ئىبارەت، خالاس. 13 چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىمۇ خەتنە قىلىنغىنى بىلەن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلمايدۇ، لېكىن ئۇلار ئەتىرىڭلاردىن ماختىنىش ئۈچۈن بەرىجى سىلەرنى خەتنى قويۇل قىلدۇرماقچى بولىدۇ. 14 ئۆزۈمنى ئېلىپ ئېيتسام، رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ كرىستىنى [ئۆلۈمى]دىن باشقا ھېچ ئىش بىلەن ماختانمىغايمەن! چۈنكى ئۇنىڭ كرىستى ۋاسىتىسىدىن بۇ دۇنيا ماڭا نىسبەتەن كرىستلەنگەن ۋە مەنمۇ بۇ دۇنياغا نىسبەتەن كرىستلەنگەنمەن. 15 چۈنكى مەسھ ئەبىدىدە نە خەتنىلىك نە خەتسىزلىك دېگەنلەر كۈچكە ئىگە ئەمەستۇر، بىردىنبىر كۈچكە ئىگە بولىدىغىنى پەقەت يېڭى بىر يارالغۇچىدۇر! 16 بۇ قائىدە بويىچە ماڭدىغانلارغا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ۋە خۇدانىڭ ئىسرائىلغا خاتىرجەملىك ۋە رەھم-شەپقەت بولغىنى! 17 بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىم بۇ ئىشلار بىلەن يەنە مېنى ئاۋارە قىلىسۇن! چۈنكى مەن ئۆز بەدىنىمدە ئەيسانىڭ يارا ئېزلىرىنى كۆتۈرمەن! 18 قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغىن! ئامەن!

خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن، مەسىھ ئەيسانىڭ روسۇلى بولغان مەنىكى پائۇلىستىن ئەفەسۇستا تۇرۇۋاتقان مۇقەددەس بەندىلەرگە، يەنى مەسىھ ئەيسانىدا ئىخلاسىمەن بولغانلارغا سالام! 2 تائىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 3 بىزنى مەسىھتە، ئەرشىلەردە بارلىق روھى بەخت-بەرىكەتلەر بىلەن بەرىكەتلىگەن، رەببىم ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداسى ھەم ئاتىسى مۇبارەك بولغاي! 4 چۈنكى ئۇ بىزنى، مۇھەببەت ئىچىدە بولۇپ ئۆزىنىڭ ئالدىدا پاك-مۇقەددەس، داغسىز تۇرۇشىمىز ئۈچۈن ئالەم ئايرىدە قىلىنماي تۇرۇپلا تاللىۋالغانىدى، 5 ئۇ ئۆز ئىرادىسىگە ياقىنى بويىچە بىزنى ئالدىنلا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئۆزىگە ئوغۇلۇققا قوبۇل قىلىشقا بېكىتكەنىدى، 6 بۇ نىشتا ئۆزىگە مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئۇلۇغۇقىغا مەدھىيە ئوقۇلدۇ، چۈنكى ئۇ مېھىر-شەپقىتى بىلەن بىزنى ئۆز سۆيگىنىدە شاپائەتلىك دۈرگەندى. 7 بىز ئۆزىڭدا [ئانىنىڭ] مېھىر-شەپقىتىنىڭ موللۇقى بىلەن ئۆزىڭ قېنى ئارقىلىق قۇللۇقتىن خۇر قىلىنىشقا، ئىنتايىن تىزىلىرىمىزگە قارىتا كەچۈرۈمگە مۇيەسسەر بولدۇق، 8 ئۇ [بۇ مېھىر-شەپقىتى] بارلىق دانالىق ھەم پەم-پاراسەت بىلەن بىزگە زور تارتقۇلىدىكى، 9 ئۇ ئۆز كۆڭلىگە پۈككەن گۈزەل خالەمى بويىچە ئىرادىسىدىكى سىرنى، يەنى ۋاقىت-زامانلارنىڭ پىشىپ يېتىلىشىنى ئىدارە قىلىشى بىلەن بارلىق مەۋجۇداتلارغا، يەنى ئەرشىلەردە بولغاننىڭ ھەممىسىگە، زېمىندا بولغاننىڭ ھەممىسىگە مەسىھنى باش قىلىپ ئۇلارنى مەسىھتە جەم قىلىش مەقسىتىنى بىزگە ئايان قىلدى، 11 ئۆزىڭدا بىزنى خۇداغا مەراس قىلىنغان، بىز شۇ مەقسەتتە بارلىق ئىشلارنى ئەقىل-ئىرادىسى بويىچە ئىدارە قىلمۇچىنىڭ نىشانى بىلەن شۇ نىشانغا ئالدىنلا يېتىشكە ئىشەندۈردى، 12 شۇنىڭ بىلەن مەسىھنى ئاۋۋال تاپماق قىلغان بىزىلەر ئۆزىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئۇلۇغۇقىنى نامايان قىلغۇچى بولدۇق، 13 ھەممەتنىڭ كىلام-سۆزىنى، يەنى ئىجتىبارلىرىدىكى خۇش خەۋەرنى ئاڭلاپ سىلەرمۇ ئۆزىڭغا ئاينىدىڭلار - ۋە ئۆزىڭغا ئىشەنگىنىڭلاردا، سىلەر ۋەدە قىلىنغان مۇقەددەس روھ بىلەن مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدۇڭلار. 14 خۇدانىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئۇلۇغۇقى نامايان قىلىنىپ، ئىككىلىك ئۈزۈل-كېسىل مۇرتىجات قىلىنغۇچە، مۇقەددەس روھ مەراسىمىزنىڭ «كاپالەت»ى بولدۇ. 15 شۇنىڭ بىلەن، سىلەرنىڭ رەب ئەيساغا باغلىغان ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە بولغان مۇھەببىتىڭلار توغرىۋالۇق ئاڭلىغاندىن تارتىپ، 16 دۇئالىرىمدا سىلەرنى ئەسلىپ، سىلەر ئۈچۈن رەھمەت ئېيتىشنى توختاتمىدىم، 17 ئىلەيدىغىنىم شۇكى، رەببىم ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداسى، شان-شەرىپىنىڭ ئىگىسى بولغان ئانا سىلەرنىڭ ئۆي تولىق بېلىشىڭلارغا دانالىق ھەم ۋەھىينى ئۆزلەشتۈرگۈچى روھىنى ئانا قىلغاي، 18 شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قەلبىڭىز كۈزلىرىڭلار روشەنلىشىپ، ئۆزىڭ چاقىرىشقا باغلىغان ئۆمىدىڭىزنىڭ ئېلىكىنى، ئۆزىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىدە بولغان شەرىپلىك مەراسىمىڭىزنىڭ قىممەتلىكىنى 19 ۋە ئۆزىڭ ئىشەنگۈچى بىزىلەرگە زور كۈچى بىلەن قاراتقان قۇدرىتىڭىزنىڭ ھېسابسىز بۈيۈكلىكىنى بىلىپ بەتكەنسىلەر، 20 دەل شۇ قۇدرەتنى ئۆمىدىڭىز تولىمىدىن تېرىلدۈرۈپ، ئەرشىلەردە ئۆزىڭنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرغۇغىنىدا ئۆزىڭدا يۈرگۈزگەندى، 21 پەقەت بۇ زاماندىلا ئەمەس، بەلكى كەلگۈسى زاماندىمۇ ئۆي بارلىق ھۆكۈمرانلىقتىن، ھوقۇقتىن، كۈچ-قۇدرەتتىن، خوجايىنلىقتىن ۋە بارلىق تىلغا ئېلىنىدىغان ھەرقانداق نام-شەرىپتىن كۆپ ئۆستۈن قوبغان، (aiōn g 165) 22 بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزىڭ پۇتلىرى تاستىغا قوبۇپ، جامائەت ئۈچۈن ئۆي ھەممىگە باش بولۇشقا ئانا قىلغان. 23

جامائەت بولسا ئۆزىڭ تېنى، يەنى ھەممىنى ھەممە جەھەتتىن تولدۇرغۇچىنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرىدۇر.

ۋە سىلەر بولسا گلار، قەبىلىلىكلەر گلار ھەم گۇناھلىرىڭلاردا تۈلگەن بولۇپ، 2 بۇ دۇنيانىڭ دەۋرىگە ئەگىشىپ، ھاۋانىڭ ھوقۇقى تۇتقان ھۆكۈمدارغا، يەنى بۈگۈنكى كۈندە ئىنتايىن تىزىلىكتىن بولغان پەرزەنتلەرنى قۇرتىۋاتقان ھوقۇقا ئەگىشىپ، بۇ ئىشلاردا ئىلگىرى ماڭغانسىلەر، (aiōn g 165) 3 بىز ھەر بىرىمىزنى ئىلگىرى شۇلارنىڭ ئارىسىدا ئەتىرىمىزدىكى شەۋەت-ھەۋەسلەردە ھايات تۇتۇرگەنمىز، ئەتىرىمىز ھەم ئۆز ئوي-خىيالىمىزنىڭ خاھىشلىرىغا ئەمەل قىلىپ، باشقىلارغا ئوخشاش، ماھىيەتتە «غەزەپتىكى پەرزەنتلەر» بولغانمىز، 4 بىراق خۇدا، مول رەھم-شەپقىتى كۆرسەتكۈچى بولۇپ، بىزنى سۆيگەندە بىزگە كۆرسەتكەن ئالەمبەخىش مېھىر-مۇھەببىتى تۈپەيلىدىن، - 5 ھەم ئىنتايىن تىزىلىكتە بىزگە ئۆلگەن ۋاقىتىمىزدىمۇ، بىزگە مەسىھ بىلەن بىللە جان كىرگۈزۈپ (مېھىر-شەپقىت بىلەن قۇتقۇزۇلدىڭلار!)، 6 بىزنى ئۆزىڭ بىلەن بىللە تېرىلدۈرۈپ، ئەرشىلەردە مەسىھ ئەيسا بىلەن بىللە ئولتۇرغۇزغان، 7 مەقسىتى كەلگۈسى زامانلاردا ئۆزىڭ مەسىھ ئەيسانىڭ بىزگە قارىتىلغان مېھرىبانلىقى بىلەن ئىبادەتلىگەن شاپائەتلىك شۇنچە غايەت زور ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىشتىن ئىبارەتتۇر، (aiōn g 165) 8 چۈنكى سىلەر شەپقىت بىلەنلا ئىشەنچ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلدىڭلار. بۇ ئىش ئۆزۈڭلاردىن كەلگەن ئىش ئەمەس، بەلكى خۇدادىن كەلگەن ئىش، 9 ئۇ زاماندا ئادەملەرنىڭ ئەمەل-ئەجرىدىن كەلمەيدۇ، بۇ ھەم ھېچكىمنىڭ ماختاشلىقى ئۈچۈندۇر. 10 چۈنكى بىز خۇدانىڭ ئىشلىگەن ھۈنەردۈرىمىز، خەيرخاھ ئىشلار ئۈچۈن مەسىھ ئەيسانىڭ يارىتىلغانمىز، خۇدا ئەسلى بىزنىڭ ئۇلاردا مېڭىشىمىز ئۈچۈن بۇ ئىشلارنى ئالدىنلا تەييارلىغانىدى. 11 شۇڭا سىلەر ئەسلىدە ئەتىرىمىڭلارغا ئاساسەن «يات ئەللەر» دەپ ھېسابلىغانىڭلارنى، - ئىنساننىڭ قولى بىلەن ئەتلەردە «خەتتە قىلىنغانلار» دەپ ئاتالغانلار تەرىپىدىن «خەتتىسىز» دەپ ئاتالغانلىقىڭلارنى، 12 شۇنداقلا شۇ چاغدا مەسىھتىن بولۇپ، ئىسرائىلنىڭ پۇقرالىقىنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ، ۋەدەلەرنى ئېلىپ كەلگۈچى ئەھدىلەرنى يات بىلىپ، بۇ دۇنيادا ئۆمىدىسىز ھەم خۇداسىز ياشىغىنىڭلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، 13 لېكىن ئەسلى بىراقلاردا بولغان سىلەر ھازىر مەسىھنىڭ قېنى ئارقىلىق يېقىن قىلىنىدىڭلار، 14 چۈنكى ئۇ بىزنىڭ ئىناقلىقىمىزدۇر، ئۇ ئىككى تەرەپنى بىر قىلىپ ئوتتۇرىدىكى ئارا تامنى چېقىۋەتتى، 15 يەنى، ئۆز ئەللىرى ئارقىلىق ئۆچمەنلىكنى ئۆتكىزىپ، بەلگىلىمىلەرنى كۆرسەتكەن، ئەمەللىرى يەتكۈزگەن قانۇننى بىكار قىلىپ، ئىككى تەرەپنى ئۆزىدە يېڭى بىر ئادەم قىلىپ ياراتتى، شۇنىڭ بىلەن ئىناقلىق ئايرىدە قىلدى؛ 16 كرىستكە مەخلىس بولۇشۇڭلار ۋاسىتىسى بىلەن ئۆچمەنلىكنى قەتل قىلىپ، ئىككىسىنى بىر تەدە خۇدا بىلەن ئېھلىشىۋردى، 17 ئاندىن ئۆزىڭلاردا تۇرغان سىلەرگەمۇ ئىناقلىق خۇش خەۋىرى جاكارلىدى، يېقىندىكىلەرگەمۇ ئىناقلىقنى جاكارلىدى، 18 چۈنكى ھەر ئىككىسىنىڭ ئۆزى ئارقىلىق بىر روھتا ئانا ئالدىغا كىرىش ھوقۇقىمىز باردۇر. 19 شۇڭا شۇنىڭدىن باشلاپ سىلەر مۇساپىرلار، ياقا يۇرتتىكىلەر ئەمەس، بەلكى مۇقەددەس بەندىلەرگە ۋە ئەنداش بولسىلەر، خۇدانىڭ ئۆيدىكىلىرىدىن بولسىلەر، 20 سىلەر روسۇللار ۋە پەيغەمبەرلەر بولغان ئۆزىڭ ئۆستىڭە قۇرۇلماقتىسىلەر، بىنانىڭ «بۇرچىك تېشى» بولسا ئەيسا مەسىھ ئۆزىدۇر، 21 ئۆزىڭدا پۈتكۈل بىنا پۇختا چېسىلاشتۇرۇلۇپ، رەببە مۇقەددەس بىر ئىبادەتخانا بولۇشقا تۈسۈپ بارماقتا. 22 سىلەرمۇ [قوشۇلۇپ] ئۆزىڭدا خۇدانىڭ بىر ئورالغۇسى بولۇشقا روھتا بىرلەشتۈرۈلۈپ قۇرۇلماقتىسىلەر.

شۇ سەۋەبىن سىلەر «يات ئەلدىكلەر» ئۈچۈن مەسە ئەيسانىڭ مەھبۇسى بولغان مەنىكى باۋلۇس - 2 (سىلەر بەلكىم ماكا تاپشۇرۇلغان، سىلەرگە خۇدانىڭ شەپقىتىنى ئېلىپ باردىغان غوجىدارلىقىم توغرىدا، 3 بەنى ئۇنىڭ ماكا ۋەھىي بىلەن سىرنى ئايان قىلغانلىقى توغرىدا خەۋەردار بولۇشۇڭلار مۇمكىن (مەن بۇ توغرىسىدا ئىلگىرى ئاز-ياز باغانىدىم، 4 سىلەر ئۆي ئوقۇغىنىڭلاردا، مەسەھنىڭ سىرى توغرىدا يورۇتۇلغانلىقىنى بىلىپ يېتىلسەز) 5 ئىلگىرىكى دەۋرلەردە بۇ سىر ئىنسان بالىلىرىغا ئۇنىڭ مۇقەددەس روسۇللىرى ۋە پەيغەمبەرلىرىگە روھ ئارقىلىق ھازىرقىدەك ئېنىق ۋەھىي قىلىنغاندەك، ئايان قىلىنغان ئەمەس. 6 دېمەك، خۇش خەۋەر ئارقىلىق «يات ئەلدىكلەر» دىن بولغانلارمۇ ئورتاق مەراخۇرلار، ئەندىكى ئورتاق ئەزالار، مەسە ئەيسادا بولغان ۋەدىدىن ئورتاق بەھرىمەن بولغۇچىلار بولۇپ، 7 خۇدانىڭ شەپقىتى ماكا ئېلىپ كەلگەن ئىلتىپات بىلەن، ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنىڭ يۈرگۈزۈلۈشى بىلەن، مەن بۇ ئىشقا خىزمەتكار قىلىپ بەينەلەندىم، 8 ماكا - مۇقەددەس بەندىلىرى ئىچىدىكى ئەڭ تۇيۇندىغۇ تۇەن بولغان ماكا مۇشۇ ئىلتىپات، بەنى ئەللەر ئارىسىدا مەسەھنىڭ مۇجەربىلىگۈسىز بايلىقلىرى توغرىدا خۇش خەۋەر جاكارلاش 9 ۋە شۇنداقلا ھەممىنى ياراتقان خۇدادا يۈرۈشۈپ بولۇپ كەلگەن بۇ سىرنىڭ قانداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى توغرىدا ھەممەيلەننى يورۇتۇش خىزمىتى ئامانەت قىلىندى. (aiōn g165) 10 بۇنىڭ مەقسىتى ئەرشلەردە بولغان ھۆكۈمرانلارغا ھەم ھوقۇقلارغا خۇدانىڭ كۆپ تەرەپلىملىك دانالىقى جامائەت ئارقىلىق ھازىر ئاشكارە قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. 11 بۇ ئىش بولسا، ئۇنىڭ مەسە ئەيسا رەببىمىزدە ئىجرا قىلىنغان مەڭگۈلۈك مۇددىئاسى بويىچىدۇر، (aiōn g165) 12 ئۇنىڭ ئىشەنچ-سادىقلىقى ئارقىلىق بىز جاسارەتكە ھەم خۇدانىڭ ئالدىغا خاتىرجەملىك بىلەن كىرىش ھوقۇقىغا ئىگە بولىدۇق، 13 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەردىن تۆتتەنمەنكى، مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپا-چەبەرلىرىم تۆپەيلىدىن پەرشان بولماڭلار، چۈنكى بۇ ئىش سىلەرنىڭ شان-شەرىپىڭلار بولۇپ. 14 مەن شۇ سەۋەبىن تىزلىرىمنى ئاغتا بۈكمەنكى، 15 (ئاسمان-زېمىندىكى بارلىق ئاتلىق مۇناسىۋەتلەر ئۇنىڭدىن «ئاتا» نامىنى ئالىدۇ) 16 ئۇ ئۆز شان-شەرىپىدىكى بايلىقلار بىلەن، روھى ئارقىلىق سىلەرنى ئىچكى دۇنيايىگىلاردا كۈچلەندۈرگەي، 17 شۇنىڭ بىلەن مەسە قىلىنغانلاردا ئىشەنچ ئارقىلىق تۇرۇپ، سىلەر مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە يىلتىز تارتقان، ئۇل سېلىنغان، 18 بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن بىللە مەسەھنىڭ مۇھەببىتىنىڭ كەڭلىكى، تۇرۇنلۇقى، چوڭقۇرلۇقى ۋە ئېگىزلىكىنى چۈشىنىپ ئىگىلىۋالغايلىسىز، يەنى ئادەمنىڭ بىلىپ يېتىشىدىن ھەسسىلەپ ئېشىپ چۈشىدىغان ئۇنىڭ مۇھەببىتىنى بىلىپ بەتكەنسىلەر، شۇنىڭدەك خۇدانىڭ مۇكەممەل جەۋھىرى بىلەن تولدۇرۇلغايلىسىز. 20 ئەمدى ئىچىمىزدە يۈرگۈزىدىغان قۇدرىتى بويىچە بارلىق تىلكىمىز ياكى ئويلىغانلىرىمىز دەۋى-ھېسابىمىز ئارتۇق ۋۇجۇدقا چىقىرىشقا قادىر بولغۇچىغا، - 21 ئۇنىڭغا دەۋردىن دەۋرگىچە، ئەبەدىدە بەدبەجگە جامائەتتە مەسە ئەيسا ئارقىلىق شان-شەرەپ بولغاي! ئامەن!

(aiōn g165)

ئەمدى شۇ سەۋەبلەردىن، رەببىڭ مەھبۇسى بولغان مەنىكى، [خۇدانىڭ] سىلەرنى چاقىرىغان [بۈيۈك] چاقىرىغىغا لايىق ھالدا مېڭىشلىرىڭلارنى تۇتۇمەن، 2 ھەممە ئىشتا كەمتەرلىك ۋە يۇۋاش-مۇلايىملىق بىلەن، سەۋرچانلىق بىلەن، بىر-بىرىڭلارغا مۇھەببەت ئىچىدە كەڭ قورساق بولۇپ، 3 ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ رىشتىسى بىلەن، روھتا بولغان بىرلىكنى تۇتۇشقا ئىستىلىشىڭلارنى [تۇتۇمەن]. 4 تەن بىر دۇرۇر، روھ بىر دۇرۇر، - خۇددى چاقىرىلغىنىڭلاردا، ئوخشاش بىر ئارزۇ-ئۈمىدكە چاقىرىلغىنىڭلار دەك، - 5 رەب بىر دۇرۇر، ئىمان-ئېتىقاد

شەبەقەت يەتسۇن ئۈچۈن، ئېھتىياجقا ئۇيغۇن ۋە ئادەمنى قۇرۇپ چىقىدىغان سۆزلەرنى ئېيتىڭلار. 30 خۇدانىڭ مۇقەددەس روھىغا ئازاب بەرمەڭلەر، چۈنكى سىلەر ئۇنىڭ بىلەن مۇرەنجان كۆنى ئۈچۈن مۇخەررەنگە ئىنسانلار، 31 ئۆزۈڭلاردىن ھەرقانداق ئۈچ-ئاداۋەت، ئىچكى-غەزەپ، قەھر، جېدەل-ماجرالار، تىل-ئاھانەت ھەمدە ھەرخىل قارا نىيەتلەرنى نېرى قىلىڭلار؛ 32 بىر-بىرىڭلارغا مېھرىبان، يۇمشاق دىللىق بولۇپ، خۇدا مەھسەتە سەلەرنى كەچۈرۈم قىلغىنىدەك بىر-بىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىڭلار.

5

شۇڭا خۇدانىڭ سۆيۈملۈك پەرزەنتلىرىدىن بولۇپ، ئۇنى ئۆلگە قىلىڭلار؛ ھەمدە مەھسەتە بىزنى سۆيۈپ، ئۆزىنى بىز ئۈچۈن خۇداغا خۇشپۇراق سۈپىتىدە ھەدىيە-قۇربانلىق بولۇشقا ئاتاپ پىدا قىلغاندەك سەلەرمۇ مۇھەببەت ئىچىدە مېڭىڭلار. 3 ئەمما مۇقەددەس بەندىلەرگە لايىق ھالدا، بۇزۇقلۇق، ھەرقانداق پاسكىنلىق ياكى نەپسانىيەتچىلىك ئارالاردا ھەتتا تىلغىمۇ ئېلىنمىسۇن، 4 شۇنداقلا ئېھساسلىق، ئەخساقانە پاراڭلار ياكى چاڭىتا چاڭاقلامۇ تىلگىڭلارغا ئېلىنمىسۇن - بۇلارمۇ مۇۋاپىق ئەمەستۇر - بەلكى ئاغزىڭلاردىن تەشەككۈرلەر چىقسۇن. 5 چۈنكى شۇنىڭدىن خەۋەردار سەلەرگە، ھەرقانداق يۇزۇقلۇق قىلغۇچى، ناپاك يولغۇچى ياكى نەپسانىيەتچى كىشى (بۇنداق كىشى ئەمەلىيەتتە بىر يۈتەرەسكە باراۋەر) مەھسەت ۋە خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا مەراسىم بولمايدۇ. 6 ھېچكىمگە ئۆزۈڭلارنى قۇرۇق گەپلەر بىلەن ئالدىڭلار، چۈنكى بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ غەزىپى ئىتائەتسىزلىكتىن بولغان پەرزەنتلەرنىڭ بېشىغا چۈشۈدۇ. 7 شۇڭا ئۇلارغا مۇشۇ ئىشلاردا شېرىك بولماڭلار، 8 چۈنكى سىلەر ئەسلى قاراڭغۇلۇق ئىدىڭلار، لېكىن ھازىر رەببە يورۇقلۇقسىلەر، يورۇقلۇقسىڭلار پەرزەنتلىرىگە لايىق مېڭىڭلار 9 (چۈنكى يورۇقلۇقسىڭلار مۇپىس تولۇق مېھرىبانلىق، ھەققانىيلىق ۋە ھەقىقەتتىن تەركىب تاپقانلار)، 10 نېمە ئىشلارنىڭ رەببى خۇرسەن قىلىدىغانلىقىنى ئۆگىنىپ ئىسپاتلاڭلار. 11 قاراڭغۇلۇقتىكى مۇپىس ئىشلار بىلەن چېتىلىپ قالماڭلار، ئەكسىچە، ئۇلارنى ئېچىپ ئەيىبلەڭلار، 12 چۈنكى ئۇلارنىڭ يورۇقلۇقى ئەسلىگە ئېرىشىپ ھەتتا تىلغا ئېلىشۇمۇ نۇمۇس ئىشئۇر. 13 ئەمما يورۇقلۇق بىلەن ئەيىبلەپ ئاشكارىلىغان ھەرقانداق نەرسە ئوچۇق كۆرۈنىدۇ، يورۇقلۇق ئاشكارىلانغان ھەممە نەرسە يورۇقلۇققا ئايلىنىدۇ. 14 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «قويغان، ئەي ئويغۇچى! تىرىل ئۆلكىلەر ئارىسىدىن، ۋە مەھسەت سېنى پارلاپ يورۇتىدۇ، 15 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرنىڭ مېڭىۋاتقان يولۇڭلارغا ئېھتىيات بىلەن دىققەت قىلىڭلار، يولۇڭلار ئادانلارنىڭكىدەك ئەمەس، دانالارنىڭكىدەك بولسۇن، 16 ۋاقىت-پۇرسەتتىن غەنىمەت بىلىپ تۇتۇۋېلىڭلار، چۈنكى مۇشۇ دەۋر رەزىلدۇر. 17 بۇ سەۋەبتىن نادان بولماڭلار، بەلكى رەببىڭ ئىرادىسىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەنگۈچى بولۇڭلار، 18 ھاراق-شاراب ئىچىپ مەسەت بولماڭلار، شۇنداق قىلىق ئادەمنى شاللاققان ئىشئۇرىدۇ، بۇنىڭ ئورنىغا روھقا تولدۇرۇلغۇچى بولۇڭلار، 19 بىر-بىرىڭلارغا زەبۇر-نەغمىلەر، مەدھىيە كۆيلىرى ۋە روھىي ناخشىلار ئېيتىشىپ، قەلبىڭلاردا ناخشا-نەغمىلەر پاراڭلىتىپ رەببى مەدھىيەلەڭلار، 20 ھەردائىم ھەممە ئىشلار ئۈچۈن رەببە ئەيسا مەھسەتنىڭ نامىدا خۇدا ھەم ئاتا بولغۇچىغا تەشەككۈر-رەھمەت ئېيتىڭلار، 21 مەھسەت ئەيىمىپ، بىر-بىرىڭلارغا بولسۇنۇڭلار. 22 سىلەر ئاياللار، رەببە بولسۇنغاندەك ئۆز ئەزەللىرىڭلارغا بولسۇنۇڭلار، 23 چۈنكى مەھسەت جامائەتنىڭ پېشى بولغاندەك، ئەر ئايالنىڭ بېشىدۇر، مەھسەت يەنە تەننىڭ قۇتقۇزغۇچىدۇر. 24 ئەمدىلىكتە جامائەت مەھسەتكە بولسۇنغاندەك، ئاياللار ئەزەللىرىگە ھەممە ئىشتا بولسۇنۇن. 25 ئەزەلەر ئاياللارنىڭ سۆيۈلگەن خۇددى مەھسەتنىڭ جامائەتتىن سۆيۈپ،

6

بالىلار، رەببە ئاتا-ئانىلىرىڭلارغا ئىتائەت قىلىڭلار، چۈنكى بۇ دۇرۇسۇدۇر. 2 «ئاتاڭنى ۋە ئاتاڭنى خۇزمەتتە» - بۇ بولسا ئىچكى ۋەدىنى ئالغان بىرىخى ئەمردۇر - 3 «شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئىشلىرىڭ قۇتۇلۇق بولىدۇ، زېمىندا تۇزۇن تومۇز كۆرسەن» - [دەپ ۋەدە قىلىنغان]. 4 سىلەر ئاتلار، بالىلىرىڭلارنى خاپا قىلماڭلار، بەلكى ئۇلارنى رەببىڭ تەرىپىسى ھەم كۆرسەتمىسىدە بېقىڭلار. 5 سەلەر قۇللار، ئەيىن بولغان خوجايىنىڭلارغا مەھسەتكە ئىتائەت قىلغىنىڭلاردەك چىن كۆڭلۈڭلاردىن ئەيىمىش ۋە تىتمەش بىلەن ئىتائەت قىلىڭلار، 6 پەقەت كۆز ئالدىدىلا خىزمەت قىلىپ، ئادەمنى خۇش قىلغۇچى قۇللاردىن بولماڭلار، بەلكى مەھسەتنىڭ قۇللىرىنىڭ سۈپىتىدە خۇدانىڭ ئىرادىسىنى جان-دەل بىلەن بەجا كەلتۈرۈڭلار، 7 ئادەملەرگە ئەمەس، بەلكى رەببە چىن دىلىڭلاردىن خىزمەت قىلىڭلار، 8 شۇنى بىلگەنكى، ھەرقانداق ئادەم بىرەر ياخشىلىق قىلسا، مەيلى ئۇ قۇل بولسۇن ياكى خۇر بولسۇن، شۇ ئىش رەببىڭ ئۇنىڭغا باندۇر. 9 سىلەر خوجايىنلار، قۇللىرىڭلارغىمۇ ئوخشاش بول يول مۇئامىلە قىلىپ، ئۇلارغا ھەيۋە قىلىشتىن قول تۇرۇڭلار، چۈنكى ئۇلارنىڭ ۋە سەلەرنىڭ خوجايىنىڭلار تەرىشىدۇر، ئۇنىڭغا ھەرقانداق ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىش دېگەننىڭ يوقلۇقى بىلىلسە. 10 ئاخىردا، قېرىنداشلار، رەببە ۋە ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىدە كۈچلەندۈرۈلۈڭلار، 11 ئىبلىسنىڭ ھىيەل-نەيرەڭلىرىگە تاقابىل تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن خۇدانىڭ پۈتكۈل ساۋۇت-يارىغىنى كىيىۋېلىڭلار، 12 چۈنكى ئېلىشىدىغىنىمىز ئەت ۋە قان ئىگىلىرى ئەمەس، بەلكى ھۆكۈمرانلار، ھوقۇقدارلار، بۇ دۇنيادىكى قاراڭغۇلۇقنى باشقۇرغۇچى دۇنياۋى ئەمەللەر، يەنى ئەرشلەردە تۇرۇۋاتقان رەزىل روھى كۈچلەردۇر. (aiōn g165) 13 مۇشۇ ۋەجدىن ئۆزۈڭلارغا خۇدانىڭ پۈتۈن ساۋۇت-يارىقىنى ئېلىپ ئارتىڭلار، رەزىللىك كۆزىدە بەرداشلىق بىلەن قاتتىق تۇرىدىغان، ئاخىر ھەممە ئىشنى ئادا قىلىپ، يەرنى چىڭ دەسسەپ تۇرىدىغان بولسۇنلار. 14 ئەمدى چىڭ تۇرۇڭلار - ھەقىقەت بولغۇچى بېلىڭلارغا باغلاپ، مەيدەڭلەرگە ھەققانىيلىق ساۋۇتىنى كىيىپ، پۇتۇڭلارغا خاتىرجەم-ئىناقلىق خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈشكە تەييارلىق چورۇقنى كىيىپ، يەرنى چىڭ دەسسەپ تۇرۇڭلار. 16 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىدە ئىمان-ئىشەنچنىڭ قانلىقىنى قولغا ئېلىڭلار، ئۇنىڭ بىلەن سەلەر رەزىل بولغۇچىنىڭ بارلىق ئوت قۇلغىنى ئوچۇرۇپ تەلەيدىغان بولسۇنلار. 17 ھەمدە بېشىڭلارغا نىجاتنىڭ دۇيۇلغىنىنى كىيىپ، خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى، يەنى

روھنىڭ قىلىچىنى ئېلىڭلار، 18 ھەممە ۋاقت-بەسىلدە روھتا ھەرخىل دۇئا-تالاۋەت ھەم ئىلتىجا بىلەن دۇئا قىلىڭلار، دەل بۇ ئىشتا قەتئىي ھوشيار تۇرۇپ بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر ئۈچۈن ھەر تەرەپلىمە دۇئا-ئىلتىجالار قىلىڭلار، 19 مەن ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىڭلاركى، - ئېغىز ئاچقىنىمدا ماڭا سۆزلەر كەلسۇن، خۇش خەۋەرلىك سىرىنى دادىللىق بىلەن ئاشكارە قىلاي. 20 مەن دەل شۇ ئىشقا زەنجىرلەر بىلەن باغلانغان ئەلچىمەن؛ شۇڭا قىلىشقا تېگىشلىكىم بويىچە، [خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشتە] دادىللىق بىلەن سۆز قىلىشىمغا [دۇئا قىلىڭلار]. 21 ئەمدى مېنىڭ توغرامدىكى ئىشلاردىن، مېنىڭ قانداق ئوتۇۋاتقانلىقىمىدىن خەۋەرلىنىشىڭلار ئۈچۈن، سۆيۈملۈك قېرىنداش ھەم رەببە سادىق خىزمەتكار بولغان تىككۇس سىلەرگە ھەممە ئىشلارنى مەلۇم قىلدۇ. 22 مېنىڭ ئۇنى دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن يېنىڭلارغا ئەۋەتىش، سىلەرنىڭ ئىشلىرىمىزدىن خەۋەردار بولۇشىڭلار ۋە ئۇنىڭ كۆڭلۈڭلارغا تەسەللى ۋە ئىلھام بېرىشى ئۈچۈندۇر. 23 قېرىنداشلارغا خاتىرجەملىك، مۇھەببەت ھەم ئىمان-ئىشەنچ خۇدائاتا ۋە رەبب ئەبىسا مەسھىدىن بولغاي! 24 رەبب ئەبىسا مەسھىنى ئۆلەس-چىرىماس سۆيگۈ بىلەن سۆيگۈچىلەرگە مېھىر-شەپقەت يار بولغاي!

فلىپلىقلارغا

1

ئەيسا مەسھنىڭ قۇللىرى بولغان پاۋلوس ۋە تىموتىدىن، فىلىپپىدا تۇرۇۋاتقان، مەسھ ئەيسادا بولغان بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە، يەتتە كىچىكلەر ۋە خىزمەتچىلەرگە سالام. 2 سىلەرگە خۇدا ئاتامىز ۋە رەب ئەيسا مەسھتىن مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك ئاتا قىلغىنىغا! 3 ھەرقېتىم سىلەرنى تەسلىگىنىدە مەن خۇداغىنا تەشەككۈر ئېيتىمەن، 4 ھەرقېتىم دۇئا قىلغىنىدا، سىلەرنىڭ بىرىچى كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر سىلەرنىڭ خۇش خەۋەر خىزمىتىگە بولغان ھەمكارلىقىڭلار تۈپەيلىدىن توختىماي شاد-خۇراملىق بىلەن سىلەرگە دۇئا-تەلاۋەت قىلىۋاتىمەن، 6 چۈنكى مېنىڭ دەل شۇنىڭغا ئىشەنچىم كىمكى، سىلەردە ياخشى ئىشنى باشلىغۇچى بۇ ئىشنى تاكى ئەيسا مەسھنىڭ كۈنىگىچە كامالەتكە يەتكۈزۈپ تاماملادىمۇ، 7 مېنىڭ ھەممىڭلار توغرىلىق شۇنداق ئويلىشىم توغرىدۇر، چۈنكى مەن قەلبىڭلاردىمۇ مەن، مەن زىنداندا زەنجىرلەنگىنىمىدۇم ۋە خۇش خەۋەرنى ئالغىنىمىدۇم، دەلىللىگىنىمىدۇم [خۇدا ماڭا يەتكۈزگەن] مېھىر-شەپقەتتىن سىلەرمۇ ئورتاق بەھرىمەن بولىسىلەر. 8 مېنىڭ مەسھ ئەيسانىڭ ئىچ-باغرىدا بولۇپ سىلەرنى شۇنچىلىك تەلپۈنۈپ سېغىنغانلىقىغا خۇدا تۈزى گۇۋاھچىدۇر. 9 مېنىڭ دۇئا-تەلاۋىتىم بولسا، سىلەرنىڭ مۇھەببىتىڭلارنىڭ ھەتەرەيلىمە بىلىم ۋە ئەتراپلىق ساۋات بىلەن يورۇتۇلۇپ تېخىمۇ ئېشىپ تاشقانى، 10 سىلەر نېمە ئىشلارنىڭ ئەۋزەل ئىكەنلىكىنى بەرق ئېتەلەيدىغان بولۇپ، مەسھنىڭ كۈنىدە پاك-دېيانەتلىك، ئەيىبسىز بولىسىلەر. 11 ھەمدە ئەيسا مەسھ ئارقىلىق بولغان، خۇدانىڭ شان-شەرىپى ھەم مەدھىيىسىنى ئېلىپ كېلىدىغان ھەقىقەتلىقنىڭ مۇئەسسەسە بىلەن تولدۇرۇلۇشى. 12 بىراق سىلەرگە شۇنى خەۋەرلەندۈرمەكچىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، مېنىڭ بۇ ئەھۋال ئەمەلىيەتتە خۇش خەۋەرنىڭ تېخىمۇ كەڭ تارقىلىشى ئۈچۈن تۈرتكە بولدى، 13 چۈنكى مېنىڭ قانلىقىم مەسھ ئۈچۈن ئىكەنلىكى ئىپتىخار ئوردىسىنى قاراۋۇنغاندىكىلەرگە ۋە باشقا ھەممەيلەنگە ئايان بولدى. 14 شۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلارنىڭ كۈنپىچىسى مېنىڭ قانلىقىم تۈپەيلىدىن رەببەت تاپىپ [خۇدانىڭ] سۆز-كلامىنى قورقاي سۆزلەشكە تېخىمۇ جۈرئەتلىك بولدى، 15 دەردۇھە، بەزىلەر ھەسەت قىلىپ ياكى رىقابەتلىشىپ، بەزىلەر ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن مەسھنى جاكارلايدۇ؛ 16 كېيىنكىلەر بولسا بەھرىمەن مۇھەببەتتىن، مېنىڭ خۇش خەۋەرنى ئاقلاپ ئىسپاتلىشىم ئۈچۈن مۇشۇ يەرگە قويۇلغانلىقىمى بىلگەنلىكىم شۇنداق قىلماقتا، 17 ئالدىنقىلار بولسا چىن كۆڭلدىن ئەمەس، بەلكى شەخسىيەتچىلىكىدىن، مېنىڭ زەنجىرلەنگەن دەردىمگە دەرد قوشماقچى بولۇپ شۇنداق قىلماقتا. 18 ئەمدى بۇلارغا نېمە دېگۈلۈك؟ قانداق بولىسۇن، توغرا نىيەت بولسۇن ساخلىقتىن بولسۇن، ئوخشاشلا مەسھ جاكارلىنىدۇ، مەن شۇنىڭغا شادلىنىمەن؛ بەھرىمەن داۋاملىق شادلىنىۋىرىمەن. 19 چۈنكى دۇئارىڭلار ۋە مەسھ ئەيسانىڭ روھىنىڭ قۇۋۋەتلىشى ئارقىلىق بۇ ئىشلار نىجات-قۇتقۇزۇلۇشىغا مەدەت بولىدۇ دەپ بىلىمەن، 20 - دەپكە، تەقەززالىقىم ۋە ئۈمىد-ئىستىمىم بويىچە ھېچ ئىشقا خىجالەتچىلىككە قالماستىن، تىرىك ياكى ئۆلۈك بولاي، ھەردايم بولغىنىدەك ھازىرمۇ تولۇق جاسارەت بىلەن مەسھ تېنىمىدە تۇرغانلىقىمى! 21 چۈنكى ماڭا نىسبەتەن ھاياتىمنىڭ تۈزى مەسھدۇر، ئولۇش بولسا تېخىمۇ پايدىلىقتۇر. 22 جېنىم تېنىمىدە قالسا، ئەمدى نېسۇم يەنە مۇمىنلىك خىزمەت بولىدۇ؛ لېكىن قايسىسىنى ئەۋزەل بىلىپ تاللىۋېلىشىمنى بىلەنمەن؛ 23 مەن ھايات بىلەن مامات ئوتتۇرىسىدا قىلىنىپ قالدىم، چۈنكى بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، مەسھ بىلەن بىللە بولۇشقا ئىنتىزارمەن. - بۇ ئىش زىيادە ئەۋزەلدۇر، 24 ئەمما سىلەر ئۈچۈن

جاپا تارما پاتىمەن دەپ بەخىرلىنىپ تەتەنە قىلايلايدىغان بولمەن. 17 ھەتتا مەن «شاراب ھەدىيە» سۈپىتىدە ئېتىقادىڭلاردىكى قۇربانلىق ھەم خىزمەت-ئىبادەتنىڭ ئۈستىگە قۇيۇلسا، مەن شادلىنىمەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىمەن. 18 سىلەرمۇ ئوخشاش يولدا شادلىنىسىلەر ۋە مەن بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىشىڭلار كېرەك. 19 لېكىن مەن رەببە پات ئارىدا تەبىئىي يېنىڭلارغا ئەۋەتىشى ئۈمىد قىلىمەنكى، ئەھۋالڭلارنى ئاڭلاپ مەنمۇ خۇش بولسام، 20 چۈنكى پېنىدا ئۇنىڭغا ئوخشاش، دىلىمىز بىر بولغان، ئىشلارڭلارغا چىن دىلىدىن كۆڭۈل بۆلگۈچى باشقا ئادەم يوقتۇر. 21 چۈنكى ھەممە ئادەم ئەيسا مەسىھنىڭ ئىشلىرىغا ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشقا ئىنتىلىدۇ، 22 ئەمما سىلەر ئۇنىڭ سالاھىيىتى، ئۇنىڭ خۇش خەۋەرنىڭ خىزمىتىدە خۇددى ئاتىسىغا ھەمراھ بولۇپ ئىشلەيدىغان بالدەك مەن بىلەن بىرگە مېھنەت سىڭدۈرگەنلىكى بىلىسىلەر. 23 ئەمدى ئاقۇتىنىڭ قانداق بولىدىغانلىقى ئېنىق بىلگەن ھامان، ئۇنى دەرھال ماڭدۇرۇۋېتىشى ئۈمىد قىلىمەن، 24 ئەمما ئۆزۈمنىڭ يېنىڭلارغا پات ئارىدا بارىدىغانلىقىغا رەبب ئارقىلىق ئىشەنچىم بار. 25 ئەمما بۇنىڭ ئاۋۋال مېنىڭ قېرىنداشىم، خىزمەتداشم ھەم سەپداشم بولغان، سىلەرنىڭ ئەلچىڭلار ھەم ھاجىتىمىدىن چىققان قۇربانلىق ياردىمىڭلارنى بەتكۈزگۈچى ئېپافرودىنى يېنىڭلارغا ئەۋەتىشى زۆرۈر تاپتىم، 26 چۈنكى ئۇ ھەممىڭلارغا سېغىنىپ تەلپۈنگەندى ھەم سىلەرنىڭ ئۇنىڭ كېسەل ھالىدىن خەۋەر تاپقىنىڭلار ئۈپەيدىن ئازابلىاندى. 27 ئۇ دەرۋەقە كېسەل بولۇپ ئەجەلگە يېقىنلىشىپ قالىدۇ، لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا رەھم قىلدى، ھەم مېنىڭ دەردىمنىڭ ئۈستىگە دەرد بولمىسۇن دەپ يالغۇز ئۇنىڭغا ئەمەس، ھەم بەلكى ماڭمۇ رەھم قىلدى. 28 شۇنىڭدەك ئۇنىڭ بىلەن يەنە كۆرۈشۈپ شادلىنىشىڭلار ۋە شۇنداقلا ئۆزۈمگە نىسبەتەن دەردلىرىمنى ئازايتىش ئۈچۈن ئۇنى تېخىمۇ جىددىي يولغا سالماقچىمەن. 29 ئەمدى ئۇنى شاد-خۇراملىق بىلەن رەببە قوبۇل قىلىڭلار ھەم ئۇنىڭدەك ئادەملەرگە ھۆرمەت قىلىڭلار، 30 چۈنكى ئۇ مەسىھنىڭ خىزمىتىنى دەپ، سىلەرنىڭ ماڭا قىلماقچى بولغان ياردىمىڭلارنى چېرىشتە يولۇقتان بوشلۇقنى تىلدۈرۈپ ئەجەلگە يۈزلىنىپ، ئۆز جېنىنى تەۋەككۈل قىلدى.

4 ئەمدى، ئەي قېرىنداشلىرىم، سۆيگەنلىرىم ۋە تەلپۈنگەنلىرىم، مېنىڭ شاد-خۇراملىقىم، مېنىڭ بېشىمنىڭ تاجى بولغۇچىلار، رەببە چىڭ تۇرۇڭلار، ئۇ سۆيگەنلىرىم! 2 ئېۋىدىيادىن تۇتۇنمەن، ۋە سۇنئەتتىن تۇتۇنمەنكى، رەببە بىر ئوي، بىر پىكرىدە بولۇڭلار! 3 دۇرۇس، مەن سەندىن تەلەپ قىلىمەنكى، ئۇ ھەقىقىي ھەممىمۇ تۇتۇرۇقلۇق خىزمەتداشم، بۇ ئاياللارنىڭ ياردىمىدە بولغىن؛ مانا ئۇلار مەن ۋە كىمەت بىلەن بىللە، شۇنداقلا ناملىرى «ھاياتلىك دەپىرى» گە خاتىرىلەنگەن باشقا خىزمەتداشلىرىم بىلەن بىللە خۇش خەۋەر خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە بىرگە كۈرەش قىلغان. 4 رەببە شادلىنىڭلار، مەن يەنە ئېيتىمەنكى، شادلىنىڭلار! 5 سىلەرنىڭ مۇلاھىلىقكەلەر پۈتكۈل ئىنىسىغا ئايان بولسۇن؛ رەبب يېقىندۇر! 6 ھېچ نىش توغرىلۇق ئەندىشە قىلماڭلار، بەلكى ھەربىر ئىشتا تەشەككۈر ئېيتىپ ئىلىكىڭلارنى خۇداغا دۇئا قىلىشقا ئارقىلىق مەلۇم قىلىڭلار؛ 7 شۇ چاغدا ئادەمنىڭ ئويلىغىنىدىن ئېشىپ چۈشىدىغان، خۇدا ئىگە بولغان خاتىرجەملىك قەلبىڭلارنى ۋە ئوي-پىكرىڭلارنى مەسە ئېيسادا قوغدايدۇ. 8 ئاخىرىدا، ئەي قېرىنداشلىرىم، تېمە ئىشلار ھەققىدە، تېمە ئىشلار ئاليجاناب، تېمە ئىشلار ھەققىدە، تېمە ئىشلار پاك، تېمە ئىشلار خۇش-يېقىملىق، تېمە ئىشلار شان-شۆھرەتلىك بولسا، قىسقىسى ھەرقانداق ئىشلاردا ئەخلاق-پەزىلەت ياكى ماختاشقا لايىق تەرەپلەر بار بولسا، شۇ ئىشلارغا كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار. 9 مەندىن ئۆگەنگەن، قوبۇل قىلغان، ئاڭلىغان ۋە مەندە كۆرگەنلەرنىڭ ھەرقانداق بولسا، سىلەر شۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار، شۇنداق

دەپ تارما پاتىمەن دەپ بەخىرلىنىپ تەتەنە قىلايلايدىغان بولمەن. 17 ھەتتا مەن «شاراب ھەدىيە» سۈپىتىدە ئېتىقادىڭلاردىكى قۇربانلىق ھەم خىزمەت-ئىبادەتنىڭ ئۈستىگە قۇيۇلسا، مەن شادلىنىمەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىمەن. 18 سىلەرمۇ ئوخشاش يولدا شادلىنىسىلەر ۋە مەن بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىشىڭلار كېرەك. 19 لېكىن مەن رەببە پات ئارىدا تەبىئىي يېنىڭلارغا ئەۋەتىشى ئۈمىد قىلىمەنكى، ئەھۋالڭلارنى ئاڭلاپ مەنمۇ خۇش بولسام، 20 چۈنكى پېنىدا ئۇنىڭغا ئوخشاش، دىلىمىز بىر بولغان، ئىشلارڭلارغا چىن دىلىدىن كۆڭۈل بۆلگۈچى باشقا ئادەم يوقتۇر. 21 چۈنكى ھەممە ئادەم ئەيسا مەسىھنىڭ ئىشلىرىغا ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشقا ئىنتىلىدۇ، 22 ئەمما سىلەر ئۇنىڭ سالاھىيىتى، ئۇنىڭ خۇش خەۋەرنىڭ خىزمىتىدە خۇددى ئاتىسىغا ھەمراھ بولۇپ ئىشلەيدىغان بالدەك مەن بىلەن بىرگە مېھنەت سىڭدۈرگەنلىكى بىلىسىلەر. 23 ئەمدى ئاقۇتىنىڭ قانداق بولىدىغانلىقى ئېنىق بىلگەن ھامان، ئۇنى دەرھال ماڭدۇرۇۋېتىشى ئۈمىد قىلىمەن، 24 ئەمما ئۆزۈمنىڭ يېنىڭلارغا پات ئارىدا بارىدىغانلىقىغا رەبب ئارقىلىق ئىشەنچىم بار. 25 ئەمما بۇنىڭ ئاۋۋال مېنىڭ قېرىنداشىم، خىزمەتداشم ھەم سەپداشم بولغان، سىلەرنىڭ ئەلچىڭلار ھەم ھاجىتىمىدىن چىققان قۇربانلىق ياردىمىڭلارنى بەتكۈزگۈچى ئېپافرودىنى يېنىڭلارغا ئەۋەتىشى زۆرۈر تاپتىم، 26 چۈنكى ئۇ ھەممىڭلارغا سېغىنىپ تەلپۈنگەندى ھەم سىلەرنىڭ ئۇنىڭ كېسەل ھالىدىن خەۋەر تاپقىنىڭلار ئۈپەيدىن ئازابلىاندى. 27 ئۇ دەرۋەقە كېسەل بولۇپ ئەجەلگە يېقىنلىشىپ قالىدۇ، لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا رەھم قىلدى، ھەم مېنىڭ دەردىمنىڭ ئۈستىگە دەرد بولمىسۇن دەپ يالغۇز ئۇنىڭغا ئەمەس، ھەم بەلكى ماڭمۇ رەھم قىلدى. 28 شۇنىڭدەك ئۇنىڭ بىلەن يەنە كۆرۈشۈپ شادلىنىشىڭلار ۋە شۇنداقلا ئۆزۈمگە نىسبەتەن دەردلىرىمنى ئازايتىش ئۈچۈن ئۇنى تېخىمۇ جىددىي يولغا سالماقچىمەن. 29 ئەمدى ئۇنى شاد-خۇراملىق بىلەن رەببە قوبۇل قىلىڭلار ھەم ئۇنىڭدەك ئادەملەرگە ھۆرمەت قىلىڭلار، 30 چۈنكى ئۇ مەسىھنىڭ خىزمىتىنى دەپ، سىلەرنىڭ ماڭا قىلماقچى بولغان ياردىمىڭلارنى چېرىشتە يولۇقتان بوشلۇقنى تىلدۈرۈپ ئەجەلگە يۈزلىنىپ، ئۆز جېنىنى تەۋەككۈل قىلدى.

3 ئاخىرىدا، ئەي قېرىنداشلىرىم، رەببە شادلىنىڭلار! بۇلارنى سىلەرگە قايتا يېزىش مەن ئۈچۈن ئاۋۋالچىلىك ئەمەس، بەلكى سىلەرگە ئامانلىق ئېلىپ كېلىدۇ. 2 ئىتلاردىن ھېزى بولۇڭلار، يامانلىق قىلغۇچىلاردىن ھېزى بولۇڭلار، «تېلىم-تېلىم كەسكىچىلەر» دىن ھېزى بولۇڭلار! 3 چۈنكى ھەقىقىي سۈنەتلىكلەر بولسا خۇدانىڭ روھى ئارقىلىق ئىبادەت قىلغۇچى، مەسە ئېيسانى بەخىرلىنىپ تەتەنە قىلغۇچى، ئەنەكە تايانمايدىغان يىزەردۇرمىز. 4 مېنىڭ ئەنەكە تايانغۇچىلىكىم بارا باشقىلار «ئۆز تەلپۈرىگە تايانسام بولىدۇ» دېسە، مەن تېخىمۇ شۇنداق، 5 سۈنەتكە كەلسەك، مەن تۇغۇلۇپ سەككىزىنچى كۈنى سۈنەت قىلىندىم، ئىسرائىل مىللىتىدىن، بىنياميننىڭ قەبىلىسىدىنمەن، «ئېبرانىيلارنىڭ ئىبرانىيىسى» مەن، تەۋرات-قائۇنى تەرەپتىن ئېيتقاندا، «پەرسىي» مەزھىپىدىمۇ بولغانمەن، 6 خۇداغا بولغان قىزغىنلىقىمغا كەلسەك، جامائەتكە زىيانكەشلىك قىلغۇچى ئىدىم، تەۋرات قانۇنى تەلەپ قىلغان ھەققانىيلىققا كەلسەك، ئەيىبىم ئىدىم، 7 ئەمما ماڭا تېمە ئىش «بايدىلىق» بولسا، بۇلارنى مەسە سەۋەبىدىن زىيانلىق دەپ ھېسابلىدىم، 8 مەسە ئەيسا رەببىمى تۇشنىڭ ئەۋزەللىكى ۋە جىدىن، مەن باشقا ھەممە ئىشنى زىيانلىق دەپ ھېسابلايمەن، مەن دەرۋەقە ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ ھەممىدىن مەھرۇم بولغان؛ بەرھەق، مەسەھكە ئېرىشىش ئۈچۈن بۇلارنى نىجاسەت دەپ ھېسابلايمەنكى، 9 مەسەھتە بولۇپ، ئۆزۈمدىكى قانداقتۇر ھەققانىيلىق

قلغاندا خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا سىلەرگە يار بولىدۇ. 10 ئەمدى مەن رەببە زىيادە شادلاندىمكى، سىلەر ھازىر ئاخىردا ماڭا بولغان كۆيۈمچانلىقىڭلارنى قايتىدىن كۆرسەتتىڭلار (بىلىمىڭىز، ماڭا دائىم كۆيۈمچانلىقىڭلار، ئەمما پەقەتلا كۆرسىتىش پۇرسىتى چىقمىدى). 11 مەن بۇ گېيىمىنى، بىرەر موھتاجلىقتىن ئېيتىۋاتقىنىم يوق، چۈنكى ئەھۋال قانداقلا بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، بارىغا قاناتەت قىلىشنى تۈگىتىۋالدىم. 12 مەن ئوسال ئەھۋالدا ياشاشنى بىلىمەن، ھەم كەڭچىلىكتە ياشاشنىمۇ بىلىمەن. ھەر ئىشتا، ھەر ئەھۋالدا، ھەم توقۇلۇقتا ھەم ئاچلىقتا، ھەم باياشاھلىقتا ھەم موھتاجلىقتا ياشاشنىڭ سىرىنى تۈگىتىۋالدىم. 13 ماڭا قۇدرەت بەرگۈچىگە تايىنىپ ھەممە ئىشنى قىلالايدىغان بولىدۇم. 14 ھالبۇكى، مېنىڭ قىيىنچىلىقىمغا ئورتاق بولۇشۇڭلار بىلەن ياخشى قىلىدىڭلار. 15 سىلەرگىمۇ مەلۇمكى، ئەي قىلىپلىقلار، مەن ماكبىدونىيە ئۆلكىسىدىن ئايرىلىپ چىققىنىمدا، خۇش خەۋەرنى باشقا يەرلەرگە يەتكۈزگەن دەسلەپتىكى ۋاقىتلاردا، سىلەردىن باشقا ھېچقانداق جامائەت بېرىش ۋە قوبۇل قىلىش ئىشلىرىدا مەن بىلەن ھەمكارلاشمىغان. 16 چۈنكى تېسالىونىكا شەھىرىدىكى ۋاقىتىمۇ ئېھتىياجىم چۈشكەندە سىلەر ماڭا بىرنەچچە قېتىم ياردەم ئەۋەتتىڭلار. 17 مېنىڭ بۇنداق دېيىشىم، سىلەردىن بىرەر سوۋغاتنى ئەزدەپ سورىغىنىم ئەمەسئۇر، ئەزدىگىنىم بولسا ھېساۋاتىڭلارغا [روھى] مېنىڭ كۆپ تولىنىشىدىن ئىبارەتئۇر. 18 لېكىن مەندە ھەممە نەرسە بار، ھەتتا يېتىپ ئاشقۇدەك بار، سىلەر ئەۋەتكەنلىرىڭلارنى ئېپافرودىتىن تاپشۇرۇۋېلىپ تېرەمگە سىغماي قالدىم ۋە موچىلىققا چۈمدۈم. بۇ ئەۋەتكىنىڭلار ئىنتايىن خۇشبۇي، خۇداغا قوبۇل بولغۇدەك، شۇنداقلا ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان بىر قۇربانلىقتەك ئىدى. 19 ۋە مېنىڭ خۇدايىم سىلەر موھتاج بولغان ھەممە نەرسىنى مەسىھ ئەيسادا بولغان شان-شەرىپىدىكى بايلىقلارغا ئاساسەن مول تەمىنلەيدۇ. 20 ئەمدى خۇدايىم ھەم ئاتىمىزغا ئەبەدىلئەبەدىگىچە شان-شەرىپ بولغاي! ئامىن. (aiōn g165) 21 مەسىھ ئەيسادا بولغان بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام يەتكۈزۈڭلار. يېنىمىدىكى قېرىنداشلاردىن سىلەرگە سالام! 22 بارلىق مۇقەددەس بەندىلەردىن، بولۇپمۇ قەيسەر [ئىمپېراتورنىڭ] ئوردىسىدا بولغانلاردىن سىلەرگە سالام! 23 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

كولو سىلىكلەرگە

1

خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن مەسىھ ئەيسانىڭ روسۇنى بولغان مەنكى پۈلۈستىن ۋە قېرىنداش تېموتىيەن، كولو سى شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان مۇقەددەس بەندىلەرگە، يەنى سادىق قېرىنداشلارغا سالام! خۇدا ئاتىمىزدىن مېھىر-پەقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە بولغاي! 3 بىز مەسىھ ئەيساغا باغلىغان ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە باغلىغان مۇھەببەتلىرىڭلار توغرىلىق ئاڭلىغاندىن كېيىن، سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىنىمىزدا سىلەر ئۈچۈن ئەرشلەردە ساقلانغان ئۆمىد تۇپەيلىدىن رەب ئەيسا مەسىھنىڭ خۇدا-ئاتىسىغا ئۈزلۈكسىز رەھمەت ئېيتىمىز، 5 سىلەر ئىلگىرى بۇ ئۆمىد توغرىسىدا خۇش خەۋەردىكى ھەقىقەت سۆزلىرى ئارقىلىق ئاڭلىغانىسىلەر، 6 بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل جاھانغا يېتىپ كېلىپ مېۋە بېرىپ ئاۋۇماتقا، شۇنداقلا سىلەرگىمۇ يېتىپ كېلىپ، سىلەر ئۇنى ئاڭلاپ خۇدانىڭ مېھىر-پەقەتتىن ھەقىقەتەن بېلىپ يەتكەن بىرىنچى كۈندىن باشلاپ ئۇ سەۋەبمۇ مېۋە بېرىپ ئاۋۇپ بارماقتا، 7 سىلەر خۇش خەۋەرنى سۆيۈملۈك ئىشلىشىمىز ئەپاقىستىن تۈگەنگەنلىكىڭلار، ياردىمىزدە مەسىھنىڭ سادىق خىزمەتچىسىدۇر، 8 ئۇ بىزگە سىلەرنىڭ روھتا بولغان مۇھەببەتلىرىڭلارنى ئايان قىلدى. 9 بۇ سەۋەبتىن بىزمۇ بۇنىڭ توغرىسىدا ئاڭلىغان كۈندىن باشلاپ سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىپ ئىشقا قىلىشى توختاتمىدۇق، تەلەپىغىنىمىز شۇكى، خۇدانىڭ ئىرادىسى ھەرىتەپلىك دانالىق ۋە روھىي يورۇتۇلۇش بىلەن سىلەردە تولۇق بىلدۈرۈلسۇن. 10 شۇنداق بولغاندا سىلەر رەبگە لايىق ھالدا ھەرىتەپتە خۇدانى خۇرسەن قىلىپ، ھەرقانداق گۈزەل ئىشلاردا مېۋە بەرگەندە، خۇدانى ھەقىقىي بىلىشىڭلار ئارقىلىق ئۆسۈپ يېتىلىشىڭلار، 11 بىزنى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ يورۇتۇلۇقتا بولغان مىراسىغا مۇيەسسەر بولۇشقا لايىق قىلغان ئاتىغا تەشەككۈر ئېيتىپ، ئۇنىڭ شان-شەرىپلىك قۇدرىتى بويىچە ھەرىتەپلىك كۈچ بىلەن ھەر ئىشلاردا شادلىققا تولۇپ چىداملىق ۋە سەۋر-تاقەتلىك بولۇشقا كۈچلەندۈرۈلىشىڭلار. 13 ئۇ بىزنى قاراڭغۇلۇقتىن چۈكۈمراڭلىقتىن ئازاد قىلىپ، سۆيۈكەن ئوغلىنىڭ پادىشاھلىقىغا يۆتكەپ قويدى، 14 ئۇنىڭدا ھۆرلۈك ئازادلىققا، يەنى گۇناھلىرىمىزدىن كەچۈرۈلمە مۇيەسسەر بولۇق. 15 ئۇ بولسا كۆرۈنمەس خۇدانىڭ سۈرەت-ئوربانىدۇر، پۈتكۈل كائىناتتىكى تۇنجىدۇر، 16 چۈنكى ئۇنىڭدا بارلىق مەۋجۇداتلار، ئاتامىزدىكى بولسۇن، زېمىندىكى بولسۇن، كۆرۈنىدىغان بولسۇن، كۆرۈنمەس بولسۇن، مەيلى تەختلەر، خوجايىنلار، ھۆكۈمرانلىقلار، ھوقۇقدارلار بولسۇن، بارلىق ھەممە ئۇنىڭ تەرىپىدىن ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن يارىتىلغاندۇر. 17 ئۇ ھەممىدىن بۇرۇندۇر، ۋە ھەممە مەۋجۇداتلار ئۇنىڭدا بىر-بىرىگە باغلىنىپ تۇرماقتا، 18 ئۇ يەنە تەنىڭ، يەنى جامائەتنىڭ بېشىدۇر، ئۇ بىلىنىشىمىز، ئۆلگەنلەردىن تۇنجى بولۇپ تىرىلگۈچىدۇر، بۇنىڭدىكى مەقسەت، ئۇنىڭ پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئىچىدە ھەر جەھەتتىن ئەڭ ئۈستۈن ئورۇندا تۇرۇشى ئۈچۈندۇر. 19 چۈنكى خۇدا ئۆزىنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرىنى ئۇنىڭدا تۇرغۇزۇشقا، 20 ۋە ئۇنىڭ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپەشۈرۈشكە لايىق كۆرگەندى، يەنى، ئۇنىڭ كىرەستتە تۈگۈلگەن قېنى ئارقىلىق ئىناقلىق ئېلىپ كەلگەندىن كېيىن، - ئۇ ئارقىلىق مەيلى زېمىندا بولسۇن، ئەرشلەردە بولسۇن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپەشۈرۈشكە لايىق كۆرگەندى، 21 ۋە ئۇ سىلەدە رەزىل ئەمەللىرىڭلار تۇپەيلىدىن ئۆزىگە يات قىلىنغان، كۆڭۈلڭلاردا دۇشمەنلىك بولغان سىلەرىمۇ، ئۇ ئۆز تەنلىك تېنىدە ئۆلۈم ئارقىلىق ئۆزىگە پاك-مۇقەددەس، ئەيىبسىز ۋە داغىسىز ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۆزى بىلەن ئەپ قىلغان (ئەگەر سىلەر ئېتىقادتا ئۇ سېلىنىپ مۇستەھكەم

تۇرۇپ، خۇش خەۋەردىكى ئۆمىدىن نېرى قىلىنمىساڭلار)، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى كائىناتقا جارىلانغان، مەنكى پۈلۈس ئۇنىڭغا خىزمەتچى قىلىندىم. 24 ئەمدى مەن سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاھالىرىم ئۈچۈن شادلىنىمەن، ۋە شۇنىڭدەك مەسىھنىڭ جاھالىرىدا كەم بولغانلىرىنى ئۆز ئەتىرىمدە ئۇنىڭ تېنى، يەنى جامائەت ئۈچۈن تولۇقلايمەن، 25 مەن [جامائەت] ئۈچۈن خۇدانىڭ سۆز-كلامىغا ئەمەل قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ماڭا سىلەرنى دەپ تاپشۇرغان غوجىدارلىقى بويىچە خىزمەتچى قىلىندىم، 26 بۇ سۆز-كلامىدىكى سىر بارلىق ئەسىرلەردە ۋە دەۋرلەردىن بوشۇرۇن تۇتۇلغان، ئەمما ھازىر مۇقەددەس بەندىلەرگە ئاشكارىلاندى، (aiōn g165) 27 چۈنكى خۇدا ئۇلارغا ئەللەر ئارىسىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇۋاتقان بۇ سىرنىڭ شەرىپلىك بايلىقلىرىنى بىلدۈرۈشنى خالدى، بۇ سىر بولسا شان-شەرىپكە ئېلىپ بارغۇچى ئۆمىد بولغان، سىلەردە تۇرۇۋاتقان مەسىھنىڭ ئۆزىدۇر. 28 بىز ئۇنى جارىلايمىز، ھەربىر ئادەمنى مەسىھدە كالمەككە يەتكەن ھالدا خۇدا ئالدىدا ھازىر قىلىش ئۈچۈن بارلىق دانالىق بىلەن ھەربىر ئادەمگە چېكىلەيمىز، ھەربىر ئادەمگە تەلەم بېرىمىز. 29 مەن شۇنىڭغا ئىنتىلىپ، ئۇنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى بويىچە كۆرەش قىلىپ جاپا تارتىمەن، ئۇنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى دەۋرەۋە توغۇ زورۇر.

2

چۈنكى مەندە سىلەر ئۈچۈن، لا ئۈدەكىيەدىكىلەر ئۈچۈن، شۇنىڭدەك دىدارىنى كۆرمىگەنلىرىڭلار ھەممىسى ئۈچۈن نەقەدەر زور كۆرەشنىڭ بولۇۋاتقانلىقىنى سىلەرگە بىلگۈزەيچىمەن، 2 كۆرۈشىڭلار ئىشائى، ھەممەيىلەن ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببەتتە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، قەلبلىرىڭلار رەببەتتەندۈرۈلۈشى، خۇدانىڭ سىرىنى، يەنى مەسىھنى چۈشىنىشتە ۋە تولۇق بىلىشتە بولغان ئىشەنچ-خاتىرجەملىككە ئېرىشىش ئۈچۈندۇر. 3 چۈنكى ئۇنىڭدا دانالىقنىڭ ۋە بىلىمنىڭ بارلىق بايلىقلىرى يوشۇرۇنغاندۇر. 4 مېنىڭ بۇنى دېيىش، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى قايىل قىلالىق سىلىق-سىپايەگە بېلىرى بىلەن ئالدىمىلىقى ئۈچۈندۇر، 5 چۈنكى گەرچە تەن جەھەتتىن سىلەردىن نېرى بولسۇمۇ، روھ جەھەتتىن مەن سىلەر بىلەن بىلىمەن، سىلەرنىڭ سەپتە تۇرۇۋاتقىنىڭلارغا ۋە مەسىھگە باغلىغان ئېتىقادىڭلارنىڭ چىڭلىقىغا قاراپ شادلىنىمەن. 6 مەسىھ، رەب ئەيسانى قانداق قوبۇل قىلغان بولساڭلار، شۇ ھالدا ئۇنىڭدا مېڭىڭلار، 7 سىلەر تەلەم بېرىلگەندەك ئۇنىڭدا يىلتىز تارتىپ، ئېتىقادىڭلار قۇرۇلۇۋاتقان ھالدا، ئېتىقادتا خاتىرجەم قىلىنىپ، رەھمەت ئېيتىشلار بىلەن تاشقىنىلاپ تۇرغۇچى بولۇڭلار، 8 ھېچكىمنىڭ مەسىھ بويىچە بولغان، پەيلاسۇلۇق ياكى جەننەت ئالدىمىلىقى بىلەن، ئىنسانلاردىن كەلگەن ئەلەملەر، بۇنى دۇنيادىكى «ئاساسىي قانۇن-ئەلەملەر» بويىچە سىلەرنى ئۆز ئۆلچىسى قىلىپ ئازدۇرما سىلىقى ئۈچۈن ھېزى بولۇڭلار، 9 چۈنكى ئۇنىڭدا، يەنى مەسىھدە، خۇدانىڭ بارلىق مۇكەممەل جەۋھىرى تەن شەكلىدە تۇرىدۇ، 10 ۋە سىلەر ئۇنىڭدا، يەنى بارلىق ھۆكۈمدارلارنىڭ ھەم ھوقۇقدارلارنىڭ بېشى بولۇۋاتقاندا، مۇكەممەل بولۇۋاتقاندا، 11 سىلەر ئۇنىڭدا ئادەمنىڭ قولىسىز بولغان سۈننەت بىلەن سۈننەت قىلىنغانلىرى، دېمەك، مەسىھنىڭ سۈننىتى بىلەن [گۇناھلىق] ئەمگە باغلىغان تەندىن خالاس قىلىنغانلىرى، 12 ئۇنىڭ بىلەن تەڭ چۈمۈلدۈرۈلۈشتە دەپنە قىلىنغانلىرى، سىلەر يەنە ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن خۇدانىڭ ۋۇجۇدۇڭلاردا ئىشەيدىغانلىقىغا ئىشەنچ باغلاش بىلەن ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تىرىلگەنلىرى. 13 ئەمدى گەرچە ئىتائەتسىزلىككە ۋە ئەتىرىڭلاردىكى سۈننەتسىزلىكلەر تۇپەيلىدىن ئۆلگەن بولساڭلارمۇ، ئۇ سىلەرنى مەسىھ بىلەن بىللە جانلاندىردى، ھەممە ئىتائەتسىزلىكىمىزنى كەچۈرۈم قىلىپ، 14 بەلگىلىمىلەردە ئۆز ئىچىگە ئېلىنغان ئۈستىمىزدىن ئەر زى قىلدىغان، بىزنى ئەپەيدىغان پۈتكۈلنى ئۇچۇرۇپ تاشلىدى، ئۇ ئۇلارنى بىزدىن نېرى قىلدى،

كۈستىكە مۇخلىمۇزىدى. 15 تۇرۇق كۆمۈرلەردىن ۋە ھوقۇقدارلاردىن ئولجا ئېلىپ، [كۈستە] تۇرلارنى رەسۋا قىلىپ تۇرلارنىڭ ئۈستىدىن تەنتەنە بىلەن غەلبە قىلدى. 16 ئەمدى ھېچكىمنىڭ چەك-ئېچمەك، ھېيت-بايراملار، «يېڭى ئاي» نىڭكىلىسىدە ياكى شايات كۈنلەر ھەممە تەرىپىدە سەلەرنىڭ تۈستۈكلەردىن كۆكۈم چىقىرىشىغا يول قويماڭلار، 17 بۇ ئىشلار بولسا بىر كۈنگە، خالاس، تۇرلارنىڭ جىسمى بولسا مەسھىنىڭكىدۇر! 18 ھېچكىمنىڭ سەلەرنى «كېچىك پېشلىق» ۋە پەرىشتىلەرگە ئىبادەت قىلىشقا دەۋەت قىلىپ ئىنئاملايدىغان مەرھۇم قىلىشقا يول قويماڭلار، مۇشۇنداق كىشىلەر [گۇناھلىق] ئەلەردىكى ئوي-پىكىرلىرى بىلەن ھاكاۋۇرلىشىپ، كۆرگەن كۆرۈنۈشلەرگە ئېسىلماقتادۇر، 19 تۇرلار «باش» نى چىڭ تۇتقىنى يوقتۇر، لېكىن باشتىن ئۆگە ۋە سىڭىرلار ئارقىلىق پۈتكۈل تەن قۇۋۋەتلىنىدۇ ۋە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، خۇدادان كەلگەن ئاۋۇش بىلەن ئاشماقتا. 20 ئەگەر مەسە بىلەن بۇ دۇنيادىكى قائىدە-قانونلارغا نەسىتەن ئۆلگەن بولساڭلار، نېھىشقا (بۇ دۇنيادا ياشىغانلاردەك) «تۇتما!» «تېتىما!» «تەگە!» دېگەندەك بەلگىلىمىلەرگە رىئايە قىلىنسىلەر 22 (بۇنداق [بەلگىلىمىلەر ئىلكىدىكى] نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى ئىستېمال قىلىنىش بىلەن يوقىلىدۇ؟) مۇشۇنداق بەلگىلىمىلەر پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان كۆرسەتمىلەر ۋە تەلەملەردىن ئىبارەت، خالاس، 23 تۇرلاردا دەۋرۋەقە بىرخىل پەيدا بولغاچقا ئىبادەت، كېچىك پېشلىق ۋە ئۆز تېنىگە قارىتا قاتتىق قوللۇق بولۇشى دەۋەت قىلىش بولغاچقا، تۇرلاردا داناللىقنىڭ كۆرۈنۈشى بار، ئەمەلىيەتتە [بۇنداق داناللىقنىڭ] پايدىسى يوقتۇر. تۇرلار پەقەت ئەتتىكى ھەۋەسلەرگە يول قويۇلما، خالاس.

3

سەلەر مەسە بىلەن تەڭ تەرىپلەۋرۈلگەن بولساڭلار، ئەمدى يۇقىرىدىكى ئىشلارغا ئىنتىلىپ ئەزىزلىڭلار، مەسە شۇ يەردە خۇداداننىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدۇ. 2 كۆڭۈل-زېھنىڭلارنى بەردىكى ئىشلارغا ئەمەس، بەلكى يۇقىرىقى ئىشلارغا قۇيۇڭلار، 3 چۈنكى سەلەر ئۆلگەنلىرىدە ۋە ھاياتلىرىدا مەسە بىلەن بللە خۇدادا يوشۇرۇن تۇرىدۇ. 4 ئەمما ھاياتىمىز بولغان مەسە ئاشكارا بولغان چاغدا، شۇ ئان سەلەر تۇرلارنىڭ بىلەن بللە شان-شەرەپتە ئاشكارا بولىدىغان بولىسىلەر. 5 شۇڭا بەرگە تەۋە ئىشلارنى قىلغۇچى ھەرقانداق ئەزالىرىڭلارنى، يەنى بۇرۇقۇلۇ، ئاپا كىلك، ئېپلاس ھېسسىياتلار، رەزىل خاھىشلار ۋە نەپسانىيەتچىلىك (تۆۋەنچە مەسەلىك باراۋەردۇر) نى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىڭلار، 6 چۈنكى بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ غەزىپى ئىتائەتسىز پەرزەنتلەرگە چۈشكەن. 7 سەلەر بۇلار ئارىسىدا ياشىغان ۋاقىتلىرىدا، بۇنداق ئىشلارنىڭ ماڭغانلىقىدا، 8 ئەمما ھازىر سەلەر مۇشۇلارنىڭ ھەممىسىنى تۈزۈڭلاردىن سېلىۋېتىڭلار. يەنى غەزەپ، قەھەر-سەپرا، يامان نىيەتلەر، تۆھمەت، ئاغزىڭلاردىن چىقىدىغان ئېپلاس سۆزلەرنىمۇ سېلىۋېتىڭلار، 9 بىر-بىرىڭلارغا باغان سۆزلەڭلار، چۈنكى سەلەر كونا ئادەمنى قىلمىشلىرى بىلەن سېلىۋېتىشكە ئىستەيدۇ، 10 ۋە يېڭى ئادەمنى كېيىنكى ئىشلاردا ئادەم بولسا تۇرۇش ياراتقۇچىنىڭ سۈرەت-غۇيرازى بويىچە تولۇق بېلىشتە دائىم يېڭىلىماقتا، 11 تۇرلارنىڭ ھېچقانداق يۇنالىق ياكى ھەۋەدى، سۈنئەتلىك ياكى سۈنئەتسىز، يات مەدنىيەتلىك، سىكت، قۇل ياكى ھۇلەر مەۋجۇت ئەمەستۇر، بەلكى مەسە ھەممىدۇر، ۋە ھەممىدۇر. 12 شۇڭا، خۇدانىڭ تاللىغانلىرىغا، پاك-مۇقەددەس ۋە سۆيۈنكەنلەرگە لايىق، ئادەمگە ئىچ ئاغرىتىدىغان باغرىلارنى، مېھرىبانلىق، كېچىك پېشلىق، مۇمىنلىك ۋە سەۋر-تاقەتلىكنى كېيىنكىلەرگە، 13 بىر-بىرىڭلارغا يول قويۇڭلار، نارازىلىق ئىش بولسا بىر-بىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىڭلار، مەسە سەلەرنى قانداق كەچۈرۈم قىلغان بولسا سەلەرمۇ شۇنداق قىلىڭلار. 14 مۇشۇ ئىشلارنىڭ ئۈستىگە كامىل بىرلىكنىڭ رىئىتىسى بولغان

قىلىنىش يوقتۇر. 4 سەلەر خوجا بىنلار، قۇللارنىڭ ئادىل ۋە توغرا مۇئامىلە قىلىڭلار، چۈنكى رەشتە تۈز خوجا بىنلارنىڭ بارلىقى بىلىسىلەر. 2 دۇئا-تلاۋەتكە ھەرقانداق ۋاقىتتا بىرلىڭلار، بۇنىڭدا رەھمەتلەر ئېيتىشىپ ھوشيار تۇرۇڭلار، 3 شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇچۇمۇ دۇئا قىلغايلىقىمىز، خۇدا بەرگە مەسەنىڭ سىرىنى جاكارلاش ئۈچۈن تۈز سۆزىڭگە ئىشىك ئاچسۇن، مەن دەل سىر ئۈچۈن تەجىربىلەر بىلەن باغلىغانمەن، 4 شۇڭا قىلىشقا تېگىشلىك بويىچە، سىرنى ئاشكارا بىلىشىمغا [دۇئا قىلىڭلار]. 5 سىرتىڭلارغا نەسىتەن دانالىق بىلەن مېڭىڭلار، پۈرسەتلەر چىققاندا كۆڭۈل قويۇپ قولىدىن بەرمەڭلار. 6 سەلەرنىڭ گەپ-سۆزلىرىڭلار ھەردائىم مېھرىبانلىق بىلەن بولسۇن، تۈز بىلەن تېتىلىسۇن، شۇنىڭ بىلەن سەلەر ھەر بىر ئادەمگە قانداق جاۋاب بېرىشى بىلىسىلەر. 7 سۆيۈملۈك قېرىنداش ھەم رەببە سادىق خىزمەتكار، ئىشلىتىشىم بولغان تىككۈس سەلەرگە مەن توغرىلۇق ھەممە ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 8 مەن تۇنى دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن يېنىڭلارغا ئەۋەتتىم، سەلەرنىڭ تەھۋىلكىلەرنى بىلىۋېلىشى ۋە شۇنداقلا كۆڭۈلڭلارغا ئىلھام-رىغىت بېرىشى ئۈچۈندۇر. 9 مەن تۈزى سەلەردىن بولغان، سادىق ۋە سۆيۈملۈك قېرىنداشىم ئۈنپىسىمۇنى تۇرلارنىڭ بىلەن ئەۋەتتىم، تۇرلار سەلەرگە مۇشۇ يەردىكى بارلىق ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 10 تۈرمىدىم بولغان ئارىستارخۇس سەلەرگە سالام يوللايدۇ، بارنا بىلىشكە ئەۋرى ئىشىنى ماركۇسۇمۇ شۇنداق (سەلەر تۇرلارنىڭ توغرىلۇق تاپشۇرۇقلارنى تاپشۇرۇۋالدىڭلار، تۇرلارنىڭ كەلسە، تۇنى قوبۇل قىلىڭلار)، 11 يۇستۇس دەپ ئاتالغان بىلەن شۇ ئامۇ سالام يوللايدۇ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ماڭا خىزمەتداش بولغان سۈنئەت قىلىنغانلاردىن پەقەت مۇشۇلار باردۇر، تۇرلار ماڭا تەسەللى بولغان. 12 سەلەردىن بولغان، مەسە ئەپسانىنىڭ قۇبۇل قىلىڭلار. 14 مۇشۇ ئىشلارنىڭ ئۈستىگە كامىل بىرلىكنىڭ رىئىتىسى بولغان

مۇكەممەل، كامالەتكە يېتىپ چىڭ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن ھەردائىم سىلەر ئۈچۈن دۇئالاردا كۆرەش قىلدۇ. 13 چۈنكى مەن ئۇنىڭغا گۇۋاھچىمەنكى، ئۇ سىلەر ئۈچۈن، لا ئودىكىئادىكلەر ئۈچۈن ۋە خېيراپولسىتىكلەر ئۈچۈنمۇ كۆپ جاپا تارتىدۇ. 14 سۇيۈملۈك تېۋىپ بولغان لۇقادىن سىلەرگە سالام، دېمىستىمۇ شۇنداق. 15 لا ئودىكىئادىكى قېرىنداشلارغا بىزدىن سالام، ئىمقاغا ھەم ئۇنىڭ ئۆيىدە يىغىلىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتىڭلار. 16 بۇ خەت ئاراڭلاردا ئوقۇلغاندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى لا ئودىكىئادىكى جامائەتتىمۇ ئوقۇتۇڭلار، ۋە لا ئودىكىئادىكلەرگە يازغان خەتنى سىلەرمۇ ئوقۇڭلار، 17 ۋە ئار كېيۇسقا: «سەن رەببە تاپشۇرۇۋالغان خىزمىتىڭگە، تولۇق ئەمەل قىلىشىڭ ئۈچۈن كۈتۈل قويغىن» - دەڭلار. 18 مەنكى باۋلۇستىن ئۆز قولۇم بىلەن يازغان سالام. مېنىڭ كىشەنلىنىپ قاماپ قويۇلغانلىقىمنى ئەسلىڭلار. سىلەرگە مېھىر-شەپقەت بولغاي!

تېسالونىكالىقلارغا 1

1

مەنىكى پاۋلوس، سىلاس ھەمدە تىموتىيەن خۇدانىڭ ئۆز رەببىمىز ئەيسا مەسىھدە بولغان، تېسالونىكا شەھىرىدىكى جامائەتكە سالام. سىلەرگە مەھر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي. 2 بىز دۇئالىرىمىزدا سىلەرنى ياد ئېتىپ تۇرۇپ، خۇداغا سىلەر ئۈچۈن ھەردائىم تەشەككۈر ئېيتىمىز؛ 3 خۇدانىڭ ئالدىدا ئېتىقادىڭلاردىن بولغان ئەمەللىرىڭلارنى، مەھر-مۇھەببەتتىن چىققان جاپالىق ئەجرىڭلارنى، رەببىمىز ئەيسا مەسىھكە باغلىغان ئۆمدەتە بولغان چىداملىقلىقنى ئىزچىل ئەسلىپ تۇرۇۋاتىمىز. 4 چۈنكى ئەي قېرىنداشلار، خۇدا سۈيىڭلەر، ئۇنىڭ سىلەرنى تاللىغانلىقى بىزگە ئايان. 5 چۈنكى خۇش خەۋىرىمىز سىلەرگە يەتكۈزۈلگەندە سۈزلەر بىلەنلا ئەمەس، بەلكى كۈچ-قۇدرەت بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، مۇتلەق جەزمەلەشتۈرۈلگەن ھالدا سىلەرگە يەتكۈزۈلگەن، ئۇنىڭ ئۈستىگە، بىزنىڭ سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بولغىنىمىزدا سىلەرنى دەپ ئۆزىمىزنى قانداق تۇتقانلىقىمىزنى ئويىدا بىلىسىلەر.

6 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئېغىر ئازاب-ئوقۇبەت ئىچىدە تۇرۇۋاتقۇ، مۇقەددەس روھنىڭ شادلىقى بىلەن سۆز-كلامنى قوبۇل قىلىپ، بىزنى، شۇنداقلا رەببىڭ ئۆزىنى ئۆلگە قىلىپ ئەگەشتىڭلار، 7 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ماكىدونىيە ۋە ئاقابا ئۆلكىلىرىدىكى بارلىق ئېتىقادچىلارغا ئۆلگە بولۇپ چىقتىڭلار، 8 چۈنكى رەببىڭ سۆز-كلامى سىلەردىن پەقەت ماكىدونىيە ۋە ئاقاباغلا ياكى كاپادوكىيە، بەلكى ھەممە يەرگە خۇداغا باغلىغان ئېتىقادچىلار توغرىلىق ھەممە يەرگە خەۋەر تارقىلىپتۇ؛ نەتىجىدە، بىزنىڭ [شۇ يەرلەردە خۇش خەۋەر توغرىلىق] ھېچنەمە دېيىشىمىزنىڭ حاجىتى قالمىدى. 9 چۈنكى [بىز بارغانلىقى جايدىكى] كىشىلەر سىلەرنىڭ بىزنى قانداق قارشى ئالغانلىقىڭلارنى، سىلەرنىڭ بۇلاردىن قانداق ۋاز كېچىپ تىرىك ۋە ھەقىقىي خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوغلنىڭ، يەنى ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلگەن، كەلگۈسىدە بېلىنغان غەزەپتىن بىزنى قۇتقۇزغۇچى ئەيسانىڭ ئەرىشىنى كېلىشىنى كۈتۈشكە خۇداغا باققانلىقىڭلارنى بايان قىلىشىدۇ.

2

چۈنكى، ئۇ قېرىنداشلار، بىزنىڭ ئاراڭلارغا كىرگىنىمىز توغرىلىق بىلىسىلەرنى، ئۆيىڭلارغا كەلدىمىز. 2 سىلەرگە يەنە شۇمۇ مەلۇمكى، گەرچە ئىلگىرى فىلىپپى شەھىرىدە قىيىن-قىستاق ۋە خارلىققا ئۇچرىغان بولساقمۇ، زور قاتتىق قارشىلىققا قارىماي خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلەرگە يەتكۈزۈشكە خۇدايىمىزنىڭ مەدەت بېرىشى بىلەن يۈرەكلىك بولدۇق. 3 چۈنكى بىزنىڭ ئۆتۈنۈش-جىگىلەشلىرىمىزدە ھېچقانداق ئالدىنچىلىق، ناپاك نىيەت ياكى ھىلىگەرلىك يوقتۇر. 4 ئەكسىچە، بىز خۇدا تەرىپىدىن خۇش خەۋەرنىڭ ئامانەت قىلىنىشىغا لايىق كۆرۈلگەن ئادەملەر سۈپىتىدە بىز شۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا ئادەملەرنى ئەمەس، بەلكى قەلبىمىزنى سىنىغۇچى خۇدانى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن [خۇش خەۋەرنى] جاكارلايمىز. 5 چۈنكى سىلەر بىلگەندەك بىز ھېچقايسى ۋاقىتتا ئاراڭلارغا خۇشامەتلىك بىلەن ۋا ياكى تاماخورلۇققا نىقاب تاقاپ كەلمدۇق - (بۇ نىشتا خۇدا بىزگە گۇۋاھچىدۇر - 6 گەرچە بىز مەسىھنىڭ روسۇللىرىنىڭ سۈپىتىدە تەلەپ يۈكلىمەيدىغان بولساقمۇ، مەيلى سىلەر بۇلۇڭلار ياكى باشقىلار بولسۇن، ھېچبىر ئىنساندىن بىرەر ئىززەت-شۈھرەت ئىزدىگەن ئەمەس ئىدۇق. 7 ئەكسىچە بىز ئاراڭلاردا خۇددى بالا ئىمتىدىغان ئانا تۇرۇۋاتقۇلىرى كۆيۈنۈپ ئاسرىغاندەك سىلەرگە مۇلايىم مۇئامىلەدە بولدۇق. 8 شۇ چاغدا، سىلەرگە شۇنداق تەلپۈنگەندىق، سىلەرگە پەقەت خۇدانىڭ خۇش خەۋەرنى تاپشۇرۇشنىلا

ئەمەس، ھەتتا ئۆز جېنىمىزنى تاپشۇرۇشقىمۇ رازىمىز؛ چۈنكى سىلەر بىزگە ئىنتايىن قەدرلىك ئىدىڭلار. 9 چۈنكى، ئۇ قېرىنداشلار، بىزنىڭ قانداق جاپالىق ئەمگەك قىلغىنىمىز تېپىشقا باردۇر، ھېچقايسىڭلارغا ئېغىرلىقىمىزنى سالماستىن ئۈچۈن كېچە-كۈندۈزلەپ مەيھەت قىلدۇق، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلەرگە يەتكۈزدۇق. 10 ئېتىقادچىلاردىن بولغان سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ئەمەلىيەتلىرىمىزنىڭ قانداق ئىخلاسەن، ھەقىقەت ۋە ئەيىبىزنىڭ ئىكەنلىكىگە ئۇزۇڭلار ۋە خۇدانىڭ ئۆزىمۇ گۇۋاھچىدۇر. 11 ۋە يەنە سىلەر بىلگىنىڭلاردەك، ئاتىنىڭ ئۆز پەرزەنتلىرىگە نەسەت بەرگىنىدەك بىز ھەربىرىڭلارغا شۇنداق جېڭىلەپ، رىغەت-تەسەللى بېرىپ، سىلەرنى ئۆز پادىشاھلىقىغا ۋە شان-شەرىپىگە چاقىرىۋاتقان خۇداغا لايىق ھالدا مېڭىشقا دەۋەت قىلدۇق. 13 خۇداغا يەنە شۇ سەۋەبىمىز توختاۋسىز تەشەككۈر ئېيتىمىز، سىلەرنىڭ بىزدىن ئاڭلىغان خۇدانىڭ سۆز-كلامىغا قۇلاق سالغىنىڭلاردا، ئۇنى ئىنسانلاردىن كەلگەن سۆز سۈپىتىدە ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ ئەمەلىي سۈپىتىدە، يەنى خۇدانىڭ كەلگەن سۆز-كلام دەپ ئۇنى قوبۇل قىلىڭلار؛ ئۇ [سۆز-كلام] ھازىر ئىشەنچلىك سىلەردە ئىشلىمەكتە. 14 چۈنكى سىلەر، ئۇ قېرىنداشلار، يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى مەسىھ ئەيسادا بولغان جامائەتلەردىن ئۆلگە ئالدىڭلار؛ ئۇلار [شۇ يەردە] يەھۇدىيلار تەرىپىدىن قانداق خارلىقلارغا ئۇچرىغان بولسا، سىلەرمۇ ئۆز يۇرتداشلىرىڭلار تەرىپىدىن ئوخشاش خارلىقلارغا ئۇچرىدىڭلار. 15 ئۇلار، يەنى شۇ يەھۇدىيلار، ئەسلىدە رەب ئەيسانى ۋە يەھۇدىيەلەرنى ئۆلتۈرگەن ۋە بىزنى زىيانكەشلىك قىلىپ قوغلۇۋەتكەندى. ئۇلار خۇدانى نارازى قىلىپ، ۋە ھەممە ئىنسان بىلەن قېرىشىپ، 16 «يات ئەللىكلەر» نىڭ ئىختىيارلىققا ئېرىشىشى ئۈچۈن ئۇلارغا سۆزلىشىمىزگە توسقۇنلۇق قىلىۋاتىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گۇناھلىرىنى ئۈزلۈكسىز چېكىگە يەتكۈزۈشكە، لېكىن غەزەپ ئۇلارنىڭ بېشىغا تولۇق بىلەن چۈشۈرۈلۈش ئالدىدا تۇرىدۇ. 17 لېكىن بىز، ئۇ قېرىنداشلار، تاماملىنىشىمىزدا ئىنتايىن قىسقا ۋاقىت جۇدالىشقان بولساقمۇ (ئەندە بولسۇمۇ، قەلبىدە ئەمەس)، سىلەر بىلەن يەنە دىدار كۆرۈشۈشكە قەۋەتلا ئىشتىياقمىزدىن يېنىڭلارغا بېرىشقا تېخىمۇ بەك ئىنتىلىدۇ! 18 شۇنىڭدەك يېنىڭلارغا بارغۇمىز بار ئىدى - ئەمەلىيەتتە مەنىكى پاۋلوس قايتا-قايتا تىرىشىپ باقتىم، بىراق بۇنىڭغا شەيتان توسقۇنلۇق قىلدى. 19 چۈنكى بىزنىڭ ئىستەك-ئارزۇمىز، شادلىقىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا قايتىپ كەلگەندە يەخىرلىنىدىغان تاجىمىز تېپە بولىدۇ؛ بۇ دەل سىلەر ئۇزۇڭلار ئەمەسمۇ؟ 20 چۈنكى سىلەر بىزنىڭ بەخىرىمىز، بىزنىڭ شادلىقىمىز!

3

شۇنىڭ بىلەن بىز [سىلەردىن خەۋەرسىز] تاقىتىمىز تاق بولۇپ، ئۆزىمىز ئافىنا شەھىرىدە يالغۇز قېلىپ، 2 ئالدىڭلارغا قېرىنداشلىقىمىز ھەم خۇدا يولىدا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىدە بولۇۋاتقان خىزمەتداشلىقىمىزنى تىپتىن سىلەرنى ئېتىقادتا مۇستەھكەملەش-كۈچەيتىش ۋە رىغەتلەندۈرۈش ئۈچۈن ئەۋەتىشنى قارار قىلدۇق؛ 3 [بىزنىڭ ئۆتى ئەۋەتىشىڭىز] مەقسىتىمىز، ھېچكىمنىڭ يېنىڭلارغا چۈشكەن مۇشۇ زەخمەت-قىيىنچىلىقلار سەۋەبىدىن [ئېتىقادتا] تەۋرىنىپ قالماسلىقى ئۈچۈندۇر. چۈنكى ئۇزۇڭلار بۇنداق ئىشلارغا ئۇچراشقا ئالدىنلا بېكىتىلگەن، دەپ بىلىسىلەر. 4 چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتىمىزدا، سىلەرگە ھەممىمىز ئازاب-قىيىنچىلىققا ئۇچرىماي قالمايمىز دەپ ئالدىنلا ئېيتقانلىقىمىز. ئەمەلىيەتتە ھازىر دېگىنىمىزدەك بولدى، دەپ بىلىسىلەر. 5 شۇ سەۋەبىمىز تاقىتم تاق بولۇپ، ئېتىقادچىلارنىڭ زادى قانداق ئىكەنلىكىنى بىلىش ئۈچۈن، ئازدۇرغۇچى سىلەرنى ئازدۇرۇپ بىزنىڭ سىلەرگە سىڭدۈرگەن ئەجرىمىز بىكارغا كەتتىمىكەن دەپ ئەنسىرەپ، تىموتىينى يېنىڭلارغا

ئەۋەتكەندىم. 6 لېكىن تىموتى بايا پىنىگاردىن قايتىپ كەلگەندە، ئېتىقادىڭلار ۋە مېھىر-مۇھەببەتلىرىڭلار توغرىسىدا بىزگە ياخشى خەۋەر ئېلىپ كېلىپ، سىلەرنىڭ بىزنى ھەردايم سېغىنىپ تۇرغانلىقىڭلارنى ۋە خۇددى بىز سىلەر بىلەن دىدارلىشىشقا تەلپۈنگىنىڭىزدەك، سىلەرنىڭمۇ بىزنى كۆرۈڭلار كەلگەنلىكىنى ئېيتتى. 7 شۇنىڭدەك، ئەي قېرىنداشلار، بېشىمىزغا چۈشكەن مۇشۇنداق بارلىق ئازاب-ئوقۇبەت ۋە ئېغىرچىلىق ئىچىدە تۇرۇۋاتقىنىمىزدا سىلەردىن، يەنى چىڭ ئېتىقادىڭلاردىن رىغبەت-تەسەللى تاپقۇ، 8 چۈنكى رەببە چىڭ تۇرغان بولساڭلار، بىز [ئۆلمەي]، ھايات قالمىز! 9 ئەمدى سىلەر ئۆچۈن، خۇدايىمىز ئالدىدا سىلەرنىڭ ۋە جىگىڭلاردىن تەلپۈن شادلىنىدۇ، بۇ زور شادلىقىمىزدىن سىلەر ئۆچۈن خۇداغا قانچىلىك دەرىجىدە تەشەككۈر ئېيتىساق بولار؟! 10 سىلەر بىلەن دىدار كۆرۈشۈش ۋە ئېتىقادىڭلاردىكى يېتەرسىزلىكلەرنى مۇكەممەل قىلىشقا مۇھىسەسەر بولۇش ئىمكانىيىتى ئۆچۈن، كېچە-كۈندۈز خۇداغا زور تەلپۈرۈپ يېلىنماقتىمىز. 11 ئەمدى بىزنىڭ خۇداتايىمىزنىڭ تۈزى ھەم رەببىمىز ئەيسا بىزنىڭ يولىمىزنى پىنىگارىغا باشلىغاي، 12 ئەمدى مېھىر-مۇھەببەتتىمىز سىلەرگە تولغاندەك، رەب سىلەرنىڭ بىر-بىرىڭلارغا ۋە ھەممە ئادەملەرگە بولغان مېھىر-مۇھەببەتلىرىڭلارنى تاشقۇرۇپ، تولۇپ تاشقۇرغاي، 13 ھەم شۇنداق بولغاندا، رەببىمىز ئەيسا تۈزىنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرى بىلەن بىللە قايتىپ كەلگەندە قەلبىڭلار بىزنىڭ خۇداتايىمىز ئالدىدا پاك-مۇقەددەسلىكتە نۇقتىسىز بولۇشقا مۇستەھكەملىنىدۇ!

5 لېكىن ئى قېرىنداشلار، سىلەرگە شۇ ئىشلارنىڭ ۋاقتلىرى ۋە زامانلىرى توغرىسىدا يېزىشىمنىڭ ھاجىتى يوق. 2 چۈنكى تۈزۈڭلار ئويىدىن بىلىسلىر، رەببىڭ كۈنى خۇددى كېچىدە كىرگەن ئوغرىنىڭ كېلىشىگە ئوخشاش [تۇيۇقسىز] كېلىدۇ. 3 ئەمدى كىشىلەر «دۇنياغا تىنچ-ئامان بولۇۋاتىدۇ» دەپ تۇرغاندا، خۇددى ھامىلىدار ئايالنىڭ تولغۇق تۇتۇشۇمۇ تۇتىشىدەك، ھالاكەت ئۇلارنىڭ بېشىغا تۇيۇقسىز چۈشىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭنى قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. 4 لېكىن سىلەر، ئى قېرىنداشلار، قاراڭغۇلۇقتا

4 ئاخىرىدا، ئى قېرىنداشلار، بىز رەب ئەيسادا تۇرۇپ سىلەردىن شۇنى تۈتۈنەيمىز ھەم چېكىلەيمىزكى، سىلەر بىزدىن خۇدانى خۇرسەن قىلىشقا قانداق مېڭىشىڭلار كېرەكلىكىنى تاپشۇرۇۋالغىنىڭلاردەك ھەم ھازىر شۇ يولچە مېڭۇۋاتقىنىڭلاردەك، شۇنداق قىلىشىڭلار تېخىمۇ ئېشىپ تاشقاي. 2 چۈنكى سىلەر بىزنىڭ رەب ئەيسا ئارقىلىق سىلەرگە نېمە ئەمىرلەرنى تاپلىغانلىقىمىزنى بىلىسلىر. 3 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇكى، پاك-مۇقەددەس قىلىنىش، ھەرقانداق بۇزۇقلىقتىن ساقلىنىش، 4 يەنى ھەر بىرىڭلار خۇدانى تونۇمايدىغان تائىپىلەردەك شەھۋەتچى ھەۋەسلەرگە بېرىلەي، بەلكى قانداق قىلىپ ئۆز تېنىنى باشقۇرۇپ، ئۇنى پاك-مۇقەددەسلىكتە ئار-نومۇس بىلەن ساقلاشنى ئۆگىنىۋېلىشىڭلار. 6 بۇ جەھەتلەردە ھېچكىم ئۆز قېرىندىشىنىڭ ھەققىگە چاڭ سېلىپ، ئۆز پايىدا-مەنەپئىتىنى قوغلىمىسۇن، چۈنكى بىز ئىلگىرى سىلەرگە چۈشەندۈرۈپ تولۇق ئاڭلايدۇرغىنىمىزدەك، بارلىق مۇشۇنداق ئىشلاردا رەب تۈزى ئىنتىقام ئالغۇچىدۇر. 7 چۈنكى خۇدا بىزنى ئاياللىققا ئەمەس، بەلكى پاك-مۇقەددەسلىكتە ياشاشقا چاقىردى. 8 شۇنىڭ ئۈچۈن [ھەقىقەتتى] رەت قىلغان ئادەم، ئىنسانىي ھوقۇقى ئەمەس، بەلكى سىلەرگە مۇقەددەس روھىنى ئانا قىلغۇچى خۇدانى رەت قىلغان بولىدۇ. 9 ئەمدى قېرىنداشلىق مېھىر-مۇھەببەتكە كەلسەك، بۇ توغرىسىدا سىلەرگە يېزىپ ئۆتۈرۈشىمىزنىڭ ھاجىتى يوق. چۈنكى خۇدا تۈزى بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشنى تۈگەتمەكتە. 10 چۈنكى سىلەر پۈتكۈل ماكدونىيە تۈگىنىشىدەك ھەممە قېرىنداشلارغا شۇنداق قىلىۋاتسىلەر، شۇنداق بولسىمۇ، ئى قېرىنداشلار، شۇنداق قىلىشقا بېرىلىپ تېخىمۇ ئېشىپ تېشىشىڭلارنى، 11 شۇنداقلا بىز سىلەرگە تاپلىغىنىمىزدەك، تىنچ يۈرۈشنى، [باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا] [ئارىلاشماي]، ئۆز ئىشىڭلار بىلەن بولۇپ، ئىككى قولۇڭلارغا تايىنىپ ياشاشنى نىشان قىلىپ ئېتىلىشىڭلارنى تۈتۈنەيمىز. 12 مانا شۇنداق قىلساڭلار، سىرتتىكىلەر ئالدىدا ئىززەت-ھۆرمەتكە سازاۋەر بولۇپ ماڭىسىلەر ۋە ھېچكىمنىڭ قولىغا بېقىنىپ قالمايسىلەر. 13 لېكىن، ئەي قېرىنداشلار، ئۈمىدىڭىزنىڭ ئىچىدە ياشاۋاتقان باشقا ھەممىسىدەك، [ئاراڭلاردىكى]

ھەممە گەپنى تەكشۈرۈپ ئىسپاتلاپ كۆرۈڭلار؛ دۇرۇس بولسا ئۇنى چىڭ تۇتۇپ [قولدىن بەرمەڭلار]. 22 پامانلىقنىڭ ھەرقانداق شەكلىدىن ئۆزۈڭلارنى يىراق تۇتۇڭلار. 23 خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا ئۆزى سىلەرنى ئۆزۈل-كېسىل پاك-مۇقەددەس قىلغاي، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ قايتا كەلگۈچە پۈتكۈل روھىڭلار، جېنىڭلار ۋە تېنىڭلارنى ئەيىبىز ساقلىغاي. 24 سىلەرنى چاقىرىغۇچى بولسا سادىق-ۋاپادۇر، تۇتۇنى جەزمەن ئادا قىلمايدۇ. 25 قېرىنداشلار، بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. 26 ھەممە قېرىنداشلار بىلەن پاك سۆيۈشلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. 27 مەن رەببە سىلەرگە شۇنى جىددىي تاپلايمەنكى، بۇ خەتنى [شۇ يەردىكى] ھەممە مۇقەددەس قېرىنداشلارغا ئوقۇپ بېرىڭلار! 28 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى سىلەرگە بار بولغاي!

تېسالونىكالىقلارغا 2

1 مەنكى باۋلوس، سىلاس ھەمدە تومىئىدىن خۇداتائىم ۋە رەببىمىز ئەيسا

مەسىھدە بولغان، تېسالونىكا شەھىرىدىكى جامائەتكە سالام. 2 خۇداتائىم ۋە رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھرىبانلىق ۋە خاتىرجەملىك ئانا قىلىنغان!

3 سىلەر ئۈچۈن خۇداغا ھەردائىم تەشەككۈر ئېيتىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ (ھەمدە شۇنداق قىلىش توغرىدا يېقىنراق، ئى قېرىنداشلار، - چۈنكى ئېتىقادىڭلار كۈچلۈك

ئۆسمەكتە ھەمدە بىر-بىرىڭلارغا بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلارمۇ ئېشىپ تاشماقتا. 4 شۇنىڭ بىلەن بىز ئۆزىمىز سىلەرنىڭ بېشىڭلارغا چۈشكەن، شۇنداقلا بەرداشلىق

بېرىۋاتقان بارلىق زىيانكەشلىك ۋە جاپا-مۇشەققەتلەر ئىچىدە كۆرسەتكەن سەۋر-چىداملىق ۋە ئېتىقادىڭلار ئۈچۈن، خۇدانىڭ ھەر قايسى جامائەتلىرىدە سىلەردىن

پەخىرلىنىمىز؛ 5 بۇ ئىشلار خۇدانىڭ كېلىدىغان ئادىل ھۆكۈمىنى كۆرسىتىدىغان روشەن بىر ئالاھىدىلىك ۋە شۇنداقلا، بۇ ئىشلار سىلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا

لايىق ھېسابلىنىشىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ سىلەر مانا شۇ پادىشاھلىق ئۈچۈن زۆلۈم-زەخمەت چېكىۋاتىسىلەر، 6 شۇنداق ئىكەن، سىلەرگە ئېغىرچىلىق

سالغۇچىلارغا خۇدا ئېغىرچىلىق سالسا، ھەم شۇنداقلا رەب ئەيسا قۇدرەتلىك پەرىشتىلىرى بىلەن ئەرشتىن قايتا كۆرۈنگەن چاغدا، ئېغىرچىلىققا ئۇچرىغان

سىلەرگە بىز يەنى تەڭ ئاراملىق بەرسە دۇرۇس ئىش بولمامدۇ؟ 8 شۇ چاغدا ئۇ خۇدانى تونۇيدىغانلاردىن، شۇنداقلا رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇش خەۋەرگە

ئىتائەت قىلمايدىغانلاردىن يالغۇنلۇق ئوت بىلەن ئىنتىقام ئالىدۇ. 9 بۇنداق كىشىلەر رەببىڭلارنىڭ ھۆزۈرىدىن كۈچ-قۇدرىتىنىڭ شان-شەرىپىدىن مەھرۇم

قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك ھالدا كەت جازاسىنى تارتىدۇ. (aīōnios g166) 10 ئۇ ۋاقىتتا ئۇ ئۆزىنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىدە ئۇلۇغلىنىپ، شۇ كۈندە بارلىق

ئىشەنگەنلەردە (سىلەر دورۇقە بەزىڭ گۇۋاھلىقىمىزغا ئىشەنگەندۇرسىلەر) ئۆزىنىڭ كارامەتلىكىنى كۆرسىتىپ، مەدھىيەلىگى كېلىدۇ. 11 شۇنىڭ

ئۈچۈن، بىز سىلەر ئۈچۈن دائىم شۇنداق دۇئا قىلىمىزكى، سىلەرنى چاقىرىغان بىزنىڭ خۇدايىمىز سىلەرنى ئۆز [ئۇلۇغ] چاقىرىغىغا لايىق ھېسابلاپ، ياخشىلىققا

ئىنتىلىگەن بارلىق كۈزەل مەقسەت-مۇددىئالەرىڭلارنى ۋە ئېتىقادىڭلاردىن چىققان بارلىق خىزمەتلىرىڭلارنى كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ئەمەلگە ئاشۇرغاي. 12

شۇنىڭ بىلەن، خۇدايىمىزنىڭ ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھرىبانلىقى ئارقىلىق رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى سىلەردە شان-شەرەپ بولۇپ ئۇلۇغلىنىدۇ ۋە سىلەرمۇ ئۇنىڭدا شان-شەرەپكە ئېرىشىسىلەر.

2 ئى قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ قايتا كېلىشى، شۇنداقلا بىزنىڭ

ئۇنىڭ بىلەن بىر يەرگە جەم قىلىنىشىمىز توغرىسىدا سىلەردىن شۇنى ئۈمىدلىمىزكى، 2 ئەگەر سىلەر «مەلۇم روھتىن كەلگەن ۋەھىي»دىن بولسۇن، بىرىنىڭ سۆز-تەلىمىدىن بولسۇن ياكى «بىزنىڭ نامىمىزدا» يېزىلغان مەلۇم خەتلەردىن بولسۇن

«رەببىڭ كۈنى يېتىپ كەلدى» دېگەن سۆزنى ئاڭلىساڭلار، جىددىلىشىپ ھودۇقۇپ كەتمەڭلار ياكى دىككە-دۈككەگە چۈشمەڭلار! 3 بۇ ئىشلاردا ھەرقانداق ئادەمنىڭ ھەرقانداق ئۈمىد بىلەن سىلەرنى ئالدىشىغا يول قويمىڭلار؛

چۈنكى ئاۋۋال «چوڭ» يېنىش» بولۇپ، ئاندىن «گۇناھى ئادەم»، يەنى «ھالاكەتكە مەھكۇم قىلىنغۇچى ئادەم» ئاشكارىلانمىغۇچە، ئاشۇ كۈن كەلمەيدۇ.

4 شۇ ئادەم خۇدا دەپ ئاتالغانغا ياكى كىشىلەر چوقۇندىغان ھەرقانداق نەرسىلەرگە قارشى چىقىپ، ئۆزىنى ھەممىدىن ئۈستۈن قىلىپ كۆرسىتىدۇ؛ ئۇ شۇنداق قىلىپ خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىدا ئولتۇرۇۋېلىپ، ئۆزىنى خۇدا دەپ

كۆرسىتىپ جاكارلايدۇ. 5 مەن سىلەر بىلەن بللە بولغان ۋاقىتىدا بۇلارنى سىلەرگە ئېيتقىنمى ئېسىڭلاردا باردۇ؟ 6 ۋە ئۇنىڭ بەلگىلەنگەن ۋاقتى-سائىتى كەلمىگۈچە ئاشكارىلانمىسلىقى ئۈچۈن، ئېنىڭ ئۇنى تۈسۈپ تۇرۇۋاتقانلىقى

سىلەرگە مەلۇم. 7 چۈنكى «قانۇننى يوقاقتۇغى سىرتلىق كۈچ» ئاللىقاچان يوشۇرۇن ھەرىكەت قىلماقتا؛ لېكىن بۇ ئىشلارنى ھازىرچە تۈسۈپ كېلىۋاتقان

بىرى باردۇر؛ ئۇ ئۆتمۈرىدىن چىققۇچە شۇنداق تۈسۈلۈك پېتى تۇرىدۇ؛ 8 ئاندىن ئاشۇ «قانۇننى يوقاقتۇغى» ئاشكارىلىنىدۇ؛ بىراق رەب ئەيسا ئاغزىدىكى

نەپسى بىلەنلا ئۇنى يۈتۈۋېتىدۇ، كەلگەن چاغدىكى بارلىق ئۇرى بىلەن ئۇنى يوق قىلىۋېتىدۇ. 9 «قانۇننى يوقاقتۇغى»نىڭ مەيدانغا چىقىشى شەيتاننىڭ پەنتىلىرى بىلەن بولىدۇ، ئۇ ھەر تۈرلۈك كۈچ-قۇدرەت، مۇجىزە ۋە ئالغان كارامەتلەرنى

كۆرسىتىپ، 10 ھالاكەتكە يۈزلەنگەنلەرنى ئازدۇرىدىغان ھەرخىل قەبىھە-مىسكەرلەرنى ئىشلىتىدۇ. ئۇلارنىڭ ھالاكەت ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنىڭ سەۋەبى ئۆزلىرىنى نىجاتقا يېتەلەيدىغان ھەقىقەتنى سۆيەي، ئۇنىڭغا قەلبىدىن ئورۇن بەرمەسلىكىدىندۇر. 11 شۇ سەۋەبىدىن، خۇدا ئۇلارغا يالغانلىققا ئىشەنسۇن

دەپ ھەقىقەتنى چەتلىتىدىغان بىر كۈچ ئەۋەتىدۇ. 12 نىجىدە، ھەقىقەتكە ئىشەنمەي، بەلكى قەبىھلىكنى خۇرسەنلىك دەپ بىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى جازاغا مەھكۇم قىلىنىدۇ. 13 لېكىن، ئەي، رەب سۈيگەن قېرىنداشلار، بىز سىلەر

ئۈچۈن ھەردائىم خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىشىمىزغا توغرا كېلىدۇكى، خۇدا روھنىڭ ۋاسىتىسىدە پاك-مۇقەددەس قىلىنىشىڭلار ۋە ھەقىقەتكە ئىشىنىشىڭلار ئارقىلىق سىلەرنى نىجاتقا ئېرىشىشكە مۇقەددەسلا تاللىۋالدى. 14 ئۇ بىز يەتكۈزگەن

خۇش خەۋەر ئارقىلىق سىلەرنى شۇ نىجاتقا، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شان-شەرىپىگە ئېرىشىشكە چاقىردى. 15 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي قېرىنداشلار، تاپان تەرەپ تۇرۇڭلار، بىز سىلەرگە ئېغىزچە ياكى خەت ئارقىلىق يەتكۈزگەن ئەينى

چىڭ تۇتۇڭلار! 16 ئەمدى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆزى ۋە بىزنى سۈيگەن، مېھىر-شەپقەت بىلەن مەڭگۈلۈك رىغىبتە-تەسەللى ھەم گۈزەل ئۆمىد ئانا قىلغان خۇداتائىم قەلبىڭلارنى رىغىبتەلدەندۈرگەي ھەمدە سىلەرنى ھەر بىر گۈزەل ئىش قىلىشتا، ھەر بىر ياخشى سۆزلەرنى يەتكۈزۈشتە كۈچلەندۈرگەي! (aīōnios

g166)

3 ئاخىرىدا، ئى قېرىنداشلار، بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلاركى، رەببىڭ سۆزى خۇددى سىلەرگە بەتكەن چاغدىكىگە ئوخشاش، [ھەرقانداق يەردە] تېز تارقالسۇن ۋە شان-شەرەپلىك دەپ ئۇلۇغلىنسۇن؛ 2 شۇنىڭدەك بىزنىڭ قەبىھ ۋە رەزىل ئادەملەردىن قۇتۇلۇشىمىز ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. چۈنكى ھەممىلا ئادەم

ئىشەنچ-ئېتىقادلىق بولۇۋەرمەيدۇ. 3 ئەمما رەب ئۆزى ئىشەنچلىككۈز؛ ئۇ سىلەرنى مۇستەھكەم قىلىدۇ ھەم رەزىل بولغۇچىدىن ساقلايدۇ. 4 ئەمما رەببە، سىلەرگە تاپلىغىنىمىزنى قىلىۋاتىسىلەر، شۇنداقلا داۋاملىق قىلىۋېرىدۇ، دەپ خاتىرجەمىز.

5 ئەمدى رەب قەلبىڭلارنى خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتىگە ھەم مەسىھنىڭ سەۋر-چىداملىقىغا چۈمكەشكە يېتەلگەي. 6 ئەمدى قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا شۇنى تاپلايمىزكى، بىزدىن ئالغان تەلەپلەرگە رىئايە قىلماي، تەرتىپسىز يۈرگەنلەرنى ئۇزۇڭلارنى نېرى ئۇتۇڭلار. 7 بىزدىن قانداق ئۆلگە ئېلىشىڭلار كېرەكلىكىنى ئۇزۇڭلار بىلسىلەر؛ چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بللە بولغاندا تەرتىپسىز يۈرگەنلىكىمىز، 8 ھېچكىمنىڭ نېنىنى بىكارغا چەپتىنۇق؛ بەلكى بىز ھېچقايسىڭلارغا ئېغىرىمىزنى ساماسلىق ئۈچۈن، كېچە-كۈندۈزلەپ تىرىشىپ-تەرمىشىپ جاپالىق ئىشلەيتۇق. 9 بۇنداق قىلىشىمىز، سىلەردىن ياردەم كۈتۈشكە ھەقلىق بولغانلىقىمىزدىن مەنەس، بەلكى ئۆزىمىزنى سىلەرگە بىزدىن ياخشى ئۆلگە قالدۇرۇپ، سىلەرنىڭ بىزگە ئەگىشىشىڭلار ئۈچۈن ئىدى. 10 چۈنكى

بىز سىلەرنىڭ بېنىڭلاردا بولغىنىمىزدا سىلەرگە: «بىرى ئىشلىمەيمەن دېسە، ئۇ يېمىسۇن!» دەپ تاپلىغاندۇق. 11 چۈنكى بىز ئاراڭلاردا بەزىلەرنىڭ تەرتىپسىز لاغايلاپ، ھېچ ئىشلىمەي باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا ئارىلىشىپ يۈردىغانلىقىنى تاڭلىدۇق. 12 بىز مۇشۇنداقلارغا رەب ئەيسا مەسىھدە شۇنداق بۇرۇيمىز ۋە ئۇلاردىن ئۆتۈنۈپ سورايمىزكى، تىنىچ ياشاپ، ئەمگىككەڭلەر بىلەن ئۆز بېنىڭلارنى تېپىپ يەڭلەر. 13 لېكىن سىلەر، ئى قېرىنداشلار، ياخشى ئىشلارنى قىلىشتىن ئېرىخەڭلەر. 14 ئەمما ئەگەر ئۇشۇ خېتىمىزدىكى سۆزلەرگە ئىتائەت قىلمايدىغان بىرى بولسا، ئۇنىڭدىن ھەزەر ئەيلەڭلار ۋە ئۇنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن باردى-كەلدى قىلماڭلار. 15 بىراق، ئۇنى دۇشمەن قاتارىدا كۆرمەي، ئەكسىچە ئۇنىڭغا بىر قېرىنداش سۈپىتىدە نەسىھەت قىلىڭلار. 16 خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان رەب ھەر ۋاقىت ھەر يولدا شەخسەن سىلەرگە خاتىرجەملىك ئانا قىلغاي. رەب ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي! 17 مەنكى ياۋلۇس بۇ ئاخىرقى سالىمىنى ئۆز قولىم بىلەن يازدىم، بۇ، مېنىڭ ھەممە خەتلەرنىڭ ئۆزىگە خاس بەلگىسىدۇر. مانا بۇ مېنىڭ ئۆز قەللىمىدۇر. 18 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىڭلارغا يار بولغاي!

تەموتىغا 1

1

قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ ۋە ئۆمىدىمىز مەسىھ ئەيسانىڭ ئەمرى بىلەن ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى قىلىپ تەيىنلەنگەن مەنىكى پائۇلىستىن 2 ئېتىقاد بولدىكى ئۆزۈمنىڭ سادىق ئوغلۇم بولغان تەموتىغا سالام. خۇداتامىز ۋە رەببىمىز مەسىھ ئەيسانىڭ ساڭا مېھىر-شەپقەت، رەھىمەتلىك ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 3 ما كېيىنكى ئۆلكىسىگە بارغاندا، سەندىن تۆتۈنكىنىڭمەنكى [شۇ يەنە ئۆتۈنمەنكى]، [شۇ يەردىكى] بەزى كىشىلەرگە بىدئەت تەلەملىرى ئۆگەتمەكچى دەپ تاپىلىش ئۈچۈن سەن داۋاملىق ئەفەسسۇس شەھىرىدە قالغىن، 4 ئۇلارنىڭ ئەيسانىڭ ۋە ئايىغى يوق نەسەبىمىلەرگە بەند بولماسلىقىنى تاپلىغىن، بۇلار خۇدانىڭ ئېتىقاد ئارقىلىقلا ئەلگە ئاشۇرۇلدىغان ئۆز ئۆيىگە بولغان پىلانىنى ئىلگىرى سۈرمەيدۇ، بەلكى پەقەت يەنە تالاش-تارتىشلارنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، خالاس. 5 ئەمدىلىكتە بىزگە تاپلانغان تەلەمنىڭ مۇددىئاسى ساپ قەلب، پاك ۋە ئىجدان ۋە ساختىلىقسىز ئېتىقادىن كېلىپ چىقىدىغان مېھىر-مۇھەببەتتىن ئىبارەتتۇر. 6 بۇ ئىشلاردا بەزى كىشىلەر چەتتەپ، يەنە گەپلەرنى قىلىشقا بۇرۇلۇپ كەتتى. 7 ئۇلارنىڭ تەۋرات قانۇنىنىڭ ئۇنىمى بولغۇسى بار، بىراق ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ تېمە دەۋاتقانلىقىنى ياكى ئۆزلىرىنىڭ ھەدەپ قەيىت قىلىۋاتقان سۆزلىرىنىڭ تېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەنمەيدۇ. 8 ئەمدى بىزگە مەلۇمكى، ئەگەر كىشىلەر تەۋرات قانۇنىنى تېمە مۇددىئاسىدا قوللانسا، ئۇ پايىدلىقتۇر. 9 چۈنكى بىز يەنە شۇنى بىلىمىزكى، تەۋرات قانۇنى ھەققانىي ئادەملەر ئۈچۈن تۈزۈلگەن ئەمەس، بەلكى قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچىلار ۋە بوغىن قاتتىقلار ئۈچۈن، ئىختىلاسىزىلار ۋە گۇناھكارلار ئۈچۈن، ئىپلاسلا ۋە كۆپۈرلۈك قىلغۇچىلار ئۈچۈن، قانۇننى تولىتىش ئۈچۈن ۋە ئاتىسىنى تولىتىش ئۈچۈن، قاتتىقلار، 10 بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، بەچچۇنلار، ئادەملەرنى قوللۇققا ئۇلغۇچىلار، يالغانچىلار، قەسەمخورلار ئۈچۈن ۋە ياكى ساغلام تەلەملىرىگە زىت بولغان باشقا ھەرقانداق قىلىشلاردا بولغانلار ئۈچۈن تۈزۈلگەن. 11 بۇ تەلەملەر تەشەككۈر-مۇبارەككە لايىق بولغۇچى خۇدانىڭ ماڭا نامانەت قىلغان شان-شەرپىنى ئايان قىلغان خۇش خەۋەرگە ئاساسلانغان. 12 ماڭا كۈچ-قۇدرەت بەرگەن، مېنى ئىشەنچلىك دەپ قاراپ، ئۆز خىزمىتىگە تەيىنلىگەن رەببىمىز مەسىھ ئەيسانىڭ تەشەككۈر ئېيتىمەنكى، 13 ئۇ مېنى تەيىنلىدى! - بۇرۇن كۆپۈرلۈك ۋە زىيانكەشلىك قىلغۇچى، زالىم بىر ئادەم بولساممۇ، ماڭا رەھىم كۆرسىتىلدى، چۈنكى مەن بۇ ئىشلارنى ئاندىنلا ۋە ئېتىقادسىزلىقتىن قىلغانىدىم. 14 ھالبۇكى، رەببىمىزنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن مېھىر-شەپقىتى زىيادىلىشىپ، مەسىھ ئەيسانىڭ بولغان ئېتىقاد ۋە مېھىر-مۇھەببەت ۋە ئۆزۈمگە ئېلىپ كىرىلىشى بىلەن ئېشىپ ئاشتى. 16 مۇشۇ ئىشەنچلىك ۋە ھەر ئادەم ئۆز قوبۇل قىلىشى تېگىشلىكتۇر

تۇرۇپ، گۈزەل تۇرۇش قىلغاسەن. بەزىلەر ئىجداندا پاك تۇرۇشتىن چەتتەپ كەتتى، نەتىجىدە ئۇلارنىڭ ئېتىقادى خۇددى خادا تاشقا تۇرۇلۇپ غەرق بولغان كېمىدەك ۋەيران بولدى. 20 خۇمبېئۇس ۋە ئەيسا ئەلەملىرى مانا شۇنداق كىشىلەردىندۇر. ئۇلارنى كۆپۈرلۈك قىلماسلىقى ئۈگەنسۇن دەپ، شەيئانىڭ ئىلگىگە تاپشۇردۇم.

2

مەن ھەممىدىن ئاۋۋال، [ئېتىقادچىلارغا] پۈتكۈل ئىنسانلار ئۈچۈن خۇدانىڭ تەلەكلەرنى تىلەشنى، دۇئا-تلاۋەت قىلىشنى، باشقىلار ئۈچۈن مۇراجىئەت قىلىشنى ۋە تەشەككۈرلەر ئېيتىشنى، 2 بولمۇ پادىشاھلار ۋە بارلىق ئەمەلدارلار ئۈچۈن دۇئا-تلاۋەت قىلىشنى چىگەلەپمەن. شۇنداق قىلغاندا، بىز تولۇق ئىختىلاسىزلىق ۋە سالماقلىق بىلەن تىنىچ ۋە ئامان-ئېسەن ھايات كەچۈرەلەيمىز. 3 بۇنداق دۇئا-تلاۋەت قىلىش گۈزەل ئىشئۇر، قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. 4 چۈنكى ئۇ پۈتكۈل ئىنساننىڭ قۇتقۇزۇشى ۋە ئۇلارنىڭ ھەقىقەتنى تونۇپ يېتىشىنى خالايدۇ. 5 چۈنكى بىرلا خۇدا باردۇر، خۇدا بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدا بىر كېلىشىشكۈچىمۇ بار، ئۇ بولسىمۇ ئۆزى ئىنسان بولۇپ كەلگەن مەسىھ ئەيسانىدۇر. 6 ئۇ بارلىق ئىنسانلارنى ھۆر قىلىش ئۈچۈن ئۆزىنى قۇربان قىلىپ بەدەل تۆلدى، شۇنداق قىلىپ يېتىلگەن ۋاقىت-سائىتىدە خۇدانىڭ نىجاتىغا گۇۋاھلىق بېرىلدى. 7 مەن بۇ گۇۋاھلىقنى تەكشۈرۈش ئۈچۈن جاكارلىدىم ۋە روسۇل بولۇشقا تەيىنلىنىپ (مېنىڭ بۇ سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى راست، مەن يالغان گەپ قىلمىدىم)، يات ئەللىكلەرگە ئېتىقاد ۋە ھەقىقەت يولىدا تۆگەتكۈچى بولۇپ تىكلەندىم. 8 شۇڭا، مەن شۇنى خالايمەنكى، ئەلەر قەيەردە بولسۇن، دۇنغا جەم بولغاندا ئەزەبىز ۋە دەتالاشسىز ھالدا، ھالال ئەمەللىك قوللىرىنى كۆتۈرۈپ دۇئا قىلسۇن. 9 ئوخشاش يولدا ئاياللارمۇ مۇۋاپىق كېلىشىپ، ئۆزلىرىنى ئار-نومۇس ۋە سالماقلىق بىلەن بەرداز قىلسۇن. ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى بەردازلاش، چاچلىرىنى ئالماھدە ياساش ۋە ئالغۇن، ئۇچ-ئۇچ-مەرۋايىت ۋە ئېسىل قىممەت كىيىم-كېچەكلەر بىلەن ئەمەس، 10 بەلكى گۈزەل ئەمەللىرى بىلەن بەردازلىشىنى خالايمەن. بۇ خۇدا يولىدا تەۋادار بولاي دېگەن ئاياللارغا يارىشىدۇ. 11 [جامائەت سورۇنلىرىدا]، ئاياللار تىنىچ ئولتۇرۇپ، تولۇق ئىتائەتتە ئىكەنلىك بىلەن تەلەم ئالىسۇن. 12 لېكىن ئاياللارنىڭ ئەلەرگە تەلەم بېرىشى ياكى ئۇلار ئۆستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشىگە يول قويمىغان، ئەكسىچە، ئۇلار تىنىچ بولسۇن. 13 چۈنكى ئاۋۋال ئادەمئاتا، كېيىن ھاۋا ئاتا يارىتىلغان. 14 ئاۋۋال ئالدىنىپ ئازدۇرۇلغان ئادەمئاتا ئەمەس، بەلكى [ھاۋا ئاتا] ئىدى. ئۇ تولىمۇ ئالدىنقىدىن ئۇلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكىگە چۈشۈپ قالغانىدى. 15 لېكىن ئاياللار ئېتىقادتا، مېھىر-مۇھەببەت ۋە پاك-مۇقەددەسلىكتە سالماقلىق بىلەن تۇرىدىغانلار بولسا، ئۇلار تۇغۇتتا ساق-سالامەت قۇتۇلدۇ.

3

«ئەگەر بىرىمىز جامائەتكە يېتەكچى بولۇشقا تىنىقسە، ئۇ گۈزەل بىر ۋەزىپىنى ئارزۇ قىلغان بولىدۇ» دېگەن بۇ سۆز ھەقىقەت. 2 ئەمدى يېتەكچى بولسا ئەيىبسىز، بىر خوتۇنلۇق، سالماق، پەملىك، ئەدەپلىك، مېھماندوست، خۇدا توغرىسىدا تەلەم بېرەلەيدىغان بولۇشى، 3 شۇنداقلا قاراڭغۇش ۋە زورراۋان بولماسلىقى، مۇلايم بولۇشى، سېھرا، ئەسبانىيەتچى بولماسلىقى، 4 ئۆز ئائىلىسىنى ياخشى باشقۇرالايدىغان بولۇشى، تولىمۇ سالماق بىلەن بەردازلىرىنى ئاتا-ئانىسىغا بولسۇنىدىغان قىلىپ تەربىيىلەلەيدىغان كىشى بولۇشى كېرەك. 5 چۈنكى بىرىمى ئۆز ئائىلىسىنى باشقۇرۇشى بىلەن، ئۇ خۇدانىڭ جامائىتىدىن قانداق خەۋەر ئالالىسۇن؟ 6 [يېتەكچى] يېڭى ئېتىقادچىلاردىن بولسۇن، ئۇنداق بولسا، ئۇ

تەكەبۇرلىشىپ كېتىشى مۇمكىن، شۇنىڭدەك شەيتاننىڭ ئەيىبىگە كىرىپ، ئۇ ئۇچرىغان ھۆكۈمگە چۈشسۇن. 7 ئۇ [جامائەتنىڭ] سىرتىدىكىلەر تەرىپىدىن خۇ ئوبدان تەرىپلىدىغان بولۇشى كېرەك، شۇنداق بولغاندا، ئۇ باشقىلارنىڭ قارىلىشىغا ئۇچرىمايدۇ، شەيتاننىڭ قىلىشىغا چۈشەيدۇ. 8 خۇددى [يېتەكچىلەرگە] ئوخشاش، جامائەتنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ سالماق، ئىككى خىل گەپ قىلىدىغان، ھاراق-شارىقا بېرىلەيدىغان، ئەپسانىيەتچى بولغان كىشىلەردىن بولۇشى، 9 پاك ۋىجدانى بىلەن ئېتىقادنىڭ سىرىنى چىڭ تۇتىدىغان بولۇشى لازىم. 10 بۇنداق ئادەملەرنىمۇ ئالدى بىلەن سىناپ كۆرۈپ، ئەيىب تەرىپلىرى بولمىسا، ئاندىن خىزمەت ۋەزىپىسىگە قويۇشقا بولىدۇ. 11 شۇنىڭدەك، بۇ خىزمەتكارلارنىڭ ئاياللىرىمۇ تەمكىن، پەنتە-پاسات قىلىدىغان، سالماق ۋە ھەرقانداق ئىشتا ئىشەنچلىك بولغانلاردىن بولۇشى لازىم. 12 خىزمەتكارلار بار خوتۇنلۇق، ئۆز پەرزەنتلىرى ۋە ئائىلىسىنى ياخشى باشقۇرىدىغان كىشىلەردىن بولسۇن. 13 خىزمەتكارنىڭ ۋەزىپىسىنى ئوبدان ئورۇنغانلار ئۆزى ئۈچۈن ياخشى نام-ئاتقا سازاۋەر بولىدۇ ۋە مەسئەلە بولغان ئېتىقادتا زور جۈرئەت-ئىشەنچكە ئېرىشىدۇ. 14 مەن گەرچە پات ئارىدا يېنىڭغا يېتىپ بېرىشى ئارزۇ قىلساممۇ، يەنىلا بۇ خەتنى يازدىم. 15 مۇبادا مەن ھايات بولۇپ قالسام، خەيىن خۇدانىڭ ئائىلىسى ئارىسىدا تۇرۇشنى قانداق تۇتۇش كېرەكلىكىنى بىلىسەن. بۇ ئائىلە بولسا تىرىك خۇدانىڭ جامائىتى، ھەقىقەتنىڭ تۇرۇشى ۋە تەكلىكىدۇر. 16 ھەممەيەن ئەتىراپ قىلماي تۇرالمىدۇكى، ئىخلاسمەنلىكنىڭ سىرى بۇيۇكتۇر. - «ئۆزى ئىنسان تېنىدە ئايان بولدى، روھ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئىسپاتلىدى، پەرىشتىلەرگە ئۇ كۆرۈندى، ئۇنىڭ خەۋىرى پۈتكۈل ئەللەرگە جاكارلاندى، جاھاندا ئۇنىڭغا ئىمان كەلتۈرۈلدى، ئۇ شان-شەرەپ ئىچىدە ئەرشەك كۆتۈرۈلدى».

5 ياشانغان ئەرلەرنى ئەيىبلىگەندە قاتتىق سۆزلىمىگەن، بەلكى ئۇلارغا ئاناڭ سۇپىتىدە نەسەت بەرگەن. شۇنىڭدەك، يىگىتلەرگە قېرىنداشلىرىڭ سۇپىتىدە سۆزلىگەن. 2 ياشانغان ئاياللارغا ئاناڭ سۇپىتىدە، ياش ئاياللارغا ئاچا-سىڭلىرىڭ سۇپىتىدە ھەر ئىشتا پاك قەل بىلەن مۇئامىلە قىلغىن. 3 ھەقىقىي تۇل ئاياللارنى ھۆرمەتلەپ، ئۇلارنىڭ ھالدىن خەۋەر ئال. 4 لېكىن، تۇل ئاياللارنىڭ پەرزەنتلىرى ياكى نەۋرىلىرى بولسا، ئۇلار ئالدى بىلەن ئۆز ئائىلىسىگە نەسەتەن ئىخلاسمەنلىكىنى ئۆگىنىپ، ئۇ ئانا-ئانىسىنىڭ ئەجرىنى ياندۇرسۇن، چۈنكى بۇ ئىش خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. 5 ئەمدى ھەقىقىي تۇل ئوتتۇراتقان، يالغۇز قالغان ئاياللار بولسا، ئۆمىدىنى خۇداغا باغلىغان بولۇپ، كېچە-كۈندۈز دۇئا-تەلاۋەتتە بولىدۇ. 6 لېكىن ھۇزۇر-ھالاۋەتكە بېرىلگەن تۇل خوتۇن ھايات بولسۇمۇ، تولىگەنگە باراۋەردۇر. 7 ئەمدى باشقىلار تەرىپىدەن ئەيىبلىدىغان ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماستىن ئۈچۈن سەن ئۇلارغا بۇ ئىشلارنى چىكەپ تاپىلغىن. 8 لېكىن بىرىنى ئۆز ئوغاقلاردىن، بولۇپمۇ ئۆز ئائىلىسىدىكىلەردىن خەۋەر ئالسا، ئۇ ئېتىقادەن تانغان دەپ قارىلىپ، كاپىرلاردىن بەتەر بولىدۇ. 9 تۇل ئايال تىزىمغا ئېلىنسا، يېشى تاقىشتىن تۈۋەن بولماستىن، بىرلا ئەرنىڭ ئايالى بولغان بولۇشى كېرەك، 10 يەنە گۈزەل ئەمەللىرى بىلەن تەرىپلەنگەن بولۇشى، بالىلىرىنى ياخشى تەربىيەلەپ چوڭ قىلغان، مۇساپىرلارغا مېھماندوستلۇق كۆرسەتكەن، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇپ قويغان، قىيىنچىلىقتا قالغانلارغا ياردەم قولىنى تۇتقان، ئۆزىنى ھەرخىل خەير-ساخاۋەت ئىشلىرىغا بېقىشىغا ئىشلانغان بولۇشى كېرەك. 11 لېكىن ياش تۇل ئاياللارنى [تېزىملىككە] كىرگۈزمە. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىشقا ھەۋەسلىرى قوزغىلىپ مەسھەدىن تېپىپ، قايتا كىنەنلىشىنى ئارزۇ قىلىدۇ؛ 12 شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار دەسلەپ بەرگەن ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلىش سەۋەبلىك ئەيىبلىك بولىدۇ. 13 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار ھۇزۇنلۇقنى ئادەت قىلىۋېلىپ، ئۆي-تۈيۈ-تۈيۈ-تۈيۈ قۇرۇق يۈرۈشنى ئۆگىنىدۇ، شۇنداقلا ھۇزۇن بولۇپلا قالماي، ئۇلار غەيۋەت قىلىپ، باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا چېپىلغاۋ بولۇپ ئالايىق ئىشلارغا ۋالاقلايدىغانلاردىن بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. 14 شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇنداق ياش تۇل ئاياللارنىڭ ئىكەنلىكى، پەرزەت كۆرۈپ، ئوي ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشىنى خالايمەن. شۇنداق قىلغاندا، بىزگە قارشى تۇرغۇچىغا بىزنى ھەرقانداق ئەيىبلەپ-ھاقارەتلەش پۇرسىتى چىقمايدۇ. 15 چۈنكى شۇنداق بەزى تۇل ئاياللار ئاللىقاچان ئېتىقادەن تېپىپ شەيتاننىڭ كەينىگە كىرىپ كەتتى. 16 ئەگەر ئېتىقادى بار بىر ئەيىبلىك ئايال كىشىنىڭ تۇل قالغان ئوغاقلارنى بولسا، ئۇ ئۆزى ئۇلارغا ياردەم بەرسۇن، يۇكى جامائەتكە چۈشسۇن. شۇنداق بولغاندا، جامائەت ھەقىقىي ئىگە-چاقسىز تۇل ئاياللارغا ياردەم قىلالايدۇ. 17 جامائەتتىكى ياخشى يېتەكلەيدىغان ئاقساقاللار، بولۇپمۇ خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى بەتكۈزۈش ۋە تەلىم بېرىشتە نەچىر سىڭدۈرگەنلەر ئىككى ھەسسە ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىنسۇن. 18 چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا: «خامان تەپكەن تۈكۈرنىڭ ئاغزىنى بوغما» ۋە: «مەدىكار ئۆز ھەقىقىي ئېلىشقا ھەقىقتۇر»

4 ئەمدى روھ شۇنى ئالاھىدە ئېيتىدۇكى، ئاخىر زامانلاردا بەزىلەر ئېتىقادەن يېنىپ، ئالدىچى روھلارغا ۋە جىنلارنىڭ تەلىملىرىگە بېرىلىپ تەگكەندۇر. 2 بۇنداق [تەلىم بەرگۈچىلەر] ساختىلىقتا يالغانچىلىق قىلىپ، خۇددى داغماللاپ كۆيدۈرۈۋەتكەندەك ئۆز ۋىجدانىنى يوقىتىپ قويغان، 3 ئۇلار نىكەللىشىنى ۋە بەزى چەكلىمىلەرنى ئىستېمال قىلىشنى مەنئى قىلىدۇ. ئەمما [ئۇلار مەنئى قىلغان] چەكلىمىلەرنى خۇدا تۈزىگە ئېتىقاد قىلغان ھەم ھەقىقەتنى بىلىگەنلەرنىڭ تەشەككۈر ئېيتىپ قويۇل قىلىشى ئۈچۈن ياراتقاندى. 4 چۈنكى خۇدا ياراتقان ھەممە نەرسە ياخشىدۇر، ئۇلار تەشەككۈر بىلەن قويۇل قىلىنسا، ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنى چەكلەپ رەت قىلىشقا بولمايدۇ. 5 چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ سۆز-كلامى ۋە ئىنسانلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ھالال قىلىندۇ. 6 بۇ نەسەتلەرنى قېرىنداشلارنىڭ سەمگە سالساڭ، مەسئەلە ئېسىنىڭ ياخشى خىزمەتكارى بولغان بولىسەن. شۇنداقلا، ئۆزۈڭنىڭ ئەستايىدىل ئەگەشكەن ئېتىقادىنى ۋە ساغلام ئەنئەنىلەردىكى سۆزلەر بىلەن قۇۋۋەتلەندۈرۈلگەنلىكىڭ ئايان بولىدۇ. 7 ئەمما ئىخلاسمىزلىرىڭ ۋە مومىلارنىڭ ئەپسانىلىرىنى چەك قېسىپ، ئۆزۈڭنى ئىخلاسمەنلىك يولىدا چىنىقتۇرۇپ يېتىشتۈرگەن. 8 چۈنكى «بەدەتنى چىنىقتۇرۇشنىڭ ئازراق پايدىسى بار، لېكىن ئىخلاسمەنلىكتە ئىنتىلىشنىڭ ھەر تەرەپلىك پايدىسى بار؛ ھەقىقىي ۋە كەلكۈسى ھايات ئۈچۈن بەخت ئېلىپ كېلىدۇ». 9 - بۇ سۆز ھەقتۇر ۋە ئۇنى قويۇل قىلىشقا پۈتۈنلەي ئەرزىيدۇ. 10 ئەمەلىيەتتە بىز بۇنىڭ ئۈچۈن جاپالىق ئەجر سىڭدۈرۈۋاتمىز ۋە خار قىلىنىۋاتمىز. چۈنكى ئۆمىدىمىزنى پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ، بولۇپمۇ ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى - مەڭگۈ ھايات خۇداغا باغلىدۇق. 11 بۇ ئىشلارنى [جامائەتكە] توختىماي تاپىلغىن ۋە ئۆگەتكەن. 12 ھېچكىمنىڭ سېنىڭ باشلىقىڭغا سەل قارشىغا يول قويماس، بەلكى سۆزلىرىڭدە، ئەمەللەرىڭدە، مېھىر-مۇھەببەت، ئېتىقاد ۋە پاكلىقتا ئېتىقادچىلارغا

دېيىلگەن. 19 ئىككى ياكى ئۈچ گۇۋاھچى ھازىر بولمىغۇچە، ئاقساقال ئۈستىدىن قىلىنغان ئەرزىنى قوبۇل قىلما. 20 ئەگەر [ئاقساقاللاردىن] بىرى گۇناھ سادىر قىلغان بولسا، باشقىلارنىڭمۇ بۇنىڭدىن ئىبەرەت ئېلىپ قورقۇشى ئۈچۈن، جامائەت ئالدىدا تەنبە بېرىپ ئەيىبلەنگەن. 21 خۇدانىڭ، مەسىھ ئەيسانىڭ ۋە خۇدا تاللىغان بەرشىلەرنىڭ ئالدىدا شۇنى ساڭا ئاگاھ قىلىپ تاپلايمەنكى، سەن بۇ ئەمرلەرگە ھېچ ئايرىمچىلىق قىلماي، ھېچقانداق ئىشتا بىر تەرەپكە يان باسماي قەتئىي ئەمەل قىلغىن. 22 بىراۋنىڭ تۆھمىسىغا قولىڭنى قويۇشقا ئالدىراپ كەتمە؛ باشقىلارنىڭ گۇناھلىرىغا شېرىك بولما. ئۆزۈڭنى پاك تۇتقىن 23 (ئاشقازىنىڭ ياخشى بولغانلىقى، شۇنداقلا سەن دائىم ئاغرىيدىغان بولغاچقا، سۇلا ئىچمەيمەي، پىراتاز شارابىمۇ ئىچىپ بەرگەن). 24 بەزى كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرى بۇرۇنلا ئېتىق، شۇنداقلا سوراقتا كۈنىڭگە ساقلىنىدۇ؛ لېكىن بەزىلەرنىڭكى ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ بارىدۇ، كېيىن ئاشكارە بولىدۇ. 25 خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، بەزى كىشىلەرنىڭ گۈزەل ئەمەللىرىنى ئاسانلا كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ، ھازىر ئاشكارا بولسا كېيىن ئاشكارىلانماي قالمىدۇ.

6 قۇللۇق بۇيۇنۇرۇق ئاستىدا بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۆز خوجايىنلىرىنى ھەر تەرەپتە ھۆرمەتلىسۇن. شۇنداق قىلغاندا، خۇدانىڭ نامى ۋە ئۇنىڭ تەلىمىنىڭ ھاقارەتكە ئۇچرىشىدىن ساقلىنىلى بولىدۇ. 2 خوجايىنلىرى ئېتىقادچى بولسا، قۇللىرى: «بىز ھەممىمىز ئوخشاشلا قېرىنداشلارغۇ» دەپ، ئۇلارغا ھۆرمەتسىزلىك قىلىسۇن. ئەكسىچە، ئۇلارغا تېخىمۇ ئەستايىدىل خىزمەت قىلسۇن. چۈنكى ئۇلارنىڭ ياخشى خىزمىتىدىن بەھرىمەن بولىدىغانلار دەل سادىق ئېتىقادچىلار ھەم سۇيۇملۇك بەندىلەردۇر. سەن بۇ تەلىملەرنى ئۆگەتكەن ۋە چېكىلگەن. 3 ئوخشىمىغان تەلىملەرنى تەرغىب قىلغان ۋە ساغلام سۆزلەرنى (يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ھەق سۆزلىرىنى)، شۇنداقلا ئىخلاسەنلىككە يېتەكلەيدىغان تەلىمنى قوبۇل قىلىشقا كىشى بولسا، 4 ئۇنداقلا دەۋەقە كۆرەڭگەپ كەتكەن، ھېچنېمە چۈشەنمەيدىغان كىشىلەردىن دۇر. ئۇلار نىزا-مۇنازىرە پەيدا قىلىشقا ۋە گەپ تاللىشىشقا ھېرىسمەن، بۇنداق ئىشلاردىن ھەسەتخورلۇق، جېدەل-ماجرى، تۆھمەت، رەزىل گۇمانخورلۇق ھاسىل بولىدۇ، 5 ھەمدە نىيەتتى چىرىككەشكەن، ھەقىقەتتىن مەھرۇم بولغان كىشىلەر ئارىسىدا داخلىق سۈركىلىش كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. بۇنداق كىشىلەر ئىخلاسەنلىكىنى پايدا-تاپاۋەتنىڭ بىر يولى دەپ قارايدۇ. 6 دەرۋەقە، [خۇداغا] ئىخلاسەن ۋە رازىمەن بولۇش غايەت زور پايدىدۇر. 7 چۈنكى بىز بۇ دۇنياغا ھېچنېمە ئېلىپ كەلمدۇق، شۇنىڭدەك ئۇنىڭدىن ھېچنېمىنىمۇ ئېلىپ كېتەلەيمىز. 8 شۇڭا، يەك-ئىچمەك ۋە كىيىم-كېچىك يېتەرلىك بولسا بۇلاردىن قانائەت قىلىمىز. 9 لېكىن باي بولۇشنى ئويلايدىغانلار بولسا ھامان ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۇچراپ، تۇزاققا ۋە شۇنداقلا ئىنسانلارنى ۋەيرانچىلىققا ۋە ھالاكەتكە چۆكتۈرىدىغان نۇرغۇن ئەخمىقەنە ھەم زىيانلىق ئارزۇ-ھەۋەسلەرنىڭ ئىلگىگە تېپىلىپ كېتىدۇ. 10 چۈنكى پۇلپەرەسلىك ھەرخىل رەزىللىكلەرنىڭ بىلىتىدۇر. بەزىلەر بۇنىڭغا ئىنتىلىشى بىلەن ئېتىقادتىن چەتتەپ، ئۆزلىرىنى نۇرغۇن دەرد-قايغۇلار بىلەن سانجىدى. 11 ئەمما سەن، ئەي خۇدانىڭ ئادىمى، بۇنداق ئىشلاردىن يىراق قاچ؛ ھەققانەتلىق، ئىخلاسەنلىك، ئىشەنچ-ئېتىقاد، مېھىر-مۇھەببەت، سەۋر-تاقەت ۋە مۇمىن-مۇلايىملىقنى ئىنتىلىپ قوغلا. 12 ئېتىقادتىكى گۈزەل كۆرەشتە كۆچەپ كۆرەش قىل. مەڭگۈلۈك ھاياتى چىڭ تۇتقىن. سەن دەل بۇنىڭغا چاقىرىلدىڭ ھەمدە ئۇنىڭ بولدا نۇرغۇنلىغان گۇۋاھچىلار ئالدىدا بۇ ئېتىقادنىڭ گۈزەل شاھىتلىقىنى قىلدىڭ. (aiōnios g166) 13 ھەممىگە ھاياتلىق بېرىۋاتقان خۇدانىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا پۈتۈنسىز پىلانئىسقا گۈزەل شاھىتلىقنى قىلىپ گۇۋاھلىق

بەرگەن مەسىھ ئەيسانىڭ ئالدىدا ساڭا شۇنى تاپلايمەنكى، 14 رەببىمىز ئەيسا مەسىھ قايتا ئايان بولغۇچە، [خۇدانىڭ] بۇ ئەمرىگە ھېچ قۇسۇرسىز ۋە داغىسىز ئەمەل قىلغىن. 16 ئۇنىڭ ئايان بولۇشىنى ۋاقىت-سائەتتى كەلگەندە بىردىنبىر مەڭگۈ تولىمىگۈچى، ئىنسان يېقىنلىشىلمايدىغان نۇرغۇن ئىچىدە ياشايدىغان، ھېچكىم كۆرمىگەن ۋە كۆرەلمەيدىغان مۇبارەكلەشكە لايىق بولغان بىردىنبىر خۇكرمان، يەنى پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى، رەببىلەرنىڭ رەببى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. ئۇنىڭغا ئىززەت-ھۆرمەت ۋە ئەبەدىلەتتە كۆچ-قۇدرەت بولغاي، ئامىن! (aiōnios g166) 17 بۇ زاماندا باي بولغانلارغا مەغرۇرلانماسلىقنى، تايانغۇسىز تۆتكۈنچى بايلىققا ئەمەس، بەلكى بىز بەھرىمەن بولۇشقا ھەممىنى بىزگە سېھىقلىق بىلەن تولۇپ تاشقان ھالدا تەمىنلىگۈچى خۇداغا تايىنىپ ئۆمىد باغلاشنى تاپلىغىن؛ (aiōn g165) 18 ئۇلارغا ياخشى ئەمەللىرىنى قىلىشتا [ھەقىقىي] باي بولۇڭلار، خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلاردا مەرد، باشقىلار بىلەن ئورتاق بەھرىلەنشىشكە قولى ئوچۇق بولۇڭلار دەپ تاپلىغىن. 19 ئۇلار بۇنداق قىلغاندا، ھەقىقىي ھاياتىنى تۇتۇش ئۈچۈن كېلچەكتە تۈزلىرىگە پۇختا بىر ئاساس-تۈل بولغان بىر خەنزىنە تولىيالايدۇ. 20 ئەي تىموتىي، ساڭا ئامانەت قىلىنغان [ھەقىقەتلەرنى] قوغدا.

ئۆزۈڭنى ئىخلاسسىز، قۇرۇق گەپلەردىن ھەمدە ئاتالمىش ئىشلىنىڭ تالاش-تارتىشىلىرىدىن ئېرى تۇتقىن. 21 بەزىلەر مۇشۇنداق بىمەنە [ئىلىمگە] ئېگىمەن دەپ جاكارلاپ، ئېتىقادتىن چەتتىدى. مېھىر-شەپقەت سىلەرگە يار بولغاي!

تەمۇتېغا 2

1

مەسە ئەيسادا ۋەدە قىلىنغان ھاياتى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئەرادىسى بىلەن ئەيسا مەسەسنىڭ روسۇلى بولغان مەنىكى پاۋلۇستىن سۇيۇملۇك بالام تەمۇتېغا سالام: خۇدانىڭمۇ ۋە رەببىمىز مەسە ئەيسادىن ساگا مېھىر-شەپقەت، رەھمەتلىك ۋە خاتىرجەملىك بولغايسى! 3 مەن ئانا-بۇيۇلرىمنىڭ ئىزى بېسىپ ساپ ۋە ئىجدانم بىلەن خىزمىتىنى قىلىۋاتقان خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىمەن، چۈنكى كېچە-كۈندۈز دۇئارىمدا سېنى توختاۋسىز ئەسلەپ تۇرىمەن، 4 كۈز ياشلىرىڭنى ئەسلىگىنىدە، شادلىققا چۈشۈشۈم ئۈچۈن سەن بىلەن يەنە دىدارلىشىشقا تاپتىق تەلپۈنۈپ يۈرمەكتىمەن، 5 چۈنكى سېنىڭگە بولغان ساختىلىقىسىز ئېتىقاد ئېسىمدىن چىقمايدۇ، مەن ئېتىقاد ئەڭ ئاۋۋال موماڭ لوتىستا، ئاندىن ئاناڭ ئەۋىنىدە بار بولغان، ئەمدى ھازىر سەندىمۇ بار ئىكەن دەپ خاتىرجەم دۇرۇمەن. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن شۇنى قايتىدىن ساگا ئەسلىتىمەنكى، قوللىرىڭنى ئۇچاڭغا قۇيۇشۇم بىلەن سەندە بولغان، [خۇدا] ساگا تەقدىم قىلغان ئىلتىپاتنى قايتىدىن يالغۇنلىتىپ جارى قىلغىن. 7 چۈنكى خۇدا بىزگە قورقۇنچاقلىقنىڭ روھىنى ئەمەس، بەلكى بىزگە كۈچ-قۇدرەتنىڭ مېھرى-مۇھەببەتنىڭ ۋە سالماقلىقنىڭ روھىنى تەقدىم قىلدى. 8 شۇڭا رەببىمىز ھەقىقىدىكى خەۋەر-گۇۋاھلىقنى، ياكى ئۇنىڭ مەھبۇسى بولغان مەندىن نومۇس قىلما، ئەكسىچە، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن خۇش خەۋەرنى جاكارلاش يولىدىكى خارلىق-مۇشەققەتنى ئۆز مەسەسنىڭ بويىچە ئورتاق تارتتىن، 9 خۇدا بىزنى ئۆز ئەمەللىرىمىزگە ئاساسەن ئەمەس، بەلكى ئۆز مۇددىئاسى ۋە مېھىر-شەپقىتىگە ئاساسەن قۇتقۇزۇپ، پاك-مۇقەددەس چاقىرىقى بىلەن چاقىردى؛ ئۇنىڭ بۇ مېھىر-شەپقىتى ھەممە دەۋر-زامانلاردىن ئىلگىرىلا مەسە ئەيسادا بىزگە بېخىشالغاندۇر؛ 10 (aiōnios g166) لېكىن بۇ مېھىر-شەپقەت قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسەسنىڭ كېلىشى بىلەن ھازىر ئايان بولدى، ئۇ تۆلۈمنى بىكار قىلىۋېتىپ، خۇش خەۋەر تارقىلىش ھاياتلىق ۋە چىرماسلىقنى يورۇقلۇقتا ئايان قىلدى. 11 مەن بولسام ئەللەرىگە بۇ خۇش خەۋەرنىڭ جاكارچىسى، روسۇلى ۋە تەلىم بەرگۈچىسى بولۇپ تەيىنلەنگەن. 12 مەن شۇ سەۋەبىم ھازىرقى بۇ خارلىق-مۇشەققەتلەرنى تارتماقتىمەن. لېكىن بۇنىڭدىن نومۇس قىلمايمەن، چۈنكى مەن كىمگە ئېتىقاد قىلغانلىقىمنى بىلىمەن ھەمدە ئۇنىڭ ماڭا ئاپتۇرۇغان ئاماننى شۇ كۈنگىچە ساقلاپلايدىغانلىقىغا قانداق ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەيمەن. 13 مەندىن ئاڭلىغان ساغلام تەلىم سۆزلىرىنىڭ ئەمەلىيلىكى بىلەن ئۆزۈمنىڭ ساقلاپ، مەسە ئەيسادا بولغان مۇھەببەت ۋە ئېتىقاد بىلەن چىڭ تۇتىقۇن؛ 14 بىزدە ماكانلاشقان مۇقەددەس روھقا تايىنىپ ساگا ئاپتۇرۇلغان شۇ گۈزەل ئامانەتنى ساقلا.

15 سەن بىلىڭىڭدەك، ئاسىيا ئۆلكىسىدىكى [ئېتىقادچىلارنىڭ] ھەممىسى [دېگۈدەك] مەندىن يۈز تۇردى. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا فىگۇس ۋە خېرموگېنېس بار. 16 رەب ئېنسىفوننىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە رەھم-شەپقەت كۆرسەتكەي. چۈنكى ئۇ مېنىڭ مەھبۇس بولغانلىقىمدىن ھېچ نومۇس قىلماي كۆپ قېتىم مېنى يوقلاپ سۇيۇندۇردى. 17 ئۇ رىم شەھىرىگە كەلگەندە مېنى تاپقۇچە كۆپ ئىزدەپ ئاۋارە بولۇپتۇ. 18 رەب شۇ كۈندە ئۇنى ئۆزىدىن رەھم-شەپقەتكە مۇھەسسەس قىلغايسى؛ ئۇنىڭ ئەفەسسۇس شەھىرىدە ماڭا كۆرسەتكەن خىزمەتلىرىنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ئويىدا بىلىسەن.

2

شۇڭا ئەي ئوغلۇم، سەن مەسە ئەيسادا بولغان مېھىر-شەپقەتكە تايىنىپ كۈچلۈك بول، 2 ۋە سەن كۆپ گۇۋاھچىلار ئالدىدا مەندىن ئاڭلىغانلىرىڭنى

ھەم ئىشەنچلىك ھەمدە باشقىلارغۇمۇ تەلىم بېرەلەيدىغان ئادەملەرگە ئامانەت قىلغىن. 3 ئەيسا مەسەسنىڭ ياخشى جەڭچىسى بولۇش سۈپىتىدە، خارلىق-مۇشەققەتنى ئۆز ھەسەسنىڭ بويىچە ئورتاق تارتتىن. 4 ھەم كېچى بولغان كىشى ئۆزىنى ئەسكەرلىككە تىزىملىغان سەردارىنى رازى قىلىش ئۈچۈن ئادەتتىكى تۇرمۇش ئىشلىرىنى ئۆزىگە ھەلەك قىلىۋالماستىكى كېرەك. 5 مۇسابىقىگە قاتناشقان تەنھەرىكەتچىمۇ مۇسابىقە قاندىلىرىگە رىئايە قىلىسا، غەلبە تاجىغا ئېرىشەلەيدۇ. 6 ئەجر سىڭدۈرگەن دېھقان ھوسۇلدىن بىرىنى بولۇپ بەرمەن بولۇشى تېگىشلىكتۇر. 7 بۇ سۆزلىرىم ئۈستىدە ياخشى ئويلا، شۇنىڭ بىلەن رەب ساگا ھەممە ئىشتا يورۇتدۇ. 8 ھەم داۋۇتنىڭ ئەسلى بولغان، ئۆلۈمدىن تىرىلگەن ئەيسا مەسەسنى مەن يەتكۈزۈۋاتقان خۇش خەۋەر بويىچە ئېسىڭگە چىڭ تۇت. 9 بۇ خۇش خەۋەرنى دەپ كۆپ خارلىق-مۇشەققەت چېكىپ، ھەمنا جىنايەتچى ھېسابلىنىپ كىشىلىنىپ ياتمەن. ھالبۇكى، خۇدانىڭ سۆز-كلامى ھېچ كىشىگە ئەمەيدۇ! 10 ئەمدى مەن دەل شۇ سەۋەبتىن، [خۇدا] تاللىغان بەندىلەرنىڭ مەسە ئەيسادا بولغان نىجاتقا مەڭگۈلۈك شان-شەرەپ بىلەن ئېرىشىشى ئۈچۈن ھەممە ئىشقا بەرداشلىق بېرىمەن. 11 (aiōnios g166) تۆۋەندىكى بۇ سۆزلەر ئىشەنچلىكتۇر: «ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۆلگەنكىمىز، ئۇنىڭ بىلەن ھاياتتا بىللە ياشايمىز. 12 قىيىنچىلىقلارغا بەرداشلىق بەرسەك، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ھۆكۈم سۈرىمىز. بىز ئۇنىڭدىن تانساق، ئۇمۇ بىزدىن تاندۇ. 13 بىز ئۇنىڭغا ساداقەتلىرىڭ قىلساق، ئۇ بىزنىلا ساداقەتلىكتۇر، چۈنكى ئۇ ئۆزىدىن ھېچ تانالمىدۇ. 14 بۇ ئىشلارنى داۋاملىق [قېرىنداشلارنىڭ] سەمگە سېلىپ، ئۇلارنى رەب ئالدىدا بىمەنە سۆزلەر ئۈستىدە تالاش-تارتىش قىلماسلىقىنى ئەستايىلىق بىلەن ئاڭلايدۇرغۇن. بۇنداق تالاش-تارتىشلارنىڭ ھېچقانداق پايدىسى بولمايلا قالماي، بەلكى ئاڭلىغۇچىلارنى نابۇت قىلىدۇ. 15 ئۇستات تىكىمىچى رەختنى توغرا بېچقانداك ھەقىقەت سۆزىنى دۇرۇس چۈشەندۈرۈپ، تۈزۈڭنى خۇدا ئالدىدا تەستىقلىغاندەك، بەرگە قاراپ قالمايدىغان ماھىر بىر خىزمەتكار قىلىپ كۆرسىتىشكە ئىنتىلىپ كۆڭۈل قويغىن؛ 16 لېكىن ئېپلاس، قۇرۇق گەپلەردىن نېرى تۇر. چۈنكى بۇنداق گەپلەرنى قىلغۇچىلار بەرسىر تېخىمۇ ئىخلاسسىزلىققا يامراپ كېتىدۇ. خىمبېنىس ۋە فىلېبوسلار مانا شۇنداقلارنىڭ ئىچىدىكى ئىككىسىدۇر؛ 18 ئۇلار ھەقىقەتتىن چەتتەپ، ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن بۇ ئىش ئاللىقاچان يۈز بېرىپ بولدى، دەيدۇ؛ شۇنداقلا بەزىلەرنىڭ ئېتىقادى غۇلجىلىدۇ. 19 ھالبۇكى، خۇدانىڭ مەزمۇت ئۇلى چىڭ تۇرماقتا، ئۇنىڭ ئۈستىگە مۇھۈر بىلەن: «رەب ئۆزىگە تەۋە بولغانلارنى تونۇيدۇ» ۋە «رەبنىڭ مۇبارەك نامىنى لەۋزىگە ئالدىغانلارنىڭ ھەممىسى رەزىللىكتىن قول تۇتۇسۇن» دەپ مۇھۈرلەنگەندۇر. 20 باي-پايشات ئادەمنىڭ تويىدە پەقەت ئانىۋن ۋە كۆمۈش قاچا-قۇچىلارلا ئەمەس، ياغاچ، ساپال قاچىلارمۇ بولىدۇ. قاچا-قۇچىلارنىڭ بەزىلىرى ئەتىۋارلىنىدۇ، بەزىلىرى پەس كۆرۈلىدۇ. 21 ئەگەر بىر كىشى ئۆزىنى ئۇنداقلارنىڭ كىرىدىن تازىلاپ خالى قىلسا، ئۇ مۇقەددەس قىلىنغان، خوجايىنىمىزغا يارايدىغان قاچىدەك، ھەر قانداق گۈزەل ئىشلارغا تەييار بولىدۇ. 22 شۇڭلاشقا، ياشلىقنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىدىن تۈزۈڭنى قاچۇرغىن، پاك قەلب بىلەن رەبگە ئىدا قىلغۇچى بىلەن بىللە ھەققانىيلىق، ئىشەنچ-ئېتىقاد، مېھىر-مۇھەببەت ۋە تىنىچ-خاتىرجەملىكىنى قوغدىلىشىڭ ئۈزدە. 23 لېكىن ئەخمىقانە، بىلىمسىزلىكتىن چىققان تالاش-تارتىشلارغا ئارىلىشىشنى رەت قىل، چۈنكى بۇنداق ئىشلارنىڭ جىدەل تېرىيدىغانلىقىنى بىلىسەن. 24 ئەمەلىيلىكتە رەبنىڭ قولى جىدەللەشمەسلىكى، بەلكى ھەممە كىشىلەرگە مۇلايم-مېھرىبان، تەلىم بېرىشكە ماھىر، سەۋر-تاقەتلىك بولۇشى كېرەك؛ 25 شۇنىڭ بىلەن ئۆزىڭگە قارشى

بولغانلارغا ئۇ خۇدا بەلكىم ئۇلارغا ھەقىقەتنى تونۇپ يېتىشىگە توۋا قىلىدىغان قەلبىنى بېرەردەپ، مۇمىن-مۇلايىملىق بىلەن نەسەت قىلسۇن، 26 بۇنداق بولغاندا ئۇلار ئۇيغۇسنى ئېچىپ، ئۆزلىرىنى ئۆز مۇددىئاسىغا ئەمەل قىلىشقا ئۇيغۇن قىلغان نېپىلىنىڭ ئۆزىدىن قۇتۇلالايدۇ.

3

ئەمما شۇنىڭ بىلگىنىكى، ئاخىر زامانلاردا ئېغىر كۈنلەر بولىدۇ. 2 ئۇ چاغدىكى ئىنسانلار ئۆزىنىلا ئويلايدىغان، پۇلپەرەس، مەنمەنچى، ھاكاۋۇر، كۆيۈلۈك قىلىدىغان، ئاتا-ئانىسىنىڭ سۆزىنى تىگىشمىيىدىغان، ئۆزكۈر، ئېيلاس، 3 كۆيۈمسىز، كەچۈرۈمسىز، تۆھمەتخور، ئۆزىنى ئاتالمايدىغان، ۋەھشى، خەير-ساخاۋەتلىككە دۇشمىن، 4 ساتقۇن، ئەۋە، شۆھرەتپەرەس، ھۇزۇر-ھالاۋەتنى خۇدادىن ياخشى كۆرىدىغان، 5 سىرتقى قىياپەتتە ئىخلاسەن بولۇۋېلىپ، ئەمەلىيەتتە ئىخلاسەنلىكنىڭ قۇدرىتىنى تىنكار قىلىدىغان بولىدۇ. بۇنداقلاردىن يىراق تۇر. 6 چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بەزىلەر ئۆي-ئۆي سوقۇپ كىرىپ، گۇناھلار بىلەن بېسىلغان، ھەرخىل شەھۋەت-ھەۋەسلەرنىڭ قولى بولۇپ قالغان نادان ئاياللارنى ئازدۇرۇپ تۈرگە ئەسىر قىلىدۇ. 7 بۇنداق ئاياللار دائىم تەلەم ئالسىمۇ، ھەرگىز ھەقىقەتنى تونۇپ يېتەلمەيدۇ. 8 ئەمدى ياننىس بىلەن يامىرىس مۇسا پەيغەمبەرگە قانداق قارشى چىققان بولسا، بۇ [ئازدۇرغۇچىلارمۇ] ھەقىقەتكە شۇنداق قارشى چىقىدۇ. ئۇلار زېھن-كۆڭۈللىرى چىرىگەن، ئېتىقاد جەھەتتە داشقان دەپ ئىسپاتلانغان كىشىلەردۇر. 9 لېكىن ئەمدى ئۇلار بۇ يولدا ئالغا ئىلگىرىلىيەلمەيدۇ، چۈنكى [ياننىس بىلەن يامىرىس] نىڭ ھاماقەتلىكى ئۇچۇق كۆرۈنگەندەك، بۇلارنىڭمۇ ھەممىگە كۆرۈنىدۇ. 10 لېكىن سەن بولساڭ مېنىڭ تەلەم، يۈرۈش-تۇرۇشۇم، مەقسەت-ئىرادىلىرىم، ئىشەنچ-ئېتىقادىم، سەۋر-تاقىتىم، مېھىر-مۇھەببەت، چىداملىقىم، مەن ئۇچرىغان زىيانكەشلىكلەر ۋە تازاب-ئۆقۇپ-تەلەرگە، جۈملىدىن تائىنغا، كۈنپا ۋە لىسترا شەھەرلىرىدە يۈز بەرگەنلەرگە تونۇ كۆڭۈل بۆلۈپ كەلدىڭ، شۇنداقلا مەن بەرداشلىق بەرگەن شۇنچە زىيانكەشلىكلەردىن تولۇق خەۋىرىڭ بار، رەب ئۇلارنىڭ ھەممىسىدىن مېنى قۇتقۇزدى. 12 دەۋرۋەقە، مەسە ئەيسادا ئىخلاسەن ھايات كەچۈرۈشكە ئىرادە تىكلەنگەنلەرنىڭ ھەممىسى زىيانكەشلىككە ئۇچرايدۇ. 13 لېكىن رەزىل ئادەملەر ۋە ئېتىز-كازاپلار بەرىس باشقىلارنىڭ ئالداپ، ئۆزىمۇ ئالدىنىپ، بارغانسېرى ئەسەبلىشىدۇ. 14 لېكىن سەن بولساڭ، ئۆگەنگەن ۋە تولۇق ئىشەندۈرۈلگەن ھەقىقەتلەردە چىڭ تۇر، چۈنكى بۇلارنى كىمدىن ئۆگەنگەنلىكىڭنى بىلسەن، 15 ھەمدە باللىق چاغلىرىڭدىن تارتىپلا مۇقەددەس يازمىلارنى بىلىپ كەلدىڭ، بۇلارنىڭ ساڭا مەسە ئەيساغا باغلىغان ئېتىقاد ئارقىلىق بولغان توغرىلۇق سېنى دانا قىلالايدىغانلىقىنى بىلسەن. 16 پۈتكۈل مۇقەددەس يازمىلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ روھىنىڭ يوليورۇق-ئىلھامى بىلەن يېزىلغان بولۇپ، ئۇ تەلەم بېرىش، تەنبە بېرىش، خاتالىقلارنى تۈزىتىش ۋە كىشىلەرنى ھەقىقىيەت يولغا باشلاشقا پايدىلىقتۇر. 17 بۇلار ئارقىلىق خۇدانىڭ ئادىمى تولۇق قوراللىنىپ، بارلىق ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تەييار بولالايدۇ.

خۇش ياقىدىغان سۆزلەرنى ئاڭلاش ئۈچۈن ئەتراپتا ئۆز شەھۋەت-ھەۋەسلىرىگە ئۇيغۇن تەلەم بەرگۈچىلەرنى توپلايدۇ. 4 ئۇلار ھەقىقەتكە قۇلاق سالمى، ئەيسانىلارنى تىگىشاشقا بۇرمىلىنىپ كېتىدۇ. 5 لېكىن سەن ھەرقانداق ئەھۋالدا ئويغاق تۇر، خارلىق-مۇشەققەتلەرگە بەرداشلىق بەر، خۇش خەۋەرچىنىڭ ۋەزىپىسىنى ئورۇندا، تاشپۇرۇلغان خىزمىتىڭنى ھەر تەرەپتىن تولۇق ئادا قىلغىن.

6 چۈنكى ئۆزۈمگە كەلسەم، جېنىم قۇربانلىقنىڭ [شاراب ھەدىيە] سىدەك تۈگۈلىدىغان ۋاقتى يېتىپ كەلدى، مېنىڭ بۇ دۇنيادىن كېتىش ۋاقتىمىز يېقىنلاشتى. 7 گۈزەل كۆرەشنى مەن قىلىپ بولىدۇم، يۈكۈرۈش مۇسابىقىسىنىڭ مەنزىلىنى بېسىپ بولىدۇم، بىردىنبىر ئېتىقادنى چىڭ ساقلاپ كەلدىم. 8 ھازىر ھەققانىيلىقنىڭ [غەلبە] تاجى مەن ئۈچۈن ساقلىنىپ تۇرماقتا. ئۇنى، ھەققانىي سوراغچى بولغان رەب شۇ كۈنىدە ماڭا، شۇنداقلا يالغۇز ماڭغۇلا ئەمەس، ئۇنىڭ كېلىپ ئايان بولۇشىغا تەلپۈنۈپ تۇرغانلارنىڭ ھەممىسىگە ئىنتام قىلىپ كېيىگۈزىدۇ. 9 ئىمكانىيەتنىڭ بارچە يېنىغا تەزىن يېتىپ كەل. 10 چۈنكى دېمىس بۇ ھازىرقى دۇنيانى تاما قىلغانلىقى ئۈچۈن مېنى تاشلاپ تېسالىونىكا شەھىرىگە كەتتى. كرىسكىس گالاتىيا ئۆلكىسىگە، تىتۇس دالماتىيا ئۆلكىسىگە كەتتى. (aiōn g165) 11 يېنىمدا يالغۇز لۇقا قالدى. ماركۇسنى ئۆزۈڭ بىلەن بىرگە ئېلىپ كەل، چۈنكى ئۇ خىزمەتلىرىمدە ماڭا كۆپ نەسىقەتلىدى. 12 تىككىسنى بولسا ئەفەسسۇس شەھىرىگە ئەۋەتۈۋەتتىم. 13 كېلىشىڭدە تروتاس شەھىرىدە كارپۇسنىڭ يېنىغا قالدۇرۇپ قويغان يېپىنچام بىلەن كىتابلارنى، بولۇپمۇ ئورام تېرە يازمىلارنى بىللە ئالغۇچ كەلگىن. 14 مىسىرگە ئىسكەندەر ماڭا تولا ئەسكىلىك قىلدى. رەب ئۇنىڭغا قىلىشىرىغا لايىق ياندۇرماي قالمىدۇ. 15 سەن ھەم ئۇنىڭدىن ھوشيار بول، چۈنكى ئۇ بىز بەتكۈزگەن سۆزلىرىمىزگە قاتتىق قارشىلىق كۆرسەتتى. 16 تۇنجى قېتىملىق سوراققا مېنىڭ ئاقلاندىشىمغا ياردەم قىلىدىغان ھېچكىم چىقمىدى، ھەممىسى مېنى تاشلاپ كەتتى. بۇ ئىش ئۇلارغا ھېسابلىنماي! 17 لېكىن رەب مېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇپ، مەن ئارقىلىق ئىنجىل جاكارلى تولۇق قىلىنىپ، بۇ يەردىكى بارلىق يات ئەللىكلەردىن بولغانلارنىڭ ئاڭلىشى ئۈچۈن مېنى كۈچلەندۈردى، شۇنىڭ بىلەن مەن شىرنىڭ ئاغزىدىن قۇتقۇزۇۋېلىندىم. 18 رەب مېنى بارلىق رەزىل ئىشتىن قۇتقۇزۇپ، ئەرشىكى پادىشاھلىقىغا ساق بەتكۈزدى! شان-شەرەپ ئۇنىڭغا ئەبەدىلەپ بەدگىچە مەنسۇپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165) 19 بىرسكا بىلەن ئاكوئىلاغا ۋە ئۇنپىسورنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە مەندىن سالام ئېيت. 20 ئېراسىتۇس كورنىت شەھىرىدە قالدى. لېكىن تروفۇسۇس كېسەل بولۇپ قالغانلىقتىن، ئۇنى مېلىتۇس شەھىرىدە قالدۇرۇپ قويدۇم. 21 قىش چۈشۈپ كەتكۈچە ئىمكانىيەتنىڭ بارچە بۇ يەرگە كەلگىن. يۇيۇسۇس، پۇدس، لىنوس، كلاۋدىيا ۋە بارلىق قېرىنداشلاردىن ساڭا سالام. 22 رەب ئەيسا مەسىھ روھىڭ بىلەن بىللە بولغاي! مېھىر-شەپقەت سىلەر بىلەن بىللە بولغاي!

4 مەن خۇدا ھەمدە تىرىكلەر بىلەن ئۆلۈكلەرنى سوراق قىلىشقا تەييار تۇرىدىغان مەسە ئەيسانىڭ ئادىدا، شۇنداقلا ئۇنىڭ قايتا ئايان بولۇشى ۋە ئۇنىڭ ئۆز پادىشاھلىقى بىلەن ساڭا شۇنداق ئاگاھ قىلىپ تاپىلايەتتىكى، 2 [خۇدانىڭ] سۆز-كلامىنى جاكارلا، ۋاقت-پۇرسەت بار بەرسۇن-بەرمىسۇن، ئۇنىڭغا جىددى قارا. تولۇق سەۋر-تاقەت ۋە تەلەم-ئەقەد بىلەن نەسەت قىلغىن، تەنبە بەرگىن، رەبىيەتلەندۈرگىن. 3 چۈنكى شۇنداق بىر زامان كېلىدۇكى، ئىنسانلار ساغلام تەلەمنى ئاڭلاشقا چىدامى، بەلكى قۇلاقلىرىغا

خۇدانىڭ تاللىغانلىرىغا ئامانەت بولغان ئېتىقاد ۋە ئىخلاسمەنلىككە ئېلىپ بارىدىغان ھەقىقەتنىڭ بىلدۈرۈلۈشى ئۈچۈن، ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى قىلىپ تەيىنلەنگەن، خۇدانىڭ قولى بولغان مەنىكى باۋلۇستىن ساگ سالام - 2 (بۇ ئېتىقاد ۋە ھەقىقەت مەڭگۈلۈك ھاياتقا باغلىنغان ئۆمىدىنى ئېلىپ كېلىدۇ، بۇ مەڭگۈلۈك ھاياتى مۇتلەق يالغان ئېيتىمىدا بولغان خۇدا ھەممە دەۋر-زامانلاردىن ئىلگىرىلا ۋەدە قىلغانىدى؛ (aiōnios gl166) 3 لېكىن [ھازىر] ۋەدىسىنىڭ ۋاقتى كېلىپ قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدا بۇنىڭ كالام-خەۋىرىنى ئۆز ئەمرى بىلەن ماگا تاپشۇرغان جاكار ئارقىلىق ئاشكارىلىدى) 4 - ئورتاق ئېتىقادىمىزدا ئۆز ئوغلۇم بولغان تتۇسقا سالام! خۇدا تېمىز ۋە ئىجتىكارىمىز مەسە ئەيسادىن ساگ مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 5 سېنى كېت ئارىلىدا قالدۇرۇشتىكى سەۋەب، ئورۇندىلىپ بولغان ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىشنىڭ ئۈچۈن ۋە ھەر شەھەردە ساگ تاپلىغىنىمىدەك جامائەتكە ئاقساقالارنى تەيىنلىشىڭ ئۈچۈن ئىدى. 6 ئاقساقاللىققا تەيىنلىدىغان كىشى ئەيىبىز بولۇشى، بىر ئاياللىق، پەرزەنتلىرى بولسا ئېتىقاد قىلغۇچى بولۇشى ۋە ئىشلاردا شاللاقتى قىلىدىغان ياكى [ئانا-ئانىسىغا] بويسۇنمايدىغان ئەيىبلىرى بولغان بولۇشى كېرەك. 7 چۈنكى جامائەتنىڭ يېتەكچىسى خۇدانىڭ [ئائىلىسىگە] غوجىدار بولۇش سۈپىتىدە، ئەيىبىز بولۇشى كېرەك، باشباشقا ئەمەس، تېرىككەك ئەمەس، ھاراق-شارابقا بېرىلگەن ئەمەس، زورۋان ئەمەس، نەپسانىيەتچى ئەمەس، 8 بەلكى مېھماندوست، ساخاۋەتلىك، ياخشىلىق سۆيىدىغان، سالماق، ئادىل، ئىخلاسمەن ۋە تۈزىنى تۇتۇۋالغان بولۇشى لازىم. 9 ئۇ يەنە ساغلام تەلىم بىلەن رىغەت-تەسەلى بېرىش ئۈچۈن ۋە قارشى چىققۇچىلارغا رەددىيە بېرىش ئۈچۈن، تاپشۇرۇلغان تەلىمكى ئەمەلچىلىك كالام-سۆزدە چىڭ تۇرۇشى كېرەك. 10 چۈنكى ھازىر مەنە سۆز قىلىدىغان، كىشىلەرنىڭ كۆڭلى ئۇلاپ ئېزىۋالغۇ قىلىدىغان، ئۆز بېشىمچىلىق قىلىدىغان كۆپلىگەن كىشىلەر بار، بولۇپمۇ خەتلىنىلگەندىن چىققانلار بار. 11 ئۇلارنىڭ ئاغزىنى ئېيتىش كېرەك؛ چۈنكى ئۇلار ھارام دۇنيانى دەپ ئوڭىتىشكە تېگىشلىك بولغان تەلىملەرنى ئوڭىتىپ، ھەتتا پۈتۈن ئائىلەلەرنى نابۇت قىلماقتا. 12 شۇلاردىن بىرى، يەنى [كېت ئارىلىدىكىلەرنىڭ] ئۆزىنىڭ بىر پەيغەمبىرى: «كېتبار ھەمىشە يالغان سۆزلەيدىغانلار، ۋەھشى ھاۋانلار ۋە ھۇرۇن تويماسلاردۇر» دېگەن. 13 بۇ گۇۋاھلىق ھەقىقەتتۇر، شۇڭا ئۇلارنىڭ ئېتىقادىدا ساغلام تۇرۇشى ئۈچۈن، شۇنداقلا يەھۇدى ئەپسانىلەرگە ۋە ھەقىقەتتىن چەتلىگەنلەر توغۇرۇلغان ئىنسانىي قائىدە-بەلگىلىمىلەرگە قىزىق سالىملىقى ئۈچۈن ئۇلارنى قاتتىق ئەيىبلەپ ئاگاھلاندۇرغىن. 15 پاك كىشىلەر ئۈچۈن ھەممە نەرسە پاك، لېكىن بولغان ئاپا كىلەر ۋە ئېتىقادسىزلار ئۈچۈن چېققانداق نەرسە پاك ئەمەس. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئوي-ئېچىدىمۇ، ئۇچىدىمۇ بولغىنى كەتكەن. 16 ئۇلار خۇدانى تونۇيمىز دەپ داۋاڭ قىلىشىمۇ، لېكىن ئەمەللەردە ئۇنىڭدىن تاندۇ؛ چۈنكى ئۇلار يىرىكچىلىكلەر، ھېچكەپ ئاڭلىمىدايدىغانلار، چېققانداق ياخشى ئىشلارنى قىلىشقا يارمايدىغانلاردۇر.

لېكىن سەن بولساڭ ساغلام تەلىمگە قانداق ئۇيغۇن ياشاشنى ئوڭىتىشىڭ كېرەك. 2 ياشانغان ئەرلەرگە، ھوشيار، سالماق، تەمكىن، ئېتىقادتا، مېھىر-مۇھەببەتتە ۋە سەۋەتتە ساغلام بولۇشى تاپلىغىن. 3 شۇنىڭدەك، ياشانغان ئاياللارغا يۈرۈش-تۇرۇشتا ئىخلاسمۇ-مۇقەددەسلىككە لايىق بولۇشى، چىقىمچىلىق قىلىملىقى، ھاراق-شارابقا بېرىلمەيدىغان بولۇشى، كۆزەل ئىشلارنى ئوڭىتىۋېلىش بولۇشى تاپلىغىن. 4 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ياش

ئاياللارغا ئەرلەرگە كۆيۈنۈش، بالىلارغا كۆيۈنۈش، سالماق بولۇش، پاك بولۇش، ئوي ئىشلىرىنى پۇختا قىلىش، مېھرىبان بولۇش ۋە ئۆز ئەرلىرىگە بويسۇنۇشنى ئوڭىتەلەيدۇ. شۇنداق بولغاندا خۇدانىڭ سۆزى قارىلمايدۇ. 6 شۇنىڭدەك باش ئەرلەرنىمۇ سالماق بولۇشقا چېكىلگىن. 7 ئۆزۈڭمۇ ھەممە ئىشتا كۆزەل ئەمەللەرنىڭ بىلەن ئۇلارغا ئۆلگە بولغىن؛ تەلىم بەرگىنىڭدەك پاك-دىيانەتلىك، ئېغىر-بېسىق بولۇپ، 8 ھېچكىم قۇسۇر تاپالمىدىغان، ساغلام سۆزلەرنى تەكۈرگىن؛ بۇنىڭ بىلەن، قارشى چىققۇچىلار بىز توغۇرۇلۇق يامان كەپ قىلىدىغان يەرنى تاپالمى خىجىل بولىدۇ. 9 قۇللارغا ئۆز خوجا يىتلىرىنى ھەممە ئىشتا قانائەتلىنەندۈرۈپ ئۇلارغا بويسۇنۇشنى ئوڭىتىش. ئۇلار كەپ ياندۇرماي، 10 ئوغرىلىق قىلماي، ئۆزلىرىنىڭ ھەر جەھەتتە ئىشەنچلىك ئىكەنلىكىنى كۆرسەتسۇن. ئۇلار بۇنىڭ بىلەن قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ تەلىماتىغا ھەر جەھەتتىن زىننەت بولىدۇ. 11 چۈنكى خۇدانىڭ نىجاتى بارلىق ئىنسانلارغا ئېلىپ كېلىدىغان مېھىر-شەپقىتى ئايان بولدى؛ 12 ئۇ بىزگە ئىخلاسمىزلىق ۋە بۇ دۇنيانىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى رەت قىلىپ، ھازىرقى زاماندا سالماق، ھەقىقەتچى، ئىخلاسمەن ھاياتى توپكۈزۈشىمىز بىلەن، (aiōn gl165) 13 ئۇلۇغ خۇدا، ئىجتىكارىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شان-شەرەپ بىلەن كېلىدىغانلىقىغا بولغان مۇبارەك ئۆمىدىمىزنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتۈشنى ئوڭىتىدۇ. 14 ئۇ بەدەل تۆلەپ بىزنى ھەممە ئىشتا ئەسلىڭىزدىن ئازاد قىلىش ھەممە بىزنى ئۆزى ئۈچۈن پاك قىلىپ، ئۆزىگە مەنسۇپ بولغان، ياخشى ئەمەللەرگە قېزغىن ئىشلىتىدىغان خەلق قىلىشقا بىز ئۈچۈن قۇربان بولدى. 15 بارلىق ھوقۇقۇڭنى ئىشلىتىپ بۇ ئىشلارنى جاكارلاپ ئېيتقىن، نەسەت بېرىپ چېكىلگىن ۋە ئاگاھلاندۇرغىن. ھېچكىم سېنى كەستەمسۇن.

[جامائەتلىكلەرگە] شۇنى تەسلىستىپ تۇرغىنى، ئۇلار ھۆكۈمرانلارغا ۋە ھوقۇقدارلارغا بويسۇنۇپ، شۇلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىسۇن، ھەرقانداق ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تەييار تۇرسۇن، 2 ھېچكىمنىڭ يامان گېيىنى قىلمىسۇن، جېدەنخور بولمىسۇن، مۇلايم بولسۇن، ھەممە ئادەمگە ھەر جەھەتتە مۇمنىلىك كۆرسەتسۇن. 3 چۈنكى بىز ئۆزىمىز ئەسلىدە نادان بولۇپ، ئىتائەتسىز، ئازدۇرۇلغان، ھەرخىل شەھۋەت-ھەۋەسلەرنىڭ ھەم لەززەتلەرنىڭ قولى بولغان، رەزىللىك ۋە ھەسەتخورلۇق ئىچىدە ياشىغان، نەپەرتلىك بولغان ھەم بىر-بىرىمىزدىن نەپەرتلىنىدىغانلاردىن ئىدۇق. 4 بىراق قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ ئىنسانلارغا بولغان مېھرىبانلىقى ۋە مېھىر-مۇھەببىتى ئايان بولۇشى بىلەن، 5 (ئۆزىمىزنىڭ قانداقتۇر ھەقىقەتچى ئەمەللەرىمىز بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ رەھم-شەپقىتى بىلەن) يېڭىدىن ئۇغۇلۇشتا يۈرۈشلىرى ۋە مۇقەددەس روھتا يېڭىلىشى ئارقىلىق ئۇ بىزنى قۇتقۇزدى، 6 بۇ روھنى خۇدا ئىجتىكارىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ۋۇجۇدىمىزغا مول قۇيىدى. 7 بۇ ئارقىلىق، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن ھەقىقەتچى قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىش ئۈمىدىنى تۇتقان مېخىرلار بولىدۇ. (aiōnios gl166) 8 بۇ سۆزلەر ئىشەنچلىكتۇر ۋە بۇ ھەقىقەتلەرنى ئالاھىدە تەكىتلىشىڭنى تەلەپ قىلىمەن. شۇنداق قىلغىنىڭدا، خۇداغا ئېتىقاد قىلغانلار ئۆزلىرىنى ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا بېرىلىشكە كۆڭۈل بۆلىدۇ. بۇ ئىشلار ئىنسانلار ئۈچۈن كۆزەل ۋە پايدىلىق. 9 بىراق ئەخىرقانە مۇنازىرىلەر، نەسەبىمىلەردىكى [قۇرۇق كېلەر] جېدەل-ماجىرالار، تەۋرات قانۇنىغا مۇناسىۋەتلىك تالاش-تارتىشلاردىن ئۆزۈڭنى نېرى تۇتقىن؛ چۈنكى بۇلار پايدىسىز ۋە جەننەتلىكتۇر. 10 ئارىغا بۆلگۈنچىلىك قىلغۇچى ئادەمنى بولسا بىر-ئىككى قېتىم ئاگاھلاندۇرغاندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن بولغان باردى-كەلدى ئۇرۇشتا، 11 چۈنكى بۇنداق ئادەمنى ھەقىقەتتىن چەتلىدى، گۇناھ سادىر قىلىۋاتىدۇ، شۇنداقلا ئۆزىنى ئۆزى جازاغا مەھكۇم قىلغان دەپ بىلىسەن. 12 ئارىتجاسىنى

ياكى تىككۈسنى ساڭا ماڭدۇرغاندا، مۇمكىن قەدەر تېزەك نىكوبولس شەھىرىگە مېنىڭ يېنىمغا كەلگىن، چۈنكى ئۇ يەردە قىشلىماقچى بولۇۋاتىمەن. 13 ئادۋوكات زېناس بىلەن ئاپولوسنىڭ سەپىرىگە كۆڭۈل بۆلۈپ ھىممىتىڭنىڭ بارىچە ئۇزاتقىن؛ كەم-كۈتلىرى بولسا، ئۇلارنىڭ ھاجىتىدىن چىققىن. 14 بىزنىڭ قوۋمىمىز مېۋىسىز قالماستىكى ئۈچۈن ھاجەتتەنلەرگە ياردەم قىلىپ، ئۆزلىرىنى كۆزەل ئەمەللەرنى قىلىشقا يېغىشلاشنى توڭگەنسۇن. 15 يېنىمىڭلارنىڭ ھەممىسىدىن ساڭا سالام. ئېتىقادتا بىزنى سۆيىدىغانلارغا سالام ئېيت. مېھىر-شەپقەت ھەممىڭلارغا بار بولغاي!

مەسىھ ئەيسانىڭ مەھبۇسى مەنكى پاولۇس ۋە قېرىنداشىمىز تىموتىدىن سۆيۈملۈكىمىز ۋە خىزمەتداشلىقىمىز فېلمونغا 2 ۋە سىڭلىمىز تافىياغا، سەپدىشىمىز ئاركىپپۇسقا ۋە ئويۇڭدە يىغىلدىغان جامائەتكە سالام 3 خۇداتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 4 رەببىمىز ئەيساغا ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭ ۋە ئىشەنچ-ئېتىقادىڭنى ئاڭلاپ، مەن دۇئالاردا ھەمىشە سېنى ياد ئېتىپ تۇرۇۋاتىمەن، سەن ئۈچۈن تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ 6 بىزگە نېسىپ بولغان، مەسىھنى ئۇلۇغلايدىغان بارلىق ياخشى ئىلتىپاتنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭ بىلەن، سېنىڭ ئېتىقادىڭ ئەمەللەردە مەردلەرچە ئورتاقلىشىشنىڭ كۈچەيتىلىشۇن دەپ دۇئا قىلىمەن.

7 چۈنكى سېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىڭ ماڭا زور خۇشاللىق ۋە رىغەت ئېلىپ كەلدى؛ چۈنكى ئۇ قېرىنداشىم، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئىچ-باغرىلىرى سېنىڭ ئارقىلىق كۆپ سۆيۈندۈرۈلدى. 8 شۇڭا، گەرچە سېنى لايىق ئىشنى قىلىشقا بۇرۇشقا مەسىھدە جۈرئەتلىك بولالمايمۇ، 9 لېكىن يەنىلا مۇھەببەتنىڭ تۈرتكىسى بىلەن مەنكى قېرى پاولۇس ھەمدە ھازىر مۇ ئەيسا مەسىھنىڭ مەھبۇسى بولۇش سۈپىتىدە ساڭا ئىتىھاس قىلىپ ئۆتۈشۈنى لايىق كۆردۈم - 10 كىشىلەردە تۇرۇپ تۇغقان بالام، يەنى ئونبىسىمۇ توغۇلۇق ئىتىھاسم بار. 11 ئۇ بۇرۇن ساڭا پايدىسىز بولغان بولسىمۇ، ئەمما ھازىر ساڭمۇ، ماڭمۇ پايدىلىقتۇر. 12 مەن ھازىر ئۇنى - جانجىگىرىمنى سېنىڭ يېنىڭغا قايتۇرۇپ ئەۋەتتەمەن. 13 خۇش خەۋەرنى دەپ كىشىلەردە تۇرغىنىدا ئۇنى سېنىڭ ئورنىڭدا مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇشقا يېنىمدا قالدۇرۇپ قالغۇم بار ئىدى؛ 14 بىراق سېنىڭ رازىلىقىڭنى ئالماي ھېچنېمىنى قىلغۇم يوق؛ شۇنداق قىلغاندا سېنىڭ ماڭا قىلغان ياخشىلىقىڭ مەجىزى ئېمەس، بەلكى رازىمەنلىك بىلەن بولىدۇ.

15 چۈنكى سېنىڭ ئونبىسىمۇستىن ۋاقىتلىق مەھرۇم بولغىنىڭنىڭ سەۋەبى، بەلكىم دەل سېنىڭ ئۇنىڭغا ئەبەدىلەپ بەدكەچپە نېسىۋە بولۇشۇڭ ئۈچۈن ئىدى. **(aiōnios)**

16 **(g166)** مېنىڭ شۇنداق دېگىنىم، ئۇنىڭغا قۇل قاتارىدا ئەمەس، بەلكى قۇلدىن كۆپ ئۈستۈن - ماڭا نەقەدەر سۆيۈملۈك، شۇنداقلا ساڭا ئىخسۇمۇ شۇنداق بولىدىغان (ئىنسانىي مۇناسىۋەتلەر بىلەن ھەم رەببە بولغان مۇناسىۋەت بىلەن)، سۆيۈملۈك قېرىنداش قاتارىدا ئىگە بولسىن؛ 17 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەگەر سەن مېنى ھەمداش قاتارىدا كۆرسەڭ، ئۇنى مېنى قويۇل قىلغاندەك قوبۇل قىلغىن. 18 ئەگەر بۇرۇن ئۇ ساڭا بىرەر يولسىزلىق قىلغان بولسا ياكى ساڭا قەرزدار بولغان بولسا، بۇنى مېنىڭ ھېسابىغا يازغىن. 19 مانا مەنكى پاولۇس بۇ سۆزلەرنى ئۆز قولۇم بىلەن يېزىۋاتىمەن: قەرزى بولسا ئۆزۈم قايتۇرىمەن؛ لېكىن مەن ساڭا ئۆزۈڭنىڭ جېنىڭ بىلەن ماڭا قەرزدار بولغىنىڭنى تىلغا ئالمايمەن. 20 شۇڭا، ئەي قېرىنداشىم، مەن رەببە سەندىن مەنپەئەتكە ئېرىشمەيچىمەن؛ ئىچ-باغرىلىرىمنى مەسىھدە سۆيۈندۈرگىن. 21 ئىشەنچىم سۆزۈمنى ئاڭلايدىغانلىقىڭغا كامىل بولۇپ ۋە سورىغانلىرىمدىن ئارتۇق ئورۇنلايدىغانلىقىڭنى بىلىپ، ساڭا مۇشۇنداق يازدىم. 22 بۇلاردىن باشقا، ماڭا ئۇرالغۇ جاي تەپپارلاپ قويغىن. چۈنكى دۇئالارنىڭ ئارقىلىق مېنىڭ سىلەرگە قايتۇرۇشنى ئۈمىد قىلىمەن. 23 ئەيسا مەسىھكە خىزمەت قىلغانلىقى ئۈچۈن زىنداندىشىم بولغان ئەپپاس، 24 خىزمەتداشلىرىم ماركۇس، ئارستارخۇس، دېماس ۋە لۇقالاردىن ساڭا سالام. 25 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

ئىبرانىيلارغا

1 خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردا ئاتا-بوۋىلارغا بەيغە مەرىپەت بىلەن مۇنداق گۇۋاھلىق بەرگەندۇر: «[ئى خۇدا]، ئىنسان دېگەن ئىسمى، سەن ئۇنى سېغىنىدىكەنەن؟ ئادەم بالىسى ئىسمى، سەن ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ يوقلايدىكەنەن؟ 7 چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئورنىنى پەرىشتىلەرنىڭكىدىن ئازغىنە تۆۋەن بېكىتكەنەن، سەن ئۇنىڭغا شان-شەرەپ ۋە شۆھرەتلەرنى تاج قىلىپ كىيىۋەردۇڭمۇ؟ ئۇنى قورۇڭ ياسىغانلارنى ئىدارە قىلىشقا تىكلەيدىڭ، 8 سەن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىدا بويىۋىندۇرغانسەن». ئەمدى «بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىدا بويىۋىندۇرغانسەن» دېگىنى، ھېچقانداق نەرسە ئۇنىڭغا بويىۋىندۇرۇلغانغا قالدۇرۇلمىغان، دېگەنلىكتۇر. بىراق، ھازىرچە مەۋجۇداتلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۇنىڭغا بويىۋىندۇرۇلغانلىقى تېخى كۆرۈنمەيتىمىز. 9 لېكىن بۇ ئۇچۇن پەرىشتىلەردىن «ئازغىنە ۋاقىت تۆۋەن قىلىنغان»، ئولۇم ئازابلىرىنى تارتقانلىقى ئۇچۇن ھازىر شان-شەرەپ ۋە ھۆرمەت تاجى كىيىۋەردۇڭمۇ ئەيسانى كۆرگۈچى بولدۇم؟ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ مېھرى-شەپقىتى بىلەن ھەممەيلى ئۇچۇن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىدى. 10 چۈنكى پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئۆزى ئۇچۇنمۇ ھەممە ئۆزى ئارقىلىقمۇ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇۋاتقان خۇداغا نىسبەتەن، نۇرغۇن ئوغۇللارنى شان-شەرەپكە باشلىغاندا، ئۇلارنىڭ ئىجتىئەتنىڭ يول باشلىغۇچىسى ئازاب-ئوقۇبەتلەر ئارقىلىق كامالەتكە يەتكۈزۈشكە لايىق كەلدى. 11 چۈنكى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچى بىلەن پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسى دەرۋەقە ئوخشاش بىر سەدىن كەلگەندۇر، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى «قېرىنداش» دېيىشتىن نومۇس قىلمايدۇ. 12 خۇددى ئۇ [خۇداغا (مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغاندا)]: «نامىڭنى قېرىنداشلىرىمغا جافا كارلايمەن، جامائەت ئىچىدە سېنى ناخشىلاردا كۆيەلمەن» دېگەن. 13 ئۇ بەنە: «مەن ساڭا تايىمەن» ۋە «قاراڭلار، مانا مەن بۇ يەردە خۇدا ماڭا ئاتا قىلغان بەرزەتلەر بىلەن بىللە» دېگەن. 14 بەرزەتلەر بولسا ئەت بىلەن قاندىن تەنلىك بولغاچقا، ئوغۇلۇ [شۇ بەرزەتلەرنىڭكىگە] ئوخشاشلا ئەت ۋە قاندىن تەنلىك بولدى. بۇنداق قىلىشتىكى مەقسەت، ئۇ ئۆلۈم ئارقىلىق ئۆلۈم قورقۇنى تۇتقان ئىبلىسنىڭ كۈچىنى بىكار قىلىپ، 15 ئۆمۈر بويى ئۆلۈم قورقۇنچىدىن قۇللۇققا تۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئازادلىققا چىقىرىش ئۇچۇن ئىدى. 16 چۈنكى ئۇ دەرۋەقە پەرىشتىلەرگە ئەمەس، بەلكى ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرىغا تۇتىشىدۇ، 17 شۇنىڭ ئۇچۇن، ئۇ خۇداغا ئائىت ئىشلاردا رەھىمدىل ۋە سادىق باش كاهىن بولۇشى ئۇچۇن، خەلقىنىڭ گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قۇربانلىقىنى بەرلەشى ئۇچۇن، ئۇ ھەر جەھەتتىن قېرىنداشلىرىغا ئوخشاش قىلىنىشى كېرەك ئىدى. 18 چۈنكى ئۆزى سىناقلىرىنى ئۆز پېشىدىن كەچۈرۈپ، ئازاب-ئوقۇبەت چەككەن بولغاچقا، ئۇ سىناقلىرىغا دۇچ كەلگەنلەرگىمۇ ياردەم بېرەيدۇ.

2 بۇ سەۋەبىن، ئاللىقانداق يول بىلەن [ھەقىقىي يولدىن] تېپىلىپ كەتمەسلىكىمىز ئۇچۇن، ئاڭلىغان ھەقىقەتلەرگە تېخىمۇ ئېتىبار قىلىشىمىز لازم. 2 چۈنكى پەرىشتىلەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن سۆز-كالامنىڭ ئۇرۇقلىق ئىكەنلىكى ئىسپاتلانغان ھەمدە ئۇنىڭغا ھەر بىر بويىۋىندۇرۇلغان ۋە ئىتائەتسىزلىك قىلىش تېگىشلىك جازاغا تارتىلغان يەردە، 3 شۇنچە ئۇلۇغ قۇتقۇزۇش-ئىجتىئەت ئېتىبار بەرمىسەك، بىز قانداق [جازادىن] قېچىپ قۇتۇلالايمىز؟ چۈنكى بۇ ئىجتىئەتنىڭ خەۋرى دەسلەپتە رەبب ئارقىلىق تۇتقۇرۇلغان، ھەم ئۇنىڭ ھەقىقىتى بۇ ئاستىدا ئاڭلىغانلارمۇ بىزگە تەستىقلىغان، 4 ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇدا بېشارەتلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر ۋە ھەرخىل قۇدرەتلىك مۇجىزىلەر ئارقىلىق، شۇنداقلا ئۆز ئەرادىسى بويىچە مۇقەددەس روھىنىڭ ئاتا قىلغان ئىلتىپاتلىرى بىلەن تەڭ بۇنىڭغا گۇۋاھلىق بەرگەن. 5 بىز دەۋاتقان كەلگۈسى دۇنيانى خۇدا پەرىشتىلەرنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بەرگىنى يوق، 6 بەلكى بۇ ھەقتە

ئىبرانىيلارغا

جاسارىتىمىز ۋە ئۈمىدىمىزدىن بولغان ئىپتىخارلىقنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتساق، دەروەقە خۇدانىڭ ئاشۇ ئائىلىسىگە تەۋە بولغان بولمىز. 7 شۇڭا، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇقەددەس روھنىڭ دېگىنىدەك، بۇگۈن، ئەگەر سىلەر [خۇدانىڭ] ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، 8 ئەينى چاغلاردا تۇنى غەزەپلەندۈرۈپ، چۆل-باياۋاندا تۇنى سىنىغان كۈنىدىكىدەك، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلىپ كېلىڭلار! 9 مانا شۇ يەردە ئاتا-بوۋىلەرڭلار مېنى سىنىدى، ئىسپاتلىدى ھەم مېنىڭ قىلغانلىرىمنى قىرىق يىل كۆرۈپ كەلگەنىدى. 10 مەن شۇ دەۋردىن بىزار بولۇپ: «بۇلار كۆڭلىدە دائىم ئاداشقانلار، مېنىڭ يوللىرىمنى ھېچ بىلىپ يەتمىگەن. 11 شۇڭا مەن غەزەپلەنسەم قەسەم ئىچىم: «ئۇلار مېنىڭ ئاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ» دېدىم. 12 ئەمدى قېرىنداشلار، ھېچقايسىڭلاردا يامان نىيەتلىك ۋە ئېتىقادسىز قەلب بولمىسۇن، شۇنداقلا ئۇنىڭ مەڭگۈ مايات خۇدادىن يۈز تۈرۈمەسىلىكىگە كۆڭۈل بۆلۈڭلار، 13 پەقەت «بۈگۈن»لا بولىدىكەن، ھېچقايسىڭلار گۇناھنىڭ ئازدۇرۇشلىرى بىلەن كۆڭۈللىرىڭلارنىڭ قاتتىقلاشماسلىقى ئۈچۈن ھەر كۈنى بىر-بىرىڭلارنى چېكىڭلار. 14 دەسلەپكى خاتىرجەملىكىمنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتساقلا، دەروەقە مەسەپە بىلەن شېرىك بولغان بولمىز. 15 يۇقىرىدا ئېيتىلغىنىدەك: «بۈگۈن، ئەگەر سىلەر [خۇدانىڭ] ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، ئەينى چاغلاردا [تۇنى] غەزەپلەندۈرگەن كۈنىدىكىدەك، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلىڭلار!» 16 (ئەمدى ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇرۇپ، تۇنى غەزەپلەندۈرگەنلەر كىملىرى ئىدى؟ مۇسا يەنە مېرىنىڭ يېتەكچىلىكىدە مىسىردىن [قۇتۇلۇپ] چىققان ئاشۇ [ئىسرائىلنىڭ] ھەممىسى ئەمەسمۇ؟ 17 تۇنى قىرىق يىل كىملىرىگە غەزەپلەندى؟ يەنىلا شۇ گۇناھ ئۆتكۈزۈپ، يىقىلىپ جەسەتلىرى چۆلدە قالغانلارغا ئەمەسمۇ؟ 18 شۇنداقلا ئۇ كىملىرىگە ئۆز ئاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيسىلەر دەپ قەسەم قىلدى؟ تۈزىگە ئىتائەت قىلىنغانلارنى ئەمەسمۇ؟ 19 شۇڭا يۇلاردىن كورۇۋالالايمىزكى، ئۇلارنىڭ [ئاراملىققا] كىرمەسلىكى ئېتىقادسىزلىقى تۈپەيلىدىن ئىدى).

5 ھەر قېتىملىق باش كاهىن ئىنسانلار ئارىسىدىن تاللىنىپ، خەلققە ۋاكالىتەن خۇداغا خىزمەت قىلىشقا، يەنى خەلقنىڭ ئاتىغان ھەدىيەلىرىنى ۋە گۇناھلار ئۈچۈن قىلغان قۇربانلىقلىرىنى خۇداغا سۇنۇشقا تەيىنلىنىدۇ. 2 ئۇنىڭ ھەرتەرەپلەپ تاجىزلىقلىرى بولغاچقا، بىلىمىزلىرى ۋە يولدىن چەتلىگەنلەرگە مۇلايىملىق بىلەن مۇئامىلە قىلالايدۇ. 3 شۇ تاجىزلىق ئۈچۈن ئۇ خەلقنىڭ گۇناھلىرى ھېسابىغا قۇربانلىق سۇنغاندەك، ئۆز گۇناھلىرى ئۈچۈنمۇ قۇربانلىق سۇنۇشقا توغرا كېلىدۇ. 4 ھېچبىر كىشى بۇ شەرەپلىك مەرتىۋىنى ئۆزۈڭلاردىن تاللايدۇ، پەقەت ھارۇنغا ئوخشاش، خۇدا تەرىپىدىن چاقۇرۇلغاندا ئۇنى تاللايدۇ. 5 خۇددى شۇنىڭدەك مەسھۇم باش كاهىن مەرتىۋىسىگە تۈزى ئۇلۇغلاپ ئۆزلۈكىدىن ئېرىشكەن ئەمەس، بەلكى تۇنى [ئۇلۇغلىغۇچى خۇدا] تۈزى ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا: «سەن مېنىڭ ئوغلۇمدۇرسەن، بۈگۈن مەن سېنى تۇغۇلدۇردۇم» دېگەن. 6 ئۇ [مۇقەددەس يازمىلارنىڭ] يەنە بىر يېرىدە ئۇنىڭغا: «سەن ئەبەدىلەپ بەدگىچە مەلئەزەدەكنىڭ تىپىدىكى بىر كاهىندۇرسەن» دېگەن. (aiōn g165) 7 [مەسھ] بەر يۈزىدىكى كۈنلەردە، تۈزى ئۇلۇمدىن قۇتۇلۇۋېلىشقا قانداق يولغا چىققا قاتتىق ئىندالار ۋە كۈز ياشلىرى بىلەن دۇئا-تلاۋەتلەر ۋە يىلىنىشلارنى كۆتۈردى. ئۇنىڭ ئىخلاسىمەنلىكىدىن دۇئالارنى ئىجابەت قىلىندى. 8 گەرچە ئۇ [خۇدانىڭ] ئوغلى بولسىمۇ، ئازاب چېكىشلىرى ئارقىلىق ئىتائەت ئەنەن بولۇشىنى ئۆگەندى. 9 ئۇ مانا مۇشۇنداق مۇكەممەل قىلىنغان بولغاچقا، بارلىق تۈزىگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا مەڭگۈلۈك ئىجتىھات بارلىققا كەلتۈرگۈچى بولۇپ،

4 ئەمدى ئۇنىڭ ئاراملىقىغا كىرىپ بەھرىمەن بولۇش توغرىسىدىكى ۋەدىسى [بىزگە] قالدۇرۇلغاندىن كېيىن، ئاراڭلاردىكى بىرەرسىڭلارنىڭ ئېسىۋىسىدىن چۈشۈپ قېلىشىدىن قورقۇنما ئىپتىيات قىلايلى. 2 چۈنكى خۇش خەۋەر خۇددى [چۆلىدىكى ئىسرائىلغا] ئاڭلىتىلغاندەك بىزلەرگىمۇ ئاڭلىتىلدى. لېكىن ئۇلارنىڭ ئاڭلىغانلىرى ئېتىقاد بىلەن يۇغۇرۇلغانلىقتىن، سۆز-كلامنىڭ ئۇلارغا ھېچقانداق پايدىسى بولمىغانىدى. 3 چۈنكى بۇ ئاراملىققا كىرگەنلەر بولسا - ئېتىقاد قىلغان بىزلەرمىز. خۇددى خۇدانىڭ ئېيتقىنىدەك: «شۇڭا مەن غەزەپلەنسەم قەسەم ئىچىم: - ئۇلار مېنىڭ ئاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ - دېگەن». خۇدانىڭ ئەمەللىرى بولسا دۇنيا ئايرىدە بولغاندەك ھەممىسى تاماملانغانىدى، 4 چۈنكى يارىتىلىشنىڭ يەتتىنچى كۈنى ھەققىدە مۇقەددەس يازمىلارنىڭ بىر يېرىدە مۇنداق دېيىلگەن: «يەتتىنچى كۈنى كەلگەندە، خۇدا ھەممە ئەمەللىرىدىن ئارام ئالدى». 5 يەنە كېلىپ يۇقىرىدا ئېيتىلغاندەك خۇدا: «ئۇلار مېنىڭ ئاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ» دېگەنىدى. 6 بۇنىڭ كۈزۈرلەشكىكى، خۇدانىڭ ئاراملىقىغا كىرەلەيدىغانلار بار، ئەمما ئۇنىڭ توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى ئاۋۋال ئاڭلىغانلار ئىتائەتسىزلىك قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا كىرەلمىدى. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا ئەنە شۇ [ئاراملىق توغرىسىدا] ئۇزاق ۋاقىتتىن كېيىنكى مەلۇم بىر كۈننى «بۈگۈن» دەپ بېكىتىپ، داۋۇت [يەنە مەلۇم] ئارقىلىق يەنە شۇنداق ئېيتقان: «...بۈگۈن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلىڭلار!» 8 ئەگەر بەنەشۇئا [يەنە مەلۇم] ئاراملىققا كىرگۈزگەن بولسا ئىدى، خۇدا كېيىن يەنە بىر [ئاراملىق] كۈنى توغرىلىق دېمىگەن بولاتتى.

پەرق يوقتۇر، ئۇلار ھەققانىيەت كالامغا بېشىش بولمىغان غوردۇر، خالاس. 14 براق بەكلىك بولسا يېتىلگەنلەر، يەنى ئۆز ئاڭ-زېھنىلىرىنى ياخشى-ياماتىنى پەرق ئېيتىشكە يېتىلدۈرگەنلەر ئۇچۇندۇر.

2 ئىبراھىم بولسا ئېرىشكەن بارلىق [ئولجىسىنىڭ] ئۇندىن بىر ئۇلۇشىنى ئۇنىڭغا تاپقاندا، ئۇنىڭ ئالدىغا چىققان ۋە ئۇنىڭغا بەخت تىلگەندى. 2 ئىبراھىم بولسا ئېرىشكەن بارلىق [ئولجىسىنىڭ] ئۇندىن بىر ئۇلۇشىنى ئۇنىڭغا تاپقاندا، ئۇنىڭ ئالدىغا چىققان ۋە ئۇنىڭغا بەخت تىلگەندى. مەنسى «ئامانلىق پادىشاھى» دېگەنلىكتۇر، 3 ئۇنىڭ ئاتىسى يوق، ئانىسى يوق، نەسەبى نامىسى يوق، كۈنلەرنىڭ باشلىنىشى ۋە ھاياتىنىڭ ئاخىرلىشىشى يوقتۇر، بەلكى ئۇ خۇدانىڭ ئۇلۇغ ئوخشاش قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك كەھن بولۇپ تۇرىدۇ. 4 ئەمدى قاراڭلار، بۇ مەلەكەزەدەك ئېدېلگەن ئۇلۇغ ئادەم-ھە! مەن تا ئاتا-بوۋىلەرنىڭ چوڭى ئىبراھىم ئولجىسىنىڭ ئۇندىن بىرنى ئۇنىڭغا تاپقان. 5 دەۋرە ۋە لايىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن كەشلىقنى زىمىسىگە ئالغانلار ئەۋزات قانۇنى بويىچە خەلقنى، يەنى ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئىبراھىمنىڭ بۇشىدىن بولغىنىغا قارىماي تاپقىنىنىڭ ئۇندىن بىر ئۇلۇشىنى يىغىشى ئەمىر قىلىنغان. 6 لېكىن بۇلارنىڭ قەبىلە-ئۇرۇقىدىن بولمىغان مەلەكەزەدەك بولسا ئىبراھىمدىن «ئۇندىن بىر ئۇلۇش»نى قوبۇل قىلغان ئاندىن خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە ئىگە بولغۇچى ئىبراھىمغا بەخت تىلگەن. 7 شۇبېسىزكى، بەخت تىلگۈچى بەختكە ئېرىشكۈچىدىن ئۇستۇندۇر. 8 بۇ يەردىكى «ئۇندىن بىر ئۇلۇش»نى قوبۇل قىلغۇچىلار ئۇلىدىغان ئادەملەردىندۇر، ئۇ يەردىكى «ئۇندىن بىر ئۇلۇش»نى قوبۇل قىلغۇچى توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] «ئۇ ھايات ياشىغۇچى» دەپ گۇۋاھلىق بېرىلگەندۇر. 9 ھەتتا مۇنداق دېيىشكە بولىدۇكى، ئۇندىن بىر ئۇلۇشنى ئالدىدىغان ئۇلۇغ [ئەجدادى] ئىبراھىم ئارقىلىق [مەلەكەزەدەككە] ئۇندىن بىر ئۇلۇشنى بەرگەن. 10 چۈنكى مەلەكەزەدەك ئىبراھىمى قارشى ئالغاندا، لاۋيىنى [كەلگۈسىدىكى] بۇشى بولۇش سۈپىتىدە بەنئال ئىبراھىمنىڭ ئېنىدە ئىدى، دەپ ھېسابلاشقا بولىدۇ. 11 ئەمدى لاۋي قەبىلىسىنىڭ كەشلىق تۈزۈمى ئارقىلىق مۇكەممەل ھەققانىيلىق كېلەلەيدىغان بولسا (چۈنكى شۇ تۈزۈمگە ئاساسلىنىپ ئەۋزات قانۇنى ئىسرائىل خەلقىگە چۈشۈرۈلگەندى)، كېيىنكى ۋاقىتلاردا ھارۇننىڭ كەشلىق تۈزۈمى بويىچە ئەمەس، بەلكى مەلەكەزەدەكنىڭ كەشلىق تۈزۈمى بويىچە باشقا بىر كەشلىق چىقىشىنىڭ تېمە ھاجىتى بولمىدى؛ 12 ئەمدى كەشلىق تۈزۈمى ئۆزگەرتىلگەن بولسا، ئۇنىڭغا [مۇناسىۋەتلىك] قانۇن-تۈزۈم ئۆزگەرتىلىشى توغرا كېلىدۇ. 13 چۈنكى بۇ ئېيتىلىۋاتقان سۆزلەر قارىتىلغان زات بولسا باشقا بىر قەبىلىدىن بولۇپ، بۇ قەبىلىدىن ھېچكىم قۇربانغا خەزىمەتتە بولۇپ باقمىغان. 14 چۈنكى رەببىمىزنىڭ ھۇدا قەبىلىسىدىن چىققانلىقى ئېنىق، مۇسا بۇ قەبىلە توغرىسىدا كەشلىققا مۇناسىۋەتلىك ھېچبىر نەرسە دېمىگەندى. 15 ئەمدى مەلەكەزەدەككە باشقا بىر كەھن چىققان بولۇپ، بۇ ئۆزگىرىش مۇنۇلاردىن تېخىمۇ روشەن بولىدۇ؛ 16 ئۇنىڭ [كەشلىققا] تەيىنلىنىشى ئەت ئىلگىرىگە باغلىق ئەمىر بىلەن ئەمەس، بەلكى بۇمۇ ئىگەمس ھاياتىنىڭ قۇدرىتىدىن بولغاندۇر. 17 چۈنكى بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «سەن ئەبەدىلەپ بەلگىچە مەلەكەزەدەكنىڭ تېپىدىكى بىر كەھندۇرسەن» دەپ گۇۋاھلىق بېرىلگەن. (aiōn) 18 چۈنكى ئالدىنقى ئەمىر-تۈزۈم ئاجىزلىقى ۋە ئۇنۇمسىزلىكى تۈپەيلىدىن كۆچىدىن قالدۇرۇلغان 19 (- چۈنكى ئەۋزات قانۇنى ھېچ ئىشنى كامالەتكە يەتكۈزەلمىدى)، ئۇنىڭ ئورنىغا بىرنى خۇداغا يېقىنلاشتۇرىدىغان، ئۇنىڭدىن ئەۋزەل ئۈمىد ئېلىپ كېلىندى. 21 ئۇنىڭ ئۈستىگە، بۇ ئىش [خۇدانىڭ] قەسىمى بىلەن كاپالەتكە ئىگە بولماي قالدى (ئىلگىرى تۈتەن كەھنلەر [خۇدانىڭ] قەسىمىدىن كەھن بولغانىدى، لېكىن، ئەيسا بولسا تۈزىگە: - «پەرۋەردىگار

بولدى. (aiōn 165)

6 2 شۇنىڭ ئۈچۈن، مەسىھ توغرىسىدىكى دەسلەپكى ئاساسىي تەلەمدە توختاپ قالماي، - يەنى قايتىدىن «ئۆلۈك ئىشلار»دىن توۋا قىلىش ۋە خۇداغا ئېتىقاد باغلاش، چۆمۈلدۈرۈلۈشلەر، «قول تەگكۈزۈش»، ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلدۈرۈلۈشى ۋە مەڭگۈلۈك ھۆكۈم-سوراق توغرىسىدىكى تەلەمدىن ئۆل سالاھىي دەپ ئۆلتۈرماي، مۇكەممەللىككە قاراپ ماڭىلى. (aiōnios 166) 3 خۇدا خالىغانىكەن، بىز شۇنداق قىلىمىز. 5 چۈنكى ئەسلىدە يورۇتۇلۇپ، ئەرشىكى ئىلتىپاتىن تېتىغان، مۇقەددەس روھىتىن نېسىپ بولغان، خۇدانىڭ سۆز-كالامىنىڭ ياخشىلىقىنى ھەم كەلگۈسى زاماندا ئايان قىلىدىغان قۇدرەتلەرنى ھېس قىلىپ باققانلار ئەگەر بولمىدىن چەتلىگەن بولسا، ئۇلارنى قايتىدىن توۋا قىلدۇرۇش ھەرگىز مۇمكىن ئەمەس. چۈنكى ئۇلار-تۈزۈنگە قىلىپ خۇدانىڭ ئوغلىنى قايتىدىن كرىستىلەپ رەسۇل قىلماقتا. (aiōn 165) 7 چۈنكى كۆپ قېتىملاپ تۈزۈلۈشكە ياتقان يامغۇر سۈيىنى ئىچكەن، ئۆزىدە تېرىغۇچىلارغا مەنپەئەتلىك زىرائەتلەرنى ئۆستۈرۈپ بەرگەن يەر بولسا خۇدادىن بەرىكەت ئالماقتا. 8 براق تىكەن ۋە قامغاق ئۆستۈرگەن بولسا، ئۇ ئەرزەمەس بولۇپ، لەنەتكە يېقىن بولۇپ، ئاقسۇنى كۆيدۈرۈلۈشتىن ئىبارەت بولىدۇ. 9 لېكىن ئەي سۇيۇملۇكلەر، گەرچە بۇ يەردىكى ئىشلارنى تىلغا ئالغان بولساقمۇ، سىلەردە يۇنىڭغۇ ئەۋزەل ئىشلار، شۇنداقلا ئىجتىمائىيلىقنى ئېلىپ بارىدىغان ئىشلىرى بار دەپ قايىل بولىدۇ. 10 چۈنكى خۇدا قىلغان ئەمەللەرنىڭ ۋە ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلەرگە قىلغان ۋە ھازىرمۇ قىلىۋاتقان خىزمەتلىرى ئارقىلىق ئۇنىڭ نامى ئۇچۇن كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببەتلىرىنى ئۇتۇپ قالدىغان ئالەمسىزلىرىدىن ئەمەس. 11 ئەمما سىلەرنىڭ ئۈمىدلىرىنىڭ تولۇق جەزم-خاتىرجەملىك بىلەن بولۇشى ئۈچۈن، ھەربىرىڭلارنىڭ ئاخىرىغىچە شۇنداق غەيرەت قىلىشكەلارغا ئىنتىزارمىز، 12 شۇنداقلا سۈرەللىرىدىن بولماي، بەلكى ئېتىقاد ۋە سەۋرچانلىق ئارقىلىق خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە ۋارىسلىق قىلغانلارنى ئۆلگە قىلىدىغانلاردىن بولغابىلەر. 13 چۈنكى خۇدا ئىبراھىمغا ۋەدە قىلغاندا، ئۇندىن ئۇستۇن تۇرىدىغان ھېچكىم بولمىغاچقا، ئۆزى بىلەن قەسەم قىلىپ: 14 «ساڭا چوقۇم بەخت ئاتا قىلىمەن، سېنى چوقۇم كۆپەيتىپ بېرىمەن» - دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن، [ئىبراھىم] ئۇزۇن ۋاقىت سەۋر-ئاقەت بىلەن كۈتۈپ، خۇدانىڭ ۋەدىسىگە ئېرىشكى. 16 چۈنكى ئىنسانلار ئۆزلىرىدىن ئۇستۇن تۇرىدىغان بىرنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا قەسەم ئىسپات-تەستىق ھېسابلىنىپ، ھەر خىل تالاش-تارتىشلارغا خاتمە بېرىدۇ. 17 شۇنىڭدەك خۇدا، ئۆز ۋەدىسىگە ۋارىسلىق قىلغانلارغا ئۆش-ئىش-مەقسەتلىك ئۆزگەرمەيدىغانلىقىنى تېخىمۇ ئوچۇقراق بىلدۈرۈش ئۈچۈن، قەسەم قىلىپ ۋەدە بەردى. 18 شۇنىڭ بىلەن قەتئىي ئۆزگەرمەس ئىشنى ئارقىلىق، كۆز ئالدىمىزدا قويۇلغان ئۈمىدىنى چىڭ تۇتۇش ئۈچۈن [ھالاكەتتىن] ئۆزىمىزنى قاچۇرۇپ ئۇنى باشپاناھ قىلغان بىزلەر كۈچلۈك رىغبەت-ئىلھامغا ئېرىشەلەيمىز (بۇ ئىشنى ئىشتا خۇدانىڭ باغقان ئېيتىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس، ئەلۋەتتە). 19 بۇ ئۈمىد جېنىمىزغا چىڭ باغلانغان كېمە لىگىرىدەك شۇبھىسىز ھەم مۇستەھكەم بولۇپ، [ئەرشىكى] ئىبادەتخانىنىڭ [ئىچى] بەردىسىدىن ئۆتۈپ بىزنى شۇ يەرگە تۇتاشتۇرىدۇ. 20 ئۇ يەرگە بىز ئۇچۇن يول ئېچىپ ماڭغۇچى ئەيسا بىزدىن ئاۋۋال كىرگەن بولۇپ، مەلەكەزەدەكنىڭ كەشلىق تۈزۈمى تەرتىپىدە مەڭگۈلۈك تەيىنلەنگەن باش كەھن

شۇنداق قەسەم ئىچتى، ھەم ھەرگىز بۇنىڭدىن ئايمىدۇ: «سەن ئەبەدىگە بەدگىچە كەندۈرسەن» دېگۈچىنىڭ قەسسى بىلەن كەين بولدى. (aiōn g165) 22 ئەمدى ئەيسا شۇنداق ئۇلۇغ ئىش بىلەن ئەۋزەل بىر ئەھدىنىڭ كېپىلى قىلىندى. 23 يەنە كېلىپ، ئىلگىرى تۆتكەن كەھنلەر كۆپ بولۇشى كېرەك ئىدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ [ھەربىرى] تولۇم تۆپە بىلەن ۋەزىپىسىنى داۋاملاشتۇرالمىي قالغان. 24 لېكىن [ئەيسا] مەڭگۈگە تۇرغاقچا، ئۇنىڭ كەھنلىقى ھەرگىز ئۆزگەرتىلەستۇر. (aiōn g165) 25 شۇ سەۋەبىن، ئۇ ئۆزى ئارقىلىق خۇدانىڭ ئالدىغا كەلگەنلەرنى ئۈزۈل-كېسىل قۇتقۇزۇشقا قادىر؛ چۈنكى ئۇ ئۇلار ئۈچۈن خۇداغا مۇراجىئەت قىلىشقا مەڭگۈ ھاياتتۇر. 26 مۇشۇنداق بىر باش كەھن دەل بىزنىڭ ھاجىتىمىزدىن چىقىدىغان - مۇقەددەس، ئەيىبسىز، غۇبارسىز، گۇناھكارلاردىن نېرى قىلىنغان، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئېلىپ كۆتۈرۈلگەن كەھندۇر. 27 ئۇ تاشۇ باش كەھنلەردەك ھەر كۈنى ئالدى بىلەن ئۆز گۇناھلىرى ئۈچۈن، ئاندىن خەلقنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈن قۇربانلىق سۇنۇشقا مۇھتاج ئەمەس. چۈنكى ئۇ ئۆزى قۇربانلىق سۇپىتىدە سۇنغاندا، ھەممەيەن ئۈچۈن بۇنى بىر يولغا ئادا قىلدى. 28 چۈنكى تەۋرات قانۇنى ئاجىز يەنە بولغان ئىنسانلارنى باش كەھن قىلىپ تەيىنلەيدۇ، لېكىن تەۋرات قانۇنىدىن كېيىن كەلگەن خۇدانىڭ قەسەم-كالاى مەڭگۈگە كامالەتكە يەتكۈزۈلگەن ئوغۇلنى باش كەھن قىلىپ تەيىنلىدى. (aiōn g165)

8

ئېتىقاتلارنىمىزنىڭ باش نۇقتىسى شۇكى، ئەرشتىكى ئۇلۇغ بولغۇچىنىڭ تەختىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرغان شۇنداق بىر باش كەھنسىز بار. 2 ئۇ مۇقەددەس جايلاردا، شۇنداقلا ئىنسان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار تىككەن ھەقىقىي ئىبادەت چىدىرىنىڭ ھەممىسىدە كەھنلىق خىزمىتىنى قىلغۇچىدۇر. 3 ھەربىر باش كەھن ھەدىيە ھەم قۇربانلىقلار سۇنۇش ئۈچۈن تەيىنلىنىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، [بىزنىڭ] باش كەھنسىمىزنىڭ بىرەر سۇنىدىغىنى بولۇش كېرەك ئىدى. 4 دەروھقە ئەگەر تۆپە يۈزىدە بولسىدى، ھەرگىز كەھن بولمايتتى؛ چۈنكى بۇ يەردە تەۋرات قانۇن-تۈزۈمى بويىچە ھەدىيە سۇنىدىغان كەھنلەر ئاللىبۇرۇنلا باردۇر 5 [بۇ كەھنلەر] خىزمەت قىلىدىغان [ئىبادەت چىدىرى] پەقەتلا ئەرشتىكى ئىشلارنىڭ كۆچۈرۈلمىسى ۋە كۆلەنگىسىدۇر. مۇسا دەل بۇ ئىبادەت چىدىرىنى قۇرۇشقا باشلىغاندا، خۇدانىڭ ۋەھىيىسى ئۇنىڭغا كېلىپ: «ئېتىيات قىلىنكى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ساڭا ئاغدا كۆرسىتىلگەن ئۆرنەك بويىچە ياسىغىن» دەپ ئاڭلاندۇرغان. 6 لېكىن ھازىر ئۇ [كونا ئەھدىگە ئائىت] ۋەھىدىلەردىن ئەۋزەل ۋەھىدەر ئۆستىگەن (يېقىنلىشىش) ئىخچىمى ياخشى بىر ئەھدىنىڭ ۋاسىتىسى بولغاچقا، ئۇنىڭغا يېزىلغان كەھنلىق خىزمىتى باشقا كەھنلەرنىڭكىدىن شۇنچە ئەۋزەل تۇرىدۇ. 7 ئەگەر شۇ دەسلەپكى ئەھدە كەم-كۆتىسىز بولسا ئىدى، كېيىنكىسى ئۈچۈن ئورۇن ئەزدەشنىڭ ھېچقانداق ھاجىتى بولمىغان ئولاتتى. 8 لېكىن، خۇدا كونا ئەھدىنى يېتەرسىز دەپ قاراپ، [ئىسرائىلغا] مۇنداق دېگەن: «مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ئۈچۈن يېڭى بىر ئەھدىنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. 9 بۇ ئەھدە ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدىگە ئوخشىمايدۇ، شۇ ئەھدىنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىم قولىدىن تۇتۇپ مىسىردىن قۇتقۇزۇپ يېتەكلىگەندە ئۇلار بىلەن تۈزگەندىم، چۈنكى ئۇلار مەن بىلەن تۈزۈشكەن ئەھدە مەن تۇرمىدى، مەن ئۇلاردىن ئەزىزىم يۈتكدىم، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 10 چۈنكى شۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئىسرائىل جەمەتى بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇكى: - «مەن ئۆز تەۋرات-قانۇنلىرىمى ئۇلارنىڭ زېھنى-ئەقىلىگە سالىمەن، ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ يۈتمەن، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولمەن، ئۇلارمۇ مېنىڭ خەلقىم

9

بىرىچى ئەھدىدە مۇناسىۋەتلىك ئىبادەت بەلگىلىمىلىرى ۋە يەر يۈزىگە ئەۋەتىلگەن بولغان بىر مۇقەددەس ئىبادەت جايى بار ئىدى. 2 بۇنىڭغا بىر ئىبادەت چىدىرى تىكلەنگەندى، ئۇنىڭ مۇقەددەس جاي دەپ ئاتالغان بىرىچى يۈزىدە چىراغان، شۇ ھەم شۇ ئەھدىدە رەھبەرلەنگەن ئاتالار بولاتتى. 3 ئۇنىڭ ئىككىنچى، [يەنى ئىچكى] يەردىسىنىڭ كەينىدە ئەڭ مۇقەددەس جاي دەپ ئاتالغان يەنە بىر چىدىر بولۇپ بار ئىدى. 4 شۇ يەرگە ئەۋەتىلگەن ئاتالار خۇشبۇياغ ۋە پۇتۇنلارنى ئاتىغان بىلەن قاپلانغان ئەھدە ساندۇقى بار ئىدى. ساندۇقنىڭ ئىچىدە ئاتالغان، مانا سېلىنغان كۆمۈر، ھاروننىڭ بىخ سۈزگەن ھاسسىسى ۋە ئىككى ئەھدە [تاش] تاختىسى بار ئىدى. 5 [ساندۇق] ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى» نىڭ ئۈستىگە شان-شەرەپلىك «كېرۈپ» لار ئورنىتىلغان بولۇپ، قاناتلىرى بىلەن ئۆتى يېپىپ تۇراتتى. ئەھدى بۇلار توغرىلىق تەپسىلىي توختىلىشنىڭ ھازىر ۋاقتى ئەمەس. 6 بۇ نەرسىلەر مانا شۇنداق ئورۇنلاشتۇرۇلغاندىن كېيىنلا، كەھنلەر چىدىرىنىڭ بىرىچى يۈزىگە [يەنى مۇقەددەس جاي] غا]] ھەدرائىم كىرىپ، ئىبادەت خىزمىتىنى قىلىدۇ. 7 بىراق، [ئەڭ مۇقەددەس جاي] دەپ ئاتالغان ئىككىنچى يۈزىگە پەقەت باش كەھن يىلدا بىر قېتىملا كىرىدۇ. كەھن ئۇ يەرگە ئۆز گۇناھلىرى ۋە خەلقنىڭ نادانلىقتىن تېككۈزگەن گۇناھلىرى ئۈچۈن ئاتالغان [قۇربانلىق] قېنىنى ئالماي كىرمەيدۇ. 8 بۇ ئىشلار ئارقىلىق مۇقەددەس روھ شۇنى كۆرسىتىپ بەرمەكتىكى، بۇ بىرىچى ئىبادەت چىدىرىدىكى تۈزۈم ئىناۋەتلىك بولۇپ تۇرسىلا، ئەڭ مۇقەددەس جايغا بارىدىغان يول بەن ئىلا چىقىلمايدۇ. 9 مانا بۇلار رەسمىدەك ھازىرقى زامانى روشەنلەشتۈرىدىغان بىر خىل ئوراپ، خالاس. بۇنىڭدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، بۇ چىدىردا سۇنۇلدىغان ھەدىيە ۋە قۇربانلىقلار ئىبادەت قىلغۇچىنى ۋىجدانىدا پاك-كامىل قىلالايدۇ. 10 ئۇلار پەقەت بىر-بىرگە ئىچمەكلەر ۋە يېنى سۇغا سېلىشنىڭ تۈرلۈك رەسمىيەتلىرىگە باغلىق بولۇپ، [قانۇن-تۈزۈم] تۈزۈلۈش ۋاقتى كەلگۈچىلىك كۈچىگە ئىگە قىلىنغان، ئىنسانلارنىڭ ئەتىراپىغا باغلىق بولغان بەلگىسىمەن-نەزاملاردۇر. 11 لېكىن مەسىھ بولسا كەلگۈسىدىكى كامرەت ياخشى ئىشلارنى ئېلىپ بارغۇچى باش كەھن بولۇپ، ئادەم قولى بىلەن ياسالغان، بۇ دۇنياغا مەنسۇپ بولمىغان، ئىخچىم ئۇلۇغ ۋە ئىخچىم مۇكەممەل ئىبادەت چىدىرىغا كىردى. 12 ئۈچكە ياكى موزايىلارنىڭ [قۇربانلىق] قېنىنى ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ [قۇربانلىق] قېنى ئارقىلىق ئۇ (ئۆزىلا مەڭگۈلۈك ھۆرلۈك-ئىختىياتى ئىككىگەن بولۇپ) بىر يولغا مەڭگۈگە ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىردى. شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۆزىلا مەڭگۈلۈك ھۆرلۈك-ئىختىياتى ئىككىگەن. (aiōnios g166) 13 [كونا ئەھدە دەۋرىدە] ئۈچكە ۋە بۇقۇلارنىڭ قېنى ھەم ئىنەننىڭ كۈچلىرى ئاناڭ بولغانلارنىڭ ئۈستىگە سېلىپ، ئۇلارنى ئەت جەھەتتىن تازىلاپ پاك قىلغان بەردە، 14 ئۇنداقتا، مەڭگۈلۈك روھ ئارقىلىق تۇزى غۇبارسىز قۇربانلىق سۇپىتىدە خۇداغا ئاتىغان مەسىھنىڭ قېنى ۋىجدانلىق ئۆلۈك ئىشلاردىن پاك قىلىپ، بىزنى مەڭگۈ ھايات خۇداغا ئىبادەت قىلىشقا ئىخچىم يېتەكلىمەيدۇ؟! (aiōnios g166) 15 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ يېڭى ئەھدىنىڭ ۋاسىتىسىدۇر. بۇنىڭ بىلەن (ئىنسانلارنىڭ ئاۋۋاللىقى ئەھدە

ئاستىدا سادىر قىلغان ئىتائەتسىزلىكىرى ئۈچۈن ئازادلىق بەدىلى سۈپىتىدە شۇنداق بىر ئۆلۈم بولغانىكەن) خۇدا تەرىپىدىن چاقىرىلغانلار ۋەدە قىلىنغان مەڭگۈلۈك مېراسقا ئېرىشەلەيدۇ. (aiōnios g166) 16 ئەگەر ۋەسىيەت قالدۇرۇلسا، ۋەسىيەت قالدۇرغۇچىنىڭ ئۆلۈشى تەستىقلانغۇچە، ۋەسىيەت كۈچكە ئىگە بولمايدۇ. 17 چۈنكى ۋەسىيەت پەقەت ئۆلۈمدىن كېيىن كۈچكە ئىگە بولىدۇ. ۋەسىيەت قالدۇرغۇچى ھاياتلا بولسا، ۋەسىيەتنىڭ ھېچقانداق كۈچى بولمايدۇ. 18 شۇنىڭغا ئوخشاش، دەسلەپكى ھەدىمۇ قان ئېقىتىلغاندىلا، ئاندىن كۈچكە ئىگە بولغان. 19 چۈنكى مۇسا تەۋرات قانۇنى بويىچە ھەر بىر ئەمرىنى پۈتۈن خەلققە ئۇقتۇرغاندىن كېيىن، موزاي ۋە ئۆچكەلەرنىڭ سۇغا ئارىلاشتۇرۇلغان قېنى قىزىل يۇڭ بېنا باغلانغان زوفا بىلەن قانۇن دەستۇرىغا ۋە پۈتۈن خەلققە سېپىپ، ئۇلارغا: 20 «مانا، بۇ خۇدا سىلەرنىڭ ئەمەل قىلىشىڭلارغا ئەمىر قىلغان ئەھدىنىڭ قېنىدۇر» - دېدى. 21 ئۇ يەنە ئوخشاش يولدا ئىبادەت چىدىرىغا ۋە چىدىردىكى ئىبادەتكە مۇناسىۋەتلىك پۈتكۈل سايمانلارنىڭ ئۈستىگە قان سېپى. 22 دەۋرەۋە، تەۋرات قانۇنى بويىچە ھەممە نەرسە دېگۈدەك قان بىلەن پاكلىنىدۇ، [قۇربانلىق] قېنى تۈگىتىلگۈچە، گۇناھلار كەچۈرۈم قىلىنمايدۇ. 23 خوش، ئەرتىشىگە تەللىد قىلىپ ياسالغان بۇ يۇيۇملار مۇشۇنداق [قۇربانلىقلار] بىلەن پاكلىنىشى كېرەك ئىدى. بىراق ئەرتىشىكى نەرسىلەرنىڭ تۈزى بۇلاردىن ئېسىل قۇربانلىقلار بىلەن پاكلىنىشى كېرەك. 24 چۈنكى مەسىھ ئەرتىشىكى ھەقىقىي ئىبادەت جاينىغا تەللىد قىلىنغان، ئادەم قولى بىلەن ياسالغان مۇقەددەس جاينىغا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا بىرگە ۋەكىللىك قىلىپ ھازىر بولۇش ئۈچۈن ئەرتىشىنىڭ تۈزىگە كىرىپ بولدى. 25 [بەرزىدىكى] باش كاسىنىڭ يىلمۇ يىل تۈز قېنى ئەمەس، بەلكى [قۇربانلىقلارنىڭ] قېنى ئېلىپ، ئەڭ مۇقەددەس جاينىغا قايتا قايتا كىرىپ تۇرغىنىدەك، ئۇ قۇربانلىق سۈپىتىدە تۈزىنى قايتا-قايتا ئاتاش ئۈچۈن كىرگىنى يوق. 26 ئەگەر شۇنداق قىلىشنىڭ زۆرۈرى يېتى بولغان بولسا، دۇنيا ئايرىدە بولغاندىن بېرى تۇنىڭ قايتا-قايتا ئازاب چىكىشىگە توغرا كېلەتتى. لېكىن ئۇ مانا زامانلارنىڭ ئاخىرىدا گۇناھنى يوق قىلىش ئۈچۈن، بىر يوللا تۈزىنى قۇربان قىلىشقا تۇيۇرغا چىقتى. (aion g165) 27 ھەممە ئادەمنىڭ بىر قېتىم ئۆلۈشى ۋە ئۆلگەندىن كېيىن سوراقتا تارتىشى بېكىتىلگەنگە ئوخشاش، 28 مەسىھمۇ نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىش ئۈچۈن بىرلا قېتىم قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنۇلغاندىن كېيىن، تۈزىنى تەلپۈنۈپ كۆتكەنلەرگە گۇناھنى يوق قىلغان مالدا نىجات كەلتۈرۈشكە ئىككىنچى قېتىم ئاشكارە بولىدۇ.

10

تەۋرات قانۇنى كەلگۈسىدە ئېلىپ كېلىنمىغان گۈزەل ئىشلارنىڭ ئۆز نەپىنى ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ كۈلەڭگىسىنىلا سۈزەتەلەپ بەرگەچكە، ئۇ تەلەپ قىلىنغان، يىلمۇ يىل سۇنۇلۇپ كېلىۋاتقان ئوخشاش قۇربانلىقلار ئارقىلىق [خۇداغا] يېقىنلاشقانچى بولغانلارنى ھەرگىزمۇ مۇكەممەل قىلالمايدۇ. بولسا، مۇشۇ قۇربانلىقلارنىڭ سۇنۇلۇشى ئاخىرلاشمايتتى، چۈنكى ئىبادەت قىلغۇچىلار پاك قىلىنىپ، ۋەجىدانى يەنە ئۆز گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن ئازابلانمايتتى. 3 ھالبۇكى، مۇشۇ قۇربانلىقلار يىلمۇ يىل ئۆز گۇناھلىرىنى ئۆزلىرىگە تەسلىتىپ تۇرىدۇ. 4 چۈنكى بۇقا ۋە ئۆچكەلەرنىڭ قېنى گۇناھلارنى ھەرگىز ئېلىپ تاشلىيالمايدۇ. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ دۇنياغا كەلگەندە مۇنداق دېگەن: «ئە قۇربانلىق، نە ئاتىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بولسا سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، بىراق سەن مەن ئۈچۈن بىر تەن تەييارلاپ بەردىڭ، 6 نە كۆيدۈرۈمە قۇربانلىقلار، نە گۇناھ قۇربانلىقىدىنمۇ سۇيۇمىڭ، 7 شۇڭا جاۋاب بەردىكى - «مانا مەن كەلدىم! - قانۇن دەستۇرۇڭدا مەن توغرىلۇق بۆلۈڭلەندەك - ئى خۇدا، ئەرادەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن كەلدىم.» 8 ئۇ يۇقىرىدا: «ئە قۇربانلىق، نە ئاشلىق ھەدىيەلىرى،

نە كۆيدۈرۈمە قۇربانلىقلار نە گۇناھنى تىلگۈچى قۇربانلىقلار سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، سەن ئۇلاردىنمۇ سۇيۇمىڭ!» (بۇ قۇربانلىقلار تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپى بويىچە سۇنۇلۇشى كېرەك ئىدى) دېگىندىن كېيىن 9 يەنە: «سېنىڭ ئەرادەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن كەلدىم» دېگەن، دېمەك، [خۇدا] كېيىنكىسىنى كۈچكە ئىگە قىلىش ئۈچۈن، ئالدىنقىسىنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ. 10 خۇدانىڭ بۇ ئەرادىسى بويىچە ئەيسا مەسىھنىڭ تېنىنىڭ بىر يوللا قۇربان قىلىنىشى ئارقىلىق بىز گۇناھتىن پاكلىنىپ، [خۇداغا] ئاتالدىق. 11 ھەر كاھىن ھەر كۈنى ئىبادەت خىزمىتىدە تۇرىدۇ، شۇنداقلا گۇناھلارنى ھەرگىز ساقىت قىلالمايدىغان ئوخشاش خىلدىكى قۇربانلىقلارنى [خۇداغا] قايتا-قايتا سۇنىدۇ. 12 بىراق، بۇ [كاھىن] بولسا گۇناھلار ئۈچۈن بىرلا قېتىملىق مەڭگۈ ئەنئەنەتلىك بىر قۇربانلىقنى سۇنغاندىن كېيىن، خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى، 13 ئۇ شۇ يەردە «دۈشمەنلىرى ئۆز ئايىغى ئاستىدا تەختىيەر قىلىنغۇچە» كۈتىدۇ. 14 ئۇ مۇشۇ بىرلا قۇربانلىق بىلەن خۇداغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنى مەڭگۈگە مۇكەممەل قىلدى. 15 [مۇقەددەس يازمىلاردا] [پۈتۈلگەندەك]، مۇقەددەس روھمۇ بۇ ھەقتە بىرگە گۇناھلىق بېرىدۇ، چۈنكى ئۇ ئائۇل: 16 «ئۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئۇلار بىلەن تۇرىدىغان ئەھدەم مانا شۇكى، دەيدۇ پەرۋەردىگارى، مەن ئۆز تەۋرات-قانۇنلىرىمنى ئۇلارنىڭ زېھىن-ئەقىلگىمۇ سالىمەن، ھەممە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ پۈتمەن» دېگەندىن كېيىن، ئۇ يەنە: 17 «ئۇلارنىڭ گۇناھلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى مەڭگۈگە ئېسىمدىن چىقىرىۋېتىمەن» - دېگەن. 18 ئەمدى شۇ يولدا گۇناھلار كەچۈرۈم قىلىنغانىكەن، گۇناھلار ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشنىڭ ھاجىتىمۇ قالمايدۇ. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي قېرىنداشلار، ئەيسانىڭ قېنى ئارقىلىق ئەڭ مۇقەددەس جاينىغا كىرىشكە جۈرئەتلىك بولۇپ، 20 (ئۇ بىزگە ئىچىپ بەرگەن، ئىبادەتخانىنىڭ بەردىسىدىن (يەنى، تۇنىڭ ئەت-تىنىدىن) توندىغان شۇ يىپىيىكى، ھاياتلىق يولى بىلەن) 21 شۇنداقلا خۇدانىڭ ئائىلىسىنى باشقۇرىدىغان بىزنىڭ ئۇلۇغ كاھىنىمىز بولغانلىقى بىلەن، 22 دىللىرىمىز ۋەجىداندىكى بۇلغۇنۇشلاردىن سېپىلىش بىلەن پاكلانغان ۋە بەدىنىمىز ساپ سۇ بىلەن يۇيۇلغاندەك تازىلانغان ھالدا ئىبادەتخانىدا تۇلۇق جەزم-خاتىرجەملىكى ۋە سەمىمىي قەلب بىلەن خۇداغا يېقىنلاشايلى! 23 ئەمدى ئېتىراپ قىلغان ئۈمىدىمىزدە تەۋرەنمەي چىڭ تۇرمايلى (چۈنكى ۋەدە بەرگۈچى بولسا سۆزىدە تۇرغۇچىدۇر) 24 ۋە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىش ۋە گۈزەل ئىش قىلىشقا بىر-بىرىمىزنى قانداق قوزغاش ۋە رىغبەتلەندۈرۈشى ئويلايلى. 25 بەزىلەر ئادەت قىلىۋالغاندەك، جامائەتتە جەم بولۇشتىن باش تارتمايلى، بەلكى بىر-بىرىمىزنى چېكىلەپ-ئىلھاملاندۇرمايلى، بولۇپمۇ شۇ كۈننىڭ يېقىنلاشقانلىقىنى بايقىغىنىڭلاردا، تېخىمۇ شۇنداق قىلالى. 26 ھەقىقەتتىن تونۇشقا ئېسىپ بولغاندىن كېيىن، يەنىلا قەستىن گۇناھ تۈپكۈزۈۋەرسەك، ئۇ چاغدا گۇناھلار ئۈچۈن سۇنۇلدىغان باشقا بىر قۇربانلىق بولسا، 27 بەلكى بىزگە قالدغىنى پەقەت سوراق، شۇنداقلا خۇدا بىلەن قارىشىلىشىدىغانلارنى يەپ تۈگىتىشكە تەييار تۇرىدىغان باتۇلقۇن ئوتنى قورقۇنغۇچىدە كۈتۈشلا، خالاس. 28 ئەمدى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىنى كۆزگە ئىلىمىغان ھەرقانداق كىشى ئىككى ياكى ئۈچ گۇناھچىنىڭ ئىسپاتى بولسا، كەچلىك قىلىنمايلا ئولتۇرۇلەتتى. 29 ئۇنداقتا، بىر كىشى خۇدانىڭ ئوغلىنى دەپسەندە قىلسا، خۇدانىڭ ئەھدىسىنىڭ قېنىغا، يەنى ئۆزىنى پاك قىلغان قانغا ئاپاك دەپ قارىسا، شەپقەت قىلغۇچى روھىنى ھاقارەت قىلسا، بۇنىڭدىن تېخىمۇ ئېغىر جازاغا لايىق ھېسابلىنىدۇ، دەپ ئويلىماسلىرىمۇ؟ 30 چۈنكى [تەۋراتتا] «ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، كىشىنىڭ قىلىشىنى ئۆز بېشىغا تۈزۈم ياندۇرىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگارى» ۋە «پەرۋەردىگارى ئۆز خەلقىنى سوراقتا تارتىدۇ» دېگۈچى بىلىمىز. 31 مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ

قوللىرىغا چۈشۈپ جازالاندى دەھشەتلىك ئىش-ھە! 32 ئەمدى سىلەر ئاشۇ يورۇتۇلۇشتىن كېيىن، ئازاب-ئوقۇبەتلىك، قاتتىق كۈرەشلەرگە بەرداشلىق بەرگەن بۇرۇنقى كۈنلەرنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. 33 بەزى ۋاقتلاردا رەسۋا قىلىنىپ ھاقارەتلەش ۋە خارلىنىشلارغا ئۇچرىدىڭلار ۋە بەزى ۋاقتلاردا مۇشۇنداق مۇئامىلىلەرگە ئۇچرىغانلارغا دەردداش بولدۇڭلار. 34 چۈنكى سىلەر ھەم مەھبۇسلارنىڭ دەردىگە ئورتاق بولدۇڭلار ھەم مال-مۈلكۈڭلار بۇلانغاندۇ، كەلگۈسىدە تېخىمۇ ئېسىل ھەم يوقاپ كەتمەيدىغان باقى ئەمەللۇققا ئىگە بولىدىغانلىقىڭلارنى بىلىڭچە، خۇشاللىق بىلەن بۇ ئىشنى قوبۇل قىلىڭلار. 35 شۇنىڭ ئۈچۈن، جاسارىتىڭلارنى يوقاتماڭلار، ئۆتىڭىز ئىنتايىن زور ئىنتام بولۇدۇ. 36 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىپ، ئۇنىڭ ۋەدە قىلغىنىغا مۇئەسسەر بولۇش ئۈچۈن، سەۋر-چىدام قىلىشىڭلارغا توغرا كېلىدۇ. 37 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] [خۇدا] مۇنداق دېگەن: - «بەقەت ئازغىنە ۋاقىتتىن كېيىنلا»، «كەلگۈچى دەروھقە بېتىپ كېلىدۇ، ئۇ كېچىگە كېلىدۇ. 38 بىراق ھەقىقەت يولۇغىچى ئېتىقاد بىلەن ياشايدۇ؛ لېكىن ئۇ كەينىگە چېكىنسە، جېنىم ئۆتىڭىز سۈيۈمەيدۇ». 39 ھالبۇكى، بىز بولساق كەينىگە چېكىنىپ ھالاك بولىدىغانلاردىن ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن ئۆز جېنىمىزنى ئىگىگە ئالدىرىمىز.

11

ئېتىقاد بولسا ئۆمىد قىلغان ئىشلارنىڭ رېئاللىقتىكى ئىپادىسى ۋە كۈرۈمگە يىتىدىغان نەتىجىلەرنىڭ دەلىللىدۇر. 2 چۈنكى بۇرۇنقى مۇتەۋەربىمىز قەدىمە مانا شۇ ئېتىقاد بىلەن [خۇدادىن كەلگەن] ياخشى گۇۋاھلىق ئالغان. 3 بىز ئېتىقاد ئارقىلىق كائىناتنىڭ خۇدانىڭ سۆز-كلامى بىلەن ئورنىتىلغانلىقىنى، شۇنداقلا بىز كۈرۈۋاتقان مەۋجۇداتلارنىڭ كۆرۈلگۈچى بولىدىغان نەتىجىلەردىن چىققان ئەمەسلىكىنى چۈشەنەلەيمىز. (aion g165) 4 ئېتىقادى بولغاچقا ھابىل قايلىنىڭكىدەن ئۆزۈلەر بىز قۇربانلىقنى خۇداغا تاپقانغا، ئېتىقادى بولغاچقا خۇدا ئۇنىڭ تاپقانلىرىنى تەرىپلەپ، ئۇنىڭغا ھەقىقەت دەپ گۇۋاھلىق بەردى. گەرچە ئۆلگەن بولسىمۇ، ئېتىقادى بىلەن ئۇ يەنىلا بىزگە گەپ قىلماقتا. 5 ئېتىقادى بولغاچقا، ھانىخ ئولۇنى كۆرمەيلا [ئەرشكە] كۆرۈۋالدى، خۇدا ئۇنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ كەتكەچكە، ئۇ يەنە يۈزىدە ھېچ ئېيىلمىدى. سەۋەبى ئۇ ئېلىپ كېتىلىشتىن ئىلگىرى، خۇدانى خۇرسەن قىلغان ئادەم دەپ تەرىپلەنگەنىدى. 6 ئەمەلىيەتتە ئېتىقاد بولماي تۇرۇپ، خۇدانى خۇرسەن قىلىش مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى خۇدانىڭ ئالدىغا بارىدىغان كىشى ئۇنىڭ بارلىقىغا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۆزىنى ئەزىزلىگەنلەرگە ئەجرىنى قايۇرغۇچى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىشى كېرەك. 7 ئېتىقادى بولغاچقا، نۇھ تېخى كۆرۈلۈپ باقمىغان ۋەقەلەر ھەققىدە خۇدا تەرىپىدىن ئاگاھلاندۇرۇلغاندا، ئىخلامسەنلىك قورقۇنچى بىلەن ئائىلىسىدىكىلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يوغان بىر كېمە ياسىدى، ھەمدە ئېتىقادى ئارقىلىق شۇنداق قىلىپ پۈتكۈل دۇنيادىكىلەرنىڭ گۇناھلىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى، شۇنداقلا ئېتىقادى بولغان ھەقىقەتلىق مۇراخۇر بولدى. 8 ئېتىقادى بولغاچقا، خۇدا ئىبراھىمنى ئۇنىڭغا مىراس سۈپىتىدە بەرمەكچى بولغان زېمىنغا بېرىشقا چاقىرىغاندا، ئۇ ئىنتايىن قەلبى؛ ئۇ قەبەرگە بارىدىغانلىقىنى بىلمەي تۇرۇپ يولغا چىقتى. 9 ئېتىقادى بولغاچقا ئۇ ۋەدە قىلىنغان زېمىندا، خۇددى ياقا يۇرتتا تۇرغاندەك مۇساپىر بولۇپ چىدىلارنى ماكان قىلىپ ياشىدى. خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قىلغان ۋەدىسىنىڭ ئورتاق مۇراخۇرلىرى بولغان ئىسھاق ۋە ياقۇپلارمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىرگە شۇنىڭغا ئوخشاش ياشىدى. 10 ئىبراھىمنىڭ شۇنداق قىلىشىدىكى سەۋەب، ئۇ ئۆللىرى مۇستەھكەم بولغان شەھەرنى كۆتۈرگەنىدى، شەھەرنىڭ لايىھىلىگۈچى ھەم قۇرغۇچىسى خۇدا ئۆزىدۇر. 11 ئېتىقادى بولغاچقا ساراھ

بىرىكتە ھالاک بولدى. 32 مەن يەنە تېشىغا سۆزلەپ ئولتۇراي؟ گىدېئون، باراق، شىمشون، يەفتاھ، داۋوت، سامۇئىل ۋە قالغان باشقا بەيغەمبەرلەر توغرىسىدا ئېيتىپ كەلسەم ۋاقت بەتمەيدۇ. 33 ئۇلار ئېتىقادى بىلەن ئەللەرنىڭ ئۈستىدىن غالب كەلدى، ئادالەت يۈرگۈزدى، [خۇدا] ۋەدە قىلغانلارغا ئېرىشتى، شىرانىڭ ناغزىلىرىنى ئېتىپ قويدى، 34 دەھشەتلىك ئۈننىڭ ئالغۇنىنى ئوچۇردى، قىلىچنىڭ تىغىدىن قېچىپ قۇتۇلدى، ئاجىزلىقتىن كۈچەيدى، جەڭگەردە باتۇرلۇق كۆرسەتتى، يات ئەللەرنىڭ قوشۇنلىرىنى تېرى-پىرەڭ قىلدى. 35 [ئېتىقادى بولغاچقا]، ئاياللار ئۆلگەن ئۇرۇق-تۇغقانلىرىنى ئۆلمەيدىن تىرىلدۈرگۈزۈپ قايتۇرۇۋالدى؛ باراق باشقىلار كەلگۈسىدە تېخىمۇ ياخشى ھالدا ئۆلۈمدىن تىرىلەپ، قۇتۇلۇش يولىنى رەت قىلىپ قېيىنلىقىغا بەرداشلىق بەردى. 36 يەنە بەزىلەر سىنىلىپ خار-مەخىرىلەرگە ئۇچراپ قاقچىلاندى، بەزىلەر ھەتتا كىشىنىلىپ زىندانغا تاشلاندى، 37 ئۇلار جاملا-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلدى، ھەر ھەلە بىلەن ھەرىلىنىپ پارچىلاندى، سىناقلارنى بېشىدىن ئۆتكۈزدى، قىلىچلىنىپ ئۆلتۈرۈلدى، ئۇلار قوي-ئۆچكە تېرىلىرىنى يېپىنچا قىلغان ھالدا سەرسان بولۇپ يۈردى، نامراتلىقتا ياشىدى، قىيىن-قىستاققا ئۇچرىدى، خورلاندى 38 (ئۇلار بۇ دۇنياغا زايە كەتكەندى)، چۆللەردە، تاغلاردا، ئۆتكۈزلەردە ۋە گەملىرىدە سەرگەردان بولۇپ يۈردى. 39 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئېتىقادى بىلەن خۇدانىڭ ئۆز گۇۋاھى بىلەن تەرىپلەنگەن بولسىمۇ، خۇدانىڭ ۋەدە قىلغىنىغا ئەينى بويىچە ئېرىشكىنى يوق. 40 ئەمەلىيەتتە خۇدا بەزىلەر ئۈچۈن تېخىمۇ ئەۋزەل بىر نىشان-مەقسەتنى بېكىتكەن بولۇپ، ئۇلار بىزنىڭ كامالەتكە يەتكۈزۈلۈپتۇ.

12

ئەمدى ئەتراپىمىزدا گۇۋاھچىلار شۇنچە چوڭ بۇلۇتتەك بىزنى ئورۇنغا ئالغاققا، ھەر خىل ئېغىر يۈك ھەم بىزگە ئاسانلا چىرمىشىۋالدىغان گۇناھنى چۆرۈپ تاشلاپ، ئالدىمىزغا قويۇلغان يۈگۈرۈش يولىنى چىداملىق بىلەن بېسىپ يۈگۈرەيلى؛ بۇنىڭدا كۆزىمىزنى ئېتىقادىمىزنىڭ يول باشلىغۇچىسى ۋە تاكامۇللاندىغۇچىسى بولغان ئەيساغا تىكىلىپ، ئۆزۈمنى كۆتكەن خۇشاللىق ئۈچۈن كىرىستنىڭ ئازابىغا بەرداشلىق بەردى ھەم ئۇنىڭدا بولغان ھاقارەتكە پەسىنت قىلىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇدانىڭ تەختىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرغۇزۇلدى. 3 كۆڭلۈڭلەرنىڭ ھېرىپ سوۋۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، گۇناھكارلارنىڭ شۇنچە قاتتىق خورلانغانلىقىغا بەرداشلىق بەرگۈچى كۆڭۈل قويۇپ ئويلاڭلار. 4 گۇناھقا قارشى كۈرەشلىرىدە تېخى قان ئاققۇزۇش دەرىجىسىگە بېرىپ ئەمەلىيەتتە 5 خۇدانىڭ سىلەرگە ئۆز پەرزەنتلىرىم دەپ جېڭەلەيدىغان [مۇقەددەس يازمىلاردىكى] مۇنۇ سۆزلىرىنى ئۇتۇدۇڭلار: - «ئۇ ئوغلۇم، پەرزەنتىڭلارنىڭ تەرىپىسىگە سەل قارىما، يەنە بىلەنكىنىڭدە كۆڭلۈڭ سوۋۇپ كەتمىسۇن، 6 چۈنكى پەرزەنتىڭلار سۆيگىنىگە تەرىپى بەرىدۇ، مېنىڭ ئوغلۇم دەپ قويۇل قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى دەررەلەيدۇ». 7 ئازاب چەكلىنىدىغان خۇدانىڭ تەرىپىسى دەپ بىلىپ، ئۇنىڭغا بەرداشلىق بېرىڭلار، چۈنكى سىلەرنىڭ تەرىپى ئېلىشىڭلارنىڭ ئۆزى خۇدانىڭ سىلەرنى ئوغلۇم دەپ مۇئامىلە قىلغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. قايسى پەرزەنت ئاتىسى تەرىپىدىن تەرىپىلەنمەيدۇ؟ 8 ئەمدى [خۇدانىڭ] تەرىپىلىشىدە ھەربىر پەرزەنتىنىڭ ئۆز ئۆلۈشى بار، لېكىن بۇ ئىش سىلەردە كەم بولسا ھەقىقىي ئوغللىرىدىن ئەمەس، بەلكى ھارامدىن بولغان پەرزەنتى بولۇپ چىقىسىلەر. 9 ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەممىنىڭ ئۆزىگە تەرىپى بەرگەن ئەت جەھەتتىكى ئاتىلىرىم بار، بىز ئۇلارنىمۇ خۇزمەتتەپ كەلدۇق. شۇنداق ئىكەن، رولىڭلارنىڭ ئاتىسىغا تېخىمۇ ئىتائەت قىلامدۇق؟ شۇنداقلا ھايىمىز ياشىمامدۇ؟ 10 ئەت جەھەتتىكى ئاتىلىرىمىز بەرھەق

ئاراڭلاردا قېرىنداشلىق مېھىر-مۇھەببەت توختىمىسۇن. 2 نوتۇش كىشىلەرگە مېھماندوست بولۇشنى ئۇنتۇماڭلار. چۈنكى بەزىلەر شۇ يول بىلەن بىلەستىن پەرىشتىلەرنى مېھمان قىلغان. 3 زىندانغا تاشلانغانلارنى ئۇلار بىلەن بىللە [زىنداندا] زەنجىرلەنگەندەك ياد ئېتىڭلار. خورلانغانلارنى ئۇزۇڭلارمۇ تەندە تۇرۇۋاتقان بەندە سۈپىتىدە ياد ئېتىپ تۇرۇڭلار. 4 ھەممە ئادەم نىكاھقا ھۆرمەت قىلسۇن، ئەر-خوتۇنلارنىڭ ياتىدىغان يېرى داغىز بولسۇن، چۈنكى خۇدا بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار ۋە زىنا قىلغۇچىلاردىن ھېساب ئالىدۇ. 5 مېڭىش-تۇرۇشۇڭلار بۆلەپ رەسلىكتىن خالىي بولسۇن، بارىغا قانائەت قىلىڭلار. چۈنكى خۇدا مۇنداق دېگەن: «سەندىن ئەسلا ئايرىلمايمەن، سېنى ئەسلا تاشلىمايمەن». 6 شۇڭا، يۈرەكلىك بىلەن ئېيتالمايمىزكى، «پەرۋەردىگار مېنىڭ ياردەمچىمدۇر، ھېچ قورقايمن، كىشىلەر مېنى نېمە قىلالسۇن؟» 7 سىلەرگە خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى يەتكۈزگەن، سىلەرنىڭ يېتەكچىلىرىڭلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. ئۇلارنىڭ مېڭىش-تۇرۇشۇشنىڭ مېۋە-نەتىجىسىگە كۈتۈل قۇيۇپ قاراپ، ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنى ئۈلگە قىلىڭلار: 8 ئەيسا مەسىھ تۇنۇڭۇن، يۈڭۈن ۋە ئەبەدىلەت بەدگىچە تۈزگەرمەيدۇ! (aiōn g165) 9 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھەر خىل غەيرىي تەئىملەر بىلەن ئېزىقتۇرۇلۇپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى ئىنساننىڭ قەلبى [قۇربانلىققا خاس] بېجەكلىكلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن قۇۋۋەتلەندۈرۈلگىنى ئەۋزەل. چۈنكى بۇنداق بېجەكلىكلەرگە بېرىلىپ كېلىۋاتقانلار ئۇلاردىن ھېچقانداق پايدا كۆرگەن ئەمەس. 10 بىزىڭ شۇنداق بىر قۇربانگاھىمىز باركى، ئىبادەت چېدىرىدا خىزمەتتە بولغانلارنىڭ ئۈنىڭدىن ئېيىش ھوقۇقى يوقتۇر. 11 چۈنكى گۇناھ تىلەش سۈپىتىدە سويلانغان، قېنى باش كەين تەرىپىدىن ئەڭ مۇقەددەس جاينغا ئېلىپ كىرىلگەن قۇربانلىق ھاياۋانلارنىڭ قېنى بولسا قارارگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىلىپ كۆيدۈرۈلەتتى. 12 شۇڭا ئەيسامۇ ئۆز قېنى بىلەن خەلقنى پاكلاپ خۇداغا ئاتاش ئۈچۈن، شەھەر دەرۋازىسىنىڭ سىرتىدا ئازاب چېكىپ ئۆلدى. 13 شۇنداق ئىكەن، بىزمۇ قارارگاھنىڭ سىرتىغا چىقىپ، ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا قارىتىلغان ھاقارەتكە ئورتاق بەرداشلىق بېرىپ، 14 چۈنكى بىر يۈزىدە مەڭگۈ مەۋجۇت تۇرىدىغان شەھىرىمىز يوق، بەلكى كەلگۈسىدىكى شەھەرگە ئىنتىلەپ كىتىمىز. 15 شۇڭا، مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا قۇربانلىق سۈپىتىدە مەدھىيىلەيمىزنى توختۇسۇن ئائىلى، يەنى ئۆز لەۋلىرىمىزنىڭ مېۋىسى سۈپىتىدە ئۇنىڭ نامىنى ئېتىراپ قىلالى. 16 ئەمدى خەير-ساخاۋەت قىلىشنى ۋە بارىڭلاردىن ئورتاق تەقسىملەشنى ئۇنتۇماڭلار. چۈنكى خۇدا بۇنداق قۇربانلىقلاردىن خۇرسەن بولىدۇ. 17 يېتەكچىلىرىڭلارغا ئىتائەت قىلىپ، ئۇلارغا بويسۇنۇڭلار. چۈنكى ئۇلار ئۆز خىزمىتىدىن خۇداغا ھېساب بېرىدىغانلار بولۇپ، ھەممىشە جىنىڭلاردىن خەۋەر ئېلىشقا ئويغاقتۇرىدۇ. ئۇلارنىڭ بۇ ئىشى قاينۇ-ئەلەم بىلەن ئەمەس (چۈنكى ئۇنداق بولسا سىلەرگە ھېچ پايدا يەتكۈزۈلمەيدۇ) بەلكى خۇشال-خۇراملىق بىلەن ئېلىپ بېرىلسۇن. 18 بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىپ تۇرۇڭلار؛ چۈنكى ۋىجدانىمىزنىڭ پاك ئىكەنلىكىگە، ھەربىر ئىشلاردا توغرا يولدا مېڭىشنى خالايدىغانلىقىمىزغا قايىل قىلىندۇق. 19 يېنىڭلارغا پاتراق قايتىپ بېرىش ئۈچۈن، دۇئا قىلىشىڭلارنى ئالاھىدە ئۇنتۇمەن. 20 ئەمدى مەڭگۈلۈك ئەھدىنىڭ قېنى بىلەن قوي پادىسىنىڭ كاتتا پادىچىسى بولغان رەببىمىز ئەيسانى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچى، خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا (aiōnios g166) 21 ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق سىلەرگە ئۆزىنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلدۇرۇپ، سىلەرنى ھەربىر ياخشى ئەمەلدە تاكامۇللانغۇرۇپ ئىرادىسىنىڭ ئىجراچىلىرى قىلغاي! مەسىھكە ئەبەدىلەت بەدگىچە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165) 22

ياقۇپ

1

كەشلىرىنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان مۇكەممەل قانۇنغا ئەستايىدىللىق بىلەن داۋاملىق قاراپ، تۇتۇنغان ئاڭغۇچى بولماي، بەلكى ئۇنىڭ ئىچىدە ياشاپ ئىجرا قىلغۇچى بولغان كىشى ئىشلەردە بەختلىك قىلىنىدۇ. 26 بىرى تۇتۇنغان ئىخلاسەن ئادەمەن دەپ ھېسابلىغان، لېكىن تىلنى تىزگىنلىمىگەن بولسا، تۇتۇنغان ئىخلاسەن ئالدايدۇ، بۇنداق كىشىنىڭ ئىخلاسەنلىكى بەھۇدىلىككە 27 خۇدا تائىمىنىڭ نەزىرىدىكى پاك ۋە داغىز ئىخلاسەنلىك شۇكى، قىيىنچىلىقتا قالغان پىتىم-پىسىر، تۇل خوتۇنلارنى يوقلاپ، ئۇلارغا غەمخورلۇق قىلىش ۋە تۇتۇنغان بۇ دۇنيانىڭ بۇلغىشىدىن داغىز ساقلاشتۇر.

2 قېرىنداشلىرىم، شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان رەببىم ئەيسا مەسىھنىڭ ئېتىقاد يولىنى تۇتقان كىشىلەر، ئادەمنىڭ تاشقى قىياپىتىگە قاراپ مۇئامىلە قىلىدىغانلاردىن بولماڭلار. 2 جۈزى سىنا گۇرۇھىغا ئالغۇن ئۇزۇك تاقىغان، ئېسىل كىيىنگەن بىر باي بىلەن تەڭ جۈز-جۈز كىيىنگەن بىر كەمبەغەل كىرە، 3 سىلەر ئېسىل كىيىنگەننى ئەتۈرۈلۈپ «تۈرگە چىقىپ ئولتۇرسىلا!» دېسەڭلار، كەمبەغەلگە، «ئۇ يەردە تۇر!» ياكى «ئايغۇ تەرىپىمدە ئولتۇر!» دېسەڭلار، 4 ئۇزۇن ئايرىمچىلىق قىلغان ۋە ئىنسانلار ئۈستىدىن يامان نىيەت ھۆكۈم چىقارغۇچىلاردىن بولغان بولمىسىڭلار! 5 قۇلاق سېلىڭلار، ئۇ سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم - خۇدا بۇ دۇنيادىكى كەمبەغەللىرىنى ئېتىقادتا باي بولۇش ھەمدە ئۇلارنى تۇتۇنغان سۆيگەنلەرگە بېرىشكە ۋەدە قىلغان پادىشاھلىقىغا مىراسخور بولۇشقا تاللىغان ئەمەسمۇ؟ 6 بىراق سىلەر كەمبەغەللىرىنى كۆزىگە ئېلىدىڭلار! بايلار سىلەرنى ئەزگەن ۋە سوت-سوراققا سۈرگەن ئەمەسمۇ؟ 7 ئۇستىڭلەرگە قويۇلغان ئاشۇ مۇبارەك نامغا كۆيۈرلۈك قىلىۋاتقانلار يەنە شۇ [بايلار] ئەمەسمۇ؟ 8 مۇقەددەس يازمىلاردىكى «قوشناڭنى تۇتۇشنى سۆيگەندەك سۆي» دېگەن شاھانە قانۇنغا ھەقىقىي ئەمەل قىلساڭلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر. 9 لېكىن كىشىلەرگە ئىككى خىل كۆز بىلەن قارىساڭلار، گۇناھ قىلغان بولىسىلەر، تەۋرات قانۇنى تەرىپىدىن خىلاپلىق قىلغۇچىلار دەپ بېكىتىلىسىلەر. 10 چۈنكى بىر كىشى پۈتۈن تەۋرات قانۇنغا ئەمەل قىلىم دەپ تۇرۇپ، [ھەتتا] ئۇنىڭدىكى بىرلا ئەمىرگە خىلاپلىق قىلسا، ئۇ پۈتۈن قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى ھېسابلىنىدۇ. 11 چۈنكى: «زىنا قىلما»، دېگۈچى ھەم «قاتللىق قىلما» مۇ دېگەن. شۇڭا زىنا قىلمىساڭلارمۇ، لېكىن قاتللىق قىلغان بولساڭلار، يەنىلا [پۈتۈن] تەۋرات قانۇنغا خىلاپلىق قىلغان بىلەن باراۋەر بولىسىلەر. 12 شۇڭا سۆز-ئەمەللىرىڭلار ئادەمنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان قانۇن ئالدىدا سوراق قىلىنىدىغانلارنىڭ ساھابىتىگە تۇيغۇن بولسۇن. 13 چۈنكى باشقىلارغا رەھم قىلىدىغانلارنىڭ ئۈستىدىن چىقىرىدىغان ھۆكۈم رەھىمسىز بولىدۇ. ئەمدى «رەھم قىلىش» «ھۆكۈم چىقىرىش»نىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىپ تەبىئەتتە قىلىدۇ. 14 ئۇ قېرىنداشلىرىم! بىرى ئاغزىدا، «مەندە ئېتىقاد بار» دەپ تۇرۇپ، ئەمما [ئۇنىڭدا] [مۇناسىپ] ئەمەللىرى بولمىسا، ئۇنىڭ تېمە پادىسى؟ [بۇنداق] ئېتىقاد ئۇنى قۇتقۇزالايدۇ؟ 15 ئەمدى ئەگەر ئاكا-ئۇكا ياكى ئاچا-سىڭىللاردىن بىرى يالڭىچ قالىسا ياكى كۆندىلىك چەكلىكى كەم بولسا، سىلەردىن بىرى ئۇلارغا: «[خۇداغا] ئامانەت، كىيىمىڭلار پۈتۈن، قورسىڭىلار توق قىلىنغان!» دەپ قويۇپلا، تېنىڭىز ھاجىتىدىن چىقىمىسا، بۇنىڭ تېمە پادىسى؟ 17 شۇنىڭغا ئوخشاش يالغۇز ئېتىقادلا بولۇپ، [ئۇنىڭغا] [مۇناسىپ] ئەمەللىرى بولمىسا، [بۇنداق] ئېتىقاد تولۇك ئېتىقاد تۇر. 18 لېكىن بەزىبىر ئادەملەر: «سەندە ئېتىقاد بار، مەندە بولسا ئەمەل بار» دەپ [تاللىشىدۇ]. لېكىن مەن: «ئەمەلسىز بولغان ئېتىقادىڭنى ماڭا كۆرسىتە قېنى؟»، «مەن ئېتىقادىمنى ئەمەللەر بىلەن كۆرسىتىمەن» دەيمەن. 19 - سەن «خۇدا بىر» دەپ

ياقۇپ

ئىشىنىدىن - بارىكلا! لېكىن ھەتتا جىنلارمۇ شۇنىڭغا ئىشىنىدىن، شۇنداقلا قورقۇپ در-در تىرەيدۇغۇ! 20 ئەي، قۇرۇق خىيال ئادەم! ئەمەللىرى يوق ئېتىقادنىڭ ئۈلۈك ئېتىقاد ئىكەنلىكى قانچىنى بىلەرسەن؟ 21 ئاتىمىز ئىبراھىم ئۆز ئوغلى ئىسھاققا قۇربانغا ئەۋەتىشكە ئۇستىگە سۇنغاندا ئۆز ئەمىلى ئارقىلىق ھەققانىي دەپ جاكارلانغان ئەمەسمۇ؟ 22 ئەمدى شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇ، ئۇنىڭ ئېتىقادى مۇناسىپ ئەمەللەرنى قىلدى ۋە ئېتىقادى ئەمەللەر ئارقىلىق مۇكەممەل قىلىندى. 23 مانا بۇ ئىش [ئەۋراتىشكى]: «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى. بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېگەن يازمىنى ئىسپاتلايدۇ، شۇنداقلا ئۇ «خۇدانىڭ دوستى» دەپ ئاتالدى. 24 بۇنىڭدىن شۇنى كۆرەلەيسىلەركى، ئىنسانلار ئېتىقادى بىلەنلا ئەمەس، بەلكى ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلىنىدۇ. 25 مۇشۇنىڭغا ئوخشاش، باھىشە ئايال راھاب [ئىسرائىل] چارلىغۇچىلىرىنى ئۆز ئۆيىدە كۈتۈپ، ئۇلارنى باشقا يول بىلەن قاچۇرۇۋەتكەنلىكى ئۈچۈن، ئۇ ئوخشاشلا ئىش-ئەمەل بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلانغان بولمادۇ؟ 26 تەن روھ بولمىسا ئۈلۈك بولغاندەك، ئەمەللىرى يوق ئېتىقادمۇ ئۈلۈكتۇر.

4

ئاراڭلاردىكى تۇرۇش ۋە ماجىرالار نەدىن كېلىپ چىقىدۇ؟ بۇ دەل تەن ئەزالىرىڭلار ئىچىدە جەڭ قىلىۋاتقان ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلاردىن ئەمەسمۇ؟ 2 سىلەر ئارزۇ-ھەۋەس قىلىسىلەر، لېكىن ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلارغا ئېرىشەلمەيسىلەر، ئادەم ئولتۇرىسىلەر، ھەسەت قىلىسىلەر، لېكىن ئېرىشەلمەيسىلەر، جېدەل-ماجىرا چىقىرىپ جەڭ قىلىسىلەر. ئېرىشەلمەيسىلەر، چۈنكى تىلىمەيسىلەر. 3 تىلىمەڭلارمۇ ئېرىشەلمەيسىلەر، چۈنكى ئۆز ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلارنى قاندۇرۇش ئۈچۈن رەزىل نىيەتلەر بىلەن تىلەيسىلەر. 4 ئەي زىناخورلار! بۇ دۇنيا بىلەن دوستلىشىشىڭ ئەمەلىيەتتە خۇدا بىلەن دۈشمەنلىشىش ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتىڭلار؟ كىمىدىكىم بۇ دۇنيانى دوست تۇتماقچى بولسا، ئۆزىنى خۇدانىڭ دۈشمىنى قىلىدۇ. 5 مۇقەددەس يازمىلاردا: «خۇدا! قەلبىمىزگە ماكان قىلدۇرغان روھ ناچار ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قىلامدۇ؟» دېگەن سۆز سىلەرچە بىكار دېيىلگەنمۇ؟ 6 لېكىن [خۇدا] بەرگەن مېھىر-شەپقەت بۇنىڭدىن ئۆستۈن تۇرىدۇ. شۇنىڭ تۈپەيلىدىن مۇقەددەس يازمىلاردا: «خۇدا تەك بۇيۇقلارغا قارىشىدۇ، لېكىن مۇمىن-كەمتەرلەرگە شەپقەت قىلىدۇ» دەپ يېزىلغاندۇر. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇداغا بولسۇنۇڭلار. شەپقانغا قارشى تۇرۇڭلار، [شۇنداق قىلساڭلار] ئۇ سىلەردىن قاچىدۇ. 8 خۇداغا يېقىنلىشىڭلار، خۇدامۇ سىلەرگە يېقىنلىشىدۇ. ئەي گۇناھكارلار، [گۇناھتىن] قۇلۇڭلارنى بۇيۇقلار، ئەي ئۆجىمە كۆڭۈللەر، قەلبىڭلارنى پاك قىلىڭلار. 9 گۇناھلىرىڭلارغا قاغۇ-ھەسرەت چېكىڭلار، ھازا تۇتۇپ يىغلاڭلار، كۈلكەڭلارنى ماتەمگە، خۇشاللىقىڭلارنى قاغۇغا ئايلاندۇرۇڭلار. 10 رەبىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭلارنى تۇۋەن تۇتۇڭلار ۋە شۇنداق قىلغاندا ئۇ سىلەرنى ئۆستۈن قىلىدۇ. 11 ئۇ قېرىنداشلار، بىر-بىرىڭلارنى سۆڭەڭلەر، كىمىدىكىم قېرىنداشىنى سۆكسە ياكى ئۇنىڭ ئۆستىدىن ھۆكۈم قىلسا، تەۋرات قانۇنىنىمۇ سۆككەن ۋە ئۇنىڭ ئۆستىدىن ھۆكۈم قىلغان بولىدۇ. شۇنداق قىلىپ قانۇن ئۆستىدىن [توغرا-ئاتوغرا دەپ] ھۆكۈم قىلساڭ، قانۇنغا ئەمەل قىلغۇچى ئەمەس، بەلكى ئۆزۈڭنى [ئۇنىڭ ئۆستىدىن] ھۆكۈم قىلغۇچى قىلىۋالغان بولىسىن. 12 قۇتقۇزۇشقا ۋە ھالاك قىلىشقا قادىر بولغان، قانۇن تۇزگۈچى ۋە ھۆكۈم قىلغۇچى پەقەت بىردۇر! شۇنداق ئىكەن، سەن باشقىلار ئۆستىدىن ھۆكۈم قىلغۇدەك زادى كىمسەن؟ 13 ھەي، «بۈگۈن ياكى ئەتە بالانى-يۈكۈنى شەھەرگە بارىمىز، ئۇ يەردە بىر يىل تۇرۇپ، تىجارەت قىلىپ پايدا تاپمىز» دېگۈچىلەر بۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار! 14 ئەي تەننەپ بولىدىغانلىقىنى بىلمەيدىغانلار، ھاياتلىقلار تېگىش ئوخشايدۇ؟ ئۇ خۇددى غىل-پال پەيدا بولۇپ يوقاپ كېتىدىغان بىر پارچە تۇمان، خالاس. 15 بۇنىڭ ئورنىغا، «رەب بۇيرۇسا، ھايات بولساق، ئۇنى قىلىمىز، بۇنى قىلىمىز» دېيىشىڭلار كېرەك. 16 لېكىن ئەمدى سىلەر ھازىر ئۇنداق يوغان گەپلەرڭلار بىلەن ماختىنىسىلەر. بۇنداق ماختىنىشىڭلارنىڭ ھەممىسى رەزىل ئىشئۇر. 17 شۇنىڭدەك كىمىدىكىم مەلۇم ياخشى ئىشنى قىلىشقا تېگىشلىك دەپ بىلىپ تۇرۇپ قىلمىغان بولسا، گۇناھ قىلغان بولىدۇ.

3

قېرىنداشلىرىم، ئاراڭلاردىن كۆپ كىشى تەلەم بەرگۈچى بولۇۋالماڭلار! چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، بىز تەلەم بەرگۈچىلەر باشقىلاردىن تېخىمۇ قاتتىق سوراققا تارتىلىمىز. 2 چۈنكى ھەممىمىز كۆپ ئىشلاردا خاتالىشىپ يۈرۈۋاتقىمىز. [ھالبۇكى]، ئەگەر بىرىمىز تىلدا خاتالىشىمىز، ئۇ كامالەتكە يەتكەن، پۈتكۈل ئېھتىيات تەزكىلىيەلگەن ئادەم بولىدۇ. 3 مانا، بىز ئاتلارنى ئۆزىمىزگە يېقىندۇرۇش ئۈچۈن ئاغزىغا يۈگەن سالىمىز، بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل تەلەرنى [خالانغان تەرەپكە] بۇرچىلايمىز. 4 مانا، كېمىلەرگىمۇ قاراڭلار، شۇنچىلىك يوغان بولسۇمۇ، يەنە كېلىپ دەھشەتلىك شامالار تەرىپىدىن ئۇرۇلۇپ ھەيدىلىدىغان بولسۇمۇ، لېكىن روھى قەيەرگە ئۇلارنى ھەيدەي دېسە، ئۇ كىچىككەن بىر رول ئارقىلىق ئۇنى خالىغان تەرەپكە بۇرايدۇ. 5 شۇنىڭغا ئوخشاش، گەرچە تىل [ئېھتىياتنىڭ] كىچىك بىر ئەزاسى بولسۇمۇ، لېكىن تولىمۇ يوغان سۆزلەيدۇ. كىچىككەن بىر ئوت ئۇچقۇنىنىڭ چوڭ ئورمانغا ئوت تۇتاشتۇرا لايىدىغانلىقىنى ئويلاپ بېقىڭلار! 6 تىل - دەۋرۋەقە بىر ئوتتۇر، ئۇ ئەزالىرىمىز ئارىسىدىن ئورۇن ئېلىپ قەھەللىككە ئولتۇرغان بىر ئالەم بولىدۇ. ئۇ پۈتكۈل تەننى بۇلغۇغۇچىدۇر، ئۇ دوزاخ ئوتىدىن تۇتاشتۇرۇلۇپ، پۈتكۈل تەننىڭ چاقىغا ئوت تۇتاشتۇرىدۇ! (Geenna 10:67) 7 چۈنكى ھەرتۈرلۈك ھاياتلار ھەم ئۇچار-قانالار، ئۆملىگۈچى ھاياتلار ھەم دېڭىزدىكى مەخلۇقلار ئىنسانىيەت تەرىپىدىن كۆندۈرۈلگەن ھەمدە كۆندۈرۈلگەندى.

8 ئەمما تىلنى ھېچكىم كۆندۈرەلمەيدۇ، ئۇ تىنىمىزنى رەزىل بىر نەرسە بولۇپ، جانغا زامىن بولىدىغان زەھەرگە ئولتۇرىدۇ. 9 بىز تىلىمىز بىلەن پەرىۋەردىگار ئاتىمىزغا شان-ئەشەككۈر قارىيمىز، ۋە يەنە ئۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئورازىدا يارىتىلغان ئىنسانلارنى قارىيمىز. 10 دېمەك، ئوخشاش بىر ئېغىزدىن ھەم تەشەككۈر-مۇبارەك ھەم لەنەت-قارغاش چىقىدۇ. ئۇ قېرىنداشلىرىم، بۇنداق بولماسلىقى كېرەك! 11 بىر بۇلاق ئوخشاش بىر كۆزدىن بىرلا ۋاقىتتا تاتلىق ھەم قىرقات سۇ چىقىرىدۇمۇ؟ 12 ئۇ قېرىنداشلىرىم، ئەنجۈر دەخنى زەپىنىڭ مېۋىسىنى بەرمەيدۇ، ياكى ئۆزۈم تىلى ئەنجۈرنىڭ مېۋىسىنى بەرمەيدۇ؟ ھەم ئۆزۈڭ [بۇلاق] تاتلىق سۇنىمۇ چىقىرىۋالمايدۇ. 13 ئاراڭلاردا كىم دانا ۋە پەملىك؟ بەزىلەتلىك يۈرۈش-تۇرۇشىدىن ئۇ دانالىققا خاس بولغان مۇمىن-كەمتەرلىك بىلەن ئەمەللىرىنى كۆرسەتسۇن! 14 لېكىن ئەگەر قەلبىڭلاردا ئاچچىق ھەسەتخورلۇق ۋە جېدەل-ماجىرا بولسا، ئەمدى يالغان سۆزلەر بىلەن ھەققەتنى يوققا چىقارماڭلار، ماختانماڭلار. 15 بۇنداق «دانالىق» تەرىشىن ئەمەس، بەلكى دۇنياغا، ئىنسان تەبىئىتىگە خاس بولۇپ، جىن-شەيتاندىن كەلگەندۇر.

كشىنى ئازغان يولدىن قايتۇرۇپ ئەكەلگۈچى شۇ كىشىنىڭ جېنىنىڭ تۆلۈمدىن قۇتۇلۇشىغا ۋە نۇرغۇن گۇناھلارنىڭ يېپىپ قويۇلۇشىغا سەۋەبچى بولىدۇ.

ئەي بايلار، قۇلاق سېلىڭلار! بېشىڭلارغا چۈشىدىغان كۈلپەتلەر ئۈچۈن داد-پەرياد كۆتۈرۈپ يىغلاڭلار. 2 بايلىقڭلار چىرىپ كەتتى، كىيىم-كېچىكىڭلارنى كۈزبە بەپ كەتتى، 3 ئالتۇن-كۈمۈشلىرىڭلارنى بولسا دات باسقى، بۇ دات [قېيامەتتە] ئۇزۇڭلارغا قارشى گۇۋاھلىق بېرىپ، گۇشۇڭلارنى ئوتتا كۆيدۈرۈلگەندەك يەۋىتىدۇ. سىلەرنىڭ بايلىقلارنى تولىشىڭلار ئاخىرقى كۈنلەردە بولىدۇ! 4 مانا، ئېتىزلىقڭلاردا ئىشلەپ ھوسۇل يىغقانلارغا خىيانەت قىلىپ ئىش ھەقلىرىنى بەرمەي كەلدىڭلار. بۇ تۇتۇۋېلىنغان ھەق ئۆستۈڭلاردىن پەرياد كۆتۈرمەكتە، شۇنىڭدەك ئورمىچىلارنىڭ ئالە-پەريادلىرى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىغا يەتتى. 5 سىلەر بۇ دۇنيادا ھەشەمەتچىلىك ۋە ئەپس-ئىشرەت ئىچىدە ياشاپ كېلىۋاتىسىلەر. [قوبلار] بوغۇزلاش كۈنىگە تەييارلانغاندەك، سىلەرمۇ بوغۇزلىنىش كۈنىگە ئۇزۇڭلارنى بورداپ كېلىۋاتىسىلەر. 6 سىلەر ھەققانىي بولغۇچىنى گۇناھقا مەھكۇم قىلىپ، ئۆلتۈرۈپ كەلدىڭلار، ئۇ سىلەرگە قارشىلىق كۆرسەتمەيدۇ. 7 شۇڭا، قېرىنداشلار، رەببىڭ قايتا كېلىدىغان كۈنىگىچە سەۋر-تاقەت قىلىپ تۇرۇڭلار. مانا، دېھقان كىشى يەرنىڭ ئېسىل مېۋىسىنى كۈتىدۇ؛ يەر دەسلەپكى ۋە كېيىنكى يامغۇرلارغا مۇيەسسەر بولغۇچە ئۇنى ئىنتىزارلىق بىلەن سەۋر-تاقەت ئىچىدە كۈتىدۇ. سىلەرمۇ سەۋر-تاقەت قىلىپ قەلبىڭلارنى مۇستەھكەم قىلىڭلار. چۈنكى رەببىڭ قايتا كېلىشى يېقىنلاپ قالدى. 9 قېرىنداشلار، ئۇزۇڭلار سوراققا تارتىلماسلىقڭلار ئۈچۈن بىر-بىرىڭلاردىن ئاغرىنماڭلار، مانا، سوراق قىلغۇچى ئىشىك ئالدىدا تۇرىدۇ. 10 پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا سۆزلىگەن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەرنىڭ قانداق ئازاب-ئوقۇبەت تارتقانلىقى، شۇنداقلا سەۋر-تاقەت قىلغانلىقىنى ئۆلگە قىلىڭلار. 11 بىز مانا مۇشۇنداق [سەۋر-تاقەت بىلەن] بەرداشلىق بەرگەنلەرنى بەختلىك دەپ ھېسابلايمىز. ئايۇبنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتكە قانداق سەۋر-تاقەت بىلەن بەرداشلىق بەرگەنلىكىنى ئاڭلىغانسىلەر ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئاخىرقى قىلغىنىنى، شۇنداقلا «پەرۋەردىگارنىڭ ئىچ-باغرى شەپقەت ۋە رەھىمدىللىق بىلەن تولغان»لىقىنى كۆرگەنسىلەر. 12 ئەمدى ئۇ قېرىنداشلىرىم، ئەڭ مۇھىمى، قەسەم قىلىۋالڭلار - نە ئاسمان نە زېمىن نە چېچقانداق باشقا نەرسىلەرنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغۇچى بولماڭلار، بەلكى «بولدى» دېسەڭلار ھەقىقىي «بولدى»، بولسۇن، «ياق» دېسەڭلار ھەقىقىي «ياق» بولسۇن. شۇنداق قىلغاندا، [خۇدانىڭ] جازاسىغا چۈشەلمەيسىلەر. 13 ئاراڭلاردا ئازاب تارتقۇچى كىشى بارمۇ؟ ئۇ دۇئا قىلسۇن. خۇشال يۈرۈۋاتقانلار بارمۇ؟ ئۇ كۈي-مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتسۇن. 14 ئاراڭلاردا ئاغرىق-سىلاقلار بارمۇ؟ ئۇلار جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرىپ كەلسۇن، ئۇلار رەببىڭ نامىدا ئۇنىڭ [بېشىغا] ماي سۈرۈپ مەسەپ قىلىپ دۇئا قىلسۇن. 15 شۇنداق قىلىپ ئىمان-ئىشەنچ بىلەن قىلىنغان دۇئا بىمارنى ساقايتىدۇ، رەب ئۇنى ئورنىدىن تۇرغۇزىدۇ. ئەگەر بىمار گۇناھلارنى قىلغان بولسا، بۇلار كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. 16 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆتكۈزگەن گۇناھلىرىڭلارنى بىر-بىرىڭلارغا ئىقرار قىلىڭلار ۋە شىپالىق تېپىشىڭلار ئۈچۈن بىر-بىرىڭلارغا دۇئا قىلىڭلار. ھەققانىي ئادەمنىڭ دۇئاسى زور كۈچ ۋە چوڭ ئۈنۈمگە ئىگىدۇر. 17 ئىلىياس پەيغەمبەرمۇ بىزگە ئوخشاشلا ئىنسانىي تەبىئەتلىك ئىدى. ئۇ يامغۇر ياغىمىسۇن دەپ ئىخلاسى بىلەن دۇئا قىلدى، نەتىجىدە، زېمىنغا ئۈچ يىل ئالتە ئاي ھېچ يامغۇر ياغمىدى. 18 ئاندىن ئۇ يەنە دۇئا قىلدى ۋە يامغۇر قايتا ياغدى، يەرمۇ ھوسۇل-مېۋىسىنى يەنە بەردى. 19 قېرىنداشلىرىم، ئاراڭلاردا بىرسى ھەقىقەتتىن چەتتىگەن بولسا، ۋە يەنە بىرسى ئۇنى [ھەقىقەتكە] قايتۇرسا، 20 مۇشۇنداق كىشى شۇنى بىلسۇنكى، گۇناھكار

ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پېتروسىن پوتوس، گالائىيا، كاپادوكىيا، ئاسىيا ۋە بىتىنىيە ئۆلكىلىرىدە تارقاق ياشاۋاتقان مۇساپىر بەندىلەرگە سالام. 2 سىلەر خۇدانىڭ ئالدىن بىلگىنى بويىچە تاللىنىپ، روھ تەرىپىدىن پاك-مۇقەددەس قىلىندىڭلار. بۇنىڭدىن مەقسەت، سىلەرنىڭ ئەيسا مەسىھنىڭ ئەنئەنىدە بولۇشۇڭلار ۋە قېنىڭ ئۇسۇللىرىغا سېلىشى ئۈچۈندۇر. مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە ھەسەللىك ئانا قىلىنغان! 3 ئۆزىڭلار زور رەھىمدىللىك بىلەن، ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆلۈمىدىن تىرىلىشى ئارقىلىق بىزنى يېڭىدىن تۇغۇتۇرۇپ، ئۆلمەس ئۆمىدكە نېسۋە قىلغان رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇدا ئاتىسىغا مۇبارەك-مەدھىيىلەر ئوقۇلغاي! 4 دېمەك، سىلەر ئۈچۈن چىرىمەس، داغىز ۋە سولماس مىراس تەرىپلىرىدە ساقلامتا. 5 ئاخىر زاماندا ئاشكارىلىنىشقا تەييارلانغان نىجات ئۈچۈن، سىلەر ئېتىقادىڭلار بىلەن خۇدانىڭ - جۇددى ئارقىلىق قوغداۋاتقانلىقىغا. 6 سىلەر بۇ [تېخنىچان] زور شادلىنىسىلەر - گەرچە ھازىر زۆرۈر تېپىلغاندا سىلەرنىڭ ھەرخىل سىناقلىرى تۈپەيلىدىن قىسقا ۋاقىت ئازاب-ئوقۇبەت چېكىشىڭلارغا توغرا كەلسۇمۇ. 7 ئالتۇن ھامان يوقىلىپ كېتىدىغان نەرسە بولسۇمۇ، ساپلىق ئوت بىلەن سىنىلدۇ. شۇنىڭغا ئوخشاش ئالتۇندىن تولغۇ قىممەتلىك بولغان ئېتىقادىڭلار سىنىلىپ ئىسپاتلىنىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ئەيسا مەسىھ [قايتا] ئاشكارىلانغان ۋاقىتتا مەدھىيە، شان-شەرەپ ۋە ئىززەت-خۇرمەت كەلتۈرىدۇ. 8 ئەيسا مەسىھنى ئىلگىرى كۆرۈپ باققان بولساڭلارمۇ، ئۇنى سۆيۈپ كەلدىڭلار، ۋە ھازىرمۇ ئۇنى كۆرۈمىسىلەر، لېكىن ئۇنىڭغا يەنىلا ئېتىقاد قىلىپ قەلبىڭلار ئىپادىلىگۈسىز-شان-شەرەپكە تولغان خۇشاللىق بىلەن يارايدۇ. 9 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئېتىقادىڭلارنىڭ نىشانى، يەنى چېنىڭلارنىڭ نىجاتقا مۇيەسسەر بولۇۋاتقانلىقى. 10 سىلەرگە ئانا قىلىنغان بۇ مېھىر-شەپقەتنى ئالدىن ئېيتقان [ئىلگىرىكى] يەنە مەبەرىلەر بۇ نىجات-قۇتقۇزۇلۇش توغرىسىدا تەپسىلىي ئىزدەنگەن، ئۇنى چۈشىنىشكە تىرىشقانىدى. 11 ئۇلاردا بولغان مەسىھنىڭ روھى ئۇلارغا مەسىھ كەلگۈسىدە تارتىدىغان ئازاب-ئوقۇبەتلەر ۋە بۇلاردىن كېيىنكى كېلىدىغان شان-شەرەپلەر توغرىسىدا ئالدىنلا مەلۇمات بېرىپ بېشارەت كەلتۈرگەندە، ئۇلار بۇ ئىشلارنىڭ قانداق يول بىلەن ۋە قايسى زاماندا يۈز بېرىدىغانلىقى ئۈستىدە ئىزدەنگەن. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇ ئىشلارنى ئالدىن ئېيتىشى ئۇلار ئۆزلىرى ئۈچۈن تەمەس، بەلكى سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولغان، دەپ ئايان قىلىنغان. ئەمدى بۈگۈنكى كۈندە بۇ ئىشلار تەرىشتىن ئەۋەتىلگەن مۇقەددەس روھنىڭ كۈچى بىلەن سىلەرگە خۇش خەۋەرنى يەنى كۆزۈڭلار ئارقىلىق سىلەرگە جاكارلاندى، ھەتتا پەرىشتىلەر بۇ ئىشلارنىڭ تېگى-ئەكىنى سەپسىلىپ چۈشىنىۋېلىشقا تەلپۈنگەنكە.

13 شۇڭا، زېھنىڭلارنىڭ بىلىنى باغلاپ، ئۆزۈڭلارنى سەگەك-سالماق تۇتۇڭلار، ئۆمىدلىڭلارنى ئەيسا مەسىھ قايتا كۆرۈنگەن كۈنىدە سىلەرگە ئېلىپ كېلىدىغان بەخت-شاھائەتكە پۈتۈنلەي باغلاڭلار. 14 [خۇدانىڭ] ئەنئەنىدىن پەرزەنتلىرى سۈپىتىدە، ئىلگىرىكى باغلىق چاغلارنىڭ كىچىكلىكىدەك ھاۋايى-ھەۋەسلىرىگە بېرىلەڭلار. 15 ئەكسچە، سىلەرنى چاقىرغۇچى پاك-مۇقەددەس بولغانغا ئوخشاش بارلىق يۈرۈش-تۈرۈشىڭلاردا ئۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەس تۇتۇڭلار. 16 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «پاك-مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن پاك-مۇقەددەس سۆزۈم» دەپ خاتىرىلەنگەن. 17 سىلەر دۇئا قىلىنىشىڭلاردا كىشىلەرنىڭ ھەرىپىڭلارنىڭ ئىش-ھەرىكىتىگە قاراپ يۈز-خاتىرە قىلماي سوراق قىلغۇچىنى «ئانا» دەپ چاقىرىدىكەنلىرى، ئۇنداقتا بۇ دۇئادا

مۇساپىر بولۇپ ياشاۋاتقان ۋاقىتلىڭلارنى [ئۇنىڭ] قورقۇنچىدا تۇتقۇزۇڭلار. 18 چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، سىلەر ئانا-بوۋىلىرىڭلار تەرىپىدىن سىلەرگە قالدۇرۇلغان ئەھمىيەتسىز تۇرمۇشنىڭ [قوللىقچىدىن] ئازاد بولۇڭلار. بۇ، قىممىتى ھامان يوقىتىدىغان ئالتۇن ياكى كۆمۈشتەك نەرسىلەرنىڭ تېمى بىلەن بولغان تەمەس، 19 بەلكى قىممەتلىك قېنى بىلەن، يەنى كەم-كۆتسىز ۋە داغىز قوزا كەبى مەسىھنىڭ قىممەتلىك قېنىڭ بەدىلىگە كەلدى. 20 ئۇ دەرۋەقە دۇنيا ئاپىرىدە قىلىنىشتىن ئىلگىرىلا [خۇدا تەرىپىدىن] شۇ سۈپىتىدە تۇتۇلغان، ھازىر ئۇ زامانلارنىڭ مۇشۇ ئاخىرقى ۋاقىتلىرىدا سىلەر ئۈچۈن [بۇ دۇنياغا ئەۋەتىلىپ] ئاشكارا قىلىندى. 21 سىلەر ئۇنىڭ ئارقىلىق ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈپ، ئۇنىڭغا شان-شەرەپ بەرگەن خۇداغا ئېتىقاد قىلىۋاتسىلەر. خۇدانىڭ [شۇنى قىلغۇچى] ئېتىقادىڭلار ۋە ئۆمىدىڭلار ئۆزىگە باغلاشۇن ئۈچۈندۇر. 22 سىلەر ھەقىقەتكە ئەنئەنىدە قىلغانلىقىڭلاردىن قەلبىڭلارنى پاكلاپ، قېرىنداشلارنى سۆيىدىغان سادىق مېھىر-مۇھەببەتكە كىرىشىڭلار، شۇڭا، بىر-بىرىڭلارنى چىن قەلبىڭلاردىن قىزغىن سۆيۈڭلار. 23 چۈنكى سىلەر يېڭىۋاتقان تۇغۇلۇڭلار - بۇ چىرىپ كېتىدىغان ئۇرۇق ئارقىلىق تەمەس، بەلكى چىرىمەس ئۇرۇق، يەنى خۇدانىڭ ھاياتى كۈچكە ئىگە ۋە مەڭگۈ تۇرىدىغان سۆز-كلامى ئارقىلىق بولدى. (aiōn g165) 24 چۈنكى [خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغاندەك]: «بارلىق ئەت ئىلگىرى ئوت-چۈپتۈر، خالاس، ئۇلارنىڭ بارلىق شان-شەرىپى دالادىكى گۈلگە ئوخشاش، ئوت-چۈپ سولشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ، 25 بىراق رەببىڭ سۆز-كلامى مەڭگۈگە تۇرىدۇ!» سىلەرگە يەتكۈزۈلگەن خۇش خەۋەردە جاكارلانغان سۆز-كلام دەل شۇدۇر. (aiōn g165)

شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر بارلىق رەزىللىك، بارلىق مەككەلىك، ساختىپەزلىك، ھەسەتخورلۇق ۋە ھەممە تۆھمەتخورلۇقنى تاشلاپ، 2 رەببىڭ مېھرىبانلىقىنى تېتىپ بىلگەنكىلىرى، خۇددى يېڭى تۇغۇلغان بۇۋاقلاردەك بولۇپ [خۇدانىڭ] سۆز-كلامىدىكى ساپ سۆتكە تەشنا بولۇڭلار. بۇنىڭ بىلەن، سىلەر نىجاتنىڭ [كامالىتىگە] يېتىپ تۇرسىلەر. 4 ئەمدى سىلەر ئۇنىڭغا، يەنى ئادەملەر تەرىپىدىن ئەرزىمەس دەپ تاشلىنىپ، لېكىن خۇدا تەرىپىدىن تاللانغان ۋە قەدرلەنگەن تىرىك تاش بولغۇچىڭىزغا يېنىغا كېلىپ 5 سىلەر تۇتۇڭلارمۇ تىرىك تاشلار سۈپىتىدە بىر روھى ئىبادەتخانا قىلىنىشقا، ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان روھى قۇربانلىقلارنى سۇندىغان مۇقەددەس كەھن قاتارىدىكىلەر بولۇشقا قۇرۇلۇۋاتسىلەر، 6 چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق دېيىلگەن: - «مانا، تاللانغان، قەدرلەنگەن بۇرچەك ئۆل ئېشىنى زىغىغا قويدۇم. ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى ھەرىم ھەرگىز يەرگە قاراپ قالمایدۇ». 7 ئەمدى ئېتىقاد قىلغۇچى بولغان سىلەرگە نىسبەتەن [تاشنىڭ] قەدرى بولىدۇ. لېكىن [ئۇنىڭغا] ئېتىقاد قىلمايدىغانلارغا نىسبەتەن ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگەندەك] بولدى: - «تاشلار ئەرزىمەس دەپ تاشلىۋەتكەن بۇ تاش، بۇرچەك [ئۆل] ئېشى بولۇپ تىكلەندى!»، ۋە: - «[بۇ تاش] كىشىلەرگە پۇتلىكشاڭ تاش، ئادەمنى يىقىتىدىغان قورام تاش بولىدۇ»، چۈنكى [مۇشۇنداق كىشىلەر] [خۇدانىڭ] سۆز-كلامىغا ئەنئەنىدە قىلماسلىقى تۈپەيلىدىن پۇتلىنىپ يىقىلدۇ، ئۇلارنىڭ بۇنداق بولۇشى ئالدىن بېكىتىلگەندۇر. 9 لېكىن سىلەر بولساڭلار [خۇدا] تاللىغان بىر جەمەت، شاھانە بىر كەھنلىق، پاك-مۇقەددەس بىر ئەل، شۇنداقلا ئۆزىگە ئالاھىدە خاس بولغان بىر خەلقىسىلەر، بۇنىڭ مەقسىتى، سىلەرنى قاراڭغۇلۇقتىن ئۆزىڭلارنىڭ تىلىمات يورۇقلۇقىغا چاقىرغۇچىڭىزغا يەنە تىلەرنى نامايان قىلىشىڭلاردىن ئىبارەت. 10 بۇرۇن سىلەر بىر خەلق ھېسابلا نىماتىڭلار،

لېكىن ھازىر خۇدانىڭ خەلقىنىڭ ھەممىسىگە بۇرۇن [خۇدانىڭ] رەھم-شەپقىتىگە ئېرىشمىگەندىكىلەر، لېكىن ھازىر ئېرىشتىڭىز، 11 ئى سۇيۇملۇكىم، سىلەر بۇ دۇنياغا مۇساپەر ۋە مېھماندۇرىسىلەر، سىلەردىن تۆتۈنمەنكى، روھ-قەلبىڭلار بىلەن قارىلىشىدىغان ئەتىرىڭلاردىكى نەپىس-شەھۋەتلەردىن تۇزۇڭلارنى يىراق تۇتۇڭلار. 12 يۈرۈش-تۇرۇشۇڭلار ئېتىقادسىزلىرى ئارىسىدا ئېسىل-پەزىلەتلىك بولسۇن. مۇشۇنداق قىلغاندا، گەرچە ئۇلار سىلەرگە يامانلىق قىلغۇچىلار دەپ تۆھمەت قىلىسۇمۇ، دەل تۆھمەت قىلغان ئىشلاردا سىلەرنىڭ ياخشى ئەمەللىرىڭلارغا قاراپ، [خۇدانىڭ] ئۇلارنى [ئويغىتىپ] يوقايدىغان كۈندە ئۇنى ئۇلۇغلىشى مۇمكىن. 13 شۇڭا رەببىڭنىڭ ھۆرمىتىدە ئىنسانلار ئارىسىدىكى ھەر بىر كىشىنىڭ تۇزۇمىگە، مەيلى ئەڭ يۇقىرى مەنەسەپتىكى پادىشاھقا بولسۇن ياكى ئۇ تەبىئەتكەن ھوقۇقدارلارغا بولسۇن بولسۇنۇڭلار. چۈنكى بۇ ھوقۇقدارلار [پادىشاھ] تەرىپىدىن يامان ئىش قىلغۇچىلارنى جازاغا تارتىش، ياخشى ئىش قىلغۇچىلارنى ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىش ئۈچۈن تەبىئەتكەندۇر. 15 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇنداقكى، ياخشى ئەمەللىرىڭلار بىلەن نادان ئادەملەرنىڭ ئورۇنسىز شىكايەتلىرىنى تۇتۇۋالغۇسىز. 16 سىلەر ئەركىن-ئازاد بولغىنىڭلار بىلەن، بۇ ئەركىنلىكڭلارنى يامانلىق قىلىشنىڭ باھانىسى قىلىۋالماڭلار، بەلكى خۇدانىڭ قولى سۈپىتىدە بولۇپ، 17 بارلىق ئىنسانلارنى ھۆرمەتلەڭلار، [ئېتىقادچى] قېرىنداشلىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، خۇدادىن قورقۇڭلار، پادىشاھنى ھۆرمەتلەڭلار. 18 قۇللار، خوجا بىلىنەرلىككەن تولۇق قورقۇنۇپ بىلەن بولسۇنۇڭلار. - ياغۇز مېھرىبان ۋە خوش پېشىل خوجا بىلىنەرلىكلەر ئەمەس، بەلكى تېرىككەك خوجا بىلىنەرلىكلەر بولسۇنۇڭلار. 19 چۈنكى ئەگەر بىرى خۇدا ئالدىدا پاك ۋە ئىچكىلىك بولۇش ئۈچۈن ناھەق ئازاب-ئوقۇبەت چەكسە ھەمدە بۇلارغا سەۋر-تاقەت قىلسا، بۇ خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. 20 چۈنكى ئەگەر سىلەر گۇناھ ئۆتكۈزۈپ، تېگىشلىك ئورۇنلىنىڭلاردا، ئۇنىڭغا بەرداشلىق بەرسەڭلار، بۇنىڭ ماختانغۇدەك نېپىسى بارا لېكىن ياخشى ئىشلارنى قىلىپ ئازاب-ئوقۇبەت چەكسەڭلار ھەمدە ئۇنىڭغا بەرداشلىق بەرسەڭلار، ئۇ خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. 21 چۈنكى سىلەر دەل ئۇنىڭغا چاقىرىلىدىڭلار. چۈنكى مەسھۇم سىلەر ئۈچۈن ئازاب-ئوقۇبەت چېكىپ، سىلەرنى تۇزىنىڭ ئىزىدىن ماڭسۇن دەپ، سىلەرگە ئۆلكە قالدۇردى، 22 «ئۇ گۇناھ سادىر قىلىپ باققان، ئۇنىڭ ئاغزىدىن ھېچقانداق ئالداچىلىق-يالغانچىلىقمۇ ئېيىلماس». 23 ئۇ قاتارلەنگەندە، تىل قاپۇرمايتى، ئازاب-ئوقۇبەت چەككەندە، ئۇ ھېچ تەھدىت سالىمايتتى، ئەكسىچە، ئۇنى ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچىنىڭ قوللىرىغا تاپشۇراتتى. 24 ئۇ ئۆزى بىزنىڭ گۇناھقا نىسبەتەن تۇلۇپ، ھەققانىيلىققا نىسبەتەن ياشىشىمىز ئۈچۈن ياغاچ تۇرۇۋاتقان گۇناھلىرىمىزنى زىممىسىگە ئالدى، سىلەر ئۇنىڭ يارىلىرى بىلەن شىپا تاپتىڭلار. 25 چۈنكى بۇرۇن سىلەر قويلاردەك بولدىن ئېزىپ كەتكەنلىرىڭلار، لېكىن ھازىر جېنىڭلارنىڭ پادىچىسى ھەم يېتەكچىسىنىڭ يېتىغا قايتىپ كەلدىڭلار.

3 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئى ئاياللار، سىلەر ئەللىرىڭلارغا بولسۇنۇڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، ھەتتا سۆز-كلامغا ئىتائەت قىلمايدىغان ئەرلەر بولسا، ئۆز ئاياللىق بۇ يۈزلىتىدىن تەسىرلىنىپ، ئىخلاسلىق بىلەن ئۆتكۈزگەن پاك يۈرۈش-تۇرۇشۇڭلارغا قاراپ، گەپ-سۆزسىزلا قايىل قىلىنىدۇ. 3 گۈزەللىكڭلار سىرتقى كۆرۈنۈشتىن، يەنى ئالاھىدە تۇرۇۋالغان چېچىڭلار ۋە تاقىغان ئالتۇن زىيۈر-زىننەتلەردىن ياكى ئېسىل كىيىملەردىن بولسۇن، 4 بەلكى «قەلبىڭلاردىكى تۇزۇڭلار»، يەنى مۇمىن ۋە تىنچ روھتىن بولغان چىرىماس گۈزەللىكتىن بولسۇن؛ بۇنداق [گۈزەللىك] خۇدانىڭ ئالدىدا نىتتاين قىممەتلىكتۇر. 5 چۈنكى بۇرۇنقى كۈچلۈكلەر ئۇنىڭغا بولسۇنۇۋالدى ۋە ئۇ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرماقتا).

ئەمدى مەسھ تېنىدە ئازاب-ئوقۇبەت چەككەنكىن، سىلەرمۇ

ئەمدى مەن ئاراڭلاردىكى ئاقساقالاردىن (مەسھنىڭ ئازاب-

شۇنداق ئىرادە بىلەن ئوزۇڭلارنى قوراللاندىرۇڭلار. (چۈنكى [خۇدا بولدا] ئوقۇبەتلەرنىڭ گۇۋاھچىسى، نامايان قىلىدىغان شان-شەرىپكە نېسىپ بولغۇچى ئۆز تېنىدە ئازاب-ئوقۇبەت چەككەن كىشى گۇناھتىن قول ئۆزگەن بولىدۇ، ۋە سىلەرگە ئوخشاش بىر ئاقساقال سۈپىتىدە) شۇنى تۇتۇنمىدىكى، 2- خۇدانىڭ 2 ئۇنداق كىشى تېنىدە قالغان ھاياتىنى يەنە تىنشىنى ئەپس-ئەۋەسلىرىگە بېرىلىش بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئىرادىسىگە مۇۋاپىق تۇتۇڭلاردۇ. 3 چۈنكى كۈنلەرنى يات ئەللىك ئېتىقادسىزلارنىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىش بىلەن، يەنى ھەرتۈرلۈك بۇزۇقچىلىق-شەۋەۋىلىق، ئەپس-ئەۋەسلىرى، ھاراقكەشلىك، ئەپس-ئىشەرت، مەيخورلۇق ۋە بىرگىنچىلىك بۇتەرەسلىكلەر ئىچىدە تۇتۇڭلىرىڭىزنى ئەمدى كۆپايە قىلار! 4 بۇ ئىشلاردا ئۇلار سىلەرنىڭ ئۇلارغا ھەمراھ بولۇپ شۇنداق ئېھلىسلىققا يۈگۈرمىگەنلىكىڭلارغا ئەجەبلىنىپ، سىلەرنى ھاقارەتلىمەكتە. 5 ئۇلار ھامان ھەم تىرىكلەرنى ۋە ئۆلگەنلەرنى سوراق قىلىشقا تەييار تۇرغۇچىغا ھېساب بەرمەي قالمىدۇ. 6 شۇڭا دەل شۇ سەۋەپتىن، ئۆلگەنلەر تەبىئەتتا باشاۋاتقان ئىنسانلار [سوراق قىلىنىدىغان]دەك سوراق قىلىنىپ، خۇداغا نېسىبە تەن روھتا ياشىسۇن دەپ، ئۇلارغىمۇ خۇش خەۋەر يەتكۈزۈلگەن. 7 ئەمدى بارلىق ئىشلارنىڭ ئاخىرلىشىدىغان كۈنى يېقىنلاشماقتا؛ شۇڭا، سىلارنىڭ بولۇڭلار ۋە دۇئا قىلىشقا سەگەك تۇرۇڭلار. 8 لېكىن ھەممىدىن مۇھىمى، بىر-بىرىڭلارغا تىزىن مېھىر-مۇھەببەتتە تۇرۇۋېرىڭلار. چۈنكى «مېھىر-مۇھەببەت نۇرغۇنلىغان گۇناھلارنى پارا»، 9 بىر-بىرىڭلاردىن ئاغرىنماي ئۆزئارا مېھماندوست بولۇڭلار. 10 خۇدا تەرىپىدىن ھەر بىرىڭلارغا ئاتا قىلىنغان ئىلتىپاتقا ئىنائەت، ئۇنىڭ ھەرتەرەپلىك مېھرى-شەپقىتىنى كىشىلەرگە يەتكۈزىدىغان ياخشى غوجىدارلار سۈپىتىدە، بۇ ئىلتىپات بىلەن بىر-بىرىڭلارغا خىزمەت قىلىڭلار. 11 كىم سۆز قىلسا، ئۇ خۇدانىڭ كالام-بېشارەتلىرىنى يەتكۈزگۈچى سۈپىتىدە سۆزلىسۇن. كىم باشقىلارغا خىزمەت قىلسا، ئۇ خۇدا ئاتا قىلغان كۈچ-قۇدرىتى بىلەن خىزمەت قىلسۇن. شۇنداق بولغاندا، خۇدا ھەممە ئىشتا ئەيسا مەسھ تارقىلىق ئۇلۇغلىنىدۇ. بارلىق شان-شەرىپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭغا تەبەدىلەپ بەدىگىچە مەسئۇل بۇتۇر؛ ئامىن! 12 (aiōn g165) سۇيۇلۇكلەرم، ئوتلۇق سىناقنىڭ ئېشىڭلارغا چۈشكەنلىكىگە قاراپ، ئاجايىپ ئىشقا يۇلۇقۇپ قالدىم؛ دەپ ھەيران قالماڭلار. 13 بەلكى، مەسھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرىگە قانداق ئورتاق بولغان بولساڭلار، سىلەر شۇنداق شادلىنىڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئايان قىلىنىدىغاندا، سىلەرمۇ يىراپ شادلىنىسىلەر. 14 سىلەر مەسھنىڭ نامى تۈپەيلىدە ھاقارەتكە ئۇچرىساڭلار، بەختلىك بولسىلەر! چۈنكى شان-شەرىپنىڭ روى، يەنى خۇدانىڭ روى ۋە ئۇچۇدۇڭلارغا چۈشكەن بولىدۇ. 15 ئاراڭلاردىن بىرىنىڭ ئازاب-ئوقۇبەت چىكىشى ھەرگىزمۇ قاتىل، ئوغرى، رەزىل ياكى چېپىلغاق بولۇش سەۋەبىدىن بولمىسۇن. 16 بىراق چەككەن ئازاب-ئوقۇبەتتى «مەسھىي» دەپ ئاتالغانلىقى سەۋەبىدىن بولسا، ئۇ بۇنىڭدىن نومۇس قىلمىسۇن؛ ئەكسىچە، مۇشۇ نام [بىلەن] ئاتالغانلىقى ئۈچۈن خۇداغا مەدھىيە ئوقۇسۇن. 17 چۈنكى سوراقتىڭ باشلىنىدىغان ۋاقىت-سائىتى كەلدى، سوراق ئالدى بىلەن خۇدانىڭ تۈپىدىكىرىدىن باشلىنىدۇ، ۋە ئەگەر بىز بىلەن باشلانسا، ئۇ ھالدا خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىگە قۇلاق سىلمىغانلارنىڭ ئاقۇتى نېمە بولار؟ 18 [دەل] [مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك]: «ئەگەر ھەقىقەتلەرنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى تەس بولسا، ئىخلاسىزلىرى ھەم گۇناھكارلارنىڭ ئاقۇتى قانداق بولار؟» 19 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئازاب-ئوقۇبەت چەككەنلەر ياخشى ئەمەللەرنى داۋام قىلىپ، جېنىنى ۋەدىسىدە تۇرىدىغان ياراتقۇچىغا ئامانەت قىلىپ تاشپۇرسۇن.

پېتروس 2

1

ئەيسا مەسىھنىڭ قۇل ۋە روسۇلى بولغان مەنكى سېمپون پېتروسنى خۇداغىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ھەققانىيلىقى ئارقىلىق بىز بىلەن ئوخشاش قىممەتلىك بىر ئېتىقادقا مۇيەسسەر قىلىنغانلارغا سالام! 2 سىلەر خۇدانى ۋە رەببىمىز ئەيسانى چوڭقۇر تونۇغانسىمىز، مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە ھەسسەلەپ ئاشقاي! 3 بۇ [دۇئانىڭ] ئاساسى - بىز بىزنى ئۆزىنىڭ شان-شەرىپى ۋە ئېسىل بەزىلىتىنىڭ تەسىرى ئارقىلىق چاقىرغۇچى چوڭقۇر تونۇغانلىقىمىز ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىلاھى كۈچ-قۇدرىتى ھاياتىمىزغا ۋە ئىخلاسىمىزگە مېڭىشىمىزغا كېرەكلىك بولغان ھەممىنى ئاتا قىلدى. 4 ئۇ مۇشۇ بەزىلەتلىرى ئارقىلىق بىزگە قىممەتلىك، ئەڭ تۇلۇغ ۋە دىنلەرنى بەردى، بۇلار بىلەن سىلەر بۇ دۇنيادىكى ھاۋايى-ھەۋەسىلەردىن بولغان ئىيالىسىقتىن قۇتۇلۇپ، خۇدالىق تەبىئەتكە ئورتاق ئېسىپ بولالايسىلەر. 5 دەل مۇشۇ سەۋەبىن، سىلەر پۈتۈن كۈچۈڭلار بىلەن ئېتىقادىڭلارغا ئېسىل بەزىلەتتى، ئېسىل بەزىلىتىڭلارغا بىلىمى، 6 بىلىمىڭلارغا تەمكىنلىكى، تەمكىنلىكىڭلارغا چىداملىقى، چىداملىقىڭلارغا ئىخلاسىمىزلىكى، 7 ئىخلاسىمىزلىكىڭلارغا قېرىنداشلىق مېھرىبانلىقى، قېرىنداشلىق مېھرىبانلىقىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەتنى كۆرسىتىشى قوشۇشقا ئىنتىلىڭلار. 8 چۈنكى بۇ خۇسۇسىيەتلەر سىلەردە بار بولسا، شۇنداقلا ئېشىپ بېرىۋاتقان بولسا، بۇلار سىلەرنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنى چوڭقۇر تونۇشقا [ئىنتىلىشتە] ئىش-ئەمەلسىز ۋە مۇستەزىپ قالدۇرمايدۇ. 9 ئەمە ئەگەر بىرسىدە بۇلار كەم بولسا، ئۇ كۆر ئادەمدۇر - ئۆزىنىڭ تۇنجىلا كۆرەلمەيدىغان، ئىلگىرىكى گۇناھلىرىدىن پاك قىلىنغىنى تونۇغان بولىدۇ. 10 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ قېرىنداشلار، سىلەر [خۇدا تەرىپىدىن] چاقىرىلغانلىقىڭلارنى، شۇنداقلا ئاللانغانلىقىڭلارنى جەزمەلەشتۈرۈشكە ئىنتىلىڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، ھېچقاچان تېپىلىپ كەتمەيسىلەر. 11 شۇنداق بولغاندا رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مەڭگۈلۈك پادىشاھلىقىمىز قىزغىن قارشى ئېلىنىسىلەر. (aiōnios gl66) 12 شۇڭا، گەرچە سىلەر بۇ ئىشلارنى بىلگەن بولساڭلارمۇ، شۇنداقلا بىزگە ئىگە قىلىنغان ھەقىقەتتە مۇستەھكەملەنگەن بولساڭلارمۇ، مەن يەنىلا ھەردايم بۇ ئىشلارنى ئېسىڭلارغا سالماقچىمەن. 13 دەروھقە، مەن مۇشۇ چېدىرىمدا بولساملا، بۇلارنى سەمىڭلارغا سېلىپ، سىلەرنى ئويغىتىپ تۇرۇشنى لايىق كۆرگەن. 14 چۈنكى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ يۇرۇن ماكا ئايان قىلىنغىنىدەك، مېنىڭ بۇ چېدىرىم بات ئارىدا ئۇچامدىن سېلىۋېتىلدىغانلىقىنى بىلىپ تۇرۇپتىمەن. 15 بەرھەق، مەن سىلەرنىڭ بۇ ئىشلارنى مەن بۇ دۇنيادىن كەتكىنىدىن كېيىنمۇ ھەرۋاقىت ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈشۈڭلار ئۈچۈن كۈچۈمنىڭ بارچە ئىنتىلمەن. 16 چۈنكى بىز سىلەرگە رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋە ھازىر بولۇشنى قۇتقۇزغۇچىمىزدا ھەرگىزمۇ ھېلىگەلىكىن ئۇيدۇرۇپ چىقىلغان رىۋايەتلەرگە ئەگەشمىدۇق، بەلكى بىز ئۇنىڭ ھەيۋەتلىك شان-شۆھرەتكە ئۆز كۆزىمىز بىلەن گۇۋاھچىمىز. 17 چۈنكى ئۇ مۇقەددەس تاغدا خۇدانىڭ شان-شۆھرەت ۋە ئۇلۇغۇققا ئېرىشكەندە، ئاشۇ تۇلۇغ شان-شۆھرەتلىك بەردىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغۇلم، مەن ئۇنىڭدىن خۇرسەنمەن» دېگەن شۇنداق زور بىر ئاۋاز ئۇنىڭغا يەتكۈزۈلۈپ ئاڭلاندى. 18 مۇقەددەس تاغدا بىز ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ بىللە تۇرغان بولغاچقا، نەرسىتىن بۇ ئاۋاز ئاڭلىغىنىدا بىزمۇ ئۆز قۇلىقىمىز بىلەن ئۇنى ئاڭلىدۇق. 19 ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەممىمىز پەيغەمبەرلەر يەتكۈزگەن تولىمۇ ئىشەنچلىك پىشارەتلىك سۆز-كلام باردۇر، سىلەر تاڭ سۆزۈلگۈچە، تاڭ يۇلتۇزى قەلبىڭلارنى تولۇق يورۇتقۇچە بۇ سۆز-كلامغا قۇلاق سالساڭلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر (بۇ

سۆز-كلام خۇددى قاراڭغۇدا چاقپاق تۇرىدىغان چىراغقا ئوخشاشتۇر). 20 شۇنى ھەممىدىن مۇھىم دەپ بىلىشىڭلار كېرەككى، مۇقەددەس يازمىلاردىكى ھېچقايسى ۋەھىيە پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆز چۈشەنچىسى بويىچە بەتكۈزۈلگەن ئەمەس. 21 چۈنكى ھېچقانداق ۋەھىيە-پىشارەت ئىنسانلارنىڭ ئىرادىسىدىن كەلگەن ئەمەس، ئۇ بەلكى خۇدانىڭ مۇقەددەس ئادەملىرى مۇقەددەس روھ تەرىپىدىن يېتەكلىنىپ، ئۇنىڭ تۈرىكىسى بىلەن ئېيتقان سۆز-كلامدۇر.

2

لىكىن بۇرۇن خەلق ئىچىدە ساختا پەيغەمبەرلەر چىققان، شۇنىڭدەك ئاراڭلاردىمۇ ساختا تەلىم بەرگۈچىلەر مەيدانغا چىقىدۇ، ئۇلار سوقۇنۇپ كىرىپ، ھالا كەتكە ئېلىپ بارىدىغان بىدئەت تەلىملىرى ئاراڭلارغا ئاستىرىپ كىرگۈزۈپ، ھەتتا ئۆزلىرىنى خۇدا قىلىشقا سېتىۋالغان ئىگىسىدەن تېنىپ، بۇنىڭ بىلەن ئۆز پېشىغا تېزلا ھالاكەت چۈشۈرىدۇ. 2 نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ شەرىئەتلىكىگە ئەگىشىپ كېتىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھەقىقەت يولى ھاقارەتكە ئۇچرايدۇ. 3 ئۇلار ئاچكۆزلۈككە ئۇيدۇرما سۆزلەر بىلەن سىلەرنى ساتىدىغان مېلى قىلىدۇ. ئەمدى ئۇلارنىڭ پېشىغا خېلى يۇرۇنلا بېكىتىلگەن جازا بىكار ئولتۇرمايدۇ، ئۇلارنىڭ ھالاكىتى بولسا تۇخلاپ ياتمايدۇ. 4 چۈنكى خۇدا گۇناھ سادىر قىلغان پەرىشتىلەرنى تاپاپ ئولتۇرماي، بەلكى ئۇلارنى تەھسىتسارنىڭ ھاڭغا ئاشلاپ، سوراقتا تارتقۇچە زۇلمەتلىك قاراڭغۇلۇقتىكى زەنجىرلەر بىلەن سولاپ قويغان يەردە، (Tartaroō g5020) 5 شۇنداقلا قەدىمكى دۇنيادىكىلەرنىمۇ تاپاپ قويماي، خۇداسىزلىققا بېرىلگەن دۇنيانى تويان بىلەن ھەرق قىلىپ، پەقەت ھەققانىيلىققا دەۋەت قىلغۇچى نۇھنى باشقا بەئىسى بىلەن ساقلاپ قالغان يەردە - 6 ھەمدە كېيىن سودوم ۋە گوموررا شەھەرلىرىنى كېيىنكى دەۋرلەردىكى خۇداسىزلىققا بېرىلگەنلەرگە ئىبرەت بولسۇن دەپ بېكىتىپ، پېشىغا كۆپلەتلىك جازانى چۈشۈرۈپ كۆل قىلغان، 7 شۇنىڭ بىلەن بىرگە مۇشۇ ئەخلاقسىزلىقنىڭ يۇزۇقچىلىقىدىن بىرگىنىپ ئازابلىغان، ھەققانىي بولغان لۇتى ئۇلار ئارىسىدىن قۇتۇلدۇرغان يەردە - 8 (ئەنە شۇنداق كىشىلەرنىڭ ئىچىدە ياشىغان ھەققانىي لۇتنىڭ ھەققانىي قەلبى ھەر كىمنى ئاڭلىغان ۋە كۆرگەن ئەنئەنىسىزلىكلەرنى يېلىدىن ئازابلىماي) 9 ئەمدى شۇنى كۆرۈۋالالايمىزكى، رەب ئىخلاسەنلەرنى دۇچ كەلگەن سىناقلاردىن قانداق قۇتقۇزۇشنى ۋە شۇنىڭدەك ھەققانىيسىزلارنى سوراقتا كۆنۈپچە جازالىنىشقا ساقلاپ قويۇشنى بىلىدۇ. 10 بۇلارنىڭ ئارىسىدىكى تۆز ئەللىرىگە ئەگىشىپ باسق ھەۋەسلەرگە بېرىلگەن، شۇنداقلا ھوقۇق ئىگىلىرىگە سەل قارىغانلارنىڭ جازامى تېخىمۇ شۇنداق بولىدۇ. مۇشۇنداق كىشىلەر ھالى چوڭ، مەنئەنچىلەردۇر، ئۇلار «رۇھىي ئۇلۇغلار»غا ھاقارەت قىلىشنى ھېچ قورقمايدىغانلاردۇر. 11 ھەتتا ئۇلاردىن كۈچ-قۇدرەتتە ئۈستۈن تۇرىدىغان پەرىشتىلەرمۇ پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا بۇ «تۇلۇغلار»نى [ئى] ھاقارەت بىلەن ئەرز قىلمايدۇ. 12 ئەمما بۇلار خۇددى ئۇلىنىپ بوغۇزلىنىش ئۈچۈن تۇغۇلغان باۋايى ئەقىلسىز ھايۋانلاردەك كېلىپ، ئۆزلىرى چۈشەنمەيدىغان ئىشلار ئۈستىدە ھاقارەتلىك سۆز قىلىدۇ ۋە شۇنداقلا ئۆزلىرىنىڭ ھالاكەت ئىشلىرى بىلەن تولۇق ھالاك بولىدۇ، 13 شۇنداقلا ئۆز ھەققانىيسىزلىقىغا تۇشلۇق جازانىڭ مۇبەسسەنى يەيدۇ. ئۇلار ھەتتا كۈندۈزى ئۇچۇق-ئاشكارا ئەينى-ئىشەرت قىلىنىشنىمۇ لەززەت دەپ ھېسابلايدۇ، ئۇلار [سىلەرگە] نومۇس ۋە داغ كەلتۈرۈپ سىلەر بىلەن بىر داستاندا ئولتۇرۇپ، ئۆز مەككالىقىدىن زوقلىنىدۇ. 14 ئۇلارنىڭ زىناخورلۇق بىلەن تولغان كۆزلىرى گۇناھ سادىر قىلىشتىن ئۆزۈلمەيدۇ، ئۇلار تۇتايى يوق كىشىلەرنى ئېزىقتۇرىدۇ، ئۇلار قەلبىنى ئاچكۆزلۈككە كۈندۈرگەن، لەنەتكە يېقىن بالىلاردۇر! 15 ئۇلار توغرا بولدىن چەتتەپ، بوسوننىڭ ئوغلى بالانامنىڭ بولغا ئەگىشىپ كەتتى. ئۇ كىشى

ھارام بولدا تاپقان ھەقىي ياخشى كۆرگۈچى شىدى، 16 لېكىن تۇرقلان قەبھلىكى تۈپەيلىدىن تەبىئىيىدى (زۇۋانسىز ئېشەك ئىنساننىڭ ئاۋازى بىلەن سۆزلەپ بەيغەمبەرنىڭ ئەھمىيەتلىك ئىشنى توستى). 17 مانا مۇشۇنداق كىشىلەر قۇرۇپ كەتكەن بۇلاقلار، بۇراندىن ھەيدىلىپ يۈرگەن تۇمانلارغا ئوخشايدۇ، ئۇلارغا مەڭگۈلۈك زۇلمەتنىڭ قاپقارا كۆڭۈلۈقدە جاي ھازىرلاپ قويۇلغان. (questioned) 18 چۈنكى ئۇلار يالغان-ياۋىداق بولغان سۆزلەر بىلەن ماختىنىپ، ئادەمنىڭ ئەتلىك ھەۋەسلىرىنى قوزغىتىپ ئەيىش-ئىشەرىت ئىشلىرى بىلەن ئېزىقتۇرۇلۇق بولدا مېڭۇۋاتقانلاردىن تۇرلارنى يېڭىلا قانچۇرغانلارنى ئازدۇرىدۇ. 19 ئۇلار مۇشۇ كىشىلەرگە «سەلەرى ئەر كىشىلىككە ئېرىشەلمەي، دەپ ۋەدە قىلدۇ، لېكىن ئۇلارنى ئەمەلىيەتتە يۈزۈقلۈشكە قۇللار بولدى. چۈنكى ئادەم نېمە تەرىپىدىن بويسۇندۇرۇلغان بولسا، شۇنىڭ قولى بولدى. 20 چۈنكى ئەگەر ئۇلار رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسھىنى تونۇش ئارقىلىق بۇ دۇنيانىڭ پاسىقلىقىدىن قۇتۇلۇپ، كېيىن شۇلارغا يەنە باغلىنىپ، بويسۇندۇرۇلغان بولسا، ئۇلارنىڭ كېيىنكى ھالى دەسلەپكىسىدىنمۇ بەتەر بولىدۇ. 21 چۈنكى ھەقىقەتلىق يولىنى بىلىپ تۇرۇپ، تۈزگەن يەتكۈزۈلگەن مۇقەددەس ئەمردىن يۈز تۈرۈگەن كۆرە، بۇ يولىنى ئەسلىدىنلا بىلىشىڭىز ئەۋزەل بولاتتى. 22 مۇشۇ ئىشەنچلىك ھېكەتلىك سۆزلەر ئۇلاردا ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. - «ئەت ئايلىنىپ تۇرۇشۇقنى بەر»، ۋە يەنە «چۇشقا بۇيۇنۇپ چىقىپلا قايتىدىن پاتاققا ئېغىنار».

3

ئى سۆيۈملۈكلەردىم، ھازىر سىلەرگە بۇ پېزىۋاتقىمى ئىككىنچى خېتىمدۇر. ھەر ئىككى خېتىمدە سىلەرنىڭ ساپ كۆڭۈللىرىنى ئويغىتىپ، شۇ ئىشلارنى ئەسلىتىشكە ئىنتىلىدىكى، 2 مۇقەددەس بەيغەمبەرلەر بۇرۇن ئېيتقان سۆزلەرگە ۋە رەببىمىز ھەم قۇتقۇزغۇچىمىزنىڭ روسۇللىرىڭلار ئارقىلىق يەتكۈزگەن ئەمرىگە كۆڭۈل بۆلۈشۈڭلارنى تۈتۈنەمەن. 3 ئەڭ مۇھىمى شۇنى بىلىشىڭلار كېرەككى، كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا تۈزىنىڭ ھاۋايى-ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىدىغان، مەخپىرە قىلىدىغان مازاجلار چىقىپ. 4 «قىنى، ئۇنىڭ قايتىپ كېلمەن دېگەن ۋەدىسى؟! ئانا-بوۋىلىرىمىز [تۆلۈمدە] ئۇخلاپ قالغاندىن تاشقا ھازىرغىچە ھەممە ئىشلار دۇنيا ئاپىرىدە بولغان ۋاقىتتىكى بىلەن ئوخشاش ھالەتتە كېتىۋاتىدۇ» دەپ مەخپىرە قىلىشىدۇ. 5 ھالبۇكى، ئۇلار ئەڭ قەدىمكى زاماندا خۇدانىڭ سۆزى بىلەن ئاسمانلارنىڭ يارىتىلغانلىقى ۋە شۇنىڭدەك بەرنىڭ سۇدىن چىققان ھەم سۇنىڭ ۋاستىسى بىلەن بارلىققا كەلگەنلىكىنى ئەتەي، ئۇنىڭدەك 6 شۇ ئامىللارنىڭ ۋاستىلىرى بىلەن شۇ زاماندىكى دۇنيا كەلكۈندىن غەرق بولۇپ يوقالدى. 7 ئەمما ھازىرقى ئاسمانلار بىلەن زېمىن ئوخشاشلا شۇ سۆز بىلەن ئىخلاسسىز ئادەملەر سوراققا تارتىلىپ ھاللا كىلىنىدىغان ئاشۇ كۈندە ئوما كۆيدۈرۈلۈشكە ساقلىنىپ، ئاشۇ كۈنىگىچە ھالدىن خەۋەر ئېلىنىپ تۇرىدۇ. 8 ئەمدى ئى سۆيۈملۈكلەردىم، شۇ ئىش نەزىرىڭلاردىن قاچمىسۇنكى، رەببىگە نىسبەتەن بىر كۈن مىڭ يىلدە ۋە مىڭ يىل بىر كۈندە كۆتۈر. 9 رەب ئۆز ۋەدىسىنى [ئورۇنداشنى] (بەزىلەرنىڭ «كېچىكتۈردى» دەپ ئويلىغىنىدەك) كېچىكتۈرگىنى يوق، بەلكى ھېچكىمنىڭ ھاللا بولۇشىنى خالماي، ھەممە ئىنساننىڭ تۇۋا قىلىشىغا كىرىشىنى ئارزۇلاپ، سىلەرگە كەچلىك قىلىپ [ۋاقتىنى سوزماقتا]. 10 لېكىن رەببىڭ كۈنى خۇددى ئوغرىنىڭ كېلىشىدەك كۈتۈلمىگەن ۋاقتتا بولىدۇ. ئۇ كۈنى ئاسمانلار شىددەتلىك گۈلدۈرلگەن ئاۋاز بىلەن غايىب بولۇپ، كائىناتنىڭ بارلىق قۇرۇللىرى شىددەتلىك ئوما ئېرىپ تۈگەيدۇ، زېمىن ۋە تۈننىڭدىكى پۈتكۈل نەرسىلەرمۇ كۆيۈپ كېتىدۇ. 11 ھەممە نەرسە مانا شۇنداق ئېرىپ يوقلىدىغان يەردە، سىلەر قانداق ئادەملەردىن بولۇشۇڭلار كېرەك؟ - ھاياتلىقلارنى پاك-مۇقەددەسلىكتە ۋە ئىخلاسەتلىكتە تۇتقۇزۇپ، 12 خۇدانىڭ كۈنىنى تەملىۋرۇپ

كۈتۈپ، ئۇ كۈننىڭ تېزىرەك كېلىشى ئۈچۈن ئىنتىلىشىڭلار كېرەك ئەمەسمۇ؟ ئۇ كۈننىڭ كېلىشى بىلەن پۈتۈن ئاسمانلار ئوما يوقاپ تۈگەيدۇ ۋە كائىناتنىڭ بارلىق قۇرۇللىرى شىددەتلىك ئوما ئېرىپ تۈگەيدۇ. 13 لېكىن بىز بولساق ئۇنىڭ ۋەدىسى بويىچە، يېڭى ئاسمان-زېمىننى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتىمىز. ئۇ يەر ھەققانىيلىقنىڭ ماكانىدۇر. 14 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي سۆيۈملۈكلەردىم، بۇ ئىشلارنى كۈتۈۋاتقانلىقىڭلار، [شۇ تاپتا] خۇدانىڭ ئالدىدا نۇقسانسىز ۋە داغسىز، ئىناقلىق-خاتىرجەملىك ئىچىدە ھازىر بولۇپ چىقىشىڭلار ئۈچۈن ئىنتىلىڭلار. 15 ۋە رەببىمىزنىڭ سەۋر-تاقىتىنى ئىجتاد دەپ بىلىڭلار، دەل سۆيۈملۈك قېرىنداشىمىز پاولوسنى تۈزگەن ئانا قىلىنغان دانالىق بىلەن بۇ ئىشلار توغرىلىق سىلەرگە يازغان، 16 بارلىق خەتلەردىمۇ ئۇ بۇ ئىشلار ھەققىدە توختىلىدۇ، ئۇنىڭ خەتلەردە چۈشىنىش تەس بولغان بەزى ئىشلار بار، بۇ ئىشلارنى تەلەم ئالمىغان ۋە تۇتاي يوق كىشىلەر مۇقەددەس يازمىلارنىڭ باشقا قىسىملىرىنى يۇرمىغاندەك، يۇرمىلاپ چۈشەندۈرىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن تۈز يېشىغا ھاللا كەت ئېلىپ كېلىدۇ. 17 شۇنىڭ بىلەن، ئى سۆيۈملۈكلەردىم، [مەن ئېيتقان] بۇ ئىشلارنى ئالدىنلا بىلىگەنلىكىڭلار، بۇ ئەخلاقسىزلىقنىڭ سەپسەتلىرى بىلەن ئازدۇرۇلۇپ، مۇستەھكەم تۇرۇشۇڭلارنى يوقىتىپ قويۇشتىن ھوشيار بولۇڭلار. 18 ئەكسىچە، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتىدە ھەم رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسھىگە بولغان بىلىشتە داۋاملىق ئوسۇڭلار. ئۇنىڭغا ھەم ھازىر ھەم ئاشۇ ئەبەد كۈنىگىچە بارلىق شان-شەرەپ مەنسۇپ بولغاي! ئامەن!

(aiōn g165)

يۇھاننا 1

1

ئەزەلدىن بار بولغۇچى، ئۆزىمىز ئاڭلىغان، ئۆز كۆزلىرىمىز تىكىلىپ قارىغان ۋە قوللىرىمىز بىلەن تۇتۇپ سىلغان ھاياتلىق كالامى توغرىسىدا [سەلەرگە بايان قىلىمىز] 2 بۇ ھاياتلىق بىزگە ئايان بولۇپ، بىز ئۇنى كۆردۈك. شۇنىڭ بىلەن بۇ ھەقتە گۇۋاھلىق بېرىمىز ھەمدە ئانا بىلەن بىللە بولۇپ، كېيىن بىزگە ئايان بولغان شۇ مەڭگۈلۈك ھاياتىي سەلەرگە بايان قىلىمىز (aiōnios g166) 3 - سەلەرنىمۇ بىز بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكتە بولسۇن دەپ بىز كۆزگە ئالدىمىزنى ۋە ئاڭلىغانلىرىمىزنى سەلەرگە بايان قىلىمىز. بىزنىڭ سىرداش-ھەمدەملىكىمىز ئانا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھ بىلەندۇر. 4 سەلەرنىڭ خۇشاللىقىڭلار تۇلۇپ تاشسۇن دەپ، بۇلارنى سەلەرگە يېزىۋاتىمىز. 5 ۋە بىز ئۇنىڭ ئاڭلىغان ھەم سەلەرگە بايان قىلىدىغان خەۋىرىمىز مانا شۇدۇر، خۇدا ئۇرۇدۇر ۋە ئۇنىڭدا ھېچقانداق قاراڭغۇلۇق يولمايدۇ. 6 ئەگەر بىز ئۇنىڭ بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكىمىز بار دەپ تۇرۇپ، يەنىلا قاراڭغۇلۇقتا يۈرسەك، يالغان ئېيتقان ۋە ھەقىقەتكە ئەمەل قىلىنغان بولىمىز. 7 لېكىن ئۇ ئۆزى ئۇردا بولغىنىدەك بىزمۇ ئۇردا ماڭساق، ئۇنداقتا بىزنىڭ بىر-بىرىمىز بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكىمىز بولۇپ، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ قېنى بىزنى بارلىق گۇناھتىن پاكلايدۇ. 8 ئەگەر گۇناھسىز يوق دېسەك، ئۆز ئۆزىمىزنى ئالدىغان بولىمىز ھەمدە بىزدە ھەقىقەت تۇرمايدۇ. 9 گۇناھلىرىمىزنى ئىشراق قىلساق، ئۇ بىزنىڭ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرۈپ قىلىپ، بىزنى بارلىق ھەقتانلىق بىلەن پاك قىلىشقا ئىشەنچلىك ھەم ئادىلدۇر. 10 ئەگەر گۇناھ قىلىدۇق دېسەك، ئۇنى يالغانچى قىلىپ قويغان بولىمىز ۋە ئۇنىڭ سۆز-كالامى بىزدىن ئورۇن ئالغان بولىدۇ.

2

ئۇ ئەزىز بالىلىرىم، مەن سەلەرنى گۇناھ سادىر قىلىسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى يېزىۋاتىمەن. مۇبادا بىرسى گۇناھ سادىر قىلسا، ئاتىنىڭ يېنىدا بىر ياردەمچى ۋەكىلىمىز، يەنى ھەقتانچى بولغۇچى ئەيسا مەسىھ باردۇر. 2 ئۇ ئۆزى گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن [جازانى كۆتۈرگۈچى] كافارەتتۇر، مۇشۇ كافارەت پەقەت بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل دۇنيادىكىلەرنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈندۇر. 3 بىزنىڭ ئۇنى تونۇغانلىقىمىزنى بىلەنلىشىمىز - ئۇنىڭ ئەمەللىرىگە ئەمەل قىلىشىمىزدىندۇر. 4 «ئۇنى تونۇيمەن» دەپ تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەمەللىرىگە ئەمەل قىلىشۇچى كىشى يالغانچىدۇر، ئۇنىڭدا ھەقىقەت يوقتۇر. 5 لېكىن كىمكى ئۇنىڭ سۆزىگە ئەمەل قىلسا، ئەمدى ئۇنىڭدا خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ھەقىقەتەن كامالەتكە يەتكەن بولىدۇ. بىز ئۆزىمىزنىڭ ئۇنىڭدا بولغانلىقىمىزنى ئەنە شۇنىڭدىن بىلىمىز. 6 «خۇدادا تۇرۇپ ياشايمەن» دېگۈچى بولسا [ئەيسانىڭ] ماڭغىنىدەك ئوخشاش مېڭىشى كېرەك. 7 ئۇ سۆيۈملۈكلىرىم، سەلەرگە [بۇرۇن ئاڭلاپ باققان] يېڭى بىر ئەمەلنى ئەمەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ سەلەر تاپشۇرۇۋالغان كونا ئەمەلنى يېزىۋاتىمەن. ئۇشۇ ئەمەل سەلەر بۇرۇندىلا ئاڭلاپ كېلىۋاتقان سۆز-كالامدۇر. 8 لېكىن يەنە كېلىپ مەن سەلەرگە يېزىۋاتقىنىنى يېڭى ئەمەل [دېسەڭمۇ بولىدۇ]؛ بۇ ئەمەل مەسىھدە ھەم سەلەردىمۇ ئەمەل قىلىنماقتا، چۈنكى قاراڭغۇلۇق تۇتۇپ كەتمەكتە، ۋە ھەقىقىي نۇر ئاللىقاچان چېچىلىشقا باشلىدى. 9 كىمدەك ئۆزى «ئۇردا ياشاۋاتىمەن» دەپ تۇرۇپ، قېرىنداشىنى ئوچ كۆرسە، ئۇ بۈگۈنكىچە قاراڭغۇلۇقتا تۇرۇۋاتقان بولىدۇ. 10 قېرىنداشىغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتمەيدىكەن كىشى يورۇقلۇقتا تۇرماقتا، ئۇنىڭدا گۇناھقا پۇتلاشتۇرىدىغان ھېچنەمە يولمايدۇ. 11 لېكىن قېرىنداشىنى ئوچ كۆرگەن كىشى قاراڭغۇلۇقتىدۇر، ئۇ قاراڭغۇلۇقتا ماڭدۇ ۋە قەيەرگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ،

چۈنكى قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ كۆزلىرىنى قارىغۇ قىلىۋەتكەن. 12 مەن بۇلارنى سەلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئۇ ئەزىز بالىلىرىم، چۈنكى گۇناھلىرىڭلار ئۇنىڭ نامى ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلىندى. 13 مەن بۇنى سەلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئۇ ئاتلار، چۈنكى سەلەر ئەزەلدىن بار بولغۇچى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سەلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئۇ ئاتلار، چۈنكى سەلەر ئۆزىل ئۇستىدىن غەلبە قىلىدىڭلار. 14 مەن بۇنى سەلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئۇ ئەزىز بالىلىرىم، چۈنكى سەلەر ئاتىنى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سەلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئۇ ئاتلار، چۈنكى سەلەر ئەزەلدىن بار بولغۇچى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سەلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئۇ يېڭىتەر، چۈنكى سەلەر كۈچلۈكسىلەر، خۇدانىڭ سۆز-كالامى سەلەردە تۇرىدۇ ۋە سەلەر ئۆزىل ئۇستىدۇن غەلبە قىلىدىڭلار. 15 بۇ دۇنيانى ۋە بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنى سۆيەڭلار، ھەرىكەت بۇ دۇنيانى سۆيسە، ئاتىنىڭ سۆيگۈسى ئۇنىڭدا يوقتۇر. 16 چۈنكى بۇ دۇنيادىكى بارلىق ئىشلار، يەنى ئەتىكى ھەۋەس، كۆزلىرىدىكى ھەۋەس ۋە بايلىققا بولغان مەغرۇرلۇقتىن ھەممىسى ئاتىدىن كەلگەن ئەمەس، بەلكى بۇ دۇنيادىن بولغاندۇر، خالاس؛ 17 ۋە بۇ دۇنيا ۋە ئۇنىڭدىكى ھەۋەسلىرىنىڭ ھەممىسى تۇتۇپ كېتىدۇ. لېكىن خۇدانىڭ ئەرادىسىگە ئەمەل قىلغۇچى كىشى مەڭگى ياشايدۇ. aiōn g165 18 ئەزىز بالىلىرىم، زاماننىڭ ئاخىرقى سائىتى يېتىپ كەلدى؛ ۋە سەلەر دەجىلنىڭ [ئاخىر زاماندا] كېلىدىغانلىقىنى ئاڭلىغىنىڭلاردەك، ئەمەلىيەتتە بولسا ھازىرنىڭ ئۆزىدىلا نۇرغۇن دەجىللەر مەيدانغا چىقتى؛ بۇنىڭدىن زاماننىڭ ئاخىرقى سائىتى بولۇپ قالغانلىقى بىزگە مەلۇم. 19 ئۇلار ئارىمىزدىن چىقتى، لېكىن ئۇلار ئەسلىدە بىزىدىن ئەمەس ئىدى. چۈنكى ئەگەر بىزىدىن بولغان بولسا، ئارىمىزدا بۇرۇنلا بولاتتى. لېكىن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ ئەسلىدە بىزىدىكىلەردىن بولغانلىقى باش قىلىنغانلىقى ئۈچۈن ئۇلار ئارىمىزدىن چىقىپ كەتتى. 20 ھالبۇكى، سەلەر بولساڭلار مۇقەددەس بولغۇچىدىن كەلگەن مەسىھلىگۈچى روھتىن نېسىپ بولۇڭلار ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن سەلەر ھەممە ئىشنى بىلىسەلەر. 21 سەلەرگە بۇ خەتنى يېزىشىمىدىكى سەۋەب، سەلەرنىڭ ھەقىقەتتىكى بىلىگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ھەقىقەتتىكى بىلىپ، يالغانلىقىڭلارنىڭ ھەقىقەتتىن كېلىپ چىقىۋاتقانلىقىنى بىلىگەنلىكىڭلار ئۈچۈندۇر. 22 ئەمەس، كىم يالغانچى؟ ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى بولسا، ئۇ يالغانچىدۇر. ئانا ۋە ئوغۇلنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى ئۆزى بىر دەجىلدۇر. 23 كىمدەك ئۇ ئوغۇلنى رەت قىلسا ئۇنىڭدا ئانا بولمايدۇ. لېكىن ئوغۇلنى ئېتىراپ قىلسا، ئۇنىڭدا ئانا بولىدۇ. 24 سەلەر بولساڭلار، بۇرۇندىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقىنلارنى ئۆزۈڭلاردا داۋاملىق تۇرغۇزۇپ ئېلىڭلار. بۇرۇندىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقىنلار سەلەردە داۋاملىق تۇرۇۋەرسە، سەلەرمۇ داۋاملىق ئوغۇل ۋە ئاتىدا ياشاۋاتقان بولىسەلەر؛ 25 ۋە ئۇنىڭ بىزگە قىلغان ۋەدىسى بولسا دەل شۇ - مەڭگۈ ھاياتلىقتۇر. aiōnios g166 26 سەلەرنى ئازدۇرمايچى بولغانلارنى ئەزەردە تۇتۇپ، بۇلارنى سەلەرگە يازدىم، 27 سەلەر بولساڭلار، سەلەر ئۇنىڭدىن قوبۇل قىلغان مەسىھلىگۈچى روھ سەلەردە تۇرۇپرىدۇ، سەلەر ھېچكىمنىڭ تۈگىتىشىگە موھتاج ئەمەسسىلەر، بەلكى ئەنە شۇ مەسىھلىگۈچى روھ سەلەرگە بارلىق ئىشلار توغرىلۇق ئۆگىتىۋاتقانداك (ئۇ ھەقتۇر، ھېچ يالغان ئەمەستۇر) - ھەم ئۆگەتكەندەك، سەلەر داۋاملىق ئۇنىڭدا ياشايدىغان بولىسەلەر. 28 ئەمەس، ئۇ ئەزىز بالىلىرىم، داۋاملىق ئۇنىڭدا تۇرۇپ ياشاۋېرىڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، ئۇ ھەرقاچان قايتىدىن ئايان بولغاندا قورقاس بولىمىز ھەم ئۇ كەلگىنىدە ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچ خىجالت بولۇپ قالمايمىز. 29 [خۇدانىڭ] ھەقتانچى ئىكەنلىكىنى بىلىگەنلىكىڭلار، ھەقتانچىلىققا ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئۇغۇلچى ئىكەنلىكىنىمۇ بىلىسەڭلار كېرەك.

قاراڭلار، ئانا بىزگە شۇنداق چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەنىكى، بىز «خۇدانىڭ ئەزىز بالىلىرى» دەپ ئاتالدىق - ۋە بىز ھەقىقەتەنمۇ شۇنداق. بۇ دۇنيا شۇ سەۋەبىن بىزنى تونۇپ يەتمەيدۇكى، چۈنكى بۇ دۇنيا ئۇنى تونۇمىدى. 2 سۆيۈملۈكلىرىم، بىز ھازىر خۇدانىڭ ئەزىز بالىلىرىدۇرمىز، كەلگۈسىدە قانداق بولىدىغانلىقىمىزنى چىننى ئويۇق ئايان قىلىنمىغان. بىراق ئۇ [قايتىدىن] ئايان قىلىنغاندا، ئۇنىڭغا ئوخشاش بولىدىغانلىقىمىزنى بىلىمىز؛ چۈنكى شۇ چاغدا بىز ئۇنىڭ تەبىئەت ئۆزىنى كۆرىمىز. 3 ۋە [مەسىھكە] ئۈمىد باغلىغان ھەرىبى كىشى ئۇ پاك بولغاندەك ئۆزىنى پاكلىماقتا. 4 گۇناھ سادىر قىلغان كىشى [خۇدانىڭ] قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغان بولىدۇ. چۈنكى گۇناھ سادىر قىلغانلىق [خۇدانىڭ] قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغانلىقتۇر. 5 ھالبۇكى، سىلەر ئۇنى گۇناھلارنى ئېلىپ تاشلاش ئۈچۈن دۇنياغا كېلىپ ئايان قىلغان ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭغا ھېچقانداق گۇناھ يوقتۇر، دەپ بىلىسىلەر. 6 ئۇنىڭدا ياشاۋاتقان ھەرىبى كىشى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛ كىمدەك گۇناھ سادىر قىلسا، ئۇنى كۆرمىگەن ۋە ئۇنى تونۇمىغان بولىدۇ. 7 ئەزىز بالىلىرىم، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى ئالدىشىغا يول قويمىڭلار، ھەقىقەتلىققا ئەمەل قىلغۇچى كىشى ئۇ ھەقىقەتنى بولغىنىدەك ھەقىقەتلىرىدۇر. 8 لېكىن گۇناھ سادىر قىلغۇچى ئىبلىستىدۇر. چۈنكى ئىبلىس ئەمىلساقىن تارتىپ گۇناھ سادىر قىلىپ كەلمەكتە. خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ دۇنيادا ئايان قىلىنىشىدىكى مەقسەت ئىبلىسنىڭ ئەمەللىرىنى يوقىتىشتۇر. 9 خۇدادان تۇغۇلغۇچى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛ خۇدانىڭ ئورۇق ئۇنىڭدا ئورۇن ئالغاچقا، ئۇ گۇناھ سادىر قىلىشى مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى ئۇ خۇدادان تۇغۇلغاندۇر. 10 خۇدانىڭ بالىلىرى بىلەن ئىبلىسنىڭ بالىلىرى شۇنىڭ بىلەن پەرقلىنىدۇكى، كىمدەك ھەقىقەتلىققا ئەمەل قىلسا ۋە ياكى ئۆز قېرىندىشىغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتمىسە خۇدادان ئەمەستۇر. 11 چۈنكى سىلەر دەسلەپتىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقان خەۋەر مانا دەل شۇكى، بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىز كېرەكتۇر. 12 ئۇ ئۆز زەندىن بولغان، ئىنسانىي ئۆلتۈرگەن قايىلغا ئوخشاش بولماسلىقىمىز كېرەك، ئۇ ئېتىقاد ئىنسانىي قەتل قىلدى؟ ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ قىلغانلىرى رەزىل، ئىنساننىڭ قىلغانلىرى ھەقىقەتتىكى بولغانلىقى ئۈچۈن شۇنداق قىلغان. 13 شۇڭا، ئۇ قېرىنداشلار، بۇ دۇنيا سىلەرنى ئوچ كۆرسە، بۇنىڭغا ھىران قىلالار. 14 بىز قېرىنداشلارنى سۆيگەنلىكىمىزدىن، ئۆلۈمدىن ھاياتلىققا ئۆتكەنلىكىمىزنى بىلىمىز. ئۆز قېرىندىشىنى سۆيىمىگۈچى ئىچى ئۆلۈمدە تۇرۇۋاتىدۇ. 15 قېرىندىشىغا ئۆچمەنلىك قىلغان كىشى قاتلىدۇر ۋە ھېچقانداق قاتىلدا مەڭگۈلۈك ھاياتنىڭ بولمايدىغانلىقىنى بىلىسىلەر. (aionios)

16 g166 بىز شۇنىڭ بىلەن مېھىر-مۇھەببەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىمىزكى، ئۇ بىز ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلدى، شۇنىڭدەك بىزمۇ قېرىنداشلىرىمىز ئۈچۈن ئۆز جېنىمىزنى پىدا قىلىشقا قەرزداردۇرمىز. 17 ئەمما كىمكى بۇ دۇنيادا مال-مۈلكى تۇرۇپ، قېرىندىشىنىڭ ھەتتا جېنىنى كۆرۈپ تۇرۇپ، ئۇنىڭغا كۆكسى-قارىنى ئاچمىسا، بۇنداق كىشىدە نەدەمۇ خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بولسۇن؟ 18 ئەزىز بالىلىرىم، سۆز بىلەن ۋە تىل بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەمەلدە ۋە ھەقىقەتتە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىلى. 19 بىز شۇنداق ئىشلار بىلەن ئۆزىمىزنىڭ ھەقىقەتتىن بولغانلىقىمىزنى بىلەلەيمىز ۋە [خۇدانىڭ] ئالدىدا قەلبىمىزنى خاتىرجەم قىلالايمىز. 20 شۇنداقتىمۇ، مۇبادا قەلبىمىز بىزنى يەنىلا ئەيىبلەسە، خۇدا يەنىلا قەلبىمىزدىن ئۆستۈن ۋە ھەممىنى بىلگۈچىدۇر. 21 سۆيۈملۈكلىرىم، ئەگەر قەلبىمىز بىزنى ئەيىبلەسە، خۇدانىڭ ئالدىدا يۈرەكلىك تۇرىمىز 22 ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدىن ئېنىق تىلەشكە شۇنىڭغا ئېرىشەلەيمىز، چۈنكى بىز ئۇنىڭ ئەمىرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئۇنى خۇرسەن قىلدىغان ئىشلارنى قىلىمىز. 23 ۋە ئۇنىڭ ئەمرى شۇكى، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيىسا مەسىھنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلىشىمىز ھەمدە ئۇنىڭ بىزگە تاپىلغىنىدەك بىر- مېھىر-مۇھەببەت قورقۇنچى ھەيدەپ يوققا چىقىرىدۇ. چۈنكى قورقۇنچى خۇدانىڭ

جازاسى بىلەن باغلىنىشقا تۇرۇپ، قورقۇنچى بار كىشى مېھىر-مۇھەببەتتە كامالەتكە يەتكۈزۈلگەن ئەمەستۇر. 19 بىز مېھىر-مۇھەببەت كورسسىمىز، چۈنكى خۇدا ئالدى بىلەن بىزگە مېھىر-مۇھەببەت كورسىتتى. 20 ئەگەر بىرى «خۇدانى بۇتلاردىن ساقلاڭلار، سۈيىمەن» دەپ تۇرۇپ، قېرىنداشقا تۆھمە نەپەس قىلسا، ئۇ يالغانچىدۇر. چۈنكى كۆز ئالدىدىكى قېرىنداشنى سۈيىمگەن يەردە، كۆرۈپ باقمىغان خۇدانى قانداق سۈيىسۇن؟ 21 شۇڭا بىزدە ئۆتىگەن: «خۇدانى سۈيىگەن كىشى قېرىنداشسىمۇ سۈيىسۇن» دېگەن ئەمىر باردۇر.

5

ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىگە ئىشەنگەن ھەر بىر كىشى خۇدادىن تۇغۇلغان بولىدۇ؛ ۋە تۇغۇلغۇچى [ئاتى] سۈيىدىغان ھەر بىر كىشى ئۆتىگەن تۇغۇلغۇچىسىمۇ سۈيىدۇ. 2 بىز ئۆزىمىزنىڭ خۇدانىڭ بالىلىرىنى سۈيىدىغانلىقىمىزنى شۇنىڭدىن بىلىمىز، خۇدانى سۈيۈپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىز دېمەكتۇر. 3 خۇدانى سۈيۈش ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىش دېمەكتۇر؛ ۋە ئۇنىڭ ئەمرلىرىدە تۇرماق ئېغىر ئىش ئەمەستۇر. 4 چۈنكى خۇدادىن تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى بۇ دۇنيا ئۈستىدىن غەلبە قىلدۇ؛ ۋە دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلغۇچى كىچىك - دەل بىزنىڭ ئېتىقادىمىزدۇر. 5 بۇ دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلغۇچى زادى كىملىرى؟ پەقەت ئەيسانى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئېتىقاد قىلغۇچىلار ئەمەسمۇ؟ 6 ئۇ بولسا سۇ ۋە قان ئارقىلىق كەلگەن زات، يەنى ئەيسا مەسىھدۇر؛ ئۇنىڭ كېلىشى پەقەت سۇ بىلەنلا ئەمەس، بەلكى قان بىلەنمۇ ئىدى. ۋە بۇ ئىشلارغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى بولسا روھتۇر، چۈنكى روھ تۈزى ھەقىقەتتۇر. 7 چۈنكى ئۇنىڭ توغۇلۇق ئۈچ گۇۋاھلىق بەرگۈچى بار: 8 بۇلار روھ، سۇ ۋە قاندىن ئىبارەتتۇر. بۇ ئۈچىنىڭ [گۇۋاھلىقى] بىردۇر. 9 ئەگەر بىز ئىنسانلارنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلساق، خۇدانىڭ گۇۋاھلىقى بۇلارنىڭكىدىن ئۈستۈندۇر. خۇدا ئۆز ئوغلى توغرىسىدا شۇنداق گۇۋاھلىق بەرگەن - 10 (خۇدانىڭ ئوغلىغا ئېتىقاد قىلغان كىشىنىڭ ئىچىدە شۇ گۇۋاھلىق باردۇر؛ بىراق خۇداغا ئىشەنمىگەن كىشى ئۇنى يالغانچى قىلغان بولىدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئوغلىنى تەستىقلىغان گۇۋاھلىقىغا ئىشەنمىگەن) 11 گۇۋاھلىق دەل شۇدۇركى، خۇدا بىزگە مەڭگۈلۈك ھاياتى ئاتا قىلدى ۋە بۇ ھاياتلىق ئۇنىڭ ئوغلىدۇر. **(aiōnios 1166)** 12 شۇڭا ئوغۇلغا ئىگە بولغان كىشى ھاياتلىققا ئىگە بولغان بولىدۇ؛ خۇدانىڭ ئوغلىغا ئىگە بولغان كىشى ھاياتلىققا ئىگە بولغان بولىدۇ. 13 مەن بۇلارنى خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلغان سىلەرگە سىلەرنىڭ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگە بولغانلىقىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن يازدىم. **(aiōnios 1166) 14** ۋە بىزنىڭ ئۆتىشىمىز بولغان تولۇق ئىشەنچ-خاتىرجەملىكىمىز شۇنداقكى، ئۇنىڭ ئىرادىسىگە مۇۋاپىق ھەرقانداق بىر ئىشنى تىلەسەك، ئۇ بىزنى ئاڭلايدۇ. 15 ئۇنى ھەر نەچچە تىلگىنىمىزنى ئاڭلايدۇ دەپ بىلگەننىمىز، دۇئاىمىزدا ئۆتىگەن تىلگىنىمىزگە ئېرىشىش، دەپ بىلىمىز. 16 بىرى قېرىنداشنىڭ تۈلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان بىر گۇناھ سادىر قىلغانلىقىنى كۆرسە، ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلسۇن؛ ۋە خۇدا تۈلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان گۇناھ سادىر قىلغانلار ئۈچۈن ئۆتىشىمىز ھاياتلىق ئاتا قىلدۇ. تۈلۈمگە مەھكۇم گۇناھمۇ باردۇر. ئۇنىڭ توغرىسىدىن تىللىسۇن، دېمەيمەن. 17 ھەممە قەتئىيەتسىزلىك گۇناھتۇر؛ ۋە تۈلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان گۇناھمۇ بار. 18 خۇدادىن تۇغۇلغۇچىنىڭ گۇناھ سادىر قىلمايدىغانلىقىنى بىلىمىز؛ چۈنكى ئەسلىدە خۇدادىن تۇغۇلغان زات بۇنداق كىشىنى قوغداپ قالدۇ ۋە ئاشۇ رەزىل ئۆتىشىمىزگە مەلۇم، ئەمما بۇنىڭ بولسا ئۆزىمىزنىڭ ئىلكىدۇر. بولغانلىقىمىز ئۆزىمىزگە مەلۇم، ئەمما بۇنىڭ بولسا ئۆزىمىزنىڭ ئىلكىدۇر. 20 يەنە بىزگە مەلۇمكى، خۇدانىڭ ئوغلى دۇنياغا كەلدى ۋە ھەقىقىي بولغۇچىنى تونۇشىمىز ئۈچۈن كۆڭلىمىزنى يورۇتتى؛ ۋە بىز ھەقىقىي بولغۇچىنىڭ ئۆزىدە، يەنى

2 مەنكى ئاقساقالدىن [خۇدا تەرىپىدىن] تاللانغان خاتىمغا ۋە ئۇنىڭ ئەزىز بالىلىرىغا سالام! مەن سىلەرنى ھەقىقەتتە سۆيىمەن ۋە يالغۇز مەنلا ئەمەس، يەنە ھەقىقەتتىن تۇنغانلارنىڭ ھەممىسى بىزدە ياشاۋاتقان ۋە شۇنداقلا ئەبەدىگىچە بىزگە يار بولىدىغان ھەقىقەتتىن دەپ سىلەرنى سۆيىدۇ. (aion g165) 3

خۇدا ئاتىدىن ۋە ئاتىنىڭ ئوغلى رەب ئەيسا مەسىھتىن شاپائەت، رەھىم-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە ھەقىقەت ۋە مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە بولغاي! 4 بالىلىرىڭنىڭ ئارىسىدا بىز ئاتىدىن ئەمىر تاپشۇرۇۋالغاندەك ھەقىقەتتە ماڭغانلارنى كۆرگىنىم ئۈچۈن ئىنتايىن خۇرسەن بولىدۇم. 5 ئەمدى، خۇرمەتلىك خاتىم، مەن سەندىن بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى، دەپ تۈتۈنمەن. مېنىڭ ساڭا يېزىپ تۈتۈنگىنىم يېڭى بىر ئەمىر ئەمەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ بىزدە بار ئەمىردۇر. 6 (مېھىر-مۇھەببەت شۇكى، ئۇنىڭ ئەمىرلىرىگە ئەمەل قىلىپ مېڭىشىڭىز). مانا بۇ ئەمىر سىلەر بۇرۇندىن تارتىپ ئاڭلاپ كېلىۋاتقاندەك، ئۇنىڭدا مېڭىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە تاپىلانغاندۇر. 7 چۈنكى نۇرغۇن ئالدىنقىلار دۇنيانىڭ جاي-جايلىرىدا چىقتى. ئۇلار ئەيسانىڭ دۇنياغا ئىنسانىي تەندە كەلگەن مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلمايدۇ. بۇنداقلار دەل ئالدىنقى ۋە دەجىلدىر. 8 بىز ۋە ئۇزۇڭلار سىڭدۈرگەن ئەجىرنى يوقىتىپ قويماي، بەلكى تولۇق ئىنتامغا ئىگە بولۇشۇڭلار ئۈچۈن، ئۇزۇڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار. 9 كىمكى مەسىھنىڭ تەلىمىدىن ھالقىپ چىقىپ، ئۇنىڭدا چىڭ تۇرمىسا، خۇدا ئۇنىڭغا ئىگە بولمايدۇ. لېكىن ئۇنىڭ تەلىمىدە چىڭ تۇرغۇچى بولسا، ئانا ھەم ئوغۇل ئۇنىڭغا ئىگە بولىدۇ. 10 ئەگەر بىرى ئۇنىڭ تەلىمىنى ئېلىپ كەلمەي سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا كەلسە، ئۇنى ئويۇڭلارغا باشلىماڭلار ھەم ئۇنىڭغا سالاممۇ بەرمەڭلار. 11 چۈنكى ئۇنداق ئادەمگە سالام بەرگەن كىشى ئۇنىڭ رەزىل ئەمەللىرىگە شېرىك بولغۇچىدۇر. 12 سىلەرگە پۈتىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى، لېكىن قەغەز بىلەن سىياھنى ئىشلەتكەندىن كۆرە، خۇشاللىقىمىزنىڭ تولۇپ تېشىشى ئۈچۈن يېنىڭلارغا بېرىپ دىدار كۆرۈشۈپ سۆزلىشىشى ئارزۇ قىلىمەن. 13 خۇدا تەرىپىدىن تاللانغان ھەدەڭنىڭ بالىلىرىدىن ساڭا سالام!

يۇھاننا 3

1

مەنكى باقساقال ئۆزۈم ھەققەتتە سۆيگەن سۆيۈملۈك گايۇسقا سالام!
2 ئى سۆيۈمكۈك [دوستۇم]، چىنىڭ گۈللەنگەندەك، ھەممە ئىشلارنىڭ گۈللىنىشىگە ۋە تېنىڭنىڭ سالامەت بولۇشىغا تەلەكداشمەن. 3 قېرىنداشلار كېلىپ، مەندە بولغان ھەققەت توغرىلىق گۇۋاھلىق بەرگەندە، مەن ئىنتايىن بەك خۇشاللاندىم؛ چۈنكى سەن ھەققەتتە داۋاملىق مېڭىۋاتىسەن. 4 ماڭا نىسبەتەن، ئەزىز بالىلارنىڭ ھەققەتتە مېڭىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاشتىمۇ چوڭ خۇشاللىق يوقتۇر. 5 سۆيۈملۈك [دوستۇم]، يېنىڭغا بارغان قېرىنداشلارغا (گەرچە ئۇلار ساڭا ناتونۇش بولسۇم) قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىدە ئىخلاسمەنلىكنىڭ ئىسپاتلىنىدۇ. 6 ئۇلار جامائەت ئالدىدا سېنىڭ بۇ مېھىر-مۇھەببىتىڭ توغرىسىدا گۇۋاھلىق بەردى. ئۇلارنى يەنە خۇدانىڭ يولىغا لايىق سەپەرگە تۇتىشىپ قويساڭ، ياخشى قىلغان بولىسەن. 7 چۈنكى ئۇلار [سەپەردە] پات ئەللىك [ئېتىقادسىزلاردىن] ھېچ نېمە ئالماي، شۇ مۇبارەك نام ئۈچۈن يولغا چىقتى. 8 شۇڭا، ھەققەت بىلەن خىزمەتداش بولۇپ تەڭ ئىشلىگۈچى بولۇش ئۈچۈن بىز شۇنداقلارنى قوللاپ-قۇۋۋەتلىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ. 9 بۇ توغرىلىق جامائەتكە مەكتۇپ يازدىم. لېكىن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ، جامائەتكە باش بولۇش تەمەسسە بولغان دىئوتەرەپەس بىزنى قوبۇل قىلمايدۇ. 10 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن بارغاندا، ئۇنىڭ قىلغان ئەسكىلىكلەرنى، يەنى ئۇنىڭ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن قىلغان رەزىل سۆزلىرى بىلەن غەيۋىتىنى يۈزىگە سالغىنى، ئۇ ئۆزىنىڭ بىلەنلا توختاپ قالمايدۇ، يەنە [سەپەردىكى] قېرىنداشلارنى قوبۇل قىلمايلا قالماي، قوبۇل قىلماقچى بولغانلارنىمۇ توسىدۇ ۋە ھەتتا ئۇلارنى جامائەتتىن قوغلاپ چىقىرىۋاتىدۇ. 11 ئى سۆيۈملۈك [دوستۇم]، يامانلىقتىن ئەمەس، ياخشىلىقتىن ئۆلگە ئالغىن. ياخشىلىق قىلغۇچى خۇدادىندۇر. يامانلىق قىلغۇچى خۇدانى ھېچ كۆرمىگەندۇر. 12 دېمىترىئۇسنى بولسا ھەممەيلى، ھەتتا ھەققەتنىڭ ئۆزى ياخشى گۇۋاھلىق بېرىپ تەرىپلەيدۇ. بىزمۇ ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمىز ۋە گۇۋاھلىقىمىزنىڭ ھەققەت ئىكەنلىكىنى سەمغۇ بىلىسەن. 13 ساڭا يازدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن قەلەم بىلەن سىياھنى ئىشلەتكەندىن كۆرە، 14 سەن بىلەن پات ئارىدا دېدار كۆرۈشۈشنى ئارزۇ قىلىمەن؛ شۇ چاغدا دەرھەمدە سۆزلىشىمىز. ساڭا خاتىرجەملىك بار بولغاي! دوستلاردىن ساڭا سالام. سەمغۇ [ئۆيەردىكى] دوستلارغا ئىسىم-فامىلىلىرى بويىچە مەندىن سالام ئېيتقايسىن.

يەھۇدا

1

ئەيسا مەسھنىڭ قولى، ياقۇنىڭ ئىنىسى مەنكى بەھۇدان چاقىرىلغانغا،

يەنى خۇداتامىز تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، ئەيسا مەسھ تەرىپىدىن قوغدىلىپ

كەلگەنلەرگە سالام. 2 سىلەرگە رەھىملىك، ئاماللىق-خاتىرجەملىك ۋە

مېھىر-مۇھەببەت ھەسسىلەپ ئاتا قىلغىغا! 3 ئى سۆيۈملۈكلەرم، مەن

ئەسلى سىلەرگە ئورتاق بەھرىمەن بولۇۋاتقان ئىجتىمائىي توغرىسىدا خەت يېزىشقا

زور ئىشتىياقم بولسىمۇ، لېكىن ھازىر بۇنىڭ ئورنىغا سىلەرنى مۇقەددەس

بەندىلەرگە بىر يوللا نامانەت قىلىنغان ئېتىقادنى قولۇڭلاردىن بەرمەسلىككە

جىددى كۆرۈش قىلىشقا چېكىلپ تۇشۇپ خەتنى يازمىسام بولىدى. 4

چۈنكى مەلۇم كىشىلەر - ئىخلاسسىز ئادەملەر، خېلى بۇرۇنلا مۇنۇ سوراققا

تارتىلىشقا پۈتۈلگەنلەر ئاراڭلارغا سۇقۇنۇپ كىرىۋالغان. ئۇلار خۇدانىڭ مېھىر-

شەپقىتىنى يۇزۇقلۇق قىلىشنىڭ باھانىسىغا ئايلاندۇرۇۋالغان، بىردىنبىر ئىشكىمىز

ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسھىدىن تانغان ئادەملەردۇر. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن

سىلەرگە شۇنى ئېسىڭلارغا قايتىدىن سېلىشنى خالايمەنكى (گەرچە سىلەر بۇرۇن

ھەممە ئىشلاردىن خەۋەرلەندۈرۈلگەن بولساڭلارمۇ)، بۇرۇن رەب (ئۆزى

ئۈچۈن) بىر خەلقنى مىسىردىن قۇتقۇزغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى [ئۆزىگە]

ئىشەنمىگەنلەرنى كېيىن ھالاك قىلدى. 6 [ۋە سىلەر شۇنچىمۇ بىلىسىلەركى]

ئەسلىدىكى ئورنىدا تۇرماي، ئۆز ماكانىنى تاشلاپ كەتكەن پەرىشتىلەرنى

رەب تۇلۇغ [قىيامەت] كۈنىنىڭ سورىقىغىچە مەڭگۈ كىشىنەپ مۇددەش

قاراڭغۇلۇقتا سولاپ ساقلامقتا. (aiōnios g126) سودوم ۋە گوموررا

ۋە ئۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلەردىكىلەر شۇ ئوخشاش يولدا، يەنى شۇ

[پەرىشتىلەرگە] ئوخشاش ئۇچىغا چىققان يۇزۇقچىلىققا ۋە غەيرىي شەھەرلەرگە

بېرىلىپ كەتكەن، [كېيىنكى دەۋرلەر] ئۇلارنىڭ ئاقۇستىدىن ئىبىرەت ئالسۇن

ئۈچۈن مەڭگۈلۈك ئوت جازاسىغا ئورنەك قىلىنىپ كۆيدۈرۈلگەن. (aiōnios

g166) 8 لېكىن مۇشۇ «چۈش كۆرگۈچىلەر» شۇ ئوخشاش يول بىلەن

ئادەملەرنىڭ تەنلىرىنىمۇ بۇلغىماقتا، ئۇلار ھوقۇق ئىگىلىرىگە سەل قارىغۇچىلاردىن

بولۇپ، [ئەرشتىكى] ئۇلۇغلارغىمۇ ھاقارەت قىلىشماقتا. 9 لېكىن ھەتتا باش

پەرىشتە مىكانىلىمۇ مۇسانىڭ جەسىتى توغرىسىدا ئىبلەس بىلەن مۇزاكىرە قىلىپ

تالاش-تارتىش قىلغاندا، ئۇنى ھاقارەتلىك سۆزلەر بىلەن تەبىئەتتىكى پېتىنلىمىغان،

پەقەت «ساڭا پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئۆزى تەبىئەت بەرسۇن» دەپلا قويغان. 10

لېكىن بۇ كىشىلەر ئۆزلىرى چۈشەنمەيدىغان ئىشلار ئۈستىدە كۆپۈرلۈك قىلدۇ.

بىراق ئۇلار ھەتتا ئەقىلسىز ھايۋانلاردەك ئۆز تەبىئەتنىڭ ئىنكاسلىرى بويىچە

چۈشەنگىنىچە ياشاپ، شۇ ئارقىلىق ئۆزلىرىنى ھالاك قىلدۇ. 11 ئۇلارنىڭ ھالىغا

ۋاي! چۈنكى ئۇلار قابىلىتى يولى بىلەن ماڭدى، مال-مۈلۈكى دەپ بالائامنىڭ

ئازغان يولىغا ئۆزىنى تاختى ۋە ئۇلار كورواھنىڭ ئاسىيلىق قىلغىنىغا [ئوخشاش]

ئاخىر ھالاك بولىدۇ. 12 ئۇلار مېھىر-مۇھەببەتنى تەبىئەتتىكى زىياپەتلىرىڭلارغا ھېچ

تارتىنماي سىلەر بىلەن بىللە داخىل بولىدىغان، ئۆزلىرىنىلا باقىدىغان خەتەرلىك

خادا تاشلاردۇر. ئۇلار شامالالاردىن ھەيدىلىپ كەلگەن يامغۇرسىز بۇلۇت،

يىلتىزدىن قومۇرۇپ تاشلانغان، كەچ كۈزدىكى مېۋىسىز دەرەخلەر، ئىككى

قىتىم ئۆلگەنلەر! 13 ئۇلار دېڭىزنىڭ داۋاغۇۋاتقان، بۇرغۇنلۇق دولقۇنلىرى،

ئۇلار ئۆز شەرمەندىچىلىكىنى قۇسماقتا، ئۇلار ئېزىپ كەتكەن يۇلتۇزلار بولۇپ،

ئۇلارغا مەڭگۈلۈك قايقاراڭغۇلۇقنىڭ زۇلىتى ھازىرلاپ قويۇلغاندۇر. (aiōn

g165) 14 ئادەمئەتنىڭ يەتتىنچى ئەۋلادى بولغان ھانوخ بۇ كىشىلەر توغرىسىدا

مۇنداق ئېيتىپ بەرگەن: «مانا، رەب تۆمەنمىگەن مۇقەددەسلىرى بىلەن

كېلىدۇ، 15 ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلارنى سوراق قىلىپ، بارلىق ئىخلاسسىزلارنىڭ

ئىخلاسسىزلارچە يۈرگۈزگەن بارلىق ئىخلاسسىزلىقلىرىغا ئاساسەن، شۇنداقلا

ئىخلاسسىز گۇناھكارلارنىڭ ئۆزىنى ھاقارەتلىگەن بارلىق ئەسەبىي سۆزلەرگە

ئاساسەن ئۇلارنى تەبىئەتكە بۇيرۇيدۇ. 16 بۇ كىشىلەر ھامان غوتۇلداپ،

تاغرىنىپ يۈرىدۇ، ئۆز ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىدۇ، تاغزىدا يوغاچچىلىق

قىلدۇ، ئۆز مەنپەئەتنى كۆزلەپ باشقىلارغا خۇشامەتچىلىك قىلدۇ. 17

لېكىن، ئى سۆيۈملۈكلەرم، رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ روسۇللىرىنىڭ ئالدىن

ئېيتقان سۆزلىرىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلاركى، 18 ئۇلار سىلەرگە: «ئاخىر زاماندا،

ئۆزىڭنىڭ ئىخلاسسىز ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىپ، مازاق قىلغۇچىلار مەيدانغا

چىقىدۇ» دېگەندى. 19 مۇشۇنداق كىشىلەر بۆلگۈنچىلىك پەيدا قىلدىغان، ئۆز

تەبىئەتكە ئەگىشىپ، رەھقا ئىگە بولغان ئادەملەردۇر. 20 لېكىن سىلەر، ئى

سۆيۈملۈكلەرم، ئەڭ مۇقەددەس بولغان ئېتىقادىڭلارنى تول قىلىپ، ئۆزۈڭلارنى

قۇرۇپ چىقىڭلار، مۇقەددەس روھتا دۇئا قىلىپ، 21 ئادەمنى مەڭگۈلۈك

ھاياتقا ئېلىپ بارىدىغان رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ رەھىملىكىنى تەلۈرۈپ

كۆتۈپ، ئۆزۈڭلارنى خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئىچىدە تۇتۇڭلار. (aiōnios

g166) 22 ئىككىلىنىپ قالغانلارغا رەھم قىلىڭلار، 23 بەزىلەرنى ئوت ئىچىدىن

يۇلۇۋېلىپ قۇتۇلدۇرۇۋېلىڭلار، بەزىلەرگە ھەتتا تەنلىرىدىن نىجاسەت چۈشۈپ

بۇلغىغان كىيىم-كېچىكىڭىمۇ تەبىئەتكەن ھالدا قورقۇنۇش ئىچىدە رەھم قىلىڭلار.

24 ئەمما سىلەرنى يولدا تېپىلىپ كېتىشتىن ساقلاپ، ئېچىلىپ-يېپىلىپ ئۆزىڭنىڭ

شەرەپلىك ھۇزۇرىدا ئەبىدىي تۇرغۇزۇشقا قادىر بولغۇچىغا، يەنى قۇتقۇزغۇچىمىز

بىردىنبىر 25 خۇداغا رەببىمىز ئەيسا مەسھ ئارقىلىق شان-شەرەپ، ھەيۋەت-

تۇلۇغۇلۇق، قۇدرەت ۋە ھوقۇق ئەزەلدىن بۇرۇن، ھازىرمۇ تارىلىق زامانلارغىچە

بولغاي! ئامىن! (aiōn g165)

ۋەھىي

1

بۇ كىتاب ئەيسا مەسىھنىڭ ۋەھىيىسى، يەنى خۇدا ئۇنىڭغا ئۆز قولى-

خىزمەتكارلىرىغا يېقىن كەلگۈسىدە يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى كۆرسىتىشى ئۈچۈن تاپشۇرغان ۋەھىيىدۇر. مەسىھ بۇنى ئۆز پەرئىتىسىنى ئەۋەتىپ قولى يۇھانناغا ئالامەتلەر بىلەن ئايان قىلدى. 2 يۇھاننا بولسا خۇدانىڭ سۆز-كلامى ھەمدە ئەيسا مەسىھ توغرىسىدىكى گۇۋاھلىققا كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسىگە گۇۋاھلىق بەردى. 3 بۇ بېشارەتتىن ئوقۇپ بەرگۈچى ۋە ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدا يېزىلغانلارغا ئىتائەت قىلغۇچى بەختلىكتۇر! چۈنكى ۋەھىينىڭ ۋاقتى يېقىندۇر. 4 مەنىكى يۇھانناندىن ئاسىيا [ئۆلكىسىدىكى] بەتتە جامائەتكە سالام! ھازىر بار بولغان، تۆتكەندۇم بولغان ھەم كەلگۈسىدە كەلگۈچىدىن، ئۇنىڭ تەختىنىڭ ئالدىدىكى بەتتە روھتىن 5 ۋە سادىق گۇۋاھچى، ئۆلۈمدىن تۇنجى تېرىلگۈچى، جاھاندىكى پادىشاھلارنىڭ مۇكۇمرانى بولغان ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھرى-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي، ئەمدى بىزنى سۈيگۈچى، يەنى ئۆز قىبى بىلەن بىزنى گۇناھلىرىمىزدىن يۇغان 6 ۋە بىزنى بىر پادىشاھلىققا ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۆز ئاتىسى خۇداغا كەھنەلەر قىلغانغا بارلىق شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئەبەدىلەپ بەدىگىچە بولغاي، ئامىن! (aiōn g165) 7 مانا، ئۇ يۇلتۇز بىلەن كېلىدۇ، شۇنداقلا ھەر بىر كۈز، ھەتتا ئۇنى سانسىغانلارمۇ ئۇنى كۆرىدۇ، يەنە يۈزىدىكى يۈتۈكل قەلبە-خەلق تۆسەۋەلىك ئاھ-زار كۆتۈرىدۇ. شۇنداق بولىدۇ، ئامىن! 8 مەن «ئالقا» ۋە «ئومىگا»، مۇقەددىمە ۋە خاتىمە ئۆزۈمدۇرمەن، ھازىر بار بولغان، بۇرۇنمۇ بار بولغان ھەم كەلگۈسىدەمۇ بار بولغۇچىدۇرمەن، شۇنداقلا ھەممىگە قادىردۇرمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار خۇدا. 9 سىلەرنىڭ قېرىنداشلىقلار ھەم سىلەر بىلەن بىرگە ئەيسادا بولغان ئازاب-ئوقۇبەت، پادىشاھلىق ۋە سەۋر-تاقەتتىن ئورنىق نېسىپىدىشىڭلار بولغان مەنىكى يۇھاننا خۇدانىڭ سۆز-كلامى ۋە ئەيسانىڭ گۇۋاھلىقى ۋەجىدىن پاتموس دېگەن ئارالدا [مەھبۇس] بولۇپ تۇرۇپ قالغانىم. 10 «رەبىنىڭ كۈنى» دە مەن روھنىڭ ئىلىكىگە ئېلىنىشىم بىلەن، كەينىدىن كاناي ئاۋازىدەك كۈچلۈك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 11 بۇ ئاۋاز: «كۆرىدىغانلىرىڭنى كىتاب قىلىپ ياز ۋە ئۇنى يەتتە جامائەتكە، يەنى ئەفەسسۇس، سىمىرنا، بەرگامۇم، تىياتىرا، ساردىس، فىلادېلىقە ۋە لادوكىيادىكى جامائەتلەرگە ئەۋەت» دېدى. 12 ماڭا سۆز قىلغان ئاۋازنىڭ كىمىنىڭ ئىكەنلىكىنى كۆرۈش ئۈچۈن كەينىمگە بۇرۇلدىم. بۇرۇلغىنىمدا، كۆزۈمگە يەتتە ئالتۇن چىراغدان 13 ۋە ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆچىسىغا پۇتلىرىغىچە چۈشۈپ تۇرىدىغان تىن كىيىگەن، كۆكسىگە ئالتۇن كەمەر باغلىغان ئىنسانغۇلغا ئوخشايدىغان بىرى كۆرۈندى. 14 ئۇنىڭ باش-چىچى ئاق يۇڭدەك، ھەتتا قار دەك ئاپئاق ئىدى ۋە كۆزلىرى گويىا يالقۇنلاپ تۇرغان ئۆيمەك ئىدى. 15 پۇتلىرى خۇمدا ئاۋۇلنىپ پارقۇرىغان تۇچقا ئوخشايتتى، ئاۋازى شارقىراپ ئېقىۋاتقان نۇرغۇن سۇلارنىڭ ئاۋازىدەك ئىدى. 16 ئۇ ئۇ ئۇ قولىدا يەتتە يۇلتۇز تۇتقان بولۇپ، ئاغزىدىن ئىككى بىسلىق ئۆتكۈر قىلىچ چىقىپ تۇراتتى. چىرايى خۇددى قۇياشنىڭ تولۇق كۈچىدە پارلىغاندەك يارقىن ئىدى. 17 ئۇنى كۆرگەندە، ئايىغىغا تۈلۈكتەك بىقىلدىم. ئۇ ئۇ قولىنى ئۈستۈمگە تەگكۈزۈپ مۇنداق دېدى: - قورقا، ئاۋۋالقىسى ۋە ئاخىرقىسى 18 ھەمدە ھايات بولغۇچى ئۆزۈمدۇرمەن. مەن تۈلگەندىم، ئەمما مانا، مەن ئەبەدىلەپ بەدىگىچە ھاياتتۇرمەن، ئۆلۈم ۋە تەھتىساراننىڭ ئاقچۇقلىرى قولىمدۇر! (aiōn g165, Hadēs 86) 19 شۇنىڭ ئۈچۈن، كۆرگەن ئىشلارنى، ھازىر بولۇۋاتقان ئىشلارنى ۋە بۇلاردىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى يېزىپ قالدۇر. 20

سەن ئۇنىڭ قولىمدا كۆرگەن بەتتە يۇلتۇزنىڭ ۋە يەتتە ئالتۇن چىراغدانىڭ سىرى مانا مۇنداق - بەتتە يۇلتۇز بەتتە جامائەتنىڭ ئەپلىرى ۋە يەتتە چىراغدان بولسا يەتتە جامائەتتۇر.

2

- ئەفەسسۇستىكى جامائەتنىڭ ئەپلىسىگە مۇنداق يازغىن: «ئۇنىڭ قولىدا يەتتە يۇلتۇزنى تۇتۇپ، يەتتە ئالتۇن چىراغدانىڭ ئوتتۇرىسىدا ماڭغۇچى مۇنداق دەيدۇ: 2 - سېنىڭ ئەجىر-ئەمەللىرىڭنى، تارتقان جاپالىرىڭنى ھەم سەۋر-تاقىتىڭنى، رەزىل ئادەملەرنىڭ قىلمىشلىرىغا چىداپ تۇرالمىدىغانلىقىڭنى، شۇنداقلا روسۇل بولمىسىمۇ ئۆزلىرىنى روسۇل دەپ ئاتىۋالغانلارنى سىناپ، ئۇلارنىڭ يالغانچى بولغانلىقىنى تونۇۋالغانلىقىڭنىمۇ بىلىمەن. 3 شۇنداق، سېنىڭ سەۋر-تاقەت قىلىۋاتقانلىقىڭنى، مېنىڭ نامىم ۋەجىدىن جاپا-مۇشەققەتكە بەرداشلىق بەرگەنلىكىڭنى، ئەمما نېرىتىگە ئىلگىرى بىلىمەن. 4 لېكىن ساڭا شۇ بىر ئېتىرازم باركى، سەن ئۆزۈڭدىكى دەسلەپكى مېھىر-مۇھەببەتتىن ۋاز كەچتىڭ. 5 شۇڭا قايسى ھالەتتىن يېقىلىپ چۈشكەنلىكىڭنى ئېسىڭگە ئېلىپ تۇۋا قىلغىن، ئاۋۋالقى ئەمەللەرنى قايتا قىلغىن. بولمىسا يېنىڭغا كېلىمەن ۋە تۇۋا قىلىشىڭ چىراغدىكى جايىدىن يۆتكۈپىتىمەن. 6 بىراق، سېنىڭ شۇ ئارتۇقچىلىقىڭ باركى، مەن ئۆزۈم نەپەرتلىدىغان نىكولاس تەرەپدارلىرىنىڭ قىلمىشلىرىدىن سەمۇ نەپەرتلىنىمەن. 7 قۇلنى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلارنى خۇدانىڭ جەننىتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ھاياتلىق دەرىخىنىڭ مېۋىلىرىدىن يېيىشىگە مۇھەببەت قىلىمەن.» 8 - ئۆزۈمدىكى جامائەتنىڭ ئەپلىسىگە مۇنداق يازغىن: - «ئاۋۋالقىسى ۋە ئاخىرقىسى، تۈلگەن ۋە تېرىلگۈچى مۇنداق دەيدۇ: 9 - سېنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرىڭنى ۋە نامراتلىقىڭنى بىلىمەن (لېكىن سەن باي!)، يەھۇدىي ئەمەس تۇرۇپ ئۆزلىرىنى يەھۇدىي دەۋالغان، شەيتاننىڭ بىر سىناغۇگى بولغانلارنىڭ تۆھمەتلىرىنىمۇ بىلىمەن. 10 ئالدىڭدا چىكىدىغان ئازاب-ئوقۇبەتلەردىن قورقا. مانا، ئىملىس ئاراڭلاردىن بەزىلىرىڭلارنى سىنىلىشىڭلار ئۈچۈن يېقىندا زىندانغا ئاشلىتىدۇ. سىلەر ئون كۈن قېنىلىسىلەر. تاكى تۈلگۈچە سادىق بولغىن، مەن ساڭا ھاياتلىق تاجىنى كىيىدۇرمەن. 11 قۇلنى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلار ئىككىنچى ئۆلۈمنىڭ زىنىتىغا ھەرگىز ئۇچمايدۇ.» 12 - بەرگامۇمدىكى جامائەتنىڭ ئەپلىسىگە مۇنداق يازغىن: - «ئىككى بىسلىق ئۆتكۈر قىلىچى بار بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: 13 - مەن سەن ئولتۇرغان يەرنى، يەنى شەيتاننىڭ تەختى بولغان جايىنى بىلىمەن. شۇنداقسىمۇ، سەن مېنىڭ نامىمنى چىڭ تۇتۇپ، ھەتتا سادىق گۇۋاھچىم ئانتىپاس ماڭىڭدا، يەنى شەيتان تۇرغان جايدا قەتلى قىلىنغان كۆزەردىمۇ، ماڭا قىلغان ئېتىقادىڭدىن تېنىپ كەتمىدىڭ. 14 لېكىن ساڭا شۇ بىر نەچچە ئېتىرازم باركى، ئاراڭلاردا بالانامنىڭ ئەلىمگە تەگەنلىكىدىن بەزىلەر بولماقتا - بالانام بولسا بالاققا ئەمىرائىلارنى يۇتقان ئاق قۇر يانلىق قىلىنغان گۈشىنى يېيىش ۋە جىنسى بۇزۇقلۇق قىلىشقا ئازدۇرۇشنى تۈگەتكەندى. 15 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا نىكولاس تەرەپدارلىرىنىڭ تەلىمىنى تۇتقانلارمۇ بار. 16 شۇنىڭ ئۈچۈن، تۇۋا قىل! ئۇنداق قىلىشىڭ، يېنىڭغا تېز ئاردا بېرىپ، ئاغزىمدىكى قىلىچىم بىلەن شۇلارغا ھۇجۇم قىلىمەن. 17 قۇلنى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلار بولسا يوشۇرۇپ قويغان ماناندان بېرىمەن ۋە ھەر بىرىگە بىردىن ئاق تاش بېرىمەن. تاش ئۈستىدە يېڭى بىر ئىسىم يۆتكۈلۈك بولىدۇ، شۇ ئىسىمنى ئۇنى قوبۇل قىلغان كىشىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ.» 18 - تىياتىرادىكى جامائەتنىڭ ئەپلىسىگە مۇنداق يازغىن: - «كۆزلىرى يالقۇنلىغان ئوتقا ۋە پۇتلىرى پارقراپ تۇچقا ئوخشايدىغان خۇدانىڭ ئوغلى مۇنداق دەيدۇ: 19 - سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى، مېھىر-مۇھەببىتىڭنى، ئېتىقادىڭنى، ئەجىر-

خىزمىتىنى ۋە سۈر-تاقىتىنى، شۇنداقلا ھازىرقى ئەمەللىرىنىڭ ئاۋۋالدىن ئېشىپ چۈشۈۋاتقانلىقىنىمۇ بىلىمەن. 20 لېكىن، ساڭا شۇ بىر ئېتىرازىم بارىكى، ئۆزى يەنە مەيە دەپ ئاتالغان ئاشۇ خوتۇن يەزە بەلگە يول قويۇۋاتسەن. ئۇ خوتۇن قۇل-خىزمەتكارلىرىغا تەلەم بېرىپ، ئۇلارنى جىنسىي بۇزۇقلۇق قىلىشقا ۋە يۇتقا ئاتاپ نەزەر قىلىنغان كۈشنى يېيىشكە ئازدۇرماقتا. 21 مەن ئۇنىڭغا توۋا قىلغۇدەك ۋاقىت بەرگەندىم، لېكىن ئۇ ئۆز بۇزۇقلۇقىغا توۋا قىلىشنى خالىمايدۇ. 22 ئەمدى مانا، مەن ئۇنى (ئېغىر كېسەل) ئورنىغا ئاشلاپ ياتقۇزۇمەن ۋە ئۇنىڭ بىلەن زىنا قىلغانلار قىلىشىرىغا توۋا قىلسا، ئۇلارنىمۇ ئېغىر ئازابقا چۈمۈرمەن. 23 ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىمۇ ئەجەللىك كېسەل بىلەن ئۆرمەن. شۇ چاغدا، بارلىق جامائەتلەر نىيەت-نىشانلارنى ۋە قەلبەلەرنى كۆزىتىپ تەكشۈرگۈچىنىڭ ئۆزۈم ئىكەنلىكىمنى، شۇنداقلا مېنىڭ ھەربىرىڭلارغا قىلغان ئەمەللىتىڭلارغا بارىشا ياندۇرىدىغانلىقىمنى بىلدۈر. 24 لېكىن، نىيەتلىرىڭلارغا، يەنى بۇ ئەلنى قويۇپ قىلغانلار (ئۇلارنىڭ پىكىرى بويىچە، شە پەيتانىڭ ئاتالمىش «چوڭقۇر سىرلىرى»نى ئۈگەنمىگەنلەر)، يەنى سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى: ئۆزۈڭلاردا بار بولغانى مەن كەلگۈچە چىڭ تۇتۇڭلار. ئۆستۈڭلارغا بۇنىڭدىن باشقا يۈزىكى ئارتمايمەن. 26 غەلبە قىلغۇچىلارغا، يەنى ئەمەللىرىنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتقان كىشىلەرگە بولسا، ئۇلارغا پۈتكۈل ئەللەرگە ھەكەم بولۇش ھوقۇقى بېرىمەن. 27 ۋە يالڭىچ ئىكەنلىكىنى بىلىگەچكە، 18 باي بولۇشۇڭ ئۈچۈن ئوبتا ئاۋلانغان مانا بۇ ئاتام ماڭا بەرگەن ھوقۇققا ئوخشاش ھوقۇقتۇر. - «ئۇ ئۇلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باشقۇرۇپ، ساپال قاقچىلارنى تۇرۇپ چاققانداك تارمار قىلدۇ». 28 مەن ئۇنىڭغا تاڭ يۇلتۇزىمنى ئاتا قىلىمەن. 29 قولىنى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

3

- ساردىستىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: - «خۇدانىڭ يەتتە روھى ۋە يەتتە يۇلتۇزنىڭ ئىككىسى بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: - سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى ۋە شۇنداقلا «ھايات» دېگەن نام-ئارۋۇڭنىڭ بارلىقىنى، لېكىن ئەمەلىيەتتە تۈلك ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەن. 2 شۇڭا، ئويمان، سېنىڭگە بار بولغان، ئەمما تۆلەي دەپ قالغان (خىسەلەتلىرىڭنى) كۈچەيت، چۈنكى خۇدايىم ئالدىدا ئەمەللىرىڭنىڭ تۈگەل ئەمەسلىكىنى بىلىم. 3 ئۇنىڭ ئۈچۈن [سۆز-كلامىنى] قانداق قويۇپ قىلىپ ئاڭلىغىنىڭنى يادىڭغا كەلتۈرۈپ، ئۇنى چىڭ تۇتۇپ توۋا قىلغىن. لېكىن ئويماننىڭ مەن توغرىدەك ئۆستۈڭگە كېلىمەن ۋە سەن قايسى سائەتتە ئۆستۈڭگە كېلىدىغىنىنى ھەرگىز بىلمەيسەن. 4 لېكىن ساردىستا ئۆز كىيىملىرىگە داغ تەڭگۈزۈمگەن بىرنەچچە شەخس بار. ئۇلار ئاق كىيىم كىيىپ مەن بىلەن بىللە ماڭىدۇ، چۈنكى ئۇلار بۇنىڭغا ياقىتۇر. 5 غەلبە قىلغۇچىلار مانا شۇنداق ئاق كىيىملىرىنى كىيىدۇ. مەن ئۇلارنىڭ نامىنى ھاياتلىق دەپ بىرىمەن ھەرگىز ئۆچۈرمەيمەن، بەلكى ئۇلارنىڭ نامىنى ئاتام خۇدانىڭ ۋە ئۇنىڭ بەرىشىلىرىنىڭ ئالدىدا ئۇچۇق ئېتىراپ قىلىمەن. 6 قولىنى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!» 7 - فىلادېلىيەدىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: - «مۇقەددەس ۋە ھەقىقىي بولغۇچى، شۇنداقلا داۋۇتنىڭ ئاچقۇچىغا ئىگە بولغۇچى، ئاچسام ھېچكىم ياپالمايدۇ، ياسام ھېچكىم ئاچالمايدۇ دېگۈچى مۇنۇ ئىشلارنى دەيدۇ: 8 - سېنىڭ ئەمەللىرىڭ بىلىمەن، سېنىڭ بىر ئاز كۈچۈڭ بولغاچ سۆز-كلامىغا ئىتائەت قىلىشنىڭ ۋە نامىدىن تېنىپ كەتمىگىنىڭ ئۈچۈن، ئالدىڭدا ھېچكىم ياپالمايدىغان بىر ئىشنى ئېچىپ قويدۇم. 9 مانا، شۇ يەننىڭ سىنا گۈدۈكىدەك بىر ھەۋدى ئىچىمەن ۋە مەم سۇرۇپ ئۆزلىرىنى ھەۋدى دەپ ئاتالغان يالغانچىلارنى بولسا شۇنداق مېنىڭ سېنى سۈيگەنلىكىمنى بىلىدىغان قىلىمەن. 10 سەن مېنىڭ سەۋر-تاقەت

خىزمىتىنى ۋە سۈر-تاقىتىنى، شۇنداقلا ھازىرقى ئەمەللىرىنىڭ ئاۋۋالدىن ئېشىپ چۈشۈۋاتقانلىقىنىمۇ بىلىمەن. 20 لېكىن، ساڭا شۇ بىر ئېتىرازىم بارىكى، ئۆزى يەنە مەيە دەپ ئاتالغان ئاشۇ خوتۇن يەزە بەلگە يول قويۇۋاتسەن. ئۇ خوتۇن قۇل-خىزمەتكارلىرىغا تەلەم بېرىپ، ئۇلارنى جىنسىي بۇزۇقلۇق قىلىشقا ۋە يۇتقا ئاتاپ نەزەر قىلىنغان كۈشنى يېيىشكە ئازدۇرماقتا. 21 مەن ئۇنىڭغا توۋا قىلغۇدەك ۋاقىت بەرگەندىم، لېكىن ئۇ ئۆز بۇزۇقلۇقىغا توۋا قىلىشنى خالىمايدۇ. 22 ئەمدى مانا، مەن ئۇنى (ئېغىر كېسەل) ئورنىغا ئاشلاپ ياتقۇزۇمەن ۋە ئۇنىڭ بىلەن زىنا قىلغانلار قىلىشىرىغا توۋا قىلسا، ئۇلارنىمۇ ئېغىر ئازابقا چۈمۈرمەن. 23 ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىمۇ ئەجەللىك كېسەل بىلەن ئۆرمەن. شۇ چاغدا، بارلىق جامائەتلەر نىيەت-نىشانلارنى ۋە قەلبەلەرنى كۆزىتىپ تەكشۈرگۈچىنىڭ ئۆزۈم ئىكەنلىكىمنى، شۇنداقلا مېنىڭ ھەربىرىڭلارغا قىلغان ئەمەللىتىڭلارغا بارىشا ياندۇرىدىغانلىقىمنى بىلدۈر. 24 لېكىن، نىيەتلىرىڭلارغا، يەنى بۇ ئەلنى قويۇپ قىلغانلار (ئۇلارنىڭ پىكىرى بويىچە، شە پەيتانىڭ ئاتالمىش «چوڭقۇر سىرلىرى»نى ئۈگەنمىگەنلەر)، يەنى سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى: ئۆزۈڭلاردا بار بولغانى مەن كەلگۈچە چىڭ تۇتۇڭلار. ئۆستۈڭلارغا بۇنىڭدىن باشقا يۈزىكى ئارتمايمەن. 26 غەلبە قىلغۇچىلارغا، يەنى ئەمەللىرىنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتقان كىشىلەرگە بولسا، ئۇلارغا پۈتكۈل ئەللەرگە ھەكەم بولۇش ھوقۇقى بېرىمەن. 27 ۋە يالڭىچ ئىكەنلىكىنى بىلىگەچكە، 18 باي بولۇشۇڭ ئۈچۈن ئوبتا ئاۋلانغان مانا بۇ ئاتام ماڭا بەرگەن ھوقۇققا ئوخشاش ھوقۇقتۇر. - «ئۇ ئۇلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باشقۇرۇپ، ساپال قاقچىلارنى تۇرۇپ چاققانداك تارمار قىلدۇ». 28 مەن ئۇنىڭغا تاڭ يۇلتۇزىمنى ئاتا قىلىمەن. 29 قولىنى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

3 - ساردىستىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: - «خۇدانىڭ يەتتە روھى ۋە يەتتە يۇلتۇزنىڭ ئىككىسى بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: - سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى ۋە شۇنداقلا «ھايات» دېگەن نام-ئارۋۇڭنىڭ بارلىقىنى، لېكىن ئەمەلىيەتتە تۈلك ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەن. 2 شۇڭا، ئويمان، سېنىڭگە بار بولغان، ئەمما تۆلەي دەپ قالغان (خىسەلەتلىرىڭنى) كۈچەيت، چۈنكى خۇدايىم ئالدىدا ئەمەللىرىڭنىڭ تۈگەل ئەمەسلىكىنى بىلىم. 3 ئۇنىڭ ئۈچۈن [سۆز-كلامىنى] قانداق قويۇپ قىلىپ ئاڭلىغىنىڭنى يادىڭغا كەلتۈرۈپ، ئۇنى چىڭ تۇتۇپ توۋا قىلغىن. لېكىن ئويماننىڭ مەن توغرىدەك ئۆستۈڭگە كېلىمەن ۋە سەن قايسى سائەتتە ئۆستۈڭگە كېلىدىغىنىنى ھەرگىز بىلمەيسەن. 4 لېكىن ساردىستا ئۆز كىيىملىرىگە داغ تەڭگۈزۈمگەن بىرنەچچە شەخس بار. ئۇلار ئاق كىيىم كىيىپ مەن بىلەن بىللە ماڭىدۇ، چۈنكى ئۇلار بۇنىڭغا ياقىتۇر. 5 غەلبە قىلغۇچىلار مانا شۇنداق ئاق كىيىملىرىنى كىيىدۇ. مەن ئۇلارنىڭ نامىنى ھاياتلىق دەپ بىرىمەن ھەرگىز ئۆچۈرمەيمەن، بەلكى ئۇلارنىڭ نامىنى ئاتام خۇدانىڭ ۋە ئۇنىڭ بەرىشىلىرىنىڭ ئالدىدا ئۇچۇق ئېتىراپ قىلىمەن. 6 قولىنى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!» 7 - فىلادېلىيەدىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: - «مۇقەددەس ۋە ھەقىقىي بولغۇچى، شۇنداقلا داۋۇتنىڭ ئاچقۇچىغا ئىگە بولغۇچى، ئاچسام ھېچكىم ياپالمايدۇ، ياسام ھېچكىم ئاچالمايدۇ دېگۈچى مۇنۇ ئىشلارنى دەيدۇ: 8 - سېنىڭ ئەمەللىرىڭ بىلىمەن، سېنىڭ بىر ئاز كۈچۈڭ بولغاچ سۆز-كلامىغا ئىتائەت قىلىشنىڭ ۋە نامىدىن تېنىپ كەتمىگىنىڭ ئۈچۈن، ئالدىڭدا ھېچكىم ياپالمايدىغان بىر ئىشنى ئېچىپ قويدۇم. 9 مانا، شۇ يەننىڭ سىنا گۈدۈكىدەك بىر ھەۋدى ئىچىمەن ۋە مەم سۇرۇپ ئۆزلىرىنى ھەۋدى دەپ ئاتالغان يالغانچىلارنى بولسا شۇنداق مېنىڭ سېنى سۈيگەنلىكىمنى بىلىدىغان قىلىمەن. 10 سەن مېنىڭ سەۋر-تاقەت

4 ئاندىن مەن قارىۋىدىم، مانا، ئاسماندا بىر ئىشىك ئېچىقلىق تۇراتتى. مەن تۇنجى قېتىم ئاڭلىغان كاناي ئاۋازغا ئوخشاپ كېتىدىغان ئاۋاز ماڭا: «بۇ ياققا چىقى، ساڭا بۇلاردىن كېيىن يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى كۆرسىتەي» دېدى 2 ۋە دەرھال مەن روھنىڭ ئىلكىدە بولۇپ، مانا، ئەرشتە بىر تەخت، تەختتە بىر زات ئولتۇراتتى. 3 تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ قىياپىتى بېشىل قاشتاش ۋە قىزىل كۇۋارلىققا ئوخشايتتى. تەختنىڭ چۆرىسىنى زۇمرەتتەك بىر ھەسەن-ھۈسەن ئوراپ تۇراتتى. 4 تەختنىڭ ئەتراپىدا يەنە يىگىرمە تۆت تەخت بار ئىدى. تەختلەردە ئاق كىيىملەر بىلەن كېيىنگەن، باشلىرى ئالغۇن تاج ئاقالغان يىگىرمە تۆت ئاقساقال ئولتۇراتتى. 5 تەختتىن چاقاقالار چېقىپ، تۈرلۈك ئاۋازلار ۋە گۈلدۈرۈملىرى ئاڭلىنىپ تۇراتتى. تەختنىڭ ئالدىدا يالغۇزلاپ تۇرغان يەتتە مەشەل كۆيۈپ تۇراتتى؛ بۇلار خۇدانىڭ يەتتە روھى ئىدى. 6 تەختنىڭ ئالدى خۇددى خۇستالداك پارقراپ تۇرىدىغان، سۈزۈك ئەينەك دېگۈدەك ئىدى. تەختنىڭ تۆت بۇجىسىدا ۋە تەختنىڭ چۆرىسىدە، ئالدى ۋە كېيىن كۆزلەر بىلەن تولغان تۆت ھايات مەخلۇق تۇراتتى. 7 بىرىنچى مەخلۇق شىرغا، ئىككىنچى مەخلۇق بۇقۇغا ئوخشايتتى. ئۈچىنچى مەخلۇقنىڭ يۈزى ئادەمنىڭ چىرايىغا ئوخشايتتى. تۆتىنچى مەخلۇق بەرۋاز قىلىۋاتقان بۇرۇتكە ئوخشايتتى. 8 تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ھەربىرىنىڭ ئالتىدىن قاننى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ پۈتۈن بەدىنىنىڭ چۆرىسى ھەتتا ئىچ تەرىپىمۇ كۆزلەر بىلەن تولغانىدى؛

ئۇلار كېچە-كۈندۈز توختىماي: - «مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەستۇر، بار بولغان، ھازىرمۇ بار ھەم كەلگۈسىمۇ بولغۇچى، ھەممىگە قادر پەرۋەردىگار خۇدا!» - دېيىشەتتى. 9 ھايات مەخلۇقلار تەختتە ئولتۇرغان ئەبەدىلەت بەد ھايات بولغۇچى ئۇلۇغلاپ، ئۇنىڭغا ھۆرمەت-شەۋكەت ۋە تەشەككۈر نىزھار قىلغىنىدا، 10 **(aiōn g165)** يىگىرمە تۆت ئاقساقال تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئايىغىغا يىقىلسا ئەبەدىلەت بەد ھايات بولغۇچىغا باش قويۇپ سەجدە قىلاتتى، تاجلىرىنى تەختنىڭ ئالدىغا تاشلاپ قويۇپ، مۇنداق دېيىشەتتى: **(aiōn g165)** 11 «سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئىمىز ۋە خۇدا، ئىمىز، شان-شەرەپ، ھۆرمەت-شۆھرەت ۋە قۇدرەتكە لايىقتۇرسەن. چۈنكى ئۆزۈڭ ھەممىنى ياراتتىڭ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىرادەڭ بىلەن مەۋجۇت ئىدى ۋە يارىتىلدى!»

5 ئاندىن تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئوڭ قولىدا ئىچ ۋە تاش تەرىپىگە خەت يۈزلىگەن ۋە يەتتە مۇھۇر بىلەن چېچەتلەنگەن بىر ئورام يازمىنى كۆردۈم. 2 يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئورام يازمىنى ئېچىپ، چېچەتلەرنى بېشىڭگە كىم لايىقتۇر؟» دەپ تۇرۇلغان قاۋۇل بىر پەرىشتىسىمۇ كۆردۈم. 3 لېكىن نە ئەرشتە نە يەر يۈزىدە نە يەر ئاستىدا ئورام يازمىنى ئاچالمايدىغان ياكى ئىچىگە قارىيالمايدىغان ھېچكىم چىقىمىدى. 4 ئورام يازمىنى ئېچىشقا ياكى ئىچىگە قاراشقا لايىق بەرەرسى تېپىلسىنچاق، قاتتىق بىخۇلىتەم. 5 ئاندىن ئاقساقاللاردىن بىرى ماڭا: - يىغلىما! قارا، يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان شىر - داۋۇتنىڭ بىلىتى بولغۇچى غەلىبە قىلدى؛ شۇڭا ئورام يازمىنى ۋە ئۇنىڭ يەتتە چېچىتىنى ئېچىشقا تۇت قادر، - دېدى. 6 ئاندىن قارىسام، تەخت بىلەن تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئارىلىقىدا، ئاقساقاللار ئوتتۇرىسىدا بىر قوزا تۈرە تۇراتتى. ئۇ يىڭىلا بوغۇزلانغاندەك قىلاتتى؛ ئۇنىڭ يەتتە مۈڭگۈزى ۋە يەتتە كۆزى بولۇپ، بۇ كۆزلەر خۇدانىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە ئەۋەتكەن يەتتە روھى ئىدى. 7 قوزا بىرىپ، تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئوڭ قولىدىن ئورام يازمىنى ئالدى. 8 يازمىنى ئالغاندا، تۆت ھايات مەخلۇق ۋە يىگىرمە تۆت ئاقساقال قوزىنىڭ ئايىغىغا يىقىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ چىلتارى ۋە خۇشبۇي بىلەن تولغان ئالتۇن چىنلىرى بار ئىدى (بۇ خۇشبۇي مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇئالارى ئىدى). 9 ئۇلار يېڭى بىر كۆي ئېيىشتى: - «ئورام يازمىنى ئېلىشقا، ۋە چېچەتلەرنى ئېچىشقا لايىقتەن، چۈنكى بوغۇزلاندىڭ ۋە ھەر قەبىلىدىن، ھەر تىلدىن، ھەر مىللەتتىن، ھەر ئەلدىن بولغان ئىنسانلارنى ئۆز قېنىڭ بەدىلى بىلەن سېتىۋېلىپ، خۇداغا مەنسۇپ قىلدىڭ. 10 ئۇلارنى خۇدا، ئىمىز ئۈچۈن بىر پادىشاھلىققا تۇيۇشتۇرۇپ، كاهىنلار قىلدىڭ. ئۇلار يەر يۈزىدە ھۆكۈم سۈرىدى». 11 ئاندىن كۆردۈم ۋە مانا، تەختنىڭ، ھايات مەخلۇقلارنىڭ ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئەتراپىدا تۇرغۇنلىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. ئۇلارنىڭ سانى تۆتمەن مىڭ-تۆتمەن مىڭ، مىليون-مىليون ئىدى. 12 ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - «بوغۇزلانغان قوزا قۇدرەت، دۆلەت، دانالىق، كۈچ-قۇۋۋەت، ھۆرمەت، شان-شەرەپ ۋە مەدھىيىگە لايىقتۇر» دېيىشەتتى. 13 ئاندىن مەن ئەرش، يەر يۈزى، يەر ئاستى ۋە دېڭىزدىكى ھەربىر مەخلۇق ۋە ئۇلارنىڭ ئىچىدە بار بولغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ: - «تەخت ئولتۇرغۇچىغا ۋە قوزىغا مەدھىيە، ھۆرمەت، شان-شەرەپ ۋە ھوقۇق-قۇدرەت ئەبەدىلەت بەدگىچە مەنسۇپ بولغاي!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. **(aiōn g165)** 14 تۆت ھايات مەخلۇق «ئامىن!» دەپ جاۋاب قايتۇراتتى، ئاقساقاللار يەرگە يىقىلسا سەجدە قىلاتتى.

6 ئاندىن قوزا يەتتە چېچەتنىڭ بىرىنى ئاچقاندا، مەن قاراپ تۇردۇم، تۆت ھايات مەخلۇقتىن بىرىنىڭ گۈلدۈرمەمدەك ئاۋاز بىلەن: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. 2 كۆردۈمكى، مانا بىر ئاق ئات كەلدى! ئاتقا مىنگۇچىنىڭ قولىدا

تۆت ئات بار ئىدى؛ ئۇنىڭغا بىر تاج بېرىلدى. ئۇ غەلىبە قىلغۇچى سۈپىتىدە زەپەر قۇچۇش ئۈچۈن جەڭگە ئاتلاندى. 3 قوزا ئىككىنچى چېچەتنى ئاچقاندا، ئىككىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. 4 يەنە بىر ئات ئوتتۇرىغا چىقتى، ئۇنىڭ رەڭگى قىزىل ئىدى. ئاتقا مىنگۇچىگە يەر يۈزىدىكى تىنچلىقنى ئېلىپ كېتىش ۋە ئىنسانلارنى تۇتارغا قىرغىنچىلىققا سېلىش ھوقۇقى بېرىلدى. ئۇنىڭغا يەنە چوڭ بىر قىلىچ بېرىلدى. 5 قوزا ئۈچىنچى چېچەتنى ئاچقاندا، ئۈچىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. مەن كۆردۈمكى، مانا بىر قارا ئات كەلدى. ئاتقا مىنگۇچىنىڭ قولىدا بىر تارازا بار ئىدى. 6 تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئارىسىدىن: - «بىر تاۋاق بۇغداي بىر دىنارغۇس بۇلغا، ئىچ تاۋاق ئارپا بىر دىنارغۇس بۇلغا سېتىلىدۇ. ئەمما زەپىر يىغىغا ۋە شارپاغا زەرەرە تەكۈرمىگەن!» - دېگەندەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 7 قوزا تۆتىنچى چېچەتنى ئاچقاندا، تۆتىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. 8 كۆردۈمكى، مانا بىر تاتىراڭ ئاتنى كۆردۈم. ئاتقا مىنگۇچىنىڭ ئىسمى «ئۆلۈم» ئىدى. ئۇنىڭ كەينىدىن تەتسىراسا ئەگىشىپ كېلىۋاتاتتى. ئۇلارغا يەر يۈزىنىڭ تۆتىنچى بىرىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، قىلىچ، ئاچارچىلىق، ۋاپا ۋە يەر يۈزىدىكى بىر تىنچ بۇلغا ئارپاغا ئارقىلىق ئادەمنى ئولتۇرۇش ھوقۇقى بېرىلدى. **(Hadēs g86)** 9 قوزا بەشىنچى چېچەتنى ئاچقاندا، خۇدانىڭ سۆز-كلامى ئۈچۈن ۋە ئىزچىل كۇۋاھلىق بەرگەنلىكى ۋە جەدىن ئولتۇرۇلگەنلەرنىڭ جانلىرىنى قۇربانگاھنىڭ تېگىدە كۆردۈم. 10 ئۇلار قاتتىق ئاۋاز بىلەن ندا سېلىشىپ: - ئەي ھاكىمۇتلىق ئىگىمىز، مۇقەددەس ۋە ھەقىقىي بولغۇچى! سەن قاچانغىچە يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلارنى سوراق قىلماي، ئۇلاردىن قېنىمىزنىڭ ئىنتىقامىنى ئالمايسە؟ - دېيىشەتتى. 11 ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە بىردىن ئاق تون بېرىلدى. ئۇلارغا، ئۆزۈڭلارغا ئوخشاش ئولتۇرۇلدىغان قۇل-بۇرادەرلىرىڭلار ھەم قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ سانى توشقۇچە نازغىنە ۋاقىت ئارام ئېلىشكەلەر كېرەك، دەپ ئېيتىلدى. 12 ئاندىن مەن قوزا ئالتىنچى چېچەتنى ئاچقىنىدا كۆردۈمكى، مانا دەھشەتلىك بىر يەر تۇرۇش يۈز بەردى، قۇياش بەنەبىنى قارا يۇڭدىن تۇتۇلغان يۈزەك قاپقارا رەڭگە، تولۇن ئاي بولسا قاننىڭ رەڭگىگە كىردى. 13 ئەنجۈر دەرىخىنىڭ قاتتىق بوراندا سىلىكىنىشىدىن ئەنجۈر غورىلىرى يەرگە تۈكۈلگەندەك، ئاسماندىكى يۇلتۇزلارمۇ يەر يۈزىگە تۈكۈلدى. 14 ئاسمان خۇددى ئورام يازمىنىڭ تۈرۈلگەندەك غايىب بولدى، ھەربىر تاغ ۋە ئارال ئورنىدىن يۆتكەلدى؛ 15 ھەمدە دۇنيادىكى پادىشاھلار، مۇتەۋەلەر، سەردارلار، بايلار، كۈچلۈكلەر، قۇللار ۋە ھۈنەرلەرنىڭ ھەممىسى ئۆگۈنۈلەرگە ۋە تاغلارنىڭ كامارلىرىغا يوشۇرۇندى. 16 ئۇلار تاغلارغا ۋە قورام تاشلارغا مۇنداق دەپ جازا سالدى: - «ئۆستىمىزگە چۈشۈرۈلگەن بىزنى تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ سىياسىدىن ھەم قوزىنىڭ غەزەبىدىن يوشۇرۇڭلار ۋە ساقلاڭلار! 17 چۈنكى ئۇلارنىڭ دەھشەتلىك غەزەپ كۈنى كەلدى، ئەمدى كىم پۈت تەرىپ تۇرالسۇن؟»

7 ئۇنىڭدىن كېيىن مەن كۆردۈمكى، تۆت پەرىشتە يەر يۈزىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدا تۇراتتى. ئۇلار ھەرقانداق شاماننىڭ قۇرۇقلۇق، دېڭىز ھەم دەل-دەرەخلەرگە تۇرۇلماسلىقى ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ تۆت تەرىپىدىن چىقىدىغان شامانى تىزگىنلەپ تۇراتتى. 2 مەن ھايات خۇدانىڭ مۇھۈرىنى ئالغان، كۈن چىقىشتىن كۆتۈرۈلۈۋاتقان باشقا بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ قاتتىق ئاۋاز بىلەن قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىزلارنى ۋەيران قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەن تاشۇ تۆت پەرىشتىگە: 3 «بىز خۇدانىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ بېشىنا سىگە مۇھۈر باسقۇچە، قۇرۇقلۇق، دېڭىز ۋە دەل-دەرەخلەرنى ۋەيران قىلماڭلار!» دەپ تۇۋلدى. 4 مەن

مۆھزەلەنگەنلەرنىڭ سانىنى ئاڭلىدىم - ئىسرائىللارنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلەردىن بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭ كىشى، يەنى: - 5 ھەۋدا قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، رۇبەن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، گاد قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، 6 ئاشىر قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، نافتالى قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، ماناسسە قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، 7 شېمۇن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، لاۋى قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، ئىسساكار قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، 8 زەبۇلون قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، يۇسۇپ قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، بىنيامين قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى مۆھزەلەنگەن ئىدى. 9 يۇ ئىشلاردىن كېيىن كۆردۈمكى، مانا ھەر ئەل، ھەر قەبىلە، ھەر مىللەتتىن بولغان، ھەرخىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان سان-ساناقسىز زور بىر توپ خالاپىق تەختنىڭ ۋە قوزنىڭ ئالدىدا تۇراتتى، ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ئاق تون كىيىۋرۈلگەن بولۇپ، قوللىرىدا خورما شاخلىرى تۇتقانىدى. 10 ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «نجات تەختتە ئولتۇرغۇچى خۇدايىمىزغا ۋە قوزنىغا مەنسۇپ بولغاي!» دەپ ۋارقىشتى. 11 بارلىق پەرىشتىلەر تەختنىڭ، ئاقساقاللىرىنىڭ ۋە توت ھايات مەخلۇقاتنىڭ ئەتراپىغا ئولتۇشقانىدى. ئۇلار تەختنىڭ ئالدىدا يىقىلىپ، خۇداغا سەجدە قىلىپ مۇنداق دېيىشتى: - 12 «ئامان! ھەمد-مەدھىيە، شان-شەرەپ، دانالىق ۋە تەشەككۈر، خۇرمەت ۋە كۈچ-قۇدرەت خۇدايىمىزغا ئەبەدىلەتكەن بىزگە مەنسۇپ بولغاي، ئامان!» (aiōn g165) 13 ئەمدى ئاقساقاللىرىدىن بىرى مەندىن: - بۇ ئاق تون كىيىۋرۈلگەن كىشىلەر كىم بولىدۇ، قەيەردىن كەلدى؟ - دەپ سورىدى. 14 - تەقسىر، ۋە ئۆزلىرىگە مەلۇمدۇر، - دېدىم. ئۇ ماڭا: - بۇلار دەھشەتلىك ئازاب-ئوقۇبەتتىن پىشىدىن ئۆتكۈزۈپ كەلگەنلەر، ئۇلار تولىرىنى قوزنىڭ قېنىدا يۇيۇپ ئاپتاق قىلغان. 15 شۇڭا ئۇلار خۇدانىڭ تەختىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، ئىبادەتخانىسىدا كېچە-كۈندۈز ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ؛ تەختتە ئولتۇرغۇچى بولسا ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چىدىرىنى سايۋەن قىلدۇ. 16 ئۇلار يەنە ھېچ ئاچ قالمىدۇ، ھېچ ئۆسسمايدۇ، ئۇلارغا نە ئاپتاق، نە پىزىغىم ئىسسىق ھېچ تۇرمايدۇ. 17 چۈنكى ئۇلارنى تەختنىڭ ئىسسىقلىقىدىن قوزا باقىدۇ ۋە ھاياتلىق سۈيى بۇلاقلارغا ئېلىپ بارىدۇ، ۋە خۇدا ئۇلارنىڭ ھەربىر كۆز پىشىنى سۈرتىدۇ، - دېدى.

9 بەشىنچى پەرىشتە كانىيىنى چالدى؛ مەن ئاسماندىن يەرگە چۈشۈپ كەتكەن بىر يۇلتۇزنى كۆردۈم. تېگى يوق ھاڭغا بارىدىغان قۇدۇقنىڭ ئاچقۇچى ئۇنىڭغا بېرىلدى، (Abyssos g12) 2 ئۇ تېگى يوق ھاڭنىڭ قۇدۇقىنى ئاچتى. قۇدۇقتىن بوغان خۇمدانىڭ ئىسسىدەك تۇتۇن ئۆرلەپ چىقتى. ھاڭنىڭ قۇدۇقىنىڭ تۇتۇندىن قۇياش ۋە كۆكنى قاراڭغۇلۇق باشتى. (Abyssos g12) 3 تۇتۇننىڭ ئىچىدىن يەر يۈزىگە چېكەتكە باغدى. ئۇلارغا يەر يۈزىدىكى جايلاردا دەك چىقىش كۈچى بېرىلگەن ئىدى. 4 ئۇلارغا يەر يۈزىدىكى ئوت-چۆپۈلەرگە ۋە ھەرقانداق تۇسۇملۇك ياكى دەل-دەرەخلەرگە زەرەر يەتكۈزۈمەنلەر، پەقەت پىشانىسىدە خۇدانىڭ مۇھۈرى بولمىغان ئادەملەرگە زەرەر قىلىنغان، دەپ ئېيتىلدى. 5 ئۇلارغا ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈشكە ئەمەس، بەلكى بەش ئايغىچە قېنىشقا يول قويۇلدى؛ ئۇلار يەتكۈزۈلدىغان ئازاب ئادەمنى چىيان چاققاندىكىدەك ئازاب ئىدى. 6 شۇ كۈنلەردە، ئىنسانلار ئۆلۈمنى ئۈمىدەيدۇ، لېكىن تاپالمىدۇ؛ ئۆلۈمنى سېغىنىدۇ، لېكىن ئۆلۈم ئۇلاردىن چاقىدۇ. 7 چېكەتكەلەرنىڭ قىياپىتى خۇددى جەڭگە ھازىرلانغان ئاتلارغا ئوخشايتتى. باشلىرىدا بولسا ئالتۇن تاقچا ئوخشايدىغان بىر نەرسە بولۇپ، چىرايى ئادەملىككە ئوخشايتتى. 8 چاچلىرى ئاياللارنىڭ چىچىغا، چىشلىرى شىرنىڭ چىشىغا ئوخشايتتى. 9 ئۇلارنىڭ كۆكۈرىكىدىكى ساۋۇق تۆمۈر ساۋۇتلارغا ئوخشايتتى؛ قاناتلىرىنىڭ ئاۋازى جەڭگە ئاتلانغان نۇرغۇن ئات-ھارۋىلارنىڭ ئاۋازىغا ئوخشايتتى. 10 چىيانلارنىڭ كۆكۈرىكىگە ئوخشاش قۇرۇقلۇقى ۋە نەشەتلىرى بار ئىدى. ئادەمنى بەش ئاي ئازابقا سالىدىغان كۈچ بولسا قۇرۇقلۇقىدا ئىدى. 11 ئۇلارنى ئىدارە قىلىدىغان پادىشاھى، يەنى تېگى يوق ھاڭنىڭ پەرىشتىسى بار ئىدى. ئۇنىڭ ئىبارىتىچە ئىسمى ئاۋادون، گېرچە ئىسمى ئاپولىپون ئىدى. (Abyssos g12) 12 بىرىنچى «ۋاي» ئۆتۈپ كەتتى. مانا، بۇنىڭدىن كېيىن يەنە ئىككى «ۋاي» كېلىدۇ. 13 ئالتىنچى پەرىشتە كانىيىنى چالدى؛ مەن خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئالتۇن قۇربانگەھنىڭ تۆت مۇڭگۈزدىن چىققان بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم، بۇ ئاۋاز كانىيىنى تۇتقان ئالتىنچى پەرىشتە: - چوڭ ئەفرات دەرياسىنىڭ يېنىدا باغلاققى تۆت پەرىشتىنى بوشات، دېدى. 15 دەل شۇ سائەت، شۇ كۈن، شۇ ئاي، شۇ يىل ئۈچۈن ھازىرلاپ قويۇلغان بۇ تۆت پەرىشتە ئىنسانلارنىڭ ئۈچتىن بىرىنى ھالاک قىلىش ئۈچۈن باغلاقتىن بوشىتىلدى. 16 بۇلارنىڭ ئاتلىق لەشكەرلەر قوشۇنىنىڭ سانى ئىككى يۈز مىليون ئىدى. ئۇلارنىڭ سانىنىڭ جاكارلانغانلىقىنى ئاڭلىدىم. 17 غايىبەت كۆرۈنۈشتە كۆرۈمگە كۆرۈنگەن ئات ۋە ئۈستىگە مىڭلەر مانا مۇنداق ئىدى: ئاتلىقلارنىڭ

8 قوزا يەتتىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئەرشەت يېرىم سائەتچە جىمجىتلىق ھۆكۈم سورىدى. 2 ئاندىن خۇدانىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان يەتتە پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇلارغا يەتتە كاناي بېرىلدى. 3 ئالتۇن خۇشبۇيىدا تۇتقان يەتتە پەرىشتە كېلىپ، خۇشبۇيىگەھنىڭ ئالدىدا تۇردى. بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇئالارى بىلەن بىرلىكتە تەختنىڭ ئالدىدىكى ئالتۇن خۇشبۇيىگەھ ئۈستىدە [خۇداغا] ئاتاپ سۇنۇشقا ئۇنىڭغا كۆپ خۇشبۇيى بېرىلدى. 4 ۋە خۇشبۇيىنىڭ تۇتۇنلىرى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇئالارى بىلەن بىللە پەرىشتىنىڭ قولىدىن خۇدانىڭ ئالدىغا كۆتۈرۈلدى. 5 ئاندىن پەرىشتە خۇشبۇيىدا تۇتقان قولىغا ئېلىپ، ئۇنى قۇربانگەھدىكى ئوت بىلەن تولدۇرۇپ، يەر يۈزىگە ئاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن تۈرلۈك ئاۋازلار، گۈلدۈرمامىلار ئاڭلاندى، چاقماقلار چىقىلدى ۋە بىر يەر تەرەش بولدى. 6 ئاندىن قوللىرىغا بىردىن كاناي تۇتقان يەتتە پەرىشتە كانايلىرىنى چىلىشقا ھازىرلاندى. 7 بىرىنچى پەرىشتە كانىيىنى چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن مۇلدۇر ۋە ئوت قان ئارىلاش پەيدا بولۇپ يەر يۈزىگە تاشلاندى، زېمىننىڭ ئۈچتىن بىرى كۆيدۈرۈلدى، دەل-دەرەخلەرنىڭ ئۈچتىن بىرى كۆيدۈرۈلدى ۋە پۈتكۈل پېشىل ئوت-چۆپۈلەر كۆيدۈرۈلدى. 8 ئىككىنچى پەرىشتە كانىيىنى چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن گويياكى لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان بوغان بىر تاغدەك غايەت زور

كۆركىدىكى ساۋۋى چوغدەك قىزىل، كۆك ياقىمىكە كۆك ۋە گۈلگۈرتىمەك سېرىق ئىدى. ئاتلارنىڭ باشلىرى شېرىك بېشىدە ئىدى، ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرىدىن ئوت، تۆتۈن ۋە گۈلگۈرت چىقىپ تۇراتتى. 18 بۇ ئۇچ بالادىن، يەنى ئاتلارنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئوت ۋە تۆتۈن ۋە گۈلگۈرتىن ئىنسانلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ئۆلتۈرۈلدى. 19 چۈنكى ئاتلارنىڭ كۈچى ئېغىزلىرىدا ۋە قۇيرۇقلىرىدا ئىدى، ئۇلارنىڭ قۇيرۇقلىرىنىڭ يىلانغا ئوخشاش پېشى بولۇپ، بۇلار بىلەن ئادەمنى زەخمىلەندۈرەتتى. 20 قالغان ئىنسانلار، يەنى بۇ بالا يىتەپەتلەردىن ئۆلتۈرۈلمەي قالغانلار ئۆز قولىرىنىڭ ئەمەللىرىگە تۇۋا قىلىدى، يەنى جىنلارغا، كۆرەلمەس، ئاڭلىماس ۋە ماڭالاس ئالتۇن، كۈمۈش، تۇچ ۋە ياغاچ بۇتلارغا چوقۇنۇشتىن ۋاز كەچمىدى. 21 ئۇلار قاتلىق، سېھىرگەرلىك، جىنسى بۇزۇقلۇق ۋە ئوغرىلىقلىرىغىمۇ تۇۋا قىلىدى.

10

ئاندىن كېيىن، ئەرشتىن چۈشۈۋاتقان يەنە بىر كۈچلۈك پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ بىر پارچە بۇلۇت بىلەن يېپىنغان بولۇپ، بېشىنىڭ ئۈستىدە بىر ھەسەن-ھۈسەن بار ئىدى. چىرايى قۇياشقا، پۇتلىرى ئوت تۇرۇككە ئوخشاپتۇ؛ 2 قولىدا بىر كىچىك ئىچىقلىق ئورام يازما بار ئىدى. ئۇ ئوڭ پۇتىنى دېڭىز ئۈستىگە، سول پۇتىنى قۇرۇقلۇققا قويۇپ تۇرۇپ، 3 شېرىكنى ھۆركىتىشىگە ئوخشاش قاتتىق ئاۋاز بىلەن ۋارىقلىدى. ئۇ ۋارىقلىغاندا، يەنە گۈلدۈرۈمما ئۆز ئاۋازلىرىنى ئاڭلىتىپ سۆز قىلدى. 4 يەنە گۈلدۈرۈمما سۆز قىلغاندا، دېگەنلىرى خاتىرىلەۋالماقتى. بولۇپ تۇرۇپمۇ. بىراق ئاسماندىن: - «يەنە گۈلدۈرۈممانىڭ ئېيتقانلىرىنى مۇخەررەپ، ئۇلارنى خاتىرىلەمە» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 5 دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنىڭ ئۈستىدە تۇرغان، مەن كۆرگەن ئۇ پەرىشتە ئوڭ قولىنى ئاسمانغا كۆتۈرۈپ، 6 ئاسمانلار ھەم ئۇلاردا بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى، يەر-زېمىن ھەم ئۇنىڭدا بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى، دېڭىز ھەم ئۇنىڭدا بولغان ھەممىسىنى ياراتقۇچى، يەنى ئەبەدىلىك بەدگىچە ھايات باشغۇچى بىلەن قەسەم قىلىپ: - ۋاقىت يەنە كەينىگە سۈرۈلمەيدۇ، (aiōn g165) 7 بەلكى يەتتىنچى پەرىشتە كاناي چىلىشى ئالدىدا، يەنى ئاۋازى ئاڭلىنىش ئالدىدىكى كۈنلەردە، خۇدانىڭ ئۆز قولى-خىزمەتكارلىرى بولغان پەيغەمبەرلەرگە خۇش خەۋىرنى يەتكۈزگەندەك ئۇنىڭ سىرى تۈگەللىنىپ، ئەمەلگە ئاشىدۇ، - دېدى. 8 مەن ئاسماندىن ئاڭلىغان ئاۋاز ماڭا يەنە سۆزلەپ: - بېرىپ، دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنىڭ ئۈستىدە تۇرغان پەرىشتىنىڭ قولىدىكى ئىچىقلىق ئورام يازمىنى ئالغىن، دېدى. 9 مەن بېرىپ، پەرىشتىنىڭ كىچىك ئورام يازمىنى ماڭا بېرىشىنى سوردىم. ئۇ ماڭا: - بۇنى ئېلىپ يە! ئاشقازىنىڭنى زەرداب قىلىدۇ، بىراق ئاغزىڭ ھەسەلدەك تاتلىق بولىدۇ، دېدى. 10 مەن شۇنىڭ بىلەن كىچىك ئورام يازمىنى پەرىشتىنىڭ قولىدىن ئېلىپ بېرىم، دەرۋە ئاغزىغا ھەسەلدەك تاتلىق تېتىدى، لېكىن يېگەندىن كېيىن ئاشقازىم زەرداب بولدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ماڭا: - سەن كۆپ مىللەتلەر، ئەللەر ۋە ھەر خىل تىللاردا سۆزلىشىدىغانلار ۋە پادىشاھلار توغرىسىدىكى ۋەھىي-پىشارەتلەرنى يەنە جاكارلىشىڭ لازىم، دېيىلدى.

11

ماڭا ئوچىككۈچ ھاسىدەك بىر قومۇش بېرىلىپ، مۇنداق دېيىلدى: «بارغىن، خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى، قۇربانگاھى ۋە ئۆيەردە ئىبادەت قىلىۋاتقانلارنى ئوچىكىن. 2 لېكىن ئىبادەتخانىنىڭ ئاشقازىنى ھويلىسىنى ئوچىمەي قوي، چۈنكى ئۇ يەنە يات تائىپىلەرگە بېرىلدى، شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەس شەھەر قىرىق ئىككى ئاي دەپسەندە قىلىندۇ. 3 مەن ئىككى گۇۋاھچىغا قۇدرەت بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇز كىچىم كىيىپ، ۋەھىي-پىشارەتلەرنى بىر مىڭ ئىككى يۈز تاتمىش كۈن يەتكۈزىدۇ» 4 (بۇلار يەر-زېمىننىڭ رەببى

ھامان ئۇنىڭ بالىسىنى يالپاق يۇتۇۋەتمە چىكى بولۇپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. 5 ئايال بىر بالا، يەنى پۈتۈن ئەللەرنى تۆمۈر ھاسسى بىلەن باغدەكە باقىدىغان بىر ئوغۇل تۇغدى. بالا بولسا خۇدانىڭ ۋە ئۇنىڭ تەختىنىڭ ئالدىغا غامچەدە ئېلىپ چىقىلدى. 6 ئايال چولپەك چاچتى، ئۇ يەردە ئۇنىڭ 1260 كۈن بېقىلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭغا خۇدا تەرىپىدىن ھازىرلاپ قويۇلغان بىر جاي بار ئىدى. 7 ئاندىن ئەرشتە جەڭ بولدى. [باش پەرشتە] مىكائىل ۋە ئۇنىڭ پەرىشتىلىرى ئەجدىھا بىلەن جەڭ قىلغىلى تۇردى، ئەجدىھامۇ ئۆز پەرىشتىلىرى بىلەن ئۇلارغا ئېتىلدى. 8 لېكىن ئۇ ئۆسۈپلۈك قازىنالمىدى، ئۇنىڭغا ۋە پەرىشتىلىرىگە ئەرشتە تۇرۇشقا ئورۇن قالدى. 9 شۇنىڭ بىلەن زور ئەجدىھا، يەنى ئېلىس ۋە شەپتان دەپ ئاتالغان، پۈتۈن جاھاننى ئازدۇرغۇچى ھېلىقى قەدىمىي يىلان يەر يۈزىگە تاشلايدى. ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىمۇ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تاشلاندى. 10 ئاندىن مەن ئەرشتە يۇقىرى بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «كەلدى خۇدايىزىڭ نىھايىتى، قۇدرىتى، بادشاھلىقى ۋە ئۇنىڭ مەسھىنىڭ ھوقۇقى! چۈنكى قېرىنداشلىرىمىزنىڭ ئۈستىدىن خۇدايىزىڭ ئالدىدا كېچە-كۈندۈز شىكايەت قىلىپ تۇرغان شىكايەت قىلغۇچى ئەرشتىن تاشلىۋېتىلدى. 11 قېرىنداشلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن قورنىڭ قېنى ۋە ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىقى سۆزى بىلەن غالىب كەلدى؛ ئۇلار ھەمما تولىمۇ كۆرگەن ئىلماي ئۆز جېنىنى ئەزىز كۆرمىدى. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن، شادلىنىڭلار، ئەي ئەرشلەر ۋە ئۇلاردا تۇرۇۋاتقانلار! لېكىن ھاللىقلارغا ۋاي، ئەي بەر ۋە دېڭىزلار! چۈنكى ئېلىس ئۆسۈپلۈككە چۈشتى، ۋاقىتنىڭ ئاز قالغانلىقىنى بىلگەچ، غەزەپ-قەھرى بىلەن كەلدى.» 13 ئەجدىھا ئۇنىڭ يەر يۈزىگە تاشلانغانلىقىنى كۆرۈپ، ئوغۇل بالىنى تۇتقان ئايالىنى قولغا شىقا باشلىدى. 14 ئايالنىڭ يىلاننىڭ يۈزىدىن داللىنىشى، چۆلدە ئۆزى [ئۈچۈن ھازىرلانغان] ماكانغا بېرىپ مەرگىل، شىككى مەرگىل ۋە يېرىم مەرگىل بېقىلسۇن دەپ شۇ يەردە تۇتۇپ كېتىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا يوغان بىر يۈز كۈنتىڭ شىككى قاننى بېرىلدى. 15 ئاندىن يىلان ئايالنىڭ ئارقىسىدىن ئاغزى بىلەن دەريادەك سۇ يۈزۈكۈپ، ئۇنى سەل بىلەن ئېقىتىپ يوقماقچى بولدى. 16 لېكىن زېمىن ئايالغا ياردەم قىلىپ، ئاغزىنى ئېچىپ، ئەجدىھا ئاغزىدىن يۈزۈكۈپ چىقارغان دەريانى يۇتۇۋەتتى. 17 بۇنىڭ بىلەن ئەجدىھانىڭ ئايالغا قاتنىشىشى غەزەپ كېلىپ، ئۇنىڭ قالغان نەسلى، يەنى خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئەيسانىڭ گۇۋاھلىقىنى تۇتقان پەرزەنتلىرى بىلەن جەڭ قىلغىلى كەتتى، ئۇ دېڭىز ساھىلى ئۈستىدە تۇراتتى.

14

ئاندىن مەن كۆردۈمكى، مانا، قوزا زىننەت تېغى ئۈستىدە تۇراتتى. ئۇنىڭ يېنىدا پېشانىسىگە ئۆز نامى ۋە ئاتىسىنىڭ نامى يېزىلغان بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭ كىشى بار ئىدى. 2 ئاندىن خۇددى [شارقراپ ئېقىۋاتقان] نۇرغۇن سۇلارنىڭ ئاۋازىدەك ۋە قاتتىق گۈلدۈرۈمۈمنىڭ ئاۋازىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. مەن ئاڭلىغان ئاۋاز بەنە چىلتارچىلار چىلتارلارنى چالغان ئاۋازغا ئوخشايتتى، 3 ھېلىقى كىشىلەر تەختىنىڭ، توت ھايات مەخلۇقىنىڭ ۋە ئاقساقالارنىڭ ئالدىدا يېڭى بىر كۆيىن ئېيتتى. بۇ كۆيىن [گۇناھلىرىنىڭ] بەدىلى تولىنىپ بۇ دۇنيادىن ئازاد قىلىنغان كىشىلەردىن بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭدىن باشقا ھېچكىم تۈگىنەلمەيتتى. 4 ئۇلار ئاياللار تەرىپىدىن گۇناھتا بولغانمىغان، چۈنكى ئۇلار پاك ئادەملەردۇر. قوزا نەگە بارسا، ئۇلارمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ شۇ يەرگە بارىدۇ. ئۇلار بەدەل بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدىن خۇداغا ۋە قوزىغا ھوسۇلنىڭ تۇنجى مېۋىسىدەك بولۇش ئۈچۈن سېتىۋېلىنغان. 5 ئۇلار ئەبىدىن بولۇپ، ئاغزىدىن ھېچ يالغان سۆز چىقمايدۇ. 6 ئاندىن مەن ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۈچۈپ يۈرگەن باشقا بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇنىڭغا يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلارغا، يەنى ھەربىر ئەل، قەبىلە، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغانلار، ھەر مىللەتلەرگە ئېلىپ بەتكۈزۈشى ئۈچۈن مەڭگۈلۈك خۇش خەۋەر تاپشۇرۇلدى. (aiōnios)

13

ئاندىن، دېڭىزدىن ئون مۇڭگۈزلۈك، يەنە باشلىق بىر دۇننىڭ چىقىۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنىڭ ھەر بىر مۇڭگۈزىدە بىردىن تاج بار ئىدى، ھەر بىر يېشىدا كۆپۈزلۈك ناملىرى يېزىلغان ئىدى. 2 مەن كۆرگەن بۇ دېۋە يىلپىزغا ئوخشايتتى، بۇ ئۇلارنى ئېقىتىشكە ئۇلارغا، ئاغزى بولسا شىرنىڭ ئاغزىغا ئوخشايتتى. ئەجدىھا ئۇنىڭغا ئۆز قۇدرىتى، تەختى ۋە زور ھوقۇقىنى بەردى. 3 دۇننىڭ باشلىرىدىن بىرى ئەجدەللىك يارىلانغاندەك تۇراتتى. لېكىن، بۇ ئەجدەللىك يارا ساقايغانىدى، پۈتكۈل دۇنيا دۇننىگە ھەيرانئەس بولۇپ ئۇنىڭغا [ئەگەشكى]. 4 ئەجدىھا دۇننىگە [سەلتەنەتلىك] ھوقۇق بەرگەچكە ئۇلار ئەجدىھاغا چوقۇنۇشتى. ئۇلار بەنە دۇننىگە چوقۇنۇپ: - دۇننىڭ تەڭدىشى بارمۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن كىممۇ ئېلىشالسا؟ - دېدى. 5 دۇننىگە تەكەببۇرلۇق ۋە كۆپۈزلۈك قىلىدىغان ئېغىز بېرىلدى، ئۇنىڭغا قىرىق شىككى ئاي ئىش كۆرۈشكە ھوقۇق بېرىلدى. 6 ئۇ خۇداغا كۆپۈزلۈك قىلغىلى - ئۇنىڭ نامىغا ۋە ئۇنىڭ دەرىگىغا، شۇنداقلا ئەرشتىنى ماكان قىلغانلارغا كۆپۈزلۈك قىلغىلى ئاغزىنى ئاچتى. 7 ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلەرگە قارشى جەڭ قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشىگە

9 ئالدىنقى شىكى بەرشتىنىڭ كەينىدىن يەنە بەر پەرشتە، يەنى ئۈچىنچى بەر پەرشتە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: - «كىمدىكىم دۈنگە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنسا، ئۇنىڭ تامغىسىنى پىشانىسىگە ياكى قولغا قويۇل قىلسا، 10 خۇدانىڭ قەھرىنىڭ تەبىئىيەت قىلىنغان ساپ شارابىنى ئۇنىڭ غەزىپى بىلەن تولغان قەدەمەتتە ئىچىدۇ. ۋە مۇقەددەس بەرشتىلەرنىڭ ۋە قوزنىڭ ئالدىدا ئوت ۋە گۈلگۈزىسىمە قىيىلىدۇ. 11 ئۇلارنىڭ قىيىلىشىدىن چىققان ئىس-تۈتەكلەر تەبەدىلەپ بەد پۇرۇقراپ تۇرىدۇ، دۈنگە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلار ياكى ئۇنىڭ تامغىسىنى قويۇل قىلغانلارغا كېچە-كۈندۈز ئاراملىق بولمايدۇ. (aiōn g165) 12 مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ سەۋرى-تاقىتى ۋە ئېتىقادى مانا شۇ ئىشلاردا مەلۇم بولىدۇ. 13 مەن يەنە ئاسماندا مۇنداق بەر ئاۋازىنى ئاڭلىدىم: - «سۆزى ئاياز: «بۇنىڭدىن كېيىن رەببە ۋاپات بولۇپ ئۆلگەنلەر بەختلىكتۇر! دۇرۇس، دەيدۇ روھ، - ئۇلار ھازىر ئۆز ئىشلىرىدىن توختاپ ئارام ئالالايدۇ. چۈنكى قىلغان ئەمەللىرى ئۇلارغا ئەگىشىپ كېلىدۇ.»»

14 مەن كۆردۈمكى، مانا بەر پارچە ئاق بۇلۇت، بۇلۇتنىڭ ئۈستىدە بېشىغا ئالتۇن تاج كىيگەن، قولىدا تۈتكۈر بەر ئورغاق تۇتقان ئىنساننىڭ ئوخشايدىغان بەرسى ئولتۇراتتى. 15 ئىبادەتخانىدىن باشقا بەر پەرشتە چىقىپ، بۇلۇتنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغۇچىغا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئورغىقىڭنى سال ۋە ئورۇشقا باشلا! چۈنكى ئورما ۋاقتى كەلدى، بەر يۈزىدىكى زىرائەتلەر پىشپى پىشپىدى، دەيدى. 16 بۇلۇت ئۈستىدە ئولتۇرغۇچى ئورغىقىنى بەر يۈزىگە سالىدۇ ۋە بەر يۈزىدىكى زىرائەتلەر ئورۇلدى. 17 نەرشە بولغان ئىبادەتخانىدىن يەنە بەر پەرشتە چىقتى. ئۇنىڭمۇ تۈتكۈر بەر ئورغىقى بار ئىدى. 18 ئارقىدىنلا، ئوتنى باشقۇرىدىغان يەنە بەر پەرشتە قۇربانلىقىدىن چىقىپ، تۈتكۈر ئورغاق تۇتقان بەر پەرشتە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - تۈتكۈر ئورغىقىڭنى سېلىپ، بەر يۈزىدىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ ساياقلىرىنى يىغىۋال، چۈنكى ئۈزۈمىرى پىشپى پىشپىدى، - دەيدى. 19 بۇنىڭ بىلەن بەر پەرشتە ئورغىقىنى بەر يۈزىگە سالىدۇ ۋە بەر يۈزىدىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ مېۋىلىرىنى يىغىپ، خۇدانىڭ قەھرىنىڭ چوڭ شاراب كۈچىگە تاشلىدى. 20 شەھەرنىڭ سىرتىدىكى شاراب كۈچىگەدىكى ئۈزۈملەر دەسسىلىپ، شەھەر تەللىرى قان بولۇپ، ئاتنىڭ تىزىكىگە چىقىدىغان ئېگىزلىكتە ئۈچ يۈز چاقىرىم پىراقلىققا تاشتى.

15 ئاسماندا زور ھەم كارامەتلىك يەنە بەر ئالامەتى، يەنى ئاخىرقى يەتتە بالا بېنئەتتى تۇتۇپ تۇرغان يەتتە بەر پەرشتىنى كۆردۈم (ئاخىرقى بالا بېنئەت دەپىلىشتىكى سەۋەب، خۇدانىڭ غەزىپى بۇلار بىلەن ئاخىرلىشىدۇ). 2 مەن يەنە ئوت ئارىلاش ئەينەك دېگىزدەك بەر كۆرۈنۈشى ھەم ئەينەك دېگىزنىڭ ئۈستىدە تۇرغان، دۈۋە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلى ۋە ئاسماننىڭ رەقىمى ئۈستىدىن غالب كەلگەنلەرنى كۆردۈم. ئۇلارنىڭ قوللىرىدا خۇدا بەرگەن چىلتىلار بار بولۇپ، 3 ئۇلار خۇدانىڭ قۇل-خىزمەتكارى بولغان مۇسانىڭ كۈيىنى ھەم قوزنىڭ كۈيىنى ئېيتىشقا: - «ئۇلۇغ ۋە كارامەت سېنىڭ قىلغانلىرىڭ، ئى ھەممىگە قانداق پەرۋەردىگار خۇدا، يوللىرىڭ ئادىل ۋە ھەققۇر، ئى پۈتكۈل ئەللەرنىڭ پادىشاھى! 4 ئى پەرۋەردىگار، كىم سەندىن قورقايدىغان، نامىڭنى ئۇلۇغلىمايدىغان بولالامدۇ؟ چۈنكى بەندىم مۇقەددەس تۈزۈڭدۈرسەن، بارلىق ئەللەر ئالدىڭغا كېلىدۇ، ساڭا سەجدە قىلىدۇ، چۈنكى ھەققانىي قىلغانلىرىڭ ئاشكارە بولدى. 5 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، مەن كۆردۈمكى، مانا نەرشىنى ئىبادەتخانا، يەنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چىدىرى ئىچىلدى! 6 يەتتە بالا بېنئەتتى ئۆز ئىلكىدە تۇتقان يەتتە بەر پەرشتە پاكىز، پارىقراپ تۇرىدىغان لىباس كىيگەن، كۆكسىگە ئالتۇن كەمەر باغلىغان ھالدا ئىبادەتخانىدىن چىقتى. 7 تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ بىرى يەتتە بەر پەرشتىگە ئەبەدىلەپ ئىبادەت قىلىدىغان خۇدانىڭ قەھرى

كېلىدىغان مۇلدۇر ئاسماندىن ياغدى، مۇلدۇر ئاپىتى شۇنداق دەھشەتلىك بولدىكى، ئادەملەر ئاپەتنىڭ دەستىدىن خۇدانى كۆرۈلۈك قىلىپ قاراشنى.

ئۇ ئىشلاردىن كېيىن مەن چوڭ ھوقۇقلۇق يەنە بىر پەرىشتىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. بەر يۈزى ئۇنىڭ جۈلالىقىدىن يورۇپ كەتتى. 2 بەر يۈزى ئاۋاز بىلەن مۇنداق ۋارقىردى: «غۇلدى! كاتتا شەھەر بابىل غۇلدى! ئەمدى ئۇ جىنلارنىڭ ماكانى، ھەر بىر ئايەت بىلەن سولاقچىسى، ھەر بىر مەركۇز ۋە يەرگىنچىلىك قوشلارنىڭ سولاق-چاڭگىسى بولدى! 3 چۈنكى بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ زىنا-بۇزۇقلۇقىنىڭ سەۋەبىدىن شارايدىن ئىچىشى، بەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق تۈگۈزۈشتى، بەر يۈزىدىكى سودىگەرلەر ئۇنىڭ ئەيىش-ئىشەرىتىنىڭ ئەلۋەكچىلىكىدىن بېشىنى.»

4 ئاسماندىن يەنە بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم: «ئى مېنىڭ خەلقىم، ئۇنىڭ گۇناھلىرىغا شېرىك بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن، ھەم ئۇنىڭ بېشىغا چۈشۈدىغان بالا ياپىئەتلەرگە ئۇچرىماسلىقىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىچىدىن چىققانلا 5 چۈنكى ئۇنىڭ گۇناھلىرى بەلەككە بەتكۈدەك دۆۋلىنىپ كەتكەن، خۇدا ئۇنىڭ ھەققانىي تەسۋىرلىكىنى ئېسىگە ئالدى. 6 ئۇ باشقىلارغا ياندۇرغۇندەك ئۇنىڭ قىلغىنىنى ئۆزىگە ياندۇرۇڭلار، ئۇنىڭ قىلىشىغا مۇۋاپىق ئىككى ھەسسە قوشلاپ قاپۇرۇڭلار، ئۇ [باشقىلارغا] ئەبجەش قىلىپ بەرگەن قەدەتتە ئۇنىڭغا ئىككى ھەسسە قويۇق ئەبجەش قىلىڭلار. 7 ئۇ تۈزى قانچىلىك ئۇلۇغلىغان بولسا، قانچىلىك ئەيىش-ئىشەرىتى ياشىغان بولسا، ئۇنىڭغا شۇنچىلىك قىيىنلىق ۋە دەرد بېرىڭلار، ئۇ كۆڭلىدە: «مەن تۈل ئەمەس، بەلكى تەختتە ئولتۇرغان خانىشەن، مەن كۈن ئىچىدىلا ئۇنىڭغا چۈشۈدىغان بالا ياپىئەتلەر، يەنى تۈلۈم، دەرد-ئەلەم ۋە ئاچارچىلىق كېلىدۇ، ئۇ ئوت بىلەن كېيىۋېرىلىدۇ، چۈنكى ئۇنى سوراق قىلغۇچى بەرۋەردىگار خۇدا قۇدرەتلىكتۇر.» 9 ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغان ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئەيىش-ئىشەرىتى ياشىغان بەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۇنى تۈرتكەن ئۇنىڭ ئىس-تۈتەكلىرىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ ھالىغا قاراپ يىغىۋاز كۆتۈرۈشۈدۇ. 10 ئۇلار ئۇنىڭ تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، پراقتا تۈرۈپ دەيدۇكى: «ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت، ئى كاتتا شەھەر ئاھ بابىل، كۈچلۈك شەھەر! چۈنكى بىر سائەت ئىچىدىلا جازايىڭ بېشىڭغا چۈشتى!» 11 بەر يۈزىدىكى سودىگەرلەر مۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغىۋاز قىلىشىدۇ. چۈنكى ئەمدى ئۇلارنىڭ كېمىدىكى بۈك-مىللىرىنى، 12 يەنى ئالتۇن-كۈمۈش، قىممەتلىك ياقۇتلار، ئۇنچە-مەرۋايىت، نەپىس لىباس رەخت، سۇسۇن رەخت، يىپەك، توق قىزىل رەڭلىك گەزىمە، ھەرخىل خۇشبۇي تۇرۇنچ باغاچلار، پىل چىشى بۇيۇملىرى، ئەڭ ئېسىل ياغاچ، ئۇچ، تۆمۈر ۋە مەرمەرلەردىن ئىشلەنگەن خىلمۇخىل بۇيۇملار، 13 شۇنىڭدەك قۇرۇقلۇقچان، تېنتىقۇلار، خۇشبۇي، مۇرمەككى، مەستكى، شاراب، زەپىزىن مېيى، ئاق ئۇن، بۇغداي، كالا، قوي، ئات، ھارۋا ۋە ئىنسانلارنىڭ تەنلىرى ۋە جانلىرى دېگەن مەللىرىنى سېتىۋالدىغان كىشى يوقتۇر. 14 [ئى بابىل،] جېنىڭ مەستانە بولغان ئېسىل مېۋىلەر سەندىن كەتتى، بارلىق ھەشەمەتلىك ۋە ھەيۋەتلىك مال-دۇنيانىڭ سەندىن يوقالدى. ئۇلار بۇلارنى ئەمدى ھەرگىز تاپالمايدۇ! 15 بۇ ماللارنى سېتىپ بېيىغان سودىگەرلەر بولسا شەھەرنىڭ تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، پراقتا تۈرۈپ ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغىۋاز قىلىشىپ دېيىشىدۇكى: «ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت، ئى كاتتا شەھەر! نەپىس لىباس رەختلەرگە، سۇسۇن ۋە توق قىزىل رەڭلىك گەزىمالارغا ئورلىنىپ، ئالتۇن، قىممەتلىك ياقۇتلار ۋە ئۇنچە-مەرۋايىتلار بىلەن يۈزەلگەن!» 17 بىر سائەت ئىچىدىلا شۇنچە كاتتا بايلىقلار ۋەيران بولدى! بارلىق كېمە خوجايىنلىرى، كېمىدىكى بارلىق يولۇچىلار، كېمىچىلەر ۋە دېڭىزغا تايىنىپ جان باقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى پراقتا تۈرۈپ، 18 ئۇنى تۈرتكەن ئۇنىڭ ئىس-تۈتەكلىرىنى كۆرۈپ: بۇ كاتتا

17 يەنە جىنسى بار يەنە پەرىشتىنىڭ بىرى كېلىپ، ماڭا سۆزلەپ: بۇ بەرگە كەل، نۇرغۇن سۇلار ئۈستىدە ئولتۇرغان چوڭ باھشە ئايالىڭ تارتىدىغان جازاسىنى ساڭا كۆرسىتىپ قويماي. 2 بەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق تۈگۈزدى، بەر يۈزىدىكى ئۇنىڭ بۇزۇقلۇقىنىڭ شارايدىن مەست بولۇشى، - دەيدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرىشتە مېنى روھنىڭ ئىلكىدىكى ھالەتتە بىر چۆلكە ئېلىپ باردى. ئۇ يەردە يەنە باشلىق، ئون مۇڭگۈزلۈك، پۈتۈن ئەزاينى كۆرۈۋالغۇق ناملىرى قاپلىغان بىر توق قىزىل دۇننىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بىر ئايالىنى كۆردۈم. 4 ئايال سۇسۇن ۋە توق قىزىل كىيىم كىيىگەن بولۇپ، ئالتۇن، قىممەتلىك ياقۇت ۋە مەرۋايىتلار بىلەن بەردازلانغانىدى. قولىدا يەرگىنچىلىك نومۇسسىزلىقلار ۋە ئۆز بۇزۇقلۇقىنىڭ نىجاسەتلىرى بىلەن تولغان بىر ئالتۇن قەدەھ باردى. 5 بېشىنىڭ سىر - سىر - «كاتتا بابىل، باھشەلىرىڭ ۋە دۇنيادىكى پۈتكۈل يەرگىنچىلىك نومۇسسىزلىقلارنىڭ ئانىسى» دېگەن نام پۈتكۈل ئىدى. 6 مەن ئايالىنىڭ مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ قېنى ۋە ئەيساغا گۇناھلىق بەرگۈچلەرنىڭ قېنى بىلەن مەست بولغانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنى كۆرۈپ تەلۋەتەنەن چىقىپ قىلىپ ئىنتايىن ھەيران قالدىم. 7 پەرىشتە ماڭا مۇنداق دەيدى: «ئېيىگە ھەيران قالدىڭ! ئايالىڭ ۋە ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇرغان يەنە باشلىق، ئون مۇڭگۈزلۈك دۇننىڭ سىرىنى ساڭا ئېيتىپ بەرەي. 8 سەن كۆرگەن دۇبە بىر زامانلاردا بار ئىدى، ھازىرقى، ئۇزۇن تۆمەي تېگى يوق ھاڭدىن چىقىپ، ھالا كەتكە قاراپ ماڭىدۇ. بەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلار - دۇنيا ئاپىدە بولغاندىن بۇيان ئىسىملىرى ھاياتلىق دەپىرگە پۈتۈلگەن كىشىلەر دۇنى كۆرۈپ ئىنتايىن ھەيران قالدۇ. چۈنكى ئۇ بىر زامانلاردا بار ئىدى، ھازىرقى، لېكىن يەنە پەيدا بولىدۇ. 9 (Abyssos g12) مانا بۇنى چۈشىنىشكە لازىم بولغان ھېكەت: - يەنە باش بولسا ئۇ ئايال ئولتۇرغان يەنە باغقا، شۇنداقلا يەنە پادىشاھقا ۋەكىللىك قىلىدۇ. 10 بۇلارنىڭ بەشى يىقىلغان، بىرىسى بار، يەنە بىرى تېخى كەلمىدى. ئۇ كەلگەندە نەقەت ئازلا ۋاقىت ئۇرلايدۇ. 11 بۇرۇن بار بولغان، ئەمدى ھازىرقى بولغان دۇننىڭ ئۆزى سەككىزچى پادىشاھدۇر، شۇنداقلا ئۇ ھەم يەتتىسىدىن بىرى بولۇپ ھالا كەتكە قاراپ ماڭىدۇ. 12 سەن كۆرگەن ئون مۇڭگۈز ئون پادىشاھدۇر. ئۇلارنىڭ پادىشاھلىقلىرى تېخى يوق، ئەمدى ئۇلارغا دۇبە بىلەن بىللە بىر سائەتلىك پادىشاھلىق ھوقۇقى بېرىلىدۇ. 13 بۇ پادىشاھلار بىر ئوي، بىر نىيەتتە بولۇپ تۈز قۇدرىتى ۋە ھوقۇقلىرىنى دۇبەگە بېرىشىدۇ. 14 دۇبە ۋە پادىشاھلار بىرلىشىپ قوزغىغا قارشى جەڭ قىلىدۇ. قوزا ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىدۇ، چۈنكى ئۇلار بەرنىڭ رەببى، پادىشاھلارنىڭ پادىشاھىدۇر. ئۇنىڭ بىلەن بەرگە تۇرغانلار بولسا چاقىرىلغان، تاللانغان ۋە ئۇنىڭغا سادىق بولغانلاردۇر.» 15 پەرىشتە ماڭا يەنە: - باھشە ئايال ئۈستىدە ئولتۇرغان، سەن كۆرگەن سۇلار بولسا مىللەتلەر، ئۆزئارا تۇرۇشلۇق نۇرغۇن كىشىلەر، ئەللەر ۋە ھەر خىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان كىشىلەردۇر. 16 سەن كۆرگەن ئون مۇڭگۈز ۋە دۇبە بۇ باھشە ئايالىدىن نەپەرتلىنىدۇ، ئۇنى تالان-تاراج قىلىپ يالڭاچلاپ قويىدۇ، ئۇنىڭ گۆشىنى يەپ، تۈزىنى ئويما كۆيۈرىدۇ. 17 چۈنكى خۇدا ئۆز سۆز-كلامىرى ھەمەلگە ئاشقۇچە، ئاشۇ [ئون پادىشاھنىڭ] كۆڭلىگە ئۆز ئىرادىسىنى ئىجرا قىلىپ، بىر قاراردا ئوتخىشىپ پادىشاھلىق ھوقۇقىنى دۇبەگە بېرىش نىيىتىنى سالىدۇ. 18 سەن كۆرگەن ئايال بەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان كاتتا شەھەردۇر، - دەيدى.

شەھەرگە قايسى شەھەر تەڭ كېلەلسۇن؟ دەپ بەرپاد كۆتۈرۈشتى. 19 تۇلار باشلىرىغا توپا چېچىپ، بەرپاد كۆتۈرۈشۈپ، بەرپاد-زار قىلىشىپ: - ۋاي ئىسىم، ۋاي ئىسىم، ئۇ كاتتا شەھەر! ئۇ ئارقىلىق، ئۇنىڭ دۆلىتىدىن، دېڭىزدا كېمىسى بارلار بېيىغاندى! بىر سائەت ئىچىدىلا ۋەيران بولدى بۇ شەھەر! - دېيىشىدۇ. 20 - «ئۇنىڭ بېشىغا كېلىگەنلەردىن شادلىنىڭلار، ئەي ئەر، ئەي مۇقەددەس بەندىلەر، روسۇلار ۋە يەنە بەيەمبەرلەر! چۈنكى خۇدا سىلەرنىڭ دەۋايىڭلاردىكى ھۆكۈمى ئۇنىڭ ئۈستىدىن چىقارغان!»، 21 ئاندىن، كۈچلۈك بىر پەرەشتە تۆگەن تېشىغا ئوخشاش يوغان بىر تاشنى كۆتۈرۈپ، دېڭىزغا تاشلاپ مۇنداق دېدى: - «مانا شۇنداق شىددەت بىلەن، كاتتا شەھەر بايىل غۇلتىلىدۇ، قايتىدىن كۆرۈنمەيدۇ! 22 چىلتارچىلارنىڭ، سازچىلارنىڭ، نەپىچىلەر ۋە سۇنچىلارنىڭ ئاۋازى سېنىڭە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ، ھەرخىل ھۈنەرنى قىلىدىغان ھۈنەرۋەن سېنىڭە قايتىدىن ھەرگىز تېپىلمايدۇ، تۆگەننىڭ ئاۋازى سېنىڭە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ، 23 ھەممىچىنىڭ يورۇقى سېنىڭە قايتىدىن ھەرگىز يورۇمايدۇ، توي يولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازى سېنىڭە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ، چۈنكى سېنىڭ سودىگەرلىرىڭ يەرزىدىكى ئەر-بايلار بولۇپ چىقتى، بارلىق ئەللەر سېنىڭ سېپەر-ئەپسۇنلىرىڭغا ئالدىندى، 24 يەنە بەيەمبەرلەرنىڭ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ [تۈزۈلگەن قانلىرى]، شۇنداقلا يەرزىدىن بارلىق قوغرىغ بولغانلارنىڭ قانلىرىمۇ ئۇنىڭغا تېپىلدى.»

19

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەرەشتە زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ۋارقىراشلىرىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدى. ئۇلار: - ھەمدۇسانا! نىجات، شان-شەرەپ ۋە قۇدرەت خۇدايىزغا مەنسۇپتۇر! 2 چۈنكى ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى ھەق ۋە ئادىلدۇر، ئۇ يەرزىنى تۈز بۇزۇقلۇق بىلەن بۇزغان چوڭ باھىشنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ، تۈز قۇل-خىزمەتكارلارنىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى ئۇنىڭدىن ئالدى، - دېيىشەتتى. 3 ئۇلار ئىككىنچى قېتىم: - «ھەمدۇسانا!» دېيىپتى، ئۇنىڭدىن چىققان ئىس-تۈتەكلەر نەبەدىلەت بەدگىچە پۇرقايدۇ! (4 aīōn g165)

يىگىرمە تۈت ئاقساقال ۋە تۆت ھايات مەخلۇق يەرگە يىقىلىپ: - «ئامىن! ھەمدۇسانا!» دەپ، تەختتە ئولتۇرغان خۇداغا سەجدە قىلىشتى. 5 ئاندىن تەختتىن كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋاز مۇنداق دېدى: - «ئەي ئۇنىڭ بارلىق قۇل-خىزمەتكارلىرى، ئۇنىڭدىن قورقۇدىغان كاتتىلار بولسۇن، تۈۋەنلەر بولسۇن، ھەممىڭلار خۇدايىمىزنى مەدھىيەلەڭلار!» 6 ئاندىن زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ئاۋازىغا، نۇرغۇن سۇلارنىڭ شارەقىشىغا، قاتتىق گۈلدۈرماسلارنىڭ گۈلدۈرلىشىگە ئوخشاش بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكى ئاڭلىدىم: - «ھەمدۇسانا! ھەممىڭە قانداق پەرۋەردىگەر خۇدايىمىز سەلتەنەت قىلدى! 7 شادلىنالا، نەبەتتە قىلاي ۋە ئۇنى مەدھىيەلەپ ئۇلۇغلاي! چۈنكى قوزنىڭ توي-مەرىكە كۈنى يېتىپ كەلدى، قىز ئۆزىنى تەييار قىلدى!» 8 قوزغا كىيىش ئۈچۈن پاكىز، پارقراپ تۇرىدىغان نەپىس لىباس بېرىلدى (نەپىس لىباس بولسا مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ھەققانى ئەمەللەيدۇر). 9 ئاندىن، [پەرەشتە] ماڭا: - مۇنۇ سۆزلەرنى خاتىرىلەۋال: - «قوزنىڭ تويى زىياپىتىگە چاقىرىلغانلار بەختلىكتۇر!» - دېدى. ئۇ ماڭا يەنە: - بۇلار خۇدانىڭ ھەقىقىي سۆزلىرىدۇر، - دېدى. 10 مەن ئۇنىڭغا سەجدە قىلغىلى ئايىغىغا يىقىلدىم، لېكىن ئۇ: - ھەرگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ خۇدانىڭ سەن ۋە ئەيساغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى قېرىنداشلىرىڭ بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارمەن. خۇداغىلا ئىبادەت قىل! چۈنكى ۋەھى-پىشارەتنىڭ روھ-ماھىيىتى بولسا ئەيسا ھەققىدە گۇۋاھلىق بېرىشتۇر، - دېدى. 11 ئاندىن كۆرۈمكى، ئاسمان ئىچىلدى ۋە مانا، بىر ئاق ئات تۇراتتى، ئۈستىگە مىڭگۈچىنىڭ بولسا نامى «سادىق» ۋە «ھەقىقىي» بولۇپ، ئۇ ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ ۋە جەڭ قىلىدۇ. 12 ئۇنىڭ

20 ئۇنىڭدىن كېيىن، قولىدا تېگى يوق ھاڭنىڭ ئاچقىچى ۋە يوغان زەنجىر تۇتقان بىر پەرەشتىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. (Abyssos g12) 2 پەرەشتە ئەجدىھانى، يەنى ئىبلىس ياكى شەيتان دېيىلىدىغان ھېلىقى دەقىمى يىلاننى تۇتۇپ، مىڭ يىللىق زەنجىرلەپ قويدى. 3 ئۇنىڭ مىڭ يىل توشقۇچە ئەللەرنى ئازدۇرماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى تېگى يوق ھاڭغا تاشلاپ ھاڭنىڭ ئاغزىنى ئېتىپ چېچەتلەۋەتتى. ۋە ئۇقتايلاردىن كېيىن، ئۇ ۋاقتىغىچە قوپۇپ يېرىلىشى مۇقەررەر. (Abyssos g12) 4 ئاندىن مەن تەختلەرنى ۋە ئۇلاردا ئولتۇرغانلارنى كۆردۈم. ئۇلارغا ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەنىدى. مەن يەنە، ئەيساغا بەرگەن گۇۋاھلىقى ۋە جىدىن ۋە خۇدانىڭ سۆز-كلامى ۋە جىدىن كالىسىي ئېلىنىغانلارنىڭ جانلىرىنىمۇ كۆردۈم. ئۇلار دۇنيەگە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكلەگە چوقۇنمىغان، ئۇنىڭ نامىغىنى پېشانىسىگە ۋە قولغا تۇرۇلمىغانلار ئىدى. ئۇلار تىرىلىپ، مەسىھ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈردى 5 (تۈلگەنلەرنىڭ قالغانلىرى مىڭ يىل توشقۇچە تىرىلەيدۇ). بۇ دەسلەپكى تىرىلىش ئىدى. 6 دەسلەپكى تىرىلىشتىن نېسبە بولغانلار بەختلىك ۋە مۇقەددەس سۆز، ئىككىنچى ئۆلۈمنىڭ بۇلارنى ئىلگىگە ئېلىش ھوقۇقى يوقتۇر. ئۇلار خۇدانىڭ ۋە مەسىھنىڭ كەسپلىرى بولدى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈردى. 7 مىڭ يىل توشقاندا، شەيتان زىنداندىن بوشتىلىپ، 8 يەرزىنىڭ توت بۇلۇڭدىكى ئەللەرنى، يەنى گوگ ۋە ماگوگنى ئازدۇرۇش ۋە ئۇلارنى جەڭ قىلىشقا بىر يەرگە توپلاشقا چىقىدۇ. توپلانغانلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمداك ساناقسىز بولدى. 9 ئۇلار يەرزىدىكى كەڭ تۈزلەڭلىككە چىقىپ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بارگاھىنى، يەنى خۇدا سۇيىدىغان شەھەرنى مۇھاسىرىگە ئالدى.

لېكىن ئاسماندىن ئوت يېغىپ، ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ. 10 ئۇلارنى ئازدۇرغان ئېلىس بولسا دېۋە بىلەن ساختا يەنە مەبەر كۆيۈۋاتقان ئوت ۋە گۈلگۈرت كۆلگە تاشلىنىپ، ئۆيەردە كېچە-كۈندۈز ئەبەدىلەتكە دېگىچە قېنىلىدۇ. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) ئۇنىڭدىن كېيىن، چوڭ بىر ئاق تەخت ۋە ئۇنىڭغا ئۆلچەمچى كۆرۈم، ئاسمان بىلەن زېمىن ئۇنىڭ يۈزىدىن تۈزى قاپچۇرۇپ، ئۇلار تۇرغان جاي ھەرگىز تېپىلمايدۇ. 12 مەن يەنە كاتتا بولسۇن، ياكى تۈۋەن بولسۇن، ئۆلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ تەختنىڭ ئالدىدا تۇرغانلىقىنى كۆرۈم. كىتابلار ئىچىلدى؛ ئاندىن يەنە بىر كىتاب - «ھاياتلىق دەپىرى» دەپ ئاتالغان كىتاب ئىچىلدى. ئۆلگەنلەرگە كىتابلاردا خاتىرىلەنگەن بويىچە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلىندى. 13 دېڭىز تۈزىدە ئۆلگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بەردى، ئۆلۈم ۋە تەمتىسارامۇ ئۆزلىرىدىكى ئۆلگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بېرىشتى. ھەركىمنىڭ ئۈستىگە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلىندى. (Hadēs g86) ئاندىن ئۆلۈم ۋە تەمتىسارامۇ ئۆلگەنلەرگە تاشلاندى. مانا ئىككىنچى ئۆلۈم - ئوت كۆلدۈر. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) كىمنىڭ ئىسمىنىڭ «ھاياتلىق دەپىرى» دەپ يېزىلغانلىقى بايقالسا، ئوت كۆلگە تاشلاندى. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21

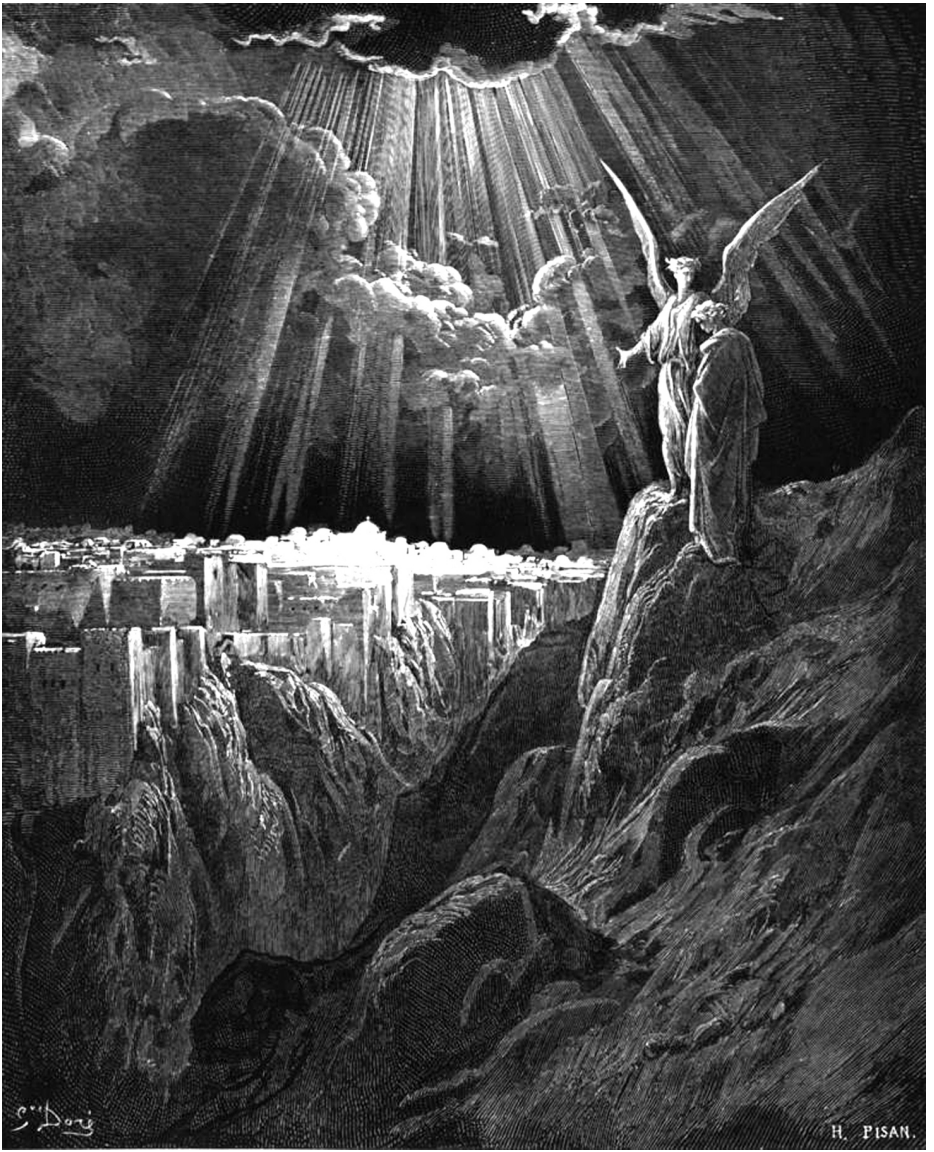
ئاندىن، يېڭى ئاسمان ۋە يېڭى زېمىننى كۆرۈم؛ چۈنكى بۇرۇنقى ئاسمان ۋە زېمىن ئۆتۈپ كەتكەنىدى، دېڭىزمۇ مەۋجۇت بولدى. 2 مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى خۇدادان چىققان، خۇددى ئۆز يېڭىگە ئوي بەردازلىرىنى قىلىپ ھازىرلانغان قەدەمگە يېڭى يېرۇسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆرۈم. 3 ئەرشتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدا، ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ تۇرىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ ھەقىقىي خۇدا ئۇزۇمۇ ئۇلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇ. 4 ئۇ ئۇلارنىڭ كۆزلىرىدىكى ھەر تاشچە باشنى سۈرتىدۇ؛ ئەمدى ئۆلۈم ئەسلا بولمايدۇ، مەناتەم، نە يىغا-زار، نە قاينۇ-ئەلەم بولمايدۇ، چۈنكى بۇرۇنقى ئىشلار ئۆتۈپ كەتتى». 5 تەختتە ئولتۇرغۇچى: - مانا، ھەممىنى يېڭى قىلىمەن! - دېدى، ئۇ ماڭا يەنە: بۇلارنى خاتىرىلەۋال! چۈنكى بۇ سۆزلەر ھەقىقىي ۋە ئىشەنچلىكتۇر، - دېدى. 6 ئۇ يەنە ماڭا مۇنداق دېدى: - «ئىش تامام بولدى! مەن (ئالفا، ۋە «ئومېگا» دۇرۇمەن، مۇقەددەم ۋە خاتمە ئۈزۈلمۈمەن، ئۇنىڭغا ھەركىمگە ھاياتلىق سۈيىنىڭ بۇلىقىدىن ھەقسىز بېرىمەن. 7 غەلبە قىلغۇچى ھەركىم بۇلارغا مىراسخورلۇق قىلىدۇ، مەن ئۇنىڭ خۇداسى بولمەن، ئۇمۇ مېنىڭ ئۇلۇم بولىدۇ. 8 لېكىن قورقۇنچاقلار، ئېتىقادسىزلار، يىرگىنچىلەر، قاتىلار، يۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، سېھىرگەرلەر، بۇتپەرەسلەر ۋە بارلىق يالغانچىلارغا بولسا، ئۇلارنىڭ قىسمىنى ئوت بىلەن گۈلگۈرت يېنىپ تۇرۇۋاتقان كۆلدۈر - بۇ بولسا ئىككىنچى ئۆلۈمدۇر». (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 ئاخىرقى يەنە بالايلاپتەپ بىلەن تولغان يەنە چىنىنى تۇتقان يەنە بەرپەشتىدىن بىرى كېلىپ، ماڭا سۆزلەپ: - كەل! ساڭا قوزنىڭ جورىسى بولىدىغان قىزنى كۆرسىتىپ قويماي، - دېدى. 10 ئاندىن ئۇ مېنى روھنىڭ ئىلىكىدە بولغان ھالدا يوغان ۋە ئېگىز بىر تاغقا ئېلىپ قويدى. ئۇ يەردىن ماڭا خۇدادان چىققان مۇقەددەس شەھەر يېرۇسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆرسەتتى. 11 ئۇنىڭدا خۇدانىڭ شان-شەرىپى بار ئىدى، ئۇنىڭ جۇلامى ئىنتايىن قىممەتلىك گۆھەرنىڭ، يېشىل ياقتىمەك يالتىرىغان خۇستانىنىڭ جۇلاسىغا ئوخشايتتى. 12 ئۇنىڭ چوڭ ھەم ئېگىز سېپىلى بار ئىدى، سېپىلنىڭ ئون ئىككى دەۋرۋازىسى بولۇپ، دەۋرۋازىلاردا ئون ئىككى پەرىشتە تۇراتتى. ھەر بىر دەۋرۋازىنىڭ ئۈستىگە ئىسرائىللارنىڭ ئون

ئىككى قەبىلىسىدىن بىرىنىڭ ئىسمى يېزىلغانىدى. 13 مەشرىق تەرىپىدە ئۈچ دەۋرۋازا، شىمال تەرىپىدە ئۈچ دەۋرۋازا، جەنۇب تەرىپىدە ئۈچ دەۋرۋازا ۋە مەغرب تەرىپىدە ئۈچ دەۋرۋازا بار ئىدى. 14 شەھەرنىڭ سېپىلنىڭ ئون ئىككى ئۆل تېشى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئون ئىككى تىسىم، يەنى قوزنىڭ روسۇلىنىڭ ئىسىملىرى يۇتۇلۇپتۇ. 15 ماڭا سۆز قىلغان پەرىشتىنىڭ قولىدا شەھەرنى، ئۇنىڭ دەۋرۋازىلىرى ۋە ئۇنىڭ سېپىلىنى ئۆلچەيدىغان ئالتۇن قۇمۇش كەڭلىكى ئوخشاش ئىدى. پەرىشتە شەھەرنى ھاسا بىلەن ئۆلچىدى - ئون ئىككى مىڭ ستادىيون كەلدى (ئۆزۈنلۈق، كەڭلىكى ۋە ئېگىزلىكى تەڭدۇر). 17 ئۇ سېپىلىنىمۇ ئۆلچىدى. سېپىلنىڭ [قىلىنلىق] ئىنسانلارنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە، يەنى شۇ پەرىشتىنىڭ ئۆلچىمى بويىچە بىر يۈز قىرىق تۆت جەنەبەك كەلدى. 18 سېپىلنىڭ قۇرۇلۇشى بولسا يېشىل ياقتىن، شەھەر ئەنەكەتەك سۈزۈك ساپ ئالتۇندىن بىنا قىلىنغانىدى. 19 شەھەر سېپىلنىڭ ئۇللىرى ھەرخىل قىممەتلىك ياقتىلار بىلەن بېزەلگەنىدى. بىرىنچى ئۆل تاش يېشىل ياقت، ئىككىنچىسى كۆك ياقت، ئۈچىنچىسى ھېقىق، تۆتىنچىسى زۇمرەت، 20 بەشىنچىسى قىزىل ھېقىق، ئالتىنچىسى قىزىل قاشتاش، يەتتىنچىسى سېرىق كۋارتس، سەككىزىنچىسى سۇس يېشىل ياقت، توققۇزىنچىسى توپاز، ئونىنچىسى يېشىل كۋارتس، ئون بىرىنچىسى سۇسۇن ياقت ۋە ئون ئىككىنچىسى پروزا ئىدى. 21 ئون ئىككى دەۋرۋازا ئون ئىككى مەرۋايىت ئىدى، دېمەك دەۋرۋازىلارنىڭ ھەر بىرى بىردىن مەرۋايىتتىن ياسالغانىدى. شەھەرنىڭ غول يولى ئەنەكەتەك سۈزۈك ساپ ئالتۇندىن ئىدى. 22 شەھەردە ھېچقانداق ئىبادەتخانا كۆرمىدىم، چۈنكى ھەممىگە قانداق پەرۋەردىگار خۇدا ۋە قوزا ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدۇر. 23 شەھەرنىڭ يورۇتۇلۇشى ئۈچۈن قۇياشقا ياكى ئايغا موھتاج ئەمەس، چۈنكى خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئۇنى يورۇتقاندى، ئۇنىڭ چىرىغى بولسا قوزىدۇر. 24 ئەللەر شەھەردىكى يورۇقلۇقتا يۈزىدۇ؛ يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار شۇنۇشەۋكىنى ئۇنىڭ ئىچىگە ئېلىپ كېلىدۇ. 25 ئۇنىڭ دەۋرۋازىلىرى كۈندۈزدە ھەرگىز تاقالمايدۇ (ئەمەلىيەتتە ئۇ يەردە كېچە زادى بولمايدۇ). 26 ھەرقايسى ئەللەرنىڭ شۇنۇشەۋكىتى ۋە ھۆرمەت-ئىززىتى ئۇنىڭ ئىچىگە ئېلىپ كېلىنىدۇ. 27 ھەرقانداق خارام نەرسە ۋە ھەرقانداق يىرگىنچىلىك ئىشلارنى قىلغۇچى ياكى يالغانچىلىق قىلغۇچى ئۇنىڭغا كىرەلمەيدۇ، پەقەت نامى قوزنىڭ ھاياتلىق دەپىرىدە يېزىلغانلارلا كىرەلمەيدۇ.

22

ئاندىن [پەرىشتە] ماڭا خۇستادىلەك بارا قاراپ ھاياتلىق سۈيى ئېقىۋاتقان دەريانى كۆرسەتتى. دەريا خۇدانىڭ ۋە قوزنىڭ تەختىدىن چىققان بولۇپ، 2 شەھەرنىڭ غول يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئېقىۋاتقاندى. دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە ۋە ئۇ تەرىپىدىمۇ ئون ئىككى خىل مېۋە بېرىدىغان، ھەر ئايدا مېۋىلەيدىغان ھاياتلىق دەرىخى بار ئىدى؛ دەرەخنىڭ يوپۇرماقلىرى ئەللەرنىڭ شىپاسى ئۈچۈن ئىدى. 3 لەنەت دېگەن ئەمدى بولمايدۇ، خۇدانىڭ ۋە قوزنىڭ تەختى شەھەرنىڭ ئىچىدە بولۇپ، ئۇنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدۇ. 4 ئۇلار ئۇنىڭ جامالىنى كۆرىدۇ، ئۇنىڭ نامى ئۇلارنىڭ پىشانىلىرىگە پۈتۈكلۈك بولىدۇ. 5 ئۇ يەردە ئەسلا كېچە بولمايدۇ، نە چىراغ نۇرغان، نە قۇياش نۇرغا موھتاج بولمايدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يورۇدۇ، ئۇلار ئەبەدىلەتكە دېگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ. (aiōn g165) 6 پەرىشتە ماڭا: - بۇ سۆزلەر ھەقىقىي ۋە ئىشەنچلىكتۇر؛ يەنە مەبەرلەرنىڭ روھلىرىنىڭ رەب خۇداسى يېقىن كەلگۈسىدە يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىغا كۆرسىتىش ئۈچۈن، پەرىشتىسىنى ئەۋەتتى، - دېدى. 7 «مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى تۇتقۇچى كىشى بەختلىكتۇر!» 8

بۇلارنى ئاڭلىغۇچى ۋە كۆرگۈچى مەن بۇھانامەن. بۇ ئىشلارنى ئاڭلىغىنىمدا ۋە كۆرگىنىمدا، بۇلارنى ماڭا كۆرسەتكەن پەرىشتىگە سەجدە قىلغىلى ئايىغى ئالدىغا يىقىلدىم. 9 لېكىن ئۇ ماڭا: - ھەرگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ خۇدانىڭ سەن ۋە قېرىنداشلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر بىلەن توخشاش قۇل-خىزمەتكارمەن. خۇداغىلا ئىبادەت قىل! - دېدى. 10 ئۇ ماڭا يەنە: - بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى پىچەتلىمە، چۈنكى بۇلارنىڭ ۋاقتى يېقىن كەلدى. 11 قەبھەلىك قىلغۇچى كىشى قەبھەلىكىنى قىلغۇچى سۆز، پەسكەش كىشى بولسا پەسكەشلىكتە تۇرۇۋەرسۇن؛ ھەققانىي كىشى بولسا ھەققانىيلىقىنى يۈرگۈزۈۋەرسۇن، پاك-مۇقەددەس كىشى بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتە تۇرۇۋەرسۇن، - دېدى. 12 «مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! ھەركىمنىڭ ئەمەلىيىتىگە قاراپ بېرىدىغىنىنى ئۆزۈم بىلەن بىللە ئېلىپ كېلىمەن. 13 مەن «ئالفا» ۋە «ئومېگا»، بىرىنچى ۋە ئاخىرقى، مۇقەددەمە ۋە خاتىمە ئۆزۈمدۇرمەن»، 14 ھاياتلىق دەرىخىنىڭ مېۋىسىدىن نېسىپ بولۇش ۋە ۋارۋازلىرىدىن شەھەرگە كىرىشكە مۇيەسسەر بولۇش ئۈچۈن تونلىرىنى يۇغانلار بەختلىكتۇر! 15 شەھەرنىڭ سىرتىدىكىلەر - ئىتلار، سېھىرگەرلەر، يۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، قاتلار، يۈتپەرەسلەر، يالغانچىلىققا خۇششار بولغانلار ۋە ئەمەل قىلغۇچىلاردۇر. 16 «مەنكى ئەيسا جامائەتەلەرنى دەپ سىلەرگە بۇ ئىشلارنىڭ گۇۋاھلىقىنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن پەرىشتەمنى ئەۋەتتىم. داۋۇتنىڭ يىلتىزى ھەم نەسلى، پارلاق تاڭ يۇلتۇزىدۇرمەن!» 17 روھ ۋە توى بولىدىغان قەز: «كەل!» دەيدۇ. ئاڭلىغۇچى: «كەل!» دېسۇن. ئۆسسغۇچى ھەركىم كەلسۇن، خالىغان ھەركىم ھاياتلىق سۈيىدىن ھەقسىز ئىچسۇن. 18 مەنكى بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغانلارغا گۇۋاھلىق بېرىپ ئاڭلايدۇرمەنكى: كىمدىكىم بۇ سۆزلەرگە بىرىنچى قوشسا، خۇدا ئۇنىڭغا بۇ كىتابتا يېزىلغان بالا بېشارەتلەرنى قوشىدۇ. 19 كىمدىكىم بۇ بېشارەتلىك كىتابنىڭ سۆزلىرىدىن بىرەر سۆزنى ئېلىپ تاشلىسا، خۇدامۇ ئۇنىڭدىن بۇ كىتابتا يېزىلغان ھاياتلىق دەرىخىدىن ۋە مۇقەددەس شەھەردىن بولىدىغان نېسۋىسىنى ئېلىپ تاشلايدۇ. 20 مانا، بۇلارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بەرگۈچى بولسا مۇنداق دەيدۇ: - «شۇنداق، پات يېقىندا كېلىمەن!» - «ئامىن! كەل، يارەب ئەيسا!» 21 رەب ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن بىللە بولغاي، ئامىن!

مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى خۇدادان چىققان، خۇددى ئۆز يىگىتىگە توي بەردازلىرى قىلىپ ھازىرلانغان قەزدەك يېڭى پىرۇسايەننىڭ ئەرشىتىن چۈشۈۋاتقانلىقى كۆردۈم. ئەرشىتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدۇر، ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ تۇرىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ خەلقى بولىدۇ، خۇدا ئۆزىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇ.

ۋەھىي 21:2-3

Reader's Guide

Uyghur tili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Uyghur tili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Uyghur---Uyghur-Bible-Arabic/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

31:8 ئۇقا
7:10 رەملىقلارغا
1:9 ۋەھىي
2:9 ۋەھىي
11:9 ۋەھىي
7:11 ۋەھىي
8:17 ۋەھىي
1:20 ۋەھىي
3:20 ۋەھىي

21:3 روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى
18:15 روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى
25:1 رەملىقلارغا
5:9 رەملىقلارغا
36:11 رەملىقلارغا
2:12 رەملىقلارغا
27:16 رەملىقلارغا
20:1 كورنېنتۇسۇلۇقلارغا
6:2 كورنېنتۇسۇلۇقلارغا
7:2 كورنېنتۇسۇلۇقلارغا
8:2 كورنېنتۇسۇلۇقلارغا
18:3 كورنېنتۇسۇلۇقلارغا
13:8 كورنېنتۇسۇلۇقلارغا
11:10 كورنېنتۇسۇلۇقلارغا
4:4 كورنېنتۇسۇلۇقلارغا
9:9 كورنېنتۇسۇلۇقلارغا
31:12 كورنېنتۇسۇلۇقلارغا

پېترۇس 1:1
پېترۇس 1:4
پېترۇس 1:5
پېترۇس 2:3
يۇھاننا 17:2
يۇھاننا 2:1
يەھۇدا 13:1
يەھۇدا 25:1
ۋەھىي 6:1
ۋەھىي 18:1
ۋەھىي 9:4
ۋەھىي 10:4
ۋەھىي 13:5
ۋەھىي 12:7
ۋەھىي 6:10
ۋەھىي 15:11
ۋەھىي 11:14
ۋەھىي 7:15
ۋەھىي 3:19
ۋەھىي 10:20
ۋەھىي 5:22

aidios

20:1 رەملىقلارغا
6:1 يەھۇدا

aion

32:12 مائا
22:13 مائا
39:13 مائا
40:13 مائا
49:13 مائا
19:21 مائا
3:24 مائا
20:28 مائا
29:3 ماركۇس
19:4 ماركۇس
30:10 ماركۇس
14:11 ماركۇس
33:1 ئۇقا
55:1 ئۇقا
70:1 ئۇقا
8:16 ئۇقا
30:18 ئۇقا
34:20 ئۇقا
35:20 ئۇقا
14:4 يۇھاننا
51:6 يۇھاننا
58:6 يۇھاننا
35:8 يۇھاننا
51:8 يۇھاننا
52:8 يۇھاننا
32:9 يۇھاننا
28:10 يۇھاننا
26:11 يۇھاننا
34:12 يۇھاننا
8:13 يۇھاننا
16:14 يۇھاننا

4:1 گالاتىيالىقلارغا
5:1 گالاتىيالىقلارغا
21:1 ئەفەسسۇسۇلۇقلارغا
2:2 ئەفەسسۇسۇلۇقلارغا
7:2 ئەفەسسۇسۇلۇقلارغا
9:3 ئەفەسسۇسۇلۇقلارغا
11:3 ئەفەسسۇسۇلۇقلارغا
21:3 ئەفەسسۇسۇلۇقلارغا
12:6 ئەفەسسۇسۇلۇقلارغا
20:4 فىلىپپىلىقلارغا
26:1 كولوسسىلىكلەرگە
17:1 تىموتىيغا
17:6 تىموتىيغا
10:4 تىموتىيغا
18:4 تىموتىيغا
12:2 تىتۇسقا
2:1 ئىبرانىيلارغا
8:1 ئىبرانىيلارغا
6:5 ئىبرانىيلارغا
5:6 ئىبرانىيلارغا
20:6 ئىبرانىيلارغا
17:7 ئىبرانىيلارغا
21:7 ئىبرانىيلارغا
24:7 ئىبرانىيلارغا
28:7 ئىبرانىيلارغا
26:9 ئىبرانىيلارغا
3:11 ئىبرانىيلارغا
8:13 ئىبرانىيلارغا
21:13 ئىبرانىيلارغا
23:1 پېترۇس 1

aionios

8:18 مائا
16:19 مائا
29:19 مائا
41:25 مائا
46:25 مائا
29:3 ماركۇس
17:10 ماركۇس
30:10 ماركۇس
25:10 ئۇقا
9:16 ئۇقا
18:18 ئۇقا
30:18 ئۇقا
15:3 يۇھاننا
16:3 يۇھاننا
36:3 يۇھاننا
14:4 يۇھاننا
36:4 يۇھاننا
24:5 يۇھاننا
39:5 يۇھاننا
27:6 يۇھاننا
40:6 يۇھاننا
47:6 يۇھاننا
54:6 يۇھاننا
68:6 يۇھاننا

يۇھاننا 28:10
يۇھاننا 25:12
يۇھاننا 50:12
يۇھاننا 2:17
يۇھاننا 3:17
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 46:13
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 48:13
رەلىقلارغا 7:2
رەلىقلارغا 21:5
رەلىقلارغا 22:6
رەلىقلارغا 23:6
رەلىقلارغا 25:16
رەلىقلارغا 26:16
كورىنتۇسلۇقلارغا 17:4 2
كورىنتۇسلۇقلارغا 18:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 1:5 2
گالالاتىيالىقلارغا 8:6
تېسالونىكىلىقلارغا 9:1 2
تېسالونىكىلىقلارغا 16:2 2
تېموتىيغا 1 16:1
تېموتىيغا 1 12:6
تېموتىيغا 1 16:6
تېموتىيغا 9:1 2
تېموتىيغا 10:2 2
تىتىسقا 2:1
تىتىسقا 7:3
فېلىمونغا 15:1
ئىبرانىيلارغا 9:5
ئىبرانىيلارغا 2:6
ئىبرانىيلارغا 12:9
ئىبرانىيلارغا 14:9
ئىبرانىيلارغا 15:9
ئىبرانىيلارغا 20:13
پېترۇس 1 10:5
پېترۇس 2 11:1
يۇھاننا 2:1 1
يۇھاننا 25:2 1
يۇھاننا 15:3 1
يۇھاننا 11:5 1
يۇھاننا 13:5 1
يۇھاننا 20:5 1
يەھۇدا 7:1
يەھۇدا 21:1
ۋەھى 6:14

eleēsē

رەلىقلارغا 32:11

Geenna

ماتتا 22:5
ماتتا 29:5
ماتتا 30:5
ماتتا 28:10
ماتتا 9:18
ماتتا 15:23
ماتتا 33:23
ماركۇس 43:9

ماركۇس 45:9
ماركۇس 47:9
لۇقا 5:12
ياقۇب 6:3

Hadēs

ماتتا 23:11
ماتتا 18:16
لۇقا 15:10
لۇقا 23:16
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 27:2
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 31:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 55:15 1
ۋەھى 18:1
ۋەھى 8:6
ۋەھى 13:20
ۋەھى 14:20

Limnē Pyr

ۋەھى 20:19
ۋەھى 10:20
ۋەھى 14:20
ۋەھى 15:20
ۋەھى 8:21

Sheol

يارىتىلىش 35:37
يارىتىلىش 38:42
يارىتىلىش 29:44
يارىتىلىش 31:44
چۆل-باياۋاندىكى سەپەر 30:16
چۆل-باياۋاندىكى سەپەر 33:16
قانۇن شەرىھى 22:32
سامۇئىل 6:2 1
سامۇئىل 6:22 2
پادىشاھلار 6:2 1
پادىشاھلار 9:2 1
ئايۇپ 9:7
ئايۇپ 8:11
ئايۇپ 13:14
ئايۇپ 13:17
ئايۇپ 16:17
ئايۇپ 13:21
ئايۇپ 19:24
ئايۇپ 6:26
زەبۇر 5:6
زەبۇر 17:9
زەبۇر 10:16
زەبۇر 5:18
زەبۇر 3:30
زەبۇر 17:31
زەبۇر 14:49
زەبۇر 15:49
زەبۇر 15:55
زەبۇر 13:86
زەبۇر 3:88
زەبۇر 48:89

زەبۇر 3:116
زەبۇر 8:139
زەبۇر 7:141
پەند-ئەسەپەتلەر 12:1
پەند-ئەسەپەتلەر 5:5
پەند-ئەسەپەتلەر 27:7
پەند-ئەسەپەتلەر 18:9
پەند-ئەسەپەتلەر 11:15
پەند-ئەسەپەتلەر 24:15
پەند-ئەسەپەتلەر 14:23
پەند-ئەسەپەتلەر 20:27
پەند-ئەسەپەتلەر 16:30
ھېكەت تولىغۇچى 10:9
كۆيلەرنىڭ كۆزى 6:8
يەشايا 14:5
يەشايا 11:7
يەشايا 9:14
يەشايا 11:14
يەشايا 15:14
يەشايا 15:28
يەشايا 18:28
يەشايا 10:38
يەشايا 18:38
يەشايا 9:57

ئەزاكىيال 15:31
ئەزاكىيال 16:31
ئەزاكىيال 17:31
ئەزاكىيال 21:32
ئەزاكىيال 27:32
ھوشىيا 14:13
ئاموس 2:9
يۇتۇس 2:2
ھاباككۇك 5:2

Tartaroō

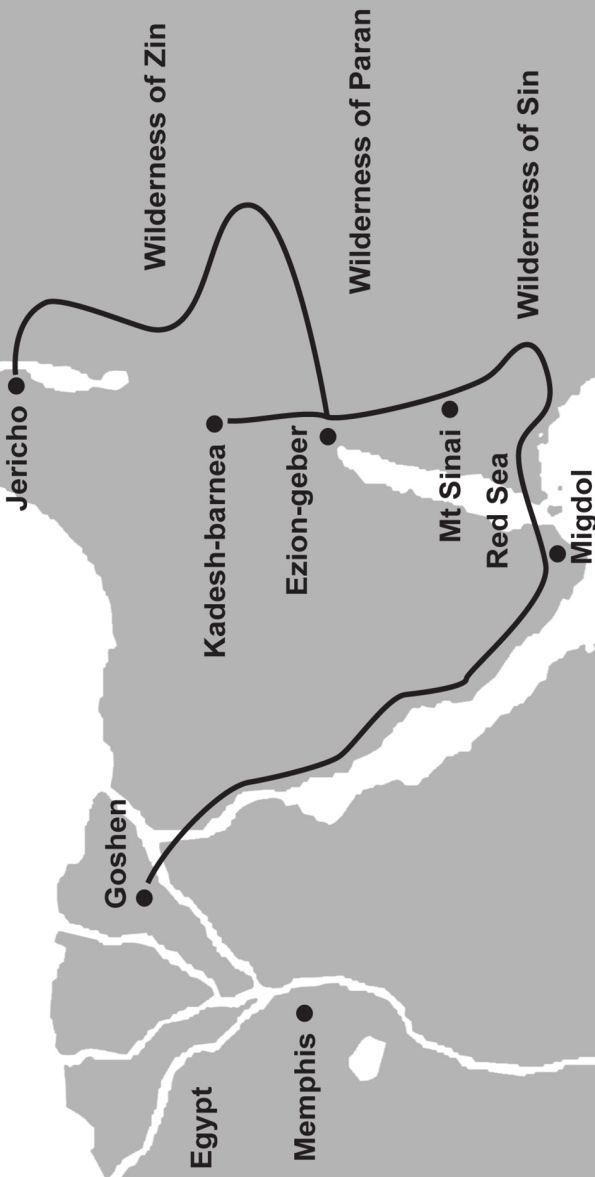
پېترۇس 4:2 2

Questioned

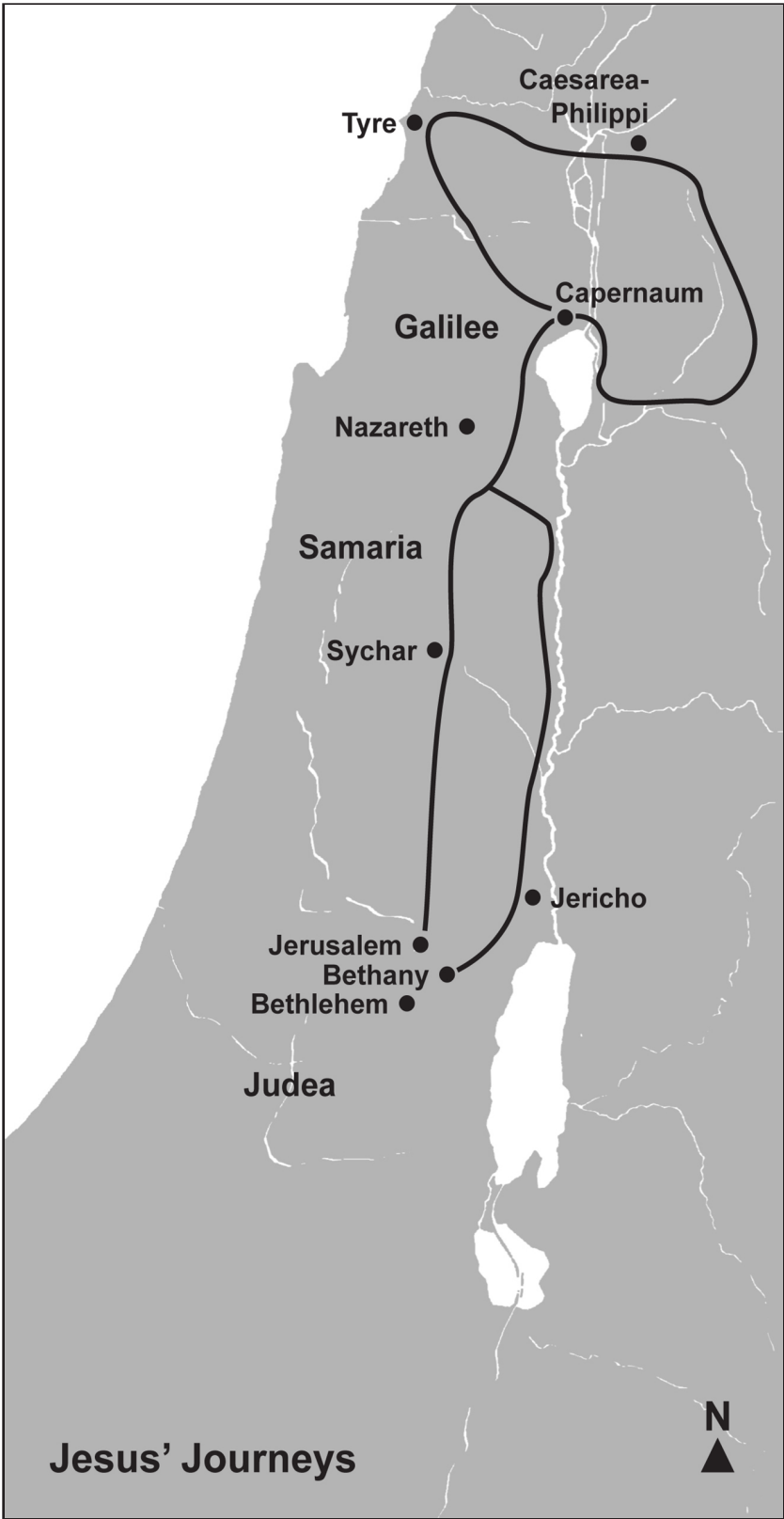
پېترۇس 17:2 2

Israel's Exodus

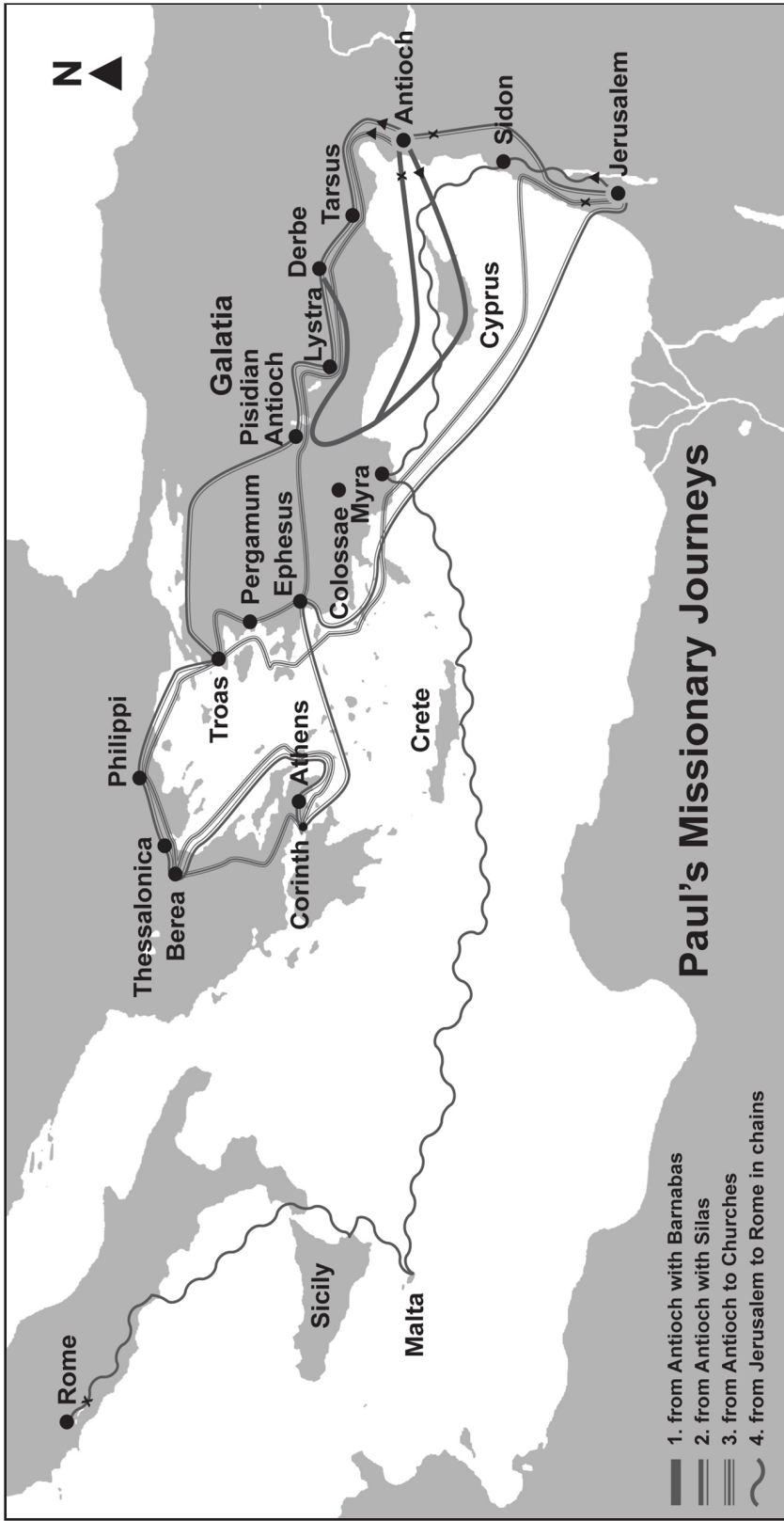

13:17 دېاودون د حاقني كښمكه وړغاندن كېدن، فلسطينارنك زېمېنېكي يول پيژن، بولسوم، خورا نژاداني نژاداني بلان بائلسېدي، چوڅكي تڼ «عظيم جاتگه تڼ وړاب نالسا، وړوڅرپ پاشيان قلب، مسروغا پيښې كېښي مڼمگن» دېپ تړلېښاندي. - مسرورن چغښ

Jesus' Journeys

چونكى ئىنسانئۆلۈمۈ دەۋرۈھە ئىز بولدا كۆپچىلىك مېنىڭ غەزىمىتىدە بولسۇن دەيمى، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ غەزىمىتىدە بولاي ۋە جېنىشى پىدا قىلىش بەدىلىگە ئۇرغۇن ئادەملەرنى خۇزۇڭغا چىقىرى دەپ كەلدى. - ماركۇس 10:45

رەسولۇققا ئالاقىلار چاقىرىلغان، خۇدائىنىڭ خۇش خەۋىرى جاكارلاشقا ئالدىبەرىپ بېرىلگەن، مەسىھ ئېتىقادىنىڭ يولى بولغان مەنكى بازارىدىن سالاھى - رەسوللارغا 1:1

New Heavens and Earth

- 1956 Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyrd in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyrd in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise		
Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers			
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				
			Revelation 20:13 Thalaasa	Matthew 25:41 Revelation 20:10
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 19:20 Lake of Fire	Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
			Revelation 20:2 Abyss	

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

What are we? ▶			Genesis 1:26 - 2:3		
How are we sinful? ▶			Romans 5:12-19		
Where are we? ◀			Innocence		
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	
Who are we? ▶	God	Father	John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	
		Son	God's perfect fellowship		
		Holy Spirit			
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing			
		Deceased unbelieving			
	Angels	Holy			
		Imprisoned			
		Fugitive			
		First Beast			
		False Prophet			
	Satan				
Why are we? ▶			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		

Destiny

Uyghur tili at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, "*You did not choose me, but I chose you*," John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

28:19 شۇنىڭ ئۈچۈن، بىز بىرلىك ھەللىمىنى ئۆزۈمگە مۇئەسسەسە قىلىپ، پىشىشىزىڭلار، شۇنداقلا قاراڭغۇ، تەن ۋە مۇھەممەد رەھىمىنىڭ نامىغا تەۋە قىلىپ چۈشۈرۈلۈپ، - ئاتا 28:19

